༄། །དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

༄༅། །མཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་བོད་རིག་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་
ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་གཙོ་གནད་རྣམ་གྲངས།

中国藏学研究中心重点科研课题

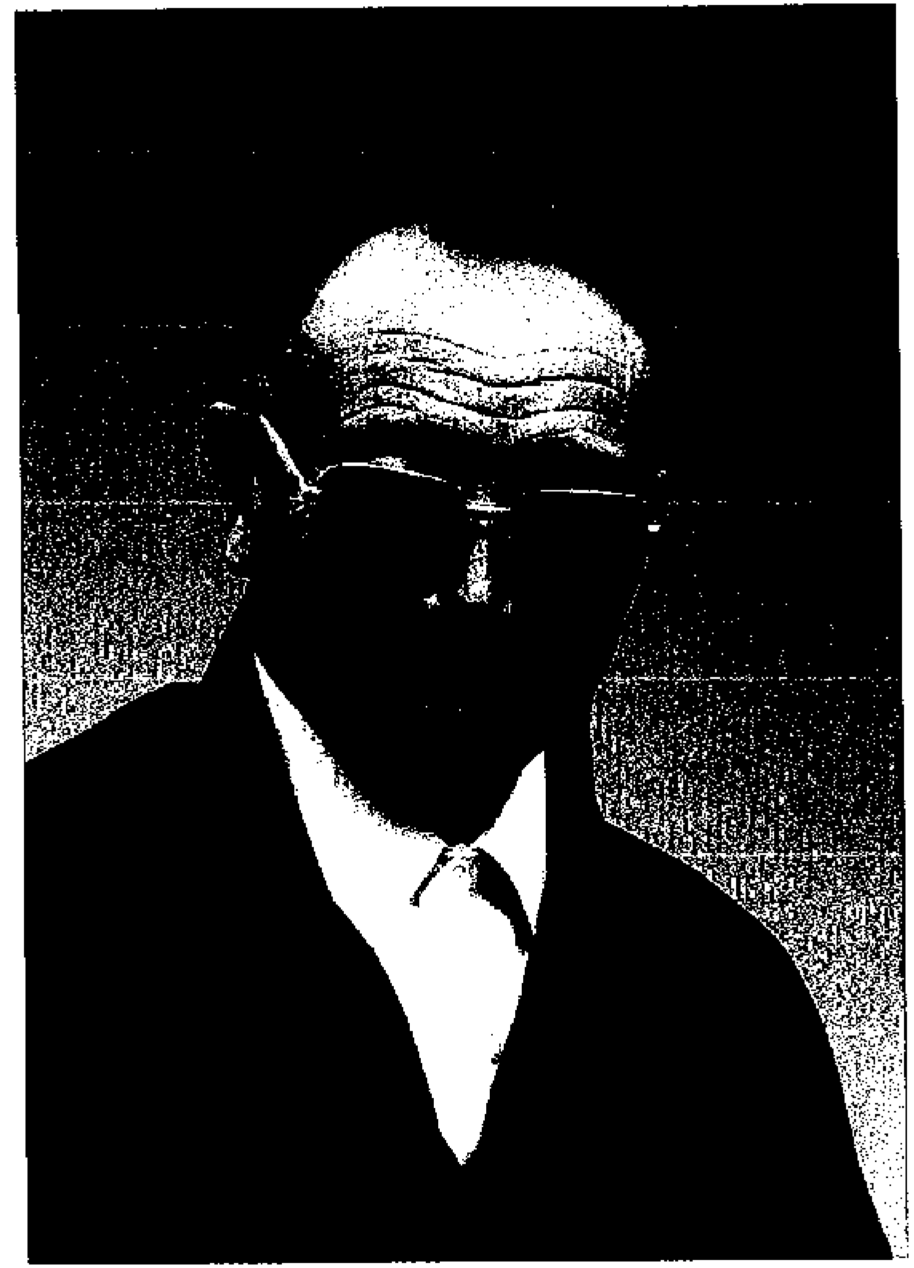

རྩོམ་པ་པོའི་སྐུ་པར།

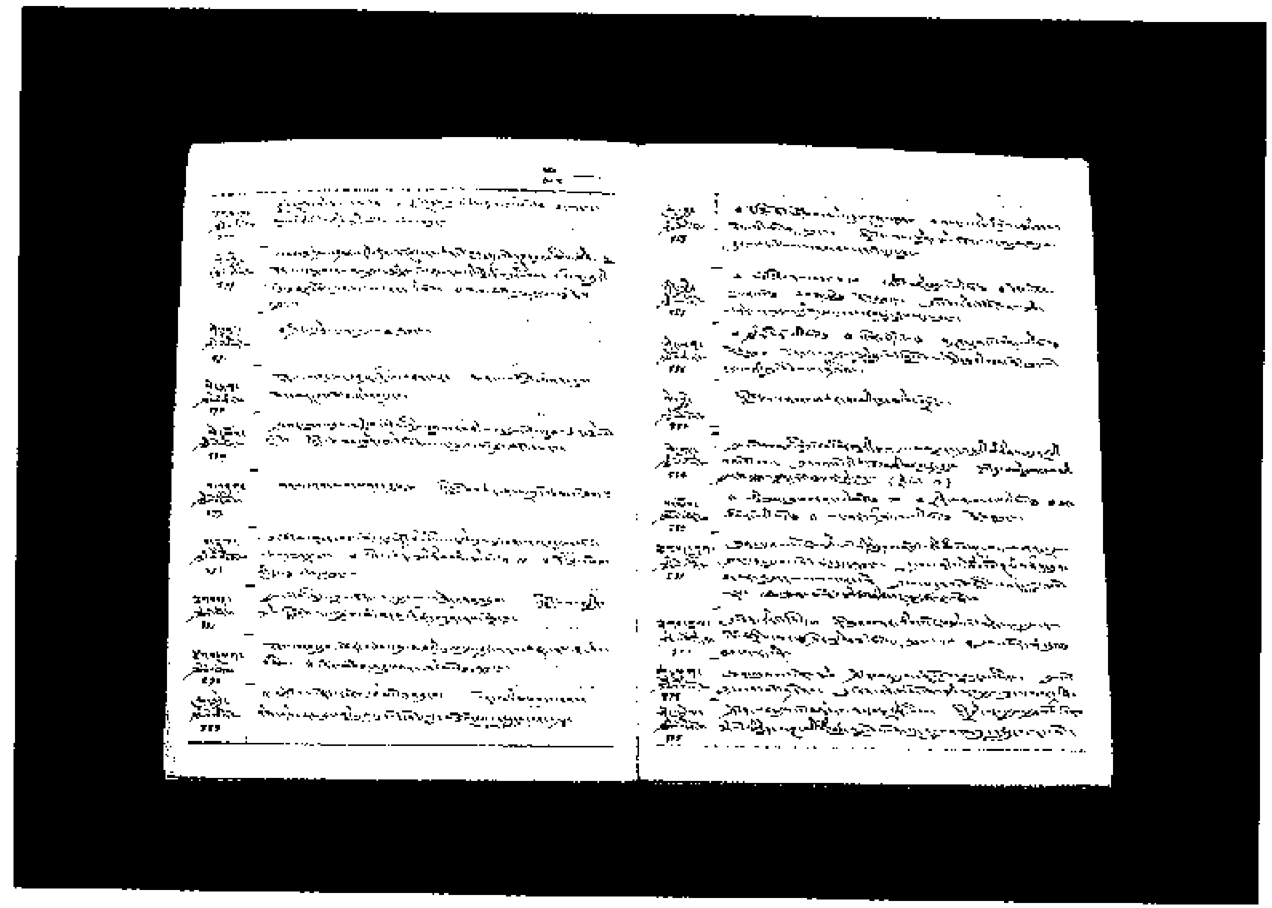

རྩོམ་པ་པོའི་ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྒྱུར་མ།

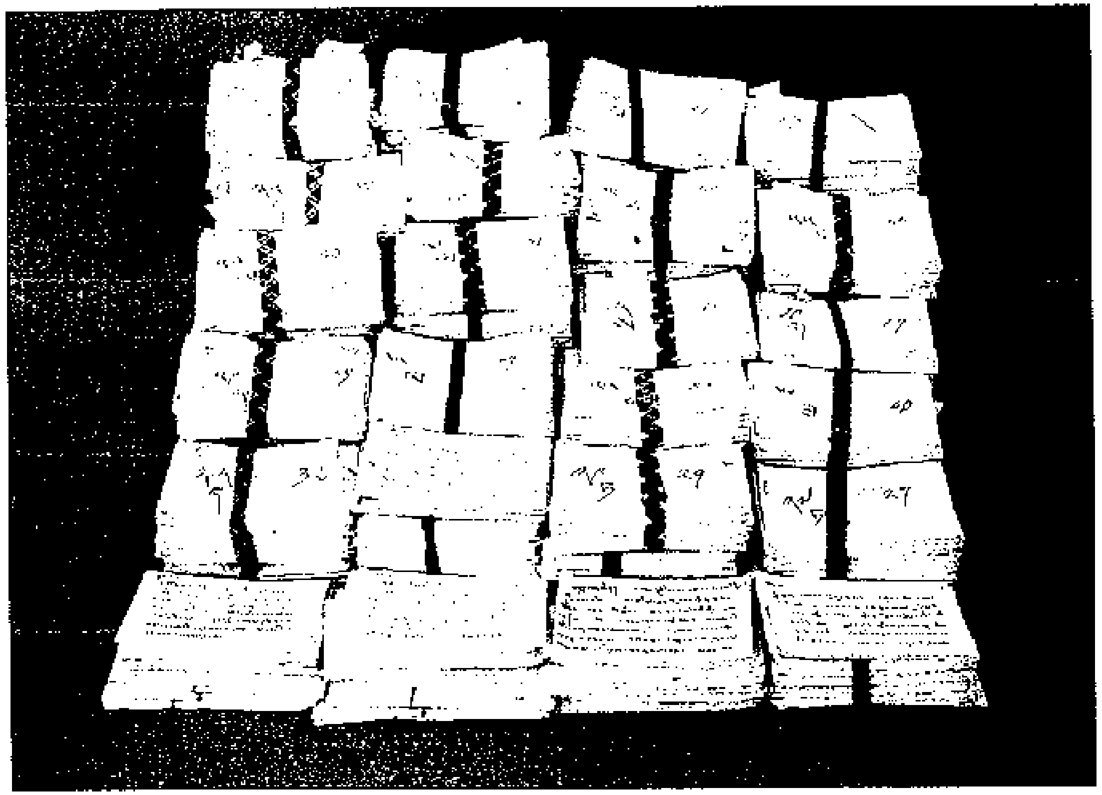

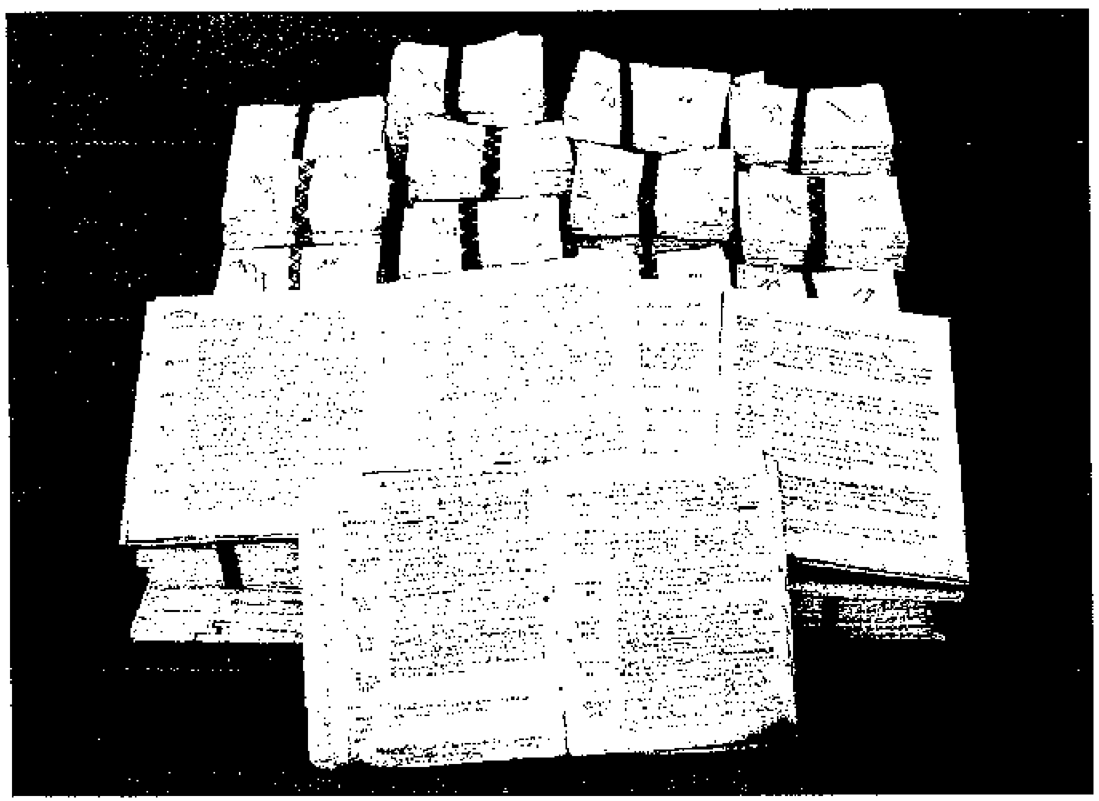

ཇོམ་ཟིན་མ་དཔེ།

འགོ་བརྗོད།

སྐྱག་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས།
(ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་འཛིན)

དེ་ཡང་བོད་རིགས་ནི་ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་ནང་གི་ཁོངས་མི་གཙོ་བོའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་མཚོ་བོད་ས་མཐོའི་ཐོག་འཚར་ལོངས་དང་འཚོ་ཐབས་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་རུས་དང་བློ་གྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲང་ངར་ཆེ་བའི་ས་མཐོའི་གནམ་གཤིས་དང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་དཀའ་རྐྱེན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བྱས་ཏེ་རང་རང་འཚོ་ཐབས་སུ་མཁོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསར་སྤྲུན་བྱེད་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་འོད་སྟོང་འབར་བ་ཞིག་གསར་སྤྲུན་བྱས་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ཇི་བཞིན་བགྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཀྱི་གནའ་བོའི་ཡིག་ཚགས་ལྟ་སྐབས་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོའི་མེས་པོ་ཚོས་སྔ་དུས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་ཏེ་ཐང་བོད་ཀྱི་དུས་སྐབས་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ལོ་རྒྱུས། ཆོས་ལུགས། རིག་གནས། དེ་བཞིན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་ཡོད་རྣམས་ཟིན་ཐོ་འགོད་རྒྱུ་དང་དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུར་དོ་སྣང་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་ཁག་ཕན་ཚུན་དབར་ཡུན་རིང་རིག་གནས་སྤེལ་རེས་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཟིན་ཐོ་འགོད་རྒྱུ་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དེ་དག་ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་དང་ཚད་ལྡན་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་བོད་རིག་པའི་རིག་པའི་ཚན་ཁག་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་རིམ་བཞིན་གྲུབ་པ་མ་ཟད། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་བྱ་ཐབས་རིམ་བཞིན་འཛུགས་གཉེར་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཉེ་རབས་ནས་བཟུང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྣང་ཚུལ་དང་དེང་དུས་ཚན་རིག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་དབང་གིས་གསར་དར་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་བྱ་ཐབས་ལག

བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བའི་ནང་མིག་དཔེ་དང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུར་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་བྱུང་བ་དང་སློལ་རྒྱུན་གྱི་བོད་རིག་པ་དེ་ཤར་རིའི་སྒོ་ལས་ཐོན་མ་ཐག་པའི་ཉི་གཞོན་ཇི་བཞིན་གླིང་བཞིའི་ཁྱོན་ལ་མངོན་པར་འཕགས་ཏེ་དེང་དུས་ཀྱི་ཉམས་སྣང་དང་དཔལ་ཡོན་གྱིས་ཕྱུག་པའི་ངང་གནད་ལ་འཁེལ་བ་དང་ཚགས་ཚུད་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་འགོ་ཚུགས།

ཀྲུང་གོ་ནི་བོད་རིག་པའི་ཕ་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་བོད་ཡུལ་ནི་བོད་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་ཡིན། ཀྲུང་གོ་གསར་པ་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་བཟུང་བོད་དང་བོད་ཡུལ་ས་ཁུལ་གཞན་དག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་འཕོ་འགྱུར་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་ཐྲགས་མོ་རྒྱས་དངོས་གཙོ་སྨྲ་བ་དང་རྗོད་སྦྱོང་རིག་པའི་ཚན་རིག་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་བྱ་ཐབས་ཀྱི་མཇུབ་ཁྲིད་འོག་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཐད་ལའང་ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་ཐོན་པ་མ་ཟད། གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་དེ་བས་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཡོད། ལྷག་པར་1978ལོར་ཏིང་ཞའོ་ཕིང་སྐུ་ངོ་མས《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》རྩོམ་སྒྲིག་པར་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུར་ཚོག་མཆན་གནང་བ་དེ་མཚོན་རྟགས་སུ་བྱས་ཏེ་སྔར་བཅོས་སྒོ་དབྱེ་བྱས་ཚུན་གྱི་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུའི་ནང་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བོད་རིག་པའི་བྱ་གཞག་ལ་བརྩི་མཐོང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་སྔ་རྗེས་སུ་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཁུངས་ཁག་གཅིག་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་མོ་ཁག་དང་། ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཚན་པ། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་བཅས་ནས་བོད་རིག་པའི་ཆེད་ལས་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་འབོར་ཆེན་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བོད་རིག་པ་མཁས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་ཚད་མཐོ་ལ་ཡིད་རྟོན་རུང་བའི་རིག་གཞུང་ཆེད་རྩོམ་ཁག་གཅིག་རྩོམ་འབྲི་གནང་བ་པར་དུ་བསྐྲུན་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁག་ནང་གི་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་འབྲས་གསར་ཤོས་རྣམས་གཅིག་སྡུད་དུ་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།

ཡུན་རིང་ནང་འཛམ་གླིང་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་མཁས་པ་རྣམ་པས་ཀྱང་བོད་རིག་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་དུ་མའི་ནང་ཞིབ་འཇུག་དང་རིག་པའི་ཚན་ཁག་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ནས་བཟུང་བོད་རིག་པར་ངོ་སྣང་བྱེད་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་སོང་སྟེ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཇེ་མང་དུ་སོང་བ་དང་། བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔུང་ཁག་དང་ཁྱབ་ཁོངས་ཟམ་མི་ཆད་པར་རྒྱ་ཆེར་སོང་ཡོད། བོད་རིག་པའི་བྱ་གཞག་གོང་དུ་དེ་ལྟ་བུ་འཕེལ་བཞིན་པའི་དགོས་མཁོ་སྣང་ཆེད་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་

དངོས་སུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཅུང་ཆ་ཚང་བ་དང་། ཅུང་སླས་བཀལ་ཚོག་པ། ནང་དོན་ཞིབ་ཚགས་ལ་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པའི་བོད་ཡིག་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཞིག་མཁོ་འདོན་བྱེད་ཆེད་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་དབུ་བརྙེས་མ་ཐག《དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》འདི་ཉིད་རྩོམ་འབྲི་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལྟེ་གནས་རང་ཁོངས་ཀྱི་གཙོ་གནད་ཚན་ཞིབ་རྣམ་གྲངས་སུ་བཙུག་རྗེས། མི་དང་འཛད་གྲོན་གང་ཐད་ནས་ལས་ཀའི་ཆ་རྐྱེན་བསྐྲུན་ཡོད།

《དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》ཡི་རྩོམ་པ་པོ་སྐུ་ཞབས་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་བོད་ལྗོངས་སློབ་ཆེའི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་དང་། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་འཛིན་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སྐྱོང་ཡོད་པ་དང་། སློབ་ཁྲིད་དང་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ཕྱག་ལས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་མཛད་དེ་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་མཁས་པའི་ཕྲུ་མཆོག་ཏུ་སོན་ཞིང་། བོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་རིག་གཞུང་ཐད་གྲུབ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཡོད། ལྷག་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྐོར་འདོན་དང་། ལེགས་སྒྲིག དར་སྤེལ་བཅས་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་ལེགས་སྐྱེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འབུལ་གནང་མཛད་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་ལས་རིགས་ནང་ཤུགས་རྐྱེན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། རྩོམ་པ་པོ་ཁོང་གིས་དུས་རབས་གོང་མའི་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུ་པ་ནས་མིང་ཚིག་དང་ཚིག་འགྲེལ་དཔྱད་གཞི་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྡུ་རུབ་མཛད་དེ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་དེ་ཉིད་མཐར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། 1988ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱིས《དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》འདི་ཉིད་གཙོ་གནད་ཚན་ཞིབ་འཆར་གཞིའི་ནང་བཙུག་རྗེས་དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་མང་རིང་ཐུགས་ནུས་ཡོད་རྒུ་དང་སྐུ་ངལ་ཁྱད་བསད་ཀྱིས་རྩོམ་འབྲི་གནང་བ་དང་དེ་བཞིན་བྱ་གཞག་འདིར་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཀྱི་མི་སྣས་ཐུགས་འཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་བརྒྱུད་ད་ཆ་ཟ་སྣད་མེད་ཚིག་ཆིག་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྷག་དང་ཡིག་འབྲུ་ཁྲི་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཡོད་པའི《དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》འདི་ཉིད་རྩོམ་འབྲི་ལེགས་བསྒྲུབས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དཔེ་སྒྲིག་ཕྱུས་ཁ་ལེགས་ཤིང་བཟོ་རྩལ་དང་བ་འདྲེན་པའི་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་རྩོམ་པ་པོའི་སྤྱན་ལམ་དུ་མ་ཕྱུར་གོང་ཁོང་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཞལ་གྲོངས་པ་དེ་ནི་ང་ཚོ་ཚོ་ཕལ་ཡིད་སྐྱོའི་གནས་ཤིག་རང་དུ་སེམས་ཤིང་། ད་ཆ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་པར་སྐྲུན་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་གུས་པར་འོས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་སྐུ་ཞབས་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་ལ་རྗེས་དྲན་ཞབ

མོ་ཞུ་རྒྱུ་མ་ཟད། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ལྷུགས་རྩོམ་འདི་ཉིད་པར་སྐྲུན་བྱས་ཏེ་ཇི་སྲིད་བར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྗེས་དྲན་ཞུ་བའི་མཚོན་བྱེད་དུ་འཇོག་རྒྱུ་ཡིན།

《 དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ 》འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་གཙོ་བོ་གཤམ་གསལ་ཁག་སྐོར་གྱི་བོད་རིག་པའི་ཐ་སྙད་བསྡུས་ཡོད་པ་སྟེ། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་མི་སྣ་དང་གནས་ཚུལ་དོན་རྐྱེན་བཅས་ཀྱི་སྐོར། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དང་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་རིམ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བའི་སྐོར། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཆེད་སྤྱོད་གཞུང་ཡིག་སྐོར། གནའ་རབས་རིག་དངོས་ཅོ་སྤྲོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་མིང་ཚིག་སྐོར། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་དང་ཆོས་ལུགས་སྐོར། སྨན་གཞིའི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་སྐོར་སོགས་ཀྱི་མིང་ཚིག་བསྡུས་ཡོད་ཅིང་། མིང་ཚིག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ནང་དོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་འཚམས་པ། དཔེ་ཐབས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ། བཀོལ་སྤྱོད་བདེ་བ་བཅས་ཁྱད་ཆ་ཚང་བའི་བོད་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ཚིག་མཛོད་ཅིག་ཡིན་པས་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་པར་སྐྲུན་བྱིན་རྗེས་བོད་རིག་པའི་བྱ་གཞག་གོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་ནུས་པ་ཐོན་ངེས་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོམ་པ་པོ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་དགོངས་འདུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ང་ཚོས་ཕུལ་བའི་ཐུགས་གསོས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པར་ངས་ཡིད་ཆེས་ཞུ་བཞིན་ཡོད།

༢༠༠༢ལོའི་ཟླ༢ཚེས༢༥ལ་པེ་ཅིན་ནས།

前　言

拉巴平措

（中国藏学研究中心总干事）

藏族，是中华民族大家庭中的重要成员之一。藏族人民世代繁衍生息在青藏高原上，以自己的勤劳和智慧不断战胜恶劣的气候和高寒的自然环境，在创造自身生存所需的物质文明的同时，也创造出具有鲜明地域特色和民族特色的灿烂的藏民族文化。今天，在我们翻阅浩如烟海的藏汉文古籍文献资料时，可以清楚地看到，我们的祖先早在公元七世纪唐、蕃时期，就关注对藏族社会、历史、宗教、文化以及自然现象的记录和研究。在各民族间漫长的文化交融过程中，这些记录和研究，开始系统化、规范化，逐渐形成了以大小“五明”为体系的传统藏学学科群，并逐渐确立了传统藏学的研究理论和方法。近代以来，由于人文科学和现代科学的引入，新兴理论和方法在藏学研究中的借鉴、运用，使藏学研究发生了质的变化，传统藏学被赋予了新的生命和现代色彩，开始走向成熟。

中国是藏学的故乡，西藏是藏学的发祥地。新中国成立以来，随着西藏及其他藏区的社会变迁和经济、文化的发展，在历史唯物主义和辩证法科学理论和方法的指导下，中国的藏学研究也呈现出前所未有的蓬勃发展的景象，并取得了极为丰硕的成果。特别是改革开放后的二十年来，以1978年邓小平亲自批准编纂出版《藏汉大辞典》为标志，党和国家对藏学事业高度重视，先后建立了一批现代化的藏学研究机构，各民族院校、科研院所和藏族地区的高等院校培养了一大批藏学专业人才。我国藏学家撰写和出版了一批高水平、高质量的学术著作，集中反映了中国藏学在各个领域的最新研究成果。

长期以来，世界许多国家的学者也对藏学的诸多领域进行了研究和探讨。尤其是二十世纪以来，藏学备受瞩目。有越来越多的人投入到藏学研究行列中来，藏学研究队伍和领域不断扩大。为了适应不断发展的藏学事业的需要，为了给国内外从事藏语文教学、藏文化研究和实际工作者提供一部较为全面、较为权威、内容详备的藏文大辞典，中国藏学研究中心成立伊

始，就将这部《东噶藏学大辞典》的编写工作列入重点科研课题，并在人员、经费和工作条件等方面予以保障。

《东噶藏学大辞典》的作者东噶·洛桑赤列先生是我国著名的藏族学者、西藏大学教授、中国藏学研究中心副总干事。他长期从事教学和科研工作，具有深厚的藏族传统文化底蕴，对藏学有精湛的研究，学术成果丰硕。对挖掘、整理和弘扬藏族文化作出了重大贡献，在国内外藏学界产生了积极的影响。作者从上个世纪60年代开始，便陆续搜集资料，摘录词条，直到1988年中国藏学研究中心将《藏学大辞典》列入重点科研计划后才得以专心写作。经过作者数年的辛勤劳动及各方面人士的关心支持，终于完成了这部共1.4万余条词目、280多万字的《藏学大辞典》的编写工作。但遗憾的是作者没能看到编校严谨、装帧精美的出版物就与世长辞了。值此辞典出版之际，我们深切怀念作者——尊敬的东噶·洛桑赤列先生，并以出版这部高质量的遗著，作为对东噶先生的永久的纪念。

这部《东噶藏学大辞典》主要收录了以下几个方面的藏学词汇：关于藏族历史人物与历史事件；关于历代中央王朝与西藏地方政府之间的关系；关于藏族古代法律；关于原西藏地方政府机构及专用公文；关于藏区名胜古迹和重点寺庙；关于藏族民俗与宗教；关于藏学基础知识等方面的词条。编选词汇丰富、内容解释详实、分类科学合理、便于检索使用，是一部较全面的藏学百科性质的辞书。这部《藏学大辞典》的出版，对藏学事业的发展将会起到积极的作用。我相信这不但是作者生前最大的愿望，也是对作者英灵的最大慰藉。

2002年2月25日于北京

དཀར་ཆག

སྔོན་གཞི།

ཚིག་མཛོད་འདི་ཐོག་མར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པའི་དུས་ནི་དེ་སྔོན་༡༩༥༠ལོར་གུང་གུང་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་བཀོད་སྒྲིག་གནང་དོན་ལྟར་ཕྲན་རང་པ་ཅིན་གུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་དཔྱོད་ཁང་དུ་གནའ་རབས་བོད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲྭ་སྔ་རྗེས་གཉིས་བཙུགས་པ་ནས་བོད་ཡིག་སློབ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་འགན་ཁུར་ཏེ་ལོ་དྲུག་རིང《 བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས 》དང《 མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད 》ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཇུག་སྒྲིལ་མཚམས་སླར་ཡང་གུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར《 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན 》དང《 ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ 》གཉིས་སློབ་ཁྲིད་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འཚོལ་བསྡུ་དང་། གལ་ཆེའི་མིང་ཚིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་བརྗེད་ཐོ་བཀོད་པ་བཅས་སློབ་ཁྲིད་གྲ་སྒྲིག་གི་དུས་ཚོད་དེས་སློབ་ཁྲིད་ལས་ཀ་ཡོངས་ཀྱི་སུམ་ཆ་གཉིས་ཙམ་ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེར་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལྷ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་སྒྲིག་གི་དུས་ཚོད་ནི་གཟའ་འཁོར་རེར་ཉིན་ཕྱེད་གཉིས་ལས་མེད་སྟབས་འགོ་མཇུག་ཚང་བར་ཞིབ་ལྷ་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དཀོན་པའི་ཐོག དཔྱད་གཞི་བཤུ་འབྲི་དང་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་གཞིའི་ཐད་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ཐིལ་ཁོ་ནར་བརྟེན་རྒྱུ་མ་གཏོགས་དེང་སྐབས་གསར་རྙིང་གི་ཡིག་དཔར་འཕྲུལ་འཁོར་དེ་གྲས་མེད་པར་བརྟེན་ལས་ཚོད་ཆུང་བ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འོག་༡༩༨༨ལོ་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་རིང་ཐིགས་པ་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་དཔེ་བཞིན་རང་ཉིད་མི་གཅིག་གིས་མིང་ཚིག་ཕྱོགས་བསྡུས་དང་། དཔྱད་གཞི་འཚོལ་བསྡུ་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱས་ཏེ་དེའི་ཁོངས་ནས《 དེབ་ཐེར་དམར་པོ 》དང《 མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད 》གཉིས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་ལམ་ཙམ་ཚང་བ་ཞིག་ཟིན་ཡོད་པ་ནས། དེབ་དམར་མཆན་འགྲེལ་དེ་བཞིན་༡༩༨༡ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས《 དེབ་དམར 》དཔར་སྐྲུན་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་རྗེས། ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པོ་ཁག་གཅིག་དང་། རང་མཉམ་དགེ་རྒན་ཁག་གཅིག མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་བཅས་ནས《 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན 》དང《 ཐ་བཞེད 》《 དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས 》བཅས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་ཆ་ཚང་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཞུལ་མ་གནང་བ་དང་། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས《 མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད 》ཀྱི་འགོ་མཇུག་ཚང་བའི་ཚིག་འགྲེལ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་འབྲི་འགོ་ཚུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག《 དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ 》དང《 ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ 》《 རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང 》《 རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང 》《 ཨུང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང 》《 ཇོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར 》《 སྲིད་གཞུང་ཡིག་ཆ་གཅེས་བསྡུས 》《 བོད་ཀྱི་སྔ་རབས་ཁྲིམས་སྲོལ་བདམས་སྒྲིག 》《 ཉེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཕྱོགས་བསྡུས 》བཅས་ཡིག་ཆ་ཁག་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་གལ་ཆེའི་མིང་ཚིག་རྣམས་ལ་མཆན་འགྲེལ་འབྲི་འགོ་ཚུགས་པ་མ་ཟད་ཞོར་ལ་དེ་སྔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན

ཟིན་པའི་མཚན་འགྲེལ་ལག་གཅིག་ཆ་མ་ཚང་བ་དང་ལེགས་བཅོས་བྱ་དགོས་རྣམས་ཀྱང་གང་ཐུབ་བྱས་པ་ཡིན།

གཅིག ཚིག་མཛོད་འདིའི་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་མིང་ཚིག་གི་ནང་དོན་དང་ཁ་གྲངས་སྐོར།

གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ལག་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བསྡུས་པའི་མིང་ཚིག

༡. བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་མི་སྣ་དང་གནས་ཚུལ་དོན་རྐྱེན་བཅས་ཀྱི་སྐོར། ༢. མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དང་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་རིམ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བའི་སྐོར། ༣. བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར། ༤. དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཆེད་སྒྲུད་གཞུང་ཡིག་སྐོར། ༥. གནའ་རབས་རིག་དངོས་རྫོ་སྒྲོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་མིང་ཚིག་སྐོར། ༦. ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་དང་ཆོས་ལུགས་སྐོར། ༧. ཟྲང་གཞིའི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་སྐོར་བཅས་ཡིན།

ས་མིང་སྐོར། དེ་སྔོན་བོད་ཡིག་གི་སྔ་རབས་ཡིག་ཆ་ལག་གི་ནང་གསལ་བའི་ས་ཆའི་མིང་མང་པོ་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་ནས་འགྱིམས་སྤྱིལ་གནང་བའི་ས་བཀྲའི་ནང་མི་གསལ་བར་བརྟེན་ས་གནས་ལག་ལ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་གཞི་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཐུན་ནག་ཞོལ་ཚོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་བྲིས་ན་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་མ་ཟད། འབྲེལ་ཡོད་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ས་མིང་འགྲེལ་བཤད་དེབ་གཅིག་བཟོ་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ལྟར་འགོ་ཚུགས་ནས་ལོ་ཤས་སོང་འདུག་པར་བརྟེན། འདིར་གདེང་ཚོད་ཡོད་པའི་ས་མིང་འགའ་ཤས་མིན་ལས་བཀོད་མེད།

གཉིས། མིང་ཚིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་སྐོར།

དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་རྣམ་པ་ཚོས་མིང་ཚིག་གི་མིང་གཞི་དང་པོའི་གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཀ་རིམ་དང་མཐུན་པར་སྒྲིག་སྟངས་སྐོར་རང་རང་གི་དགོངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཀྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ར་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚིག་པར་བྱས་ཏེ་ང་ཡིའི་ནང་དུ་བསྒྲིགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ག་ཡིར་མགོ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འཇོག་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་འདིར་རྗེས་མ་དང་མཐུན་པར་བསྒྲིགས་ཡོད། ཡང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་མིང་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་མི་སྣ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་མིང་གཅིག་གིས་ཚིག་པར་མཛད་དེ་གཤམ་དུ་མི་སྣ་སོ་སོའི་ཨང་གྲངས་བཀོད་ནས་འགྲེལ་བཤད་གནང་མཁན་འདུག་པ་ནི་མི་སྣ་ལག་ལ་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་མ་དགོས་པའི་ཚིག་མཛོད་རྣམ་གྲངས་རྐྱང་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྲིག་པ་མེད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པར་མིང་ཚིག་སོ་སོར་འགྲེལ་བཤད་ཡོད་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ཡིན་སྟབས《མིང་ཚིག་འབྱུང་ཁུངས་ཚིག་མཛོད》རྩོམ་སྒྲིག་བྱ་ཐབས་དང་མཐུན་པར་བསྒྲིགས་ཡོད་པས་དགོངས་ཁྲེལ་གྱི་བཀའ་བཀོན་མེད་པར་ཞུ།

ཡང་རྒྱ་ཡིག་གི་སྒྲ་བོད་སྐད་ཐོག་བྲིས་པའི་མིང་ཚིག་རྣམས་ལ་གུག་རྟགས་ཀྱི་ནང་རྒྱ་སྐད་དེའི་རྒྱ་ཡིག་ཛ་མ་ཐང་

ཀར་བཀོད་ཡོད་པ་དེས་རྒྱ་ཡིག་མཁྱེན་པའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་གི་དཔྱད་གཞི་གཟིགས་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ངེས་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མིང་རྣམས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུར་མ་བྱས་པར《རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད》ནང་བཀོད་པའི་མིང་དེ་རང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དེ་ནི་བོད་ཡིག་གི་ཐ་སྙད་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

ཚིག་མཛོད་འདིའི་མཇུག་ཏུ་ལོ་རྒྱུས་རེའུ་མིག་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ངོས་རང་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་གྱི་མིང་གནས་བཟུང་བ་ནས་༡༩༨༨བར་ལོ་མང་རིང་གསོག་འཇོག་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས་རེའུ་མིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས་རྒྱུ།

གསུམ། ཚིག་མཛོད་འདི་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་གཞིར་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཇི་བྱུང་སྐོར།

གོང་གསལ་ཡིག་ཆ་ལག་བཅུ་གསུམ་གྱི་མཚན་འགྲེལ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་ལྕི་ཆེ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཐོག་དཔྱད་གཞི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་བསྐྱོད་ནས་དཔྱད་གཞི་འཚོལ་བསྡུ་དང་བཀླག་འབྲིའི་ལས་ཀ་བྱས་པའི་དུས་རིམ་ནི་ལས་ཀའི་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སུམ་ཆ་གཉིས་ཙམ་བེད་སྤྱོད་བྱ་དགོས་བྱུང་།

ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཚང་བ་ལག་ནི། གུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་མཁས་དབང་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པས་ལས་གཞི་འདིའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོར་མཁྱེན་རྟོགས་གནང་རྗེས་རང་ཕྱོགས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་རྣམ་གྲངས་གཙོ་བོའི་གྲས་སུ་བཙུག་གནང་ཐོག ༡༩༨༨ལོ་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་རིང་གི་འཆར་འགོད་ཞིབ་འཇུག་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་བཅུ་གནང་བ་དང་། ཨ་ཡོན་ཀྲང་སྤྲུ་གཞོན་ང་བོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་མཆོག་ནས་བོད་ལྗོངས་དར་རྒྱས་རོགས་སྐྱོར་ཐེབས་རྩ་ལྡན་ཚོགས་པ་བརྒྱུད་སྒོར་ལྔ་སྟོང་ཟམ་པ་བཅས་གྲོན་དངུལ་ཐོག་རོགས་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་གནང་བྱུང་ཞིང་། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མཁོ་འདོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ནི་པེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་ས་ཁུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཀྲུང་གོ་བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་བཅས་ནས་གལ་ཆེའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཕྱུ་ཀློག་དང་། དཔར་བཤུ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་འགྲོ་ལུགས་གྲོན་དངུལ་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་གནང་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་ཀྱང་དཀའ་ངལ་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་འོག་ངོས་རང་གི་ཁྱིམ་འཛིན་ནང་མི་པད་མ་གཡུ་སྒྲོན་ལགས་ཀྱང་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་མ་གྲུབ་བར་དུ་སློབ་གྲྭའི་ལས་དོན་ལ་རྩེ་བཅར་ཞུ་མ་དགོས་པའི་དགོངས་འཕྲུལ་གནང་བ་བཅས་གོང་གསལ་མཚན་འཁོད་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པ་ལག་ཚང་མས་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་གནང་མེད་ན། ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་འདི་གཏན་

ནས་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། ངས་གླེང་བརྗོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་འདི་དང་བསྟུན་ནས་འབྲེལ་ཡོད་དཔྱ་ཁྲིད་རྣམ་པ་དང་། ལས་བྱེད་བློ་མཐུན་རྣམ་པར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་མ་ཟད། རང་ངོས་ནས་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་ཞིང་ཉམས་མྱོང་ཞན་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱོན་ཆ་དང་ནོར་འཁྲུལ་རིགས་ཅི་ཡང་ཡོད་སྲིད་པས་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ནས་ལེགས་བཅོས་ཡོ་བསྲང་གི་དགོངས་འཆར་ཕྱག་སྟོལ་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒན་མིང་འཛིན་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས།

༡༩༩༥ལོའི་ཟླ༨ཚེས༡༩ལ།

རྩོམ་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

དེ་ཡང་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་མཛད་པ་པོ་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་གྲགས་ཅན་དུང་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(༡༩༢༧)ལོར་དགེ་མཚན་གྱི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་བོད་ལྗོངས་ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྲི་ས་ཁུལ་ཉིང་ཁྲི་རྫོང་ཚོང་ས་རྗེ་མོ་ཤར་དུ་ཡབ་ཚེ་དབང་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཟླ་བ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོས་ཆོས་མིང་བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གནང་། ལྕགས་ལུག(༡༩༣༡)ལོར་དགུང་གྲངས་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་དུང་དཀར་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཐོག་ཀོ་ཤས་རིང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་ལུགས་དགེ་ཆ་ཞུང་ཤེས་སློབ་གཉེར་མཛད། ཤིང་ཕག(༡༩༣༥)ལོར་འབྲུངས་ཡུལ་གཞིས་དགོན་དུ་ཁྲི་སྟོན་མཛད་དེ་སེར་སྐྱིད་ཀོང་པོ་ཁང་ཚན་གྱི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་ལ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་སོགས་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དང་། དགོན་པའི་ཆོགས་འདོན་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། མེ་བྱི(༡༩༣༦)ལོར་ཀོང་པོ་ནས་ལྷ་སར་ཐོག་མར་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྐྱིད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིགས་ལ་ཞུགས་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཕོང་གསལ་དང་སེར་བྱེས་གཙང་པ་ཁང་ཚན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ངག་དབང་དགེ་འདུན་བསྟེན་ནས་ལོ་བཅུ་ལྷག་རིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་མེ་ཁྱི(༡༩༤༦)ལོར་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞེས། དེ་ཤུར་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་ཏེ་ལྕགས་སྟག(༡༩༥༠)ལོར་སྔགས་རམས་ཤང་གཉིས་པའི་མཚན་གནས་ཐོབ། ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོར་ལྷ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་སྐོས་གནང་། དེ་ནས་ཤིང་ལུག(༡༩༥༥)ལོ་བར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གོ་སྐབས་ནམ་བྱུང་ལ་སྦྱོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུན་འགྲུབ་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་བླ་མ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་བསྟེན་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུ་གནང་མཛད་པ་དང་། མཁས་དབང་ཚ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་ནས་སུམ་རྟགས་དང་། སྙན་ངག་ཆ་ཚང་གི་སློབ་ཁྲིད་དང་། མཁས་དབང་སྡེ་མོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་སྐར་རྩིས་སྐོར་ལེའུ་ཁ་ཤས་བཅས་གསན་བཞེས་མཛད། བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་ཀྱི་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་གསར་བརྗེའི་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྲི་རྫོང་རྒྱལ་དྲུགས་ཀོང་ཡན་ལག་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོར་ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་བོད་ལྗོངས་ཡན་ལག་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་ཞུས། ལྕགས་བྱི(༡༩༦༠)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་ཐོག་མ་ཕེབས་འབྱོར་ཐོག་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ཚན་ཁག་ནང་ལོ་དྲུག་རིང་ལྷ་ཕྱིར་བོད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲྭ་ཁག་གཉིས་ལ་སུམ་རྟགས་དང་། སྙན་ངག

ལོ་རྒྱུས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྐོར་བཅས་སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་མ་ཟད། དེའི་རིང་སྙན་ངག་སློབ་དེབ《སྙན་ངག་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཚིག་རྒྱན་རིག་པའི་སྒོ་འབྱེད》རྩོམ་སྒྲིག་དང་། ཚིག་མཛོད་འདིའི་མིང་ཚིག་འཚོལ་བསྡུ་དང་གསོག་འཇོག་མཛད་འགོ་ཐོག་མར་བརྩམས། ཤིང་སྤྲེལ(༡༩༤༤)ལོར་ལེ་ཚན་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་གཞིས་རྩེ་དང་རྒྱལ་རྩེ་བརྒྱུད་དུ་སློབ་གསོ་ཆེན་པོའི་ལས་དོན་དུ་ཁག་ཐང་ཕྱག་ལས་བླ་ཤས་གནང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་འགོ་ཚུགས་རྗེས་ལོ་ངོ་བརྒྱད(༡༩༦༦ — ༡༩༧༣)རིང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་བྱང་ཕྱོགས་གྲོང་ལྷན་གཉིས་པའི་ཁོངས་སུ་ངལ་རྩོལ་བསྒྱུར་བཅོས་མཛད་དགོས་བྱུང་། ཤིང་ཡོས(༡༩༧༥)ལོར་གོང་རིམ་གྱི་བཀའ་ལྟར་ཐེ་ཁྲིན་ཁྲིན་ཏུར་བླ་ཤས་རིང《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》ཡི་རྩོམ་སྒྲིག་ཕྱག་ལས་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་མེ་སྦྲུལ(༡༩༧༧)ལོ་བར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་དངོས་བདག་གཉེར་ཁང་དང་། བོད་ལྗོངས་ཡིག་ཚགས་བདག་གཉེར་ཁང་། བོད་ལྗོངས་གསར་བརྗེ་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་བཅས་ལ་དཀར་ཆག་དང་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་ལས་རོགས་མཛད། ས་རྟ(༡༩༧༨)ལོ་ནས་ཤིང་གླང་(༡༩༨༥)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱད་རིང་སླར་ཡང་པེ་ཅིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་ཕེབས་ནས་ཀ་ཅོ་བོ་སློབ་ཁྲིད་དང་། སློབ་དེབ་རྩོམ་འབྲི། ཞོར་ལ་ཟུར་ལྷའི་དཔྱད་ཡིག་སྒྲིག་རྩོམ་བཅས་གནང་ནས་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༩༨༠)ལོར་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་གཞོན་པའི་མཚན་གནས་བཞེས་པ་དང་ཤིང་གླང་(༡༩༨༥)ལོར་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོའི་མཚན་གནས་འབུལ་བཞེས་བསྐྱངས། ལོ་དེར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་མཚན་འཛིན་དབུ་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་ཞུས། ཤིང་གླང་(༡༩༨༥)ལོར་ལེ་ཚན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ཕྱག་ལས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག(༡༩༨༨)ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་འཛིན་ལྷ་གཞོན་པར་བསྐོ་བཞག་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མི་དོན་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་རིགས་གཅིག་མཁས་པའི་མཚན་གནས་ཕུལ། ལྕགས་ལུག(༡༩༩༠)ལོར་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་མཚན་འཛིན་དབུ་འཛིན་གྱི་མཚན་གནས་འབུལ་བཞེས་བསྐྱངས་པ་དང་། ཕྱུགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དེའི་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་རྣམས་ལ་སྟེ་ཁྲིད་མཛད་དེ་ཀན་སུའུ་དང་། མཚོ་སྔོན། ཟི་ཁྲོན་བཅས་ཀྱི་གནའ་ཤུལ་གྲགས་ཅན་གཙོ་གྲས་ཁག་གཅིག་ལ་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་རིང་རྟོག་ཞིབ་དང་སྐབས་ས་གནས་དངོས་སུ་སློབ་ཁྲིད་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱིས་བོད་རིག་པའི་མཁས་པའི་སྤྱི་མཆོག་ཅིག་གི་ངོས་ནས་ཕྱི་རྗེས་སུ་འཛར་མན་དང་། ནོར་ཝེ། དབྱི་ཏ་ལི། ཨོ་སི་ཁྲུ་རི་ཡ། ཧྥ་རན་སི། དབྱིན་ལན་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་སློབ་ཁྲིད་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་དཔྱད་ཚོགས་འདུར་ཞེངས་མང་ཕེབས་ཏེ་ཡུལ་ལུང་གི་དཔྱད་རྩོམ་དུ་མ་སྒྲོགས་སྤྱོད་མཛད་པ་དང་ཐུགས་རྒྱལ་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་ཐད་ཀྱི་འཕེལ་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་མཛད། མཐར་མེ་བྱི(༡༩༩༦)ལོར་བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ནས་རྒས་ཡོལ་འབུལ་བཞེས་ཐོག དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པ་མེ་གླང་(༡༩༩༧)ལོའི་སྤྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས(བོད་ཟླ་ལྔ་པ་ཕྱི་མའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད)ཉིན་ཀྱི་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་པར་ཨ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་ལོ་ཧྲན་ཅི་རུ་གཟིམ་ཁྲི་མཐའ་ཅན་དུ་གྱུར།

དམ་པ་འདི་ཉིད་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ད་དུང་ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་བོད་ལྗོངས་ཡན་ལག་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ལས་འཛིན་དང་། ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པ་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན། རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་སྐབས་དྲུག་པ་དང་། བདུན་པ། བརྒྱད་པ་བཅས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན། སྲིད་གྲོས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྐབས་བཞི་པའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་བཅས་གནང་བ་མ་ཟད། ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་ཡོངས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་དང་། ཀྲུང་གོ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ། ཀྲུང་གོ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནའ་རབས་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་སོགས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྒྲིག་ཁོངས་སུ་ཡོད། དམ་པ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་དང་གུས་བཀུར་ཞུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་གྲགས་ཅན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣའི་མཚན་དེབ་ཆེན་མོའི་ནང་ལའང་འཁོད་ཡོད་ལ། སྔ་རྗེས་སུ་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་དང་བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒན་གནང་ནས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུ་བོད་རིག་པའི་ཆེད་ལས་མི་སྣ་ཧ་ཅང་འབོར་ཆེ་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་རིག་གནས་བྱ་གཞག་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐད་ལེགས་སྐྱེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཕུལ་གནང་ཡོད། དེ་དང་ཐུགས་མཚུངས་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དང་མའོ་ཙེ་ཏུང་དགོངས་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་དེ་ལག་ལེན་དངོས་ནང་རྩོད་སྒྲུབ་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་དང་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྱེད་ཐབས་བེད་སྤྱོད་ཏུར་ཐག་མཛད་དེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་ལ་དཔྱད་ཞིབ་དང་ཞིབ་འཇུག་གནང་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ཞིབ་དང་། གཏིང་འཛོག རྒྱུན་འཛིན་བཅས་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་བསྟན་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད་མཛད་རྗེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་དེ། སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་གསུང་རྩོམ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་གཙོ་བོ་ཚིག་མཛོད་འདི་ཕུད་ད་དུང《བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་སྐོར་བཤད་པ》དང་། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཆན་འགྲེལ》(དེ་གཉིས་རྒྱ་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཡོད) 《སྙན་ངག་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཚིག་རྒྱན་རིག་པའི་སྒོ་འབྱེད》སོགས་དང་། དེ་བཞིན《བོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རིག་པ》དང་། 《བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་རིག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར》《བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔར་སྐྲུན་སྐོར་གླེང་བ》《གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་འཇལ་གཞོར་འདེགས་གསུམ་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར》ཞེས་པ་སོགས་ཆེད་རྩོམ་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་དག《ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག》དང་། 《བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག》《སྦྲང་ཆར》སོགས་རིག་གཞུང་དུས་དེབ་ཁག་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཡོད།

དེ་ཡང་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས"དུང་དང་འོ་མར་འགྲན་པའི་ལྷག་བསམ་མཐུ། །དམན་ཡང་དཀར་པོའི་བྱས་འབྲས་ཆུང་ཟད་ཅིག །བློ་དང་འདུན་པ་བཟང་པའི་རང་རིགས་ཀུན། །རྒྱལ་ཁའི་འཕྲིན་བཟང་ལས་དོན་འགྲུབ་ཕྱིར་འབད།།" ཅེས་བསྒྲུལ་བ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དགའ་ཞེན་དང་། རང་གི་མི་རིགས་ལ་དགའ་ཞེན། རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རིག་ལ་དགའ་ཞེན་བཅས་མཛད་དེ་མི་རིགས་རིག་གནས་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཕྱིར་ཐུགས་ནུས་ཡོད་རྒུ་འདོན་གནང་མཛད་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་གསོ་དང་རིག་གནས་བྱ་གཞག་ཐད

ལེགས་སྐྱེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འབུལ་གནང་མཛད་པ་མ་ཟད། ཚིག་མཛོད་འདི་ཁོ་ནར་ཡང་སྤྱི་ལོ1980ལོ་ནས་ད…པར་མི་ལོ་ལྔ་ཙམ་སོ་ཐུག་ལྟག་རིང་དུས་ཚོད་བར་གསེང་ནམ་ཡོད་ལ་མིང་ཚིག་འཚོལ་བསྡུ་དང་། དཔྱད་གཞི་འཚོལ་ཞིབ། ཚིག་འགྲེལ་རྩོམ་འབྲི་སོགས་མཛད་མཐར་སྨན་ཁང་དུ་བསྡད་གཞི་ཏ་ཅང་དོད་དྲག་པའི་སྐབས་སུའང་ཚིག…མཛོད་འདི་ཉིད་ཀྱི་མ་ཕྱིན་ཞུས་དག་མཛད་པ་མ་ཟད། སྐུ་ཁམས་སླར་གསོ་བྱུང་རྗེས་སུ་མཐུད་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་རེ་སྨོན་པ་ཆེ་འདོད་ལྟར་མཛད་པ་དེ་ནི་རང་ཅག་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་མིག་དཔེ་ཞུ…དགོས་པ་ཞིག་རང་དུ་ངེས་སོ།།

སྒྲིག་སྟངས།

དང་པོ། ཚིག་མཛོད་འདིའི་ནང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་དང་། གོང་མ་རིམ་བྱུང་དང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྐྱོར། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྒྲིག་གཞི་དང་གཞུང་ཡིག་ནང་གི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཐ་སྙད། གནའ་རབས་རིག་དངོས་ངོ་སྤྲོད། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཚིག རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུའི་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུན་སྤྱོད་མིང་ཚིག ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཁྲིན་ཐ་སྙད་མིང་ཚིག་ཅིག་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཚིག་འགྲེལ་བཀོད་ཡོད།

གཉིས་པ། ཚིག་མཛོད་འདིའི་མིང་ཚིག་རྣམས་ཀ་མད་སུམ་བཅུའི་གོ་རིམ་བཞིན་ཕྱེ་ཚན་ཕྱེ་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད། ཕྱེ་ཚན་སོ་སོའི་མིང་ཚིག་གི་ཚིག་ཁྲིམ་དང་པོ་དེ་མིང་གཞི་རྐྱང་པ་དང་། མཐའ་ཅན། དབྱངས་ལྡན། འདོགས་ཅན། མགོ་ཅན་བཅས་ཀྱི་གོ་རིམ་བྱས་ཏེ་བསྒྲིགས་ཡོད་པ་དང་། དབྱངས་ལྡན་ཡང་དབྱངས་ལྡན་གྱི་མིང་གཞི་རྐྱང་པ་དང་། དབྱངས་ལྡན་གྱི་མིང་གཞི་མཐའ་ཅན། དབྱངས་ལྡན་གྱི་འདོགས་ཅན། དབྱངས་ལྡན་གྱི་མགོ་ཅན་རྣམས་དབྱངས……བཞིའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འཇུག་དང་། འདོགས་ཅན། སྔོན་འཇུག མགོ་ཅན་བཅས་ལ་ཀ་མད་སུམ་བཅུའི་གོ་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་ཡོད།

གསུམ་པ། སྒྲིག་པ་པོ་རྣམས་གཟིགས་བདེ་ཡོང་ཆེད་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་གཞི་ལྟར་དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རིམ……བྱོན་དང་ལྷ་ཆེན་ཁག་གི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀ་མད་ཀྱི་གོ་རིམ་དོར་ནས་སྤྱི་ལོ་འབྲེལ་གྱིས་བཀོད་ཡོད།

བཞི་པ། རྒྱ་ཡིག་མཁྱེན་མཁན་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་དཔྱད་གཞི་གཟིགས་རྒྱུར་བདེ……ཐོགས་ཡོང་ཆེད་ནང་མའི་ས་མིང་དང་། མིའི་མིང་། ལོ་རྒྱུས་དོན་རྐྱེན་སོགས་ཀྱི་མིང་ཚིག་མཐར་གུག་རྟགས་ནང་རྒྱ་ཡིག་བཀོད་ཡོད།

ལྔ་པ། མིང་ཚིག་ཁུངས་ཤེས་ཤིག་གི་ཚིག་འགྲེལ་མ་ཡིག་ནང་མ་ཚང་བ་དེ་རྣམས་ལ་མཇུག་ཏུ་ཆད་རྟགས་ལ……རྟགས……འདི་ལྟར་བཀོད་ཡོད།

དྲུག་པ། མིང་ཚིག་བཏུ་གཞིའི་དཔེ་ཆ་གཙོ་གྲས་ཁག་ནི། 《འདུལ་བའི་སྙིང་འདུས》དང་། 《ཆོས་འབྱུང……མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》《ཤངས་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》《ཇོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར》《རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར》《ཀ་ཐོག་རྒྱལ་རབས་གསེར་ཕྲེང》《ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས》《ཀ་ཐོག་གུང་ཐང་རྒྱལ་རབས》《བོད་ཀྱི་སྔ་རབས་ཁྲིམས་སྲོལ་བདམས་སྒྲིག》《གཞུང་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲུས》《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》《ལྡེའུ་ཇོ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》སོགས་ཡིན།

བདུན་པ། ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་ཁྲུབ་བསྟན་དབང་པོ་མཆོག་ནས་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ་ལྟར། རྩོམ་པ་པོ་དེ་སྔ་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་སློབ་ཁྲིད་མཛད་སྐབས་རྩོམ་འབྲི་གནང་བའི་《བོད་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚའི་བ་སྙད་མཚོ་བསྐྱུས་མ་ཕྱི་ལྷོ་གསར་འཇུག་སྨ》རྩམ་དཔར་དེབ་སྤྲོད་སྣང་གཉིས་དང་། 《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱད་དེབ་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ》 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ》རྩམ་དཔར་དེབ་སྤྲོད་སྣང་གཉིས། 《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་གི་ཚིག་འགྲེལ》《གདམས་པ་རྒྱའི་ཚལ་གྱི་རྣོན་གར་གྱི་ཚིག་འགྲེལ》 《རཱ་མ་ཎའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ》 《པོ་ཏ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་མིང་ཚིག་མཚན་འགྲེལ》 《ཚད་མ་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་བློ་གསར་རྟོག་མའི་འཇུག་སྒོའི་ཚིག་འགྲེལ》 《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་ཚིག་འགྲེལ》སོགས་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་གཞི་ལྟར་ཚིག་མཛོད་ནང་ཁ་གསབ་ཞུས་ཡོད།

བདུན་པ། ཚིག་མཛོད་འདིའི་ཚིག་འགྲེལ་ནང《གངས་ལྗོངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ》དང་། 《ཀྲུང་མཐའ་རིན་ཆེན་ཐེང་བའི་ཚིག་འགྲེལ་ཐོར་བུ》 《བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག》 ཧྥན་ཝུན་ལན་གྱིས་མཛད་པའི《ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར》(中国通史) དེ་བཞིན《ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཕྱོགས་བསྡུས》སོགས་ནས་དཔྱད་གཞི་ཁག་གཅིག་ལ་བརྗེ་བཅོས་ཁ་གསབ་དང་ཞབ་བསྐྱར་མཛད་དེ་བེད་སྤྱོད་གནང་འདུག

བརྒྱད་པ། ཆོས་ལུགས་མིང་ཚིག་གི་ཚིག་འགྲེལ་ཁག་གི་མདུན་དུ"སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤོད་སྟངས་ལ"ཞེས་དེ་སྔ་ཤོད་སྟངས་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིན་ངེས་པའི་ཚིག་ཐག་བཅད་མེད།

དགུ་པ། ཚིག་འགྲེལ་འཚོལ་སྟབས་བདེ་པོ་ཡོང་ཆེད་མདུན་དུ་ཀ་མིང་གི་རིམ་ལྟར་དཀར་ཆག་ཆ་ཚང་བཀོད་ཡོད།

བཅུ་པ། ཚིག་མཛོད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་རྩོམ་པ་པོས་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུ་པའི་ལོ་འགོ་ནས་སྤྱི་ཚེའི་འཕེན་པ་མ་རྫོགས་པར་གསོག་འཛོག་མཛད་པའི《ལོ་ཚིགས་དུང་ལ་ཤེལ་མེ་ལོང》ཞེས་པ་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། ལོ་ཚིགས་འདི་ཐོག་མ་མི་སྤྲེལ(སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༢༠༨༥)ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་མ་ཇུགས་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ཆེན་ཆེ་རིགས་བྱུང་བའི་ལོ་རྣམས་བཀོད་ཐོག སྤྱི་ལོ་ཕྱུགས་པ་ནས་རྩོམ་པ་པོ་གཤེགས་པའི་ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་སྦྲང(༡༩༨༧)ལོ་བར་ལྷུ་འབྲེལ་གྱིས་ཆ་ཚང་བཀོད་ཡོད།

བཅུ་གཅིག རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་གཞི་ལྟར་ཚིག་མཛོད་འདིའི་ནང་དུ་ཨང་ཀི་ཚང་མ་བོད་ཡིག་གི་ཨང་ཀི་བཀོད་ཡོད།

བཅུ་གཉིས། ས་མིང་དང་མི་མིང་སོ་སོའི་མིང་ཚིག་གཅིག་ལ་འབྲི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ཕུ་ཧྲེང་དང་། སྤུ་རངས། སྤུ་ཧྲེངས། ཕུ་ཧྲེངས་དང་། ཡར་ལུང་དང་ཡར་ཀླུང་། ཡར་ལུངས་སོགས་སྣ་ཚོགས་ལས་ཕུ་ཧྲེངས་དང་སྤུ་ཧྲེང་། ཡར་ལུང་དམ་ཡར་ཀླུང་། ཡང་། ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ། ཐེན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ། ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ལས་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ཞེས་གཅིག་གམ་གཉིས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཡོད་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །

ཀ

ཁ

ཀ

ང

ཅ

ཆ

ཇ

ཏ

ཏ

ཐ

ད

ན

པ

ཕ

པ

མ

ཛ

ཟ

འ

ཡ

ར

ས

ཧ

ཨ

ཀ

ཀ་ཀ་ནི། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་གསེར་དངུལ་ཉིད་ཚད····
འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྟེ། ཞ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་སྐྱོང་
བཟང་པོས་མཛད་པའི《དྲིས་ལན》གྱི་ཚིག་རྒྱལ་དབང་ལྔ་
པ་ཆེན་པོས《འདུལ་བའི་ལས་ཆོག》དུ་དྲངས་པ་ལས། ཀ་
ཀ་ནི་ཞེས་པ་ནི། ཀུཉྫ་ཞེས་འབོད་པ་དམར་ཏུ་མགོ་ནག་
གི་ཤིང་ཡིན། ཀ་ཀ་ནི་བཞི་ལ་མ་ཤ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་གསེར་
ཞོ་བ་དོ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དྲངས་ཡོད། དམར་ཏུ་མགོ····
ནག་ནི་དབྱིབས་སྲན་རིལ་ལྟར་འཛོང་རིལ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་
ཀ་ནག་པོ་དང་སྨྱེད་ཀ་དམར་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་སྔ་
བོད་དུ་ཨ་རྨོལ་གྱི་ནང་བླུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅེང་།
སྨན་གཞུང་ལས་ལྷམ་ཏུ་ཨ་དང་འ་རྒྱ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད།
དམར་ཏུ་མགོ་ནག་གཉིས་ཀ་ཀ་ནི་བཞི་ལ་མ་ཤ་ཀ་ཞེས····
གསེར་ཞོ་བ་དོ་ཡི་ཉིད་ཚད་ཡིན་པ་དང་དེའི་ཕྱེད་དེ་ཀ་ཀ་
ནི་གཉིས་ལ་གསེར་སེ་བ་གང་གི་ཉིད་ཚད་ཡིན་ཅེང་།
གསེར་སེ་བ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་གསེར་ཞོ་གང་དང་
བོད་ཀྱི་གསེར་ཞོ་དོ་སྟེ་གསེར་སེ་བ་བརྒྱད་ཙམ་པ་ཡོད།
རྒྱ་གར་གྱི་གསེར་ཞོ་བརྒྱ་ལ་གསེར་སྲང་གང་། དེ་ལ་བོད་
ཀྱི་གསེར་སྲང་གང་དང་ཞོ་དྲུག་ཙམ་པ་ནི་བརྒྱད་ཞོ་ཞེས
རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་
པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༨༡)ལོའི་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་བདུན་
ཅུ་དོན་བདུན་རིང་བརྒྱད་ཞོ་དང་བརྒྱད་སྲང་གི་ལུགས་དེ་
བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ད་ཡོད་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཁག་གི་ནང་
གསལ་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཞི་དྲུག་པ་ཆུ་
བྱི(༡༧༨༢)ལོར་མན་ཆིང་ཧོང་ཏི་ཆན་ལུང་གིས་བཀའ་
ཕབ་པ་ལྟར་བོད་ས་གནས་སུ་བོད་དངུལ་ཞོ་གང་སྐར་ལྔ་
དང་། ཞོ་ཕྱེད་དོ། ཞོ་གང་། ཞོ་ཕྱེད་བཅས་ཀྱི་པར་···
འདེབས་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་སེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་གྱི་
ས་གནས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་ཞོ་བཅུ་ལ་སྲང་གང་
དུ་བརྩིས་པའི་བཅུ་སྲང་གི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་
རེད།

ཀ་ཀོ་ལ་ཡི་སྲིན་བུ། སྤྱིར་ཀ་ཀོ་ལ་ཞེས་ང་སྣུན་ལ་ངོས····
འཛིན་ཚུལ་དང་། དུག་རིགས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་པ····
བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་སྐབས་འདིར་དུག་གི་སྲིན་བུར་
གོ་དགོས་པ་འདྲ།

ཀ་བཀོལ་མ། (ཀ་ཁོལ་མ)བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གྲགས་
ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆ་ཞིག་གི་མིང་། འདི་ལ་ཡོངས···
གྲགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ···
ཚན་ལས་འདས་ཁར་དབོན་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན་དང་།
མོང་བཟའ། ཐོན་མི། བློན་པོ་རྣམས་དང་། བོད····
འབངས་སྤྱི་བཅས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལྷ་
ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན་གྱི་གསེབ་ཏུ་སྦས··
ནས་བཞག་པ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མགོར་ཇོ་བོ་རྗེ་
ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་སར་བཞུགས་པའི་སྐབས···
ཤིག་སྨྱོན་མོ་སྒྲོན་མ་ཞིག་གིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། དེའི···
ནང་ནས་བཏོན་པ་གནང་ཐོག རྣལ་འབྱོར་པ་སོགས་སློབ་
མ་བཞི་ལ་ལས་བགོས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་ལ་བཤུ་གང་ཐུབ···
མཛད་ཅིང་མཇུག་ཙང་ཟད་བཤུ་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཤིང་།
སླར་ཡང་སྔར་གྱི་རང་གནས་སུ་འཇོག་པ་གནང་བ་དེ་ལས
དགེ་རྒྱུན་རིམ་པར་འཕེལ་བས《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》
ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར། ཡང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་
བ་སོགས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་རྒྱུན་ལ་སྐབས····
དེའི་མ་དཔེ་མང་པོ་འཕེལ་རྒྱས་མ་བྱུང་བའི་ཐོག་ཀྱང་ཤས་
ཡོད་པ་དེ་ཚོ་བརྟག་སྤྱོར་སོང་སྟེ་དེང་སང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད···
པའི་བཀའ་ཆེམས་འདི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར···

ཞིག་གི་དག་རྒྱུན་ལྟར་ཐེངས་པ་ཡིན་སྐབས་ཁྲུངས་མ་དག་པ་དང་ཡི་གེ་ནོར་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན་གསུངས། གང་ལྟར་དེའི་ནང་ཀལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་གསལ་བ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་ལས་མ་བཞུགས་པ་དང་། བཙུན་མོ་བགྲེས་ཤོས་མོང་བཟའ་ཡིན་པ་དེ་ལ་གུང་རི་གུང་བཙན་འཁྲུངས་པ། བལ་བཟའ་བཙུན་མོ་ལྔ་པ་དང་རྒྱ་བཟའ་བཙུན་མོ་དྲུག་པ་ཡིན་པ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་གདུང་རོས་སུ་ཐེངས་པའི་གབ་ཚིག་གི་ནང་དོན་དང་རི་མོའི་འགྲེལ་བཤད་གསལ་པོར་ཐེངས་པ་སོགས་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་ཁུངས་མེད་འགའ་ཞིག་ཐེངས་ཡོད་པ་དེ་ཚ་ཅི་ལོ་རྒྱུས་འཁྲུག་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འདིར་བཀོད་ཀྱང་དགོས་པ་མི་འདུག་སྙམ་ནས་མ་ཐེངས་སོ། །

ཀ་སྐྱིང་། ཆུ་གར་སྐྱ་རྨུགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཧྲི་ཡི་ཧྣ་སོགས་པའི་ཡི་ཧྣའི་ཤིང་ཙན་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན།

ཀ་ཅི་སྨོང་ཤྲཱན་མ། ཆུ་གར་ནས་ཐོན་པའི་རས་དཀར་པོ་སྐ་ངའི་པགས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲང་ལ་འདམ་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་རས་གཞི་དེ་ལྷ་སྐུའི་ཐང་ཀ་འབྲི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། རས་དེ་སྔོན་དུས་ཕ་ར་ཎ་སི་སྟེ་ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་པས་མིང་གཞན་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཀྱང་ཟེར། རས་དེའི་གྲས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྲབ་པ་དེས་བཟོས་པའི་གོན་ཆས་རྣམས་མིའི་ལུས་ཀྱི་ཤ་མདོག་མི་སྒྲིབ་པར་གསལ་པོར་མངོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་དུ་ཀུ་ལའི་རས་ཟེར།

ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙྭ་བ་གཞོན་གསུམ་སྟེ། འགྲོ་ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བཅས་གསུམ་ཡིན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཚང་མར་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མཛད་ཀྱང་། ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་ཐུགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》ལས། ཅོག་རོ་ལོ་ཙྭ་བའི་མཚན་སྨོས་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་དང་། ཞང་ལོ་ཙྭ་བ་ལ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཞེས་ཞེ་སའི་ཚིག་བརྗོད་ཡོད་པ་དང་། ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་སྨོས་པའི་ཚེ། ལྷ་བསྒྱུར་གྱི་བན་དེ་དཔལ་བརྩེགས་ཞེས་སྦྱོར་བཏང་གི་མིང་ཐོག་ནས་བཀོད་གནང་མཛད་ཡོད་པས་དེའི་གོ་རིམ་ལྟར་བྱས་ཚེ། ཞང་ཅོག་ཀ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མའི་ནང་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་མཁན་ཆེན་པོ་ཧྲི་ས་ཏྲ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་བཅས་སྐུ་འཚེ་བཞུགས་སྐབས་མཁན་སློབ་གཉིས་ཀའི་ལོ་ཙྭ་བ་མཛད་པ་མ་ཟད། མཁན་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དཔོན་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་དང་། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་གཉིས་ཆོས་རྩོད་མཛད་ནས་ཧྭ་ཤང་ཕམ་པར་མཛད་པའི་རྗེས། ཆོས་རྩོད་ཀྱི་མཇུག་བསྡོམས་སུ《སྒོམ་རིམ་རྣམ་གསུམ》བརྩམས། དེའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསལ་བཤད་ཆེད《དབུ་མ་སྣང་བ》བཅས་བརྩམས་ནས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་གནང་བ་དེ་ནས《སྒོམ་རིམ་རྣམ་གསུམ》ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང《དབུ་མ་སྣང་བ》ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་བཅས་ལ་གཞིར་བཟུང་ན། ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ཀ་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཀྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ཡིན་པར་ར་འཁོད་གསལ་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙྭ་བ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པའི་དཔྱད་གཏམ་སྣ་ཚོགས་འདུག་པ་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བར་བསམས་ནས་བཀོད་མེད། ཞང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》ཤོག་གྲངས་༤༢༠ལས། ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བྱོན་པའི་ལོ་ཙྭ་བ་ཡིན་པར

གསུངས་ཤིང་།《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤོག་གྲངས་༣༡༤པར། ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཨུ་ཤང་རྡོའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཟིན་པའི་སྐབས་དེ་ཤེད་དུ་སྨྲ་ངན་ལས་འདས་ནས་མཆོད་རྟེན་ཏྲས་པོ་རིའི་སྣོར་དུ་བརྩིགས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པར་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་ནས་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཨུ་ཤང་རྡོའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་པའི་བར་ལོ་བརྒྱ་ཟམ་པ་ཡོད་པས་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱི་བར་བཞུགས་དགོས་པར་སྣང་ཞིང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ཡིན་ན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་གཤེགས་དུས་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཡས་མས་ཞིག་ལས་ཐེབས་མེད་རྩོད་བཅས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙྭ་བ་གཞོན་གསུམ་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཡོད་རེས་ཡིན་སྙམ་པ་འདུག་ལགས་པས་དཔྱད་པར་ཞུའོ། །

ཀ་གཅིག་ལྷམ་གང་མ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྟེ་ཁང་པ་མདོ་ཐུག་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་གི་དཀྱིལ་དུ་ཀ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཀ་གཅིག་མ་དང་། ཁང་པ་དེའི་འཁྲིས་སུ་ལྷམ་སྒྲིག་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཀ་གཅིག་མ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞིའི་མིང་ཞིག་སྟེ་ཁང་པའི་ནང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཀ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་ལྷམ་སྒྲིག་མདོ་ཐུག་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཀ་རྩ་གསོས། ཀ་རྩའི་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོལ་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་སྔོན་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་བློན་པོ་དཔའ་ཚབ་སྟོང་འབར་གྱིས་ཀ་རྩའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། རྗེས་སུ་འབངས་ཀྱིན་ཡོག་སྐབས་བཤིག་ནས་ཉམས་ཆག་ཐུང་བ་བསྐྱོན་པ་བྱུང་དར་གྱི་མགོར་གྱུ་མེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གནས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཉམས་གསོ་གནང་བ་དེ་ཡིན།

ཀ་རྩའི་ཐང་། ལྷོ་ཁ་ཁུལ་བསམ་ཡས་དང་ཟབ་ཉེ་བའི་ས་གནས་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། ཞིབ་ཕྲའི་ས་ཆ་ངོས་མ་ཆོད་ཅིང་། ཕྱར་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཐང་དེར་ཁྲིན་པ་འདྲ་རྒྱུའི་སྙིང་སོལ་བྱུང་བ་དང་། ས་འདིག་འདོམ་གང་དུས་ན་ཆུ་ཐོན་ཡོང་བ་ཡིན་ཚུལ《ཟླ་བཞེད》ནང་གསལ།

ཀ་རྩའི་སྨི་རྒྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་བླ་མ། སྨད་འདུལ་གྱི་བཤད་བརྒྱུད་འཛིན་པ་གཟུངས་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་བུ་བཞིར་གྲགས་པ་བྱུང་བའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོ་ཁའི་གཡོར་པོ་འཕྲུམ་སྣྲིང་ནས་ཡིན་ཅིང་། བཙན་ཐང་དང་། རོ་སྐམ། ཀ་རྩ་ལྷ་ཁང་བཅས་གནས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བའི་བཤད་པ་མཛད་པས། སློབ་མ་གྲུང་མཚམས་པ་རིན་ཆེན་བླ་མ་སོགས་བྱུང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ད་ལན་བདག་གིས་མ་མཐོང་ཞིང་འདིར་བཀོད་པ་ནི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཤུགས་དཔར་མ་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༦པར་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

ཀ་ཆེན་བཞི། རྩ་བྲག་མར་པ་ལོ་ཙྭ་བའི་བརྒྱུད་འཛིན་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་བཞི་ལ་ཟེར་ཞིང་དེ་ཡང་། ༡. རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་ནི་རྒྱུད་སྡེའི་བཤད་སྲོལ་གྱི་བཀའ་བབས། ༢. འོལ་གྱི་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ་ནི་འཕོ་བའི་མན་ངག་གི་བཀའ་བབས། ༣. གཙང་རོང་གི་མེས་སྟོན་ཆེན་པོ་ནི་འོད་གསལ་མན་ངག་གི་བཀའ་བབས། ༤. རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ནི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བཀའ་བབས་བཅས་ཡིན་པར་མར་པ་དང་མི་ལ་རས་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་དུ་གསལ།

ཀ་ཧྲུ། ཐང་དེབ་གསར་རྙིང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བའི་ས་ཆའི་མིང་ཞིག་སྟེ་རྒྱ་ཡིག་ཐོག(河州)ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡིན། ས་ཁུལ་འདི་ནི་ཕར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི

སྐབས་སུ་ཕུང་ཡུག་ཧྲའོ(陇右道)ཡི་སྲིད་འཛིན་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀའོ་ཙུང་གི་ཧྲང་ཡོན(上元)ཁྲི་ལོ་གཉིས་པར་(༦༧༥)བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱིས་བློན་ཆེན་ཞིག་མངགས་ཏེ་འཞ་དང་འདུམ་འཕྲིགས་བྱེད་པར་བཏང་ཡང་གོང་མས་མ་གསན་པར་བཀྱོན། ལོ་དེའི་རྗེས་མར་བཙན་པོས་བོད་དམག་མངགས་ཏེ། ཀའོ་ཀྲའོ(廓州)ཏན་ཀྲའོ(鄯州)ཧེ་ཀྲའོ(河州)སོགས་བཅོམ་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ས་ཆ་དེ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་དུས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ཀྱི་བར་བོད་ཀྱིས་བདག་བཟུང་བྱས་ཤིང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་ཐང་བོད་དབར་དམག་འཁྲུག་ཡང་ཡང་བྱུང་རིང་ལན་ཚུན་ཐོབ་ནོར་ཐེངས་ཁ་ཤས་བྱུང་སྟོང་བ༈ ཐང་དེབ༈ གསར་རྙིང་གཉིས་སུ་གསལ། ས་ཆ་དེ་དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལིན་ཞ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཡོད།

ཀ་ཐང་ལྷ་ཆོས། མདོ་སྨད་ཨ་མདོའི་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་འདྲ་ཡང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

ཀ་ཐོ། རྒྱན་སློལ་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆ་དང་། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་སོགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་། དེབ་ཐེར་ཐོ་འགོད་བྱེད་སྐབས། ཤེ་ཚན་མི་འཕྲུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཀ་སྔད་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་དབྱངས་མེད་དང་དབྱངས་བཞི་བཅས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟར་ཤེ་ཚན་བསྒྲིགས་པའི་ཐོ་ལ་ཟེར།

ཀ་ཐོག དེ་སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཡོས(༡༡༥༩)ལོར་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་འབྲི་ཀླུའི་འགྲམ་སྒོ་འཁོར་སྒང་དང་ཞེ་བའི་ས་གནས་སུ་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེང་སང་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་དུ་ཡོད། ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་བླ་མ་འཛམ་སྟོན་པས། ཕྱོད་ཀམ་པོའི་གནས་སུ་སོང་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛོད་དོ། །ཀ་ཐོག་ཅེས་པའི་གནས་སུ་སོང་ན་བསྟན་པ་མཐར་རྒྱས་པ་ཞིག་འོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། ཉིད་ཀྱི་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཡོས(༡༡༥༩)ལོར་ཀ་ཐིལ་གྱི་ཤུར་ལ་དབྱིབས་ཡི་གེ་ཀ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་རྫོང་ཏུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པས་དགོན་པའི་མིང་ལ་ཡང་ཀ་ཐོག་ཅེས་བཏགས། དགོན་པ་དེར་ཀ་དམ་པའི་སློབ་མ་གཙང་སྟོན་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ནས་མཁས་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་བར་གདན་རབས་བཅུ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ་ཀ་ཐོག་བླ་རབས་བཅུ་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་སྟག་དགེ་གུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི༈ གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང༈ ལྒྲུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༠༨ནས༡༡༢བར་གསལ།

ཀ་ཐོག་བླ་རབས་བཅུ་གསུམ། ཤེས་རབ་སེང་གེ། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། བྱམས་པ་འབུམ། (ཀརྨ་པ་གྲི་ལམ་བསྟེན་པར་རྫོགས) སྨྲན་སྤུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་དཔོན་པོ་བསོད་ནམས་འབུམ། དབུ་འོད་པ་ཡེ་ཤེས་འབུམ། བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ། བསོད་ནམས་བཟང་པོ། ཀུན་དགའ་འབུམ། དབང་ཕྱུག་དཔལ་བ། བློ་གྲོས་འབུམ་པ། བློ་གྲོས་སེང་གེ། བྱང་ཆུབ་བློ་གྲོས། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་བཅུ་གསུམ་མོ། །

ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་རིག་འཛིན་དམ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་ཅིག་སྟེ་མཚན་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོར་ལྷ་ཞིང་། མཚན་གཞན་ཚེ་དབང་ནོར་བུ་ཞེས་ཀྱང་འབོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༦༨༩)ལོར། མདོ་སྨད་ས་ངན་བསོ་བ་ཞེས་པའི་གྲོང་དུ་ཡབ་ཧྭ་བ་ཨ་ཧེ་མགོན་པོའམ་རྗེ་བོ་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྒྲོ་བཟའ་དོ་རྗེ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཕྱག་ལྷ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བྱེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་བཅུ་བདུན་བར་དུ་གྲུབ་དབང་པདྨ་བདེ་ཆེན་གླིང་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་

བཅོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ལུག(༡༧༡༥)ལོར་སྒོ་བོ་དང་། ཀོང་པོ་བརྒྱུད་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན་ནས་ལོ་ཤས་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་ཁམས་ཀ་ཐོག་ཏུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་དགོན་པའི་གདན་ས་མཛད། ལོ་དེའི་སྟོན་མཇུག་ལ་སླར་ཡང་དབུས་གཙང་དང་། ལ་སྟོད་དིང་རི་བརྒྱུད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི(༡༧༢༧)ལོར་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་མཆོད་རྗེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་རབ་གནས་ལ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་གླང(༡༧༤༥)ལོར་གཙང་ཁྲོལ་ནས་དགས་པོ་བསྐྱུད་དེ་ཀོང་པོར་ཕེབས། ཉང་ཁ་སྟོན་ལ་ཕྱུང་དུ་བཞུགས་སྐབས༈ བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚིག་ཉུང་དོན་གསལ༈ ཞེས་པའི་གསུང་རྩོམ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་དེ་བརྩམས་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་ལྷན་དུ་བལ་ཡུལ་ལ་ཕེབས། བལ་པོའི་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་ལྟར་མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ཞལས་གསོ་ཞུ་ལྕགས་ཚོགས་པ་གནང་། དེ་ནས་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་སློ་བོ་སྨན་ཐང་དམ་མངའ་རིས་གུང་ཐང་དུ་འབོད་པའི་ནང་གསེས་གུང་ཐང་ཟ་འོག་ཕུག་ཏུ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་རིང་། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཡིག་རྙིང་མང་པོར་ཞིབ་འཇུག་ཐོག༈ གུང་ཐང་རྒྱལ་རབས༈ ཟླ་སྒྲོན་ཡིག་གནང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔར་ཕེབས་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༥༣)ལོར་ལ་དགས་སྟོད་སྨད་གཉིས་ནང་འཁྲུག་མེར་བ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་བར་ཆིངས་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཞུས་སྐབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་བཀའ་ཡིག་ཕེབས་པ་ལྟར། ལ་དགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཕོ་སྲིད་གཉིས་ཅམ་བཞུགས་ཏེ་ཆིངས་སྒྲིག་མཛད་པ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀས་ཁས་བཀུར་ཞུས། དགུང་གྲངས་ང་བདུན་པ་མེ་ཕྱི(༡༧༥༦)ལོར་སླར་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཕེབས་ནས་གནས་དེར་དགོངས་པ་རྫོགས། གསུང་རྩོམ་བོད་ཆེན་པོ་བཞི་སྐོར་ཅེས༈ ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས༈ སུ་གསལ་ཡང་དཀར་ཆག་ཞིབ་གསལ་བདག་གིས་མ་མཐོང་། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་མ་མཇལ། མདོར་བསྡུས་ཙམ་སྟག་དགེ་གུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི༈ གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང༈ ཤོག་གྲངས༥༧༨དང༈ གཉེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར༈ ཤོག་གྲངས༦༧ ༈ ལ་དྭགས་ཀྱི་སྔོན་རབས་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང༈ ཤོག་གྲངས༡༢༡བཅས་སུ་གསལ།

ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་མཚན་ལྡན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། མཚན་གཞན་བླ་མ་ཤར་པ་སྒོམ་པ་མཐའ་ཡས་ལམ། ཤེས་རབ་སེང་གེ་ཡང་ཟེར། མདོ་ཁམས་སུ་འཁོར་སྐད་གི་ས་ཆར་གཏོགས་པ་འབྲི་ཆུའི་འགྲམ་དུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་སྟག(༡༡༢༢)ལོར་ཡབ་གཙང་པ་དཔལ་གྲགས་དང་ཡུམ་གཙང་མོ་རིན་ཆེན་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་ཡུམ་གཅིག་པའི་སྐུ་མཆེད་གཅུང་པོ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ས་རྟ(༡༡༣༨)ལོར་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་འཕན་ཡུལ་དུ་ལྷ་མ་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཤེས་རབ་སེང་གེར་བཏགས། འཛམ་སྟོན་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་བདུན་ཅམ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་མ་ལུས་པ་གསན་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ས་ཡོས(༡༡༥༩)ལོར་བླ་མ་འཛམ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། ཁམས་ཀ་ཐིལ་གྱི་ཤུར་པའི་ཤུ་ཡི་གེ་ཀ་འདྲ་བའི་ས་གནས་སུ་ཀ་ཐོག་དགོན་ཆེན་ཐོག་མར་ཕྱག་འདེབས་པར་མཛད། མདོ་ཕྱོགས་པར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གྱི་དང་། སྤྱི་འགྱུར་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་བླ་རབས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྗེས

ནས་ཀུང་ཡུལ་དེ་ར་ནང་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་སླེབ་ཆེན་མང་དུ་བྱོན་པའི་གནས་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཨ་མདོ་དང་། བར་ཁམས་སྐོ་བརྒྱུད། མོན་བཙན་གྱི་ས་གནས་ཁག་ལ། ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མ་དང་། དགོན་པ་མང་པོས་ཁྱབ་ནས་ཡོད། དཀྱུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཟླ་སྤྱི(༡༡༨༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དགེ་སློང་ཞིང་ས་པོས་མཛད་པ་དེ་སྟོན་ཀ་ཏོག་ཏུ་དཔར་ཡོད། མདོར་བསྡུས་ཙམ། སྨྲ་དགེ་མཁན་ཆེན་ཀུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཀུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༢༠༢ནས་༢༠༧བར་གསལ་ལོ། །

ཀ་ཊཱི་ར། ཁ་དི་ར་སྟེ་སེང་ལྡེང་། པུཎྜ་རི་ཀ་ནི་པདྨ་དཀར་པོའི་མིང་།

ཀ་གདུང་བརྩེགས་མ་བཅུ་གསུམ། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྐབས་ཁང་པའི་ནང་གི་ཤིང་བརྩེགས་རྒྱན་ཐོས་རྒྱས་སོས་ལ་སྣ་ཁ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། རྒྱས་བསྡུས་འབྲིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཅུ་གསུམ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགུ་ཡོད་པས། རྒྱས་སོས་ནི། ༡.ཀ་བ། ༢.ཐི། ༣.འབེན་ལེབ ༤.གཞུ ༥.གདུང་ལྡན། ༦.སྤང་སྨ། ༧.གདུང་མ། ༨.གདུང་ཁེབས། ༩.རིན་པོ་ཆེ། ༡༠.པདྨ། ༡༡.པད་ཁེབས། ༡༢.ཕྲེན་རྩང་། ༡༣.མཆོད་བརྩེགས། ༡༤ བབས་ཁེབས། ༡༥.བབས་བརྒྱུད་མ། ༡༦.བབས་བསྒྲིམས་མ། ༡༧.ལྕམ། ༡༨.ཁ་ཤིང་། ༡༩.ཕྱིན་རྩེ། ༢༠.གག་སྤང་། ༢༡.ཨུམ་བཀག་བཅས་ཡིན་ཅིང་རྒྱས་བསྡུས་འབྲིང་ལ་གདུང་ལྡན་དང་། སྤང་སྨ། གདུང་ཁེབས། རིན་པོ་ཆེ། ཕྲེན་རྩང་། བབས་བརྒྱུད་མ། བབས་ཁེབས། ཕྱིན་རྩེ་བཅས་ཁག་བརྒྱད་མི་དགོས་པ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གོང་གསལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། པད་ཁེབས་དང་། བབས་ཁེབས། གག་སྤང་། ཕྱིན་རྩེ་བཅས་བཞི་མི་དགོས་པར་ཤིང་བརྩེགས་དགུས་ཆོག་པར་བྱས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ཡིན། ཤིང་བརྩེགས་རྒྱས་པའི་དཔར་རིས། པོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་ཆེན་ནུབ་ཀྱི་ཀ་རིང་དཔར་རིས་ལ་གསལ།

ཀ་ཙ་ཡ། འདི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དུ། ལག་པ་ལ་བཀོན་ནས་འཐང་བའི་མདུང་རིང་ཐག་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དཔྱད་ཡིག་དང་མཐོང་བརྗོད་རྣམས་སུ་མི་གསལ།

ཀ་རྒྱ་ཀུབ་ཛ། 《འདུལ་བ་ལུང》ལས་བཤད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་རབས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་སྟེ་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀུར་བའི་གདུང་རབས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བསྐལ་བཟང་འདིའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་གདུང་ནས་ཤར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་རྙིང་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་ལོ་ཁྲི་འབུམ་མང་པོ་སོང་དགོས་ཆེད་འདུག གྲོང་ཁྱེར་འདི་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ས་ཁུ་རབ་ཨོད་སྐད་དུ་བཅོམ་བརླག་ཅེས་འབོད་པའི་གནས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཙམ་གྱི་ས་ན་ཡོད་པ་དང་ཡུལ་དེའི་འདུད་མེད་རྣམས་གཟུགས་མཛེས་ཀུང་ལུས་སྦྱར་པོ་ཡིན་པས་བུ་མོ་སྦྱར་མོའི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལས་གསལ།

ཀ་ཀྲི་ཀ རྒྱལ་པོ་ཀ་ཀྲི་ཀྲི། ཀ་ཀྲི་ཀྲི་བཅས་འབྲི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་བྱུང་ཞིང་། དོན་དུ་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེ་ཛཱ་ལནྡྷ་རའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་བཤད། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༧བསྟན་པའི་གཏད་རབས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ལུང་དྲངས་པར། བར་སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལོན་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་དེར་བརྟགས་ན། རྒྱལ་པོ་ཀ་ནིཥྐ་ནི་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས། 《ཟུང་ལྡན་ཚིག》ལས་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནིཥྐས་སྲིད་སྐྱོང་བའི་དུས་སུ་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་བྱས་པར་བཤད། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ཤོག་གྲངས་༡༤ལས། ཀུ་ཤ་ནའི་རིགས་ལས་རྒྱལ་རབས་དང་པོ་ཀ་ད་ཕི་ཤ་ཀྲ་བས་སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་པའི་སྐྱིད་ཐ་མའི་ནང་དུ་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ་རྒྱལ་པོ་སྟོན་མ་དེ་དང་མིང་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། རྒྱལ་པོ་ཀ་ནིཥྐ་ནི་རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བར་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནིཥྐའི་དུས་སུ་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་བྱས་པར་བཤད་པ་དང་བསྡུར་ན་ལོ་གྲངས་རགས་པ་མཐུན་ཤས་ཆེ་བར་འདུག ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས་པ་ཕྱི་ལོ་༧༨ལོར་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནིཥྐས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ཤཀའི་ལོ་རབས་ཞེས་པ་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཟེར། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་སྟོད་ཙམ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་ཀ་ནིཥྐས་ཀུ་ཤ་ནའི་རྒྱལ་རྒྱུད་གཏོར་ནས་ཡ་གླིང་དཀྱིལ་མ་དང་། ཨཕ་གྷ་ནི་སི་ཐན། རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་བྱང་དང་ཀྲུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་བཅས་མཐའ་ཁོག་ཏུ་བསྡུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་བཙུགས། རྒྱལ་རབས་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆོས་རྒྱལ་ཨ་ཤོ་ཀ་ཡི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་རབས་འདི་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་བྱུང་མ་མྱོང་བ་བཅས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་འདིར་དཔྱད་གཞིར་བཀོད། རྒྱལ་པོ་འདིའི་རྒྱལ་ས་ནི་རྒྱ་གར་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཧྲ་འཛོག་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ན་ཡོད་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལས་གསུངས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་དར་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་དད་གུས་ཡོད་པ་དང་། ཀ་ནི་ཥྐའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་བཞེངས་པའི་ནང་ནས་ན་རྒྱན་ནགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་བོད་དུ་ཡང་གྲགས་ཆེ། རྒྱལ་པོ་འདིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཕྱིབས་ལོགས་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བས་བཀའ་བསྡུ་ཐ་མ་དེ་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པའི་དུས་སུ་བགྲོས་པའི་ཁ་བྱང་ཅན་གྱི་རྡོ་ཕྱ་ཞིག་དང་། ཀརྨ་ཤ་ན་བཅས་བཅོམ་བརླག་གི་ཡུལ་ནས་རྙེད་པ་དངོས་སུ་གཟིགས་ཚུལ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལས་གསུངས་འདུག

ཀ་ཤི་ཀའི་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་འདི་དེ་སྔོན་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ཡས་མལ་ཙམ་དུ་ཁ་ཆེ་ཛ་ལན་ཛ་རའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཥྐས་བཞེངས་པའི་ནང་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཧྭ་ཤང་ཧྲ་ཉེན་དང་། ཐང་སེན་ཙང་གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་སྐབས་མཆོད་རྟེན་འདི་ད་དུང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་གཟིགས་པ་དང་མཆོད་རྟེན་འདིའི་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ(བོད་ཀྱི་མཐོ་ཚད་འདོམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སྟེ། དེང་སང་གི་སྨི་ཁྲིར་བརྩིས་ན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ) མཐའ་བསྐོར་དུ་ལེ་དབར་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ། ཆོས་འཁོར་བརྩེགས་ཀྱི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་ཅེས་ས་སོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དེང་སང་མཆོད་རྟེན་དེའི་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད་ཅེས《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལས་གསུངས།

ཀ་ཤི་ལ་བསྟུ། གཤམ་གྱི་ཀ་ཤི་ལའི་ཡུལ་ཞེས་པ་དེར་གསལ།

ཀ་ཤི་ལའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་ཡིན། སློབ་དཔོན་ཐང་སེན་ཙང་གིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ལམ

ཡིག》ལས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཞུལ་ལ་མཐའ་བསྐོར་དུ་ལེ་དབར་བཅོ་ལྔ་ཙམ་དང་། གྲོང་སྟོང་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ། ལྷ་ཁང་གོག་པོ་མང་པོ། པོ་བྲང་གི་ལྟེ་བར་ལྷམ་ཞུགས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཞུལ་བཅས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྐུ་བརྙན། དེ་དང་ཉེ་བར་ཡུམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོའི་སྐུ་བརྙན་མ་ཧཱ་ཛཱ་གི་ཉེར་གྲགས་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་བཞིར་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་རི་དང་། ན་ན་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་དང་། དགེ་སློང་གི་རྣམ་པ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་ཕྱང་དུ་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོས་ཤཱཀྱ་རྣམས་བསད་པའི་གནས་དང་། དེ་དག་གི་རུས་པ་བརྟུག་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ། གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་གཞོན་ནུའི་རོལ་རྩེད་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་ཞུལ་སོགས་ཡོད་ཅེས་གསལ། བཙན་པོ་བསྟེན་པ་མཛད་པའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་ལུམ་བི་ནིའི་ཚལ་དེ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་ཤར་ཕྱོགས་མཐའ་ལེ་ལྔ་དུག་ཙམ་གྱི་ས་ན་ཡོད་པར་བཤད། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག》ལས། ལུམ་བིའི་ཚལ་དེ་ལ་དེང་སང་ཡོད་གྲགས་སུ་རུ་མན་དེ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། གནས་དེར་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་བཙུགས་པའི་རྡོ་རིང་ཞིག་གི་རྩེར་སུ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་ཕྱོགས་དེར་སླེབས་མིང་། ཕྱོགས་འདིར་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་སོ་ཞེས་རྗེ་རིང་བརྐྱང་བ་ཡིན་བྲ་བའི་ཡི་གེ་འཁོད་པ་ཞིག་དེང་སང་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ཞིབ་པར་སྐོང་གསལ་གྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གསུམ་པོ་དེར་གསལ་ལོ། །

ཀ་སྤུངས། པོ་བྲང་དང་ལྷ་ཁང་ལྷ་བུའི་གཞུང་སྒོ་ཆེན་མོའི་མདུན་ངོས་སུ་སྒོ་ཁང་སྤེ་རེང་མང་སྒོ་འཕྱར་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཀ་སྤུངས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་སྒོ་ཁང་གི་མདུན་དུ་ཀ་བ་མང་པོ་གཡས་གཡོན་དུ་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན། པོ་ཏ་ལའི་བདེ་ཡངས་ཤར་ཆུབ་དང་། གདན་ས་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་ཁག་ཤས་ཆེ་བའི་འདུ་ཁང་གི་མདུན་སྒོའི་ཕྱི་ལ་སྒོ་འཕྱར་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀ་ཕིབས། གཞོགས་གཡས་གཡོན་གཉིས་སམ་གཞོགས་གཅིག་ལ་ཀ་བ་མང་པོ་གྲལ་བསྟར་བསྒྲིགས་པའི་དཀྱིལ་དུ་འགྲོ་ལམ་དང་། སྟེང་དུ་ཐོག་བཀབ་པའི་ཁྱམས་རིང་པོ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་ནང་གི་གླིང་ཁ་དང་བོད་ཀྱི་ནོར་བུ་གླིང་ཁ། དགོན་པ་ཁག་གི་ཤག་སྐོར་བཅས་ལ་ཀ་ཕིབས་བཀབ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཀ་ཕོར། ཀ་ཕོར། (ཅ)

ཀ་ཕྱག་རྒྱ་ཟོ་གཉིས་འདྲེས། འདི་ཡི་གེ་ནོར་བ་སྟེ་བཀའ་ཕྱག་རྒྱ་ཟོ་གཉིས་འདྲེས་ཞེས་བཀའ་གདམས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་མར་མི་དྭགས་གསུམ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའམ། ཡང་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་བཞེས་གནང་བ་ལ་ཟེར་བས། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལ་གོ་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱངས་པ་ཆུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིག་ནོར་བྱུང་བ་ཡིན།

ཀ་འཕན། ནང་པ་དང་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགོན་པ་ཁག་གི་མཆོད་ཁང་དང་འདུ་ཁང་ནང་དུ་ཀ་བའི་ངོས་སུ་འཕེལ་སྤྱོལ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྫས་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། སྟེང་དུ་འཕན་མགོ་གོས་ཆེན་ནམ་གསེར་ཟངས་ལས་བཟོས་པའི་ཙེ་པ་ཏྲའི་མགོ་དང་དེའི་གཤམ་དུ་འཕན་ལག་དར་སྣ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་ཞེང་ཆེ་ཞིང་། གཡས་གཡོན་གཉིས་དེ་ལས་ཆུང་ཟད་ཆུང་བའི་སྣེ་མོར་འཛར་ཚོན་གཡེར་ཁ་ཅན་བཏགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཀ་བ་ལྷུམ་མགོ་ཅན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཀ་ཁྱུང་རྟགས་ཅན་བཞིའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། 《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》དང《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་སར་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་མི་དང་མི་མིན་གནོད་འཚེ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་དུག་སྦྲུལ་ནུས་མཐུའི་གཏེར་ཁ་སྦས་ཞེས་གསལ།

ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཀ་ཁྱུང་གྲྭ་སུ་ཀ་བ་རྟགས་ཅན་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཞིག་སྟེ། ཀ་བ་འདི་གང་ཡིན་ན་ཕན་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་ཇོ་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་སུས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ཅིང་། ཇོ་བོ་རྗེས་གསང་བ་སྦུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་གསུངས་མེད། 《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་སར་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་སྦས་པར་གསུངས་པ། ཀ་བའི་གཏེར་རྟགས་མཚན་མར་བཏགས་ན་དོན་དངོས་དང་མཐུན་ནམ་སྙམ། སྔར་བོད་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི《ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ》ལས། ཀ་བ་འདི་ནས་འདོམ་གསུམ་དང་ཁྲིད་ཀ་གཞལ་བའི་གདུང་གསེབ་ནས་བཀའ་ཆེམས་ཤོག་དྲིལ་གསུམ་སྟེ། ༡. བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི《ཟླ་བ་འོད་ཟེར》 ༢. བཙུན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《དར་དཀར་གསལ་བ》 ༣. རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》བཅས་གཏེར་ནས་བཏོན་གནང་ཡོད། ཉིན་མོ་ཅིག་ལ་ཇི་ཙམ་བྲིས་ཟིན་པ་དེ་མ་གཏོགས་བསྐྱར་ཞུས་མི་ཆོག་ཅེས་གཏེར་བདག་གིས་བཀག་ཆ་བྱས་པ་ལྟར། ཇོ་བོ་རྗེའི་སློབ་མ་རྣལ་འབྱོར་པ་སོགས་བཞིས་ལག་བགོས་ནས་བཤུས་པ་གནང་། མཇུག་ནས་ཕྱིན་ཙམ་བཤུས་མ་ཚར་བ་དང་། བཀའ་ཆེམས་ཀྱི་ནང་དོན་ཞིབ་ཆ་རྣམས་མི་ངན་གྱིས་གཏོར་བཤིག་མི་འབྱུང་ཆེད་ཕྱིས་བཤུས་མ་མཛད་པར་སྔར་གྱི་རང་གནས་སུ་འཇོག་པར་མཛད་ཅེས་ཇོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དང《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མའི》གླེང་གཞི་གཉིས་ཀ་ལས་གསལ།

ཀ་བ་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་དངོས་སློབ་བགྲེས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་འཕན་པོ། རུས་ནི་སྣ་བ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་མ་བྱོན་གོང་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཟ་བཙན་བློ་གྲོས་དབང་ཕྱུག་གི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། འབྲོམ་སྟོན་པས་དབུས་གཙང་གི་མི་ཆེན་རྣམས་ལ་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་བསྐུལ་མའི་ཕྱག་ཡིག་འཁྱེར་བ་ལྟར་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་སྤྱན་འདྲེན་ལ་ཕེབས། ཇོ་བོ་རྗེ་དབུས་སུ་ཕེབས་རྗེས་ཁོང་གི་བཞུགས་གནས་འཕན་ཡུལ་ལན་པ་སྤྱིལ་བུར་གདན་དྲངས། ཇོ་བོ་རྗེའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཀ་ཁྱུང་གྲྭ་སུ་ཀ་བ་རྟགས་ཅན་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གི་སྒོའི་གཡས་གཡོན་མདུན་གསུམ་གང་རིགས་ཤིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད། ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་སར་གཏེར་གང་ཞིག་སྦས་པའི་སྐོར་ལ་གསུང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དང《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་ལས་ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་སར་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་སྦས་པར་གསུངས། 《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔའི་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང》ལས་ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་སར་ཆོས་གཏེར་སྦས་པར་གསུངས་པ་དང་། 《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》《རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར》རྒྱས་བསྡུས་བཅས་མཐུན་པར་སྣང་། 《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》ཡི་གཏེར་བྱང་དུམ་བུའི་ནང་། ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་སར་གསོ་རིག་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་

ཁག་གཅིག་ཀྱང་གཏེར་དུ་སྦས་ཞེས་གསལ།

ཀ་བ་སེང་མགོ་ཅན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྲམས་ར་ནང་མའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཀ་བ་རྟགས་ཅན་བཞིའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་ས་ར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་འཚེ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་གཏེར་དུ་སྦས་ཞེས《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》དང་།《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》བཅས་ལས་གསལ།

ཀ་མ་ཏའི་ཡི་གེ། 《མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ》དང་བོད་ཡིག་གི་གནའ་རབས་སོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་མང་པོའི་ནང་གསལ་ཞིང་། ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་དཔེ་ནི《རྒྱ་དཀར་ནག་རྒྱ་སེར་གསེར་བལ་བོད་ཧོར་གྱི་ཡི་གེ་དང་དཔེ་རིས་རྣམ་གྲངས》ཞེས་པའི་དཔེ་སྙིང་ཤུང་ལུང་པཎྜི་ཏ་སྐྱོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་ཁྲི་སྒོག་གི་དཔར་མ་པོད[ང]པའི་མཇུག་ཏུ་ཡོད་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས་10ནས་4པར་དང་།《ཡིག་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྲི་སོ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ》སྤྱི་འདུས་ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྡབ་གྲང་གི་ཤིང་དཔར་ཤོག་གྲངས་1ནས་5པའི་མཇུག་པར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཀ་མ་བ་ཤེས་རབ་འོད། འདི་ཉིད་དགོན་པ་བའི་བུ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱི(1057)ལོར་ལན་པ་མདར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། ཕྱིས་དགོན་པ་བ་མཇལ་དུ་ཕྱིན་པས་དགོན་པ་བས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀས་བསྐྱངས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཐུགས་རབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྟོག་གེ་འཕར་བ་ནག་ཆོས་བསྒྱུར་བ་ལས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ལེའུ་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་མཛད་པ་པོ་མཁས་བཙུན་ཤེས་རབ་འོད་གསལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཟེར་བའི་ཡ་གཅིག་ཁོང་ཡིན་པར་འདུག །འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀ་མ་དགོན་པ་བཏབ། དགེ་འདུན་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་འཚོགས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ངན་པ་རྣམས་བཟང་པོར་བསྒྱུར་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཡང་མངའ། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕག(1131)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཀ་མ་རྡུ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་སྟེ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་པཎྜི་ཏ་ཕྱིར་ནས་ཕྱོགས་ཀྵ་བར་རེལ་སེ་དང་དེ་ནས་མཡི་ལེ་བརྒྱ་བདུན་སོང་བ་ན་ཤར་རྩ་མཆོག་གྲོང(ཨ་ཧྲ་སུ་ཧི)ཡོད། དེ་ཡི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཀ་མ་རྡུ་པ་ཡིན་འདུག་ཅེད། སྔོན་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་གནས་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཀ་མ་ལ་གུཧྱ། འདི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྟེན་སྦྱོང་བའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་དེབ་ཐེར《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ནང་གསུངས་པ་ལས་གཞན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ད་ལྟ་མ་མཇལ་ལགས།

ཀ་མ་ལ་རཀྵི་ཏ། རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གནས་གཞི་ཆེ་ཤོས་གྲགས་ཅན་ཁྲི་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་མཁན་ཐོག་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཤར་ཕྱིན་དང་། གསང་བ་འདུས་པ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་བཅས་ལ་མཁས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཕྲེང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའི་པཎྜི་ཏ་དང་གྲུབ་ཐོབ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་ཡང་ཡིན། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་མུ་སྟེགས་མང་པོ་བཏུལ། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ན་ལེནྡྲ་དགོན་པ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ནགས་ཁྲོད་ཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་བཞུགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་ཟད་ཅིག《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་13ནས་18པར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ། ཀ་མ་ལ་སྟེ་པདྨ་དང་ཤཱི་ལ་ནི་དང་ཚུལ་ཏེ་པདྨའི་དང་ཚུལ་ལམ་རྒྱལ་བའི་དང་ཚུལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བཞེད་སྲོལ་འཛིན་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་གསལ་ཡང་། མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》ལྷུག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་334དང་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་ཐང་ཟངས་གླིང་མ》ལྷུག་དཔར་གྱི་ཤོག་གྲངས་54པ་བཅས་གཉིས་ཀར་རྒྱ་ནག་ནས་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་དེ་ཧོ་ཤང་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན་མ་ཡིན་ཟེར་མི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྒྱུད་ཀྱིས་དཔེ་བཤུ་བྱས་སྐབས་ཡིག་སྐྱོན་ཤོར་ཟད་ནས་འོག་མར་མཆོངས་ཏེ་ཟིན་ཐོར་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཏེ་ཡིག་སྐྱོན་ཤོར་བར་རྒྱ་ནག་ནས་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རྒྱ་གར་ནས་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་གདན་དྲངས་ཞེས་གསུངས་རྒྱུ་ཡིན་ངེས་ལྟ་བས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འདི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་དངོས་སློབ་ཡིན། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་སྐུ་འདས་རྗེས་རྒྱ་ནག་ནས་ཕེབས་པའི་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་ཟེར་བ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་ཆོས་ཞེས་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ལུས་ངག་གི་ཆོས་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་དང་པོ་ནས་སེམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྒོམ་དགོས་པའི་སྲོལ་གསར་པ་དར་ཁྱབ་བཏང་བར་བརྟེན་ཕར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་སྐབས་བཙུགས་པ་གནང་བའི་ཆོས་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁག་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་པ་ནང་ཁུལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་བྱུང་། ཧྭ་ཤང་གི་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་དམར་གསོད་གཏོང་རྩིས་བྱས་ཤིང་། བཀའ་ཞིག་རང་སྲོག་བཅད་པ་བཅས་འགལ་ཟླ་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བ་ལ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ཧྭ་ཤང་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་རྩོད་འཐབ་མ་དགོས་པར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་ཆོས་རྩོད་འགྲན་སྡེར་ཐོག་རྒྱལ་ཕམ་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུར་བསྒྲོན་སློབ་གསོ་གནང་རྗེས་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་སྐུ་གཤེགས་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་བལ་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས་ཐོག ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་དང་རྩོད་གླེང་གནང་སྟེ་ཧྭ་ཤང་ཚར་བཅད་པ་སོགས《སྦ་བཞེད》དང《མངའ་བདག་ཉང་རལ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང》སོགས་བོད་ཡིག་གི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མ་གསུང་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་མང་པོས་གསུངས་དོན་དུ་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཧྭ་ཤང་གི་ཕྱོགས་རྗོད་པ་ཙམ་པར་གསལ་བ་དེ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ཐོག་བྲིས་པའི《རིགས་པ་ཡང་དག་པར་ངེས་པ》ཞེས་པའི་ནང་རྩོད་པ་བཀམ་གཏན་མཁན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་བཤད་ཡོད་པས་བོད་ཡིག་ཐོག་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཁུངས་དག་མིན་ཞེས་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡཱ་ནའི་དོན་དུ་དག་སེལ་གནང་མཁན་བྱུང་ཡོད་པས་དོན་གནད་དེ་སྐོར་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱད་གནང་རོགས་ཞུ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་བསམ་ཡས་ཆོས་རྩོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལོ་ཁ་ཤས་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ལྟ་བ་དང་སྒོམ་པ། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ《སྒོམ་རིམ་དང་པོ། བར་པ། ཐ་མ》བཅས་ཆེད་རྩོམ་མཛད་དེ་འབྲས་བུ་གསུངས་པའི་ཁོར་ལ་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡཱ་ནའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་དགག་པ་མཛད། (གསུང་རྩོམ་དེ་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་མདོ[ཀི]པར་ཡོད) སྔར་ཡང་སྒོམ་རིམ་གསུམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་དུ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི《དབུ་མ་སྣང་བ》བརྩམས་པར་མཛད་པ་དེ་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ཙོད[ས]པར་ཡོད། གཞན་ཡང་གསུང་རྩོམ་གཞན་དག་

སྐོར༼ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ༽ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་དོད་[མ]པར་ཡོད། ༼ཤེར་ཕྱིན་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་དགུ་མའི་རྒྱལ་དུ་འགྲེལ་བ༽ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་བ་དང་༼དགུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ༽ལོ་ཙཱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་སོད་[ས]པར་ཡོད། གཞན་ཡང་གསུང་ལག་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་འདིར་མ་བཀོད། སློབ་དཔོན་སྨྲ་གཉིས་ཆེན་ནི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བ་ལྟར་ན་སྣ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ནའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཤེས་བྱུང་བ་དེས་ནད་མ་ཐེག་པར་གཞིད་མ་ལག་དམར་བ་གཉིས་མངགས་ནས་མཚན་མོ་སྒྲ་བསྒྱུར་ཁང་པར་གཟིམས་ནས་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་མཁལ་མ་བ་ཙིར་ནས་སྐུ་དགོངས་པར་བཤད་པ་དཔྱད་གཞི་ཆེ་སྙམ།

ཀ་མེད་ཏ་ར། ལྷ་ལའི་བར་སྐོར་གྱི་ཤར་དུ་ཡོད་པའི་ཀ་མེད་ཏ་ར་ཞེས་པའི་ཁང་པ་དེ་ནི་བཙན་པོ་ཁྲིད་བཙན་སྣམ་པོས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་སྤྲུན་མཛད་སྐབས་ཀྱི་ཚེབས་ར་ཡིན་སྐད།

ཀ་ཚལ། མལ་དྲོ་བརྒྱུད་འབྲི་གུང་རོངས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་གྱི་ཁ་རྣབ་ཏུ་བལྟ་བའི་རི་ལྡེབས་སུ་ཡོད་པའི་ཀ་ཚལ་ལྷ་ཁང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་གོང་བཏབ་པའི་མཐའ་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞིའི་གྲས་བོད་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ལྟར་བཏང་བའི་དཔུང་མགོ་གཡས་པ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཀ་ལྷ་ཡི། ནང་བསྟན་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་འདུག་སྡོད་ཀྱི་མིང་རྟེན་པ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མོ་ཀ་ལི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེའི་སྒྲོམ་སྒྲོར་ནི་ཤི་དང་ལྕག་མ་གང་རིགས་ཁ་གཉགས་ཏེ་དྲ་མིག་ལྟ་བུར་བཟོས་པའི་བར་སྟོང་རྣམས་སྨུག་སུ་ལུགས་མ་འཁྱུག་ཚད་སོར་བྱེད་ཀ་ཙམ་ཞིག་ཆེ་ཆུང་ཕྱི་སྒྲོམ་དང་མཉམ་པ་བཟོས་པའི་འདུས་མཚམས་ཀྱི་གཟེར་སྡོམས་རྣམས་གྲྭ་པགས་རྒྱུན་དུའམ་ཀོ་བསེའི་རྒྱུན་དུ་གང་རིགས་ཀྱིས་བསྡམས་ནོག ནང་ཤ་གོས་ཆེན་དང་རས་གང་རིགས་བཏང་ནས་སྟེང་ངོག་སྤྲེལ་མཚམས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་སོར་ལྔ་ཡན་བཞག་པར་ཡོལ་ཆེན་དང་རས་སོགས་ཆོས་གཅིག་མ་ཐུབ་པ་དང་། བསྡོམས་ཐག་ཐུག(ཡུན་ནན་དང་རྒྱལ་ཐང་སོགས་ནས་ཐོན་པའི་ཀོ་བ་ཆོས་གཞི་དམར་པོ་ཡིན་པ་ཞིག)སེ་ཏྲ་ཏོ་གང་རིགས་ཀྱིས་བསྡམས་ཆོག་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་ཆོས་བསྡུས་པའི་ཐོ་ཀཱ་ལི་དང་། རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀྱི་ཐོ་ཀ་ལི་བཅས་བཟོ་དབྱིབས་དང་། རྒྱ་ཚའི་ཕྲིས་པ་རྒྱས་བསྡུས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །

ཀ་གཞུ། ཀ་བ་དང་གཞུ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྡུད། དེ་ཡང་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་བྲེ་གདན། དེའི་སྟེང་དུ་བྲེ། དེའི་སྟེང་དུ་གཞུ་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་ཀ་བ་ཕུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྲེ་གདན་པད་གཟུགས་ཅན་ཀླུམ་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་བྲེ་གྲུ་བཞི་པ། དེའི་སྟེང་དུ་གཞུ་བཅས་བརྩེགས་ནས་ཡོད། ཀྲུང་གོའི་འཛུགས་སྐྲུན་བཟོ་ལས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི༼བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་འཛུགས་སྐྲུན༽ཞེས་པའི་བརྙན་དཔར་གྱི་ཤོག་གྲངས་༥༡པར་གཟིགས་ན་ཀ་བ་དང་གཞུའི་དབྱིབས་རྣམས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་གི་ཀ་གཞུ་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད།

ཀ་བཞི་མ། བོད་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྟེ། མཐའ་བསྐོར་གྱི་རྩིག་པའི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་ཀ་བ་རྣམས་མ་རྩིས་པར་ཁང་པའི་གཞུང་དུ་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་པར་ཟེར།

ཀ་ར་བླི་ར། ལག་པ་དཔའ་བོའམ་དཔའ་བོའི་ལག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ཤོག་བུ་བཟོ་རྒྱུ་ཕྱམ་བུ་རེ་ལྕག་པའི་ཤིང་།

ཀ་ར་ལ་སོགས་པའི་མིང་མཐར་ལྡན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་རྩ་བའི་སྡེ་པ་བཞི་ཡོད་པ་རྣམས་ཐོག་མའི་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་མཚན་མི་འདྲ་བ་དང་མཁན་བརྒྱུད་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད། རྒྱ་གར་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུ་མཁན་རྣམས་ལ་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་གྱི་མཁན་སློབ་སོ་སོའི་མཚན་བྱུར་མིང་གི་མཐར་སྦྱར་ནས་འདོགས་པར་མཛད་ཀྱི་ཡོད། མཁན་པོ་དེ་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་སྡོམ་རྒྱུན་ལས་རབ་བྱུང་གནང་ཡོད་ན། མིང་གི་མཐར་ཀ་ར་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ནི་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལས་རབ་བྱུང་མཛད་པ་ཡིན་པས་མཚན་གྱི་མཐར་དི་པཾ་ཀ་ར་ཞེས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་མིང་མཐར་དྷ་ཛ་ཡོད་པའི་མིང་བྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཡང་མང་བཀུར་སྡེ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། གུཧྱ་སྡེ་ཕྲུལ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བྱུར་ཡོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་མིང་མཐར་དུ་དཔལ་དང་། བཟང་དང་། སྲུང་བ་ཞེས་པའི་མིང་མཐའ་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། བོད་ལ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བཀའ་བཅད་གནང་བ་ལྟར་སད་མི་བདུན་རབ་བྱུང་གནང་བའི་མཚན་མཐར་དུ་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོའི་མཚན་མཐར་རཀྵི་ཏ་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་སད་མི་བདུན་ཀའི་མཚན་གྱི་མཐར་རཀྵི་ཏ་ཞེས་སྦྱར་ནས་མིང་འདོགས་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

ཀ་རའི་ཁྲ་བས་བརྒྱན་པའི་འབྲས་སིལ་མ། (འབྲས་སིལ)འབྲས་རླངས་བཙོས་ཟིན་པའི་སྟེང་དུ་མར་ཁུ་དང་། ཀ་ར། རྒུན་འབྲུམ་བཅས་བཏབ་པའི་ཟས་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་འབྲས་སིལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཀ་རི་ཀཱ། རྒྱ་གར་སྐད་ཅིག་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའམ་ཚིགས་བཅད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། ཚིགས་རྐང་བཞི་ལ་ཡིག་འབྲུའི་ཚེག་བར་གྲངས་ཚད་ངེས་ཅན་ཆ་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ཟེར།

ཀ་ལ་ཀ་ཏ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་མོས་གྲས་ཡིན་ཅིང་། ཟུར་གྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་རྙིང་པའི་ནང་ཀླམ་ག་ལ་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཀ་ལ་ཀི། རྒྱ་གར་གྱི་སུ་ལེགས་པ་ཌ་ཁྲབ་འཇུག་སྐབས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་གསེས་བཅུ་པ་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཀ་ལ་ཀི་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་རིགས་ལྡན་ཞེས་འབོད་པ་དེར་ཟེར། ཁྲབ་འཇུག་གི་སྤྲུལ་པ་རིགས་ལྡན་དེ་ནི་དབྱི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་དར་སྤེལ་བཏང་ནས་དབང་དུ་སྡུད་མཁན་ཡིན་པ་སོགས་ཀུ་སྙིགས་ཁྲབ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པའི་ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འདྲ་མཚུངས་ཤིག་སྣང་། ཞིབ་པར་ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི༼ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྲབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་གཏམ་རྒྱ་བལ་མཁས་པའི་ངག་རྒྱན༽ཞེས་པ་དེར་གསལ།

ཀ་ལ་ཙཀྲ། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་འགོར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་མཉམ་དུ་འཁྲིད་པ་གནང་བའི་བན་ཆུང་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པ་ད་བར་ཐོ་ཐོས་མ་མཐོང་།

ཀ་ལན(ད)ཀ། བྱ་མཆིལ་བ་སྤྱི་གྲོང་གི་ཏིའུ་ཞེས་མཚོན་བརྗོད་མང་པོར་འབྱུང་བས་ཁྱིམ་ནང་དུ་འཁོར་བའི་བྱ་ཆུང་དེའོ། །

ཀ་ལྤ་བ་ལྷ་ཀ་ར་ཏ། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གཞུང་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཟུར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལས་ནང་གསེས༼སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པ༽ནི་བོད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་ཀ་ལཱ་པའི་ཀུན་བཤད་བཞི་པ་ཡན་ཆད་གཉེན་ཏུ་གདོང་དྲུག་གིས་བཤད་པ་དང་། ཀ་ལཱ་པ་ཞེས་པ་ཆ་ངས་གས་ཏེ་མ

ཁྲིའི་འཇུག་སྒོ་ཁ་དོག་ལྔ་ཚོགས་པའི་ཆ་བསམས་པ་ལ་མོ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་གཞན་ཏུ་གདོང་དྲུག་གི་འཛིན་པ་རྩ་ཁྲིའི་འཇུག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ལས་གསལ་ཡང་། ཛོ་ནང་དྷ་ར་ནྡ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》སྐབས་བཅོ་ལྔ་པ་ལས་གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་ས་རྦ་ཝརྨ་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་ག་ལ། ཆ་བསམས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཤེ་བར་མགོ་བའི་ཆ་ཤས་དག་བསམས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། ཀུན་བཤད་བཞི་པ་ཡན་ལ་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་དང་། དེའི་ལྷག་མའི་ཀུན་བཤད་བཞི་དང་། ཀྲིཏ་ལ་བྲུབ་ཡོད་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་གོང་གསལ་དེ་དང་། ཐམ་ཐེ་མཆོག་སྡེད་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བསྐང་བ་བཅས་སྡོམ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་དང་། ལེའུ་ཤི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པ་འདི་དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་རབ་བྱུང་༥པའི་མེ་ཁྱི(༡༢༧༦)ནས་རབ་བྱུང་༦པའི་ཆུ་རྟ(༡༣༥༢)རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དྲུན་སིཧྣའི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྒྱུར་བ《ཞི་དགེ་བསྟན་འགྱུར》པོད[ལེ]པའི་འགོར་ཡོད། གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་པ་བོད་འགྱུར་གྱི་གྲུབ་ཁྱི་རོལ་པའི་པཎྜི་ཏ་ཡ་ཤ་བྷཱུ་ཏིའམ་གྲགས་འབྱོར་གྱིས་བརྩམས་པ་སོགས《སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པ》ཁག་བརྒྱད་ཙམ《ཞི་དགེ་བསྟན་འགྱུར》པོད[ལེ]དང[ཤེ]གཉིས་སུ་ཡོད། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་མཛད་པའི་ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པའི་སྐོར་པོ་དང་པོ་ལྟ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རིག་གནས་གསན་བཞེས་གནང་ཡུལ་གཙོ་བོ)མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ལེགས་སྦྱར་འབྱུང་གནས》 སྣེ་ཐང་བློ་བརྟན་བཞི་པས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པ》ཤོག་གྲངས༥༨ ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༤༤༡)ནས་རབ་བྱུང་༨པའི་ས་ཁྱི(༡༥༢༨)ཀི་བར་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་བཤད་སྦྱར་གཞུང་དོན་གསལ་བ》ལེ་ཚན༥པའི་མིག་གྲངས༡༨༦དང་། དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་ཆེན》ལེ་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མིག་གྲངས་༦༢༣ཡོད་པ་སྤྱིས་མ་ཞིག བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་ཆེན》དེ་ཉིད་གསུང་འབུམ་ལྷ་ས་དཔར་མའི་པོད[ར]མིག་གྲངས༥༩༩བཅས་དང་། གཞན་ཡང་། བྱང་བདག་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་། ཚ་ཤིག་ལོ་ཙྪ་བ། དཔུལ་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས། སྣག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ཡོད། དེ་རྣམས་ཅན་ཀྱི་ནང་ནས་ཞལ་གསལ་ཤིང་གོ་བདེ་ལ།

དེང་སྐབས་འཕྲིད་ཁྲིད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་ནི། ས་བཟང་ལོ་ཙྪ་བ་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་མདོའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་སྦྱར་རབ་གསལ་སྣང་བ》ཞེས་པ་སྡེ་དགེ་དཔར་མར་མིག་གྲངས༤༡ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྔོན་དུས་རབས་འདིའི་མགོར་ཚེ་ནེ་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་བླ་སྤྲུལ་མང་པོས་གསན་ནས་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་ཁྲིད་རྒྱུན་དང་ཡང་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་ཁྲིད་རྒྱུན་རྣམས་བོད་ལྗོངས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་གནས་ལྔ་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཁྲོ་རུ་ཚེ་རྣམ་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་མ་མང་པོར་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་ཁྲིད་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་བཞིན་མཆིས།

ཀ་ལཱ་པའི་གྲོང་ཁྱེར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཕྱོགས་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་སོགས་ནས་བཤད་པའི་ཡུལ་ཤམ་བྷ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ས་ཚགས་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ལ་ཀ་ལཱ་པ་ཞེས་འབོད་པ། བོད་སྐད་དུ་ཆ་བསམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་རམ་ཆ་བསམས་ཀྱི་ས་བྱང་ཞེས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། གནས་ཡུལ་ཡང་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་ཁྱུང་མི་འདུ་བ་བདུན་བརྒལ་བའི་མཐར་ཡུལ་གྱི་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་མཐའ་གངས་རིས་ཀྱི་ནང་གཉིས་སུ་བསྐོར་བའི་ནང་མའི་དབུས་སུ་ཀ་ལཱ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་པ་དང་། ཡུལ་དེར་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་གྱི་མིང་ཅན་ཏེ་ཤྲཱི་ཙ་ཤྲཱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་སོགས་ཐུན་མོང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣང་ཚོད་ལས་འདས་པའི་བཤད་ཚུལ་མང་དུ་མཆིས་མོད། གཟིགས་པར་འདོད་ན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བློ་ལྡན་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཤམ་བྷ་ལའི་རྣམ་བཤད་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་དང་བཅས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེ་བའི་འབྱུང་གནས》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཕོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]པའི་མཇུག་ཏུ་ཡོད།

ཀ་ལི་ཀོ་ཊ། ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ཡུལ་འདི་སྔར་ཨ་སྔགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ལྷ་མོ་ནག་མོའི་སྐུ་ལག་གི་གདོང་པ་ཅན་དང་ལྷ་མོ་ཙཎྜི་ཀའི་རྟེན་རྫ་མིའི་མགོ་བོའི་གཟུགས་བརྙན་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སོ་ལྟར་ལྷ་མོ་ནག་མོའི་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་ནོར་ཕྱུགས་ཀྱི་སྟོང་མང་པོ་བསད་པའི་ཁྲག་གིས་དམར་མཆོད་འབུལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་འདིའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ཉིན་ལམ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ནས་འོང་བའི་ཚོང་ཁྲོམ་ཏུ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཙན་པོ་པཎྜི་ཏའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས་གསལ།

ཀ་ཤི་ཀ། ༡. སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཡུལ་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》ལས། ཡུལ་འདི་མངའ་རིས་གུ་གེའི་མང་ནང་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཤར་གླང་པོ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྦུབ་གནས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། ༢. མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས། ཀ་ཤི་ཀ་བྷ་ནས་མེ་རྡོལ་ས་ལ་འགྲོ་བའི་མེ་འཁོར་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཉིན་པས་ཐོག་མར་ཨོ་རི་ས་ལ་སླེབས། ཡུལ་དེ་ནི་ཨོ་ཏྲ་པི་ཤའམ་ཀ་ལིང་ཀའི་ཡུལ་ཏེ། སྔོན་དུས་ནང་བསྟན་གསང་སྔགས་དར་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་ཡང་གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མང་པོ་ཡོད། ཡུལ་དེའི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དང་ཉེ་བ་ན། ཛ་གད་ན་ཐ་ཟེར་བའི་ཁྱབ་འཇུག་གི་ལྷ་ཁང་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་ཡོད་ཅེས་གསལ། ཉེ་རབས་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་དགེ་སློང་ཡུ་བམ་གི་མེ་ཧ་ར་ཀ་རས་མཛད་པའི《ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར》ཨ་ཙ་རྱ་སྦྱང་བསྟན་བྱམས་པས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་ཀ་ལིང་ཀའི་ཡུལ་དབང་དུ་མ་བསྡུས་གོང་གི་ཀ་ལིང་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཁྱབ་ཁོངས་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ཤར་མཐའ་ཆུ་བོ་མ་ཧཱ་ན་དི་དང་། གོ་ད་བ་རི་དང་། ཀྲི་ཥྞའི་དབུས་སུ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་ཡབ་བིན་དུ་སཱ་ར(སྐྱིད་པོ་ཟིག་ལེ)འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ཀ་ལིངྐ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཐེངས་གསུམ་གྱི་བར་མཐའ་བསྐོར་ཡང་དབང་དུ་བསྡུས་མ་ཐུབ། སྐབས་དེར་ཀ་ལིངྐ་ལ་རྟ་དམག་ཆིག་སྟོང་དང་། གླང་པོ་ཆེ་བདུན་བརྒྱ། རྐང་དམག་ཁྲི་དྲུག་ཡོད། རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བརྒྱད་ལ་སླེབས་སྐབས་དམག་ཤུགས་ཆེན་པོས་ཀ་ལིངྐ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་མཐའ་བསྐོར་ཞིང་། ཡུལ་དེའི་དཔའ་བོ་མོ་སྲོ་མང་པོས་དཔའ་ངར་ཆེན་པོས་གོལ་ལན་སློག་ཀྱང་མཐར་ལམ་སྐྱེ་མི་ཁྲུངས་ཅིག་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་ཕྲིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གསོད་བཅུད་བྱས་ཤིང་། དམག་ཐོག་ཏུ་བཟུང་བ་ནི་ཁྲུངས་ལས་འདས། སྐབས་དེར་གཞི་ནས་ཀ་ལིངྐའི་ཡུལ་དེ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྡུས། དམག་འཁྲུག་དེ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་ལ་དམག་དྲངས་པའི་ཐ་མ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསལ། ཞིབ་པར་གོང་གསལ《རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར》ལས་གསལ་ལོ། །

ཀ་ལིང་ཀ་ཡི་བདག་པོ། འདིར་རྣ་མ་ཏ་ཡི་རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིས་མ་དང་། དཔར་མ་ཚང་མར་ཀ་ལིངྐ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་ཚིག་འགྲེལ་དཀའ་བར་འདུག…

ཅིང་། ཚོ་བོའི་བསམ་པར《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》ཞེས་པའི་སྐྱ་གཅིག་དོན་མང་གི་སྐབས་སུ། ཀྲིན་ཚིགས་ཡུ་སྦྲ་ཀ་ལི་ཀ ཞེས་ཀ་ལི་ཀྲ ཀྲིན་ཚིགས་དང་ཡུ་སྦྲ་གཉིས་ཀར་འཇུག་པར་བཤད་པར་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཀ་ལི་ཀ་ཞེས་པ་ནག་མོའི་དོན་དང་། ལྷ་མོ་ཡུ་སྦྲའི་མིང་གི་གྲངས་འཁོལ། མངོན་བརྗོད་དུ་ནག་མོ་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེའི《མངོན་བརྗོད་སྒྲ་ཚོགས་གསལ་བ》ལས་གསུངས་པ་བཅས་དེས་ན་ནག་མོའི་བདག་པོ་སྟེ་ཡུ་སྦྲའི་བདག་པོ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ལ་གོ་རྒྱུས་ཆེ་ཚིག་སྤྱི་འཕྲོད་ཆགས་པར་སེམས། དོན་ཀུང་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་དཔྱད་པར་ཞུ།

ཀ་ལིབ། ཡ་རབ་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྱུར་ཡིན་ཅིང་། གོ་དོན་ནི། བརྒྱུད་འཛིན་པ་དང་སྲུ་ཚབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། ༡. དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་སྟོན་པ་མོ་ཧན་མུ་ཏེ་འདས་རྗེས་དེའི་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བ་ཡེ་སུ་ཧྲ་ཁར། ཨུ་མར། ཨོ་སི་མན་སོགས་བྱུང་། ༢. དུས་རབས་དཀྱིལ་མའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཡ་རབ་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཨོ་སི་མན་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཙོ་བདག ༣. ཀུང་གོ་དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ཁང་གི་སློབ་མ་ཚོ་ལ་ཡང་ཀ་ལིབ་ཅེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

ཀ་ལིབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས། དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་བདག་མི་རབས་གཉིས་པ་ཀ་ལིབ་ཨུ་མར་གྱིས་སྤྱི་ལོ༦༣༤ནས་༦༤༤བར་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་དབང་ཆ་བཟུང་རིང་དབྱི་རག་དང་པ་ལེ་སི་ཐན། པར་སིག ཨེ་ཇིད་སོགས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་དབང་དུ་བསྡུས་རྗེས། མངའ་འོག་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཀ་ལིབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་ཞེས་གསལ།

ཀ་ལིབ་ཨ་ལིས། དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཀ་ལིབ་མི་རབས་བཞི་པ་དང་། དབྱི་སི་ལམ་ཤི་ཡེ་ཕྱོགས་ཁག་གི་དབྱི་མ་མུ་མི་རབས་དང་པོ་ཡིན་ལ།《ཤལ་ཆེར》སྤྱི་ལོ༦༠༠ནས་༦༦༡མོ་ཧན་མུ་ཏེའི་ཕ་རྒྱུད་གཅུང་པོ་ཡིན་པ་དང་། དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་སྔ་ཤོས་གྲས་ཡིན། ཕོང་གིས་ཏུར་བརྩོན་ཆེན་པོས་མོ་ཧན་མུ་ཏེའི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་དང་དམག་འཁྲབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས། རྗེས་སུ་མོ་ཧན་མུ་ཏེའི་བུ་མོ་ཧྥ་ཏི་མ་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱས། ཀ་ལིབ་ཨོ་སི་མན་གོང་ས་པའི་རྗེས་སུ་ཨ་ལིས་ཀྱིས་ཀ་ལིབ་ཀྱི་འགན་ཁུར། སྤྱི་ལོ༦༥༦ནས་༦༦༡བར་ལོ་ང་དྲུག་རིང་དབང་ཆ་བཟུང་། དེའི་རིང་ལ་དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ནང་ཁུལ་དབང་ཆ་འཐོག་རེས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཛ་དྲག་ཆེ་ཞིང་། ཕྱོགས་ཁག་མང་པོར་ཕྱེས་ཏེ་ཧྲ་ཡེ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཁག་གིས་བཤད་པ་རེད།

ཀ་ལིབ་ཡུ་མར། (སྤྱི་ལོ༥༨༦ནས་༦༤༤) དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གཙོ་བདག་མི་རབས་གཉིས་པ་སྟེ་ཁ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་དུ་སྐྱེས། ཚོང་པ་འབྱོར་ཕྱུག་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ཀ་ལིབ་ཨེ་སྦུ་བྷ་ཀར་མ་གྲོངས་མོང་དུ་ཀ་ལིབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས། སྤྱི་ལོ༦༣༤ནས་༦༤༤བར་དབང་ཆ་བཟུང་རིང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དབྱི་རག་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་དམག་དྲངས་ཏེ་དབང་དུ་བསྡུས། ས་ཧྲི་ལ་དང་ཁུ་ཕ་གྲོང་ཁྱེར་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས། སྤྱི་ལོ༦༤༤ལོར་པར་སིག་གི་ཞིང་བྲན་ཞིག་གིས་བསྒོངས་སོ། །

ཀ་ལིབ་ཨེ་སྦུ་བྷ་ཁར། དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀ་ལིབ་མི་རབས་དང་པོ་ཡིན་ཅིང་། (སྤྱི་ལོ༥༧༣ནས་༦༣༤) སྟོན་པ་མོ་ཧན་མུ་ཏེའི་མཛའ་གྲོགས་དང་རྒྱལ་པོ་རེད། མེ་ཁ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་དྲག་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། ལོ་རྒྱང་དུས་ཚོང་པ་བྱས་མྱོང་ཞིང་། མོ་ཧན་མུ་ཏེས་དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་གསར་གཏོད་བྱེད་སྐབས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ༦༢༢ལོར་མོ་ཧན་མུ་ཏེ་མེ་ཁ་གྲོང་དུ་གནས་བཙོད་མ་བདེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མེ་དི་ན་ལ་སྤོས་རྗེས། སྤྱི་ལོ༦༣༡ལོར་མོ་ཧན་མུ་ཏེའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་ཡིན། མོ་ཧན་མུ་ཏེ་འདས་རྗེས་ཀ་ལིབ་ཏུ་འདེམས་བསྐོ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ལོ༦༣༢ནས་༦༣༤བར་ལོ་གསུམ་རིང་དབང་ཆ་བཟུང་། དེའི་རིང《ཀོ་རན་གསུང་རབ》ཐོག་མར་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དུས་རྒྱུད་ཚོགས་ཁག་གིས་ངོ་ལོག་བྱེད་འཐུག་བརླངས་པ་རྣམས་ཞི་འཛུགས་བཏང་སྟེ་ཡ་རབ་ཕྱེད་གླིང་གཅིག་གྱུར་བྱས་སོ། །

ཀ་ལིབ་ཨོ་སི་མན། དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཀ་ལིབ་མི་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། (སྤྱི་ལོ༥༧༧ནས་༦༥༦) མེ་ཁ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་དྲག་ཚོང་པ་ཞིག་ཡིན་པས་མོ་ཧན་མུ་ཏེས་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་རྒྱུར་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ཤུགས་ཆེན་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས། ཀ་ལིབ་ཡུ་མར་བཀོངས་པའི་རྗེས་སུ་ཀ་ལིབ་ཀྱི་རྒྱུད་འཛིན་དུ་འདེམས་བསྐོས་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་ལོ༦༤༤ནས་༦༥༦བར་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་རིང་དབང་ཆ་བཟུང་ཞིང་། དེའི་རིང《ཀོ་རན་གསུང་རབ》ཆ་ཚང་བར་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པའི་དགེ་དེབ་བསྒྲིགས། ཡ་མེ་ཉི་ཡ་དང་བྲེ་གྲིང་བྱང་བརྒྱུད་དབང་དུ་བསྡུས། པར་སིག་དང་རྡོ་རྗེ་སན་གྱི་ཞོག་ལྷུང་བ་དུག་གཏོན་བྱས་ཏེ། ཀ་ལིབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཏང་། སྤྱི་ལོ༦༥༦ལོར་ངོ་ལོག་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་སྒྲག་གསོད་བྱས།

ཀ་ཤོ། ཀ་བའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་གྲུ་དང་གྲུ་ཁེབས་གཉིས་ལ་ཟེར་རོ། །

ཀ་ཁ། ལ་སྐྱེས་དང་། དོན་འགྱུར་ན་ཞེས་པ།

ཀ་གི། གསལ་ལྡན།

ཀ་ཤི་སྨིར་ཁོངས་ཁ་ཆེའི་ཕྱག་ཁང་། ལྷ་སའི་ཀ་ཤི་སྨིར་ཁོངས་ཀྱི་ཁ་ཆེའི་ཕྱག་ཁང་ནི་ལྷ་སའི་གླིང་སྐོར་ལྷོ་ལམ་རྒྱགས་ཁ་སྐྱད་དུ་ཡོད། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྔོན་ནས་ཀ་ཤི་སྨིར་ཁོངས་ཀྱི་ཚོང་པ་ཁུང་ཤས་ཤིག་ལྷ་སར་བསྡད་པ་དང་། སྐབས་དེར་རྒྱགས་ཁ་སྐྱད་དུ་ཕྱག་ཁང་ཞིག་གསར་དུ་བཙུགས། རྗེས་སུ་ཕྱག་ཁང་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་བཟེད་གཅིག་བྱས་པ་དང་། དེ་སྔ་ཁ་ཆེའི་ཚོས་པ་སྲིར་ཡ་ཀོབ་ཟེར་བ་ཞིག་ལྷ་སར་བསྡད་དེ་ཉིན་ལྟར་ཉིན་དཀྲུང་ཉང་བྲན་གྱི་རི་སྟེང་བྲག་རྫ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཕྱག་འཚལ་རྒྱག་པར་འགྲོ་བ་དེ་ཟླ་ལའི་ཟླ་མ་སྤྱི་ཕྱིང་ལྟ་བས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནས་གཟིགས་ཏེ་དེར་བྲུགས་ཚོས་བྱུང་བས་རྒྱ་མདའ་སྐྱང་གི་ཁ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་གི་ས་ཆ་གནང་ཞིང་། རྒྱ་མདའ་སྐྱང་ནི་ས་དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་ཡིན་ཟེར། དེ་སྐབས་ཀ་ཤི་སྨིར་ནས་འབྱོར་པའི་མི་༥༥ཡོད་པ་དེ་དག་ལྷ་སར་གཏན་སྡོད་ཆོག་པ་དང་། དེ་དག་ལ་དམིགས་བསལ་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་སྟེ་ས་དེར་ཁྲལ་འུལ་རྒྱུགས་མི་དགོས་པའི་ཐོག་དུས་ཆེན་སྐབས་གཟིགས་བཟོས་ཀུང་གནང་གི་ཡོད་སྐད། ཕྱིར་ཡ་ཀོབ་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་རྒྱག་སའི་བྲག་རི་དེར་ཀ་ཤི་སྨིར་ཁོངས་ཀྱི་ཁ་ཆེ་ཚོ་ལྟར་གནས་མཇལ་སྐོར་ལམ་འདེབས་པར་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད། རྒྱ་མདའ་སྐྱང་ལ་ས་གཞི་ཕྱག་ཁང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་གཉེན་ལྷ་སའི་ཕྱག་ཁང་དུ་ཕྱག་འཚལ་བྱེད་ཅིང་། སྒང་གནས་དང་གོར་པན་གྱི་དུས་ཆེན་སྐབས་མཇུག་འདོད་དང་། སེམས་ཅན་སྲོག་གཅོད་སོགས་བྱེད་རྒྱུར་ས་ཆ་གྲུ་ཡངས་ཤིང་། ཆ་རྐྱེན་བཟང་བས་ཁ་ཆེ་རྣམས་རྒྱ་མདའ་སྐྱང་ལ་འགྲོ་བས་ཕྱག་ཁང་དེ་གཉིས་ཁོངས་གཏོགས་གཅིག་གི་ཕྱག་ཁང་ཡས་མས་ལྟ་བུར་གནས། ཀ་ཤི་སྨིར་ཁོངས་ཀྱི་ཁ་ཆེ་མང་ཆེ་བ་སྤྱི་ལོ༡༩༥༩ལོར་ཀ་ཤི་སྨིར་ལ་ལོག་འགྲོ་སྐབས་སྤྲོས་རྣམས་ཁྱེར། ད་ཆ་ཕྱག་ཁང་ཡས་མས་གཉིས་ཀར་ཉམས་གསོ་དང་འབྲེལ་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁོངས་ཕྱི་རྒྱལ་པ་ཡིན་པའི་ཁ་ཆེ་རྣམས་ཕྱག་འཚལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་ཡིན།

ཀ་ཤིའི་གུར་ཁང་། (ཀ་ཤི་ཀའི་གུར་ཁང) ཀ་ཤིའི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་རས་ལས་འཚེམ་བཟོ་བྱས་པའི་གུར་ཞེས་པའི་དོན། བོད་ས་གནས་སུ་གུར་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་བཟོ་བའི་ལམ་ལུགས་ནི་ཐང་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སྐབས་ནས་དར་སྤེལ་ཆེ་ཞིང་། གུར་ཆེ་བའི་ནང་མི་བརྒྱ་སྟག་ཁ་ཤས་སྡོད་ཐུབ་ཅིང་ཆུང་བ་ལ་མི་གསུམ་བཞི་སྡོད་པའི་བར་ཡོད། གུར་གྱི་དབྱིབས་ལ་སྤྱིར་གུར་ཧ་གཟུགས་མ་དང་། རྟོག་

གུར། དམག་གུར། སྨ་གུར་བཅས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཉིང་གུར་དུ་གཟུགས་མ་ནི་གུར་གྱི་སྟོད་ཆ་རྒྱ་ཞིབས་དང་འདྲ་བར་ངོས་གཉིས་སུ་བཞི་དང་། ཡོགས་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། གཤམ་ཆ་གྲུ་བཞིར་བྱས་པའི་མདོ་སྣག་གཉིས་དང་། མདོ་ལ་ཡོལ་སྒོར། གུར་གྱི་སྙིང་དུ་ཆར་ཁེབས། འགོ་སྣམ་དང་རས་ཚོས་སོགས་ཀྱི་བབས་སྡེ་རྒྱན་སྤྲོས་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། སྨུག་གུར་ནི་གུར་གྱི་དབྱིབས་བང་སོ་རྒྱམ་པོའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ། ནང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཀ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནང་དུ་མིང་དུ་བ་བསྐོལ་མ་བསྒྲིགས་པའི་གུར་སྐྱམ་ལ་ཕྱི་ནས་རས་དང་ཕྱིང་པའི་གུར་གཡོགས་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་ལ་ཟེར། དམག་གུར་གྱི་ངོས་གཉིས་སུ་བཞི་དང་། ཡོགས་གཉིས་སུ་གསུམ། ནང་དུ་ཀ་བ་ཡས་མས་གཉིས་དང་། སྙིང་དུ་གུར་གདུང་བཅས་ཕྱོད་སྣད་སྒྲིགས་བཤིག་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་དམག་དཔུང་དང་། འགྲུལ་བ་ཕྱོགས་སོན་སྐབས་འཁྱེར་སྟབས་བདེ་བ་ཞིག་ཡིན། སྨ་གུར་ནི་འབྲོག་ཁུལ་དུ་སྡོད་པའི་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེད་པ་ལས་འཐགས་པའི་སྤྲ་ལས་གཟོས་པའི་གུར་ཞིག་སྟེ། དབྱར་དུས་ཚར་པ་དང་དགུན་དུས་ཁ་ཆུང་འགོག་ཐུབ་ཅིང་། ཚ་བ་ཆེ་སྐབས་བསིལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཀ་ཤིའི་གྲོང་། ཀ་ཤིའི་ཡུལ་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་ཝ་ར་ཎ་སི་ཆགས་སའི་ཡུལ་གྱིའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་སྔོན་པའི་རས་པ་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཟེར། ཞིབ་པར་གྲོང་གསལ་ཀ་ཅི་སྒོང་ཁྲུན་མ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀ་ཤོ་རི་བ། འདི་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འདི་ཡི་གེ་རྒྱལ་རིགས་བསྡུས་ཅན་ཞིག་ཛོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས་༢༡༣ལས། ཡི་དྭ་ཀ་ཧྲི་རྒྱལ་འཁོར་མ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ། རྫུ་འཕྲུལ་དང་སྤྲུལ་བསྒྱུར་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་ཞིབ་ཆ་མི་གསལ།

ཀཱ་མ་ཙནྡྲ། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་བམ་སྦྷ་ལར（དེང་སང་གི་རྒྱ་སྐད་དུ་མང་ཅ་ལ་ཟེར）ཙནྡྲའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དགུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ཞིང་། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》སྐབས་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་མཛད་འཛིན་རྒྱས་པའི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་འདི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་དུས་སྐབས་ཡིན་པར་གསུངས།

ཀཱ་མ་རཱུ་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཡུལ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འདོད་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན་ཚུལ《ལེ་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཚིག་མཛོད》ལས་གསལ། བཙན་པོ་པདྨ་ཀར་མཛད་པའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། རང་རེའི་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་དེ་སྟེ་ནས་གོང་པོ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འབབ་པའི་ཁུལ་དེར་ཀྱི་རི་ཡཀྟའི་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་། ཡུལ་དེ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དབུས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཀོ་ཏ་རི་དང་། ཀམ་ཚ་རཏྣ་གཉིས། ཤར་གྱི་ཆ་ལ་ཨ་སམ་གྱི་ཡུལ། ནུབ་ཀྱི་ཆ་ལ་ཀཱ་མ་རཱུ་པའི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པའི་དབང་གིས་མིང་ས་གྲགས་སུ་ཡུལ་གསུམ་ཀའི་སྤྱི་མིང་ལ་ཀཱ་མ་རཱུ་པའི་ཡུལ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས། གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་གྲས་ཀྱི་ཀཱ་མ་རཱུ་པའི་ཡུལ་དངོས་ནི་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀ་ཏ་ན་ལེ་དབར་བཅུ་བདུན་ཙམ་སོང་བ་ན། ཤར་རྩ་མཆོག་གྲོང་དམ་མ་ཧྣ་སུ་ཞེར་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ས་གནས་དེར་སྔོན་དུས་སུ་ནང་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་གནས་ཡིན་ཞེས《རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལམ་ཡིག》ཅེས་པ་ལས་གསུངས།

ཀཱ་རི་ཀཱ་པཉྩ། བསྟན་འགྱུར་ནང་ཡོད་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། མཛད་པ་པོ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་བཞེད་ཅིང་། མཁས་པ་མང་པོས་གཞུང་འདི་ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོས་མཛད་པར་གསུངས། ཁ་བྱང་དུ《འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྔ་བཅུ་པ》ཞེས་འཁོད་ཅིང་། ནང་དོན་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲུང་བྱ་རྩ་བ་བཞི་དང་། བླང་འདས་སོ་དྲུག་གི་ཉེས་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་སོ་སོའི་ངོ་སྤྲོད་བཅས་ཞིབ་པར་གསུངས་ཡོད། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ནི་ཥཎྜ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྣ་ནམ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་པོད་[སུ]པའི་མགོར་ཡོད།

ཀཱ་ལ་རིའི་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྤེལ་བའི་དར་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ཚན་རྗོང་པོ་ལྷགས་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༤༡༢)ལོར་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། ཐོག་མར་མགོན་པོ་གུར་དང་དྲམ་གཟུགས་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་པའི་མགོན་ཁང་ཙམ་བཞེངས། རྗེས་སུ་གིརྟི་སྤྲུལ་སྐུ་བྱེད་གཉིས་པ་འགྲོ་མགོན་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱམས་སྐུ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་གནང་ཐོག རིམ་བཞིན་སློབ་མ་ཡང་སྤེལ་དང་། གིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་མང་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་ཡིན། གིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོའི་སྐབས་སེ་ཁྲིད་དེར་གྲྭ་པ་སུམ་རྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཅེས་རི་ཁྲོད་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།

ཀཱ་ལི་དཱ་ས། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜིཏ་ནག་མོ་ཁོལ་གྱི་མིང་ཡིན། པཎྜི་ཏ་འདི་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》སྐབས་བཅོ་ལྔ་པ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་གཏམ་ལས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རྒྱལ་པོ་ཧྣ་ཛ་དེ་བ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་དང་ཝ་ར་ཎ་སིའི་རྒྱལ་པོ་ཧྲི་ཙ་ཀྲ་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་བཅས་དུས་མཚུངས་པ་དང་། དུས་སྐབས་དེར་པཎྜི་ཏ་འདི་བྱུང་བར་གསུངས། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༢༢ལས། རྒྱལ་པོ་ཙནྡྲ་གུཔྟ་གཉིས་པའམ་བི་ཀྲ་མ་དི་ཏྱ་ཡང་འབོད་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་དང་སོ་དགུ་པའི(༣༨༥)ལོར་སྲིད་བཟུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་འདིའི་མདུན་སར་ཀཱ་ལི་དཱ་ས་སོགས་རིན་ཆེན་དགུ་ཞེས་གྲགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཡང་འདི་དང་དུས་མཉམ་ཞེས་གསུངས་འདུག པཎྜིཏ་ནག་མོ་ཁོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༠ནས་༡༠༣བར་དང་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ཤོག་གྲངས་༢༢༢ནས་༢༢༥བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཀྣི་སྒོ་བཞི། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བར་སྐོར་བྱང་ངོས་ཁྲོམ་ལམ་གྱི་སྟེང་རྩེ་ཤག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཡོན་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བཞི་ཀར་སྒོ་བཏོད་པ་དེ་ཡིན། མཆོད་རྟེན་འདི་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་ནམ་ཡིན་སྐོར་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཡང་དེ་སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་འགོར་ཐོན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་དུས་ལྷ་སར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་ཞེབས་སྐབས་ཀྣི་སྒོ་བཞིའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཟད་དུ་མ་གཅིག་ལབ་ཀྱི་སྔོན་མའི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཚུལ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སར་གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་གཉིས་པའི་སྐབས་སོ་གཅིག་རིང་མཆོད་རྟེན་འདིའི་འགྲམ་དུ་སྡོད་པོའི་ཚུལ་མཛད་ནས་བཞུགས་ཚུལ་དམ་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བར་འཁོད་པ་ལྟར་ན་མཆོད་རྟེན་འདི་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་དུ་མཆོད་རྟེན་འདིའི་གཞུངས་ཀྱི་ནང་ཚོང་དཔོན་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་དབུ་ཐོད་དང་རྒྱན་ཆ་སོགས་ཡོད་པར་བརྟེན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་འཛམ་གླིང་གི་ཚོང་ཟོག་སྣ་འཛོམས་འདུས་ཐུབ་པ

བྱུང་བ་རེད་ཅེས་སྒྲོད་སྐྱོལ་འདུག་ཀྱང་། རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕྱི(༡༩༥༥)ལོར་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཉམས་གསོ་བྱེད་སྐབས་གཟུངས་འབུལ་དང་རབ་གནས་ལ་ཞབས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་རང་རྣམ་ནང་གསུངས་དོན་དུ། མཆོད་རྟེན་འདིའི་ནང་རྩ་ཆེའི་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དུ་སྒྲོད་སྐྱོལ་ཡོད་ཙང་དེ་རིགས་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན་རྣམ་སྲས་དང་ཛམ་ལྷ་ལ་སོགས་ནོར་ལྷ་ཁག་གི་སྒྲུབ་གཏེར་གཟུངས་སུ་ཕུལ་ཞེས་གསལ་བས་མཆོད་རྟེན་འདིར་ཉམས་ཆག་ཐེངས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ངེས་སྙམ་མོ། །

ཀླྀ་སྨོ་བཞི་དང་མཆན་ཐང་སེར་པོ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བར་སྐོར་བྱང་ངོས་ཁྲོམ་ལམ་གྱི་སྟང་རྩེ་ཤག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཡོན་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བཞི་ཀར་སྨོ་གཏོད་པ་དེ་ཡིན། མཆོད་རྟེན་འདི་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་ནམ་ཡིན་སྐོར་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཡང་དེ་སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་འགོར་སྔོན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ་དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་དུས་ལྷ་སར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་གཟིགས་བཞིན་པའི་སྐབས། ཀླྀ་སྨོ་བཞིའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཐད་དུ་མ་གཅིག་ལབ་ཀྱི་སྒྲོན་མེའི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཚུལ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སར་གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་སོ་གཅིག་རིང་མཆོད་རྟེན་འདིའི་འགྲམ་དུ་སྡོད་པོའི་ཚུལ་མཛད་ནས་བཞུགས་ཚུལ། དམ་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བར་འཁོད་པ་ལྟར་ན་མཆོད་རྟེན་འདི་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དུ་མཆོད་རྟེན་འདིའི་གཟུངས་ཀྱི་ནང་ཚོང་དཔོན་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་དབྱུ་སྐོད་དང་རྒྱན་ཆ་སོགས་ཡོད་པར་བརྟེན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་འཛམ་གླིང་གི་ཚོང་ཟོག་སྣ་འཛོམས་འདུས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་སྒྲོད་སྐྱོལ་འདུག་ཀྱང་། རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕྱི(༡༩༥༥)ལོར་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཉམས་གསོ་བྱས་སྐབས་གཟུངས་འབུལ་དང་རབ་གནས་ལ་ཞབས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་རང་རྣམ་ནང་གསུངས་དོན་དུ། མཆོད་རྟེན་འདིའི་ནང་རྩ་ཆེའི་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དུ་སྒྲོད་སྐྱོལ་ཡོད་ཙང་དེ་རིགས་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན་རྣམ་སྲས་དང་ཛམ་ལྷ་ལ་སོགས་ནོར་ལྷ་ཁག་གི་སྒྲུབ་གཏེར་གཟུངས་སུ་ཕུལ་ཞེས་གསལ་བས། མཆོད་རྟེན་འདིར་ཉམས་ཆག་ཐེངས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ངེས་སྙམ། གཞན་ཡང་འཕན་པོ་དབུ་རུ་ཤང་གི་ཁོངས་སུ་ཐུག་སྡིང་ཞིག་ལ་ཀླྀ་སྨོ་བཞི་ཞེས་པའི་མཁར་རྒྱལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བོད་སིལ་བུའི་དུས་སྐབས་སུ་བརྩིགས་པའི་མཁར་རྫོང་ཞིག་ཡིན་སྙད་དང་། སྨོ་བཞི་ཞེས་པ་ནི་མཁར་རྫོང་དེའི་ཕྱོགས་རེར་སྨོ་བཞི་ཡོད་པའི་གོ་དོན་ཡིན་འདུག མཆོད་རྟེན་དེའི་བྱང་ངོས་སུ་མི་དབང་འཁོར་ཆེན་ཞེས་པའི་མ་ཎི་ལྷ་ཁང་སེར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་མི་དབང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེངས་སྐད།

ཀླྀའི་མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ས་འཛིན་གྱི་འོག་གམ་ཡང་ན་ཁྲིའི་ཕྱོགས་བཞིར་འཁྱིམ་འཁྱིལ་གྱི་འགྲོ་ལམ་ཡོད་པ་ཞིག དཔེར་ན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བར་སྐོར་ཁྲོམ་ལམ་བྱང་དུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་གོང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཀླྀ་སྨོ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཀཀ་ཤིས་སྐྱེས། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་དམར་པོ་རི་དང་ལྕགས་པོ་རི་གཉིས་སྟོད་དུས་རི་རྩ་གཉིས་སྦྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ལ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་རྗེས། ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་སྣ་ནམ་བཟའ་བཞི་སྟེང་ས་ཀྱིས་ཐོགས་པར་བརྟེན་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་མ་དགའ་བའི་དབང་གིས་བུ་ཐབས་གཞན་མ་རྙེད་པར་ལྷ་ས་དང་ཡར་ལུང་ལུང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ས་དཔྱད་བཟང་པོ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་གཏོར་བའི་ཐབས་བཏང་བའི་ནང་ནས་བོད་ལ་ནང་འབྲུགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷ་སའི་དམར་པོ་རི་དང་ལྕགས་པོ་རི་གཉིས་ཀྱི་རི་རྒྱ་བྲེལ་བ་དང་། ལྕགས་པོ་རི་དང་བར་མ་རིའི་མཇུག་མ་བྲེལ་བ་བཅད། རྗེས་སུ་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་རྗེས་དེ་སྟོན་གཏོར་བཤིག་བཏང་བའི་ས་དཔྱད་ཁག་གཅིག་ཉམས་གསོ་བྱས། དེ་སྐབས་དམར་ལྕགས་ཀྱི་རི་གཉིས་རྒྱ་བྲེལ་ཆེད་རི་རྒྱ་མཐུན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཆོད་རྟེན་རེ་དང་། བར་དུ་ཀཀ་ཤིས་ཀླྀའི་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་པ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ་བ་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཡེ་ཡིན་སྙམ་པས་དཔྱད་པར་ཞུ། །

ཀཱཉྩི། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུས་དཀྱིལ་ས་ཁུལ་ཏ་མིལ་ཀ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད།

ཀཱཉྩི་པུ་ར། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིཀྨ་ཞེས་འབོད་པའི་ཡུལ་ཏེ་སྔོན་དུས་སུ་གུཔྟའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བློན་པོ་ཞིག་གིས་གུཔྟའི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་རྗེས་གུཔྟའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་ནས་སོགས་སུ་ཐོན་ཏེ་པ་ལ་ཝ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་ཤིང་། ན་ར་སིང་ཧ་ཝརྨ་ན་དང་པོའི་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཡི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེར་ཕྱུར་ནས་རྒྱལ་ས་ཀཱཉྩི་པུ་ར་ལ་གནས་གཞི་བཅས་པས་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་མིང་ལ་ཀཱཉྩི་པུ་ར་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཐང་ལན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས། ཡུལ་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་དང་གཅིག་ཙམ་ལ་དགེ་འདུན་ཁྲི་ལྷག་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། མུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ལྷག་ལ་ཕྱི་རོལ་གཅེར་བུ་པ་མང་ཙམ་གནས་ཤིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞབས་བཞུགས་མཛད་པའི་གནས་གང་ཡོད་པར་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་རེ་བཞེངས་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང(སྐྱབ་ཆེན་པིར་ཕ་ལ)གི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་གོ།

ཀཱཏྱཱ་ཡ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཞིའི་ནང་གི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཐོག་མའི་སློབ་དཔོན་ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨུ་ཛེན་ཏེ། བོད་སྐད་དུ་འཕགས་རྒྱལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར《འདུལ་བ་ལུང》གི་སྐྱོན་གྱི་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསུངས། རིགས་ནི་ཀཏྱ་ཡིན་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ཡོང་གི་མཚན་ནི་ནཱ་ལ་ཀྲ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་རྗེས་ཀཏྱའི་བུ་དང་ཀཏྱ་ན་ཞེས་འབོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ནང་ནས་མཐའ་འཁོབ་འདུལ་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་མཐོང་ཞིང་ཆུང་ཟད་ཙམ་འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་ཤོག་གྲངས་༡༠(ཁ)པར་གསལ།

ཀཋ་མཎྜ། འདི་ལ་དེང་སང་བོད་སྐད་ཐོག་ཀ་ད་མན་ཏུ་ཟེར་ཞིང་རྒྱ་སྐད་དུ་ཙ་ཏ་མན་ཐུའུ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། སྔོན་ནི་ཤིང་དཀྱིལ་ཟེར་བ་དང་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་ཡེ་རང་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཙན་པོ་པ་སྟེ་ཏའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས་གསལ།

ཀན་ཀྲུའུ་མཁར། (甘州)ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་པའི་གནའ་བོའི་མཁར་རྙིང་པ་ཞིག་སྟེ། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༧ལས། ལང་གྲུ་ནས་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་ལམ་དྲུག་བདུན་གྱི་ས་ན་ཡོད་པ་དང་། དེར་གོང་མའི་སྣོན་ཆེན་ཀན་གྲུ་ཐེ་དུ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གདན་དྲངས། དམག་དཔུང་ཁྲི་བཅུ་གསུམ་ཙམ་གྱིས་ཞབས་བསུ་ཞུས་པ་དང་ཆོས་གསུངས་པ་སོགས་གསལ་ཞིང་། མཁར་འདིའི་ནང་དུ་ཐུབ་དབང་སྐུ་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་དང་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱི་ཕྱག་རྗེས་དང་ཞབས་རྗེས་སོགས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། མཁར་འདི་ནས་ཉིན་ལམ་ཙམ་གྱི་ས་ན་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་དང་། ཏ་མཁྱེན་ལྷ་ཁང་། རྒྱལ་པོ་ཕྱུགས་འབར་གྱིས་སྐུ་བདུད་བཏུལ་བའི་རས་ཀྱི་ནང་གཟུངས་སུ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན། ཐུག་རྡེབས་སུ་ལྷ་ཁང་ཏི་ཤྲི་ཙ་ཡ། མི་ཉག་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་སྡོང་དུ་གྲགས་པའི་ཐུག་རི་ཆེན་པོའི་མདུན་ངོས་རྡོག་པ་ལ་ཞལ་བ

བྱས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཞིབ་པར་སྔོད་གསལ་ཆོས་འབྱུང་དེའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༡ནས་༡༩༥བར་གཟིགས།

ཀན་ཏ་ཀོ། རྒྱ་ནག་གི་སྐད། ཤི་ལ་ཆེན་པོ་ཀླུ་ཧོ་ཧྥག་ཙམ་ཞིག་གི་ཡུ་བ་ཁྲིང་ལས་བྱས་པ་རིང་ཚད་འདོམ་གང་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག

ཀན་ཞི། རྒྱ་གར་ཉེ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཧྲི་ཡིང་ཀ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད།

ཀཱཉྩི་པུར། འདི་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་པླ་ལའི་རྒྱལ་རབས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་སོང་ཕྱི་རྒྱལ་པོ་ནེ་རུ་པླ་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀཱཉྩིའི་རྒྱལ་པོས་མཐྭ་ཧར་དམག་དྲངས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་བཟུང་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་དམག་དཔུང་ནང་པའི་གནས་གཞི་ཡོད་སར་དྲངས་ཏེ་ནང་པའི་ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པར་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་། རྗེས་སུ་དམག་ཕམ་ནས་ཀཱཉྩིའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་མང་པོ་གསོད་པར་ཉེ་སྐབས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་རྒྱ་པོ་གཉྲ་ལ་ཞེངས་མང་པོ་ཡར་བཀྲལ་ཚུར་བཀྲལ་མཛད་ནས་བར་འདུམ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ཀམ་ཀམ། སྔར་ལྟ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཀྲ་པའི་ཉིན་ལམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་པའི་ས་དབུས་སྟོད་འཆུམ་མདའ་ཁུལ་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་སྤྱི་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་ཁྲིམ་གཞོན་པ་རིན་ཆེན་ལེང་གེའི་(རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག་༡༡༥༥ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག་༡༢༢༠ལོ)སྐུ་ཆེན་ཕྱག་ས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་བཏབ་པའི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རིན་པོའི་འཁྲིད་ལས་དབུས་སྟོད་ཁུལ་དུ་ཐུབ་རྗེས་དགེ་དགོན་དུ་གྱུར། མཁན་པོ་ནི་དབུས་སྟོད་ཐག་དཔར་གྲྭ་ཚང་དང་གཅིག་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དང་སྔོ་སྲིད་སྐབས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་གྲྭ་པ་ཡང་གཉིས་པའི་གྲས་ཀྱི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པ། ཕྱག་ཆོག་རྣམས་རྒྱུད་སྟོད་པ་དང་ཕྱོགས་འདྲ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དཀའ་ཞུན་ཤར་རྩེ་དང་སེ་ར་བྱེས་བཅས་དང་། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་། སེ་ར་བྱེས། བྲག་དཀར་དགོན་པ་བཅས་སུ་འགྲོ་ཞིང་(ཞི་སེར)ལས་བཤད།

ཀམ་ཀམ་པ་དོན་གྲུབ་དཔལ། འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་གི་ནང་སྤྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་ཡིན། འཕན་ཡུལ་སྤྱི་གོང་དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ་(༡༣༥༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་སློབ་ཡིག་བསླབས་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྲུ་ཏུ་བ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་ཆེན་པ་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དཀྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ་ལ་མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གཞན་ཡང་གཟང་ཕུ་བ་སློ་སྒྲོས་བརྟན་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན། ལྷག་ཡུང་པོ་ནྟ་པ་སྙིཀ་བཟང་པོ། ཀུན་སྤངས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། དཀུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གསུམ་པ་ལ་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས། དཀུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱ་(༡༣༨༧)ལོར《ཀམ་ཀམ་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད》བརྩམས་ཞེས་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱི《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང》གི་བསྟན་རྩིས་རེའུ་མིག་ཏུ་གསལ། དཀུང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་མིན་ཆོས་འབྱུང་ཁག་ཏུ་མི་གསལ།

ཀམ་པོ་གནས་ནང་། ས་ཆའི་མིང་སྟེ་སྔར་ཀྲ་པ་རྫོང་གསུམ་མཁྱེན་པ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོས་བསྟེན་སྒྲུབ་གནང་སྟེ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་པའི་གནས་ཤིག་དང་། གནས་གཞིའི་ལྟེ་བར་ཞ་བོང་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ཀ་རང་བྱོན་ཅན་ཡོད་པ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་གནས་སུ་གྲགས་པའི་གངས་རི་ཆེ་བ་ཞིག་དང་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གངས་རི་ཆུང་དུ་མང་པོ་ཐེང་བསྐྱིགས་ཡོད་པའི་གནས་དེའི་མདུར་གནས་སྒོ་ཕྱུ་ཚང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་དགེ་འདུན་ལྔ་བཅུ་སྐོར་ཡོད། དགོན་པ་ནས་གནས་ཀྱི་ཕུར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཁར་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་ར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྔོན་དུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་གཞིས་ཀ་ཀོང་ཡུལ་ལེགས་སྨོན་ཐང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཤར་ཀོང་དང་དགེ་བསྟན་བཞི་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་བུ་འཁོར་ལྡན་པའི་ས་ཆར་ཁྲི་ཕྱག་དཀྱིལ་བཀོད་འཕུང་དུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་ཡོད་པའི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་བླ་གནས་སུ་ཡོད། ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་རྩ་ལ་གཏང་ས་རེད་ལ་ཕྱོགས་ཡིན། དབང་བྲག་ཐང་ལ་ཕྱི་ལོ་དཀྱུས་ཁྱོན་ཀ་ཆེ་བ་ཡོད། གྲོང་ལ་ཕྱི་ལོ་ཁྲ་འོས་པ་དགུ་བཅུ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་འཆར་ཡོད། ས་ལ་ཁྲི་ཕྱག་ཡུལ་སྐད་སྔ་བཞིན་སོགས་ཡོད་པ་ཡིན།

ཀམ་པོ་ཙེ་གླིང་། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བར་ཀམ་པོ་ཛ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྙིང་པའི་ནང་སྦྲ་ནན་ཀྱེན་ལྷ(扶南真腊)ཟེར་ཞིང་དེང་སང་ཀམ་པོ་ཙེ་ཟེར་བའི་སྤྱི་མཐུན་ཆབ་སྲིད་ཅན་ལུང་ཀྱི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཨེ་ཤེ་ཡ་ཤར་ལྷོའི་དཀྱིལ་རྒྱུད་དུ་གནས། སྔོན་དུས་རྒྱལ་ས་དབྱི་ཀྲི་ན་ལ་བཙུགས་ཀུང་ཧྲང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་རྒྱལ་ས་ཤུ་ཀོ་ལ་སྤོས། ཆུ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཀམ་པོ་ཙེ་ཞེས་པར་མིང་བསྒྱུར་བྱས་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང་། འདི་ལ་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བསྡུས་པ་ནི་འབྲི་གུང་སྨན་ལྷ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱ་(༡༣༨༧)ལོར་མཛད་པའི་《ཀམ་ཀམ་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད》ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱས་པ་ནི《ཀརྨ་ཀམ་ཚང་གི་ཆོས་འབྱུང་རབ་འབྱམས་ནོར་བུའི་ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང》ཞེས་པ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པ་དེའི་སྐད་ཆའི་ཁ་སྐོང་རྣམས་བྲུར་མང་ཚེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག་(༡༧༧༥)ལོར་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་ནང་གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་དང་ནཱ་རོ་པ་ནས་རྗོགས་ལྡན་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་བར་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་ཅིང་། ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ནས་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བར་བྲུར་མང་ཚེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་མཛད་པ་ཡིན་པ་དང་། དམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནོར་དུ་ཞལ་སློབ་ཕྱག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་སྐབས་སུ་གང་འོས་བཀོད་གནང་མཛད་ཡོད་པ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་[ད]པ་དང་[ཉ]པ་གཉིས་སུ་བཞུགས།

ཀམ་ལོག་དགོན་བསམ་གཏན་གླིང་། (བཀའ་མ་ལོག)མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཧྭ་ལུང་རྫོང་དུ་ཡོད། བཙན་པོ་སྒོང་བཙན་སྨམ་པོ་དང་། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་སྲུང་དམག་བཞག ནཱ་ཏར་ཀྱི་སྔོམ་གྲུ་བཙམ་རྗེས་དམག་དཔུང་གི་ནང་ནས་དཔའ་བོ་མི་དགུ་དམག་དང་བཅས་པ་ས་གནས་དེར་སྲུང་དམག་ལ་བཞག་པ་ལས་ཁྲི་སྲོང་བཙན་པོའི་བཀའ་མ་བྱུང་བར་དུ་མ་ལོག་པར་སྡོད་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བབ་པ་ལ་སྡེ་དང་གཞིས་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དཔའ་བོ་མི་དགུའི་མི་རྒྱུད་ལ་བཀའ་མ་ལོག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་ཐོགས་མེད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་མ་ཧུ་ཡི་ཞིའི་ནང་བློན་ལང་ཝ་ཆེང་ལང་ཡང་བཀའ་མ་ལོག་གི་མི་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རུས་རྒྱུད་ལས་ཆད་པའི་སྐུ་ཚོ་མང་པོ་མཚོ་སྔོན་དུ་ཡོད་པར་བརྟེན་བླ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཞས་སྐྱར་པོ་དཀའ་བཅུ་ངག་དབང་དཔལ་མགོན་དང་དར་ཏན་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ལ་བཀའ་མངགས་གནང་བ་ལྟར་ལྷག་ལོ་ལ་དགོན་པ་འདི་བཏབ། བླ་མ་མི་ཉག་པས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་ཆའི་སྒྲིང་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། སྐབས་དེར་གྲྭ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་རྒྱུན་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་ལ་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད། གོང་གསལ་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཟླ་སྲིད་མདངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《ཞི་སེར》ཞིང་དཔར་གྱི་ཤོག་གྲངས་༢༧༠པ་དང་། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༢༤༥པ་བཅས་ནས་གནད་བསྡུས་བཀོད་པ་ཡིན།

ཀྲ་ཀམ་ཚང་། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཚན་གཞན་ཞིག་སྟེ་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་ཕྱག་མ་བཏབ་གོང་དུ་མདོ་ཁམས་ས་ཁུལ་ཀམ་པོ་གནས་ནང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད་དེ་སློབ་བརྒྱུད་མང་པོ་བྱུང་བར་

བརྙེན་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་རྣམས་ལ་ཀཱ་ཀམ་ཚང་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཆགས།

ཀརྨ་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུ། བོད་དུ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་ཙམ་དང་གཙོ་བོར་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཡིན། ཐོག་མར་གསང་ཕུར་བཞུགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་དང་ལུང་ཁྲིད་མང་དུ་གསན། རྗེ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བཅས་གསུམ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤུགས་འབྲུག(༡༣༠༠)ལོར་སྐྱིད་ལུང་དགའ་གདོང་དུ་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་དགེ་བཤེས་མཁས་གྲགས་ཅན་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དབོན་དབུ་བཞུགས་མཛད། དེ་སྐབས་བླ་མ་དམ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། ཀརྨ་པ་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུ། གསང་ཕུའི་དགེ་བཤེས་ལྷུན་མ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ་བཅས་ཡན་ཚུན་གསུང་བགྲོས་གནང་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཟིན་ཐོ་རུ་བཀོད་པ། ཁ་བྱང་དུ《ཀརྨ་དཀོན་གཞོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྫོད་ཡིག》ཅེས་འབོད་པ་དབུ་མེད་བྲིས་སྙིང་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་༤ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པ་ཁོ་ངོས་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་པར་དེ་ཉི་ཡན་ཚུན་གསུང་བགྲོས་གནང་བའི་ཟིན་ཐོ་དང་སྐབས་དེར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་རྫོད་ཡིག་ཉི་མིན་འདུག ཀོང་དུ་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཉི《ཀརྨ་ཀམ་ཚང་གི་ཆོས་འབྱུང》གསུང་འབུམ་པོད་[ང]པའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༤ནས་གྲངས་༡༨༨བར་གསལ་བ་ནས་བྲངས་པ་ཡིན།

ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ལ་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་མཁས་པ་མི་གསུམ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ལ་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར། མིང་གཞན་མཚུར་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་འབོད་སྲོལ་འདུག དེ་ནི་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ(༡༡༨༩)ལོར་སྟོད་ལུང་ནང་དུ་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བར་མཛད་པ་ནས་མིང་དེ་ཕྱར་གྲགས།

ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ། བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཆེ་བ་བཞི་དང་། ཆུང་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ནི་ཆེ་བ་བཞིའི་གྲས་ཡིན། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ(སུང་ཀའོ་ཙུང་ཀྲའོ་ཀྱུ་ཡི་ཆུན་ཞེས་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ)༡༡༨༩ལོར་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་སྟོད་ལུང་ནང་དུ་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། མཚུར་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཟེར།

ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པར་བྱོན་པ་བཅུ་བཞི། ༡. རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། (རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྟག་༡༡༡༠ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་གླང་༡༡༩༣བར)འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྟོད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིར་བཞུགས། ༢. ཀརྨ་པཀྴི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ། (རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ་༡༢༠༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག་༡༢༨༣ལོ་བར) དགུང་ལོ་དོན་དགུ་བཞུགས། ༣. ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ་༡༢༨༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་༡༣༣༩ལོ་བར) དགུང་ལོ་ང་དྲུག་བཞུགས། ༤. ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་འབྲུག་༡༣༤༠ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག་༡༣༨༣ལོ་བར) དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་བཞུགས། ༥. ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། (རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱི་༡༣༨༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལུག་༡༤༡༥ལོ་བར) དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་བཞུགས། ༦. ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། (རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེལ་༡༤༡༦ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱ་༡༤༥༣ལོ་བར) དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་བཞུགས། ༧. ཀརྨ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། (རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཁྱི་༡༤༥༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྟག་༡༥༠༦ལོ་བར) དགུང་ལོ་ང་གསུམ་བཞུགས། ༨. ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཡོས་༡༥༠༧ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྟག་༡༥༥༤ལོ་བར) དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་བཞུགས། ༩. ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་འབྲུག་༡༥༥༦ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས་༡༦༠༣ལོ་བར) དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་བཞུགས། ༡༠. ཀརྨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་འབྲུག་༡༦༠༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྟག་༡༦༧༤ལོ་བར)དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་བཞུགས། ༡༡. ཀརྨ་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྦྲུལ་༡༦༧༧ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ་༡༧༠༡ལོ་བར) དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བཞུགས། ༡༢. ཀརྨ་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་རྟ་༡༧༠༢ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི་༡༧༣༢ལོ་བར) དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་བཞུགས། ༡༣. ཀརྨ་པ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་གླང་༡༧༣༣ལོ་ནས་གཤེགས་ལོ་མི་གསལ)

༡༤. ཀརྨ་པ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ། (རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྦྲུལ་སྐྱེ་ལོ་༡༧༩༨ལོ་ནས?)བཅས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲེང་རེ་རེའི་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་གཤམ་དུ་གཟིགས།

ཀརྨ་གན་དཀར། ཀརྨ་ཞྭ་ནག་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱ(༡༤༠༥)ལོར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཐོག་མའི་ཞབས་སྐྱོན་དང་། དེ་རྗེས་བོད་དུ་འབྲེལ་ཆེན་ལན་གསུམ་ཕུལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལྟ་མའི་བར་སྐོར་འཁོར་བ་ནས་འགོ་པོ་ཏྲ་ལའི་བཞུགས་ཁྲིའི་བར་སློབས་པའི་དངོས་འབྲེལ་ཕུལ་བའི་ནང་དཀར་ཡོལ་ཁྲུང་པ་སྐྱི་རེས་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་རེ་རེ་བཟུང་བས་བར་སྣར་ཕྱིག་གིས་ཁེངས་པ་ཕུལ་བ་དང་། དཀར་ཡོལ་དེ་ཚོར་ལོགས་སུ་སྐྱེར་ཚོ་ལྔ་ཡོད་པའི་འབྲུག་ལྔ་དང་བདུན་ཕྱུལ་པ་ལྔ་ཚོགས། མཐིལ་དུ་གོང་མ་རང་གི་མིང་བྱང་ཡི་གེ་སྔོན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༣༣༨ནས་ཤབར་གསལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྟག་ཚང་རྫོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟག(༡༤༣༤)ལོར་བརྩམས་པའི《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》གི་ནང་གསེས་དཀར་ཡོལ་བརྟག་པའི་ལེའུ་ནང་འཁོད་དོན། ཀརྨ་གན་དཀར་ཞེས་པ་ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཕུལ་བའི་མཛོད་ནང་མའི་དཀར་ཡོལ་ཕྱུལ་ལེགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལོགས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་འབྲུག་རིས་དང་། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གྱིས་མཐའ་བསྐོར་བའི་ཚིག་ལ་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་མཚན་བདེ་ལེགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་ཚིགས་བཅད་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་བཅས་སྣ་ཚོགས་དང་། མེ་ཏོག་རིགས་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བ་ཁུངས་དག་ཡིན་པ་ནི། ༡༩༨༤ལོར་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་གྱི་རིག་གནས་དངོས་རྫས་ཀ་ལ་ཆེའི་རིགས་ལ་རྟོག་ཞིབ་བརྒྱབ་སྐབས་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ཡོད་པའི་རིག་དངོས་གྲས་ནས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཤོན་ཏེའི་དུས་སུ་བཟོས་པའི་དཀར་ཡོལ་ཞྭ་ཁྲའི་ཚང་སྟོད་ལན་མོའི་གཟུགས། ཤིང་ལོ་ལག་འཁྱུད་ཀྱི་རི་མོ་དང་། སྟོད་དུ་བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཚིགས་བཅད་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་མཚན་བདེ་ལེགས་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གོ་སོ་ཀ་ཆ་ཚང་། མཐིལ་དུ་ཏཱ་མིང་ཤོན་ཏེ(大明宣德)ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་ང་རང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་བྱུང་བ་དེར་བརྟགས་ན་དཀར་ཡོལ་དེ་རིགས་ཐོག་མར་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱི(永乐)སྐབས་སུ་བཟོས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གོང་མ་དེའི་སྲས་ཤོན་ཏེའི་སྐབས་སུ་ཡང་འདྲ་མཚུངས་བཟོས་པ་ཡིན་འདུག་སྙམ

ཞིང་། ད་དུང་ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་རིག་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཡང་དཀར་ཡོལ་དེ་གྲས་ཞུས་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བས་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་དཀར་ཡོལ་དེ་གྲས་ཕལ་ཆེར་ཡོད་སྲིད།

ཀརྨ་གན་ཛི་ར། གོང་དུ་ཀརྨ་གན་དཀར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁྲི་ཡུང་ལོས་རྒྱ་བཟོས་དྲིལ་བུ་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཆ་ཚང་ཕྱག་རྟགས་སུ་འཁྱེར་ཡོད་པ་དེ་གྲས་མང་པོ་ཞིག་ཞུས་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་དེ་གྲས་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་མཛད་པའི《རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་པའི་གཏམ》ཞེས་པ་ལས། རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་སྐབས་ཐོན་པའི་དྲིལ་བུ་རབ་འབྲིང་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ལུགས་ཁ་གཙང་ལ་འཛམ་ཤ་དོད་པ། ཁ་སྦུབ་འཁྱུག་ཅིང་མདོག་ནག་པ། རི་མོ་ཞིབ་ཚགས་ཆེ་བ། སྐད་སྙན་པ། ཆེ་ཆུང་འོད་དྲིལ་རྙིང་མ་ལས་ཟླན་ཙམ་ཆེ་བ། རྩེ་རྡོར་གསེར་དང་རག་ལ་ཚ་གསེར་བཏང་བ། རག་ཚ་གསེར་མེད་པ་བཅས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། ཧྭ་ཤང་གན་དྲིལ་དཀྲུགས་མ་ནི་ལུགས་ཁ་ཏ་ཅང་གཙང་མ་རང་མེད་ཐོག དབྱིབས་ཅོག་ཙམ་ཅོང་བ། སྐད་གསང་བ། དྲིལ་བུ་ཚང་མར་ཧོད་རྒྱར་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་ས་བོན་རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ལཉྫ་ཚུས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་སྔོན་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་ཀོང་པོ་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་རྙིང་གྲས་ལ་རེ་གཉིས་ཡོད་པ་བདག་གིས་དངོས་སུ་མཇལ་མྱོང་། ད་དུང་ཡང་རེ་གཉིས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་སྲིད།

ཀརྨ་གུ་རུའི་ལུགས་སྐུ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་དྲག་པོའི་སྐུར་སྤྲུལ་པ་མཛད་པ་ལ་ཀརྨ་གུ་རུ་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། འདིར་སྐུ་རྒྱ་ལུགས་ལས་བཞེངས་པའི་གུ་རུ་དྲག་པོའི་སྐུ་ལ་གོ་དགོས།

ཀརྨ་དགོན་གསར། ཀརྨ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བསྐུལ་མ་གནང་བ་ལྟར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕག(༡༥༠༣)ལོར་རིན་སྤུངས་སྡེ་པ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ངོས་ས་ནག་མར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་ཁ་གཏད་དུ་དགོན་གསར་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་ཟེར་བ་བཏབ་པ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀརྨ་དགོན་གསར་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དགོན་པ་དེ་བཏབ་ནས་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་སོང་ནས་མཐུག་སྒྲོང་མ་ཐུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཟུར་ཙམ་གསལ།

ཀརྨ་སྒར་བྲིས། བོད་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རི་མོའི་འབྲི་སྲོལ་ཆེན་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་འབྲི་རྒྱུན་ཞིག་སྟེ། འདིའི་སྲོལ་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད་མཁན་ནི་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་ཡར་སྟོད་སྤྲུལ་སྐུ་ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་ཡིན་པར《ཀཾ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》སྡེ་དགེ་དཔར་མ་བོད་གཞུང་པའི་ཤོག་གྲངས་༤༤༨པར་གསལ་ཞིང་། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་རིས་ལ་མཁས་རྒྱ་ཆེ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་བཀའ་བརྒྱུད་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྒར་བྲིས་ཀྱི་སྲོལ་དར་ཁྱབ་བྱུང་བར་མཛད། ཀརྨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེའི་ཕྱག་བྲིས་ཡིན་ཞེས་མཚན་བྱང་འཁོད་པའི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་། ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔའི་ཞལ་ཐང་ཆུང་བ་གཉིས་སྔ་ཐག་གི་ལྟེ་དགོན་པར་ཡོད་ཚུལ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཞིང་། ཡང་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་ཞལ་ཐང་སྒར་བྲིས་བྱས་པ་ཞིག་གནས་ནང་དཔའ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་དམ་རྟེན་གྱི་གྲས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ལྷོ་བྲག་སྲས་མཁར་དགུ་ཐོག་གི་ལྷ་ཁང་དུ་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་ཞལ་ཐང་སྒར་བྲིས་བྱས་པ་བཅས་ཡོད་ཚུལ་དེའི་དཀར་ཆག་ཏུ་རྒྱས་པར་གསལ་བ་ལྟར་ཐང་ཀ་ཁག་གཅིག་དེ་ཟིན་༡༩༨༨ལོ་ང་རང་གིས་ཁྲ་འབྲུག་དགོན་པར་མཇལ་སྐྱོང་ལགས།

ཀརྨ་སྒྲུབ་བརྒྱུད། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་གཞུང་བཤད་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཉིས་པ།

ཀརྨ་ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཐོག་མཛད་རྗེས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་གཤེགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྣམ་ཐར་གསལ་བ་ཞིག་མ་རྙེད་ཅིང་། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ《སྨན་བསྡུས》ཨེ་དང་ཕམ་ཞེས་པོད་གཉིས་ཡོད་པའི་པོད་དང་པོའི་རང་རྣམ་མཇུག་བསྡུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མ་ཧཱ་པཎྜི་ཏ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་འདི་ལ་ཕྱོགས་སྒོར་སོ་ནས་མཐོང་ཐོས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཕུགས་དགོས་ས་མིན་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དྲུང་ནས་གསན་བཞེས་གནང་བ་ཡིན་འདུག བར་སྐབས་ཤིག་ནས་དུས་ཐོག་མཉམ་པའི་སྨན་པ་དང་། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕྲག་དོག་བརྙས་སྨོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྐུར་ཞུ་མཁན་བྱུང་བར་བརྟེན་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་རིང་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཚམས་འཇོག་གནང་ཐོག དེའི་རིང《སྨན་བསྡུས》ཨེ་ཕམ་པོད་གཉིས་བརྩམས་གནང་མཛད། རབ་བྱུང་༡༢པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༣༢)ལོར《རྩིས་གཞུང་ཉེར་མཁོའི་ལྡུམ་བཟང》བརྩམས། འདི་སྐོར་ལས་འཕྲོས་པའི་དཔྱད་གླེང་ཞིག་བོད་ལྗོངས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་མཁས་དབང་བྱམས་པ་ཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གངས་ལྗོངས་གསོ་རིག་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར》ཤོག་གྲངས་༢༧༤ནས་༢༧༥བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཀརྨ་སྙིང་ཐིག ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྙིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་སྟེ། སྔ་འགྱུར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཀུ་མཱ་ར་ཛའི་དྲུང་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བར་གསན། སླར་ཡང་བེའི་རྒྱལ་སྲས་ལེགས་ལྡན་པའི་དྲུང་ནས་ཀུན་ཆ་ཚང་བར་ཚར་གཅིག་གསན་ནས་དེའི་མན་ངག་གི་ཡིག་ཆ་ཡང་མཛད་ཅིང་། སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤེལ་བར་མཛད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྙིང་ཐིག་གི་སྐོར་ཡིན།

ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་རྟ(༡༦༠༦)ལོར་གཙང་སྟོད་ཤེང་གི་ཞུང་མཆོད་རྟེན་རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་འཁྲུངས། རང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༢༠)ལོར་རང་གི་ཡབ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་འདས་པའི་ལོ་དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟའི(༡༦༤༢)ལོ་འགོ་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཙམ་རིང་སྲིད་བཟུང་། ཁོང་ཁྲི་སྲིད་ཙམ་ལས་དོན་དངོས་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་མགྲོན་གཉེར་བོང་གོང་བ་དང་། སྤྱི་བློན་སྣང་ཆེན་པ། ཟུག་པོ་བ་བཅས་ཀྱིས་བཟུང་བར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང》དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༥༤པར་གསལ་ཞིང་། ལོ་དེའི་རྗེས་མ་ལྕགས་བྱ(༡༦༢༡)ལོར་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་སོག་པོ་ལྷ་བཙུན་ལུང་བ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཀུ་རུ་ཧོང་ཐའི་ཇི་གཉིས་ཀྱིས་བོད་དུ་བཏང་བའི་སོག་པོའི་རྟ་དམག་ཉིས་སྟོང་དང་དབུས་དམག་མཉམ་འབྲེལ་དམག་དཔུང་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔུང་ལ་ཐོག་ལན་རྒྱག་སྟེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་རྗེས་ལུགས་བྱ་ཡོའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག ཆིངས་ཡིག་གི་ནང་དོན་ཞིབ་པར《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང》དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༡༡ནས་༡༢ཚུན་ཚོགས་པའི་བར་གསལ་ཞིང་། ལུགས་བྱ་ཡོའི་དམག་འཁྲུག་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བ་ཕྱིར་ཞུག་མ་ཐུབ་པའི་སྐྱེན་ཀྱིས་སླར་ཡང་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ལ་དགྲ་ཤ་ལེན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྒུག་ནས་ཡོད་སྐབས་སོག་པོ་ཆ་ཧར་ལིག་དན་ཧན་དང་། བར་ཁམས་ཀྱི་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གཉིས་དང་མཐུན་འབྲེལ་བཙུགས། ཕྱོགས་གསུམ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དགེ་ལུགས་པ་གཏོར་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་བྱས་པ་མ་ཟད། ཕོག་མར་ཤིང་ཕག(༡༦༣༥)ལོ་ནས་ཆ་ཧར་ལིག་དན་གྱི་དམག་དཔུང་གཙང་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པར་བཏང་ཡང་བོད་དུ་སླེབས་རྗེས་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཙང་ཕྱོགས་གཉིས་ནང་འཁྲུག་བྱུང་སྟེ་སོག་དམག་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཤིང་། སོག་པོའི་དགོན་ནང་མ་མཐུན་པར་ཆ་རྐྱེན་གྱི

དུ་བཤད་པ་སོགས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་རེ་བ་མེད་པར་གྱུར། དེ་རྗེས་ས་སྟག(༡༦༣༨)ལོར་པཎ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁ······གཏོན་དུ་དམིགས་ཏེ་དགོན་པའི་འཁྲིས་སུ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསར་རྒྱག་ཐོག མིང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཟིལ་གནོན་ཟེར་བ······བཏགས་པ་དང་། སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཁ་གཏོན་དུ······དམིགས་ཏེ་ཐུན་གཏོང་དཀར་རྫོང་བཙུགས་པ་སོགས་བྱས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༦༤༠)ལོར་གུ་ཤྲཱི་ཏན་གྱིས་བར་ཁམས་སུ་དམག་དྲངས་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱབ་དཔུང་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་ཕམ···ཞེས་སུ་བཏང་ཞིང་། ལོ་འདིའི་མཇུག་ནས་ཡི་ཡོའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་འགོ་བར་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་རིང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས་མཐར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་གཉེར་བ་དང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་གསར་དུ······བཙུགས་པ་སོགས་ཞིབ་པར《རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང》དེབ་དང་པོ་དང་།《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༣༠ནས་༣༨བར་གསལ།

རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག་ཏུ······གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། བོད་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་གཏན་ཚིགས་མཁར་རྩེ་ཟེར་བ་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཡིན···ཞེས་མིང་སྒྲོལ་འདུག གོང་གསལ་རྣམས་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག་རྒྱས་བསྡུས་དང་། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས།

ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་གྱི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་སྤྱིལ་ལེར་བ་ཞེས་པ་དེར་འབྲི་རུ་བཅུག་པ་བཞིན་གཙང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་རྙིང་པ་ཞིབ་ཐམས་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་དང་། ཞལ་ལྕེའི་རྣམ་གཞག་ལྡན་ཚིགས་དགེ་ལེགས་མའི་ཟིན་བྲིས། ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་རྙིང་པ་ཞིག་བཅས་ཁག་མང་པོར་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་འགོ་བརྗོད་དུ་གསལ་ཞིང་། ཁྲིམས་ཡིག་འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་འགོ་བརྗོད་སྙིང་གཞིར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་དང་པོ་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེའི་མི་བརྒྱུད་དང་། སྡེ་པ་ལྡན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ། ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཁྲིམས······ལུགས་སྤྱིའི་སྣང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཁྲིམས་ཡིག་དངོས་གཞི་དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ནང་དང་པོ་དཔའ་བོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྕེ། གཉིས་པ་ཕྱར་མ་ཕྱིའི···ཞལ་ལྕེ། གསུམ་པ་སྣེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཞི་པ་ཞུ་བཞེས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ལྔ་པ་བཟུང་བཀྱིགས···ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྕེ། དྲུག་པ་ནག་ཆེན་ཁྲག་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། བདུན་པ་དྲན་འཛིན་ཚད་ལས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། བརྒྱད་པ་རྟོར་འདྲ་ཟ་རྐང་གི་ཞལ་ལྕེ། དགུ་པ་བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་པ་རྨས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་གཅིག་པ་བསྙོན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་གཉིས་པ་བཀྲམས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་གསུམ་པ་ཏེ་འཕྲེལ་འབྲལ་བསྡུམས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་བཞི་པ་ཕྱི་བྱུས་ཀྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅོ་ལྔ་པ···ནམ་པར་ཚུར་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་དྲུག་པ་ལྷ་ཀློ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ་བཅས་ཁག་སོ་སོའི་འབྲེལ་བ་བཤད་ཞིང་ལུ་བྱས···ཡོད། ཁྲིམས་ཡིག་འདི་བཞིན་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་ནས་དཔེ་སྐྲུན་བྱས་པའི《གངས་ཅན་རིག་མཛོད》དེབ་བདུན་པ《བོད་ཀྱི་སྔ་རབས་ཁྲིམས་སྲོལ་ཡིག་ཆ་བདམས་སྒྲིགས》ཤོག་གྲངས༤༩ནས་༡༥༥བར་གསལ།

ཡང་དཔེ་དཔར་བསྐྲུན་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་ཁྲིམས་ཡིག···ལག་བྲིས་མ་ཁ་ཤས་ཏུ《ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག》ཅེས་ཡོད་ཅིང་། འགོ་བརྗོད་དུ་ཚིགས་བཅད་རྣ་ཡོ···ཀ་གཅིག་ཡོད་པར་འདི་ལྟར། བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི······དཔལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིས། །གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར···བའི་མཐུ་ཆེན་པོས། །སྲིད་པའི་དུས་ཀུན་རྫོགས་ལྡན་དུ···བྱེད་པ། །དཔལ་ལྡན་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་གཏམ། །ཞེས་དང་། མཇུག་ཏུ་ཞེས་སྨྲས་བདག་ཅེས་པ་ལུགས་མོ···ལུག་གི་ལོ་སྨིན་དྲུག་ཟླ་ཕྱེད་ཀྱི་བའི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་པོའི་ཚེས་ལ་བྲིས་པ་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བར་གྱུར···ཅིག་ཅེས་འཁོད་པ་ཞིག་ཁོ་བོས་མཐོང་བ་དེ་ཡི། སྲིད······དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ལུག···(༡༦༣༡)ལོར་བྲིས་འདུག་པས་དེ་ལ་བརྟགས་ན་དེང······སྐབས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་དེ་ཁྲིམས་ཡིག་རྒྱས་པ་དང་། བྲིས་མ་དེ་ཁྲིམས་ཡིག་བསྡུས་པ་ཡིན་འདྲ་ཞིང་། རྒྱས······བསྡུས་གཉིས་པོ་སྔོན་རྗེས་གང་ཡིན་རྗེས་སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས་པ་མ་ཟད། ཞེ་རགས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་ཕ་ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ······(༡༦༣༢)ལོར་འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཀརྨ་བསྟན···སྐྱོང་དབང་པོས་སྲིད་དབང་འཛིན་པར་བཤད་པ་དེ་ཁུངས་མེད་ངོ་ལོག་ཆོད་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཡིན་པར་གོང་གསལ་ཁྲིམས······ཡིག་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ནས་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ།

ཀརྨ་བསྟན་སྲུང་དབང་པོ། སྡེ་པ་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ······བརྟན་རྡོ་རྗེ་ལ་སྲས་དགུ་ཡོད་པ་ལས། ཀརྨ་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། ཀུན་སྤངས་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེ། ཀརྨ་བསྟན་སྲུང་ས···དབང་པོ་གསུམ་ནི་སྲིད་ཞུགས་ཆེ་ཞིང་། དཔའ་རྩལ་རྡོ···ཇིལ་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་ཁྲིམས···ཡིག་གི་འགོར་ཡོད་པའི་སྙིང་གཞིར་གསལ་ཞིང་། དེ་མིན་ཀརྨ་བསྟན་སྲུང་དབང་པོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས···གསལ་བར་འཁོད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་ལགས།

ཀརྨ་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། སྡེ་པ་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེའི་བུ་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན···ཞེས《ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག》གི་འགོར···གསལ་ཡང་། ཞིབ་ཚའི་ལོ་རྒྱུས་ད་བར་མ་མཐོང་ཞིང་། ཁོ་བོའི་བསམ་ཚོད་ལ་འདིའི་ཀརྨ་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ···ཞེས་པ་ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་ད་དུང་བརྟག···དགོས་སོ། །

ཀརྨ་པ། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་མཇུག་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༡༨༥)ལོར་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ཁམས་ཁུལ་དུ་ཀརྨ་ལྷ་སྡེང་གི་དགོན་པ་བཏབ་ཏེ་གནས་གཞི་བཟུང་། དེ་ནས་བཟུང་རྗེས་ལ་ཀརྨ་པ་ཞེས་མིང་ཐོགས་ཤིང་། ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར་ཞིང་དབུ་ཞྭ་ནག་པོ་ཡིན་པས་ཀརྨ་ཞྭ···ནག་པ་ཟེར། དེའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་གཤམ་དུ་གསལ།

ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང···པོ) འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤར་དུ་ཡབ་སྨོས་པ་རྡོ་རྗེ་མགོན་དང་ཡུམ་ལྷ་ཐོག་བཟའ་སྒང་ལྕམ་མིང་འདྲེན་གྱི···སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༡༡༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་དགེ་འཕེལ་ཞུ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༡༢༥)ལོར་ཆོས་འཁོར་ཀ···བྲག་ཏུ་རྫོག་པོ་རྩ་བའི་སློབ་མ་མཆོག་གི་བླ་མས་མཁན་པོ་དང་། ཆག་ལེང་གི་གྲགས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་འདུལ་བ་དང་བཀའ་གདམས་ཀྱི···ཆོས་སྐོར་འགའ་ཞིག་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ས···སྤྲེལ(༡༡༢༨)ལོར་ཁམས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། དེའི་ཕྱི···ལོ་སྟོད་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་དམར་བ་དང་། ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཉི་མ་གྲགས་པ་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། ཚད་མ་བཅས་གསན། མལ་འདུལ་བ་འཛིན་པས་མཁན་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན། མཁན་པོའི་གཙང་གིས་གསང་སྟོན···མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གཞན་ཡང···དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ། རྒྱ་ལོ་ཙཱ་བ། ཁམས་པ་ཨ་སེང་། ཡོལ་ཆོས་དབང་རོང་པ་མགར་དགེ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་གདམས···ཀྱི་གཞུང་དང་། མན་ངག དུས་འཁོར་མགོན་པོ་བྱ་རོག་མ། ཕག་མོ། ཀྱཻ་རྡོར། ས་སྐྱ་བའི་ལམ་འབྲས། ཞི་བྱེད་

སོགས་སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་བཀའ་ཁྱམས་ཅན་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ས་ལུག(༡༡༣༩)ལོར་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ལྷ་དགོན་གཉིས་དང་མཇལ། གསང་སྔགས་ཐབས་ལམ་གྱི་སྐོར་གསན་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་འབད་བརྩོན་གནང་བས་ན་བཟའ་རས་རྐྱང་ཐུབ་པ་བྱུང་། རྗེ་སྒམ་པོ་བས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བཟངས་རི་དང་། ཤག་མོ་ཤུ། ཐོལ་ཁ། མོན་པ་གྲོ་སྟག་ཚང་སོགས་གནས་ཁང་པོར་ཐེབས་ཏེ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཕྱིན་མཛད། མོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ག་བྱང་གིས་སྦྱིན་བདག་ཞུས་ནས་ལོ་གཅིག་རིང་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པ་བརྙེན་ནས་རྗེ་མི་ལ་རས་པའི་ཞལ་གདམས་ཆ་ཚང་བ་གསན། རྗེ་སྒམ་པོ་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་རིས་མེད་དུ་མཛད་པའི་ངང་ནས་རྒྱུང་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་རྟགས་གསལ་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པ་ས་ཡོས(༡༡༥༩)ལོར་མཚུར་ཕུའི་བྲག་རྩར་ཞག་འགའ་ཤས་བཞུགས་ཏེ་དགོན་པ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཐུགས་སྨོན་མཛད། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ནས་དབེན་གནས་མང་པོར་སྒྲུབ་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་མེ་ཁྱི(༡༡༦༦)ལོར་ཀམ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཐེབས་ཏེ་གནས་གཞི་བཟུང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པ་ཤིང་སྤྱལ་ལ་ཀརྨ་པའི་དགོན་པ་ཐུག་བཏབ། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཁམས་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དགུས་ལྷ་སྐམ་པོར་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་གསན་རེས་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པ་ས་བྱ(༡༡༨༩)ལོར་སྟོད་ལུང་དུ་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་དངོས་སུ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིར་ཐེབས་པ་ཆུ་གླང(༡༡༩༣)ལོར་མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་རང་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུགས་པའི་གདུང་ལ་རིང་བསྲེལ་སོགས་བྱོན་པ་རྣམས་གདུང་རྟེན་གསེར་གདུང་འབྲས་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་བཞེངས་པ་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་རང་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར《སྒྲ་རིང་ཆོས་འབྱུང》ཞིབ་མའི་ཤོག་གྲངས༡༧༧ནས ༡༨༢བར་དང་། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤོག་གྲངས༨༥༩ནས༨༧༠བར། 《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༢ནས༢༡བར་གསལ། གཞན་ཡང《ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང》དྲི་མེད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤྲིས་མ་ཤོག་གྲངས༢༨ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་ལྟ་བའི་གོ་སྐབས་མ་རྙེད་ལགས།

ཀརྨ་པཀྵི། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ) ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་སྐུ་འདས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་སོང་བ་ན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཀརྨ་པཀྵི་འམ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་ཁམས་དམ་པ་ཆོས་ཕྱུག་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྒྱ་དབང་ཚུར་ཚ་དང་། ཡུམ་སེང་བཟའ་ཨ་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་བཅུའི་བར་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཆོས་ཀྱི་བླ་མར་གསོལ། དགུང་ལོ་མོན་ནས་ཀ་ཐོག་པ་བྱམས་པ་འབུམ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤོམ་བྲག་པས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་སྐུ་མ་གཤེགས་བར་དུ་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲལ་མེད་དུ་བཞུགས་ཤིང་། སྤོམ་བྲག་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཁམས་ཁུལ་གྱི་གནས་ཆེན་ཁ་བ་དཀར་པོ་སོགས་དབེན་གནས་མང་པོར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད། རླུང་སེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་སྟེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་ཕེབས། དེ་ནས་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ནས་འབྲི་གུང་དང་མཚུར་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་དྲུག་རིང་དེར་བཞུགས་ནས་དགོན་པ་ཉམས་གསོས་མཛད། དེ་རྗེས་ཁམས་སུ་བཞུགས་དུས་ཡོན་གོང་མའི་རྒྱལ་སྲས་ཧུ་པེ་ལེས་དམག་དཔོན་མཛད་ནས་ཁམས་སུ་འཇོར་བ་དང་ཕན་ཚུན་མཇལ་སྔོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཧུ་པེ་ལེས་ཞུ་ཡིག་ཉེན་བཅས་བསྐུར་ནས་མཆོད་གནས་སུ་ཕེབས་དགོས་པའི་གདན་འདྲེན་འབྱོར་བ་ལྟར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་སྟག(༡༢༥༤)ལོར་བར་ཁམས་ཀྱི་ལམ་བརྒྱུད་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་སྲས་ཧུ་པེ་ལི་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། མེ་འབྲུག(༡༢༥༦)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མོང་གོལ་ཧན་དང་མཇལ་ནས་གོང་མ་མ་གཤེགས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོ་རྡོ་ཞུའི་རིང་མཆོད་གནས་མཛད། ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༦༠)ལོར་གོང་མ་མོང་གོལ་ཧན་འདས་རྗེས་རྒྱལ་སྲིད་ཨ་རི་པོ་ག་དང་། ཧུ་པེ་ལི་གཉིས་གོང་མའི་གོ་གནས་འཐོབ་པའི་འཐབ་རྩོད་བྱུང་མཐར་ཨ་རི་པོ་ག་ཕམ་ནས་ཧུ་པེ་ལི་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། ཧུ་པེ་ལི་རང་ཉིད་སྔར་ནས་མོང་གོལ་ཧན་ལྷ་དཔོན་གཉིས་ལ་སེམས་མ་རངས་པ་ཡོད་པའི་ཐོག ཀརྨ་པཀྵི་མཆོག་ཐོག་མར་སོག་ཡུལ་དུ་མཆོད་གནས་ལ་གདན་འདྲེན་མཁན་ཧུ་པེ་ལི་ཡིན་ཀྱང་དེར་མ་བཞུགས་པར་མོང་གོལ་ཧན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་སྲས་མང་པོ་ལ་དབང་གནང་སྐབས་སུ་ཡང་ཧུ་པེ་ལི་དབང་གྲལ་ནས་ཕྱུང་པ་བཅས་གནང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཧ་ཅང་ཁྲོས་ཏེ་བཙོན་དུ་བཟུང་། མཚོན་ཆ་མང་པོ་བཏབ་པ་དང་། མེ་ལ་བསྲེགས་པ། ཆུ་ལ་བསྐུར་བ། དུག་སྦྱོར་བ་སོགས་གནོད་འཚེ་གྲངས་མེད་བྱས་ཀྱང་རླུང་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་མཐའ་འཁྲམ་དུ་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་རྒྱང་ཕུད་བཏང་། དེ་ནས་ཡང་ཚུར་གདན་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཙོན་ལ་བཅུག་སྟེ་གསོལ་ཟས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་ཞག་བདུན་རིང་བཞག་ཀྱང་སྐུ་ཤུགས་དང་སྐུ་མདོག་ལ་སྐྱོན་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན་རྒྱལ་པོ་ཧུ་པེ་ལི་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་བཀགས་པ་ཕྱུང་ནས་སླར་མཇལ་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་པར་ཞུས་ཀྱང་མ་གནང་བར་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་འགོར། མཚུར་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༦༤)ལོར་མཚུར་ཕུའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་འདོམ་བཅུ་གསུམ(སྨི་ཁྲི༢༦)ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཁྱམས་པ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་བཅས་ཀྱི་ལྷེམ་སྐུ། གསེར་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་བཀའ་འགྱུར་སོགས་རྟེན་གསུམ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བཞེངས། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༨༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་ཕུལ་བའི་གདུང་ཐལ་སོགས་གདན་ས་མཚུར་ཕུག་གི་གདུང་རྟེན་ནང་དུ་བཞུགས། དཔའ་བོ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤོག་གྲངས༨༨༠ནས༩༡༣བར་དང་། 《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༢༨པར་གསལ། གསུང་རྩོམ་དོན༡༦ཡོད་ཅེས《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤོག་གྲངས༡༣༡༣ལ་གསལ། གཞན་ཡང《ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་བསམ་ཡས་ལྷ་ཡི་རྔ་ཆེན》དྲི་མེད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤྲིས་མ་ཤོག་གྲངས༢༥ཅན་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ལོ་ནོས་ཞིབ་པར་མཇལ་བའི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ།

ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ) འཁྲུངས་ཡུལ་ལ་སྟོད་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་ཐང་བོ་མ་ལུང་མཁན་ཐང་གི་རྡོ་ཁྲུར་ཡབ་སྟོན་པ་ཆོས་དཔལ་དང་། ཡུམ་ཇོ་མོ་གཡང་འདྲེན་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༢༨༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ལ་ང་ཀརྨ་པ་ཡིན་གསུང་བ་སོགས་སྔོན་གནས་དྲན་པའི་གསུང་མང་དུ་བྱོན། ཡབ་སྔགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དྲུང་ནས་ཞི་ཁྲོ་དང་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་གསན། གྲུབ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པ་དང་མཇལ་སྐབས་སྔོན་གནས་དྲན་པའི་གསུང་མང་དུ་གནང་བས་གྲུབ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པས་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་གསོལ། གྲུབ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག ཀྱེ་རྡོར། ཕུར་པ་སོགས་དབང་ཁྲིད་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལྕགས་སྟག(༡༢༩༠)ལོར་ཁྲོ་ཕུ་བ་ཀུན་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་དཔལ་དང་། ཇོ་སྡོམ་ཡེ་ཤེས་འོད། གྲུབ་ཆེན་གཞན་རས་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས

སྐབས་དེར་བོད་དུ་བརྒྱུད་པ་བཞུགས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་མངལ་བགོལ་གྱི་ཟླ་བ་རྫོགས་པའི་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ལྕགས་གླང(༡༣༠༡)ལོར་ཚོགས་དགེ་འདུན་སྐད་པའི་མཁན་པོ་གཙང་པ་བརྟན་གཞོན་ནུ་འབུམ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། མཁས་པ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་གྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་འདུལ་བའི་སྐོར་དང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་སྐྱོ་སྒྲོང་སྐོར། གསང་ཕུའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞཀ་གཞོན་གྱི་དྲུང་ནས་དབུ་མ་དང་། ཚད་མ། མཛོད་པ་སོང་ཐིག ཕར་ཕྱིན་སྐོར་བཅས་གསན། སྐྱེ་མདོ་བ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་དང་། གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས། གཤིན་རྗེ་ཤེད་དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ། ཞི་ཁྲོའི་སྐོར་སོགས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་ས་རྟ(༡༣༡༨)ལོར༼རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལས་བཏུས་པ༽བརྩམས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་འཁོར་ཐེབས་དུས༼ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ༽བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ལྕགས་ལུག(༡༣༣༡)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་ཐུར་འཇའ་ཡུ་དུས་ཤི་དཔོན་མང་པོ་མངགས་ཏེ་པེ་ཅིན་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་གསེར་ཡིག་འབྱོར(གསེར་ཡིག་གི་ནང་དོན་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ༼ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང༽བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༡༠༧ནས(ཞབ་གསལ)བ་ལྟར་ལོ་དེའི་རྗེས་མ་ཆུ་སྤྲེལ་ལོ(༡༣༣༢)ལོར་མཚུར་ཕུ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་སྐྱེ་མཆོ་ཇོན་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་ནས་རང་རྟ་རང་ཁལ་མཛད་དེ་མགྱོགས་པར་ཕྱིན་ཡང་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་མ་ཐུབ་གོང་དུ་གོང་མ་འདས་ཏེ་རིན་ཆེན་དཔལ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་པ་མཇལ་ནས་འདས་མཆོད་དང་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་མཛད། རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་ཚེ་ལ་བར་ཆད་ཡོད་རྩིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟླ་བ་གཅིག་སོང་ནས་འདས། དེའི་ཚབ་ཏུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དགུ་པ་ཐོ་གན་ཐེའི་སྐུར་གོང་མའི་ཁྲིར་བསྐོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྔ་སོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་རྙིང་པ་ཐང་ཏུའུ་ལ་ཚུགས་པ་དེར་ཕེབས་ཏེ་དབང་བསྐུར་སྨིན་བརྗོད་མཛད། ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཏའི་དུར་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་རིང་གོང་མ་དང་མཇལ་ཕྲད་སྐབས་མང་པོར་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས། སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཅས་ནི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཡང་ཡང་མཛད་ཅིང་། ཤིང་ཁྱི(༡༣༣༤)ལོའི་ལོ་སྟོད་དུ་པེ་ཅིན་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། ལམ་བར་དུ་རྩེ་མང་པོའི་འཁྲུག་པ་བསྡུམས་པར་མཛད། མེ་བྱི(༡༣༣༦)ལོར་སླར་ཡང་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་སྐུར་གྱིས་གདན་འདྲེན་པའི་ཞུ་ཡིག་ཞེངས་མང་འབྱོར་བ་ལྟར་མཚོ་སྔོན་བརྒྱུད་ནས་པེ་ཅིན་པོ་ཏྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས། དེ་སྐབས་གོང་མ་ཉིད་པོ་ཏྲང་གི་རྒྱལ་སྒོའི་མདུན་དུ་བསུ་བར་ཕེབས། རྒྱལ་པོའི་དོན་དུ་ཚེ་སྒྲུབ་སོགས་རིམ་གྲོ་མཛད། པེ་ཅིན་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཀརྨ་པའི་དགོན་སྡེ་གསར་དུ་བཞེངས། ས་ཡོས(༡༣༣༩)ལོའི་དཔྱིད་དུ་པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་ནས་སོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་རྙིང་པ་ཐང་ཏུར་ཕེབས་ཏེ་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ནས་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་ས་ཡོས(༡༣༣༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པའི་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་རྣམས་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་སོག་ཡུལ་རང་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསལ་ཡང༼དེབ་དམར༽ནང་རྗེ་དེ་རྣམས་མཚུར་ཕུ་དགོན་པར་གདན་དྲངས་ཏེ་འདུ་སྐུ་བཞེངས་ཞེས་གསལ་བས་ཕྱོགས་ཡས་མས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་འདྲ་སྙམ། གསུང་རྩོམ་གྱི་གྲས༼སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་རྩ༽ ༼རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས༽ ༼ཟབ་མོ་ནང་གི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་འགྲེལ༽སོགས་དེང་སང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་པོད་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར༼ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང༽བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༩༤ནས༡༡༥བར་གསལ། གཞན་ཡང༼ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར༽ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པ་བྲིས་མ་ཤོག་གྲངས༡༧ཡོད་པ་ཞིག་གྱང་འདུག

ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ)

འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྤོ་བརྒྱད་ཞུང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྫོ་ཨ་ལ་རོང་གི་ཨ་ལ་སྨང་དཀར་ཞེས་པར་ཡབ་ལྷ་སྟོང་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་མཛའ་བཟའ་བསྟན་འགྲུས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༣༤༠)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་བཞེས་པ་ན་ང་ཀརྨ་པཀྴི་ཡིན་གསུང་བ་སོགས་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་གསུང་མང་པོ་གནང་བས་རྗེ་གོང་མའི་ཞལ་སློབ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་བཟུང་རྟོགས་ལྡན་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་། བདེ་མཆོག ཀྱེ་རྡོར་སོགས་ཀྱི་དབང་དང་ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་མང་པོ་གསན། གཞན་ཡང་རྟོགས་ལྡན་ཡེ་རྒྱལ་བ། རྗེ་གཞོན་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་སེང་གེ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་དང་ཕར་ཕྱིན་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༣༥༢)ལོར་ཀོང་པོ་ནས་དྭགས་པོ་བརྒྱུད་ལྷ་ས་དང་མཚུར་ཕུར་ཕེབས། ཚོགས་དགེ་ལུགས་སྐད་པའི་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་དཔལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། རྗེ་བརྩོན་བསོད་ནམས་འབུམ་གྱིས་དུས་གོ་བ་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་མངལ་བགོལ་རྫོགས་པའི་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་མེ་བྱ(༡༣༥༧)ལོར་ལྷར་གྱི་མཁན་སློབ་དེ་རང་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་བཟུང་ཤ་ཆང་ཞལ་དུ་གསོལ་བ་ལྟ་ཞོག ཕྱིའི་ཁ་འཁོར་དུ་དྲི་མོ་བ་ཙམ་མི་མཛད་ཅིང་། སྐུ་འཁོར་རྣམས་ལ་ཤ་ཆང་གི་སྤྱོད་ཚུ་འགྲིམས་མི་ཆོག་པ། ཞབས་འབྲིང་པ་ཡང་དགེ་སློང་ཁྲིམས་གཙང་རྒྱང་པས་ཞུ་བ་སོགས་མཛད་སྤྱོད་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་བཞུགས། ལོ་དེའི་ནང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་སྐུར་གྱིས་ཧོར་བོད་ཀྱི་གསེར་ཡིག་པ་མང་པོ་མངགས་ཏེ་པེ་ཅིན་པོ་ཏྲང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བར་སླེབས(གོང་མའི་བཀའ་ཡིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཀམ་ཚང༼ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང༽བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༡༧(ཞབ་གསལ)པ་ལྟར་ས་ཁྱི(༡༣༥༨)ལོར་མཚུར་ཕུ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་མདོ་ཁམས་སྤོ་བརྒྱད་ནས་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་ཐེ་བན་རྩོད་འཁྲུག་པ་ཆེ་བ་མང་པོ་བར་འདུམ་མཛད་པ་ཁོ་ནར་ཡང་འགྲོ་ཕྱིན་གསེར་སྲང་ཁྲིས་སྟོང་སྐོར་དང་། རྟ་བདུན་བརྒྱ། ཛ་ཤིག་ཆེན་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་པངས་མེད་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བས་ལམ་བར་ཡུན་རིང་འགོར་སྟེ་མཚོ་སྔོན་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས། མཚོ་སྔོན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་གསུམ་བཞེས་པ་མངལ་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་གནང་སྟེ་མཚན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོར་གསོལ་ཞིང་། བསྟན་པ་ལ་ཕན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡིན་པར་ལུང་བསྟན། ལྕགས་བྱི(༡༣༦༠)ལོར་མིང་ཀུན་ཤེ་ཆེན་སོགས་བརྒྱུད་ནས་པེ་ཅིན་པོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས། གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་སྐུར་དང་མཇལ། གོང་མར་རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བྱིན་རླབས་དང་། ཁྲིད། ན་རོ་ཆོས་དྲུག ཕྱག་ཆེན། སྐུ་གསུམ་ངོ་སྤྲོད་བཅས་གནང་། གཞན་ཡང་དཔོན་ཆེན་དང་། སེར་སྐྱ་དམངས་བཅས་ལ་རང་རང་གི་འདོད་མོས་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གནང་སྟེ་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་བཞུགས། དེ་ནས་གོང་མ་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་སྲིད་དང་གོང་མའི་ཚེ་སྲོག་ལ་བར་ཆད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྒྱུའི་བཀའ་གནང་སྟེ། རྒྱལ་བློན་ཚང་མས་ཡུན་རིང་བར་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་ཞུ་བ་ནན་ཏན་ཡང་ཡང་ཞུས་པར་མ་གསན་པར་ཆུ་སྟག(༡༣༦༢)ལོའི་ལོ་འགོར་པེ་ཅིན་ནས་བོད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་བའི་ལམ་ཀུན་ཐུའུ་དང་།

མཆོ་སྔོན་བརྒྱུད་ནས་མདོ་ཁམས་སྤོ་བརྒྱུད། འབའ་ཐང་། ཀོང་པོ། ལྷ་རི་སོགས་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕེབས་པས་ལས་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཐུགས་འགོར་བྱུང་ཏེ་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག（༡༣༨༣）ལོར་ཀོང་པོ་ཞོ་ཁར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པའི་གདུང་ཐལ་རྣམས་མཚུར་ཕུ་དགོན་པར་གདན་དྲངས་ཏེ་དངུལ་བྲི་ཆེན་བརྒྱད་ཙ（དངུལ་སྲང་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ）ལས་གྲུབ་པའི་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་ཁ་ཤས་ཀྱི་མཚན་བྱང་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཡང་གསུང་འབུམ་སྒྲིག་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ད་རེས་མཐོང་མ་བྱུང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་དཔྱད་སྤྱོད་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀརྨ་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུས་མཛད་པའི་ཁ་བྱང་དུ༼ཆོས་རྗེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་མཁས་པ་དགའ་བྱེད༽ཞེས་མ་ཤོག་གྲངས་༡༠༤ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་དང་། ༼ཀརྨ་ཚང་ཆོས་འབྱུང་༽བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༡༤༡ནས་༡༥༨བར་གསལ་བ་གཉིས་ཚིག་སྦྱོར་ཙམ་ལས་ནང་དོན་ཁྱད་པར་མི་འདུག་ལགས།

ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། （ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ）

འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཉང་པོ་ཤང་པོ་ཀོང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉང་པོ་ཕྱོགས་ཤིང་འདམ（དེང་སང་རྒྱ་མདའ་རྫོང་ཁོངས）དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱི（༡༣༨༤）ལོར་ཡབ་སྔགས་པ་གུ་རུ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ང་ཀརྨ་པ་ཡིན་ཞེས་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་སོགས་ཀརྨ་པའི་ཡང་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་མང་པོ་བསྟན་པར་རྣམ་ཐར་ལས་བཤད། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་སྔགས་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཁན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་འདུལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། གཞན་ཡང་རྣམ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་པ་དང་། དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན། དཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། མངའ་ཟླ་དང་བསོད་ཟླ་རྩིས་པའི་ཏི་ཤྲཱི་དང་། མ་རྩིས་པའི་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ཆུ་རྟ（༡༤༠༢）ལོར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་། ལས་སློབ་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས། དད་པའི་དགེ་འདུན་བརྒྱད་ཅུ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་པ་ཆུ་ལུག（༡༤༠༣）ལོར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་པ་ཡུང་ལོས（永乐）ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ནན་ཅན་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་མི་སྣ་ཞུ་ཡིག་དང་བཅས་པ་འབྱོར（ཡི་གེ་མ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་ནང་དོན་ཆ་ཚང༼ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང༽བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༢༢༧ནས་༢༢༨བར་གསལ）བ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཤིང་བྱ（༡༤༠༥）ལོར་མཚུར་ཕུ་དགོན་པ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་ནས་བར་ཁམས་བརྒྱུད་ལམ་ཐོག་ལོ་ངོ་གཉིས་འགོར་ཞིང་། མེ་ཕག（༡༤༠༧）ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཟླ་མཇུག་ལ་ནན་ཅིན་དུ་ཕེབས། དེ་ཉིན་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཡང་ཕོ་བྲང་ནང་ནས་ཕྱག་རིའི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསུ་བར་ཕེབས། མཇལ་ཁེན་དུ་གསེར་སྲང་ལས་བརྩིས་པའི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ཡོད་པ་ཞིག་ཕུལ། གསོལ་ཇ་ཕུལ་སྐབས་གོང་མ་བཞེངས་ནས་སྡེ་ཞེན་གནང་བ་སོགས་གུས་བཀུར་ཆེན་པོ་ཞུས་པ་དང་། སོ་ཐང་ནང་གི་མཛད་སྒོའི་བཀོད་སྒྲིག འབུལ་བའི་རྣམ་གྲངས། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་སོ་གསར་སྐབས་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་གསོལ་སྟོན་དང་གཟིགས་མོ་ཡུལ། གོང་མ་རང་ཉིད་ཀརྨ་པའི་བཞུགས་གནས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཞུས་པ་དང་འབུལ་བ་ཐེངས་འགའ་ཞིག་ཕུལ་བའི་ཐོ་དང་། ཕན་ཚུན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཐོང་མའི་སྣང་བ་རེ་རེས་བཞི་སྐྱིལ་ཞུས་པ། ལྷག་པར་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔ་ནས་ལོ་ཐང་ནང་དུ་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། གོང་མའི་ཡུམ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་གནང་སྐབས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་གང་དང་གང་བྱུང་བའི་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱ་ཡིག་རི་མོ་མཁན་མཁས་པས་རི་མོར་བྲིས་ཏེ། ཉིན་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་ངོ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདྲི་གཞིའི་གཡོན་ངོས་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཡིག དུ་རུ་ཀའི་ཡི་གེ（དུར་གིའི་ཡི་གེ）ཡུ་གུར་གྱི་ཡི་གེ བོད་ཡིག སོག་ཡིག་བཅས་ཡིག་རིགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཉིན་ཐང་ཡུག་གཅིག་རིང་ཚད་ལ་ལི་སྐྱིད་༤༨དང་། ཞིང་ཚད་ལ་ལི་སྐྱིད་༦༨ རི་མོའི་རྣམ་གྲངས་ཁག་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཡོད་པ་ཞིག་བྲིས་ནས་དུས་རྟེན་དུ་ཕུལ། （འདི་སྔོན་དུས་མཚུར་ཕུའི་ལྷ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་གྲས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་རིག་དངོས་རྫ་ཆེའི་ཁོངས་སུ་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད། འདིའི་དུས་བབ་ཁ་ཤས་ཀྱི་དཔར་རིས་ནི༼བོད་ལྗོངས་སྐུ་རྟེན་ཞིབ་འཇུག༽༡༤༠༧ལོའི་རྒྱ་ཡིག་གི་དུས་དེབ་ཨང་གསུམ་པའི་ཤོག་ངོས་དང་པོའི་ཁ་ཤོག་ལ་གསལ） ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་གོང་མས་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་འཇའ་ས་གསེར་ཡིག་བརྒྱ་ལས་བརྩེགས་པ་ཞིག་མཚན་བྱང་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ། གཞུ་ལའི་ཧྭ་བཙའོ་ཧྭ་ཝང་ཤི་ཐེན་ཏ་ཧྲན་ཙི་ཙའི་ཧྥོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ཡིག་ལ་འདི་ལྟར（如来大宝法王西天大善自在佛）ཡོད་ཅིང་། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་དབང་ཕྱུག་གི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ།

གཞན་ཡང་རྗེ་ཉིད་དང་མཉམ་དུ་ཕེབས་པའི་མཇུར་ཕུའི་བླ་མ་འབྲོང་བུ་བ། སློབ་དཔོན་དཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་དཔལ། མཁན་ཆེན་མགོན་རྡོན་པ་བཅས་གསུམ་ལ་བཀའ་ཉིད་ཀོ་ཤྲཱིའི་འཇའ་ས་དང་། གསེར་ཐམ། ཞེལ་གྱི་ཐོ་ཤུ་བཅས་ཕུལ། མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ཞུ་ནན་མཛད་དེ་བཙན་གྲོལ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་མཛད། གོང་མས་བོད་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་རྩིས་ཡོད་པ་ཡང་རྗེ་འདིས་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་རང་རང་སོ་སོའི་ལུགས་བཞིན་བྱེད་དུ་འཇུག་ན་ལེགས་པའི་ཞུ་བ་མཛད་པ་ལྟར་དོན་འགྲོལ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཁྲིན་ཧྭ་ཝང（阐化王）ཞེས་བོད་སྐད་དུ་སྤྲུལ་པ་སྤྲེལ་བའི་རྒྱལ་པོ། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆན་ཅོ་ཝང（阐教王）ཞེས་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་རྒྱལ་པོ། སྟག་ཚང་པ་ལ་ཧྥུ་ཅོ་ཝང（辅教王）ཞེས་བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ། རྩེ་དགེ་གླིང་ཚང་ལ་ཙན་ཤན་ཝང（赞善王）ཞེས་དགེ་ལ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོ། ཀོ་འཛོ་ཚང་ལ་ཧུ་ཅོ་ཝང（护教王）ཞེས་བསྟན་པ་སྲུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་ལུང་དང་ཐམ་ཀ་བཅས་རིམ་བཞིན་ཐོབ་པ་བྱུང་། རྒྱ་ནག་བཞི་པའི་ནང་རྒྱལ་ནང་ནས་ཞལ་གྱིས་ཏེ་བར་ཁམས་དང་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ལྕགས་ཡོས（༡༤༡༠）ལོའི་དགུན་སྟོད་ལ་མཚུར་ཕུ་དགོན་པར་ཕྱག་ཕེབས། སྒོ་ཁ་དང་། ཀོང་པོ། དྭགས་པོ་སོགས་ལ་གནས་མང་པོར་ཆོས་གསུངས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལུག（༡༤༡༥）ལོར་དགོངས་པ་སྤྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པ་ལས་བྱོན་པའི་རྟེན་རྫས་མཚར་ཅན་རྣམས་དངུལ་གདུང་དང་། འདུ་སྐུ་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ༼ཀརྨ་ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང༽བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༢༡༨ནས་༢༢༨བར་དང་། ༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽སྨད་ཆ་སྟོད་མའི་ཤོག་གྲངས་༨༡ནས་༡༠༡༨བར་གསལ།

ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། （ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ）

བར་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ངོམ་སྟོད་བཟེས་སྐྱུམ་ཞེས་པའི་ལ་གནས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེལ（༡༤༡༦）ལོར་ཡབ་སྒོ་འཛོ་བསམ་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་སྒྲོན་བཟའ་པདྨ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་གོང་མའི་དངོས་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་དཔྱད་མང་དུ་མཛད་དེ་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དུ་ངོས་བཟུང་། མཁན་ཆེན་མགོ་སྙན་པ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་པ་གསན། བར་ཁམས་དང་ཀོང་པོ་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། ཡུལ་སྡེ་ཕན་ཚུན་གྱི་འཁྲུག་རྩོད་བསྡུམས་པར་

མཛད་པ་སོགས་ལྷ་ན་གནོན་ནུའི་དུས་ནས་ནང་བསྟན་དར་སྤེལ་དང་། འགྲོ་བ་མང་པོའི་དོན་མཛད་བཞིན་པའི་སྐུ་ནས་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་ཆུ་བྱ(༡༤༥༣)ལོར་ཀོང་པོ་རྩེ་ལྷ་སྒང་དུ་སྐྱོ་བུར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པར་ངོ་མཚར་བའི་རྟེན་མང་དུ་བྱོན་ཞིང་། རྟེན་དེ་རྣམས་མཚུར་ཕུར་གདན་དྲངས་ཏེ་གདུང་རྟེན་དང་འདྲ་སྐུ་བཞེངས་པའི་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《སྒོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༢༠༡དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སྨྱུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༠༢༧ལ། 《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༢༥༨བཅས་སུ་གསལ།

ཀརྨ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ)

འཁྲུངས་ཡུལ་བར་ཁམས་ཇོ་ཏིའི་ཀྱི་སྐྱི་མདའ་ཞེས་བྱ་བར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༤༥༤)ལོར་ཡབ་སྟོགས་འཆང་གྲགས་པ་དཔལ་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ཇོ་དར་བཟའ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། བྱིས་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ལྷ་གསུང་བརྡ་གས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ངོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་མངའ་བར་བརྟེན་ལྷ་གོང་མའི་དངོས་སློབ་སྤྲེ་པོ་དར་སྤྱིད་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཆོས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་མིན་བརྟག་དཔྱད་མང་པོ་མཛད་པས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་དང་། བཀའ་ལན་གནང་སྟངས་བཅས་འཁྲུལ་མེད་བྱུང་བས་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་རྟོབ་ཅིང་། ཟླ་བ་ངོ་དགུ་བཞེས་པ་ན་གོ་ཤྲཱི་རིན་པོ་ཆེ་དཔྱུས་ནས་ཐེབས་ཏེ་སྐར་ཡང་བརྟག་དཔྱད་དང་བཅས་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད་ནས་ཁྲི་ལ་བཀོད། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཐེབས་པ་ཆུ་རྟ(༡༤༦༢)ལོར་ཁམས་ཀྱི་གདན་ས་ཀརྨར་ཐེབས། གོ་ཤྲཱི་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཤིང་བྱ(༡༤༦༥)ལོར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། ཤྭ་ཤྲཱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། མཁན་པོའི་དྲུང་ནས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་དང་ལག་ལེན་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲིང་ཧྭ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༧༣)ལོར་གོ་ཤྲཱི་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཏཱ་གང་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོ། གསོལ་ཇ་བ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ། ཏྲི་མ་འོད་ཟེར་བཅས་ཀྱི་གདོང་ལུང་དང་། འཛང་ས། དགུ་ཞུ་ནག སུ་རིག་གིས་ཕྲས་པའི་སྟམ་སྨྲར། གསེར་ཐྲེ་ཆེན། གོས་དར་ཕྱག་ཕྱི་བཅས་འབུལ་རྒྱུ་བསྐུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་ཙའི་དོན་བསྡུས་བཅམས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་པ་མེ་བྱ(༡༤༧༧)ལོར་བར་ཁམས་བརྒྱུད་ནས་མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་ར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་མིན། སྐར་ཡང་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་དོན་བསྐྱངས་པ་བཅས་ས་གནས་གར་ཕེབས་སུ་ཆོས་གསུང་བ་དང་དགོན་པ་འདེབས་པ། འཁྲུགས་ཆོད་བར་འདུམ་མཛད་པ་སོགས་གྲངས་ལས་འདས། ཕྱག་བར་དུ་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། དགེ་ལུགས་པའི་བར་གྱི་འགལ་ཟླ་ཆེ་བ་དང་། ཕྱ་པ་ཁྲི་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་དང་། རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་ལུགས་མིང་མེད་དུ་གཏོང་བའི་འཁྲུགས་པ་ཆེན་པོ་བསླང་སྐབས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ལྷུང་ཕྱོགས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ན་མི་འོས་པའི་བཀའ་ལན་མང་གནང་ཡང་བཀའ་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་མཁན་ཏ་ཙང་དཀོན་པ་བྱུང་འདུག དགུང་ལོ་ང་གསུམ་གྱི་ངོར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྟག(༡༥༠༦)ལོར་ཀོང་པོར་ཕེབས་བཞུགས་སྐབས་སྐུ་སྐྱིབ་བ་གང་དུ་འབྱོན་པའི་ཞལ་ཆེམས་ཕྱག་བྲིས་གནང་སྟེ་སྐྱོ་བུར་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པའི་སྐུའི་སྣལ་སོགས་ལ་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་བྱོན་པ་ཀོང་པོ་རྩེ་ལྷ་སྒང་གི་གསེར་གདུང་ནང་གཞུངས་སུ་ཞུགས། གསུང་རྩོམ་སྐོར《ཕར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ》དང་། 《ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྒྱས་འགྲེལ་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ》 《དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད》 《ཕྱག་ཆེན་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ》 《དབུ་ཚད་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ》སོགས་ཁྱོན་བསྡོམས་པོད་ཆེན་བརྒྱད་ཅམ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ནི་འགྲེལ་པ་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་འཆད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སྨྱུགས་དཔར་མའི་གྲངས༡༠༢༢ནས༡༡༡༥བར་དང་། 《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༢༦༨ནས༢༨༨བར་གསལ་ཞིང་། ནང་དོན་ཕན་ཚུན་ཁ་གསལ་བྱ་རྒྱ་མང་ཙམ་འདུག་པས་ཞིབ་བསྡུར་གནང་དགོས།

ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ)སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་མདོ་སྨད་ཀརྨའི་གདན་ས་དང་ཉེ་བའི་ངོམ་ཚ་ཚྭ་ཁ་གཡས་ཞུང་ཀ་ར་དི་ཕུག ས་ཏམ་ཀྱི་གོང་དུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༥༠༧)ལོར་ཡབ་གསེར་ཟླ་ཁྱིམས་པ་བཀྲ་ཤིས་གཞེན་དང་། ཡུམ་དར་ར་གསལ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་འཁྲུངས་ནས་ཞག་བཅུ་གསུམ་སོང་པ་ན་བཙུང་སླ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ངོ་མཚར་ཅན་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་མཐུན་སྣང་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་བས་ལྷ་གོང་མའི་དངོས་སློབ་མང་པོས་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་བརྟན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་མིན་བརྟག་དཔྱད་མཛད། སྐབས་དེར་ཀོང་པོ་བྲག་གསུམ་དུ་ཆོད་པའི་ཨ་མདོའི་བླ་མ་ཞིག་ལ་ཁུ་ཞིག་བྱུང་བར་ཨའི་མངལ་ན་ཡོད་དུས་ཕ་མ་གཉིས་ལ་མི་ལམ་བཟང་པོ་བྱུང་བ་དང་། ལུས་བཟང་པོར་མདོན་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་སྟབས་ཀརྨ་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡོང་བའི་རེ་བ་སྐྱེས་ཏེ་བུ་ལ་བསླབ་སྦྱོང་མང་པོ་བྱས་ནས་ཀརྨ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ཚུལ་ཕྱི་ལ་བསྒྲགས། ཀརྨ་སྐར་པའི་ཞབས་འབྲིང་མང་པོ་ཞིག་ཟས་དང་ཚང་གིས་བསླུ་སླད་བྱས་ཏེ་ཁོ་ཚོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་བྱས། སྐུ་ལེ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་ཏེ་ངོས་འཛིན་མཛད་དུ་བཅུག་རྗེས་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་སོང་དུས་སྐུ་ལེ་བླ་མ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གོང་མ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ཤོག་དྲིལ་དང་། བྱིན་པར་མཆོར་ཤུ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་ཁམས་སུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱུད་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ན་ཡང་། ཀརྨ་སྐར་པའི་ཞབས་འབྲིང་མང་ཆེ་བའི་ཁ་ངོ་ལ་མ་གཟིགས་ཀ་མེད་བྱུང་ནས་ཀོང་པོ་བྲག་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས་བརྟག་དཔྱད་མཛད་དགོས་བྱུང་སྐབས་ངོས་འཛིན་ཡག་པོ་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྩེ་ལྷ་སྒང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་སུ་བཅུག་པ་སོགས་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་གདན་ཞུའི་སྐོར་ལས་འགྲོས་པའི་གཏམ་ལ་མཚན་ཅན་མང་པོ་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་འདིར་བཀོད་མེད། ཡང་སྲིད་སྐོར་ལ་འཛིན་ཕྱོད་བྱུང་བར་བརྟེན་དགུང་ལོ་བདུན་ལ་མ་ཕེབས་བར་དུ་གཏན་ཁེལ་བྱེད་མ་ཐུབ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་ཆུ་བྱ(༡༥༡༣)ལོར་རྒྱལ་ཚབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱུད་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ར་ངོས་འཛིན་གཏན་ཁེལ་བྱུང་སྟེ་ཁྲི་ལ་བཀོད། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀྲེང་ཏེའི(正德)ནས་ཀུང་ཁྲི་ཐེབས་ཀྱི་ཞིབས་འབུལ་ན་བཟའ་ཕྲེར་སྣང་སོགས་གནང་། རྒྱལ་ཚབ་སྤྲུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མཉན་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་ཕག(༡༥༢༧)ལོར་ཆོས་དགེ་འདུན་སྒང་པའི་མཁན་པོ་ཆོས་གྲུབ་སེང་གེས་མཁན་པོ་དང་། ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ལས་སློབ། སྨམ་པོའི་མཁན་པོ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་གསང་སྟོན། བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོས་ཕྱིབ་ཆོད་པ་བཅས་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གོ་ཤྲཱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་སངས་རྒྱས་མཉན་པ། དུས་མོ་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར། རྗེ་འཕྲིན་ལས་པ། ཀརྨ་ཡོ་ཧྭ་བ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་། གསང་སྔགས

རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡུང་ཁྲིད། དབང་བཀའ། རྗེས་གནང་། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་པོ་མང་པོའི་བར་དུ་གསན་ནས། གང་གསན་པ་རྣམས་ཉམས་བཞེས་ཐོག་འཁྲིལ་བར་མཛད། ཏ་མིང་གོང་མས་མི་སྣ་མངགས་ནས་རྫོངས་ཤང་སོར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་མ་ཞེབས། འོན་ཀྱང་ལན་རྗེན་པར་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་ཙམ་གནང་སྟེ་ཐོན་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དྲུག་གི་བར་དུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་པའི་བླ་མཆོད་དུ་གདན་དྲངས་པའི་སྲོལ་ཀྱིས་གོ་གནས་མཐོ་ཞིང་། སྐར་པའི་བླ་བྲང་གི་སྟོབས་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་གཞིས་བྱེས་གང་སར་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྒྲོལ་བ་ཏ་ཙང་རྒྱས་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་དུས་སྐབས་དང་མ་འཚམས་པར་གཟིགས་ཏེ་ཁྲ་བསྐྱ་གང་ཐུབ་ཐོག ཕྱག་ཏུ་གང་འབྱོར་མཆོད་འབུལ་དང་། སྦྱིན་གཏོང་། དགོན་པ་འདེབས་པ་སོགས་ཀྱི་སྣ་ནས་ཆུང་ཐོས་སུ་མ་སོང་བར་མཛད་པས་ཞབས་འབྲིང་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་བློ་ལ་མ་བབས་ཀྱང་གཟུར་གནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་བརྗོད་དང་དད་གུས་འཕེལ་བའི་རྒྱུར་སོང་། ཀརྨ་པའི་ཡོན་བདག་ཁག་གཅིག་སྐྱོལ་མཐུན་ནས་གོང་པོ་ཁྲུལ་གྱི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་རྣམས་གཏོར་རྩིས་བྱེད་སྐབས་བཀའ་ནན་པོས་འགོག་པར་མཛད་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ལན་ཚུན་གྱི་ཕྱོགས་རིས་ལ་གཏན་ནས་མི་དགྱེས་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༥༥༤)ལོར་ཡར་སྟོད་ར་སོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་མཆོད་ཕུར་སྦྱིན་དྲངས་ནས་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པའི་གདུང་ཐལ་དང་ན་བཟའ་སོགས་དངུལ་གདུང་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་སྐོར《འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ》སོགས་པོད་སུམ་ཅུ་སྐོར་ཡོད་ཅེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་ཡང་། དེང་སྐབས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཕྱིས་མ་པོད་བཅུ་གསུམ་ཙམ་པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༠༤ནས༡༢༢༩བར་དང་།《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》བོད་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༤པར་གསལ་ལོ། །

ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ)

སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ནས་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་ངོ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་སོང་བ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༥༥༦)ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་འགོར་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་ཁ་པ་སྐྱང་རིའི་ཉེའུ་ལུག་བཟང་དུ་ཡབ་ཨ་རྡོར་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་བཟའ་ཨ་ཡོད་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཟླ་བ་ངོ་ཁ་ཤས་ནས་བཟུང་ལོ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རིང་སྐུ་གོང་མའི་དངོས་སློབ་དང་། ཞབས་འབྲིང་བཅས་ནས་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་མིན་གྱི་བརྟག་དཔྱད་ཞེངས་མང་ཐོག་རྩོད་འཛིན་འགྲུལ་མེད་བྱུང་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཞེབས་པ་ལྕགས་བྱི(༡༥༦༡)ལོར་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་འཁེལ་མཛད་དེ་གཙུག་ཕུད་བཞེས། མཚན་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཞེབས་པ་ཤིང་གླང(༡༥༦༥)ལོར་གདན་ས་མཚུར་ཕུའི་ཁྲི་ལ་བཀོད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྗེ་ཞྭ་དམར་བས་མཁན་པོ་དང་། དཔའ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་གར་དབང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་སྤྲུལ་རྗེས་སུ་རྗེ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དང་། དཔའ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ། མཁས་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་བཅས་རྗེ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་པ་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་བཀའ་རྗེས་གནང་ཁྲིད་ལུང་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ལྔ་སོགས་ཆ་ཚང་བར་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེར་ཞེབས་པ་ས་ཡོས(༡༥༧༩)ལོར་རྗེ་ཞྭ་དམར་བས་མཁན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་སྤྲུལ་སྐུས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དཔལ་གཙང་། སྡོ་ཁ། མོན། ཁམས། ཀོང་པོ། སྦྲོ་བོ་སོགས་སུ་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མའི་དུས་ལྟར་ཞེངས་ཁ་ཤས་ཞེབས་ཏེ་ཆོས་བརྒྱུད་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པ་དང་ས་གནས་ཁག་གི་འཁྲུགས་རྩོད་མང་པོ་འདུམ་འགྲིག་མཛད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ལན་ཚུན་ཐུགས་འདྲིས་འབྲེལ་བཟང་རྒྱུན་འཁྱོངས་མཛད་པའི་ཐེལ་ཕྱག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞལ་བཞུགས་རིང་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། དགེ་ལུགས་བར་གྱི་འགལ་བའི་རྣམ་པ་མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་བཅས་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། བོད་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་ཕན་རླབས་ཆེ་བའི་མཛད་པ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་དུ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་དགོངས་པ་སྦྱུ་རན་ལས་འདས། གསུང་རྩོམ་སྐོར《ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》《དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ》《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་གསུང་འབུམ་པོད་བཅུ་སྐོར་ཡོད། ཞིབ་པར《ཀརྨ་ཀམ་ཚང་གི་ཆོས་འབྱུང》བོད་གཉིས་པའི་གྲངས་༧༤ནས་༡༢༡བར་གསལ།

ཀརྨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ)

སྨར་སྟོད་ཀི་ཅི་ཐང་ཞེས་པར་ཡབ་ཁྲི་ཐར་དང་། ཡུམ་ཨ་འཛོམ་ཞེས་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༦༠༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་མོ་རྒྱན་སྐྱབས་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཞེབས་པ་ལྕགས་ཕག(༡༦༡༡)ལོར་ཀརྨ་པའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་མངའ་གསོལ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཞེབས་པ་ཤིང་ཡོས(༡༦༡༥)ལོར་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ཞིང་། དཔའ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོས་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་གསོལ། རྗེ་དེ་ཉིད་དང་། ཞྭ་དམར་གར་གྱི་དབང་པོ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་ལུང་ཁྲིད་དབང་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་ཞེབས་པ་མེ་བྱི(༡༦༢༤)ལོར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དུས་སྐབས་དེར་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་དགེ་ལུགས་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་སྐྱོང་གནང་མཁན་མཆོག་དམན་ཚང་མར་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་གཙང་ཡོད་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་བསྐྱངས་ཀྱང་ཁྲུབ་གནང་ཡང་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཡབ་ཚང་དང་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་པར་ལན་ཚུན་འགལ་ཟླ་ཆེ་བའི་ཐོག གཙང་པ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་པ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་དང་ཆ་ཏར་ལེགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་བཅས་དང་ངན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་དགེ་ལུགས་པའི་ལྷ་དགོན་ཚང་མར་ཕུང་བྱུག་ཆེ་བའི་སྐབས་དང་འཁེལ་ཏེ་གཙང་པེ་ཆ་གསུམ་གྱི་དན་གྲོལ་ཡི་གེའི་ཐོག་ཀརྨ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་འདྲིད་འབག་ཞིག་ནས་སྒྲོག་ཏུ་ཕྱག་ཐམ་བཀྲུལ་ཏེ་ཆོད་ཡིག་ཐོག་ཕབ་པ་སོགས་རྐྱེན་ངན་མང་པོ་སྣེ་འདོམས་ལ་བརྟེན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་གུ་ཤྲི་ཧན་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་ཕྱ་གཏོར་བཏང་བ་དང་སྟབས་བསྟུན་ཁྲོ་ཟུག་དང་རྩ་རི་བརྒྱུད་གསང་ཐབས་ཀྱིས་ལྷུང་ཡུལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་ཞེབས་ཏེ་རྟ་བྱི(༡༦༤༨)ལོ་བར་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་ལྷང་ཡུལ་སོགས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ཞེབས་ནས་གདུལ་བྱའི་རེ་འདོད་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་དེར་ལྷང་རྒྱལ་པོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་གཞུང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་དགྲ་ཤ་ལེན་རྩིས་བྱས་པར་ཡང་ཆོས་དམ་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་ནན་པོའི་སྒོ་ནས་བཀག་འགོག་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་མཛད་པ་བཟང་པོ་བསྐྱངས་པ་རྣམས་ཀྱ་ཡའི་ཟླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་མཆོག་གིས་གསན་ནས་ཀརྨ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་མཆོག་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཕྱིར་ཞེབས་དང་འབྲེལ་སྟོན་ཆད་ཀྱི་དམ་སེལ་གནས་ཚུལ་སྐོར་གླེང་མེད་ཐུགས་མཐུན་དམ་གཙང་མཛད་རྒྱུའི་ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྟར་མ་ཡང་ཡང་གནང་བ་བཞིན། ཆུ་སྦྲུལ(༡༦༥༣)ལོར་དབུས་སུ་ཞེབས་ཏེ་གོང་ས་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་འཕྲད་བཀུར་བཟོས་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་གནང་སྟེ། མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཕྱིར་བཞུགས་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྟག(༡༦༥༤)ལོར་དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་ཐོག་སྐུ་གཤེགས། འདིའི་རྣམ་ཐར་སྐོར《ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ》

ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་བཟང་)
ཟེར་བ་ཤོག་གྲངས་༤༩ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཁོ་བོར་བཀླ
ཀློག་གི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་ཅིང་། འདིར་བཀོད་པ་ནི《ན
རིམ་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》ཚིགས་བཅད་
མ་ཞྭ་དམར་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་བླ་
མ་གཞན་གྱི་མཛད་རྣམ་ནས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་ཡིན།

ཀརྨ་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ) མགོ་ལོག་གི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ (༡༦༧༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ (༡༧༠༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཞུགས། ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་མཐར་ཞྭ་དམར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་དེ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་བདག་གིས་མ་མཐོང་ངོ་། །

ཀརྨ་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ) མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེའི་མངའ་ཁོངས་དཔོན་སྤྲོད་དཀྱིལ་ལེ་ཞེས་པ་སྟོན་དུས་ཀརྨ་པ་སྤྲིའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག (༡༧༠༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་རབ་བྱུང་དེ་པའི་ཆུ་བྱི (༡༧༣༢)ལོ་བར་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་བཞུགས། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཉིད་ཟླ་བའི་བླ་མར་བསྟེན། སྨན་རྒྱས་དང་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་གནས་རྟེན་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་གནང་། མན་ཆེན་གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་(雍正)གིས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཐེབས་ཀྱང་ལམ་བར་དུ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་བདག་གིས་མ་མཇལ་ལགས།

ཀརྨ་པ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ)སྟོད་གནས་དགེ་རི་དང་ཉེ་བར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་གླང (༡༧༣༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྤྲེལ (༡༧༩༧)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་བཞུགས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་གནང་ནས་མཆོང་ཕུའི་གདན་ས་ཡུན་རིང་མཛད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་ད་ལྟན་བདག་གིས་མ་མཇལ་ལགས།

ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། གཙང་པ་སྟེ་སྲིད་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ། སྟེ་པ་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ལ་བུ་དགུ་ཡོད་པ་ལས་ཐིང་གཤགས་ཆེ་བ་གསུམ་བྱུང་ (ཀརྨ་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། ཀུན་སྤངས་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེ། ཀརྨ་བསྟན་སྲུང་དབང་པོ)ལས་དེ་གསུམ་གང་རིགས་མིན་གི་བུ་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ཕྱི (༡༥༥༠)ལོར་གཞིས་ཁ་བསམ་འགྲུབ་རྩེར་སྐྱེས། ལོ་ཆུང་དུས་ནས་པ་མ་གཉིས་ཀ་འདས། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་མེ་ཕྱི (༡༥༧༦)ལོར་ཡར་རྒྱབ་པ་དང་མ་མཐུན་པར་དམག་དཔུང་ཡར་རྒྱབ་ཏུ་དྲངས་ནས་ཚར་བཅད་དེ་ཡར་རྒྱབ་སྡེ་པ་བདུད་འདུལ་གྲགས་པ་ཁྲིམ་ཚང་རྣམས་ལ་སྟོ་སྐལ་གཞིས་ཀ་ཕྲན་བུ་བཅས་བཞག རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ (༡༥༧༨)ལོར་གཙང་དམག་དབུས་སུ་དྲངས་ཏེ་སེ་འབྲས་གཉིས་ལ་དྲག་གནོན་བྱས་ཤིག དབུས་ཁུལ་གྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ལྷུངས་ཏེ་སེ་འབྲས་གླིང་ལོག་ཟེར་བ་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོར་སྟོ་ཁ་ཁུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་སྟེ་པ་སྐུ་རབ་པ་ཚར་བཅད་ཐོག་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡབ་ཚང་རྣམས་སྐབས་དེར་འཕྱོངས་རྒྱས་ཀྱོང་དཔོན་ཡིན་པ་ཡང་དབང་ཆ་ཕྲོགས་ཏེ་སྣ་དཀར་རྩེར་བཟང་བཙོན་དུ་བཅུག་སྟེ་ལོ་ཤས་མ་འགྱངས་པར་འདས། དེ་ནས་ལོ་རྗེ་གཉིས་སོང་བའི་ལྕགས་སྤྲེལ (༡༦༢༠)ལོར་ཕྱི་ཚུལ་དུ་འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་འདས་ཟེར་ཡང་། དོན་དངོས་སུ་གཟའ་ནད་ཐོག་སྟེ་འདས་པ་ཡིན།

ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་དཔལ་སྤྲང་པོ་ཟླ་བའམ་མཚན་གཞན་ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་གཉིས་པ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱི (༡༤༥༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕག (༡༥༣༩)ལོ་བར་དགུང་ལོ་གྱ་བཞི་བཞུགས། མཚན་དངོས་ལ་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་ཟེར། བཟོ་རིག་པ་དང་། སྨྲ་རིག སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་སློབ་མ་དང་སློབ་བརྒྱུད་དུ་ཅང་མང་ཞིང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ (༡༤༩༧)ལོར《དག་ཡིག་ངག་སྒྲོན》བརྩམས། གཞན《ཀརྨ་མེད་ཏ》དང《རྡོ་རྗེ་ཕྱི་མའི་སྟང་བ》སོགས་བརྩམས་ནས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་དགོངས་དོན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྲེལ་བར་མཛད། གཞན་ཡང《མངོན་བརྗོད་པདྨ་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ》《སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་དང་དཔེར་བརྗོད་རབ་གསལ་བཀླགས་པས་ཀུན་ཤེས》ལེ་ཚན་གསུམ། 《ཆབ་སོག་སྙན་ངག་གི་སྒོར》 《དབང་གི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ》 《ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་འགྲེལ》བཅས་ཡོད། རྣམ་ཐར་ཞིབ་པར་མི་བསྐྱོད་བཟང་པོས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཆོག་ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་གྱི་རྣམ་ཐར་ལེགས་མཛད་རྒྱ་མཚོའི་སྙ་དབྱངས》ཞེས་མ་ཤོག་གྲངས་༢༠ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཀརྨ་བརྡ། ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ།

ཀརྨ་ཞྭ་དམར། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ་སྐུ་སྔ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཡོན་གྱི་ཀུལ་ས་པི་ཅིན་ནས་ཧུང་དུའུ་ལ་མ་ཕེབས་གོང་ཙམ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཡོས (༡༣༣༩)ལོར་དབུ་ཞྭ་དམར་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཅིས་སྤྲས་པ་ཞིག་གནང་སྟེ་སྐུ་ཚབ་ལྟ་བུར་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་ནས་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཚན་ཐོགས་པ་བྱུང་། ཀརྨ་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བྱུང་བ་སྟེ། ༡. རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ་དང་། ༢. མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ། ༣. ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། ༤. ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས། ༥. དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག ༦. ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ༧. དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། ༨. ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ། ༩. ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། ༡༠. ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བར་དུ་བྱུང་། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་གོར་ཁ་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་གླེང་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་མན་ཆིང་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་བཀའ་ཕབས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་གནད་ཞུ་མི་ཆོག་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོན་པ་ཆོས་ལུགས་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་བཅད་པ《རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར》ལས་གསལ།

ཀརྨ་རབས་བརྒྱད། ༡. ཀརྨ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། ༢. ཀརྨ་པཀྴི ༣. ཀརྨ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། ༤. ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། ༥. ཀརྨ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ༦. ཀརྨ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། ༧. ཀརྨ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ༨. ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་རྣམས་སོ། །

ཀརྨ་རིན་ཆེན་རིགས་དོན་བསྟན་འཛིན། ཁམས་ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཀརྨ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་མཚན། འདི་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་རྩོམ་པ་པོ་ཞིག་སྟེ་དེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི (༡༧༣༢)ལོར་མཛད་པའི《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཉེར་མཁོ་བུམ་བཟང》ཟེར་བ་ཞིག་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད་དོ། །

ཀརྨ་ཤ་ཀྲམ། གཞུང་གི་མིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན། ནང་དོན་ནི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལས་རིགས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ལག་ལེན་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་དང་གཅིག་གི་བྱ་ཚུལ་ཞིབ་པར་གསུངས་ཡོད། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ཅོག་རོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་ལ་བཀུགས་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན། ཤློཀ་གསུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་པ་འདི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མདོ་ཕྲུགས་པོད་[སུ]པར་ཡོད།

༼དཀར་ཆག་ཕྱེད་དཀར་མ༽ལས་ཀྱང་གསལ།

ཀཱ་ཤག ཀླུ་ལའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཁང་མིང་ཞིག་སྟེ་སྔོན་དུས་དེ་གར་ཀཱ་ཤ་པ་སླ་ཟེར་ཁ་ཤས་བཞུགས་པ་ཡིན་སྐབས་ཀཱ་ཤག་ཅེས་མིང་བཏགས། ཕྱིས་དུས་འགྱུར་ཞིག་གིས་རྗེན་པས་དེའི་བདག་དབང་སེ་ར་བླ་སྤྱིར་ཡོད། དེ་གར་ཆོས་སྐྱོང་ཙ་ཁྲི་སྤྱན་གཅིག་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་ལའི་སྒོལ་འདུ་ཁང་དང་བཅས་ཡོད་པ་དང་། ཁང་པའི་མིང་ཆོས་སྐྱོང་ལ་རྟོགས་ནས་ཀཱ་ཤག་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར། དམངས་ཁྲོད་དོད་སྒོལ་དུ་ཀཱ་ཤག་ཆོས་སྐྱོང་དེ་ལྷ་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་སྲུང་དང་། ཡུལ་གྱི་ས་བདག་ཇོ་བདག་ཡིན་པས་ལྷ་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ལྷ་དེ་གསོལ་དགོས་པའི་མོད་སྒོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལྷ་དེའི་གསོལ་མཆོད་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་རགས་རྒྱབ་པ་དང་དེར་གཏོང་བ་སོགས་ཡིན་སྐབས་མོད་རྒྱུན་དུ་ཀཱ་ཤག་སྒང་པོའི་ལྷ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། སྔོན་དུས་སྒྲ་རྟེན་ལ་ཐོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གོ་གནས་མེད་ཀྱང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་ལྔམ་ཅུ་པའི་ནང་ནས་ཀཱ་ཤག་ཆོས་རྗེར་རིམ་པ་དྲུག་པའི་ལས་ཚན་གྱི་གོ་གནས་བྱུང་།

ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན། (ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན)འདི་ལ་དེང་སང་གསར་དུ་བསྒྲིགས་པའི་ཚིག་མཛོད་འགའ་ཞིག་དང་མོ་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་འགའ་ཞིག་ནང་། ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འགྲོན་བུ་ལ་གོ་དགོས་པར་གསལ་བ་ནི་མ་དག་རྒྱུན་འཁྱམས་ཀྱི་དག་རྒྱུན་གཞིར་བཟུང་བ་ནས་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དངོས་དོན་ནི་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ཞེས་པ་གསེར་དངུལ་ཟངས་གསུམ་ཅི་རིགས་ལས་བཟོས་པའི་དངུལ་སྒོར་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་ནི་པཎྜིཏ་འགྱུར་འདུལ་བའི་ནང་བཞུགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན(སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འགོར་བྱོན)གྱིས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་ལུང་ཞུ་བའི་འགྲེལ་པ》ལས་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ནི་ཟོང་གི་ཕྱེད་པར་སྟེ། དངུལ་ལས་བྱས་པ་གཟུགས་བརྙན་ཡོད་པ་བཅོད་དུ་རུང་བའོ་ཞེས་དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ》ལས་ཀྱང་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ཎ་ནི། པ་ཎའི་ཕྱེ་བྲག་སྟེ། མདོན་མཚན་ཅན་ཡིན་ན་ནི། དངུལ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་ཙམ་ལ་ཕྱུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་ཤེར་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》ལས། མདོན་མཚན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་མ་ཅན་ཏེ་གླུམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ལ་མི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བྱས་པའམ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་འགོར་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》ལས་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ཎ་དེ་ཡང་དངུལ་ལོ་བྱེད་ཅམ་ལས་བཟོ་བྱས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ཎ་གཅིག་ལ་འགྲོན་བུ་ངོ་གྲངས་ཚིག་སྐོང་དྲུག་བརྒྱའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་ཡིན་ཅིང་། དེ་གསེར་སྲང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་གསེར་སྲང་མེད་ཞོ་དོ་དང་དངུལ་སྲང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་དངུལ་སྲང་མེད་ཞོ་བཞི་ཡིན། ཞིབ་པར་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི《བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་འཛལ་གཞིར་འདེགས་གསུམ་ཚད་གཞི》ཞེས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ནང་ཡོད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཀཤྨཱི་ར། བོད་སྐད་དུ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཟེར། རྒྱ་གར་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་དང་། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་གསུམ་པའི་འགོར། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་འདི་ནོག་མར་མཚོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་དུ་ལག་བཟང་(འཆར་བྱེད་ཡིན་ནམ་སྙམ)གི་བུ་གཞུ་བཟང་(མ་འཁྲུགས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ)གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཏེ། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༥༠༥ལོ་ནས་༤༧༥ལོ་བར་ཡིན་ཚོད་ལ་སྐབས་དེར་ཀུན་དགའ་བོའི་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གུང་པས་ཡུལ་དེར་བྱོན་ནས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཧུ་ཏུ་ཀྵ་བཏུལ་ནས་མཚོ་བསྐམས་པའི་ཐང་དུ་གྲམ་ལ་ཆགས་ཏེ། རིམ་གྱིས་ཡུལ་གཞན་དག་ནས་མི་མང་པོ་དེར་འཛོམས་ཤིང་། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དགུ་དང་གྲོང་གསེབ་ཁག་མང་པོ། རྒྱལ་པོའི་ས་བྲང་གཅིག གཙུག་ལག་ཁང་བཅུ་གཉིས། དགེ་འདུན་ཏ

ཅང་མང་པོ་འཛོམས་པ་ཞིག་ཆགས་པར་གསུངས་ཡང་ཨུ་རྒྱན་རིག་བྱེད་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་བཤད་སྲོལ་ལ། དྲང་སྲོང་ཀ་ཤྱ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡུལ་དེར་བྱོན་ནས་མཚོ་རྫོལ་དུ་བཏུག་པ་ཡིན་པས། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡང་དྲང་སྲོང་དེའི་མཚན་ལས་གྲུབ་ཏེ་ཀ་ཤ་མི་ར་ཞེས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཟེར་བའང་སྣང་། གང་ལྟར་མཚོ་སྐམ་པའི་ཐང་དུ་ཡུལ་གྲོང་ཆགས་པའི་བཤད་རྒྱལ་མཐུན་ཡོད། དེ་ནས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་དཀྱིལ་དུ་ཀུ་ཤ་ནའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མི་ཐོག་གསུམ་པ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཥྐའི་དུས་སུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་དར་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་སྦྱིན་བདག་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་འདིས་བྱས་ཏེ་ཀ་ནི་ཥྐའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཁྲི་བཞི་བརྒྱ(འདོམ་བརྒྱ)ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཅས་བཞེངས་པར་གསལ་ཞིང་།《ཐང་ཡིག་ཅང་གི་ལམ་ཡིག》བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས། སྐབས་དེར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་དགེ་འདུན་ལྔ་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་གཅིག་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚེམས་ཡིན་ཟེར་བ་ཚོན་གང་ཙམ་ཡོད་པ་གཅིག་བཅས་མཇལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་གྲགས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་། རིག་གནས་སྐོར་མང་པོ་གསན་པར་གསུངས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མཇུག་ལ(དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་འགོ)ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རྗེས་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པའི་ནང་གསལ། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མི་ཤ(༡༥༥༥)ཡས་མས་སུ་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཀ་བར་ཟེར་བས་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་བཟུང་རྗེས་རྒྱ་གར་བྱང་བརྒྱུད་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་དབང་དུ་བསྡུས་སྐབས་ཀཤྨཱི་ར་ཡང་འོག་ཏུ་བཅུག་པ་དེ་ནས་བཟུང་ཀཤྨཱི་རའི་ཡུལ་དུ་སྡོད་པའི་མི་ཚང་མ་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བསྒྱུར་དབང་མེད་བྱུང་ཞིང་། བོད་ལ་གནས་སུ་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚོང་པ་མང་ཆེ་བ་ཕོག་མར་ཀཤྨཱི་ར་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་སྐབས་བོད་དུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དག་རྒྱུན་ལ་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཀཤྨཱི་རའི་མི་རྣམས་ལ་ཁ་ཆེ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་དང་། ཀཤྨཱི་ར་ནས་ཐོན་པའི་མེ་ཏོག་གུར་ཀུམ་ལ་ཁ་ཆེ་གུར་ཀུམ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན།

ཀཤྨཱི་ར་རྒྱལ་རབས། འདི་ལ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ཞུགས་དཔར་མའི་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༥༥ལས། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་དེ་མ་གཏོགས་ཞིབ་ཆ་ད་ཕན་མ་མཐོང་ཞིང་། གོང་གསལ་གསུང་རྩོམ་དེའི་ཤོག་གྲངས་༡༤༥ལས《ཀཤྨཱི་རའི་རྒྱལ་རབས་ར་ཛ་ཏ་རཾ་ཀི་ཎི》བྱ་བ་གོ་དཀའ་བའི་སྙན་ངག་གི་ཚིགས་བཅད་དུ་ཐུས་པ་ཀླ་ཀློ་མ་སླེབས་ཀྱི་བར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་གང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་བྲིས་པ་འདི་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་ཡེ་ནས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་འདིར་བཀོད་ན། གོང་གསལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དེ་མཁས་དབང་དམ་པས་ཆ་ཚང་གཟིགས་སྐྱོང་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་། ཐུགས་དགྱེས་པའི་དཔྱད་གཞིར་འོས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་འདྲ་སྙམ།

ཀཤྨཱི་རའི་ཡི་གེ། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་རིགས་གཅིག་གི་དཔེར་རིས་ནི་ཤར་ཤུང་པཎྜིཏ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་སྨྱི་སོག་དཔར་མ་པོད[ང]པའི་མཇུག་ཏུ《རྒྱ་དཀར་ནག་རྒྱ་སེར་ཀཤྨཱི་ར་བལ་བོད་ཧོར་གྱི་ཡི་གེ་དང་དཔེ་རིས་རྣམ་གྲངས》ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས༣པ་དང་།《ཡིག་རིས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་མི་ཏོག་ཕྲེང་བ》སྤྱི་འགྲེམ་ཆེ་མོས་རིན་པོ་ཆེ་བླ་བྲང་གི་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༡༡ནས་༡༢བར་ཀཤྨཱི་རའི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་ཁག་གསུམ་གྱི་དཔེ་རིས་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཀཽ་ཤི། འདི་ནི་བསྟན་འགྱུར་ནང་དུ་དཔྱད་གཞིའི་ཁོངས་སུ་བཞུགས་པའི《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་འགྲེལ་ཆུང》ཞེས་པ

དེའི་ནང་གསལ་བའི་དངུལ་ཐོའི་ཚད་གཞི་རྩི་སྟངས་ཞིག་སྟེ་འདི་ལྟར་ན། འགྲོན་བུ་བརྒྱད་ཁུལ་ཀརྵ་པ་ཎ་གཅིག ཀརྵ་པ་ཎ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཀཱུ་ནི་གཅིག ཀཱུ་ནི་བཞི་ལ་གེ་དེར་གཅིག གེ་དེར་ཉུལ་ལ་སྲང་གང་ཞེས་རྩི་བ་རེད། ཚོད་ཚད་འདིའི་རྩི་གཞི་དངུལ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་གསེར་མིན་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀརྵ་པ་ཎའི་རྩི་སྟངས་འདི་ཁས་མི་ལེན་པ་རེད།

ཀཱུ་ལི་དཀར་པོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀོ་རི་ཡ་ཞེས་དང་། ཁྲའོ་ཤན་ཞེས་འབོད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ཅིང་། 《དེབ་དམར》ལས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཀཱུ་ལི་དཀར་པོ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་མཚོ་ཐོག་གི་སྡེ་གླིང་ཟླ་ཞིག་ཡིན། ཀཱུ་ལི་ཞེས་པ་ནི་ཀོ་རི་ཡ་ཞེས་པའི་རི་ཡིག་ལི་ཡིག་ཏུ་འབོད་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཟུར་ཆག་གི་སྒྲ་གདངས་ཡིན། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས། ཀཱུ་ལི་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་མིང་ཆ་ཚང་ལ་ཀའོ་ཀྱུལ་ལི་ཟེར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་འགོར་བྱུང་བའི་ལེད་བྱང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཁྲའོ་ཤན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ཡང་ཀའོ་ཀྱུལ་ལི་ཟེར་བའི་མིང་མེད་སྐོད་བྱེད་སྤྱོད་ཞིང་། རྗེས་སུ་དེའི་བསྡུས་མིང་ལ་ཀའོ་ལི་ཟེར། སྤྱི་ལོ༩༡༨ལོར་ཀའོ་ལི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེ་དཔོན་ཆེན་ཀའི་སུའུ་ལེན་གྱིས་ཀའོ་ལི་རྒྱལ་པོ་ཅན་ལྷ་དང་། སྔོན་པོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཤད་པ་སོགས་ནང་འཁྲུག་བྱུང་ཞིང་། ཟང་གི་མོང་ཀུ་ཟང་ཟིའི་ཚུང་གིས་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས། སྤྱི་ལོ༡༢༡༨ལོར་ཀའོ་ལིར་དཔུང་འཛུགས་བྱས་ཀྱང་ཕམ་ཉེས་བྱུང་། སླར་ཡང་སྤྱི་ལོ༡༢༣༡ལོར་དཔུང་འཛུགས་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ལོ༡༢༥༩ལོར་ཟང་ཟིའི་ཚུང་གཤེགས་རྗེས་གནས་སྐབས་རིང་དམག་མཚམས་བཞག སྤྱི་ལོ༡༢༨༠ལོར་ཀཱུ་ལིའི་ཆེན་ཀའི་སུའུ་ལེན་གྲོངས་རྗེས་དེའི་བུ་ཆེན་ནན་ཀྲུང་དང་། ཆེན་ནན་ཅན། ཆེན་ནན་ཁྲིང་བཅས་དབང་ཆའི་དོན་དུ་མ་འཆམས་པར་རྩོད་གཞི་བྱུང་སྟེ་ཆེན་ནན་ཁྲིང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་ཆེན་ཤན་ཁྲིང་བཏང་ནས་ཟང་རྒྱལ་རབས་ལ་དམག་རོགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུས། ཟང་ཀའོ་ཙུང་གིས་ཀོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་དམག་རོགས་བྱས་པར་ཁ་གཡར་ནས་ཀའོ་ལིར་དཔུང་འཛུགས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ལོ༡༢༥༨ལོར་གྲོང་ཁྱེར་ཤིང་དཔྱད་སྐྱངས་སྤོ་ཀའོ་ཡི་ས་ཁོངས་ཇི་ལོ་ཟམ་གྱིས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཁྲོང་ཤིང་དབྱང་ཏུ་སྲིད་འཛིན་སྲིག་གཞི་ཡང་བཙུགས་སྒྲུང་། སྤྱི་ལོ༡༣༩༢ལོར་ཡུན་ཅན་ཟེར་བས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྟེ་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་པོ་བཙུགས་ཤིང་། རྒྱལ་སའི་མིང་ལ་ཁའི་ཅིང་(དེང་སང་开城)ཟེར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནི་དུས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁྲོའོ་ཤན་གྱི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་ཕེབས་བྱོན་བའི་ནང་ནས། གིམ་ཧ་ཤང་ཞེས་ཀོ་རི་ཡའི་རྒྱལ་སྲས་རབ་བྱུང་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྔོན་པོ་སང་ཤི་ལ་ཆོས་གསུངས་ནས་ལུང་བསྟན་བཀའ་སློབ་མང་པོ་གནང་སྩོང་བ་ཡིན། འགྲེལ་རྣམས་ཀ་ཉམ་གསལ་གིམ་ཧ་ཤང་ཞེས་པའི་མཆན་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

ཀཱུ་ཤྲི། (姑师) གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ༡༣༠༧རྒྱ་ལོས(སྤྱི་ལོ༧༨༣)ལོར་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་བློན་པོ་ཞང་རྒྱལ་བཙན་དང་། དམག་དཔོན་ཏ་ར་ཀླུ་གོང་གཉིས་ཀྱིས་འ་ཞ་དང་ཏང་ཞང་གི་དམག་ཁྲི་ཕྲག་ལྔ་ཙམ་ཁྲིད་ནས་འབྲུམ་གླིང་ལུགས་ཐམ་བཀལ་ཏེ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྡེ་སྒྲོང་མང་པོར་དམག་དྲངས་ཏེ་བཅོམ། ཐང་གི་དམག་དཔོན་ཀཱུ་ཏི་ཟེར་བས་བོད་ལ་མགོ་བཏགས་ཏེ་དམག་ཟླ་ལམ་རྒྱས་བྱས་ནས་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཁྲང་ཨན་གྲོང་ཁྱེར་བོད་ལ་སྣར་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྔ་རིང་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས《ཐང་དེབ་གསར་རྙིང་》གཉིས་སུ་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ཀཱུ་ཤྲིའི་རྒྱལ་ཁམས། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་གོང་གི་ཀཱུ་ལི་དཀར་པོ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀའོ་ལེ། 《དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི》ནང་སྤྱོད་བཙན་གྱིས་ཐང་གོང་མར་ཕུལ་བའི་ཡི་གེའི་ནང་ཀོང་ལི་ཞེས་པ་ད་ལྟའི་ཀུ་རི་ཡུལ(ཁྲའོ་ཤན)རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཞེས་གསལ།

ཀར་སྡེ། ཀརྨ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་དགོན་སྡེ་ལ་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པའི་མིང་གཞན།

ཀར་སྲིད་པ། སྔོན་དུས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སྐབས་ཀོང་པོ་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱིས་འཛིན་པའི་སྲིད་དབང་དེ་བཙན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། རིན་སྤུངས་པ་དང་། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུ་ཡང་ཀོང་པོ་ཡུལ་དུ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་གྲས་ཤིག་དང་། དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ལ་ཕྱང་བྲུག་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་སོ་རྣམས་ཐོག་ཀར་སྲིད་པ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་བྱུང་།

ཀར་ལུགས། འདི་ལ་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད།
༡. ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་དམ་དང་། སྲུང་མ། ཆོས་བརྒྱུད་མན་ངག་བཅས་ལ་གོ་བ་བླང་དགོས་པ། ༢. ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་ཉམས་དང་གྲུབ་རྟོལ་སྨིན་ལམ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པ། ཀརྨ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ནང་འཁོད་པ་ལྟ་བུར་གོ་དགོས་པ་བཅས་སྐབས་དང་སྦྱར་ཤེས་པ་དགོས།

ཀ་ལ། ཁལ། (驮)

ཀཱ་ཚྭ་མ་ཧཱ། འདི་ལ་དེང་སང་བོད་སྐད་ཐོག་ཀ་ཙ་མན་ཏུ་ཟེར་ཞིང་རྒྱ་སྐད་དུ་ཅ་ཏ་མན་ཏུའུ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། གོ་དོན་ནི་ཤིང་དགྲིལ་ཟེར་བ་དང་། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་ཡེ་རང་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཙན་པོ་པཉྩ་ཏཱའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས་གསལ།

ཀི་ལསྱ་ཏོ་གསུམ། ཀི་ལྷ་བསྟོ་ལྷ་ཏོ་ལྷ་གསུམ་ནི་གཤི་འཕྲུར་བའི་དཔའ་སྐད།

ཀིང་ཅང་ཧྲུར། (ཀྱིན་ཅང་ཧྥུར) 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷོ་བྲག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༣༨༨ཤོག་ཀྱིན་ཅང་ཏུ་ཞེས་གསལ་བ་ལྷ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་གྱི་མིང་གཞན་ཅིང་ཁྲང་ཧྥུ(京兆府)ཞེས་འབོད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིག་ནས་ཡུ་གུར་གྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་ཀྱིན་ཆང་དང་ཀིང་ཅང་། ཀིན་ཅང་ཞེས་སྒྲ་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་གྱི་མིང་ལ་ཅིང་ཁྲང་ཞེས་འབོད་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱ་རིགས་པའི་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཡིན། 《རྒྱ་ཡིག་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》ཤོག་གྲངས༢༥༠ཤོག"ཅིང་ཁྲང"(京兆)ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐེན་པའོ་ལོ་དང་པོ(天宝元年)ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཞེན་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ(༧༤༢)ལན་ཆད་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་གྱི་མིང་ལ་ཅིང་ཁྲང་ཞེས་འབོད་རྒྱུ་གསལ།

ཀིརྣར། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དེ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཇག་པ། གཡོག་པོ་དང་། ལས་བྱེད། མངག་གཞུག་པ་བཅས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་མངག་གཞུག་པ་ལ་གོ་དགོས།

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྤེལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་ཡོངས་གྲགས་སུ་རོང་པོ་ཕྱག་ནག་པ་ཟེར། མདོ་སྨད་པཞག་ཕྱོད་ཅེས་པའི་ས་ཆར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༣༧༥)ལོར་ཡབ་རྒྱ་འབུམ་དང་ཡུམ་ཨ་སྨན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཆོས་འབུམ་ཞེས་ཟེར། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། ཞ་ལུར་སྟོན་ཏེ་རྗེ་འཛིན་པ་བླང་པོ་ལྷས་པའི་དྲུང་ནས་བོད་དུ་བཞུགས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་……

མཚན་ལ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ་བ་དང་། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡང་རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་བཞེས་མིང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཐོག་མར་འཛུགས་སྐབས་ཞབས་འདེགས་ཕྱག་ཞིབ་རིམ་སྒྲུབ། སྨྲ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལྟར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༤༡༡)ལོར་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་དཔོན་སློབ་ལྔ་བཅུ་སོ་དྲུག་དང་མཉམ་དུ་དགོན་པ་འཛུགས་པར་ཐེབས་ཏེ། ཐོག་མར་ཀ་ལ་རིའི་ངོས་སུ་སྒྲུབ་གནས་རི་ཁྲོད་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་དེར་བཞུགས། དེ་ནས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དགོན་པ་ཆགས་སའི་ས་གནས་དེར་ཐེབས་ནས་ལྷ་མོ་རི་ཁྲོད་ཕྱག་བཏབ་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་བཞིན་པའི་ལུ་ནས་འདུ་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་དང་མགོན་ཁང་བཅས་བཞེངས། སྐུ་ཚེ་ཕྱི་མོར་འཆད་ཉན་དང་། སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ངང་ནས་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༤༥༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་འདིའི་གསུང་རྩོམ་སྐོར། མདོ་སྔགས་སྨན་རྩིས། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་སྐོར་བཅས་ཁྲིད་ཡོད་བཅུ་ལྷག་ཡོད་ཚུལ་ཀིརྟི་དགོན་པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཐོ་ཐྱིལ་ནང་འཁོད་འདུག་ཅེས་གསལ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་གོང་གསལ(མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༡༥ནས༧༡༦བར་དང་། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༥ནས༦བར་གསལ་ཞིང་། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་ལ་ཤོག་གྲངས་༡༠༡ ཡོད་ལགས།

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་བསྟན་པ་རིན་ཆེན།

ཧ་བ་སྨད་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་དང་ཡུམ་སྐྱིད་པའི་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་ཕྲེང་གོང་མ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ(༡༤༧༤)ལོར་འཁྲུངས། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་། འདིའི་དགུང་གྲངས་རྩ་ཐེམ་ཡིན་པར་བཤད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས། དགེ་བཤེས་ཆོས་དཔལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་གཞན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ལ་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། ཀིརྟི་རི་ཁྲོད་དུ་ལོ་བདུན་ཙམ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། སྒོམ་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་འབྲུག(༡༥༠༨)ལོར་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀྲེང་དེས(正德)ནས་ཐོ་ཤི་མངགས་ཏེ་ནང་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་མ་ཐེབས་པར་ལུང་བསྟན་དང་རིམ་འགྲོ་བཀོད་པ་སོགས་ཞལ་བཀོད་ཞིབ་པར་གནང་སྐར་ཡང་གོང་མས་ཏ་ཞིང་བླ་མ་དང་། ཞི་ཤིག་གོ་ཤིང་གཉིས་ཀྱི་གཏོང་དཔལ་སྣང་སྟོང་དང་། གསེར་ཐ་སོགས་ཀྱི་འབུལ་རྟེན་དང་། བླ་མ་སངས་རྒྱས་གྲུབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ལུང་དང་། བ་སོ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ཀ་རྟོར་ཉིའི་ཡུ་བ་ཅན་ཞིག་ཕུལ་ཏེ་གཟེངས་བསྟོད་ཞུས། རྒྱལ་རོང་དང་ཛ་བ་སྟོད་སྨད་ཀུན་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྟ(༡༥༥༨)ལོར་དགོངས་པ་སྒྲ་ངན་ལས་འདས། གསུང་རྩོམ་སྐོར(སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་འཁོད་དོན་ཏུ། (མངོན་རྟོགས་རྒྱན)དང་། (དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ)། (འདུལ་བའི་ཚིག) (སྡོམ་གསུམ་བསླབ་བྱ)། (སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ་མཁས་པ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན)། (སྙན་ངག་འགྲེལ་པ་ཚངས་སྲས་དགྱེས་པའི་གླུ)སོགས་པོད་བརྒྱད་ལྷག་ཡོད་ཚུལ་གསལ། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ནི། (མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༡༨པར་དང་། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༤ནས༢༨བར་གསལ་ལོ། །

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས།

ཨ་རིག་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཡོན་ཏན་དབང་ཕྱུག་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མོ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕག(༡༥༨༧)ལོར་འཁྲུངས། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་འདིའི་དགུང་གྲངས་ས་ཕྱི་ལོ་ཡིན་པར་བཤད། སློབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་དང་ཞབས་དྲུང་བསྟན་པ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༦༡༠)ལོར་དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཞིང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། པཎ་ཆེན་དེ་ཉིད་དང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་ལ་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། མཁའ་འགྲོ་ཕུག་རིང་དང་ཀན་རྒྱའི་གཞའ་གོང་བྲག་དཀར་གྱི་གནས་སྒོ་ཕྱེ། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་ཝུ་ཀྲུ་ཧྲན་སོགས་གནས་ཆེན་གྲགས་པ་ཅན་མང་པོར་ཕྱིན་ནས་སྨོན་ལམ་མཛད། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲུང་ཀྲིང་གིས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཐེབས་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཞག་ལྔ་བཞུགས། གོང་མས་བླ་མ་འདི་ཉིད་ལ་ཀྱིན་ཐའི་ཅན་ཅེ་གོའུ་ཏང་ཤེ(བླ་མ་ཕྱག་ཆེན་པོ་འགྲན་མེད་སེང་གེ)ཞེས་པའི་ལུང་དང་ཐམ་ཀ་ཕུལ། གུ་ཤྲི་ཧན་གྱིས་རྫོང་ས་གནས་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་རྗེས་དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ལུག(༡༦༧༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་། སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ནི ༡༦༡༧ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ(ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་དེ་ཡིན)ལོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནོར་སྐྱོན་བྱུང་འདུག གསུང་རྩོམ་སྐོར། གོང་གསལ(སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)ལས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གསོལ་འདེབས། གུར་ཞལ་གྱི་གཏོར་ཆོག་སོགས་པོད་དགུ་ཙམ་ཡོད་ཚུལ་འཁོད་འདུག

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས།

མདོ་སྨད་ཕུ་ལ་ཞེས་གྲགས་པའི་ས་གནས་སུ་ཡབ་འབུམ་ཐར་དང་ཡུམ་མི་འགྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༦༥༦)ལོར་འཁྲུངས། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་འདིའི་དགུང་གྲངས་མེ་སྤྲེལ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནོར)དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་དང་རིག་གནས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ལ་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ཞིང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༦༨༠)ལོར་གཞིས་དགོན་དུ་སླེབ་ནས་ཐོག་མར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི(༡༧༠༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ(༡༧༡༧)ལོར་གཤེགས་ཞེས་གསལ། ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས(མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༡༧དང(སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡ནས༢༢བར་གསལ་ལོ། །

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

མདོ་སྨད་རྫོང་ཁུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་འབུམ་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མོ་ཡག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༡༢)ལོར་འཁྲུངས། (སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས)གསར་རྩོམ་ནང་དགུང་རྟེང་ཤུགས་བྱུ་

(༡༦༨༡)ལོ་ཡིན་པར་བཤད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ······ཞབས་དྲུང་《ལམ་རིམ་ཞུང་དུ་མཁས་པ་དཀྱིལ་པའི་མཆོད་སྦྱིན》ཞེས་པ་ལྟགས་རྩོམ་མཛད། གཞན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི······ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ཤིང་······སྟག་༡༧༠༤ལོར་དབུས་སུ་ཕྱིན། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ······འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་དཔལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི······སྡོམ་པ་བཞེས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ······བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ······མཚན། ས་སྐྱ་མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས······མེད་དབང་པོ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་བཅས་བླ་མར······བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་ཟླ་བ་རི་ཁྲོད་དུ་ཀིརྟི་དགོན་པའི་རྨང་གཞི་བཏིང་སྟེ་མིང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་བདེ་ཆེན་གླིང་ཞེས······བཏགས། སྤྱི་ཁྲིར་རོང་པོ་ཁུལ་དང་། ཙ་ན། མཛོད་······དགེ རྒྱལ་རོང་། ཛ་བ། སོག་ཡུལ་སོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༧༧༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ······རྒྱུས》གསར་རྙོམ་ནང་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ཤིང་ཕག······(༡༧༥༥)ལོ་ཡིན་པར་བཤད། སྐུ་གདུང་དམར་གདུང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དེང་སང་ཡང་མ་ཉམས་པར······བཞུགས་པ་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དགོན་དུ་མཇལ་རྒྱུ་འདུག གསུང་རྩོམ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་པོད······གྲངས་དང་ལེ་ཚན་ཇི་ཡོད་དཔྱད་གཞི་གསལ་བ་ཞིག་མ······རྙེད། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་རྗེར······ཕྲུལ་སྐུ་འཇམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་པས་མཛད་པ་དང་······གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསང་ཆེག་སུ་ཀོ་རྒྱ་མཚོ་དོན་ལྡན······གྱིས་མཛད་པ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་གཞན་བསྡུས《མདོ་སྨད······ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་པར་མའི་ཤོག་གྲངས༧༡༧ནས······༧༡༨བར་དང《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ཤོག་གྲངས་པར་མའི་ཤོག་གྲངས༤༤ནས་ཤོག་གྲངས༤༨བར་གསལ་ལོ། །

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་དབང······ཕྱུག

མདོ་སྨད་རེབ་གོང་གི་ཆུ་མ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བླ······རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམ་ཚང་དུ་ཡབ་ངག་དབང་རབ་བརྟན་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མོ་ཐར་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༧༢)ལོར་འཁྲུངས། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྙོམ་ནང་འདིའི་དགུང་སྐྱེ༡༧༥༧ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང་ལོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནོར་བ་སྟེ། མེ་གླང་དེ་ནས་རྩིས་པའི་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྕགས་གླང(༡༧༨༡)ལོ་ཡིན་པས་དེ་ལོར་རྗེ་འདི་དགོངས་པ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་ཟིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡི་ཕྱི་ལོ་ཆུ་སྟག་ལོ་ནས་རྩིས་པའི་ལོ་བཅུ་པ་ལྕགས་ཕག(༡༧༩༡)ལོར་འཇམ་བཞད་པར་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཆོད་འབུལ་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་གདན་དྲངས་ཐབས་མེད་པས་སོ། །དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཞབས་པ་མེ་ཁྲིམ་སོར་རོས······འཛིན་དང་བརྟག་དཔྱད་བཟང་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད་དེ་གདན་སར་བཀོད། མཛོད་དགེ་རི་ཁྲོད་དབང་པོ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་དང་ཡང་སློབ་ཕྲུལ་སྐུ་དགེ་ཀུན་དུ་བསྟེན་ནས་གསན་བསམ······མཛད། འཇམ་བཞད་པར་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ······དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་མཆོད་འབུལ་གྱི་ཚོགས་དཔོན་གྲས་སུ་ཞིབས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༧༩༦)ལོར་སྐུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས། གསུང་རྩོམ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་པར་མའི་ཤོག་གྲངས༧༡༨དང་། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ཤོག་གྲངས༤༨ནས༤༩བར་གསལ།

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས······ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ།

མདོ་སྨད་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ཉེ······འདབས་སུ་ཡབ་མཛོད་དགེ་བཟོད་པ་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས······སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྦྲུལ······(༡༧༩༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཞབས······སྐབས་གཡེར་གསོར་དགེ་འདུན་བློ་བ་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་རང······དགོན་གྱི་གདན་སར་བཀོད་དེ་གཞུང་ཆེན་གོར་སྦྱངས་པ······མཛད། འཇམ་དབྱངས་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས······མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས······པ་ས་འབྲུག(༡༨༠༨)ལོར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས······རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་མཇལ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ། ཁྲི་ཟུར་ངག་དབང་སྣན······གྲགས། རྩེ་རྡོར་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ས་སྟག(༡༨༡༨)ལོར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་གི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་གནང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་གནང་བའི་ཕྱག་རྗེས་སུ་བཙམས་ཆོས་པོ་ཏི······གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་ཡོད་པའི་སློབ་མ་ཏི་ཤྲཱི་ལྷག་ཅན་ཐོན། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས······སྤྲེལ(༡༨༤༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི······དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྙོམ་ནང་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ཆུ······སྦྲུལ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན༡༨༣༣ལོ་ཡིན་པ་དང་། ཡང༡༨༥༥ལོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་བཅུ······བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས་ཡིན་དགོས་པ་བཅས་ཚིག་སྔ་ཕྱི་མི······མཐུན་པའི་སྐྱོན་བྱུང་འདུག སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། གསུང་རྩོམ་གྱི་སྐོར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་གསལ་པོ་ཞིག་མ་རྙེད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ······སྐྲུན་ཁང་གིས་ཤོག་གྲངས་པར་མ་ཤོག་གྲངས༧༡༨དང······《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ཤོག་གྲངས༤༨······ནས༥༣བར་བཅས་ལ་གསལ་ལོ། །

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི······(༡༨༥༠)ལོར་ཡབ་རྡོ་མོ་ཐར་དང་ཡུམ་བདེ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དེང་སྐབས་གསར་རྙོམ《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ནང་འཁྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག་ཡིན་པར་བཤད། དགུང་ལོ་བཞི་ལ······ཞབས་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐལ་བཟང་ཐུབ······བསྟན་དབང་ཕྱུག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་བཙན་ཁང་དུ་གསེར་ཁྲི་རྣམ་གཉིས་སོགས་གདན་ས་ཁག་གི་བླ་སྤྲུལ་གྱི་དམངས་ཚང་མ་འཛོམས་སར་ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཐག་གཅོད་དང་མཚན་གསོལ······གནང་སྟེ་ཀིརྟི་དགོན་པའི་གདན་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དཀོན་མཆོག་སྨན་ལམ་དང་ཐུབ་བསྟན་མཐའ་ཡས་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་། རིག་གནས་སྐོར། གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་སོགས་ཀ་གཉན་བསམ་སྒོམ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགོན་པ་རང་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་གཙོ······བོར་མཛད་ཅིག མཛོད་དགེ ཛ་བ་སྟོད་སྨད། སྐུ་འབུམ། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་ཞབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་། རྟེན་གསུམ་གསར་བཞེངས། ཁྲིག་ཁྲིམས་ཉམས་གསོ་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་པའི་མཛད་བཟང་ཡུན་རིང་པོར་བསྐྱངས་པས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༩༠༥)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འདས། 《དེང་དུས་གསར་རྩོམ······《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ནང་སྐུ་གཤེགས་ལོ་ལྕགས་བྱི་ཡིན་པར་བཤད། སྐུའི་དམར་གདུང་དེ་རྟེན་ཀིརྟི

དགོན་གྱི་གདུང་རྟེན་ལྷ་ཁང་ནང་གི་དངུལ་གདུང་ནང་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། གསུང་རྩོམ་པོད་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དཔར་ཤིང་ཡང་དགོན་པར་བཞུགས་ཡོད་ཚུལ་གསལ། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གསུང་འབུམ་ནང་དང་མདོར་བསྡུས་ཙམ། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ཀན་ལྷུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༧༢༠པར་གསལ།

ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བསྐལ་བཟང་བློ་གྲོས་ཀུན་དགའ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ། སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དགོན་གྱི་ཞེ་འདབས་ཡབ་སྦྱིན་པ་དང་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༩༠༥)ལོར་འཁྲུངས།(དེང་སྐབས་གསར་རྩོམ《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པའི་ནང་འཁྲུངས་ལོ་ཆུ་སྟག་ཡིན་པར་བཤད།) དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་དགོན་པ་རང་དུ་གཞུང་ཆེན་མོ་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་སློབ་གཉེར་ཞུས་དུ་ཕྱིན་པ་གནང་སྟེ་གྲུ་སློབ་ཀུན་གྱིས་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་མཚན་དོན་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཐར་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༩༢༠)ལོར་སྐུ་ཁྲུར་དུ་སྐུ་གཤེགས།

ཀིརྟི་དགོན། ཟི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་རྔ་བ་རང་སྐྱོང་ཁུལ་མཛོད་དགེ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེ་གྲས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ཀན་ལྷུའུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དགོན་པའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་རི་ལྗོངས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དགོན་པ་འདི་ནི་ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགུང་ལོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་ཐོག་མར་དགོན་པའི་གྲང་གཞི་བཏིང་སྟེ་མིང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་བདེ་ཆེན་གླིང་ཞེས་བཏགས། དེ་ལས་ལོ་བཅུ་པ་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། དེ་ནས་ལོ་རེ་གཅིག་སོང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༧༧༩)ལོར་ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་རིན་པོ་ཆེས་འཕྲུས་སྐུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་གནང་མཛད་པ་སྐབས་དེར་གྲྭ་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཡོད། ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༦༧)ལོར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་གནང་མཛད་ཅིང་། སྔོན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་དགོན་པ་འདིར་གྲྭ་གྲངས་ཅིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་སྐལ་བཟང་བློ་གྲོས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སུ་གྲངས་ཅིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་དུ་སླེབས་པར་བརྗེད་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཀ་བ་རིང་ཐུང་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པའི་རྒྱ་ཕྱིན་ཅན་གསར་དུ་བཞེངས། དགོན་པ་འདིར་ནས་གསུང་རྩོམ་ཡོད་པའི་བླ་སྤྱིལ་དགེ་བཤེས་དྲུང་ཡིག་སོགས་ཁྲིད་མཁས་དབང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཙམ་བྱོན་པའི་མཚན་ཐོ་དང་པོད་གྲངས་བཅས《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》དང་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ་ཡོད་ཀྱང་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པ་ཀིརྟི་སྐུ་ཕྲེང་རེ་གཉིས་ཙམ་ལས། དེ་འཛོལ་རྣམས་ཕྱིལ་མ་ཡིན། དེ་དག་ཀྱང་རིག་གསར་དུས་ཕྱིན་སྐབས་རྩ་མེད་སོང་འདུག དགོན་པ་འདིའི་ལྷ་ཁང་ཁག་གི་རྒྱ་ཕྱིན་དང་། ནང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། དགོན་ལག་མཆོད་གཞིས་ཐོབ་ཁུངས། ལོ་རེའི་ཆོས་འཆད་ཉན་སློབ་སྦྱོང་གི་སྐོར་སོགས་རགས་བསྡུས་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། མཛོད་དགེའི་མཁས་དབང་ཉི་མ་ལགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ》ཞེས་པའི་ཁ་བྱང་ཅན་གྱི་དེབ་ཚང་ཤོག་གྲངས༡༠༡ཡོད་པ་དེར་གསལ།

ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྤེལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་རོང་པོ་ལྷགས་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་ལ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པར་བྱུང་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་ཐ་ལ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་གིས་རི་ཁྲོད་ཕུལ་བ་དེ་ས་གཞི་བྱས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་ཀིརྟི་དགོན་རྣམ་རྒྱལ་བདེ་ཆེན་གླིང་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་བས་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་བྱུང་། སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རོང་པོ་ལྷགས་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན(རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟག་༡༣༧༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་རྟ་༡༤༥༠ལོའི་བར)དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཀིརྟི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ(རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ་༡༤༧༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྟ་༡༥༥༨ལོའི་བར)དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྩོམ་ནང་འདིའི་དགུང་ཚིགས་ཆ་ཕྲ་ཡིན་པར་བཤད། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཀིརྟི་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་སོང་བ(རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕྱི་༡༥༥༧ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ལུག་༡༦༡༣ལོའི་བར)དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས།

སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཀིརྟི་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས(རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ་༡༦༡༦ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕྱི་༡༦༧༨ལོའི་བར)དགུང་ལོ་ང་གསུམ་བཞུགས)ཞེས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསལ་ཞིང་། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྩོམ་ནང་དགུང་ཚིགས་མི་མཐུན་ཡིན་པ་དང་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་མི་ཐུབ་ལ་གཟིགས་ཞེས་གསལ། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཀིརྟི་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན(རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲུག་༡༦༩༢ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག་༡༧༧༠ལོའི་བར)དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞུགས་པར་བཤད། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྩོམ་ནང་འདིའི་དགུང་ཚིགས་ལུགས་གཉིས་ཡིན་པ་དང་གཤེགས་ལོ་ཤིང་ཕག་ཡིན་པར་བཤད། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཀིརྟི་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག(རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་༡༧༧༢ལོ་ནས་མེ་འབྲུག་༡༧༨༦ལོའི་བར)དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལས་མ་བཞུགས། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྩོམ་ནང་དགུང་ཚིགས་མི་མཐུན་ཡིན་པར་བཤད། སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཀིརྟི་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ(རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྦྲུལ་༡༧༧༧ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་བྱི་༡༨༤༨ལོའི་བར)དགུང་ལོ་ང་གསུམ་བཞུགས་པར་བཤད། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྩོམ་ནང་དགུང་ཚིགས་ཆ་ཕྲ་ཡིན་པ་དང་གཤེགས་ལོ་ཆུ་སྦྲུལ་ཡིན་པར་བཤད། སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཀིརྟི་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ(རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕྱི་༡༨༥༠ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ་༡༩༠༥ལོའི་བར)དགུང་ལོ་ང་དྲུག་བཞུགས་པར་བཤད) 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྩོམ་ནང་དགུང་ཚིགས་མིང་འདྲུག་ཡིན་པ་དང་གཤེགས་ལོ་ལྕགས་བྱི་ཡིན་པར་བཤད། སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་སྐལ་བཟང་བློ་གྲོས་ཀུན་དགའ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ(རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ་༡༩༠༥ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལུག་༡༩༡༩ལོའི་བར)དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་བཞུགས། 《སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་ཀིརྟི་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས》གསར་རྩོམ་ནང་འདིའི་དགུང་ཚིགས་ཆ་ཕྲ་དང་གཤེགས་ལོ་མི་མཐུན་ཡིན་པར་བཤད། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཚེ་རིང(རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལུག་༡༩༡༩ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་༡༩༣༩ལོའི་བར)དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལས་མ་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་རྟ་༡༩༤༢ལོར་འཁྲུངས་པ་དང་། ད་ལྟ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་བཅས་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས་ཤིག《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༡༩ནས་༧༢༠བར་གསལ་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་ཏུ་ཡོད།

ཀིའང་སི། ཀོའང་ཤིས(广西)ཞེས་པའི་སྐད་བོད་སྐད་དུ

བསྒྱུར་བ་སྟེ། མན་ཆིང་གོང་མ་ཆེན་ཁྲུང་གི་དུས་སྐབས་སུ་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱས་པ།

ཀིམ་ལའི་འབྲས་བུ། ཤིང་ཏོག་གི་བཟང་ལ་ནད་དན་པ་དང་པོར་ཟ་བའི་ཚེ་ཞིམ་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་གྲོལ་རྗེས་ནད་བསྐྱེད་ནས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཞིག་ཡིན།

ཀིམ་ཧྲིང་ཀོང་ཇོ། (金城公主) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་བཙུན་མོར་བླངས་པའི་རྒྱ་བཟའ་སུ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་ནང་གི་རྗེས་མ་སྟེ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། མཚན་དེ་རྒྱ་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་དུས་སྐབས་དེའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་ཅིན་ལ་ཀིམ་དང་ཀིང་། ཁྲིན་ལ་ཤིང་དང་། ཤིན། ཞིན། ཞིང་བཅས་འདོད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་བྱིས་པ་ཡིན། ཡོངས་གྲགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐང་ཆེ་བའི་ནང་བཤད་སྲོལ་དུ། རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ནི་གོང་མའི་སྲས་མོ་ངོ་མ་ཡིན་པ་དང་། གྲོག་མར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་སྲས་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་གྱི་བག་མར་བླངས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་མ་འབྱོར་གོང་དུ་སྲས་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་ནས་གཤེགས་ཏེ་གྲོངས་པར་བཏེན། ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བཙུན་མོར་བཞེས་ཤིང་། དེ་ལ་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་པ་དང་དེ་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་སྣ་ནམ་བཟས་འཕྲོག་པར་བཤེན་ཏེ་རྒྱ་བཟའ་ཁྲོས་ནས་ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས་ཁུལ་གྱི་ས་དཔྱད་བཟང་བ་མང་པོ་གཏོར་བཤིག་བྱས། སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཞབས་འཛོམས་ཀྱི་དཀའ་སྟོན་སྐབས་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀུང་མ་ཡུམ་སུ་ཡིན་བརྟག་དཔྱད་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྲས་ལ་ཁ་མ་སུ་ཡིན་ངོས་འཛིན་བྱེད་དུ་བཅུག་དུས་སྲས་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྒྱ་ཚ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ནས་རྒྱ་བཟའི་པང་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་སྣ་ལ་བདེན་བདེན་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་དག་རྒྱུན་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་སྐོར་དེང་རབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་མི་ཁྲུང་བ་ཞིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་རྗེས་པའི་ཡིག་རྙིང་དང་རྒྱ་ཡིག་གི《ཐང་ཡིག》གསར་རྙིང་བཅས་ལས་ཚུལ་ཞིབ་བསྒྱུར་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་གནང་བའི་དཔྱད་གཏམ་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་གནང་མཛད་འདུག་པའི་ནང་དོན་རགས་བསྡུས་ཙམ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ནི་གོང་མ་ཐང་ཀྲུང་ཙུང་གི་ཡང་ཚ་ཡིན་པ་ལས་སྲས་མོ་ངོ་མ་མིན་པ་དང་། རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་ལོ་བདུན་ལས་མ་ལོན་པའི་རྒྱལ་སྲས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། སྲས་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་དང་། ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་གཉིས་ཀ་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལྷ་རྗེས་སུ་འདས་པར་ཧུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པས། ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་བཞེས་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་ཡིན་པ་ལས་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་དང་། ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གཉིས་ཀ་མིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་མ་ཡུམ་ནི་སྣ་ནམ་བཟའ་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་མིན་པ་བཅས་ར་སྤྲོད་གནང་ཡོད། ཡིན་ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་བླངས་པའི་རྒྱལ་སྲས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་ཡིན་པ་ལས། འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་མིན་ཞེས་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་སྐོར་ཞིབ་པར《བོད་སྤྱོངས་ཞིབ་འཇུག》༡༩༨༡ལོའི་དུས་དེབ་ཨང༤པའི་ནང་དང་《བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ》སྟོད་གྲངས༢༥༨ནས༢༥༩བར་གསལ། ཀོང་ཇོ་འདི་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལོ་ནི《ཐང་བོད་དཔོན་ཞང་རྡོ་རིང》གི་ཡིག་ཕྲེང༢༥ནས༢༨བར་གསལ་བ་ལྟར། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀྲུང་ཙུང(中宗)གི་ཅིན་ལུང(景龙)ཁྲི་ལོ་བཞི་པ་སྟེགས་ཁྲི(༧༡༠)ལོར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བཙུན་མོར་སྦྱིན། བོད་ནས་ཞང་དེ་རེ་ལྟས་སྦྱིན་སོགས་བསུ་བར་བཏང་། གོང་མས་བག་རྫོངས་སུ་གོས་དར་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་དང་། རྟེད་མོ་མཁན། རོལ་མོ་བ། བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་མི་སྣ། སྨན་དཔྱད་སོགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བཅས་བསྐུར། ཙོ་ཞེས་དམག་དཔོན་ཆེན་མོ(左卫大将军)དབྱང་ཙྭ་ལ་གོང་མའི་བཀའ་ཡིག་བསྒྲུབ་ཏེ་སྐྱང་སྐྱེལ་ལ་མངགས། གོང་མ་རང་ཉིད་ཀྱང་སྦྱིན(始平)བར་དུ་སྐྱེལ་མར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱ་བོད་སྦྱིན་མགྲོན་རྣམས་ལ་གསོལ་སྟོན་རྒྱས་པར་བཤམས། རྫོང་དེའི་བཙན་པ་རྣམས་སྐྱོད་བཀྱིལ་བཏང་། སྡུག་ཐོག་གི་ཁྲེས་ཆད་བཅད་པ་ཆང་མ་ཀུ་ཡངས་གནང་། ས་གཅིག་རིང་རྫོང་དེའི་མི་སེར་ཚང་མར་ཁྲལ་མེད་པ་བྱས། དེའི་དྲན་རྟེན་མཆོད་བྱེད་དུ་རྫོང་དེ་ལ་ཅིན་ཁྲིན་རྫོང་ཞེས་མིང་བསྒྱུར། ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་བོད་དུ་རིག་གནས་ལག་རྩལ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་། རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་ཀྱི་དམག་འཁྲུག་ཞི་འཛུགས་བཀོད་པ་སོགས་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད། བོད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱང་སྐྱེལ་དམག་དཔོན་དབྱང་ཙྭ་བསྐུད་ནས་གོང་མར་ཞུས་པ་ལྟར། དེ་ནི་ཀྲིག་ཀྲུའི(河西九曲)ས་ཆ་རྣམས་ཀོང་ཇོའི་ས་སྐལ་དུ་སྦྱིན། ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ལྔམ་ཙམ་སོང་རྗེས་གོང་མ་ཐང་ཧྥན་ཙུང(玄宗)གི་ཁའི་ཡོན(开元)ཁྲི་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ལ་ཕོས(༧༣༩)ལོར་འདས་ཤིང་། ལོ་དེར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་སྲས་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་ཡང་འདས་པ་སོགས་ཞིབ་པར《ཐང་དེབ་གསར་རྙིང》དང《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》《ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང》བཅས་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཀིམ་ཧྭ་ཤང་། ཀི་ཡ་ཧྭ་ཤང་ངམ་ཉི་མ་ཧྭ་ཤང་ཞེས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་འདུག་ཀྱང་། ཀིམ་ཧྭ་ཤང(金和尚)ཞེས་འབོད་པ་འདི་རང་ཡི་གེ་དག་པ་ཡིན་ཧྭ་ཤང་འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་ཆ་ཁག་གང་གི་ནང་དུ་མི་གསལ་ཞིང་། ཉེ་རབས་ལོ་ཤས་གོང་ཉེ་རྫོང(རི་ཡིན)དུ་བཞུགས་པའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཡ་མ་གུ་ཆིས་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་དོན་དུ《སྦ་བཞེད》ནང་གསལ་བའི་ཀིམ་ཧྭ་ཤང་ནི་ཉི་ཧོང་དུ་ནང་ཆོས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད་མཁན་ཀོ་རི་ཡའི་རྒྱལ་སྲས་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་མཛད་པའི་མཚན་ལ་ཀིམ་ཧྭ་ཤང་ངམ་ཅིན་ཧྭ་ཤང་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་པ་ནི《སྦ་བཞེད》ནང་ཀིམ་ཧྭ་ཤང་ལ་མངོན་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར། རྒྱ་ཡིག་གི《བན་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར》ནང་དུ་ཡང་ཁོང་ལ་མངོན་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། 《སྦ་བཞེད》ནང་ཧྭ་ཤང་ཁོང་གིས་སྔག་ལ་ཀ་ཤ་འཕེལ་རྒྱས་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར《བན་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར》ནང་དུ་ཡང་ཁོང་གིས་མཚན་མོ་ཀྲལ་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་སྟག་གི་ཁ་སྦྱར་འཆང་རྒྱུས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པས་རང་སྙོད་རྒྱབ་ཚུལ་གསུངས་འདུག། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཀོ་རི་ཡའི་རྒྱལ་སྲས་ཅིན་ཧྭ་ཤང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི(༨༢༠ནས༧༥༨བར)དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་བཞུགས་པ་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཞོན་ཙུང་གི་ཁའི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ས་འབྲུག(༧༢༨)ལོར་ཉེ་ཧོང་ནས་ཀྲུང་གོའི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་ཕེབས་ནས་ནང་ཆོས་དར་སྤེལ་མཛད་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བློན་པོ་སང་ཤི་སོགས་ཐང་གོང་མའི་དྲུང་དུ་ཕོ་ཉར་མངགས་ཏེ་སོང་རྣམས་བོད་དུ་ལོག་ཁར་སང་ཤིས་ཀིམ་ཧྭ་ཤང་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་ཞུས་པ་དང་། ཧྭ་ཤང་གིས་བོད་ཀྱི་དུས་བབས་གནས་ཚུལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང་བ་སོགས《སྦ་བཞེད》དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་སྦ་གསལ་སྣང་དང་སང་ཤི་སོགས་མི་སུམ་ཅུ་ཐང་གོང་མའི་དྲུང་དུ་རྒྱ་དཔེའི་ནང་ཆོས་སྒྲོར་འཚོལ་དུ་བཏང་སྐབས་སྦ་གསལ་སྣང་གིས་ཆོས་ཞུ་སའི་ཧྭ་ཤང་མངོན་ཤེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཚུལ《སྦ་བཞེད》དུ་གསལ་བ་དེ་ནི་ཧྭ་ཤང་མངོན་ཤེས་ཅན་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཚོད་ལས་ཀིམ་ཧྭ་ཤང་ནི་མིན་ནམ་སྙམ་པ་ཞིག་འདུག་པས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་པར་ཞུ།

ཀུ་ཀུ་ར་ཛ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན་ཅིང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཁྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཟེར། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཁྱིར་སྤྲུལ་པ་ཞིག་ལས་རྒྱུར་བསྟེན་ནས་བཞུགས་པས་མཚན་ལ་ཀུ་ཀུ་རི་པའམ་ཀུ་ཀུ་ར་ཛ་ཡང་ཟེར་བ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བས་མ་ཧཱ་མ་ཡའི་རྒྱུད་དང་གདམས་ངག་གསན་པའི་བླ་མ་དེ་ཡིན།

ཀུ་ཙི་སྒྲིག་པ། ཐག་རིང་ནས་ཕན་ཚུན་སྐད་ཆེན་པོས་སྐད་ཆ་གཏོང་རེས་བྱེད་པ།

ཀུ་ཅོར་རྟོགས་ལྡན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་རྟོགས་ལྡན་ལྔ་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། ཉང་ལོང་ཀོང་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཉང་པོ་ཀུ་ཅོར་གྱི་གྲོང་ཚོར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(༡༣༨༥)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་གླང(༡༤༤༥)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་བ་མང་པོ་ཐུགས་ལ་དྲན་པ་དང་། བྱིས་པ་ཐམ་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། མཁས་ཁ་ཆོས་རྗེ། ཀུན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། མི་ཉག་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་སོགས་བླ་མ་ལྔ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་། ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་བྱེད་པར་ཅན་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུན་དུ་གནས་རེས་མེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད། ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་རྟགས་མཚན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ངོ་སྒྲོན་མང་པོ་མིག་ལམ་དུ་མཐོང་རྒྱུ་སྣང་། སྐུ་རྟེན་དུ་རྒྱལ་བ་རྒྱམས་པའི་སྟོང་སྐུ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་མང་པོ། གསུང་རྟེན་དུ་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་། ཐུགས་རྟེན་དུ་ས་སྒོང་ཁྱེར་དཔུས་རིའི་གནས་བསྐོར་ཡོངས་རྫོགས་འཁོར་བའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། ཀུན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་མཛད་པ་ལྟར། སྤོ་བོ་ཡེ་གོང་ནས་ཡིན་པའི་བུ་མོ་ལངས་རྒྱལ་འཛོམ་ཞེས་པ་རིག་མར་བཞེས་ཏེ་སྲས་ཕྱམ་གྱིང་བའི་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་བ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། འབྲིང་བ་མཁས་གྲུབ་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ནུ། ཆུང་བ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱིད་དང་པོ་བཅས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་སྲས་ཆེན་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་གསུམ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་གླང(༡༤༤༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སུ་གདུང་རིལ་བོར་གསེར་འདྲམ་ཞིག་བཞེངས་པ། རྗེས་སུ་དཀའ་ཐུབ་སྤྲུལ་སྐུ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་རྟེན་དུ་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་བཞེངས་སྐབས་ཀུ་ཅོར་བའི་དབུ་ཐོད་དེ་ཐུབ་སྐུའི་གཟུངས་སུ་ཕུལ་ནས་ཀོང་པོ་དེ་མོ་དགོན་གྱི་མཆོད་ཁང་གསར་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན།

གསུང་རྩོམ་སོར། 《བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་རྩ》 《མདོ་རྒྱུད་དགོངས་གསལ》 《མདོ་སྔགས་གསལ་སྒྲོན》 《ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ཟབ་ཁྲིད་འགྲོ་བ་ཀུན་འདྲེན》 དེའི་ཆོས་འབྱུང《གཏམ་རྒྱུད་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་བཟང་མི་དྲ་ཁྲིད་དུག》 《མགུར་འབུམ》 སོགས་པོད་དགུ་ཙམ་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་ཙམ་ཕན་པ་དེ་སྤྲུལ་སྐུ་སྤྲུ་ལྷ་དབང་གིས་མཛད་པའི《ཞལ་ཐ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་སོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྱུང》ཞེས་མའི་ཤོག་གྲངས་༤༦ནས་༥༣བར་གསལ།

ཀུ་ན་ལ། རྒྱལ་པོ་སྒྲ་ངན་མེད་ཀྱི་སྲས་ཡིན། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བར་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་ངན་མེད་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་བཤད་སྲོལ་མི་སྣང་ཡང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་ཞིབ་འཇུག་མཛད་ནས་གསུང་དོན་དུ། བཙུན་མོས་དཔྱིད་སྐྱོར་ཟླ་མ་བཏུག་ནས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་ངན་མེད་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་བརྫུས་མ་ཞིག་བསྐོས་ཏེ་མིག་འདོན་དུ་བཅུག་པའི་སྲས་ཀུ་ན་ལ་ཟེར་བ་དེ་སྒྲ་ངན་མེད་རྗེས་མ་དེའི་སྲས་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ཁུངས་དག་གམ་སྙམ། བསྟན་འགྱུར་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་ཚན་ནང《ཀུ་ན་ལ་མིག་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་བོད[སྤྲ]པའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》གི་སྐབས་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་ངན་བྲལ་གྱི་དུས་ཀྱི་གཏམ་ལས། ཀུ་ན་ལའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས་ཤིག་གསུངས་ཡོད།

ཀུ་ན་ལ་མིག་གི་རྟོགས་བརྗོད། འདི་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་འདུལ་བའི་གྲས་པོད[སུ]པར《ཀུ་ན་ལའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ》དེ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་དང་འདྲ་བ《སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ཡལ་འདབ་ང་དགུ་པ《ཀུ་ན་ལའི་རྟོགས་བརྗོད》ཅེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ནང་དོན་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཀུ་མཱ་ར་ཛཱི། ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་གྲས། ལི་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྒྱ་གར་བ་ཀུ་མཱ་ར་ཡན་དང་ཡུམ་ལི་ཡུལ་བྱང་རྒྱུད(དེང་སང་ཤིན་ཅང་ཁུ་ཁྲེ་ཁུལ)གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐྱེ། ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག(༣༤༤)ལོར་འཁྲུངས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བསྡོམས་ཏེ་ཀུ་མཱ་ར་ཛཱི་ཇི་བོད་སྐད་དུ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཞེས་གསོལ། ལོ་ན་ཆུང་དུས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། རྗེས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཛིན་པའི་པཎྜིཏ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་ནས་ནང་ཆོས་འཆད་སྤེལ་མང་པོ་མཛད་ཅིང་། ཆིན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧྥུ་ཅིན་གྱི་ཅེན་ཡོན(建元)ཕྲི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ(༣༨༢)ལོར་ལི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རྗེས། རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ཞིག་གི་མག་པ་གནང་། ཆིན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་པོ་ཧྥུ་པི(苻丕)ཐའི་ཨན(太安)ཕྲི་ལོ་དང་པོ་ཤིང་བྱི(༣༨༥)ལོར་ལེང་ཀྲོའུ(凉州)རུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་དེར་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས་པར་བརྟེན། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱུས་མཁྱེན། ཆིན་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡའོ་ཤིན(姚兴)གྱི་ཧུང་ཧྲི(弘始)ལོ་གསུམ་པ་ལྕགས་གླང(༤༠༡)ལོར་རྒྱལ་ས་ཤི་ཨན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དང་འདྲ་བའི་གུས་བཀུར་ཞུས། དེ་དུས་དགུང་ལོ་ང་ཐེབས། དེར་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ《རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ》ལ་སོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཆེ་ཆུང་ལྔ་ཚོགས་དང་། 《དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ》 《དྲི་མེད་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ》སོགས་མདོ་མང་པོ་དང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ》 《དབུ་མ་སྒོ་བཅུ་གཉིས་པ》 སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི《དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ》 མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི《ཤེར་ཕྱིན་ཆེན་མོ་ངས་པོ་བརྒྱ་པ》བཅས་བཀའ་བསྟན་ཆས་པོ་སུམ་བརྒྱ་དང་སུམ་བཅུ་རྩ་ལྔ་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། སློབ་མ་ཡང་མང་པོ་བསྐྱངས། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ཆུ་བྱི(༤༡༣)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་གྲགས། ལོ་རྒྱུས་འདི་བཞིན་མཁས་པའི་དབང་པོ་རིན་ཆེན་ཡུལ་གྱིས་གཙོ་སྐྱོང་གནང་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་པའི《ཆོས་ལུགས་ཚིག་མཛོད》ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་དྲངས། ལོ་རྒྱུས་འཆད་ཚུལ་འདི་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ལུགས་དཔར་མའི་གྲངས་༡༣ནས་༡༨བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ་རྒྱུ་ལགས་སོ། །

ཀུ་རྦེ་བྷ་ཛོ། ས་ཏོག་འདུ་ཕྲ་མོ་ཞེས་པའི་དོན།

ཀུ་ར་རི། འདི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ལྷ་སྒྲོགས་ཞེས་པ་སྟེ། ཅུ་ཀུ་ར་རི་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་བཤད།

ཀུ་རིངས་ནེ་ལྷ། ཀུ་རིངས་ཞེར་བའི་རུས་བརྒྱུད་ཚེ་པ་ལྷ་སྟེ། ཚེ་པ་ལྷ་ཡི་གྲངས་འདྲེན་སྐོར་དཔྱད་གཞི་དཔེ་ཐབས་མི་རྙེད་ལགས་སོ། །

ཀུ་རུ། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་སྒྲ་ངན་དང་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་ཡང་འགོད་ཅེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ》ཤོག་གྲངས་༡༨༡ལས་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ། 《དཔལ་སྒྲ་འཕྲུལ་དུ་བའི་རྒྱུད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ》དང་། 《ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་ཙ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་

ཤུམ་རྩ་ཙ་གཉིས་པ》 《ནད་གསེས་བརྟག་པ་བཅུ་གཉིས་པ》 《ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་ཙ་རྒྱུད་བརྟུལ་པ་བརྟག་པ་གཉིས་པ》 《ནང་གཞེས་བརྟག་པ་དང་པོའི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ》བཅས་ནས་གསུངས་པའི་དབང་སྐྱད་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་སྔའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་དྲུག་མ་དང་། དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ། དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བརྒྱད་མ། དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པ། དམར་མོ་གསང་སྒྲུབ་མཁའ་འགྲོ་རིགས་བཞིས་བསྐོར་བ། དམར་མོ་ལྷ་མོ་འཁོར་ལྷ་མོ་བཅུ་བཞིས་བསྐོར་བའི་ལྷ་བཅོ་ལྔ་མ་བཅས་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་གཤམ་དུ་གསལ།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་དཀར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་དྲུག་མ། 《རྒྱ་འགྲེལ་དྲ་བའི་རྒྱུད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་པ》ལས་གསུངས་པའི་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་དཀར་པོ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ནག་པོ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུ་རུ་ཀུ་ལེ་ཡང་ཟེར། འདིའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་གཞུང《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》ཐུགས་ཕྱོགས་པོད[སུ]པའི་ནང་ཡོད།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་པ། ཛར་རྒྱ་གར་དུ་ཤར་ཕོགས་སྐྱེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནང་གསེས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེས་པའི་གྲས་མང་བོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་ལ་ནང་གསེས་ཚན་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེས་པ་ལས་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་སྡེ་པའམ་ས་སྒྲོགས་རི་པ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེས་རྗེས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་བྲག་ཕུག་ཡོད་ས་དེར་གནས་གཞི་མཛད་དེ་བཞུགས་པས་ན་སྡེ་པ་དེར་བཞུགས་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་སྡེ་པ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བརྒྱད་མ། རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷིའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུ་རུ་ཀུ་ལེ་སྟེ་འདིའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷིས་མཛད་པ《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》ཐུགས་ཕྱོགས་པོད[སུ]པའི་ནང་ཡོད།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ། 《ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་ཙ་རྒྱུད་རྒྱས་པ》བརྟགས་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པའི་བཅུ་གཉིས་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་དུ། 《ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་ཙ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས》ཀྱི་བརྟག་པ་དང་པོའི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་ཡི་སྒྲུབ་ཕྱག་བཞི་མ་སྟེ། འདིའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་སློབ་དཔོན་བཙུ་བ་ཆེན་པོས་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡེབས་པ《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》ཐུགས་ཕྱོགས་པོད[སུ]པའི་ནང་ཡོད།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་དམར་མོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ་གཙོ་འཁོར། གཙོ་བོ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་མ་ལ། འཁོར་དུ་ལྷ་མོ་རལ་གཅིག་མ་དང་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ཡོད་པ་ཞིག འདིའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་ནི《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》པོད[སུ]པའི་ནང་ཡོད།

ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་ལྷ་བཅོ་ལྔ་མ། སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་མཛད་པའི《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》ནས་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ། གཙོ་བོ་ལྷ་མོ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་ལ་འཁོར་ལྷ་མོ་བཅུ་བཞི་སྟེ། རིམ་པ་དང་པོའི་ཕྱོགས་བཞི་དང་། རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད། སྒོ་བཞི་བཅས་ལ་ལྷ་མོ་རེ་ཡོད་པ། བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔའི་འཁོར་དང་འདྲ་བས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་པར《དཔལ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཆོག》ཞུང་སྐྱ་རག་དཔང་ཆོས་ལྡན་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད[ག]པའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེར་གསལ།

ཀུ་ལུ་ཏ། གསྒྲི་རའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་དང་། མངའ་རིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁུང་རྣའི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཀུ་ལུ་ཏའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རིགས་ལྡན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར

《སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར》ལས་བཤད། ཇོ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》ལས། ཁ་ཆེ་ཛ་ལནྡྷ་རའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་ངོས་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་མངའ་རིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁུང་རྣའི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས། ཛང་སན(ཀླུ་ཕྱུ)བླ་མས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཞིང་གི་བཀོད་པའི་དཀར་ཆག》རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ཤོག་གྲངས་༤༥པ་ལས། ཡུལ་དེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཁེ་དབར་སུམ་སྟོང་ཙམ། མཁར་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྒྱང་གྲགས་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་ཙམ། ས་གཤིན་པ་འབྲས་སྣ་གསུམ་སོགས་འདེབས་རུང་བ། ནམ་དུས་བཞིར་མེ་ཏོག་དང་ཤིང་འབྲས་འཚོལ་བ། སྨན་གྱི་རིགས་ནས་པ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་བ། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་དམར་པོ་སོགས་འབྱུང་བ་དང་། མིའི་གཤིས་ཀ་རྒྱུད་ཅེང་སྤྲང་བ། དཔའ་རྩལ་ཆེ་བ་དང་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་རྩེ་མཐོང་ཆེ་ཞིང་། ནད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་ནང་ཁྲིད་བསྡམས་དགེ་འདུན་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གནས་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་ཞར་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ལ་ཡང་སློབ་སྦྱོང་མཛད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གནས་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྔ་རབས་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་གསལ།

ཀུ་ཤ་ནའི་རྒྱལ་རབས། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ཤོག་གྲངས་༡༦པར་ཤ་ཀ་དང་ཧཱུ་ཎི་ན་ཕྱམས་རྒྱ་གར་དུ་ཆགས་པའི་སྐབས་སྔར་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཡུའི་ཙི་བྱ་བའི་མཐའ་མིའི་འབྲོག་སྡེ་ཆེན་པོ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སླེབས། འདི་དག་གི་ཙ་བའི་ཡུལ་རྒྱ་ནག་ནུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་ཤཱུགའི་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་རྣམས་བཟུང་ཞིང་། ཨོ་རྒྱན་དང་དྲི་ཟའི་ཡུལ་སོགས་སུ་སླེབས་ཏེ་ཁང་ཁྲིམ་ཅན་དུ་གྱུར། ནང་གསེས་སུ་རིགས་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་ཀུ་ཤ་ནའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེའི་རིགས་ལས་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཏྲ་ཕི་ཤ་བྱ་བ་མངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་པའི(སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་མཇུག་ཙམ)ཕྱིད་ཕྱོ་མའི་ནང་དུ་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་སྟེ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་སྲིད་བར་དུ་དབང་བསྒྱུར། དེའི་བུ་ཀ་དྲ་ཡི་ཤ་གཉིས་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་རྒྱ་གར་ཕ་རར་ཧྲྀ་ནི་ལ་ཐུག་གི་བར་དབང་བསྒྱུར། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཥྐ་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཥྐ་ནི་ཀུ་ཤ་ནའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཥྐ་ཀུ་ཤ་ནའི་རྒྱལ་རབས་གཏོར་ནས་དཔྲུལ་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་། ཨབ་ཕྷ་ནི་སི་ཐན་དང་། རྒྱ་གར་ནུབ་བྱང་དང་། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་བཅས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་བཙུགས་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་གོང་གསལ་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གང་ཞིག་ཁུངས་བཙན་པ་ཡིན་མིན་ཁོ་བོས་ཁ་ཚོན་བཅད་མ་ནུས་པས་ཞིབ་དཔྱད་གནང་བར་ཞུ།

ཀུ་ཤ་ལ་གུ་ཐུག་རྒྱལ་པོ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དུ་ཕི་ཤི་ནས་རྩིས་པའི་མི་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཅིང་། མིང་ཙུང་ཀུ་ཤ་ལ་ཟེར། དེ་ཏན་ཁྲུ་ལུག་གི་བུ་ཆུང་བ་ཡིན། གོང་མ་ཐའི་ཏིང་ཡེ་སུན་ཐེའི་སྐུར་ནད་ཀྱིས་གྲོངས་པའི་རྗེས་སུ་ཐུག་ཐེའི་སྐུར་གྱིས་གོང་མའི་ཁྲི་བཟུང་ནས་སྦྲ་བ་བརྒྱད་ཕྱིན་རྗེས་ཟླ་དྲུག་བཟུང་ནས་འདས་ཚབ་ཏུ་ཀུ་ཤ་ལ་གུ་ཐུག་རྒྱལ་པོ་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་བཀོད། དེ་སྔོན་གོང་མ་རིན་ཚུང་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གོང་མའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཚོགས་འདུའི་ནོག་ཀུ་ཤ་ལ་གུ་ཐུག་བརྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་སུ་གཏན་ཁེལ་ཐབ་གཙོད་བྱས་རྗེས། གོང་མ་རིན་ཚུང་གིས་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་རིན་ཆེན་དཔལ་བརྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཀུ་ཤ་ལ་ཀུན་ཕྱང་གི་གོ་གནས

བསྐོལ་ནས་ཡུན་ནན་མཐའ་མཚམས་སུ་སྦྱོང་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས། གནས་ཚུལ་དེར་ཀུ་ཤ་ལས་བརྩི་འཛོག་མ་བྱས་པར་ཐུན་ཞིབ་ཞིང་ཆེན་ལིང་ཏོའོ་ཀྲུང་ཧྲུ་ཀྱེ་འགྲམ་དུ་སླེབས་མཚམས་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་འགོག་རྒོལ་བྱས་ཏེ་ལིང་ཏོ་ཀྲུང་ཧྲུ་རིམ་པའི་སྲིད་དབང་བཙུང་བར་བརྩེན། གོང་མ་རིན་ཚུང་གིས་དམག་བཏང་ནས་ཀུ་ཤ་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་སྟེ་ཡར་ཐེ་རི་རྒྱུད་དུ་དོངས། གོང་མ་ཐའི་ཏིང་ཡེ་ལུན་ཐེ་ལུར་ནད་ཀྱིས་གྲོངས་རྗེས་ཀུ་ཤ་ལིའི་འོག་མ་ཐུག་ཐེའི་ལུར་ཁྲིམས་གོང་མ་བྱས་པ་མ་ཟད། ཁོང་རང་གི་ཆབ་སྲིད་དབྱ་བོ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལ་བར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་གཏོར་བརླག་བཏང་། ༡༣༢༡ ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ནང་ཐུག་ཐེ་ལུར་གྱིས་གཅེན་པོ་ཀུ་ཤ་ལ་ཉེང་ས་ཁྲལ་དུ་གོང་མ་བྱས་པར་བསྐོ་བཀུར་ཐོག་རང་ཉིད་གོང་མའི་ཁྲི་ནས་ཕྱིར་འཛིན་བྱས་པའི་ཁྲལ་བསྒྲགས་བྱས། མི་དེའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་འགོར་ཀུ་ཤ་ལ་ཧོ་ལེ་ས་ཁྲལ་བརྒྱུད་པེ་ཅིན་དུ་ཡོང་སྐབས་ཐུག་ཐེའི་ལུར་གྱི་དགའ་བསུ་ཞུས་ཏེ། གཅེན་གཅུང་ཐུག་ཐད་ཐུང་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཁ་གཡར་ཏེ་ཉིན་མང་པོར་གསོལ་སྟོན་བཤམས། ཟླ་བ་དེའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་གྱི་མཚན་མོར་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡན་ཐེའི་ལུར་གྱིས་ངན་བསླབ་བྱས་པ་ལྟར་ཨ་རག་དང་ཟས་རིགས་ཀྱི་ནང་དུག་རྒྱབ་སྟེ་ཀུ་ཤ་ལར་དྲངས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཀུ་ཤ་ལ་ཁ་ནས་ཁྲག་སྐྱུགས་ཏེ་གྲོངས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས《ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་པའི་དཀར་ཆག》རྒྱ་ཡིག་གི་ཤོག་གྲངས ༢༥༠ ལས་གསལ་བ་ལྟར་བྲིས།

ཀུ་ལྷ་ལི་ཀྲུང་བ། མཚན་དངོས་རིན་ཆེན་སྡེ་དང་། ཐུགས་དམ་གྱི་ཉམས་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་གསོལ་བ་ནི་ཐམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་ཚུང་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བརྩོན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། རིམ་གྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་ནས་མཁས་པ་འགྲན་ཟླ་མེད་པར་གྱུར། རྒྱུན་དུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་མངའ་བས་དངོས་སུ་གཏོང་ལེན་མཛད་ཐུབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བློ་སྦྱོང་བའི་མན་ངག་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་དམ་པ་འདིའི་དྲུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་མན་ངག་ཆ་ཚང་བར་གསན་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཚེ་ཚིག་གླིང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར》བོད་དང་པོའི་ནང་དུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཀུ་ལྷ་ལི་ཚེ་བ། མཚན་དངོས་ལ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་དངོས་སློབ་ཡིན། སློབ་དཔོན་དེའི་དྲུང་ནས་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཆ་ཚང་བ་གསན་ཞིང་བླ་མ་རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་གི་དྲུང་ནས་གསང་འདུས་དང་། སློབ་དཔོན་ས་ཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཞི་བ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པའི་དྲུང་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་མན་ངག་མང་པོ་གསན་པ་བཅས་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་པའི་པཎྜིཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཚེ་ཚིག་གླིང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར》བོད་དང་པོའི་ནང་དུ་གསལ།

ཀུ་ལྷ་ལི་ཚེ་ཀྲུང་གཉིས། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་དངོས་སློབ་ཀུ་ལྷ་ལི་ཚེ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཀུ་སུ་ལི་ཀྲུང་བ་རིན་ཆེན་སྡེའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐམས་ཅད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་ཞུ་བ། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཙ་བའི་བླ་མའི་གྲས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་གཉིས་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཙམ《ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》ཤོག་གྲངས༡༠༢ནས༡༠༤བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཀུ་སུ་ལུའི་བརྟུལ་ཞུགས། འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ་ཟས་ཟ་བ། གཉིད་ཉལ་བ། ཆབ་གསང་འགྲོ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་པ།

ཀུང་གསུམ། ཀུང་གསུམ་ནི་བློན་ཆེན། ཐེ་ཤི། ཡུས་ཧྲི་ཏའེ་ཧྥུ་བཅས་ཡིན། བློན་ཆེན་ལ་གཡས་བློན་དང་གཡོན་བློན་གཉིས་ཡོད་པ་དེས་གོང་མ་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ནས་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། ཐེ་ཤེ་ནི། དམག་དོན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ཆེན་ཡིན་ཅིང་། དེས་གོང་མ་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ནས་དམག་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། ཡུས་ཧྲི་ཏའེ་ཧྥུ་ནི། བློན་ཆེན་གཞོན་པ་ཡིན་ཅིང་དེས་སྲིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་ཡིན།

ཀུང་གསུམ་ཆིན་དགུ། ཀུང་གསུམ་ནི། བློན་ཆེན་དང་ཐེ་ཤེ། ཡུས་ཧྲི་ཏའེ་ཧྥུ་བཅས་ཡིན། ཆིན་དགུ་ནི། ཐའེ་ཁྲང་དང་། ལང་ཀྲུང་ལིང་། ཝེ་ཝེ། ཐེ་ཕྲུ། ཐིན་ཝེ། ཏེན་ཁེ། ཙུང་ཀྲེན། ཏའོ་ཕྲུ། ཀྲི་སོའུ་ནེ་ཧྲི་བཅས་ཡིན།

ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད། ༡. ཁྲེལ་མེད། ༢. ཁྲེལ་མེད། ༣. རྒོད་པ། ༤. འགྱོད་པ། ༥. རྨུགས་པ། ༦. སེར་སྣ། ༧. ངོ་ཚ་མེད་པ། ༨. ཁྲེལ་མེད་པ་བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཉི་ཤུའི་ནང་ནས་འབྱུང་ཞེ་ཞིང་སྤང་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཟུར་དུ་ཀུན་དཀྲིས་བརྒྱད་ཅེས་བཞག་པ་ཡིན། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་། བྱེད་ལས། དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཅས《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན། ༡. འདི་ཡི་གོ་དོན་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་མཁྱེན་པར་གོ་བ་ཐུབ་ཚེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གོ་དགོས། ༢. རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བསྒོམས་པའི་བཅུ་ཕྲག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

ཀུན་མཁྱེན་གློང་ཆེན་པ། རྡོ་འགྱུར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཆེན་པོ་འབྲུག་ཆེན་ཀུན་བཟང་ཞིག་སྟེ། མཚན་གཞན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་བློ་ཡང་ཞུ། གཡོ་རུ་གྲུའི་ཆ་སྟོད་གྲོང་དུ་ཡབ་སློབ་དཔོན་བསྟན་པ་སྲུང་དང་། ཡུམ་འབྲོམ་བཟའ་བསོད་ནམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༣༠༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཡིག་རྐྱང་ཙམ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་རྣམས་བཟོ་གྲོང་ཞུས་པ་ཙམ་གྱིས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཡབ་ཀྱིས་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞིབ་ཆ་ཤིབ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས། ཞུ་མཆིན། ཕུར་པ། ཀྱི་རུ་ཞི་དྲག་རྣམས་དབང་ལུང་མན་ངག་ཕྱག་བཞེས། སྨན་དང་རྩིས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་བསམ་ཡས་སུ་མཁན་པོ་བསམ་འགྲུབ་རིན་ཆེན་དང་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་གཉིས་ལས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་བཙན་དགོན་པ་དང་གཞོན་ནུ་རིན་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་པོ་ལས་དབུ་མ། དཔང་པོ་ཆེན་པོ་ལས་མདོན་པ་དང་ཟབ་མོ་མདོ་ལྔའི་བཤད་པ་བཅས་གསན་ནས་གྲྭ་ས་ཆེན་པོའི་སྡེ་པལ་ཆེ་བར་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ། སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ལས་མདོ་སྔ་སེམས་གསུམ་གྱི་གདམས་པ། སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་ལས་ལམ་འབྲས་སྐོར་དང་། ཞི་བྱེད། རྫོགས་ཆེན་གྱི་མན་ངག་སོགས་གསན་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་། ས་སྐྱའི་བླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། བླ་མ་འཛམ་དབྱངས་པ་སོགས་བརྩེ་ཕྲག་ཕྲག་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་གངས་ལྗོངས་སུ་དར་བའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་

ཡོངས་སུ་གསན་བཞེས་གནང་། ལྷག་པར་དུ་རིག་འཛིན་ཀུ་སུ་ཏྲ་ཛའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གདམས་པ་མཐའ་དག་ཉམས་ཁྲིད་དུ་གསན་ནས་དབེན་གནས་མང་པོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་མཛད་པ་ལས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་རང་སྣང་རིས་མེད་ཀྱི་ཉམས་རྟོག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། གངས་རི་ཐོད་དཀར་དུ་བཞུགས་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མང་པོ་ལ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ཏིག་སྐོར་གསུམ། རང་གྲོལ་སྐོར་གསུམ། ངལ་གསོ་སྐོར་གསུམ། མཛོད་བདུན་གྱི་ཕལ་ཆེ་བ་སོགས་གནས་འདི་ཉིད་དུ་བརྩམས་པར་མཛད་ཅིང་། དགོན་གནས་བདག་པའི་ཤིང་ལ་ཡོ་རྒྱན་རྫོང་གནས་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༦༣)ལོར་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ་དགོན་པ་སྤུ་དར་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་སྤྱལ་བས་ཟུགས་ལྷགས་སྒྲུན་གསུམ་མེ་མ་ཚིག་པ་དང་རིང་བསྲེལ་གདུང་མེད་གྲོན་པ་རྣམས་ནང་ཉིད་འདྲ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྒྲི་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ཀྱང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བཞེངས་པ་སོགས་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་ཆག་རི་ཏི་གྲུགས་མཆོག་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཐུབ་བསྟན་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཛད་པའི《གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་རིང་དོན་ཐབ་མོའི་བྱང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད》ཤོག་གྲངས་༡༦༠ནས་༡༩༢བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས། གཞན་ཡང་། མཁས་པ་ཚེས་གྲགས་བཟང་པོས་མཛད་པའི《ཀུན་མཁྱེན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན》ཞེས་མ་ཤོག་གྲངས་༤༡ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་མཇལ། དེའི་ནང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་གསུང་རྩོམ་གྲངས། ཕྱིའི་གནས་ལྡན་ཚོང་གི་སྐོར་བསྟན་བཅོས་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ། ནང་གི་གནས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་དང་ཞེར་བརྒྱད། གསང་བའི་གནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་རྩ་གྲུབ་ཆོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས། སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་ཆེན་མོར་བཞུགས་པའི་གྲས་སུ《མཛོད་བདུན》《ངལ་གསོ་སྐོར་གསུམ》《རང་གྲོལ་སྐོར་གསུམ》《མུན་སེལ་སྐོར་གསུམ》《སྙིང་ཐིག་སྐོར་གསུམ》《ཡང་ཏིག་སྐོར་གསུམ》སོགས་བརྩམས་པོད་བདུན་བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྐོར《ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན》 དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་ལྡན་སྨྲ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོས་མཛད་པ་སྲིད་མ་ལ་ཤོག་གྲངས་༢༡ཡོད་པ་དང་མདོར་བསྡུས་ཙམ《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང་》ཀྱང་ཀོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༢༡༥ནས་༢༢༤བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས། ཀུན་མཁྱེན་འདིའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་། མཛོད་བདུན་སོགས་ལས། ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་དང་། ཀློང་གསལ་དྲི་མེད། རྡོ་རྗེ་གཟི་བརྗིད། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། དྲི་མེད་འོད་ཟེར། བློ་གྲོས་མཆོག་ལྡན། ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས། ངག་གི་དབང་པོ། པདྨ་ལས་གྲོལ། སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ། བསམ་ཡས་པ་སོགས་དང་གཞན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་གསོལ་འདེབས་ལས་མདོ་ཁམས་པ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར། རྒྱལ་བའི་སྨྱུ་གུ། མཁྱེན་བརྩེའི་ལྷ་བཅས་གསལ་བས་མཚན་དེ་རྣམས་གསལ་བའི་གསུང་རྩོམ་རྣམས་ཀུན་མཁྱེན་འདིའི་གསུང་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར། གསང་བ་འདུས་པ་དང་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱི(༡༢༡༦)ལོར་ཡབ་གསེར་སྡིངས་པ་གཞོན་ནུ་འོད་དང་། ཡུམ་འཁར་བཙུན་ཤེས་རབ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས་ཤེས་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་སྨིན་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ། བླ་མ་ཡབ་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་ཚད་ཚད་ལྷག་མེད་པར་ཐུགས་ལ་ཟིན་ནས་ངག་སྐོར་གནང་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། མཁས་པ་མང་པོས་དེ་བདེན་རྟོན་བརྟག་དཔྱད་མཛད་ཀྱང་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པར་གྱུར་བས་ཀུན་གྱིས་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་ཞེས་མཚན་འདོགས་པ་གནང་། བླ་མ་ཡབ་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཆ་ཚང་བར་གསན་ནས་ཉམས་བཞེས་མཛད་པས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁྲུངས་པས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཟིགས་མེདས་རེ་ལ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཐུབ་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ། རྒྱལ་བ་ཡོ་རས་པ། ཀ་ཡོ་སྟོད་པ། འཛམ་དབྱངས་གསར་མ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ཁོང་རྣམས་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་དག་གསན། མག་དགེ་སྡིང་གི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དེར་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༢༩༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་མི་རྒྱས་ཚོར་མི་གསལ་ཡང་སོག་པོ་གུ་ཤྲཱི་བཟང་ཚེ་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《ཧོར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ》ཞེས་པ་སོག་པོའི་ཤིང་དཔར་དེ་ལས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་སོག་པོའི་ཡུལ་མཐའ་ཨོལ་ཛོལ་བྱུས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཧོང་མ་དེ་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཏེའི་ཧྲུན་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་འགྱུར་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་དགོས་པའི་བཀའ་བབ་པ་ལྟར། ཐོག་མར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་སོག་ཡིག་འཁོར་མ་གྲུ་བཞི་དེས་ཆོས་སྐད་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཐོག་སྣར་ཡང་མཐུག་མ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་བཞི་དང་། ཡི་གེ་ས་མོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག མཇིང་གི་ཡི་གེ་བཅུ་བཞི་དང་ལྷ་ལེ་གཉིས་བཅས་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་དྲུག ཐེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག ཡང་འཇུག་དྲུག བྱེད་འབྲེལ་གྱི་སྐད་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་བསྣན་ནས་བཀའ་འགྱུར་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། དེང་སྐབས་འཚོ་བཞུགས་གནང་བཞིན་པའི་སོག་རིགས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གོང་གསལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་མ་ཟད། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༢༩༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་ཅིང་། སྐབས་དེར་གོང་མ་ཏྲུ་ཕེ་ཡི་སེ་ཆེན་ཏན་ཤིད་སྐྱོང་གནང་མུས་ཡིན་པས་དུས་མི་འགྲིག་པའི་སྐྱོན་ཆ་ཞིག་ཐོང་བས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་པར་ཞུ། དམ་པ་འདིའི་གསུང་རྩོམ་སྐོར་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་བརྩམས་པ་ཙམ་ཡོད་ཚུལ་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག》ནང་གསལ་ཞིང་། རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ《བླ་མ་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར》ཞེས་ཁ་བྱང་འཕོད་པའི་མཛད་བྱང་ལ་ལྷ་རྗེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱིས་བྲིས་པའོ་ཞེས་ཤོག་གྲངས་༤༡ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཡང《ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར་ཀུན་སྣང་ཞང་གིས་མཛད་པ》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཕོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་རྒྱལ་ཁབ་དཔེ་མཛོད་ཆེན་མོའི་དཀར་ཆག་གི་ནང་གསལ་འདུག

ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་མོ་ནང་པ། མཚན་དངོས་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། མཚན་གཞན་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཡང་ཞུ། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བྱུང་བའི་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བའི་བཞེད་སྲོལ་ཐོག་མར་གཏོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་མངའ་རིས་དོལ་པོ་བན་ཚང་ཀ་ཡོ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༢༩༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བླ་མ་སྐྱི་སྟོང་པ་སོགས་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་སྐོར་དང་། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། རིག་གནས་ཆུང་བའི་རིགས་བཅས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱིད་པོ་སོགས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་

པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་ལོ་ཤས་བར་སྐྱེ་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ལས། ཚད་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ། སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་སྐོར་གསུམ་སོགས་མང་པོ་གསན། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་སོགས་པར་ཕྱིན་དང་དབུ་མའི་སྐོར་གསན་ནས་མཁྱེན་རྒྱལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་པའི་བསྔགས་བརྗོད་ཀུན་གྱིས་སྒྲོགས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྟག་(༡༣༢༦)ལོར་གདན་ས་པའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ། མདོ་སྔགས་དབང་ལུང་ཁྲིད་བཤད་སོགས་གདུལ་བྱའི་དད་མོས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ཞིང་སེང་དབར་ལ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་ཆོས་བཀའ་གསན་བཞིན་དང་། ཉམས་བཞེས་བྱང་འཕེལ་དུ་བསྒྲུབས་པས་གཞན་སྟོང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྒོམ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་ཏེ་དེའི་སྐོར་(དེས་དོན་རྒྱ་མཚོ)ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག དུས་འཁོར་སྐོར་ཆོས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་དུ་མཛད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་རེས་དོན་དབུ་མའི་ལྟ་སྒོམ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསལ་བཤད་མཛད། གདན་སར་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞུགས་རིང་སྐུ་འབུམ་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་སྐུ་ཚེ་མཐར་འཁྱོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་གླང་(༡༣༦༡)ལོར་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས། རྣམ་ཐར་ཞ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། འཁའ་རོང་པས་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་བདག་གིས་མ་མཇལ་ཞིང་། འདིར་བཀོད་པ་ནི་མདོ་སྨད་འཛམ་ཐང་གི་མཁས་དབང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་(ཇོ་ནང་ཆོས་འབྱུང་ཟླ་བའི་སྒྲོན་མེ)ནས་གཏན་བཏུས་བྱས་པ་ལགས་པས་ཞིབ་པར་དེར་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཐོག་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། མདོ་སྨད། རྒྱ་སོག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། མེས་རྒྱལ་ཁོང་བུ་གཅིག་གྱུར་ཐོག་མཛད་རྗེས་རྣབས་ཆེན་ལྡན་པའི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་བླ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་བར་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་ཕེབས་པའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་(༡༦༤༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང་(༡༧༢༡)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤྲེལ་(༡༧༢༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག་(༡༧༩༡)ལོ་བར་དགུང་ལོ་རེ་བཞི་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི་(༡༧༩༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས་(༡༨༥༥)ལོ་བར་དགུང་ལོ་རེ་བཞི་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག་(༡༨༥༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག་(༡༩༡༦)ལོ་བར་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག་(༡༩༡༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག་(༡༩༤༧)ལོ་བར་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་པ་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི་(༡༩༤༨)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ཕྲེང་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གཞན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པ་ནས་སྐུ་ཕྲེང་ལྔའི་རྣམ་ཐར་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་(༡༦༤༨)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ཀན་ཀྱུའི་ཞིང་རིང་ལྷས་ཁྲི་ཧྲེང་ཞེར་བར་སོད་རུས་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་སྟོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དཔལ་ཤུལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔའ་འབུམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་འདུལ་འཛིན་བློ་མཆོག་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱན་སྔར་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད། ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་འཇམ་དབྱངས་གུང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྙན་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཤིང་ཞལ་འཛུམ་མཛད་པའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་། དགུ་པའི་ཉེར་ལྔ་ཉིན་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་ལྷུང་སྐུངག་དབང་ཆོས་ལྡན་དང་སྐྱེ་ཐང་པ་ཤེས་རབ་སྦྱིན་པ་སོགས་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་པོད་ལྔས་མཚོན་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་དཔྱད་གཟིགས་དོགས་གཅོད་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ཐོག་ཀུན་གཟིགས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྔར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ལོར་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ལོ་བཞིའི་རིང་ལ་ཆོས་གྲྭ་ཆག་མེད་ངོས་རྒྱུད་དོན་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་དང་། ཁྲི་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། མི་ཉག་བླ་མ་དག་དབང་བློ་གྲོས། ཕྲེང་བ་པ་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ལེགས་འགྱུར། ཞག་རི་མཁན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ཏེ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་མི་ཏྲ་རྡོར་ཕྲེང་སོགས་སྨིན་གྲོལ་གྱི་དབང་བཀའ་མང་པོ་དང་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ་སོགས་རྗེས་གནང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་བསྐྱེད་རྫོགས་མན་ངག་གསུམ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་བཀའ་བསྟན་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོའི་བཀླག་ལུང་ཐོབ་ཅིང་ཐོས་པའི་མཐའ་སོན་པས་གསན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། དེ་ལྟར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསན་སྦྱངས་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་རྗེ་འདིའི་འཕྲོ་བ་བཙན་ཆོད་དུ་སྤངས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཐུགས་ལ་བཅགས་ཏེ་སྔོ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མངའ་རིས་མཐོ་ཤིང་ངམ་དགའ་ལྡན་གྱི་གསེར་ཁྲི་མཛད་དགོས་ཚུལ་དང་། སྒོ་མང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་མཁན་པོའི་ཞལ་བབ་གསུལ་བ་རྣམས་ཀུང་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་བར་དགུང་ལོ༢༧ནས༥༢བར་གནས་མཆོག་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་གྱི་འདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པར་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྩལ། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་(༡༧༠༠)ལོར་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་ནས་གཞུང་ལ་ནན་ཆེར་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱལ་མཆོག་ནས་བཀའ་ནན་ཕེབས་པས་སྒོ་མང་བླ་མ་ཅིས་ཀྱང་མཛད་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུའི་བར་སྒོ་མང་བླ་མ་མཛད་རིང་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པའི་དགེ་བཤེས་ས་སྟེང་ཁྱབ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་(༡༧༠༧)ལོར་བཞུགས་མཛད་པ་ལ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་པ་བོང་ཁའི་གདན་ས་ཕུལ། སྐབས་དེར་ཨེ་རྟེ་ནི་དྲུ་ནང་གིས་དགོན་གསར་འདེབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མདོ་སྨད་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ས་མོ་གླང་(༡༧༠༩)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ནང་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཐོག་ཟླ་དགུ་པའི་ནང་རྗེ་གཞུང་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་བཀོད། དགོན་ཚང་ནས་གཙོས་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་མིན་ལྟར་འདུས་པས་བཟང་ཞིང་གི་འདུལ་བ་ཆར་བབ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་། ལྕགས་སྟག་(༡༧༡༠)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་རྟ་ཏོ་གསོ་སྦྱོང་མཛད་དེ་གུང་ཚོགས་སྐབས་དཔོན་ཚང་ནས་གྲྭ་པ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ཕུལ་བ་དང་བཅས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་དབུ་ནས་གསུང་ཆོས་མཛད་དེ་བསྐྱུས་ཤིག་བསྟུལ། བཞི་པའི་ཚེས་ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག

ནས་སྔ་མང་ཨེ་ཧེ་ནི་ནོ་མིན་ཧན་ཞེས་པའི་མཚན་དང་དབུ་གདུགས་ཐམ་ག་སོགས་ཆེན་པོར་འོས་པའི་བཀའ་ཡིས་གཟེངས་བསྟོད་མཛད་པ་འགྱུར། བདུན་པ་ཕྱི་མའི་ཆོས་ལ་དཔོན་ཚང་ནས་ཕྱིང་ཀུར་གྱུ་བཞི་ཚོགས་པ་བཀྱུད་བཀྲ་མོང་བ་ཞིག་ཕུལ་བ་ཚོགས་ཀུར་ཕྲམ། དེ་ནས་དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་གྲྭ་གསར་འཛུགས་མཛད་དེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་གྱི་བྱུན་བསྐྱངས་ལྷ་ན་མེད་པ་མཛད། ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ལ་གོང་མ་ཁང་ཞིས་རྒྱལ་པོ་ནས་རྗེ་འདི་ལ་བསྟན་པ་འཛིན་ཅིང་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་པཎྜི་ཏ་ཨེ་ཧེ་ནི་ནོ་མིན་ཧན་ཞེས་པའི་ཚེ་ཐོ་དང་། གསེར་ཐམ། གསེར་ཡིག་སོགས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད་གནང་བ་འགྱུར། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྕགས་གླང་(༡༧༢༡)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཞི་ནས་བསྙུང་ཚུལ་བསྟན་པ་ན་ལྷ་སློབ་དཔོན་འབངས་ཀྱི་སྐོར་ནས་ཞབས་བརྟན་ལོན་ཆེར་བསྒྲུབས་ཏེ་བརྟན་གསོལ་ཡང་ཡང་ཕུལ་ཀྱང་སྐུ་ཐམས་འཆད་ཉན་དང་གྲྭ་ཚང་གིས་ཕྲིག་ལམ་གང་ཅིར་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་ཕྱིས་ཞིག་གསུང་བ་ཙམ་ལས་གསུང་ལན་གཞན་མ་གནང་བར་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔའི་ཉིན་ཏིག་མཐོན་པོ་ཞིག་མཛད་དེ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རིང་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རོལ་བར་མཛད།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། རྗེ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ནི་མདོ་སྨད་སྔང་རའི་གསེར་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་གྲམ་པ་ནང་ཞེས་བྱ་བར་ཕྱོང་གི་རིགས་ལས་ཕྱོང་འཁོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གཙུང་ཀ་ཅན་ཟུའི་དཔོན་པོ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཌཱ་ཀིའི་མཚན་ལྡན་གནམ་སྐྱིད་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གནམ་བསྐོས་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༧༢༨)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅུད་ཉིན་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་སྟོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚན་ལ་སྨོ་བླ་ཞེས་གསོལ། སྐུ་ཞང་དགེ་སློང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་ལུས་ངག་སྡུག་པས་ཀྱི་བསླབ་ཐབས་སོགས་བསླབ་པས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་གྲངས་བཅུ་དྲུག་པ་ཆུ་ཕག་ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་སྨན་ཞང་དགོན་དུ་ཆོས་བཞུགས་མཛད་ཐོག་འཁྱིད་རོལ་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྙེན་ཏེ་སྐུ་བའི་དབང་ཕྱུག་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་སོགས་དགེ་བཤེས་དུ་མ་དང་ལྷན་གཅིག་བཀའ་བོད་ཕྲའི་གསན་སྦྱོང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྤྱན་སྔར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པར་མཚན་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པའི་སྡེར་གསོལ། དགུང་གྲངས་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་དབུས་གཙང་དུ་བྱོན་ཏེ་འབྲས་སྤྱི་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲར་བཞུགས། ཐུ་འདུམ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་པ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་བློ་བཟང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། དཔོན་སློབ་ཐམས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་སོགས་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་སོ་ཐར་བཀྱུད་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱི་ནང་གི་གཡེང་བ་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ་ཚ་གྲང་ལྟོགས་སྐོམ་སོགས་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པར་དཀའ་སྤྱད་ཤུགས་དྲག་གི་སྒོ་ནས་དབུ་བར་མཛོད་འདུལ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ལ་རང་རང་གི་རྩ་བའི་སྙིང་དུ་འཕགས་པོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་ཀུང་བསྒྲིགས་ནས་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོས་བརྒྱལ་བཏག་དང་དཀའ་གནད་ལ་དོགས་གཅོད་མང་དུ་མཛད་དེ་ཚིག་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ལྟར་དབུས་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་ར་མདོ་སྔགས་གང་ཅིར་གསན་སྦྱོང་སོགས་ཐུགས་བཞེད་མཐའ་དག་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱི་གྲ་སྒྲིག་མཛད་སྐབས་བོད་གཞུང་ནས་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་པཎྜི་ཏ་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཆེ་ཡོ་དང་ཐམ་ཀ་སོགས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད་དང་ཕེབས་ཞོར་གྲུ་རྒྱལ་མཛད་མཐར་དགུང་གྲངས་སོ་གཉིས་པ་ས་ཡོས་(༡༧༥༩)ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་༢༩ཉིན་མདོ་སྨད་དུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ལ་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དང་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྐུ་འབུམ་གྱི་གདན་ས་མཛད་དེ་གཉིས་ཀའང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད། ཞེ་གཉིས་པར་ཤར་ཕྱོགས་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ(༡༧༧༢)ལ་མདོ་སྨད་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་། དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་མདོ་སྨད་རྫ་ཆུང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་དར་ཁྱབ་ཏུ་སྤེལ་བར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་བསྐྱར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞུ་བ་དང་ཞབས་ཕྱག་རྣམས་གསོལ། ཕར་མ་བགན་པའི་ཆོས་རྒྱུན་དུ་མ་ཆེད་དུ་གསན་རྗེས་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ལུག་ལོར་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ཞིང་དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པར་ཙ་ཁྲུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཐ་ཕྱིར་བཀའ་རྩོམ་ཡང་པོད་བཅུ་ཕྲག་ལོངས་པ་མཛད་པ་དང་སློབ་མ་ཡང་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། གོང་རྡོལ་གྲུབ་དབང་། ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་ཆོས་སྐྱོང་། ལོ་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ། ཐག་ཡབ་ཆེ་ཚང་རྒྱང་ཚང་། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། གུང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སོགས་བླ་སྤྲུལ་དགེ་བཤེས་དཔོན་རིགས་སོགས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཐེག་པ་ལྟར་མིན་དུ་མང་། དེ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་རིལ་པོར་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང་བཙུན་པའི་བྱ་བ་བསླབ་གསུམ་ཉམས་བཞེས་སོགས་བཤད་སྒྲུབ་བྱུང་འཕྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཕྱོགས་མཐར་སྤེལ་ཞིང་། ཁྱམས་ཆེན་མཆོད་པ་དོན་ལྡན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་དང་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་སྐྲུན་མཛད་པ་མ་ཟད། ཕྱག་དཔེ་གསར་བསྒྲིགས་གཅིག་སྤུ་ཡང་བོད་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱལ་བས་མཆོད་ཕྱག་རྗེས་ཤིན་ཏུ་རླབས་ཆེ་བ་བསྟན་འགྲོའི་སྨན་ཡོན་ཟླ་མེད་པར་མཛད་བཞིན་པའི་ངང་དགུང་གྲངས་རེ་བཞི་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༡)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཀ་མདོ་གདོང་དམར་སྣ་ཏུ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བར་མཛད་དོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་མདོ་སྨད་ཧོ་ཆུང་རེབ་སྐོང་གསེར་མོ་ལྗོངས་སུ་གཉན་ཐོག་འགྲོག་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གཉན་ཐོག་དཔོན་ཐོའུ་སྨ་ཅང་དུ་གྲགས་པའི་དཔོན་རབས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཡབ་སྤྱ་འབུམ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཡུམ་ཤ་སྨད་མཁར་མོ་སྐྱིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་ཅན་ལྡང་ཁྲི་ལོང་བདུན་པ་རབ་འདོད་ལྕགས་བྱི(༡༧༩༢)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཡར་ཚེས་སུ་སྐུ་བལྟམས། རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་གྲུང་དང་། གོང་མ་ཙ་ཆིང་། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་ཀྱིས་ཐུགས་ཁྲུར་ཆེ་བཞེས་མཛད་དེ་ལྟ་ལས་རྗེ་བོ་ཨཱཀྱ་ཐུ་ནི་སོགས་རྟེན་གཙོ་ཁག་གི་སྤྱན་སྔར་མཚན་བྱང་དཀྲུགས་པར་འདི་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་མེད་ངེས་རྐྱེན་བྱུང་སྟེ་ཤ་ཏ(༡༧༩༥)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུའི་ཉིན་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་མཚན་ཉིད་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚོགས་ཆ་ལྷ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཟླ་བཟང་ནས་གདན་ཞུ་ལྟར་དགོན་ལུང་དུ་ཕྱག་ཕེབས་ཏེ་གནས་དེར་བཞུགས་རིང་གཞིས་བྱེས་སེར་སྐྱ་གྲངས་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ས་སྦྲུལ་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཡར་ཆེས་ལ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་དེ་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ལ་ལྷ་སར་ཕྱག་ཕེབས། རྗེ་ཤཱཀྱ་རྣམ་གཉིས

སོགས་རྟེན་གཙོ་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་ཟུང་ལ་འབྱོར་ཕྱག་ཐོག་དངོས་འབུལ་རྒྱ་ཆེ་འབྱར་བས་མཆོད་སྤྲིན་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ལ་དངོས་འབུལ་གྱི་མཆོད་སྤྲིན་སྤེལ། ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ནང་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ལ་མང་འགྱེད་དང་ཐུགས་སྨོན་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་མཛད། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་བཞུགས་གནང་ནས་སྒྲ་འདུམ་རག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྨྲ་སེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་སློབ་གཉེར་དབྱེས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཆུ་སྤྲེལ(༡༨༡༢)ལོར་གཙང་དུ་ཐེབས་ནས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་མཆོག་གི་ཞབས་ཕྲ་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྐབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཐུན་ཕྱར་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གསན་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་དབུ་གདུགས་རྣ་དར་འཕོབ་ཕྱུག་ལ་སོགས་མཁན་ཆས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད་དཔེ་ཟླ་མེད་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཆུ་བྱ(༡༨༡༣)ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་༡༩ཉིན་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་རྫོག་ཐོན་ཏེ་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཡར་ཚེས་ལ་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཕྱག་ཐེབས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གསེར་དགོན། རྒྱ་བཟང་། དགོན་ལུང་། སྐུ་འབུམ། བྱ་ཁྱུང་སོ་སོ་ནས་གདན་ཞུ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཐེབས་ཏེ་ལམ་རིམ་དང་དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱལ། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་ཤིང་ཡོས(༡༨༥༥)ལོར་གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིར་བསྐོ་གཞག་དང་ཧོར་ཚང་ཁྲི་ཆེན་ལ་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་དགོས་དང་བླ་བྲང་དུ་ཕྱིར་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ནན་སྩལ་ཏེ་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་༨གི་སྔ་དྲོ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བར་མཛད་དོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག

རྗེ་འདི་ཉིད་འབྲི་རུ་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུང་ཟེར་བར་ཡབ་གཞན་ཕན་བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་དང་ཡུམ་གཞན་ཕན་ཆོས་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི(ཞྭ་སྔོན་ཁྲི་སོ་དྲུག་པ)མེ་འབྲུག(༡༨༥༦)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས༢༥ལ་སྐུ་བལྟམས། སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དུས་གསུམ་རྗེན་པར་གཟིགས་པའི་བཀའ་གསལ་དང་རྒྱབ་རྗེ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཡིག་བཞག་སོགས་ཚང་མ་མཐུན་པར་བྱུང་བས་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་དུ་ངེས་པ་རྙེད། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༦༠)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། སྐུ་སྐྱོང་མའི་གསུང་བཀོད་ལྟར་རྗེ་སྤྲིལ་ལྷ་རམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་སྦྱོར་ཀློག་སོགས་ལ་སྦྱངས། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལྟར་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞི་པ་ནས་བཟུང་རིགས་ལུང་ཞབས་ཞུ་ཞུགས་ཏེ་བསྡུས་ཚད་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་པ་ཤིང་ཕག(༡༨༧༥)ལོར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་གསར་ཞུགས་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དབུས་ཕྱོགས་སུ་ལོ་བཞིའི་རིང་གསན་སྦྱོང་ལྷུབ་ཆེ་བ་མཛད་དེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་ལ་ཀྱི་རྡོར་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཆུ་ལུག(༡༨༨༣)ལོར་བླ་བྲང་དགོན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་བཅའ་བཞག་དང་འཆད་ཉན་སོགས་བརྩེ་གཟིགས་དང་སྒྲིག་ལམ་དག་ཐེར་མཛད་ཕྱིས་སུ་སྐུ་འབུམ་སྐྱ་གྲུ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྐུ་འབུམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དགོན་སྡེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་གིས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་བཞེས་པ་ས་ཕྱི(༡༨༩༨)ལོར་གནས་མཆོག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཐེབས་ཏེ་གནས་གཟིགས་དང་རྟེན་གཙོ་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་ཚད་མེད་པ་གནང་། དེ་ནས་མདྷ་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁང་དུ་ཕྱག་ཐེབས། གོང་མར་མཇལ་ཕྲད་མཛད་པར་གསེར་ཡིག་སོགས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད་དེ་འཕྲུལ་གནང་། དེ་ནས་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྱུར་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱོ་བོ་ཁྲི་ཕྲག་དུ་མར་ཆོས་སྦྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་གོང་མ་གོང་ཤུལ་ནས་ཆེས་ཆེར་སྦྱངས་མཛད་ས་མ་ཏི་པཀྵི་ཞེས་པའི་བཀའ་ཐམ་གསེར་ཡིག་བཅས་འགྱུར་བར་གྱི་ཞུ་བླན་མེད་པ་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་རྗེས་སུ་མཁོ་སོག་དང་། ལི་ཐང་། དབལ་ཤུལ་གསེར་རྟ། ཆབ་མདོ། ཚ་བ་དཔའ་ཤོད། རི་བོ་ཆེ། སྡེ་དགེ་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་དགོན་སྡེ་སོ་སོར་རྟེན་གཙོ་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་ཞབས་ཏོག གཞིས་ཕྱིས་ཀྱི་སྐྱོ་བོ་དུ་མར་ཆོས་སྦྱིན་བཅས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད། དེའི་རྗེས་ཙམ་ན་གོང་མ་མཆོག་སྐུ་འདས་དུ་ཐེབས་པར་མཇལ་འཕྲད་མཛད་དེ་བསྙེན་བཀུར་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏུང་སྒྲིག་འཕེལ། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་ས་སྤྲེ་ལོའི་བཞི་པའི་ཧོར་ཟླ་ཉེར་གཉིས་ལ་སླར་ཡང་དབུས་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་ཐོག་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ལྷ་སར་ཕྱག་ཐེབས་ཏེ་དབུས་གཙང་། སམྱེ། ཙ་རི། དིང་རི། སྐྱིད་གྲོང་། བྲག་དཀར་རྟ་སོ། ཕུ་རྡངས། ཏི་སེ། མི་ཕམ་གཡུ་མཚོ་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་དུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་ལྷ་ས་ནས་ཤི་ཐང་སོགས་བརྒྱུད་སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་བཞིན་དུ་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ལྕགས་ཀྱང་ཧོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་བླ་བྲང་དུ་འབྱོར། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྐུ་གཤེགས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

རྗེ་འདི་ཉིད་ཡི་ཐང་གྲོང་ཚོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་མཚོ་མ་གྲོང་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་འགྲུབ་དང་ཡུམ་ཀུ་རུ་ལྷ་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོའི(གུང་དུ་མིང་གོ་སྲིད་ལོ་ལྔ་པ)ཧོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྐུ་བལྟམས། ས་ལུག་ལོར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་མཚན་གསོལ། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བཞེས། འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཐུན་ཕྱར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་གྲངས་དགུ་པ་ཤིང་བྱི་ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལན་གྲུ་ལ་ཐེབས་པར་མཇལ་འཛོམས་དང་ཐུགས་ཡུལ་སྤྱིའི་བདེ་སྡུག་རྒྱ་ཆེན་སོགས་ཅོང་ཏུ་ཡུའུ་ཧྲ་རྟུལ་སྟན་སློབ་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད། འདིའི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྐུ་མཆེད་བློ་བཟང་ཚེ་དབང་པ་ཇོ་འཕོར་ཏག་བསྟུས་སྐར་ཡང་ལན་དྲུར་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་རིང་རྒྱུན་བཞུགས་ཀྱིས་ཅོང་དུ་ལ་སྟར་གྱི་རྒྱ་མཚན་དང་འབྲེལ་འབྲུག་ཐིང་གིས་ཡུལ་ཁམས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ནན་ཆགས་སུ་བསྒྲད་མར་ཞུས་པའི་མཐར་བླ་བྲང་རང་གི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱ་བཞག་ཐམས་ཅད་སྟར་སྲོལ་ལྟར་སོར་ཆུད་འཛུགས་གནས་གང་ལེགས་དང་ས་གནས་སྡེ་རིས་བཅས་དེང་ནས་བཟུང་ཞིང་ཆེན་ལན་དྲུའི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཅུག་སྟེ་འཕྲུལ་ཡུན་གྱི་བཀྲི་བ་མཐའ་དག་ལེགས་ལམ་བྱུང་། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་པ་མེ་ཡོས་ལོར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་བོ་བློ་བཟང་ཚེ་དབང་པ་ལ་གུང་དབྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ནས་སི་ལིང་(西宁)གི་གོ་གནས་དང་ཐམ་ག་ཕེབས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་པར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་བཀའ་རྩོམ་མཛད་དེ་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་མི་ནུབ་གོང་འཕེལ་དུ་རྒྱས་པའི་ཐུགས་སྐྱོན་གནང་། དེ་ནས་དགུང་གྲངས་ཉེར་གཉིས་པའི་བར་ལོ་བཅུའི་རིང་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ

གཅིས་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཇོ་བོ་དཀོན་མཆོག་སོགས་མཚན་ཞབས་པ་བརྒྱུད་དང་བཅས་བཀའ་པོད་ལྔའི་གདན་སྡངས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། ཆུ་བྱི་ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ལྔ་ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དག་ཞིང་དུ་དགོངས་པ་གཏད་རྩལ་གསན་འཁྲུལ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་གང་ཆེ་ངེས་ཡང་སྲིད་མྱུར་གསལ་གྱི་གསོལ་འདེབས་མཚམས་སྦྱོར་ནན་ཏན་མཛད། འདི་སྐབས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་བོ་སྣ་བཟང་ཚེ་དབང་པདྨ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འཚམས་ཞུར་གདན་འདྲེན་དང་ཨ་ཡོན་ཀུང་ཅང་ཅེ་རིང་འཚམས་ཞུ་འབུལ་བར་ནན་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་པདྨ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གདན་ཞུ་ཕུལ་བར་ཞལ་བཞེས་མཛད་པ་དང་ཨ་ཡོན་ཀུང་ཅང་ཅེ་རིང་འཚམས་ཞུ་ཕུལ་བར་དགྱེས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་དང་འབྲེལ་སྨད་མེད་སློག་འཕྲིན་དང་མི་མདའ་གསུམ་བརྒྱ་སོགས་བསྐུལ་བ་མ་ཟད། ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་རྒྱལ་ཁམས་པན་ལྡན་རྒྱལ་བསྟན་སྲོལ་མཛད་བཙུན་པ་འཛམ་དཔྱངས་བཞད་པ་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ཞེས་པའི་གཟེངས་བསྟོད་བཀྲིས་པ་ཡིན་ཅེས་གསེར་ཐམ་དང་ཤེད་བཅས་བསྐུལ།

རབ་རྒྱལ་མེ་ཁྱི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུར་པདྨ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་སློབ་ཕྱགས་མ་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་བཞེས་པ་མེ་སྦྲང(༡༩༢༧)ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་ལྔ་ལ་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་ཅིང་། ཧོར་ཟླ་བཅུ་པ་རྗེས་མའི་ཚེས་དགུར་བོད་གཞུང་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་སྤྲུལ་སྐུ། འབྲས་ལྷ་སྤྱི། སྒོ་མང་ཤུ་ཚང་། ཧ་གདོང་ཁམས་ཚན། དཔལ་ཕྱུལ་མི་ཚན། སེ་ར་བྱེ་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐབ་བཞུ། གཞུང་ས་ནས་རྩེ་སྒོད་ལས་ཚན། འབྲས་ཕྱུངས་མཁན་པོ་ཁག་སོགས་ཆིབས་བསུ་དང་བཅས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕྱག་ཕེབས། འབྲས་སྒོ་མང་ཤུ་ཚང་དུ་ཆིབས་བཞུགས་མཛད་དེ་ཁང་གསར་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་ཆོས་གྲྭ་ཆག་མེད་ངེས་གཞུང་མེར་ཕྱིན་ལ་ཆོས་བསམ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་མཛད་པས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སོན། ལུགས་འབྲུག(༡༩༦༠)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུར་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་རྫོག་ཐོན་ཏེ་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་ན་བྲང་དུ་ཕྱག་ཕེབས། རྒྱུད་ཁང་གསར་སྐྱོན་ཞིག་ས་བསྐྱབས་མཛད་པར་ཀུང་དབྱང་དང་ཙང་ཨ་ཡོན་ཀུང་ནས་ཕྲ་སྒོར་བདུན་ཁྲི། ཡན་རྗེ་ཙུའུ་ཀུ་མིས་ནས་ཕྲ་སྒོར་སུམ་སྟོང་གནང་བ་སོགས་ཀྱང་དབྱང་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གཟིགས་པ་ཆེ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད(༡༩༤༡)པར་ཅང་ཅེ་ཧྲི་ཀོ་མིན་སྲིད་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞིར་མངའ་གསོལ་བའི་དགའ་སྟོན་འབུལ་ཕྱིར་ཕུ་བོ་སྣ་བཟང་ཚེ་དབང་དང་སྐུ་མཆེད་དཔལ་མང་སྤྲུལ་སྐུ། རྒྱ་ཤ་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ཁྲིད་ཅིང་དུ་ཆེད་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཅང་ཅེ་ཧྲིར་མཁའ་ཤིང་གྲུ་གསུམ་ཅུ་ལིགས་འབུལ་བསྐུར་བར་དགྱེས་བཞེས་ཐོག་རྗེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་གཞུང་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་སྡངས་འཛིན་དུ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་གསེར་ཡིག་དང་། སྐུ་མཆེད་སྣ་བཟང་ཚེ་དབང་ལ་ཀྲུང་དབྱང་ཞུ་ཡོན་གྱི་གོ་གནས་བསྐུལ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་མེ་ཕྱི་ལོར་ཅང་ཅེ་ཧྲི་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞེས་པའི་པ་ཡར་ལ་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་ན་བར་མཆོད་སྦྱིན་ལྷ་ཞུ་ཁྲི་ཚོར་འབུལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་ཞབས་རིམ་རྒྱས་པར་གནང་བ་དང་འབྲེལ་ལེགས་མཚོན་འབུལ་བར་ཕུ་བོ་སྣ་བཟང་ཚེ་དབང་དོ་འཁོར་ནན་ཅིན་དུ་ཆེད་བསྐྱོད་ཞབས་བཅར་ཞུས་ཏེ་དགོངས་འབྲེལ་ཀྲུང་ཀུན་ནི་ཐང་འཛུག་འདུལ་སོགས་ཞུས་པས་དགྱེས་གཟིགས་བཅེ་སྐྱོང་ལྷན་མེད་པ་བསྐྱག། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྐྱིད་ཀོང་འཕེལ་གྱི་མཛད་པ་རླབས་ཆེ་བའི་ངང་དུ་བཞུགས་བཞིན་པ་ལས་སྐྱོ་བུར་དུ་དགུང་གྲངས་སོ་གཉིས་མེ་ཕག(༡༩༤༧)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་གསུམ་ལ་སྐུ་གཤེགས། བོད་གཞུང་ནས་མཁན་ཆུང་ཐུབ་བསྟན་བཟང་པོ་དང་ལོ་རྩ་ཁ་ཏུམས་པ་ངག་དབང་ངོ་འཁོར་དང་ཅང་ཅེ་ཧྲི་ནས་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་ཀྲུང་གཞོན་པ་མེས་རབ་ཧྲ་ཟི་ངོ་གཡོག་སྤྲོད་ཕེབས་བཅས་གདུང་འདུན་དུ་ཚོག་རྒྱས་པར་བསྐྱལ་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་ཆེན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཞིག་ཡིན། མཚན་གཞན་མཁྱེན་བརྩེ་འོད་ཟེར་ཡང་ཟེར། ལྷོ་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་དཔལ་རི་དགོན་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་ཆོས་རྗེ་སྟོན་ལམ་བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་མདོ་སྒྲིབ་སྐྱིད་ཁང་པའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུ(༡༧༢༩)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་དཔལ་རི་འོད་ཟེར་ཐེག་མཆོག་གླིང་དུ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་པདྨ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་ཕེབས་སྐབས་པདྨ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་སྡོམ་རྒྱུན་གནས་གསར་བ་ཀུན་དགའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ནས་ལོ་ཤས་རིང་གྲུབ་དབང་ཐུགས་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་། དྲུང་དམ་ཆོས་བློ་གསལ་དབང་པོ། ཆོས་རྗེ་རིག་ཆེན་གླིང་པ། ཞང་སྒོམ་ཆེན་པོ། བླ་མ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ། མོང་སྨན་ཐུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། མཆིམས་ཕུ་སོགས་དབེན་པའི་གནས་སུ་ལོ་མང་པོའི་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་རིག་འཛིན་ཀོང་རྣམས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་པར་གཤེགས་ཤིང་། སྔ་འགྱུར་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོར་ཚེ་རིང་ལྗོངས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་ཤུག་གཏབ་སྟེ་སྐུ་ཚེ་ཕྱིས་པོར་གཙོ་ཆེར་སྒྲུབ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ནས་ཉམས་བཞེས་ལ་གཞོལ་བར་མཛད་ཅིང་། མོན་དང་། ཀོང་པོ། ཁམས་ཕྱོགས། གཙང་ས་སྐྱ་སོགས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་རང་རང་སོ་སོའི་མོས་པ་དང་འཚམས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གནང་བས། བརྒྱུད་པ་འཛིན་ཕྱེལ་རྒྱས་པའི་སློབ་མ་ཡང་མང་པོ་བྱུང་། སྔ་འགྱུར་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་སྙིང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་ཡང《ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད》ཚ་བ་དང་འགྲེལ་པ། 《སྔ་འགྱུར་རྒྱུད་འབུམ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟོགས་བརྗོད》 《གཏམ་ཚོགས་ཐེག་པའི་རྒྱ་མཚོ》སོགས་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་ཆེན་མོར་པོད་དགུ་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་རྟ(༡༧༩༨)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། མཛད་རྣམ་ཞིབ་རྒྱས་མ་མཐོང་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཙམ《ཀུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》རིག་ཆེན་ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༦༤༥ནས༦༧༧བར་གསལ། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ལ་བྱང་དུ《རྟོགས་ཆེན་མཁྱེན་བརྩེ་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར་ལེགས་བྱས་ཡོངས་འདུའི་སྙེ་མ》ཞེས་འབོད་པ་དཔར་མ་ལ་གྲངས་༣༦༠ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན་རྗེ་བཙུན་པ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སེ་ར་བྱེ་ཚང་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་མཛད་མཁན། མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནང་བར་ཕྱིན། དབུ་མ། ཚད་མ། འདུལ་བ། སྔར་རིས་སོགས་ཡོད། སེ་ར་བྱེ་ཚང་བྱེས་དང་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གཉིས་ནས་བླ་མ་འདེབས་མཛད་པའི་དཔེ་ཆར་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན།

ཀུན་མཁྱེན་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་མཁན་ཐོག་བཅུ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་གླང(༡༤༥༧)ལོར་ཉང་སྟོད་རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་རབ་བྱུང་མཛད། སློབ་དཔོན་བཟོད་པ་དཔལ་བ་དགེ་ཐག་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་སྐབས་འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལས་མཁན་པོ་དང་། ཆོས་རྗེ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ལས་ལས་སློབ། སློབ་དཔོན་མ་ཏི་པ་ལས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སེ་རིང་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཉན་པོ་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་དང་། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲུར་ཆོས་པ་དང་གསང་ཕུའི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ

གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག(༡༩༥༥)ལོར་སེར་ཕྲེང་ཤྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་མཛད་པས་ཤྭ་ཚང་གི་སློབ་གཉེར་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི(༡༥༡༨)ལོར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་སྐུ་ཚབ་བསྐོས་གནང་མཛད་དེ་སེ་རའི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གླང(༡༥༢༥)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སློབ་མ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོའི་འཆད་ཉན་གྱི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་པའི་མཁས་དབང་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་འདུག་ལགས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་བུ་བ། དོལ་བུ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཇོ་མོ་ནང་དུ་དགོན་པ་བཏབ། དོལ་བུ་པ་དེར་བཞུགས་ནས་གྲུབ་མཐའ་འདི་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་དེ་ནས་བཟུང་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ལ་ཇོ་ནང་པ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་།

ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་བའི་བླ་མ་གཙོ་ཆེ་བའི་གྲས་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་བླ་བརྒྱུད་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན། འཁྲུངས་གཤེགས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་དང་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པར་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཁོ་བོས་མ་མཇལ་ཡང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ནང་བླ་མ་འདིའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་སྤྱི་དང་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་ཞིབ་ཚང་བོའི་བར་དུ་གསན་ཚུལ་གསལ། འཕགས་འོད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་སློབ་མ་ཡིན་ཅིང་། གསང་འདུས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན།

ཀུན་མཁྱེན་བར་མ། མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པར་མཚན་འདོད་བྱ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། གོང་གི་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན་བུ། བོད་སྤྱོངས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀུན་གྱིས་གུས་བཀུར་ཞུ་བའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་ནི་གཙང་སྟོད་ཀྱི་ཤབ་སྨད་སྒོམ་གནས་ཞེས་པའི་གྲོང་དུ་ཡབ་བླ་མ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་སློབ་དཔོན་མ་བསོད་ནམས་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོ་སྟག(༡༢༩༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུ་ཕྱིས་པའི་དུས་ནས་ཐུགས་རབ་དང་ཀུན་སྤྱོད་འགྲན་ཟླ་བྲལ་ཞིང་འབྲི་ཀློག་སོགས་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པའི་རྩལ་ལྡན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཁྲི་ཤུ་བསོད་ནམས་སེང་གེའི་དྲུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཁན་པོ་སེང་གེ་དཔལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྙེན་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་ཕེབས་སྐབས་བཤད་པ་དང་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འགྲན་པར་མི་ནུས་པའི་མཚན་སྙན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ། སློབ་གཉེར་གནང་བའི་རིང་ཚོགས་པ་དུས་ཐུང་ནང་དཔེ་རིང་མདའ་ཚད་མ(ཡིག་སྲིད་རིང་ཐུང་སྐར་མ༥༢ཕྲེད་རེར་ཡིག ༡༣༥༥(ཚེག་རེར་ཡིག་སྲིད་བདུན་རེ་ཡོད་པ་ཞིག)བདུན་རེ་ཐུགས་ལ་བཟུང་བར་མཛད། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པ། དབུ་མ་བཅས་དང་། ཡང་རྗེ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ལས་གསང་བ་འདུས་པ་གསུམ། གཤིན་རྗེ་གཤེད། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ། སྒྲོལ་མ། ཕག་མོ། ཀུན་རིག་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། བླ་མ་རྣམ་སྣང་བའི་དྲུང་ནས་མ་གཅིག་གི་གཅོད་སྐོར། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་བླ་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་ལས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྐོར། མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུ་ལས་སྙན་ངག་གཟིགས་དོན་ཡོད་ཞབས་པའི་སྐོར། ཐར་པ་ལོ་སྣ་བ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ལས་སྐད་དང་ལྷན་དག ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་འོད་ལས་གསང་བ་འདུས་པ། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དུས་འཁོར་སོགས་བོད་འདིར་ཆོས་རྒྱུན་གང་བཞུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་དང་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཁྲི་ཤུ་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་ལོ་ཤས་བར་སྤྱི་སློབ་རྣམས་ལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་དུས་སྐབས་ནམ་ཡོད་ལ་སྐྱོ་དལ་མེད་པར་བསྐྱངས་ཤིང་། རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་སྐད་ཀྱི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སློབ་སྦྱོང་མཛད་དེ་གཞི་འགྱུར་གནང་ཐུབ་པའི་ཚད་ལོན་པར་མཛད། མཚན་མོའི་དུས་སུ་མནལ་མ་གཟིམས་པར་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་པས་མདོ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པ་སོགས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོར་བཞེངས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༢༠)ལོར་ཞ་ལུའི་སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཞ་ལུའི་མཁན་པོར་ཕེབས། གྲྭ་སློབ་རྣམས་ལ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་ཁྲིད་དང་སློབ་མ་སྨིན་ལྡན་ཅན་ཤས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་ལུང་ལ་སོགས་པ་གནང་ཞིང་། ཞ་ལུ་རི་ཕུག་གི་སྒྲུབ་སྡེ་ཡང་བཏབ་པས། སྐབས་དེར་ཞ་ལུའི་ཆོས་སྡེ་རང་ལ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་དང་། རི་ཕུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་མཛད་མཁན་ཚོགས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཡོད། སློབ་མ་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་ཤིང་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དང་། གཞུང་ཆེན་པོ་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་སྤྱི་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་བྱ་བྲལ་རྣལ་འབྱོར་པ་སོགས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མཛད་པ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་མང་པོ་མཛད་པ་སོགས་གང་དང་གང་ལ་འདར་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་དེ་ཁོ་ན་མཛད་ནས་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་མཛད་རྗེས་བློ་ཡུལ་དུ་ཤོང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༦༤)ལོར་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས། གསུང་རྩོམ་ཡང་《ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ》དང《དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར། 《བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་བདེ་མཆོག་གི་སྐོར། 《གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར། 《རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་གཟིངས》སོགས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། 《རྒྱུད་སྡེ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག》རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ། 《ཕར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ》《ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པ》སོགས་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ཁང་གི་དཔར་མར་པོད་༢༨བཞུགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ནི། ཐུགས་སྲས་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི《དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་མཁན་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཛེས་པའི་མེ་ཏོག》ཅེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་ཐུགས་སྲས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནང་དུ་ཡོད། ཁོང་གི་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་ཤིག《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་མཆན་འགྲེལ》(མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་༡༩༨༡ལོར་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི་དེབ་གཟུགས་ལྷུག་པ་དཔར་མ)གྱི་མཆན་གྲངས་ཡང་༣༨༥པར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ། སེ་རའི་མཁན་ཐོག་ལྔ་པ་ཡིན། མཚན་གཞན་ཀུན་མཁྱེན་ལུས་བཀྱང་པ་ཡང་ཟེར། འཁྲུངས་ས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཡང་འཁྲུངས་ཡུལ་ལ་སྟོད་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་སོགས་རྗེ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་

བྱིན་པ་མཛད། འབྲས་ལྗོངས་ཐུར་ཁང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་མཁན་པོར་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་སེབས་ཤིང་གཞུང་ཆེན་པོའི་འཆད་ཉན་རྒྱུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་པས་སློབ་མ་ཡང་གཞལ་སྟོན་དཔལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་བློ་གྲོས་པ་སོགས་གསུང་སྒྲོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས། གཞལ་སྟོན་ཆོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་སེ་རའི་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས་སྔེའུ་རྫོང་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་མོ་དུ་ཁྲིད་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་སློབ་མ་རྣམས་རྨང་གཞི་བྱས་པའི་གྲྭ་ཚང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུའི་བསྐུལ་མ་ཞུས་ཏོག་གྲྭ་ཚང་གི་ཚོགས་ཁང་དང་། གྲྭ་ཤག་བཅས་གསར་སྐྲུན་གྱི་སྦྱིན་བདག་ཞུས་ཏེ་བྱས་པ་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། གསུང་རྩོམ་སྐོར། 《དབུ་མའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད》《ཚད་མའི་སྟོང་ཐུན་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》བཅས་ཡོད་དོ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་བློ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་མཚན་གཞན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཟེར་ཞིང་ཞུ་བ་མཚན་ཆ་ཚང་གི་བསྡུས་མིང་ཡིན།

ཀུན་མཁྱེན་ཐར་ཕྱག་པ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་མཚན་ལྡན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་གྱི་དངོས་སློབ་གྲུབ་ཐོབ་སྦ་རིན་ཆེན་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་ཡིན། ཆོས་འབྱུང་ཁག་ཚང་མར་མཚན་ཙམ་ལས་མི་གསལ་ཞིང་། རྣམ་ཐར་ཞིག་ཁོང་གི་དངོས་སློབ་མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་ཞིག་དཔེ་རིང་ཐོག་གྲངས་དགུ་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཞིབ་པར་བཀླག་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་བས་འདིར་བྲི་མ་ནུས་སོ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ཇོ་ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་མཁས་དབང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། གཙང་སྟོད་མདོག་གཞུང་གི་མཁར་རྙིང་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༦༠)ལོར་འཁྲུངས། འདར་ཀྱི་གདན་ས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་གྲྭ་ས་མང་པོར་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན་ཞིང་། ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་དང་ཐུར་ཆོས་པ་ཡིན། ཇོ་ནང་ཀུན་སྤངས་པ་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་བསྟེན་ནས་ཇོ་ནང་གི་ཆོས་སྐོར་དང་ཁྲིད་གསན། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་སྐུ་འདས་རྗེས་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༢༠)ལོར་ཇོ་ནང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཇོ་ནང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་བདུན་ཙམ་སོང་བ་ན། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་གདན་སར་བསྐོས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(༡༣༢༧)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

ཀུན་མཁྱེན་རོང་པོ། ས་སྐྱའི་བསྟན་འཛིན་ཀུན་མཁྱེན་གཡག་རོང་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། རྒྱལ་རོང་གི་ཡུལ་དུ་བོན་པོའི་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ལུག(༡༣༦༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཆད་དུ་བོན་གྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་ཆོས་གྲྭར་སྤྲིགས་ཞུགས་མཛད་དེ་གླིང་སྟོད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཤར་སྟོན་བློ་གྲོས་དཔང་ཕྱུག་གི་དྲུང་ནས་བསྡུས་གྲྭ་དང་། ཚད་མ། ཕར་ཕྱིན་བཅས་གསན། འཕན་ཡུལ་གྲོ་མའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དམར་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་འདུལ་བ་སྐད་ལུགས་དང་། འདུལ་འཛིན་ཞག་མ་པའི་བཤད་སྲོལ་གྱི་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པ་མཆིམས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ། ཞང་ལག་པ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཤད་སྲོལ། ནི་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་ནས་མདོ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་བཤད་པ་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་གྲྭ་སའི་མཁན་པོ་དམར་སྟོན་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་བརྩམས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཀུ་གསུམ་གྱི་བར་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ཤིང་། གཞན་ལ་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། འགྲེལ་བཤད་མཛད་པའི་གཞུང་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་ཡར་ལུང་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་། ལོ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར། འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེ། ཞུས་ཆེན་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལུང་ཁྲིད་དབང་བཀའ་མན་ངག་གི་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་བཅས་འཆད་ཉན་དར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བར་མཛད་པར་བརྟེན་གསུང་རྩོམ་སློབ་མ་ཡང་རྩ་ཚར་གྱི་བུ་ཆེན་བཞི། བར་ཚར་གྱི་བུ་ཆེན་བརྒྱད། མཐའ་ཚར་གྱི་བུ་ཆེན་བཅུ་དྲུག ཡང་ཚར་གྱི་བུ་ཆེན་ཤགས་པ་ཅན་བཞི། མཛད་སྤྱོད་རང་དང་མཚུངས་པ་གསུམ། གསུང་སློབ་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་མཁས་པ་བཅུ་གཉིས་བཅས་བྱུང་བ་རྣམས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་མཚན་དོན་མཚུངས་མེད་མཛད་འཛིན་ཆེ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་འབྲུག(༡༤༣༥)ལོར་འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲའི་ཆོས་སྡེ་བཏབ་ཅིང་། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བཞིར་གདན་ས་དེ་ཉིད་རང་དུ་བཞུགས་ནས་གཞན་ཕན་གྱི་མཛད་པ་བསྐྱངས། མཛད་པ་གཞན་དག་སྐོར་ལ་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་འཛིན་གྱིས་གླིང་ཕྱོགས་མི་མཐུན་སྐབས་འདིར་མ་བཀོད་ཅིང་། གཟིགས་པར་འདོད་ན་དུས་ཐོག་མཉམ་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ། གསུང་རྩོམ་སྐོར། 《བཤེས་སྤྲིང་འགྲེལ་པ》《མདོ་སྡུད་པའི་འགྲེལ་པ》《བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《ཕར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》《མདོ་སྡེ་རྒྱན》དང《རྒྱུད་བླ་མ་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད》《ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་བཅས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ》《དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》《དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《སྒོམ་རིམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ》《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《འདུལ་བ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད》《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《ཚད་མའི་སྡེ་དོན་ཆེ་ཆུང་གཉིས》《ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ》《གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད》སོགས་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཀྱིས་འཇིགས་ནས་བྲི་མ་ནུས་སོ། །རྣམ་ཐར་ནི། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་མཛད་པ《ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་རོང་པོའི་རྣམ་ཐར》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་དཔར་མ་དཔེ་འཕྲིན་ཤོག་གྲངས་༢༤ཅན་ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་བསྡུས་པ་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད》ལྟ་ཤོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༠༡ནས༢༠༥བར་དང་། 《དེབ་སྔོན》ལྟ་ཤོགས་དཔར་མའི་སྐྱང་ཆ་ཤོག་གྲངས་༡༢༥༨ནས༡༢༦༠བར་གསལ།

ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཀ་ཚོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པར་བཤད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༠༠)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་རྟ(༡༧༧༦)ལོར་འདས། དུས་ཐོག་དེར་ཁོང་ནི་བོད་དུ་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཞིག་ཡིན། ལོ་རྒྱུས། སྙན་ངག སུམ་རྟགས། མངོན་བརྗོད། སྨན་རིག་པ། སྨན་གཞུང་།

མཚན་ཉིད་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་པོད་ཆེན་༡༢ཙམ་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད་ཅིང་། ༼སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དྲི་བྲལ་མེ་ལོང་༽ཤོག་གྲངས༤༧༡ཡོད་པ་དེ་ནི་སློབ་མ་ཀརྨ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཕེལ་གྱིས་བརྩམས་པ། སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད།

ཀུན་གྱི་མིག་ལར་འདོམས་པ་གཏོང་རྩིས། མི་ཀུན་ལ་མིག་དཔེ་མཐོང་ཕྱིར་མི་གཅིག་ལ་ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཏོང་རྒྱ་རེས་ཅན་ཡིན་པ།

ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་རྣམ་པ་གསུམ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་སྡེ་པའམ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་ལ་ནང་གསེས་གསུམ་དུ་ཕྱེས་པ་སྟེ། ས་སྒོགས་རི་པ། སྲུང་བ་པ། གནས་མ་བུ་བཅས་ཁག་གསུམ་དུ་ཕྱེས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀུ་རུ་ཀུ་ལེའི་བྲག་ཕུག་ལ་གནས་གཞི་མཛད་ནས་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ས་སྒོགས་རིགས་ཀྱི་སྡེ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སྲུང་བ་པ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་སྲུང་བ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གནས་མའི་བུ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་གནས་མ་བུ་པ་ཞེས་ཟེར། སྡེ་པ་འདི་གསུམ་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མཐུན་པ་ཡིན་ཅིང་། རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ནི། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཅིང་། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་མི་ནུས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཡང་བྱེད་མི་ནུས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་བརྗོད་དུ་ཡོད་པ་དང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་མེད། མཐོང་ལམ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་ཚུན་ཆད་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཕན་ཆད་འབྲས་བུའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་བཅས་ཡིན། འདི་ལས་ཞིབ་ཏུ་འགྲེལ་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་བ་ནི། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་ལྔ(༡.གནས་མ་བུ་པ། ༢.བཟང་པོའི་ལམ་པ། ༣.ཆོས་སྲུང་པ། ༤.མང་པོས་བཀུར་བ། ༥.སྐྲ་མ་པ)ཡོད་པའི་ནང་ནས་གནས་མ་བུ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་པས་སྐབས་གནས་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཐད་ནས་ནང་པར་རྩོད་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་། ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ནང་པའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་མཁན་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཡིན་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་མའི་སྟོང་ཐུན་དང་། ཀུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ། ཏོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནི། གནས་མ་བུ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་མཐུན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ༽ལས། གནས་མ་བུ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་བདག་དང་། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་དང་མཐུན་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་བདག་གཉིས་མི་འདྲ་བ་སྟེ་གནས་མ་བུ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་ཞེས་པའི་བདག་ནི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པའི་བདག་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་དབུ་མ་པས་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་ན་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པར་སོང་བའི་རིགས་པའི་འཕྲུལ་མཆན་ཙམ་ཡིན་པ་ལས་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་ལ་མེད་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ཚན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ལ་འཛོག་པས་བདག་མེད་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་དང་མཐུན་པར་གནས་མ་བུ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པས་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་ན་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་བཅས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འདུག་པ་འདིར་དཔྱད་གཞི་ཙམ་དུ་བཀོད་པ་ལས། ཁོ་བོས་ནི་བཞེད་པ་གང་ཞིག་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་ཁ་ཚོན་གཅོད་པའི་སྤོབས་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།།

ཀུན་དགའ་འཕགས་པ། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་པ་སྟེ། དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་ཞེས་ས་སྐྱའི་བཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་ནང་ཆེན་ཡིན་པ་དེ་དང་ཞ་ལུ་སྐུ་ཞང་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བུ་སྨོ་མ་གཅིག་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༣༥༧)ལོར་བཙས། རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ཆུ་བྱི(༡༣༧༢)ལོར་ས་སྐྱའི་ནང་ཆེན་གྱི་གོ་སར་བསྐོས། རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༣༧༧)ལོར་རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་། རང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་མེ་གླང(༡༣༩༧)ལོར་རྒྱལ་རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། རང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་བྱི(༡༤༠༨)ལོར་རྒྱལ་རྩེ་སྐུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་རྩིག་ཐར་བརྩིགས་ཤིང་། དེ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཆོས་སྐུ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བརྒྱ་ང་གཉིས་ཡོད། རང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༤༡༢)ལོར་རྒྱལ་རྩེའི་གཟིམས་ཁང་ཤར་དུ་འདས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ༼རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་ཐར༽ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡ནས༥༥བར་གསལ་བ་ལ་གཟིགས།

ཀུན་དགའ་བོ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུའི་ཉེ་གནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡབ་ཟས་གཙང་མ་ལ་གཅུང་པོ་གསུམ(ཟས་དཀར། བྲེ་བོ་ཟས། བདུད་རྩི་ཟས)ཡོད་པའི་ནང་ཚན་བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་སྲས་ཡིན་ཅིང་། སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་དུས་ཡབ་ཟས་གཙང་གིས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་སྐབས་ཀུན་དགའ་བོ་འཁྲུངས་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་ཡོད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁྲུངས་ཡུལ་ནས་མཉན་ཡོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་སྐབས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཕེབས་པ་ལྟར་མཉམ་དུ་ཕྱིན་གནང་མཛད་དེ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་གཏད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི༼ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག༽ལས་ཀུན་དགའ་བོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་རིང་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་དང་ཀུན་དགའ་བོ་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་ཕེབས་སྐབས་ཀུན་དགའ་བོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆ་རྐྱེན་གནང་ན་ངས་ཉེ་གནས་ཞུས་ཆོག་ཅེས་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་ལྟར་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་མཉེས་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་མིག་རྒྱང་རིང་བའི་མཁས་མཛངས་ཤིག་ཡིན་གསུངས་ནས་ཆ་རྐྱེན་གསུམ་པོ་ཚང་མ་ཞལ་བཞེས་གནང་སྟེ་ཉེ་གནས་སུ་བསྐོས། སྐབས་དེར་ཀུན་དགའ་བོས་འདོན་པ་གནང་བའི་ཆ་རྐྱེན་གསུམ་ནི།
༡. བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་བཞེས་པའི་གསོལ་ཟས་དང་ན་བཟའི་ལྷག་འཕྲོ་མི་གནང་བ། ༢. དུས་ནམ་ཡིན་ཀྱང་སྐུ་མཇལ་དུ་ཐད་ཀར་བཅར་ཆོག་པ། ༣. རང་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅི་གསུང་བ་བཅས་ཡིན། ཆ་རྐྱེན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་མི་གཞན་གྱིས་ཀུན་དགའ་བོར་ལྟོ་གོས་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ཉེ་གནས་ཞུས་སོ་ཞེས་ཁ་གཏོང་མཁན་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དང་། ཆ་རྐྱེན་གསུམ་པ་ནི་ཀུན་དགའ་བོ་རང་ཉིད་ལ་སྔོན་དུ་གསན་ཚད་ཐམས་ཅད་ཐེངས་གཅིག་གིས་ནམ་ཡང་མི་བརྗེད་པར་ཐུགས་ལ་བརྟན་པོར་ངེས་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པར་བརྟེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ལ་ངེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་བཀའ་བསྡུ་ཆེན་པོ་མཛད་ཐུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན། ཀུན་དགའ་བོ་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔར་ཕེབས་པའི་ལོ་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ཚབ་ཏུ་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བསྐོ་བཞག་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཀུན་དགའ་བོ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཁྱོད་མྱ་ངན་ལས་མ་འདའ་བར་ངའི་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་སྡེ་དང་བཅས་པ་སྐྱོངས་ཤིག ཀུན་དགའ་བོར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་རྗེས་བསྟན་པ་ཁོང་ལ་གཏད་ནས་ཁྱོད་མྱ་ངན་ལས

འདའ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ནས་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐབས་དེར་ཀུན་དགའ་བོ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཙམ་ལས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མེད་པར་བརྟེན་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱོངས་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་སྟེ་དམའ་ཕབས་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མྱུར་དུ་ཐོབ་ཐུབ་པར་མཁྱེན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བཀྲངས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་གྲལ་ནས་ཕུད། དེ་ནས་བཟུང་དགེ་སློང་དང་། དགེ་ཚུལ། སློབ་དཔོན་གཅིག་པ་ལུས་ཀུང་གཏམ་གྱི་སླབ་དང་། མཉམ་དུ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་མེད་སྟབས་ཐུགས་སྐྱོ་བ་ལ་ཚད་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྫུན་བཞུགས་གནང་བའི་གཟིམས་ཁང་ཕྱི་ནང་ཉེ་སྐོར་བཅས་ལ་གད་ཕྱིས་དང་། ཆུ་དང་ཚེམས་ཤིང་(སོའི་དྲེག་པ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་བུ)འབུལ་བ། གཟིམས་མལ་བཏམ་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་དང་ཁྱད་མེད་གནང་ཐོག་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་འབད་བརྩོན་གནང་བས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར། བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད་ཉེ་བའི་སྐབས་ཀུན་དགའ་བོ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་སོགས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྡེ་སྡུད་པ་པོར་བསྐོས། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའི་སྣམ་སྦྱར་བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས། ཐུགས་ལ་བཟུང་བའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཐོགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་བཀའ་བསྡུའི་མཛད་སྒོ་གྲུབ་ནས་མི་རིང་བར་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་ཀུན་དགའ་བོ་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བསྐོ་གཞག་མཛད་དེ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས། དེ་ནས་ལོ་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཛད་ནས་དུས་དུས་སུ་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམས་པར་ཆོས་གསུངས་པ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འདུལ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་འཚམས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་འདུལ་བར་མཛད་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་སློང་ཡང་ཁྲི་གཅིག་ཕྲག་ཙམ་བྱོན་པ་སོགས་མཛད་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་ལྔར་ཕེབས་སྐབས་སློབ་མའི་ཟ་མ་ཏྲེ་མ་གུང་པ་སོགས་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཆུ་བོ་གང་གཱའི་དབུས་ཀྱི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ཏུ་ཁྲིད་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་ཏེ་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ། དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཡུལ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་། མ་ག་དྷ་པ་གཉིས་སྐུ་གདུང་གི་དོན་དུ་འཁྲུག་པ་འོང་བར་མཁྱེན་ནས་གཉིས་ཀར་སྐུ་གདུང་གི་བགོ་བཤའ་ཐོབ་ཆེད་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆུ་བོ་གང་གཱའི་དབུས་སུ་ཡོད་པའི་གླིང་གི་ནང་ཞུགས་ནས་དེར་མྱ་ངན་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་ལས་རང་བྱུང་གི་མེ་འབར་བས་ཞུགས་ལ་སྦྱངས་པའི་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་བྱུང་གི་དེ་སྲོང་བྱེད་པས་ཁྱེར། སྐུའི་དེ་མ་སྙིལ་དགུས་ཁྱེར་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་རེ་བརྩིགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》(ཤོག་ངོས༡༢བར་གསལ། ཞར་བྱུང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔོན་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་སྐབས་ཀུན་དགའ་བོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡོད་མེད་དང་། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ནམ། ཉན་ཐོས་རང་མཚན་པ་ཡིན་སོགས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་ཟབ་པོ་མཛད་འདུག་པ་བཤད་གཞི་ཆེ་བས་འདིར་མ་བཀོད་ལགས།

ཀུན་དགའ་ར་བ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆ་སྙད་འདོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ༡. སྤྱིར་བཏང་གོམས་གཤིས་ཐོག་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་གསུང་རབ་ཀྱི་རྟེན་འཛོག་སའི་དཔེ་ཁྲི་ལ་གོ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ།
༢. དགེ་འདུན་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱ་བར་འདུ་འཚོགས་གནང་ཡུལ་གྱི་འདུ་ཁང་དང་ཆོས་གྲྭ་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས་པ།
༣. དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ཁང་ལ་གོ་དགོས་པ་བཅས་ཡོད། གཞན་ཡང་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་

གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༦༦༠)ལོ་ནས་ས་སྦྲུལ(༡༦༨༩)བར་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བསྐྱངས་སྐབས་ཐོག་མའི་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་ཤིང་། དེ་རྗེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ཡང་བསྐྱར་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༩༤༡)ལོ་ནས་ལྕགས་སྟག(༡༩༥༠)ལོ་བར་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བསྐྱངས་སྐབས་སླར་ཡང་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བཟོ་དབྱིབས་འདི་བྱུང་། པོ་བྲང་འདིར་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་ཕྱར་ཐང་འཆི་མེད་སྒྲོལ་མ་དང་། རྒྱལ་རྗེ་རྗེ་ཆེན་སྒྲོལ་མ། ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོའི་སྒྲོལ་མ། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིའི་ཕྱག་དམ་རྟེན་ཐུབ་རང་གཟིགས་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་སྐུ་བརྟེན་མང་པོ་ཡོད། ཕྱེབས་ཕྱིས་སྐོར། དེ་སྔོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་ཀུན་དགའ་ར་བའི་པོ་བྲང་གསར་སྐྲུན་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་ཕྱག་བཀོད་གནང་བ་ལྟར་གཡས་སྐོར་གྱི་སྐྱེབས་ཕྱིས་ལ། བོད་དུ་འགྲོ་བ་མི་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་ནས་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་གསར་བཞེངས་མ་གནང་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཚང་བཀོད་གནང་མཛད་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་སུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་སྐྱེབས་ཕྱིས་དེར་མཛོད་ཆེན་གནང་སྐྱེ་ཤང་ཀ་ཛ་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་གྱི་ཐོག་བཤུས་གནང་མཛད་པ་དེ་ཕྱུས་ཀྱི་ཤང་ཀ་ཛ་གྲངས་བཅོ་ལྔ(བོད་སྤྱོངས་ཤང་ཁ)ཞེས་པའི་བརྙན་རིས་ཐོག་བཀོད་ཡོད།

ཀུན་དགའ་ར་བ་པ། མི་རྟོག་དང་ཤིང་ཐོག་གི་ར་སོགས་སྲུང་བའི་མི་སྤྱི།

ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཏེ་བོད་ཕྱེབས་རིམ། ཀོང་གསལ། ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། ས་སྐྱའི་ཁྲི་པ་བཅོ་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས(༡༣༣༩)ལོར་ཡབ་མཁན་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་ཡུམ་དགེ་འདུན་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། གཙེན་པོ་བླ་མ་དམ་པ་དང་བླ་མ་མཉམ་མེད་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཕྱག་ལོ་ཞིག་ལ་ཏཱའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱག་ཕྱི་མཛད་ནས་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་ཕེབས། དེ་ནས་བཟུང་བཞི་ཐོག་པའི་གདུང་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་ཆོས་འཁོར་མང་དུ་བསྐོར། བཀའ་ཞིག་གནས་དེར་གདན་ཆགས་པས་ཀྱིས་སུ་བཞི་ཐོག་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་ཡིག་བླ་བྲང་པ་ཞེས་གྲགས། གོང་མ་མཆོད་ཡོན་གྱིས་ཀུན་ཉིད་ཤྲཱི་ཀིའི་མཚན་དང་ཤེལ་དམ་ཆེ་བ། དཔལ་དམ་ཆེ་བ་སོགས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྟག(༡༣༧༦)ལོར་བཞི་ཐོག་གི་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་ཞི་ཡིང་ཀྱུ་ཧྲི་ཏྲ་དབེན་ཤྲཱ་ཀྱིའི་མཚན་གསོལ། དམ་ག་ཆེན་མོ་ཇོ་བུ་དང་བཅས་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཡོས(༡༣༩༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཀུན་འགྲོ་ལྔ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཁྱད་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ། ༡. ཚོར་བ། ༢. འདུ་ཤེས། ༣. སེམས་པ། ༤. རེག་པ། ༥. ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་མིང་གི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་འོག་ནས་གསལ་བ་ལ་གཟིགས།

ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག རང་གི་དམིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཏེ། སྤྱིར་ལམ་ངོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་པ་རྣམས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་དོ། །

ཀུན་ཉོན་གསུམ། ༡. ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ཉོན་དང་།

༢. ལས་ཀྱི་ཀུན་ཉོན། ༣. སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཉོན་བཅས་ཡིན། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་རྒྱུ་བྱས་ནས་ལས་གསོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལས་དེའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་དེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་། རྐྱེན། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐད་ནས་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཀུན་སྙིང་གི་ལུགས། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་ལུགས། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཡིན། གསང་འདུས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་འཕགས་ལུགས་དང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན།

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམ་པ་ལྔ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་བྱེད་དོ། །

ཀུན་ཏུ་རྒྱུ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་གར་དུ་མ་བྱུང་གོང་གི་གནའ་རབས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་དྲུག་ཅུ་ཐུག་ཙམ་དང་། ཚུར་བསྡུས་ན་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་རྟོག་གེ་སྡེ་ལྔ། (གྲངས་ཅན་པ། ཕུར་བུ་པ། བྱེ་བྲག་པ། རིག་པ་ཅན་པ། གཅེར་བུ་པ) བཅས་དང་། ཆད་པར་སྨྲ་བ་གཅིག (རྒྱང་འཕེན་པ) སྟེ་རྟོག་གེ་སྡེ་དྲུག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་སོ་སོའི་སྟོན་པ་དང་། ལྟ་ཚུལ་བཅས་རང་རང་གི་མིང་གི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་བཀོད་པ་ལ་གཟིགས།

ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་མོས་སྐུར་བ་བཏབ་པ། འདི་ནི《སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་》ལས་འདབ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་བཅུ་སྐྱོང་པ་ཞེས་པ་དེའི་ནང་གསེས། སུ་སྙིགས་པའི་བུད་མེད་ཅིག་གིས་རང་གི་ལྟོ་བ་ལ་ཟངས་གཞོང་བཀབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་གོས་ཀྱིས་དཀྲིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་མང་པོ་ལ་ཆོས་གསུངས་བཞིན་པའི་མདུན་དུ་འོང་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་ལུས་ལ་བསྙོས་པའི་སྦྲུམ་ཀྱི་འདི་བདག་པོ་ཀྱིས་མིག་ཅེས་ཞུས་པར་གནས་སྐབས་རིང་ཙམ་མི་གསུང་བར་བཞུགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་བརྒྱ་བྱིན་ཞིག་གིས་བུད་མེད་དེའི་རྐེད་པར་བཅིངས་པའི་སྐེད་རགས་ལ་སོ་བརྒྱབ་ནས་ཆད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཤོའི་ལྟོ་བར་བཅིངས་པའི་གཞོང་བ་ས་ལ་ལྷུང་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་སོགས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པ་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་ལེའུ་དེར་གཟིགས།

ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་། སྔོན་དུས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞལ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་སུ་སྙེགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུའི་ལྟ་བ་འཛིན་པ་མང་པོ་ཞིག་འདུལ་བར་མཛད་པའི་ནང་ནས་ཐ་མ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཆོས་གསུངས་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དེ་ཡིན།

ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་ལུས་ལྟ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདི་གསུམ་ཐར་པ་ཡི། །གྲོང་ཁྱེར་སྒོ་ལ་འགེགས་ལགས་པར་མཁྱེན་པར་བགྱི། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པ། ཐར་ལམ་ལ་དོགས་པ་ཟ་བའམ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་བཅས་གསུམ་པོ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་དང་པོ་དེས་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་ལམ་དུ་འཁྲུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་དེས་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་སྲེད་ཞེན་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་དེས་ཐར་པ་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་ནག་གླང་ཆེན་འཕྱིང་རི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བཞུགས་པའི་གནས་ཆེན་ཡིན་པར་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བཞེད་སྲོལ་ལ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ནི། ཚོགས་མ་བསགས་སྒྲིབ་པ་མ་སྦྱངས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང《འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད》ལས། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བྱེ་བྲག་འབྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་ངོ་ཤེས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གྲོལ་བ་དང་། དེའི་འོད་ལྔའི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སྐུ་གསུམ་དུ་ཤར་བ་སོགས་ཏེ། ལྷུན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐུ་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུར་འཆར་ཞིང་། སེམས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ལས་ཅིར་ཡང་སྣང་དུ་རུང་བའི་དོན་སྙིང་གཞི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ཞིག་ལས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་བཤད་པ་མིན་པར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ཡིན་པ་སོགས་གསལ་བཤད་མཛད་པ་འདི་ཀོ་རྒྱ་ཟབ་པའི་དཔྱད་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་སྣང་ལགས།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཐུགས་ལ་ནོར་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ནོར་བུ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་ནོར་བུ་རེ་རེ་འཕྲོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མང་ལས་དོན་དམ་ནོར་བུའི་མཆོད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པ་མཐའ་ཡས་པ། —

ཀུན་བཏགས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ནང་གསེས་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ（ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ）ཡོད་པ་ལས། དང་པོ། ཀུན་བཏགས་ཞེས་པ་ནི་གཞི་འགའ་ཆོས་གང་ཞིག་ལ་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་གང་རུང་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་ཁྱད་པར་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཀུན་བཏགས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཡོད། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚོད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་གདོད་ནས་མེད་ཀྱང་། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།

ཀུན་བཏགས་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་སོ། །

ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་མེད་པ།

ཀུན་བཏུས། ཐམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཤུའི་ནང་གསེས་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྡོམ《ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ་བམ་པོ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག དེའང་ཉན་ཐོས་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་ཞེས་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་མཚན་ཉིད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། འབྲེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྟེ་བམ་པོ་ལྔར་བསྡུས་ནས་སྟོན། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་ཤྲཱི་ཀ་ར་ཤཱི་ལེནྡྲ་བོ་དྷི་དང་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་པའོ། །

ཀུན་རྟོག་རོག་འཁྲུའི་འཁྲུལ་སྣང་། སེམས་ལ་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྣ་ཚོགས་ཤར་བའི་དབང་གིས་སྐབས་འཕྲལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ཞིབ་དང་མ་འོངས་པའི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་ཚོད་དཔག་བྱེད་པའི་གཏམ་སྙིང་།

ཀུན་རྟོགས་བརྒྱད་ཅུ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་

གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཡལ་ཆེ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ་ནི། སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ། མཆེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བཅུ། ཉེར་ཐོབ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་བཅས་ཡིན་ཅིང་། འདིར་གྲངས་འདྲེན་ཙམ་ལས་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་། སྐྱེ་ཚུལ། ལྷ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རིམ་བཞིན་འགག་ཚུལ་དང་། སླར་ཡང་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཕྲ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་ལས་གསལ་བས་འདིར་མ་བཀོད་ལགས།

ཀུན་བརྟགས་བརྒྱད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ནང་གསེས་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་བརྒྱད་ཅེས་འཇོག་ཚུལ་ཡོད། དེ་ཡང་།
༡. བདག ༢. སེམས་ཅན། ༣. སྲོག ༤. སྐྱེ་བོ།
༥. གསོ་བ་པོ། ༦. གང་ཟག ༧. ཤེད་ལས་སྐྱེས།
༨. ཤེད་བུ་བཅས་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་པོ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་བདག་པོ་མེད་ཀྱང་། བདག་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བཅོས་ནས་གང་ཟག་གི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པས་ན་བདག་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་ལུས་སྲོག་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས་ཅན་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གསོན་ཞིང་གནས་པས་ན་སྲོག་དང་། ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་གསོ་བ་པོ་དང་། སྐྱེས་བུའི་ཚུལ་བྱེད་པས་ན་སྐྱེས་བུ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་ངོམས་ཤིང་ཚོད་མི་ཤེས་པས་ན་གང་ཟག་དང་། བསྐལ་པ་དང་པོར་ཆགས་པའི་མི་རྣམས་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་ཤེད་ལས་སྐྱེས་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོ་དམའ་དུ་འགྱུར་བས་ན་ཤེད་བུ་དང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་མྱོང་བ་པོ་ཡིན་པས་ན་ཚོར་བ་པོ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་གང་ཟག་དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་བརྟགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་རྟོག་བཅུ། མེད་པར་རྟོག་པ། ཡོད་པར་རྟོག་པ། སྒྲོ་འདོགས་པ། སྐུར་འདེབས་པ། གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ། དུ་མར་འཛིན་པ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ། ཁྱད་པར་དུ་རྟོག་པ། མིང་ལ་དོན་རྟོག་པ། དོན་ལ་མིང་རྟོག་གོ །

ཀུན་བདེ་གླིང་། མིང་གཞན་བརྟན་བཞུགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཡང་ཟེར་ཞིང་དེ་ནི་ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་བསྟན་པའི་མགོན་པོས་བཏགས་གནང་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། དབུས་གཙང་ཀུན་བདེ་གླིང་དགོན་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ནི། གོང་མ་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་དྲུག་ཅུའི་སྐབས་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་དུ་འཁྱེར་བ་རྣམས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ནས། དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་ས་ཆ་བདེ་འཇགས་སུ་བཀོད་པར་དྲིན་གསོ་ཞུ་བའི་ཆེད་དུ་གོང་མས་དགོན་མིང་ལ་དབུས་གཙང་ཀུན་བདེ་གླིང་ཞེས་བཏགས་ཏེ་རྒྱ་སོག་བོད་མན་གྱི་ཡིག་འབྲུ་བཞིའི་སྒོ་བྱང་གནང་བ་དེ་ནས་མིང་དེ་ཐོགས་པ་ཡིན། དགོན་པ་འདི་བར་མ་རིའི་རྩ་ངོས་སུ་བསྟན་ཡོད་པ་དང་ཚན་ཅན་ཀུང་ཐའི་ལན་ཁྲ་པ་བྲུ་སོགས་མན་ཧྲུའི་དཔོན་རིགས་མང་པོས་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་ནས་བསྐྲུན་ཐོག་རྗེ་དྲུང་ཏ་ཐོག་ཁྲིའི་བཞུགས་གནས་སུ་ཕུལ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཆན་ལུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུར(༡༧༩༤)ལོར་བསྐྲུན་ཟིན་ནས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ནང་སློན་ཞོའི་ཧྲི་དང་ཧེའུ་ཧྲེ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་ས་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། (དེང་སང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འཕྲེམ་འགྲུལ་ཐིང་གི་ལྟ་ཞེན་ཁང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན) རྗེ་དྲུང་ཏ་ཐོག་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ནི་བོད་དུ་མཚན་སྙན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བླ་སྤྲུལ་གྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་དེ་ར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་གནས་བབ་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པའི་རྗེས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་འང་གལ་ཆེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཡོད་ལ་དབང་ཆའང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། གོང་མ་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་སྐབས་གོར་ཁའི་བཙན་འཛུལ་དམག་མཐར་སྐྲོད་བཏང་རྗེས་ཧྥུ་ཁང་ཨན་གྱི་གཙོ་སྐྱོང་འོག་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྒྲིགས་བཅོས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་རྩ་འཛིན་དོན་ཚན་ཉེར་དགུའི་ནང་གི་དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པར་སྐད་ཡིན་དགོན་ཆེ་ཁག་གི་མཁན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་འདེམས་བསྐོ་བྱེད་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན། རྗེ་དྲུང་ཏ་ཐོག་ཧུ་ཐོག་ཐུ་སོགས་སྐུ་ཞབས་སུ་གདན་འདྲེན་བྱེད་པ་དང་ཕྱག་གསུམ་པའི་ཐམ་ག་བརྒྱབ་པའི་བཀའ་ཡིག་སྤྲོད་དགོས་པའི་གནད་འབེབས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། རྗེ་དྲུང་ཏ་ཐོག་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ཐོན་བཅོས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་བྱུང་བའི་ནང་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོ(ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་དུ་གསལ) བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་ཀུན་བདེ་གླིང་ནི་ཁོང་གིས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་སྐབས་ལྷན་རྒྱུའི་འཕགས་བཞེས་གནང་བ་རེད། ཁོང་ལྷུན་གཞོན་ཧུའི་སྐབས་མཁས་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་དགེ་རྒན་དུ་བརྟེན་ནས། ༡༧༧༡ལོ་ནས་༡༧༨༡ལོ་བར་བཀའ་ལུང་རྒྱ་ནག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཕེབས་ཤིང་། ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རྗེས་སླར་ཡང་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་། ༡༧༨༡ལོར་སླར་ཡང་བཀའ་ལུང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ནས་པེ་ཅིན་གྱི་ཐམ་ག་བླ་མའི་མཚན་ལྡན་ཐོབ་པ་དང་བཀའ་དང་ཞེན་གྱིས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྲིད་དོན་ཕྱག་ལས་ལ་རམ་འདེགས་གནང་སྐབས་སྤྱི་ཡི་ཧྲུ་ཧྲེ་མེ་ཐན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ། ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་ནས་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་འཁུར་བཞེས་གནང་རིང་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་དབར་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་མང་པོ་གནང་ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྲིད་གཞུང་ལ་གནོང་ཚུལ་འདེགས་ཀྱིས་གོར་ཁའི་བཙན་འཛུལ་ལ་རྒོལ་ལན་སློག་པའི་ལས་དོན་ནང་ཆེད་སྲིད་གཞུང་གི་མཛད་ཆེན་ཐོབ་པ་དང་། ༡༧༩༢ལོར་གོར་ཁའི་དམག་ཟག་ཆོད་རྗེས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ནང་བློན་ཧྥུ་ཁང་ཨན་གྱིས་སྲིད་ཚབ་ཏ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་དང་མཉམ་གྲོས་ཀྱིས་ཀུན་བདེ་གླིང་དགོན་པ་གསར་བསྐྲུན་བྱས་ཐོག་ཧྥུ་ཁང་ཨན་ངོ་མས་དཀྲུགས་སྐྲང་བདུན་བརྒྱ་ཞལ་འདེབས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཏའོ་ཡན་ཁྲ་སོགས་དཔོན་དམག་གིས་ཀྱང་གཅིག་མཐུག་གཉིས་མཐུད་དང་ཞལ་འདེབས་བསྒྲུབ་པ། ཏ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་དངོས་ཤུགས་འཐོར་ཆེན་གཅིག་བཏོན་པ་བཅས་བྱས་ནས་རི་སྟེང་གི་བོད་འཇོ་ལྷ་ཁང་དང་། རི་སྙིང་གི་ཀོན་ཏི་ས་ལྷ་ཁང་། རི་གཤམ་གྱི་ཀུན་བདེ་གླིང་དགོན་པ་བཅས་ཕྱག་བཏབ་གནང་བ་རེད། ཀུན་བདེ་གླིང་གཞི་ཁྱོན་ཏ་ཅང་ཆེ་ཞིང་དགོན་པའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་རྩིག་ལྡང་ཅན་གྱི་ཐོན་ཤིང་གིས་ཁེངས་པ་དང་ཁང་པ་ཡན་ཚུན་སྒྲིལ་ནས་ཡོད་པ་དེ་དག་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པས་མི་ངོམས་པ་ཞིག་ཡོད། ཀུན་བདེ་གླིང་གི་ཐོག་བརྩེགས་ཁང་པ་གཙོ་བོར་རྫིག་སོ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཚང་མ་རྡོ་བརྩིགས་ཡིན་ཁར་རྩིག་པའི་སྟེང་དུ་སྤེན་བད་ཡོད་པ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་གསེར་འོད་འཚེར་བའི་རྒྱལ་མཚན། གན་ཇི་ར་བཅས་ཡོད། ཁང་པ་གཙོ་བོའི་དཀྱིལ་དབུས་སུ་མཐོ་ཞེང་ཆེ་བའི་མཆོད་ཁང་ཁང་མིག་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དབུས་ནི་མགོ་ཚད་ཐོག་སོ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ། མཆོད་ཁང་གི་རྒྱབ་ངོས་ནི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཅིང་དེའི་དབུས་སུ་ཀ་བ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཁང་མིག་གཅིག་ཡོད། དེའི་ནང་ནེ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷ་སྐུ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ཀ་བ་གཉིས་ཡིན་པའི་རྟེན་ཁང་རེ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་སྒྲུང་ལ་སྐུ་ཆེན་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཡོད། བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོའི་སྐུ་གདུང་དེ་གསེར་ཟངས་རྫོགས་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲ་རྒྱན་ལྡན་ཡོད། དེ་མིན་སྐུ་གདུང་གཞན་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་རྗེ་དྲུང་ཐུབ་ལུ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་སྐུ

ཞིང་བཅུ་པ་རྗེ་དྲུང་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དངུལ་གདུང་ཡིན་ཅིང་། དེར་གསེར་གྱི་གཡུ་དང་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཡོད། མཆོད་ཁང་ལྷོ་བའི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྩལ་ལའང་འགྱུར་སྡོག་བཏང་ཡོད་ཅིང་དཀྱིལ་དབུས་སུ་སྐུ་ཞིང་བཅུ་པ་རྗེ་དྲུང་བསྟན་པའི་མགོན་པོའི་བཞུགས་ཁྲི་ཡོད་པ་དང་དེ་དྲུང་གསེར་ཟངས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་སྐུ་དང་། བཤད་སྒྲོལ་ལ་དངུལ་གྱིས་ལུགས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་ཡོད། མཆོད་ཁང་གི་རྩེ་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་གཟིམ་ཆུང་ཁག་གི་ནང་ཆེང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་བྱུང་གིས་གནང་བའི་བྱ་དགའི་སྒོ་ཐུང་དང་ནོར་བུའི་རིགས་བཀལ་བ་དང་ཞར་ཚགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཀུན་བདེ་གླིང་གི་མདུན་ངོས་སུ་རྡོ་རིང་གི་ཁང་བུ་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནི་ཐ་གཡམ་གཡུ་རྩི་མ་ཡིན་ཅིང་མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་གསུམ་དང་ཤུང་ཚ་རྒྱང་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྡོ་རིང་གི་ཐོག་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་གཉིས་ལས་གོར་ཁའི་བཙན་འཛུལ་མཐར་སྐྲོད་དུ་བཏང་བ་དང་། ཀུན་བདེ་གླིང་བསྟུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིས་ཡོད། ཀུན་བདེ་གླིང་མཆོད་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་དང་། རྒྱལ་སྒོ། ཚོམས་ཆེན་ཁག་ཐ་ན་མཛོད་ཁང་བཅས་ཚང་མའི་མདུན་དུ་སྒོ་ཐུང་བཀལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཆིང་རྒྱལ་རབས་དང་། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན། དེ་བཞིན་དེའི་གནམ་འོག་དཔོན་རིགས་བཅས་ཀྱིས་ཕུལ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་རྗེ་དྲུང་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་གྱུར་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་སྙིང་དུ་ལེགས་སྐྱེས་ཕུལ་བ་གལ་ཆེར་མཚོན་པ་ཞིག་རེད།

ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས། བླ་མ་བསྒོམ་སྟངས་ལ་ལུགས་གསུམ་ཡོད། བླ་མ་དང་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་སོགས་ཆ་ཚང་བར་སྒོམ་པ་དེ་ལ་སྤྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལུགས། བླ་མ་དེ་ཡི་དམ་གྱི་དཀྱིལ་སྙིང་ན་བཞུགས་པར་སྒོམ་པ་དེ་བླ་མ་རིགས་བདག་གི་ཚུལ་དུ་སྒོམ་པའི་ལུགས། ཡི་དམ་དང་སངས་རྒྱས་བླ་མ་སོགས་མང་པོ་སྒོམ་མི་དགོས་པར་བླ་མ་གཅིག་བསྒོམས་ནས་དེ་ཉིད་སྐྱབས་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་བསམ་པ་དེ་ལ་ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཀུན་ལྡན་གཙང་པ་རས་ཆུང་པ། མཚན་དངོས་ཞི་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞུ་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀུན་ལྡན་རས་པ་ཞེས་འབོད། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༡༤༨)ལོར་གཙང་སྟོད་ཤབ་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ནར་སོན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲི་བོ་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་མཇལ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས་པས་ཁྲི་བོ་མཆོག་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྐུ་དྲུང་དུ་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་གསན་ནས་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་མཉམ་དུ་གསན་ནས་ང་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ཅེས་ཞུས། ཁྲི་བོས་འགྲོ་མགོན་ལ་ཞུ་ཕྱིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞུས་པས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་གདམས་ངག་རྣམས་ཆ་ཚང་བར་གནང་། ཁམས་སུ་ཕེབས་ན་གདུལ་བྱ་ཆེ་ཞེས་ལུང་བསྟན་གནང་ཡང་། ཁྲི་ཕྱུར་ཕེབས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། གདན་ས་ཕག་མོ་གྲུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐུབ་རྒྱུད་རྣམས་བཞེངས་པའི་འགན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་གླང(༡༢༡༧)ལོར་གཙང་སྟོད་འཛད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྡུས་ཙམ་ཞིག《སྣ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༢༤༥ནས་༢༥༠བར་གསལ་ཞིང་《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》དང་《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གཉིས་སུ་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་མི་གསལ།

ཀུན་ལྡན་རས་པ། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚའི་གཅུང་པོ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༡༤༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཕག་མོ་གྲུ་རྩེན་པོའི་རྒྱུགས་སྤྲོལ་དུ་ཕྱིན་པས་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་གསུང་བ་དང་ཐུག དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ངས་ཀྱང་བྱའོ་སྙམ་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་རིར་མགོ་ཕྱོགས་ཕྱོག་ལན་གསུམ་བྱས། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པར་གདམས་པ་ཞུས་ཏེ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཨུ་ཤི་བྱུང་བའི་ཚེ་ཁྲི་ཨུའི་མཆོད་ཁང་གི་སྒོ་ལ་ཕྱག་མཁར་བཏུག་བཏུག་མཛད་ནས་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དེ་རིང་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བསོད་སྙོམས་ཤིག་ཞུའོ་གསུངས་པས་མཆོད་ཁང་གི་སྒོ་བར་ནས་ནས་ཕྱིར་མང་དུ་བྱུང་། ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་ཞག་ལྔའི་བར་དུ་ནས་མ་ཟད་པའི་གྲུབ་རྟགས་ཀུང་བསྟན་སྐད། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་གླང(༡༢༡༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཀུན་ནས་བླུ་བཞི། ངོས་སྐམས་གྲུ་བཞི་པའི་ཕྱོགས་བཞི་ཀར་བླུ་བཞི་རེ་ཡོད་པའི་ཀོ་དོན་མིན་པར་ཕྱོགས་ངོས་རེར་བླུ་གང་རེ་ཡོད་པ་བསྒོམས་པའི་བླུ་བཞི་ཡོངས་པར་གོ་དགོས།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དྲུག རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆགས་གནས་འཇིག་པ་སྟོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཟས་བཞིན་འཚོ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་སོ། །

ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་རྒྱུ་དགུ། འདིས་བདག་ལ་ཕྱིར་གནོད་པ་བྱས་སོ། །ད་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་གསུམ་དང་། བདག་གི་གཉེན་ལ་ཕྱིར་གནོད་པ་བྱས་སོ། །ད་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་གསུམ། བདག་གི་དགྲ་བོ་ལ་ཕྱིར་ཕན་པ་བྱས་སོ། ད་ལྟ་བྱེད་དོ། མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་གསུམ་བཅས་དགུ་ཡོད། དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནོད་སེམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་རྩ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

ཀུན་སྤངས། འཇིག་རྟེན་འདིའི་ལྟོ་གོས་གནམ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་དང་། གཏམ་བརྗོད། བསམ་བློ་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་སྤངས་ནས་ཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཀུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ། ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་པའི་ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་བཅུ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འཁྲུངས་ཡུལ་རྒྱལ་རྩེ་ར་ལུང་དུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༨༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ། འདུལ་མངོན་རིག་གནས་རྣམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཇོ་ནང་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེར་ལྔ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་དང་མཇལ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་དག་གསན་ཞིང་《གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག》སོགས་གསུང་རྩོམ་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༦༣)ལོར་བྱང་པ་བདག་པོ་སི་ཏུའི་མིང་ཅན་གྱིས་སྐུ་བསྐོངས་སོ། །ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ《ཇོ་ནང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༢༢༨ནས་༢༢བར་གསལ།

ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས། ཇོ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའི་བཞེད་སྲོལ་ཐོག་མར་སྲོལ་གཏོད་མཛད་པ་པོ་སྟེ་གཙང་སྟོད་མདོག་གི་དང་བ་ཕྱུར་ཏུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༢༤༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་དང་འདར་སོགས་དབུས་གཙང་གི་གྲྭ་ས་ཕལ་ཆེ་བར་སློབ་གཉེར་མཛད། འདར་དང་དོན་མོ་རི། སྐྱིད་འདར་བཅས་ཀྱི་ཟུར་ཆོས་པ་དང་ཆོས་དཔོན་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་ལ་མཇལ་བའི་ཆོས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་གསན་ཅིང་། སྦྱོར་སྡུད་པ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་ཁག་བཅུ་བདུན་ཙམ་གསན་ནས་ཉམས་བཞེས་མཛད། ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་མི་མཛད་པར་སྒོམ་སྒྲུབ་གཙོ་

པོར་མཛད་པས་ཀུན་སྤངས་པ་ཞེས་མཚན་ཐོགས། སྨྲ་ཚེའི་སྐད་དུ་ཇོ་ནང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་གཙོ་ཆེར་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཏེ་བཤད་པ་དང་གདམས་ངག་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་པས་ཇོ་ནང་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཐོག་མར་བྱུང་། དགུང་གྲངས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི(༡༣༢༤)ལོར་དགོངས་པ་སྣ་དྲན་ལས་འདས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཟད་རྒྱས་པ《ཇོ་ནང་ཆོས་འབྱུང་》ཞུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༠ནས༢༡བར་གསལ།

ཀུན་སྤངས་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེ། སྡེ་སྲིད་གཙང་པའི་མི་ནོག་དང་པོ་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ལ་བུ་རྟན་གཞོན་དགུ་ཕྱུང་བའི་ནང་ནས་གྲགས་པ་ཅན་གྱི་བུ་གསུམ་སྟེ་ཀརྨ་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། ཀུན་སྤངས་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེ། ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་གསུམ་ཡིན་ཞེས་སྲིད་སེར་བས་བྲིས་པའི《ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག》གི་འགོ་བརྗོད་ནང་གསལ་ཞིང་། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ནང་སྐབས་དེར་ཀུན་སྤངས་ལྷ་དབང་རྡོ་རྗེས་གཞིས་ཁ་བསམ་འགྲུབ་རྩེར་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་དང་། བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་ལ་རྣམ་ཐར་བུ་ཕྲུང་རྩེར་ཡོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་མ་མཐོང་།

ཀུན་ཕན་ཉིན་བྱེད། འདི་ཡང་ཉི་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཉི་མས་མི་དང་། དུད་འགྲོ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཤིང་ནགས་ཚལ་སོགས་ལ་དྲོད་གཏོང་བས་ན་ཀུན་ཕན་དང་། འཇིག་རྟེན་ཚང་མ་ཉིན་མོར་བསྒྱུར་མཁན་ཡིན་པས་ན་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དང་ཉིན་བྱེད་ཟེར།

ཀུན་བྱང་ཕྱོགས་གཉིས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་གཉིས། འདི་ན་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་གཉིས་ནི་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐར་བ་ཐར་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཀུན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱོད་སྐོར་དང་ཕྱི་སྐོར་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་ཕྱི་སྐོར་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་འགྱུར་ལུགས་གཉིས་ལས་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱ་གར་དུ་དགུ་ཡོད(༡. རྒྱུད་སྡེ། ༢. སེམས་སྡེ། ༣. ཀློང་སྡེ། ༤. བམ་པོའི་སྐོར། ༥. མདོ་ལུང་། ༦. རྫོགས་ཆེན་ཨ་ཏིའི་སྐོར། ༧. མན་ངག་རྫོང་འཕྱང་གི་སྐོར། ༨. མན་ངག་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐོར། ༩. མན་ངག་བསམ་གཏན་གྱི་སྐོར)པ་དང་། འགྱུར་ལུགས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་རྒྱུད་སྡེ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད(རྩ་བའི་རྒྱུད་ལྔ། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་བདུན། བཤད་པའི་རྒྱུད་བཞི)ཅིང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་ནི་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཡིན་པར《ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་》ཞུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༡༩ལས་གསལ།

ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་མ་བུ་དགུ་སྐོར། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བཤད་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་གསེས་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་མ་བུ་སྐོར་དགུར་ཕྱེ་བ་སྟེ། ༡. ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གདམས་པ་ལེའུ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན། ༢. རྒྱུད་ཕྱི་མ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་གདམས་པ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ༣. རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་གདམས་པ་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ། ༤. ཀུན་བྱེད་བཤད་པའི་རྒྱུད་མདོ་བཅུ། ༥. སྤྱིའི་བཤད་རྒྱུད་འཁོར་བ་རྩད་གཅོད། ༦. ལྟ་བ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གསུམ། ༧. སྒོམ་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ། ༨. སྤྱོད་པ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། ༩. འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་བཅས་ཡིན་པར《མྱང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་《ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་》ཞུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡༩ནས༢༢༠བར་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་མ་བུ་སྐོར་དགུའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་འདི་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འཁོད་པ་མ་ཟད་སྐོར་དགུའི་ནང་ནས་གཅིག་ཆད་སྐྱོན་བྱུང་འདུག་པ་མ་དཔེ་ཕྱུངས་དག་ཅིག་ནས་ཁ་སྐོང་མཛད་གནང་ཡོད་པ་ཞུས། །

ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་མ་བུ་གསུམ་སྐོར། འདིའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་གང་ཡིན་ད་ལྟ་ཞལ་གསལ་འཁོད་པ་ཞིག་མ་མཇལ་བས་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་བྲི་བར་མ་ནུས་སོ། །

ཀུན་འབྱུང་གཉིས། འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་། དེ་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གཉིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

ཀུན་སྦྱོར་དགུ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་སྦྱོར། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཀུན་སྦྱོར། ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར། མ་རིག་པའི་ཀུན་སྦྱོར། ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཀུན་སྦྱོར། ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར། ཕྲག་དོག་གི་ཀུན་སྦྱོར། སེར་སྣའི་ཀུན་སྦྱོར་རོ། །དེ་ཡང་ཀུན་སྦྱོར་དགུ་པོ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་ཅིང་། དགུ་པོ་གང་ཞིག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མྱོང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་སྦྱོར་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

ཀུན་རྫོབ། སྤྱིར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཞིབ་པར་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐོར་དང《སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ》ཁག་ལ་གསལ།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ། ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་བསླུ་བར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ནི། རྗེ་སྲིད་རང་བཞིན་དང་། སྐྱེས་བུ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་རྩ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་བུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ནམ་ཞིག་སྐྱེས་བུ་དེས་ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དང་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མཐོང་བས་ན་གཙོ་བོ་ལས་རྣམ་འགྱུར་གསར་དུ་མི་སྤྲོས་ཤིང་། རྣམ་འགྱུར་སྔར་ཡོད་པ་རྣམས་ཐིམ་པར་བསྡུས། སྐབས་དེར་གཙོ་བོ་དེ་བདག་ཏུ་མི་འགྲོ་ཞིང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འཇའ་ལྟར་ཡལ་བ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡང་དཔེར་ན། མཚན་མོ་མུན་ནག་གིས་ཁྱབ་པའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་སྐྱེས་བུ་འདོད་ཆགས་ཅན་དང་བུད་མེད་མཛེ་ཅན་ཞིག་དགའ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེས་བུ་དེར་མཛེ་ནད་བགོས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པ་མྱོང་བ་བཞིན་དང་། གང་གི་ཚེ་ནམ་ལངས་པ་ན་བུད་མེད་མཛེ་ཅན་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་འདི་ནམ་ཡང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འདྲིས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། བུད་མེད་དེ་རང་ཆེས་བརྙས་བྱས་པས་ངོ་ཚ་བས་སྐྱེངས་ཏེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཉེ་བར་བསྡུས་ནས་ཐིམ་པ་བཞིན་ནོ། །

ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་འབྲས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་ནས་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གཉིས་འབྱུང་བ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཐ་སྙད་ཚད་མའི་སྣང་ངོར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལས་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་མཁྱེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་འབྲས་ཞེས་ཟེར།

ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི། ༡. བུམ་དབང་། ༢. གསང་དབང་། ༣. ཤེར་དབང་། ༤. ཚིག་དབང་བཅས་ཡིན།

ཀུན་རྫོབ་གཉིས། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་གསེས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་སྙེད་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག རང་ཉིད་སྣང་བའི་བློ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དཔེར་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་སྙེད་དོན་གང་ཞིག་རང་ཉིད་སྣང་བའི་བློ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མ་གཏོགས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྲོལ་མེད། ཞིབ་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བདེན་གཉིས་ཐད་དུ་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། ༡. ཕྱི་རོལ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལྟར་ན། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་གང་ལ་བཅོམ་བྱེད་ཀྱིས་བཅོམ་པ་དང་། བློ་བྱེད་ཀྱི་བློས་ཆ་གཞན་བསལ་བས་རང་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ནང་གི་ཆུ་ལྟ་བུའོ། །བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ན་བུམ་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་བའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་ནང་གི་ཆུའི་ཁ་དོག་དང་དྲི་རོ་སོགས་བློས་ཆ་གཞན་བསལ་བ་ན་ཆུར་འཛིན་པའི་བློ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ༢. མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་དེའི་མཚན་ཉིད། སྤྱི་དོན་རྣམས་དེའི་མཚན་གཞི། བུམ་པའི་སྤྱི་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེའི་ངོར་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ༣. སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་བུམ་པ་དང་། ཀ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བཏགས་པ་དང་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་གྱི་ངོར་བདེན་པ་འམ་ཡོད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག གཉིས་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག ༤. དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཁྲུལ་བཅས་ཀྱི་བློའི་ཤེས་ངོར་རང་ལས་ཟ་དད་དུ་སྣང་བ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། ༥. དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་དང་། གང་ཟག་གི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། རྟག་པ། སྤྱི་མཚན་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། སྒྲ་བཤད་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པས་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དེ་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་ཁྱོད་དེའི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པས་སོ། །

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པ་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

ཀུན་རྫོབ་གསུམ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ནང་ཚན་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ༡. བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ༢. ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ། ༣. བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་བཅས་གསུམ་ཡོད། བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་མིང་འདོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་ཟེར་བ་དང་། བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ལ་ཟེར་བ་བཅས་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་བཤད་འཇུག་རུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན། ཞིབ་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དྲང་ངེས་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་གསལ་ལོ། །

ཀུན་གཞི། འདི་སེམས་ཙམ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་དེ་མིན། འདིར་ཀུན་གཞི་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས། འཁོར་བ་དང་། མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་རྩ་སེམས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ཉིད་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ངོ་མ་ཤེས་ན་འཁོར་བར་འཁྱམས་པ་དང་དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་རང་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་པས། རང་སེམས་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་མ་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་ཞིང་དགེ་ལུགས་པས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ནང་གསེས་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་(༡. མིག་གི་རྣམ་ཤེས། ༢. རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། ༣. སྣའི་རྣམ་ཤེས། ༤. ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ༥. ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ༦. ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ༧. ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། ༨. ཉོན་ཡིད་བཅས་) ཁས་ལེན་ཞིང་། དེའི་ནང་ཚན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཡིན། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ༡. དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། བདག་དང་། ཆོས་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ལ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ༢. རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སོགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་ཡང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་པ། ༣. ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དགེ་མི་དགེ་གང་གི་ཡང་ངོ་བོར་མི་གནས་པས་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། ༤. གྲོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་(༡. ཚོར་བ་དང་། ༢. འདུ་ཤེས། ༣. སེམས་པ། ༤. རེག་པ། ༥. ཡིད་ལ་བྱེད་པ) དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན། དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དང་སེམས་བཟང་ངན་ཀུན་གྱི་བག་ཆགས་འཛིན་ཞིང་དུས་ཀུན་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྫོགས་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡིན། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི། བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་ནུས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། ༡. གློག་ལྟ་བུའི་མི་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུན་ཆགས་པ། ༢. དགེ་མི་དགེའི་སེམས་ཕྲ་རུང་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་

པ་མེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། ༣. མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་བསྒོ་བར་རུང་བ། ༤. བསྒོ་བྱེད་དང་བསྒོ་གཞི་སྐྱེ་འགག་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ། ༥. མཐའ་གཅིག་ཏུ་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་བཅས་ཡིན། བག་ཆགས་ཀྱི་གོ་དོན་སྔར་འོག་གི་བ་སྤེའི་ནང་གི་བག་ཆགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

ཀུན་གཟིགས་མགོན་པོ་དོན་ལྡན། འདི་ནི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པར་ཆེ་བརྗོད་ཀྱིས་འབོད་པའི་མཚན་ཡིན་ཅིང་། རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱས་མདོར་བསྡུས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་གཟིགས།

ཀུན་གཟིགས་ཟོ་དྲང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་སྣ་ཟུར་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པའི་ཟོ་དྲང་གི་མིང་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ(༡༨༣༧)ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དགུང་ཡོང་བདུན་དུ་ཕེབས་སྐབས་གསར་སྐྲུན་གནང་ཞིང་། མཛོ་ཚད་ཐོག་བརྩེགས་བཞི་དང་། རྒྱ་ཕྱོགས་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས། སྟེང་ཐོག་ལ་གཟིམས་ཁྲུང་ཡན་བདེ་ཀུན་འཁྱིལ། གཟིམས་ཕུག་ཤར་ནུབ་བཅས་སུ་སྐུ་རྒྱ་ཕི་མ་ལས་གྲུབ་པའི་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྟོང་སྐུ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་བཞུགས་ཡོད།

ཀུན་བཟང་། ༡. བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། ༢. གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བཅས་གཉིས་ཀར་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་(མཆན། སྐབས་འདིར་ཞེས་པ་ནི༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་༡༩༨༦ལོའི་ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡༧ཤོག་ཀུན་བཟང་ལ་རིག་འཛིན་གྱིས་བསྐོར་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་དག་ཅེས་པ་འདིར་གོ་དགོས།) ནི་ཕྱི་མ་སྟེ་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སྟངས་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་འདྲ་བ་ལ་སྐུ་ལ་ན་བཟའ་དང་རྒྱན་གང་ཡང་མེད་པར་གཅེར་བུ་པད་ཟླའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

ཀུན་བཟང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ། སྟོད་མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཅིག་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཀུན་དགའ་གྲོལ་དང་ཡུམ་ཀུ་གེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་བྱི(༡༥༢༨)ལོར་འཁྲུངས། ཐོག་མར་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ནས་གླིང་དགོན་གྱི་ཁྲི་གཞིར་དང་། ཆོས་དཔོན། མཁན་པོ་བཅས་རིམ་པར་མཛད་ཀྱང་། མངའ་རིས་གུང་ཐང་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དཀོན་ཐོག་ཆེན་གཞན་དུ་མའི་དབང་གིས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་འཕྲུལ་གྱི་ཕྱག་རོགས་དང་སྲིད་ཁྱིམ་པའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། དེ་ཡང་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༥༥༤)ལོར་བདག་མོ་ཡར་འབྲོག་མ་དང་མི་དབང་གཞན་གྲོས་མཐུན་གྱིས་བདག་མོ་ཀུ་གེ་མ་བསྐོངས་ཤིང་། ཁྲི་ཀུན་བཟང་ཉི་ཟླ་གྲགས་པ་དང་། ཀུན་བཟང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱང་བསྐོངས་ཏེ་གཉིད་མ་བཏང་ཡང་སྒོ་མང་། ནམ་ཞིག ཤུ་ལག་གསུམ་གྱི་རམ་མདའ་གླིབ་སྟེ་བསྐོངས་མ་ཐུབ། བདག་མོ་ཀུ་གེ་མ་བསྐོངས་མཁན་རྣམས་ལ་ཕྱིར་ཐོག་གི་ཁྲིམས་གཅོད་དང་། བདག་མོ་ཡར་འབྲོག་མ་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་སློག་བཏང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་སྐར་ཡང་བདག་མོ་ཡར་འབྲོག་མའི་རྒྱལ་སྐོར་དུ་རིན་སྤུངས་ཀྱི་དམག་དཔུང་གིས་དཔལ་ཁྱུད་དང་ལ་སྟོད་ལྷོ་ཡང་བཅོམ་སྟེ་དབང་དུ་བསྡུས་པར་བརྟེན་ཀུན་བཟང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཇོ་མ་དམག་དཔོན་དུ་ཕེབས་ནས་རིན་སྤུངས་པའི་དམག་དང་འཐབ་རྩོད་པས་རིན་སྤུངས་པའི་དམག་ཕམ་ནས་ལྟོ་ཤེལ་དཀར་རྫོང་བླངས་ཐོག ལྷོ་བདག་པོའི་རྒྱལ་བུ་ཐན་གཞོན་གཉིས་རིན་སྤུངས་པས་མི་གཏེར་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ཡང་རིན་སྤུངས་པའི་ལག་ནས་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གླང(༡༥༦༥)ལོར་འདས། ཞིབ་པར༼བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ༽ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༣༨ནས་༡༤༡བར་གསལ།

ཀུན་བཟང་མེ་ལོང་ཟླ་དཀར། མདོ་སྨད་ཁྲི་ཀའི་མཁར་གྱི་གཡོན་ངོས་ཀོ་རའི་ལུང་པ་དང་ཉེ་བའི་སྲིན་པོ་རིའི་ཞོལ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་སྡེ་ཞིག་སྟེ། ཟབ་དཀར་སྔགས་རམས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། དགེ་འདུན་པ་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཙམ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་གཙང་ཞིང་། དུས་བཟང་དང་དུས་ཆེན་ཁག་མ་གཏོགས་གཙོ་བོར་མཚམས་བཅད་དགེ་སྦྱོར་ཁོ་ནར་བཞུགས་སྲོལ། ཞིབ་པར་གོང་གསལ༼མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང༽ཤུགས་དཔར་མར་གཟིགས།

ཀུན་བཟང་ཚོགས་མ་བསགས་སྒྲིབ་པ་མ་སྦྱངས་པར་སངས་རྒྱས་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་གི་སྐྱི་བཤད་སྐབས་གསུང་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པར་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་མ་བསགས་སྒྲིབ་པ་མ་སྦྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་ངོ་རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱིས་མི་མཉམ་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་མཛད་མཁན་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། གོང་གསལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་དེའི་གོ་དོན་ལ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་མཛད་སྐབས། འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྟོན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་ངོ་ཤེས་པས་ཀུན་བཟང་ཚོགས་མ་བསགས་སྒྲིབ་པ་མ་སྦྱངས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི། རྒྱུད་ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་རྫོགས་སངས་རྒྱས། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཏྲེ་བྲག་ཕྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་སེམས་ཀྱི་རང་ངོ་ཤེས་ན་སྐད་ཅིག་ཉིད་དུ་གྲོལ་བ་དང་། དེའི་འོད་ལྔ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སྐུ་ལྔ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཛད་འདུག་པ་འདིར་རགས་བསྡུས་ཙམ་དུ་བཀོད་པ་ལགས།

ཀུན་བཟང་ལ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་འཁོར་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་བཞུགས་སྟངས་དང་འདྲ་བ་ལ་ན་བཟའ་དང་རྒྱན་མེད་པའི་གཅེར་བུར་བཞུགས་པ་དེའི་འཁོར་དུ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་དེ།

༡. སྐུའི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ༢. གསུང་གི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ། ༣. ཐུགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཧཱུྃ་ཀ་ར། ༤. ཡོན་ཏན་གྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། ༥. འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་པྲ་བྷ་ཧསྟི། ༦. དབྱིངས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་དྷ་ན་སཾསྐྲི་ཏ། ༧. མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་རོམ་བུ་གུ་ཧྱ་ཙནྡྲ། སྨོད་པ་དྲག་སྔགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཤཱནྟིཾ་གརྦྷ་བཅས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡིན།

ཀུན་ཡང་རྒྱ་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྱུར། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་མང་པོའི་ནང་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་འདི་སྔོན་མར་རྒྱས་གང་བའི་མཚོ་ཁྲུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་མཚོ་ཆུ་དེ་རྣམས་ཀོང་པོ་སྐད་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་སེང་གདོང་ཟེར་བའི་རི་འི་ཁོག་པ་བརྟོལ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ཧྲམ་ཀ་ལ་བརྒྱུད་ཉིན་རྒྱ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འབབ་པ་ནས་རིམ་གྱིས་སྐམ་ས་དང་། ནགས་ཚལ་སོགས་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་བོད་སྐྱོང་ཡོད་པ་ལྟར་ཀྱང་དུ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་བརྩེ་ཞིང་རི་འཛིན་གས་ཞིབ་ཆ་ཁ་པ་དང་། ཚན་རིག་མཁས་པ་མང་པོས་སྟོད

མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་ངོ་མོ་སྣང་མའི་རི་རྩེར་ཞིབ་ཚགས་གྱིས་རྟོག་ཞིབ་དང་བརྟག་དཔྱད་བྱས་སྐབས་སོ་ངོ་དུང་ཕྲར་ལྔའི་སྔོན་ནས་བྱེ་བ་གསུམ་གྱི་གོང་བར་གྱི་ས་གཤིས་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་གཡའ་རྡོའི་ཆགས་རིམ་ནང་དུ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་འཚོ་བ་བསྐྱལ་བའི་ཉ་དང་། བྱི་རུ། མཚོ་རྩ་སོགས་སྲོག་ཆགས་དང་། རྩི་ཤིང་གི་འགྱུར་རྡོ་ཏ་ཅང་མང་པོ་རྙེད་པ་རེའི་རྗེས་ནས། ཁོ་ཚོར་དུང་ཕྲར་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་གོང་དུ་རི་བོ་ཏི་སེ་ལ་ཡའི་ས་ཁུལ་དེ་མཚོ་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པར་ར་སྤྲོད་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག ས་བབས་དེ་ལས་དམའ་བའི་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་སོགས་སྐབས་དེར་རྒྱས་གང་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ཞིབ་ཆ《དི་བ་ཁྲི་བརྒྱ》ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་ཨང་༤པར་གཟིགས།

ཀུན་རིག ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད《དེ་ཉིད་བསྡུས་པ》ལ་ནང་གསེས་དུམ་བུ་བཞི(༡. རྡོར་དབྱིངས། ༢. ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། ༣. འགྲོ་འདུལ། ༤. དོན་གྲུབ)ཡོད་པ་ལས། དུམ་བུ་གཉིས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས《བཅོམ་ལྡན་འདས་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྟོག་པ》ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཅེས་ཟེར། འདི་ལ་སྐྱེ་བཀའ་དང་བྱུར་བཀའི་དབང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བཀའི་དབང་ནི་མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ཀྱི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པར་ཡོད་ཅིང་། བྱུར་བཀའི་དབང་ནི་རྫོ་ཡོན་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི《དཀྱིལ་ཆོག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》དང་། ས་སྐྱ་བློ་གཏེར་དབང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི《ཆོག་སྒྲིགས》པོད[ཚ]པའི་ནང་ཡོད།

ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཆོ་ག ཀུན་རིག་གི་སྒྲུབ་མཆོད་ཆ་ཚང་གི་མིང་གཞན།

ཀུན་རིག་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། 《ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད》ནས་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སུམ་འདུས་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་དང་པོ། སྦྱོང་རྒྱུད་བརྟག་པ་དང་པོ་ནས་གསུངས་པའི་ཀུན་རིག་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་དགུ་ཡོད་པ་སྟེ། དབུས་སུ་ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྣང་མཛད། ཕྱོགས་བཞིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི། མཚམས་བཞིར་ཡུམ་བཞི། ཕྱོགས་བཞིའི་རྩིབས་བཅུ་དྲུག་ལ་སེམས་དཔའ་བཅུ་དྲུག ཕྱིའི་མཚམས་བཞིར་ལྷ་མོ་བཞི། སྒོ་བཞིར་སྒོ་སྲུང་བཞི། ཕྱི་ཡི་ཁྱམས་ནང་མ་ལ་སེམས་དཔའ་བཅུ་དྲུག ཁྱམས་བར་མ་ལ་སེམས་དཔའ་བཅུ་དྲུག ཁྱམས་ཕྱི་མ་ལ་ཉན་ཐོས་བཅུ་དྲུག དེའི་བར་བར་དུ་རང་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས། ཕྱིའི་སྒོ་བཞིར་ཁྲོ་བོ་བཅུ་དྲུག་བཅས་ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་མདོན་རྟོགས་ཆོ་ག་ཁག་ལ་གསལ།

ཀུན་ཤེས་ཀོཎྜི་ནྱ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སློབ་མའི་ནང་ནས་ཐོག་མའི་སློབ་མ་འཁོར་ལྔ་སྡེ་ཡིན་ཅིང་། འཁོར་ལྔ་སྡེའི་ནང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་མཁན་ནི་ཀུན་ཤེས་ཀོཎྜི་ནྱ་ཡིན།

ཀུན་བཤད་ཀྱི་མིང་། དེ་སྔོན་བོད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་ཆ་ཚང་བའི་སློབ་ཁྲིད་གནང་རྗེས་སློབ་མས་ངག་ཐོག་ནས་སྒྲ་མདོའི་གཞུང་ཆ་ཚང་གི་ལ་རིས་རྒྱུགས་ལྕོགས་དགོས་ཤིང་། རྒྱུགས་ཐོན་པ་རྣམས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མིང་འདོགས་པ་གནང་སྲོལ་ཡོད། དེ་ནི་སྒྲ་རིག་པ་སློབ་གཉེར་ཐོན་པའི་མཚན་གནས་མཐོན་བྱེད་ཡིན།

ཀུན་སློང་གཉིས། ལས་བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ་གང་བརྩམས་ཀྱང་ཐོག་མར་ལས་དེ་བྱ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཞིག་སྐྱེས་ནས་ལས་དེ་བརྩམ་གྱི་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་བསམ་པ་དེ་ལ་ཀུན་སློང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ༡. རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དང་། ༢. དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གཉིས་ཡོད། དེའི་དང་པོ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ཞེས་པ་ནི། བྱ་བ་དེ་མ་བརྩམས་གོང་གི་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཞེས་པ་ནི། བྱ་བ་དེ་དངོས་སུ་བྱེད་དུས་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་འདྲའི་ཀུན་སློང་རིགས་གཉིས་པོ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ནི། རྒྱུ་ཡི་ཀུན་སློང་གིས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པའི་འཕྲད་བརྩོན་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གིས་བྱ་བ་དེ་མཐར་ཐོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་ཞར་བྱུང་ཀུན་སློང་དེ་གཉིས་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་དང་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རིགས་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཚུལ། དེ་གཉིས་བར་མ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་བཅས《མཛེས་མཛོད》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༥༡ནས་༢༥༣བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཀུན་ལྷ་བུའི་བྱང་སེམས། མི་རྟོག་ཀུ་སུ་ཏའི་མདོག་ལྟར་ཁ་དོག་དཀར་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་ཁུ་ཁྲག་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཁུ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་དྭངས་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། དེ་མ་ཉམས་པར་བསྲུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་རྒྱུས་པའི་སྐད་ནས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།

ཀུའང་ཀྲའུ། ཀོང་ཀྲའུ(广州)ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ནས་བྱུར་ཆག་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་འགྲེལ་བཤད《རྒྱ་ཡིག་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》(《辞海》缩印本，上海1979年版)ཤོག་གྲངས་༤༨༨ཤོག་གི"广州"ཞེས་པ་དེར་འགྲེལ་བཤད་ཁག་གཉིས་ཡོད་པར་གཟིགས།

ཀེ་ལི་ཚོ་རེ་མ། བོད་ཕྱི་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཁ་བྱང་དུ《གཡུ་འབྲུག་སྒྲོག་པའི་ཞལ་ལྕེ》ཞེས་དང་། མཇུག་བྱང་དུ《ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཁྲིམས་གཉིས་ལྟ་བའི་མེ་ལོང》ཞེས་འཁོད་པ་དེའི་ནང་གསལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་གི་མིང་ཚིག་ཅིག་སྟེ། གོ་དོན་གང་ཡིན་དེ་སྔོན་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་རྗེད་པའི་སྐབས་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་དོན་གཉེར་སྐྱོང་བ་མང་པོར་དོགས་འདྲི་ཞུས་ཀྱང་གསལ་བཤད་འདི་ཡིན་གཏན་མཁན་མ་བྱུང་བར་བཅེན་པོས་ཚོད་ཀྱིས་བྲི་མ་ནུས་སོ།

ཀེ་ལ་ས་རྗོད། འདི་ཀི་ལ་ཤ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་གར་སྐད་ལ་སྐབས་འགར་ཤ་དང་ས་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡོད་ལ། ཀི་ལ་ཤའམ་ཀེ་ལ་ས་ནི་གངས་རི་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་དེ་གངས་རིའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དུ《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》ལས་བཤད་པ་ཙམ་ལས་གངས་རིའི་སྐད་དོད་ཀྱི་ནང་དེ་ལྟར་མི་གསལ།

ཀེན་ཤི། འདིར་ཡིག་ཚོར་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་དོན་དུ་གེང་ཤི་ཞེས་པ་སྟེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་གྱི་མིང་ལ་ཅིང་ཧྲི(京师)ཟེར་བའི་རྒྱ་སྐད་དེ་བོད་སྐད་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན།

ཀེང་རུས། ལུས་ལ་ཤ་མེད་པའི་རུས་སྐམ་ཙམ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་ཞིག

ཀེང་ཤུང་གི་ཡོ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀྲུང་ཙུང(唐中宗)གི་ཁྲི་ལོའི་མིང་མི་འདྲ་བ་སུ་རྗེས་གཉིས་ཡོད་པའི་རྗེས་མའི་མིང་ལ་ཅིང་ལུང(景龙)ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བོད་སྐད་ཐོག་བསྒྱུར་བ་སྟེ་མེ་ལུག(༧༠༧)ལོ་མཇུག་ནས་ལྕགས་ཁྱི(༧༡༠)ལོ་བར་ཡིན།

ཀེང་ཤི། གོང་དུ་ཀེན་ཤི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཀེང་ཀ་ཆུའི་འབྲས་བུ། ཀེམ་ཤུ་ཀའི་འབྲས་བུ་སྟེ། རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་ཚིགས་མ་ཞེས་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལ་ཆ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཀེམ་ཤུ་ཀ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ནི་ཅི་འམ་ཅི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཡོ་མ་ལྗང་ཁུ་མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཤར་བ་རྒྱང་རིང་ནས་བལྟས་ན་འདབ་ཆགས་ནི་ཅི་དང་འདྲ་བས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་བཤད།

ཀུན་ཚང་འཛམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ། ཀུན་ཚང་བྱམས་པ་སྨོན་ལམ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀུན་ཚང་རྟབ་རི་ཁྲོད། ར་ཁ་བྲག་གི་ཤར་དུ་ཡོད་པའི་ཀུན་ཚང་རྟབ་རི་ཁྲོད་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སེར་བྱེས་མཁན་ཟུར་བྱམས་པ་སྨོན་ལམ་གྱིས་བཏབ། ཁོང་ནི་ཀུན་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། དེ་གར་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སྒྲུབ་ཕུག་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྒྲུབ་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་དང་། སྒྲུབ་ཁང་བརྙིགས་ཏེ་བཞུགས་སྐབས་འཛོག་པོ་བློ་བཟང་རྣམ་གྲོལ་སོགས་སློབ་མ་མང་པོ་འདུས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚགས། ཀུན་ཚང་སྤྲུལ་སྐུ་སྐྱིད་ན་རིམ་ནས་ཞལ་འཛིན་གནང་། ཉེན་གཙོ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་དེ་དང་། བྲག་ལེབ་ལ་སྲུབ་དབང་གི་སྐུ་བཀོད་པ་དེ་རྣམས་སེར་ཤར་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་གདན་ཆགས་ཁར་ཞལ་གཟིགས་ཡོད་པས་སེར་ཤར་དུ་བསྐྱལ་བའི་ཕུང་པོར་འཕོ་བ་མི་དགོས་ཞེར་སྲོལ་ཡོད། ཀུན་ཚང་རི་ཁྲོད་ཆགས་དབྱིབས་བྲག་རི་རྫམ་བཟེད་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ་ཡིན་ཕྱོགས་སྒོ་ཁྱུང་ནས་བལྟས་ཚེ་གཡང་གཟར་ཆེ་བས་ཐུར་དུ་བལྟ་མི་ནུས་མཁན་ཡང་ཡོད། བཟོ་སྐྲུན་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཡར་ལས་བཟོ་པའི་རྣོ་གྲོག་དང་། ལག་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མཚོན་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་ཀུ་ཚད་དགེ་སློང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡིན་ཡང་ད་ཐྲང་གི་ལས་བྱེད་དང་དགེ་སློང་ཚོའི་དགེ་ཕྲུག་སོགས་མི་གྲངས༢༠ཙམ་ཡོད། དགོན་བདག་ཀུན་ཚང་བླ་བྲང་ནས་བྱེད།

ཀུན་ཚང་བྱམས་པ་སྨོན་ལམ། སེར་བྱེས་ཀྱི་མཁན་ཟུར་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན། རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱས་ཞིབ་གསལ་དུ་མེད་མ་མཐོང་ཡང་སེར་སྨད་འཛོམ་རི་དགའ་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《རང་རྣམ་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང》ཞིང་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༢༤ནས༢༠བར། བྱེས་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་སྨོན་ལམ་དང་། སེར་སྨད་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ། སེར་ཐང་མཁན་ཆེན་ཛཱ་བོ་ཆོས་ལྡན་པ་རྣམ་གསུམ་མཁན་སློབ་གཅིག་ལ་དུས་མཚུངས་སུ་འཁོལ་བ་མ་ཟད། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཡོན་མཉམ་འགྲན་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གསུམ་ཕན་ཚུན་ཐུགས་ནང་མཐུན་ཞིང་། སྤྱི་དོན་དང་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་དོན་སྐོར་གང་ལའང་ཐུགས་རིས་ཕྱེ་བའི་གསུང་གླེང་དང་གདང་སྤྱིའི་རིགས་མཛོན་སྐོག་གང་དུ་ཡང་མཐོང་ཐོས་མེད་སྐབས། ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཁན་པོ་གནང་རིང་གདན་ས་ཆེན་པོའི་འདུལ་ཁྲིམས་སྐྱོབ་གཉེར་གང་ཅིའི་ཐད་བསྟན་པའི་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཆེ་བའི་མཛད་རྗེས་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་བྱུང་རྩལ་མཛོར་བསྟུལ་གསུངས་པའི་མཇུག་ཏུ། གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཕྱག་སྐྱེ་གནང་མཁན་ཆོར་སེམས་ལ་བཅང་རྒྱའི་དཀྱིལ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་བཀོད་པར་མཛད་འདུག སྐུ་ཆེའི་སྐད་དུ་མཁན་པོ་དགོངས་ཞུ་གནང་སྟེ་སེ་རའི་རྒྱབ་རིའི་ཤར་ཟོལ་ལུ་ཡོད་པའི་ཀུན་ཚང་རྟབ་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༨༠)ལོར་དགོངས་པ་རྒྱ་དག་ལས་འདས། སྐུ་གཤེགས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་ཕྱག་བྲིས་དང་གནང་རྟེན་ཁ་བཏགས་བཅས་རྗེ་རིང་བཀའ་དྲིན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་དང་ཨུམ་རྣམ་རྒྱལ་སློབ་མ་གཉིས་ལ་གནང་སྟེ། རང་དབང་འདུས་ཙམ་བྱུང་ན་རྗེ་རིང་གི་བུར་སྐྱེས་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེས། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ངེས་པར་དུ་ཆོས་སྐྱོར་བཟུག་ཐུབ་པ་གནང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱི་ལོ་ཤུགས་ཟག(༡༧༨༡)ལོར་རྗེ་རིང་བཀའ་སློབ་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་དེའི་མཚན་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀུན་ཚང་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། གསུང་རྩོམ་པོད་གཉིས་ཀུན་ཚང་རི་ཁྲོད་དུ་དཔར་ཤིང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཉེ་དུས་སུ་ཐོན་པའི《གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག》འགའ་ཞིག་ནང་དྲི་རྟོར་དུ་འཁྲུངས་པའི་བྲག་འགོ་ཀུན་ཚང་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཡིར་འཁྲུངས་པ

དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་བདུན་པ་འཛམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་དང་ངོ་ནོར་ནས་དཀར་ཆག་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་ནི་ཁམས་སྨད་ཡིར་འཁྲུངས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་ཤར་རྩེ་བརྒྱད་དཀའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས་པ་ཞིག་ཡིན་ལགས།

ཀུན་ཚང་བླ་མ་རྣམ་གྲོལ། ཀུན་ཚང་རྟབ་ཀྱི་བླ་མ་བློ་བཟང་རྣམ་གྲོལ་ཞེས་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ར་སྒྲེང་ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། འདིའི་རྣམ་ཐར་ཡོང་གི་དངོས་སློབ་ཆོས་མཛད་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི《དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག》ནང་འཁོད་འདུག་ཀྱང་ད་ཕན་ལག་ཏུ་མ་སོན་པས་རྗེས་སུ་འཚོལ་དགོས།

ཀུན་ཚང་ཤར་རི་ཁྲོད། ཀུན་ཚང་ཤར་རི་ཁྲོད་ནི། སེ་ར་བྱ་བྲལ་ཀུན་ཚང་འཛམ་དབྱངས་བློ་གསལ་གྱིས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཕྱག་བཏབ། ཕུར་ཕྱོག་སྤྲུལ་སྐུ་ན་རིམ་ནས་ཞལ་བདག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་གྲྭ་གྲངས༡༠སྐོར་དགོན་བདག་ཕུར་ཕྱོག་བླ་བྲང་ནས་བྱེད།

ཀུའུ་ལིའི་འཕྲང་། 《ཁ་བཞེད》ལས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ནས་ཏ་ཡས་ཟླ་ལམ་གསུམ་གྱི་སར་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་འཕྲང་འགག་བཙན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པས་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས།

ཀེར་ལེབ་སྐྱུར་གསུམ། ཀེར་ཀེར་མི་དང་། ལེབ་ལེབ་ས། སྐྱུར་སྐྱུར་ཕྱུགས་ཏེ་སྔར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཁྲལ་འུལ་འཇལ་བའི་ཡུལ་གསུམ།

ཀོ་ཀིའི་ཡུལ། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》སྐབས་སོ་དགུ་པ་ལས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དུས་ཁྱི་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དུས་དང་པོ་ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཀྲམ་ག་ལ་དང་། ཨོ་ཏི་བི་ཤ་གཉིས། བྱང་ཤར་ངོས་ཀ་མ་རུ་པ་དང་། དེ་ཡུར། ཏ་མ་ཤི་ཡུལ་རྣམས་ལ་གི་རི་ཕ་ཊ་ལམ་རིས་བསྐོར་བའི་ཡུལ་དུམ་བུ་གསུམ་པ། ཀོང་ག་ལའི་ཡུལ་དེ་དག་ལས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པ་ན་བྱང་ངོས་ཀྱི་རི་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ལ་ཡི་ལུ་སོགས་ར་ཁང་གི་ཡུལ། ཉམ་ས་ཀྲྀ་དང་། ཧ་ལ་སོགས་མུ་ཉང་གི་ཡུལ། གཞན་ཡང་ཙཀ་མ་དང་ཀམ་བོ་ཛ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མིང་དུ་ཀོ་ཀིའི་ཡུལ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡུལ་དེ་དག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་སྲ་བརྟན་མེད་ཀྱི་དུས་ཙམ་ནས་བཟུང་སྟེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆུང་ཞིང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མ་བྱོན་གོང་བར་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁོ་ན་ཡིན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡུལ་དེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དར་བར་མཛད། རྒྱལ་པོ་ཧྲུམ་བུ་ལ་མན་ཆད་དུ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཀོ་ཀིའི་ཡུལ་ནས་ཕེབས་པའི་སློབ་གཉེར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་པོ་སེ་ན་བཞིའི་དུས་རྒྱ་གར་མ་ག་དྷར་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་ཆེར་ཀོ་ཀིའི་ཡུལ་ནས་བྱོན་པ་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ད་ཅང་གི་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པར་སོང་། སློབ་དཔོན་ཨ་རྫུ་ཀ་ར་བྱོན་པའི་དུས་ཙམ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཆེ་རུ་སོང་སྟེ། སེ་ན་བཞིའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཇུག་ཤུ་སེ་ནའི་སྐབས་ལྷ་སེག་ཏུ་ཏ་ཀའི་དམག་གིས་རྒྱ་གར་མ་ག་དྷ་བཅོམ་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་དུས་སུ་པཎྜི་ཏ་དང་མཁས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ཀོ་ཀིའི་ཡུལ་དུ་ཡུལ་གྱུར་དུ་ཕེབས་པར་བརྟེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་དར་ཏེ། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་འགོར་བོད་དུ་ཟིང་གཉིས་ཕེབས་སྦྱོང་བའི་པཎྜི་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཡང་ཡུལ་དེ་ནས་བྱོན་པའི་པཎྜི་ཏ་ཡིན། ཞིབ་པར《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་ངོས་དཔར་མའི་གྲངས༡༦ནས༡༨བར་གསལ།

ཀོ་ཀྲོད། ཀོ་རྒྱུང་གི་མིང་།

ཀོ་ཁྲིམ་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ། (ཀོ་ཁྲིམ་པ་ཆེན་པོ)འཛོམས་པ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ཞེས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི

འགོ་ཙམ་དུ་བྱུང་བའི་འདུལ་འཛིན་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སློབ་མ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པའི་བུ་ཆེན་བཞི་བྱུང་བའི་ནང་། དབུས་ཀྱི་བུ་ཆེན་ནི་ཀོ་ཁྲིམ་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་ཡིན། གདུང་རུས་ནི་འབྲོ་དང་འཁྲུངས་ཡུལ་སེང་དཀར་སྟོད་པ། མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་ཟེར། ཁོང་གིས་འདམ་གཞུང་དུ་ཀོ་ཁྲིམ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་དེར་བཞུགས་པས་ཀོ་ཁྲིམ་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་ཟེར།

ཀོ་གི་ལ། ཡིད་འཛིན་ནམ་ཁ་ལྷག་ཅེས་བསྒྱུར།

ཀོ་དྲེ་གྲོ་རྒྱང་། ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཤེ་སྐོར་གྱི་ཀོམ་འདྲེ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

ཀོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞི། བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལུང་གཞི་ལ་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་ལས་གཞི་ལྔ་པ་ཀོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞི་ཞེས་པའི་ནང་གཙོ་བོར་རྩ་ལ་འབྲུགས་པ་ཆགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཞྭ་དང་ལྷམ་སྒྲོ་གུ་ཅན་འཆང་ཆོག་པ་དང་། གཅན་གཟན་གྱི་པགས་པའི་ནང་ནས་རྣམ་ཐུགས་ནི་མིག་ནད་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་གིས་གདན་དུ་བཏིང་ཆོག་པ་ལས་གཞན་གཅན་གཟན་གྱི་པགས་རིགས་སོང་སྤྱོད་མི་ཆོག་པ་དང་། རི་དྭགས་ཀྱི་པགས་པ་ལས་བཟོས་པའི་ལྷམ་ཡང་ས་སྨུག་ཅིང་གཟར་ཟུག་ཆེ་བའི་ཡུལ་དུ་འཆང་ཆོག་པ་དང་། མཐིལ་རྡོལ་ན་རྡོག་པ་རྒྱག་རྒྱུར་མ་ཕོ་བའི་ཀོ་གི་ཀྲུང་དུ་དང་སྒྲུང་དུ་བཅས་འཆང་ཆོག་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་སྐོར་གསུངས་པ་དེར་ཀོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞི་ཞེས་ཟེར། བཀའ་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་འདུལ་བ[ཀ]པའི་སྨད་ནས[ཁ]པའི་སྟོད་པར་ཡོད།

ཀོ་བ་མཚོ་ལ་ཕྱིང་འདབ། དེ་སྔོན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལུང་བསྟན་རྡོ་ཐག་ཁོ་མཐིང་གཏེར་མ་ལས་མ་འོངས་བསྐལ་པའི་མཐར་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་ཆུས་ཁྱེར་བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་ཡང་ལྷ་སའི་གཙང་པོ་ཁག་གཉིས་སུ་གྱེས་ནས་ཁག་གཅིག་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ངོས་ཕྱོགས་ནས་བསྐོར་ཏེ། དཀྱིལ་གྱི་སྣམ་ལ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཤ་འདྲ་བ་དང་། ཕྱུང་མོ་འདྲ་བ། སྨྱལ་པ་འདྲ་བ། ཕྲིར་འདྲ་བ་བཅས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་འོང་ཞིང་། ཟ་མ་ཕྲིར་འདྲ་བར་གྱུར་པ་ནི། སྣམ་པའི་མཐའ་བསྐོར་རྣམས་རྒྱུས་བཅད་པའི་དབྱིབས་ཀོ་བ་མཚོ་ལ་ཕྱིང་བ་ལྟར་གྱུར་པའི་དུས་སུ། མི་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་པོའི་འགྲམ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་རྒྱང་ནས་བལྟས་ཏེ་སྨོན་ལམ་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་འོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན།

ཀོ་བའི་འབྲུལ་འཁོར། (ཀོ་གྲུ) བོད་ས་གནས་སུ་གནའ་རབས་ནས་དེང་སང་བར་ཆུ་ཐོག་གི་འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་ཡོ་བྱད་གཙོ་བོའི་གྲས་ཡིན་པའི་ཀོ་གྲུ་སྟེ། དེ་ཡང་གཡག་གི་ཀོ་བ་གཉིས་ལས་བཞི་གང་རིགས་རྒྱན་བུའི་སྦྲུད་པས་ཀོ་འཚེམས་བྱས་པའི་ནང་དུ་ཤིང་གིས་ཀོ་སྒམ་ཁ་ཤིང་དང་བཅས་པ་བཟོས་པའི་ཚེམས་སྦུབས་རྣམས་སུ་ཞག་སྣིགས་དང་མར་སྣིགས་སོགས་བྱུགས་ཏེ་ཀོ་གྲུའི་ནང་དུ་ཆུ་མི་ཡོང་བར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ཟག་ཉེའི་སྐྱེལ་འདྲེན་ལ་གྲུ་དང་ཀོ་གྲུ་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་པ་དང་། ཟག་རིང་གི་སྐྱེལ་འདྲེན་ལ་ཀོ་གྲུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་ཏ་པའི་ཉིན་ལམ་གཉིས་ཉིན་གཅིག་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་མགྱོགས་ཚད་ཡོད། གཡག་ཀོ་བཞི་སྦྲིགས་བྱས་པའི་ཀོ་གྲུ་ལ་སྐྱ་བ་གཉིས་དང་། གཡག་ཀོ་ཉིས་སྦྲིགས་བྱས་པའི་ཀོ་གྲུ་ལ་སྐྱ་བ་གཅིག་གིས་འཁྱུས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཀོ་བ་གཏོང་མཁན་ལ་མཉན་པ་དང་མཉན་དཔོན་ཟེར་ཞིང་། རེས་འགས་ཀོ་པ་ཡང་ཟེར། ཀོ་བ་གཏོང་སྐབས་མཉན་པས་གཞས་གདངས་རིང་པོ་སྒྲ་སྙན་ལྷ་བུ་ཞིག་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་མཉན་པས་ཀོ་གྲུ་ཐལ་པར་ཁུར་ནས་འགྲོ་སྐབས་བཟའ་ཆས་འཁེལ་སའི་ལུག་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྡོ་ཕད་གཉིས་བཀལ་ནས་སྒོ་ལ་དྲིལ་བུ་དང་ཐག་པ་བཏགས་ཐོག་ཐག་སྣེ་མཉན་པའི་སྙིད་པ་འམ་ཀོ་བར་བསྒྲིགས་ཏེ་འཁྱིད་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཀོ་ཁུག་ཟེར།

ཀོ་ཞི་ད་ར་ཀཱ་ཨ་ཀོ་ཤི་ཏྲ་ར། བསྒྱུར་ན་ས་རྫོལ་ཞེས་པ་སྟེ། མིང་གི་བྱེ་བྲག་གོ།

ཀོ་བྲག་གི་དགོན་པ། ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། སྦུང་སྟོད་རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་དུ་ཡོད།

ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ཆོས་ལུགས་འདི་ཡིན་གྱི་དམིགས་བསལ་མེད་ཅིང་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་བླ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་དིང་རི་དང་། རུས་རྒྱུད་ཉང་། ཡབ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་གཡུང་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མོ་རྗེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༡༨༢)ལོར་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་འབྲི་སྒོག་དཀའ་ཚོགས་ཡི་དམ་ས་པར་མཁྱེན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་དང་། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ། རྒྱ་ཕུག་རྗེ་སྦྱངས། པཎ་ཆེན་རཏྣ་ཤྲཱི་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དཀྲུང་ཀོ་ཉེ་ཤུར་ཕེབས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་སྐྱེས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཁྱུ་རུ་འདུལ་འཛིན་གྱིས་སློབ་དཔོན། སློབ་དཔོན་ལོས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། གངས་ཏི་སེ་ཡོ་ལྷོའི་རི་ང་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་བཞུགས་པས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་རྩལ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་ཅིང་སྦུང་སྟོད་རྒྱལ་རྩེའི་ཀོ་བྲག་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དེར་གཙོ་བོར་བཞུགས་པས་ཀོ་བྲག་པ་ཞེས་གྲགས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༢༦༡)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས། རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་ཡ་ཤན་ཀོ་སོགས་མ་ཙཧྲལ་ལགས།

ཀོ་བཟོ། རི་དྭགས་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་པགས་པ་མཉེད་འདུལ་བྱས་ཏེ་ཀོས་དང་། ཞྭ། ལྷམ། སྒྲོ་ཕད། ཕོར་པ། སྡེར་མ། སྒམ། ཁབ། ཀོ་གྲུ། མི་དང་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་འདྲ་གཟུགས་སོགས་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་ལ་ཟེར། བོད་དུ་གནའ་རབས་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་ཞིང་ལས་མ་དར་བའི་སྔོན་དུ་འཚོ་བའི་རྟེན་ས་འཁྱོག་ལས་དང་། ཤ་ལས། རི་དྭགས་རྗེན་པ་བཅས་ཡིན་པས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་པའི་ཀོ་རིམ་ནང་རི་དྭགས་དང་གཅན་གཟན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཆོས་ཉིད་དང་། པགས་པའི་ཁྱད་ཆོས། ནད་གསོ་བའི་ནུས་པ་བཅས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་སྟེ་པགས་རིགས་ཀྱི་གྱོན་པ་དང་། ཞྭ་ལྷམ་གོ་ཁད་སོགས་བཟོ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་སུ་སླེབས་སྐབས་ཀོ་བ་ལས་བཟོས་པའི་ཕོར་པ་དང་། སྡེར་མ། སྐབས་བདེའི་ཀོ་ཁྲབ་བཅས་བཟོ་ཤེས་པ་རེད། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་རྒྱལ་པོས་རྒྱུན་དུ་བལྟ་ཀློག་བྱེད་རྒྱུའི་དཔེ་ཆའི་གྲས《འཕྲུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》དང་གལ་ཆེའི་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཤ་བའི་པགས་པ་ལས་བཟོས་པའི་སྒམ་གྱི་ནང་དུ་འཇོག་པའི་དབང་གིས་མིང་ལ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་བླ་ཡིག་ཤ་སྒམ་ཅན་ཞེས་འབོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར《བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག》མང་པོའི་ནང་འཁོད་ཡོད། ཀོ་གྲུ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོར་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་འབྱོར་སྐབས་དགའ་བསུ་ཞུས་པའི་དམངས་གཞས་ཁག་ཅིག་ནང་"ཆུ་མོ་རྒྱ་ཆུ་རོང་ལ་ཞེད་དགོས་མེད། ཀོ་བ་ནག་ཆུང་བརྒྱ་ཡི་བསུ་མ་ཡོད"ཅེས་གཏོང་སྲོལ་འདུག་ཅིང་། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཏུ་བུ་མོ་ཐང་ས་འོད་འབུམ་ཟེར་བ་ཉང་སྟོད་རི་ནང་ནས་རྒྱལ་རྩེར་གྲོས་ཐུལ་ལ་འགྲོ་སྐབས་སྐྱང་ཆུའི་ནང་ཀོ་གྲུ་བཏང་ནས་ཕྱིན་པའི་མིང་རྒྱུན་ཡང་ཡོད། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་འགོར་གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཀླུ་ན་གཞོན་དུས་ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་གཙང་སྟོད་ལྷ་རྩེའི་ཤར་ཕྱོགས་དམ་ལུག་ཟེར་བའི་ས་ཆར་ཀོ་གྲུའི་འདབ་ཚུགས་ཤིག་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། བོ་དོང་བའི་མོ་སྦྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཆུ་ཐོག་གི་སྐྱེལ་འདྲེན་ཡོ་བྱད་གཙོ་བོ་ནི་ཀོ་གྲུ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཉིན་ལམ་གཅིག་གི་སར་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་པར་བརྟེན། ཨར་པོའི་རྒྱ་ཆ་ཤིང་སོགས་རྡོ་ཁ་ནས་ལྷ་སར་ཀོ་བའི་ནང་དུ་བོར་འདྲེན་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་སའི་རྡོ་ཕྲུགས་སྒྲིག་རྒྱུའི་འབུམ་བདེ་ཆེན་ཀོ་ས་

ནས་ལྷ་གདོང་ཤན་ཁའི་ཀོ་ས་བར་ཀོ་གྲུའི་ཐོག་དཔོར་འཛིན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག》གི་དཀར་ཆག་ནང་གསལ། དེ་ཡང་ཀོ་བ་གྲུ་བཞི་ཆ་མཉམ་བཞི་མགོ་མཇུག་ཏུ་སྦྲེལ་བའི་སྟེང་དུ་སྤང་ལེབ་རྣམས་བཞག་ཐོག་ཀ་ཆེན་དང་། རྡོ་ཆེན། ཀ་རིང་དང་། རྡོ་རིང་བཅས་བསྐྱལ་ནས་བཞག་པས་ཆུ་ཐོག་གི་སྐྱེལ་འདྲེན་ལ་སྟབས་བདེ་བའི་ཕྲད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཆུ་དང་། ཀོ་གྲུ། སྤང་ལེབ་གསུམ་གྱི་ཤིང་ཤུགས་ལ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དེས་རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྒྱ་ཚད་གསལ་པོར་མཚོན་ཐུབ། སྐབས་དེར་ཀོ་བཟོ་བ་ཁག་གཅིག་གིས་ཀོ་གྲུ་བཟོ་བ་དང་། ཁག་གཅིག་གིས་ཀོ་བའི་སྐམ་དང་། ཀོ་འཐག འབྲེང་ཐག ཐབ་ཀའི་ཁ་ཤུར་སོགས་བཟོ་དགོས། ཀོ་བཟོ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་ཚོགས་བསྡུས་བྱས་པའི་ནང་(སྟེའུ་ཨ་གོན་པོ་སོགས)མི་གྲངས་བརྒྱད་བརྒྱ་ཕྲ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ཀོ་བཟོའི་ལག་རྩལ་སྐོར་གོང་གསལ་དཔེ་དེབ་དེར་གཟིགས།

ཀོ་ཡོང་བསྒོམ་པའི་ལྷ་དགུ། སྒྲི་བ་དགུ་སྟེ་ཞབ་མགོ་གཅིག་པས་རྒྱལ་པོར་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །ལྷུལ་མགོ་གཉིས་པས་རབས་ཆད་ལ་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །འབྲུག་མགོ་གསུམ་པས་བོན་པོར་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །ཀླུང་མགོ་བཞི་པས་ཐུགས་པར་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །ཉ་མགོ་ལྔ་པས་བན་ཧྲེར་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །ཕྲུལ་མགོ་དྲུག་པས་ཁྲིམས་པར་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །ཆུ་སྲིན་མགོ་བདུན་པས་དུད་མེད་ལ་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །ཤ་མགོ་བརྒྱད་པས་སྨན་པར་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ། །བྱ་རོག་མགོ་དགུ་པས་ཉོར་ལ་ཀོ་ཡོང་བསྒོམ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཀོ་ཕ། དེ་སྔོན་ས་སྐྱ་བས་བོད་ལ་གནའ་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་ཏ་ཞུག་གི་ཚབ་ཏུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཁྲིམས་ལྷག་སྒྲུག་པའི་ལྟེར་ཀོ་བ་ལེབ་རོ་སྦྱར་མཐིལ་ཙམ་བརྩེགས་མ་ལྟ་ཙམ་བྱས་པ་འགྲམ་པ་དང་འཕོངས་མཆོས་གཉིས་ཀར་གཞུ་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་ཆས་ཤིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་དུ་ཀོ་ཐུག་ཅེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀོ་ཤམ་བི། དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་མཆོག་ཅིག་སྟེ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྒྱ་པོ་ཡ་སྒ་ནའི་འགྲམ་དུ་ཀོ་ཤམ་བིའི་ཤུལ་ཡོད། དེང་སང་ཡང་ཀོ་ཤམ་ཟེར། དེར་སྐྱ་དཀན་མེད་ཀྱི་རྡོ་རིང་དང་ཞིང་གི་དཀྱིལ་ན་སྟོན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཀ་རི་གསལ་ཙམ་ཡོད། འདིར་སྟོན་པ་གདངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། ཀོ་ཤམ་བི་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་རྒྱུད་རིང་པོ་ན་རི་བོ་འཕིགས་བྱེད་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཀོ་ས་ལ། མཉན་ཡོད་ཀྱི་མིང་སྔ་(སྣ་བསྡེབས་ཡང་ན་ཤཱ་སྦྱི) ཀོ་རག་པུར་ནས་མི་འཁོར་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཁི་ར་ན་ཊ་དང་དེ་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན་བལ་རམ་པུར་དང་། དེ་ནས་མཱ་ལི་བཅུ་ཙམ་སོང་བ་ན་མཉན་ཡོད(ཤ་བ་སྟ)ཀྱི་གནས་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། མིང་གཞན་ཀོ་ས་ལ་ཡང་ཟེར་བ་དང་། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ས་ཧེ་ཊ་མ་ཧེད་ཟེར། གནས་དེར་ཀོ་ས་ལ་སྤུ་རི་ཟེར་བ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཕོ་བྲང་ཆགས་ཤུལ་དང་། དེའི་གཡོན་ངོས་སུ་སྟོན་པས་ཆོས་གསུངས་པའི་བཞུགས་ཁྲིའི་ཤུལ་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན། ཤར་ངོས་སུ་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཁང་ཤུལ་སོགས་གནའ་ཤུལ་འགའ་ཞིག་ཡོད། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷོ་ངོས་སུ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཡུ་ཙམ་གྱི་སར་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཁག་བཞི་སྟེ། ༡. ར་ཛ་ཀུ་ཏི། ༢. ཀོ་ཤཱམ་བྷིའི་ཀུ་ཏི། ༣. ག་གེ་རི་ཀུ་ཏི། ༤. གན་ཧ་ཀུ་ཏི (དྲི་གཙང་ཁང) བཅས་བཞི་ཀའི་ཤུལ་ཡོད། དེའི་ནང་གསེལ་གན་ཧ་ཀུ་ཏི་ནི་སྟོན་པའི་བཞུགས་གནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། གནས་འདི་དང་། རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་ཨ་མས་བཞེངས་པའི་ཤར་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་བཅས་ལ་ཕྱིན་ན་བསྟོམས་པོ་ཏྲི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བཞུགས་པ་ས་ཟད། མཆོག་ཟུང་གཉིས་དང་། ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག སྟོན་པའི་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཀུན་ཀྱང་གནས་འདིར་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པ། སྟོན་པས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནས་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་བརྟུལ་བའི་གནས་ཀྱང་འདི་ཡིན། གཞན་ཡང《བཙན་པོའི་འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་ཅི་རིགས་པར། ལུས་སྦྱིན་གྱིས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱིན་བྱས་སྐབས་དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྨུར་བ་བཏབ་པ་མཁན་གྱི་སྨད་ཚོང་མ། དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་སོགས་གསོན་པོར་མནར་མེད་དུ་ལྟུང་བའི་གཏོང་ཆེན་པོ་ཆར་ཆུ་ཇི་ཙམ་འབབ་ཀྱང་གང་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོས་ཤཱཀྱར་དམག་དྲངས་སྐབས་ཤཱཀྱ་མི་རྣམས་ཡན་ལག་བཅད་དེ་བཏང་བའི་གནས་དང་དེའི་ཤུལ་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་། ཉེ་བར་འཕགས་སྐྱེས་པོ་མེས་ཚིག་སྟེ་གསོན་པོར་ཚ་དམྱལ་དུ་ལྷུང་བའི་ཤུལ་སོགས་གནའ་ཤུལ་མང་པོ་ཡོད། ཀོ་ས་ལ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་དགའ་བྱེད་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད།

ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་གི་ནང་གསེས་གསང་སྔགས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད《དཔལ་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་རྒྱུད》ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་གསུམ(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་། ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན། ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ)གྱིས་འགྲེལ་པ་མཛད་ཡོད་ཅིང་།《ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན》སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག སྟེ་ཤློ་ཀ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད[ཡི]དང[རི]གཉིས་ལ་ཡོད།

ཀོག་རྩེ། རྒྱ་དང་རྩེ། (ཙ)

ཀོང་འཕྲུ། སྔོན་དུས་མིང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ཀྲིང་དང་། ཆེན་ལུང་སྐབས་ཏང་གྲུའུ་ནས་ཐོན་པའི་སི་སྨུད་ཞུད་མེད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཧྭ་ཕྲུའུ་ལ་ཟེར།

ཀོང་རྒྱ་བརྟག གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་སྐོར་རྒྱུན་དུ། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་འདི་བཞིན་ཟླ་ཁ་ནས་དྲག་པོ་རྒྱ་ཚ་བརྒྱད་ཀོང་སྨད་རྩེ་ལྷ་ཤང་དུ་ཉང་ཆུ་དང་འདྲེས་ཏེ་རྒྱ་ལ་སེང་གདམ་ཀྱི་བར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ནས་རིའི་ཁོག་པ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨ་སམ་ཡུལ་ཐོན་འགྲོ་བར་བརྟེན་རིའི་ཁོག་པ་བརྒྱུད་མཚམས་སུ་ཆུ་འདི་ཕྱོགས་གར་སོང་མི་ཤེས་པར་བརྟག་པ་ལྟར་ཐུར་པས་ས་ཆ་དེར་ཀོང་རྒྱ་བརྟག་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཀོང་ཀྲུང་། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཀོང་ཏུང(广东)ཟེར་བའི་སྨྲ་ཟུར་ཆག་པ་སྟེ། སྔོན་དུས་མིང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ཀོང་ཏུང་ཞིང་ཆེན་ལ་ཟེར།

ཀོང་པོ། སྔོན་དུས་གཙང་རུ་བཞིའི་ཁོངས་གཡོ་རུའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཉང་པོ། མོང་པོ། ཀོང་པོ་གསུམ་ཞེས་ཉང་ཆུའི་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལུང་ཁག་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཉང་ཆུའི་སྟོད་རྒྱུད་ཉང་ཆུ་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་འབབ་པའི་རྒྱུད་ནས་ཆུ་གཉིས་འདྲེས་མཚམས་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་ལ་མ་སླེབས་བར་ལ་ཉང་པོ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནས་ཐོ་ཁའི་རྒྱུད་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་ལ་ཟུག་གི་བར་ལ་མོང་པོ། ཉང་ཆུ་དང་བོ་ཁའི་ཆུ་ཆེན་འདྲེས་མཚམས་ནས་ཀོང་སྨད་རྩེ་ལྷ་ཤང་བར་ལ་ཀོང་པོ་ཟེར། སྔོན་དུས་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀོང་པོ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ས་ཁུལ་རྣམས་ཀོང་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེ་ལ་རང་བདག་གི་དབང་ཆ་གནང་བ་དང་། ཀོང་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེ་ནི་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གཅུང་པོ་ཉ་ཁྲིའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་པར་བརྟེན་ཀོང་པོའི་རྗེ་དཔོན་ནི་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེའི་མི་རྒྱུད་ནས་བསྐོས་རྒྱུ་དང་། མི་རྒྱུད་རྡོ་མ་ཆད་ན་ཁོང་གི་གཉེན་ཚན་རྒྱུད་པ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བསྐོ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་གཙིགས་མཛད་བསྩལ་ཤིག ཀོང་པོ་དེ་མོ་ཁུལ་གྱི་བྲག་བརྐོས་ཡི་གེ《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི

བཀའ་གཅིགས་དང་ཇོ་རིང་ཡི་གེ་གཅེས་བསྡུས》ཞུགས་དཔར་མའི་ནང་གསལ། ཀོང་པོའི་ཡུལ་འདིར་རྙིང་དུས་བོན་ཆོས་དར་ཁྱབ་ཆེ་བར་བྱུང་བའི་རྟགས་སུ་བོན་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་ཀྱི་གནས་ཆེན་དུ་གྲགས་པའི་བོན་རི་དང་ལྷག་རྩེ་རི་ཁྲོད་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོན་རྙིང་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་གྱི་དམར་མཆོད་དང་། གྲི་འདུལ། གཤིན་འདུར་སོགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཀྱང་ཡོད། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་འཕེལ་ཚུགས་པ་ནས་ཀོང་ཀར་སྲིད་པ་ཞེས་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་དང་། ཉེ་དཔོན་སྟོབས་ཆེན་སང་པོ་བྱུང་སྟོང་བ་དང་། དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པ་དར་འཕེལ་ཚུགས་རྗེས་ནས་དགེ་དགོན་ཆེ་ཆུང་ཁག་ཉི་ཤུ་ཙམ་བྱུང་སྟོང་བ་དང་། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་དགོན་སྡེ་དང་། གནས་རི་མཚར་ཅན་ཡང་འགའ་ཞིག་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀུང་ཡུལ་སྐོར་སྤྲོ་འཆམ་གྱི་རྟེན་གཞིར་བྱས་ཆོག་པ་ཡིན། ཁོ་བོས་ཀོ་སྟོས《ཀོང་པོ་ཆོས་འབྱུང》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་སྐད་ཐོས་པ་ད་བར་ཐབས་ཇི་འདྲ་བྱས་ཀྱང་ལག་སོན་མ་བྱུང་བས་ཕྱུར་སྐྱབ་བྱ་དགོས་ངེས་ཤིག་རེད་སྙམ་པ་འདིར་དཔྱད་གཞིར་བཀོད།

ཀོང་པོ་ཆོས་མཛད་བསྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀོང་པོ་འབྲུག་ལ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྒྲོན་གྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཞིག་ཞལ་སློབ་ཆོས་མཛད་གཞོན་པ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ《སྐྱབས་དཔང་བསྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་འདུམ་ཕྲག་འཆར་བའི་སྣང་བ་ཤེལ》ཞེས་འཁོད་པ་ཀོང་པོ་ཤག་མགོ་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྡན་བསམ་གཏན་གླིང་གི་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༧༠ ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཤག་མགོ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནང་དུ་བཞུགས།

ཀོང་པོ་དེ་མོའི་ཇོ་བཀོས་ཡི་གེ། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀོང་པོའི་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེ་ལ་གནང་བའི་བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྡོ་ལ་བརྐོས་པ་ཞིག་ཡིན། རྡོ་བརྐོས་ཡི་གེ་དེའི་གནས་ཡུལ་ནི། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྲི་རྫོང་ཁོངས་སྨན་རི་རྒྱས་ཀོ་འཛོ་ཤང་གི་གཡུང་དྲུང་འཛིན་གྲོང་ཚོའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེ་ཐུབ་ཀྱི་ལྗིབས་ངོས་སུ་བརྐོས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཉི་འོད་དང་ཆར་ཆུང་གི་གནོད་འཚེ་ཐོག་ཚད་ཆུང་བའི་ཕྱི་སྐྱིབས་ལྟ་བུའི་འོག་ཏུ་བརྐོས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཀུང་ངོས་ཚད་ཁྱབ་རེས་ཀྱི་གསལ་པོ་ཡོད། རྡོ་ཡིག་འདི་བརྐོས་པའི་དུས་ཚོད་ཐད་བཀའ་གཅིགས་འདི་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་གང་དུ་ཡང་མི་གསལ་རུང་། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་༧༩༨ ནས་༨༡༥ བར་གྱི་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་དེར་ཡིན་པས་ད་ལན་མི་ལོ་༡༢༠༠ མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་སོང་ཟིན། བཀའ་གཅིགས་འདིར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གལ་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཁག་དྲུག་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ༡. རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ཡན་ཆད་གདུང་རབས་བདུན་བྱུང་བའི་རིང་པོ་བྱང་ཐིང་དཔར་ལྷག་རྗེར་བཞུགས་པ། ༢. རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ལ་སྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅེན་ནི་ཉ་ཁྱི་དང་། གཅུང་ནི་ཤ་ཁྱི་ཡིན་པ་གསལ་ཞིང་། སྲས་བྱ་ཁྱི་ཟེར་བ་ཡོད་ཚུལ་མི་གསལ་བ། ༣. ཀོང་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེ་ལ་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་བཀའ་གཅིགས་གནང་བ་དེར་སྣར་ཡང་རྒྱལ་གནོན་གྱི་བཀའ་གཅིགས་འདི་གནང་ཚུལ། ༤. སྲས་གཅེན་གཅུང་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་སྲས་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་གཅུང་པོའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་བཙན་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བ་དང་། གཅེན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ཀོང་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེའི་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་གོ་གནས་ཙམ་དུ་བསྟོད་པ་དེར་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་དཔྱ་ཁྲལ་དང་། མ་རེའི་རྣམ་འདུལ་སོགས་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་ཀོང་པོའི་ཁུལ་དུ་རང་སྐྱོང་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ཆོག་པའི་བཀའ་གཅིགས་གནང་ཡོད་པ། ༥. ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེའི་སར་ནས་ཁྲལ་གསར་པ་སྣོན་པའི་བསྐྱད་གཅོར་བྱས་པ་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཀའ་གཅིགས་སུ་འཁོད་པ་བཞིན་ཁྲལ་རིགས་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་གནས་ཆོག་པའི་སྐྱོན་ཞུ་ཡུལ་བ་ལྟར་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་གཅིགས་བསྐྱར་དུ་གནང་བ། ༦. བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་དཔོན་འབངས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཚུལ་གསལ་པོར་བསྟན་པ་བཅས་ཡིན། བཀའ་གཅིགས་འདིའི་མ་ཡིག་དང་འགྲེལ་བཤད་སྐོར་ཁ་བྱང་དུ《བོད་ཀྱི་ཇོ་རིང་དང་དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་གཅེས་བསྡུས》ཅེས་འཁོད་པའི་དཔེ་དེབ་ཕེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ཐུགས་དཔར་མ་དེའི་ནང་ཀོ་བ་ཐེབས་ཆོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་མཛད་ནས་སྒྲུས་འཁོད་ཡོད་པ་དེ་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། མཐའ་ཅིག་ཏུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ནི་མིན། འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཚུལ་དེ་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་མཁས་དབང་ཚབ་སྤེལ་ཚེ་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་ལགས་མཆོག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བའི་དཔྱད་གཏམ《ཀོང་པོ་དེ་མོའི་ཇོ་བཀོས་ཡི་གེའི་སྐོར་གླེང་བ》ཞེས་པ་ཞིག ༡༩༩༥ ལོའི《བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག》དུས་དེབ་ཡང་གཉིས་པའི་ནང་འཁོད་འདུག་པ་དེར་གཟིགས་ན་དཔྱད་བསྡུར་གནང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འདུག་ལགས།

ཀོང་པོ་བུ་ཆུ། ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྲི་རྫོང་གི་ནུབ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བུ་ཆུ་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་སྟེ། བོད་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་ཤིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་གནས་པ་འདུ་བའི་གྲུ་མོ་གཡས་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བཞེངས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ལྷ་ཁང་།

ཀོང་པོ་ཟབ་གསུམ་གྱི་མཚོ་རྫོང་། ཀོང་པོ་ཚ་ཁ་རྫོང་མཚོ་འགོ་རུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་དཀྱིལ་དུ་རི་ཆུང་དང་། དེར་ལྷ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་ནང་གུ་རུ་དྲག་པོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཁྲོ་བོའི་སྐུར་བཞེངས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་བཅས་ཡོད། གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཟབ་གསུམ་གྱི་མཚོ་འདིའི་འགྲམ་ནས་ཆ་འདོ་བ་ཅང་ཤེས་རྙེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་དག་རྒྱུན་དུ་མཚོ་འདིའི་ནང་ནས་སྐབས་རེ་རྟ་འགྲོ་བ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར།

ཀོང་པོ་འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན། འདིར་གསལ་བའི་འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་ཞེས་པ་ནི་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་པོ་ཞེས་དྲུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་རྗེ་གདན་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་པོས་ཀོང་པོ་ཞོ་ཁའི་ཕྱུར་འབྲུ་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ཆེན་ཕུག་འདེབས་པར་མཛད་པ་པོ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་སྐུ་ཕྲེང་འགའ་ཞིག་སོང་བར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན……།

ཀོང་པོ་སྨྲ་ལ། (ཀོང་པོ་བར་ལ) རྙིང་དུས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་ལྷ་ས་ནས་མལ་གྲོ་རྩ་ཐོག་བརྒྱུད་ཀོང་པོར་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་དུ་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཀོང་པོ་མཚོ་རྫོང་། ཀོང་གསལ་ཀོང་པོ་ཟབ་གསུམ་གྱི་མཚོ་རྫོང་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀོང་པོ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་ཤམ་ཤག་མགོ་བླ། རྗེ་འདི་ནི་ཀོང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་དབང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཡུམ་ཚེ་དབང་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༧༦༤)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས། དེའི་ལོར་ཀོང་པོ་ཚབ་ནག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱག་ཕྱིས་སློབ་གཉེར་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ལྷ་ལྡན་སྤྲི་བདེ་ཁང་གསར་དུ་ཕྱག་ཕྱིས་དང་། རྩིས། ཆོས་སྤྱོད་སོགས་བསླབས་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྐབས་གདན་གྱི་རྣམ་པར་སྨྲ་བ……

རིང་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་བཞེད་དོན་མ་དབྱུང་བར་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་ཆོས་མཛད་ཆེ་བའི་མཚན་བཞེས། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་གཙང་པ་མཁན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དེ་ནས་བར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭའི་སྐབས་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་དབེན་པར་བཞུགས་རྒྱ་ཐག་བཅད་ཀྱིས་གྲྭ་ལ་ནས་ཕེབས་ཏེ་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དབེན་གནས་ཁག་ལ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ལ་ཀོང་པོ་དགའ་ལྡན་བསམ་གཏན་གླིང་ཐེབ་བཏབ། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་ལ་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་ཚེ་ཆོག་གླིང་སྤྲུལ་སྐུར་སྐུ་ཡོན་སྦྱིན་འབུལ་དུ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། རྒྱུན་དུ་དབུས་དང་ཀོང་པོ་ཁུལ་དུ་ཕྱུང་རྒྱབ་ལམ་རིམ་བཤད་ཁྲིད་དང་སྐུ་མཚམས་ཁོ་ནར་བརྩོན་པ་མཛད། རྩོམ་པ་ལ་ཡང་《དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་གྱི་མདོ་འགྲེལ》《གཅོད་བདག་འཛིན་འཆིང་བ་གཅོད་པའི་མཚོན་ཆ》《ལམ་རིམ་ཚིགས་བཅད་མ》《ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གསུང་ཐིན་པདེ་ལམ་དམར་ཁྲིད་དྲང་སྲོང་ཞལ་ལུང་ལས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ》དང་། 《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱི་ཀ》སོགས་བསྟན་བཅོས་ཁག་བཅུ་གྲངས་འབའ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེ(༡༨༡༦)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཤེགས།

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། མཚན་གཞན་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས། པདྨ་གར་དབང་འཕྲིན་ལས་འགྲོ་འདུལ་རྩལ་བཅས་སུ་འདུ་བ་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི(༡༨༡༣)ལོར་མདོ་ཁམས་འདི་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒང་གི་པདྨ་ལྷ་རྩེའི་མདུན་རོལ་རོང་རྒྱབ་ཐུབ་པའི་ལྗོངས་སུ་ཡབ་ཁྱུང་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་གཡུང་དྲུང་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་མཚོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྱིས་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཛད་སྤྱོད་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་ཟེགས་རེ་གསན་གཟིགས་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་ཞིང་ཐུགས་རྒྱུད་དྭང་ལ། སྤྱོད་ལམ་ཞི་ཞིང་དུལ་བ། གང་བརྩམས་མཛད་པ་མཐར་འདོན་པ་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་མངའ་བ་དང་། ཞི་ཆེན་པཎྜི་ཏ་འགྱུར་མེད་མཐུ་སྟོབས་རྣམ་རྒྱལ། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་པདྨ་ཉིན་བྱེད། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་བོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་གསན་བཞེས་མཛད། གང་གསན་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་ལ་འཁྱོལ་བར་གནང་ཞིང་། སློབ་མ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་འདོད་མོས་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་སྩོལ། གསུང་རྩོམ་སྐོར་དཔེར་ན་འཁོད་པ་དང་། མ་འཁོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡོམས་པའི་པོད་དགུ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ནི་མཛོད་ཆེན་པོ་ལྔ་སྟེ། 《ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་མཛོད》དང་《གདམས་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད》《བཀའ་བརྒྱུད་སྔགས་མཛོད》《རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》《རྒྱ་ཆེན་བཀའ་ཡི་མཛོད》བཅས་ཡིན། གཞན་ཡང་སྡེ་འགྱུར་གྱི་གདམས་པ་མང་པོའི་གཏེར་བཞེས་པ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་བཞེངས་དང་ཉམས་གསོ། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་པོར་བསྙེན་བཀུར་སོགས་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། དགུང་གྲངས་གྱ་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཏ(༡༨༩༩)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྐོར་ཁ་གྱང་དུ《ཕྱོགས་མེད་རིས་མེད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འདུན་ཞིང་དགེ་སློང་གི་གཟུགས་བརྙན་འཆང་བ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བརྗོད་པ་ནོར་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མདོག་ཅན》ཞེས་འཁོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་གཟིགས།

གྲངས་༢༩ཡོད་པ་དེར་གསལ།

ཀོང་ཙེ། འདི་ལ་བོད་ཡིག་རྩོམ་པ་རྗེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་སྣང་ཞིང་། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང》གི་ནང་གསེས་མ་ཧཱ་ཙི་ནའི་ཡུལ་དུ་རིག་བྱེད་དང་གྲུབ་མཐའ་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ཟབ་ཤེའུ་འམ་བཞུ(儒)ཞེས་གྲགས་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་ཁུང་ཕུ་ཙི་ཁུང་ཙི(孔子)ཞེས་འབོད་པ་དང་། བོད་སྐད་རྩོམ་ཀོང་ཙེ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བོད་སྐད་ཐོག་ཇི་བཞིན་མ་ཐོན་པར་ཀོང་ཙེ་ཞེས་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས། འདི་ཉིད་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་སྐོར《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》ལས། ཀོང་ལ་རྒྱས་འཛིན་ཉེན་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་ཧ་ཙང་གི་མང་ཙམ་ན། ཇིའུ་ཝང(周王)ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་ཙམ་ཇིའུ་ཝིན་ཝང(周文王)གི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ས་ཆེན་པོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཤན་ཏུང(山东)གི་ཡུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་དང་རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་སྐྱེས་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་ཞེས་གསལ། ༡༩༧༩ལོར་ཏྲང་ཧྭའི་ཚིག་མཛོད་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི《རྒྱ་ཡིག་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》ཤོག་གྲངས་༡༡༡༩ཐོག་ཁུང་ཙི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནང་གསལ་བར། ཁུང་ཙི(སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༥༡ནས༤༧༩)ནི་ཁྲུན་ཆིའུ་དུས་མཇུག་གི་བསམ་བློ་མཁས་ཅན་དང་། ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན། སློབ་གསོ་མཁས་ཅན། རུ་ལུགས(儒家)ཀྱི་གསར་གཏོད་པ་བཅས་ཡིན་པ་དང་། མིང་གཞན་ཁུང་ཆིའུ(孔丘)དང་། ཀྲུང་ཉི(仲尼)ཡང་ཟེར། ཁྲུན་ཆིའུ་དུས་རབས་ཀྱི་ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་ཙོའུ་ཡི་སྡེ་དེང་སང་ཧྲན་ཏུང་གི་ཆུས་ཕུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་རེད། གཞོན་ནུའི་དུས་སྐབས་སུ་ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནོར་ཕྱུག་དང་འབྲུ་གཟན་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་ཆུང་བྱེད་མྱོང་བ་དང་། རྗེས་སུ་ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དཔོན་དང་། ལས་ཚབ་ཀྱང་བྱས་མྱོང་། ལོ་ན་མཐོ་པོར་སླེབས་རྗེས་སློབ་གསོའི་ལས་ཀ་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཅིག་སྒྲིག་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་ནང་ནས་ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐིན་ཆིའུ《ཁྲུན་ཆིའུ》(春秋)ལ་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ་དེ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེངས་དང་པོའི་ཆ་ཚང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེད་རྩོམ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ལ་སློབ་མ་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་སློབ་མ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཅེང་། ཁོང་གིས་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་། གུས་བཀུར་སོགས་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པ་རྣམས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱབ་འགྲེལ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་སི་ཧྲུའུ(四书)ཞེས་བོད་སྐད་དུ་དེབ་བཞི་འམ་ཡིག་ཆ་བཞི་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་ནང་གི་རྒྱལ་རབས་མང་པོའི་རིང་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་སྟངས་དང་། ཁྲིམས་ལུགས། མི་ཆོས་བྱེད་ལུགས་སོགས་ཁུང་ཙི་འདིས་བྱས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བཟུང་བ་དང་། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་རྩིས་ནས་ཁུང་ཙིའི་འདྲ་བརྙན་དང་མིང་བྱང་ལ་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱུང་གིས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཁུང་ཙིའི་མི་བརྒྱུད་ལ་གུང་གི་གོ་གནས་གནང་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཐོག ད་ལྟའི་གུང་འདི་ཁུང་ཙི་ནས་རྩིས་པའི་མི་རབས་དོན་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐར》གསལ། 《མཁར་ནག་ལོ་ཙཱ་བའི་ཆོས་འབྱུང》ལས་བྱམས་པ་འབུམ་གླིང(དེང་སང་ཀན་སུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཡུང་ཅིང་རྫོང་ཁོངས་ན་ཀྲ་ཧུའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ)གི་བྱམས་པ་དེ་ཀོང་ཙེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོས་བཞེངས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཀོང་ཙེ་དང་མིང་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་མི་འདྲ། ཁུང་ཙིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཙམ《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》ཀན་སུའུ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་བཏོན་པའི་ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༡༨-༣༡༩དང་ཤོག་གྲངས༥༠༢ནས༥༠༤བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཀོང་ཙེ་གཡང་། རི་མོ་འབྲི་མཁན་རྣམས་ཀྱི་ཚོན་ལྷུགས་མའི་ཀོང་བུ་སྣ་ཚོགས་འདུག་པའི་སྣོད་སྤྱད་གྲུ་བཞི་ཞིག་སྟེ་ཚོན་

མདོག་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཇི་དགོས་ཀོང་བུ་གཡའ་མེད་པ་ཛ་སྟོད་ལྷ་བུ་ཆུང་ངུའི་ནང་དུ་སྟངས་ཏེ་ཀོང་བུ་དེ་དག་མན་ཚན་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཁ་འཛོར། མགོ་མཇུག་སྟོག་པ་སོགས་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་སྒྲོད་སྒྲོད་དུ་ཤིག་ཅན་ཞིག་ནང་དུ་འཛོག་གི་ཡོད།

ཀོང་རྗེ་འཕྲུལ་རྒྱལ། འདི་ལ་རྡོད་ཡིག་ཐོག་བཤད་སྟོལ་འདྲ་མིན་མང་པོ་མཆིས་པ་ལས། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ལྒགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༡༠༨ཐོག་རྒྱལ་པོ་ཞང་ཞའི་ཕྱུང་རམ་ཀོང་ཙེ་འཕྲུལ་རྒྱལ་ཞེས་པ་དེ་དང་མཐལ་ཞེས་འཁོད་པ་འདི་ནི་ཞང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཀོང་མ་ཞང་ཞའི་ཕྱུང་ལ་བཟོ་བོ་མཁས་པ་ཀོང་ཙེ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བའི་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚོད་ལས། ཞང་ཞའི་ཕྱུང་ལ་ཀོང་ཙེ་འཕྲུལ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་མིང་སྒྲ་རྒྱ་སྐད་ཐོག་བརྗོད་སྟོལ་མི་སྣང་ལགས།

ཀོང་འཛིན་ཉུལ་མི། དེ་སྔ་རྗེ་བོ་ཧ་ལར་མཆོད་ཁང་སོ་སོའི་མཆོད་ཀོང་རྣམས་བན་ཚན་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ཉུལ་མི།

ཀོང་ཡུལ་བྲེ་སྣ། འདི་ལ་དཔེ་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀོང་ཡུལ་བྲེ་སྣ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། སྔོན་སྲོལ་ལ་བྱང་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་མེས་པོ་སྤྲེའུ་དེ་དག་རྣམས་སྔ་ཁ་ཁུལ་ནས་ཀོང་པོར་ཡུལ་འཕོས་ཏེ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ་ཡིན་སྐབས་སྤྲེ་སྣའི་སྡོངས་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག

ཀོཏྲ་ཏ། (གསེར་ཀྱི་ས)རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་ཀོང་ཀུན་པུ་ར་ཟེར་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ཅིང་། 《ཐང་སེང་རང་རྣམ》སྒྲིལ་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༣༣བ་༡ལས། ཀོང་ཀ་ན་པུ་རིའི་ཡུལ་དེའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལི་དབར་ལྷ་སྟོང་ལྷག་དང་། མཁར་གྲོང་ཆེན་པོའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ལི་དབར་ཤུམ་ཙུ་ལྷག་ས་རྒྱ་ལེགས་ཙམ་དང་། གནམ་གཤིས་དྲོད་ཤས་ཆེ་བས་འབྲུ་རིགས་གང་ཡང་འདེབས་རུང་བ། མིའི་རང་བཞིན་དེ་ལུས་རྩུབ་ཅིང་སྒྱི་ཐུང་བ། སློབ་སྦྱོང་ལ་དགའ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བརྩི་བཀུར་ཆེ་བ། གཙུག་ལག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ནང་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཚོ་ལྷག་བཞུགས་ཤིང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ། མུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡང་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་འཛིན་མཁན་འདྲེས་མར་གནས་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁང་ཁྱིམ་གྱི་ཉེ་སོགས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་པ་རྣམས་འདུལ་ཁྲིམས་དང་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་བར་སྐྱོང་བ་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་གཙང་ཁང་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཁྱོན་ཁྲུ་བརྒྱ(འདོམ་ཉི་ཤུ་ལྔ)ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྲས་གཞོན་ནུའི་སྐབས་དབུ་ལ་བཞེས་པའི་ཐོད་ཞུ་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་དོ་ཙམ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲ་རྒྱན་མང་པོས་བརྒྱན་པ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོམ་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ཡོད། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་གཙང་ཁང་ཞིག་ན་གོ་བཞིན་སྐྱེས་ལྷ་བ་བྱེ་བ་རིས་བཞེངས་པའི་ཙནྡ་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཡོད་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཤིང་ཏཱ་ལའི་ནགས་ཚལ་རྒྱ་ཁྱོན་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་ཙམ(འདོམ་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང)ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་སོགས་ཐང་སེང་གི་རྣམ་ཐར་དེར་གསལ་ཞིང་། ཡུལ་འདི་དང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་གཉིས་ཐག་ཉེ་བར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི《གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ》ལས་གསུངས་སོ། །

ཀོཏྟིང་གོ་ཤྲི། རྒྱ་སྐད་དུ(灌顶国师)དོན་ནི་གོང་མ་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་གནང་མཁན་གྱི་བླ་མའི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན།

ཀོཙ་བ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དངོས་སློབ། སྐུ་འབུམ་གདན་ས་ཆེན་པོའི་མཁན་ཐོག་གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༥༧༡)ལོར་སྐར་མ་ཐང་དུ་ཡབ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་བཅུ་བདུན་གྱི་བར་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་དགོན་གསར་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ། བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མཚོ་སྔོན་དུ་ཕེབས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ལ་ཁྲི་ཐོག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛུན་ཕྱིན་གནང་བ་ལྟར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། སློབ་སྤྱི་ཤར་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གྲྭ་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་མཛོད་བཅས་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་མེ་སྤྲེལ་ལོར་དགེ་བཤེས་གླིང་བསྲེའི་དམ་བཅའ་བཞག དེའི་ཕྱི་ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས། དཀྱིལ་ཁང་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ས་ཕྱི་ལོར་དབེན་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ལོ་ཤས་རིང་ཙམ་བཞུགས་ནས། མཁན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་གི་དྲུང་ནས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་འགྲེལ་པ་སོགས་གསན། གཞན་ཡང་འབྲས་སྤུངས་སྔགས་པ་སྒྲོལ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་བྲག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་ལུང་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ཤིང་འབྲུག་ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༦༡༧)ལོར་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་བཤད་རིང་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་སོགས་གོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་ཁྲི་ཐོག་དགོངས་ཞུ་གནང་རྗེས་ཡང་ཆུང་གནས་ཇོང་། ཆོད་པོ་ཇོང་། ཐུག་དཀར་རི་ཁྲོད་བཅས་སུ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད། དགོན་གསར་རི་ཁྲོད་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་སྡིང་བཏབ། རྗེས་དེར་བཞུགས་ནས་སློབ་མ་མང་པོར་རང་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་ཆོས་བཀའ་སྩལ། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པ་ཤིང་ཕག(༡༦༣༥)ལོར་ཨ་མདོའི་ཡུལ་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས། སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ཀོཙ་དགོན་པར་བཞུགས། རྣམ་ཐར་ཤུང་བསྡུས་ཤིང་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༡ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

ཀོཙ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་སྨད་ཙམ(༡༣༠༠ཡས་མས)དུ་ཁྲི་ཀའི་ཡར་སྐོང་ཀོཙ་བ་ཚང་དུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནས་བཙུན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་འཕགས་ལྟར་ཆིས་ཁྲུང་མཛད། ཧྲུ་དབེན་གྱི་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་བླ་མ་སོགས་བལ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་ཤེས་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གསན་སྦྱོང་མཛད་དེ་མཁས་པའི་སྙན་པ་ཐོབ། འགག་ཟའི་ཡུལ་དུ་ཆུ་མེད་པས་རྗེ་འདིས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲག་ལ་རྡོ་བརྒྱབ་པའི་ཆུ་རྒྱུན་རི་ཐང་མང་པོའི་འོག་ནས་འཁགས་ཡུལ་དུ་དྲངས་པས་དེ་ནས་བཟུང་ཀོཙ་བ་རི་འཐུག་པར་གྲགས། མཚན་སྙན་གྲགས་ཆེ་བས་ཧོར་སོག་ཁག་གིས་བླ་དཔོན་གཉིས་ཀ་མཛད་རྒྱུའི་རེ་བ་ཞུས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཀོཙ་བ་དཔོན་ལ་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་ཀོཙ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱ་ཁྱུང་མཁན་རབས་དང་པོ་མཛད་དེ་སྐུ་འདས་རྗེས་ཀོཙ་བ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟེར་གྱིས་གདན་ས་བསྐྱངས་པས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། མཐར་ལོ་བའི་ཐུག་དཀར་ན་སྐུ་འཛད་ལུས་ལ་གྲུབ་པར་གྲགས་སོ། །

ཀོཙ་རམ་ཟེ། རྒྱ་གར་མ་ག་དྷའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག་སྟེ།《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས(༥ལས་མ་ལྷ

ལྔའི་ཡུལ་གྱི་ཏེ་བྲག་ཀོ་ཎ་ཤམ་ནི་ཞེས་གསལ་ཞིང་། 《མདོ་མཛངས་བླུན》ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ལེའུར། ཀོ་ཎ་ཤམ་ནིའི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་དྲ་ཡ་ན་ཞེས་དང་། 《དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ལེའུ་ཞེ་གཉིས་པར་གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་དྲ་ཡ་ན་ཞེས་གསལ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ན་ས་ལྟ་བའི་ཡུལ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མིང་དང་། ཀོ་ཎ་ཤམ་ནི་ནི་ཡུལ་གྲུ་དེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་དང་། གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོགས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་དྲ་ཡ་ནའི་སྲིད་དབང་གནས་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་མིང་ཡིན་པ་བཅས་སུ་གོ་དགོས་ཤིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་དབྱར་གནས་ཐེངས་དགུ་པ་ཀོ་ཎ་ཤམ་ནིར་མཛད་པ་དང་། གཏད་རབས་བདུན་གྱི་ལྔ་པ་འཕགས་པ་དྷི་ཏི་ཀ་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ལོ་མང་པོའི་རིང་བསྐྱོད་ནས་ཡུལ་འདི་རང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐང་སན་བླ་མ་ཡུལ་འདིར་ཕེབས་སྐབས་ཡུལ་འདིའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལི་དབར་དུག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དང་། མཁར་གྲོང་ཆེན་པོ་ཁོར་ཡུག་རྒྱང་གྲགས་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ། ས་རྒྱ་ལེགས་ཤིང་གནམ་གཤིས་དྲོ་བ། འབྲས་བུ་རིགས་གསུམ་དང་། བུར་ཤིང་འཕེལ་བ། མིའི་རང་བཞིན་གདུམ་ལ་རྩོད་པ། དཔའ་རྩལ་ཆེ་ཞིང་སློབ་སྦྱོང་ལ་དགའ་བ་དང་། ཆོས་དད་དྭ་ཅང་ཆེ་བ། གཙུག་ལག་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ནང་དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཁོངས་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ན་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། མཁར་གྲོང་དེའི་ནང་དུ་ཕྱིང་ཁང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དཔངས་སུ་ཁྲུ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ནང་ན་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཙན་དན་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་དང་། དེའི་དབུ་ཐོག་ན་རྡོ་ལས་བརྩིགས་པའི་གདུགས་ཕུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཙན་དན་ཇོ་བོ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་པ་དེའི་ཚབ་ཡིན་པ་སོགས་གནའ་རབས་ཤུལ་རྙིང་མང་པོ་ཞིག་གཟིགས་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ཐང་སན་བླ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཆེན་པོ་ཐང་གུར་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གར་ཞིང་གི་བཀོད་པའི་དཀར་ཆག》རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་དཔེ་ཐྲིས་མའི་ཤོག་གྲངས་154ནས་158བར་གསལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལས། ཡར་རྣ་སི་ནས་ཨ་ལ་ཧ་བ་ད་དང་། དེ་ནས་མཐའ་ལེ་མང་ཙམ་སོང་བ་ན་རྒྱ་པོ་ཡ་མུ་ནའི་འགྲམ་དུ་ཀོ་ཤམ་བྷིའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་ཡང་མིང་ལ་ཀོ་ཤམ་བྷེར་ཞིང་། སྔོན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་པའི་ཤུལ་གྱི་ཤུགས་རི་རྣམས་ཞིང་ཁའི་དཀྱིལ་ནས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཤུགས་རི་ཞིག་པོ་དེའི་དབུས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བསླངས་པའི་རྡོ་རིང་ཐོག་ཚད་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཁྱིམ་བདག་གདངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་སྐབས་བཞེངས་པའི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་དང་། ཡུལ་དེའི་ཕྱི་ཐང་ཕྱོགས་སུ་རི་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཐང་ཡིན་པ་དང་། བོད་ས་ཞེས་པའི་ཡུལ་དང་། ཀོ་ཎ་ཤམ་ནི་ཞེས་པ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས། ཞིབ་པར《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་10ནས་11བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཀོར་ཀོར་འོང་། འཁོར་ནས་ཡོང་ཞེས་པའི་དོན།

ཀོ་ལེ་ལ། གཉམ་དུ་སོང་མ་ལེ་ཆེན་ཏན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཀཱི་ཀཱི ཐར་ལྟ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཏ་པའི་ཉིན་ལམ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་པའི་ས་དབུས་སྟོད་འཇམ་མདའ་ཁུལ་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་ཁྲིམ་གཞོན་པ་རིན་ཆེན་སེང་གེ(རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཡུག1154ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག1220ལོ་བར)སྐུ་ཉིད་ཐུགས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་བཏབ་པའི་དགོན་རྙིང་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་དབུས་སྟོད་ཁུལ་དུ་ཁྱབ་རྗེས་དགེ་དགོན་དུ་གྱུར། མཁན་པོ་ནི་དབུས་སྟོད་བྲག་དཀར་གྲྭ་ཚང་དང་གཅིག་སྒྲུབ་ཡིན་པ་དང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས

ཤུ་པ་ཨང་གཉིས་པའི་ཁྲས་ཏེ་ཤུ་ཙ་གསུམ་ཡོད་པ། རྟགས་ཚིག་རྣམས་རྒྱུད་སྟོད་པ་དང་ཕྱོགས་འདྲ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དཀའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་དང་། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་། སེ་ར་བྱེས། བྲག་དཀར་དགོན་པ་བཅས་སུ་འགྲོ་ཞེས《བཻ་སེར》ལས་བཤད།

ཀུ་རྦ། རྒྱ་སྐད་དུ་ཀུ་བུ་ཞེས་པའི་མིང་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱས་པ་སྟེ། དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཨན་ཞི་རྫོང(安西县)ཁོངས་སུ་ཡོད། (ཅ)

ཀུ་འོད་མཆོག་གྲགས་པ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་མ་བཙུགས་གོང་དུ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་འདུལ་བ་དང་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཁམས་སུ་ཕེབས། བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་ཁོང་གི་དྲུང་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་བཤད་པ་གསན་ཚུལ《དེབ་སྔོན》དང《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གཉིས་ཀར་གསལ་ཞིང་། དེ་ལས་ཞིབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་མ་མཐོང་ལགས།

ཀུན་ཏེ་ཟིར། རི་པོ་ཙེ་ཞུར་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། དེར་ཙུང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གདུང་རྟེན་བཞུགས།

ཀྱི་ཤུར། ཀྱི་ཤུར། ཕྱག་བརྡལ་ལམ་ཐུ་དན་བྱེད་པའི་ཚིག (ཅ)

ཀྱི་ཚོ་སྟོད་པ། དེ་སྔོན་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དབུས་གཙང་མཁས་པ་མི་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལ་མཁན་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མ་ཀྱེ་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱུང་བའི་གྲས་ནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའི་སློབ་མ་ཡ་མེས་གཞུ་གཅིག་ལ་མཁན་དུ་བཞི་སྟེ། 1. ཁྲི་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་འབར་གྱིས་ཐོང་སྐ། 2. ས་ཐང་བཙུན་ཆུང་གིས་ཐང་ཆུང་། 3. རྒྱ་སྟོན་ཡ་ཙེ་ནེ་ཤས་སྒོ་ཏུ་སྐ། 4. འདར་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་ལས་ཕུག་བཅས་བཞེངས་སྟེ ཚོགས་པ་བསྐྱངས་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་ཁྲི་ཚོ་དང་། ཐང་ཚོ། རྒྱ་ཚོ། འདར་ཚོ་བཅས་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ལ་ཀྱི་ཚོ་སྟོད་པ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཀྱི་ཚོ་བར་པ། དེ་སྔོན་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་དྲུག་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ཚན་གཙང་གི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལ་མཁན་བརྒྱུད་འཛིན་བྱུང་པའི་སློབ་མ་ཀྱེ་ཤུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའི་སློབ་མ་གྲུང་གིས་འཁྲིས། ཞང་ཚུལ་འཕགས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུས། ཀོང་པོ་ཐར་པ་རིན་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་གཟུ་སྨོན་འཕན་གྲགས་ཀྱིས་ཀླུའི་རྩེ་མཚམས་དང་། རྒྱན་མཁར་ལྷག་ཡུང་ལྷེ་བཙུན་དཀར་པོས་ཨང་ཡིག གཡུང་སྟོན་རྡོ་ཀ་རིས་བ་འོར། ས་ཤབ་རྗེ་ལྷ་ཁང་བཅས་བཟུང་བ་ལས་གཟུ་ཚོ་དང་། ཀོང་ཚོ་གཉིས་བྱུང་བ་དེའི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

ཀྱི་ཚོ་སྨད་པ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་དྲུག་བྱུང་བའི་ནང་གསེས་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་སློབ་མ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོས་ཤངས་མཁར་ཡུང་དང་། ཀྱི་རེ་སྣང་ར། ཞུག་གི་ཤུ་ཡུང་བཅས་བཏབ་ནས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་པ་ལས་རིམ་བཞིན་སྣང་ཚོ་དང་། ཤུ་ཚོ་ཟེར་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ལ་ཀྱི་ཚོ་སྨད་པ་ཟེར།

ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་དྲུག་བྱུང་བའི་ནང་ཚན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལ་མཁན་བརྒྱུད་འཛིན་བྱུང་བའི་སློབ་མ་ཀྱི་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོས་གཙང་སྟོད་ཁུལ་དུ་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙང་གི་ཤང་སྟོད་ཁུལ་དུ་ཀྱི་ཚོ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་བྱུང་བ་ཡིན།

ཀྱི་རེ་སྣང་སྔགས། འདི་ལ་ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་གྲག་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བདུན་གྱི་སྐོར་བཤད་པའི་བོད་ཡུལ་སྐྱི་རི་ལྷང་སྔོན་ན་ཞེས་དང་། 《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་ཡུལ་གྱི་རི་ཕྱོངས་སྔོན་ཞེས་བྱུང་བ་ཀྱི་འདྲ་ཙམ་སྣང་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་མིང་ལ་ཆོས་འབྱུང་གསུམ་ཀར་རྒྱལ་པོ་སྤྲི་རྗེ་སྣང་པོ་ཞེས་མཐུན་པར་བྱུང་བ་དང་། སྔོན་པོའི་མིང་ལ《ལྡེའུ་

ཆོས་འབྱུང་》དང་《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》གཉིས་ཀར་སྔོན་པོ་ངམ་དང་འགྲོ་ཞེས་མཐུན་ཀྱང་། 《དུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་》ལས་སྣོན་པོ་བེའུ་དང་ཕྱུག་ཅེས་མི་འདྲ་བ་སྣང་། བོད་གསལ་《ཐེའུའི་ཆོས་འབྱུང་》 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱལ་ཕྲན་དེའི་སྔོན་པོ་ངམ་དང་འགྲོ་གཉིས་ཡིན་པར་བཤད་ཚུལ་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་སྐྱི་རི་ལྷང་ཚན་ཞེས་པའི་ཡུལ་དེ་བོད་དབུས་གཙང་དུ་བཞིའི་ནུ་ལག་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ངེས་ཏེ། བཙན་པོ་སྟོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཀག་བཅད་མཛད་སྐབས"གཙང་སྟོད་གཙང་སྨད་འགྲོ་དང་ལྷུང་པོའི་ཡུལ"ཞེས་སྟོན་དུས་རྒྱལ་ཕྲན་སིལ་མའི་དུས་སྐབས་སུ་ཡུལ་སྐྱེ་ཁག་རྣམས་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་མི་འདྲ་བའི་རྗེ་དཔོན་སོ་སོས་དབང་འཛིན་བྱས་པའི་དབང་རིས་རྣམས་ལ་སྣང་ཡོད་རང་འཇགས་སུ་འཇོག་གནང་ནོས། ཁོང་ཚོར་རང་ཁོངས་ཀྱི་ཡུལ་སྐྱེ་ནས་དཔོན་རིགས་ཀྱི་གོ་གནས་བསྐོ་གཞག་གནང་ཡོད།

ཀྱི་ཐུན། ཀྲུ་ཤིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་ཐོག་གཉིས་པའི་ཁྲི་ལོ་ཅེན་ལུན(建文)ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྒྲ་མ་དག་པ་སྟེ། གོང་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་དངོས་ལ་མིང་ཧུའི་ཧྲི(明惠帝)ཟེར་ཞིང་། ཁྲི་ལོའི་མིང་ལ་ཅེན་ཝུན་ཟེར་བ། སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་དུས་ཚོད་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཡོས་ནས་ཆུ་ཏ(༡༣༩༨ནས༡༤༠༢)ལོའི་བར་ལོ་བཞི་ལས་མེད།

ཀྱིན་ཏཱ་ཟི། སྔོན་དུས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་པོ་བྲང་ཡང་ཀྲུ(凉州)མཁར་ཡོད་ས་ནས་སྤོ་ཕྱོགས་ལུ་ལི་དཔར་ལུམ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་ཏེ་མོ་ཀྲུང་ཏེ་ལག་མོ་ཏེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་ལི་དཔར་ལྕེ་མོང་བ་ན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གསེར་གྱི་སྐར་མ་ཅན(ཏུ་ཧི་ལི་ཡིན་མིན་བརྟག)གྱི་དུར་ས་ཡོད་སར་དགོན་པ་བཞེངས་པའི་མིང་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཀྱིན་ཏཱ་ཟི་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་དཔང་གི་སྡེ་ཟེར་བ་ཡ་ཁང་དབུས་མར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་བཞེངས་པ་གནང་བའི་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་དང་། མགོན་པོ་ཕྱར་ཀྱི་ལྷ་བརྟན། རྒྱལ་པོ་གོ་དན་འཁོར་བཅས་ལ་དབང་གནང་སྐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫིགས་སུ་བྱུ་བའི་རྡོ་ལས་བྱས་པ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐུ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ། ད་དུང་ཏེ་འདབས་ལྷ་ཁང་གཞན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་སོགས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ནང་གྲུངས་གོང་གསལ་དེར་གཟིགས།

ཀྱིབ་ཀྱིབ་པོ། གཞོང་གྱུ། (ཅ)

ཀྱིམ། ཁྱིམ། (ཅ)

ཀྱེ་རྡོ་རྗེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཚན་མ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་སྡེ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའམ《དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད》ནས་གསུངས་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ལ་རིགས་བསྡུས་དང་རིགས་ལྔ་སོ་སོའི་ལྷ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རིགས་བསྡུས་ལྷ་ཞེ་ལྔ་མ་དང་། རིགས་བསྡུས་ལྷ་ཞེར་ལྔ་མ། དེ་ལ་སྒྲུབ་མ་བཞི་བསྟན་པའི་ལྷ་ཞེར་དགུ་མ་བཅས་ཀྱི་རྫོར་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད《རྡོ་རྗེ་གུར》ལས་གསུངས། རིགས་སོ་སོ་བ་ལ་རིགས་ལྔ་ཡོད་པའི་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ལ། ༡.སྐུ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། ༢.གསུང་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། ༣.ཐུགས་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། ༤.སྙིང་པོ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ཞལ་བརྒྱད་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་པ་བཅས་རིགས་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར《རྩ་རྒྱུད》ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཡབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན། ཡུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔས་བསྐོར་བ་ནི། 《རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས》དང་། ཀྱེ་རྡོར་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད《རྡོ་རྗེ་གུར》ལས་གསུངས། ཕྱག་བཅུ་དྲུག་པ་རིགས་གཞན་བཞི་ནི《བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར》ལས་གསུངས། ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ཡུམ་མེད་པ་དང་། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ལྷ་མོ་དྲུག་གིས་བསྐོར་བ་ནི། བདེ་མཆོག་དང་ཀྱེ་རྡོར་ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུད《སམ་ཕུ་ཊ》ཡི་བརྟག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་བདུན་པར་གསུངས། ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་དྲུག་པོ་མཆོན་ཆ་ཅན་ལྷ་བཅུ་བདུན་ནི《བཤད་རྒྱུད་སམ་ཕུ་ཊ》ཡི་རབ་བྱེད་དགུ་པ་དང་ཉེར་བརྒྱད་པ་གཉིས་ལས་གསུངས་པ་བཅས་ཞིབ་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི《བརྟག་གཉིས་རྣམ་བཤད་རྡོ་རྗེའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསང་མཛོད》དང་། གཞན་ཡང་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ཞིག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། པོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ། སྟག་ཕུ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཀྱེ་རྡོར་རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས》ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས། ཀྱེ་རྡོར་འདི་ལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡.འགྲེལ་པ་ལུགས་སམ་མཚོ་སྐྱེས་ལུགས། ༢.ཌོམ་ལུགས་སམ་མར་ལུགས། ༣.ཌོམ་བྷི་ལུགས། ༤.ནཱ་རོ་ལུགས། ༥.ནག་པོ་ལུགས། ༦.མན་ངག་ལུགས་སམ་ཚོད་པ་ཅན། ༧.ཞི་བ་སྦས་པའི་ལུགས། ༨.རྣ་ན་ལུགས། ༩.ལུས་དཀྱིལ། ༡༠.མཆོན་ཆ་ཅན་བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབང་མང་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་ཡོན་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི《དཀྱིལ་ཆོག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》ནང་ཡོད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ས་སྐྱ་གོ་ངོར་དཔང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི《སྒྲུབ་དཀྱིལ་ཀུན་བཏུས》ནང་དུ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་མན་ངག་ལུགས། སྙིང་པོ་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་གྲུབ་ཆེན་བིར་ཝ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། གྲུབ་ཆེན་བིར་ཝ་པ་དང་མཁྱེན་རྟོགས་མཉམ་པར་གྲགས་པ་གྲུབ་ཆེན་ཌོམ་བྷི་ཧེ་རུ་ཀ་ཡི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས《བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར》ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་སློབ་དཔོན་མི་ཐུབ་ཟླ་བས《ཐུབ་ཐབས་ཡན་ལག་དྲུག་པ》སོགས་མཛད་པ་དེར་ཀྱེ་རྡོར་མན་ངག་ལུགས་ཞེས་གྲགས་པ་ཤིང་། དེའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་རིམ་བྱོན་བརྒྱུད་ནས་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀྱེ་རྡོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། ས་སྐྱའི་གསང་ཆེན་སློབ་བཤད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་ཡིན། སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༨པར་ཡོད།

ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་གསུམ། རྩ་བའི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། བཤད་པའི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར། མན་ངག་གི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་སམ་ཕུ་ཊི། ཀྱེ་རྡོར་རྗེའི་རྩ་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པ་འབུམ་ཕྲག་བདུན་ཡོད་པ་དང་། འབྲིང་པོ་ལ་འབུམ་ཕྲག་ལྔ་ཡོད། བསྡུས་པ་ལ་བརྟག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བརྟག་པ་དང་པོ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་བསྡུས་པ་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ནི་ཕྱག་མར་འགྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཞིང་། རྗེས་སུ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་འགྱུར་བ་རྣམས་ཁ་སྐོང་མཛད། 《བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར》འདི་ཙ་རྒྱུད་འབྲིང་པོ་འབུམ་ལྔ་ལས་ཕྱུང་སྟེ་བསྡུས་རྒྱུད་དང་། 《རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས》ལ་སྦྱོར་ཏེ་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་ཡོད། འགྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བའི་འགྱུར《བཤད་རྒྱུད་སམ་ཕུ་ཊ》འདི་བོད་ལྷ་རབས་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཞེད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱུད་འདི་མ་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་གི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་ཡིན་པར་བཞེད་པ་བཞིན་ནི་དགེ་ལུགས་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་པར་གསུངས། རྒྱུད་འདི་ལ་བརྟག་པ་བཅུ་དང་། བརྟག་པ་རེ་རེ་ལ་རབ་བྱེད་བཞི་རེ་ཡོད་པ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ་འགྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བའི་འགྱུར་ཡིན། གོང་གསལ་རྒྱུད་དང་པོ་གཉིས་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་སྡེ[ང]པའི་ནང་ཡོད་ཅིང་། 《རྒྱུད་བསམ་ཕུ་ཊི》ནི་རྒྱུད་སྡེ[ག]པའི་ནང་ཡོད།

ཀྱཻ་རྡོར་འགྲེལ་པ་ལུགས། སློབ་དཔོན་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་གྲུབ་ཆེན་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་གྲུབ་ཆེན་ཛ་ལན་དྷ་རི་པས་འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་ལུགས་དེ་ལ་ཟེར་ཏེ། མིང་གཞན་མཚོ་སྐྱེས་ལུགས་ཀྱང་ཟེར། འདི་ལ་ལྷ་གཙོ་འཁོར་དགུ་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་ཟུར་བཀའི་དབང་སྐོར་ཐོ་ཡོན་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི《དཀྱིལ་ཆོག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》པོད་བཞི་པ་དང་། ལ་སྒྲུ་བློ་གཏེར་དབང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི《སྒྲུབ་དཀྱིལ་ཀུན་བཏུས》པོད་[ཚ]པའི་ནང་དུ་ཡོད་ལུགས།

ཀྱཻ་རྡོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡན་ལག་དྲུག ༡. གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་རྣམ་སྣང་གི་ཡན་ལག ༢. དབང་བསྐུར་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཡན་རིན་འབྱུང་གི་ཡན་ལག ༣. བདུད་རྩི་མྱང་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག ༤. བསྟོད་པ་རིན་འབྱུང་གི་ཡན་ལག ༥. མཆོད་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག ༦. རྗེས་ཆགས་རྡོར་སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ

ཀྱཻ་རྡོར་མཚོན་ཆ་ཅན། བཤད་རྒྱུད་སམ་པུ་ཊའི་བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྐོར་དབྱིངས་ཏེ་ཏཱ་ཀ་ཞེས་པ་དེ་ཡི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཀྱཻ་རྡོར་མཚོན་ཆ་ཅན་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ། བཤད་རྒྱུད་སམ་པུ་ཊིའི་བརྟག་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་དགུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཀྱཻ་རྡོར་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཞིག་སྟེ། ཕྱག་བཅུ་དྲུག་ལ་མཚོན་ཆ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་བསྣམས་ཡོད་པས་མཚོན་ཆ་ཅན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་སྟེ། ༡. སྔོན་པོ་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ཞལ་བརྒྱད་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་པ། ༢. ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། ༣. གསུང་གི་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། ༤. སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་བཅས་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བཀའི་དབང་ནི《རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དབང》བཅུ་བཞི་པ་ནས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་ཡོད་ཅིང་། འདི་ལ་ཟུར་བཀའི་དབང་སོགས་སུ་མེད་པ་འདྲ་སྙམ།

ཀྱཻ་རྡོར་ལྷ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་ཚིག ཀུ་ཤེ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་[ག]པའི་ཤོག་གྲངས་༧༤ནས་༨༠གྲངས་༡༡༠

ཀྱཻ་རྡོར་ལྷ་དགུའི་དབང་། འདི་ལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གོང་དུ་གསལ་བའི་མཚོན་ཆ་ཅན་ཕུད་པའི་གཞན་རྣམས་ལྷ་དགུ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

ཀྱཻ་རྡོར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་ལྷ་ཚོགས་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་ནི་ཀྱཻ་རྡོར་མཚོན་ཆ་ཅན་ཡིན་པས་གོང་དུ་ཀྱཻ་རྡོར་མཚོན་ཆ་ཅན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེ་རྫོགས་རིམ་འབྱུང་བར་རོ་སྙོམས། སྔགས་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་གསུང་རྒྱུན་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་རྫོགས་རིམ་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད། ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་གཞུང་གི་མིང་ཡིན། དེ་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་སྐྱོལ་གཏོད་མཛད་པ་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་པའི་ནང་ཚན་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཐོག《ཀྱཻའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད》འདི་ལ་རྩ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད། ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་བཅས་གསུམ་ཡོད། དེའི་ནང་གསེས་རྩ་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པ་བརྟག་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ། ཤློ་ཀ་འབུམ་ཕྲག་བདུན་མ་ཡོད་པ་དེ་ལ《འབུམ་ལྔ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ》ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདི་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བ་འདྲ། 《རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ》ནི་རྒྱུད་རྒྱས་པ་བརྟག་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཚིག་ཉུང་དུར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཅིག་ཡིན། འདི་ལ་བརྟག་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་བརྟག་པ་དང་པོ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་དང་། བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། འདི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། དེ་རྗེས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཞུས་ཆེན་དང་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་འགྱུར་ཆད་འགའ་ཞིག་ཁ་གསབ་གནང་ཚུལ《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ། རྩ་རྒྱུད་འདིའི་བརྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལེའུ་སོ་སོར་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་གང་བསྟན་པ་དང་། དོན་དེ་དག་ལག་ལེན་དུ་ཁྱེར་བའི་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་གང་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐོར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི《བརྟག་གཉིས་རྣམ་བཤད》ཤོག་གྲངས་༥༠ནས་༥༣བར་གསལ། 《ཀྱཻ་རྡོར་རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས》འདི་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་བཅུ་གསུམ་ཙམ《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》རྒྱུད་པོད་[ང]པ་དང་[ཅ]པའི་འགོར་བཞུགས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་ལ། ༡. རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ། ༢. རྔོག་ཐོགས་མེད་གྲགས་པ། ༣. མེས་སྟོན་ཚོན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ༤. མེས་ཀྱི་སློབ་བརྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་གྲགས་པ། ༥. མཁས་པ་རྒྱ་ནམ། ༦. དབུས་པ་ལོ་ཙཱ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ༧. སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ། ༨. རྔོག་སྟོན་ཅེའུ་བཙེ། ༩. རྡོ་རྗེ་མགོན་པོ། ༡༠. ཞི་ཐང་མགོན་པོ། ༡༡. ཚིག་རོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ༡༢. འགར་དམ་པ་ཆོས་སྡིངས། ༡༣. སྨྲགས་སྟོན་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས། ༡༤. གཏོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས། ༡༥. གཙང་ཚ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་མ། ༡༦. དྭགས་པོ་པཎ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ། ༡༧. ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་དང་པོ་བཅས་དང་། གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པ་ཁག་དྲུག་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ཙམ་ཡོད། བཤད་རྒྱུད་དང་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་སྐོར་འདིར་མ་བྲིས་ལགས།

ཀྱེའུ། སྐྱེའུའི་བརྡ་ཆད།

ཀྱེན་ཁང་། འདི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཅེན་ཁང(建康)ཞེས་པའི་སྒྲ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། དེང་སང་གི་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནན་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་རྙིང་པ་ཡིན། སྔར་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་མིང་ལ་ཅེན་ཡེ(建邺)ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་ཅིན་མིན་རྫིས་སི་མ་གཡེས་ཀྱི་ཅེན་ཤིན་ཁྲི་ལོ་དང་པོ(༣༡༣)ལོར་ཅེན་ཁང་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བྱུང་། རྗེས་སུ་ཅིན་ཤར་མ་དང་། ཆིས། སུང་། ལེའང་། ཁྲིན་རྒྱལ་རབས་ལྷོ་ཐང་ཕྱོགས་མ། ཐང་ཤིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོ་ཞི་བདེ་ཝུ་རྒྱལ། ཝུགས་ཕག་ཡོའི་གསར་བརྗེ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེང་སང་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྔན་གྲགས་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད།

ཀྱེན་ཙུན། མིང་ཐའི་ཙུང་ཡི་ཚ་བོའི་མིང་། གོང་དུ་ཀྱེ་ཙུན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལམ་ལུང་བསྟན་མདོ། བཀའ་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་མདོ་མང་པོད་[ཚ]ཀྱི་ནང《མ་ལྷ་ན་བཟང་མོའི་རྟོགས་བརྗོད》ཅེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ནི། སྔོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དུས་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་བུ་མོ་གསེར་ཅན་ལ་རྨི་ལམ་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་བར་དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ལ་ཞུས་པས། དེ་ནི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལྟས་ཡིན་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། རྨི་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྐོར་གཤམ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀྲི་དབྱེན་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ། འདི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཀྲི་ཡོན(至元)ཞེས་པའི་སྒྲ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་བི་ལེའི་ཐུང་ཤོལ་རྗེའི་ཐབས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྒོ་ཀེན་རྗེའི་སྐུར་ཞེས་འབོད་པ་རེས་སྲིད་དབང་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་བཟུང་བའི་ཐོག་མའི་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ལ་ཡོན་ཐུང(元统)དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་དྲུག

ཀི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ལ་ཀྲི་ཡོན(纪元) དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ལ་ཀྲི་ཀེང(纪更)བཅས་ཡིན་པས། འདིའི་ཀྲི་ཡོན་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཀྲི་ཀེང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་དང་ཚོར་བ་མིན་ནམ་སྙམ།

ཀྲི་ཡ། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡི་ནང་ནས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གྲངས་ལ་ཟེར། བྱ་རྒྱུད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་དང་། ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས་ཇི་སྙེད་རྒྱས་བཤད་ཙམ་ཞིག་གཤམ་གསལ་བྱ་རྒྱུད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་གཟིགས།

ཀྲི་ཡ་སྒྲུབ་ཐབས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཡི་སྒྲུབ་ཐབས་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ཕྱག་རྡོར། ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ། གདུགས་དཀར། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས། མི་གཡོ་བ། འོད་ཟེར་ཅན་མ། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ། ལོ་མ་གྱོན་མ་ལ་སོགས་པ་ཡོད། ཅུང་ཟད་ཞིབ་པར་འོག་གི་བྱ་རྒྱུད་ཅེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

ཀྲི་ཡ་དོན་གྱི་ལྷ་དྲུག གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྲི་ཡ་དོན་གྱི་ལྷ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱ་རྒྱུད་ལྷ་དྲུག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི། ༡. དོན་དམ་པའི་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་སྟེ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པ། ༢. ཡི་གེའི་ལྷ་སྟེ་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ལས་ཡིག་འབྲུའི་ལྷ་ཞེས་གསུངས། ༣. སྒྲའི་ལྷ་འདི་ནི་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀར་ཐ་སྙད་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། ༤. ཕྱག་མཚན་གྱི་ལྷ་འདི་ཡང་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀའི་ཐ་སྙད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ༥. མཚན་མའི་ལྷ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ལས། འདིའི་ཚབ་ཏུ་གདན་གྱི་ལྷ་ཞེས་ཐ་སྙད་དང་ནང་དོན་གཉིས་ཀ་མི་མཚུངས། ༦. གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་འདི་ལ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ལས་སྐུའི་ལྷ་ཞེས་གསལ་བ་ཐ་སྙད་ཕན་ཙམ་མི་འདྲ་ཡང་གོ་དོན་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། ལྷ་དྲུག་སོ་སོའི་ངོ་སྤྲོད་སྙིང་གཞམ་གྱི་བྱ་རྒྱུད་ལྷ་དྲུག་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་གསལ།

ཀྲི་ཡ་ས་མཱ་ཛ། རྒྱ་གར་སྐད། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དར་ཤན་ཨ་ཙནྡྲ་འགྲོ་བའི་མི་ལོང་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན༼བྱ་བ་བསྡུས་པ༽ཞེས་ཟེར། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་པོད་[ཀུ]པའི་ནང་ཡོད། ཚུལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། འདིའི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་མི་འདྲ་བ་ཞི་ཁྲོའི་དབང་བསྐུར་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་ལས་ཞི་གཉིས༼དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ༽དང་མི་འདྲ་བ་མེད་ཅིང་།༼རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བར༽མི་གསལ་བ་བདེ་ཤེགས་སུ་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་སྟེ། ༡. ཆོས་རྒྱུན་མ་ལྷ་བཅུ་དགུ། ༢. གཟའ་ཡུམ་རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་ལྷ་ཞེ་དྲུག ༣. གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ་ལྷ་སོ་གསུམ་བཅས་བསྡོམས་པའི་སྒྲིང་བ་དང་ཀྲི་ཡའི་ལྷ་ཚོགས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔའི་དབང་བསྐུར་གནང་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཚང་མར་ཕྱག་བཞེས་སུ་ཡོད་སྲུས།

ཀྲི་ཡའི་ལྷ་ཚོགས་བཅོ་ལྔ། བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཚོགས་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ༡. སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད། ༢. འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད། ༣. མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ། ༤. གནམ་གང་གི་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། ༥. ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་སྨན་བླ་བཻཌཱུརྱ། ༦. ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ལྷ་སྟོང་བ་ཅ་ཐབ་ཡས། ༧. རིགས་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྒྲོལ་མ་བཅས་བདུན་གྱི་སྙིང་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་བསྣན་པས་བཅོ་ལྔ་པོ་ཡིན། དེ་ནི་ལྷ་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཚོགས་དེ་འདྲ་བྱུང་པ་ཡོད་མེད་བརྟག

ཀྲི་ཡོག ཀྲི་ཡ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིན་པ་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཡོ་ག་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་སྐད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་མིང་ལ་ཀྲི་ཡོག་ཟེར་ཞིང་། དོན་དུ་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་གསེས་བྱ་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་མིང་ཡིན།

ཀྲིཥྞ་ས་ར། རི་དྭགས་ཤིག་གི་མིང་། འདི་ལ་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་དུ་ཀྲིཥྞ་ཤ་ར་དང་འདི་གཉིས་གདམ་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། བོད་སྐད་དུ་དོན་འགྱུར་བྱས་ན་ནག་ཁྲ་ཞེས་པ་སྟེ། བོད་སྐད་ནང་ཁྲི་ཤྣན་ས་ལེ་ཟེར་བ་གོང་གི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ནམ་སེམས།

ཀྲུང་ཐང་རྒྱས་དབྱུད། དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་གོར་ཁས་བོད་ས་གནས་སུ་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུགས་བསླངས་པར་བརྟེན་མན་ཆིང་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་གིས་ནང་བློན་ཀྲུང་ཐང་ཧྥུ་ཁང་ཨན(中堂福康安)དང་། དམག་དཔོན་ཧེ་ཀྲུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་མངགས་པ་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་འབྱོར་ནས་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་པམ་ཉེས་སུ་བཏང་རྗེས་ཀྲུང་ཐང་ཧྥུ་ཁང་ཨན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་ལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཆུ་གླང(༡༧༩༣)ལོར《ཡུགས་སྲོལ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ》ཞེས་པ་གཏན་འབེབས་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས་ཤིང་། དོན་ཚན་ཁག་གི་མིང་བྱང་གཤམ་གསལ། ༡. སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ལུགས་སྐོར། ༢. རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་མི་སྣ་དང་། ཚོང་པ་རྣམས་ལ་ས་བར་ཐོ་རྒྱག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༣. བོད་དངུལ་ཊམ་ཀ་ལྟད་མེད་དང་། ལྟད་ཅན་གྱི་འཇའ་ཐང་ལག་བསྟར་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༤. ས་གནས་ཀྱི་དམག་དཔུང་སྒྲིག་གཞི་འཛུགས་ཕྱོགས་སྐོར། ༥. དམག་སྒར་ཁག་གི་དམག་དཔོན་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༦. དམག་ཕོགས་སྤྲོད་ཕྱོགས་སྐོར། ༧. དམག་མིའི་གོ་མཚོན་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༨. ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གཏོང་ཕོགས་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྤྱན་དབྱིད་གཉིས་སུ་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ལ་སྙན་འབུལ་བྱ་དགོས་སྐོར། ༩. གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་འགོག་པའི་དམག་འཁྲུག་རིང་གི་ལས་ཁྱལ་མི་སེར་རྣམས་ལ་སོ་གཅིག་པར་ཁྲལ་ཆག་བཏང་བའི་སྐོར། ༡༠. བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལས་དོན་ཐད་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན་ཨེར་དེ་ནི། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་བཅས་འདུ་མཉམ་གྱིས་གྲོས་བསྡུར་བྱ་དགོས་སྐོར། ༡༡. བཀའ་བློན་དང་རྩིས་དཔོན་སོགས་དཔོན་རིགས་རྣམས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༡༢. ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན་ཨེར་དེ་ནི་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྤུའི་ཉེ་རིགས་རྣམས་ནས་གཞུང་དོན་ལས་ཀར་ཞེ་ཛུགས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་སྐོར། ༡༣. བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གཉིས་སྟོན་དབྱིད་གཉིས་སུ་ས་སྐོར་དང་རྩལ་སྦྱོང་འགྲོ་ཕྱོགས་སྐོར། ༡༤. ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཡིག་འཕྲུལ་འབྱོར་སྐབས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ལ་ཞུས་ནས་ལན་གཏོང་དགོས་སྐོར། ༡༥. ཁལ་བོད་ས་མཚམས་གཏིའ་སྐྱིད་རོང་གསུམ་གྱི་འགྲོ་འོང་རྟོ་དམ་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༡༦. ས་མཚམས་ཁག་གི་རྫོང་དཔོན་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༡༧. ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་ཀོ་གནས་འཕར་ཕྱོགས་སྐོར། ༡༨. དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་ཁག་གི་མཁན་པོ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༡༩. ཊམ་ཀ་གསར་རྙིང་གི་འཇའ་ཕྲུད་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྲོད་ལེན་བྱ་དགོས་སྐོར། ༢༠. སྐྱིད་གྲོང་དང་གཉའ་ནང་བརྒྱུད་ནས་དངོས་རིགས་འགྱུར་ཁྲལ་ལ་ཉོ་ཁྲལ་འཕར་མ་ལེན་མི་ཆོག་པའི་སྐོར། ༢༡. གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་གྱི་མི་སེར་རྣམས་ཁྲལ་རིགས་འཁོད་སྙོམས་བྱ་དགོས་སྐོར། ༢༢. དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་གི་བླ་མ་དང་གྲྭ་པའི་ཁ་གྲངས་མིང་ཐོ་ཞིབ་བཀོད་བྱ་དགོས་སྐོར། ༢༣. བོད་སྡོད་ནས་ས་གནས་གཞན་དག་ལ་ཕྱ་མ་ལ་མཇལ་མོན་ཆེ་རིགས་གནང་ཞུ་བྱུས་སྐབས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ལ་ལམ་ཡིག་ཞུ་དགོས་སྐོར། ༢༤. ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གྱི་བཀའ་ཤོག་མེད་པར་ཧ་ཡུལ་བསྐུལ་འདེད་མི་ཆོག་པའི་སྐོར། ༢༥. ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་གཏོང་དགོས་རིགས་རྣམས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ལ་ཞུས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་སྐོར། ༢༦. དཔོན་དམག་གི་རྩལ་སྦྱོང་ལ་དགོས་པའི་རྫས་མདེལ་བཟོ་སྐྲུན་དོ་དམ་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར། ༢༧. བཀའ་བློན་དང་མདའ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཞབས་

པ་གཞིས་རྣམས་སྙིང་པ་འཚོལ་སྐབས་གསར་པར་རྩིས་སྤྲོད་བྱ་དགོས་སྐོར། ༢༦. བླ་མ་དགེ་འདུན་སོགས་ཀྱི་ཐོགས་ཐོབ་རྣམས་དུས་ཚོད་ལྟར་བསྒྱུར་དང་ཕྱི་འགྱངས་མེད་པར་སྤྲོད་ལེན་བྱ་དགོས་སྐོར། ༢༧. ས་གནས་ཁག་ལ་ཆེད་གཏོང་བྱས་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནས་གཞུང་འབབ་ཁྲལ་རིགས་སྐྱག་རྫས་དང་འཕར་ལེན་ཚད་འཛོག་མེད་པར་གཙང་འབྲུལ་བྱ་དགོས་སྐོར་བཅས་ཡིན། ཞིབ་ཆ་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་༡༩༩༡ལོར་དཔེ་སྐྲུན་བྱས་པའི《བོད་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས》ཤོག་གྲངས་༡༢༡ནས་༡༤༩བར་གསལ།

ཀྲུང་ཐང་ཧྥུ་ཁང་ཨན། （中堂福康安）མན་ཆིང་གོང་མ་ཆེན་ལུང་སྐབས་ནང་བློན་གསེར་གྱི་ཀ་བ་ལྔ་དུ་བཞི་བོད(ཕུ་ཀྲུང་ཐང། ཧོ་ཀྲུང་ཐང། སྤྲ་ཀྲུང་ཐང། ཕུ་ཐིའུ་ཀྲུང་ཐང)པའི་གྲས་དང། སྲིད་དོན་དང། དམག་དོན་ཐོག་བྱས་རྗེས་ཆེ་བའི་གྲས་ཞིག་ཡིན་ཅིང། མི་རིགས་ནི་མན་ཇུ་རིགས་ཡིན་པ་དང། རུས་མིང་ཧྥུ་ཁྲའ། མིང་གཞན་ཡའོ་ལིན་ཡང་ཟེར། མན་ཆིང་སྐབས་ཏ་ཧྲའོ་ཧྲི(大学士)ཧྲུ་ཧྲོང་གི་བུ་ཡིན་པས་བཙུན་མོ་ཤའོ་ཞན་གྱི་ཚ་བོར་འགྲོ། གོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་སྐབས་ཧུ་པུ་ཧྲང་ཧྲུ(户部上书)དང་དམག་དོན་བློན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་གནང་ཞིང། ལྷ་རྗེས་སུ་ཡུན་ནན་དང། ཀུའེ་ཀྲོའུ། མིན་ཀྲེ (སྒྲ་ཙན་དང་ཀྲེ་ཙང)བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་བྱེད་སྤྱོད་ཞིང། དྭ་ཞིའི་ཧྲི་དང། པའི་ཅིའི་འཛམ་ས་ཐོབ། ཁོང་གིས་རྒྱ་ཆེན་དང། ཟའི་དཔན། ཀན་སུའི་ཧུད་རིགས། དྲུའུ་ནན་དང། ཀུའི་ཀྲའུ་མིའོ་རིགས་བཅས་ཀྱི་ཁྲིན་སོག་ལ་དྲག་གནོན་བྱས་པ་དང། ལོ་མང་རིང་དམག་དཔུང་གི་འགོ་གཙོ་བྱས་ཏེ་ཚད་ལས་འདས་པའི་རྒྱུས་སྟོབས་དང་རྒྱུད་ཟིལ་ཚབས་ཆེ་བཏང་ཡོད། དོན་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བ་དང། བོད་ས་གནས་དང་མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་སྲུ་བརྟན་དུ་གཏོང་བར་ཕན་ཡོད་ཀྱི་ལས་དོན་མང་པོ་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་ཀྲུང་ཧྥུ་ཁང་ཨན་ནི་སྲིད་གཞུང་དང་གོང་མར་གཞུང་སེམས་རྣམ་པར་དག་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལ་རང་དོན་ལྟར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱུར་བ། སྲིད་ཇུས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་དྲང་པོའི་ཐོག་ནས་བྱ་བ་འགྲུབ་ཏུ་ཁྱེར་བཞིན་པའི་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་ཡོད། ཁོང་གིས་བོད་དུ་ལས་དོན་གལ་ཆེ་བ་དྲུག་བྱས་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བའི་དམག་དོན་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་བླངས་པ། ༢. བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ལས་དོན་དང་དམག་དོན་དོ་དམ་ཐད་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་ཆེད་རིམ་གྲས་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་དང་ལྡན་དུ་གོ་བསྒྱུར་ཐོག་བོད་ཀྱི་རྒྱ་སྐྱིད(༡༧༩༣)ལོར་ལུགས་སྲོལ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་གཏན་འབེབས་ཁྲིམས་བསྒྲགས་བྱས་པ། ༣. བོད་ས་གནས་ཀྱི་ནོར་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་དང་དོ་དམ་ཤུགས་སྟོན་ཐུག་ཆེད་རྒྱ་བོད་ཡི་གེ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དངུལ་སྒོར་གསར་པ་རིགས་གསུམ་གཏན་འཕེལ་དང་འགྲེམས་སྤེལ་ཐོག ཚོང་དོན་སྒྲ་དབྱིའི་སྲིད་ཇུས་དང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཇོ་དམ་ལམ་ལུགས་ནན་པོ་བཟོས་པ། ༤. ཁྲལ་འུལ་ལམ་ལུགས་སྙིང་པ་ལེགས་བཅོས་བྱས་ཏེ་གཞུང་སེར་ཆོས་གསུམ་ཁྲལ་འུལ་ཐོག་དམིགས་བསལ་རེ་ཟུང་ཕུད་པའི་དེ་ཕྱིན་ལ་འདུར་ཞུབ་འགོད་སྐོམས་བྱ་དགོས་པ་དང་། དྭ་ལའི་བླ་མ་དང་ཨེ་མ་བན་གྱི་བཀའ་མེད་པར་ཇུ་འུལ་ཞུལ་འདེད་མི་ཆོག་པ་བཟོས་པ་དེས་གཞུང་རྒྱུགས་མི་སེར་རྣམས་ཁྲལ་གྱི་ཁུར་པོ་ཡང་དུ་བཏང་བ། ༥. དཔོན་རིགས་རྣམས་ཤེས་ཡོན་དང་འཛོན་ཐང་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ནས་བསྐོ་གཞག་དང་། གོ་གནས་རིམ་བཞིན་འཕར་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་བཟོས་པ། ༦. དམག་དོན་ཐལ་སྤྱོད་དང་། ཟས་མདེལ་བཟོ་སྐྲུན། དམག་ཟོགས་གཏན་ཞིབ། དམག་མིའི་གྲངས་འབོར་གཏན་ཞིབ་སོགས་དམག་དོན་དོ་དམ་ལ་ཤུགས་སྟོན་རྒྱུག་པ་བཅས་བྱས་ཡོད། གོང་གསལ་གྱི་ལས་དོན་དེ་དག་ཐག་བཀོད་བཀོད་བསྒྲུད་འཛིན་ཞིང་ཐབ་ལམ་ལུགས་སུ་བརྟན་གཏོང་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་ནས་མཐའ་མཚམས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་སྲུ་བརྟན་གཏོང་བ། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་ཡོང་བར་ཕན་པ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་བཟང་པོ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

ཀྱེ་མ་རྒྱལ། མདོ་ཁམས་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སྣང་ཡང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་མ་ཤེས།

ཀྲའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ།

ཀྲའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ནི། ༡. ཀྲའུ་ཕིང་ཝང་། ༢. ཀྲའུ་ཧྭན་ཝང་། ༣. ཀྲའུ་ཀྲུང་ཝང་། ༤. ཀྲའུ་ལི་ཝང་། ༥. ཀྲའུ་ཧུའི་ཝང་། ༦. ཀྲའུ་ཞང་ཝང་། ༧. ཀྲའུ་ཆིང་ཝང་། ༨. ཀྲའུ་ཁྲོང་ཝང་། ༩. ཀྲའུ་ཏིང་ཝང་། ༡༠. ཀྲའུ་ཅེན་ཝང་། ༡༡. ཀྲའུ་ལིང་ཝང་། ༡༢. ཀྲའུ་ཅིན་ཝང་། ༡༣. ཀྲའུ་ཏའོ་ཝང་། ༡༤. ཀྲའུ་ཅིང་ཝང་། ༡༥. ཀྲའུ་ཡོན་ཝང་། ༡༦. ཀྲའུ་ཀྲིན་ཏིང་ཝང་། ༡༧. ཀྲའུ་ཨེད་ཝང་། ༡༨. ཀྲའུ་སི་ཝང་། ༡༩. ཀྲའུ་ཁའོ་ཝང་། ༢༠. ཀྲའུ་ཝེད་ལྲེས་ཝང་། ༢༡. ཀྲའུ་ཨན་ཝང་། ༢༢. ཀྲའུ་ལྲེས་ཝང་། ༢༣. ཀྲའུ་ཞན་ཝང་། ༢༤. ཀྲའུ་ཧྲིན་ཅིན་ཝང་། ༢༥. ཀྲའུ་ནན་ཝང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ༧༧༠ནས་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ༢༥༦བར་ལོ་གྲངས༥༡༤རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཀླ་ཀློ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་པ། དཀོན་མཆོག་ཁས་མི་ལེན་པ། ཕ་མའི་དྲིན་ཁས་མི་ལེན་པ། གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་པ་ཆོས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཀླ་ཀློ་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཡུལ་སྲོལ་འཛིན་པའི་མི་སྡེ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཀླ་ཀློའི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་སྲོལ་དེ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་མཁན་ལ་ཀླ་ཀློའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཀླ་ཀློ་ཁ་རྒྱལ། རྟོགས་བརྗོད་འདིར་འཁོད་པའི་ཀླ་ཀློ་ཁ་རྒྱལ་ནི་ཀཤྨིར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། སྔོན་དུས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལས་འདས་རྗེས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གུང་པས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་མཛད་པ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་འགོ་སྟོད་བར་དུ་ནང་པའི་ཆོས་དར་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༦༨༦)ལོ་ཡས་མས་སུ་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་རང་ཛེབ་ཟེར་བས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་མང་ཆེ་བ་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཁྱབ་སྤེལ་བཏང་ཞིང་ཀཤྨིར་ཡང་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་དེ་ནས་བཟུང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་མི་ཡོངས་རྫོགས་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་སུ་མ་བསྒྱུར་ཀ་མེད་བྱུང་ཞིང་། བོད་དང་ཚོང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཁ་ཆེའི་མི་རིགས་མང་ཆེ་བ་ཡུལ་དེ་ནས་ཡོང་བ་དང་། དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་མང་ཆེ་བས་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་གཏོར་བཅོམ་ཚད་ལས་འདས་པ་བཏང་སྐབས་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་ཀླ་ཀློ་ཞེས་འབོད་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

ཀླ་ཀློ་ཏྭ་ཟིག བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འཁོད་པའི་ཏྭ་ཟིག་ནི་བོད་དང་ཐག་ཉེ་བའི་པར་ཟིག་སྟེ་དབྱི་ལང་ལ་གོ་དགོས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ཁྲིན་ཀོན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ལོ༦༤༢ཡས་མས་སུ་རྒྱ་གར་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏྭ་ཟིག་ཨ་ལྷ་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་དབྱི་ལང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ། དབྱི་ལང་དེ་ཨ་ལྷ་པོ་ཏྭ་ཟིག་གི་ཐོག་ཏུ་མོར་ཞིང་། དེ་ནས་བོད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་དབྱི་ལང་ལ་དབང་བསྒྱུར་མ་བྱུང་བར་དུ་དབྱི་ལང་དེ་ཨ་ལྷ་པོ་ཏྭ་ཟིག་གི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡད་པའི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དབྱི་ལང་ལ་ཏྭ་ཟིག་དང་པར་ཟིག་ཅེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

ཀླ་ཀློ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཞལ་སྐྱེ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་

བསྟན་སྐྱོང་གིས་གཉན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་འདུག་པའི་རྒྱལ་པའི་ནང་"བཅུ་དྲུག་པ་ཀླ་ཀློ་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཞལ་ལྕེ"ཞེས་གྲངས་འདྲེན་ཙམ་གསལ་ཞིང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་འགོ་སྨོས་ཙམ་ལས་གསལ་བཤད་འགོ་འདུས་ཙམ་འཁོད་པ་ལྟར་ན། མཐའ་མཚམས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་གནའ་རབས་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ལུགས་སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཁག་གཅིག་ནང་ལག་བསྟར་བྱ་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཀླ་ཀློའི་གནས་ཚད་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ། དུས་འཁོར་གྱི་སྐར་རྩིས་ལས་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་ཀླ་ཀློའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚད་བསྡུར་ཚུལ་གྱི་གྲངས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་། ༡. ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་དང་། ༢. ཟླ་ཚོགས་གཟུགས། ༣. ཟླ་བའི་འོད། ༤. མཐའ་ཡས། ༥. ས་སྐྱོང་། ༦. དཔལ་སྐྱོང་། ༧. སེང་གེ ༨. རྣམ་གནོན། ༩. སྟོབས་པོ་ཆེ། ༡༠. མ་འགགས་པ། ༡༡. མིའི་སེང་གེ ༡༢. དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ༡༣. མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱལ། ༡༤. དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བར་རིགས་ལྡན་རེ་རེ་ཆ་སྣམས་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱ་རེ་ཆོས་གསུངས་པའི་ལོ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག སུག་ལུགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱུང་ནས་ལོ་༡༥༠༩སོང་བ་ཤིང་སྤེལ(༥༢༩)ལོར་སྨྲ་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཀླ་ཀློའི་ཆོས་ཐོག་མར་སྤེལ་བ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་ཀླ་ཀློའི་དམག་དཔུང་ཚར་བཅད་པའི་བར་ལོ་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་མེད་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ལོ་གསུམ་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ནི་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་ཀླ་ཀློའི་དཔུང་ཚོགས་བཅོམ་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་ཚར་བཅད་པའི་བར་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་ལོ་གསུམ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལོ་ཆེན་རྣམ་གྲོལ་མཛད་པའི་《རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བའི་རྣམ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ》སྨིན་གྲོལ་གླིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༥པ་ལ་གསལ།

ཀླ་མ། ལྕ་བ་འཇུག་པོ།

ཀླན་ཀ་ཅན། སྨོད་པ་ཡོད་པའམ་སྨོད་གཞི་སློང་མཁན།

ཀླན་ཀ་བཙལ་བ། སྐབས་བཙལ་བའམ་སྐྱོན་ཀ་བཙལ་བ།

ཀླས་མོ་ཆེ། སྣར་ཐང་དང་ཏ་ཙང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་གནས་ཤིག་སྟེ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་ཕྱིན་པའི་དབྱར་གནས་གཉིས་པ་གནས་འདིར་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་གསུངས་པའི་ས་ཡིན།

ཀླུ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཁྲིམས་ལག་གཅིག་མ་བསྲུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཀླུ་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཟེར།

ཀླུ་སྐར་རྒྱལ། དེ་སྔོན་སྤྱོད་མདའ་རིས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་སྟོད་ཙམ་དུ་ར་ཐེ་ཞིག་ལ་ཀླུ་སྐར་རྒྱལ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ལུགས་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་ཡིན་ཟེར་ནས་མི་རྣམས་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་སྤྱོད་གསར་པ་མང་པོ་བཤད་ནས་མགོ་བསྐོར་བཏང་བར་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་གནོད་འདྲེ་ཤོག་ལྷུགས་དེ་ཚར་གཅོད་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ཀླུ་ཁང་། (རྫོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་ཡང་ཟེར) འདི་ནི་པོ་ཏ་ལའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་གནས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཕྱོགས་མཐའ་ཞུང་གླིང་ལྡན་པའི་དཔལ་ལྷ་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་གྱི་མཚོ་ཆུ་ཏ་ཞིའི་དཀྱིལ་རྒྱ་དང་རྒྱ་དཀྱིལ་དུ་པོ་བྲང་ཆུང་དུ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ངག་རྒྱུན་ལྟར་ན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱི་གུང་དཀར་ནས་ཀླུ་རྒྱལ་མལ་གྲོ་གཟི་ཅན་དང་བཅས་པའི་ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་འདིའི་ནང་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་ལས་མཚན་དུ་ཀླུ་ཁང་བཞེས་གསོལ། ཀླུ་ཁང་འདིའི་རྒྱ་དཀྱིལ་པོ་བྲང་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་སྐབས་དེར་བཞེངས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་རྣམས་ནི་དེ་བས་སྔ་བ་ཡོད་པ་སྡེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དུས་སུ་སྡེ་པ་ཏཱ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་སྐབས་དང་དེ་རྗེས་ཀྱི་སྡེ་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་པོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་སྐབས་གཉིས་སུ་ད་ལྟའི་ཀླུ་ཁང་གི་ས་གཞི་འདི་ནས་འདོགས་སྣུན་ལ་མགོ་བའི་ས་འབོར་ཆེན་བཏོན་སྟབས་དེར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་གྱི་ས་དོང་ཆགས་པ་ལས་ད་ལྟའི་ཆུ་འཁྱིལ་ཡུལ་འདི་ཆགས་ཚུལ་འདུག ཀླུ་ཁང་འདིའི་གཞི་ཁྲོན་ནི་གྲུ་བཞི་མ་འདྲ་རང་མིན་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནང་བཤད་པའི་ཀླུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཀོད་པ་ལྟར་བྱུར་ཆ་མང་བའི་རྒྱན་སྒྲོས་ཅན་ཡིན་པ་ལ་མཐའ་འཁོར་ལྷུང་གླིང་གིས་བསྐྱུན་འདུག་པས་དེའི་ཤར་ནུབ་དཀར་སྐྱི་ཁྲི་༡༠འདུག་པ་དང་སྒོ་བྱང་དཀར་སྐྱི་ཁྲི་༢༠༥འདུག་ཅིང་། དབུས་ཀྱི་ཆུ་འཁྱིལ་རྒྱ་ཁྱོན་དུ་ཤར་ནུབ་དཀར་སྐྱི་ཁྲི་༢༧༠དང་ལྷོ་བྱང་དཀར་སྐྱི་ཁྲི་༡༡༢ཙམ་འདུག་པ་དང་། ཆུ་དཀྱིལ་པོ་བྲང་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ཡུག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྐྱི་ཁྲི་༩༢ལྡན་པའི་དབྱིབས་ཟླུམ་ནར་ཙམ་ཞིག་འདུག ཆུ་དཀྱིལ་པོ་བྲང་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཀླུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཀོད་པ་དང་མཐུན་པར་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཐོག་བརྩེགས་དང་པོའི་དབྱིབས་རྒྱ་གྲམ་གཟུགས་ཡིན་པའི་དབུས་སུ་ཀ་བ་བཞིའི་མཆོད་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་དང་སྐོར་ལམ་ཟུར། ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ཟླ་བཞི་འདུ་མཚུངས་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྐྱི་ཁྲི་ཟླ་བཞི་མ་༢༧༠༠ལྷག་ཙམ་དང་ནང་དུ་མཆོད་ཁང་ཀ་བཞི་རེའི་ས་དང་སྐོར་ལམ་བཅས་འདུག གསུམ་ཐོག་གི་ཡང་སྟེང་བྱུར་དྲུག་དབྱིབས་ལ་རྒྱ་ཕིབས་དང་གཞི་རས་བརྒྱན་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་ནང་ཀུན་བསྐོར་དཀྱིལ་དང་། ཕྱག་པར་དུ་ཞིབས་ཤིབས་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་ཀླུ་དྲིག་པ་ངས་ལ་བཏགས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་འབར་གྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་མཛེས་རིས་རིན་ཐང་བྲལ་བ་སོགས་ཡར་བརྒྱན་གྱི་རྡུལ་འཕོད་དང་སྐྱ་རྩལ་གྱི་ཆ་ཚད་མཛེ་ཙམ་ཡིན་པ་མངོན་ཐུབ། ཆུ་དཀྱིལ་ཕོ་བྲང་དང་དེའི་སྐོར་ཟམ་ཞིག་ལྷ་ལྡན་གྱི་རྡོ་ཟམ་ཀུག་པོ་གཞུ་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་རིང་ཐུང་ལ་སྐྱི་ཁྲི་༢༩ ༦༧དང་ཞེང་ལ་སྐྱི་ཁྲི་༢. ༥འདུག་པ་དེ་བརྒྱུད་ནས་ཕོ་བྲང་གི་འདབས་སྒོར་ནས་ལྷ་དུས་མཐའ་འཁོར་གི་ལྷུང་གླིང་ཆུ་དང་བཅས་པའི་མཛེས་སྡུག་འདི་ནི་ལྟ་བས་མི་ངོམས་ཤིང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་སྒོ་འཆམ་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་སྟེ། ཀླུ་ཁང་འདིར་ལོ་ལྟར་ས་ཟླའི་ཚེས་༡༥ཉིན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་རྣམ་པས་ཀོ་གྲུར་བཞུད་དེ་སྐོར་བ་བྱེད་པ་དང་སྐྱ་གར་གྱིས་མཆོད་བཞིན་འགྲོ་བ་རེད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤུགས་ལྡན(༡༧༩༡)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་ཀླུ་ཁང་འདིར་ཉམས་གསོ་གནང་བས་མཚོད། ཆུ་དཀྱིལ་ཕོ་བྲང་ནས་ཐད་དྲངས་པའི་སྐྱ་བྲན་དུ་སྐྱི་ཁྲི་བཅུ་ཙམ་གྱི་སར་གོར་ཁ་མགོ་བཏགས་རྗེས(མན་དུས)ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཕུལ་བའི་གླང་པོ་ཆེ་བཞི་ཡོད་པར་སྐྱང་ཁང་བརྒྱབ་ནས་མིང་དུ་ཞུན་ཚོགས་ར་བ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་འཕྲོལ་གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམ་རྡོ་གཞི་ཅན་གྱི་སྐྱུན་གཟིགས་སུ་ཕུལ་ཏེ་སྣང་ཐེ་དང་གླིང་སྒྲུང་བསྐོས་པ་རེད། དེ་ནས་ལོ་མང་པོ་འདས་རྗེས་ཀླུ་ཁང་ནང་གི་ལམ་ལྡ་ནོར་བཀའ་ཤུང་ས་ལ་སོགས་པར་ཉམས་ཆག་སོང་ཡོད་གཤིས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་སྐྱར་ཡང་ཉམས་གསོ་གནང་ཡོད། བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་རྗེས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་མཛེས་སྡོང་གྲིབས་ཅན་ཁག་ལ་ར་སྣང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་གནང་སྟབས་ཀླུ་ཁང་འདི་ཡང་འབད་བརྩོན་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག(༡༩༥༥)ལོར་གྲོང་ཁྱེར་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་འཆར་གཞི་དང་བསྟུན་ནས་དེ་ལྟ་པོ་ཏཱ་ལའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་སྡིང་འཛུགས་བཏང་བའི་རྡོ་རིང་དང་དམག་རྗེས་བཅུ་འཛོམས་བཀོད་པའི་རྡོ་རིང་གཉིས་ཀླུ་ཁང་གི་ཤར་དུ་སྤོས་པ་དང་། ལྕགས་སྤྲེལ(༡༩༨༠)ལོར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་དུ་དངུལ་བཏང་ནས་ཀླུ་ཁང་འདིར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱར་ཡང་ཤིང་སྦྲུལ(༡༩༨༥)ལོ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀླུ་ཁང་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་དེང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་སྐྱིད་གླིང་ཆེ་ཁྱུས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ལྷ་འཁྲུལ། （ཡི་གེར）དེ་སྟོན་མཁའ་རིམ་ལ་དཀྱུས་སུ་རྒྱལ་པོ་སློ་གྲོས་མཆོག་ལྡན（རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཁྱི་ ༡༤༤༠ ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་སྟག་ ༡༤༧༠ ལོ་བར）གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་སློབ་མ་པཎ་ཆེན་ལྷ་དབང་བློ་གྲོས་ལ་གུ་གེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་ལྟར་ལ་དཀྱུས་སུ་ཐེབས། ལྷ་འཁྲུལ་གྱི་ཕུའི་རྣམ་སྲས་ཕོ་བྲང་དུ་གྲགས་པའི་བྲག་རིའི་སྟེང་ནས་གཟིགས་པས། ལུང་པའི་དཀྱིལ་རི་སྐྱང་པོ་ཆེ་ཆུ་འབྲུང་བ་འདྲ་བའི་ས་གནས་དེར་ལྷ་འཁྲུལ་དགོན་པའི་གཞི་བཙུགས། ཆོ་ག་ཕྱག་བཞེས་རྣམས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཡིན། ཉེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་གྲྭ་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་སྐོར་དང་། གྲྭ་རྒྱུན་རྣམས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་མཁའ་རིམ་ཁང་ཚན་དུ་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད།

ལྷ་གན་རྒྱལ། འདིའི་སྐོར་ལ་ལྷ་ལྗོངས་དང་འདྲ་བའི་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་མཆིས་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། བཙན་པོ་ནོ་མོན་ཧན་གྱིས་མཛད་པའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ནང་སྐྱིད་གྲོང་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་དང་ཉེ་བར་ཁྲོང་ཤུ་ཀོ་ཏ་དང་མི་རིང་བའི་རི་ཁུག་ཅིག་ཏུ་སྨ་སྨན་སྨིན་ཟེར་བའི་གནས་ཡོད་པ་དེར་འཁྲུལ་ཆུ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ནང་རྫོ་ལས་རང་བྱུང་དུ་གྲུབ་པའི་ལྷ་བརྙན་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་མདོག་སྔོ་སྐྱ་ལ་གདོང་ལ་གཟན་དུར་གླིང་གིས་གཡོགས་པ་ལྷ་ཕྲུའི་སྦྲུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཨ་ཧྲིགས་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ལྷ་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུར་ངོས་བཟུང་ནས་དད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་ནང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དད་པ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཕྱག་པར་དུ་བོད་རིགས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་བརྙན་འདི་ལ་ཀླུ་གན་རྒྱལ་དང་ཀླུ་གདོལ་པ་ཞེས་ཏ་ཅང་གིས་མི་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སྐུ་བརྙན་འདི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འཛམ་གླིང་དུ་མ་བྱོན་གོང་ནས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་འཇིག་རྟེན་ཚོགས་མཐུ་རྩལ་ཆེ་ཤོས་དབང་ཕྱུག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་དབང་གིས་སུ་རྟེགས་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུ་བརྙན་དུ་གྲགས། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་འདིའི་མིང་ལ་ནི་ལ་ཀཎྛ་ཟེར་བ་དེ་བལ་པོའི་སྐད་དུ་ཟུར་ཆག་ནས་ཡི་ལ་ཀན་ཆ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། བལ་པོའི་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་ཟུར་ཆག་ནས་ཡི་ལ་ཀླུ་དང་། ཀན་ཆ་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀླུ་གན་རྒྱལ་དུ་གྲགས། འགའ་ཞིག་གིས་སྐུ་བརྙན་འདི་ཀླུ་ཞིག་གཉིད་ཁུག་པའི་ཕུང་པོ་རྗེ་ལ་སྒྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་པས་གཉིད་སད་ན་གསོན་པོར་ལངས་སྲིད་ཟེར་བ་ཡང་ཡོད་ཚུལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ།

ལྷ་དགའ་བོ། དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་བའི་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་བོ་གཉིས་ནི་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཚང་མའི་ཞལ་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཚེ་རིང་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་ཉིན་རེ་ཉིན་གུང་གི་ཟས་བཞེས་གྲུབ་ནས་བསྔོ་བ་གནང་སྐབས། ཀླུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ནས་བོས་ཏེ་བསྔོ་བ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཅས་ཁྲིམས་མཛད་ཡོད་ཚུལ《འདུལ་བའི་གཞུང》དུ་གསལ།

ལྷ་རྒྱལ་གཙུག་ན་རིན་ཆེན། ཀླུའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་ཟེར།

ལྷ་རྒྱལ་ཕྱ་རུ་ནའི་མཆོད་ཆོག རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཁ]པར་གསལ།

ལྷ་བརྒྱད། ནོར་རྒྱས། པདྨ། ཀརྐོ་ཊ། འཇོག་པོ། པདྨ་ཆེན་པོ། མཐའ་ཡས། རིགས་ལྡན། དུང་སྐྱོང་ངོ་། །

ལྷ་སྐྱག འདི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་བརྒྱུད་གཡུ་ཐོག་ཟམ་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ས་ཆའི་མིང་། འདིར་སྔོན་སྤྱིལ་ལ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་པོ་མི་ཡུལ་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པ་དང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་མཐར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཆ་ཇོ་ཤཱཀྱ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནང་གསལ་ཞིང་། ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་ལྷ་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཁར་ལྷའི་རྒྱལ་པོས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་མཐའ་མཇུག་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། ཇོ་བོ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་རྗེས་ཐག་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྲག་གི་ཐེབས་སུ་ལྷའི་རང་བྱོན་བྱུང་སྟེ། ལྷའི་ལག་པ་དཔལ་བ་ལ་བཞག་ནས་བྲ་ར་བྱེད་པའི་བཙོ་དབྱིབས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཇོ་བོ་ལྷ་ཡུལ་དུ་ནས་ཐེབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་སླེབས་ནས་བསྡད་པ་ཡིན་པས་ལྷ་སྐྱག་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ལྷ་སྐྱག་ཞེས་པ་ལྷ་འགྱུར་ནས་ལྷ་ཕྱུག་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་ལྷ་སྐྱག་བྲག་ཐེབས་སུ་ཡོད་པའི་ཇོ་བོ་དེ་ཡང་ལྷ་གཟུགས་ཡོངས་རྫོགས་རིམ་བཞིན་འབྱུར་དུ་སོན་ནས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་ཚབ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ལྷ་སྐྱག་སྨར་ས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་རྡོ་བོ་ལྷ་ཁང་གི་ཤར་ངོས་ཟམ་ཆེན་དེར་སྔོན་དུས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གྲོལ་ཁའི་བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་༢༥ ཉིན་སྨོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག་གི་རྟ་འདྲེན་ཆ་དམག་རྣམས་ཆ་དམག་གི་སྐྱེ་སྤྲུལ་ཡ་སོར་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་དམག་མིའི་ཆས་གོས་དང་། གཞོན་ཆ་སྒ་ཆས་མཆོད་ཆ་རང་འཁྱིགས་ཅན་ཕྱོགས་བསྐུས་དུག་འཛོམས་ནོག སྨར་གྲལ་བསྒྲིགས་དགོས་པའི་ས་གནས་ཟམ་ཆེན་དེའི་མིང་།

ལྷ་སྐྱག་ཞུང་ཆུང་སྐོར་མོ། སྔོན་དུས་ཇོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་སྐབས་ཇོ་རིང་གི་འཁྲིས་སུ་ལྷ་ཕྱུགས་གླིང་ཁ་རྒྱང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བོད་བཞུགས་ཡམ་ཐན་གྱི་ཡུལ་ཚོན་རྫོང་ཁང་དུ་བླངས་པའི་ཚབ་ལ་ཡུལ་ཚོན་རྫིང་པ་བསམ་འགྲུབ་ཁང་གསར་རྗེ་རིང་ལ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ（རྗེ་རིང་པ་རྣེ་ཏའི་རྣམ་ཐར）སི་ཁྲིན་ལྕགས་དཔར་མའི་སྐད་ཆ་ཐེག་གྲངས་༡༠ ༢ པར་གསལ།

ལྷ་སྐྱབས། （མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ） སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་མཚན་ལྡན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན། མིང་དོན་འདིའི་སྐོར་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག སློབ་དཔོན་འདི་དུས་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱུང་བ་ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་སོང་བའི་དུས་སུ་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》གི་ནང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་དུ་བཤད་པར། སློབ་དཔོན་འདིའི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་མཛད་པའི་དུས་སྐབས་སུ་བྲི་ཀར་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤ་ཡི་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ（འདི་ཐུར་ཆེས་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཞུས་ཤི་ཡ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནམ་བརྟག）དུ་སོང་ནས་ཀླ་ཀློ་སྟག་གཟིག་གི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གཏོང་འགོ་ཚུགས་ཞེས་བཤད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ལྷ་ཚེའི་སྨད་དུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་པའི་དུས་ཕྱི་མའི་དུས་རབས་དང་པོའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལས་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ད་བར་ཁོ་བོས་མ་མཐོང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་དརྦྷ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གྲམ་ཟེ་འབྱོར་ལྡན་ཞིག་གི་ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། མཚན་མཁན་ལ་བསྟན་པས་ཚེ་རིང་ཤོས་ལ་ལོ་བདུན་ལས་མི་ཐུབ་ཟེར་བས། ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བུ་ཤི་བའི་རོ་མིག་གིས་མཐོང་མ་བཟོད་པར་གཡོག་དང་བཅས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕྲམ་དུ་བཏང་། རིམ་གྱིས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དགོན་

པ་ཆེ་རྫོགས་ནཱ་ལེནྡྲ་ར་ཞེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བྲམ་ཟེ་ས་ར་ཧ་དང་མཇལ་ཏེ་ཚེ་དབང་ཞུས། གཞན་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དཀོན་པའི་མཁན་པོ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་མཚན་དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཞེས་བཏགས། དཀོན་པའི་ཞལ་ཏ་བ(སྤྲུ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གཉེར་བ)གནང་རིང་མུ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ནས་གསེར་འགྱུར་གྱི་རྩི་བླངས་ནས་གསེར་བཙོངས་པའི་རིན་གྱི་ཟོག་ནས་དགེ་འདུན་ལ་འཚོ་བ་སྦྱར། དེའི་གནས་ཚུལ་དགེ་འདུན་ཚོས་དྲིས་པ་ན་ལན་དྲང་པོར་གསུངས་པས་དགེ་འདུན་ལ་གནང་བ་མ་ཞུས་པར་ཚོང་བྱས་ནས་འཚོ་བ་སྦྱར་བ་ཆོས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཟེར་ཏེ་གནས་ནས་སྐྲད(ཕྱིགས་བསྐྱུགས་ནས་སྐྲད་པ)དེ་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་ནས་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་དགུང་ལོ་བརྒྱ་མ་ལོན་ཙམ་ན་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་འཆད། དེའི་སྐབས་དགེ་སློང་བདེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་གསུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ《རིག་པའི་རྒྱན》ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་ལུགས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་བྱས་པ་དེ་གདུལ་བའི་དོན་དུ་ནཱ་ལེནྡྲར་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས། དེའི་ཚེ་བྱིས་པ་གཉིས་ཆོས་ཉན་དུ་འོང་པ་ན་དྲི་ཞིམ་པོས་ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཅིང་། བྱིས་པ་དེ་གཉིས་ཕྱིར་སོང་བའི་ཚེ་དྲི་ཞིམ་པོ་དེ་མེད་པར་གྱུར་པས་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པས་བདག་ཅག་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་འཇོག་པོའི་བུ་ཡིན། མི་ཡུལ་དུ་ཡོང་བ་ལ་ཙན་དན་གོར་ཤིར་ཤའི་བསྒུང་བ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར། ཙན་དན་དེ་བླངས་དུ་ཡོད་དམ་དྲིས་པས། ཡབ་ལ་དྲིའོ་ཟེར། དེས་ཕ་ལ་དྲིས་པས། ཀླུ་རྒྱལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཀླུའི་ཡུལ་དུ་འབྱོན་ན་ཕུལ་ཟེར་བས། ཀླུའི་ཡུལ་དུ་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དགེ་བའི་ས་བོན་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་གཅིག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་མི་ཡུལ་དུ་མེད་པ་སྤྱན་འདྲེན་པ་སོགས་ཀྱི་

དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཐེ་བར་གཟིགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། ཀླུ་མང་པོ་ལ་ཆོས་བསྟན་ནས་ཀླུ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མགུ་བར་གྱུར་ཏེ་ཀླུ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པར་ཞུས་པས། ད་ལྟ་ང་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་བཞེངས་པའི་འདམ་འཚོལ་བ་དང་། འབུམ་གདན་དྲངས་པར་འོང་བས་བསྡད་མི་ཡོང་། ཕྱིས་འོང་སྲིད་ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཀླུའི་འདམ་མང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ། གཟུངས་མང་པོ་བཅས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཕྱིན། དེའི་ཚེ་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཀླུའི་ཡུལ་དུ་ངེས་པར་ཕྱིན་པའི་གཏའ་མར་འབུམ་གྱི་ཞབས་ནས་ཚང་ཟད་ཙམ་མ་བསྐུར་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཀླུ་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི་འབུམ་རྒྱས་པ་ལ་རྟག་ཏུ་ངུའི་ལེའུ་དང་། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་རྣམས་མེད་པས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གཤམ་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ཡུམ་རྒྱས་པའི་གཤམ་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས། ལེའུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ཡུམ་རྒྱས་བསྡུས་ལ་ཁྱད་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། དེ་ནས་ཀླུའི་འདམ་བཞེས་ནས་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་ཙམ་བཞེངས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་སོགས་མི་ཡུལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་པས་མཚན་ཡང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཅེས་ཆགས། དེ་ནས་མཉན་ཡོད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག་གིས་གཙོས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་ཤིང་། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་རྡོའི་དྲ་མིག་གི་ར་བས་བསྐོར། དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ལྕགས་རིས་བསྐོར་ཞིང་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཞེངས། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་ཞབས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད། སྒྲ་མི་སྙན་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ས་ལ་མ་ན་བྱིས་པ་ཛོ་ཏ་ཀའི་ལག་རིས་ལས་བྱིས་རྒྱལ་པོར་འོང་བ་བསྟན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་བོར་གཙོར་བཞུགས་གནང་སྟེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཤུག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དར་སྤེལ་མཛད་དེ་གདུལ་བྱ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཁྲིད་པར་མཛད། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་

ཆེར་མཛད་པ་ན། བདུད་ཤིག་ཏོ་ཅན་དཔུང་དང་བཅས་ཕྲག་དོག་གིས་མ་བཟོད་པར་ཕྱར་སློབ་དཔོན་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་གཤེགས་སྐབས་ལུང་བསྟན་པའི་བྱིས་པ་དེ་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་བཙུན་མོའི་མངལ་དུ་བདུད་ཀྱིས་ཞུགས་ནས་ཕྱིར་བཙས་པས། དེའི་མིང་དུ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་ནུས་ལྡན་དུ་གྲགས་པ་ལ་རང་གི་མས་གོས་བཟང་པོ་བསྐུབས་མེད་པ་འཛིག་རྟེན་ན་རྙེད་དཀའ་བ་ཞིག་ཕྱིན་པས། བུ་ན་རེ། འདི་ད་ལྟ་གྱོན་ལ་ངས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་ན་གྱོན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། མས། ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཚེ་མཉམ་པའི་བཅུད་ལེན་གྲུབ་པས་སློབ་དཔོན་མ་གྲོངས་བར་མི་འཆི། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བ་མི་ཡོང་ཅེས་བརྗོད་པས། བུ་སྡུག་ངན་སྐྱེས་ནས་ངུས་པས་ན། མ་ན་རེ། ངུ་མི་དགོས། སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་ལ་གནས་པས། དབུ་སློང་ན་སྟེར་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་ཡབ་ཀྱང་འགྲུམས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལྟར། དེས་དཔལ་གྱི་རི་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་དབུ་སློང་བའི་ཕྱིར་དུ་འོང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཆོད་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་རིམ་རལ་གྱི་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བས་བཅད་པས་ཆད་པར་མ་འགྱུར། དེ་ཚེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་སྨྲས་པ། ང་ཉིད་སྔོན་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཏ་བར་གྱུར་པའི་ཚེ་འདམ་མ་ཞིག་བཅད་པའི་ཚེར་ལ་འབུ་གཅིག་གི་སྲོག་བཅད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པས་རྩ་ཀུ་ཤས་ཆོད་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོད། དེའི་ཚེ་སྐུ་ཁྲག་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་ཞིང་དབུ་དེའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ། །ཕྱིན་ནས་ལུས་འདི་ལ་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཅེས་པའི་ཚིག་བྱུང་བར་གྲགས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེས་སླར་དབུ་འབྱར་གྱི་དོགས་ནས་དཔག་ཚད་གཅིག་ཙམ་དུ་དོར་བ་ན་སློབ་དཔོན་བཅུད་ལེན་སྒྲུབ་པས་སྐུ་ལུས་དང་དབུ་རྡོ་རུ་གྱུར་ཅིང་སླར་རིམ་གྱིས་དབུ་དང་སྐུ་གཉིས་ཀ་མ་ཉམས་པར་ལོ་རེ་བཞིན་རྗེ་ཉེ་རྗེ་ཉེར་སོང་ནས་མཐར་སྐུ་ལུས་ལ་འབྱར་ནས་སློབ་དཔོན་རང་

ཉིད་ཞལ་བཞུགས་དུས་ལྟར་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས། མདོ་སྔགས་གང་གི་ཚ་ལའང་སྟོན་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། སློབ་དཔོན་འདི་དགུང་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་ཟེར་བ་དང་སུམ་བརྒྱ་བཞུགས་ཟེར་བའི་བཤད་སྲོལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀ་ལོ་བྱེད་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད་པས་གང་ལྟར་སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་ཞིག་བཞུགས་པ་འདྲ། སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ》《རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ》《སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ》《རྩོད་བཟློག》《ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག》《མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》《རྨི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ》ཆོས་བྱེད་ཁྲིམས་པ་ལ་གདམས་པ《བཤེས་སྤྲིངས》《རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》ཆོས་བྱེད་རབ་བྱུང་ལ་གདམས་པ《བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས》གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ《སྤྱོད་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ《བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ》གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ《མདོར་བྱས》《མདོར་བསྲེ》《དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་པ》གསང་སྔགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ《རིམ་པ་ལྔ་པ》《གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་པ》སྐྱེ་བོ་སྤྱི་ལ་གདམས་པ《ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིགས》རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་རྣམས་ལ་གདམས་པ《ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ》《སྤོས་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་མིག་མངས་རིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ》རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས《རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གཙུག་ལག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད》བཅས་ཆ་ཚང་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་རེ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་བདུད་རྩིས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བྱོན་པ་ལས། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཤཱཀྱ་མི་ཏྲ། ནཱ་ག་བོ་དྷི། ཨཱརྻ་དེ་

པ། མ་ཧི་ཀྲ་པ། ཞི་བའི་ཐུགས་སྲས་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་བཅས་བདུན་དུ་གྲགས། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཟླ་དང་ཐལ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཨཱརྱ་དེ་བ་སྟེ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པར་ཡང་གྲགས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུའི་ཆ་བྱད་ནི་ཞབས་གཡོན་བརྐྱངས་ཤིང་ཕྱག་གཉིས་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། དབུའི་སྟེང་དུ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོས་ཕུལ་བའི་སྦྲུལ་གྱི་གདེངས་ཀ་བདུན་གྱིས་བརྒྱན་ནས་བཞུགས་པའོ། །སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཡིག་ཐོག་བཀོད་པ་རྒྱས་པ་ནི་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《བཀའ་བབས་བདུན་ལྡན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས》སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཀླུ་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་གི་མན་ངག བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྒོམ་ཚུལ་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྒྱུད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་དེ་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་གི་མན་ངག་ཅེས་ཟེར།

ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ནས་བརྒྱུད་པའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ། རྩ་ཞལ་དཀར་པོ་སྤྱན་གསུམ་ཡོད་པ། གཡས་ཞལ་ལྗང་ཁུ། གཡོན་ཞལ་དམར་པོ། དེའི་སྟེང་གི་ཞལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་ལྗང་ཁུ། གཡས་ཞལ་དཀར་པོ། གཡོན་ཞལ་དམར་པོ། དེའི་སྟེང་གི་ཞལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་དམར་པོ། གཡས་ཞལ་ལྗང་ཁུ། གཡོན་ཞལ་དཀར་པོ། དེའི་སྟེང་དུ་ཞལ་གཅིག་ཁྲོ་ཞལ་དམར་པོ། དེའི་སྟེང་གི་ཞལ་འོད་དཔག་མེད་དམར་པོ། རྩ་བའི་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ། ཕྱག་ལྷག་མ་གཡས་གཡོན་སོར་བཞི་བརྒྱ་ཡན་ལག་གི་ཕྱག་དང་བསྡོམས་ན་ཕྱག་སྟོང་ཐུག་གཅིག འཁོར་གྱི་ལྷ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་ཟུར་བཀའི་དབང་ནི་བྲོ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག《དཀྱིལ་ཆོག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》པོད[ཀ]པའི་ནང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཡང་སྡེ་དགེ་ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ་ཞིག་ས་སྐྱ་བློ་གཏེར་དབང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བ《སྒྲུབ་དཀྱིལ་ཀུན་བཏུས》ཀྱི་པོད[ཁ]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

ཀླུ་རྒྱ། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་105（༡༠༥）ལས། རྒྱ་ཁྲུང་ཆེན་པོ་ཀླུ་རྒྱའི་མགོ་གུའི་ཆབ་བྲག་ནས་ཐོན་ཅིང་། ཀླུའུ་རྒྱ་དང་ཁག་རྒྱ་གཉིས་ཀྱང་དེར་འདྲེས་ནས་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དང་། རྒྱ་འདིའི་སྟོད་རྒྱུད་དུ་ཆོས་འཁོར་སྐར་གསར་མེར་ཁྱིན་གླིང་། སྨོག་རི་དགོན ཞུག་ཆེན་རི་ཁྲོད། ཤར་བྲག་པ་དགེ་རྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཤར་ཚང་གནོང་ཁུག སྟང་མཐིལ་རི་ཁྲོད། ཀླུ་ཆུ་ཁྱུང་དུ་འཁྱིལ་པའི་ཉིན་ཇོ་ལུ་ཁྲ་དགེ་ལེགས་བཤད་གླིང་། སྐལ་ནེ་གོང་ཐོག་སོགས་དང་། ཀླུ་རྒྱ་ཆུ་ཕྱོགས་པའི་རྫོང་ཆེ་རིང་བར་སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དང་ཀཱིརྟི་དགོན་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། དེ་སྔོན་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི《དེབ་དམར་མཆན་འགྲེལ》ལས་འགྲེལ་བཤད་གཞན་ཞིག་བྲིས་པ་དེར་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་འདུག་པ་འདིར་ལེགས་བཅོས་ཞུས་པ་ཡིན།

ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ་མཐའ་ཡས་སྔོན་པོ། འཇོག་པོ་དམར་པོ། དུང་སྐྱོང་སེར་པོ། རིགས་ལྡན་ཁྲ་བོ། པདྨ་དཀར་པོ། སྟོབས་རྒྱུ་ལྗང་ཁུ། ནོར་རྒྱས་དཀར་པོ། པདྨ་ཆེན་པོ་དཀར་པོ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རོ་སྟོད་མི་ལ་རོ་སྨད་སྦྲུལ་མཇུག་ཏུ་ཡོད་པ་སྦྲུལ་མགོ་བདུན་གྱི་གདེངས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཚེ་ཚད་ཀྱང་བསྐལ་པ་མ་ཞིག་བར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ། དེ་ཡང་ཤར་དུ་མཐའ་ཡས། ལྷོར་འཇོག་པོ། ནུབ་ཏུ་སྟོབས་རྒྱུ། བྱང་དུ་རིགས་ལྡན། ཤར་ལྷོར་ནོར་རྒྱས། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་དུང་སྐྱོང་། ནུབ་བྱང་དུ་པདྨ། བྱང་ཤར་དུ་པདྨ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །

ཀླུ་ཉེར་དགའ། ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་དགའ་བོ་ལ་ཟེར། གནས་ཚུལ་གོང་དང་འདྲ།

ཀླུ་གཏེར། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་རྫས་འབུལ་བའི་ཆོ་ག་ཞིག་སྟེ། གསེར་དངུལ་ཟངས་གསུམ་དང་ཟ་ལས་བཟོས་པའི་བུམ་པ་འབྲུ་སྣ་ཐང་ཙམ་སྟོང་པའི་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་སྨན་སྣ་ལྔ། རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ། འབྲུ་སྣ་ལྔ། སྙིང་པོ་ལྔ། དྲི་ལྔ་བཅས་ཀྱིས་སྐྱུར་བྱུར་བཀང་བའི་དགུལ་སུ། ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་བྲིས་པའི་ཙ་ཀ་ལི་འདོད་གསོལ་དང་བཅས་པ་བཅུག་པའི་བུམ་པ་དེ་ཁང་པའི་མཛོད་དང་ཆུ་མིག་མཚོ་སོགས་ལ་སྦ་བ་ཞིག་ཡིན། ཆོ་ག་ནི་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་སོ་སོའི་བླ་མ་གོང་མས་མཛད་པ་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ལུགས།

ཀླུ་ད་རུ་ག་ཆེ། གཉན་ཏུ་ཟམ་ཀླུ་ཤུན་ཤིན་དབང་ཏུའི་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཀླུ་བདུད་ནག་པོ། ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཀླུ་དང་། ནག་པོ་ཞེས་པ་མདོག་གི་མིང་།

ཀླུ་བདུན མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྦྲུལ་དང་། སྟོ་འབྱི་དང་། གཏེར་ཆེན་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

ཀླུ་གནས་བརྒྱད། དགའ་བོ། ཉེ་དགའ་བོ། བཏང་བཟུང་། གཟི་ཅན། ཀ་ཡི་གཞི། ཡུལ་འཁོར་བསྲུང་། ནག་པོ་ཆེན་པོ། ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱི་གནས་སོ།

ཀླུ་ཐུག（སྦྲུག）སྐར་སྒྲིགས། དེ་སྔོན་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཀྱི་རྟ་དམག་ཙ་སྒྲིག་གི་བྱེད་སྒོ་གཙོ་ཆེ་བའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཟླ་ཚེས་༢༤ཉིན་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་བྱང་ཀླུ་སྡུག་གི་བདེ་ཐང་དུ་དཀྱིལ་སྐར་ཞེང་ཤར་ཡོལ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ནང་སྐོར་ལམ་ཁ་ཏུ་ཆེན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཡ་སོར་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་དང་། མདུན་གྲལ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ཡ་སོར་བྱིངས་དང་། ཁྱུང་རྫོང་སུ་འདས་བརྒྱ་སྐོག་བརྒྱད་ཀྱི་སོག་པོ་ཡ་སོར་རྡོ་ལག་བཅས་གྲལ་ལ་འཁོད། དཀྱིལ་སྐར་སྣ་ཁྱུང་གཉིས་སོ་སོར་རྟ་དམག་གཡས་རུ་གཡོན་རུའི་སྐར་གྱི་གུར་ཕུབ་པའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཅ་ཁག་སོ་སོའི་མི་རྟ་གོ་མཚོན་རང་འགྲིག་བཅས་གྲལ་སྒྲིགས། སྨོན་ལམ་ཇ་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཡ་སོར་གཉིས་ལ་ཕྱག་སྟོབས་རིང་དམིགས་དངུལ་གྱི་ཐའི་ཇིའི（台 吉）སོ་གནས་དང་གདན་ཐོབ། ཡ་སོར་བྱིངས་ལ་རིམ་བཞིའི་གདན་ཐོབ་ཡོད་པ་ལྟར་སྐར་སྒྲིགས་ཉིན་ཡ་སོར་ཁྲི་པ་གཉིས་ནས་གོས་རྒྱན་བཞི་འབྲུག་ཆེན་ལི་ཁྲང་གི་ཟླ་བ་དང་། བྱུའུ་ཙེ་ཆེན་སྡེ་ལྡའི་ཐོག་མཐུག ཞྭ་མོ་ལ་སྐྱིར། རྒྱ་ཤི་ཐོར་ཞྭབས། གསེར་སྟོད། བྱི་ཏུ་རིང་བ་གསེར་གྱི་བརྒྱ་ཤད་ཅན། རྟ་ལན། འགོ་རྣམ་མཚལ་ཁའི་རྣམ་འཇའ་ཆེན། མདའ་གཞུ་སག་ནག ཤི་འཕྲུག་བཅས་དུས་ཆས་ཆ་ཚང་དང་། ཡ་སོར་ཁྲིདས་རྣམས་ཀྱི་གོས་འཁོར་བརྒྱུད་སེར་པོའི་ལྟ་ཤག ཞྭ་མོ་ལ་སྐྱིར་སོགས་དང་། སོག་པོ་ཡ་སོར་གྱིས་གོས་ཆེན་སྟག་ཞུན（ཀྲུ་ཧྲང）ལི་ཧྲང་སོགས་གཟབ་འཛོར་གང་རྒྱས་བཅས་སྤྲས་སྟོལ་དང་། དེ་ཉིན་ཐོག་མར་ཡ་སོར་ཇོ་གཡོག་རྣམས་ཡ་སོར་བགྲེས་པའི་གཟིམས་ཤག་ནང་ཕྱུད་འཛོམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས། དེ་ནས་སྨོན་ལམ་དགོངས་ཇ་འཚོགས་མཚམས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་རའི་དབུ་གཡབ་ཐོག བཀའ་བློན་རྣམ་པ་དང་ལྷན་དུ་ཚོགས་མཇལ་ཞུ་སྐབས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་སྔོན་ལམ་ཇ་དམག་གི་བྱེད་སྒོའི་བཀའ་བསྒྱུར་ཚོགས་གཏམ་བཏང་བ་ཉན་རྗེས་བཀའ་བློན་རྣམས་ནས་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་བསྒྱུར་གཏོང་སྲོལ། དེ་ནས་ཇོ་བོ་དབུ་སྐྱའི་མདུན་ནས་ཇ་བཞིན་ཏེ་ཐུས་ཡག་དར་ཆེན་ལ་ཁ་བཏགས་ཕུལ་ཏེ་གཡས་བསྐོར་གྱིས་ཀླུ་སྡུག་སྐར་སར་ཡོག་མཚམས་ཉེ་འབྲེལ་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ཟིན་འཕྲུལ་བྱུང་མེད་ཀྱུན་བཟང་མ་གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་གཟབ་མཆོར་ཐུབ་པ་རྣམས་ནས་འབྲུང་སླད་བཏེག དེ་ནས་ཡ་སོར་མགྲོན་གཉེར་ནས་ཐར་བཟང་བཏང་མཚམས་ཡ་གཡོག་དང་། བརྒྱ་ཉེག་གི་དཔོན་བཅས་ཡ་སོར་གྱི་ཤག་ནང་དུ་བཅར་ནས་གུས་འདུད་ཞུ་ཞིང་ཁག་འབུལ་ཞུས་ཏེ་ཐུས

འཛུགས་ཀྱི་བརྗོད་པར། ཡུ་སོར་ཁྲི་པས་ཀྲུ་ལའི་སྨན་མའི་ཕྲུག་དམ་འཁོད་པའི་བཀའ་ཡིག་སློག་སྦྱང་བྱས་རྗེས། སློན་ལམ་ཏ་པའི་ཁྱིད་སློའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲའི་གསལ་བཤད་བཀའ་བསྒྲུར་བཏང་སྟེ་དེ་མཇུག་རྫུན་བཟང་མ་གཉིས་ནས་འཁྲུངས་ཕུད་བརྟེག་ནས་སྐར་ཀླིག་གི་ཁྱིད་སྣ་གྲུབ་པ་བཅས་ཡིན།

ཀླུ་ཟླུག་གི་ཟློངས། འདི་ལྷ་སའི་ནུབ་རྒྱུད་ལྷུགས་པོ་རི་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་པར་གྱི་ཐང་ཆེན་ཞིག་སྟེ། སྔོན་དུས་སྔིང་སྟ་མང་པོས་ཁེངས་པ་གླིང་ཁ་ཆུང་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ་ཡོད་སའི་ཁུལ་དེ་ཡིན། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་ཤོད་སྲོལ་ལ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་འདི་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་སུ་བཞེངས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་མང་པོའི་བར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་ཀླུ་ཡུལ་དུ་ལོ་མང་པོར་བཞུགས་པ་སྐར་ཡང་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་བཞུགས་ནས་ལོ་མང་སོང་རྗེས་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བསྐྱངས་སྐབས་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོའི་རྟེན་སྐལ་དུ་བསྣམས་ཕེབས་པར་གྲུས་མ་ཐང་སར་པ་ན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱས་ཞིག་སྐབས་སྐར་ཡང་ཀླུ་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུའི་སྐོར་ལས་བཏང་ཡོད་པས། ལྷུགས་པོ་རིའི་བྲག་ཅིག་གི་ངོས་སུ་ཀླུའི་གཟུགས་བརྙན་ལག་པ་གཡས་པས་མགོ་ལ་ཕྱར་སོ་བཀབ་པ་ཞིག་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཁ་གཏད་ནས་ཡོད་པ། བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕྲུག་གི་རྗེ་བོའི་སྐུ་བརྙན་དེ་སྔོན་དུས་རྫོག་མར་བཞེངས་སྐབས་བྲག་ངོས་སུ་འབུར་གཟུགས་རང་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་རིམ་པས་སྐུ་གཟུགས་ཆ་ཚང་མངོན་ངོས་སུ་ཐོན་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་། སྐུ་གཟུགས་ཆ་ཚང་འབུར་དུ་དོན་མཚམས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱས་འཛིག་པའི་དུས་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། གོང་གསལ་ཀླུའི་གཟུགས་བརྙན་ལག་པ་དཔྱལ་བ་ལ་བཀབ་ནས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ཀླུ་ཡུལ་དུ་ནམ་ཕེབས་ཀྱི་བྱ་ར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དོ་མ་ཀླུ་ཕྲུག་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་སྒྲ་འགྱུར་ནས་ཀླུ་ཕྲུག་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཆགས་པ་ཡིན་ཟེར།

ཀླུ་མེས། བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། མཚན་དངོས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཟེར། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ཀླག་པ་ལམ། (དེང་སང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་བདེ་ཆེན) ཁོང་གྲོན་པའི་དུས་ཚོད་ནི《དེབ་སྔོན》ཤོག་གྲངས་༡༠༢ ལས། ཇོ་བོ་རྗེ་ལྷ་གཅིག་བོད་དུ་བྱོན་པའི་སྔ་རོལ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་དེའི་ཁོངས་སུ་ཀླུ་མེས་དགོན་སྡེབ་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་མང་དུ་མཛད་དེ། ས་མོ་བྱ་ཡི(༡༠༠༩)ལོར་ལ་མོར་འགྱེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དུས་སྐབས་དེ་རང་ལ་བྱོན་པར་ངེས། འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་དེས་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་དང་། ཚོང་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ སོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག ཤུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས། རྒྱ་བློ་གྲོས་ཤེས་རབ། གཞོན་པ་ཆོས་མཆོག་བཅས་བདུན་དང་མཉམ་དུ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དངོས་སློབ་གྲུམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་ལྷས་དགེ་སློང་དང་། རྒྱ་གཞོན་གཉིས་ཀྱིས་དགེ་བསྙེན་ཞུས། དབུས་སུ་ཡར་ཕེབས་ནས་ཀླུ་མེས་དང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་ཁུལ་དུ་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་སྡོམ་རྒྱུན་སྤེལ་བར་མཛད་པས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལས་སློབ་བརྒྱུད་མང་དུ་འཕེལ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀླུ་མེས་ལ་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞི་འམ་བུ་བཞི(༡. རོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ༢. སུམ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག ༣. གྲུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། ༤. རྒྱན་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ) བྱུང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ས་བྱ(༡༠༠༩)ལོར་དབུས་སྟོད་ལ་མོར་འགྱེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཏབ། དེ་རྗེས་ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་ཞབས་འབྲིང་མཛད་དེ་གྲྭ་ཡེར་པར་བྱོན་སྐབས་ཡེར་པའི་དགེ་བཤེས་ཀླུ་མེས་འབྲོམ་ཆུང་གིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དོ། །ཡེར་པའི་ཤུག་གསེབ་ཏུ་ཤུག་པའི་ཡལ་ག་བཅད་དེ་སྦྱིལ་པོ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཕུབ་ནས་ཐུགས་དགྱེས་བཞིན་དུ་བཞུགས་པར་བརྟེན་ཏེ་གནས་ཞང་སྟ་ནམ་པལ་དགེ་བཤེས་འབྲོམ་ཆུང་ལ་ས་གནས་འདིར་གནས་གཞི་ཆུང་ངུ་ཞིག་གི་ས་ཆ་གནང་བར་ཞུས་པ་ལྟར་ཤུག་གསེབ་ཏུ་བ་སོ་གཅིག་ཉལ་ས་མོང་ཙམ་གྱི་ས་ཡོད་པ་དེར་གནས་གཞི་ཐོག་མར་རྩིག་པའི་མིང་ལ་ཡེར་པ་བ་རང་དུ་ཐོགས། དེ་ནི་ཀླུ་མེས་ཚོ་པའི་གནས་གཞི་ཐ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་སྡོམ་རྒྱུན་དང་བཤད་རྒྱུན་སྤེལ་བར་མཛད་པས་སློབ་བརྒྱུད་ཀ་བ་བཞི་དང་། གདུང་བཞི། ཀུལ་བུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་འཁྲུངས་ཡུལ་བ་ལམ་དུ་ཤ་ཚོ་ལྷ་ཁང་བཞེངས། དེ་ནས་ཆུ་སྦྲུང་(༡༠༡༣)ལོར་བྲུམ་འབར་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མོང་མཁར་འབྲས་མོར(སྟོ་ཁ་ཁུལ་དུ་ཡོད)གདན་དྲངས་ཤིང་། གདན་འདྲེན་དུ་ཡོང་མི་གཞོན་ནུ་རིན་ཆེན། ཤཱཀྱ་ཡོན་ཏན་སྙིང་པོ། མཆིམས་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། བཙུན་པ་མཆོག་བུ་བཞིས་ཀླུ་མེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྡོམ་པ་ཞུས། ཀ་ཆུའི་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་ཀ་ཆུར་གནས་གཞི་བཟུང་། ཀླུ་མེས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་དབུ་རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གྲྭ་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་དང་ཀླུ་མེས་ཀྱི་རྗེ་བར་ལ་འཁྲུགས་རྩོད་བྱུང་བའི་ནང་ཀླུ་མེས་ཀྱི་རྗེ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་བརྟེན། ཐུགས་པ་རྣམས་ཞེ་ནད་མ་ཁྲེག་པར་མཐུ་གཏད་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཀླུ་མེས་ཆེན་པོ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་གྲུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཀར་མཇལ་ནད་ཕྱང་སྟེ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཕུར་བཞུ་མ་བྱས་པར་དམར་གདུང་ཉམས་མེད་དུ་ཐང་པོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་འོད་འབར་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚུལ《དེབ་སྔོན》ལས་གསུངས། གོང་གསལ་ལོ་རྒྱུས་རྣམས《ཤེའུ་ཆོས་འབྱུང》རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་དང་། 《ནེལ་པ་ཆོས་འབྱུང》 《དེབ་སྔོན》བཅས་ནས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་ཡིན།

ཀླུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ། གོང་དུ་ཀླུ་མེས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་གཟིགས། གཞན་ཡང《དེབ་དམར》སོགས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་ཀླུ་མེས་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་གསལ་བ་དེ་རང་ཡིན།

ཀླུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་བརྒྱུད་རིམ་སོ་རྒྱས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི་སོགས་ཡུལ་མི་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་པ་ཐོབ་སྟེ་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དེ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཀླུས་གང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་ཀླུ་རྣམས་སྨིན་པར་མཛད་པ་ལས་རིམ་གྱིས་མིར་གྱུར་ཏེ་མཚོ་འགྲམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་ཤིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་ནང་ཚན་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་མཛོད་ནས་དགའ་བའི་བུ་མོ་རོལ་པ་མོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཚན་གཞན་ཀླུ་ལས་བྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མ་དང་། ཀླུ་ཡི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་ཀླུ་ནས་རིམ་གྱིས་མིར་གྱུར་ཏེ་རྗེས་དེ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ཀླུའི་རྐྱེན་དེ་རང་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་དང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་དེ་འདྲ་མིན།

ཀླུ་ལས་བྱུང་བའི་མཁའ་འགྲོ་མ། གོང་གསལ་ཀླུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀླུང་ཤོད། ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའི་མགོ་སྟོད་དུ་ཡོད་པའི་དཔལ་ཐང་སྟོད་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། དེའི་ཁོངས་སུ་ར་སྒྲེང་། འབྲི་གུང་། དབུས་སྟོད། མལ་གྲོ་ཁུལ་རྣམས་ཡོད། རྒྱ་མ་ཁྲི་ཁང་སོགས་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྨད་ཕྱོད་རྣམས་ཀླུང་ནད་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཐའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་རྫོང་ཁོངས་རྩི་སྟངས་ལ་གཟིགས།

ཀླུང་ཤོད་ནམ་སོ། འབྲི་གུང་དང་མལ་གྲོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་ཀླུང་ཤོད་ཟེར།

ཀླུབས་དཀར་འདུལ་འཛིན། ཤཱཀྱ་འདུལ་འཛིན་སློན་

ལམ་འབར་གྱི་སློབ་མ་བུ་ཆེན་བཞི(༡. སྐྱབས་དཀར་འདུལ་འཛིན ༢. རྡོ་སྟོན་སེང་རྩལ། ༣. སྟེལ་རྟེ་རྡོ་སྐྱེས། ༤. ཐག་མ་འདུལ་འཛིན་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ)ཡོད་པའི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། སྟོ་ཁ་ཡར་སྐྱུང་སྐྱབས་དཀར་དགོན་པ་དང་། རྒྱ་དུར་དགོན་པ་འདེབས་པར་མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན། མཚན་དངོས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས་ཟེར། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ······གསལ་ད་ཕན་མ་མཐོང་།

སྐྱབས་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་གྲགས། གོང་གསལ་སྐྱབས་དཀར་འདུལ་འཛིན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་སངས་རྒྱས་སྐྱ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ནི་སྲིད་བཅད་སྐམ་པོའི་གཟིགས་སྣང་ལ་ཤར་བའི་སངས་རྒྱས་སྐྱ་དབང་རྒྱལ་པོ་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་སྤྱན་གསུམ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་སྐུ་བརྙན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐུ་ཁང་ནང་བཞེངས་ཡོད།

སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་ཨཀྐྲ་ཤུ་ལི། སྐུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་དགའ་བོའི་མིང་གི་རྒྱ་གར་སྐད།

སྐྲོ། འདི་ནི་རིང་ལང་སྟེ་པ་རིགས་སུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་མཁའ་མཆིམས་ཀྱི་སྲོན······སོགས་ཡར་ཀླུང་གི་སྔོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་མི་ཚོར་སྟོ་པ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཕྱིས་སུ་སྐྲ་འགྱུར་ནས་སྐྲོ་པ་ཞེས······བརྗོད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སོམས་གཞིས་ཀྱང་གནའ་རབས་ལ་རྟོག་གི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཏེ་བོད······ལྗོངས་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་མ་བཏང་བར་དུ་གནས······ཤིང་། དེང་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

སྐྲོ་པ་སྟོད་བྱམས་ཁང་། བོད་ལྗོངས་འཕན་པོ་ལྷུན་འགྲུབ་རྫོང་མཚོ་སྨད་ཤང་ཁོངས་སྐྲོ་པ་སྟོད་གྲོང་ཚོའི་དཀྱིལ་དུ་ལྷ་ཁང་སེར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐྲོ་པ་སྟོད་བྱམས་ཁང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་ཞང་རྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་བཞེངས་པའི་འཕན་ཡུལ་བྱམས་པ་སྤྱན་གསུམ་གྲུས་ཀྱི་བྱམས་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཆ་ཚས་ཅན་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ལྡན་དང་འཁོར་ཉེ་སྲས་ཉིས་ཐོག་ཙམ་བྱས་པའི་འཛམ་བརྟན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་ནང་སྐོར་རྒྱག་སའི་སྐོར་ལམ་ཟུམ་གང་མའི་ས་ཚིགས་ཡོད། ལྷ་ཁང་དེའི་རྡོ་རྩིག་ནི་རྡོ་རིལ་མི་མགོ་ཙམ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལུགས་གནའ་བོའི་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།

སྐློག་སྐུ་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་བརྩེགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས······ཞིབ་གསལ་མ་མཐོང་ཡང་སྦུ་བ་ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི《མཁའ་སྤྱོད་མའི་སྒྲི་དོན》ལས། ལོ་ཙྪ་བ་འདི་བལ་པོ་ལས་མཐིང་པ་སྐུ་མཆེད་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཆེ་བའི་སློབ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གི་དྲུང་དུ་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་བཞུགས་ནས་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས······སྐོར་གསན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

སྐློག་གླུ། འདི་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། ༡. དགོན་པའི་ནང་གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ཡི་གེ་འཇི་སློག་གཉིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས། ༢. སློག་པ་ཟློས་བཟླམ་གྱི་གླུ་ཞེས་ཤེས་ཡོན་སློབ་ཁྲིད་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སློབ་གྲྭ

སྐློག་སློང་། གོང་དུ་གསལ་བའི་སློག་གྲྭའི་ཞེས་པའི་གོ་དོན······དང་པོ་ལྟར་ཡིན།

ཀློང་སྐོར་བཅོ་བརྒྱད། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་སྙིང་མའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་སྡེ། ཀློང་སྡེ། མན་ངག་གི་སྡེ······བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཀློང་སྡེ་ལ་སྐོར་ཚོ་བཅོ······བརྒྱད་ཡོད་ཅེས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁག་ཆེ་བའི་ནང······གསལ་ཡང་མཚན་བྱང་མི་གསལ་ཞིང་། བོད་སྐད་དུ······བསྒྱུར་བའི་ཀློང་སྐོར་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་བྱང་ནི། ཀློང་ནག······པོ་ཐུགས་རྗེའི་ཀློང་མ་བུ་གཉིས། ཀློང་དཀར་པོ་རྒྱ་མཚོའི······ཀློང་མ་བུ་གཉིས། ཀློང་རབ་བྱམས་མ་བུ་བཞི་བཅས་ཀློང······མ་བསྒྱུར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞེས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང······ལས་ཆེ་བར་གསལ། གཞན་ཡང་ཀློང་སྡེ་ལ་ཀློང་དཀར་པོ······སེམས་སུ་སྨྲ་བ་དང་། ཀློང་ནག་པོ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བ། ཀློང······ཁྲ་བོ་རྩ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ། ཀློང་རབ་འབྱམས་རྒྱ་འདས་ལ······བཟླ་བ་བཅས་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ཀློང་དཀར་པོ་སེམས་སུ་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་རང་ཤར་ཆེན་པོའི་ཀློང་དཀར་དང་། ལྟ······སྒོམ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཀློང་དཀར་གཉིས། ཀློང་ནག་པོ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་མཛད་པ་ཀློང་ནག ཐུགས་རྗེ་ཀློང་ནག སྨོན་པ་ཀློང་ནག་བཅས་གསུམ། ཀློང་ཁྲ་བོ་རྩ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ་ལ······ཡོད་སྨྲ་སེམས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་དང་། མེད་སྨྲ་རང་གནས་དང་མཐུན་པ། ཡོད་མེད་མཉམ་དག་དང་མཐུན་པ་བཅས······གསུམ། ཀློང་རབ་འབྱམས་རྒྱ་འདས་ལ་བཟླ་བ་ལ་བྱ་བ······དང་སྤྲལ་བ་ཕྱིའི་རབ་འབྱམས། གྲུབ་མཐའ་རང་བྱུང་སྒྲ······བ་ནང་གི་རབ་འབྱམས། གེགས་བསལ་བ་གསང་བའི་རབ······འབྱམས། གནད་སྒྲོལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རབ་འབྱམས······བཅས་བཞི་སྟེ་ཀློང་སྡེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད······པ་བཅས་ཞིབ་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས······པའི《ཐེག་མཆོག་མཛོད་དང》དང《ཡིད་བཞིན་མཛོད》སོགས་འཕྲོལ་ཡོད་གསུང་རྩོམ་ཁག་ལ་གཟིགས།

ཀློང་གི་སྐོར། གོང་གསལ་ཀློང་སྐོར་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པའི······འགྲེལ་བ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཀློང་དགུ། 《དེབ་སྔོན》ལས《དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད》ཀྱི་དོན་ཀློང་དགུ་དང་ཚིག་ལ་ནམ་པོ་ཉིས་ཁྲི་ཞེས་འབྱུང་བས། ལམ་པོ་ཉིས་ཁྲི་ནི་གྲུབ་པའི་སྨིན་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ན་བཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་གཞུང་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ཆུང་བའི་དོན་ཡང་ཀློང་དགུ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ལྟ་བའི་ཀློང་། ༢. སྤྱོད་པའི་ཀློང་། ༣. དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཀློང་། ༤. དབང་གི་ཀློང་། ༥. དམ་ཚིག་གི་ཀློང་། ༦. སྒྲུབ་པའི་ཀློང་། ༧. འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཀློང་། ༨. ས་ལམ་གྱི་ཀློང་། ༩. འབྲས་བུའི་ཀློང་བཅས་ཡིན་པ་དང་། དེ······དག་ཀྱང་རྒྱུད་དེའི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་བཅུ་དགུ་པའི······བར་ལེའུ་རེ་རེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ།

ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་། ཡོངས་གྲགས་སུ《ཀློང་ཆེན་ཆོས······འབྱུང》ཞེས་འབོད་ཅིང་ཞལ་བྱང་དུ《ཆོས་འབྱུང་རིན་པོ······ཆེའི་གཏེར་མཛོད་བསྟན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་འོད》ཅེས་འཁོད་པ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གསུང་ཡིན་ཤག་མཛད་ཀྱང་དམ་པ་དེའི་གསུང་ཡིན་མིན······རྟོགས་པ་འདུག་སྟེ། བང་ཡིན་ཞེ་ན། མཛད་བྱང་དུ་རྒྱལ······སྲས་ཐུགས་མཆོག་རྩལ་གྱིས་ཞེས་མཛད་པ་པོའི་མཚན······གསལ་བ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ······གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་ཡང་མི་གསལ་ཞིང་། ཆོས······འབྱུང་འདིའི་ཆོས་བསྒྱུར་བའི་དཀར་ཆག་གི་ཚིགས་བཅད······ནང་རྒྱ་ནག་སློབ་དཔོན་ཀྭ་མ་ལ་ཞེས་འབོད་འདུག་པ······བཞིན་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག(༡༡༢༦)ལོ་ནས······རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་བྱི(༡༡༧༦)ལོ་བར་བྱོན་པའི······མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས······པའི《བཀའ་ཐང་ཟངས་གླིང་མ》ཞེས་རིན་ཆེན་གཏེར······མཛོད་ཀྱི་ནང་བཞུགས་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས་༢༥༧པར་རྒྱ······ནག་གི་ཡུལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀྭ་མ་ལ་གྲི་ལ་བྱ་བ་མཁས་པ······ཆེན་པོ་བཞུགས་པ་ཡང་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་གསལ་བ་དང······མཐུན་པར། ཉང་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཆོས······འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》དཔེ་གྲུང་དཔྱ་མེད་ཁྲིམས་རྟེང་ཞིག་གི······ཤོག་གྲངས་༢༥༢པར་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀྭ་མ་ལ······གྲི་ལ་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་འཁོད་པ་བཅས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིག······ཚོར་མིན་པར་མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་དང་། 《ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང》ཡོངས་གྲགས་འདིའི་མཛད་པ་པོ······གཉིས་ཀས་སློབ་དཔོན་ཀྭ་མ་ལ་གྲི་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་གདན······དྲངས་པར་བཞེད་པ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་མཛད་པའི《ལྷ་འགྱུར······རྒྱུད་འབུམ་རིན་པོ་ཆེའི་དཀར་ཆག》ནང་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང······ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གསུང་གི་གྲས་སུ《ཆོས་འབྱུང་རིན······པོ་ཆེའི་མཛོད》ཅེས་དངོས་གནང་མཛད་འདུག་པ་མ་ཟད། 《ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང》དུ་གྲགས་པ་འདིའི་ལུགས་དཔར······མའི་ཤོག་གྲངས་༤༥པར་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན······ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་འཁོར་མེ་བྱི(༡༢༡༦)ལོ་ལ······མཛད་པའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་སྟོང་

ཤཱམ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞི་དགུ་ཡོད་པར་བཞེད་ལ། མི་མོ་གླང་གི(༡༢༧༧)ལོ་ལ་རྒྱ་ཡིག་ཆོས་འཁོར་གྱི་དུས་སུ་བླ་མ་དམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་རྩིས་པས་འདས་ལོ་སུམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་འདས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ནས་བླ་མ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་བོད་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ལ་ཕྱིན་པའི་དུས་སུ་ཆུ་མོ་ཕྱི(༡༣༢༢)ལོ་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་སུམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་འདས་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་ནས་ལོ་སྐོར་དྲུག་ཅུ་པའི་གནམ་འཕྲུང་ས་མོ་ཕྱིའི(༡༣༥༨)ལོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལོ་སུམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་འདས་ལ། ད་ལྟ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཉིས་པ་ས་ཕག(༡༣༥༩)ལོའི་སྟེང་ན་ཡོད་པས་ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་ས་ཕག་གི་ལོ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པའི་ས་ཕག་ལོ་ལ་ཕྲིག་སེ་ཁེལ་བས།(ཀློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་)ཡོངས་གྲགས་འདི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གསུང་རྩོམ་ངོ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་གཞིར་སྣང་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གི་གསུང་རྩོམ་ངོ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ནི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་ཙོད་ལྟར་སྦྱངས་པ་མཐར་སོན་པའི་པཎྜི་ཏ་མཚན་དང་དོན་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་རྒྱ་དཀར་ནག་གང་གི་མི་རིགས་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་གནད་ལྟ་བུ་དེ་ཙམ་ནོར་འཁྲུལ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་བཅས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །

ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་གི་སྙིང་པོ་མཁའ་འགྲོ་ཡང་ཐིག་དང་། བི་མ་སྙིང་ཐིག་གི་སྙིང་པོ་བླ་མ་ཡང་ཐིག་དང་། ཟབ་མོ་ཡང་ཐིག་བཅས་མཛད་དེ་དར་སྤེལ་གནང་བ་ལ་སྤྱི་ཡི་མཚན་དུ་ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་ཅེས་ཟེར།

ཀློང་ཆེན་པ། གོང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས། འདི་ལ་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀློང་སྡེའི་སྐོར་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས《ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས》ལ་ས་དུ་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་མིང་། ༢. སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་མཚན་ལ་ཡང་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཞུ་བ་ཡིན་པས། སྐབས་སོ་སོར་གོ་དོན་མ་ནོར་བ་མཛད་དགོས།

ཀློང་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་། སྤུར་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་གོང་དུ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཅུ་གཉིས་བཞེངས་པའི་ནང་ནས་མདོ་ཁམས་འདན་མའི་ཡུལ་དུ་ཀློང་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཕྱི་ཁང་དེ་ཡང་ཕྱི་མཆོད་རྟེན། ནང་ལྷ་ཁང་། རྩ་བ་གཟེར་མགོ(ཀླུམ་པོ) རྩེ་མོ་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པར《ནེལ་པ་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསུངས།

ཀློང་དུ་ཕྱུར། དབང་དུ་གྱུར་པའམ་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ།

ཀློང་རྫོལ། འདི་ལ་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ།

༡. ཀློང་རྫོལ་བ་ཞེས་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏིང་མཐའ་མེད་པར་ཕྱུར་པའི་བྱ་ཚིག ༢. འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༡༨༢)ལོར་ལྷ་སའི་སྐྱེ་ཐང་གི་སྟོད་རྒྱུད་དུ་བཏབ་པའི་ཀློང་རྫོལ་དགོན་པ་ལ་ཡང་ཀློང་རྫོལ་ཟེར།

ཀློང་རྫོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། འཁྲུངས་ཡུལ་ལྷ་མདོ་ཞེས་པའི་གྲོང་དུ་ཡབ་ཐུགས་འཆང་དབང་འདུས་དང་། ཡུམ་བཙང་བཟའ་འབུམ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕག(༡༧༡༩)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལྟ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་ཐུགས་འཆང་གིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཅུང་ཤས་བསླབས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་དགེ་སློང་བློ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ནས་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཕུར་བུ་ལྕོག་བླ་མ་ངག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་མདོར་ཕེབས་སྐབས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་བར་ཆབ་མདོ་དགོན་གྱི་སྒྲུབ་སྡོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཕྱག་བཞེས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། རྗེ་དབང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་བཀྲ་ཤིས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་རྗེ་དབང་དགོན་དུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་འགའ་ཞིག་གསན། བླ་མས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་འབྲུལ་ཕྱུད་ལ་ཕེབས་ཤིང་། སེ་ཐང་དགོན་དུ་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། བསྡུས་གྲྭ་དང་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིའི་ཐོག་རྗེ་དབང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་དབུས་གཙང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་གནང་བཞེད་ཀྱིས་ཁམས་འགྲུལ་ཚོང་པ་དང་མཉམ་དུ་ལྷ་སར་ཕེབས། སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་པ་ཁང་ཚན་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད། སྒོམ་སྡེ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཕེལ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གྲྭ་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་ཐོག་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། གྲྭ་སར་ལོ་ཉེར་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་རིང་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ཐོག་གསང་ཕུའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུའི་ཐོག་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་གནང་སྟེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་རིང་། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་སོགས་རྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར་གང་ཡོད་གསན། དེ་ནས་རྒྱུད་པའི་སྒྲིགས་ཁོངས་ནས་འབྲེན་པ་གནང་སྟེ། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་ལྷ་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། སྐྱེ་ཐང་ཕུའི་རི་ཁྲོད་ཀློང་རྫོལ་རི་བར་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་ནས་བཟུང་གཙོ་བོར་མཚམས་བཅད་དང་། ཞར་ཞོར་ལ་དད་ལྡན་མང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་བསྩལ། སྐུ་ཚེའི་རིང་སྐྱེ་ཐང་སྒོམ་ཕུག་ཏུ་ལོ་གསུམ། ཀློང་རྫོལ་རི་ཁྲོད་དུ་ལོ་དགུ། སྐྱེ་ཐང་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་ལོ་བརྒྱད་བཅས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རིང་རི་ཁྲོད་དུ་ཐ་མལ་རི་ཁྲོད་པ་དཀྱུས་མའི་འཚོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་ཀུན་གྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་མཛད་པས་སློབ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༧༩༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ནི་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་གནང་བ་ལྟར། སྐྱེ་ཐང་གི་རི་བྲང་ལ་གཙང་ལ་ཞིག་ཏུ་ཏྭ་གཏོར་ཞུས་ཤིང་། དབུ་ཐོད་དང་སྐུ་རུས་ལ་རུས་ཚག་མཛད་ནས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་རི་ཁྲོད་རང་དུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་པོད་ཆེན་གཅིག་དཔར་སྐྲུན་ཞུས་པ་དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་ཁྱབ་བརྡལ་ཆེ། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། ཀུན་བདེ་གླིང་རྟ་ཚག་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོས་མཛད་པའི《ཀུན་སྤངས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གྲུབ་དབང་ཀློང་རྫོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་སྲས་སྤྱོད་པའི་རྒྱན》ཞེས་པ་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་མིག་གྲངས་༡༧༨ ཡོད་ལགས།

ཀློང་སྡེ། གོང་དུ་ཀློང་གི་སྐོར་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

དཀའ་མགོ། ཀ་འགོ ཆུ་འགྲོ་སའི་ཡུར་བུའི་མགོ(ཚ)

དཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་། ༡. བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཆོས་འབྱུང་གི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་དང་། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ༢. བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་རིམ་བྱོན་ལ་ཟེར། སྐབས་འདི《བཀའ་ཐོག་རྒྱལ་རབས་གསེར་ཕྲེང་》ལྕགས་དཔར་མའི་མིག་གྲངས་༢༥(ན)ཉི་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་བཟུང་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཟབ་པར་བརྟེན། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རིམ་བྱོན་ལ་གོ་དགོས།

དཀའ་བཅུ། གཞུང་ཆེན་པོ་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་སོན་པའི་དགེ་བཤེས་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་མཚན་ཡིན།

དཀའ་བཅུ་དགེ་དབང་བཀྲ་ཤིས། མདོ་སྨད་རེབ་གོང་བསེའི་ཞུ་ཡུང་ཞེས་པར་ཡབ་རིན་ཆེན་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་དངོས་སློབ་མཁར་གོང་ཆོ་བརྟན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ནས་མཚན་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡུལ་དབུས་སུ་ཐོན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། སློབ་དཔོན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། བོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གསང་ཕུར་དཀའ་བཅུའི་མཚན་བཏགས་ཀྱང་བཞེས། འཇམ་བཞད་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་ནས་མཚན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་ཀྱི་ཞབས་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལོ་ནས་ལོ་དགུའི་རིང་དགོན་པའི་དགེ་བསྐོས་མཛད་ནས་འདུལ་ཁྲིམས་ཀུན་སྤྱོད་དམ་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་གཉིས་པའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས། ཕྱག་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན། 《ཟབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ།》《བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད།》《རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ།》《འབྲིང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག》སོགས་པོད་གཅིག་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་རྟ(༡༧༣༨)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

དཀའ་ཆེན། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་སར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་དཀའ་ཆེན་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་འབུལ་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། (སེ་འབྲས་དཀའ་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་གནས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།) དགེ་བཤེས་དཀའ་ཆེན་རྣམས་གཞུང་ཆེན་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་ཡུན་ཚད་ཀྱང་སྤྱིར་ན་སེ་འབྲས་དཀའ་གསུམ་དང་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད། དཀའ་ཆེན་གྱི་གྲྭ་སྐོར་གནང་བའི་དུས་ཚོད་ནི། བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ནས་ཚེས་བཅུ་བཞི་བར་རྣམ་འགྲེལ་གྲྭ་སྐོར་དང་། བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཉིས་ནས་དཀའ་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་སྲོལ་ཡོད་འདུག

དཀའ་ཆེན་བཅུ་གཉིས། པཎ་ཆེན་ན་རོ་པས། གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་བླ་མར་བསྟེན་པ་གནང་སྐབས་ཐོག་མར་ཆོས་གསུང་བ་ལྟ་ཅི། གསུང་སྐྱིད་ལེགས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་གནང་བར་སློག་ལ་ཕུག་པའི་དཀའ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་དུ་བཅུག་པ་སྟེ། ༡. མཁར་མཐོན་པོའི་རྩེ་ནས་མཆོང་དུ་བཅུག་པ། ༢. མཁལ་ཁྱིང་ལ་སྨྱུག་མའི་ཕུར་མ་བརྒྱབ་པ། ༣. མེ་དཔུང་གི་ནང་དུ་མཆོང་དུ་བཅུག་པ། ༤. མི་གཙང་བའི་འདམ་རྫབ་ཐོས་སུ་བཅུག་པ། ༥. འབྲས་ཅན་གྱི་ཟས་སྟོན་རྐུ་རུ་བཅུག་པ། ༦. རྒྱལ་པོའི་བག་མ་འཕྲོག་ཏུ་བཅུག་པ། ༧. བློན་པོའི་ཆུང་མ་རྐུ་རུ་བཅུག་པ། ༨. ཆུང་མ་ལྷངས་སུ་བཅུག་པ། ༩. རྡོ་རྗེ་ཐོ་བས་རྡུང་བ། ༡༠. རང་གི་ཆུང་མ་ལྷ་མར་ཕུལ་བ། ༡༡. ཤིན་ཏུ་བད་པས་གང་བའི་ཆུ་ལ་སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཟམ་པ་བརྩིགས་པ། ༡༢. རང་གི་སྐུ་ལུས་ཀྱི་རྩ་གཏར་ནས་ཁྲག་གིས་ས་ལ་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ཀྱི་ཀརྨ་ཀམ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ན་རོ་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

དཀའ་ཆེན་བཞི། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་རྣམ་འགྲེལ་པར་ཕྱིན། དབུ་མ་བཅས་གསུམ་གྱི་སྙིང་མཛོད་དང་། འདུལ་བ་མངོན་པ་སོགས་བཅས་ལ་དཀའ་ཆེན་བཞི་ཟེར་ཞིང་། དཀའ་བཞི་པ་ཟེར་བའི་མཚན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན།

དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ཚེ་ཚོགས་གླིང་ཡོངས་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་སྟེ། ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་པཎྜི་ཏ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཡང་ཞུ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲུ་རྒྱུད་དཀྱུས་མ་ནས་རིམ་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དཀའ་ཆེན་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཐེབས། སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མཛད་རྗེས་ཏ་ཙང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་གཏིང་སྐྱེས་ཀྱི་གཟར་བྱང་ཕྱུག་ཏུ་ཡབ་ཚང་པ་དཀར་པོ་དང་། ཡུམ་ཚེ་རིང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༡༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཧྲུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་ཨོ་རྒྱན་ཚེ་འཕེལ་ཞུ་ཞིང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཞལ་ཟླ་རྗེས་ས་ནག་རི་ཁྲོད་དགོན་པར་ཐོས་བསམ་གླིང་མཁན་ཆེན་ཚེ་བརྟན་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཡབ་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་སྐྱེལ་བ་ལྟར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ། མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་མེད་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་མཛོད་བཅས་ལ་གསན་བསམ་མཐར་འདོགས་ཚོད་པ་གནང་། ཐོས་བསམ་གླིང་སློབ་དཔོན་ཚེ་བརྟན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རམ་པ་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོག་ནས་མཚན་བཏགས་གནང་རྒྱ་ཕྱག་ཟབ་ཆོད་སྐབས། སྐུ་ཐོག་མཉམ་པའི་སློབ་གཉེར་བ་འགགས་མ་བཟོད་པར་གནོད་འཚེའི་བསམ་སྦྱོར་ཅི་རིགས་བརྩམས་པར་བརྟེན། རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་མཛད་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཞིག་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བར་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་པ་དཀའ་ཆེན་སྐལ་ལྡན་དང་མཉམ་དུ་ཐོས་སྐབས་ཀྱིས་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་གི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་ཐེབས་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལོ་དེ་ནས་ལྷུགས་བྱ་ལོ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་གཞན་དོན་དུ་མ་ཐེབས་བར་ལོ་བདུན་ཀྱི་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ཅིང་། གང་གསན་པ་རྣམས་ཉམས་བཞེས་སྒོམ་སྒྲུབ་དང་ཡ་མ་བྲལ་བར་མཛད། བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཀྱིས་མཆོད་དགོངས་རྫོགས་ཞབས་འདྲུག་གི་རིམ་པ་རྣམས་གྲུབ་རྗེས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ། ཤུར་བུ་རྩིག་དག་དབང་ཕྱུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགེ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། སླར་ཡང་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཐེབས་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་འཚོ་བ་དཀའ་ཐུབ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་ཉམས་བཞེས་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་ཆེག་དྲིལ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་ནས་བཟུང་རིམ་བཞིན་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོས་འཆད་ཉེལ་གནང་། མ་རྟི་ལ་ཁའི་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་གླིང་། ཟབ་དཀར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་རི་ཁྲོད་ཕུག་བཏབ། རིམ་བཞིན་གཙང་དང་དབུས་ཁུལ་དུ་ཐེབས་ནས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་སུ་སློབ་མ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྣམ་གྲངས་ཧ་ཅང་མང་བ་སྩལ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་ཐེབས་རྗེས་ལྷུང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་ལ་མཚམས་སྦྱོར་གནང་བ་བཞིན། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཐེབས་པ་ཆུ་སྟག(༡༧༨༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་མ་ཐེབས་བར་ལོ་ཙ་བཅུ་གཉིས་རིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་བར་འབུལ་གནང་མཛད་ཅིང་། སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་གདན་ས་གསུམ་དང་། མེ་ཏོ། པོ་ཏཱ་ལ་བཅས་སུ་དབྱིད་སྟོན་གཉིས་རིང་ལམ་རིམ་དང་། ལྷ་མཆོད་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེ་རྣམ་གྲངས་མང་བ་སྩལ་ནས་འཛེམས་མེད་དུ་སྩལ་བས། སློབ་མ་ནི་བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། ཨ་མདོ། སོག་ཡུལ་བཅས་ལ་གྲངས་ལས་འདས་ཤིང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་ཆེན་གཅིག་སྟེ

ཡང་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱལ་བ་བཞུགས། དཀྱུང་པོ་ཀུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་གླང（17ཁ3）ལོར་དགོངས་པ་སྨྲ་དན་ལས་འདས། གསུང་རྩོམ་སྐོར《སྙིམ་རབས་སོ་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན》《བསྔོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ》《སློ་གྲོས་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ》《ཁྲ་རྒྱུད་དོན་གསལ》《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར》སོགས་པོད་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། དགོན་གསར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དང་། ཚེ་ཚོག་གླིང་དགོན་པར་མཤིད་པར་ཡོད། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་ཚེ་ཚོག་གླིང་སྤྲུལ་སྐུ་ཞུ་བ་ཏ་ཐོག་ཐུབ་རིམ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཀོ་གནས་ཡོད། རྣམ་ཐར་ནི《ཡོངས་འཛིན་པཎྜི་ཏ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཐུབ་བསྟན་པདྨོ་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད》ཉ་ཡའི་སྨྲ་མ་འཛམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ་ལ་ཤོག་གྲངས120ཡ་སྔ་བའི་ཤིང་པར་ཡོད།

དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པ། འདི་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་འདིའི（《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན་ཤི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༤ཤོག་གི"དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པའི་མུ་སྟེགས་གནས་སུ་བཞུགས"ཞེས་པ）དཀའ་ཐུབ་ནི་མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ལ་གོ་དགོས་པ་སྟེ། ཟས་གཅོད་པ། མེ་ལྔ་བསྟེན་པ། མདུང་རྩེ་གསུམ་སྟེང་དུ་མཆོངས་པ་སོགས་ལྔ་ཚོགས་ཡོད།

དཀའ་བ་བཅུ་གཉིས། གོང་གསལ་དཀའ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

དཀའ་བ་ལོ་དྲུག་སྤྱད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རང་གི་ཁྲིམ་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་མུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཟས་སྤངས་པ་དང་། མེ་ལྔ་བསྟེན་པ། ཁང་བརྩེགས་མཐོན་པོའི་སྟེང་ནས་མདུང་རྩེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོངས་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་མང་དུ་སྤྱད་ནའང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་ལྟར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་ལོ་དྲུག་རིང་ཟས་སྤངས་པའི་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་ནས་སྐུ་ལུས་ཀྱི་ཤ་རྣམས་ཟད་དེ། རུས་གོང་སྐམ་པོ་པགས་པས་གཡོགས་པ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྤངས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཕན་པ་གང་ཡང་མེད་པར་གཟིགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་ཐུབ་པར། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ནང་དུ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྤོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཡང་དག་པར་འཚོལ་དགོས་ཞེས་བརྡ་སྟོན་མཛད་པ་ཡིན།

དཀའ་བཞི། གོང་དུ་དཀའ་ཆེན་བཞི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

དཀའ་བསྒྲིགས་མ། འདི་ལྷ་མོ་ཨུ་མའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དེ། ལྷ་དབང་ཕྱུག་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་ན་ལྷ་མོ་ཨུ་མས་རྟག་ཏུ་བསྒྲིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཏགས།

དཀའ་རམས་མཚན་བཏགས། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་འོག་ཏུ་གསལ་བ་ལ་གཟིགས།

དཀའ་རྡུག ལག་གཡོར་རམ་ལས་རོགས།

དཀར་ཆག འདིའི་གོ་དོན་ནི་ཉིན་དཀར་གྱི་དུས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་གསལ་པོར་མཐོང་བ་ལྟར་འགོད་བྱའི་དོན་དེ་གསལ་པོར་བཀོད་པའི་དོན་དང་། ཆག་ཅེས་པ་ནི་ཆུའི་རྒྱུན་པོ་བཞམས་པ་ལྟར་འགོད་བྱའི་དོན་དེ་ཐེ་ཚན་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་གསལ་པོར་བཀོད་པའི་དོན་ཡིན། དཀར་ཆག་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ཡོད་པ་སྟེ། 1. གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་དཀར་ཆག་ལྟ་བུ་ལྷ་ཁང་གི་དཀར་ཆག 2. གདན་ས་གསུམ་དང་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་དཀར་ཆག་ལྟ་བུ་དགོན་པའི་དཀར་ཆག 3. གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག ཇོ་ནང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་དཀར་ཆག ཇོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྙན་གྱི་དཀར་ཆག་ལྟ་བུ་སྐུ་རྟེན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག 4. བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་དང་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཐོ། 5. གངས་ཏེ་སེའི་དཀར་ཆག་དང་། པ་བོང་ཁའི་དཀར་ཆག ཙ་རིའི་དཀར་ཆག་ལྟ་བུ་གནས་ཡིག་ལ་དཀར་ཆག་གི་མིང་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་མིང་འདོགས་སྟངས་མི་འདྲ་ཡང་དཀར་ཆག་གི་སྡེ་ཚན་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ལུགས།

དཀར་ཆག་མཆིམས་ཕུ་མ། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་གི་མིང་། དཀར་ཆག་འདི་འགོད་པར་མཛད་མཁན་པོ་ནི་ལྷ་བ་སུ་ཡིན་དང་པོ་ཁམས་གང་ཡིན་པོ་རྒྱས་ཁག་གི་ནང་དུ་མི་གསལ་ཡང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད》ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་གི་སྐབས་སུ་མཆིམས་ཕུའི་དཀར་ཆག་ལས་ཞེས་དང་དཀར་ཆག་མཆིམས་ཕུ་མ་ཞེས་གསལ་བ་མ་ཟད། ཆོས་འབྱུང་དེའི་མཛད་བྱང་ནང་དུ་ཕོ་བྲང་སྟོང་ཐང་ལྡན་དཀར་གྱི་དཀར་ཆག་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུའི་དཀར་ཆག་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་འཕང་ཐང་ཀ་མེད་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་། ཞེས་གསལ་ཞིང་།《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༤༡༠ལས་ཁྲི་སྲོང་གི་དུས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཕོ་བྲང་ལྡན་དཀར་མ་དང་། ཕྱིས་མཆིམས་ཕུ་མ་དང་། འཕང་ཐང་ཀ་མ་གསུམ་དུ་བྱུང་ཞེས་གསལ་བས་དམ་པ་རྣམ་གཉིས་དཀར་ཆག་བྱུང་བའི་ཀོ་རིམ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བ་ལྟར་ཁོ་བོས་ཀྱང་ཆེད་རྩོམ་གཞན་དུ་ཀོ་རིམ་དེ་ལྟར་བྲིས་ཡོད་ཅིང་། འཛམ་མགོན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི《སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག》དང་ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་དང་། ལྡན་དཀར་མ་གཉིས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དཀར་ཆག་མཆིམས་ཕུ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚིག་བྱུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་ནས་བཞུགས་སྐབས་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་དང་། མཆིམས་ཕུ་མ་གཉིས་ཀྱི་མ་དཔེ་ཡོད་མེད་ནི་ཆོམ་གྱི་གཞི་སྟེ། གལ་ཏེ་སྐབས་དེར་དཀར་ཆག་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་དཔེ་བཞུགས་ཡོད་ན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕྲི（1335）ལོར་ཞ་ལུའི་བསྟན་འགྱུར་གསར་བཞེངས་མཛད་སྐབས། སྣར་ཐང་གི་བསྟན་འགྱུར་ནང་མ་བཞུགས་པའི་མ་དཔེ་དགོན་པའི་གྲུས་གསར་དུ་བཙལ་སྐྱེད་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚན་ཅིག་སྟོང་ཙམ་ཁ་སྣོན་མཛད་པར་གསུངས་པའི་ནང་ངེས་པར་དུ་འཕྲུག་པ་གནང་ངེས་ཡིན་པ་ནི་སློས་མི་དགོས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྟག（1362）ལོར་ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྣེ་གདོང་རྩེ་ཐང་དུ་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་དཀར་ཆག་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་སྲས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་དུས། ཞ་ལུའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་མ་ཚུད་པའི་ཆོས་ཚན་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་ཁ་སྣོན་མཛད་པ་སོགས། སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་དཔར་མ་དང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར། ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་ཚང་མའི་ནང་དེ་སྔོན་མེད་པའི་ཆོས་ཚན་གསར་རྙེད་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཁ་སྣོན་མཛད་ཡོད་ཀྱང་། གོང་གསལ་དཀར་ཆག་དེ་གཉིས་འཕོད་མེད་སྐབས། མ་དཔེ་ཡལ་ཆེར་རྩ་སྟོང་སོང་ཡིན་པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ།

དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ། སྤུར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སུ་བཀོད་པའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་ཁག་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། དཀར་ཆག་འདི་བཙན་པོ་གང་གི་དུས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་མིན་སྐོར་བོད་ཀྱི་སྟོན་ཐུན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱིས་དཀར་ཆག་འདི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་བཀོད་པ་དང་། བཀའ་བསྟན་དཀར་ཆག་བོད་ཡིག་ཐོག་བཀོད་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ཁོ

དོན་ཆེན་རྩོམ་འགོད་ཞིག་ཇོག་དེ་བཞིན་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། 《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》ལས་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་ཕོ་བྲང་ལྡན་དཀར་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཞེས་གསལ་བས། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་འབྲུག་ལོ་སྤྱི་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་སྤྱི་མ་ནི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་ནས་མ་གྲུབ་གོང་གི་ལོ་ངོ་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༧༦༤)ལོ་ལ་ཁེལ་བས་སྐབས་དེར་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་བསྒྱུར་འགོ་ཚུགས་ཙམ་ལས་དཀར་ཆག་ཏུ་འགོད་བྱའི་བཀའ་བསྟན་མང་པོ་མེད་ཅིང་། འབྲུག་ལོ་དེའི་རྗེས་ཀྱི་མེ་འབྲུག(༧༧༦)ལོ་བར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལས་མེད་པས་དེའི་རིང་ལ《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》ལས་གསལ་བའི་ཆོས་ཚན་འབོར་ཆེན་དེ་ཙམ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཏ་ཅང་དཀའ་བ་མ་ཟད། མེ་འབྲུག་དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་སོང་བའི་ས་ལུག(༧༧༩)ལོ་ལ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན་པས། 《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ལ་བྱུང་བའི་བཞེད་ཚུལ་དེར་དོགས་གཞི་ཆེ་བར་བརྟེན། རྗེས་སུ་ཁོ་བོས《དཀར་ཆག་རིག་པ》ཞེས་པའི་ཆེད་རྩོམ་དེའི་ནང་འཛམ་མགོན་ཤི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞྭ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར《དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ》དང་པོ་དང《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་བྱུང་ཚུལ་སོར་བཞག་བྱས་པ་ཡིན། 《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》བརྩམས་པའི་འབྲུག་ལོ་དེ་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ས་སྟག(༧༩༨)ལོ་ནས་ཤིང་ལུག(༨༡༥)བར་སྲིད་དབང་སྐྱོང་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་བྱས་ན་དེའི་རིང་ལ་འབྲུག་ལོ་གཉིས་བྱུང་བའི་འབྲུག་ལོ་སྔ་མ་ནི་ལྕགས་འབྲུག(༨༠༠)ལོ་ཡིན་པ་དང་། འབྲུག་ལོ་ཕྱི་མ་ནི་ཆུ་འབྲུག(༨༡༢)ལོ་ཡིན་པས་ལོ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ལ《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བ་ཡིན་ངེས། དཀར་ཆག་འདིའི་ནང་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པ་པོ་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། འགོན་བྲུའི་དབང་པོ་སོགས་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བ་མ་ཟད། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་ཁག་གི་མཚན་བྱང་བཀོད་པའི་མཇུག་ཏུ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་མཛད་པ་ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་ཞེས་ཆེ་བརྗོད་ཆེན་པོ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་ཅོག་རོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཤས་ཆེ་བ་གསལ་ཡང་། སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་འགའ་ཞིག་ཙམ་ལས། མང་ཆེ་བ་མི་གསལ་བ་བཅས་དཔྱད་གཞི་ཆེ། ད་དུང་དོགས་གཅོད་བྱ་དགོས་པ་ནི། ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ཀ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡིན་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་ཤས་ཆེ་བའི་ནང་གསལ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་སྐོར་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་འདུག་པས་སུ་མཐུད་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུ། དཀར་ཆག་འདིའི་གཞུང་དོ་མ་བསྟན་འགྱུར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཤས་ཆེ་བའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》སྣ་ཚོགས་ཇོ་ཚན་གྱི་པོད་[ཇོ]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ། སྔར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་བཀའ་བསྟན་པོ་བྲང་འཕང་ཐང་ནང་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་གི་མིང་ཡིན། དཀར་ཆག་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ། དེ་ཝེནྡྲ(ལྷའི་དབང་པོ)དཔལ་གྱི་ལྷུན་པོ་བཅས་ཡིན་པ་དང་། དུས་སྐབས་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕོ་བྲང་འཕང་ཐང་ཀ་མེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ལ། ཚིག་པར་བརྒྱད་རེ་ལ་སློ་ཀ་རེ་དང་། སློ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ལ་བམ་པོ་རེའི་ཚད་དུ་ཕྱེས་པའི་དཀར་ཆག་བཀོད་པ་དེར《དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ》ཞེས་ཟེར་དུ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་བཀོད་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་ཤི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། ཞྭ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་དམ་སྙམ། དཀར་ཆག་འདི་ཡང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས《ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད》ཀྱི་ནང་ཚིག་འགའ་ཞིག་ལུང་འདྲེན་མཛད་པ་ལས། གཞུང་དོ་མ་གཟིགས་མེད་པ་འདྲ་སྟེ། སྐབས་དེར་མ་དཔེ་ཡོད་ན་ཞ་ལུའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ངེས་པར་ཁ་སྐོང་མཛད་ཀྱི་རེད་སྙམ།

དཀར་ཆགས་ན། དཀར་འཛིན་བྱས་པ་བདེན་ན་ཞེས་ཟེར།

དཀར་ཆུང་རྡོ་རིང་། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་སྡེའུ་ཤང་ཁོངས་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སྐབས་དཀར་ཆུང་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་དུས་བཙུགས་པའི་རྡོ་རིང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལྟེབས་སུ་བཙན་པོ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཛད་པ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཙུགས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་སོགས་གདུང་རབས་བརྒྱུད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་མཛད་པ་འདི་དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་མི་ཞིག་པར་དུ་ཕྱིན་ཆད་གདུང་རབས་རེ་རེ་བཞིན་བཙན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་འདི་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་ཞེས་སོགས་འཁོད་པ་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་འདུག དཀར་ཆུང་ལྷ་ཁང་ནི་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་དགོན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་སྐད།

དཀར་ཆུང་ཕྱུ་བ་གདོང་། ལྷ་སའི་སྣོ་ངོས་ཕར་ར་མ་སྒང་སངས་རྒྱས་དགོན་པ་ཟེར་བ་ཆགས་ས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་སྡེ་སྐར་ཆུང་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ས་དེ་ཡིན།

དཀར་ཐང་མར་ཁྲའི་མཚོ་མོ། སོག་སྐད་དུ་ཕོ་རོ་ཆུ་འཁྱག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་སྐད།

དཀར་ཐབ། ཕྱེད་དུ་ཤ་བཙོས་པ་དང་བཙོས་པ་སོགས་མི་ཚོག་པའི་ཐབ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། མི་ཚེ་གཅིག་རིང་ཤ་ཟ་བ་སྤངས་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཐབ་ཀྱི་མིང་།

དཀར་དུས་གནས་ཀྱི་ཁྲུང་རྫོང་། མངའ་རིས་གུང་ཐང་རྒྱལ་པོ་འདྲུམ་ལྡེ་མགོན(རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྟག༡༣༥༢ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག༡༣༨༠ལོའི་བར)གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་རྣམས་སུ་མཁར་རྫོང་བཅུ་བཞི(༡. དཀར་དུས་གནས་ཀྱི་ཁྲུང་རྫོང་། ༢. བྱ་སྒྲི་རྣམ་རྒྱལ་ཐར་པོ ༣. སྣ་བོ་སྟོད་ནི་རི་གཡའ་རྫོང་དཀར་པོ། ༤. གཙང་རོང་བྱ་ཕོའི་ཐེ་བ། ༥. སྣ་བོ་སྨད་སྤུ་ཕུན་ཤིན་རྫོང་། ༦. དོལ་པོའི་ཡི་གེ་དྲུག་མ། ༧. ལ་སྟོད་ལ་དུའི་ཁ་རྫོང་། ༨. ལ་སྟོད་སྟོ་ཁྲུན་ཚོ་གད་རྫོང་། ༩. རག་མའི་གུད་ནོན་ཐར་པོ། ༡༠. སྐྱིད་རོང་སེང་གེ་རྫོང་། ༡༡. དཔལ་པོ་རྫོང་གི་རྫོང་དམར། ༡༢. སྐྱི་ཤང་བོང་ཚོགས་གནམ་གྱི་ཀ་བ། ༡༣. རྒྱབ་ར་རོད་ཀྱི་ཟླག་རྫོང་། ༡༤. རྒྱ་དཔར་རྫོང་ཆུང་འཛུམ་མོ)བཅས་བརྩིགས་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

དཀར་རྡུལ། དཀར་འཇམ(ཙ)

དཀར་རྫོར། རབ་བྱུང་དང་ཁྲིམས་པ་ཆོས་ལྡན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་རིགས་ལ་ཤ་ཆེ། སྔོ་ཚང་། རུལ་བ་སོགས་མ་འདྲེས་པའི་ཟས་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཟེར་བ་དང་། སྤྱི་ཚལ། ཤིང་ཏོག་བཅས་བཏབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན།

དཀར་སྲི། ཁལ་གཅིག་ཡོངས་པའི་མར་གྱི་གོང་ལུ་དབྱིབས་སུ་བཞེངས་སྐོར་མོར་བགོས་པར་ཕྱེ་གཏུམས་མ་གཡོགས་པ་ཞིག་གི་མིང་།

དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། དེ་ཡང་ཨ་ཙ་ར་དཀར་པོ་རྫ་ཝོ་ཛེ(མར་མེ་མཛད) ནག་པོ་ཡ་དམ་པ(སངས་རྒྱས) ཁྲ་པོ་པད་མ་འབྱུང་གནས་གསུམ་མོ། །ཡང་ན་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ལམ། ཕྱི་ཡང་བར་གསུམ་ལ་གོ་དགོས།

དཀར་ནག་བཤད་འབྱེད་པ། ལེགས་ཉེས་གསལ་པོ་ཕྱེ་བ།

དཀར་ནག་སེར་གསུམ། ཁ་དོག་དཀར་ནག་སེར་གསུམ། ཡང་ན་དཀར་རྩི། ནག་རྩི། སེར་རྩི་གསུམ།

དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་ཚུལ་ལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་སྒོམ་པ་དེ་ལ་མིང་གཞན་དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ཅེས་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས《སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ》ལས། དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་ནི་ཕྱོན་དུས···

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ནས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བཏང་བའི་ཅིག་ཅར་བའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེང་སང་གི་བོད་ཡུལ་ཆེ་བས་བསྒོམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཧྭ་ཤང་གིས་བོད་དུ་སྤེལ་བའི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ཧྭ་ཤང་གི་སྒོམ་སྲོལ་དེ་རང་ཡིན་ཞེས་དགག་པ་མཛད་འདུག་པས། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་བ་རྣམས་བཞེད་སྲོལ་རྫོགས་ཆེན་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་བཅས་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ནའི་སྒོམ་ཚུལ་དང་མཐུན་པོ་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་ཟབ་ནན་བྱ་དགོས་རེས་ཡིན།

དཀར་པོ་ཆོས་ལུང་། གཙང་སྟོད་རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་འབྲུག་ར་ལུང་དང་ཉེ་བར་རྒྱལ་བ་པོ་རས་པ་གྲགས་པ་དཔལ་ཕྱག་གིས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༢༤༡)ལོར་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་དང་།

དཀར་པོ་ཐང་། ཨ་རིག་གི་ཆར་ཡོད་པའི་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་དེ་སྔོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལམ་རྒྱུད་དེར་འཁྱིལ་བས་གཉིས་ཀས་དེར་ཡོད་པའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་མང་ཚོགས་ལ་ཆོས་འབྲེལ་གནང་ལུགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་གསལ།

དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི། སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བླ་མ་སོགས་ལ་རྫུན་མི་སྨྲ་བ། གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱོར་བ། བྱང་སེམས་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ། སེམས་ཅན་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྒྲུབ་པ་བཅས་སྟེ། དེ་ཡང་"དམ་པ་བརྟེན་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པ་བརྗོད། |སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་དགེ་ལ་བསྐུལ། |རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། |ལྷག་པའི་བསམ་པས་འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར"ཅེས་སོ། |

དཀར་པོའི་ཕྱོགས་དར། ཉི་མའི་འོད་སྣང་གིས་དཀར་གསལ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དར་རྒྱས་ཡོད་པ།

དཀར་ཕོར་འབོད་པའི་བགྲང་བྱ། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་ལོ་འཁོར་དྲུག་ཅུའི་མིང་ལ་འགྱུར་བ་ལྔའི་མིང་གི་སྒོ་ནས་མི་འདོད་པར་རབ་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དྲུག་ཅུའི་སྒོ་ནས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དཀར་པོ་ཞེས་པ་ནི་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་ས་སྦྲུལ་ལོའི་མིང་ཡིན།

དཀར་སྒྲོ། ཁ་ཟས་དང་། ཤིང་ཏོག་སྣ་ཚོགས། ཤེལ་ཀ་ར་ཉིང་པར། ཀུ་རམ་ཉིང་པར་དང་། ཀུ་རམ་བསྐར་མ་བཅས་ཀྱི་ཟས་རིགས་སྦྱོར་མའི་ནང་དུ་བསྒྲིགས་ནས་ཕུལ་བའི་སྟོན་མོ།

དཀར་སྒྲོ་སྒྲིམ་འབྲུལ། མི་རེ་རེའི་མདུན་དུ་བསྒྲིག་སྟེ་དགོས་པར་སྒྲོ་ཐོག་ཏུ་སྤུངས་ནས་འབུལ་བ།

དཀར་ཞིག ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འགྲུལ་བྱེད་པའི་འགྲོ་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཐོག་བཀབ་སྟེ་གཉའ་རྟགས་ཕན་ཚུན་དུ་ཉེན་འགོག་སྒྲོམ་སྐྱོར་བསྒྲིགས་པ་ཞིག་སྟེ། སྟེང་དུ་ཐོག་ཡོད་པའི་འགྲོ་ལམ་རེད་པོ།

དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་འབྱུང་པོ། སྤྱིར་འབྱུང་པོ་ནི་རིགས་བསྡུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་ལ་དཀར་ཕྱོགས(ཆོས)ལ་དགའ་བ་དང་། ནག་ཕྱོགས(ཆོས་མིན)ལ་དགའ་བ་སྟེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་འབྱུང་པོ་ནི་སྡེ་བརྒྱད་ལ་གོ་དགོས་ལ། སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པ་ཐུའུ་བཀྭན་རྣམ་བཅུའི་གསུང་འབུམ[ཇ]པའི་ནང《བསངས་ཀྱི་རྣམ་བཤད》ཅེས་པ་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

དཀར་ཕྱོགས་ལ་མཆོད་པར་དགའ་བའི་ལྷ་ཀླུ་མཐུ་བོ་ཆེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ལྷ་སྲུང་དང་། ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་ལྷ་བུ།

དཀར་མར། དཀར་དམར། ཁྲིམས་དཀར་དམར་ནི་ཉེས་པ་ཆེ་བ་ལ་ཁྲིམས་དམར་པོ་སྟེ་ནན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཉེས་པ་ཆུང་བ་ཁྲིམས་དཀར་པོ་སྟེ་ཡང་པོ་ཐོབ།(ཚ)

དཀར་མི་རྒྱལ་དཀར་གཅིག དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་སྐབས་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མི་རྩམ་ཤེད་ཅན་རྣམས་མཉའ་བསྐྱལ་དགོས་པས། དེའི་སྐབས་མཉའ་སྐྱེལ་མིའི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུས་ཅན་གྱི་མི་གཅིག་ཡོད་དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

དཀར་མེ། དཀར་གསལ་མར་མེའམ་མཆོད་མེ་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་།

དཀར་མོ་ཆེན་མོ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའམ་གོས་དཀར་མོ་གཉིས་ཀར་མོ་རྒྱ་ཡོད།

དཀར་མོ་ཉི་ཟླ། དཀར་མོ་ཉི་ཟླ་ལྷམ་སྲིང་གཉིས་ཞེས་ས་སྐྱ་བའི་བརྟེན་གསོལ་གནང་བའི་ལྷ་མོ་མིང་སྲིང་གཉིས།

དཀར་རྩིས་ཀྱི་རིག་པ། (སྐར་རྩིས)ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་སོགས་ཀྱི་འཁོར་བསྐྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གནམ་གཤིས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཆོས་ཉིད་ཤེས་ཐབས་ཀྱི་རྩིས་རིག་ཅིག་ལ་ཟེར། རིག་གནས་ལྔའི་གཞུང་ལས་ཆེ་བའི་ནང་སྐར་རྩིས་ཤེས་ན་གྲངས་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། གནའ་རབས་སྐར་རྩིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བརྩི་བྱ་ནི་དུས་ཀྱི་ཚད་བརྩི་བ་དང་དེའི་ཁར་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཚད་བརྩི་བ་ཡང་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེང་རབས་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ལ་དུས་ཀྱི་ཚད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཚད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བརྩི་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉི་ཟླ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་དང་གཟའ་སྐར་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་འགྲོས་ཕྱུར་བྱུལ་དང་། འཆར་ནུབ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་དུས་ཀྱི་ཚད་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་བརྩི་དགོས་ལ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་ཐག་རིང་ཐུང་དང་། ཆོད་ཀྱི་ཚད་སོགས་འགའ་ཞིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བོང་ཚད་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་བརྩི་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལ་དུས་ཀྱི་ཚད་འཛིན་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་འཛིན་ཚུལ། སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་གྲངས་བཅས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས། དང་པོ། དུས་ཀྱི་ཚད་འཛིན་པའི་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《མངོན་པ་མཛོད》དང《འདུལ་བ་ལུང》སོགས་ལས་རྩི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་ཡོད་ཀྱང་སྐར་རྩིས་རིག་པ་དང《དུས་འཁོར》ལས་བཤད་པའི་བརྩི་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་པ་ཞིག་གི་དབུགས་འགྲོ་འོང་གཉིས་རེ་ལ་ཁྱུག་པ་གཅིག་ཏུ་རྩིས་པའི་དབུགས་དྲུག་ལ་ཆུ་སྲང་གཅིག་དང་། ཆུ་སྲང་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་སྟེ། དབུགས་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཆུ་ཚོད་གཅིག ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་རྩིས་པ་ཡིན་ཅིང་། (འདིའི་ཆུ་ཚོད་དེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དང་བསྡུར་ནས་རྩིས་ན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལ་སྐར་རྩིས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་དང་། ཆུ་སྲང་སུམ་ཅུ་ཡིན)ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དབུགས་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡོད། ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་དང་། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བརྩི་ཞིང་། དེ་ལ་དུས་བཞི་དང་། དུས་བཞི་ཆེན་པོ་དང་། བསྐལ་པ་དང་། བསྐལ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་རྒྱུ་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་གཟའ་དང་། ཚེས་གྲངས། སྐར་མ། སྦྱོར་བ། བྱེད་པ་བཅས་པ་ནི་རྩིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། གཟའ་ལྔ་སོ་སོའི་འགྱུར་བ་དང་། ཞུལ་བ་དང་། དྭངས་པོ་དང་། འཁྱག་པོའི་འགྲོས་དང་། ཁྱིམ་དང་། ཁོངས་སྐྱོད་དང་། སྒྲ་གཅན་དང་། དུས་མེ་དང་། ཉི་ཟླ་འཛིན་པའི་རྩིས་དང་། དུ་བ་མཇུག་རིང་གི་འཆར་ནུབ་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་ཉི་ལྡོག་དང་། དུས་སྦྱོར། ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པའི་རྩིས《དུས་འཁོར》ལས་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྐར་རྩིས་སམ་དཀར་རྩིས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ནག་རྩིས་ནི་སྨེ་བ་དགུ་དང་། སྤར་ཁ་བརྒྱད། ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས། འབྱུང་བ་ལྔ། ཀེག་རྩིས། བག་རྩིས། གཤིན་རྩིས་སོགས་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་རྩིས་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཟེར། གཉིས་པ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་འཛིན་པའི་རྩིས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་ལ་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག དེ་བདུན་ལ་ལྕགས་རྡུལ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆུ་རྡུལ། རི་བོང་གི་རྡུལ། ལུག་གི་རྡུལ། གླང་རྡུལ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། སྲོ་མ་ཤིག ནས་ཀྱི་བར་དུ་བདུན་འགྱུར་དུ་བསྒྱུར་ཏེ། ནས་བདུན་ལ་སོར་གང་། སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་།

འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ
དཔག་ཚད་གཅིག་ཏུ་རྩིས་པའི་ཚད་དེས་འཇིག་རྟེན་ཁམས
ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཐག་རིང་ཐུང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནི
གནའ་རབས་ཀྱི་རྩིས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེང་སང་ནི་རྒྱ་སྐར་མི
མའི་བར་གྱི་ཐག་རིང་ཐུང་ནི་འོད་ལོ་ཞེས་འོད་ཀྱིས་ལོ
གཅིག་ལ་འགྲོ་བའི་མགྱོགས་ཚད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩི་བར་བྱེད
སྲོལ་ཡོད། རྩི་ཚད་འཇལ་བ་ལ་སྤྱང་། བོད་ཚད་འཇལ་བ
ལ་བྲེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པ་འདང་རྩིས་རིགས་ཀྱི་ཁོངས
སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། གསུམ་པ། རྩི་བྱེད་ཀྱི་གྲངས་གནས
ནི། 《འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད》ལས་གྲངས་ཀྱི་གནས་བཅོ
བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད། 《མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ》ལས་གྲངས
ཀྱི་གནས་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད།
《མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ》ལས་གྲངས་ཀྱི་གནས་སུམ་ཅུ་རྩ
གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གྲངས
གནས་ལ་གཅིག་ནས་གྲངས་མེད་བར་དུ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ
ཡོད་ཚུལ་སྔར་འོག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། བོད་དུ་སྐར
རྩིས་རིག་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ནི། ད་ཡོད་ཀྱི
དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ན་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ
བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཡས་མས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོས
སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཟེར
བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེའི་ནང་ནས་སྐར་ཤེས་རྩིས་མཁན་ནི་སྐར
རྩིས་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར་བོན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད
ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུའི་བོན
རིགས་བཞི་ཟེར་བ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་དུར་གཤེན་མཆོད་ཆ
གསོས་གཤིས་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པར《རྒྱལ
རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི
དགའ་སྟོན》སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱལ
པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྔོན་རོལ་ནས་བོད་ཀྱི་དཔལ་རྩལ་མི
དམངས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ལུགས་པའི་གོ
རིམ་ནང་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་གྱི་འཁོར་བསྐྱོད་ཆོས་ཉིད་དང
ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྟེ་གནམ་རིག་སྐར
རྩིས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པ་བསགས་ཡོད་ཅིང་།
《ལོ་གཅིག་དུས་བཞིའི་འགྱུར་ལྡོག་གི་བརྟག་པ་གནའ
རབས་རྒན་པོའི་སྐྱོང་ཐུང》ཞེས་པ་ཡང་བོད་ས་གནས་རང
ལ་འཕྲོད་པའི་གནམ་རིག་གི་ཉམས་མྱོང་ཞིག་རེད། སྤྱི
ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་གྱི་གོང་དུ་རྒྱལ་པོ་སྤུ་དེ་གུང
རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་ཟླ་ཐང་སྲོལ་ནས་ཞིང་དུ་འདེབས་པ་དང་།
ཡུར་བ་བརྒྱུད་ནས་ཞིང་ཆུ་འདྲེན་པ། སོལ་བ་ལ་བརྟེན
ནས་དངུལ་དང་། ཟངས། ལྕགས་བཅས་བཞུ་བ་སོགས
ཞིང་ལས་དང་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་བཅས་ལ་གོང་འཕེལ་ཆེན
པོ་བྱུང་ཞིང་། སྟོ་ཁ་ཡར་ཀླུང་ས་ཁུལ་གྱི་ཐགས་མཁན་ནན
མོ་དལ་མ་ཟེར་བ་དེས་ཟླ་བའི་ཁ་གང་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱིས
ཞག་རྩིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟླ་བ་རྩི་བ་དང་། ཐོག་མར་རྡོ
ནག་གྲུ་བཞི་པ་ཞིག་གི་སྟེང་རྡོ་དཀར་གྱི་རི་མིག་སུམ་ཅུ
བཀོད་དེ་ཟླ་བ་སོ་སོའི་ཞག་འཁོར་གཉིས་པའི་ཉིན་དང་པོ
ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ཟླ་བ་ཁ་ཚེས། ཞག་འཁོར་གསུམ་པའི་ཉི
མ་དང་པོ་ཚེས་བཅོ་ལྔར་ཟླ་བ་ཁ་གང་། ཞག་འཁོར་བཞི
པའི་ཉི་མ་དང་པོ་ཚེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་བྱེད་ལ་ཟླ་བ
བྱེད་པ་ཤར། དེ་ནས་ཞག་འཁོར་ལྔ་པའི་ཉི་མ་དང་པོ་ཚེས
སུམ་ཅུ་ཉིན་ཟླ་བ་མཐོང་རྒྱ་མེད་པར་གྱུར། ཚེས་གཅིག
དང་གཉིས་ལ་ཟླ་བ་མཐོང་ན་ཚེས་གཅིག་ཆད་པས་ཟླ་བ
དེར་ཞག་གཅིག་ཆད་པ་སོགས་ཟླ་བའི་ཞག་ལ་བརྟེན་ནས
ཟླ་བ་ཆེ་ཆུང་སྟེ། ལོ་གཅིག་ལ་དུས་བཞིར་ཕྱེ་ནས་དུས་བཞི
ས་སོར་ཟླ་བ་གསུམ་རེར་ཕྱེ་ཞིང་ལོ་གཅིག་གི་ནམ་དུས་དང
པོ་ནི་དཔྱིད་ཀ་ཡིན་པ་དང་། དྲོད་རྒྱུད་ལྡང་བ་ནི་དཔྱིད
ཀའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན་ལ། རྣམ་དུས་གཉིས་པ་ནི་དབྱར
ཁ་དང་ཤིང་རྩི་ཁ་འབུས་ལོ་མ་རྒྱས་པ་དང་ཆར་རྒྱུ་མང་བ
ནི་དེའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན། རྣམ་དུས་གསུམ་པ་ནི་སྟོན་ཁ
ཡིན་ཅིང་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་དང་དྲོད་ཚད་ཆག་པ་ནི་དེའི
མཚོན་རྟགས་དང་། རྣམ་དུས་བཞི་པ་ནི་དགུན་ཁ་ཡིན
ཅིང་གྲང་རླུང་ལྡང་བ་ནི་དེའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན་པར་བཤད
ཡོད། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་ཤར་སྒོ་རྒྱབ་བྱང་གི་སྒྲིགས
བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཉི་མ་ལྡོག་བསྡོད
དང་ཐུང་བསྡོད་ཀྱི་ཉི་ཐོག་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཡོད་པ། རྟོད

རྒྱང་ཐུང་ཞིང་ཤིང་རྩི་ལོ་མ་ཁ་འདུས་སྐབས་ཉི་མ་བྱང
བསྒྲོད་དུ་སླེབས་འགོ་ཚུགས་ཤིང་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་དང་།
གྲང་རྒྱང་ཐུང་བའི་དུས་སུ་ཉི་མ་ལྷོ་བསྒྲོད་དུ་སླེབས་འགོ
ཚུགས་པར་བཤད་ཡོད་པ་རེད། གོང་གསལ་རྒན་མོ་དལ
མའི་ཟླ་རྩིས་ལྟར་རྩིས་ནས་དུས་ཡུན་གང་མཚམས་སོང་རྗེས
ནས་དུས་བཞིའི་གནས་ཚུལ་རྗེ་མཐུན་འཕྲོད་པ་ཞིག་མ་བྱུང
བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་བཀོད་སྒྲིག་ལེགས
པོ་བྱེད་མ་ནུས་པ་མཐོང་ནས་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱིས
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་བརྟག་དཔྱད་བྱེད
སྐབས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་དུས་བཞིའི་འགྱུར་ལྡོག་གི་རྒྱུ
རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་ཉི་མ་གཙོ་ཆེ་བ་དང་ཟླ་བ་འཚར་ཡོངས་ནི
ཟླ་བ་གཙོ་ཆེ་བ། ཉིན་ཞག་གི་འཚར་ཡོངས་ནི་ཉིན་མཚན
གྱི་དུས་གཙོ་ཆེ་བའི་མཇུག་བསྡོམས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་མ
ཟད། ཉིན་རྩིས་ནི་ལོ་གཅིག་ལ་དབྱར་ཉི་ལྡོག་དང་།
དགུན་ཉི་ལྡོག དཔྱིད་མཉམ་དང་། སྟོན་མཉམ་བཞི་ལ
དབྱེ་བ་དང་། ཟླ་རྩིས་ནི་ཟླ་བ་ཡར་འཕེལ། ཉ་གང་།
མར་འགྲིབ། གནམ་སྟོང་བཅས་བཞིར་དབྱེ་ཞིང་། ཉིན
མཚན་གཉིས་བསྡོམས་པའི་ཞག་གཅིག་དང་། ཞག་སུམ་ཅུ
ལ་ཟླ་བ། ཟླ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ། ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག
སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། ཉིན་གཅིག་ལ་ཉི་ཤར། ཉིན་བྱེད་ཉི
ནུབ། ནམ་བྱེད་བཅས་ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་བཞིར་ཕྱེ་བ
སོགས་སྐར་རྩིས་ཐོག་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། གཞན་ཡང
ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་གི་ནང་རྒྱ་སྐར
ཉེར་བརྒྱད་སོ་སོའི་མིང་གི་ཐད་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དང་རྒྱ་གར
གྱི་སྐད་བོད་དུ་མ་བསྒྱུར་གོང་ནས་བོད་རང་ལ་གྲགས་པའི
གནའ་རབས་ཀྱི་མིང་ནི། སྐར་མ་ཐ་སྐར་ལ་གནའ་རབས
ཀྱི་མིང་དུ་དབུག་པ་ཟེར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གྲ་ཉེ་ནི
གནའ་རབས་ཀྱི་མིང་རང་འཛུགས། སྨིན་དྲུག་ལ་ཞ་དྲུག
སྣར་མ་ལ་ཕི་རྟི། མགོ་ལ་སླུལ་པོ། ལག་ནི་གནའ་མིང
རང་འཛུགས། ནབས་སོ་ལ་རྒྱལ་སྟོད། རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་སྨད།
སྐག་ལ་ཕྱ། མཆུ་ལ་ཏ་ཆེན། གྲེ་ལ་ཏ་ཆུང་། དབོ་ལ་ཁྲ།
མེ་བཞི་ལ་བྱ་མ། ནག་པ་ལ་ཐུའུ། ས་རི་ལ་ནམ་གོང་།
ས་ག་ལ་ནམ་འོག ལྷ་མཚམས་ལ་ལག་སོར། སྣྲོན་ལ་རྗེའུ།
སྣུབས་ལ་སོག་པ། ཆུ་སྟོད་ལ་བྲི། ཆུ་སྨད་ལ་ལུག གྲོ
བཞིན་ལ་བྱ་སྤྲ། བྱི་བཞིན་ལ་བྱ་གཞུག མོན་གྲེ་ལ་སྨྲིག
སྟོད། མོན་གྲུ་ལ་སྨྲིག་སྨད། ཁྲུམས་སྟོད་ལ་བྱ་མཆུ།
ཁྲུམས་སྨད་ལ་ཟེའུ། ནམ་གྲུ་ལ་ཤེ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།
སྐར་མའི་མིང་དེ་དག་དེང་སང་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་དུ་བོད
སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་ཡིན་པ་དཔེར་ན་སྨིན་ཁ་བརྟག་པ་ཞེས་བོད
ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བདུན་དང་། བཅུ་གཉིས་པའི
ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ། བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་གསུམ་བཅས་ལ
ཟླ་བ་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་ཤར་སྟོའི་མཚམས་ནས་སྐར་མ
ལག་སོར(ལྷ་མཚམས)ཞེས་པ་མིའི་ལག་པའི་བཟོ་དབྱིབས
དང་འདྲ་བའི་སྐར་མ་ཞིག་ཤར་ཡོང་བ་དེ་ཡི་གནས་གང་དུ
ཟླ་བ་ཡོད་མེད་བལྟས་ཏེ། ལོ་རྗེས་མའི་ཆར་ཆུ་མང་ཉུང
དང་། ཐན་ཚད། སད་སེར། འབུ་གནོད་བཅས་ཡོད
མེད་བརྟག་པ་དང་། ཞ་དྲུག་བརྟག་པ་ཞེས་སྐར་མ་སྨིན
དྲུག་དང་ཟླ་བ་གཉིས་གནས་ལ་སྟོན་རྗེས་རྒྱབ་མདུན་སོགས
ལ་བརྟག་པ། དབྱར་ཉི་ལོག་ནས་སྐར་མ་སླུལ་པོ(མགོ)
འཆར་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཞག་ཉི་ཤུའི་ནང་ཆར་པ་འབབ་མིན་ལ
བརྟག་པ་སོགས་གནའ་རབས་བོན་དང་རྒན་པོའི་ཉམས
མྱོང་ཁ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་ནང་གནམ་ལ་སྐར་མ་གང་འཆར
བའི་དུས་སུ་ས་ཐོག་ལ་འགྱུར་བ་གང་དང་གང་ཡོང་དང་།
དེའི་དུས་སུ་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དུས་བབས་བཟང་དན
གཏན་འཁེལ་ཐུབ་པ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ས་གནས་རང་གི
དམིགས་བསལ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཉམས་མྱོང་ཡིན་པ
ལས། ས་གནས་གཞན་དང་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་ཉམས
མྱོང་ནས་བྱུང་བ་མིན་པ་ལྟ་བུ། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལོ
རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི
ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་བོད
གཉིས་འབྲེལ་བ་ཐོག་མར་བྱུང་ཞིང་། མེས་རྒྱལ་ནས་སྐར
རྩིས་དང་སྨན་ཐོག་མར་དར་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་།
དེ་ནི་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་འབྱུང་རྩིས
དང་གསོ་རིག་ཐོག་མར་དར་བའི་དུས་སྐབས་དེ་ནས་འགོ

ཚུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཙམ་ལས་དེའི་གོང་དུ་བོད་ལ་སྐར་རྩིས་དང་གཙོ་རིག་མེད་པའི་དོན་མིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་བཟའ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་གཞུང་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བསྣམས་ཕེབས་པ་དང་། ཁག་གཅིག་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། རྒྱ་ཡི་སློབ་དཔོན་དུ་ཧར་ནག་པོའི་སློབ་མ་ཁྱུང་ཞག་དར་སོགས་ཀྱིས་རྩིས་གཞུང་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད་ཀྱང་འབྱུང་རྩིས་དང་ནག་རྩིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ལས་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ཕྱོགས་འདུ་བ་ཞུང་ཤས་ཤིག་ལས་མེད། ཕྱི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་སྐར་གྱི་རྩིས་རིག་ཏ་ཙང་ཞིབ་པ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་ནས་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་དར་ཟིན་ཀྱང་བོད་དུ་ནི་རྒྱ་རྩིས་དེ་དག་མན་ཆད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཞིག་ཁྲི་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ལུག(1715)ལོ་ལ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་འཇམ་དབྱངས་བདེ་ལྡན་རྒྱལ་པོས་མཛད་པའི་རྒྱ་རྩིས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དེ་ནས་བཟུང་རིམ་བཞིན་ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་རྗེས་ལུ་ཀྲ་ལའི་ཟླ་མ་སྐྱེ་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སྨན་རྩིས་ཁང་དུ་དར་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེ་ནི་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་རྒྱལ་རབས་རིམ་པར་གནམ་དཔྱད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུར་ཏ་ཙང་དམ་བསྒྲགས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་མ་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ད་སྔ་ང་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་ཡིག་འདི་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཡོས་མ་ཤར་བར་གྱི་ལོ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བར་དུ་ནི་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་གནའ་རབས་སྐར་རྩིས་འགའ་ཞིག་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བོད་དུ་དར་བའི་འབྱུང་རྩིས་ནག་རྩིས་ཀྱང་ཤས་ཤིག་ལས་ཀུན་ཆེའི་གནམ་རིག་སྐར་རྩིས་དེ་དར་སྤེལ་བྱུང་མེད། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཡོས(1027)ལོར་ཁ་ཆེ་ཟླ་བ་མགོན་པོས་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་འགོ་ཚུགས་པ་དང་སྐབས་དེར་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་ཕྱིའི་ནང་ནས་དབང་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་མ་བསྒྱུར་ཞིང་། བསྡུས་རྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་དང་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་བཅས་བོད་དུ་བསྒྱུར་ཀྱང་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་ཐད་རྩོད་པ་ཤར་དེ་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་བར་དར་སྤེལ་མ་བྱུང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་རྟ(1318)ལོར་གཡག་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་བཏུས》བརྩམས་ཤིང་དེ་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་བའི་ལྕགས་བྱ(1321)ལོར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་དགའ་བྱེད》བརྩམས་གནང་མཛད་པ་དེ་ནས་བཟུང་དུས་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་རྩོད་པ་དེ་འཇགས་ནས་རྒྱུད་དེ་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་འགོ་ཚུགས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(1447)ལོར་ཕུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་》དང《དྲི་མེད་འོད་རྒྱན》སོགས་བརྩམས་ནས་ཕུག་ལུགས་ཕྱི་མའི་བཞེད་སྲོལ་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་བ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མཇུག་དང་། བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་བར་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་མཁས་པ་སྨིན་འགྲོ་པཎ་ཆེན་ཡབ་སྲས་ལྷུན་པོ་དོན་གྲུབ་དཔང་རྒྱལ། འདར་པོ་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ། ལོ་འགྲོ་ཟླ་མཁྱེན། རྣམ་གླིང་དཀོན་མཆོག་ཆོས་གྲགས། ཡབ་སྐུ་སྐྱེ། དཔང་གྲགས་རྡོ་རྗེ། ཕུ་ཁུང་དགེ་སློང་བློ་བཟང་ཡོན་ཏན། བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་སྔོན་བྱོན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྩིས་རིག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་མཛད་དེ《ཕུག་ལུགས་རྩིས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ》མ་དུ་དང་། དེའི་དོགས་སེལ《གཡའ་སེལ》གཉིས་བརྩམས་པ་ནས་གཞུང་དེ་བོད་ལྗོངས་སུ་ཁྱབ་མང་ཆེ་བར་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་བྱུང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ(1714)ལོར་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལོ་ཆེན་རྣམ་གྲིས《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》མ་ཡིག་དྲང་ཡིག་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ་བཅས་བརྩམས་གནང་མཛད་དེ་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་སྐར་རྩིས་དང་སྨན་རིག་པ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཆེད་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་། མཚོ་སྔོན་དང་། ཀན་སུའུ་ལྡེ་དགེ་སོགས་སུ་སྐར་རྩིས་མཁས་པ་མང་པོས་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཏེ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག(1916)ལོར་སྨན་རྩིས་ཁང་བཙུགས་ཤིང་། མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་མཆོག་གཙོ་བོའི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དང་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ཆེད་ལས་མི་ཡོན་སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་ནས་ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྨན་རྩིས་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན། ཞིབ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལྷ་རིག་མཁས་དབང་ཟླ་མེད་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་གོ་དོན》ཀན་སུའུ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པ་དེ་དང་། པེ་ཅིན་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་རྩིས་རིག་མཁས་དབང་རྟེང་མིན་ཤིན་གྱིས་མཛད་པའི《ཚན་རིག་གི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པའི་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་གོ་དོན》ཞེས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆར་གཟིགས།

དཀར་ཡོལ། ད་ཡོད《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》སོགས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གཞིར་བཟུང་ན། སྔར་དུས་རབས་བདུན་པའི་མཇུག་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་སྐབས་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱུན་གཞིར་ཕན་པའི་ཇ་ཤིང་གི་ལོ་མ་འཚོལ་དུ་བཏང་སྐབས་མེས་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ཕྱོགས་འཇང་གི་ཡུལ་ནས་ཇ་ཤིང་ལོ་མ་རྙེད་དེ་བོད་དུ་དབོར་འདྲེན་བྱས་ཤིང་། ཇ་ཤིང་གི་ལོ་མའི་ཁུ་བ་དེས་བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བསྐྱུན་གཞི་སེང་དྭངས་བྱུང་བར་བརྟེན་བཙན་པོས་རྒྱུན་དུ་ཇ་འཐུང་བའི་གོམས་གཤིས་ཆགས་ཤིང་། ཇ་འཐུང་བའི་སྤྱོད་སྲོལ་བྱིར་བཏང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་དགོངས་ནས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཝུ་ཙེ་ཐེན(武则天)ལ་པོ་ཏ་བཏང་ནས་དཀར་ཡོལ་ཇ་དཀར་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་དགོས་ཞེས་རེ་བ་འདོན་གནང་མཛད་ཀྱང་དཀར་ཡོལ་ངོ་མ་བསྐུར་རྒྱུར་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པར་དཀར་ཡོལ་བཟོ་ཚུལ་མཁས་པ་མི་གཉིས་བོད་དུ་བཏང་འགྱུར་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ལྷ་ཁ་གྲ་ནང་སོགས་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ནས་དཀར་ཡོལ་བཟོ་བའི་རྒྱུ་ཆའི་རྡོ་ཁུངས་འགའ་ཞིག་རྙེད་ནས་དཀར་ཡོལ་བཟོས་པ་ལས། དཀར་ཡོལ་རྒྱ་ཆ་ལེགས་ཤོས་རྫའི་རིགས་ལས་བཟོས་པ་རྣམས་ལ་རི་མོ་བྲིའི་ཁ་ལ་ཇ་ཤིང་གི་ལོ་མ་ཕྲེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འབྲིང་ཤོས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་མཚོ་ཡི་ནང་དུ་ཉ་ཡོད་པ། དགུལ་མའི་ཤོས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་སྤང་རི་ཤིང་དང་བཅས་པ་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་བཙན་པོས་བཀའ་གནང་། དཀར་ཡོལ་ལེགས་ཤོས་ཁག་གསུམ་གྱི་མིང་ལ་ཤབ་ཅོ། ལན་ཅོ། ཤང་ཅོ་ཞེས་བཏགས་ཤིང་། འབྲིང་དང་དགུལ་མའི་མིང་ལ་ཟེག་ཅོ། རེས་ཅོ། རྗེ་ཅོ་བཅས་སུ་མིང་བཏགས་པར་བཤད། དཀར་ཡོལ་བཟོ་བའི་ལག་རྒྱུན་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མགོར་མཁས་གྲུབ་གན་དཀར་ཞེས་སྨྲ་ཁ་གྲ་ནང་གི་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་དཀར་ཡོལ་མི་ཤུང་བ་ཞིག་བཟོ་གནང་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་པ་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྲུ་དཀར་ཞེས་འབོད་པར་བཤད། དེ་ནས་རྒྱ་ཆའི་ཐོན་ཁུངས་དཀོན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་ནམ་བོད་དཀར་བཟོ་བའི་ལག་རྒྱུན་ཆད་འདུག དཀར་ཡོལ་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་འགའ་ཞིག་ལྡེ་དགེ་རིས་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཟོ་ཡིག་པ་ཏྲའི》ནང་ཁག་གཉིས་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། དཀར་ཡོལ་ལེགས་ཉེས་བརྟག་པའི་དཔེ་ཆ་ཁག་གཅིག་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་མགོར་ཕྱག་ཚང་རྫོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》གི་ནང་བཀོད་འདུག དེའི་ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་ན་དཀར་ཡོལ་གྱི་རྒྱ་ཆ། ལེགས་ཉེས། མདོག བཟོ་དབྱིབས། ཁ་ཞེང་ཆེ་ཆུང་། ཐང་པ་རིང་ཐུང་། འཇམ་ཤ་དོད་མིན། སྒྲ་མཐུག ཐོན་ཁུངས། རྟགས་པ་བཅས་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཞིབ་གསལ་བཤད་ཡོད།

དཀར་རྩ་དང་དམར་རྩ། ཡི་ཅེན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་བཏོན་པའི《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》རྟགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས813ཐོག"ལྷ་ས་ཤར་དུ་དཀར་རྩ་དང་དམར་རྩ་གཉིས"ཞེས་འཁོད་པ་འདི་ཡི་གེ་ནོར་བ་སྟེ་ཀ་རྩ་དང་ཁྲི་རྩ་ཟེར་བ་ཡིན་པར《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ལས་བྱུང་ཞིང་། ཀ་རྩ་ནི་ཀརྨ་ཤར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཁྲི་རྩ་ནི་དེང་སང་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དཔར་ཁང་ཚུགས་ཡུལ་དེ་ཡིན་ཚུལ་ངག་རྒྱུན་དུ་གྲེང་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། ཡིག་ཚོག་ཏུ་བཀོད་པའི་ས་རྒྱུས་ད་བཅན་མ་མཐོང་ལགས།

དཀར་ལེབ་བྱང་ཡིག་བརྒྱ་རྡོ་རྗེ། མཚན་གཞན་མི་རྒྱན་རྡོ་རྗེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཏ（1858）ལོར་གཙང་ཕྱོགས་ལ་སྟོད་དིང་རི་ཤེལ་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སྐྱ་ར་ཞེས་པའི་སའི་ཆར་འཁྲུངས་ཤིང་། དཀར་ལེབ་དགོན་གྱི་བྱང་ཡིག་མཛད་སྐྱོང་བས་ཡོངས་གྲགས་སུ་དཀར་ལེབ་བྱང་ཡིག་ཅེས་འབོད། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་མཐོང་ཐག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྲུག་ཚང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། རྫོགས་ཆེན་རང་ཤར་གང་གྲོལ་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་དུ་རིམ་པར་འོད་ཡིག་དང་ལན་ཕར་སོགས་ཡིག་རིགས་ཁག་དང་། ལྷག་པར་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་མཚོན་རིག་པའི་གནས་མང་པོར་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ནས་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྟར་ཞ་ཆོད་པའི་སུམ་རྟགས་མཁན་པོ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཚིག སྙན་ངག་དང་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས། ནང་དོན་རིག་པ་སོགས་གང་གི་ཐད་མཁས་པའི་ཀོ་འཐང་ཆེ། དཀར་ལེབ་དགོན་ནས་བྱང་ཡིག་དགོངས་ཞུ་གནང་རྗེས་སྟོད་ཁུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་རྗེས་དབུས་གཙང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་སུམ་རྟགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གནས་སློབ་ཁྲིད་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་རིམ་གྲུབ་འདྲ་མིན་རིམ་སུ་མ་ཆད་པའི་སློབ་མའི་ཚོགས་མང་དུ་བསྐྲུངས། འཛོམ་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཆེད་དང་། པ་རྣམ་ཁམས་ཐག་སྐྱིལ་པའི་སྐུ་རེས་དོན་གྲུབ་དབང་ཐོན་བྲ་ཀུན་བཟང་ཚེ་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཚ་ཆོས་དར་སྐུ་མཆེད་སོགས་སུམ་རྟགས་ལ་མཁས་པའི་སློབ་མ་དུ་མ་བྱུང་། ཕ་རྗེས་སུ《ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན》དང་།《རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་དཀའ་གནད་སྙིང་པོ་རབ་གསལ》《མཐའ་དཔྱོད་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང》སོགས་རྩོམ་འབྲི་མཛད། དེ་ཤིན་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁས་པར་གྲགས་པའི་འབྲས་སྤྱོངས་བླ་མ་ཨོ་རྒྱན་ལགས་དང་ཁུ་ནུ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བའི་རྩོད་ཡིག་ལ་རྩོད་ལན་དང་། ཡང་ལན། ཁམས་ཐག་སྐྱིལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་ཚུལ་དང་། ཤར་ཁུམ་བུ་བ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲི་བར་དྲིས་ལན་མཛད་པའི་རྩོམ་ཡིག་དང་། ལྷག་པར་རིམ་གཞིའི་ཤིང་བུ་དང་ཚོ་འབྱུང་ཐུལ་པ་ཞེས་པ་ནི་དཀྱུ་ས་བདུན་རྩ་དོན་ཕྱར་རྩོམ་འབྲི་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། མདོར་ན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་གཞག་ཆེད་དུ་འབད་བརྩོན་སྟོང་མེད་མཛད། འདས་ལོ་མི་གསལ།

དཀར་ཞ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་ལུག་ལ་དཀར་དང་འབྲི་གཡག་མཛོ་སོགས་སྤུ་ནག་རིགས་ལ་གནག་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་དཀར་ཞ་ཞེས་པ་ནི་ལུག་ཤའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན།

དཀར་ཞ་ཁོག ལུག་ཤ་ཁོག་གཅིག

དཀར་གསལ། བཞུ་མར།

དཀར་གསུམ། ཞོ་དང་། འོ་མ། མར་ཏེ་གསུམ། ཡང་ན་དཀར་ལས་གསུམ་དང་མཚུངས།

དཀྱུ། དཔྱི་མགོ་དང་། ཕོ་བའམ་གསུས་པ་དང་། དྲི་མི་ཞིམ་པ་དང་། མཆིམ་འཛག་པ་དང་། བསམ་སེམས་བྱ་སྟོད་བཅས་དུ་མར་འཇུག་གོ།

དཀྱུ་ཁྲིམ། སྲིད་པ་ནས་དཔྱི་འགོའི་བར་ཟེར། （ཅ）

དཀྱུ་སྐྱ། གཡོ་སྒྱུ་ཞེས་པ་སྟེ་གནའ་རབས་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་།

དཀྱུ་བ་རྣམ་པ་ལྔ། སྨྱོག་པ་དང་། ཅོང་། རྒྱ་སྨྱིག རི་སྨྱིག ཤིང་ཀུན་ཏེ་དྲི་ང་བའི་རིགས་ལྔ་པོ་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་འབྱུང་། འདི་རྣམས་ཟས་རྗེས་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་འགྲོ་མི་རུང་ཞེས་འདུལ་བའི་གཞུང་མང་པོ

ལས་གསུངས།

དཀོད་ཏ། འཇལ་བའི་ཕྱིར་དུ། （ཅ）

དཀོན་ཅོག་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་བཅད་པ། སྔར་གྱི་བདེ་སྙིང་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་། དེ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་ཉམས་གསོ་བ་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་བཞག་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཞིང་འབྲོག རྫ་ནོར། ལྷ་འབངས་ལ་སོགས་པ་སོགས་སུ་བཅད་ནས་ཕུལ་བ།

དཀོན་ཅོག་གསུམ་གཞིག་རེ་ཤར་རེ། སྔར་གྱི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བཀའ་གཙིགས་གནང་བ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མནའ་བསྐྱལ་བའི་ཚིག་སྟེ། འདིར་གཞིག་རེ་ཤར་རེ་ཞེས་དགོས་ཀྱང་ཡིག་སྐྱོན་བྱུང་འདུག གོ་དོན་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུ་མིན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཁས་མི་ལེན་པ་བྱེད་རྒྱུ་མིན་ཞེས་པའི་མནའ་ཚིག་ཡིན།

དཀོན་མཆོག ཧ་ཅང་དཀོན་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག་པ་དང་། བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་དཀོན་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆོས་གསུངས་པ་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་གསུངས་པའི་ཆོས། ཆོས་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགེ་འདུན་བཅས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་རཏྣ་ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་སན་པའོ(三宝)སྟེ་ནོར་བུ་གསུམ་ཞེས་བསྒྱུར་ཡང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་དཀོན་མཆོག་ཅེས་བསྒྱུར་བ་དེ་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་དོན་མ་ནོར་བར་བསྒྱུར་ཡོད།

དཀོན་མཆོག་གི་དཀོར་ལེན་པ། དད་པ་ཅན་གྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། ལྷ་ཁང་། དགེ་འདུན་བཅས་ལ་ཕུལ་བའི་མཆོད་པའི་རྫས་དང་། སྤྱི་རྫས་རྒྱུ་དངོས། ས་ཞིང་། སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱིས་རང་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བ་རང་དོན་དུ་སོང་ནས་སྤྱོད་རྗེས་སུ་ཚབ་ཕུལ་ན་ཞེས་པ་དག་ཐུབ་ཀྱང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་རྫས་རང་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་རྗེས་སུ་ཚབ་ཕུལ་ནས་བཤགས་པ་བྱས་ཀྱང་ཞེས་པ་དག་མི་ཐུབ་པ《མདོ་མཛངས་བླུན》དང་《ལས་བརྒྱ་པ》སོགས་ལས་གསུངས།

དཀོན་མཆོག་གི་བརྒྱད་རྩ་འཇལ། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སུ་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ནས་བཟུང་བརྐུས་པ་འཇལ་གྱི་ཞེས་ཁྲིམས་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་རྫས་བརྐུས་ན་བརྐུས་དངོས་དེའི་ལྡབ་བརྒྱད་རྩ་འཇལ་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཡོད་པ་དེ་ར་ཟེར།

དཀོན་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་རང་རྟགས་རང་གིས་ཕྱུང་། དེ་སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་པའི་འགོ་སྟོད་དུ་མངའ་རིས་ཁུལ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་མ་བྱུང་གོང་དུ་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཆོས་ལ་དད་པ་ཧ་ཅང་ཆེ་བར་བརྟེན། རབ་བྱུང་གཏོང་འདོད་ཆེ་ཡང་སྡོམ་པ་ཞུ་ཡུལ་མེད་སྐབས་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་གྱི་མདུན་དུ་རབ་བྱུང་གི་ཆས་གོས་བཞེས་ནས་བཙུན་པའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད། མཚན་ཡང་ཡེ་ཤེས་འོད་དུ་བསྒྱུར། རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་དྷརྨ་པཱ་ལ་སྤྱན་དྲངས་ནས་སྡོམ་བརྒྱུད་སྤེལ་སྐབས་གཞན་དག་དང་མཉམ་དུ་སྡོམ་པ་ཞུ་བ་ཡིན་ཞེས《དེབ་སྔོན》དུ་གསལ། མཁས་དབང་སྟོན་འགའ་ཞིག་གིས་གོང་གསལ་ཚུལ་དེ་མ་དག་རྒྱུན་འཕྲུལ་ཡིན་པ་དང་། དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་མ་ཕེབས་པ་བར་དུ་སྲིད་བསྐྱངས་ནས་རྗེས་སུ་སྲས་ལ་སྲིད་སྐྱོང་དུ་མངའ་གསོལ་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱིའི་དྲུང་དུ་ཁྲི་ཐང་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་དང་མཉམ་དུ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱིས་ཁོང་གཉིས་ལ་མཚན་ཟུར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་འདོགས་གནང་མཛད་པས་ཁྲི་ཐང་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་དང་། ལྷ་བླ་མར་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་མཚན་གསོལ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་ཚུལ་དེ་གཉིས་གང་ཁུངས་བཙན་མིན་བརྟག

དཀོན་མཆོག་དཀྱུ་ཕྲུག་གང་ཞེ་ན། ཕྱིའི་དཀོན་མཆོག སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གསུམ། ནང་གི་དཀོན

མཆོག་ལྷ་ལ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་གསུམ། གསང་བའི་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་དང་དགུའོ། །

དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕོ་ཁྱི(༡༠༣༤)ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་རྟ(༡༡༠༢)ལོ་འཁོན་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ལ་སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆུང་བ་ཡིན། ཐོག་མར་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། རྗེས་སུ་གསང་སྔགས་གསར་མ་ལ་སྦྱངས། ཁྱིན་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ། པུ་ཧྲང་ལོ་ཙཱ་བ། གནམ་ཁའུ་པ་སོགས་བླ་མ་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན། དཔོན་པོ་རི་སྐྱ་ཤང་པོ་ཆེ་ཉལ་བ་འདུ་བའི་མཁལ་ཁྲུང་གཡས་པའི་ཐད་དུ་ས་དཀར་ཞིང་རྨ་བ་དང་། ཆུ་བོ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་སོགས་ས་བཟང་བར་གཟིགས་ཏེ་དེར་དགོན་པ་ཞིག་འདེབས་པར་དགོངས་ནས་ས་ཆ་སྐྱིའི་བདག་པོ་ཇོ་བོ་གདོང་ནག་པ་ལ་གནང་བ་ཞུས། སློབ་ཀྱི་བདག་པོ་ཞང་ཞུང་གུ་རུ་བ་དང་། བན་དེ་གྲོང་བཞི། ལྷ་མི་གྲོང་བདུན་ཟེར་བ་དེ་རྣམས་རྟ་རྒོད་མ་དཀར་མོ་གཅིག་དང་། བོར་བུའི་ཕྲེང་བ། ཇོ་མོ་གོས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་གནང་ནས་ས་ཆ་དེ་ཉོས་ཏེ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྟག(༡༠༧༣)ལོར་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་བཏབ། ལྕམ་གཉིས་ཡོད་པ་སྔ་མ་ལ་སྲས་མ་བྱུང་། རྗེས་སུ་མ་གཅིག་ཞང་མོ་ཟེར་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པས་སྲས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་ལ་སྐྱོ་རྩམ་དུ་སྐུ་གཤེགས། བླ་མ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས(ནས༡༣བར་གསལ།

དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་གུང་གི་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་སྔོན་དུ་འདོན་རྒྱུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་མདོ་ཚིག་ཕྲུག་མར་ཡོད་པ་ཞིག

དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། འབྲི་གུང་གི་གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་ཀོང་པོའི་ཡུལ་གྱི་སའི་ཆར་འཁོད་པའི་མངའ་བདག་སྒང་གི་སྐུ་རྒྱུད་རྟགས་འཆང་ཞིག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༧༧༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། འབྲི་གུང་གི་གདན་རབས་ཉེར་བདུན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་ནས་རྗེ་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་དྲུག་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་མེ་སྤྲེལ(༡༧༧༦)ལོར་ཆུང་སྲིད་འབྲི་གུང་དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་ཕྱིས་སུ་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་བསྩལ། འབྲི་གུང་པའི་བཀའ་ཆོས་ཞལ་ཆེ་བ་དང་བདེ་འདུས་སོགས་གསར་རྙིང་གི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་སྔོན་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བཞེས། མཚན་བསྟན་འཛིན་པདྨའི་རྒྱལ་མཚན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་ཞེས་གསོལ། སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་དབང་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་འབྲི་གུང་གི་གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པའི་ཁྲི་ཐོག་ཕེབས། ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༠༠)ལོར་འབྲི་གུང་གི་གདན་རབས་གསེར་ཕྲེང་ཞེས་བྱ་བ་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ལ་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཁན་པོ་དང་། སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སློབ་མཛད་ནས་དགེ་འདུན་ཁ་སྐོང་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེ་རང་ལ་རྗེ་ཀོང་མ་དགོངས་པ་རྫོགས་པས་འབྲི་གུང་གདན་ས་བའི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་བདག་གིར་བཞེས། སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་དང་འདས་ལོ་སོགས་མ་རྙེད།

དཀོན་མཆོག་རྣམ་གཉིས། སངས་རྒྱས་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ལ་ཟེར་བར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་གསལ།

དཀོན་མཆོག་སྤྲིན། མདོ་འདི་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར(མདོ་མང(ཝ))པའི་ནང་ཡོད། དཀར་ཆག་ཏུ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་འཚོ་དང་ཆོས་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞེས་འཁོད་ཡོད།

དཀོན་མཆོག་དབྱུ་ཡོགས། གནའ་རབས་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལས་ངན་བསགས་པའི་ཉེས་ཆད་ཚེ་འདི་རང་ལ་སྨྱོང་བ་འབྲས་སྨིན་པ་ཞེས་པའི་དོན།

དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མདོ་ཞིག་གི་མིང་། སྔར་རྒྱ་གར་དུ་མདོ་འདི་ལ་ལེའུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དགྲ་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེའུ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་མ་གཏོགས་དེ་འཕྲོས་མེད་ཤོག་ནས་མ་ཚང་བར་གྱུར་པ་ལས། མ་དཔེ་ལེའུ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་ནས་རྙེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ནག་ནས་རྙེད་པ་བཅས་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཞིང་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་བཅོས་པ། ཉུང་ཤས་ཞིག་ལོ་ཙཱ་བ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་ལ་དང་། འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བཅས་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་མདོ་ཕྱོགས(དཀོན་བརྩེགས)པོད་ཀ་པ་ནས་ཆ་པ་བར་ཡོད་ཅིང་། དཀར་ཆག་ཏུ་བམ་གྲངས་དང་འགྱུར་བྱང་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད།

དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན། (འབྲི་གུང་ཆེ་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ནི་གདན་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་དང་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་པ་ཡིན། ཀླ་པའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ངོས་སྤྲུལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡབ་ནས་འབྲི་གུང་གི་བསྟན་པར་དགོངས་ནས་གདོང་འདོད་མ་གནང་། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཡབ(ཞབས་ཆོས)ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེད་གཅེན་ཞྭ་དམར་བ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་ཐོག་དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་དབང་གསན། དེ་བཞིན་བླ་མ་དུ་མ་བསྟེན་ཏེ་གསུང་ཆོས་མང་པོ་གསན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་མཛད་ཅིང་། འབྲི་གུང་དང་། འབབ་པོ། ཙ་རི། ཕྱི་ཁ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་སྐབས་གདན་སའི་ཁྲི་ཕེབས། གསེར་ཁང་སོགས་ལ་ཉམས་གསོ་རྟེན་བཞེངས་རྒྱས་པར་གནང་། རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་སྡེར་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེ་མཛད། གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་བར་མ་མཛད་སྐབས་ལྷ་རའི་གདུང་འདི་ནས་ཆད། དགུང་ལོ་རེ་ལྔའི་སྟེང་སྐུ་འདས། ཆེ་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོར་འདྲེན། སློབ་མའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་མལ་གྲོ་བ་རབ་ཏུ་འབྱུངས་མེད། རིན་ཆེན་ཐུབ་སོགས་ཀྱི་བླ་མ་མཛད་དོ། །

དཀོན་མཆོག་ལ་བསྔོས་པའི་ནོར། ཆོས་དད་ཅན་གྱི་མི་དང་ཚོགས་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བའི་རྒྱུ་ནོར་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་རྒྱུ་ཆའམ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བ། ཆོས་ལ་ཕུལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཞེངས་པའམ། ཀློག་པ། ཆོས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བ། དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་བ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཞེངས་པ་དང་བསྙེན་བཀུར་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕུལ་བ་བཅས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཕུལ་ཟིན་པའམ་འབུལ་རྒྱུར་ཐག་བཅད་ཟིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད།

དཀོན་མཆོག་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟེ། ༡. ཆོས་གསུངས་པ་པོ་སངས་རྒྱས། ༢. དེས་གསུངས་པའི་ཆོས། ༣. ཆོས་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགེ་འདུན་བཅས་གསུམ་ནི་ཧ་ཅང་དཀོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག་པ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དཀོན་མཆོག་ཟེར། དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་དང་། བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་ལྷའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་དཀོན་མཆོག་ཅེས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་རཏྣ་ཞེས་པ་ཟད་བསྒྱུར་མ་མཛད་པར་དོན་འགྱུར་མཛད་པ་ཡིན། དེ

ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པས་ན་དཀོན་མཆོག་ཅེས་པའི་མཚན་གསོལ། ཆོས་མཚུངས་ཚུལ་ནི་དང་པོ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོད་བཅུད་སྐལ་བ་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པའི་དུས་བཀའ་རེ་ལ་འབྱུང་གི་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཡང་གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་དང་སྨོན་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་འཛོམས་ན་འབྱུང་གི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་དཀོན་པ། གཉིས་པ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེར་གཡའ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པ་བཞིན་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་ཉེས་པའི་དྲི་མས་མ་གོས་པས་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། གསུམ་པ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱལ་ཁམས་དབུལ་ཕོངས་སེལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་མཐུ་ལྡན། བཞི་པ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན། ལྔ་པ། དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པ་ལྟར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་སྐྱབས་གནས་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། དྲུག་པ། དེ་ལ་བསྔོད་སྨད་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པས་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་ནི། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་གཞི་ཡིན། འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་འཕགས་པའི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་སོགས་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། བྱ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལྟ་བུ། དེའི་མཚན་གཞི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རེ་རེ་བ་དང་། སོ་སྐྱེའི་བཙུན་པ་ཁྲིམས་ལྡན་བཞི་སྡེ་ཡན་ཆད་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ངོ་ཐུབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཕུལ་བའི་རྒྱུ་ནོར་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་ཆ་བེད་སྤྱད་ནས་ཚུར་འཕྲོག་པ་དང་། ཡང་ན་ཁ་མཆུ་རྒྱབ་སྟེ་ཚུར་འཕྲོག་པ།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན། ༡. སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་སྐུ་གཟུགས་དང་། མཆོད་རྟེན། ༢. ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གསུང་རབ། ༣. དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཅས་ཡིན།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོ་བྱད་སྤྱོར་བའི་རྒྱན། གོང་གསལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱན་བཅད་པ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མདོ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་ཟ་བའི་སྔོན་དུ་འདོན་རྒྱུའི་མདོ་ཞིག་སྟེ། དགོན་པ་ཁག་གི《ཆོས་སྤྱོད》འདོན་ཆ་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་བཀོད་ཡོད།

དཀོན་གཉེར། (དཀོར་གཉེར་ཡང་ཟེར)ལྷ་ཁང་ནང་ལྷ་སྐུ་དང་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་།

དཀོན་གཉེར་དཔོན། ལྷ་ཁང་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཁག་གི་ནང་ལྷ་ཁང་ཆུང་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ཁང་རེར་ཡང་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་ཆུང་དང་། རྟེན་གསུམ་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་པའི་དཀོན་གཉེར་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་འགོ་བྱེད་དུ་དཀོན་གཉེར་དཔོན་ཞེས་པ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

དཀོན་པ་རྗེ་གུང་སྟག ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན། ཡབ་འཕྲོད་པར་སྐྱེས་དང་ཡུམ་བཙན་བཟའ་ལྷུམ་དྲུ་སྒྲོན་གྱི་སྲས། འདི་ཉིད་མཐུ་སྟོབས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་ལ། བློ་དང་རིག་པ་རྣོ་བ། གཟུགས་དང་ཡང་ཚོ་འཛོམས་པ། ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོད་པས་འདི་འདྲ་མི་ཡི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་དཀོན་ཟེར་ནས་མཚན་ཡང་དཀོན་པ་རྗེ་གུང་སྟག་ཅེས་གསོལ། ཁོང་གིས་དགེ་བསྙུ་ཚང་བའི་བསམ་ཡས་ལ་གནས་བཅས་པས་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཐུགས་ལ་བབས་ནས་ནང་བློན་བཅོལ། སྐྱུང་བཟའ་ནེ་ཚུང་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་གཉིས་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་བ་ལ་འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་དང་ཆུང་བ་ལ་འཁོན་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཟེར། །

དཀོན་པ་བཞི། གླིང་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དངོས་སུ་བྱོན་པ། མི་ལུས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། དད་པ་ལྡན་པ། དགེ་སེམས་རུང་བ་བཅས་སོ། །

དཀོན་བརྩེགས། 《དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ》ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་སྟེ། གོང་གསལ《དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ》ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

དཀོར། སྤྱིར་བཏང་དཀོར་ཞེས་པ་འདི་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ༡. དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་རྒྱུར་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ནོར། ༢. གཤིན་པོ་དང་གསོན་པོས་རང་ཉིད་ལ་དད་པ་བྱས་ཏེ་འབུལ་བའི་རྒྱུ་ནོར། ༣. ཕ་མེས་མི་རབས་གོང་མའི་ནོར་མཛོད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་ནོར་བཅས་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས།

དཀོར་སྐྲམ་འཕྲིན་ཡིག དཀོར་ཞེས་པ་ནོར་རྫས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཕྲུགས་པའི་སྐམ་ལ་སྐྲམ་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྡུས་ནས་དཀོར་སྐྲམ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། འཕྲིན་ཡིག་ཅེས་པ་འདི་རང་ལ་འབྲུ་འགྲེལ་བརྒྱབ་ན་འཕྲིན་ནི་བརྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་གནས་ལ་ཟེར་ལ། གནས་དེ་ཡིག་ཐོག་ནས་བཏང་བར་འཕྲིན་ཡིག་ཅེས་བཏགས་པའོ། །དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིག་རྣམས་ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་སྒྲོམ་བུ་ཆུང་ངུའི་ནང་དུ་བླུགས་ཏེ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཀའ་ཡིག་རྣམས་ཤོག་བུའི་ཡིག་རྒྱ་བརྒྱབ་ནས་གཏོང་སྲོལ་བྱུང་།

དཀོར་གཉན་པོ་རིལ་བླུགས། དཀོར་མཛོད་དུ་ཐུས་པའི་ནོར་རྫས་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རྣམས་ལྷུངས་ན་དེས་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐུང་གཏམ་མང་པོ་དམངས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་དུ་ཤོད་སྲོལ་ཡོད།

དཀོར་བདག་སྨན་དྲངས་ཚུལ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་ལྷ་སྲས་མུ་རུབ་བཙན་པོ་དམག་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་བྷ་ཏ་ཧོར་གྱི་སྒོམ་གྲྭ་བཅོམ་སྟེ་དེའི་ནོར་རྣམས་དྲངས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་པེ་ཧར་འབྲངས་ཏེ་འོངས་པ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྲུང་མར་བསྐོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས《བཀའ་ཐང》གི་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

དཀོར་ནོར། བུ་མག་པར་བཏང་བའམ་བུ་མོ་མནའ་མར་གཏོང་སྐབས་ཕ་མས་ནོར་སྐལ་དུ་སྤྲད་པའི་དངོས་པོ།

དཀོར་ཕྲུགས་པའི་ཕོ་ཉར་བཏང་བ། དཀོར་ནོར་ཡིན་པའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་མངགས་པ་སྟེ་ཕོ་ཉ་ཞེས་པ་སྐབས་རེ་ཡི་གེ་སྐྱེལ་མཁན་ལ་ཚབ་ལ་གོ་དགོས།

དཀོར་སྤྱོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་དད་པ་ཅན་གྱི་གཤིན་པོ་དང་གསོན་པོས་ཕུལ་བའི་དངོས་པོ་ལ་བསྔོ་བ་དང་སྨོན་ལམ་སོགས་མ་བྱས་པར་གང་བྱུང་དུ་སྤྱད་པ་དང་། ཁོངས་སྤྱོད་པ་སོགས་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་འདི་དང་ཕྱི་མར་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་མྱོང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཏམ་རྒྱུད་དང་བཅས《མདོ་མཛངས་བླུན》དང་། 《འདུལ་བ་ལུང་གི་གླེང་གཞི》《མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ》བཅས་ལས་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ཡིན།

དཀོར་མཛོད། ༡. རྒྱལ་པོ་དང་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱུ་ནོར་འཇོག་སའི་བང་མཛོད། ༢. གསུང་རབ་དང་གལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་འཇོག་སའི་མཛོད་ཁང་། ༣. མི་རབས་གོང་མའི་རྩལ་བཞག་རྒྱུ་ནོར་འཇོག་སའི་མཛོད་ཁང་བཅས་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས། ཚིག་སྦྱ་སྦྱིའི་བརྗོད་དོན་དང་བསྟུན་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས།

དཀོར་མཛོད་ཏ་ཐུགས་པ། བོད་སྟ་རབས་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་པ་སྟེ། ས་གནས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་སྦས་རྩལ་བསྐྱོག་འདོན་བྱེད་པའི་དོན།

དཀོར་མཛོད་པེ་ཏར་གླིང་། སྟར་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ངོས་སུ་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་གྱི་རྟེན་བཞུགས་སའི་ལྷ་ཁང་གི་མིང་སྟེ། འདིའི་ནང་དུ་ཧ་ཏ་ཏར་གྱི་སྣམ་སྦྱ་ནས་རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་སྤྱན་དྲངས་སྐབས་ཏར་གྱི་སྨྲམ་གུའི་རྒྱུ་ནོར་ཙ་ཆེན་མང་པོ་བོད་དུ་དྲངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་གྱི་རྟེན་མདོས་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་དཀོན་པའི་རྒྱུ་ནོར་རིན་ཐང་བྲལ་བ་མང་པོ་ལྷ་ཁང་དེར་བཞག་ཡོད་ཚུལ་བྱུར་ཙམ༼བཀའ་ཐང་༽གི་ནང་དུ་གསལ་ཞིང་། འདིར་ཡི་གེ་མང་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

དཀོར་ཟས། ཆོས་དད་ཡོད་པའི་མིས་ཕུལ་བའི་ཟས་རིགས་རྣམས་ལོངས་སྤྱད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། དཀོར་སྦྱོང་བའི་སྔགས་དང་། བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་བཅས་མ་བརྗོད་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་གི་ལུས་སྲོག་ནས་བུ་ལོན་འཇལ་དགོས་པ་ཡོང་ཚུལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ༼ལས་བརྒྱ་པ༽དང༼འདུལ་བ་ལུང་༽སོགས་ལས་གསུངས།

དཀོར་ལ་དགེ་ཁོངས། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་རྗེས་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་ཞིང་ཆ་ཡས་མས་རྣམས་སུ་འབྲོག་ཁུལ་ནས་མར་ཕྱུར་སོགས་དཀར་བསོད་དང་། ཞིང་ཁུལ་དུ་འབྲུ་བསོད་སློང་མཁན་མང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་གྱི་མི་སེར་ལ་བཙན་གཤེད་ཆེ་བ་མ་ཟད། དགོན་པ་ཁག་གཅིག་གི་དགེ་འདུན་པ་སྐུ་རིམ་ལ་འབོད་མཁན་མང་ཞིང་། ཁག་གཅིག་ལ་སྐུ་རིམ་དུ་གདན་ཞུ་བྱེད་མི་ལྟ་ཞིག ལོ་གཅིག་གི་ཐེངས་རེའི་བསོད་སྙོམས་ཀུང་སྦྱིར་མཁན་མེད་སྐབས། དགོན་པ་མང་པོ་རྩ་སྟོངས་སུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་བཅས་སྔོན་འགོག་ཡོང་ཆེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཆོད་གཞིས་དང་མི་སེར་མེད་པའི་དགོན་པ་རྣམས་བསོད་སྙོམས་སློང་ས་དང་། སྐུ་རིམ་འགྲོ་སའི་ས་ཁུལ་གཏན་ཁེལ་དང་། ས་ཁུལ་དེ་ནས་བཀལ་ཏེ་བསོད་སྙོམས་དང་། སྐུ་རིམ་ལ་འགྲོ་མི་ཆོག་པའི་བཅད་མཚམས་བཟོས་པ་གནང་ཡོད་ཅིང་། བཅད་མཚམས་ས་ཁུལ་དེ་ལ་དཀོར་ས་དགེ་ཁོངས་ཞེས་མིང་འདོད་སྲོལ་ཡོད།

དཀྱིལ་ཁང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གྲྭ་ཚང་ཁག་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་ཏེ་གྲྭ་ཚང་ཆེར་དུ་ཆགས་པ་ཡིན། གྲྭ་ཚང་འདིའི་མཚན་ལ་དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་ལེགས་བཤད་གླིང་ཟེར་ཞིང་། སྔོན་དུས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་མི་ཚན་བཅུ་ཡོད་པའི་ནོ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་གྲངས་འཕར་ཏེ་མི་ཚན་དྲུག་བཅས་བསྡོམས་པའི་མི་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. དཔེ་ཐུབ་མི་ཚན། ༢. གུ་གེ ༣. སྟག་མོ། ༤. ལྷུན་རྩེ། ༥. འདར་པ། ༦. མདངས་ཅན། ༧. ལ་ཁ། ༨. རི་མཁར། ༩. རོང་པ། ༡༠. གནས་སྙིང་(དེ་རྣམས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་བྱུང་བ) ༡༡. བདེ་བ་ཅན་པ། ༡༢. ཆོས་ཐུག ༡༣. ཁལ་ཁ། ༡༤. ཨ་རྒྱན་རྫོང་པ། ༡༥. སྒོ་ཐུག ༡༦. རྫོ་གདན་བཅས(དེ་རྣམས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་གསར་འཕར་བྱུང་)ཡིན། སློབ་གཉེར་གནང་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཡིག་ཆ་ནི། ཁྲི་ཆེན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བས་མཛད་པའི༼རྣམ་འགྲེལ༽ལེའུ་བཞི། འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་སྤྱན་པས་མཛད་པའི༼རྣམ་འགྲེལ༽ལེའུ་བཞིའི་སྤྱི་དོན་དང༼རྣམ་འགྲེལ༽ལེའུ་དང་པོ་དང་ལེའུ་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད། རྗེ་བསྟན་པ་དར་བཟང་གིས་མཛད་པའི༼རྣམ་འགྲེལ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད༽དང༼ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཀའ་གནས་གསལ་བྱེད༽ ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི༼ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན།༽ པཎྜི་ཏ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི༼དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དོན་གསལ༽དང༼དབུ་མའི་མཐའ་གཅོད་ལེགས་བཤད་སྣང་བྱེད༽དང༼འདུལ་བ་ལུང་རིགས་ཉི་མ༽ པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཛད་པའི༼མཛོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད༽སོགས་ཡིན། གྲྭ་ཚང་འདིའི་གདན་རབས་ནི་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་། འཕགས་པ་འཆར་ཀ སངས་རྒྱས་དཔལ། སངས་རྒྱས་དབང་ཕྱུག ཐུང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། མངའ་རིས་ལྷ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། པཎྜི་ཏ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཐུགས་ཆེན་དཔལ་འབར། རྗེ་བསྟན་པ་དར་བཟང་། མཁས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཞལ་ངོ་ནས་བློ་གྲོས་ལེགས་པ། ཆོས་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། བསམ་འགྲུབ་དཔལ་བཟང་། ཀུན་མཁྱེན་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་བློ་གྲོས་པ། སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། རྡོ་རྗེ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། དཔེ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་དཔལ། བཟང་མཁར་བ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ། གུ་གེ་བ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན། ཞལ་ངོ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན། ཞལ་ངོ་ནས་ཆོས་དཔལ་རྒྱལ་མཚན། ཞལ་ངོ་ནས་བློ་བཟང་མགོན་པོ། མགོན་པོ་དཔལ་བཟང་། བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། སྟག་མོ་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། བདེ་ཆེན་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། བློ་བཟང་བརྩོན་འགྲུས། ཡེ་ཤེས་ཚེ་བརྟན། གུ་གེ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ཞལ་ངོ་ནས་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་རིམ་པར་བྱོན། གྲྭ་ཚང་འདིར་བཞུགས་པའི་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྐོར་ཤར་བུ་ཕྱུག་རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་པས་མཛད་པའི༼གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུད་པ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དཀར་ཆག༽དེང་སྐབས་ལྷུགས་དཔར་དུ་དཔར་སྐྲུན་བྱུས་ཡོད་པར་གཟིགས།

དཀྱིལ་འཁོར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་གཙོ་བོ་རྐྱང་པ་བཞུགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་རི་མོར་བྲིས་པའི་མིང་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཨ་བྷྱ་ཀ་རའི་བཞེད་སྲོལ་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲ་ཛོ་ཀི་ནས་བརྒྱུད་པའི་མི་ཏྲའི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ༼དཀྱིལ་ཆོག་རྡོར་ཕྲེང་བ༽ནས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་བཀའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་སོགས་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་གྲངས་འདྲེན་ནི་གཞམ་གསལ་རང་རང་གི་མིང་ཚིག་སོ་སོའི་ཟུར་དུ་གཟིགས།

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་མཛད་པའི་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག་ཞིག་སྟེ། བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་པོད[ཕུ]པའི་མགོར་ཡོད། ལོ་ཙཱ་བ་ཁེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བསྒྱུར་བ་ལ། དུས་ཕྱིས་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་བཅོས་ཤིང་། དེ་རྗེས་པཎྜི་ཏ་ར་ཤྲཱི་ཏ་དང་། ར་ཧུ་ལ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་དང་། མ་ཧི་ཀ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་དང་། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་འགྱུར་བཅོས་མཛད། སླར་ཡང་དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་བཅོས་ནས་དག་པར་མཛད་པ་ཡིན། འདིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི། ༡. གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བཅུ་དགུ ༢. གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ལྷ་སོ་གཉིས། ༣. རྣམ་སྣང་འཇམ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་ཞེ་གསུམ། ༤. གཤིན་རྗེ་གཤེད་དགྲ་ནག་ལྷ་བཅུ་གསུམ། ༥. སྙིང་པོ་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ ༦. ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ ༧. གསུང་གི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ ༨. སྐུ་ཡི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ ༩. མཁའ་འགྲོ་རིགས་བསྡུས་ལྷ་ང་གསུམ། ༡༠. བདག་མེད་ལྷ་མོ་ལྷ་ཉེར་གསུམ། ༡༡. བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ། ༡༢. ཀུ་རུ་ཀུ་ལེ་ལྷ་བཅོ་ལྔ་མ། ༡༣. སྒྲོལ་མ་ལྷ་བཅུ་གཅིག་མ།

༡༤. སྙིང་པོ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བཅུ་བདུན། ༡༥. ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ། ༡༦. གསུང་གི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བཅུ་བདུན། ༡༧. སྐུ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བཅུ་བདུན། ༡༨. བདེ་མཆོག་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཞི་བ་ལྷ་སོ་བདུན། ༡༩. འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས། ༢༠. འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས། ༢༡. འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་སེར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ། ༢༢. ཕག་མོ་དམར་མོ་ལྷ་སོ་བདུན། ༢༣. ཕག་མོ་སྔོན་མོ་ལྷ་སོ་བདུན། ༢༤. ཕག་མོ་སེར་མོ་ལྷ་སོ་བདུན། ༢༥. ཧཱུྃ་མཛད་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པ། ༢༦. བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་དྲུག ༢༧. རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་ལྷ་ཉེར་གཅིག ༢༨. རྡོ་རྗེ་ཧཱུྃ་མཛད་ལྷ་ཉེར་དགུ ༢༩. རྡོ་རྗེ་ཁྲག་འཐུང་ལྷ་ཉེར་གཅིག ༣༠. བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་ལྷ་བཅུ་གསུམ། ༣༡. སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ལྷ་ཉེར་ལྔ། ༣༢. སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་ལྷ་དགུ ༣༣. སྒྱུ་མ་ཆེན་མོ་ལྷ་ལྔ། ༣༤. རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་ལྷ་ང་བརྒྱད། ༣༥. ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་ལྷ་བཅུ་གསུམ། ༣༦. དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷ་དྲུག་བརྒྱ་སོ་བཞི། ༣༧. རྡོར་དབྱིངས་ལྷ་ང་གསུམ། ༣༨. གཙུག་དགུ་ལྷ་སོ་བདུན། ༣༩. ཆོས་དབྱིངས་གསུང་དབང་ལྷ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག ༤༠. ཕྱག་རྡོར་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་ལྷ་སོ་གསུམ། ༤༡. འོད་ཟེར་ཅན་མ་ལྷ་ལྔ། ༤༢. ཧ་ལྷ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དག་གི་ཐང་ཀ་ནི། དེང་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་། ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྙིང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་འདུལ་སྨོན་ལམ་འདོན་པའི་ཚོགས་ཁང་དེ་ཡིན། བཤད་སྒྲོས་ལ་ཐར་མཚོ་བསུབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཚོའི་ལྟེ་བ་ཁེལ་ས་ཡིན་ཟེར་རོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ། འདི་ལ་གོ་རྒྱ་གཉིས་ཡོད། ༡. རང་གིས་བསྒོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་ལྷ་གཙོ་བོ། ༢. སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་གལ་ཆེ་བ་དབང་བསྐུར་བ་དང་། རབ་གནས། སྦྱིན་སྲེག འཁྲུལ་འཁོར། གཏོར་མའི་ལས་སྦྱོར་བཅས་བྱེད་པ་པོའི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་ཉེར་བསྡུ། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་མཆོད་ན། གཞལ་ཡས་ཁང་རང་ལ་ཐིམ་པ་དང་། རང་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། དེ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་ཐིམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞབས་ཀྱུ་ཏ་དང་། ཏའི་མགོ་བོ། མགོ་བོ་ཟླ་ཚེས། ཟླ་ཚེས་ཐིག་ལེ། ཐིག་ལེ་ནཱ་ད། ནཱ་ད་ཡང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཇོག

དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས། ༡. ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༢. ནང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅས་ཡིན། དེ་ཡང་བསྒོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གྲུབ་གཞི་ཕྱིའི་རྡུལ་ཚོན་དང་། རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ན་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ནང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་བསྒོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གྲུབ་གཞི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ནང་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་གསུམ། གཞི་ལྡན་གྲུབ་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ལམ་གཟུགས་བརྙན་ཐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྡུལ་ཚོན་རས་བྲིས་དང་ཚོམ་བུ་སོགས། འབྲས་བུ་རྣམ་དག་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །ཡང་ན། རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། གཟུགས་བརྙན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ཡང་ན་རྒྱུད་མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་ཕྱི་སྣང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ཡང་ཨ་ནུ་ཡོ་གའི་ནང་སྒྲུ་མ་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། མན་ངག་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་གསང་བ་རྫོགས་ཆེན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་ར། (རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ)དང(མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩ) ལ་སོགས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་རྡུལ་ཚོན་ལ་བརྟེན་ནས་བྲི་བ་དང་རྒྱ་ཚོན་ལ་བརྟེན་ནས་བྲི་བ། དེ་ཡང་རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་སྐབས་ལྷ་གནས་སོ་སོར་ལྷ་སྐུ་མི་འགོད་པར་ཕྱག་མཚན་དང་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་གང་རིགས་བཀོད་པ་དང་། རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སྐུ་བཀོད་པའི་ཕྱག་སྲོལ་ཡོད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཆ་ཚད་ངེས་པ་ཅན་གྱི་ཐིག་རྩ་སྐོར་བཟུང་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་ལག་ཁྲིད་དང་སློབ་སྦྱོང་། རྒྱུགས་ལེན། དངོས་སྦྱོང་བཅས་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་བརྒྱུད། གཞི་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་བའི་ལས་ཀར་དངོས་སུ་ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན། ཐིག་རྩའི་སྐོར་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཐིག་རྩ་དང་། ཚོན་འབྱེད། ཚོན་བཟོ། བློས་བསླང་བཅས་ཆ་ཚང་འདུག་པ་བདེ་བ་ནི། རོང་ཟླ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི(ཐིག་གི་ལག་ལེན་རིམ་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་བཟོ་རིག་མཛེས་པའི་ཁ་རྒྱན)ལྷ་ས་དཔར་མར་ཤོག་གྲངས ༤༥ ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ནང་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དང་། མཆོད་གཡོག་གིས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཐིག་རྩ་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་གོ་བདེ་ཞིང་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བར་གསུངས་ཡོད་པས། འདིའི་ནང་དོན་ངོ་སྤྲོད་ནི་ག་ཤམ་གསལ་ཐིག་རྩ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

དཀྱིལ་འཁོར་བློས་བསླང་། བསྒོམ་བྱའི་གཞལ་ཡས་དང་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབུར་ཐོན་ལངས་གཟུགས་སུ་བཞེངས་པ་སྟེ་དེང་སྐབས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་བཀོད་པའི་ས་ཁྲ་ལངས་གཟུགས་ཅན་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། དེ་སྔོན་བོད་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་། སྐུ་འབུམ། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། ས་སྐྱ། ངམ་རིང་སོགས་དགོན་སྡེ་ཆེ་བ་ཐལ་ཆེ་བའི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་བློས་བསླང་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་འཛོམས་པ་དང་རིན་ཐང་ཅན་དག། གསེར་དངུལ་སོགས་ལས་བཞེངས་པ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་དགོངས་རྫོགས་སུ་བཞེངས་པའི་དུས་འཁོར་བློས་བསླང་དེང་སང་པོ་ཏཱ་ལ་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་དུས་འཁོར་ལྷ་ཁང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༧༤༩)ལོར་དབེན་ས་སྙན་རྒྱུད་དང་། སྨད་རྒྱུད། སྟོད་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་བློས་བསླང་ཕྱག་སྲོལ་རྣམས་གུང་བསྒྲིགས་ཇོག དགའ་ལྡན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། བདེ་མཆོག རྡོར་དབྱིངས་བཅས་ཀྱི་བློས་བསླང་། འབྲས་སྤུངས་སྔགས་པ་ཁང་གི་བློས་བསླང་བཅས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་དེ་རྒྱུ་གསེར་ཟངས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲ་བཀབ་པའི་བདེ་མཆོག་དང་། གསང་བ་འདུས་པ། འཇིགས་བྱེད་བཅས་ཀྱི་བློས་བསླང་བཟོ་བཀོད་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་རིམ་བཞིན་བཞེངས་གནང་མཛད་ཅིང་། དེའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་མཁྱེན་རྗེས་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༥༣)ལོར་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ཆ་ཚད་དང་མཐུན་པའི་ཏ་བཀས་སྤྲུལ་ལེགས་རྗོ་གྲུང་བཅུ་གཉིས་ལ་གོང་མ་ཆན་ལུང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་བྱང་འཁོད་པ་ཕྱག་རྟགས་སུ་འབུལ་གནང་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དེང་སང་པོ་ཏཱ་ལ་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་བློས་བསླང་ལྷ་ཁང་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་བློས་བསླང་ནི་སོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱུ་སྦྱོར་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༧༢༢)ལོར་རྒྱུ་ཆ་རྣམས་ཙན་དན་དཀར་པོ་དང་། ཙ་བ་ཙ་ཤིད་རྣམས་སུ་ཏིག་ལས་བཟོས་པ་ཞིག་གསར་བཞེངས་བྱས། དེའི་ཞིབ་ཚད་དང་བཟོ་བཀོད་རྣམས་ཞིགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་དྲགས་པོ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་སྦྱིན་པས་མཛད་པ་ཞིག་དེ་རྫོང་ཐ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབུ་རྩེའི་བློས་བསླང་ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེའི་དཀར་ཆག་ནི།

དུས་པོ་དགེ་བཤེས་སྦྱོར་ཚེས་མཛད་པ།《གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་བསྐྱང་དཀར་ཆག་ལེགས་བཤད་རྟོར་བུའི་ཏོ་ཤལ》ཞོལ་དཔར་ཁང་ཤར་གྱི་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༩༡ཡོད། དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་བསྐྱང་བཞེངས་སྟངས་སྐོར་རྟོང་ཟ་སྣོ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《ཐིག་གི་ལག་ལེན་དུ་མ་གསལ་བར་བཤད་པ་བཟོ་རིག་མཛེས་པའི་ཁ་རྒྱན》ལྷ་ས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡ནས༤བར་དང་། དེའི་རྟོགས་གཅོད་སྐོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་རྗེ་ཞེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་པོད[ང]པའི་ནང《དཀྱིལ་འཁོར་ས་ཐིའི་སྒོམ་བསྐྱང་གི་ཕྱག་ཁྲིད་གསན་པའི་ཟིན་ཐིས》གྲངས༢༢དང་། དངུལ་ཆུ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ལྷ་རེ་གཉིས་པའི་ནང་གི་ཟིག་ཙ་དང་དེའི་ཐོག་འབྲུབ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྐད་སྒྲོན》ཤོག་གྲངས༦དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཁ]པའི་ནང་ཡོད་པ་བཅས་ལན་ཚན་གོ་བསྒྱུར་གྱི་ཐོག་ནས་སློབ་དཔོན་མཁས་པའི་མཛོད་པ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ལེན་ལག་ཁྲིད་དང་དངོས་སྦྱོང་བྱང་འཕྲིལ་བྱས་ཏེ་སློབ་དགོས་པ་ཡིན་ལུགས།

དཀྱིལ་འཁོར་འོག ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱག་ཏུ་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གི་མདུན་ངོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྙིངས་ཞེས་པ་དེའི་འོག

དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པ། གཙོ་བོ་དང་འཁོར་ཆ་ཚང་བའི་གྲལ་གྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་ཞེས་པ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཐང་པོད་གཉིས་དཔར་དཔོན་ཞང་མཛལ་དུས་ཀྱི་ཚིངས་ཡིག་འཇོག་པར་ཚིངས་གྲོལ་གྱི་ལས་ཀའི་ནང་ཞུགས་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་མི་སྣ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་གྲོས་རའི་ཚིངས་ཆའི་སྟེང་དུ་འཛོམས་པའི་དོན།

དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། འདི་ལ་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས། ༡. གཞི་ལྷུན་གྲུབ་རྩ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༢. ལམ་གཟུགས་བརྙན་ཐབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫུལ་ཚོན། རས་བྲིས་ཆོས་དབྱིངས་དཀྱིལ་འཁོར། ༣. འབྲས་བུ་རྣམ་དག་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅས་སུ་འདྲེན་པ་དང་། གཉིས། ༡. བསྐྱེད་པ་མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་ཕྱི་སྣང་སྲིད་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༢. ལུང་ཨ་ནུ་ཡོ་གའི་ནང་རྒྱ་མ་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༣. མན་ངག་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་གསང་བ་རྫོགས་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་སུ་འདྲེན་པ་ཡང་སྣང་། གསུམ། གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་། ༡. ལུས་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར། ༢. ངག་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༣. སེམས་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་འདྲེན་པར་གསུངས། བཞི། དགེ་ལུགས་སྡོམས་ཀྱི་ཐུགས་གཞུང་རྣམས་སུ། ༡. ཕྱི་རྡུལ་ཚོན། རས་བྲིས། ཆོས་དབྱིངས་དཀྱིལ་འཁོར། ༢. ནང་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༣. གསང་བ་བྷག་གནས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅས་སུ་འདྲེན་པར་གསུངས་པ་སོགས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད།

དཀྱིལ་བྱར་སྣོ་བཟང་སྨིན་པ། གཙང་སྟོད་ཟང་སྤེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཆོས་དཔོན་པ་ཤངས་དང་ཡུམ་རྒྱང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༡༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དཀྱུང་པོ་བརྒྱད་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་འབད་པས་སྦྱངས་ཏེ་བཀའ་བཅུའི་མིང་བཏགས་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་སེང་གེའི་མཚན་བཏགས་བཞེས་ཏེ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ལོ་བརྒྱུ་གཉིས་རིང་གསང་སྔགས་སྐོར་ཀུན་བྱུགས་གཉེར་མཛད། སྐབས་དེར་རྗེ་འདི་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་སློབ་དཔོན་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ཞེས་དབུས་གཙང་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་། བཀའ་བྲུར་མཁྱེན་རབ་ཐམས་གནད་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་སྣོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་བཞུགས་གནས་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་པོའི་རྩེ་ཕྲུག་ཁྲིད་དུ་གདན་འཛིན་ཀྱི་མི་སྣ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་ནས་ཁྱད་འོས་སུ་ཡང་བསྐོས་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་གྲྭ་ཚང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་བདག་པོར་བསྐོས། དཀྱུང་པོ་རེ་དུག་པ་ཆུ་ལུག་ལོར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར་བརྩམས། དཀྱུང་པོ་དོན་གཅིག་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༨༧༡)ལོར་རང་རྣམ་ཚིགས་བཅད་མ་ལྟ་ཟླ་མཛད། དེ་བཞིན《བཤེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་གི་རྣམ་བཤད་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཀུན་གསལ》《རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟོད་འགྲེལ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་འདུག་ངོགས》《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྒྱལ་སྲས་འཇུག་ངོགས་ཀྱི་སྙིང་པོ》《རྒྱུད་གི་བསྟན་བཅོས》སོགས་ལུགས་བྱུང་གི་བསླབ་བྱ་པོད་འཕྲིན་གསུམ་ཕྱག་བཞུགས། ནམ་གཤེགས་ཀྱི་ལོ་དུས་མ་རྙེད།

དབྱུས་མོ་བྱེད་པ། རྒྱུག་ཅིང་འགྲོ་བ།

དཀྱིལ་པོ་ཆེ། སྣོ་གྲོས་ཅན་ཞེས་པའི་དོན།

དཀྱི་ལུགས། (ཡུལ་སྐད)བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐད་རྒྱན་འདགས་སུ་སྤྱོད་པའི་མཐའ་མཚམས་དྭགས་པོ་དང་ཀོང་པོ་སོགས་སུ་སྒོ་ལྕགས་ཀྱི་མིང་ལ་ད་ལྟ་ཡང་དཀྱི་ལྕགས་ཟེར།

བཀད་ས། ༡. དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་ཚས་བཟོ་སའི་ཚང་ཁང་། ༢. དགེ་འདུན་རྣམས་གསོལ་ཚས་མཉམ་དུ་བཞེས་སའི་ཟ་ཁང་ལྟ་བུ་ལ་གོ་དགོས་པ་བཅས་སྐབས་དང་བསྟུན།

བཀག་བསྡམ་བྱེད། བཀག་འགོག་བྱེད་པ།

བཀའ། སྔར་བཀའ་ཞེས་པ་ལ་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྨིན་པ་གཉིས་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཞིག་ལ་བཀའ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པས་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གཞུང་ལ་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

བཀའ་ཁྲིན་གྱི་གཟུགས། བོད་ལྟ་རབས་ཀྱི་པདྨ་སྙིང་པ་སྟེ། ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་གཉིས་བར་འགོད་འཛིན་སེམས་པ་བཞག་བྱེད་དགོས་པའི་འཁལ་ཟླ་སྤྲང་བ།

བཀའ་ཁྲ། དེ་སྔའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

བཀའ་ཁྲའི་རྒྱབ་ལ་ཆོད་ཡིག་གིས་འདོམས་དགོས། དེ་སྔའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱས་ཏེ་ཐག་གཅོད་དངོས་གཞིའི་སྐབས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་འདྲ་གཉིས་བཏང་སྟེ། ལན་ཚན་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་ཁྲ་མ་དེར་མོས་མཐུན་བྱུང་ན། གཞི་ནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྫོ་མ་བཟོས་ནས་དེའི་ཐོག་ཏུ་བདག་གཉིས་ཀས་རྟགས་བྲེལ་དང་། མཇུག་བྲེལ་གང་རིགས་བརྒྱབ་རྗེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད།

བཀའ་ཁྲའི་བབས་སྐྱག་བཞི་བྱུར་རིམ་འགྲོས། འདིའི་གོ་དོན་ཐད། འབྲས་སྤྲངས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་སྐྱོང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྔོན་གྱི་སྣ་རྒྱལ་གྱི་བཞི་བྱུར་བབས་དང་། བཞི་བྱུར་སྤྱག་ཅེས་པ་ཁྲིམས་ཁང་གི་དཔོན་པོས་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་དོ་བདག་ཕྱོགས་གཉིས་གཏུགས་གཉེར་ལ་འཛོད་སྐབས་ཁྲིམས་དཔོན་རྗོ་མར་བཞི་བྱུར་བབས་ཀྱི་བཟོ་སྒོ་དང་། གཏུགས་གཉེར་གྱི་དོ་བདག་ས་སོའི་སྐད་ཆ་དང་། ཁྲ་མ་ཟིན་བྲིས་འདེབས་མཁན་ཡིག་འབྲི་བ་ལ་བཞི་བྱུར……

སྐག་གི་ཟ་སྒོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ཁྲིམས་······གཏུགས་བྱེད་མིར་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཉེས་ཆད་གསེར་སྲང་༡༠ཡིན་ན། དེའི་འབབ་གསེར་ཏོ་མཁའ་ཡང་ན་དངོས་པོ་འབྲུ་རིགས་ཡིན་ན་གསེར་སྲང་གང་ལ་འབྲུ་རིགས་མཁར་···ཟུའི་ཁལ་༥༨ཡིན་པས། གསེར་སྲང་བཅུའི་འབབ་རྩིས་ན་འབྲུ་ཁལ་༥༨༠ཡིན་ཅིང་། ཁྲིམས་ཉེས་ཆད་འབྲུ་རིགས་······ཁལ་༥༨༠བཏང་ཡོད་ན་དེའི་བཞི་ཟུར་གཅིག་ལ་ཁལ་······༡༤༥ཡིན་པར་བརྩིས། ཁྲིམས་ཁང་གི་ཡོང་འབབ་ལ་བཞི་ཟུར་གཉིས་ཏེ་ཁལ་༢༩༠ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་སྒྲིད་ཆ་ཁལ་༢༩༠དེ་···དུས་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་ཁལ་༡༤༥ཁྲིམས་དཔོན་ལ······འབབ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཁལ་༡༤༥དེ་ཡིག་འབྲི་བར་འབབ་པ་བཅས་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན། དེའི་ཐོག་ནས······ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱ་དགོས་བྱུང་ན་ངོ་བདག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བདེན་པ་ལྷ་ལ་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁྲིམས་ཁང་དུ་གཏུགས་གཞིར་ཕྱུས་པའི་ཁྲིམས་འདེགས་འགྲོ······ཕྱོགས་ཟེར་བ་དངུལ་དང་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་གྱོང་གུན···ཆེན་པོ་ཕོག་གི་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ།

བཀའ་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ། དང་པོ་བདེན་པ······བཞིའི་འཁོར་ལོ། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པ། ཐ་མ་དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །

བཀའ་སྐྱོང་མི་རྒྱ་བ། བཀའ་བསྒྲུན་མི་འཐེབ་པའམ་སྐྱོང་མི་བྱེད་པ།

བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་དྲུག བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྐྱོང་མཁན་རྒྱལ་བློན་བཀའ་བགྲོས་ཐོག་ནས་ཐག་བཅད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་ཆེན་པོ་དྲུག་སྟེ། ༡. རྗེའི་སྐུ་འཚོ་ཞིང་ནོ་ཤ་སྐྱར་འབུལ། ༢. རྗོད་ཀྱི་གཞལ་མཐན་ཞིང་ཁོང་གི་རྒྱབ་བརྟེན། ༣. ཁེང་ཇོད་དུ་མི་བཏང་ཞིང་མོ་བཙུན་བཀའ་ལ་མི་གདགས། ༤. སོ་མཚམས་སྲུང་ཞིང་འབངས་ཀྱི་ཚལ་ཞིང་ཟ་དགྲུལ་གྱིས་མི་བཅད། ༥. དགྲ་འདུལ་ཞིང་འབངས་བསྐྱངས། ༦. དགེ་བཅུ་སྒྲུབ་ཅིང་མི་དགེ་བ་སྤོང་བ་བཅས་ཡིན། དེ་དག་སོ་སོའི་གོ་དོན་མིང་ཚིག་རང་རང་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་གསལ།

བཀའ་གྲོས་ཕྱིར་མཆེད། གལ་ཆེའི་བཀའ་མོལ་གྲོས······བསྡུར་གནང་བའི་གསང་བ་ཕྱི་རྒྱུར་བྱུང་བ།

བཀའ་དགེ་དགོངས་པ་གཅིག་སྒྲུབ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས(༡༤༢༣ནས༡༥༡༣)མཛད་པའི《ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》ཞེས་པ་དེར་འགའ་ཞིག་གིས་ཁ་སྐོང་བརྒྱབ་སྟེ《བཀའ་དགེ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》ཞེས་བཀོད་པར་བརྟེན། མཁས་པ་མང་པོས་གོང་གསལ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་པ་དེ······བཀའ་དགེ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་དཀག་པ་མཛད་ཀྱང་གཞུང་གི་ནང་དེ···འདྲའི་ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཡང་གསུངས་མེད་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པའི་གཏད་སོ་དེ་རང་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐབས་མཁས་ལྷན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བའི་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྲོལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ》ལས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་ག་འུ་མ། །ལྔ་ལྡན་རོ་སྙོམས་ཡི་གེ་བཞི། ཞི་བྱེད་གཅོད་ཡུལ་རྫོགས་ཆེན་དང་། །དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ། །སོ་སོར་མིང་འདོགས་མང་ན་ཡང་། །ངེས་དོན་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་ཤིང་། །ཉམས་མྱོང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པས། །དཔྱད་ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ། ཅེས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ནས······བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་དང་། མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ག་འུ་མ། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ལྔ་ལྡན། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ནས་བརྒྱུད་པའི་རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག་ཕྱག་ཆེན་ཡི་གེ་བཞི་པ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཞི་བྱེད། མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་ནས་བརྒྱུད་པའི་གཅོད་ཡུལ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ······འབྱུང་གནས་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྫོགས་ཆེན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ···

ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་བཅས་མིང་······འདོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས། དྲང་དོན་དང་ངེས······དོན་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་འབྱེད་པའི་ལུང་རིགས་ལ······མཁས་ཤིང་། གདམས་ངག་སོ་སོའི་ཉམས་མྱོང་ངེས་ཅན་···ཡོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་···དཔྱད་ན། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པའི་གཏད་སོ་འགལ་བ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འབབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་···ཡིན་ཅིང་། འདི་སྐོར་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་གཅོད་མང་···པོ་ཞིག་གེའུ་ཚང་བློ་བཟང་འཇམ་དཔྱངས་སྨོན་ལམ་གྱིས···མཛད་པའི《དགའ་ལྡན་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་སྲོལ་ཕྱག་རྒྱ་···ཆེན་པོའི་ཟིན་བྲིས་རྣམ་གྲོལ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་ལམ་བཟང》ཤོག་ངོས་༧༢ནས་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཁ]པའི་ནང་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་དགོངས་པ་ཅན་བཞི། ༡. ཆོས་སྐུ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་བརྙས་པ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར། ང་ཉིད་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ༢. དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར། གང་དག་བརྩོན་འགྲུས་བྱས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་དག་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ༣. དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། ཆོས་ལ་བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ན་ཆོས་འདི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། ༤. གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར། སྦྱིན་པ་ནི་དམན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མཆོག་ཡིན། ཞེས······གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཀའ་མགྲོན། བཀའ་ཤག་མགྲོན་གཉེར་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་ཤག་ནང་བཀའ་མགྲོན་གསུམ་ཡོད། དེའི་ལས་འགན་ནི་ལས···ཚན་པ་ཡན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཕྱོགས་འགྲོའི་སྐབས་ཐོན་ཕྱག་དང་། ཕྱིར་ལོག་རྗེས་འཛུར་ཕྱག་གི་སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མགྲོན་དེབ་ཐོག་གནང་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོ་འགོད་བྱ······དགོས་པ་དང་། རྫོང་དང་། གཞིས་སྡོད་ཀྱི་མི་འགོ་སོད་···ཐུང་དངུལ་མ་འཇོར་ཐོན་སྐབས་བཀའ་བློན་གྱི་བཀོད······མངགས་ལྟར་བཀའ་ཤག་འགག་ཏུ་བྱེད་སྒོའི་བཀའ་བསྒྱུར་གཏོང་རྒྱུ། བཀའ་ཤག་ནང་ཡིག་ཐོག་དང་ངག་ཐོག་གང་ཐུང་གིས་སྙན་ཞུ་ཕུལ་འཛུར་ཐུང་སྐབས་འགག་ནས་སླང་ས་ཏེ་ཤང་ཉན་གྱིས་བཀའ་བློན་རྣམ་པར་སྙན་གསེང་ཞུ་རྒྱུ། བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་རེ་ལས་དོན་གང་དང་གང······གནང་མགྲོན་དེབ་ཐོག་ཐོ་འགོད་བྱ་རྒྱུ། བཀའ་ཤག་ནས་ཏ་ལའི་བླ་མར་ཡིག་ཐོག་གི་སྙན་ཞུ་འབུལ་དགོས་རིགས······དཀར་ཆག་བཀོད་དེ་རྩེ་འགག་ཏུ་མགྲོན་ཆེར་འབུལ་རྒྱུ······བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་དགོས་པ་ཡིན།

བཀའ་འགྱངས། ཞེ་སའི་ཚིག་སྟེ། དུས་ཐོག་ཏུ་སྒྲུབ······དགོས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་གནས་སྐབས་དུས་ཚོད་རེས···ཅན་ཞིག་གི་རིང་ཕྱིར་འགྱངས་བྱེད་པ།

བཀའ་འགྱངས་ཡོང་བ། དུས་ཚོད་ཕྱིས་འགྱངས་ཚིག···པའི་དགོངས་པ་ཞུས་པ་ལྟར་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་པ།

བཀའ་འགྱུར། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས···གསུངས་པའི་བཀའ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ་བཀའ་འགྱུར་ཟེར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྲོལ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་ཡི་གེར་བྲིས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་···རྒྱལ་པོ་དང་། བཙུན་མོ། བློན་པོ། ཁྱིམ་བདག་སོགས···དད་པ་ཅན་མང་པོས་མཚན་མོ་སྒྲོན་མེའི་འོད་ལ་ལྟ་ཀློག···བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། གསུང་རབ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ···བསྡུས་པའི་གླེགས་བམ་མེད། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས······འདས་ནས་ཕྱི་ལོ་དེར་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད་ཅིང་བྱ······

ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་སོང་བ་ན་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་མཛད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སྒྲིགས་པམ་དུ་བཀོད་ཡོད་མེད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མི་གསལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་སོང་རྗེས་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་མཛད་དེ། ཕྱོགས་བསྡུས་མཛད་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་གཞི་ནས་སྒྲིགས་པམ་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུར་གསལ་བ་ལྟར་ན། བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྐབས་སྒྲིགས་པམ་ཐོག་བཀོད་མེད་ན་བཀའ་བསྡུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་ངེས་པར་དུ་སྐབས་དེར་བཀའ་བསྡུ་མཛད་པ་རྣམས་སྒྲིགས་པམ་ཐོག་བཀོད་ཡོད་ངེས་སྙམ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དགྲ་འཛིན་པའི་སུ་སྟེགས་པ་དང་། ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་མེད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གཏོར་བཤིག་ཞེངས་གསུམ་བྱུང་སྐབས་མེར་བསྲེགས་ཏེ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དབང་གིས། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་པའི་གསུང་རབ་ཞལ་ཆེ་བ་སྤྱན་དྲངས་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་ནས་རིམ་བཞིན《དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ》དང་། 《ལྡན་དཀར་མ》 《མཆིམས་ཕུ་མ》བཅས་བཀོད་པར་མཛད་པ་བཅས་དཀར་ཆག་ཁག་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་ཕྱི(1312)ལོ་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྨོང་མ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏྲ་བུ་ཡན་ཐུས་ལོ་དགུ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་སྐར་ཐང་གི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་དཀག་པ་སྒྲི་བླ་མར་གདན་དྲངས་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་སྐབས། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་བླ་མ་བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་ལ་གསེར་དངུལ་སོགས་དངོས་པོ་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་སྣག་ཚ་སྣམ་གང་། ཤོག་བུ། སྨྱུ་གུ་བཅས་མང་དུ་ཕུལ་ནས་བོད་ས་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་མ་དཔེ་གང་རྙེད་བཙལ་ནས་ཆ་ཚང་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་སྣར་ཐང་དགོན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་དགོས་པའི་དཀྱུས་མ་ཞུས་པ་ལྟར། བཅོམ་ལྡན་རལ་གྱི་དང་། དབུས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས། ལོ་ཙཱ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱང་རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་བཅས་ཀྱིས་དབུས་གཙང་མདའ་རིས་སོགས་སུ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མ་དཔེ་འཚོལ་བསྡུ་གནང་ཐོག ཞུས་དག་དང་། ལྷེ་ཚན་དབྱེ་བ། གོ་རིམ་སྒྲིག་པ་བཅས་ལོ་མང་པོའི་བར་སྙུ་ངལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་ཞིག་བཞེངས་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག བཅོམ་ལྡན་རལ་གྱི་དང་། དབུས་པ་བློ་གསལ་གཉིས་ཀས་དཀར་ཆག་རྒྱས་བསྡུས་ཁག་གསུམ་མཛད་དེ་སྔར་ཐང་དགོན་པར་འཇོག་གནང་མཛད་པ་ནི་བོད་ས་གནས་སུ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ཕྱིས་མ་ཆ་ཚང་བཞེངས་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་དང་། ཞ་ལུ་བཀའ་འགྱུར། འཕྱོངས་རྒྱས་ཕྱིང་དཔར་སྟག་རྩེའི་བཀའ་འགྱུར་ཐུགས་ཞུས་མ། ཡུང་སོའི་བཀའ་འགྱུར། བཀའ་འགྱུར་རྒྱལ་རྩེ་ཐེམ་སྤངས་མ། ཏ་མིང་དབན་ལིའི་བཀའ་འགྱུར། ལི་ཐང་བཀའ་འགྱུར་མཚལ་དཔར་མ། སྣར་ཐང་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར། སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར། པེ་ཅིན་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར། ཅོ་ནེ་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར། སོག་ཡུལ་ཁུ་རེ་ཆེན་མོའི་བཀའ་འགྱུར། ར་རྒྱ་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར། ཆབ་མདོ་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར་བཅས་ཤིང་དཔར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་ནི་མང་ཉོས་གྲགས་ཡིན། དེ་མིན་རི་པིན་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དཔར་མ་འགའ་ཞིག་བཅས་ཡོད་པ། གཤམ་གསལ་མིང་ཚིག་རང་རང་གི་ཐད་དུ་འགྲེལ་བཤད་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར།

བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲིས་མཛད་པའི་སྣར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་བསྡུས་པ་ཡིན།

བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་། ཆོས་གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་རང་གི་རྗེ་བའི་བླ་མའི་བར་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་རྒྱུན་ཡོད་པའི་རིགས་བླ་མས་སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀློག་པ་དང་། སློབ་མས་གཉིད་དང་། གཡེམ་སྒྲིབ་གིས་བར་མཚམས་ཆད་པ་བཅས་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་བོད་དུ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་རྒྱུན་ཁྱབ་སྤེལ་མཛད་མཁན་ནི། སྔེང་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས(རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕག1107ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕྱི1190ལོའི་བར)ཡིན་ཅིང་། བཀའ་འགྱུར་ནང་གི་མདོ་མང་གི་ལུང་རྒྱུན་ནི། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཆེ་བ་མྱ་ངན་མེད་པའི་དཔལ་ལ་མདོ་སྡེ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལུང་རྒྱུན་བཞུགས་པ་ཁ་ཆེ་པཎྜི་ཏ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་ས་གནང་། ཁོང་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་དཔྱལ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་དང་། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙྪ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ། སྔ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་གནང་། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཆུང་བ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའམ་མཚན་གཞན་ཤེས་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་སློབ་མ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ལ་མདོ་མང་སུམ་བརྒྱ་ཞེར་དགུ་ཙམ་གྱི་ལུང་རྒྱུན་ཡོད་པ་ལས། སྔེང་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལུང་རྒྱུན་སུམ་བརྒྱ་ཞེར་གསུམ་གསན་ནས་བོད་དུ་སོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་གནང་། ཡང་པཎ་ཆེན་རྣ་ན་ཤྲཱི། པཎ་ཆེན་སུཏྲ་ཤྲཱི། པཎ་ཆེན་རཏྣ་ཀ་ར་ཤཱནྟི་པ་གསུམ་ལས་པཎ་ཆེན་ཤུ་མ་ཏི་ཀཱིརྟི་ཞེས་བྱ་བས་གསན་ནས་དེས་པཎ་ཆེན་ཤྲཱི་ཏི་རྣ་ན་ཀཱིརྟི་ལ་གནང་། དེས་རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་ལ་གནང་། དེ་ནས་ཕྱིན་རིང་ཙམ་སོང་བ་ན་ལུང་རྒྱུན་ཏ་ཅང་ཉག་ཕྲ་བར་གྱུར་པ་ན། བག་སྟོན་གཞོན་ནུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་མཁས་སྟོང་གཡུ་ལུང་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་པ་དེས་རོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་དཔྱལ་ལོ་ཙྪ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལུང་རྒྱུན་ཚར་གཅིག་གསན་རྗེས་བརྒྱུད་ཡིག་ལ་བརྟག་དཔྱད་མཛད་སྐབས། དཔྱལ་པཎྜ་ཙན་དང་མཁན་པོ་གཞོན་ནུ་ཡེ་ཤེས་འབར་དང་། དེ་ནས་རོང་པ་ཤེར་སེང་བར་དུ་ལྔ་བརྒྱུད་འགའ་ཞིག་བར་སྟོངས་ལུས་པ་ཡོད་འདུ་ཟེར་བར་བརྟེན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལུང་རྒྱུན་བླ་མ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་ལ་བཞུགས་པ་དེ་ཡང་ཚར་གཅིག་གསན། བླ་མ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་གྱི་གསན་ཡིག་ལས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཡན་ཆད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ངེས་གསལ་མི་འདུག་ཅིང་། དཔྱལ་ཆོས་བཟང་གིས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཁྲི་ཕུར་ཕེབས་དུས་ལུང་གསན་སྐབས། སྔ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་གསན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དཔྱད་གཞིར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སླར་ཡང་མདོ་མང་གི་ལུང་རྒྱུན་སྒྲི་དང་ཅེ་ཐག་གི་བརྒྱུད་པ་ཁྲུངས་དག་སུ་ལ་བཞུགས་ཡོད་མེད་རྩད་གཅོད་མཛད་སྐབས་ཞང་པ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་གེ་ལ་མདའ་བདག་ཀྱང་རལ་པ་ཅན་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལུང་རྒྱུན་ཁུངས་བཙན་ཞིག་སྒོ་ཆེན་སངས་རྒྱས་གྲུས་ལ་ཡོད་པ་མཁྱེན་ནས་ལུང་ཚར་གཅིག་གསན། ཡང་སྔེང་པ་ལོ་ཙྪ་བའི་རྒྱུད་ནས་སྔ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསན་པའི་བརྒྱུད་པ་ཁུངས་དག་ཅིག་སྣད་ལག་ཕུར་མཁན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞུགས་པར་གྲེང་བ་བཞིན། ཁོང་གི་དྲུང་ནས་ཚར་གཅིག་བཅས་ཁྲིད་མདོ་མང་གི་ལུང་ཚར་བཞི་གསན་ནས་གཞན་ལ་སྤེལ་བར་མཛད། དེ་ནས་གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། བཀའ་འགྱུར་བ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན། རྡོ་ལ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན(འདིས་སྐུ་ཚེ་གཅིག་ལ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཚར་བཅོ་ལྔ་གནང) ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱ་བཟང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་འཕེལ། སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ། ཤག་སྒོར་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ། བཀའ་འགྱུར་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་ལྡན། རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ། ཁང་གསར་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། ཐུག་རི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་སོག་ཡུལ་བཅས་སུ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་རྒྱུན་སྤེལ་བར་མཛད་མཁན་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ལུང་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་ཡོད། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་རྒྱུན་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་ཐོག་ནས་གནང་སྐབས་སྡེ་དགེ་དཔར་མ་དང་ལི་ཐང་དཔར་མའི་ཐོག

ནས་ཁ་སྐོང་གནང་དགོས་ཐུབ་ཀྱི་ཐོ་ཞིག བཀའ་འགྱུར་བ་ཐོ་ཡུལ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པ་ཞིག་གསུང་འབུམ་པོད་གཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཔར་མི་འདྲ་བ་ཚད་ལྡན་ཁག་བཞི་ལྷག་ཐུང་སྐོར་གྱི་ཐོ་ཞི་ཁལ་ཁ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེའི་སློབ་མ་ཐུགས་རྗེས་སུ་བསྟན་དར་གྱིས་མཛད་པ་ལས་མདོ་མང་གི་སྐོར་ལ་ཤོག་གྲངས་༥༤དང་། དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཤོག་གྲངས་༡༦ ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཤོག་གྲངས་༡༥ ཞལ་ཆེན་གྱི་སྐོར་ལ་གྲངས་༡༣བཅས་ཡོད་པ། དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་གཅིག་པོ་དེའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གཟིགས།

བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག

བསྟན་པ་རྒྱས་པ། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲིས་མཛད་པའི་ཕྱར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་ཁྲིམས་མའི་དཀར་ཆག་ཡིན། འདི་དེང་སང་དཔེ་རྒྱུན་བཞུགས་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

བཀའ་འགྱུར་བ། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཆ་ཚང་གནང་སྐྱོང་བའི་བླ་སྤྲུལ་དགེ་བཤེས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ནས་འབོད་སྐབས་བཀའ་འགྱུར་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའམ་བཀའ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད།

བཀའ་འགྱུར་བ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན། རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་གྱི་གཅུང་བ་ཞ་ནམ་མཁའ་མགོན་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྗེ་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་གྱི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་བའི་མཚན་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་ཐོག་ཡར་ཀླུང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། རྗེ་དབང་རབ་པ་ཚོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་ལྷུན་གྲུབ། ངོར་སྐུབ་ཁང་པ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ། ཐར་རྩེ་ནམ་མཁའ་སངས་རྒྱས། ཤར་པ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། སྐུ་ཚེའི་རིང་གཙོ་བོར་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། ཞར་ལ་སློབ་མ་མང་པོར་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། ཧྲ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་དམ་པ་འདིའི་དྲུང་ནས་ལུང་ཁྲིད་དབང་སོགས་མང་དུ་གསན། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། ཧྲ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་དད་པའི་རླབས་ཕྲེང》དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༡༠༢ཡོད་པ། གསུང་འབུམ་པོད་[༡]པའི་ནང་བཞུགས།

བཀའ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན། སྐུ་ཚེ་གཅིག་ལ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་རྫོངས་བཅོ་ལྔ་གནང་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་མ་མཐོང་།

བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། ཛ་ཡ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་མ་མཐོང་། གསུང་འབུམ་པོད་བཞི་ཡོད།

བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་གླིང་གཡས་བཞག དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༧༡)ལོར་ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བགོད་གནང་བ་ལྟར། སྔ་སྲིད་ཟངས་རི་བ་བློ་བཟང་མཁྱེན་སྟོབས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་མགོ་མཇུག་ཡོངས་རྫོགས་མ་ཟིན་ཤོག་ལ་གསེར་བྲིས་མ་འབའ་ཞིག་གིས་བྲིས་ཤིང་། སྐྱིགས་མེད་རྣམས་ཅན་དན་དམར་པོ་ལ་གདོང་བཀོལ་ནས་པ་སོ་བཀོལ་མ་པ་ཏྲ་རིས་ཀྱིས་མཛེས་པ། ཆོས་ཚན། ཆོས་ཐག དབུ་ཤོག་དང་གཉིས་ལ་དབུ་ལྷ་སོགས་བཟོ་བཀོད་འཕྲུན་ཐ་བྲལ་བ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། དེ་དུས་ཀྱི་གསེར་དང་། ཕྱག་ཚོ་བཟོ་པའི་སྐུ་དང་བྱ་དགའ་བཅས་བསྩམས་པའི་འགྲོ་སྒྲོན་འགྲུ་ལ་ཡབ་ན་ཁལ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་བརྒྱ་སོང་ཞེས《ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ》ནང་གསལ་བས། དེ་དུས་ཀྱི་འབྲུའི་རིན་ཐང་འབྲུ་ཁལ་རེར་དངུལ་སྲང་མེད་ཚོ་མེད་སྐར་དྲུག་དང་བྱེད་ཡིན་པས་རིན་ཐང་དམའ་པོ་ཡིན་ཡང་། དེང་སང(༡༩༨༠ལོ)ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་འབྲུ་ཁལ་རེར་སྒོར་བཅུ་བཞི་དང་། རྒྱ་མ་རེར་སྒོར་མེད་ཟུར་ལྔ་རེ་བྱས་པའི་རིན་ཐང་ལྟར་རྩིས་ན་སྒོར་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཚིག་འབུམ་དགུ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ཡིན།

བཀའ་རྒྱ་གནང་ཧྲེན། བཀའ་ཡིག་དང་མཚམས་འདྲའི་ལག་རྟགས།

བཀའ་རྒྱ་མ། དཔར་སྐྲུན་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེའི་རིགས་རྩམ་པ་པོས་དམ་བསྒྲགས་ཡོད་པ།

བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཏྲ་ཀཱ་འོག་མིན་གྱི་གནས་སུ་འདུལ་བྱ་ཞི་བས་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་རྒྱུད་རྣམས་གསུངས་ཤིང་། དྲག་པོས་འདུལ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཧེ་རུ་ཀ་ཆེ་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་ཁྲོ་བོ་སྟོན་འབྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཞི་ཁྲོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུད་གཉིས་དང་པོ། ཞི་ཁྲོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་དེ་ལ་རྒྱུད་ནི་ལྔ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. བདེ་གཤེགས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༢. ཕྱི་མ་རིམ་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད། ༣. ཕྱི་མའི་ཕྱི་མ་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད། ༤. མཆོད་པ་ཁ་སྐོང་གི་རྒྱུད། ༥. འཕྲིན་བྱེད་ལྡེ་མིག་གི་རྒྱུད་དང་ལྔ་ཡིན། གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུད་ལ་རྩ་རྒྱུད་དང་། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྩ་རྒྱུད་ལ། སྡེས་རྒྱུད་བཅུ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཞི་བ་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༢. ཆེ་མཆོག་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༣. ཁྲག་འཐུང་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༤. གཤིན་རྗེ་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༥. དབང་ཆེན་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད།
༦. འཕྲིན་ལས་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༧. མ་མོ་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༨. རིགས་ཅན་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད།
༩. དྲག་སྔགས་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད། ༡༠. ཞི་ཁྲོ་གཉིས་ཀ་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་བཅས་ཡིན། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལ། འཇམ་དཔལ་གཤེད་རྒྱུད་སོགས་འཇམ་དཔལ་སྐུའི་རྒྱུད་སོ་བཞི། རྟ་མཆོག་རོལ་པ་སོགས་པདྨ་གསུང་གི་རྒྱུད་བཅུ་གཉིས། ཧེ་རུ་ཀ་ཀཱ་ལ་པོ་དང་ཀུན་འདུས་རིག་པ་སོགས་ཡང་དག་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་བཅོ་བརྒྱད། བདུད་རྩི་རོལ་པ་བམ་པོ་བརྒྱད་པ་སོགས་བདུད་རྩི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུད་དགུ ཕྱི་ཧྲི་ཀ་མ་ལ་འབུམ་སྡེ་སོགས་ཕ་རྒྱུད་བཅུ་གཉིས། ཕུར་པ་མ་རྒྱུད་ལ་བཅུ་གཉིས། ཕུར་པ་ལ་རྒྱུད་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྔ། ཡོ་མའི་རྒྱུད་བཞི། མེ་ཏོག་གི་རྒྱུད་བརྒྱ། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་བཞི། མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་གི་རྒྱུད་ལྔ་སོགས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་གྲངས་ལས་འདས། མ་མོ་གསང་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལེའུ་གཅིག ཤེལ་མཆོ་དུང་ས་པ་སོགས་དཀར་མོ་སྐུའི་རྒྱུད་དགུ། ཙིཏྟ་གདོང་བ་རྒྱག་སོགས་སྨུག་མོ་གསུང་གི་རྒྱུད་བཞི། སྨུག་ནག་འཁྱིལ་བ་སོགས་ནག་མོ་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་བདུན། ལེར་མོ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུད་དང་། ལྗང་མོ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་རེ་རེ་སོགས་མཁའ་འགྲོའི་སྐོར་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་མང་བ་འཇིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམས་པ་འདུས་པ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྔ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ལ་སྡེ་དཔོན་སུམ་ཅུའི་སྐོར་རྒྱུད་སོགས་ཡོད། དམོད་པ་དྲག་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྔ་དང་སྡེ་དཔོན་བཅོ་བརྒྱད་ས་སོའི་སྐོར་རྒྱུད་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ངོ་ཏ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་སྐོར《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལུགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་དུམ་བུ་གསུམ་པ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་སྐབས་ཤོག་གྲངས་༡༣༥ནས་༢༠༠བར་དང་། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལུགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ། 《གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་འབྱུང》གི་ཤོག་གྲངས་༥༡ནས་༦༡བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཚད་བསྡུར་ནས་གཟིགས་ན་ལེགས།

བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྐོར་ལ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཅེས་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་སྡེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. འཇམ་དཔལ་སྐུ་ཡི

དཀྱིལ་འཁོར། ༢. པདྨ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། ༣. ཡང་དག་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༤. བདུད་རྩི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༥. ཕུར་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ལྔ་དང་། ༦. མ་མོ་རྦོད་གཏོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། ༧. དམོད་པ་དྲག་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༨. འཇིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན། པདྨ་གསུང་གི་ལྷ་ཚོགས་ཧ་ཡ་གྲི་ཝ་ཡི་སྐོར་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་གནང་། ཕུར་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐོར་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་དང་། འབྲི་ཡ་ཙནྡྲ་ས་ལེ་ལ་གནང་། འཇམ་དཔལ་སྐུའི་སྐོར་ནི་སློབ་དཔོན་ཉྀཀྵི་གཏྣས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་གནང་། ཡང་དག་ཐུགས་ཀྱི་སྐོར་ནི་སློབ་དཔོན་ཧཱུཾ་ཀ་རས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་མཛད། བདུད་རྩི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐོར་ནི་པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་མཛད། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨས་བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་བཏུལ་ནས་དབང་བསྐུར་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་དེ་དག་རྣམས་མ་མོ་རྦོད་གཏོང་དང་། དམོད་པ་དྲག་སྔགས། འཇིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་བཅས་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བར་མཛད་པ་ནི་དན་སོང་སྔོན་བརྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་བཞག་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན།

བཀའ་བརྒྱད་ཕུག་པ། གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་རྩེའི་རྫོང་གི་རྒྱབ་རི་སྒྲང་པོ་ཆེ་ཞལ་བ་འདྲ་བའི་མཁལ་མའི་སྙིང་གི་ཐད་འོག་ཙམ་གྱི་ཕུག་པ་གཉིས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་དང་། མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་འདིར་གནས་པའི་འདྲེ་སྲིན་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཚར་བཅད། ས་གཞི་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་སོགས་སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་རྣམས་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་ནས་དབང་བསྐུར། མན་ངག་གནང་སྟེ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རང་རྟགས་སུ་སྐྱབས་ཆུ་གསར་དུ་རྫོལ་བ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་བསྐུར་མཛད་དུས་ཀྱི་སྟེགས་བུ་དང་བཅས་པ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས《མྱང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསུངས།

བཀའ་བརྒྱད་རང་བྱུང་རང་ཤར། གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་རིག་འཛིན་རྒོད་ཀྱི་ལྡེམ་ཕྲུ་ཅན་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་(རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེ་༡༣༣༧ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕྲེ་༡༤༠༨བར)གྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡིན།

བཀའ་བརྒྱད་ལ་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་ཀློང་གི་རལ་པ་ཡུལ་གྱི་མ་མོ་བཅུ་གསུམ། དབྱིངས་ཀྱི་མ་མོ་དྲུག(བདེ་བ་བཟང་བྱེད་མ། བདེ་བ་རྒྱས་འདེབས་མ། བདེ་བ་ཆེ་འཕེལ་མ། བདེ་བ་སྐྱོངས་བྱེད་མ། དཔལ་འབར་ཕྲི་མོ་དང་། ཁམས་གསུམ་བདར་གཅོད་མ་དང་དྲུག་མོ)དང་དབྱིབས་ཀྱི་མ་མོ་བདུན་ནོ། །

བཀའ་བརྒྱད་གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཏེར་མའི་སྐོར་ལ་གཏེར་ཁ་གོང་འོག་གཉིས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་གཏེར་ཁ་འོག་མ་གུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག(རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྤྲེལ་༡༢༡༢ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱ་༡༢༧༡ལོ་བར)གིས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡིན།

བཀའ་བརྒྱུད། མར་པ་ལོ་ཙྪ་དང་མི་ལ་རས་པ་སོགས་ཀྱི་སློབ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མ་རེ་རེས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་སྟངས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་རེ་བྱུང་། དེ་དག་ནི་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད། ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད། གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད། འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་སོགས་ཡོངས་གྲགས་བརྒྱད་ཡོད། བཀའ་བརྒྱུད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད། ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད། འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད། མཚུར་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་བཅས་བཞི་ནི་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་རང་ནས་ཐད་ཀར་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་པར་བརྟེན་ཆེ་བཞི་ཟེར་བ་དང་། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་བརྒྱུད་ལས་སོ་སོར་ཕྱེས་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ལ་ཆུང་བརྒྱད་ཟེར་བ་སྟེ། ༡. འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༢. སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༣. ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད། ༤. འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༥. སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༦. ཡེལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༧. གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། ༨. ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད་བཅས་བརྒྱད་ཡིན། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་བྱུང་ཚུལ་བཅས་གཤམ་དུ་མིང་ཚིག་རང་རང་གི་ཐད་ཀར་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བརྒྱུད་པ། བོད་དུ་དར་བའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་གདམས་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཡིན་པས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་ལ་བཀའ་བབས་བཞིའི་གདམས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། བཀའ་བབས་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས། རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷི། ཀླུ་ལས་གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ། ས་བདག་ཧེ་རུ་ཀ། གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་སྟེ། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་སྒྱུ་ལུས་དང་། འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས་ཡིན། བཀའ་བབས་གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ། གྲུབ་ཆེན་ཀུ་ཀུ་རི་པ། གྲུབ་ཆེན་ཙཎྜ་པ། ཏེ་ལོ་པ་སྟེ་སྒྱུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་རྨི་ལམ་གྱི་བཀའ་བབས་ཡིན། བཀའ་བབས་གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། གྲུབ་ཆེན་ཌོམ་བྷི་ཧེ་རུ་ཀ། བི་ན་པཱ། ལ་ཝ་པ། ཏེ་ལོ་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་སོགས་མ་རྒྱུད་མཐའ་དག་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས་ཡིན། བཀའ་བབས་བཞི་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། སློབ་དཔོན་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ། ཞིང་པ་པདྨ་བཛྲ། ཌཱ་ཀི་མ་སྐལ་བ་བཟང་མོ། ཏེ་ལོ་པ་སྟེ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབས་ཡིན། གོང་གསལ་བཀའ་བབས་བཞིའི་གདམས་པ་ཆ་ཚང་བ་རྗེ་ནཱ་རོ་པ་ལ་བརྒྱུད་པ་སྟེ། མར་པས་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་། མངའ་བདག་མཻ་ཏྲི་པ། དཔལ་ཞི་བ་བཟང་པོ། གྲུབ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་བཅས་བླ་མའི་གཙོ་བོ་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་པཎྜི་ཏ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་བླ་མ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ནས་གསན། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་བཀའ་བབས་བཞིའི་གདམས་པ་རྣམས་འཆད་སྤེལ་ཤིན་ཏུ་མཛད་པ་ལས། མན་ངག་དང་། བཤད་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞི་སྟེ། མི་ལ་རས་པ། མེས་སྟོན་ཚོན་པོ། རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ། མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ་བཅས་བྱུང་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་དེའི་སློབ་མ་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ནས་བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཉིས་འདྲེས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བར་བརྟེན། བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱད་བཅས་རིམ་བཞིན་བྱུང་བ་ཡིན།

བཀའ་རྒྱུད་པ་བཞི། འབྲི་སྟག་མཚུར་གསུམ། འབྲུག་པ་དང་བཞིའོ། །

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི། བཀའ་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་བླ་མ་གོང་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྒྲོད་ཚུལ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཐ་སྙད་མཛད་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. རྩེ་གཅིག(སེམས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ) ༢. སྤྲོས་བྲལ(སེམས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ) ༣. རོ་གཅིག(སྣང་བ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སེམས་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ) ༤. སྒོམ་མེད(མཚན་བཅས་ཀྱིས་སྒོམ་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས་སེམས་ཉིད་ངང་འཛིན་དང་འདྲེས་པའི་ཉམས་འཆར་བ) བཅས་བཞི་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ས་མཚམས་སྐོར་རྗེ་རྒོད་ཚང་

པས། རྒྱལ་འབྱོར་བཞིའི་དང་པོ་ཅིག་སྟོད། གཉིས་པ་མཐོང་ལམ། གསུམ་པ་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར། བཞི་པ་དག་ས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་བཞེད། བླ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་མེད་ཀྱང་། སྟོན་པོ་དད་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ས་ལམ་རྣམས་དང་སྦྱར་གྱི་སྒོ་ནས་རྩིས་ཚོག་པར་གསུང་ཞིང་། རྩེ་ཧོལ་རྗེ་གོང་ཚང་པ་དང་འདྲ་བར་བཞེད་པ་ཡིན།

བཀའ་བརྒྱུད་འཕྲིན་ལས་ཤིང་རྟ། འབྲུག་པ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ། ཀོང་པོ་ཨོ་རོང་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ལ་གཤེགས་པ་ཙམ་ལས་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ད་ཡན་མ་མཐོང་།

བཀའ་བསྒོ་བྱེད་ཚུལ། རྟ་ཆག་བསྟན་པའི་མགོན་པོའི་གསུང་[ཁ]པའི་ནང་གསལ་ལ་འཛིགས་བྱེད་སྒོ་ནས་བཀའ་བསྒོ་བྱ་ཚུལ། དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲས་མཛད་པ་གསུང་འབུམ་པོད་[ཀ]པར་གསལ།

བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ། ཁོང་དུ་ཀ་བཀོལ་མ། ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་ཆེམས་སྙི་ལམ་ཐུག་ཏུ་སྣང་། (ཨ་ཏི་བཀའ་འབུམ)སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཆེམས་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་ལས། ལ་སྟེའུ་དང་། མ་ཐག་སྲིན་མོ་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་སྤྲེ་གུ་དྲུག་བྱུང་བར་བཤད་པ་དེར་རྗོམ་པ་པོས་ཐུགས་རྟོགས་ཆུང་ཟད་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། སྤྲེའུ་དང་བྲག་སྲིན་གཉིས་འདུས་པ་ལས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་སྤྲེའུ་གཅིག་ཡིན་པར(བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ)ལས་གསལ་བར་བཤད་པས་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་རིས་ཅན་ཞིག་མེད་པ་མིན་ཞེས་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་དོགས་འདྲི་གནང་བ་ཡིན།

བཀའ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག སྔར་བོད་ས་གནས་སུ་བླ་སྤྲུལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ཆོས་གནང་སྐབས་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་འདི་དང་འདི་གནང་དགོས་པའི་བསྐུལ་མ་ཞུ་མཁན་ཡོད་པ་དེ་ལ་བཀའ་ཆོས་སྦྱིན་བདག་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

བཀའ་མཆིད་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ། བཀྲོ་གླེང་དམ་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ལ་གོ།

བཀའ་མཆིམས་ཞུ་བའམ་མན་ངག་བརྒྱུད། བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུར་པཎ་ཆེན་པོ་བི་མ་ལས་དར་རྗེ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པ་དང་། ཞང་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་སྐུར་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ཞང་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་མཆིམས་ཞུ་བའམ་མན་ངག་བརྒྱུད་ཟེར།

བཀའ་ཇི་ལྟར་བསྒོ་བ་ཁུར་དུ་བཟོད་པར་བྱས། བཀའ་གང་ཐེབས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་འགན་ཁུར་བཞེས། བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པ།

བཀའ་ཉེས་ཡན་པོར་མ་སོང་བ། ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཏོང་བ།

བཀའ་གཏན། གོང་རིམ་སྲིད་གཞུང་གིས་སྤྲད་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་གཏན་ཚིགས་ཡིག་རིགས།

བཀའ་གཏེར་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ། སྟོན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་གྲུབ་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་རྣམས་ལ་བཀའ་མ་དང་། རྒྱུད་དེའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་མན་ངག་སོགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་ནས་གཏེར་དུ་སྦས་པ་རྗེས་སུ་གཏེར་ཆེན་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་ཏེ་འཆད་སྤེལ་མཛད་པའི་རིགས་ལ་གཏེར་མ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། བཀའ་གཏེར་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་རྟ་མཆོག་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨས་ཀྱང་རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཛད་ནས་སྦས་གཏེར་དུ་སྦས་པ། སྙེ་མོ་རྒྱ་གོང་རི་བ་སངས་རྒྱས་དབང་ཆེན་གྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་ཏེ། དཔོན་སྟོན་སྐྱེར་སྒང་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལ་གནང་བ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་དགེ་ལུགས་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ལ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན།

བཀའ་བཏགས། ༡. བཀའ་གང་གནང་བ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། ༢. བཀའ་ཁྲིམས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ།

བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། བཙན་པོའི་བཀའ་ཡིག་ཏུ་ཡུལ་ཉེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མཚོན་རྟགས་སུ་བཀའ་ཡིག་སྦྱགས་པའི་སྡོམ་བུ་སྟེ་ཐམ་ཆུང་།

བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ། སློབ་དཔོན་པད་མས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་། བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང་། བློན་པོ་བཀའ་ཐང་། ལོ་པཎ་བཀའ་ཐང་། ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང་བཅས་ལྔ་སྟེ། གཏེར་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ་མཆོག་གྲུབ་རྒྱལ་པོས(རབ་བྱུང་བཞི་པའམ་ལྔ་པའི་ནང་)བསམ་ཡས་ཡས་རྡོའི་མཆོད་རྟེན་ནས(རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཡི་ཐང་ཡིག)ལེའུ་བརྒྱ་དགུ། དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་གླིང་གི་ལྷ་ཁང་ནས(ལོ་པཎ་བཀའ་ཡི་ཐང་ཡིག)ལེའུ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ། ཤེལ་བྲག་ནས(བློན་པོ་བཀའ་ཡི་ཐང་ཡིག)ལེའུ་སོ་གཉིས་པ། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་ནས(བཙུན་མོ་བཀའ་ཡི་ཐང་ཡིག)ལེའུ་ཉེར་གཅིག བུ་ཚལ་གསེར་ཁང་གླིང་ནས(ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཡི་ཐང་ཡིག)ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ་བཅས་གཏེར་ནས་བཞེས་ཏེ་དར་སྤེལ་མཛད་པ་དེ་ཡིན། བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ་འདི་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུར་མཁོ་བའི་དཔྱད་གཞི་མང་པོ་ཡོད་པས་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་སྐབས་སུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་པས་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འདོར་ལེན་གནང་རོགས་གལ་ཆེའི་གནས་སུ་མཐོང་ཞིང་ལེའུ་སོ་སོའི་མཚན་དང་། བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་རྣམས་ཁ་བྱང་དུ་བཀོད་ཐུབ་ན་ལེགས་ཀྱང་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བས་འདིར་མ་བཀོད་ལགས།

བཀའ་ཐང་ཟངས་གླིང་མ། གཏེར་ཆེན་མངའ་བདག་ཉང་རལ་པ་ཅན་ཉི་མ་འོད་ཟེར(རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག༡༡༢༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི༡༢༠༤ལོ་བར)གྱིས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨའི་རྣམ་ཐར(རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད)ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་ལེའུ་ཞེ་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷིས་ཡབ་མཛད་པ་དང་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བའི་ལེའུ། ༢. དུར་ཁྲོད་དུ་སྤྱོད་པ་མཛད་པས་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལེའུ། ༣. བླ་མ་བསྟེན་ཅིང་ཆོས་ཞུས་པ་ལ་སྣ་སྦྱོང་ཚུལ། ༤. མུ་སྟེགས་བཏུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ། ༥. ཡང་ལེར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིག་འཛིན་སྒྲུབ་པ། ༦. བོད་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བ། ༧. སློབ་དཔོན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་གདན་དྲངས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ། ༨. སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་རྗེས་དགོངས་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་བོ་ཉ་བ་རྣམས་དང་མཇལ་བ། ༩. བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་དམ་ལ་བཏགས་པ། ༡༠. སློབ་དཔོན་པདྨ་སོ་བྲང་བྲག་དམར་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ས་གཞི་བརྟུལ་བ། ༡༡. དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་བཞེངས་ཏེ་རབ་གནས་མཛད་པ། ༡༢. སློབ་དཔོན་རྣམ་གཉིས་དང་ལོ་ཙཱ་བ་སྐྱ་ཅོག་གཉིས་ཀྱིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བསྒྱུར་ཞིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ༡༣. སློབ་དཔོན་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ། ༡༤. བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སློབ་པར་སོང་ཞིང་ཚ་བའི་རོང་དུ་སྤྱུགས་པ། ༡༥. རྒྱལ་པོས་ཆོས་ཁྲིམས་བཅས་པ། ༡༦. སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་སྤྱན་དྲངས་པ་དང་། བཻ་རོ་ཙ་ན་སྤྱུགས་པ་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ། ༡༧. བསམ་ཡས་སུ་ཆོས་བསྒྱུར་ཞིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ༡༨. རྒྱལ་པོའི་སྲས་རིམ་གྱི་བྱུས་ཏེ་སྐུ་ཚེ་བསྲིངས་པ། ༡༩. རྗེ་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པ། ༢༠. བསྟན་པ་སྲུང་བའི་ཕྱིར་དཀོར་སྲུང་དང་ངན་སྔགས་ཐམས་ཅད་བསྒྱུར་ཞིང་དམ་ཚིག་སྙིང་ཐབས་བསྟན་པ། ༢༡. ཆོས་དང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་གཏེར་དུ་སྦས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུང་བསྟན་པ། ༢༢. བོད་ཀྱི་སྒྲུབ་གནས་རྣམས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་ཐུགས་ཀྱི་གཏེར་སྒོ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཞལ་གདམས་གནང་བ། ༢༣. སློབ་དཔོན་པདྨ་ལྷོ་ནུབ་ཏུ་བཞུད་པར་དགོངས་པ། བོད་ཀྱི་རྗེ

འབངས་རྣམས་ཀྱིས་འགོལ་བ་ལ་མ་གནང་བ། ༢༤ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༢༥. བོད་ཀྱི་བློན་པོ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༢༦. བོད་ཀྱི་བཙུན་པ་མོ་མོ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༢༧. བོད་ཀྱི་དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༢༨. བོད་ཀྱི་ཐུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༢༩. བོད་ཀྱི་སྨོམ་ཆེན་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༠. བོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༡. བོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༢. བོད་ཀྱི་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༣. བོད་ཀྱི་ཡོན་བདག་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༤ བོད་ཀྱི་སྨན་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༥. བོད་ཀྱི་དཔོན་སློབ་ཚོས་འབྲེལ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༦. བོད་ཀྱི་ཕྱི་མཐུན་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཞག་པ། ༣༧. རྒྱལ་བློན་རྗེ་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞུས་པ། ༣༨. ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ལ་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་པ། ༣༩. ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་ཕན་ཡོན། ༤༠. སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱག་ལན་དུ་མགུར་གསུངས་པ། ༤༡. སློབ་དཔོན་པདྨ་སྟོ་རུབ་སྲིན་པོ་འདུལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཕྱག་དང་སྨོལ་ལན་དུ་མགུར་གསུངས་པ་བཅས་ཡིན། བཀའ་ཐང་འདིར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དཔྱད་གཞི་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དོགས་པ་སྐྱེ་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཅུང་ཤས་དཔེར་ན། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཐོག་མར་མཇལ་སྐབས་ཕྱག་འཚལ་ལུགས་ལ་མ་མཐུན་པ་བྱུང་བ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་བར་དུ་བཞུགས་པ་དང་། གཤེགས་པའི་ལོ་དེར་སྲས་མུ་ཏིག་བཙན་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ། དེ་ནས་ལོ་ཁ་ཤས་རྗེས་སློབ་དཔོན་རྡོ་རུབ་སྲིན་པོ་འདུལ་ཕྱིར་ཐེབས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་རིམ་གསལ་ཡང་《བཀའ་ཐང་ཤེལ་བྲག་མ》དང《ཟ་བཞེད》སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་བས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱ།

བཀའ་ཐང་ཤེལ་བྲག་མ། འདི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ་དང་། སྨོམ་པ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡར་ལུང་ཤེལ་བྲག་གི་བྲག་ཕུག་ནས་གཏེར་དུ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་(ལེའུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་འདི་ཡོངས་གྲགས་ཡིན) སྐབས་འདིར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་པ་པོས་ཤོག་གྲངས་༥༩༦. ལེས་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་ཐང་ཡིག་ལེའུ་བརྒྱ་དང་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཚིག་བཅད་ལྷུག་གཉིས་སྣང་བ་འདི་ལ་ལྷད་ཀ་ཅང་མང་ཆེས་པས་བདག་གིས་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡང་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བཅུར་ཟིན་པ་སྣང་བས་ཡིད་རྟོན་མི་རུང་བར་སྣང་ལ་ཞེས་དང་། ཡང་ཤོག་གྲངས་༦༢༦. ༡《པདྨ་བཀའ་ཐང》གི་གཏེར་འདིར་སྐྱས་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་ནི་ལྷད་མེད་ཡིན་པར་སྣང་ལ། གཏེར་སྟོན་ཡུང་བསྟན་འདི་བར་སྐབས་སུ་ལྷད་རྫ་ཚོགས་བསྲེས་ཏེ་ས་པཎ་ལ་སྐུར་བ་གདབ་པར་འདོད་ནས་རྒྱ་གར་མ་ཕྱིན་ཀུན་སྤྱིང་པོ་ཟླ་ཞིག་ཞེས་སོགས་ཕོག་པ་ཐིམ་པ་དང་། ལྷའི་བུ་རབ་རྣམ་ཡུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཞེས་བར་དུ་ཡིག་ཆོར་བྱུང་བ་ཚུན་ཐིམ་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་ཅིང་གཏེར་མ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་གཞི་ཆེན་པོར་གྱུར་སྣང་ལ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་མ་ཟད། དེ་དང་མཚུངས་པར་སྟག་དགེ་མཁན་ཆེན་ཀུ་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཐ་འགྱུར་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༨༤ནས་༢༨༥བར་བཀའ་ཐང་གི་མ་དཔེར་ཡིག་ནོར་བྱུང་ཚུལ་དང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ཡང་གསུངས་འདུག བཀའ་ཐང་འདིའི་སྐོར་ལ། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་ཕྱུགས་དཔར་མའི་དེབ་གཉིས་པ་ཤོག་གྲངས་༢༦༤ནས་༢༦༧བར《བཀའ་ཐང་ཤེལ་བྲག་མའི》ཚིག་དོན་ལ་འགལ་འདུ་ཡོད་པར་འཁྲུལ་ཞིག་གིས་དགག་པ་དང་དགག་ལན་བྱུང་བའི་སྐོར་དང་།,《མདོ་མཛངས་བླུན》གྱི་ནང་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་དོགས་གནད་ཡོད་པ་དང་། 《སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ》ལ་ཡུང་རྒྱན་གྱི་བསྒྱུར་པ་ཁྱུངས་ཡོད་དམ་མེད། དུས་འཁོར་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དང་། བསྟན་རྩིས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་མགུར་འབུམ་ཡི་གེར་འདེབས་པ་པོ་སུ་ཡིན། གཞན་ཡང་། ས་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། དགས་པོ་ལྷ་རྗེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དོགས་གཅོད་བྱ་དགོས་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་དཔེ་མཚོན་ཏུ་དྲངས་ནས་དཔྱད་གཞིར་འགོད་གནང་མཛད་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་དོགས་ནས་བཀོད་མ་ནུས་པས་རྣམ་ཐར་རང་རྩོམ་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

བཀའ་བྲབ། དཀའ་སྤྱད་སྤྱོད་ཆུལ།

བཀའ་དང་པོ། (འཁོར་ལོ་དང་པོ) བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་རྣམས་ཡིན། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནི་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། བཀའ་དང་པོ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་མི་དགོས། མཚན་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བཀའ་དོག ཡོངས་གྲགས་མ་ཕྱུས་པར་གསང་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའམ་མི་ཤུང་ཤས་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་མི་ཆོག་པའི་དབང་དང་ཁྲིད་ཀྱི་རིགས།

བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོས་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་བ།

བཀའ་དྲིན་གྱིས་དགབ་པ། བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པའམ་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་ཞེས་པའི་དོན།

བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྡན། འདི་ལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སོ་སོར་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། གཅིག མདོ་ལུགས་ལ། ༡. ཆོས་གསུངས་པའི་བཀའ་དྲིན། ༢. ཤེས་རྒྱུད་ཁྲིད་ཀྱིས་བརླབས་པའི་བཀའ་དྲིན། ༣. ཟང་ཟིང་གིས་འཁོར་དུ་བསྡུངས་པའི་བཀའ་དྲིན་བཅས་འཛིན་ཚུལ། གཉིས། ༡. བླ་མ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ། ༢. བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ། ༣. གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཅས་ཞུས་པ། གསུམ། ༡. བླ་མ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་རང་ཉིད་ལ་དབང་བསྐུར། ༢. རྒྱུད་བཤད། ༣. མན་ངག་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ལ་ཟེར།

བཀའ་དྲིན་གསོལ་འདེབས། རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་མཁྱེན་རང་རང་སོ་སོའི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡོད།

བཀའ་དྲིན་བསམ་ཤེས། བཀའ་དྲིན་མ་བརྗེད་པར་སེམས་ལ་འཛོག་པ་དང་། ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ། བཀའ་དྲིན་ཏ་གོ་བ།

བཀའ་དྲུང་'། བཀའ་ཤག་དྲུང་ཡིག་ཅེས་པའི་བསྡུས་མིང་སྟེ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་མཐོ་ཤོས་བཀའ་ཤག་ནང་གི་ལས་དོན་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་འབྲིའི་བྱེད་སྒོ་ཁག་བཀའ་བློན་གྱིས་བཀོད་མངགས་གང་བྱུང་པ་རྣམས་འབྲི་དགོས་པ་དང་། བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་རྒྱ་སོགས་ལ་རྟགས་ཐམ་ཤབ་རྒྱ། ཐམ་ཀ་བདག་གཉེར་བྱ་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་མཁན་ཡིན།

བཀའ་གདམས། བཀའ་གདམས་ནི་ཇོ་བོ་རྗེ་ནས་རིམ་བཞིན་འབྲོམ་སྟོན་པ། པོ་ཏོ་བ། ཕུ་ཆུང་བ། སྤྱན་སྔ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར། སྒང་ཤར་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་པ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་ནི་ཐ་ཧོས་ར་སྒྲེང་དང་སྣར་ཐང་སོགས་ཡིན།

བཀའ་གདམས་སྐུ་མཆེད་གསུམ། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་དང་། དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ། དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བ

བཅས་གསུམ་མོ། འབྲོམ་སྟོན་པའི་ཐུགས་སྲས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བཀའ་གདམས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ཞེས་ཟེར། བླ་མ་གཅིག་གི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་གསན་པའི་མཆེད་གྲོགས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལས། གཉེན་ཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐུ་མཆེད་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན།

བཀའ་གདམས་འཁྱིལ་བ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་བཞུགས་པའི་གཟིམ་ཆུང་ལི་ཤིང་།

བཀའ་གདམས་གོང་མ། ༡. དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་པ་དང་། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གཞུང་པ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་། ༢. དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་མ་བྱུང་གོང་གི་བཀའ་གདམས་རྙིང་མར་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་གཅིག་བཅས་སྐབས་ཐོབ་སོ་སོའི་ཚིག་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ལ་གཞི་བཟུང་སྟེ་གོ་བ་ལེན་དགོས།

བཀའ་གདམས་གོང་འོག སྐབས་འདིའི་བཀའ་གདམས་གོང་འོག་ཅེས་པ་ནི་བཀའ་གདམས་མན་ངག་པ་དང་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་གཉིས་ལ་བཀའ་གདམས་གོང་མ་སྟེ། གདན་ས་གོང་མ་ར་སྒྲེང་གི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དགེ་བཤེས་རོང་པ་ཕྱག་སོར་བ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་འོག་མ་སྟེ། དགེ་བཤེས་དེའི་གདན་ས་ནི་ར་སྒྲེང་གི་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་འོག་མ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུ《བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི《ཇོ་བོའི་ཆོས་ཆུང་བརྒྱ་རྩ》(སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཁ]པའི་ནང་)དང་།《བཀའ་གདམས་ཕ་ཆོས》ཀྱི་འགོར་ཡོད། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་ཞེས་པ་ནི《བཀའ་གདམས་ཕ་ཆོས》པོད་གཅིག་དང《བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས》པོད་གཅིག་བཅས་བསྡོམས་པའི་མིང་ཡིན། གླེགས་བམ་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཕལ་ཆེར་འབྲོམ་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་གསུངས་པ་དང་། མང་པོ་ཞིག་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་གསུངས་པ། ཁུང་ཤས་ཤིག་དགེ་བཤེས་ཁུ་སྟོན་གྱིས་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་ཇོ་བོ་རྗེས་གསུངས་པ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། ཕ་ཆོས་ཞེས་པ་ཕ་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པ་ལ་ཟེར། བུ་ཆོས་ཞེས་པ་བུ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དགེ་བཤེས་ཁུ་སྟོན་གྱིས་ཞུས་པ་ལ་ཟེར། བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་ཚོགས་བསྒྲིགས་ཐོག་མར་མཛད་མཁན་ནི་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ལུང་རྒྱུན་ཡང་རྔོག་ནས་བརྒྱུད་ད་ལྟའི་བར་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ཡོད་པ་དང་།《བཀའ་གདམས་ཕ་ཆོས》དང་《བུ་ཆོས》ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གཉིས་གསལ་《བཀའ་གདམས་ཕ་ཆོས》དང་《བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས》ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་གདམས་བརྒྱུད་པ་གསུམ། ༡. དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ནས་ཤ་ར་བ་ལ་བརྒྱུད་པ་ནས་ཐོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་བར་དུ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་བརྒྱུད་པ་དང་། ༢. དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་ནས་དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་བརྒྱུད་པ་ནས་སྟོ་དྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བར་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་མན་ངག་པའི་བརྒྱུད་པ་དང་། ༣. དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བ་ནས་དགེ་བཤེས་སྣེའུ་ཟུར་པ་ལ་བརྒྱུད་པ་ནས་སྟོ་དྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་བར་བརྒྱུད་པ་ལ་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅིང་། བརྒྱུད་པ་དེ་གསུམ་ཀ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསན་པས་དེ་ནས་བརྒྱུད་པ་གསུམ་ཀ་རྒྱུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། བརྒྱུད་པ་གསུམ་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་ཁྱད་ཆོས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་བཅས་གཉམ་གསལ་སོ་སོའི་མིང་ཚིག་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཟེར།《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པའི་གྲས། དཔྱལ་པ་བློ་གསལ་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་རབས་གསུམ་པ་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན》དཔར་རྙིང་ཤོག་གྲངས་༡༠༩ཡོད་པ། སྐྱེད་ཐང་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན(པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྩ་བའི་སློབ་མ)གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》འབྲས་སྤུངས་པོ་བྲང་གི་དཔར་རྙིང་ལ་ཤོག་གྲངས་༦༡ཡོད་པ་འདི་རྒྱས་ཤོས་ཡིན། འདིའི་ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་ན། ༡. བཀའ་གདམས་པ་ངོས་བཟུང་ཚུལ་དང་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས། ༢. བཀའ་གདམས་པའི་མཛད་སྤྱོད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་སྐབས། ༣. ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐབས། ༤. ཇོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྐབས། ༥. དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ༦. དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། ༧. དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་རྣམ་ཐར། ༨. དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་གྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། ༩. བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐོར་བུ་བའི་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར། ༡༠. གཞུང་དང་གདམས་ངག་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་བཀའ་གདམས་གསར་མར་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་བཅས་ཡོད།

བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་སྒོ་བབས། བཀའ་གདམས་པའི་བཞེད་སྲོལ་གཙོ་བོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བཟང་ངན་དང་འདོར་ལེན་མི་བྱེད་པར་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་གདམས་ངག་ཏུ་ཁྱེར་བ་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་གཞུང་དང་། ལག་ལེན་གྱི་མན་ངག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང་། ༢. སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། ༣. ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད། ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད་པའི《བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ》དང《དབུ་མའི་མན་ངག》སོགས་ཡོད། སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ནི། ཇོ་བོ་རྗེས་མཛད་པའི《སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མེ》དང《སེམས་བསྐྱེད་དང་སྡོམ་པའི་ཆོ་ག》སོགས་ཡོད། ལྟ་སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པ་ནི《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ》ཡིན། གཞན་ཡང་གཉམ་ནས་གསལ་བའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་དང་། ཇོ་བོ་རྗེས་གསུངས་པའི《ཆོས་ཆུང་བརྒྱ་རྩ》 མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ》དང་།《སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ》《དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》བཅས་ཀྱང་ཡིན། མན་ངག་ལ་ཡང་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། ལྟ་སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད། ༡. ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ནི། ཇོ་བོ་རྗེའི་མན་ངག་དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བདེན་བཞིའི་ཁྲིད་དང་། དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད། རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཨ་མེས་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་ནས་བརྒྱུད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཁྲིད་པ་ཡིན། སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་གི་གདམས་པ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཁུངས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ《མདོ་སྡེ་པད་པོ་ཆེ》དང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》《རྨི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ》《སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ》 རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི《བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》དང་།《སྤྱོད་འཇུག》བཅས་ཡིན་ཅིང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལག་ལེན་གྱི་མན་ངག་སྙིང་པོར་དྲིལ་བ་ནི། ཇོ་བོ་རྗེའི

ཐ་ཡ་ཏམ་རཀྵི་ཏས་མཛད་པའི༼བློ་སྦྱོང་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ༽དང༼བློ་སྦྱོང་རྨ་བྱ་དུག་འཇོམས༽ ཇོ་བོ་རྗེའི་བླ་མ་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི༼ཀྱེར་སྒོམ་ཟོ་རྗེའི་གླུ༽ བླ་མ་གསེར་གླིང་པས་མཛད་པའི༼བློ་སྦྱོང་སེམས་དཔའི་རིམ་པ༽དང་། ༼བློ་སྦྱོང་རྟོག་པ་འབུར་འཇོམས༽ལ་སོགས་པ་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་དགེ་བཤེས་གླང་ཐང་པས་མཛད་པ༼བློ་སྦྱོང་ཚིག་བརྒྱད་མ༽དང་། དགེ་བཤེས་གླང་ཐང་པའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་ཤང་ཀ་མ་བ་དང་། གཞོན་ནུ་སྨོན་ལམ། དགེ་བཤེས་ཤ་བོ་སྒང་པ་པདྨ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་མན་ངག་འདྲེས་མར་བཀོད་པ༼བེའུ་བུམ་ཁྲ་བོ༽ དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་འཆད་ཀ་བས་མཛད་པའི༼བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ༽ དགེ་བཤེས་ཁམས་ལུང་པས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི༼བློ་སྦྱོང་བུན་བརྒྱད་མ༽ དགེ་བཤེས་ཁ་རག་སྒོམ་ཆུང་གིས་མཛད་པ༼ཁ་རག་སྒོར་གསུམ༽སོགས་ཡོད། ལྷ་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་དུ་སྟོན་པ་ནི། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད་པའི༼བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན༽དང་བཀའ་གདམས་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼ལམ་རིམ༽དང་། ༼བསྟན་རིམ༽རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་ཡོད། བཀའ་གདམས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་ཕྱིའི་སྒོམ་ནི། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི༼བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ༽གྲངས་༡༦༣ནས་༢༧༧བར་དང་། དེའི་དོན་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ༼ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ༽ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༥ནས་༡༠༨བར་གསལ།

བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་དབང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་དབང་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ལ་དར་ཆེ་ཞིང་། དབང་གི་ཆོ་ག་ནི། དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ཟླ་བའི་བླ་མ་ཕུར་ལྕོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི༼བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་རྒྱུན་ཁྲིར་དབང་ཁྲིད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དགོངས་རྒྱན༽ཤོག་གྲངས་༡༥(གསུང་འབུམ་པོད་[ཛ]པའི་ནང་དུ་ཡོད) འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི༼བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་སྒྲུབ་དཀྱིལ་ལེགས་བཤད་སྒྲོན་མེ༽ཤོག་གྲངས་༢༨(གསུང་འབུམ་ནང་དུ་ཡོད)ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི༼བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོ་ག་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ༽ཤོག་གྲངས་༢༢(གསུང་འབུམ་པོད་[ད]པའི་ནང་དུ་ཡོད) དེས་མཛད་པའི༼བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་བཀའ་གདམས་གསལ་བྱེད༽ཤོག་གྲངས་༡༠༠(གསུང་འབུམ་པོད་[ཚ]པའི་ནང་དུ་ཡོད)བཅས་གང་ཉུང་གི་སྟེང་ནས་གནང་གི་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཕྱོགས་ལ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་སྒྲུབ་དཀྱིལ་དབང་ཆོག་དང་བཅས་པ་ཐུགས་རྗེ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་རྒྱན༽ཤོག་གྲངས་༢༠གསང་བདག་བློ་གཏེར་དབང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི༼རྒྱུད་སྡེ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་སྨིན་གྲོལ་ཀུན་བཏུས༽པོད་[ཟ]པའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དེའི་སྟེང་ནས་གནང་སྲོལ་འདུག བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ནི་རྗེས་དྲན་ལྔ་སྟེ། ༡. བླ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ༢. ལུས་ལྷའི་རང་བཞིན་དུ་སྒོམ་པ། ༣. ངག་ལ་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་བརྗོད་དང་མ་བྲལ་བ། ༤. སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པ་དང་། བྱམས་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ། ༥. དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བ་བཅས་ཡིན་པས་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན།

བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པ། ཡོངས་གྲགས་སུ་བཀའ་གདམས་མན་ངག་པ་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྣམ་གཉིས་ནས་དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་ལ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་སྟེ། གཞུང་གི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སློབ་པ་མི་མཛད་པར། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད་པའི༼རྟེན་འབྲེལ༽དང་། ༼བདེན་གཉིས༽ཀྱི་ཁྲིད་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་མ་སྨིན་པར་མཛད་པས་མཚན་དེ་ལྟར་

གྲགས་པ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་གདུང་རྟེན། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཆེ་སྐབས་བལ་ཡུལ་ནས་ལྷ་བཟོ་མང་པོ་བོད་དུ་བོས་ནས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡི་ཁྱད་ཆོས་སྐོར་རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་མཛད་པའི༼གཏམ་ཚོགས༽ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༥པར"བོད་སྙིང་པདྨ་རྒྱུད་ཁྲུར་གཉིས་པ་མང་། །མག་མཐར་སྒྲ་ཏིག་ཕྲེང་དང་བུམ་སྐོད་རྒྱས། །ཁྲི་དཔངས་དམའ་ལ་མ་མཐར་ཟླ་གོང་ཅན། །ཆོས་འཁོར་སྲིད་ཁྱུང་སྐྱེམ་ལ་ཆར་ཁེབས་སྤྲུལ། །རྩེ་མོ་པད་འཕྱུལ་ཏོག་གས་ཉི་ཟླ་ལྡན། །དབུས་ན་ཐུགས་མཐོང་ཐུགས་རྗེ(རྩེ)མ་རུ་གྲགས" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་སྔོན་ར་སྒྲེང་དང་སྙེ་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་གཉིས་སུ་གདུང་རྟེན་དེའི་རིགས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སྐབས་སྙེ་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་ཡང་བཀའ་གདམས་གདུང་རྟེན་ཆེ་གྲས་འགའ་ཞིག་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད།

བཀའ་གདམས་པ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་རང་གིས་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་གདམས་ངག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་འབྲུག(༡༠༤༠)ལོར་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཙ་བཅུ་བདུན་རིང་མངའ་རིས་དང་། ལ་ས་སྙེ་ཐང་། འཕན་པོ་བཅས་སུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གནང་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ(༡༠༥༧)ལོར་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ། ཇོ་བོ་རྗེའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་སྤྱོད་གཙང་མར་འཛིན་པའི་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་བསྐྱངས་པ་དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་བཀའ་གདམས་པ་ཟེར། རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་འགོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྔར་ཡོད་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་སློབ་གཞུང་ཉམས་པ་རྣམས་དག་ཐེར་དང་། ཆུང་ཟད་གནས་པ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བར་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པའི་གནས་གཞི་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས། བཀའ་གདམས་གསར་མ་འམ་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དར་སྤེལ་བྱུང་ཞིང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་རྗེ་དགོན་རྣམས་དགེ་ལུགས་སུ་གཅིག་འདྲེས་བྱུང་བ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲོལ་མ་བཅུ་གཉིས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། གཙོ་བོ་དམག་ཟོར་མ། མ་ཅིག་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། མ་ཅིག་རྡོ་རྗེ་རབ་བརྟན་མ། ལྷ་མོ་དུད་སོལ་མ། ལྷ་མོ་ཕྱུག་བཞི་མ། ལྷ་མོ་དུས་མཚན་མ། རང་བྱུང་རྒྱལ་མོ། ལྷ་མོ་ནམ་མཁའི་གོས་ཅན། ལྷ་མོ་ནམ་གྲུ་མ། ལྷ་མོ་ཙཪྩི་ཀ ལྷ་མོ་ཨེ་ཀ་ཛ་ཏི་དང་བཅུ་གཅིག བཅུ་གཉིས་པ་དེར་མི་གསལ་བས། ཁ་ཅིག་གིས་མ་ཅིག་རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མ་ཡིན་ཟེར། ཁ་ཅིག་གིས་ལ་སྐྱོང་ཨ་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཡིན་ཟེར། གང་གི་དེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ཨོ་ཤི་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དོན་དུ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྙིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི་དང་། སྒོ་མཚམས་མ་བརྒྱད་ཡིན་པ་དང་། བཀའ་གདམས་པ་རང་གིས་མཚན་གསོལ་བ་ནི། ༡. གསེར་མཚོ་མ། ༢. འོད་མཚོ་མ། ༣. བསྟན་སྐྱོང་མ། ༤. ཡིད་འཛིན་མ། ༥. སྟོབས་པོ་ཆེ། ༦. དྲག་ཤུལ་ཅན། ༧. ཁྲག་མདོག་མ། ༨. དུད་ཁ་མ། ༩. ཐོགས་མེད་མ། ༡༠. ཤུགས་ཅན་མ། ༡༡. དབང་ཕྱུག་མ། ༡༢. ལས་འཇོམས་མ་དང་བཅུ་གཉིས་ཟེར་རོ། །

བཀའ་གདམས་པའི་ལྷ་བཞི། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། མི་གཡོ་བ། རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའོ། །དེ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་བསྒོམ་བཟླས། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྱུང་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་མཆོད་ཆོག ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཁག་བཅས་དང་། བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞིའི་ཁྲིད་བཅས་ཡོད།

བཀའ་གདམས་པ་ཚོས། ༼བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ༽

བོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་བོད་དང་པོ། 《བཀའ་གདམས་པ་ཆོས》ཡིན། དེ་ཡང་ཞུ་བ་པོ་འབྲོམ་སྟོན་པས་ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་གསུངས་པ་པ་དང་། འབྲོམ་སྟོན་པ་ནི་ཇོ་བོ་རྗེས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ་ཡིན་ཅིང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མེས་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཕ་ཆོས་ཞེས་བཀའ་གདམས་པའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྲོལ་ཡོད། གླེགས་བམ་འདིའི་ནང《བླ་མའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས》ཤོག་གྲངས༢༢ ཨ་ཏི་ཤའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་ཇོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལམ་ཡིག་འབྲོམ་སྟོན་པས་མཛད་པ་བཅས་ལ་ཤོག་གྲངས ༡༢༥ཡོད། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་མཛད་པའི་གླེགས་བམ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་ལ་ཤོག་གྲངས༥དང་། ཞུས་ལན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལྷ་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར་ཤོག་ཤོག་གྲངས༡༥༩ ཇོ་བོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འགྲོས་ཕ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་ཤོག་གྲངས༡༩༣བཅས་ཡོད། འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་ལོ་རྒྱུས་སྐོར《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེའི》འགོར་གསལ།

བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས། 《བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ》བོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་བོད་གཉིས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཇོ་བོ་རྗེའི་སློབ་མ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གཉིས་ཀྱིས་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་གསུངས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྔོག་དང་ཁུ་གཉིས་ནི་སློབ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་བུ་དང་འདྲ་བས་ན་བུ་ཆོས་ཞེས་ཞུ་བ་པོའི་ངོས་ནས་མཚན་དེ་ལྟར་འདོགས་པ་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་རྒྱུན་དུ་ཡོད། འདི་ལ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ། ༡. རྒྱལ་བུ་གསལ་བའི་ལེའུ། ༢. རྒྱལ་བུ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ལེའུ། ༣. རྒྱལ་བུ་ཀུན་ཏུ་དགའི་ལེའུ། ༤. རྒྱལ་བུ་ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་ལེའུ། ༥. རྒྱལ་བུ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་ལེའུ། ༦. རྒྱལ་བུ་དད་པ་བརྟན་པའི་ལེའུ། ༧. རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་གྱི་ལེའུ། ༨. རྒྱལ་བུ་བློ་གྲོས་འཕེལ་གྱི་ལེའུ། ༩. ཁྱེའུ་དགའ་འཛིན་གྱི་ལེའུ། ༡༠. དགེ་བསྙེན་བརྩོན་པའི་ལེའུ། ༡༡. ཁྱེའུ་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་ལེའུ། ༡༢. ཁྱེའུ་ཟླ་བའི་ལེའུ། ༡༣. ཁྱེའུ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོའི་ལེའུ། ༡༤. ཁྱེའུ་པདྨའི་ལེའུ། ༡༥. ཁྱེའུ་འོད་ཟེར་གྱི་ལེའུ། ༡༦. ཁྱེའུ་དྲན་པའི་ལེའུ། ༡༧. རྒྱལ་བུ་སེང་གེ་སྒྲའི་ལེའུ། ༡༨. རྒྱལ་བུ་བདེ་མཆོག་གི་ལེའུ། ༡༩. ལྷ་མི་རྒྱལ་པོའི་ལེའུ། ༢༠. ཁྱེའུ་དགེ་འདུན་འཕེལ་གྱི་ལེའུ། ༢༡. བཀའ་རྒྱ། ༢༢. ཁུ་ཆོས་སྒྲོ་མོང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ། ༢༣. རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ལེའུ། མཇུག་བསྡུས་ལུང་བསྟན་བཅས་ཡོད།

བཀའ་གདམས་མན་ངག་པ། གོང་དུ་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག 《སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ》དང《ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས》ནི་དད་པའི་གཞུང་། 《བསླབ་བཏུས》དང《སྤྱོད་འཇུག》ནི་སྤྱོད་པའི་གཞུང་། 《བྱང་ས》དང《མདོ་སྡེའི་རྒྱན》ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཞུང་བཅས་ཏེ། སྐྱེས་ཚོམས་གཉིས། བསླབ་སྤྱོད་གཉིས། ས་རྒྱན་གཉིས་བཅས་གཞུང་དྲུག་དང་སྦྱར་ནས་སློབ་ཁྲིད་གནང་སྲོལ་ཡོད་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་གཞུང་པ། འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དངོས་སློབ་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ཆེན་པོ་ནས་དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་སོགས་ནས་གཞུང་ལ་གྲུ་སྐོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོའི་བར་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་པའི་ཁྲིད་སྲོལ་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་ཟེར། དེ་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་ཞེས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་དང་སྦྱར་ནས་སློབ་ཁྲིད་གནང་སྲོལ་ཡོད་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་འོག་མ། གོང་གསལ་བཀའ་གདམས་གོང་འོག་ཅེས་པ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་དགེ་བཤེས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་སྟོང་པ་ཕྱག་སོར་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་འོག་མ་དང་། དགེ་བཤེས་འབྲོམ་སྟོན་པ་ནས་དགོན་པ་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་ལ་བརྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་སྲོལ།

བཀའ་གདམས་ལི་རྙིང་། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཆེ་སྐབས་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་དགོན་སྡེ་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་སྐབས་དེར་བལ་པོ་དང་བོད་ཀྱི་བཟོ་པ་མཁས་པས་ལི་དཀར་དང་། ལི་དམར། ལི་ཁྲ་སོགས་པའི་སྐུ་བརྙན་མང་དུ་བཞེངས་པ་དེ་རིགས་ལ་ཟེར།

བཀའ་གདམས་གསར་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་འཛིན་དགེ་ལུགས་པའི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་གསུམ་ཀའི་གཞུང་བཤད་དང་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་པ་ཆ་ཚང་བའི་ཐོག་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ཀྱང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་མཛད་པའི་དབང་གིས་བཀའ་གདམས་གསར་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོད་སྲོལ་བྱུང་།

བཀའ་གདམས་ལྷ་ཆོས་བདུན། བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་དམ་དུ་བསྟེན་པའི་ལྷ་བཞི་དང་ཆོས་གསུམ་བཅས་བསྡོམས་པའི་མིང་སྟེ། ལྷ་བཞི་ནི། ༡. བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ། ༢. ཞི་བའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། ༣. ཁྲོ་བོའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མི་གཡོ་བ། ༤. ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་གསུམ་ནི། ༡. ལྟ་བའི་སྐོར་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། ༢. སྒོམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐོར་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། ༣. སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཁུངས་དང་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན།

བཀའ་མདོ་རྒྱུད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་མདོ་ཕྱོགས་དང་། སྔགས་ཕྱོགས་ཞེས་འབོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན།

བཀའ་བསྡུ་བ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡོད་ཚད་ཕྱོགས་བསྡུས་མཛད་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བ་ཡོངས་གྲགས་དང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཀའ་བསྡུ་བཞི་པ་བར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བཀའ་བསྡུ་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་གཤམ་དུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ། འདིའི་སྐོར་དོན་ཚན་བཞི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས། གཅིག བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་འདིའི་འབྱུང་རྐྱེན་ནི་བཀའ་འགྱུར་འདུལ་བའི་སྐོར《ལུང་ཕྲན་ཚེགས》ནས་པོ་ང་བརྒྱད་པ་དང་ང་དགུ་པ(སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་པོད་ད་པའི་མཇུག་ཏུ་ཡོད)གཉིས་ལས། སངས་རྒྱས་སྐུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ(སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྟོག་གེ་འབར་བ》དང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《སྡེ་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ》ལས་སངས་རྒྱས་སྐུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ན་ཡིན་ཞེས་གསལ)སོང་བ་ན། ཡངས་པ་ཅན་ན་ཡོད་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་སྟེ། ༡. ཧུ་ལུ་ལུ་ཡི་རུང་བ་དང་། ༢. རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་རུང་བ། ༣. ས་རྐོ་བ་དང་རྐོ་རུ་འཇུག་པའི་རུང་བ། ༤. ཆང་ཐུལ་བའི་སྣོད་ནས་ཆང་ཐུབ་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བར་གཞིབས་ནས་འཐུང་བས་རུང་བར་བྱེད་པ། ༥. རི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་ལན་ཚྭ་དུས་རུང་གི་སྨན་དང་བསྲེས་པས་རུང་བར་བྱེད་པ། ༦. ལམ་ཐག་དཔག་ཚད་གཅིག་དང་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དུ་སོང་སྟེ་མཉམ་དུ་འདུས་ཤིང་ཟས་ཟོས་པས་ལམ་གྱིས་རུང་བར་བྱེད་པ། ༧. ལྷག་པོར་མ་བྱས་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་སོར་མོ་གཉིས་ཀྱིས་རུང་བར་བྱེད་པ། ༨. འོ་མ་བྲི་གང་དང་ཞོ་བྲི་གང་མཉམ་དུ་དཀྲུགས་ཏེ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་ཞིང་བསྲེས་པས་རུང་བར་བྱེད་པ། ༩. གདིང་བ་རྙིང་པ་ནས་མཐོ་གང་གི་ཚད་ཀྱིས་གདིང་བ་གསར་པ་ལ་མ་གླན་པར་སྤྱོད་པས་རུང་བ། ༡༠. ཕྱང་བཟེད་ལ་དྲི་ཞིམ་པོས་བྱུགས་ཏེ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བས་བརྒྱན་པ་དགེ་སློང་གི

མགོ་ལ་བཞག་སྟེ་ལམ་པོ་ཆེ་དང་བཞི་མདོར་སོང་ནས་སྣང་བཟེད་འདིའི་ནང་དུ་སྦྱིན་པ་ཕྱིན་པ་དང་། དངོས་པོ་འབུལ་ན་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་བསྔགས་བརྗོད་བྱས་ཚེ་གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཚུང་བ་བཅས་སྟེ་ཚུང་བ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཞེན་མེད་དུ་འགྱུར་ཐུབ་ཟེར་ནས་ཚུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་ཟེར་བའི་སྒྲོལ་གསར་དུ་བཏོད། རྒྱ་ནོར་དང་བཟའ་བཏུང་མང་པོ་གསོག་འཇོག་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཁྲིམས་བག་ཡངས་སུ་སྤྱོད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། གཉིས། བཀའ་བསྡུ་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ནི།《འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས》དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་བུ་སྟོན་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མར་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པས་མཛད་པར་མཐུན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་ཞུ་བ་སུ་ཡིན་སྐོར།《མཁས་པ་ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་》ལྷག་དཔར་མའི་གྲངས་༡༥༨ནང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཉེར་སྤྲུལ་སོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། 《སློང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང་》ལྷག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༦༠ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས། 《ལྡེའུ་ཇོ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་》ལྷག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡ནང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གང་པོའི་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན་གྲགས་པ་དང་གང་པོ་མི་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་བརྟག་དགོས། གསུམ། བཀའ་བསྡུ་མཛད་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ནི།《ལུང་ཕྲན་ཚེགས》ལས་གསལ་བར་གསུང་མེད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་འདུལ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པའི་སྦྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་དྷརྨ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ་མྱ་ངན་མེད་ཡིན་པར་གསུང་ཡོད་པ་དང་། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔར་མ་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་སུ་མ་འཁོད་པའི་དཔེ་རྙིང་ཁ་བྱང་དུ《སྡོམ་གསུམ་རང་མཆན་འགྲེལ་མེད་བཞུགས་སོ》ཞེས་འཁོད་པ་ལྷག་དཔར་དཔེ་རིང་གི་ཤོག་གྲངས་༢༨པར་བསྡུ་བ་གཉིས་པ་མཛད་ཅེས་གྲགས་ཞེས་པའི་མཚན་བྱའི་ཡིག་ཆུང་དུ་ཡང་བྲ་ཀཱ་ཀི་ཀུན་དགའ་ར་བར་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་ཡོན་བདག་བྱས་ནས། ཞེས་གསལ་བཤད་གནང་འདུག་པ་ལྟར་ཕྲ་སོ་སོ《དེབ་དམར་མཆན་འགྲེལ》དུ་ཡང་སྔོན་རབས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་བཀོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཉེ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀོང་གསལ་གཞུང་རྒྱུན་དེ་ལ་དོགས་གནས་མང་པོ་བཀོད་གནང་ཐོག་མཐུག་བསྡོམས་ཀྱི་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ལྷ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་ལྷ་མ་དེ་ལ་ཀཱ་ལ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ། མྱ་ངན་མེད་ནག་པོའམ་དུས་ཀྱི་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་འབོད་པ་དེ་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པས་བཏུལ་ནས་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པའི་སྦྱིན་བདག་མཛད་མཁན་དེ་ཡིན་ཅིང་། མྱ་ངན་མེད་ཕྱི་མ་ནི་དེའི་རྗེས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ་བིམྦ་སཱ་ར་སྟེ་སྙིང་པོ་ཞིག་ལེའི་བུ་དྷརྨ་ཨ་ཤོ་ཀའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་དུ་འབོད་པ་དེ་བྱུང་བ་སོགས་གསལ་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་གནང་འདུག བཞི། བཀའ་བསྡུ་མཛད་པའི་གནས་ནི་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཀུསྨ་སུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡིན། ལྔ། བཀའ་བསྡུ་མཛད་པའི་ཐབས་ཤེས་ནི། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་ཚུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་རེ་རེར་དགག་པ་ཞིབ་ནན་མཛད་རྗེས་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་ཚོ་གའི་སྒོ་ནས་གནས་དབྱུང་མཛད་པ་ཡིན། ཞིབ་པར《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་》དང་《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང་》གཉིས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བསྡུ་དང་པོ། བཀའ་བསྡུ་འདི་དོན་ཚན་ལྔའི་ཐད་ནས་བཤད་ན་གོ་བདེ་བས། གཅིག བཀའ་བསྡུ་འདིའི་འབྱུང་རྐྱེན་ནི། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རེ་ཞིག་པར་དགེ་སློང་སོགས་སློབ་མ་རྣམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་གཙོར་འདོན་མཛད་དེ་ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་སྤྲོ་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་འཕྱ་སྨོད་བྱེད་པ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། གཉིས། བཀའ་བསྡུ་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོ་དང་། ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོ་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཀུན་དགའ་བོ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སྐབས་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་གནས་པ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མེད་པར་བརྟེན་ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཉེས་པ་བརྒྱད་བསྒྲངས་ཏེ་གནས་སྐབས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ནས་གནས་དབྱུང་མཛད་པར་བརྟེན། བསམ་སྒོམ་ལ་ནན་ཏན་མཛད་དེ་མྱུར་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་རྗེས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་བསྐྱོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཚོ་གའི་སྒོ་ནས། ཉེ་བར་འཁོར་ལ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོར་བསྐོས། འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོར་བསྐོས་པར་མཛད་རྗེས་རིམ་བཞིན་བཀའ་བསྡུ་མཛད་པ་ཡིན། གསུམ། བཀའ་བསྡུའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ནི། སྐབས་དེའི་མ་གྷ་དྷའི་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡིན། བཞི། བཀའ་བསྡུ་བའི་དུས་དང་གནས་ནི། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་སྟེ་ཕྱུག་ལུགས་ལྟར་ན་ལུགས་སྔ(སྤྱི་ལོའི་གོང་གི༤༨༡)ལོ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་ས་ཏ(སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༤༤)ལོར་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་ལ་བབས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་བདེ་ཅན་མའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད། ལྔ། བཀའ་བསྡུ་མཛད་པའི་ཐབས་ཤེས་ནི། མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྔོན་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་དངོས་སུ་གསན་པའི་བཀའ་རྣམས་བློ་ཐོག་ནས་གསུངས་རྗེས་དཔང་པོར་བཞུགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཚིག་དང་དོན་ལ་ཆད་ལྷག་དང་གོ་རིམ་འཁྲུགས་པ་ཡོད་མེད་དྲི་བ་མཛད་སྐབས། ཚང་མས་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་མེད་པའི་ཞལ་བཞེས་དང་བསྔོད་བསྔགས་མཛད་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་》ལྷག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༡༧ནས་༡༢༤བར་དང་། 《མཁས་པ་ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་》གྲངས་༡༥༢ནས་༡༥༥བར་གསལ།

བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ། འདི་འདུལ་བ་ལུང་གི་ནང་དུ་གསལ་བར་གསུངས་མེད་ཐོག བྱུང་ཚུལ་ལ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ཚིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་སྐོར《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས་༡༢༡ནས་༡༢༣བར་གསལ་ཞིང་། འདིར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལྷག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༨ནས་༤༡བར་གསལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི《རྟོག་གེ་འབར་བ》ལེའུ་བཞི་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལེའུ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ》 སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི《སྡེ་པ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་བསྡུས་པ》བཅས་ཀྱང་བསྒྲིགས་ནས་དོན་ཚན་ལྔར་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་ན་གོ་བདེ་བས། གཅིག བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་འབྱུང་རྐྱེན་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་སོན་པ་ན་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་སྔོན་མ་ཀཱ་ལ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ་མྱ་ངན་མེད་ནག་པོའམ་དུས་ཀྱི་མྱ་ངན་མེད་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལོ་དྲུག་སོང་བའི་སྐབས་སུ། ཡུལ་མ་ཐུ་རའི་ཕྱོགས་སུ་ཚོང་དཔོན་ཞིག་གི་བུ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ཕ་བསད་པ། མ་བསད་པ། དགྲ་བཅོམ་པ་དགེ་སློང་བཅས་གསུམ་བསད་རྗེས་ཁོང་བ་དེས་རང་གི་སྡིག་ཉེས་ལ་སྐྲག་ནས་རང་ཡུལ་དུ་མ་བསྡད་པར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བྲོས་ཏེ། རང་གི་ཉེས་པ་གསང་ནས་དགེ་སློང་བྱས། རིག་པ་རྣོ་བས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་གྱུར། རང་གི་སྡིག་ཉེས་སྦེད་པའི་ཆེད་དུ་དགོན་པར་སོང་སྟེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལས་ནམ་ཞིག་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་གསར་པ་མང་པོ་དར་སྤེལ་བྱས། དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཡང་དགེ་སློང་བཟང་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ

དང་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་གསར་པ་དར་སྤེལ་བྱས་པ་མ་ཟད། གསོ་སྦྱོང་གི《སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ》འདོན་སྐབས། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་མདོ་ཚིག་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚིག་ལྟ་རིང་བྱུང་ལྟ་ཚོགས་དང་ཡུལ་སྐད་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ནས་བཏོན་པས་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་མང་པོ་བྱུང་ནས་ཐོག་མར་དགེ་སྦྱོང་གནས་བརྟན་པ་གྲེས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། གཞོན་པ་མང་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གྱེས། དེ་གཉིས་ཀྱང་ནང་གསེས་ཕྱོགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་གྱེས་ནས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས(དེ་སྐོར་གཤམ་གསལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་དུ་གསལ)ཏེ་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་ངན་ཐུལ་གྱི་རིང་དང་། དཔའ་བོའི་སྡེའི་ཆེ་སྐད། རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་པདྨ་ཆེན་པོའི་མི་ཚེ་ཕྱིལ་པོ། རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀའི་ཚེ་སྨྲོད་བཅས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་རེ་གསུམ་གྱི་བར་རྩོད་པ་དྲག་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཐ་རྗེས་སུ་རྩོད་གླེང་ཆེ་ཆུང་ལྔ་ཚོགས་བྱུང་བ་བསྡོམས་ན་ལོ་བརྒྱ་མ་ཞིན་ཙམ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། གཉིས། བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་མཛད་པ་པོ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་སུ་ཧྲི་ཀ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲས་སུ་མ་ཐོབ་པ་བསྡོམས་པའི་ལྔ་བརྒྱ་དང་། པ་སུ་བཛྲ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱ། པཎྜི་ཏ་དང་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་མང་པོ་བཅས་བསྡོམས་དགེ་འདུན་ཚིག་ཁྲི་བདུན་སྟོང་འཛོམས་པ་དེ་ཡིན། གསུམ། བཀའ་བསྡུ་མཛད་པའི་དུས་དང་གནས་ནི་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་སོང་བ་ན། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ཛ་ལནྡྷ་རའི་དགོན་པར་མཛད་པ་ཡིན། བཞི། བཀའ་བསྡུ་མཛད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ནི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀ་ཡིན། ལྔ། བཀའ་བསྡུ་མཛད་པའི་ཐབས་ཤེས་ནི། 《རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལྟས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ》ཁུངས་སུ་མཛད་དེ། སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ནང་པའི་བསྟན་པ་གཅིག་གི་ཡོངས་སུ་མཚུངས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡོད་པར་ཁྱད་མེད་ཡིན་ཚུལ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཅིག་ཏུ་ཞལ་བཞེས་དགོངས་པ་གཅིག་མཐུན་མཛད་པ་དེ་ཡིན། བཀའ་བསྡུ་འདི་ལ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས《གསེར་ཐང》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡༨པར་བཀའ་བསྡུ་བཞི་པའམ་ཐ་མར་གྲགས་པ་བྱས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་དང་འདིའི་བར་དུ་བཀའ་བསྡུ་གཞན་ཞིག་བྱུང་ཚུལ་གསུང་དགོས་པ་ལ་དེ་ཡང་གསུངས་མི་འདུག་པས་གོང་གསལ་བཀའ་བསྡུ་བཞི་པའམ་ཞེས་པ་དེ་ཡིག་ནོར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་བརྟག བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་སྐོར《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༡ནས་༡༢༢བར་དང《སྒྲོན་ཆེན་ཆོས་འབྱུང》ཕྱོགས་དཔར་མའི་གྲངས་༡༦༡ནས་༡༦༢བར་གསལ་བས་དེ་དག་ལ་གཟིགས།

བཀའ་ནན་ཞིབས་གཞི་ཆེད་བཀོད་བྱུང་འདུག ཀ། གོང་རིམ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་ནན་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཆེད་མངགས་བཀོད་པ།

བཀའ་པོད་ལྔ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ལྔ་ཚོགས་རེ་རྒྱས་རེ་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ་ཁག་གཅིག་གིས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་གཙོ་བོར་གནང་གི་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཞེས་ཟེར་བ་དཔེར་ན་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་སྟེ། ༡. གསང་ཕུ། ༢. བདེ་བ་ཅན་ར་སྟོད་གྲྭ་ཚང་། ༣. ཚལ་གུང་ཐང་། ༤. པ་སྣམ་དགའ་གདོང་། ༥. སྐྱོར་མོ་ལུང་། ༦. ཟུལ་ཕུ་སོགས་ལྟ་བུ་མང་དུ་ཡོད། དགོན་སྡེ་ཁག་གཅིག་གིས་སྔགས་ཕྱོགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོ་ག་ཕྱག་བཞེས་སོགས་གཙོར་འདོན་གནང་བས་སྔགས་སྡེའམ་སྔགས་གྲྭ་ཟེར་ཡང་དགོན་སྡེ་ཆེ་བ་ཁག་གཅིག་གིས་བཀའ་པོད་ལྔའི་སློབ་གཉེར་དང་། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོ་ག་ཕྱག་བཞེས་བྱང་འབྲེལ་གནང་བ། གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་དཀྱིལ་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ས་མང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱ་གཙོ་བོར་ཤུགས་སྟོན་མཛད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད། ༡. བཀའ་པོད་ལྔ་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་སྡོམ་ཡིན་པ་སྟེ། ཚད་མ་དང་། དབུ་མ། མཛོད་གསུམ་ནི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་སྡོམ། ཕར་ཕྱིན་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་སྡོམ། འདུལ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་སྡོམ་ཡིན་པ་བཅས་རེད། ༢. ལྟ་བ་སྒོམ་པ་སྤྱོད་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དབུ་མ་དང་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་ནི་ཕར་ཕྱིན་གྱིས་འཆད། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་གཉིས་མཛོད་ཀྱིས་འཆད། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་འདུལ་བས་འཆད། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ནི་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྒོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཆད་པས་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལྟ་སྤྱོད་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན། ༣. ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་བཞི་ཡོད་པ(བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ)སོ་སོའི་ལྟ་ཚུལ་རྣམས་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་འདྲ་བར་གོམས་པ་རིམ་བསྒྲོད་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བར་འཛེགས་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་དེ་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་སྦྱོང་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན། ༤. ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད་པ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་སློབ་ཆེན་དམ་པ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས(ཀླུ་སྒྲུབ། ཐོགས་མེད། ཨ་ར་དེ་བ། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད། ཤཱཀྱ་འོད)ཡིན་ཅིང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནི་དབུ་མ་དང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་། ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནི་ཚད་མ། ཡོན་ཤཱཀ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནི་འདུལ་བ་བཅས་ཡིན་པས། བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་པ་ཡིན་ཐོག དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མཐར་གཏུགས་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནད་འགག་ལེགས་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་བཅས་ཡིན། བཀའ་པོད་ལྔའི་འཆད་ཉན་བོད་དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་སྐོར《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཕྱོགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས༣༡༨ནས༣༢༥བར་དང་། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ལྷའི་རྔ་ཆེན》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༦༥ནས༡༨༨བར་གཟིགས།

བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཉིས་འདྲེས། བཀའ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་སྲོལ་འབྱེད་མར་མི་དྭགས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས(རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ལུག ༡༠༧༩ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི་༡༡༥༣ལོ་བར) བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཉ་བ་སྒྲིང་པ་དང་། དགེ་བཤེས་རྒྱ་ཡོན་པ། དགེ་བཤེས་སྒྲུག་ཐུམ་པ། དགེ་བཤེས་རྒྱ་ལྕགས་རི་གོང་ཁ་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན། རྗེས་སུ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་དྲུང་ནས་རྗེ་བཙུན་མར་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་གསན་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་པར་བརྟེན། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ལམ་རིམ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ནས《ལམ་རིམ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན》བརྩམས་པར་མཛད་པ་ནས་བརྒྱུད་བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཉིས་འདྲེས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་པོ་བོད་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་བརྡལ་བྱུང་བ་ཡིན། 《མར་མི་དྭགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར》དང《དེབ་སྔོན》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༢༢ནས༥༥༠བར་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བབས་ལྔ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པ་ཁྲི་མའི་དྲི་མེད་ཐེག་པའི་ཆོས་སྐོར་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྐོར་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐོར་བཅས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཐུན་མོང་གི་སྐོར་ལ་བཞི(༡. མདོ་རྒྱུད་

ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ། ༢. བཀའ་བབས་སྙན་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ། ༣. དྲི་མེད་ཕྲ་ཐིག་དང་བཅས་པ། ༤. དར་ཚགས་བཤད་འབུམ་དང་བཅས་པ)ཡོད་པའི་གཉིས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་བཀའ་བབས་བཞི་དང་། ལམ་སྐོར་སྙན་བརྒྱུད་བཞི་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དཔེ་ཕན་བདག་གིས་མ་མཐོང་ལགས།

བཀའ་བབས་བདུན་ལྡན་གྱི་བརྒྱུད་པ། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྩ་བའི་བླ་མ་བུདྡྷ་གུཔྟ་ནཱ་ཐ་སངས་རྒྱས་མཁས་པ་ལ་གྲུབ་ཆེན་ཞི་བ་སྦས་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བབས་བདུན་གྱི་མན་ངག་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ༢. གྲུབ་ཆེན་པིར་ཝ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གཏུམ་མོ། ༣. རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷི་ཆེ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལས་རྒྱ། ༤. སློབ་དཔོན་ཀ་མཆོག་དང་གྲུབ་ཆེན་དྲིལ་བུ་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་འོད་གསལ། ༥. སློབ་དཔོན་ལངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྐྱེད་རིམ་འཕྲིན་ལས་ཚ་ལག་དང་བཅས་པ། ༦. རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་སྣ་ཚོགས་པའི་བརྒྱུད་པ། ༧. གྲུབ་ཆེན་ཀོ་ཀྐ་ན་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་བོར་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་བཅས་ལ་ཟེར། འདི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་གསུང་འབུམ་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་གི་དཔར་མ་ཡོད[མ] པའི་ནང་《བཀའ་བབས་བདུན་ལྡན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏམ》ཤོག་གྲངས༡༠ཡོད་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བབས་བཞི། གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་ལ་བཀའ་བབས་བཞིའི་གདམས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷི། ཀླུ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ། ས་བདག་པི་ཤུ་ཀ་པ། གྲུབ་ཆེན་ས་ར་ཧ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་ལ་བརྒྱུད་པ་སྟེ། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ནང་གསེས་སྒྱུ་ལུས་དང་འཕོ་བའི་བཀའ་བབས་ཡིན། ༢. རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ། གྲུབ་ཆེན་ཀུ་ཀུ་རི་པ། གྲུབ་ཆེན་ཙཪྻ་པ(ནག་པོ་སྤྱོད་པ) གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་སྟེ། ཕྱག་ཆེན་པོ་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་མི་ལམ་གྱི་བཀའ་བབས་དང་། ༣. རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། གྲུབ་ཆེན་ཏོམ་བྷི་པ། བྷི་ན་ས་བཛྲ། གྲུབ་ཆེན་ལ་ཝ་པ། གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སོགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས་དང་། ༤. རྡོ་རྗེ་འཆང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། ཌཱ་ཀི་མ་སྐལ་བ་བཟང་མོ། གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པ་སྟེ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་གཏུམ་མོའི་བཀའ་བབས་ཡིན། ཞིབ་པར་ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ༡༠༨ནས༡༠༩བར་གསལ།

བཀའ་བབས་བཞིའི་གདམས་པ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཟིན་པའི་བཀའ་བབས་བཞི་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བབས་ཟབ་གཉེར་གྱི་ཆོས་སྐོར། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གཏེར་མའི་སྐོར་ལ་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་མཚན(《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》མི་ཕྲིན་ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༧པར་གསལ་བ་དེར་གོ་དགོས)ནི་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་གཏེར་བདག་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་ལ་མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་ལྟར་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ཆོས་ཚན་ཕྲ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་ནས་ཁག་གཅིག་སྐྱེ་ལུང་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་ནང་དཔར་མ་དང་བྲིས་མ་བསྡམས་པོད་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཡོད།

བཀའ་བབས་ཡམ་ཤེ་བ་རེ་མཛད། བཀའ་བཀོན་ཕྲན་བུ་རེ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ་འཕན་པོའི་ཡུལ་སྐད་ཡིན།

བཀའ་བབས་ལུང་བསྟན་གྱི་བརྒྱུད་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་བརྒྱུད་པ་དྲུག(༡. རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད། ༢. རིག་འཛིན་བརྡ་བརྒྱུད། ༣. གང་ཟག་སྙན་བརྒྱུད། ༤. བཀའ་བབས་ལུང་བསྟན་གྱི་བརྒྱུད་པ། ༥. ལས་འཕྲོ་གཏེར་གྱི་བརྒྱུད་པ། ༦. སྨོན་ལམ་གཏད་རྒྱའི་བརྒྱུད་པ)དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཕུར་སློབ་དཔོན་

ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབ་ཞབས་ཁར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ལ་གཏེར་ཁ་མང་དུ་སྦས་ཏེ། གཏེར་དེ་འདོན་པ་པོའི་མཚན་དང་འདོན་པའི་དུས་རྟགས་བཅས་ལུང་བསྟན་གསལ་པོར་མཛད་པ་ལྟར་གཏེར་ཆེན་རིམ་བྱོན་ལས་བརྒྱུད་པ།

བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཆོས་འཁོར་ལན་གསུམ་བསྐོར་བའི་བར་པ་སྟེ། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་རྗེས་སུ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས། ལྷ་དང་མི་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་གསུངས་ཏེ་བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་རོ། །དེ་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་དང་། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་སོགས་བཀའ་བར་པའི་སྐོར་གཏོགས་པའི་མདོ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་སོ། །འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིག ཆེད་དུ་བྱ་བ་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བཀྲལ་བ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྐལ་ཐེན་ལ་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ། དེའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་གང་རུང་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ནི《ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པས་སོ། །

བཀའ་བློ་མི་བདེ་བ། ཉེས་པ་སྙིང་དུ་མི་འཇུག་པའམ་སྙིང་མི་བདེ་བ།

བཀའ་བློན། བཀའ་བློན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་སྔ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མར་གསལ་བ་ནི། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སྤྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ《ཟ་བཞེད》ཀྱི་ནང་། བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ་ཞེས་འཁོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྐོར《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་འཁོད་པ་ལྟར་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དཀྱིལ་དུ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་བརྩམས་པའི་གནང་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤུགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས༡༨༠ནང་བློན་པོ་ཆེ་དགུའི་གོ་གནས་དང་ལས་འགན་གཞིར་རྟགས་བཅས་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ་ཞེས་པ་ནི་བཀའ་བློན་ཡིན་པ་དང་། དཀྱུང་བློན་ཆེན་པོའི་འོག་གི་བློན་ཆེན་རིམ་པ་གཉིས་པའི་གྲས་བཀའ་བློན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད་པ། བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འགན་ནི་བཙན་པོ་དང་དཀྱུང་བློན་ཆེན་པོས་བཀའ་ཕབ་པ་རྣམས་ལག་ལེན་བསྒྱུར་འདེབས་དང་མི་འདེས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ཐད་ཀར་བཤད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་དང་བཤད་རྒྱུའི་ལས་འགན་ཡོད་པ། བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་ལ་གསེར་ཡིག་ཆེན་པོའི་གཟེངས་རྟགས་དང་། བཀའ་བློན་འབྲིང་བར་གསེར་ཡིག་ཆུང་བ། བཀའ་བློན་ཆུང་བར་ཟངས་མེད(གསེར་དངུལ་སྦྱིལ་མ)ཀྱི་ཡི་གེའི་གཟེངས་རྟགས་ཡོད་ཚུལ་བཅས་གསུངས། བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས《ཐང་བོད་དཔོན་ཁང་མཐུན་འབྲེལ་རྡོ་རིང》གི་ཚིགས་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་བློན་པོའི་མིང་ཐོའི་ནང་། བཀའ་ཡི་འཕྲིན་བློན་བྲན་ཀ་བློན་སྟག་གཞེར་ཧབ་ཀེན་ཞེས་གསལ་བར་འཁོད་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བཀའ་བློན་གྱི་གོ་གནས་ཡོད་པ་ཞིག ཡིན། རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《ཁྲིམས་ཡིག་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང》གི་ལེའུ་གཉིས་པ་བློན་པོའི་ཁྲིད་སྐྱོའི་ཞབས་བཀའ་བློན་ཞག་གི་ལས་ཚན་པ་ཞེས་གསལ་བ་དང་། ཇུན་གར་བས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་དེའི་ཇོ་གདོང་འགོབས་བྱེད་དུ་སྟག་རྩེ་ཞབས་དྲུང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་རྗེ་སྲིད་དུ་བསྐོས་པའི་ཡིག་ཐོག་ལ་བཀའ་བློན་དཔག

ཤེས་རྩེ་པ་དང་པཎྜི་ཏེར་བ་གཉིས་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་ཇུན་གར་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་རྗེས་མན་ཆིང་གོང་མས་མངགས་པའི་བློན་ཆེན་གྱིས་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ནས་སྲོག་ཐོག་བཏང་རྒྱུ（《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ཀྱི་ནང་དུ་གསལ། བཀའ་བློན་བསྐོ་གཞག་སྐབས་སྔོན་དུས་སྲིད་སྐྱོང་སོ་སོས་གང་འོས་པ་ཞིག་ལ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། ལས་ཚན་གྱི་རིམ་པ་རིས་ཅན་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ཀྲིག་ཆགས་མེད་ཀྱང་གོར་འོད་དམག་འཁྲུག་ཟིན་ཆོད་རྗེས། མན་ཆིང་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་བཀའ་མངགས་བློན་ཆེན་ཀྱང་ཐང་ཧྲ་ཁང་ཡན་གྱིས་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཆུ་ཕྱུག（1751）ལོར《བོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་གསར་འཛུགས་སྐོར་གྱི་རྩ་ཆོག་དོན་ཚན་ཉེར་དགུ》ཞེས་པ་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྐབས་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་པར་བཀའ་བློན་བསྐོ་གཞག་བྱེད་རྒྱུའི་འོས་བབས་ཡོད་པའི་ལས་ཚན། མདའ་དཔོན་དང་། རྩིས་དཔོན། ཕྱག་མཛོད་བཅས་ཀྱི་ནང་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས་པར་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་གནང་སྐབས་ལས་ཀའི་འཛིན་ཟང་ཡོད་པའི་བཀའ་དྲུང་གི་གྲས་ནས་བཀའ་བློན་གནས་སྤར་མཛད་པ་ཡང་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

བཀའ་བློན་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་བ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་མདའ་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དང་། རྗེས་སུ་སྡེ་སྲིད་སྟག་རྩེ་བ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། སོག་པོ་ཇུན་གར་བ་དང་ནང་འབྲེལ་གྱིས་ནང་གཏམ་ཕྱིར་སྤེལ་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས། སྡེ་སྲིད་སྟག་རྩེ་བར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཡམ་བན་གྱི་ཁྲིམས་གཅོད་པོགས་སྐབས་སུ་ཁྲིམས་ཐོག་ཏུ་བསད་པ་དེ་ཡིན།

བཀའ་བློན་ཞིང་བཅུ་དཔོན། བཀའ་བློན། ཞིང་དཔོན་བཅུ་དཔོན་གསུམ་མོ། །

བཀའ་བློན་བཞི། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང（1721）ལོར་སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་རྗེས། དེའི་གཟིངས་བསྐྱོད་དུ་མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་གིས་དེའི་ཆེད་སྔ་དུར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཀའ་བློན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། ང་ཕོད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། ལུམ་པ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། སྦྱར་ར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་བཅས་བཀའ་བློན་ལས་རོགས་སུ་བསྐོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

བཀའ་བློན་ཤག བཀའ་ཤག་ནི་སྔོན་དུས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དུས་བཙུགས་ཡོད་པ་སྡེ་སྲིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཁྲིམས་ཡིག་དངས་ཤེལ་མེ་ལོང》གི་དོན་ཚན་གསུམ་པ་བཀའ་བློན་གྱི་བྱེད་སྒོའི་འགོ་བརྗོད་ནང་འཁོད་འདུག་པ་མ་ཟད། 《བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་རྩ་འཛིན》དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་པར་བཀའ་བློན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀ་དགེ་འབྱེད་བྱས་པ་ལ་ལྷ་སོར་ནས་བཀའ་ཤག་གི་ཁང་པ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། རྗེས་སོར་པོ་ལྷ་ནས་ཀྱི་དུས་ལ་བཀའ་བློན་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཁང་བཀའ་ཤག་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་སྒེར་ཁང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་འདུག་ཅིང་ཞེས་གསལ་བ་བཅས་བཀའ་ཤག་གི་ཁང་པ་ནི་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ནས་ཡོད་འདུག་ཅིང་། བཀའ་ཤག་འཚོགས་ཡུལ་གྱི་ཁང་པ་ཡང་ཐོག་མར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒོའི་ཡང་སྟེང་གི་ཚོམས་ཆེན་ཁམས་གསུམ་ནང་མཉམ་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས（1747）ལོར་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་པོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནད་མནར་གྱིས་འདས་རྗེས། ཁོང་གི་བུ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལ་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་ཇོ་ཀུན་ཏུན་ཝང་ཞེས་པའི་གོ་གནས་གནང་སྟེ་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་ཙམ་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་བོད་ལ་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཨམ་བན་གཉིས་ལ་བརྩི་འཇོག་མི་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་རང་གི་ཕའི་དུས་ཀྱི་ཞེ་ནད་འཁོན་འཛིན་ཆེན་པོས་བཀྲས་བཅོས་སྒྲུབ་འདོགས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་ཡང་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ཨམ་བན་ཕུ་ཆིན（傅清）དང་ལབ་དུན（拉布敦）གཉིས་ཀྱིས་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བར་བརྟེན་གོང་མས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་ཨམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྗེས་འབྲང་དཔོན་གཡོག་ཁག་གཅིག་བཅས་ཁྲིམས་གཟིགས་སྐྱང་དུ་ཐུགས་སྤྲར་པོས་ཐོག ཕྱི་ལོར་འཇབ་རོལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་ཞིང་། འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མགྲོན་གཉེར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་ཨམ་བན་གཉིས་སོགས་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཡི་དཔོན་རིགས་དང་ཚོང་པ་སོགས་དམར་གསོད་གཏོང་བའི་ཟིང་འཁྲུགས་ཚབས་ཆེན་བསླངས་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་བློན་རྡོ་རིང་གུང་གཉིས་ཀྱིས་ཟིང་ཆ་བཀག་འདོམས་ཀྱི་བཀའ་ཕྱབ་བསྒྲགས་ཐོག་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཡི་དཔོན་རིགས་དང་ཚོང་པ་ལྷག་ལུས་མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཚད་པོ་ཏཱ་ལར་བསྡུ་འཁྲུགས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། འཚོ་བའི་ཟད་ལྷ་སྦྱོང་གང་ཟབ་གནང་པ། དུས་མཚུངས་གོང་མ་ཆེན་ལུང་ལ་ཡང་འདི་འཁྲུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྙན་ཞུ་འབུལ་གནང་བཅས་ལ་བརྟེན། གོང་མས་སྟད་ཕྱིན་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྒེ་སྲིད་ལམ་ལུགས་མི་དགོས་པ་ཕྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་བཟུང་གནང་མཛད་རྒྱུའི་ཐོག་ཞབས་ཕྱིར་བཀའ་བློན་བཞི་བསྐོས་པའི་བཀའ་ཤག་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ལུག（1751）ལོར་བཀའ་ཤག་བསྐྱར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། ཚུགས་ཡུལ་ཀྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྫ་སྒོའི་ཡང་སྟེང་དུ་སྤོས་ཏེ། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་ཇོ་ཤིང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཐོག བཀའ་ཤག་གི་ཐམ་ཀ་སྲིད་ཞི་བདེ་སྐྱིད་ཅེས་ཁ་རིས་སུ་འཁོད་པ་གསར་བསྐྲུན། བཀའ་བློན་རྣམས་ཉིན་ལྟར་བཀའ་ཤག་ཏུ་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་སྲིད་དོན་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་སྲོལ་བསྒྱུར་གསོ་གནང་ཞིང་སྐབས་དེའི་བཀའ་བློན་གྱི་དབུ་བཞུགས་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་ནི། རྡོ་རིང་གུང་པཎྜི་ཏ། ལས་རོགས་སུ་མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ། ཐོན་པ་སྤྱི་གཅོད་ཚེ་བརྟན། བཀའ་བློན་སེར་མོ་བ་ཟུར་ལག་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་བཞི་དང་། བཀའ་བློན་གྱི་འོག་ཏུ་བཀའ་དྲུང་གཉིས་དང་། བཀའ་མགྲོན་གསུམ། བཀའ་བློན་རེར་འཁོར་པ་རེ་བཅས་ཡོད། （དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ཁོང་གསལ་མེད་ཅིག་འགྲེལ་བཤད་དུ་གཟིགས）བཀའ་ཤག་ལ་བཀའ་ཤག་སྡེར་དང་བཀའ་ཤག་སྐོད་བཅས་གཉིས་ཡོད་པའི་བཀའ་ཤག་སྡེར་ནི། བཀའ་བློན་བཞི་དང་། དྲུང་ཡིག་གཉིས། མགྲོན་གཉེར་གསུམ་བཅས་ཀྱི་སྲིད་དོན་ལས་ཀ་ཚོགས་ཡུལ་དེ་ཡིན། བཀའ་ཤག་སྐོད་ནི། སྐོད་སྐོར་རིམ་པ་བདུན་པའི་ལས་ཚན་པ་དྲུང་ཡིག་ཆུང་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ཤོད་ཚེའི་ལས་འཁྲུན་ནི། ན་ཁལ་ལས་ཡིག་ཐོང་འཛིན་སྦྱར་རྒྱ་དང་། ཐོང་གཞིས་ཁག་གི་གཞུང་གཏོགས་དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་ཉི་ཐོག་ཞབས་བརྟན་སྨན་རྒྱུའི་དཔྱད་ཁྲ། དབྱེ་རྟེན་ཁག་གི་སྲེར་གཞུང་། ཆིབས་རགས་ཀྱལ་ཐོ། མཆོད་འབུལ་ལག་དེབ། ཐོང་གཞིས་འཕོ་ལེན་གྱི་ཐོ་རྒྱ་དང་ལས་ཡིག་ཁག་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་རྩེ་སྒོར་དུ་སྙན་ཁུར་གཏོང་རྒྱུ། གཞན་ཡང་བཀའ་ཤག་གི་ལས་དོན་ཅག་ཅོག་གི་ཐོ་ཐུར་ཡོད་ལྟར་སྐྱབ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། བཀའ་ཤག་ནི་དེ་སྔའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་འཛིན་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེར་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས། དམག་དོན་བཅས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡོད་པ་དང་། གནད་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་བཀའ་བློན་བཞིས་གྲོས་བསྡུར་ཐག་ནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་སྲིད་སྐྱོང་ལ་འབུལ་དགོས་པ་དང་། འཆར་གཞི་ཕུལ་བ་དེར་ཕྱག་རྟགས་གང་ཕེབས་ལྟར་བཀའ་ཤག་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། བཀའ་བློན་མི་ཁྱིམ་སོ་སོར་ལས་དགོས་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་འགན་དབང་གང་ཡང་མེད་ཆོད་རེད། བཀའ་ཤག་ནང་བཀའ་བློན་ཐུན་མོང་གིས་གྲོས་བསྡུར་བྱས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་ཐབས་མེད་པའི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་ས་མཚམས་སྐོར་དང་། དམག་དོན། སྲིད་དོན་རྩ་འཛིན་ཆེ་བའི་རིགས་རྣམས

ཧྲུང་རྩིས་བརྒྱད་སྐོར(ཧྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་བཞི་དང་། རྩིས་དཔོན་པ་བཞི་བཅས་མཉམ་ཚོགས)ལ་གོས་བསྡུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་དང་དེས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་ན་བོད་སྡོངས་ཚོགས་འདུ་ཧྲག་བསྡུས་ཀྱས་པ་སྟེ། གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ལས་སྣེ། ཛ་སག ཐའི་ཇི། ཧྲུང་རྩིས་བརྒྱད། དམག་སྤྱི། རྩེ་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ། སྤྱི་འགྲོན་མཁན་ཆུང་། སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན། རྩེ་མགོད་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཚན་དང་། ཧྲུང་དཀྱུས་འཐུས་མི་བཅས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། ད་དུང་དེས་ཀྱང་ཐག་མ་ཆོད་པའི་གནད་དོན་རྟོག་འཛིང་ཅན་གྱི་རིགས་རྣམས་བོད་སྡོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ཞེས་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བླ་བྲང་གི་མི་སེར་འགོ་པ། དམག་སྒར་ཁག་གི་རུ་བརྒྱ་ལྡིང་གསུམ་གྱི་དཔོན་རིགས། རྩེ་ཤོད་ཕྱག་ནང་། གདན་ས་ཁག་གི་ལས་སྣེ་དབུ་ཆོས། ཁང་ཚན་སོ་སོའི་དགེ་རྒན། དབུས་གཙང་ཚོ་ཆེན། མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་སྨར་མཛོ་གསང་གསུམ་གྱི་མི་སེར་འགོ་པ། གཞུང་སོག་འབུལ་མི་བཅས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས་གོས་བསྡུར་ཐོག་འཆར་གཞི་བཀོད་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའམ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཕྱག་རྟགས་ཞུ་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》དང་། 《བཀའ་བློན་རྟོགས་བརྗོད》《རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར》སོགས་ཀ་བཅས་སུ་གཟིགས།

བཀའ་འབུམ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྟོན་ཐོན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་གང་ཡོད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ལ་བཀའ་འབུམ་དང་གསུང་འབུམ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ལ་གསུང་འབུམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་བཀའ་འབུམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འབོད་སྲོལ་མེད།

བཀའ་མ་ལོག དེ་སྔོན་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། དེའི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་མཐའ་སྲུང་དཔུང་སྡེ་བཞག་ཅིང་། བོད་དམག་ཁྲི་སྟོང་མང་པོས་ཟླ་ཏ་ཧྲང་གི་རྣམ་གྲུ་བཅོམ་ནས་དེའི་ནོར་རྫས་རྣམས་བོད་དུ་དྲངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་དུས་དཔའ་བོ་མི་དགུ་དམག་མང་པོ་དང་བཅས་ས་སྲུང་ལ་བཞག སྐབས་དེར་ཁོ་ཚོས་རིང་རྣམས་བོད་དུ་ནམ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞུས་པར། རིང་གི་བཀའ་མ་བྱུང་བར་དུ་མ་ལོག་པར་སྡོད་ཅེས་གསུངས་པར་ཁོང་ཚོ་ཡུལ་དེར་གཞིས་ཆགས་པས་དཔའ་བོ་མི་དགུའི་བརྒྱུད་པ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་ཕི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན་གྱི་ནང་བློན་སམ་ཤྲཱ་ཆེང་སང་ཐེར་བ་ཡང་བཀའ་མ་ལོག་གི་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཞེས་མོད་སྐྱོལ་དང་། ས་སྐྱའི་ཡུལ་པོ་ཆེ་མི་གསུམ(༡. དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ། ༢. དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས། ༣. ཧོར་ཆེ་སྟོན་ཚུལ་བཅས)ཀྱི་ནང་ཚན། དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་བཀའ་མ་ལོག་ཆེ་བརྒྱུད། མཚོ་སྔོན་གྱི་སྣ་གསར་པ་དང་། ཁྲག་རོང་པ། ཙ་དཀྱུ་མིར་བཅས་ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཕྱུང་བ་དང་། ཁོང་གིས་ཡུལ་སྡེ་རྣམས་སྤུན་མཆེད་ལ་འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་ས་སྐྱར་ཕེབས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཐེངས་དང་པོ་ཕེབས་དུས་མཇལ་ཏེ་ས་སྐྱར་སློབ་གཉེར་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》སྟག་ཚང་རྫོང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་གཙིགས། དེ་སྔོན་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བཙན་པོའི་བཀའ་ཆེམས་དང་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་མནའ་ཡིག་གཉིས་ཀར་བཀའ་གཙིགས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. བཙན་པོའི་ཞལ་ཆེམས་ཟངས་ཀྱི་བྱང་བུར་བྲིས་ནས་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུའི་བང་མཛོད་ཀྱི་ནང་དུ་སྦས་པ། ༢. བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཉང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་ལ་གནང་བའི་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་མནའ་ཡིག ཀོང་དཀར་པོ་མང་པོ་རྗེ་ལ་གནང་བའི་གཙིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྟེ། ༣. བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་རྒྱལ་བློན་བཙུན་མོ་དང་བཅས་པས་དམ་པའི་ཆོས་དང་རྟེན་གསུམ་བཤིག་གཏོར་མི་བྱེད་པའི་མནའ་ཡིག་མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་སུ་གསེར་གྱིས་བྲིས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀོར་མཛོད་དུ་བཞག་པའི་བཀའ་གཙིགས་དང་པོ་དང་བཀའ་གཙིགས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་། དེ་སྔོན་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་ཅིང་། སད་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་གྲུབ་པའི་ལུག་གི་ལོ་ལ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒོའི་གཡོན་གཡས་ངོས་སུ་བཙུགས་པའི་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྡོ་རིང་དེ་ཡི་ནང་བཙུགས་པའི་ལོ་ཁམས་མི་གསལ་ཡང་། མཇུག་བྱང་དུ་གཙིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིབ་མོ་གཅིག་ནི་ཀུན་ན་མཆིས་སོ་ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་གྱི་བཀའ་གཙིགས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷོ་བྲག་དཔའ་བོའི་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༣༧༠ནས་༣༧༨བར་ཆ་ཚང་བཀོད་འདུག་པ། དེའི་ནང་གསེས་བཀའ་གཙིགས་དང་པོའི་ཞལ་བཀྲས་ཀྱི་ཚིག་དེར་འཁོད་དོན་དུ། གཙུག་ལག་ཁང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཏུ་ལུག་གི་མོ་དཔྱིད་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ལ་རྟེན་བཙུགས་པའི་ཚེ་ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་བསྡུར་ནས་བརྟགས་ན་གཅིག་བསྟུན་གཅིག་གསལ་གྱིས་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཞིང་། བཀའ་གཙིགས་རྡོ་རིང་མདོར་བསྡུས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ཚིག་འགའ་ཞིག་གི་གོ་དོན་གཉམ་འོག་ནས་རིམ་བཞིན་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་གཙིགས་གཉིས་པ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་ཅིང་། སད་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བཀའ་གཙིགས་དང་པོ་ཕྱིས་ཏེ། དེའི་ནང་དོན་མདོར་བསྡུས་རྡོ་རིང་གི་ངོས་སུ་བཀོད་ཟིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱབ་རྟེན་ལྟ་བུར་བཀའ་གཙིགས་གཉིས་པ་འདི་ཕྱིས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། འདིའི་ནང་གི་དུམ་བུ་བདུན་པའི་ནང་འཁོད་དོན་དུ་ཆོས་འདི་བཏང་ངམ་མཛད་དམ་ཅི་རིགས་ཞེས། འབངས་སུ་མངའ་བ་རྒྱལ་ཕྲན་འཇང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱི་ནང་གི་བློན་པོ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཡས་ཞལ་བཀའ་གྲོས་སུ་མཛད་ནས་ཞེས་སོགས་གསལ་བས་བཀའ་གཙིགས་དང་པོ་དེ་བཙན་པོས་དབང་མེད་ཀྱིས་བཅས་པ་མིན་པར། བཙན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་རྗེ་བོ། བློན་པོ་བཅས་ནང་གྲོས་ནང་ཏན་བྱས་ཏེ་གྲོས་མཐུན་བྱུང་བའི་ཆོད་ཡིག་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། བཀའ་གཙིགས་འདིའི་ནང་དོན་གནད་བསྡུས་ན། ༡. ཁ་བྱང་། ༢. སྔོན་གཞི་དུས་རབས་བཞི། ༣. ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད། ༤. བཀའ་གཙིགས་བཅས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། དགོས་པ། མཇུག་བསྡོམས་བཅས་ཡིན། འདིའི་མིང་ཚིག་གོ་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ནི་གོང་འོག་གི་སྐབས་སོ་སོར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་གཙིགས་དང་པོ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་ཅིང་། སད་མི་དྲུག་གསུམ་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཀྱི་ལུག་གི་ལོ་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ(བོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དང་པོ)ཚེས་བཅུ་བདུན་ལ་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་འདི་ཕྲིན་མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་སུ་གསེར་ཡིག་གིས་བྲིས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀོར་མཛོད་དུ་བཞག་ཅིང་། དེའི་འདྲ་བཤུས་བཅུ་གསུམ་བྲིས་ཡོད་པ་ནས་གཅིག་དང་མཛོད་ནང་བཅུག འཕྲོས་གཉིས་ལ་ཐམ་ཀ་མཐོང་ཚེ། ལྷ་ས་དང་། ཁྲ་འབྲུག བསམ་ཡས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞག ལྷག་མ་བཅུ་ནི། ལྷ་ས་དང་། ར་མོ་ཆེ། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་། ཟླ་ལྷུང་ཡུལ། ཞང་ཞུང་ཡུལ། མདོ་སྨད། ཟེ་ཁམ། སྣང་པོ་བཅས་ལ་གནང་ཡོད་པ་བཀའ་གཙིགས་འདི་རང་དུ་གསལ། བཀའ་གཙིགས་འདིའི་ནང་དོན་གནད་བསྡུས་ན། ༡. ཁ་བྱང་། ༢. སྐྱེ་གཞི། ༣. དམ་བཅའ་དུས་བུ་དང་པོ། ༤. དམ་བཅའ་དུས་བུ་གཉིས་པ། ༥. དམ་དང་དུ་གསོལ་བ།

༦. མཐའ་རྩོམ། ༧. མཇུག་བསྡོམས། ༨. མཐའ་སྐྱོང་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་དང་། སློན་པོ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་མིང་ངོ་། མཐའ་ཡིག་འབྲི་མཁན་བྱང་ཏི་བྲི་ལ་ཕཀྵ (རྩོལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀ) མིང་དང་བཅས་པ་བྲིས་ཡོད། བཀའ་གཙིགས་འདི་ཆ་ཚང་བར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷུགས་དཔར་མའི་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༣༧༠ ནས་༣༧༣ བར་གསལ་ཞིང་། མིང་ཚིག་གི་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གོང་འོག་གི་སྐབས་སོ་སོའི་ཞབས་སུ་བཀལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བཞི། 《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ལས། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་གི་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་བ་བྱ་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཐོག་བརྟན་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་བཞི་སྟེ། ༡. ཤར་མེད་གི་དཀར་མོ་ལ་ཞུགས་ཟག་མི་གདངས་ཞེས་པ་ཟང་ཟིང་དཔར་གྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་ཆེ་སའི་ཐམ་པ་རྣམས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པ། ༢. ལྟོ་རོ་སྨོམ་ནག་པོ་ཁ་མི་དབྱེ་ཞེས་པ་ཕྱུ་ཕྱུགས་ཀྱི་ཟྭ་དང་མོན་གཉིས་བར་གཉེན་སྙིགས་ཀྱི་འཐུལ་བ་མི་འཛུགས་པ། ༣. རྟའི་བྱ་དམར་མོའི་སྒོ་མི་གཅོད་ཅེས་པ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཐེབས་པའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་བར་ཆད་བེབས་བཞུད་ཀྱི་འགྲུལ་མཚམས་མི་གཅོད་པ། ༤. བྱང་ཤ་ཐུགས་སྐྱ་མོ་ལ་ཐེག་མི་གདབ་ཞེས་པ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲོག་དང་སོག་པོའི་བར་བོད་ནས་དམག་འཁྲུག་མི་བསླང་བ་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན་པར《ལྡེའུ་ཇོ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༡ ནས་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བཀའ་བཟང་སྒྲོ་སྒྲིན། ཚིག་མཚན་ཐོབ་པའི་བཀའ་ཡིག་བཟང་པོ་སྒྲོ་བོའི་ལྡེང་དུ་སྒྲིན་པ་ཞེས་པའི་སྙན་ཚིག

བཀའ་འོད་མཆོག་གྲགས་པ། བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་ལྷ་རྗེ་གླིག་ཏིག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་འདུལ་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་(ས་རྗེ་ལྷ)སོགས་མཛད་པའི་སྐོར་བླ་མ་འདིའི་དྲུང་ནས་གསན་པ་ཡིན།

བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་ཆེ་ཤོས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ལེའུ་བཅོ་ལྔ་དང་། བམ་པོར་ཕྱེས་ན་བམ་པོ་བདུན། ཡིག་འབྲུ་ཁྲི་དྲུག་དང་བདུན་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་ཅིང་། ལྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པོད་[ཚོ]པའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་རྣམ་དྲུག རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་དྲུག་སྟེ། ༡. ཁྲི་རྩེ་འབུམ་གཞེར་གྱི་ཁྲིམས། ༢. འབུམ་གསེར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས། ༣. རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས། ༤. མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། ༥. དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། ༦. ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་གཞན་འོག་ཏུ་རིམ་བཞིན་གསལ།

བཀའ་ཡི་སྒྲོམ་བུ་རྣམ་གསུམ། བཀའ་ཡིག་ལྷུགས་པའི་སྒྲོམ་བུ་གསུམ་སྟེ། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་སྐབས་བལ་པོའི་ཡི་གེར་བྲིས་པའི་བཀའ་ཤོག་གི་སྒྲོམ་བུ་གསུམ་ལ་ནང་དོན་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པ་བསྐུར་བའི་བཀའ་ཤོག་དང་པོའི་ནང་དགེ་བ་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་འཆའ་རྒྱུ། གཉིས་པའི་ནང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་བལ་ཡུལ་དུ་བསྟན་ནས་བཞེངས་རྒྱུ། གསུམ་པའི་ནང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་འཁོད་ཡོད་ཅེས་གསལ།

བཀའ་ཡི་སྡུད་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ཡོད་ཚད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་པོ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་བཀའ་བསྡུ་བ་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བའི་སྐོར་གོང་གསལ་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

བཀའ་ཡི་གལ་འཆོས་པ། གོང་གསལ་བཀའ་སློན་ཞེས་པའི་མཚན་འགྲེལ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་རམས་དགེ་བཤེས། བཀའ་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱང་རྒྱབ་པའི་དགེ་བཤེས་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་། འོག་གི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

བཀའ་ལ་སྐྲ་རྩེ་བཞིན་པས་ཁྱབ། བཀའ་ལ་ངེས་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་སྐྲ་བཞིན་པའི་བརྗོད་དོན་ལས་དགོངས་དོན་གཞན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའོ། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་མདོའི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚེ། སྐྲ་རྩེ་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་རུང་མི་རུང་དུ་འབྱེད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གསུང་རབ་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་མི་འདོད་པས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞལ་ཆེ་བས་བཀའ་ལ་ངེས་དོན་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པ་སྐྲ་རྩེ་བཞིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལས། དགོངས་གཞི་གཞན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དྲང་དོན་ཁས་མི་ལེན་ནོ།

བཀའ་ལ་བཏགས། འདི་ལ་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད།
༡. བཀའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་འབངས་སུ་བཙུག་པ།
༢. ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བཀའ་ཕབ་པ་བཅས་གོ་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཡོད།

བཀའ་ལ་ཐོགས། ༡. བཀའ་འོག་ཏུ་གནས་ཤིང་དེ་ལས་འགལ་བ་ནམ་ཡང་བྱེད་མི་སྲིད་པ། ༢. བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཙུག་ཟིན་པ།

བཀའ་ལ་རྟེན་ཏེ་དགུ་ཡིས་བསྟན། ངོ་བོ་ངེས་ཚིག་དབྱེ་བ་དང་། །ཕྱོགས་དང་མཚན་ཉིད་བྱེད་ལས་དང་། །ལས་མཚམས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། །ངོ་བོ་རྣམ་དག་དགོས་པ་ཚང་། །བསྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་ཐུབ་པའི་བཀའ། །ངེས་ཚིག་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། །འབྱུང་ཐོས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར་བཀའ་ལ་ངེས་ཚིག་ཡིན། །

བཀའ་ལུང་། རིམ་པ་གོང་མ་ནས་སྩལ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་བཀའ་ཤོག་སོགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ལུང་བསྟན་ལ་ཡང་བཀའ་ལུང་ཟེར།

བཀའ་ཤག གོང་གསལ་བཀའ་བློན་ཤག་ཅེས་པའི་མཚན་འགྲེལ་དེར་གཟིགས།

བཀའ་ཤག་འཁྲུག བཀའ་ཤག་གི་མདོར་བཀའ་དྲུང་དང་། བཀའ་མགྲོན་བཅས་འཚོགས་སའི་ཁང་པ།

བཀའ་ཤག་འཁྲུག་པ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་བཀའ་བློན་སོ་སོར་འཁྲུག་པ་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་ཞག་རིང་ཐུང་གང་ལ་ཡང་སྣ་སྲུང་ཉེན་རྟོག་པའི་འགན་ཁུར་མཁན། བཀའ་ཤག་ཉེ་སྐོར་གྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཙང་སྡོམས། བཀའ་ཤག་མ་ཆེན་གྱིས་བཀའ་བློན་ཚོར་གསོལ་ཇ་འདེགས་སྐབས་བཀའ་བློན་གྱི་མཆོད་ཞལ་བཞེད་འབུལ་སོགས་ཞབས་ཞུའི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་སྒྲུབ་རྒྱུའི་འགན་ཁུར་ཡོད།

བཀའ་ཤག་བྲུགས་སྒྲོ། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་དང་། བཀའ་དྲུང་། བཀའ་མགྲོན། འགག་པ་སོགས་བཀའ་ཤག་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ལས་བྱེད་ཚང་མ་འདོད་བློ་ཕར་ནང་དྲུང་གི་སྒྲིག་ཁར་ཉིན་བདུན་བརྒྱད་རེར་སྒྲིག་ཁ་དང་ཕྱག་སྡེ་སྐྱིད་གཏོང་བ་དེར་ཟེར།

བཀའ་ཤག་སྒོང་པ། བཀའ་ཤག་གི་ཐབ་ཀའི་ཁོངས་གཏོགས་ལས་དོན་ཅན་ཅིག་སྐྱབ་མཁན་ཡིན། དེར་ཕྱོད་སྐོར་རིམ་པ་བདུན་པའི་ལས་ཚན་པ་བྱུང་ཡིག་ཚང་བ་གསུམ་ཡོད། ཀོ་ཚེའི་ལས་འགན་ནི་ཏ་ཁལ་ལམ་ཡིག་ཚང་འཛིན་སྐྱར་རྒྱ་དང་། ཇོང་གཞིས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་གཞུང་དགོན་ཁག་ལ་ཉེར་ཐོག་ཞབས་བརྟན་སྐྱུང་རྒྱུའི་དཔྱད་ཁྲ་འབྲི་གཏོང་། སྣོན་ཆེན་ཁག་གི་སྟེར་གཞུང་སྟེར་ཡིག ཆིབས་བསྐུར་གྱི་ཆིབས་རགས་གྲལ་རྫོ། མཆོད་འབུལ་ལག་རྟེན་སྐུར་རྒྱ། ཇོང་གཞིས་གསར་སྟེང་འགོ་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་རྒྱ་ལས་ཡིག་ཁག་བཀའ་ཤག་བཀོད་རྗེ་མདོ་ཏུ་སྙན་ཞུར་གཏོང་རྒྱུ། བཀའ་ཤག་གི་ཚང་ཀུན་ཏེ་ལས་དོན་ཚན་ཅིག་དཔེར་ན། གཞུང་གི་དཔེ་ཚུར་འདོན་འདུག ཡོ་ཤར་ལྷ་ཁང་གི་མཆོད་འདུལ། སད་སྤྲུང་དང་ཚར་འབེབས་ལ་ཕྱ་རྟོག་སྐོར་གཡེང་སོགས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཞ་ཡིག་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ལས་འགན་སྤྲོད

མཁན་ཡིན།

བཀའ་སྐོག རིམ་པ་གོང་ལས་གཤམ་འོག་ལ་བཏང་བའི་བཀའ་ཡིག

བཀའ་སྐོག་མེ་བམ་ཆེན་མོ། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། སྲིད་སྐྱོང་རིམ་བྱུང་བཅས་ནས་དགོན་སྡེ་དང་སྒེར་པ་ཁག་ལ་ལ་ཆ་དང་། མི་སེར། གཞིས་ཁ་བཅས་ཀྱི་བདག་དབང་གཏན་འཛུགས་སུ་སྩལ་བའི་བཀའ་སྐོག་གི་རིགས་ལ་མེ་བམ་ཟེར། མེ་བམ་གནང་ཐོབ་བྱུང་རྗེས་ལ་འདྲེས་ཁག་དང་སྟོད་སྨད་སྐྱིད་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་འཕྲེད་ཁྲ་ཞེས་པའི་དེབ་གཞུང་ཟུར་དུ་བཀོད་སྲོལ་ཡོད།

བཀའ་སྲུང་མགོན་པོའི་སྐོར། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་སྲུང་མགོན་པོའི་སྐོར་ལ། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག མགོན་པོ་གུར། མགོན་པོ་ཞལ། མགོན་པོ་བེང་སོགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་ར་ཧུ་ལ་གུབྟ་ནས་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྒྱུད་པའི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཆོས་སྐོར་སྟེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་རྗེས་གནང་ལ་མགོན་པོ་བཀའ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་། བླ་མགོན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཁྲིད། གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲི་པ་ནས་འཁོར་ལོ་བཞི་ཁྲིད། མཁའ་སྤྱོད་མ་དཀར་མོ་དང་། མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཚེ་ཁྲིད་སོགས་དང་། ཞུང་གི་སྐོར་ལ། མགོན་པོའི་བེའུ་བུམ་གྱི་ཞུང་སོགས་ཡོད།

བཀའ་གསུམ། ཞལ་ནས་གསུངས་པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའོ། །

བཀའ་བསྡུས། ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཏེ་དང་། དེ་མིན་གྱི་བླ་མ་ཆོས་ཆོས་ལུགས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པར་བཀའ་བབ་ལྡེ་བསྒོ་གཞག་ཐུབ་པའི་སྲུང་མ། ཆོས་ལུགས་སོ་སོར་རང་རང་གི་བཀའ་སྲུང་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིའི་བཀའ་སྲུང་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་གུར། ཞལ་བཞི་པ། ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མ། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྔ་པེ་ཧར་ཡིན།

བཀའ་ཤས་རྣམས། བཀའ་གནང་བའམ་གྲོས་བསྡུར་གྱི་གཞི་འདོན་པ་གནང་བ་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག

བཀའི་དྲུང་བློན་གཉིས། སྔ་སྲིད་སྟག་རྩེ་བ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་བློན་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པ་དང་། བཀའ་བློན་ཨ་ཆོས་གཉིས།

བཀའི་དྲུང་བློན་འདུ་བའི་ཁང་བུ། བཀའ་ཤག ཟླ་རྒྱས་ཚོགས་སའི་ཁང་པ་ཞེས་པའི་དོན།

བཀའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འདུས་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བཀའ་བབས་མང་དུ་བྱོན་པའི་ནང་ནས་གཉགས་ལོ་ཙཱ་བ་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར་ལ་བཀའ་བབས་ཀྱི་ཆུ་བོ་བཞི་འདུས་པ་སྟེ། ༡. དགོངས་པ་བཤད་གཞུང་གི་ཆུ་བོ་འགྲེལ་ཊཱི་ཀ་སྤྱོད་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ། ༢. སྙན་བརྒྱུད་གདམས་ངག་གི་ཆུ་བོ་གནད་ཡིག་དམར་ཁྲིད་དང་བཅས་པ། ༣. བྱིན་རླབས་དབང་གི་ཆུ་བོ་བསྐུར་ཐབས་ཇོ་སྒྲོད་དང་བཅས་པ། ༤. ཕྱག་བཞེས་འཕྲིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆུ་བོ་བསྟན་སྲུང་དྲག་སྔགས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་བར་བཞུགས་པ་ལ་ཟེར།

བཀའི་ཐང་ཡིག་ཆེན་མོ། སྤྱིར་བཀའ་ཐང་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ནས་སྐབས་འདིར《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ》ལ་གོ་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། གཤམ་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་ཚིག་རྣམས་ད་ལྟའི《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ》དཔར་མའི་ནང་མི་གསལ་བས་མ་དཔེ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་ཡོད་ངེས་པས་འཚོལ་དགོས།

བཀའི་མདུན་ན་འདོན་པ་ཕྲི། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་སྐབས་བཀའ་བློན་པ་ཕྲི་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། མིང་ལ་བལྟས་ན་ཕལ་ཆེར་སོག་རིགས་ཡིན་འདུག་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏཱ་ལའི་གསེར་ཁྲི་ནས་ཕབ་སྐབས་འབྲན་ཁུར་མཁན་གཙོ་བོའི་གྲས་ཡིན།

བཀའི་ལྷ་མོ། བཀའ་བློན་གྱི་མིང་གཞན། བཀའ་དོན་ལྟར་གྱི་ལས་ཀ་སྒྲུབ་མཁན་སྟེ་ཁྲིད་པ་བཅས་འགོ་ཁྲིད་མཁན་ཡིན་པའི་དོན།

བཀའི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཙན་པོས་ཡུལ་སྡེ་ཆེན་པོ་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་རྟགས་མཚན་མཚོན་བྱེད་དྲུག་སྟེ། ༡. བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྲོལ་བུ། ༢. ཁྲིམས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རུ་མཚོན་དང་རུ་དར། ༣. ཡུལ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྐུ་མཁར། ༤. ཆོས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་ཁང་། ༥. དཔའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟག་པགས་ཀྱི་སློག་པ། ༦. མཛངས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིག་ཚང་བཅས་དྲུག་ཡིན། དྲུག་པོ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་སྐོར་གོང་འོག་གི་མིང་ཚིག་སོ་སོར་ཐད་ཀར་གསལ།

བཀའི་འཕྲིན་བློན། བཙན་པོའི་བཀའ་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱེད་མཁན་གྱི་བློན་པོའི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་།

བཀར་རྒྱའི་ལས་འཛིན་པ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ལོ་རེའི་སྟོན་ཁ་ས་གནས་སོ་སོར་ཁྲལ་འབབ་བསྡུ་མཁན་བཏང་སྟེ། དེ་ནས་བསྡུས་པའི་འབྲུ་ཁག་གཅིག་ས་གནས་སོ་སོའི་རྫོང་གི་འབྲུ་ཁང་ནང་བཀར་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ལས་དོན་དེ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་ལ་བཀར་འབྲུ་འཛིན་པ་དང་། བཀར་འབྲུ་འགོ་པ། བཀར་རྒྱ་ཡོང་སྡུད་པ། ཡོང་ཚུད་པ། ཡོང་བཞེས་པ་ཞེས་ཟེར།

བཀར་བཏགས་བཞི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་སྟེ་བཞི་ལ་བཀར་བཏགས་པ་བཞི་འམ། བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྟེ་ལྟ་ཚུལ་བཞི་པོ་དེ་ཁས་ལེན་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞི་ཁས་མ་ལེན་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་མིན་ཞེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་ཁྲིམས་མཛད་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ཐམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་འདྲ་བས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

བཀར་རྩིས། གོང་གསལ་བཀར་རྒྱ་ཡོང་སྡུད་པའི་ཁྲལ་འབབ་བྱུང་བ་དང་ཚད་པའི་རྩིས་བཤེར་བྱས་པ།

བཀར་རྒྱ་ཉིས་གསོར་བ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་རྫོང་གཞིས་ཁག་ལ་མངགས་གཏོང་བྱས་པའི་ཡོང་སྡུད་པ་ཟེར་བ་ཞིག དེས་ས་གནས་ཁག་གི་མི་སེར་ཚོ་ནས་འབྲུ་ཁྲལ་བསྡུས་རྗེས་ཁྲལ་འབབ་ཀྱི་འབྲུ་ནོག་ནས་དགོན་པ་ཁག་ལ་སོགས་སྤྲོད་དགོས་སོགས་སྤྲད་ཟིན་ནས་ལྷག་མ་གང་ཡོད་འབྲུ་ཁང་དུ་བརྩུག་ཏེ་བཀར་འཇུག་རྒྱུག་མཁན་ཡིན།

བཀར་ཡོང་། གཞུང་གི་འབྲུ་མཛོད་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་འབྲུ་ཁྲལ་བསྡུ་མཁན་དང་སོ་རེའི་ཁྲལ་འབབ་བསྡུ་མཁན།

བཀར་ཡོང་རྫོང་གསུམ་གྱི་རེབ་འདོན། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀར་རྒྱའི་འབྲུ་མཛོད་དང་། ཡོང་བཞེས། རྫོང་ཁག་བཅས་ཁག་གསུམ་གྱི་ཁྲལ་འབབ་སྡུད་པ་དང་ཚད་པའི་ཐོ་འགོད་དེབ་གཞུང་བཟོས་པ།

བཀས་མངགས་པའི་ལས་པ། དེ་སྔ་མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྐོར་ཤུགས་སྣོན་བྱེད་ཆེད་དུ་ལྷ་རྗེས་སུ་བཀས་མངགས་པའི་ལས་བྱེད་དང་། བོད་སྡོད་ལས་བྱེད་བཅས་བཏང་ཡོད་པ་ལས། བཀས་མངགས་པའི་ལས་བྱེད་ཁག་གཅིག་ནི། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྒོ་སྐྱབ་མཚམས་ནང་སར་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་པ་ལས་བོད་ས་གནས་སུ་རྒྱུན་སྡོད་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཅིང་། བོད་སྡོད་ལས་བྱེད་ནི་བཀས་མངགས་པའི་ལས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཐོག བོད་ས་གནས་སུ་རྒྱུན་སྡོད་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡིན་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ས་གནས་སུ་རྒྱུན་སྡོད་ལས་བྱེད་མངགས་གཏོང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པའི་དུས་ཚོད་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་ཐོག་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱ་ཡིག་གི《ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བོད་སྡོད་ལས་བྱེད་ལས་དོན་ཟིན་ཐོ》(《清朝驻藏大臣大事记》)ཞེས་པའི་འགོ་བརྗོད་ནང་། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཁྲི་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་གླང(༡༧༠༩)ལོ་ནས་བོད་སྡོད་ལས་བྱེད་གཏོང་འགོ་ཚུགས་ཚུལ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་བཀོད་འདུག་པ་དེ་ནི་བཀས་མངགས་ལས་བྱེད་རྣམས་བོད་སྡོད་ལས་བྱེད་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཁྲི་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ས་གླང་ལོ(༡༧༠༩)ནས་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་ཐ་མ་རྒྱ་ཡིས་ཞོན་ཐུང་ཁྲི

སོ་གསུམ་པ་ཨུགས་ཕག(༡༨༡༡)བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱ····མེད་གཉིས་རིང་ཨམ་བན་གཏོང་ཞིང་ས་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ནང་སློན་ཆེན་ངོ་མའི་གྲས་བརྒྱ་དང་བཅུ་མེད་གསུམ། དེ་འཕྲོས་རྣམས་སློན་ཆེན····གཞོན་པ་ཡིན་པ་སོགས་འཁོད་འདུག བོད་ཡིག་གི་གཞུང་ཡིག་ནང་། མན་ཆེང་གོང་མ་ཡུང་གྲེང་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་མེ····ལུག(༡༧༢༧)ལོར་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་སྦྱར་གསུམ་གྱིས····དའི་ཆིང་སྦྲ་དུར་བཤད་པ་དང་། དབུས་གཙང་དུས་ཟིང་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་དོན་རྐྱེན་ཞག་གཏོང་བྱེད་པོའི་བཀས····མངགས་ཨམ་བན་སེང་གེ་དཔལ་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ནས་བོད་ལ་གནས་སུ་རྒྱུན་སྡོད་ཨམ་བན་བྱུང་བའི་འགོ་ཚུགས་ཞེས་གསལ་ཡོད། དེ་སྐོར་ཞིབ་ཆ····གོང་གསལ་རྒྱ་ཡིག་གི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཞེས་པར····གཟིགས།

བཀས་བཅད་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི····གནས་ཚུལ་དངོས་དང་བསྟུན་ནས་བཀས་བཅད་རྣམ་པ····གསུམ་མཛད་ཡོད། ༡. བོད་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལས་གཞན་པའི་སྡེ་པ་གཞན་འཛུགས་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བོད་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཚོགས་མར་འཛུགས་སྐབས་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལས་གཞན་སྡེ་པ་གསུམ་བར་འདུལ་བའི་བཅས་མཚམས་དང་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་བཞེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་བོད་ལ་འདུལ་བའི་ལུགས་བཞིས་གཅིག་སྒྱུར་དུ་གནས་པའི་ཆེད་ཡིན། ༢. གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན། དེའི་དགོས་པ་ནི་སྐབས་དེར་བོད་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་བཙུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གང་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་གསང་སྔགས་སྤྱི་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ནས་འདུལ་ཁྲིམས་འཆལ་སྐྱོན་ཡོང་བ་སྔོན་འགོག་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ༣. བྲེ་སྲང་སོགས་ཀྱི་འཇལ་ཚད་རྒྱ་གར་མ་ག་དྷའི་ཚད་གཞི་དང་མཐུན་པར་གཅིག་གྱུར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་དགོས་པ་ནི། སྐབས་དེར་བོད་ས་གནས་སུ་ཡུལ་དྲུག་ལ་བྲེ་གང་དུ་རྩིས་པའི་དྲུག་ཡུལ་མ་དང་ཡུལ་བདུན་ལ་བྲེ་གང་དུ་རྩིས····པའི་བདུན་ཡུལ་མ་ཞེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐོག བོད་བྲེ་གང་ལ་དྲུག་ཡུལ་རྩིས་ན་མ་ག་དྷའི་བྲེ་བྱེད་ལས་མེད་ཅིང་། བདུན་ཡུལ་ཡིན་ན་མ་ག་དྷའི་བྲེ་གང་ལ་བོད་བྲེ་ང་དང་ཁྱུར་བ་གང་ཡོད་པ་བཅས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ····དང་། དེ་བཞིན་མ་ག་དྷའི་གསེར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་གསེར་སྲང་གང་། གསེར་སྲང་བཅུ་དྲུག་ལ་གསེར་བྲེ་གང་དུ་རྩིས་ཀྱི····ཡོད་པས། མ་ག་དྷའི་གསེར་སྲང་གང་ལ་བོད་ཀྱི་གསེར····སྲང་ངོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཧེ་བག་ཆེན་པོ་དེས་བོད་དང་རྒྱ····གར་བར་ཚོང་འབྲེལ་བྱེད་སྐབས་ལྷབས་བདེ་ཡོང་ཆེད། འཇལ་གཞོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཅིག་གྱུར་གྱི་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ཡིན།

བཀས་རྩ་བར་ཅི་གནང་། བཀའ་དྲིས་གནང་།

བཀུར་བསྟི། ཕ་མ་དང་རྒན་རབས་ལ་བརྩི་ཞིང་གོང་དུ····བཀུར་བ་སོགས་དང་། ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང····མཆོད་པ་འབུལ་བ། ངག་གི་སྒོ་ནས་ཞེ་ས་འབུལ་ཞིང་ཅི····གསུང་བཀའ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

བཀོག་སྐྱིད་ཕྱུག་པོ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དཔེ་ཆ། འཕན་པོ་བྱང་ཁ་ཤང་ཁོངས་བཀོག་སྐྱིད་ཕྱུག་པོ་ཞེས་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དཔེ་ཆ་གྲིས་མ་ཡོད་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཕྱག་ཀློག་གནང་སྟོང····པའི་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྐད་ལ་བརྒྱད་སྟོང་དེ་མཇལ་བ····དང་། ཞལ་བྲེ། དག་སྒྲོག་ཞུ་མཁན་སོགས་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། དད་མཇལ་བ་རྣམས་ལ་བཀོག་སྐྱིད་ཕྱུག་པོ····ནས་སྐྱེ་ལེན་གང་དྲག་ཞུ་སྲོལ་ཡོད་པ་རེད། སྔོན་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སྔོན་དུས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དེ་གར་ཕེབས་སྐབས····ཚེམས་སྣུན་ནས་བཀོག་པས་སྐྱིད་པོ་བྱུང་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁྱིམ་ཚང་དེར་བཀོག་སྐྱིད་ཕྱུག་པོ་ཞེས་གྲགས་སྐད་དང་། དེ་དུས་དེ་གའི་ཁྱིམ་འཛིན་མ་དེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་སྟོད་འཁག་ཅིག་ཕུལ་བས་ལན་པོ་འདུག་ཀམ་གསུངས་པས་ཡུལ་དེར་ལན་པོ་ཞེས་གྲགས་ཟེར། བཀོག་སྐྱིད་ཕྱུག་པོ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དེ་དེ་སྔ་ཉན་པོ་དགོན་པའི་གཉམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཉན་པོ་ཕྱུག་པོ་ཟེར་བ་ནས་བཟུང་ཡུལ་ཉན་པོ་ཕྱུག་པོ་དེའི་གཞིས་ཁང་ས་ཞིང་སོགས་རྗེས་སུ་ཕུར་ཕྱོག་སླ་ཟིང་ལ་སྤྱར་ཏེ་ཁྱིམ་གཞིས་གསར་རྒྱག་བྱས་པར་བཀོག་སྐྱིད་ཕྱུག་པོ་ཞེས་འབོད། དེ་སྔ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཚེམས་ཀྱང་ཁྱིམ་ཚང་དེར་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་ཚེམས་དེ་གཞུང་ནས་བླངས་ཏེ····བཀོག་སྐྱིད་ཕྱུག་པོར་ཁྲལ་ཆག་ཅིག་བྱུང་སྐད། བརྒྱད་སྟོང་གི་དཔེ་ཆ་དེ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་མེད་པར····བཟོས་ཀྱང་དེའི་སློགས་ཤིང་བཀོག་སྐྱིད་ཀྱི་རྟེན་གཡོག་ཅིག་གིས་ཉར་ཚགས་བྱས་པ་ད་ལྟ་ཡོད་སྐད།

བཀོད་རྒྱ། ཕས་ཁྱུངས་རང་རང་སོ་སོས་གཉམ་དུ་བཏང····བའི་ཡི་གེ་ལ་རང་རང་སོ་སོས་མིང་འབོད་དུས་དེ་ལ་བཀོད་རྒྱ་ཟེར།

བཀོད་འདོམས་རིམ་པ་སོང་བ། བཀའ་ཤག་ཞིངས····གཅིག་གཉིས་ཙམ་མིན་པར་ཞིངས་མང་པོ་ཤག་ཡོད་པ།

བཀོད་པ་རྫོགས། བཀོད་པ་ཚང་བའི་དོན་ཏེ་འདིའི་བཀོད་པ་རྫོགས་ཞེས་པའི་བཀོད་པ་ནི་སྒྲ་གདངས་དཔའ་བའི་མིང་ཚིག་ཡིན་ཅིང་། བཀོད་པ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་བཀོད་པ་དེ་མིན་པར་བཟོ་ལྟ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཁང་པ་བཟོ་ལྟ་ཡག་པོ་བ་བཀོད་པ་ཡག་པོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཀོད་པའི་པདྨ། ཁ་ཕྱེ་ནས་ཡུན་རིང་ཆ་སོང་ཞིང་འདབ་མ་རྒྱས་རན་པ། བཀོད་པའི་པདྨ་དེ་ཁ་ཕྱེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་ལྷབས་པོ་མ་མང་ཞིང་ཆེ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་བློ་རྒྱང····ཟད་རྗེད་པའི་མི་དེ་བསམ་བློ་རྗེད་ནས་ཡུན་རིང་པོར་མ····ཕྱིན་པར་བརྗེད་ལྷང་ངོར་ཀྱི་གནད་ཁལ་ཆེ་བ་རྣམས་མི····ཤེས་པ།

བཀོད་ཤུང་འགྲོ་མིན་རིགས། བཀོད་འདོམས་དང····བཀའ་ཤབ་པར་དང་ཞེན་མི་བྱེད་མཁན་གྱི་མིའི་གྲས།

བཀྲན་ཉིང་ཀུ་ཤྲཱི། (灌顶国师) ༡. དེ་སྔོན་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་སྲས་མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ····ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀུ་ཤ་ལ་ཤྲཱི་ཐུག་རྒྱལ་པོས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང་(༡༤༢༥)ལོར་ཕུལ་བའི་ཚོ་ལོའི་མིང་། ༢. ཕག་གྲུའི་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་འཇམ་དབྱངས་ཤཱ་ཀྱ་ཤྲཱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་དྭ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུང་ཝུས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱི(༡༣༧༢)ལོར་གནང་བའི་ཆོ་ལོ། ༣. ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་ལྔ་པ་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་དྭ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུང་ཝུས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༨༨)ལོར་གནང་བའི་ཆོ་ལོ་ཐེངས་དང་པོ། ༤. ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྭ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ནན་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་པ····ཕྱར་ཕེབས་སྐབས་མཉམ་དུ་ཕེབས་པའི་མཚུར་ཕུའི་བླ་ཆེན་འཇོང་བུ་དང་། སློབ་དཔོན་དཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་དཔལ། སློབ་དཔོན་མགོན་སློན་པ་བཅས་གསུམ་ལ་གནང་བའི་ཆོ་ལོ་བཅས་ཡིན།

བཀྲན་ཉིང་ཀུ་ཤྲཱི་ཧྭན་ཧྭ་ཝང་། (灌顶国师阐化王) ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་དབང་གྲགས་པ····རྒྱལ་མཚན་ལ་དྭ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་རྟ(༡༤༠༦)ལོར་གནང་བའི་ཆོ་ལོའི་མིང་ཟེར།

བཀྱེ་བ། ཁོ་ཀ་མདངས་པའམ་སྟོན་མོ་བཤམས་པ་དང་། བོད་ཟེར་དང་ཐུལ་པ་འགྱེད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ།

བཀྱེད་པ། རྒྱ་བསྐྱེད་པའམ་འགྱེད་པའི་འདས་པར་འཇུག་གོ།

བཀྱོན་ཕབ། ཉེས་ཁྲིམས་བཅད་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་སྟེ····དུན་ཧོང་གི་སོ་ཀྲུས་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་འབང་སྐྱོན་པོ་འདི་དང་འདིར་བཀྱོན་ཕབ་ཞེས་མང་དུ་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

བཀྲ་དགུ། 《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ལས། རྒྱལ་པོ····སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཁྲིམས་དང་ལུགས་སྲོལ་འཆད

སྐབས། བཀྲ་དཀྲུ་ལ་ནང་གསེས་ཕྱིན་དཀྲུ་ཚན་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. སྲིད་པ་དཀྲུ་བཀྲ། ༢. སྟོན་མོ་དཀྲུ་བཀྲ། ༣. བྱང་བུ་དཀྲུ་བཀྲ་བཅས་ཡོད་པ་དང་། འདིར་བྱང་བུ་དཀྲུ་བཀྲ་ལས་གཞན་གཉིས་འགྲེལ་བཤད་མེད་ཚུལ་གསལ་ཞིང་། བྱང་བུ་དཀྲུ་བཀྲ་ནི་གཤམ་གསལ་བ་སྟེའི་ནང་གི་སྐབས་སུ་གསལ།

བཀྲ་ཤིང་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རྗེ་འདི་ནི་རྗེ་འཇིལ་ཐོག་ཡབ་ཨ་འགྲུབ་དང་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལུག（༡༧༥༣）ལོར་འཁྲུངས། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཀའ་ཆེན་དོན་གྲུབ་གླིང་དུ་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་རྒྱ་སྐྱབས་མཆོག་སྤྲུལ་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ནས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་ཉི་མ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱི་དྲུང་ནས་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁྲི་པོ་བླ་སྐྱབས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གསན། དེ་ནས་རྡུལ་ཕྲོགས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་འབྲས་བློ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། གཞུང་ཡོད་ཚད་གསན་སྦྱང་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གླིང་བཞིའི་མཚན་བཏགས་མཛད་དེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་སྡེ་དོན་གྲུབ་གླིང་དང་། ལྷ་ནག་པ་དེ་ཆེན། བཀྲ་ཐང་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཆོས་སྡེ་དོན་གྲུབ་གླིང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། བཀའ་འབུམ་ལ་མཆོད་ན《ཡན་ལག་བདུན་པ་རྒྱས་པ་བྱ་ཚུལ་བསོད་ནམས་རྒྱ་གཏེར》《འཇིགས་བྱེད་གཙོ་རྐྱང་གི་སྒྲོམ་བཟླས་བྱ་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས》《སྨོན་ལམ་རྒྱས་པ་འདོད་དོན་ཀུན་གྲུབ》《ཟླ་རག་གསེར་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཁས་རྨད་ཀུན་གྱི་ན་བར་འཛེགས་པའི་གླིང་བུའི་སྒྲ་དབྱངས》《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་མཛད་ཀྱི་དྲག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་དགྲ་བགེགས་བསྲེགས་པའི་མེ་ལྕེ》སོགས་མང་པོ་མཛད། དགུང་གྲངས་ང་དགུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ（༡༨༢༡）ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་རྫོང་དཀར་པོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མངའ་རིས་ལྷུན་རྫོང་དཀར་པོར་འབོད་པ་དེ་ཡིན། རྫོང་དེ་ནི་བོད་མིའི་བུའི་སྐབས་མངའ་བདག་འོད་སྲུང་གི་གདུང་རྒྱུད་སྐྱིད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དཔལ་ལྡེ་ནས་རྒྱལ་རབས་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་རྒྱལ་པོ་འབུམ་ལྡེ་མགོན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་གླང（༡༢༥༣）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག（༡༢༨༠）ལོའི་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་རང་ཁོངས་མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་ས་ཁུལ་དུ་མཁར་རྫོང་བཅུ་བཞི་བརྩིགས་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་ལ། མངའ་རིས་ལྷུན་རྫོང་དཀར་པོ་འདི་ནི། རྫོང་མའི་ས་མིང་ལ་མི་རྗེ་ཐང་ཞེས་ཡུལ་གྱི་བདག་པོ་ཡང་ཐོག་མའི་འཛིན་སྐྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་སྤྱིའི་ས་དབྱིབས་དང་རི་དབྱིབས། ཕྱོགས་བཞིའི་ས་བཀྲ་བཅས་ལྡན་ལྗོངས་ཚོགས་པའི་གནས་དེར་བོ་ལྡང་འདེབས་དགོས་པར་གཟིགས་ཏེ་ས་ཆའི་བདག་པོ་ཡང་ཐོག་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲིད་པ་དང་། དངུལ་གྱི་ཏཱ། ན་ཐོང་མ་དཀར་པོ་གཅིག དར་གོས་ཕྱག་གཅིག་བཅས་ལ་རིན་དུ་གནང་ནས་ཉོས་ཏེ། རང་ཉིད་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་འཚམ་བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ（༡༢༧༠）ལོར་ས་བླང་ཐོག་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། བཙུན་མོའི་སྡོད་གནས། མངའ་ཁོངས་བརྒྱ་ཚོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཁྲི་ལས་ཤག ཕྱི་ལ་ལྕགས་རི་ཆེན་མོ་གཅིག་གིས་བསྐོར་བ་བཅས་བརྩིགས་པ་ཡིན། ས་གནས་དེ་ལ་ཕྱིས་སུ་མངའ་རིས་རྫོང་དཀར་རམ་མངའ་རིས་རྫོང་དགའ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། རྫོང་འདིའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ལྟ་འགྱུར་བསྟན་པའི་རྟོག་ཤིང་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པའི《བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་མངའ་རིས་སྨད་གུང་ཐང་དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ》ལྟགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༨ནས༡༠༢བར་དུ་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

བཀྲ་ཤིས་ཁྲ་རིང་། གོས་ཆེན་ཚོས་གཞི་སྣ་ལྔ་རེའུ་མིག་ལྟར་སྦྱེལ་ནས་ཁྲ་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་ཕྱ་ཕྱི་ལ་ཟེར།

བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། མདོ་སྨད་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ལུགས་དགོན་ཆེན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཞེས་པ་དགོན་པའི་མིང་ཡིན་པ་ལས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བླ་བྲང་གི་མིང་མིན་ཀྱང་བླ་དགོན་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མིང་འདོད་སྲོལ་དེ་ལྟར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་དུ་འཇགས་ཟུལ་ཡིན། དགོན་ཆེན་འདི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་གླང（༡༧༠༩）ལོར་ཕྱག་བཏབ། དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསང་ཆུ་རྫོང（夏河县）གྱི་བསང་ཆུ་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་འགོར་ཡོད། དགོན་གནས་འདི་ཐོག་མར་གཡས་འདེབས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ནི་མཚོ་སྔོན་གྱི་དཔོན་ཆེན་དགའ་ལྡན་ཨེར་ཏེ་ནི་ཇུ་ནང་ཇི་ནུང་ཤིང་། སྒྲུབ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་གྱིས་རྟེན་གཞི་བྱས་ཏེ་འཛིན་གྲྭ་ཚོགས་པ་དང་། རྗེ་བཞུགས་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་རྨང་གཞི་བཏིང་བར་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ་བའི་སྐབས་བཏིང་ནས་མ་གྲུབ་པར་མཁན་པོ་ནི་མིན་ཏན་དང་། ཨེར་ཁེ་དའི་ཆེད་གཉིས་ནས་ཡུལ་བའི་ཚོགས་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་མང་བ་ཞིག་གི་ནང་ཚོགས་འདོན་འཆད་ཉན་སོགས་མཛད། འཆད་ཉན་དང་། ཆོས་རྩོད། ཆོས་མཚམས། ཕྱག་ཁྲིམས་བཅས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་སྲོལ་ལྟར་རྒྱུན་འཛིན་གནང་ཞིང་གྲྭ་གྲངས་ཀྱང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གྲྭ་ཚང་གཞན་ལས་མང་བ་དགོས་པ་དང་། གྲྭ་གྲངས་ཚད་འཛིན་མི་དགོས་པའི་བཀའ་བཅད་མཛད། རྗེས་སུ་གྲྭ་ཚོགས་ཆེ་དུ་གྲངས་ཡུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པས་འདུ་ཚོགས་དང་ཚོད་གྲྭ་སོགས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གནང་སྲོལ་འདུག བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གྲྭ་ཚང་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཐོས་བསམ་གླིང་། ༢. རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་། ༣. དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་། ༤. སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་། ༥. ཀྱཻ་རྡོར་གྲྭ་ཚང་། ༦. རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་བཅས་ཡིན། དང་པོ། ཐོས་བསམ་གླིང་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་མཁན་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གསུམ་ལ་ལོ་རྒྱུན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བའི་སློབ་གཉེར་ཐོན་ནས་དཀའ་རམས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཚད་གནང་གི་ཡོད། གཉིས་པ། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་བདུན་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ（༡༧༡༦）ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་དགེ་བཤེས་གསུམ་ལ་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། ཕྱག་འདྲེན། དགེ་བསྐོས་བཅས་བསྐོ་གཞག་དང་། གྲྭ་པ་གསར་པ་མི་གྲངས་བཅུ་གསུམ་བདམས་ནས་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། གྲྭ་ཚད་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཟམ་པར་གཏན་འཁེལ་གནང་། གསུམ་པ། དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་། དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་དང་གསུམ་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལུག（༡༧༦༣）ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་མཛད། གྲྭ་ཚང་དེར་གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་ཟམ་པ་ཡོད་ཅིང་། གཙོ་བོ་དུས་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་དང་། སྐར་རྩིས་དང་ནག་རྩིས་སོགས་རྩིས་སྐོར་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་རིག་དང་། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་གི་ཆོ་ག སྐྱི་ཁ་དམའ་བ་ཆོག ལྷ་ཕྱིས་དང་། འཆམ་བཟོ་དང་རྒྱ་གླིང་སོགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྲོལ་གཏན་འབེབས་མཛད་ཡོད། བཞི་པ། སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་ནི། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག（༡༧༨༤）ལོར་གཙང་སྨན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོའི་སློབ་མ་རྡོ་རྗེ་རབ་འབྱམས་པ་སོགས་གསུམ་ལ་སློབ་དཔོན་བསྐོས་ནས་ལྷ་སའི་ལྕགས་པོ་རི་གསོ་རིག་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་ཐོག་གྲྭ་གྲངས

བརྒྱ་ཐམ་པར་ཚད་འཛིན་དང་ཞོར་ལ་མི་འཁྲུགས་པ་ལྟ་
དགུའི་ཚོ་ག་ཡང་གསུང་རྩོམ། ལྔ་པ། ཀྱི་རྫོང་གྲྭ་ཚང་ནི།
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་
བསྟན་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གིས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་
སྤྲེལ(༡༨༨༡)ལོར་ཀྱི་རྫོང་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་མཛད།
གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ། གྲྭ་ཚང་འདིར་ཚོ་ག་སྣ་ཚོགས་
དང་། སྐར་རྩིས། སྨན་རིག་པ། རི་མོ་སོགས་སློབ་གཉེར་
གནང་སྲོལ་འདུག དྲུག་པ། རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་། འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཆེན་
ཡོངས་འཛིན་སྐྱིད་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་ཁྲིད་གནང་བ་ལྟར།
མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་དཔལ་འཛིན་རིང་པ་ཐུགས་
རམས་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་སྦྱང་
མཆོད་བཞེངས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་རྩལ་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་གྲགས་
པ་ཐུགས་རམས་པ་བསྟན་པ་ཆོས་ལྡན་གཉིས་ལ་བཀའ་
བསྐོད་གནང་བ་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་
(༡༨༡༩)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས།
གྲྭ་གྲངས་ཀུང་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས་ཙམ་ཡོད།
གདན་ས་འདིར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་
སློབ་གཉེར་ཕྱག་བཞེས་སྐོར་དགུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་
ཁག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་
ཡོད་པའི་ཐོག འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་
འཇིགས་མེད་དབང་པོས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྟག(༡༧༥༨)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་
པོའི་འཆམ་དཔོན(བློ་མ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན)མདོ་སྨད་
ཏུ་འཇོར་བ་དང་སྟབས་བསྟུན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཕྱག་
སྲོལ་ལྟར་གྱི་འཆམ་དང་ཕྱག་མཁར་གསར་འཛུགས་
མཛད་ཚུལ《རྣམ་ཐར་རྒྱལ་སྲས་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས》སུ་
གསལ་བས་སྐབས་དེར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་
དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་ཕེབས་
སྐབས་ཡིན། གཞན་ཡང་ལྷ་བྲིས་དང་། འཇིམ་བཟོ།
དཔར་བརྐོས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཀུང་དཔེ་ཚད་སློབ་
གཉེར་མ་ཐུབ་པ་ཆོར་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཡོད་
པར་བརྟེན། གདན་ས་འདི་ནས་ཐོན་པའི་བསྟན་འཛིན་
ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཡང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་
རིམ་བྱོན་དང་། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་
བྱོན། ཞེ་ཁྲི་རིམ་བྱོན། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་
མཚན། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་ཡུགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཞང་
བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། སྒོ་མང་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ།
ཛེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། གུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་
གྲངས་ལས་འདས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྨན་རམས་པ་
དང་། རྩིས་རམས་པ། ལྷ་བྲིས་པ། འཇིམ་བཟོ་བ་
སོགས་མཛེས་རིག་སྒྱུ་རྩལ་ལ་མཁས་པ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་
ཡོད། འདིར་གདན་སའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་
ཞིབ་པ་དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་
པའི《བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ལྷའི་རྔ་ཆེན》ཞུགས་
དཔར་མ་དང་། རྒྱ་རིགས་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་མཁས་དབང་
ལི་ཨན་ཀྲུང(李安宅)མཆོག་གིས་མཛད་པའི《བོད་
རིགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ས་གནས་དངོས་ལ་ཞིབ་
འཇུག་ཞུས་པ》(《藏族宗教史实地研究》)ཞེས་
པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་ཤོག་གྲངས་༡༢༦ནས་༡༢༧བར་གསལ་བ་
དེར་གཟིགས།

བཀྲ་ཤིས་སྔང་གི་འདུས་སྡེ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་
སྟེ་ཐང་ཁུལ་དུ་གྲོང་ཚོའི་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་ཀྱི་
དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། ས་སྐྱའི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཚན(རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི༡༣༡༢ལོ་ནས་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་མེ་བྱི༡༣༧༥ལོའི་བར)གྱིས་ཕྱག་བཏབ། ཐོག་
མར་བསྐྱབ་གཙང་གི་དགོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དགོན་པ་དང་
གྲོང་པ་མཉམ་འདྲེས་སུ་ཡོད་སྟབས་སེར་ཁྱིམ་པ་ཞིག་ཏུ་
གྱུར་པ་སོ་ལྔ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ཀྱིས་སྐར་ཡང་
གཙང་དགོན་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་། འདི་ལ་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས་གོ་བ་མི་
འདྲ་བ་ལེན་དགོས་པ་སྟེ། ༡. འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་
ཚང་གི་མིང་ཆ་ཚང་། ༢. ཨ་མདོ་ཀན་ལྷོའུ་ཟླ་ཐང་བཀྲ་
ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་མིང་གཞན། ༣. བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་
མིང་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད། མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་
མང་ནི། བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཅེས་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་བར་སྐུ་ཚེ་གཅིག་གི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་ལ་དྲན་
གསོ་ཞུ་བའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད(༡. པད་སྤུངས་མཆོད་
རྟེན—སྐུ་བལྟམས་པ། ༢. བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན--སངས་
རྒྱས་པ། ༣. བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན-- ཆོས་འཁོར་
བསྐོར་བ། ༤. བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན---ཆོ་འཕྲུལ་
བསྟན་པ། ༥. ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན---ལྷ་ནས་བབས་པ།
༦. དབྱེན་བསྡུམས་མཆོད་རྟེན—དགེ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་
སུ་ཕྱེས་པའི་དབྱེན་བསྡུམས་པ། ༧. རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་
རྟེན---སྐུ་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། ༨. མྱང་འདས་མཆོད་
རྟེན—སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ)ཡོད་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་
རྫོགས་མར་བསྐོར་བར་དྲན་གསོ་ཞུ་ཆེད་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་དད་པ་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་དབྱིབས་ནི་ས་
འཛིན་ནས་བད་ཆེན་བར་དང་། བུམ་སྟན་པདྨ་ནས་ཏོག་
གི་བར་དུ་མཆོད་རྟེན་གཞན་དག་དང་འདྲ་བ་ལ། བང་
རིམ་བཞི་ཡི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི། དཀྱིལ་དུ་སྒོ་འབུར་ཕྱོགས་
བཞི་ཀར་ཡོད་པ། སྒོ་འབུར་དང་གཞོགས་ངོས་ཚང་མར་
སྒོ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྒོ་མང་ཉིས་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད།
འབྲིང་ལ་སྒོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག བསྡུས་པར་སྒོ་བཅུ་དྲུག
བཅས་གཏོད་སྲོལ་ཡོད། མཆོད་རྟེན་འདི་ཁྲི་མཆོད་རྟེན་
ལ་ནང་ལྷ་ཁང་དུ་ཡོད་པ་ཕྱས་ན་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་
བརྗིད་ཆགས་པ་ཡོད་སྟབས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་
ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞི་དང་། ཐུན་ཡུལ་གླིང་
ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་བཅས་ལྔ་ནི་ཁྲི་མཆོད་རྟེན་དང་ནང་ལྷ་
ཁང་གི་དབྱིབས་ཅན་ཡིན་པར《ཉེལ་པ་པཎྜི་ཏའི་ཆོས་
འབྱུང》ལས་གསུངས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་
བཞིར་གྲགས་པ(༡. རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་མཆོད་རྟེན།
༢. རྒྱང་འབུམ་མོ་ཆེ། ༣. ཇོ་ནང་སྐུ་འབུམ་ཆེན་མོ།
༤. ཀྱ་ནང་བྱམས་པ་གླིང་གི་མཆོད་རྟེན་མཐོང་གྲོལ)
བཅས་བཞི་ཀ་ཁྲི་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ལ་ནང་ལྷ་
ཁང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་རྣམ་པར་འདྲེན་པ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས། འདིར(མཆན། འདིར་ཞེས་པ་ནི་
༡༩༨༦ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་བཏོན་
པའི《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ཀྱི་ཞབས་མཆན་དཔར་མའི་ཤོག
གྲངས༣༣༣ཐོག་བཅུ་པའི་ཐོག་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་
འབྲས་དཀར་སྤུངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་རྣམ་པར་
འདྲེན་པ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་རྟེན་གར་དུ་བསྐྱོད་པར་
ཕྱོགས་པ་ལ་ཞེས་པར་གོ་དགོས)སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་
པོ་རྟེན་གར་གྱི་སོག་རིགས་ཡིན་པ་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ལ་
ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱང་ཡིག་ཚོར་བྱུང་བ་འདྲ་སྟེ། ཐོ་ལྟ་བ་དང་
འཕྲིན་བ་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་
མཁན་པོ་རྟེན་གར་གྱི་སོག་རིགས་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོ་བྲི་ཧན་
གྱི་དམག་དཔོན་བླ་བྱུར་རྟོང་ཟའི་ཇི་ལ་བུ་བརྟན་ཡོད་པའི་
བདུན་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་
ཆོས་ཞུགས་ཤོག འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་
ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་
ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་
མཁན་པོ་ཕུན་མི་རིང་ཙམ་གནང་ཞིང་། མཁན་ཟུར་གྱི་
སྐབས་རྒྱལ་པོ་ལྔ་བཟང་གིས་མཚོ་སྔོན་དུ་འཚམས་འདྲིའི་
མི་སྣར་མངགས་པ་ལྟར་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་བཀྲ་ཤིས་
འཁྱིལ་དུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཇལ་ནས་ལུང་བསྟན་
བཀའ་སློབ་གནང་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང(༡༧༢༡)ལོར་རྟེན་
གར་བོད་ནས་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་རྒྱུར་མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་
གིས་མངགས་པའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་མ་འབྱོར་གོང་ཙམ་
དུ་རང་ཡུལ་རྟེན་གར་ལ་ཕྱིར་ལོག་མཛད་པར་བརྟེན།
གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་གར་གྱི་གྲྭ

རིགས་རྣམས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡལ་གཡོལ་···
ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་སྔོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྔོ་མང་མཁན་པོ་དྭན་གར་བློ······
བཟང་ལྡན་ཚོགས་ལ་ཟེར།

བཀྲ་ཤིས་སྔོ་མང་གྲྭ་ཚང་བ། འབྲས་ལྗོངས་སྔོ་མང་གྲྭ་ཚང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་དངོས་སློབ་བྱང་ཤཱཀྱ་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པར་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསལ། དག་རྒྱུན་དུ། འབྲས་ལྗོངས་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་ཡུལ་ཐོག་མར་སྔོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་གྲུབ་རྗེས་གནས་སྤོས་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་འདུག རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༥)ལོར་བོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་དབུའི་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། སྔོ་འཛུར་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཀ་པ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་ས། ཟུར་ཁང་ཀ་བ་དགུའི་ས་ཡོད་པ་བཅས་གསར་བཞེངས་བྱས་རྒྱུས(སྔོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་དཀར་ཆག)ནང་གསལ། གྲྭ་ཚང་འདིར་ཁང་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཧར་གདོང་ཁང་ཚན་ནི། སྟོད་སོག ཨ་ལག་ཤ ཉིན་ཅང་བཅས་ཀྱི་སོག་རིགས་དང་། ནང་སོག་ཁག་གཅིག འདམ་དང་། ནག་ཆུའི་འབྲོག་པ། སྟོད་ལུང་དང་། ཡངས་པ་ཅན། འཕན་པོ་བཅས་ཀྱི་དབུས་པ་ཁག་གཅིག་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས་ཡིན། ༢. བསམ་བློ་ཁང་ཚན་ནི། ཨ་མདོ་ཁུལ་ཁག་གཅིག་དང་། མཚོ་སྔོན་གྱི་སོག་རིགས། བོད་བྱང་ཁུལ་གྱི་འབྲོག་པ་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས།

༣. ཤུང་རུ་ཁང་ཚན་ནི། བར་ཁམས་ཚ་བ་དཔའ་ཤོད། ཐོ་པ་མདོ། སྤར་རྫོང་། སྔ་རྫོང་བཅས་དང་། དབུས་ནས་འབྲི་གུང་པ་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༤. ཐ་ཏི་ཁང་ཚན་ནི། ཙོ་ནེ། ཆས་པ་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༥. ཟླ་འབུམ་ཁང་ཚན་ནི། མཚོ་སྔོན་གྱི་རེབ་གོང་། རྫ་སྟེངས། ཨ་རིག་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོན་ཁུངས····ཐོབ་ཁུངས། ༦. ཏྲ་དབོན་ཁང་ཚན་ནི། ཀན་སུའུ་ཁོངས་ཟམ་ཚ། མཛོད་དགེ་སྐད། ཉར་ཚང་ཡོངས་རྫོགས། གླུ་རྒྱ་ཤིས་ཚང་རྫོང་གི་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས།

༧. ཟེ་བོ་ཁང་ཚན་ནི། ཅི་ཁྲིན་ཁོངས་མཛོད་དགེ་གོག་བཅུ་གཉིས། འཕན་ཕྱི་སོག་བདུན། དེ་ཤག་སོག་ལྔ། ཟེ་བོ་ཁུལ་མང་ཆེ་བ། འབྲུག་ཆུ་རྫོང་གི་སྡེ་ཁག་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༨. གཞུང་པ་ཁང་ཚན་ནི། ཨ་མདོ་ཟམ་ཚ་རོང་པ་ཡོངས་རྫོགས། ཀན་སུའུ་བསང་ཆུ་རྫོང་སྐད། འགོ་ར། ཨ་མཆོག་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས།

༩. འབག་ཤིང་ཁང་ཚན་ནི། མཚོ་སྔོན་གྱི་དན་ཏིག ཡང་ཏིག མཛོ་མོ་མཁར་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས།

༡༠. ཤ་ཉེ་ཁང་ཚན་ནི། ཀན་སུའུ་ཁོངས་གཙོས་ལྷ་ཁང་། ཛ་ཡིས། ཀན་ཀྲུ། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཞ་པ། བསང་ཆུ་ཁོངས་ཀྱི་རོང་པ་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༡༡. ཟུར་ཆུ་ཁང་ཚན་ནི། ཨ་མདོ་ཁོངས་ཟུར་འཕན་ཡོངས་རྫོགས། ཛ་བ་ཁུལ་མང་ཆེ་བ། མགོ་ལོག་གི་ཁང་གསར། ཁང་ཐན་བཅས་ནས་ཡོང་བའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༡༢. རྒྱ་བཟང་ཁང་ཚན་ནི། མཚོ་སྔོན་གྱི་རྒྱ་བཟང་དང་དབུས་ཁུལ་སྟོད་ལུང་པ་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༡༣. བྲ་བྲལ་ཁང་ཚན་ནི། ཀན་སུའུ་བསང་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་དཔལ་ར། མཛོད་དགེ་ཉི་མ་ཚོས་འཁོར་ཁག་གསུམ། མཚོ་སྔོན་མགོ་ལོག་ཟ་ཆུ་ཁ། ཨ་རིག་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༡༤. རེབ་ཀོང་ཁང་ཚན་ནི། ཀན་སུའུ་ཁོངས་རེབ་ཅ་ཁག་བཞི་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས།

༡༥. ཚལ་པ་ཁང་ཚན་ནི། ཅོ་ནེ་ཚལ་བུ་ཤིས་པ། བདེ་ཐང་ཡ་ཀྲ་མ་ཀྲུ། ས་དམར། ཨ་འཁོར། བྲེ་རོ་སོག་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས། ༡༦. མདའ་རིས་ཁང་ཚན་ནི། སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁུངས་བཅས་ཡིན། གཞན་ཡང་ཁང་ཚན་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་མི་ཚན་སྐོར། ཧར་གདོང་ཁང་ཚན་ཁོངས་མི་ཚན་དྲུག་སྟེ། ༡. ཧོར། ༢. དུར་ཆེན། ༣. མཆོག་ཁ། ༤. བཙན་པོ། ༥. ཟུར་ཁོད། ༦. ཡ་ཤུལ) བསམ་བློ་ཁང་ཚན་ཁོངས་མི་ཚན་དྲུག་སྟེ། (༡. ཁལ་ཁ། ༢. དགོན་ལུང་། ༣. ཕིས་མདོ། ༤. ཐོ་རིས། ༥. ལམ་པ། ༦. དགའ་གདོང་། ཟུར་ཆུ་ཁང་ཚན་ཁོངས་མི་ཚན་གཅིག་སྟེ་ཉན་པོ་མི་ཚན་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་མི་ཚན་བཅུ་གསུམ་ལ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་སུམ་སྟོང་ལས་མས་ཡོད་ཀྱང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཙམ་ནས་ཨ་མདོ་དང་སོག་ཡུལ་ཕྱོགས་ནས་བོད་དུ་གྲྭ་རྒྱུན་ཡོང་མཁན་རྗེ་ཉུང་ལ་སོང་བར་བརྟེན། ཧར་བསམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་ཡང་རིམ་བཞིན་ཉུང་དུ་སོང་། གྲྭ་ཚང་འདི་ནས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་མཚན་ལྡན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་། ལྕང་སྐྱ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན། ཐུའུ་བཀྭན་སྐུ་ཕྲེང་དང་། ཞང་ཞུང་པཎྜི་ཏ། གུང་ཐང་ཁྲི་ཆེན། བཙན་པོ་ནོ་མིན་ཧན། སྨིན་གྲོལ་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཏ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ། བོད་རྒྱལ་སྲས་སོགས་ཡིན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་པའི་གྲས། ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཉི་མ། ཁྲི་ཐོག་བཅུ་དྲུག་པ་རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཐོག་སུམ་ཅུ་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བཞི་པ་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས། ཞེ་བདུན་པ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ། ཞེ་བརྒྱད་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ལྔ་བཅུ་པ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། ང་གཅིག་པ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ། ང་གསུམ་པ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ ང་ལྔ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། བདུན་ཅུ་པ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ། ཀྱ་གཅིག་པ་ངག་དབང་ནོར་བུ་བཅས་ཁྲི་ལ་ཕེབས་པ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བྱུང་། གྲྭ་ཚང་འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། མཁན་རབས་རིམ་བྱོན། སློབ་གཉེར་ཡིག་ཆ། སློབ་གཉེར་གྱི་སྒྲིག་སྲོལ། གྲྭ་ཚང་གི་སྒྲིག་གཞི། མཆོད་གཞིས་ཁག དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཅས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐོན་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ལ་འཇིགས་ནས་མ་བཀོད་དོ། །

བཀྲ་ཤིས་སྔོ་མང་གཙུག་ལག་ཁང་། མདའ་རིས་ཤུང་ཟང་གི་རྒྱལ་པོ་འབུམ་ལྡེ་མགོན་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༢༧༠)ལོར་མངའ་རིས་ཤུང་རྫོང་དཀར་པོ་བརྩིགས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སུ་མཐུད་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་རྩའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཀ་བ་དྲུག་ཅུའི(སྨུག་གི་གཙང་ཁང་ལ་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། མདོའི་ཁྱམས་ཆེན་ལ་ཀ་བ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག)ཙམ་དང་། ཀ་གདན་རྡོ་ལས་གྲུབ་པའི་རུས་སྦལ་གཟུགས་ཀྱི་ཀ་བ་དང་སྒོ་གདན། སྒོ་སྒྲུལ་སོགས་མེ་ཏོག་དང་སྦྲུལ་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་འགྲོས་སྣ་ཚོགས་བཀོད་དཀྲོལ་རྒྱན་བཀོད་ལྡན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་། ཅིག་པ་སྲ་བརྟན་གྱི་ཚད་ཀྱང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ་ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས་བར་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་འདས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྤྱི་ཞུ་ཆེས་བརྩོན་པ་ཡང་དཀོན་རུང་། ཞིག་རལ་རྡིབ་འཐོར་ཡོ་འཆུག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སོང་བར་གནས་པ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་བའི་ཡུལ་དུ་སྣང་ངོ་ཞེས་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པའི(མངའ་རིས་ཤུང་ཟང་གི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དྭངས་ཤེལ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༤ནས༦བར་གསལ། གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་ནང་གི་རྟེན་བཞེངས་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་པར་ལོ་བརྒྱད་འགོར་ཏེ། རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་མེ་གླང(༡༢༧༧)ལོར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཧོར་སོག་གི་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་དང་དུས་མཚུངས་གྲུབ་པ་ཞིབ་པར་གོང་གསལ་རྒྱལ་རབས་དེར་གཟིགས།

བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ཀྱི་ལྷུན་པོ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཞེས་གསལ།

བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་འཛིན་ཟླ་མེད་ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། ལྷོ་ཁ་ཡར་ལུང་འཕྱོང་རྒྱས་ཁུལ་དུ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ལུང་། འཕགས་པ་ལྷ་རྗེ་ཐོག་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་འཕགས་པ་ལྷ(རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས

ལུག་༡༤༦༣ ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལུག ༡༤༨༧ ལོའི་བར) དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཉང་པོ་དང་། ཀོང་པོ། སྤོ་བོ། འཇང་ས་ཐམ་བཅས་སུ་སྐྱབས་སྲི་བཅུ་དང་། དགོན་སྡེ་ཏི་ཤུ་ཞིག་ཙམ་ཕྱག་བཏབ་པ་གནང་བའི་དགོན་སྡེ་དང་པོ་དེ་ཡིན། (དེང་སང་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་ཤར་ལྷུང་རྒྱས་ཀྱི་ཁོངས་རི་ཐེབས་སུ་ཡོད) གཙུག་ལག་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་འདུ་ཁང་དང་ཕྲུག་གི་བྱམས་ཁང་བསྡོམས་པའི་ཀ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལ་སྟོན་དང་། བྱམས་ཁང་ནང་གི་བྱམས་པའི་སྐུ་རྒྱུ་ནི་ཨར་ཀ་ལྟ་བུའི་ས་རྒྱ་མིན་ཏུ་མཁྲེགས་པོ་ལས་གྲུབ་པ། སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་བཞི་བཅུ་སྟེ་འདོམ་བཅུ(སྤྱི་ཁྲི་ཏི་ཤུ)སྐུ་གཟུགས་ཐོལ་པོར་གསེར་བཏུལ་མས་བྱུགས་པ་བཟང་པོའི་བཞུགས་སྟངས་ཅན། གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱེད་དང་པོའི་སྐུ་དམར་གདུང་བཞུགས་པའི་གསེར་གདུང་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་དང་། ཕྱུགས་ར་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྐུ་དམར་གདུང་བཞུགས་པའི་གདུང་རྟེན་བཅས་ཡོད། དགོན་འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུང་རྒྱུན་འཕགས་པ་ལྷ་ཁྲབ་བདག་བདེ་ཆེན་ཇོ་རྗེའི་གསུང་རྩོམ་བདེ་མཆོག་ངམ་རྫོང་སྙན་བརྒྱུད་བདག་མདུན་ཐུས་སྐྱབ་དབང་ཚོགས་བཅས་ཡོད་པ་ཤུད་དེ་ཕྱིངས་སྟགས་ཚོག སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དང་འདྲ། གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཡས་མས། གྲྭ་རྒྱུན་འགྲོ་ཁུངས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དང་། སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་། དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་བཅས་སུ་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ནི་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕུལ་བ་དང་སངས་རྒྱས་རང་གི་སྐུ་ལ་དཔེ་གདུགས་ལྟར་དུ་ཡོད་པ་སོགས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་རྩལ་ལས་སོ་སོའི་མཚན་མ་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ། རང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་བསག་པའི་སྐད་དུ་ལྷག་པ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དམིགས་རྟེན་ཙམ་དུ་བྱས་ནས་འབུལ་ན། གདུགས་དཀར་པོ་གསེར་གྱི་ཕུ་བ་ཅན་དར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འཕྱར་ཅིང་གཡོ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག་གིས་མཛེས་པ་དབུ་ལ་ཕུལ་བས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་ཚ་གདུང་ལས་སྐྱོབ་པར་ཤོག་ཅེས། གསེར་ཉ་གཡུ་ཡི་གཤོག་པ་ཅན་མཆེན་ཞིང་ལྕུག་པ་སྤྱན་ལ་ཕུལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཐོབ་པ་དང་། འདབ་སྟོང་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་དྲི་བཟང་དང་ལྡན་པའི་མེ་ཏོག་པདྨ་ལྗགས་ལ་ཕུལ་བས་པདྨ་ལ་ཆུ་མི་ཆགས་པ་ལྟར་འཁོར་བ་ལ་གནས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གོས་ཤིང་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྫུན་སྤངས་པའི་ལྗགས་པདྨ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཆོས་དུང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཚེམས་ལ་ཕུལ་བས་ཚེམས་ཐེང་བཞི་བཅུ་མཛོད་ཞིང་རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་ཐོབ་ཅིང་དུང་གི་ཚེམས་བར་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲོགས་པ་དང་། བུམ་པ་འཆི་མེད་བདུད་རྩིས་གང་བ་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་ཁ་རྒྱན་ཅན་མགུལ་ལ་ཕུལ་བས་བུམ་པ་བཅུད་ཀྱིས་གང་བ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཆོས་ཀྱིས་གང་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཚིམས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་དཔལ་བེའུ་འཇའ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཐུགས་ལ་ཕུལ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྟོབས་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་རྫས་ལས་གྲུབ་པའི་དར་ལྷབ་ལྷུབ་ཀྱིས་གཡོ་བ་རིན་ཐང་དང་བྲལ་བ་བསྟན་པ་མི་ནུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་ལ་ཕུལ་བས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མི་ཕམ་པ་ལས་གྲུབ་འགྱུར་གྱིས་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྲིད་པའི་དྲ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཟད་ནས་གཅོད་པའི་འཁོར་ལོ་ཞབས་ལ་ཕུལ་བས་ཕ་རོལ་གྱི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏེ་ཐེག་གསུམ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་འདུལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་རྟགས་བརྒྱད་ཕུལ་བས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག

བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ། (༡༥༡༩ནས༡༥༨༧ལོ་ཡས་མས) བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གནང་མཁན་དང་པོ་ཞིག་དང་། ལྷ་མོའི་དགེ་རྒན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་ས་སྐྱའི་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་ནང་འཚོ་བ་བསྐྱལ་ཞིང་། གཅེན་པོ་ལྷུན་ཚོགས་ཀྱི་ས་ནས་ལྷ་མོ་སྦྱངས་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཁོང་དམངས་ཁྲོད་ལྷ་མོ་བའི་ནང་གི་ས་སྐྱའི་སྐྱེལ་པའི་ཀ་གདུང་ལྟར་གྱི་གྲགས་ཅན་འཁྱབ་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ཁོང་གི་མཚན་ལ་འབྲས་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་ཞིང་། འབྲས་ཐོག་ནི་ཁྱིམ་མིང་སྟེ་འབྲས་གཏོང་མཁན་ཁྱིམ་ཚང་གི་དོན་ཡིན། ཁོང་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རུས་རྒྱུད་དམན་པར་རྩིས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས་པས་སྐྱེ་རྗེས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་ཀྱང་ངན་པོ་གནང་ཐུབ། ཁོང་ནི་རིག་རྩལ་གྱི་མཁྱེན་རྒྱ་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པས་ཟླ་ལྡན་འཛིན་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་གཏོང་རྩལ་མཁས་པ་མ་ཟད། སྤྱི་བོར་ཆང་པོར་བྱིགས་ནས་ཚོམས་ཆེན་དང་མི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་ཡུན་རིང་བརྒྱབ་ཀྱང་ཆང་རེག་གཅིག་ཀྱང་ས་ལ་མི་བབ་པའི་ཁྱད་རྩལ་ལྡན་ཡོད། ཁོང་གིས་རྟག་ཏུ་ས་སྐྱའི་ཁྲལ་ཐེལ་སྒྲུགས་ནས་བྱང་དང་གཙོ་མོའི་དབར་ཁལ་གཡག་དེད་ནས་དངོས་ཟོག་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྗེས་སུ་གྲོ་མོ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ལ་བྲོས་བྱོལ་དུ་སོང་ནས་གཞས་དང་ཟླ་སྙན་བཏང་སྟེ་སྐྱིད་སྡུག་མའི་འཚོ་བ་བསྐྱལ་དགོས་བྱུང་། ཉིན་ཞིག་ཁོང་ཕག་རི་རྫོང་ཚོར་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར་རྫོང་ཚ་ཞིང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་གཞས་དཔོན་གྱིས་ཁོང་གི་འཁྲབ་རྩལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྟེ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་སོན་སྐབས་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་དེའི་ནང་བསྡུ་ལེན་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་རིང་ཁོང་གི་འབད་པ་སྙིད་མེད་བྱས་པར་བརྟེན་སྐྱོར་མོ་ལུང་ལྷ་མོའི་སྒྲུགས་ཚང་མའི་འཁྲབ་རྩལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འཁྲབ་རྒྱ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་མོ་ཁྲན་གཞན་དང་། རྒྱལ་ཁྲོན། མཁའ་འགྲོ་མ། བདུད་མོ་ལ་སོགས་པ་ཚང་མ་འཁྲབ་པ་གནང་། ཁོང་དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ལ་སོན་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་དང་། བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གི་སྙན་ལམ་དུ་ཕྱུར་ནས་མིང་བརྟན་ཐོག་དགེ་རྒན་དུ་བསྐོས། ཆེས་མཆོག་ཏུ་ཕྱུར་བ་ཞིག་ནི་ཁོང་གིས་ཟམ་མི་ཆད་པར་བརྩོན་ཤུགས་ཆེན་པོས་གསར་གཏོད་གནང་ཞིང་། ཡན་བཀྲར་ལམ་ཡང་ཡིད་ཐང་མི་ཆད་པའི་སྙིང་སྟོབས་དང་། ལྷ་མོའི་རྒྱུན་སྲོལ་ནང་དོན་དང་རྣམ་པར་ཐམས་མི་ཆད་པར་བསྒྱུར་བཅོས་དང་ཚོད་ལྟ་ཐུན་བུ་བྱེད་པའི་ཁྲོད་ཚོད་འཛིན་དང་འགོག་རྐྱེན་མང་པོ་འཕྲད་པ་དང་། ཐ་ན་རྟུང་རྡེག་འདྲ་མིན་ཐོག་ཀྱང་དཔའ་མི་ཞུམ་པར་བརྩོན་ཤུགས་ཆེར་སྐྱེད་ཀྱིས་རིག་པ་བསྒྲིམས་ནས་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་གསར་གཏོད་ཀྱི་ལམ་དུ་འཚོལ་ཞིབ་དང་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་ཡོད། ཁོང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་དགེ་རྒན་གནང་རྗེས་རང་གི་ལོ་མང་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་བསམ་ཕྱོགས་དང་། དམིགས་ཡུལ་ལྟར་བློ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་ཟབ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས་ཐོག དམངས་གཞས་ཀྱི་རྣམ་པའི་གཞས་གདངས་གཞས་མ་རྣམ་ཐར་གསར་རྩོམ་མཛད་པའི་ཁར། ལྷ་མོ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་བཟང་ནང་གི་ངར་ཉམས་བསྡུས་པའི་དགེ་མཚན་རྣམས་བསྡུ་ལེན་གྱིས་སྒྲ་གཞུའི་གཞས་གདངས་བསྒྱུར་བཅོས་དང་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ཡོད། 《སྣང་ས་འོད་འབུམ》ནང་ཁོང་གིས་ཕ་ཡུལ་གྱི་ཡིད་སྐྱོ་སེམས་ཕུག་གི་ས་སྐྱའི་དམངས་གཞས་སྡོད་འཇུག་དང་། 《པད་མ་འོད་འབར》ནང་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཁྱད་ལྡན་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པའི"སྙིང"ཁ་སྟོན་གནང་ཡོད། ད་དུང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་ནང་གི་སྟོན་ཐོན་སྒྱུ་རྩལ་དཔྱད་གཞིར་འཛིན་པ་དང་བསྡུ་ལེན་བྱེད་མཁས་ཤིང་། ལྷ་མོ་རྣམ་པ་རྒྱ་གར་དང་། འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་གནས་ཁག་ལ་ཐེངས་མང་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པར་བསྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་ཁྲི་ཁྲི་དང་ཁྲ་སོགས་སྐོར་སྦྱོང་གནང་ཞིང་། དེར་སྡོད་ཧོད་རིགས་ཡུལ་མིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སེང་གེ་འཁྲབ་སྟོན་ཅ་ལག་ས་ནས་རྒྱ་རིགས་ནས་ཆད་པའི་དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་རྩལ་སྦྱང་ཐུབ་ཡོད།

ཆེད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བོད་སྟོད་ཡུལ་བན་སྟོད་ཤག་དང་རྗེས་ཀྱི་ཀོ་མིན་ཏང་བོད་སོག་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་བོད་སྟོད་དོན་གཅོད་ཁྲུའུ། དེ་བཞིན་སློག་འདོན་ཁང་། ཏར་ཁང་སོགས་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱག་ཏུ་རྒྱུ་དང་། མན། སོག་རུད་བཅས་མི་རིགས་ལས་དོན་མི་ལྷས་རང་སྐྱོལ་རོལ་རྩེད་ཀྱི་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཁྲང་ཞི་དང་། གཏམ་བརྗོད་ཀྱི་གར་རྒྱང་བ། དེ་བཞིན་དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་འཁྲབ་ཚན་མང་དག་ཅིག་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་མ་ཟད། མི་རྟ་ཕྲུག་བཟང་ནང་སྐྱོང་འཁྲབ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་འཁྲབ་སྟོན་སྒྱུ་རྩལ་འབྲུག་དང་། ཁྱུང་། སེང་གེ མི་རྒན་ཚེ་རིང་སོགས་ཀྱི་འཁྲབ་བྱའི་འཁྲབ་སྟོན་ཚང་མ་སློབ་སྦྱོང་གནང་ཡོད། ཐོག་མའི་དུས་རིམ་ནང་ཁོང་གིས་འཁྲབ་སྟོན་པ་སྐྱིག་འཛུགས་ཀྱིས་མི་རིགས་ཁག་གི་གླུ་གར་དང་དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་རྩལ་ཆེད་མངགས་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྱུ་རྩལ་དེ་རིགས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་བྱས་ཏེ་བོད་སྐྱོང་ཅན་དང་གཏམ་བརྗོད་ཅན་ལ་འགྱུར་ཆེད་པར་འཛུག མཉམ་བསྲེས་ཐོག་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་སྟོན་སྒྱུ་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་དྲིལ་པོའི་ནང་བཏུག་པར་བརྟེན་ལྷ་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་འཁྲབ་ཐབས་ལམ་མཆོད་རྩལ་རྒྱ་ལ་པ་ཕུན་སུམ་ཇེ་ཚོགས་སུ་གྱུར་ཏེ་དགེ་ཀན་ཤིག་དམར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐབས་ཤིག་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་བའི་སྟོར་མོ་ལུང་ལྷ་མོ་སོགས་པ་དེ་སླར་ཡང་དར་འཕེལ་བྱུང་ཡོད། སྟོར་མོ་ལུང་གི་ཐུལ་བྱུང་ལྷ་མོ། 《འགྲོ་བ་བཟང་མོ》དང་། 《གཟུགས་ཀྱི་ཉི་མ》《པད་མ་འོད་འབར》གསུམ་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་ཚན་ཀུན་གྱི་དཀའ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྣན་གྲགས་ཡང་སར་ཁྱབ་པ། སྲིད་བཏུད་དོ་མཚར་ལྡན་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་འབད་པ་ཕུལ་ལེན་གནང་བ་བརྒྱུད་མཐར་མཇུག་སྟོར་མོ་ལུང་ལྷ་མོ་སོགས་པ་དེ་མགྱོགས་མྱུར་ཐག་ཐིབས་འཕྲུག་པོ་དང་། གུང་ཤ་དོད་ལ་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ། སྣ་མང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཀོ་དོན་ཟབ་ཅིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་བར་བརྟེན་རིམ་བཞིན་ལྷ་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་ཁག་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གོང་འཕེལ་བྱིན་ཡོད། ༡༩༥༩ ལོའི་ཞིང་འབྲུག་ཞོད་འཛུགས་རྗེས་སུ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དམག་དོན་དོ་དམ་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག སྟོར་མོ་ལུང་གི་སྒྱུ་རྩལ་པ་རྣམས་སྐོང་འགུག་གིས་གསར་བརྗེའི་བོད་ལྗོངས་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་འཛུགས་རྒྱུའི་ཕྱ་སྒྲིག་གནང་བ་དང་སྣགས་ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་འབྲིང་རིགས་དེང་རབས་ལྷ་མོ《བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་བཀའ་དྲིན》ཞེས་པ་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་འཁྲབ་སྟོན་གནང་བ་དང་། རྒྱུན་སྐྱོལ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྱུར་བཅོས་དང་བེད་སྤྱོད་ཐོག་སྒྱུ་རྩལ་གསར་པའི་འཁྲབ་སྟངས་བསྡུ་ལེན་གྱིས་དུས་རབས་གསར་པའི་ནང་དོན་མཚོན་པ་བྱས་སྟངས་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་མོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གདེང་འཛིན་དང་བསྔགས་བརྗོད་ཐོབ་པ་མ་ཟད། དེང་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ལྷ་མོ་གསར་གཏོད་བྱ་རྒྱུར་སྔ་སྔ་བྱེ་བར་ལམ་སྟོན་གནང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༠ ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཁོང་རྒྱལ་ཡོངས་རིག་རྩལ་འཁྲུལ་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པར་ཞུགས་ནས་ཀྱང་དབྱང་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་མཇལ་འཕྲད་ཐོབ་པ་དང་། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཀྲུང་གོའི་རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་མཉམ་ལྡན་གྱི་རྒྱུན་ལས་ཡུ་ཡོན་དང་། ཀྲུང་གོའི་རྣམ་གར་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་ལ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༡ ལོའི་ཟླ་བ་༥ པར་སྐུ་གཤེགས་སྐུ་ཚེ་པས་དགུང་ལོ་༨༡ ལ་ལྷ་སར་དགོངས་པ་རྫོགས།

བཀྲ་ཤིས་རྡོ་ཁ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། སྔར་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྟ(༡༤༡༤) ལོར་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་དོན་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་ཁར་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་ཏུ་གསུངས། དབུ་སྐྲ་བྲེགས་རེ་བཞུགས་སུ་བཞུགས་པའི་འདྲ་སྐུ་བརྒྱད་བཞེངས་པ་ལ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་པས། སྐུ་འདྲ་བཞེངས་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་སྐུ་བརྙན་ལ་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན། འདྲ་སྐུ་འདི་དག་ནི་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག》དང་《རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》བཅས་ལས་པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་བཟོ་ཡིན་པར་གསུངས། འདྲ་སྐུ་དེ་ཡི་གྲུབ་རྩེ་བོ་དྲ་ལ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། འབྲས་སྤུངས། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། སྐུ་འབུམ། གསེར་ཁོག་བྱ་ཁྱུང་བཅས་སུ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན། དེ་སྔོན་དུས་རབས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ས་གནས་སུ་འབབས་གྱེན་སོག་བྱུང་རྗེས། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་བའི་སྲས་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་ནས་བཙུན་མོ་ཚོལ་རོ་བཟང་ལ་སྲས་མགོན་གསུམ(༡. དཔལ་གྱི་རིག་པ་མགོན། ༢. བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན། ༣. ལྡེ་གཙུག་མགོན) བྱུང་བའི་འབྲིང་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་ཟེར། སྲས་གསུམ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་བགོས་ནས་གནང་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་པུ་ཧྲངས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་གནང་སྟེ་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ། མངའ་རིས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ནི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཆེན་ལ་སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ལྷ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཆུང་བ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ཡིན། ཆུང་བ་གཡོ་སྒྱུ་ཆེ་ཞིང་སྲིད་དབང་ཐོབ་རྒྱུའི་དོན་དུ་རང་གི་གཅེན་པོ་ལྷ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མིག་བཏོན་ནས་ཁྱིམས་སྐྱིད་ས་ཆར་བཙུན་མོ་དང་མཉམ་དུ་བཙོན་ལ་བཅུག་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་བཟུང་། (རྒྱ་གར་ཇེ་ཡི་ལ་དྭགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི《ལ་དྭགས་སྟོན་རབས》ཕྱོགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༡༥༠ ཡིག་ཆིང་དང་པོའི་ནང་རྒྱལ་པོ་འདིས་སྤྱི་ལོ་༡༥༠༠ ནས་༡༥༣༠ བར་སྲིད་དབང་བཟུང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཕྱོགས་སྦྱོལ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཕྱོགས་སྨྱག་པར་ཡིན་དགོས) རྒྱལ་པོ་འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་ལ་དྭགས་ཀྱི་མཁར་བརྩིགས་ནས་མིང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་རྩེ་མོ་ཞེས་བཏགས་ཤིང་། གཉམ་དུ་རྒྱ་འཕེལ་གྱི་གོང་ཚེ་ཡང་བཏབ། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་དམག་དྲངས། སེམས་ཅན་རྟ་གཡག་ར་ལུག་མང་པོ་ཕྲོགས་ཏེ་ལ་དྭགས་ལ་ཁྱེར་སོང་བྱས། བོན་ཀུང་རང་ཉིད་ལ་སྲིད་དབང་བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་པའི་བུ་མེད་སྐབས་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་གཅེན་པོ་ཡོད་ས་ལ་བཙུན་མོ་ཞིག་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་། (༡. ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ། ༢. རྣམ་རྒྱལ་མགོན་པོ། ༣. འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ) ཚེ་སྨད་ལ་སྔར་བྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ངན་པ་རྣམས་དྲན་ནས་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ཏེ་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་བཞེངས་ཤིང་། དགོན་སྡེ་མང་པོར་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་སོགས་ཞིབ་པར《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༩ ནས་༡༩༠ བར་གསལ།

བཀྲ་ཤིས་ལྷ་ནག་མ། འདི་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་བའི་མི་ཞིག་དང་། ལྷ་ནག་མ་ཟེར་བའི་སྤུན་གཉིས་ལྷན་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལས་དེ་གཉིས་ཁ་མ་བྲལ་བར་ཡོད་པའི་དཔེ་ཞིག་གསུངས་པ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་གཉིས་གཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་གཅིག་ཕྱིལ་མར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན།

བཀྲ་ཤིས་པད་སྐོར། ཀུན་ཞབས་ཞུ་བའི་ལག་འཁྱེར་གྱི་འཁྲབ་སྟངས་ཤིག

བཀྲ་ཤིས་བྱམས་སྙོམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁྲ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྣེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ལྷོ་ངོས་རྩེད་ཐང་གོང་པོ་རིའི་སྟོད་ཐུབ་མཚམས་སུ་གནས་ཡོད། དེ་སྔོན་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་གོང་དུ་རྒྱ་བཟའ་ཀུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་ནག་རྩིས་སྤོར་ཐང་བརྒྱད་ཅུའི་སྐོར་གྱི་རྩིས་བྱས་པའི་རྩིས་འབྲས་ནས་ཕབ་པ་ལྟར་ལྷ་མའི་ཕྱོགས་བཞི་དང་། མཚམས་བཞི་བཅས་ལ་མཐའ་འདུལ་དང་། ཡང་འདུལ། རུ་གནོན་བཅས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་

བཙུ་བཏབ་པའི་ནང་ཚན་གཡོ་རུ་ཁྲ་འབྲུག་བཀྲ་ཤིས······
ཐྲམས་སྐྱོམས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་འདི་ནི་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས···
ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པའི་ལྔ་གྲོལ་ཡིན་ཅིང་། སོ་རྒྱས་
ཐོག་བཤད་སྟོལ་ལ། ཐོག་མར་པར་ཁུང་གི་ཕྱོགས་དེར···
མཚོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཀླུ་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་གནས་པ་དེ···
འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོན་པའི་
ཐུགས་པ་ཅིག་ལ་ཐུག་སྒྲ་ཐུག་ཐང་དང་། ཆུ་མི་ལྷང······
ཕྱག་ལ་གཉིས་ལ་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་ཐུགས་པ་དེ་གཉིས···
ཀྱིས་ཅེད་ཐང་གོང་པོ་རིའི་བྲག་ཤུག་སྡོ་རྡུབ་མཚམས་སུ་ཁ
གཏད་པ་དེར་སང་སྐྱབ་ཁང་བྲག་ཤུག་དང་། ཁྱུང་གི་བྲག
ཤུག་ཐེར་བ་དེའི་ནང་དུ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་བསྒྲུབས་ནས།
ཀླུ་འདུལ་བའི་ཉིན་མི་ཕ་ཅང་མང་པོ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ
ཀླུ་འདུལ་བའི་ཆོ་ག་བྱས་པ་དང་། སྐབས་དེར་གནམ་ལ་
འགྱུལ་བའི་ཀླུ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྒྲུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱ
ཁྲ་འདྲ་བ་ལ་སྐད་འབྲུག་ལྟར་སྒྲོགས་པ་ཞིག་ནམ་མཁའ···
ནས་འོངས་པ་དེས། མཚོའི་ནང་གི་ཀླུ་སྦྲུལ་མགོ་ལྔ་པའི···
མགོ་བོ་ལྔ་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བཅད་ནས་བཏུལ། དེའི་ཤུལ
དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ། ཀླུ་འདུལ་མཁན་ཐུགས···
པ་གཉིས་ལ་དྲན་གསོ་ཞུ་ཆེད་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་ལ་ཁྲ
འབྲུག་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། ལྷ་ཁང···
འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》
དང་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》ལ་ཚན[ཟ]པའི་
ནང་གསལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ལྷ་ཁང་འདིའི་དཀར་ཆག
རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་གོ་ཐོས་བྱུང་ཡང་ད་ལྟ་ཁོ་བོས······
མཐོང་མ་བྱུང་བས་དེ་རིགས་ཡོད་མེད་རྩད་གཅོད་བྱ······
དགོས་སོ། །

བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པ། གཙང་ཁུལ་ཤངས་བཀྲ་ཤིས་རྩེའི་དཔོན···
རིགས། རྗེས་སུ་རྟེན་གར་གྱི་རྒྱུགས་ཕྲི་ཐུལ་སྐབས་བཀའ
བློན་དུ་བསྐོས་པ་དང་། རྟེན་གར་བོད་ནས་མཐའ་བསྐྲད་
བཏང་ཞིན་མཚམས་མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་ནས་རྩེ་སྲིད་སྟག
རྩེ་བ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བཙད་པ་དེ་རེད།

བཀྲ་ཤིས་རྣམ་བརྒྱད། མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་བཀྲ་ཤིས་པར་
བྱེད་པའི་རྫས་བརྒྱད། སྟོན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་འོད་འཆང་མས་མེ་ལོང་ཕུལ་བ་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྫས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལྟར།
རང་གིས་ཀྱང་དཔལ་དཀར་གྱི་མེ་ལོང་དྭངས་ཤིང་གསལ་
བ་ཕུལ་བས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དོན་རྟོགས་པར་ཤོག་ཅིག དེ་བཞིན་དུ་འགྲོས་སྨྲར་ཏེ།
སྐྱོང་པའི་བུ་མོ་ལེགས་སྐྱེས་མས་ཞོ་མ་ཕུལ་བ་ལྟར་རང་གིས་
ཀྱང་ཞོ་མ་ཕུལ་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཟས་ཐོབ་པ་དང་།
གླང་ཆེན་ས་སྲུང་གི་ལུས་ཀྱི་གི་ཝང་ཕུལ་བ་ལྟར་ཀྱི་གི་ཝང·····
ཕུལ་བས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་སེལ་བ་དང་། ཁྱིའུ་རྩྭ·····
འཚོང་གིས་རྩྭ་དུར་བ་ཕུལ་བ་ལྟར་རྩྭ་དུར་བ་ཕུལ་བས་སྐྱེ་འཆི···
ནས་རྒྱུད་མེད་པའི་སྐུ་ཐོབ་པ་དང་། ཤིང་གི་ལྷ་མོས་ཤིང་
ཏོག་བི་ལྭ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཤིང་ཏོག་ཕུལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་
གཉིས་ལུགས་ཟློག་ཏུ་དག་ནས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་།
ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དུང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཕུལ
བ་ལྟར་དུང་ཕུལ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲོགས་ནུས་པ···
དང་། ཚངས་པ་སྐར་རྒྱལ་གྱིས་ལི་ཁྲི་ཕུལ་བ་ལྟར་ལི་ཁྲི་ཕུལ
བས་ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུ་བ་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་
ཡུངས་དཀར་ཕུལ་བ་ལྟར་ཡུངས་དཀར་ཕུལ་བས་མཐུ·····
སྟོབས་ནུས་པ་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག མེ་ལོང་ཕུལ་ན་
གཟུགས་བཟང་པོ་དང་བློ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་རྒྱུ··
དང་འཚམས་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན། གོང་པོ་ཁུལ་གྱི་དགོན་ཆེན·······
བཞིའི(༡. དེ་མོ། ༢. ཆབ་ནག ༣. བཀྲ་ཤིས་རབ····
བརྟན། ༤. འབྲུག་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ཆེན)ནང་གསེས····
ཤིག་སྟེ། སྔར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་
རྒྱ་མཚོ(རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ༡༤༧༦ལོ་ནས་རབ···
བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྟག༡༥༤༢ལོའི་བར)དཔལ་བཟང་པོའི་
ཞལ་སློབ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱག་བཏབ། ཐོག་མར་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ཡིན་ཅིང་། གོང་པོ་ཀར་སྲིད་ཀྱི་

བསྐུར་ཡང་དམག་ཐིང་སྐབས་མི་ལ་བསྒྲིགས་པར་བརྟེན།
རྗེས་སུ་ཉམས་གསོས་བྱས་རྗེས་མི་རིང་བར་ཐུགས་པ་གྲྭ···
ཚང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་ཐུགས་ཆོག་རྒྱུད་སྐད་གྲྭ་ཚང་གི་ལུགས···
དང་། གྲྭ་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། གྲྭ་
རྒྱུན་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་གོང་པོ་ཁང་ཚན་དུ་རང་མོས་
ཀྱིས་ཞུགས་ཆོག

བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དགོན་སྡེ···
ཁག་ལ་གཞི་གསུམ(༡. གསོ་སྦྱོང་། ༢. དབྱར་གནས།
༣. དགག་དབྱེ་བཅས)ཀྱི་ལག་ལེན་མ་ཉམས་པར་བྱ······
དགོས་པའི་ནང་ཚན་གསོ་སྦྱོང་ལ། དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ···
སྦྱོང་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་། གནོད་བཟློག་གི···
གསོ་སྦྱོང་། དབྱེན་བསྒྲུབས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅས་མི་འདྲ་བ
བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱི···
གཙུག་ལག་ཁང་གསར་པ་བཞེངས་སྐབས་ཐོག་མར་ས······
གཞིའི་བདག་པོ་མི་ལ་གནང་བ་ཞུ་བ་དང་དེ་ནས་གསང···
སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ས་བརྟག་པ། བསླང་བ།
སྦྱང་བ་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ག་གྲུབ་མཚམས། དགེ་འདུན་རྣམས
འཚོགས་ནས་གནས་གཞི་གསར་པ་དེར་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་
ཚོགས་དགོས་པའི་ཕྱག་སྲོལ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། དབུས་གཙང་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས···
གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞིའི་གྲས་ཡིན། གཞིས་ཀ་རྩེའི་གྲོང···
ཁྱེར་དང་འདབས་འབྲེལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཡོད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་
པའི་མེ་ཡོས(༡༤༤༧)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ···
དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་མིང···
ཆ་ཚང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དཔལ་གྱི་སྡེ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས···
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཞེས་ཟེར། དགོན་གནས་འདི···
ཐོག་མར་འདེབས་པ་གནང་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ནི་དར···
རྒྱས་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་དང་། སྐབས་དེའི···
གཞིས་ཀ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་འཕྱོངས་རྒྱས་པ་ཏོར་དཔལ······
འབྱོར་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཞུས་ཏེ་དགོན་གནས་གཙུག···
ལག་ཁང་རྟེན་གསུམ་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་
ཞིང་། ཕྱག་གཞུང་དཔོན་དར་རྒྱལ་པ་བསོད་ནམས······
དཔལ་བཟང་གིས་མཆོད་གཞིས་ལག་གཅིག་འཚོ་བའི······
མཐུན་རྐྱེན་དུ་ཕུལ། གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་ཕྱག་གི······
གཙང་ཁང་ཀ་བ་དྲུག་དང་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ······
བརྒྱད། གཟིམས་ཁང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་
བཞིའི་རྒྱུ་སྦྱོར་བཅས་ཡོད་པ། གྲྭ་ཤག་ཁྱིལ་བུ་དང་བཅས
པ་གྲུབ་རྗེས། རྗེ་གཙོ་ཐུབ་དབང་བདུད་འདུལ་མའི་སྐུ
བརྙན་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ···
གསར་བཞེངས་ཐོག རྒྱུན་དུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་འཆད་
ཉན་སློབ་ཁྲིད་གཙོར་འདོན་མཛད་པར་བརྟེན་དངོས་སློབ་
མཁས་པའི་དབང་པོ་བཅུ་ཐག་གསུམ་ལྷག་ཙམ་དང་གྲྭ·····
ཚོགས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཞལ་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་སྐོར་ལས་
མེད་ཀྱང་། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གྲྭ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་
ཙམ་དུ་འཕེལ་ཞིང་། ཞལ་སློབ་མཁས་པའི་དབང་པོ······
རྣམས་ཀྱིས་ཟུར་ཆོས་སློབ་དཔོན་མཛད་པ་ལས་ཐོག་མར་
གྲྭ་ཚང་གསུམ(༡. ཐོས་བསམ་གླིང་། ༢. དཀྱིལ་ཁང་།
༣. ཤར་རྩེ)བྱུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན······
དཔལ་བཟང་པོས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་བཞེད···
དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་མཛད་པ···
བཅས་བསྡོམས་པའི་གྲྭ་ཚང་བཞི་ཡོད། གཅིག ཐོས······
བསམ་གླིང་གྲྭ་ཚང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ···
མཁས་དབང་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འཆད་ཉན་དང་···
ཡིག་ཆ་མཛད་པ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། རྗེ་དགེ····
འདུན་གྲུབ་ཞལ་བཞུགས་དུས་མི་ཚན་བཅུ་ཡོད་ཐོག པཎ
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་དུས་གསར་འཕར་མི་ཚན་
བཅུ་དྲུག པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས·····
གསར་འཕར་མི་ཚན་གཅིག་བཅས་མི་ཚན་ཉེར་བདུན
ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ལེགས་གླིང་། ༢. བདེ་འཁྱིར། ༣. ལྷུན་རྩེ།
༤. ནོར་བུ་དཀའ་ལྡན། ༥. གཅེན་ཁྱུང་། ༦. འཁོར་རྩེ།
༧. ཏ་ནག ༨. ཐང་ཡུལ། ༩. གནས་ཆོས། ༡༠. གནས་
པ། (དེ་རྣམས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་བྱུང)

༡༡. ལེགས་གྲུབ། ༡༢. བཞད་པ། ༡༣. གསེར་གླིང་། ༡༤. རྫོང་ཁ། ༡༥. བ་སོ། ༡༦. ཏྲེ་ཧོར། ༡༧. གཡང་པ། ༡༨. ཉར་གདོང་། ༡༩. ཅོ་ནེ། ༢༠. གསེར་ཁང་། ༢༡. རྒྱ་ཁང་ཚན། ༢༢. ཚུལ་ཁང་། ༢༣. གུང་སོ་ཚེ། ༢༤. ཟླུམ་པ། ༢༥. རོང་པ། ༢༦. གཉིད་སྐྱེས། (དེ་དག་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་དུས་སུ་བྱུང་) ༢༧. ཐུད་པ་མི་ཚན(འདི་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དུས་སུ་བྱུང་བ)བཅས་ཡིན། གཉིས། དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་མཁས་དབང་དཔལ་ལྡན་ཚུལ་སྐྱོང་གིས་འཆད་ཉན་མཛད་པ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། གྲྭ་ཚང་འདིར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་མི་ཚན་བཅུ་ཡོད་པ་ནི། ༡. དཔེ་ཐུབ། ༢. གུ་གེ། ༣. ལྷག་སོ། ༤. ལྷུན་གྲུབ་རྩེ། ༥. འདར་པ། ༦. མདངས་ཅན། ༧. ལ་ཁ། ༨. རི་མཁར། ༩. རོང་པ། ༡༠. གནས་རྙིང་བཅས་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་གསར་འཕར་མི་ཚན་དྲུག་སྟེ། ༡༡. བདེ་བ་ཅན་པ། ༡༢. ཆོས་ལྷུག ༡༣. ཁལ་ཁ། ༡༤. ཡོ་རྒྱན་རྫོང་པ། ༡༥. སློ་སྨུག ༡༦. རྗེ་གདན་བཅས་ཡོད།

གསུམ། ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་མཁས་དབང་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཐུར་ཆོས་འཆད་ཉན་མཛད་པ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། གྲྭ་ཚང་འདིར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་མི་ཚན་དྲུག་ཡོད་པ་ནི། ༡. ལྷ་ཁང་། ༢. གནས་གསར། ༣. ཁྲོན་ཁ་ཐུག་པ། ༤. བ་སེ། ༥. ཤར་བྱང་། ༦. ལས་སྟོད་བཅས་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་སྐབས་གསར་འཕར་མི་ཚན་བཅུ་སྟེ། ༡. བདེ་ཡངས། ༢. ཞི་གནས། ༣. ཐོན་པ། ༤. ནོར་སྒྲེང་། ༥. ས་ཕུང་། ༦. སྟོ་པ། ༧. ཡོལ་དཀར། ༨. སྟོར་ཐོག ༩. བསམ་གླེ། ༡༠. རྒྱལ་ཆེན་རྩེ་བཅས་ཡོད། བཞི། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པར་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༦༡༦)ལོར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་ཐོག་མར་འཛུགས་གནང་མཛད་ཅིང་། སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་འཆད་ཉན་དང་། ཆོ་ག་ཁག་བཅའ་ཡིག་བཅས་གཏན་འབེབས་གནང་སྟེ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་ཆེན་ཞེས་པའི་མཚན་འབོད་སྲོལ་བྱུང་། ལྔ། དུས་འཁོར་ཆོས་གྲྭ་ནི། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་གསང་སྔགས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་གྲྭ་པའི་གྲས་ནས་མི་གྲངས་བཅུ་དྲུག་འདེམས་སྒྲུག་གནང་སྟེ་དུས་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་གསར་འཛུགས་མཛད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ས་གར་དང་མཆོད་གར་འཛུགས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཡོད་སྐྱར་ཀོང་མ་ཆེན་ལྕང་དཀྱུ་ཚོ་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པའི་དཀའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནོད་དངས་ཏེ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་རྗེས་པ་ཏེ་ཅིན་དུ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པར་ནར་འགྱངས་སུ་ལུས་པར་བརྟེན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོས་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་ལ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ཀྱི་ཤུ་རྩ་ལྔ་འཕར་སྣོན་ནོག་ས་གར་དང་མཆོད་གར་བཅས་གསར་འཛུགས་མཛད། གདན་ས་འདིར་གར་འཆམས་ཀྱི་སྲོལ་དུས་སྐབས་གང་དུ་དབུ་ཚུགས་པའི་སྐོར་ངག་རྒྱུན་ཙམ་ལས་ཡིག་ཆ་ཐོག་མཇལ་རྒྱུ་མི་འདུག་ཀྱང་། ཞང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་《དྲུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》ལྗགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡༨པར་འཁོད་དོན། སྐུ་མཚམས་སྐྱོལ་རྗེས་ལོ་མཇུག(རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ་༡༧༤༠)ལོར་གཏོར་བཟློག་ལ་གོང་མ་ཆེན་པོས་བསྐུལ་བའི་འཆམས་གོས་ཕྲུད་མཚར་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་སྐྱེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཅས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཕྱག་ཁང་ནས་འཆམས་དཔོན་ཆེད་གཉེར་གྱིས་རོལ་རྟ་སློབ་སྦྱོང་ལེགས་པར་གྲུབ་པས་འཆམས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གསལ་ཞིང་། སྐབས་དེར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་ལོ་ཆེན་བཞི་པ་ཕྲག་ཆེ་ཆེར་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི《རང་རྣམ》ཀྱི་ཐོག་དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་པ་ཆུ་ལུག(༡༦༦༨)ལོ་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞེས་པ་ས་ལུག(༡༦༧༩)ལོ་དང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞེས་པ་ཆུ་ཁྱི(༡༦༨༢)ལོ་དང་། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་བཞེས་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༡༣)ལོ་བཅས་ལ། འཆམས་ཁོས་མངགས་བཏགས་ནུ་ཚོགས་དང་། ཞུ་ནག་གི་འཆམས་ཁོས་ཕྱག་མཚན་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་། ཁྲི་བོའི་འབག་བརྒྱད། གོང་མ་ཁང་ཤིའི་སྲུས་བཞི་པས་ཕུལ་བའི་འཆམས་ཀོས་མངགས་བཏགས་མ་ཆ་ཚང་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་བཅས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཕྱགས་ཁང་དང་དབེན་དགོན་གཉིས་ལ་སྩོར་འཛུགས་གནང་ཚུལ་གསུང་འདུག་པས། སྐབས་དེ་དུས་གར་འཆམས་ཀྱི་སྲོལ་ཚུགས་ཟིན་པར་འཁོད་སྣང་། དེ་ནི་ཡོན་གནས་ལ་འདོའི་མཁན་རབས་རིམ་བྱོན་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། འཆད་ཉན་གྱི་ཡིག་ཆ། སྒྲིག་སྲོལ་མཆོད་གཞིས་ཇི་ཡོད་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ནི། ཐེ་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པའི་མཁས་དབང་རྫོང་རྩེ་བྱམས་པ་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་པའི《བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དཔལ་གྱི་སྡེ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་དད་པའི་སྒོ་འབྱེད》ལྗགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༡༠ཡོད་པ་དེ་དང་། དེ་ལས་བསྡུས་པ་ཤུར་སྤྱོག་ངག་དབང་འཇམས་པས་མཛད་པའི《ཤུ་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུད་པ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དཀར་ཆག》ལྗགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༦༤ཡོད་པ་དེ་དང་བཀྲས་ལྷུན་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟོམ་སྤྲིག་ཚོགས་ཆུང་གིས་བསྒྲིགས་པའི《བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དཔལ་གྱི་སྡེ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་སྟོན་བྱུང་གསལ་བའི་ཉི་མ》ལྗགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༦༨ཡོད་པ་བཅས་ལ་གཟིགས།

བཀྲབ་སྟེར། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཁ་མཆུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་སྐབས་ངོ་བདག་ཕན་ཚུན་སུ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་མེད་ཤན་སྐབས་རེ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཉམས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཁ་ཞེ་ཤིད་ཤུགས་ཟིན་ཀྱི་དབང་གིས་དངོས་འབྲེལ་བདེན་པ་ཡོད་མཁན་ལ་ཕམ་ཉེས་ཕྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་མང་གི་ཡོད་སྟབས་དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་རྡོ་བདག་སོ་སོར་ཐུམ་བསྐོལ་བའི་ཤམ་གས་སླང་གི་ནང་ནས་རྡེའུ་དཀར་ནག་བས་འདེམས་ལེན་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད་ཅིང་། འདེམས་བླངས་ཟིན་པའི་རྡེའུ་དེ་བྲུགས་མའི་སྟེང་མ་ལ་བཀྲབ་སྟེར་ཟེར་བ་སྟེ་བཀྲབ་ནི་འདེམས་སྒྲུག་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

བཀྲབ་སླང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐུམ་བསྐོལ་མའི་ཤུགས་ཀྱི་སླང་ལ་ཟེར།

བཀྲབས་པ། མང་པོའི་ནང་ནས་བདམས་པའི་མཆོག་དང་གཙོ་བོའི་དོན་ནོ། །

བཀྲལ་བཏགས། རི་མོ་འགྲོ་སའི་གཞི་དང་རི་མོ་ཁ་ཐུལ་ནས་ཐིགས་སུ་བཏགས་པའི་ཐིག་ཆེན་ཞིག་སྟེ། ཤིང་གཞན་མཁའ་འགྲོ་བཀྲལ་བཏགས་ཀྱང་ཟེར།

བཀྲས་བཏགས། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོ་ཡོད་པའི་ཁ་བཏགས་ལ་ཤེའི་བསྟུས་མིང་།

བཀྲི་བཀྲི་སྐྱེ། ཁྲིད་ཁྲིད་ནས་ཞེས་པའི་དོན། (ཙ)

བཀྲི་བ། དྲང་བ་དང་། ཁྲིད་པ་དང་འགུག་པ་ལའང་འཇུག

བཀྲིས་མིག ཁྲིད་དེ་ཤོག་ཅེས་པའོ། །

བཀྲུ་དག་གི་ཡོ་གལ་བྱེད། ཁ་མཆུ་རྒྱག་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ངན་ཚུན་ནག་ཉེས་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་རེས་ཀྱི་དོན་ཚན་གནད་ཆེ་བ་རྣམས་ཁྲངས་སྐྱེལ་ར་སྤྲོད་བྱེད་དུ་བཅུག་ཏེ་མགོ་བཀྲུས་ནས་གདོང་དག་པ་ལྟ་བུ་དྭངས་པོའི་ཡོ་བསྲང་བྱ་དགོས་པའི་དོན།

བཀྲུ་སྨན། བཤལ་སྨན།

བཀྲོས་པ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བོ་བའི་ནང་གི་ཟས་རྣམས་ཟད་དེ་ཕོ་བ་ཁ་འབྱར་བའི་རིགས་བུ་ཞིག

ཀ། ཆུ་འགྲོའི་ཡུར་བ་དང་རིག་སར་འགྲེལ་ཏེ་འཕར་བའི་དོན།

ཀ་ལག་འགྱུར། ཤ་ཡོག་པ། (ཙ)

ཀང་། སྐབས་འདིར་ཀང་འདོན་གྱི་ཀང་ལ་གོ་དགོས། ཀང་འདོན་ནི་ཁྲལ་གྱི་ཚད་གཞི་ཞིག མི་ཚང་གཉིས་ལ་ཀང་གཅིག ཀང་གཉིས་ལ་འདོན་གཅིག འདོན་བཅུ་གཉིས་ལ་རྟ་མགོ་གཅིག རྟ་མགོ་གཉིས་ལ་བརྒྱ་སྐོར་གཅིག བརྒྱ་སྐོར་བཅུ་ལ་སྟོང་སྐོར་གཅིག སྟོང་སྐོར་བཅུ་ལ་ཁྲི་སྐོར་གཅིག ཅེས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཀང་འདོན་རྩི་ལུགས་དང་འདྲ། གཞན་ཡང་དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་གི་ཁ་གྲངས་བརྩིས་སྟངས་ཤིག་སྟེ། མི་སེར་དུད་ཚང་གཉིས་ལ་ཀང་གཅིག་ཟེར། མི་སེར་ཀང་རེ་སྟེ་དུད་ཚང་གཉིས་ལ་ཁྲལ་རྟེན་ས་ཞིང་ཞེས་པ་སོན་འགྲོ་ཁལ་དྲུག་ཙམ་ནས་བརྒྱད་ཙམ་ཡས་མས་འགྲོ་བའི་ས་ཞིང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་མི་སེར་ཡུལ་སྐྱོལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

ཀང་ལྷ། ཕར་ཚུར་ལས་དོན་ཆེད་དུ་གོམ་པ་སྤོས་ནས་སོང་བའི་ལྷམ་གྱི་རྡོག་པ་ཟད་གྲོན་སོང་བའི་སྐྱ་རྡིབ་ལ་ཟེར།

ཀང་གླིང་། དཔའ་བོ་དམག་ཐོག་ཏུ་ཤི་བའམ། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཙང་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤི་བའི་ཀང་རུས་ལས་བཟོས་པའི་གླིང་བུ་སྟེ། ཀང་གླིང་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་མི་བསད་ནས་བཟོས་པའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་འདྲ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མེད།

ཀང་མགྲིགས། ཟས་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས་ལ་ཀང་མགྲིགས་ཀྱི་ཐབས་ཏེ་བསྐྱབས་པའི་ཟས་སྐན་དེ་ཀང་མཐིལ་དུ་ཐུགས་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་ལམ་ཐག་ཞག་བདུན་ལ་སྐྱིབས་ཐུབ་པ་སོགས(མོ་ཆེན་པི་ཇི་ན་ཧྲའི་རྣམ་ཐར)ནང་གསལ་ཞིང་། ཀང་མགྲིགས་ཀྱི་ཟས་སྦྱོར་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སྐོར་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་ཞིང་། དེང་དུས་དགོས་མཁོ་མེད་སྐབས་མ་བྲིས་སོ། །

ཀང་མགྲིགས་གྲལ། ཀང་པ་སུ་མགྲིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲལ་འགོར་སླེབས་ཐབས་བྱེད་པ།

ཀང་མགྲིགས་ལ་བཏང་། ཀང་མགྲིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཤ་བ་ཡི་གེ་དང་ལན་སྐྱེལ་དུ་བཏང་བ།

ཀང་མགྲིགས་རྫས། རྒྱ་གར་དང་བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་རྫས་སྦྱོར་དམིགས་བསལ་ཅན་ལ་སྔགས་བཏབ་ཏེ་ཀང་མཐིལ་དང་ལུས་ཀྱི་མཐིལ་དུ་བྱུགས་ན་ཐུ་ཐག་ཟིན་ལ་འཛམ་པ། བྲ་ཧྨ་པོ་རི་སྦྱིངས་གཅོད་པ་ལྷ་བུའི་མགྲིགས་ཚད་ཡོང་ཐུབ་ཚུལ(རྫས་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས)ཀྱི་ཉམས་ཡིག་ལས་བཤད་ཡོད།

ཀང་འགྲོ་ལག་འདོན། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་སྟེ། ཀང་འགྲོ་ཞེས་པ་ནི་རྟ་ཁལ་མི་གསུམ་དང་། དམག་གྲོན། དཔོན་རིགས་དང་དམག་མི་སོགས་གཞུང་དོན་འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་སྐབས་ཚ་ཐོགས་དང་ཞག་ས་གང་འཕེལ་གྱི་སྒོད་གནས་གྲི་ཆ་དང་། རྟ་གསོག་ཐབ་གཡོག་བཅས་གཏོང་དགོས་པ་དེར་ཟེར། ལག་འདོན་ནི་དངུལ་དང་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་འཇལ་དགོས་པའི་ཁྲལ་རིགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྤྱིར་བཏང་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་པའི་མི་སེར་དུད་ཚང་གཉིས་ལ་ཀང་རེ་དང་། ཀང་གཉིས་ལ་འདོན་རེ་བརྩིས། དེ་ཚོ་ཚང་མར་ས་ཞིང་ཆེ་ཆུང་དང་། ཁྲལ་ཆེ་ཆུང་མང་ཉུང་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ལྷ་ས་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་གཞུང་ལམ་འབྲེལ་བའི་ས་ཆ་ཁྲལ་མང་སྐྱོ་གྲགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཤུལ་ལྷ་ཐུར་མཆོད་ན་མི་སེར་ཀང་རེ་ལ་ཁྲལ་རྟེན་ས་ཞིང་ཟེར་བ་སོན་འགྲོ་ཁལ་དྲུག་ཙམ་ནས་བརྒྱད་ཙམ་བར་འགྲོ་བ་ཡོད། དེ་ལ་འབྲི་བའི་ཀང་འགྲོའི་ཁྲལ་རིགས་ནི་མི་སེར་ཀང་རེ་ནས་ལོ་རེར་རྟ་ཕྱུལ་ལྔ་བཅུ་སྐོར་དང་ཁལ་མ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་སྐོར། གཟན་པ་འདེགས་ཁལ་བརྒྱད་རྩ་སྐོར། ཤིང་འདེགས་ཁལ་བདུན་རྩ་སྐོར། སྣང་བརྒྱ་སྐོར། ཟུམ་ཟ་དཀར་ཉི་ཤུ་སྐོར། བོད་དངུལ་སྲང་བདུན་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྐོར། གཞུང་འབྲུ་ཁལ་ཉི་ཤུ(རྒྱ་མ༥༠༨)སྐོར། གུས་ཆག་སྣུན་མ་ཁལ་བཅུ་གཅིག(རྒྱ་མ༣༠༨)བཅས་ཕུལ་དགོས། ལག་འདོན་གྱི་ཁྲལ་ལ། མི་སེར་ཀང་རེ་ནས་རྒྱ་ཤིང་བཟོད་གསུམ་ཟེར་བ་རྒྱ་གསོལ་བོད་དངུལ་སྲང་མེད་ཞོ་དྲུག་སྐར་ཕྱེད་བརྒྱད། ཤིང་དངུལ་སྲང་དོ་ཞོ་གསུམ། སྐྱོན་བཟོད་སྒོ་ཞིབ་ཁལ་བཅུ་གཅིག་དང་ཟེ་བཅུ་བཞི་ཡུལ་དོ། ཞོལ་ལས་ཁྲུངས་སུ་གཞུང་རྒྱུགས་མི་སེར་ཀང་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཡོད་པ་ནས་ཞོལ་པ་ལས་ཁྲུངས་སུ་ལྟགས་སྒོ་ཟེར་བ་ཁྲི་ཁྲུས་གཙང་ཞོལ་འདོགས་ཁལ་ཆིག་སྟོང་འབུལ་དགོས་པ་དེར་འབོ་ཁྱད་ཁལ་དྲུག་ཅུ་སྐོར་འགྲོ་བས་ཁྱུན་བརྟམས་ཀྱི་ཁལ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་འགྲོ་བ་དང་། སྤྲོང་ཁྲལ་གཞུང་རྒྱུགས་མི་སེར་ཀང་རེ་ནས་སྣོང་རྡོག་ཉི་ཤུ། ཤུགས་རྡོ་ནག་པོ་རྡོ་པོ་སྣོད་ཕད་རང་འགྲིགས་རེ། ཟླ་ཟུག་ལས་ཁྲུངས་སུ་བཞེས་ཚག་ཟེར་བ་ལྷ་ལ་སྨོན་ལམ་དང་ཚོགས་མཆོད་གཉིས་ཀྱི་ཟུག་པའི་རྒྱུར་འབྲུ་ཕྱེ་བཏང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་འབབ་བོན་ཆེན་པོ་དང་། དམག་ཐོགས་དྲུན་འབྲུ། ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་ལ་ཤུག་པ། དམར་སྐེ། རྩ་ཐག་བཙས་ཀྱི་ཁྲལ། སྨོན་ལམ་ཚོགས་ཤིང་དང་། གཞུང་ཁང་ཡར་པོའི་ཤིང་ཆ་སོགས་ཀྱི་ཁྲལ་སྣེ་ཞིང་སྣ་མང་བ་ཡོད།

ཀང་འགྲོ་ལག་འདོན་གྱི་ཁྲལ་ཁག་གཉིས། སྔར་བོད་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་མངའ་བདག་གིས་ཞིང་པ་བཙན་གཡོག་ལ་འགེལ་བའི་ཁྲལ་ཁག་གཉིས། ཀང་འགྲོ་ནི་མི་ཤུགས་དངོས་སུ་ཕྱིན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཁྲལ་དང་ལག་འདོན་ནི་དངུལ་དངོས་འཇལ་བའི་ཁྲལ་ལོ། །

ཀང་ཆེན། ཁྲལ་རྟེན་ས་ཞིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་ལ་ཟེར།

ཀང་འཆལ་བ། ཀང་པ་བཤལ་བ། འདྲུད་པ། (ཙ)

ཀང་རྗེས་ལག་བསུབ། ཀང་པས་ཀང་རྗེས་བཞག་པ་ལག་པས་བསུབ་པའི་དཔེ། དོན་དུ་སྔར་བྱས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་དེ་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་ངན་པ་བྱས་ཏེ་མེད་པར་བཟོས་པ་ལ་འདུག

ཀང་གཉིས། ཀང་པ་གཉིས་ས་ལ་བཙུགས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲོ་ཐུབ་པས་ན་མིའི་མིང་ལ་ཀང་གཉིས་པ་ཟེར།

ཀང་གཉིས་གཙོ་བོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་ཚུལ་ལ། ཀང་གཉིས་པ་ཞེས་ཀང་པ་གཉིས་ས་སྟེང་དུ་བཙུགས་ཏེ་གོར་རེར་འགྲོ་ཐུབ་པ་ནི་མི་ཡིན་པས་མི་ལ་ཀང་གཉིས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཀང་གཉིས་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་ནི་མིའི་གཙོ་བོའམ་མིའི་མཆོག་ཅེས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྐྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཡིན་པས་མིའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡོད།

ཀང་ཐང་རྒྱབ་ཁྱེར། རོག་ཏུ་བཞོན་པ་མེད་པར་ཀང་ཐང་དང་། རྒྱབ་ཏུ་ཁུར་པོ་ཁྱེར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག

ཀང་དྲུག ཀང་དྲུག་ཞེས་པ་མེ་ཏོག་ལ་འཁོར་བའི་སྦྲང་མ་ལ་ཀང་པ་དྲུག་ཡོད་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་ཤིང་། སྦྲང་བུ་དེ་ལ་མིང་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

ཀང་འདྲེན་པ། ཀང་པ་ནས་མར་འཐེན་པའམ་ལ་རྒྱར་གནོད་པ་སྐྱེ་དཔེར་ན་ངན་སྤྱོད་ཀྱིས་བཟང་པོའི་ཀང་འདྲེན་མ་བྱེད།

ཀང་པ་གཅིག་གིས་འགྲེང་། སྔོན་རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་ཀང་པ་ཡ་གཅིག་ས་ལ་བཙུགས་ནས་ལྷ་ལ་བསྐོར་བ་བྱེད་པའི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀང་པ་གཅིག་ཉམས་གསུམ་ལྡན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་ཚུལ་རིམ་པ་བཞི(༡. རྫོགས་ལྡན། ༢. གསུམ་ལྡན། ༣. གཉིས་ལྡན། ༤. རྩོད་ལྡན)གསུངས་པའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་བསྐལ་པ་གསུམ་ལྡན་ཞེས་སྐྱེ་ཚོགས་ནང་གནས་པའི་མི་རྣམས་རྩ་བ་བཞི(༡. མི་ཚངས་སྤྱོད། ༢. མ་བྱིན་ལེན། ༣. སྲོག་གཅོད། ༤. རྫུན་སྨྲ་བ)སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཉམས་ནས་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དེར་ཟེར།

ཀང་པ་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བཞི། ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་ཀང་པ་བཞི་ཀའི་ནང་གི་ཀང་པ་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་རྣམ་གྲངས་བཞི་སྟེ། དང་པོའི་ཚིག

མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་དང་། གཉིས་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན། གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན། བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་བཞིའོ། །

ཁང་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་དྲུག ཚོགས་བཅད་གཅིག་གི་ཚིག་ཁང་པ་བཞི་ཀའི་ནང་གི་ཚིག་ཁང་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་རྣམ་གྲངས་དྲུག་སྟེ།
༡. དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་དང་།
༢. དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན།
༣. དང་པོ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན།
༤. གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན།
༥. གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན།
༦. གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་བཅས་དྲུག་གོ །

ཁང་པ་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་བཞི། ཚོགས་བཅད་གཅིག་གི་ཚིག་ཁང་པ་བཞི་ཀའི་ནང་གི་ཚིག་ཁང་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་རྣམ་གྲངས་བཞི་སྟེ། ཁང་པ་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་དང་། ཁང་པ་དང་པོའི་གཉིས་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན། ཁང་པ་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན། ཁང་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུར་ལྡན་བཅས་སོ། །

ཁང་མིག་པ། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་སྙེགས་པའི་ནང་གསེས་དབང་ཕྱུག་པའི་སྟོན་པ་གསུམ། (༡. ལྷ་དབང་ཕྱུག ༢. དྲང་སྲོང་ཁང་མིག་པ། ༣. དྲང་སྲོང་གཟེགས་ཟན་བཅས) ཀྱི་གྲས་ཤིག་སྟེ། དྲང་སྲོང་མཛེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་ལྷ་མོ་ཨུ་མའི་སྲུང་མ་ལ་བཞག་པའི་ཚེ། དེ་ལ་ལྷ་མོ་ཨུ་མ་ཆགས་སེམས་སྐྱེས་ཏེ་བུད་མེད་ཀྱི་གཡོ་འཕྲུལ་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། དྲང་སྲོང་དེས་རང་གི་ཁང་པར་མིག་ཕབ་སྟེ་བརྟུལ་ཞུགས་སྲུང་བ་དེར་ལྷ་དབང་ཕྱུག་མཉེས་ནས་གཞུང་ཚོམ་པར་དབང་བསྐུར་བས་ཁང་མིག་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན།

ཁང་བརྩེགས་ཕུག རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་འཁྲུངས་ཡུལ་སྐྱ་རྔ་རྩ་ཡོད་པའི་ལུང་པའི་རྒྱབ་རིའི་ཞབས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཅིག་གི་མིང་།

ཁང་གཟུགས་མཚལ་ཞིང་ནག་པ། ཁང་པ་དམར་ཞིང་ཟུག་གཟེར་དུ་ནག་པ། (ཅ)

ཁང་ལག་འཚིར་བར་བྱེད་པའི་དབྱུག་པ། འདི་ཡང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དེ། ཤིང་གཉིས་རྩེ་མོ་སྦྲགས་གཅིག་བསྡམས་ཤིང་སྦྲགས་གཅིག་མ་བསྡམས་པར་དེ་ལ་ལག་པ་འཛུས་ནས་ཁང་ལག་སོགས་འཚིར་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད།

ཁང་སྨྱ། ཐོག་གི་ཁང་པ།

ཁན་ནད་ཟུག ཀླེ་རྒྱུང་བབས་པ། ཁན་འབྲུམ། ཆུ་བུར། ཟུས་སྤུལ། ཁན་སྨིན། ཀླེ་འདྲོ། །

ཁྲུ་ཐབས་སུ་འཛོམས་པ། མགོ་བསྐོར་བཏང་སྟེ་སྒོག་ཏུ་བསད་པ།

ཁྲུ་ཐབས་སུ་དཔུང་མངགས་ཏེ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། གསང་བའི་སྒོ་ནས་དམག་དཔུང་བཏང་སྟེ་བསད་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། (མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད) ༡༨༢ ༡ཤོག་གི་ཁྲིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ལྷུགས་དཔར་མའི་མཇུག གྲངས༢༥༥ ཐོག་སྐུ་ཐབས་སུ་དཔུང་མངགས་ཏེ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས་ཞེས་པ་དེ་ཧྲུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་བུ་ཆེ་བ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ལ་གསང་དམག་བཏང་སྟེ་བསད་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས།

ཁྲུ་ཐབས་སུ་ཚར་བཅད་པ། མགོ་བསྐོར་བསླུ་བྲིད་བྱས་ཏེ་སྒོག་གསོད་གཏོང་བ།

ཁྲན་མ་རྒྱུང་བརྡབ། ཁྲན་མ་སྤྲོས་སྙིང་སོང་བ་རྒྱུང་མདའ་དང་རྒྱུང་རྡོ་བརྒྱབ་ནས་བསད་པ་ལ་ཟེར།

ཁྲན་མ་གཅིག་ཟིན་བརྒྱ། ཉེས་ཅན་མི་གཅིག་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དེ་ཉེས་ཅན་བརྒྱ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བའི་དཔེ། ཁྲན་མ་འབབ་ཤེས་བུ་ལས་ལྷག ཁྲན་མས་རང་ཉེས་རྟོགས་ཡིན་བྱས་ན་ཉེས་ཆད་ཕྲན་ཙམ་ལས་མི་གཏོང་བ།

ཁྲན་མ་ངོས་འཛུགས། ཁྲན་རྫས་བདག་པོས་མི་གཞན་ལ་ཁྲན་ཁག་འཛུགས་པ།

ཁྲན་མ་ཤགས་ཆེ་བ། ཁྲིམས་ས་ར་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ལ་ཁག་ཐེག་དཔང་པོ་དགོས་ན། དཔང་པོས་མི་ངན་ཁ་ཟལ་འདེ་བའི་རིགས་ཀྱི་དཔང་པོ་བྱེད་མི་ཉན་པ་དང་། གལ་ཏེ་མི་དེ་རིགས་ཀྱི་དཔང་པོ་བྱས་ན་ནི་བདག་དང་དཔང་པོ་གཉིས་ཀར་ཉེས་ཁྲིམས་ཐོག་སྟེ། དཔང་པོ་བྱེད་མཁན་རང་ཉིད་ལ་ངན་འབྲས་ཡོང་བའི་དོན།

ཁྲན་པ་ཕྱིས་ཕྱིར། ཁྲན་ལས་ནོར་རྫས་ཕྱིར་པ་མི་གཞན་གྱིས་ཕྲོགས་ནས་ནོར་བདག་ལ་སྤྲད་ན་དེའི་བྱེད་ཀ་ནོར་རྫས་བདག་པོར་ཕྲོད་མཁན་དེ་ལ་བརྟན་པར་ཕྲོད་དགོས་པའི་ཁྲིམས་ཡོད།

ཁྲེ་ཚང་། ཐག་རི་གཡང་གཟར་ཅན་གྱི་ཞབས་སུ་ཡོད་པའི་ཐག་ཕུག་གི་མིང་།

ཁྲེད་ཉག བར་མཚམས་ཆད་པ་དང་བར་ཆད་བྱུང་བ་གཉིས་ཀར་གོ་ཚིག

ཁྲུ། ཐེམ་དུད། ཉ་བཞིན་པའི་མི། (ཅ)

ཁྲུ་ཞིང་། སྐྱུ་ཞིང་། གསར་སློལ་ས་ཞིང་། (ཅ)

ཁྲུང་ཐང་སྒང་། ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ་ཕར་དེའི་རྒྱུད་ནགས་ཚལ་ཡོད་ཚུལ་(མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ལས་གསུངས་པ། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁྲུང་ཐང་སྒང་ཟེར། དེང་སང་ནི་ལྷ་ས་དང་འབྲས་སྤུངས་བར་གྱི་ལམ་རྒྱུད་གཡས་གཡོན་རྣམས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཟིན།

ཁྲུང་ཐང་སྒང་ཁ་ཆེའི་ཕུག་ཁང་། ལྷ་སའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་ཁྲུང་ཐང་སྒང་ཁ་ཆེའི་ཕུག་ཁང་ (ཁ་ཆེ་ཆོས་རྒྱང་མདའ་སྒང་ཟེར) ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཁ་མི་མིར་ནས་ཡིན་པའི་ཁ་ཆེའི་ཆོས་པ་ཕྱི་ཡར་ཀེབ་ཅེས་པ་ལྷ་སར་འཁོར་ནས་ཉིན་ལྟར་ཉིན་དཀྱིལ་ཤར་བྲན་མདོའི་ཤེ་འདབས་རི་ཞེབས་ཐག་རྫོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཕྱག་འཚལ་བརྒྱབ་པར་འགྲོ་བ་བྱུ་ལའི་སྒམ་ལྷ་སྒྲིང་ལྟ་བས་གཟིགས་ཏེ་ན་ལྟའི་ཁ་ཆེའི་ཕུག་ཁང་དང་། དུར་ས་ཡོད་པའི་གླིང་ག་དེ་གནང་སྐབས་ས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་མདའ་རྒྱང་མ་བརྒྱབ་ཕྱེ་གང་དུ་བབས་ས་དེ་མཚམས་སུ་བཟུང་ནས་རྒྱང་མདའ་སྒང་ཞེས་བརྗོད། ལ་མའི་ལྷུགས་རི་བསྐོར་བའི་ནང་མིང་ལྟ་མི་རྟག་སོགས་འདེབས་འཛུགས་བྱས་པར་ལྷ་ས་བ་ཆོས་ཁ་ཆེ་གླིང་ག་ཞེས་འབོད། གླིང་ག་དེའི་ནང་མདའ་རྒྱང་མ་འབེན་ས་དེར་སྒོ་ཆེན་ཞིག་དང་། དེའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཕྱི་ཡར་ཀེབ་ཀྱི་བང་སོ། ཕུག་ཁང་ཆེ་ཆུང་གཉིས། ཕུག་ཁང་དེར་ཕྱག་འཚལ་རྒྱུག་མཁན་ཁ་ཆེའི་ཆོས་དད་པ་ཚོའི་དུས་ཆེན་སོགས་ཡོད། ལྷུང་གནས་དང་། གོར་བཙན་དུས་ཆེན་སོགས་སུ་དེ་གར་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ལ་ཀུང་བྲན་མདོའི་ལྷ་ཁང་གི་རི་ཞེབས་ཐག་རྫོ་དེར་ཡང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་དད་པ་ཆོས་གནས་མཇལ་ཞུ་གི་ཡོད།

ཁྲུང་ལན་ནམ་མཁའ་རྫོང་། མངའ་རིས་སྨད་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་གི་ཤྲོ་ཐང་ཟེར་བའི་ལུང་པའི་རྒྱབ་རིའི་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཅིག་གི་མིང་།

ཁྲུང་བུ་ཚལ་གྱི་ཕོ་བྲང་། (ནུ་བཞེད)ནང་རབ་བྱུང་ཐོག་མ་གི་སྨྲུའི་འདས་ལོ་༡༣༠༨ས་ལག(༧༥༨)ལོར་མལ་གྲོ་ཟུར་ཕུད་ཁྲུང་བུ་ཚལ(བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས)ཀྱི་ཕོ་བྲང་མདུན་དུ་ཆོས་དང་བོན་གཉིས་རྩོད་གླེང་བྱས་སྐབས་བོན་རྣམས་ཕམ། རྒྱལ་པོས་བོན་པོ་རྣམས་སྤྱོད་མངའ་རིས་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་དུ་མཐར་སྤྲོད་བཏང་ཞིང་། བོན་པོའི་ཆོས་དཔེ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡུས་ནས་ཁག་གཅིག་ཆུ་ལ་གཡུགས། ཁག་གཅིག་བསམ་ཡས་སུ་མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་ཅིག་བཞེངས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་མནན། མི་གསོན་པོ་དང་གཤིན་པོའི་རིམ་གྲོར་སེམས་ཅན་གསོད་པའི་དམར་མཆོད་འབུལ་མི་ཆོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་གཏོགས་བོན་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅད་ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སངས་རྒྱས

ཆོས་ལུགས་དང་བོན་ཆོས་གཉིས་རྩོད་པ་བྱས་ནས་བོན་ཕམ་པར་བྱས་པའི་ས་གནས་མཁས་གྲོ་རྐྱང་དུ་ཆལ་ཞེས་པ་དེ་གཞི་སྡུག་ནང་ཡིན་པའི་རྗེས་ཤུལ་ཡོད་སྐད།

རྐྱང(རྐྱར)བུའི་ལྷ་ཁང། 《སྦས་ཆོས་འབྱུང》དུ་ལྷ་ཁང་འདི་སྐོར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་ལུ་སྟོང་བཙན་སྒམ་པོས་བཏབ་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་རྐྱང་རོ་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ན་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོར་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་རྐྱང་བུ་ཆོས་བློ་ཞུ་བ་རྐྱང་རོའི་སྤྱིལ་དམར་དུ་འབྱོངས་པ་དེས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་འཛུགས་པར་མཛད་ཚུལ་གསལ།

རྐྱང་མོ་ཁ་བ། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་དང་པོར་ཆེ་བ་ཟླ་རྐྱང་གཉིས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཐོག་མར་བདེ་བ་ཅན(སྐྱེ་ཐང་ར་བ་སྟོད)གྱི་དགེ་བཤེས་ཡིན་པ་ལ། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་གནམ་གྱི་འབྲུག་དགོན་པར(ལྷ་ས་འི་སྐྱེ་ཐང་ནས་ཉེན་ཕྱིད་སོང་བའི་ནུབ་ངོས་ཀྱི་ལུང་པའི་ཤུར་ཡོད)བཞུགས་སྐབས་མཇལ་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་སློབ་མར་གྱུར། དུར་ཞིས་པའི་ས་ཆར་རྐྱང་མོ་ཁ་སྒྲུབ་སྡེ་བཏབ་པར་མཛད།

རྐྱལ་ཀ ཀྱལ་ཀ ཀུ་རིབས་རྩེད་མོ། (ཅ)

རྐྱལ་གྱིས་རྒྱ་ཆེན་ཆོད་པ། ཕོ་རྩལ་ལྔ་དཔའི་གྲས་རྒྱ་རྐྱལ་གྱི་རྩལ་ཏེ། རྒྱ་རྐྱལ་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དྲག་ཏུ་རྒྱུག་པའི་ཆུ་ཆེན་བདེ་བླག་ཏུ་གཅོད་ནུས་པ།

རྐྱལ་འགྲན་པ། ཆུ་རྐྱལ་གྱི་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་པ།

རྐྱེད་པ། སྐེད་པ། (ཅ)

རྐྱེན། འདི་ལ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཐོག་བཤད་པའི་རྐྱེན་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་རིག་པའི་ནང་བཤད་པའི་རྐྱེན་བཅས་གཉིས་ཡོད། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ནང་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་ནི། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྐྱེན་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཞིག་དགོས་པ། དཔེར་ན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལྗང་བུ་ལ་ཟེར། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དེས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཆ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་འཛོམས་དགོས་པ་དཔེར་ན། ས་ཞིང་དང་། ཆུ་ལུད། དྲོད་གཤེར་སོགས་འཛོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བོན་དེས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྐྱེན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་རིག་པའི་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་རང་བཞིན་དང་། རྐྱེན། རྣམ་འགྱུར་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་རྐྱེན་ཏེ། སྒྲའི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱིར་དང་མིང་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། ཕྱིངས་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བ། ཕྱིངས་ཚིག་ཏུ་སྦྱོར་བ། ཕྱིངས་ཕྱིངས་སུ་སྦྱོར་བ། རྟགས་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བ། མིང་མིང་དུ་སྦྱོར་བ། རྟགས་ཕྱིངས་སུ་སྦྱོར་བ། རྟགས་ཚིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་བཅས་བདུན་ཡོད། ཞིབ་པར་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསལ།

རྐྱེན་ངན་སློ་ཟློག རྐྱེན་ངན་སློ་ཕྱིར་ཕྱུང་བའི་དོན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དག་ཡིག་ནང་སློ་ཟློག་གི་གོ་དོན་འཛོགས་པའམ་སླག་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསལ་ཡང་། ཚེ་ཉན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག་ནང་སློ་ཟློག་ཅེས་པ་སློ་ཕྱིར་གྱི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཁུངས་དག་པར་སེམས།

རྐྱེན་ཆགས་བྱུང་བ། བསམ་ཡུལ་ལ་མེད་པའི་རྐྱེན་ངན་པ་དང་ཆགས་སྣ་བྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་གཉིས་རྒྱུག་འདྲེ་བྱུང་བའི་ཁར་དུ་མི་གཞན་གྱིས་བར་འདུམ་བྱེད་སྐབས་བར་མི་བྱེད་མཁན་ལ་སྨོག་སྨྲོན་བྱུང་བ་ལྟ་བུ།

རྐྱེན་གཉིས། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྟོག་རྐྱེན་གཉིས་དང་། རྐྱེན་གསུམ། རྐྱེན་བཞི་བཅས་ངོས་འཛིན་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྐྱེན་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་ལ་ཟེར། རྒྱུ་རྐྱེན་ཞེས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ནི་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་མཐུན་དུ་འཛོམས་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་དེ་མ་ཞིང་དང་། ཆུ་ལུད། དྲོད་བཅས་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྐྱེན་དང་འདུ་བ་ཚོགས་སྡེ་བྱུང་བ། འདི་ནི་སྒྲ་སྐོར་བམ་གཉིས་སོགས་བཀས་བཅད་མ་མཛད་གོང་དུ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ལ། རྐྱེན་དང་འདུ་བ་ཚོགས་སྡེ་བྱུང་བ་ཞེས་བསྒྱུར་སྲོལ་འདུག་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་གཅོགས་ཡི་གེ་འདིའི་ནང་དུ་ཡང་རྐྱེན་དང་འདུ་བ་ཚོགས་སྡེ་བྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་འཁོད་ཡོད། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གཞམ་གསལ་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པའི་ཐད་ལ་གཟིགས།

རྐྱེན་དྲུག རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཁྲིམས་དང་ལུགས་སྲོལ་མང་པོ་གཏན་འབེབས་མཛད་པའི་ནང་གསེས་རྐྱེན་དྲུག་ཅེས་པ་ཐོབ་ཐང་དྲུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་སྟེ། ༡. དཔའ་བོའི་རྐྱེན་དུ་གུང་དང་སྟག་གི་སློག་པ། ༢. སྡར་མའི་རྐྱེན་དུ་ཝའི་ཞྭ། ༣. ལ་རབས་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་ལྷ་ཆོས། ༤. མཛངས་པའི་རྐྱེན་དུ་ཡིག་ཚངས། ༥. གཡུང་པོའི་རྐྱེན་དུ་ཐགས་དང་བོན། ༦. ངན་པའི་རྐྱེན་དུ་ཀྲུན་མ་བཅས་གཏན་འཕེལ་མཛད་ཚུལ《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》དང《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྒགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༡པར་གསལ།

རྐྱེན་ནད་མི་ཞེག་པ། བཙན་ཤེད་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་བརྡུང་གཏོང་བ། དམར་གསོད་གཏོང་བ་སོགས་བཟོད་མ་ཐུབ་པའི་སྡུག་སྡོང་མྱོང་མི་ཐུབ་པ།

རྐྱེན་ལྷ་མོས་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སད་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་མི་འགའ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་ནུ་བར་ཐོས་ཀྱང་ལག་ལེན་ཐོག་འཁྱོལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་རྐྱེན་ཚང་དུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་གསོ་འཇུག་ཐེབས་ཏེ་དད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེས་ཐུབ་པ་ཡོང་བ་ནི་དེ་སྔོན་རང་སེམས་ཐོག་འཞག་པའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སྟོབས་ཆེ་དུ་སོང་བའི་རྟགས་མཚན་ཡིན་ཞེས་གསལ།

རྐྱེན་བཞི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། རྐྱེན་ལ་ནང་གསེས་ཕྱེ་ན་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱུ་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། བདག་པོའི་རྐྱེན་བཅས་ཡིན། གཅིག རྒྱུ་རྐྱེན་ནི། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔ། ༡. ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ། ༢. སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ། ༣. མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ། ༤. ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། ༥. རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ)ལ་ཟེར། གཉིས། དམིགས་རྐྱེན་ནི། རང་འཛིན་ཤེས་པ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཅིག་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་ནི་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། གསུམ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི། ཤེས་པ་གཅིག་ལས་ཤེས་པ་གཞན་བར་མ་ཆོད་པར་སྐྱེད་བྱེད་ཅིག་སྟེ་དེ་ལ་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་དང་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། བཞི། བདག་རྐྱེན་ནི་ཤེས་པ་དེས་རང་གི་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དེས་རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་འཛིན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། འདིར་གོ་དོན་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས(འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་སློབ་མ)ཀྱིས་མཛད་པའི《མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན》དེབ་གཟུགས་ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༠༣ནས༢༡༤པར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

རྐྱེན་བཞི་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་མཐོང་བ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏེ་སྟོད་ཐོས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ། སྡིགས་དུས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དཀོན་པ་མཐོང་བ་བཅས་ལ་ཟེར། གཞན་ཡང་རྐྱེན་རིས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་མི་མཐུན་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

དཔེར་ན། རྒྱལ་རྩེ་དཀར་ཆུང་ལྷ་ཁང་གི་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་ཡིག་ཕྲེང༤༢པ་ནས༥༡པ་ལས་ཡབ་སྲས་དཔོན་གཡོག་གང

གི་རིང་ལ་ཡང་ཟུང་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱན་བཅད་པའི་རྣམས་ཀྱང་མ་དམའ་ནས་མ་ཞིག་པའི་ཆོས་སྲུ་ལྡ་རིས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཡིག་གི་མགོ་ནག(དག)ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཛད་དོ་ཞེས་དང་། མཆོད་ཕུ་དཀོན་པའི་ནང་གི་རྗེ་རིང་ཡི་གེའི་ཡིག་སྤྲིང་༡༥པ་ནས་༢༢པ་ལས་སྔོད་ཡུངས་ཀྱི་ལྷུང་བུར། གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཙུགས། དགེ་སློང་བཞི་གནས་པར་སྦྱར་ནས། རྒྱན་གྱི་ཐབ་དང་ཞིང་འབྲོག་དང་། ལྷ་ཆ་དང་། ནོར་རྫས་དང་། ཆང་འགྲུམ། ལས་སྩོགས་པ། ཚང་བར་བཅད་དེ། བཙན་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་ཡོན་རྒྱན་གྱི་འཆད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ཡིག་སྤྲིང་༢༢པ་ནས་༤༢པ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་རྒྱན་རིས་བརྗོ་ཞིང་སྐྱད་པ་ཡང་། ཞང་ཉ་སྣོམ། ཇི་ལྟར་བྱས་སྐེང་། བརྗོད་པ་བཞིན་བརྩན་པར། བཀའ་ས་གནང་། ནམ་ཞིག་ན། ཞང་ཉ་སྣོལ། བུ་ཚ་རྒྱུད་ཡོང་། ཟྱེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན། ཁོལ་ཡུལ་ལས་སྩོགས་པ་དབབ་ངོ་ཅིག་སྣར་ཡང་སྨྲ་བཞིས། ཀུང་ཕྱི་སྦྱིན་པར། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་རྒྱན། དུ་བསྟན་པར། བཀའ་ས་གནང་ངོ་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱན་བཅད་པའི་དཀར་ཆག་དང་། བཟོས་ཡིག་ལྷ་དཔེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདུན་སར་བཞུག་ཞེས་གསལ།

རྒྱན་བསྒྲིག ཞབས་བརྟན་དང་། རིམ་འགྲོ། སྐུ་རིམ་ཟེར་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རྒྱན་རིས་བཅད། མཐུན་རྐྱེན་དང་ལྷ་རིས་གཏན་འཕེལ་བཟོས་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་སྟེ། ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བར་དགོས་པའི་ས་ཞིང་དང་། ནོར་ཕྱུགས། ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་གཞན་དག་བཅས་མཐུན་རྐྱེན་ས་ཞིང་དང་། ནོར་ཕྱུགས་བདག་གཉེར་གསོ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་བྲན་གཡོག་རྣམས་ནི་ལྷ་རིས་སམ་ལྷ་འབངས་ཡིན།

རྒྱན་རིས་བཟང་པོ་བྱིན་པའི་ཡི་གེ། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཆོས་སྣོན་ཤང་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོར་གནང་བའི་བཀའ་ག་ཅིགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་ཁག་གཉིས་འབྲི་ཀུང་ཞྭ་ལྷ་ཁང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དང་འདྲ་བའི་བཀའ་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཆུ་དར་ལ་བྲིས་པ་ཞིག་འགོས་སོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་སྤྱོད་ཚུལ《དེབ་སྔོན》ལྡུགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༢༣ཤར་འཁོད་འདུག

རྒྱན་ལམ་དུ་བཏང་། རྒྱན་ངན་པའི་འོག་སྨོག་སྦྱིན་བཏང་ཐབས་བྱས་པ།

རྒྱན་གསུམ། འདི་ལ་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། དང་པོ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྟོག་བཤད་པའི་རྒྱན་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱན་གསུམ་ནི། ༡. དམིགས་རྐྱེན། ༢. དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། ༣. བདག་རྐྱེན་བཅས་གང་དུ་རྐྱེན་བཞི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནང་སོང་ཟིན་པ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ། གསོ་བ་རིག་པའི་རྟོག་བཤད་པའི་རྒྱན་གསུམ་སྟེ། ༡. བཙུད་ཀྱི་གསོས་ནི་ཤ་མར། ༢. སྟོབས་ཀྱི་གསོས་ནི་ག་བུར། ༣. བཀྲག་མདངས་ཀྱི་གསོས་ནི་སྲང་རྩེ་ཡིན་པར་བཤད།

རྐྱང་གདན། གོས་ཆེན་དང་སྣམ་བུ་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་གདན་རིང་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་གྲངས་ལྔམ་ཙམ་ནས་ལྔ་བཅུའི་བར་སྡོད་པ་ཡོད།

ལྐུགས་པས་སྐྱུང་བརྡུ། སྔར་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ཁ་ནས་སྐད་ཆ་མི་ཤེས་པ་ལ་ལྐུགས་པ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་རེ་བསམ་གཞིག་ཚིང་མི་ཤེས་པ་ལའང་ལྐུགས་པ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པས། སྐབས་འདིར(མཆན།《རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར》༡༩༨༧ལོའི་མི་ཁྲིན་ལྡུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༣༥)ནི་རང་གཞན་ལ་ཕྱི་སྤྱོད་གང་ཡོང་གི་བསམ་བློ་གཟབ་ནན་མ་བཏང་བར་གང་བསམ་ཁ་ནས་ཤོད་པའི་མི་དེ་རིགས་ལ་ཟེར།

ལྐོག་གྱུར། ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྐོག་གྱུར་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། མངོན་ལྐོག་གཉིས་སྤྱིར་མི་འགལ་བར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ལྐོག་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས། ལུགས་འདི་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་འགལ་བ་དང་། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ཡང་འགལ་བར་བཞེད་དོ།།

ལྐོག་གྱུར་གསུམ། དངོས་པོ་སྟོབས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་རྣམས་སོ།།

ལྐོག་ཆོས། སློབ་མ་ཉུང་ཤས་ཁོ་ན་ལ་གསང་བའི་སྣོད་ལྡན། གནང་རྒྱུའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྟེ་སློབ་མ་མང་པོ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་གསུང་སྲོལ་མེད་པ་དེ་ལ་ལྐོག་ཆོས་ཟེར།

ལྐོག་ཕྲང་། ཐུར་ཀོང་པོ་ཚེ་ཁ་རྫོང་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་ཤིག་གི་མིང་ལ་གོ།

ལྐོག་སྦྱངས་གཏོང་བ། དེ་སྔོན་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ནོག་མར་དོ་བདག་ཕན་ཚུན་གཏོང་བཞེར་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་པར་ལྐོག་ཏུ་ཞུ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་དེ་ནས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ཞུ་དོན་ཕྱོགས་འགལ་ཆེ་བའི་རིགས་ཐོན་ན་དོ་བདག་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་ཁྲིམས་སར་ངོ་འདོད་ཐོག ཕན་ཚུན་རང་རེས་བྱེད་དུ་འཛུག་གི་ཡོད། དེ་ཡང་དོ་བདག་གཉིས་ཁོ་གནས་མཇོ་དམན་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ན་གཏོང་བཞེར་བྱེད་བཅུག་པ་དང་། འདྲ་མཉམ་མིན་ན་གཏོང་བཞེར་བྱེད་དུ་འཇུག་སྲོལ་མེད་ཚུལ་གསལ།

ལྐོག་ཞལ། ལྐོག་འཕྱང་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། མགྲིན་པའི་འོག་གི་པགས་པ་ཕྱར་དུ་འཕྱང་བའི་མིང་ཡིན།

ལྐ་ཅིག སྐད་ཅིག (ཙ)

ལྐ་ཅིག་གཉིས། ལྐ་དང་ཅིག་ཅེས་པའི་ཡུལ་གྱི་མིང་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལྐ་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་ཅིག་ལོ་ཙཱ་བ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ལ་ཟེར།

ལྐ་ཅིག་ཞང་གསུམ། འདི་ལ《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་གོང་འོག་ཚང་མར་ཀ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ཞེས་ཀ་བའི་དང་པོ་རང་ཕྲིས་གནང་མཛད་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ་བོད་ཡིག་གི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་ཀ་ལ་མགོ་ཅན་ཤ་སྟག་ཡོད། དེ་ནི་འཕན་པོར་ཡོད་པའི་གྲོང་ཚོ་སྐ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཡིན། ལྐ་ནི་ལོ་ཆེན་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས། ཅོག་ནི་ལོ་ཆེན་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ཞང་ནི་ལོ་ཆེན་ཞང་སྣ་ནམ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་ཟེར། ལོ་ཙཱ་བ་འདི་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མཛད་པ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཅས་གཞམ་གསལ་ལོ་ཙཱ་བ་ས་སོའི་མཚན་བྱང་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱིས་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

ལྐ་ཕུག་སློམ་རྒྱང་། ལྐ་ཕུག་ཚོ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ལྔ་སྒོང་དུ་གཙང་ཚའི་རིགས་ལས་ལྐ་ཕུག་སློམ་ཆེན་གྱི་སྐུ་མཆེད་མགོན་པོ་ཟེར་བའི་སྐུས་སུ་འཁྲུངས(རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་སྟོད་ཙམ)ཆུང་དུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡོན་ཆུང་གནམ་སྟོང་དུ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་གི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ནས་སློམ་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད་བཞིན་པའི་སྐུ་ར་སྐུ་གཤེགས། དེ་ཡི་སྐུ་ཕྲེང་འགའ་ཞིག་བྱུང་བ་གཤམ་དུ་གསལ།

ལྐ་ཕུག་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ལྐ་ཕུག་སློམ་ཆུང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་བྱུང(༡. ལྐ་ཕུག་སློམ་ཆུང་། ༢. འཇམ་དབྱངས་དབང་ཕྱུག ༣. བློ་བཟང་དོན་གྲུབ)པའི་གསུམ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤུགས་ཕྱིལ(༡༧༥༠)ལོར་གདོང་ནའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཡོ་མོ་སོ་དང་། ཡུམ་འཕགས་མོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕུ་རི་བློ་བཟང་འབྱུང་

གནས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྤྱི་ཞང་ཨ་ལགས་དར་རྒྱས་ལས་ཡིག་སློག་དང་འདོན་ཆོས་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགེ་བཤེས་ཤེ་ཡུང་དཔོན་ཆུང་དང་། ཚེ་ཆེའི་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་བསོད་ནམས་གཉིས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་མཚན་རྟགས་ཐོབ། རྩིས་རྟགས་དང་། སྐར་རྩིས། སྒྲ་རིག་པ། ཀྵ་ཏྲིས། འཇམ་བསྒྲེ། ཀོ་དཀྲོལ་སོགས་ཀུང་བྱུང་རྒྱལ་པར་མཁྱེན། འཛམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། རྒྱུ་བཀྲན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་བླ་ཆེན་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་པས་གཡས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་ཡོད་པ་དེ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་བསྒྱུར། བྱ་ཁྱུང་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་འདོད་ཆོས་ཡང་ཡང་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་ནས་ལོ་རྫོ་གསུམ་རིང་རྒྱ་སེར་གྱི་སྨན་གཞི་ཐོག་པ་དྲངས་སྐྱིད་བྱུང་། སྤར་དབུ་སྐྱ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནས་ནག་པོར་སྒྱུར་ཅིང་། སྐུའི་ན་ཚོད་གཉན་པ་ལྔ་བཞིན་དུ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕག(༡༨༢༧)ལོར་དགོངས་པ་བྱ་དན་ལས་འདས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་བྱ་ཁྱུང་དགེ་བཤེས་རྡོ་ནང་པ་ངག་དབང་སྐྱབ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་བསྡུས་པ། «མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང»ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༧ནས༡༨༨བར་གསལ།

ཀ་ཁ། ཨ་ཏུ་རའི་རོ་ལྦ་དུ།

ཀ་ག་དཔལ་བརྩེགས། བཙུན་པ་ཐུ་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་རྒྱལ་ཞིག་སྟེ། འཕན་པོའི་ཡུལ་དུ་ཏུས་མིང་སྐ་བ་ཡིན་པའི་ཡབ་སྐ་བ་སློ་ལྡན་དང་ཡུམ་འབྲོ་བཟའ་རྡོ་རྗེ་ཞུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། «མངའ་བདག་ཉང་གི་ཆོས་འབྱུང»ཤོག་གྲངས༣༠ལས། སློབ་དཔོན་པདྨ་སམྦྷ་དང་འབྲོ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུད་དང་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་བསྒྱུར་བ་དང་། ཡང་ཤོག་གྲངས༣༢༨ལས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ཞ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་གསུམ་ལ་གསེར་བསྐུར་ནས་པཎ་ཆེན་དྲི་མ་ལ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བར་ཆེད་རྫོང་གནང་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་བསམ་གཏན་མཁན་པོ་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ན་གཉིས་རྩོད་སློང་གནང་བ་མཇུག་བསྡིལ་རྗེས། རྩོད་སློང་དེའི་མཇུག་བསྡོམས་ཀྱི་ཆེད་རྩོམ་ལྟ་བུར《སྒོམ་རིམ་རྣམ་པ་གསུམ》དང《དབུ་མ་སྣང་བ》བརྩམས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་གནང་བ་དང་། 《སྒོམ་རིམ་རྣམ་གསུམ》ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཞིང《དབུ་མ་སྣང་བ》ནི་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་གོང་གསལ་གསུང་རྩོམ་སོ་སོའི་འགྱུར་བྱང་གི་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ནི་བསམ་ཡས་ཆོས་རྩོད་གྲུབ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་མ་གཤེགས་གོང་དུ་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ན་ནས་མངགས་པའི་གཤེད་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་དཀྲོངས་པ་བཅས་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་། སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ནི་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་བཞུགས་དུས་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་གྲས་སུ་གྱུར་ཟིན་པ་གསལ་པོར་རེ་འཐོད་བྱུང་ཡོད་པས་རྟོགས་པ་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག་སྙམ། ལོ་ཆེན་དེས་བསྒྱུར་བའི་བཀའ་བསྟན་སྐོར་འགྱུར་བྱང་འཁོད་པ། 《འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ》ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ(ཡིག་འབྲུ༢༠༡༨༠) 《ས་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའི་བཤད་པ》སློབ་དཔོན་ཉི་མ་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༡༥༢༠༠) 《འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༢༥༨༠༠) 《བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་རྒྱན་བཟང་པོས་མཛད་

པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ(ཡིག་འབྲུ༡༩༩༠༠) 《འཕགས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༨༢༠༠) 《སྡུད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དཀའ་འགྲེལ》སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་དངོས་སློབ་བུདྡྷ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ནས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༥༧༨༠༠) 《ཕར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ》སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༤༨༠༠༠) 《མདོ་སྡེ་རྒྱན》རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༢༨༨༠) 《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༡༥༢༠༠) 《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༢༢༩༠༠) 《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་སྟོང(ཡིག་འབྲུ༢༨༨༠༠༠) 《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བ》སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང(ཡིག་འབྲུ༥༧༦༠༠༠) 《འདུལ་བ་སྡེ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་ཐམ་པ(ཡིག་འབྲུ༣༢༠༠) 《འདུལ་བ་སྡེ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བཤད》སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི(ཡིག་འབྲུ༥༣༢༤༨) 《དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ》སློབ་དཔོན་ལྷ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ(ཡིག་འབྲུ༤༠༠༠༠) 《རྟོད་པ་བརྒྱག་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་ཅུ(ཡིག་འབྲུ༢༢༤༠) 《རྩོད་པ་བཟློག་པའི་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༢༨༠༠) 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ》སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༨༢༠༠) 《དབུ་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བ》སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༨༢༠༠) 《དབུ་མ་སྣང་བ》སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༩༢༨༠༠) 《གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ》སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༦༤༠༠) 《གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༨༢༠༠) 《རིགས་པའི་ཐིགས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་མདོར་བསྡུས་པ》སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༣༢༠༠) 《དམིགས་པ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ(ཡིག་འབྲུ༡༤༥༦༠) 《ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པ》སློབ་དཔོན་དགེ་སྲུང་གིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྔ་བཅུ(ཡིག་འབྲུ༡༦༠༠) 《ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གྲུབ་པ》སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྔ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༡༦༠༠༠) 《ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ》སློབ་དཔོན་དགེ་སྲུང་གིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༩༦༠༠) 《བཤེས་སྤྲིངས》སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༣༢༠༠) 《བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ》སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ(ཡིག་འབྲུ༤༠༠༠༠) 《ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ》སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༣༢༠༠) 《སློབ་མ་ལ་སྤྲིངས་པའི་ཡི་གེ》སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་མཛད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་བརྒྱ(ཡིག་འབྲུ༦༤༠༠)བཅས་མདོ་ཕྱོགས་སྐོར་ཡིན། གསུང་རྩོམ་གྲས《ལྟ་བའི་རིམ་པའི་མན་ངག》《གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྤྱིའི་རབས་རྒྱུད》《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང》《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་

ཕྱང་ཤེ་ཐུ་བ་)བཅས་སྐྱེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བོད[ཇ]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

སྐ་བ་གྲྭ་ཀུ་དབང་ཕྱུག (མཚན་གཞན་མཚོ་སྐྱེད་མཁན་ཆེན)རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི(༡༤༦༧ནས༡༥༠༩)ནང་སྟོད་ལུང་སྐར་གོང་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བྱང་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་ཕྲག་དཔོན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གསོ་རིག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། མཚོ་སྐྱེད་ལྷ་ཁང་གི་མཁན་པོ་མཛད་པས་མཚོ་སྐྱེད་མཁན་ཆེན་ཞེས་གྲགས། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་བྱང་མཁར་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ། གསུང་རྩོམ་ཡང《གསོ་རིག་གོག་འབུབས་ལེགས་བཤད་དཔལ་དཀར་མེ་ལོང》དང་། 《ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་གནད་གསལ་སྒྲོན》 《དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང》 《རིགས་ལྡའི་གསལ་བྱེད་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ》 《ལག་ལེན་དམར་ཁྲིད་དུ་སྡེབས་པ་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ》སོགས་མཛད། སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ལྷང་བུ་ཚོས་རྗེ་དང་གཤང་ཞུ་དཔལ་རྡོ་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་སོགས་མང་པོ་བྱུང་། འདས་ལོ་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་གསལ་མ་རྙེད།

སྐག་གོས་ཁྲ་ཤུགས་མ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་སུ་དང་བུ་མོ་རྣམས་རང་ལོ་སོ་བདུན་དང་། ཞེ་དགུར་སླེབས་དུས་ནག་རྩིས་ཀྱི་ཀེག་རྩིས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྟོད་གོས་ཚོས་གཞི་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བའི་ཁྲ་བོ་ཞིག་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གྱོན་སྲོལ་ཡོད།

སྐད་ཀྱི་གདང་རག་གིས་གཞུང་འདོན་པ། གདངས་དབྱངས་སྙན་པོས་གཞུང་འདོན་པ།

སྐད་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདོན་པའི་དབྱངས་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་གླུ་གཞས་སོགས་ལ་སྐད་གདངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཟ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན། ༡. སྒྲ་ཐག་པ། ༢. སྒྲ་སྙོམ་པ། ༣. འདེགས་པ། ༤. འཇོག་པ། ༥. འགྱུར། ༦. ཁྱུག་བཅས་དྲུག་ཡོད་པར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས》ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། སྐད་གདངས་མཛེ་དམན་བར་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་ཤེས་སླ་ཡང་། འདེགས་ནི་སྒྲ་གདངས་དམའ་བ་ནས་མཐོ་བར་འདེགས་པ་དང་། འཇོག་པ་ནི་སྒྲ་གདངས་མཐོ་བ་ནས་དམའ་བར་འཇེབས་པ། འགྱུར་ནི་སྒྲ་གདངས་མཐོ་དམན་བར་གསུམ་སྐབས་དང་འཚམས་པར་འགྱུར་ཐོག་གཏོང་བ། ཁྱུག་ནི་སྒྲ་གདངས་མཐོ་དམན་བར་གསུམ་སོ་སོར་དཔྱུགས་ཀྱི་ཁྱུ་འགྱུར་མང་ཞུང་སྐབས་དང་འཚམས་པར་འདོན་པ་ལ་ཟེར་བ་བཅས། དེ་ཡང་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་གཞས་གདངས་དང་། དགོན་པའི་ནང་གི་འདོན་ཆ་དབྱངས་ཀྱི་རི་མོ་ཡོད་པ་ཚོར་གཟིགས་ན་གོང་གསལ་སྐད་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་མཚོན་རྟགས་གསལ་པོ་ཡོད། འདི་དག་ནི་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཇོ་སྦྱོང་བྱས་ཆོ་གསལ་རྟོགས་ཡོང་རྒྱུ་རེད།

སྐད་འགྱུར(ཀྲོང) སྔིར་ན་སྐད་འགྱུར་ཞེས་པ་ལོ་ཟླ་བར་གོ་དགོས་པ་ཁྱབ་ཆེ་ན་ཡང་སྐབས་རེ་སྐད་མཐོ་བ་ནས་དམའ་བར་འགྱུར་བའི་སྐད་ཀྱི་འགྱུར་ཁུག་གམ་ཡང་ན་སྐད་སྙན་པ་ཙམ་ལ་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

སྐད་ཅིག སྐད་ཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། དུས་ཆུང་ཤིང་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་མཐའ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལྟ་བུའི་ཆ་དབྱེར་མ་རུང་བ་ལ་དུས་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་ཟེར་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཚད་ལ་ཆ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལ། དེའི་སྐད་ཅིག་གཅིག དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐང་ཅིག ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག ཡུད་ཙམ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུར་ཟླ་བ་གཅིག ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་གིས། །གྲངས་ཅན་ནས་ནི་གྲངས་མེད་བར་དུ་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་རྣམས་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་རེ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཚད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ། ས་བཅུ་པའི་མཐར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་ཟེར།

སྐད་ཅིག་ཆ་མེད། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ནང་གསེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན།

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག འདི་ལ་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་གི་མིང་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་མིང་བསྡུས་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཟེར་ཞིང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གམ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སེ་གོལ་གྱི་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞིའི་ཆ་གཅིག

སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་པ་གྲུབ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་བརྩམས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཞིག པཎྜི་ཏ་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་པ་གྲུབ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློས་བརྩམས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཞིག པཎྜི་ཏ་པི་ན་ཡ་ཀ་ར་དང་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

སྐད་ཅིག་མ་གཉིས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སོ། །

སྐད་ཅིག་མ་བཞི། དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། ༡. རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ། ༢. རྣམ་པར་ཉམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ། ༣. རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ། ༤. མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དང་པོ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཕྱིའི་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་པར་ཉམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཕྱིའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། བདེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་དང་། བཞི་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་ཕྱང་བདག་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་མཛད་པའི《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བརྗོད་ཀྱི་རྫོགས》ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༨པར་གསལ་ཞིང་། ཞིབ་པར《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ》ཁག་ལས་གསལ།

སྐད་ཅིག་མའི་དོན་རྟོགས་ནས་ཚེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱ་བ། གོང་གསལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། རྣམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེས་ཤེལ་སྒྲིབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤངས་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྐྱེ་བ་གཞན་བརྒྱུད་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་བ་འདིའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ནི་ཚེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ། ལོ་ཙཱ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། ལོ་ཙཱ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་གོ་དོན་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་ཅེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཁག་གི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ནི་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་མི་རིགས་གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་ཤེས་ཡོན་རྣམས་སོ་སོའི་མི་རིགས་རྣམས་ལ་ཆེད་དོན་ཆ་ཚང་བར་བརྗོད་མཛད་དེ་ཤེས་ཡོན་སྤུན···

ལུམ་ཚིགས་པའི་སྐད་སྒྲོས་ཀྱི་མིག་སྦྱིན་པར་མཛད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་དང་། ཟློས་གར་ཞེས་ཆེ་འབོད་ཀྱི་བསྔགས་བརྗོད་ཞུས་པའི་མཚན་ཡིན། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དང་པཎྜི་ཏའི་ཐོག་མ་ནི་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འགོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་གྲུབ་རྗེས་གླིང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་སྒྲ་བསྒྱུར་རྒྱ་གར་གླིང་དུ་ཡིག་བསྒྱུར་ཁང་འཛུགས་གནང་རྗེས། ཤེལ་རིག་གསལ་ཞིང་སྒྲ་བརྗོད་བདེ་བའི་ཁྲིམས་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བསྡུས་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་གསོ་སྐྱོང་གནང་སྟེ། དེ་ནས་ཐོན་པ་རྣམས་ལ་མཁྱེན་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བསྒྱུར་ཞུས་ཀྱི་ལས་འགན་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཞུས་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ། ༢. བར་ཞུས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ། ༣. མཆན་དུའི་ལོ་ཙཱ་བ་བཅས་ཡིན།

དང་པོ། ཞུས་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ནི། ལོ་ཙཱ་བ་གཞན་དག་གིས་ཡིག་བསྒྱུར་ཟུས་ཟིན་པའི་མ་ཡིག་ལ་ཚིག་དང་དོན་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་ཞུས་དག་ཐ་མ་དེ་གནང་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་མཛད་མཁན་ཡིན། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གསོ་སྐྱོང་གནང་བའི་ནང་ནས་ཞུས་ཆེན་པར་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཛེ་ཧྣ་ན་སི་དྡྷི། ༢. སྣང་ཏི་ཛ་ཡ་རཀྵི་ཏ། ༣. པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན། ༤. གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མ་ར། ༥. འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ། ༦. རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག ༧. ཁ་ཆེ་ཨ་ནནྟ། ༨. སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས། ༩. ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ༡༠. ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ། ༡༡. དཔལ་འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ། ༡༢. རཏྣ་ཨིནྡྲ་ཤཱི་ལ། ༡༣. སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས། ༡༤. ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ༡༥. ཉང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་བཅས་ཡིན། གཉིས་པ། བར་ཞུས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ནི། ལོ་ཙཱ་བ་གཞན་དག་གིས་ཐེངས་དང་པོར་བསྒྱུར་ཟིན་པའི་མ་ཡིག་ཁག་ལ་ཞུས་དག་ཐེངས་གཉིས་པ་གཏོང་མཁན་ཡིན། གསུམ་པ། མཆན་བུ་ལོ་ཙཱ་བ་ནི། གོང་རིམ་ལོ་ཙཱ་བའི་འགོ་ཁྲིད་ནས་ལས་འགོས་གནང་བའི་མ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་ཐོག་ཐེངས་དང་པོར་བསྒྱུར་མཁན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡིན་ཅིང་། མིང་གཞན་ལོ་ཆུང་ཡང་ཟེར། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ(རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་དྲུག་ཅུ་སྐོར་བདུན་པའི་ལྕགས་ཡོས་སྤྱི་ལོ༦༣༡ལོ་ནས་དྲུག་ཅུ་སྐོར་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱ་སྤྱི་ལོ༨༤༡ལོ)བར་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ནས་ནམ་མཁའ་སྙིང་གི་བར་ལོ་ཙཱ་བ་གྲངས༥༦(བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་)ནང་མཚན་གསལ་ཞིང་། དེ་སྔོན(ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་)ནས་ཁ་བསྐང་བ། གཉིས་པོ་དེ་མེད་ཤཱན་ཏ་ར་ནས་ཏཱ་ཡ་ཙནྡྲ་བཅས་བཅུ་བདུན་བསྣན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་བྱུང་། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་རྣམས་བཙན་པོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་གཉེར་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁག་གཅིག་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་བ་རྣམས་ཀྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་གྲོན་དངུལ་བཏང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་(ཐང་དེབ་གསར་རྙིང་)ལྟར་ན། སྤྱི་ལོ༧༩༨ནས༨༡༥བར་ལ་རྟ་ལོ་སྔ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་རྟ་ལོ་སྔ་མ་ནི། ཤིང་རྟ(༨༠༤)ལོ་དང་། རྟ་ལོ་རྗེས་མ་ནི། ཤིང་རྟ(༨༡༤)ལོ་ཡིན་པས། རྟ་ལོ་རྗེས་མ་དེར་ཕོ་བྲང་འོན་ཅང་རྡོ་ན་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་སོགས་ལྔ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྣ་ན་ལེ་ན་སྡེ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་། སྣང་ཏི་ཛ་ཡ་རཀྵི་ཏ། དཔལ་འཇམ་དཔལ་གོ་ཆ། རཏྣ་ཨིནྡྲ་ཤཱི་ལ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྐད་སོགས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་དང་བསླབ་བྱ་གཞིར་བཞག་ནས་བཀས་བཅད་བར་པ་མཛད་ཐོག ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་རྩ་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། བསྒྱུར་ཐབས་བཞི། དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཚན་བཞི་བཅས་གཏན་འབེབས་དང་། དེའི་ཚིག་མཛོད་ཐོག་མ(སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ)མཛད་པ་བཅས་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་ཚད་ལྡན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་མར་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་(༨༡༥ནས༨༤༡ལོའི་བར)ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ལ

སྐྱིབས་སྐབས་གཙུང་གླང་དར་མས་བཀྲོངས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་སོང་དུས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་བསྣུབས་པ་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་དགུ་སོང་བ་ས་སྤྲེ(༩༤༨)ལོར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༩༥༡)ལོར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སྐུ་གཤེགས་པའི་བར་ལོ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བཅུ་མེད་གསུམ་གྱི་རིང་ལོ་ཙཱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་མཚན་ཐོ(བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་)ལྟར་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༠༤ནས་གསལ་བ་གྲངས༡༢༧བར་དང་། (ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་)ལྟར་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༤༨༢ནས་མཚན་གསར་དུ་ཐོན་པ༡༨ དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི(༡༥༡༦)ལོར་མཛད་པའི(བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ)དཔེ་མེད་བྲིས་མའི་ཤོག་ཤོག་གྲངས༡༦༣པར་མཚན་གསར་དུ་ཐོན་པ༡༦ (ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ལྟར་དཔར་མ་སྟོད་ཆའི་ཤོག་གྲངས༥༢༨ནས་ཤོག་གྲངས༥༤༢བར་མཚན་གསར་དུ་ཐོན་པ༧ (སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག)ལྟར་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༣ནས་མཚན་གསར་དུ་ཐོན་པ༣ གོང་གསལ་དེ་དག་གི་ནང་མཚན་མ་འཁོད་པ། སྐྱོགས་ལོ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས། སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། འབའ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་བཅས་ལྔ་བསྣན་པས་ཁྱོན་བསྡོམས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་བྱོན་པའི་རང་རིགས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བར་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཁོངས་ནས་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་ཚང་མ་རྒྱ་གར་དང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ། བལ་ཡུལ་བཅས་སུ་ཕེབས་ནས་སློབ་གཉེར་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༢༠༡)ལོར་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་མི་ཁྲ་དུ་དིན་གྱི་དམག་གིས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་དང་དབུས་ཁུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་བཞི་གཙོ་བོ་ན་ལེནྡྲ་དང་། ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི་སོགས་བཅོམ། སྐུ་རྟེན་རིན་ཐང་ཅན་རྣམས་འཕྲོག གསུང་རབ་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེ་ལ་བསྲེགས་པ་བཅས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཆ་མེད་དུ་བཏང་བས་ཐོག རྒྱ་གར་དབང་འཕོག་ཏུ་བཙུལ་པ། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་སློབ་སྦྱོང་དུ་ཕེབས་པའི་མཚམས་ཆད་པ་ཡིན། གོང་གསལ་ལོ་ཙཱ་བ་དེ་དག་ཚང་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྟ་དང་། གསང་སྔགས། སྨན། སྙན་ངག སྐར་རྩིས། གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་སྐད་དང་། རྒྱ་ནག ཁ་ཆེ། ལི་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། མང་པོ་ཞིག་ནི་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོས་བརྩམས་པ་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་ཆུ་ཚད་ཧ་ཅང་མཐོན་པོ་ཡོད་པ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་གྲུབ་གྱིས་རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི(མདོ་མཛངས་བླུན)དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་གནང་སྐབས་ཤོང་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་བསྒྱུར་བའི(སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ)ལྟ་བུ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཉུང་ཤས་ཤིག་བོད་ས་གནས་རང་དུ་སློབ་སྦྱོང་མཛད་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། མང་ཆེ་བ་ནི་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། ཁ་ཆེ། ལི་ཡུལ། རྒྱ་ནག་བཅས་སུ་ཁྱུར་ངོ་སྐལ་པར་བསྐྱམས་ནས་རྐང་ཐང་མར་ཕེབས་ཏེ་ལམ་བར་དུ་དུག་སྦྲུལ་དང་། གཅན་གཟན། རྒུ་པོ། གཡང་གཟར། ཆོམ་རྐུན། ཚ་བ། བཀྲེས་སྐོམ་བཅས་སྡུག་ལ་ཐུག་པའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཐོག་ཏུ་མྱོང་དགོས་པ་ལས། དེང་སང་ལྟ་བུའི་འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་པོ་དང་། འཚོ་བའི་འགྲོ་སོང་སྲིད་གཞུང་གི་རོགས་རམ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཆ་རྐྱེན་གཏན

ནས་མེད་པའི་གནས་རྩལ་འོག་ལོ་བཅུ་དང་ཀྱི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་རིང་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་གྱིས་སློབ་གཉེར་མཐར་སོན་པ་གནང་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དེང་རབས་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྔོན་གྲགས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཤུལ་རྒྱུན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་ཅག་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་འཛོག་གནང་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་ནི་ཤུལ་ཀྱང་གཞལ་བར་དཀའ་བ་ཡིན། རྒྱལ་ནང་དུ་ལོ་ཙཱ་བའི་བྱུང་རབས་ནི། གུང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧན་མིང་ཏི(汉明帝)རྒྱལ་པོའི་ཡུང་ཕིང་ཁྲི་ལོ་བཅུ་པ་སྟེ་ཡིན(༦༧)ནས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཞོན་ཙུང(玄宗)གི་ཁའི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལྕགས་རྟ(༧༣༠)ལོའི་བར་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་རེ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱ་ཡི་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་བྱུང་། དེ་ནས་ཐང་ཏེ་ཙུང(唐德宗)གི་ཀྲེན་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཞི་པ་ས་འབྲུག(༧༨༨)ལོའི་བར་ལོ་དྲུག་ཅུའི་རིང་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱད། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་རིང་ལོ་ཙཱ་བ་གསར་པ་མེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐའི་ཙུང(太宗)རྒྱལ་པོའི་ཐའེ་ཕིན་ཤིན་གོ(太平兴国)ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་ཆུ་རྟ(༩༨༢)ལོ་ནས་སུང་ཀྲེན་ཙུང་གི་ཏ་ཀྲུང་ཤིང་ཧྥུ(大中祥符)ཁྲི་ལོ་བཞི་པ་ལྕགས་ཕག(༡༠༡༡)བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་རིང་ལོ་ཙཱ་བ་དྲུག དེ་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན(忽必烈)གྱི་ཀྲི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ཤིང་བྱ(༡༢༨༥)ལོའི་བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་བཞི་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་བདུན་རིང་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་བཞི་བྱུང་བའི་ངོ་གྲངས་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་དག་སུ་དང་སུ་ཡིན་བཀོད་མེད་པ་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་དང་། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་ཇི་ཙམ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱང་གྲངས་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མི་ཞུང་བ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཁོང་རྣམ་པས་བསྒྱུར་བ་གང་དང་གང་ཡོད་སྐོར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷུག་ཀ་དཔར་མའི་སྟོད་ཆའི་ལེའུ་བཞི་པ། 《ཡོ་པ་ཊ་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༥༠༨ནས༥༡༢བར་དང་། 《སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག》ལྷུག་ཀ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༡༨ནས༢༢༨བར་དང་། 《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག》ལྷུག་ཀ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༨༠༥ནས༨༠༧བར་གསལ་བས་དེ་དག་ཏུ་གཟིགས་པར་ཞུ།

སྐད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ། འདི་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་གྲངས་འདྲེན་མི་སྣང་ཞིང་། ཁ་བའི་ལྗོངས་འཆར་ལ་མི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པ་དེ་འདྲའི་ཚ་ནས་བཤད་པ་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན་བོད་རིགས་ཡིན་པར་འདྲ་ཡང་དབུས་གཙང་དང་། ཨ་མདོ། བར་ཁམས་ཁུལ། རྒྱལ་རོང་སོགས་ཡི་གེའི་སྒོ་ནས་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་། སྐད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་གཏན་ནས་གོ་བདེ་མི་འཕྲོད་པའི་ཆ་ནས་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བར་བཞག་པ་སྟེ། དབུས་གཙང་གཉིས་སྐད་རིགས་ཕྱན་ཚུ་མི་འདྲ་ཡང་ཕན་ཚུན་གོ་བརྡ་མི་འཕྲོད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐད་རིགས་ནི་གཅིག་ཏུ་བཟུང་དགོས་སོ། །

སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི། ཕར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རིགས་བཞི་སྟེ། སཾསྐྲི་ཏ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ལྷའི་སྐད་དང་། པྲ་ཀྲི་ཏ་རང་བཞིན་པའི་སྐད། པི་ཤ་ཙ་ཤ་ཟའི་སྐད། ཨཔ་བྷྲཾ་ཤ་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དེ་བཞིའོ། །

སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། ཕར་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་ཁྱབ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་ཅེས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》རྣམས་སུ་བཤད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་བཤད་པ་མི་སྣང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པའི་གྲངས་འདྲེན་བཀོད་པ་ལྟར་ན་ཡི་གེ་རེ་ལ་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་མི་འདྲ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ལྟ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་འདུག

སྐད་རིགས་མི་མཐུན་པ་བཞིས་ལུང་འདོན་པ། སྔོན་དུས་རྒྱ་གར་དུ་དགེ་སློང་རྣམས་གསོ་སྦྱོང་ཚོགས་སྐབས་དགེ་སློང་བགྲེས་པ་ཞིག་གིས《སོ་ཐར་གྱི་མདོ》གསུང་དགོས་པ་ལ། དགེ་སློང་བགྲེས་པའི་གྲུས་གནས་བརྟན་སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱིས་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གནས་བརྟན་འོད་སྲུང་གིས་པྲ་ཀྲི་ཏ་སྟེ་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གནས་བརྟན་ཀཏྱ་ཡ་ནས་པི་ཤ་ཙའི་སྐད་དུ་གསུངས་པ། གནས་བརྟན་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་བཅས་ལས་མདོ་ཉན་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བའི་དབང་གིས། སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་བྱུང་། འོད་སྲུང་གི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་བྱུང་། ཀཏྱ་ཡ་ནའི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་བྱུང་། ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལས་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་བྱུང་བར་འདུལ་བའི་གཞུང་མང་ཆེ་བ་རྣམས་ལས་གཅིག་མཐུན་དུ་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷུག་ཀ་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས༨༢ནས༨༧བར་སྡེ་པ་བཞིར་གྱེས་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཐད་དུ། གནས་བརྟན་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ནི་རྒྱལ་རིགས་སུ་འཁྲུངས་པས་རིགས་མཐོ་བ་དང་མང་པོས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པའི་གནས་ཡིན་ཅིང་།《སོ་ཐར་གྱི་མདོ》ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དུ་གསུངས་པ།(འདི་ལ་དོགས་གནས་ཆེ) ཀཏྱ་ཡ་ནའི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།《སོ་ཐར་གྱི་མདོ》པྲ་ཀྲི་ཏ་སྟེ་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ཤེས་བྱའི་གཞི་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ཡིན་པ་དང་།《སོ་ཐར་གྱི་མདོ》ལེགས་སྦྱར་སཾསྐྲྀཏ་ཡི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཚུལ་འཁོད་འདུག་པས་བཞེད་པ་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན།

སྐད་གསར་བཅད། དེ་སྔོན་བཙན་པོ་གོང་མ་རིམ་བྱུང་གི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་པའི་བརྡ་རྙིང་པ་འགའ་ཞིག་གོ་བདེ་རུ་བཏང་བ་དང་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཟུར་ཡང་དུ་བཏང་བའི་བཀས་བཅད་གསར་པ་མཛད་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་སྲོལ་ཐོག་བཀས་བཅད་རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་དངོས་སློབ་སྐུགས་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི《དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང》ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྔོན་མི་ཡམ་རྒྱ་ཏ་ནས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བར་ཐོག་མར་བསྒྱུར་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་ནི་བཀས་བཅད་དང་པོའི་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་བ། དཔེར་ན《ཕལ་ཆེན》དང་།《འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི》《མདོ་སྡེ》ཁག་གཅིག《སེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ》འགའ་ཞིག་བཅས་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་སུ་གསལ་བའི་བརྡ་རྙིང་པ་དང་བརྡ་གསར་པ་གཉིས་བསྒྱུར་ནས་གསལ་བཤད་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བཀས་བཅད་གཉིས་པ་ནི《སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས》སུ་གསལ་བའི་བརྡ་གསར་རྙིང་གི་བཀས་བཅད་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཆེ་བའི་ནང་བཀས་བཅད་གཉིས་པ་འདི་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་ལྟ་བུར་གསལ་བ་དེ་ནི་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་ཤིག་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས》སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༨པར་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་དམ་པའི་ཆོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་རིང་ལ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅེས་གསལ་བ་མ་ཟད།《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ལྷུག་ཀ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༨ནས༢༠༠བར་ཁྲི

ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གོང་དང་མཐུན་པར་གསལ་བ་དེ།《སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས》ཀྱི་བརྗོད་དོན་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་ཞིང་། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དང་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གཉིས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར《དཔོན་ཞང་མཐུན་འབྲེལ་རྡོ་རིང》གི་ཤར་ངོས་བོད་ཡིག་ཕྱར་རིང་ལུམ་ཧྲུ་སོ་བཞི་པར། བཙན་པོ་ཡབ་འཕྲུལ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཞེས་གསལ་བར་འཁོད་ཡོད་པས།《སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས》ཀྱི་འགོར་གསལ་བའི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནི་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་ཡབ་ཡིན་པ་དང་། གོང་གི་དུས་སུ་བཀས་བཅད་གཉིས་པ་མཛད་པ་ཡིན་པར་གསལ་བཤད་བྱུང་ཡོད། བཀས་བཅད་འདི་མཛད་པའི་ལོ་དུས་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ས་སྟག(༧༩༨)ལོ་ནས་མེ་བྱ(༨༡༧)ལོའི་བར་དུ་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་བཞིན་པ་ལྟར་བྱས་ན་དེའི་རིང་ལ་ནི་ལོ་ལྔ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་རྗེས་མ་ཤིང་ན(༨༡༨)ལོར་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་པོ་བྱང་ཐོན་ཅང་རྡོ་ན་བཞུགས་པའི་དུས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་སོགས་པཎྜི་ཏ་ལྔ་དང་། བོད་ཀྱི་རཏྣ་ར་ཀྵི་ཏ་དང་། ཛྙཱ་ན་སེ་ན། ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་། བནྡེ་དྷརྨ་ཏཱ་ཤཱི་ལ། དཔལ་མཆོག་ཞི་ཐ། རཏྣེ་ནྡྲ་ཤཱི་ལ་ལ་སོགས་པ་གདན་འཛོམས་པ་རྣམས་ལ་བཙན་པོས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་རྩ་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། ཡིག་སྒྱུར་གྱི་ཐབས་གཙོ་བོ་བཞི། ཡིག་སྒྱུར་སྐབས་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པ་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་འདོན་པ་གནང་ཞིག . བཙན་པོ་དང་། སློབ་ཆེན་བྲན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན། བནྡེ་ཆེན་པོ་ཞང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་སོགས་བློན་པོ་གཙོ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་འཚོགས་པའི་སར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་ལྟར་བཀས་བཅད་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡིག་སྒྱུར་གྱི་ཉམས་མྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡོམས་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལས་དོན་རླབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཞིབ་པར《ཐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》སྣ་ཚོགས་སྣེ་ཚན་གྱི་དོད[ཅོ]པར་བཞུགས་པའི《སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས》དང་། གཉམ་གསལ་ཡིག་སྒྱུར་སྐོར་གྱི་མིང་དང་ཚིག་གི་འགྲེལ་པ་ཁག་ལ་གཟིགས།

སྐབས། འདི་ནི་ལེའུ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན་ཏེ་སྐབས་དང་པོ་ལ་ལེའུ་དང་པོ་ཞེས་བརྟགས་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡིན།

སྐབས་བཅར་དགོས་མཆམས། སྐབས་དང་བསྟུན་པའི་དགོས་མཁོ་བྱུང་དུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

སྐབས་ཐོག་ཐུགས་རྗེ་དང་མདོན་མཁྱེན། ལྷ་དཔོན་གོང་རིམ་རྣམས་ལ་སྐབས་འཕྲུལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་གནས་ཚུལ་དངོས་ཡོད་ཞུ་མ་དགོས་པར་གསལ་པོར་མཐེས་པའི་མངོན་མཁྱེན་མེད་པའི་དབང་གིས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཐད་ཞུ་དགོས་ཆེ་རྒྱང་གི་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད་པའི་དོན་ལ་གོ །

སྐབས་ཐབ་མ་ཕྱི་བའི་མིང་ཙམ་ལ་རྟོད་པ། གནད་དོན་ཞིག་ལ་རྟོད་རྩོད་བྱེད་སྐབས་རྟོད་གཞི་དེ་ཡི་ཁུངས་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་དཔང་དུ་བཞག་ནས་རྟོད་པ་མ་བྱུལ་པར། སྐབས་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་རྟོད་པ་བྱེད་མི་རུང་བ། དཔེར་ན་མདོ་ཕྱོགས་སུ་མཚན་དུ་བཟུང་ནས་གསང་སྔགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ་དང་། གསང་སྔགས་གསར་མ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཟུང་ནས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྒྱ་མཚན་དུ་བཟུང་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་དོན་དང་མ་འཚམས་པའི་རྟོད་གླེང་ཡིན་པར་གསུངས།

སྐབས་སྒྱུར་གྱི་ཤེས་པ། ནག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་གི་གནས་ཚུལ་དང་སྦྱར་བའི་ཉེས་ཆད།

སྐབས་སྒྱུར་སོ་སོ། གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་དུས་ཐོག་ཏུ་འཕེལ་བ་བྱས་པ།

སྐབས་གསུམ། ཚེ་སྔ་ཕྱི་ད་ལྟ་སྟེ་སྐབས་གསུམ་མམ་ལྟའི་མིང་སྟེ། དང་པོར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཐོན་མ་དང་། ད་ལྟ། སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་བཅས་གསུམ་ཤེས་མིང་། དེ་ནས་བརྗེད་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

སྐམ་སྐམ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་ཁྲིམ་གཞེར་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་སེང་གེས་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༡༣༧)ལོར་བཏབ་པའི་བཀའ་གདམས་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། གྲུང་མོད་ཁྲུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཅེས་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》ཀྲིག་གྲངས ༢༡༣༩ ཤོར་གསལ།

སྐམ་སྐམ་པ་དགེ་བཤེས་སྐྱོ་སྟོན། སྐམ་སྐམ་དགོན་གྱི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་རྟ(༡༡༢༦)ལོར། གྲོག་གི་མདའ་སྐྱོ་གྲོང་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ཁྲིམ་གཞེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་དགེ་བཤེས་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་འབར་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། དགེ་བཤེས་ཕྱུག་རུམ་པ་དང་འོད་འཇོ་བ་སོགས་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༡༧༡)ལོར་སྐམ་སྐམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས། གྲྭ་ཚོགས་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༠༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐམ་སྐྱེད་བཅུ་བཟུར། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་གཞུང་འབྲུ་སྤགར་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ཁལ་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་བཅུ་ཚ་གཅིག་སྐམ་ཆག་བཏང་སྟེ་རྩིས་སྤྲོད་ལེན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་གཞུང་འབྲུ་ནས་སུ་ལོན་གཏོང་སྐབས་འབྲུ་ཁལ་བཅུ་ལ་སྐྱེད་ཁ་འབྲུ་ཁལ་གཅིག་བསྣན་པས་ཁལ་བཅུ་གཅིག་སྤྲོད་དགོས་པ་རེད།

སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ཞི་བྱེད་སྐམ་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་གོང་གསལ《དེབ་སྔོན》གྱི་ཤོག་གྲངས༡༠༥༡པར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྐམ་ལུགས། དགེ་བཤེས་སྤ་པ་མདོན་ཤེས་ཀྱི་སློབ་མ་སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མན་ངག་དང་མཐུན་པར་མཛད་རྫོགས་བརྒྱད་བཤད《མདོ་སྡུད་པའི》སྟེང་དུ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ལས་སློབ་མ་ཡས་བརྒྱུད་དང་མས་བརྒྱུད་གཉིས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན།

སྐམ་གཤེར་དུ་གནས་པའི་ཆེ་ལྡ་ཐམས་ཅད། སྐམ་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་བྱ་དང་རི་དྭགས་སོགས་དང་། གཤེར་བ་རྒྱའི་ནང་དུ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ངང་པ་དང་ཉ་སོགས་ཚང་མ།

སྐར་ཁུང་གི་དུབ་ལ་ནང་ཡངས་པ། འདུལ་བའི་གཞུང་གི་གནས་མལ་གྱི་གཞི་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། གཙུག་ལག་ཁང་དང་གནས་ཁང་གི་སྐྱེའུ་ཁུང་ཕྱི་ངོས་སུ་ཞེང་ཆུང་ཞིང་ནང་ངོས་སུ་ཞེང་ཆེ་བ་བྱ་དགོས་པ་ནི། ཁང་པའི་ཕྱི་ངོས་ནས་ནང་དུ་དཀར་གསལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་དང་། ཕྱི་ངོས་རྒྱ་ཆུང་བ་ནི། རྐུན་མ་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ནང་དུ་མི་འཛུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

སྐར་ཆུང་ཛོ་རྗེ་དབྱིངས་ལྷ་ཁང་། འདི་ལ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དང་《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》གཉིས་སུ་དཀར་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཞེས་འཁོད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀར་ལྷ་ཁང་འདིའི་གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷ་ཁང་འདིའི་ཆེ་ཚད་སྐར་མ་ཆུང་བ་ཞིག་གི་ཚད་ཙམ་ཡོད་པར་གསལ་བ་མ་ཟད། 《སྐར་ཆུང་ལྷ་ཁང་གི་རྡོ་རིང》ཛོ་མའི་ཡིག་རིང་བཅུ་དྲུག་པར་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་རིང་ལ་ཡང་། སྐར་ཆུང་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་དང་། 《ལྡེའུ་ཇོ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》དང《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་མང་ཆེ་བར་སྐར་ཆུང་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནམ་མཚན་གཞན་སད་ན་ལེགས་ཞེས་འབོད་པ་དེས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་སྟེ། ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ཆུབ་ཕྱོགས་ར་མ་སྒང་གི་ཉེ་འདབས་སངས་རྒྱས་དགོན་པ་ཡོད་

ས་དེ་ཡིན་ཚུལ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དང་ལྷན་དུ་ལ་གནས་དེར་ཕེབས་སྐྱོང་བའི་སྐུ་ཞབས་ཉེར་ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་མཆོག་གིས་གསུངས་འདུག ལྷ་ཁང་འདི་དུས་སྐབས་གང་དུ་བཞེངས་པའི་ལོ་ཁམས་གསལ་བར་འཁོད་པ་ཞིག་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ཞིང་། སྐར་ཆུང་ལྷ་ཁང་གི་བཀའ་གཙིགས་ཡི་གེ་རྒྱས་པ«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལྷུགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས༤༠༨ནས༤༠༩བར་གསལ་བ་དེའི་མཇུག་ཏུ་མཐའ་གཙོགས་ལ་ཞུགས་པའི་བཙན་པོའི་མིང་ཐོའི་ནང་བཞིན་དེ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་བན་དེ་བྲན་ཀ་ཡོན་ཏན། བན་དེ་ཤུང་ཏིང་འཛིན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་གཏོགས་པ་བློན་ཆེན་པོ་འབྲོ་ཁྲི་གཟུ་རམ་ཤགས། ཞང་མཆིམས་རྒྱལ་བཙན་གཞེར་ལེགས་གཟིགས། དབས་མང་རྗེ་ལྷ་ལོད་བཅས་ཀྱི་མིང་འཁོད་པར་བརྟགས་ན་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་ཚེའི་སྐབས་ཙམ་ལ་ཡིན་པར་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདིར་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་ཆ་ཚང་བར་བཞུགས་པར་བརྟེན་སྐར་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ཞེས་མཚན་གྲགས་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་ཆོས་བསྣུབས་པའི་སྐབས་བཤིག་པ་ཡིན་ཚོད་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ཞིང་། རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཞིག་གིས་ཉམས་གསོ་དང་རྟེན་བཞེངས་མཛད་པར་སྣང་། ཕྱི་སྲུང་མའི་ལྷ་སྐུའི་གྲས་སུ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲུང་མ་དྲག་པ་མེ་ལེན་ཀྱི་སྐུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདིའི་ཞེ་འགྲམ་དུ་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་གཉིས་ཡོད་པར་སྣང་ཞིང་དེའི་སྐོར་གཤམ་གསལ་སྐར་ཆུང་རྡོ་རིང་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྐར་ཆུང་རྡོ་རིང་། སྐར་ཆུང་རྡོ་རིང་ནི་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ངོས་ཀྱི་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཐྲེའུ་ཆུས་ཁོངས་ར་མ་སྒང་དུ་ཡོངས་གྲགས་དགོན་ཞེས་པའི་བཙུན་མའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འགྲམ་ཐེ་མའི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་དུས་བྱིས་ཆག་སྐྱོན་མེར་ནས་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་སོང་བ་ད་ལྟ་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད། རྡོ་རིང་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་མཛད་རིང་གི་སྤྱི་ལོ༧༩༨ནས༨༡༥བར་གྱི་ལོ་ཞིག་ལ་བཙུགས་པར་གསལ་བས་ད་བར་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་ཡོད། བོད་དུ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་གྱི་དུས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས་པར་གྲགས་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་རིང་ལ་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊས་ད་ལྟ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད་ནས་ཆོས་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་གཏོད། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཚོགས་མར་རྫོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ད་དུང་གནས་ཡོད་པས་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ན་མ་སོན་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་བོན་ལ་དགའ་བའི་བློན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མོ་དང་མི་ལྷས་ལ་ཁ་གཡར་ཏེ་ཆོས་མཛད་ན་བཙན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་གནོད་རྫོལ་གྱི་གཏམ་ཞུས་ནས་རྒྱལ་པོས་ཆོས་མཛད་པར་བཀག་འགོག་བྱེད་མི་ཐུབ་ཡོད་པ་ལྟར་སྐད་མ་ཐུབ་སྟོན་འགོག་ཆེད་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་བཞེས་རྗེས་ཡབ་མེས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་རྒྱུད་འཛིན་གནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་དོན་དུ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་ཆུང་བ་གཅིག་གི་ཕྲིན་ལ་རྒྱང་ཤུགས་གཅིག་ཡོད་པའི་བཤད་སྲོལ་གྱི་ཚད་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་སྐར་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དུ་མཚན་གསོལ་ཞིང་། དེའི་མདུན་དུ་རྗེ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་མི་རབས་རྒྱུད་བཅས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་ཐབས་བྱེད་པ་ལས། ནམ་ཡང་མི་བཤིག་མི་སྤོང་བའི་མནའ་སྐྱེལ་དམ་བཅས་པའི་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྒྱས་པ་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་དོན་བསྡུས་པའི་རྡོ་རིང་འདི་བཙུགས་པ་རེད།
བཀའ་གཙིགས་དེ་ནི་ཤོག་བུ་མཐིང་ཤོག་ཐོག་གསེར་ཡིག་གིས་བྲིས་པ་དང་། དེའི་ནང་དོན་ཆ་ཚང་བ་ནི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ནང་དུ་འཁོད་ཅིང་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ནི། ཡབ་མེས་གདུང་རབས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཙུགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཛད་པ་འདི་གཅེས་སྲིད་བྱས་ཆོག མོ་དང་མི་ལྟས་ལས་བརྩིགས་སྐྱེ་ཁག་འདོགས་ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་རུང་། བློན་འབངས་ཆེ་ཆུང་སུས་གསོལ་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་གཏང་མ་ཞིག མི་སྤང་བར། གོང་རྒྱལ་བློན་ནས་འོག་འབངས་མི་སེར་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་སློབ་ཅིང་། དེར་བཀག་འགོག་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་མཁན་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་བཀུར་བ། ཆོས་སྡེའི་རྐྱེན་རིམ་སུ་བཅད་པའི་ས་ཞིང་མི་སེར་སོགས་ཤུང་དུ་མི་འབྲི་བ་བཅས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་དུ་གནས་པར་བྱེད་དགོས་པ་འཁོད་ཡོད། «བཀའ་གཙིགས་དང་རྡོ་རིང་གཅེས་བསྡུས»འདིའི་ནང་བཀོད་པ་འདི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ནང་དུ་བཀོད་མི་འདུག་པ་དེར་བརྟགས་ན། སྐབས་དེར་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་མ་གཟིགས་པའམ་ཐུག་ཏུ་མ་འབྱོར་བ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་མངོན་ཏེ། སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲིས་མཛད་པའི«རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བའི་རྣམ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ»ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༦༧བ༧ནས༦༨བར་བཀའ་གཙིགས་འདིའི་དུམ་བུ་ཡིག་ཐེང་བཞི་དྲངས་ཡོད། ཡང་བཀའ་གཙིགས་འདི་ལས་རྒྱས་པ་ཞིག«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལྷུགས་དཔར་མ་སྟོད་ཆའི་ཤོག་གྲངས༤༠༨ནས༤༡༡བར་འཁོད་པ་འདིའི་ནང་དོན་གོང་གསལ་གྱི་རྡོ་རིང་བཀའ་གཙིགས་དེ་ལས་རྒྱས་ཤིང་།
མཇུག་ཏུ་བཀའ་གཙིགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་དང་། བློན་ཆེན། བཀའ་བློན། བཙུན་མོ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཐོ་ཆ་ཚང་བཀོད་འདུག་པ་དེར་བརྟགས་ན། བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་ཐོང་གསལ་གྱི་སྐད་ཆ་ཡིན་པ་དང་རྡོ་རིང་ཁག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ན་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཆ་ཚང་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན་ངེས་སྙམ་པ་མ་ཟད། རྡོ་རིང་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཚན་ཁ་ཤས་འདུག་པ་འདི་ལྟར། ༡. ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་བསམ་ཡས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་བོད་ཁམས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་བཙིགས་པ་དང་། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ངའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཆོས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་མཛད་པ་ཕན་ཆད་གདུང་རབས་བདུན་གྱི་བར་དུ་མཛད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་གསལ་བ་དེ་ལས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གཉིས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་དང་། མེས་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་རང་ཉིད་བར་གདུང་རབས་བདུན་ཡིན་པར་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ། ༢. མེས་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་རིང་ལ་བྲག་དམར་གྱི་ཀ་ཆུར་གཙུག་ལག་ཁང་བཙིགས་ནས་ཆོས་མཛད་པ་ལས། ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ཆུང་བའི་ཚེ་བཤིག་སྟེ། ཕྱིན་ཆད་ཆོས་བྱེད་དུ་མི་གནང་བར། བཀའ་ཁྲིམས་སུ་བྲིས་པ་ལས་ཞེས་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་བྲག་དམར་གྱི་ཀ་ཆུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཤིག་ནས་ཕྱིན་ཆད་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅོས་པ། ༣. ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ཆོས་མཛད་ནས་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། ཡབ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་མི་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་བྱེད་པ་འདི་བཙན་པོའི་སྐུ་སྲོག་དང་ཆབ་སྲིད་ལ་ཉེས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་ཡོད་པའི་སྐུ་གཤེན་ཐུགས་ཉེན་རྣམས་ཡོགས་སུ་ཐུང་ནས་ཆོས་བྱེད་མི་རུང་ཞེས་བཙན་པོ་རྗེ་བློན་གྱི་སར་ཞུ་མཁན་བྱུང་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པ། ༤. མཇུག་ཏུ་དབུ་མནའ་བཞེས་ནས་བཀའ་གཙིགས་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་ཐོག་ཞུགས་མཁན་གྱི་མཚན་ཐོ་བཀོད་པའི་ནང་བཙུན་མོ་གསུམ་དང་། རྒྱལ་ཕྲན་གསུམ་གྱི་རྗེ་དཔོན། རབ་བྱུང་ཡིན་པའི་བློན་ཆེན་གཉིས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ཞང་བློན་ཡིན་པ་གསུམ། ནང་བློན་བཅུ་བདུན། ཕྱི་སྲུང་གི་བློན་པོ་བཅུ་བདུན། ཕྱི་བློན་དང་དམག་དཔོན་བསྡོམས་པའི་མི་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་གི་མིང་རུས་བཅས་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་བཅས་ཞིབ་ཕྱ«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»གོང་གསལ་གྱི་ཤོག

གྲངས་དེར་གཟིགས།

སྐར་མ་ཉེར་བདུན། རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ནང་གི་གྲོ་བཞིན་དང་བྱི་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་རྒྱ་སྐར་ལ་ཉེར་བདུན་ཡོད་པས་སྐར་མ་ཉེར་བདུན་ནམ་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་ཟེར།

སྐར་མ་སྨིན་བདུན། ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱང་སྐར་ཕྲུན་བདུན་དུ་འབོད་ཅིང་ནག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྨི་བདུན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་དུ་སྟོ་བྱང་གི་ཁ་ཕྱོགས་མི་ནོར་བའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་འཆར་ཞིང་ཕྱོགས་དེ་རང་དུ་ནུབ་འགྲོ་བའི་སྐར་མ་འོད་གསལ་བ་བདུན་པོ་དེ་ཡོད་སའི་ཕྱོགས་དེ་བྱང་དུ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། དེའི་ཁ་གཏད་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་ལྷོ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཉི་མ་འཆར་ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་ཤར་དང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐར་མ་རི་ཁྲི། སྐར་མ་རི་ཁྲི་ཤར་དུས་ཀྱི་ཆུ་བཟང་བའི་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཆུ་ལ་རོ་བོའི་སྐྱོན་ནས་བསིལ་བ་དང་། ཡང་བ། དྭངས་པ། འཇམ་པ། ཞིམ་པ། དྲི་མི་ང་བ་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པར་མ་ཟད། ནད་འཛིན་པ་དང་སྨོམ་པ་སེལ་བ། ཚ་གདུང་སེལ་བ་བཅས་ཀྱི་ནུས་པའང་ལྡན་ཡོད། ཆུའི་བཟང་ངན་གྱི་སྐོར་ལ་སྟོན་སྟོན་མཁས་པ་ཚོས"ཆུ་རིགས་བདུན་ལས་མཆོག་གྱུར་པའི། །ཆུ་མགོ་གངས་ལ་ཐུག་པ་བཞིན"ཞེས་སྡོམ་ཚིག་བཀོད་པ་ལྟར་ཟ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡུལ་དུས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ནད་གཞིར་ཆེ་བའི་ཡུལ་དང་། བ་ཚྭ་ཅན་གྱི་ཡུལ། འདམ་རྫབ་ཅན་གྱི་ཡུལ། དུག་ཤིང་ནགས་ཚལ་ཅན་གྱི་ཡུལ། ཉི་འོད་དང་རླུང་གིས་རེག་ཆུང་བའི་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆུའི་རིགས་ལ་ཆུ་ངན་ཟེར། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ཁ་སྒོ་ལྷོ་ཡིན་པ། ས་གཞི་གཙང་ལ་ཉི་འོད་ལེགས་པར་འབབ་པའི་སྐྱེས་ཆུའི་རིགས་ལ་ཆུ་བཟང་ཟེར། ད་དུང་ཆུའི་ཡན་ལག་ལ་ཆར་ཆུ་དང་། གངས་ཆུ། གཙང་ཆུ། ཆུ་མིག་ཆུ། ཀློན་པའི་ཆུ། བ་ཀྱུའི་ཆུ། ཤིང་ཆུ་སོགས་སོ་སོའི་གནས་དང་འབབ་སའི་དབང་གིས་བཟང་ངན་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཕྱེ་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ན་གསུངས་ཡོད། གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྐོར་ལ་རང་རེའི་སྔ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱིད་ཆུ་ངན། སྟོན་ཆུ་བཟང་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ད་ལྟའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔྱིད་ཀ་སླེབས་ཚེ་དགུན་དུས་བསགས་པའི་ཁ་རྡུལ་མི་གཙང་བ་རྣམས་དཔྱིད་ཀ་དང་སོས་ཀའི་དྲོད་རླུང་ཆེས་ཆེར་ལྡང་བས་ས་རླུང་འཁོལ་བ་དང་། ས་རླངས་དང་མཚོ་རླངས་བར་སྣང་དུ་འཕྱུར་བའི་ཁ་ཆར་བབས་པས་རྡུལ་རླུང་མི་གཙང་བ་རྣམས་ས་སྟེང་གི་ཆུ་ནང་དུ་འདྲེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེས་ཆུ་ཡང་ཤི་བ་དང་རྩུབ་པ། དྲི་ཚུང་ཟད་ང་བ། བསྐོལ་ན་ལྕུ་བ་ཆེ་བ། བཏུང་ན་ཕོ་བར་གནོད་པ། བཀྱལ་ན་ལུས་ལ་གཟན་པ་བཅས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོད་པས་དཔྱིད་ཆུ་ངན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དགུན་དཔྱིད་གཉིས་ལ་བསགས་པའི་མཁའ་རླུང་མི་གཙང་བའི་རིགས་ཚང་མ་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ཉེ་འོད་དང་། རླུང་། ཆར་ཆུ་བཅས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་ཞི་བར་སྦྱངས་རྗེས་སྟོན་དུས་མཁའ་རླུང་རིམ་བཞིན་གཙང་བས་ཆར་ཆུ་དང་སྐྱེས་ཆུ་དྭངས་ལ་ཡང་བ། བསྐོལ་ན་ལྕུབ་མེད་པ། བཏུང་ན་ཕོ་བར་མི་གནོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པས་སྟོན་ཆུ་བཟང་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་ཆུ་ལ་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་མི་ལྷ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཚད་འཛིན་བྱེད་ས་གཙོ་བོ་ནི་གནམ་གྱི་སྐར་མ་རྣམས་སུ་བཟུང་ནས་ཆུ་བཟང་ངན་དབྱེ་བ་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། དུས་བཞི་ཡང་དེ་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐར་མ་སྨིན་དང་སྐྲུབས་ཀྱིས་ནམ་སྐྱོལ་བའི་དབྱར་དུས་དྲག་ཆར་བབས་རྗེས་ཆུ་རྙོག་པ་ཡིན་པས་ཆུ་ལ་བཀྱལ་མི་ཉན། སྐར་མ་མགོ་དང་རྒྱལ་གྱིས་ནམ་སྐྱོལ་བའི་དགུན་ཉི་ལྡོག་གི་དུས་ཀྱི་ཆུ་སེར་དུ་གྱང་བས་ཆུ་ལ་བཀྱལ་མི་ཉན། སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ནང་དུ་སྔ་རེའི་རྗེ་ནས་སྐར་མ་རི་ཁྲི་ཐོ་རེངས་དུས་སུ་མཐོང་དུས་ཆུ་དྭངས་ཤིང་ཚ་གྲང་སྙོམས་པའི་དུས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་མི་དམངས་རྣམས་སྐབས་དེར་ཆུ་ནང་དུ་ཁྲུས་བྱེད་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་གཙང་སྦྲ་བྱེད་པའི་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྔ་དབུས་གཙང་རྒྱུད་དུ་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ཤར་ནས་སྐར་མ་རི་ཁྲིའི་ཆབ་བཞེས་ཀྱི་ཆབ་ཞུགས་སྒྲོ་གསེང་ཚུགས། རྟར་བུ་སྒྲིང་གཞི་ཆབ་ཞུགས་ལ་མང་ཚོགས་ཞུགས་སྲོལ་མེད། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཆབ་ཞུགས་ལ་ལྷ་མོ་འཁྲབ་པ་སོགས་བྱེད་སར་མང་ཚོགས་ལྟད་མོར་འགྲོ་བ། གྲོང་མི་ཐལ་ཆེར་གཙང་འགྲམ་སོགས་ལ་རྒྱ་བཀྱལ་བ་དང་ཁྲང་འཁྲུ་རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད། དུས་དེར་ན་གཞོན་ཚོས་བྱ་འཕུར་གཏོང་གི་ཡོད་པས་བྱ་འཕུར་ནམ་དུས་ཟེར་ཞིང་། ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པ་མ་ཟིན་བར་བྱ་འཕུར་གཏོང་མི་ཆོག་པ་ཡིན། སྐར་མ་རི་ཁྲིའི་འོད་ཀྱིས་ནུ་ཆུ་ཟེ་བཟང་དུ་འགྱུར་བའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ནི་རྩིས་གཞུང་དག་ལས་དྲང་སྲོང་རི་ཁྲི་ཞེས་ཟེར། འདི་ཉིན་མོར་སྣ་བ་དུག་གི་རིང་སྲིད་འདིའི་ཐད་ཀར་གནས། སྲིད་འདིར་ཐོག་མར་འཆར་དུས་ཐོ་རེངས་དུས་སུ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་མཐོང་བ་འདི་ཉིད་ནོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐར་ཁྱིམ་ཡིན་སྐབས་དེའི་འོད་ཆུ་ལ་ཕོག་པས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཆུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་དུ་འགྱུར་བས། དེའི་ཚེ་ཁྲུས་ལ་ཞུགས་ན་གྲིབ་དང་འབག་བཅོག་ཐམས་ཅད་དག་པར་གསུངས། འདི་སྔོན་གྱི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཡང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ལྷ་རྩིས་གཞུང་ཁག་ཏུ་གསལ།

སྐར་མ་ས་རི་ས་ག་ལ་འཕབ་དུས་བཏབ། རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་སྐར་མ་ས་རི་དང་ས་ག་གཉིས་བར་ཐོལ་དམག་འཐབ་བྱེད་པ་དང་དགྲ་བོ་འདུལ་བ་ལ་བཟང་བའི་སྐར་མ་ཡིན་པར་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པར་མཚོན་ཐུབ།

སྐར་མའི་རིག་པ། འདི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་ཚན་རིག་གི་སྡེ་ཚན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བའི་གཞུང་ནི། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁྲིན་ཙུང་ཀུའི་སོགས་མི་བཅུ་གཅིག་གིས་ལག་སོ་སོར་བྲིས་པ་དཔེ་མིང་ལ《སྐར་ཚོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན》(星星的世界)ཞེས་པ། གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཚེ་དན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། མཚོ་སྔོན་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་༡༩༨༤ལོར་དཔར་སྐྲུན་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ནང་དོན་ནི། ༡. སྐར་ཚོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན། ༢. དགུ་ཚིགས་ཀྱི་གསང་ཆ། ༣. ཉི་མའི་རྩ་ལག་གི་ཞེར་གཏོགས། ༤. མིའི་འགྲོ་བ་གཟའ་སྐར་སྟེང་དུ་འཚོ་བ། ༥. གཟའ་ལྷག་པ་དང་པ་སངས། ༦. གཟའ་མིག་དམར་སྟེང་སྲོག་ལྡན་ཡོད་དམ་མེད། ༧. གཟའ་ཕུར་བུ་དང་སྤེན་པ། ༨. མིན་ཏུ་ཐུང་རིང་བའི་གཟའ་སྐར། ༩. གཟའ་སྐར་ཆུང་བ། ༡༠. སྐར་མ་མཇུག་རིང་། ༡༡. རང་རྒྱལ་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་འཛམ་བུ་ལ་བའི་གྲུབ་འབྲས་བཅས་གནད་བསྡུས་འཁོད་ཡོད། ཡང་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་དེབ《行星恒星星系》ཞེས་པའི་ནང་དོན་ཚན་ཆེ་བ་བཅུ་བདུན་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་སྐར་དང་། བརྟན་སྐར། སྐར་མའི་ཚོགས་བཅས་རོ་སྦྱོད་བྱས་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ། ༡. མི་དང་བར་སྣང་། ༢. གཞི་རྩའི་དཔྱད་ཆས་དང་ཐབས་ཤེས། ༣. དུས་ཚད། ༤. རྒྱ་སྐར་དཀྱིའི་རོ་སྦྱོད། ༥. རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁྱོལ་བསྐྱོད། ༦. སྦྱང་སྐར་གྱི་སྐོར། ༧. རྒྱ་སྐར་ཆུང་བ་དང་། སྐར་མདའ། མཇུག་རིང་བཅས་ཀྱི་སྐོར། ༨. ཉི་མའི་ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོ་ཚད་དང་འབྱུང་ཁུངས་སྐོར། ༩. ཉི་མའི་སྐོར། ༡༠. བརྟན་འཛགས་ཀྱི་བརྟན་སྐར་སྐོར། ༡༡. བརྟན་འཛགས་མིན་པའི་སྐར་མ། ༡༢. བརྟན་སྐར་གྱི་འཕེལ་འགྱུར། ༡༣. གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྐར་མ་དང་རྒྱུ་སྐར། ༡༤. སྐར་མའི་ཚོགས་པ། ༡༥. སྒྲང་སྐར་པར་ཚུན་པར། ༡༦. སྐར་

མའི་མ་ལག ༡༧. འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་སྟོབས་བཅས་སྨྲ་
བ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་རེ་རེ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་
དོན་ཚན་མང་པོ་འདུག་པ་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བས……
བཀོད་མ་ནུས་སོ། །

སྐར་རྩིས་ཀྱི་མན་ངག་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ། ཤུ་འགྱུར་
བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི……
དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི……
ལྕགས་བྱ(༡༦༨༡)ལོར་བརྩམས་པར་མཛད་པའི་ཕྱག……
ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་སྐར་རྩིས་ཀྱི……
གཞུང་ཞིག་སྟེ་དེ་ཡི་རང་འགྲེལ《རྩིས་ཀྱི་མན་ངག་ཉིན་བྱེད་
སྣང་བའི་རྣམ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ》ཞེས་པ་ནི་དགུང་ལོ་
སོ་གསུམ་པ་མེ་སྟག(༡༦༨༦)ལོར་བརྩམས་པར་མཛད།
འདིའི་ནང་གཞུང་དུ་མ་གསལ་བའི་དཀའ་གནད་ཆེས་མང་
པོ་ཞིག་ལ་དཔྱད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་བཀོད་ནས……
གསལ་བཤད་གནང་ལ་འཕེལ་བ་མཛད་ཡོད། ཉི་དུས……
དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ཞིག་ནས་ཕྱག་དཔར་སྒྲིག་འགྲེམ་སྤེལ་བྱས་
འདུག་པ་དཔར་མ་དང་བསྡུར་ནས་གཟིགས་ན་ལེགས།

སྐར་རྩིས་ཀྱི་རིག་པ། ཉི་ཟླ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཉི་མ་ཟླ་
བ་སོགས་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་འགྲོས་ངེས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས
ས་ཡི་གོ་ལའི་གྲོག་ནམ་དུས་མི་འདྲ་བ་དང་། གནམ……
གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་བྱ……
ཐབས་ཀྱི་རྩིས་རིག་ཅིག་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་རིག་གནས་ཆེ……
ཆུང་གི་རྣམ་བཞག་ཇོ་སྦྱོད་བྱེད་པའི་གཞུང་ལས་ཆེ་བའི……
ནང་། སྐར་རྩིས་ཤེས་ན་གྲངས་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་བཤད……
སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། སྐར་རྩིས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་རྩིས་རིག་ལ……
བརྟེན་ནས་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་འགྲོས་དང་དུས་བཞིའི་ཞིང་
འབྲོག་གི་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ཕན་ཡོད་ཀྱི་ནམ་དུས་ཇོ་སྦྱོད་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད་ཅིང་། དེའི་གཟུགས་ཀྱི་བོང་ཚོད་དང་། གྲངས……
འཐོར་སོགས་རྩི་རྒྱུ་ཡང་ཤེས་ཐུབ་པས། བསྒྱུར་བཀོས……
བསྟན་གསུམ་གྱི་རྩིས་རིག་མ་ཤེས་ན་སྐར་རྩིས་ཤེས་ཐབས་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་རབས་སྐར་རྩིས་རིག་པ་དང་།
གཟུགས་དང་། དུས་དང་། འོད་དང་། སྤྱི་འགྲོས།
རང་འགྲོས་སོགས་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ཐད་ནས་རྩི་དགོས་
པ་སྟེ། ཉི་ཟླ། རྒྱ་སྐར་སོགས་ཀྱི་འཁོར་འགྲོས་སྤྱི་འཁོར་
དང་། རང་འཁོར་གྱི་འགྲོས་ཚུར་ཕྱོལ་དང་། འཆར་ནུབ་
སོགས་ཆུ་ཚོད་དང་སྐར་ཆའི་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས……
དགོས་པ་དང་། དེ་དག་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་ཐག་རིང་ཐུང་
དང་། འོད་ཀྱི་ཚད་སོགས་འགའ་ཞིག་གཟུགས་ཀྱི་བོང……
ཚོད་འཇལ་བའི་སྒོ་ནས་རྩི་དགོས་པ་ཡིན། དུས་ཀྱི་ཚད……
འཇལ་ཚུལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《མངོན་པ་མཛོད》
དང《འདུལ་བ》གཉིས་ལས་རྩི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས……
བཤད་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《དུས་འཁོར》དང་།
རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ནས……
བཤད་པའི་དུས་ཀྱི་ཚད་རྩི་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ནད་མེད་པ་
གཅིག་གི་དབུགས་འགྲོ་འོང་གཉིས་རེ་ལ་ཕྲུག་པ་གཅིག་ཏུ་
རྩིས་པའི་དབུགས་ཆ་དྲུག་ལ་ཆུ་སྲང་གཅིག ཆུ་སྲང་དྲུག
ཅུ་ཐམ་པ་སྟེ་དབུགས་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཆུ……
ཚོད་གཅིག ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་
རྩིས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱུན་སྤྱོད་མངོན་གྲགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད……
གཅིག་ལ་སྐར་རྩིས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་དང་ཆུ……
སྲང་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དབུགས་འགྲོ་འོང་
གི་ཆ་ཉིས་ཁྲི་ཅིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡོད། ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་
ལ་ཟླ་བ་གཅིག་དང་། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག དེ་
ལ་དུས་བཞི་དང་། ལོ་བསྒྲགས་པས་དུས་བཞི་ཆེན་པོ་དང་།
བསྐལ་པ། བསྐལ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད། གཞན་ཡང……
གཟའ་དང་ཚེས། སྐར་མ། སྦྱོར་བ། བྱེད་པ་བཅས་ལྔ་
ནི་རྩིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ཡིན་ཅིང་། གཟའ་ལྔ(མིག་དམར།
ལྷག་པ། ཕུར་བུ། པ་སངས། སྤེན་པ)བཅས་སོ་སོའི……
འགྲོས་ཕྱུར་བ་དང་། དལ་བ། དྲང་པོ། འཁྱོག་པོ……
བཅས་ཀྱི་འགྲོས་བཞི་དང་། སོ་སོའི་ཁྱིམ་དང་། ཡོངས་
སྤྱོད། གཞན་ཡང་སྒྲ་གཅན་དང་། དུས་མེས་ཉི་ཟླ་འཛིན་
པའི་རྩིས་དང་། དུ་བ་མཇུག་རིང་གི་འཆར་ནུབ། དབྱར་
དགུན་གྱི་ཉི་ལྡོག དུས་སྦྱོར། ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ
སོགས་པའི་རྩིས《དུས་འཁོར》ལས་བཤད་པ་རྣམས་ལ་སྐར་
རྩིས་སམ་དཀར་རྩིས་སུ་གྲགས་ཤིང་། ནག་རྩིས་ཞེས་པ་ནི།
རྒྱ་བཟའ་རྣམ་གཉིས་བོད་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་དར་བའི་སྨེ་བ……
དགུ་དང་། སྤར་ཁ་བརྒྱད། ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས། ཀེག་
རྩིས། བག་རྩིས། གཤིན་རྩིས་སོགས་ཐང་རྒྱལ་རབས……
དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་སོགས་ཀྱི་དུས་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་
དར་བའི་རྩིས་རིག་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཟེར། བོད་
དུ་སྐར་རྩིས་རིག་པ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དང་། རྒྱ་རྩིས་ཟེར་
བའི་གོ་དོན་བཅས་ཀྱི་སྐོར་འདིར་བཀོད་ན་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་
བས། གནས་ལྔ་པཎྜི་ཏ་ཚེ་དབང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས……
མཛད་པའི《རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་གོ་དོན》ཞེས་པའི་དེབ་ཀྲུང་པ་ཀན་
སུའུ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་དེ་
དང་། ལེ་ཅིན་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་རྩིས་རིག་མཁས་དབང་
ཧྭང་མིན་ཞིན(黄明信)གྱིས་མཛད་པ《ཚན་རིག་གི་སྒོ་
ནས་དཔྱད་པའི་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་གོ་དོན》ཞེས་པ་དང་།
བོད་ལྗོངས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་མཁས་དབང……
བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི《བོད་ཀྱི་གནམ་རིག
སྐར་རྩིས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་དང་འཕེལ་རིམ་སྔོར་སྨྲིང་བ》ཞེས་པ
བཅས་སུ་ཞིབ་རྒྱས་གསལ་ཞིང་། མཁས་དབང་རྣམ་པ……
གསུམ་གྱི་གསུང་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཟུར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་།
གཞི་རྩའི་ཐད་བཞེད་པ་གཅིག་གྱུར་དུ་འདུག་པས་དེ……
རྣམས་ལ་གཟིགས།

སྐལ་མཉམ་སེམས་དཔའི་འཁོར། རང་དང་རྟོགས……
པའི་གནས་ཚད་མཉམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་འཁོར།

སྐལ་ཟེབས་ལེན་པ། ཚོགས་གཞུང་དུ་འཇིད་ཆེན་པོ་ཡོད་
སྐབས་མི་དན་འགའ་ཞིག་གིས་སོ་སོའི་རང་སྐལ་བྱུང་བ……
ལས་ལྷག་པའི་སྐལ་བ་འཕར་མ་ལེན་པ།

སྐལ་ཐོབ་འཚམ་མེད་སྐྱེལ། ཐུབ་པ་དམངས་ལ་གང་ཡོད་
ཀྱི་སྐལ་བའི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་ཆད་ལྷག་མེད་པར……
སྐྱེལ་དགོས་པ།

སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ། སློབ་དཔོན་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཞེས་
པ་དེ་ཡིན། འདིས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་དཀའ་འགྲེལ་
དཔའ་བོ་ཡིད་འོང》 རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་འགྱུར།

སྐལ་ལྡན་དང་བ་འདྲེན་རེས། ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་པའི་
མི་རྣམས་ཐར་ལམ་ལྷག་པར་དྲང་བ་སྨྲེ་ཁྲབ་རེས།

སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རྒྱ……
བཟང་རྭ་སྒོ་ཐང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག……
(༡༨༥༩)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་ཤར་བླ……
བྲང་དུ་རྗེ་གོང་མ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་ཁྲི་ལ
ཕེབས། རྗེ་བཙུན་ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ……
དཔལ་བཟང་པོ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ……
མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ།
ནགས་རྒྱའི་ཡོངས་འཛིན་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཆོས་སྤྱོད……
ཀྱི་རིགས་དང་། ཨ་རོལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་རབ་བྱུང་དགེ……
ཚུལ་འཛིན་མཛད་རྒྱལ་པོའི་དབང་དངོས་ལྷ་སོགས……
བཞེས་ཏེ་གསང་མཚན་ལ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཞུ། དགུང་ལོ……
བདུན་བརྒྱད་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་དང……
དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་གཉིས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པས……
སྙན་ངག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན། དགུང་ལོ……
བཅུ་པ་ནས་གསན་སྦྱོང་དབུ་ཚུགས། རྭ་སྟོད་མཁན་ཆེན་
དང་། སྐྱེ་ཡའི་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན།
གཙོས་ཁྲི་སྨྱུལ་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་ཀྱི་
སོགས་ལས་བསླབ་བྱ་དང་། སུམ་རྟགས། དག་ཡིག
སྐྱིའི་ས་རིས། རྩིས་དཀར་ནག་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པར……
སྦྱངས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲོམ་ཆེན་ལ
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་སོགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི……
ཤུ་པར་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས……
བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར……
གནས་མཇལ་དང་། ཅང་སྐྱ་དགོན་པར་འཛམ་དབྱངས་
ཞི་ཁྲོ་སྦྲགས་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྙེན་མཚམས་གནང་། དེ་ནས་ཡེ……
ཅིན་དང་ཁྲིན་འདུ་སོགས་ལ་ཕེབས་ནས་གནས་གཟིགས……
མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས……

རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་སྟོང་འབུལ་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། གདན་ས་གསུམ་ལ་མང་འགྱེད་བསྐྱབས། གཞུང་ས་ཆེན་མོས་འདའ་ས་ཐམ་ག་གྲུ་སྐོར། མཁན་ཆས་ཆ་ཚང་། གདུགས་ཧྲ་དར་བཅས་དང་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཡེར་ཏེ་ཏོ་ཐོག་ཐུ་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་ཆ་ཚོ་ལྟར་སྤྱལ་ལྟར་གནང་བ་སྒྲོར་བཞེས་ཏེ་ཕྱིར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་མོ་གཅིག་པར་ཀྱབ་དབང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྲིད་ཀྱིའི་དབང་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ལོ་བཞིའི་རིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ནས་སྒྲི་སྣེར་གྱི་དཀའ་སྡོན་བརྫོད་ལས་འདས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཁྲི་ཐུར་བཞུགས། ཆོས་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་འདུ་ཁང་དང་མི་ཕམ་མདུན་ས་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། གདན་སའི་གོས་སྐུ་ཆེན་མོ་བཞེངས། དགུང་གྲངས་ང་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༨༡༥)ལོར་བསམ་བཞིན་སྐུ་དང་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན།

སྐལ་ལྡན་བཞི། སྦྱངས་པ་ཅན་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དད་པ་ཅན། མོས་གུས་ཆེ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཅན། སྦྱོར་བ་རྩོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཅན། རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐལ་པ་ཅན་བཅས་སོ། །

སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། (ཟ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ) འགྲོ་མགོན་ཞབ་ཞྭ་སོ་ཀྱ་པའི་སློབ་མ་ཡིན། འདིས་གྲྭ་རབ་ཀྱི་ས་ཆར་ཟ་ར་དགོན་པ་བཏབ། འབྲུངས་ལོ་གསལ་བར་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། གཡའ་བཟང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་མེ་ཕྲུག་ལ་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་བཏབ་པའི་ཕྱི་ལོ(རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་ཀྱི་ལོ ༡༢༠༧)ཟ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་སྐུ་གཤེགས་པར《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལས་བཤད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཤུགས་དཔར་མའི་སྨད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༧༨༨པར་གསལ།

སྐལ་ལྡན་རབ་ཏུ་འབྱིན། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བར་ཆད་བཞི(༡. སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན། ༢. སྡོམ་པ་གནས་པའི་བར་ཆད་བརྒྱ་དང་ཞེ་བདུན། ༣. སྡོམ་པ་མཛེས་པའི་བར་ཆད་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན། ༤. སྡོམ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་བར་ཆད་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་བཅས)དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་གནང་བ།

སྐལ་ལྡན་ལས་འགྲོ་ཅན། སྐབས་འདིར(《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤོག་གྲངས༡༣༡༡) གཏེར་དུ་སྦས་ཟིན་པའི་གཏེར་ཁ་རྣམས་འདོན་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པ་དང་། གཏེར་དུ་སྦས་ཟིན་པའི་ཆོས་དར་སྤེལ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་གོ་དགོས།

སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ། འདི་ཧྭ་པོ་གཟའི་མིང་གཞན་ནོ། །

སྐལ་བ་དྲུག དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གཟུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གྲགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །

སྐལ་དམན། སྐལ་བ་དམན་པ་ཞེས་སྐལ་བ་ཆུང་བ་དང་། སྐལ་བ་མེད་པ་གཉིས་ཀར་གོ་དགོས། ཕྱིར་དམན་པ་ཞེས་པ་ནི་དོར་བ་དང་། སྨལ་བ། ཆུང་བ། ཞན་པ་བཅས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག

སྐལ་རྫོངས། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སུ་བུ་མག་པར་གཏོང་བ་དང་བུ་མོ་མནའ་མར་གཏོང་སྐབས་སོ་སོའི་པ་མས་རང་རང་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཁོར་བབ་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱན་ཆ་དང་། གོས། བཞོན་པ། སེམས་ཅན། ས་ཞིང་སོགས་སྐལ་བ་བློས་བཅད་པ་རེ་སྤྲད་པ།

སྐལ་བཟང་། སྐལ་པ་བཟང་པོ་སྟེ་སྐལ་བ་ཡག་པོའི་དོན་ཡིན་ལ། སྟེ་དཔེར་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་དགོས། སྐལ་བཟང་དང་བསྐལ་བཟང་གཉིས་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། བསྐལ་བཟང་ནི་ད་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོའམ་བསྐལ་བཟང་ཟེར།

སྐལ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཁྲི་ཆེན། རྗེ་འདི་ཉིད་འཕན་ཡུལ་གྱི་ས་འི་ཆར་ཅོག་ཆོས་སྐུ་ཇོ་ཇོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གདོགས་པ་ཡབ་གསོལ་དཀོན་དང་ཡུམ་དཔལ་མོའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༧༧༦)ལོར་སྐུ་བལྟམས། རྗེ་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་ངག་དབང་ཀུན་བཟང་གིས་བདག་ཕྱུས་ཏེ་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་པ་མེ་རྟ་ལོར་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན། ཡ་རིག་གསུང་རབ་དང་གཙོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་རིམ་པར་དགེ་ཀན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྟུས་གྲྭ་རྟགས་རིགས་དབུ་མར་བཅས་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད། རྗེ་སྐལ་ལྡན་པའི་གདན་ས་རོང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་གི་ཁྲིར་ལོ་ངོ་བཞི་བཞུགས། ཐན་པ་བྱུང་བར་ཆོ་ལྷའི་སྐྱེ་བ་སོ་སོར་དམིགས་བཙེ་མའི་ཆར་འབེབ་གནང་། ཆར་འདོད་པ་བཞིན་ཕབ་པས་ལྷག་པར་དད། ཞུགས་ཡང་གི་བླ་མ་ལོ་གསུམ་མཛད། སྨད་དུ་ཐུ་ཕྱིར་ཕེབས། པེ་ཅིན་དུ་ཙན་དན་ཇོ་བོ་མཇལ་བས་གཟིགས་སྣང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་དུ་བྱུང་། སེར་ནག་གིས་སྐུ་ཚེར་བར་གཅོད་ཀྱི་ལྟས་བྱུང་སྐབས་མཉམ་ལམ་བརྒྱད་ཀུར་མགོན་ཡང་ཡུམ་གྱིས་བཅོས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༨༡༡)ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༨༣༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐལ་བཟང་ཏམ་ཁ། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་མི་གསལ་ཡང་ངག་རྒྱུན་ཐོག་མེད་སྲོལ་ལ། ཧྭ་ལའི་བླ་མ་སྐྱེ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་གསར་དུ་ཐོན་པའི་ཏམ་ཁ་དཀར་པོ་ཡིན་ཟེར། 《རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར》ཟི་ཁྲིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ཤུགས་དཔར་མ་སྟོད་ཆའི་ཤོག་གྲངས༣༡པར། ཤིང་རྟ(༡༧༡༥)ལོ་འདི་ནང་ཞེས་པ་ནས་སྐལ་བཟང་ཏམ་ཁར་གྲགས་པ་ཏམ་གསར་དཀར་པོ་ལྟད་མེད་ཞ་སྐུག་གི་ཏམ་འབྱེད་ཞེས་གསལ་བས་དེ་དུས་ནས་སྐལ་བཟང་ཏམ་ཁ་བོད་དུ་ཐོན་ཟིན་འདུག་ཅིང་། ལོ་དེར་ཧྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཕེབས་ཡོད། ཝེན་ཀུང་སྒོ་མཐུན་ཞེ་ཧྲའི་ཡོན་གྱིས་བརྩམས་པའི《བོད་ལྗོངས་ས་གནས་ཀྱི་དངུལ་སྐོར་ལོ་རྒྱུས》(《西藏地方货币史》)རྒྱ་ཡིག་ཤུགས་དཔར་མ་པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས༤༣པར་སྐལ་བཟང་ཏམ་ཁའི་ངོ་སྤྲོད་བྱས་འདུག་པ་དེའི་མཇུག་ཙམ་དུ་སྐལ་བཟང་ཏམ་ཁ་ནི་༡༩༠༨ལོར་གསར་བཟོ་བྱས་ཞེས་བཀོད་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན། མན་ཆིང་གོང་མ་ཞོན་ཐུང(宣统)ཁྲི་ལོ་དང་པོར་སྐལ་བཟང་གཞི་ནས་གསར་བཟོ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིག་བཀོད་འདུག་པས་ངག་རྒྱུན་མ་དག་རྒྱུན་འབྲུམས་ཤིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྐལ་བཟང་ཏམ་ཁ་དེ་ལ་ཡང་གསར་རྙིང་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་ལགས།

སྐལ་བཟང་ལྷ་ཁང་། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གི་མིང་།

སྐལ་ལེན་པ། དགོན་སྡེ་ཆེ་བ་ཚོའི་ནང་གི་དགེ་འདུན་པ་འགའ་ཞིག་ཚོགས་གཞུང་དུ་སྨྲ་འགྱེད་ཡོད་སྐབས་ཚོགས་ལ་མ་ཡོང་བར་རྗེ་གཅལ་ནང་དུ་སོ་སོའི་སྐལ་བ་ལེན་པ།

སྐས་དར། སྐས་འཛེགས་ཀྱི་ལག་འཛུ་གཡས་གཡོན་ལ་དར་གོས་ལས་བཟོས་པའི་ཤུབས་དང་། སྐས་གདང་གི་སྟེང་དུ་ཞབས་རས་བཏིང་བ།

སྐིགས་བུ། སྐྱིགས་བུའམ་ཨིག་ཨུ་ཏག་པའི་མིང་།

སྐིགས་བུ་འབྱུང་། ཨག་ག་རྒྱག་པ། (ཚ)

སྐུ་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། 《ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་རྩ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས》ལས་གསུངས་པའི་སྐུ་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་ལྷ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཤར་དུ་ཝ་ཛྲ་གོ་རི། ལྷོར་ཙཽ་རི། ནུབ་ཏུ་བེ་ཏཱ་ལི། བྱང་དུ་གྷསྨ་རི། ཤར་ལྷོར་རི་ཁྲོད་མ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ

གདོལ་པ་མོ། རྒྱལ་ཕྲན་དུ་གཡུང་མོ། ཕྲང་ཤར་དུ་སུ་ཀླ་ཀི་བཅས་གཙོ་འཁོར་དགུ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག

སྐུ་སྐྱེ་རིང་སྐྱོན། སྔ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་རྗེས་…… ཡོངས་འཛིན་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐུ་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་ལེགས་པོ་མེད་པ།

སྐུ་ཁམས་རྒུད་ཞིག་མཉེལ་བ། འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐུ་ངལ་རྒུད་ཟད་བྱུང་བ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སྐབས་འདིར་སྐུ་ལ་བསྙུན་གཞི་རྒུད་ཟད་བྱུང་བ་ལ་གོ་དགོས།

སྐུ་ཁོག ལྷ་ཞེབས་མཁན་གྱི་ལུས་པོ་ལ་སྐུ་ཁོག་ཅེས་འབོད་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག 《དུ་གོས》དེབ་དང་པོ།

སྐུ་མཁར། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་གི་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་ཕོ་བྲང་ཐོག་བརྩེགས་ཅན་གྱི་མིང་ཡིན་…… ཞིང་། དཔེར་ན་ལྷོ་ཁ་ཡར་ཀླུང་དུ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་མཁར་དང་། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་བཞེངས་པའི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཐོག་མའི་…… བཟོ་དབྱིབས་ལྟ་བ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྗིབས་ཁྲིས་ཐོག…… བཀོད་ཡོད་པ་ལྟ་བུ།

སྐུ་མཁར་གྱི་རྩེ་སྣང་། བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་རྩེ་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་ཉེན་རྟོག་གི་འགག་འཁྲུར་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་མོ་གནས་དབྱུལ་གྱི་ཡི་གེ་རྒྱང་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ།《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང་》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས(༥༧)པར་…… གསལ།

སྐུ་མཁར་དགུ་ཐོག རྗེ་བཙུན་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་མི་ལ་རས་པར་སྡིག་སྒྲིབ་སྦྱང་བའི་ཆེད་བཞེངས་སུ་བཅུག་པའི་སྐུ་མཁར་ཐོག་ཚད་དགུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། གངས་ལྗོངས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་དགུང་ལོ་ཐི་ཤུ་ཙ་དྲུག་ལ་ཐེབས་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༠༧༧)ལོར་དམ་པའི་ཆོས་གསན་པའི་ཆེད་དུ་ལྷོ་བྲག་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་དྲུང་དུ་ཕེབས། དེར་བླ་མའི་གཟིམས་གཡོག་ཞབས་ཏོག་ལེགས་པར་ཞུས་ཀྱང་ཆོས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མ་གནང་བའི་ཐོག སྐུ་ཚེ་སྟོད་ལ་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེའི་དབུ་ཤ་བླངས་ཆེད་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཕྱི་མའི་ལམ་དུ་བཏང་བ་དང་། སེར་བ་ཕབ་སྟེ་ཡུལ་མིའི་ལོ་ཏོག་རྩེག་མེད་དུ་གཏོང་བར་མཛད་པ་སོགས་སྡིག་སྦྱོང་ལ་དགོངས་ཏེ་མཁར་ཟླུམ་པོ་དང་། ཟླ་གམ། གྲུ་གསུམ་བཅས་བརྩིགས་སུ་བཅུག་སྟེ་ཐོག་ཚད་ཡོངས་པ་དང་ཡང་བཤིག་ཏུ་བཅུག་པ་སོགས་སྡུག་སྦྱོང་ཚད་མེད་ལ་བརྟེན་…… ནས་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་རྨ་ཆ་གསུམ་བྱུང་བའི་བར་དུ་དཀའ་བ་ཚད་མེད་སྤྱད་པའི་མཐར། མཁར་ཀུ་བཞི་དགུ་ཐོག་ཅན་ཞིག་མི་ལ་རས་པ་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་བརྩིགས་སུ་བཅུག་པ་དེ་ཡིན། མཁར་འདིའི་ཐོག་སོ་བདུན་བར་མི་ལ་རས་པ་རང་ཉིད་གཅིག་པུས་བརྩིགས་གནང་མཛད་ཅིང་། དེའི་སྟེང་གི་ཐོག་སོ་གཉིས་ལས་མི་གཞན་དག་གྲོས་ནས…… བརྩིགས་པ་རེད། དེ་ནས་བླ་མ་མར་པས་མི་ལ་རས་པ་ལ་དབང་ལུང་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ་མན་ངག་ཆ་ཚང་བ་གནང་སྟེ་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོས་བསྐྱངས་གནང་མཛད། སྐུ་མཁར་…… འདིར་སྲས་མཁར་ཞེས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་གྱི་ཐུགས་སྲས་གདུང་…… ཡུལ་གཙོ་བོའི་གྲས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲས་དར་མ་མདོ་སྡེ་ཡིན་…… པས། དེའི་བཞུགས་ཡུལ་དུ་མཁར་དེ་བརྩིགས་པ་ལ་…… བརྟེན་ནས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས། 《སྲས་མཁར་དགུ་ཐོག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་དཔེའི་གྲས་མང་པོ་…… དང་། སྲས་དར་མ་མདོ་སྡེས་བཞེངས་པ་གནང་བའི《ཏི་ཁྲི》མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་ཡུམ་བདག་མེད་མ། སྲས་དར་མ་མདོ་སྡེ་བཅས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ། མར་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུན་སྤྱོད་སེང་ཞེང་གི་ཐུག་མཁར། ཐུགས་དམ་རྟེན་ཞང་ཀ་རྩ་ཆེན་ཁ་ཤས། ལྷོ་བྲག་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས…… བཞེངས་པ་གནང་བའི་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཚང་གི་ཐང་ཀ་སོགས་རྩ་ཆེའི་རིག་གནས་དངོས་རྫས་གྲངས་ལས་…… འདས་པ་ཡོད་པ་དང་། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་མཁར་རྩ་ཟེར་བའི་གཟིམས་ཁང་ནང་དུ་ཡང་…… མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཀྱི་རྩ་ཆེའི་རྟེན་གསུམ…… མང་པོ་ཡོད་པ། དེ་ཡི་ཉེ་འདབས་མི་ལ་རས་པའི་སྒྲུབ་…… ཁང་སྟག་གཉའི་ཕུག་ལ་ཡང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་ཡོད་རྩལ་བཅས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། དེང་སྐབས་ཉག་ལུས་ཙུང་ཤས་ཙམ་མ་གཏོགས་བཤད་ཡོད་ཚོད་མི་…… འདུག ཞིབ་ཕྲ་གོང་གསལ《སྲས་མཁར་དགུ་ཐོག་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ལྷོ་བྲག་གྲོ་བོ་ལུང་། བཟངས་ཕུག སྟག་གཉའ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཟླ་བའི་བདུད་རྩི་དད་པའི་དགའ་སྟོན》དཔེ་རྙིང་དབུ་ཅན་ཉུག་དཔར་མ་ཤོག་…… གྲངས(༧)ཡོད་པ་དཔར་སློག་བརྒྱབ་པ་ཞིག་ཁོ་བོས་མཐོང་བྱུང་ལགས།

སྐུ་མཁར་ཉི་བཟུངས། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་བའི་སྲས་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་སུ་ཐོན་ཞིབས་ནས་སྤུ་རངས་སུ་བཞུགས། དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་བཙན་གྱིས་འབྲོ་བཟའ་འཁོར་སྐྱོང་བཙུན་མོར་ཕུལ། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས། སྤུ་རངས་སུ་སྐུ་མཁར་ཉི་བཟུངས་བརྩིགས། སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དཔལ་གྱི་མགོན་ལ་མངའ་རིས་མར་ཡུལ། (ལ་དྭགས) འབྲིང་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་གུ་གེ སྤུ་རངས། ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་ལ་ཟངས་དཀར་སྤྱི་གསུམ། སྤྱི་ཏི། སྤྱི་ལྕོག་བཅས་གནང་ནས་སྲིད་བསྐྱངས་པ་བཅས་ཞིབ་པར་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གིས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ》ཞེས་པའི་ལྷུག་པ་…… དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༣ནས་༡༨༥བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྐུ་མཁར་མ་རུ། ཕ་བོང་ཁ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་མིང་རྙིང་པ་ཡིན། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སྤྱི་ལེ་བརྒྱད་ཙམ་སོང་བའི་ཤར་བྲན་དབུ་གདུགས་རིའི་གཡས་ངོས་རི་མ་འདབས་སུ་གནས་ཤིང་། སྐུ་མཁར་འདི་ཆགས་ས་ནི་ཐག་རྩེ་རུས་སྦལ་གྱི་དབྱིབས་ཅན། ས་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱིས་མཐོ་ཞིང་། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། ཤར་ལྷོ་ནུབ་གསུམ་གཡང་གཟར་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད། འཛུགས་སྐྲུན་ཉེ་བའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི། ཐག་རྩེ་རུས་སྦལ་དབྱིབས་ཀྱི་…… རྣམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཕྱོགས་གསུམ་ཟླུམ་པོ་དང་། བྱང་ངོས་སུ་བཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་སྒོ་བྱང་བལྟ་རྡོ་སྐས་རིམ་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་གནའ་རབས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་དམིགས་…… བསལ་ཁྱད་ཆོས་ངོ་མཚར་ཅན་དང་ལྡན་ཡོད། སྔོན་དུས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་…… བཞེངས་པའི་གོང་དུ་གནས་འདིར་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ནས་ས་འདུལ་མཛད་པ་སྟེ། ཉིན་གཅིག་བཙན་པོ་དང་…… བློན་འཁོར་བཅས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་རྩེ་ནས་ཕྱོགས་…… བཞིའི་ཡུལ་ལྗོངས་ལ་གཟིགས་པས་བྱང་ངོས་སུ་དངོས་པོ་ནག་རིལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གཟིགས་ནས་ཕྱི་ཉིན་གནས་དེར་…… གཟིགས་སུ་ཕྱིན་པས། དངོས་པོ་ནག་རིལ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་…… ཟག་འདོམ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་འཇལ་ཐུབ་པའི་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་…… རུས་སྦལ་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐུགས་མཉེས་…… ཏེ་གནས་དེར་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཐོག ཕ་བོང་ཆེན་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་སྐུ་མཁར་ཐོག་བརྩེགས་དགུ་ཡོད་པ་ཞིག་…… བཞེངས། བློན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་…… རྗེས་གནས་དེར་དེང་སང་ང་ཚོས་རྒྱུན་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་གནང་ཞིང་། དེའི་ཡིག་སྦྱོང་རྡོ་ལ་…… བརྐོས་པའི་ཀ་ཁ་ཡིག་དྲུག་བཞེངས་པ་ཡང་དེང་སང་…… མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཐོན་མི་…… སམ་བྷོ་ཊ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་…… མཛད་ཅིང་། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་གནས་…… འདིར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚོགས་མང་བཙུགས་ནས་རབ་བྱུང་…… མང་པོ་བྱུང་བཞུགས་མཛད། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་…… བསྟན་པ་བསྣུབ་སྐབས་སྐུ་མཁར་འདི་མེ་ལ་བསྲེགས། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་དགེ་བཤེས་ཕྱག་དཀར་བ་དང་ཞང་ཏུ་…… གནས་འདིར་ཕེབས་ནས་ཆོས་བཅུ་ཕྲག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གནས་འདི་ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་…… དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་འཛུགས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། དགེ་བཤེས་ཕྱག་དཀར་བས་ཉམས་གསོ་དང་འཕེལ་དགེ……

འདུན་གྱི་སྡེ་སླར་ཡང་གསར་འཛུགས་གནང་བས་དགེ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་འཚོག་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ཉམས་ཆག་ཐེ་ཚེར་གྱུར་སྐབས་དྭ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོ་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་སེར་ཕྱིས་མཁན་པོ་ལོ་འགའ་ཞིག་གནང་ནས་དགོངས་ཞུ་མཛད་དེ་གནས་འདིའི་སློབ་དཔོན་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་གནང་མཛད་ཅིང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་འདེབས་རྒྱུའི་ས་འདུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་ཡང་གནས་འདིར་གནང་། གནས་འདིར་ཡོད་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་། ཐག་ཤུག་ངོ་མཚར་ཅན། མཆོད་རྟེན་ཁག་ དུར་ཁྲོད་གཡས་གཡོན། རྒྱ་ཤིག་གོང་འོག་སོགས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ཞིབ་པར་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཤ་ཐོང་ཁའི་གནས་ཡིག་མདོར་བསྡུས》དང་། སེར་སྨད་ཀོང་པོ་མཆོད་ཁང་རྗེ་མཆོག་སྤྲུལ་སྐུ་ཁྲོང་མས་མཛད་པའི《ཤ་ཐོང་ཁའི་གནས་ཡིག་རྒྱས་པ》ལ་ཤ་ཐོང་ཁའི་དཔར་མ་བཅས་ལ་གཟིགས།

སྐུ་དགྲ་ལྔ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་དགྲ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱི་དགྲ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་སྨོད་པ། རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་འཚེ་བ། རྣལ་འབྱོར་པར་གནོད་པའོ།།

སྐུ་འབག་ཐུན་དྲུག་མ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་མཁན་པོ་དང་བླ་སྤྲུལ་རྣམ་པ་ཆོས་སྐུ་སྟོད་དུ་བཞེས་པའི་ན་བཟའ་ཕུ་ཐུང་མེད་པ་ལ། གོང་བ། གཤམ་ཐབས། སེང་གེ་དཔུང་པ་བཅས་སྣམ་བུ་དམར་པོ་དང་། རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ལོང་། ནུ་གཡས་གཡོན། སྐུང་ཆེན་མཆེ་བ་གཡས་གཡོན་བཅས་བཞི་མཆོན་ཁྲ་མིན་པའི་གོས་ཆེན་དང་། རས་གང་རིགས་སེར་པོའམ་དམར་པོ་བཏང་བའི་ཕྱོད་འགག་སྤྲས་པ་འདི་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་གཡས་གཡོན་ལ་རྒྱ་གསེར་གྱི་ཕྱོད་འགག་དང་། ཆབ་ཕྲུགས་སོགས་ཏ་ཅང་རྒྱས་སྤྲོས་བྱ་སྤྲོལ་དར་བ་དང་། ཕྱག་མཇུངས་མཆོད་རྫས་དང་། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྒྱས་སྤྲོས་བྱེད་པའི་འགྲན་བསྡུར་གྱི་དུས་སྐབས་མིག་ཐུག་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་དར་འདུག་པ་ནི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ཉམས་ཆག་ཏུ་སོང་བའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན་པར་མཐོང་།

སྐུ་འབག་ཕྱུར། དེ་སྔོན་བོད་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་གི་མཁན་པོ་དང་། བླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཁག་རྣམས་དགུན་དུས་ཆིབས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་ལ་བཞེས་པའི་གཟན་ཞིག་སྟེ། ནང་རྫས་སྣམ་བུ་འཐུག་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱི་ལ་གོས་ཆེན་སེར་རྒྱུད་དང་། མཐའ་འཛར་གོས་ཆེན་དམར་རྒྱུད་བྱས་པའི་ན་བཟའ་ཞིག་ཡིན།

སྐུ་འགྲེང་། དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་པར་དངུལ་དང་། འབྲུ། རྩམ་པ། ཇ། ཏོག་སོགས་བགོས་ནས་ཕུལ་བ་ལ་ཟེར།

སྐུ་རྒྱལ་གྱི་བཞི་ཟུར་གཅིག་གི་བབས། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཁ་མཆུ་ཞུ་གཏུགས་བྱས་རྗེས་ཤོར་མཁན་གྱིས་ཐོབ་མཁན་ལ་སློག་ཆ་སྤྲོད་དགོས་པའི་བསྡོམས་འབོར་གྱི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྤྲོད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

སྐུ་ཞེར་ཕྱག་མཛོད་བྱམས་པ་སྟོབས་ལྡན། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གནང་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་ཞེར་ཕྱག་མཛོད་དང་། རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག(1791)ལོར་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྲིད་སྐྱོང་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་དེར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཇ་སག་བླ་མའི་གོ་གནས་གནང་། དེ་རྗེས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་བཀའ་བློན་བླ་མར་བསྐོ་གཞག་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་པར《ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར》པོད་གཉིས་པར་གསལ།

སྐུ་ངོ་མཚར་ཅན་གསུམ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྟེན་སྐལ་དུ་བསྣམས་ཕེབས་པའི་སྐུ་སྟེ། ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་། བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་མ། ཙན་དན་གྱི་སྒྲོལ་མ་བཅས་གསུམ།

སྐུ་ལྔ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་འཕྲིན་ལས་མཛད་སྐབས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཏེ་ལྔ། ཡང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དང་། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་སྟེ་ལྔའོ།

སྐུ་བཅམ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཁག་གི་དགུན་དུས་སུ་ཁྲིམ་དུ་གྱོན་པའི་སྣམ་གམ་རྩེ་བཙུག་ཕྱུག་དམར་པོར་སྤྱི་ནས་གོས་ཆེན་དང་། ཞེར་མ། རས་སོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཁ་གཡོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཞེ་ས།

སྐུ་ཆགས་ཆེ། སྐུ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

སྐུ་མཆེད་རྗེ་དྲུང་རྣམ་གཉིས། ཏཱ་ལའི་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡབ་ཆེན་ཡ་ཤི་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་རྗེ་དྲུང་ཡབ་ཁུ་ལགས་སུ་གྲགས་པ་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་དང་བློ་བཟང་དགེ་འདུན་གཉིས་ལ་ཟེར། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་སྲིད་དོན་ཐོག་དབང་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་ཐུབ་པར་བརྟེན། སྲིད་སྐྱོང་ཚེ་མཆོག་གླིང་པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས་རིང་གོར་བོད་ས་མཚམས་ཀྱི་རྩོད་རྙོག་ལངས་སྐབས་གོར་ཁ་དང་ཞི་མཐུན་ཆིངས་འགྲིགས་བྱས་ཏེ་ཆིངས་དངུལ་སྤྲོད་ཐབས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གོར་ཁའི་དམག་ལ་གདོང་ལེན་འཐབ་རྩོད་བྱ་མི་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་བཟུང་ནས་ཆིངས་དངུལ་འཁོར་ཆེན་སྤྲོད་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་བཅས་བྱེད་མཁན་དེ་གཉིས་རེད། དེར་བརྟེན་གོར་བོད་དམག་འཁྲུག་དོན་གཅོད་བློན་ཆེན་ཧྥུ་ཁང་ཨན་གྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི《ལུགས་སྲོལ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཉེར་དགུ》ཞེས་པའི་དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས་པར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་ཞལ་བཞུགས་རིང་སྐུའི་ཉེ་རིགས་རྣམས་ནས་ལས་དོན་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། ཞིང་བརྗེས་པའི་རྗེས་སུ་སྐུ་ཉེ་ནས་ཞབས་ལ་ཆོག་ཙམ་པའི་ཉེས་འཚོལ་དང་བསྟུན་པའི་ལས་དོན་ཐུབ་ཚོད་ཙམ་པའི་གཏན་འབེབས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རེད།

སྐུ་མཆོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་རིམ་བྱོན་རྣམས་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་མོར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཞལ་འདོན་དང་། མཆོད་འབུལ་གཏན་འཛུགས་གནང་དགོས་པའི་རིགས།

སྐུ་མཆོད་ཁག བོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ཨ་ཏི་ཤ་འདས་པའི་དུས་ཆེན་ལ་བཅོ་བརྒྱད་མཆོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་བོད་ཡོངས་ལ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དྭ་ལའི་བླ་མ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཞིང་དུ་ཕེབས་པའི་ཉིན་དེའི་དགོང་མོར་ནང་གསོའི་མཆོད་མེ་ཕྲེང་བ་བཅས་ལ་སྒྲི་ཤིང་དུ་སྐུ་མཆོད་ཟེར།

སྐུ་རྗེས་བསྒྲུབ་རྒྱུ། སྐུའི་རྗེས་འཇུག་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཞེ་ས་དང་བྱུད་ཚིག་སྟེ། སྐུ་ཤུལ་ཞབ་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། མཆོད་འབུལ། བཟོ་སྐྲུན་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེར་ཟེར།

སྐུ་རྗེས་ལྷ་ཁང་། དེ་སྔོན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཕྱག་ཕེབས་ནས་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་སའི་བྲག་གི་ངོས་སུ་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་རྗེས་འདས་ལ་བཏབ་པ་ལྟར་གསལ་བ་དེར་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཡོད།

སྐུ་ཉམས་སུ་བཞེས། སྐུ་དངོས་ཀྱིས་ཉམས་བཞེས་དང་ལག་ལེན་གནང་བ།

སྐུ་གཉིས། གཟུགས་སྐུ་དང་། ཆོས་སྐུའོ།།

སྐུ་གཉེན་པོ། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་སྐུ་གཟུགས། (ཚ)

སྐུ་གཉེར་ཁྲམས་པ། སྐུ་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་ཞིབ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

སྐུ་སྟོལ། ཆ་ཀོའི་བཟའ་ཟླ་ངོ་མ་མིན་པའི་བུད་མེད་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་ཕྲུ་གུ་ལ་ཞེ་ས།

སྐུ་བལྟམས་པའི་མཆོད་རྟེན། དེ་སྔོན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ལེ་དཔར་ལྷ་ཚལ་དུ་ཡོད་པའི་ལུམ་བི་ནའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། དེ་

ལ་དྲན་གསོ་ཞུ་བྱེད་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡི་མིང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་ཟེར། དེའི་བཞི་དབྱིབས་ནི་ས་འཛིན་དང་། གདོང་ཆེན། སྒམ་པ། ཆོས་འཁོར་སོགས་མཆོད་རྟེན་བྱིངས་དང་འདྲ་བ་བང་རིམ་བཞི་ལྷུམ་པོ་པདྨ་སྤུངས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

སྐུ་བསྙེན། སྐུ་ལ་བསྙེན་གཞི་ཞོག་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

སྐུ་ཟར། ཚེ་རིང་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་གསོད་རྒྱས་ཀྱི་ར་ལུག་དང་ཉ་སོགས་ཉོས་ནས་ཚེ་ཐར་བཏང་བའི་ཞེ་ས།

སྐུ་གདུང་། བླ་མ་དང་ཕ་མ་སོགས་རང་ལ་དྲིན་ཆེ་བ་རྣམས་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཕུང་ལ་ཞེ་ས་བྱས་པའི་ཚིག

སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན། ༡. རང་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་བླ་མ་དང་། དགེ་རྒན། ཕ་མ་བཅས་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྐུ་རུས་མེར་བསྲེགས་ཏེ་རུས་ཆག་ཐལ་ཟིན་པ་རྣམས་ས་དང་བསྲེས་ཏེ་ཚྭ་ཚྭ་བཏབ་པ་དེ་དག་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ། ༢. ཡང་ན་སྐུ་གདུང་མེར་མ་བསྲེགས་པར་གདུང་སྦྱང་སོགས་ལག་ལེན་མཐོང་བརྒྱུད་ལྟར་བྱས་པའི་དམར་གདུང་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྒམ་པའི་ནང་དུ་འཇོག་པ་བཅས་གཉིས་ཀར་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་ཟེར།

སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་མཉམ་པར་བགོས། སྟོན་དུས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་བྱེད་སྐབས་ཤོག་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་གྱད་མི་རྣམས་དང་རྡོག་གཡོའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་རིགས་ཤུ་ལུ་ཀ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲྀཏྱ། ཁྱབ་འཇུག་གླིང་དུ་གནས་པའི་བྲམ་ཟེ། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་ཤཱཀྱ། གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པའི་ལི་ཙ་བྱི་བཅས་ཁག་བརྒྱད་ལྷ་རྗེས་སུ་འོངས་ནས་སྐུ་གདུང་ང་ཚོར་དགོས་ཞེས་རྩོད་གླེང་བྱུང་སྐབས། བྲམ་ཟེ་ཟླ་བོ་དང་མཉམ་པས་སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པས་ཨ་སྨ་ཏྲ་ཡི་ཁལ་རེ་རེ་ཐུང་བ་བྱིན་པ་དེ་ཁྱེར་ནས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྐུ་གདུང་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་རེ་བཞེངས། སྐུ་གདུང་བགོ་སྐབས་ཀྱི་བགོ་བྱམ་དེ་བྲམ་ཟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐལ་བར་ཁྱེར་བ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐུ་གདུང་ཉམས་པ་མེད་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། སྔར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་བརྒྱུད་འཛིན་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་བསྐོ་གཞག་མཛད་པ་ལྟར། ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་རིང་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཛད་ནས་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་མངགས་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་བཞིན་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་ནས་བསྟན་པ་གཏད་དེ་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་དུ་ཕྱིན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་གནས་དེར་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་སྐུ་གདུང་ཉམས་པ་མེད་པར་བྱིན་བརླབས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་རང་གི་བླ་མ་དང་། དགེ་རྒན། ཕ་མ་བཅས་རང་རང་སོ་སོར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྐུ་ཕུང་དེ་ས་ཕྱོགས་གཙང་མཁའ་དུར་ཁྲོད་གཙང་མ་ཞིག་ཏུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཙན་དན་དང་། ཨ་ཀ་རུ། ཤུག་པ་སོགས་དྲི་ཞིམ་པོའི་ཤིང་བརྩེགས་པའི་དབུས་སུ་རས་དཀར་པོས་སྐུ་གཟུགས་ཡོངས་རྫོགས་དཀྲིས་ཏེ། མར་དང་ཐྱམ་སོགས་བླུགས་ནས་བསྲེག་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མདོ་ལུགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོ་ག(རྡོ་རྗེ་གུར)དང་(ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད)སོགས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འབྲོམ་རྗེ་ལྷ་བཙུན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་སོགས་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་པ་མང་པོས་མཛད་པ་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་གཞན་དག་གིས་མཛད་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་། ཕྱིར་བཏང་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ལ་ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི(རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐུ་གདུང་མཆོད་ཅིང་བྱང་བའི་ཆོ་ག་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ)ཞེས་བྱ་བ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་པོད་[ང]པའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་རང་ཞལ་གསལ་ཞིང་འཇུག་པ་བདེ་བ་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཐུགས་དམ་གསལ་འདེབས་ཇི་ལྟར་ཞུ་བ་དང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྐུ་གདུང་ཕུར་བསྐྱེད་དེ་གདུང་ཁྲུས་དང་། མཆོད་འབུལ། དགོངས་རྫོགས་ཆོ་ག སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ། ས་གནས་གཞན་དག་ནས་གདན་ས་དང་ཞུགས་འབུལ་ཞུ་ཡུལ་གྱི་བར་གདན་དྲངས་ཚུལ། ཞུགས་འབུལ་ཞུས་ཟིན་པའི་སྐུ་རུས་དང་རིང་བསྲེལ་སོགས་བདག་གཉེར་ཞུ་སྟངས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུ་སའི་ས་གནས་དེར་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བར་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། གསུངས་པ་དེ་དག་དཔེ་ཐོག་བློ་བརྟད་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་བར། མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ལེན་བཟང་པོ་དང་ཉམས་མྱོང་ཚད་ལྡན་མངའ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་སྦྱོང་གོམས་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་གལ་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། ཁོང་གསལ(གདུང་ཆོག)དེར་མི་གསལ་བའི་མཐོང་བརྒྱུད་ཕྱག་ལེན་གཞན་དག་སྨོས། རང་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་བླ་མ་དང་། དགེ་རྒན་སོགས་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་སྐུ་གདུང་ལ་ཕྱག་གསུམ་ཕུལ་ཏེ་རས་དཀར་པོ་གཙང་མ་ཞིག་གིས་ཞལ་གྱི་ཡོལ་སྐོར་འོག་ནས་སྐུའི་ཕྱག་ཀ་བར་བཀབ་སྟེ་བཞག་ཐོག་ཕྱག་དམ་གྲོལ་བའི་རྟགས་མ་བྱུང་བར་སྐུ་གདུང་ལ་བསྐྱོད་བསྒྱོད་སོགས་མི་གཏོང་། ཕྱག་དམ་གྲོལ་བའི་རྟགས་ཤངས་བུག་གཉིས་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཐིགས་མཚམས་སྐུ་གདུང་ལ་དར་ཐོས་དཀར་པོའམ་དམར་སེར་གང་རིགས་ཀྱིས་ཐུགས་ཆིངས་ཕུལ་ཏེ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བཟོས་པའི་གདུང་སྒྲོམ་ནང་དུ་བཞག་ནས་དེ་ལ་ན་བཟའ་ཆོས་གོས་སྣམ་སྦྱར་སོགས་རབ་བྱུང་གི་ཆས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལྷའི་ཆས་འཇུག་བསྒྲོན་ཏེ་དགུང་ཞག་ཉི་ཙམ་འོས་པའི་རིང་གདུང་ཁྲུས་དང་། གདུང་སྐྱབ། དད་ལྡན་ཁག་གི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་བཅས་ཞུ་མཚམས། ས་ཕྱོགས་གཙང་ས་ཞིག་ཏུ་སོ་ཕག་སོགས་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་སྲེག་ཐབ་བརྩིགས་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་ལྷུམ་པོ་མདུན་དུ་མེ་སྒོ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྟོད་ཀྱི་ཆར་ཕྱག་ཁྲུས་བཀབ་པའི་སྟེང་དུ་སྐུ་གདུང་བཞུག་སྟེ། ཤུག་པ་དང་ཙན་དན་སོགས་དྲི་བཟང་པོའི་ཤིང་ཕྱོགས་བཞི་ནས་བརྩིགས་པ་ལ། ཏིལ་སྣུམ་དང་། མར་ཁུ་བསྲེས་པ་བླུགས་ནས་སྐུ་རུས་རྣམས་གཙང་མར་མ་ཚིག་པར་དུ་ཆོ་གའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཞུགས་འབུལ་ཞུས། ཉིན་ཤས་སོང་རྗེས་སྤུར་ཁང་ཞལ་ཕྱེ་ནས་སྐུ་གདུང་གི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་དད་ལྡན་སློབ་མ་དང་ཡོན་བདག་རྣམས་ལ་བགོས་འགྲེམས་ཐོག མང་ཆེ་བ་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་འདྲ་སྐུ་བཞེངས་པའི་ནང་གཟུངས་སུ་ཕུལ་དགོས་པ་ཡིན། སྐུ་གདུང་ལ་དུག་ཆེངས་འབུལ་ཚུལ་སྐོར་གནས་ལྔ་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི(རང་རྣམ)དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་ལྷ་ས་དཔར་མ་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༦༧༥ནས༦༧༦བར་གསལ་ཞིང་། ཕྱིར་བཏང་གང་ཟག་ཕལ་པའི་ཕུང་པོ་མེར་སྲེག་བྱ་ཚུལ་སྐོར་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ལ་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ་ལྷ་ས་དཔར་མའི་པོད་[ང]པའི་ནང(གཤིན་པོའི་ཕུང་པོ་སྲེག་སྦྱང་བྱ་ཚུལ་གྱི་ལག་ལེན་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཐར་པའི་སྒོ་འབྱེད)ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་སྦྱངས། གོང་གསལ་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞེས་པ་དང་གོ་དོན་གཅིག་ཡིན།

སྐུ་གདུང་རིགས་ལྔ། ཤ་རི་རམ་དང་ཆུ་རི་རམ། བ་རི་རམ་དང་ཉ་རི་རམ། པ་ཙ་རམ་དང་ལྔ་ལྡན་གདུང་། རིགས་ལྔའི་གདུང་སྟེ་སྐུ་ཡང་འབྱུང་། དེ་རྣམས་སྐུ་ཐོབ་རྟགས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པས། ཤའི་རྟེན་དུ་གདུང་ཤ་རི་རམ་དཀར་སེར་རིན་པོ་ཆེ་གདུང་སྟེ་ཡང་དག་གི་རྟེན་དུ་བཞུག་པའོ། ཁྲག་གི་རྟེན་དུ་ཆུ་རི་རམ་མཐིང་ག་རྡོ་རྗེའི་གདུང་སྟེ་སྲ་ཞིང་འཁྲིགས་པས་རྡོ་རྗེའི་གདུང་དུ་བཞག་པའོ། རུས་པའི་རྟེན་དུ་བ་རི་རམ་སེར་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་དུ་སྟོན་

དེ་རྒྱལ་ཚབ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའོ། །ཡན་ལག་གི་རྟེན་དུ་ཀ་དྲི་རམ་སྣང་ཁྲི་ལས་ཀྱི་གདུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྨ་འཕྲིགས་ལས་ཀྱི་གདུང་དུ་བཞུགས་པའོ། །འབྱུང་བཞིའི་སྡིངས་མ་ལ་པདྨ་རས་འཁྱོན་ཏེ་ཁ་དོག་ལྔ་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་དུ་བཞུགས་པ། ཡང་གདུང་ཤ་དྲི་རམ་མགོ་ལས་འབྱུང་། རྒྱ་དྲི་རམ་ཁྲག་ལས་འབྱུང་། པ་དྲི་རམ་སྐྲ་ཚོགས་ལས་འབྱུང་། ཀ་དྲི་རམ་རྐང་ལས་འབྱུང་། པ་ཙ་རམ་སྙིང་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནང་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་རྩ་བའི་བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐུ་གདུང་ལ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་མཆོད་པ་འབུལ་ན་སྐུ་དངོས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་གསུངས།

སྐུ་གདུང་བསྲེགས། གོང་དུ་གསལ་བའི་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞེས་པ་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

སྐུ་མདུན་མཁན་པོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐུ་བཅར་སྐྱེ་ཁྲིད་མཁན་པོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་བོད་ས་གནས་སུ་ཐོག་མར་གདན་དྲངས་ནས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏཱ་ལར་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་ཞུ་བའི་སྔ་རྗེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁྲིད་མཁན་པོ་རྒྱ་ཡིན་ནམ་བར་ཀྱི་ནང་གསལ་པོར་མ་འཁོད་པས་བརྟག་དགོས། སྐུ་མདུན་མཁན་པོའམ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་སྒྲོལ་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་སྐུ་བཅར་སྐྱི་ཁྲིད་མཁན་པོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུའི་གཡོག་བཅར་རྗེ་སྒོར་རིམ་པ་གསུམ་པའི་གདན་ཐོབ་དང་གོ་གནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས། ཡང་༡༢པའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་གསར་དུ་བྱུང་བའི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ནང་བཀའ་ཤག་ཚོགས་རྗེས་ནས་སྐུ་མདུན་དར་ཧན་མཁན་པོ་བསྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན་དང་། གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས། གཟིམས་དཔོན་མཁན་པོ་བྱམས་གླིང་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་། མཆོད་དཔོན་ཤེ་རྡུག་མཁན་པོ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཀྱི་མིང་ཡང་ཡང་ཐོན་པ་བཅས་ལ་བརྟགས་ན་སྐུ་བཅར་མཁན་པོ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད་འདུ་ཡང་སྐུ་བཅར་ནང་མ་ཁག་དང་། རྗེ་དྲུང་ཡོངས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་སྲིད་དོན་ཐོག་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། རྗེས་སུ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཡབ་གཞིས་མ་ཁྲུ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཚན་གནས་བེད་སྤྱད་ནས་སྲིད་དོན་ཐོག་དབང་ཆ་བཀའ་ཞག་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཆ་ལྡོག་པའི་རྗེས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞལ་བཞུགས་རིང་སྐུའི་ཉེ་རིགས་ནས་སྲིད་དོན་ལས་གནས་བཟུང་མི་ཆོག་པ་དང་། དེའི་ཚབ་ཏུ་སྐུ་མདུན་མཁན་པོའི་གོ་གནས་བཀའ་བློན་དང་འདྲ་བའི་ཐོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་ཕྱག་དམ་གྱི་ཐམ་འཛིན་ལས་འགན་ཁུར་ནས། སྐུ་བཅར་སྐྱི་ཁྲིབ་མཁན་པོ་ཞེས་དབང་ཆ་ཆེ་རུ་སོང་བ་ཡིན་འདུ་སྙམ། སྐུ་བཅར་སྐྱི་ཁྲིབ་མཁན་པོའི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་ཡིག་ཆ་དེའི་ཤོག་གྲངས་༡༨ནས༢༥བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྐུ་མདུན་དར་ཧན་མཁན་པོ་བསྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན། ཏཱ་ལའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་སྐུ་བཅར་མཁན་པོའི་གོ་གནས་བཟུང་ཞིང་། བྱུས་རྗེས་སུ་ཚལ་གུང་ཐང་བླ་བྲང་གི་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བ་དང་། གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་བདག་གཅེས་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད་ཚུལ༼ གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག༽ནང་གསལ།

སྐུ་འདྲ། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་འདས་མཆོད་བྱས་པའི་ཞེ་ས།

སྐུ་ནར་མ་སོན། སྐུའི་ན་ཚོད་མ་སོན་པ་སྟེ་རང་རྟོགས་ཀྱིས་བསམ་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལོ་ཚད་ལ་མ་སླེབས་པ།

སྐུ་བལ་གྱི་རིང་བསྲེལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྤྱོད་ལ་མངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་། རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མའི་དབུ་སྐྲ། ཕྱག་སེན། ན་བཟའ་བཅས་ལ་ཟེར།

སྐུ་བེར། བོད་ལ་གནས་ཀུ་གདན་ས་ཁག་གི་མཁན་པོ་ཆེས་འདུ་ཁང་དུ་ཚོགས་ལ་ཐེབས་སྐབས་བཞེས་པའི་རས་བེར་དང་། བླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཁག་ཆོས་ཚོགས་ལ་ཐེབས་སྐབས་བཞེས་པའི་གོས་བེར་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད། ༡. རས་བེར་ནི་དབྱིབས་ཟླ་གམ་དང་འདྲ་བ་ལ། གཞི་མ་རས་སེར་རྒྱང་དང་། གོང་བ་གོས་ཆེན་ཚོན་ལྔ་མིན་པའི་གཞི་དམར་པོ་སེར་རིས་ཡོད་པ་ཞིག་གི་སྦྲུད་པའི་ལྷུངས་བཅད་མེད་པ། རྒྱབ་ཀྱི་སྟོད་ཆར་གོས་ཆེན་སྔོན་པོའི་མེ་ལོང་གྲུ་བཞིའི་མཛོངས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ༢. གོས་བེར། དབྱིབས་ཟླ་གམ་དང་འདྲ་བ་ལ། གཞི་གདན་གོས་ཆེན་སེར་རྒྱང་དང་། སེར་པོ་ཚོན་ཁྲ་གང་རིགས་ལས་བྱས་པར་གོང་བར་གོས་དམར་སེར་རིས་ཡོད་པ་དང་། དམར་པོ་ཚོན་ཁྲ། རྒྱ་སེར་སོགས་གང་རིགས་ཀྱི་སྙིང་དུ་སྦྲུད་པ་དཀར་ཟོན་གྱི་ལྷུངས་བཅད་རྒྱ་ཡུག་རིས་དང་། དེའི་མཐར་སྣམ་རྒྱན། རྒྱབ་ཀྱི་སྟོད་ཆར་མཛོངས་སུ་གོས་ཆེན་སྔོན་པོའི་མེ་ལོང་གྲུ་བཞི་བྱས་པ་ཞིག

སྐུ་འབག ༡. གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་དང་། འཛིམ་པ་སོགས་ལག་བཟོས་པའི་འདྲ་སྐུ། ༢. གདོང་གི་དབྱིབས་རྒྱང་པ་མ་གཏོགས་གཟུགས་བྱིངས་མེད་པའི་འདྲ་འབག་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག

སྐུ་འབུམ་དགོན། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡིན། དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་སི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཟི་ལིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྟོད་རྒྱབ་ཕྱོགས་སྐྱི་ལེ་ཤེར་ཡུའི་ས་ར་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྟ(༡༣༧༨)ལོར་མ་ཡུམ་གྱིས་རང་ཉིད་སྐུ་ན་བགྲེས་པ་དང་བཅས་རང་ཡུལ་དུ་མཇལ་ཕྱིར་ལ་ཕེབས་དགོས་པའི་ཞུ་ཡིག་དང་དབུ་སྐྲ་དཀར་པོར་སོང་བའི་ལན་དུ་བཅས་བསྐུར་གནང་མཛད་པར། རང་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་རྒྱུ་དགོས་པ་ཆུང་བར་གཟིགས་ཏེ་ཡུམ་དང་གཅེན་མ་གཉིས་ལ་འདུ་ཁང་རེ་དང་། ཕྱག་བྲིས་རེ། རྒྱལ་བ་སེང་གེ་ང་རོའི་སྐུ་དཔར་གཅིག་བདེ་མཆོག་གི་ནུས་སྐུ་བཅས་བསྐུར་གནང་མཛད་པ་བཞིན་དེའི་ཕྱི་ལོ་ཡུམ་གྱིས་ཕྱག་ལས་ཁུར་བཞེས་ཤིང་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་རམ་བྱས་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་སྦྲུ་ཁྲག་ཐོར་བའི་ས་གནས་དེར་ཤིང་ཙནྡན་གྱི་སྡོང་པོ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་སྙིང་པོར་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་སེང་གེ་ང་རོའི་སྐུ་བརྙན་འབུམ་གཅིག་དཔར་དུ་བཏབ་པ་གཟུངས་སུ་ཕུལ་བའི་མཆོད་རྟེན་པདྨ་སྤུངས་པ་ཞིག་བཞེངས་པའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་རྡོ་ཅིག་གི་ར་བས་བསྐོར་བ་བཅས་ཡོད་པའི་སྐྱིད་དུ་ལྷ་ཁང་རྫ་གཡམ་གྱི་ཐོག་བཀབ་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤྲེ(༡༥༧༧)ལོར་སྨན་ཆེན་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞུགས་པའི་བྱམས་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་བ་བཅས་ལྷ་ཁང་ལྷ་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་གནས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་མཚན་དུ་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༥༨༣)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་བཞེངས་རྗེས་མའི་སྐབས་ཞིང་སྐྱོང་ཁང་སོས་གནས་འདིར་གདན་དྲངས་པ་བཞིན་ཕེབས་ཏེ་ཉིན་ཤས་རིང་སྐུ་མཚམས་སུ་བཞུགས་པའི་གཟིམས་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ཤིང་། སྨན་ཆེན་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཚོ་པ་ལྔའི་ནང་སོས་གཅེས་པའི་སྦྱིན་བདག་རྣམས་ལ་ཚོང་ཁའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་གནས་འདིར་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཚུགས་ན་འཕེལ་ཕྱུགས་ལེགས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ལྟར་དང་ལེན་ཞུས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཁང་དང་། ལྷ་སྒོ་དམག་ཟོར་མའི་རྟེན་ཐང་། གནས་རྒྱུད་ཆོས་སྐྱོང་གི་རྟེན་ཐང་བཅས་གནང་རབ་གནས་སྩལ། ཟི་ན་ཀྲུ་རྒྱའི་སྐྱེ་པའི་ཁྲིམ་རྒྱུད་ལ་གནས་རྒྱུད་ཆོས་སྐྱོང་ཁག་ཕེབས་དགོས་པའི་དམ་བསྒྲགས་མཛད་པ་བཞིན་དེ་ནས་མི་རབས

བརྒྱ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཁྲིག་ཐེབས་བྱུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱ་པའི་ས་བྱི(༡༥༨༨)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་གསེར་སྡོང་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་སུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་སྐབས་བབས་ཀྱི་དགོས་པ་དམིགས་བསལ་ཅན་ལ་བརྟེན་བཟོ་དབྱིབས་འགྱུར་བ་བཏང་ཞིང་།

ཕྱོགས་མཐའི་ཏེ་སྐོར་དང་། ཟབ་རིང་སོག་ཡུལ་བཅས་ནས་སློབ་གཉེར་ཐེབས་མི་རྗེ་མང་དུ་སོང་སྟེ་གྲུ་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་རིམ་བཞིན་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དང་། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་བདེ་ཆེན་གླིང་། གསོ་རིག་གྲྭ་ཚང་གཞན་ཕན་ནོར་བུའི་གླིང་། དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་རིགས་ལྡན་བློ་གསལ་གླིང་། འཆམས་པ་གྲྭ་ཚང་བཅས་གྲྭ་ཚང་ལྔ་བྱུང་། ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཡང་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་དྲུག་པ་ཨ་ཀྱཱ་ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་སྐབས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༨༢༩)ལོར་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་རྒྱ་སྐྱེད་བཏང་ཞིང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་ཨ་ཀྱཱ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྫོང་བཀྲ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ། ལྷ་ཁར་དྲ་བླ་མ་བློ་བཟང་ཚོས་དར་བཅས་ཀྱིས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་གནང་གིས་སྟར་ཡོད་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ལ་ཀ་བ་བརྒྱན་ཅུ་དོན་བཞི་གསར་དུ་ཁ་སྣོན་མཛད་དེ་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་ཞིང་། གཡས་གཡོན་རྒྱབ་མདུན་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་། གཟིམས་ཁང་གོང་འོག གྲྭ་ཚང་ཁག་གི་འདུ་ཁང་། བཙན་ཁང་། སྒོ་སོ་ཁང་། དཔར་ཁང་བཅས་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཞིག་ཡོད། ༡. མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དཔལ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་པའི་ལམ་བར་དགོན་པ་འདིར་ཐེབས་སྐབས་འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་གདན་སའི་ཁྲི་བསྐོ་གཞག་ནོག མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ཞིག་འཛུགས་དགོས་པའི་བཀའ་ཐེབས་པ་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༦༡༢)ལོར་འདུལ་བ་ཆོས་རྗེས་ཐོག་མར་བསྡུས་ཆུང་། བསྡུས་འབྲིང་། བསྡུས་ཆེན། བློ་རིགས། རྟགས་རིགས་བཅས་རྣམ་འགྲེལ་འཛིན་གྲྭ་ལྔ་དང་། ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས། དེ་ནས་ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པ་སྟག་འཚེར་བློ་བཟང་རྗེ་རྗེའི་སྐབས་དབུ་མའི་འཛིན་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བརྒྱད་པ་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་སྐབས་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་འཛིན་གྲྭ་གསར་དུ་བཙུགས་པས་ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་བཞི་དང་། དུས་ཚོད་ཞིབ་ཁྲ་མ་གསལ་ཡང་རྩ་རྗེས་སུ་འདུལ་བའི་འཛིན་གྲྭ་དང་། མཛོད་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ། དཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭ་བཅས་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གསུམ་བཙུགས། ལོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཐོག་ལ་དཔྱིད་ཆོས་སྟོན་རྗེས་གཉིས་ལ་ཟླ་བ་རེ་རེ། དབྱར་ཆོས་ཟླ་བ་གཅིག དབྱར་གནས་ཆོས་ཐོག་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཟླ་ཕྱེད། སྟོན་ཆོས་ཟླ་བ་གཅིག བར་ཆོས་ཞག་བཅོ་ལྔ། དགུན་ཆོས་ཟླ་བ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པ་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་མང་མ་ཡིན་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱོད་རྣམས་ཡིན། ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་ཁ་བ་མཁན་པོ་ཙོ་མིན་ཧན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི(༡༧༡༨)ལོར་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་སྲོལ་ལྟར་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་འཇོག་སྲོལ་བཙུགས་ཡོད། ༢. རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་བདེ་ཆེན་གླིང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་གླང(༡༦༤༩)ལོར་ཀི་ན་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་པ་རྒྱ་མཚོས་གྲུ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་སློབ་ཁྲིད་དང་སྦྱོང་བརྡར་མཛད་དེ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། རྗེས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་དགོངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྟག(༡༧༥༨)ལོར་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་ནོག དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྨད་པའི་ཕྱག་སྲོལ་ལྟར་གྱི་འདོན་ཆོག་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་སྲོལ་ཆ་ཚང་བའི་སྟེང་དུ་ཕྱག་ལེན་མཁར་ཟུར་དགུ་པའི་ཚོ་ག་ཡང་འཛུགས་པར་མཛད་པ་དང་། མཁན་ཐོག་ཉེར་དྲུག་པ་མགོན་གྱུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སྐབས་སྟར་ཡོད་འདུ་ཁང་ཀ་བ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་གསར་དུ་བསྣན་ནས་ཀ་བ་དྲུག་ཅུ་བར་རྒྱ་སྐྱེད་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ(༡༨༣༧)ལོར་རྒྱུད་པའི་མཁན་རབས་ཞེ་བདུན་པ་སེར་དྲིས་མཁན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་གྱི་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་ཀྱི་ཚོ་ག་སོགས་འདོན་དུ་འཛུགས་པར་མཛད་ཡོད། ༣. གསོ་རིག་གྲྭ་ཚང་གཞན་ཕན་ནོར་བུའི་གླིང་ནི་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༧༡༡)ལོར་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྟགས་པ་གྲྭ་ཚང་ཞིག་འཛུགས་གནང་མཛད་ཀྱང་དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་བའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་མཚོ་སྔོན་ཆེང་ཡང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་གི་དུས་རིང་བསྐྱངས་པ་སྐྱིད་འཇགས་གཏོང་སྐབས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་གཏོར་བརླག་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གྲྭ་ཚང་ཟ་མེད་དུ་སོང་རྗེས་སྐུ་འབུམ་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གཅིག་པ་སེར་ཏྲིས་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༢༥)ལོར་ལྟགས་པ་གྲྭ་ཚང་དེ་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་བསྒྱུར་ནས་རྩ་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་བཞི་ལ་འཛིན་གྲྭ་བཞི་དང་། ལམ་རིམ་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་བཅས་ཁག་ལྔར་ཕྱེ་སྟེ་བོད་སྨན་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། ལག་ལེན་སྦྱོང་བརྡར། རྒྱུགས་སྤྲོད་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་སྲོལ་ཆ་ཚང་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད། ༤. དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་རིགས་ལྡན་བློ་གསལ་གླིང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་གླང(༡༨༡༧)ལོར་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་ལྔ་པ་ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སྐབས་སུ་གྲུངས་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ལ་སློབ་ཁྲིད་སྦྱོང་བརྡར་དང་། འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་བཅས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བདུན་པ་གསེར་ཏོག་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དངོས་སུ་འཛུགས་གནང་མཛད་པ་ཡིན། ༥. འཆམས་པ་གྲྭ་ཚང་ནི་ཁྲི་ཐོག་ཉེ་ཤུ་མཁན་པོ་ནོ་མིན་ཧན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི(༡༧༡༨)ལོར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆམས་དཔོན་ཞིག་ལས་འཆམས་ཁག་འགའ་ཞིག་བསླབ་སྦྱངས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་འཆམས་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། དགོན་པ་འདིར་ལྷ་ཁང་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་། གྲྭ་ཤག་བཅས་བསྡོམས་པའི་ཁང་མིག་དགུ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དང་། ལྷ་ཁང་གཅིག་སུ་ཡང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་ཅིང་། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་མང་བའི་དུས་སུ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ནག་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཐོན་པ་སོ་སོའི་མཛད་རྣམ་དང་། ལྷ་ཁང་ཁག་གི་ནང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གང་དང་གང་ཡོད། ཐོས་ཐོས་དང་ཟ་ལར་གྱི་དམག་འཁྲུག་སྔ་རྗེས་སྐབས་ཉམས་རྒྱུད་ཇི་བྱུང་སོགས་ཞིབ་པར་གསེར་ཏོག་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་རབས་དོན་ལྡན་ཚངས་པའི་དབྱངས་སྙན》མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ཕྱོགས་དཔར་མ་དེར་གཟིགས།

སྐུ་འབུམ་ཆེན་མོ། ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མ་གཟིགས་གོང་ཅམ་དུ་བཞེངས་འགྲོ་ཚུགས་ནས་འཕྲོས་རྣམས་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ་དང་མཉམ་མེད་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན།

སྐུ་འབུམ་ཐང་། སྣ་ལ་གོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་འདབས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཐང་ཞིག་སྟེ། སྔར་ར་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་མེ་འབྲུག(༡༠༡༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་རྟ(༡༡༦༨)ལོའི་བར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་པར་དངོས་སློབ་ར་ཡེ་ཤེས་སེང་གེས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཞིང་། དགུང་

ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཡོལ་ནས་ཕལ་ཆེར་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ལྡན་གྱི་ཕྱུང་བར་བཞུགས་པ་ལས་ཞེངས་གཅིག་ཐང་དེའི་ཐོག་དབང་གནང་སྐབས་མི་ཚོགས་འཚང་ཀ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐུ་འབུམ་གཅིག་ལ་ཐུལ་ནས་དབང་གནང་བས་དེ་ནས་བཟུང་ཐང་དེར་སྐུ་འབུམ་ཐང་དུ་ཐོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཁོང་གསལ་རྣམ་ཐར་དེར་འཁོད་འདུག དེང་སང་ས་གནས་དེའི་རྒྱུད་དུ་གྲོང་མིའི་རྟོད་ཁང་གིས་ཁེངས་ནས་ཡོད།

སྐུ་འབུམ་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ། རྗེ་ནང་ཀུན་མཁྱེན་དུ་གྲགས་པ་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྟག（༡༣༢༦）ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་བདུན་ཙམ་གདན་ས་མཛད་ཅིང་། གདན་སའི་ལོ་ལྔ་པ་ལྕགས་རྟ（༡༣༣༠）ལོར་ཕྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞེངས་གནང་མཛད། ཡང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ལུག（༡༤༢༧）ལོར་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་ཀྱིས་རྒྱལ་རྩེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་གཡས་ཟུར་སུ་སྐུ་འབུམ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཕྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་མཛོ་ཚད་དེང་སང་གི་སྐྱི་ཁྲི་ལྟར་རྩིས་ན་སྐྱི་ཁྲི་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་དང་། རྨང་གཞིའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྐྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ཚད་ཡོད་པ་བཞེངས་པ་ནི་བོད་ས་གནས་སུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་ཡིན། མཆོད་རྟེན་དེ་གཉིས་ཀར་སྐུ་འབུམ་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་ཞེས་སོ་སོའི་གནས་ཡིག་དང་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ།

སྐུ་ཚབ་ཉེར་ལྔ། སྐུ་འདྲ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲ་འདུག་སྟེ་རེ་ཞིག་བརྟགས་པར་བྱའོ། །འདི་ཉིད་རི་ཁྲོད་པ་བྱམས་པ་དག་དབང་གིས་མཛད་པའི༼བོད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྣ་ཚོགས་ཕུན་ཚོགས་པའི་རྒྱ་མཚོ༽ལས་གསུངས་སོ། །

སྐུ་ཚབ་གཉེར་ལྔ། ཕྱིར་སྐུ་ཚབ་ཅེས་པ་གུ་རུ་དངོས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་སྐུ་འདྲ་ལྔ་ཡིན་ལ། དེ་གནས་ཆེན་ལྟར་གཉེར་དུ་སྦས་པ་ལ་སྐུ་ཚབ་གཉེར་ལྔར་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ལྔ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་འདྲ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྐུའི་རྟེན་དེ་ཉིད་མཁའ་རི་གངས་ཀྱི་བསམ་འགྲུབ་ཏུ་སྦས། བྱེ་མ་ཡ་གོང་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་འདྲ་ཐི་རྐྱ་རས་བྱུག་པ་གསུང་གི་རྟེན་དེ་ཉིད་མཚོན་ཁ་སེང་གེ་བསམ་འགྲུབ་ཏུ་སྦས། མཁར་བ་ནག་པོ་ལས་བཞེངས་པའི་སྐུ་འདྲ་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་ན་མཐིན་ཐག་ཁྱུང་གི་བསམ་འགྲུབ་ཕུག་པར་སྦས། རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་འདྲ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལྷ་མོ་མཁར་གྱི་བསམ་འགྲུབ་ཕུག་ཏུ་སྦས། དྲི་མེད་ཤེལ་ལས་བཞེངས་པའི་སྐུ་འདྲ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་བསམ་འགྲུབ་ཕུག་ཏུ་སྦས་པའོ། །

སྐུ་ཚིགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མི་གཤིན་པོའི་རྗེས་འཇུག་མཆོད་འབུལ་བྱ་ཐབས་ཤིག་སྟེ། བོད་དུ་གཤིན་པོའི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཞག་བདུན་རེའི་མཚམས་སུ་མཆོད་འབུལ་བྱས་པ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་བདུན་ཚིགས་ཟེར་བ་དེའི་ཞེ་སའི་ཚིག་ཡིན་ཅིང་། བདུན་ཚིགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་དང་། དེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁུངས། བྱས་པའི་དགོས་པ། ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བཅས་གཞན་གསལ་བདུན་ཚིགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་བཤད་དེར་གཟིགས།

སྐུ་ཚེ་བརྟན་པ། སྐུ་ཚེ་བརྟན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། མཆོད་རྟེན་འདིའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི། ས་འཛིན་དང་། དགེ་བཅུ་སྡུམ་པ། ཆོས་འཁོར་སོགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་སྤྱི་དང་འདྲ་བ་ལ། བང་རིམ་གསུམ་ལས་མེད་པ་དང་དེ་གསུམ་ཀའི་དབྱིབས་ཟླུམ་པོར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

སྐུ་ཚེ་འདིར་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་འདིའི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་པ།

སྐུ་ཚེའི་ལྔ་ཆ་བཏང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དགུང་ལོ་བརྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ཀྱི་ལྔ་ཆ་གཅིག་སྣོས་བཏང་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ།

སྐུ་ཚེའི་ཚད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལས། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་ཡོད། ཞིབ་པར༼མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང༽ལས་གསལ།

སྐུ་ཚོམ་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ནཱ་རོ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཁྲིད་བསླབས་དང་བདག་འཇུག་གི་སྐབས་རས་བྲིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐུ་མཚོན་བྱེད་སིན་དྷུ་རའི་ཚོམ་བུ་ཞིག་འཇོག་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐུ་མཚམས་བཅད། དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་བར་དུ་རང་དང་ཕྱི་རོལ་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་མཚམས་བཅད་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ།

སྐུ་མཚལ་གཉེར། དཀྲ་ཤ་དང་། ཤ་ལྤན། ཁྲག ལན་ཞེན་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

སྐུ་འཛོ་བའི་བོན་པོ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་མང་ཆེ་བར་བཙན་པོའི་སྐུ་ཡི་རིམ་གྲོ་བྱེད་མཁན་གྱི་བོན་པོ་རེ་ཡོད་ཚུལ༼བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང༽ནང་གསལ་བས་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐུ་བོན་ཟེར།

སྐུ་ཞང་། སྐུ་ཞང་ཞེས་ཕྱིར་ན་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུན་མཆེད་ཞང་པོའམ་ཨ་ཞང་ཞེས་པའི་ཞེ་ས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཨ་མེས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་རིམ་བྱོན་ལ་ས་སྐྱ་བས་སྐུ་ཞང་ཞེས་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་འབོད་སྲོལ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཤེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཡབ་ཡུལ་འབུམ་གྱི་གཅེན་པོ་ཕྱུག་གི་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཡུ་ཐོག་སྒྲ་གཞིར་བཟང་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཕྱིས་པར་བབས་རྗེས་སུ་འབུམ་སེ་དང་འབུམ་དར་གཉིས་བྱུང་བ་ནས་རིམ་བཞིན་ཨ་མེས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་མང་པོ་བར་མ་ཆད་པར་བྱུང་། ཨ་མེས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྲས་ལྔུམ་སྤྲིང་དྲུག་བྱུང（ཇ་སྒྲ་ མགོན་པོ་དཔལ། ཀུན་དགའ་འབུམ། སྲས་མོ་མ་གཅིག་མཁའ་འགྲོ་འབུམ། རྡོ་རྗེ་ཕྱག་འབུམ། རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་འབུམ་བཅས）འདི་ནང་ནས་སྲས་མོ་བགྲེས་པ་མ་གཅིག་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་ནི་ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་བདག་མོར་བཞེས་ཤིང་། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་འི་སྲས་རྣམ་པ་ལ་རཀྵི་ཏ་ལ་བདག་མོ་མ་གཅིག་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་གྱི་གཅུང་མོ་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་འབུམ་ལྷན་སྡེབས་པའི་སྲས་རཏྣ་ཡ་ལ་རཀྵི་ཏ་འཁྲུངས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ཨ་མེས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་ས་སྐྱ་བས་སྐུ་ཞང་ཞེས་ཆེ་བསྟོད་ཀྱིས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན།

སྐུ་ཞང་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། ཨ་མེས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྲས་བགྲེས་པ་བླ་ཞང་ཇ་སྒྲ་ལ་སྲས་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བ་དེར་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་སྲས་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ཡེ་ཤེས་ཀུན་དགའ་གསུམ་བྱུང་བའི་བགྲེས་པ་དེར་རྟེར་ཙ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱང་ཟེར། ཁོང་གིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཁྱི（༡༣༣༤）ལོར་ཞྭ་ལུའི་བསྟན་འགྱུར་བྲིས་མ་བཞེངས་ཤིང་ཞྭ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡེབས་བྲིས་སོགས་བཞེངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏོ་ཀན་ཐེའི་ལུང་གི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ（༡༣༣༣）ལོར་རྩོང་ཇིང་ཏུའུ་ཡོན་ཏྲའི་འཇང་ས་དཔལ་དམ་ཉ་མགོ་ཏོར་བུ་འབར་བ་བཅས་གནང་ནས་ཞྭ་ལུའི་ཁྲི་སྐོར་གྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་བཅས（སྐུང་ཆོས་འབྱུང）དུ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་གསལ།

སྐུ་ཞང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། སྐུ་ཞང་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ལ་སྲས་གཉིས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དང་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན།

སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། སྐུ་ཞང་ཇ་སྒྲ་ལ་སྲས་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། དེས་དཔུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨོ་ལྗེའི་ཐུ་ཡི་དྲུང་དུ་ཕེབས།

ཤེལ་གྱི་འོད་ཅེ་ཙ་བུའི་གཟུགས་ཆང་གིས་གང་བ་གནང་། དཔལ་གཙང་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ཁྲིམ་བདག་ཏུ་ཤྲཱི་ཌཱུ་ཡོན་ཧྲིའི་གོ་གནས་དང་། དཔལ་ཛམ་སྟག་མགོ་མ···རྗོར་དུ་གཉེར་པ་དང་། ཞྭ་ལུ་ཁྲི་སྐོར་གྱི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཐོབ་གནང་། སོག་ཡུལ་དང་རྒྱ་ཡུལ་གྱི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་བོད་དུ་བཀུག་ནས་ཞྭ་ལུའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ···ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་འབུར་བཞི་དང་། སྙིང་གི་ལྷ་ཁང་ཕྱོགས་བཞིའི་སྙིང་རྒྱ་རིངས་གཡུ་རྩེ་མ། ཕོར་ཡུག་ཏུ་མདའ་ཡབ་གཡུ་རྩེ་ཅན་ཡོད་པ། ནང་དུ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས···སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཏ་ཅང་མང་པོ་བཞུགས་པ་བཞེངས···ཤིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕྲེལ(༡༣༡༠)ལོར་ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ལ···ཞབས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་ཚོགས་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི་རྒྱུན་རྣམ་པར་དག་པ་བོད་དུ་གང་ཡོད་བཙུགས་པའི་སྦྱིན་བདག་གི་གཙོ་བོ་གནང་བ་སོགས་མཛད་རྗེས་རླབས་ཆེ། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་ཟད་ཞིབ་པ་གོང་···གསལ《སྐྱུང་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས···༡༥༤ནས༡༧༣བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྐུ་ཞང་དགའ་འཛུམ། ཡ་མེས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྲས་ཆུང་བ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྙེད།

སྐུ་ཞང་མགོན་པོ་དཔལ། ཡ་མེས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་འབྲིང་པོ་ཡིན། གཅེན་པོ་སྐུ་ཞང་ང་སྐྱའི་རྗེས་སུ་ཞྭ་ལུའི་ཁྲི་དཔོན་བྱས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་འབུར་བྱང་མ་དང་། ཐུབ་དབང་གི་གསེར་སྐུ་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས་པ། འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་བཅས་བཞེངས་ཚུལ《སྐྱུང་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསལ།

སྐུ་ཞང་ཐྲ(ཙ)སྐྱ། ཡ་མེས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྲས་ལྷུམ་སྐྱེད་དུག་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་མ་རྙེད།

སྐུ་ཞང་ཡེ་ཤེས་ཀུན་དགའ། སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་ཆུང་བ་ཡིན། དེས་ཞྭ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མི་འབྱུགས་པའི་སྨོན་བསྐྱངས་དང་། སྙིང་གི་བསྐོར་ཁང་གི་ཞིངས་ཟིལ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ། ནང་སོའི་བདེ་ཡངས། ཕྱིའུ་དཀར་པོའི་ཁྱང་གི་ཐུགས་རི། འགོས་དང་། ཐུགས་རི་ཕྱི་ནང་བཅས་བཞེངས་ཚུལ《སྐྱུང་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༧༤ནས༡༧༥བར་གསལ།

སྐུ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་དང་བཞིའོ།།

སྐུ་བཞིའི་གོ་འཕང་། སྤྲུལ་སྐུ། ལོངས་སྐུ། ཆོས་སྐུ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་བཞིའི་གོ་སར་འཕགས་པ་འཐམ་སླེབས་པ།

སྐུ་བཞིར་ཐུགས་གསུང་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག སྤྲུལ་པ་ཡི་ནི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་དང་། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་དང་། །དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་དང་། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡེ་ཤེས་གཅིག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་དེ། །སད་མི་གཉིད་སྟུག་བཞི་པ་ཡི། །དབང་པོ་གཉིས་སྐྱེས་བདེ་མིན་ཞིང་། ཞེས་འབྱུང་བའོ། །

སྐུ་གཟུགས་འབུར་དོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་འབུར་དུ་ཐོན་པའི་འབུར་སྐུ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་སྐུ་གཟུགས་ཆ་ཚང་འབུར་དུ་ཐོན་པའི་སྐུ་བརྙན་དང་། སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་མདུན་ངོས་ཙམ་འབུར་དུ་ཐོན་པ་རིགས་གཉིས་ཡོད།

སྐུ་གཟུགས་འོར་ཤུང་ཟེ་ཞན། ནད་གཞི་ཟེ་སྟག་ཏུ་སོང་བའི་ཞེ་སའི་ཚིག

སྐུ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན། སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཐུགས་སྲས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༡༨༡)ལོར་མདོ་སྨད་རབ་སྐང་གི་མཁར་དབུས་མ་མལ་ཞོལ་དུ་ཡབ་བཙན་སློན་མགོ་ཡག་དང་། ཡུམ་ཤི་བཟའ་བཀྲ་ཤིས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། མ་འཁྲུངས་གོང་དུ་ཡབ་ཀྱིས་སྟག་ལུང་དུ་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་སྐབས། ཁྱེད་རང་ལ་བུ་གཅིག་སྐྱེས་འདུག་པས་བསྲུང་སྐྱོབ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁྲུངས་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་སོན་སྐབས་སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེས་བསམ་བྱས་པའི་གྲགས་ཆུང་བ་ཞིག་བསྐུར་ནས་བྱིས་པ་དེ་བཙུན་པ་བཟོ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་གསན། ཆོས་ཞུ་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པ་སྒྲིལ་བུ་སྒོ་ཤར་ལྷ་ཞིག་ཏུ་བདག་སྐྱར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་བོ་བདུན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་མཁན་པོ་གཙང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ་སྐབས་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་སྐུ་བཅམ་དང་། དབུ་ཞིག་གནང་ནས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བསྐོས། རྗེ···བཙུན་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་པའི་དངུལ་གདུང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་། དབུ་སྐུ་ཆེན་མོ···བཞེངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཁྱི(༡༢༢༦)ལོར་སྟག་ལུང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཀ་བ···བརྒྱད་ཅུའི་ནང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞུགས་ཤིང་། ཆོས་བརྩིག་ཚོགས་པ་ཆེན་པོ···བོད་ཁྲི་ལྷག་དང་། སྤེལ་སྤྲིན་སོགས་བཀོད་པས་ལུན···སུམ་ཚོགས་པ་བཞེངས་གནང་མཛད་ཅིང་། ཐོག་མར་གྲུ···ཚོགས་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གྲྭ་ཚོགས་ལྔ་སྟོང་ཙམ་དུ་འཕེལ་ཞིང་། འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་བའི་སྲིག་དཔེར་འོས་པ་བྱུང་། སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་མ་བཞུགས་ཀྱང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་འཕྲིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕྲེལ(༡༢༣༦)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པར་རྟེན་རྡོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་གདན་བསྡུས《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཤོག་གྲངས་དཔར་མ་སྨད་ཆའི་ཤོག་གྲངས་༧༤༠ནས་༧༤༧བར་དང་།《སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས···༢༥༤ནས༢༦༤བར་གསལ་ཞིང་། ཡང་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་འཁའ་པ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ···གོང་གསལ་ཆོས་འབྱུང་ནང་གསལ་ཡང་ད་བར་མ་མཇལ་ལགས།

སྐུ་རབ་རྣམ་རྒྱལ། ཟུར་རྫོང་སྐུ་རབ་རྣམ་རྒྱལ་ཆུས།

སྐུ་རིང་པར་སྒྲུབ་པ། སྐུ་ཤ་ཁ་ཅང་རྙམ་པོར་བྱུང་ནས···སྐུའི་སྟོབས་དུས་རྣམས་བྱིར་རྫོགས་པ་སྟེ། གསང་རྒྱས···བཅོམ་ལྡན་འདས་རབ་ཏུ་བྱུང་རྗེས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་སྐུ་བརྙན་རྒྱ་གར་རྒྱུད་ཕྱོགས་དྲི་ཟའི་ཡུལ་གྱི···བཟོ་རྒྱུན་འགྱུན་རྫ་ཐལ་བ་ཞིག་དེང་སང་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི···འབྲེམ་སྟོན་ཁང་དུ་ཡོད་ཅེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལས་གསུངས།

སྐུ་རིམ་སྒྲུབ་འཛུགས། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲི་དཔོན་ཆེ་ཁག་དང་ཡང་བཞིས་ཁག་གི་ནང་། མཆོད་ཁང་དང་མགོན་ཁང་སོགས་སུ་གྲྭ་པ་བཞི་རེས་བྱུང་དུ་སྐུ་རིམ་ཚད་མེད་ཚུགས་བྱུང་ཡོད་པ།

སྐུ་ལྷུང་གདོན་བསྒྲོད། ནད་གཞི་ལྷུང་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གདོན་འདྲེས་གནོད་པ་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་ལ་ཟེར།

སྐུ་ལ་དམར་ཡང་རྡོགས། སྐུ་སྒོག་ལ་གནོད་འཚེ་ཡོང་རྐྱར་ཡང་དོགས་པ་ཟེ་བ།

སྐུ་ལ་ས་ལེ་སྦྲམ་གྱིས་བྱུག་པ། སྐུ་བརྙན་རྣམས་ལ་གསེར་བཏུལ་མའི་ཁྲེ་མ་ལ་སྦྱིན་རྩ་བསྲེས་པ་ཞིག་བྱུགས་པ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གསེར་གསོལ་འབུལ་བ་ཟེར།

སྐུ་ཤིན་ཏུ་སྦྲམ་པར་གྱུར། ལུས་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཤུ་གུ་སྐྱེ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ལྦྲམ་མ་ཤར་ཆེན་པོ་ཆགས་པ།

སྐུ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ། དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་པ་ནས་སྐུ་ཚེ་དེར་ཞེས་ལྟུང་བ་གིས་ནམ་ཡང་ཐོག་མ་མྱོང་བ་ལ་གོ །

སྐུ་གཤེན། ཟུར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ···

པོའི་སྐུའི་རིམ་གྲོ་བྱེད་མཁན་གྱི་བོན་པོ་རྣམས་ལ་ཞེ་སའི་ཚིག་གིས་འབོད་ཚེ་སྐུ་གཤེན་དང་སྐུ་བོན་ཟེར། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་གཅེའུ་ཡན་ཆ། རྒྱལ་པོ་མིང་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་གཅེའུ་སྨིན་དཀར། རྒྱལ་པོ་སོ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་གཅེའུ་འོད་དཀར། རྒྱལ་པོ་དར་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་མཚེ་མི་ཟུང་སྨན། རྒྱལ་པོ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་དག་པ་མི་ཆེན། རྒྱལ་པོ་སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་གཅེའུ་ཞལ་དཀར། རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་གཅེའུ་ཚོམ་དཀར། རྒྱལ་པོ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་གཅེའུ་གཉའ་བཞེད། རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་སྟོབས་ར་ཕྱིབ་ཤད། རྒྱལ་པོ་དེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་མི་མོ་ཆུང་། རྒྱལ་པོ་ཐོ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་འཛིན་བོན་ཁྱིག་དེར། རྒྱལ་པོ་གུ་རུབ་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་མཆེས་པ་གནམ་འདུལ། རྒྱལ་པོ་འབྲོང་གཞེར་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐུ་གཤེན་ཡེ་གཤེན་དབུད་འདུལ་བཅས་བྱུང་རྒྱལ་ཤར་ཛ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བོན་གྱི་བསྟན་འབྱུང་ལེགས་བཤད་མཛོད》ལས་གསུངས།

སྐུ་སྲུང་གི་སྟོང་སྡེ། རྒྱུན་དུ་བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཉེ་འཁོར་དང་བཙན་པོ་ངོ་མ་དམག་ལས་ཞིབས་སྐབས་ཉེན་རྟོག་བདེ་སྲུང་གི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན་དཔུང་སྡེ་སྟེ། དེ་ཡང་《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང་》ལྟག་ས་དཔར་མའི་གྲངས225ནས225/བར་གསལ་བ་ནི་རུ་ལག་གི་སྟོང་སྡེ་ལ་སྐུ་སྲུང་སྟོ་ཕྱོགས་པའི་སྟོང་སྡེ་གཅིག་སྣོན་པའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་དང་། གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་ལ་སྐུ་སྲུང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་སྟོང་སྡེ་གཅིག་སྣོན་པའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། དབུ་རུའི་སྟོང་སྡེ་ལ་སྐུ་སྲུང་ཤར་ཕྱོགས་པའི་སྟོང་སྡེ་གཅིག་སྣོན་པའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། གཡོན་རུའི་སྟོང་སྡེ་ལ་སྐུ་སྲུང་བྱང་ཕྱོགས་པའི་སྟོང་སྡེ《འདིར་དཔར་མའི་ནང་སྐུ་སྲུང་ཤར་ཕྱོགས་པ་ཞེས་པ་ཡིག་ནོར》གཅིག་སྣོན་པའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་བཅས་དེ་ནི་བོད་དུ་བཞིའི་སྟོང་སྡེ་བཞི་བཅུའོ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གོང་གསལ་གྱི་མིག་གྲངས་དེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འཁོད་འདུག་པས་ཞིབ་པར《ཆོས་འབྱུང》གོང་འཁོད་གཉིས་སུ་གསལ།

སྐུ་གསུམ། ཆོས་སྐུ་དང་། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིའི་སྐུ་ལུས་ནི་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་རོལ་ཡིན་པས་སྤྲུལ་སྐུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། གསུང་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཨུ་ཡི་ཀྲ་ཡིའི་རང་གདངས་སུ་ཤར་བས་ལོངས་སྐུའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཐུགས་ནི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཆོས་སྐུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཅིང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་པོ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

སྐུ་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར། གསང་སྔགས་རྙིང་མ་བ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ལས། ༡. ཆོས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ། ༢. ཆོས་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེ། ༣. ཆོས་སྐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ༤. ལོངས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་སྣམ་སྣང་མཛད་ཆེན། ༥. ལོངས་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས། ༦. ལོངས་སྐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། ༧. སྤྲུལ་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ༨. སྤྲུལ་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། ༩. སྤྲུལ་སྐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་རིམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་རིགས་པར་བྱའོ། །

སྐུ་གསུམ་འབྱུང་བའི་མདོ། འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཞིག་སྟེ་ལོ་ཙཱ་བའི་འགྱུར་བྱང་མ་འཁོད་པ་བཀའ་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི《མདོ་མང》པོད[མ]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

སྐུ་གསུམ་མི་ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུང་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གསུང་དང་། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཟད་མཐའ་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ནང་པན་ཆུན་གསལ་པོར་མཁྱེན་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟ་ཅིག ས་མཐོན་པོར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་རྟོགས་གནང་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཞིབ་པར《གསང་བ་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ》དང《དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ》《སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ》ཁག་ལས་གསལ།

སྐུ་གསུམ་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་གྲགས་པས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་ཁ་སྦྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། སྙིང་རྗེས་ཡོངས་གང་འགོག་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡. སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག ༢. གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་མཛད་པ་ལོངས་སུ་དག་པའི་ལོངས་སྐུ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག ༣. རང་སྣང་གི་ཡུམ་དང་ཞལ་སྦྱོར་བ་ནི་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག ༤. ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག ༥. སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་ནམ་ཡང་གཡེལ་བ་མེད་པ་ནི་སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག ༦. ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག ༧. འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སྐུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པ་ནི་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་བཅས་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་སྐུ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་དང་། ལོངས་སྐུ་ལ་ཡན་ལག་གསུམ། སྤྲུལ་སྐུ་ལ་ཡན་ལག་གསུམ་བཅས་ཡོད།

སྐུ་གསུམ་རེ་རེ་ཞིང་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྔ་ལྔས་དབྱེ་བས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཅོ་ལྔར་ སྨྲར་བ། ཐལ་འགྱུར་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྐུ་དང་གསུང་། །ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་སོ། །སྐུ་ནི་སྟོང་དང་གསལ་བ་དང་། །མཚན་མ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །གསུང་སྐྱ་ཚིག་མིང་བྲལ་ནས་ནི། །བརྗོད་ཅིང་གླེང་བ་ཉིད་བྲལ་ལོ། །ཐུགས་ནི་བསམ་དང་འཇུ་མེད་པས། །འགྲོ་ཞིང་དཔྱོད་པ་རྣམས་ལས་འདས། །ཡོན་ཏན་ཕྱིར་འོང་སྟོག་པ་མེད། །དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་དང་། །རང་བཞིན་བཅོས་པ་མེད་པའོ། །འཕྲིན་ལས་མ་བྱུང་མ་སྐྱེས་པ། །ཐུགས་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་མེད། །མ་བྱས་བྱས་པ་མེད་པའོ། །ལོངས་སྐུ་ལ་ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལྔ་ལྡན་ནོ། །སྐུ་ནི་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད། །གསལ་དང་ཉིད་རིག་པས་ཁྱབ། །གསུང་ནི་རང་བྱུང་རང་ཤར་སྣང་། །བྲོ་བསྒྲུ་རྣམ་པའི་འཁོར་ལོའོ། །ཐུགས་ནི་རྒྱུན་ཆད་མེད་གཟིགས་དང་། །མཁྱེན་པའི་རྩལ་དང་དགོངས་པའོ། །ཡོན་ཏན་མཆོག་དཔེ་རྫོགས་པ་ལ། །དགོངས་གསལ་མངོན་ཤེས་རྫོགས་པའོ། །འཕྲིན་ལས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས། །ཕྱི་ནང་གསང་བ་རྣམས་འགྲོལ་ཏེ། །སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་། །རང་སྣང་ལྟུགས་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཏེ། །འཁོར་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོན། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས། །ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལྡན་པ་སྟེ། །སྐུ་ནི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལ། །གདུལ་བྱ་གང་འདུལ་ལུས་སྤྲུལ་པ། །གསུང་ནི་ཚིག་སྦྱོར་ལེགས་པ་ལ། །ཚངས་པའི་དབྱངས་ནི་ཡན་ལག་དྲུག །ཐུགས་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །རང་གཞན་དོན་གཉིས་དགོངས་པར་གནས། །ཡོན་ཏན་མཁྱེན་པ་རྫོགས་པ་དང་། །འཕྲིན་ལས་ཕྱི་ནང་གསང་བ་ཡི། །མཛད་པ་མ་ལུས་རྫོགས་པ་དང་། །འདྲེན་བྱུས་ཚོགས་པ་ལྷུར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞེ་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》པོད[ཀ]པ་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད། 《སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ》མཛད་བྱང་མེད་པ་ཞིག་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྒྱུར་བ་དེ་ཡང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་བསྟོད་ཚོགས་ནང་

དུ་ཡོད།

སྐུ་གསུམ་ཐུགས་ལས་འཆར། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་ཀོང་མ་ཆེའི་གསུང་རྒྱུན་ལ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ངོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་སྣང་སྣ་ཚོགས་འཆར་བ་སྤྲུལ་སྐུ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་རང་སེམས་སུ་འཆར་བ་ལོངས་སྐུ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཟུང་དུ་འདུག་པ་ནི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྐྱོལ་འདུག

སྐུ་གསོལ། བོད་ས་གནས་སུ་མི་ལ་ཆོས་སྐྱོང་ལྷ་འབེབས་ཞུ་བའི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐུ་གསོལ་ཞུས་ཟེར། དེ་ནི《ཟླ་བཞེད》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༩ནང་གཟིམས་མལ་བ་ལྷ་ཡུང་འཚོ་གཞེར་སྐྱན་ལེགས་ལ་སྤྲ་རྟེན་ཕྱིས་དེ་ཕྱི་ནི་ན་པ་ཏ་ཕབ་ནས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཆ་རྐྱེན་ཚང་བའི་མི་ཞིག་ལ་ཕྱི་ཕབ་པའི་སྲོག་རྟེན་ཕྱིས་ཏེ་ལྟ་ཕྱི་ཕབ་པ་ཡིན་ཅིང་། མི་ལ་ལྷ་ཕྱི་ཕབ་པ་འདི་སྔོན་དཔོན་ཆེན་པོ་པད་མ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་བྱོན་པས་རྗེས་སྲོལ་དེ་ཙམ་མར་བྱུང་བར་མ་ཟད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་《གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད》སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཕྱི་འབེབས་པའི་ཆོ་ག་དང་ཐབས་ཤེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ལ་དར་སྲོལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་སྐོར་འདིར་ཞིབ་གསལ་བྲིས་ཀྱང་དགོས་པ་ཆེར་མི་སྣང་བས་མ་བྲིས་སོ། །

སྐུ་བསོད་རྒྱས། བསོད་ནམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག་སྟེ་སྔར་ཡོངས་སྤྱོད་དཔྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་རྐྱེན་གང་དགོས་དཀའ་ཚེགས་མི་དགོས་པར་བསམས་པ་ལྟར་བྱུང་བ།

སྐུ་བསོད་བཟོ་བ། གོང་གསལ་སྐུ་བསོད་རྒྱས་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ།

སྐུ་ལྷ་གསོལ་བ་དང་ཚོ་ག་མི་མཐུན་པ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་མང་ཆེ་བས་བོན་གྱི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ལྷ་གསོལ་བའི་ཚོ་ག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་བོན་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་གསོལ་བའི་དམར་མཆོད་བཀག་སྟེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དར་སྤེལ་བཏང་བ་འདི་བོན་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་གསོལ་བའི་ཚོ་གཞི་ནང་དོན་དང་མི་མཐུན་པ།

སྐུགས་སུ་འཇུག་པ། རྒྱལ་དུ་འཛོམ་པ།

སྐུངས། སྤྲས་པའམ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ།

སྐུད་པ་ཁྱིལ་སྐོར། བལ་སྐུད་འཁྱིལ་བ་དང་བལ་འཁྱིལ་ཚར་བ་རིས་ཕྲུག་ཏོག་འཁོས་པ།

སྐུད་པོ། ཁྱད་མའི་མིང་པོའམ་ཡང་ན་སྲིང་མོའི་ཁྱོ་པོ། (ཙ)

སྐུད་བཟོ། རྒྱན་ཕྲ་དང་རྒྱུས་པ་སོགས་ཀྱི་འཚེམ་ལ་མཁོ་བའི་སྐུད་པ་བལ་སྐུད་དང་སྲིན་སྐུད་སོགས་ལྟམ་ཕུ་དང་རྡུལ་བཟོ་འཚེམ་ལ་མཁོ་བའི་སྐུད་པ། མི་ཤན་དང་ཤྭ་སྐུད་སོགས་གོས་ཆེན་བཟོ་འཚེམ་ལ་མཁོ་བའི་སྐུད་པ་སྤོམ་ཕྲ་སྣ་ཚོགས་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་ལ་ཟེར། པོ་ཏ་ལའི་སོ་བྱང་དམར་པོ་གཡར་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་འཚེམ་དང་། སྐས་བུ། དུས་བཅས་འཚེམ་བྱེད་སྐུད་པ་རྣམས་བོད་རིགས་བཟོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོ་མི་ཤེས་པ་མེད་ཙང་གོས་ཆེན་འཚེམ་བཟོའི་སྐུད་པ་ཏ་ཙང་དཀོན་པས་གོས་ཆེན་རི་མོ་དང་ཆེན་ཁྲ་མེན་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་ནས་བཤིག་སྟེ་སྐུད་པ་བླངས་ཏེ་ལྟ་ཚོགས་བཟོ་རྒྱུར་སོག་རིགས་ཀྱི་བཟོ་མི་རྣམས་ལག་རྩལ་ཉམས་སྦྱོང་ལྡན་ལུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་སྐབས་ཐོས་སྐད་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་པ་སོག་རིགས་ཀྱི་བཟོ་མི(ནམ་ཁེར་སོགས)མི་གྲངས་བརྒྱད་ཡོད་འདུག

སྐྱན་མཁར། སྐུ་མཁར། ཕོ་བྲང་། (ཙ)

སྐུའི་སྐྱེ་བསང་བ། སྔོན་དུས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོ་བདེ་འཛུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱི་ལ་ཐོན་ནས་འགྲོ་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཞིང་། ཕོ་བྲང་ནང་དུ་ཡང་ལས་དོན་མང་པོ་ཡོད་པའི་བར་གསེང་ལ་ངལ་གསོའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱས་གར་སོགས་རྩེད་སྐུའི་རིགས་འཕྲུལ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཡོད་པར་སྐུའི་སྐྱེ་བསང་བ་ཞེས་དགུ་འཁོར་ལུ་མཁན་ཡོད་པ་དེར་ཟེར།

སྐུའི་རྒྱ་མ། མངའ་རིས་ལ་དགུས་ཀྱི་སྐད། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐུའི་མཛད་རྗེས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐུའི་ཐུགས་མཁན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སོགས་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་ཚང་མར་བཙན་པོའི་སྐུ་རིམ་བྱེད་མཁན་གྱི་བོན་པོའི་ཐུགས་མཁན་རེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། (མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང་)ནང་སྐུའི་ཐུགས་མཁན་ལ་དབུལ་གྱི་ཡི་གེ་ཆེ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པར་གསུངས།

སྐུའི་ཆེ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོས་ལ་རྟོར། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱིལ་ཆེ་ཁག་དང་། དཔོན་རིགས་ཀྱི་གནས་མཐོ་ཁུལ་རྣམས་ལ་ཆེ་ཉམས་ཀྱི་སྒྲོལ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་སྟེ། མཇལ་ཁ་ཞུ་མཁན་སོགས་སླེབས་ཚེ་ཐོག་མར་མགྲོན་གཉེར་དང་། གསོལ་གཟིམས་བརྒྱུད་ནས་སྣན་སེང་ཞུ་དགོས་པ་དང་ཕྱི་ལ་ཐེངས་སྐྱོད་སྐབས་སྐུ་འཁོར་རིམ་པ་མགོ་དམན་མང་པོ་མཉམ་དུ་ཕྱིན་པ། མཇལ་དར་འབུལ་སྐབས་མགྲོན་གཉེར་ལ་འབུལ་བ་ལས་གཏོལ་ཕྱོག་སྟེང་དུ་འབུལ་མི་ཆོག་པ། ཕྱིར་ཐོན་སྐབས་ཀྱི་པ་ཕྱིར་འགྲོས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ནས་གུས་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན་དགོས་པ་སོགས་ཡོད།

སྐུའི་ཉེར་སྤྱོད། རྒྱན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་དངོས་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད། བཞེས་སྤྱད། ཕྱི་ཤོག་དང་། ཕྱག་ཚ་སྐྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ།

སྐུའི་རྟེན་རྣམ་འཕར་ཅན། རྩ་ཆེའི་སྐུ་བརྟན་པོ་རྒྱས་ཡུན་རིང་ཡོད་པ་དང་ཕྱི་ལ་གྱུར་མི་ཚོག་པའི་རིགས།

སྐུའི་ན་ཚོད་ཚེས་ཆེར་སྨིན་པ། དགུང་ལོ་ཏ་ཙང་མཐོན་པོར་ཕེབས་ཟིན་པ་སྟེ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཡོལ་ཟིན་པ།

སྐུའི་གནས་བདུན་མཐོ་བ། ཕྱག་གི་ངོལ་གཉིས། ཞབས་ཀྱི་ངོལ་གཉིས། དཔུང་མགོ་གཉིས། ལྟག་པའི་སྒྲོགས་མཐོ་བའོ།

སྐུའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། མཚན་དང་དཔེ་བྱད།

སྐུར་པ། གཞི་དངོས་པོ་དེར་ཡོན་ཏན་དང་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའམ་ཡང་ན་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མ་དག་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་དོན་ལ་མེད་པ་ཁས་ལེན་པ།

སྐུར་བ་འདེབས། དམའ་འབེབས་བཏང་། (ཙ)

སྐུར་བ་ཟན། གོང་ལ་ཞུ་གཏུག་བྱེད་པ། (ཙ)

སྐེ་རྒྱན་སྲུར་ལེན། སྨོས་ཤེལ་གྱི་མགུལ་རྒྱན་ཏེ། སྲུར་ཞེས་པ་དུལ་གྱི་མིང་ཡིན་ཅིང་། སྨོལ་ཤེལ་གྱིས་དུལ་ལེན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

སྐེ་འདོད་ལྷ་བ་མི་འདོད་པ། དངོས་པོའི་ཁེ་ཕན་དེ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་དགོས་པའི་ལས་འགན་ཁུར་འདོད་མེད་པ་ལྟ་བུའི་གཏམ་དཔེ།

སྐེ་རྒྱ་ཅན། རྒྱ་མ་ཡོད་པ།

སྐེག་ཆེན། ཕྱིར་བོད་ཀྱི་ནག་རྩིས་ནས་སྐེག་རྩིས་ཞེས་པའི་ནང་མི་སོ་སོའི་རང་ལོ་ནས་རྩིས་པའི་ལོ་༡༣དང་། ༢༥. ༣༧. ༤༩. ༦༡. ༧༣. ༨༥. ༩༧. ༡༠༩. བཅས་ལ་སྐེག་ཆེན་ཞེས་རང་གི་ཚེ་སྲོག་དང་། རྒྱ་ནོར། ལས་ཀ ཉེ་འབྲེལ་བཅས་ལ་བར་ཆད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་བཟློག་ཐབས་སྐོར་བཤད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐོམ་པ། རང་རྒྱུ་མེ་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་སྐོ་བའི་ནང་དུ་འཐུང་བ་ཟད་དེ་ཁ་ལྕང་པ་ཁ་འགྱུར་བའི་རིགས་ཤིག

སྐོམ་ངོ་། སྐོམ་ནི་སྐྲ་དང་ཚང་དང་བཙུད་དང་འོ་མ་གསུམ་སྟེ། སྐོམ་པོ་ནི་སྐོམ་གྱི་རིགས་ཟེར། (ཙ)

སྐོར་ཁང་། དཀོར་ཁང་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏེ། རྩ་ཆེའི་རྒྱ་ནོར་འཇོག་སའི་དཀོར་མཛོད་ཁང་།

སྐོར་ནི་རྟ་པ། ཤུག་ཏུ་ཆེན་པོ་ཐུ་འགྱུར་གྱི་བླ་བརྒྱུད་གྲུབ་སུ་བཞུགས་པའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། མཚན་ལ་ནི་རྡུ་པ་ཏ་ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ། གཞུང་དང་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་ཆེ། གསང་སྔགས་བརྒྱུད་པ་དགུའི་ཨན་དག་ཚང་མ་གསན་སྒྲོང་བ་ཞིག་ཡིན། འབྲུང་ལ་ཡུལ་དང་ཡབ་ཡུམ་འབྲུང་ས་འདས་ཀྱི་ལོ་སོགས་གསལ་བའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཀུབ་པ

ཐོབ་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ལ་ཕེབས་དུས་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་ཀ་རོ་པས་བོད་དུ་སོང་ན་ཕན་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་བལ་ཡུལ་དང་དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐོར་ཆུང་བ་གཤེགས་ཁ་མ་དང་མཇལ། སྐོར་ཆུང་བ་སྐུ་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཕུང་ལ་འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་མཛད་ནས་ཕར་གྱི་སྐུ་ལུས་རྙིང་པ་མེ་ལ་སྲེག་སྦྱངས་མཛད་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། ཐོག་མར་ལོ་ཤས་རྒྱ་གར་བའི་ཆས་མཛད་ནས་བཞུགས། དེ་ནས་བོད་ཆས་བཞེས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་རིང་སློབ་མ་མང་པོར་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་སོགས་ཞུ་བ་པོའི་འདོད་མོས་ལྟར་གནང་། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཞིག(དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ)ལྷུག་དཔར་མ་སྨད་ཆའི་ཤོག་གྲངས(༡༢ནས༡༠༠༠བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས)

སྐོར་རིས་གཟིམ་ཆུང་བ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སུ་བཙན་པོའི་དུས་རབས་ལ་ཆེད་ལས་དམག་དཔུང་གི་སྡེ་ཁག་ཟུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་བཙན་པོའི་སྲིད་གཞུང་འཛིན་ནས་བོད་ཤིལ་བུའི་དུས་སྐབས་དང་། ས་སྐྱ། ཕག་གྲུ། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་བཅས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་རིམ་པའི་སྐབས་དམག་དཔུང་ཆེད་འཛུགས་བྱར་དུ་མེད་ཅིང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་རྗེས་ཕོ་བྲང་ཞེ་འཁོར་དུ་སྐོར་སྲུང་སྡོད་རིས་ཀྱི་དམག་མི་ཆེད་འཛུགས་བྱས་པའི་མིང་ལ་གཟིམས་པ་འབལ་གཟིམས་ཆུང་པ་ཞེས་མི་གྲངས་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ཡོད།

སྐོར་གསུམ། ༡. ཕུ་རྡིངས(མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་ནས་བརྩིས་པའི་སྟོད་ངོས)དང་། མང་ཡུལ(དེང་སང་སྐྱིད་གྲོང་དུ་འདོད་པ། ཕུ་རྡིངས་ཀྱི་ཤར་དེང་རིའི་ནུབ་ངོས་སུ་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད) ཟངས་དཀར(ཕུ་རྡིངས་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་དུ་ཡིན་ནམ་སྙམ)བཅས་གསུམ་པོ་དེ་སྐོར་ཚོ་གཅིག་དང་། ༢. ལི། བྲུ་ཤ། སྦལ་ཏི་གསུམ་སྐོར་ཚོ་གཅིག་སྟེ། དེང་སང་ཤིན་ཅང་ཡུ་གུར་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་དམ་སྙམ། ༣. ཞང་ཞུང(མངའ་རིས་གུ་གེ་མཐོ་ལྡིང་ཡོད་སའི་བརྒྱུད)དང་། ཁྲི་ཏེ་སྟོད། ཁྲི་ཏེ་སྨད་བཅས་དེ་དག་ཀུང་མངའ་རིས་བྱང་བརྒྱུད་ཤིན་ཅང་དང་ཐག་ཉེ་བའི་སར་ཡོད་ཚོད་ལ་ཞིབ་ཆ་མ་ངེས་པས་འབྲི་བར་མ་ནུས་སོ། །

སྐོར་གསུམ་སྤྱི་ཁྱབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་འབྲུག(༡༦༨༨)ལོར་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ལྷུང་གིས་ཕྱོགས་དེའི་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་རྩ་ཐོག་མཐོ་ལྡིང་དགོན་དང་། ཕུ་རྡིངས་ཤེལ་འཁྱིལ་གླིང་སོགས་ལ་བསམ་སྦྱོར་ངན་གཏོམས་ཀྱིས་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་བཞུགས་བསྡད་མི་བདེ་བའི་ཐོག ཤེ་སྡེ་རྣམས་ལའང་ཁྲལ་དམག་གི་མནར་གཅོད་ཇི་སྙེད་བཏང་བར་བརྟེན་ཁྲལ་དེའི་ཡུལ་དགོན་སེར་སྐྱ་སྤྱི་ནས་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་སྙན་བསྐུལ་ཞུ་བ་ལྟར་འཆར་ཞུ་བཅར་སྐབས་ཏ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་གནང་བ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་ཁྲིམས་པ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་སོག་འགྲོ་དམག་གཏོས་ཆེ་དང་བཅས་མངའ་རིས་སུ་མངགས་གཏོང་གནང་བས་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་དཔུང་བཅས་ཆམ་ལ་ཕབ་ནས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་དེ་ནས་བཟུང་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་རང་ཉིད་ནས་སྐོར་གསུམ་སྤྱི་ལ་དབང་བསྒྱུར་གྱིས་སྒོ་ཉིད་རྫུ། རྒྱང་ལ་དྭགས། དྲུང་ཤིན་ཅན་བཅས་ལ་མཚམས་ཁག་ལ་སོ་མི་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། ནང་ཁུལ་ཏུ་ཐོག་རྫོང་། མདའ་པ་ཁ། ཙ་རྫིང་རྫོང་། ཕུ་རྡིངས་རྫོང་། དགེ་རྩེ་ཤར་ནུབ། འགྲོ་པ་སྐྱི་བྲང་སོགས་སྐོར་གསུམ་སྤྱི་བྲང་ཡུལ་འབྲོག་སོ་སོའི་ཐོན་ཁུངས་ལ་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་ཁྲལ་རིགས་འབབ་རྡེབ་གཏན་འབེབས་དང་། གསེར་ཁ། ཚྭ་ཁ། ཚོང་འདུས་ཁག་བཅས་ལ་དོ་དམ་བྱ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད། ལྷག་པར་སྐོར་ཁོངས་རྫོང་འགོ་སོ་སོར་ཕྱུགས་འཛིན་མང་ཡུལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསེར་ཁ་ཁག་མང་ཡོད་སྟབས་རྗེ་འབངས་བདེ་ལས་ཁུངས་ནས་ལོ་ལྟར་གསེར་དཔོན་གཞུང་ཚོང་པ་ཞེས་གཏོང་ལམ་ཡོད་པ་ལྟར་རྫོང་འགོ་སོ་སོའི་ཐོན་འབོར་ལ་གཞིགས་པའི《འཕགས་རིབ་དཔྱིག་མཛོད་ཆེན་མོ》ནང་གསལ་གྱི་གསེར་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ཁྱབ་སྲིད་སྐོར་རིམ་བཞི་རེ་གཏོང་ལམ་བྱུང་འདུག རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ལུག(༡༧༥༥)ལོ་ཙམ་ནས་གནས་ལྟ་པའི་དོག་འཛིན་སྲིད་རྫུང་གཉིས་ལ་ཕྱིའི་ཐའི་ཇིའི་གོ་གནས་བསྩལ་ཏེ་སྐོར་དཔོན་ཤར་ནུབ་ཅེས་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། མངའ་རིས་ནི་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་རྒྱལ་བྱུང་བཅས་ཀྱི་ས་མཚམས་སོ་སོར་དོགས་ཅན་ཕྱིའི་མི་རིགས་གསེང་མར་མི་འབྱུང་བའི་འཕྲིལ་ཡོད་རྫོང་འགོ་སོ་སོས་བཀག་འདོམས་ཐོག ཀྲི་དོགས་ཚོད་མིན་རིགས་སྐོར་གསུམ་སྤྱི་ཁྱབ་པར་སྙན་ལེན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། ས་མཚམས་སྐོར་སོགས་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་ཐག་གཅོད་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་བཀའ་ཤག་ལ་དགོངས་སྐོར་ཞུ་དགོས་པ། དེ་མིན་ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་སྐྱོང་དང་། གསེར་ཁ། ཚྭ་ཁ། ཚོང་འདུས་ཁག་བཅས་ལ་དོ་དམ་དང་། ཏ་མོ་ནམ་ཤར་ལ་ཏ་ཀོ་སྐོར་ཆེན་ཞེས་བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དང་། ཧིན་རྡུ། ལ་དྭགས་ཕྱུལ་བཅས་ནས་ཡོང་བ་ཉི་ཤི་དང་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་གནས་སྐོར་དད་འདུས་མི་ཚོགས་ཆེ་ཞིང་། ས་ག་ཟླའི་ཡར་ཚེས་༡༥ཉིན་སྐོར་དཔོན་ཤར་རྒྱབ་དང་སྐོར་གསུམ་ཁུལ་གྱི་རྫོང་རྫོང་། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བླ་མ་ལས་སྡེ། དམག་དཔོན་ཞེས་རྫོང་འགོ་མ་ནི་འདུས་ཀྱི་སྟག་དཔོན་རྫོང་ཁག་བཅས་ནས་ཏེ་སེའི་སྐོར་ལམ་དུ་ཡོ་ལྟར་དར་ཆེན་སྐུ་བཞེངས་ཞུ་རྒྱ་སོགས་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་གི་ལམ་ལྟར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ཤིང་ལོ(༡༩༡༥)ལོར་རྗེ་ནས་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ཏེ་དབུས་གཙང་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་ཚྭ་བལ་ནོ་ཁྲལ་བསྡུ་དམ་གཏོང་ལམ་བཞིན་སྐོར་གསུམ་ཁུལ་རྟ་ཐོག་དང་། མདའ་པ་ཁ། ཕུ་རྡིང་། རྒྱ་ཤི་ས། ཡན་ཆད་སྒྲིང་ཁ་བཅས་ལ་ན་བལ་ནོ་ཁྲལ་བསྡུ་དམ་རྩེ་དྲུང་རེ་གཏོང་བ་བཅས་སོ། །

སྐོར་གསུམ་ཞལ་གདམས་ཀྱི་རྒྱན། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཆོས་ཚན་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས《རྗེ་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང》ལ་རྒྱན་བཞི་དང་སྐོར་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སྐོར་གསུམ་ནི་རྒྱན་བཞིའི་ཡན་ལག་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་སྟེ། ༡. དམར་ཁྲིད་གེགས་སེལ་གྱི་རྒྱན་ཏེ། ན་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་བར་ཆད་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཚེ་སེལ་ཐབས་སྐོར་ཡིན། ༢. མགུར་འབུམ་དཀར་ཆག་གི་རྒྱན་ཏེ་དེ་ནི་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག ༣. བུའི་ལྡེ་ཚན་ཕྲན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཏེ། དེ་ནི་མན་ངག་ཐོར་བུ་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ཞིག་ཡིན།

སྐྱ་གྲོགས། སྐྱ་དམག་གི་གྲོགས་བྱེད་དུ་སོང་བ་སྟེ། སྐྱ་མི་ཞེས་པ་རྟ་བཞོན་པའི་མི་དང་། སྐྱ་དམག་ཞེས་པ་རྟ་དམག་ལ་གོ་དགོས།

སྐྱ་ཚོས། བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཤོག་བུ་དཀར་པོའི་ངོས་སུ་བྲིས་ཡོད་པའི་རིགས་ལ་ཟེར།

སྐྱ་བ་ཐོར་རེ་བ་རྩེ་སྐྱ་ཅན། རྩ་མེད་པའི་ཞིང་ཁའི་ཤུལ་ཐར་ཐོར་དང་འཛག་མ་མང་པོ་སྐྱེས་པའི་ཐང་སྟོང་པ།

སྐྱ་རྫ་སེང་སེང་པོ། མདོག་སྐྱ་ཞིང་རིད་པ།

སྐྱ་རོར་ཐབས་པ། ཤུ་བ་སོག་པ།

སྐྱ་ཟབ་ལྷ། སློབ། མཆེད་པ། མཆོར་པ། ལྷ་སེར། ཐུང་གི་སྐྱ་ཟབ་པོ། །

སྐྱ་མིང་། རབ་བྱུང་མ་བྱས་གོང་ཁྲིམ་པའི་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་ཟེར།

སྐྱ་མིན་སེར་མིན། དེ་སྔོན་ཤ་པ་བྱེད་གྲོང་ཞིང་། རྗེས་སུ་བཟའ་ཚང་དུ་ཕྱུག་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྐུ་མཐུད་ནས་གྲུ་ཆས་སྤྱོད་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལ་ཞུགས་མཁན་གྲུས།

སྐྱ་རགས། བོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་དང་དཔོན་ཆེན་སོགས་དཔོན་གཡོག་ལས་ཚན་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་རྟ་བཞོན་ནས་ལྷ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བའི་མིང་སྟེ་མདུན་ནས་དཀྱིལ་བར་ལས་ཚན་ཆུང་རིམ་ནས་ལ་ཕྱི་སྡུས་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་། དཀྱིལ་...

ནས་མཐུག་པར་གོ་གནས་མཐོ་དམན་གྱི་རིམ་པ་གཞིར་བཟུང་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞེ་ས་བྱས་ན་ཆིབས་རགས་ཟེར།

སྐུ་རིངས་དང་པོའི་སྐུང་བ། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཉིན་མོའི་ཆ་བཅུ་བཞི་དང་། མཚན་མོའི་ཆ་བརྒྱད་བཅས་ཆ་ཉེར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ནང་གསེས་ཉིན་མོའི་ཆ་དང་པོ་ལ་སྐུ་རིངས་ཟེར་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལྷ་སའི་ཡུལ་སྐད་ལ་སྐུ་དྲངས་པ་ཟེར། སྐུ་རིངས་དེ་ལ་སྐུ་རིངས་དང་པོ་དང་། སྐུ་རིངས་བར་པ། སྐུ་རིངས་ཐ་མ་བཅས་གསུམ་ཡོད། སྐུ་རིངས་དང་པོ་ནི༼འདུལ་བ་འོད་ལྡན༽སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་གནས་པའི་ཡུལ་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁར་སྐྱ་མདངས་ཚུད་ཟད་སླེབས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁར་ཡོད་པའི་སྐར་མ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མདངས་ཉམས་པ་དེ་ཡིན། སྐུ་རིངས་བར་པ་ནི་རང་ཉིད་གནས་པའི་ཡུལ་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁར་དམར་མདངས་ཚུད་ཟད་སླེབས་ཤིང་། རྒྱ་སྐར་འོད་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མདངས་ཉམས་པའི་དུས་དེ་ལ་ཟེར། སྐུ་རིངས་གསུམ་པའམ་ཐ་མ་ནི་རང་ཉིད་གནས་པའི་ཡུལ་དེའི་ནམ་མཁར་སྐར་མ་འོད་ཆེ་བ་ཧར་ཧོར་ཙམ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལས་སྐར་མ་གཞན་དག་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དུས་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་མཛད་པའི༼འདུལ་བའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར༽ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༩༣༡པར། གསུམ་པ་ཉིན་ཞག་གི་འཚོས་མཚམས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཞེས་པ་ནས་ཤོག་གྲངས་༩༣༥འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གཟིགས།

སྐུ་རིངས་དང་པོའི་སྐུང་བཞི་དབང་ཕྱུག་ཀུན་གསལ་གྱི་ཞ་སྒྲུར་ཁྲབ། སྐུ་རིངས་དང་པོའི་འོད་དཀར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་མཐར་ཁྱབ་པ།

སྐུ་རིངས་ཤར། སྐྱེར་བཏང་སྐུ་རིངས་ལ། སྐུ་རིངས་དང་པོ་དང་། བར་པ། ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྲོལ་ལ་ཡོད་པའི་སྐུ་རིངས་ཤར་བ་ཞེས་པ་དེ་སྐུ་རིངས་དང་པོ་ཤར་བ་ལ་གོ་དགོས།

སྐུ་སེང་བྲུ་ཤྭ། སྔོན་དུས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་མ་བྱོན་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་སྔོན་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་སེང་གི་བུ་ཕྲུའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཚུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཁམས་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི༼སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ༽ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༨༩༦ནས་༨༩༧བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྐུ་སེར་གཉིས། མི་སྐྱ་དང་གྲྭ་པ་གཉིས།

སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་སྲིད་རྣམ་གཉིས། སྔ་དུས་བོད་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་སྲིད་སྐྱོང་གཉིས་ལ་འབོད་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག་ཡིན།

སྐྱབས་མགོན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ(༡༧༨༢ནས༡༨༥༣བར)རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་ཕྱི་ལོ ༡༨༠༤ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལྷུན་ཏ་ཙང་ཟླ་ཞིང་། སྐབས་དེའི་སྲིད་སྐྱོང་ཚེ་སྨོན་གླིང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐབས་དེའི་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ཆིས་ཧྲིན(琦善)དང་། བཀའ་ཤག་བཅས་ནང་མ་མཐུན་པར་བརྟེན་ཆིས་ཨམ་བན་གྱིས་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་ལྟར་གོང་མ་ཏའོ་ཀོང(道光)གིས་བཀའ་བབས་ཏེ་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་གནས་དབྱུང་ཐོག་སེལ་རྒྱལ་ནང་ཡུལ་དུ་རྒྱང་ཕུད་བཏང་རྗེས། ཆིས་ཨམ་བན་གྱིས་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་ལྟར། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་ཀོང་ལོའི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་དྲུག་ནས་བྱི་ལོའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཉེར་དྲུག་བར་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་ཚབ་མཛད། གསུང་རྩོམ་ཆོས་ལུགས་སྐོར་དང་། སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད་སོགས་པོད་དགུ་ཙམ་གྱི་ཤིང་དཔར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཡོད།

སྐྱབས་མགོན་བར་མ། མདོ་སྨད་ཀན་སུའུ་ཕྲ་ཐང་དུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཞེས་ཚེ་བརྗོད་ཀྱིས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། ༼མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང༽སོགས་ཀྱི་ནང་སྐྱབས་མགོན་བར་མ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལ་གོ་དགོས།

སྐྱབས་མགོན་བློ་བཟང་སྙན་གྲགས། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ངོས་སྨྲ་རི་ཕུག་དང་འབྲས་སྤུངས་གཉིས་ཀྱི་བར་དགོན་པ་གསར་རྩེ་དང་། དགོན་པ་གསར་རྙིང་གཉིས་ཡོད། དགོན་པ་གསར་རྩེ་བཀྲ་ཤིས་ཐེག་ཆེན་གླིང་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ་མཁན་ནི་སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ཁང་ཚན་གྱི་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་སྙན་གྲགས་ཞུ་བ་བྱ་བྲལ་དགོན་གསར་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དེ་ཡིན། དམ་པ་དེའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ས་ངན་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ཐོན་ནས་ཕྱུར་ཕྱོགས་ནག་དབང་རྣམས་པ་དང་། བྲག་རི་ནག་དབང་དོན་གྲུབ་སོགས་གནས་པ་བྲ་ཡིའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཞིང་། སེ་ར་སྒྲོ་དང་། ཀེའུ་ཚང་། ར་ཁ་བྲག མཁར་རྫོ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་རི་ཁྲོད་མང་པོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། ཐུགས་དམ་གྱི་བར་གསེང་དང་བསྟུན་ནས་དད་ལྡན་སློབ་མ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་དང་འཚམས་པའི་དབང་ཁྲིད་ལུང་སོགས་རྒྱལ་བསྟན་སྐབས་དང་སྦྱར་ཏེ་གནང་བ་དང་། སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཞི་འཛིན་སོགས་མི་མཐུན་པར་བཀའ་བསྒྲོན་ཕྱག་འཕྲིན་སོགས་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དུ་མཛད་པ་ལ་སྨོ་ཕྲག་མར་པ་ལོ་ན་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་འཕྲིལ་ཡོད་དམ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཞིང་། བྲག་རི་ནག་དབང་དོན་གྲུབ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་དམ་པ་དེའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྒོམ་གཞུག་གཞན་བ་ལྟར་དགོན་གསར་བླ་བྲག་ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྒྲིན་ད་སྐུ་ཚེ་ཆ་མའི་བར་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་འདུག འཁྲུངས་ལོ་གསལ་པར་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། ༼རྡོ་རིང་རྣམ་ཐར༽ལས་གསུང་པ་སྦྱིན་ས་ལ་ངན་དུ་དམག་བྱུང་བའི་ལོ་སྐྱེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༧༩༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཚུལ་གསལ།

སྐྱབས་མགོན་ཞབས། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱབས་མགོན་ཞབས་ཅེས་སྐབས་འདིའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་སྲོལ་ཞིག་ཡིན།

སྐྱབས་མགོན་གསོལ་ཕྱག་སྒྲེང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་སྐུ་ཆས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་མཛོད་ཕྱག་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞེ་ས་བྱས་པའི་ཚིག

སྐྱབས་འགྲོ། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇིགས་ཏེ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།

སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱབས་འགྲོ་བཞི་སྐོར་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཚད་མེད་བཞི་ལྡན་ནམ། ཡང་ན་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚིག་མཉམ་དུ་ཡོད་པ༼སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ༽ལྟ་བུ།

སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོ་གསུམ་ལ་དགག་པའི་བསླབ་བྱ་གསུམ་དང་། སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ་གསུམ། ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱ་གསུམ་བཅས་ཡོད། དང་པོ། དགག་པའི་བསླབ་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པར་དུ་སྤང་དགོས་པའི་བསླབ་བྱ་སྟེ། ༡. སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་འདྲེ་སོགས་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་མི་རུང་བ། ༢. ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་མི་བྱེད་པ། ༣. དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པའི་ལྟ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་མི་ལ་གྲོགས་གཏད་བཅོལ་མི་རུང་བ་བཅས་ཡིན། གཉིས་པ། སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ་ནི། ངེས་པར་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བྱ་དགོས་པའི་བསླབ་བྱ་སྟེ། ༡. སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་རྒྱུ་ཆ་དང་། བཟོ་དབྱིབས་ངན་པ་དང་། སྐུ་གཟུགས་ཞིག་རལ་སོང་བ་ཡན་ཆད་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པ། ༢. ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན

ལྡན་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་མན་ཆད་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་དགོས་པ། ༣. དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མ་གུས་པ་སྤོང་བ་བཅས་ཡིན། གསུམ་པ། ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཕྱིའི་བསླབ་བྱ་སྟེ། ༡. དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། ༢. དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཅི་ཟ་ཅི་འཐུང་གི་ཕུད་ནས་མཆོད་པ་འབུལ་བ། ༣. སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་གཞན་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་འགོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་བྱེད་ཀྱང་མཆོག་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར་ལམ་རིམ་དང་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱས་བསྡུས་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན་གསལ།

སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་གསུམ། དགག་པའི་བསླབ་བྱ། སྒྲུབ་པའི་བསླབ་བྱ། དགག་སྒྲུབ་ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱ་བཅས་སོ། །

སྐྱབས་གནས་ཞུ་ཡུལ། དད་པ་དང་གུས་པ་བྱེད་ཡུལ།

སྐྱབས་ཡུལ་རིན་ཆེན་གསུམ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག ཆོས་དཀོན་མཆོག དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཅས་སོ། །

སྐྱབས་ཡུལ་གསུམ་གསུམ། སངས་རྒྱས། ཆོས། དགེ་འདུན་དང་། བླ་མ། ཡི་དམ། མཁའ་འགྲོ ཐིག་ལེ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་མོ། །

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་དད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དེ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱིས་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ལ་ཟེར།

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་བརྗོད་པ། ཕར་ཕྱིན་པ། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཕོ་བཟང་དྲུག་ཅུ་པོ་རྣམས་སྐྱབས་འགྲོ་གསུམ་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱབས་སུ་སོང་། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་དང་གོ་དོན་འདྲ།

སྐྱབས་གསུམ། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་གསུམ།

སྐྱབས་གསུམ་འགྲོ་བ། རྐང་གཉིས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཆོག་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། རིམ་པར་རྒྱུད་བླ་མར། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་དང་། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །བློ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །བླ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱར་པོའི་གྲོང་ཁྱེར། སྟོད་ཞང་ཁུལ།

སྐྱལ་ཆེན་འདེགས། སྐྱལ་ནི་ལམ་ཐག་རིང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་སྐྱལ་ཆེན་འདེགས་པ་ནི་ལམ་ཐག་རིང་པོར་འགྲོ་བ་ཞེས་ཟེར་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

སྐྱི་མཁར་ལྷ་ཁང་། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཐོན་པའི་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ལྷ་རྗེ་ལྷོ་སྟོན་རྒྱ་ནག་གི་མེས་པོ་འཕང་བྱང་བསྟོན་དུ་བ་ཁྲམས་སུ་སྟོན་ནས་ཡར་ལོག་སྐྱེ་ལྡན་སྐྱོང་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་སྐྱི་མཁར་ལྷ་ཁང་དེར་ལྷ་རྗེ་ལྷོ་སྟོན་རྒྱ་ནག་གིས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཞི་ཁྲོའི་དབང་དང་། རྒྱུད་བཤད། མན་ངག་དང་བཅས་པ་སློབ་མ་མང་པོར་སྤེལ་བར་མཛད་པའི་གནས་ཁང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་གི་ས་ཁོངས་སུ་ཡོད་འདུག

སྐྱི་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ཏོར། ཟླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་དབུ་མ་དང་ཚད་མ་གཉིས་བཞེས་གནང་སའི་སློབ་དཔོན་ཞིག

སྐྱི་ཆུ། ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུ་སྟེ་གཞན་དུ་སྐྱིད་ཆུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྐྱི་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོར་ཕྱོན་པའི་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། གདུང་རུས་སྐྱི་ཡིན་པས་སྐྱི་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན།

སྐྱི་སྟོན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། ཇོ་ནང་ཆོས་བརྒྱུད་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་དོལ་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་པར་ཕྱིན་དང་མངོན་པ་གསན་ཡུལ་གྱི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན།

སྐྱི་བོ་རྩལ་འཕགས། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོར་ཕྱོན་པའི་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་འབར་གྱི་སློབ་མ་སྐྱེས་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེའི་སྐུ་ཚེའི་དཀྱིལ་དུ་བྱུང་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གིས་གསང་ཕུར་བཞུགས་ནས་འདུལ་བའི་བཤད་པ་མཛད་པས་སློབ་བརྒྱུད་མང་དུ་བྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་ལས་དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་མཐོང་།

སྐྱི་སྨད། ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་སྨད་བརྒྱུད། འདམ་སྨད་དུ་ཕྱིན་དུས་ཀྱི་རེ་ལྷ་ཁང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན།

སྐྱིགས་བུ་ལྔ། ཟས་སྣང་། ཐུན་ཚོགས། ཁྱུང་འབྱུང་། ཆེན་པོ། ཟབ་ཆོས། །

སྐྱིད་སྐྱིད་ཀ་ཁ། གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཉེ་འདབས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གླིང་ཁ་ཞིག ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ད་རུང་མ་མཐོང་ལགས།

སྐྱིད་གྲོང་། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་རྫ་མདའ་རྫོང་གནས་ལ་ཡིན་པའི་ས་ཁུལ་དེ་ཡིན།

སྐྱིད་གྲོང་དངོས་གྲུབ་ཕུག སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་སྐྱིད་གྲོང་དུ་སྐུ་བཞུགས་གནང་སྐབས་ཀྱི་ཕུག་པ་ཞིག

སྐྱིད་གྲོང་ཆིངས་ཡིག དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕྱི། (༡༧༨༨) ལོར་གོར་ཁའི་དམག་དཔུང་གིས་བལ་ཏམ་གསར་རྐྱེན་གྱི་འགོ་རྒྱུགས་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་ལག་འདོགས་བྱས་ཏེ་གཉའ་ནང་དང་། སྐྱིད་གྲོང་། རོང་ཤར་བཅས་ལ་གློ་བུར་དུ་གསང་དམག་བཏང་སྟེ་བཙན་བཟུང་བྱས་པར་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཡམ་བན་གྱིས་འགོག་རྒོལ་བྱ་འདོད་མེད་ཀྱིན་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་བཀའ་ཤག་ལ་བཀའ་ཕབ་སྟེ། གོང་མའི་རྗེས་མ་དེར་བཀའ་བློན་རྡོ་རིང་གུང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་དང་། བཀའ་བློན་གཡུ་ཐོག་པ་གཉིས་ཞི་བའི་ཆིངས་སྒྲིག་བྱེད་པར་བཏང་བ་སོགས། (རྡོ་རིང་དཔལ་བཞི་བའི་རྣམ་ཐར།) ནང་འཁོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱིད་གྲོང་འཕགས་པ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྲོང་སྐྱོལ་ལ་ཕྱར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་དགེ་སློང་ཞིག་ལ་སྤྲུལ་ཏེ། བལ་པོའི་ཡུལ་ནས་ཙནྡན་གྱི་སྡོང་པོ་ཞིག་གི་ཁོག་པ་གཤགས་པའི་ནང་ནས་རང་བྱུང་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་བཞི་བྱུང་བའི་གཅིག་བལ་ཡུལ་དང་། གཅིག་བལ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས། གཅིག་སྐྱིད་གྲོང་། གཅིག་ལྷ་སར་བཞུགས་སུ་བཅུག དེའི་ནང་གསེས་སྐྱིད་གྲོང་དུ་བཞུགས་པའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལ་སོ་རྒྱལ་ཐོག་འཕགས་པ་ཝ་ཏི་ཟེར།

སྐྱིད་གྲོང་འཚོང་འདུས། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་དང་བལ་པོའི་བར་ཚོང་བྱེད་སྐབས་སྐྱིད་གྲོང་ཁུལ་དུ་ཚོང་རྒྱག་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ཚོང་འདུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཚོང་འདུས་བྱེད་ས་གཉའ་ནང་དུ་ཡིན། དེར་ཚོང་ཟོག་ལ་སྒོ་ཁྲལ་བསྡུ་སའི་སྒོ་ཁང་དང་། སྒོ་ཁྲལ་བསྡུ་མཁན་ཆེད་བསྐོས་བྱས་པ་ཡོད།

སྐྱིད་གྲོང་རྫོང་ཆོལ་གྱི་འདབས་འབྲེལ་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་། སྐྱིད་གྲོང་རྫོང་ཆོལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་ཝ་ཏིའི་ལྷ་ཁང་།

སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་། དེ་སྔོན་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ……

མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༧༥༦)ལོར་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་དུ་སྐུ་བཏབ་པའི་རི་ཁྲོད་ཅིག་ཡིན། ཡོངས་འཛིན་ཉིད་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞིར་ཕེབས་པའི་ལོ་དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༧༣)ལོའི་བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་རི་ཁྲོད་དེར་བཞུགས་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་ནས་ཕེབས་པའི་བྱ་བྲལ་རི་ཁྲོད་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་སྤྲུལ་ཆེན་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་པའི་གནས་གཞི་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་པར་དྭ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཐུབ་བསྟན་པདྨོ་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད》ལས་གསལ།

སྐྱིད་ཆུ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མདུན་ངོས་སུ་གཡས་བསྐོར་གྱིས་འབབ་པའི་གཙང་ཆུའི་མིང་། ཆུ་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཆུ་འགོ་ནི། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་རི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་རི་རྫོང་གི་སྤྱི་ཏི་ཁ་རྒྱས་ཀྱི་ཤར་ཡོད་པའི་མཚོ་ལ་ཐུག་ཅིང་། རྒྱ་མདུག་ནི་ལྷ་སའི་སྨད་རྒྱུད་ཆུ་ཤུལ་རྫོང་གི་ཤར་ཕྱོའི་ཕྱོགས་སུ་གཙང་ཕྱོགས་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་དང་འདྲེས་ཏེ་ཡར་ལུང་གཙང་པོ་དང་མཉམ་དུ་འབབ་པ་ཞིག་ཡིན། སྐྱིད་ཆུ་འདིའི་ཆུ་འགོ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ནུབ་ངོས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལྷ་རི་འགོ་དང་། ནག་ཆུ། འདམ་གཞུང་། ལྷུན་གྲུབ། མལ་དྲོ་གུང་དཀར། སྟག་རྩེ། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན། ཆུ་ཤུལ་བཅས་རྫོང་དགུ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གཅིག་བཅས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆུ་རྒྱུན་ནི་སྤྱི་ཏི་གཙང་པོ་དང་། གཞིབ་རོང་གཙང་པོ། འདམ་ཆུ། ར་སྒྲེང་གཙང་པོ། འབྲི་གུང་གཙང་པོ། ལྷ་ཆུ། བཟང་ཆུ། ཕུལ་དན་ཆུ། མལ་གྲོ་མ་ཆུ། སྟོད་ལུང་ཆུ་སོགས་ཆུ་རྒྱུན་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་འདྲེས་པ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། ཞེང་ཡོངས་ཀྱི་རིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ༥༢༢དང་། ཞེང་ཚད་ཆེ་ཤོས་ཤར་ནུབ་བར་དུ་སྤྱི་ལེ༡༧༥ ལྷོ་བྱང་བར་དུ་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ལེ༢༡༢ ཆུའི་བཞུར་ཚད་ཆེ་ཤོས་ལ་སྐར་ཆ་རེར་སྤྱི་ཁྲི་རྒྱ་དཔངས་གྲུ་བཞི་མ༢༣༧དང་བཞུར་ཚད་ཆུང་ཤོས་ལ་སྐར་ཆ་རེར་སྤྱི་ཁྲི་རྒྱ་དཔངས་གྲུ་བཞི་མ༡༤༠ཆུ་རྒྱུན་འདུས་ཚད་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ༡༥༠༠ཕྲག་ཙམ། ཆུའི་མཐོ་ཚད་ཐད་ཆུ་འགོའི་རྒྱུད་དུ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི༥༡༥༠དང་། ཡར་ལུང་གཙང་པོར་འདྲེས་མཚམས་སུ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི༣༥༧༠ཙམ་ཡོད་པས་སྐྱིད་ཆུ་ནི་ཡར་ལུང་གཙང་པོའི་ཡན་ལག་ཆུ་རྒྱུན་རིང་ཤོས་གྲས་ཤིག་ཡིན། གོང་གསལ་གྱི་དཔྱད་གཞི་ནི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ས་ཁྲིས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བརྩོན་པ་ལྟར་ཡིན། གཞན་ཡང་སྔ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་མང་པོའི་ནང་སྐྱི་ཆུ་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འབྲི་གུང་ནས་ཆུ་ཤུལ་བར་གྱི་ས་གནས་དེར་ལྷ་ས་ཞེས་མིང་མ་ཐོགས་གོང་དུ་རུས་མིང་སྐྱི་ཡིན་པའི་ཚོ་པ་རྣམས་གནས་སྡོད་བྱེད་སའི་ས་གནས་ཡིན་པས་སྐྱི་ཤོད་དང་། དེའི་རྒྱུད་དུ་འབབ་པའི་གཙང་པོ་ལ་སྐྱི་ཆུ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ཚུལ་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་ཞིག་མཐོང་མྱོང་ཡང་། ཡིག་ཆ་དེའི་མིང་བརྗེད་ངས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ནས་ད་ལྟ་སེམས་ལ་མི་དྲན་པར་སྣང་། དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པའི་ནང་སྐྱི་ཆུ་ཞེས་འཁོད་པའི་ཁུངས་ཙམ་བསྟན་པ་ལས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱིད་ཆུ་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་ཡོད།

སྐྱིད་རེ་བ། དཀའ་སྡུག་འབད་བརྩོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་མིང་།

སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་ལ་བཙུན་མོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བའི་སྲས་ཡིན། བཙན་པོ་གླང་དར་མ་བཀྲོངས་པའི་རྗེས་སུ་འབངས་ཀྱིས་ཡོ་ལོག་བྱུང་སྟེ་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་བཀྲོངས་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་མངའ་བདག་ཡུམ་བརྟན་ལ་ཤོར་བར་བརྟེན། དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱི་སྲས་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་གཉིས་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་བྱོལ་དུ་ཕེབས་མིན། སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་སྐབས་དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས་བཙན་གྱིས་སྐུ་རིངས་སུ་བཞུགས་པར་ཞུས་ཏེ་འབྲི་བཟའ་འཁོར་སྐྱོང་བཙུན་མོར་ཕུལ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྲས་གསུམ(ཆེ་བ་དཔལ་གྱི་མགོན། འབྲིང་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན། ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་བཅས)བྱུང་ཞིང་། སྐུ་མཁར་ཉི་བཟུངས་བརྩིགས་ཏེ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་སྲས་གསུམ་ལ་སྐོར་གསུམ་སོ་སོར་བགོས་ནས་གནང་ཞིང་། ཆེ་བ་དཔལ་གྱི་མགོན་ལ་མངའ་རིས་མར་ཡུལ། འབངས་ཁྲུ་ནག་བཅན། ཤར་དུ་རྡོག་དང་། གསེར་ཁ་ཏོག ལྡད་ཀྱི་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ། མཚམས་ཀྱི་ར་བ་དམར་པོ། ཕྱམ་ལེ་ཡི་མིག་གི་ཕ་དོང་གཡག་རྫེར། ཇོ་ཐུག་པ་ཅན་ཡན་ཆད་དང་། བྱང་གསེར་ཁ་མགོན་པོ། ནུབ་ཁ་ཆེའི་ལ་རྩ་ལ་གཏོགས་པ་རྣམས་གནང་། བར་པ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་པུ་ཧྲེང་སྤུ་ཧྲེངས་རྩེ་དང་བཅས་པ་གནང་། ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་ལ་ཟངས་དཀར་སྒོ་གསུམ། སྤི་ཏི། སྤི་ལྕོག་དང་བཅས་པ་གནང་བ་ཡིན། ཞིབ་པར་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ》ཤོག་གྲངས༡༨༢ནས༡༨༥བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས། གཞན་ཡང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤུགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས༤༣༢ནས༤༣༥བར་འདི་དང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་མཛད་པའི《བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ》ནས་གསུངས་པ་དེ་རང་ཁུངས་བཙན་པར་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་བྲིས་པ་ལགས།

སྐྱིད་སྡུག་གི་འཐབ་ལེན། ཁྱིམ་ཚང་ཕན་ཚུན་བར་དུ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་དུས་ལེགས་གསོལ་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མགྲོན་འབོད་ལག་རྟགས་སྐྱེལ་རེས་ཡོད་པ་དང་། སྡུག་པོ་བྱུང་དུས་རོགས་རམ་བྱེད་རེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་གོ།

སྐྱིད་སྡུག་འཕེན། དགོན་པ་འམ་ཚོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་ཕྱིར་འཕེན་བྱས་པ།

སྐྱིད་སྡུག་འདྲེད་གཅིག སྐྱིད་སྡུག་གི་གནས་ཚུལ་བཟང་ངན་གང་བྱུང་ཡང་མཉམ་དུ་འགན་ཁུར་རྒྱུའི་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བ།

སྐྱིད་སྡུག་གསལ་འདེབས་སུ་ཤེས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནས་གསུངས་སྲོལ་ལ། རང་ལ་སྐྱིད་པོ་བྱུང་ན་ཚེ་སྔོན་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་འབྲས་བུར་ཤེས་ཏེ་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་དགོས་པ་དང་། རང་ལ་སྡུག་པོ་བྱུང་ན་ཚེ་སྔོན་སྡིག་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུར་ཤེས་ནས་སྡིག་སྒྲིབ་དག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱིད་སྡུག་བསྲེས་པ། ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ནང་སྐྱིད་སྡུག་མཉམ་ཁུར་བྱས་པ།

སྐྱིད་ཕྲ་གཡུ་ཐོག་ཁང་གསར། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཆུ་བཟང་ཤང་ཁོངས་སྐྱིད་ཕྲ་སྔང་གཡུ་ཐོག་ཁང་གསར་ཞེས་པ་དེ་ནི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་འཁྲུངས་ཁང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་མེས་པོ་འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་གར་བཛྲ་ཞེས་པ་དེ་ཡུལ་སྟོད་ལུང་སྐྱིད་ཕྲར་བཞུགས་ཏེ་འགྲོ་བ་ནད་པའི་དོན་དུ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་གཡེལ་བ་མཛད་པའི་ཚེ་དུས་ཤིག་ནད་པ་ཞིག་ལ་བསྐོར་དུ་ཕྱིན་པས་སྟོད་ལུང་ཟམ་མོ་ཆེའི་འགྲམ་དུ་བུད་མེད་གཅིག་བྱུང་སྟེ་ཁྱེད་བདག་གི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པར་ཞུ་ཟེར་ནས་ཐག་རིང་ན་བྲག་ནག་པོ་སྨུག་རུམ་འཐིབས་པ(རྫ་ནག་རྩེ་མོ་ཞེས་པའི་རི་བོ)ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་དར་དཀར་ཡུག་གཅིག་བརྒྱངས་པའི་སྟེང་དུ་ཞབས་བཞག་མ་ཐག་སྐར་མ་མཐོང་བའི་ཡུལ་མི་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་དབུས་སུ་མཁར་ཆེན་པོ་ཞིག་བྲག་གཡང་ན་སྦྲུ་འཛར་རེ་འདུག་པའི་ནང་ན་ཀླུ་བདུད་ཐུགས་པ་ནག་པོ་ཟོར་རྫོག་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ལུས་ངོས་ཏ་ཙང་ཆེ་བ་ཞིག་ནད་ཀྱིས་བཏབ་སྟེ་འཁྱུན་སྐྲ་དང་སྡུག་སྐད་འདོན་བཞིན་ཡོད་པ་དེས་བདག་གིས་ཡུལ་ཆེ་གེ་མོར་ས་རྫོག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་སེར་སྐྱང་གི་ནད་ཡོད་ལགས་པས་ནད་འདི་ལས་སྐྱབས་སུ

གསོལ་ཞེར། འདི་རྗེས་གཟིགས་པས་ཤ་ཏུས་པགས་པ། ཟ་རྒྱུད་ནམས་ལ་ཕྱུངས་དཀར་ཕིམ་ནས་འདུག་པར་བྱ་ཕྱུང་ལྷ་པ་དང་དུལ་རྒྱལ་ནང་ནས་ཕྱུལ། ཕྲུག་པ་རྒྱན་འཁོར་གྱི་ཕྲི་ནས་ཕྲུག་པས་དེ་མར་ཀོ་ནད་ལས་གྲོལ། སྒྲུ་བརྡུད་དེ་དད་པར་གྱུར་ནས་སྟོག་སྐྱིད་ཕྱུལ་ཏེ་རྒྱུད་འཛིན་དང་བཅས་པར་སྟོང་གྲོགས་བྱེད་པར་ཁས་བླངས་ཏོག དགོས་འདོད་བྱུང་བའི་ནོར་དུས་གཏོས་ཡོངས་སྐྱོད་དཔག་མེད་ཕྱུལ། གདན་འདྲེན་མཁན་ཕུད་མེད་དེས་དར་ཕྱག་བཏུངས་པའི་སྐྱེད་ཞབས་བཞག་མ་ཟག་ཟམ་སྐྱེར་འཁྱེར། མོས་གུང་བྱ་དཀའ་འཕྱུལ་བ་ཡིན་པས་མང་ཉིན་འདིར་ཞིབས་ཞེར་བ་སྐར་སྟོན་པས། ལུ་རྒྱ་ཏུས་པའི་གསེབ་ནས་ཕུད་མེད་ཀྱི་ཟོ་གསེར་གཡུས་བརྒྱན་པ་ཞིག་བརྙེད་པར་སྐྱིད་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་མིང་རྒྱན་ནམས་ཤར་ཚགས་མཛད་ནས་གསེར་གཡུ་རྣམས་ཁང་པའི་ཡང་སྟེང་དུ་བཀྲམ་པས། ཕྱུག་ཕྱི་བས་དེ་མ་མཐོང་སྟེ་མཁས་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་གཡུའི་ཐོག་འདུག་བྱུས་པས་དེ་ནས་བཟུང་གཡུ་ཐོག་ཅེས་གྲགས་སོ། །

སྐྱིད་པའི་གདུང་རབས་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚ་མང་ཆེ་བའི་ནང་བཤད་སྲོལ་ལ། བཙན་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་ནས་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་ལ་གདུང་རབས་བཅུ་གསུམ་སོང་བ་ལས། སྲུ་ནི་བཙན་པོ་སྐུ་ཚེ་ཐུང་བའི་དབང་གིས་ཕྱེད་དུ་བརྩིས་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་བཙན་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་མ་བཀྲུངས་པའི་གདུང་རབས་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཞེས༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ལྷགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས༡༧༨པར་གསུངས་པ་ནི་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་བཞེད་པར་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དང་སྲུ་ཏིག་བཙན་པོ་གཉིས་གང་ཟག་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་སྟོན་གྱིས་ཚིག་ལ་འགལ་ཟླ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། བཙན་པོ་དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར༼རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང༽ལྷགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༦༢ནས༦༨པར་སྟོང་

དབོན་མཚན་གསོལ་སྲུ་ཏིག་བཙན་པོ་ཞེས། ཡབ་ཀྱིས་མཚན་གསོལ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཞེས། ནང་བློན་མཚན་གསོལ་མཆིང་ཡོན་ལྡད་ན་ལེགས། ཞེས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་རང་ལུགས་བཙན་པར་སྣང་།

སྐྱིད་ཏ། དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོར་བྱོན་པའི་གཏེར་སྟོན་གུ་རུ་མཆོད་ཞེས་ཀྱི་འབྱུངས་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་སྐྱིད་ཏ་ལྷ་ཁང་བཏབ་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱིད་ཤོད། ལྷ་སའི་གཙང་པོ་ལ་མིང་དངོས་སྐྱིད་ཆུ་དང་དེའི་འབབ་ཡུལ་གྱི་ལུང་པའི་མིང་ལ་སྐྱིད་ཤོད་ཞེར། དེ་ལ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཏེ་འབྲི་གུང་གི་ས་སྐྱེ་རྫོགས་མཚམས་ཡན་དང་འདམ་སྟོད་ཕུག་ཅེ་ཁྱུལ་ཡན་ཆད་འདི་ཅམ་ལ་སྐྱིད་སྟོད་དང་། དེའི་མན་ཆད་ཡར་ཞུང་གཙང་པོ་དང་སྐྱིད་ཆུ་འདྲེས་མཚམས་ཆུ་ཤུལ་ཡན་སྐྱིད་སྨད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་འདྲ།

སྐྱིད་ཤོད་ཀྱི་ཞབས་དྲུང་ཨ་དཔལ། འདིའི་མིང་དོ་མ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་ཟེར་ཞིང་སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུ་དང་། མཆོག་སྤྲུལ་བཟའ་དགོས་དགོས་ཀྱི་སྲུ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཁྱི(༡༥༨༦)ལོར་སྐྱེས། འདིས་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་གྱི་སྲིད་འཛིན་བྱས་པའི་རིང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་འཐབ་འཁྲུག་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ལེ་འབྲས་གཉིས་གཙང་དམག་གིས་གཏོར་ཞིང་། སྡེ་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཁོ་ཧྲུ་ལར་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྐུ་བརྙན་ཁྱེར་ནས་མཚོ་སྔོན་གྱི་སོག་པོར་སྐྱབས་བཅོལ་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན། དེང་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱིས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུ་ལ་སྐྱེ་པ་ཨ་དཔལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་ཕྱིས་པ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན།

སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན། འདི་སྔར་ཧྲ་ལའི་ལྷ་ས་སྒྲེང་ལྷ་

པས་མཛད་པའི༼དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས༽ལྷགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༢ནས༡༨༥བར་གསལ་བ་དང་། སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱིས་བརྩམས་པའི༼སྡེ་པ་དགའ་ལྡན་པའི་གདུང་རབས༽ཞེས་མ་གཉིས་ལས་གསལ་བ་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པར། སྐྱིད་ཤོད་ཡར་སྒྲིགས་གླིང་པར་མི་ཆུང་དོན་རྒྱལ་ཞེས་འབོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བདེ་བཟང་པོ(རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ༡༣༢༦ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྤྲུལ༡༣༧༠ལོའི་བར་ཡིན)གཏུགས་ནས་གཡོག་ཁོངས་སུ་བསྡད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༣༧༣)ལོར་སྐབས་དེའི་ཚལ་པའི་བླ་དཔོན་འབྲེལ་མཛད་པོ་གྲུབ་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཚལ་པའི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་རྩིས་ཕུལ་སྐབས་ཕག་གྲུའི་ཁོངས་གཏོགས་གཞིས་ཀ་སྐྱིད་པའི་གཡོག་བྱས་ཏེ་ལས་དོན་གྱི་ཚོད་བྱུང་སྐབས་ཞང་ཟིན་དཀའ་ལྡན(དེང་སང་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ཉང་བྲན་ནང་སྐྱེ་ཁ་སྐད་ལ་ཉང་རལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན)གྱི་མི་དཔོན་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱུང་བར་བརྟེན་དེའི་མི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་སྡེ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། མི་ཆུང་དོན་རྒྱལ་ལ་བུ་གསུམ་བྱུང་བའི(ཆེ་བ་ནང་སོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་འམ་དབྱི་ནག་བསོད་རྒྱལ། འབྲིང་བ་ནང་སོ་དཔལ་དར། ཆུང་བ་ནང་སོ་རྣམ་སྲས)ཆེ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེའུ་རྫོང་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོས་ཕྱུང་ཁྲི་ཆོས་ཡུད་དང་། ཡང་དགོན་ནང་སོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡུད་པའི་ཟླ་ནྟ་ཀ་གཞིས་ཀས་གཙོས་པའི་ལོ་ཕྱིལ་ཐ་གཏོང་ཕྱིན་བདག་བཟུང་ཚོག་པའི་དབང་ཆ་སྤྲད་པས་དབྱི་ནག་བསོད་རྒྱལ་དུ་གྲགས། འབྲིང་པོ་དཔལ་དར་ཀྱིས་པ་ལྷ་མ་བོད་གཞུང་གི་བདག་པོ་བྱས་ཤིང་། ཆུང་བ་རྣམ་སྲས་ཀྱིས་འབྲོང་རི་སྔོན་སྟོང་གི་བདག་པོ་བྱེད་སྐུལ་གྱི་སྐབས་རིན་སྤུངས་པའི་དམག་གཞིས་ཀ་སྐྱེའུ་པར་དུངས་སྐབས་སྟོང་བཟུང་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་འབྲོང་རི་སྟོན་སྟོང་རིན་སྤུངས་པར་རྩིས་ཕྲད་ནས་ཚལ་

ཁུང་ཐང་དུ་སྐྱེར་ཁང་བཟུང་ནས་བྲུར་བཞུགས་བྱས། དབྱི་ནག་བསོད་རྒྱལ་བ་སྤུན་མཆེད་ཀྱི་བུ་ནང་སོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོས་བར་སྐབས་ཤིག་ཚ་ཤུལ་ལྷུན་པོ་རྩེའི་རྫོང་བཟུང་ཡང་། གཞིས་ཀ་སྐྱེའུ་པ་ནང་བསྒྲོལ་བྱུང་བ་དང་ཕྱབས་བསྟུན་རིན་སྤུངས་པའི་དམག་སྐྱེ་ཐང་དུ་འབྱོར་སྐབས་ཆུ་ཤུལ་རྫོང་རིན་སྤུངས་པར་རྩིས་ཕྲད། ནང་སོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོའི་བུ་ཚེ་བ་ཚེ་བརྟན་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆུང་བ་བསོད་ནམས་གཉིས་ལས་ཆེ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ཆུང་བ་བསོད་ནམས་ལ་སྐྱེའུ་པ་རྫོང་དཔོན་སྤུན་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པར་མ་བབས་པ་མང་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན་རིན་སྤུངས་པར་ཇོ་གཏད་དེ་དམག་མི་སྡེ་བསྒུ་བྱས་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༤༨༡)ལོར་རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེའི་དམག་དཔུང་དགུས་སུ་དྲངས་སྐབས་རིན་སྤུངས་པར་མགོ་བཏགས་ཏེ་གཞིས་ཀ་སྐྱེའུ་དང་པོ་ཏ་ལ་སོགས་རིན་སྤུངས་པའི་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རོགས་རམ་བྱས་པའི་ཕྱས་རྗེས་སུ་ཕར་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་དབང་ཐོབ། སྐྱེ་འདང་ཆུ་སོ་ཁ་ཡན་འཛིན་བདག་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་བྱུང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྐྱེ་གདོང་གོང་མ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པའི་དུས་སྐྱེ་གདོང་གི་དམག་གཞུང་པོ་རང་འགྱུར་སྐབས་ཡར་རྒྱབ་དཔོན་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་ཏེ་དགའ་ལྡན་པ་དང་ཤག་པ་གཉིས་སྐྱེ་གདོང་སྐྱིད་ཀྱི་ཞབས་ཕྱིར་ཕྱུར་ཐོག་ཤག་པ་ལ་སྐྱོར་ཚོ་ཡུང་དང་སྐྱིད་ཤོད་གཡས་རྒྱའི་རྒྱ་དཔོན་བསྐོས་ཤིང་། དགའ་ལྡན་པ་ལ་བདེ་ཆེན་རྫོང་གི(དེང་སྐབས་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ཕུག་རྩེ་རྫོང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན)ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆ་རྩ་ཕྱུང་རྣམས་དང་། ཡར་རྒྱབ་པར་སྐྱེའུའི་རྫོང་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་གནང་། ནང་སོ་དགའ་ལྡན་པ་སྐྱིད་ཤོད་སྟོད་ཁུལ་གྱི་ཁྲིམས་བདག་གི་དབང་ཆ་གནང་། དེའི་བུ་ར་ནྟ་ལྷ་སྲུང་དམ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོར་འཁོད་པ(རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲུལ༡༥༠༦ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཏ༡༥༥༦ལོ་བར)སྐྱེ་གདོང་སྐྱེ་སྲིད་དགའ་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱ་ཤུལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་རིན་

སྲུང་བ་པའི་དམག་ཏེ་འགྲམ་དུ་སླེབས་པར་རྒོལ་ལན་བསྒྲིག སྔོ་ཐམ་ཞེས་སུ་བཏང་བར་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་མིང་གནང་། དེ་རྗེས་དབུས་སྤྱོད་ཁྱི་རི་སྟག་རྩེ་བའི(འཕན་པོ་མདར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན)ཤག་པ་དཔོན་རྫོང་ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མི་རྒྱུད་རྗོགས་པར་བཅེན་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༥༤༥)ལོར་དགའ་ལྡན་པ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོས་ཁྱི་རི་སྟག་རྩེ་བའི་མདའ་མ་རྡོ་རྗེ་བསྟན་སྐྱོང་རྒྱལ་མོ་འོལ་ཁ་སྟག་རྩེར་གོ་སོག་ནས་ཡོད་ས་དེ་དང་བླ་བསྐྱིལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་པ་དང་ཁྱི་རི་སྟག་རྩེ(སྟག་རྩེ་རྫོང་སྔོངས་ཐང་དཀར་ཆུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེར་སྟག་རྩེ་མི་དབང་གི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་ཡོད)གཉིས་ཀའི་ཤུལ་འཛིན་བྱས་པ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་སྟག་རྩེ་བའི་མི་རྒྱུད་རིམ་བཞིན་བྱུང་བ་ཡིན། ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཉིས་པོ་བཅན་ཚུན་བསྡུར་ནས་གཟིགས།

སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་གདུང་རབས། འདི་ལ་སྐབས་འགར་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་མི་རྒྱུད་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་ཞབས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱིས་བརྩམས་པ་དེར་གོ་དགོས་པ་དང་། སྐབས་འགར་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་མི་རྒྱུད་ལ་གོ་དགོས། སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གོང་དུ་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གསལ་ཞིང་། ང་རང་གིས་ད་ལན་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི་གོང་གསལ་དེ་ཡིན། དེའི་སྐད་ཆ་མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་རིག་དབང་ཚངས་དབྱངས་ཀྱིས་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་དཀར་ཆག་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ་ཡང་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ལགས།

སྐྱིད་ཤོད་བདེ་ཆེན་རྫོང་། དེ་སྟོན་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་ཞེས་པའི་དགོན་པ་མ་ཆགས་གོང་དུ་ས་གནས་དེར་སྐྱེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དུས་ནས་བཟུང་རྫོང་དཔོན་རྫོང་མཁར་དང་བཅས་པ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱིད་ཤོད་སྒྲེ་པ་ཆོས་རྗེ། གུང་ཐང་སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༥༩༣)ལོར་ཡབ་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་སྡེ་པ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུ་དང་། ཡུམ་ཚོགས་བཟའ་བྱང་སེམས་དགོས་དགོས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་བཞི་པ(ཆེ་བ་སྡེ་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་ལས་ཨ་དཔལ། འབྲིང་བ་སྡེ་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། དེའི་འོག་མ་རབ་བརྟན། ཆུང་བ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ)ཡིན། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྐུ་ཚབ་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་དང་། སྡོམ་སྡེ་ཤར་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་གྲགས་པ་ཆེ་ཞིང་། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་གང་ལ་སྦྱངས་ཆེར་མ་དགོས་པར་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་རབ་ཀྱི་རྩལ་ལྡན་ལུས་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཚན་ལ་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དབང་དང་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཞིག་གསན། རྗེ་འདིའི་ཡབ་ཀྱིས་ཐུགས་གཉེར་གསན་བཞེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ཞིག་འཛུགས་པར་དགོངས་ནས་ཆོས་གྲྭ་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་ཞེས་པ་ཞིག་བཙུགས། རྗེད་ཐང་བྱུང་མ་ཁང་གསར་བ་དཔལ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་དགེ་ཀུན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྟུལ་ཤུ་དང་། ཤར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། གཞན་ཡང་སྙན་ངག་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་རྣམ་བཞིའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལུག(༡༦༠༧)ལོར་ཡབ་འདས་ཤིང་། གཅུང་པ་དང་། གོང་པོ། འབྲི་གུང་པ། ཕག་མོ་སོགས་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་རྣམས

ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བའི་དམག་དཔུང་འབྲི་གུང་རྒྱུད་དུ་དྲངས་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་བཅོམ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ཆོས་ལུགས་དང་ཞྭ་སྣབས་བསྒྱུར། སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་ཡིད་བཞིན་དང་། སྲས་པོ་རབ་བརྟན་གཉིས་བཙོན་དུ་བཟུང་ཞིང་། སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་འཛིན་སྐོངས་རྫོང་གཞིས་རྒྱ་ནོར་དང་བཅས་པ་བཅན་འཕྲོགས་བྱས་པར་བརྟེན། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་སྟོ་ཁ་སོགས་ཀྱི་དབེན་གནས་མང་པོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་དང་། སློབ་གཉེར་བྱང་འཕེལ་གནང་སྐྱེ་རི་ཞིག་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༦༡༥)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ལས་སློབ། གསང་སྟོན་གསུམ་ཀ་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། སྣར་ཐང་། ཁྲོ་ཕུ། རོང་བྱམས་ཆེན་སོགས་སུ་གཞུང་ཆེན་པོད་ལྔའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་། སླར་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་གཙང་ལྷུལ་གྱི་དབེན་གནས་མང་པོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་བཞེས་པ་ས་རྟ(༡༦༡༨)ལོར་སོག་པོ་ལྷ་བཙུན་ཏན་གཞོན་དང་། སེ་ཆེན་དའི་ཆིང་སོགས་ཐུ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་དང་། ཏ་ར་ཐུ་ལ་དང་། ཁུན་ཏུ་ལེ་ཆོས་ཁུར་སོགས་ཧལ་ཧའི་རྒྱལ་རྒྱུད་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ(ཨ་དཔལ)སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་བྱས་ཏེ་སོག་དམག་དང་། སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་སྐུ་དམག སེ་འབྲས་ཀྱི་སེར་དམག་བཅས་ཀྱིས་གཙང་པའི་དམག་དཔུང་ལ་ཐར་རྒོལ་གྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པར། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་ཁྲིད་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ལྷགས། བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་དམག་འཐབ་བྱས་པར་གཙང་དམག་ཕྱོང་ཤུག་མང་པོ་བསད་རྨས་བཏང་། གཙང་དམག་གི་གདོང་ལེན་པ་ཁག་གཅིག་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་གཏོར་བར་རྒྱབ་རིའི་རྩེར་སླེབས་ཤིང་། དེ་འཕྲོས་གཙང་དམག་ཤལ་ཆེ་བ་བསད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ལྷ་སའི་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་གཙང་པའི་དམག་སྒར་ཐར་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་བཏབ་པས་སོག་དམག་རྣམས་སྐྲག་ཏེ་བྲོས་པ་དང་། སེ་འབྲས་ཀྱི་གྲྭ་པ་དང་། སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པ་སོགས་ཚང་མ་ཤུར་ཐབས་ཀྱིས་འཕན་པོ་དང་སྟག་ལུང་སོགས་སུ་བྲོས་རྗེས་གཙང་དམག་གིས་སེ་འབྲས་གཉིས་གཏོར་ཞིང་། སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་རྫོང་གཞིས་རྣམས་གཙང་པས་ཕྲོགས་པ་བཅས་དུས་ཤིང་ཆེ་བར་བརྟེན་རྗེ་འདི་ཉིད་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་བྱོལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་སྟེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཡུལ་ཆེ་བར་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྟག(༡༦༣༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པའི་གདུང་རྟེན་མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་ལུང་དགོན་པར་བཞུགས། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་པོད་གཅིག་ཡོད།(འདིའི་རྗེས་མ་སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ནས་སྐུ་ཕྲེང་འགའ་ཞིག་ཕེབས་འདུག་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ད་ལྟ་མ་རྙེད) དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ནི། རོང་པ་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་པའི་སྒྲོ་འབྱེད》ཤོག་གྲངས་༡༨ཡོད་པ་རྗེ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]པའི་ནང་དུ་བཞུགས།

སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་ཡིད་བཞིན། སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་སྡེ་པ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུའི་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་གླང(༡༥༨༩)ལོར་སྐྱེས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལུག(༡༦༠༧)ལོར་འབྲི་གུང་པ་དང་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དམག་གིས་འབྲི་གུང་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་རྣམས་བཅོམ་སྐབས་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་སྲས་གཉིས་བཙོན་དུ་བཟུང་ནས་མི་གཏེར་ཤར་ཏེ་རབ་བྱུང

བཅུ་པའི་ཤུགས་བྱ(༡༨༢༡)ལོའི་བར་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་བཙན་དུ་སྡོད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་མཚོ་སྔོན་གྲོགས་སུ་ཡུལ་གྱུར་ནས་ཏེ་རིང་པར་འདས་པ་དེ་ཡིན།

སྲིད་སྐྱོང་ཞབས་དྲུང་ཡ་ཁྲ་བཀྲ་ཤིས། སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པའི་སྡེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་ལ་ཟེར། སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པའི་ནང་སོ་ཆུང་བ་བསོད་ནམས་ལ་བུ་གསུམ(ཆེ་བ་ར་ནུ་ལྷ་སྐྱུང་ངམ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། འབྲིང་བ་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ། ཆུང་བ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན)བྱུང་བའི་ཆུང་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤུགས་ལོས(༡༥༢༡)ལོར་ཁྲི་རི་སྟག་རྩེའི་ཀ་བཞིར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ལོས(༡༥༥༥)ལོར་ཡར་རྒྱབ་པས་སྤྱི་གདོང་རྫེ་སྲིད་ལ་ཛ་ལོག་རྗེ་དམག་དྲངས་ནས་གྲ་ཕྱི་ལྷུན་གྲུབ་སྤྱིང་བཟུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན། གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར་ཁོངས་གཏོགས་རྣམས་སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པར་འཛིན་བདག་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ཐུད་དེ་སྲིད་སྐྱོང་གི་དམག་དཔུང་རྣམས་སྐྱ་ཁར་དྲངས་ཏེ་ཡར་རྒྱབ་པའི་དཔུང་རྣམས་ཕྱིར་འབུད་ཀྱི་བྱ་རྗེས་བཞག རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་འབྲུག(༡༥༨༨)ལོར་སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པའི་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་འདས་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པའི་སྲིད་འཛིན་གྱི་འགན་ཁུར་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ལོས(༡༥༩༨)ལོར་བྲག་དཀར་བའི་ལྷམ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མོ་འདས་པའི་དགེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགའ་ལྡན་དབུལ་གདུང་གི་སྒོ་རྒྱན་གསེར་སྦྱངས་ལས་གྲུབ་པ་གསར་བཞེངས་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤུགས་སྤྲེལ(༡༥༩༢)ལོར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་གསར་བཞེངས་དང་། ཀླུ་ཡིད་བླ་མ་སྨྲ་སྟེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་ཐུག་མཛོད་ཆོས་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་རྒྱ་བསྐྱེད་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྐབས་དངོས་པོའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ཕྱག་ལས་གང་དགོས་ཀྱི་རོགས་རམ་རྒྱ་ཆེ། ལྷ་ས་སྲིད་ཆའི་རྒྱ་རགས་ཞབས་གསོ་ཆེན་པོའི་སྐབས་རང་ཉིད་ངོ་ཐམ་ལས་གྲུའི་བཀོད་འདོམས་དང་ཆབས་ཅིག་ལས་མི་དང་མཉམ་དུ་ངལ་རྩོལ་ལ་ཞུགས་པ་སོགས་སྡེ་དཔོན་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་འཛིན་ཐང་ཆེ་བས་དུས་སྐབས་དེར་དཔོན་འབངས་ཚང་མའི་མིག་དཔེར་འོས་པ་བྱུང་འདུག དགུང་གྲངས་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་སྤྲང(༡༥༨༩)ལོར་འདས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར(སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པའི་གདུང་རབས)ཞིབ་མ་ལས་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྲིད་སྐྱོང་སྐོ་མ་ར། འདི་ལ(དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ)ཤུགས་དཔར་མའི་སྐད་ཆ་ཤོག་གྲངས༤༥༦ མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་སྐྱོང་ཡུང་སྐོ་མ་རར་སྐོར་ཞི་ཀྲུ་པའི་ཆོས་མ་ཡུལ་པ་གསན་ཞེས་གསལ་ཞིང་། (སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༧པའི་ནང་སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞག་མོ་གྲུ་ནས་སྟག་ལུང་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་སྐོ་མ་རའི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་མཁན་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོབས་ཀ་བ་ཆེན་པོའི་ཞུགས་སུ་ཞང་བཞིའི་ཡ་གྱལ་སྐོ་མ་ར་པ་ཡུང་ཐེ་སྟོད་གསུམ་དང་། མདོན་རྟོགས་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་མངའ་བདག་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བགེལ་པའི་མཐར་སོན་པ་ཞིག་གི་དྲུང་ནས་དགེ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཚུལ་གསལ་བ་གཞིར་བཟུང་ན་སྐབས་དེར་སྐོད་ཡུང་སྐོ་མ་རར་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤུགས་བྱི(༡༢༤༠)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་དོར་རྟའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་ཡོང་སྐབས་ཐང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་གཏོར་སྐབས་རྩ་མེད་སོང་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཀེ་དུས་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་སྐབས་ཐུང་རྒྱུད་ས་གནས་ཁག་ལ་རྟོག་ཞིབ་གནང་མཁན་འབྲེལ་ཡོད་ཞིབ་འཇུག་པ་ཁག་གཅིག་གིས་གསུངས་པར། ཤར་སྲིད་མོ་དང་རྒྱབ་ཡོད་མདོ་བཅས་འཁྱིལ་བའི་བར་གྱི་ས་གནས་དེར་སྐོ་མ་ར་ཟེར་བའི་ས་མིང་དེང་སང་ཡང་བཤད་འདུག

ཅེས་ཀོ་ཇོས་བྱུང་བ་འདིར་དཔྱད་གཞིར་བཀོད།

སྲིད་གཙོང་མཁན་ཆེན་བློ་གྲོས་ཐོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་གླང(༡༥༠༥)ལོར་འདར་སྲིད་གཙོང་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་མཉན་ཡོད་དུ་ཞུགས་ཐང་ཆོས་རྗེའི་དྲུང་དུ་མདོ་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་དང་རྗེ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་མང་དུ་གསན། དགུང་གྲངས་ཉེ་ཤུ་ཙ་ལྔ་པ་ལ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དང་ཉེར་དྲུག་པ་ལ་བྱང་ངམ་རིངས་སུ་ཆོས་སྐོར་མཛད་པས་སྙན་གྲགས་ཆེར་ཁྱབ། དགུང་གྲངས་ཉེར་བརྟན་པ་ལ་དཔལ་ཆོས་འཁོར་སྡིང་གི་བཤད་གྲྭ་ལོ་བཅུ་བསྐྱངས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། དགུང་གྲངས་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་མཉན་ཡོད་གདན་སའི་སེང་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བརྒྱད་རིང་ལུང་རིགས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ལ་ངམ་རིངས་ཆོས་སྡེའི་དབུ་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་སྐུལ་བཞིན་ཡ་ག་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་པ་ལ་གནས་བཟང་གཉུག་ཤར་གདན་ས་སྐྱེ་ཐབ་དོན་ཉམས་སུ་བཞེས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ཤིང་གླང(༡༥༦༥)ལོར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་དཔལ་ངམ་རིངས་ཀྱི་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བར་མཛད། མཐར་དགུང་གྲངས་ཀུ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༥༩༥)ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་དགུ་ཉིན་ངོ་མཚར་གྱི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་དགོངས་པ་ཞིང་དུ་གཤེགས།

སྲིན་འཕྲི་ཚབ་གསུམ། གཞན་ནོར་བརྐུས་པའི་སྲིན་པ་དང་། འཕྲི་འཛལ། དངོས་ཚབ་སྤྱི་རྒྱུན་པོའི་ཁྲིམས་འཛལ་གསུམ།

སྲིན་ཐང་། སེར་བ་དང་སེར་བ་འབབ་སྐབས་ཀྱི་ཧ་ཅང་གྲང་བའི་རླུང་དྲག་པོ་ཞིག

སྲིལ་གྲུང་བཞི། རྡོ་རྗེ་སྲིལ་གྲུང་གསུམ་དང་། བདེ་སྟོང་གི་སྲིལ་གྲུང་སྟེ་བཞིའོ། །

སྲིལ་གྲུང་གསུམ། སྟེང་གི་སྲིལ་གྲུང་གིས་སྟེང་རླུང་། འོག་གི་སྲིལ་གྲུང་གིས་འོག་རླུང་། བར་གྱི་སྲིལ་གྲུང་གིས་བར་རླུང་བཅིངས་པ་སྟེ་རླུང་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་སྲིལ་གྲུང་གསུམ་མམ། ཡང་ན་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྡོ་རྗེ་སྲིལ་གྲུང་གསུམ་མོ། །

སྲིལ་ནག་གྲུགས་སེང་། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཚད་མ་དང་ཕར་ཕྱིན་ལ་མིན་དུ་མཁས་པ་ཞིག ཁོང་གིས་སྟར་ཐང་དུ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་འཆད་ཉན་ཚུགས་པར་མཛད། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་མཐོང་།

སྲུ་ར་རིན་པོ་ཆེ། སྲུ་རའི་རུས་བརྒྱུད་ལས་འཁྲུངས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གོ་དགོས། འབྲེལ་བཤད་གཞན་འོག་གི་ཆོས་རྗེ་འབྲི་གུང་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གཟིགས།

སྲུ་རའི་རིགས་ལྡགས་འཆང་བ། དེ་སྔོན་བསྟན་པ་སྔར་དར་གྱི་མཇུག་ཙམ་ལ་བར་ཁམས་ལྡན་ཡུལ་དུ་ཨ་མེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ལྷ་འགྱུར་གྱི་ལྡགས་འཆང་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་དང་ལྷ་ནམ་བཟའ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཞེས་པའི་བུ་མོ་ཧྲུ་འཕྱུལ་ཅན་ཞིག་ཇོ་མོར་བླངས་པ་དེ་ལས་སྲས་བཞི་འཁྲུངས་རྗེས་ཡུམ་དེ་སྤྲུལ་པ་བསྡུས་ནས་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་སྲུང་དུ་གྱུར་པ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་འབྲི་གུང་ཨ་ཕྱི་ཞེས་འབོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར་འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་བསྟན་འཛིན་པདྨའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི(འབྲི་གུང་གདན་རབས་གསེར་ཕྲེང)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༨༡ནས་གྲངས༨༢བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྲུར་བ། སྲུར་དུ་རའི་ངོ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

སྲུར་བྱེད་གསུམ། སྲུར་བྱེད་འབྲས་བུ་གསུམ་སྟེ། ཨ་རུ་ར་དང་། བ་རུ་ར། སྐྱུ་རུ་ར་གསུམ།

སྐར་རྡུམ། ཚོད་མ།

སྐྱེ་དགུ། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་གསུམ། གཟུགས་ཁམས་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་གསུམ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལ་བྱའོ། །འགའ་ཞིག་འདིའི་དགུ་ནི་ར་མགོ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་གྲངས་ཀྱི་དགུ་ལ་མི་བྱེད་ཟེར་རོ། །མང་ཚིག་ཡིན་ཀྱང་ལ་ལར་ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་ནས་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཟེར། ཡང་གཙོ་ཆེར་ཕྱུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཞི་ཚོགས་པར་བཤད།

སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་རིང་ཐུང་ངེས་པ་མེད་པ་སྔར་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་སྐབས་མི་ཡི་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལོ་ཁྲི་བརྒྱད་ཁྲིབ་པ་ཡང་ཐུང་ཐུང་སོང་ཞིང་། ཚེ་ལོ་མར་འགྲིབ་ཀྱི་སྐབས་ཚེ་རིང་ཉོལ་ལ་ལོ་བཅུ་མ་གཏོགས་མེད་པ་ཡང་འབྱུང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་རིམ་བཞིན་ཚེ་ཐུང་དུ་སོང་སྐབས་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་ཐོག་ལོ་རེ་རེ་ཐུང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ནས་ལོ་རེ་རེའི་ནང་ཞག་གསུམ། ཆུ་ཚོད་སོ་དགུ། ཆུ་སྲང་དགུ། དབུགས་བཞི། དབུགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་རེ་ཐུང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་དེ་བཞག་ན་ལོ་བརྒྱ་འདས་དུས་ལོ་གཅིག་ཐིལ་པོ་ཐུང་དུ་སོང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་མཆོག་གིས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི(༡༥༡༦)ལོར(བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད)བརྩམས་གནང་མཛད་སྐབས་མིའི་ཚེ་ཚད་དོན་དྲུག་པའི་སྐབས་དང་དེ་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཁྱི་(༡༥༨༦)ལོར་སླེབས་པ་ན་ཚེ་ཚད་དོན་དྲུག་པ་རྫོགས་ནས་དོན་ལྔ་པའི་འགོ་ཚུགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རྩིས་ན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་གླང(༡༦༨༥)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་སོང་ཞིང་། ཚེ་ཚད་དོན་ལྔ་པའི་མཇུག་རྫོགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་མེ་སྟག(༡༦༨༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༨༥)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་སོང་ཞིང་ཚེ་ཚད་དོན་བཞི་པ་མཇུག་རྫོགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༨༨༥)ལོར་ལོ་བརྒྱ་སོང་ཞིང་ཚེ་ཚད་དོན་གསུམ་པ་མཇུག་རྫོགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་མེ་ཁྱི(༡༨༨༦)ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང(༡༩༢༥)ལོར་ལོ་བརྒྱ་སོང་ཞིང་ཚེ་ཚད་དོན་གཉིས་པ་མཇུག་རྫོགས་སོ། དེའི་ཕྱི་ལོ་མེ་སྟག(༡༩༢༦)ནས་ད་ལྟ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༩༩༠)ལོའི་བར་ཚེ་ཚད་དོན་གཅིག་པ་འགོ་ཚུགས་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་ཞིང་། འབྱུང་འགྱུར་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༢༠༨༥)ལོར་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སོང་ཞིང་། ཚེ་ཚད་དོན་གཅིག་པ་མཇུག་རྫོགས་པ་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལུགས།

སྐྱེ་རྒྱ་ཚངས་ལ་དད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་གར་དུ་མ་དར་གོང་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་མོས་ཡོད་པའི་མི་མང་ཞིང་། གོང་མའི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ་ལྷ་ཚངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བདག་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱེ་རྒྱུན་སྐྱུར་ལེན། གནའ་རབས་སྐྱེ་ཚོགས་རྟེན་པའི་སྐབས་བུད་མེད་འཁོར་པ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་རྒྱུན་ལ་སྤོས་ཤེལ་ཛོག་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་པའི་མཛེས་རྒྱན་སྒྲེལ་བར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སྤོས་ཤེལ་ནི་མིག་ལ་ཕན་པ་དང་སྲོག་རླུང་གི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ནུས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

སྐྱེ་རྒྱུས། ཁྱིམ་ཚང་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས། རང་རང་སོ་སོའི་བདེན་དོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད་བཅས་ཀོ་དོན་མི་འདུ་བ་ཡོད་པས་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས་གོ་བ་ལེན་དགོས།

སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ། རང་དབང་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་འཆི་ཐུབ་པའི་དོན་ཏེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་སེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་འཆི་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་དེ་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་དང་བསྲེས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལངས་པ་དང་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕ་མ་དང་། ཡུལ་སོགས་བདམས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་དེ་རབ་དང་། འབྲིང་ཞིག་ཡིན་ན་རང་ཉིད་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབས་པ། འཕོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་གང་འདོད་པའི་དག་པའི་ཞིང་དང་གནས་ཡུལ་སོགས་སུ་སླར་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན།

སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད། རྣ་བའི་སྐྱེ་མཆེད། སྣའི་སྐྱེ་མཆེད། ལྕེའི་སྐྱེ་མཆེད། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དབང་པོ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་དྲུག གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། རོའི་སྐྱེ་མཆེད། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་རྣམ་ཤེས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གམ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གང་རུང་ཞིག

སྐྱེ་མཆེད་གཙང་བ། ལུས་ལ་མི་སྡུག་པའི་མཚན་མ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་བྱད་མཛེས་པ།

སྐྱེ་སྟེངས་གཅིག་ལ་ཤི་སྟེངས་གཉིས། སྐྱེར་བཏང་མིའི་རིགས་རྣམས་སྐྱེ་སྟེངས་གཅིག་ལ་ཤི་སྟེངས་གཅིག་མ་གཏོགས་ཤི་སྟེངས་གཉིས་ཡོང་མི་སྲིད་པ་སྟེ། ཤི་ནས་སླར་ཡང་གསོན་པོར་ཚུར་ལོག་པ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན།

སྐྱེ་མཐའ་དཔྱོད་པའི་རིག་པ་རྣམ་བཞི། རྒྱུ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ། རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བ། རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ། རྒྱུ་དུ་མ་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེ་བའོ། །

སྐྱེ་འདོད་བྲག་ལ་ཐུག་པ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་ན་བྲག་རིའི་སྟེང་དུ་ཡང་ཤུག་པའི་སྡོང་པོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་དཔེ།

སྐྱེ་གནས་བྱེད་པ་རྩོལ་བ་གསུམ། ཡི་གེ་སོ་སོར་སྒྲོག་པའི་ང་རོ་འཛིན་གནས་དང་། ང་རོ་འདོན་པའི་བྱེད་པ། ང་རོ་འདོན་པའི་འདུ་བྱེད་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར།

སྐྱེ་གནས་བཞི། མངལ་སྐྱེ་དང་། སྒོང་སྐྱེ། རྫུས་སྐྱེ། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་སྟེ་བཞིའོ། །

སྐྱེ་གནས་བརྒྱང་བ། སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

སྐྱེ་བ་བདུན་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་བ་བདུན་གྱི་རིང་པར་མ་ཆད་པར་མི་ལུས་ལེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱེ་བ་བདུན་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དེའི་མཚན་རྟགས་སུ་ཆུང་བྱིས་པའི་དུས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་སྤྲོ་སེམས་ཆེ་ཞིང་། ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པ། རིག་པ་རྩལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་བ། ལུས་ཀྱི་ཁྲིམ་མ་རིམ་པ་བདུན་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།

སྐྱེ་བ་རྣམ་བཞི། མངལ་སྐྱེས་དང་། སྒོང་སྐྱེས། བརྫུས་སྐྱེས། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་བཅས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད། མངལ་སྐྱེས་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཁག་གཅིག་ལ་ཕ་མ་གཉིས་འཛོམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པའི་རིགས། སྒོང་སྐྱེས་ནི་འདབ་ཆགས་བྱའི་རིགས་རྣམས་སྒོང་ང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པ་རྣམས་དང་། བརྫུས་སྐྱེས་ནི་ལྷ་དང་དམྱལ་བ་བ་སོགས་ཕ་མ་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། དྲོད་སྐྱེས་ནི་ཤིག་དང་འདམ་གྱི་སྲིན་བུ་སོགས་དྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཡིན།

སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལྔ། ༡. སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ། ༢. སྐྱེ་བ་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ། ༣. སྐྱེ་བ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྡུག་བསྔལ་བ། ༤. སྐྱེ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྡུག་བསྔལ་བ། ༥. སྐྱེ་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ

འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ལྷག་བསླབ་པ་བཅས་ཡིན། དེའི་སྐོར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་《ལམ་རིམ་ཆེན་མོ》སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལྷག་བསླབ་བརྒྱད་བསམས་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གསལ།

སྐྱེ་བོ་གླུ་མ། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བློ་གྲོས་ཆེ་བ།

སྐྱེ་བོ་ཡེ་རྗེར། སྐྱེས་བུ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་སྟེ། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། གཞན་ཤོག་གི་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

སྐྱེ་བོ་གསོ་བའི་ཐིགས་པ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིགས》 རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྲྀ་ཞེ་ཛྙ་པོ་ཏྲི་དང་། ཞྭ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེའི་འགྱུར། འདི 《དཀར་ཆག་ལྡན་ཀར་མ》མི་གསལ་ཡང《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》གི་ནང་དཀར་ཆག་འཁོད་གནང་མཛད་འདུག འདིའི་ནང་དོན་ནི་རྒྱལ་བློན་འབངས་དང་བཅས་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་། གནད་དོན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་སོགས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཡོད།

སྐྱེ་བོའི་གནས་བཅུ་གཉིས། ཚངས་རིས་ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན། །ཚངས་ཆེན་འོད་ཆུང་འོད་གསལ་དང་། །ཚད་མེད་འོད་དང་དགེ་ཆུང་དང་། །ཚད་མེད་དགེ་དང་དགེ་རྒྱས་དང་། །སྤྲིན་མེད་བསོད་སྐྱེས་འབྲས་བུ་ཆེའོ། །

སྐྱེ་བོའི་ཡིད་བསྒྱུར། མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་གཡོ་འཁྲུལ་གཏོང་བ།

སྐྱེ་བོའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། དེ་སྔོན་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་གི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཛམ་གླིང་ནང་མི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་ཅེས་གསལ་ཡང་འདི་དང་འདི་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཁ་གསལ་འཁོད་པ་བདག་གིས་མ་མཐོང་ལགས།

སྐྱེ་མེད་བརྒྱད། དབུ་མ་པས་འདོད་པའི་སྐྱེ་མེད་བརྒྱད་ནི། 1. སྐྱེ་བ་མེད་པ། 2. འགག་པ་མེད་པ། 3. རྟག་པར་མེད་པ། 4. རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པ། 5. འགྲོ་བ་མེད་པ། 6. འོང་བ་མེད་པ། 7. འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དོན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། 8. དོན་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་བཅས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན། ཡང་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བརྒྱད་ནི། 1. འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ། 2. སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དགག་པ་མེད་པ། 3. འཁོར་བར་སྔོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ། 4. ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། 5. གཞན་དབང་རང་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། 6. ཡོངས་གྲུབ་གཞན་འགྱུར་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། 7. དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་གསར་སྐྱེ་མེད་པ། 8. ཆོས་སྐུ་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཆད་འཕེལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བཅས་བརྒྱད་ལ་འདོད།

སྐྱེ་མེད་འཆི་མེད། དེ་ནི་བོད་རྙིང་པའི་སྐབས་འཕྲོག་པར་ཕྱུགས་ཟོག་ཞི་ལ་གཏོང་སྐབས་ཁོ་རེ་འཕར་ཆག་ཇི་ཐུང་ལ་མ་བསྒོལ་པར་ཐོག་མར་རྐེས་བཤད་བྱས་པའི་ཁ་གྲངས་དེ་རང་གཞི་བཟུང་གིས་ཤེ་ཁྲལ་བསྡུ་བའི་དོན་ཡིན།

སྐྱེ་མེད་ཟླ་གདན། སྐུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། དེའི་བླ་མ་ཆག་ཐག་དམར་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་ཡིན་ཅིང་། སྐྱེ་མེད་ཞང་ཞེས་པ་ཡང་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཁོང་ནི་རྒྱལ་རྩེའི་སྣ་རྒྱབ་རྩོགས་ཀྱི་ལུང་ནག་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་མཐོང་། ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། སྙན་སྙན་བཞི་ཚོ་དཀུའི་གདམས་པ་ལ་ཡིག་ཆ་མཛད། ཕྱ་སྒྲ་དང་ལས་འདས་པའི་སྐུ་གདུང་དམར་གདུང་ཡང་ལུང་ནག་གི་ས་ཆ་དེ་རང་དུ་ས་འཛམ་ཞིག་གི་ནང་བཞུགས་ཡོད་ཚུལ《སྦྱང་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

སྐྱེ་དམན་ཁྲིས་ཚུར་འགེབས། བདག་པོ་ཡོད་པའི་བུད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེས་པར་བཙན་ཤེད་ཐོག་ནས་ལུས་འབྲེལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ།

སྐྱེ་དམན་བདག་ཅན་མ། བདག་པོ་ཡོད་པའི་བུད་མེད།

སྐྱེ་འོ་རྩོག སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་ཚད་ཅེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

སྐྱེགས་གནས་སྙིང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་ཆོས་དགོན་པ་ནས་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཟམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་བརྒལ་བའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་རི་ཟུར་དུ་ཡོད། དེ་སྔོན་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་རིམ་པ་མཛད་པའི་ཐུགས་འཆང་རྒྱ་འཛམ་དཔལ་གསང་བ་ཞེས་པ་དེས་ཁྲི་སྲོང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་རྩ་བའི་བླ་མ་མཛད། བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཞུ་ཤད་འཕང་ཁང་བཞེངས་སྐབས་ཞལ་བཀོད་དང་རབ་གནས་ཐམས་ཅད་དམ་པ་དེས་མཛད་ཅིང་། བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སར་སྤྱན་ནས་རེད་ལ་གནས་གཞི་འཛིན་པའི་ས་ཆ་གཅིག་གནང་བར་ཞུ་ཞུས་པས་བཙན་པོས་སྟོད་ན་རུ་ལག་ཁང་གསུམ། སྨད་ན་སེའུ་ལུང་གསུམ་བར་ན་སྐྱེགས་རྟ་གསུམ་བཅས་དང་། འབྲི་ཁྲུང་རྗེ་འབངས་དང་བཅས་པ་རྒྱ་འཛམ་དཔལ་གསང་བ་བརྒྱུད་བཅས་ཤེས་སུ་ཕྱུག་པའི་འཛིན་ས་གནང་ཞིང་། འགོས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱུང་ཁྲོད་རྩལ་གྱིས་ཏེ་གནས་ཀྱི་ཚབ་མཛད་ནས། སྐྱེགས་གནས་སྙིང་དུ་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་མཐའ་ལུགས་རིས་བསྐོར་བ་དང་། བླ་མའི་གཟིམས་ཁང་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞེངས། དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་འཛམ་དཔལ་གསང་བའི་ནང་རྟེན་དུ་སྐུ་ཡང་དག་སྐྱབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ལི་མ་བཞེངས། ཕྱི་རྟེན་དུ་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་བཞེངས་པའི་ནང་ན་རྒྱ་འཛམ་དཔལ་གསང་བའི་སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་གནས་སྙིང་དགོན་པ་འདིར་ཆེ་བ་བཅུའི་སྒོ་ནས་གནས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་དང་། འབྲི་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་རྟེན་ཁྲིད་འཕགས་པ་བཅུ་གསུམ་སོགས་ཡོད་ཚུལ་སྐོར《ཞུང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས 70 ནས 71 བར་གསལ་ཞིང་། ཡང་གནས་སྙིང་དགོན་པའི་གནས་ཡིག་བྲིས་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཟེར་ཆོས་ཐུང་ཡང་ད་ལྟ་བདག་གིས་མ་མཐོང་ལགས།

སྐྱེད་ཆ་ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པ། བུ་ལོན་གཏོང་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེད་ཀ་ལེན་སྟངས་སྲིད་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལྟར་གྱི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་མིན་པ།

སྐྱེད་བདག སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཕའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

སྐྱེད་ཚལ་གླུ་སྡིང་། སྐྱེད་ཚལ་གླུ་སྡིངས་ཞེས་ཀྱང་འབྲི་སྲོལ་འདུག སྐྱེད་ཚལ་གླུ་སྡིང་ནི་ལྷ་སའི་རྒྱབ་ཕ་རི་ཁྲོད་དོན་གཅོད་ཁང་ཕོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་འཐུས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་དུ་གླིང་ཁ་ཤུགས་རི་དང་བཅས་པ་ཡོད། དེ་ནི་ཐོག་མ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་དག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་ལྷ་གསོལ་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་མཛད། དེ་རྗེས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱལ་དབང་ཅན་རིམ་གྱི་འཁྲུངས་ལྷ་གསོལ་ཡུལ་ཡིན། ལྷ་ཁང་དུ་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་གཅིག་བཅའ་བཞུགས་མཛད་པ་དང་། ལོ་ལྟར་འཁྲུངས་གསོལ་གནང་གི་ཡོད། གཞན་ཡང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་རྟག་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལ་ཞབས་སྐབས་གནས་འདིར་ཞིབས་བསྒྲེ་ཞིབས་སྐྱེལ་གྱི་གྲ་སྒྲིག་ཞུ་ཡུལ་ས་ཚིགས་ཡིན། དེར་བླ་མའི་གླ་མ་ལྷ་ཁང་ལྷ་པའི་ལྷ་དུས་ནས་དལ་གསོ་གནང་ཡུལ་བཞུགས་ཁྲི་དང་ཚོགས་སྒྲིགས་བཅས་ཡོད།

སྐྱེད་ཚལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་། ས་སྐྱ་བའི་བསྟན་འཛིན་མཚན་ལྡན་ཆེ་བའི་གྲགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་སྐར(1433)ལོར་སྟོད་མངའ་རིས་དང་ཞེ་བའི་གློ་བོ་འགྲོག་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་ཞབས་སྐབས་བླ་མ་དཀར་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་གློ་བོ་རྒྱལ་པོས་ལ་སྐར་གྲ་སྐོར་དང་། དབུས་གཙང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ་ཙམ་མངགས་ཏེ་ཚུལ་སྐབས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་དེ་གྲས་སུ་ཚུད་ནས་ལ་སྐར་གྲ་སྐོར་གནང་ཞིང་། ངོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ལྡན་དགོན་པར་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་······

བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལྷགས་ལུག་ལོར་འབྲས་ཡུལ་སྐྱིད་ཚལ་དགོན་པར་ཕེབས། བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ཆུ་སྤྲེལ་(སྐབས་འདིར་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི༼བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད༽ཕྱིས་མ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མཐོང་བ་གཉིས་ཀར་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་སོན་ཞིང་། རྗེ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་ཞི་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྦྲུལ་(༡༤༤༩)ལོར་འབྲས་ཡུལ་སྐྱིད་ཚལ་བཏབ་ནས་ལོ་བཞི་ལོན་པའི་ལྷགས་སྤྲེལ་ཞེས་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ་གཉམ་དུ་དགུང་ལོ་གསུམ་པ་མེ་སྦྲུལ། དོན་གཅིག་པ་ཆུ་ཕག་ཞེས་གསལ་བ་དེས་དགུང་གྲངས་རྒྱ་སྒང་ཡིན་པ་དང་ཕྲིག་གེར་འཁྱིག་འདུག་ལགས)ལོ་ནས་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་མེ་སྦྲུལ་གྱི་བར་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་འབྲལ་མེད་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་མེ་རྟ་(༡༤༨༦)ལོར་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་འབྲས་ཡུལ་སྐྱིད་ཚལ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕག་(༡༥༠༣)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས། གསུང་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་འདུག་ཡང༼འདུལ་བ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད༽དང་༼བརྟུས་གྲུ་གྲོ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་བའི་རྒྱན༽ཞེས་པ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་དཀར་ཆག་མ་མཐོང་ལགས།

སྐྱིད་ལ་སྐྱིད་རྒྱག དེ་སྔོན་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་དུ་ལོན་བསྡུ་སྐབས་འབྲུ་དངུལ་སོགས་རྫ་ཐོ་དང་སྐྱིད་ཁ་རྣས་ཐོག་ཏུ་མ་སླད་ཚེ་སྐྱིད་ཁ་ལ་ཡང་སྐྱིད་ཁ་ལེན་གྱི་ཡོད།

སྐྱེར་སྣང་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ། གཉམ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དཔོན་སློབ་སྐྱེར་སྣང་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

སྐྱེར་པ། སྨན་རིགས་ཤིག

སྐྱེལ་སློག ཁྲིམས་ལས་ཐོད་ཡ་ཕན་ཚུན་མནའ་སྐྱེལ་དགོས་པ་བྱུང་ན་མནའ་སྐྱེལ་རྒྱུའི་ནང་དོན་དང་མནའ་ཚིག་དྲང་བཞག་ཅིག་བརྗོད་ནས་དོ་བདག་གཉིས་ཀས་དེར་མོས་མཐུན་བྱུང་རྗེས་གཞི་ནས་མནའ་སྐྱེལ་དགོས་ཤིང་། ཁྲིམས་སར་མནའ་སྐྱེལ་རྒྱུའི་མནའ་ཚིག་ཐོག་མར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་སྐྱེལ་སློག་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མནའ་བསྐྱག་བཏང་བ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྱེལ་བསྐྱག་ལ་དགྲ་ཡ་དང་ཁ་མཐུན་པ། ཁྲིམས་ས་ནས་བཏོན་པའི་མནའ་ཚིག་གི་ནང་དོན་དོ་བདག་གི་དགྲ་ཡ་དང་ཁ་མཐུན་བྱས་པའི་རིགས།

སྐྱེལ་བསྐྱག་ལ་མ་འཆམས། ཁྲིམས་ས་ནས་བཏོན་པའི་མནའ་ཚིག་གི་ནང་དོན་ལ་ཐོད་ཡ་ཕན་ཚུན་བློ་མ་མཐུན་པ།

སྐྱེལ་ཐབ་མ་རིང་བསྒུ་ཐག་མ་ཐུང་། དེ་སྔ་བོད་ཀྱི་གྲུས་ཞབས་ལུགས་སྲོལ་ལ་རང་གི་ཉེ་རིགས་དང་སྐུ་མགྲོན་གང་ཡིན་ལ་ཕེབས་སྐྱེལ་ཞུ་སྐབས་ཐག་རིང་པོར་འགྲོ་སྲོལ་མེད་པ་དང་ཕེབས་བསུ་ཡིན་ན་ཐག་རིང་པོའི་བར་སོང་ནས་བསུ་བ་ཞུ་དགོས་པའི་སྲོལ་ཡོད།

སྐྱེས་ཀྱིས་འཁྲུལ། ཕན་ཚུན་སྐྱེས་དངོས་བསྐུར་རེས་བྱས་པའི་ཡིག་འགྲུལ་ཡོད་པ།

སྐྱེས་རྒྱལ་གྱི་སྐལ་བ། བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་བྱུང་སྐབས་སྐྱེས་པ་པོ་ལ་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་སྐལ་བ།

སྐྱེས་མཆོག ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་ཟེར་བ་གང་ཡང་བྱེད་ནུས་པ་དང་བསམ་ནུས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ནང་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སྐྱེས་མཆོག་དང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཟེར།

སྐྱེས་མཆོག་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན། མདོ་སྨད་བསྟན་པའི་སེམས་པོ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ་(༡༣༠༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ལ་རྨ་རྒྱའི་སྤ་དོས་རེབ་གོང་དང་ལྷང་ར་སོགས་དོས་འཛིན་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན། སྐྱེ་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་སེང་གེ་དང་སྟོང་སྟོན་རིགས་པའི་སེང་གེ་སྣ་མ་ཡེ་ཤེས་དཔལ། མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་གསན། འཆད་ཉན་གྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། དེ་རྗེས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་དབུས་སུ་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་བསམ་གཏན་དཔལ་གྱི་དྲུང་དུ་བྱོན་ཏེ་སྦྱང་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྒོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་ཆོས་གསན་པའི་སྐབས་ཤིག་བླ་མས་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་དང་གདུལ་བྱ་མདོ་སྨད་དུ་ཡོད། ཟབ་བྱ་ཁྱུང་དུ་འབོད་པར་སྨྲས་པ་ཉམས་བཞེས་ལ་འབད་པ་གྱིས། དེ་དུས་ཁྱོད་ལ་སློབ་མ་མང་དུ་འདུག་ཀྱང་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་གཅིག་བྱུང་བས་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་དུས་ངའི་མིང་འདི་ཐོགས་ཞེས་ལུང་བསྟན་བྱུང་བས། བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་ཨ་མདོ་ལ་བྱོན། ཐོག་མར་ཤ་སྦྲང་དགོན་སྒྲུབ་བཏབ། སེ་ཀུ་བྱ་ཁྱུང་དུ་རི་ཁྲོད་བཟུང་། སྣང་ངའི་གསེར་ཁང་བཞེངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གླང་(༡༣༤༩)ལོར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། གྲྭ་ཚོགས་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱལ་བ་འདུས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་ཆེན་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་བལྟམས་པའི་ཚེ་ཉེ་གནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མངག་ལ་ནས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་རྫས་མ་ཡལ་བའི་རྟེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་པོ་དང་། བུ་ཆུང་དེ་དམ་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ཐུག་ཐྱིས་བཅས་པབ་ཡུམ་ལ་བསྐུར་གནང་མཛད། ཆུ་སྟག་(༡༣༦༢)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་བདེ་མཆོག་དང་། ཀྱེ་རྡོར། འཁོར་ཆེན། རྩེ་མོ་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་ཏུ་མའི་དབང་བསྐུར་ཏེ་གསང་མཚན་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེར་གསོལ། ཆུ་ཡོས(༡༣༦༣)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་བློ་བཟང་གྲགས་པར་མཚན་གསོལ། ཆུ་སྦྲང(༡༣༧༣)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དབུས་སུ་ཕེབས་པའི་ཞོར་བཞུད་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང(༡༣༨༥)ལོར་སྐུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས།

སྐྱེས་མཆོག་བཞི། གནའ་རབས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་མང་ཙན་དོང་ཤུ་དི(三皇五帝)བྱུང་བའི་ནང་གསེས་དོང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཧྥུ་ཤི(伏羲)ཞེས་པས་རྒྱལ་པོ་བྱས་སྐབས་བྷ་ཁ(八卦)ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་དང་ཕྱག་རྒྱ་བརྒྱད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་བྱ་བ་བཟང་ངན་བརྟག་པ་དང་། དབྱིབས་དང་། དཔེ་ལ་སོགས་བསམ། དངོས་བརྟན། ཟུང་འདུག འཕྲུལ་ཤེས། ལྷ་སྔོར་བཅས་དོན་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་མར་བཟོས་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་མཆོག་དང་པོ་དང་། སྐྱེས་མཆོག་གཉིས་པ་ནི་མིས་ཀྲའུ་སྐྱེ(西周)ཀྲའུ་རྒྱལ་རབས་ཐུབ་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཀྲའུ་ཝེན་ཝང(周文王)གིས་སྤར་གྱི་སྤར་ཁ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་རྩིས་གསར་གཏོད་བྱས་ཤིང་། སྲིད་དོན་དང་འབངས་ལ་ཕན་པའི་བྱ་གཞག་མང་པོ་བསྒྲུབས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། སྐྱེས་མཆོག་གསུམ་པ་ནི། ཀྲའུ་ཝེན་ཝང་གི་བུ་བཞི་པ་ཀྲའུ་ཀུང(周公)གིས་རང་གི་ཕའི་བཞེད་སྲོལ་རྒྱས་བཤད་བྱས་པའི་གཞུང་བརྩམས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། སྐྱེས་མཆོག་བཞི་པ་ནི་ཁུང་ཙི(孔子)ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ། ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ཐངས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་དེ་ཡིན།

སྐྱེས་མཆོག་བསམ་གཏན་དཔལ་བ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐམ་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་འཛིན་མཚན་སྙན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན།

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤུགས་ཕོས(༡༢༡༧)ལོར་ཡར་འབྲོག་སྣང་མདར་འཁྲུངས། ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཚན་མི་གསལ། དང་པོ་སྣ་ནམ་རྒྱང་དུས་ཇོ་སྟན་ཚོགས་ཆེན་པའི་གྲྭ་ཁྲིད་ན་བོད། རང་ཉིད་ཀྱི་མཁན་པོའི་ཞབས་ཕྱིར་ཕེབས་པའི་སྐབས་ཤིག་མཁན་པོ་ཚེ་བས་བདབས་བྱུང་ནས་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཐུགས་སྐྱོ་ནས་རྒྱ་ནག་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་གཞོན་ནུ་འཕན་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་གསན། དཀའ་སྤྱད་ཆེར་མ་དགོས་པར་ཉམས་རྟོགས་བཟང་པོ་འཁྲུངས། སྐུ་ཚེའི་རིང་གནས་ངེས་མེད་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས་གཙོ་བོར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་། ཞར་བྱུང་དུ་དད་ལྡན་སློབ་མ་མང་པོར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་གསུངས་པས་ཁོང་བཞུགས་སའི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཡས་མས་གང་སར་རང་སྒོང་གི་སྒྲིལ་བུས་ཁེངས་པ་བྱུང་། དོར་དངོས་པོའི་འབུལ་བ་ཚད་མེད་པ་བྱུང་ཡང་སྙེ་གཅིག་བདག་འཛིན་མ་གཏང་བར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀླུ་སློབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཚོ་བ་སྐྱོང་སོ་ལ་བརྟེན་པ་མ་བཀོད་ནས་དགོན་པའི་ཆེད་དུ་ས་ཞིང་སྣར་མཐིལ་གང་ཙམ་ཡང་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཡབ་ཆོས་སྡིངས་དང་སྒོ་མོ་ཆོས་སྡིངས་གཉིས་ཀྱི་འཚོ་བརྟེན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བསོད་སྙོམས་ལ་བརྟེན་ནས་བགོ་བཤའ་གནང་། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གང་ལ་ཡང་ཆགས་སྡང་ཕྱོགས་རིས་སུ་བཅད་པའི་གླེང་མོལ་ནམ་ཡང་མི་གསུང་བ་སོགས་མཛད་པ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་རྟ(༡༣༥༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་གོང་གསལ《དེབ་སྔོན》ཤུགས་དཔར་མ་སྨད་ཆའི་ཤོག་གྲངས་༧༠༢ནས་༧༠༣བར་གསལ།

སྐྱེས་སྟོབས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ། སྐྱེས་དུས་ནས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རིག་སྟོབས་ཀྱི་རྩལ་བཟང་བ་སྟེ་ཚིག་བློ་ལ་བཟུང་བ་དང་དོན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་གོ་རྟོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ནས་འདའ་བའོ།

སྐྱེས་པ་བརྟག་པ། སྐྱེས་པའི་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་བརྟག་པ་སྟེ། མགོ་བོའི་དབྱིབས་དང་། སྐྲ། མིག རྣ་བ། སྣ། སོ། འགྲམ་པ། དཔུང་པ། ལག་པ། སྐེད་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲི་དབྱིབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་རིང་ཐུང་། བདེ་སྡུག འབྱོར་རྒུད། རིགས་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་འགྱུར་གསལ་བཤད་བྱས་པ་སྟེ། བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ《མི་དཔྱད་རྒྱ་མཚོས་བསྟན་པ》ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེའི་ནང་གསེས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐོན་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སློབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར་ཏེ། བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་སྐུ་ཚོགས་པོད[ཀུ] [ཤུ] [ཀེ] [ཁེ] [གེ] བཅས་ལ་སྐྱེས་རབས་སྐོར་པོད་ལྔ་ཡོད།

སྐྱེས་པ་ལ་བོས་པའི་རྩལ་སྣ་དགུ། (ཕོ་རྩལ་སྣ་དགུ) སྐྱེས་པ་ཕོ་ལ་ཡོད་འོས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་སྣ་དགུ་སྟེ། ༡. ཁ་རྒྱས་ཀྱིས་དགེ་སྟོན་པ་ཞེས་སྟོན་ཀྱི་ཁ་རྒྱས་ཡིད་ཆེས་མེད་ཁུངས་དང་ལྡན་པ་སྐྱེང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་པ་པོའི་བློ་སྒོ་འབྱེད་ཐུབ་པ། ༢. གཏམ་གྱིས་བཞད་གད་སྤྲོད་པ་ཞེས་མང་པོ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་རྟོད་སྤོ་ཞིང་ཡ་མཚན་པའི་གཏམ་སྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་གད་མོ་འཚོར་དུ་འཇུག་ཐུབ་པ། ༣. ཤགས་ཀྱིས་རྩོད་ཟློག་པ་ཞེས་གཞན་དང་ཤགས་འགྲེད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྲ་བ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལན་མེད་པར་བྱེད་ཐུབ་པ། ༤. མཐེབ་ཀྱིས་ཤ་རྡོག་པ་ཞེས་ལུས་ཤེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་ཆེན་ལ་ལ་བསྒྱིལ་ཐུབ་པ། ༥. རྐྱལ་གྱིས་ཆུ་ཆེན་གཏོད་པ་ཞེས་དྲག་ཏུ་རྒྱུག་པའི་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ཡང་ཆུ་རྐྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕ་རོལ་དུ་བགྲོད་པ། ༦. ཡང་རྩལ་བྱ་ལྟ་བུ་ཞེས་མཆོངས་པ་དང་། རྒྱུགས་པ། ཐབ་རྩེད།

ཤིང་རྩེད་སོགས་ལ་ལུས་པོ་ཡང་རྩལ་ཆེ་བ་བྱ་ལྟ་བུ། ༧. ཁ་གསལ་ལ་གཏིང་མི་རྟོགས་པ་ཞེས་གཏམ་སྨྲ་བའི་ཚེ་ཁ་གསལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གདིངས་ཚོད་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ། ༨. མཛངས་ལ་སྒོ་འགྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་སྐྱེ་མང་གི་འགྱུར་ཐོག་འཕྲུལ་དུ་མཐོང་ཐུབ་པ། ༩. དཔའ་ལ་བསྲན་ཚུགས་པ་ཞེས་དཀའ་སྡུག་ལ་མི་སྐྲག་ཅིང་བཟོད་བསྲན་ཆེ་བ་བཅས་དགུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་གསུམ་ནི་ངག་གི་རྩལ། བར་པ་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྩལ་དང་། མཐའ་མ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྩལ་ཡིན།

སྐྱེས་པ་གསུམ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོར་ཐོབ་པ།

སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ། ཕྱིས་པ་དང་། གཞོན་ནུ། དར་ལ་བབས་པ། དར་ཡོལ། རྒན་པོ་སྟེ་ལྔའོ། །

སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྱུ་རྩལ་རེ་བཞི། ལུང་ལྡན་ཚོགས་འགྲེལ་པར། རོལ་མོའི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་མ་དང་། །འཁྲིད་སྟངས་དང་ནི་མི་རྟོག་ལས། །དམག་རྣམས་དང་ནི་བདག་ཉིད་ཤེས། །གཡོས་སུ་བྱ་བ་རྣམ་པར་རིག །ཚོང་དང་ནོར་ནི་བསྒྱུར་བ་དང་། །རྒྱན་དང་ཕྲག་རིས་བརྩུད་ཀྱི་ལེན། །འཕྲུལ་འཁོར་སྦྱོར་དང་བྲི་བ་དང་། །འཐོངས་དཔྱད་དང་ནི་ཆེ་སྦྱོར་སྒྲ། །ཡི་གེ་དང་ནི་ཁ་སྐད་དང་། །རྟ་རང་བཟོ་དང་མཆོད་རྣམས་བརྟག །གཅོད་ཐབས་དང་ནི་སོག་ལེ་དང་། །ཕྱུབ་རྣམས་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་དང་། །སོང་དང་འོང་བ་ཤེས་པ་དང་། །གཞི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། །མདུང་དང་རྡོ་རྗེ་བརྟག་པ་དང་། །ཐབས་ཀྱིས་ཟོར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། །ཁྲུག་ཏུ་འཛིན་དང་མིག་འཕྲུལ་དང་། །རྒྱ་ར་ཏ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཤེས། །བཅིང་དང་ཁང་པ་བརྩེགས་མ་དང་། །དེ་བཞིན་གོས་ཀྱི་འཐང་བ་དང་། །ཡན་ལག་མཉེ་དང་མོ་འདེབས་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱུ་ཡི་ཀུན་འཛིན་དང་། །དུང་གི་སྒྲ་དང་རྔེབ་སྦྱར་དང་། །གོང་རྩལ་དང་ནི་ཉི་སྒྲིག་འདྲ་དང་། །མཚན་མོ་ཆོས་རྒྱུན་ཤེས་པ་དང་། །བློ་དང་ལ་རྟོག་བྱེད་པ་དང་། །སྐྱེས་པ་བུད་མེད་རྟ་དང་ནི། །གླང་པོའི་མཚན་ཉིད་གར་སྐྱོབ་དང་། །འབྱུང་པོ་དག་ནི་གསོ་བ་དང་། །བཟངས་མ་འཁར་བ་གཞེར་དག་དང་། །ཤིང་དང་དུང་དང་ཤེས་པ་དང་། །རི་མོ་མཆོད་དང་རྟོས་དག་གི །ལས་རྣམས་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སྐར་མའི་གཏན་ཚིགས་ཤེས་པ་དང་། །ཡ་མཚན་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། །ངེས་པའི་ཚིག་གི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས། །སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་རུ། །ཞེས་པའི་སྙོམ་ལྟར་དང་། ཡང་བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པའི་ཡི་གེ ལག་རྩིས། གྲངས། རྩིས་ཆེན། ཐོར་ཚུགས། གོམ་སྟབས། ལུགས་ཀུན་བསྒྱུར་ཐབས། རལ་གྲིའི་ཐབས། ཞགས་པ་གདབ་པ། མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་པ། མདུན་དུ་བསྐྱུར་བ། ཕྱིར་བསྐྱུར་བ། བཅད་པ། དྲལ་བ། དབུག་པ། རྒྱང་ནས་འཕོག་པ། སྒྲ་ཐོས་པར་འཕོག་པ། གནད་དུ་འཕོག་པ། མི་འཆོར་བར་འཕོག་པ། ཚབས་ཆེ་བར་འཕོག་པ། མཆོངས་པ། རྒྱུད་ཀྱི་འཛིང་སྟངས། བང་རྒྱལ་བརྒྱལ་བ། གླང་པོ་ཆེའི་གཉར་ཞོན་པ། རྟ་ལ་ཞོན་པ། ཤིང་རྟའི་ཐབས། མདའ་གཞུ། རྒྱུད་སྟོབས་དང་ཤུམ་ཀྱི། རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་གར་མཁན། ཛོ། ཛ་བོ་ཆེ། ཛ་ཛ། ཛ་སྒྲ། ཛ་ཛ་ཆེན་པོ། འཁར་ཛ། ཤི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ། ཛ་ཛ་ཁ་གཅིག་པ། སྦྱུགས་ཀྱི་སིལ་ཁྲོལ། འཁར་བའི་སིལ་ཁྲོལ། པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་པ། ཛ་ཨུ་ཀུཛྫ། སིལ་སྙན། གླུ་དབྱངས་དང་བསྟུན་པ། ཞིག་རྫོང་། གཞན་ཡང་རོལ་མོའི་སྐྱི་རིགས། པི་ཝང་སྤྱིའི་རིགས། གླིང་བུ་དང་བཅོ་བརྒྱད། གླུ་དབྱངས་བར་མ། དང་ཐོང་། ས་འཛིན། དུག་ཟུན། ཞལ་པ། སྣོ་གསལ། འཁོར་ལྟ་ཤན་དང་བདུན། གར་གྱི་ཆ་བྱད་སྒེག་པ། དཔའ་བ། མི་སྡུག་པ། དྲག་ཤུལ། བཞད་གད། འཇིགས་རུང་། སྙིང་རྗེ། རྔམ་པ། ཞི་བ་དང་དགུ་སྟེ་ནི་དྲུག་བཤད། ཡང་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་བ་སྒྱུ་རྩལ་ཚོགས་གསུངས་པའང་དེ་དག་ཏུ་འདུའོ། ཡ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་གནས་རྩལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲང་ཆེན་གཞུའ་ཐོན་དང་། རྟ་ལ་ཞོན་པ། ཤིང་རྟའི་འཐབ། རལ་གྲིའི་འཐབ། འཐོང་དང་ཕྱིར་བསྐྱུར་བ། ལྕགས་ཀྱུའི་སྐྱ་ཐབས། ཞགས་པས་གདབ་པ། མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་ཐབས།

འཛིང་སྟབས། ཧོམ་སྟབས། ཐོར་རྩོག། བཅད་པ། དྲལ་བ། འཐུག་པ། ཡང་མདོ་རྒྱ་ཆེན་རོལ་པར་མཚོད་ཡི་གེ་ལག་རྩེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤོས་སྦྱར་བའི་བར་གོ་བརྒྱད་གསུངས་པའང་ཐ་མ་རེ་རྟག་ཏུ་བསྟོད། །

སྐྱེས་བུ་འགྲེང་སྟབས་སུ་ལངས་པའི་ལུས་ཚད། མི་གཟུགས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལངས་པའི་ལུས་ཚད་ནི་མིའི་དེའི་རྒྱབ་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་ཀང་མཐིལ་བར་དུ་ཚད་གཞི་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་འཇལ་བའི་ལུས་ཚད་ལ་ཟེར།

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་བློ་སྦྱངས་ནས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཁྲིད་པའི་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་ཆོས་ལུགས་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས།

སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན། ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པ། དབང་པོ། སྨོན་ལམ། གྲོལ་འདོད། ཆོས་སྤྱོད་པ། གདུལ་བྱ་སྨིན་བྱེད། ཞིང་སྦྱོང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱ་བ།

སྐྱེས་བུ་གནས་དུས་རིམ་པ་ལྔ། དང་པོ་ཚངས་སྤྱོད། གཉིས་པ་ཁྱིམ་ན་གནས་པ། གསུམ་པ་ནགས་སུ་ཞུགས་པ། བཞི་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་བ། ལྔ་པ་འཆི་བ། འདི་དག་ནི་བྲམ་ཟེའི་སྲོལ་ལོ། །

སྐྱེས་བུ་ཟུང་བཞིའམ་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

སྐྱེས་བུ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བཅས་ཡིན། རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཚེ་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོ་ཙམ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་བློ་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཐར་པ་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བཅས་སོ། །

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ། ཚེ་འདི་སྣང་གི་བྱ་གཞག་ལ་ཞེན་པ་བཟློག་ཐབས་སུ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་། རྙེད་དཀའ་བ། ཚེ་འདི་རིང་དུ་མི་གནས་པར་ངེས་པར་འཆི་བ་དང་། ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བཅས་བསམས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་དང་། ལས་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་། ལས་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་དང་། རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་ཆུང་ངུ་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ། རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་གང་ཡང་མ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གཉིས་གང་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པ། རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གཉིས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཆུད་ཟོས་སུ་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་བཅས་ལས་འབྲས་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཕྱིན་ཆད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་བརྟེན། འཁོར་བ་ནས་ཐར་བའི་ཐབས་ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱ་དགོས་པ་བཅས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་མེད་པར་བཟོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་འབད་བརྩོན་བྱ་དགོས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་གཞི་ཡིན།

སྐྱེས་བུའི་ཁོམ་ཚད་ཏྲག་ཏ་ཏ་ལྔ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་མདའ་རྩལ་འགྲན་པ་དང་། ས་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་འཇལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་གཟུགས་ཚད་ལྡན་གྱི་ཁོམ་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་འཇལ་གྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཁོམ་ཞེང་ཆེ་ཆུང་ཚད་ལྡན་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། ཁོམ་ཚད་རིང་ཐུང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁོམ་པ་སྤོ་བའི་ཁོམ་ཚད་ལ་གཞི་འཛིན་དགོས་པ་ལས། མཆོང་བ་དང་རྒྱུག་པའི་ཁོམ་ཚད་རྩིས་གཞིར་འཛིན་སྲོལ་མེད།

སྐྱེས་བུའི་ཚིག་རྣམ་པ་གསུམ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རྒྱལ་བས་སྙིང་ལ་འབབ་དང་བདེན་པ་དང་། །ལོག་པར་སྨྲ་ལྡན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །སྦྲང་རྩི་མེ་ཏོག་མི་གཙང་ལྟ་བུའི་ཚིག །རྣམ་གསུམ་བཀའ་སྩལ་དེ་ལས་ཐ་མ་སྤང་། །

སྐྱེས་སྦྱོར། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་ཕྱག་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་ཏེ། རྟེན་འགྲོ་སྦྱོར་བ་བཞི་ལྡན། དངོས་གཞི་ངོ་སྤྲོད་རྣམ་གཉིས། རྗེས་ཉམས་སྐྱོང་སྟང་ཐོག་ཏུ་སྒྲོང་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཁྲིད་སྲོལ་ཡོད།

སྐྱེས་བརྩེགས་མེ་ཏོག ཁོག་མའི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་བཏབ་ནས་ཉར་བ་ལ་ཟེར།

སྐྱེས་བཟང་པོ། ལག་རྟགས་ཡག་པོ།

སྐྱེས་རབས། ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སྐབས་འདིར(མཆན། «དེབ་ཐེར་དམར་པོ»ཞེས་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ཤུགས་པར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨«ཇོག་གི་རྒྱལ་བུ་ཆེན་པོས་བྱམས་ཆོས་དང་སྐྱེས་རབས་ཞུས་ཞེས་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་གོ་དགོས།) ཀླུ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་མ་ཐོ་ཀུན་ཟེའི་ཚུར་གྱི་སྲས་ལ་སྐྱེས་རབས་གསུངས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་རབས་གང་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་མིན་སྐོར་དེབ་དམར་ལ་མཆན་འགྲེལ་འདྲི་སྐབས«སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ»ཡིན་ཤག་གིས་འཇེལ་བཤད་དེ་ལྟར་ཐིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི«ཀ་ཀམ་ཚང་གི་ཆོས་འབྱུང་»མཛལ་སྐབས་རྒྱལ་སྲས་དེ་ལ་གསུངས་པའི་སྐྱེས་རབས་ནི«སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་རྩ»ཡིན་པར་གསལ་འདུག་པས། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི«སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་རྩ»ཞེས་པ་དེ་ཡིན་འདུག་ཅིང་། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི«སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ»ལ་སྐྱེས་རབས་གཞན་དག་མང་པོ་ནས་བྱུག་ཏུ་རེ་བསྡུས་ཙམ་ཁ་སྐོང་མཛད་དེ་བརྒྱ་དང་གཅིག་ཚང་བར་མཛད་པ་དེ་ཡིན། དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༤༧ཡོད།

སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རྩོམ་འཕྲུར་ལུས་པ་ཞིག་ཡིན། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་མཆོག་ཕྲི་ཛྙཱ་སྟེ་འཛམ་དཔལ་གོ་ཆས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཅིང་། བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ། ཡིག་འབྲུ་ཆིག་འབུམ་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ། བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་སྐྱེས་རབས་པོད[ཧུ]པར་ཡོད། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆོན་ཧྣ་ཀཱིརྟིས་མཛད་པ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་དེ་ཡང་གོང་གསལ་གྱི་པོད་དེའི་མཇུག་ཏུ་ཡོད།

སྐྱུ་སྨོགས། རྩོད་པ་ཞི་བ་སླར་སློང་བ།

སྐྱུ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན། ཀམ་ཀམ་གྱི་མཁན་རབས་འཛིན་པ་ཞིག་སྟེ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི(༡༡༢༦)ལོར་གྲོག་གི་མདར་སྐྱི་གོང་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ཁྲིམས་བཞེར་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་པར་བྱ་འདུལ་འཛིན་བརྩོན་འགྲུས་འབར་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། དགེ་བཤེས་ཕྱག་རྒྱ་པ་དང་། བོད་འཛི་བ་སོགས་བླ་མར་བསྟེན། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ལུགས་ལོས་ཐོར་ཀམ་ཀམ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས། གུ་ཆོགས་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་དུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༠༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐྱུ་སྟོན་སྟོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས། སྣར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། གཙང་ཁ་ནག་ཡང་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས(༡༢༡༩)ལོར་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་སྣར་ཐང་དུ་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་དང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བར་གསན། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་སྐུ་གཤེགས་པའི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༢༨༥)ལོ་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད། དེའི་རིང་སྣར་ཐང་གི་ལུགས་རི་ཆེན་མོ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། དགུང་ལོ་རྒྱ་གཅིག་པ

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕག(༡༣༨༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་སྐོར་བཏང་མཁན་ཆེན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྲིས་མ་དཔེ་འབྲིང་ཤོག་གྲངས་༥༦ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ》དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༢༥༥བ༤པར་སྐྱོ་སྟོན་འདིའི་དགུང་རྩིང་བྱི་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་ལོ་ཁམས་མི་གསལ།

སྐྱོ་མ་གྲང་སྐྱོ་མི་འབྱུང་། ནང་མཐུན་པ་མི་ཡོང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་སྐབས་འདིར་སྐྱོ་མ་ནི་རྩོད་པའམ་ཁ་མཆུར་གོ་དགོས།

སྐྱོ་འོད་འབྱུང་། སྐྱོ་འོད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཞེས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་བྱོན་པའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཨ་མོ་གྷ་བཛྲ་ཆུང་བའི་སློབ་མ་ཡིན། འབྲུངས་ཡུལ་གཙང་གི་པ་རྣམ་ཁ་ཚན་ཤུག་ཡིན་ཞིང་། མངོན་ཚད་མ་ཕྱོགས་ཙམ་མཁྱེན་ཅིང་། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་སྐུ་འཕྲུལ་སྐོར་མཁས་པར་མཁྱེན་པའི་གྲུ་གཞོན་འགྱུར་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ས་གནས་གཞན་དག་ལ་སྔགས་ཅོ་བ་དང་། སྐུ་དོན་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་རྐྱབ་པར་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་བྲམ་ཟེ་སྐུ་ཀུ་ཟེར་བའི་རྒྱ་འགྲམ་དུ་བླ་མ་ཨ་མོ་གྷ་བཛྲ་དཔོན་གཡོག་འགའ་ཞིག་དང་མཇལ་ཏེ་ནང་དུ་གདན་དྲངས། སྐྱེ་ལེན་བཟང་པོ་ཞུས་ཞིང་པ་སྦྱིད་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཕུལ་ནས་ཕྱག་གཡོག་ལེགས་པར་མཛད་པས་བླ་མ་མཉེས་ཏེ། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཆ་ཚང་བར་གནང་སྟེ་མཚན་ལ་སྐྱོ་འོད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཞེས་བཏགས། བླ་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་པའི་ཕེབས་སྐྱེལ་ལ་སྤྱིད་གྲོང་བར་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆིབས་རྟ་བཟང་པོ་ཞིག་ཕུལ། ཕྱིར་ཕེབས་འབྲི་མཚམས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་ཟར་མ་གསན་པའི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དགྲ་ནག་འཇིགས་གསུམ་སྐོར་ཚང་བར་གསན། རང་ཡུལ་གྱི་ཉ་ཚན་ཞུག་ཏུ་སྒོམ་སྒྲུབ་གནང་སྟེ་བཞུགས་སྐབས་ཡབ་ཀྱི་སྐྱུན་མཆེད་ཅིག་གི་ས་ཞིང་འཆོང་བ་དེ་ཉོས་ཏེ་དེར་དགོན་པ་བཏབ་པའི་མིང་ལ་པ་ཚབ་ཉི་མ་ལྡེ་ཞེས་གྲགས། དམ་པ་དེ་ལ་སློབ་འཛམ་དཔལ་དང་པདྨ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། སློབ་མ་ཐུགས་སྲས་བུ་ཆེན་ལྔ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་མཁས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། སྐྱོ་འོད་འབྱུང་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ་ལ་སྐྱོ་ལུགས་ཀྱི་འཇིགས་བྱེད་ཟེར་བ་ཡིན། དམ་པ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་ཆེས་ངོ་མཚར》ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༦༥ན་ནས་༦༨བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྐྱོག་ལོའི་ཡིག་གསར། སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག

སྐྱོགས་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས། ཞྭ་ལུ་པོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་སློབ་མ《དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང》མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

སྐྱོང་བྱིན། འདི་སྐྱོང་བདར་གྱི་མིང་སྟེ། འཚོ་བའི་འགྲོ་འདོན་པ་དང་འགྲོ་འཁྲིད་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱོན་པབ་པའི་ལས། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་ཁྲུན་རྟོང་གི་ཡིག་ཆ་དང་ན་བཞེད་སོགས་ལས་འབྱུང་བའི་བརྡ་རྙིང་པ་སྟེ། ཉེས་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཁྲིམས་གཅོད་བཏང་བའི་དོན་ཡིན།

སྐྱོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་པ། མཐོང་ལམ་ལ་བཀོད་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ན་ངན་སོང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་སྲིད་པ་བརྒྱུད་པ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་པའི་དོན།

སྐྱོན་མེད་པདྨ་ལྷ་བུ། པདྨ་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་དཔེ་དང་། དོན་ལ་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འཁོར་བའི་ནང་དུ་གནས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ།

སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ། གཤམ་དུ་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ། གཤམ་དུ་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཆེན་དཔལ། སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་ནི་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་ཐོག་མར་གཏོད་པར་མཛད་པ་པོ་ཡིན། མདོ་སྨད་ལྡན་སྟོད་ཀྱི་ཤིང་བཙོང་དུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་འབྲུ་གྲ་ཡི་རིགས་ཀྱི་ཡབ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་རག་ཤི་བཟའ་བཙུན་མ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕག(༡༡༤༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་གླང་(༡༢༡༧)ལོའི་བར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས། ཁོང་སྐུ་ན་ཕྲ་མོ་ནས་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། ཡབ་ལས་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། གཞན་ཡང་ལུ་པོ་དར་མ། ར་སྒྲེང་སྒོམ་ཆེན་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྐབས་དེར་ཁོང་གི་མཚན་ལ་བཙུན་པ་སྐྱབས་དང་རྡོ་རྗེ་དཔལ་ཞེས་པ་སོགས་བྱ། ཁོང་ལྷ་ན་ར་མ་སོན་གོང་ཡང་དགོངས་པ་རྫོགས་ཏེ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཉམས་ཞན་དུ་གྱུར། དེ་སྐབས་ཁོང་ཉིད་བཀའ་བསྟན་གསུང་རབ་ཀློག་ཀྱུར་སྐྱ་དག་གསལ་གསུམ་དང་ལྡན་ལ། ཤིན་ཏུ་ཐུགས་ཀློག་བདེ་བས་དད་ལྡན་སྦྱིན་བདག་ཁག་ཤིག་ཀློག་ལ་གདན་དྲངས་པའི་ཡོན་གྱིས་ཡུམ་དང་ལྷམ་སྲིང་སོགས་སྐྱོང་བ་མཛད་པ་མ་ཟད། གཞན་ཡང་ནད་ཀྱི་མནར་བ་དང་དབུལ་ཞིང་སྡོངས་པ་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཕན་འདོགས་པར་མཛད། དབུས་ཕྱོགས་ནས་མགོ་བླ་བ་བསྙེན་ཕེབས་པར་དེའི་དུང་ནས་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་མཚན་སྙན་གསན་པར་ཐུགས་ཕྱོགས་ཕྱག་པར་དད་པར་གྱུར་ཏེ་ཕག་གྲུའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕག(༡༡༦༧)ལོར་ལམ་གྱི་ངལ་བ་དུ་མ་ཁྱད་བསད་མཛད་དེ་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཕག་མོ་གྲུར་ཕེབས།(ཕག་མོ་གྲུ་དེང་སྐབས་ཟངས་རི་རྫོང་ཁོངས་ཡིན) འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་བླ་མར་བསྟེན། བླ་མས་ཁོང་ལ་མཚན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞེས་གནང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱམས་པ་གང་བྱུའི་ཚུལ་དུ་གསན་ནས་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། བསླབ་བྱ་མཐའ་དག་སྲུང་སྡོམ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པར་མཛད་དེ་སྐུ་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་བྱ(༡༡༧༧)ལོར་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་མཇལ་སྐྱོང་བར་མཛད། བླ་མའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་དམིགས་ནས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསེར་ཟངས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༡༧༩)ལོར་འབྲི་གུང་(དེང་སྐབས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས)དུ་ཕེབས། གདན་ས་འབྲི་གུང་མཐིལ་བྱང་ཆུབ་གླིང་ཕྱག་བཏབ་ནས་འདུ་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། དེ་ནས་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་རྣམས་ལ་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པ་དང་། ཁོང་ལ་ཡང་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་ཞེས་ཞུ་བ་རེད། དེ་ཡང《སྙེ་རིང་ཆོས་འབྱུང》དང《བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་འཕྲེང》སོགས་ཀྱི་ནང་གསལ་བར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་རྟ(༡༡༩༨)ལོར་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་བྱུང་ནས་རིར་ཐེབས་སྐབས་ལྷན་དུ་དགེ་འདུན་ཁྲི་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་སྤྱང་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པས་བུར་འཇིག་འབུལ་སྐབས་དགེ་འདུན་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བྱུང་བ། ཡང《སྐྱོབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོའི》ནང་འཁོར་སྤྱུགས་གཅིག་འདུས་པ་བདུན་ཁྲི་ལ་ཞེས་པ་དང《རྣམ་ཐར་ཕྲུག་རྒྱ་མེ་ཏོག》ནང་བུ་ཞབས་ཏོག་ཅན

གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་རེ་ལ་སོང་། གཅིག་དུས་ཀྱི་དེང་སང་ལ་ཁྲི་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་ཚོགས་སུ་ཚོགས་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་གུ་ཎ་གྲགས་པས་གཙོས་དགེ་འདུན་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་གྲངས་ཏེ་སེར་བཀྲང་བ་དང་། དགེ་བཤེས་གཡག་ཏུ་དཔལ་གྲགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་དགེ་འདུན་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་སྦྱི། ཇོར་འཛིན་མགོ་པོ་ཆེས་གཙོས་དགེ་འདུན་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཙ་རེར་བཀྲང་རྗེས། སྐུར་ཡང་ཚོགས་པ་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱད་འདུས་པར་གྱུར་ཞེས་གསལ་འདུག་པས་མདོར་ན་དེའི་སྐབས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་མཛད་མཁན་འདུ་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་འདུག ཚེས་རྗེ་སྐྱབས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་རེ་ཞིག་ཐུགས་ཐུབ་པའི་རྩལ་བསྟན་ཏེ་གནས་མཆོག་རྩ་འུག་ཅེས་པར་ཕེབས་ནས་ཉིང་འཛིན་ཕྱུག་པ་དང་། ཚོགས་ཁང་སོགས་ཀྱི་གནས་སྒོ་ཕྱེ་བ་མཛད་དེ་སྐུའི་རྗེས་དང་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་ཏ་ཅང་ངོ་མཚར་བ་འཇོག་པ་མཛད་པ་དུས་ད་ལྟ་ཡང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། འབྲི་མཐིལ་བྱང་གླིང་གི་སྒོ་མང་། གསེར་ཁང་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་ལེགས་པར་བསྐྲུན་པ་མཛད་པ་མ་ཟད། དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་མཛད། ཡུལ་ངམ་ཤོད་ཀྱི་འགོ་དཔོན་ཕན་ཚུན་འཁྲུག་པ་བྱུང་བ་རྗེ་འདིས་འདུམ་པར་མཛད་དེ་ཡུལ་ལུང་རྒྱུན་རིང་པར་བདེ་བར་གྱུར། སྐྱབས་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཟད་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་ལ་གཞོལ་བ་དང་། མཁྱེན་དཔྱོད་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་སོགས་དམ་པའི་ཚུལ་དགུའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་རང་སྔོངས་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་ཁག་ཚང་མས་བརྩི་བཀུར་ཞུ་བ་དང་། བརྟགས་པའི་མེ་ཏོག་འཐོར་བ་མ་ཟད། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སིདྡྷ་ལའི་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་མེ་ཏོག་པད་མ་དཀར་པོ་ཞིག་སྤྲིལ་སུ་ཕུལ་ནས་སྐྱབས་པ་ཉིད་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ངོ་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་གླང(༡༢༡༧)ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས༢༥ཉིན་དཔལ་གྱི་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་གཟུགས་སྐུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་པར་མཛད། དེ་རྗེས་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་གསུམ་ལ་སྐུ་ཞུགས་ལ་སྦྱར་བར་དུང་བོད་མ་ཉམས་པར་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རང་བྱོན་གསལ་བར་ཕེབས་པ་དང་། ཐུགས་མ་ཉམས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་རིང་བསྲེལ་མཐིལ་གྱི་ཐི་དཀར་གྱི་ཐི་བརྒྱད་བྱོན། སྤྱན་ལྔ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཐུགས་འགན་བཅོ་བཞེས་མཛད་དེ་སྒོ་མང་ས་ཐུབ་པ་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་བཞེངས་ཏེ་ཐུགས་དང་རིང་བསྲེལ་ཐི་གསུམ་བཞུགས། རིན་པོ་ཆེའི་གྲི་མ་དང་སྐད་ལྷ། ཉི་བཟང་སོགས་བསྒྲིལ་པའི་འཛིམ་པ་ལས་སྐུ་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་བཞེངས་ཏེ། དེའི་ནང་དུ་དབུ་ཐོད་ལས་གྲོན་པའི་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རིང་བསྲེལ་ཐི་ལྔ་ཇོ་བོ་རྗེས་རྒྱ་གར་ནས་གདན་དྲངས་པའི་རྟེན་མཆོག་འཛམ་གླིང་རྒྱན་སོགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དག་བཞུགས་སོ། རྗེ་འདིའི་སློབ་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དཔོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས། སྤྱན་སྔ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་གཉིས། མགར། ཆོས་གསུམ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཡེ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མང་དུ་བྱོན་འདུག་གོ གསུང་རྩོམ་སྐོར། དཔར་དུ་འཁོད་པ་དང་མ་འཁོད་པའི་ཕྱིས་མ་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་བསྡོམས་ན་པོད་བཅུ་ཙམ་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་། དཔར་དུ་འཁོད་ཡོད་པ་པོད་ལྔ་ཙམ་ལས་མེད།

སྐྱུར་རྩ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དགོན་པ་ཆེ་ཁག སློབ་གྲྭ་བཅས་སུ་དགོང་མོ་ལ་རྟབ་ནས་བཟུང་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ནས་གསུམ་བར་རྡོ་གཅལ་ནང་དུ་ཐོན་ནས་རང་གི་བློ་འཛིན་ཐུབ་ཟིན་པའི་དཔེ་ཆ་རྣམས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་དག་སྐྱུར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་ཟེར།

སྐྱུར་བ། སོགས་སུ་འཁྱིག་པའམ་ཀྱག་པོ། (ཅ)

སྐྱུར་དཔོན། དེ་སྔོན་བོད་དུ་གདན་ས་གསུམ་སོགས་བཤད་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཁག་ཏུ་མཁན་པོས་འཛིན་གྲྭ་ཁག་ལ་སྐབས་བབ་ཀྱི་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་ཤོག་གྲངས་རེ་རྩི་བཞག་གནང་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། རྩི་བཞག་གྲུབ་རྗེས་མཁན་པོས་མིང་འགོད་གནང་སྟེ་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་གཉེར་བ་ཚོས་མཁན་པོའི་མདུན་དུ་ངག་སྐྱུར་བྱ་དགོས་ཤིང་། རྩི་བཞག་གནང་གྲུབ་ནས་ཟླ་ཟླའི་འཛིན་གྲྭ་ཕེབས་རྗེས་རྩོད་གྲྭ་མ་ཚུགས་གོང་སྐྱུར་དཔོན་ནས་མགོ་སྐྱིལ་བྱས་ཏེ་རྩི་བཞག་གི་ཚིག་ཆ་ཚང་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་གཉེར་བ་ཚོས་མཉམ་དུ་ངག་སྐྱུར་གཏོང་དགོས་པ་དང་རྣམ་ཀུན་འཛིན་གྲྭའི་ནང་གི་གཞུང་ཚིག་སོ་སོའི་རྩོད་གྲྭ་རྒྱུན་རིང་ཐུང་གི་མཚམས་ཆད་སྐྱུར་དཔོན་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་དགོས། འཛིན་གྲྭའི་མིང་ཐོ་ཆ་ཚང་ཉར་ཚགས་ཐོག་འཛིན་གྲྭའི་ནང་གི་སློབ་གཉེར་བ་དམིགས་བསལ་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་དགོངས་ཞུ་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཐོག་མར་སྐྱུར་དཔོན་ལ་དགོངས་ཞུ་དང་། སྐྱུར་དཔོན་གྱིས་དགེ་བསྐོས་དང་། མཁན་པོར་དགོངས་ཞུ་ཞུ་རྒྱུའི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཛིན་གྲྭའི་ནང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཏན་སྡོམ་གྱི་དབང་ཆ་ཡང་ཡོད།

སྐྱུར་མོ་ལུང་དགོན་པ། (སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་གནས་ཆུང་གྲོང་རྡལ་ཁོངས) དེ་སྔོན་བོད་དུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་འགོ་ཚུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་སྤྱིལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་གླང(༡༡༦༩)ལོར་ཕྱག་བཏབ་པའི་བཀའ་གདམས་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་དགོན་པ་ཡིན་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་ར་བས་སྐྱུར་བ་ན་སྐྱུར་མོ་ལུང་ཞེས་འབོད། འདུལ་བ་དང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཉན་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་པ་མེ་འབྲུག(༡༣༧༦)ལོར་སྐྱུར་མོ་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་བློ་གསལ་གྱི་དྲུང་དུ་འདུལ་བའི་བཤད་པ་ཆ་ཚང་བ་གསན་ཞིང་ལྷུན་རིང་བཞུགས། མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་བ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཏུ་གྱུར་ནས་དགེ་ལུགས་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྡེར་འགྱུར་བ་ཡིན། འབུམས་པ་ནི་ཐོག་མར་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་དེ་ཡིན། འབུམས་པ་དང་། གུ་ཁང་། མཚན་ཉིད་བཅས་གྲྭ་ཚང་གསུམ་དང་། ཚོགས་ཆེན། མངའ་རིས་བླ་བྲང་སོགས་འཛུགས་ལྡན་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད། སྔོན་དུས་དགོན་གནས་དེ་ཉིད་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་དར་རྒྱས་ཅ་ཅང་ཆེ་སྐབས་སེ་འབྲས་མ་ཆགས་གོང་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་དྲུག(དགའ་གདོང་། སྐྱུར་མོ་ལུང་། ཟུལ་ཕུ་བཅས་དགའ་སྐྱོ་ཟུལ་གསུམ་དང་། བདེ་བ་ཅན། གསང་ཕུ། ཤུང་ཐང་བཅས་བདེ་གསང་གུང་གསུམ)དུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། ད་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅོ་ལྔ་པ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞལ་འཛིན་མཛད། དེ་རྗེས་བསོད་གྲགས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ན་རིམ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་། སྐྱུར་མོ་ལུང་འདིར་ནང་གསེས་གྲྭ་ཚང་གསུམ་ཡོད།

༡. འབུམས་པ་གྲྭ་ཚང་ནི་དབང་ཡེ་ཤེས་སེང་གེས་བཙུགས་པར་གྲགས་ཤིང་ངོ་བོ་ཐུགས་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་ཚོགས་འདོན་དུ་གསང་འདུས། འཇིགས་བྱེད། ཀུན་རིག མགོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ། རྣམ་སྲས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོད་དང་དུས་གཏོར་གཏོང་། མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་རྟ་བ་སྟོད་དང་། དགོན་པ་རང་ཁོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ལ་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད། ༢. གུ་ཁང་ནི་སྤྲུལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་དགོན་བརྒྱད་ཞིག་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་ཀྱིས་བཙུགས་ཤིང་། ཚོགས་འདོན་དུ་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་མཆོད་དམིགས་བསལ་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་འབུམས་པ་གྲྭ་ཚང་དང་འདྲ། ༣. མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ནི་ཐོག་མར་སྤྱིལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷ་དངོས་ཀྱིས་བཙུགས་ཤིང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྲོལ་ཐུབ་པར་བརྟེན་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བ་ཕྱག་ཤུང་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་དགོན་པ་འདིའི་མཁན་པོ་གནང་སྐབས

མཚན་ཉིད་ཕྱི་ཚང་སྐར་ཡང་གསར་འཛུགས་མཛད་དེ། པར་ཕྱིན་གྱི་ཡིག་ཆ་ནི་ཁྲི་པའི་རྣམ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་སྒྲིང་ལྡེ་པས་མཛད་པའི《པར་ཕྱིན་སློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན》དང་། དབུ་མ་ནི་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན》དང་སྐུ་སྒྲིང་ལྡེ་པའི་གསུང་རྩོམ《དབུ་མ་ཐེག་ཆེན་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས》 མཛོད་ནི་རྗེ་ཞང་བྱང་ཆེན་དངོས་གྲུབ་པས་མཛད་པའི《བློ་གསལ་བློ་གྲོས་པར་སྐྱེ་ཁ་འབྱེད》དང་སྐུ་སྒྲིང་ལྡེ་པའི་གསུང་རྩོམ《ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ》 འདུལ་བ་ནི་སེར་བྱེས་པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་སྐལ་བཟང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》 རྣམ་འགྲེལ་ནི་ར་བ་སྟོད་བྱང་ཆེན་ལེགས་པ་བཟང་པོས་མཛད་པའི《བློ་རིགས》དང་སྒྲ་ཚུང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི《རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི》བཅས་ཡིན། སྐྱོར་མོ་ལུང་འདི་དེ་སྔོན་བོད་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་མ་དར་གོང་གི་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་ཅེས་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན། བར་ལམ་ཉམས་རྒུད་ཆེ་ཙམ་བྱུང་ཡང་རིམ་བཞིན་སྐར་གསོ་བྱུང་སྟེ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་སུ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་སྲུས་ཡིན། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་ཁང་ཁྱི་ཚང་དང་། མཚན་ཉིད་ཁྱི་ཚང་སོགས་བསྒྲུབ་དངོས་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་གཏོར་སྐྱོན་བཏང་རྫང་འཕྲམས་པ་སྒྲ་ཚང་སོགས་ཁག་གཅིག་ཉ་འདུག་ཁང་བྱས་ཏེ་སྣག ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་དང་འབྲེལ་སྐུ་བརྙན་ཁག་གཅིག་གསར་བཞེངས་བྱས་ཐོག་སྒྲུ་གྲངས་སུམ་ཅུ་སྐོར་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་སྤེལ་བཞིན་ཡོད། 《སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་གདན་རབས》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པའི་དཔེ་རྙིང་ཁྲིས་མ་ཞིག་མཐོང་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བལྟ་ཐུབ་ཀྱི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་ལགས།

སྐྱོར་མོ་ལུང་པ་ལ་འབྲི་ནང་གི་དམག་བརྟེགས། ནང་སོ་སྐྱོར་མོ་ལུང་པ་ལ་འབྲི་གུང་པ་དང་ནང་པའི་དམག་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དམག་འཁྲུག་འདི་བྱུང་དུས་ནི《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ཡི་ནང་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་སྦྲུལ་གྱི་ལོ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༣༥༣ལོ)ལ་བྱུང་བར་གསུངས། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དང《ཀརྨ་ཚང་ཆོས་འབྱུང་ནོར་བུ་སྣོར་དུ》གཉིས་ཀྱི་ནང་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༣༥༧)ལོར་བྱུང་བར་གསུངས་པ་བཅས་མི་མཐུན་པ་འདུག 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ནི་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༣༤༦)ལོར་བརྩམས་འགོ་ཚུགས་ནས་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་པའི་ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༦༣)ལོར་བརྩམས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་དེར་རྩོམ་པ་པོ་དེ་མཁལ་བཞུགས་པའི་དུས་སྐབས་དང་ཁེལ་བར་བརྟེན《དེབ་དམར》ནང་དུ་འཁོད་པ་དེ་རང་ཁུངས་བཙན་པ་ཡོད་རེས་སྙམ་པས་དཔྱད་པར་བྱ།

སྐྲ་ཅན་མ། འདི་ནང་པའི་ཡི་དམ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་མོ་རིག་བྱེད་མ་དང་། ལྷ་མོ་ཙུན་ད་གར་རིགས་མིག་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་ཁུངས་ལྡན་གྱི་དཔྱད་གཞི་ད་བར་མ་རྙེད་ལགས།

སྐྲ་བཅིངས། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བུད་མེད་རྣམས་སྐྲ་བསྡོམས་བཅིངས་ཀྱི་རྒྱན་ཆའི་གྲས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྲ་ཕྲུག་ཅེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་སྐྲ་སོབ་མ་སྐྲ་སྡོམ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཚིགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་དུ་ཐོགས།

སྐྲ་སྐྱིལ་དོར་འཛོལ། སྐྲ་མགོ་ལ་དཀྲིས་ནས་ཡོད་པ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱིད་པ་དང་ཕོས་བྱུང་གི་རྩེ་བལྟམས་ནས་ཡོད་པ་བཀྲོལ་ནས་འཛོག་པ།

སྐྲ་རྡོ་ཀེར་དུ་ཕྲ་ཕྲུག་བཅིངས་པ། སྐྲ་རྡོ་ཀེར་དུ་བཅིངས་པ(ཕྲ་ཕྲུག) དེ་སྔོན་སྲིད་གཞུང་གི་དྲུང་འཁོར་སྐུ་ཞབས་རྣམས་ཀྱི་མགོའི་སྐྲ་ལྷུས་ཅ་བསྡུས་པའི་རྩེ་མོ་མགོའི་སྙིང་དུ་ཕན་ཚུན་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་བཅིངས་ཏེ་དཀྱིལ་དུ་སྐྲ་ཞིང་རྩེ་གཉིས་རྫོག་འགྲེལ་བ་རྩ་ཅོའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བྱས་པ་ལ་ཟེར།

སྐྲ་ནག་སྐྱུར་བྱེད་ཟླུག་སྨན་བཞི། ཨ་རུ་ནག་ཆུང་སྲང་ལྔ། ཙ་ཏྲ་སྲང་ལྔ། ཨ་རུ་གསེར་མདོག་སྲང་ལྔ། སེ་བའི་བར་ཤུན་སྲང་ལྔ།

སྐྲ་ཚང་ལས་ལྷག་པ། འདུལ་བའི་གཞུང་ལྟར་དགོན་པའི་ནང་དུ་སྡོད་པའི་གྲྭ་པས་སྐྲ་རིང་ཐུང་གི་ཚད་སོར་གཉིས་སོར་ལས་ལྷག་བཞག་མི་ཆོག་པ་དེ་ཡིན།

སྐྲ་གཞན་བྲིགས་གཙུག་ཤུད་བཞག་པ། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སུ་དུས་རབས་དགུ་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རྩ་མེད་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་མ་ཚུགས་པར་ལྷག་ལུས་ཀྱི་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མགོ་བོའི་སྐྲ་གཞན་བྲིགས་ནས་སྤྱི་གཙུག་གི་དཀྱིལ་དུ་སྐྲ་ཤུད་ཤས་ཤིག་མ་བྲེགས་པར་སྟོད་མཁན་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྲ་ཡི་ལ་བ་ཅན། དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་བྱུང་བའི་ནང་ཚན་མི་ཕམ་སྐྲ་ཡི་ལ་བ་ཅན་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

སྐྲག་མེད་ཉི་ཤར། གཞི་བདག་སྐྲག་མེད་ཉི་ཤར་རམ། ཙ་རིའི་ཞིང་སྐྱོང་བདུད་མགོན་སེང་གེའི་གདོང་ཅན་ཞེས་ཟེར་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། མི་ནག་སེང་གེའི་གདོང་ཅན་ཏ་ནག་ལ་བཞོན་པ། གཡས་པས་མདུང་དང་གཡོན་པས་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ཞིག

སྐྲའི་ལན་ཚར་མདུན་དུ་འཕྱང་བ་རྒྱབ་ཏུ་སྒྲུར། སྐབས་འདིའི(སྐབས་འདི་ཞེས་པ་ནི་སི་ཁྲིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས༡༩༨༡ལོའི་ཟླ༡པར་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ཤོག་གྲངས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༤༨༡པའི་ཐོག་གི་ཆིང་དྭ་ཐུར་གྱིས་སྐྲའི་ལན་ཚར་མདུན་དུ་འཕྱང་བ་རྒྱབ་ཏུ་སྒྲུར་ཞིང......ཞེས་པ་དེར་གོ་དགོས) གོ་དོན་ཛ་མ་ནི། བཀའ་བློན་གཙོ་བོའི་འགན་ཁུར་མཁན་དའི་ཆིང་ཐ་དུར་གྱིས་སྐྲའི་ལན་ཚར་སྔོ་ཕྱོང་ལོ་མདུན་དུ་འཕྱང་ནས་ཡམ་བཏན་ལ་གྲུབ་འདུད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་བཞིན་པའི་རང་ནས་ཕྱང་ལོ་ལྟག་རྒྱབ་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་དོན་ཡིན་འདུག དོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་བཀའ་བློན་རྣམས་ལ་སྐྲ་ཕྱུག་མེད་པ་ཡིན་ནམ། སྐྲ་ཕྱུག་ཡོད་ན་སྐྲའི་ལན་ཚར་མདུན་དུ་འཕྱང་རྒྱུ་དང་། རྒྱབ་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད་པས་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ།

སྐྲའི་ཕྲག་མ་སིལ་བུར་གྲོལ་བ་ལ་ལག་སོར་གྱིས་རེག་ཙམ་བྱས་ནས་སྙིང་གཞིའི་ཐད་དུ་ཐལ་སྦྱར་དང་བཅས་ཏེ་ཕྱག་བྱེད། དེ་སྔོན་བོད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་གོང་རིམ་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་གུས་ལུགས་མཚོན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་འདུ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱག་ཕྱིན་པའི་རྒྱབ་ནས་སྐྲའི་མཇུག་མ་སྟེ་གཉིས་སུ་འཕྱང་བར་སྐྲ་གཞུག་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན། གོང་རིམ་དཔོན་རིགས་མཇལ་སྐབས་རྒྱབ་ཀྱི་སྐྲ་གཞུག་གི་སྙེ་གཡས་པ་དཔྱང་པའི་རྩེ་ནས་མདུན་དུ་ཕབ་སྙེ་ལག་པ་གཡས་པའི་སོར་རྩེས་འཆང་ནས་སྒྲུར་ཙམ་བྱ་སྲོལ་འདུག

སྐྲིས་རིག འཕྲིད་ཅིག (ཙ)

སྐྲུས་མ། ཕོར་མར། (ཙ)

སྐྲིན། ཆད་པ་བཅད་པ། (ཙ)

བཀྲུས་ཁག་བརྩེགས་རབ། མ་བཀྲུས་པར་བཀྲུས་སོ་ཞེས་བསྙོན་འཛུགས་བྱས་པ་བྱུང་ན། འཛུགས་མཁན་དེ་ལ་བཀྲུས་པའི་ཉེས་ཆད་གཅོད་མ་དགོས་པར། བསྙོན་འཛུགས་བྱ་ཡུལ་དེར་རྒྱ་དངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཚད་བའི་སྒྲིན་ཆབ་འཇལ་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

བཀྲུས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། གཞན་གྱི་རྒྱ་ནོར་བཀྲུས་པ་བྱུང་ན་རྐུ་མཁན་གྱིས་ནོར་བདག་ལ་རྐུན་དངོས་ངོ་མའམ་སྒྲིན་ཆབ་འཇལ་དགོས་པ་དེར་ཟེར། དེ་ཡང་བརྐུ་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་ཡི་སྒྲིན་ཆབ་དང་ཉེས་ཆད་འཇལ་སྐབས་དེ......

ཞོན་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་བཟུང་འགྱུར་ཕྱོགས་རིམ་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་འདིར་«གཙང་པ་རྗེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག»ནང་གསལ་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀོད་ན།

༡. བཙན་པོའི་ཁྲི་འཇལ་ཞེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ནོར་བརྐུས་ན་འཇལ་གྱི་ཉེས་ཚད་ཁྲི་གཅིག་ཡིན་པ་དང་།

༢. དཀོན་མཆོག་གི་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ་ཞེས་པ་བླ་མ་དགེ་འདུན་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ནོར་བརྐུས་ན་རྐུ་དངོས་ཀྱི་ཉེས་ཚད་འཇལ་ཚད་ལྟབ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་པ། ༣. འབངས་མི་སེར་རིམ་པ་འདྲ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ནོར་བརྐུས་ན་རྐུ་དངོས་ཀྱི་ཉེས་ཚད་འཇལ་ཚད་བདུན་འགྱུར་ངོ་བརྒྱད་དང་། ཁྲིམ་མཆོག་ཡུལ་ཤིས་བརྐུས་པ་ལ་བརྒྱད་འཇལ་ངོ་དགུ་ཟེར་བ་ཤུར་སྲོལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

བརྐུས་དམག སྐོག་ཏུ་འཐབ་དམག་བཏང་བ།

བརྐུས་བཤད། སྐོག་ཏུ་མི་བཏང་ནས་བཤད་པ།

བརྐོས་རིག་འཛིན་པ། ཤིང་ལ་བརྐོ་དཀྲོལ་བྱེད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་ལ་མཁས་པ་སྟེ་བརྐོས་པ།

བརྐྱངས་ཕྱག་དང་བསྐུམས་ཕྱག ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ས་ལ་རེག་པ་ལ་བརྐྱངས་ཕྱག་དང་ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་རེག་པ་ལ་བསྐུམས་ཕྱག་ཟེར་རོ། །

བསྐང་བ། (བསྐང་གསོ)བོན་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཞིག་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟེན་པའི་ལྷ་དང་སྲུང་མ་སོགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ལ་ཉམས་ཆག་བྱུང་བ་རྣམས་བཤགས་པ་བྱས་ཏེ་ཁ་བསྐང་བ་དང་སྐར་གསོ་བྱས་པའི་དོན།

བསྐལ་ཆེན་གཅིག བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པའོ། །

བསྐལ་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་གྲངས་དང་མཐའ་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཞིང་། རང་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཆགས་པ་ནས་མེད་པར་གྱུར་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་རྗེས་མ་གསར་དུ་ཆགས་པར་གྱི་དུས་ཡུན་དེ་ལ(ཟླ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཤེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པར་བྱུང་བདག་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་གཞིར་བཟུང་ནས་བཀོད་པ)མི་ལོ་དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གསུམ། དཀྲིགས་ཆུང་བ་གསུམ། གཏམས་ཆེན་པོ་དགུ། གཏམས་ཆུང་བ་བདུན། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བདུན། རབ་བཀྲམ་མེད། ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག ཁྲག་ཁྲིག་གཉིས། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅས་ཡོད་པ་རྣམས་ཨང་རྟགས་སུ་བཀོད་ན ༣༣,༦༦༠༨༣༢༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠ཡོད་པ་སྟེ། དེང་སང་དུང་ཕྱུར་རྩེ་གཞིར་བྱས་པ་ལྟར་ན་དུང་ཕྱུར་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་དང་། བྱེ་བ་བདུན། ས་ཡ་བདུན། འབུམ་མེད་དྲུག་ཁྲི། ཉིས་སྟོང་། བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་དུས་བུ་བཞིར་བགོས་པའི་དུས་བུ་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་དུས། གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གནས་པའི་དུས། གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་དུས། བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་སྟོངས་ནས་ཐེབས་མ་གསར་དུ་མ་ཆགས་པའི་བར་སྟོང་གི་དུས་བཅས་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་རེ་དང་། བར་བསྐལ་རེ་རེ་ལ་མི་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་ས་ཡ་དྲུག འབུམ་བཞི་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཉི་ཤུས་བསྒྱུར་ན་མི་ལོ(༡༦༢༨༠༠༠༠༠༠)དུང་ཕྱུར་བཅུ་བདུན་དང་། བྱེ་བ་གཉིས། ས་ཡ་བརྒྱད་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་གནས་པའི་མཇུག་མ་ཐོགས་ཀྱི་བར་སྟེ་མིའི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནས་འཇིག་པའི་འགོ་མ་ཚུགས་ཀྱི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་གྱི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཡུན་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟ་ཐན་ལ་མ་མཐར་ཡང་མི་ལོ་ས་ཡ་ཁ་ཤས་སྟེ་ཁྲི་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་སོང་ཟིན་པར་ཁས་ལེན། ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་ཟེར་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་མ་བྱུང་གི་བར་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་མི་ལོ་དུང་ཕྱུར་མང་པོ་ཡོད། གནས་པའི་བསྐལ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐོག་མི་ཐེངས་དང་པོར་བྱུང་བ་ནས་རང་བྱུང་གི་གནོད་འཚེས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་འཇིག་པའི་འགོ་མ་ཚུགས་པར་ལ་ཟེར། དེའི་རིང་ལ་མིའི་ཚེ་ཚད་ཆ་སྙོམས་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་བར་མར་འགྲིབ་དང་སྐྱར་ཡང་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བར་ཡར་འཕེལ་བཅས་རེས་མོས་བྱེད་པའི་ཐུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་ནི་རང་བྱུང་གི་གནོད་འཚེས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་འཇིག་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་རྩ་མེད་མ་སོང་བར་ལ་ཟེར། སྟོངས་པའི་བསྐལ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་རྩ་མེད་སོང་བ་ནས་འཇིག་རྟེན་རྗེས་མ་གསར་དུ་ཆགས་པའི་འགོ་མ་ཚུགས་པར་ལ་ཟེར། འཇིག་རྟེན་གནས་པའི་བསྐལ་པ་དེ་ལ་བསྐལ་པ་མར་འགྲིབ་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་ཉམས་རྒྱུད་སོང་བའི་སྐབས་ཤིག་དང་བསྐལ་པ་ཡར་འཕེལ་ཞེས་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ཤིག་བཅས་རྒྱ་མཚོའི་ཟ་རླབས་ལྟར་རེས་མོས་བྱེད་པའི་དུས་ཡུན་རེ་ལ་ཐུག་པ་རེར་བརྩིས་པའི་བར་གྱི་ཐུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། ཐུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དུས་ཡུན་བསྡོམས་ན་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་དང་། གནས་པ། འཇིག་པ། སྟོངས་པ་བཅས་ཀྱི་དུས་ཡུན་རེ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད་པ་བསྡོམས་ན་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པས་དེ་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

བསྐལ་པ་སྐར་མ་བཀྲམ་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང》ལས་ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཟེར་ཞིང་བསྐལ་པ་འདིའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་མུན་པའི་བསྐལ་པ་ཁྲི་གཅིག་བྱུང་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་སྐྱན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་གཅིག་བྱོན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མུན་པའི་བསྐལ་པ་ཁྲི་གཅིག་རྫོགས་རྗེས་བསྐལ་པ་སྐར་མ་བཀྲམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྨོན་བསྐལ་ལ་སངས་རྒྱས་ལྔ་བརྒྱད་བྱོན་ཞེས་མདོ་ལས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།

བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ། གོང་དུ་བསྐལ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་སྟེ། འདིའི་གྲངས་མེད་ནི་གྲངས་གཏན་ནས་མེད་པའི་གྲངས་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་མིན་པར། གྲངས་ཀྱི་གནས་ལ་གཅིག་ནས་གྲངས་མེད་པར་དུ་གྲངས་ཀྱི་མིང་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་པའི་མིང་ལ་གྲངས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་གྲངས་མེད་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་བསྐལ་པ་ཡང་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ལ་གོ་རྒྱ་མིན་པར་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དང་། གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུའི་མིང་བཅས་གཤམ་དུ་རང་རང་གི་མིང་ཚིག་སོ་སོར་ཐད་ཀར་གཟིགས་པར་ཞུ། གཞན་ཡང་ལུང་ཤེལ་བུར་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དྲུག་ཅུ་གསུངས་པའི་ཐ་མ་སྟེ། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་དང་། །ས་ཡ་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་རྣམས། །གྲ་བ་མེད་པའི་གྲངས་སུ་བཤད། །ཆེན་པོའི་ཟླ་དང་བཅད་པ་ནི། །ཐེར་འབུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་དང་། །གཏམས་ཤིག་མི་འཁྲུག་ཁྲུད་ཕྱིན་དང་། །ཕང་སྐྱེང་དེད་འདྲེན་མཐའ་སྣང་དང་། །རྒྱུ་རིགས་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་ཕྱིན་རྟོགས་འགྲོ་འབྱེད་བརྟུལ་དང་། །རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བརྟ་ཤེས་དང་། །རྣམ་བྱུང་ར་ལྷ་སྟོབས་མིག་དང་། །ཁྲུད་ཁྱུད་ཕྱལ་ཕྱལ་བལ་དོལ་དང་། །ཚད་ཚོད་གྲངས་མེད་ཐ་མ་རྣམས། །དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་བཅུ་འགྱུར་བསྒྱི། །ཞེས་སོ། །

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ། གོང་དུ་བསྐལ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡོམས་པའི་མིང་ལ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་ཞིང་། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་མི་ལོའི་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པའི་སྐོར་བྱུང་བ་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་དྭགས་པའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལ་དྲི་བ་ཞུས་པའི་ལན་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་[ཅ]པའི་ནང་བཞུགས་པའི་ཤོག་གྲངས་༢༥ནས་༢༨བར་གསལ་བའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་བར་བསྐལ་གཅིག་གི་མི་ལོའི་གྲངས་དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དཀྲིགས་ཆུང་བ་གསུམ། གཏམས་ཆེན་པོ་དགུ། གཏམས་ཆུང་བ་བདུན། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་གསུམ། རབ་བཀྲམ་བརྒྱད། ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག ཁྲག་ཁྲིག་གཉིས། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པར་གསུང་

པའི་ཨང་གྲངས་༣༣༡༧༣༤༨༦༣༩༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠ ཡིན། བསྐལ་ཆེན་ལ། མི་སོ་མི་འཁྲུགས་ཆེན་པོ་གཉིས། མི་འཁྲུགས་ཆུང་བ་བདུན། དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གཅིག དཀྲིགས་ཆུང་བ་བརྒྱད། གཏམས་ཆེན་པོ་གཅིག གཏམས་དྲུག རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བཞི། རབ་བཀྲམ་ཆུང་བ་དགུ ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དགུ ཁྲག་ཁྲིག་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཨང་གྲངས་༢༧༡༨༡༦༥༥༡༨༢༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠ ཡིན། འདི་ལ་དོགས་པའི་གནས་ཚུང་ཞིག་ཡོད་དེ། གོང་གསལ་བར་བསྐལ་གཅིག་གི་མི་སོའི་གྲངས་དེ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམས་པས་བསྒྱུར་ན་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་གི་མི་སོའི་གྲངས་ཡིན་པས་དེ་གཞིར་བཟུང་ན་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་སོའི་གྲངས་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མི་སོ་མི་འཁྲུགས་གཉིས། དཀྲིགས་ཆེན་པོ་བདུན། དཀྲིགས་ཆུང་བ་གཅིག གཏམས་ཆེན་པོ་བརྒྱད། གཏམས་ཆུང་བ་གཉིས། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་མེད། རབ་བཀྲམ་དགུ ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དགུ ཁྲག་ཁྲིག་གཉིས་བཅས་སུ་འབབ་དགོས་པར་སྣང་བས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་ཞུ།

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དུམ་བུ་བཞི། ཆགས་བསྐལ། གནས་བསྐལ། འཇིག་བསྐལ། སྟོངས་བསྐལ་ལོ(འདི་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ)

བསྐལ་པ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པོ་ཆགས་པའི་བསྐལ་པ། བར་དུ་གནས་པའི་བསྐལ་པ། མཐར་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདི་འཇིག་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོར་མེ་ཡིས་འཇིག་པ་ལན་བདུན། དེ་རྗེས་ཆུས་འཇིག་པ་ལན་གཅིག དེ་ལྟར་ཆུས་འཇིག་པ་ལན་བདུན་རྫོགས་མཐར་རླུང་གིས་འཇིག་ཡིན། འཇིག་རྒྱུ་གསུམ་ནི་མེ་དང་། ཆུ། རླུང་བཅས་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར《མངོན་བརྗོད་གནས་གསུམ་པའི》མཇུག་ཏུ་གསལ།

བསྐལ་པ་གཉིས། སྔོན་མེའི་བསྐལ་པ་དང་ཕྱུན་པའི་བསྐལ་པ་གཉིས་ལ་གོ །

བསྐལ་པ་གཉིས་ལྡན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་མིའི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་མིའི་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་པའི་བར་རིམ་བཞིན་ཐོག་མར་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན་ཞེས་མི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་། མི་དགེ་བ་བཅུའི་མིང་ཡང་མི་གྲགས་པའི་དུས་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མི་རྣམས་དགེ་བ་བཅུའི་ནང་ནས་སྡུ་གསུམ་མ་གཏོགས་མི་ལྡན་པས་བསྐལ་པ་གསུམ་ལྡན་དང་། དེ་ཡང་ཉམས་ནས་མི་རྣམས་ལ་དགེ་བ་བཅུའི་སྡུ་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་ལྡན་པས་བསྐལ་པ་གཉིས་ལྡན་དང་། དེ་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་མི་དགེ་བ་ཤ་སྟག་ལ་སྤྱོད་པས་བསྐལ་པ་རྩོད་ལྡན་ཞེས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་རིང་ཐུང་ལོ་བརྒྱ་ནས་ལོ་བཅུའི་བར་རིམ་གྱིས་མར་འགྲིབ་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། བསྐལ་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དུས་ཡུན་ནི《དུས་འཁོར》ལས། སྟོང་པ་སྟོང་པ་མཁའ་དང་རིག་བྱེད་རོ་དང་ལག་འགྲོ་ཞེས་བྱ་གཉིས་ལྡན་ལོ་ནི་ཡང་དག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཀྱི་མི་ལོ་བརྒྱད་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད། སྐབས་འདིར་ཞེ་དུས་དཔར་བསྟན་བྱས་པའི《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ》ལུགས་དཔར་མའི་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༢༢༧པར། སྟོང་པ་སྟོང་པ་མཁའ་དང་ཞེས་སྟོང་པ་ལན་གཉིས་དགོས་རྒྱུ་ལ་གཅིག་ལས་མ་གསལ་བ་ནི་ཡིག་ནོར་ཡིན་པས་ཞིབ་བཅོས་དགོས་སོ །

བསྐལ་པ་སྣང་བ་ཆེན་པོ། གོང་གི་བསྐལ་པ་སྐར་མ་བཀྲམ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

བསྐལ་པ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ། མང་པོས་བཀུར་བ། འོད་མཛེས། དགེ་བ། དགེ་མཆོག གསོ་སྦྱོང་འཕགས།

བསྐལ་པ་དྲུག ཆགས་བསྐལ། གནས་བསྐལ། བར་བསྐལ། བསྐལ་ཆེན། འཇིག་བསྐལ། སྟོངས་བསྐལ།

བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ཞིའུ་གསུམ་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་མིའི་འགྲོ་བ་ཐོག་མར་ཆགས་ནས་དུས་ཚོད་ཧ་ཅང་རིང་པོའི་ནང་རྒྱ་ནོར་སྐྱེར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་མེད་པ་མ་ཟད། མི་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བསམ་པ་བཟང་ཞིང་དུ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་གཞན་གྱི་རྒྱ་ནོར་བརྐུ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་པ། ཕན་ཚུན་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པ། དེའི་ཆེད་དུ་རྫུན་གཏོང་བ་སོགས་མེད་པར་བརྟེན་ཁྲིམས་ཁང་དང་། བཙོན་དུ་འཛུག་པ་སོགས་མེད་པའི་བདེ་སྐྱིད་དང་ཞི་བདེར་གནས་པའི་ཆ་ནས་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དུས་ཡུན་རིང་ཐུང་ནི《དུས་འཁོར》ལས། སྟོང་པ་སྟོང་པ་མཁའ་ཀླུ་ལག་པ་ཐུབ་པ་རི་བོང་ཅན་ནི་རྫོགས་ལྡན་དུས་ཀྱི་ཚད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་མི་ལོ་ས་ཡ་གཅིག་དང་བདུན་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

བསྐལ་པ་བཞི། ཆགས་པ་དང་། གནས་པ། འཇིག་པ། སྟོངས་པ་བཅས་ཡིན།

བསྐལ་པ་བཟང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ད་ལྟ་ང་ཚོ་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་པ་ནས་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ལྷག་གཅིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱུང་བ་ཡིན་པས་བསྐལ་པ་འདི་ནི་བསྐལ་པ་གཞན་དག་ལས་ཆེས་བཟང་བ་ཡིན་ཟེར། འདི་ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ་ང་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་བྱུང་ཟེར་བ་དེ་དང་གོ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན།

བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ། ཡོངས་གྲགས་སུ《མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང》ཟེར་བ་དེ་ཡིན། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དང་ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར་གཉིས་ཀའི《མདོ་མང》པོད[ཀ]པའི་ནང་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཝི་ཏུ་ཀ་ར་སིཧྷ་དང་ལོ་ཙཱ་བ་བན་དེ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ལ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་ཞུས་དག་མཛད་པ་ཡིན། ནང་དོན་ནི་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་མཛད་པའི་སྒོར་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་དུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། ༡. མཚན། ༢. འབྱུང་ཡུལ། ༣. ཡབ། ༤. ཡུམ། ༥. རིགས། ༦. དུས། ༧. སྲས། ༨. འོད་ཚད། ༩. ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག ༡༠. རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག ༡༡. རིམ་གྲོ་པ། ༡༢. འཁོར་འདུས་པའི་ཚད། ༡༣. སྐུ་ཚེའི་ཚད། ༡༤. བསྟན་པའི་གནས་ཚད། ༡༥. སྐུ་གདུང་། ༡༦. མཆོད་རྟེན། ༡༧. ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཅས་ཆ་ཚང་བར་གསུངས་ཡོད།

བསྐལ་པ་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ། གོང་གསལ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་བཀྲམ་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

བསྐལ་པ་གསུམ། མེས་སྟོད་པའི་བསྐལ་པ་དང་། ཆུས་སྟོད་པའི་བསྐལ་པ། རླུང་གིས་སྟོད་པའི་བསྐལ་པའོ། །

བསྐལ་པ་གསུམ་ལྡན། གོང་དུ་བཤད་པའི་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་དེ་རིམ་བཞིན་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་སྟེ། མི་རྣམས་དགེ་བ་བཅུའི་ནང་ནས་སྡུ་གསུམ་ཙམ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་གསུམ་ལྡན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དུས་ཡུན་རིང་ཐུང་ནི《དུས་འཁོར》ལས། མཁའ་མཁའ་སྟོང་པ་ཛ་དང་བུ་ག་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་གསུམ་ལྡན་ལོ་ཡི་གྲངས་སུ་བསྒྲགས་ཞེས་པ་ལྟར་མི་ལོ་ས་ཡ་གཅིག་དང་། ཉིས་འབུམ་དགུ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། སྐབས་འདིར་ཞེ་དུས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ》ལུགས་དཔར་མའི་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༢༢༧པར་མཁའ་མཁའ་སྟོང་པ་ཞེས་དགོས་རྒྱུར་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཞེས་འཁོད་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ནོ། །

བསྐལ་པའི་སྙིགས་མ། བསྐལ་པ་སྙིགས་དུས་ཚོད་དང་། སྙིགས་མ་ནི་ངན་པའི་ནང་གི་ཐ་མ་པ་ཟེར།

བསྐལ་པའི་མེ། བསྐལ་པ་འཇིག་དུས་ཀྱི་མེ་སྟེ། ད་ལྟའི་ཉི་འོད་འདི་ལས་ཁྱབ་བདུན་གྱིས་ཚ་བའི་མེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡང་སྐམ་པར་བྱེད་ནུས་པ།

བསྐལ་བཟང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《མདོན་པ་མཛོད》དང《མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང》ལས། རང་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཆགས་པ་ནས་ཟད་མ

སོང་བར་གྱི་དུས་ཡུན་དེ་ར་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ལྷ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པར་གསུངས།

བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ། མ་འོངས་པ་ན་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་བདུན་པའི་མཚན་ཡིན།

བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ། 《མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་》ལས་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ལྷའི་སྐུ་བརྟན་སྟེ། དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ་(༡༧༧༣)ལོར་རྗེ་རིང་གུང་བཀའ་བློན་མགོན་པོ་དངོས་འགྲུབ་རབ་བརྟན་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ་བཞེངས་ནས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱིངས་སུ་སྒྲིག་གཟོས་ཞུས་པ་དེ་ཡིན།

བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་བདུན་པ། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་བདུན་པ་རབ་གསལ་ཡིན།

བསྐྱམ་མཁྱིད་གང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་ནོར་བུའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞི་ལྷག་གི་སྐབས་གྲངས༡༢ནས༥བསྐྱམ་མཁྱིད་གང་ངམ་སོར་དྲུག་གི་ཚད་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས།

བསྐྱར་བའི་ཕྱི་བ་བཞི། མཉམ་ཉིད་དོན་ལ་ཁྲིད་འདོན་གྱི། ཏིང་འཛིན་དག་ལ་གལ་འཇུགས་ཀྱི། །མཚམས་མེད་ལྔ་ལ་ཁྲག་ཐུང་སྟེ། མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོག་ལྟ་ཕྱིའོ། །

བསྐྱལ་འཆོར་སྒྲ་འབྱམས། སྔར་མེད་ཀྱི་ཁྲལ་བསྐྱལ་གང་ཐུབ་བྱེད་པ་དང་རྒྱུ་མཐུད་ནས་སྤུབ་སྐྱིལ་གཏོང་བ།

བསྐོར་ཁང་། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོའི་ལྷ་ཁང་གི་མཐའ་བསྐོར་དུ་སྐོར་བ་བྱེད་ཆོག་པའི་འགྲོ་ལམ་ཡོད་པ།

བསྐོར་རྒྱག་ཆ་སྒྲུལ། བསྐོར་གཡེང་དང་ངོ་དམ་ནན་པོ་བྱས་པ།

བསྐོར་བའི་རྒྱན་གསུམ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ལྔ་པ་བསྐོར་བའི་རྒྱན་ནོ། དོན་དང་ཚིག ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་བཅས་དེ་གསུམ་རེ་རེ་བཞིན་ལྡབ་སྐོར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། ནང་གསེས་ལ། དོན་བསྐོར་བ་དང་། ཚིག་བསྐོར་བ། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྐོར་བ་བཅས་གསུམ་མོ། །

བསྐོར་རེས་གཟིམས་ཆུང་ཤར་པའི་ཀྲང་དམག དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གཟིམས་ཆུང་པའམ་གཟིམས་པ་ཞེས་པའི་ཀྲང་དམག མདའ་པ་དང་། མདུང་པ། མེ་མདའ་པ། ཕྱི་ནོགས་པ་བཅས་གཟའ་རབས་ཀྱི་དམག་ཚས་སྤྲས་པའི་དཔུང་སྡེ་ཞིག

བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞི། བོད་ཀྱི་སྲུགས་བཞིར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྡེ་བཞི་ཞེས་པ་སྟེ། ༡. ཤར་ན་རྒྱ་ནག ༢. ལྷོ་ན་རྒྱ་གར། ༣. ནུབ་ན་སྟག་གཟིག ༤. བྱང་ན་གེ་སར་བཅས་བཞི་ཞེས་གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ནང་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

བསྐོས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཕྱི་དོན་སུམ་ཅུ། ༡. ལ། ༢. ས། ༣. ཤིང་། ༤. བཙུན་མོ། ༥. བློན་པོ། ༦. སྲས། ༧. ཡུལ་ཕྱོགས། ༨. པོ་བྲང་། ༩. སྡེ་འདངས། ༡༠. བསྐོ་རྩལ། ༡༡. རྫ་མ། ༡༢. བྱས་རྗེས། ༡༣. དགྲ་བོ། ༡༤. བདུད། ༡༥. འཇིལ་ཁལ། ༡༦. དཀོར་ནོར། ༡༧. ཟས་རིགས། ༡༨. གྱོན་གོས། ༡༩. གོ་ཆ། ༢༠. ལག་ཆ། ༢༡. རྒྱན་ཆ། ༢༢. སྐད་རིགས། ༢༣. རུས་རྒྱུད། ༢༤. སྤྱོད་པ། ༢༥. སྲིད་གང་ན་གནས་པ། ༢༦. བྱུང་བའི་དུས། ༢༧. ཁམས་གསུམ་གང་ཡིན་པ། ༢༨. སྐྱེ་གནས་བཞི་གང་ཡིན་པ། ༢༩. ཚེ་ཚད། ༣༠. གཟུགས་ཚད་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཙམ《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང་》དེབ་གཟུགས་ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༢༠ནས༢༢༣བར་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

བསྐུར་རྫོང་འགགས་གཡོར་འགྲོ་བ་བསྐྱིལ་ཆེ། བསྐུར་དུ་རྫོང་སྲིང་བྱས་ཏེ་དཔྱད་མཚམས་ཡི་གེ་འདི་དང་འགལ་བའི་གཡོ་ཁྲམ་རིགས་བྱས་པ་བྱུང་ན་ཞེས་ཟེར།

བསྐྱང་བ་དང་བསྐྱེད་པ། ལས་གཅིག་གིས་དེ་གཉིས་ཀ་

དུས་གཅིག་ཏུ་བཅད་ཐུབ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

བསྐྱུད་པ། བརྗེད་པ།

བསྐྱུར་འཇོག མིག་གིས་མཐོང་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཁུལ་བྱས་ནས་འཇོག་པ།

བསྐྱེད་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཡོད། བསྐྱེད་རིམ་ནི་སྐུ་གསུམ་ལམ་འཁྱེར་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རང་ལུས་ལྷ་སྐུར་བསྒོམས་པའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྣང་བརྟན་པོར་འཆར་བ་ཞིག་ཡིན། རྫོགས་རིམ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་ལྷར་གནད་དུ་བསྣུན་ནས་བསྒོམས་པ་ལས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་དགའ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་ཕྲ་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ།

བསྐྱེད་འཕེལ་མེད་པའི་ལྷ་འཕྲུལ། སྐྱེད་ཁ་མེད་པའི་སྒྲ་འཕྲུལ་ཏེ་སྐྱེད་མེད་ཀྱི་གཡར་པོ།

བསྐྱེད་རྫོགས། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་སྟེ། སྐྱེ་ཤི་བར་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱོང་བྱེད་སྐུ་གསུམ་གྱི་ལམ་འཁྱེར་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐུ་གསུམ་ཟ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཟེར་ཞིང་། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའམ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པའི་གང་ཟག་གིས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ནས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ལ་རྫོགས་རིམ་ཟེར། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསལ།

བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་གཉིས།

བསྐྱེད་རིམ། སྐྱེ་ཤི་བར་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་པོ་སྦྱོང་བྱེད་སྐུ་གསུམ་གྱི་ལམ་འཁྱེར་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐུ་གསུམ་ཟ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་གྲོལ་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཞིག

བསྐྱེད་རིམ་སྐབས་འཆད་བྱའི་དོན་དྲུག ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི (༡. བྱ་རྒྱུད། ༢. སྤྱོད་རྒྱུད། ༣. རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། ༤. བླ་མེད་རྒྱུད)ཡོད་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་མ་གཏོགས་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མེད་ཅིང་། བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་གང་ཞིག་གི་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བསྒོམ་པའི་སྔོན་དུ་བླ་སློབ་གཉིས་ཀས་འཆད་ཉན་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་དོན་གནད་གཙོ་བོ་བདུན་ཡོད། ༡. བསྐྱེད་རིམ་སོ་སོའི་སྦྱང་གཞི་གང་ཡིན་པ། ༢. རྫོགས་རིམ་གང་ཞིག་གི་སྨིན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ། ༣. མཐར་ཕྱུག་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ། ༤. བསྐྱེད་རིམ་དེ་དང་དེ་བསྒོམ་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ། ༥. བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། ༦. བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་གང་ཡིན་པ་བཅས་རིམ་པར་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་དྲུག་ཡིན། ཞིབ་པར་ཡི་དམ་སོ་སོའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན་གསལ།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི། གསང་སྔགས་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་སོ་སོའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆིངས་བྱེད་རྩལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་མཚོན་ན་བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། ༡. བསྙེན་པ། ༢. ཉེར་སྒྲུབ། ༣. སྒྲུབ་པ། ༤. སྒྲུབ་ཆེན་བཅས་ཡིན། དང་པོ་བསྙེན་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྒོམ་པ་ནས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྡུས་པའི་བར་ཡིན། གཉིས་པ་ཉེར་སྒྲུབ་ནི་གོང་གི་མཚམས་ནས་ལུས་ཀྱིས་བསྒོམས་པའི་བར་ཡིན། གསུམ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་སྐུ་གསུམ་བྱིན་བརླབས་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་བར་ཡིན། བཞི་པ་སྒྲུབ་ཆེན་ནི་གོང་གི་མཚམས་ནས་མཇུག་རྫོགས་པའི་བར་ཡིན་པ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་པར《གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》རྒྱས་པ་རྣམས་ལས་གསལ།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དཔྱད་པའི་གནས་དྲུག ༡. བསྐྱེད་རིམ་སོ་སོའི་སྦྱང་གཞི། ༢. མཐར་ཕྱུག་གི་འབྲས་བུ། ༣. རྫོགས་རིམ་གང་གི་སྨིན་བྱེད་ལྟར་འགྱུར་བ། ༤. དགོས་པ་གང་ཞིག ༥. དངོས་པོ་གང་ཡིན། ༦. མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། །

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་གཅིག ༡. སྦྱོར་བ། ༢. དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག ༣. ལས་རྒྱལ་མཆོག ༤. བསྙེན་པ། ༥. ཉེར་སྒྲུབ། ༦. སྒྲུབ་པ། ༧. སྒྲུབ་ཆེན། ༨. རྣལ་འབྱོར། ༩. རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར། ༡༠. ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར། ༡༡. རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའོ། དེ་རྣམས་ཡི་དམ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོ་སོའི་མངོན་རྟོགས་དང་སྦྱོར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པའི་གནས་སྐབས་བཞི། ༡. ལས་དང་པོ་བ། ༢. ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ། ༣. ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ། ༤. ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་བཅས་ཡིན། དེ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐ་མ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཀའི་སྒྲུབ་པ་པོ་ཡོད། བསྐྱེད་རིམ་ལ་མཚོན་ན། ༡. ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པ་ནས་བཟུང་ཕྲ་བ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སོགས་ལྷ་ཚི། རགས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཙམ་ལ་ཡང་གསལ་སྣང་ཐོན་མ་ཐུབ་པའི་བར་ཡིན། ༢. ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ནི། རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཙམ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོན་པ་ནས། གསལ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་། ཕྲ་བ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བར་སྣང་མི་ཐུབ་པར་རིམ་གྱིས་གསལ་འདེབས་དགོས་པའི་བར་ཡིན། ༣. ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ནི། རགས་པའི་ལྷ་ཚོགས་ལྷ་ཚོག ཕྲ་བ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷ་སོགས་ཀུང་སྐད་ཅིག་གིས་གསལ་བར་སྣང་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན། ༤. ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་བསམ་གཏན་ཙམ་གྱིས་ལས་ཚོགས་རྣམས་འགྲུབ་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན་གསལ།

བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ༡. བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ༢. བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པ་གཉིས་ཡོད། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྣམས་གསལ་བཏབ་པའི་ཚེ་དེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་གསལ་ཞིང་དེ་ཤར་ཞིང་། བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་ཆ་འཁྱིལ་ཐུབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་བརྟན་པའི་ཚད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ལོ་དང་ཟླ་བ་སོགས་རང་ཉིད་ཇི་ཙམ་འདོད་ཀྱི་བར་འཛོག་ཐུབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ཡིན། བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི་རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐིག་ལེ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་བཀོད་པ་ཆ་ཚང་བར་འཆར་ཞིང་། བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དུག་ཆ་འཁྱིལ་ཐུབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་བརྟན་པའི་ཚད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ལོ་དང་ཟླ་བ་སོགས་རང་ཉིད་ཇི་ཙམ་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་འཛོག་ཐུབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ཡིན།

བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས། བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་དང་རགས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྡུད་ཡིན། བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོ་ནི། ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་སྐབས་སུ་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཀྱི་དར་གཅོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམས་པ་གཉིས་ཡོད། ཞིབ་པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བསྐྱེད་བསྲིར་བའི་ཆོ་ག ཁྱིམ་ཚང་འབྱོར་པ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བུ་ཕྲུག་སྐྱེས་རྗེས་མ་མ་བརྒྱད་ལ་གཏད་ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱ་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ། པང་ན་འཚོ་བའི་མ་མ་གཉིས། ནུ་མ་བསྣུན་པའི་མ་མ་གཉིས། དྲི་མ་འཁྲུ་བའི་མ་མ་གཉིས། རྩེ་བའི་མ་མ་གཉིས་བཅས་ཡིན།

བསྐྱོད་པ་ཡང་ངམ། གོང་རིམ་ལ་བྲིས་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཚམས་འདྲི་ཞུ་བའི་བརྡ་ཚིག་རྙིང་པ་སྟེ། སྐུ་ཁམས་བདེ་པོ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

བསྐྱོན་པ། ཁ་མ་ལ་བཀལ་བ། (ཙ)

བསྐྲད་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལས་སྦྱོར་སྔགས་དང་། འཁོར་ལོ། རྫས་སྦྱོར་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྲད་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་ས་གནས་གཞན་དུ་བསྐྲོད་པའི་བྱ་ཐབས་ཤིག་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལུགས་འགའ་ཞིག་དང་། བོད་སྔ་རབས་ཀྱི་བོན་ཆོས། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་བཅས་ཚང་མར་རང་རང་གི་བྱ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

བསྐྲུན་དགེས་ཡང་དག་ལམ་ལ་གཞོལ་བར་ཤོག དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་དགེ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་ཚང་མ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་པར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འདེབས་པའི་ཚིག་ཡིན།

ཁ

ཁ་དཀར་ཕྲུང་ཕྲུང་། ཕྲུང་གི་མིང་། རི་དྭགས་ཕྲུང་གི་ཁ་འགྲམ་གྱི་སྤུ་ཁ་དཀར་པོ་ཡོད་པས་ན་ཁ་དཀར་ཕྲུང་ཕྲུང་ཞེས་ཟེར།

ཁ་སྐོང་གི་སྦྱིན་སྲེག ནང་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡི་དམ་སོ་སོའི་ལས་རུང་གི་བསྙེན་པ་ལ་སྔགས་གྲངས་ཁོངས་རྫོགས་སྔགས་མ་དག་པ་དང་ཚིག་ཆད་ལྷག་སོང་བའི་ཉེས་པ་དག་བྱེད་དུ་ཁ་སྐོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་འབུལ་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་སྐོང་དགེ་འདུན། བསྒྲུབ་བྱ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུ་མཁན་པོ་ཚད་ལྡན་པ་རྣམས་སྡོམ་པ་ཞུ་སྐབས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་ཕེབས་མཁན་དགེ་སློང་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བ་འཚོགས་དགོས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་གཉམ་གསལ་གྱི་འོས་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཚང་དགོས་པ་སྟེ། ༡. སྤྱོད་ལམ་འགྲེང་ནས་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་པ། ༢. གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། ༣. འདུན་པ་ཕུལ་བ་མ་ཡིན་པ། ༤. ཐམ་པ་ཕྱུང་སྟེ་བསླབ་པ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ། ༥. བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པ། ༦. མཚམས་མེད་ལྔ་གང་རུང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། ༧. སྡིག་ལྟ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ༨. ས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། ༩. ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༠. བསླབ་པ་འབུལ་བ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་བཅས《འདུལ་བ་ལུང་གཞི》ནས་གསུངས་པ་བཅུ་དང་། ༡༡. མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༢. མཚན་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༣. དཀོན་མཆོག་གཞན་མ་ཡིན་པ་བཅས《ལུང་ཞུ་བ》ནས་གསུངས་པ་གསུམ། ༡༤. ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ༡༥. ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ(སྨྲ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ) གཉིས་ནི་མདོར་བསྡུས་སྒྲུར་བ་བཅས་བཅོ་ལྔ་ཡོད། དེ་སྐོར་འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ་ཁག་གི་ནང་རང་རང་སོ་སོའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱ་མཚོ་དང་བཅས་པ་ཞིབ་ཕྲ་གསུངས་ཡོད།

ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་བཅུ་གསུམ། མི་འདུག་པར་འགྲེང་བ་མ་ཡིན། གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན། འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚིག་མ་ཡིན། བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན། ཉམས་པ་མ་ཡིན། མཚམས་མེད་བྱས་པ་མ་ཡིན། སྡིག་ལྟ་ཅན་མ་ཡིན། ས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན། ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན། འབུལ་བཅས་མ་ཡིན། མཚམས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན། དཀོན་མཆོག་གཞན་མ་ཡིན། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་མ་ཡིན། མཚན་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་ཆོས་ཕྱོགས་པས་ལས་བྱེད་ན་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གསུམ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་པས་ལས་བྱེད་ན་སྡིག་ལྟ་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གསུམ་མོ། །

ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ། ཁ་སྐོང་དགེ་འདུན་ཞེས་པར་གསལ།

ཁ་སྒྲོན། ཚིག་ངན་ནམ། དམའ་འབེབས།

ཁ་འཕྱར། དར་གོས་གང་ཡིན་ཀྱང་གྲུ་བཞི་རོས་སྣམས་གཅིག་ལ་ཁ་གང་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་གང་། འཇལ་ཚད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ༡. དར་གོས་དང་། རས་སོགས་ཞེང་ཚད་དང་དཀྱུས་ཚད་རོས་སྣམས་གྲུ་བཞི་མ་གཅིག་གི་མིང་། ༢. བོད་དངུལ་སྐར་མ་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀའི་མིང་སྟེ། བོད་དངུལ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱ(༡༩༠༩)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱལ་ནང་ནས་བོད་ས་གནས་སུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རྗེས་པོ་དེར་བརྟན་པའི་བོད་དངུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ༡༩༨༥ལོར་སྒོ་མཐུན་ཤའོ་ཀྲུས་ཡོན་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དངུལ་ཏམ་ལོ་རྒྱུས(西藏地方货币史)ཞེས་པའི་དཔར་རིས་ཡང་གྲངས༧ནས༨་གཉིས་ལ་གཟིགས།

ཁ་གང་མ། ཁ་གདན་རོས་སྣམས་གྲུ་བཞི་མ་རྣམས་ཀྱི་མིང་།

ཁ་གཙྭ་རི། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁ་ཕྱུ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས། སྐུ་ཕྲེང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཀྱི་དགེ་བཤེས་མཚན་ལྡན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༤༢)ལོར་ཁ་ཕྱུའི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། གཡུ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཡིན་ཞེས་གྲགས། ཐོག་མར་ཁ་ཕྱུ་དགོན་དུ་ཆོས་ལུགས་མཛད་ཀྱང་ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་པར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་དེར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་རབ་གཞོན་ཚང་རས་ཁ་ཕྱུ་དར་རྒྱས་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་ཡུལ་དང་རྟོགས་གཅོད་ཞུ་ཡུལ་དུ་ཚད་མར་འཛིན་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ཤིང་འབྲུག་ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་རྗེ་རམས་པའི་མིང་བཏགས་ཀྱང་གྲྭ་ཚོགས་གཅིག་པ་གཞན་ལས་ཟླ་བར་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་མིག་དཔེར་འོས་པ་འཛོམ་གནང་མཛད། སྐབས་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན་པའི་ཞབས་ཕྱིར་འཁྱིད་པ་གནང་བ་བཞིན་ཕེབས་ནས་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གསན་ཏེ་ལོ་གསུམ་ལ་ཉེ་བར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་རྗེས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཆོས་གྲྭ་འཛུགས་ནས་སྔགས་རམས་པའི་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་ཡང་འཛོམ་པ་གནང་། དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སློབ་མ་མང་པོར་འདོད་འཇོ་དང་འཚམས་པའི་དཔེ་ཁྲིད་དང་། སྐབས་མཚམས་ནས་ཡོད་དུ་སྒྲུ་མཚམས་བཅད་རྒྱའི་ངང་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་ས་རྟ(༡༧༩༨)ལོར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་བར་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ཞིང་། དགུང་གྲངས་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ལགས།

ཁ་ཞུ་ཆོ་རྡུག མདོ་སྨད་བསང་ཆུའི་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཚ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་གཡེ་ཚ་ནས་མི་རྒྱུད་མང་དུ་འཕེལ་བས་ཁ་ཞུ་ཆོ་རྡུག་གི་རྒྱུད་པ་རྒྱུར་བ་སྟེ། ༡. ཀང་ཚ། ༢. ཁ་ཞུ། ༣. ནན་ཀྲུ། ༤. གཙོས། ༥. ཙ་ཡུག ༦. གནམ་ལྷ་བཅས་ཡིན་པར《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས(༧)པར་གསལ།

ཁ་བགྱིད་པ། ཁ་གཏོང་བ།

ཁ་རྒྱུགས་སྒྲ། བཀྲ་ཤིས་པའི་ཚིག་དང་། གཏམ་བཟང་པོ་བརྗོད་པ།

ཁ་སྒོ་སྐྱེས་འབྲས་མཚར་པོ། མཆུ་ཏོ་རིམ་པ་ལྟར་དམར། སོ་གྲུལ་འགྲིགས་ལ་ཕྲུང་མོའི་འོད་དང་ལྡན།

ཁ་བརྒྱད། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བོད་དཔུང་གཙང་གི་སྟོད་ལ་ཁྲིམ་ཁ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། ༡. སྤུ་ཤ། ༢. སྒྲུ་གུ། ༣. བལ་པོ་བཅས་དང་། སྨད་ཀྱི་ཁྲིམ་ཁ་གསུམ་ནི། ༡. གར་ལོག ༢. རོང་རོང་ ༣. ལྷོ་མ་བཅས་དང་། དབུས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཁ་གཉིས་ནི། སྟོང་སྟོང་གཉིས་བཅས་ཡིན་པར། 《མཁས་པ་ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསུངས་པ་དེར་གཟིགས།

ཁ་ཆར་གྱི་ལྷ་ཁང་། དེ་སྔོན་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ཙམ་གྱི་དུས་སུ་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྱི་སྲས་ཆུང་བ་འཁོར་རེའམ(ཆེ་བ་སྲོང་ངེ་ཡིན་ཟེར། རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་མཛད་པ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཞུ་བ་དེ་ཡིན།) མཚན་དངོས་འཁོར་ལོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེས་སྐུ་ཆེའི་སྐད་ལ་དཀར་དུང་གི་ཆོས་རྗེ་འཛམ་གླིང་གྲགས་པ་སྣ་མར་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་རྫམ་ཕུག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་རྫམ་ཟླ་བའི་བསྙེན་སྒྲུབ་གནང་ནས་བཞུགས་ཏེ་ཞག་བདུན་སོང་བ་ན་གང་ནས་འོངས་ཆ་མེད་པའི་ཨ་ཙར་སྤྱོད་ལྡན་བདུན་འོངས་ནས་དངུལ་གྱི་ལྗིད་བདུན་ཕུལ་བ། དེས་བླ་བླུག་སྟེ་དཀར་དུང་དུ་གསེར་མཁར་གཙུག་ལག

ཁང་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་རྟེན་རྫོང་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཆ་ལམ་གཅིག་གི་སར་ཡོད། ལྷ་ཁང་འདིའི་མིང་ལ་ཁྱུར་ཆགས་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ཡང་འཁོར་ཆགས་ཞེས་འབོད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀར་རྒྱུ་མཚན་བོད་སྐད་མི་འདྲ་བ་འདུག་པ་སྟེ། ༡. ཁྱུར་ཆགས་ཞེས་འབོད་པ་ནི། སྔོན་དུས་ལྷ་རྟེངས་ཀྱི་ས་གནས་ཤིག་ན་སྨྲམ་ཆེན་ཞིག་བཞུགས་པའི་སར་ཨཙྪ་མི་བདུན་འོངས་ནས་ཁྱུར་པོ་བདུན་བཅོལ་ཏེ་རྗེས་སུ་ལེན་པར་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཏེ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་སོང་ཞིང་། ལོ་མང་རིང་ཁྱུར་པོ་ལེན་པར་ཡོང་རྒྱུར་སྒུག་ཀྱང་ཡོང་མཁན་མ་བྱུང་། ཁྱུར་པོ་རྣམས་ཁ་སྒོ་ནས་བཀྱག་པ་ན་རས་ཐུམ་ཞིག་ཆེ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་དང་ཚང་མར་ཡི་གེ་རྫས་ཟེར་བ་ཡོད་ཅིང་། ནང་དུ་དངུལ་ལྷད་མེད་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་མཐོང་ནས་དངུལ་དེ་དག་གིས་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཇོ་བོའི་སྐུ་བཞེངས་པ་ན་སྐུ་སྨད་བཞེངས་ཟིན་རྗེས་སྐུ་སྟོད་རང་བྱུང་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ཁང་གི་མིང་ཁྱུར་ཆགས་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན་ཟེར། ༢. འཁོར་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་འཁོར་རེས་རྟེན་གཙོ་ཇོ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་བཞེངས་གྲུབ་ནས་དཀར་དུང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་སྐབས་མིང་ཆ་འཁོར་ལོ་ཐང་དཀྱིལ་དེར་ཡོད་པའི་རྡོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཐོགས་ནས་འཁོར་ལོ་ཁ་འགག་པ་དང་། ཇོ་བོས་གསུངས་ཕྱིན་ནས་ང་འདིར་འཁོར་ཞིང་ཆགས་སོ་ཞེས་གསུང་ཕྱིན་པར་བརྟེན་ཇོ་བོའི་སྐུ་བརྟན་འདི་ལ་འཁོར་ཆགས་ཇོ་བོ་ཞེས་མཚན་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་ཞེས་གོད་ཚུལ་ཡང་འདུག ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་གཙོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བཞེངས་སྐུ་བཞུགས་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་པ་ཏྲ་དང་བཅས་པ་ཐོག་མར་བཞེངས་མེད། སྐབས་དེར་ལྷའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་པད་གདན་སྟོང་པ་རེ་ཡོད། མངའ་བདག་འཁོར་རེའི་རྗེས་ནས་མི་རབས་ཁ་ཤས་ཕྱིན་རྗེས། མངའ་བདག་གནམ་མགོན་ལྷེས་ཆེན་གཙོ་ཇོ་བོའི་གཡས་སུ་སྐུ་རྒྱ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་གཡོན་དུ་སྤྱན་རྒྱ་གོང་མཚུངས་ཀྱི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཕྱར་ཡོད་པད་གདན་སྟོང་པའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་བཞེངས། དེ་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་རིམ་པས་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་ཉམས་གསོ་རིམ་པར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅིང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཡས་གཡོན་གྱི་དངུལ་སྐུ་གཉིས་རྩ་མེད་སོང་བ་དང་། སྐུ་སྟོད་ཤིན་ཏུ་དགོས་འདྲེན་བྱས་པ། རིག་གསར་མཇུག་སྒྲིལ་རྗེས་སླར་ཡང་རང་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ཐོག་སྐུ་སྨད་གསར་བཞེངས་བྱས་ཏེ་དེང་སང་འཁོར་ཆགས་ལྷ་ཁང་ནང་བཞུགས་ཡོད། ཞིབ་པར་འཁོར་ཆགས་ལྷ་ཁང་གི་གནས་ཡིག་ཁ་བྱང་དུ《ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་མཆོད་སྡོང་རྗེ་བོ་དངུལ་སྐུ་མཆེད་གསུམ་སྔོན་བྱུང་གི་གཏམ་རབས་བརྗོད་པ་རིན་ཆེན་བཻཌཱུ་སྔོན་པོའི་བེ་ཡང》ཞེས་འབོད་པ། ངོར་ཀེ་ཡུམ་གྱི་གདན་རབས་ང་བཞི་པ་མཁན་ཆེན་དཀོན་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༨༠)ལོར་བརྩམས་པ་གནང་མཛད་པ། ༡༨༨༨ལོར་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་གཟིགས།

ཁ་རྒྱ་རྒྱས་ལྡིང་། ཤོལ་གྱི་སྟེ་སོར་སྦུབས་མས་ཁུ་གུ་ཡོད་པའི་ལྷམ།

ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ། འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁ་ཆེ་ཛ་ཡ་ཨནྟ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཞབས་པ་ཆུང་བའི་སློབ་མ་ཡིན་པར《དེབ་སྔོན》དུ་གསུངས་པ་ཙམ་ལས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཁོ་བོས་ད་བར་མ་མཐོང་ལགས།

ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། པཎ་ཆེན་འདིའི་འཁྲུངས་ལོ་དང་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལོ་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལྟར་ན་དཔར་མ་དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༡༧ནས་༡༢༡༨བར་པཎ་ཆེན་གྱི་འཁྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༡༢༧)ལོ་ཡིན་པ་དང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་བོད་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་བྱ(༡༢༡༣)ལོ་བར་བོད་དུ་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ(༡༢༢༥)ལོར་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བཤད་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་འདི་རང་ལུགས་བཟུང་བ་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཤྲཱ་ཤ་སུ་ར་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་ཆོས་དཔོན་ཆེན་པོ་སམ་པ་ཀ་ཡ་དང་། ཡུམ་ཀུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༡༢༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་བཟུང་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་མཁན་པོ་སུ་ཁ་ཤྲཱི་ཥྞ་དྲ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་ཀ་ར་གུ་པྟ་དང་སྔོ་སྦུལ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཞི་འབྱུང་སྦས་པ་འམ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཤཱནྟ་ཀ་ར་གུཔྟ་ཞེས་པས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཚེ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་སྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པར་མཛད་ཅིང་། པཎ་ཆེན་དེ་བ་ཧུ་ཏེ་སོགས་པཎྜི་ཏའི་གྲངས་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་མཁྱེན་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༢༠༡)ལོ་ནས་བཟུང་ནུབ་ཕྱོགས་དྲུ་ཞེལ་གྱི་ཡུལ་ནས་དུ་རུ་ཀའི་དམག་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་ནས་ཤར་ཕྱོགས་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་གཏོགས། རྒྱབ་དང་། བྱང་། དབུས་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གྲགས་ཅན་ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི་དང་། བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་སོགས་མང་དུ་བཅོམ་པར་བརྟེན། ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་དང་། མཁས་པ། རབ་བྱུང་བཅས་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་འབར་མ་དང་། ཟའི་ལྷ། ཀམ་པོ་ཛེ་སོགས་སུ་བྲོས་ཐེབས་དགོས་བྱུང་བར་བརྟེན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་སོགས་ཞང་ཉས་ཤིག་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་བོད་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཝི་ཧྲ་ཏའི་ཚོང་འདུས་སུ་བྲོས་ཕེབས་ཏེ་དེར་ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་སྐབས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་གྲོ་མོ་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས། སྐབས་དེར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་ཤིང་། མཉམ་དུ་ཕེབས་པའི་སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་ཆུང་བ་ཡང་དགུ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་ནི་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལས་མ་ཕེབས་པའི་སྐུ་གཞོན་ནུ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་བརྩོན་ཆུང་འདི་འདྲ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གསུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཏོག་ཙམ་ཅིག་མི་ཡོང་བས་དེ་ལས་ཁོང་ལ་ཆོས་འགའ་ཞིག་གསུངས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་དགོས་དགོངས། སྐབས་དེར་ལོ་ཙཱ་བས་སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ལ་སོ་སོས་མཁས་པར་བཞེད་པའི་གཞུང་གི་ནང་ནས་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞན་ཚུན་བགྲོ་གླེང་མཛད་པ་དེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཐོར་ལ་གསན་པས་ཐུགས་ཏ་ལས་ཏེ། བོད་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་གསུངས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། མངའ་རིས། གཙང་། དབུས། ལྷོ་ཁ་སོགས་ས་གནས་མང་པོར་ཆོས་གསུངས་ཏེ་འབུལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལོ་ཙཱ་བས་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བརྟེན་བཞེངས་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་གནང་། བོད་དུ་ལོ་བཅུའི་རིང་བཞུགས་ཏེ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། ལག་ལེན། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་བཅས་དར་སྤེལ་གནང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༠༧)ལོར་སྤྲེ་ཁ་ཐང་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་སངས་རྒྱས་འདས་ལོའི་བསྟན་རྩིས་མཛད་སྐབས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མེ་སྦྲུལ(སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་༥༤༤)ལོ་ནས་གོང་ལོའི་བར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་༡༧༥༠དང་ཟླ་བ་གཉིས་དང་ཞག་སྲིད་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་རྩིས་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། བསྟན་རྩིས་དེ་མཛད་པའི་དུས་ཚོད་ནི་མཁས

དབང་འགའ་ཞིག་གིས་པཎ་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་མིང་གི་ལོ་དེ་རང་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མིན་པར་དེ་ནས་ལོ་གསུམ་འདས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་(༡༢༠༧)ལོ་དེ་རང་ཡིན་ནོ། །དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱི(༡༢༡༦)ལོར་བོད་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ངོ་། ཡུལ་དེར་བར་སྐབས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ཀྱང་སོང་བ་རྣམས་སླར་གསོ་དང་། རྩང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་དར་སྤེལ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་གོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ(༡༢༢༥)ལོར་ཡུལ་དེར་སྐུ་ངན་ལས་འདས། པཎ་ཆེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཁ་བྱང་དུ《ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》ཞེས་དང་། མཛད་བྱང་དུ་མཆན་ལ་ཧྲི་བྲྀ་མ་ཁ་ཨཙྪ་ཞེས(ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གྱི་སློབ་མ)འཁོད་པ་དབུ་མེད་བྲིས་མ་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་༡༥ཡོད་པ་ཞིག་དང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལྷུག་དཔར་མ་དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༡༧ནས་༡༢༡༩བར། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷུག་དཔར་མ་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༥༨༨ནས་༥༩༠བར་བཅས་ལ་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཟླ་བ་མགོན་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པའི་སློབ་མ་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ཀྱིས་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་གསན་སའི་བླ་མ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བོད་དུ་བྱོན་ནས་གྱ་པ་མཚོན་ཞེས་དང་། སྐྱེ་གྲལ་སྒང་པ་གཉིས་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་གསུང་མཁན་དེ་ཡིན། ཚིགས་བཅད་ཚིག་རྐང་བཅུ་དྲུག་ལྡན་གཅིག་གཟིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བློ་ལ་འཛིན་ནུས་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ལྡན་སྒྱུམ་ཚོགས་པ་མངའ་ཞིང་། ཁྲིམས་འཛུག་མེད་དུ་འཆིང་ནུས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞིང་། བོད་དུ་དུས་འཁོར་ཙམ་མ་ཟད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི《སྒྲོན་གསལ》དང《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ》ཀྱི་བཤད་པ་ཡང་མཛད། བོད་སྐད་བྱང་ཆུབ་པར་མཁྱེན་པས《དོན་དམ་བསྙེན་པ》དང《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ》གཉིས་ཀྱང་རང་འགྱུར་མཛད་པ་བསྟན་འགྱུར་ཤེ་དགེ་དཔར་མའི་རྒྱུད[ཧ]དང[ཙ]གཉིས་སུ་བཞུགས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་འདི《དེབ་སྔོན》ལྷུགས་དཔར་མའི་དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༨༡༥པར་གསལ་བ་ནས་བྲངས།

ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་དགོན་ཞབས་བཞི་ཚོ། སྔོན་རས་གཟིགས་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བརྒྱད་པ་ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོར་སྐྱབས་སྦྱིན། གཉིས་པར་མཆོག་སྦྱིན། གསུམ་པར་ཞགས་པ། བཞི་པར་བགྲང་ཕྲེང་། གཡོན་གྱི་དང་པོར་དབྱུག་ཏོ་གསུམ་པ། གཉིས་པར་གླེགས་བམ། གསུམ་པར་པདྨ། བཞི་པར་སྤྱི་བླུགས་འཛིན་པ་ལྷ་མདོག་དཀར་པོར་ཡོད་པ་ཞིག འཁོར་བཞི་ཡོད་པའི་གཡས་སུ་སྒྲོལ་མ་དང་། གཤོན་ནུ་ནོར་བཟང་། གཡོན་དུ་རྟ་མགྲིན་དང་། ཁྲོ་གཉེར་ཅན་མ་བཅས་ལྷ་ལྔ་ཡོད། 《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི》སྒྲུབ་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཡོད།

ཁ་ཆེ་སྨོས་མེལ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྨོས་མེལ་ཞིག་སྟེ། རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་མཛད་པའི《གཏམ་ཚོགས》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༩ལས། སྨོས་མེལ་ལ་ཡང་རང་བྱུང་བཅོས་བུ་གཉིས། །རང་བྱུང་ཐང་རྒྱ་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་ནས་བྱུང་། །ཁ་ཆེ་མིང་ཏོག་སྨིན་འདུ་སེར་ལ་ལུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐང་མའི་རྩ་སྡེ་ཐང་ཚ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ལྷུང་ནས་ཡུན་རིང་སོང་རྗེས་རྫའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་རང་བྱུང་གི་སྨོས་མེལ་ཡིན་པས་རབ་དང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྨོས་མེལ་ནི་སྨིན་ཟིན་པའི་མེ་ཏོག་གི་མདོག་དང་འདྲ་བར་སེར་ཁ་དངས་ལ་ལུམ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དམར་ལ་སེར་ཤས་དང་པོ་དེ་ཙམ་མེད་པ་ནི་སྟོད་ཏོར་གྱི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པ་དང་། མདོག་སེར་སྐྱ་སྨིན་རིས་ཆགས་པ་ནི་སོག་པོའི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས། སྨོས་མེལ་བཅོས་མ་ནི། ཐང་རྩ་དང་། ཁ་ཆེ་གུར་གུམ། ག་བུར་གསུམ་བསྲེས་ནས་ཞིབ་མོར་བཏགས་ཏེ་ཆུ་ཡིས་ཅུང་ཟད་བརླན་ནས་བཟོས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཆེ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་སྨོས་མེལ་ཡང་བཅོས་མ་ཡོད་པར་གསུངས་ཡོད་དོ། །

བཙོས་པ་ཡིན་ཞིང་འགའ་ཞིག་གི་ནང་སྐྱང་མ་སོགས་ཚུད་པའམ་ཚུད་པའི་ཤུལ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱར་མའི་རིགས་དང་ཐག་ཉེ་ཙམ་བྱུང་ན་སྐྱར་མ་ཚུར་འབེན་པའི་ཤུགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་རིན་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཤེལ་གོང་ཤེལ་ཕྲེང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༤༧ནས་༡༤༨བར་སྨོས་མེལ་བཅོས་མ་ཆགས་ཚུལ་དང་བཟོ་ཚུལ་གསུངས་པ་དེར་གཟིགས།

ཁ་ཆེ་ཏྲི་ཤག་ཏུ་སྒྲ་བ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི(༡. བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། ༢. མདོ་སྡེ་པ། ༣. སེམས་ཙམ་པ། ༤. དབུ་མ་པ)ཡོད་པའི་ནང་གསེས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་གནས་གཞིའི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་གྷ་དྷ་རང་དུ་བཞུགས་པའི་ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་ཡིན། དེའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་སྐོར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད》འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་ནང་གཙོ་བོར་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་པ་ནི། སྔར་ཐང་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་སམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སུ་བསྔགས་པས་མཛད་པའི《མཆིམས་མཛོད》ལ་གཟིགས།

ཁ་ཆེ་ཛྙ་ན་ཤྲཱི། དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་པའི་པཎྜི་ཏ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་སྟེ་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

ཁ་ཆེ་རྡྣ་ཀ་ར། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ན་རོ་པའི་སློབ་མ་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་སྟེ། རྔ་ནག་འགོས་ལོ་ཙཱ་བས་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་གསན་ཡུལ་གྱི་བླ་མ་ཞིག

ཁ་ཆེ་ཟླ་མགོན། གོང་དུ་གསལ་བའི་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཟླ་བ་མགོན་པོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁ་ཆེ་ཕྲི་སུ་ཏྲི་པཀྐ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་པཎྜི་ཏ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཞང་ཞུང་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་པཎྜི་ཏ་འདིའི་དྲུང་ནས《འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་པ》གཞན་ནས་འགྱུར་བཅོས་མཛད་ཡོད།

ཁ་ཆེ་བསོད་སྙོམས་པ། གོང་གི་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཁ་ཆེ་ཨ་ནནྟ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་བདག་གིས་མ་མཐོང་།

ཁ་ཆེམས་དྲན་པ་གསལ་དུས། འཆི་ཁར་ཉེ་བའི་སྐབས་མི་ལས་ཆེ་བ་དྲན་ཤེས་གསལ་པོ་མི་ཡོང་བས་རང་ཉིད་དྲན་པ་གསལ་བའི་དུས་སྐབས་སུ་ཁ་ཆེམས་ཀྱི་སྐད་ཆ་སྔོན་རྒྱ་ཡོད་པ་རྣམས་བཤད་དགོས་པའི་དོན།

ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ། སྐབས་དེར་བོད་དང་ཉེ་བའི་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཀ་ཤྨཱི་ར་སྟེ། དེང་སང་ཀ་ཤི་མིར་དུ་འབོད་པ་དེ་ནི་སྔོད་མངའ་རིས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཀྱི་གུས་བཙན་པོ་དང་དམག་འཐབ་བྱེད་མཁན་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དེ་སུ་ཡིན་ངེས་སུ་བརྟག་དགོས།

ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་སུ་མ་ཏི་ཀཱིརྟི། ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་པདྨ་ནྲྀ་ཏའི་ཆོས་སྐོར་གནང་ཡུལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

ཁ་ཆེའི་ཡི་གེ། གོང་དུ་གསལ་བའི་ཀཤྨཱི་རའི་ཡི་གེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁ་ཆེའི་ཡུལ། གོང་དུ་སོང་ཟིན་པའི་ཀཤྨཱི་ར་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁ་ཆེར་སྐྱ་རྒྱན་ནགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། འདི་བཞེངས་པ་པོ་སུ་ཡིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ད་ལྟ་མ་

མཛོད་ཞིང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》དང《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》གཉིས་ཀའི་ནང་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་མཛད་ཅེས་གཅིག་མཐུན་དུ་གསལ། དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་ད་བར་མ་མཐོང་།

ཁ་མཆུ་ཁྲིམས་སར་ཐལ་བ། པན་ཚུན་བར་རྩོད་གླེང་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཀྱང་བསྡུམས་མ་ཐུབ་པར་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱ་དགོས་བྱུང་བ།

ཁ་མཆུ་འཇལ་མཁན། ཁྲིམས་ཁང་དུ་སློབ་མར་ཁ་མཆུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན།

ཁ་མཆུ་འབྲུན་འབྲེལ་ལོ་མང་། མི་རབས་སྔོན་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཁ་མཆུ་རྙིང་པ་ཐག་མ་ཆོད་པར་ལོ་མང་པོ་སོང་བ་ལ་ཟེར།

ཁ་མཆུ་འོས་བཙུགས་བྱེད་པ། དཔང་རྟགས་ཁུངས་བཙན་མེད་པར་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁ་མཆུ་བཙུགས་པ།

ཁ་མཆུའི་རིགས་ཀྱི་གཅོད་རྒྱ། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱས་པའི་ཁ་མཆུ་ཁག་གི་ཐག་གཅོད་གཏོང་བའི་བཀའ་ཡིག

ཁ་ཏི་ཀ མཚོ་སྔོན་ཞོ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་སྡེ་ཞིག སྔོན་དུས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་དྷ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱི་ཏི་ཤྲི་གནང་མཁན་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེར་ཐང་བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཙོང་ཆུའི་ཞོ་རྒྱུད་དུ་ཆོས་སྡེ་བཏབ་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། ངག་རྒྱུན་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། ཁ་ཏི་ཀའི་ཚོང་དཔོན་ནོར་བུ་བཟང་པོས་དབུས་སུ་སོང་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ། ཚོང་དཔོན་དེ་ཉིད་མདོ་སྨད་དུ་ལོག་ཁར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྟ(༡༣༧༨)ལོར་མ་ཡུམ་བགྲེས་པོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་འདོད་མེད་པའི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་ཕྱག་ཕྲིས་དང་ཆབས་ཅིག་རང་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་ཐང་ཞིག་དང་། རྒྱལ་བ་སེང་གེའི་ང་རོའི་སྐུ་དཔར་བསྐུར་བ་གནང་ཞིང་། ཚོང་དཔོན་གྱིས་འདྲ་ཐང་དེ་དང་ཁྱད་མེད་པ་ཞིག་བཞེངས་ནས་དེ་རྗེ་སྐུ་མའི་མ་ཡུམ་ལ་ཕུལ་བ་དེ་དེང་སང་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། འདྲ་ཐང་དོ་མ་དེ་ཚོང་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡུལ་ཁ་ཏི་ཀར་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གདན་དྲངས་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ཡོད་པ་ལྟར་ཐང་ཀ་གཉིས་ཀ་དེང་སང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་སྐད་འདུག ཞིབ་པར་མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཁ་ཏི་ཀ་དགོན་པའི་རྟེན་གཙོ་རྗེའི་ཞལ་ཐང་གི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པ་མཚོ་སྔོན་སྦྲང་ཆར་དུས་དེབ་༡༩༨༥ལོའི་དེབ་ཡང་གཉིས་པའི་ནང་འཁོད་པ་དེར་གསལ་ཞིང་། དགོན་པ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྡུས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས་༢༤༥ནས་༢༤༨བར་གསལ།

ཁ་ཏོན་ཕྱོགས་པ། ཁ་ཏོན་ཐོག་པ།

ཁ་བཏག ཁ་བཏགས་པ། མང་པོ་བཤད་པ།

ཁ་བཏགས། འདི་ཡི་སྐོར་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་མི་གསལ་ཡང་རྒན་རབས་མི་ཁུངས་ཅན་ཞིག་གི་ངག་རྒྱུན་དུ་གནའ་རབས་བོད་དུ་ལྷ་མགྲོན་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་པ་དང་ཁྱིམ་ནས་ནང་མི་ཡུལ་གཞན་དུ་ཐོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་མཚོན་བྱེད་དུ་རྩམ་པས་ཐོས་ཀྱི་གོང་བའི་སྟེང་དུ་དཀར་ཐིག་རྒྱབ་པ་དེར་ཁ་བཏགས་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་སོག་པོས་བོད་ལ་གནས་སུ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་སྐབས་དེའི་ཚབ་ཏུ་དར་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་སོགས་མགུལ་དུ་གཡོགས་པ་དང་ཕྱག་ཏུ་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་དར་ནས་དེའི་མིང་ལ་ཁ་བཏགས་ཞེས་འདོད་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་འདུག་པ་དེའི་དཔྱད་གཞིར་བཀོད།

ཁ་བཏགས་སྐུ་ཆེན། ཁ་བཏགས་ནང་མཆོག་ལས་བྱུང་ཞིང་། སྔ་མོའི་ཁ་འཛར་རིམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨ་ཤེ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་བཏགས་འདོམ་གསུམ་མ། དེ་སྔ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ནང་ས་ནས་ཐོན་པའི་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་འདོམ་པ་གསུམ་གྱི་རིང་ཚད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་གོང་མའི་མཛོད་ནང་མའི་ཁོངས་སུ་འཛོག་པའི་ཁ་བཏགས་རྒྱ་ཐུལ་ལེགས་ཤིང་། རི་མོར་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་འཛར་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཁ་སྟོན་ཅིག གྲངས་ཁ་སྟོད་ཅིག(ཙ)

ཁ་བསྟན་པ། ཁ་བསྟོན་པ།

ཁ་ཐག་ཐུང་ཡང་དོན་གང་ཐིགས་བྱེད་པ། ཁྲིམས་སར་སྐད་ཆ་བཤད་ཁག་ཙམ་ཐུང་ཡང་གནད་དོན་གཙོ་གནས་མ་ནོར་བ་བྱེད་པ།

ཁ་མཐུན་ལྡེམས་སྒྲིང་། མི་ཁ་ཤས་ཁ་མཐུན་ཐུས་ནས་ཞིང་འདྲོག་ཀྲུལ་དུ་རང་འདོད་ལྟར་སྣང་མོ་ལ་འགྲོ་བ།

ཁ་དལ་སྐྱོད་དལ། ཁ་དལ་པོས་ཉི་མ་གང་འཁྱོལ་གྱི་སྒྲ་གཞིས་གཏོང་བ་དང་། ལས་ཀ་མེད་པར་རང་གི་ཁང་པའི་ནང་མི་མང་པོ་ཚོགས་ནས་རྩེད་མོ་རྩེ་བ།

ཁ་དུམ་པ། ཁ་འཆམ་ཞིང་འདུས་པ།

ཁ་དོག མདོག་ཏུ་བསྟན་རུང་བ་ཁ་དོག་གི་མཚན་ཉིད། དེའི་དབྱེ་བར་རྩ་བའི་ཁ་དོག་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་རིགས་གཉིས་ཡོད།

ཁ་དོག་ཉི་ཤུ། རྩ་བའི་ཁ་དོག ༡.དཀར། ༢.སེར། ༣.དམར། ༤.སྔོ་བཞི། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག ༡.ཉི་འོད། ༢.སྤྲིན། ༣.དུ་བ། ༤.རྡུལ། ༥.ཁུག་རྣ། ༦.སྣང་། ༧.མུན། ༨.གྲིབ་མ་བརྒྱད། དབྱིབས་གཟུགས། ༡.རིང་། ༢.ཐུང་། ༣.ལྷམ། ༤.ཟླུམ་པོ། ༥.མཐོ ༦.དམན ༧.ཕྱ་ལེ་བ། ༨.ཕྱ་ལེ་བ་མིན་པ་བཅས་སོ། །

ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་གྱི་མུ་བཞི། ཁ་དོག་ཡིན་ལ་དབྱིབས་མ་ཡིན་པའི་མུ(སྔོ། སེར། དཀར། དམར། གྲིབ་མ། ཉི་འོད) དབྱིབས་ཡིན་ལ་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པའི་མུ(རིང་བ། ཐུང་བ། ཟླུམ་པ། ལྷམ་པ། མཐོ་བ། དམའ་བ། ཕྱ་ལེ་བ། ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ) ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ(སྤྲིན། དུ་བ། རྡུལ། ཁུག་རྣ) དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ(སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ)

ཁ་དྲག་པ་མ་སྐྱོངས་ཤིང་ཞན་པ་ཡི་མི་ཆད་པར་གཅོད་པ། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གནས་མཐོ་དམན་དང་། རིམ་པ་མཐོ་དམན་ཡོད་པའི་ཐོག་བདེན་པ་ཆེ་ཆུང་དང་བསྟུན་ནས་རིམ་པ་མཐོ་བ་དེ་ངོ་ཚ་མི་དགོས་ཙམ་དང་། རིམ་པ་དམའ་བ་དེ་བློ་ཕམ་བྱ་མི་དགོས་ཙམ་གྱི་ཐག་གཅོད་ཐོས་འཚམས་བྱ་དགོས་པ།

ཁ་རྟོན་ནང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཤར་རྒྱུད་ཀོ་ཆེན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༡༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བྲག་དགོན་ཆོས་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། དེ་རྗེས་ཁྲ་དགེ་བློ་གྲོས་བསོད་ནམས་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སློབ་དཔོན་བཙོན་འགྲུས་བཟང་པོའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་དང་ཆོས་འཆད་དཔང་ཡུང་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། བཀའ་འབུམ་སྐོར། 《བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྨྱུང་ཆོག》 《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲུབ་ཐབས》 《འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས》སོགས་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༧༧༥)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཁ་གནག་མོ། གསད་པར་བྱའོ། །

ཁ་གདངས་ལག་པ་སྟོང་ཡུལ། རང་ལ་དཀའ་ངལ་བྱུང་དུས་གཡར་པོ་དང་གསོལ་རས་ཞུ་ཡུལ་ཡིན་པ།

ཁ་བདུར། ཕན་ཚུན་རྒྱུ་མཚན་མཁོད་རེས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱས་པ།

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་སྡིག་པ། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པའོ། །

ཁ་ནག ཤེས་རྒྱུ་མ་འདུག་པར་གསང་བ་དམ་པོ་བྱེད་པ།

ཁ་ནང་ལྡེ་རྒྱས། གཏམ་དཔེ་ཞིག་སྟེ། རང་རང་སོ་སོའི་ཁ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པ་ལྟར་ལ་གནས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་ས་ཆ་དེ་རང་གི་མི་ལ་རྒྱུས་ཡོད།

ཁ་ཕོ་ཁ་བཤད། ཁ་ཕོ་ནི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཁ་བཤད་ནི་ཁ་ནས་སྟོང་བཤད་བྱས་པའི་དོན།

ཁ་ཕོ་ཆེ། བརྒྱ་བསད་སྟོང་འགུགས་བྱེད་ཟེར་བའི་ཁ་ཙམ་གྱི་སྟོང་བཤད་བྱེད་པ།

ཁ་འཕང་འཁྱེར་མེད། ལས་དོན་རྟོག་འཛིང་ཆེ་རིགས་བྱུང་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགན་མ་འཁྱེར་བར་རང་མཉམ་གྱི་མི་དང་རང་ལས་རིམ་པ་མཐོ་བའི་མི་ལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་རང་ཉིད་གཡོལ་ཐབས་བྱས་པ།

ཁ་འཕྲེད་ལ་མ་འཕྲེད། སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་འཁྱོལ་ལ་མ་འཁྱོལ།

ཁ་བ་ཅན། བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཐའ་གངས་རིས་བསྐོར་བའི་དབང་གིས་ཁ་བ་ཅན་དང་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་ཧི་མ་ལཱ་ཡ་ཟེར་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་སྤྱིའི་མིང་ལ་རི་བོ་གངས་ཅན་དུ་འབོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རི་བོ་གངས་ཅན་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་མཐོ་ཤོས་དང་། རིང་ཤོས་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ཅིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀཻ་ལཱ་ཤ་ནས་འབྱུང་། རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ་འབྲས་ལྗོངས་བརྒྱུད་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་བར་བརྒྱངས་པའི་རིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་ཆ་སྙོམས་སྤྱི་ཕྲི་དྲུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཅོ་ལྔས་མཐོ་བ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཆེས་མཐོ་ཤོས་ནི་ཇོ་མོ་གླང་མའི་རི་རྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཕྲི་བརྒྱད་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ཏུ་ཅང་རིང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་སྣ་ཕྱོགས་ངོས་ལྷུ་ལྷུགས་རིམ་བསྐོར་བ་ལྟར་ཡོད་པས་ན། བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་ལ་ཁ་བ་ཅན་དང་། གངས་ཅན་ལྗོངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཁ་བ་རི་བ། གངས་རི་ར་སྤྱོད་མཁན་ཏེ་བོད་པ།

ཁ་བད། བོད་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ཐིག་པའི་སྟེང་དུ་ཆུ་ཞེན་འགོག་སྲུང་གི་བད་གཡམ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཁ་བའི་རྒྱལ་བརྗེགས། གངས་རིའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད།

ཁ་བལ། ཁ་ཆེ་དང་བལ་པོ་ཞེས་པའི་ཟུང་ཚིག

ཁ་བློན། མཐའ་མཚམས་ཀྱི་སོ་ཁ་སྲུང་བའི་བློན་པོ་སྟེ་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་སོ་བློན་ཞེས་བྲིས་པ་དེ་དང་གོ་དོན་འདྲ།

ཁ་འབབ་ཀྱི་ཆུ་བོ་བཞི། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ཆུ་མགོ་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ། ཆུ་བོ་གངྒཱ་ཀྲིའི་ཆུ་མགོ་རྨ་བྱ་ཁ་འབབ། ཆུ་བོ་སིན་དྷུའི་ཆུ་མགོ་གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་བོ། ཆུ་བོ་སི་ཏའི་ཆུ་མགོ་སེང་གེ་ཁ་འབབ་བོ། འདི་ལ་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་གངས་རི་ཏི་སེའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་བཞི་ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་མཚོ་མ་དྲོས་པའམ་མཚོ་མ་ཕམ་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་བཞི་ཞེས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་སྙིང་ཆུ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་མགོའི་རི་དེ་དག་སྟག་ཆགས་བཞིའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་འབབས་ཚུལ་སྐོར་གཤམ་དུ་ཆུ་བོ་བཞི་སོ་སོའི་ཤིང་གི་ཐད་ཀར་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཁ་སྒྱུར་ཟངས། ཟངས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྣམ་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཁག་གཅིག་ནང་གནའ་རབས་རྒྱ་གར་དུ་ཟངས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྣམ་ཁ་སྒྱུར་བྱས་པའི་ནང་དུ་མར་ཁུ་བླུགས། དེའི་ནང་དུ་བྱིས་པ་ཆུང་དུ་གསོན་པོར་བཞག་ཐོག་སྐམ་ཁ་སྒྱུར་བའི་སྲུབས་རྣམས་སྲ་ཚིལ་གྱིས་བཀག་ཏེ་ནང་དུ་མཁའ་རླུང་མི་འགྲོ་བར་བྱས་ནས་ཐག་རིང་པོར་བསྐྱུར་བ་དང་། མཛོད་དུ་བྱས་པ་སོགས་སུ་སྤྱོད་འདུག

ཁ་སྦྱོར་བདུན་ལྡན། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལས། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་སྟེ། ༡. ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག ༢. ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག ༣. བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག ༤. རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག ༥. རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག ༦. སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག ༧. འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ནི། དང་པོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་ནི་མཚན་དཔེས་རྫོགས་པར་སྤྲས་པ། གཉིས་པ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་ནི་རང་སྣང་གི་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། གསུམ་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ནི་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ། བཞི་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་ཐུགས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ། ལྔ་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པ། དྲུག་པ་སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག་ནི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་གཡེལ་བ་མེད་པ། བདུན་པ་འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དུས་ནམ་ཡང་འགོག་རྒྱུན་མེད་པར་འཇུག་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣམ་བཤད་རྒྱས་པ་རྣམས་ལས་གསལ།

ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཁ་སྦྱོར་བདུན་ལྡན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁ་མ་བྱད་གླ་གདེང་མི་ཐེལ་བ། འཚོ་བ་ཁྲུངས་མ་འཁྱོལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱག་ཟ་རྒྱ་རྒྱུག་བྱེད་མཁན།

ཁ་མང་ལྷུར་གྱི་ལྷ་འདྲེས། དགོས་མེད་ཀྱི་གཏམ་གླེང་མང་བ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཉེས་སྐྱོན་ཡོང་རྒྱུའི་སྣེ་ཁྲིད་ཡིན་པ།

ཁ་སྨན་ནག་མཚུར་གསུམ་ཐང་། ནག་མཚུར(བསྡིགས་པ)རྒྱ་མ་གང་། ཞུ་མཁན་ལོ་མ་རྒྱ་མ་གང་། ཨ་རུ་ར་རྒྱ་མ་གང་བཅས་ཡིན།

ཁ་གཙང་། རིགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ།

ཁ་བཙན། ནང་གཏམ་ཕྱི་ལ་མི་ཤོད་པའི་གསང་བ་ཐུབ་མཁན།

ཁ་རྩོད་འཁྲུག་འཛིངས། དོན་མེད་དུ་ཕན་ཚུན་ཁ་ཐོག་གི་རྩོད་གླེང་དང་། ཕན་ཚུན་གཞུ་རེས་བཏང་ནས་འཛིང་མོ་རྒྱག་པ།

ཁ་ཚ། ༡. ཟད་ཀར་སྤྱན་བརྗོད་བྱེད་མཁན། ༢. བཤད་མཁས་པོ།(ཙ)

ཁ་ཚོ་ཆེ་བ། ༡. ཁ་རྒྱགས་པ་བཤད་པ་དང་འུད་ཤོབ་སྒྲོག་པ། ༢. ཉམས་པ་བཤད་པ།

ཁ་འཚོས། ཟས་མི་ཟ་བར་བྱེད་དམ་ལྷུང་བར་བྱེད་པ།(ཙ)

ཁ་འཛིན། བདག་པོ་རྒྱག་པ་ལ་ཁ་འཛིན་ཟེར།

ཁ་འཛིན་གསུམ། གུག་སྐྱེལ་དང་། གུར་ཀུམ། ཤི་ཤི་ལིང་སྐྱེ་གསུམ།

ཁ་ཞག དགོན་པའི་མང་ཇ་གཏོང་སྐབས་ཇ་ཁྲིའི་ཁ་ལ་འབྱོལ་ནས་ཡོད་པའི་ཞག

ཁ་ཞེ་གཉིས། ཁ་དང་བསམ་པ་གཉིས།

ཁ་ཟས་བསྐྱེམས་པ། ཁ་ཟས་ཁེབས་པ།

ཁ་ཟས་སྤྱོད་ཚུལ་ཉེར་གཅིག ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ལ་གཟིགས།

ཁ་ཟས་ཀྱི་འདྲུ་སྐྱི་ཆུད་པ། ལྟོ་ཆས་མི་ཞུ་བ་དང་མི་ཆུད་པར་གོ །

ཁ་ཟས་རག་པ། འབྲུ་རིགས་དང་། ཤིང་ཏོག ཤ་རིགས་སོགས་ཟོས་རྗེས་དྭངས་མ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་བཅུད་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྙིགས་མ་རྣམས་གཤང་གཅིར་འགྱུར་བའི་རིགས།

ཁ་ཟས་བསིལ་བ། རང་བཞིན་བསིལ་བའི་སྣ་ཚལ།(ཙ)

ཁ་ཟས་བསོད་པ། ཁ་ཟས་བཟང་པོ་དང་ཞིམ་པོ།

ཁ་ཟེར་བ། སྐོག་ཏུ་འཕྱ་སྨོད་ཀྱི་གཏམ་སྨྲེང་བྱེད་པ།

ཁ་ར་ཙུ་སྒྲ། ནག་ཆུ་ནས་མཚོ་སྔོན་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཐོག་གི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁ་རག་སྒོར་གསུམ། ༡. སྐྱ་སྟོམ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སེམས་ཕྲུགས། ༢. ཇོ་བོ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་གདམས་པ། ༣. དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་ཞེས་པ་སྟེ་དོན་དུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་ཆུ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཏེ་སློབ་མ་སྐྱོང་བའི་ཁ་རག་སྒོམ་ཆུང་དབང་ཕྱུག་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཁྲིད་སྟོལ་ཞིག་ཡིན།

ཁ་རག་གི་གྲྭ་པ་ཆེན་པོ་འདུལ་བ་འོད། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ་སྐུ་ཆེའི་རིང་ལ་ཁ་རག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་མཚན་ལ་ཁ་རག་པ་ཞེས་ཐོགས། འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོ་ཁ་གྲ་ནང་ནས་ཡིན་ཅིང་། གདུང་རུས་ཀྱི་དང་། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་མཁྱེན་ཅིང་། སྐུ་མཆེད་གཅིག་ཡོད་པ་མེལ་ཚོག་ནས་ཉི་བས་ཐུགས་སྐྱོ་ནས་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་བླ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བར་འགྲུལ་མེད་དུ་བསྙེན་ཏེ་རང་ལ་དངོས་པོ་ཅི་བྱུང་བླ་མའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། ཆོས་གསུངས་ཚད་གསན་ཅིང་། གདམས་ངག་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཐོབ་པའི་བུ་ཆེན་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཟད་ཞིབ་པ་《དེབ་དམར》ཤོག་གྲངས་༡༢༩ནས་༡༣༡དང་། 《སྟོད་ཆོས་འབྱུང》ཕྱག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༠༡ནས་༢༠༢བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁ་རག་གྲགས་རྒྱལ་བ། དཀའ་བཞི་པ་ནམ་མཁའ་འོད་ཟེར་གྱི་སློབ་མ་ཡིན། འཁྲུངས་ས་མི་ཉག་དང་། སྨན་རྩི་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གསོལ་ཇ་བ་མཛད་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཉ(༡༣༥༥)ལོར་འཁྲུངས་པ་ཡིན། སྨན་ཐ་ཀུན་སྤངས་པའི་དུས་ཇ་དཔོན་མཛད་སྐབས་རྒྱ་དབར་གྲོས་ནས་དཀའ་བཞི་པ་ནམ་མཁའ་འོད་ཟེར་སོགས་དང་མཇལ་ཏེ་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དུས་ཕྱིས་ཁ་རག་ཏུ་རྒྱུན་རིང་སྒྲུབ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པས་ཁ་རག་པར་མཚན་ཐོགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་གདན་ས་ཐེལ་དུ་བཞུགས་ནས་གཞན་དོན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱི་དུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག(༡༤༥༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཕྱོགས་གསལ《དེབ་སྔོན》ཤོག་གྲངས༢༠༤ནས༢༠༥བར་གསལ།

ཁ་རག་གྲྭ་པ་འདུལ་བ་འོད། གོང་དུ་སོང་མ་ཟིན་པའི་ཁ་རག་གི་གྲྭ་པ་ཆེན་པོ་འདུལ་བ་འོད་ཅེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁ་རག་སྒོམ་ཆུང་། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བའི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་དངོས་དབང་ཕྱུག་བློ་གྲོས་ཞེས་འབོད། འཁྲུངས་ཡུལ་གཙང་སྟོད་དུང་ཁུར་བ་བར་སྒོམ་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ལ་སྐྱབས་གསུམ(༡. བལ་པོ་དབང་རྗེ། ༢. ཤ་དབང་ར། ༣. སྒོམ་པ་དབང་ཕྱུག་བློ་གྲོས)བྱུང་བའི་ཆུང་བ་ཡིན། ཆུང་དུས་ནས་ཆོས་དང་ཆེ་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་བེའུ་སྐྱ་ཡི་ཡེ་ཤེས་བྱ་བའི་སྔགས་པ་ཞིག་ལ་རྫོགས་ཆེན་གསན་ཞིང་། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་ཡབ་ཀྱི་མཆོད་གནས་སློབ་དཔོན་ལྷ་སྒོམ་ལ་ཨ་ར་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལྟ་འགྱུར་རྫོགས་ཆེན་སྐོར་གསན། ཡམ་པོ་གནས་སུ་མཁན་པོ་མར་སྒོམ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྒོམ་ལྷ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ར་སྒྲེང་དུ་ཕེབས། འབྲོམ་སྟོན་པའི་སློབ་མ་རྣལ་འབྱོར་པ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་དང་དགོན་པ་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལ་བདུན་ལ་བསྟེན། བཀའ་གདམས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ཚང་བར་

གསན། དེ་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་བཞུགས་ན་རང་འགོ་ཐོན་པ་འདུག་དགོངས་ཏེ། ཁྱུང་མའི་སོན་ཡུལ་གང་བསྐམས་ནས་སྐྱགས་ཀྱི་ཀོ་ཟུར་ཞེབས། དབྱར་དུས་སུ་ལ་ཞུག་གི་ཤུག་པ་དང་དགུན་དུས་སུ་ཙུང་མ་སྐམ་པོའི་ཐུག་པ་རྩམ་པ་ཕྱན་ཙམ་རེ་བཏབ་ནས་གསོལ་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། ཐམས་སྐྱིད་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཐུགས་འབྱོངས་པས་ཟླ་དང་རི་དྭགས་རྣམས་ཀྱང་འབྲལ་མེད་དུ་འཁོར། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་བློ་སྦྱོང་བཞི་བའི་རྟོགས་པ་ཕུལ་བས་ཐུགས་མཉེས་ཏེ། རང་ལ་འབྲུལ་མཁན་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཁོང་ལ་སྐྱེལ་བར་མཛད་ཅིང་། ད་ཆོ་ལྟ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གིས་ཞལ་གཅིག་ལ་ཕྱིད་པའི་ཆོས་དེ་ཤི་ནུས་གསུངས་ནས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། དེ་ནས་ཁ་རག་གི་ཕུག་པ་ནག་པོར་ཐུགས་དམ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པས་ཁ་རག་སྒོམ་ཆུང་ཞེས་མཚན་དུ་གྲགས་ཤིང་། སློབ་མ་སྒོང་ཙམ་འདུས་པ་བྱུང་། ཁ་རག་སྒོར་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཆོས་གསུངས་ཏེ《ཡང་ཡིག་བདུན་ཅུ་པ》ཞེས་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་མན་ངག་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡེབས་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་ཡོད། ནམ་ཐར་པོ་རྒྱས་སྐོར། 《དེབ་སྔོན》ཕྱག་དཔར་མའི་སྐད་ཆ་ཤོག་གྲངས༡༡༨༤ནས༡༡༨༧བར་དང་། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》ཤིང་དཔར་མའི་གྲངས་༡༡༨ནས་༡༢༠བར་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱུད་བསྡུར་ནས་གཟིགས་དགོས།

ཁ་རག་པ། དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ལ་ཇོ་མོ་ཁ་རག་གངས་རི་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ། ཆུ་ཤུལ་ཟམ་ཆེན་ནས་གངས་རི་དེ་མཐོང་ཐུབ།

ཁ་རབ་གོང་། པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་ལ་ཕུལ་བའི་མཆོད་གཞིས་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

ཁ་རིག ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁ་རག་ཅེས་འབོད་པའི་ཡུལ་སྟེ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ཁ་རོ་ལ། སྤུད་རིན་ཆེན་རྩེ་དང་ཐག་ཆེ་ལར་ཡོད་པའི་གཏོང་སྦྱིན་གངས་བཟང་གི་རི་ཕྲང་དཀར་རྩེར་ཡོད་པ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་ལ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁ་སརྤ་ཎི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་བཤད་པའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཞིག་སྟེ། སྐུ་བཞེངས་སྐབས་སུ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་པས་མཆོག་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཡོན་པས་ཕྱག་ཀར་མེ་ཏོག་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད། ཁ་སརྤ་ཎི་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་དངུལ་གྱི་དོང་ཙེ་ཟད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༡༧༨ནས་༡༨༠བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁ་སརྤ་ཎི་འཇིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་མིའི་འཇིགས་པ་སོགས་འཇིགས་པ་བརྒྱད་ལས་སྐྱོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ལྟར་བྲིས་པ་སྟེ། ༡. མེའི་འཇིགས་སྐྱོབ། ༢. ཆུའི་འཇིགས་སྐྱོབ། ༣. སེང་གེའི་འཇིགས་སྐྱོབ། ༤. གླང་པོ་ཆེའི་འཇིགས་སྐྱོབ། ༥. རྒྱལ་པོའི་ཆད་པའི་འཇིགས་སྐྱོབ། ༦. སྦྲུའི་འཇིགས་སྐྱོབ། ༧. མཁའ་འགྲོའི་འཇིགས་སྐྱོབ། ༨. མི་ཚོད་ཀྱི་འཇིགས་སྐྱོབ་བཅས་ཡིན།

ཁ་སརྤ་ཎིའི་གཙུག་ལག་ཁང་། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱོན་པའི་དགེ་བསྙེན་ཞི་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་རང་ཡུལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བསྒྲུབས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཚད་ཆེ་བ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཡུལ་དུ་ཕྱུ་ཤན་ནའི་རྒྱལ་པོ་ཤྲཱི་ཧ་ས་རས་ཞུས་ཏེ་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་ནས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་སྤྱན་དྲངས་དགོས་པར་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་རི་བོ་པོ་ཏ་ལར་ཕེབས་ཏེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་དངོས་སུ་མཇལ་ཞིང་། རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ལམ་རྒྱུགས་ཀར་ཤ་པ་ཏ་སྤྱན་ཙམ་གཏང་ནས་ཀར་ཤ་པ་ཏ་འདི

ཉམས་ཟད་པའི་ཉིན་མོ་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་འོང་ཞེས་གསུངས་པ་ཕྱིར་ལོག་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་སོང་བའི་ཉིན་མོ་རང་ཡུལ་དུ་སླེབས་རྒྱུའི་ཞག་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་རང་ཡུལ་གྱི་རི་མཐོང་བས་ཏ་ཅང་དགའ་སྟེ། ཀར་ཤ་པ་ཊ་ཉུག་མ་དེས་རྒྱུན་ལྡན་ལས་ལྷག་པའི་ཟས་རིགས་ཉོས་ནས་ཟོས་པས། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དུ་མ་སླེབས་གོང་རང་གི་སྐྱིད་གནས་དང་ཐག་ཉེ་སར་སླེབས་པ་དང་ཀར་ཤ་པ་ཊ་ཇོག་ས་དེར་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞེབས་སྐྱུར་བསྐྱུགས་ནས་བཤད་ཀྱང་ཞེབས་མཁྱེན་མེད་སྟབས་ཐང་ཆད་ནས་གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས། ནམ་ཕྱེད་ཙམ་ན་རོལ་མོའི་སྒྲ་སྒྲུང་བས་གཉིད་སད་ནས་བལྟས་པ་ན་ཤིང་སྡོང་ངོས་ལ་འཕགས་པ་ལྷ་ལྔ(༡. འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། ༢. རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ། ༣. གནོད་སྦྱིན་ནོར་བཟང་། ༤. ཁྲོ་གཉེར་ཅན། ༥. རྟ་མགྲིན) དངོས་སུ་བྱོན་ནས་ཡོད་པས་དགེ་བསྙེན་དེས་གནས་དེ་རང་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་ལ་ཁྲ་རྒྱ་ལ་དང་གདང་ལ་རི་རྒྱུད། རི་རྒྱུད་ཐུ་མ་དེ་ཤལ་ཆེ་བ་ཤིན་ཅང་དང་ཀ་ཤི་མིར་འབྲེལ་མཚམས་སུ་ཆགས་ཤིང་། བོད་ཁོངས་སུ་རི་དེའི་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ལས་མེད། རི་རྒྱུད་འདི་དཔལ་མགོན་མཆེའུའི་བྱང་ངོས་སུ་ཞིལ་བའི་སུ་ལས་ཆུང་གཡས་པ་སྐྱེ་དེ་ཉི་རྒྱབ་བྱང་ནས་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་སུ་བརྒྱུགས་ཡོད། དེའི་ཆ་སྙོམས་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ལི་དྲུག་སྟོང་ཡན་ཟིན་ཞིང་དེང་གི་འཕྲུག་ཁྲུང་ཡོངས་སུ་རྒྱས་ཁྱབ་མེད་པའི་རི་བོ་ཞིག་ཡིན། རི་རྒྱུད་འདི་སུ་མཐུད་ཤར་དུ་དེར་ན་ལེ་ལག་ཤིན་ཏུ་མང་གཤིས་གཞུང་ཐིག་༨༥° ཡས་མས་སུ་སླེབས་དུས་རི་རྒྱུད་ཏ་ལམ་རོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞིང་། གཞུང་ཐིག་༡༠° ཅེ་འགྲམ་ནས་གདང་ལའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེ་ཐིན། དེ་ནི་བོད་དང་མཚོ་སྔོན་གྱི་ས་ཡི་དབྱེ་མཚམས་ལྟ་བུར་མཆིས། གདང་ལའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ལེ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཡན་ཟིན་ཞིང་། རི་ཁྲུལ་གྱི་འབེལ་སྟངས་ལ་གཞིགས་ན་དེང་གི་འཕྲུག་ཁྲུང་ཡོད་པར་ངེས་སོ།

ཁ་ལ་རྫོང་སྐོར། དེ་སྔོན་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ནས་སྤོ་ཁར་ཞེབས་སྐབས་ལམ་རྒྱུད་འཕེལ་བའི་ལ་ཞིག་གི་མིང་། གཙང་ཁུལ་དུ་ཡོད་དམ་སྙམ།

ཁ་ལན་ཀན་གྱིས་བསྐོར། ཁང་པའི་སྟེང་ཐོག་གི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ལྷགས་རི་ལྟ་བུའི་རྩིག་པ་མཐའ་བསྐོར་བཏང་བ་དེར་ཡང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་ལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁ་ཡི་ཁ་རྒྱ། (可汗可足) རྒྱ་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ནང་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་མཚན་ལ་ཁ་ཡི་ཁ་རྒྱ་ཞེས་བོད་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཕྲིས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་སྐད་ཀྱི་ཁྲི་ཞེས་པའི་མིང་གཞི་ཁ་དང་ར་བཏགས་གཉིས་ཁ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུར་ཁ་རི་ཞེས་སྒྲོག་པ་དང་། ཁྲི་གཙུག་གི་གཙུག་ཞེས་པའི་བོད་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཙུག་ཞེས་སྒྲོན་འདུག་དང་། མིང་གཞི་ཐུལ་ནས་སྒྲོག་པར་བརྟེན། ཁྲི་གཙུག་ཅེས་པའི་བོད་སྐད་རྒྱ་སྐད་དུ་སྒྲ་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཁ་རི་ག་ཙུག་ཅེས་བྱུར་ཆགས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། སྐྱེ་དཔྱད་པར་ཞུ།

ཁ་ལྕང་སྨན་རྣག། འདིས་གོང་མའི་སྣ་སྨན་པ་མཛད།

ཁ་ལོ་བསྒྱུར། ༡. ཁ་ཕྱོགས་གསལ་པོ་སྟོན་པ་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན། ༢. དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པ།

ཁ་ལོག ༡. འབངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ། ༢. སྔ་འབངས་མི་སེར་གྱིས་ངོ་ལོག་བྱས་པ།

ཁ་གླགས་སུ་བཏང་། ཤོག་ཏུ་འཚུ་སྐྱོད་ཀྱི་གཏམ་སྙིང་མཁན་ཐུང་བ།

ཁ་ཤུའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞེ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁ་གསག་བརྫོད། ཁ་གསག་ཁྱག་གཅམ་ཁ་ཟེར་ཟེར་བྱས་ནས་ངོ་དགའ་སློང་ཡང་བཤད་པའི་དོན།

ཁ་གསལ་ཞིང་གཏིང་མི་གཏོགས(རྟོགས)པ། གཏམ་སྙིང་བྱེད་པའི་ཚེ་ཁ་གསལ་གཏིང་གསལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལ། སེམས་ཀྱི་གཏིང་ལ་གང་དྲན་སུས་ཀྱང་གཏིང་ཚོད་ཡོན་མི་ཐུབ་པའི་མཁས་པ།

ཁ་ལྷག་ཡོད་པ། འགྲོ་སོང་བཀང་ཟིན་པའི་ལྷག་འཕྲོ།

ཁག་ཁྲར་གྱི་རྫོ་ཆེན། འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་གོང་མ་རྣམས་ལ་རང་ཉེས་ངོས་ལེན་དང་ཐུགས་ཞིངས་འདྲིར་ཉེས་ཁྲིམས་ཀུ་ཡངས་ཀྱིས་ཆག་གཙོད་ཡོད་པའི་རྫོ་ཆེན་རྫོ་བརྒྱུད་ཞུ་མཁན།

ཁག་ཁྲར་མི་བསྡུ་བ། རྫོ་ཆེན་ཞུ་མཁན་དེས་ཞུ་བརྒྱུད་བྱས་ནས་ཕྱིན་ཆད་རེ་འདོད་ལྟར་འགྲུབ་པའི་རློས་བཀའ་ཆག་པའི་མི།

ཁག་ཁྲར་ལ་གཅེས་པ་བཞི། དཔང་པོ་འགན་ལེན་བྱེད་མཁན་ཏེ། དེང་སང་གི་ཁྲིམས་རྩོད་པ་ལྟ་བུར་གལ་ཆེ་བ་བཞི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ༡. རང་ཕྱོགས་ཀྱི་འབག་ཁྲར་ཐུབ་པ། ༢. གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འཛིན་མཁས་པ། ༣. ཡན་ཚུན་གྱི་སྙིང་ལེན་གཙང་མར་མཐུག་སྒྲོད་ཐུབ་པ། ༤. ཟབ་མའི་ཞབ་གཏོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཙང་མར་ལེན་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལས་ཉོག་ན་རྗེས་སུ་ཁ་མཆུ་བསྐྱར་ལོག་ཡོང་སྲིད་པ་ཡིན།

ཁག་ཐེག གན་རྒྱ་འཛོག་སྐབས་དེའི་འགན་སྲུང་བྱེད་མཁན་ལ་ཁག་ཐེག་ཟེར། བཙོན་ཁང་ནང་ཡོད་པའི་མི་སྣོད་བཀྱོལ་ཞུ་སྐབས་ཞུ་མཁན་གྱིས་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ནོ་བདག་ཐུགས་ནས་གན་རྒྱའི་ནང་དོན་དང་འགལ་བའི་རིགས་བྱུང་ན། ཁག་ཐེག་བྱེད་མཁན་ལ་འགན་ཡོད་པའི་དོན།

ཁག་ཐེག་འགན་ལེན་འཛལ་རྒྱུས་ཡོང་ཞུ། གན་རྒྱ་འཛོག་སྐབས་དེའི་འགན་སྲུང་བྱེད་མཁན་ལ་ཁག་ཐེག་ཟེར།

ཁང་ཆེན་ནས། ཁང་ཆེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཚ་མང་པོའི་ནང་མིའི་མིང་ཟུར་ཀྱི་བདག་པོའི་པ་བ་མ་གསུམ་གྱི་ཚབ་ཏུ་ནས་བླ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དཔེར་ན། ང་ཡོད་ནས། ཕོ་ལྷ་ནས། ཁྲུམ་པ་ནས་ཞེས་ཟེར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཁང་ཆེན་པའི་མིང་དངོས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་ཟེར་ཞིང་། མིང་གཞན་དའི་ཆེང་སྐྱ་དུར་ཡང་ཟེར། ཕོ་ལྷིད་ཁང་ས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ནས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཞབས་ཕྱོགས་སུ་ཚུད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་སྐབས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐོས། སོག་པོ་ཇུན་གར་ཕྱིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཇུན་གར་ལོག་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་རང་ཚུགས་བརྒྱུད་ནས་བཙན་པ་མ་ཟད། མངའ་རིས་ས་གནས་ནས་ཇུན་གར་གྱི་ཟླ་ཕྱོད་ཀྱི་ནང་གསང་གསུམ་ལ་ཇོག་ཞིབ་བྱས་ཏེ། འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་གསང་བའི་འཕྲིན་བསྐུར་ཡང་ཡང་བཏང་ཞིང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་མཚོ་སྔོན་གྱི་དཔོན་རིགས་དང་། སོག་པོའི་དཔོན་རིགས། ཆེང་གོང་མའི་སྐྱོང་དམག་བཅས་ནས་ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་གཏམ་སྒྲིང་རྣམས་བོད་དུ་ཡོད་པའི་ཇུན་གར་དཔོན་དམག་གིས་གོ་ཐོས་བྱུང་རྗེས། རྫེ་པོ་ཧྲ་ལར་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྐུ་སོགས་རིག་དངོས་རྩ་ཆེ་མང་པོ་ཁུར་འཁྱེར་བྱས་ཏེ་མངའ་རིས་ལ་མཚམས་བརྒྱུད་ནས་ཇུན་གར་དུ་ཕྱིར་ཕྱོལ་འགྲོ་རྩིས་ཀྱིས་ལྷ་ས་ནས་རྫོང་ཞིང་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ཞིན་ཅང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་དུ་སླེབས་སྐབས། ཁང་ཆེན་པས་མངགས་གཏོང་བྱས་པའི་འཐབ་དམག་གིས་ཇུན་གར་བའི་དཔོན་དམག་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་ནས་འཐབ་རྒོལ་བྱས་ཏེ་ཚང་མ་ཚ་མེད་བཏང་ཐོག ཁོང་ཚོས་ཁུར་འཁྱེར་བྱས་པའི་རྩ་ཆེའི་རིག་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་བླངས་ཏེ། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཕྱིར་འབུལ་ཞུས་པའི་བྱས་རྗེས་སུ། ལོ་རྗེས་མ་དེར་ཆེང་གོང་མ་ཁང་ཤི་ཁང་ཆེན་པར་བའི་ཤེའི་གོ་གནས་དང་ཕྱག་ས། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་འགན་འཛིན་བཀའ་བློན་གྱི་གཙོ་བོར་བསྐོས། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་བཀའ་བློན་ལས་རོགས་པའི་སེ་ང་ཕོད་པ་དང་། སྦྱར་ར་ཐའི་ཇི། ལུམ་པ་བ་བཅས་དང་འགལ་ཟླ་ཆེས་ཆེར་གྱུར་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར་བཀའ་བློན་ང་ལུམ་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི

གཞུང་སྐྱིའི་ཡངས་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་ཤག་འཚོགས་ཡུལ་ཚོམས་ཆེན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་བཀོད་ལས་སོ། །ཞིབ་པར༼མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད༽སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསལ།

ཁང་ཆེན་པ། འདི་ལ་དབའི་ཆིང་སྦ་དུར་རམ་པའི་མི་ཁང་ཆེན་པ་ཟེར་ཞིང་། མིང་དངོས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོར་འབོད་པ་འདི་དུས་གར་པོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲང(༡༧༢༡)ལོར་གོང་མ་ཁང་ཞིས་ནས་པའི་མིའི་ཁོ་ས་སྲིད་དེ་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་གི་འགན་འཁུར་བྱེད་མི་གཙོ་བོར་བསྐོས་ཤིང་། རྗེས་སུ་བཀའ་བློན་པའི་མིང་ཐོད་པ་དང་། སྨྲར་ར་ཐའི་ཇི། ཀུང་ཕུམ་པ་པ་བཅས་གསུམ་ནས་བསད། མི་རྒྱས་ཞིང་ཆ་མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད་ནང་གསལ། ནང་མི་དང་སྐྱེ་ཡུལ་སོགས་རྒྱུད་མ་ཆོད་ཅིང་། ས་གཞིས་མངའ་རིས་སུ་ཡོད་པས་མངའ་རིས་ཀུང་ཡང་ཟེར།

ཁང་པའི་མཐོངས་ཁུང་། ཁང་པའི་ཐོག་གི་དཀྱིལ་དུ་དཀར་ཆ་ཡོང་སའི་རྒྱ་མཐོངས་ཁུང་དུ་གཏོད་པ།

ཁང་དཔོན། འདི་རིབ་སྟོན་གྱི་དཔེ་སྙིང་ཤིང་དཔར་མའི་ནང་ཡིག་འབྲུ་ཆད་པ་དང་། དབྱངས་ཡིག་ཆད་པ་མང་པོ་ཞིག་སྣང་བ་དེར་ཁང་དཔོན་ཞེས་འཁོད་པ་དེ་ཁྲིད་དཔོན་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཞིང་། དེ་སྟོན་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་དབུས་གཙང་དུ་བཞི་སྤུས་པའི་རུ་དང་བཅས་པར་ཁྲིད་དཔོན་རེ་བསྐོས་པའི་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྦ་གསལ་སྣང་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་གྱི་ཁྲིད་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་ལ་སྦྱར་ན་གོ་བདེ་བར་སྣང་།

ཁང་སྤྱུ། ཁང་པ་ཆུང་དུ།(ཙ)

ཁང་དབང་། སུང་རྒྱལ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་སུང་ཀའོ་ཙུང་ཀྲའོ་ཀོའུ(宋高宗赵构)ཟེར་བ་དེའི་ཐོག་མའི་ཁོ་གནས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཅིང་། སུང་བྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སུང་ཧྭེ་ཙུང་ཀྲའོ་ཅིས(宋徽宗赵佶)ཀྱི་བུ་དགུ་པ་དང་སུང་ཆིན་ཙུང(宋钦宗)གི་གཅུང་པོ་ཡིན། མེ་ལུག(༡༡༢༧)ནས་ཤིང་རྟ(༡༡༦༢)ལོ་བར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སུང་གུང་མར་དམག་དྲངས་ཏེ་སྲིད་དབང་འཕྲོར་རྗེས་ད་དུང་དམག་མི་ཁྲི་བརྒྱད་ཅམ་ཡོད་པ་འཁྲིད་ནས་སྣན་ཅིའི་ཡུལ་ཏེ་དེང་སང་གི་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་དུ་བྲོས་ནས་༡༡༢༧ལོར་སྲིད་དབང་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་མིང་ལ་ནན་སུང(南宋)སྟེ་སུང་ལྷོ་མ་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཐོག་མར་ནན་ཅིན་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཅིན་ཡན(建炎)ལོ་གསུམ་པ་ས་བྱ (༡༡༢༩)ལོར་ཀྲེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལིན་ཨན(临安)དེང་སང་གི་ཧང་ཀྲོའུ(杭州)ལ་སྤོས། ཧྲའོ་ཧིན(绍兴)ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ལྕགས་སྦྲུལ (༡༡༤༡)ལོར་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་དགུ་བྱུང་བ་ནི། ༡. སུང་ཀའོ་ཙུང་། ༢. སུང་ཧའོ་ཙུང་། ༣. སུང་ཀོང་ཙུང་། ༤. སུང་ཉིང་ཙུང་། ༥. སུང་ལི་ཙུང་། ༦. སུང་ཏུའུ་ཙུང་། ༧. སུང་གོང་ཙུང་། ༨. སུང་ཏཱུན་ཙུང་། ༩. སུང་ཀྲའོ་ཕིང་བཅས་ཡིན་ཅིང་། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༡༢༧)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཡོས(༡༢༧༩)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། མཐར་གོང་མ་མི་རབས་དགུ་པ་སུང་ཀྲའོ་ཕིང་གི་ཞིའང་ཧིན(祥兴)ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་ས་ཡོས (༡༢༧༩)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལེས་སུང་ལྷོ་མར་དམག་དྲངས་ནས་གཏོར་བ་ཡིན།

ཁང་དམར། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་སྣ་རིངས་སྟོང་བཙན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་གི་མིང་སྟེ། གཙང་ཁུལ་འཕྲོང་རྩེའི་ཤུ་ལྷ་རྡོ་དགོན་པ་ཡོད་སའི་འོག་ཙམ་ན་ཡོད་པར༼སྦྲུང་ཆོས་འབྱུང༽ཤོག་གྲངས་༩ པར་གསལ།

ཁང་ཞིའི་རྡོ་རིང་དང་ཆན་ལུང་རྡོ་རིང་། རྡོ་རིང་དེ་གཉིས་སྔོན་མ་ལྷ་སའི་ལོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་ཞོལ་གཞུང་སྐྱིའི་ཁྲི་ངོས་ན་ལྷ་གཞུང་ལམ་འཕེལ་ལ་དེར་བཙུགས་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་༡༩༦༥ལོར་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འཛུགས་སྐྲུན་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་པོ་ཏ་ལའི་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་གི་གཞུང་སྐྱིའི་ནང་དུ་སྤོས་ཡོད། ཁང་ཞིའི་རྡོ་རིང་གི་སྤྱིའི་མཐོ་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི་༣.༧༩ཡོད་པ་དང་། རྡོ་རིང་མདུན་ངོས་ཀྱི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༥དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བོད་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༩༤། རྒྱབ་ངོས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་སོག་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༥དང་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་མན་ཇུའི་ཡི་གེ་ཡིག་ཕྲེང་༡༥བཅས་ཡོད། རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་ནི་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཞིའི་ཁྲི་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲང(༡༧༢༡)ལོར་གོང་མ་རང་གིས་བརྩམས་ཤིང་ཡུང་ཀྲེང་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་ཤིང་འབྲུག (༡༧༢༤)ལོར་ཡི་གེ་རྡོ་རིང་ཐོག་བཀོད་དེ་བཙུགས་ཤིང་། རྡོ་རིང་ཡི་གེའི་ནང་དུ་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རགས་བཤད་ཐོག་གོང་མས་བོད་དུ་དཔུང་དམག་བཏང་སྟེ་སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་འཇུག་སོང་ཞོད་འདགས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ཞེས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ(༡༧༡༧)ལོར་སོག་པོ་ཇུན་གར་པ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དགྲ་ཤ་ལེན་པ་དང་། དགེ་ལུགས་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་མིང་འཁྲིར་ནས་རྟ་དམག་དྲུག་སྟོང་ཙམ་ཁྲིད་དེ་བོད་དུ་དཔུང་འཇུག་གིས་ལོ་གསུམ་རིང་ལྷ་ས་བཙན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། ཀུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཡང་ཚ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་དང་། སྙིང་མའི་བླ་མ་གྲགས་ཅན་ཁག་གཅིག་བཀྲོངས་པ། སྙིང་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་མང་པོར་གཏོར་བརླག་འཐོག་བཅོམ་བྱས་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོགས་ལ་སོ་འཕྲུམས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཆིང་གི་གོང་མས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི༡༧༡༨ལོ(ཁང་ཞིའི་ཁྲི་ལོ༥༧)ནས་༡༧༢༠ (ཁང་ཞིའི་ཁྲི་ལོ༥༩)ལོའི་བར་བོད་དུ་དམག་དཔུང་སྔ་རྗེས་ཐེངས་གཉིས་བཏང་སྟེ་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཇུན་གར་བར་ཇ་རྒོལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། ༡༧༢༠ལོའི་ཟླ༦པར་ཇུན་གར་གྱི་དམག་ཤུགས་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོགས་བདེ་ལ་བཀོད་པ་རེད། ཆན་ལུང་རྡོ་རིང་དེའི་མདུན་ངོས་གཡས་སུ་རྒྱ་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༧དང་། གཡོན་དུ་མན་ཇུའི་ཡི་གེ་ཡིག་ཕྲེང་༡༧། རྒྱབ་ངོས་གཡས་སུ་བོད་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༣༨། གཡོན་དུ་སོག་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༧བཅས་བཀོད་ཡོད། རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་ནི་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་ང་བཅུ་ང་བདུན་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་གོང་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ནང་དོན་དུ་ཆན་ལུང་གོང་མ་རང་གིས་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ལོ་༥༧རིང་གི་དྲག་པོ་དམག་གི་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཅུ་དང་། ཐེངས་དེར་བོད་དུ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་བཅས་བཀོད་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༩༡)ལོར་གོར་ཁའི་དབང་སྒྱུར་བས་བསླད་འདོགས་འབྲུག་སློང་གིས་དཔུང་དམག་སོན་ཆེ་བཏང་ནས་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་སྔ་རྗེས་སུ་སྐྱིད་གྲོང་དང་། གཉའ་ལམ། གཞིས་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་བཙན་བཟུང་ཐོག་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོས་གཙོས་གཙང་ཁུལ་དགོན་སྡེ་མང་པོར་འཕྲོག་བཅོམ་གཏོར་བརླག་ཚད་མེད་བྱས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ཀྱང་ལྷ་སར་ཞེན་གཡོལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་བོད་མི་རིགས་དང་མི་དམངས་ལ་གོད་ཆག་ཚབས་ཆེན་ཐེབ་ཡོད། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་ཧོ་དེར་ཙའ་ཡུང་ཀུང་ཧྥུ་ཁང་ཨན་དམག་དཔོན་ཆེན་པོར་བསྐོས་ཏེ་དམག་དཔུང་སྟོབས་པོ་ཆེའི་སྣེ་ཁྲིད་ཀྱིས་བོད་དུ་བཏང་བ་དང་། ཐེངས་དེའི་བཙན་འཛུལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་དམག་འཐབ་དེར་བོད་ཀྱི་རིམ་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་བརྩི་བཀུར་དང་། རྒྱབ་སྐྱོར། གསོག་འདོགས་གང་ལེགས་བྱས་པར་བརྟེན་དཔུང་འཇུག་བདེ་བླག་ངང་ལེགས་འགྲུབ་ཀྱིས་ལོ་རྗེས་མའི་ཟླ་༥པར་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་ཡོངས་རྫོགས་མཐའ་མཚམས་ནས་ཕྱིར་བསྐྲད་དེ་བཙན་འཛུལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་དམག་འཐབ་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཡོད།

ཁང་ཡོད་ཁང་རྒྱང་། ས་བླང་པོ་ཕྲ་ལའི་ཞོལ་གྱི་ལྷགས་རའི་ནང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མི་སེར་ཁག་གཅིག་གི་མིང་།

ཁང་རིན་རྫོར། བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་མདོ་སྨད་དུ་བཞུགས་སྐབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུ་བའི་བླ་མའི་མཚན།

ཁང་སེར་རྫོ་རིང་གཉིས། ཞོལ་གྱི་གཞུང་སྐོའི་མདུན་ངོས་ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་ཁང་སེར་རྫ་གཡམ་གཡུ་རྩིའི་རྫོག་ཕུན་གཉིས་ཀྱི་ནང་བཟོ་དབྱིབས་རྒྱ་ནག་གི་ལུགས་དང་མཚུངས་པའི་རྫོ་རིང་རེ་ཡོད་པའི་ཤར་མ་དེར་རྒྱལ་པོས་བྲིས་ཞེས་ཡིག་ཆེན་འཕོད་པའི་དུས་ཡུལ་གྱི་སྙིགས་མ་ཅན་དེ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཞི་ཁྲི་སོ་དྲུག་བ(༡༧༢༠)ལོར་བཙུགས་པ་དེའི་མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་གསུམ་དང་ཚག་དོན་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་མདུན་ངོས་སུ་རྒྱ་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ་དང་། བོད་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༤༨ རྒྱབ་ཏུ་སོག་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༥དང་། མན་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༥ཡོད་པའི་ནང་དོན་ནི་སོག་པོ་ཇུན་གར་བ་གོང་མའི་དཔུང་གིས་མཐར་སྐྲོད་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཁྲིར་བཏོན་པ། བོད་བདེ་འཇགས་ལ་བཀོད་པའི་སྐོར་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། ནུབ་མ་དེ་ཆིང་གོང་མ་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ(༡༧༩༢)ལོར་བཙུགས་ཤིང་། འགོ་ཡིག་ཏུ་ཆན་ལུང་གིས་བརྩམས་པ་ཞེས་འཁོད་པའི་རྫོ་རིང་དེའི་མདུན་ངོས་སུ་རྒྱ་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༧དང་། མན་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༧ རྒྱབ་ངོས་བོད་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༣༨དང་། སོག་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༡༧ཡོད་པའི་ནང་དོན་དུ་གོང་མའི་དཔུང་གིས་གོར་ཁའི་བཙན་འཛུལ་མཐར་སྐྲོད་བཏང་སྟེ་བོད་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བདེ་འཇགས་ལ་བཀོད་པའི་སྐོར་འཁོད་ཡོད།

ཁང་གསར་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་བོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ལྷ་ནག་ཞོལ(རམ་རྒྱལ་ར)དུ་ཏུར་ནང་གི་རིགས་ལས་ཡབ་སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་མོ་བྱི་བ(༡༨༨༨)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐབས་དེར་སྲིད་སྐྱོང་ཏ་ཚག་དགའ་དབང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྲུ་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་རིང་པོར་ཕྱུར་སྐབས་ཚང་མས་ཐིད་སྐྱོང་དམ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་ཤིང་དཔྱོད་པར་བྱས་ནའང་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མཁན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་མཆོག་ནས་སྒོ་མང་མཁན་པོ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བདུན་དུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཐོག་ལྷ་སྤྱལ་ཁང་གསར་དུ་གདན་བཞུགས་མཛད་པས་ཁང་གསར་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཚན་ཆགས། དེ་ནས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞབས་སེན་བཀོད་པ་དང་འབྲེལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དྲར་གདོང་བྱམས་པ་ཆོས་འཛིན་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་བཞེས། གཞུང་བཀའ་ཡོད་ལྟར་སློབ་གཉེར་ཐོས་བསམ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་མཐར་ཤེད་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དེ་ནས་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དཀའ་བའི་གནད་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སུ་ནག་ཆོད་པ་ཞིག་བྱའོ་དགོངས་ནས་དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་དུ་ཞབས་སེན་བཀོད་དེ་འདུག་སྔའི་རིམ་པ་རྣམས་ཀུང་སློབ་ལམ་ལྟར་མཛད། ལྷ་རྗེས་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པ་ཆེད། གཞན་ཡང་རྒྱལ་མཆོག་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། འབྲུལ་བསྒྲུས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། སྐྱོ་མང་མཁན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ། གསེར་སྐོང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་ལྡན། ཕུག་བླ་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཕ་བོང་ཁ་པ་དཔལ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོ། བཀའ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་དོན་ལྡན། ཕུག་ཕུ་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པའི་དངོས་གྲུབ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་། མན་ངག་སོགས་བུམ་པ་གང་བྱིའི་ཚུལ་དུ་གསན། དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་མཆོག་

དམན་མཐའ་དག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་བཀྲོད་ཀྱིས་མི་ངོམས་པ་བསྐྱལ་ཞིང་། དེ་ཡང་མཆོད་ཙམ་གླིང་ན་བཀའ་འགྱུར་ལྷར་ཐང་དཔར་མའི་སྒྲིང་ནས་ལྷ་ཁྲི་ལྷགས་ཤུང་ཚར་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྱེད་ཙམ་དང་། ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་ལྷགས་ཤུང་ཚར་བརྒྱ་གཅིག་ཙམ། བདེ་ལམ་དང་། སྨྱུར་ལམ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལ་སོགས་པའི་བཤད་ཁྲིད་དང་ཉམས་ཁྲིད་སུ་ཕྱི་མེདས་མང་བསྐྱལ། དེ་ལྟར་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཚེ་ནམ་འཕྱོས་ཀྱི་བར་དུ་འདོད་རྒྱུད་ཆོག་ཤེས་ཁོ་ན་མཛད་དེ་བླ་བྲང་དང་ཕྱག་མཛོད་ཟེར་བ་ལྟ་ཅི་བཞུགས་གནས་ཀྱང་གནས་གཡར་རམ་ཁང་སྐྱ་སྐྱུལ་བ་ལས་གཏན་དུ་བདག་པའི་བཞུགས་གནས་མེད་ལ་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་སྙོམས་པར་མཛད་པ་ལས་སྦྱིན་བདག་དང་སྟོན་པ་བཙས་ཡིན་ཞེས་ཀྱེ་དཔའ་མྱུགས་ལྷུང་གི་རིགས་ཞར་ཡང་མི་མཛད་ཅིང་། ལྷ་སྤྱི་ཀུན་དུ་བཀའ་སློབ་ལས་རང་ཉིད་ལ་གདེང་ཚོད་གང་ཡང་མེད་པར་གཞན་དག་ཤི་གསོན་མང་པོས་འདི་ཕྱི་རེ་ལྟོས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱོ་ཞུ་ཞིང་ཡོང་མདོག་མང་པོ་གཏད་ནས་བྱེད་རྒྱ་མེད། གལ་ཏེ་ཕྱུ་རྩིགས་བྱས་པས་དངོས་པོ་ཆུང་ཟད་ཡོད་དགོས་པ་བྱུང་ན་འང་གྱིས་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་སོང་བར་དགེ་སྒྲུབས་ཁོ་ནར་སྦྱིན་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ལྷུལ་བ་ལྟར་དད་གཉིས་ཀྱི་རྫས་རྣམས་དུས་དང་ཀུན་ལ་སྐབས་ཀུན་དུ་སྒྲོང་བར་མཛད་པ་དང་། གསུང་ཆོས་སྐབས་སུའང་རྟག་ཏུ་སྒྲིར་སེར་སྐྱ་ཚང་མས་དགེ་སྡིག་གི་བླང་དོར་མ་འཛོལ་བ། ཁྲིད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསླབ་སྡོམ་ལ་གཅེས་སྐྱོང་། ཆོས་འཁྲིམས་ཀྱི་གསར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིད་སློབ་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་འགྲོར་སྨན་ངེས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཚ་འཇམ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསྐུལ་ཏེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱང་ནས་གསོ་བར་མཛད་ལ། ད་དུང་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཟུར་བཀའི་དབང་གི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་ཉག་ཕྲ་བར་གྱུར་རྐྱེན་དབང་འདིའི་རྒྱུན་འཛིན་ནུས་ངེས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འགའ་ལ་དབང་ལན་ཞིག་བསྐུར་བར་དགོངས་ནས་ལྷ་ཀྲུ་དཀའ་ཆལ་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཞིབ་རྒྱས་བསྐུལ་མཐར་དེའི་རྒྱུན་ལག་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པར་འདིའི་དབང་བཞི་རྫོགས་པ་བྱམས་པ་གང་བྱིའི་ཚུལ་དུ་ཕུལ་ཏེ་ད་ལྟའི་བར་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཉམས་མེད་དུ་འཕེལ་བཞིན་པ་འདི་ལྟར་ལགས། དེ་ནས་སྐུ་ཁམས་ཀྱི་བབ་ཕྱི་བའི་ཚུལ་བཞེས་པ་ན་སྐུའི་གམ་བཅར་བ་སོགས་ཀྱིས་རེ་ཞིག་སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་ན། ད་ངས་གཞན་སོ་དཀར་གྱི་དུས་ནས་ད་བར་རྙེད་བཀུར་སྣན་གྲགས་སོགས་ཚེ་འདིའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་མ་བསླད་པར་བསྟན་པ་ལ་གང་ཕན་བགྱིས་པ་ཡིན་པས་འགྱོད་པ་མེད། ད་མི་མི་ཁར་ད་དུང་ཡུན་རིང་སྡོད་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ལས་བརྒྱུན་པ་མི་འདུག་ཅེས་ཞལ་བཞེས་མ་ཐོབ། ཡང་སྐབས་ཤིག་ན་གལ་བཅར་བ་ཆོས་ཅི་སྟེ་འཚོ་གཞིས་མི་མཛད་ན་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་དུ་ཡང་སྲིད་འབྱུལ་ཐུལ་སྐུར་དུ་བྱོན་པ་ཞེས་ནན་དུ་གསོལ་བར་གཞད་མོ་དང་བཅས་ཏེ་ད་ཆེ་སྐྱེས་དུ་དམ་པ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་སྐད་ཆ་རེད། ང་ནི་ལས་དཀར་ནག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལས་འདི་ནས་འདིར་འགྲོ། དེ་ནས་འདི་བྱུས་ཀྱི་གདེང་གང་ན་ཡོང་། རྩིས་ཁང་གསར་རའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཟེར་བ་ངོས་འཛིན་དང་བདག་སྐྱོད་གཏན་ནས་མི་དགོས་ཞེས་ནན་བཀྱད་ཀྱིས་བསྒྲུལ། དེ་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་མོ་ཕག་ལུག(༡༩༤༧)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ཆུ་ཤུལ་ཐར་པ་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། མཛད་རྣམ་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་རི་འབྲུར་བས་མཛད་པའི《རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱབ་བདག་རྗེ་བླ་མ་ཁང་གསར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཨུཏྤལ་འི་ཕྲེང་བ》ཞེས་པར་གསལ།

ཁད་ཀྱིས་གསོལ་དུ་གཞུག ཁ་སྐབས་བྱུང་བའི་ཚེ་རིམ་བཞིན་སྔན་དུ་གསོལ་བ།

ཁབ་གོང་གི་ལྷ་ཁང་དམར་པོ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་མགོན་པོ་ལྡེ་མིང་གཞན་རྒྱལ་པོ་དཔུང་དམར་དུ་འབོད་པ་སྟོང་ཚོད་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དམག་དཔུང་དང་འཐབ་ནས་ཕམ་སྟེ་དགྲ་བོས་བཟུང་ནས་བཀྲོངས་པ་དེའི་ཚོ་བོ་བཙུན་མོ་ལྷ་རིན་ཆེན་འཚོམས་སྲིད་དཔལ་བཟང་སྟེ་མ་སྐྱིའི་ཐང་ས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡན་ཚུན་གཉེན་འབྲེལ་བཙུགས་རྗེས། དེ་སྔོན་རྒྱལ་སྲས་བཙུན་པ་ལྡེའི་ཡང་བསྐྱང་མཁན་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་ཚོད་ལ་དགྲ་ཤ་མ་ཐེབ་ཕྱིན་པ་ལྷངས་ཤིང་མི་མང་པོ་བསད་པའི་སྡིག་པ་བཤགས་སུ་ཁབ་གོང་གི་པོ་བྲང་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་པའི་གྲུས་ཤིག་ཡིན།

ཁབ་ཏུ་བཙུགས། རང་གི་ཕ་མའི་ཁྱིམ་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་ཞེ་སའི་ཚིག

ཁབ་ཏུ་བཞེས། བཙུན་མོར་བླངས་པ་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

ཁབ་ཐུང་ཐང་གི་ས་མཁན། བཙན་པོ་སྣོན་དང་བཅས་པ་ཞེ་འཁོར་ཡས་མས་དང་ཐག་རིང་ཐུང་ཐང་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལམ་སྣ་འཁྲིད་མཁན།

ཁབ་འཚེམ་མངགས། ཁབ་ཀྱི་འཚེམ་ཙུ་རྒྱག་བྱེད་དུ་དམིགས་ནས་བཟོས་པ་ལྟར་དེའི་ནུས་པ་འདོན་དགོས་པའི་གཏམ་དཔེ། དཔེར་ན། ཁབ་འཚེམ་མངགས། སྲིད་པ་དབུགས་མངགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཁབ་རན་པ། བཙུན་མོ་བླངས་པའི་དུས་ལ་སླེབས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

ཁབ་ཤུལ་སྐུད་པས་གང་རྟེན། ཁབ་ཀྱིས་གང་དུ་ཐུག་པ་གཏོད་པའི་ཤུལ་རྗེས་ཡོད་སར་སྐུད་པས་སྐྱེལས་གང་ཐུབ་ཅེས་པའི་གཏམ་དཔེ་སྟེ། དེ་སྔོན་མི་ཐོག་གོང་མས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་གནས་གང་ཐུབ་བྱེད་པའི་དོན་ལ་གོ །

ཁབ་སོ་ཆེན་མོ། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བཙན་པོ་སྒེར་གྱི་རྒྱུ་དངོས་བདག་གཉེར་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་ལྟ་བུར་དུ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས། ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བདེན་པ་ཡོད་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཁེ་ཕྱོགས་འདྲ་མཉམ་ཁུར་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཐག་གཅོད་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་ཚིམ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཐག་གཅོད་བྱེད་མཁན་གྱི་འདོད་པ་ཡང་ཚིམ་ཐུབ་པར་བརྗོད། དེ་ལ་གཉིས་བདེན་དགའ་གསུམ་ཟེར།

ཁབ་སོ་རྗེ་ཞིག དེ་སྔོན་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་སྐབས་ལྷ་ཁང་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་རྒྱུན་དང་འཚོ་བ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་བཙན་པོ་སྒེར་གྱི་བང་མཛོད་ནས་དམིགས་བསལ་ལས་ཁུངས་ལྟ་བུ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེ་བཙན་པོ་ལྷ་སྲས་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཡུམ་གྱིས་བཀྲོངས་ཤིང་། ལྷ་སྲས་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་སྐྱན་ཕྱ་བའི་སྐབས་དེར་ཆོས་དོན་བདག་གཉེར་གྱི་ལས་ཁུངས་དེ་འཐོར་བ་རེད་ཟེར།

ཁབ་སོའི་ནང་ཡིག་ཚན། བཙན་པོ་སྒེར་གྱི་བདག་གཉེར་ཁོངས་ནས་ལྷ་རྟོག་དང་ཐུབ་སྟེར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་ཡོད་པའི་རིགས།

ཁམ་གྱི་ཟས་སྣངས། འབྲུ་རིགས་དང་། ཤིང་ཏོག ཤ་སོགས་ཁ་ཟས་རགས་པ་སྣང་ས་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ།

ཁམ་པ་ལུང་པ། བྲ་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཡིན། འཕན་ཡུལ་ཉན་པོའི་ཀ་ལས་ཡབ་དབལ་རྣལ་འབྱོར་མགོན་པོ་དང་། ཡུམ་ཞང་ལྷམ་དཀར་ཡལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༢༣༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེ་བྲ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་སར་བྱོན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་མཚན་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། ལོ་བདུན་གྱི་རིང་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེ་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཆ་ཚང་བར་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་སྐྱར་ཚོ་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཟེམ་རིན་པོ་ཆེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་བྲ་ཡུལ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་དབུ་རྩེ་ཁྲིམས་དང་བཅས་པ་ལ་ཟངས་ཐོག་དང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཞེངས། སྐུ་གསུ་ཟུར་འཛུགས་གནང་། གཞན་ཡང་སྐུ་རྟེན་དང་། ཐང་ཀ བཀའ་འགྱུར། མདོ་མང་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་བཞེངས། སྟོ་ཁ་དང་། ཞང་པོ། ཀོང་པོ། གཙང་སོགས་གནས་མང་པོར་བྱོན་ཏེ་རང་རང་རེ་འདུན་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་གསུངས་ཤིང་། གཙོ་བོར་གདན་ས་བྲ་ཡུལ་རང་དུ་བོ་དོ་ཏི་ཤུ་ཙ་དྲུག་རིང་སློབ་མ་སྨིན་པར་མཛད། གཤེགས་ལོའི་སྐོར་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》འབྲས་སྤུངས་པོ་བྲང་གི་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨ལས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་དྲུག་པ་མེ་འབྲུག་ལོར་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་དགུང་རྟགས་ལུགས་ཕལ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། ཡོང་དུ་འཁྲུངས་ལོ་ཆུ་འབྲུག་ཡིན་པར་གསུངས་པས་གཤེགས་ལོ་དང་དགུང་གྲངས་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ནོར་བ་ཡིན་ངེས། དེས་སྐྱབས་རྗེ《དེབ་སྔོན》ལུགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆའི་ཤོག་གྲངས་༢༨༨པར་གསལ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁམ་པ་ལུང་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཇུག་ཏུ། རང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་མེ་འབྲུག(༡༢༥༦)ལོར་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་ནས་ལོ་དེ་ཉིད་ལ་གདན་སར་བྱོན། མེ་འབྲུག་དེ་ནས་རྒྱ་བོ་ནའི་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གདན་ས་མཛད་དེ་ཆུ་རྟ(༡༢༨༢)དེ་ལ་གཤེགས་ཞེས་གསལ་བས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ་ལ་གཤེགས་པ་གསལ་བར་སྣང་།

ཁམ་པ་ལུང་པ་ཤཱཀྱ་ཡོན་ཏན། འདི་བྲ་ཡུལ་ཟེམ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་ཁམ་ལུང་པ་ཞུ་བ་དེ་མ་ཡིན་པར། དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་ཚད་མ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་མཇལ་འཕྲད་བ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་འབྲོམ་སྟོན་པ་ཡུན་རིང་པོ་བསྟེན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་འཕན་པོ་ཡུང་བའི་ནང་དུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་གླང་(༡༠༢༥)ལོར་འཁྲུངས། ཁོང་གིས་སློབ་མ་སྐྱོང་སྐབས་གནང་བའི་གྲོ་སྟོང་གི་ཁྲིད་ལ《གྲོ་སྟོང་ཁྲིད་བརྒྱུད་མ》ཞེས་སུ་གྲགས། སློབ་མ་སྟོང་ཕྲག་མ་ལོངས་ཙམ་ཡོད། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༡༥)ལོར་ཁམ་ལུང་དུ་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་དེ་ཙམ་ལས་ཞིབ་པ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

ཁམ་པའི་སྐྱེད་པོ་གསུམ། འཛིམ་པ་ལ་མེ་ཐབ་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་བཟོས་ནས་ཕོ་བཏང་བ་གསུམ།

ཁམ་པོར། ཞ་པོར་གྱི་མངོན་བརྗོད།

ཁམ་ཚིག ཁམ་ཚིག

ཁམས། ཁམས་དང་ཨ་མདོ་བསྡོམས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱོགས་ལ་ཁམས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ས་མཐའི་དོན་ཏེ། མཐའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་དུ་འབོད་པ་ལྟར་རོ། རྒྱལ་པོ་གཅིག་གིས་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པའི་མཐའ་དབུས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་སྤྱིའི་མིང་ལ་རྒྱལ་ཁམས་དང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ས་ཁུལ་སོ་སོ་ཐམ། སྡེ་པོ་གཅིག་གིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་གཅིག་ལ་སྡེ་ཁམས་གཅིག་ཅེས《ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་》ལས་གསལ།

ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། གནའ་རབས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲིད་དབང་མ་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེ་བ་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་གི་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་ཐོབ་ཐང་བཟུང་ནས་བསྡད་པ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཆེ་བ་དེ་ཚོར་ཤིང་ཏ་སྟོང་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འབངས་མི་ཁྲིམ་བརྒྱད་རེ་ལ་དམག་མི་གཅིག་བཙུགས་ཏེ་དམག་མི་ཁྲི་ཀྲི་ཤ་ལྔ་ལ་རྟ་བཞི་རིས་དྲངས་པའི་ཤིང་ཏ་འཁོར་ལོ་གཅིག་རེ་ཡོད་པ་དང་། ཤིང་ཏ་འཁོར་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་དམག་མི་ཁྲི་ཕྲག་བཞི་ཡོད། དམག་མི་རེའི་ཁོངས་སུ་འབངས་མི་ཁྲིམ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཤིང་ཏ་འཁོར་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མ་ཡོངས་པའི་

རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་ལྡན་ཞེས་བརྗོད་པ༼རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང༽ལུགས་དཔར་མའི་མིག་གྲངས༢༤༣ནང་འགྲེལ་བཤད་མཛད་བསྟུན་གསལ།

ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དོན་དྲུག རིགས། ས་བོན། རྒྱུ། རང་བཞིན། ཆ་ལྡན་པ། གཞིའོ། །

ཁམས་ཀྱི་དྭངས་མ། ཆགས་པ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཁུ་བ་དཀར་པོ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དྭངས་མ་ཞེས་པ་ཆགས་པ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་སུ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཁུ་བ་ཐེངས་ཁ་ཤས་བབས་པའི་ནང་ནས་ཐོག་མར་བབས་པ་རྣམས་སྙིགས་མ་དང་བྲ་མ་དེ་དྭངས་མ་ཡིན་ཞིང་། མངལ་ཆགས་པའི་ས་བོན་ངོ་མ་དེ་ཡིན།

ཁམས་ཀྱི་གཡར་མོ་ཐང་། དེའི་སྐོར༼བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག༽༡༩༨༠ལོའི་དུས་དེབ་གསུམ་པ་དང་༡༩༨༢ལོའི་དུས་དེབ་གཉིས་པར་གསལ།

ཁམས་སྣོད་ཐང་སྐྱིལ་མ། དེ་སྔོན་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་འགྱེལ་བ་འདྲ་བ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཅུ་གཉིས་བཞེངས་པའི་གྲས་ཏེ། ལག་མཐིལ་གཡས་ལ་ཁམས་ཀྱི་སྣོད་ཐང་སྐྱིལ་མ་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ལྷ་ཁང་དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི༼ཉེལ་པ་བཏྲི་ཧའི་ཆོས་འབྱུང༽ལུགས་དཔར་མའི་མིག་གྲངས་༡༢ལས་ཕྱི་མཆོད་རྟེན། ནང་ལྷ་ཁང་། རྩ་བ་གཟེར་མགོ(ལྷམ་པོ) རྩེ་མོ་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས། ས་གནས་ནི་དེང་སང་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ལྡན་ཤོག་ཁུལ་དུ་ཡོད།

ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ། གཟུགས་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད།

ཁམས་གོང་མ། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་སོ། །དེ་ལས་གཟུགས་ཁམས་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་གནས་མཐོ་ཤོས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བརྩེགས་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གནས་པ་ལས། ཡས་རིམ་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་ཚངས་རིས། ཚངས་མདུན། ཚངས་ཆེན་གསུམ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གནས་འོད་ཆུང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་དགེ། དགེ་རྒྱས་གསུམ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། སོ་སྐྱེའི་གནས་གསུམ་སྤྲིན་མེད། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། འཕགས་པའི་གནས་གཙང་ལྔ་སྟེ་མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་བཅས་སོ། །དེ་དག་ལས་མི་ཆེ་བ་ནས་འོག་མིན་བར་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་དེར་སྐྱེ་བས་གནས་གཙང་མར་གྲགས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཁམས་ནི། གཟུགས་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ལ། གཟུགས་མེད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ཙམ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བཀག་སྟེ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་པ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། དེ་ཡང་བཀག་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་བཀག་སྟེ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཙམ་དུ་གནས་པ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་བཞི་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་སོགས་སུ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཞིར་འབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གང་དུ་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཐོབ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་གོང་མ་གཉིས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་ལ་ཟེར།

ཁམས་གོང་མའི་ལྷ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི༼མངོན་པ་མཛོད༽སོགས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་ནང་གསེས་ཁམས་གསུམ(༡. འདོད་ཁམས། ༢. གཟུགས་ཁམས། ༣. གཟུགས་མེད་ཁམས)ཡོད་པ་ལས། ཁམས་གོང་མ་ནི་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེར་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ནི་ཏིང་འཛིན་བསྒོམས་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཁམས་ལྔ། ༡. གེག་ཤིང་། ༢. རྡོ་མེ། ༣. ཀུང་ས། ༤. ཤར་ལྕགས། ༥. ཙུ་ཆུ་བཅས་སྟེ། སྔར་རྒྱལ་ནང་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་འབྱུང་རྩིས་ནང་འབྱུང་བ་ལྔ་ཞེས། ༡. ཤིང་། ༢. མེ། ༣. ས། ༤. ལྕགས། ༥. ཆུ་བཅས་མ་བུ་དགྲ་གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕྲོད་སྦྱོར་རྩི་སྲོལ་ཞིག་ཡོད། ཞིབ་པར༼འབྱུང་རྩིས༽ཀྱི་གཞུང་ལ་གཟིགས།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་དང་། རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད། དང་པོའི་དྲུག་ནི། གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ། ཆོས། གཉིས་པའི་དྲུག་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། གསུམ་པའི་དྲུག་ནི། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཅས་བསྡོམས་པས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དེ་ཁམས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

ཁམས་དྲུ་མ། ༡. ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ། ༢. ཁམས་དྲུག་ལའང་ཟེར་རོ།

ཁམས་དྲུག སའི་ཁམས། ཆུའི་ཁམས། མེའི་ཁམས། རླུང་གི་ཁམས། ནམ་མཁའི་ཁམས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སོ། །ཡང་༼དུས་འཁོར༽ལས། ཁམས་ལྔའི་སྟེང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བསྣན་པས་ཁམས་དྲུག་གསུངས།

ཁམས་དྲུག་ཏི་ཟླ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། སའི་ཁམས་རང་སར་དག་པས་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་བ། ཆུའི་ཁམས་དག་པས་ནད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ནམ་ཡང་མེད་པ། མེ་ཁམས་དག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། རླུང་ཁམས་དག་པས་རྫུ་འཕྲུལ་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པས་འགྲོ་བ། ནམ་མཁའི་ཁམས་དག་པས་གར་ཡང་ཕྱིན་པ། ཉི་མ་སྟེ་དམར་ཆ་དག་པས་རྒྱུད་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་དང་། ཟླ་བ་སྟེ་ཁུ་བ་དག་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྒྱགས་པ་ང་བ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་པས་དུས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་དུས་གསུམ་དུ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །

ཁམས་འདུས་གསུམ། ལས་འཕྲོ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཁམས་འདུ་བ། ཆོས་ལུགས་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱིས་ཁམས་འདུ་བ། བརྩོན་འགྲུས་ཅན་འབད་རྩོལ་གྱིས་ཁམས་འདུ་བའོ། །

ཁམས་ཀྱ་ཚོགས་པ། ༡. ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གཅིག་ལས་གཅིག་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད། ༢. ཁམས་བཅོ་བརྒྱད།

ཁམས་པ་ཏི་མ་གྲགས། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་འགྱུར་གྱི་གཏེར་ཆེན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག(༡༥༦༧)ལོར་མདོ་སྨད་ཟལ་མོ་སྒང་གི་ཁོངས་སྨོམ་རྫེ་ནང་ཆེན་གྱི་ཆ་ཤས་བན་ཏུ་གྲུ་ཡ་ཞེས་པར་ཡབ་གྲུམས་སེ་དཔོན་པོ་ཀརྨ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ལྷ་བཟའ་བསོད་ནམས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ལྷ་སྐྱེ་ཧོར་མ་དྲན་པའི་གསུང་ཐོལ་བྱུང་དུ་གནང་བ་སོགས་བྱིས་པ་སྤྱིར་བཏང་དང་མི་འདྲ། སྐུ་དབང་རྫོགས་ཆེན་པདྨ་རིག་འཛིན་གྱི་དྲུང་དུ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན། གཏེར་ཆེན་རིག་འཛིན་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེས་འབོ་ཞུང་པ་ཀརྨ་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་། གཏེར་སྟོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བདག་ཀུན་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་དབང་ལུང་འཁྲིད་ཞིག་གནང་། གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས།

དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༦༦༤)ལོར་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་དབུས་གཙང་ལ་ཐེབས། དབུས་གཙང་གི་གནས་རྟེན་རྣམས་མཇལ་བའི་ཞོར་ལ་རྡོ་རྗེ་སྒྲག་རིག་འཛིན་པདྨ་འཕྲིན་ལས། ཞིག་པོ་གླིང་པ། སྨྲ་བོ་ལྕོག་ མངའ་བདག་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ། རས་ཆུང་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ས་སྤྲེལ(༡༦༦༨)ལོར་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཐུ་རིར་གནས་གཟིགས་དང་ཕྱག་སོ་གསུམ་སྐུ་མཚམས་མཛད་ཅིང་། ཞོར་ལ་རྫོགས་ཆེན་སྙིང་གི་སྙན་བརྒྱུད་མན་ངག་མང་པོ་གཞན་ནས་ཉམས་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཤིང་སྟག(༡༦༧༤)ལོར་ཁམས་ཡུལ་ཕྱིར་སོ་རྫོང་ནས་རྫོགས་ཆེན་རྩ་གསུམ་གསང་བ་སྙིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་དང་། སྐུ་རྟེན་འབག་ཞིག་གཏེར་ནས་བཞེས། གཞན་ཡང་གངས་ཏི་སེ། མཚོ། ནགས་མོད། རྒྱ་གར་ཙ་མཆོག་གྲོང་སོགས་གཏེར་གནས་མང་པོ་ནས་གཏེར་བཞེས་མཛད། གཏེར་ཁ་བཀའ་ཞིག་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ནས་བཞེས་མ་ཐུབ་པ་ཡོད། གཏེར་བཞེས་གནང་གྲུབ་པའི་རིགས་རྣམས་ལོ་ཐུས་རིང་གསང་རྒྱ་དམ་པོའི་སྒོ་ནས་ཉམས་བཞེས་གྲུབ་རྗེས་སློབ་མ་ཁུངས་ཐུབ་ལ་འཆད་སྤེལ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར་ནགས་མོད་ཆགས་རྩ་ཕུག་ནག་ཏུ་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་གནས་གཞི་བཟུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ཆུ་བྱ(༡༦༩༣)ལོར་སྟག་སོ་སྐང་གི་དགོན་པ་བསྐལ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་ཆུ་ལུག(༡༧༠༣)ལོར་ནགས་མོད་ཁྱུང་དུ་ཆགས་རྩ་འོད་གསལ་སྒྲུབ་སྡེ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་ལྕགས་སྟག(༡༧༡༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་མ་བྱས་པར་དམར་གདུང་བཞུགས་པའི་གསེར་གདུང་བཞེངས། གསུང་རྩོམ་པོད་གཉིས་ཙམ་ཡོད་ཅེས་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། རྣམ་ཐར་སྐོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་དང་། ཞལ་སློབ་བསྐལ་བཟང་དབང་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ཡོད། རྣམ་ཐར་ཆུང་ཟད་གསལ་བ་ལྷག་སྣང་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་ལས་ཀུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱང་ཞུ་བ་དེས་མཛད་པའི《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང་》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༨༢༠ནས་༨༦༠བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁམས་པ་རྡོ་མཉམ་རྡོ་རྗེ། གསང་བ་འདུས་པའི་བླ་བརྒྱུད་དུ་བཞུགས་པའི་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་གྲས་ཡིན། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་གསལ་བར་མ་རྙེད། ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ནས་གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲི་པ་ལས་གསང་བ་འདུས་པ་གསན་རྒྱུའི་དགོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། གྲུབ་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་པས་མ་མཇལ། དེ་ནས་བོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་གསན་དགོངས་ཀྱང་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང་གཤེགས་ཟིན་པས་མར་པའི་སློབ་མ་འཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་ཐེབས་ནས། འགོན་གད་པ་ཀིརྟི་དང་མཉམ་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་གསན་ཞིང་། མཚུར་སྟོན་གྱིས་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གནང་། ཁམས་པས་མཚུར་སྟོན་གྱི་གསུང་རྒྱུན་བཞིན་རྩ་རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་ཊཱིཀ་ཡང་མཛད། དེ་དང་མཐུན་པའི་དབང་གི་ཆོ་ག་ཞིག་མཛད་པའི་གཞི་འཛིན་ས་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གར་སྟངས་ཞེས་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བས་གསུངས། ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་འཕོད་པ་ད་བར་མ་མཇལ།

ཁམས་པ་ལུང་པ། གཉམ་དུ་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཁམས་པ་ལུང་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཁམས་པའི་ལས་ཚན་ཁག་བཞི། དེ་ཐོན་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས། ༡. གོ་འཇོ། ༢. གླིང་ཚང་། ༣. ཤར་ཁ། ༤. འདན་མ་བཅས་བཞི་ལ་ལས་ཚན་བསྐོས་ནས་ས་གནས་སོ་སོར་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་དེ་ཡིན།

ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྟན་

འཛིན་གྱི་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་ཛ་སྟོད་དཔོན་ཚང་གི་ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞིར་ཐེབས་སྐབས། མདོ་ཁམས་ལྷ་ཐོག་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཞོངས་ཁ་སྟག་དཀར་མོའི་རི་ཁྲོད་ཁམས་པ་དགོན་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་ཞུས། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། འབྲུག་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཡོངས་འཛིན་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་རྫམས་པ་མེད་པར་གནང་སྟེ་གཞུང་འགྲེལ་ཁག་མང་ཐུགས་རྩམ་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དམ་པ་དེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༧༧༠)ལོར་མཛད་པའི་སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་པ《རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་རོལ་མཚོ》ནི་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དྲུང་ནས《སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ》དང་།《སྒྲ་ཚིག་པ》《སྡེབ་སྦྱོར》སོགས་གསན་གྲུབ་རྗེས་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༧༤༤)ལོར་ལུགས་རྩོམ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་རིང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེ་མང་པོའི་ཞོར་ལ་ཁ་ཐོན་དང་དག་བཅོས་ཡང་ཡང་མཛད་དེ་མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༧༧༠)ལོར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་མཛད་ནས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ《ཁམས་འགྲེལ་ཆེན་མོ》ཞེས་མཁས་དབང་ཡལ་ཆེ་བས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་མཚན་སྙན་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ཤིང་གླང(༡༧༤༥)ལོར་ཁ་སྟག་དཀར་མོའི་རི་ཁྲོད་ནས་ཁམས་པ་སྐར(དེང་སང་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཁོངས)དུ་ཕུན་ཚོགས་གླིང་དགོན་པ་གནས་སྤོས་མཛད་དེ་དགོན་གནས་རྟེན་གསུམ་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས། གླིང་ཕྱུ་དཔལ་གྱི་ཡང་དབེན་དུ་མཚན་ཉིད་དགོན་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་འཁོར་གླིང་། ལྷ་ཐག་དཀར་མོ་རིའི་ཡང་དགོན་དུ་སྒྲུབ་སྡེ་གསང་ཆེན་མཐོང་གྲོལ་གླིང་བཅས་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཕྱག་བཏབ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༧༧༩)ལོར་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དམ་པ་འདིར་ཁམས་སྤྲུལ་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས་སྣང་སྐོར། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་གླང(༡༥༨༩)ལོར་ཁམས་ཕོ་ཚ་རིན་ཆེན་སྒང་དུ་འཁྲུངས་པ་ཁམས་པ་གྲུབ་ཆེན་ཀརྨ་བསྟན་འཕེལ་ཞུ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་སྟག་ལུང་མ་ཐང་གི་གདན་ས་རི་བོ་ཆེར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ། རྗེ་དྲུང་མཆོག་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་སོགས་བསྟེན་ནས་སྟག་ལུང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆ་ཚང་བར་གསན། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་ལྷ་རྩེ་བ་ངག་དབང་བཟང་པོ་བསྟེན་ནས་འབྲུག་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ཆ་ཚང་གསན་ཏེ་བླ་མས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཁམས་སུ་ཐོན། རྡོ་རྗེའི་ཡང་རྫོང་དང་ཏྲ་གིའི་གསང་ཕུག་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། ཞོར་ལ་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་འཆད་སྤེལ་གནང་བས་སློབ་མ་གྲགས་ཅན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་དགུས་མཆོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་བར་བརྟེན་རྒྱལ་བ་མདོ་ཁམས་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་ཆགས། དེའི་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་ཁམས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ནི། ཡུལ་དབུས་གངས་དཀར་རྫོང་ཞོལ་བདེ་སྐྱིད་གླིང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༢༠)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། འབྲུག་པ་སྐྱབས་མགོན་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ནས་མཚན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་དུ་གསོལ། རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས། འབྲུག་ཁམས་པ་ཀུན་དབང་ཀརྨ་བསྟན་འཕེལ་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངེས་པས་ཁམས་སུ་གདན་དྲངས། དེའི་སྐུལ་སྐུ་དགེ་རྒྱས་དཔོན་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མར་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༢༢ནས༥༢༨བར་གསལ།

ཁམས་མ་སྙོམས་པ། འབྱུང་བ་བཞི་ཆ་མ་སྙོམས་པའི་དོན

ཡིན། བདེ་སྡུག་དང་འཁྲུལ་སྣང་སོགས་འབྱུང་བཞིན་ཆ་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་ལ་འཁྲུལ་སྣང་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་ཡིན།

ཁམས་བཞི། ས་ཁམས་དང་། ཆུ་ཁམས། མེ་ཁམས། རླུང་ཁམས་དེ་བཞིའོ། །

ཁམས་རི་བོ་ཆེ། སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་དགོན་གྱི་གས་པ་དཔལ་གྱིས་དཀྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ་རང་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་གླང(༡༢༧༧)ལོར་དབྱི་སྟོད་རི་བོ་ཆེར་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པའི་མིང་སྟེ(དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཆབ་མདོ་ཁུལ་རྒྱལ་ཁམས་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་ཡོད་ས།)སངས་རྒྱས་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མར་ས་གནས་དེར་གཟིམས་ཁྱུར་ཕུབ་ནས་ས་འདུལ་དང་། ཕྱིན་འཕེབས་མཛད་རྗེས་ཟླ་བ་དང་པོར་ཕྱིག་ཐང་འདིང་སྟེ། ཀ་བཞི་མའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་དང་། ཀ་དྲུག་གི་ལྷ་ཁང་། ཆོས་ཁྲི་ཁང་། ནག་ཚང་ཆེན་མོ་རྣམས་བཙིགས། དེ་ནས་ལོ་ཤས་ནང་གྲྭ་པ་མང་དུ་འདུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་གྲྭ་ཚང་བཙིགས་པས་གླིང་ཡང་རྒྱ་ཆེར་གྱུར། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༨༣)ལོ་ནས་རིམ་བཞིན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་བཞེངས་པའི་འགོ་བརྩམས་སྟེ། ཞོར་ལ་ཆོས་བཀའ་ཡང་ཡང་གནང་བས་སློབ་ཚོའི་སྐད་དུ་དགོན་པ་དེར་གྲྭ་པ་སུམ་སྟོང་ཙམ་འཚོགས་པ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཆོས་རྗེ་ཨུ་རྒྱན་མགོན་པོས་དཀྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༢༠)ལོར་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་ཏེ། ཕྱིའི་རྩིག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གྱུར་དང་། ནང་གི་རྩིག་པ་རིམ་པ་གཉིས་རྫོང་ཆེན། འོག་ཁང་སྐུ་འཁོར་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཁྲ་བོ་མི་ཚད་བདུན་གྱི་མཐོ་དམན་ཙམ། བར་ཁང་གསུང་གི་འཁོར་ལོ་མཆོད་བྱེད་ལྷ་ཁང་དམར་པོ་མི་ཚད་ལྔའི་མཐོ་དམན་ཙམ། སྟེང་ཁང་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཆོད་བྱེད་ལྷ་ཁང་དཀར་པོ་མཐོ་ཚད་མི་ཕྲེང་ལྔའི་ཚད་ཙམ་ཡོད་པ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ངོས་གཅིག་ལ་གཞུ་འདོམ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ(འདོམ་གང་ལ་སྤྱི་ཁྲི་གང་དང་སྐར་མ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་སྤྱི་ཁྲི་༢༣(༨.༦)རེ་ཡོད་པ། ལྷ་ཁང་འོག་མའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཀ་བ་དྲུག་ཅུ་དང་ཀ་བ་རེའི་སྦོམ་ཚད་འདོམ་གང་ཙམ། ཀ་བ་རེའི་བར་ཐག་ཁྲིར་བཏང་ལས་རིང་བ་ཞིག གཞན་ཡང་ཞབས་དྲུང་ལྷ་ཁང་། ཡང་དགོན་ལྷ་ཁང་། སྙིང་མ་གྲྭ་ཚང་། སྟག་ལུང་གྲྭ་ཚང་། གསེར་མ་གྲྭ་ཚང་བཅས་ལ་གསེར་དངུལ། རྗེ་ཁྲིམས། ལི་དཀར་དམར། སྨན་འདམ་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་དང་། མཆོད་རྟེན། སྨན་ཐང་། སྨར་ཐིག་གི་ནང་ཀ་ཅིག་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་དང་། ཆོས་རྩིགས་གཅིག་ཕྱུར་ཡང་ཡོད་གྲངས་ཅིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《དབུས་གཙང་གནས་བསྐོར་ལམ་ཡིག》ཏུ་དགེ་པར་མའི་གྲངས་༡༥ནས་༡༧བར་གསལ།

ཁམས་ལུགས། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཆེ་གྲས་གསུམ(༡. འདུལ་པ་མདོ། ༢. སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོ། ༣. སེམས་ཕྱོགས)གྱི་ནང་གསེས་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་སྐོར་རྣམས་པཎ་ཆེན་བི་མ་ལས་ལོ་ཙཱ་བ་རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལ་གནང་ཞིང་། ལོ་ཙཱ་བ་དེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་གཙུག་རུ་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དང་། ཀྱི་རེ་མཆོག་སྐྱོང་གཉིས་ལ་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དར་རྗེ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པ་དང་། ཞང་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལ་གསུངས། དར་རྗེ་དཔལ་གྱི་གྲགས་པས་དབུས་གཙང་དང་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཡང་གསུངས་པས། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཁམས་ལུགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །

ཁམས་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལྟར། རང་ཅག་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ནང་གསེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་བཅས་ཡོད་པ་དང་། འདོད་ཁམས་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་ལ་གནས་རིས་བཅུ་བདུན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ལ་གནས་བཞི་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དབྱེ་བ་བཅས་མིང་ཚིག་སོ་སོའི་ཐད་ཀར་བཀོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཁམས་གསུམ་བརྟན་གཡོའི་ཆོས་ཀུན། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་གསུམ། བརྟན་པ་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིང་། གཡོ་བ་ནི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་མིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་བརྟན་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་བ་ཟེར།

ཁམས་གསུམ་དུ་ཅེས་འཁོར། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་དྲི་ཚིག

ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། ཕྱ་རྒྱུད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དབང་སྟེ། མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་ནང་གི་དབང་གི་ཐོ་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་ཁྲོ་བོ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་ཡོད་པའི་དབང་དེ་ཡིན། 《མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩའི་དབང་ཆོག》གི་ནང་དུ་ཡོད། འདིའི་ཟུར་བཀའི་དབང་ཆོག་ནི་མ་ཡོན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་ལས་ཀྱི་གསུང་འབུམ(དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབས་བསྒྲིགས་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ)པོད་གཉིས་པའི་མདུག་ཏུ་ཡོད།

ཁམས་གསུམ་མི་སྡོག་སྒྲོལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གྱིས་བཞེངས་པས་གཙུག་ལག་ཁང་ལྡེ་བར་དཔེ་བྱས་ནས་བཞེངས་པ་སྟེ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོ་ཕྱོགས་ལྕགས་རིའི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ལྷ་ཁང་ལྟེ་བ་ཐོག་སོ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྙིང་ཐོག་ལ། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མི་བཞི་རྒྱབ་སྤྲོད་ལྟ་བུ། སེམས་དཔའ་སེམས་མ་ཁྲོ་བོ་གཉིས་བཅས་རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་ཆ་ཚང་འཇིམ་སྐུ་ལ་ཞུ་རྒྱན་ཡོད་པ། ཤར་ཁང་གི་རྟེན་གཙོར་སངས་རྒྱས་མ་ཆགས་པདྨའི་སྐུ་པད་སྟོང་གི་ཁར་བཞུགས་པ། གཡས་གཡོན་ལ་སེམས་དཔའ་བཞི་དང་སེམས་མ་བཞི། ཁྲོ་བོ་ཀང་དང་ཀིང་གཉིས་འཇིམ་སྐུ་ལ་ཞུ་རྒྱན་ལྷ་ཚོགས་ཡོད་པ། སྐོར་ཁང་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་བསྐུས་སུ་ཞི་ཁྲོ་དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་ལྡེབས་རིས་བལ་རིས་སྙིང་མ། འོག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་རྗེ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོག་ཚད་མ། གཡས་གཡོན་དུ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད། ཁྲོ་བོ་གཉིས་བཅས་འཇིམ་སྐུ་ལ་ཞུ་རྒྱན་མང་པོ་ཡོད་པ། དེའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་སྐོར་ཁང་ཁ་ཕྱི་བཞུས་ནང་བཞུས་གཉིས་ཀར《བཀའ་ཐང》ནང་གསལ་བ་བཞིན་གྱི་ལྡེབས་རིས་རྣམས་བལ་རིས་སྙིང་མ། དབུ་རྩེར་གཡུ་ཐི་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྔོན་ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དབུས་གཙང་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཉམས་ཆག་མེད་པར་བཞུད་ཡོད་ཚུལ་དམ་པ་དེས་མཛད་པའི《དབུས་གཙང་གནས་བསྐོར་ལམ་ཡིག》ཏེ་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༣ནས་༡༠༤བར་གསལ།

ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་། ཁམས་གསུམ་མི་སྡོག་སྒྲོལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཁམས་གསུམ་ས་དགུ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ས་དགུ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་ཕུང་འཚོ་བའི་ཟས་འདོད། མཐུན་པའི་གྲོགས་འདོད། བརྟེན་པའི་གནས་འདོད་པ་ཅན་དུ་མཐུན་པས་ན་གཅིག་གོ གཟུགས་ཁམས་བསམ་གཏན་བཞི་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་དགའ་བདེའི་བསམ་པ་མི་འདྲ་བས་དེ་དག་ལ་རེ་རེ་སྟེ་བཞི། གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་ལ་སྙོམས་འཇུག་གི་རིམ་པ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བས་ས་བཞི་སྟེ་དགུའོ། །

ཁའི་ནང་དུ་འབྲུམ་བུ་གང་། ཁ་ཐོར་ལྷེ་ཐོར།

ཁའི་ཡྭན་ལུ། རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་བདུན་པ་ཐང་ཞོན་ཙུང(唐玄宗)གིས་ཏྭ་ཤང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་དེ་སྔོན་སུས(隋)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་དང་པོ་སུས་ཝེན་ཏིས(隋文帝)ཀྱི་དུས་སུ་ཏྭ་ཤང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི་དཀར་ཆག་ལ་སླར་ཡང་འཕྲིན་འཇུག་ཐོག་གསར་དུ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཁ་སྐོང་བྱས་པའི་དཀར་ཆག་གི་མིང་སྟེ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཡིག་གི་བསྟན་འགྱུར་ནང་དུ་བཞུགས།

ཁའི་ཡྭན་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་

མ་མི་རབས་བཅུ་པ་ཐང་ཞོན་ཙུང་(唐玄宗)གི་ཁའི་ཡུའན་(开元)ཁྲི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཕྱུགས་ཀྟ(༧༣༠)ལོ་ལ་ཟེར་རོ། །

ཁཙུ་ཁཙུ། རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་ལས་དོན་ལ་ཐེབས་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་སྐད་ཀྲའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གདངས་དཔོན་ཁྲམས་ཚུང་ཟད་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ན། ཁའོ་དང་ཁཙུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ཐོན་པ་དེ་རང་བོད་སྐད་ཐོག་ཕྱིན་པ་ཡིན།

ཁཙུའི་ཐུག་རྫོང་། སྐབས་འདིར་འཁྱམས་སྤྱོད་ཁཙུ་ཐུག་རྫོང་ཞེས་འབོད་འདུག་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་འགྲེམས་སྟོད་གཞན་མགོན་ཤུག་ཅེས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཞན་ལོ་སྒྲ་བ་དར་མ་གྲགས་ཀྱི་སློབ་ཁང་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྟན་ཙ་ཆེན་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། སློབ་ཁང་དེ་ས་སྐྱའི་ཁཙུ་ཐུག་རྫོང་དང་ཁྱད་མེད་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་རྩོམ་པ་པོས་མིང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ཡིན་པ་ལས་ཁཙུ་ཐུག་རྫོང་དངོས་ནི་ས་སྐྱའི་ཕྱུང་དོས་ཀྱི་ཤུར་པའི་ཤུར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁཙར་ཁ། གཉམ་གྱི་ཁལ་ཁ་ཚོ་པ་བདུན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཁཙར་སྒོང་། དཀར་སྒོང་། རྡོ་སྨན་ཞིག

ཁཙར་གོང་ཕྲིན་ཟན། ཨ་ཕྲུང་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྡོ་དཀར།

ཁཙར་ཐོར། འཁར་ཐོར། རྫ་ཐོར།

ཁཙར་རྩ་ཁྲོ་ཤེང་། འདམ་ཁྲུལ་ཅོག་རྩེ་ལ་དང་ཐག་ཐེ་བའི་རྩ་ཐང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། དེང་སང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་པའི་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

ཁལ་ཁ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ། ཁལ་ཁ་སོག་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༧༧༩)ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ཁལ་ཁ་ཁུ་རེ་དགོན་ཆེན་དང་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་གང་རིགས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས་ནས་སྦྱང་བརྩོན་མཛད་གཉེར་གནང་ཞིང་། ཞོར་ལ་ཞོན་རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། དེ་མོ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བླ་མ་དམ་པ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དད་འདུས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་རི་འདོད་དང་མཚམས་པའི་ཆོས་གསུངས། ཁལ་ཁ་དགོན་ཆེན་གྱི་རྫོང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་དང་ཚོགས་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ(༡༨༣༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས། གསུང་རྩོམ་པོད་ལྔ་ཁལ་ཁར་ཤིང་དཔར་ཡོད་ཅིང་དཀར་ཆག་ནི་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཕྲུལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དཀར་ཆག་ནང་གསལ། རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར། དམ་པ་དེ་ཡི་ཞལ་སློབ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རབ་འབྱམས་པས་མཛད་པ་ཁ་ཕྱང་དུ《དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཕྲོ་ཤིང་》ཞེས་འབོད་པ་ཤིང་དཔར་ལ་ཤོག་གྲངས༦༥ཡོད་པ་ཞིག་དམ་པ་དེ་ཡི་གསུང་འབུམ་པོད་[ཀ]པའི་ནང་དུ་བཞུགས།

ཁལ་ཁ་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན། ཡོངས་གྲགས་སུ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རྗེ་ཟེར། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་པའི་སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སོག་རིགས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་སོག་ཡུལ་དང་བཅས་པར་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༠༧)ལོར་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། ཁུ་རེ་དགོན་ཆེན་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་རིག་གནས་གཞན་བསམ་ལ་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་རྟ(༡༨༤༦)ལོར་འཛམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ》ནང་གསལ་བའི་དཀའ་གནད་ཁག་ལ་མཆན་འགྲེལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༨༥༩)ལོར《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕག(༡༨༦༣)ལོར《དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ》བཅས་བརྩམས། དུས་སྐབས་མི་གསལ་ཡང་《འབྲས་ལྗོངས་བློ་གསལ་གླིང་དང་སྒོ་མང་གི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཕྱོགས་བཀོད་བློ་གསལ་དགའ་སྟོན》ཞེས་པ་མཛད་པ་རྣམས་བློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་གཞུང་ཆེན་མང་པོར་ལྟ་བའི་མེ་ལོང་དང་། བློ་སྒོ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ད་ལྟ་ལག་ཏུ་མ་སོན་པས་བྲི་མ་ནུས་ལགས།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)ཡིན་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་འཁོར་ནག་སོག་ཡུལ་གཅིག་ཕྱུར་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ཁལ་ཁའི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཞུ་ཐའི་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་མཇལ་ཕྱིང་བ་དེའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༦༣༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དབེན་ས་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་བླ་མ་ནམ་མཁའ་བསོད་ནམས་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ས་གླང(༡༦༤༩)ལོར་སྐུ་འབུམ་དང་བྱ་ཁྱུང་སོགས་བརྒྱུད་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་སྐུལ་སྤྲུར་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་མཇལ་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ཤིང་ལུག(༡༦༥༥)ལོར་སླར་ཡང་དབུས་གཙང་དུ་ཡན་གཉིས་པ་ཕེབས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དམ་པ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ནས་ལོ་རྗེས་མར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་མེ་སྟག(༡༦༨༦)ལོར་ཁལ་ཁ་དང་ཨོ་རོད་ཧྲུན་གར་གཉིས་འཁྲུགས་པ་བྱུང་བར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་ལྷན་དུ་འདུམ་འགྲིག་གནང་བར་ཕན་ནུས་ཆེན་པོ་ཐོན་ཏེ་ལོ་ཤས་རིང་དམག་འཁྲུག་མ་བྱུང་། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པའི་ས་འབྲུག(༡༦༨༨)ལོར་ཧྲུན་གར་གྱི་དཔོན་པོ་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུས་ཁལ་ཁ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ། ཁལ་ཁར་ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་ཕོག་པར་བརྟེན། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཁལ་ཁའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཆིང་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ཞུ་གནང་མཛད་པ་བཞིན་ཡེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་ཞེན་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་གོང་མ་ཁང་ཤིས་རང་ཉིད་རྗེ་ཆས་དམག་འདི་ཞི་ཕྱིར་བཀོད་འདོམས་མཛད་དེ་ཧྲུན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་ཁལ་ཁ་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ཐུབ་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ཐོག་སླར་ཡང་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ནས་དམག་འཁྲུག་གི་རིང་ཉམས་ཆག་བྱུང་བའི་ཡུལ་སྡེ་དང་། དགོན་པ། རྟེན་གསུམ་བཅས་ཉམས་གསོ་དང་གསར་བཞེངས་ཐོར་ལས་ལྷག་པ་མཛད། ལོ་ཙཱ་བ་མང་པོ་ཐོས་ནས《དག་ཡིག་ཟ་མ་ཏོག》སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སོག་ཡིག་གསར་བཟོ་འགའ་ཞིག་གནང་། མཐར་དགུང་ལོ་གྱ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་རང་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ཞིག་ཁལ་ཁ་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རབ་འབྱམས་པས་མཛད་པ་ཁ་ཕྱང་དུ《ཁྱབ་བདག་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་བསྐལ་བཟང་དད་པའི་ཤིང་རྟ》ཁལ་ཁ་ཁུ་རེ་དགོན་གྱི་ཤིང་དཔར་ཤོག་གྲངས༧༢ཡོད་པ་ཞིག་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་པོད[ཁ]པའི་འགོར་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོར་དཔེ་ཆ་ལག་ཏུ་མ་སོན་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ཐར་ཐོར་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་ནང་འཁོད་འདུག་པ་གཟིགས་པར་འདོད་ན《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང》(སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༨༡ནས༨༤པར་གསལ།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ) ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དར་ཧན་ཆིན་ཝང་དང་ཡུམ་ནོ་མོན་ཆ་གན་དྷ་ར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༧༢༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ས་བྱ(༡༧༢༩)ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་བཀོད། ཡོངས་འཛིན་གྱི་དྲུང་ནས་རིག་གནས་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༧༣༧)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་དང་མཇལ་ཞིང་གོང་མ་དང་ལྷན་དུ་ཁྲི་གཅིག་གི་སྟེང་ལྷན་བཞུགས་གནང་འཇུག་པ་སོགས་བཀུར་བསྟི་ཆེ་ཞིང་གོང་མའི་ཐུགས་རྩེ་སོགས་ལེགས་འབྱུང་ཆེར་གནང་། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུད་པ། སྨན་པ་བཅས་གྲྭ་ཚང་གསུམ་ཡོད་པའི་དགོན་ཆེན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གླིང་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཀྱང་ཁོ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་གི་སློབ་དེབ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་གྲངས(༩༠༦ནས༡༩༩༩བར་གསལ།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ)ཁམས་ལྷོ་ལི་ཐང་དུ་ཡབ་དཔོན་བསྟན་འཛིན་མགོན་པོ་དང་ཡུམ་ནོར་འཛིན་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྟག(༡༧༥༨)ལོར་འཁྲུངས། གོང་མའི་བཀས་མངགས་བློན་ཆེན་ཡི་དྭ་ཡམ་བན་དང་། ཛ་ལག་ཐུ་ཧན་སོགས་ཀྱིས་ལི་ཐང་ནས་གདན་དྲངས་ཏེ་མཚོ་འདུན་དགོན་པར་ཕེབས། དེར་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་དང་མཇལ་ཞིང་། ཐུང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པ་དང་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་སྦྱིན་སྐྱེལ(༡༧༦༥)ལོར་ཁལ་ཁའི་ཕུ་རེ་ཆེན་མོའི་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས། ཡོངས་འཛིན་ནོ་མོན་ཧན་གྱི་དྲུང་ནས་རིག་གནས་མདོ་སྔགས་དང་བཅས་པ་གསན་བཞིན་པ་ལམ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཇོ་མཚར་བའི་མཛད་པ་ལྷ་ཚོགས་བསྟན་བཞིན་པའི་སྐུ་ནས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དེ་གའི་ཤིང་རྟ (༡༧༧༤)ལོར་དགོངས་པ་སྐུ་དངས་ལས་འདས་སོ།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ)ལྷ་ས་ཏོ་རྟ་ལའི་ཞོལ་ཇོ་ལགས་ནང་ཟན་ཞིག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༧༧༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་ངོས་འཛིན་མཛད། དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སོགས་དམ་པ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཁུ་རེ་དགོན་ཆེན་དུ་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུད་པ། སྨན་པ་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་གསུམ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་གཟིགས་དང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་མི་བྱལ་བ་སོགས་སྙན་གཞན་ཅུ་ཞིག་ལ་དཔག་པའི་མཛད་པ་སྐྱོ་ཁོ་ཀུན་གྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ(༡༨༡༣)ལོར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ཏེ་དེར་སྐུ་དངས་ལས་འདས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག ཁལ་ཁ་ཀྱི་རྗོར་སྤྱི་ཚང་གི་མཁན་པོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ《རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་གཏམ་གྱི་ཕྲེང་བ》ཤིང་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༣༥ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]པའི་མཇུག་ཏུ་བཞུགས།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ) རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༡༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་དུས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ནས་ཐུབ་བསྟན་ལ་ཞབས་ཏོག་ཆེན་པོ་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ(༡༨༡༧)ལོར་དགེ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་གི་གྲྭ་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་དང་ཀུན་དགའ་ཆོས་གླིང་གཉིས་སུ་བསྡུས་ནས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དང་། བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་གནང་། བོ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མ་བཀྲ་ཀྲིང་དང་མཇལ་ཏེ་ཕར་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གུས་བཀུར་དང་གནང་སྦྱིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་གླང(༡༨༤༡)ལོར་བོད་དབུས་གཙང་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་སྐུ་གཤེགས། བཀའ་བར་སྐོར། མཁན་པོ་ཆོ་ཤིན་ཧན་དགའ་དབང་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རབ་འབྱམས་པས་མཛད་པའི《སྐྱབས་མགོན་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་བརྩམས་པའི་བསྟོད་པ་དད་པའི་ཤིང་རྟ》ཤིང་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༡༧ཡོད་པ་རྩོམ་པ་པོའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཁ]པའི་ནང་དུ་བཞུགས།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ) རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྟག(༡༨༤༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་ས་སྤྲེལ(༡༨༤༨)ལོར་ཇོ་ལ་འཛིན་ཞུས་ནས་ཁྲི་ལ་བཀོད་ཙམ་ལ་འབྲུམ་བུའི་བསྟུན་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་པ་རྫོགས།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༨༥༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག(༡༨༦༨)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག (ཁལ་ཁ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ) རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༧༠)ལོར་རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཞེར་གདོགས་པ་ཞོལ་ཚ་གུར་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྐྱོར་མོ་ལུང་མངའ་རིས་སྐྱིལ་སྐུ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་སྟེ་སྙན་རྒྱས་དྭ་ཁུ་རེ་དུ་གདན་དྲངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྦྲེལ(༡༩༠༥)ལོར་དེ་སྔོན་དཔར་བསྐོས་འགོ་ཚུགས་ནས་མཇུག་སྐྱེལ་མ་གྲུབ་པར་ལུས་པའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཤིང་དཔར་པོད་བརྒྱ་དང་ལྔ་ཆ་ཚང་མཇུག་སྐྱོང་གནང་། རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་ལྕགས་བྱ(༡༩༢༡)ལོར་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་བྱུང་ཞིང་། སྲིད་གཞུང་གསར་པ་ཚུགས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་གནང་རྒྱུ་བཅད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས་ཤིང་། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༩༢༤)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

ཁལ་ཁ་ཚོ་བ་བདུན། འདི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞི་ཁ་གསལ་ཞིག་མ་རྙེད་པས《སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༠༠ནས༡༠༥བར་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་ན། མདོར་དྲིལ་ན་སོག་པོ་སྔ་དུས་ཁྲི་སྐོར་བཞི་བཅུ་ཡོད་པའི་སུམ་ཆ་ལི་ཅིན་དུ་ཡུལ། བཅུ་ཕྱི་སོགས་ལ་རྟེན་པའི་བཞི་ལ་ཨོའི་ར་ཏ(དྲུན་གར་སྐད)ཟེར། བར་དུ་ཕྱིའི་སོག་པོ་ལ་རྒྱལ་གྱི་ཨོའི་རོད་དང་། སྐད་ཀྱི་མིང་གོལ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ། གཡས་རུ་གསུམ་ནི། ཨོར་དུ་སུ། སྤུ་མེད་བཅུ་གཉིས།

ཡ་རུ་ཧོར་ཆེན། གཡོན་རུ་གསུམ་ནི། ཆ་ཏར། ཏལ་ཏ། ཕུར་ཏན་ཟེར། དུས་ཕྱིས་མོང་གོལ་དང་། ཏལ་ཏ། ཨོའི་རོད་གསུམ་དུ་འབྱེད། དེ་ལས་མོང་གོལ་ཚོ་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཟེར་བ་གོང་སྨྲས་ལྟར་ཚོགས་འདུས་རྒྱུག་ཏུ་འདུག་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱའི་ཕྱག་གི་ཨོར་དུ་ཕྱིའི་ས་ཆ་ཨེ་ཁེ་ཛ་བོ་ན་ཕང་དང་། ཏད་གིན། ཝོ་རྫིག ཏ་ཡང་། ཨ་ཤང་། ཧོན་གར་རྒྱག མཁར་སྔོན་པོའི་རྒྱལ་གྱི་ཡུ་ལན་ཆབ་ན། དུར་བེད། ཁྲུའུ་ཁེད། ཆོས་ཁྲུར། ཏལ་ཏ། ཕུ་རང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་སྟེ་དྲུག ཛོའུ་ས་ཝོ་ཏི་འབན། པ་རིན། ཨོང་ཉོད། ནའི་མན། ཨོའུ་ཏན། ཟ་རོང་། ཁེ་ཤིག་ཐན། ཡ་རུ་ཧོར་ཆེན་དང་བདུན། ཞི་ལིའི་ན་གོལ་ན། ཨ་ལ་ཤ ས་ཉིད། ཨོང་ཉོད། ཧུའི་ཆེང་། ཏན་ཆེན་དང་ལྔ། པོ་རོག་ཐུན། ཐུ་མེད་ཛ་ལེང་། ཧོར་སོས། ཏ་ཚོ་ཧོར། ཨ་པ་ག་ནར། ཧོར་ཆེན་དང་དྲུག ཛེ་རེའི་ཤུ་ན། ཧོར་ཆེན་ཚོ་བཅུ། ཕུ་རུ་མུ་ཛིའོ། ཏལ་ཏ་ལ་ཚོ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་། གཡས་རུ་ཛ་སག་ཐུ་ཏན། དབུས་རུ་ཐུ་ཞེའི་ཐུ། གཡོན་རུ་ཚེ་ཆེན་ཏན་གྱི་མིག་ཁ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །ཞེས་འབྱུང་།

ཁལ་ཁ་སྨྱ། སོག་པོ་གཡོན་ཁལ་ཁའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཚལ

ཁལ་ཁ་ཨོ་རོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་གླང་(༡༦༩༧)ལོར་ཁལ་ཁ་དང་ཨོ་རོད་ཇུན་གར་གཉིས་འཁྲུག་པ་བྱུང་སྐབས་བར་འདུམ་གནང་བ་དེ་ཡིན་པར་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

ཁལ་ཁའམ་བྲག་རི་དམ་ཆོས་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་དཔལ། རྗེ་འདི་ནི་ཏལ་ཏའི་ཡུལ་ཕྱུར་ཐེང་གིར་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དུ་ཡབ་ཚེ་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་གླང་(༡༧༨༡)ལོར་འཁྲུངས། ནོ་ཡོན་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཚན་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེར་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཁྲི་རེ་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་བསླབ་གྲ་སོགས་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་དཀའ་བཅུ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྙེན་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་དང་ལྷན་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། སེ་ར་བྱེས་བསམ་བློ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ཏལ་ཏ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱོང་གཉེར་མཛད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་སྙན་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཀྱང་དམ་ཆོས་མང་དུ་གསན། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་རྒྱས། ཧོར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞུགས་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་མཆོག་སྤྲུལ་ཁལ་ཁར་གདན་ཞུ་གནང་བ་དང་སྦྲགས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་མཆོད་འབུལ་དུ་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། རྗེ་འདི་ཉིད་འཆད་རྩོད་ཀྱི་རིག་པ་ཟབ་པ་མ་ཟད། རྩོམ་པ་ལའང་མཆོག་ཏུ་མཁས་པས། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་སྙན་མཆོག་ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་གི་དམིགས་རྣམ་སྦྱོང་ཚུལ་བདུད་རྩིའི་ཉིང་ཁུ》《དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས》《སྔགས་མཆོག་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ་ནོར་བུའི་མཛེས་རྒྱན》《སྤྱན་རས་གཟིགས་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་དཀྱིལ་ཆོ་ག》《རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལས་རིམ》《བདེ་མཆོག་དཀར་པོའི་མཆོད་ཆོག་དཔལ་སྦྱོར》《སྐུ་མཆོད་རྒྱས་པ་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད》《སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆོས་མཆོག་རབ་རྒྱས》《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར》《ཚེ་སྒྲུབ་འཆི་མེད་ཐོག་ཤིང》ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱི《ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད》སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བརྩམས་པ་གནང་། མཐར་དགུང་གྲངས་དོན་ལྔ་ལ་ཞིང་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༨༥༥)ལོར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་རེ་ཞིག་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བའི་ཚུལ་བསྟན།

ཁལ་གཅིག ཉི་ཚད་ཀྱི་ཤུལ་ཁལ་གཅིག་དང་། ཡང་ན་ཀྲ་ག་ཀྲི་ཤུལ་འདེགས་ཁལ་གཅིག

ཁས་བརྒྱལ་བ། ཁས་བརྒྱལ་བ། ཁ་སོབ་སྐྱ་བ། དཔེར་ན། ཞན་རྒྱན་བྲེ་མོའི་གཏམ་གྱིས་བརྒྱལ་བ།

ཁས་ལེན་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བ། སྒོམ་བྱ་བ། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པ།

ཁུ་ཁྲི་སྐྱ་དགུ། འདི་འདུས་སྲོང་གི་བློན་པོ་ཕྱས། རྗེས་སུ་བཀོན་ཐབ།

ཁུ་ཤུ པའི་སྨུན་ཡིན་པའི་བུ་རྒན་གཞོན།

ཁུ་འགྱུར་གསལ་བའི་མཆོག གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བླ་བརྒྱུད་དུ་བཞུགས་པའི་ཟ་དམ་རིན་ཆེན་དབྱིག་གི་སློབ་མ་སྟེ། ཡར་ལུང་འཕྱོས་སུ་འཁྲུངས། རྟེན་དགེ་སློང་ཡིན་པ་དང་། དགུང་ལོ་ང་བདུན་ཕོན་པའི་ཚེ་ཟ་དམ་རིན་ཆེན་དབྱིག་དང་མཇལ་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ཟམ་པའི་མན་ངག་རྣམས་ཚང་བར་གསན། འཁྲུངས་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་མ་མཛད་པར་ལྷ་སེང་གེ་བྲག་ཏུ་སྐུ་ཚེའི་རིང་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་སོན་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་གཤེགས་ཞེས《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༡༨༨པར་གསལ།

ཁུ་དངོས་གྲུབ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོ་སྟེ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག འདིས་བསྒྱུར་བའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད། དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གསུམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། སྟག་མར་ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་མ་བྱོན་གོང་དུ་བར་ཁམས་འདན་ལྡོང་ཐང་དུ་བླ་མ་སེ་བཙུན་གྱི་དྲུང་དུ་བྱོན་ནས་ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། ལམ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྐད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་གྲོགས་མཆེད་ཡིན་པས། ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་ཁམས་ལ་བཞུགས་དུས་ནས་གྲགས་པ་ཡིན།

ཁུ་གཉགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཕྱར་བྱས། ཁུའི་རུས་རྒྱུད་དང་གཉགས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དཔོན་རིགས་ཚན་པ་གཅིག་ཕྱོ་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུང་པའི་རྒྱལ་འགྲོས་ལུལ་དུ་ཆགས་པ་ལ་ཟེར།

ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ(༡. ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་། ༢. རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། ༣. འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས)ཀྱི་ནང་གསེས། མཚན་གཞན་དགེ་བཤེས་ཁུ་ཆེན་པོ་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལྕགས་ཕག(༡༠༡༡)ལོར་ཡར་ལུང་སྐྱུ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་དགུང་མཉམ་ཡིན། ཀུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་། དགེ་བཤེས་ཀུ་པ་མངོན་ཤེས་ལ་ཡང་ཆོས་འགའ་ཞིག་གསན། རྗེས་སུ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འབྲི་ཤེས་རབ་འབར་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་བར་ཁམས་ལྡན་ལྡོང་ཐང་དུ་བྱོན་ནས་བླ་མ་སེ་བཙུན་གྱི་སློབ་མ་མཛད་དེ་ཆོས་མང་དུ་གསན། འབྲོམ་སྟོན་པ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་དབུས་སུ་ཕེབས། ཐང་པོ་ཆེར་བཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དྭགས་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ཁོང་གི་དྲུང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གསན། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་འབྲོམ་སྟོན་པས་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་སྐབས་ཕེབས་བསུར་རྟ་པ་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་བསུ་བ་ཞུ་མཁན་ཚང་མའི་སྔོན་ལ་ཕེབས་ནས་ཐང་པོ་ཆེར་གདན་དྲངས། རྗེས་སུ་འབྲོམ་སྟོན་པས་ཁུ་སྟོན་གྱིས་མ་མཁྱེན་པ་མཛད་དེ་སྙིང་ཏུ་བསམ་ཡས་དང་སྐྱེ་ཐང་དུ་གདན་དྲངས་པས་འབྲོམ་སྟོན་པར་ཤིན་ཏུ་མ་མཉེས། དེ་ནས་འབྲོམ་སྟོན་པས་མངོན་སྒོམ་གང་ལར་དགེ་བཤེས་ཁུ་སྟོན་ཆེན་པོར་བསྟགས་བརྗོད་ཡང་

ཡང་མཛད་པ་གསན་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་འབྲོམ་སྟོན་པར་དགོངས་སེལ་ཞུ་བར་ཐང་པོ་ཆེ་ནས་ཐུག་ཕྱེར་པ་བར་ཞབས་ཐང་གིས་ཕེབས། འབྲོམ་སྟོན་པ་དང་མཇལ་མ་ཐག་ལྷ་ཕྱག་ཕུལ་ནས་བཟོད་གསོལ་མཛད་དེ་དེ་ནས་བཟུང་འབྲོམ་སྟོན་པ་ལ་གུས་བཀུར་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་གནང་། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཡོས(༡༠༧༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་འདིས་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས《ལོག་གནོན་ཆེན་མོ》ཞེས་ཁ་ཅིང་དུ་འཁོད་པ་ཞིག་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་གཟིགས་སྦྱོར་རྩོམ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གསུངས་འདུག་ན་ཡང་། དེང་སང་དེའི་དཔེ་རྒྱུན་ད་ལྟ་གཏན་ནས་མ་རྙེད་འདིར་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི《དེབ་སྔོན》དེབ་གཟུགས་ཕྱོགས་དཔར་མ་སྟོད་ཆའི་ཤོག་གྲངས༡༢༤ནས༡༢༦བར་གསལ་བ་ནས་དྲངས་པ་ལགས།

ཁུ་དང་གཏགས་ཀྱི་ཡུལ། ཡར་ལུང་སོག་ཁའི་ཡུལ་རྣམས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཁུའི་རུས་རྒྱུད་དང་གཏགས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཀྱིས་བཟུང་ནས་ཡོད་པ།

ཁུ་དང་དག་སྣང་འབྲེལ་བའི་ཚོམས། 《བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས》ཀྱི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་ནང་འབྲོམ་སྟོན་པ་དང་ཁུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དགོངས་སེལ་ཞུ་རེས་མཛད་མཐར་ཇོ་བོ་རྗེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་སྔོན་མའི་ལོ་རྒྱུས་གསུང་ཡོད།

ཁུ་དང་རྒྱ་བས་ཆེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཨ་ཁུ་དང་། རྒྱ་བོ་ལས་ཀུང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ།

ཁུ་མདོ་སྡེ་འབར། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མཇུག་སྟེ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ཞིག་སྟེ། པ་ཚབ་ལོ་ཙྭ་བ་ཉི་མ་གྲགས་དང་དུས་མཚུངས། ལོ་ཙྭ་བ་འདིས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག》བསྒྱུར་བ་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཙ]པར་ཡོད། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཛ་ཡཱ་ནནྡས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་བ》བསྒྱུར་བ་སྟེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཡ]པར་ཡོད། ཐང་པོ་ཆེ་དགོན་པར་ཁུ་པ་ཞེས་པའི་གྲྭ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་ལོ་ཙྭ་བ་འདིའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་རྣམས་རྗེས་སུ་ཐང་པོ་ཆེར་གཞིས་ཆགས་པའི་མཇུག་པོ་ཡིན།

ཁུ་འདུས་ཞེས་བྱ་བའི་རི་བོ། འདམ་གཞུང་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་རི་མཐོ་ཞིང་བཙན་པ་ཞིག

ཁུ་ནི་མ་ཟླ། འདིར《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་ཏོར(ཏོར་ནི་དེ་དུས་པ་ཅི་སི་ཐན་གྱི་རྒྱལ་ས་ལ་ཧོར་པེ་ཏི་ལ་ཟེར)གྱི་རྒྱལ་པོ་བཟྲེ་ར་ཡང་ཟེར་བ་ཤྲུག་ཀཱ་ཤིག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དྲུ་སིག་གི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་དེ་དྲུ་སིག་གི་མི་རིགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་མིན།

ཁུ་ཏུ། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ》དཔེ་དེབ་ཁྲིས་མ་ཤོག་གྲངས(༨༧)པའི་ནང་། ནག་པོའི་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བ་ཡིན། །སྐར་རྒྱལ་ཞེས་བྱའི་ཟླ་ཆེན་ཞིག །ཞེས་པའི་མཚན་དུ་ཁུ་ཏུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་དེའི་ར་ཛེ་ཞིག་ལ་གླུ་སྐར་རྒྱལ་བྱ་བ་ཤོག་ཕྱུགས་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་དངོས་ལྷ་བུའི་སྐུ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཆོས་མང་པོ་བཤད་དེ་མི་མང་པོ་མགོ་བསྐོར་ཐེབས་ནས་ཡོད་སྐབས་སོ་ནྡ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཚར་བཅད་པ་དེ་ཡིན། ཡུལ་དེར་ཁུ་ཏུ་ཀ་གནས་ལྡན་གྲུབ་དགེ་འཕེལ་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤར་ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན། རྗེས་སུ་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན《ཆུལ་ཁྲིམས་སེར》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༨༡བར་གསལ།

ཁུ་ཏུ་ལའི་རི་རྒྱུད། རི་རྒྱུད་དེ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་བོད་ཀྱི་བྱང་མཚམས་སུ་བརྒྱུགས་ཡོད། ཆ་སྙོམས་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ནས་དྲུག་སྟོང་བར་ཟིན། རི་རྒྱུད་དེའི་བྱང་ངོས་སུ་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཟིན་པའི་ཤིང་ཙང་ཐ་ལི་མུ་གཤོངས་ས་དང་། མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་གཉིས་སྟོང་དང་དྲུག་བརྒྱ་ནས་བཞི་སྟོང་བར་ཟིན་པའི་ཡུལ་གྱི་ཚེ་དམ་གཤོངས་ས་གཉིས་གནས་ཤིང་། རི་རྒྱུད་དེ་ནི་གཙང་སོ་ལྷ་སྟོང་ཡན་གྱིས་མཐོ་བས་གནམ་མའི་ཕྱུད་པར་ཆོད། རི་རྒྱུད་དེའི་སྟོ་ངོས་ནི་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཙམ་ཟིན་པའི་བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ། བོད་ཁུལ་དུ་ཁུ་ཏུ་ལའི་སྟོ་ངོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ལས་མེད་པ་དེ་ནི་ས་བཀྲའི་ཤོག་གི་གཞུང་ཐིག༨༠ ནས༩༠ བར་དུ་མངོན་ཆེ་བ་ཡོད། རི་རྒྱུད་དེའི་རི་བོ་མཐོ་ཤོས་ནི་ལུ་ཅེ་ཐ་གེ་ཞེས་པ་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། རི་རྒྱུད་དེ་ལ་མཐོའི་ཞོག་བྱུང་ལྷ་སོས་ཤིག་ཡིན།

ཁུ་འཕང་། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་བཙན་རྩིས་པར་ཁ་བ་ལ་ཁུ་འཕང་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་གདངས་མགུར་གྱི་ནང་སེར་བ་ལྟར་རྡོག་པོར་འདྲིལ་ཞིང་ཆེ་ཆུང་ཡུངས་ཀར་དང་སྲན་ཆུང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཁ་བ་ཆུང་བའི་རིགས་ལ་ཟེར་བར་གསུངས་སོ། །

ཁུ་འཕྲིག་ཟ་བ། རྒོད་པ་ཟ་བའམ་རྣམ་རྟོག་བྱས་པ།

ཁུ་ཕྱུ། འཕྱི་གཡག་སོགས་རྣ་བུར་དུ་འཁྱོག་པའི་མིང་།

ཁུ་ལུང་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། གཉུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སློབ་མ་གཙོ་ཆེ་བའི་གྲས་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་གཉུབས་ཁུ་ལུང(དེང་སང་གི་གཙང་སྙད་རོང་ཁུལ)ནས་ཡིན། སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་ཁུ་དོར་གྲགས་པ་རྐྱེན་རྐྱེ་ལས་དབང་བསྐུར་ནས་མཚན་ངག་གནང་། མཁར་གདོང་ཡོན་མོའི་གཙུག་ཏུམ་ལྷ་བུའི་ལ་གནས་དེར་མཉམ་དུ་ཕེབས་ནས་བསྟན་ཕྱུང་གཤིན་རྗེ་དམར་ནག་དང་། མ་མོ་གཤིན་རྗེའི་སྐོར་སོགས་གནང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་ཕེབས་སྐབས་རི་དྭགས་རྫོང་པར་ཕེབས་པ་དང་གཉུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་མཇལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། 《ལྟ་བ་སྣང་དྲིལ》སོགས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་གནང་། སྐབས་དེར་བོད་ས་གནས་སུ་འབབས་ཕྱིན་སོག་བྱུང་ནས་བཙན་པོའི་སྲིད་དབང་གཏོར་བའི་སྐབས་ཡིན་པས། གཉེད་མ་མི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་སོང་གི་མཐའ་ནས་བསྐོར་བས་སོང་གིས་ཇུས་པ་བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་སྐྲག་ནས་བྲོས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༦༤ནས༢༥༠བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁུ་ལོའི་ཁ་མོ་ཟེའུ་སྟོན། མཚན་གཞན་ཆུ་མིག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་སུ་གྲགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ཤེས་རབ་གྲགས་ཡིན། ཛ་རའི་ཟེའུ་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་འབྲི་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཁྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས་ལས་དབུ་ཚད་དང་སྤྱོད་ཕྱོགས་གསན། འབྲི་ཤེས་རབ་འབར་ལས་ཕར་ཕྱིན་སོ་དྲུག་གི་བར་གསན། དགེ་བཤེས་ཕྱུམ་པ་བ་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་ཕུའི་ཡང་དབེན་ན་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་ཞུས་ཤིང་། ལོ་ཕྱིའི་བར་དུ་བསྟེན། དེ་ནས་ཁྱོད་དགེ་བཤེས་ཞང་རོམ་པ་ཅན(དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ)དུ་རྒྱུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་ལོ་གསུམ་བསྟེན། དགེ་བཤེས་ཐག་དཀར་བ་ལོ་ཉི་ཤུ་བསྟེན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་རི་ཤེས་སྐམ་ཁ་དང་སྲུམ་ཕུ་ལ་སོགས་པར་བཞུགས། ཁ་མོ་དགོན་པ་བཟུང་བས་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས་པས་ཁ་མོ་ཟེའུ་སྟོན་ཞེས་མཚན་དུ་གྲགས་ཤིང་། རྗེས་སུ་ཆུ་དགོན་པར་བཞུགས་པས་ཆུ་མིག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན》ལ་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་ལ་སྐུ་གཤེགས། འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་གསལ་བར་མ་རྙེད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་སྙིང་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》༡༡༦ནས༡༡༨བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁུ་ག། ཤ་ཁམ་ཚད་ཙམ་གཏུབས་པ་རུས་པའི་ཁུ་བའི་ནང་

བཏབ་སྟེ་བཙོས་པའི་མིང་སྟེ། ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་ཏིག་ཐུག་ཟེར་ཞིང་། ཁམས་ཁུལ་དུ་ཤ་ཁྲ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲ་ཅེར་བརྗོན། འབྲི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་སློབ་མ་མཚན་ལྡན་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཡོས(1075)ལོར་ཡར་ཀླུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འབྲི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་དྲུང་དུ་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ་གསན། རྒྱུན་དུ་ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མའི་དགེ་ཁྲིད་གནང་བས་སློབ་མ་ཡང་གྲགས་ཅན་མང་ཞིང་། འདིས་མཛད་པའི《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཊཱི་ཀ》རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡོད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕག(1143)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

ཁྲ་ལེན། འཛིང་ས་ཐམ་ཟེར། ཡུན་ནན་ལི་ཅང་ས་ཁུལ་ལ་ཡོད། བོད་དང་གང་ཅེའི་ཐད་འབྲེལ་བ་ཟབ་ཅིང་། ཕྱག་ཕར་འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་འགའ་དང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་འགའ་ཞིག་མཆོད་ཡོན་དུ་འབྲེལ་ཞིང་། ཧྲུ་ཡའི་ཟླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པས་ཀི་ཐང་དགོན་བཏབ་དུས་ཀུང་ས་ཐམ་རྒྱལ་རོལ་རྒྱལ་སྐོར་ཕྱུལ་ཡོད།

ཁྲུག་པ་ཅིག ཡ་ཏོག་རིང་མོ་དང་མ་ཏོག་རིང་མོ་གཉིས་ལ་ཁྲུག་པ་ཅིག་ཅེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་རྫོགས་ནས་གནས་པའི་བསྐལ་པ་ལ་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་བཅུ་པའི་བར་མར་འགྲིབ་པའི་མ་ཏོག་རིང་མོ་དང་། ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་ཡར་འཕེལ་བའི་ཡ་ཏོག་རིང་མོ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་ཡུན་ཚད་ལ་ཁྲུག་པ་གཅིག་ཟེར།

ཁྲུག་པ་བཅོ་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ལས། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་རིམ་གྱིས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་འགྲིབ་པ་དང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་འཕེལ་བའི་དུས་སྐབས་གཉིས་བསྡོམས་པ་ལ་ཁྲུག་པ་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བར་གྱི་ཁྲུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཟེར།

ཁྲུང་ཧྥུ་ཙི། (孔夫子)ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁྲུང་ཙི(孔子)ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། ཀ་སྡེ་གོང་ཙེ་ཞེས་པར་གསལ།

ཁྲུངས་རན་ལ་གཏན་ཚིགས་རྒྱང་། ཁྲུངས་གཏུགས་ན་ཞིབ་ཚགས་པོ་མེད་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིགས་པའི་ཐད་ནས་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ཆ་ཚང་པོ་མེད་པའི་དོན།

ཁྲུངས་འཇུག ས་ཁྲུངས་དེ་ཆད་སྒྲོན་སོང་བ་ཁ་གསལ་བྱས་པ་ཡིན།

ཁྲུངས་དོར་དུ་སོང་། བརྟག་སྟོར་སོང་བའི་དངོས་པོ་བཙལ་རྙེད་མ་བྱུང་བ།

ཁྲུངས་འབྱུང་བ། ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་མ་དཔེ།

ཁྲུད་པར་བྱས་པ། ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོ་དང་མི་སོགས་རང་ཉིད་གཅིག་པུས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ།

ཁྲུར་མཉམ་ལེན། དགེ་སྐྱོན་གང་བྱུང་ཡང་འགན་འཁུར་མཉམ་དུ་ཁུར་བ།

ཁྲུར་བ། འདི་བྱ་ཚིག་མིན་པར་མིང་ཡིན། ཡོངས་གྲགས་ཁ་བསྡེག་ཅེས་ཀྱི་ཞིབ་བརྗེས་པ་ལས་བཟོས་པའི་ཟས་རིགས་སར་དང་ཐུམ་གྱི་ནང་དུ་བཙོས་པ་དེ་ཡིན། ཡུལ་སྐད་ལ་ཁུར་ར་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། དེ་སྔོན་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཞོགས་པའི་ཇ་ཚོགས་ལ་ཉིན་ལྟར་དགེ་འདུན་རེར་ཁུར་བ་ཟླུམ་བཙོས་མ་རེ་ལུས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཚོགས་པ་ཆེ་ཞིང་འཚང་ཀ་ཚ་བས་འགའ་ཞིག་ལ་ཆ་ཚང་བར་ཐོབ་ཀྱི་མེད་སྐབས་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས། ཁུར་བའི་དོད་དུ་དགེ་འདུན་རེར་བོད་དངུལ་ཞམ་གཅིག(ཞོ་གང་སྐར་མ་ལྔ་སྟེ་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ)གི་དྲུག་ཆ་སྟེ་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་ཆ་དྲུག་ལ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་སྐར་མ་གཉིས་དང་སི་ལྔ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁ་གང་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་རེ་རེ་ཕུལ་རྒྱུར་ལེགས་བཅོས་བཏང་བར་བརྟེན། སྲིད་གཞུང་དང་མི་སེར་ལ་དཀའ་ངལ་ཆུང་ཞིང་། དགེ་འདུན་དམངས་ལ་ཡང་སྒྲིང་ཀུན་མེད་པ་བཅས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཁྲུར་མེད་བསྒྱུར་འཛོག འགན་ཁུར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ།

ཁྲུར་ཙ་བ། ཁུར་པོ་པ།

ཁྲུར་ཙ་བར་འགྱུར། ཁུར་པོ་འཁུར་དུ་བཅུག་གོ།

ཁྲུར་བཞི། ལུང་པོའི་ཁུར། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཁུར། ཉོན་མོངས་པའི་ཁུར། དམ་བཅའི་ཁུར་རོ།

ཁྲུར་བསྐྱང་རོ། ངག་གི་ཉེས་པ་གསོག་པ།

ཁེ་གྲགས། ས་སའི་ཁེ་ཕན་དང་། གཏམ་སྙན་གྲགས་ཞེས་པའི་ཕྱུད་མིང་།

ཁེ་བརྒྱུད། སྤུར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཁེ་བརྒྱུད་ཅེས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔྱ་ཁྲལ་དང་རྫོང་དོན་གྱི་ས་ཁུལ་བཀྲམ་ཡོད་པའི་མིང་སྟེ། དེ་ཡང་ལ་སྐོར་ལས་སྐོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་ཆུང་བ་རེ་བཅས་བསྡོམས་པས་བརྒྱད་ཡོད། 1. ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དར་ཟབ་ལས་སྐོ་ལ་བློན་པོ་འབྲོ་ཁྲི་ལུམ་རྫེ་སྟག་སྣང་གིས་དབང་བསྒྱུར། 2. ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་འབྲས་དང་ཁྲིའི་ལས་སྐོ་ལ་བློན་པོ་འགོས་ཁྲི་སྙེན་བལ་མས་དབང་བསྒྱུར། 3. ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རས་དང་རྒྱ་སྐག(དམར་ཚོས)གི་ལས་སྐོ་ལ་བློན་པོ་འབྲོ་ཚང་བཟང་འོར་མས་དབང་བསྒྱུར། 4. བྱང་ཕྱོགས་སུ་ནོ་དང་མཛོའི་ལས་སྐོ་ལ་བློན་པོ་ཁྱུང་པོ་སུ་ལྷུངས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བ་བཅས་ཡིན་པར《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་སུ་གསུངས་འདུག(འདིའི་ནང་གི་བློན་པོ་གཉིས་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན་པས་བརྟག་དགོས་སོ)

ཁེ་ཐུར་ཁེ། རོག་པོའི་སྐད། དམག་དཔོན་གཙོ་བོའི་རྗེས་ནས་ཡོད་སྟེ་ལུང་སློབ་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་།

ཁེ་འདོད་ཀྱི་ཚོང་། ཁེ་བཟང་འདོད་ནས་ཚོང་བྱེད་པ་སྟེ། དངོས་པོའི་རིན་ཐང་ལས་མཐོ་བའི་རིན་གོང་ལེན་པ།

ཁེ་གསུམ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་སྐྱར་འཛིན་བྱེད་པའི་གཞིས་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། གཞིས་ཀ་དེའི་ཁང་པ་རྒྱག་སྐབས་ས་རྡོ་གཉིས་དང་། ཤིང་ཆ་ཁ་ལག་བཅས་ལ་དངུལ་གང་ཡང་སྤྲོད་མི་དགོས་པའི་ཁེ་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱུང་བས་ན་ཁེ་གསུམ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་དང་། དེང་སྐབས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྣེ་གདོང་རྫོང་ཁྲ་འབྲུག་ཆུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།)

ཁེང་རྡོག་གཉིས། བྲན་གཡོག་དང་དམག་ལས་བྱེད་པའི་འབངས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ཚན།

ཁེང་རྡོག་དུ་མི་བཏང་། ཁེང་ཞེས་པ་ནི་བཙན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་སོགས་དམག་མིའི་ཁོངས་སུ་མེད་པའི་འབངས་མི་སེར་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། རྡོག་ནི་དམག་མི་རྣམས་ལ་ཟེར་བས་ཁེང་རྡོག་ཏུ་མི་བཏང་བ་ནི་མངའ་འོག་གི་འབངས་མི་རྣམས་གང་བྱུང་གིས་དམག་ཁྲལ་བསྐུལ་ཏེ་དམག་དཔུང་ནང་དུ་འཇུག་མི་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན།

ཁེང་དང་ཡང་ཁེང་ཉིང་ཁེང་། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རབས་སུ་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་། བྲན་གཡོག དེའི་བྲན་གཡོག དེའི་ཡང་བྲན་གཡོག་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་བྲིས་པ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། ཁེང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་བཙན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ། རྗེ་དཔུ། ཇོ་བདུན། ཚོང་པ་ལྷ། འབྲོག་གསུམ། མཁན་དུག་ལ་སོགས་པ་སྤྱིའི་མིང་ལ་ཏོགས་པ། དེའི་ནང་གསེས་དཔོན་མོ་མིའི་བྲན་དང་བྲན་གྱི་ཐམ་ཤ་ཏོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྲན་དང་ཉིང་བྲན་དུ་འབོད་པ་ཡིན། བྲན་གཡོག་རྣམས་ལ་ནི་འབངས་མི་སེར་སྤྱིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་སྐྱེ་བ། སྒེར་གྱི་ཐོད་ཁང་དང་། རྒྱུ་དངོས། ནོར་ཕྱུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་ཞོག རང་གི་ལུས་ཐོག་ཀྱང་བྲན་གཡོག་བདག་པོར་དབང་བས་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩ་བ་ནས་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། བཙན་པོ་གླང་དར་མའི་སྲས་འོད་སྲུང་དང་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྒྱུའི་དོན་དུ་མ་འཆམས་པར་ནང་འཁྲུག་ཡུན་བརྟན་བྱུང་རྗེས་ཁེང་ལོག་བྱུང་ཞེས་པ་ཡང་བྲན་གཡོག་གཅིག་པུའི་གྱེན་ལངས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། བཙན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་དང་བློན་པོ་སོགས

སྐྱེ་འབངས་ཡོད་ཚད་ཀྱིས་གྱེན་ལོག་བྱས་ཏེ་བཙན་པོའི་སྲིད་དབང་ཙ་སྒྲོག་བཏང་བའི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གྱེན་ལོག་ཅིག་ཡིན།

ཁྱིང་པོ་རྫེར་མི་དབྱུང་། འབངས་མི་དཀྲུགས་མ་དགོན་དུ་མི་བསྐྲ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོང་པ་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པ། ཞིང་པ་དང་། འབྲོག་པ་ལྟ་བུ།

ཁྱིང་མི་ཐོག་པ། འབངས་ཀྱིས་གྱེན་ལོག་བྱེད་མི་ཆོག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བལམ་འཆར་མི་མཐུན་པ་བཤད་ཅི་ཆོག་པའི་དོན་མིན་པར་མི་མང་དཔུང་སྒྲིལ་ཁ་མཐུན་བྱས་ཏེ་གོང་རིམ་གྱི་དཔོན་ལ་ངོ་ལོག་གི་བྱ་སྤྱོད་བརྩམ་མི་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་པ་སྟེ། སྔར་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས། ཞང་ཞུང་དང་། ཁྲམ་པ། དྭགས་པོ། གཉལ། མྱོན་པ་བཅས་ཀྱིས་ངོ་ལོག་བྱུང་བ་དང་། ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་མོན་པས་དུག་བཏང་སྟེ་བཀྲོངས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ《ཏུན་ཧོང་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》ནང་གསལ་པོར་འཁོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་ཁྱིང་ལོག་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་དོན་ཚན་དེ་ནན་ཏན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན།

ཁྱིངས་པའི་པདྨ། མེ་ཏོག་མང་པོ་མེད་པར་སྡོང་པོའི་རྐང་རིང་པོ་མེ་ཏོག་གཞན་དག་གི་དཀྱིལ་ནས་མཐོ་བ། ཁྱིངས་པའི་པདྨ་དེ་ལ་མེ་ཏོག་མང་པོ་མེད་ཀྱང་། སྡོང་པོའི་རྐང་རིང་བས་མེ་ཏོག་གཞན་ལས་མགོ་མཐོ་བ་བཞིན་དུ། མི་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་མེད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཀྱིས་མཁས་པ་གཞན་ལས་རང་ཉིད་ལྷག་པར་འཛིན་པ།

ཁྱིཙ་ཤུས། ཁྱིཙ་ཤུས།(ཙ)

ཁྱེར་གད་འཁོར་ལོ་གྲགས། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་དུས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་དང་། སྐྱོང་ཚེ་གསལ་བ་གྲགས། ཟ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་ཨ་ཏྲ་ཀ་ར་བསྟེན་ནས《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》སོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བསྒྱུར་ཡོད་པ་བསྟན་འགྱུར་ནང་དུ་གསལ།

ཁྱེར་བརྒྱད། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་དམག་དཔོན་བརྒྱད་ཀྱི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བཞེངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོག་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱེར་བས་ན་ཁྱེར་བརྒྱད་དེ། ༡. གཉེར་སྟག་བཙན་སྡོང་གཟིགས་ཀྱིས་རྒྱ་ལ་དམག་དྲངས་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་གླིང་གི་ཁྲི་རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༢. པ་ཚབ་སྟོང་པ་དང་སྟོང་འདུམས་གཉིས་ཀྱིས་འདུམས་སྟོད་ཀྱི་འཁར་བཞི་བཅོམ་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་མཆ་ཀ་ར་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༣. འགོ་འཁྲི་ཟུམ་རྗེ་སྟག་སྣང་གིས་ཞང་པོ་རྒྱ་ལ་དམག་དྲངས་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་བྲག་དམར་ཀ་ཆུའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༤. ཅོག་རོ་སྐྱེས་བཟང་རྒྱལ་འགོང་གིས་དབེ་བྱས་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་མཁར་སྟོད་གནམ་རྩའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༥. ཁྲུང་པོ་སྤུ་སྟངས་རིང་པོས་རྟོར་ཀྱི་དམག་དཔོན་བྱས་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་སྟོད་ལུང་ཤུམ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ༦. རྒྱ་རོ་ལོང་གཟིགས་ཀྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་སྟོད་ལུང་མོང་དྲའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ༧. ཞྭ་ཁྲི་བཟང་ལྷ་སྦྱིན་གྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་རྣོས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ༨. སྣུབས་རྒྱ་ཏོ་རེ་སྟག་སྣང་གིས་ཐན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མ་ཤེས་པའི་བཀྲོན་ཕབ་པའི་ཤོག་སྐྱོངས་སུ་ཁྲིམ་སྣ་སྣ་ཡུང་སྒོ་སྲུང་བཞེངས་པའོ། །

ཁྱོ་ལག་རྫོགས། ལང་ཚོ་དར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ།

ཁྱོག་ཁྱོག་པོ། མཁྱོགས་པོ།

ཁྱོག་ཡངས། ཆུང་ཟད་ཙམ་འགྲིག་མ་འགྲིག་ལ་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པའི་བློ་ཁོག་ཡངས་པ།

ཁོང་ཁྲོ། ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་གནོད་འཚེ་བྱ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ་། །

ཁོང་འཁྲིལ་བ། གྲོད་པ་འདྲིལ་བ།

ཁོང་གང་བ། ཐང་གསུམ་སློལ་མེད་རྫོང་སྐམ་ཡོད་པ།

ཁོང་རྒྱལ་བ། གསུལ་པ་རྒྱལ་ཞིང་ན་བ།

ཁོང་རྩེ། ཁོང་དུ་བཏང་བའི་སྨན།

ཁོང་ཚ་ལ་སྐམ། ཁོག་པ་ཚ་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་སྐམ་པ།

ཁོངས་སུ་བཅུག དེའི་ནང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་པ།

ཁོན་རྒྱལ་དབང་པོ། དེ་སྟོན་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་གྲས་ཡིན། ཡབ་དཀོན་པ་རྗེ་གུང་སྟག་གམ་མཚན་གཞན་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་དང་། ཡུམ་རྔངས་ཁམས་པ་གོ་ཆའི་གཅེན་མོ་རྔངས་བཟའ་ནེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན། 《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས》ཁག་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་འཁོན་ཀླུ་བ་རྒྱལ་དབང་པོ་སྲུང་འདི་སད་མི་བདུན་གྱི་གྲས་སུ་འདྲེན་པ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སད་མི་དྲུག་ཏུ་ཁས་ལེན་སྐབས་འཁོན་ཀླུ་བ་འདི་འདྲེན་སྲོལ་མི་འདུག སོ་ཀླུ་བ་འདིས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་དང་རྔངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། སོ་ཀླུ་ཡང་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་སོ་ཀླུ་བ་རབ་དཀྱིའི་ནང་གསེས་བར་པ་གསུམ་གྱི་གྲས་སུ་ཡང་འདྲེན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བྲག་ཡེར་པར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་སྟེ་དྲིལ་བུ་ནམ་མཁར་བཞག་པས་ཁོང་བཞུགས་སའི་ཕུག་པ་དེར་དྲིལ་བུ་ཕུག་ཅེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས《བྲག་ཡེར་པའི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ།

ཁོར་མོར་བབ་བ། རྒྱུན་མི་ཆད་འབབ་པ།

ཁོར་ཡུག་གི་གླིང་བདུན། ཟླ་བའི་གླིང་། འོད་དཀར་གྱི་གླིང་། ཀུ་ཤའི་གླིང་། མིའམ་ཅིའི་གླིང་། ཁྲུང་ཁྲུང་གི་གླིང་། དུག་པོའི་གླིང་། འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །

ཁོར་ཡུག་གི་རི་བདུན། དུས་འཁོར་ལས་བཤད་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་བདུན་ནི། འོད་ལྡན། མན་དྷ་ར། ནི་ཥ་ཏ། ནོར་བུའི་འོད། དྲོ་ཎ། གངས་རི། རྡོ་རྗེའི་རི་རྣམས་སོ། །

ཁོལ་འདྲེན་རེ་ཙམ། ཐར་ཐོར་རམ་སྐེ་ཁ་རེ་རེ་ཙམ།

ཁོལ་ཞིང་ན་བ། འཁོལ་ཞིང་ན་བ།

ཁོས་དཔོན། སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་སྲིད་འཛིན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཏ་ཆེན་ལྷ་པོ་ཚེ་སོར་ཁོས་དཔོན་རེ་ཡོད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་དབུ་རུའི་ཁོས་དཔོན་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་བཟུང་། ཞང་ཞུང་གི་ཁོས་དཔོན་ཁྱུང་པོ་སྤུངས་སད་ཟུ་ཙེ། སུམ་པའི་ཁོས་དཔོན་ཧོར་བྱ་ཞུ་རིང་པོ། ཆིབས་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་དབས་བཙན་བཟང་དཔལ་ལེགས། མཐོང་ཁྱབ་ཀྱི་ཁོས་དཔོན་ཅོག་རོ་རྒྱལ་མཚན་གཡང་གོང་བཅས་ཡིན་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་གསལ།

ཁོས་ཡུམ་རྩ་ཚ་དྲུག བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་དྲུག བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་དྲུག ཡིག་ཚངས་དྲུག བཀའ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག རྟེན་དྲུག དཔའ་མཚན་དྲུག་བཅས་ཡིན་པར་ཆོས་འབྱུང《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ།

ཁྱ། ༡. དད་འབྱུལ་ཞུས་པའི་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་། ༢. འབྲུ་རིགས་སྤྱིའི་མིང་། དཔེར་ན་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པའི་ནང་གི་རྡོ་རིང་ཡི་གེའི་ཡིག་ཕྲེང་༢༨པ་ནས་༢༡པ་ལས། ལྷ་རིས་ཀྱི་འབངས་དང་། དགོར་ལ། ཁྲལ་སྐྱེ་དབབ་པ་དང་། ཁྱ་དང་། ཆད་ཀ་སྦྱི་བཞེས་པ་ལས་སྩོགས་པ་ཡང་། ལྷ་རིས་ཆེན་པོའི་ཐང་དུ་བཀའ་གནང་ངོ་། །ཞེས་དང་། P. T ༡༠༧༧པའི་ཡིག་ཕྲེང་༤༠པ་ལས། ཁུ་མངན་ལྷ་བུ་གཉེར་ཆེན་གྱི་ཕྱུག་ལས་ཀུང་རྫོ་ཐོག་ན། ཞེས་དང་། P.T. ༡༡༡༡པའི་ཡིག་ཕྲེང་དང་པོར། ཚོད་སྐྱང་ཚོགས་པའི་སྐྱང་དང་། ཁྱ་སྐྱང་པ་རྩེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱང་ཚེས། ཞེས་དང་། ཡིག་ཕྲེང་༡༠པ་ལས་ཁྲ་རྩ་ཁྲ་མངན་གྱི་ནུའི་ལོའི་དཔྱིད་ཚེས་བགྲིས་པའི་གཞི་ཡུལ་གྲོ་ནས་ཁལ་ཉིས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་རྩ་སྦེ་དང་དགུ་དང་བྲེ་དགུ་ཞེས་དང་། ཡིག་ཕྲེང་༡༢ལས།

རྟའི་ལོའི་སྟོན་རྒྱ་ཤ་ཟུ་པ་སྟོང་སྡེ་གསུམ་ལ་རྒྱ་དྲུག་བརྒྱའ……
བརྒྱད་ཙུ་ཙ་བཞི་མཆིས་པ། རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་ཁྲ་ཁལ་གཉིས…
གཉིས་འབུལ་བ་བསྒོམས་ན་ནས་ཁལ་སྟོང་ལྔམ་བརྒྱའ་དྲུག་ཙུ་
ཙ་བརྒྱད་ཕྱུང་བ་ཞེས་གསལ།

ཁྲ་དགེ་དགོན། མདོ་སྨད་ཁྲིལ་ཀླུ་རྒྱའི་ཁྲང་རྫོང་གི་དགོན་པ་གྲགས་ཅན་ཞིག་སྟེ། ཁྲ་དགེ་ལེགས་བཤད་གླིང་ཟེར། ཐོག་མར་ཁྲ་དགེ་དཀའ་བཅུ་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕག(༡༥༨༧)ལོར་བཏབ། ཁྲ་དགེ་དཔོན་སློབ་རིམ་བྱོན་གྱིས་དགོན་པ་བསྐྱངས་སྟེ། དགེ་ལུགས…དགོན་པ་ཕྱིངས་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་ཆ་ཚང་བའི་ཐོག སྨན་བླ…དང་། ཚེ་དཔག་ལྷ་དགུ་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཏོང་ཞིང་། ཁྲ་དགེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་དཀྱིལ་ལོ་ཞི་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕྱི(༡༧༠༦)ལོར་མ་ཎི་རིལ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོ་ག…བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྟག(༡༨༥༤)ལོར་འབྲས་སྤུངས་དང་། སེ་ར་བྱེས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སྲོལ་བཙུགས། དགོན་འདིར་བཞུགས་པའི་རྟེན་གསུམ་གཙོ་ཆེ་བ་ཁག་གི…གནས་རྣལ་མདོར་བསྡུས་ཙམ《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༨༩་ནས་གསལ་བ་དེར……གཟིགས།

ཁྲ་དགེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། མདོ་སྨད་ཙོ་ནེའི་ཁྲིལ་དུ་ཡབ་སྒྱུ་འབུམ་ཡག་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༦༦༤)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད། ལོ་ལྔའི་རིང་སྨུགས་འཚོ་བའི་ཞོར་ལ་ཡིག་རྩ་ཚད་ངེས་ཀྱི…སློབ་སྦྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་དགོན་གོང་མ…ཁྱུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། ཙོ་ནེ་ཆོས་རྗེ་དང་མཉམ་དུ…དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས(དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ)དེ་དུས་གྲྭ་རྒྱང་སློབ་གཉེར་གནང་སྐབས་དང་ཁེལ་བས་ཁོང་གཉིས་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སློབ་གཉེར…ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཆེད་འཛིན་གྲྭ་ཤ་ཉམ་དུ་བབས་ནས་ཡར……ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་བསྒྲུར་དུ་སློབ་སྦྱོང་གནང་། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ཟུགས་འཛིན་གནང…ནས་རྟ་ནྟོད་ཤུ་ཚང་དུ་ཐེབས་ཏེ་འདུལ་བ་དང་ནམ་འགྲེལ་སྦྱངས། གསང་སྔགས་རྒྱུད་ཆོས་ལ་ཤུ་སྐོར་མཛད། པ་བོང་ཁ་པ་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བླ་མ་དགེ་བཤེས་བཅུ་ཕྲག་ཙམ…བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསན། དབུས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གྲུབ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་དགོན་པའི……འདུ་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་ནས་སྐུ་འབུམ་དང་དགོན་ལུང་སོགས་གནས་དང་དགོན་སྡེ་མང་པོར་མཇལ་སྐོར་དུ…ཐེབས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དད་ལྡན་སློབ་མ་མང་པོར……འདོད་ཡོན་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་བཀའ་ཡིད་ཆེས་ངེས…གནང་། དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་ཐེབས་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་བསྟེན་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི…ལྕགས་ཁྱི(༡༧༣༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། གསུང་རྩོམ་གྲགས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་རྒྱུན་ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་པའི《འཇིགས་བྱེད་དང་བདེ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ》དང་། 《རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྐལ་ལྡན་རེ་སྐོང》 《ལུང……བཤགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》 《ལམ་རིམ་ལ་སྦྱར་བའི་སྨན་ངག》སོགས་པོད་གཅིག་ཙམ་ཡོད། 《གསང་བའི་རྣམ་ཐར》ཁག་གཉིས་སློབ་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང……འདིར་མ་བྲིས།

ཁྲིད་དུ་བཤད། བརྩི་འཇོག་མི་བྱེད་པའམ། མཐོང་ཆུང…བྱས་པ།

ཁྲིད་པར་བརྒྱད། རེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར། བསྒྲུབ་པ……གསུམ་ལ་སློབ་པ་དང་ཕུང་པོ་ལྔའི་སྟོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར། མཐུ་ལུས་དུ་འབྱུང་བ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར། ཞར་ཕྱིན་ལྔག…པའི་ཁྱད་པར། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར། ཐོབ་པའི་རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར། གཉེན་པོ་ཡོངས་སྨྲོང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྔ། ༡. གྲུབ་པའི་ལས་བདག་གིས་བྱེད་པ། ༢. ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་མཉམ་པའམ་ལྷག་པར་འགྲོ་བ། ༣. བླ་མའི་གནས་བྱེད་པ། ༤. དགེ་སློང་ལ་ཕུང་བ་གླིང་དྲན་སོགས་ཆད་ལས་སུ་གཏོང་བའི་ལས་བྱེད་པ། ༥. ས་རང་བཞིན་པ་དང་མཉམ……འགོགས་བྱེད་པའོ། །

ཁྱད་པར་ཆེ་བར་འདོད་པ་སྙིང་མའི་ཆེ་བ་དགུང་བ། རོག་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ》ནང་དུ་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་ལ་ཁྱད་ཡོད་མེད་གསུམ་གསུངས་པ་འདིར་ཁུང་འདྲེན……མཛད་པ་སྟེ། མདོར་བསྡུས་ན་གསང་སྔགས་གསར་མ……ལས་རྙིང་མ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆེ་བ་ལྔ(༡. སྟོན……བྱེད་པ་སྒྲ་ཏའི་ཁྱད་པར། ༢. སྒྱུར་བྱེད་ལོ་ཙཱ་བའི་ཁྱད……པར། ༣. སྤྱན་འདྲེན་ཡོན་བདག་གི་ཁྱད་པར། ༤. ཆོས་གཞི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ༥. ལུ་རྟེན་གསེར་ཕྱིའི་ཁྱད་པར)ཞེས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ཤི……ཞུང་བ་ཞིག་གི་ནང་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་ལ་གསང་སྔགས……གསར་མའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཕྱོགས་ནས་ཐུགས་མ་དགྱེས་པའི་གསུང་རྩོལ་ལྷ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། བོད……སྔོངས་འདིར་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཆེ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་རེ་མི་གསུང་……མཁན་མེད་པ་བཞིན་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆེ་བ་ལྔ……གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་སྟེ། དང་པོ། སྟོན་བྱེད་པཎྜི་ཏའི་ཁྱད་པར་ནི་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་སུ་སློབ……དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་ལ་སོགས་པས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས……གསུངས་པ་དང་དེའི་རྗེས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་གསེར་འཚོལ་བའི……ཆེད་དུ་བོད་ལ་གང་བྱིན་པའི་ཆོས་རྫུ་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ཡོན……གསེར་ལེན་པ་དང་མི་འདྲ། གཉིས་པ། སྒྱུར་བྱེད་ལོ་ཙཱ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་སོགས་རྒྱ་དཔེ་ལས་བོད་སྐད་དང་བོད་དཔེ་ལས་རྒྱ་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཤུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་པ……དང་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དབྱར་མང་ཡུལ་དུ་བཏང་། དཀྱུའ……ངལ་པོར་ཕྱིན་ནས་སྟོན་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་འགྱུར་བཅོས……ལུ་མིང་བཏགས་ནས་བཙོས་བསླད་རེ་བྱེད་པ་དེ་དང་མི……འདྲ། གསུམ་པ། སྤྱན་འདྲེན་ཡོན་བདག་གི་ཁྱད་པར་ནི། བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན……དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་སྤྱན་དྲངས་པ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རེ་ཙམ་གྱིས་བོད་དུ་ཁྲིད་ནས་འོངས་པ……དང་མི་འདྲ། བཞི་པ། ཆོས་གཞི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར། བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་བསམ་ཡས་ལ་སོགས……པར་གདན་ཕབ་ནས་བཞུགས་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་དགོན་པ་ཆུང་དུ་རེར་སྡོད་པ་གཉིས་མི་འདྲ། ལྔ་པ། ལུ་རྟེན……གསེར་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་ནི། བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་ཆོས……ཞུ་བའི་ཡོན་གསེར་ཤ་བའི་རྫུད་ཏུ་བཀང་ནས་འབུལ་བ……དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཆོས་ཡོན་གསེར་ཚོ་གང་ཙམ་རེ་འབུལ་བ……གཉིས་མི་འདྲ་བ་བཅས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་ལ……ཆོས་འབྱུང་འདི་ཉིད(གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ)རྩོམ་པ་པོས……མཇུག་བསྡོམས་ཀྱི་དཔྱད་བརྗོད་གནང་འདུག་པ་འདིར་མ……བྲིས་མིང་། གཟིགས་པར་འདོད་ན《ཆོས་འབྱུང་མཁས……པའི་དགའ་སྟོན》ལྷུགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༥༥༠ནས་༥༥༡བར་གསལ།

ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལྔ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཞེར་ལྔ་པ་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ནི་བརྗོད་བྱ་ཡོན་ཏན་དང་། རིགས། བྱ་བ། རྫས། རྒྱུ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་ཡང་། ཚང་བ་དང་ཁྱད་མེད་པར་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་པའི་རྒྱན་

ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་ལྔ་ནི། ཡོན་ཏན་ལ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ། རིགས་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ། ཟླ་ང་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ། རྟས་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ། རྒྱ་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་བཅས་སོ། །

ཁྱད་པར་དམ་ཚིག་ཏེ་ཀྱ། (ས་ཧུ་ཡ་ཀ་ས) ༡. གཙན་གཟན་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་མི་བཤད་ཅེས་སློབ་དཔོན་ལ་མི་བསྙོ། ༢. རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཏོག་གི་ནང་དུ་དུག་མི་གྱུ་ཅེས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡུམ་ལ་མི་སྤྱད། ༣. རིན་པོ་ཆེའི་ཤུག་སྤུན་མི་ཐྲིག་ཅེས་པ་དད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་དང་དུས་མཆོད་མི་བཅག ༤. གངས་ཀྱི་ཞུན་ཆུ་ཁོལ་མ་མི་བཀུང་ཅེས་པ་དཀོན་མཆོག་གི་དཀོར་དང་བླ་མའི་ཟས་མི་སྤྱད། ༥. པདྨའི་ཐེའུ་འཕྱ་ཁ་མི་དབྱེ་ཅེས་པ་མཆེད་ཀྱི་ཡུམ་མི་སྤྱད། ༦. སྡོང་དུག་རྫོལ་ནང་དུ་བཅུད་མི་བླུག་ཅེས་པ་གཟུངས་མ་མཚན་ངན་ལ་མི་སྤྱད། ༧. མ་བརྟགས་པའི་ཟས་མི་འཆང་ཞེས་པ་སློབ་མ་ངན་པ་དང་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་ཟས་མི་འཆང་། ༨. མེལ་ཀོང་དཀར་པོ་འདམ་དུ་མི་འདུག་ཅེས་པ་མེས་རབ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་སྨད་པར་མི་བྱ། ༩. སེང་གེའི་འོ་མ་སྡོད་ངན་དུ་མི་བླུག་ཅེས་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཆོས་དམ་ཉམས་ལ་མི་བཤད། ༡༠. ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མི་སློག་ཅེས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ལོག་སྟེ་ཐེག་དམན་དུ་མི་འདུག ༡༡. བྱ་ཁྱུང་གི་གཤོག་པ་མི་བཅག་ཅེས་པ་ཐབས་ཤེས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཡ་མི་བྲལ། ༡༢. གནམ་ལྕགས་ཀྱུར་མོ་ས་ལ་མི་བརྡབ་ཅེས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་ནང་དུ་དམེ་མི་བྱ། ༡༣. སྟག་གཟིག་རོལ་པའི་ཟས་ཝ་མི་ཟ་ཅེས་དམ་ཉམས་དང་ཕྱུག་པའི་ཟས་མི་ཟ། ༡༤. རྡོ་རྗེ་གདམས་པའི་ཐྲག་མི་གཤག་ཅེས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་ཁྲག་མི་འབྱིན། ༡༥. ཤུན་པ་སེལ་བའི་སྙིང་མི་བཤད་ཅེས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་དུས་བྱིང་སྐྱུགས་སྐྱུང་། ༡༦. རྡོ་རྗེ་ར་བའི་སྒོ་མི་ཕྱལ་ཞེས་པ་བསྐྱུབ་པའི་མཚམས་མི་ཕྱལ། ༡༧. རྡོ་རྗེའི་ལམ་བར་མི་གཅོད་ཅེས་པ་འཛབ་རྒྱུན་མི་བཅད། ༡༨. རྒྱལ་པོའི་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མི་ཕྱིན་ཞེས་པ་བསྒྲུབ་རྫས་མི་ཕྱིན། ༡༩. རྡོ་རྗེ་མཁར་རྫོང་མྱང་ནས་མི་བཤིག་ཅེས་པ་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ཉམས་པར་མི་བྱ། ༢༠. ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་ནས་མི་འབེབས་ཅེས་པ་སློབ་དཔོན་ལ་མ་གུས་པ་སྤང་ཞིང་། ཕྱི་མོར་བསྙོམ་ལ་ཕྱུས་དག་ཡིད་གསུམ་གུས་པར་བྱའོ། །

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་ཆེན་པོ་བཞི། ༡. བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཞང་ལྷ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་འཕན་པོ་རྒྱལ་དུ་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་ལུགས་ལྷས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ནི་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་དང་ཉེན་མང་དུ་བཞུགས་པས་དཀོར་ནོར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། ༢. རྫོག་བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྐྱི་མོ་གཞུ་ཡུལ་དུ་བཞེངས་པའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ནི་ཡོན་བདག་བཟའ་མི་ཕྱོངས་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པས་བཟའ་མིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། ༣. དགེ་བཤེས་གྲུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་སོགས་དགེ་བཤེས་བྱིད་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ཐང་པོ་ཆེ་དགོན་པ་ནི་བཞེངས་མཁན་མང་ཆེ་བ་དགེ་བཤེས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། ༤. དགེ་བཤེས་གྲུ་པ་མཛོད་ཤེས་ཀྱིས་རྡུ་ཤུད་ཀྱི་སོ་མཚམས་སུ་བཞེངས་པའི་གྲུ་བཟང་ནི་ལྷ་ཁང་གི་བཟོ་བཀོད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་ལྷ་ཁང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཅས་ཡིན།

ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད། དེ་སྟོན་རྒྱ་གར་དུ་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཥྐ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་དུས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་ཙམ་ན། བྲམ་ཟེའི་བུ་སྤུན་གཉིས་ཏེ་ཆེ་བ་ལ་ཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྗེ་དང་། ཆུང་བ་ལ་བདེ་བྱེད་བདག་པོ་ཟེར་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བས་མུ་སྟེགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཅིང་། ཆུང་བས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། ཆེ་བ་དེ་རྗེས་སུ་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་ནས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་ལྷ་རྣམས་ལས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་དཔེ་དོན་གཉིས་རེའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་དེ་ཡིན། བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་རྣ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་བོད་[ཀ]བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་འགོར་ཡོད། བསྟོད་པ་དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་དཔེ་མ་རྙེད་པ་དེའི་ཚབ་ཏུ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁ་གསབ་མཛད་པ། བསྟན་འགྱུར་བོད་[ཀ]པའི་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་མཇུག་ཡོད།

ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་བསྟན་པ་རྣམ་གསུམ། གཞུང་ལས་སྟོན་བསྐལ་པ་ཐོག་མ་ལ་བསྐལ་པ་ཀུན་བཀོད་ཅེས་བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་སྟོན་བྱུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་པ་ལ་གསང་སྔགས་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་སོ། ད་ལྟའི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་སྟོན་པའོ། ད་སྟེ་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་མེ་ཏོག་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟ་ང་དང་ཚུལ་མཐུན་པ་ཞིག་འབྱུང་སྟེ། དེས་གསང་སྔགས་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། པདྨ་བཀའ་ཐང་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ལས་མང་དུ་འབྱོན་པར་གསུངས་སོ།

ཁྱད་པར་མ་ཐོབ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས་ཀྱང་ཐྱིར་བཀང་གི་མི་གཞན་དག་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པ།

ཁྱད་པར་གཞན་སྡོང་གི་སྒྲ། དོན་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྤངས་ནས་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན། དཔེར་ན། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གཞན་སྡོང་གི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། དོན་བ་ལང་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྤངས་ནས་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྡོང་བའི་སྒྲ། དོན་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མི་སྤོང་བར་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡིན། དཔེར་ན། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་གི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། དོན་བ་ལང་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མི་སྤོང་བར་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་བློའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་སྡེ་བཞི། གོང་དུ་སོང་མ་ཟག་པའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྱད་བྱེད། ཁྱགས་རིས་བྱེད།

ཁྱད་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཞན་ལུགས་ཀྱི་ན་ཡམས། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱད་པར་ཆེ་ཚུལ་ལྟ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ནི་མཁས་པ་རོག་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འོད་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་འཐད་པར་བཏེན། ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་ལྟ་བཤད་ཚུལ་དེ་གཞན་ལུགས་ཀྱི་ན་ཡམས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

ཁྱབ་འཇུག་ཁྱུང་ཞོན། བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་མང་བས་བལ་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་གར་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་གི་ལྷ་ཁང་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ཕོགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གཙང་ཀུན་རཏྣ་ཟེར་བ་དེར་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་ཁྱུང་ལ་ཞོན་པའི་འདྲ་བརྙན་ཡོད་པ་དེར། གོར་ཁའི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཏེ་དང་། བ་སེན་སོགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་མི་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་གཡོགས་ཤིང་ཡི་ཁྲིའི་ཐིག་ལེ་སྦྱགས་པ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་བཤད་དེ་ཁྲག་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རྗེ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གཟིགས་འདུག

ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཟག་པའི་སུ་རྟེགས་ཁྱབ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་སྤྲུལ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་ངོ་མཚར་ཅན་

བརྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གླེགས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ༡. ཉ་ཡི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ནུབ་པ་དེ་བཏོན་པ། ༢. ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ནུབ་པ་དེ་རུས་སྦལ་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་བཏེགས་པ། ༣. ཕག་རྒོད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོར་ནུབ་པ་དེ་སླར་ཡང་བཏེགས་པ། ༤. ཕྱེད་པོ་མི་ལ་སེང་གེའི་མགོ་ཅན་དུ་སྤྲུལ་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་འགྲོ་སྐྱོབ་གསེར་ཅན་བསད་པ། ༥. མིའུ་ཐུང་དུ་སྤྲུལ་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་སྟོབས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དེའི་ས་སྐྱོང་ནས་ཕམ་པར་བྱས་པ། ༦. རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བཅུ་པའི་བུ་དགའ་བྱེད་རཱ་མ་ཎར་སྤྲུལ་ནས་སྲིན་པོ་ལངྐ་མགྲིན་བཅུ་བསད་པ། ༧. དགྲ་སྟ་ཐོགས་པའི་དཔའ་བྱེད་དུ་སྤྲུལ་ནས་ས་སྐྱོང་གི་རྒྱལ་རིགས་ཐམས་ཅད་བརླག་པར་བྱས་པ། ༨. ཀྲི་ཥྞར་སྤྲུལ་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་མང་པོ་བསད་པ། ༩. ས་སྐྱོང་གི་རྒྱལ་རིགས་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲས། ལྷ་མ་ཡིན། སྲིན་པོ་སོགས་མང་པོ་བསད་པའི་སྡིག་པ་སྦྱོང་བའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་སྤྲུལ་ནས་མི་རྣམས་ལ་དགེ་བ་བཅུའི་ཆོས་བསྟན་པ། ༡༠. མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཀླ་ཀློ་མན་གྱི་ཆོས་ལུགས་རྒྱགས་ཆེར་དར་ནས་ཉིན་རྡུ་དང་། ནང་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ཙ་མེད་དུ་བསྒྱུབས་མཁན་ཞིག་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ་ན། ཁྱབ་འཇུག་གིས་རིགས་ལྡན་ཀཱ་ལ་ཀིར་སྤྲུལ་ནས་ལྷ་མིན་གྱི་དཔུང་ཚོགས་དེ་དག་ཚར་བཅད་པ་བཅས་འདི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་ལི་དུ་པུ་རཱ་ཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་གཏམ་རྒྱ་བལ་མཁས་པའི་ངག་རྒྱུན་གདངས་ཅན་རྣ་བའི་བདུད་རྩི》ཞེས་པ་ཞིག 《ཁམས་སྤྲུལ་སྨན་འགྲེལ》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡༠ ནས་༢༡༣ བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས། གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ཉ། རུས་སྦལ། ཕག་རྒོད། མིའི་སེང་གེ མིའུ་ཐུང་། རཱ་མ་ཎ། ནག་པོ། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། རིགས་ལྡན། ཀལྐི་ཅི རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་བཞི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ནུབ་པ་ཁྱབ་འཇུག་གིས་ཉ་རུ་སྤྲུལ་ཏེ་བཏོན་པ། གཉིས་པ་ནི། རུས་སྦལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་བཏེགས་ནས་རྒྱུན་དུ་གནས་པ། གསུམ་པ་ནི། ཕག་རྒོད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་མནན་པ། བཞི་པ་ནི། སྨད་མི་ལ་སྟོད་སེང་གེའི་གཟུགས་ཀྱིས་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་འགྲོ་སྐྱོབ་གསེར་ཅན་ཕྱི་དྲལ་ནས་བསད་པ། ལྔ་པ་ནི། མིའུ་ཐུང་ལ་སྤྲུལ་ནས་ལྷ་མིན་སྟོབས་ཅན་གོམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྒྲུབས་པ། དྲུག་པ་ནི། ཛ་མད་ཨགྣིའི་བུ་དགྲ་སྟ་རཱ་མར་སྤྲུལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་སྲིད་སྐྱབ་ལ་སོགས་བསད་དེ་རྒྱལ་སྲིད་མེད་པར་བྱས་པ། བདུན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བཅུ་པའི་བུ་རཱ་མ་ཎར་སྤྲུལ་ནས་རང་གི་ཆུང་མ་སྲིན་པོ་ལངྐ་མགྲིན་བཅུས་ཕྲོགས་པས་གླིང་དེ་ལྕེ་མཆུ་ལ་ཕྲོགས་བཅོལ་ཏེ་སྲིན་པོ་བཀྲོལ་བ། བརྒྱད་པ་ནི། ནག་པ་སྟོད་པའི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པ། དགུ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་སྤྲུལ་ནས་སྟོན་རྒྱལ་རིགས་བཤད་པའི་སྡིག་པ་སྦྱངས་པ། བཅུ་པ་ནི། རིགས་ལྡན་གྲགས་པའི་བུ་ཀལྐི་ཅི་ཞེས་བྱ་བ་འོང་བ་ན་འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་མང་པོ་བཀྲལ་བའི་མཐར་དུས་ལྡོག་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །

ཁྱབ་འཇུག་པ། མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་མིང་སྟེ། ལྷ་ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་སྟོན་པར་ཁས་ལེན་པས་ན་ཁྱབ་འཇུག་པ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་། མིང་གཞན་ཐུབ་པ་དང་ཀུན་ཆོས་ཕྲ་བ་ཞེས་ཟེར། གྲུབ་མཐའ་འདི་འཛིན་མཁན་གྱི་བླ་མ་བླ་བ་དང་། སྟོན་པ་གཏོན་རྟ་མ་ལེན(སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་དང་རྩོད་པ་བྱེད་མཁན)ལ་སོགས་པ་ཡོད། གྲུབ་མཐའ་འདིའི་འདོད་ཚུལ་ལ། ཁྱབ་འཇུག་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ན་དཔལ་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཆུང་མ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གིས་བསྐོར་ནས་གནས་པ་དང་། ཚངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན། ཉི་མ་ཟླ་བ། རིག་བྱེད་བཞི། འབྱུང་བ་བཞི། ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ན་ཕྱུགས་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་འཇུག་རང་ཉིད་ཡིན་སྨྲ་བ་པའི་སློབས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། དེ་ལ་ཞི་དང་མ་ཞི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཞི་བ་ནི། ལྷ་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་བདག་ཉིད། འཆི་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བསྒོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། མ་ཞི་བ་ནི་ཉ་དང་རུས་སྦལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་བཅུ་ལ་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན། གཞན་ཡང་རྟག་པ་ཆ་མེད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་ཅིང་། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་ཡི་གེ་ཨོཾ་བསྒོམས་པ་དང་རླུང་ཐུམ་པ་ཅན་བསྒོམས་པ་སོགས་ཡོད་པ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས་ཐར་པ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གྲུབ་ཡིན། སྔར་བཏང་མུ་སྟེགས་ཁྱབ་འཇུག་པ་ལ་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ》ལས་གསུངས་ཤིང་། 《དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད》ལས་མུ་སྟེགས་ཁྱབ་འཇུག་པ་ལ་རྒྱལ་སྲན་ཆ་མེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ནི། 《དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཚིག་དོན་གོང་འོག་བསྡུར་ནས་ཞིབ་ཏུ་མ་གཟིགས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི《དུས་འཁོར་ཊཱིཀ་ཆེན》ལས་གསུངས་ཡོད། མུ་སྟེགས་ཁྱབ་འཇུག་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིབ་པར་སློབ་དཔོན་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མའི་འགྲེལ་ཆེན》དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ》སོགས་ལ་གཟིགས།

ཁྱབ་བདག་དབང་པོ། སངས་རྒྱས་རིགས་བརྒྱ། རིགས་ལྔ། རིགས་གསུམ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། རིགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་དོན།

ཁྱབ་བདག་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན། འ་ཞའི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཡབ་ཞབས་དྲུང་བརྟན་པ་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་འཚོ་ལེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྟ(༡༥༥༨)ལོར་ཞུག་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་འཁྲུངས། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུ་ཚེ་ཡིན། སྐུ་འཁྲུངས་ནས་ཞག་བདུན་སོང་སྐབས་ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་ཕེབས་ནས་མཚན་ལ་ནམ་མཁའ་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་ལ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་ཕྱུག་གི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་གནང་ཅིང་། སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་རབ་བྱུང་གནང་འདོད་ཡོད་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་བརྟེན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་མ་ཕེབས་བར་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་སྡེ་པ་རིན་སྤུངས་པའི་དྲུང་འཁོར་མཛད་ནས་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ཕག་རི་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་མཛད་ནས་བཞུགས་སྐབས་སྡེ་པ་གཙང་པའི་དམག་གིས་ཕག་རི་རྫོང་འཕྲོག་པར་ཡོང་བ་ལ། སྲུག་སླེལ་རྫོང་དཔོན་པ་རྣམ་ཤར་པས་ཕྱི་མ་ནང་བྱས་ཏེ་ཕག་རི་རྫོང་གཙང་པར་ཕྱིས་སྤྲད་ནས་མགོ་བཏགས། དམ་པ་ཉིད་གཙང་པས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བཙོན་ལ་བཅུག་ཅིང་། ཡབ་ཡུམ་གྱི་གཟིམས་ཁང་ནས་གཙང་པར་གསེར་དངུལ་མང་པོ་ཕུལ་ཏེ་བཙོན་ནས་གློད་བཀྲོལ་བྱུང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་བྱི(༡༥༨༨)ལོར་ཐུབ་བསྟན་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་རབ་བརྟན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་པའི་མཚན་ལ་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་ཞེས་གསོལ་ཞིང་། མི་རིང་པར་མཁན་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ལྕགས་བྱི(༡༦༠༠)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་ཁ་ཡར་ཡུང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་ཆུ་སྟག(༡༦༠༢)ལོར་ཞྭ་ལུ་རི་ཕུག་བྱང་གླིང་གི་མཁན་པོ་ཡང་ཉིས་འཛིན་མཛད་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་རྗེས་རི་ཕུག་གི་གདན་ས་མ་མཛད་པར་ཡར་ལུང་ཕྲོགས་ཤེལ་བྲག་སོགས་སུ་རྒྱུན་རིང་བར་སྐུ་མཚམས་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རང་དགུ་པ་ས་འབྲུག(༡༦༠༨)ལོར་ཡར་ལུང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེའི་གདན་ས་བཀའ་འགྱུར་བ་མགོན་པོ་བསོད་

ནམས་མཆོག་ཐུན་ལ་བསྒོ་གཞག་མཛད་དེ། ཞུ་ལུ་རི་ཕུག་ཏུ་གཙོ་ཆེར་སྒྲུ་མཚམས་སྒོམ། ཞར་ལ་དད་འདུས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(1580)ལོར་སླར་ཡང་ཞུ་ལུ་རི་ཕུག་གི་མཁན་པོ་དང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་ཆུ་ཕྱི(1582)ལོར་འདར་གྲུང་མོ་ཆེའི་གདན་སར་ཕེབས། ཐུ་ཧྲེས་ཀུ་ཧྲེ་ཉིད་ལ་གཡོ་ཐབས་རྟ་མའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་སྐྱེལ་མཁན་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་གང་ཐུབ་མཛད་པ་ལས་གནོད་ལན་འཇལ་བ་སོགས་གཏན་ནས་མི་མཛད་པ་སོགས་མཛད་སྤྱོད་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕྱི(1598)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ལྕགས་འབྱལ་ཞུས་པ་ལས་རྟེན་རྫས་མཚར་ཅན་མང་དུ་ཐོབས་པ་རྣམས་འདུ་སྒྲུ་བཞེངས་པའི་ནང་གཟུངས་སུ་ཕུལ་བ་ཡར་ལུང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡེ་དགོན་པར་བཞུགས། དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་སྨོར། ཀླུ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་སྒྲིང་ལྷ་པས་མཛད་པའི《རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དཔང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་བདུད་རྩིའི་ཟ་མ་ཏོག》ཤིང་དཔར་ལ་ཤོག་གྲངས༥༥ཡོད་པ་ཞིག གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]པའི་ནང་བཞུགས། རྣམ་ཐར་དེ་ལས་བསྡུས་པ་ཞུ་ལུ་ཀློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་མཛད་པའི《ཞུ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་དད་པའི་འདྲུག་ངོགས》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༥༡ནས༡༦༠བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁྱབ་འདོམས་བྱེད་པོ། ཁྱོན་ཡོངས་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན།

ཁྱབ་འདོམས་སྒོད་ཡང་། བཀོད་འདོམས་བྱེད་རྒྱུ་དས་འཛིན་མ་བྱས་པ།

ཁྱབ་བརྡལ་ཆེན་པོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་པ་ཉིད་དེས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ།

ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། ད་ལྟ་སྡུག་བསྔལ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་ན་ནམ་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་རུང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་། ཕུང་པོ་འདི་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པས་ན་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བརྗོད།

ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཞི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན། དངོས་པོའི་མཐའ། དགོས་པ་ཡོངས་གྲུབ།

1. རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པ་ནི། དམིགས་རྟེན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དཔྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པར་བརྟེན་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པ་ཞེས་དང་། གཟུགས་བརྙན་ཞེས་པ་དམིགས་རྟེན་རང་མཚན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་སེམས་ལ་འཆར་བ་ལ་ཟེར། 2. རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི་དམིགས་རྟེན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་དཔྱད་པ་མི་བྱེད་པར་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན། དམིགས་པ་དེ་གཉིས་དམིགས་བྱེད་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ཅིང་། དང་པོ་དེ་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན། 3. དངོས་པོའི་མཐའ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྔར་འདུས་པ་དང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྣང་ངོར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བཞིར་འདུས་ལུགས་བསམ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐག་བཅད་ནས་སེམས་མ་གཡེང་བར་འཛོག་པ་ཡིན། དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན། 4. དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ནི། དམིགས་རྟེན་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྙན་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་ནས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསམ་ནས་གོམས་འདྲིས་བྱས། ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཤིན་སྦྱངས་དང་། སེམས་ཤིན་སྦྱངས་སྐྱེ་བ་ནི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་བཞི་པ་འདི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན། ཞིབ་པར《ལམ་རིམ》གྱི་ཞི་གནས་སྐབས་སུ་གསལ།

ཁྱབ་བྱེད་འབྱུང་བ་ལྔ་ཕྲག་ལྔ་སྟེ་ཉེར་ལྔ། རང་ཤར་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་ཚང་། དེ་ཡང་རླུང་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གདངས་བྱེད་དོ། །མེ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་བྱེད་དོ། །ས་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱེད་དོ། །ཆུ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་བྱེད་དོ། །ནམ་མཁའ་རྣམ་པ་ལྔས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལྔའི་གནས་ཚུལ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྣང་བའི་ས་རིག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། མི་འགྱུར་བ་རྡོ་རྗེའི་ས་སྲོན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ས་ཐིག་ལེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། སྣང་བ་སྟོང་པ་ཀུན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་ས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས། སྐྱབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །ཆུ་ལྔ་ལས། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆུ་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཞིབ་གསལ་དག་གི་ཆུ་དུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པའི་ཆུ་ཁྲག་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཆུ་སེར་ཐམས་ཅད་ལ་གནས། འཛིན་མེད་རྫོགས་པའི་ཆུ་མིག་གི་ནང་ན་གནས་སོ། །མེ་ལྔ་ལས། ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་མེ་སྙིང་ན་གནས། ཕྱི་ནང་ཀུན་གསལ་གྱི་མེ་མིག་གཉིས་དང་ལྕེ་ལག་ལ་གནས། ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་མཉམ་པའི་མེ་ཤ་པགས་བར་ན་གནས། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་རྟོག་པའི་མེ་རྐང་མཐིལ་གཉིས་ན་གནས། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་མེ་ལག་མཐིལ་གཉིས་ན་གནས་སོ། །རླུང་ལྔ་ལས། སྲོག་འཛིན་པའི་རླུང་སྲོག་རྩ་ན་གནས། བཀྲག་དང་གཟི་མདངས་སྐྱེད་པའི་རླུང་སྤྱིན་ཟག་ན་གནས། མེ་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་རླུང་ཕོ་བ་ན་གནས། ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལུས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་གནས། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་བསྐལ་བ་ལས་ཀྱི་རླུང་སྙིང་དང་སྙིང་ཤུན་གྱི་བར་ན་གནས་སོ། །ནམ་མཁའ་ལྔ་ལས། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་རིག་པ་དངོས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། ཕྱུལ་མེད་གསལ་དྭངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། མ་འདྲེས་དག་པའི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། དོན་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྟགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས། དག་པའི་ཞིང་དུ་སྤྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁྱབ་བྱེད་རླུང་། ལུས་ཁམས་ཀྱི་རླུང་ལྔའི་ནང་གསེས་ཤིག སྙི་གཙོ་བོར་སྙིང་ལ་གནས་ཤིང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་རྒྱུ་ཞིང་། རྐང་ལག་རྣམས་འདེགས་འཇོག་དང་། ཁ་མིག་འབྱེད་འཛུམ་སོགས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཕལ་ཆེ་བ་རླུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན།

ཁྱམས་ཁྲ་མོ། ཐག་ཡེར་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྐྱེ་བའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཀ་ཐིབས་ཡོད་པའི་ཁྱམས།

ཁྱམས་ར། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོའི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཁྱམས་ཆེན་པོ་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཐོག་ཐུབ་པའི་ཀ་ཐིབས་ཡོད་པ། དཀྱིལ་དུ་ཐོག་མེད་པའི་རྡོ་གཅལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེར་ཟེར། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། སྔར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་མདུན་ངོས་ལྟགས་རི་ཀ་ཐིབས་ཅན་གྱིས་བསྐོར་བའི་ཁྱམས་ཆུང་དུ་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཛུགས་པར་གནང་ཉེའི་སྐབས་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་པའི་ཞུ་བསྐུལ་མཛད་པ་ལྟར། སྐབས་དེའི་ལྷ་ས་སྡིང་དཔོན་ཁྱལ་གྱི་དབང་འཛིན་པ་སྣེའུ་རྫོང་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་། གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར་བ་གཉིས་ལ་བཀའ་བབ་སྟེ། གནས་

ཡང་ན་རྡོ་རྗེའི་ར་བ་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐོག་མཐུད་ཀ་བ་བརྒྱ། ཁྲིམས་ཀ་བ་བཅུ་བཅས་གསར་འཛུགས་ཐོག ཉང་སེར་སྐྱ་རི(ཉང་ཕྲན་ནང)ནས་རྡོ་ཆེན་མང་པོ་དྲངས་ཏེ་བར་སྐོར་དང་ཁྲིམས་རའི་རྡོ་གཅལ་བཅས་གསར་དུ་བཏིང་། དེ་རྗེས་ཟླ་བའི་ལྷ་མ་སུ་ཤིང་ཕུ་པག་ལོ་ཤས་སྲིད་དབང་……བསྐྱངས་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྲིམས་ར་ཆེན་མོར་སྣར་ཡང་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་གནང་ཏེ་གཞུང་སྒོའི་མདུན་དུ་སྒོ་འཕྱོར་གསར་གཏོད། བར་བསྐོར་ནང་མའི་ཞིབས་ཐིམ……།

ཁྲི་སོ་ཚང་མར་དགུག་ལ་མ་འཕྱར། བདག་པོ་ཡོད་པའི་ལུད་མེད་ཀྱིས་རང་གི་ཁྲི་སོའི་ཆེད་དུ་མཐའ་ཟ……མཁན་ཡོད་པས་མཐའ་སྐྱེལ་མཁན་ཀྱང་སུ་འཛུག་རྒྱུ་མེད་པའི་དོན།

ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་ཀ་འཛིན། (ཁྲིམས་སོ་བཟུང་བ)ཁྲིམས་ཚང་བཟུང་བ་སྟེ་བུ་དང་བུ་མོ་ཨག་པ་དང་མཐའ་མར་འགྲོ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཁྲིམས་ངན་བཏུན། དེ་ལྟ་མཛེ་ཅན་དང་། དབུལ་པོ། གཡུང་པོ། ཤན་པ། རིགས་ངན། གདོལ་པ། དམུས་ལོང་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་དེ་ལྟར་སོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་ལས་ལོ་རེའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་ཉི་མ་སྐར་མའི་ཁྲིམས་གང་དུ་གནས་པའི་ཆ་རེ་རེར་ཁྲིམས་རེ་རེར་རྩིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟའ་གཞན་བརྒྱད་པོ་ཡང་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་གནས་པའི་ཁྲིམས་ལ་རྒྱུ་བའི་དུས་ཡུན་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཁྲིམས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་ནི་གཟའ་དགུ་པོ་སོ་སོའི་རྒྱུ་ཚུལ་གསལ་བར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་བརྡ་རྟགས་ཡིན་པས་ན་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐར་ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་དང་ཉི་ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། གཟའ་དགུ་པོ་ནི་སྐར་ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་བ་པོ་ཡིན་ཅིང་། སྐར་མ་ཉེར་བདུན་པོ་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མཆོད་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་སྐར་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རྒྱུ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་མིན་པ་མ་ཟད། དེང་སང་གི་གནམ་རིག་ཐོག་སྐར་མ་ཉེར་བདུན་པོ་ལ་བརྟན་སྐར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་རྒྱུ་སྐར་ཡིན་པའི་བཤད་སྲོལ་མེད། ཉི་ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་ལམ་སྐར་ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་ནི། ༡.ལུག ༢.གླང་། ༣.འཁྲིག ༤.ཀརྐ་ཊ ༥.སེང་གེ ༦.བུ་མོ། ༧.སྲང་། ༨.སྡིག་པ། ༩.གཞུ། ༡༠.ཆུ་སྲིན། ༡༡.བུམ་པ། ༡༢.ཉ་བཅས་ཡིན། རང་ཅག་གནས་པའི་འཛམ་གླིང་གི་ཁམས་འདི་ཆགས་ཟིན་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་བར་ཉི་མ་ཟླ་བ་སོགས་གཟའ་དགུ་ཆགས་མེད་ཅིང་། དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད། ས་ཡི་ཧོ་ལའི་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་རླུང་ཁམས་ཆེན་པོས་བཏེག་པའི་གནམ་གྱི་གོ་ལ་སྟེ་སྐར་མ་གནས་པའི་ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སྲུབ་ཀྱི་བང་རིམ་ལྟར་དཀྱིལ་མཐོ་ཞིང་མཐའ་དམའ་བ་བན་ཚུན་གྲུ་གུ་འཛིངས་པ་ལྟར་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་མཁྱོགས་པར་འཁོར་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་དེར་སྐར་ཁྲིམས་དང་ཉི་ཁྲིམས་ཟེར། ཁྲིམས་ཀྱི་དང་པོ་ལུག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་པོའི(ཁྲིམས་རེ་ལ་ཆ་ཤས་ཆེ་བ་དགུ་རེ་ཕྱེ་བས་ཆ་ཤས་༡༠༨ཡོད)ཐོག་རྒྱ་སྐར་གྱི་དང་པོ་ཐ་སྐར་ཆགས་པ་ནས་ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་པ་ཉ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གསུམ་པར་སྐར་མ་ནམ་གྲུ་ཆགས་པའི་བར་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་པོ་རྒྱུན་མཉམ་དུ་ཆགས། དེ་ནས་རྒྱ་སྐར་དང་བརྟན་སྐར་གཞན་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཆགས་པའི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཡོད། དེ་ནས་ས་སྟེང་ཐོག་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཆགས་སྐབས་དེར་མི་རྣམས་ལུས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོ་བའི་འོད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་འཚོ་བ་ཟས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་མི་དགེ་བ་བཅུའི་བྱ་སྤྱོད་མེད་སྟབས་རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ། དམག་དཔུང་། བཙོན་ཁང་སོགས་མེད། སྒེར་ལ་དབང་བའི་དཔལ་འབྱོར་བྱུང་རྗེས་སྒེར་སེམས་ཆེ་རུ་སོང་སྟེ་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཐོག་མི་དགེ་བ་བཅུ་དར་ཏེ་ལུས་ཀྱི་འོད་ཉམས་ཞིང་། ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་སོགས་ཐུན་མོང་དང་སྒེར་གྱི་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་འགོ་ཚུགས……ཤིང་། མིའི་རྒྱལ་ཁྲབ་ཀྱི་སྲིད་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སྐར་མ་འཚོད་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐར་ཁྲིམས་དུམ་བུ་བཞི་པ་ཀརྐ་ཊའི་ཁྲིམས་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་སྐག་གི་ཐད་ནས་སྨིན་པ་ནས་དེ་ལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མ་ཞེས་བཏགས་ནས་གཟའ་དགུའི་དང་པོ་དེ་བྱུང་། ཉི་མ་དེ་ཉིད་སྐར་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་འགྲོས་གཡོན་བསྐོར(རང་འཁོར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན)དུ་འཁོར་བ་དང་། རླུང་འགྲོས་ཀྱིས་གཡས་བསྐོར་དུ་འཁོར་ཏེ་རང་གི་སྐྱེས་ཁྲིམས་ཀརྐ་ཊའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་སྐར་དང་བཅས་པ་ཤར་ཕྱིང་དབུས་མའི་ལུག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་སྐར་མ་ཐ་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་སླེབས་པ་ན་ཟླ་བ། དེ་ནས་སླར་ཡང་ཉི་མས་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་ནས་ཁྲིམས་ལྔ་པ་སེང་གེའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་མཆུའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་མིག་དམར། ཁྲིམས་བརྒྱད་པ་སྡིག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་ལྷ་མཚམས་ཀྱི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་ལྷག་པ། ཁྲིམས་དྲུག་པ་བུ་མོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་མེ་བཞིའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་ཕུར་བུ། ཁྲིམས་གསུམ་པ་འཁྲིག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་ནབས་སོའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་པ་སངས། ཁྲིམས་དགུ་པ་གཞུའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་སྣུབས་ཀྱི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་སྤེན་པ། ཁྲིམས་བདུན་པ་སྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་ནག་པའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་སྒྲ་གཅན། ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་པ་ཉ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་ནམ་གྲུའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་དུས་མེ། ཁྲིམས་བཅུ་གཅིག་པ་ཆུ་སྲིན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟུར་ལ་གནས་པའི་སྐར་མ་ཆུ་སྨད་ཀྱི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་མཇུག་རིང་བཅས་རིམ་བཞིན་བྱུང་། སྒྲ་གཅན་དང་དུས་མེ་གཉིས་གདོང་དང་མཇུག་གི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་གཟའ་གཅིག་ཡིན། སྐར་ཁྲིམས་ཐོག་གཡས་བསྐོར་གྱིས་མགྱོགས་པར་འཁོར་བ་བྱུང་། གཟའ་གཞན་བརྒྱད་རྣམས་རང་རང་སོ་སོའི་འགྲོས་མི་འདྲ་ཞིང་འཁོར་ལམ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་བ་ཡིན། དཔེར་ན་མིག་དམར་དང་། ཕུར་བུ། སྤེན་པ་གསུམ་ནི་ཕྱི་གཟའ་ཡིན་པའི་ཐོག་རང་འགྲོས་ཉི་མ་ལས་དལ་བས་འཆར་བའི་ཚེ་ན་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ཉི་མའི་རྒྱབ་སྟེ་རྒྱབ་ངོས་ནས་ཞེངས་རེ་བྱུང་ལས་མི་མཐོང་ཞིང་། ལྷག་པ་དང་པ་སངས་གཉིས་རང་འགྲོས་ཉི་མ་ལས་མགྱོགས་པས་འཆར་བའི་ཚེ་ན་ལོ་གཅིག་ནང་ཉི་མའི་མདུན་ཏེ་ཤར་ངོས་ནས་ཞེངས་ཁ་ཤས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། གཟའ་མཇུག་རིང་ནི་རང་འགྲོས་ཤ་ཅང་དལ་བའི་ཐོག་རང་གི་སྐྱེས་ཁྲིམས་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁྲིམས་དུ་སླེབས་པ་དང་ཉི་མ་རྗེས་ནས་མཇུག་པོར་འོང་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པར་ཤར་པ་ནས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཤར་བའི་བར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། སོང་གསལ་རྣམས་རྡོ་སྲིད་ཙམ་ལས་རྒྱ་མཚན་རྣམས་འདིར་མ་བཀོད། ཁྲིམས་བཅུ་གཉིས་ལ་ལུག་དང་གླང་སོགས་ཀྱི་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བོད་ཟླ་གསུམ་པར་ཉི་མ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དབུས་མ་དེར་སླེབས་སྐབས་ལུག་རྣམས་བལ་འཐོག་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམས་དེ་ལ་ལུག་ཁྲིམས་ཞེས་བརྗོད། བོད་ཟླ་བཞི་པར་ཉི་མ་ཕྱུར་ཤར་གྱི་ཁྲིམས་དེར་སླེབས་སྐབས་གླང་རྣམས་ཞིང་རྨོ་བའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམས་དེ་ལ་གླང་ཁྲིམས་ཞེས་བརྗོད། བོད་ཟླ་ལྔ་པར་ཉི་མ་ཕྱུར་གྱི་ཁྲིམས་དཀྱིལ་ལ་སླེབས་སྐབས་ཕོ་མོ་ཆགས་རྣམས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམས་དེ་ལ་འཁྲིག་ཁྲིམས་དང་། བོད་ཟླ་དྲུག་པར་ཉི་མ་ཕྱུར་ནུབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལ་སླེབས་སྐབས་ཆར་དུས་ཚུགས་ཤིང་སྦལ་པ་སྐད་འབྱིན་པའི་དུས་ཡིན་སྐབས་ཁྲིམས་དེ་ལ་ཀརྐ་ཊའི་ཁྲིམས་དང་། བོད་ཟླ་བདུན་པ་ཉི་མ་ནུབ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དེར་སླེབས་སྐབས་ཚ་བ་ཆེ་ཞིང་སེང་གེ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམས་དེ་ལ་སེང་གེའི་ཁྲིམས་དང་། བོད་ཟླ་བརྒྱད་པ་ཉི་མ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དབུས་མ་དེར་སླེབས་སྐབས་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་རྣམས་བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམས་དེ་ལ་བུ་མོའི་ཁྲིམས་དང་། བོད་ཟླ་དགུ་པ་ཉི་མ་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དེར་སླེབས་སྐབས་འབྲུ་དང་མར་སྲང་ལ་བཏེག་ནས་བརྗེ་འཚོང་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམས་དེ་ལ་སྲང་གི་ཁྲིམས་དང་། བོད་ཟླ་བཅུ་པ་ཉི་མ་ཕྱོ་སྨད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེར་སླེབས་སྐབས་གཅན་གཟན་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་མེད་རྩུབ་

པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་དྭགས་དང་གཅན་གཟན་བསད་ནས་སྡིག་པ་ཤུགས་ཆེར་བསགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམ་དེ་ལ་སྡིག་པའི་ཁྲིམ་དང་། བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་ཉི་མ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིམ་དྲུང་པོར་སླེབས་སྐབས་ས་གནས་འདིར་གནམ་གཤིས་ཧ་ཅང་གྲང་བས་གཞུ་རྒྱུད་ཀྱང་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམ་དེ་ལ་གཞུ་ཁྲིམ་དང་། བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་ཉི་མ་བྱང་སྐྱོད་ཀྱི་ཁྲིམ་དེར་སླེབས་སྐབས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆུ་ཧ་ཅང་གྲང་བར་བརྟེན་ཆུ་སྲིན་ཡང་ཁ་ཉི་མ་ལ་བལྟས་ནས་ཉི་མ་སྒྲོ་བའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམ་དེ་ལ་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཁྲིམ་དང་། བོད་ཟླ་དང་པོ་ཉི་མ་ཤར་སྐྱོད་ཀྱི་ཁྲིམ་དེ་ལ་སླེབས་སྐབས་བུམ་པའི་ནང་གི་ཆུ་འཁྱགས་པ་ཞུས་པའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམ་དེ་ལ་བུམ་པའི་ཁྲིམ་དང་། བོད་ཟླ་གཉིས་པ་ཉི་མ་ཤར་ཕྱོགས་དྲུང་པོའི་ཁྲིམ་དེ་ལ་སླེབས་སྐབས་ས་ལ་དྲོད་སླེབས་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཉ་ལྡང་བའི་དུས་ཡིན་པས་ཁྲིམ་དེ་ལ་ཉ་ཡི་ཁྲིམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞིབ་པར་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་གཟིགས།

ཁྲིམ་འཛུག གནའ་རབས་ཀྱི་ཛ་ཐུལ་ཀ་ཞན་པའི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་།

ཁྲིམ་ཐབ། ཁྲིམ་གྱི་ཐབ་བཟུང་མཁན་སྒོ་བཟའ་ཚང་།

ཁྲིམ་དུ་འགྲོ་བ་ཉི་ཤུ། མ་བསྡམས་པར་འཛུག་པ། གོས་ལེགས་པར་མ་བགོས་པར་འཛུག་པ། ཅ་ཅོའི་སྒྲ་མ་བསྐྱུངས་པར་འགྲོ་བ། མིག་གཡེངས་ཏེ་འགྲོ་བ། དགོས་མེད་དུ་གཞའ་ཞིང་གད་ལས་ལྷག་པར་ལྟ་ཞིང་འགྲོ་བ། མགོ་རས་སོགས་ཀྱིས་གཡོགས་ཤིང་འགྲོ་བ། ཆོས་གོས་བརྗེས་ཏེ་འགྲོ་བ། ཆོས་གོས་ཕྲག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ། ལག་པ་གཉའ་གོང་དུ་བསྣོལ་བ། ལག་པ་ལྟག་པར་བསྣོལ་བ། མཆོང་ཞིང་འགྲོ་བ། སྐྱིད་པ་བརྐྱངས་སྒྲིམ་བྱེད་ཅིང་འགྲོ་བ། ཙོག་པུས་འགྲོ་བ། རྟིང་པ་བཏེགས་ཏེ་ཐང་བས་འགྲོ་བ། གྲུ་མོ་སྒྲང་པོར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ། ལུས་བསྒྱུར་ཅིང་འགྲོ་བ། ལག་པ་གཡུག་ཅིང་འགྲོ་བ། མགོ་བསྒྱུར་ཅིང་འགྲོ་བ། གཞན་དང་ཕྲག་པ་གཉིས་སྤྲད་ཅིང་འགྲོ་བ། གཞན་དང་ལག་སྤྲེལ་ཏེ་ཁྲིམ་གཞན་དུ་འགྲོ་བའོ། །

ཁྲིམ་དུ་འདུག་ཚུལ་དགུ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཁྲིམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པ་དགུ་སྟེ། ༡. ཁྱིམ་བདག་གིས་འདིར་བཞུགས་ཞེས་བཀོད་སྒྲིགས་བྱེད་མཁན་མེད་པར་ཕྱ་ཚོམས་སུ་འདུག་པ། ༢. རང་ཉིད་གདན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མ་བརྟད་གོང་ཉེ་འཁོར་དུ་བརྟག་དཔྱད་ལེགས་པར་མ་བྱས་པར་འདུག་པ། ༣. གདན་གྱི་སྟེང་དུ་དལ་བུས་མ་བསྡད་པར་གཟུགས་པོའི་ལྗིད་བབས་སྐྱེ་ཡིངས་ཀྱིས་འདུག་པ། ༤. རྐང་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ། ༥. བརླའི་སྟེང་དུ་བརླ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ། ༦. ལོང་བུའི་སྟེང་དུ་ལོང་བུ་བཞག་སྟེ་འདུག་པ། ༧. བྱིན་པ་དང་རྐང་པ་རྒྱང་ཐག་རིང་པོར་ཕྲལ་ཏེ་འདུག་པ། ༨. རྐང་པ་གདན་དང་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་བཀུག་སྟེ་འདུག་པ། ༩. འདོམ་གྱི་གནས་མཐོང་བར་བྱས་ཏེ་འདུག་པ་བཅས་འདུག་ཚུལ་དགུ་པོ་དེར་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བཤད།

ཁྲིམ་དུ་བཅོལ་གསོལ། ཁྲིམ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གསོལ་ཚོགས་ཕུལ་བ་རྣམས་བཞེས་པ།

ཁྲིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན། ཤར་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར་ཉིན་ལྟར་གྱི་བསོད་སྙོམས་འབུལ་མཁན་གྱི་སྦྱིན་བདག་དེ་ཡིན། དེའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་མཉན་ཡོད་དུ་ཁྲིམ་བདག་སྦྱིན་པ་ལ་དགའ་རབ་སྦྱིན་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་། བུ་དེ་ཆུང་དུས་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་དང་ཟས་ནོར་ལ་སོགས་པ་ཕངས་པ་མེད་པར་གཞན་ལ་སྦྱེར་ཞིང་། ཕྱུག་པར་མགོན་སྐྱབས་མེད་པའི་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱམས་པ་ཞིག་བྱུང་བས་མིང་ལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་དུ་གྲགས། ནམ་ཞིག་ཕས་མགོན་མེད་རྣམས་ལ་ཟས་དང་གོས་སྤྱིར་ན་འགྲིག རྒྱུ་ནོར་རྣམས་ཏག་ཏུ་མ་སྦྱེར་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་ཐོས་མ་ཐག་པར་སྐྱོང་བ་པོའི་འདོད་པར་གང་ཡོད་པ་རྣམས་སྦྱིན་ནས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མང་པོ་བླངས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར། ཕ་དེ་འདས་རྗེས་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་བུ་ལ་མནའ་མ་ལེན་ཆེད་བྲམ་ཟེ་ནོར་ཆེན་ལ་ཡི་གེ་བསྐུར་ནས་མནའ་མའི་རིན་རྣམས་ཁྱེར་ནས་བྲམ་ཟེའི་ལ་ཡུལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་སོང་བས། བྲམ་ཟེའི་ཁྱིམ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་པར་མཐོང་ཞིང་། སྐབས་དེར་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུས་མེད་སྐབས། ཁྱོད་རང་གིས་ཟས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མང་པོ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཤ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་མགོན་དུ་གདན་དྲངས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པར། བྲམ་ཟེ་ནོར་ཆེན་གྱིས་དེ་མིན། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར་གདན་དྲངས་ནས་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས། ཟས་སྦྱིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་སུ་ཡིན་ཞེས་པར། ནོར་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འཁྲུངས་ཀྱང་རྒྱལ་སྲིད་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཟེར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁྲིམ་སྤངས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་དགེ་འདུན་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་ངོ་སྤྲོད་བྱས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བྲམ་ཟེ་སྔ་སྔའི་ཐུན་པོས་ལམ་བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་ཆོས་ཉན། དད་པ་ལྷག་པར་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་རྒྱུར་ཁས་བླངས་ནས་རྒྱལ་བྱེད་གཞོན་ནུའི་ས་ནས་ས་ཆ་ཉོས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་ཞེས་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་པོ་ཡིན། སྐབས་དེར་དགོན་པ་དེའི་ནང་དགེ་སློང་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ལས་མེད་ཐོག འཚོ་བ་ཐམས་ཅད་ཁྲིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་འབུལ་གྱི་ཡོད། ཞིབ་པར《རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ཡལ་འདབ་ཀྱི་ཉེར་གཉིས་པ《རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་རྟོགས་བརྗོད》ཅེས་པར་གསལ་ལོ། །

ཁྲིམ་བདག་གྲགས་ཅན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ། དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀོ་ཤམ་བྷིའི་ཡུལ་གྱི་ཁྲིམ་བདག་གྲགས་ལས་རིག(ཁྲིམ་བདག་དེའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གི་བང་མཛོད་ནང་གསེར་སྲང་འབུམ་གཅིག་ཡོད་པ་མི་དཔྱད་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཤེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད)གྱིས། མིང་གཞན་གྲགས་ཅན་ཟེར་བ་དེས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ། ཐང་ཟན་བླ་མ་ཡུལ་དེར་བྱོན་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཞིག་རོར་ལུས་པ་གཟིགས་ཚུལ《ཐང་ཟན་གྱི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ནང་གསལ།

ཁྲིམ་བདག་དཔལ་སྦྱིན། དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཡུལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ(རྒྱ་གར་སྐད་དུ་རཱ་ཛ་གྲི་ཧ་ཟེར)དུ་ཁྲིམ་བདག་དཔལ་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་ཞིང་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་གཉེན་གྱི་བུ་དང་གྲོགས་པོར་གྱུར་ཏེ་མུ་སྟེགས་པས་ཁྲིམ་བདག་ལ་ད་ལྟ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གོའུ་ཏ་མ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་གཡོ་སྒྱུའི་སྒོ་ནས་མི་མང་པོ་མགོ་བསྐོར་ཏེ་ཟས་གོས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་འདི་མེད་པར་བྱེད་ཐབས་ནི་ཁྱེད་གཉིས་ལ་གཏམ་སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་སློ་མཐུན་ནས་ཁྲིམ་གྱི་སྒོ་དྲུང་དུ་མེ་དོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྐོས་གཡོགས་པ་ཞིག་བཅོས། ཞལ་ཟས་ཚོད་མར་དུག་བཏབ་ནས་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་གདུགས་ཚོད་ལ་སྤྱན་དྲངས་ཀྱང་མེ་དོང་དང་དུག་གིས་མ་གནོད་པར་བརྟེན་ཁྲིམ་བདག་ནང་མི་དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་སྐྱེས་ནས་ཐེག་ཆད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་བདག་བྱེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར《དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ཡལ་འདབ་བརྒྱད་པ་དཔལ་སྦྱིན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་དུ་གསལ།

ཁྱིམ་བདག་མི་སྐྱིལ་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད། དེ་སྔོན་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཁྱིམ་བདག་རབ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ། མུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེའི་ཆུང་མ་བདེ་ལྡན་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཆུང་མ་དེ་ལ་སྦྲུ་གུ་འཁོར་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་སོང་སྐབས་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་དེའི་ཁྱིམ་དུ་བསོད་སྙོམས་ལ་ཕེབས། ཆུང་མ་དེས་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་རྗེས་ངའི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་སྦྲུ་གུ་འདི་བུ་དང་བུ་མོ་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་སྦྲུ་གུ་དེ་བུ་ཡིན་པ་དང་ངའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེ་ཡི་གནས་ཚུལ་ཆུང་མས་རང་གི་ཁྱོ་བོ་ལ་སྨྲས་པས་དེས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཛ་རི་ཀ་ལ་བཤད་པས། དེས་དེ་འདྲ་བྱེད་བདེན་བྱེད་མི་བདེན། སྦྲུ་གུ་དེ་སྐྱེས་ན་བུ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེས་ནས་ཁྱིམ་ཚང་རྫ་སྟོངས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། བུ་དེ་ཡང་བཟའ་རྒྱུ་མེད་ནས་ནང་པའི་རབ་བྱུང་བྱེད་རྒྱུ་རེད་ཅེས་སྨྲས་པས། ཁྱིམ་བདག་དེས་བདེན་པར་བསམས་ནས་རང་གི་ཆུང་མ་ལ་མངལ་གྱི་སྦྲུ་གུ་ཤི་བའི་སྨན་སྦྱིར་ཡང་སྦྲུ་གུ་དེ་ཤི་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། ཆུང་མའི་ལྟོ་བར་འཛོག་བརྡུང་བརྒྱབ་ནས་ཆུང་མ་བསད། ཆུང་མའི་རོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་ནས་མེར་སྲེག་གཏོང་སྐབས་ཆུང་མའི་ལྟོ་བ་ན་ཡོད་པའི་སྦྲུ་གུ་མེ་ལ་མ་ཚིག་པར་སྨྲན་མེད་དུ་ཐོན་ཞིང་། སྦྲུ་གུ་དེ་ཡི་ཕས་བདག་པོ་མ་བྱས་པར་བརྟེན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་གསོས། སྦྲུ་གུ་དེ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་རྒྱལ་པོས་བུ་དེ་ལ་མཐའ་མ་ཞིག་སླངས་ནས་ཁྱིམ་བཟུང་སྟེ་འཚོ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་། མཐའ་མ་དང་གྲོས་བྱས་ཏེ་གཉིས་ཀའི་ནོར་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོད་ཚད་སྦྱིན་པར་བཏང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བུ་དེ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ཡན་ལག་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར《འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད》ལས་གསལ།

ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་འདབ་ཆགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་གསུམ་པ། ཁྱིམ་བྱའི་བྱ་སྐད་ཐེངས་གསུམ་པ།

ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་མའི་ཁྱིམ་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་རབ་བྱུང་བྱས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་འབྲེལ་བྱས་ན་ཁྱིམ་དང་། ནོར་རྫས། བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ས་ཞིང་ནོར་ཕྱུགས་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྡོང་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ།

ཁྱིམ་ནས་བྱུང་། ༡. རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་མའི་ཁྱིམ་ནས་ཁ་བྲལ་བ། ༢. རང་གི་ཁྱིམ་ནས་སྦྲའི་ཕྱིར་ཐོན་པ།

ཁྱིམ་གནས་སོ་སྐྱེ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན། གྲོང་མིའི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱིས་སེམས་རྒྱུད་དབང་མེད་དུ་བཅིངས་པ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁྱིམ་པའི་ཕྱིན་ལ་བཏགས་ཏེ་སྒྲོད་ལ་མི་གདགས། ཁྱིམ་པའི་རྗེ་ལུང་ནས་རབ་བྱུང་ལ་ཉེས་ཚད་ཆེན་པོ་མི་འཕེལ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁྱིམ་པའི་ཆོས་ངན་པ་བཞི། རབ་བྱུང་གི་སེམས་དང་རབ་བྱུང་བ་ལ་མཐར་གཅོད་བྱེད་པ། ཆོས་སྤོང་བ། དགེ་སློང་སོགས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ།

ཁྱིམ་བྲ། ཁྱིམ་བྲ། ཁྱིམ་ཚང་ནང་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་བརྟག་པའི་མོ།(ཅ)

ཁྱིམ་ཕུབ་པ། ༡. སྡོད་མའི་ཁང་པ་ཟུར་དུ་བརྩིགས་པ། ༢. ཕ་མའི་ས་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་སྡོད་ཤའི་ཁྱིམ་སོགས་སུ་བཟུང་བའམ་བག་མ་བླངས་པ།

ཁྱིམ་བྲ། ཚང་ཆུང་དུ།(ཅ)

ཁྱིམ་བཙུན། ཕྱི་ལྟར་དུ་གྲྭ་ཆས་སྤྲུས་ནས་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་བཙུན་ལྟར་སྣང་ཡང་། བུད་མེད་དང་བུ་ཕྲུག་ཡོད་པ་ནི་ཁྱིམ་བཙུན་ཡིན་ཞིང་། མིང་གཞན་དགོན་པོ་དང་། དགོན་སེར་གཟུགས་པ་ཟེར་ལ། དེ་འདྲའི་གྲྭ་པ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ལ་སེར་ཁྱིམ་པ་ཟེར།

ཁྱིམ་བཙུན་གྱི་སྡེ། ལུས་ལ་གྲྭ་ཆས་གྱོན་ཡོད་ཀྱང་བུད་མེད་དང་བུ་ཕྲུག་སོགས་འབྲེལ་ནས་དགོན་པར་སྡོད་མཁན་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ།

ཁྱིམ་ཞག གནམ་གྱི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཉི་མས་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་བའི་བསྐོར་བ་གཅིག་རྫོགས་པའི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་ཞག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཡུན་ཚད་ལ་དུས་འཁོར་སྐར་རྩིས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ། ཆུ་སྲང་ང་གཉིས། དབུགས་བཞི། རི་མཁན་རེའི་ཆ་བརྒྱད་དང་རེ་བརྒྱད། ལྔ་ཆ་ལྔ་བཅུ་རྣམས་ཡོད། ཁྱིམ་ཞག་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཁྱིམ་ཟླ་གཅིག་དང་། ཁྱིམ་ཟླ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཁྱིམ་ལོ་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལོ་གཅིག་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཞག་མ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཁྱིམ་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན། ཁྱིམ་ཞག་གི་གནས་ཚུལ་ཆ་ཚང་བར་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་ན། ས་ཡི་གོ་ལ་དང་གནམ་གྱི་གོ་ལའི་ཁྱིམ་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ཆགས་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཉི་ཟླ་རྒྱུ་སྐར་སོགས་འཁོར་བསྐྱོད་བྱེད་ཚུལ། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་ལྡོག་གཉིས་དང་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་མཉམ་གཉིས་འབྱུང་ཚུལ། ས་ཡི་གོ་ལའི་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་དུས་བཞི་ཇི་ལྟར་འཁོར་ཚུལ་སོགས་གོ་ལ་དང་སྐར་ཁྱིམ་གྱི་རི་མོ་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་མ་བཤད་ན་ཡིག་ཐོག་དང་ཁ་ཐོག་གི་བཤད་པ་གཅིག་པུས་གོ་བ་ལོན་དཀའ་བས་འདིར་རི་མོ་སྤྲོད་མཇོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་འཆད་ན། ཉི་ཟླ་རྒྱུ་སྐར་སོགས་འཁོར་བསྐྱོད་བྱེད་ས་ནི་ནམ་མཁའི་གོ་ལ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སྐར་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུག་པ་བདེ་ཕྱིར་དུ་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་ལུག་ཁྱིམ་སོགས་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དང་། ཁྱིམ་རེ་ལ་ཆ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་རེ་བྱེད་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཉི་མས་བགྲོད་པའི་ཡུན་ཚད་ལ་ཁྱིམ་ཞག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་ཆ་གཅིག་པུ་དེ་ནི་དེང་སང་གི་གནམ་རིག་པས་དུའུ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། གནམ་གྱི་གོ་ལའི་ཁྱིམ་ཡོངས་སུ་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉི་མའི་འོད་ས་ཡི་གོ་ལར་སོག་པའི་ཚད་མི་འདྲ་བ་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་ཚིགས་བཞི་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ར་བ་དང་། འབྲིང་པོ། ཐ་ཆུང་གསུམ་རེ་ཕྱེ་བས་ཟླ་བ་གསུམ་རེ་བཅས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་གི་ཡིན། ས་ཡི་གོ་ལ་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དུས་བུ་རེར་ཆ་ཤས་སུམ་ཅུ་རེ་ཕྱེ་བས་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་བསྡོམས་ན་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་སྐར་རྩིས་པའི་ལུགས་ལ་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། དེང་སང་གི་གནམ་རིག་པས་དུའུ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན། དུས་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུས་འཁོར་གྱི་སྐར་རྩིས་པའི་བཤད་སྲོལ་ལ། ས་ཚིགས་དུས་བུ་བཅུ་གཉིས་སོ་སོའི་བར་དུས་ཚིགས་བཅུ་གཉིས་འཆར་ལ་ཕྱིའི་བར་ཁྱད་ནི་ཟླ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། རང་ཅག་གནས་པའི་ལྷོ་གླིང་དཀྱིལ་མ་འདིར་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉི་ཟླ་བ་བཅུ་པ་འཆར་བའི་སྐབས། ལྷོ་གླིང་ནུབ་མ་ལ་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཉི་ཟླ་བ་དགུ་པ། ནུབ་གླིང་ཤར་མ་ལ་སྟོན་ཟླ་ར་བ་ཉི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པ། ནུབ་གླིང་དཀྱིལ་མ་ལ་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉི་ཟླ་བ་བདུན་པ། ནུབ་གླིང་ལྷོ་མ་ལ་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཉི་ཟླ་བ་དྲུག་པ། བྱང་གླིང་ཤར་མ་ལ་དབྱར་ཟླ་ར་བ་ཉི་ཟླ་བ་ལྔ་པ། བྱང་གླིང་དབུས་མ་ལ་དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉི་ཟླ་བ་བཞི་པ། བྱང་གླིང་ནུབ་མ་ལ་དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཉི་ཟླ་བ་གསུམ་པ། ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་ཉི་ཟླ་བ་གཉིས་པ། ཤར་གླིང་དབུས་མ་ལ་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉི་ཟླ་བ་དང་པོ། ཤར་གླིང་ནུབ་མ་ལ་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཉི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ། ལྷོ་གླིང་ཤར་མ་ལ་དགུན་ཟླ་ར་བ་ཉི་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པ་བཅས་ཡིན། ཉིན་མཚན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རང་ཅག་གནས་པའི་ལྷོ་གླིང་དཀྱིལ་མ་འདིར་ཉིན་གུང་གི་དུས་སུ(ཕེ་ཅིན་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་པ)ལྷོ་གླིང་ནུབ་མ་ལ་ཉི་རྡོས། (ཕེ་ཅིན་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པ) ནུབ་གླིང་ཤར་མ་ལ་ཐོགས་པའི་ཉི་མ་ཤར་ཙམ། (ཕེ་ཅིན་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ) ནུབ

སྲིད་དཀྱིལ་མ་ལ་ནམ་ལངས་ཙམ། （ཡེ་ཤེན་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པ） རྒྱབ་གླིང་རྒྱབ་མ་ལ་ཉི་རེངས། （ཡེ་ཤེན་ཆུ་ཚོད་བཞི་པ） བྱང་གླིང་ཤར་མ་ལ་ནམ་བྱེད་ཡོལ་ཙམ། （ཡེ་ཤེན་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་པ） བྱང་གླིང་དཀྱིལ་མ་ལ་ནམ་ཕྱེད། （ཡེ་ཤེན་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་པ） ནུབ་གླིང་རྒྱབ་མ་ལ་སྲོད་འཁོར། （ཡེ་ཤེན་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་པ） ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་ས་སྲོད། （ཡེ་ཤེན་མི་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ） ཤར་གླིང་དཀྱིལ་མར་ཉི་མ་ནུབ་པ། （ཡེ་ཤེན་ཕྱི་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་པ） ཤར་གླིང་རྒྱབ་མ་ལ་དགོང་མཇུར། （ཡེ་ཤེན་ཕྱི་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་བཞི་པ） ལྷོ་གླིང་ཤར་མ་ལ་གུང་ཡོལ། （ཡེ་ཤེན་ཕྱི་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་པ）བཅས་ཡིན། དེས་མཚོན་ནས་ས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཚོད་བར་ཁྱད་རིག་པས་དཔོག་དགོས།

ཁྱིམ་ཞག་གསུམ། དུས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞག གནམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག ས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞག་གོ།

ཁྱིམ་ཡིག དྲང་ཐོ། ཐེམ་ཐོ།(ཙ)

ཁྱིམ་ལོ། ཉི་མས་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་སུ་རང་འགྲོས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་གཅིག་ཐེབས་པའི་ཡུན་ཚད་དེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་དྲུག་སྡེ། འཆར་ཀ་དང་འདུན་པ་གཉིས། དགའ་བོ་དང་ཉེར་དགའ་གཉིས། འགྲོ་བཟང་དང་སྒྲ་འགོགས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་གཙོ་འཁོར་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་དྲུག་གོ། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ། དགའ་བོ། ཉེར་དགའ་བོ། ནབས་སོ། འདུན་པ། འགྲོ་མགྱོགས། འཆར་ཀ་དྲུག་གོ།

ཁྱིམ་སྲིད་དམ་པ། ཁྱིམ་གྱི་འབྱོར་བ་ཉམས་པ།

ཁྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཀུ་ཀུ་ར་ཛ། སྒྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་ཀུ་ཀུ་ར་ཛ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། མཚན་གཞན་ཀུ་ཀུ་རི་པ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ཡིག་རྙིང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀུ་ཏྲ་ར་ཛ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་རྒྱ་ཕྱིར་སྤྲུལ་པ་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་ནས་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོར་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། མཚན་མོ་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དུར་ཁྲོད་དུ་གཤེགས་ནས་ཚོགས་འཁོར་དང་དམ་ཚིག་གི་ཀུན་སྤྱོད་མཛད་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་བ་ན་གྲུབ་པ་ཐོབ། སློབ་དཔོན་འདིས་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་གཙོ་བོར་འཆད་ཉན་མཛད་ཅིང་། （གསང་དོན་རྣམ་དྲུག）སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད།

ཁྱུ་མཆོག་ཟས་ལ་ཡན། བ་ལང་གི་རིགས་སྣ་ཡོད་པར་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་མིང་།

ཁྱུང་གི་སྙེར་རྗེས། འཕན་པོ་རྫམ་པ་ཁྲུལ་དུ་བ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཁར་ཁྱུང་གི་སྙེར་རྗེས་ཞེས་པའི་སྙེར་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཨལ་གྲོ་གཟི་ཅན་རང་གཟུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཉན་དུ་ཡོང་བར་མཁྱེན་པས་བུ་སློབ་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་རྒྱལ་ལ་ཕར་གནོད་པ་བྱས་ཀྱི་དོགས་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་རྒྱལ་ཆོས་ཉན་པར་གནོད་སེམས་མེད་ཀྱང་ལྷའི་ཁ་རླངས་ཀྱི་དུག་ཕོག་གི་དོགས་ནས་དོ་རྒྱབ་ཙར་སྡིག་གི་སྦྲ་དྲག་པོ་ཧི་སྐར་ཕྱུང་ཡང་མ་བསྒྲུ་ཞིག་ཅེས་ཏེ་གནས་འཕྲིན་སྐྱེལ་དུ་བཏང་བས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་བསྒྱལ་ཏུང་གྲུབ་ཐོབ་མཁར་དམ་པ་གསེར་ཁང་འོག་གི་ལྷ་གཡེལ་ཞུག་རིང་དུ་བཞུགས་པར་བརྟེན་གསན་མི་ཡོང་སྙམ་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པས་དེ་རྒྱབ་ལྷ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མཁྱེན་དམ་པས་གཞན་ནས་ཅི་ཡིན་སྙམ་ཕྱིར་ཐོན་ནས་གཟིགས་པས། སྦྲུལ་སྦྲ་ནག་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་གིས་གླིང་ལ་ལན་གསུམ་བསྐོར་ཏེ་མགོ་གཟིམ་ཆུང་གསེར་ཁང་གི་ཁར་སྐྱང་གི་ཐད་དུ་འདུག་པར་ཁོས་ངའི་བླ་མར་གནོད་པ་བྱེད་ཡིན་འདུག་པ་དགོངས་ནས་ཁྱུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་ཏེ་དེད་པས་རོལ་པ་འཕྱང་གི་མར་བྱུར་ལ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྙེང་ཁུང་བབས་པའི་རྗེས་ཀུང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འབྲི་གུང་གསེར་ཕྲེང་དུ་གསལ་བ་དང་། ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བརྗོད་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་རྗེས་ཤུལ་ད་ལྟ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

ཁྱུང་ནག་ཤཱཀ་དར། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་རིག་འཛིན་ཀུ་མ་ར་ཛའི་བླ་མའི་གྲས་སུ་བཞུགས་པ་འདི་བོད་དུ་ནག་རྩིས་ཀྱི་སྐར་བརྩམས་ཐེབས་མཁན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པ་དེ་དང་མཚན་གཅིག་པ་ཙམ་ལས་དེ་དངོས་མིན་ཏེ། རིག་འཛིན་ཀུ་མ་ར་ཛ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་རྩ་བའི་བླ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་དུས་མི་མཐུངས།

ཁྱུང་པོ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ། རྙིང་རབས་ཀྱི་དཔག་རྒྱུན་ལ། བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཁྱུང་པོའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་དང་པོ་ཁྱུང་གི་སྒོང་དཀར་པོ་དང་། ནག་པོ། སེར་པོ་གསུམ་བྱུང་བ་ལས། དཀར་པོ་མངའ་རིས་སུ་ཆགས་པ་ལས་མངའ་རིས་ཀྱི་ཁྱུང་པོ་དང་། ནག་པོ་གཙང་དུ་འཕུར་བ་ལས་གཙང་སྟོད་ཀྱི་ཁྱུང་པོ། སེར་པོ་ཁམས་སུ་འཕུར་བ་ལས་ཁྱུང་པོ་སེར་ཚ་ཞེས་པར་ཁམས་སོགས་ཁྲལ་གྱི་ཡུལ་མི་རྣམས་བྱུང་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཐོས་པ་ལས་ཡིག་ཆ་བདག་གིས་མ་མཇལ་ལགས། གཞན་ཡང་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་ཁྱུང་པོའི་སོག་རྫོང་དང་ཉེ་བའི་ཤར་ཕྱོགས་བོན་ཆོས་དར་ས་གཙོ་བོའི་གྲལ་དེ་ཁྱུང་པོ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད།

ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེ། ར་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་དང་དུས་མཉམ་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཁྱུང་པོ་ཆོས་བརྩོན་དང་། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེང་ཡང་ཟེར། （ཀློང་ཆོས་འབྱུང་）ཤོག་གྲངས་༡༢༤ནས་༡༢༨བར་ལས་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་འཁོད་པ་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་ན། ཁྱུང་པོ་གྲགས་སེའམ་ཁྱུང་པོ་ཆོས་བརྩོན་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེའི་ཉེ་གནས་ཡིན་པ་དང་། མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་འབྲུག（༡༠༧༦）ལོར་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་མཛད་པའི་ཚེ་ལོ་ཙཱ་བ་མང་པོ་འཛོམས་པའི་གྲས་སུ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། མངའ་བདག་དེས་ཁ་ཆེ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་སྤྱན་དྲངས་ནས། ཁྱུང་པོ་ཆོས་བརྩོན་གྱིས་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད་དེ《རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ》དང་། 《ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད》《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》སོགས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ཁོང་ལ་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ལྷ་རྗེ་ཞྭ་སྟོན་རྒྱ་ནག་དང་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་དོལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་གསལ།

ཁྱུང་པོ་དུམ་ཚུགས་ཀྱི་མཆིད་ནས། ཁྱུང་གི་དུམ་ཚུགས་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ཆུང་དུས་ཀྱི་རྗེད་ཐོགས་ཤིག་སྟེ་ཁྱུང་པོའི་རྒྱུད་ནས་བྱུང་ཞིང་། བཙན་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་བློན་པོར་བསྐོས་པའི་གནས་ཚུལ་བཀའ་ཐང་ནང་དུ་གསལ་ལ། ཁྱུང་པོ་དུམ་ཚུགས་ཀྱི་མཆིད་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཁྱུང་པོ་དུམ་ཚུགས་ཀྱིས་ཞུ་དོན་དུ་ཞེས་པའི་དོན།

ཁྱུང་པོ་སྤུངས་སད་ཟུ་ཙེ། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་བློན་པོ་ཟུས། ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་གཙང་སྟོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མར་མུན་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་མགོ་བོ་བཅད་ནས་བཤད། དེའི་མངའ་འབངས་མི་སེར་ཁྱིམ་དུད་ཁྲི་གཉིས་ཙམ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ལ་ཕུལ། དེ་རྗེས་བཙན་པོ་ལྷ་མཆེད་ལ་མིང་ཕྱིན་པོས་ཇོ་བོ་ཀྱི་གཡོ་ཐབས་བསམས་པ་ཁྱུང་པོ་ཟུ་ཙེས་ཤེས་ནས་ཟེར་འདོན་བྱས་པས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྲོག་ལ་གནོད་པ་མ་བྱུང་། ཁྱུང་པོ་ཟུ་ཙེ་ནི་སྤུང་གུང་ཕྱུན་ལ་བློ་ཁོག་ཆེ་བ་དང་། འཛོན་ཐང་ཆེ་བ། མིག་མངས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་གྲུས་ཀུང་འགྲན་ཟླ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་ཆེན་གྲས་སུ་ཚུད། ཁོ་ན་མཐོན་པོར་སླེབས་ནས་ལས་གནས་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ངལ་གསོ་བྱེད་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ། དེ་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་བགྲོད་རྒྱུའི་དུས་ངན་ཀ་གླིག་ལེགས་པར་བྱས་རྗེས། བཙན་པོ་སྤུ་ངོ་མ་ཟུ་ཙེའི་ཁྱིམ་དུ་ལྷ་མགྲོན་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྐབས་བཙན་པོས་ཞལ་བཞེས་གནང་ཐོབ། ཇོན་ལ་སྣོན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ཟུ་ཙེའི་ཁྱིམ་དུ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པར་གཏོང་གནང་མཛད་པར། ཟུ་ཙེས་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་སྟོང་

བཙན་སྒམ་པོ་སྒ་བསྒྲོད་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱིས་གསལ་པོར་ཤེས་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་སྙན་གསེང་ཞུས། མགར་སྟོང་བཙན་བཙན་པོའི་དྲུང་དུ་བྲོས་ཕྱིན་པ་བྲུ་ཅེས་ཤེས་རྗེས་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་དག་རེ་ཁྱུང་ལ་ཐབས་ཤེས་བསླབས་པ་བཞིན་བྲུ་ཅེས་རང་སྲོག་བཅད། བུ་དེས་ཕ་ཡི་རོ་ཟློག་ནས་མགོ་བོ་བཅད་དེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་ཕུལ་ནས་ཕ་ཡི་ནག་ཉེས་མཚང་འདོན་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པར་བརྟེན། བུ་ལ་ཉེས་ཁྲིམས་མེད་པར་གུ་ཡངས་སྩལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་བཅས་ཞིག་པར་ཁུད་རྡོང་ཡིག་ཚར་གསལ།

ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲི། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དང་ཕྱི་དར་བར་གྱི་ཡིག་མཁན་ཆེ་མོ་ཞིག ཁོང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་ཚད་འགོད་སྟངས་བཞིན་བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་ལ་ཆ་ཚད་གཏན་འབེབས་གནང་སྟེ་བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་གནས། བོད་ལྟོངས་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་མགོན་ཆོས་སྡེའི་ནང་བཞུགས་གསེར་བྲིས་བཀའ་འགྱུར་ཐེམ་སྤྱངས་མ་ནི་ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲིའི་ལུགས་ལྟར་བཞེངས་པའི་ཁྱུང་བྲིས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་དཔལ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་གསེར་བྲིས་འཛམ་གླིང་གཡས་བཞག་ཞུ་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་རྩེའི་བཀའ་འགྱུར་ཐེམ་སྤྱངས་མ་དཔེར་བླངས་ནས་བཞེངས་པ་ཁྱུང་བྲིས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་དུ་འཛིན་ཐུབ།

ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ། མཚན་དངོས་གཞོན་ནུ་བསོད་ནམས་ཞུ། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད་དང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ཚོང་འདུས་ཀྱི་ཁྱུང་པོ་ལྷས་ཞེས་བྱ་བར་ཁྱུང་པོའི་རུས་བརྒྱུད་ཅིག་ཏུ་འཁྲུངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཅིང་། ལྷག་པར་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུ་ལུ་དགོན་པའི་རྒྱུད་སྡེའི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས། སྐུ་ཆེའི་སྐད་དུ་ཞྭ་ལུ་རི་ཕུག་གི་བྱང་ངོས་སུ་ཆོས་ཕུག་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དེར་བཞུགས། སྐུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་སོགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་ཤིང་ཆོས་གསུངས་པས་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བདག་ཆེན་བཞི་ཐོག་པ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ས་སྐྱ་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རིན་ཆེན་སོགས་ཞྭ་ལུའི་སློབ་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རིམ་བྱུང་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དཔལ་ལྡན་ཞྭ་ལུ་པ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཟུར་བཀའ་དབང་རྒྱུན་བོད་དུ་ཡོད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་གསན་པས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་རྩ་བའི་བླ་མར་འཛིན་པར་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་ཁག་ལས་གསལ་ཞིང་དམ་པ་འདིའི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་གསལ་བ་ཞིག་ད་ཕན་མ་རྙེད་ཅིང་། གསུང་རྩོམ་སྐོར《རྡོ་རྗེ་འབྱུང་བའི་རྣམ་བཤད》《འཇམ་དཔལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག》སོགས་ཡོད་ཅེས《ཞྭ་ལུ་ཆོས་འབྱུང》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་[illegible]པར་གསལ། དམ་པ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འདིར་བཀོད་པ་ཡང་ཆོས་འབྱུང་གོང་གསལ་ནས་བཏུས།

ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ་གཞོན་ནུ་བསོད་ནམས། ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ་ལ་གཟིགས།

ཁྱུང་པོའི་བརྒྱུད་འཛིན། བོད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ལ་མར་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་དང་ཁྱུང་པོའི་བརྒྱུད་འཛིན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། ཁྱུང་པོའི་བརྒྱུད་འཛིན་ནི། ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ནས་རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་བཀའ་ལ་བརྒྱུད་པ་ལ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་ཐོགས་པ་དེ་ཡིན། དེ་སྐོར་གཤམ་གྱི་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

ཁྱུང་རྗེ་རམ་པ་བ། དེ་ཉིད་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དྲུང་འཁོར་མི་ཚང་རྙིང་ཁོངས་ཡིན། ཁོ་དུས་སུ་ཁྱུང་རམ་ཞེས་འབོད་པ་གྲགས་ཅན་དེའི་གཞིས་ཀ

ཁྱུང་ཚང་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ། རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གྲགས་ཅན་གྱི་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་སྟོད་ལུང་དུ་ཡབ་མགར་བ་རྗེ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་འབུམ་མོ་བཙུན་མ་འབར་གྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་ཞེས་གསོལ། དགེ་བཤེས་རྒྱ་དམར་བའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། ཉེ་འཁོར་བ་ལས་འདུལ་བ། དར་ཡོན་ཏན་གྲགས་ལས་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། བཟང་པ་དཔང་རྡོར་ལས་སྤྱོད་ཕྱོགས། དགེ་བཤེས་རྒྱ་དམར་བ་ལས་དབུ་མ་དང་ཚད་མ་བཅས་གསན། རྫོག་གི་དྲུང་ནས་བདེ་མཆོག་དང་ཀྱཻ་ཡ་གསན། འབྲི་སྒོམ་སྒྲིང་ཁ་བའི་དྲུང་དུ་གདམས་པ་ཞུས་པས་རས་ཆུང་བའི་དྲུང་དུ་སོང་གསུངས་པ་ལྟར་རས་ཆུང་པ་དང་མཇལ། དེ་དུས་རས་ཆུང་པ་དགུང་དཀར་པོར་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་། གདམས་ངག་ཆ་ཚང་བར་སྟོན་པའི་སློབ་མ་སྟོད་ལྡན་མ་བྱུང་སྟབས། སློབ་མ་ཆོང་ནན་ངག་ཁྲིད་བཏང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཆ་ཚང་བར་འཛིན་རུང་བའི་སློབ་མ་ཞིག་ཐུག་ནས་བཞུགས་པ་དང་སྟབས་ཁེལ་ནས་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཁོང་ལ་གནང་སྟེ་ང་མ་ཤིའི་བར་དུ་གཞན་ལ་མ་སྟོན་པར་གསང་ནས་ཉམས་སུ་ལོངས། དེ་ནས་སློབ་མ་འབྱོར་པ་ཆེ་ཆུང་དང་རིགས་བཟང་ངན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གདམས་པ་ཁྱད་མེད་དུ་སྟོན་གསུངས། དེ་ནས་གནས་ངེས་མེད་དུ་སྒོམ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་རྒྱུད་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ནས་སྟོང་འཇུག་མཛད་ཐུབ་པ་བྱུང་། རས་ཆུང་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་གཙོ་བོར་ཐག་དཀར་ཁྱུང་ཚང་ལ་བཞུགས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་ཞོར་ལ་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་གདམས་པ་གནང་བས་བརྒྱུད་པ་འཛིན་རྒྱུ་པ་ཡང་མི་ཉུང་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༡༩༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར《དེབ་སྔོན》ལྗགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༥༢༨ནས་༥༣༠བར་དང་།《སྟོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ལྗགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༡༥ནས་༡༡༨བར་གསལ།

ཁྱུང་རྫོང་དཀར་པོ། འདི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཁོངས་སྔར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་རྫོང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན།

ཁྱུང་རིན་ཆེན་གྲགས། རྫོག་པོ་ཟླ་བ་སྔོ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ་དབུ་མ་དང་ཚད་མ་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་རྫོག་པོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་རྙེད།

ཁྱུང་ལུང་རྔུལ(དངུལ)མཁར། འདི་མངའ་རིས་སུ་ཡོད་པར《བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ་བ་མ་ཟད། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྲིང་མོ་སད་མ་ཀ་ར་ཡིག་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་པོ་ལ་མནའ་མར་བཏང་རྗེས་སུ་བཙན་པོར་གསོལ་བའི་མགུར་གྱི་ནང་དུ་ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྱུང་ལུང་རྔུལ་མཁར་དུ་ཡོད་པར་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད། ས་གནས་འདི་ནི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བོད་ས་གནས་སུ་ཕྱར་སྤྱི་བ་ན་ཞང་ཞུང་གི་སྟོང་སྡེའི་ས་མཚམས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་ས་ཡིན། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ཀྲུང་ཙ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་མདའ་པ་ཆུས་ཁྱུང་ལུང་གྲོང་ཚོ་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

ཁྱུང་གསེག་གཡས་པར་ཁྲོ་བོ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག གསེག་ཟུར་དང་པོར་སྟེང་གི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་སྟེ། ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་འཇིགས་བྱེད་ཧཱུྃ་ཧྲཱ་ཅན། ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ། ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་ཡོང་སྣང་བྱེད། ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་སྙིང་པོ། ཁྲོ་རྒྱལ་གཟི་ལྡན་འབར་བ། ཁྲོ་ཆེན་ལྷུན་གྲུབ་སྣང་བྱེད། ཁྲོ་ཆེན་མེའི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ། ཁྲོ་ཆེན་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷུང་གི་ཞགས་པ་ཅན། ཁྲོ་ཆེན་གཟི་བརྗིད་འབར་བ་ཅན། ཁྲོ་ཆེན་ཟ་བྱེད་བཀྲུལ་ཞུགས་ཆེན་པོ། གསེག་ཟུར་གཉིས་པར་གནས་པའི་ཁྲོ་བོ་བཅུ། ཧཱུྃ་ཀ་ར་དཀར་སེར་ཐོ་བ་བསྣམས་པ། རྣམ་རྒྱལ་དཀར་པོ་བེ་ཅོན་བསྣམས་པ། དབྱུག་པ་སྔོན་པོ་ཐོ་བ་བསྣམས་པ། གཤིན་རྗེ་སེར་ནག་ཞགས་པ་བསྣམས་པ། མི་གཡོ་མཐིང་ནག་རལ་གྲི་བསྣམས་པ། རྟ་མགྲིན་རྒྱལ་པོ་སྦྲུལ་ཞགས་བསྣམས་པ། འདོད་རྒྱལ་དམར་སྨུ་ཐོག་མདུང་ཅན།

བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་ལྷང་ཤུ་རྒྱ་གྲམ་བསྣམས་པ། ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་ལྷང་ནག་ཐིག་མཛུབ་ཅན། སྟོབས་ཆེན་དྲང་ཁ་ཀུན་ཤེད་བསྣམས་པ། གསོག་བྲུར་གསུམ་པར་ཀྱི་དཔལ་གྱི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་སྤྲུལ་ཏེ། ཁྲོ་བོ་གར་པའི་ཡབ་རྒྱལ་པོ། ཁྲོ་རྒྱལ་འཇིགས་བྱེད། ཁྲོ་རྒྱལ་པད་མ་གར་དབང་། ཁྲོ་རྒྱལ་གར་མཛད་རྒྱལ་པོ། ཁྲོ་རྒྱལ་རྣིག་པའི་རྒྱལ་པོ། ཁྲོ་རྒྱལ་སྲིན་པོ་འཇོམས་བྱེད། ཁྲོ་ཆེན་སྐྲོད་བྱེད་རྒྱལ་པོ། ཁྲོ་ཆེན་གནོད་བྱེད་རྒྱལ་པོ། འཇིགས་བྱེད་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཁྲོ་ཆེན་དུར་འཇིགས་རྒྱལ་པོ། གསོག་བྲུར་བཞི་པར་རྫོགས་ཆེན་ཁྲོ་བོ་བཅུ། ཁྲོ་ཆེན་ཕྱི་རྒྱ་འཇོམས་པའི་རྒྱལ་པོ། ཁྲོ་བོ་སྟོབས་བཟང་འཛིན་མགོན། ཁྲོ་བོ་གཟི་ལྡན་འོད་ཟེར་མགོན། འཇིགས་བྱེད་འོད་ཀྱི་འབེངས་པ། སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་བྱེད། ཁྲོ་ཆེན་ཧཱུྃ་སྒྲ་ཅན། ཁམས་གསུམ་ཡོངས་སྒྲོལ། འཇིགས་བྱེད་སྐར་མདའ་གདོང་། མེ་ཁྱེར་རློག་མ་སྲིན། ཁྲོ་ཆེན་ནམ་མཁའི་མདངས་འཇོམས། གསོག་བྲུར་ལྔ་པར་ཏ་ཀྲིཾ་ཁྲོ་བོ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ཆེ་མཆོག་གསུང་གི་འཁོར་ལོ་ལ། གདོང་ཅན་གྱི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་བསྐོར་ཏེ། དེ་ལ་ཏ་ཀྲིཾ་ཁྲོ་བོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཤར་དུ་འཇིགས་བྱེད་སྟག་གི་གདོང་ཅན། ལྷོར་གཟིག་གི་གདོང་ཅན། ནུབ་ཏུ་དྲེད་ཀྱི་གདོང་ཅན། བྱང་དུ་སྤྱང་ཀིའི་གདོང་ཅན་ནོ། ། ཆེ་མཆོག་ཐུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ། གསང་བའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་བཅུས་བསྐོར་ཏེ། སྒོ་བ་བཞི་སྟེ། ཤར་དུ་ཁྱིའི་མགོ་ཅན། ལྷོར་ཀང་ཀའི་མགོ་ཅན། ནུབ་ཏུ་བྱ་རོག་གི་མགོ་ཅན། བྱང་དུ་ཕུ་ཤུད་ཀྱི་མགོ་ཅན་ནོ། ། ཆེ་མཆོག་སྐུའི་འཁོར་ལོར་ཀྱི་དཔལ་ཁྲོ་བོ་བཅུས་བསྐོར་ཏེ། ཏ་ཀྲིཾ་སྒོ་བ་བཞི་སྟེ། ཤར་དུ་འཇིགས་བྱེད་ཏི་མའི་འོད་ཟེར་ཅན་དང་། ལྷོར་རྒྱ་འཁོར་ཅན་དང་། ནུབ་ཏུ་མེ་འཁོར་ཅན། བྱང་དུ་རྡོ་རྗེ་འབར་བའོ། ། ཆེ་མཆོག་ཡོན་ཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲོ་བོ་བཅུས་བསྐོར་ཏེ། དེར་སྒོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཤར་ཕྱོགས་འཇིགས་བྱེད་དྲི་ཟ་སྟོང་གསུམ་འཛིན། ལྷོ་ཕྱོགས་གཤིན་རྗེ་སྟོང་གསུམ་གྲགས། ནུབ་ཕྱོགས་འཇིགས་བྱེད་ཁྲག་གི་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱིལ་བ། བྱང་ཕྱོགས་འཇིགས་བྱེད་ཁྲག་གི་ལག་ཆ་ཅན་ནོ། །

ཁྲུང་གསོག་གཡོན་པར་ཁྲོ་མོ་དྲུག་ཅུ། གཡོན་གྱི་གསོག་བྲུར་དང་པོར་སྲོག་རྩའི་མ་མོ་འདུན་ཤར་ཏེ། ཆགས་བྱེད་མ་དང་ཆ་སྙོམས་གཉིས། ནམ་མཁའི་རྒྱལ་མོ་ནེ་ཚན་གཉིས(རྗོ་རྗེ་གར་དབང་དང་དབང་ཕྱུག་མ་གར་དབང་གཉིས) རིན་ཆེན་སྲིད་འདེགས་གླིང་བཞི་སྐྱི་ཤུད་མ། འདོད་ཁམས་གཙོ་མོ། གཡོན་གྱི་གསོག་བྲུར་གཉིས་པར་ཨེ་ཀ་དྲུག་མོ་སྤྱན་དྲུག་སྤྲུལ་ཏེ། ཨེ་ཀ་ཙ་ཏི་ཙ་ར་གཉིས། ཤུ་འདེགས་མ་བཞི་དང་དྲུག་གོ །གཡོན་གྱི་གསོག་བྲུར་གསུམ་པར་སྲིན་མོ་འབར་མ་བདུན་ཤར་ཏེ། སྲིན་མོ་ཀམ་པ་མོ། པོར་ཐོག་མོ། གཡང་བཞི་མོ། ཟ་བ་མོ། གསོད་བྱེད་མོ། ཟ་བྱེད་མོ། དྲི་མ་སྟོབས་བྱེད་མ། གཡོན་གྱི་གསོག་བྲུར་བཞི་པར་གདོང་མོ་བཞི་སྟེ། སྟག་སྲིན་ཟོར་བ་གདོང་། ལས་སྲིན་དྲེད་མོ་གདོང་། ཁྱང་སྲིན་བན་སྲིང་གདོང་། འདྲེན་སྲིན་ཆུ་སྲིན་གདོང་། རྒྱལ་མོ་ལྔ་སྟེ། རྣམ་སྣང་གསལ། ཡང་གསལ་གཡོས། བཀྲག་གསལ་མ། སྤྱན་གསལ་མ། དུས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་བཞི་སྟེ། དཔྱར། དགུན། སྟོན། དབྱིད་བཞིའི་རྒྱལ་མོའོ། ། གཡོན་གྱི་གསོག་བྲུར་ལྔ་པར་དབང་ཕྱུག་མ་ཉེར་བརྒྱད་གནས་སོ། །ཁྲུང་གི་མདུག་སྒོ་བརྒྱད་པོར་དམག་གི་རྒྱལ་མོ་བཞི་སྟེ། དཀར་མོ་མཆེ་ག་ཅིག་མ། ནག་མོ་ཁ་འབྱམས་མ། དམར་མོ་མཆུ་འཇིབ་མ། སེར་མོ་རྐང་མགྲིགས་མ་དང་། གདོང་མོ་བཞིའམ་སྒོ་མ་བཞིའོ། །ཁྲུང་གི་སྐལ་ཆེག་འཁོར་ལོ་ལ་སྲིད་པའི་མོ་རྒྱུད་བཅུ་དྲུག་གནས་ཏེ། དཀར་མོ་མིག་གཅིག་ཞི་ཕྱང་ཅན། ཁྱབ་འདུག་འཁོར་ལོ་ཞི་ཕྱང་ཅན། བརྒྱ་བྱིན་སེར་སྐྱ་ཞི་ཕྱང་ཅན། སྐེས་རྗེ་དུང་དཀར་གཏི་ཕྲུག་ཅན། འབྱུང་རིས་ཕྲུན་དགུ་གཏི་ཕྲུག་ཅན། ཀླུ་ལ་ཡཀྵ་གཏི་ཕྲུག་ཅན། ས་བདག་ཞག་མགོ་འདོད་ཆགས་ཅན། ཀླུ་བདག་ཟླིགས་པ་འདོད་ཆགས་ཅན། ནོར་ལྷ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཅན། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ང་རྒྱལ་ཅན། གཤིན་རྗེ་འཇོམས་བྱེད་ང་རྒྱལ་ཅན། ཙ་ཏྲ་གཏུག་རྒྱབ་ར་རྒྱལ་ཅན། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ཕྲག་དོག་ཅན། འཕྲིང་གི་རི་རི་ཕྲག་དོག་ཅན། དགའ་བྱེད་དབང་ཕྱུག་ཕྲག་དོག་ཅན། བྱང་སྲིན་དམར་མོ་རྒྱ་ཅན་ནོ། །

ཁྲུར་མེད་ཀྱི་རིག་པ། འདི་ཡང་ལྷ་སྐྱེགས་པའི་ལྟ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

ཁྲེའུ་ཞིག་རྐྱལ་རྒྱག བུ་ཆུང་ཞིག་གཡོར་ཞིག

ཁྲེའུ་བཞི་ཡི་མཆོ། འདིའི་ནང་དོན་སངས་རྒྱས་སྐུ་དན་ལས་འདས་པའི་སྔོར་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ནང་བཙལ་བས་མ་རྙེད་ལགས།

ཁྲེའུ་གསེར་མདོག སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་དན་ལས་འདས་ནས་ཀུན་དགའ་བོས་བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་ཁྲེའུ་གསེར་མདོག་ལ་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་ཞིག་གིས་ཕྲག་དོག་བྱས་པ་དང་། ཁྲེའུ་གསེར་མདོག་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས(བསྟན་འགྱུར)ཐོ་དགེ་དཔར་མ་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཤུ]པའི་ནང་ཡོད།

ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྦྱར་ན། ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཞེས་པའི་དོན།

ཁྲོར། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སུ་འབྲུ་སོགས་བྲེ་ལ་འཇལ་སྐབས་ཁྱོར་བ་ཏྲི་ཤུ་སྟ་གཅིག་ལ་བྲེ་གང་ཡིན་ཅིང་། དེ་དུས་བྲེ་དུག་ཏུ་བགོས་པ་ལ་ཕུལ་གང་རྩིས་ན་ཕུལ་གང་ལ་ཡ་ཁྱོར་གསུམ་དང་ཆ་ལྔ་ཐོབ། ཡང་ཁྱོར་བ་ཏྲི་ཤུ་སྟ་གཅིག་ལ་བྲེ་གང་རྩིས་པ་དེ་དུས་བྲེ་བདུན་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཕུལ་གང་དུ་རྩིས་ན་ཕུལ་གང་ལ་ཡ་ཁྱོར་གསུམ་ཐོབ་པ་ལྟར་ཡིན།

ཁྲོར་བ། ཡ་ཁྱོར་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཅིང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤར་མོ་གང་ཟེར།

ཁྲོས་མ། ཐོག་མར་མཇལ་བའི་ཕྱག་རྟེན་དང་ཕྱག་རྟགས་ཞེས་པའི་དོན།

ཁྲ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་ཁྲིམས་ཁང་ནས་མི་གསོད་ཀྱིད་གཞིར་ཁྲིམས་ཆད་གཏོང་སྐབས་ཕྱོང་འཇལ་སྤྲོད་ལེན་གྱི་འཇལ་ལ་ཁག་གསུམ(༡. སྐར། ༢. ཁྲ། ༣. ཟོང)ཡོད་པའི་ནང་གསེལ་གཉིས་པ་ཁྲ་དེ་ལ་ཁྲ་དང་ཁྲ་ཆགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཁྲ་དེ་ལ་འབྲུ། པད་ཁ། སྲན་མ་བཅས་དང་། ནོར་ཕྱུགས་བོད་སྤྱོད་ཕེར་རེས། གོས་ལ་བལ། སྨན་དུ་བཅས་དགོས། ཁྲ་ཆགས་ལ་འབྲུ་རིགས་སྨམ་ཚོན་བསྲེས་པ། ཤ་རིན་ཡོན་རེས་སམ། ཡང་ན་དུད་འགྲོ་ཟ་ཤ་ཕེར་རེས་སོགས་དགོས་ལུགས་གསལ།

ཁྲ་འགོ་ཆ་མིག་དང་། **ཡོ་རྒྱན་སྤྲང་ཕྲུག** ཡུལ་སྐྱི་ཤུང་མཁར་རྫོང་ཁོངས་རྒྱ་མའི་ཞུར་ཁྲ་འགོ་ཆ་མིག་ཅེས་པ་དེ་ནས་ལྷ་མའི་ཕ་ཁོང་ཁའི་རྟེན་གཙོ་རྗེ་སྐུ་རང་བྱོན་དེ་སྟོང་བཙན་འཁྲུངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་འཁྲུངས་པ་རེད་ཟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་མའི་ཤར་ཟ་ལུང་ནང་གི་ཤུར་གཡུ་ཁྲུང་བྲག་ཅེས་པ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་ཁང་བྲག་ཕུག་རྒྱ་ཆེར་འགྲོ་ས་རྡོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད། 《བཀའ་ཐང》ནང་རྒྱ་མའི་གཡུ་ཤིང་བྲག་ཏུ་ཟླ་གསུམ་བཞུགས་ཞེས་པའི་བྲག་ཕུག་དེ་ཡིན་སྐད་ལ་དེར་སྐྱེལ་སོ་སྐྱེལ་ཟུར་ཡུལ་དེའི་ཁོངས་མི་མང་པོས་ཚོགས་ཤུལ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མའི་སྐྱེལ་སོ་ཞེས་གྲགས་ཆེ་ཙམ་ཡོད་སྐད། དེའི་གཉམ་དུ་གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་སྐུབ་ཁང་ཕུག་ལྟ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས།

ཁྲ་ལྡང་ཕྱིར་ལེན། ཇ་འདག་ཁག་གཉིས་པར་ཤན་ཚུན་ཁ་མཆུ་བྱུང་བ་ཁྲིམས་སར་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་ཉེའི་མཚམས་ཤན་ཚུན་གཉིས་ཕྱོགས་དཔའ་ཏེ་སློ་དཀར་རྣམས་ནས་བར་འདུམ་བྱས་ཏེ་འདུམ་ཁྲ་ཞིག་བཟོ་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་སོལ་མཐུན་མེད་ན་བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་གྱིས་བཟོས་པའི་འདུམ་ཁྲའི་ཡི་གེ་ཕྱིར་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲ་འབྲུག གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། སྔོན་དུས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་གོང་དུ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཅུ་བདུན་བཞེངས་པའི་ནང་གི་ལྷ་སྔོས་འདི་ཡིན། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཁོངས་སྣེ་གདོང་རྫོང་ཚེའི...

ཤར་ལྷོའི་མཚམས་ཀྱང་ཐང་གི་ས་ཆུ་ཚོད་གཉིས་མ་ཟིན་ཙམ་སོང་བའི་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ཡོད། ལྷ་ཁང་འདིར་ཁྲ་འབྲུག་ཅེས་ཐོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན།《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལུགས་དཔར་མ་སྒྲིག་ཚའི་ཤོག་གྲངས་༥༠༢ ནས་ ༥༡༠ བར་གསལ་ཞིང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་དབུས་ཀྱི་གཙང་ཁང་དབུས་མ་ཀ་བཞི་མའི་ནང་སྟོན་དུས་སུ་རྟེན་གཙོ་གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དང་རྣམ་སྣང་གསེར་སྐུ་འོད་དཔག་མེད། གཡོན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་སོགས་བཅུ་གསུམ། རིན་འབྱུང་དང་དོན་གྲུབ་གཉིས་གོང་པོ་རི་ནང་བཞུགས་པའི་ཚལ་ཏུ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཐེང་ཕྱི་པས་ཡི་མ་ལས་བཞེངས་གནང་མཛད་པ་རིན་འབྱུང་དང་དོན་གྲུབ་གཉིས། ལི་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་ཤིང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་གསུང་ཕྱུན་པར་གྲགས་པའི་སྤྲུལ་མ་ཞལ་ཟས་མ་བཅས་དང་། གཙང་ཁང་གི་གཡས་སུ་ཡོད་པའི་དཀོར་མཛོད་ནང་བཙན་པོའི་སྐབས་བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་སྲོང་བཙན་དང་རྒྱ་བལ་བཙུན་མོ་གཉིས། མགར་སྟོང་བཙན། ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊ་བཅས་མི་ཚད་ཙམ་རེ་དང་། ཕྱིས་སུ་གསར་བཞེངས་ལྷ་སྐུ་ཁ་ཤས། དཀོར་མཛོད་གཡོན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་གྱི་གསོལ་ཐབ་ཏུ་གྲགས་པར། སྤྱན་རས་གཟིགས་འགྲོ་འདུལ་དང་། རྡོས་བྱ་ལ། ཡུམ་ཡི་གེ་དྲུག་མ། སྤྱལ་དང་སྤྱལ་མོའི་སྐྱེ་ཕྲུགས་སུ་ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ས་གསེར་བྲི་འདུན་གྱིས་བྲིས་གནང་མཛད་པའི་མ་ཧི་ཡིག་དྲུག་ཨོ་ལ་རིང་ཆ་ཡོད་ཅིང་། ཡིག་འབྲུ་རེ་རེར་ཚད་མ་ཐོ་གང་ཙམ་ཡོད་པ་སོགས་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་དངོས་རྩ་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མང་།

ཁྲ་འབྲུག་གི་བརྙེ། དེ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཁྲ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་གཟུགས་བཟང་ཤིན་ཏུ་རན་པ་ཞིག་དང་ཕན་ཚུན་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་རེས་མཛད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཆོས་འབྱུང་མང་པོའི་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ཁྲ་འབྲུག་གི་བརྙེ་དང་ལི་ཡུལ་གྱི་བརྙེའི་ཁྱད་པ། སྔོན་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཁྲ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་དང་ཕན་ཚུན་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་རེས་གནང་བ་དང་། ལི་ཡུལ་གྱི་དགེ་ཚུལ་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་པ་བསྟན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡོད་པ་དེར་ཟེར་རོ། །

ཁྲ་མ། ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་སྐྱོད་གཞི་དང་ཁ་མཆུ་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་ཡི་གེ

ཁྲ་ཅའི་གཙུག་ལག་ཁང་། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོ་མ་ཚུགས་ཙམ་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་སྟེ། མིང་དོ་མར་ཁྲ་ཙ་ཧིང་ལེར་ཟེར་ཞིང་། ལོ་ཆེན་རང་ཉིད་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།

ཁྲ་ཚང་རི་བྲོད། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལས་ཞི་བོ་རབ་འབྱམས་པ་དཔལ་ལྡན་ལེང་གེས་བརྟབ་པར་གསུངས།

ཁྲ་བཞི་ཚོ། སྔོན་དུས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་ནས་མི་གསོད་རྒྱུད་གཞི་ཐག་གཅོད་སྐབས་སྟོང་དང་འཇལ་ཞེས་ཁག་གཉིས་མི་གསོད་མཁན་གྱིས་སྤྲོད་དགོས་པ་དེའི་ནང་གསེས་འཇལ་ལ་སྦྱར་དང་། ཁྲ། ཐོང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་ཞོ་ཚད་དང་སྲང་ཚད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། ཁྲ་ཞེས་པའི་ཞོ་ཚད་ནི་ཞོ་བཞི་ལ་སྲང་གང་རྩིས་པའི་བཞི་ཞོ་ཡིན་ཅིང་། དེ་འབྱུལ་བབ་ན་མཁར་རྡུའི་ཁལ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཐང་སྟེ་བརྒྱད་ཞོའི་ཕྱེད་ཀའི་ཚད་ཡིན།

ཁྲ་དུམ་མི། ཁ་ལམ་ཅེ་ལ་ཟེར། ཡིག་འབྲུ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་གསལ་པོར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན།

ཁྲག་ཁྲིག གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གྲངས་གནས་བཅུ་གཅིག་པའི་མིང་སྟེ། དུང་ཕྱུར་བཅུ་ལ་ཟེར་འབུམ་གཅིག ཟེར་འབུམ་བཅུ་ལ་ཟེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཅིག ཟེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་གཅིག་ཟེར། གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་ནི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོའི་སྟོན་འགྲོའི་སྐབས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཁྲག་གིས་དམར་བའི་ལག་པ་ཟླ་ཧུའི་ཡལ་ག། མི་གསོད་མཁན་གྱིས་གཞིད་མར་བསྐྱིལ་བ་རྣམས་ལག་པ་དམར་མདངས་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲ་བཏགས་པའི་ཚིག

ཁྲག་འཐོར། མིག་འདོན་པ་དང་ཡན་ལག་འབྲེག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་མིང་།

ཁྲག་མཆོད། རྟ་དང་། ར་ལུག བ་ཕྱུགས་སོགས་བསད་ནས་དེའི་ཁྲག་གིས་མཆོད་པ་འབུལ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་རྒྱ་སྐྱེགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་། བོད་ཀྱི་བོན་རྙིང་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲག་དྲོན་སྦྲུགས་ཏེ་འཆི། མི་འགའ་ཞིག་སེམས་སྡུག་བརྩལ་གྱིས་དོན་ཚབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཁྲག་ཚ་པོ་སྐྱུགས་ནས་འཆི་བ་ཡོད་པ།

ཁྲག་དྲོན་པོ། སྙིང་གཞིའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་སྲོག་འཛིན་པའི་ཁྲག་གོ།

ཁྲག་གདན། མི་གསོད་བྱུང་བའི་དོན་རྐྱེན་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐབས་རོ་སྐྱེལ་མཁན་ལ་སྤྲོད་རྒྱུའི་ཁྲག་གདན་ཟེར་བ་གཙང་སྦྲའི་ཆེད་དུ་སྤྲོད་རྒྱུའི་སྤང་ཁེབས་ལ་ཟེར།

ཁྲག་སྤྱར། མི་གསོད་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཚབས་ཆེན་ཡོད་པའི་ནག་ཅན་ལ་སྤྱིག་རྫོག་ཏུ་གཏོང་བའི་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་པ།

ཁྲག་སྟོང་སྙིང་གཏོན་གྱི་ཐེད། ཁྲག་ཞོ་དང་སྟོང་ཞོའི་ཚད་གཞི་སྙིང་གཏོན་གྱི་ཞོའི་ཐེད་ཀ་སྟེ། སྙིང་གཏོན་གྱི་ཞོ་ཚད་ནི་ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྲང་གང་དུ་རྩིས་པའི་ཞོ་ཚད་བརྒྱད་ཞོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་འབྱུལ་བབ་ན་མཁར་རྡུའི་ཁལ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་སྙིང་གཏོན་སྟོང་ཆེན་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ཐེད་ནི་མཁར་རྡུའི་ཁལ་ཁྲུམ་བཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཡིན་པ། 《ཁྲིམས་གཞུང》ཤོག་གྲངས་༧༢ལ་གཟིགས།

ཁྲག་ལ་དྲུག་ཚོ། མི་གསོད་ཐུག་པའི་ཞེས་དོན་སྐྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་སྐབས་སུ་ཁྲག་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྤྱང་ཚད་རྩེ་སྤྱངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ། ཁྲག་ཞོ་ནི་ཞོ་དྲུག་ལ་སྲང་གང་དུ་རྩི་བའི་དོན་ཏེ་འབྱུལ་བབ་ན་མཁར་རྡུའི་ཁལ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩིས་ཡིན་པར་ཤོག་གྲངས་༧༢ལས་གསལ།

ཁྲབ་སྲུང་བ། གནའ་རབས་བོད་མིའི་དམག་ཆས་ཀོག་དང་ཁྲབ་སྲུང་བའི་ཤུལ་རྟེན་པ་སྟེ། ཁྲབ་རིང་བའི་སྟོད་གོས་ཀྱི་ཁྲབ་ནི་ལག་མཐིལ་རྗེ་བར་དང་སྨད་དུ་པུས་མོ་ཕྱོགས་ཙམ་བར་ཡོད་ཅིང་། ཁྲབ་ཐུང་བའི་སྟོད་ཁྲབ་ནི་ལག་པའི་གྲུ་མོའི་རྩེ་བར་དང་། ཐུང་བའི་སྨད་ཁྲབ་ནི་པུས་མོའི་མགོ་ཟིན་ཙམ་ལས་མེད་པ་དེ་གྲུབ་ཡིན།

ཁྲམ་གང་གི་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་པོ་པེ་ཧར་གྱི་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་སྲུང་མ་ཞིག་གི་མིང་།

ཁྲམ་པ། རྫུན་མོང་མཁན་ལ་ཟེར།

ཁྲལ་སྒྲིང་། གཞན་དག་གིས་རྒྱུག་དགོས་པའི་ཁྲལ་རང་ཉིད་ཐོག་བཅན་འཕེལ་བྱུང་བ།

ཁྲལ་མཛོན་ལྷ་བཅོས། ཁྲལ་ཡིན་བསམས་ཏེ་རང་འགྲན་ནས་དག་མི་སྐྱབ་པར་ལས་སླ་བཅོས་བྱས་པ།

ཁྲལ་རྐྱེན། དེ་སྔོན་སྐྱེ་ཚོགས་ཉིང་པའི་སྐབས་བོད་ས་གནས་སུ་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་གི་མངའ་ཁོངས་ཞིང་པ་བྲན་གཡོག་རྣམས་ལ་ཁྲལ་རྐྱེན་ས་ཞིང་ཟེར་བ་ཞིག་བགོས་སྤྲོད་ཡོད་པ་དེར་ས་ཞིང་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་ཆུང་ལྟ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། རྐྱེན་ཞིང་ཆེ་མོས་ལ་མི་སེར་ཀང་རེ(དུད་ཚང་གཉིས)ལ་ས་ཞིང་སོན་ཁལ་དྲུག་ཅུ་ནས་བརྒྱད་ཅུའི་བར་འགྲོ་བ་ཡོད་ཅིང་། ཆུང་བར་སོན་ཁལ་གཅིག་དང་ཕྱེ་བཅུ་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད་པའང་ཡོད།

ཁྲལ་རྐྱེན་ས་ཞིང་། གོང་དུ་ཀང་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁྲལ་པ། བོད་དུ་ཁྲལ་ཀང་ས་ཞིང་འདེབས་མཁན་ལ་ཁྲལ་པ་ཟེར་ཞིང་། ཁྲལ་པ་དུད་ཚང་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདེབས་ལས་བྱེད་པའི་ཁྲལ་ཀང་ས་ཞིང་མང་ཤུང་ལ་གཞིགས་ནས་ཞིང་ཐན་བདག་པོར་ཁྲལ་རིགས་རྒྱུགས་དགོས། ཁྲལ་རིགས་ཀྱི་ནང་འུ་ལག་རྒྱུགས་རྒྱུ་དང་། དངུལ་ཁྲལ་རྒྱུགས་རྒྱུ་སོགས་ཚད་ཡོད། དེ་ལྟ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གཏན་འབེབས་ལྟར་ན། སྲིད་གཞུང་གི་ས་ཞིང་སོན་ཁལ་བཞི་བཅུ་ཡས་མས་འདེབས་ལས་བྱས་

ན་དེར་ཁྲལ་རྐང་གཅིག་ཟེར། （ཁྲལ་རྐང་ཞེས་པ་ནི་ཁྲལ་འབྲིའི་ས་རྟེན་ཙམ་སྟངས་ཤིག་ཡིན） ཁྲལ་པ་དུད་ཚང་གི་ཁྲལ་རྐང་ས་ཞིང་མང་ཉུང་མི་འདྲ་བ་སྟེ། མང་བར་ས་ཞིང་ཁྲལ་རྐང་གཉིས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཉུང་བར་ས་ཞིང་ཁྲལ་རྐང་བཞི་ཟུར་གཅིག་གམ་ཡང་ན་བརྒྱད་ཟུར་གཅིག་ཙམ་ལས་མེད། སྤྱིར་ན་མངའ་བདག་གིས་ཁྲལ་པའི་ཁྲལ་རྟེན་ས་ཞིང་གང་ཟུང་གིས་བསྡུ་སྒྲུབ་མེད་ཀྱང་། ཁྲལ་པས་ཁྲལ་རྒྱུགས་མི་ཐུབ་པའམ། ཡང་ན་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་ཆ་སྟོངས་སོང་རིགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ན་ཞིང་ཐན་བདག་པོས་བཞི་ནས་ས་ཞིང་བསྡུས་ཏེ་ཞིང་ཐན་གཞན་ལ་འདེབས་ལས་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད། ཁྲལ་པའི་ཁྲལ་ཞིང་ལ་ཁྲལ་རྟེན་པ་གཞིས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། ཁྲལ་པས་རང་ལ་འཁྲི་བའི་ཁྲལ་རིགས་རྣམས་ནར་འགྱངས་མེད་པར་དུས་ཐོག་ཏུ་སྤྲོད་ཐུབ་ཕྱིན་རང་གི་ཁྲལ་རྟེན་པ་གཞིས་དེ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་ལོ་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་མ་ཟད། དུས་བཀག་རྒྱུས་བརྩད་བཟོས་ནས་ས་ཞིང་སོགས་མར་གཏོང་བ་དང་། གཏའ་མར་འཇོག་པ། བུན་ཚབ་ཏུ་སྤྲོད་པ་སོགས་གང་རུང་བྱེད་ཆོག ཐོན་ཀྱང་ས་ཞིང་ཆོང་སྒྱུར་བྱེད་མི་ཆོག དེ་བཞིན་གཞན་ལ་ནང་ཞབས་བཏང་བའི་ཁྲལ་ཞིང་རྣམས་ཁྲལ་པ་བཟེ་དུས་ཁྲལ་ཞིང་ཡོངས་རྫོགས་བསྡུ་གི་ཡོད། ཁྲལ་པ་དུད་ཚང་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྟོང་དུས་མངའ་བདག་གིས་ཁྲལ་པ་གསར་པ་བཙུགས་ནས་ཚབ་བྱེད་དུ་འཇུག་སྲོལ་ཡོད། མངའ་བདག་གིས་ཁྲལ་པར་ཁྲལ་ཞིང་སྤྲད་རྗེས་ཁྲལ་པས་རང་ཚུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོན་སྐྱེད་བདག་གཉེར་བྱེད་ཆོག་ནའང་མངའ་བདག་གིས་རང་གི་ཁྲལ་སོགས་བསྡུ་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཁྲལ་རྐང་ས་ཞིང་གཅིག་ལ་ངེས་པར་དུ་ལས་ཤུབ་ཀོ་ཐང་བཞི་ནས་བཅུད་པར་ཡོད་དགོས་པ་ལས་རང་འཚམ་གྱིས་གཞིས་ཀ་དང་ཐལ་མི་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་མངའ་བདག་གིས་ཁྲལ་ཞིང་མང་ལ་མི་ཆ་ཉུང་བའི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་ལ་མི་ཐུང་མང་བའི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་ནས་ཁྲལ་རོགས་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། （ས་ཁྲལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྲལ་སྡོན་ཟེར） དོན་དངོས་ཐོག་ཁྲལ་རོགས་དེ་ཆེ་ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་མི་ཉེད་པའི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་གི་གཡོག་པོར་གྱུར་པས་ཁོ་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ཁྲལ་པ་ལས་ཀྱང་དམའ་བ་ཡོད། ཁྲལ་པ་ནི་ཞིང་ཐན་གྱི་ནང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ཅུང་མཐོ་བའི་རིམ་གྲས་ཤིག་ཡིན། ཁྲལ་པ་དུད་ཚང་སོ་སོའི་དབར་ས་ཞིང་དང་། རྫོ་ཕྱུགས། ཞིང་ལས་ཡོ་བྱད་སོགས་མང་ཉུང་དང་ལེགས་ཞན་ཕྱུགས་འཁོར་མི་འདྲ་བ་མ་ཟད། ཁྱིམ་ཚང་སོ་སོའི་མི་ཆ་ཧྲག་ཡོད་ཀྱིས་ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་དབྱེ་ཕྲད་འཇོལ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་གི་ཁྱིམ་འཁོས་དཔལ་འབྱོར་བཟང་ཞན་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ལ་དབྱེ་ཆོག་པ་སྟེ། གཅིག ཁྱིམ་འཁོས་རབ་གྲས་ཀྱི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་དེས་ཁྲལ་པ་སྤྱི་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་བཅུ་ཡས་མས་ཟིན་གྱི་ཡོད། ཁོ་ཚོའི་ཁྲལ་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅུང་ཆེ་ལ་ས་རྒྱ་དང་ཆུ་བེད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཡང་ཅུང་ལེགས་པ་དང་། རྫོ་ཕྱུགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཞིང་ལས་ཡོ་བྱད་རིགས་ཀྱང་ཆ་ཚང་ཙམ་ཡོད། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་ངལ་རྩོལ་ནང་ཞུགས་པའི་ཐོག་ཡུན་རིང་གླ་བཙས་ཡང་ན་དུས་ཐུང་གླ་པ་ཉུང་ཤས་ཤིག་གླ་བས་ཁོ་ཚོའི་འཚོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཞིང་ཐན་ལས་ཅུང་ལེགས་པ་ཡོད། ཁོ་ཚོས་ཞིང་ཐན་གཞན་ལ་བུ་གཡོག་གཏོང་གི་ཡོད་ནའང་ཁོ་ཚོ་དང་མངའ་བདག་དབར་རང་ལུས་གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད། སྐུས་ལ་བརྟེན་ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱང་མངའ་བདག་གི་བུ་གཡོག་ཡོང་དགོས་སྐབས་ཁོ་ཚོ་ཡང་ཞིང་ཐན་གྱི་གྲལ་དུ་གཏོགས། ཁྲལ་པ་དེ་རིགས་ཀྱི་ཁྱིད་དུ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཐད་ཀར་མཐོང་བའི་གཞུང་རྒྱུགས་ཁྲལ་པ་དུད་ཚང་མང་པོ་ཡོད། དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་ཁྲལ་དུད་དེ་རིགས་ཕལ་ཆེ་བ་ཞིང་ཐན་ཕྱུག་པོར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད། གཉིས། ཁྱིམ་འཁོས་འབྲིང་གྲས་ཀྱི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་དེ་ཁྲལ་པ་སྤྱི་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་ཟིན་ཡོད། ཁོ་ཚོར་ས་རྒྱུ་ཅུང་ལེགས་པའི་ཁྲལ་ཞིང་སོན་གྲངས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྫོ་ཕྱུགས་དང་། ཞིང་ལས་ཡོ་བྱད། ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་བཅས་ཀྱང་ཉེད་ཙམ་ཡོད་པས་མངའ་བདག་ལ་ཁྲལ་བོགས་འཇལ་རྗེས་རྩི་ཤོག་ཁ་འཁྱེད་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། འབྲིང་རིམ་ཁྲལ་པ་ཁག་གཅིག་ལ་ད་དུང་གཞན་གྱི་བུ་ལོན་ཡང་ཡོད། ཁྲལ་དུད་དེ་རིགས་ཕལ་ཆེ་བ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་སུ་ཞིང་ཐན་འབྲིང་བར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད། གསུམ། ཁྱིམ་འཁོས་ཐ་གྲས་ཀྱི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་གིས་ཁྲལ་པ་སྤྱི་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཡས་མས་ཟིན་ཡོད། ཁྲལ་དུད་དེ་རིགས་ཁྲལ་ཞིང་ཉུང་བའམ་ཡང་ན་ཁྲལ་ཞིང་ཁག་གཅིག་གཏའ་མར་བཞག་པ་དང་བུན་ཚབ་ཏུ་སྤྲད་པ། ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཞན་པ། རྫོ་ཕྱུགས་དང་། ཞིང་ལས་ཡོ་བྱད། ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་བཅས་གང་ཐད་ནས་ཉག་ཕྲ་ཞིང་། ཁྲལ་ཁྱེ་བ། བུ་ལོན་མང་བ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ལོ་རེའི་གཏོང་ཡོང་མགོ་མི་ཐུབ་པར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཁོས་ཀ་རྗེ་ལྷག་རྗེ་ཞན་དུ་སོང་ནས་ལ་ལ་ཁྱིམ་གཞིས་སྟོར་ལ་ཁད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་བཅས་རེད། ཁྲལ་དུད་དེ་རིགས་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་སུ་ཞིང་ཐན་དབུལ་པོར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད།

ཁྲལ་མི་བྲ་ལ་སྤྲི། ཁྲལ་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ནང་གི་པ་ལ་སྤུན་ཚོང་ལ་ཟེར།

ཁྲལ་དམག་ཉིས་འཛིན། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སྐབས་ཁྲལ་པ་དང་དམག་མི་ཟུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ཚུགས་པ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུད་པའི་སྐབས་གོར་ཁའི་དམག་མ་བྱུང་བར་དུ་མི་སེར་རྣམས་ཁྲལ་དང་དམག་གཉིས་ཀའི་འགན་ཁུར་མཁན་ཤ་སྟག་ལས། དམག་གི་ཆེད་ལས་ཟུར་འཛུགས་ཀྱི་དམག་མི་དང་དམག་དཔོན་ཞེས་པ་ཟུར་དུ་མེད།

ཁྲལ་དམག་ལས་གསུམ། ཁྲལ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དམག་མིར་འདེད་པ། ཨུ་ལག་བསྒྲུབ་པ་བཅས་གསུམ།

ཁྲལ་ཚོ་བཞི། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་མངའ་རིས་ཀྱི་ནང་ཆེན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་སློབ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱུང་བའི་ནང་ཚན་ཨ་མེས་གཞུ་གཅིག་ལ་མཁན་བུ་བཞི（༡. ཁྲི་སྟོན་བརྩོན་འབར། ༢. ས་སྣང་བརྩོན་རྒྱང་། ༣. རྒྱ་སྟོན་ཤཱཀྱ་དེ་བ། ༤. འབྲང་རྟི་གཞོན་ནུ）བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ལས་ཕྱེས་པ་ལ་ཁྲི་ཚོ། ཐང་ཚོ། རྒྱ་ཚོ། སར་ཚོ་བཅས་བཞི་བྱུང་ཞིང་། བཞི་པོ་དེའི་སྤྱི་མིང་ལ་ཁྲལ་ཚོ་ཟེར།

ཁྲལ་ཡོང་དུས་ཁོངས། གཞུང་གིས་བསྒྲལ་བའི་གཏན་འཇགས་ཀྱི་ཁྲལ་དང་། ལོ་རེའི་སྟོན་འབབ་ཀྱི་ཡོང་བཞིས་གཉིས་དུས་ཐོག་ཏུ་འཇལ་ཐུབ་པ།

ཁྲལ་རིགས་གཙོག་ཐེབ། ཁྲལ་རིགས་རྣམས་ཆེད་མངགས་མེད་པར་བཟོ་ཐབས།

ཁྲལ་རིགས་ཆག་ཆ ཁྲལ་རིགས་མེད་པར་བཀྲོལ་བའི་ཆ།

ཁྲི་ཀ 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ལྷག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༧ཤེད༢ པར་རྒྱ་ཡི་གོང་ཀུ་མེ་ཏུ་དྲུ་བར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བྱས་ཏེ་དེར་བོད་བཙན་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྒྱ་རྗེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་པར་བཤད་པ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་རོས་འཛིན་པ་དང་། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་ཉིད་དངོས་སུ་ཕེབས་ཤིང་རལ་པ་ནང་བཞུགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཁྲི་ཀར་ཡོད་པ་གྲགས་ཆེ་ཞེས་དང་། ཤོག་གྲངས་༥༤（༤བར་ཡན་ཆད་ཆུང་གནམ་རྫོང་དུ་མཁས་པ་མི་གསུམ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་སློམ་ཁྲིད་བསྐྱངས། གླ་ཕུག་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་པས་རི་རྩེར་སྒྲུབ་ཁང་བཙིགས་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྟག（༡༧༦༦）ལོར་བཀྲ་ཤིས་ཐང་དུ་ཁམས་རའི་གྲྭ་ཚང་བཏབ། ཏ་ཀྲུང་ཀྲུང་ཆོས་དབང་བརྟེན་པ་ལ་ཁམས་རའི་སྡེ་པས་བསྙེན་བཀུར་བྱེད། འདི་ནས་གྲུ་མའི་ལ་རྒྱབ་ན་ཁྲི་ཀ་གོང་མར་སླེབས། ཞེས་དང་། དེ་གའི་གྲངས་༢（༡ཁྲི་ཀ་གོང་འོག་གི་མཚམས་སུ་སྲིན་པོ་རི་འདི་བྲག་དཀར་སྟག་ཤམས་པའི་རྣམ་ཐར་དུ། སྟོད་མི་ལ་སྐྱེད་སྤྱལ་མཐུག་ཏུ་འཁྱིལ་བ་འཛམ་དཔལ་ནཱ་ག་ར་རྒྱུ་རྡ་ཆུམ་དང་། ཞེས་དང་། མ་ཆུ་ཀླུབ་ནས་ཤར་དུ་འབབ་པའི་

ཚུར་ངོས་ཀོ་ར། སྒོང་བ། ཀཱ་བ་རོན་ཏེ་ཡུང་བ་གསུམ་གྱི་མདར་ཁྲི་ཀའི་རྒྱ་མཁར་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་། འཇིགས་བྱེད། མགོན་ཆོས་སོགས་ཆོས་སྐྱོང་ཡོངས་རྫོགས་བཞུགས་པའི་མི་ཉག་མགོན་ཁང་དང་། མི་ཉག་གུ་རྒོག་ཏུ་ཤུགས་པ་ཡོད་ཅེས་སོགས་གསལ་བ་འདིར་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་པ།

ཁྲི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རྒྱལ་བསམ་འགྲུབ་ལྡེ་དང་། བདག་མོ་རྫེས་མ་ཀུན་པ་བཟའ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ལ་བུ་གསུམ(༡. ཆེ་བ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར། ༢. འབྲིང་བ་ལྷ་བཙུན་ནམ་མཁའ་དཔལ་མགོན། ༣. ཆུང་བ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས)བྱུང་བའི་ཆུང་བ་དེ་ཡིན། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ལ་སྔགས་མང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆོས་དཔོན་མཛད་ཅིང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། རྗེས་སུ་ཁྲི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ལྡེའི་བཙུན་མོ་ཤུ་ཀི་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་མོ་དང་འདུས་པའི་སྲས་ཁྲི་ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲི་ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་སྔགས་མང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆོས་དཔོན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་དང་། ཁྲི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ལྡེའི་བཙུན་མོ་ཤུ་ཀི་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་མོ་འདུས་པའི་སྲས་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་བྱི(༡༥༢༨)ལོར་འཁྲུངས། ཐོག་མར་བཀྲ་ཤིས་ནམ་གླིང་དུ་ཆོས་སློར་ཞུགས་ཏེ། དགེ་འདུན་སྒྲིའི་ལས་རིམ་རྣམས་མཛད་ནས་ཆོས་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། རྗེས་སུ་མངའ་རིས་གུང་ཐང་རྒྱལ་པོར་གདུང་རྒྱུད་དཀོན་པར་བརྟེན། ལྷ་རྣམ་འཕྲུལ་རྒྱལ་པོའི་ལས་རོགས་སུ་ཕེབས་ནས་མཉམ་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར་གྱི་བཙུན་མོ་ཡར་འབྲོག་སྣང་དཀར་རྩེ་ནས་ཡིན་པ་ཚེ་རིང་རྒྱལ་མོས་མི་དན་གཞན་དང་དན་སྒྲོལ་བྱས་ཏེ་བདག་མོ་ཤུ་ཀི་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་མོ་སྙིག་བསྐྲོངས་བྱས་མེད། དེ་རྗེས་ཁྲི་ཀུན་བཟང་ཉི་ཟླ་གྲགས་པ་དང་། ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་གཉིས་གུང་བསྒྲོངས་ནས་མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་སྲིད་དབང་སྣེ་པ་རིན་སྤུངས་པར་ཤོར། སྲིད་རྒྱུའི་བསམ་ངན་བཅངས་ཏེ་གཤེད་མ་མངགས་ཀྱང་། སྔགས་མང་དང་ནམ་གླིང་བུ་ལག་གསུམ་གྱི་གདོང་ལེན་པ་འཐུར་སྡེ་ཁྲི་སྐུ་མཆེད་གཉིས་བསྐྱོང་མ་ཐུབ་ཅིང་། བདག་མོ་ཡར་འབྲོག་མ་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་སློག་ཐོག བདག་མོ་ཤུ་ཀི་མ་བསྐྱང་མཁན་རྣམས་སློག་ཐོག་ཏུ་བཏང་། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་བདག་མོ་ཡར་འབྲོག་མས་རིན་སྤུངས་ནས་དམག་བཏང་སྟེ་དཔལ་ཁུད་པར་བླངས་མེད། སྣ་མེལ་དཀར་ཡང་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་བཅས་བྱས་སྐབས། ཁྲི་ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེས་དམག་དཔོན་མཛད་དེ་རིན་སྤུངས་པའི་དམག་ཕམ་ཉེས་སུ་བཏང་། སྣ་མེལ་དཀར་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཆུང་གཞོན་གཉིས་རིན་སྤུངས་པས་མི་གཏེར་ཤར་བ་དང་། མེལ་དཀར་རྫོང་དང་བཅས་པ་ཚུར་བླངས་ནས་སྲས་ཆེ་བ་བྱེ་ས་སྣ་མེལ་དཀར་གྱི་བདག་པོར་བསྐོས་མེད། སྲས་གཞོན་པ་ནམ་མཁའ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱལ་རྩེའི་བདག་མོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མོའི་མག་པར་བཏང་བ་སོགས་དམག་དུས་ལས་སྟོད་བྱུང་། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གླང(༡༥༨༥)ལོར་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྙིང་(བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ)ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས༡༢༨ནས༡༦༡བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་ཀུན་བཟང་ཉི་ཟླ་གྲགས་པ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ལྡེ་དང་། བཙུན་མོ་ཤུ་ཀི་མ་དཀོན་མཆོག་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤྲེ(༡༥༡༦)ལོར་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་ཞིང་བློ་གྲོས་ཆེ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་སྲིད་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། དཔའ་རྩལ་ལྡན་ལ་སྲིད་དོན་སྐྱོང་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་ལ་དད་མོས་ཆེ་བས་རྟེན་གསུམ་མང་དུ་བཞེངས། རྒྱལ་པོའི་མོ་བྱང་དཀའ་ལྡན་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གསར་དུ་འཛུགས་སྐྲུན་ཐོག ཞེ་བས་ཕྱིས་སུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་བཀོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་རི་མོའི་སྐུ་རྩལ་ལྡན་ཁྱུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བཞེངས། རང་ཉིད་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་ལ་དད་པ་ཆེ་ཡང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་ཕྱོགས་རིས་ཤེ་རིང་མི་མཛད། ཁྲིམས་ལུགས་དྲང་པོར་སྐྱོང་ཞིང་བྲ་དཀའ་ཆད་གཅོད་གང་དང་གང་འོས་དུས་ཐོག་ཏུ་གནང་བས་ཁྲིམས་སྐྱོ་ཉོན་ཞིང་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་པ་བྱུང་། གུང་ཐང་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྟར་སློབ་གཉེར་དང་གྲུ་སྒོར་གྱི་སློབ་བཟང་པོ་བཙུགས། སྤྲ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་རིག་འཛིན་མཆོག་ལྡན་མགོན་པོ་དང་། དཀར་ཀུན་དགའ་གྲགས་པ། གཏེར་ཆེན་བསྟན་གཉིས་གླིང་པ། རིག་འཛིན་ཡོལ་མོ་བ་སྤྲུལ་བཟང་པོ་སོགས་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་སྤྲ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ། ཁྲི་རྒྱལ་བསམ་འགྲུབ་ལྡེའི་སྲས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར་ལ་སྲིད་དབང་འཛིན་དུ་བཅུག་སྟེ་རང་ཉིད་སྔགས་མང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆོས་དཔོན་མཛད་དེ་མཚམས་བཅད་དམ་པོར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༥༨༠)ལོར་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྙིང་(བོད་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ)ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༢༥ནས༡༢༨བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དཔལ་ལྡེའི་རྒྱུད་པ་ཡབ་ཁྲི་ཆོས་སྐྱོང་ལྡེ་དང་། ཡུམ་ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བའི་སྲས་མོ་ཀུན་དགའ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༢༡༢)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༢༥༠)ལོར་ཡང་གཤེགས་རྗེས་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཡབ་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་སྟོན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་བརྙན་དང་། ཡུམ་གྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བརྙན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྤྲ་བརྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ་བཞེངས། རྫོང་དཀར་པོ་ཐང་དང་། ཆོས་སྡེའི་ཐུགས་རྟེ་ཆེན་མོའི་ཐུགས་སྐོར། སྔགས་ཚང་སྒོ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་རྟེའི་འོག་ནས་ཀྱང་རིང་པོར་ཤར་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་དོང་ལམ་དང་གསང་སྔོ་སྦྱིན། པོ་ཐང་དང་། ཆོས་སྡེའི་ནང་དུ་ཁྲིད་པ་སོགས་སྐྱང་སྐྱབ་ལ་མཁོ་བའི་འཇུགས་སྐྱུན་མང་པོ་གནང་། གདངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཐ་ལ་ཁྱུལ་ནས་གསེར་མང་པོ་རྙེད་པ་རྣམས་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་གསེར་ཡིག་ཕྱིས་པ་བཞེངས་ཏེ་དེའི་ཞུས་དག་གནང་མཁན་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་སོགས་མཁས་དབང་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས་མེད། གླེགས་བམ་ཚང་མའི་གླེགས་ཤིང་ལ་གསེར་རིས་དང་། བཙེམ་ཐག་ལི་ཁྲ་ཏོ(ལི་ཤན་ལས་བཟོས་པའི་ཐག་པ)ལས་བཟོས་པའི་གླེགས་ཐག དགེ་སློབ་བཟང་གོས་ཤ་སྟག་ལས་གྲུབ་པ་རྒྱ་ཆོགས་དང་ཕྱུག་ཚད་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་ཞིག་བཞེངས་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་རྒྱ་ཡོས(༡༢༨༢)ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་རབ་གནས་ཞུས། དེ་དུས་གསེར་ཡིག་གིས་བྲིས་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་བཞེངས་ཀྱི་ཤོག་བུ་གྲ་སྒྲིག་གྲུབ་པའི་མཚམས་སུ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༢༨༥)ལོར་གཤེགས། དེའི་སྐོར《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ》ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས༡༡༢ནས༡༡༧བར་གསལ།

ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རྒྱལ་བསམ་འགྲུབ་ལྡེ་དང་། བཙུན་མོ་རྫེས་མ་ཀུན་པ་བཟའ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ཡིན། ཁྲི་ཀུན་བཟང་ཉི་ཟླ་གྲགས་པའི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་སྲིད་དོན་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཁོང་ལ་བསྐོས། རོང་པ་དང་ཤེར་པ་རྫོ་སོག་པ་རྣམས་ཚར་བཅད། སྣ་མེལ་དཀར་ཡང་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། སྔགས་མང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིབས་ཕྱིས་རྣམས་ལ་ཉམས་གསོ་དང་། གསེར་ཡིག་ཁྲུང་སས་བྲིས་པའི་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས། དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མི་གསལ།

ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་ལ་བཙུན་མོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆུང་བ

མཆིམས་བཟའ་བཙུན་ནེ་ལ་སྲས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་འབྱུང་ངས། ཡབ་དཔལ་འཁོར་འབངས་ཀྱིན་སོག་གིས་བསྐྱངས་རྗེས་ལ་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་བྱོན། བཙུན་མོ་ཅོག་རོ་བཟའ་དཔལ་མགོན་ལ་སྲས་དཔལ་ལྡེ་དང་། འོད་ལྡེ། སྐྱིད་ལྡེ་གསུམ་བྱུང་། ཆུ་འབྲུག་ལོར་ཡབ་མཆེད་སོ་སོར་ཕྱེས་ནས་སྲས་གསུམ་པོ་སྨད་པ་ལྷ་རྗེར་གཞིས་ཆགས་ནས་གཙང་ཕྱོགས་ལ་སྲིད་བཟུང་བ་ཡིན།

ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་དབུས་གཙང་ལ་དབང་སྒྱུར་སྐབས་སུ་བཙུགས་པའི་ཁྲི་སྐོར་ས་ཁུལ་ཏེ་ལ་སྟོད་ལྷོ་བྱང་གཉིས་དང་། གུར་མོ། ཆུ་མིག ཞང་ཞ་ལུ་སྟེ་གཙང་ལ་ཁྲི་སྐོར་དྲུག རྒྱ་མ་དང་། འབྲི་གུང་། ཚལ་པ། ཐང་པོ་ཆེ། ཕག་མོ་གྲུ གཡའ་བཟང་སྟེ་དབུས་ལ་ཁྲི་སྐོར་དྲུག དབུས་གཙང་གི་མཚམས་སུ་ཡར་འབྲོག་སྟག་ལུང་ཁྲི་སྐོར་གཅིག་སྟེ་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ།

ཁྲི་འགྲོགས་ལོ་ཚན་བདུན། ཁྲི་གདན། ཁྲི་གདོང་། ཁྲི་རྐང་། ཁྲི་རྩང་གཉིས། བ་གམ། ལན་ཀན་བཅས་བདུན་ཡིན་ནོ། །

ཁྲི་རྒྱ་ནག་པ། འོག་ཏུ་ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་རྒྱ་ནག་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། གཉམ་གསལ་ཁྲི་ཆེན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་རྒྱན་བཞི། ཁྲི་དྲུག་འགྲོགས་ནི་སེང་གེ་སོགས་དྲུག་གིས་བཏེག་པའོ། །ཡང་ན་རྒྱན་བཞི་ནི། སྟོབས་གླང་ཆེན། སྙིང་རྗེ་རི་དགས། ཆུ་སྲིན། ཕྱང་བ་མ་འདྲེས་པ་བྱ་ཁྱུང་གི་རྒྱན་བཞིའོ། །

ཁྲི་རྒྱབ་དྲུག་འགྲོགས། བྱ་ཁྱུང་དང་། ཀླུ་མོ། ཆུ་སྲིན། ཕུ་རྒྱང་། གིའུ་ཀ་སུ་ར། གླང་ཆེན་བཅས་ཀྱིས་བཏེག་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཁྲིའི་རྒྱབ་ཡོལ།

ཁྲི་རྒྱལ་བསམ་འགྲུབ་ལྡེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཁྲི་ཀུན་བཟང་རྣམ་འཕྲུལ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སློ་བོ་བདག་མོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མོ་འདུས་པ་ལས་འཁྲུངས(འདིའི་འཁྲུངས་ལོ་གང་ཡིན་མི་གསལ། བཀའ་ཞིག་གིས་ཁྲི་ཀུན་བཟང་རྣམ་འཕྲུལ་རྒྱལ་པོ་རང་གི་སྲས་ཡིན་ཀྱང་ཟེར) རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ལུག(༡༥༥༩)ལོར་སྲིད་སྐྱོང་ཉེར་པ(གཞེར་པ)ངོ་ལོག་པ་རྣམས་ཚར་བཅད། ཁྲི་བསམ་ལྡེ་རང་ཉིད་ས་སྐྱར་ཞབས་ནས་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་གསན། བདག་ཆེན་དེའི་སྲས་མོ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་བཙུན་མོར་བླངས་ཤིང་ལོ་ཤས་རིང་དུས་བདེ་ཐོད་འཛུགས་བྱུང་། དེ་ནས་དཔོན་བཙུན་ཏེ་ཏ་ཀ་སོགས་སྐྱིད་གྲོང་པ་རྣམས་རྫོ་ལོག་བྱེ་གོར་ཁ་དཔོན་ལ་མགོ་བཏགས། གོར་ཁས་རག་མའི་རྫོང་བཟུང་ནས་ལོ་དགུའི་རིང་ལེ་པ་རྫི་རེ་ནས་སྐར་རྫོང་ལུམ་ཁུ་གཅིག་རེ་བསྐུས། དེ་ནས་དཔོན་བཙུན་པ་སོགས་ལ་དམག་བཏང་སྟེ་ལྐར་ཡང་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༥༡༣)ལོར་བདག་མོ་དང་གཉིས་ཀ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར(བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ)ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༡ནས་༡༩༢བར་གསལ།

ཁྲི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་ལྡེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྷུན་ཚོགས་ལྡེ་དང་། བཙུན་མོ་བྱང་པ་ཏྲ་དབེན་གྱི་སྲས་མོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༣༧༡)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་བྱང་པ་ཏྲ་དབེན་གྱིས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་དང་སྲས་གཉིས་བར་ཟླ་མ་བཏུག་སྟེ་ཡབ་ལྷུན་ཚོགས་ལྡེ་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༧༠)ལོར་བཀྲོངས་ཤིང་། བྱང་པ་ཏྲ་དབེན་གྱིས་གུང་ཐང་གི་སྲིད་དབང་ལོ་ལྔ་རིང་བཟུང་ཞིང་། གུང་ཐང་གི་སྲིད་དོན་དང་དཔལ་འབྱོར་ལ་གནོད་འཚེ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་བརྟེན། སློན་པོ་ལྷ་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་མི་བཞིས་ཐབས་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱང་པ་ཕྱིར་འདེད་བྱས། སྐུ་སྐྱ་མཆེད་གཉིས་ལ་སྲིད་དབང་འཛིན་དུ་བཅུག དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྐུ་མཆེད་གཉིས་སྦྲུན་ཆ་ཡང་ལ་བབ་པས། ཁྲི་གཅིག་པུ་བོན་དང་བཅས་སྐུ་ཡི་ཉིན་རྒྱལ་བུ་ཞིང་ཐུབ་ཀྱི་འཛིན་དུ་བཅུག དེ་ནས་མི་རིང་པར་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱིར་བསྐོར་བར་བྱུང་སྟེ་མཐར་ཐུག་ཐུབ་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞིང་ཆེ་རིང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཀོས་དཀོན་པའི་བསོད་ནམས་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་ཟུར་ཕྱོགས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐུགས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཞིང་། སྤྱི་ཟུར་ཆེ་བ་ཡིན། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱལ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཁྲི་ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་ལ་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་མོ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་བཙུན་འཛིན་དུ་བཅུག དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྲས་སྐུ་ཡང་ཆེར་སྲིད་ཁྲིམས་བཞིན་དུ་བཅུག དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྐུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ལ་རྒྱལ་སྲིད་གཏད།

འཛིན་དུ་བཅུག དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྲས་ཆེན་པ་མཆོག་གྲུབ་ཅི་དང་། ཚང་པ་བསོད་ནམས་ལྔ་གཉིས་ལྡན་དུ་མ་མཐུན་པ་བྱུང་བར་བརྟེན་ཚང་པ་བསོད་ནམས་ལྔ་རྒྱ་ནག་སུ་བཟུང་། སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་བསོད་ནམས་ལྔ་ས་དགའ་གྲོ་གྲོང་དུ་ཡོད་པར་ཕེབས་རྗེས་ཟིན་ཏེ་རྫོང་དཀར་དུ་གདན་དྲངས་ནས་སྲིད་ཁྲིར་བཀོད། གཙེན་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་རྣམས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། མངའ་འོག་རྣམས་ཚོ་བཞིར་བཅད་ནས(འཚོ་བ་རག འབྲིང་། ཐ། ཡང་ཐ་བཅས་བཞི)དབུལ་ཕྱུག་ལྔན་གསུམ་སྙོམས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ནས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་མཁོན་གྱི་ཞེས་ཕྲུ་ཙན་ཟ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་སྐུབ་གནས་རི་བོ་དཔལ་འབར་གྱི་དགོན་གནས་གཞི་དང་བཅས་པ་ཕུལ། གཞན་ཡང་བོ་དོང་པོ་ཀླུ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ལོ་ཆེན་བདག་དབང་གྲགས་པ། རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་རྣམས་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མའི་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་གསན། མངའ་རིས་གུང་ཐང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་གྲུ་ཚང་བཅུ་དྲུག་གི་རྩང་གཞི་བཙུགས་པ་སོགས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་རྗེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ངང་དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༠༥)ལོར་གཤེགས། འདིའི་སྲས་ནས་ཆོས་རྗེ་ཀུན་བཟང་པའི་བར་དཔལ་ལྡེའི་སྲས་རབས་པོ་ལྡེ་བགྲང་ནས་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་དང་། དེ་མ་བགྲངས་ན་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་ཡོད་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ་ལོ། །ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་པ(བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ)ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༡༧ནས་༡༢༡བར་གསལ།

ཁྲི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་ལྡེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་བྱུང་བའི་ཐ་མ་དེ་ཡིན། ཁྲི་ཀུན་བཟང་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེས་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་མོ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་བཙུན་མོར་བླངས་པའི་སྲས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༥༧༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༥༡༣)ལོར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་གཤེགས་སྟེ་དགོངས་རྫོགས་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་སྲིད་ཁྲིར་བཀོད། དེའི་ཕྱི་ལོ་དེར་ཞང་ཉེར་རོང་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་བའི་དམག་གིས་མཐའ་བསྐོར་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཚར་བཅད། ལོ་རྗེས་མར་ཤུང་ཉེར་རོང་གསུམ་གྱིས་མགོ་སྒུར་ནས་གུ་ཡངས་ཞབ་གཏོད་མཛད། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་པོ་དང་། ཡོལ་མོ་སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། སྤྲ་ཕྱིར་ཡས་མས་ནས་དགྲ་བོའི་གནོད་འཚེ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ནང་བློན་ཁག་གཅིག་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་དང་གུང་ཐང་རྒྱལ་བརྒྱུད་བར་དཀྲུགས་ཤིང་དབྱེན་སྦྱོར་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ལུག(༡༦༡༨)ལོར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དམག་གིས་མངའ་རིས་གུང་ཐང་མཐའ་བསྐོར་བར། གཏོང་ལེན་དམག་འཐབ་བྱས་ན་རང་ཕྱོགས་མི་རྒྱ་གཉིས་ཀར་གྱོང་གུན་ཆབས་ཆེན་ཡོང་བར་དགོངས་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་མགོ་སྒུར། དེ་རྗེས་གཙང་པས་རྫོ་ཤེལ་དཀར་དུ་བཟང་བཙོན་ལྟ་བུར་བཞག་པ་སོ་རྡོ་གཅིག་ཙམ་ནས་གཤེགས། རྒྱལ་པོ་དེ་ནས་བརྒྱུད་མི་བརྒྱུད་ལ་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཏུ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་ཁྲིམ་བཙུན་གྱི་ཚུལ་བཟུང་བ་བཅས་མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་བརྒྱུད་མཇུག་རྫོགས་པ་ཡིན། ཞིབ་པར(བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ)ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༢ནས་༡༩༥བར་གསལ།

ཁྲི་སྒྲ་སྒྲུང་བཅན། (ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་ཉེར་དྲུག་པ། བཙན་ལྷའི་ཡ་གྱལ། ཡབ་ཁྲི་བཙན་ནམ་དང་ཡུམ་སྨན་བཟའ་ཁྲི་དཀར་གྱི་སྲས། སློན་པོ་མགར་སྒ་རྡོ་ཐུན་དང་ཐོན་མི་གྱ་མང་ཉིད་པོས་བྱས། ཞང་ཞུང་སུ་ཏ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་སུ་མཐུད་སྐུ་དོན་བྱས། སྨན་

བཟའ་གླུ་སྡེང་དམ་སྐན་གསུམ་གླུ་སྡེང་ཁབ་ཏུ་བཞེས།

ཁྲི་རྒྱང་། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་སྲིད་དབང་ཤེལ་བྱུར་འཐོར་བའི་རྗེས་སུ་གདུང་བརྒྱུད་རྣམས་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་ཁ་འཐོར་ནས་ཆགས་པའི་གུས་སྨད་ཀྱི་སྡེ་གསུམ (༡. དཔལ་སྡེ། ༢. འོད་སྡེ། ༣. སྐྱིད་སྡེ།) བྱུང་བའི་སྡེ་ལ་སྲས་བཞི (༡. ལ་པ་དེ་སེ། ༢. ཁྲི་སྡེ། ༣. ཐག་སྡེ། ༤. ཁྲི་རྒྱང་།) ཡོད་པའི་རྒྱང་གོས་ཡིན། འདིས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཡུམ་བརྟན་གྱི་བརྒྱུད་པ་མགོན་ནེ་ཡར་ལུང་འབྲིང་བ་རྩེ་ཁྲང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གྲོད་བཙུགས་དེ། དེ་ནོན་ཡུམ་བརྟན་རྒྱུད་ཀྱི་འོད་སྲུང་ཕྱོགས་ནས་སྤོགས་པའི་མཁར་ཕྱིང་བ་རྩེ་ཁྲང་སྣར་ཡང་ཚུར་ཐོབ་ནས་ཡར་ལུང་དུ་གཞིས་ཆགས་ཏེ་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་རྩིས་ནས་ཕྱུལ་བའི་སྐུ་མཁར་འབངས་བརྩིགས་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་སྲས་འོད་སྐྱིད་འབར་ནས་བཟུང་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཡོས (༡༣༧༥) ལོར་ས་སྐྱའི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་པའི་བར་ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་གདུང་རྒྱུད་ལྷ་བཙུན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ཞུགས་ཡོད་ཚུལ (ཡར་ལུང་ཆོས་འབྱུང་) ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས ༡༥༣ ནས ༡༥༤ བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་ཆེན། ༡. ཐར་རྩོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་ལས་བརྒྱུད་ཅིང་། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་གོ་གནས་ཀྱི་ལྷག་ཞབས་ཙམ་སྐྱོང་བ་ལ་ཁྲི་ཆེན་གྱི་མཚན་གྱིས་གཟེངས་སུ་བསྟོད་པ་ཡེ་ཤེ་རྒྱ་རིང་ཁྲི་ཆེན། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ནམ་ཁྲི་ཆེན། གྲ་ཕྱི་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ཁྲི་ཆེན་ལྟ་བུ་དང་། ༢. དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། གཉིས་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། གསུམ་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བཅས་ཕྱུད་དེ་འཕྲོས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རིམ་བྱོན་དང་པོ་འབྲས་དཀར་གསུམ་སོགས་གདན་ས་ཆེ་ཁག་གི་ཁྲི་པ་རྣམས་ལ་ཆེ་སྟོད་ཚུལ་དུ་ཁྲི་ཆེན་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་ཡང་།

ཁྲི་ཆེན་ཀུང་ཐང་པ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཟེར། སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། གཉིས་པ་ཀུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། གསུམ་པ་ཀུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། བཞི་པ་ཀུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ། ལྔ་པ་ཀུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། དྲུག་པ་ད་ལྟའི་ཀུང་ཐང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་བཅས་ཡིན། སྐུ་ཕྲེང་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་གཤམ་གསལ་ཀ་སྡེའི་ཁོངས་སུ (ཀུང་ཐང་) གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་ཆེན་ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཞི་པ་སྟེ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། གཉིས་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། གསུམ་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བཅས་ཡིན་ནའང་ཡབ་སྲས་གསུམ་ལ་ཁྲི་ཆེན་ཞེས་ཆེ་བསྟོད་ཞུ་སྲོལ་མེད་སྐབས་འདིར་ཁྲི་ཆེན་ནང་སྒྲིག་ཐབས་དམིགས་པས་དེའི་སྐོར་ཀ་ཆད་གོ་རིམ་ལྟར་ཁུངས་སོ་སོའི་ནང་གཟིགས།) རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཡོས (༡༣༧༥) ལོར་གཙང་ཞ་ལུར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་ཞ་ལུར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ཞ་ལུ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཤངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མཁས་པར་གྱུར། རྗེས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་དྲུང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་། སྐུའི་ཉེ་གནས་དང་། གསོལ་ཐབ་པ་བཅས་ཡུན་རིང་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་མཆོད་གཡོག་དང་། སྐུ་རིམ་གྱི་དབུ་མཛད་ཀྱང་མཛད། གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་ཕྱག་བཏབ་རྗེས་ནས་མི་རིང་བར་དགེ་བསྐོས་མཛད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི་ཁྲིམས་རྒྱུག་ཁྲུ་གང་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཐོན་དུས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཀོང་ཁང་ཚན་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ནས་དབུ་མཛད་ཀྱང་རྒྱུན་རིང་གནང་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས། ཞལ་སློབ་བགྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་གྱི་གདན་ས་མཛད་དགོས་པར་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག (༡༤༣༩) ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱངས་ཏེ། སློབ་མ་རྣམས་ལ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐོར་དང་། མན་ངག་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ་འཆད་ཉན་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས་གདན་ས་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། རྗེའི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་ཐོག་གི་རྒྱ་ཕིབས་བཞེངས་འཕྲོ་ཡང་མཇུག་འཁྱོངས་པར་མཛད། གསེར་ཐོག་གི་ཤུད་དུ་ལྷ་བཟོ་མཁས་ཅན་སྤྲུལ་སྐུར་གྲགས་པ་པདྨ་མཁར་པས་གསང་འདུས། བདེ་མཆོག དུས་འཁོར་གསུམ་གྱི་གསེར་སྐུ་མི་ཚད་ཙམ་རེ་བཞེངས་པར་མཛད (འདི་དེ་སྔོན་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་གཟིམས་ཆུང་མདོར་ཡོད) གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་འཕན་པོ་བྲག་རལ་གྱི་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་གནང་མཛད་སྐབས་དགའ་ལྡན་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་དང་བླངས་རོགས་རམ་གྱི་མིག་དཔེ་སྟོན་པར་མཛད་པས་ལྕགས་ཟམ་གྱི་ལས་ཀ་སྒྲུབ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་བྱུང་། ནང་སོ་འཕྱོང་རྒྱས་པ་ཧོར་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ལ་བུ་བརྒྱུད་གནང་ནས་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་པར། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོའི་སྒོ་ནས་སྲིད་ཐོལ་བའི་ཐབས་ཤེས་མཛད་པས་གདུང་རྒྱུད་ལ་རིམ་བཞིན་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་དང་། དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། ཧོར་བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་སོགས་གྲགས་པ་ཅན་གྱི་མི་སྣ་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་རྟ (༡༤༥༠) ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་སུ་ཕུལ་བའི་དབུ་ཐོད་ལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་རང་བྱུང་དུ་ཐེབས་པ་དངུལ་གདུང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པ། སྤྱིང་ཀུར་ཆེན་མོའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོའི་དངུལ་གདུང་གི་གཡས་ངོས་སུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་འདི་ལས་རྒྱས་ཙམ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི (འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་) ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས ༡༧༧ ནས ༡༧༨ བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་པ) གཙང་རོང་གི་ཤ་ཡག་སྡེར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྦྲུལ (༡༣༨༩) ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་ཚོགས་ཚོགས་དགེ་འདུན་སྐྱིད་པ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་། གཙོ་བོར་མཁས་གྲུབ་རྗེ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་པ་མི་མཛད་དགོངས་ནས་གྲོས་ཐོན་པས་ཐག་རིང་པོར་ཐེབས་མ་ཐུབ་གོང་དུ་ཞབས་བསྐྱངས་ནས་ཐེབས་མ་ཐུབ་པས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱིར་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་རྟ (༡༤༥༠) ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་སྤེལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནང་བས་སློབ་མ་ཡང་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་དང་། གཙང་ཆུང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ཧྲ་ནག་པ་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཆེན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ་སོགས་མང་དུ་བྱོན། དགའ་ལྡན་དུ་མཆོད་ཁང་གསར་མ་བཞེངས་པའི་ནང་རྟེན་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསེར་སྐུ་དང་། དངུལ་གདུང་ཆེན་མོ་སོགས་བཞེངས། གསུང་རྩོམ་ཡང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི (འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ) རྩོམ་འཕྲོ་ཁ་སྐོང་དང་། (དུས་འཁོར་ཊཱི་ཀ་ཆེན) རྩོམ་འཕྲོའི་ཁ་སྐོང་བཅས་མཛད། དེ་ནས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཅུང་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་གདན་ས་ལ་གཏད་ནས་རྗེ་རང་ཉིད་ཀུན་སྤང་མཛད་ནས་ཟུར་བཞུགས་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཁྱི (༡༤༦༦) ལོར་དགའ་ལྡན་དུ་སྐུ་གཤེགས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཤུ་ཤུ་ལི་སྐྱབས་མགོན་སྤྲུལ་སྐྱེད་རིམ་བྱོན་དུ་གྲགས་པའི་གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ (པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དངོས་སློབ) གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་བཟང་པོ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་བྱ (༡༥༩༧) ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ

(༡༦༥༨)བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༦༦༠)ལོར་འཁྲུངས་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕག(༡༧༡༩)ལོར་རྒྱ་ཡི་ནང་འཁྲུགས་སྐབས་གཞན་ཞིང་བགྲོངས། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས་ལོ་མ་ཤེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྟག(༡༧༢༢)ལོར་ཡང་སྲིད་གཏན་འཁེལ་ཞུས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༢༥)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མགར་ཐར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་པའི་ལམ་བར་དུ་མཇལ་འཛོམས་གནང་བའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པ《སྦ་ལི་ཆོས་འབྱུང་དྲི་མེད་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང》ལྷུག་དཔར་མ་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་དེར་གསལ(འདི་ནང་ལོ་ཁམས་ནོར་བ་རེ་བྱུང་སྣང)

ཁྲི་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་པ)མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཅུང་པོ་ཡིན། གཙང་སྟོད་ཤོག་གཞུང་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་མགོན་ཆེན་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ(༡༤༠༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ལྔ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས། གསང་ཕུ་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་བ་སོ་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡུན་རིང་ཙམ་མཛད་པས་བ་སོ་བར་གྲགས། ཤབ་སྟོད་སེང་གེ་རྩེ་དང་ཐག་ཉེ་བར་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་དབེན་གནས་བཏབ། ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་ཤར་བས་ཏེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་གིས་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་དགོས་པའི་ཞུ་བ་མཛད་པར་ད་རེས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ལ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གཅུང་བ་སོ་བ་འདི་རང་འོས་པ་ཡོད་པས་སྤྱན་དྲོངས་གསུངས་པ་ལྟར་དགའ་ལྡན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ལུག(༡༤༦༣)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་རིང་བསྐྱངས་ཏེ། དེའི་རིང་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བས་སློབ་མ་ཐུང་འདུག་གི་ལྷ་བཞེས་པ་རྡོ་རྗེ་མཆེད་གསུམ(༡.སྤྱན་ཆེན་ཆོས་རྗེ། ༢.སྟོད་ལུང་པ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ། ༣.ཁམས་པ་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ)བྱུང་། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་བ་སེང་གེ་ང་རོའི་གསེར་སྐུ་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ། ཁྲི་ཆེན་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་འདྲ་སྐུ་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། གསུང་རྩོམ་སྐོར། 《དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ཆེན་མོ》《དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས》《གསང་འདུས་ཡིག་ཆུང》ཉེར་གཅིག་སོགས་ཡོད། དམ་པ་འདིའི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་པར་འཁྲུལ་ནས་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མིན། དམ་པ་འདིའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱ་ཚག་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོའི་དབོན་ལྷ་སྐྱབས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ལི་ཡུལ་ཆོས་རྒྱལ། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ། སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན། སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོ། སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ངག་དབང་སྐལ་བཟང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱལ་མཚན་བཅས་བྱོན། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་འོག་གི་ཏ་ཕྱིའི་ནང་གསེས་སུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བདུན་པ)གཙང་གི་ཤངས་མགོན་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ(༡༤༠༢)ལོར་འཁྲུངས། གནས་རྙིང་དགོན་པར་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་དགེ་བཤེས་ཐོན། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཁྱེན་པ་ཆེ་ཞིང་། གསང་ཕུ་ཐེ་གུ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་དང་། དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེའི་སློབ་དཔོན་ཀྱང་མཛད། དེ་ནས་ཡར་ཀླུང་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་ནས་རྣགས་པོ་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་གི་ཚང་ཟུག་བཏབ་ནས་འཆད་ཉན་མཛད་པས་སློབ་མ་མཁས་གྲགས་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་དུ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་བསྐོས་ནས་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༧༣)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་གི་རིང་བསྐྱངས་ནས་སློབ་གཉེར་འཕེལ། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཁྱི(༡༤༧༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། གདུང་རྟེན་དངུལ་སྐུམ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་པ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་རྟེན་གྱི་གཡོན་དུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་སྐོར། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན》མ་གཏོགས་པའི་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་མ་བཞི(《མདོ་སྡེ་རྒྱན》《དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད》《ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྱེད》《རྒྱུད་བླ་མ》)ཡི་འགྲེལ་པ་དང་། 《རྣམ་འགྲེལ་ལས་བརྩམས》《གཞི་གསུམ་རྣམ་བཞག》སོགས་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》འབྲས་ལྗོངས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༧༡ནས༣༧༢བར་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ)གཡས་རུ་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཕྱུག་པ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྟ(༡༤༡༤)ལོར་འཁྲུངས། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་དྲུང་དུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱངས་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསན། རྩེད་ཐང་ཆོས་གྲྭ་གཞུང་ཆེན་ལུས་ཙམ་སོ་དྲུག་གི་གྲྭ་སྐོར་དང་བཤད་པ་མཛད། སྐྱེ་གདོང་པོ་ཐང་དུ་ཁྲིམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་དང་རྩོད་གླེང་མཛད་པས་རབ་འབྱམས་པ་ཐུགས་དགྱེས་པའི་རྗེས་སོང་། དེ་ནས་གཙང་གི་གྲྭ་ཚང་ཆེན་མོ། ཤང་སྟོད་དགོན་གསར། སྐྱེ་མོ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་བཅས་སུ་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་པས་སྟོད་སྨད་ཀུན་ཏུ་སློབ་མས་ཁྱབ་པ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕག(༡༤༧༩)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ཡིན་སྐབས་དེའི་སྐྱིག་ཐོག་ལ་ཤར་རྩེ་དང་བྱང་རྩེའི་བར་རྩོད་གླེང་བྱུང་བ་བར་འདུམས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་ལྕགས་བྱི(༡༤༨༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་སྐྱོང་ཞིང་། དེའི་རིང་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲི་པ་ཡང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མཛད། དགའ་ལྡན་དང་འབྲས་སྤུངས་སུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་ལྕགས་ཕག(༡༤༨༡)ལོར་རྩེ་པོ་བྲ་ལར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པར་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་པ་དེའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། གདུང་རྟེན་འདི་ཁྲི་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གདུང་རྟེན་གྱི་གཡས་ངོས་སུ་ཡོད། གསུང་རྩོམ་སྐོར། 《རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞིའི་ཊཱིཀྐ》ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྨོན་ཊཱིཀ་ཏུ་གྲགས་པ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༤༠༤ཡོད། ལོ་རྒྱུས་སྐོར། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༧༢པར་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་རྗེ་དགོན་བློ་བཟང་ཉི་མ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ)མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་ཚ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག(༡༤༣༩)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་དབུས་སུ་བྱོན། བླ་མ་ཕྱང་རྒྱལ་བ། ཀུན་མཁྱེན་ཐུས་སྲིད་པ། མཁས་པ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་བཅས་པ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྟར་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། གསང་

ཕྱར་དཀའ་ཆེན་བཞིའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་། ར་བ་སྟོད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་མཛད། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་པར་སྡེའི་རྫོང་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོས་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ལྕགས་གླང(༡༤༨༡)ལོར་གསང་ཕུ་གླིང་སྨད་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༤༩༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱི(༡༤༩༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༤༧༤པར་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་པ) མདོ་ཁམས་སྟོད་ལྡན་མའི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལུག(༡༤༡༥)ལོར་འཁྲུངས། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྟར་སློབ་གཉེར་མཐར་སོན་ནས། དགེ་བཤེས་གླིང་བསྲེའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད(འདི་ནི་འབྲས་སྤུངས་སུ་དགེ་བཤེས་གླིང་བསྲེའི་གྲྭ་སྐོར་བྱུང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན) འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྒྱ་གསལ་གླིང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་མཛད་པས་སློབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེའི་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་དེའི་རིང་བརྩོན་མོ་ཚལ་དང་། དབུས་སྟོད་ཟབ་མོ་ཆོས་སྡེ་ཡང་ཚེར་སྦྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་གླང(༡༤༩༣)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་དྲུག་རིང་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་གྱ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་རྟ(༡༤༩༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་མི་སྣང་བས་འདིར་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་ཡོད་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་འདར་སྔོན་བློ་བཟང་གྲགས་པ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གཅིག་པ) གཙང་སྟོད་འདར་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱ(༡༤༢༩)ལོར་འཁྲུངས། འདར་ཆོས་རྫོང་དགོན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བསླབ་གྲྭ་སློབ་གཉེར་མཛད། དབུས་སུ་བྱོན་ནས། མཁན་ཆེན་དཔལ་བློ་བ་དང་། ཆོས་རྗེ་རབ་འབྱམས་པ། ཁྲི་ཆེན་བ་སོ་བ། འཁྲུལ་བཙུན་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་གསན་གྲུབ་ཅེ། དབུས་སྟོད་ཐང་སྐྱ་དགོན་པ་དང་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་གཉིས་སུ་རྣམ་འགྲེལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འཆད་ཉན་མཛད། རིམ་བཞིན་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༥༠༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་རྗེ་བཅུ་གཉིས་རིང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་གྱ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༥༡༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ཉིད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན》ལས་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གཉིས་པ) སྟ་ཁ་ཤེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༤༩༠)ལོར་འཁྲུངས། ཤེ་བླ་འབྲིང་ཆོས་སྡེར་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་བཞེས། གསང་ཕུའི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་དང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ། སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་བ། སློབ་དཔོན་གནས་བརྟན་པ། རྫོང་པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། གསང་ཕུ་ཉི་མ་ཐང་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཙམ་རིང་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་བཤད་པ་མཛད་པས་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་ཅན་མང་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་མེ་སྟག(༡༥༠༦)ལོར་བྱང་རྩེའི་ཁྲིར་ཐེབས་ཤིང་། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༥༡༡)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་ས་སྟག(༡༥༡༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན》ལས་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གསུམ་པ) སྟོད་ལུང་མདར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱ(༡༤༥༣)ལོར་འཁྲུངས། དགའ་ལྡན་དུ་ཐེབས་ནས་རྗེ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་ལས་རབ་བྱུང་བཞེས། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཁྲི་ཆེན་ལྡན་མ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་། ཁྲི་ཆེན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་གསན། འབྲས་སྤུངས་ཤག་སྐོར་གྲྭ་ཚང་དང་། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གནང་། སྣག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལས་སྨྲ་དང་སྙན་ངག་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༥༠༢)ལོར་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི(༡༥༡༦)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་བར་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས། སློབ་མ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་ནུས་པ་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ཆུ་རྟ(༡༥༢༢)ལོར་ཁྲི་བྱར་ནས་གཟིམས་ཁང་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༥༤༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ལས་མི་སྣང་བས་འདིར་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་པ་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་བཞི་པ) སྟོད་ལུང་མདའི་ཞིང་བཟང་དུ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱ(༡༤༥༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ཀུང་རུ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་ཞེས་གསོལ། རྗེ་དེ་ཉིད་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ་གསན། ལྡན་མ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ལས་རྣམ་འགྲེལ་དང་། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་གསན་ནས་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། དབུས་སྟོད་ཀྱི་སྡིངས་སུ་དྲང་བ་གཟིགས་ཆེན་པས་མཁན་པོ་དང་། འོད་སྣང་པས་ལས་སློབ། བློ་གྲོས་ཆོས་དཔལ་པས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། རྒྱུད་སྨད་དུ་ཐེབས་ནས་རྒྱུད་ཆེན་རྗེ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ལས་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས། བདེ་མཆོག་དང་། འཇིགས་བྱེད། དུས་འཁོར་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་རྟ(༡༤༩༨)ལོར་རྒྱུད་པའི་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་སོགས་སྔར་སྲོལ་ལྟར་མ་ཉམས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༥༡༡)ལོར་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཐེབས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དེ་ཁའི་མེ་བྱི(༡༥༡༦)ལོར《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》རྩོམ་སྒྲིག་གནང་། (ཆོས་འབྱུང་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པ་མེ་གླང་ལོར་བསྟན་རྩིས་འདི་བརྩམས་པར་བཤད་ཀྱང《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》རང་གི་མཛད་བྱང་དུ། འཇོན་བྱེད་ཅེས་པ་མེ་མོ་བྱི་བའི་ལོ་སྟོན་ཀྱི་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཁུངས་བཙན།) ཆོས་འབྱུང་འདིའི་མ་དཔེ་དཀོན་མེད་ཕྱིས་རྙིང་སྤུས་ལེགས་ཤིག་དེ་སྔོན་པེ་ཅིན་མི་རིགས་པ་ཁང་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པས་དེ་ར་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས ༡༤༥འདུག (《བསྟན་རྩིས》འདི་ཡི་ལོ་ཚིགས་རྣམས་ཆ་ཚང་ཁུངས་བཙན་པར་སྟོན་མཁས་པ་མང་པོས་བཞེད་པ་མ་ཟད། ཆོས་འབྱུང་གཞན་དག་ཏུ་གསལ་བའི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་གསལ་བཤད་མཛད་ཡོད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༥༢༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། ལོ་བདུན་སོང་མཚམས

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཁྲིར་བསྐོས་ཏེ་ཐུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་རྒྱ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་བྱི（༡༥༤༠）ལོར། སྐུ་ཁང་དགོན་པར་སྐུ་གཤེགས། སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ། ཁྲི་ཆེན་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །ལོ་རྒྱུས་སྐོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《འཛིན་བྱེད་ཆོས་འབྱུང》ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་འ༢༡༩ནས་༢༡༥བར་གསལ། （ཞར་བྱུང་དོགས་གཅོད། སོང་གསལ་ཁྲི་ཆེན་འདིས་མཛད་པའི《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》འདི་ཉིད་དེ་སྔོན་དཔར་དུ་མ་འཁོད་ཅིང་། ཡིས་མ་དཔེ་མེད་བཞུས་མ་ཡིག་གཟུགས་ལེགས་པ་ཞིག་པེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་བྲང་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས《༤བར་དོན་གསུམ་པ་ས་སྤྲེལ་ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོ་ཞེས་པའི་མཚམས་ནས་ཤོག་གྲངས༡༠༢པའི་ཚིག་གཅིག་ལ་སྨད་ས་སེ་བ་རོང་དུ་གཤེགས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དུམ་དུ་འདིའི་ནང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ནས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་ཆོས་གཉེན་གྲགས་པའི་བར་དུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེའི་གདན་རབས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་གཅིག་པ་དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་པར། དེ་ནས་འདི་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་གྱི་གདན་རབས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སུམ་ཅུ་པ་སྟག་ལུང་བྲག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་བར་གསལ་བ་རྣམས་གཞན་ཞིག་གིས་བར་བརྩུག་བྱས་པ་ལས་ཁྲི་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་དངོས་མིན་ནོ།）

ཁྲི་ཆེན་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། （དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅོ་ལྔ་པ）རྩེད་ཐང་གི་ཉེ་འདབས་ནང་པར་ལམ་པའི་སྐུ་ལྷས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཁྱི（༡༤༧༨）ལོར་འཁྲུངས། རྩེད་ཐང་ལས་ཆེན་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ལས་རབ་བྱུང་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་ལས་གསལ་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་འབྱུང》ལས། འོད་སྣའི་བླ་མ་ལ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་ཞུས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། པཎ་ཆེན་གྱི་དངོས་སློབ་རྒྱ་གྲམ་ལྷ་དབང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྩེད་ཐང་ལས་ཆེན་པའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཞེས་བཏགས་པར་གསུངས་པ་དེ་རང་ཁུངས་བཙན་པར་སྣང་། རྩེད་ཐང་ཆོས་སྡེ་དང་། གཡའ་བཟང་དགོན་པ་གཉིས་སུ་ཕར་ཕྱིན་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སྦྱངས་ནས་གྲྭ་སྐོར་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ཆུ་གླང（༡༤༩༣）ལོར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་ཐོག ཀུན་མཁྱེན་དོན་ཡོད་དཔལ་བཟང་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་ཚད་མ་དང་དབུ་མའི་བཤད་པ། གཞན་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བར་གསན། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། གཞན་ཡང་རྩེད་ཐང་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཐོན་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་འབྲུག（༡༥༠༨）ལོར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྤྱི་ཞུགས་ཐོག མཁན་ཆེན་ཆོས་ལྡན་བློ་གྲོས་པ་ལ་མར་བསྟེན་ནས་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད། མན་ངག་ཕྱག་ལེན་དང་བཅས་པ་ཚང་བར་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ（༡༥༡༢）ལོར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་སྤར་སྤྲོལ་ཉམས་མེད་གོང་འཕེལ་ཐོག དགེ་འདུན་གྱི་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཆ་ཚང་འཛུགས་པ་དང་། འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་སོགས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ཤིང་ཁྱི（༡༥༡༤）ལོར།《གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ཤིང་སྤྲེལ（༡༥༢༤）ལོར། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་མཁན་པོ་ལོ་གཅིག་ཙམ་མཛད། དེའི་རིང《ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》བརྩམས། དེ་རྗེས་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས། གྲྭ་ཚང་ཁག་གཉིས་བྱང་འཕེལ་དུ་སྐྱོང་བར་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ས་བྱི（༡༥༢༨）ལོར《དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》བརྩམས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་གླང（༡༥༢༩）ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་བསྐྱངས། ཁྲི་ལ་ཕེབས་པའི་ལོ་དེར《བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན》བརྩམས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་སྟག（༡༥༣༠）ལོར《འདུལ་བའི་རྣམ་བཤད་ལུང་རིགས་ཉི་མ》བརྩམས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་ཡོས（༡༥༣༡）ལོར《དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཟབ་དོན་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ》བརྩམས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་ཤིང་རྟ（༡༥༣༤）ལོར《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ》བརྩམས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ཤིང་ལུག（༡༥༣༥）ལོར། རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་གཏད་ནས་རང་ཉིད་ཐུར་བཞུགས་མཛད་དེ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་གཙོ་བོར་དགའ་ལྡན་རང་དུ་བཞུགས་ཐོག་ཏེ་འཁོར་གྱི་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་མོས་ལྟར་མཁན་པོ་མཛད། དེའི་རིང་ལ《འདུལ་བའི་ཆོས་འབྱུང》《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》བཅས་བརྩམས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་ས་ཁྱི（༡༥༣༨）ལོར《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ》སྟེ་མིང་གཞན《རྒྱལ་རབས་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག》དུ་འབོད་པ་དེ་བརྩམས། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་ཆུ་ཡོས（༡༥༤༣）ལོར་འབྲས་སྤུངས་ནས་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་ལོ་ང་བཞིའི་རིང་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་མེ་རྟ（༡༥༤༦）ལོར་སེ་ར་ནས་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་སྐུ་མ་གཤེགས་བར་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་སེ་རའི་མཁན་པོ་མཛད། དེའི་རིང་ལ《རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ》དང《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྟག（༡༥༥༤）ལོར། འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ནས་གཟིམས་ཁང་གོང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཤ་གདུང་ལྷ་ཁང་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ཞུགས་འདུལ་ཞུས་པར་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་དངུལ་གདུང་ཞིག་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་སྐོར། པཎ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་རྒྱ་གྲམ་ལྷ་དབང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ《པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དཔལ་རྣམ་དཔྱོད་མཆོག་གི་སྡེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རྨད་བྱུང་རོལ་རྩེད》འབྲས་སྤུངས་དཔར་རྙིང་ལ་ཤོག་གྲངས་༡༨ཡོད། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་མདའ་རིས་སྤྲུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་སྟོད་ལུང་ལམ་པར་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་འབྲུག（༡༥༥༦）ལོར་འཁྲུངས་ཏེ། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་ཆུ་འབྲུག（༡༥༩༢）ལོར་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕག（༡༥༩༩）ལོར་འཁྲུངས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཡོས（༡༦༡༥）ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ལུག（༡༦༡༩）ལོར་འཁྲུངས་ཏེ། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་མེ་སྤྲེལ（༡༦༥༦）ལོར་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སྐུ་བཀྲོངས། དེ་སྐོར་གྱི་འབྱུང་རྐྱེན་དང་གཤེགས་རྗེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་དེ་བར་གླེང་བརྗོད་ཡིག་ཆ་མང་ཡང་། འདིར་དེའི་སྐོར་བཀོད་རྒྱུ་དགོས་པ་ལས་དགག་བྱ་ཆེ་བས་མ་སྤྲོས་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། （དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་དྲུག་པ）དབུས་སྟོད་རྒྱ་ར་གུར་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྦྲུལ（༡༤༧༣）ལོར་འཁྲུངས། བྲག་དཀར་དགོན་དུ

རབ་བྱུང་མཛད། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཀུ་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་གསུང་རབ་སྙིང་ཐིག་སྐོར་གསན། འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་རྗེ་པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད། མན་ངག་ཁག་མང་པོའི་ཕྱག་བཞེས་བཅས་ཆ་ཚང་བ་གསན། རྒྱུད་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ལུགས་འབྲུག(༡༥༢༠)ལོར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་གནང་བ་སོགས་གོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས་པས། རྒྱུད་འཛིན་སློབ་མ་ཡང་མང་པོ་བྱུང་། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་སྨད་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་མན་ངག་མཐའ་དག་དར་སྤེལ་ཐོག༼གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས༽རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་། ༼དུས་མཁའི་ལྷ་ཁྲིད༽བཅས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༥༣༥)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་བསྐྱངས། (ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁྲི་ཆེན་འདིའི་རིང་འབྲི་གུང་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་འབྲི་གུང་པས་སྒྲོགས་པ་དང་ཞུ་སྐབས་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱུང་བ་དང་། ཁྲི་ཆེན་འདི་དང་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཏོར་མ་འཕེན་རེས་མཛད་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་ཤིག་ཡིན་པ་སྟེ༼རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར༽དང༼འབྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང༽གཉིས་ཀར་གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་དེ་ཁྲི་ཆེན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གནང་རིང་གི་མེ་བྱི(༡༥༢༦)ལོར་བྱུང་ཚུལ་གསལ་བར་འཁོད་འདུག) དགུང་གྲངས་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕག(༡༥༣༩)ལོར་ཇོ་མཚར་བའི་ལྟས་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ནི་དགའ་ལྡན་དུ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གདུང་གི་གཡོན་ཟུར་དུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་སྐོར། ༼གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྲིད༽རྣམ་བཤད་གཉིས། ༼བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོའི་ཡང་སྙིང༽ ༼ཕྱག་རྡོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་རྣབས་བཞི་ལྡན༽ ༼ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག༽ ༼ཕྱག་རྡོར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཁྲིད་ཡིག༽ ༼དུས་མཁའི་ལྷ་ཁྲིད༽བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཁྲིད་རྒྱུན་ཡང་མ་ཆད་པར་ཡོད་ལུས་ལགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི༼འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང༽ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༡༥ནས༢༡༧བར་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་བདུན་པ) མདོ་སྨད་ཅི་ཀག་གི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༥༡༡)ལོར་འཁྲུངས། དགུས་སུ་ཕྱིན་ནས་སེར་སྨད་ཐོ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཐོག་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་སེར་སྨད་ཐོ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དེ་ནས་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་བྱང་རྩེར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕག(༡༥༣༩)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་རྡོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས་གཟིམས་ཁང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་རྟ(༡༥༥༤)ལོར། ཟེ་པོ་དང་ལྡན་མ་གཉིས་འཁྲུགས་ཟིང་བྱུང་སྐབས་བར་འདུམ་ལ་ཕེབས་པར་མི་ཞིག་གིས་རྡོ་འཕངས་པ་དབུ་ལ་ཕོག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་འདི་ལས་རྒྱས་པ་ད་ཕན་མ་རྙེད་པས་འདིར་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་ཡོད་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅོ་བརྒྱད་པ) འཕན་ཡུལ་གྱི་མདའ་བྱེ་རི་ལྷུག་རྩེའི་ལྷག་སྐྱ་པོའི་གྲོང་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༤༧༢)ལོར་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་གདན་ས་གང་དུ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ། རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་རྗེ་པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༥༤༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་སུ་ཕུལ་བས་རྟེན་རྫོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན། ལོ་རྒྱུས་སྐོར་འདི་ལས་ཞིབ་པ་ད་ཕན་མ་རྙེད་པས་འདིར་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས།

(ཐུ་མ)(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་དགུ་པ) སྟོད་ལུང་མདའི་དངོས་གཞི་གྲོང་ཚོར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལུགས་བྱ(༡༥༠༡)ལོར་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྐུ་ཚ་ཤར་པ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། ཁུ་བོ་ཁྲི་ཆེན་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གསན། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཁྲི་ལོ་བདུན་མཛད། དེ་ནས་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་དང་། ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲི་ཉིས་སྐོགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༥༤༨)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཞིའི་བར་བསྐྱངས་ནས་ལུས་སུ་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལུགས་ཕག(༡༥༥༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་སུ་ཕུལ་བས་གདུང་རུས་ལ་རྟེན་རྡོ་མཚར་ཅན་འགའ་ཞིག་བྱོན། ལོ་རྒྱུས་འདི་ལས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད་པས་འདིར་ཆ་ཚང་བཀོད་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་པ) དབུས་སྟོད་སྟག་ཕུ་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་གྲོང་ཚོ་ཞིག་ཏུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་གླང(༡༤༩༣)ལོར་འཁྲུངས། སྟག་ཕུ་ཆོས་རྗེ་རབ་བྱུང་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་ཀྱུ་ལ་གང་དུ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ། གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་གྲུབ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ། རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་གསན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་གོང་འཕེལ་དུ་སྐྱོང་བཞིན་ཐོག བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༥༥༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་བར་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད་དེ་ལོ་གཅིག་སོང་བ་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ལུག(༡༥༥༩)ལོར་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པར་རྟེན་རྡོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་དངུལ་གདུང་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་འདི་ལས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད་པས་འདིར་ཆ་ཚང་བཀོད་པ་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གཅིག་པ) འོལ་ཁ་ཁུལ་གྲུང་གསར་དུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་གླང(༡༥༠༥)ལོར་འཁྲུངས། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གསན། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་གདན་ས་གང་དུ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་གསལ། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ༼བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ༽གཟབ་བཤད་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་སྩལ་བཞིན་པའི་སྐབས། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྟ(༡༥༥༨)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་བར་འཆད་ཉན་གོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས་རྗེས་གཟིམས་ཁང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཟུར་བཞུགས་མཛད་པས། ཡོངས་

གྲགས་སུ་ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ཁྲི་ཆེན་འདིའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན། ཁྲི་ཆེན་འདིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གཉིས་ལ་གསང་ཕུ་ཉག་རོང་གྲྭ་ཚང་དང་། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཟླ་འགྲིལ་བཏང་ན་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་ལེགས་པོ་ཡོང་བའི་སྣང་སྐྱོང་དང་རེ་བདུན་ཞུ་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༥༦༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ངོ་མས་མཛད་ཅིང་། གདུང་རུས་ལ་རྟེན་རྫ་མཚར་ཅན་བྱིན་པ་རྣམས་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། སོ་རྒྱུས་སྐོར་འདི་ལས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད་པས་འདིར་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། (ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པ) རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱི(༡༤༩༢)ལོར་འཕན་པོ་གྲུང་ཤོད་འོད་སྟར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་གཞོན་དུས་སུ་དྲུང་གཞོན་ནུ་མཛོལ་པ་དཔལ་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཨལ་རྫོ་ཆ་དཀར་དགོན་པར་སློབ་གཉེར་གནང་ཞིང་། རྗེས་སུ་སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྷུར་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་ཆ་དཀར་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས། དུས་སྐབས་དེར་རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ལ་ཁ་ཅང་ལྡང་བའི་དབང་གིས་གཙང་དམག་དབུས་སུ་དྲངས་ཏེ་དགེ་ལུགས་པའི་སྦྱིན་བདག་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པ་དང་། གཞིས་ཀ་སྣེའུ་པར་དམག་དྲངས་ནས་དབང་ཆ་ཕྲོགས་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་ཤས་སོང་མཚམས་ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་ཕེབས་པ་རྒྱ་སྐྱེལ་ལོར་རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་འདས་ནས་མི་རིང་བར་རིན་སྤུངས་པའི་ཕྱོགས་ཤུགས་ཉམས་རྗེས་འབྲི་གུང་པའི་དཔོན་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འཕན་པོ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་མཆོད་གཞིས་ཁག་རྣམས་ཕྲོགས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཉན་པོ་ཤས་བར་ཐོངས་སུ་ཤུལ་དགོས་པ་བྱུང་སྐབས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཆ་དཀར་དགོན་པ་ནས་དགའ་ལྡན་ཤར་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས། དེ་སྐབས་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱ་ལྔ་ཙམ་ལས་མ་ཕེབས་པའི་སྐུ་གཞོན་ནུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། མཁྱེན་རབ་རྣམ་ལྡན་གྱི་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་ཤར་ཕྱིན་དང་དབུ་མའི་རྩ་བཞག་རྣམས་ཐུགས་ཐོག་ནས་གནང་སྟེ་ཞལ་སློབ་ཆོས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཀོད་པ་དེང་སྐབས་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆར་འཆད་ཉན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཁྱི(༡༥༢༦)ལོར་སྐར་ཡང་འབྲི་གུང་དཔོན་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན(འབྲི་གུང་གདན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ)གྱི་བཀའ་སློབ་གནང་ཡེ་རྣམས་ལ་མ་རྩིས་པར་འབྲི་གུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ཆོས་ལུགས་དང་ཞུ་སྐབས་བསྒྱུར་བའི་བཙན་ཤེད་བྱས་པར་བརྟེན་ཆ་དཀར་དགོན་པའི་གྲྭ་པ་རྣམས་དགའ་ལྡན་དུ་གནས་སྤོས་བྱ་དགོས་བྱུང་། རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཡང་ཐུགས་སྐྱོ་ནས་ལོ་རྗེས་མ་དེར་དགོངས་པ་རྫུ་ངན་ལས་འདས། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཆ་དཀར་དགོན་པའི་གྲྭ་པ་རྣམས་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་འོད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་དབུས་སྟོད་ཕྱག་དཔར་དགོན་པར་ལྷ་སྤྱིལ་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད་པས་དགོན་པ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། རྗེས་སུ་དམ་པ་འདི་ཉིད་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་དུ་གདན་དྲངས་ཐོག དེ་རྗེས་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་སྔོན་ཀུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་མཛད་པ་རྣམས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་ཐོག་ནས་གསུངས་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། ཕྱིར་བཀོལ་བཞི་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱོད་རྣམས་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆར་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་དམ་པ་འདི་ལ་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་པ་ནི༑ (སྐབས་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད)ཀྱི་དཔེར་འདི་ལྟར། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ཁུར་འཛིན་དགེ་འདུན་མཆོག །བཀའ་གདམས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་སྙིགས་མའི་དུས། །གངས་ཅན་ཁྲོད་འདིར་དར་རྒྱས་མཛད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་བྱེད་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་ཚིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་ཡོད་པ་དེའི་ནང་འདི་ལྟར། དགེ་འདུན་མཁས་དབང་ཚོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུར། །ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་གནད་གསང་ཚངས་དབྱངས་སྒྲས། །འདོམས་མཛད་ལས་ཀྱི་རྗོལ་ལས་རྒྱལ་བའི། །དར་རྒྱས་མི་ཡམ་བླ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་སོགས་བསྟགས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སེར་སྨད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་དང་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བརྒྱུད་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༥༦༤)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་དེར་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཁྲི་ཐུར་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཁན་པོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་ལས་ཐོག་པ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་བ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ་ཞིང་། དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་ལོ་ལྔ་བསྐྱངས་ནས། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་འབྲུག(༡༥༦༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་དབྱིབས་ཆུང་མཆོད་རྟེན་ཞིག་དེ་སྔོན་དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྟེང་ཐོག་བླ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས། ཁྲི་ཆེན་འདི་དང་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གཉིས་མཚན་འདྲ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཁྲི་ཆེན་འདི་བྱང་རྩེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་འདུག་ཀྱང་། མཁན་པོ་དེ་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡིན་ཅིང་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དུས་མི་མཚུངས་སོ།

ཁྲི་ཆེན་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གསུམ་པ) རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༥༢༠)ལོར་ལྷོ་ཁ་རྩེད་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མ་ཡུམ་གྱིས་སློབ་གཉེར་དུར་ཐག་ཆོད་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་མང་གས་བྱ་ནན་ཏན་གནང་བ་ལྟར་ལྷ་ས་ར་ཐེབས་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་གསང་སྔགས་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྟ(༡༥༥༨)ལོ་ལ། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་ཡང་ཉིས་ཐེངས་གནང་། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྟག(༡༥༦༦)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་དགའ་ལྡན་དགོན་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་དཀྱིལ་ཁང་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་པའི་ས་ཁྱོངས་དེར་ཤར་རྩེ་ནོར་བུའི་གླིང་གྲྭ་ཚང་གི་གྲྭ་ཁང་གསར་རྒྱག་དང་། སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པས་ཐབ་དཀར་ཁུལ་ནས་མཆོད་གཞིས་ཐོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ས་ཞིང་སོགས་ཕུལ། གསང་ཕུ་ཉག་རོང་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་བརྟན་འཕེལ་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་དང་། ཞི་ཕྱིང་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོ་གཞག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་འབྲུག(༡༥༦༨)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཁྲི་ལོ་བདུན་སོང་མཚམས་དགའ་ལྡན་རྡོ་ཁང་དུ་བྱར་བཞུགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་གླང(༡༥༧༧)ལོར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་ནས་ལོ་ཤས་རིང་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུར་ཕེབས། ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་གསར་པའི་ཞེངས་ཕྱིས་དང་བྱིན་རྟེན་སོགས་ལེགས་གྲུབ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་སྟག(༡༥༧༨)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སོ། །

ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ།

（དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བཞི་པ）རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི（༡༥༡༦）ལོར་འཕན་པོ་ཞོགས་ཀྱི་གྲམ་ཕུར་འཁྲུངས། སློབ་གཉེར་གདན་ས་གང་དུ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྙེད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག（༡༥༧༥）ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་གཙང་རྩེས་མདོན་དགའ་དགོན་པར་བྱར་བཞུགས་མཛད་པས་ཁྲི་ཆེན་མདོན་དགའ་བར་གྲགས། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་སྟག（༡༥༨༠）ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ།

（དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་ལྔ་པ）འཁྲུངས་ཡུལ་ཕྱོད་ཡུང་རམ་པ་གད་པ་ཁར། ཡབ་སྔགས་འཆང་དོར་དུ་ཚེ་རིང་དང་ཡུམ་དབང་ཕྱུག་མཚོ་གཉིས་ལ་སྲས་བགྲེས་གཞོན་བདུན་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི（༡༥༢༨）ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཆུ་སྦྲུལ（༡༥༣༣）ལོར་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཐོག་མའི་མཚན་ལ་ནམ་མཁྱེན་ཚེ་དབང་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལྕགས་བྱི（༡༥༤༠）ལོར་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་གསང་ཕུ་གླིང་སྨད་ཆོས་རྗེ་ལྷ་དབང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བཏགས། གླིང་སྨད་ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་ཚད་མ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་ནས། འདུལ་བ་དང་། མཛོད་སོགས། གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་ཨེ་ཝཾ་གྱི་དྲུང་ནས་པར་ཕྱིན་དང་། སྒོ་མང་སློབ་དཔོན་བྲར་པ་ཙོ་ནེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་དབུ་མ་དང་འདུལ་བ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྕགས་ཁྱི（༡༥༥༠）ལོར་འབྲས་སྤུངས་སུ་དགེ་བཤེས་གླིང་བསྲེའི་མཚན་བཞེས་གནང་། ད་དུང་ཐུགས་ཡིད་མ་ཚིམ་པར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་གནས་རྙིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཁན་པོ་མཛད་བཞིན་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་དབུ་མ་ལ་སློབ་གཉེར་བསྐྱར་མ་མཛད། དེ་ནས་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་སྡེ་ཆེན། དབུས་ཕྱོགས་བཅས་སུ་ཕེབས་ནས། པཎ་ཆེན་ཏི་མ་བཟང་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། མཁན་ཆེན་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན། ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་། དད་ལྡན་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་སློབ་ཁྲིད་ཀྱང་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་འབྲུག（༡༥༥༦）ལོར། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཁང་དུ་ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ལུག（༡༥༥༩）ལོར་ན་སྟོད་ཤྭ་ཚང་གི་མཁན་པོར་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་དེ་སྔར་སྲོལ་གྱི་འཆད་ཉན་ཞན་ཁོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས། ཆོས་གྲྭ་དཔལ་གྱི་སྡེ་རྫོང་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ནས་ས་སའི་འདོད་མོས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་བཞེས་པ་མེ་སྟག（༡༥༦༦）ལོར་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དེའི་རིང་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དབུས་སྟོད་ཁམས་པ་གླིང་དུ་ཆོས་པར་ལ་ཕེབས་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཕེབས་ཀྱང་། ས་ཆའི་བདག་པོས་གནས་གཞི་གཡར་པོ་མ་ཕུལ་བར་བརྟེན། མཁན་སློབ་གྲྭ་དམངས་དང་བཅས་པ་གུར་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས། ཕྱུག་པོ་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་ཆོས་ཐོག་གི་གསོལ་ཕོགས་དང་། གནས་གཞི་ཕུལ། དེ་བཞིན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ལེ་ར་དགོན་པར་དབྱར་ཆོས་སུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱུད་ཁང་མེད་པར་ཙོ་ནེ་གཞུང་པ་ཁང་ཚན་ལ་གནས་གཡར་གྱིས་བཞུགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་དམ་པ་འདིས་ཁང་ཚན་ཞན་གྲྭ་རྣམས་ལ་བཀའ་གནང་པ་ལྟར་ད་ལྟའི་རྒྱུད་ཁང་ཡོད་སའི་ས་ཆ་རྣམས་ཕུལ་བ་བཞིན། རྒྱུད་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་ཞིང་། ཙོ་ནེ་ཚ་རྫོང་ནང་སོལ་སོགས་ཐེབས་ཀྱི་ས་གཞུང་པ་ཁང་ཚན་དགེ་རྒན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཐུན་རྐྱེན་ཞལ་འདེབས་ཀྱང་ཕུལ་བ་ནས་ལེ་རའི་དབྱར་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་སོགས་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ལུག（༡༥༧༡）ལོར་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས（སྐབས་འདིར་རྣམ་ཐར་ཡིག་མ་དེར་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་ལུག་གི་ལོ་ཞེས་གསལ་བ་དགུང་རྩིང་ཕྱི་ལོ་ནས་བརྩིས་ན་ཞེ་དགུ་པ་ཕྱི་ལོ་ཡིན་པས་མི་འགྲིགས）ནས་དགུང་ལོ་དགུའི་བར་བསྐྱངས། དེའི་རིང་ལ་ཤིང་ཁྱི（༡༥༧༤）ལོ་ནས་བཟུང་དབུས་སྨད་ཁུལ་དུ་འཁྲུགས་པ་ཚབས་ཆེན་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཆོས་སྡེ་རིན་ཆེན་སྒང་ཞེས་གྲྭ་པ་སློབ་གཉེར་བ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཙ་གཏོར་བཏང་བར་བརྟེན་དམ་པ་དེས་ཕག་མོ་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་བཟང་བྱིང་གི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོས་ཚིམ་པར་མཛད་དེ་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་ཚོག་པའི་རེ་བ་ཞུ་གནང་མཛད་པ་ལྟར། རེ་ཞིག་གྲྭ་པ་བཅུ་སྐོར་ཡོད་པའི་དགོན་ཆུང་ཞིག་བཟུང་ཚོག་པའི་འཕྲོལ་ཆ་བྱུང་བ་དེ་རིམ་བཞིན་ཇི་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་སྐབས་དགོན་སྡེ་འདི་ཐོག་མར་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་པོ་ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་རང་ལ་ཕྱིར་འབུལ་མཛད། གཞན་ཡང་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲི་ཁུར་བསྐྱངས་པའི་རིང་། བང་སྐྱ་ཐག་མོ། རིན་ཆེན་གླིང་། དོན་ཏུ་རི། ཀུང་མོད་འཕར་ཚག གསང་ཕུ། སྐྱོར་མོ་ལུང་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ནས་གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། སྒྲིག་ལམ་དག་ཐེར། ཉམས་གསོ། ཆོས་ཞབས་སྐྱོར་བ་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་ཆུ་རྟ（༡༥༨༢）ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བསྐྱངས་ཤིང་། དེའི་རིང་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞིག་མཛད་ཅིང་། ཞར་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཡང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནང་ནས་ས་གླང（༡༥༨༩）ལོར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གཟིམས་ཁང་རྒྱལ་ཁང་རྩེར་བཞུགས་གནང་བས་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པར་གྲགས། ཤིང་ལུག（༡༥༩༥）ལོར། སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུས་བཀའ་གནང་སྟེ་དགའ་ལྡན་སྨན་མཆོད་ཆེན་མོ་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དང་དུས་མཚུངས་དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་སོགས་མཛད་རྗེས་རླབས་ཆེ་བའི་ངང་ནས་དགུང་ལོ་དོན་བཞིར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕག（༡༥༩༩）ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པའི་སྐབས་བྱོན་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའི་དངུལ་གདུང་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་ཞིག་རྒྱ་གར་ཆེན་མོའི་མདུན་ངོས་ཕྱིའི་གཡས་ཕྱོགས་དེར་བཞུགས་ཡོད། རྣམ་ཐར་སྐོར། 《དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་པའི་འཇུག་སྒོ་རབ་ཏུ་གསལ་བ》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་དཔེ་རྙིང་དཔེ་མེད་བྲིས་མ་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་༢༠ ཡོད་པ་ཞིག་བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཕྱག་དཔེའི་གྲས་ནས་མཇལ་བྱུང་ཞིང་། མཛད་པ་པོ་ནི་ཁྲི་ཆེན་དམ་པ་དེའི་ཞལ་སློབ་ཆོས་རྗེ་ལྷ་སྐྱེ་ཚེ་རིང་མགོན་པོ་ཡིན་ཚུལ་མཛད་བྱང་དུ་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར།

（དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་དྲུག་པ）རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ལུག（༡༥༢༣）ལོར་གཙང་སྟོད་དུ་འཁྲུངས། ར་སྒྲེང་གི་བླ་མ་མཛད་ཅིང་། བདུན་ཅུའི་སྟེང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་གླང（༡༥༨༨）ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕྱིན་ནས་དགུང་གྲངས་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ཕག（༡༥༩༩）ལོར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་ལ་སྐུ་འདྲ་མང་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་ལ་ཁྲིར་ཕེབས་པར་བཤད་པའང་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན།

（དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བདུན་པ）རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་བྱི（༡༥༤༠）ལོར་མལ་དྲོ་ལྷ་སྒོའི་འབྲོག་སྡེར་འཁྲུངས། དགའ་ལྡན་

ཤར་རྩེ་འབུམ་ཁག་རིང་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༥༩༦)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། ཁོང་ལ་ལྷ་རྗེ་དཔོན་པོར་གྲགས་པས་ལྷ་བྲིན་ཕུད་ལྷ་པའི་སྤྲུལ་པ་དང་བདུད་ཡིན་ཞེས་རྟེན་ཡོང་བསྟན་པར་བརྟེན་ནས་ལོག་ལྟ་བྱས་པའང་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། དགའ་ལྡན་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མིན་པ་ཞིག་རྗེ་གཞིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མི་འཇོག་གམ་སྙམ་ཞེས་བྱུང་ངོ་། །གཞན་ཕྱོགས་པ་ཆོས་རྗེ་ལྷར་ལྟས་ཀྱང་རྗེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་བྲར་བཞུགས་མཛད་དེ་དགུང་གྲངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༦༡༢)ལོར་གཤེགས། (དགུང་གྲངས་དོན་བདུན་ལ་གཤེགས་ཟེར་བ་ཡང་སྣང་)

ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བརྒྱད་པ)རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༥༣༢)ལོར་ལྷ་སའི་ཡུལ་པ་ཤག་ཏུ་འཁྲུངས་ཏེ་སེ་ར་ཆོས་རྒྱུད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཕྱིས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ནས་རྒྱ་བོད་གང་གྲུ་ཚུན་ལ་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་བྱུང་དང་། མངའ་རིས་ལྷ་བཙུན་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་། ཞེ་བཞི་པ་ཤིང་ཕག(༡༥༧༥)ལོར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་བླ་མར་ཕེབས། དགུང་གྲངས་ང་བརྒྱད་པ་ས་གླང(༡༥༨༩)ལ་བྱང་རྩེར་ཕེབས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་ནས་རྒྱལ་མཆོག་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རབ་བྱུང་གི་སློབ་དཔོན་མཛད། དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལུག(༡༦༠༧)ལ་བྲར་བཞུགས་མཛད་པའི་ལོ་དེར་གཤེགས། སློབ་མ་ཡང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སྟོང་འཁོར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་། གཞུ་ཁང་པ་དགེ་ལེགས་ལྷུན་གྲུབ། མཁས་པའི་ཡང་རྩེ་སྟག་ལུང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་།

ཁྲི་ཆེན་བཤེས་གཉེན་གྲགས་པ་འབམ་ཆོས་གཉེར་གྲགས་པ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་དགུ་པ)རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྟ(༡༥༤༦)ལོར་མདོ་སྨད་ཙོ་ནེའི་བྲང་རྒྱར་འཁྲུངས། རས་ཆུང་གི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས། དགའ་ལྡན་གྲྭ་ཚང་རེ་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལུག(༡༦༠༧)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། བདུན་ཅུའི་སྟེང་བྲར་བཞུགས་མཛད་དེ་དགུང་གྲངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ(༡༦༡༨)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་བྲག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སུམ་ཅུ་པ)རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྟ(༡༥༤༦)ལོར་སྟོད་ལུང་མདའི་སྟག་ལུང་བྲག་ཏུ་འཁྲུངས། སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སོ་ནུབ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས། གུང་རུའི་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རྩ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ཕལ་ཆེར་ཡི་གེར་འགོད་པར་མཛད། གཞན་ཡང་སྟག་ཚང་ར་བ་སྟོད་དུ་ཚད་མ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། དེ་ཚེ་ར་སྟོད་མཁན་པོའང་མཛད། (འཇམ་བཞད་ཀྱི་སྐབས་བརྒྱད་པར)གྲྭ་ཚང་འདི་ཡི་བླ་མ་གོང་མ་ཀུན་གྱི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་བསྒྲིགས་མེད། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་སྟག་ལུང་གྲགས་པ་དོན་འགྲུབ་སོགས་ཀྱང་མཛད་འདུག་པ་བཞིན། ཁོ་བོས་དཀའ་གནད་འདི་དག་གསལ་འཛོག་ཐུབ་པ་མ་བཟོད་ནས་ཡིན་ཞེས་འཇམ་བཞད་གོང་མས་ཀྱང་ཚེས་ཆེར་བསྔགས་འོས་ཀྱི་ཐོ་མང་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཅན་ནོ། སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་དགེ་བཤེས་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡང་རྗེ་འདིས་སླར་གསོས། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་སླར་གསོ་ནས་ཐོག་བབས་གླིང་དུ་བཏགས། བདུན་ཅུའི་སྟེང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༥༩༥)ལོར་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་དེ་མཚན་སྙན་གྱིས་ཁྱབ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་མང་། དགུང་གྲངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ(༡༦༡༨)ལོར་གཤེགས། སློབ་མ་ཁྲི་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་སོགས་མང་།

ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་གཅིག་པ)རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྟ(༡༥༤༦)ལོར་མདོ་སྨད་འཇང་ཞབས་སུ་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་མཁས་པར་གྲགས། དགུང་གྲངས་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ(༡༦༡༨)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། དོན་ལྔའི་སྟེང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༢༠)ལོར་གཤེགས།

ཁྲི་ཆེན་ལྷུང་པོ་ཅན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་གཉིས་པ)རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༥༦༡)ལོར་གཙང་གི་འབྲོང་རྩེར་འཁྲུངས། སེར་བྱེས་སུ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་སེ་རར་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༢༠)ལོར་རྩེ་ཤར་གང་ཡང་མ་བརྒྱུད་པར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཙང་དམག་སློག་སྐྱོབ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་འདི་དང་ཁྲི་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀ་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༢༢)ལོར་གཤེགས།

ཁྲི་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་གསུམ་པ)རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༥༥༥)ལོར་ཀྱི་རེ་སྟོད་དུ་འཁྲུངས། ངམ་རིངས་སུ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ཅིང་། འཇམ་དབྱངས་སྟག་ལུང་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས། གསང་སྔགས་མཁར་དང་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། དགུང་གྲངས་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཕག(༡༦༢༣)ལོར་གཤེགས།

ཁྲི་ཆེན་རབ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་བཞི་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕག(༡༥༧༥)ལོར་འཕན་ཡུལ་མདར་འཁྲུངས། ཁྲི་རག་དཔང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐྱེ་བར་གསལ་ངེས་གསལ་ཁང་སྐྱེར་གྲགས། རྒྱུད་སྨད་པའི་འཆད་ཉན་མཛད་བཞིན་པར་བྱང་རྩེར་ཕེབས། རྒྱུད་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཡོས(༡༦༢༧)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་རྡོ་གསུམ་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལ་བྱང་རྩེ་ཕུལ་ཏེ་རྗེ་ཡི་དབྱུལ་གདུང་སྟེང་གི་གསེར་ཏོག་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་ཞུས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དུ་བཞུགས། (ཕྱིས་སུ་པཎ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་འབྲུག(༡༦༢༨)ལོར་བཞེངས་སོ) ཁྲི་པ་འདིའི་འདས་ལོ་མི་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་ལྔ་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་བྱ(༡༥༧༣)ལོར་གྲ་ནང་མར་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱེ་བར་གྲགས། དྲུགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དང་ར་སྟོད་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། གཞོན་ནུའི་དུས་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དམར་བས་སྲུག་གུ་རབ་འབྱམས་པར་གྲགས། རྩེད་ཐང་དུ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། ཁྲི་བོ་མ་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡང་དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྟག(༡༦༢༦)ལོ་ནས་ལོ་དགུ་རིང་ཁྲིར་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ལོར་བྲར་བཞུགས་མཛད་མུར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་གསན་བཞེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན་ཏེ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་བླ་མར་འཛིན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༦༢༡)ལོར་སོག་པོ་ལྷ་བཙུན་ཆེ་ཆུང་གི་དམག་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔུང་རྣམས་ཕྱོགས་ཐོག་གཏོང་བར་ཞེ་བ་དམ་པ་འདིས་སློག་བསྐྱབས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་བཞེས་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༦༤༦)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས། རྣམ་ཐར་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ། ཁ་བྱང་

དུ༼འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན༽ཞེས་འཁོད་པ་གསུང་འབུམ་པོད(༣)པར་མ་གྲངས༡༡༧ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་དྲུག་པ)ཀོང་པོ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དུ་འཁྲུངས། དགས་པོ་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དུ་གཞུང་ཆེན་པོར་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྟག(༡༦༣༨)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཀྱང་ཀོང་པོ་བ་རྣམས་དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གང་སོལ་ལས་གྱིག་ཅར་མེད་པ་དང་། འདི་པ་རྩེ་ཤར་ཐུབ་སོང་བ་ཡིན་སྟབས། ཁྲི་སོ་བདུན་སོང་བ་ན་དེའི་རྗེས་ཐོག་ཏུ་ཤར་པ་ནས་རིམ་ཅན་མི་དགོས་ཞེས་སྨྲས་པའི་རྐྱེན་དབང་གིས་ཤར་པས་ཁྲི་བཙན་འཕྲོག་དང་། ཁྲི་པ་རང་ཡང་ཁམས་དཔལ་འབར་དུ་སྟོན་སྟབས་ཀྱིས་ཕེབས་པས་ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་ཤིང་མཆོད་སྡོང་དཔལ་འབར་དགོན་དུ་བཞུགས། འདི་ནས་བཟུང་སེ་ཉིད་གཙང་པས་རྩེ་ཤར་གྱི་བླ་མ་རེས་མོས་ཀྱིས་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་པ་དང་། སོ་བདུན་རིམ་ཅན་དུ་བྱེད་པར་གཏན་འབེབས་བྱས། རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་ཤིག་ནས་དེ་གར་སོར་གནས་ཐོག རྒྱུད་སྟོད་གཉིས་ཀྱི་མཁན་བླ་རིམ་པར་བརྒྱུད་དགོས་རྒྱུ་དང་། སྐབས་མཚམས་སུ་གཞུང་འབྲེལ་བསྒོ་གཞག་བསྐྱངས་ཏེ་ཁྲི་འདོན་དང་པོ་རྒྱལ་བའི་སོ་བྱང་ནང་དང་། དེ་རྗེས་དགའ་ལྡན་དུ་གནང་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིག་ཚུགས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་འདོན་གོང་དུ་གཙང་ཐོག་ཅེས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞིག་ཏུ་ཐོན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་སྐབས་གསོལ་ཞིབ་འཐག་བྱེད་རང་འཐག་ཆུང་ངུ་བཀོལ་ཟད་ཅན་གཞུང་གི་དམ་འབྱར་མ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་དུས་དེར་གཞུང་ནས་ཆེད་བཏང་གི་འབྲུ་ཡོས་ཚད་ཅན་འཁྱེར་བའི་རྩེ་ཞབས་ཀྱི་དམ་ཕྱག་བཞིགས་ཏེ། ཁྲི་ལས་ཐོག་མས་ཕྱག་བསྟར་ཏེ་གསོལ་ཞིབ་བཏགས་པར་མང་ཤུང་ཧི་ཐོན་གྱིས་མཚན་མ་རྟོག་སྒོལ་ཡང་དུས་སྐབས་དེར་བྱུང་བར་སྣང་ངོ་། །

ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་བདུན་པ)མདོ་ཁམས་དང་རྒྱ་ཡི་མཚམས་འཛང་ཞབས་སུ་འཁྲུངས། སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་ར་སོགས་སུ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱུད་སྟོད་དང་ཤར་རྩེ་བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༦༤༤)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕྱིན་ནས་ལོ་ལྔ་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི(༡༦༤༨)ལོར་ཁྲི་ཐོག་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས། འཁྲུངས་ས་མི་གསལ། ཁྲི་འཛང་ཞབས་པའང་ཟེར།

ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་བརྒྱད་པ)དགས་ཡུལ་གོ་མདར་བཀྲམས་ཞིང་། དགས་པོ་གྲྭ་ཚང་སོགས་སུ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱུད་སྨད་དང་ཤར་རྩེ་བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི(༡༦༤༨)ལོར་ཁྲིར་འཁོད་དེ་ཁྲི་ལོ་བདུན་ཞེས་གསལ་ཡང་ལོ་དེར་གཤེགས་པར་བཤད་པ་འཐད་པར་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་བཟང་། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་སོ་དགུ་པ)སྟོད་ལུང་ཆུ་བཟང་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཆུ་བཟང་དགོན་དུ་བསྟན་པའི་སྒོར་བཞུགས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དུ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་རྒྱུད་སྟོད་བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི(༡༦༤༨)ལོར་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བདུན་བར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དགུང་གྲངས་ཞེ་བདུན་སྟེང་ཞི་བར་གཤེགས་ཞེས་བྱུང་།

ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཞི་བཅུ་པ)སྟོད་མངའ་རིས་ཕྱི་ཏི་ཤུང་མཁར་དུ་བསྐྱམས། དབུས་ཕྱོགས་མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་དང་རྒྱུད་སྨད་དུ་མཁས་པར་སྦྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༦༥༤)ལ་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་ནས་ལོ་བདུན་རིང་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། ཟུར་བཞུགས་མཛད་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་བཞེས་ཞེས་བྱུང་།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་གཅིག་པ)ཚེད་ཐང་དུ་འཁྲུངས། ར་སྟོད་སོགས་ནས་མཁས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྟག(༡༦༦༢)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི(༡༦༧༢)ལོར་གཤེགས་སོ། །

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དོན་ཡོད་རྣམ་དག་རྡོ་རྗེ། (ཞིག་གུར་སློན་པ)(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་གཉིས་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༦༠༢)ལོར་འཕན་ཡུལ་དུ་ཞོགས་གྲམ་ཤུར་ལྷ་བལྟམས། སེར་བྱེས་དང་རྒྱུད་སྨད་དུ་མདོ་སྔགས་ལ་སྦྱངས་ནས་དགུང་གྲངས་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༦༦༨)ལོར་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་། ཁྲི་ལོ་བདུན་རིང་བསྐྱངས་ནས་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར་གཤེགས། འཛམ་བཞད་གོང་མའི་མཛད་རྣམ་དུ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཞབས་དྲུང་དུ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན་ཞེས་བྱུང་བ་འདི་ལས་ཐོས་མེད་པས་མཚན་འདི་བརྟག་དགོས་འདུག

ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་གསུམ་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ(༡༦༡༨)ལོར་རྒྱལ་དུ་འཁྲུངས། དགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དང་རྒྱུད་སྟོད་དུ་སྦྱོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༦༧༥)ལོར་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་ནས་ལོ་བདུན་རིང་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་གྲངས་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་བྱི(༡༦༨༤)ལོར་གཤེགས། འདི་ནས་ལོ་བདུན་རེ་གདན་ས་མཛད་དོ་ཞེས་བྱུང་།

ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བཞི་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༦༣༥)ལོར་ཨ་མདོ་སྟག་ཕུག་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་འཇིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་དམིགས་བརྗེ་མ་དང་། བཙོ་པ་ནི་གསུངས་པས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་འདི་ནི་འདི་དང་འདིའི་སྐུ་བཙོ་ཞེས་གླེང་བརྗོད་མང་དུ་བྱེད་ཀྱང་རྗེ་ཡི་བྱུང་བར་གྲགས་ཆེ། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་འཚམ་དུ་ཞུགས། མཁས་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྒྱུད་སྨད་དུ་སྦྱོན། བདེ་ཡངས་གྲྭ་ཚང་། སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྨད། བྱང་རྩེ་རྣམས་ཀྱི་མཁན་ཁྲི་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༨༢)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕྱིན། གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཧྭ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ལ་བསྟན་འགྲོར་ཕན་པའི་བླ་མ་ཞིག་དགོས་པའི་ཞུ་ཐ་བཏང་བར་གོང་ས་མཆོག་ནས་རྗེ་འདི་ལ་འོས་ཚུལ་གྱི་ཕྱག་ཐམ་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོར་བླངས་ཏེ་ཁྲི་ལོ་བཞི་སོང་མཚམས་ཤིང་གླང(༡༦༨༥)ལོར་གོང་མའི་རྒྱལ་སར་ཕྱིན། ཏལ་ཏ་ཡོ་ཡོད་འཁྲུགས་ཀྱབས་བྱེད་པ་པོ་ཤེས་ཞི་བར་བྱས། གོང་མ་ཁང་ཞིས་མཇལ་འཕྲད་ཀྱང་གནང་ཞིང་། གོང་མས་ཕྱག་དཀྲིས་པ་བྱུང་སྟབས་པེ་ཅིན་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པས་ཁྲི་རྒྱ་ནག་པར་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་འབྲུག(༡༦༨༨)ལོར་ཞྭ་ནག་སོགས་མེད་པར་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པར་མཛད། གདུང་ཁང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་དུ་སྣང་བ་ལ་དཔལ་གདུང་བཞེངས་ཤིང་། སློབ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་། དཔང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཞང་སྐུ་རག་དཔང་ཆོས་ལྡན་སོགས་མང་།

ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་ལྔ་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༦༣༢)ལོར་ཙོ་ནེ་ཞི་བཟང་དུ་འཁྲུངས། དགུས་ལ་མ་ཕེབས་གོང་སྨད་འདུལ་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་བཞེས། མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་སུ་བཏགས། སེར་སྨད་གཞུང་པ་དང་རྒྱུད་སྟོད་དུ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་གྲངས་ཞེ་བདུན་སྟེང་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ལས་པཎ་ཆེན་སྡོམ་རྒྱུན་གྱི་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབ་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བཞིར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་གླང(༡༦༨༥)ལོར་ཁྲི་འཁོལ། རྒྱལ་བ་དྲུག་པའམ་རག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དབང་ཕྱིད་མང་པོ་ཞུས། ལྷ་ལྡན་ཚོགས་མཆོད་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གྲལ་དབུར་ཕེབས།

ཁྲི་ཆེན་བསམ་བློ་སྨིན་པ་རྒྱ་མཚོའམ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་དྲུག་པ)རྒྱ

ཆུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐེམ་མདོར་འབྱུང་ངོ་། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ནས་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོའི་ཁྲིད་བླ་ཆོས་སུ་རྒྱས་པར་ནོད་ནས་ལུང་སོགས་ཀྱི་གསན་རྒྱ་ཆེ། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་དར་ཁྱབ་མཛད་པས་བཀའ་འགྱུར་བར་གྲགས། དེ་དུས་གདངས་རིའི་ཁྲོད་ན་བླ་མ་འདི་ལུང་གསན་རྒྱ་ཆེ་བར་གྲགས། རྒྱུད་སྨད་དང་བྱང་རྩེ་བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༦༩༢)ལོར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཀྱང་ལོ་ངོ་བཞི་ནས་གཤེགས་པར་གྲགས་ལ། སྐབས་དེར་ཤར་རྩེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་མངའ་རིས་མཐོ་གླིང་ཕྱོགས་དེར་རྒྱལ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བཞུགས་དགོས་ཚུལ་དང་། གལ་ཏེ་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་པ་བཏོལ་ཀང་མཁྱོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་དབང་ཡང་བྱང་རྩེ་མཛོད་དཀའ་ཕྲུལ་སྤྲུལ་སྐུ་བྱང་གཉིས་པས་བྱང་རྩེ་ནས་སྐབས་འཕྲུལ་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཆོག་མེད་པར་འགོར་གཞི་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་བཀག་ཆ་དང་། ཤར་ཆོས་ཀུང་དུས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་མིན་ཀྱིས་བར་སྟོང་ལུས་པར་སྣར་ཡང་ཙོ་ནེ་ཚུལ་དར་ཀྱིས་ཤིང་ཕག(༡༦༩༥)ལོ་ནས་ལོ་ལྔའི་བར་གསེར་ཁྲི་མཛད་ཅིང་དེའི་རིང་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་དབུ་བླ་མཛད་དེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཀའ་ཆོས་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ཆེ།

ཁྲི་ཆེན་ཡང་སྟེང་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞི་བདུན་པ) རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལོ་འགོ་ཙམ་དུ་མདོ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་འདབས་ཡང་སྟེང་དགོན་དང་ཉེ་བར་ས་སྐྱད་རྒྱལ་པོའམ་དབང་རིས་དཔོན་ཚང་དུ་གྲགས་པའི་རིགས་རུས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་འདབས་ཡང་སྟེང་དགོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་བྲག་ལ་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་ཆེན་པོར་སོང་ནས་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་དགོངས་ནས་ཡོད་ཚུར། རྗེད་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བསྐུལ་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས། ཐོག་མར་དགའ་ལྡན་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་སྒྲིགས་སུ་ཞུགས་ནས་ལོ་ཤས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་བཞུགས་སྐབས་སུ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་འདི་འདྲ་དགོས་པ་མི་འདུག་དགོངས་ཏེ་གྲྭ་བའི་སྒྲིགས་ནས་འཐེན་ཐོག་ཕ་ཡུལ་གྱི་དབེན་གནས་ཤིག་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཞིག་བྱེད་དགོངས་ཏེ་དབུས་སྟོད་འབྲི་གུང་བར་དུ་ཕེབས་ནས་སྟོན་ཚང་སློབ་གཉེར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་ཡི་འདུག་དགོངས་ནས་ཐུགས་བསམ་བཞེས་པ་ན། རང་མཉམ་གཞན་དག་གི་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བའི་གོ་རྟོགས་བཟང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་མཁྱེན་ནས་སླར་ཡང་སློབ་གཉེར་སུ་མཐུད་ནས་གནང་འདོད་ཀྱིས་ཕེབས་ཀྱང་། སྐབས་འཕྲུལ་དགའ་ལྡན་གྱི་སྒྲིགས་ཁོངས་ནས་འཐེན་ཏེ་ཉིན་ཤས་ལས་མ་སོང་བར་བརྟེན་སེར་སྐྱད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཡར་ཕྱིན་གྱི་མཐུག་ནས་བཟུང་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་མཚན་བཏགས་ཀྱང་ཐོབ། དེ་རྗེས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲགས་པ་དང་། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལ། དབང་། ཁྲིད། ལག་ལེན་བཤད་པ་སོགས་ཆ་ཚང་བར་གསན་ཅིང་ཐུགས་རྒྱུད་པར་མཛད། ཞར་ལ་བླ་མ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། རིང་པོར་མ་སོང་བར་གྲྭ་དམངས་ཀྱི་འདོད་མོས་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དེའི་རིང་འཇམ་དཔལ་རང་བཞིན་མའི་དབྱངས་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་། མགོན་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་དབྱངས་གསར་པ་ཁག་བཞི་གསར་གཏོད་ཀྱི་དབྱངས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༦༩༡)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་། མི་རིང་བར་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་སོགས་ཡར་རྒྱས་བཟང་འགྲན་ལྡང་མཛད་སྐབས་སུ་མངའ་རིས་མཐོ་གླིང་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་ཕེབས། དེར་ལོ་ཤས་བཞུགས་རིང་། ལམ་རིམ་སྔོན་ཁྲིད། དབང་། ལུང་། བཤད། ཁྲིད་སོགས་གང་ལ་ཀྱང་འཚམས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། གསོད་རིས་ཀྱི་མི་དང་དུད་འགྲོ་མང་པོའི་སྲོག་སྐྱབ་པ་དང་། དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ལ་ནར་མ་དང་འཕར་མའི་སྦྱིན་གཏོང་། ཡི་གེ་དང་། རྩིས་དང་། སྨན་སོགས་ཟ་སྨད་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་བསྐུལ་མ། སྙེ་འབངས་ཡན་ཚུན་མཐུན་སྒྲིལ་དང་ཡན་ཚུན་སོགས་རམ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་སོགས་ཡང་ཡང་གནང་བས། མངའ་རིས་དང་ལ་དྭགས་ཁུལ་གྱི་དགོན་འབངས་མང་པོས་དམ་པ་ཉིད་སྐུ་ཚེའི་རིང་མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་བཞུགས་འཇགས་ཡོང་བའི་རེ་བསྐུལ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་རྗེ་ཉིད་ལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་ཞུས་པར་བརྟེན། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་བློ་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་ལོ་གསུམ་ལས་མ་བཞུགས་པར་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་རེས་རྗེ་འདི་ཡིན་ཀྱང་ཁྲི་ལ་ཕེབས་མ་ཐུབ་པར་མངའ་རིས་སུ་ལོ་བཞི་བཞུགས་པའི་རིང་ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཚབ་མཛད་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཡོས(༡༦༩༩)ལོར་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ནས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་འཕྲལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕྱག་བ་བཞིན་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས། རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ཏེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལ་མཇལ་འཕྲད་འབྲུལ་རྟེན་གྱི་རྟེན་པ་ཕུལ་ཞིང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ནས་དགོངས་པ་རྫོགས་ལ་ང་ན་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབྲུལ་ཞུས་པའི་དངུལ་གདུང་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་པ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་བླ་མ་ལྷ་ཁང་ནང་བཞུགས་ཡོད། དམ་པ་དེའི་རྣམ་ཐར་སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་དཔར་མ་ལ་གྲངས་བཅུ་བཞི་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བརྒྱད་པ) རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ལུག(༡༦༥༥)ལོར་ཀྱི་ནག་ཚང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡབ་རྡོན་པ་ཚེ་རིང་དང་ཡུམ་དཔལ་བསམ་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ནས་ང་དབུལ་ལ་ཆོས་བྱེད་པར་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེར་སྐྱོལ་རོགས་ཞེས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཡང་ཡང་གསུངས་པར་བརྟེན་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་མེ་ལུག(༡༦༦༧)ལོར་གཞུང་གི་ནག་ཚང་འགོ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་སར་འབྱོར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཁངས་ཚར་བཏོང་ཁང་ཚན་གྱི་ཏོར་མི་ཚན་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད། གུ་ཤར་ཞུགས་སྐབས་ཉིན་རེར་ཐུག་དཔེ་ཤོག་ཏུ་མདའ་ཚད་མ་བཅུ་རེ་ཙམ་ཐུགས་འཛིན་ཐུབ་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཤུལ་དུ་ཐོན་པ་མངའ་བར་བརྗེན། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༨༠)ལོར་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་ཞེང་དང་པོ་ཐོན། སྨོན་ལམ་གྲོལ་འཕྲལ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད་དེ་ལོ་གཉིས་རིང་ཐུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་། ཁྲིད། ལུང་། བཤད་པ། ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་གསན་བཞིན་དང་། བསླབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༨༢)ལོར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོར་བསྐོས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕག(༡༦༩༥)ལོར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲི་ཆབས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ཆུ་རྟ(༡༧༠༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཀྱང་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་ཟླ་ཆེ་རུ་སོང་བ་དང་། དུས་མཚུངས་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཕུལ་ནས་ཁྱིམ་པའི་ཚུལ་བཞེས་པ་སོགས་རྙོག་མང་པོ་ཞིག་འཛོམས་པར་བརྟེན། རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་ཕབ་སྐྱེ་བོ་ཅིག་ཕྱོགས་སུ་གདན་དྲངས། པད་དཀར་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་ལ་བཀོད་པ་སོགས་ཇ་དཀྲུག་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཁྲི་ཆེན་འདིས་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་

བ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་འཕྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་བཞེད་པ
མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཕྱོགས་ཁག་ལ
མདུང་རྩེ་ཁ་ཕྱོད་ཀྱི་རྩོད་གླེང་གནང་ཡང་། སྐབས་དེར་ལྷ
བཟང་ཕྱོགས་ཁག་ལ་ཆིང་ཁོང་མ་ཁང་ཤེས་རྒྱུ་སྟོར……
ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་སྟབས་འགོག་ཐབས་མ་བྱུང་བར་སྡང་……
ཞིང་། ཁྲི་སོ་བདུན་གཙང་ནས་དབུས་སྟོད་ཐུ་ཡུལ་དགོན
པར་བྱར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ
བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས……
(གཞུང་གི་ཡིག་ཆའི་ཁོངས་ནས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི……
«བོད་དང་། བར་ཁམས། རྒྱ་སོག་བཅས་ཀྱི་བླ་སྤྲུལ
རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲེང་དེབ་གཞུང་»ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་དེ
ཡི་ནང་ཁྲི་ཆེན་འདིའི་སྐུ་ཕྲེང་གིས་མཚོན་པའི་བླ་སྤྲུལ་མང
པོ་འདུག་པ་ནི་འབྲེལ་ཡོད་ཁུངས་སོ་སོའི་དཔྱད་གཞིའི……
ཡིག་ཆ་ཁོང་ལུལ་ཞུ་མཁན་ཚོས་མ་ཤེས་ངོལ་ཚོད་བྱས་པ་དེ
རང་གཞིར་བཟུང་ནས་བཀོད་པར་ངེས)སྐུ་གདུང་རིང……
བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དངུལ་གདུང་ཞིག་འབྲས
སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར
སྐོར། སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས……
མཛད་པ«དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར»
ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ཁ]པ་ཤོག་གྲངས་བཅུ་ཡོད།
རྣམ་ཐར་འདིའི་ནང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས……
དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་ཁྲི་ཐོག་ནས་ཕབ་པའི་སྐབས་ཀྱི
ལྷ་ཐེས་གནས་ཚུལ་གལ་ཆེན་པོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་ཏུ
མ་འཁོད་པ་མང་པོ་ཞིག་འཁོད་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ཆོགས་ཆེ
བས་འདིར་མ་བྲིས། ཁྲི་ཆེན་འདིའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ།
དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། དབུས་སྟོད་ཐུ་ཡུལ……
དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༧༢༨)ལོར……
འཁྲུངས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ……
པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༨༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ
པ། བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཁམས་སྡེ་དགེར
རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༨༡)ལོར……
འཁྲུངས། (འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་སྐབས……
འཁྲུངས་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དང་བློ་གསལ
གླིང་བར་རྩོད་གླེང་བྱུང་བར་དེ་མི་སྲིད་སྟོང་འཛམ་དཔལ
བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་ཕྱིན་ཆད་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས……
ཞུགས་གནང་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ……
བྱོན་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྲོལ་བྱུང
ཞེས་དེང་སྐབས་གསར་ཐོན་གྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ……
གསལ་ཡང་སྐབས་དེར་སྲིད་སྐྱོང་ནི་ཚབ་བསྟན་པའི་མགོན
པོ་ཡིན་པས་དོགས་གཞི་ཆེ) དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་པ་རབ
བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༤༠༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས……
(ཁོང་གསལ་གཞུང་ཡིག་དེར་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ཞེས……
འཁོད་པ་ནོར) སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ། ངག་དབང་ལུང……
རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ཕྱོ་པོ་སྨད་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི
པའི་ལྕགས་ལུག(༡༤༡༡)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ
པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༤༥༥)ལོར་སྐུ……
གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ། བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན……
འཛིན་འཕྲིན་ལས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག……
(༡༤༥༦)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ……
བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༨༠༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ
ཕྲེང་དྲུག་པ། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཐུབ་བསྟན
ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ། སྟོད……
ལུང་ཡབ་ཤུར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༨༠༣)
ལོར་འཁྲུངས། ས་ཐོབ་སུ་དགུང་ལོ་ཀུ་གཅིག་ཏུ་ཞིབས་པ
རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག(༡༨༨༣)ལོར་དགོངས་པ
གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་ཞིབ་ཆ་མ་ཤེས།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ……
དགུ་པ)མདོ་སྨད་ཁྲུལ་ཙོ་ཆེ་ཁག་ལྔའི་ཁོངས་ཨ་བཟིགས……
ཐང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྟག(༡༦༦༢)ལོར……
འཁྲུངས། ཕྱིས་པའི་དུས་ནས་ན་མཉམ་གཞན་དང་མི……
འདྲ་བར་ཐུགས་རིག་གསལ་བ་དང་། གཞན་ལ་ཕན……
སེམས་ཆེ་བ་སོགས་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་ཞིང་། ཡབ་ཡུམ་ལ……
གུས་བཀུར་ཆེ་བ་རང་ཤུགས་སུ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཡབ་ཡུམ
གཉིས་ཀས་འདོན་ཆོས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་སློབ་པར་མཛད
མི་རིང་བར་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲི་པ་ཐབས་མཁས་རྒྱ……
མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས་ཏེ……
མཚན་ལ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་སུ་གསོལ། དགོན་པའི་ཆོས
སྤྱོད་སྐོར་དང་དག་ཡིག་ཐུགས་སྒྲིག་སོགས་སློབ་སྦྱོང་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལྕགས་བྱ(༡༦༤༡)ལོར་མདོ་སྨད་ནས
དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་གཞུང་པ་ཁང་ཚན
དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་གནང་། དགེ་བཤེས་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དགེ
རྣན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར……
ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ཆུ་སྤྲེལ(༡༦༨༢)
ལོར་གླིང་བསྲེའི་དགེ་བཤེས་དང་། སོ་གཉིས་པར་སེ་ར……
ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་འགན་བཞེས་གནང་། གསེང……
དབར་རྣམས་སུ་རྒྱལ་རོང་ཁྲི་ཆེན་ནས་མཁའ་འགྲོ་ལྷུན་གྲུབ……
དང་། ཁྲི་ཆེན་ཡང་རྫོང་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། ཁྱམས
གླིང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཁང……
དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བླ་ཆེན་དགེ་བཤེས་མང་པོའི……
དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དང་། ཁྲིད། དབང་།
བཤད་པ། མན་ངག་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསན། དགུང་ལོ་སོ
བཞི་བཞེས་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕག……
(༡༦༨༥)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲ་སྐོར་མཛད།
དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་མེ་བྱི་ལོར་པ་བོང་ཁ་པ་འཛམ་དབྱངས……
གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ནས་མི……
རིང་བར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད་ནས……
གསང་སྔགས་སྐོར་གྱི་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་སོ……
བདུན་པ་ས་སྟག(༡༦༨༤)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ……
མཛད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་ལྕགས……
འབྲུག(༡༧༠༠)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས……
ནས་ལོ་དགུའི་རིང་འཆད་ཉན་དང་གཏོང་སྒོ་སོགས་ཁོང……
འཕེལ་དུ་བསྐྱངས། དེའི་རིང་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚོགས་ཆེ……
སྟབས་ལེ་རའི་དགུར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁང་ཕར་ཡོད་རྒྱུད་སྨན
གྱིས་ཀ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལར་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐོག ཆོས་ཐོག་རིང་གི
དགོས་ཆ་རྣམས་གསར་སྒྲུབ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་མེ
ཁྱི(༡༧༠༦)ལོར་དགའ་ལྡན་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས།
དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་ས་བྱི(༡༧༠༨)ལོར་དགའ་ལྡན……
གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན……
མཛད་སྒོ་རྣམས་ཉམས་མེད་ཐོག་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི……
བཤད་པ། དབང་བཀའ། ཁྲིད་ལུང་སོགས་གདུལ་བྱའི……
འདོད་མོས་ལྟར་གནང་། དགའ་ལྡན་སྤྱི་སོ་ཁང་སྲུམ་ཐོག
གཡབ་སྐོར་དང་བཅས་པ་གསར་རྒྱག་མཛད། གཞན་ཡང
རྗེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་ཡོད་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་གང་དགོས་ཀྱི་རྟེན
རྫས་དང་། མཆོད་རྫས། དབང་རྫས། མཆོད་ཆ་སོགས
འབུལ་སྐྱོར་གནང་། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་ལྕགས་བྱི……
(༡༧༢༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ……
བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཞིའི་རིང……
བསྟུས་ཀྱུ་ནས་པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་གསན……
བཞེས་དང་། ཞར་ལ་དབང་ལུང་སོགས་མན་ངག་མང་པོ
འབུལ་བར་མཛད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལྷ་ཆེན་དང་དགེ……
བཤེས་སོགས་སློབ་མ་ཡང་ཏ་ཙང་མང་། གསུང་རྩོམ་པོད
གསུམ་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཡང་དེང་སྐབས་ལེ……
ཚན་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་མཇལ་རྒྱུ་མི་འདུག དགུང་ལོ
དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས……
(༡༧༢༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབྱུལ་ཞུས
ནས་རྒྱགས་ལྷགས་སྨན་གསུམ་མེ་མ་བཞིས་པ་དང་། སྤུར
རུས་གཞན་རྣམས་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའི་གདུང་རྟེན
ཞིག་མལ་གྲོ་ཁུལ་དགའ་པ་རྣམ་གྲོལ་གླིང་གི་མཆོད་ཁང་དུ……
བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྐོར་སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ……
མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི«དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན
གྱི་རྣམ་ཐར»དཔར་མ་ལེ་ཚན[ག]ཤོག་གྲངས་བཅུ་ཡོད།
ཞར་བྱུང་། ཁྲི་ཆེན་འདིའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་དག་པོ་ཁྲི
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ། བསྐལ……
གསུམ་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་ས་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་དུ་འཁྲུངས། དགུང
ལོ་སོ་བཞི་ལ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ། བློ་བཟང
ཆོས་གྲགས་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ། འོལ་དགའ……
ཞིང་ཕྱིའི་ཇོ་འདབས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར

ས་སྟག་ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༧ལ་གཤེགས་ཞེས《བོད་བཞུགས···ཡམ་བན་གྱི་ཏྲང་ཚེ》ནང་འཁོད་པར་གཞིགས་ན། དེའི་ཇེས་སུ་ཡང་སྐུ་ཕྲེང་གཅིག་གཉིས་མིག་ཕེབས་པ་འདྲ། ད་ལྟའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་འཇིགས་བྲལ་འཛིན་ལས་དར་རྒྱས། ཁོང་པོ་ང་ཚོད་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(༡༩༢༧)ལོར་འཁྲུངས།

ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བྱ་བཅུ་པ)མདོ་སྨད་གཙང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་དཔལ་ཤུལ་གྱི་རིགས་ལས། ཡབ་འདུམ་ཕྱུག་དང་། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི···(༡༦༤༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། (དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ···དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བླ་བྲང་བཀྲ···ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས》ལས་འཁྲུངས་ལོ་མིང་སྤྲུལ···ཡིན་པར་གསུངས་པ་བརྟག) དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས···རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཆོས་སྦྱོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ཆུ་སྟག(༡༦༦༢)ལོར་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་···མང་བྲ་བྲལ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། གསེང་དཔར་ནམ་བྱུང་ལ་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཁྲི་ཆེན་ཟློ་ཀྲུས་རྒྱ་མཚོ། བཀའ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ། གཙང་པ་ངག་དབང་ཕྱིན་པ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་···སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཏུ་ཅང་མང་པོ་གསན། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་སུ་སྐོར་དམ་བཅའ་འགྲུབ་ཟླ···བྲལ་བ་གནང་སྟེ། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས···མཛད་ནས། རྒྱུད་པའི་སྒྲིག་སྲོལ་དང་། ཚོག་ཕྱག་བཞེངས། ཁྲིད་སྦྱོར་སོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། རིམ་བཞིན···རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁན་པོ་མཛད་རིང་འདི་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་གྱི་རྒྱུད་སྨད་འདུ་ཁང་དང་། ལྷ་སའི་རྒྱུད་སྨད་འདུ་ཁང་བཅས···གསར་རྒྱག་མཛད། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲི་ཐོག་མཛད···རིང《འཁྲིལ་པ་བཞི་སྦྲགས》ལ་སྔར་ཡང་ཞུས་དག་ནན···ཏན་གནང་སྟེ་སྤེལ་དཔར་གསར་བསྐྲུན་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༡༢)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་པའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་མཛད་སྒོ་ཁང་འཕེལ་རྫོག དད་འདུས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་རང···རང་གི་འདོད་མོས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གནང་བས་ཞལ་སློབ་ཕྲུགས་པ་ཅན་མང་པོ་བྱུང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གནང་རིང་མཆོ་སྟོན་ཆེན་ཡང་སྣ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ། རྗེ་བླ་མའི་དངུལ་གདུང་གི་ཕྱི་ནས་གསེར་སྦྱངས་ཀྱིས་གཡོགས་ཏེ་གསེར་གདུང་དུ་བསྒྱུར། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ལོ་དུས་གཙང་ནས་ལ་གནས་སྲིད···གཞུང་དང་། དཔོན་རིགས་ཁག་ནས་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་ཚལ་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་དཀོན་པ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་བདག་གནང་ནས་ཞིག་གསོ་དང་། གསར་···བཞེངས་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཚགས་སུ་ཚུད་པ་མཛད་ནས། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་···བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༢༥)ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དེའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་གུང་ཐང་ཚང་ཞེས་ཞུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། སྐུ་ཕྲེང་ལ་རྟེན་དོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་བདེ་ཆེན···གསང་སྔགས་མཁར་དང་། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ···གདན་དྲངས་ནས་སྐུ་བརྟན་ཁག་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྐོར། སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི《དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ···ཐར》ལི་ཚན[ང]པར་ཤོག་གྲངས་དྲུག་ཡོད། དེ་རྗེས་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ནས···དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས···(༡༧༥༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དཀོན···མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ···རྟ(༡༧༦༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ལུག(༡༨༢༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༨༢༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ···དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དེ་གའི་ས་ལུག(༡༨༥༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན···པའི་ཉི་མ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༦༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་སྨད་དུ་སྐུ···གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ད་ལྟའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ···འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྟག(༡༩༢༦)ལོར་སྟག་ཟླ། སྟག་ཉི། སྟག་གི་དུས···བཅས་སྟག་བཞི་འཛོམས་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ད་ལྟ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་དུ་སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད···བརྟན་བཞིན་པར་བཞུགས་སོ། སྐུ་ཕྲེང་སོ་སོའི་མཛད···རྣམ་ཅུང་ཞིབ་པ་གཞམ་དུ་ཀ་ཐེའི(གུང)ནང་གསལ་བ···དེར་གཟིགས།

ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་གཅིག་པ)མདོ་སྨད་ཤར་ཁོགས་ཀྱི་ཡེ་དང་ཞེ་པའི་ས་ཆ···ནོར་ཚང་གི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ···གསལ་བ་མ་རྙེད། ན་ཚོག་རྗེ་དྲུང་ངག་དབང་དཀོན···མཆོག་ཀྱི་ས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་སྐབས་མཇལ་ནས་རབ་བྱུང་ཞུས། དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་བྲ་དཔེན···ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི···གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མཛད་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ···གཉེར་གནང་ཞིང་། གསེང་པར་ནམ་ཡོད་ལ་འཇམ···དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། འཇམ་དབྱངས་པདེ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་བླ་མར···བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁན་པོ་མཛད་རིང་དེ་སྟོན་རྒྱུད་སྟོད་གྱི་ཚང་ཐུག་ཡེར···པར་དབུར་གནས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་ནང་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་ཡས་རྒྱུད་ཁང་བྱུར་དུ་མེད་སྐབས། ཡེར་པ་གྱུ་ཚང་དང···བཀའ་མོལ་མཛད་དེ་ད་ལྟའི་རྒྱུད་ཁང་ཡོད་སའི་ས་ཆ་དེ···སྐབས་དེར་དུར་ཁྲོད་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་བར་ཟུགས་མཉེས···བཞིན་དུ་བདག་འཛིན་མཛད་དེ་རྒྱུད་ཁང་དང་། ཉང···ཁང་། མཁན་པོ་དང་། བླ་མའི་གཟིམས་ཆུང་། ཆོས་སྒྲ་བཅས་གསར་བཞེངས་དང་། ཚོགས་གདན། ཐབ་ཚང་མཆོད་རྫས། མཆོད་ཆ་སོགས་ཉེར་མཁོ་གང་དགོས་འདུལ་འབྱོར་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕག···(༡༧༡༩)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་པའི···མཛད་སྒོ་རྣམས་ལེགས་གྲུབ་རྫོག ཞལ་སློབ་མང་པོར···འདོད་ཆོས་བར་མ་ཆད་པར་སྩལ། ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ་ཤིང···འབྲུག(༡༧༢༤)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ···བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས་པ···ལྟར་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་རིང་བཞུགས་སུ་དང་། པར་ཕྱིན་གྱི་གསན་བཞེས་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་འབུལ་བར་མཛད་ཅུས་སུ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ(༡༧༢༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་དུས་ལ་རྟེན་དོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་རྣམ་གཉིས་ནས་ཁག་གཅིག་རྟེན་སྐལ་དུ་བཞེས། བྱིངས་རྣམས་གདུང་རྟེན···བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྐོར། སེར···སྨད་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི···《དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར》ལི་ཚན[ཅ]པར་ཤོག་གྲངས་དྲུག་ཡོད། དམ་པ་དེའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ···ཡོངས་གྲགས་སུ་ཧོར་ཚང་ཁྲི་སྤྲུལ་ཞུ་བ་ཡིན། སྐུ་ཕྲེང···གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་རིག་པའི་སེང་གེ་ནི་ཧོར་ཚང་གི···རིགས་རྒྱུད་དེ་རང་གི་ཁྱུར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི···ལྕགས་ཕག(༡༧༣༡)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ཞེས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ་ཡང་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ཁམས་མི···གསལ་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་ཁ་ཤས་ཕེབས་ཚོད་འདུག···ཀྱང་ད་ཕན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་དགས་པོ་ཆེ་འཕེལ།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང···

གཉིས་པ)དགས་པོ་སྟོད་རྒྱུད་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༦༦༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགས་པོ་ཤུ་ཚང་དུ་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་བཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད། བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ་བརྒྱུད་བྱུང་རྗེའི་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༣༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞི་བསྐྱངས་རྗེས་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྐོར། སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར》ལེ་ཚན[ཀ]པར་ཤོག་གྲངས་བརྒྱད་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་གསུམ་པ)མདོ་སྨད་ཟམ་ཚའི་དེའུ་འགོར་ཡབ་ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མོ་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་དྲ་དབེན་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ཤིང་སྤྲེལ(༡༧༠༤)ལོར་དབུས་སུ་བྱོན། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དང་དྲ་དབེན་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་མེ་སྤྲེལ(༡༧༡༦)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་སུ་སྐོར་མཛད། ཇུན་གར་གྱིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་སྐབས་ཀོང་པོ་འབྲུ་ལ་དགོན་པའི་མཁན་པོར་བསྐོས། ལོ་གསུམ་སོང་རྗེས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་ནས་གསང་སྔགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་མེ་རྟ(༡༧༢༦)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ས་སྤྲེལ(༡༧༢༨)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༣༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་མཛད་སྒོ་གང་ཡོད་གོང་འཕེལ་ཐོག་བླ་སྤྲུལ་དང་དགེ་བཤེས་མང་པོར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནང་བས་སློབ་མ་སྨིན་གྲོལ་ཅན་མང་དུ་བྱོན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ལོ་དུས་གཙང་ནས་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༧༤༠)ལོ་ནས་ལོ་བརྒྱད་རིང་། དགེ་བཤེས་རྒྱ་ཡུལ་བའི་གདན་སའི་འཛིན་བདག་གནང་ནས་གཙོ་བོར་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས། མཚོ་སྔོན་ཆེང་ཡང་ཨེར་ཏྲི་ཏི་ཧུ་ནང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཞུས་པས་བཀའ་ཕེབས་སུ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ས་གནས་ཐག་རིང་དུ་ཕེབས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་མེད་ཀྱང་། ཆེང་ཡང་ཉིད་དགེ་ལུགས་བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཕེབས་ཆོག་ཅེས་གནང་བ་ཐོབ་སྟེ་ཕེབས་ཁར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞེས་པའི་དབུ་ཞྭ་དང་། སྐུ་པེར། མི་ཏྲ་དང་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྫང་ཀ་ཆ་ཚང་དང་། རྫམ་ཀ་གུ་སྐོར་བཅས་གནང་སྐྱེལ་སུ་སྩལ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༧༤༧)ལོར་མཚོ་སྔོན་ཆེང་ཡང་དུ་ནང་གི་ཤུག་ཁྲིར་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོར་གཙོས་ཀྱི་དགོན་ཆེན་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་པད་དཀར་གླིང་པའི་གླིང་ཐུག་བཏབ། རིམ་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ནས་སློབ་དཔོན་དང་དགེ་རྒན་ཟུར་འཛུགས་སོགས་མཛད་པས་སློབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱི(༡༧༥༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། གསུང་རྩོམ་པོད་བདུན་གཙོས་དགོན་ཆེན་དུ་དཔར་ཡོད། རྣམ་ཐར་སྐོར། སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར》ལེ་ཚན[ང]པར་ཤོག་གྲངས་བདུན་ཡོད། རྣམ་ཐར་དེ་ལས་རྒྱས་པ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ《རྗེ་བཙུན་བླ་མ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནོར་བུའི་ཆུ་ཤེལ་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ》ཤོག་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད(ཀ)པའི་ནང་བཞུགས། དེ་རྗེས་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ལ་གཙོས་ཁྲི་སྤྲུལ་ཟེར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༨༠༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དེ་ནས་སྐུ་ཕྲེང་འགའ་ཞིག་ཕེབས་ཆོད་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་བཞི་པ)རྭ་སྒྲེང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། མདོ་སྨད་གཙན་ཚ་ཡུལ་གྱི་ལི་ལག་དཀར་མོ་ཤུག་ཏུ་ཡབ་ནང་སོ་ཕུག་རྡོར་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་སྒྲོ་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༦༧༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ན་མཉམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་ཞིང་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཟླ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་རབ་བྱུང་གནང་རྒྱུའི་ཐུགས་བཞེད་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པར་མཁན་པོ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ནས་རབ་བྱུང་མཛད་པར་མཚན་ལ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་ཞེས་གསོལ་ཞིང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་བཞེས། ལོ་ཤས་བར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་རྩ་བ་ཐུགས་འཛིན་དང་བསྡུས་གྲྭ་ལ་སྦྱངས་པས་རིག་ལམ་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༦༩༡)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་བསམ་བློ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། བསྡུས་གྲྭ་ནས་མཛོད་ཀྱི་བར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་པ་མེ་བྱི(༡༦༩༦)ལོར་གསང་ཕུར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༧༠༡)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད། དེ་ནས་ཁྲིལ་པོ་བསྟམས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཇལ་བར་ཕེབས་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན་ཞིང་། སྔགས་རམས་པའི་དམ་བཅའི་གྲྭ་སྐོར་ཡང་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ཤིང་བྱ(༡༧༠༥)ལོར་རྒྱུད་པའི་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་ཁུར་བཞེས། དེ་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནས་ནན་གྱིས་བསྐུལ་བ་བཞིན་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་ཙམ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ས་གླང(༡༧༠༩)ལོར་སླར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་ཤར་སུ་མཐུད་ནས་ཆོས་སྒྲིགས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ལྕགས་སྟག(༡༧༡༠)ལོར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་དགོན་པའི་མཁན་པོར་བསྐོས་པ་བཞིན་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་འཛིན་སྐྱོང་ལེགས་པར་གནང་། ཕྱི་རྗེས་སུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱུད་སྨད་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ས་ཕག(༡༧༡༩)ལོར་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁན་པོ་ལོ་བཅུ་མཛད་རིང་ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་མཛད་སྒོ་གོང་འཕེལ་ཐོག དེ་སྐབས་རྒྱུད་སྨད་དུ་གསང་འདུས་དང་འཇིགས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོད་མ་གཏོགས་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་མཆོད་མཛད་སྲོལ་མེད་པར་བརྟེན་རྗེ་འདིས་གསར་འཛུགས་ཐོག དེའི་མཐུན་རྐྱེན་ཆོས་གཞིས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞུ་གནང་མཛད་པ་བཞིན་སྣང་རའི་གཞིས་ཀ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་སྤྲེལ(༡༧༢༨)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད། ལུང་། མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཆ་ཚང་བར་འབུལ་གནང་གིས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིང་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁུར་

བཞེས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག(༡༧༣༩)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་མཛད་སྒོ་གལ་ཆེའི་རིགས་ཐར་རྒྱུན་སོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་སོག་ཡུལ་བཅས་ནས་དད་……འདུས་ཀྱི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་རེ་འདོད་དང་……འཚམས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གནང་བས་ཞལ་སློབ་ནི་གྲངས་ལས་འདས། ཁྲི་ལོ་བདུན་གཙང་ནས་ལོ་ཉས་རིང་པོ་ཏཱ་ལར་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་ཤུར། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་དུ་གསོལ་སྐྱལ་ཡོད་པའི་རེ་འདུན་ཞུ་གནང་ལྟར་ཤུལ་དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཚན་འབོད་ཞུ་གསོལ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་རབ་……བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༧༥༡)ལོར་ར་སྒྲེང་……དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྙིང་། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ༈དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཁའ་སྤྱོད་ཤུབ་པའི་གཏམ་སྙན་ལྷའི་རྔ་བོ་ཆེ། ཤོག་གྲངས་ཀོ་གཉིས་ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལས……བསྟུས་པ། སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི༈དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༈ཐོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[༣]པར་ཤོག་གྲངས་བཅུ་གཉིས……ཡོད། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ཞི་ཐང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཡོས(༡༧༥༩)ལོར་……སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ་དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་……པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༡༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་……བཅུ་བཞི་པའི་མེ་གླང(༡༨༡༧)ལོར་འཁྲུངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕག(༡༨༦༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་……ཕྲེང་ལྔ་པ་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི……རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(༡༩༤༧)ལོར་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དང……འགལ་ཟླར་ཕྱུར་པའི་ནང་དབྱིན་ཇིར་དགའ་མཁན་ཕྱོགས་ཁག་གིས་སྐུ་བཀྲོངས་ཟེར། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ད་ལྟའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་མེད་མཐུ་སྟོབས……དབང་ཕྱུག་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི(༡༩༤༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པ་མེ་གླང(༡༩༩༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་ལྔ་པ)མདོ་སྨད་ཀ་ཚང་སྐྱེ་བཅུའི་ནང་ཚན་རྟ་ཟླུག་སྡེ་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་གླང(༡༦༨༥)ལོར……འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གཞུང་པ་ཁང་ཚན་དུ……ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར……ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་མེ་རྟ(༡༧༢༦)ལོར་རྡོ……རམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཐོབ། དེ་རྗེས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་དེ་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྟག(༡༧༤༦)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་པའི་མཛད་སྒོ་གང་འཕེལ་ཐོག་དང་འདུས་ཀྱི་སློབ་མ……ཚང་མར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་གང་དགོས་འཕྲལ……འཕྲལ་དུ་གནང་། དེ་ལོ་ལྷ་སོང་མཚམས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དང་། མངའ་རིས་གུང་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་ཟླ་ཆེ་བར་བརྟེན་ཕྱང་འགྱུར"མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དམ་པ་འདི་ལ་མངའ་རིས་གུང་ཚར……གཅོད་པའི་དྲག་ལས་མཛད་དགོས་ཞུས་པར་མ་གནང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་གོ་གནས་ནས་ཕབ་པའི་བཀའ་བཏང་བར་དེ་འཕྲལ་དགེ……འདུན་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་ཐ་མ་གནང་སྟེ་ཁྲི་ཐོག་ཁང……ནས་ཞི་པོ་ཁང་ཚན་དུ་ཕེབས་འཕྲལ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ……ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི༈དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༈ཐོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[༣]པར་ཤོག་གྲངས་བདུན"ཡོད། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཟམ་ཚ་ཁྲི་ཆེན་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་ནམ་མཁའ་བན་ཏུག་ཇ་སག་སོག་གི་ས་ཆར་ཡབ་རྗེ་སང་ངག་དབང་……བསྟན་འཛིན་དང་། ཡུམ་མ་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ……གསུམ་པའི་ས་བྱི(༡༧༦༨)ལོར་འཁྲུངས། ༈ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ༉མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ……(༡༨༢༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་དང་སྐུ……ཕྲེང་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་བཅས་ཐུག་སྨོས་པ……བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི༈མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང༉ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༠༧ནས༥༡༥བར་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དྲི་མེད། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་དྲུག་པ)ཡི་ཐང་གོག་ཏུག་ཏུ་འཁྲུངས་ཤིང་། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་གསལ་བར་མ་རྙེད། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ལྷ་སར་……ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་སྒོམ་པོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་དགེ……བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་། རྒྱུད་སྨད་དུ་ཆོས……ཞུགས་མཛད་དེ་གསང་སྔགས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། རིམ……བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི……ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ཡང་ལོ་ཁམས་མི་གསལ། རྣམ……ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྨོར། སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས……གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི༈དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༉ཐོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[༤]པར་ཤོག་གྲངས་ལྔ་ཡོད། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡི་ཐང་གོག་ཏུག་སྤྲུལ་སྐུ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

ཁྲི་ཆེན་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི……ཐོག་ང་བདུན་པ)དབུས་སྟོད་ཕག་མོ་ཞོལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག(༡༧༠༣)ལོར་འཁྲུངས། འབྲས……སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན……པོར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དགེ་བཤེས་ལྷ……རམས་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་གསང་སྔགས་ལ……སློབ་གཉེར་གནང་། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རབ"བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྐྱངས། ཁྲི་པའི་ལོ་དུས་ཟིམ་ནས་དབུས་སྟོད་ཕག་མོ་ཆོས་སྡེར་བཞུར་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ……གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༧༧༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་མདོར་གསལ༈དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༉ཐོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ད]པར་ཤོག་གྲངས……བདུན་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་བརྒྱད་པ)མདོ་སྨད་ཅུ་ཕྲུང་གི་ཤེ་འདབས་མཚམས་རིང་བར་ཤར་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕག(༡༧༠༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་ལུག……(༡༧༢༧)ལོར་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སེར་བྱེས་བསམ་བློ……ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་སློབ་གཉེར་མཛད། རྗེ་བློ……བཟང་ཆོས་འཕེལ་དང་། བྲག་རི་དག་དབང་དོན་གྲུབ། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན། ཤར་སྐྱོག་ངག་དབང……བརྩོན་འགྲུས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ། ཨ་ཀྱ་བསོད……ནམས་བཟང་པོ་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོབ……འཕྲལ་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད་ཐོག རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༧༦༤)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ……

ཁྲིད་བརྒྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༧༧༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ལ་ཉེན་རྡོ་མཚར་ཅན་ཕྱོན་པ་རྣམས་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་པ་སེར་ཕྲེང་སྒྲུ་ཚང་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གོང་གསལ༼དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༽ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ན]པར་མིག་གྲངས་ལྔ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་བཟང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་དགུ་པ)སྟོད་ལུང་རྒྱ་བཟང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༧༡༠)ལོར་འཁྲུངས། སེར་སྨད་ཐེ་པོ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་པོར་སྦྱངས་པ་ལེགས་པར་མཛད། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན་ནས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་གསང་སྔགས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༧༥༡)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་ངོ་གཅིག་ཙམ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༧༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ཐེ་པོ་ཁང་ཚན་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྔོར་གོང་གསལ༼དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༽ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[པ]པར་མིག་གྲངས་བརྒྱད་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་ཅུ་པ)མདོ་སྨད་ཚ་བ་རོང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༧༡༠)ལོར་འཁྲུངས། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སེར་བྱེས་ཚ་བ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མཛད། རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཐོན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༧༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་མཐར་ཕྱིན་ནས་དྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ལོ་ཤས་ནས་མ་འགྱངས་པར་སྐུ་གཤེགས་ཀྱང་ལོ་ཁམས་གསལ་བ་མ་རྙེད་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཚབ་ཏུ་ཆུ་སྟག(༡༧༨༢)ལོར་གདན་དྲངས་ཚུལ་རྒྱལ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན་དེའི་ལོ་སྔོན་མ་ལྕགས་གླང(༡༧༨༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས་པ་འདྲ་སྙམ། རྣམ་ཐར་སྔོར་གོང་གསལ༼དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༽ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ཕ]པར་མིག་གྲངས་ལྔ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་གཅིག་པ)ཆེ་སློན་གླིང་རྗེ་ཐོག་ཁྲུའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། མདོ་སྨད་ཅོ་ནེའི་ཡུལ་གྱི་ཐེ་བུག་དར་འོ་ཞེས་པར་ཡབ་ཆོས་སྐྱབས་དང་ཡུམ་རྒྱལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང(༡༧༢༡)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཅོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་སྐོར་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཆུ་ཁྱི(༡༧༤༢)ལོར་བོད་དུ་འོངས་པའི་ཤུ་རྒྱན་གཞན་དག་དང་མཉམ་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས། སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དང་ཚ་རྗོར་ཁང་ཚན་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་གནང་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་རིང་གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ས་སྟག(༡༧༥༨)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་ཐོག་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་རྒྱུད་པའི་དགེ་བསྐོས་གནང་། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་པོ་ཟུང་འབྲེལ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ཆུ་རྟ (༡༧༦༢)ལོར་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་བཀའ་བགོད་གནང་བ་ལྟར་པེ་ཅིན་གྱི་ཐམ་ཀ་བླ་མར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་མེ་བྱ(༡༧༧༧)ལོར་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཚབ་ཏུ་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ལྟར་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་ངོ་བཅུའི་བར་མཛད། སྲིད་སྐྱོང་གནང་བའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཁྱི(༡༧༧༨)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་མཐའ་འཁྱོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་ཞང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་སླར་ཡང་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་བར་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་པ་རླབས་ཆེན་བསྐྱངས། དེའི་རིང་ལ་བོད་དུ་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་བསླང་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་འཛེམ་སྐོར་ཆེན་པོ་ཐུང་བར་བརྟེན་བཀའ་ཤག་ནས་གོང་མ་ཆེན་ལུང་ལ་ཆེ་སློན་གླིང་རྗེ་ཐོག་ཁྲུ་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལས་དོན་མཛད་རྒྱུར་གཏོང་གནང་ཡོང་བའི་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་ལྟར། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་སྲིད་སྐྱོང་ལས་དོན་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་མཛད་ནས་ལོ་རྗེས་མའི་ལོ་འགོར་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཟོག་ཚད་ཡོངས་པ་ཞིག་སེ་ར་བ་ཤད་སྒྲུབ་གླིང་བླ་བྲང་གི་ནང་ཚོམས་ཆེན་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་སེར་སྨད་དད་པ་མཁན་པོ་བློ་བཟང་ཐུགས་རྗེས་མཛད་པ། ཁ་བྱང་དུ༼ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ནོ་མིན་ཧན་ས་མ་ཏི་པཀྴི་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་པོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རྔ་འཕྱེད༽སྟོད་ཆ་དང་སྨད་ཆ་བསྡོམས་པའི་ལེ་ཚན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་པོད་གཉིས་ཡོད། རྣམ་ཐར་བསྡུས་པ་སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི༼དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༽ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[བ]པར་མིག་གྲངས་སོ་དགུ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་གཉིས་པ)མདོ་སྨད་རྒྱལ་རོང་གི་ཡུལ་སྒོ་ནང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ(༡༧༢༩)ལོར་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་གྲངས་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༧༨༤)ལོར་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྗེ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་གྲངས་དང་ལོ་ཁམས་མ་རྙེད། རྣམ་ཐར་སྔོར་གོང་གསལ༼དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༽ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[མ]པར་མིག་གྲངས་ལྔ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་གསུམ་པ)འཕན་ཡུལ་སྨས་གྲོང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག(༡༧༣༦)ལོར་འཁྲུངས། སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དང་ཚ་རྗོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཀྱང་ཟླ་བ་དྲུག་སོང་ནས་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་། སྐུ་ཚབ་ཏུ་སྔར་ཡང་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ་གྱིས་ལོ་གཅིག་ཕྲག་ཙམ་བསྐྱངས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གོང་གསལ༼དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར༽ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ཙ]པར་མིག་གྲངས་ལྔ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་བཞི་པ)ཁམས་ཀྲུལ་རྡེ་རྟོར་ཐག་འགོ་དགོན་ཞེ་འདབས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག(༡༧༣༩)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ས་སྟག(༡༧༥༨)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་ཧྲེ་ཧོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༧༧༡)ལོར་གླིང་བསྲེའི་དགེ་བཤེས་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱུད་སྨད་དུ་བཞུགས་ནས་ལོ་ཤས་རིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་

ཞི་བདུན་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༨༥)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞི་དགུ་པ་མེ་ལུག(༡༧༨༧)ལོར་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༧༩༤)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་བཞུགས་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་ལྕགས་བྱ(༡༨༠༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག བོད་གསལ(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར)ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ཚ]པར་ཤོག་གྲངས་ལྔ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་ལྔ་པ)མདོ་ཁམས་རྒྱལ་ཐང་གི་ཉེ་འདབས་ཡང་ཐང་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༧༤༤)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ས་བྱི(༡༧༦༨)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། སེར་སྨད་ཤ་ཚང་སྒོམ་འདོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ཆུ་ཡོས(༡༧༨༣)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། ལོ་དེར་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ཤིང་སྟག(༡༧༩༤)ལོར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་པེ་ཅིན་དུ་གཡུང་ཧོ་དགོན་པའི་མཁན་པོར་བསྐོས་པ་ལྟར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ལྕགས་བྱ(༡༨༠༡)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༠༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག བོད་གསལ(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར)ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ཛ]པར་ཤོག་གྲངས་བརྒྱད་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་སྙན་གྲགས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་དྲུག་པ)མདོ་སྨད་ཙ་ཁྲུང་ཁུལ་དུ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྐུ་ཉེའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྟག(༡༧༤༦)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཆོས་སྡེར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༧༦༣)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། སེར་བྱེས་བསམ་བློ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ནས་གྲྭ་ཚང་ཆོས་མཛད་ཀྱི་གོ་གནས་བཞེས་པས་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་གཟིམས་ཁང་ཆོས་མཛད་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་བྱུང་། གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་རྫོགས་ནས་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་མེ་བྱ(༡༧༧༧)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གནང་། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ལྕགས་གླང(༡༧༨༡)ལོར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་དགེ་བསྐོས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་དང་། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ཆུ་ཕག(༡༨༠༣)ལོར་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༠༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་ལྕགས་ལུག(༡༨༡༡)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། དེ་རྗེས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཀྱང་གནང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་གསན་རྒྱ་དང་ཕྱག་བཞེས་ཉམས་མྱོང་ལྡན་སྤུས་ཚོགས་པའི་ཐོག ཆོས་འཆད་སྤེལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གནང་བས་སློབ་མ་ཡང་གྲངས་ལས་འདས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ(༡༨༢༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་སྐུ་ཕྲེང་འགའ་ཞིག་ཕེབས་མོད་འདུག་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད། རྣམ་ཐར་སྐོར་བོད་གསལ(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར)ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ཕ]པར་ཤོག་གྲངས་བཞི་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་བདུན་པ)མདོ་ཁམས་སྨུ་ལིའི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་མེ་ཁྱི(༡༧༦༦)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོམ་འཕོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁན་པོའི་མཛད་སྒོ་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པར་སྐབས་རྗེས་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་མང་པོས་ལོ་ཤས་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། དེ་རྗེས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པ་ཤིང་ཁྱི(༡༨༡༤)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཀྱང་ཟླ་བ་གསུམ་ལས་མ་བཞུགས་པར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྐོར་བོད་གསལ(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར)ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ལེ་ཚན[ཞ]པར་ཤོག་གྲངས་བཅུ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་བརྒྱད་པ)འཕན་པོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་ཚོང་འདུས་སྟག་མོ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་འཁྲུངས། བྱིས་པ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ན་ཉམས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་བར་བརྟེན། བླ་མ་ལོ་གསར་བ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའང་བྱུང་། སེ་རར་ཕེབས་ནས་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཚ་བ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ཚ་བ་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་ལེགས་ལྡན་སོགས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་ལོ་ཤས་རྒྱུད་གྲྭར་བཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྔགས་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་དང་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དབུ་མཛད་བཅས་རིམ་པ་བཞིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་ཤིང་གླང(༡༨༠༥)ལོར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་གོང་འཕེལ་ཐོག འཕན་པོ་སྒྲུབ་རྒྱུའི་ཚོགས་ཆོས་ཐོག་གི་རྒྱུད་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་དར་ལྡན་ཁག་ལ་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་སྩལ་བཞིན་པར་མཁན་པོའི་ལོ་དུས་གཙང་མར་འཁྱོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག(༡༨༠༨)ལོར་ཚེ་སྨོན་གླིང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་ལྕགས་ལུག(༡༨༡༡)ལོར་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་བཞིའི་བར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༨༡༤)ལོར་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་ལས་མ་སོང་བར་སྐུ་གཤེགས་པར་བརྟེན་རྗེ་འདི་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་ངོ་གཉིས་སོང་ཙམ་ནས་སྐུ་གཟུགས་བསྙུན་གཞི་ཆེ་ཡོད་དུ་ཕེབས་ནས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་མེ་བྱི(༡༨༡༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཞལ་ཆེམས་ལྟར་སྐུ་གདུང་དགའ་ལྡན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བྱ་གཏོར་ཞུས། སྐུ་རྟེན་ལ་ས་ཚྭ་བཏབ་པ་རྣམས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ས་འབྲས་ཞིག་ཁང་ཐན་ཕུའི་འཇོག་པོ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད། སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་རིམ་པར་ཕེབས་པ་རྣམས་ལ་ཚ་བ་ཁྲི་སྤྲུལ་དང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཚ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཁྲི་ཆེན་དེ་ཡི་རྣམ་ཐར། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ(རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་པའི་པདྨ་འཛུམ་བྱེད་ངོ་མཚར་ཉིན་བྱེད་གསར་པའི་སྣང་བ)ཞེས་པ་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས་ཉི་ཤུ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རེ་

དགུ་པ)ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། མདོ་ཁམས་ཆ་ཕྲེང་གི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༧༥༦)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ལོ་ཤས་རིང་ཆ་ཕྲེང་དགོན་དུ་ཞུགས་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་གི་ཕྱག་ལེན་ལེགས་པར་གྲུབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་སྤྲེལ(༡༧༧༦)ལོར་གྲུ་ཆུན་དང་མཉམ་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་ཛོ་ཁང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགེ་བཤེས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱལ་མཚན་དགེ་གན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཕྱག་བཞེས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། གདོང་གྲལ་གསུང་བཟང་བའི་གྲལ་དུ་ཡང་ལོ་ཤས་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་དགེ་བཤེས་གླིང་བསྲེའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་ཆུ་ཕྱི(༡༧༩༢)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ལོ་དེའི་སྟོན་ཁའི་ཆོས་ཐོག་སྐབས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་བར་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་། བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་ས་ལུག(༡༧༩༩)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ལྕགས་བྱ(༡༨༠༡)ལོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྐབས་དེར་བླ་མ་དབུ་མཛད་སྐྱབ་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱུད་པའི་དགེ་འདུན་བགྲེས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་རྒྱས་ཐེངས་མང་གྲོས་བསྡུར་མཛད་པའི་ཐང་གཞིའི་ཐོག ད་ཡོད་སྒྲིག་ཡིག་ཆེན་མོ་གཏན་འབེབས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་ལྕགས་རྟ(༡༨༡༠)ལོར་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༡༥)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་ཆུ་རྟ(༡༨༢༢)ལོར་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་འགན་བཞེས་དགོངས་ཞུ་གནང་སྟེ་རྒྱ་བཟང་རི་ཁྲོད་དུ་བཟུར་བཞུགས་ཐོག་ཐར་བཞིན་དད་འདུས་སློབ་མ་མང་པོ་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་སྩོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞིའི་ས་ཁྱི(༡༨༣༨)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྡན(གཤམ་དུ་གསལ)སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའོ། །རྣམ་ཐར་སྐོར་སེར་སྨད་ཀོང་པོ་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ། ཁྲི་བྱང་དུ《འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་ཁྱབ་བདག་ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་དགའ་ལྡན་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན》དཔར་མ་ལ་མིག་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བདུན་ཅུ་པ)ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། ལྷ་སའི་བྱང་རྒྱུད་འདམ་ཁུལ་མར་རྒྱང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༧༧༢)ལོར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཧར་གདོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ཤིང་རྟ(༡༧༧༤)ལོར་གཙང་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ས་ཁྱི(༡༧༧༨)ལོར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་མེ་འབྲུག(༡༧༩༦)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་གནང་། ལོ་དེར་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། སྔགས་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་དང་། དགེ་བསྐོས་བཅས་རིམ་བཞིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༠༧)ལོར་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཐོག་མཁན་པོ་ཡང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མཛད། ཀུན་བདེ་གླིང་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་རྟ(༡༨༢༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་མཐར་འཁྱོངས་པ་མཛད། ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་དྲུག་པ་ལ་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་མེ་ཕག(༡༨༢༧)ལོར་སྟག་ལུང་བྲག་རི་ཁྲོད་ཕྱག་བཏབ། རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་གནང་བ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཚེའི་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་འཆད་སྤེལ་གནང་། གསུང་རྩོམ་སྐོར། 《གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལྟེ་མིག》སོགས་དེབ་གཅིག་ཡོད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ས་སྤྲེལ(༡༨༣༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྐོར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྩོམ་ཁ་བྱང་དུ《དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བདུན་ཅུ་པ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པ་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་རྒྱས་བྱེད》དཔར་མ་ལ་མིག་གྲངས་སོ་གསུམ་ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས།

ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་གཅིག་པ)ཀོང་པོ་འབྲུ་ལ་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༧༥༦)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ས་གླང(༡༧༦༩)ལོར་ལྷ་སར་ཕེབས། སེར་སྨད་ཀྱི་ཚང་དང་ཀོང་པོ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་། ལོ་དེའི་དགུན་ཐོག་ཏུ་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས། ལོ་ཤས་རིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལག་ལེན་དབང་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༧༩༧)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲི་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕྱི(༡༨༡༦)ལོར་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་འཆར་ཅན་གྱི་མཛད་སྒོ་དུས་ཐོག་གནང་བ་ལས། ཀོང་པོ་འབྲུ་ལ་དགོན་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དེ་གའི་ས་ཕྱི(༡༨༢༨)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་གཅིག་སོང་མཚམས་སུ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྐོར། དགའ་ལྡན་ཐེ་ཝོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་དཔར་མ་ལ་མིག་གྲངས་བཅུ་བཞི་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་གཉིས་པ)གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དང་གཙང་པ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ལྕགས་སྟག(༡༨༣༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས(ཁྲི་ཆེན་འདིའི་སྐབས་སེར་བྱེས་སྤྱི་ཏི་ཁང་ཚན་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་གཙང་པ་མི་ཚན་སོགས་སུ་ཐོན་ནས་བྱེད་སེར་སྨད་དང་བྱེད་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་རང་འཛིང་ཐོག་གཙང་པ་ཁང་ཚན་ཟུར་དུ་བཙུགས་པ་ཡིན་ཞེས་གྲྭ་བགྲེས་འགའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་སྣང) ཁྲི་ལོ་བདུན་གཙང་རྗེས་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ངག་རྒྱུན་ཙམ་ལས་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས།

(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་གསུམ་པ)ཚེ་སྨོན་གླིང་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ཅོ་ནེ་མདོ་གུང་ཤར་ཞེས་པར་ཡབ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཡུམ་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད(༡. རྗེ་འདི། ༢. མགོན་པོ་དོན་གྲུབ། ༣. འཇམ་དཔལ་དབང་ཕྱུག ༤. ལྷ་ཁམས་དབང་རྒྱལ་བཅས་ཡོད)པའི་ཆེ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༧༩༢)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ཤིང་ཡོས(༡༧༩༥)ལོར་ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་འཕེལ

ནོག གོང་མ་ཆེན་ཁྲུང་ལ་སྙན་ཞུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཆོག་མཆན་ནོན་རྗེ་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཁྲི་ལ་བཀོད། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་པ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡིག་འབྲི་དང་། སུམ་རྟགས། དགོན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་སོར། བསྡུས་གྲྭ་བཅས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ས་འབྲུག(༡༨༠༨)ལོར་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དང་། ཚ་ཇོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨང་དང་པོའི་མཚན་གནས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་ནོག་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་། ཚོ་ག་ཕྱག་བཞེས། ཞུང་ཁྲིད་མན་ངག་སོར་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཐེངས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཡོས(༡༨༡༩)ལོར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་གོང་མ་ཅ་ཆིང་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། དེའི་ཕྱི་ལོར་གོང་མ་ཅ་ཆིང་གིས་དགའ་ལྡན་ཤི་རལ་ཐུ་ས་མ་ཧི་པ་ཏྲི་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་ཕྱར་རྒྱན་ལྟར་གནང་ཞིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་རིང་བསྐྱངས། སྲིད་སྐྱོང་གནང་ནས་ལོ་བདུན་སོང་རྗེས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ཤིང་ཏ(༡༨༢༥)ལོར་བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཉེ་འདབས་ཤར་ངོས། དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་སྙིང་པའི་ས་ཁོངས་སུ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཞེས་པའི་དགོན་སྡེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་ཕྱག་བཏབ། དེའི་ཕྱི་ལོར་གོང་མ་ཏའོ་ཀོང་གིས་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་སྨོན་གླིང་ཞེས་འབོད་པའི་ཕྱག་བརྗོད་ཀྱི་ཡིག་གནང་། དེ་ནས་བཅུད་དགོན་པ་དང་དགོན་བདག་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀར་ཚེ་སྨོན་གླིང་ཞེས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་མེ་བྱ(༡༨༣༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེངས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་མཐར་ཕྱིན་པ་བསྐྱངས། དམ་པ་འདིས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་རིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ལས་དོན་པ་རྒྱན་འདོམས་ཆེ་བ་དང་། ཁྲིམས་འགལ་རིགས་མཐོ་དམན་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་ནག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་ཁྲིམས་ཆད་ནན་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། ལྷ་རྗེས་སུ་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ཝུན་ཀེན(文千)དང་། སུང་ཏིང(松廷) ཧུད་ཤན(惠显) ཤིན་ཁོའོ(兴科) ཆིན་ལུད(庆禄) ཀོན་ཧྲན་པའོ(关圣保) མང་པའོ(孟保) ཧེ་ཧྲུ(海朴)བཅས་བརྒྱད་ཙམ་འགྱུར་བ་རྣམས་དང་མཐུན་སྒྲིལ་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡང་། སྲིད་སྐྱོང་གནང་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་ཆུ་ཡོས(༡༨༤༣)ལོར་ཆིས་ཧྲན(琦善)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཚང་མར་དམ་པ་འདིར་རྩིས་མེད་ཀྱིས་དབང་ཤེད་ཆེ་བ་དང་བཅས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་ཟླ་བྱུང་ཞིང་། རྩོག་མཚུངས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བླ་བྲང་གི་སྐབས་དབྱིངས་སྨན་རི་པ་ནོ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུམ་སྐུ་ཞབས་སོགས་ཞབས་འབྲིང་མཐོ་གྲས་ཁག་གཅིག་དང་། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་མཐོ་འབྲིང་ཁག་གཅིག་བཅས་ཚང་མ་དན་མཐུན་གྱིས་ཆིས་ཧྲན་ཨམ་བན་བརྒྱུད་གོང་མ་ཏའོ་ཀོང་ལ(སྲིད་སྐྱོང་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ནག་ཉེས)ཟེར་བའི་མ་ཉེས་ཁ་ཀཡོགས་ཀྱི་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བར་བརྟེན་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༨༤༥)ལོར་གོང་མས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲི་ལས་ཕབས་ཏེ་ཧེ་ཁྲུང་ཅང་ཞིང་ཆེན་དུ་རྒྱང་འདུད་ཚོག་བཙོན་འཇུག་དོ་དམ་འོག་བཞག་སྐྱེ་ཕྲིན་ཆད་ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་མི་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྲབ་བསྒྲགས་གྲུང་བྱས། (སྲིད་སྐྱོང་རིན་པོ་ཆེ་ཚེ་སྨོན་གླིང་ནས་འཛིན་བཟུང་དོ་དམ་བྱས་རྗེས་སེར་སྨད་ཀྱི་གྲྭ་འཁྲུགས་ཟེར་བ་བྱུང་ཞིང་། འདི་སྐོར་བཤད་གཞི་ཆེ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་མེད། འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་གཟིགས།) ལོ་ཤས་སོང་རྗེས་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་གྱི་ལས་སྡེ་དང་། སྐུ་དམངས། ཡུལ་སྡེ་བཅས་ནས་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཡང་ཡང་ཕུལ་བ་ལྟར། རང་ཡུལ་གྱི་དགོན་པར་བཞུགས་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ནོན་པ་བཞིན་སྐུ་ཆེའི་སྐད་དུ་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་ཁག་མང་པོར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་སློབ་གཉེར་ཐུབ་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༨༥༣)ལོར་སོག་ཡུལ་ནོར་གོད་ཁུལ་དུ་གདན་ཞུ་བྱུང་བ་ལྟར་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཆད་སློབ་འགའ་ཞིག་གནང་རྗེས་སྐུ་གཤེགས། འདི་སྐོར་རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱས་ཡིག་ཆར་འཁོད་པ་དེ་སྟོན་མེད་པའི་ནོག་ཕྱིས་སུ་ཐོས་པ་རེ་ཙམ་ཀུང་སྒོ་བརྟགས་འཚོལ་བཤད་མང་ཕྱོགས་དཔྱད་གཞིར་བྱ་འོས་མ་མཆིས་པས་འདིར་མ་བྲིས་མེད། གོང་འཕྲོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་བདུན་པ་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནོག་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་བཞི་པ) རྒྱལ་རོང་ཙོ་ནེའི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༧༨༡)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༧༩༧)ལོར་གྲྭ་རྒྱན་དང་མཉམ་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས། སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དང་། རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་ནོན་ནས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ཤིང་ཕྱི(༡༨༡༤)ལོར་དགུན་ཁའི་དགེ་བཤེས་གླིང་བསྲེ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་མེ་བྱི(༡༨༡༦)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་ཞིག་དཔེར་འོས་པ་མཛད། དེ་ལོའི་དབྱར་ནོག་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་མེ་ཕྱི(༡༨༢༦)ལོར་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་ས་གླང(༡༨༢༩)ལོར་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་མེ་བྱ(༡༨༣༧)ལོར་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཐེངས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་ཆུ་ཡོས(༡༨༤༣)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཐེངས། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཐེངས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ཁྲི་ལོ་བཞི་བསྐྱངས། དགུང་གྲངས་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ལུག(༡༨༤༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག དམ་པ་དེའི་ཞལ་སློབ་རྒྱལ་རོང་དགེ་བཤེས(འདིའི་མཚན་བརྗོད་འདུག)ཤིག་གིས་མཛད་པ་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས་རེ་དགུ་ཡོད།

ཁྲི་ཆེན་གླིང་སྤྲུལ་ངག་དབང་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་ལྔ་པ) ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་ཡིན་པར་གྲགས། མདོ་སྨད་གླིང་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་གཞུང་ཆེན་སོར་སྦྱངས་པ་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་རྣམས་བྱང་ཆུབ་པ་གནང་སྟེ། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བཅས་བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ལུག(༡༨༤༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེངས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། འདིའི་རིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཀྱང་མཛད་དེ་ཁྲི་པའི་ལོ་དུས་གཙང་རྗེས་རིང་པོར་མ་སོན་པར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྙེད།

ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་དྲུག་པ) ཧེ་དྲུག་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་རྒྱལ་རོང་ཡིན་ཅིང་། འཁྲུངས་ལོ་གསལ་བ་མ་རྙེད། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ནོག་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་དང་དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཐེངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་གླང(༡༨༥༣)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེངས་ཏེ་ཁྲི་ལོ་བདུན་རིང་གི་མཛད་སྒོ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་ཟུར་བཞུགས་གནང་རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཐེངས།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྟག(༡༨༦༦)ལོར་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱར་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་ལ་གནས་སྐབས་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་གནང་རྒྱུའི་སྐོར་སོགས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཐོག གོང་མ་བྱང་ཁྲི(ཁྲི་ཟུར)ལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་བཞིན་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་གླང(༡༨༦༥)ལོར་སྲིད་སྐྱོང་ངོ་མའི་ཆོ་ལོ་དང་ཕྱག་ས་བསྒོ་གཞག་གནང་དོན་ལྟར་ལོ་བདུན་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གནང་ཞིང་ལོ་ངོ་དྲུག་སོང་བའི་ལྕགས་ལུག(༡༨༧༡)ལོར། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་དང་བཤད་སྒྲ་བཀའ་བློན་ཚེ་རིང་དབང་ཕྱུག་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་བསྒྲངས་པའི་དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་འཁྲུགས་ཟེར་བ་བྱུང་། དེར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་དྲག་གནོན་བྱས་རྗེས། དེའི་ཕྱི་ལོར་སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱང་སྐུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་སྐུ་སྐྱེང་རིམ་པར་བྱུང་བ་སྡེ་དྲུག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཁྲི་ཆེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། འབྲེལ་ཡོད་བླ་མ་ཁག་གི་རྣམ་ཐར་ནས་བྱུར་ཙམ་ལས་མི་གསལ་ཞིང་། དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་མ་རྙེད།

ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་བདུན་པ)སྨོམ་འཐོར་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། གདན་ས་ཆར་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་མིན་དང་། འཁྲུངས་ལོ་མ་རྙེད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༨༥༩)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་སོང་མཚམས་སུ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་བྱུར་འཕོད་རིགས་མེད།

ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དམ་ཆོས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་བརྒྱད་པ)ཁམས་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༨༦༡)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས་ནས་གཤེགས། རྣམ་ཐར་བྱུར་དུ་མེད།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་སྨིན་པ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་དགུ་པ)འཐབ་ཟབ་ཁུལ་ཐང་བཟང་དུ་འཁྲུངས། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་ཕུ་ཁང་ཁང་ཚན་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད་དེ། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་གནང་རྗེས་རྗེས་སུ་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་ནས་བཟུང་ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བར་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༦༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞི་བསྐྱངས་རྗེས་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་བྱུར་དུ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་ཅུ་པ)ཨ་མདོའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་བསམ་བློ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས། གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བཞེས་མཛད། རིམ་བཞིན་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༧༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས། ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས་ཤིང་། དེའི་རིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཀྱང་མཛད། སྐབས་དེར་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་རྗེས་འབྲངས་བཅས་སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེར་ངོ་རྒོལ་གྱི་དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་འཁྲུགས་ཟེར་བ་བྱུང་བར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་དགའ་ལྡན་དུ་དམག་དཔུང་བཏང་སྟེ་དྲག་གནོན་དང་ཆར་གཅོད་བྱས་སྐབས། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་སྐྱོགས་མང་པོའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བཤད་གནང་བར་བརྟེན་ཕྱིད་གཏེ་རེ་བྱུང་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་དང་། དེ་ཕྱིངས་ཚང་མ་གུ་ཡངས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་སྙིང་འཛུགས་ལེགས་པོ་བྱུང་། དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་མ་རྙེད་ཅིང་། རྣམ་ཐར་ཡང་བྱུར་དུ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་

གཅིག་པ)མདོ་སྨད་ཟུང་ཧྲུའི་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། འཕོ་བ་སྒང་འདུག་གནང་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ཚུལ(དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཐར)ནང་གསལ། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་བྱང་རྩེ་སེར་པོ་དགོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་བྱང་རྩེ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་ཆབས་ཅིག་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བཞེས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༦༠)ལོར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་། མི་རིང་བར་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༨༧༡)ལོར་ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲི་དང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་བྱི(༡༨༧༦)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་ལྔའི་རིང་བསྐྱངས་ནས་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༨༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་ཙམ་ཕེབས་ཚོད་ལ་ཁྲི་ངག་དབང་ནོར་བུ་ཞེས་ཞུ་གསོལ་འདུག ཁྲི་ཆེན་དེའི་རྣམ་ཐར(རྗེ་བཙུན་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུའི་རྣམ་ཐར་སྲིད་ཞིའི་ལེགས་ཚོགས་གཏེར་མཛོད)དབྱངས་ཅན་དགྱེས་རོལ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་དཔེ་རིང་ཐེམ་མ་ཤོག་གྲངས་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་ཞིག་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནང་བཞུགས་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་བལྟ་ཡོང་མ་བྱུང་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་གཉིས་པ)དར་རྩེ་མདོར་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོར་སྦྱོང་བརྩོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༨༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། རྣམ་ཐར་བྱུར་དུ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ནམ་མཁའ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་གསུམ་པ)རྒྱལ་རོང་གི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་སྨད་ཤ་ཚང་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག གཞུང་ཆེན་པོ་ལྟར་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཁྱི(༡༨༨༦)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་ལྔ་བསྐྱངས་ལུས་སུ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་བྱུར་དུ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་བཞི་པ)རྒྱལ་རོང་ཙོག་ཙེའི་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེར་སྨད་ཤ་ཚང་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་གསན་བཞེས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཏེ་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༨༩༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། རྣམ་ཐར་བྱུར་འཕོད་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྡན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་ལྔ་པ)ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཡིན། སྟོད་ལུང་རག་སྐོར་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༨༥༩)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་གསལ་བའི་མཚན་རྟགས་ངེས་རྙེད་བྱུང་བས་ངོས་འཛིན་ཞུས། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་ཧ་མདོ་ཁང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག གྲྭ་ཀུང་དགྱེས་མ་དང་འདུ་བའི་

སློབ་སྦྱོང་དང་སྒྲིག་སྲོལ་དང་ལེན་གནང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བཞིན་གནང་སྟེ། བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༨༩༦)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་ལྔའི་བར་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་ལྕགས་བྱི(༡༩༠༠)ལོར་བློ་བུར་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་སྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༩༠༡)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པ་ལྕགས་བྱ(༡༩༨༡)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སོ། ཁྲི་ཆེན་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་དྲུག་པ)ཡོངས་གྲགས་སུ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་མོ་ཤར་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གཙང་པ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་གྲུབ། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་གསན་བཞིན་བཅས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མཛད། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༩༠༡)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ལོ་བདུན་གྱི་བར་བསྐྱངས་རྗེས་སུ་ཁྲི་ལོ་བཞི་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་དབྱིན་ཇི་དམག་འཛུལ་དམག་དཔུང་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་སུ་འབྱོར་བར་བརྟེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་མཚོ་སྔོན་བརྒྱུད་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཀྱིས་ཕེབས་སྐབས་ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་ལ་བཀའ་མངགས་དང་བཅས་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་བཞིན་ལོ་བདུན་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་བཞེས་གནང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ལོ་དུས་གཙང་ནས་ཟུར་བཞུགས་ཐོག་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱང་པའི་འགན་བཞེས་གནང་། སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ་ཞིང་། རྣམ་ཐར་ཟུར་འཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་བདུན་པ)ཆེ་སློན་གླིང་ཧྲོ་ཐོག་ཐུའི་སྤྲུལ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན། མདོ་སྨད་ཙོ་ནེ་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་ཐང་སྐང་ཤ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕག(༡༨༦༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་སུ་ན་མཉམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཛད་སྤྱོད་ངོ་མཚར་ཡོད་པར་བརྟེན་ཙོ་ནེ་དགོན་དང་། དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མ་ཐུང་གྲི་ལ་ཁྲི་ཆེན་ཆེ་སློན་གླིང་གི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཆོག་པའི་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ཡང་དོན་སྨིན་མ་ཐོབ་པར་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་མ་སླེབས་བར་དུ་ཙོ་ནེ་དགོན་པར་གྲྭ་རྒྱུན་དཀྱུས་མའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཡོས(༡༨༧༩)ལོར། ཆ་གན་ཧོ་ཐོག་ཐུ་བྱམས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞིན་ཅང་དུ་ཡོད་པའི་ཅང་ཅུན་དང་ཨན་བན་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་གོང་མ་ཀོང་ཞུས(光绪)ལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ཏེ། ཁྲི་ཆེན་ཆེ་སློན་གླིང་སྐུ་གོང་མ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གནང་སྐབས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་དང་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཐོག་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཨན་བན་ཆིས་ཧྲན་དང་བོད་གཞུང་གི་དཔོན་ངན་ཁག་གཅིག་གིས་མི་བདེན་རྫུན་སྦྲག་བྱས་ཏེ་ནག་ཉེས་འདི་དང་འདི་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པར་གོང་མ་ཏའོ་ཀོང་ལ་དབྱེན་སྦྱོར་ཞུ་ལོག་ཕུལ་བར་བརྟེན། སྲིད་སྐྱོང་གི་གོ་གནས་ནས་ཕབ་སྟེ་ཞིང་ཅང་དུ་རྒྱང་འབུད་དང་། བླ་བྲང་གི་རྒྱུ་དངོས་གཞུང་བཞེས། ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་མི་ཆོག་པ་བཀོད་པ་འདི་དག་གོང་མ་ཚང་གི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ལེན་ཡིན་སྐབས། ཞིབ་ཆད་དེ་སྔོན་གྱི་གཏན་འབེབས་དེ་དག་སྤྱན་ཕྱིས་དཀར་འདོན་ཐོག་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་སེ་ར་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ཆོག་པ་ཞེས་ཞུས་པར་ཞུ་དོན་གཞན་དག་ཚང་མ་དོན་འགྲུབ་ཐོག ལྷ་སྤྲུལ་ཆེ་ཁའི་གོ་གནས་མ་གནོད་ཧྲོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་བཟུང་མི་ཆོག་ཅེས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༨༨༣)ལོར་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། ཚོགས་ཆེན་སྤྱི་ལ་སྐུ་ཆེ་བའི་གོ་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་གླིང་ཚ་ཚོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་ནས་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་སོན་ཏེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་ཆབས་ཅིག་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གསན་བཞིན་མཛད་དེ། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས(སྐབས་དེ་དག་གི་རིང་ལ་མཛད་སྤྱོད་ངོ་མཚར་བའི་པཎ་རྒྱན་མང་པོ་འདུག་ཀྱང་འདིར་མ་བྲིས) དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ལུག(༡༩༠༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་པའི་ལོ་བཞི་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༩༡༠)ལོར་ལུ་ཅིན་(川军)གྱི་དམག་ལྷ་སར་འབྱོར་ཞིང་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་དགོན་སྡེ་མང་པོ་གཏོར་བ་དང་། བོད་མི་གྲངས་ལས་འདས་པ་དམར་གསོད་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་སྐབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ལྷ་སར་བཞུགས་བསྡད་མ་བདེ་བར་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་གཡོལ་དུ་ཕེབས་པར་དམ་པ་འདི་ཉིད་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་མཛད་ཕྱར་སྐྱོང་བཞིན་པར་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ལྟར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་བཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་གླང(༡༩༡༣)ལོར་ལྷ་སའི་རྒྱ་བོད་ཞིང་འཁྲུགས་སྐྱིད་འཛགས་ཐོག ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་རྒྱ་གར་ནས་བོད་ལ་གནས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་རྗེས་རྒྱ་བོད་ཞིང་འཁྲུགས་སྐྱིད་འཛགས་སྐབས་བྱས་རྗེས་ཆེ་བའི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་། ལྷ་སྤྲུལ། དཔོན་རིགས་བཅས་ལ་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་དགའ་གནང་ཞིང་། དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཧྲོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་རང་འཇགས་བསྐྱར་གསོ་ཐོག དེ་སྔོན་ཆེ་སློན་གླིང་དབུ་ཉེས་བྱུང་སྐབས་གཞུང་བཞེས་བྱས་པའི་མཆོད་གཞིས་ཁག་ནས་ཀུང་ཤས་ཤིག་ཕྱིར་ལོག་གསོལ་རས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་དུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༩༢༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ཟུར་འཁོད་ཅིག་ལོ་ཤས་གོང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ཞིག་མཐོང་བ་དེའི་ནང་། ཁྲི་ཐོག་གྱ་དྲུག་སེར་བྱེས་གཙང་པ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དང་། དམ་པ་འདིའི་མཚན་འདྲ་མཚུངས་ཡོད་པར་འཁྲུལ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ལག་གཉིས་མཉམ་བསྲེས་བྱས་འདུག་པ་འདིར་ཡོ་བསྲང་བྱས་ཡོད་ཅིང་། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གཤམ་གསལ[ཚ]ཉེའི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་ཡོན་ཏན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གྱ་བརྒྱད་པ)ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷུང་རྒྱབ་ཁྲི་ཆེན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། དབུས་སྟོད་འབྲི་གུང་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་ཐོག་མར་སྒོ་མང་གུར་ཏུ་ཁང་ཚན་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད་ཀྱང་། ཐོབ་ཁུངས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོད་གླེང་བྱུང་བར་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད་དགོས་བྱུང་། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་ཐོན་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གནང་རྗེས། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་ཆབས་ཅིག་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གསན། རིམ་བཞིན་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༩༡༤)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ས་རྗེས

སུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་འཆད་སྤེལ་མཛད། ཁྲི་ལ་ཕེབས་ནས་ལོ་དྲུག་པ་ས་ལུག(༡༩༡༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཞལ་ཆེམས་སུ་ངའི་ཡང་སྲིད་མེད་པས་རྩད་གཅོད་མ་བྱེད་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་སྐུ་ཚབ་གང་ཡོད་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་དུ་བཏང་ཞེས་ཁྲི་ཆེན་དེ་དང་དུས་ཐོག་གཅིག་པའི་སློབ་ཆེན་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཞལ་ནས་དངོས་སུ་ཐོས་བྱུང་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་སྙན་གྲགས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རྒྱ་དགུ་པ) མོང་གུལ་སུ་ཀཱ་རེ་ཁྲི་ཆེན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཐུག་གཡབ་གྲོང་རེ་ཚང་དུ་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེའི་ཀཱ་རེ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་དང་དགེ་བཤེས་བཅས་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེར་གནང་ནས་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལུག(༡༩༡༩)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་གཅིག་ཕྱག་ཙམ་སོང་མཚམས་ཁྲི་ཆེན་ཆེ་སྨོན་སྒྲིང་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་མཁྱེན་རྗེས་པོ་དེ་རང་ལ་སྐུ་གཤེགས། དམ་པ་དེའི་ཡང་སྲིད་དགའ་ལྡན་ཀཱ་རེ་ཁྲི་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་བ་ཞིག་ཕེབས་པ་ཁོ་བོ་ཤུ་ལར་སློབ་གཉེར་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱུད་སྟོད་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་སྐབས་མཇལ་སྦྲོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༩༦༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་ཁོ་བོ་ཡི་ཅིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་ཡོད་སྐབས་གོ་ཐོས་བྱུང་།

ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དགུ་བཅུ་པ) མདོ་ཁམས་དྲེ་ཧོར་ཟླ་འགོ་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དྲེ་ཧོར་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་ཡང་རྩེར་སོན་པ་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཞེས་དང་། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་ཐོག་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བཀའ་མངགས་ཕེབས་པ་ལྟར་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ཉམས་གསོ་དང་རབ་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་རྟགས་མཚན་ཀྱི་ནང་མི་རིགས་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༩༢༡)ལོར། དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་བར་བསྐྱངས། ཁྲི་པའི་འགན་བཞེས་གནང་རིང་མཛད་སྒོའི་སྐབས་ཁྲི་པའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཆས་གོས་དང་། ཞབས་ཕྱུས་ཀྱི་རིགས་སོགས་རྒྱས་སྤྲོས་མེད་པའི་བབ་ཆགས་སྟབས་བདེ་ཞིག་དང་། རྒྱུན་དུ་གཟིམས་ཁང་ནང་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་ཤུ་རྒྱུང་དཀྱུས་མ་ལྟ་བུར་བཞུགས་ཏེ། ཞབས་ཞུའི་རིགས་ཀྱང་སྐབས་འཕྲལ་དགེ་ཕྲུག་རེ་ཙམ་ཞལ་བཀོད་གནང་བ་མ་གཏོགས་གསོལ་གཟིམས་མ་ཡུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་ཤིང་འདོགས་རིགས་གཏན་ནས་མཛད་སྲོལ་མེད་པ་དང་། འབུལ་དངོས་གང་བྱུང་སྐབས་འཕྲལ་ལྟ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་བསྙེན་བཀུར། གྲྭ་རྒྱུང་དཔལ་ཕོངས་རིགས་ལ་ཟས་གོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སོགས་ལ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་དང་། བདག་འཛིན་གནང་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་གསོག་འཇོག་མི་གནང་ཡང་། ཕྱག་ཏུ་བྱུང་བའི་དངོས་ནོར་ཡོད་ཚད་ཆུད་ཐོས་གཏོང་བའི་རིགས་ཀུན་མི་མཛད་པར་ནམ་དཀར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་གང་ཐུབ་མཛད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ངོ་མཚར་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་སྔོན་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ཐོབ་ཁོངས་མཆོད་གཞིས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་གཏོང་སྒོ་ཁག་ཕུད་པའི་ཡོང་འབབ་རྣམས་ཁྲི་པ་བླ་བྲང་ལ་བདག་དབང་ཡོད་ན་ཡང་དམ་པ་འདིས་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་མཆོད་རྒྱུན་གཏོང་སྒོ་ཕུད་པའི་ཡོང་འབབ་ཕྱག་མ་གང་ཡོད་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པར་ཕུལ་ནས་དགའ་ལྡན་སྨོན་ཆོས་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་སྦྱོར་གནང་མཛད་པས་སློབ་གཉེར་གོང་འཕེལ་གྱི་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐུབ་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ལ་ཕེབས་པ་ན་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་འཁོད་པ་དང་། ཁོ་བོ་ཤུ་ལར་སྡོད་པའི་ལོ་གཉིས་པ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(༡༩༤༧)ལོར་ཁྲི་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་སྐུ་གཤེགས་ཚུལ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་གཞིར་བཟུང་ན་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༨༥༠)ལོ་ཡིན་པར་སྣང་། རྣམ་ཐར་བྲིས་འཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་གཅིག་པ) མདོ་ཁམས་ཡག་རར་སྐུ་འཁྲུངས། དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སེར་བྱེས་ལྷ་བ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག་གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་སོན་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(༡༩༢༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་དྲུག་བསྐྱངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༩༣༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་བྲིས་འཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མི་སྣང་།

ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་གཉིས་པ) གཙང་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གཙང་པ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༩༣༢)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་རྗེས་ཟླ་བ་གསུམ་ནས་གཤེགས། དེ་རྗེས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་པར་གཙང་པ་ཁྲི་སྤྲུལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཁོ་བོ་ཤུ་ལར་སྡོད་སྐབས་མཇལ། ཁྲི་ཆེན་འདིའི་རྣམ་ཐར་བྲིས་འཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མི་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་གསུམ་པ) མདོ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དན་འབག་ཡ་མེས་ཚང་དུ་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་མི་ཉག་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་དང་པོར་ཐོན། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས་ནས་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༩༣༣)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གནོད་བྱེད་མི་མ་ཡིན་གདུག་པ་ཅན་ཚར་གཅོད་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མངའ་ཚུལ་དག་རྒྱུན་དུ་ཡོད། དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་མཐར་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དེའི་ཡང་སྲིད་རིམ་བཞི་བཙག་ལེར་ཁང་པའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ནས་དེང་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་སྐད་ཐོས། ཁྲི་ཆེན་འདིའི་རྣམ་ཐར་བྲིས་འཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ད་བར་མ་མཐོང་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་ལྷུན་གྲུབ་བརྩོན་འགྲུས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་བཞི་པ) འཁྲུངས་སའི་ཡུལ་ནི་རོང་དང་གཡག་སྡེའི་མཚམས་ཀྱི་དཀར་ཅག་སྒང་ཕྱུར་གྱི་མི་ཚང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐོས། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད་དེ་ལོ་ཤས་སོང་མཚམས་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གཙང་པ་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མིག་དཔེར་འོས་པ་མཛད། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་དམ་བཅའ་འགྲན་ཟླ་ཐལ་བ་གནང་། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་གནང་ནས་རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༩༤༠)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་ཁྲིད་གནང་ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པར་བརྟེན་དགེ་བཤེས་མཚན་བཏགས་མ་གནང་གོང་ནས་སློབ་མ་མང་པོར་སློབ་

ཁྲིད་གནང་འགོ་ཚུགས་ཏེ་སྐུ་མ་གཤེགས་བར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱལ་བར་དཔྱིད་དང་དབྱར་དུས་ཀྱི་ཆོས་མཚམས་སྐབས་བསྟན་ཀྱིས་སྐུ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་ཞོགས་པ་སྔ་དྲོའི་ཞལ་འདོན་གྲུབ་པ་ནས་ཉི་མ་ནུབ་མཚམས་བར་སློབ་ཁྲིད་གནང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཞབས་ཀྱི་བསྟན་གཞི་བཞེངས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སློབ་མ་ཚོར་བཀའ་ཕེབས་ལ། ད་ལྟ་ང་རང་ཁང་པ་ན་པ་མ་གཏོགས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་མེད་སྐབས་ང་རང་གསོན་པོར་སྡོད་རིང་ཁྱེད་ཚོས་ངའི་སར་སློབ་ཁྲིད་ཞུར་ཐག་ཞུས་ཐུབ་ན་ལེགས། ནམ་ཞིག་ང་རང་ཤི་རྗེས་མ་འཁྱོད་པ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་ནས་སྐུ་མ་གཤེགས་ཀོང་གི་ཞག་གསུམ་བཞི་བར་དུ་མཚམས་འཛུག་མ་མཛད་པར་སློབ་ཁྲིད་རྒྱུན་འཁྱོངས་གནང་ཞིང་། ཁོ་བོས་ཀྱང་ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་(ལམ་རིམ་ཆེན་མོ)དང་(རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན)གཉིས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་ལོ་རྗེ་དྲུག་གི་རིང་ཉན་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གླང(༡༩༨༥)ལོར་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དུ(སྒྲོན་འདུག་ཆེན་མོ)བཀའ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་མཇུག་མ་སྒྲོགས་གོང་ཙམ་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གཤེགས་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་སུ། ང་ལ་ཡང་སྲིད་ཕེབས་རྒྱུ་མེད་པས་ཁྱེད་ཚོས་དེ་འདྲ་མ་བྱེད་པར། སྐུ་ཆས་གང་ཡོད་གཙང་དག་མཆོད་འབུལ་དུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་ཞབས་འདེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབས། ཁྲི་ཆེན་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འཕོད་མེད་ཀྱང་ཁོ་བོས་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་བརྗོད་པར་སྤངས་ནས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་ལགས་སོ། །

ཁྲི་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་སྟོང་འདུས། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ས་ལྔ་པ)མདོ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ལྷན་པོ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གསལ་གླིང་མི་ཉག་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་མཛད་དེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡང་དང་པོའི་གཉིས་པ་ཐོབ། རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཕྱོགས་ཞུགས་མཛད་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་ཆབས་ཅིག་དམ་པ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གསན། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་བཅས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(༡༩༤༧)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ཁྲི་ལོ་བདུན་མཐར་ཕྱིན་པ་བསྐྱངས། ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་རྒྱུན་དུ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཙོར་འདོན་གནང་བར་བརྟེན་གྲུབ་པའི་ཉམས་རྟོགས་མཐོན་པོར་ཕེབས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་མ་ཟད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གླང(༡༩༤༩)ལོའི་སྟོན་ཁ་གྲོམ་མདའ་ཚང་དུ་གཡང་སྐྱབ་ཞིག་ལ་རྒྱུད་པའི་ལས་རྒྱས་བཀོད་ཕྱིག་གནང་བ་ལྟར་སོང་སྐབས་ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དུ་ཕེབས་པ་དང་སྐབས་འཁྱིལ་ནས་ཐིག་མར་མཛད། ཉིན་གུང་གི་ངལ་གསོའི་སྐབས་ཚིག་གྲུ་བ་རྣམས་རྒྱུད་པའི་ཚོགས་ལ་ཕེབས་ཤུལ་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཡོད་སྐབས་དེའི་རིང་ཁོ་བོས་སྐུ་མདུན་དུ་མཇལ་ཁ་ཞུས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་གནད་འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་བ་ཞུས་པར་ཐུགས་དགྱེས་ཆོར་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྙིང་རྒྱས་ཚད་ངེས་ཀྱི་བཀའ་ལན་གནང་ལ་འཕེལ་བ་ཕེབས་པར་དད་གུས་ཚད་མེད་སྐྱེས་བྱུང་། རྒྱུན་དུ་སྐབས་རེ་ལྟ་བའི་གླིང་སྐོར་ལ་ཕེབས་པའི་ཚེ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཁོ་བོའི་སྡོད་ཤག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་མཁྱེའི་ཕྱག་དཔེ་ཁག་གཟིགས་བཞིན་དུ་ཉིན་གང་སྐྱིད་བཞུགས་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཁོ་བོས་བཀའ་འདྲི་བཀའ་སློབ་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་ཡག་པོས་ཤིག་ཡིན། དམ་པ་དེ་ཉིད་བཀའ་གདམས་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་སྤྲུལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་ཡང་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་མ་གཏོགས། མདོ་སྔགས་གང་གི་ཐད་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཀྱང་ཉམས་མྱོང་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་བ་པོའི་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡོད་ཐད་ལ་གནད་ལ་སྨིན་པའི་བཀའ་ལན་ཐོགས་པ་མེད་པར་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ལོ་དུས་གཙང་ནས་ཆོ་ཆོག་གླིང་དུ་ལོ་རྗེ་བཞིའི་རིང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཡོང་འཕེལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྗེ་མཚར་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་རྟགས་མཚན་དངོས་སུ་བསྟན་བཞིན་པའི་ངང་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་དུ་མི་སྣང་བས། རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་མཐོང་ཐོས་གང་བྱུང་བ་རྣམས་མོས་གུས་འཕེལ་བའི་རྐྱེན་དུ་བྲིས་པ་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགའ། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་དྲུག་པ)ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་དུ་འཁྲུངས། སེར་བྱེས་ཧར་གདོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་གྲུབ་ནས་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཞུགས། རིམ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། མཁན་པོ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བཅས་སུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་བོད་དུ་ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་བོད་ཡན་ལག་མཐུན་ཚོགས་འཛུགས་སྐབས་ཚོགས་གཙོ་དང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་མཚན་བཞེས་ཆབས་ཅིག་མཛད་དེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༦༤)ལོ་བར་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་བསྐྱངས་ཤུལ་སུ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱས་ཟུར་དུ་མི་སྣང་ལགས།

ཁྲི་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་ཐོག་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཤུ་སོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡི་ཞེས་འབོད་པའི་ལུང་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༨༣)ལོར་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ། སློ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་གསན། ཁ་དོག་དཀར་དམར་གྱི་འཛིན་གྲྭ་གོང་མར་ཕེབས་སྐབས་དགེ་བསྐོས་གླིང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་འཛིན་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་དུ་བསྐོས། དེ་ནས་རིགས་ལམ་གྱི་བགྲོ་གླེང་བཟང་བའི་མིག་དཔེར་འོས་པ་བྱུང་། དཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭ་ཐོན་ནས་ཀྱང་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་སྐྱོར་དཔོན་གནང་། ཇོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་ཐོབ་ནས་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསང་སྔགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཞར་ལ་སྨན་རྩིས་གཉིས་ཀྱང་སློབ་གཉེར་གནང་། གཞན་རྒྱུད་སྡེ་ཁག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་རིག་ནས་མཆོད་གཏོར་བཅའ་བཟོ་ཡན་ཆད་མཐོང་བརྒྱུད་ཕྱག་ལེན་མཐའ་དག་ཞིབ་ཕྲ་མཁྱེན་པར་མཛད། དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་གཉིས་པར་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གྲྭ་ཚང་གསར་ཚུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྒྲུབ་ཕྱག་ཐབས་ལ་གང་མཁས་གནང་བས་འཕེལ་རྒྱས་ལེགས་པོ་བྱུང་། སོག་ཡུལ་སུ་ཉིད་གཡོན་ཏུ་ཐའི་ཇི་ལས་སྐྱབས་ནས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོར་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་ཕན་ཐོགས་དེས་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་གཏོང་གནང་ཡོད་པ་ཞེས་རེ་སྐུལ་ཞུས་པར་དམ་པ་འདི་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་ལྟར་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་སྐྱེ་སྐོར་གྱི་རྒྱུན་ལེ་རིམ་གྱི་དང་ཆོས་འཆད་སྤེལ་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་པའི་ཕན་འདོགས་འདོད་པ་ཁྱེངས་རེས་མཛད། ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༩༣)ལོར་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཤིང་འབྲུག་ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཆོག་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་སྐབས་དབུ་གདུགས་སེར་པོ་དང་འཛོལ་ཕྱག་ཆ་གཅིག་གནང་ནས་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་མཛད། ལས་དོན་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱང་ཚ་དྲག་དང་འཚབ་འཚུབ་རིགས་མེད་པར་ཐུགས་སྟོད་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་བཀོད་སྒྲིག་འཕྲུགས་པ་མེད་པར་གནང་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་པར་ཁྲིའི་དགོངས་ཞུ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་གོང་འཕོ་མཛད་དེ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྒྲོན(བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ལྷའི་རྔ་ཆེན)ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༤༣༣ནས་༤༤༡བར་གསལ།

ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། མདོ་སྨད་གདན་ས

ཆེན་པོ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་བདུན་པ་ཡིན། དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༦༨༩)ལོར་ཧལ་ཧ་དང་ཧྲན་གར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས་ཁལ་ཁའི་མི་འགའ་ཞིག་མཚོ་སྔོན་སྡེ་ཁག་ལ་བྲོས་ཡུལ་དུ་ཡོང་བའི་མི་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུའི་དུས་སུ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འདི་བན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དགེ་ཐན་དུ་བསྙེན་ནས་བསྡུས་གྲྭ། བློ་རིག རྟགས་རིག ཕར་ཕྱིན་བཅས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མཆོག་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་བགྲོ་གླེང་གི་ཞབས་ཕྱི་མཛད་ཅིང་། དུང་ཡིག་དང་། མཆོད་གཡོག་གསོལ་ཐབ་པ་བཅས་ཞབས་ཞུ་གང་དང་ཅི་དགོས་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པ་མ་ཟད། གསེང་དཔར་ནམ་ཡོད་ཕྱག་དཔེའི་དགེ་རྒན་དགེ་བཤེས་མཆོག་ལ་ཡང་ཞབས་འདེགས་ནམ་དགོས་སྒྲུབ་པར་མཛད། རྗེས་སུ་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་སྐྱར་ཡང་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་བརྟན་ནས་ལྷ་རམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཐོན། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ཏི་ཀཱའི་སྦྱོར་དཔོན་མཛད་ཅིང་། རྒྱུད་པའི་ཕྱག་བཞེས་ཆ་ཚང་བར་ཐུགས་ལ་ཆུད་ངེས་ཀྱི་སྦྱངས་པ་ཐོད་མེད་གནང་། དེ་ནས་ལོ་ཤས་འབྲས་སྤུངས་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དང་། ཀྱི་རེ་ཤར་རྒྱབ་བཅས་ལ་སྒྲུབ་མཚམས་དམ་པོའི་ཐོག་ནས་གཞན་ཁྲིད་འགྲིམ་པའི་ཕྱག་ལེན་རྟགས་ཐོན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་སོགས་བླ་མ་དམ་པ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་དགོས་པའི་གསུང་འཕྲིན་འབྱོར་བ་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༧༢)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས། དེ་ཡི་ཕྱི་ལོར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོར་བསྐོས། དེ་རྗེས་ཨུ་རྒྱན་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་མཛད། མགོ་དམན་སུ་ལ་ཡང་ངོ་སྲུང་དང་མཛེས་ལས་མི་མཛད་པར་ཟད་ཀར་བཀའ་འགྲོན་གནང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༧༧༩)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་དང་སྐལ་བར་འཚམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་ས་བྱ(༡༧༨༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར་དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས》ཞུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༤༠༢ནས༤༠༤བར་གསལ།

ཁྲི་ཆོས་སྐྱོང་ལྡེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ། ཁྲི་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཕེ་ཅིན་དུ་གོ་གནས་དང་འཇའ་ས་ཞུ་བར་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་དུ་ས་སྐྱར་ཡུན་མི་རིང་ཙམ་བཞུགས་སྐབས་ཐུགས་སྣང་དག་པའི་མཛའ་གྲོགས་ཤར་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཚམས་སྦྱོར་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་ཤར་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་མོ་དང་འདུས་པ་ལས་འཁྲུངས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་གཉིས་ཀ་མི་གསལ་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་མི་གསལ།

ཁྲི་མཆོག་གྲུབ་ལྡེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྷུན་ཚོགས་ལྡེ་དང་ས་སྐྱའི་རྗེ་མོ་རེ་མདའ་མ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་སྲས་གཅིག་འཁྲུང་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཉིད་ཡུམ་མི་གཅིག་པའི་སྲས་བསོད་ནམས་ལྡེ་དང་མ་མཐུན་པར་བརྩེན། གཅུང་པོ་བསོད་ནམས་ལྡེ་མངའ་རིས་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་ཐོན་ནས་ཕེབས་པའི་ཞུལ་དུ་ནུ་བཙག་པས་ཏུས་བསྐུར་ནས་འདས། དེ་ཡིན་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་མི་གསལ།

ཁྲི་གཉན་གཟུང་བཙན། (ཁྲི་སྙ་ཟུང་བཙན་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་ཉེར་དགུ་པ། ཡབ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་ཡུམ་ནོ་ཟ་མང་དཀར་གྱི་སྲས་སུ་བོད་ལྕ་ཕྱུལ(༣༣༣)ལོར་འཁྲུངས་སྐད། སྲས་ཀྱིས་ནོ་ལ་ཞང་དུ་བོས་པ་ཡིན། ཞང་དུ་ནོ་ལྕ་ཏུས་ལ་དེར་མིང་ཆགས། དེ་ཡན་ལ་ཞང་པོ་ལ་རྗེ་བོ་ཞེས་འབོད་སྐད། རྒྱལ་པོ་འདིའི་བློན་པོ་དབས་སྟང་གཞེར་ལྷ་བཙན་དང་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གིས་བྱས། ཁྲིའི་བོན་པོ་མང་སྦྲ་ལེགས་པས་སྐུ་བོན་བྱས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་བོད་ཀྱི་ཞིང་ས་དང་འབྲོག་ས་འབྲེལ་མཐུད་དང་། མཚོ་དང་མཚེའུ་ཡུར་བུར་འབྲེལ་སྦྱོར་བྱས་ནས་དེའི་ཆུ་ཞིང་ཁ་ལ་འདྲེན་པའི་སྲོལ་བཙུགས། འབྲོང་བཟའ་མོ་དུར་ཡངས་གཞིར་རམ་འབྲོ་བཟང་དུང་ཕྱུང་བཞིར་བྱ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། ཁྲི་གཉན་མཚད་པ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས། དེ་ཡང་ཕྱུལ་མེད་ས་ཞུང་བརྟལ་པ་འདྲ།

ཁྲི་སྨོན། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། བླ་ཆེན། དཔོན་ཆེན་སོགས་ཁྲི་ལ་བཀོད་པའི་དཀའ་སྤྱད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་བྱས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་ཁ་རྒྱན་དུ་ཁྲི་འདོན་གནང་བ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

ཁྲི་སྨོན་བརྩོན་འབར། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དབུས་གཙང་མི་དྲུག་ཅེས་འདུལ་འཛིན་དྲུག་བྱུང་བའི་ནང་ཚན་གཙང་གི་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལ་མཁན་བུ་ཤི་ཤུ་ཙ་བཞི་ཙམ་བྱུང་བའི་གྲས་ཨ་མེས་གཞུ་གཅིག དེ་ལ་མཁན་བུ་བཞི་བྱུང་བའི་གྲས་ཁྲི་སྨོན་བརྩོན་འབར་གྱིས་གཙང་སྙོད་རིང་ལྟར་བཟུང་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མི་གསལ།

ཁྲི་ཐང་མགར་མོ། (ཚོང་འདུས་མགར་མོ)དེ་སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སློབ་མ་གྲུམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་སློང་ཞུས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ནང་ནས་ལྷ་སོ་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་གཙང་གི་མགར་མོ་རབ་ཁ་ནས་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་བོད་དུ་ཕེབས་ཁར་མཆེད་གྲོགས་གཞན་དག་རྣམས་ལ་ཁྱེད་རྣམས་གནས་སྐབས་བོད་དུ་མ་ཕེབས་པར་མདོ་སྨད་འདིར་བཞུགས། ངས་སྔོན་ལ་དབུས་གཙང་དུ་འགྲོ་བའི་ཚོང་པ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་སོང་ནས་བོད་དབུས་གཙང་དུ་ཆོས་དར་སྤེལ་ཐུབ་པ་འདུག་ན་ང་ཕྱིར་མ་ལོག་པར་དབུས་གཙང་དུ་བསྡད་ཀྱི། དེ་ཙམ་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཡར་ཕེབས། གལ་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་ཆོས་དར་སྤེལ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་ང་ཡང་ཚོང་པ་དང་མཉམ་དུ་མདོ་སྨད་འདིར་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་ནས་ཚོང་པ་དང་མཉམ་དུ་དབུས་གཙང་ལ་ཐེབས། ཁོང་རྣམས་ཡུམ་འཕྲང་དུ་སླེབས་མཚམས་ཚོང་པ་རྣམས་དེ་གར་ཚོང་བྱས་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ལོག་རྒྱུ་བྱེད་སྐབས། ལོ་སྟོན་གྱིས་ཁྱེད་རྣམས་འདི་ནས་མ་ལོག་པར་གཙང་དུ་སོང་ལ་མགར་མོ་རབ་ཁར་སླེབས་ཚེ་ངའི་ཕ་མོ་ནད་ཐུག་ན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ང་དབུས་ན་འདུག་ཅེས་ལན་སྐྱོལ་ཞེས་མངགས་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་བཏང་། ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་ཁོང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ཚོང་ཡང་ལེགས་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་གཙང་གི་མགར་མོ་རབ་ཁར་ཚོང་འདུས་ཆགས་པའི་མིང་ལ་ཚོང་འདུས་མགར་མོ་ཟེར། (འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྙེ་མོ་རྫོང་མར་ཀྱང་ཆུས་སུ་ཡོད་ཟེར། འགའ་ཞིག་གིས་གཙང་གི་ཞ་ལུ་དགོན་པ་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་ཟེར) དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་གསེར་དངུལ་སྤྱོད་ཚད་ཐང་གཞི་ཡང་ཚོང་འདུས་མགར་མོའི་ཁྲིམ་རའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་གཞིར་བཟུང་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་དང་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་བཀོད་པ་འཇལ་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་སྐོར་བཤད་སྐབས་ཚོང་འདུས་མགར་མོའི་གསེར་དངུལ་དང་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་རིན་ཐང་རྩིས་བར་བཤད། ཞིབ་པར་སྔ་རབས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ》དང་དེའི་དྲིས་ལན་བཅས་སུ་གསལ་ཞིང་། ཚོང་འདུས་མགར་མོའི་ལོ་རྒྱུས་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[༧]པའི་ཤོག་གྲངས༤༦ནས༤༧བར་གསལ་བའི་གནད་བསྡུས་བྱས་སོ།

ཁྲི་ཐང་ཛྙཱ་ནས་བཀོད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ། 《ལོ་

ལྷ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར༽ ཁོང་གི་དངོས་
སློབ་ཁྲི་ཐང་པ་ལྷ་ནས་བཙམས་པ་དེ་ཡིན། རྣམ་ཐར་འདི་
དཔར་སློག་བྱས་པའི་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་སྐབས་ཁོ་
བོས་མཐོང་ཡང་བཤུས་ཐུབ། (ཁ་བྱང་དུ༼བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལོ་ཙྰ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་
དཀའ་སྤྱད་སྒྲོལ་མ་ཤེལ་ཕྲེང་ལུ་གུ་རྒྱུད༽ཅེས་འཁོད་
འདུག)

ཁྲི་ཐོག་ཁང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དགའ་ལྡན་ཕྱག་
བཏབ་རྗེས་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་གྱི་གཟིམས་ཁང་ཡིན་
པ་ལས་རྗེས་སུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རིམ་བྱུང་རྣམས་བཞུགས་
ཡུལ་དེར་མཛད་པས་ཁྲི་ཐོག་ཁང་དུ་གྲགས། གཟིམས་
ཁང་དེའི་ནང་སློབ་བསླངས་གསུམ་བཞེངས་པའི་ཕྱུགས་
ཕྱད་དུ་ཕྱིན་པའི་དཔའ་བོ་འཇམ་ཆེན་མ་དང་། ཚེ་དཔག་
མེད། རྣམ་རྒྱལ་མ། གདུགས་དཀར། འཇམ་དབྱངས་
སོགས་གསེར་སྐུ་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་ལྷ་བཟོར་གྲགས་པ་སྨིའུ་
ཆུང་བས་བཞེངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱིན་གཙང་། གཞན་ཡང་ཞི་
མའི་སྐུ་མང་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་གཟིམས་
ཕྱག་དཔེ་ཁག་དང་། ན་བཟའ་སྐུ་ཆོས་སོགས་ཚ་ཚང་།
བཞུགས་འདོན། ཕྱག་དམ་དང་བཅས་པ། གཟིམས་ཕྱག་
འོད་གསལ་ཕུག་གི་ནང་། ཕྱག་རྡོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་སྐོས་
བསླངས། ཞིབས་ཁྲིས་ལ་རྗེའི་སྐུ་བརྙན་འོད་ཟེར་མར་
གྲུགས་པ་རྣམས་ཡོད་ཅིང་། ཤར་རོས་ཀྱི་ཕྱིར་རྡོ་གཅལ་
ཆོས་གྲྭ་དང་བཅག་པ་ཡོད། སྟོན་དུས་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་
མཆོད་གཞིས་སུ་མལ་དྲའི་སྣང་སྲིད་མེ་མ་གཞིས། དགའ་
ལྡན་ལ་ཞོལ་གཙང་ཐོག་གཞིས། མལ་དྲོ་རྒྱལ་བཟང་གཞིས།
ལྷས་ཆུ་དཔར་གཞིས། སྟོང་པོ་གཞིས། འཕན་པོ་ན་མགོ་
གཞིས། བདེ་ཆེན་བདེ་སྐྱིད་ཁང་གསར་གཞིས་བཅས་ཡོད་
པ་དེ་རྗེའི་ཡོང་འབབ་ཐོག་ནས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་མཆོད་
རྒྱུན་སོགས་གཏོང་སྒོ་ཁག་མང་པོ་གཏོང་དགོས་ཡོད། ཁྲི་
ཐོག་དགུ་བཅུ་པ་འབྲས་ལྡོ་གླིང་བློ་བོ་ཐུམས་པ་ཆོས་གྲགས་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་དགའ་ལྡན་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་མང་པོ་
སྟོན་དུས་སུ་གྲོང་གསེབ་ཁག་ལ་ཞིང་ལས་ཀྱི་སྐྱ་མིར་ཐེབས་
ཏེ་སློབ་གཉེར་འཕྲུལ་ཤོར་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཐོན་འགོག་ཆེད་
དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་འཛིན་ཁོངས་མཆོད་གཞིས་ཁག་རྣམས་
དགའ་ལྡན་སྟོན་ཆོས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་
གཙང་འབུལ་གནང་སྟེ་དགའ་ལྡན་སྟོན་ཆོས་ཆེན་མོ་གསར་
འཛུགས་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཁྲི་ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན། (བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་
ཞེར་བདུན་པ)བཙན་ལྷའི་ནང་གསེས་ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་
དང་བཙུན་མོ་སྨན་བཟའ་ཀླུ་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ཡིན།
སྣོན་པོ་མགར་གཉའ་བཙན་ལྡོམ་བུ་དང་གཉུས་སྐྱེས་ཐོག་
མོང་བཙན་གྱིས་བྱས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་རིང་ལ་གླིང་བུ་ཐོག་
མར་བྱུང་བར་བཤད་སྲོལ་ཡོད། བོན་གྱི་ཆོས་དར་སྤེལ་
མཛད་དེ་ཞང་ཞུང་གི་བོན་སྒུ་ཏ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་རབས་
གསུམ་གྱི་རིང་སྐུ་བོན་ཏུས། ཏ་ཡོང་བཟའ་སྟོང་རྒྱལ་མོ་
འཚོ་བཙུན་མོར་བླངས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་གདུང་པོ་རྒྱང་
མཐའ་དང་། ཕྱུབས་མཐའ་འཕྲིང་སྐུ། སྐུ་འཕྲིང་རྣམས་
ཐང་མཚམས་སུ་ཕབས(འཕངས་ཕྱིངས་ལས་གནས་བབས་
མཐོ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ལས་གོ་གནས་དམའ་བ་སྐྱི་
དཔེར་ན། རི་དང་ཐང་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ལ་ཕྱུལ་དང་
འདྲ་བ་དཔེ་ལ་བཞག་པ་ཡིན)

ཁྲི་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱལ་པོ་གླང་
དར་མ་ཞེས་སུ་འབོད་པ། བོད་ཡོངས་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱིས་
དབང་བསྒྱུར་བའི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐ་མ་
དེ་ཡིན། ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་དང་ཡུམ་
བཙུན་མོ་ཆེན་མ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མོ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
འཁྲུངས། བཙན་པོ་འདིའི་འཁྲུངས་ལོའི་ཐད་རྒྱལ་རབས་
ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་བ་མ་ཟད། མང་
ཆེ་བས་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གཅུང་པོ་ཐ་ཆུང་ཡིན་པ་དང་།
དར་མ་གཅེན་པོ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་པ་མི་ལེགས་པའི་
ཐོག་ཆོས་ལ་བརྙས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱལ་པོར་མ་བསྐོས་པར་
བརྟེན་ནས་ཞེ་ནད་ཁོག་བཅངས་བྱས་ཏེ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་
འཁྲུངས་ནས་ཆོས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཡང༼མངའ་
བདག་ཉང་གི་ཆོས་འབྱུང༽དང་། ༼ནེའུ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་
བསྡུས༽ ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི༼བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་
པོའི་གདུང་རབས༽བཅས་ལས་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གཅེན་ཡིན་
པ་དང་དར་མ་གཅུང་ཡིན་པའི་བཞེད་པ་དེ་རང་ཡང་དག་
པར་མངོན་ཞིང་། འཁྲུངས་ལོ་ཤིང་ལུག་ཡིན་པར་ཀ་ཐོག་
རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་མོད(འོན་
ཀྱང་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་བཞེད་པའི་ཤིང་ལུག་དེ་
ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་བཞི་པ་
ལུགས་ཕྱི(༧༡༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་
བརྒྱ་དང་ཞེར་བརྒྱད་འདས་པའི་སྤྱི(༨༣༨)ལོར་ཁྲི་
སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་པ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་
ཤིང་སྤྲེལ(༨༠༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས་པ། དེ་ནས་ལོ་བཅོ་
བརྒྱད་པ་ཆུ་རྟ(༨༢༢)ལོར་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་འཁྲུངས་པ།
དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ཤིང་ལུག(༨༣༥)ལོར་གླང་དར་མ་
འཁྲུངས་པ་བཅས་ཡིན་པས་ཐང་བོད་དཔོན་ཞང་རྗེ་རིང་
གི་ལོ་ཚིགས་དང་སྦྲིག་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་གླང་དར་
མའི་འཁྲུངས་ལོའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཤིང་ལུག་དེ་
ནི༨༡༥ལོ་དེ་རང་ཡིན། བཙན་པོ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་
རྒྱས༼མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང༽དང་། ༼མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན༽ ༼བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་
བ༽བཅས་ནང་གསལ་ཞིང་། བཙན་པོ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་
སྐོར་ལ་དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་ཞིབ་འཇུག་མཁས་
དབང་མང་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་ཚུལ་འཁོད་པའི་ཆེད་
རྩོམ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་པའི་ནང་གསུང་རྒྱུའི་གནད་དོན་
གཙོ་བོ་བཞི་སྟེ། ༡. གླང་དར་མ་རང་ཉིད་ཆོས་ལ་སྡང་བ་
ཞིག་ཡིན་མིན། ༢. གླང་དར་མས་ཆོས་བསྣུབས་ཞེས་པའི་
ངོ་བོ་གང་ཞིག་ཡིན་པ། ༣. ཆོས་སྣུབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་
གང་ལ་ཐུག་པ། ༤. ཆོས་སྣུབ་ལས་འགུལ་དེས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཚོགས་གོང་འཕེལ་ཐད་ལ་ཕན་གནོད་གང་བྱུང་བ་བཅས་
ཡིན་ཅིང་། གལ་ཆེའི་དོན་གནད་དེ་དག་གི་སྐོར་ལ་ཁོ་བོ་
ནི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་ལྟ་སྟངས་མེས་རྒྱ་ཏ་
ཅང་དམན་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ཁ་
ཚོན་གཅོད་པའི་སྤོབས་པ་མ་མཆིས་པས་མཁས་དབང་
རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་བརྗོད་ཡང་དག་ཤིག་མཛད་པར་ཞུའོ། །

ཁྲི་དྲུག་འགྲོགས། སེང་གེ་དང་། གླང་ཆེན། རྟ་མཆོག
མ་བྱ། ཤང་ཤང་། ཀུན་གྱི་མི་རྣམས་སོ། དེ་ཡང་།
༡. སེང་གེའི་ཁྲི ༢. གླང་ཆེན་གྱི་ཁྲི། ༣. རྟ་མཆོག་གི་ཁྲི།
༤. རྨ་བྱའི་ཁྲི། ༥. ཤང་ཤང་གི་ཁྲི། ༦. ཀུན་མིའི་ཁྲི་
བཅས་དྲུག་གོ།

ཁྲི་གདུགས་བརྒྱལ་བ། ༡. ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། ༢. ཉི་
མ་ཤར་བ།

ཁྲི་འདོན། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་རིགས། བླ་མ་
ཆེན་པོ་སོགས་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་པའི་དགའ་སྟོན་མཛད་སྒོ་
བྱས་པའི་མིང་།

ཁྲི་འདོན་མངའ་གསོལ། ཁྲི་ཐོག་ཏུ་བཏོན་ནས་མིང་
བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་སྒོ།

ཁྲི་ལྡེ། ཡབ་མེས་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་གྱི་ཡ་ཀྱལ་འོད་ལྡེ་ལ་སྲས་བཞི་
བྱུང་བའི་གཉིས་པ། འདི་ཉིད་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་
མཆོ་སྔོན་གྱི་གཞི་བཟུང་སྟེ་ཁྲི་དཔོན་མཛད། ཙོང་ཁ་
ཡུལ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་སོགས་མདོ་སྨད་ཕལ་ཆེར་ལ་མངའ་
མཛད་པས་སྨད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྟམ་ཅམ་ཆགས་ཞེས་
གྲགས། སྡུན་ཐུ་དོན་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་
རྒྱུད་རྣམས་ཀུང་དེ་ནས་བྱུང་ཞེས་གསུངས། ཁྲི་དཔོན་
དེའི་རྒྱུད་པ་ཡ་མདོ་དཔའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས།
འབན་ཡུལ་རང་སྐད་མ་ཉམས་པས་ཕྱི་དཔོན་དུ་འདོད་
པར་སྣང་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ།

ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན། ཡུམ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་འོད་
པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འོད་སྲུངས་ཀྱི་སྲས་དཔལ་
འཁོར་བཙན་གཤེགས་རྗེས་གཡོ་རུའི་འབངས་རྣམས་ཕྱོགས་
བྱས་ཏེ་སྲས་གཅིག་གཙང་ནས་སྟོན་ཐང་ངས་སམ་བྱས་པས།
ཡུམ་བརྟན་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐུགས་གནག་བྱས་དོགས་ནས་དབུ་
རུ་ནས་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན་སྟོན་དྲངས་ཏེ་འཕྱོས་ཀྱི་རྗེའུ་

ནགས་ཀྱིས་སྣན་གཡུ་རལ་སོགས་པ་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། སྲོང་གིས་རྒྱལ་ཐབས་ལ་རང་གི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱངས་པ་བཅས་སོ། །

ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཞལ་ཕྱུན་སྨ་ར་དང་བཅས་པའི་དགྲེས་ཉམས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན་མཚན་ལ་མེས་ཨག་ཚོམས་ཅན་ཡང་ཟེར། བཙན་པོ་འདིའི་འཁྲུངས་སོ་འབྲུག་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བ་མཐུན་ཀྱང་ལོ་ཁམས་གང་ཡིན་ལ་གསུང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད། ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གཞི་བཟུང་ན་ཡབ་བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་དང་ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་བཙན་ཏེ་ཏོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གནས་བརྟན་པའི་ལུགས་ཀྱི་སང་རྒྱལ་འདས་པོ(༧༠༤)ཤིང་འབྲུག(༧༠༤)ལོར་འཁྲུངས། 《ཐང་ཡིག་རྙིང་མ》ལས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཝུ་ཙེ་ཐའན་གྱི་ཁྲིང་ཨན(长安)ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་རྒྱ་ལོ(༧༠༣)ལོར་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་བཙན་པོར་བསྐོས་པ་དང་། དེ་དུས་དགུང་ལོ་བདུན་ལ་སླེབས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། གོང་མ་ཝུ་ཙེ་ཐའན་གྱི་ཧྲིན་ལི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ས་ཁྱི(༦༩༨)ལོར་འཁྲུངས་དགོས་པས་བརྟག་ཐོག་མའི་མཚན་ལ་རྒྱལ་གཙུག་རུ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། འཁྲུངས་པའི་ལོ་དེར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་འཇང་ཡུལ་དུ་དམག་ལ་ཐེབས་པ་དམག་ཇོག་ཏུ་གཤེགས་པེད་ཕྱུལ་སྣན་ཕྱ་ཤར་བརྟེན་ཡང་འདུས་སྲོང་གི་ཡུམ་དང་བཙན་པོ་འདིའི་ཨ་ཕྱི་ཡིན་པ་འགྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཅེས་དབང་ཤུགས་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་སྲིད་དོན་བསྐྱངས། ཐོག་མའི་ལོ་ཤས་ནང་སྲིད་འབངས་ཁག་གཅིག་གིས་རྗེ་ལོག་བྱུང་བ་རྣམས་སྲིད་འཛུགས་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཚུལ་ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་ནང་གསལ་ཞིང་། བཙན་པོ་འདི་དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་ས་སྤྲེ(༧༠༨)ལོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀྲུང་ཙུང(中宗李显)གི་ཅིན་ལུང(景龙)ཁྲི་ལོ་གསུམ་པར་བོད་ནས་བློན་ཆེན་ཞང་དྲེ་རེ་སོགས་མངགས་ཏེ་གོང་མའི་སྲས་མོ་ཞིག་སློང་བར་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་འབྱོར། སྐབས་དེར་གོང་མ་ཐང་ཀྲུང་ཙུང་གིས་སྲིད་ཚབ་ཀྱི་ནང་དུ་གསོལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ་ཧྲུ་མ་ཏུ་ཞེའི་གོ་གནས་ཡོད་པའི་བློན་པོ་དཔྱང་རིན་ཙའོ་དང་། བོད་ཀྱི་པོ་ལོ་ཏ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་ཏུ་ཐོག་པོ་སོའི་འགྲན་བསྡུར་བྱས་པར་ཐོག་མར་བོད་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཅིང་། འགྲན་བསྡུར་ཐེངས་གཉིས་པར་གཉིས་ཀ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་མཚམས་འཇོག་བྱས་པར་བཤད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་ཁྱི(༧༡༠)ལོར་གོང་མས་ཡུང་ལང་གི་གོ་གནས་ཡོད་པ་ལི་ཧྲིག་ལི་ཅུ་བའི་ཕྱུས་མོ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་གོང་མ་རང་གི་སྲས་མོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བག་མར་ཕྱིན་པ་སོགས་གོང་ཏུ་གཞིས་ཤིང་ཀོང་ཇོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་དང་། བཙན་པོ་འདིའི་དུས་སུ་འཛང་དང་གཉེན་འབྲེལ་བཙུགས་ཏེ་ལྷང་མོ་ཁྲི་བཙུན་མནའ་མར་བླངས་ཤིང་འཇང་བོད་མཐུན་མོང་དུ་ཐང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཐང་གི་ས་ཆ་མི་འདུང་བ་ཞིག་བོད་ཀྱིས་བླངས་པ་སོགས《ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང》གཉིས་སུ་གསལ། 《རྣ་བཞེད》ལས་ལོ་ཁམས་གསལ་བར་མ་འཁོད་ཀྱང་། རྒྱ་ཕྱག་སྣོན་པོ་ལང་མེ་སོགས་མི་བཞི་ཐང་གི་གོང་མའི་དྲུང་དུ་མངགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་མང་པོ་སློང་དུ་བཏང་བ་ལ། གོང་ནས་མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་རྒྱལ་བྲིས་པའི་ཆོས་དཔེ་བམ་པོ་སྟོང་གནང་། ཏྭ་ཤང་མཁན་ཤེལ་ཅན་གྱིས་ཏྭ་ཤང་གིས《དགེ་བ་བཅུའི་མདོ》《ཤེར་ཕྱིན་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ》《ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ》བཅས་བསྒྱུར་ནས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ནར་སོན་པ་དང་བསྟུན་ནས་གོ་རིམ་མ་ནོར་བར་འབུལ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་སོགས་བཀའ་སློབ་མང་པོ་གནང་ནས་བོད་དུ་ལོག་ཡོང་སྐབས། དེའི་ཞལ་དུ་ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གཤེགས་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པ་ལྟར་ན་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གཤེགས་པའི་ལོ་དེ་རེ་ཡིན་པར་མངོན་ཞིང་། བཙན་པོ་གཤེགས་པའི་ལོ་ནི་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ཤིང་ལུག(༧༥༥)ཡིན་ཅིང་། ཞོལ་རྡོ་རིང་ཕྱི་མ་དང་ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་ལས། བློན་པོ་འབལ་ལྡོང་ཚབ་དང་ལང་མེས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲོངས་ཞེས་གསལ་ཞིང་། 《སྦ་བཞེད》ལས་བློན་པོ་དེ་གཉིས་ཆོས་ལ་དད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཞང་མ་ཞང་གིས་ནག་ཉེས་བཙུགས་ཏེ་བསྒྲོངས་པར་བཤད་པ་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་དང་མི་མཐུན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《སྦ་བཞེད》དང་། 《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》《ཐང་དེབ་གསར་རྙིང》《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༥༧ནས༡༦༨བར་གསལ།

ཁྲི་ལྡེ་ཁྲམ་བརྟན། བཙན་པོ་གླང་དར་མའི་སྲས་རྡོ་མ་ཡིན་མིན་ལ་རྩོད་གཞི་བྱུང་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བར་བཙུན་མོ་ཆུང་མའི་སྲས་འོད་སྲུངས་ནི་ལྟོ་བོར་གྱི་སྲས་ཡིན་པ་དང་། བཙུན་མོ་ཆེན་མས་སྲས་ཤིག་འཁྲུངས་སྐད་ཀྱི་རྫུན་བྱས་པ་དེར་སོ་ཡོད་སྐབས་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མདང་སྐྱེས་ཀྱི་བུ་ལ་སོ་ཡོད་ཡང་ཡུམ་གྱི་བཀའ་བརྟན་དུ་རྒྱུག་ཅེས་སྨྲས་པས་ཡུམ་བརྟན་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་ལྟ་བུར་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གཉིས་ཀ་གླང་དར་མའི་སྲས་རྡོ་མ་ཡིན་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང《ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང》རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་དང《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》བཅས་ཀྱི་ནང་འོད་སྲུང་ལ་ལྟོ་བོར་གྱི་སྲས་ཞེས་ཡང་མ་གོངས་གོང་དུ་ཡུམ་ལ་སྲས་ཆགས་ནས་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་ཡབ་གྲོངས་སྐབས་ལྟོ་བོར་གྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་རྩོད་མེད་ཐོག བཙུན་མོ་ཆེན་མའི་སྲས་ལ་ལབ་གླེང་མང་པོ་ཡོང་དགོས་པའི་དོགས་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་སྙིར་གསུང་སྐབས་ལབ་གླེང་དེ་ནི་འོད་སྲུངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཟོས་པ་ཡིན་པར་ཐག་གཅོད་གནང་ཡོད། རྩོད་མེད་པ་ལ་རང་མཁས་ཀྱང་རྩོད་རྒྱབ་བརྗོད་པ་ལ་གཞན་མཁས་པས་མདང་སྐྱེས་ཀྱི་བུ་ཆུང་སོ་སྐྱེས་པ་ཞིག་རང་གི་བུ་ཡིན་པར་རྫུན་བཟོ་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་མཁན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་རྫུན་བཟོ་བྱས་པ་རང་ཡིན་སྙམ་པ་མ་ཟད། ལྟོ་བོར་གྱི་སྲས་ཡིན་མཉམ་ལ་ཡབ་གཤེགས་རྗེས་སུ་འཁྲུངས་པའི་བར་ཁྱད་ཟླ་བ་དགུ་དང་ཟླ་ཕྱེད་ལས་མས་ལྷག་ཡོང་མི་སྲིད་ཅིང་། བཙུན་མོ་ཆུང་མའི་སྲས་ཡང་གཤེགས་སྐབས་འཁྲུངས་རན་པའི་དུས་སྐབས་ཞིག་བ་དང་། ཆེན་མའི་སྲས་འཁོར་ནས་དུས་ཚོད་རིང་པོ་ཕྱིན་མེད་ལྟབས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྒ་སྒྲུན་བཟོ་བྱ་དགོས་པ་ཡང་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། རྗེས་སུ་སྲིད་དབང་འཛིན་ཡིན་གྱི་ཆེད་དུ་གཅེན་སྲུ་ཡིན་ལ་མ་འཆམས་པར་འཁྲུགས་རྩོད་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་བོད་སྤྱིད་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཕམ་ཤེས་འཕེལ་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་རྒྱུ་དངོས་ཡོད་ཚད་ཡུམ་བརྟན་ལ་ཐོབ་ནས་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་གཙང་དང་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་དགོས་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཞིབ་པར《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》དང་། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ》བཅས་སུ་གསལ།

ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནམ་ལྡེང་ཁྲི། འདིར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དང་ལྡེང་ཁྲི་ཞེས་པ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས། ལ་སྐྱིའི་ལྷ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ལས། སད་ན་ལེགས་ལོ་བཅུ་དགུ་བཞེས་པ་ན་བཙུན་མོ་ལྷ་རྗེ་ལ་སྲས་ལྡེང་ཁྲི་བལྟམས། ལོ་བཅུ་གསུམ་ན་ཡབ་འདས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་དེར་སྲས་གཅིག་ལས་མེད། སྲས་ལྡེང་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་ལ་སྲས་གསུམ་དང་། བཙུན་མོ་ཆུང་བ་གཅིག་ལ་སྲས་ལྷ་རྗེ་དང་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་ཏེ་སྲས་ལྔ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱུས་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཟུར་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཕྱུངས་བརྗེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འདི་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མེད་སྐབས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི

དཀའ་སྟོན༽དུ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནམ་ལྡེ་ཁྲི་ཞེས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཆེ་སྟེ། བཙན་པོ་འདི་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གསུང་ཚུལ་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་འདིར་རང་ལུགས་ནི«བཀའ་ཐང»ཁག་གི་ནང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པད་མས་མཚན་གསོལ་བ་ལ་མུ་ཏིག་བཙན་པོ། ཡབ་རྒྱལ་པོས་མཚན་གསོལ་བ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་གསོལ་བ་སད་ན་ལེགས་བཅས་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བར་འཁོད་པ་ལྟར་ལགས་དག་པར་མ་ཟད། སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་ཡུན་ཡང«ཐང་བོད་དཔོན་ཞང་མཐུན་འཁྲིལ་རྗེ་རིང»ཀྱི་ཤར་ངོས་ཡིག་ཚང་༩༢པར་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་གནས་ཚུལ་བཀོད་པའི་མཇུག་སྨོས་ལ་བཙན་པོ་དཔོན་ནི་སྨུ་ཆེ་གཅིག རྒྱ་རྗེ་ཞང་ནི་གདུང་རབས་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཀའ་ཁོན་གྱི་གཏུགས་ནི་མ་བྱུང་ཞེས་པ་འདིར་བརྟགས་ན་བཙན་པོ་འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་ལ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གདུང་རབས་གསུམ་སྟེ་ཐང་ཏེ་ཙུང་། དྲན་ཙུང་། ཤན་ཙུང་(德宗、顺宗、宪宗)བཅས་ཀྱི་རིང་ལ་ཐང་བོད་བར་དམག་འཁྲུག་གི་གནས་ཚུལ་བྱུང་མེད་པ་གསལ་པོར་འཁོད་པ་བཞིན་བཟུང་ན། བཙན་པོ་འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་ཚོད་ནི་ཐང་གི་གོང་མ་ཏེ་ཙུང་གི་ཅེན་ཀྲུང(建中)ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ལྕགས་སྤྲེལ(780)ལོ་ནས་ཐང་དྲན་ཙུང་གི་ཡུང་ཀྲིན(永贞)ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ཤིང་བྱ(805)ལོ་བར་དང་། ཐང་ཤན་ཙུང་གི་ཡོན་ཧོའི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་མེ་ཁྱི(806)ལོ་ནས་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་ཤིང་རྟ(814)ལོ་བར་བཅས་པས་བསྡོམས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་ཐང་ཏེ་ཙུང་གི་ཀྲིན་ཡོན(贞元)ཁྲི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་མེ་གླང(797)ལོར་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གཤེགས་པས་སྲས་མུ་ནེ་བཙན་པོ་རྒྱལ་སར་འཁོད། «ཀམ་ཀམ་ཆོས་འབྱུང»དང«དེབ་དམར་གསར་མ»སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་ལྟར་ན་མུ་ནེ་བཙན་པོས་སྲིད་དབང་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་བདུན་བཟུང་ནས་སྟོགས་ཕྱུག་ལན་གསུམ་སྐོམས་ཞེས་པ་གཉིས་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་དེ་འདྲ་ཡོང་ཐབས་མེད་པས་སྲིད་དབང་ལོ་བདུན་དང་ཟླ་བ་དགུ་བཟུང་བར་གསུངས། «ཐང་དེབ་གསར་རྙིང»ལས་མུ་ནེ་བཙན་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ནས་འདས་པར་བཤད་པ་བཞིན་བཟུང་ན་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཐང་ཏེ་ཙུང་གི་ཀྲིན་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ས་སྟག(798)ལོར་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་བཙན་པོ་འདིས་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་ཤིང་ལུག(815)ལོ་བར་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་བར་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དཔལ་ཆེ་བའི་ནང་བཙན་པོ་འདིའི་མཛད་རྗེས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་བཀོད་མེད་པའི་ཐོག་བཀས་བཅད་གཉིས་པར་གྲགས་པའི་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་རྒྱ་འཛིན་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པ་སོགས་ནོར་འཁྲུལ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་ཡང་བཙན་པོ་འདིའི་མཚན་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དང་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་མཚན་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་ཞེས་པ་ཕན་ཚུན་ནོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་མཛད་རྗེས་གཙོ་ཆེ་བ། 1. ཡབ་མེས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སྔར་ཡོད་རྣམས་ལ་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་མཛད་པ། 2. སྐར་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་པ། 3. རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། 4. བཀས་བཅད་གཉིས་པར་གྲགས་པ་སྟེ་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་བསྒྱུར་རྒྱ་འཛིན་གྱི་ཡིག་ཆ«སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ»ཐོག་མར་འདོན་སྤེལ་མཛད་པ། 5. སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་ཐང་བོད་གཉིས་ཀྱི་བར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམག་འཁྲུག་བྱུང་མེད་པ། 6. ཐང་བོད་གཉིས་བར་འདུམ་འགྲིག་ཞི་ཆིངས་ཡོང་བའི་རྨང་གཞི་ཐོག་མར་བཏིང་གནང་མཛད་པ། 7. བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་རིང་སྲིད་དོན་གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་འཁོད་པའི་རྡོ་རིང་ཁག་མང་བཙུགས་སྟེ་དཔང་རྟགས་སུ་འཛུག་གནང་མཛད་པ་བཅས་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་བློ་མཐུན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་དང་། ཁྲིན་ཆིང་དབྱིན(陈庆英)གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི«བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་ཙམ་བརྗོད་པ»ལུགས་དཔར་མ་ལས་གསལ་ཞིང་། བང་སོ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་འཕྲུལ་གཞིར་ཞེས་པ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བང་སོའི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད།

ཁྲི་རྣམ་རྒྱལ་ལྡེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྷ་དབང་རྒྱལ་མཚན་དང་། བཙུན་མོ་ལྷ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ལ་སྲས་ལྷམ་སྲིང་གསུམ(1. ཁྲི་རྣམ་རྒྱལ་ལྡེ། 2. ཁྲི་ནོར་བུ་ལྡེ། 3. སྲས་མོ་ཨ་སྐྱིལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཞེས་བསམ་སྡིང་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྟག(1422)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྤྲུལ་པར་གྲགས། ཆུང་དུས་ནས་བློ་གྲོས་ཆེ་ཞིང་། མདའ་གི་མདུང་གསུམ་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་ལ་བྱང་ཆུབ་པ། དཔའ་རྩལ་སྙིང་སྟོབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་མེ་འབྲུག(1436)ལོར་སྲིད་དབང་བཟུང་། བྱང་པ་བདག་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་འགལ་རྐྱེན་བྱུང་ཏེ། དིང་རི་སྒང་དཀར་ཁྲི་ཚང་དུ་ལོ་ཤས་རིང་བཟང་བཙོན་ལྟ་བུར་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། མི་རིང་བར་གུང་ཐང་པོ་བྲང་དུ་རང་སྲིད་སྐྱོང་བར་ཕེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་། རྫོང་པ་དང་ཤེར་པ་སོགས་དགྲ་བོ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ཚར་བཅད་དེ་མངའ་ཞབས་སུ་བསྡུས་ཐོག་དབུ་ཁྲལ་ལོ་རེ་བཞིན་འབུལ་རྒྱུའི་མནའ་རྫིགས་བླངས། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་དང་། གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན། མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསར་འཛུགས་ཐོག བཤད་གྲྭ་དང་། སྒྲུབ་གྲྭ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་བཞེངས། དགོན་སྡེ་ཡས་མས་རྣམས་ལ་མཆོད་གཞིས་གསར་སྤྲོར་དང་ཁ་སྐོང་གང་ལ་གང་དགོས་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང་བར་མཛད་པ་སོགས་མཛད་རྗེས་ཆེ། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཁྱི(1502)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཞིབ་པར་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པའི«མངའ་རིས་སྨད་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས» «བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས»ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་123ནས128བར་ཡོད།

ཁྲི་དཔོན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག(1268)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པེ་ལེ(忽必烈)སེ་ཆེན་གན་གྱིས་མངགས་པའི་གསེར་ཡིག་པ་ཨ་ཀོན་དང་མིའི་གླིང་གཉིས་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་དབུས་གཙང་མངའ་རིས་ཡོངས་སུ་ཐེམ་ཐུད་ཞིབ་བཤེར་བྱས། དེ་ནས་ལོ་རྡོ་ལྷོ་སོང་བ་རྒྱ་གླིལ(1272)ལོར་གོང་གསལ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པའི་ཐུད་གྲངས་གཞིར་བཟུང་ནས་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་ཁྲི་སྐོར་རེར་ཁྲི་དཔོན་རེ་བསྐོས་ཐོག་ཐུ་བོ་ཏཱན་ཧྭའི་ཤི་དུའུ་ཡོན་ཧྲའོ་ཧྥུ(吐蕃宣慰司都元帅府)ཟེར་བའི་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་ས་ཁུལ་བཙུགས། ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ཅི་ཚུལ་སྐོར་གཉིས་གསལ་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཁྲི་སྤྲུལ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད་པ་དེ་རིགས་ལ་ཡོངས་གྲགས་ཁ་རྒྱུན་དུ་ཁྲི་སྤྲུལ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་བ་དེའི་བསྡུས་མིང་སྟེ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་པ་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཡང་སྲིད་རྒྱ་ལི་སྐྱབས་མགོན་ནི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། དེ་ནས་ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ(རྒྱལ་ཁང་རྩེ་ཁྲི་སྤྲུལ) ཁྲི་ཐོག་བཅོ་ལྔ་པ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ(མངའ་རིས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བཞི་པ་ཁྲི་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ(ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ) ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བདུན་པ་ཁྲི་ཆེན་ཡང

སྙིང་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ(སེར་སྨད་སྨོན་འཁོར་ཁྲི་སྤྲུལ) ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཁྲི་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ(ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ཞེ་དགུ་པ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས(སེར་སྨད་གཞུང་པ་དག་པ་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས(བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ང་གཅིག་པ་ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ(འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དོར་ཚང་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ང་གཉིས་པ་ཁྲི་ཆེན་དྭགས་པོ་ཆེ་འཕེལ(དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་ཁྲི་དྭགས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ང་གསུམ་པ་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ(གཙོས་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ང་བཞི་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན(སེར་བྱེས་བསམ་བློ་ར་སྒྲིང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་ང་ལྔ་པ་ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ(མདོ་སྨད་ཟམ་ཚ་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང)ཁྲི་ཐོག་རེ་གཅིག་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས(སེར་སྨད་ཚ་ཛོར་ཆེ་ཚོན་གླིང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་རེ་གསུམ་པ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག(སེར་སྨད་རྒྱལ་རོང་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་རེ་བརྒྱད་པ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས(སེར་སྨད་ཚ་བ་ཁྲི་སྤྲུལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཚ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་གྲགས) ཁྲི་ཐོག་རེ་དགུ་པ་ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ(དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་རྫོང་ཁང་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་བདུན་ཅུ་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ(ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་དོན་དྲུག་པ་ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག(འབྲས་བློ་གླིང་རྒྱལ་རོང་སྤེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་གྱ་གཅིག་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུ(འབྲས་སྒོ་མང་བྱང་རྩ་ཁྲི་ངག་དབང་ནོར་བུ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་གྱ་དགུ་པ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ(དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་ཞྭ་རེ་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་གོ་གཉིས་པ་ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད(འབྲས་བློ་གླིང་གཙང་པ་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང) ཁྲི་ཐོག་གོ་གསུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན་འབྲས་བློ་གླིང་མི་ཉག་ཁྲི་སྤྲུལ་བཅས་སོ། །

ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་གསུམ་པ་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། ཁྲིམ་ཐོག་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཞུགས་པོ་བྱམས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུའི་དུས་ནས་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མཛད་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་གསལ་བས་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ཆུ་ལུག(༡༧༦༣)ལོར་གཙོས་དགོན་པ་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དུ་གདན་ས་འི་ཁྲི་ར་བཀོད། སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་དཔོན་སློབ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་གཞན་བཞིན་གྱི་ཞབས་ཕྱི་ཟུར་དུ་བཙུགས་ནས་བསླབས་ཤིང་སློབ་གཉེར་གནང་ཞིང་། ཞར་ལ་སུམ་རྟགས་དང་། སྙན་ངག སྔ་རིག་པ་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་པ་ཅིན་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་མཇལ་ཏེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ཆུ་སྟག(༡༧༨༢)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཚེ་སྨོན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་གནང་མཛད་པ་དང་སྐབས་ཁེལ་ཐས་མཇལ་ཕྱད་མཛད་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སློབ་གཉེར་ཡུན་རིང་གནང་ཞིང་། གསེང་བར་ནམ་བྱུང་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། གློང་རྫོང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ། བྲག་དཀར་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས། ཁྲི་ཐང་ངག་དབང་དོན་གྲུབ། ཤར་རྩེ་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བླ་མ་དགེ་བཤེས་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསན་པ་བཅས་སོ། ཧི་ཤུ་ཙ་ལྷའི་བར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༨༡༣)ལོར་རང་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཁར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོས་ཡི་དྭེ་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་ལས་ཚན་གྱི་གཟེངས་བསྟོད་གནང་། རང་ཡུལ་གྱི་དགོན་པར་ཕེབས་རྗེས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། སྒྲིག་ལམ་གྱི་རྗིང་བསྐྱལ་སོགས་གང་ལ་གང་འཚམས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་བར་མཛད་པས་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཏེ་སྔོན་མ་མཁས་པ་མང་དུ་ཐོན། མདོ་སྨད་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་མང་པོས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། གསུང་རྩོམ་པོད་བརྒྱད་ཙམ་གཅེས་དགོན་ཆེན་དུ་དཔར་ཡོད། དགུང་ལོ་གོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་བྱ(༡༨༤༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྙིར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་རྩོམ་འགྲོ་ཅན་ལ་ཞལ་སློབ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁ་སྐོང་བྱས་པ《ཉིན་མོའི་འོད》དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༢༡༠ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་[ཀ]པའི་ནང་བཞུགས།

ཁྲི་ལྡན་ཚོགས་ལྡེ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་དང་བདག་མོ་བསོད་ནམས་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྟག(༡༣༣༨)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ནར་སོན་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། བྱང་པ་ཏཱ་དབེན་གྱི་སྲས་མོ་ནམ་མཁའ་འབུམ་བཙུན་མོར་བླངས། ཡོ་ཁ་ཤས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་སྲས་སུ་བྱུང་པ་ཏཱ་དབེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོའི་བར་དབྱེན་སྦྱོར་བྱུང་བར་བརྟེན། ཞང་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱོན་ལམ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༧༠)ལོར་སྐྱོག་ཏུ་བཀྲོངས།

ཁྲི་ཐུག ༡.ཁྲི་གཅིག་གི་མིང་། ༢.ཁྲི་བཅུའི་མིང་། ༣.ཁྲི་འགའ་ཤས་དང་ཁྲི་མང་པོ་བཅས་དོན་མི་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད།

ཁྲི་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་གྲས་སུ་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བ་དང་པོ་ནི་ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་བྲག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེས་མ་དེ་ནི་ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཕྱུགས་དམར་མའི་ཤོག་གྲངས༧༠༢ཀྱི་ནང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཡོས་ལ་ཁྲི་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞལ་འཛོམས་ཞེས་པ་དེ་ཁྲི་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་རྗེས་མ་དེ་ཡིན།

ཁྲི་འབྲུམ་ལྡེ་མགོན། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བཙུན་པ་ལྡེ་དང་བཟང་ས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་མོ་ཆུང་བ་ཉི་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་གླང(༡༢༥༣)ལོར་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་འདི་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྕགས་འབྲུག(༡༢༨༠)ལོར་འདས།

ཁྲི་འབྲི་འཇུག་འདོན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཁྲི་ཐེབས་མཛད་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་འབྲི་འཇུག་འདོན།

ཁྲི་མོན། བཙོན་ར།

ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དང་བཙུན་མོ་ཆེ་ང་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མོ་ལེགས་ཀྱི་སྲས་སུ་གནས་བརྟན་སྐྱེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་འདས་ལོ་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་པ་མེ་ཁྱི(༨༠༦)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་ནི་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་དང་། ལྷ་དགས་ཀྱི་མཚན་ལ་རལ་པ་ཅན་ཟེར། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་སླེབས་པ་ཤིང་ལུག(༨༡༥)ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ནས་རྩ་བཞི་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་ཡང་མེས་པོ་མའི་དུས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་མཛད་རྗེས་གསར་པ་ཁག་གསུམ་ཡོད་པར་བརྟེན་དོན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡.སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བདུན་ལ་སླེབས་པ་ལྕགས་གླང(༨༢༡)ལོར་ཐང་བོད་གཙུག་གཉིས་ཀས་མཇལ་དུམ་ཡོད་པའི་འབད་བརྩོན་སྙེད་མེད་བྱས་པ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་མི་པཎ་རྣམས་དང་རྒྱའི་ཧྭ་ཤང་རྣམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་མཛད་དེ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སུ་ཙུང་གི་ཁྲང་ཆིང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་དང་། བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱིད་རྟག་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་ལྕགས་གླང(༨༢༡)ལོར་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས

ཤུ་ཆིངས་འཁྲིག་བྱས་མེད། ལོ་དེའི་རྗེས་མར་བོད་ཀྱི་སྲིང་ཁྲིར་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་སྦྲ་སྟོད་ཚལ་དུ་ཆིངས་འཁྲིག་བྱས། ལོ་དེའི་རྗེས་མ་རྒྱ་ཡོས(༨༢༣)ལོར་གཞི་ནས་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན། རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་ཀྱི་གུང་གུ་མེ་རུ་བཅས་སུ་རྡོ་རིང་བཙུགས(རྡོ་རིང་གཞན་གཉིས་དེང་སང་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ལྷ་སའི་རྡོ་རིང་ནི་ད་དུང་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད)ཐོག་གུང་གུ་མེ་རུ་རུ་བའི་ས་གནས་དེ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བྱས་ནས་དེར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་དང་རྒྱའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས། གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་ཟུང་གཅིག ས་ལ་བཙན་པོ་དཔོན་ཞང་གཉིས་ལས་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བརྡ་མཚོན་དུ་ས་བོང་ལ་ཉི་ཟླའི་གཟུགས་བརྐོས། ཕྱིན་ཆད་བོད་བོད་ཡུལ་ན་བདེ། རྒྱ་རྒྱ་ཡུལ་ན་བདེ། ས་མཚམས་ཡན་ཆད་ལ་ཕན་ཚུན་དམག་མི་དྲང་ས། གལ་ཏེ་ས་མཚམས་བརྒལ་ནས་རྒྱ་བོད་སུས་དམག་དྲངས་ན་དམག་དྲངས་མཁན་དེ་རང་ཕུང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་དམོད་བཙུགས་ཏེ་མནའ་བསྐལ་བའི་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་རེ་རེ་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་མདུན་དང་། ས་མཚམས་གུང་གུ་མེ་རུ་བཅས་ལ་བཙུགས་ཏེ་ངོས་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་དཔོན་ཞང་གཉིས་ཀྱི་གཙིགས་ཡིག ངོས་ཆུང་བ་གཉིས་ལ་བཀའ་གཙིགས་ལ་ཞུགས་པའི་བོད་རྒྱའི་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གནས་དང་མིང་རུས་བཅས་བྲིས་པའི་རྡོ་རིང་བཙུགས་པ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་རིང་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་བར་དམག་འཁྲུག་མེད་པའི་ཞི་བདེའི་དུས་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་གི་འགོ་རྩུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་སྔོན་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་འཛམ་གསེར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་གཏན་འབེབས་བཟོ་གནང་མཛད་ཀྱང་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཚད་གཞི་གཅིག་ཏུ་མ་གནས་པར་བརྟེན་ཕྱིན་ཆད་འཛམ་གསེར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་རྣམས་རྒྱ་གར་མ་ག་དྷའི་ལུགས་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ། སྐབས་དེའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སོ་ཡོན་ཏན་གྱི་རི་རྒྱུད་བར་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་བྱང་འགྲམ་བར། ནུབ་ཕྱོགས་དྲུ་ཞིག(དབྱི་རན)གི་ས་མཚམས་སྟག་ཤ་དུང་གི་སྒོ་མོའི་བར། བྱང་ཕྱོགས་ཧོར་སོག་གི་མཚམས་བྱེ་མ་སྒང་རིང་པར་ཡོད། ༢. ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་གུས་བཀུར་ཚད་ལས་འདས་པ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མདུན་ས(གྲོས་ཚོགས)ཆུང་བ་དང་དབང་ཆ་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ། དབུ་རྗོད་ཀྱི་རབ་པ་དགེ་འདུན་གྱི་གདན་དུ་བཏིང་། འབངས་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གསར་པ་ཡིན་ཀྱང་ཞབས་སྐྱེ་བོར་ལེན། དགེ་འདུན་གྱི་འཚོ་བ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་གནང་བ་མ་ཟད། སྟོད་ཡུང་ཞུང་ཕུ་ལྷ་ཁང་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་གཅིག་ལ་ས་ཞིང་དང་། ནོར་ཕྱུགས། ལྷ་འབངས་བཅས་སྦྱིར་བདག་གི་དབང་ཆ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེ་རེ་ལ་འབངས་མི་ཁྱིམ་བདུན་རེའི་དབང་ཆ་གནང་ཞིང་། ལྷ་འབངས་རྣམས་དཔྱ་ཁྲལ་ཐད་ཀར་འགྲུལ་དུ་འཇུག་པ། རབ་བྱུང་ལ་མིག་ངན་བལྟས་པ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་ངན་པ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་གཅོད་འབྲེག་གི་ཁྲིམས་ཆད་ནན་པོ་བཅད་པ་སོགས་ཚད་ལས་འདས་པའི་གུས་བཀུར་གནང་བར་བརྟེན། རྗེས་སུ་འབངས་ཀྱིན་ཡོག་འཕྱུང་རྒྱུའི་རྩང་གཞི་བཏིང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། ༣. ལྷ་ཁང་སྔར་ཡོད་ཉམས་གསོ་མཇུག་སྐྱོང་དང་གསར་བཞེངས་གནང་ན། དེ་སྔོན་ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་སྔར་ཡོད་ཉམས་གསོ་དང་། བཞེངས་འགྲོར་ཕྱུས་པ་རྣམས་མཇུག་སྐྱོང་། གསར་དུ་རྒྱ་ནག་ར་ནག་དང་། ཁ་ཆེ། ལི་ཡུལ། བལ་པོ། བོད་དང་བཅས་པའི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་མང་པོ་བཀུག་སྟེ་འུ་ཤང་རྡོ་དཔེ་མེད་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་ཐོག་དགུ་མ་རྡོ་བརྩིགས། བར་ཐོག་གསུམ་སོ་ཐག སྟེང་ཐོག་གསུམ་ཤིང་ལས་བྱས་པ་ཚང་མར་མདའ་ཡབ་དང་། དབུ་རྩེའི་རྒྱ་ཕིབས་ཆུང་གིས་བསྐོར་ན་ཤར་དང་ནུབ་ཏུ་འཁོར་བསྐོར་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྡོ་མཚར་ཅན་ཞིག་བཞེངས་གནང་བོ། དེའི་ནང་གི་སྐུ་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལི་དཀར་དམར་ཀྱིས་ལུགས་བྱས་པ་ཤ་སྟག་བཞེངས། འོན་ཀྱང་སྐུ་ཁང་དེ་བཞེངས་ནས་རབ་གནས་མ་གྲུབ་གོང་དུ་བློན་པོས་སྐུ་བཀྲོངས་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསུངས། ༤. དམ་པའི་ཆོས་བསྒྱུར་བའི་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྔོན་ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་མ་བསྒྱུར་བའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་མང་པོ་བསྒྱུར་ཞིང་། ཡིག་གཟུགས་ཡིགས་པ་རྣམས་ལ་གདན་གཡལ་གྲལ་དང་སྐྱ་ཡོན་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ། འཆི་རྗེན་ས་ཞིང་དོར་གཅིག་བཅས་གནང་བས་ཡིག་གཟུགས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་སྐུལ་ལྕག་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་གནང་བ་དེས་གཉམ་འོག་གི་བློན་པོ་དང་འབངས་རྣམས་འདོད་བློར་མ་བབས་པ་དང་། དེ་སྔོན་བློན་པོ་དང་བཙུན་མོ་ལ་མ་ཉེས་པར་ཁྲིམས་གཅོད་ཐོག་པ་སོགས་ཀྱི་འཁོན་འཛིན་ཡོད་པ་བཅས་རྐྱེན་ངན་མང་པོ་འཛོམས་པར་བརྟེན། བཙན་པོ་བཀྲོངས་པའི་བྱ་ཐབས་མང་པོ་གོམ་པ་རིམ་བགྲོད་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱས་ཐོག་སྔར་ཀྱི་འཁོན་འཛིན་ཡོད་པའི་བློན་པོ་སྦས་དང་ཅོག་རོ་གཉིས་ཀྱིས་བཙན་པོར་ཆང་གསོལ་ཏེ་ར་བཟི་བའི་མགོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཞལ་ལྟག་པར་གཅུས་ཏེ་བཀྲོངས། ཞིབ་ཕྲའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་ཡལ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས་ཤིང་གཟིགས་པར་འདོད་ན《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དང་། ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》《ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ》རྣམས་སོགས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་གཟིགས། བང་སོ་ནི་ཁྲི་སྟེང་ཕྱང་རི་ཞེས་འབོད་པ་རྒྱལ་ཆེན་འཕྲུལ་བཞེར་དང་འདུས་སྲོང་གི་བང་སོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

ཁྲི་བཙན་ནམ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་ལྔ་པའི་བར་གྱི་བཙན་ལྔའི་ཁྲུས་ཡིན། ཡབ་རྒྱལ་ཧྲེ་རེ་སྲོང་བཙན་དང་ཡུམ་འོ་མ་ལྡེ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ཡིན། བཙུན་མོ་སྨན་བཟའ་ཁྲི་དཀར་དང་བློན་པོ་སྤྲུལ་གཉའ་དོར་གཙུག་འོད་དང་། དབས་ཁྲི་བཟང་སྟོང་ཁོང་གིས་བྱས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མ་རྙེད།

ཁྲི་རྩེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས། ཁོད་སུམ་རུ་སོ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་དང་པོ་བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་ལ་དྲུག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་ཁྲི་རྩེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་ནི་ཁྲི་གཅིག་གིས་འབུམ་ཁོ་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཁྲི་རྩེ་འབྲུམ་བཞེར་ཟེར། དེ་ནི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་ལག་གི་དབྱེ་མཚམས་དང་། སྲིད་འཛིན་རིམ་པ་དང་དམག་དོན་གྱི་སྒྲིག་གཞི། དཔོན་རིགས་ཁག་གི་གོ་གནས་དང་ལས་འགན། དམག་དཔུང་དང་འབངས་མིའི་དབྱེ་མཚམས་དང་ཐོབ་ཐང་། ཞིང་བཟུང་གི་ཞི་སེར་དང་ས་ཞིང་དབང་བའི་ཚད་གཞི་བཅས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཟེར། དེ་ལ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བའི་ལམ་ལུགས་དྲུག་དང་། 《དུན་ཧོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ》ནས་ཁ་བསྐང་བ་གཅིག་བཅས་བདུན་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. རུ་སྟེ་ཆེན་པོ་ལྔ་སྟེ་དམག་སྲིད་གཅིག་སྒྱུར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་ཆེན་པོ་ལྔར་བྱེ་བ། ༢. ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་ཞེས་རྒྱལ་ཁྲོན་དང་རུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ཁག་གིས་སྐྱེར་བཟུང་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ། ༣. སྟོང་གི་སྡོང་སྡེ་ཞེས་དམག་དཔུང་གི་སྡེ་ཚན་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་བ། ༤. བློན་པོ་ཆེ་དགུ་ཞེས་སྲིད་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་བློན་ཆེན་དགུར་ཕྱེ་བ། ༥. དཔོན་བདུན་སོགས་སྲིད་འཛིན་རིམ་པ་དམའ་བའི་ཁག་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ༦. གཡུང་གི་མི་སྡེ་ཞེས་འབངས་མིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྗེ་བྲན་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱེ་བ་བཅས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་གསལ་ལ། ༧. ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱེ་བ་ནི་ཆོས་འབྱུང་དེའི་ནང་མི་གསལ་བས《དུན་ཧོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ》ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་གནད་བསྡུས་ཤིག་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི《བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ》ཞེས་པའི་ནང་གསལ།

ཁྲི་ཚོ། ༡. ཁྲི་ཁ་ཤས། ༢. ཁྲི་རེ་རེ་བྱས་པའི་ཚན་པ་མང་པོ།

ཁྲི་ཞིག ག་ལ་ཏེ།

ཁྲི་ཡིག ཁོ་གནས་ཤིག་གི་མིང་།

ཁྲི་བསྐྱིང་བ། ཁྲི་ཆེན་པོ་བཀོད་པ་མཛེས་པ།

ཁྲི་ལན། ཉིས་ཚད།

ཁྲི་(ཁྲིན)ལན། ཕྱིན་ལན། འཕྲིན་ཕར་བསྐུར་བ་ལ་ཚུར་བྱུང་བའི་ལན།

ཁྲི་ཧོད་རྒྱལ་མོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཚོ་སྔོན་པོར་འབོད་པ་དེ་ཡི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན། སོ་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོ་ཞེས་བྲིས་པ་ཡང་སྣང་སྟེ། དེ་ཡང་གནའ་རབས་སུ་མཚོ་དེ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་ལ་ས་གནས་དེར་མི་ཁྲིམ་ཁྲི་ཚོ་ཡོངས་པ་ཡོད་པ་ལ་མཚོ་རྡོལ་བྱུང་ནས་མཚོ་ནང་དུ་ཤོར་བར་བརྟེན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཤོད་རྒྱུན་ཡང་ཡོད། མཚོ་འདི་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྷ་སྒྲུང་ལྟ་བུ་ཞིག་བོད་སྐྱོལ་འདུག་པ་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་མེད། མཚོ་སྔོན་པོའི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་། ཆགས་ཚུལ། ད་ལྟའི་གཏིང་ཟབ་ཚད་སོགས་གཤམ་གསལ་མཚོ་སྔོན་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཚིག་གི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གསལ།

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། གནའ་རབས་བོད་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་བཙན་པོ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན། བཙན་པོ་འདིའི་དགུང་སྐྱིད་རྟ་ལོ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བ་ཞལ་མཐུན་ཡང་༼སྦ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ༽ལས་ཡོས་ཀྱི་ལོ་ལ་འཁྲུངས་པར་བཤད་ཅིང་། རྟ་ལོ་དེ་ཡང་། ས་རྟ། ལྕགས་རྟ། ཆུ་རྟ་བཅས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི་༼དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས༽ནང་དགུང་སྐྱིད་ཆུ་རྟ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱིས༼རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ༽རྩ་འགྲེལ་ལས་དགུང་སྐྱིད་ཆུ་རྟ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེ༼ཏུན་ཧོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ༽དང་མཐུན་པས་དེ་རང་ཁུངས་བཙན་པར་སྣང་ཞིང་། ཆུ་རྟ་ལོ་དེ་ཐང་ཀུ་སྐོར་ཕྱི་མའི་ཆུ་རྟ་ལོ་དང་རྗེས་མའི་ཆུ་རྟ་ལོ་གང་ཡིན་ཟད། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཙམ་ལས་མ་བཞུགས་པ་དང་། བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཙམ་བཞུགས་པའི་བཞེད་པ་གཉིས་ལས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་མིན་ལ་རག་ལས་པས་འདིར་བཞེད་པ་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན༼ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་ཆ༽དང་རྒྱ་ཡིག་གི༼ཐང་དེབ་གསར་རྙིང་༽གཉིས་བཅས་དང་མཐུན་པར་སྣང་བས་དེ་གཞིར་བཟུང་ན་འཁྲུངས་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཐང་ཀུ་སྐོར་ལྔ་པའི་ཆུ་རྟ(༧༤༢)ལོ་ཡིན། བཙན་པོ་འདིའི་ཡུམ་གང་ཡིན་ཟད་ལ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཚང་མའི་ནང་རྒྱ་བཟའ་རྗེས་མ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ལ་བཙན་པོ་འདི་འཁྲུངས་པ་དང་། དེ་བཙུན་མོ་སྣ་ནམ་བཟའ་ཞི་སྟེང་གིས་ཕྲོགས་པ། བཙན་པོ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་དུས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་རྒྱ་བཟའ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་བ་སོགས་མ་བཏགས་ཉམས་དགའི་སྣང་བར་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཞིབ་པར་བརྟགས་ན་སྔོན་ཐོ་བའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པས་ཡུམ་ངོ་མ་ནི་བཙུན་མོ་སྣ་ནམ་བཟའ་རང་ཡིན་ངེས་སུ་འདུག (འདི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཏམ་མང་པོ༼བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག༽གི་དུས་དེབ་ཁག་ནང་གཟིགས།)དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་མེ་སྤྲེལ(༧༥༦)ལོར་སྲིད་དབང་ཕྱག་ཏུ་བཞེས། མཐའ་བཞིའི་མངའ་འབངས་ཡོངས་ལ་བཀའ་ཤོག་ཆེན་པོ་སྤེལ། བཙན་པོ་འདིའི་དུས་བོད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མངའ་ཐང་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་རྩེ་མོར་སོན་ཏེ། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་མཛད་རྗེས་རླབས་ཆེ་བ་བྱུང་བ་གཤམ་གསལ།

༡. ཐང་བོད་གཉིས་བར་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་གནང་སྟེ་མཚན་དངོས་སྨྲེལ་འབྲུལ་རེས་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཐོག སྐབས་རེ་འཁྲུགས་རྩོད་དང་སྐབས་རེ་འདུམ་པ་བཅས་ཞེངས་འགལ་ཤས་བྱུང་ཞིང་། སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བདུན་པ་ཆུ་སྟག(༧༦༢)ལོར་དམག་དཔོན་ཞང་རྒྱལ་གཟིགས་དང་། སྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་། སྟག་སྟོང་བཙན་ལ་སོགས་པས་བོད་དམག་འབུམ་གཅིག་ཙམ་ཁྲིད་དེ་ཐང་གི་ཁོངས་གཏོགས་མཁར་དང་ས་ཆ་མང་པོ་ཕྲོགས་བཟུང་གིས་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ཉིན་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བཟུང་བ་དང་། གོང་མ་ཐང་ཏའི་ཙུང་ཡང་གནས་སྐབས་རིང་ཤན་ཀྲུ(陕州)ལ་བྲོས་དགོས་པ་བྱུང་བ་སོགས་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར་གསལ། ༢. སྲིད་དོན་གྱི་བྱས་རྗེས་ཡོད་པའི་བློན་པོ་རྣམས་ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་བྱ་བ་གལ་ཆེའི་རིགས་བློན་པོ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྲོས་བསྡུར་ཐོག་རྒྱལ་བློན་རྣམས་མཐོང་ཐོག་མཐུན་སྒྲིལ་ཆེ་བས་བཙན་པོའི་སྲིད་དབང་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ། ༣. མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བཀོད་པ་ལེགས་པའི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ། ༤. བསམ་ཡས་སུ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཐོག་མར་བཙུགས་ནས་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཐོག་མར་འདིང་བར་མཛད་པ། ༥. བཙན་པོ་རང་ཉིད་ས་གནས་སོ་སོར་དངོས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཐོག་བོད་མིའི་བུ་སྨྱུག་ཤེས་རབ་གསལ་ཞིང་སྤྲོ་སྙིང་ཆེ་བ་མང་པོ་འདེམས་སྒྲུག་གནང་སྟེ་བསམ་ཡས་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྱུར་རྒྱ་གར་གླིང་དུ་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མར་འཛུགས་པ་གནང་སྟེ་ལོ་ཙཱ་བའི་དཔུང་ཁག་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ་དང་། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གསུང་རབ་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། ལོ་ཙཱ་བ་རེ་རེ་ལ་བཙན་པོའི་སྐུ་སྲུང་དམག་མི་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་གྱི་ཐོགས་ཐོབ་དང་འདྲ་བའི་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་གནང་བར་བརྟེན། བོད་སྐད་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་བྱ་གཞག་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ། ༦. བོད་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་མངགས་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་དང་ནང་སའི་སྨན་པ་མཁས་པ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གུས་བཀུར་སྟེ་ལེན་ཞུན་ཤུས་ཚོགས་པ་གནང་ནས་སྨན་གཞུང་གསར་རྩོམ་དང་ཡིག་བསྒྱུར་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་སྨན་བཅོས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་གཞག་དར་རྒྱས་གཏོང་གནང་མཛད་པ། ༧. དམག་དོན་དང་སྲིད་དོན་ཐོག་བྱས་རྗེས་ཆེ་བའི་བློན་པོ་རྣམས་ལ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་བཀའ་གཙིགས་དང་། སོ་གནས། སྐེ་མི་སེར་གྱི་བུ་དཀའ་བཅས་གང་ལ་གང་འོས་གནང་སྟེ་ཤིག་དཔེ་འབར་པོ་འཇོག་གནང་མཛད་པ་བཅས་མཛད་རྗེས་གཙོ་ཆེ་བ་དེ་རྣམས་ཡིན། སྲས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་བཙན་པོ་རང་ཉིད་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་འབྱོན་པར་དགོངས་ནས་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་མེ་གླང(༧༩༧)ལོར་རྒྱལ་མཁར་སྒྲིག་མ་ཚལ་དུ་ཕྱིན། ལོ་དེར་སྐུ་གཤེགས། ཉེ་བ་ས་སྟི་གུས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལས། ཟས་པའི་སྐྱིད་ནས་གཡང་ལ་ཕྱུང་བར་གསུངས། སྐུ་ཡི་བང་སོ་ནི་སྐྱ་རི་ཞེས་སྲོང་བཙན་བང་སོའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་རི་སྐྱེང་དུ་ཡང་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བང་སོའི་གཡས་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་མིང་ལ་འཕྲུལ་རི་གཙུག་སྣང་ཟེར། བང་སོ་འདིའི་གཤམ་དུ་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་བར་སྐབས་ས་འོག་ཏུ་ཕྱིན་ཅམ་གྱུང་དེང་སང་རྡོལ་འདོན་བྱས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་པ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། རྡོ་རིང་དེ་ཡི་ཡི་གེ་བཟུགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་འཕྲོས་བཤད་དང་བཅས་པ་༡༨༢ སོའི་(བོད་སྔོན་བྱ་འཚུགས)དུས་རབ་ཨང་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༥༧ནས་༧༨བར་གསལ། འདིའི་ནང་གི་བཤད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཡང་དག་པ་ཐུབ་མེད་པས་བརྟག་དཔྱད་མཛད་དགོས།

ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་མཁྱེན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ། ༡. བཻ་རོ་ཙ་ན། ༢. ལེགས་གྲུབ་ཉི་མ། ༣. རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག ༤. འགོ་ཧོང་སྤྱང་འབྲིན། ༥. འགོས་ཆོས་གྲུབ། ༦. སྦ་གསལ་སྣང་། ༧. རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ། ༨. ལྷ་ལུང་ཀླུ་གོང་། ༩. ཅ་ཁྲི་གཞེར་པ་ཤི་ཏ། ༡༠. མ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས། ༡༡. རྒྱ་མཚོའི་སྙེ། ༡༢. རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ།

ཁྲི་སྲོང་བཙན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་ཐོག་མར་བཏགས་པའི་མཚན་ཡིན་ཅིང་། ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་ལས་ཀྱང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མཚན་ལ་ཁྲི་སྲོང་བཙན་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྣང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཞེས་པ་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས

བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔོད་བསྟགས་ཞུས་པའི་མཚན་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་སྔར་འོག་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཚིག་གི་འགྲེལ་པར་གསལ།

ཁྲི་ལྷ་དབང་རྒྱལ་མཚན། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བསོད་ནམས་ལྡེ་ཟུར་དུ་བཙུན་མ་མངས་རྒྱས་བཟང་མོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ལས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་རྗེས་སྲས་ཤེག་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༤༠༤)ལོར་འཁྲུངས་པ་དེ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་སྐབས་ཡུམ་དང་མཉམ་དུ་གུང་ཐང་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་ལུག(༡༤༡༩)ལོར་སྲིད་དབང་བཟུང་། རྗེ་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན་པ་དང་བླ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་བྲལ་རྣམས་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན། ཕོ་བྲང་གུང་ཐོག་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་གསར་དུ་བཞེངས་ནས་དེར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་གསར་བཞེངས་དང་། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་བྲལ་གྱི་སྐུ་བརྙན་དང་། དམ་པ་དེའི་གསུང་རྩོམ《དཔལ་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་འགྲེལ་པ》རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཆ་ཚང་དང་། གསུང་རྩོམ་གཞན་དག་མང་པོའི་ཤིང་དཔར་གསར་བཞེངས་གནང་། གུང་ཐང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་འདུ་ཁང་ཀ་བ་དྲུག་ཅུ་པའི་ལྷེབས་ཕྱིས་གསར་བཞེངས། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་བཤད་གྲྭ་གསར་འཛུགས་དང་། རྒྱུད་སྡེའི་སྒྲུབ་མཆོད་དང་། སྒྲུབ་སྡེ་ཁག་གི་མཆོད་རྒྱུན་མཆོད་གཞིས་གཏན་འཛུགས། མངའ་ཁོངས་ཚང་མར་རི་རྒྱ་ཁྲུང་རྒྱ་བསྒོམས་པ། ཟམ་པ་ལམ་འཕྲང་གསར་བཅོས་སོགས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་རྗེས་རླབས་ཆེ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༥༠༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྔར་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པའི《མངའ་རིས་སྨད་གུང་ཐང་གི་དེབ་ཐེར་དྭངས་ཤེལ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་》ཞེས་པ་དང《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༢ནས་༡༢༨བར་གསལ།

ཁྲིག་མེད་བག་ཡངས། དུས་ཚོད་ཁྲིག་ཁྲིག་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུར་གཏན་ཁེལ་འཆར་གཞི་མེད་པའི་སྟང་བ་གང་དྲན་བྱེད་པའི་དོན།

ཁྲིག་རྩེ་དགོན། (ཁྲིག་སེ)རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་སྟོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་དཔོན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོད་མངའ་རིས་གྲུ་ཚང་དུ་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་། ཐུགས་པ་གྲུ་ཚང་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་རྒྱུད་སྟོད་ཕྱག་བཞེས་ཚུགས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་གྲྭ་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་དང་གྲྭ་རྒྱུན་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མངའ་རིས་ཁང་ཚན་དུ་འགྲོ་ཞེས《མི་སེར》ལས་བྱུང་།

ཁྲིག་སེ། མངའ་རིས་མང་ཡུལ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་སྟེ། དེར་ཁྲིག་སེ་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་གདམས་ངག་སྟེ། བླ་མ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། བྱམས་པ་སྙིང་རྗེའི་ཁྲིད། རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད། ཕྱི་ལྷན་བདུད་རྩི་ཐིགས་པའི་ཁྲིད། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་ཁྲིད། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད། ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཁྲིད། གསང་སྤྱོད་རོ་སྙོམས་ཀྱི་ཁྲིད་དེ་བརྒྱད་དོ། ཁྲིད་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་གཞན་གསལ་མིང་ཚིག་སོ་སོའི་ཐད་ཀར་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཁྲིད་གཉེར་བ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་སུ་བླ་མས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཆ་ཚང་ཞིག་གནང་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་མ་རྣམས་སྒྲུབ་ཁུའི་མཚམས་ཁང་སོ་སོར་ཁྲིད་ཀྱི་ས་བཅད་གོ་རིམ་ལྟར་རེ་རེ་བཞིན་ཉམས་མྱོང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་བསྒོམ་བརྩུག ཐོག་སློབ་མ་སོ་སོའི་གནས་ཚད་ཡོན་མིན་གྱི་རྒྱུགས་བཞེས་རྗེས་གནས་ཚད་མ་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བསྐྱར་འགྲེལ་བཤད་དང་དོགས་གཅོད་གང་ལ་གང་འོས་གནང་ནས་ཡང་བསྐྱར་བསྒོམ་དུ་འཇུག་རྒྱུ་དང་། གནས་ཚད་ཡོན་པ་རྣམས་ལ་བཅད་རིམ་པ་གོང་མར་སྤོ་རུ་འཇུག་པ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་རྒྱུད་ཡོད་པའི་ཟུར་ཁྲིད་སློབ་དཔོན་ཞིག་བསྐོ་གཞག་མཛད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེའི་མིང་སྟེ་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུད་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། གཙང་གི་སྣར་ཐང་ཚང་། སྒྲུབ་སྡེ་རི་ཁྲོད་བཅས་ལ་ཁྲིད་དཔོན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཁྲིད་བཤད། ཁྲིད་དང་བཤད་པ་གཉིས་མི་འདྲ་ཞིང་། ཁྲིད་ནི་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་དང་། བཤད་པ་ནི་དཔེ་ཆའི་ཚིག་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་པ་ལ་ཟེར།

ཁྲིན་ཐའི་ཟླ། (成德)མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་ཁྲི་ལོ་ང་བདུན་པ་ཆུ་སྦྲི(༡༧༥༢)ཟླ་༡༡ཚེས༢༨ནས་ཁྲི་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ཆུ་སྦྲང(༡༧༥༣)ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས༥བར་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཧོ་མའི་ལས་རོགས་སུ་འཛུལ་བའི་ཨམ་བན་དེའི་མིང་སྟེ། བོད་སྐད་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐེང་ཨམ་བན་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲིན་ཧྲུན་ཙན་རྟོང་ལྷ། (诚顺赞化西天大善自在佛)མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཀང་ཞུས(光绪)ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱ(༡༩༠༨)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པར་གནང་བའི་འཇའ་ཐའི་གོ་གནས་ཀྱི་མཚན་ཏེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དྲང་ཐུགས་སྤྲིན་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་སངས་རྒྱས་ཞེས་ཟེར།

ཁྲིན་ཡམ་བན། གོང་གསལ་ཁྲིན་ཐའི་ཟླ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲིམས་ཀྱི་ཟ་མོ་ཆེ། གནའ་རབས་རྒྱལ་ནང་དང་། བོད་ས་གནས་སུ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་མི་ནག་ཅན་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་སྐབས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་རྣམས་ཁྲིམས་གཅོད་ཐང་ཆེན་ཐོག་འཚོགས་འཇུག་ཀྱི་བརྡ་གཏོང་ཟ་མོ་ཆེ་ཞིག་བརྡུང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲིམས་ཀྱི་བདག་པོ་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་རྒྱལ་བློན་ཚང་མས་ཁྲིམས་ནན་པོར་སྲུང་དགོས་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱལ་བློན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་ན་ཡང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཆད་པ་འདྲ་མཉམ་དུ་འཁྱེར་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཁྲིམས་ལུགས་རྣམས་ལྷ་བཙན་ཇོ་ཤེས་ཀྱི་འདོད་དབང་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ཁྲིམས་ཀྱི་བདག་པོ་རྒྱལ་བློན་དང་དཔོན་རིགས་ལུས་ཀྱང་ཁྲིམས་ལུགས་ལྟར་གྱི་ཆད་པ་འཁྱེར་མི་དགོས་པའི་ལམ་ལུགས་རྗེ་རྒྱས་རྗེ་འཕེལ་དུ་སོང་བ་ཡིན།

ཁྲིམས་ཀྱི་བཟོ་འདེད། ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་ནས་ཆད་གཅོད་དང་ཉེས་ཆད་གཏོང་བ།

ཁྲིམས་ཀྱི་ལ་རྩེ་ནི་དགུང་ལས་མཐོ། ཁྲིམས་ལུགས་དེ་རི་རྩེ་མཐོན་པོ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་ཉམས་ཆེ་བ་ནམ་མཁའི་དགུང་མཐོན་པོར་ཐྲིབས་པ་ལྟ་བུར་དཔེ་བཞག་པ།

ཁྲིམས་ཀྱིས་ཚར་བཅད། སྡིག་ཉེས་གཏོང་བའི་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ངན་མེད་པ་བཟོས་པ།

ཁྲིམས་ཁང་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཁྲིམས་ཁང་ལོ་ཙཱ་བ་འམ་ཁྲུས་ཁང་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང་ཟེར། ངན་ལམ་བཙན་པོ་བོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཡབ་རྗེ་ཆོ་བ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་དང་ཡུམ་དཔལ་ལྡན་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༢༥)ལོར་འཁྲུངས། སྐྱེས་ལྷ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། ཐོག་མའི་མཚན་ལ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་འབོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་གསང་ཕུ་ནག་གི་རིན་པོ་ཆེ་མགོན་རྒྱལ་བས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྡེ་ཞེས་མཚན་གསོལ། ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་ན་མཉམ་བྱིས་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་ཡུམ་ཚོགས་པ་མངའ་ཞིང་། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༤༣༠)ལོར་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་དང་མཇལ་ཏེ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྤུ་ཞང་སློབ་དཔོན་ངག་དབང་པ་དགེ་ཚན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་མེ་འབྲུག(༡༤༣༦)ལོར་སྣེ་ཐང་ཆོས་སྡེ་རུ་ཕྱིན་ནས་ཚད་མ་གཉིས་ལ་བཤད་པ་དང་འགྲོ་གླེང་མཛད། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་དབང་གྲགས་པ

འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཐུན་རྐྱེན་གང་དགོས་སྒྲུབ་བཞིན་གཞུང་ཆེན་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་། ཐུགས་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཆེ་བས《བཤེས་སྤྲིང་ག》ཆ་ཚང་ཉིན་གཅིག་ལ་ཐུགས་འཛིན་གནང་ཐུབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ཤིང་བྱི(༡༤༤༤)ལོར་རྩེད་ཐང་གི་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ《བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ》《དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག》《སྤྱོད་འཇུག》《བཞི་བརྒྱ་པ》《མངོན་པ་གོང་འོག》《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ》《ཚད་མ་སྡེ་བདུན》སོགས་གཞུང་མང་པོའི་བཤད་པ་མཛད། འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲ་ལ་རོང་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཞུགས་པའི་དྲུང་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་བཤད་པ་བསྐྱར་དུ་གསན། གཞན་ཡང་དྭགས་པོ་པཎ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། རྗེ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ། འཕན་པོ་གྲུ་ཤའི་དམར་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་འོད་ཟེར། སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། མཚུར་ཕུའི་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་སོགས་བླ་མ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་བོད་དུ་བཞུགས་པ་མཐའ་དག་གསན། རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་བོད་དུ་མ་བཞུགས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་དང་དུས་འཁོར་ཆ་ཚང་བ་གསན། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཞྭ་དམར་སྤྱན་སྔ་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་སོགས་བླ་མ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཤིང་གླང(༡༤༤༥)ལོར་སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་དོན་གྲུབ་དཔལ་གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་རྩེད་ཐང་བསམ་གཏན་གླིང་དང་། ཙོ་བྲང་ཡུལ་ཤུ་གྲ་ཁར། འོན་རྒྱལ་བཟང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ། ཁྲིམས་ཁང་གླིང་། ཐུབ་ལྷ་རྒྱ་ཕུག་སོགས་དབེན་པའི་གནས་མང་པོར་མཚམས་བཅད་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་མང་པོར་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་བཟང་པོ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་མེད། དེ་ནས་དད་འདུས་སློབ་མ་མང་པོར་རང་གི་སོལ་པ་དང་འཚམས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྩལ། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༤༧༢)ལོར་ཡར་རྒྱབ་དཔོན་ཆེན་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ལྷམ་མོ་རྗེ་བདེ་མ་གཉིས་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ་ཤྲཱི་ནང་བྱམས་པ་གླིང་གི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་དུ་ཡོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བཞེངས། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར། གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་པ་ཞིག་གསོས་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་བཞེངས་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེ། རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་མ་མྱོང་ཡང་འཕྲུལ་སྐད་དང་ཟེ་སྐྱི་ཏའི་སྐད་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་བརྟེན་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་གསུངས་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བསྒྱུར་མཛད་པ་མ་ཟད།《སྙིང་པོ་བརྒྱ་པ་རྩ་འགྲེལ》སོགས་གཞུང་ཚང་མང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད། གསུང་རྩོམ་སྐོར་ལ་ཡང《དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད》སོགས་དཔར་དུ་འཁོད་པ་པོད་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ཡོད། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟག(༡༤༨༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བྱང་པ་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པ་ཞིག་དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལུགས་དཔར་མའི་སྨད་ཆ་ཤོག་གྲངས(༤༢ནས(༧༧བར་གསལ།

ཁྲིམས་ཁྲིམས་པར་གཅེས་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ཆོས་ཁྲིམས། ཡུལ་ཁྲིམས་རྣམས་ཁྲིམས་ཀྱི་བདག་པོར་གལ་ཆེ་བའི་གཅེས་ནོར་ཡིན་པ་དང་། ཁྲིམས་ཀྱི་བདག་པོས་རང་དཔེ་གཞན་སྟོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་བརྩི་སྲུང་བྱེད་དགོས་པ།

ཁྲིམས་གྲོགས། སྡོམས་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྲུང་བ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲོགས་ཏེ་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནང་དུ་གཅིག་པུར་སོང་ན་སྡོམས་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པར་བརྟེན་ངེས་པར་དུ་ཁྲིམས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་གྲོགས་གཞན་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཁྲིམས་འགོ་རང་བཙན། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་སུ་མེར་པ་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་དང་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་རྣམས་སོ་སོའི་མི་སེར་དང་གཞུ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་འགལ་བྱས་པ་བྱུང་སྐབས་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱ་མ་དགོས་པར་རང་ཐག་རང་གཅོད་བྱེད་ཆོག་པའི་རིགས་ཁུངས་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཁྲིམས་གཅོད་ལྷ་ཁྲི། ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཞབས་ཞུ་བ་རང་འདོད་ལྟར་སྐད་ཆ་མོད་པའི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་རང་མེད་པ་ནི་ཤིང་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ཁྲི་དང་འདྲ་བས་ད་ལྟ་བར་འདྲས་བྱེད་སྐབས་དེ་འདྲ་མིན་པ།

ཁྲིམས་བཅས། ཁྲིམས་སྲོལ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ།

ཁྲིམས་ཆེན་དྲུག ༡. མི་སྲོག་མི་གཅོད་པ། ༢. གཞན་ནོར་མི་རྐུ་བ། ༣. རྫུན་མི་སྨྲ་བ། ༤. ལོག་གཡེམ་མི་སྤྱོད་པ། ༥. ཆང་མི་འཐུང་བ་སྟེ་གཏན་ཁྲིམས་ལྔ་དང་། ༦. ཕྱིང་མི་ཕྲོག་པ་བཅས་སྔར་བོད་རྗེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བཅས་པའི་ཁྲིམས་ཆེན་དྲུག་ཅེས་གྲགས།

ཁྲིམས་ཆེན་བདུན། མི་སྲོག་མི་གཅོད་པ། གཞན་ནོར་མི་རྐུ་བ། རྫུན་མི་སྨྲ་བ། ལོག་གཡེམ་མི་སྤྱོད་པ། ཆང་མི་འཐུང་བ་སྟེ་གཏན་ཁྲིམས་ལྔ་དང་། ཕྱིང་མི་ཕྲོག་པ། བང་སོ་མི་འབྲུ་བ་གཉིས་བཅས་སྔར་བོད་རྗེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བཅས་པའི་ཁྲིམས་བདུན་ཞེས་གྲགས།

ཁྲིམས་གཉིས། སྲིད་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས། སྔར་བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་བ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་དུ་ས་སྐྱ་བས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་མ་བྱུང་པན་ཆད་ཆོས་ཁྲིམས་དང་སྲིད་ཁྲིམས་སོ་སོར་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དགོན་པའི་ནང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་ལས། དེའི་གོང་དུ་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་དཔྱད་གཞི་གཏན་ནས་མི་སྣང་ངོ་། །

ཁྲིམས་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་སྟོག ཆོས་ཁྲིམས་དང་སྲིད་ཁྲིམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཐུང་དང་སྤུང་ཐུ།

ཁྲིམས་གཉིས་འཇུག་པའི་སྒྲིགས་ཡིག ཆོས་ཁྲིམས་དང་སྲིད་ཁྲིམས་གཉིས་ལ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་སྒྲིགས་ཡིག

ཁྲིམས་གཏུགས་བྱེད་ཏུལ་གནམ་འཕྱར། དཀའ་ཉེ་འབྲེལ་ཡོད་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་ཁ་མཆུ་བྱུང་སྐབས་བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན་བར་འདུམ་རང་ལེགས་པ་མ་གཏོགས། ཁྲིམས་སར་ཞུ་གཏུགས་བྱས་ན་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་སྐྱོན་གཅིག་འདོན་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་བ་ཏུལ་བ་གནམ་ལ་འཕྱར་ན་དྲི་ངན་སྤོ་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་རྒྱུའི་དཔེ།

ཁྲིམས་གཏོང་ཡུང་བསྒྱུར། ཁྲིམས་གཅོད་པའི་དབང་ཆའི་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་ཁྲིམས་གཏོང་བའམ་ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་མེད་མཁན་གྱིས་ཁྲིམས་གཏོང་བ། ཡུང་བསྒྱུར་ནི་འགོད་པ་བཏང་བའི་དོན།

ཁྲིམས་མཐུན་གཅོད་རྒྱ། ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་ཐག་གཅོད་མཇུག་སྒྲོམས།

ཁྲིམས་བདག ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ།

ཁྲིམས་འདེགས། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་སུ་ཡིན་ཀྱང་བདེན་པ་ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁྲིམས་སྐྱོས་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་གྲོན་དངུལ་སྤྲོད་དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་སྔར་ལ་ཁྲིམས་འདེགས་ཀྱི་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དང་པོར་མཆོད་ན་ཁ་བཏགས་ཆེ་བ(དོད་དངུལ་སྒོར༢.༥) གསེར་སྲང་གང(དོད་དངུལ་སྒོར༨.༨) གོས་བར་སྙིང(དོད་དངུལ་སྒོར༤༡.༤) ཤིང་སྟ་དམར་ལེར་ཡུག(དོད་དངུལ་སྒོར༨.༠) སྣམ་སྙིང་ཡུག(དོད་དངུལ་སྒོར༣) རྒྱ་རས་ཡུག་བཞི(དོད་དངུལ་སྒོར༡.༥) ཤན་ཟོབ(དོད་དངུལ་སྒོར༣) གཞུང་ཛ་འཁོར་དྲུག་རེ(དོད་

དངུལ་སྲང༢༢. ༤) བཔས་སྲང༢༧. ༧ སྨུག་སྲང༥༡. ༤ བཅས་སྨུག་མ་ཟེ་བའི་ཁྲོན་བསྐོམས་སྲང༡༠༤. ༦. ༤ཐོབ་པ་སོགས། ཁྲིམས་འདེགས་ཡང་བརྒྱ་གསུམ་བར་གྱི་ཐོབ་ཆ་དོད་དང་བཅས་པའི་དཔེར་བརྗོད་བཅས།《ཞལ་ལྕེ་སྙིགས་བསྡུས》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༤ནས༡༨༨བར་གསལ་བ་དེ་དང་། 《ཐ་རབས་ཁྲིམས་སྲོལ་སྙིགས་བསྡུས》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༧༤ནས༧༡བར་གསལ་བ་དེ་གཉིས་ཡན་ཚུན་བསྡུར་ནས་གཟིགས་སྒྲུ།

ཁྲིམས་ཆ་ལྔ། ༡. ཁྲི་རྗེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས། ༢. སྟོང་འཛམ་ཆུན་ལག་གི་ཁྲིམས། ༣. བཀའ་ལུང་རྒྱལ་ཁྲིམས། ༤ དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། ༥. འབྲོ་བཟའ་ཕུང་ཆུབ་ཀྱི་ཁྲིམས་བུ་ཆུང་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་མིང་ཚིག་སོ་སོའི་ཐད་དུ་བཀོད་ཡོད།

ཁྲིམས་པ། ཁྲིམས་ལུགས་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་ཏེ། ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཐག་བཅད་པ་ལྟར་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་ལས་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཁྲིམས་པའི་སྐུ་རྒྱལ། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་ཁ་མཆུ་རྒྱག་མཁན་དོ་བདག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཁྲིམས་ཞུ་གཏུགས་གྲོན་དངུལ་སླངས་པའི་བསྐོམས་འགོར་ནས་དུམ་བུ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ཁྲིམས་དཔོན་དང་། ཆ་གཅིག་ཁྲིམས་པ། ཆ་གཅིག་རྒྱུད་ཡིག་ལ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ།

ཁྲིམས་དཔོན། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་དྲི་བ་བླངས་ཏེ་དོ་བདག་སོ་སོར་ཞིབ་པ་མོད་མེད་དང་། ཉེས་ཆད་ཆེ་ཆུང་གང་བཅད་དངོས་སུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས།

ཁྲིམས་བུ་ཆུང་། ཐར་རྒྱལ་སློན་མཉམ་འཚོགས་ཀྱིས་གྲོས་བསྡུར་བྱས་ནས་ཐག་བཅད་ཟིན་པའི་ཁྲིམས་ཡོད་བཞིན་དུ་སློན་པོ་དབང་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་གསར་པ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ།

ཁྲིམས་དབྱུག་སྨ་དཀར་པོ། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེ་བ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱུག་པ་ལྕགས་རྒྱུག་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགོན་པ་ཐོག་མར་འདེབས་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་རྒྱུག་དེ་སྨོམ་སྨ་མི་ཀན་མཁར་རྒྱུག་ལས་ཆེ་ཙམ་དང་། རིང་ཐུང་ཁྲུ་གང་ལྷག་ཙམ་ལས་མེད། རྗེས་སུ་རིམ་པས་རིང་ཐུང་གཟུགས་ཚད་དང་མཉམ་པ་དང་། སྨ་སྦོམ་ལག་ངར་ཙམ་གྱི་བར་ཆེ་རུ་སོང་ཞིང་། གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སོགས་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཁྲིམས་དབྱུག་ནི་ཤིང་སྨ་དཀར་པོ་ལས་བཟོས་པའི་དབྱུག་པ་རིང་ཐུང་ཁྲུ་དོ་ཙམ་དང་སྦོམ་སྨ་ཀ་ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་ཡོད།

ཁྲིམས་འདོགས། སྡོམ་པ་ཞུ་མཁན་ལ་སྡོམ་པ་གནང་བ།

ཁྲིམས་ཞབས། ཁྲིམས་ཁང་གི་དཔོན་རིགས་ལྟན་རྒྱུས་ཀྱི་དྲུང་ལ་ཟེར།

ཁྲིམས་ཞོ། ཁྲིམས་ཁང་ནང་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་ཞོ་ཚད་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། གསེར་སྲང་གང་ལ་དངུལ་སྲང་དགུ་དང་ཞོ་དགུར་རྩི་བའི་ཞོ་ཚད་དེ་ཡིན།

ཁྲིམས་གྲྭ། གོང་གསལ་ཁྲིམས་གྲོགས་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ།

ཁྲིམས་ཡིག་དྲུག ༡. ཁྲི་རྗེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས། ༢. འབྲུམ་གསེར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས། ༣. རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས། ༤ མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། ༥. དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲིམས། ༦. ཁལ་སོ་ནང་བའི་ཁྲིམས་སོ། །

ཁྲིམས་ཡིག་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང་། རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤུགས་བྱ(༡༦༨༡)ལོར་སྔར་ཡོད་ཞག་ཐུའི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་། གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག་སོགས་དཔྱད་གཞིར་གནང་སྟེ་ལེགས་བཅོས་དང་། ཁ་སྣོན་མཛད་ནས་གཏན་འབེབས་བཟོས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་མིང་སྟེ། འདིའི་ནང་དོན་ཚན་ཆེ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. སྲིད་སྐྱོང་བའི་རྗེ་སྲིད་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༢. ལས་ཚན་བཅུ་གསུམ་སྤྱིའི་བྱེད་སྒོ ༣. བཀའ་བློན་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༤ དམག་དཔོན་དང་མདའ་དཔོན་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༥. ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༦. མགྲོན་གཉེར་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༧. དྲུང་ཡིག་གི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༨. ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༩. རྩིས་ཁང་གི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༠. ཇ་མཛོད་ཀྱི་དཔོན་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༡. ལྟས་གཉེར་ཚང་དང་མི་དཔོན་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༢. གསོལ་དཔོན། གཟིམས་དཔོན། མཆོད་དཔོན་གསུམ་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༣. བཟོ་རིགས་ཁག་གི་དོ་དམ་པའི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༤ སྣོ་སྲུང་འགག་པའི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༥. གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཀྱི་དཀོན་གཉེར་ས་སོའི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༦. ཟམ་གཉེར། རྫམ་གཉེར། ཤིང་གཉེར་སོགས་དཔོན་རིགས་ཆུང་ཁག་གི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༧. རྫོང་དཔོན་དང་སྤྱི་ཚབ་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༨. ཁྲལ་བཞེས་ཡོང་ཐུད་པའི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༡༩. བཀར་རྒྱ་ཡོང་ཐུད་པའི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༢༠. རྫོང་དཔོན་གྱི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར། ༢༡. གཞིས་སྡོད་པ་དང་། དགོན་པ་ཁག་གི་ལས་འཛིན་གཉེར་པའི་བྱེད་སྒོའི་སྐོར་བཅས་ཡོད། 《ཐ་རབས་ཁྲིམས་སྲོལ་སྙིགས་བསྡུས》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༤ནས༢༧༤བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས། འདིའི་ནང་དཔར་བསྐྲུན་སྐབས་ཡིག་ནོར་ཤོར་བ་འགའ་ཞིག་འདུག་པས་ཤིང་པར་དང་བསྡུར་དགོས།

ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནས་ལོ་ཤས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་སྟེ། ༡. དཔའ་བོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྕེ། ༢. སྟར་མ་ཡི་ཞལ་ལྕེ། ༣. སྡེ་མི་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༤ ཞུ་བཞེས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༥. བཙུན་བཀྱིགས་ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྕེ། ༦. ནག་ཅན་ཁྲག་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། ༧. དྲན་འཛིན་ཆད་ལས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། ༨. ཧོར་འདྲ་ཟ་ཁང་གི་ཞལ་ལྕེ། ༩. བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། ༡༠. རྐུས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྕེ། ༡༡. བསྒྲོན་ཏམ་མཇལ་དག་གི་ཞལ་ལྕེ། ༡༢. བརྐུས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༡༣. ཏེ་འཕྲོལ་འབྲུལ་བསྡུམས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། ༡༤ ཐེ་ཐུས་ཕྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༡༥. ནམ་ཕར་རྩོར་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༡༦. ལྷ་སྐྱོ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ་བཅས་ཡིན།《ཐ་རབས་ཁྲིམས་སྲོལ་སྙིགས་བསྡུས》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༨༢ནས༡༤༥བར་གསལ།

ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སུ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་རྗེས་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་བཀའ་ཕབས་པ་ལྟར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་མིང་སྟེ། ཁྲིམས་ཡིག་འདིར་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ༡. སྡེ་མི་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༢. ཞུ་བཞེས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༣. བཙུན་བཀྱིགས་ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྕེ། ༤ ནག་ཆེན་ཁྲག་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། ༥. དྲན་འཛིན་ཆད་ལས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། ༦. ཧོར་འདྲ་ཟ་ཁང་གི་ཞལ་ལྕེ། ༧. བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། ༨. རྐུས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྕེ། ༩. བསྒྲོན་ཏམ་མཇལ་དག་གི་ཞལ་ལྕེ། ༡༠. བརྐུས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༡༡. ཏེ་འཕྲོལ་འབྲུལ་བསྡུམས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། ༡༢. ཐེ་ཐུས་ཕྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༡༣. ནམ་ཕར་རྩོར་གྱི་ཞལ་ལྕེ་བཅས་ཡིན། 《ཐ་རབས་ཁྲིམས་སྲོལ་སྙིགས་བསྡུས》ཤོག་གྲངས༡༤༦ནས༡༨༤བར་གསལ།

ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ། ཁྲིམས་ཡིག་འདིར་རྩོམ་པ་པོའི་ཁ་བྱང་མི་གསལ་ཡང་ཚོད་དཔག་བྱས་ན་ཕག་གྲུའི་སྡེ་སྲིད་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་དང་། འདིར་དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས། གཅིག ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས། གཉིས། རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས། གསུམ། བོད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནམ་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བ་བཅས་སྙིང་གཞི་ཡིན། དངོས་གཞི་ཁྲིམས་ཡིག་བཤད་པ་ལས། ༡. བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། ༢. རྐུས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྕེ། ༣. བརྐུས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༤ བསྒྲོན་ཏམ་མཇལ་དག་གི་ཞལ་ལྕེ། ༥. ཐེ་ཐུས་ཕྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ༦. ཐེ་བྲལ་མཐུན་བསྡེབས་

ཀྱི་ཞལ་སྐྱེ། ༧. འཁྲོས་འདོད་ལེ་ལན་གྱི་ཞལ་སྐྱེ། ༨. དམའ་ཕབ་ཕྱུས་ཀྱི་ཞལ་སྐྱེ། ༩. ཕྱུགས་འདོད་ཚོང་གི་ཞལ་སྐྱེ། ༡༠. ལྷག་ཆད་རྩིས་ཀྱི་ཞལ་སྐྱེ། ༡༡. ལ་ཕར་རྒྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྐྱེ། ༡༢. ནམ་ཕར་རྒྱར་གྱི་ཞལ་སྐྱེ། ༡༣. དཔའ་བོ་སྟག་གི་ཞལ་སྐྱེ། ༡༤. ཕུར་མ་ལྷ་ཡི་ཞལ་སྐྱེ། ༡༥. ཁྲིམས་འདེགས་ངལས་སྡུག་གི་ཞལ་སྐྱེ་བཅས་ཡིན། འདིར་འཁོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་མི་ཆུང་བ་ཞིག་ཁྲིམས་ཡིག་གཞན་དག་ཏུ་མི་གསལ།

ཁྲིམས་ཤིང་། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་སུ་ཁྲིམས་ཁང་དང་རྫོང་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་ཁྲིམས་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་བརྡ་རྟ་དུར་ཁྲིམས་རྡུག་སྨོམ་རིལ་དམར་ཁྲ་ཞིག་བཀལ་ནས་འཛུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲིམས་ས་སྒོང་མ། བཀའ་ཤག་དང་། ཡིག་ཚང་། བཤེར་ཁང་ལྟ་བུ་རིམ་པ་མཐོ་རིམ་གྱི་ཁྲིམས་བདག

ཁྲིམས་ས་ཚོད་ཡོངས། ཁ་མཆུ་ཐེངས་མང་རྒྱག་སྟོང་……མཁན་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཉམ་པ་ཆེན་པོས་མི་བདེན་རྫུན་བསྒྲིགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་སྨྲ་པ།

ཁྲིའི་རྒྱན་བརྒྱད། གླང་པོ་ཆེ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱན། སེང་གེ་མི་འཇིགས་པའི་རྒྱན། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱ་ཤ་ར་སྙིང་རྗེའི་རྒྱན། ཤང་ཤང་དགེ་སྡིག་ཅ་རའི་རྒྱན། ཅུ་དང་པ་བྱམས་པའི་རྒྱན། ཆུ་སྲིན་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱན། ཁྱུ་འབྲུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན། ཅ་ཁྱུང་ནི་བྱིན་རླབས་ལྷ་བའི་རྒྱན་ནོ།

ཁྲིའུ་ཤིང་། ཁྲི་ཆུང་གི་སྟེང་དུ་བཟང་པོའི་འདུག་སྟངས་ཀྱིས་སྡོད་ཆོག་པ་ལས། སྐྱིལ་ཀྲུང་བྱས་ཏེ་བསྡད་ན་མི་སྙོང་བ་དེང་སང་རྒྱབ་སྙེགས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན།

ཁྲུ་གང་། གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། སོར་མོ་ཉེར་བཞི་ལ་ཁྲུ་གཅིག་གི་ཚད་དམ་སོར་རྩེ་ནས་དཔུང་པའི་ཚིག་ཚིགས་ཀྱི་བར། «རྒྱ་བོད་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི»ནང་བསྒྱུར་ཁྲུ་གང་ལ་སོར་༢༠དང་བརྒྱད་ཁྲུ་གང་ལ་སོར་༢༤ཡོད་པར་བཤད།

ཁྲུ་བརྒྱད་ཅུ་པ། ཁྲུ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་དུ་བརྩིས་པའི་……འདོམ་ཉི་ཤུ།

ཁྲུན་རིང་བ། དཀྱུས་རིང་བ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ། བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཟླ་བ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་སྐར་མ་ཁྲུམས་སྟོད་ཁེལ་བའི་དབང་གིས་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པར་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད། གཞི་རྩ་ཡུགས་སྙིང་གི་རྩིས་གཞུང་དུ་ཟླ་བ་སོ་སོར་སྐར་མའི་མིང་བཏགས་པ་ནི་ཟླ་བ་དེའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནམ……ཡིན་ལ་སྐར་མ་དེ་ཁེལ་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན།

ཁྲུས་ཁང་ལོ་ཙཱ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། གོང་གསལ་ཁྲིམས་ཁང་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཁྲུས་རྩི་སྨྲ་ཙ་ར། རྒྱ་གར་དུ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་འཁོར་ལྡན་རྣམས་ཁྲུས་བྱེད་པའི་ཚེ་གཟུགས་པོ་འཇུ་བྱེད་སྨྲ་ཙ་རའི་བྱེ་མ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

ཁྲུས་གསུམ་བྱེད་པ། སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ནང་གི་ཁྲུས། ཡན་ལག་བདུན་པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡིག་པ་སྦྱངས་པ་གསང་བའི་ཁྲུས། ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་བཀྲོལ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཁྲུས།

ཁྲེ། སྙེ་མ་ཆེ།

ཁྲེ་རྒོད། ཞག་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་སྨིན་ཅིང་སྙེ་མ་བྱི་ལའི་རྔ་མ་ལྟ་བུ་འབྲུ་རིལ་བུ་ཡུངས་དཀར་གྱི་ཚད་ཙམ་རྒྱ་ནག་སྐད་ལ་ཀུ་ཙི་ཟེར་རོ།

ཁྲེ་ཙེ། པགས་པ་མ་བཤུས་པའི་ཁྲེ།(ཙ)

ཁྲེ་དྲལ། ཁྲེ་དྲལ། ཁྲེ་པགས་པ་བཤུས་ཚར་པ།

ཁྲེ་ཅེ་བཞིའི་དགོན། གཞན་ཟོག སྒོ་དམར། སྨ་སར། ཞོ་ཕྱིའི་སྐར་བཅས།

ཁྲེལ་བག་གི་ལ་ཏེ། རང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ངོ་ཚ་དང་། གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ཞེ་ཁྲེལ། བག་ཡོད་ཚུལ་ལྡན་གྱི་ཡོན་ཏན་དཀའ་ཞིའི་ལ་རྒྱ་སྟེ། མཐུན་སྐྱིལ་ལམ་ཤ་ཞེན་གྱི་བསམ་པ་ལ་ཟེར།

ཁྲེལ་མེད་པ། ཉེས་སྤྱོད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

ཁྲེལ་ཡོད་པ། གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁ་སྤྱོད་ངན་པ་

ལ་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག

ཁྲོ་སྐྱབས་ཀྱི་རྫོང་། ཆུ་ཆེན་(金川)རྫོང་རྒྱལ་མོ་རོང་གི་ས་ཁུལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད(༡. ལྕགས་ལ། ༢. ལྷ་སི། ༣. ཁྲོ་སྐྱབས། ༤. སོ་མང་། ༥. རྫིང་འགག ༦. ཅོག་རྩེ ༧. དམ་པ། ༨. འོག་གཞི། ༩. མདོ་ཡི། ༡༠. སྤྲ་སྟི། ༡༡. པ་ཐམ། ༡༢. དགེ་ཤིས་ཚ། ༡༣. བྷ་བྷ། ༡༤. ལེན་ཅོ། ༡༥. རབ་བརྟན། ༡༦. བཙན་ལྷ། ༡༧. རྒྱལ་ཁ། ༡༨. མགོན་དུ)ཡོད་པའི་ནང་ཚན་ཡིན། ཐོག་མར་རྒྱལ་ས་གསུམ་གྱི་ཡང་མེས་པོ་འབན་གྱི་རྗེས་ཙམ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲོ་བོ་སྐྱབས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ས་གནས་འདིར་ཕོ་བྲང་བཙུགས་པས་ཁྲོ་སྐྱབས་ཞེས་ཐོགས། མི་རྒྱུད་བོན་པོའི་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་གྲགས་པ་མང་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲོ་བོ་རྒྱལ་མཚན་ཞང་རྒྱལ་ཀུན་དགའ་ནོར་བུ་སོགས་བྱུང་། ཁྲོ་སྐྱབས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རི་ཁྲོད་པ་ཁ་ཤས་ལས་དགོན་པ་ཡོད་པའི་གཏམ་མ་ཐོས་ཞེས(མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང)ལྟགས་དཔར་མ་ཤོག……གྲངས་༧༧༨ནང་དེར་འཁོད་འདུག

ཁྲོ་རྒྱལ་མེ་བརྩེགས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་……ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་སྒོ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ཁྲོ་བོ་མེ……བརྩེགས་ཀྱི་དར་སྐུ།

ཁྲོ་བཅུ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྲུང་ཁྲོ་བོ་བཅུ་སྟེ། ༡. གཤིན་རྗེ་གཤེད། ༢. གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། ༣. རྟ་མགྲིན། ༤. བདུད་རྩི་འཁྱིལ་པ། ༥. མི་གཡོ་བ། ༦. འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ། ༧. དབྱུག་སྔོན་ཅན། ༨. སྟོབས་པོ་ཆེ། ༩. གཙུག་ཏོར་འཁོར་བསྒྱུར། ༡༠. གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་སྟེ། ཕྱོགས་བཞི་དང་། མཚམས་བཞི། སྟེང་དང་འོག་བཅས་ཀྱི་གདོན་བགེགས་སྲུང་བ་དང་བཟློག་པའི་ལས་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་སྒོ་ནས་སྲུང་འཁོར་དང་གཏོར་བཟློག་གི་ཕྱག་བཞེས་མཛད་སྲོལ་ཡོད།

ཁྲོ་བཅུའི་གཏོར་བཟློག་གི་ཟུར་འདེབས། གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་[ང]པར་གསལ།

ཁྲོ་བཅུའི་མན་ངག་བདུད་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན………གསུང་[ཨཱ][ན]ནང་གསལ།

ཁྲོ་ཆུའི་ཕ་གུ། ཁྲོ་ཆུ་བཞུས་པའི་ཕ་གུ་ལ་ཟེར།

ཁྲོ་གཉེར་བསྡུས་པ། ཁྲོ་བའི་གཉེར་མ་བསྡུས་པ་སྟེ། གོང་ཁྲོ་ཟ་སྐབས་དཔྱལ་བའི་རྩ་གསུམ་ལངས་ནས་དཔྱལ་བ་དང་། ཐ། མིག་གི་བར་བཅས་འཛུམས་ས་དེར་གཉེར་མ་གསུམ་ཡོང་བ་དེ་ལ་ཟེར།

ཁྲོ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནོར་བུ། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་དཔལ་ཨ་མོ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་རྣམ་ཐར་ནོར་བུ་རེ་ཡོད……པའི་ནང་ནས། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པའི་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ཚིགས་བཅད་མ་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས༢ཡོད་པ……དང་། «འགྲེལ་པ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ»ཞེས་བྱ་བ་མཆན་ལ་ཏི……ཀ་ཨ་ཙ་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་འཕགས……པས་མཛད་པ་དབུ་མེད་ཕྲིས་མ་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས༢༥པ……ཡོད་པ་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ཁོ……བོས་དངོས་སུ་མཇལ་ལོ།

ཁྲོ་ཕུ། ཁྲོ་ཕུ་དགོན་པ་སྟེ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས……ཡོས(༡༡༧༡)ལོར་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ……རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱིས་བཏབ་པ་ཡིན། བོ་དོང……ཨེའི་དགོན་པ་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད། དགོན་པ་འདིར……ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསེར་སྐུ་ཁྲུ་བརྒྱད་ཅུ(འདོམ་ཉི་ཤུ)ཡོད་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་སོགས་ཡོད།

ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ……རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱིས་ཁྲོ་ཕུར་དགོན་པ……བཏབ་ནས་གདན་ས་བཟུང་སྟེ། སློབ་བརྒྱུད་མང་དུ……བྱུང་བ་ལ་ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར། དེ་ནས་རིམ་པར……

དཔོན་པོ་ཀུན་ལྡན་རས་པ་ཞི་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ། ཁྲོ་ཕུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གེ ས་གཅིག་རིབ་མ་དར་མ་བྱང་ཆུབ་སོགས་བྱུང་། བཀའ་བརྒྱུད་འདིའི་བྱུང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས(དེབ་སྔོན)ཤུགས་དཔར་མ་སྐྱིད་ཚལ་མའི་ཤོག་གྲངས༦༢༥ནས༦༢༧བར་དང(མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ཤུགས་དཔར་མ་སྐྱིད་ཚལ་མའི་ཤོག་གྲངས༦༤༢ནས༦༤༣བར་གསལ།

ཁྲོ་ཕུ་བའི་གདུང་རབས། འདི་ཁྲོ་ཕུ་བའི་གདུང་རབས་རིམ་བྱོན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡིན།

ཁྲོ་ཕུ་བྱམས་ཆེན། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་མཆོག་གྲོ་མོ་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས། ཁྲོ་ཕུར་བཞུགས་ནས་དབྱར་གནས་མཛད་རིང་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསེར་སྐུ་འདི་ཐོག་མར་བཞེངས་པའི་དབུ་ཚུགས། ལོ་ཚེ་དགུ་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༢༡༢)ལོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གྲུབ་ནས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད། སྐུ་ཚད་ལོ་ཙཱ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུག་ཁྲུ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་སྟེ་འཛམ་གླིང་ཉ་ཡོད། རྟེན་འདི་ལ་ཁྲུད་དུ་འཕགས་པའི་ནང་རྟེན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་ཚུལ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ངོ་སྤྲོད་ནི། ཀ་ཤོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི(དབུས་གཙང་གནས་བསྐོར་ལམ་ཡིག)ཞེ་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༤ནས༢༦བར་གསལ་ཞིང་། འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བས་མ་བྲིས་སོ། །

ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ། མཚན་དངོས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་དང་། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱམས་པའི་དཔལ་ཡང་ཟེར། ཡང་ཀུན་ལྡན་རས་པའི་གཅུང་པོ་གནུབས་རྗེ་འཕན་དང་། ཡུམ་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༡༧༣)ལོར་འཁྲུངས། (མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ལས་ཀུན་ལྡན་གྱི་ཉེར་ལྔ་པ་ས་འབྲུག་ལ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་ཀུན་ལྡན་རས་པའི་འཁྲུངས་ལོ་ས་འབྲུག་ཡིན་ཞེས་གསལ་བས་དེས་ན་ཀུན་ལྡན་ས་འབྲུག་ལ་འཁྲུངས་པའི་ཉེར་ལྔ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༡༧༢)ཞེས་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་འདུག) དགུང་ལོ་དྲུག་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པ་ཙམ་གྱིས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ཤུགས་ལག(༡༡༩༡)ལོར་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་བྱམས་པའི་དཔལ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༡༩༧)ལོར་གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲ་ཛོ་ཀི་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ས་ལུག(༡༡༩༨)ལོར་ཡབ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༠༠)ལོར་པཎ་ཆེན་བུདྡྷ་ཤྲཱི་བོད་དུ་གདན་དྲངས། མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་ཁྲོ་ཕུར་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་རྒྱུའི་ཞལ་རིས་ཀྱི་སྐྱ་ཐིག་པཎ་ཆེན་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་མཛད། པཎ་ཆེན་དེ་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད། ལོ་ཙཱ་བ་ཉིད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་སོགས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ཆུ་ཕག(༡༢༠༣)ལོར་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་རྒྱ་གར་ནས་ཁ་ཆེའི་ཚོང་འདུས་བརྒྱུད་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་གདན་དྲངས། ((སྔོ་སྟོང་ཆོས་འབྱུང)ལས་པཎ་ཆེན་འདི་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བ་པཎ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པ་དང་མི་མཐུན) ལོ་དེའི་དབྱར་གནས་ཁྲོ་ཕུར་མཛད་རིང་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་དང་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པའི་དབུ་ཚུགས། པཎ་ཆེན་དེ་ཉིད་གཙང་དུ་ལོ་བཞི། དབུས་སུ་ལོ་བཞི། ཡར་ལམ་གཙང་དང་མངའ་རིས་སུ་ལོ་ངོ་གཉིས་བཅས་ལོ་ངོ་བཅུ་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད། དེ་དུས་བོད་དུ་ལོ་ཙཱ་བའི་མཚན་གྲགས་པ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་སྐུ་མདུན་དུ་བཞུགས་མེད་དུས་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཆོས་གཏན་ནས་མི་གསུང་ཞིང་། ངའི་མ་ཧཱ་ལོ་ཙཱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་བོད་ན་ཡོད་པ་འདི་བོད་མི་རྣམས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡིན་གསུང་ནས་ཚད་མཐོའི་བསྔགས་བརྗོད་དང་གདེང་འཛོག་ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་། པཎ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཡང་མང་དུ་གསན། པཎ་ཆེན་བོད་དུ་བཞུགས་རིང་འབུལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཕུལ་བ་ཚང་མ་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པའི་ཞབས་སུ་གསོལ་རས་གནང་བས་ལོ་རྗེ་བཅུའི་ཁོངས་སུ་ཁྲོ་ཕུའི་བྱམས་ཆེན་སྐུ་རྒྱ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་ཅིང་བཟོ་བཀོད་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་བཞེངས་ཏེ། པཎ་ཆེན་སྐུ་ངོ་མས་རབ་གནས་ཞེངས་སང་མཛད། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༢༡༤)ལོར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་མངའ་རིས་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་རྗེས། ལོ་ཙཱ་བའི་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་མེ་བྱི(༡༢༡༦)ལོར་ཡུམ་གཤེགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཁུ་བོ་ཀུན་ལྡན་རས་པ་གཤེགས་པ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་གཞན་གྱིས་ཟློ་ཡུལ་དུ་མི་མྱོང་བ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས(༡༢༡༩)ལོར་ཁྲོ་ཕུ་གཞུང་མཁར་གྱི་བྲག་སེང་གེ་རྫོང་དུ་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་བཞུགས། ཁ་རག་སྒོམ་ཆུང་དུ་སྐུ་གཤེགས་ནས་སྐྱེ་བ་བཞེས་གྲུབ་ཐོབ་ཡོད་པ་མཁྱེན་ནས་བསླབ་པ་ཕུལ་ཏེ་རིག་མ་ཞིག་བསྟེན་པའི་སྲས་སུ་ཁྲོ་ཕུའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་འཁྲུངས་ཤིང་། ལོ་ཙཱ་བ་རང་ཉིད་སྐུ་ན་འཁྲུངས་གོང་གི་ས་ཡོས་ལོ་དེར་གཤེགས། ལོ་ཙཱ་བ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ(སྔོ་སྟོང་ཆོས་འབྱུང)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༢༠ནས༢༢༥བར་གསལ།

ཁྲོ་བ། ཡུལ་ཞེ་བར་གནས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱི་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་།

ཁྲོ་བོ་ཀང་ཀིང་གཉིས། ཁྲོ་བོ་ཀང་དང་ཀིང་ཞེས་པའི་ཀང་དང་ཀིང་ནི་རྒྱ་སྐད་ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་ཡིག་གང་ཡིན་གྱི་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ཅིང་། ཁྲོ་བོ་ཀང་ནི་རྟ་མགྲིན་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་དང་ཁྲོ་བོ་ཀིང་ནི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཡིན།

ཁྲོ་བོ་ཁྲག་འཐུང་ལྷ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། རིགས་ལྔའི་ཁྲོ་བོ་བཅུ། ས་མོ་བརྒྱད། གདོང་ཅན་མ་བརྒྱད། སྒོ་མ་བཞི། དབང་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་བཅས་སོ།

ཁྲོ་བོ་བཅུ་གཅིག ཁྲོ་བོ་གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་བསྣན་པས་བཅུ་གཅིག་སྟེ། གནོད་མཛེས། གཤིན་རྗེ་གཤེད། གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། རྟ་མགྲིན། བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ། འདོད་རྒྱལ། དབྱུག་སྔོན་ཅན། སྟོབས་པོ་ཆེ། མི་གཡོ་བ། གཙུག་ཏོར་འཁོར་སྒྱུར། རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གོ།

ཁྲོ་བོ་ཆས་བཅུའི་དཔང་། གླང་ཆེན་ཀོ་རློན་མི་ལྤགས་གཡང་གཞི་དང་། །སྟག་ལྤགས་ཤམ་ཐབས་དུར་ཁྲོད་གོས་གསུམ་དང་། །ཞག་གི་ཟོ་རིས་དུར་ཁྲོད་ཐལ་ཆེན་གསུམ། །ཟོད་པའི་ཞེད་པ་སྦྲུལ་ཆུན་མེ་རིས་དཔང་། །རལ་པའི་ཐུང་ངོ་ཁྲོ་ཆས་བཅུའི་དཔང་། །ཞེས་སོ། །

ཁྲོ་བོ་གཉིས། ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན་དང་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་གཉིས།

ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁྲོ་བོའི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་རྟ་མགྲིན་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ(སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ)དང(རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི)ནང་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་བ་དམར་པོ། (སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ)ལས་གསུངས་པའི་མི་གཡོ་བ་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་དྲུག་པ་ཡུམ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པས་འཁྱུད་པ་ཞིག་སྟེ། མདོར་རྟོགས་ཞིབ་པ་གོང་གསལ(སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང)ལ་གཟིགས།

ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི། མཚམས་བཞིའི་སྒོ་སྲུང་ཁྲོ་བོ་བཞི་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་མི་གཡོ་བ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ

འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ། ཐུབ་ཆུང་དུ་དབྱུག་ཐོན་ཅན། ཅུང་ཤར་དུ་སྦྱོངས་པོ་ཆེ་བཅས་བཞི་ཡོད།

ཁྲ་བོའི་སྤྲུལ་གྱིས་བརྒྱན་པ་ལྔ། རྒྱལ་རིགས་དཀར་པོས་དབུ་བཅིངས། བྲམ་ཟེ་དམར་པོས་སྙན་མགུལ་བརྒྱན། རྗེ་རིགས་སེར་པོས་ཕྱག་གདུབ་དཔུང་རྒྱན། དམངས་རིགས་ལྗང་གུས་ཞབས་གདུབ་བརྒྱན། གདོལ་བ་ནག་པོས་རོ་ཤལ་འཕྱང་བའོ།།

ཁྲ་བོའི་བཞད་པ་བརྒྱད། ཞིགས་པའི་གད་མོ། ཏ་ཏ། དགྱེས་པའི་གད་མོ། ཧེ་ཧེ། ཞིག་པའི་གད་མོ། ཧི་ཧི། ཞིལ་གྱིས་གནོན་པའི་གད་མོ། ཧོ་ཧོ་སྟེ་བརྒྱད་དོ།།

ཁྲ་ཚལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བརྒྱད། ཁྲ་ཁྲ་འདུ་ལ་ཐམ་ཐམ་དང་།། གསེ་གསེ་འདུ་ལ་གདུམ་གདུམ་འདུ། །མི་རི་དང་ནི་མེ……དཔུང་འདུ། །བསྐལ་པའི་དུས་མེ་ལྷ་བུའོ། །འོད་དང་ཟེར་ནི་ཏྲི་མ་འདྲེས། །དུས་གཅིག་ལ་ནི་ཤར་བ་ཙམ། །ཁྲོ་བོ་ཞི་སྡང་རྡོ་རྗེ་གོད། །གཉེར་མ་སྒྲོག་སྟོང་དུས་གཅིག་འགྱུ། ། ཐམ་པའི་ང་རོ་འབྲུག་སྟོང་སྒྲོག། །རྩེག་ཆེམ་དང་ནི་ཨུར……ཆེམ་སྒྲ། །རི་རབ་འབྱམ་ཕྱག་བསྐྱིལ་བ་ཙམ། །ཁ་ནས……བཤད་པའི་བརྡལ་བོས་ན། །དུས་མཐའི་རླུང་ཆེན་འཁོར་བ་ཙམ་མོ། །

ཁྲ་མོ། ཁྲ་ཕུ་ཁོ་རྣ་བ་ཞེས་པའི་བཤུས་མིང་།

ཁྲམ། དམག་ལས།(ཅ)

ཁྲམ་ཁ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། 《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》 བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཁྲམ་ཁ་ཆེན་པོ……བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། སྟོད་ན་ཁྲམ་ཁ་ཆེན་པོ……གསུམ་སྟེ། ༡.ཟུ་ཤ ༢.གྲུ་གུ ༣.བལ་པོ། དབུས་ཀྱི་ཁྲམ་ཁ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྟོང་སྟོང་གཉིས། སྨད་ཀྱི་ཁྲམ་ཁ……ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། ༡.གར་ལོག ༢.རོང་རོང་། ༣.ལྡན་མ་བཅས་བརྒྱད་ཡིན།

ཁྲམ་ཁྲལ། ཞིར་གྱི་ཚོང་པ་དངོས་ཟོག་ཁྲམ་འདོན་བྱེད……མཁན་གྱི་ས་ནས་ཁེ་འབབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་གི་ཚོང་ཁྲལ……སྤྲོད་པ་ལ་ཟེར།

ཁྲམ་གེ་སར། འདི་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཆོས་གསུང་ཚུལ……འདྲ་མིན་ཡོད། ༡.འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲམ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་དང་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་གཉིས་མིང་མི་འདྲ……ཡང་དོན་གཅིག་སྟེ། སོག་པོ་དྲུན་གར་གྱི་མི་རྒྱུད་རྣམས……ཡིན་ཞེས་གསུངས། ༢.ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲམ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ནི་དྲུན་གར་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་མིན་ཅིང་། གེ……སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ནི་གྲུ་གུ་གེ་སར་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས། གང་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀ་གླིང་གི་སར་རྒྱལ་པོ་མིན་ཞེས་དགོངས་ཚུལ་མཐུན་པར་སྣང་། དེའི་སྐོར……གཤམ་གྱི་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

ཁྲམ་གྱི་ཏྲ་སྣ། དམག་དཔུང་གི་ཏྲ་སྣ་འཕྲིན་མཁན།

ཁྲམ་ཆེན་པོ། དམག་དཔོན།

ཁྲམ་ཆེས་པས་ལམ་མ་རྙོགས་པ། མི་ཚོགས་འདུ……འཛོམས་ཀྱི་འཚང་ཀ་ཆེ་བར་བརྗེད་ཡས་མི་ཐར་བ།

ཁྲམ་ཏགས་ཀྱི་ལྕགས་རྒྱ། དམག་དཔུང་གི་ཐེ་རྒྱ་ཆེན་པོ……ཡོད་པའི་མཚོན་རྟགས་སྟེ། དམག་དཔུང་གི་ཐོན་དུ……འཁྱེར་བའི་ཏ་མཚོན་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཏ……དར་ཟེར་བ་དང་འདྲ།

ཁྲམ་ཐང་། སྐབས་དེར་ཚོང་ཁྲམ་དུ་འབྲུ་དང་མར་སོགས……བརྗེ་འཚོང་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་རིན་གོང་།

ཁྲམ་ཐོག་ཆོད། མི་དམངས་འདུ་འཛོམས་བྱེད་སར་བསྟོད་བསྔགས་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ།

ཁྲམ་ཞིར་ཆེན་པོ། དགེ་བཤེས་ཐུ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་ཡིན། མཚན་ལ་འོད་ཟེར་སེང་གེ་ཟེར། རྙིང་ལུགས་པ་སྐུ་བོ་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤུགས་འབྲུག(༡༡༠༠)ལོར་འཁྲུངས། སུ་ཕྲུགས་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས། ལྷ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི……སློབ་མ་དབྱིག་ཐང་སྟོན་པ་དང་། ཟྭ་ནམ་རྡོ་དཔལ། དགེ་བཤེས་བྱུ་ཡུལ་བ་རྣམས་བླ་མར་བསྟེན། དཀྲུང་ལོ་སོ……བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༡༡༦)ལོར་སྐམ……སྐམ་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། གྲྭ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ……འདུས། དཀྱང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང……གསུམ་པའི་ཤུགས་སྟག(༡༡༧༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས……《དེབ་སྔོན》ལས་གསུངས། དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་མ་རྙེད། (དེ……སྔོན་ཁ་བོས་བྲིས་པའི《དེབ་དམར་མཆན་འགྲེལ》དུ་འདིའི……འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་དེ་ཁྲམ་གཞིར་རིན་ཆེན་སེང་གེའི……འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་དང་ནོར་འདུག་པ་འདྲ་ཞིང་ལེགས……བཅོས་བྱས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་དགེ་བཤེས་ཁྲམ་ཞིར་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ལ་ཡང་ཁྲམ་ཞིར་ཆེན་པོ་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་(རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕག(༡༡༦༣)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤུགས་འབྲུག ༡༢༡༠ལོ་བར)ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ད……ལན་མ་མཐོང་།)

ཁྲམ་གཟིགས་ཁང་། དེ་སྔོན་ལྷ་སའི་བར་བསྐོར་ཕྱང་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བོད་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། ཕར་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གྱི་ལས་ཁུངས་ལྷ་མོན་ཚོགས……ས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁང་པ་དེའི་ནང་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ……པའི་ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཕྲུ……ཆིན(傅清)དང་། ལབ་ཀྲུན(拉布敦)གཉིས་ཀྱིས……ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གསོལ་སྟོན་ལ་སྐད་བཏང་ནས……བློ་བུར་དུ་བསད་ས་དེ་ཡིན།

ཁྲམ་བལགས། ནག་ཅན་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་སྐབས་ས……གནས་དེར་མང་ཚོགས་བསྐོངས་ནས་ཚང་མས་མིག་གིས……མཐོང་ལར་ནག་ཉེས་ཕྲལ་བསྒྲགས་ཐོག་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད……སྲོལ་ཡོད།

མཁན་བརྒྱུད། རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ……གནང་མཁན་གྱི་མཁན་པོའི་བརྒྱུད་པ་སྟེ། རྒྱ་གར་ཉེ་པ……བཞིའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་མཁན་པོའི་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བ……ཡོད། བོད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ……འཚོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྡོམ་རྒྱུན་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། བསྟན……པ་ཕྱི་དར་སྐབས་སྨད་འདུལ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ……གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་ཡང་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་ཡིན་ཅིང་། དེ་གསུམ་ཡང་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྡོམ……རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་མཁན་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྡོམ་རྒྱུན་ནི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་མཁན་བརྒྱུད་ལས……བྱུང་བ་དང་། གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ནི་ཐོག་མའི་འབྱུང……ཁུངས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ནས་སོགས་སུ……ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་རྩ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་ཡིན། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་བླ་ཆེན་སྡོམ་བརྒྱུད་དང་། པཎ་ཆེན་སྡོམ……བརྒྱུད་སྐོར་གྱི་དོགས་གཅོད་མང་པོ་ཞིག་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ……ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི《སྡོམ་གསུམ……རྣམ་བཞག་ཐུབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱི་དོར》དང་། ཏྲ་ཡའི་བླ……མ་སྐུ་ཞིང་ཟླ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《འདུལ་བའི་ལས……ཆོག་རྣམ་གསེར་མདོག》སོགས་ལས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི……དཔྱད་གཏམ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས། ཞར……བྱུང་དགོན་པ་ཁག་གི་མཁན་བརྒྱུད་ནི་རབ་བྱུང་བསྙེན……རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཁན་བརྒྱུད་མ་ཡིན་པར། དགོན་པ……དེ་ཡི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་རིམ་བྱུང་གི་མཁན་རབས་ལ་གོ……དགོས་པ་ཡིན།

མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (སྟར་ཐང་གི……མཁན་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན) ཚ་སྐོའི་ལུང་དུ་ཕྱུ་ཡི……རིགས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྟག(༡༣༣༨)ལོར་འཁྲུངས། མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བར་གསན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང……ཡོས(༡༣༧༥)ལོར་སྟར་ཐང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་བཞུགས……ནས་ལོ་བཅུ་བཞིའི་བར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ……རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༤༠༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས《སྟར་ཐང་གདན་རབས》སུ་གསལ། མཁན་ཆེན……འདིས་མཛད་པའི《བསླབ་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ》མིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༥༤ནས་ཤོག་གྲངས༢༥༦བར་གསལ།

མཁན་ཆེན་ཀུ་ར་བ། དབུས་སྟོད་ཀུ་ར་བའི་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་མཁན་པོའི་བྱ་བ་མཛད་པས་མཁན་ཆེན་ཀུ་ར་བ་ཞེས་ཐོགས། མཚན་དངོས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཞུ། འབྲི་གུང་གི་གདན་རབས་དང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༡༥༤)ལོར་སེའུ་གངས་དཀར་མོར་ཡབ་ཡུམ་པ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཚད་ཆེར་བསྐྱེད་པའི་དུས་འདུལ་འཛིན་གྲོག་མཁར་གཙང་སྟོན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེར་གསོལ་ཞིང་། ལོ་ཤས་རིང་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཞུགས་ནས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་དུ་འདུལ་འཛིན་ཐག་མ་པའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་སྨར་ཡང་འདུལ་བའི་སྐོར་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དབུས་སྟོད་དུ་ཀུ་རའི་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་མཁན་པོའི་བྱ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ས་ལུག(༡༡༩༩)ལ་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ནས་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཏེ་གདམས་པ་ཆ་ཚང་བ་གནང་ཞིང་། ལོ་མང་རིང་འབྲི་གུང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་མེ་གླང(༡༢༡༧)ལོར་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྒྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཞལ་ཆེམས་སུ་ང་འདས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཚོགས་པ་སྐྱོང་ལ། དེ་ནས་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གདན་ས་གཏོད་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ་གསུམ་རིང་གདན་ས་མཛད། དེ་ནས་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་གདན་སར་བསྐོས་ནས། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༢༢༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་བསྟན་འཛིན་པད་མའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《འབྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང་》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༦ནས་༡༠༨བར་གསལ།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ། (སྟག་ལུང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན) གན་ཚའི་གྲོང་དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༣༧༧)ལོར་འཁྲུངས། ཏུས་ནི་གྲོ་ལ་ཚོ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་འབྲོག་ཚོ་ཡིན། གཞོན་ནུ་ནས་སྐུ་མིན་དུ་བཙུན་ཞིང་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་མན་ངག་མཐའ་དག་ཚང་བར་གསན། མཁན་རབས་གོང་མ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་དང་ཉེ་གནས་ཐུགས་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་མ་བཞུགས་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྗེས་སུ་སླར་ཕྱིན་ན་ཡང་ཉེ་གནས་པས་འགོག་ཀྱིན་ཐུལ་བར་བརྟེན། མཁན་ཆེན་གྱི་གཟུང་པོ་དང་ཉེ་གནས་བར་འཐབ་རྩོད་དང་ཤི་རྨས་བྱུང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན། ལོ་བཞིའི་རིང་གདན་ས་བར་སྟོང་བྱུང་ཞིང་། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཏ(༡༤༣༨)ལོར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་ཙམ་བར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་གོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕག(༡༤༦༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས། (སྟག་ལུང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་པ་ཡིན) སྤྱང་སྟོད་རྒྱ་བྲག་ཐེལ་སྟོད་ཀྱི་རྩེ་ཞིག་ལུང་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་གླང(༡༢༥༣)ལོར་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཟེའུ་ཡིན། སྐུ་ན་གཞོན་དུས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཏན་དང་ཡོལ་རྗོལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བླ་མཆོད་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་སྟག་ལུང་གི་མཁན་པོ་མཛད། སྐུ་མིན་དུ་བཙུན་ཞིང་སྟག་ལུང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། སྟག་ལུང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱང་མཁན་ཆེན་འདིའི་དུས་འཛོམས་པས་སྐུ་བསོད་ཆེ་བར་གྲགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་མཐོང་།

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ། ཚོགས་ཆོས་ལུང་པའི་མཁན་པོ་མཛད་པས་མཁན་ཆེན་ཞེས་ཞུ་ཞིང་། མཚན་དངོས་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་ཡིན། ལྷ་ཁའི་ཤར་ཕྱོགས་དབུས་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་ལུང་རི་མོ་ཅན་ཞེས་པའི་གྲོང་གསར་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༢༥༧)ལོར་འཁྲུངས། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཁམས་ལུང་པ་ལ་བཏུགས། མཁན་པོ་གྲགས་པ་འབུམ་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕག(༡༢༧༥)ལོར་རོང་གཡག་སྡེའི་དཔང་པོ་ཞེས་པར་མཁན་ཆེན་པདྨ་དཔལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ཞུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་གིས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། མཁན་ཆེན་པའི་དྲུང་ནས《པར་ཕྱིན》དང《སྤྱོད་འཇུག》《བློ་སྦྱོང》སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། ཟུལ་ཕུའི་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲགས་རིན་ཆེན་དང་། ཁྲོ་ཕུའི་སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་མཇལ་བ། མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་འབུམ། གཡག་སྡེ་སོ་ནམ་བསོད་ནམས་སེང་གེ། རོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། སྟོན་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། གྲུབ་ཐོབ་འདར་འཕྱར་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་། ཚད་མ། འདུལ་བ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཏ(༡༢༩༤)ལོར་ཚོགས་ཆོས་ལུང་པའི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་ཆུ་ཕྱི(༡༣༡༢)ལོར་ཆོས་འདུས་མགུར་མོའི་བླ་བྲང་ཤར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་། ཞ་ལུའི་མཁན་པོ་མཛད་རིང་། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་དགེ་ཁྲིད་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གསུང་བས་སློབ་མ་མཁས་གྲགས་ཅན་མང་དུ་ཐོན། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༣༡༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་དགེ་སློང་སྟུམ་སྟུར་བཞེས་པ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྐུ་གདུང་ཚོང་འདུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དང་ཁད་ཉེ་བར་གདན་དྲངས། དེར་ཞུགས་འབྱལ་ཞུས་པས་རྟེན་རྫོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་བྱོན་པ་རྣམས་ཚོང་འདུས་སུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྐོར་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》འབྲས་ལྗོངས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༠༩ནས་༢༡༥བར་དང་། ཞ་ལུ་མཁན་ཆེན་བློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་མཛད་པའི《ཞ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང་》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༡ནས་༡༨༣བར་གསལ་ལོ། །

མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། (སྟག་ལུང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན) མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་སྔ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་སྔ་མ་ཡིན། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གཅུང་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༢༥༩)ལོར་འཁྲུངས། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མན་ངག་རྣམས་ཆ་ཚང་བར་གསན། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་དེ་ནས་སྟག་ལུང་གི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཅིག་བར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང(༡༣༢༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱས་ཞིབ་པ་ད་ལྟ་མ་རྙེད།

མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ། (སྟག་ལུང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན) སྟག་ལུང་གི་ཉེ་སྐོར་རོང་ཤུ་ཞེས་པར་དབང་གི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༣༥༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཁན་ཆེན་དེ་ཉིད་དང་། སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་འོད་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༣༨༩)ལོར་སྟག་ལུང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཙམ་བར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ས་ཁྱི(༡༤༡༨)ལོར་ཟུར་བཞུགས་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༤༢༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དམ་པ་འདིས་མཛད་པའི《སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་

པ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༥༧པར་ཡོད།

མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། （རོང་པོ་རེབ་གོང་དགོན་ཆེན་གྱི་མཁན་ཐོག་དགུ་པ）ཡི་དྭགས་མཁན་ཆེན་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལུག（༡༨༧༩）ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ས་འབྲུག（༡༨༨༨）ལོར་ཡི་དྭགས་མཁན་ཆེན་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་སྟེ་གདན་སར་བཀོད། སྐུ་དཔོན་བླ་མ་དངོས་གྲུབ་པའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། ཚུ་དམར་སྨྲ་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། གཡེར་གཉོང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། བདེ་ཆེན་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཞིག་གསན། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དང་། རྩ་བཟང་། དགོན་ལུང་བཅས་ལ་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་བཞག དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ཤིང་སྦྲུལ（༡༩༠༥）ལོར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ། དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། འདུལ་བ་དང་མཛོད་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། ཞར་ཞོར་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ཤིང་སྟག（༡༩༡༤）ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས་ཏེ། གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་ཡང་དང་པོ་བཙུགས། སོག་པོ་ཧྲུན་གར་གྱིས་སྐབས་དེར་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་སུ་བཟང་ལ་དགོན་པ་ཆེན་པོའི་མཁན་པོ་བསྐོས་རྒྱུ་ཐག་བཅད་པ་ལྟར་དམ་པ་འདི་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོར་བསྐོས་པ་ལྟར་ལོ་བཅུའི་རིང་རྗེ་ཆེན་ཆོས་སྡེ་དང་བྱང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་དབང་མཆོག་ལྡན། ཐོན་རྒྱལ་སྲས་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་ཆུ་བྱི（༡༩༣༢）ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། ལྷ་བཙུན་ནང་སོ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་གཉིས་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས། རེབ་གོང་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་ཞལ་སློབ་གྲགས་པ་ཅན་མང་དུ་བྱོན། 《བསྡུས་གྲྭའི་རྣམ་བཞག་ལུང་རིགས་ཀྱི་མ》ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཁན་ཆེན་བསྡུས་གྲྭ་འབོད་པ་དེ་སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་གཉིས་ལྷག་ཙམ་དཔར་ཡོད། དགུང་ལོ་གྱ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ（༡༩༦༥）ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་མཁན་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱི་བླ་བྲང་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྐོར་བདེ་ཆེན་པ་སྤྲེ་ཏས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ《དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་པ་འདོད་རྒུའི་འབྱུང་གནས་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང》ཤིང་དཔར་ལ་ཤོག་གྲངས༥༨༨ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་དང་པོའི་ནང་བཞུགས།

མཁན་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ། ལྷོ་ཁ་ཁུལ་དུ་ཤར་བའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས（འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ）དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་དང་དགེ་བཤེས་ཚོན་གྲུ་བ་སོགས་བསྟེན་ནས་དཀའ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། མཁན་ཆེན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་དང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་གསན། ཚེ་ཐག་སྒོ་བ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཡུན་རིང་མཛད་ཅིང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དགེ་བཤེས་ཚོན་གྲུ་བ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་བཅས་པ་དགོན་པར་གདན་དྲངས་ནས་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་བསྐོར། མཁན་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་དུས་སུ་ཆོས་བཀའ་ཡང་ཡང་གནང་བས་སློབ་མ་བརྒྱུད་འཛིན་པ་གྲགས་ཅན་མང་པོ་བྱུང་། སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀའ་སློབ་དང་ཞལ་གདམས་ལེགས་པར་གནང་ནས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མང་པོ་དང་བཅས་སྐུ་གཤེགས། ཚེ་ཐག་ཕྱོགས་སུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞག་པ་དགོན་པའི་གསེར་འབུམ་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར》ལྷུག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༠༡ནས༣༠༢བར་གསལ།

མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། ས་སྐྱའི་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ（༡༥༧༢）ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ（༡༦༤༡）ལོར་སྐུ་གཤེགས། གསུང་རྩོམ་སྐོར《ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན》《ཀྱེ་རྡོར་བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་བཤད》སོགས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་གཉིས་དཔར་མ་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་བྱུར་འཕོད་དེ་བཙན་ཡག་ཏུ་མ་སོན།

མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ། ལམ་རིམ་གྱི་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་བླ་བརྒྱུད་གྲས་སུ་བཞུགས་པའི་གྲ་གོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོའམ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་ཞེས་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། དམ་པ་འདིའི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་གསལ་བ་མ་རྙེད་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བའི་སྐུ་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་བཞེས་ཏེ། བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་མན་ངག་རྣམས་གསན། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར། མཚོ་སྣ་བ་ཆེན་པོ་སྐུ་གཤེགས་ནས་མོན་གྲུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་བསྟེན་ནས་མངོན་པ་མཛོད་དང་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་དང་མན་ངག་ཆ་ཚང་བ་བསྐྱར་དུ་གསན། སྐུ་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། རྗེ་རྩོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དམ་པ་འདིའི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་མན་ངག་ཆ་ཚང་བར་གསན་པས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་རྩ་བའི་བླ་མ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་བཀུར་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》ལྷུག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༧༡ནས༢༧༢བར་གསལ།

མཁན་ཆེན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན། （སྣར་ཐང་གི་མཁན་རབས་དགུ་པ）སྣར་ཐང་གི་ཕུའི་ལྷེང་ཀ་རྒྱ་ཀ་རིར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ（༡༢༢༥）ལོར་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ནི་རྨ་ཡིན། སྐུ་གཞོན་དུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། འགྲོམ་གུ་མ་ར་དང་། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། སྐྱོ་སྟོན་སྨོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བླ་མ་འགའ་ཞིག་གི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། གཞན་ཡང་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕག（༡༢༧༩）ལོར་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་བསྐྱངས་ཏེ། དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ（༡༣༠༥）ལོར་སྐུ་གཤེགས། གདུང་རྟེན་ནི་སྣར་ཐང་གདན་ས་གོང་མའི་གདུང་རྟེན་གྱི་ནང་རོལ་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་མ་མཐོང་ལགས།

མཁན་ཆེན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན། རྗེ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་མཉམ་མེད་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཁྲི་འཛིན་མཁན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་ཡིན། མཁན་ཆེན་མཆོག་མདོ་ཁམས་སུམ་པོར་སྨད་སྡེ་དགེའི་ཁོངས་ཀམ་ཚང་གདུང་ལ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ（༡༨༡༣）ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་གཡུང་དྲུང་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་བོན་སྡེའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་ལེགས་དང་རིག་གནས་སོགས་ལ་གསན་སྦྱངས་གནང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ལན་རེ་གཟིགས་པ་ཙམ་གྱིས་གསལ་རྟོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་པ་རྒྱས། དེ་ནས་ཁྲ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་གཙང་ལ་ཕྱིན་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཕྱོགས་ཐོས་རི་ཧ་དགོན་པར་གཤེགས་བཞུགས་མཛད། སྐབས་མགོན་བླ་བ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས

ཆེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རྒྱུད་སྡེའི་ཚིག་དོན་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཁྱད་པར་དུ་དྲང་སྲོང་གི་སྡོམ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཀྱི་དགོངས་བཅུད་ཟབ་མོ་གསན་བཞེས་གནང་སྟེ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་རྟེར་སོན། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་སྙན་རྒྱ་ཆེར་ཁྱབ། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིའི་སྟེང་མཉམ་མེད་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་གསུམ་བྱིན་ཅན་མང་དུ་བཞེངས། རབ་ཞིགས་གཡུང་དྲུང་གླིང་དུ་སྐྱབས་མགོན་གྱི་བཀའ་བཞིན་མཚན་ཉིད་གཞུང་ཆེན་དྲུག་གི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ནས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས། སློབ་མའི་ཚོགས་མང་དུ་བསྐྱངས། ནོར་འགྲོག་ཀླུ་ཕུག་གཡུང་དྲུང་བདེ་ཆེན་གླིང་སོགས་གཉེན་བསྟན་སྙན་རིའི་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་དགོན་ལག་མང་པོ་ཕྱག་བཏབ། ཁོང་གི་ཕྱག་རྩོམ་ལ《ཤེས་རབ་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པར་ཕྱིན་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དཀའ་གནད་རབ་གསལ》དང་། 《རྣམ་བཤད་གཞུང་འགྲེལ》《རྒྱལ་བ་མཉམ་མེད་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར》《བསྟོད་ཕྱག་སྐུ་གསུམ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《ཐུན་མོང་སྤྱོད་ཕྱིའི་རྣམ་གཞག》《རྩིས་གཞུང་འོད་ཟེར་འབུམ་ལྡན》《བསྟན་རྩིས་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》《བརྡ་དག་འབེལ་གཏམ་ཏི་འོད་གཞོན་ནུ》སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ནས་རྗེ་ཉིད་མཁན་ཟུར་དུ་བཞུགས་རྗེས་བསྙེན་སྒྲུབ་མཐར་སོན་ཏེ་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་པར་གྲགས། ཞལ་སློབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བསོད་ནམས་ལྡན་ཚོགས་དང་། འགྲོ་མགོན་ཤེས་རབ་གཡུང་དྲུང་། མཁན་ཆེན་སྐལ་བཟང་ཉི་མ་སོགས་མང་དག་བྱུང་། དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཙང་། མང་ཆེ་བས་རྗེ་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༨༤༨)ལོ་ལ་འདས་པར་བཞེད།

མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྟོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། ཤར་དྲུའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྟག(༡༣༢༦)ལོར་ཡབ་སློབ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་ཡུམ་རིན་ཆེན་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ནས་མཉམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཛད་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་མངའ། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ཆུ་སྤྲེལ(༡༣༣༢)ལོར་ཉིད་ཀྱི་ཁུ་བོ་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཤིང་ལུག(༡༣༣༥)ལོ་ནས་ཁུ་བོ་མཁན་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ཤིང་བྱ(༡༣༤༥)ལོར་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་དུ་ཕྱིན། རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རི་ཐངས་རྟོག་པ་དང་། བླ་མ་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས། དགེ་བཤེས་མོན་གྲྭ་པ་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་མེ་སྤྲེལ(༡༣༥༦)ལོར་ཁུ་བོ་མཁན་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ་སྐུ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་གསེར་སྐུ་ཆེན་མོ་བཞེངས། ལོ་དེར་སྐྱོ་བ་དགོན་པའི་མཁན་པོའི་ཁྲི་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག(༡༣༩༥)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད་དང་མཇལ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། མཉན་ངག་པ་ལམ་རིམ་པའི་གདམས་ངག་མཁན་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་དག་སྣང་ཆོས་སྐོར་ལུང་བསྟན་མང་པོ་བཅས་གནང་ནས་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་རྗེས་སུ་བཟུང་། རྒྱུན་དུ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཙོར་འདོན་ཐོག དད་འདུས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཡང་ཡང་གནང་བ་བཅས་མཛད་པ་རླབས་ཆེ་ཞིང་ངོ་མཚར་བ་མང་། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༤༠༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ལ་མོ་དང་དགའ་ལྡན་བར་གྱི་རི་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་ས་འབྲུམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་པའི་ནང་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྟོ་བྲག་འབྲུམ་པ་ཟེར། གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པར་སྟོ་བྲག་བཀའ་འབུམ་དུ་གྲགས་པ་པོད་གཉིས་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༥༢ནས་༡༥༨བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། (མཁན་ཆེན་དེའི་ཡང་སྲིད་སྔར་བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གསུམ་གྲས་སྐྱོ་ལུང་རྗེ་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཡིན་པར་གྲགས)

མཁན་ཆེན་པདྨ་བཟང་པོ། རྫོག་གི་གདུང་བརྒྱུད་བདུན་པ་ཕྱིའུ་ཞིང་པ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་ཅིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཡ་ཁྲུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི《རྫོག་དཀྱིལ་བདུན་གྱི་སྙན་བརྒྱུད》ལས་གསུངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་སྐུའམ་བཀའ་བརྒྱུད་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་ཞིབ་གསལ་ད་ལྟ་མ་མཇལ། འདིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ཡོད་པ《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུས་འཁོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆད་དུ་གསལ།

མཁན་ཆེན་ཕྱག་རྡོར་བའི་གཉེན་པོ་ལྷ་གསུམ། སྟོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་ལྷ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་གྲས་ནས། སྙིང་འོག་བར་གསུམ་གྱི་གདོན་གྱི་གནོད་པ་འགོག་པའི་ལྷ་གསུམ་སྟེ། ༡. སྙིང་གདོན་གཟའ་ཡི་གནོད་པ་སྲུང་བའི་ལྷ་ཕྱག་རྡོར། ༢. འོག་གདོན་ཀླུའི་གནོད་པ་སྲུང་བའི་ལྷ་ཁྱུང་ནག ༣. བར་གདོན་རྒྱལ་པོ་དང་བཙན་གྱི་གནོད་པ་སྲུང་བའི་ལྷ་རྟ་མགྲིན་བཅས་ཡིན་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟ་ཕྱག་ཁྱུང་གསུམ་ཡང་ཟེར།

མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་སཏྭ། བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་སྡོམ་མར་འཛུགས་སྐབས་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་ཡིན་པས་མཁན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད། མཚན་དངོས་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཤཱནྟ་རཀྵི་ཏ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཞི་བ་འཚོ་ཟེར། མཚན་གཞན་རྣམ་སྣང་མཛད་དུ་ཡང་གྲགས། དམ་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་བམ་ཊ་ལའམ(现为孟加拉国)ཟ་ཧོར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་ལ་སྲས་ལྕམ་སྲིང་གསུམ(ཆེ་བ་ཧྨ་ར་ཌ། འབྲིང་བ་མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད། ཆུང་བ་ལྷ་ལྕམ་མནྡཱ་ར་བ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གཟུངས་མར་བཞེས་པ་དེ་ཡིན)ཡོད་པའི་འབྲིང་པོ་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་ཉིད་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་དུས་སྐབས་སྐོར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་དགུང་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ཐག་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་སྐབས་མཁན་ཆེན་འདིས《མདོ་སྡེ་དཔང་སྐོང་ཕྱག་རྒྱ》སོགས་བསྣམས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པ་སྐབས་འདིའི་མཚན་ལི་ཐེ་སེ་སྐྱེ་ལྷ་སེམས་འཚོ་ཟེར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་གཞི་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བྱོན་པ། མཁན་ཆེན་འདི་སྐུ་ཚེ་ཡང་ཏ་ཙང་རིང་པོ་བཞུགས་པར་བརྟེན་སྐུ་ཚེ་སྟོང་དང་། བར། སྐྱིད་བཅས་ཀྱི་སློབ་མ་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུང་སྲོལ་འདུག ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་ཉི་ཤུ་དགུ་པའི་ཐད་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་ཨཙཱརྱ་བོ་དྷི་སཏྭ་ནི་རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོ་དྷརྨ་པཱ་ལའི་བར་དུ་རིམ་པར་བཞུགས་པར་མངོན་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ཆེ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགུ་མཁན་པོ་འདིའི་སྐུ་ཚེའི་རིང་ལ་འདས་ཟེར་བར་སྣང་བས་དེ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཟིན་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ་ཇི་བཞིན་ཡིན་པར་དཀའོ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་རང་གཞིར་བཟུང་ན། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་ནི་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》དུ་གསུངས་པའི་པཱ་ལའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་གྲངས་གཞིར་བཟུང་ན་སྤྱི་

ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི(༦༤༥ནས༧༩༠)བར་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་རྩིས་པའི་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་ཁྲམ་སྤ་ལས་སྲིད་དབང་འབྱུང་བའི་དུས་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི(༧༤༠)ནས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི(༨༥༣)བར་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྔ་ཡོད་པས་སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་ངེས་ཅན་རེད། ༡༩༨༨ལོར་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔེ་སྐྲུན་བྱས་པའི《བོད་ཀྱི་བསྟན་འབྱུང་ལེགས་བཤད་སྐལ་བ་བཟང་པོའི་མགྲིན་རྒྱན》ཤོག་གྲངས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༢༣ནས༡༢༤བར། བོན་བསྡུབས་པའི་ཐུ་རྗེན་སྐོར་བཤད་སྐབས། མཁན་པོ་འདི་སྔོན་ལམ་ཡོག་པའི་མི་ཞིག་ཕྱུག་མཆེད་གཉིས་བཟའ་ཚང་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ནལ་ཕྲུག་ཡིན་པ་དང་། བོན་པོས་ཆོ་ག་བྱས་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ཕུད་པར་བརྟེན་འཁོན་འཛིན་བཅང་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ་པཎྜི་ཏར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་བོན་བསྒྱུབས་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་འཁོད་འདུག་པ་དེ་ནི་བོན་རྣམས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཧ་ཅང་མི་དགའ་བའི་གསུང་རྗེན་པར་ཕེབས་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས་པས་ལན་འདེབས་ཞུ་བའི་དགོས་པ་མ་མཆིས། མཁན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པའི་ལོ་ནི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཆུ་རྟ(༧༤༢)ལོར་འཁྲུངས་པའི་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལྕགས་སྟག(༧༦༡)ལོར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཛད་པའི་ཁྲིམས་ཕྱུབ་བསྒྲགས་གནང་རྗེས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ཡིན། མཁན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་གདན་དྲངས་པའི་ཐེངས་དང་པོ་འདིར་ལྷ་ས་ཁ་ཤས་ལས་མ་བཞུགས་ཤིང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་རྨང་བཏིང་བ་ཙམ་ལས་མཛད་ཡོང་མ་བྱུང་བར་བོད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་དགོས་བྱུང་། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་མཉམ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་། རྩིག་རྨང་འདིང་བ། གཙུག་ལག་ཁང་དངོས་སུ་བཞེངས་ནས་རབ་གནས་མཛད་པ། དེ་རྗེས་སད་མི་དྲུག་གམ་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་པ་བཅས་མཛད། མཛར་ཧས་ཕྲ་བ་བརྒྱབ(རྡོག་རྒྱག་བརྒྱུས)ནས་སྐུ་འདས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀོ་རིམ་རྣམས་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསལ་བས་འདིར་ཡིག་ཚོགས་རྒྱང་ཕྱུད་མ་བྲིས་ཤིང་། གོང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་སྐོར་བཞེད་པ་འདྲ་མིན་མང་བས་དེ་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཏམ་ཟུར་དུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་གྲགས་པ། (སྣར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཡིན)ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། རྒྱང་སྟོད་སྔོན་འགྲོའི་ཁྱུར་མཆིམས་ཀྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕག(༡༢༥༩)ལོར་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། གྲགས་པ་ཤེས་རབ། རྒྱང་རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསན། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་གླང(༡༣༡༧)ལོར་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་བར་བསྐྱངས་ཏེ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ཁར་བྱ་ཁྱུང་ན་ཤ་སྐྱང་དགོན་པ་བཏབ། སློབ་མ་ཁྱིའུ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་འོང་བས། དེ་ལ་ངའི་མིང་འདི་བཏགས་ནས་གཅེས་པར་སྐྱོངས་ཤིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཆོས་རྗེས་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་གྱི་མཚན་དེ་རང་འདོགས་པར་མཛད། མཁན་ཆེན་འདིས་མཁན་པོ་མཛད་རིང་སྣར་ཐང་དགོན་པར་ཞ་ཁྲིམས་དང་ནག་ཁྲིམས་དམ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག(༡༣༧༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། གདུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་པ་སྣར་ཐང་གི་རྟེན་གྲས་སུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། གོང་གི་མཁན་ཆེན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

མཁན་ཆེན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསང་བའི་མཚན་ཡིན། གོང་གསལ་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ། (སྣར་ཐང་དགོན་པའི་མཁན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན)གཙང་ཁུལ་གྱི་ཤབ་དགེ་སྡིངས་སུ་ཟུར་གྱི་རིགས་ལས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཡོས(༡༣༨༨)ལོར་འཁྲུངས། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་སྐྱབས་བཟང་སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ལ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། མཁན་ཆེན་གོང་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཆ་ཚང་བར་གསན། གཞན་ཡང་གྲུབ་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་སྟེ(༡༤༡༢)ལོར་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་རིང་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཞི་གནས་ཀྱིས་དགོངས་པ་དཀྲུགས་པར་བརྟེན་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་སའི་མཁན་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བླ་མཆོད་ཀྱང་གནང་། གསུང་རྩོམ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ་ཡང་དཀར་ཆག་ཁག་ཏུ་མི་གསལ་བས་འཚོལ་དགོས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྦྲེལ(༡༤༥༣)ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་རང་དུ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༥༧ནས༢༥༨བར་གསལ།

མཁན་ཆེན་བསླབ་གསུམ་རྒྱལ་མཚན། གདན་ས་ཆེན་པོ་ཞྭ་ལུའི་མཁན་རབས་ཁྲི་མའི་མཁན་པོའི་གྲས་སུ་ཐེབས་པས་མཁན་ཆེན་ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན། ཙ་ཡུག་གི་ཞིངས་མ་དང་ཁྱད་ཏེ་བའི་ས་ཆར་ཡབ་རྒྱ་ལྷ་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཁྱི(༡༥༢༦)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་གཞན་མཁན་ཆེན་ཞིངས་མ་བ་ཡང་ཟེར། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ལ་མཆོ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། ལོ་ཚད་སོན་པ་ན་རམ་ཞིངས་མ་བའི་མཁན་པོ་འཁལ་ཚེ་བའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། མཚན་ལ་བསླབ་གསུམ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་གཞུང་ཆེན་མོའི་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་ས་སྦྲུལ(༡༥༦༩)ལོར་པོ་དོང་བྱ་གཡོངས་སུ་འཛམ་དབྱངས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་བསྙེན་རྫོགས་གནང་། ལོ་དེར་པོ་དོང་ཨེའི་དགོན་པའི་མཁན་པོར་ཐེབས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་མེ་གླང(༡༥༧༧)ལོར་པོ་དོང་གི་སྒྲུབ་ཕྱེར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་སྐོར་མཁན་ཆེན་བསླབ་གསུམ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཕྲུབ་བདག་དཔང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ《རྗེ་བཙུན་ཞིངས་མ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆུ་གཏེར》ཤིང་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༡༦ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་བསྡུས་པ་ཞ་ལུ་མཁན་ཆེན་བློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་མཛད་པའི《ཞ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང》ཤིང་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༡༦༨ནས༡༦༩བར་གསལ།

མཁན་དྲུག བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་དམག་དོན་དགོས་མཁོ་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དོན་ལག་རྩལ་བཟོ་པ་མི་དྲུག་སྟེ། ༡.ག་རོང་ལྷ་མཁན། ༢.གར་པོ་མགར་མཁན། ༣.སྨྱུག་གཞུ་མཁན། ༤.ར་ཤག་མདའ་མཁན། ༥.ཐུ་བ་ཁྲབ་མཁན། ༦.ཚོང་རྩེ་ལྷམ་མཁན་བཅས་ཡིན་པར《ཤེའུ་ཆོས་འབྱུང》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༧༣པར་གསལ།

མཁན་པོ། འདི་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ། འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མཁན་པོ་སྟེ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་གྱི་

མཁན་པོ་དང་། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་གྱི་མཁན་པོ་གཉིས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་མཁན་པོ་བྱེད་ནུས་པའི་ནུས་ཚོས་ལས་ཆ་རྐྱེན་བཅོ་ལྔ་ཚང་བ་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། ༡. བརྩོན་པའི་ཡན་ལག་ཕམ་པ་བཞིའི་ཉེས་པས་མ་གོས་པ། ༢. བརྟན་པའི་ཡན་ལག་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས་པ་ནས་ལོ་བཅུའི་བར་སྡོམ་པ་ལ་སྐྱོན་མ་ཤོར་བ། ༣. མཁས་པའི་ཡན་ལག་འདུལ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་། ལྷ་ཕྱུགས་ཉེར་གཅིག་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། ༤. སློབ་མ་ལ་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། ༥. ཁོང་ཁྲོ་ཆུང་ཞིང་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ། ༦. ནང་གི་འཁོར་རྣམས་སྤྱོད་པ་གཙང་བ། ༧. སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་མཁས་པ། ༨. དུས་སྐབས་དང་འཚམས་པར་གདམས་ངག་དང་བསླབ་བྱ་གནང་བ། ༩. རང་ཉིད་དང་དཔང་པོ་མཐུན་པ། ༡༠. ལྟ་བ་མཐུན་པ། ༡༡. བློ་ཤེས་པ། ༡༢. ཉོན་གོ་བ། ༡༣. ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ༡༤. ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ༡༥. ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་བཅས་ཚང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་གོ་དོན། 《འདུལ་བ》རབ་བྱུང་གི་གཞིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཁག་ལ་གཟིགས་དགོས། གཉིས་པ། དགོན་པ་ཁག་གི་མཁན་པོ་སྟེ། གྲྭ་ས་ཆེན་པོའི་མཁན་པོ་རྣམས་གོང་གསལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཚང་ཡང་དགོན་པ་ཆུང་རིགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལ་ཆ་རྐྱེན་དེ་ཚོ་ཚང་བ་དང་མ་ཚང་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

མཁན་པོ་དཀའ་བཞི་པ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ། གོང་གི་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

མཁན་པོ་གྲགས་པ་སེང་གེ། སྔོ་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་གེ་ཞུ་བ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བསྙེན་རྫོགས་སྐབས་དབུས་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་ཁར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་ཕྱོད་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་ན་བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ན་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་གེ་ལས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་པ་མེད་པས་དེ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་པའི་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོད་ཅེས་བསྔགས་བརྗོད་ཚད་མེད་མཛད་པ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཡིག་ཆ་ད་ལྟ་ལག་ཏུ་མ་སོན།

མཁན་པོ་སྒྲ་གཅན་ཟིན་བཟང་པོ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྙེན་རྫོགས་མཁན་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ར་ཧུ་ལ་བྷ་དྲ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན། སྔར་རྒྱ་གར་དུ་མཚན་དེ་འདྲ་ཐོགས་པའི་སློབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

མཁན་པོ་གཉིས། རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ།

མཁན་པོ་གཉིས་དང་སློབ་དཔོན་ལྔ། མཁན་པོ་གཉིས་ནི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་དང་། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོའོ། །སློབ་དཔོན་ལྔ་ནི། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། དེ་བཞིན་གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན། ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན། གནས་སྦྱིན་པའི་སློབ་དཔོན། ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན་ཏེ་ལྔའོ། །

མཁན་པོ་བོ་དྷི་སཏྭ། གོང་གསལ་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་སཏྭ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

མཁན་པོ་གསུམ། ༡. རབ་བྱུང་མཁན་པོ། ༢. དགེ་སློང་མའི་མཁན་པོ། ༣. དགེ་སློང་གི་མཁན་པོའོ། །

མཁན་པོའི་བྱ་བ། འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་མཁན་པོའི་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གནང་རྒྱུ་དང་། འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ལག་ལེན་གཞུང་དོན་བཅས་སློབ་ཁྲིད་གནང་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

མཁན་སྤྲུལ། བོད་དུ་གདན་ས་ཁག་གི་མཁན་པོ་མཛད་མྱོང་མཁན་འགའ་ཞིག་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་དེའི་ཞབས་འབྲིང་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཁན་སྤྲུལ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

མཁན་བུ། རང་ལ་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་དེ་ནི་མཁན་པོ་ཡིན་ཅིང་། མཁན་པོ་དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མཁན་བུ་ཐོག་གཉིས་པ་དེ་མཁན་པོ་དེའི་བརྒྱུད་འཛིན་བུ་སློབ་ཡིན་པས་མཁན་བུ་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན།

མཁན་སློབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དྲུག ༡. ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན། ༢. འདུལ་ཆོག་ཤེས། ༣. ནད་པར་བརྩེ་བ། ༤. ནང་འཁོར་དག་པ། ༥. ཆོས་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་འདོགས་པ། ༦. དུས་སུ་འདོམས་པ།

མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། བོད་དུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན། ཆོས་རྒྱལ་བཅས་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་བཅས་གསུམ་ཡིན། དེ་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་སྐབས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ། ༡. དབུས་སུ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས། ༢. གཡས་སུ་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ། ༣. གཡོན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་བཅས་བཞུགས་ཚུལ། གཉིས་པ། ༡. དབུས་སུ་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ། ༢. གཡས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས། ༣. གཡོན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་བཅས་བཞུགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཡོངས་གྲགས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་གཙོ་བོར་བཞུགས་པའི་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་། ས་སྐྱ་བསམ་ཡས་ཀྱི་འཛིན་བདག་གནང་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་ལྡེབས་བྲིས་ལ་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་གཙོ་བོར་བཞུགས་པའི་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པ་གནང་ཡོད།

མཁན་སློབ་སྔགས་མ། མཁན་པོ་དང་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀ་ཆབས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་སྟེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་གནང་སྐབས་མཁན་སློབ་ཟུང་འབྲེལ་གནང་ཆོག་ཀྱང་། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་སྐབས་མཁན་པོ་དང་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་སོགས་སུ་མཛད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལ་འོས་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཚང་དགོས་པའི་ནང་ཚན་བཅུ་པ་ལ་མཁན་པོས་བསྐུལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་དེར་ཐུག་ཡོད། དེ་སྐོར་གཞན་གསལ་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནམ་སྔགས་ལུགས་ལྟར་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ།

མཁའ་འགྲོ། གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། ཐོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ན་བཞུགས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ། སྐུ་ཡི་གནས་བརྒྱད་ན་བཞུགས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་འཁོར་ལོའི་ཤུགས་ཅན་མ་སོགས་སྐུའི་རིགས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་བརྒྱད། གསུང་གི་གནས་བརྒྱད་ན་བཞུགས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ས་སྲུང་མ་ལ་སོགས་པ་གསུང་གི་རིགས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་བརྒྱད། ཐུགས་ཀྱི་གནས་བརྒྱད་ན་བཞུགས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རབ་གཟུགས་མ་ལ་སོགས་པ་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་བརྒྱད་བཅས་བསྡོམས་པའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའོ། །

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། 《བདེ་མཆོག་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད》ལེའུ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་རྒྱལ་བའི་སྡེ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྡྲ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ཤུ་རྡུད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྒྱུར་བ། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད་[ཁ]པའི་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ནང་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་སྐོར་གསུངས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་དཔེ་ཆ་མ་རྙེད་པས་བརྟག་ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ།

མཁའ་འགྲོ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར། དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་འགྲེལ་རྒྱུད《རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ》ལས་རིགས་བསྡུས་དང་རིགས་རྒྱས་གཉིས་གསུངས་པའི་ནང་གསེས་རིགས་བསྡུས་མཁའ་འགྲོ་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དབུས་སུ་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ཡབ་ཡུམ། ཤར་དུ་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ། ལྷོར་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ། ནུབ་ཏུ་པདྨ་མཁའ་འགྲོ། བྱང་དུ་ལས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་བཅས་གཙོ་འཁོར་ལྔ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐུ་རྒྱལ་རྩེའི་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་ཐོག་གཞལ་ཡས་ཆེན་མོའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་བ་དང་པོ་དེ་ཡིན།

མཁའ་འགྲོ་བཅུ་གཅིག མཁའ་འགྲོ་ཕྱག་འགྲོས་བཅུ།

གསེབ་ལམ་མཁའ་འགྲོ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །

མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་མན་ངག་སྡེ་ལ་སྙིང་ཐིག་སྐོར་བཞི(༡. བི་མ་སྙིང་ཐིག ༢. བླ་མ་སྙིང་ཐིག ༣. ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག ༤. མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་བཅས)ཡོད་པའི་ནང་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་ནི་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་རིག་འཛིན་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེ་ལ་གསུངས། དེས་རིག་འཛིན་ཤྲཱི་སིང་ཧ་ལ་གནང་། དེའི་དྲུང་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གསན་ཏེ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ལ་གནང་། དེས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་དོན་དུ་གཏེར་དུ་སྦས་པ། ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེའམ་གསང་མཚན་པདྨ་ལས་འབྲེལ་རྩལ་དུ་གྲགས་པ་དེས་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་གླང་(༡༣༡༣)ལོར་དྭགས་པོ་དངས་ལུང་ཁྲ་མོ་བྲག་ནས་གཏེར་སྟོན་པར་མཛད། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་། རིན་ཆེན་གླིང་པ། མེའི་རྒྱལ་སྲས་ལེགས་ལྡན་པ་བཅས་གསུམ་ཙམ་ལ་གསུང་ཆོས་ཅ་ཚང་བར་གནང་། དེ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་ཞིང་། ཞིབ་པར་སྔགས་དགེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་སམ་མཚན་གཞན་གུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་སུ་གྲགས་པས་མཛད་པ། ཡོངས་གྲགས་སྐྱ་ཤུ་བཀྲའི་ཆོས་འབྱུང་》དུ་འཕོད་པ་ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༥༠ནས༢༥༢བར་གསལ།

མཁའ་འགྲོ་སྡེ་ལྔ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ པདྨ་མཁའ་འགྲོ ལས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ། སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོའོ། །

མཁའ་འགྲོ་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱིན་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་རྫོགས་པའི་གནས་ཚད་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་སྔགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་། ཞིང་བཏང་གི་བུད་མེད་ཡལ་པའི་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚན་རྟགས་དང་ལྡན་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་མ་གུང་གི་གོས་ཅན། མཁའ་འགྲོ་མ་གུང་གི་པགས་པའི་གོས་གྱོན་པ་སྟེ། འདིའི་མཚན་དོ་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྱུ་མ་བདེ་བའི་མཆོག 《སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུད》ལས་གསུངས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྱུ་མ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེ། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལྔ་པའི་སྟེང་རྩིག་གི་གཞལ་ཡས་ཆེན་མོའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ལྡེབས་རིས་སུ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་ཤོས་གསུམ་པ་དེ་ཡིན།

མཁའ་འགྲོ་མ་སུ་ཁ་སིདྡྷི། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲི་བརྟན་དུ་བཟའ་མི་བདུན་ལ་རྒྱུགས་སུ་འབྲས་བྲམ་པ་གང་ལས་མེད་པ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ཚང་གི་རྒན་མོ་ཡིན། ཉིན་གཅིག་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་འབྲས་ཟམ་པ་གང་པོ་དེ་ཕུལ་བས། ཁྱིམ་གྱི་ནང་མི་ཀུན་གྱིས་རྒན་མོ་ཁྱིམ་ནས་ཕྱུད། དེ་དུས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་སོན། དེ་ནས་ཨུ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་འབྲས་བཟ་མཁན་ཆང་འབྲས་སློང་དུས་ཁལ་གཅིག་བྱུང་བ་དེས་འབྲས་ཆང་བཙོས་ནས་བཙོངས་པས་ཡང་བསྐྱར་འབྲས་མང་པོ་བྱུང་སྟེ་ལོ་གཅིག་རིང་ཆང་འཚོང་མ་བྱས། དེ་སྐབས་གྲུབ་ཆེན་བི་རུ་པ་གསང་བའི་སྤྱོད་པ་མཛད་ནས་བཞུགས་ཡོད་པ་དེར་དུས་རྟག་ཏུ་ཟས་སུ་ཆང་རིན་མི་དགོས་པར་བྱས་ཏེ་ཆང་བུམ་པ་རེ་ནས་དགོས་སུ་ཕུལ་བས། ཉིན་གཅིག་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་ཐུན་མོང་དབང་བསྐུར་ཞིང་མན་ངག་རྣམས་གནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་གཞོན་ནུ་ལང་ཚོ་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས《ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང》ལེ་ཚན[ཀ]པ《མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་ཐར》དཔེ་མེད་གྲིབ་མའི་ཤོག་གྲངས༡༧༥ནས༡༧༨བར་ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གེ་ཁྲིའི་རལ་པ་ཅན། མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དམར་ཆེན་གཏོར་བཟློག་བྱ་རྩལ་རྡོ་རྗེ་མཆོན་ཆ་འབར་བའི་འཁོར་ལོ། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་མཛད་པ་ཨ་མདོའི་དཔར་མ་གྲངས༢༠དང་། ཁག་བཞི་བསྒྲིགས་པས་ཤོག་གྲངས༢༠༠ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་གྱི་བསྙེན་ཡིག་ཨྀ་དྲུ་རྫ་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་མཛད་པ། དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས༨ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་གྱི་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས་མཛད་པ་དཔེ་རིང་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༡༧ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས། འདི་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འབྱུང་ཞིང་《བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས》ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དད་པ་བརྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་། ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་མོ་ཡིན་པར་གསུངས།

མཁའ་འགྲོ་མའི་སྐོར་བ། བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད《རྣལ་འབྱོར་མ་བཞིའི་ཁ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད》བདག་པ་བདུན་པ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མགོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚེངས་ཡོན་ཏན་འབར་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བཀའ་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་རྒྱུད་པོད[ག]པའི་ནང་ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་ཡང་ཐིག ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེའམ་གསང་མཚན་པདྨ་ལས་འབྲེལ་རྩལ་གྱིས་མཛད་པའི《མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག》གི་བརྗོད་དོན་སྙིང་པོ་རྣམས་བསྡུས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པས《མཁའ་འགྲོ་ཡང་ཐིག》མཛད་པ་དེ་ཡིན། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད[ཚ]པའི་ནང་ཡོད།

མཁའ་འགྲོ་རིགས་བཞི། བདེ་ཆེན་དཀར་མོ། སེར་མོ་དོན་གྲུབ། དམར་མོ་སྒྲ་སྒྲོག ལྗང་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་ནོ། །

མཁའ་འགྲོ་གསེའི་འགྲམ་ཅན། མཁའ་འགྲོ་མ་འདིའི་མཚན་དངོས་གང་ཡིན་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ལྔ། ཤར་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས། །ལྷོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས། །ནུབ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས། །བྱང་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས། །དབུས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་སོ། །

མཁའ་ཁྱིམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁྱིམ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། ཆོས་ལུགས་དང་སྐར་རྩིས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་འདྲེན་ཆགས་བུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཁྱུང་ཟེར་བ་རྒྱ་གར་སྐད་ཕྲུག་ཤིང་ཞལ་མ་ཡིའི་ནགས་ཚལ་ན་ཡོད་པ་དང་། ཟས་སུ་ཀླུ་དང་སྦྲུལ་ཟ་བ། ནམ་ཞིག་ཡོན་ཏན་ནས་སྦྲུལ་དང་ཀླུ་རིགས་བཟུང་མ་ཐུབ་པར་སྐྱོགས་པའི་མི་འདར་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལྷུང་ནས་ཤི་རྗེས་དེའི་སྙིང་མེ་ཆེམ་པའི་ཏོ་ཚ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་པོ་ཁྲི་ལྷག་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་ནོར་བུར་གྱུར་པའི་འགྱུར་རྡོ་དེ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཙིནྡྷ་མ་ཎི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་འདུག

མཁའ་སྤྱོད། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་ཅེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལུས་མ་སྤངས་པར་ཞིང་དེར་སྐྱེ་ཐུབ་ཅེས་བཤད། འདི་སྐོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ནི་བཤད་གཞི་ཆེ་བས་འདིར་མ་བཀོད་ཅིང་། དམ་པ་གཞན་གྱི་གསུང་རྩོམ་དང་དོགས་གཅོད་ཁག་ལ་གཟིགས།

མཁའ་སྤྱོད་དཀར་དམར། མཁའ་སྤྱོད་མ་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཁའ་སྤྱོད་མ་དམར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཡིན།

མཁའ་སྤྱོད་བསྙེན་སྒྲུབ། འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲ་ཛོ་ཀི་ལ་གནང་ཞིང་། དེས་ཁྲོ་དམར་སྒྲ་སྒྲེང་དང་པོ་རྫོགས་ལྡན་གྲགས་པ

ཞིང་ངེ་ལ་གནང་། དེས་མཁས་གྲུབ་དར་རྒྱལ་བ་ལ་གནང་། དེས་ཞུ་དམར་སྤྲུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ་ལ་གནང་བ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞིག་ཡིན། ཀོ་རྒྱས་མདོར་བསྡུས། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༡༡ནས་༡༢༡༢བར་གསལ།

མཁའ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གི་བཀའ་འཁྲིད། མཁའ་སྤྱོད་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་གཅིག་གི་ཚིགས་མཛད་ནས་བཀའ་ཁྲིད་གནང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི ༡.ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། ༢.ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར། ༣.བདུད་རྩི་མྱང་བའི་རྣལ་འབྱོར། ༤.ཚད་མེད་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ༥.བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ༦.བདག་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༧.འགྲོ་བ་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༨.དཔའ་བོ་དཔའ་མོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༩.བཟླས་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༡༠.བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ༡༡.སྤྱོད་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར་ཁྲིད་ཡིག་ཁག་ལ་གསལ།

མཁའ་ཨོ། མཁའ་ཞེས་པ་ཀླད་ཀོར་དང་ཨོ་ཞེས་པ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་རྩིས་རིག་གི་སྐབས་སུ་ཨང་གི་བགྲང་སྐབས་རང་གི་གཡས་ནས་བརྩམས་ཏེ་གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་ཞེས་བགྲང་ན་གྲངས་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་གོ།

མཁའ་རོ་ལ། བོད་དབུས་ནས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་སྐབས་གམ་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱོད་ཚེ་ལམ་པར་དུ་ཁ་རོ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

མཁར་དཀའ་སྨན་འགྲོ། ཤུང་རྫོང་རྒྱལ་རྩེའི་ཤག་ཚལ་གྱི་ནང་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། ཐོག་མར་སུས་ཕྱག་བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྙེད་ཀྱང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་དངོས་སློབ་ཨ་མེས་ཚོང་བཙུན་ལ་མར་ཤུལ་པའི་བདག་མོ་སྨོ་སྨོལ་སྨན་འགྲོ་ཕུལ། དེའི་སློབ་མ་མར་པ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྨན་འགྲོ་འཛིན་བདག་ཏུ་གནང་། ཨ་མེས་ཕྱག་མཚམས་ཀྱིས་ཤག་ཚལ་དགུན་ཐང་བཞེངས་ནས་ཕུལ། མར་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་མ་སྣང་པོ་བཙིགས། ཤག་ཚལ་གྱི་བྱ་ཆོས་མཁར་པོ་ཆེ་དང་། ཤག་ཚལ་དགུན་ཐང་། ཐུན་མ་སྣང་། ལན་འགྲོའི་ཤག་ཚལ་དང་བཞི་ལ་སྨན་འགྲོའི་མ་དང་མཉམ་པའི་བུ་བཞི་ཟེར།

མཁར་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ། འདི་ལ་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སོ་བླང་པོ་ཐང་ལ་དེར་ཁང་མིག་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་ཡོད་པ་དང་རྩེ་ཏོག་གི་ཁང་མིག་གཅིག་བཅས་བསྡོམས་པའི་ཁང་མིག་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཡོད་པའི་གོ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་ན། ཏོག་སོ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཏོག་སོ་དགུ་ལ་ཏོག་སོ་རེར་ཁང་མིག་བརྒྱ་རེ། ཏོག་སོ་བཅུ་པར་ཁང་མིག་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་རྩེ་ཏོག་གི་ཁང་མིག་བཅས་སྟོང་ཡོད་པར་རྩི་དགོས་པས་དམར་པོ་རིའི་ཞབས་སུ་ཏོག་སོ་རེར་ཁང་མིག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་དེ་འདྲ་རང་སྐབས་དེར་ཡོད་མི་སྲིད། ཁ་བོའི་བསམ་པར་མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༠༧པར་ལྷུགས་རིའི་ནང་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མཁར་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ། རྩེ་མོ་སྐུ་དང་སྟོད་ཞེས་གསུངས་པ་འདིར་ཁུངས་དག་གམ་སྙམ་སྟེ། ཆོས་འབྱུང་འདི་མཛད་པ་པོ་མངའ་བདག་ཉང་ནི་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་མ་བྱོན་གོང་ཙམ་དུ་སྐུ་གཤེགས་པས་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་བཙུན་ཡིན་པར་སྣང་།

མཁར་སྟོན་པོ། ནང་སོག་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་གནའ་རབས་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེང་སང་ཧུ་ཧོ་ཧའོ་ཐེ(呼和浩特)ཟེར་བ་དེ་ཡིན། མ་ཆུའི་ཡན་ལག་གཙང་པོ་ནག་པོ་འབབ་སའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐང་ཆེན། ཅིང་པའོ་ལྕགས་ལམ་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་ཁེལ་སར་ཡོད་ཅིང་། ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས། འཕྲིན་འགྲུལ་བཅས་ཀྱི་ལྟེ་གནས་ཡིན་པ་དང་། འཕེལ་འཐག ལྷམ་བཟོ། མངར་ཆ། འཕྲུལ་འཁོར། དར་ལུགས། འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱུ་ཆ། སྨུགས་ཐོན་དངོས་ཟོག་ལས་སྣོན་བཅས་ཕྱོགས་བསྡུས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བཟོ་ལས་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན་པ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་གྱི་བཟོ་ལས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

མཁར་རྩ། ལྷོ་བྲག་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་གནས་ཞིག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་ཡུན་མི་རིང་ཙམ་བཞུགས་སྒྲུབ་བ་དང་རྗེས་སུ་གཏེར་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྦས་པའི་གནས་ཡིན།

མཁར་ཆེན་པོ་ཞིང་ལེང་དེན། 《ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང》གཉིས་སུ་འཁོད་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ས་ཆའི་མིང་ཧྲི་ཕིང་ཞེན(始平县)ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀྲུང་གི་ཚ་མོ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་བཙུན་མོར་བཞུད་སྐབས་གོང་མ་རང་ཉིད་ས་གནས་དེ་བར་སྐྱེལ་ནར་ཕེབས་ཏེ་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་བཤམས། རྫོང་དེའི་བཙོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་གློད་བཀྲོལ་བཏང་། མི་དམངས་རྣམས་ལ་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ཁྲལ་འདེབས་མི་དགོས་པར་བྱས། རྫོང་དེའི་མིང་ཡང་ཅིན་ཁྲིན་རྫོང་ཞེས་བསྒྱུར་བྱས་པ་དེ་ཡིན།

མཁར་ཆེན་བཟའ་མཚོ་རྒྱལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། བོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་གནང་སྐབས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་བུད་མེད་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། སྒྲགས་ཀྱི་གྲོང་མོ་ཆེར་ཡབ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་དང་ཡུམ་གཉངས་མོ་དགེ་བ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དུས་མིང་མཁར་ཆེན་ཡིན་པས་མཁར་ཆེན་བཟའ་ཞེས་གྲགས། སྔོན་དུས་འཁྲུངས་གནས་དེར་ལྷ་མཆོད་རྫུའི་དུས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་དང་བླ་མཚོ་ཆུང་ངུ་ཞིག་འཛད་རྒྱུ་ཡོད་པར་གྲགས། ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཡིན་ཅིང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལ་དབང་ཞུས་པའི་ཡོན་དུ་ཕུལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་གསུངས་ཚད་ཐེངས་གཅིག་ལ་མི་བརྗེད་པར་བཟུང་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་མངའ་བ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པས། མཚོན་གྱིས་བསད་པའི་མི་རོ་གསོན་པོར་སློང་ནུས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་བཀའ་བབས་ཡིན་ཅིང་། སྙིང་ཐིག་སྐོར་བཞིའི་ནང་ཚན་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་འདི་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།

མཁར་ཉལ་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ། མཁར་ཉལ་ནི་ལྷ་སྤྱིའི་མིང་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་ཉལ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བཏགས་པ་ཡིན། ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཞེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུས་སུའམ་མགོན་དུ་བཞུགས་པ།

མཁར་སྟག་ལ། ཟངས་རི་མཁར་དམར་ནས་འོལ་ཁ་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ལ་ཞིག་གི་མིང་།

མཁར་ཆུ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་བློ་བཟང་སྨིན་ཆུང་ཡང་ཟེར། ཆོས་འཁོར་ལྷ་སའི་སྙིང་ཁང་ཤུག་ཏུ་ཡབ་ཕྱུགས་འཆང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཡུམ་ཨ་ཅེ་སྐྱིད་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱི(༡༦༧༢)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཞེབས་སྐབས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་གནང་བ་གསོལ་ཏེ་སེར་ཕྱིས་གྲུ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ཕྱིས་མཁན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དོན་གྲུབ་དགེ་གནས་སུ་བསྙེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། བྲག་ཡེར་པ་དང་། མཁར་རྫོ། འཕན་པོ། འདམ་པ། ར་སྒྲེང་སོགས་གནས་ངེས་མེད་དུ་ལོ་འགའ་ཤས་རིང་སྒོམ་སྒྲུབ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། དེའི་རིང་གི་འཚོ་བ་ཡང་ཆུའི་བཅུད་ལེན་དང་། རྡེའུ་བཅུད་ལེན། མེ་ཏོག་བཅུད་ལེན་སོགས་སྐབས་གང་བདེར་གནང་ནས་བཞུགས་པས་ཉམས་རྟོགས་ལ་མངའ་བརྙེས། སློབ་མ་ཀུང་འདུས་ལ་སོ

སའི་གནས་བབས་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་ཀུང་ཞར་བྱུང་དུ་སྤེལ། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི་(༡༧༠༦)ལོར་མཁར་རྫོ་རི་ཁྲོད་ཕྱག་བཏབ་ནས་ཆོས་བཀའ་ཡང་ཡང་གནང་། ལྷུན་དུ་གནས་རིས་མེད་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་མཛད་པས་སློབ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་ཡང་བསླབ་བྱ་དང་། མགུར་མ། བླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད་སོགས་ཕྱོགས་བསྡུས་པོད་གཅིག་ཙམ་ཡོད། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྙེད། རྣམ་ཐར་རྒྱས་འཁོད་ཞིག་ཡོད་པ་དཀར་ཆག་ཁག་ཏུ་གསལ་ཡང་བདག་གིས་མ་མཐོང་ཞིང་། མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》ལྗགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས(༦༡༤ནས(༦༢༥)བར་ཡོད།

མཁར་ནག་གི་མཚོ། ལྷ་སའི་ནུབ་ཕྱོགས་སྟེ་ཐང་ལྷ་ཆེན་པོའི་ཞེ་འདབས་སུ་གཙང་ལག་མཚོར་འཁྱིལ་བ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ་ངག་ཐུན་དུ་མཚོ་འདི་ལ་ཀླུ་ཆེན་གཉན་མཁར་ནག་གནས་པ་དང་སྐབས་རེ་མཚོ་མཐོང་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པར་གྲགས།

མཁར་ལྷ་གདོང་། ལྷ་ས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཏ་ཙང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ས་གནས་དེ་ནས་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་རབ་བརྒྱལ་ནས་ཐེབས་པས་ས་གནས་དེ་ལ་རྒྱ་མོ་རབ་ཁ་ཞེས་ཐོགས་ཚུལ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བས་མཁར་ལྷ་གདོང་དང་། རྒྱ་མོ་རབ་ཁ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་དེ་གང་དུ་ཡོད་བརྟག་དགོས།

མཁར་བྲག་གདོང་། ཐོན་དུས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ན་ཆུང་དུའི་དུས་བོད་ལ་དགའ་བའི་སྡོན་པོ་མ་ཞང་གིས་ནང་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅས་ཏེ་ར་མོ་ཆེའི་ཇོ་བོ་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ཉེན་ལམ་ཆོད་པའི་ལར་བསྐྱལ་བ་དང་། མཁར་བྲག་གདོང་དུ་སླེབས་སྐབས་སུ་མི་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་ཀྱང་མ་ཐུབ་པར་དེར་ལུས་པར་བཞག་དེར་འོ་བརྒྱལ་ཐང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་འདུག

མཁར་རྩེ། འཕན་པོ་མཁར་རྩེ་རྫོང་ལ་ཟེར།

མཁར་རྡའི་བརྒྱད་ཚོ། འདི་ལ་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་སྐར་ཞོའི་ནས་ཚོ་བརྒྱད་ལ་སྲང་ཆེན་གཅིག་སྟེ། དེ་འབྲུ་ལ་བབ་ན་ཁལ་དྲུག་ཐུ་རེ་བཞི་ཐོབ་ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ན་སྐར་ཞོ་གང་ལ་འབྲུ་ཁལ་བརྒྱད་དང་སྐར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་འབྲུ་ཁལ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཐོབ།

མཁར་རྡའི་དྲུག་ཚོ། འདི་ལ་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་སྐར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྲང་ཆེན་གཅིག་རེས། དེ་ལ་མཁར་རྡའི་དྲུག་ཚོ་བྱས་ན་འབྲུ་ཁལ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྐར་ཞོ་གང་ལ་འབྲུ་ཁལ་དྲུག་དང་། སྐར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་འབྲུ་ཁལ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་ཡིན།

མཁར་གསིལ། དགེ་སློང་གི་ལག་ཏུ་འཆང་བའི་མཁར་གསིལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདི་དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་གིས་བསྣམས་པ་ལས་དགེ་སློང་ཚང་མས་བསྣམས་པའི་ངེས་པ་མེད།

མཁལ་རྒྱུད། མཁལ་མ་དང་ཀེད་པ། རྒྱུད་ནི་ཀེད་པའི་བརྡ་རྙིང་ཡིན།

མཁལ་ནད་བདུན། མཁལ་རླུང་། མཁལ་གཅོང་། འོར་ལྷུང་། མཁལ་ཚད། རྒྱ་སྙོར། མཁལ་འགྲམས། དྲེན་ནོ། །

མཁལ་མ་མེད་པའི་གླིང་གསུམ། འཛམ་གླིང་དང་། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་ (?) དང་། བྱ་བཀྲག་གསུམ་མོ། །

མཁལ་མའི་རྩ་སྒྲེང་། མཁལ་མའི་ཁྲག་རྩ་སྡོང་བ།

མཁལ་སྨན་དང་པོ་བརྒྱད་པ། ༡. དྲ་ལི་སྲུང་བཞི། ༢. བཙའ་སྨ་སྲུང་བཞི། ༣. ཙི་ཙི་ཡིད་སྲུང་དོ། ༤. སོ་བ་རིལ་དཀར་པོ་སྲུང་དོ། ༥. རྒྱ་རྩ་སྲུང་གང་། ༦. ཟིག་སྲིན(བྲི་ཅིའི་ཆུ་ཡིས་སྦྲང་བ)སྲུང་དོ། ༧. ལྷམ་པའི་འབྲས་བུ་སྲུང་དོ། ༨. གུག་སྐྱེལ་སྲུང་དོ་བཅས་ཡིན།

མཁལ་སྨན་ཨ་རུ་བཞི་ཐང་། ཨ་རུ་ར་སྲུང་བཞི། རྒྱ་སྐྱེགས་སྲུང་བཞི། ཞུ་མཁན་སྲུང་བཞི། བཙོད་སྲུང་བཞི་བཅས་ཡིན།

མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཚན་ལ་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྲོལ་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད་པ་པོ་ཡིན། སྐྱེ་མོ་ར་མངས་སུ་ཡབ་ཁྱུང་རྒྱལ་སྟག་སྐྱེས་དང་། ཡུམ་འགོས་བཟའ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་གི་སྟག་ལོ་སྔོན་དང་པོའི་ལྕགས་སྟག(༡༠༡༠)ལོར་འཁྲུངས། འཁྲུངས་མ་ཐག་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཨ་མོ་གྷ་བཛྲ་ཁྱོན་ཏེ་བུ་ཆུང་འདིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན་མཛད། དུས་ཕྱུང་པོ་ཡིན་ཅིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་། སྐར་རྩིས་བཅས་མཁས་པར་མཁྱེན། ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བོན་ཡིན་པས་བོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་བ་སྤྱན་ནས་བོན་གྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་འཆད་སྤྱོད་མཛད་པས་སློབ་མ་ཡང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཞིང་། བོན་སྐོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། བསྟན་བཅོས། དཀའ་འགྲེལ་སོགས་ཀུང་མང་པོ་བརྩམས་གནང་མཛད་དེ། བོན་ལ་མཁས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོར་གྲུར་པ་ན། ཁོང་གི་ཕྱོགས་ལ་བོན་འདི་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་ཚུར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི་མིན་པར་འདུག མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱེད་ཆོས་པ་མིན་པར་བོན་པོ་ཡིན་པར་འདུག་ཟེར་ནས་བཀས་སྐྱོད་བྱས་པར་བརྟེན། རྒྱ་གར་དུ་འཚོན་དགོངས་ནས་གསེར་སྲང་མང་པོ་གྲུ་སྐྱེག་གནང་བས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་དེད་གཉིས་པོ་ནི་གནས་པས་མ་ཐེ་བར་རྒྱ་གར་དུ་མ་འགྲོ་གསུངས་ནས་མ་བཏང་བར་བཅེན། གནས་སྐབས་རིང་བོན་གྱི་སློབ་མ་དུ་ཆེན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གཞེར་གཏད་མཛད། གསང་སྔགས་རྫ་འགྱུར་གྱི་སློབ་དཔོན་འབྱུང་གནས་སེང་གེ་ལ་གསེར་དང་། དར་སོགས། ཏ་སོགས་ཕུལ་ནས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བར་གསན་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་དང་འཆད་སྤྱེལ་མཛད་པས་སློབ་མ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་ཞིང་། མཚན་སྙན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། དེ་ནས་ད་དུང་ཐུགས་ལ་ཚིམ་པར་བཏེན་སློབ་མ་དེ་དག་བཞག་སྟེ། སྟོད་ལུང་མོ་ཡ་རར་སློབ་དཔོན་སྨར་ཞི་རྫུ་པའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཕྱག་ཆེན་དང་རྡོ་རྗེ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། ད་དུང་ཐུགས་སྨོ་ཞེངས་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་པར་དགོངས་ནས་སྤྱི་སྐོར་གཡུ་མང་པོ་ཞུས་པ་དང་། ས་ཞིང་བཙོངས་པའི་རིན་དང་། ཕར་གྱི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་མང་པོ་ཕུལ་བ་བཅས་བསྡུ་སྒྲིལ་ཏེ་གསེར་སྲང་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་བསྣམས་ཏེ་བོད་ཡུལ་དུ་ཀུ་ལང་གི་གསེར་ཁ་བརྗོལ་བ་དང་སྤྲས་ཏེ་ཞིང་། གསེར་སྤྲང་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བསྣམས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བལ་པོ་བས་མཁིང་པའི་དྲུང་ནས་བདེ་མཆོག་དང་གདན་བཞི་ཞུས། བླ་མ་རང་ཉིད་ལ་བཟུ་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན། རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་དང་མཇལ་ནས་འདོད་ཆོས་མང་པོ་གསན། གཞན་ཡང་གྲུབ་ཆེན་ཤྲི་བཛྲ་སན་ན་ཛ་དང་། མཻ་ཏྲི་ཛ་ན་ར་ཤྲི་ཏ། ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ར་ཤྲི་ཏ། ཨ་མོ་གྷ་བཛྲ་སོགས་པཎྜི་ཏ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་བླ་མ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་ཀ་ན་ཀ་ཤྲི་སོགས་མང་པོར་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་། བླ་མ་མི་ཏྲི་པ་ལས་སྒྱུར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་གསན། པཎ་ཆེན་ན་རོ་པའི་སྲིད་མོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་གུ་མ་དང་མཇལ་ནས་སྒྱུ་ལུས་སྐོ་ལམ་གྱི་དབང་དང་། ན་རོ་ཆོས་དྲུག སྒྱུ་མ་ལམ་རིམ་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། གཞན་ཡང་། མཁའ་འགྲོ་མ་སུ་ཁ་སིདྡྷི་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་གཏྱ་ན་ར་སོགས་བླ་མ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ནས་དེ་རྣམས་ལ་མངའ་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་། ཆོས་ཡོན་དུ་གསེར་བཏང་ས་མེད་དུ་ཕུལ། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་ཏེ་མངའ་རིས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། རྗེ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་སུ་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ནས་གསང་བ་འདུས་པ་དང་བདེ

མཆོག་སྤྲོར་གསན། དགེ་བཤེས་གྲགས་རི་ཁང་པའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། སྨན་ར་དུ་ལ་གསུང་བརྩམ་ཀྱི་གར་ནས་བོད་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་ཏེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གནང་ཞིང་། སློབ་མ་ཡང་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་བྱུང་། ནོག་མར་འཕན་པོ་འཇོག་པོའི་ཕུ(སྣ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁུང་ཐང་ཤར་གི་ཕུ)ལ་འགོད་ཀར་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བས་དེར་སློབ་མ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་འདུས་ནས་མ་མོང་པས་ཟླ་མ་རང་ཉིད་ཡུལ་སོ་སོར་ཕེབས་ནས་དབྱར་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཆོས་གསུངས། དབུན་ཀྱི་སློབ་མ་རྣམས་མཚམས་དམ་པོ་ལ་སྡོད་དུ་བཅུག་པ་བཅས་ལོ་གསུམ་རིང་དེ་ལྟར་མཛད་པས་སློབ་མ་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བྱུང་། དེ་ནས་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང(༡༡༢༡)ལོར་ཤངས་སུ་ཕེབས་ནས་གཞོན་གཞོན་ལ་སོགས་པའི་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་བཏབ། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་སློབ་མ་གྲུ་པ་ཁྲི་བརྒྱད་ཙམ(རྣམ་ཐར་མང་པོའི་ནང་དེ་ལྟར་གསལ)ཚོགས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ལུག(༡༡༣༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཞལ་ཆེམས་ལ་སྐུ་དམར་གདུང་དུ་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་སྐུ་གདུང་བགོ་བཤལ་བྱེད་འདོད་བྱེད་མཁན་ཤུགས་ཆེ་བར་བྱུང་སྐྱེ་ཞུགས་འབུལ་བྱས་ནས་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་འཁྲུགས་ཞེས་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ། རྣམ་ཐར་སྐོར། 《ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང》ཕྱིས་མ་པོད་གཅིག་གི་ལེ་ཚན[ཀ]པར《མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་ཐར》ཉིད་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཞང་སྒོམ་ཆོས་སེང་དང་། སྨེའུ་སྟོན་པ། རྨོག་ལྕོག་པ་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས། ཤེ་གནས་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ཡིག་རྙིང་དཔེ་མེད་རྩིས་མ་དཔེ་འཕྲིན་ཤོག་གྲངས་༦༠ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལས་བསྡུས་པ《དེབ་སྔོན》ཤུགས་དཔར་མའི་སྨད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༤༤༥ནས་༤༥༥བར་དང་། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤུགས་དཔར་མའི་སྨད་ཆ་ཤོག་གྲངས་༡༢༧༢ནས་༡༢༧༦བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གསུམ་པ)རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ལ་སྟོད་བྱང་གི་ས་ཆའི་སྟག་གཞུང་དུ་བྱང་པ་བདག་པོའི་དཔོན་རིགས་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་བུ་འདྲེན་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ(ཆེ་བ་རྗེ་འདི་དང་། འབྲིང་བ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཆུང་བ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས)ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང(༡༣༨༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ན་མཉམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཐུལ་དང་མཛད་སྤྱོད་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་འགའ་ཞིག་གིས་མཁས་གྲུབ་ལྷ་དབང་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་གྲེང་བས་མཁས་གྲུབ་ཅེས་པའི་མཚན་ཡིས་པའི་དུས་ནས་གྲགས་པ་ཞིག་བྱུང་། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་ལུག(༡༣༩༡)ལོར་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་རྒྱ་མ་བ་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། མཁན་སློབ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་གསན་ནས་མིག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་སྲུང་བར་མཛད། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་ལས་ཚད་མ་དང་། མངོན་པ་གོང་འོག ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ་བཅས་གསན་ནས་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བ། པཎ་ཆེན་ན་བཟའ་བ་གསུམ་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༤༠༠)ལོར་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་རིགས་གཏེར》ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ལན་གནང་དགོས་ཞེས་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་ངམ་རིངས་སུ་ཕེབས་ནས་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ལ་རྩོད་གླེང་མཛད། དེ་དུས་ཡན་ཆད་རྩོད་པ་མཛད་པ་རྣམས་མཁས་པ་མང་པོས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པའི་རྩོད་ཡིག་ཡོད། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ》ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་སྐབས་དེར་ཡན་ཆད་རྩོད་གླེང་མཛད་པའི་ཚིག་རྣམས་གཞིར་བཟུང་སྟེ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༡༣)ལོར་ཤང་སྟོད་ཕུང་ར་དཔལ་འབར་གྱི་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་སུ་མཛད། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱི་ཐལ་ལ་ཐུགས་ལྷག་པར་དགྱེས་ནས《མཁས་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་བསྟགས་པ་ཐུང་བ་རྣམ་པར་རྩེན་པའི་རྒྱུད་མངས》ཞེས་བྱ་བ་ཚིག་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་མཛད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ཤིང་སྤྲེལ(༡༤༠༤)ལོར་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཁན་པོ། མཁས་དབང་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེར་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁྱེད་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ་ནས་བླ་མར་བསྟེན་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་མེ་ཕག(༡༤༠༧)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་མན་ངག་མང་དུ་ཕུལ་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་མ་གཤེགས་པར་ཐུགས་སྲས་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་སྤྱི་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཆ་ཚང་བར་གནང་ཞིང་། དེ་དག་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སུ་མཛད་པའི་བོགས་འདོན་གྱི་ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་བཅུ་ཞེས་པ་མཛད(འདི་རྒྱུར་དུ་བཀོད་ཡོད)ནས་དེ་ལས་ནམ་ཡང་འདའ་བ་མེད་པར་སྐུ་ཚེ་མཐར་འཁྱོལ་བ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་མེ་ལུག(༡༤༢༧)ལོར་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་སྡེ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་ཀྱིས་རྗེ་འདི་དང་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་པ་གཉིས་རྩོད་གླེང་མཛད་དགོས་པར་བསྐུལ་མ་ཞུས་པ་བཞིན་རྒྱལ་རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་པས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩོད་གླེང་མཛད་མི་དགོས་པའི་འབད་བརྩོན་གནང་བར་བརྟེན་དེ་ལུགས་ཀྱི་སྨྲར་ཡིག་ཆེན་པོ་ཞིག་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་རྒྱལ་སྒོའི་རྡོག་སྦྱར་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་མ་བཞུགས་པར་དབེན་གནས་སེ་ཏོག་མདངས་ཅན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛད། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་སྔ་རན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་དག་པའི་སྣང་བར་ལན་ལྔ་ཡི་བར་དུ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པའི་བཀོད་པ་རྗེ་གཟིགས་པ་ལྔ་ལྡན་དུ་གྲགས་པ་ཡང་ཡོད། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ལྕགས་ཕག(༡༤༣༡)ལོར་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དར་མ་རིན་ཆེན་ཞུར་བཞུགས་མཛད་དེ་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་ཡང་སྩལ་ཞིང་། རྗེ་བླ་མའི་དངུལ་གདུང་གི་དབུ་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཐོག་མར་འབྱུང་བར་མཛད་ཅིང་། དགའ་ལྡན་དུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་གྱི་བཤད་གྲྭ་འཛུགས་པ་གནང་བས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དགོན་སྡེ་ཁག་མང་པོར་གདན་འདྲེན་བྱུང་ཡང་མ་ཕེབས་པར་དགའ་ལྡན་རང་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་ནས་རང་བསྟན་གྱི་བཞེད་སྲོལ་མ་ཉམས་པར་སྐྱོང་བའི་སྲོག་བཟུང་བས་སློབ་མ་ཡང་གྲགས་པ་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་སྐོར། ཕར་ཕྱིན་དང་། རྣམ་འགྲེལ། དབུ་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་། 《གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ》《འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ》《རྒྱུད་སྡེ་སྤྱིའི་རྣམ་བཤད》《སྡོམ་གསུམ་རྣམ་བཤད》《ཀྱེ་རྡོར་ཆ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད》སོགས་པོད་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ཡོད། དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་བར་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་རྟ(༡༤༣༨)ལོར་དགོངས་པ་གཞན

དོན་དུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པའི་གདུང་རྟེན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གདུང་གི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་སྣོར་སེར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར》དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༨ཡོད་པ་དང་། པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཛད་པའི《མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ཟིན་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༡༥ཡོད་པ། ཐུབ་གཡས་བློ་བཟང་བསྟན་པས་མཛད་པའི《མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་ཐར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》ཟིན་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༥༡ཡོད་པ། དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་སྟན་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར》ཟིན་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༡༨ཡོད། རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༡༥ནས༥༡༨བར་ཡོད།

མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱི(༡༧༦༨)ལོར་ཡབ་སྨད་རའི་བེ་དུ་བློ་གྲོས་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། ཚེ་རིང་ཁྲ་དཔོན་པོའི་དྲུང་ནས་ཡི་གེ་བསླབས། དེ་ནས་གསོལ་དཔོན་གཙང་སྟོན་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་ནས་དགེ་ཏན་དུ་བསྙེན། ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་རིག་ལམ་ལ་སྦྱངས་པས་རིགས་སྨྲ་རྩེར་སོན། དཀུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་ཤིང་འབྲུག་ལོར་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཆོག་གིས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཁྲིད་ཐེབས། ལྷ་སར་སྒྲོང་རྫོང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་བཤད་ལུང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མང་གནང་ཆག་མེད་གསན་བཞེས་མཛད། རིགས་ལམ་ལ་སྦྱར་ནས་བྱང་ཞིང་འཛིན་སྐྱོར་སྐྱོང་བ་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེ་བས་གསར་པའི་དུས་ནས་སློབ་གཉེར་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་བོ་དགེ་བཤེས་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་དང་མཉམ་དུ་ཕར་ཕྱིན་དང་། དེ་བོ་དགེ་བཤེས་ཚེ་དཔལ་འབྱོར་དང་མཉམ་དུ་འདུལ་བ་སྟོན་པ་ལ་རྒྱུ་གསན། ཁྲི་ཆེན་དགེ་བཤེས་ཆོ་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཉན་སྙན་དུ་ལྟ་སྐོར་བ་ཀུན་གྱི་དགེ་བཤེས་རིགས་རིགས་ཀྱིས་རིགས་ཡུང་ཐབ་ཐོག་ནས་ཆུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡང་ཁས་ལེན་ལ་ལུས་ཀྱང་མ་གནོད་པས་ལྷ་རམས་པའི་ཤང་དང་ཐོན། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་རོང་བ་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ། ཁྲི་ཆེན་ཏྲེ་བོ། དགེ་བཤེས་ཕྱུབ་གདལ་སོགས་རྗེ་བཙུན་མཁས་གྲུབ་སྤྱན་སྔ་ནས་ཆོས་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟོན་དོན་ཀུན་གསལ་སོགས་གསན་ཅིང་། སྐྱ་འབུམ་ན་དགོན་སྤྱོད་རྟོགས་དཔོན་སློབ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཚོགས་ཞུགས། དགེ་འཕེལ་གནས་བརྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ལས་རྣ་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཉམས་ཁྲིད་གཞན་ཏེ་ལུས་སྦྱོང་ཚུང་སྦྱོང་ལ་བསླབས། དཔོན་ས་སྣན་བརྒྱུད་ཀྱི་གཙོད་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་མཚན་མོ་འཁོར་སྣོ་མང་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ལྡན་པའི་ཞལ་གཟིགས་ཡོད་པ་ཅན་དུ་གྱུར། ས་ཏ(༡༧༨༢)ལོར་དགོན་པར་ཕྱིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༨༠༨)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་ཉེར་ལྔ་པའི་ཁྲིར་ཕེབས། མཛོད་དཀའ་རམས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མ་བྱས་པ་མོ་ཤང་གི་རིགས་གཤམ་དུ་ཕབ་ནས་བསྐུལ་ཆང་ཚུགས། བློ་རིག་དམན་པ་རྣམས་ལ་དཔར་དང་ཡི་གེ་བསླབས། གྲྭ་ཚང་ཁག་ལ་འདོན་ཏ་དབྱངས། ཐིག་རྩལ་ཆེན། བཅའ་བཟོ། རོལ་མོ་འབུད་དཀྲོལ་སོགས་ལ་གཟིགས་རྟོགས་དང་དོ་དམ་གང་ཞིབ། སྒྲིག་ལམ་ལ་དག་ཐེར་སོགས་མཛད་པས་འཆད་ཉན་གྱིས་ཉིན་མཚན་འདའ་བ་ཞིག་བྱུང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་མཁྱེན་ཡོན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་ཏུང་འཆད་ཉན་གྱི་བརྩོན་པ་མི་སྨྲད་པར་དམ་པ་མང་པོ་ལས་ཐབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། གསང་འདུས་འཇམ་རྫོར། འཇམ་དཔལ་གསང་ལྡན། ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་

བཀོད་རྣམས་ཀྱི་དབང་། སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་། ནག་པོ་མདའ་འཕེང་གི་རྗེས་གནང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གནང་། ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་ལག་རྣམས་ལ་བླ་མ་ལས་སྐྱེ་བསྐོ་གཞག ལྷ་སྡེ་གསར་སྒྲིག་དང་ཐར་ཡོད་སོ་སོར་འགོ་དཔོན་འཛོག་འཛུགས་ཀྱིས་མཚོན་ཨ་བྱང་ཆེན་མོའི་སྐུ་དོན་ཆེ་ཐབ་མཐའ་དག་གི་ཁྲུར་བབས་ཀུང་ལེ་མོར་སྐད་ཅིག་ཀུང་མེད་པ་གནང་། དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གྲུ་བུར་མ་ཉམས་པར་ཀུན་གཟིགས་མཆོག་གི་ཐུགས་ཏུ་ཐུལ་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་དང་ཐུག་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པ་རིམ་ཁྲོལ་གྱིས་བྲུར་བཞུགས་མཛད། དེ་ནས་ཚ་གན་པོ་ཤིང་སོགས་ཡུལ་དགོན་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཡུལ་ལུང་འགོ་དཔོན་ཁག་ཤས་ཚུན་འཁོན་ལྡང་རྩོད་རྟོག་གི་སྐྱིང་ལང་འཐབ་འཁྲུག་སོགས་བྱུང་བར་རྗེ་གང་གིས་ཞི་མཐུན་བཟོད་འགྲིག་གི་འདུམ་ཆང་པོ་མཛད་པས་སྐྱེ་བོའི་བདེ་འཚམ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྨན་པ་བྱུང་། དཀུང་ལོ་དྲུག་རྒྱ་ལ་ཐེབས་པ་མེ་ཕག(༡༨༢༧)ལོར་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་རྒྱ་འགྲུག་བར་ལོ་ལྔའི་རིང་བཅད་རྒྱ་མཛད་དེ་ཐུགས་དམ་འབའ་ཞིག་གནང་། ཐར་སྒོང་རྫོལ་རིན་པོ་ཆེའི་མ་འོངས་སྟོན་གཟིགས་བྱུང་བ་ཇི་བཞིན་རྗེ་འདི་ལ་སྣང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༨༣༣)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ། འདི་སྐྱེར་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཐུགས་སྲས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང《དེབ་སྔོན》ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༤༧༢ཕྱེད༥པའི་ཐོག་གི་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད་གྲས་སུ་བཞུགས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན།

མཁས་གྲུབ་ཐར་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཆེ་ཛིའི་གྲུ་མཁར་དུ་ཡབ་ཇོ་རྗེ་རབ་བརྟན་དང་ཡུམ་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ཤིང་ཁྱི་སྟ(༡༨༡༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དཀུང་ལོ་བདུན་ལ་འདྲུལ་འཛིན་པ་དགེ་འདུན་ཡར་འཕེལ་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམས་དཀྲུས་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་མནོས་ཏེ་མཚན་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་ཞེས་གསོལ། དཀུང་ལོ་བཅུ་བཞིར་བདེ་ཆེན་དགེ་ཚོགས་གླིང་དུ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགེ་བསྙེན་ཆེན་པོ་ངག་དབང་བཟོད་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོད་ལྔར་གཞན་སྦྱངས་མཛད། དཀུང་ལོ་ཉི་ཤུར་རྗེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དཀུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་བདེ་ཆེན་ཆོས་གླིང་གི་ཆོས་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་གཞུང་བརྒྱ་སྐྱ་བའི་དབང་པོ་ལྷ་རམས་པ་ཕྱུགས་པ་དང་རྗེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སོ་བཞིའི་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལུང་གསན། དཀུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་གྲུབ་གནས་ཆོས་ལུང་གསེར་དགོན་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས་དེའི་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་ཉམས་ལེན་གནང་། དཀུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ལྷ་སར་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས། དཀུང་ལོ་ང་བརྒྱད་ནས་བཟུང་ཐུགས་རྫས་གང་ཡོད་ཕོང་བའི་སྤྱི་ཚང་དང་། འཇམ་མགོའི་སྤྱི་ཚང་། ཉོར་རྒྱའི་སྤྱི་ཚང་། མི་ཉག་སྤྱི་ཚང་སོགས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་གཏོང་གནང་གིས་འདུ་ཁང་ཁག་ཀྱི་ཤ་བཞེངས། དཀུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་བཞེས་པ་ན་གོང་བའི་སྤྱི་ཚང་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། མདའ་བདག་ལྷ་རི་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྲུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བླ་སྤྲུལ་ཁ་ཤས་ལ་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་མདོ་སྔ་ཀུན་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་། བཀའ་འབུམ་ཡང《རྗེ་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར》དང་།《སྲིད་བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དམིགས་ཁྲིད་སྙིང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས》《བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཁྲིད་ཡིག་མདོར་བསྡུས་དོན་བཟང་བདུད་རྩིའི་སྙིང་པོ》《བསླབ་བྱ་ལྟ་ཚོགས་སྐོར་གདུང་སེལ་བདུད་རྩིའི་

ཐིགས་ཕྲེང༽ ༼འཛིགས་མཛད་དུས་གྲུབ་དབང་པོའི་བསྙེན་སྒྲུབ་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཞལ་གདམས་ཀྱི་རིམ་པ་གསང་བའི་སྙིང་ནོར༽སོགས་ཡོད་འཕྲིང་གཅིག་ཙམ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༨༨༤)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

མཁས་གྲུབ་དར་རྒྱལ་བ། རྗེ་འདི་ནི་ཁྲུང་ཆང་ལྷའི་ཐེ་སོགས་སུ་ཡབ་བསོད་ནམས་མགོན་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུ་ནས་དད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དགའ་བ། དགེ་འདུན་ལ་གུས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། དགུང་ལོ་དྲུག་བདུན་ལ་ཡིག་ཀློག་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཀརྨ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ་བས་དད་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱག་ཕྱིར་བདེ་ཆེན་སྙིང་དུ་ཕྱིན། ཀརྨ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མཁན་པོ་དང་མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་པས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། སྐྱེ་མདོ་བ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་དང་། བླ་མ་ཚུལ་རིན། ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་སེང་གེ བསོད་ནམས་སེང་གེ་ལ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་དུ་མའི་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཁྱད་པར་མན་ངག་ལ་གཙོ་བོར་གཏད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐུགས་གཞོལ་བར་མཛད་ནས་རི་ཁྲོད་དབེན་པ་རྣམས་སུ་སོམ་སྒྲུབ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་གྱུར། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྲས་ལ་མི་འཇོག་ཅིང་། རྒྱལ་རྟེན་ལ་མི་བརྟེན་པ། རྒྱུ་དང་རྫོའི་དཀའ་ཐུབ། རྐྱང་སྦྱོར་ཟབ་མོས་དུས་འདའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པས་ཉམས་མྱོང་མང་དུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཐང་ལྷའི་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་འཁང་ཡུན་རིང་བཞུགས། ཕྱག་མོའི་རི་ཁྲོད་དུ་ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་སེང་གེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲངས། དེ་ནས་གྲུབ་ཐོབ་རྒྱ་སྒོམ་གྱི་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲངས་ཏེ་བསྙེན་སྒྲུབ་དང་། སྙིང་ཐིག མཁའ་སྤྱོད་བསྙེན་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསན། གཞན་ཡིད་ཁུང་མང་དུ་འགྲིམས་ནས་ཚེ་འཕྲུལ་དུ་མ་སྣང་བ་རྣམས་ཀུན་རྫོགས་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན། ཆོས་རྗེ་གྲགས་སེང་བ་ལ་སློབ་མ་མང་ཡང་རི་ཁྲོད་པ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་ཀྱི་སྲས་དམ་པར་གཟིགས་ནས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་གནང་། གནས་ནང་གི་གདན་སར་བསྐོས། ཟླ་བོའི་ཆོས་དྲུག་དང་སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་པས་གདུལ་བྱ་ཡང་དག་པར་བསྐྱངས་ཏེ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད། ཁྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་སྟོབས་རྒྱས་པས་ཕྱག་ཡོངས་དང་། ནད་པ། སྐྱོ་བོ་སོག་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཕན་འདོགས་པར་མཛད། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ནས་བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོས་ལུས་སྲོག་ཆོས་སུ་བཏང་བས་ཚེ་སྟོད་ལ་དཀའ་ཐུབ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་དུ་བཞེས། ཉམས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཡང་ཅི་རིགས་སྐྱེས། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། མཐར་སྤྲང་པོ་ཟླ་གསུམ་པར་སྐུ་གཤེགས། (རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་གསལ་པོ་མེད་མོད། རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེའི་སློབ་མར་གྱུར་པས་སྤྱི་ལོ་༡༤༠༠ནང་བྱུང་བར་མངོན)

མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ༼ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང༽གི་བླ་བརྒྱུད་གྲས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན། གཙང་གི་རྟ་ནག་རང་བྱུང་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༤༢༣)ལོར་ཡབ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་ཆོས་སྐྱབས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུ་ཕྱིན་པའི་དུས་ནས་འབྲི་ཀློག་སོགས་བརྡ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཤིང་ཡོས(༡༤༣༥)ལོར་དྲག་དམར་ཆོས་སྡིངས་སུ་ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་མགོན་པོས་མཁན་པོ་དང་། བྱང་སེམས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རི་ཁྲོད་ཆོས་སྡེའི་སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་པོའི་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། འཆམས་བདེ་ཆེན་དང་ཆོས་འཁོར་སྒང་སོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མི་ཁྱུང་བ་གསན། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཐེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ(ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)པའི་དྲུང་ནས་ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་སོགས་གསན་ཅིང་། ཡང་བསྐྱར་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་གསང་ཕུ་སོགས་གདན་ས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གྲྭ་སྐོར་ཡང་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་གླང(༡༤༥༧)ལོར་དཔལ་ལྡན་དུ་ཐེབས་ནས་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་ས་ཡོས(༡༤༥༨)ལོར་འོལ་ཁ་རིན་ཆེན་སྒང་དང་། ཨོའི་རྟེ་བུ་ར། འོལ་ཁ་ཆོས་ལུང་། རྒྱ་སོག་ཕུ། ལྷ་ཤིངས་སོགས་དབེན་པའི་གནས་སུ་མར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་བརྙེས། དད་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཡང་ཞར་དང་ནོར་ལ་བརྩལ་བས་རྒྱུད་འཛིན་སློབ་མ་ཡང་གྲགས་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་སྐོར༼དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར༽ ༼ཕྱིན་གྱི་རྣམ་བཤད་པད་དཀར་ཞལ་ལུང༽ (འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཕུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་ཅེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན)༼དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣམ་བཤད་རིམ་ལྔ་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ༽སོགས་བཀའ་ཞིག་དཔར་ལ་འཁོད་ཡོད། དགུང་ལོ་གོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་བྱ(༡༥༡༣)ལོར་དགོངས་པ་སྐུ་རྡུལ་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པའི་འདྲ་སྐུ་ཨོལ་ཁ་རིན་ཆེན་སྒང་སྒྲུབ་སྡེའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་ཤིང་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་ངག་རྒྱུན་དང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་སྐོར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི༼ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར༽ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༥༨ནས་༡༥༩བར་གསལ།

མཁས་གྲུབ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞིག་ཡིན། གཉམ་གསལ་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མཁས་གྲུབ་སྨྲ་བའི་ཉི་མ། དེ་གོང་དུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཞེས་པར་གཟིགས།

མཁས་གྲུབ་ལེགས་ཆོས་པ། འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར། འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་གཤམ་དུ་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་པ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་མཚན་ལྡན་ཆེ་བ་བདུན་གྱི་གྲས་ཡིན། རྒྱུད་ཡང་ཕྱང་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ(༡༢༣༤)ལོར་ཡབ་དཀོན་མཆོག་བཟང་དང་ཡུམ་ཇོ་དགེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ལ་ཐེབས་དུས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་དཀའ་ཚེགས་མི་དགོས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་མེ་རྟ(༡༢༤༦)ལོར་སློབ་དཔོན་ཉི་ཟླ་ཐོག་པས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་ཞེས་གསོལ། སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དང་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འབུམ་གཉིས་ལས་སྤྱོད་འཇུག་དང་ཕར་ཕྱིན་གསན་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་བཤད་པ་མཛད་ཐུབ་པ་བྱུང་། གཞན་ཡང༼བྱམས་ཆོས༽དང་། ༼ས་སྡེ་ལྔ༽༼ཚད་མ་སྡེ་བདུན༽༼དབུ་མ༽སོགས་གསན་ནས་མཁས་པའི་ཞལ་དུ་ཕྱིན། ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་དྲུང་ནས་ཤངས་པའི་ཆོས་སྐོར་དང་། གཞུ་ཐག་དམར་བའི་བླ་མ་དཀོན་སྐྱབས་ལས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་སྙིང་ཐིག་སྐོར་བཅས་གསན། དེ་ནས་སྤྲ་རིང་ཐེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། དད་འདུས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་འཆད་སྤེལ་ཡང་ཡང་མཛད་པས་འཛག་པ་རྒྱལ་མཚན་འབུམ་པ་སོགས་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ(༡༣༠༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར༼ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང༽དཔེ་མེད་ཐེངས་མ་ལེ་ཚན[ཆ]པར་ཤོག་གྲངས་༡༢ཡོད།

མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་དཔོན་པོ་དཀོན་མཆོག་བཟང་དང་ཡུམ་ཇོ་དགེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེ(༡༢༣༦)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ལ་ཞེབས་སྐབས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བདེ་བླག་ཏུ་མཁྱེན། བྱིས་པའི་དུས་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་སྐྱོ་ཤས་ཆེ་ཞིང་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་ལ་སྤྲོ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ཏྲེ་རྡོག་པས་མཁན་པོ། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཤེས་གནང་ནས་དགེ་ཚུལ་མཛད། མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོར་གསོལ། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འབུམ་འབར་ཕྱིན་དང་སྟོད་འཛུག་བསླབས་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གསར་མཛད། དེ་ནས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་ཚད་མའི་སྟོན་པ་བཟང་པོར་གྲགས། གཞན་ཡང་བྱམས་ཆོས་ལྔ། ས་སྡེ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། བསླབ་བཏུས་རྣམས་དང་གསང་སྔགས་ཀྱང་མང་དུ་གསན། བླ་མ་ས་སྟོན་ལྷ་རིན་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་མང་བར་གསན། གཡའ་ལུང་དགོན་གསར་བའི་མཁན་པོ་ལ་བཀའ་གདམས། མདོ་པོར་ཀ་སྨ་བ་ལ་ཕོང་གི་ཟབ་ཆོས་རྣམས་གསན་ཏེ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། རང་གི་ཡུལ་གཞིས་ཐམས་ཅད་བཏོངས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཆེད་དུ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་སྙན་པ་གསན་ཙམ་གྱིས་སོས་པ་ཐོབ་སྐྱེ་རི་གོང་དུ་ཕྱིན་ནས་གདམས་པ་ཞུས་པས་རྟོགས་ལྡན་དུ་དགོངས་ཏེ། ཉི་གུའི་སྐོར་མ་ལུས་པར་གནང་། ཉམས་མྱོང་གིས་ཀྱང་བླ་མ་དགྱེས་ཏེ་བསྔགས་པ་ཚད་མེད་མཛད། དེ་ནས་གཞུ་ཐག་དམར་བའི་བླ་མ་དཀོན་སྐྱབས་ལ་སྦྱིར་ཞིག་གནང་པས་ལྷ་སྣང་མཛད་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤར། ཙ་རིར་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་འཇག་ཏུ་བཞུགས་ནས་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། འཇག་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་རྟོགས་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། མཐར་དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ(༡༣༠༩)ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། གཙང་རོང་གི་སྣན་དྲུག་བཅུར་ཡབ་དགེ་བསྙེན་བླ་མ་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ་ཆོས་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༥༢༥)ལོར་འཁྲུངས། ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ཡིན། བྱིས་པའི་དུས་ནས་མཛད་སྤྱོད་ངོ་མཚར་བ་ཡོད་ཅིང་མཚན་ལ་ཆོས་སྐྱབས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། བ་གསོ་ལྷུན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་དགོན་དུ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ་ཞིང་། དགེ་བཤེས་དེའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ས་ཕག(༡༥༣༩)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་རེ་ཞིག་བཞུགས། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབོན་སློབ་ཏུ་ནག་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༥༥༠)ལོར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་གིས་བསྙེན་རྫོགས་གནང་བ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགེ་བསྐོས་ཀྱི་ཁུར་བཞེས་ཏེ། དགེ་འདུན་རྣམས་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རང་བྱེད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་བར་མཛད། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ལྟར་དབེན་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་གྲུབ་དབང་དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་གདམས་པ་འགའ་ཞིག་གསན་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་རིང་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་། ཚོགས་ཕྱག་བཞེས་ཕྱག་ལེན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་པར་མཛད་དེ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས། དབེན་དགོན་དུ་བྱོན་ནས་གྲུབ་དབང་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་ལམ་རིམ་དང་བློ་སྦྱོང་སོ་ཕྱིར་གསན་ཏེ་ཉམས་བཞེས་དང་སྒོམ་བ་ཐོན་པར་མཛད། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཤངས་མདོ་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་བྱོན་ནས་མཁན་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་པས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཆོས་བཀའ་འགའ་ཞིག་གསན་ཏེ་སླར་ཡང་དབེན་དགོན་རང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་མཐར་སོན། དབེན་ས་པ་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན་ཅིང་། དེ་ནས་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་ནན་ཕེབས་པ་ལྟར་རི་ཞིག་ཤངས་མདོ་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་གྱི་མཁན་པོའི་ཁྲི་འཁོད་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གླང(༡༥༦༥)ལོར་གྲུབ་དབང་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྒྲུབ་ཁང་དེ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དབེན་ས་དགོན་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གཙང་ཁང་། མགོན་ཁང་། བླ་བྲང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་དེ་གཙང་ཁང་གི་ནང་གྲུབ་དབང་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དམར་གདུང་གི་འདྲ་སྐུ་བཞེངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དྲུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པ་དང་སྟབས་འགྲིགས་ནས་རབ་གནས་ལ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་སྨན་ཐང་ལྷ་ཁྲིས་པ་སྤྲུལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཀའ་གནང་ནས་ཤིང་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་ཁང་གི་རྩིབས་རིས་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་བཞེངས། དེ་ནས་ལོ་མང་རིང་དབེན་དགོན་དུ་བཞུགས་ཏེ་སློབ་བརྒྱུད་རྣམས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་བར་མཛད།

དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་ཆུ་རྟ(༡༥༨༢)ལོར་གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་རྩེ་ནས་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་སླར་ཡང་ཤངས་མདོ་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་གྱི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་བར་བསྐྱངས། དེ་ནས་དབེན་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་དེ་སྐུ་ཚེ་ཐ་མའི་བར་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད། དད་འདུས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་རེ་འདོད་དང་འཚམས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལྷ་མཚམས་ཀྱི་བར་གསེང་དང་བསྟུན་ནས་བསྩལ། གསུང་རྩོམ་ཡང་《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྐོར》དང་། 《ལམ་རིམ》《བློ་སྦྱོང》《གཅོད》ཀྱི་སྐོར་སོགས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༥༩༡)ལོར་རོང་བྱམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས་དེར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་དབེན་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཞུགས་འབུལ་ཞུས་པས་རིང་བསྲེལ་ངོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་གདུང་རྟེན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད》ཀྱི་ཤོག་གྲངས༣༤ནས༥༡བར་ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཀ་པའི་ནང་བཞུགས།

མཁས་བརྒྱུད། དེའི་གོ་དོན་ནི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སྨད་ཀོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་གིས་གྲུམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཁན་སློབ་ཀྱི་གྲྭ་སྐྱེ་སྡོམ་རྒྱུན་སྤེལ་བའི་གནས་གཞི་བཙུགས་པ་རྣམས་འདུལ་ཁྲིམས་མེད་ཏུ་དམ་པར་བརྩོན་བརྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་པ། རྒྱབ་དཔལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། ཨུ་འབར་བ་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་ཀྱི་བྱ་སོགས་སུ་བཙུགས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་ཞིང་རྨོ་བ། ནོར་ཕྱུགས་བདག་གཉེར་བྱེད་པ། ཉོ་ཚོང་དང་། བུ་ལོན་གཏོང་བ། སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ཀར་ཞུགས་པ་བཅས་བྱས་པ་དེས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་མ་ཐོགས་ཙམ་ཡང་མེད་ལ་མཁས་བརྒྱུད་ཅེས་སུ་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུས《ཉེལ་པ་ཆོས་འབྱུང》ལྷུག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༤ནས༣༧བར་གསལ་བ་ལྟར་གཟིགས(བོད་ལྗོངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས༡༩༨༣ལོར་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི《ལྷུང་ཆོས་འབྱུང》དེབ་གཟུགས་ཤོག་གྲངས༡༥༣ཐིག༥པའི་ནང་མཁན་བརྒྱུད་ཅེས་བཅོས་ནོར་ཕྱུང་བ་ལས་མ་ཡིག་ངོ་མའི་ནང་མཁས་བརྒྱུད་ཅེས་ཡོད་པ་དེ་རང་ལེགས)

མཁས་པ། ཕྱིར་མཁས་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ》ལས། མཁས

གང་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན། །ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད།། ཕྱི་ཐག་སྦྱངས་པའི་དོན་ཤེས་པ། །དེ་ཡང་དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བར་སྦྱངས་ཤིང་། འཆད་པ་དང་། རྩོད་པ། རྩོམ་པ་གསུམ་ཀའམ་གང་རུང་ཞིག་ལ་མཁས་པ་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འཆད་པ་ནི་སླ་ཞིང་། དེ་ལས་རྩོད་པ་དཀའ་བ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་རྩོམ་པ་དཀའ་བ་སྟེ། རྩོམ་པ་ནི་གང་བརྩམ་བྱའི་གཞུང་དོན་རྣམས་རང་གིས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་དོགས་པ་བཅད་དེ་གོ་བ་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་པ་ཞིག་མེད་ན་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་བའི་སྐབས་མི་ནན་གྱིས་ཤ་ཟ་བ་ལྟར་སླ་སར་འཆད་ཅིང་དཀའ་སར་འདོར་བ་སོགས་རྩོམ་ཚུལ་ཡང་མ་དག་པའི་སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་གོས་པར་འགྱུར་བས་རྩོམ་པ་ལ་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཞུང་བའི་གནད་ཀྱང་དེར་ཐུག་ཡོད། ཡང་མཁས་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་སྣ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བསླབས་པ་དེ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་ཤེས་པ་ཞིག་ལའང་ཟེར་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་སྣ་གཅིག་ལ་མཁས་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྣ་མང་བསླབས་ཤིང་ལེགས་པར་ཤེས་པ། སྣ་གཅིག་ལ་སྦྱངས་འབྲས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཁས་པ་དེར་བསྟོད་བསྔགས་དང་མཐོང་ཆེན་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་གོ །

མཁས་པ་སྒོ་དྲུག ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསུངས་པ་གཞིར་བཟུང་ན། རྒྱལ་པོ་མ་ཧཱ་པཱ་ལའི་བུ་ཆེ་བ་ཤེ་ཤྲཱ་པཱ་ལ་ཡིན་ཅིང་། དེས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་མཚམས་སུ་འདས་ཤིང་བུ་ཆུང་བ་ཆ་ཡ་པཱ་ལ་ལོ་བཅུ་བདུན་ལས་མ་ལོན་པས་རྒྱལ་པོའི་ཞང་པོ་བྲམ་ཟེ་ཙ་ན་ཀས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ(བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་དྲུག་ཅུ་སྐོར་དང་པོའི་ས་ལུག(༩༧༥ལོ་ནས་མི་ཀ་༡༠༠༩ལོ)བར་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་དེའི་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་གཞི་ཆེ་ཤོས་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ཞེས་པའི་གདན་ས་དེར་རྒྱུན་དུ་མུ་སྟེགས་པ་འོང་ནས་ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་དང་རྩོད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་གལ་ཏེ་རྩོད་པ་ཕམ་ན་ནང་པའི་གནས་གཞི་དང་། ལྷ་ཁང་སོགས་ཕྲོགས་པ་མ་ཟད། ས་གནས་དེ་དང་གཞན་དག་ལ་ཡོད་པའི་ནང་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལུགས་མུ་སྟེགས་པར་བསྒྱུར་དུ་འཇུག་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་པི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ལྕགས་རིའི་ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་སྲུང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རེ་དང་། དབུས་སུ་ཀ་ཆེན་གཉིས་བཅས་སྒོ་སྲུང་དྲུག་རེ་བསྒོ་གཞག་གནང་སྲོལ་བྱུང་ཞིང་། ༡. ཤར་སྒོ་སྲུང་བ་པཎ་ཆེན་རཏྣ་ཨ་ཀ་ར་ཤཱནྟི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། ༢. ལྷོ་སྒོ་སྲུང་བ་པྲཛྙཱ་ཀ་ར་གུཔྟ་ཤེར་འབྱུང་སྦས་པ། ༣. ནུབ་སྒོ་སྲུང་བ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ། ༤. བྱང་སྒོ་སྲུང་བ་པཎ་ཆེན་ན་རོ་པ་བཅས་དང་། ༥. དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་དང་པོ་བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། ༦. དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་གཉིས་པ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་མི་ཏྲ་བཅས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན། པཎྜི་ཏ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་གཤམ་གསལ་རང་རང་སོ་སོའི་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། གཞན་ཡང་མཁས་པ་སྒོ་སྲུང་དྲུག་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་སྲོལ་འདུག

མཁས་པ་ཆེན་པོ་མཚོ་ལྔ་པ། གཤམ་གསལ་མཚོ་ལྔ་པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གསལ།

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི། རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་གནས་གཞི་ཆེ་ཤོས་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་དྲུག་ཅུ་སྐོར་དང་པོའི་ཡོས(༩༨༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་དཀྱིལ་ཙམ་ཕག(༡༠༥༠)ལོ་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེར་བྱུང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་སྐུ་དྲིན་ཆེ་བའི་བླ་མའི་གྲས་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀོ་ཤ་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། ཐོག་མར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཉན་ཐོས་སེ་ནྡྷ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པར་མཛད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཐུགས་དད་འཁྲུངས་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་མཁྱེན་པའི་པཎྜི་ཏར་གྱུར། མངོན་ཤེས་ཐོགས་མེད་མངའ་བས་འབྱུང་འགྱུར་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དུ་ལུང་སྟོན་པར་མཛད། མངའ་རིས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་རྗེས་བོད་དུ་ཡང་བྱོན། སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི《མཐའ་གཉིས་སེལ་བ》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》འདིར་གསུངས་པ《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག》ནང་བཙལ་ཀྱང་མ་རྙེད་པས་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཔེ་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ངེས་བརྟག

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤཀྱི་པ། གཤམ་གསལ་སློབ་དཔོན་ཤཀྱི་པ་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མཁས་པ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། གཤམ་གསལ་པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མཁས་པ་མི་བཞི། ༡. ཨོ་རྒྱན་མཁས་པ་པདྨ་འབྱུང་གནས། ༢. རྒྱ་གར་མཁས་པ་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། ༣. བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན། ༤. གཉུབ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་དང་བཞིའོ། །

མཁས་པ་མི་གསུམ། གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས། གཙང་རབ་གསལ། དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བོ། །

མཁས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་སྒྲ་བཤད་སྔང་ཟད་ཕྱེ་བ་ལེགས་པར་བཤད་ཀུན་ལས་འདོད་འཇོའི་ནོར་བུ། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད་པ། དཔེ་མེད་ཚུགས་ཕྱིས་མ། ཤོག་གྲངས་༢༨ཡོད་པ།

མཁས་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། ལ་སྟོད་པ་དམ་པ་དམར་པོའི་སྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན།

མཁས་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བསླབ་པ། ༡. ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ། ༢. ཁམས་ལ་མཁས་པ། ༣. སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཁས་པ། ༤. རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའོ། །

མཁས་པ་འཇུག་པའི་གནས་བཅུ། ༡. ཕུང་པོ་ལ་མཁས་པ། ༢. ཁམས་ལ་མཁས་པ། ༣. སྐྱེ་མཆེད་ལ་མཁས་པ། ༤. རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པ། ༥. གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་ལ་མཁས་པ། ༦. དབང་པོ་ལ་མཁས་པ། ༧. དུས་ལ་མཁས་པ། ༨. བདེན་པ་ལ་མཁས་པ། ༩. ཐེག་པ་ལ་མཁས་པ། ༡༠. འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་མཁས་པའོ།

མཁས་པའི་བྱ་བ་ལ་སྙིང་རིན་ཆེན་གསུམ། འཆད་པ། རྩོད་པ། རྩོམ་པ་གསུམ་མོ། །

མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ། སྤྱིར་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རབ་བྱུང་ན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གར་མཁས་པ་ཞིག་དང་། དེ་མིན་ཀྱང་འཆད་རྩོམ་གཉིས། མ་ཐབ་འཆད་པ་ལ་མཁས་པ་དགོས། འཆད་པ་ལས་རྩོད་པ་དཀའ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་རྩོམ་པ་དཀའ། འཆད་རྩོད་གཉིས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ངོ་མ་འཆད་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། རྩོམ་པ་ནི་ཚིག་སྦྱོར་དང་། བརྗོད་དོན། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བཅས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཚད་མཐོ་ཙམ་ཞིག་དགོས་པས་འཆད་རྩོད་གཉིས་ལ་མཁས་པ་ཉུང་ཟད་མང་ཞིང་། རྩོམ་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་སྔ་མ་གཉིས་དང་བསྡུར་ན་དཀོན་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྔ། ཕུང་པོ། ཁམས། སྐྱེ་མཆེད། རྟེན་འབྲེལ། གནས་དང་གནས་མིན་བཅས་ལ་མཁས་པ།

མཁས་པའི་རིམ་པ་ལྔ། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ། དོན་ལ་མཁས་པ། ཡི་གེ་ལ་མཁས་པ། ངེས་པའི་ཚིག་ལ་མཁས་པ། སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའི་དགོངས་པ་ལ་མཁས་པའོ། །

མཁས་བྱའི་གནས་བདུན། ཕུང་ཁམས། སྐྱེ་མཆེད། རྟེན་འབྲེལ། གནས། གནས་མིན། བདེན་པ་བཅས་བདུན།

མཁས་བྱའི་གནས་གསུམ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཟེར།

མཁས་དབང་དག་དབང་ཆོས་གྲགས། མཁས་དབང་འདི་ཉིད་ནི་སྟོད་ལུང་གཡུ་ཐོག་ཁང་གསར་ཞེས་པར་རབ

བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེ(༡༨༠༠)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རྒྱ་བཟང་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ལྷ་ས་ལྕགས་པོ་རིར་གསོ་རིག་སློབ་སྦྱོང་མཛད། མེ་འབྲུག(༡༨༡༦)ལོར་ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་ཐོག་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུས་ལྕགས་རི་གྲྭ་ཚང་གི་དབུ་འཛིན་གཅིག་ཚོགས་གནང་སྐབས་ལྕགས་པོ་རིའི་ཁོངས་ནས་སྨན་སློབ་གསུམ་བསྐུས་པའི་ཁོངས་སུ་ཚུད། ཆུ་སྦྲུལ(༡༨༣༣)ལོར་ལྷ་ཞིངས་མདའ་དཔོན་དང་མཉམ་དུ་ཆབ་མདོར་ཕེབས་ནས་བོད་དམག་དམག་སྨན་ཞིག་གི་སྨན་པ་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་གནང་། ས་སྟག(༡༨༣༨)ལོར་ལྕགས་པོ་རིའི་སྨན་པའི་དགེ་རྒན་དུ་བསྐོ་གཞག་ཐུང་སྐྱེ་ལྷ་ལས་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ལྷ་རྟེང་དུ་ལྕགས་རིའི་དཔལ་སྤྱིངས་གཞིས་འཛིན་དང་རྒྱལ་བྱུར་ར་སྤྲིང་གི་ལྷ་སྨན་པ་གནང་ཞིང་། མེ་སྦྲུལ(༡༨༥༧)ལོར་གྲྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་བླ་སྨན་པ་དང་རྩེ་དྲུང་ལས་ཚན་རིམ་པ་ལྔ་པའི་གོ་གནས་ཐོབ། ས་ཕག(༡༨༥༩)ལོར་ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སྨན་བཅོས་ལས་དོན་ནང་བཞུགས། ཆུ་སྟག(༡༨༦༢)ལོར་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གཞོན་པ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཡུ་ཡོན་གནང་། དེ་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་མྱོང(བོ་ནད་བཅོས་ཐབས)ཞེས་པ་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད། དེ་རྗེས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གཞོན་པའི་ཐོག་གཙོ་བཅོས་དགེ་རྒན་སྨན་པའི་ལག་རྩལ་གོ་མིང་ཡང་བཞེས་མུར་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྦྲུ(༡༨༨༡)ལོའི་ཟླ༢ཚེས༣ལ་དགོངས་པ་རྫོགས་སོ། །

མཁས་མང་བློ་གསལ་གླིང་པ། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་གི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན། གཉམ་ལ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

མཁས་བཙུན་རྒྱལ་མཚན་འབུམ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་ཆེན་མཚན་ལྡན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༢༦༡)ལོར་ཤངས་ཀྱི་ཁོང་ལམ་རྩ་ཐང་དུ་ཡབ་ཕྲུག་པོ་ཆོས་སྐྱོང་བརྩོན་དང་ཡུམ་དབྱངས་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུའི་དུས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གཟིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པའི་རྩལ་ལྡན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༢༧༢)ལོར་བླ་མ་ཤར་པ་ཀུན་དགའ་སེང་གེ་དང་བླ་མ་སྟེང་ཁང་པ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་བླ་མ་སྟེང་ཁང་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འབུམ་གཉིས་ལས་ཞར་ཕྱིན། ས་སྐྱར་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་ཀྱི་ཇོ་ར། རོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་དུས་འཁོར་སོགས་གསན། སྤྱི་ཕྱིར་བླ་མ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་གྲངས་ལས་འདས་པ་གསན་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་པ་ལས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་དག་ཆ་ཚང་བར་གསན། ཕྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཐག་ལ་བཏང་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དེ་ནས་སློབ་མ་དད་འདུས་རྣམས་ལ་གང་འཚམས་པའི་ཆོས་བཀའ་བསྩལ། གཙོ་བོར་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཁོ་ནས་སྐུ་ཚེ་འཕྲོ་བར་མཛད་ཅིང་། ཤངས་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་དང་ཚིག་སྒྲིག་སོགས་ཡིག་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཆེད་རྩོམ་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༣༣༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར(ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་)དཔེ་མེད་གླིང་མ་ལེ་ཚན[ཛ]པར་ཤོག་གྲངས༡༩ཡོད།

མཁས་བཙུན་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ། ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་བླ་བྲང་ཁག་བཞི(༡. གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་། ༢. རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་། ༣. ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་། ༤. དུས་མཆོད་བླ་བྲང)ཆུང་བའི་ནང་གསེས་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདུང་རྒྱུད་དང་པོ་ཡིན། ཡབ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་དང་། ཡུམ་གླང་མཚོའི་ན་བུ་མ་གཅིག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོར་འཁྲུངས། སྲས་གསུམ་མམ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཆེ་ཞིང་གསུང་རྩོམ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཛད་ཡོད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གོ་ས་ལི་ཀུ་ལུག་རྒྱལ་པོས་བཀུར་ཏིང་གི་ཤྲིའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་དམ་གནང་། གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་བདག་པོར་བཞུགས་ཐོག དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང(༡༣༢༥)ལོར་ས་སྐྱའི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་དགུའི་རིང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༤༣)ལོར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་ཙམ་བདག་ཆེན་ཨ་མྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི(ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད)ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༥༤ནས༢༥༥བར་གསལ།

མཁས་བཙུན་མི་དྲུག ཕྱར་བོད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་བར་ཁམས་ཁུལ་དུ་ཐོག་མར་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གནང་མཁན་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་ལྷ་ལུ་མཁན་སློབ་ཚད་ལྡན་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཁ་སྐོང་ལས་ཀྱལ་དུ་ཕེབས་མཁན་དགེ་འདུན་ཁ་གྲངས་ཁོངས་པ་མེད་སྐབས་དེའི་རིང་ཇོག་པོ་མི་དྲུག(༡. འལ་རྗེ་རྗེ་དབང་ཕྱུག ༢. སྟབས་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ༣. སུང་བོད་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་། ༤. ཚོག་རོ་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ། ༥. མོང་ཆུང་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ། ༦. ཨན་འབར་བ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན)གིས་བྱ་ཆས་ཙམ་སྒྲོན་པ་ལས་སྡོམ་པ་མེད་པའི་གྲུ་གཟུགས་ཡིན་སྟབས་ཇོག་པོ་མི་དྲུག་ཅེས་ཐོགས་མིང་། རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཁ་གྲངས་ཁོངས་པ་རྙེད་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་མཁན་པོ་གནང་ནས་ཁོང་དྲུག་པོར་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གནང་རྗེས་མཁས་བཙུན་མི་དྲུག(འལ་དང་སྟབས་གཉིས་ནི་མཁས་པ་ཡིན་པ་དང་། སུང་དང་ཚོག་རོ་གཉིས་མཁས་བཙུན་གཉིས་ལྡན། མོང་དང་ཨན་འབར་གཉིས་བཙུན་པ་ཡིན)ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཚུལ(སྤྱང་ཆོས་འབྱུང)དུ་གསལ་ཞིང་། (ཞེལ་པ་པཎྜི་ཏའི་ཆོས་འབྱུང)ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༨ནས༡༩བར་གོང་གསལ་ཆོས་འབྱུང་གི་བཤད་ཚུལ་དང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཅིང་། གང་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་དེ་གཉིས་ཀས་ཐོག་མར་ཇོག་པོ་མི་དྲུག་ཅེས་འབོད་པ་དེ་ཕྱིས་སུ་མཁས་བཙུན་མི་དྲུག་ཏུ་གྱུར་པའི་བཤད་ཚུལ་མཐུན་པར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡོངས་གྲགས་སུ་དབུས་གཙང་མི་བཅུས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་ནས་སྡོམ་པ་ཞུས་པའི་བཤད་ཚུལ་དང་འགྲེལ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཡོད།

མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་གྲུབ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་མཚན་ལྡན་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། ཚང་སྨད་ཀྱི་གཙང་པ་ཡུ་བ་གདོང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཚེ་འཕེལ་དང་ཡུམ་རྒྱལ་མོ་བྱེ་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ན་སྔར་ཐང་གི་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་ཆེན་རྒྱ་མིག་པ་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་བཤེས་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ན་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། ཕྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ས་སྐྱའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་ཁག་སོགས་བླ་མ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཙམ་བསྟེན་ནས་བོད་དུ་བཞུགས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་གང་ཡོད་གསན། གཙོ་བོར་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་དྲུང་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན་ནས་ཉམས་བཞེས་མཛད་པས་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མངོན་པོར་ཕེབས། རྗེས་སུ་བླ་མའི་བཀའ་ལུང་བཞིན་སྨུང་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་པ་སྟམ་རྗེ་མོ་ལྷ་རིའི་མགུལ་དུ་བཅམ་ཆིངས་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དེར་བཞུགས་ཏེ་ཡམ་འབྲས་དང་། ཕྱག་ཆེན། ནི་གུ་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཆོས་མང་དུ

གསུངས་པས་སློབ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས༼པར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱི་ཀ༽མཛད་པའི་ལོ་སྔ་ས་ལུག(༡༣༡༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱས་མདོར་བསྡུས༼དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ༽རུ་འཁོད་པ་དེ་འདིར་བཀོད་པ་ལགས།

མཁས་པ་བཙུན་བཟང་གསུམ། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ་མ་རྨོངས་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་བ་དང་། གཞན་ཕན་གྱི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་གསུམ།

མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། འདི་ཇོ་ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སློབ་མ་དེ་ཡིན(ཡང་བླ་མ་འདི་དང་མཚན་མཐུན་པ་ཐོན་པ་མཁས་བཙུན་རྒྱ་མཚོ་ཞུ་བ་ནི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་རབས་དགུ་པ་དེ་ཡིན) དམ་པ་འདི་ནི་ཡུལ་མདོག་གི་སྨིན་པར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༦༠)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་ས་སྐྱར་ཕེབས་ཏེ་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་པ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ཞར་མཁས་པར་སྦྱངས། བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་པ་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་ཞབས་ཕྱིར་ཕེབས། དེ་ནས་དགོངས་ཞུ་གནང་སྟེ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་ཇོ་ནང་ཀུན་སྤངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། གང་གསན་པ་རྣམས་ཉམས་བཞེས་སུ་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་མཐོན་པོར་གྱུར་ཏེ་འཆད་སྤེལ་མཛད་པས་སློབ་མ་ཡང་མང་དུ་ཐོན། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༢༠)ལོར་ཇོ་ནང་གི་གདན་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྟག(༡༣༢༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཕྲའི་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད། མདོར་བསྡུས་ཙམ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་གྲགས་པས་མཛད་པའི༼ཇོ་ནང་ཆོས་འབྱུང༽ཞོལ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༣གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

མཁས་སློབ་ཀྱི་ཕྱ་བརྩུགས། ༼ཇོ་ནང་ཆོས་འབྱུང༽ཞོལ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༥༢པའི་ནང་དེའི་ཚེ་སྨན་གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་གིས་གསུམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཁས་སློབ་ཀྱི་ཕྱ་བརྩུགས་ཞེས་འཁོད་པ་དེ་འདུལ་བའི་གཞུང་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དོན་སློབ་ཕྱ་ཞིག་བརྩུགས་པའི་དོན་ཡིན།

མཐར་བ་ནས་མཐར་བར་སྦོ་བ། འགྲམ་པའི་ནང་གཡས་གཡོན་དུ་སྦོ་བ།

མཐར་བ་མཆོས་སྐ། མཐུར་ཆོས(ཅ)

མཐུས བཀུམ(ཅ)

མགོ་འཇུག་ཆེ་རིགས། སྐབས་འཕྲལ་དུ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་དང་བེད་སྤྱོད་མང་བའི་རིགས།

མགོ་བའི་གོས། རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཆོས་གོས་དང་། ལྷ་གོས། ཤམ་ཐབས། གདིང་བ་བཅས་དང་། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་གོང་གསལ་གྱི་སྟེང་དུ་སྣམ་སྦྱར་དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་སོགས་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གོས་ཡིན་པས་ན་མགོ་བའི་གོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

མགོ་བའི་ཡོ་བྱད། རབ་བྱུང་དགེ་སློང་ལ་ངེས་པར་དུ་ཚང་དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རིགས་ཏེ། ༡. ལྷ་གོས། ༢. མཐང་གོས། ༣. སྣམ་སྦྱར། ༤. ཤམ་ཐབས། ༥. ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན། ༦. རྟུལ་གཟན ༧. རྟུལ་གཟན་གྱི་གཟན། ༨. གདོང་ཕྱིས། ༩. རྣག་གཟན། ༡༠. གཡབ་པ་དགབ་པ། ༡༡. སྨན་གཟེད། ༡༢. གདིང་བ། ༡༣. དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཛ་བོ་དང་། ཚད་གཞི། ཁ་དོག་བཅས་ཀུན་གསལ་མིང་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད།

མགོ་ལག་རྫོགས་པ། གཙོ་བོ་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཆ་ཚང་བའི་དོན་ནམ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ།

མཁྱེན་གཉེར་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོའི་ཐུགས་སྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་ཡིན། ཡོངས་གྲགས་སུ་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཞུ། ཀུན་གསལ་མིང་ཚིག་བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་པའི་ནང་དུ་གསལ།

མཁྱེན་པ་གཉིས། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའོ། །

མཁྱེན་པའི་སྐོངས་སུ་ཆུབ་གསལ། སེམས་ལ་གསལ་པོར་ངེས་པའི་ཞེ་ས།

མཁྱེན་པའི་གེ་སར། མཁྱེན་པ་དེ་གེ་སར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན། འདིའི་གེ་སར་ཞེས་པ་སྙིང་པོ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གི་གེ་སར་དེ་མེ་ཏོག་གི་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར།

མཁྱེན་རབ་འཇམ་དཔལ་གླིང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ཕྱོགས(མདུན་ཕྱོགས)སུ་གཙུག་ལག་ཁང་གསུམ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་མ་དེའི་མིང་ཡིན།

མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ། སྨན་རྩིས་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་མཆོག་ནི་ལྷོ་ཁ་རྩེད་ཐང་ཁུལ་བྱ་ས་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡབ་རྩིས་རིག་སྨྲ་བ་ཀུན་མགོ་ལེགས་བཟང་རྩིས་པ་ཛ་བོ་ཆེར་གྲགས་པ་དང་། ཡུམ་དབྱངས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༨༨༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཆུང་དུས་རྩེད་ཐང་ལྷ་མཆོད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཡས་མས་སུ་དགོན་པས་དྲག་འདེམས་ཀྱིས་ལྷ་ས་ལྕགས་པོ་རི་འགྲོ་ཕན་གླིང་དུ་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་དུ་མངགས། ཐོག་མར་ལྕགས་པོ་རི་ཀུ་ཚང་གི་སྨན་དགེ་དག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱི་དྲུང་ནས་སྨན་གཞུང་གཞན་སྦྱོང་གི་དཔེ་ཚོགས་པ་ནས་བཟུང་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དཀའ་བ་དྲག་པོ་སྤྱད་དེ་ཟས་གོས་སོགས་ལ་དང་དོད་བློ་ཙམ་མི་གནང་བར་ན་བཟའ་ཕྲུལ་པོར་གྱུར་ཀྱང་ཕྲུགས་སྣང་གཏན་ནས་མེད་པར་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཐུགས་བརྩོན་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སྨན་གཞུང་ཐུགས་འཛིན་དང་ཚིགས་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུགས་འབུལ་སྦྱངས་འབྲས་ལེགས་ཐོབ་ལ་བརྟེན། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུའི་བླ་སྨན་དགོས་གཞི་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་མཆོག་གི་རྒྱུད་འཛིན་སློབ་བུ་བའི་ཁོངས་སུ་བདམས་ཐུབ་བྱུང་བས། མཁས་མཆོག་དེ་ལས་དཔལ་ལྡན་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་བཞི་དང་། གཞུང་འགྲེལ་མི་ཟད་ཏེ་ལ་སོགས་པ་སྨན་གྱི་གཞུང་ལུགས་མང་པོའི་ལུང་འཁྲིད་མན་ངག་ལག་ལེན་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་བརྩོན་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། ལྷ་རྗེས་སུ་མཁས་དབང་འཚོ་བྱེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཇམ་དཔལ་རོལ་པའི་བློ་གྲོས། འབྲས་སྤུངས་བླ་མ་ཡོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། འགུ་ལོག་བླ་མ་འཇམ་དཔལ་རོལ་པའི་བློ་གྲོས། མཚན་ཉིད་ཕྱུལ་སྐུ་འཇམ་དཔལ་ནོར་བུ། འབྲས་སྤུངས་ཁང་གསར་རིན་པོ་ཆེ། ཕ་བོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོ། ལྷ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ། རོང་ཟ་ཆུ་ཚང་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་སོགས་རྫོང་མེད་མཁས་དབང་དུ་མ་ལས་གསོ་རིག་དང་། སྐར་ནག་རྩིས་ཀྱི་རིག་པ། ལུས་རྟགས་དང་སྦྱ་རིག་པ། སྙན་ངག བརྡ་བཞི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། གཡུ་ཐོག་སྙིང་ཐིག མི་དཀར་བུ་དཔེའི་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་རྩིས་ཐོག་ནས་ཚེ་རབས་ལས་རྩིས་དང་། བག་རྩིས། གཤིན་རྩིས། དབྱངས་འཆར་འགྲེལ་པ། དཔལ་སྨན་སྟེང་ནས་ལེའུ་བཅུ་གཞི་འཁོར་ལོ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིད་རྒྱུན་སོགས་ལེགས་པར་གསན་སྦྱོང་མཛད་པས་སྨན་རྩིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁྱེན་དཔྱོད་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། ལྕགས་ཁྱི(༡༩༡༠)ལོར་ལྕགས་རི་སྨན་སློབ་གྲྭ་ཚང་ནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་སྨན་ཁྲིད་པར་མངའ་གསོལ། ཆུ་གླང(༡༩༡༣)ལོར་བཀའ་ཤོད་སྨན་སྟོན་ཆེན་ཞིམ་ལའི་ཚེངས་དོན་དུ་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་དུས་དེའི་སྨན་པར་མཉམ་འབྱོན་སྐབས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ནད་པ་གསོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་སྨན་བཅོས་གནང་བ་བརྒྱུད་ཕན་གསོས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་ཡ་མཚར་གྱི་བསྔགས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེ་ཐོབ། མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སྨན་རྩིས་འགྲོ་ཕན་གླིང་གསར་

འཛུགས་གནང་ནས་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་མཆོག་ལ་རྗེ་དྲུང་ལས་ཚན་པའི་མཚན་གནས་དང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་དང་ལྕགས་པོ་རི་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་གཅིག་སྟོགས་སུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བས། སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སློབ་མ་ཆེར་སྨན་རྩིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྨན་བཅོས་ལག་རྩལ། སྨན་རྫས་སྦྱོར་བཟོ། རིག་གནས་གཞན་ལུས་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྡེ་སྙན་ངག ཐུང་རྩུབ་ལས་སྦྱོན། བཤེས་སྤྲིངས་དང་སློབ་སྤྲིངས། ཞིག་དཔྱད་དོན་སྟོན། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་སྙེལ་སྦྱོར། ཡཀྵ། ཡཊྲ་སོགས་སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་དང་། ཀྱི་ལུགས་སྨན་ཁབ་དང་གཤེགས་བཅོས་ཡབ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་མཛད། དབུས་གཙང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་སྨད་དང་། འབྲུག་པ། འབྲས་ལྗོངས་ལ་དྭགས། ཁྲུ་ལ་སོགས་ནས་སློབ་མ་ཇི་སྙེད་འདུས། ལྷུགས་རི་འགྲོ་ཕན་གླིང་གི་དབུ་འཛིན་གནང་སྐབས་རྒྱ་ལག(༡༩༢༣)ལོར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ལྷེ་སྲིད་ཤངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་སྨན་ཐང་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པ་ལས་བར་སྐབས་ལྔ་བཅུ་སྐོར་ཟད་སྐྱོན་ཐོར་བརླག་སོང་བ་རྣམས་བསྐྱར་བྲིས་ཁ་གསབ་མཛད། སློབ་མ་ཆོས་ལྷ་བདེ་ཤེས་སྤྲོ་ཡོང་ཆེད་སྨན་རྩིས་ཁང་སློབ་གྲྭའི་ཚོགས་ཁང་གི་ལྡེབས་རིས་ལ་རྩ་བཤད་ཀྱི་སྡོང་འགྲེམས་དང་། གནར་བསྒྲིག་དཔེ་རིས་བྱང་ཤོག་ཡུལ་ཐིག་སྔ་དུས་ལྷེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུབ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུས་ཕྱུང་པོ་དངོས་ལ་གཟིགས་ཏེ་བཞེངས་པའི་དཔེ་རིས། གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་ཡོངས་གཏད་ལེའུའི་རི་མོ། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་རི་རབ་དང་གླིང་བཞི་ཡི་དཔེ་རིས་མི་འདྲ་བ། སྨན་ངག་སྨྲ་རྒྱན་བྱ་དཀའ་བའི་ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ་སོགས་གསར་བཞེངས་གནང་། ས་རྟ(སྤྱི་ལོ༡༩༡༨)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་དམིགས་བསལ་གཟིགས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་སྐུའི་བླ་སྨན་པ་ཆུང་བ་བསྐོ་གཞག་བསྩལ། ར་སྒྲེང་རྒྱལ་ཐོག་སྐབས་མཁྱེན་ཆུང་གི་གོ་གནས་སུ་གནས་སྤར་གནང་བ་དང་། མེ་སྤྲེ(༡༩༥༦)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་ལས་སྐུ་བཅར་མཁན་ཆེ་དང་དྲུང་ཀྱི་གོ་གནས་བསྐྱལ། ལྕགས་གླང(༡༩༦༡)ལོར་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཡོན་ཀྲང་དུ་བསྐོ་གཞག་དང་དེའི་ཕྱི་ལོར་ཀྲུང་ཀོ་མི་དམངས་ཚབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་འདུ་རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་ཡོན་ཨུན་ཁང་གི་ཐེ་ཡོན་ཀྱི་མཚན་གནས་ཐུལ། མདོར་ན། མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་སྨན་རྩིས་ལ་མཁས་པའི་དངོས་སློབ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་པ་དང་། གསུང་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན༼ཙ་རྒྱུད་སྟོང་འགྲེམས་གསོ་རིག་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ༽ ༼རྩིས་གཞུང་རིག་ལྡན་སྙིང་ཐིག༽སོགས་ཧ་ཅང་མང་བས་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། སྨན་རྩིས་གཉིས། ཁྱད་པར་དུ་སྨན་རྩིས་ཁང་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཕྱིར་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོ་འབད་བརྩོན་གནང་ནས་ཕྱག་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྟག(༡༩༦༢)ལོའི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་སར་སྐུ་གཤེགས།

མཁྱེན་ལུགས། བོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཕྱོགས་རི་མོའི་མཁས་དབང་སྨན་ཐང་པ་དང་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོ་གཉིས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་མཁྱེན་ལུགས་ཀྱི་རི་མོའི་འབྲི་སྟོལ་གསར་གཏོད་གནང་མཁན་གོང་དཀར་སྨན་སྟོད་པ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཕྱག་སྟོལ་གྱི་རི་མོ་ལ་མཁྱེན་ལུགས་ཟེར། མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་གོང་དཀར་སྨན་སྟོད་ཡིན་ཅིང་། འཁྲུངས་ལོ་ཞིབ་གསལ་མ་རྙེད་ཀྱང་ས་སྐྱའི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་སྟོན་མི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཕྱི(༡༤༧༦)ལོར་གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན(ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན)གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་འདུ་ཁང་གི་ལྡེབས་རིས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་དང་། རྒྱབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་སོགས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོ་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་ན་སྐབས་དེར་མཁས་དབང་མཆོག་དེ་ཉིད་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཕྲག་ཙམ་ལ་ཐེབས་ཚོད་ཡིན་པས་མཁས་དབང་དེ་ཉིད་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་དུས་ནས་ཆེད་དུ་སློབ་མཁན་མེད་པར་རི་མོ་ལ་མཁས་ཤིང་། རི་མོའི་ལག་རྩལ་ལ་བྱུགས་མཉེས་པོ་ཡོད་སྟབས་རྗེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་དགེ་གནན་དུ་བསྟེན་ནས་རི་མོའི་འབྲི་རྩལ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་ནས་རི་མོའི་ཕྱི་བསྐྲུན་ལམ་ལུགས་ཤིག་རང་ནས་ཕྱེ་ཚུགས་པར་བྱས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡོང་། གོང་ཀྱིས་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་འདུ་ཁང་གི་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཞེབས་བྲིས་རྣམས་གཟིགས་ཚུལ༼ གནས་ཡིག༽ནང་གསུངས་འདུག་ཅིང་། མཁྱེན་ལུགས་ཀྱི་རི་མོའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་ཁྲོ་བོའི་རིགས་ཀྱི་འབྲི་རྩལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར༼ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ༽བོད་གཉིས་པའི་ནང་ལྕགས་སྦྱི(༡༦༧༠)ལོར་རྡོ་རྗེ་གླིང་པའི་དཀྱིལ་ཐང་བཞེངས་ཚུལ་རྣམས་གསུངས་སྐབས་སྨན་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་ཞི་ཁྲོའི་འབྲི་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མི་འདྲ་བའི་སྐོར་གསལ་བཤད་མཛད་པའི་ཟུར་ལ་གསལ། ཕྱོགས་མཚུངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོ་ལྷ་བྲིས་ལ་ཁ་ཙམ་ཐུབ་ཆུང་པ་ཡོད་སྟབས། འབྱར་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཕྱག་རྩལ་ཀྱང་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཡོད་པ་ནི་དམ་པ་དེས་བཞེངས་པའི་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་འདུ་ཁང་ཕྱག་གི་ཐུབ་དབང་ཉེ་སྲས་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་དང་། མཆོག་ཟུང་གཉིས། ཀུན་དགའ་བོ། མ་འགགས་པ། ཡབ་དང་ཡུམ། ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན། སྐྱོང་ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་བཅས་པ་དང་། བླ་མ་ལྷ་ཁང་གི་ལམ་འབྲས་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་རྣམས་གསོན་ཉམས་ཤིན་ཏུ་དོད་པའི་ཕྱག་རྩལ་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཡོད་ཚུལ་གོང་གསལ༼ ཀ་ཐོག་དབུས་གཙང་གནས་ཡིག༽ནི་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༧༧ནས་༨༠བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

མཁྱེན་གསུམ། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་ཏེ་གསུམ།

མཁྲིས་ནད་ཀྱི་ཟས་རིགས་བཅུ་གཅིག བ་རའི་ཞོ་དར། མར་གསར། རི་དྭགས་ཀྱི་ཤ ར་ཤ སྐྱེས་ཤ་གསར་པ། ཆག་ཚེ། སྤྲུལ་ས། ཁུར་ཚོད། ཆབ་ཚ། རྩ་བསིལ། བསྐོལ་གྲང་རྣམ།

མཁྲིས་ནད་བརྒྱད། ཐང་ལ་ལྷུགས་པ། གནས་གྱུར་པ། ཁ་ཡུད་པ། ཞུ་མོར་བ། རྩར་ཞུགས་པ། ཤ་སེར་བ། མིག་སེར་བ། ཀླ་ཡཱ། །

མཁྲིས་པ་ལྔ། སྨན་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ལུས་ཀྱི་མཁྲིས་པ། འཇུ་བྱེད་དང་། མདངས་བསྒྱུར། སྒྲུབ་བྱེད། མཐོང་བྱེད། མདོག་གསལ་ཏེ་ལྔ།

མཁྲིས་པའི་རྒྱུ་ལམ་ལྔ། ཁྲག རྔུལ། མིག མཆིན་མཁྲིག རྒྱུ་མའོ། །

མཁྲིས་པའི་དབྱེད་གསུམ། རྔུལ་དབྱུང་། གཏར་ཀ་རྩའི་འཕྲུལ་འཁོར་རོ། །

མཁྲིས་པའི་ཕྱི་རྟགས་བདུན། རྣ་ཞིང་ཚ་བའི་ཟས་སྤྱོད། ཁ་ཁ་བ། མགོ་ན་བ། ཤ་རྣོད་ཚ་བ། སྤྲོད་གཟེར་བ། ལུ་རྫེས་ན་བ། བསིལ་བ་ལྟན་པའོ། །

མཁྲིས་པའི་སྦྱོང་བྱེད་བཞི། ཕྱི་བཤལ། སྨན་བཤལ། དུག་བཤལ། འཇམ་བཤལ་ལོ། །

མཁྲིས་སྨན་རྒྱ་ཐིགས་བཅུ་པ། ༡. རྒྱ་ཐིགས་སྤྱང་དོ། ༢. སྤང་སྤོས་སྤྱང་དོ། ༣. ཟླ་ཐིག་སྤོས་སྤྱང་དོ། ༤. ཡ་རྩ་ར་སྤྱང་གང་། ༥. ཤུག་ཚེར་སྤྱང་གང་། ༦. ལྷ་བ་སྤྱང་དོ། ༧. ཏང་ཀུན་སྤྱང་དོ། ༨. དབྱི་སྤྱང་དོ། ༩. ཤུ་དག་ནག་པོ་སྤྱང་དོ། ༡༠. ཅ་ཏ་སྤྱང་དོ།

མཁྲིས་སེལ་གྱི་རོ་གསུམ། མངར་བ། ཁ་བ། བསྐ་བ་སྟེ། བསིལ་བ། སླ་བ། རྟུལ་བ་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ནུས་པ་གསུམ་ལྡན་པའོ། །

མཁྲིས་སེལ་སྨན་ལམ་གཉིས། བཤིལ་བར་འདུག་པ། དལ་བར་འདུག་པའོ། །

འཁང་ར། ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་དེ་…… འགྲིགས་མ་སོང་དེ་བྱུང་ཙ་སོང་ཞེས་པའི་གཞན་ལ་ལེ་ཁག་དགྲི་བ།

འཁར་བའི་ཡི་གེ། ཕྱུགས་རིགས་སྣ་ཚོགས་བསྲེལ་ནས…… བརྟངས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་སྟེ། དེས་འཁར་ཇ་བཟོས་ན་…… སྐད་ཆེ་ཞིང་རྒྱང་ཐག་རིང་པོར་གོ་བ་བཅས་ཀྱི་ལྷད་ཆོས…… ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་རིགས་ལས་བཟོས…… པའི་བྱང་བུའི་ངོས་སུ་གོ་གནས་གང་ཡིན་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པ།

འཁར་བས་བཅོགས་པ། དབྱུག་པས་བརྡངས་པ།

འཁར་གཞོང་། ཕྱུགས་རིགས་སྣ་ཚོགས་བསྲེས་ནས་བཟོས་པའི་གཞོང་པ།

འཁྲུ་བ་ལྷ། གྲོགས་པོ། ཇོ་བོ། སངས་རྒྱས། དགེ་འདུན། བླ་མ་ལ་འཁྲུ་བ།

འཁྲུམས། 1. ཤེས་པའམ་རྟོགས་པ། 2. ཞུམས་པའམ་ཚུར་འདུག་པ་སྟེ་དཔའ་འཁྲུམས་པ་ལྟ་བུ།

འཁྲུར་བ། ཟས་རིགས་ཞིག་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁ་བཟས…… ཞེས་ཟེར་བ་ཕྱེ་ཞིབ་ལས་བཟོས་པའི་ཟས་རིགས་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་མར་ཁྲའམ་སྣུམ་གྱི་ནང་དུ་བསྲེགས་པ་ཞིག

འཁུར་བསམ་རྣམ་དག འགན་འཁུར་བསམ་བློ་ཡང་དག་པ་ཡོད་པ།

འཁོད་བཀོད་པ། འཁོན་བཀོན་པ།(ཙ)

འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་བ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེའམ། མིང་གཞན་དཀོན་པ་རྗེ་གུང་སྟག་ཏུ་གྲགས་པ་དེས་རྒྱང་ཁམས་པ་མོ་ཆའི་གྲོང་སོ་རྒྱང་བཟའ་བ་ཆུང་ཁབ་ཏུ་བླངས་པ་ལས་སྲས་གཉིས་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་བ་འཁོན་པོ་ནཱ་ག་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་བ་དང་། ཆུང་བ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གཉིས་བྱུང་། སྲས་ཆེ་བ་འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་བ་ནི་ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《འཁོན་གྱི་གདུང་རབས》དང《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》《འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་ཆོས་འབྱུང》《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》བཅས་གྲགས་ཆེ་བ…… རྣམས་ལས་སད་མི་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པར་གསུངས…… ཤིང་། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ། མཚན་ན་ཀླུའི་ར་ཀྵི་ཏ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་བ་ཟེར། མཁན་ཆེན་དང་ཞང་པོ་ལས…… གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་། ལོ་ཙཱ་ལེགས་པར་མཁྱེན། རྒྱ་ཡེར་པར་ཕུག་པ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ…… བཞུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་སྟེ་དྲིལ་བུ་ཕུག་པའི་རང་སྣང་ལ་རྟེན་མེད་དུ་འཇོག་པར་མཛད་པས་ཕུག་པའི་མིང་ལ་དྲིལ་བུ་ཕུག་ཅེས་གྲགས་ཏེ་ཡེར་པའི་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱ་རྩའི་གྲས…… ཡིན་ཅིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སྐུལ་བརྒྱུད་མེད། དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ད་ལྟ་མ་རྙེད་ལགས།

འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི…… གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། ཡབ་འཁོན་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཀླུ་ཚེའི་སྐད་དུ་གཡའ་ལུང་མཁར་སྣབས་བཟུང་ནས་སྲས་གཉིས(ཆེ་བ་འཁོན་རོག་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆུང་བ་དམ་པ་འདི་ཡིན)རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཕྱི(1034)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། (འདིར《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས18པར་ཤིང་མོ་ཕྱི་བ་ལ་འཁྲུངས་ཞེས་པ་དེ་མ་དག) གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཡབ་དང་གཅེན་ལས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཟློས་གར་གཅིག་འཁྲོ་ཡི་ལུང་པར་སྟོན་མོ…… ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བར་གཟིགས་སུ་བྱོན་པས། ལྷད་མའི…… ནང་རྟགས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་དབང་ཕྱུག་མ་ཉེ་ཤུ་རྩ…… བརྒྱད་ཀྱི་མགོ་བརྙན་བྱས། ལག་ཏུ་ཕྱག་མཚན་ཐོགས། མ་མོ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཟ་ལྷབས་དང་བཅས་ཏེ་འཆམས་འཁྲབ་ཀྱིན་འདུག་པ་དེ་ཡི་གནས་ཚུལ་གཅེན་ལ་ཞུས་པས། གསང་སྔགས་གསང་ནས་བྱ་དགོས་པ་ཁྲོམ་དཀྱིལ་དུ་ཕྱུང…… མའི་ཆེད་དུ་འཁྲབ་པ་འདི་གསང་སྔགས་འཆོལ་བ་བྱ་བ་ཡིན། ད་ཕྱིན་རང་གསང་སྔགས་གསར་མ་སྒྲུབ། དེང་སང་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པས་དེའི་སར་རྒྱུགས་ཅིག་གསུངས་པ…… ལྟར་འབྲོག་མིའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་སྔགས་གསར་མ…… དང་། ལམ་འབྲས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་བར…… གསན་ནས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ལྷའི་གྲས་སུ་གྱུར། གཞན…… ཡང་མལ་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཀླུ་གྲོས་གྲགས། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ། སྤུ…… ཧྲངས་ལོ་ཙཱ་བ། གནམ་ཁའུ་པ་སྐུ་མཆེད་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མའི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། དེ་ནས་ཉིན་ཅིག་སྐྱོ་སངས་དང་ཆབས་ཅིག་རི…… རྩེར་བྱོན་ནས་གཟིགས་པས་དཔོན་པོ་རི་ཡི་དབྱིབས་གླང་པོ…… ཆེ་ཉལ་བ་འདྲ་བའི་མཁལ་ལྤལ་ན་ས་དཀར་ཞིང་སྣུམ་པ། ཆུ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབབ་པ་སོགས་ས་དཔྱད་བཟང་བར…… གཟིགས་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆའི་བདག་པོ་ཇོ་བོ་གདོང་ནག་པ་ལ་ས་ཆ་གནང་བར་ཞུས་པས་ས་ཆ་ཕུལ་ཞིང་བྲན་ཀའི…… བདག་པོ་ཞང་ཞུང་གུ་ར་བ་དང་། བཅུ་གྲོང་བཞི། ལྷ་མི…… གྲོང་བདུན་ཟེར་བ་དེ་རྣམས་ལ་གསུངས་པས་ཁོང་རྣམས…… ཀྱིས་ཀྱང་ལ་རིན་མི་དགོས་པར་ཕུལ་བས། ཁྱོད་རྣམས…… ཀྱིས་ང་ལ་ས་ཆའི་རིན་མི་དགོས་པར་ཕུལ་བ་དེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ…… ཡང་ཕུགས་སུ་བརྟན་པའི་ཆེད་ངས་རིན་སྤྲོ་སེལ་ཙམ་ཞིག་…… འབུལ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ལེན་དགོས་གསུངས་ཏེ་རྟ་དམ་དཀར་མོ་གཅིག ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་གཅིག མོ་ཁོལ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་གནང་ནས། མོན་གྲོག་མན་ནས་འབལ་གྲོག་ཡན་ཀླ་མ…… ཐེད་ལ་བདག་པའི་ཁེ་ལེན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་གླང(1073)ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ཐུག་བཏབ། བདག་མོ་ལྷ་མ་རྡོ་རྗེ་ཕྱུག་མོ་ལ་སྲས་མ་བྱུང་བར་བཞེད། བླ་མ་གནམ་ཁའུ་པས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་མ་གཅིག་ཞང་མོ་བདག་མོར་བཞེས་པའི་སྐུ་ནས་བཞེངས་པས་སྲས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་སྐུ…… འཁྲུངས། དེའི་གནས་ཚུལ་བདག་མོ་བཀྲིས་པས་མཁྱེན…… རྗེས་མཉེས་ཚོར་ཆེན་པོས་ས་སྐྱའི་མདུན་གྱི་མཆོད་ཞིང་མ…… གཏོགས་པའི་མཆོད་གཞིས་རྟེར་ཟས་གང་ཡོད་མ་གཅིག…… ཞང་མོ་ཡུམ་སྲས་ལ་ཕུལ་ནས་འཁོན་དཀོན་མཆོག་གིས་ལོ…… སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་རིང་ལ་སྐུའི་གདན་ས་མཛད་ནས་འབྲོག…… མི་ལོ་ཙཱ་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་འབྲས་གཙོ་བོར་བཟུང…… བའི་ཆོས་བཀའ་དར་སྤེལ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ…… རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་རྟ(1102)ལོར་སྒོ་རུམ་དུ་སྐུ…… གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན…… འཁོན་སྐུ་འབུམ་དུ་གྲགས་པ་གཏན་ས་བྱང་གི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་བདག་ཆེན་ཨ་མྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས18ནས25བར་གསལ།

འཁོན་གད་པ་ཀི་རྙི། གསང་སྔགས་གསར་མའི་གདམས…… ངག་གི་མཛོད་ཆེན་པོ་མར་པ་ལོ་ཙཱའི་ཐུགས་སྲས་ཀ་ཆེན…… བཞིའི་གྲས་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་གཙོ་བོ…… གསུམ(ཁམས་པ་རོ་མཉམ་རྡོ་རྗེ། འཁོན་གད་པ་ཀི་རྙི། འཚེལ་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན)གྱི་གྲས་ཡིན། མང…… ར་བ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ཅིང་། གསང་བ་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལ་མཉེན་དུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། མཚུར་སྟོན་ལ་མན་ངག་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་པ་གསན་ནས་རྒྱ…… དང་ཆོས་ལྟང་སོགས་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཕུལ་ནས་ཆོས…… གསན། རིམ་པ་ལྔའི་རྫོགས་རིམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་པས…… འོད་གསལ་དང་སྒྱུ་ལུས་ཐོབ། དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ…… གསལ་ད་ལྟ་མ་རྙེད།

འཁོན་གྱི་བརྒྱུད། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ནི་འཁོན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་བྱུང་བ…… ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད། དེ་ཡང་དཔའ་བོ་གཡའ་སྤང་སྐྱེས་ཀྱིས་སྲིན་པོ་སྐྱ་རེངས་ཁྲག་མེད་དང་འཁོན་ཏེ་སྲིན་པོ་བསད། དེའི་ཆུང་མ་གཡའ་གྲུམ་བཞིལ་མ་མཚར་ཕྱུག་ཕྱུལ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཁབ་ཏུ་བླངས་པ་ལས་སྲས་ཤིག་བྱུང་བར…… འཁོན་པར་སྐྱེས(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་དང་པོ)སུ་བཏགས། ཡབ་ཡུམ་སྲས་གསུམ་གཡའ་སྤང(མངའ་རིས་ཁྲུལ)གི་ཐུབ

བྱུང་ཞིང་ཚ་རྒྱལ་མོའི་གདངས་སུ་གནས་པ་བཅས་ཤིང་། སྔོ་སྒྲགས་སུ་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་བླ་མཆོད་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲགས། ལྷ་ཕྱུག་འབོན་པར་སྐྱེས་ཀྱིས་བཙུན་པ་བཟའ་ཨུམ་བུ་སྒྲོན་ཁབ་ཏུ་བླངས་པ་ལས་སྲུ་གཙུགས་དང་ལང་ཚོ་སྣ་ཚོགས་ལྡན་ཞིང་། མཐུ་དང་དཔལ་རྩལ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་མིང་ལ་དཀོན་པ་རྗེ་ཀུང་སྟག(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་གཉིས་པ)ཅེས་བཏགས། ནར་སོན་ནས་ཡུལ་འཚོལ་དུ་སོང་བས་ལ་སྟོད་གཉན་རྩེ་ཁར་གྱི་ཡ་ཚང་ལ་ཡུལ་གྱི་དགེ་མཚན་འཛོམས་པར་མཐོང་ནས་གཞིས་ཆགས། རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན་གྱི་གོ་གནས་གནང་། དཔལ་འཁོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཁོང་འཕེལ་བྱུང་བས་མིང་ལ་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་ཞེས་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་བྱུང་། འདིས་བླངས་པོ་སྣ་བ་ཁམས་པ་སྒོ་ཚའི་ཉིང་མོ་བླངས་བཟའ་ནི་ཚུང་ཁབ་ཏུ་བླངས་པ་ལས་སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་འཁོན་ཀོ་སྣ་བ་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་དང་། དེའི་ནོག་མ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་གསུམ་པ)ཡིན། སྲས་ཆེ་བ་འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་ནི་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས་རབ་བྱུང་མཛད་པས་སྲས་མེད། གཅུང་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོ་ཡུལ་ནས་འབྲོ་དགུ་འདུལ་གྱི་དུ་མོ་འབྲོ་བཟའ་གཡང་སྒྲོན་སྐྱིད་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལས་སྲས་བདུན་བྱུང་བའི་ཐུག་པ་ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་བཞི་པ)གྱིས་གྲོམ་པ་གཡའ་ལུང་དུ་བཞུགས་ནས་སྲས་གཉིས་བྱུང་། ཆེ་བ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་ལྔ་པ)ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་པོས(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་དྲུག་པ)གྲོམ་པར་བཞུགས་ནས་ཆོས་དར་སྤེལ་མཛད། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་གཙུག་ཏོར་ཤེས་རབ(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་བདུན་པ)ཡིན། དེ་ལ་སྲས་བདུན་དང་རང་གི་རྒྱ་བོ་བཅས་འཁོན་ཚོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས། སྲས་བདུན་གྱི་ལྔ་པ་དགེ་སྐྱབས(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་བརྒྱད་པ)ཀྱིས་ཤབ་ཏུ་ཕྱིན། དེ་ལ་སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དགེ་མཐོང(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་དགུ་པ)ཡིན། དེ་ལ་སྲས་གཅིག་བྱུང་བ་འཁོན་སྟོན་བལ་པོ(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་བཅུ་པ)ཡིན། དེ་ལ་སྲས་གཅིག་བྱུང་བ་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་བཅུ་གཅིག་པ)ཡིན། འདིས་སྐུ་ཚེ་སྟོད་ལ་ལབ་མེས་ཀྱི་ཡུལ་གཡའ་ལུང་མཁར་སྟོབས་བཟུང་ཞིང་། དེ་ལ་སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་འཁོན་རོག་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་མཁན་བུ་ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཀོ་ཤིའི་དགེ་བསྙེན་མཛད་ནས་ཚངས་སྤྱོད་སྤྱང་བས་སྲས་མེད། ཆུང་བ་ནི་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ(འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་བཅུ་གཉིས་པ)ཞེས་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད་པ་པོ་དེ་ཡིན། འདི་མན་གྱི་གདུང་རབས་བརྒྱུད་པ་ནི་གཞན་གསལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་དུ་གསལ། སྐབས་འདིར་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་བྱུང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བཀོད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཞིབ་པར་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཨ་མྱེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ལྷུག་པ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༥ནས་༤༥བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

འཁོན་སྟོན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་གཉམ་གསལ་མིང་ཚིག་གི་ནང་དུ་གཟིགས།

འཁོན་ཀ་གེ་ཧྲ། འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིག་སྔོ་སྐོང་གསལ་འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་སྲུང་བ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

འཁོན་འཛིན། ཁྲོ་བའི་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུན་མི་གཏོང་ཞིང་གནོད་པ་དང་གནོད་ལན་བྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་།

འཁོན་རིགས་འཛིན་ཉེན་གྱི་འདྲེན་པ་ཆེན་པོ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཞུས་པ་སྟེ། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་འབྲུག་པ་ནང་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས་ཆིངས་འགྲིག་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་སྐུ་ཚབ་མངགས་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་ཡང་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མ་པར་བརྐོས་གྲུབ་རྗེས་སུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་འཁོད་འདུག་པ་ལྟར་ན་འདི་སྐབས་ཆིངས་སྒྲིག་སྐུ་ཚབ་གནང་མཁན་བདག་ཆེན་ནི་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་དྲུག་པ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཡིན་འདྲ་ཡང་《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས》དེབ་གསུམ་པའི་ནང་མི་གསལ།

འཁོན་རིགས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན། འཁོན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ཤོག་གྲངས་༥༨ཕྲེང་༡༧ཐོག་ལི་འཁོན་རིགས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཟེར་བ་དེ་སོ་ལྔ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་དབུལ་ཕྱུགས་སུ་བཀའ་བློན་ང་ཡུམ་སྐུར་གསུམ་ལ་དམག་དྲངས་རྒྱའི་ཐད་ལམ་འགོ་ཡང་མིན་ཐུགས་དམ་བཏག་པ་ཞུ་ཡུལ་གྱི་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་ལྔ་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ཡིན།

འཁོབ་ཟལ་གྱི་ཁྱད་པར། སྒོ་དང་རྒྱབ་དང་གཉའི་བལ་ལ་དཀར་པོ་དང་མགོ་དང་རྐང་པ་དང་སྤོ་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་འཁོབ་བལ་དུ་མདོ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

འཁོར་སྐར་ལྔ། ང་ལག་རྣ། མཛེས་པ། ཉེ་མཛེས། མཛེས་ལྡན། ཉེ་མཛེས་ལྡན་ཏེ་ལྔའོ། །

འཁོར་ནང་པ་དག་གི་བྱེད་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་དབྱེན་སྦྱོར་བ། དཔོན་རིགས་དབང་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་འཁོར་གཡོག་མང་བའི་ཐོག ཁ་མང་ཞིང་ལྷ་མ་དབྱེན་སྦྱོར་ལ་དགའ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་དང་དཔོན་རིགས་གཞན་དག་བར་དབྱེན་སྦྱོར་དཀྲུགས་ཤིང་ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལུང་མི་བདེ་བའི་འཁྲུགས་རྩོད་ཡོང་གི་ཡོད་པ།

འཁོར་ལྔ་སྡེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་ཏེ་ཞག་ཞེ་དགུའི་བར་ཆོས་གསུང་ཡུལ་གྱི་སློབ་མའི་རྟོགས་བཏག་པའི་ཚེད་དུ་ཆོས་མི་གསུང་བར་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། སྐབས་དེར་འཇིག་རྟེན་འདིའི་མི་ཚང་མས་ཚངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་མཐུ་སྟོབས་འགྱུར་བླ་མེད་པའི་ལྷ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། ལྷ་ཚངས་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་ཕུལ་ཏེ་ཆོས་གསུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡུལ་ཝཱ་ར་ཎ་སིར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་མའི་ཐོག་མ་ལྔ(༡. ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ན་ཡ། ༢. རྟ་ཐུལ། ༣. རླངས་པ། ༤. མིང་ཆེན ༥. བཟང་ལྡན་བཅས)ལ་འཁོར་ལྔ་སྡེ་ཟེར། ཡོང་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་མ་རྒྱས་གོང་དུ་ཆུ་བོ་ནི་ར་ཛ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་རིང་དཀའ་ཐུབ་མཛད་ནས་བཞུགས་སྐབས་ཡབ་ཟས་གཙང་གིས་ཞབས་ཞུར་བཏང་བའི་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལྔ་ཡིན་པས་ན་འཁོར་ལྔ་སྡེ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཆགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《འདུལ་བའི་སྙིང་འཕྲུམ》ལྷུག་མ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༥ནས་༡༨བར་གསལ།

འཁོར་ཉན། སྐུ་དབྱངས་ཀྱི་རིམ་པ་བདུན(༡. བར་མ། ༢. དྲང་སྲོང་། ༣. ས་འཛིན། ༤. དྲུག་ལྡན ༥. ལྔ་པ། ༦. བློ་གསལ། ༧. འཁོར་ཉན)གྱི་ནང་གསེས་བདུན་པ་སྟེ། གླང་པོ་ཆེའི་སྐད་དང་འདྲ་བའི་གདངས་སྒྱུ་ཉམས་ལྡན་པ་ཞིག་དང་། སྙིང་རྗེ་བའི་ཉམས་དང་། སྐྱོ་བའི་ཉམས་མཚོན་པའི་གདངས་ཤིག་ཡིན་པར《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》ལས་བཤད།

འཁོར་གཏན། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཆེན་ལ་ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་རྒྱང་ཤིས་སྒོ་ཕྱེ་བ་འགོག་ཐབས་སུ་སྒོ་གླེགས་ཀྱི་ནང་ངོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་བསྐོར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གཡའ་ཤིང་སྙེ་དེང་སང་ཨ་ཤིང་ཆུང་བ་ཟེར།

འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་སློབ་མ་ཕྱིས་ཐོན་གྲགས་བརྒྱད་ཡོད། ༡. ལྷ་མ་འཛམ་དཀར་བ། ༢. གནས་བརྟན་བཟང་སྐྱོང་བ། ༣. གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ༤. གནས་བརྟན་བྱང་སེང་བ་སྟེ་དཔོན

པ་བཞི་དང་། ༥. རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། ༦. དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་གྲགས། ༧. དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བཀྲ་ཤིས། ༨. དགེ་བཤེས་དཔལ་སྐྱོང་སྤྱི་མདོ་སྨད་པ་བཞི་བཅས་ཡོད།

འཁོར་འདས། སྲིད་པ་འཁོར་བ་དང་། ཞི་བ་མྱང་འདས་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་།

འཁོར་འདས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ། ཕྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའི་བཞེད་སྲོལ་ལ། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་དུས་མཚམས་མེད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། སྐབས་འདིར(《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༥༤སྟེང་༡༨) གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གསུང་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གི་དུས་མཚམས་བཤད་པ་དང་། སྟོན་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བར། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་ཤེས་ན་དེ་ཉིད་དུ་གྲོལ་བ་དང་། དེའི་རང་མདངས་སྐུ་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔར་ཤར་བ་སོགས་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐུ་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུར་འཆར་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཉིད་དངས་གསལ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ལས་འཁོར་འདས་ཅིར་ཡང་སྣང་དུ་རུང་བའི་དོན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ཀྱི་གླེང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་སྒྲ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལས་འཁོར་བ་ཆགས་འཇིག་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་མིན་ཞེས་གསལ་བཤད་མཛད་པ་ལྟར་གོ་བ་ལེན་དགོས། འོན་ཀྱང་ད་དུང་རྟོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་འདིར་སྤྲོད་པའི་སྐབས་སུ་མ་བབས་སོ། །

འཁོར་འདས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ། ཕྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པ་དང་། ཐ་མའི་མཐའ་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་དེ་དུས་སྐབས་འདི་ཙམ་ལ་གཞི་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅེས་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མེད་པས་རང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད། འཁོར་བ་ལ་ཐ་མའི་མཐའ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཟག་བཟང་ངན་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མཐར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཐུབ་ངེས་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས། འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་མའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས(《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་འབྱུང་གི་མགོར་འགྲེལ་བ་བཤད་མཛད་པ་ལྟར་འཁོར་འདས་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོའི་འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྔོན་དུ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ངོ་ཤེས་ནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་གྲོལ་ནས་དེའི་རང་མདངས་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སྐུ་ལྔར་འཆར་བ་སོགས་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་ལས་འཁོར་འདས་གང་ཡང་སྣང་དུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་ཐོག་མའི་འབྱུང་གཞི་ཡིན་པར་སྙིང་གཞིའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བཤད་མཛད་ཡོད་པ་ལྟར་གོ་བ་བླངས་ན་ལེགས།

འཁོར་འདས་ཀྱི་རྩ་བ་རང་རིག་ཏུ་ཤེས། གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོའི་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ནི་རང་གི་སེམས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་རིག་དེ་འདྲ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གོ་དོན་མིན།

འཁོར་འདས་གང་གི་ཡང་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྲོལ་ལ། གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཐོག་མ་ནས་དྲི་མས་མ་གོས་པ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཀ་དག་དང་། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་རང་མདངས་དྭངས་ཤིང་གསལ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་འགག་མེད་ཡིན་པ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེའི་རྩལ་ནི་དག་མ་དག་ཅིར་ཡང་འཆར་དུ་རུང་བས་ཐེ་རིང་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་ཡིན་པ་བཅས་སུ་གསལ་བཤད་གནང་སྲོལ་འདུག

འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མ་སྐྱེ་བའི་རིག་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་སྡེའི་གསུང་ཚུལ་ལྟར་ན། འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་དབྱེ་བ་མ་སྐྱེ་བའི་རིག་པ་ཞེས་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་གང་གིས་ཀྱང་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྔོན། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བཞེད་པའི་འཁོར་འདས་བྱུང་ཚུལ་ལ། འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ཏུ་འཁོར་འདས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྔ་རོལ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་འཁོར་འདས་གང་གི་ཡང་དབྱེ་བ་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད་པས་ཀ་ནས་དག་པ་ཡིན་ཅིང་། སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་འཆར་བ་ནི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་གོས་པ་ཡིན་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དངས་ཤིང་དྲི་མས་མ་གོས་པ་དེ་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པར་གསུངས།

འཁོར་འདས་གཉིས་མེད། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོ་དོན་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་མི་དགོས་པའམ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བྱིན་པ་ན་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྤང་བླང་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་མིན་པར་སྐབས་དེར་སླེབས་ན་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱས་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འོང་བ་དང་། སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱ་ཞེས་སོགས་སུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུང་པ་ཡིན་འདུག་སྙམ།

འཁོར་འདས་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ལྔ། རྒྱུད་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལམ། ཚད་མ་བཞིར་བསྟན་པའི་ལམ། སྐྱོན་བརྒྱད་བཞིར་བསྟན་པའི་ལམ། རྟེན་འབྲེལ་ལྔར་བསྟན་པའི་ལམ། སྣང་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་སོ། །

འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སེམས་ངོ་སྤྲོད་ཚུལ་ལས་གསུངས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཏེ་དེའི་གསུང་ཚུལ་ལྟར་ན། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཆ་དེ་འཁོར་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་ཆ་དེ་མྱང་འདས་ཡིན་ཅིང་། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་ངང་དེ་ལས་ཡོགས་སུ་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག་པས་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་དང་། ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་རྣམས་མི་འདྲ་བ་ཡིན། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་ནི་གོང་དུ་འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། མདོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་གི་མན་ངག་དང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མན་ངག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྔགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཞིབ་ཕྲ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་མདོར་བསྡུས་ཤིག《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༨ ནས༢༢བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ། སྐབས་འདིར་(མཆན། སྐབས་འདིར་ཞེས་པ་ནི《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༨པའི་ཐོག་ས་སྐྱ་བའི་ལྟ་བའི་བཞེད་ཚུལ་སྐོར་ལ་གོ་དགོས) གསུངས་པའི

འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་སྲོལ་ལ་ཡོད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཡིན། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་སོགས་ས་སྐྱའི་བསྟན་འཛིན་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བཤད་གནང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་དམ་པ་སོ་སོའི་གསུང་རྩོམ་ཁག་ལ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བར་བསམས་ནས་མ་བྲིས་ལགས།

འཁོར་འདས་ལམ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས། རྣལ་འབྱོར་ལམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་སྣང་སྟེ། དག་པའི་སྣང་བ་དང་། མ་དག་པའི་སྣང་བ་དང་། ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ་གསུམ་ལ་ཟེར་བའོ། །

འཁོར་རྡེ་ཞེགས་གནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་ཞེགས་པར་གནས་པ་སྐྱེ་ཚ་ཚང་བར་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་དང་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་བཅས་ཆ་ཚང་བར་ཡོད་ཀྱང་བོད་དུ་དགེ་སློང་ཕ་དང་། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློང་སློབ་མ་བཅས་བཞི་མ་གཏོགས་དགེ་སློང་མ་མེད་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཆ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་རིགས་བུད་མེད་རྣམས་དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་ཁྲིམས་ཆ་ཚང་བར་སྲུང་མི་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུ་མཁན་མེད་པ་མ་ཟད། བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ད་བར་བོད་རིགས་བུད་མེད་ཀྱི་དགེ་སློང་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མ་མྱོང་བ་ཡིན་པ་ལས་བོད་དུ་བུད་མེད་ཀྱིས་དགེ་སློང་བྱེད་མི་ཆོག་ཅེས་པའི་ཁྲིམས་ཐོག་གི་གཏན་འབེབས་མེད།

འཁོར་རྣམ་པ་བཞི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དར་སྲོལ་མཛད་པོ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ནི་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་དགེ་སློང་ཕ་མ་དང་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་བཅས་སློབ་མའི་ཚོགས་ཁག་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

འཁོར་ལོ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ། གོ་དོན་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་རང་དབང་མེད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཏེ་འཁོར་བས་ན་འཁོར་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅིང་། འཁོར་བའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་རྩ་བ་ནས་སྤངས་ཟིན་པ་ན་འཁོར་བའི་གནས་སུ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་པར་ཐར་བ་ཡིན་པས་ཐར་པ་ཐོབ་ཅེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགའ་ཞིག་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་རྣམས་འདུས་མེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

འཁོར་བ་འཇིག སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་སྲོལ་ལ། སྔོན་བྱུང་བ་འདས་པའི་དུས་ན་བསྐལ་པ་མཛེས་པར་སྣང་བ་ལ་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་། དེར་བཙུན་མོ་བདུན་འབུམ་དང་སྲས་སྟོང་དུ་ཚང་བ་ཡོད་དོ། །རྒྱལ་པོས་འདི་སྙམ་དུ་རྒྱལ་བུ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་འགྱུར་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ན་གང་ཐོག་མ་སངས་རྒྱས་བརྟག་པར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། གཞན་ཏུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་བྲིས་ནས་ཁྲུམ་པར་བརྟུག་སྟེ་ཞག་བདུན་དུ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ་བུམ་པའི་ནང་དུ་མིང་རྣམས་རིམ་བཞིན་བྱུང་བས། ཐོག་མར་གཞོན་ནུ་རྣམ་པར་དག་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིང་བྱུང་བས་དེ་ནི་འཁོར་བ་འཇིག་གོ །དེ་ནས་གཞོན་ནུ་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་སྡེ་ནི་གསེར་ཐུབ། དབང་པོ་ཞི་བ་ནི་འོད་སྲུང་། དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། སྐར་རྒྱ་ཅན་ནི་བྱམས་པ། མཆོག་གི་བློ་གྲོས་ནི་སེང་གེ། སློག་གི་ལྷ་ནི་རྟག བཟང་པོ་ནི་མེ་ཏོག་དམ་པའོ། །འོད་ཀྱི་དཔལ་ནི་མེ་ཏོག་གོ། རྣམ་པར་སྣང་བའི་པདྨ་ནི་སྐར་རྒྱལ་ལོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ནི་སྤྱན་ལེགས་སོ། །རྟུལ་མེད་ནི་ལག་བཟང་ངོ་། །བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་ནི་འོད་དོ། །དགེ་བ་བསྐོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་སྐར་མ་ལ་དགའ་བའོ། །སྒྲུགས་འགྱུར་བ་ནི་མངོན་པར་འཕགས་པ་གཟིགས་པའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡོན་ཏན་མཐའ་བའོ། །དཔལ་སྦས་ནི་ནོར་དཔལ་ལོ། །ཡུལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་སོ། །རིན་ཆེན་གྲགས་ནི་ཀུན་ཏུ་སྣང་བའོ། །དེ་ནས་དགུ་བརྒྱ་གོ་དགུ་པ་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་གྲགས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ནས་ཐ་ཆུང་སྨྲ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་མིང་བྱུང་། ཁོང་གིས་སངས་རྒྱས་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་དགུའི་ཚེ་ཚད་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཇི་སྙེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་པས་ན། སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ཐ་མ་མོས་པ་ཞེས་པ་མཚན་ཡང་དེ་ལྟར་ཐོབ་པར་གསུངས། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བ་དང་། གོང་དུ་གྲངས་འཛིན་རྣམས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལས། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་དང་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་བཅས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་འདི་དང་མི་མཐུན་པ་ཡོད། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བ་འཛམ་གླིང་འདི་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཚམ་སྟོང་གིས་མ་ངེས་པ《ལྷ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསུངས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་འབྱུང་བ་གནས་བསྐལ་ལས་མར་འགྲིབ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་ནས་བརྒྱ་པའི་བར་ལ་འབྱུང་ངོ་། བརྒྱད་ཁྲི་བས་སྔ་བར་མི་འབྱུང་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་ཆུང་བས་ཆོས་དོན་དུ་མི་གཉེར། བརྒྱ་པ་ལས་ཕྱི་བར་མི་འབྱུང་སྟེ། ཚེ་དང་སེམས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ། ལྟ་བ། དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ་བཅས་ལྔ་བདོ་བས་སོ། །ཡར་འཕེལ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། མི་དགེ་བ་དང་གིས་སྐྱོ་ཞིང་དགེ་བ་དང་གིས་འཕེལ་བས་སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་དགོས་པ་མེད་ཅིང་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོ་ཤས་ཀྱང་ཆུང་བས་སོ། །དེས་ན་འཛམ་བུ་གླིང་པ་ཚེ་ལོ་བཞི་ཁྲིའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་དང་པོ་འཁོར་བ་འཇིག་སྟོན། གསུམ་ཁྲིའི་དུས་སུ་གསེར་ཐུབ། ཉི་ཁྲིའི་དུས་སུ་འོད་སྲུང་། བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། བརྒྱད་ཁྲི་པའི་དུས་སུ་བྱམས་པ་འབྱོན་པར་གསུངས།

འཁོར་བ་སྟོང་བར་མི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ། འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཞེན་ཆགས་ནས་སྟོང་འདོད་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེ་བ།

འཁོར་བ་ལ་གཏོགས་སོ་ཅོག འཁོར་བའི་ནང་དུ་ཚུད་ནས་མ་ཐར་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དོན།

འཁོར་བ་ལས་ངེས་འབྱུང་གི་གླུ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་གསུངས་པའི་གསུང་མགུར་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན། 《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》གྱི་ཕྱོགས་སྒྲིགས་རྒྱུད་པོད[ཞ]པའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། 《ཇོ་བོའི་ཆོས་ཆུང་བརྒྱ་རྩ》ཞེས་པ་ཟུར་འདོན་དཔར་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡང་བཞུགས།

འཁོར་བའི་སྐྱོན་རྣམ་ཉེས་པ་གསུམ། བག་མེད་པའི་སྐྱོན། རང་བཞིན་གྱི་སྐྱོན། སྒྲིབ་པའི་སྐྱོན།

འཁོར་བའི་ཆུ་བོ་བཞི། ༡. མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ། ༢. ལྟ་བའི་ཆུ་བོ། ༣. སྲིད་པའི་ཆུ་བོ། ༤. འདོད་པའི་ཆུ་བོའོ། །

འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐད་ཐ་སྙད་གཙོ་བོའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དྲུག་དང་། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད། སྡུག་བསྔལ་དྲུག སྡུག་བསྔལ་གསུམ་བཅས་སྡུག་བསྔལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བསྡོམས་པའི་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་སྐོར《བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ》དང《བསྟན་རིམ》 རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང》 རྗེ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཀུན་བཟང་བླ་མའི་ཞལ་ལུང》བཅས་ལས་གསལ།

འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དྲུག སྡུག་བསྔལ་དྲུག་ལ་གཟིགས།

འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི

བདེན་པ་འཆད་སྐབས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ༡. སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ༢. རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ༣. ན་བའི་སྡུག་བསྔལ། ༤. འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ། ༥. དགྲ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ༦. གཉེན་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ༧. འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཙལ་ཀྱང་མ་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ༨. མི་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གློག་ཏུ་བབས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་ཕྲའི་འགྲེལ་བཤད《ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》ཁག་ལས་གསལ།

འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དྲུག ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་འཆད་སྐབས་འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དྲུག་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ངེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ། ༢. ངོམས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ། ༣. ལུས་ཡང་ཡང་འདོར་དགོས་པའི་ཉེས་པ; ༤. ཡང་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཉེས་པ། ༥. ཡང་ཡང་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ། ༦. གྲོགས་མེད་པའི་ཉེས་པ་བཅས་ཡིན། དེ་དག་གི་གོ་དོན་དང་འགྲེལ་བཤད《བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ》དང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི《ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང》སོགས་ལས་གསལ།

འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་འཆད་སྐབས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། ༢. འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། ༣. ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་ངོས་འཛིན་སྐོར《ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》ཁག་གི་ནང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་གཟིགས།

འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅིག་བུ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་འཆད་སྐབས་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་ས་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཤིང་། བདག་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ངན་བསགས་ཏེ་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་དགོས་པ་དེ་བྱུང་བ་དང་། བདག་འཛིན་དེ་གཉིས་སྤངས་ན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་འཁོར་བ་ལས་དུས་གཏན་དུ་ཐར་ཐུབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར《དབུ་མའི་ཡིག་ཆ》ཁག་དང《ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》ཁག་རྣམས་ལས་གསལ་བས་དེ་དག་ལ་གཟིགས།

འཁོར་བའི་རྩ་བ་དྲུག ༡. འདོད་ཆགས། ༢. ཁོང་ཁྲོ། ༣. ང་རྒྱལ། ༤. མ་རིག་པ། ༥. ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན། ༦. ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན།

འཁོར་བའི་གཞི་གཅིག་བུ། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའོ། །

འཁོར་བའི་ལམ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ལམ། ལས་ཀྱི་ལམ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལམ།

འཁོར་མོ་འཇིག འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་བསྟོད་པ》ལས་འཁོར་མོ་འཇིག་གི་ཡུལ་དུ་བདུད་རྣམས་བཏུལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཀ་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྡོ་རྗེ་གདན་ཞེས་འབོད་པ་དེར་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་། དེ་མིན་དཔྱད་གཞི་གཞན་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

འཁོར་ཞག དེ་སྔོན་བོད་དུ་དགོན་པ་ཁག་དང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་བཅའ་ཡིག་དང་། སྒྲིག་ཡིག་ནང་གསལ་བའི་དགོངས་པ་ཞུ་གནང་གི་ཐ་སྙད་ཅིག་སྟེ་གོ་དོན་ནི། ལོ་དང་ཟླ་བ་ཞག་སོགས་དུས་ཚོད་རིང་ཐུང་གི་ཤུངས་བཅད་ངེས་གཏན་ཞིག་གི་རིང་དགོན་པ་དང་སློབ་གྲྭ་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་སོང་བ་ལ་ཟེར།

འཁོར་བཞི། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་དང་། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །

འཁོར་ལུག་གི་གླིང་བདུན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《དུས་འཁོར》ནས་བཤད་པའི་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་གླིང་བདུན་ཏེ་ནང་ངོས་ཕྱི་རོལ་དུ་རིམ་པ་བདུན་ཡོད་པ་ནི། ༡. ཟླ་བའི་གླིང་། ༢. ཨོད་དཀར་གྱི་གླིང་། ༣. ཀུ་ཤའི་གླིང་། ༤. ཤིའམ་ཅེའི་གླིང་། ༥. ཁྲུང་ཁྲུང་གི་གླིང་། ༦. དྲག་པོའི་གླིང་བཅས་དང་། ༧. དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བཅས་ཡིན།

འཁོར་ལུག་གི་རྒྱ་མཚོ་བདུན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང《དུས་འཁོར》ནས་བཤད་པའི་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ནང་ངོས་ནས་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་གླིང་བདུན་རེའི་བར་དུ་རྒྱ་མཚོ་བདུན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལ། ༡. སྦྲང་རྩིའི་མཚོ། ༢. མར་གྱི་མཚོ། ༣. ཞོའི་མཚོ། ༤. འོ་མའི་མཚོ། ༥. ཆུའི་མཚོ། ༦. ཆང་གི་མཚོ། ༧. བ་ཚྭ་ཅན་གྱི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས།

འཁོར་ལུག་གི་རི་བདུན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས《དུས་འཁོར》ནས་བཤད་པའི་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་གླིང་བདུན་རེའི་བར་དུ་རྒྱ་མཚོ་རེ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་རེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་རི་རེ་བཅས་ནང་ནས་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་རི་བདུན་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. འོད་ལྡན་ཅན་གྱི་རི། ༢. མན་ཧྲ་རའི་རི། ༣. ནི་ཥ་ཊའི་རི། ༤. ཉོར་ཕུའི་རི། ༥. རྡོ་ཊའི་རི། ༦. བཀོལ་རི། ༧. ཆ་གདོང་གི་མེ་རི་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན།

འཁོར་རེ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཤུལ་འོད་སྲུང་གི་བརྒྱུད་པ་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་པའི་སྲས་མགོན་གསུམ(༡. རིག་པ་མགོན ༢. བཀྲ་ཤིས་མགོན། ༣. ལྡེ་གཙུག་མགོན)བྱུང་བའི་འབྲིང་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་སྲས་གཉིས(སྲོང་ངེའམ་མཆན་དངོས་དུང་སྲོང་ངེ་དང་འཁོར་རེའམ་མཆན་དངོས་འཁོར་ལོ་ངེ་བཅས)ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ཡིན། 《དེབ་དམར》ལས་མགོན་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་དང་། འབྲིང་བ་དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན་ཡིན་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་འཁོར་རེ་དང་། ཆུང་བ་སྲོང་ངེ་ཡིན་པར་བཤད། 《ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང》ཁག་གཉིས་ལས་མགོན་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ་དཔལ་མགོན་གྱི་སྲས་གཉིས་ཆུང་བའི་ཆེ་བ་འཁོར་རེ་ཡིན་པར་བཤད། 《ཡར་ལུང་ཆོས་འབྱུང》དང་། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》བཅས་ལས་ཉི་མ་མགོན་གྱི་སྲས་གསུམ་ལས་ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་ལ་སྲས་འཁོར་རེ་དང་སྲོང་ངེ་གཉིས་བྱུང་བར་བཤད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ཀཿཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པའི《བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚིག་ཉུང་དོན་གསལ》ལས་གསུངས་པ་དེ་རང་ཁུངས་བཙན་པར་བསམས་ནས་བཀོད་པ་ལགས། ལྷ་སྲས་འཁོར་རེས་འཁོར་ཆགས་སྐུ་ཁང་དང་། དེའི་རྗེས་གཙོ་དབུས་མ་ཇོ་བོའི་དངུལ་སྐུ་དེ་བཞེངས། དེ་མིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ལགས།

འཁོར་རེ་ཡབ་སྲས་གསུམ། དེབ་ཐེར་འདིའི(《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོར》གོ་དགོས)བཞེད་པ་ལྟར་ན། ཡབ་འཁོར་རེ་དང་། སྲས་ནཱ་ག་རཱ་ཛ་དང་། དེ་ཝ་རཱ་ཛ་བཅས་གསུམ་ལ་བཞེད།

འཁོར་ལས་མཁན་རྣམ་གསུམ། མགོན་པོ་ཕྱག་ཞིན་ལྕམ་དྲལ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ཏེ། ༡. སློག་བདུད་ནག་པོ། ༢. ཤྭ་བདུད་ནག་པོ། ༣. གཟའ་བདུད་ནག་པོ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས།

འཁོར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་རང་རང་གི་ཡི་དམ་དང་སྲུང་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་རྒྱས་དབང་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་དྲག་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ་གནོད་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེའི་འདྲ་གཟུགས་མིང་ཡིག་བཅས་བྲིས་པའི་འཁོར་ལོ་བཟློས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ཚོགས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་ཞིབ་པར་འབྲི་བའི་དགོས་པ་མ་མཆིས་ལགས།

འཁོར་ལོ་སྒྱུར་དྲུག ཀ་ཉམ་གསལ་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་དྲུག་ཅེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ལ་གཟིགས།

འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི། (ཞིག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི) འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པ་སྟེ། ༡. ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། ༢. དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཇལ་བ། ༣. སྨོན་ལམ་བཟང་པོ་བཏབ་པ། ༤. ཚེ་སྔོན་བསོད་ནམས་བསགས་པ་བཅས་བཞི་ཡིན།

འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་བྱིན་རླབས་བཞི་ལྡན། ༡. ལུས་ཀྱི་བྱིན་རླབས། ༢. ངག་གི་བྱིན་རླབས། ༣. ཡིད་ཀྱི་བྱིན་རླབས། ༤. དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་རྣམས་སོ། །

འཁོར་ལོ་ཐ་མ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་རྣམས་ཡིན། མཚན་ཉིད་གསུམ་ནི། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ། ཀུན་བརྟགས། དེ་གསུམ་སེམས་ཙམ་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་གིས་ཡིན། མཚན་གཞི《མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ》ལྟ་བུ་ཡིན།

འཁོར་ལོ་དང་པོ། (བཀའ་དང་པོ) བདེན་བཞི་དངོས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་རྣམས་ཡིན། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་མི་དགོས། མཚན་གཞི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན།

འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་མཚན། རང་མཚན་འཛོག་ཚུལ་ལྟའི་ནང་གི་སྣ་ཚོགས་གིས་བརྟགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་མཚན།

འཁོར་ལོ་དྲུག ༡. གཙུག་གཏོར་ནམ་མཁའི་འཁོར་ལོ། ༢. དཔྱལ་བ་བདེ་བའི་འཁོར་ལོ། ༣. མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ༤. སྙིང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ༥. ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ། ༦. གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་སོགས། །

འཁོར་ལོ་བདུན་བརྩེགས། ༡. གཙུག་ཏོར་ནོར་བུའི་འཁོར་ལོ། ༢. དཔྱལ་བ་དབུས་པའི་འཁོར་ལོ། ༣. ཀླད་པ་དུང་ཁང་འཁོར་ལོ། ༤. མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ༥. སྙིང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ༦. ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ། ༧. གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་སོགས། །

འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡི་དམ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལ། ༡. བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པ། ༢. བདེ་མཆོག་ནག་པོའི་ལུགས། ༣. བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུགས། ༤. བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་དྲུག ༥. བདེ་མཆོག་རབ་འབྱམས། ༦. བདེ་མཆོག་ཨོང་ཞལ་ཅན། ༧. བདེ་མཆོག་དམ་ཚོང་སྙན་བརྒྱུད། ༨. བདེ་མཆོག་སྙན་སྒྲོལ་སོགས་ཡོད།

འཁོར་ལོ་སྡོམ་ཆེན། འདི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལྷ་གྲངས་དང་མངོན་རྟོགས་བཀོད་པའི་དཔྱད་གཞི་ལག་ཏུ་མ་སོན་ཅིང་། དབང་གི་ཆོ་ག་ནི་རྫོ་ནང་བྲ་ར་ནྲ་ཐ་ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ས་སྐྱ་མཁན་ཆེན་བློ་གཏེར་དབང་པོས་གསར་བསྒྲིགས་གནང་བ་ལ་ཤོག་གྲངས་༢༦ དང《དེའི་དཀྱིལ་ཆོག་དབང་བཅས་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》མཁན་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསར་བསྒྲིགས་གནང་བ་ལ་ཤོག་གྲངས་༧༨ བཅས《སྨིན་གྲོལ་ཀུན་བཏུས》པོད[ཙ]པའི་ནང་བཞུགས། ཡང་ཨ་མཆོག་སྐྱོང་མ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རིགས་ལྡན་ཞལ་ལུང》ལ་ཤོག་གྲངས་༥《དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ》པོད[ཁ]པའི་ནང་བཞུགས། ཡང《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ》ལ་ཤོག་གྲངས་༢༦ དང་། དེའི《སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས》ལ་ཤོག་གྲངས་༧༤ དེའི《ཚོགས་མཆོད་བདེ་ཆེན་རྒྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་ཆར་རྒྱུན》ལ་ཤོག་གྲངས་༥ བཅས་ཡ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་མཛད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]པའི་ནང་བཞུགས་ཡོད།

འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ། ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་དྲིལ་བུ་ལུགས་ལྷ་ལྔ། གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་པའི་ལུགས་གཙོ་བོ་དང་འཁོར་བཞི་བཅས་ལྷ་ལྔ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ། ཤར་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་ནག་མོ། ལྷོར་ལཱ་མ་ལྗང་ཁུ། ནུབ་ཏུ་དུམ་སྐྱེས་མ་དམར་མོ། བྱང་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་སེར་མོ་བཅས་ཡོད།

འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་གནས་མཆོག་ཉེར་བཞི་དཀར་ཆག་གི་གནས་བཤད། ཞང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]ཤོག་གྲངས་༡༢

འཁོར་ལོ་རྣམ་བཞི། གསང་བའི་འཁོར་ལོ་སེམས་ལ་འདུས། སྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ལྟེ་བར་འདུས། གཅོད་པའི་འཁོར་ལོ་ལག་པར་འདུས། སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྐང་པར་འདུས་པའོ། །

འཁོར་ལོ་བར་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དར་སྙོལ་མཛད་པ་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐོར་བ་ལ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་དེར་གསུངས་པའི་ཆོས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན། དེ་ཡི་ནང་ནས་ཆ་ཤས་ཤིག་བོད་སྐད་ཐོག་བསྒྱུར་བ་ལ《ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》ཟེར་བ་སྟེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་ཡུམ་རྒྱས་པ《འབུམ》པོད[ཀ]ནས[ཉ]བར་པོད་བཅུ་གཉིས་ལ་བམ་པོ་སུམ་བརྒྱ། ལེའུ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས། ཤློ་ཀ་ཅིག་འབུམ་ཡོད། ཡུམ་འབྲིང་པོ《ཉི་ཁྲི་སྟོང་པ》སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ《ཉི་ཁྲི》ཞེས་བརྗོད་པ་པོད[ཀ][ཁ][ག]གསུམ་ལ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ། ལེའུ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས། འབྲིང་གི་འབྲིང《ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ》པོད[ཀ][ཁ][ག]གསུམ་ལ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ། ལེའུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས། འབྲིང་གི་བསྡུས་པ《ཁྲི་པ》བམ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི། ལེའུ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བཅས་པོད[ཀ]ནས[ང]བར་པོད་བཞི། ཡུམ་བསྡུས་པ《བརྒྱད་སྟོང་པ》བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། ལེའུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། ཤློ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པ་པོད་གཅིག 《ཤེར་ཕྱིན》རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་པོད་གཅིག་བཅས་ཡོད། དེ་རྣམས་ནས་ཤུང་ཤས་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོ་བཞི། གུ་རུ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་གི་ལེགས་སྨོན་སྔོན་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་ཁྱོད་ལ་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་གོམས་པ་ནི་དགེ་བའོ། །དེ་ཡང་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བཞག་རྣམ་དག ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བསྒོམ་པ་གསུམ་ལ་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སྤྱོད་པའོ། །ཤུང་ཆ་བསྟན་ནི

དེ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་ཅིང་ཀུན་སློང་དྲག་པོ་མེད་པའོ། །

འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། བདེན་བཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་བདེན་པ། ལམ་བདེན་པ་བཅས་ཡིན། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་འཁོར་རོ། །

འཁོར་ལོ་གསུམ། ཀློག་པ་ཐོས་པ་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ། །ཡང་ན་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག

འཁོར་ལོའི་སྔགས་ཡིག་འགོད་ཚུལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བཞི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་སྲུང་བའི་འཁོར་ལོ། བཟློག་པའི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་རྣམས་ལ་སྔགས་ཡིག་འགོད་ཚུལ་གཡས་བསྐོར་དང་། གཡོན་བསྐོར། ཡིག་མགོ་ཕྱིར་བལྟས་དང་ནང་བལྟས་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་མཐོང་བརྒྱུད་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་སོགས་ཡིན། འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་མེད་སྟབས་མ་བྲིས་སོ། །

འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་ཅན། འདི་ངང་པའི་མིང་སྟེ་ལག་པའི་མཛུབ་མོའི་བར་དུ་པགས་པ་སྲབ་པོ་ཡོད་ཅིང་། ལག་པའི་ཕྱི་དབྱིབས་འཁོར་ལོ་དང་ཤས་ཆེར་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་བཏགས།

འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་《མངོན་པ་མཛོད》ལེའུ་གསུམ་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་ནས་ཐོག་མའི་སྐབས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་ཁྲི་ཕྲག་འགའ་ཤས་ཐུབ་པ་ན་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་འོད་མཛེས་སོགས་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྣེ་ལྔ་བྱུང་བའི་ལྔ་པ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་ཤ་ཟེན་ལས་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ། དེའི་བརླ་གཡས་ཀྱི་ཤ་ཟེན་ལས་རྒྱལ་པོ་མཛེས་པ། དེའི་བརླ་གཡོན་གྱི་ཤ་ཟེན་ལས་རྒྱལ་པོ་ཉེ་མཛེས། དེའི་རྐང་པ་གཡས་པའི་ཤ་ཟེན་ལས་མཛེས་ལྡན། དེའི་རྐང་པ་གཡོན་པའི་ཤ་ཟེན་ལས་རྒྱལ་པོ་ཉེ་མཛེས་ལྡན་བཅས་བྱུང་བ་དང་། འདི་ལྔ་ལ་སྔོན་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། ཞིབ་པར《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་གནས་གསུམ་པར་གསལ།

འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྔོ་ལྔ། གོང་གསལ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཚེ་ལོ་གྲངས་མེད་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་ཡན་ཆད་ལ་བྱོན་ལ་མན་ཆད་ལ་མི་བྱོན་ཏེ། དེའི་ལུས་དང་། ཡོ་བྱད། འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་མི་རྫོགས་པས་སོ། སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ནི་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱོན། དབྱེ་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་སྟེ་གླིང་བཞི་ཆར་དབང་བྱེད་དེ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤངས་ཏེ་དགེ་བ་བཅུ་ལ་བཀོད་པ། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཅན། ཤར་ལྷོ་ནུབ་གསུམ་གྱི་གླིང་ལ་དབང་བྱེད་དེ་རང་ཉིད་ཕར་བྱོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་བསྒྲིན་བསྐུར་སོགས་བྱེད་པ། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཅན། ཤར་ལྷོའི་གླིང་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། གཡུལ་ངོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོ་བ་ཉན་པ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཛམྦུ་གླིང་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་མཚོན་གྱིས་བསྡིགས་ནས་བཀའ་བསྒོ་ཉན་པའོ། དེ་ལ་ལུས་ནི་མཚན་དཔེ། ཡོ་བྱད་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་གཅིག་གོ །

འཁོར་ས་སྐྲ་མ་མཆིས་པ། ལྟ་ཁང་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ལྟུགས་རི་ལ་སྐྲ་བཟོ་རྒྱུ་བཤད་པ་ཞིག

འཁོར་ས་ཆེན་མོ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་འཁོར་ས་ནང་མ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་འཁོར་ས་ཕྱི་མ་འདི་ལ་ཐོག་སོ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་སྒོ་རེ་ཡོད་པའི་སྟེང་ཐོག་ནི་བསམ་ཡས་རབ་བྱུང་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་གྲྭ་ཤག་ཡིན་ཅིང་། འོག་ཐོག་ཀ་ཤིབས་ལ་ཀ་བ་ཕྱི་ནང་༡༢༠ དང་ཁྲིན་བཙེམས་ཀ་བ་ཧོ་ཀྲུང་ས༢༥༤ ཡོད་པ་ལ་རྩིག་ལྡེབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་མཁན་སློབ་རྣམ་གཉིས་གདན་དྲངས་པ་དང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ། དེ་ལ་མཁན་སློབ་གཉིས་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་པ། སྐབས་དེར་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་རབ་གནས་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ལྟད་མོ་ཉིན་གསུམ་རིང་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གང་དང་གང་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཤར་སྒོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩིག་ལྡེབས་སུ་རི་མོར་བྲིས་ཡོད།

འཁོར་ས་བར་པ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་འཁོར་ས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་མ་སྟེ། འདི་ལ་ཐོག་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེང་ཐོག་གི་ལྷོ་ངོས་སུ་རོལ་མོ་མཆོད་རྫས་ཀྱི་བང་མཛོད་གསུམ། ནུབ་ངོས་སུ་མདོ་རྒྱུད་ཆོས་དཔེའི་བང་མཛོད་གསུམ། བྱང་ངོས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་གྱི་བང་མཛོད་གསུམ་བཅས་དང་། བར་སྟོང་རྣམས་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་ཞིང་བཀོད་དང་། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་བཅས་ཀྱི་ལྡེབས་བྲིས་སོགས་ཡོད་ཚུལ《ཐ་བཞེད》དང《བཀའ་ཐང》ལས་གསུངས་སོ། །

འཁོར་སའི་རི་མོ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འཁོར་ས་ཕྱི་མའི་ཤར་ངོས་གཞུང་སྒོའི་གཡས་ངོས་ཀྱི་ལྡེབས་བྲིས་སུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རབ་གནས་མཛད་ཚུལ་གྱི་རི་མོར་ཀུན་གྱི་ནང་དུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་། མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་གཉིས་ཀ་བྲིས་ཡོད་པ་དེ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་པ་པོ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་དངོས་སུ་གཟིགས་ཡོད་པར་བརྟེན་བསམ་ཡས་རབ་གནས་སྐབས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཡོད་པར་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཡོད།

འཁོར་སེམས་སྐྱུང་གི་གཞི། རང་ཉིད་འཁོར་དུ་འགྲོ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་སེམས་སྐྱུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེའི་དབྱེ་ཚུལ་ལ་ཀུན་བཏུས་ལས་ང་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས་ནི་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་ནི། ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རེག་པ་བློ་གྲོས་དྲན། །ཡིད་བྱེད་མོས་དང་ཏིང་འཛིན་ནོ། །དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ་ནི། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །ཆགས་སྡང་མེད་པའི་དགེ་རྩ་གཉིས། །མི་འཚེ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་དྲུག་ནི། །རྨོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་རྨུགས་དང་རྒོད་པའོ། །མི་དགེ་བའི་ས་པ་གཉིས་ནི། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པའོ། །ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཅུ་ནི། ཁྲོ་དང་ཁོན་འཛིན་གཡོ་སྒྱུ་ཕྲག་དོག །འཚིག་དང་འཆབ་དང་སེར་སྣ་དང་། །རྒྱ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཚེའོ། །མ་ངེས་པ་བརྒྱད་ནི། རྟོག་དཔྱོད་འགྱོད་གཉིད་ཁོང་ཁྲོ་བ། །ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་མོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པས་སེམས་བྱུང་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་གོ །

འཁོར་གསང་བའི་ཡུམ་བཞི། ༡. ཡུམ་སངས་རྒྱས་སྤྱན་མ། ༢. མཱ་མ་ཀཱི ༣. གོས་དཀར་མོ། ༤. སྒྲོལ་མ་བཅས།

འཁོར་གསུམ། (༡) གནའ་རབས་ཀྱི་དམག་འཁྲུག་སྐབས་རང་གི་མགོ་དང་ལུས་སྲུང་བའི་ཁྲབ་རྨོག་གྱོན་ཐོག་མཚོན་ཆ་འཁོར་གསུམ་ཚང་དགོས་པ་སྟེ། དང་པོ། ཐག་རིང་ནས་གནས་པའི་དགྲ་བོ་གསོད་བྱེད་མདའ། ༢. དམག་དཔུང་ཕྱོགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་འདྲེས་སྐབས་དགྲ་བོ་གསོད་བྱེད་གྲི ༣. རྟ་ཐོག་ནས་བབས་ཏེ་འཛིང་མོ་བརྒྱབ་སྐབས་དགྲ་བོར་གཡུག་བྱེད་ཀྱི་མདུང་བཅས་ཆ་ཚང་བར་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ། ༡. བྱེད་པ་པོ་དང་། ༢. བྱ་བ། ༣. བྱ་བའི་ཡུལ། གསུམ་པ། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྩོད་གླེང་སྐབས་ཕ་རོལ་པོས་རྟགས་དེ་ཡིན་ན། བསལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། བསལ་བ་དེ་མིན་ན་རྟགས་དེ་མིན་པའི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་གཞི་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་ཀྱང་བསལ་བ་དེ་མིན་པར་ཁས་བླངས་པ་བཅས་ཁས་ལེན་འགལ་

པ་གསུམ་ཚང་ན་འཁོར་གསུམ་བསྐོར་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁྲབ་རྩོག་དང་། མདའ་ཤི་ཤུབ་མདུང་བཅས་པ་སྟེ་རང་ལུས་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཁྲབ་དང་རྩོག གཞན་གྱིས་ཚུར་འཕངས་པའི་མཚོན་ཆ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྤུབ། གཞན་འཚེར་གཅོད་པའི་མཚོན་ཆ་མདའ་གྱི་མདུང་བཅས་ལ་ཡང་འཁོར་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་སྣང་།

འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག བསྒོ་ཡུལ(སངས་རྒྱས) བསྒོ་མཁན(བདག) བསྒོ་རྫ(དངོས་པོ) ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་ནི། ལུས་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ངག་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། སེམས་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་གསུམ་དུ་འཇང་བཞེད་དོ། །

འཁོས་ཀ འཛོན་ཐང་དམ་ནུས་པའི་དོན།

འཁོལ་ཁྲབ་ཞན་པ། ཕྱི་དང་ནང་གི་ལས་དོན་ལ་འཛོན་ཐང་དེ་ཙམ་མེད་པ།

འཁོལ་སྤྱ་བབ་པ། ལོགས་སུ་བཞག་པའམ་རང་གནས་སུ་བཞག་པ།

འཁྱར་བོན། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དང་། སྦུ་ཤ ཞང་ཞུང་གསུམ་གྱི་བོན་པོ་གསུམ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་གཤེད་ལ་གདན་དྲངས་ཤིང་གཅིག་གིས་གི་ཤིང་ལྡིང་དང་མེ་ལྷ་བསྒྲུབས་པ་ལ་བསྟེན་ནས་རྔ་བཞོན་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། སྔར་བའི་དངོས་པོ་ལེན་པ་དང་། གྲི་སྒྲོམ་ལྷགས་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་བསྟན། གཅིག་གིས་ཇུ་ཏིག་དང་སོག་དམར་ལ་སོགས་པ་ལ་མོ་བཏབ་ནས་ལེགས་ཉེས་གཏན་ལ་འབེབས། གཅིག་གིས་གཤིན་པོ་འདུར་བ་དང་། གྲི་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེད་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཤེས། ཁོང་གསུམ་གྱིས་བོན་གྱི་ལྟ་བ་གསར་པ་ཞིག་བཟུང་བ་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་འཁྱར་བོན་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། ལྟ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པའི་ལྟ་བ་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་འདྲེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཚུལ་ཡོད་པ་ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་ནི་བོད་དུ་ཡོད་པའི་བོན་གྱི་ནང་གསེས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ལྟ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས་བོད་ཀྱི་བོན་ཆོས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པའི་ལྟ་བ་འདྲེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་འདྲ་མིན།

འཁྱིག་པ། ཞེ་ཚོམ།

འཁྱིམས། གར་པོ།(ཙ)

འཁྱིལ་བ། གསུས་པའི་ནང་དུ་རྒྱུའི་སྐྱོང་འཁོར་བཞིན་ན་བ་ལ་ཟེར།(ཙ)

འཁྲུག་བྲིས། (འཁྲུག་ཡིག)འཁྲུག་ཡིག་ནི་ཡི་གེའི་སྔོན་རྗེས་མེད་གཞི་རྣམས་གཅིག་གི་རྐང་པ་གཅིག་ལ་སྦྲེལ་ནས་བྲིས་པ་ལྷུགས་ཐག་ལག་འབྲུད་ལྟར་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ཟིན་བྲིས་སུ་འདེབས་ཚེ་འཁྲུག་ཡིག་འདྲིས་རྒྱུས་པ་ཆེན་པོ་ནན་ཐུབ་ཅིང་། ཡིག་འབྲིའི་ལག་རྩལ་ལ་སྦྱངས་པ་ཐོན་པའི་མི་རྣམས་སོ་སོའི་ལག་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུག་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད། དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་བོད་ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས།

འཁྲུར་སོ་གསུམ། ༡. གང་སྣང་ལྷ་སྐུར་ཤེས་པ་སྐུའི་འཁྲུར་སོ། ༢. གྲགས་ཚད་སྔགས་སུ་ཤེས་པ་གསུང་གི་འཁྲུར་སོ། ༣. དྲན་ཚད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཤེས་པ་ཐུགས་ཀྱི་འཁྲུར་སོ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་གཟིགས།

འཁྲ་ཤུར་རྒྱུགས། མཁར་རྫོང་ལ་འགོག་སྲུང་གི་ཤུ་སྲིག་ལེགས་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་ནས་དགྲ་ཤེ་ཐ་རོལ་པོས་གླགས་མ་རྙེད་པར་ཕྱིར་ལོག་དགོས་བྱུང་བ། དགྲ་བོའི་ལག་ཏུ་མ་ཤོར་བ།

འཁྲི་སྐྱབ། འགན་འཁྲི་ཡོད་པའི་ལས་སམ་ཁྲལ་གྱི་རིགས་རྣམས་རེས་པར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པ།

འཁྲི་འབབ། སྲིད་གཞུང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲལ་འབབ།

འཁྲི་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱ། ལོ་གཅིག་སོང་མཚམས་ཀྱི་སྙིང་ཁ་ཐོབ་ཀུངས་ལྟར་འབུལ་རྒྱ།

འཁྲི་ཤིང་། སྡོམ་པོ་མདུང་ཡུ་དང་སྦ་བ་སོར་མོ་ཙམ་པ་སོགས་ས་སྟེང་དུ་ཉལ་སྟབས་སུ་སྐྱེས་པ་ཤུན་པ་སྲབ་པོ། ཐག་ཉེར་ཤིང་སྡོང་ཡོད་ཚེ་དེ་ལ་འཁྲིལ་ནས་ཡལ་གའི་རྩེར་སླེབས་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་དུ་ཐོལ་གའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེས་པ་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

འཁྲིས་པ་མེད་པའི་རྒྱུར་གསུམ། ན་དང་རྒྱུང་དང་། ཤ་པ་གསུམ།

འཁྲུ་བག གསུས་པ་བཤལ་བ།(ཙ)

འཁྲུ་བའི་ནད་ལྔ། ༡. མ་ཞུ་བའི་འཁྲུ་བ། ༢. ཚ་བའི་མི་ཉམས་པས་འཁྲུ་བ། ༣. རྒྱ་ཤོང་གྲང་བས་འཁྲུ་བ། ༤. མཁྲིས་པ་རྫོད་དུ་ལྷུང་བས་འཁྲུ་བ། ༥. མཆིན་ཚད་ཐུར་དུ་བབས་པས་འཁྲུ་བའོ། །

འཁྲུ་བའི་སྨྲ་སྐྱ་མཆི་བ། བཙོག་པའི་ནང་དུ་སྨུ་དཀར་པོ་ཡོད་པ་སྟེ་གྲང་འབྲུ་ཟེར།(ཙ)

འཁྲུག་རྫུམས། ནང་འཁྲུགས་ལ་བར་འདུམ་བྱས་པ།

འཁྲུགས་པ་ཟླ་གོན། དམག་འཁྲུག་གི་འཐབ་རྩལ་ནུས་པ་ཐོན་པ།

འཁྲུགས་རྩོད་ཀྱི་སྡུམ། ཡུལ་སྡེ་ཕན་ཚུན་འཁྲུག་རྩོད་བྱུང་བར་བར་འདུམ་ལེགས་འགྲིག་བྱས་པ།

འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན། དེ་ལྟ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལོ་ལྟར་ཟླ་བའི་ཟླ་མའི་སྐུའི་འཁྲུངས་སྐར་འཕེལ་བའི་མཛད་ཆེན་ལ་རྩེ་པོ་བྲང་དང་། ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་ཡངས་སྟེང་སོ་སོར་མཛོད་ཁྲུང་ནས་གྲུ་སྐྱིག་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱུགས་རྟེན་ལྷ་བཤད་དང་། འཁྲུངས་ལྷའི་གསོལ་མཆོད། སྐུའི་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་དབུ་ཐོག་གསར་དུ་སྒྲོན་འཛུགས་ཞུས། ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ནས་སྤྱ་རྫོ་གཟིམས་ཆུང་དུ་ནང་མའི་རྟེན་གསུམ་མཇལ་དར་ཕུལ། དྲུང་བཞིས་ཚོགས། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས་ཕེབས། བཀའ་ཤག་དང་། རྩེ་མགྲོན་ཡན་ནས་རྒྱུན་ཆས་ཁ་གསར་ཐོག་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་གཟིམས་ཆུང་དགའ་ལྡན་ཡང་རྩེ་དང་། ནོར་གླིང་དུ་བཞུགས་སྐབས་མཆོད་ཀྱིལ་ལྡན་ཁྱབ་དགའ་ཚལ་དུ་བཞུགས་ཁྲི་བདེ་སྟན་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། བླ་མ་བཞུགས་འཁོད་ཀྱིས་སྐུའི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ནས་སྐུའི་ཚེ་རྣམས་འབུལ་གནང་གིས་དབུ་གཙུགས་མཛད། མཛོད་ཁྲུང་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་མཇལ་དར་དང་། རྩེ་ཕྱག་ནས་ནམ་རྒྱ་ཕྱག་བཅས་འབུལ་གནང་མཛད་དེ་བཞུགས་ཞབས་འདྲོན། བཀའ་བློན་རྣམ་པས་མཆོད་ནང་མ་ཡན་གྱིས་རྒྱན་ཆས་ཁ་གསར་ཐོག་ནས་གོ་རབས་ཀྱི་མཇལ་དར་དཀར་གཙང་རེ་ཕུལ་ཏེ་མཇལ་ཁ་ཞུས། ཕྱག་ཕྱུང་བཞལ་ཏེ་མཆོད་ཀྱིལ་བོ་གྲང་ལ་ཞབས་བསྐོར་དང་འཕྲིལ་ཏེ་འོད་དུ་ཕེབས། ཕེབས་སྒོ་བཞེས་སྒོ་དང་གསོལ་ཇ་གཉིས་པ་ཕེབས་ཏེ་དྲུང་བཞེས་གྲོལ། ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ནས་ནོར་གླིང་མགོན་པོ་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་བསྐང་འཕར་འཕྲིན་བཅོལ་དང་འབྲེལ་ཆོར་གླིང་ནས་ཆིབས་ཐུག་དང་བཅས་ལྷ་ལའི་ཞར་ཕྱོགས་འཁྲུངས་ལྷ་ཞེས་པའི་མགོན་ཁང་དང་། མཐའ་བསྐོར་གླིང་ཀ་ཡོད་ས་དེར་ཕེབས་ཏེ་འཁྲུངས་ལྷའི་གསོལ་མཆོད་རྒྱས་ཚོགས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གསར་སྒྲོན་དང་། འབྲེལ་ལྷ་ཆེན་རྣམས་ལ་མཆོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲོན་སྐྱེད་ནར་དང་། རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནས་སྐྱེད་དར་འབུལ་གནང་མཛད་དེ་དེ་གའི་སྒོ་ཁང་དུ་ཕེབས། རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་ནས་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ལ་གཞུང་གནས་ཀྱི་གསོལ་ཚོགས་གཟབ་རྒྱས་ཉིན་གཉིས་དང་། ཡབ་གཞིས་སྒྲ་དོ་རྣམ་པས་གཞུང་ཞབས་ལེར་སྐྱ་ལས་ཚན་ཡན་ལ་གསོལ་མགྲོན་ཉིན་གཉིས་རྩལ་སྐབས་སྐུ་མགྲོན་རྣམས་ནས་འཇོར་འཕྲུལ་རྒྱལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་པའི་ལེགས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་མཇལ་དར་དཀར་གཙང་རེ་དང་འཁྲུངས་ལྷའི་ལྷ་ཆེན་རྣམས་ལ་སྐྱེད་དར་འབྲིན་བཅོལ་ཞུ་སྲོལ་སྣང་།

འཁྲུངས་ནད། ཆང་འཐུང་དྲགས་པར་བརྟེན་ནས་མགོ་ན་བ་དང་། དང་ཁ་མི་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆང་ནད།

འབྲུངས་བཞེས། ཆང་འཐུང་པའི་ཞི་བའི་ཚིག

འབྱུངས་རབས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྱུངས་རབས་ནི། སྔ་ཚེ་སྟོན་མར་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སློབ་པ་དང་ཡང་སྔ་ཚེ་སྟོན་མར་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བཅས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཀའ་འགྱུར་ནང་ཁ་འཐོར་ནས་ཡོད་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པར་མཛད་པ༼སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ༽དང་། དེར་མ་འདུས་པའི༼སྐྱེས་རབས་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ༽སློབ་དཔོན་སེང་གེ་ཞབས་འབྲིང་པས་མཛད་པ། ༼སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་༽ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་པོད[དུ][ཤུ][ཀ][ཁ][ག]བཅས་པོད་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། འབྲོམ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྱུངས་རབས༼བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས༽ཀྱི་ནང་རྒྱལ་པོ་གསལ་བ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན་བར་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་འབྲོམ་སྟོན་པ་གཉིས་འབྱུངས་རབས་མང་པོའི་རིང་ཡབ་དང་། ཡུམ། སྲས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་ནས་འཕྲུལ་མེད་དུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུངས་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཀྲིགས་ཡོད་པ་དང་། བོད་དུ་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུ་བའི་ལམ་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཡང་འབྱུངས་རབས་ངོས་འཛིན་གྱི་སྲོལ་ཡོད་ལུགས་ཡིན། དེ་ནས་ཀརྨ་ཞྭ་ནག་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཀརྨ་པཀྴི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༨༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ནས་དེའི་ཕྱི་ལོར་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་སྐུ་འབྱུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་སོང་བ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༢༨༨)ལོར་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པ་སོགས་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ང་རང་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དེ་དང་དེ་ཡིན། ང་རང་ནི་ཀརྨ་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་མང་པོ་གསུངས་པར་བརྟེན་ནས་ཀརྨ་པའི་འབྱུངས་རབས་ངོས་འཛིན་ཞུ་སྲོལ་བྱུང་ཞིང་། སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་སུཀྴ་ཨ་ལཀྵ། གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་མ་ཀཱ་མ་རྡེ་ཝ། གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེན་ཏྲཱ་ཀྵ་རྡེ། བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་འགོན་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ལྔ་པ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ། དྲུག་པ་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡོངས་གྲགས་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ནས། ད་ལྟའི་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག་པ་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ་བར་བཅས་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ནི་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་ཞུགས་དཔར་མ་དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས༢༡༠ནས༢༡༢བར་གསལ་བ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་བར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བཅུ་བརྒྱད་བགྲངས་པར་མཛད་འདུག པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྲེང་ནི། ཡོངས་གྲགས་སུ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནས་གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བར་བརྒྱད་དང་། དེ་ཐོག་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་བསྣན་པས་བཅུ་གསུམ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ནས་ད་ལྟའི་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཅས་བསྡོམས་པའི་འབྱུངས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་གོང་གསལ་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་ཞུགས་དཔར་མ་དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས༢༡༢ནས༢༢༠བར་འོད་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ནགས་ཤོད་སྟག་ལུ་རིན་པོ་ཆེ། གོང་པོ་དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཤུང་རུ་ཏ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཡོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ། སྣེ་ཤུང་རྗེ་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། ཁྲི་ཆེན་སྟོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ། ཐུག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཐུག་གཡབ་རྒྱང་ཚང་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཆབ་མདོ་ཞི་བ་ལྷ་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཐུགས་ར་ཧོ་ཐོག་ཐུ། ཆབ་མདོ་རྒྱ་ར་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲེང་སོ་སོའི་མཚན་ཐོ་ཙམ་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

འབྱུངས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དག་མཁན་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི༼སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་༽ལ་ཞེ་ས་བྱས་པའི་མཚན་ཡིན། འདི་ལ་ལེའུ་ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ་ཡལ་འདབ་ཅེས་སྨོས་པའི་ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། གཤམ་གྱི་ལེའུ་གཅིག་ནི་སྲས་ཟླ་བའི་དབང་པོས་ཁ་སྐོང་མཛད་པ་ཡིན། དེ་སྟོན་ལ་སྐུའི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཞབས་ཐེངས་དང་པོའི་སྐབས་ཤོང་སྟོན་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། རྒྱ་གར་དུ་ལོ་མང་རིང་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་པཎྜི་ཏ་ལཀྵྨཱི་ཀ་ར་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་གི་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་དུ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞུས་དག་མཛད། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང་ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱར་ཡང་དག་པར་མཛད། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་རྒྱ་སྐད་བོད་སྐད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལ་བྲངས་གཏུགས་ཏེ་ཞུས་དག་གནང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༦༦༥)ལོར་དཔར་སྐྲུན་མཛད། ༼སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་༽གི་ནང་དོན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་འདི་དང་སྟོན་རབས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཞར་ལ་འབྲེལ་ཡོད་གཞན་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་སྙན་ངག་གི་ཚིག་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་པས་འགྲེལ་བཤད་མེད་ན་གོ་དཀའ་བར་བརྟེན། དབང་པོ་སྡེ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད་པའི་མཆན་འགྲེལ་དང་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པ་ནག་མཆན། ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་རིགས་སྲས་ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་དམར་མཆན། རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པ༼དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གཏམ་རྒྱུད་དཔག་བསམ་འདྲ་བ་དུ༽ཞེས་མ་ཤོག་གྲངས༢༠༤དང་། ༼དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་སྙན་ཚིག་གི་དོན་འགྲེལ་བ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན༽མཛད་བྱང་མི་གསལ་བ་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༢༣ མཁས་དབང་པདྨ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི༼རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས་བྱིས་པས་གོ་བདེ་བར་བཀོད་པ༽ཕྱག་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༥༢༥བཅས་ཡོད། འབྱུངས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ལྡེབས་བྲིས་སྐོར། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༢༥)ལོར་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་ཀྱིས་རྒྱལ་རྩེ་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་སྟེང་ཐོག་གི་བར་ཁྱམས་སུ། ཡལ་འདབ་གཉིས་པ། དཔལ་གྱི་སྙིང་པོའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་། ཡལ་འདབ་བཞི་པ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུའི་རྟོགས་བརྗོད། ཡལ་འདབ་བདུན་པ། བུ་མོ་མུ་ཏིག་འཁྲི་ཤིང་གི་རྟོགས་བརྗོད། ཡལ་འདབ་བརྒྱད་པ། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱིན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད། ཡལ་འདབ་དགུ་པ། ཁྱིམ་བདག་སེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད། ཡལ་འདབ་བཅུ་བཞི་པ། ཚོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ། ཡལ་འདབ་བཅོ་ལྔ་པ། ལྷ་ལས་བབས་པ། ཡལ་འདབ་ཉེར་གཉིས་པ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ། ཡལ་འདབ་ཉེར་བཞི་པ། རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ། ཡལ་འདབ་ཉེར་དགུ་པ། གླང་ཆེན་ནོར་སྐྱོང་བཏུལ་བ། ཡལ་འདབ་སུམ་ཅུ་པ། ཀ་ཤི་མཛེས་དགའ། ཡལ་འདབ་ཞེ་གཅིག་པ། རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ཎ། ཡལ་འདབ་ཞེ་གཉིས་པ། ཁྱིམ་བདག་བུ་མཁས་པ། ཡལ་འདབ་ཞེ་བརྒྱད་པ། རྒྱལ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པ། ཡལ་འདབ་ཞེ་དགུ་པ། ཁྱིམ་བདག་གླང་པོ་སྐྱོང་། ཡལ་འདབ་ང་གཉིས་པ། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་དམན་པ། ཡལ་འདབ་ང་གསུམ་པ། རྒྱལ་བུ་ལེགས་པར་ཤེས། ཡལ་འདབ་ང་དྲུག་པ། གླུ་བ་ཟང་སྒྲོང་བཏུལ་བ། ཡལ་འདབ་ང་དགུ་པ། རྒྱལ་སྲས་ཀུན་ལ། ཡལ་འདབ་རེ་བདུན་པ།

ཁྲིའུ་དགེ་འདུན་སྒང་། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བཞི་པ། ནན་རིམ་གོང་དུ་བཀུར་བ། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པ། རྒྱལ་པོ་ཁྲིན་གྱི་བཙོན་པ་བཅས་ཡལ་འདབ་ཀྱི་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་བདམས་ནས་བཀོད་པ་རྣམས། སྨན་ཡུགས་ཀྱི་ལྷ་ཁྲིམས་མཁས་པ་ཇོ་ཇེ་རྒྱལ་པོས་བྲིས་པ་དེ་ནི་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ལྡེབས་བྲིས་རྩ་མོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་སོ་དགུ་སོང་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༩༨༤)ལོར་གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་དེའི་འདུ་ཁང་གི་ལྡེབས་བྲིས་སུ་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་བྲིས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ལྡེབས་བྲིས་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཚུལ་ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《དབུས་གཙང་གནས་ཡིག》ལས་གསུངས། གཞན་ཡང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དུས་སུ་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་རྗེས། ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་ངོས་གཉིས་ལ་འཁྲུངས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ལྡེབས་བྲིས་ཆ་ཚང་འབྲི་གནང་མཛད་པས་མཚོན་གདན་ས་གསུམ་གྱི་གྲྭ་ཚང་ཁག་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་། ར་མོ་ཆེ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། མདོ་སྨད་ཀྱི་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་། རོང་པོ་དགོན་ཆེན་སོགས་རིས་མེད་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་དགོན་སྡེ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཁང་གི་ལྡེབས་བྲིས་སུ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་བཀོད་པ་འབྲི་སྲོལ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀའི་སྐོར། འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་སྨན་ཐང་པའི་བྲིས་རྙིང་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀ་ཇོ་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བྱས་པ་སྤུས་ལེགས་ཤིག་ཡོད་ཚུལ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《དབུས་གཙང་གནས་ཡིག》ལས་གསུངས་ཤིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དང་། བདུན་པ། བརྒྱད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀ་ཆ་ཚང་རེ་རེ་བཞེངས་གནང་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་མཆོག་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་དུས་ནས་རི་མོའི་ཕྱག་རྩལ་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་བརྙེན་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༣༡)ལོར་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀ་ཇོ་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པ་གཙོ་ཐང་མ་གཏོགས་གཞན་དག་གི་དབུས་སུ་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་བརྙན་མི་དགོས་པར་མཛད་ཐོག་ནང་དོན་དང་མཐུན་པའི་མིའི་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་བོད་བྲིས་ཀྱི་འབྲི་སྲོལ་གཞིར་བཟུང་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྣམས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་འབྲི་སྲོལ་ལྟར་ཞེ་ཆེ་རིང་ཐུང་དང་། ལྗང་སྔོན་གསལ་འཕེལ་གྱི་འབུར་ཐོན་རི་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་བེད་སྤྱོད་མཛད་པའི་ཐང་ཀ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་དེ་དག་དེང་སང་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་དེ་བཞིན(༡༨༨༡)ལོར་སི་ཁྲིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་འགྲེལ་བཤད་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷུགས་དཔར་མར་དཔེ་སྐྲུན་གནང་འདུག སོ་གྲངས་ཞིབ་ཆ་མི་གསལ་ཡང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྣར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་དཔར་བརྐོས་གྲུབ་རྗེས། སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཡོད་པའི་སྨན་ཐང་པའི་ལུགས་ཀྱི་འབྲི་རྩལ་མཁས་པ་འདེམས་སྒྲུག་ཐོག་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀའི་ཤིང་དཔར་ཇོ་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པ་ཞིག་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཏེ་སྣར་ཐང་དཔར་ཁང་ཆེན་མོར་བཞུགས་པར་བརྙེན། དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་རས་ཀྱི་གཞི་བཀྲལ་མའི་ཐོག་སྣག་ཚལ་དཔར་འདེབས་བྱས་རྗེས་ཚོན་བྲིས་བྱས་པའི་ཐང་ཀ་ཏ་ཅང་མང་པོ་རིས་མེད་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་དར་ཁྱབ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། སྣར་ཐང་གི་དཔར་ཤིང་དེ་རིག་གསར་གྱི་ལས་འགུལ་སྐབས་རྩ་མེད་སོང་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་དཔར་འདེབས་བྱས་ཏེ་ཚོན་བཏང་བའི་ཐང་ཀ་ནི་འབྲས་སྤུངས་གྲྭ་ཚང་གསུམ་དང་། སེ་རའི་གྲྭ་ཚང་གཉིས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་ཀྱི་ནང་དེང་སང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད།

འཁྲུངས་རབས་ལྷ་ཁང་། དེ་ཡང་འཁྲུངས་རབས་ཅེས་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཞེ་ས་ཡིན་ཅིང་། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་འདྲ་སྐུ་རྣམས་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་འཁྲུངས་རབས་ལྷ་ཁང་ཞེས་ཟེར། དཔེར་ན་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་འདྲ་སྐུ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་ཆ་མཚོན་ན་དབུས་གཡས་གཡོན་ནས་རིམ་བཞིན་ཇོ་བོ་དང་། སྨན་བླ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད། འཁྲུངས་རབས་རགས་བསྡུས་བཅས་ཡོད་པ་སྟེ། གཡས་དང་པོ་ནང་གསེར་ལྷད་མེད་ལ་ཁྲི་རྒྱ་དངུལ་གྱིས་གཏུམས་པའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་འདྲ་སྐུ། གཡས་གཉིས་པ་སྨན་བླ། གཡས་གསུམ་པ་མཚན་ལེགས། གཡས་བཞི་པ་རིན་ཆེན་ཟླ་བ། གཡས་ལྔ་པ་གསེར་བཟང་དྲི་མེད། གཡས་དྲུག་པ་མྱ་ངན་མེད་མཆོག གཡས་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། གཡས་བརྒྱད་པ་མངོན་མཁྱེན་རྒྱལ་པོ། གཡས་དགུ་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བཅས་དང་། གཡོན་དང་པོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ། གཡོན་གཉིས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ། གཡོན་གསུམ་པ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། གཡོན་བཞི་པ་འབྲོམ་སྟོན་པ། གཡོན་ལྔ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ། གཡོན་དྲུག་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། གཡོན་བདུན་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། གཡོན་བརྒྱད་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། གཡོན་དགུ་པ་ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་དང་། རྒྱབ་ངོས་སུ་ལྷ་ཁང་གི་ཐོག་ཚད་དང་མཉམ་པའི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ནང་དུ་རྒྱ་མིག་དམར་པོའི་ངོས་གསེར་བྲིས་བྱས་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་གཅིག་དང་། རྒྱ་མིག་སྔོན་པོར་གསེར་བྲིས་བྱས་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་གཅིག དེ་བཞིན་རྒྱ་མིག་སྔོན་པོར་དངུལ་བྲིས་དང་། དཀར་པོར་ཟངས་བྲིས། ལྗང་ཁུར་མཚལ་བྲིས་བྱས་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་རེ་རེ་བཅས་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་ལྔ། རྒྱ་མིག་དཀར་པོར་མཚལ་བྲིས་བྱས་པའི་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་གཅིག་བཅས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་བསྡོམས་པར་པོད་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད། གཞན་ཡང་སྨན། རྩིས། དོན་ཚིག རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་བཅས་བསྡོམས་པོད་ཆེན་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་བཅས་ཁྱོན་པོད་ཆེན་བརྒྱད་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འབྲི་བའི་ལག་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཚད་འཛམ་གླིང་གི་ཁྱོན་ལ་ངོམས་ཆོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟ་ཉམས་ཆག་གཏན་ནས་མ་སོང་བར་བསྲུང་ཡོད།

འཁྲུངས་ལྷ། སྤྱིར་ན་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལྷ་སྟེ་སྐྱེ་ལྷའི་ཞེ་ས་ཡིན་ཅིང་། གཞན་ཡང་དེ་སྔ་ལྷ་སའི་ཤར་ངོས་ཟ་ཆེན་དོན་གཅོད་ཁང་ཁོངས་སུ་འཁྲུངས་ལྷ་ཟེར་བའི་གྲོང་ཚོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་དབང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་ལྷ་ཟ་ཆེན་སྲོལ་རའི་གསོལ་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་ཡིན་ལ། དེར་ལྷ་ཁང་ཡོད་པས་ལན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པའི་དགེ་འདུན་ཞིག་བཅའ་བཞུགས་མཛད་ནས་ལོ་ལྟར་གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཤར་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱལ་དབང་ན་རིམ་གྱི་འཁྲུངས་ལྷ་གསོལ་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཡོད།

འཁྲུལ་བ་བདུན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཆ་རྐྱེན་འོག་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་བསླད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་སྣང་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་བདུན་ཡོད། ༡. དབྱིབས་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི། མགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ལས་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བ། ༢. ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་མཁྲིས་ནད་ཅན་ལ་དུང་དཀར་སེར་པོར་སྣང་བ་དང་། རླུང་ནད་ཅན་ལ་གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༣. བྱ་བ་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་གྲུ་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༤. གྲངས་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ཁ་འཆོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཟླ་བ་གཅིག་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལྟ་བུ། ༥. ངོ་བོ་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ཉམས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བར་སྣང་ནས་སྐྲའི་ཉག་མ་འཛག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༦. དུས་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་མི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནམ་ཕྱེད་ན་ཉི་མ་ཤར་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༧. བོངས་ཚད་ལ་འཁྲུལ་བ་ནི་རྩ་དང་ཆུ་མེད་པའི་བྱེ་ཐང་གི་ནང་དུ་རྒྱང་རིང་པོ་བལྟས་པའི་ཚེ་གྲོང་ཆུང་ངུ་ཡང་ཆེན་པོར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

འཁྲུལ་བའི་རྩ་བ་སེམས་ལས་བྱུང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ་འཛིན་སོགས་འཁྲུལ་པའི་རྩ་བ་སེམས་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་ཞེས་པའོ། །

འཁྲུལ་བྱེད་རྒྱུ་བཞི། འཁྲུལ་སྣང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞི་སྟེ། ༡. འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། མགལ་མེ་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༢. འཁྲུལ་རྒྱུ་གནས་ལ་ཡོད་པ་ནི་གྲུ་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ལྗོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ། ༣. འཁྲུལ་རྒྱུ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ཁ་འཐོར་བ་དང་ཉམས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཟླ་བ་གཅིག་ཉིད་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དང་། བར་སྣང་ནས་སྐྲའི་ཉག་མ་འཛག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ། ༤. འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པ་ནི་མཁྲིས་ནད་ཅན་ལ་དུང་དཀར་སེར་པོར་སྣང་བ་དང་། རླུང་ནད་ཅན་ལ་གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་བཅས་ཡོད།

འཁྲུལ་ཞིག་སྦྱོར་སྒྲོལ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཞིག་པའི་མཛད་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་སྟེ། 《རྡོ་རིང་རྣམ་ཐར》(སི་ཁྲོན་གྱི་ཞུགས་དཔར་མ་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས ༥༢༡ཤོག་ངོས་༡༣)ནང་ལྷག་དོན་སྐབས་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡོང་མས་འཁྲུལ་ཞིག་སྦྱོར་སྒྲོལ་གྱི་མཛད་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་བརྗེད་ཞེས་བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གསུམ(༡. བོད་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ། ༢. ཞལ་ཁ་སྐྱེ་ཡུང་རྗེ་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ། ༣. ཡོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ)གྲུབ་ཡོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་བཤེས་གཉེན་གྲགས་པ་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་སྐྱེ་ཡུང་རྗེ་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་བར་རིག་མ་ལྷ་ཚོགས་ཤིག་བསྟེན་པ་གནང་ཞིང་། ད་དུང་ན་བཟའ་གྱ་ཆས་མཛད་བཞིན་དུ་ཆང་བཞེས་པ་དང་། སྐབས་རེ་མདའ་གཞུ་བསྣམས་ཏེ་རི་དྭགས་བརྔོན་པར་ཕེབས་པ་སོགས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཞིག་པའི་མཛད་པ་ཡིན་ཚུལ་སྐབས་དེར་དག་སྣང་ཅན་གྱི་མི་ཚོས་དད་པ་བྱེད་པ་དང་། མང་ཆེ་བས་སེམས་དཔའ་སྨྱོན་པ་ཞེས་འཕྱ་སྨོད་སྐུར་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་ཟེར།

འཁྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ། ཡབ་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འོད་དང་། ཡུམ་མཁར་རྒྱའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཕྱུང་རྒྱལ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༢༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པའི་ཚོགས་མང་དུ་མཁྱེན། སྐུ་མདུན་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་སློག་དང་ཁ་འདོན་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་ཡུམ་ཡང་གྲིས་སློབ་གཉེར་བྱེད་དུ་མ་སྟེར་བར་ཆ་ཕྱུགས་འཚོར་བཏུག རྗེ་འདི་ཉིད་ཕྱིས་པའི་དུས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གོ། གང་ལ་ཡང་ཞེན་ཆགས་མེད་པས་རང་གི་ཟས་གོས་སུ་དགའ་བ་ལ་སྦྱིན་པས་འཁྲུལ་ཞིག་ཏུ་མཚན་བཏགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་ཕུར་བུའི་སྟོད་ལས་ཀྱི་དབང་བསྐུར། སློབ་པ་ལ་བརྟག་སྟེ་བསྙེན་པ་ལ་འབད་པས་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་། དུག་ཕུར་ནག་པོའི་ལག་ལེན་སོགས་དང་ཕུར་བུའི་ལུགས་རྒྱས་པར་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་དགེ་བཤེས་ཀུན་དགའ་དང་གྲུབ་ཐོབ་སྐྱི་བདེ་བ་ལས་མདོ་སྔགས་རྒྱན་དང་ཟླ་ལུགས་སོགས་གསན། ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་ལ་བདེ་གཤེགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་མངའ་བའི་ཞི་ཁྲིད་བརྒྱུད་པ་ལྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་གནང་། བསྙེན་པ་བསྐྱལ་བས་རྒྱུ་ལམ་འབྲས་བུའི་རྟགས་མ་ལུས་ཚང་། ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་ལ་རྩེ་བ་སྒང་དུ་བཞུགས་ནས་ཞང་དབུས་པ་སོགས་བུ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས། སྐུ་མདུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གདན་ས་སྐྱོང་དགོས་པའི་ཞུ་ནན་མཛད་པས། ཐུགས་ཁུ་པ་ལ་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ནས་གདན་ས་བསྐྱངས། སོ་གཉིས་པ་ལ་འབྲི་གུང་དུ་བྱོན་ནས་རྗེ་སྤྱན་སྔ་ནས་དང་ལྷ་དཀོན་མཆོག་འབེལ་བས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཞེ་གཅིག་པ་ལ་སྟོད་ལུང་དང་མཁར་ཆུར་བྱོན་ནས་གཞན་དོན་མཛད། ཞེ་གསུམ་པ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གདམས་པས་ཚིམ་པར་མཛད། ཞེ་བཞི་པ་ལ་རང་གི་སྲས་སྤྲུལ་པ་པོ་ཕག་མོ་གྲུ་ནས་བོས་ཏེ་རི་ཁྲོད་དུ་གདན་སར་བསྐོས། ཞེ་དགུ་པ་ལ་སྤྱན་སྔ་འཚལ་བ་རི་ཁྲོད་དུ་བསྐོས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ནས་ལོ་ལྔ་ཙམ་སོ་གཅིག་རིང་བར་བྱུར་སྟོད་དུ་ཐུགས་དམ་འཕའ་ཞིག་མཛད། མཐར་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༠༣)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། འདི་ལ་སྲས་ལྔ་བྱུང་བ་སྟེ། ཆེ་བ་སྤྲུལ་པ་པོ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། གཉིས་པ་སྤྱན་སྔ་དཔལ་ཆེན། གསུམ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། བཞི་པ་སྤྱན་སྔ་འཚལ་པར་སྣ་རྒྱལ་མཚན། ལྔ་པ་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་སོ། །

འཁྲུལ་ཞིག་སེང་གེ་རྒྱབ་པ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞིག འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཁམས་གསལ་པར་མ་རྙེད། ཤྲཱི་ཙུ་རྡོ་འབེར་གྱི་སློབ་མ་དང་། གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེའི་བླ་མ་ཡིན། གཡོ་རུ་གྲའི་ཡུ་སོ་གད་འཕྲང་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དངོས་གྲུབ་དང་ཡུམ་དཔལ་ལེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་ལ་དགའ་སྣང་དང་མོས་གུས་ཆེ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་མཁན་པོ་ཉི་ཟླ་སྐྱོང་པ་དང་། སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་སྣང་བ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ལ་ཀྲི་ཞལ་དུ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་རྒྱབ་པ་བར་པའི་དྲུང་དུ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། གཞན་ཡང་བླ་མ་ལྷ་རི་བ་དང་། རས་པ་དྲི་མེད་འོད། ལྷ་རི་དཔལ། གཉན་ཏུ་འབུམ། སློབ་དཔོན་རྡོ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་དང་། ཕྱག་ཆེན། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། གཙོ་བོར་ཀུ་རུ་རྡོ་འབེར་གྱི་དྲུང་ནས་རྫོགས་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་གསན་ནས་མི་མེད་ལུང་སྟོང་དང་རི་ཁྲོད་ཁག་ཏུ་གནས་ངེས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལོ་མང་པོའི་བར་ཉམས་བཞེས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད། སློབ་མ་ཞང་ཤག་ལ་སྙིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་དར་སྤེལ་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར(《དེབ་སྔོན》ཞུགས་དཔར་མ་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༢༤༣ནས༢༤༤པར་དང《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》)ཞུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༠༦ནས༢༡བར་གསལ།

འཁྲུལ་ཤེས། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ།

འཁྲེན། རང་ལ་གཞན་གྱིས་འཕོན་འཛིན་བྱས་པ།(ཙ)

འཁྲོ་ཤིང་། འཁྱོ་ཤིང་། འཁྱུར་བ།(ཙ)

འཁྲོག་པ། གཏུབ་པ་འཁྲོག་སྐད་རྒྱག་པ།

ག

ག་ཀོ་ལ། གཅིག ཤིང་ཏོག་སྐྱུར་པོ། (ཙ) གཉིས། ༡. འདི་ལ་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། བྱང་ཕྱོགས་སྐར་མ་སྨིན་བདུན་འཆར་བའི་མཐའ་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞེ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས། ༢. 《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ》སྨན་གྱི་གཞི་ལས་ལ་ཕུག་གི་རིགས་ཡིན་པ་ལ་རོ་མངར་བ་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཅུང་མ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།

ག་བཙྭ་སོ་ཁྲལ་གསུམ། ག་ཁྲལ་དང་། བཙྭ་ཁྲལ། སོ་ཁྲལ་སོགས།

ག་ཆུ། ཀ་ཇུ་དང་འདྲ། འདི་ད་ལྟའི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ལིང་ཞ་ཧུའི་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཡིན།

ག་ཏྲ། འདི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་སོགས་ཟན་རིལ་བསྒྲིལ་བའི་གཏོར་མ་གཏོང་སྐབས་གཏོར་རྩ་བླུགས་བྱེད་ཀྱི་སྣོད་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་ཕལ་སྐད་དུ་འགག་ཏ་ཟེར། སྒོ་ཆ་ཛ་དང་ཟངས་དངུལ་སོགས་ལས་བཟོས་པ་ཡོད།

ག་ཕོར། ག་པུར། ག་པུར་ནི། བསིལ་སྨན་ཞིག

ག་ཕྲ་བཅད་རིམ། གསེར་ཡིག་གིས་བྲིས་པའི་བཀའ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དང་། ཞབས་སྐོག་གི་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་མཐའ་ལ་གསེར་རིས་ཀྱི་མཐའ་ཕྱག་ནང་དུ་གསེར་རིས་ཀྱི་ཤིང་སོ་པ་ཕྲ་དང་། གཡུང་དྲུང་ལག་འཁྱུད་སོགས་བྲིས་པ་དེ་ཡིན།

ག་བུར། ཀཱ་བུར་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་སྐད་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ཞེས་དག་ཡིག་རྣམས་སུ་གསལ། ག་བུར་འདི་མཁས་པ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཙནྡན་དཀར་པོའི་ཐང་ཆུ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། སྨན་ངག་གི་གཞུང་དུ་སྨ་ལ་ཡའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ག་བུར་གྱི་ཤིང་ལ་རེག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡུལ་འགལ་བའི་སྨྲོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཙནྡན་དཀར་པོ་ལས་སོགས་སུ་ག་བུར་ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཅེས《ཁམས་སྤྱལ་སྨན་འགྲེལ》ཤོག་གྲངས༩༡༩རྒྱབ་ཏུ་གསལ།

ག་ཡ་དྷ་ར། འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སློབ་དཔོན། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་སྦྲུལ（༡༠༤༡）ལོར་འབྲོག་མིས་སྤྱན་དྲངས་ནས་བོད་དུ་ལན་དང་པོ་ཕེབས། ལྷ་རྩེའི་བྲག་དང་སྐྱ་ཀུ་ལུང་དུ་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འབྲོག་མི་ལ་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་དང་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དྲིན་སྩལ། ལན་གཉིས་པ་འགོས་ལོས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་རྒྱུད་བཤད་དང་། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་གི་ས་དབང་གི་རབ་དབྱེ་ལ་འགོས་ཀྱིས་སྒྱུར་མཛད་པས་གསུང་ངག་གི་ཆ་ཤས་ཅུང་ཟད་སྣང་། ལན་གསུམ་པ་ཀྱི་རོ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱན་དྲངས་པ་ཡིན།

ག་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་།

ག་རི་དགོན་པ། དེ་ཡང་ལྷ་ས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་དུ་ག་རི་དགོན་པ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ་ཕ་བོང་ཁ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གར་དགོན་བསམ་གཏན་གླིང་（བཙུན་དགོན）ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ས་དེར་ཕེབས་སྐབས་མཁའ་འགྲོས་གར་འཁྲབ་པ་གཟིགས་པས་གར་དགོན་ཞེས་མིང་བཏགས། ཕྱིས་མར་གྲུབ་མཐའ་ཞི་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས（བྲག་རི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ）ཀྱིས་ཞལ་འཛིན་གནང་བ་ནས་བཟུང་བྲག་རི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་ནརིམ་དང་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས། དགོན་གནས་ཆགས་ཡུལ་རི་རྒྱུ་ཤིང་སོགས་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ལུག་ལོར་བཙུན་མ་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར་ཡོད། དགོན་བདག་བྲག་རི་བླ་བྲང་ནས་བྱེད།

ག་རྡོང་སྣ་མཁན་སོགས་མཁན་དྲུག འདི་ལ《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༢༧༣ལས། ༡. གར་ཡོལ་མཁར་མཁན། ༢. གར་ཏུ་སྣ་མཁན། ༣. སྐུག་གཞུ་མཁན། ༤. ར་ཤག་མདའ་མཁན། ༥. བྱ་པ་ཁྲབ་མཁན། ༦. ཚིང་ཁྱི་ལྷམ་མཁན་ནོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། 《ལྡེའུ་ཇོ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༡༡༣ལས། ༡. གར་གཡོ་གར（མགར）མཁན། ༥. བྱ་ནད་ཁྲབ་མཁན）ཞེས་མི་འདྲ་བ་སྣང་། ཁོང་གསལ། གར་གཡོ་དང་། སྐར་ཏུ་སོགས་རུས་མིང་ཡིན་ཅིང་། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སྐབས་རུས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་དྲུག་གིས་སོ་སོའི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་འཕགས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་བཤད་ཡོད།

ག་རྡོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། འདི་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྟེང་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཟེར་ཞིང་། བཀའ་འགྱུར་གྱི་མདོ་ཕྱོགས་ཤས་ཆེ་བའི་ལུང་རྒྱུན་གསན་ནས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་མཛད་པ་པོ་ཡིན། ཡབ་སྟེང་པ་ཏོག་འབར་དང་། ཡུམ་མདའ་མོ་དུ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕག（༡༡༠༧）ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལྕགས་སྦྲུལ（༡༡༢༡）ལོར་ཐང་སྐྱོད་དུ་རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དྲུང་དུ་ཡང་ཕྱིན་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། གཉལ་པ་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་མི་རིང་བར་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན། རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཙ་མི་ལོ་ཙཱ་བ་སངས་རྒྱས་གྲགས་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ནས་ཁོང་གི་དྲུང་དུ་ལོ་བཅུ་བཞུགས། དེ་ནས་ཡང་གཤེགས་པ་གཞན་ནས་དགོངས་རྫོགས་སྒྲུབ་ཆེད་བོད་དུ་ཕེབས། ཡབ་ཀྱིས་བཞེངས་འཕྲོར་ལུས་པའི་འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་མཇུག་སྐོང་མཛད་རྗེས། གསེར་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བསྡམས་ཏེ་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས། ཙ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་ནས་མ་མཇལ་ཡང་སྐུ་གདུང་ལ་མཆོད་འབུལ་མཛད། ཐེངས་འདིར་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་ལྔ་བཞུགས་པའི་རིང་། པཎྜི་ཏ་ཤི་ཀ་ཏ་རི་རཀྵི། དཱ་ས་ཏྲ་ལ་ཤྲཱི་སོགས་པཎྜི་ཏ་བཅུ་གསུམ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཛྙཱ་ན་གསུམ་པའི་སློབ་བརྒྱུད་ཨ་ལཀྵ་དེ་བ་བོད་དུ་གདན་དྲངས། རྒྱ་དཔེ་མི་ཁུར་མང་པོ་ཡོངས་པ་བསྣམས་ནས《སྤྱོད་ཐབས་བསྡུས་པ་ཆེན་པོ》《འདུལ་བ་རང་གི་རྣམ་བཤད》《ཉི་ཁྲི་གཞུང་འགྲེལ》《སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ》《དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད》《གསང་འདུས་འཕགས་སྐོར་དང་ལཀྵ་དེ་བའི་ལུགས》སོགས་གསར་འགྱུར་དང་འགྱུར་བཅོས་མང་དུ་མཛད། སླར་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་གསུམ་རིང《བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་མོ》ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེའི་རྒྱ་དཔེ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་ཐུབ་སྟེ། སུམ་ཆ་གཉིས་ཙམ་བསྒྱུར་ཟིན་སྐབས་པཎྜི་ཏ་སྐུ་གཤེགས་པས་བསྒྱུར་འཕྲོ་ལུས（འདིའི་དཔེ་དེང་སང་མ་རྙེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕངས）པཎྜི་ཏའི་དགོངས་རྫོགས་ལ་ཆོས་ཁྲི་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཙམ་བཙུགས་ནས་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་ཞིག་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་ཕྱོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི（༡༡༩༠）ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར《དེབ་སྔོན》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༢༢༣ནས༡༢༢༨བར་གསལ།

ག་ལེ་སྨྲ། གང་ན་འགྲིག （ཙ）

ག་ཞེས་རྟགས། （འཛོ་ར་ཡང་ཞུ）བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་

པོའི་སྨན་གསོ་ཕྱིར་སྐྱག་གཟིགས་གསོ་ཁྲིམ་གྱི་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག འདི་དང་རྒྱ་ནག་གི་སྨན་པ་ཧན་ཝན་ཏད། རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་བྷ་ར་དྷ་ཛ་གསུམ་གྱིས《མི་འཇིགས་པའི་མཚོན་ཆ》བརྩམས་ཏེ་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་སྨན་པ་གཉིས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། ག་ལེ་ནས་བོད་རྗེའི་ལྷ་སྨན་དུ་བཞུགས། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དུ་མ་བརྩམས་པར་གྲགས། འདི་ཉིད་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་གཙང་སྟོད་དུ་བཏང་བས་བི་ཇི་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་དར། འབྲིང་པོ་གཡོར་པོར་བཏང་བས་སྐྱེ་ཚོང་གི་སྨན་པ་རྣམས་འཕེལ། ཆུང་བ་ཡབ་ཀྱི་ཕྱར་བཅར་བ་སོག་པོ་སྨན་པ་ཞེས་གྲགས། ཁྱིམ་འདི་ཉིད་ལ་མཚན་འཛོ་ར་ཞེས་འབོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་རིགས་བཟང་བ་འགའ་སྐྱོབ་མར་འདོད་ཅུང་མ་གནང་བར་རིགས་ངན་པ་རྒྱུག ཕྱང་། སྐྱེགས། རྫོངས་ཞེས་པ་བཞིར་སྨན་དཔྱད་སློབ་ཏུ་བཅུག མིང་འཚོ་བྱེད་སྨན་པར་བཏགས། ཕྱི་དཀའ་ལ་གཙོགས་ཆེན་དགུ་དང་གཙོགས་ཆུང་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་གནང་། སྟོད་ཕྱོགས་བོད་ཀྱི་ལུགས་ཟེར་བའང་ག་ལེ་ནས་དང་དེའི་རིགས་སྲས་རྣམས་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་སྨན་དཔྱད་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད།

ག་ཤལ་བ། ཐག་པ་ནས་མཆན་འོག་ཏུ་འཆིང་བའི་ཕྲེང་བསད་ཐག་པ། (ཙ)

ག་ཤེད། ཡུལ་ངེས་མེད། (ཙ)

གག་པ་བཞི། གཉན་ནད་རྩེ་སྐྲང་བབས་ནས་ལྤོ་སྐྲངས་ཤིང་སྐད་འགག་པའི་ནད་གཞི་སྟེ། ཞོ་གག མི་གག བྱ་གག གཉན་གག་གོ།

གག་སྐྱང་། བོད་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པའི་བཟོ་སྐྲུན་སྐབས་ཐོག་གི་འོག་ཏུ་སྦྱམ་སྟེ་ཕན་ཚུན་བསྟོལ་མར་བཏང་བའི་ལྡེ་མོ་འགེབས་བྱེད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་དུ་ཕྱང་ལེབ་གྲུ་བཞི་ཞིག་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གག་ཆིལ། གཡའ་སྦྲོག་པ་སྟེ་མཆན་ཁུང་དུ་སོར་མོས་རེག་ཅིང་བྱེད་པ།

གང་ཅིའི་བབས་བསྟན་གྱིས། རྩོམ་གང་ཅིའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཀྱི་བབས་ལ་བསྟུན་ནས་ལས་དོན་གྱིས།

གང་འཐད་གང་འོས། གང་ལ་གང་འཕྲིག་པ་དང་གང་ལ་གང་འོས་པ།

གང་དུ་ཉེ་བར་མི་སྨན་པ་ཆེར་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན། མི་འགའ་ཞིག་སྲུ་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་དང་དོན་ཐུན་ཟུ་ཞིག་ལ་ཡང་སྐྱད་བཏགས་ཏེ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་མཁན་དེ་འདྲ་ལ་ཟེར།

གང་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ། ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་གང་པོ་ཞེས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ལ་ཟེར། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར《མདོ་མང》པོད[ཨ]《གང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བརྒྱ་པ》ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཡོད། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་ཡ་ཙནྡྲ་ར་ཀྵི་ཏས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། 《སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ཡལ་འདབ་སོ་བདུན་པར《གང་པོའི་རྟོགས་བརྗོད》ཡོད།

གང་བ་སྤེལ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་མདོན་པ་མཛོད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་མ་རྙེད་ཅིང་། ཛོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དྷརྨ་པཱ་ལའི་དུས་སུ་བྱུང་ཞེས་གསུངས། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དྷརྨ་པཱ་ལ་ནི། གོང་གསལ་ཆོས་འབྱུང་རང་གི་ལུགས་ལྟར་ན(སྤྱི་ལོ་༧༦ ༡ནས༤(༥པར)ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞིའི་བར་སྲིད་དབང་བསྒྱུར་བ་དེའི་སྐབས་སུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་འདིས《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་བརྩམས་གནང་མཛད་པ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་མངའ་རིས་སྤུ་ཧྲེངས་དུ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་པོད[ཙུ][ཅུ]གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས།

གང་འཚམས་ཀྱིས་རིགས་མཐུད་འཕེན་དགོས་པ། ཁྲིམས་གཞུང་ནང་བཤད་པའི་དཔེ་མཚོན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐབས་དང་འཚམས་པའི་རིགས་འགྲེའི་ཐག་གཅོད་དུ་དགོས་པ།

གང་ཟག གང་ཟག་ནི་ཁམས་གསུམ་སོ་སོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་སོ། །བདག་དང་ང་དང་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། བཅིངས་འགྲོལ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་འཛིན་ཚུལ་ལ་ཕྱི་ནང་མི་མཐུན་ཞིང་། རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་ཡང་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རང་སྡེའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟེན་པའི་ལུང་ནི། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིར་བྱེད་པ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་ཚིག་གི་རྣམ་པ་འདོན་ལུགས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་ན། རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་བཞིའམ་ལྔའི་ཚོགས་པ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དེ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འཛོག་པ་དང་། དེ་ཡང་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་བཞིའམ་ལྔ་ཞེས་གདམ་ངའི་ཚིག་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གང་ཟག་ཏུ་བསྡུ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

གང་ཟག་གི་སྒོ་གསུམ། ༡.ལུས། ༢.ངག ༣.ཡིད་ཀྱི་སྒོ་དང་། ཡང་ན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་སོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས། ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་འཇོག་ཚུལ་འདྲ་སྟེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོད་དོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན། གདགས་གཞི་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྲོག་ཆགས་སྲིན་འཁྱུ་ཡན་ཆད་ལ་འབྱུང་བའི་ངའམ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཡིན། འདི་ནི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གཉིས་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་འདི་ཡིན། 《རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི(༡.བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། ༢.མདོ་སྡེ་པ། ༣.སེམས་ཙམ་པ། ༤.དབུ་མ་པ)ཀས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེའི་དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། བདག་འཛིན་ལྟ་རགས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

གང་ཟག་ཅིག་ཅར་བ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་སྲོལ་ལ། སྔོན་སྦྱོང་མཐའ་ཆེ་འདི་ལ་ལས་ཕྲ་མ་རྣམས་ལ་སྤྲངས་ནས་རྒྱུང་དགུ་མར་འཛུག་པར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་མི་དགོས་པར། དང་པོ་ཉིད་ནས་སེམས་ངོ་བཙལ་ཏེ་བསྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུང་དགུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་གཉུག་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་སྤྱོང་བར་བྱེད་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣོ་བ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན། ཞིབ་པར《ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཡིག》རྣམས་ལས་གསལ།

གང་ཟག་གཉིས། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་མི་སྨྲ་བ། སོ་སྐྱེ་འཕགས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་ལམ

ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་དང་། སློབ་མི་སློབ་པ་ཟུང་ངེ།

གང་ཟག་སྙན་ཁུང་དུ་བརྒྱུད་པ། གསང་སྔགས་སྔ···འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་པ་རྣམ་གསུམ(༡. རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད། ༢. རིག་འཛིན་བརྡ་བརྒྱུད། ༣. གང་ཟག་སྙན་བརྒྱུད)གྱི་གྲས་ཤིག་སྟེ། སྐྱེ་སྔོན་མ་རྣམས་སུ་ལམ་ཕྲ་མ་ལ་སྦྱངས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རིགས་ལ་ཚེ་འདིར་བླ་མས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་ཐུབ་པ་དང་། བྱིན་བརླབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སྲོལ་ཡོད།

གང་ཟག་སྙན་བརྒྱུད། གོང་གསལ་གང་ཟག་སྙན་ཁུང་དུ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ། འདི་ལ་སྤྱིར་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་མི་འདྲ་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ནས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གོ་དགོས།

གང་ཟག་རྣ་བ་ནས་རྣ་བར་བརྒྱུད་པ། འདི་ནི་གོང་གསལ་གང་ཟག་སྙན་བརྒྱུད་ཅེས་པ་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས།

གང་ཟག་བཞི། སྣང་བ་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་བ། མུན་པ···ནས་མུན་པར་འགྲོ་བ། སྣང་བ་ནས་མུན་པར་འགྲོ་བ། མུན་པ་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་བ་སྟེ་བཞི།

གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན···པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་རྣམས···ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོ་སྟེ···བདག་འཛིན་དེའི་འཛིན་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རྗེ་པོ་དང་གཡོག་པོ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི···རང་རྒྱ་བར་སྣང་ཞིང་། སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན···པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། འཛིན་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རང་རྒྱ་བ་དེ་བཀག་ནས། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞེད་པ་ལ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་ནས་མང་བཀུར་སྡེ་པ་མ་གཏོགས་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་འདྲ་བ་ཡིན།

གང་ཟག་རིགས་བཞི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་སུ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་གང་ཟག་ལ···རིགས་བཞི་སྟེ། ༡. སྣང་བ་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་བ(དགེ་བ་སྟོབས་ཆེན་བསགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་བདེ་འགྲོ་ནས···བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ) ༢. མུན་པ་ནས་མུན་པར་འགྲོ་བ(མི···དགེ་བ་མ་གཏོགས་དགེ་བ་མི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས···ངན་འགྲོ་ནས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ) ༣. སྣང་བ་ནས་མུན···པར་འགྲོ་བ(ཚེ་རབས་སྔོན་མར་དགེ་བ་བྱས་པའི་འབྲས···བུར་ཚེ་འདིར་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་དགེ་བ་གསར་པ་མི···བྱེད་མཁན་རྣམས་ཚེ་རབས་རྗེས་མ་ནས་ངན་སོང་གསུམ···དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ) ༤. མུན་པ་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་བ(ཚེ་རབས་སྔོན་མར་མི་དགེ་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ནས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་ཡང་། སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་བདེ···འགྲོར་སྐྱེས་ནས་བདེ་སྐྱིད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ)བཅས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདེ་སྡུག་མྱོང་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་རིགས་བཞིར···བཤད་པ་ཡིན།

གང་ཟག་རིམ་གྱིས་པ། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་པོ་ལ་གང་ཟག་རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་སྟེ། ༡. གང་ཟག་ཅིག···ཅར་བ་དང་། གང་ཟག་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་གང་ཟག་རིམ་གྱིས་པ་ནི་ཚེ་རབས་སྔོན་མ་རྣམས་སུ་ལམ་ལ་སྦྱངས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཐོག་མར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་བློ་སྦྱངས་སྟེ་དེ་ནས་དབང་ཞུ་བ་དང་། དེ་རྗེས་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་བསྒོམ་པ···བཅས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལམ་བསྒྲོད་དགོས་པ་རྣམས་ཡིན།

གང་ལ་གང་འདུལ། གདུལ་བྱ་བློ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ···རིགས་མི་འདྲ་བ་རང་རང་སོ་སོའི་ཁམས་པ་དང་འཚམས···པའི་ཆོས་བཤད་པའམ་སྟོན་པ་བསྟན་པ།

གང་ལ་རིས་འདུལ་གླིང་། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས···ཀྱིས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས···སྐྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུལ་པའི་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ཚུལ···གྱི་ལོ་རྒྱུས《མདོ་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ》སོགས་ནས་གསུངས···པ་རྣམས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ངོས་སུ་ལྡེབས་བྲིས···ཐོག་བྲིས་ཡོད་པ།

གངས་ཀྱི་སེང་གེ། བོད་དུ་ཡོངས་གྲགས་དར་རྒྱུན་ཐོག···བོད་སྲོལ་ལ་གཅན་གཟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་ནི་གངས་རིའི་ཐོག་གནས་ཞེས་མཁས་ཚང་མས་གླེང་མེད་ལྟ་བུར་ཁས···ལེན་པ་མ་ཟད། རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོའི་ནང་དུ···ཡང་དེ་ལྟར་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན···པས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕྱི(༡༢༧༥)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག···པའི་རྒྱ་ཏ(༡༣༤༤)བར་མཛད་པའི《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི···འགྲེལ་པ་གཞུང་དོན་གསལ་བ》ལས། སེང་གེ་ནགས་ལ···གནས་པ་ལས་གངས་རི་ལ་གནས་པའི་སེང་གེ་མེད་པའི···སྐྱོན་བྱེད་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས···འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རི་དྭགས་ལ་ཡིའི་བསྟན་བཅོས》དམ···པ་དེའི་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དེབ་གཉིས་པའི་ནང་དུ···ཡང་གངས་ལ་གནས་པའི་སེང་གེ་མེད་པའི་སྐྱོན་བྱེད་རྟོགས···གཅོད་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

གངས་དཀར་མ། བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཛ་མོ་གངས···དཀར་ཤ་མེད་ཀྱི་མིང་བསྡུས་པ། གཤམ་གསལ་གངས···དཀར་ཤ་མེད་མ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

གངས་དཀར་ཤ་མེད་མ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད···སྲོལ་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་སྟོད་མངའ་རིས་ནས···ལྷ་ས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་སྐབས་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་དམ་ལ···བཏགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་སྲུང་བའི་སྲུང་མར་བསྐོས···པའི་ནང་ཚན་ལྷ་མོ་གངས་དཀར་ཤ་མེད་ཅེས་ཐོག་མར···སློབ་དཔོན་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ནས་གནོད་འཚེ···བྱེད་པར་འོང་བ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྡུལ་སྐབས་ལྷ་མོ་དེ···མཚོའི་ནང་དུ་བྲོས། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚོ་དེ་ལ་དམིགས···པ་མཛད་པས་མཚོ་ཁོལ་ནས་ལྷ་མོའི་ལུས་ལ་ཤ་མེད་པའི···ཀེང་རུས་གཟུགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སོང་བར་ལྷ་མོ་དེ་མཚོ་ནང་ནས་ཐོན་ཏེ་བྲོས་བྱིན་པ་དང་། ཕྱི་མིག་ཅིག་བལྟས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱག་གི་རྡོ་རྗེ་འཕངས་པས་མིག་ཡ་གཅིག···ཞར་ནས་མིག་གཅིག་ལས་མ་ལུས་པ་ན་སློབ་དཔོན་ལ···བཟོད་པར་གསོལ་བས་དམ་ལ་བཏགས། དབང་བསྐུར···བའི་གསང་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་སྤྱན་གཅིག་མ་ཞེས་གསོལ། ལྷ་མོ་འདི་ཤངས་ཀྱི་ལྷ་བུ་གངས་དཀར་ཞེས་འབོད་པའི་རི་དེ་ལ་གནས་པའི་ཆ་ནས་གངས་རི་དེ་དང་ལྷ་མོའི་མིང་···བསྟུམས་ཏེ་རྡོ་མོ་གངས་དཀར་ཤ་མེད་ཅེས་གྲགས། ལྷ་མོ་འདི་ལ་ཞི་དྲག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཞི་བ་ནི། སྐུ་མདོག་དཀར་མོ། ཞ་བ་ལ་བཞོན་པ། གཡས་སུ་གསེར་གྱི་ཟོར་བ་དང་གཡོན་དུ་དུམ་པ་འཛིན་པ་ཞིག་དང་། དྲག་མོ་ནི་སྐུ་མདོག་དཀར་མོ། ཞ་བ་དཀར་མོ་ལ་བཞོན་པ། གཡས་སུ་ནད་རྒྱལ་དང་། གཡོན་དུ་དུམ་པ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད།

གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་གསུམ། ༡. ཚིག་ལ་མཁས་པ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ༢. དོན་ལ་མཁས་པ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ༣. ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཟེར། འདི་མིང་སྲོལ་ཙམ···ལས་དངོས་དོན་དང་མི་མཐུན།

གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ། དགྲ་ཤེས་ལྡན་པོའི་ཁྲི་ཐོག···གཉིས་པ་པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་དགྲ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་གི་མིང་། ཤངས་ཀྱི་ཡུ་ལྟག་ལ་རྒྱབ་བརྒྱུད་དུ་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ཕྱག་འདེབས་པའི་ལོ་ཁམས་གསལ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་། དམ་པ་འདི་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་ཤིང་ལུག(༡༧༧༥)ལོར་དགྲ་ཤེས་ལྡན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་པ་ལ···བརྟགས་ན། དེའི་གོང་དུ་ཕྱག་བཏབ་པ་ནི་ངེས་གསལ་ཡིན། འདི་ལ་ནང་གསེས་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དང་། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་སྟོབས་འབར་བས་མཛད་པའི《དབུ་མའི་རྣམ་བཤད》དང···

ཧྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་བཟང་དགོངས་རྒྱན》གཉིས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་སྲོལ་ཡོད། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་ནི་དགེ་ལུགས་སྨད་དང་འདྲ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ཡང་དང་གྲྭ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་སྐོར་ཡོད།

གངས་ཅན་མཚོ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ལོངས་སྐུ་རྣམ་སྣང་གངས་ཅན་མཚོ་ཞེས་པ་སྐུ་ཚད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། དེའི་ཕྱག་གི་ལྷུང་བཟེད་ནང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཆགས་ཡོད་པར་གསུངས།

གངས་ཏི་སེ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤུ་ཧྲེང་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་གངས་རི་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་ཞིང་། མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་དང་། གངས་རིར་བསྐོར་བ་ཆ་ཚང་གཅིག་ཞེབས་པའི་འཁོར་ཚད་སྤྱི་ལེ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས། གངས་རིའི་བསྐོར་ལམ་གྱི་གཙོ་གནད་སྒྲོལ་མ་ལ་ཡི་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ། གངས་བསྐོར་ཆ་ཚང་གཅིག་ཞེབས་པར་ཉིན་ཁ་ཤས་འགོར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེང་སང་གངས་རིའི་གནས་བསྐོར་གྱི་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་ཡོད་སྟབས་མགྱོགས་པ་ཆེས་ཉིན་གཉིས་དང་། མགྱོགས་དལ་རན་པོས་བྱེད་ན་ཉི་མ་གསུམ་ལ་བསྐོར་བ་གཅིག་ཞེབས་ཀྱི་ཡོད། གངས་རི་ཏི་སེ་འདི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། དགེ་ལུགས་བཅས་ཚང་མས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་དང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་པའི་གངས་རི་ཏི་སེ་ཡིན་པར་གཅིག་གྱུར་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ》རྩ་བ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་བཅས་ལས་དེང་སང་བོད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གངས་རི་ཏི་སེ་འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་དང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་པའི་གངས་ཏི་སེ་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་འགའ་ཞིག་གསུངས། དེ་ལ་དགག་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ《མཁས་པའི་ན་རྒྱན》དང་། འབྲི་གུང་ཞབས་དྲུང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ《རྨོལ་ངན་འཇོམས་པའི་ལེགས་བཤད》 འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ《གནས་གསུམ་གསལ་བྱེད་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་མེ་ལོང》 འབྲི་གུང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པ《གནས་ཆེན་གངས་རི་མཚོ་གསུམ་ཆུ་བོ་བཞི་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལུང་དོན་སྣང་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང》 རྣམས་བརྩམས་ནས་བོད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གངས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེ་དངོས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱོགས་བཞིའི་ཁ་འབབ་ཀྱི་ཆུ་རྣམས་འབབ་པའི་ཆུ་འགོ་གང་དུ་ཡོད་པ། དེ་དག་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་དང་གང་བརྒྱུད་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་གང་གི་ས་ཆར་འབབ་པ་སོགས་གསལ་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་མཛད་ཡོད། དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་ཆོས་ལུགས་པའི་ནང་གསེས་དབང་ཕྱུག་པ་དང་གཅེར་བུ་པ་སོགས་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ལ་སྐྱབས་གནས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གངས་ཏི་སེ་འདི་བཞིན་ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་མཆོག་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པའི་གནས་བཤད《ཏི་སེའི་དཀར་ཆག་ཚངས་དབྱངས་ཡིད་འཕྲོག》ཅེས་པ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་ཡོད་པ་བཅས། གངས་ཏི་སེ་འདིར་རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་རིག་བྱེད་སྨྲ་བ། བོད་ཀྱི་གཡུང་དྲུང་བོན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བཅས་ཚང་མས་རང་རང་སོ་སོའི་སྟོན་དྲུང་སོ་སྐུས་གཞིར་བཟུང་ནས་ཕྱག་མཆོད་བསྐོར་བ་བྱ་སྲོལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་མངོན་པ་མཛོད་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དག་རྒྱན་ལ། གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེ་ནི་གངས་རི་རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྒྱུ་འགོ་ཡིན་པ་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣག་རྟའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་གངྒཱ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣག་རྨ་བྱའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་པཀྵུ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣག་གླང་པོ་ཆེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་སིནྡྷུ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣག་སེང་གེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་སཱི་ཏཱ་འབབ་པར་བཤད་པ་ལྟར་དེང་སང་གི་གངས་རིའི་ས་བཀྲའི་དཔར་རིས་ནང་དུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཀོད་ཡོད་པ་སྟེ། ཆུ་བོ་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ནི། གངས་རི་ཏི་སེའི་ཤར་ངོས་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་སྐྱིད་གྲོང་གི་བྱང་རྒྱུད་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷ་རྩེ། གཞིས་རྩེ། ཆུ་ཤུལ། དེ་ནས་ཀོང་སྨད་བར་འབབ་པའི་མིང་ལ་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་ཟེར། ཀོང་སྨད་ནས་ཀོང་སྨད་རྒྱལ་ལ་སྲིད་གཏམས་པར་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཨ་སམ་དུ་སླེབས་ན་མཚམས་མེད་ལ་བྲཧྨ་པུཏྲ་ཟེར། ཨ་སམ་ནས་ཁ་ཐུར་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཧྭ་ཧྭ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱང་ངོས་ནས་ཁ་ཕྱིར་གཏད་དེ་ཀ་ལི་ཀ་ཏའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚོ་འགག་ནས་ཉིན་ཧྲུ་རྒྱ་མཚོར་འབབ། རྨ་བྱ་ཁ་འབབ་ནི། གངས་རི་ཏི་སེའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་དེ་བལ་ཡུལ་གྱི་རྟ་བ་ཕྱོགས་བར་དང་། དེ་ནས་ཁ་ཤར་ཕྱོགས་དེ་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚོ་འགག་ནས་ཉིན་ཧྲུ་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲེས། གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་ནི། གངས་རི་ཏི་སེའི་རྟ་བ་ཕྱོགས་ནས་གླིང་རྩི་ཡུལ་གྱི་བར་ཁ་རྒྱབ་ཏུ་གཏད་ནས་འབབ་ཅིང་། དེ་ནས་པ་ཅི་སི་ཐན་གྱི་ཤར་ངོས་ནས་སྨ་རྟ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་དེ་རྒྱལ་ས་ཁ་ར་ཆིའི་མཚོ་འགག་ཏུ་ཨ་ར་པི་རྒྱ་མཚོར་འདྲེས། སེང་གེ་ཁ་འབབ་ནི། གངས་རི་ཏི་སེའི་བྱང་ངོས་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཙ་མྲང་བཀྲ་ཤིས་སྒང་ལ་མ་སླེབས་བར་རྟ་བ་ཕྱོགས་ངོས་སུ་ཁ་གཏད་ནས་འབབ་ཅིང་། དེ་ནས་སྒང་ཆེན་ཁ་འབབ་ཀྱི་ཆུ་དང་འདྲེས་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་བར་སླེབས། དེ་ནས་སླར་ཡང་སྒང་ཆེན་ཁ་འབབ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཨ་ཧྥུ་ཧན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་བརྒྱུད་དེ་ཕྱིའི་སུ་ཝེ་ལེན་གྱི་རྒྱུད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཞན་ཧྲེའི་རྒྱ་མཚོར་འདྲེས་པ་བཅས་ཡིན། གངས་ཏི་སེའི་གནས་བཤད་སྐོར་འབྲི་གུང་གདན་རབས་སོ་བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《གངས་རིའི་གནས་བཤད་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང》ལྷུགས་དཔར་མའི་སྒྲིག་གྲངས་༡༡༧ཡོད་པ་དང་གངས་རི་བ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེས(བོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་ཡུལ་སྐོར་ཚན་པའི་ཕྱི་འབྲེལ་སོ་ནམ་པ)རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བ《གངས་མཚོ་གནས་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ》《བོད་ལྗོངས་ནང་བསྟན》༡༩༩༠ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོའི་ནང་འཁོད་པ་བཅས་ལ་གཟིགས།

གངས་མཐོན་མཐིང་རྒྱལ་མོ། (གངས་རྒྱལ་མོ་མཐོན་མཐིང་ངམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོ་མོ་གླང་མ་ར་འབོད་པ) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་གངས་རི་འདི་བཞིན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཚན་གྱི་ཧི་མ་ལ་ཡ་རི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། རི་འདིའི་ཕྱི་དབྱིབས་གངས་རི་རྩེ་ལྔ་ཡོད་པ། ༡. དབུས་སུ་ཇོ་མོ་ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔའི་ནང་ཚན་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་མ་དང་། མཐའ་བསྐོར་དུ་རིམ་བཞིན། ༢. ཇོ་མོ་མཐིང་གི་ཞལ་བཟང་མ་དང་། ༣. མི་གཡོ་བློ་བཟང་མ། ༤. ཅོད་པན་མགྲིན་བཟང་མ། ༥. གཏད་དཀར་འགྲོ་བཟང་མ་བཅས་གནས་ཡོད་པར་བཤད། དེར་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གནང་ནས་བཞུགས་སྐབས་ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔས་ཆེ་འཕྲུལ་བསྟན་པར་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་ཤིང་(རྗེ་རྗེའི་མགུར་འབུམ)ཅེས་པའི་གསུང་མགུར་ཡང་གནས་དེར་གསུངས་པ་ཞེས་གསལ། དེང་སང་གངས་རི་རྩེ་ལྔ་འདིའི་གསུམ་པ་ལ་ཇོ་མོ་གླང་མ་ར་འབོད་པ་སྟེ། ཇོ་མོ་ལྷ་ལྷམ་ཞེས་འབོད་པའི་བོད་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཟུར་ཆག་ནས་ཇོ་མོ་གླང་མ་ར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྙམ། དེ་མིན་ཇོ་མོ་གླང་མ་ཞེས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མ་རྙེད་པས་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང་། གངས་རི་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ཀྲུང་གོའི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྐོར་ལས་གསལ།

གངས་པ་སེའུ། རྡོག་པོ་ལྟ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ

ཡིན། མཚན་དངོས་བློ་གྲོས་བྱང་ཆུབ་ཟེར། མདོ་ཕྱོགས་སྡེ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་སྐོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། གཙང་སྟོད་ཁུལ་དུ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཡང་ཡང་མཛད་པས་སློབ་མ་མཁས་གྲགས་ཅན་མང་དུ་ཐོན་ཞིང་། ལྷ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་འདིའི་དྲུང་ནས་དབུ་མ་དང་ཚད་མ་གསན་པས་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱལ་རྩེའི་ལྷུང་སྟོད་དུ་སྐུ་གཤེགས་པའི་དམར་གདུང་གཟུངས་སུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ལྷུང་སྟོད་སྒོ་གདེའི་གོང་འབན་གྲོང་ཟེར་བར་ཡོད་ཚུལ《ལྷུང་ཆོས》སུ་གསལ།

གངས་རྩེ་ལ་ཏུག་ཆོམ་ལྷུང་། གངས་རིའི་རྩེ་ནས་གངས་ཉིལ་བ།

གངས་རིར་གནས་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་དམན་ཀུན་མཐའ་སྨྲ་བའི་ནང་གསེས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་། རིམ་བཞིན་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེས་ཤིང་། དེའི་ནང་ཚན་གངས་རིར་གནས་པའི་སྡེ་ནི། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ》ཤོག་གྲངས༢༠༧པར་གངས་རི་བ་ནི། ཁ་ཆེ་དང་། བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཞེས་གསུངས། གངས་རིར་གནས་པའི་སྡེ་པ་འདི་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི(༡. གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ། ༢. ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ། ༣. ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ། ༤. མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ)གང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། ༡. བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པའི་རྗེས་ཙམ་ལ་བྱུང་བའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ《གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ》སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ངོ་[སུ]ཤོག་གྲངས༡༤༡ནས༡༤༣པར་བཞུགས་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས༡༤༢པར་འདི་ལྟར། སྡེ་པ་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་དང་དུས་ཚུང་ཟད་ཅིག་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་པའི་ཚེ། རྩོད་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་གང་དག་རྒྱུར་སྨྲ་བའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྔོན་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་གང་དག་གངས་རི་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི《སྡེ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ》སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ངོ་[སུ]ཤོག་གྲངས༡༤༣ནས༡༥༣པར་བཞུགས་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས༡༤༣པར། གནས་བརྟན་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། གནས་བརྟན་པའོ། །དེ་ཉིད་ལ་གངས་རི་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ་གངས་ཀྱི་རི་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་གངས་རི་བ་ནི་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་རྣམ་གཉིས་བཞེད་པ་གཅིག་མཐུན་ཡིན། ༢. སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷས་མཛད་པའི《སྡེ་པ་ཐ་དད་པ་བསྟན་པ་བསྡུས་པ》སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ངོ་[སུ]པའི་ཤོག་གྲངས༡༥༤ནས༡༥༦བར་བཞུགས་པ་དེའི་ནང་། ཤར་དང་ནུབ་དང་གངས་རི་དང་། །བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་དང་། །འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བ་སྟེ། །ལྔ་ཚན་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ། །ཞེས་གངས་རིར་གནས་པའི་སྡེ་པ་དེ་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་ནང་གསེས་སུ་འཇོག་པར་མཛད་ཡོད། ༣. རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་གངས་རི་པ་དེ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་སོགས་སུ་བགྲངས་པར་མཛད་པ་བཅས་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མཛད་མཁན་ཕལ་ཆེ་བས་སློབ་དཔོན་དུལ་བའི་ལྷའི་བཞེད་པ་ལྟར་གངས་རིར་གནས་པའི་སྡེ་པ་དེ་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་ནང་གསེས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན།

གངས་རིས་བསྐོར་བའི་ལྗོངས། བོད་ཀྱི་ལྗོངས་སྤྱི་ནི་རི་བོ་གངས་ཅན(ཧི་མ་ལ་ཡ)གྱིས་མཐའ་བསྐོར་ནས་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་མིང་ལ་གངས་ཅན་ལྗོངས་དང་གངས་རིས་བསྐོར་བའི་ལྗོངས་ཟེར་གྱི་ཡོད། རི་བོ་གངས་ཅན་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་གི་རི་བོ་མཐོ་ཤོས་དང་། ཆེས་རིང་ཤོས་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ཅིག་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ནུབ་སྐྱེ་ཀཤྨི་རའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཧིན་རྡུ། བལ་པོ། འབྲས་ལྗོངས་བརྒྱུད་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་བར་བརྒྱུད་པའི་རིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ༢༤༥༠ཙམ་དང་། སྤྱིའི་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ལེ་དྲུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཅོ་ལྔས་མཐོ་བ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཆེས་མཐོ་ཤོས་ནི་གངས་རྒྱལ་ཇོ་མོ་མཐོན་མཐིང་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོ་མོ་གླང་མ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བརྒྱད་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོ་བ་ཡོད།

གྷྲིའི་ཡུལ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་འབྱུང》ལས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཝིནྡྷ་ཡི་མིང་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་ཧི་ཝིནྡྷ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།

གཉྫི་ར། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད། བོད་སྐད་དུ་མཆོད་ལྡན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་མཆོད་རྟེན་ཚང་བའི་མཛེས་རྒྱན་ཞིག་འཛུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་གཉྫི་ར་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་རང་མ་གཏོགས་མཆོད་ལྡན་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་མེད། གཉྫི་ར་འདིར་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་མཚོན་དོན་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི་པདྨའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྣང་མཚོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཞལ་སྟབས་སུ་ཡོད་པ། དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་མཚོན་པའི་དྲིལ་བུ། དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་མཚོན་པའི་པདྨ་འདབ་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་མཚོན་པའི་བུམ་པ། དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་མཚོན་པའི་ནོར་བུའི་ཏོག་བཅས་ཡོད་པ་ནི་གཉྫི་ར་རྒྱས་པའི་ལུགས་ཏེ། མིང་ལ་དྲིལ་གཟུགས་གཉྫི་ར་ཟེར། གཉྫི་ར་བསྡུས་པ་བྱེད་ན། པད་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྣང་མཚོན་པའི་བུམ་པ། དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་མཚོན་པའི་པདྨ་འདབ་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་མཚོན་པའི་ནོར་བུའི་ཏོག་བཅས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རིགས་གསུམ་ཚང་བར་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། མིང་ལ་བུམ་གཟུགས་གཉྫི་ར་ཟེར། བོད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་ཁག་སོ་སོའི་ལྷ་ཁང་སྟེང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་གདུང་མའི་དབུས་སུ་དྲིལ་གཟུགས་གཉྫི་ར་དང་། གདུང་མའི་སྣེ་གཉིས་སུ་བུམ་གཟུགས་གཉྫི་ར་འཛུ་སྲོལ་ཡོད།

གཉྫི་ར་རྒྱ་དཀར་ལུགས། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་འདུ་ཁང་གི་ཤར་ངོས་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་སྟེང་དུ་རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་གཉྫི་ར་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དྲིལ་གཟུགས་གཉྫི་ར་དེ་དང་བཟོ་དབྱིབས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

གཉྫི་ར་རྒྱ་ནག་ལུགས། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་སྒོ་ངོས་ཀྱི་སྟེང་ཐོག་ཏུ་བཙུགས་པའི་བུམ་གཟུགས་གཉྫི་ར་སྟེ། དེང་སང་པོ་ཏ་ལ་དང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་ཟུར་གཉིས་སུ་བཙུགས་པའི་གཉྫི་ར་དེ་དང་བཟོ་དབྱིབས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

གཏད། གཏར། གཏའ་མ་ལ། (ཙ)

གཏད་སྐུར། ས་གནས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། མཚུར་ཕུ་དགོན་པ་ནས་འདམ་ཅིག་ཅེ་ལར་འགྲོ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་ཅིག་ཏུ་ཡོད།

གཏད་རྒྱངས། གཏད་མོའི་སྣ་མཐོན་པོའམ་དཀྱུ་ལ་ཇི་ཙམ་སྙམ་པ་ལྟར་དུ་གཏད་མོ་བཤད་པ།

གཏད་སྒོ་ཞང་ཚན་གཉིས། སྟོད་ཡུལ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་གཏད་ཁག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བླ་མ་སྐུ་མཆེད་ལྷ་པའི་སྐབས་སུ་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་ཁྲུན་མཆེད་དུ་གྱུར་ཅིང་། རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་དུས་སུ་འབྲུག་པའི་དམག་གི་གཏོང་ལེན་དམག་དཔུང་གི་དམག་དཔོན་དུ་བཏང་ཡང་། ཤོག་ཏུ་འབྲུག་པ་དང་ནང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དམག་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་དང་། འཕན་པོ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་སྒོ་ཞྭ་ནག་པ་ཞེས་གཏད་ཁག་པའི་ཚ་བོར་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

གད་པ་ཐོག བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་པ་རྟད་མ་ཆོད།

གན་རྒྱ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དབང་པོ་ཡོད་པའི་འགན་ལེན་ཡི་གེ།

གན་ཏ་ལ། བོད་སྦྱོངས་ཡངས་པ་ཅན་རྒྱལ་ཁོངས་ཀྱི་ལ་ཞིག་གི་མིང་།

གན་ཏྲེ། གན་ཏྲེ་ཏྲེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འགྲམ་ལྡན་ཞེས་པའོ། །

གན་ཏྲེའི་ཤིང་། གན་ཡོག （击鼓木槌）

གན་པ་ལ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གམ་པ་ལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། ལྷ་ས་ནས་ཆུ་ཤུལ་བརྒྱུད་གཙང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་སྐབས་འཛེག་དགོས་པའི་རི་ཞིག་གི་མིང་།

གན་མཛོད། རྒྱལ་པོ་འམ་སྲིད་གཞུང་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ལྟང་ཆེན་གསོག་འཇོག་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བང་མཛོད།

གན་མཛོད་འཆང་བ། འདི་གཉེར་པ་དང་། ཕྱག་མཛོད་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག་པའི་ནང་ནས་ཕྱག་མཛོད་ནི་སྤྱིར་སྣ་མའམ་དཔོན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་མཛོད་ལ་མི་ཆོད་དེའི་དབང་ཆ་ཤལ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང་ཕྱག་མཛོད་ནས་བཀོད་པ་བཏང་བ་ལྟར་ལས་དོན་སྒྲུབ་མི་གཉེར་པ་ཞེས་བྱར་དུ་བསྒྲིམས་པ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་དགོན་པ་ཁག་གི་ཕྱག་མཛོད་ཡིན་ན་དགོན་པའི་ནང་གི་རྒྱ་དངོས་སོགས་བདག་གཉེར་དང་། ཕྱི་ཁག་ལ་བུ་ལོན་གཏོང་རྒྱ། དགོན་པའི་མི་སེར་ལ་བཀོད་པ་གཏོང་རྒྱ་སོགས་ཕྱིའི་དབང་ཆ་ཆེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། དགོན་པའི་ནང་གི་གྲྭ་པར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཚོག་ཤིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད། ཁོ་ཚོས་དགོན་པའི་ནང་གི་རྒྱ་དངོས་ལས་ཆེར་བདག་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ཁོ་ཚོ་དང་པོ་དབུལ་པོ་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཕྱུག་པོར་གྱུར་ནས་ཤག་ཚང་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་དགོན་པའི་ཞིང་བྲན་ཐོག་ནས་ཟ་སྒོ་བྱས་ཏེ་སྤྱང་བ་ནི་བརྗོད་མ་དགོས་པའི་ཐོག ད་དུང་དགོན་པའི་སྤྱི་རྫས་ནས་དམ་ཐོས་བྱས་ནས་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པ་མང་།

གན་འཛིན་གཅིག་འགྲུས། གན་རྒྱ་དང་འཛིན་ཡིག་གཅིག་གིས་གོ་ཆོད་པ།

གནྡྷོ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དྲི་གཙང་ཁང་ཞེས་ཟེར། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་གནས་ཁང་མང་པོ་ཡོད་པའི་དབུས་སུ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་དང་མཆོད་རྟེན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། ཡང་སྤྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ལ་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་མང་ཤུང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ལ་གནྡྷོ་ལ་ཟེར།

གཎྜི། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ། དགེ་འདུན་འདུ་ཚོགས་ཀྱི་བརྡ་གཏོང་བྱེད། དབྱིབས་ཟུར་བརྒྱད་པ། རིང་ཐུང་འདོམ་གང་ལྷག་ཙམ་ཕྲལ་པ་ལ་རྫང་བྱེད་ཕན་གཡོག་མགོ་མཇུག་ཕྲམ་ཞེང་དཀྱིལ་ཕྲ་བ་ཤིང་གི་རིགས་སྣ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་ལས་བཟོས་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ནི《གཎྜིའི་མདོ》ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ༡. ཙན་དན་དཀར་པོ། ༢. ཁྱིལ་བ། ༣. སྤ་ལ་ཤ ༤. ཨ་ཤད་ཐ། ༥. ཙན་དན་དམར་པོ། ༦. སྨར་ཁ། ༧. ཏཱ་ལ། ༨. ཀིང་ཤུ་ཀ། ༩. ཤྲཱ་པ། ༡༠. ཏཱ་མ་ལ། ༡༡. ཨམྲ། ༡༢. སྨར་བུ། ༡༣. སྦྲ་ཏ་ར། ༡༤ རིན་ཏི་ས་ར། ༡༥. ཨ་ཤོ་ཀ ༡༦. འོ་མ་སེ་བཅས་ཡོད་པ། དེ་དག་མ་རྙེད་ན་འོ་མ་སེའི་ཤིང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སེང་ལྡེང་དུ་འབོད་པ་དེས་བཟོས་ན་ལེགས་པར་གསུངས།

གཎྜི་བཞི། གོང་དུ་གསལ་བའི་གཎྜི་དེ་ལ་ཚད་གཞིའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. གཎྜི་ཆེ་བ། ༢. འབྲིང་བ། ༣. ཆུང་བ། ༤. སྤྱོད་པ་པའི་གཎྜ་ཆུང་བཅས་ཡིན། གཎྜི་ཆེ་བའི་ཚད་ནི་རིང་ཚད་ལ་སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད(རྩེ་སོར་བཞི་ལ་སྤྱི་སྨར་དྲུག་དང་ཆ་ལྔ་རེ་རྩིས་རྩེ་སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལ་སྤྱི་སྨར ༡༧༢ཐོབ) ཞེང་ལ་སོར་དྲུག(སྤྱི་སྨར༩. ༦)དཔངས་སུ་སོར་གཉིས(སྤྱི་སྨར༣. ༢ཙམ)ཡིན། ༢. གཎྜི་ཆུང་བའི་ཚད་ནི། རིང་ཚད་སོར་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི(སྤྱི་སྨར༡༣༤. ༤) ༣. འབྲིང་ཚད་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྟེ། རིང་ཚད་སོར་༩༦. (སྤྱི་སྨར༡༥༣. ༦)ཡིན། དཔངས་ཚད་དང་། ཞེང་ཚད་ནི་གཎྜི་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གཎྜིའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི། ཟུར་བརྒྱད་གཞོགས་སྟེ། དེའི་ངོས་རྣམས་སོར་བརྒྱད(སྤྱི་སྨར༡༢. ༨)རེ་ཡོད་པ། ཟུར་གཉིས་ལ་སོར་གཉིས(སྤྱི་སྨར༣. ༢. ༡ཙམ)བཅད་པ་སྦྲུལ་པའི་མགོའི་དབྱིབས་ལྟར་བྱ།

གཎྜིའི་ཤིང་བཅུ་དྲུག གཎྜི་བཟོ་བའི་རྒྱུ་ཆའི་ཤིང་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ༡. ཙན་དན་དཀར་པོ། ༢. ཙན་དན་དམར་པོ། ༣. ཁྱིལ་བ(འདི་རབ་གནས་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁྱིལ་བ་ལ་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མིན་པར། རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་ནག་ལྷོ་ཕྱོགས་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཤིང་འབྲས་དྲི་ཞིམ་ཞིང་རོ་མངར་བ་རྒྱ་སྐད་དུ་མང་གོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས) ༤. སྤ་ལ་ཤ (གཡའ་དང་གངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤིང་། མིག་འཕྲུལ་གྱི་རྫས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཤིང་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར《མངོན་བརྗོད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ》ལས་གསུངས) ༥. ཨ་ཤད་ཐ(འདི་ནི་བོད་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན) ༦. རྒྱ་སྨར(རྒྱ་གར་སྨར་ཁ་ཟེར་བའི་ཤིང་འབྲས་པ་ཊ་ཞུའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་ཤིང་ཞིག) ༧. ཏཱ་ལ(རྒྱ་གར་ཁུལ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤིང་ཞིག་སྟེ། འདིའི་ལོ་མ་ལ་ཡི་གེ་བྲིས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན) ༨. ཀིང་ཤུ་ཀ(རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་ཤིང་སྟེ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུར་རྩེ་ཞིག་ལ་བོད་སྐད་དུ་ལ་ཆ་ཟེར་བ་དེ་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ཞིག) ༩. ཤྲཱ་པ(《མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད》ལས་ཨ་ག་རུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། 《དག་ཡིག་ལི་ཤིའི་གུར་ཁང》ལས་ཤྲཱ་པ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིན་པ་དང་། ཨ་ག་རུའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ། བོད་སྐད་ཐོག་ཤིམ་ཤ་པ་ཞེས་པའི་ཀླད་ཀོར་ང་ཡི་སྒྲ་གདངས་སུ་ཐིམ་པ་དེ་ཤིང་ཤ་པ་ཡིན་པར་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་ཞེས་གསུངས) ༡༠. ཏཱ་མ་ལ(སི་རྐྱ་ལ་རིའི་ཤིང་། འདིའི་མེ་ཏོག་ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་འོད་ཀྱིས་ཁ་འབྱེད་མི་ཐུབ་པར་བུད་མེད་མཛེས་མས་ཆང་འཐུང་བའི་ཁ་ཕྱུ་གཏོར་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁ་འབྱེད་པའི་ཤིང་ཞིག) ༡༡. ཨམྲ(ཤིང་འབྲས་ཨ་མྲ་སྐྱེས་པའི་ཤིང་སྡོང་ཡིན་ནམ) ༡༢. སྨར་བུ(ཡོངས་གྲགས་ཕལ་སྐད་དུ་སྨ་རུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས) ༡༣. སྦྲ་ཏ་ར(སྨན་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་སྨན་སྦྲ་ཏ་ར་ཟེར་བ་དེའི་ཤིང་) ༡༤ རིན་ཏི་ས་ར(ཤིང་འདི་བོད་དུ་མེད་པར་བརྟེན་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་སོར་བཞག་མཛད་པ་ལས་འདི་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བཤད་མ་རྙེད) ༡༥. ཨ་ཤོ་ཀ(འདི་ཤིང་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་པ་འདིའི་མེ་ཏོག་བུད་མེད་མཛེས་མའི་རྐང་གདུབ་ཀྱིས་རེག་མ་ཐག་ཁ་འབྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར《ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས》ལས་གསུངས) ༡༦. འོ་མ་སེ(འདི་སྤོས་སྨན་རྩེ་ཚན་དུ་ཡོད་པའི་འོལ་མ་སེ་ཞེས་པ་ཚིག་ཕུད་སྐབས་འོལ་སེ་ཟེར་བ་དེ་མིན། ཤིང་སེང་ལྡེང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《གཞི་གསུམ་གསལ་བྱེད》ལས་གསུངས།)

གབ་པ་མངོན་དུ་ཕྱུང་། བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་ལྟ་བུའི་ནང་གསལ་པོར་མ་གསུངས་པར་གབ་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཞེས་གསལ་བཤད་གནང་བའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་གནད་དོན་སྐོར་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པའི་བསླབ་བྱ་དང་ཞལ་ཆེམས་རྣམས་ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ལ་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་ཐེམ་བྱང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གབ་པ་མངོན་ཕྱུང་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

གབ་ཐབས་མེད་པ། རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་གང་སྐྱེས་པ་རྣམས་བཀག་འགོག་མ་བྱས་པར་རང་བབས་སུ་བཞག་པས་ལྷང་ལྷང་འཆར་བའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས།

གབ་ཅེ་རུས་གོང་ཁྲར་མས་འཚོ་བ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང《མངོན་པ་མཛོད》ནས། འཚམ་

ཕྱི་གླིང་གི་མིའི་སྐྱེ་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཚེ་ཚད་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཉམས་ནས་མིའི་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་རིང་ཤོས་ལོ་བཅུ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་སྐབས་ཤར་བའི་ཚེ་འཇིག···རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ས་བཅུད་ཉམས་ནས་ཞིང་ལ་ལོ་ཏོག་ལེགས་པོ་མི་སྐྱེ་བས་འབྲུ་རིགས་དཀོན་པོ་ཆགས་ནས་མུ་གེ་བྱུང་སྟེ། འབྲུ་རིགས་གབ་ཙེའི་ནང་དུ་སྦས་ནས་ཟླན་ཕུ་རེ་ལས་ཟ་མི་ནུས་པ་ལ་གབ་ཙེ་བ་ཞེས་དང་། རུས་པ་ལ་སྦུམ་དང་བྲལ་ནས་བཅུད་མེད་པའི་རུས་གོང་དཀར་པོ་དང་། འབྲུ···རིགས་ཕྱུར་མ་གང་རེ་ཙམ་གྱིས་འཚོ་རྟེན་བྱ་དགོས་པའི···ཕྱུར་མས་འཚོ་བ་ཞེས་མུ་གེའི་བསྐལ་པ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

གབ་ཚད་གཉིས། ཚ་སྟོབས་ཅན། རང་སྟོབས་ཅན།

གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག ཐུན་མོང་བའི···རྒྱན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་གབ་ཚིག་གི···རྒྱན་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ༡. ཀུན་ཏུ་ཚོགས་པའི་གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། ༢. སླུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། ༣. རིམ་པ་བྲལ་བའི་རྒྱན། ༤. རབ་བཅོམ་གྱི་རྒྱན། ༥. མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱན། ༦. རྩུབ་མོའི་རྒྱན། ༧. གྲངས་ཀྱི་རྒྱན། ༨. རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན། ༩. མིང་དུ་འདུས་པའི་རྒྱན། ༡༠. བསྒྲིབས་པའི་རྒྱན། ༡༡. མཐུན་སྒྲའི་རྒྱན། ༡༢. སྨོངས་པའི་རྒྱན། ༡༣. ཡོངས་སུ་འཁྲུག་པའི་རྒྱན། ༡༤. གཅིག་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱན། ༡༥. གཉིས་ཀ་བསྒྲིབས་པའི···རྒྱན། ༡༦. ཡོངས་སུ་འདྲེས་པའི་གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་ནོ། །

གམ་ན་འཁོད་པའི་ཉི་མ་མཁན། དྲུང་ཡིག་ཅེས་པའི···དོན་ཡིན།

གམ་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་། རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ···དཔལ་བཟང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་པ་ལྕགས་ཡོས···(༡༣༥༡)ལོར་གམ་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་འདི་བཙིགས་པར···《རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ།

གའི་ཅིང་། གནའ་རབས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་རབས་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ཚན་ཅིན་རྒྱལ་རབས(晋)ལ་ཅིན་རྒྱབ···མ(西晋)ལ་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཅིན་ཤར་མ(东晋)དང་། ཆན་ཆིན་ཏེ་ཆིན་སྔོན་མ(前秦)གཉིས་བྱུང་བའི་ཆིན···སྔོན་མ་ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཏུང་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་སྒྱུར་བྱས་སྐབས་གའི་ཅིང་ཞེས་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ནམ···བརྟག དོན་དུ་ཅིན་རྒྱབ་མའི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཅིན་ཤར་མ···དང་། ཆིན་སྔོན་མ་སྟེ་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཁག་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཟེར།

གའི་ཟུ་རྒྱལ་པོ། (格祖王)མི་ཉག་རྒྱལ་པོ་འམ་མིས་ཞྭ···རྒྱལ་པོའི་མི་རབས་དང་པོ་ཅིང་ཙུང་ནང་ཤོའི་འམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཡི་ཡོན་ཏའོ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། འདིའི་མེས་པོ་ལི་ཀོང་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་ཏང་ཞང་རིགས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག···གཅིག་གྱུར་བྱས་མེད། རྗེས་སུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན···པོའི་གྲས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཞབས་འདེགས་ལེགས་པོ་བྱུང་བས་ནུབ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་སྲུང་བའི་དཔོན་པོར་བསྐོས་ཐོབ། ཐང་གོང་མའི་དུས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་བཞག་ནས་དུས་མིང་ལི་ཞེས་པར་བསྒྱུར། དེས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་ལ་ལི···ཡུལ་ཞེས་ཀྱང་འབོད(འདི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལི་ཡུལ་དེ་མིན། དེ་ནི་དེང་སང་གི་ཤིང་ཅང་ལ་གོ་དགོས) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཉམས་རྗེས་ལི་སི་ཀོང་གི་ཡང་ཚ་ལི་ཅིས་ཅན་དང་། ལི་ཏེ་མིང་གཉིས་ཀྱིས་སྔ་རྗེས་སུ་སུང་རྒྱལ་རབས་དང་ལེའོ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་ཆེན་བྱས། ཏང་ཞང་མི་རིགས་ཀྱི་དཔལ···འབྱོར་དང་། རིག་གནས་གང་ཅིར་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། སུང་རེན་ཙུང་རྒྱལ་པོའི་ཅིང་ཡོའུ་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་ས་སྟག···(༡༠༣༨)ལོར་བློན་པོ་ལི་ཏེ་མིང་གི་ཚ་བོ་བློན་པོ་ལི་ཡོན་ཧའོ་ཞེས་པས་རྡོ་ལོག་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི···རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཏཱ་ཞྭ་སྟེ་ཆེན་པོ་ཞྭ་རྒྱལ་རབས་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི། ཤིན་ཆིང(兴庆)དེང་སང་ཡིན་ཁྲོན་ཞྭ་ཧུའེ···རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གནས་ཡུལ་དབྱིན་ཁྲོན་ཡིན། རྒྱལ་རབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་བཅུ་གཉིས་བྱུང(བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱལ་རབས་དགུ་ལས་མི་གསལ)བ་སྟེ། ༡. ཐའི་ཙུང་། ལི་ཅིས་ཡུའུ། ༢. ཐའི་ཙུང་། ལི་ཏེ་མིང་། ༣. ཅིང་ཙུང་། ལི་ཡོན་ཧའོ། ༤. དབྱི་ཙུང་། ལི་སྒྲིང་ཙོའུ། ༥. ཧུའི་ཙུང་། ལི་ཝིང་ཁྲང་། ༦. ཁྲུང་ཙུང་། ལི་ཆེན་ཤུན། ༧. རེན་ཙུང་། ལི་རིན་ཤའོ། ༨. ཧན་ཙུང་། ལི་ཁྲུན་ཡོའུ། ༩. ཤེན་ཙུང་། ལི་ཙན་ཆོན། ༡༠. ཧྲེན་ཙུང་། ལི་ཙུན་ཞུས། ༡༡. ཤན་ཙུང་། ལི་ཏེ་དཔང་། ༡༢. མོ་ཀྲུ། ལི་ཤེན་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ལུག(༡༠༣༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང···བཞི་པའི་མེ་ཕག(༡༢༢༧)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་ཐམ་པའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་མཐར་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གིར་ཁན་གྱིས་གཏོར་ནས་རྒྱལ་རབས་མཇུག་སྒྲིལ་བ་ཡིན།

གཙུ། བོད་ས་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་ཆོས་གདོན་འདྲེའི་གནོད་པ···དང་མཚོན་ཆ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐུ་འདྲ་བྱིན་ཅན་དང་། སྲུང་མདུད། རིལ་བུ་བཅས་འཇུག་སྟོད་གཙུའི་དབྱིབས···ཟེའུ་ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་ཁྱིམ་དང་འདྲ་བ་ལ། རྒྱ་ཆ་བཟངས་དང་། རག གསེར་དངུལ་སྤེལ་མའམ། དངུལ་རྐྱང་གསེར་རྐྱང···ལས་བཟོས་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ཆའི་གཙུ་ཟུར་བཞི་མ་དང་ཟུར་བརྒྱད་མ། སྒོར་དབྱིབས་བཅས་རྣམ་ཚོགས་ཡོད།

གར། བོད་འདིར་ལོ་ངོ་སྟོང་གི་སྔོན་ནས་གར་ཞེས་སྒྱུ་གར···དང་རོལ་མོ་དཀྲོལ་གཏོང་བྱེད་པའི་རིག་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡོད། གར་ཞེས་པ་དེ་མདའ་རིས་དང་། གཞིས་རྩེ། སྟག་ཁ། ཆབ་མདོ་རི་བོ་ཆེ། ལི་ཐང་སོགས་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་ཡོད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་ས་ཁུལ་སོ་སོར་འཁྲབ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད། རང་སྔོན་ཆ་སུ་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་རབས་བརྒྱ···ཕྲག་ལྔ་དྲུག་གི་གོང་གཉའ་རྗེ་མའི་ལེགས་དྲུག་གི་སྐབས་དེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་བོད་དུ་གླུ་དང་བྲོ་དར་བ་དང་། བཙན་པོའི་མཐའ་མ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་དུས་སུ་གླིང་བུ···དར། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྟེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་ད་དུང་རོལ་མོ་གཞན་དར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་༣༩༣མིང་ཏ(སྤྱི་ལོ༦༣༤)ལོར་ར་སར་བོད་རྗེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དགུང་ལོ༡༨ལ་བོན་དུས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་སྐབས་བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་རོལ་མོ་དུ་མ་སྒྲོགས་ཏེ་ལྷ་སའི···མཐིལ་དུ་ལྷ་གཅིག་ཁྲི་བཙུན་འཁོར་བཅས་ལ་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་ཡོད། དེ་བཞིན་རབ་བྱུང་གོང་གི···ལོ༣༨༨ལྕགས་སྟག(སྤྱི་ལོ༦༣༩)ལོར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ···དགུང་ལོ༢༥ལ་ཕེབས་དུས་ཐང་གོང་མའི་སྲས་མོ་ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་རྗེའི་ཁབ་ཏུ་བསུ་སྐབས་བོད་བློན་དང་བོད···འབངས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་གར་རོལ་མོས་མདུན་བསུས་ཡོད་པ་མ་ཟད་ལྷ་གཅིག་འཁོར་བཅས་ཐག་ལྷའི་ཉེ་འུ་ཐང་ལ···གཟིགས་མོར་ཕེབས་སྐབས་བོད་འབངས་གྲངས་ཀྱིས་གཞལ་བར་མི་ནུས་པ་ལྷན་མོར་འཚོགས་ནས་སྒྲ་གར་དང་སྟེད་མོ་བཙམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱེད་སྟོང་ཡོད། རབ་བྱུང་གོང་གི···ལོ༢༧༠ཆུ་སྟག(སྤྱི་ལོ༧༥༡)ཡུན་ཧའི་ཁྲི་ལོ་༥ཕྱར་ར་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཟིན་པའི་མཛད་སྟོན་ཧ་རྒྱག···མདའ་འཕེན་དང་། མི་རྒྱུག རྟ་རྒྱུག་སོགས་དང་། སྨག་པར་དུ་སྒྲ་གར་དང་འཁྲོད་སྟེད་སོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ཉིན་ཞག་དུ་མ་འབྲེལ་ནས་བྱེད་སྟོང···ཡོད་སྐོར་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བར་སྐོར་གྱི་གཡོན་ངོས་ཀྱི་ཤེབས་རིས་ཐོག་བྲིས་ཡོད་པ་ད་ལྟའང་མཐོང་ཐུབ་ཡོད། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ལོ་ཟེ་བཞི་ཙམ་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་། སྟོན་ཡོད་མངའ་རིས་ཀྱི་སྒོ་གར་འཁྲབ་མཁན་རྣམས་གཅིག་བསྡུས་ཀྱི་གར···པའི་ཆེད་ལས་ཚོགས་པ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེའི་མིང་སྟེ་དེ···ཡང་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཞིག་ནས་རྒྱལ་རྒྱུད···མགོན་གསུམ་སྐོར་མངའ་རིས་སུ་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་དུ་དར་བའི་སྒོ་གར་ལ། ཛ་རྫ་དང་། གླིང་བུ། སུར་ན་བཅས་རོལ་ཆ་མཉམ་དཀྲོལ་གྱི་སྒོ་གར···དར་སོ་ཆེ་བ་བཞིན། གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་མངའ་རིས་ཀུང་ཐང་གི་ས་ཁུལ་རྣམས་དབང་དུ་བསྡུས་རྗེས་མངའ་རིས་ཀྱི་སྒོ་གར་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་ས་ཐང་དུ་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་དུ···

བཅུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། ཟླ་ཝའི་ལྷ་མོ་སྨུ་སྤྲིང་ཞུ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་སྒྲུ་དང་ལས་མ་འདས་ཙམ་གྱི་སྐབས་བཀའ་ཤས་ཀོང་དེར་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་སོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཚུད་ནས་གཅིག་གྱུར་བྱུང་རྗེས། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་རོལ་མོ་བ་ཏད་པོ་མ་ཏི་དེ་བ་དང་། བུད་མེད་གཞལ་མ་མཁས་པ་ལ་དྭགས་པ་ཨོ་རྒྱན་བུ་ཁྲིད། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་རོལ་མོ་བ་མཁས་པ་གུ་དྲིའི་བུ་འབྲིང་བ་བཀྲ་ཤིས། སུར་ན་དང་གླིང་བུ་གཏོང་བ་ལ་མཁས་པ་དར་མདོ་ཚེ་བརྟན། མཇུ་ར་སྐེ་སྒྲ་སྙན་གཏོང་བ་ལ་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་སྒྲོ་བཟང་སོགས་མཉམ་བསྡུས་ཏེ་སྒྲོ་གར་དང་། སྒྲུ་དབྱངས། རོལ་ཆ་བཅས་ཁྱེར་ཡོད་ལ་ཞུས་དག་དང་། ཉམས་པ་སྐྱར་གསོ། ཐོན་མེད་གསར་གཏོད་བོག་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་འབྲུག(༡༥༨༨)ལོར་ཀོང་གསལ་སྡེ་གར་རོལ་ཆ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུལ་བའི་ཐེན་ཕྲིས་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《གནའ་བོའི་ལུགས་བཟང་ཡ་རབས་སྤྱོལ་གཏོང་བའི་དེབ་ཐེར་མིག་ཡིད་རྣ་བའི་དགའ་སྟོན》ཞེས་པ་གསར་རྩོམ་མཛད་ཅིང་། དེབ་གཞུང་འདི་ཉིད་བར་སྐབས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འཁྱར་བ་༡༩༨༠ལོར་བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སྨྲ་རྩལ་ཚན་ཁག་གི་སྨྲ་རྩལ་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་གར་དབོན་པ་སངས་རྡོན་གྲུབ་ལགས་ལ་མ་ཕྱི་བཤུས་མ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་སོན་པ་དེ་ཉིད་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་གནང་ཡོད། གར་གྱི་འཁྲབ་ཚན་ནང་པོ་གར་མོ་གར་དང་། གར་སྒྲུ་མཉམ་གཏོང་། རོལ་ཆ་མཉམ་དཀྲོལ། གྱི་གར། ཞབས་ཟ་སོགས་ལེ༣༥༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་འཆམ་དང་། ལྷ་མོ། ནང་མ། སྟོད་གཞས། སྐོར་གཞས། སྒོ་སོགས་གར་དང་ཡང་མི་མཚུངས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་གར་སྟབས་དང་། རོལ་དབྱངས། ལུས་པོའི་བདེ་རྩལ་བཅས་ཡོད། གར་ཚིག་གི་ནང་དོན་ལས་མོ་ཆེ་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཡིན་པ་སྟེ་དཔེར་ན་སོག་པོ་དང་ལ་དྭགས་གཡུལ་འཁྲུག་པའི་སྐོར་དང་། ཟླ་ཝའི་ལྷ་མོ་སྨུ་སྤྲིང་ཕྱེ་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་པའི་སྐོར། རྒྱ་ཡི་བཟོ་མོའི་གོས་ཆེན་འཐག་པའི་ལག་རྩལ་ལ་བསྟོད་པ། དེ་བཞིན་རི་ཆུ་རྩི་ཤིང་ལ་བསྟོད་པ་སོགས་ཡིན་ལ་མཚོན་སྤྲིན་གྱི་དོན་མཚོན་པའི་ཚིག་ཀྱང་ཤུང་ཤས་ཡོད། གར་གྱི་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་ནི། རྡར་མ། རྫ་རྔ་ཁ་གཅིག་པ་ཞེས་སྒོང་བྱེད་བཅད་ལྔ་ལུའི་ཞབས་རིལ་ཞིག སུར་ན(རྒྱ་གླིང་འདྲ་ཙམ་ཞིག) སྤུག་ཕི(མཛེས་སྤུག་ལྡན་པའི་པི་ཝང་) པི་ཝང་རྒྱུད་གཉིས་ཐི་ཐབ(ཛ་ཤུ་གུ་རྣ) ཤོལ(ཛ་ལུ་ཀཱ་རྒྱང་ར) གནང་ལིང(གཤང) གཞུང་གླིང་། འཕྲེད་གླིང་གཡེར་ཕྲུག འཁར་ཛ་བཅུ་པ་བཅས་ཡིན་པ་དང་གསེར་གྱི་ཚོགས་དཀྱིལ་པ་ལམ་གྱི་སྐུལ་བརྒྱན་པའི་ཕྲེད་གླིང་དང་། སྐེ་རྔ་ལས་བཟོས་པའི་བཛྲ་མོ། ཙན་དན་དམར་པོ་དང་། ཤིང་ཨ་སྦྲ་ལ་དངུལ་ཚགས་གཡུ་ཕྲ་བརྒྱབ་པའི་སུར་ན་བཅས་ཀྱང་ཡོད། འཁྲབ་ཆས་ཐད་གར་སྐེ་ཁྲིད་མཁན་དང་གར་གཞུག་སྒྲིལ་མཁན་གཉིས་ཀྱིས་གོས་ཆེན་དཀར་པོའི་ཕྱུ་པ་རེ་གྱོན་པ་ལས་ཅིངས་ཀྱིས་གོས་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱུ་པ་གྱོན་པ་དང་གར་དཔོན་དང་གར་སྐེ་ཁྲིད་མཁན་གཉིས་ཀྱི་ཞྭ་མོའི་རྒྱབ་རྫར་དེ་གཞན་དང་མི་འདྲ་ཙམ་ཞིག་ཡོད། གར་དཔོན་ལ་གར་དོན་སྐོར་གྱི་དབང་ཆ་ཚད་མ་ཡོད་ཀྱང་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སུ་རྩེའི་མཁན་མགྲོན་ཆེན་མོ་ནས་ཐད་ཀར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གར་དཔོན་བསྐོ་གཞག་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་ནི་གར་གྱི་རོལ་ཆ་སྣ་ཚོགས་དཀྲོལ་གཏོང་དང་། གར་སྒྲུ་གཏོང་རྒྱུ། གར་འཁྲབ་རྒྱ་སོགས་རྒྱུགས་ལེན་བྱས་ཏེ་རྒྱུགས་འཕྲོད་ན་གར་དཔོན་བྱས་ཆོག་པ་དང་། གར་ཕྲུག་གསར་པ་བསྡུ་ལེན་བྱེད་སྐབས་གཞུང་སྐྱེར་ཆོས་གསུམ་གང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་འོག་བབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་བསྐོང་བསྡུ་བྱེད་པ་དང་(ལོ་ཚད་བཅུ་ཡས་མས)གར་ཕྲུག་བསྡུས་པའི་ཁྲིམ་ཚང་ལ་ཁྲལ་ཆག་རྐང་གཅིག་གཏོང་བའི་དམིགས་བསལ་ཡོད། གར་ཕྲུག་པ་རྣམས་ནར་སོན་རྗེས་རིག་གནས་ཆུ་ཚད་ལེགས་པ་རྣམས་རྩེ་ཕྲུག་ནང་དང་ཞོལ་དྲུང་བཅས་སུ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་པ་དང་རིག་གནས་ཞན་པ་རྣམས་རྩེ་གཉེར་དང་མེད་གཉེར་ཞོལ་ནང་བཅས་སུ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལོ་རེའི་གར་འཁྲབ་དུས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ཚེས་༡དང་ཚེས་༢ཉིན་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་ཆེན་ནང་འཁྲབ་དགོས་ཤིང་བོད་ཟླ་༡ཚེས་༣དང་ཚེས་༤ཉིན་རྫོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་དུ་རོལ་ཆ་འབུད་དཀྲོལ་དང་། གར་སྒྲུ་གཏོང་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཤོག་ཟླ་ཝའི་ལྷ་མོ་སྨུ་སྤྲིང་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་གར་དཔོན་པ་སངས་རྡོན་གྲུབ་ཀྱིས་དེ་ཉིན་སྟོད་གཞིས་ནང་མ་འཁྲབ་སྤྱོལ་བཀྲོས་པ་དང་། རོལ་ཆ་ཡང་ཆེང་བསྟན་པ་སོགས་བྱས་པ་དང་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན། སྨྲ་ཞོལ། ཕྱོགས་འགྲུལ་མི་དམངས་སོགས་ཚང་མས་ལྟ་ཆོག་པའི་དབོན་འབངས་མཉམ་སྤྱིའི་དགའ་སྟོན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་རེད། བོད་ཟླ་༡ཚེས་༢༥ཉིན་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་སྐབས་བཟ་མ་དང་བསུ་རྟགས་ཕྱུན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། བོད་ཟླ་༢ཚེས་༣༠ཉིན་ཚོགས་མཆོད་ལེར་གླིང་སྐབས་ཕྲམས་རའི་སྒོ་འཁྱེར་མདུན་དང་། ཞོལ་འབྲས་བུ་སྐྱིད(ནས་ཁང་ཡང་ཟེར)ར་མོ་ཆེ་བཅས་ལ་གར་ཟློངས་རི་འཁྲབ་དགོས། ད་དུང་ཟླ་ཝའི་ལྷ་མོ་སྨུ་སྤྲིང་རིམ་པའི་སྐུ་མཆོད(དགོངས་རྫོགས)ལ་ནོར་གླིང་དང་། རྩེ། གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་ནས་བཟ་མ་དང་ཤུར་ན་འབུད་བརྡུང་བྱས་ཏེ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་ཚིགས་སུ་སྒྲ་དང་མཆོད་པ་བྱེད་པ་དང་། བོད་ཟླ་༡༠ཚེས་༢༥དགོང་མོ་དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད་ཅེས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐུ་མཆོད་སྐབས་སུ་འང་གོང་བཞིན་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་ཟླ་ཝའི་ལྷ་མོ་རྩེ་དང་ནོར་གླིང་བར་དང་། གནས་ཆུང་སོགས་ལ་ཆིབས་སྒྱུར་མཛད་སྐབས་རྩེ་མཁན་མགྲོན་ནས་དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ལྟར་ཐོ་རེངས་བཞེངས་པ་བཟ། དེ་ནས་འཛོམས་བཟ། དེ་རྗེས་ཞིབས་བཟ་བཅས་ཀྱི་རྡར་མ་བརྡུང་དགོས། ལོ་ལྟར་རྩེ་ནས་ནོར་གླིང་དུ་ཟླ་ཝའི་ལྷ་མོ་ཆིབས་སྒྱུར་གནང་སྐབས་ཞིབས་བཟ་བརྡུངས་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། དེ་སྐོར་གྱི་ཞིབ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ངོ་སྤྲོད་སྐོར། ཀོང་གསལ་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་གར་དབོན་པ་སངས་རྡོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བའི《གངས་ལྗོངས་ཀྱི་གར་ཕྲུག་པའི་གསོ་སྐྱོང་སྒྲིག་གཞི་དང་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ》ཞེས་པ《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》༡༩༨༨ལོའི་དུས་དེབ་ཨང་༡་པར་འཀོད་པ་དེར་གཟིགས།

གར་མཁན་མཆོག་གི་བཞི། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱི་སྲུའི་རྣམ་འགྱུར་བཅོ་ལྔའི་གྲས་ཀྱི་གར་མཁན་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཚང་བཞི།

གར་མཁན་དཔའ་བོའི་གཙུག་ལག་ཁང་། སྔོན་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་ནས་རྩིས་པའི་རྟུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་གྲོང་ཁྱེར་མ་ཐུ་ར་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བཅོམ་བརྒྱག་གི་ཡུལ་དུ་འཕགས་པ་ཤྲཱ་ཎའི་གོས་ཅན(གཏད་རབས་བདུན་གྱི་གསུམ་པ་ཡིན)བཞུགས་པའི་དུས་སུ་གྲུད་མིའི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་གཙོ་བོ་ཚོང་པ་ན་ཊ་དང་བྷ་ཊ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཅོམ་བརྒྱག་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་འདབས་ཤར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ལ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པ་དེའི་མིང་།

གར་གྱི་སྐྱོན་ལྔ། འཇིགས་མེད་རྣམས་པའི་གར་རྣམས་ལ། །ཧ་ཅང་གསོར་ན་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འགྱིང་ཞིང་མཉེན་པའི་གར་རྣམས་ལ། །ཧ་ཅང་གཅོས་ཆུང་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འཕྲུག་ཅིང་བདེ་བའི་གར་རྣམས་ལ། །ཧ་ཅང་རྒྱབ་རྟོན་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །དལ་ཞིང་སྟོད་པའི་གར་རྣམས་ལ། །ཧ་ཅང་སྒྲིད་ཤུགས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཁྲིག་ཅིང་ཆགས་པའི་གར་རྣམས་ལ། །ཧ་ཅང་བསྒྱུར་ན་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས《སློབ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས》ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན།

གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ། འདི་ནི་སློས་གར་འཁྲབ་མཁན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་ངག་གི་སྨྲ་བརྗོད་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲབ་བྱའི་མི་སྣ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ཉམས་འགྱུར་དངོས་སུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་དེ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དགུ་ཡོད་དེ། ༡.སྒེག་པ། ༢.དཔའ་བ། ༣.མི་སྡུག་པ། ༤.རྒོད་པ། ༥.དྲག་ཤུལ། ༦.འཇིགས་རུང་། ༧.སྙིང་རྗེ། ༨.རྨད་པ། ༩.ཞི་བ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། ཉམས་དགུ་པོ་དེས་བསམ་བློ་མཆེད་ཚུལ་དང་མི་ཤུབ་ནི་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཆུ་ཚད་མཐོ་དམན་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན་པས་འཁྲབ་སྟོན་མཁན་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཆུ་ཚད་ཇི་ཙམ་མཐོན་ལྟར་མོ་བའི་སེམས་

ལ་དེ་དང་མཐུངས་པའི་ཉམས་འགྱུར་ཐོན་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན།

གར་གྱི་ཆ་བྱད་བརྒྱད། སྒེག དགོད། སྙིང་རྗེ། དཔའ། དྲག འཇིགས་ཉམས། མི་སྡུག རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཉམས་ཞེས།

གར་གྱི་ཉམས་དགུ། གོང་དུ་བཤད་པའི་གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གར་གྱི་ཉམས་བརྒྱད། ཕོང་ནས་དགའ་བའི་འགྱུར་བ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒེག་པའམ་སྟེང་འཛིན་ཉམས། དགོད་བྲོ་བ་ལ་བཞད་གད་དམ་གད་མོ་དགོད་པའི་ཉམས། ཉེ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་ངན་ལ་བཞིན་མདངས་ཉམས་ཤིང་སྙིང་རྗེ་བའི་ཉམས། ཁྲོ་བ་ལ་དྲག་ཤུལ་ལམ་ཁྲོ་གཉེར་བསྡུས་པའི་ཉམས། སེམས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བ་ལ་སྤོབས་པ་ཆེ་ཞིང་བློ་སྟོབས་ལྡན་པའི་དཔའ་བོའི་ཉམས། སྐྲག་པ་ལ་འཇིགས་ཤིང་བག་འཁྲུམས་པའི་ཉམས། སྐྱུགས་བྲོ་བ་ལ་ཞེ་མེར་ཞིང་མི་སྡུག་པའི་ཉམས། ངོ་མཚར་བ་ལ་རྨད་བྱུང་ངམ་རྔམ་པའི་ཉམས་སོ། །

གར་གྱི་ཉམས་བཅུ། ༡. ལུས་ཀྱི་སྟོད་ལ་ལེང་ཆགས་དང་། ༢. སྨེད་པ་ལ་ནི་འཁྱིལ་ཆགས་དང་། ༣. ཚིགས་བཞི་ལ་ནི་འགྱུལ་ཆགས་དང་། ༤. བཞག་ཤ་ལ་ནི་སྟོད་ཆགས་དང་། ༥. ཤ་འགྱུར་ལ་ནི་མེར་ཆགས་དང་། ༦. རྣམ་འགྱུར་ལ་ནི་འཁྱིད་ཆགས་དང་། ༧. སྟོད་པ་ལ་ནི་དལ་ཆགས་དང་། ༨. སྨིད་པ་ལ་ནི་ཆེམ་ཆགས་དང་། ༩. རྐང་མགོ་ལ་ནི་བདེ་ཆགས་དང་། ༡༠. ཀུན་ཏུ་དཔའ་ཞིང་བརྗིད་པའོ། །ཞེས《རྣམ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས》ལས་གསུངས་པ་ཡིན།

གར་སྙིང་ཡྷ་མོན། འདིར《རྗེ་རིང་པ་སྒྲོ་དའི་རྟོགས་བརྗོད》ནང་སྟོན་དུས་ལྷ་ས་སྒོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སྐྱ་སྡུག་གི་ས་ཆར་སྙིང་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བོད་སྐད་ཨམ་བན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་རྗེ་རིང་གཉིས་ཤག་རྒྱ་བསྐྱེད་སྐབས་དེ་ཡྷ་མོན་རྙིང་པ་དང་ས་བརྗེས་རྒྱབ་པ་ཡིན་ཚུལ་གསལ།

གར་མགོན་བསམ་གཏན་གླིང་། གོང་དུ་ག་རི་དགོན་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གར་འཆམ། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་སོ་སོས་རང་རང་གི་ཡི་དམ་དང་སྲུང་མའི་འདྲ་འབག་དང་། ཆས་གོས་གྱོན་ཞིང་ཕྱག་མཚན་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་གར་འཁྲབ་པ་ལ་ཟེར། གར་དང་འཆམ་གཉིས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་སྐོར། ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང་ཞི་བའི་ཉམས་བརྒྱ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ནི་གར་དང་། ལུས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་དང་སྟངས་སྟབས་གཙོ་བོར་བྱས་ཤིང་གདོན་བགེགས་འདུལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་བཅུ་གཉིས་མཚོན་པར་བྱས་པ་ལ་འཆམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སོ་སོར་རགས་པ་ཙམ་དང་། བོད་དུ་གར་འཆམ་དུས་སྐབས་གང་གི་དུས་སུ་བྱུང་བ་ནི་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་བྱུང་བར་གྲགས་པའི《གསང་སྔགས་ཀྱི་བོན་སྐོར་ཕྱི་སྐྱོངས་ཁྲོ་བོ་དབང་ཆེན་ངོ་མཚར་རྒྱས་པ》དང་《བོན་གྱི་ཡི་དམ་དཔལ་ཕུར་མ་རྒྱུད་ཞི་བ་ཡ་གསལ》སོགས་ལས་གཤེན་རབས་དགུ་འཆམ་དང་། གཟི་མ་དགུ་འཆམ། ཕྱག་ཕྱིའི་ཟ་འཆམ། ཞི་ཁྲོའི་ཁྲོ་འཆམ་སོགས་འཆམ་ལྷ་བཅུ་བདུན་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་མ་དར་གོང་ནས་བོན་ལུགས་ཀྱི་འཆམ་ཡོད་ངེས་སྙམ། དེ་སྔོར་ཞིབ་པ་ནག་རྩ་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སློབ་པ་སྐྱི་འདུལ་སྐྱབས་ཀྱིས་བྲིས་པ་གནང་བའི་ཆེད་རྩོམ《གར་འཆམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འདྲེན་བྱེད་དཀའ་སྟོན》ཞེས་པ《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》༡༩༨༩ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོའི་ནང་བཀོད་ཡོད། བོད་དུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་རྗེས་སྤེལ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་གར་འཆམ་གྱི་སྲོལ་དར་ལ་སྒོས་ནི། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་འཆམ་དེ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་། མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་རབ་གནས་མཛད་སྐབས་སུ་ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚོ་ག་མཛད་པ་ལས་མཁན་སློབ་རྣམ་གཉིས་སུས་ཀྱང་གར་འཆམ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གང་ཡང་གསལ་མི་འདུག་ལ་བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔའི་ནང་གསེས《རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང》གི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས་སྔགས་བོན་ཟ་ཧོར་འཆམ་པོ་བྱེད་པ་དང་ཞེས་གསལ་བར་བརྟགས་ན། སྐབས་དེར་གར་འཆམ་འཁྲབ་མཁན་བོན་གྱི་སྔགས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལས། ནང་པའི་སྔགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གར་འཆམ་གཏང་སྲོལ་བྱུང་མེད་འདྲ་སྙམ། རབ་བྱུང་གོང་གི་དྲུག་ཅུ་སྐོར་གཉིས་པའི་ས་བྱི(༩༨༨)ལོར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་སོང་བའི་མེ་བྱི(༡༠༣༦)ལོར་ས་སྐྱ་བའི་བསྟན་པའི་སྲོལ་འབྱེད་མཛད་པོ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཆེའི་སྟོད་ལ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་ཉིན་ཞིག་འབྲོའི་ལུང་པར་སྟོན་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གཟིགས་མོར་ཕྱིན་སྐབས། སྔགས་པ་མང་པོས་དབང་ཕྱུག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་མགོ་བརྙན་གྱོན། ཕྱག་མཚན་མི་འདྲ་བ་རེ་ཁྱེར། མ་མོ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྔ་སྦྲུབས་དང་བཅས་འཆམ་བྱེད་པ་གཟིགས་ཏེ་གཅེན་ལ་ཞུས་པས། ད་ནི་གསང་སྔགས་འཆོལ་བ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཆད་གསང་སྔགས་གསར་མ་སློབ་གསུངས་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མ་དར་སྤེལ་མ་བྱུང་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེར་གསང་སྔགས་ལ་ཁ་གཡར་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་དར་བའི་དུས་སྐབས་དེར་སྔགས་པ་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་རྣམ་པ་བོན་ལ་ནང་དོན་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་གར་འཆམ་རིག་རྩལ་གྱི་འཕྲུལ་སྟོན་གསར་གཏོད་མཛད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ། ༡. ས་སྐྱ་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་གར་འཆམ། ད་ཡོད་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ན། ས་སྐྱའི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན(རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕྱི་༡༣༡༢ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཡོས་༡༣༧༥ལོ་བར)གྱི་ཕྱག་བཞེས་གཞིར་བཟུང་ནས་མཆོད་དཔོན་མེས་རབ་སྟོང་བས་འཆམ་ཡིག་བརྩམས་པ་དང་། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་མི་རབས་ལྔ་པ་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས(རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་རྟ་༡༣༡༦ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེལ་༡༣༨༥ལོ་བར)སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་བཟང་རྩེ་པས་ལེགས་བཅོས་གནང་བའི་འཆམ་ཡིག་གཞིར་བཟུང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕྱི(༡༦༨༠)ལོར《དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འཆམ་གྱི་བརྗོད་བྱང་ལྷ་ཡི་རོལ་གར》ཞེས་པ་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་ཚུལ་འཁོད་པ་དེས་ས་སྐྱའི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་དུས་ནས་ས་ལུགས་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་གར་འཆམ་བྱུང་ཞིང་དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་སོགས་ས་སྐྱོང་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་དར་སྤེལ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་སྔགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན(རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྟག་༡༥༡༧ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ་༡༥༨༤ལོ་བར)གྱིས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་མཛད་རིང་གསང་སྔགས་གྲྭ་ཚང་བདེ་ཆེན་གླིང་གསར་འཛུགས་ཐོག ས་སྐྱའི་ཡབ་ཆོས་ཡང་དག་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད་རྒྱུད་ཉེ་བཞིའི་ཚོགས་མང་པོ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་ཁག་གི་བསྐང་བཟློག གར་འཆམ། གདངས་དབྱངས་རོལ་མོ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་མ་ཉམས་པར་འཛུགས་གནང་མཛད་ཚུལ《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས》ལྷུགས་དཔར་མ་དེབ་དང་པོའི་ནང་གསལ། གོང་དུ་གསལ་བའི《ས་ལུགས་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་འཆམ་ཡིག་ཁག་བཞི》ད་ཕན་ལག་སོན་མ་བྱུང་བས་འཚོལ་དགོས།

༢. འབྲི་གུང་གར་འཆམ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་དགུ་པ་སྤྱན་སྔ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ(རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཁྱི་༡༢༨༦ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག་༡༣༥༠ལོ་བར)མཆོག་འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་མཛད་སྐབས་མཚོ་མཁར་དུ་སོགས་གཏོར་ལ་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པའི་གཏོར་བཟློག་དང་རྡོ་རྗེ

ཕུར་པའི་གར་འཆམ་གྱི་སྲོལ་ཐོག་མར་འཛུགས་གནང་ཅིང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས། རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱལ། ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་བཅས་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་སྐབས་རིམ་བཞིན་ཇེ་རྒྱས་ཇེ་འཕེལ་དུ་སོང་ཞིང་། འཆམ་ཡིག་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཞིབ་པར། བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་པ་བསྟན་འཛིན་ཐར་ལམ་གྱིས་འབྲི་གནང་མཛད་པའི《འབྲི་གུང་གི་གར་འཆམ་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ》ཞེས་པ《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》༡༩༨༨ ལོའི་དུས་དེབ་ཨང་༣ པའི་ནང་འཁོད་ཡོད།

༣. གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་རྫ་འཆམ་སྐོར། གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༤༦༤)ལོར་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་མི་རིང་བར་རྫ་འཆམ་དེ་འཛུགས་གནང་མཛད་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་སློ་མཐུན་བསྟན་འཛིན་ཚེ་རིང་གིས་བྲིས་པའི་ཆེད་རྩོམ《གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་རྫ་འཆམ》ཞེས་པའི་བསྒྱུར་ཡིག《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》༡༩༩༣ ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོའི་ནང་འཁོད་པ་དེར་དཔྱད་གཞི་མང་པོ་ཡོད།

༤. རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆམ། རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༦༧༠)ལོར་ཐོག་མར་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་གར་འཆམ་འཛུགས་གནང་ཐོག《དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འཆམ་གྱི་བརྗོད་བྱང་ལྷ་ཡི་རོལ་གར》ཞེས་པ་ཤོག་གྲངས་༦༠ ཡོད་པ་ཞིག་བརྩམས་གནང་མཛད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནང་མ་པོད[ཀ]པའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་བཞེས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༧༤༠)ལོར། གོང་མ་ཆེན་ཡུང་གིས་ཕུལ་བའི་འཆམ་གོས་མངགས་བཏགས་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ནས་དེ་བསྐྱལ་ཞུས་པ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཕྱགས་ཁང་ནས་འཆམ་དཔོན་ཞིག་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་གར་འཆམ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་གར་འཆམ་གསར་འཛུགས་གནང་ཚུལ《རྣམ་ཐར》ནང་གསལ།

༥. བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གར་འཆམ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དགུང་ལོ་དྲུག་བཞེས་པ་ས་སྦྲུལ(༡༦༦༩)ལོ་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞེས་པ་ས་ལུག(༡༦༧༩)ལོ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་ཆུ་ཁྱི(༡༦༨༢)ལོ། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་བཞེས་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༡༣)ལོ་བཅས་ལ་འཆམ་གོས་མངགས་བཏགས་སྣ་ཚོགས་དང་། ཞྭ་ནག་གི་འཆམ་གོས་ཕྱག་མཚན་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་། ཕྱི་པོའི་འབབ་བརྒྱུད་བཙས་གསར་བཙོས་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་གོང་མ་ཁང་ཤིའི་སྐུ་ཞབས་ནས་ཕུལ་བའི་འཆམ་གོས་མངགས་བཏགས་མ་ཆ་ཚང་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཅས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཕྱགས་ཁང་དང་། དབེན་དགོན་གཉིས་ལ་སྦྱོར་འཛུགས་གནང་ཚུལ《རང་རྣམ》ལས་གསུངས་པས་དེ་དུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གར་འཆམ་ཚུགས་ཟིན་པར་གསལ་བཤད་བྱུང་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གར་འཆམ་གྱི་ཞིབ་ཕྲའི་གནས་ཚུལ་སྐོར། ད་ལྟ་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་རྗེ་མཁན་ཁང་གི་འཆམ་དཔོན་ཀུ་ལེ་བླ་མ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་ཆེད་རྩོམ《བཀྲས་ལྷུན་རྗེ་མཁན་གར་འཆམ་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་མདོ་ཙམ་ཞུ་བ》ཞེས་པ《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》༡༩༩༣ ལོའི་དུས་དེབ་ཨང་དང་པོའི་ནང་འཁོད་ཡོད།

༦. སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གར་འཆམ། སྐུ་འབུམ་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་པ་མཁན་པོ་ཆོ་ནེ་ཤན་ཏན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི(༡༧༡༨)ལོར་རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆམ་དཔོན་ཞིག་གདན་དྲངས་ནས་འཆམ་ཞྭ་འགའ་ཞིག་བསླབ་སྦྱངས་ཐོག་འཆམ་པ་གྲྭ་ཚང་ཟུར་དུ་འཛུགས་གནང་མཛད་ཡོད།

༧. བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གར་འཆམ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་གླང(༡༧༦༩)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་འཆམ་དཔོན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་མདོ་སྨད་དུ་འབྱོར་བ་དང་སྐབས་བསྟུན་གར་འཆམ་སྣ་འགའ་ཞིག་དང་ལུགས་མཁར་ཚོ་ག་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད།

༨. བསྟན་རྒྱས་གླིང་གི་དེ་མོ་གར་འཆམ། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན(རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་དུས་མཉམ)གྱིས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་དེ་ཀོང་པོ་དེ་མོ་དགོན་དུ་འཛུགས་གནང་མཛད། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་མཆོག(རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཁྱི་༡༧༧༨ ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཡོས་༡༨༡༩ བར)གིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་འགན་བཞེས་གནང་རིང་སྔར་ཡོད་ཀོང་པོ་དེ་མོའི་འཆམ་ལ་ལེགས་བཅོས་དང་ཁ་སྐོང་མཛད་དེ་ལྷ་ས་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དུ་འཛུགས་གནང་མཛད་པར་ཡོངས་གྲགས་སུ་དེ་མོ་དགུ་འཆམ་ཟེར་ཞིང་འཆམ་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་འཁྲུག་ཆ་དོད་ཅིང་དུང་ཆེན་གྱི་སྐད་དང་བསྟུན་ནས་འཆམ་དགོས་པས་དུང་འཆམ་ཟེར(དེའི་འཆམ་ཡིག་ཞལ་འབྲུས་དེང་སང་ཡོད་ཚུལ)

༩. མཚུར་ཕུའི་གར་འཆམ། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གིས་འབྲི་གནང་མཛད་པའི《མཚུར་ཕུའི་གར་འཆམ་སྐོར་གླེང་བ》ཞེས་པའི་ཆེད་རྩོམ《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》༡༩༩༢ ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོའི་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཡན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་མཚུར་ཕུ་དགོན་པར་གར་འཆམ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་བཙན་མེད་པ་དང་། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ(རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྦྲུལ་༡༧༩༧ ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག་༡༨༦༨ ལོ་བར)མཆོག་གིས་ལོ་མཇུག་དགུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་གར་འཆམ་དང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༨༣༢)ལོར་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུའི་གར་འཆམ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་གར་འཆམ་གཉིས་ལོ་རེས་མོས་ཀྱིས་འཛུགས་རྒྱུའི་བཀོད་སྒྲིག་མཛད་པར་གསུངས། ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་ཆེད་རྩོམ་དེ་བཞིན《བོད་ལྗོངས་སྒྱུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག》༡༩༩༢ ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། ༡༩༩༥ ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོ་བཅས་སུ་འཁོད་པ་དེར་གཟིགས། ད་དུང་ཞྭ་ལུ་རྣམ་སྲས་མཆོད་པའི་གར་འཆམ་དང་སྟག་ལུང་གི་གར་འཆམ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་དཔྱད་གཞི་གསལ་བ་ཞིག་ད་ཕན་མ་རྙེད་ལགས།

གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ། ༡. གར་ནི་མཆོད་ཕྲེང་གི་གར་དང་། ས་ཆོག་གི་གར། གར་འཆམ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ཐིག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཐིག་དང་། དབྱངས་ནི་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཆོ་གའི་གདངས་དང་དབྱངས་ལྟ་བུ་ཡིན།

༢. གར་ནི་འབག་དང་། ཆོས་གོས་གྱོན་ནས་འཁྲབ་པའི་འཆམ་དང་། ཐིག་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་ཐིག དབྱངས་ནི་འདོན་པའི་གདངས་དབྱངས།

གར་གནོད་པའི་རིགས་ཤེས། གང་དུ་འགྲོ་ན་ལེགས་ཞེས། (ཅ)

གར་པའི་རྫོང་རྩེ་ཟེ་ཟེ། ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་གར་པ་གྲོང་ཚོའི་རྒྱབ་རི་ལ་ཟེར། ཤར་ཕྱོགས་ནས་སྐྱིད་ཆུའི་ཐང་རོས་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་སྐབས་རི་འདིའི་རི་རྩ་སྔོལ་མཚམས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དང་། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་མཐོང་གི་ཡོད།

གར་དབང་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོ། སྤྱན་རས་གཟིགས་པདྨ་གར་དབང་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ། པཎྜི་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་གནང་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལྷའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གམ་ཡང་ན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གཏེར་བདག་གླིང་པས་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྲོལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་བརྟག

གར་དབང་ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དབང་བསྐུར། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་གཏེར་བདག་གླིང་པའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་ནང་ཚན་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཚེ་དབང་དང་།

བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་བཅས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གར་མི་ཡོན་ཏན་གཡུང་དྲུང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་སློབ་མ་དང་། འོལ་ཁ་ཞིང་ཤྲིའི་རྒྱལ་བ་ཐུབ་པ་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞེངས་པར་མཛད་མཁན་དེ་ཡིན། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཇོ་བོ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་སྤྱན་འདྲེན་ལ་ཕྱིན། ཇོ་བོ་རྗེ་བསམ་ཡས་སུ་བཞུགས་སྐབས་གསོལ་ཚོ་དང་ཆབ་ཚོ་མ་ཆད་པར་ཕུལ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་ཆ་ཚང་གསན། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ལ་ཧ་ཅང་མཁས། སློབ་མ་ཡང་ཁུ་སྟོན་ཆེན་པོ་སོགས་མང་དུ་ཕྱིན་ཞེས《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ལས་གསུངས།

གར་ཞ་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་། སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སུ་གར་ཞ་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེར་གར་ཞ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

གར་རོལ་པ། གོང་དུ་བཤད་པའི་གར་པའི་རོལ་ཆ་གཏོང་མཁན་གྱི་མིང་།

གར་ལོག 《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི》ནང་དཔྱད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་ཐོག་མར་མངའ་རིས་སུ་བྱོན། དེ་ནས་གར་ལོག་གི་ཡུལ་བསྐོར་ནས་ཧོར་ཡུལ་དང་། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་བྱོན་པར་གསུངས་པ་དེ་མངའ་རིས་ཀྱི་ནུབ་བྱང་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་། འབྲོམ་སྟོན་པས་མཛད་པའི《ཇོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ》དེའི་ནང་འཁོད་དོན་ལྟར། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་ཆེད་དུ་གསེར་འཚོལ་དུ་བྱོན་པས་གར་ལོག་གི་རྒྱལ་པོས་བཙོན་དུ་བཟུང་བར་གསུངས་ཀྱང་《ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར》ལོ་ཙཱ་བའི་ཡིག་འབྲི་པ་ཆོས་དཔལ་དར་དཔྱང་གིས་མཛད་པ་དེའི་ནང་། ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་གར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བཞུགས་སྐབས། གར་ལོག་གི་དམག་འོངས་ནས་མི་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བྲོས་པར་གསུངས་པ་བཅས་ལ་བལྟར་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་སྐབས། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བའི་གར་ལོག་ཅེས་པའི་སྐད་དེ་ནི། དབྱི་སི་ལམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་བདག་མི་རབས་གཉིས་པ་ཀ་ལིབ་ཨུ་མར་གྱིས(སྤྱི་ལོ༦༣༤ནས༦༤༤བར)ལོ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་། ཨ་ཧྲི་རི་ཀའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨེ་ཛིབ་དང་། སི་རི་ཡ། ཨ་རབ་སོགས་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀ་ལིབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འབོད་ཅིང་། ཀ་ལིབ་ཅེས་པའི་སྐད་དེ་ནི་ཨ་རབ་ཀྱི་སྐད་ཡིན་པ་དང་། གོ་དོན་ནི་སྐུ་ཚབ་དང་། བརྒྱུད་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། སྐད་དེ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་ཟུར་ཆག་ནས་གར་ལོག་ཅེས་འབོད་པ་དང་། དེ་ནི་ཐོག་མར་ཏུར་ཀིའི་མི་རིགས་དབྱི་སི་ལམ་གྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་གཙོ་བདག་གི་མིང་ཡིན་པ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་དེ་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཚང་མའི་མིང་དུ་འགྱུར་ཕྱོགས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ་པ་ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ལགས་ཤིང་། སྐབས་འདིར་མཁས་པ་མི་གསུམ་དབུས་གཙང་ནས་མངའ་རིས་དང་། དེ་ནས་གར་ལོག་བརྒྱུད་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་པར་གསུངས་པའི་གར་ལོག་གི་ཡུལ་ནི་བོད་ཀྱི་ནུབ་བྱང་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་གྲུ་གུ་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ནི་ཨ་རབ་ཡུལ་དུ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མགོ(༧༠༡ནས༧༡༢)ནས་དབྱི་སི་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པ་དང་། ས་གནས་དེ་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཡོད་པ་དེར་ཟེར།

གར་ལོག་གི་དམག་གིས་ཡུལ་དབུས་བཀྲག ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་དཔུང་ལོ་དོན་ཟླར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༢༠༡)ལོར་ཏུར་ཀིའི་རྒྱལ་པོ་ཤ་ཧ་བུ་དན་གྱི་དམག་དཔུང་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ཏེ་རྒྱ་གར་མཐཱ་ནྟའི་མངའ་ཁོངས་ཡོངས་རྫོགས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ཤིང་། ནང་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལ་དང་ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི་སོགས་བཅོམ་པའི་ལོ་རྒྱུས《ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར》དང་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ》དུམ་བུ་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

གལ་གྲིས་གཅུས། ནན་གྲིས་ལས་རྒྱལ་གྲིས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། སུ་ཚུགས་བྱས་པ། (བོ)

གལ་ཆེ་ནན་དཔེའི་དྲན་གསོའི་རྩ་ཚིག གལ་ཆེའི་གནས་ལ་ཡང་ཡང་བསྐྱར་ཟློས་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་དཔེ་ལྟར་སྔར་ཡོད་རྩ་ཚིག་སྙིང་པོ་གཞིར་བཞག་དགོས་རེས་ཀྱི་ཚིག་གསར་པ་ཁ་སྣོན་བྱས་ཏེ་ཚང་མར་དྲན་གསོ་གཏོང་བའི་རྩ་འཛིན་བཀའ་ཡིག

གལ་ཆེན་དུས་མདའ་ཟུང་མི་ཡོང་བ། རི་དྭགས་ལ་རྫོན་རྒྱག་པ་དང་། དགྲ་བོ་ལ་འཛིང་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མདའ་ཕྲང་དྭགས་པའི་སྔོན་གྱིས་ཞན་ཐོགས་མ་བྱུང་བ་དཔེར་བཞག་པ།

གལ་ཆེར་འབྲུམས་བསྐྱར། གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་པ།

གལ་མདོ་རིམ་པའི་དམ་ཚིག་ལ་བཅུ་གཉིས། དམ་ཉམས་པའི་མདོ་བཞི། ༡.རྩ། ༢.ལག ༣.རྣས་མ། ༤.ཞལ་གྱིས་མ་ཉམས་པའོ། མ་ཁྲོལ་བའི་ཚུལ་བཞི་ནི། ༡.སློབ་དཔོན། ༢.མཆེད། ༣.ལྕམ། ༤.ཡི་དམ་རང་སེམས་ཀྱིས་མ་ཁྲོལ་བའོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟགས་བཞི་ནི། ༡.དམན་འདུ་ཞིང་མཐུ་རྩལ་ཆེ་བ་དང་། ༢.བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་རིག་པ་ཆགས་པ་གཉིས་དང་། ༣.ཡིད་འོང་འབྱུང་ཞིང་འདོད་པ་འགྲུབ་པ་དང་། ༤.མང་པོས་བཀུར་ཞིང་གྲགས་པ་ཐོབ་པའོ། །

གལ་བཟུང་བ། སློབ་མ་རྣམས་ལ་སློབ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་འཁྲིད་བྱའི་གཞུང་གང་ཡིན་པ་དེའི་བརྗོད་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ།

གི་ལྷང་། གླང་པོ་ཆེའི་སྐྲ་ཕམ་ཞེས་པ་སྨན་གྱི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་སྟེ། ཚིག་མཛོད་འགའ་ཞིག་གི་ནང་། གླང་པོ་ཆེ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གི་ནང་སྐྲ་ཕམ་ཡོད་པའི་གླང་ཆེན་གཅིག་ལས་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡང་སྣང་བས་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་བརྟག

གིང་ཆེན་པོ་ཚངས་པ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལ་མོ་ཚངས་པ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ་དེ་ལྷའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་ལྔ(༡.ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མ། ༢.གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན། ༣.དཀའ་གདོང་གཉན་སྦྱིན་ཤིང་བྱ་ཅན། ༤.ལ་མོ་ཚངས་པ། ༥.བསམ་ཡས་གནོད་སྦྱིན་ཙེའུ་དམར་པོ)ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་ཀྱང་བསྟེན་གསོལ་གནང་བའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོའི་གྲས་སུ་ཡང་ཡོད། འདིའི་མཚན་རྟོགས་དང་གསོལ་མཆོད་ནི་ཁ་བྱང་དུ《ལྷ་མཆོག་སྲིད་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་རིམ་པ་དོན་ཡོད་འཁྱིལ་གྱི་ཞགས་པ》ཞེས་འཁོད་པ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག《རྩེ་ཐང་རྒྱལ་གྱི་ཚང་གི་ཞལ་འདོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》པོད་གཉིས་པའི[ཇ]རྟགས་ཅན་ཤོག་ངོས་༢༣ནས་༢༠བར་ཡོད། ཚངས་པ་དྲག་པོ་ནི་ཡོངས་གྲགས་བསེ་ཁྲབ་པར་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཚངས་པ་ཞི་བ་ནི་རྟ་མཆོག་དང་པ་ལ་ཞོན་ཞིང་། གཡས་སུ་རལ་གྲི་དང་གཡོན་དུ་ནོར་གཞོང་དང་ཞགས་པ་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད། ཞི་དྲག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྔོན་སྤྱིལ་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ(རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕག༡༠༥༩ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་གླང༡༡༠༩ལོ་བར) རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱ(༡༠༩༣)ལོར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་སྐབས་ཆོས་སྐྱོང་འདི་ལོ་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གསང་ཕུ་དགོན་པར་གནས་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་གསང་ཕུ་དགོན་པ་དང་། ར་བ་སྟོད་དགོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདུས་ཚོགས་ནམ་ཡིན་ལ་ལོ་ཆེན་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟོད་པ(ཡོངས་གྲགས་སུ《བློ་བསྟོད》

ཟེར།) ཆག་མེད་དུ་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཆོས་སྐྱོང་འདི་ཉིད་སྐུ་རྟེན་པར་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་《བློ་བསྟོད་》ཅེས་པར་དུ་འདོན་སྲོལ་ཡོད། ཆོས་སྐྱོང་འདིའི་མངོན་རྟོགས་དང་གསོལ་མཆོད་སྐོར། ཁ་བྱང་དུ《གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་བསེ་ཁྲབ་ཅན་ལ་མཆོད་གཏོར་འབུལ་ཚུལ》ཞེས་པ་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་ཞིག《རྗེ་ནམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་ཞལ་འདོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》པོད་གཉིས་པའི[ཇ]ང་ཤོག་གྲངས་༢༡ནས་༢༣བར་ཡོད།

གིང་ཧྲིང་། རྒྱ་ནག་སྐད(庚申年)ལུགས་སྤྱི་ལོའི་མིང་།

ཀྱུ་ཀྱུ་སྦྲུལ། རྐང་ལག་བརྐྱངས་བསྐུམས་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ན་ཚ་ཆགས་པ།

ཀུ་གེ། ཀུ་གེ་རྒྱལ་རབས་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་ཞིག་ཡིན་པའི་གྲོག རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ལྟེ་ཚན་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་རྩ་རང་གལ་ཆེའི་གནའ་རབས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཆགས་ཤུལ་གྲས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། གནའ་རབས་ཀྱི་མིང་ཆེན་པར་ཞང་ཞུང་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་མ་ཚུགས་གོང་གི་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱང་ས་གནས་འདིར་ཆགས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྙིང་པའི་ནང་ཡང་ཞང(羊同)ཞེས་འབོད། དེ་སྐོར་གྱི་ཚིག་འགྲེལ་གཞན་གསལ་ཞང་ཞུང་ཞེས་པ་རེར་གཟིགས་དགོས། ཀུ་གེ་ནི་མངའ་རིས་ཁུལ་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ནུབ་དང་། ལྷོ། བྱང་ཕྱོགས་བཅས་རྒྱ་གར་དང་ཀཤྨིར་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། ཤར་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྒར་རྫོང་དང་། ཕུ་ཧྲེང་རྫོང་དང་འབྲེལ་ཡོད། གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་ཆུ་བོའི་དཀྱིལ་རྒྱུད་དུ་གནས་ཡོད། རྫོང་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ༢༢༥༠༠དང་། མི་འབོར་༩༥༥༦(༡༩༨༢ལོ)ཡོད་པའི་ནང་མང་ཆེ་བ་བོད་རིགས་ཡིན་ཅིང་། ཞིང་ལས་མི་འབོར་བསྡོམས་གྲངས༢༩༠༥དང་། ས་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་མུ་༡༡༨༠༠ཙམ་ཡོད་པ་དེས་མི་གྲངས་བསྡོམས་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ༣༤དང་གྲངས་ཚད་༨ཟིན། འབྲོག་ལས་མི་འབོར་༧༢༧ཙམ་ཡོད་པ་དེས་མི་གྲངས་བསྡོམས་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ༡༥ཟིན། ནགས་ཚལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་མུ་༥༠༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱིའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ཟིན། དགོན་པ་གྲངས་༧༥ཡོད་པའི་ནང་རྙིང་མའི་དགོན་པ༨ ས་སྐྱའི་དགོན་པ༡༣ བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པ༢༠ དགེ་ལུགས་དགོན་པ༣༥ བོན་པོའི་དགོན་པ༡ ཆོས་ལུགས་རིས་གཏན་མེད་པའི་དགོན་པ༡བཅས་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་གཞན་དག་ལ་གྲྭ་པ་དང་ཨ་ནེ་གྲངས་འབོར་ཅི་ཡོད་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ཀྱང་། དགེ་ལུགས་དགོན་པ་རྣམས་ལ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་སུ་གྲངས༢༥ཡོད་པར《བཻ་སེར》ལས་གསུངས། དེ་ལྟའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཙ་ཧྲེང་རྫོང་དང་། མདའ་པ་རྫོང་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ལྗོངས་ཞི་བའི་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་རྫོང་གཉིས་གཅིག་སྒྲིལ་བཏང་སྟེ་རྩ་མདའ་རྫོང་ཞེས་རྫོང་རིམ་པའི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་བཙུགས་པ་རེད།

ཀུ་གེ་རྒྱལ་པོ། མངའ་རིས་ཀུ་གེའི་ཁུལ་དུ་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་སྟེ། བོད་ས་གནས་སུ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་ལུགས་བྱ(༨༤༡)ལོར་ནང་བསྟན་བསྣུབས་པའི་རྗེས་ནས། དེའི་སྲས་འོད་སྲུང་དང་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་ལོ་མང་རིང་སྲིད་དབང་ཐོབ་ཕྱོགས་རེས་ཀྱི་དམག་འཁྲུག་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ས་གླང(༨༦༩)ལོར་བོད་ས་གནས་ཡོངས་སུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འབངས་གཡེན་ལོག་བྱུང་མཐར་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་རང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ཞིང་ཡོས(༩༠༥)ལོར་འབངས་གྱེན་ལོག་གིས་རྒྱལ་སར་བཀྲོངས། སྲས་ཆེ་བ་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་དང་སྲས་ཆུང་བ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་ལ་སྟོད་དུ་བྲོས། སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གྱིས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དུ་དབང་བསྐུར། དེ་ལ་སྲས་གསུམ(༡. དཔལ་གྱི་མགོན། ༢. བཀྲ་ཤིས་མགོན། ༣. ལྡེ་གཙུག་མགོན)བྱུང་། རྒྱལ་པོས་སྲས་གསུམ་སོ་སོར་རང་རང་གི་སྲིད་འཛིན་མངའ་ཁོངས་གསུམ་དུ་བགོས་ནས་གནང་བས་ཡོངས་གྲགས་སུ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཟེར། དེ་ཡང་སྲས་ཆེ་བ་དཔལ་གྱི་མགོན་ལ་མར་ཡུལ་ལ་དྭགས་གནང་སྟེ་སྲིད་དབང་བཟུང་བས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་བྱུང་། འབྲིང་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ལ་གུ་གེ་སྤུ་ཧྲེང་ཞང་ཞུང་གནང་བས་དེ་ནས་གུ་གེའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་བྱུང་། ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་ལ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གནང་བས་དེ་ནས་གུང་ཐང་རྒྱལ་བརྒྱུད་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱལ་བརྒྱུད་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་གཉིས་གསལ་མེད་ཚིག་སོ་སོའི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་ན། རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་མགོན་གྱི་སྲས་འབྲིང་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ནི་གུ་གེའམ་ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་རབས་རྗེས་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་སྲས་ཆེ་བ་སྲོང་ངེའམ་མཚན་གཞན་དྲང་སྲོང་ལྷེར་གྲགས་པ་དང་། ཆུང་བ་འཁོར་རེའམ་མཚན་གཞན་འཁོར་ལོ་ལྡེར་འདོད་པ་གཉིས་བྱུང་། སྲས་ཆེ་བ་སྲོང་ངེས་རབ་བྱུང་མ་གནང་གོང་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་རབ་ཏུ་བྱུང་རྗེས་ལྷ་བླ་མ(རྒྱལ་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རབ་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས་གནམ་གྱི་ལྷའི་གོ་དོན་མིན)ཡེ་ཤེས་འོད་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་རབས་དང་པོའི་ས་ལུག(༩༥༩)ལོར་འཁྲུངས་ནས་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱི(༡༠༣༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས་པར་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ནོར་བུས་གཟིགས་མྱོང་བའི《གུང་ཐང་རྒྱལ་རབས》སྙིང་པ་ཞིག་ནང་འཁོད་ཅེས་གསུངས། སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་སུ་བྲོས་པའི་ཤིང་ཡོས(༨༩༥)ལོ་ནས་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་འཁྲུངས་པའི་ལོ་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་རབས་དང་པོའི་ས་ལུག(༩༥༩)ལོ་བར་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་རིང་ལྷ་བླ་མའི་མེས་པོ་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། ཡབ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བར་སྣང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ལ་སྲས་གཉིས(༡. ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་དེ་ཝ་རཱ་ཛ། ༢. ལྷ་འཁོར་བཙན། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ནཱ་ག་རཱ་ཛ)དང་། སྲས་མོ་ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག་བཅས་གསུམ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་བླ་མས་དགུང་ལོ་མ་ཐོན་བར་དུ་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་དེ་རྗེས་སྲས་གཉིས་དང་སྲས་མོ་བཅས་ཡབ་སྲས་བཞི་ཀ་རུས་གཅིག་ཏུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྔོན་ཅེས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་མེ་སྤྲེལ(༩༨༦)ལོར་མཐོ་ལྡིང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཞེས་ཟེར་བ་དགུང་སྐྱིད་ཤིང་སྐྱར(༩༩༥)ལོར་འཁྲུངས་པ་ནས་རྩིས་པ་ཡིན། ཁྲིམས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གཟིགས་པས་ཐུགས་སྐྱོ་སྟེ། རྒྱལ་སྲིད་གཅུང་འཁོར་རེ་ལ་གཏད་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་པ་མེ་འབྲུག(༡༠༡༦)ལོར་ཡབ་སྲས་གསུམ(ཡབ་དང་སྲས་གཉིས་སྲས་མོ་གཅིག་བཅས་བཞི་ཡོད)ཀ་རང་རྟགས་རང་གིས་བླངས་ཏེ་དགོན་དྲུང་དུ་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ་བ་ནི་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་པ་ནི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེར་རབ་བྱུང་གི་མིང་གསར་པ་གནང་སྐབས་མཁན་པོའི་མཚན་ཟུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་བླངས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཚུལ་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལོ་འདི་ནི་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་རིགས་པས་ཐུབ་པ་ལགས། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ་གཅུང་པོ་འཁོར་རེ་ལ་སྲས་གསུམ(༡. བཙན་སྲོང་ཅན་རེ། ༢. ཚ་ལ་ལྡེ། ༣. ལྷ་ལྡེ་བཀྲ་ཤིས་བཙན་བཅས)བྱུང་བའི་སྲས་གསུམ་པ་ལྷ་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་མངའ་བདག་ལྷ་ལྡེ་དེ་ལ་སྲས་གསུམ(༡. འོད་ལྡེ་བཙན། ༢. བཀྲ་ཤིས་འོད། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་བྱང་ཆུབ་འོད། ༣. ཞང་སྲོང་ལྡེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཞི་བ་

འོད་བཅས)སྣང་བའི་ཚེ་བ་འོད་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ) སྲས་གཞན་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མངའ་བདག་ལྷ་ལྡེ་བཀྲ་ཤིས་བཙན་ལ་སྲས་གསུམ(༡. སློབ་ཚ་བཙན་སྲོང་། ༢. སྤྱི་ཚ་རྩེ་ལྡེ། ༣. སྟོ་ཚ་གྲགས་བཙན་ལྡེ)སྣང་བའི་འབྲིང་པ་རྩེ་ལྡེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ་མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེ་ལ་སྲས་བཞི(༡. སེང་གྲགས། ༢. ཙ་མེ་ཏྲི་ཏ། ༣. ཟངས་ཁ་ཚ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་འབར་ལྡེ་བཙན། ༤. ཚ་ཆེན་ཚ་བསོད་ནམས་རྩེ་བཅས)སྣང་བའི་གསུམ་པ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་འབར་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་དྲུག་པ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་འབར་ལྡེ་བཙན་ལ་སྲས་གསུམ(༡. བཀྲ་ཤིས་རྩེ། ༢. ཇོ་བོ་རྒྱལ་པོ། ༣. འོད་འབར་རྩེ)སྣང་བའི་དང་པོ་གར་ལོག་གིས་བཀྲོངས། གསུམ་པ་གར་ལོག་གིས་བཙོན་དུ་བཟུང་ནས་འདས། གཉིས་པ་ཇོ་བོ་རྒྱལ་པོས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བདུན་པ་དང་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་ལ་སྲས་ལྔ(༡. ཨ་ཀ་ཏྲ་དེ། ༢. ཙནྡྲ་པོ་རྗེ། ༣. ཨ་མི་སོག་ཙ། ༤. ཕྱུགས་ཙ། ༥. རྩེ་འབར་བཙན་བཅས)སྣང་བའི་ལྔ་པ་རྩེ་འབར་བཙན་གྱིས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ་ཇོ་བོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྲས་གཅུང་ལྡེ། དེའི་སྲས་ཉིང་ལྡེ། དེའི་སྲས་ཇོ་བླ་མ་བཅས་རིམ་པ་བྱུང་ཡང་སྲིད་མ་བཟུང་། འོད་འབར་རྩེའི་སྲས་ཨེ་པོ་ཨིས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་དགུ་པ་རྩེ་འབར་བཙན་ལ་སྲས་བཞི(༡. སྲིད་ལྡེ་བཙན། ༢. རྩེ་ལྡན་དག ༣. དཔལ་འོད་བཙན། ༤. འདུལ་སྲིད་འདུལ་བཙན)བཅས་སྣང་བའི་དང་པོ་སྲིད་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་པ་སྲིད་ལྡེ་བཙན་ལ་སྲས་གཉིས(༡. ཏི་ལྡེ་བཙན། ༢. ནམ་ལྡེ་བཙན)བཅས་སྣང་བའི་དང་པོ་ཏི་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཏི་ལྡེ་བཙན་ལ་སྲས་གསུམ(༡. གུང་ལྡེ་བཙན། ༢. ཏི་མ་ལྡེ། ༣. ལྷ་བཙན་ལྡེ)བཅས་སྣང་བའི་དང་པོ་ཏི་མ་ལྡེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཏི་མ་ལྡེ་ལ་སྲས་གསུམ(༡. དགེ་འབུམ། ༢. བྱམས་པ། ༣. སེམས་དཔའ)བཅས་སྣང་བའི་དང་པོ་དགེ་འབུམ་གྱིས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་དགེ་འབུམ་ལ་སྲས་གསུམ(༡. སྲིད་རྫོར། ༢. ལ་ག ༣. བོས་པ) བཅས་བྱུང་བའི་གཉིས་པ་ལ་གས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ལ་གའི་སྲས་ཆོས་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལས་མེད་པ་དེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཆོས་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལ་ཡང་སྲས་ལྷ་ཆེན་གྲགས་པ་ལྡེ་ལས་མ་བྱུང་བ་དེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ལྷ་ཆེན་གྲགས་པ་ལྡེ་ལ་སྲས་གཉིས(༡. ཁྲི་ནམ་རྒྱལ་ལྡེ། ༢. དཔལ་འབར་ལྡེ)སྣང་བའི་དང་པོ་ཁྲི་ནམ་རྒྱལ་ལྡེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཁྲི་ནམ་རྒྱལ་ལྡེ་ལ་སྲས་ནམ་མཁའི་དབང་པོ་ཕུན་ཚོགས་ལྡེ་ལས་མ་བྱུང་བ་དེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཁྲི་ནམ་མཁའི་དབང་པོ་ཕུན་ཚོགས་ལྡེ་ལ་ཡང་སྲས་རྣམ་རི་སངས་རྒྱས་ལྡེ་ལས་མ་བྱུང་བ་དེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་དགུ་པ་ཁྲི་རྣམ་རི་སངས་རྒྱས་ལྡེ་ལ་ཡང་སྲས་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་ལས་མ་བྱུང་བ་དེས་སྲིད་བཟུང་། གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་པ་རྒྱལ་པོ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་གུ་གེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་དང་དུས་མཉམ་ཞིང་། མཁན་ཆེན་དེས《གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང》མཛད་ཅིང་དེའི་ནང་གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་བར་དུ་གསལ་བ་རྣམས་འདིར་གནད་བསྡུས་བྱས་ཏེ་དྲངས་པ་ལགས། རྒྱལ་པོ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་མན་ཆད་ཀྱི་གདུང་རབས་ཁ་ཤས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻ་སེར》ནང་གསལ།

གུ་གེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གྲགས་པ་དབང་ཕྱུག་ལྡེ། འདིས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཕྲུལ་ལོར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མངའ་རིས་སུ་གདན་དྲངས་ཞུས《འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ།

གུ་གེ་རྒྱལ་རབས། གོང་དུ་གུ་གེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གསལ།

གུ་གེ་ཆོས་འབྱུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྤེལ་བའི་དར་ཆེན་དྲུག་གི་གྲས། གུ་གེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པའི《གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང》ལ་ཟེར། འདིའི་མ་དཔེ་དཔྱ་མེད་ཁྲིས་རྐྱང་མཇུག་ནས་མ་ཚང་བ་ཞིག་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་དཔེ་འཛིན་མ་གཅིག་ལགས་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་བཞུགས་པ་དེ་བཞིན་ཕོ་བོ་ཡེ་ཤེན་གུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་སྟོད་སྐབས་མཇལ་ཕྱོང་ཞིང་། འདིའི་ནང་གུ་གེའི་རྒྱལ་རབས་དང་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་ནས་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་པ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་འཁོད་འདུག་པ་དཔྱད་གཞིར་ཡིད་རྟོན་ཅུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། བར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གྲང་དར་མའི་མཇུག་ནས་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གྱི་མཇུག་བར་ཤོག་ལྷེ་གཅིག་མ་ཚང་བར་བརྙེན་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་རྩད་གཅོད་ཞུས་པར་སེ་རར་བཞུགས་པའི་མངའ་རིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཞིག་གི་ཕྱག་ཏུ་རྒྱལ་རབས་འདིའི་མ་དཔེ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད་སྐད་ཐོས་ཀྱང་ཁོང་གི་མཚན་རིམ་གསལ་ཞིག་གསུང་མཁན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་སྐབས་ཁ་སྐོང་བྱ་ཐབས་མ་རྙེད་ལགས།

གུ་གེ་ཆོས་འབྱུང་གི་བསྟན་རྩིས་ལ་དཔྱད་པ། འདིའི་ནང་གསལ་བའི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོའི་བསྟན་རྩིས་ནང་། ལྷ་བླ་མ་ཞི་བ་འོད་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ལུགས་ལོས་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲམས་ནས(བསྟན་པའི་ལུར་བཞིས)ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བཞིར་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ཞེས་དང་། མེ་ཕྲེལ་ལོ་ལ་རབ་ཏུ་གཤེགས་ནས་ཞི་བ་འོད་དུ་མཚན་གསོལ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དགུང་ལོ་ཞི་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། འབྲུངས་ལོ་གང་ཡིན་མི་གསལ་ཞིང་། རབ་བྱུང་མཛད་ནས་ལོ་བཞི་ཟླ་རྩ་གཅིག་བཞུགས་ཞེས་པ་ལྟར་ན། བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛད་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་རྗེས་རབ་བྱུང་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་བས་དེ་དུས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཙམ་ཕེབས་ཟིན་པར་མངོན། ལྷ་གཉེན་གྱི་ལོའི་ལུགས་ལོས་ཨ་ཏི་ཤ་སྐུ་མ་གཤེགས་གོང་གི་ལུགས་ལོས་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལུགས་ལོས(༡༠༤༡)ལོ་ཡིན་པ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཀྱི་ལུགས་ལོས་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལུགས་ལོས(༡༡༡༡)ལོ་ཡིན་པས་ལྷ་བླ་མ་ཞི་བ་འོད་དེ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ཀུན་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པར་བཞུགས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་འབྱུང་རང་གི་ནང་། ལྷ་བླ་མ་ཞི་བ་འོད་ཀྱིས་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་ལྷན་དུ《དཔལ་མཆོག་ཟླ་འགྲེལ》དང《ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། གཉམ་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། ཐང་ཏི་དར་མ་སྐྱིང་པོ། ཡར་སྟོང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས(འབྲི་ཤེས་རབ་འབར་གྱི་སློབ་མ)བཅས་གདན་དྲངས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་གསུངས་པ་བཅས་བསྡུར་ན། ལྷ་བླ་མ་ཞི་བ་འོད་གཤེགས་པའི་ལུགས་ལོས་དེ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལུགས་ལོས(༡༡༡༡)ལོ་དེ་རང་ཡིན་པ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་པཎྜི་ཏའི་ལོ་ཙཱ་བ་མཛད་ནས་ཆོས་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་མཁྱེན་རྒྱ་ཅན་དུ་གྱུར་ཟིན་པས་དེ་དུས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་དུ་ཟིན་ངེས་པ་བསམས་ན་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཕྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཡིན་སྙམ།

གུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། (བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གུ་གེ་ཁང་ཚན་དུ་ཞུགས་ཤིང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད) གཙང་ཁུལ་དགེ་རྒྱས་སྤྱི་མ་གྲོང་གི་ཏེ་འདབས་རྒྱ་མ་མཁར་གྱི་གཡུལ་རྒྱལ་བརྟན་གྲོང་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་དཔལ་འབྱོར་དང་ཡུམ་འཛོམས་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༧༤༥)ལོར་འཁྲུངས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ལ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པ་མེ་ཕྱི་ལོར་དཀྱིལ་ཁང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་བརྩོན······

འགྲུས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་རབ་བྱུང་ཞུས་པའི་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རེ་ཞིག་པར་དབེན་དགོན་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་ཕྱག་ལེན་འཛིན་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་མེ་གླང་（༡༧༥༧）ལོར་དབེན་དགོན་སློབ་གྲྭར་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེའི་ཕྱི་ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་སྒྲིགས་ཞུགས་གནང་སྟེ་རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་འགྲུས་སོགས་དགེ་ཀན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་དཀའ་ཆེན་གྱི་མཚན་གནས་བཞེས། དེ་ནས་སྔ་རིག་པ་དང་སྙན་སྦྱོར་སོགས་རིག་གནས་ཁག་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཤིང་ལུག（༡༧༧༥）ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་ཐོག རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་དང་། དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ། ཕྱག་བཞེས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་གསན་བསམ་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་ཞོར་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་གསན་པས་ཉམས་བཞེས་བྱང་འཕེལ་དུ་བསྐྱངས། གཞན་ཡང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བོན་རྒྱལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། ཐུག་རི་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཀྱང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཧ་ཅང་མང་པ་ཞིག་གསན། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་དབེན་པའི་གནས་སུ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཙོར་འདོན་མཛད་ཅིང་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་ཆུ་བྱི（༡༧༩༢）ལོར་དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཡོས（༡༧༩༥）ལོར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སྔགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་སྔར་སྲོལ་འཆད་ཉན་དང་། ཕྱག་བཞེས་ཉམས་མེད་གོང་འཕེལ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་མེ་འབྲུག་ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འབུལ་གནང་མཛད། གསུང་རྩོམ་སྐོར་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་པོད་ཆེན་ལྔ་དཔར་མ་ཡོད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྦྲུལ（༡༨༡༣）ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་པོ་རྒྱལ་ཐུར་དུ་འཁོད་པ་ད་པན་མ་མཇལ་ལགས།

ཀུ་ཙ་ཡ་ཏྲ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་རྒྱ་གར་དང་སྟག་གཟིག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ན། ཀུཙ་ཡ་ཏྲ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཡུལ་དེ་པ་ཀི་སི་ཐན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་པོར་སིག་སྟེ་དབྱི་ལང་གཉིས་གང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང་། གང་ལྟར་ཀུཙ་ཡ་ཏྲ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དེ་བོན་ཆོས་དར་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས།

ཀུ་ཊི་ར་ཐ། རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེང་སང་ཡང་ཀུ་ཊཱི་ར་ཐ་ཟེར།

ཀུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཏེར་ཁ་འོག་མར་གྲགས་པ་གོང་མ་དར་རྒྱལ་མཛད་པ་པོ་ཡིན། ལྷོ་བྲག་ལ་ཡག་ཁྲུལ་དུ་ཡབ་སྔགས་འཆང་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་སྙིང་པོ་དང་། ཡུམ་དཀར་བཟའ་མགོན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྤྲེལ（༡༢༡༢）ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཡབ་ཀྱིས《འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད》གསེར་ཡིག་ཞིག་ཟློ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཚིག་མཚམས། ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སླེབས་པ་དང་སྐུ་འཁྲུངས་པ་དུས་མཉམ་པར་བརྟེན་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་ནས་ཡབ་ཀྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་། ལྷ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས། སྐར་རྩིས། གསོ་བ་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས། སྒྲུང་དང་གླུ་གར། བོན་གཞུང་། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་སོགས་སྦྱོང་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ནས་བཅུ་དྲུག་བར། ཚད་མ་དང་ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། སྤྱོད་འཇུག ཕྱག་ཆེན། ཞི་བྱེད། རྫོགས་ཆེན་ལ་སོགས་པར་སློབ་གཉེར་དང་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ལ་མངའ་བདག་ཉང་གི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་སྲས་འགྲོ་མགོན་དང་མཇལ་ནས་གཏེར་ཆོས་མཐའ་དག་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཆུ་སྦྲུལ（༡༢༣༣）ལོར་སྨ་བྲག་གནམ་སྐས་བྲག་ནས་གཏམས་ལས་སྐོར་བཞི་དང་། མན་ངག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སོགས་གཏེར་འདོན་གནང་མཛད། བླ་རྫོགས་ཐུགས་གསུམ་གྱིས་མཆོད་པའི་གཏེར་ཁ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། སློབ་མ་སྐལ་ལྡན་མང་པོར་སོ་སོའི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་དང་མན་ངག་གནང་། ཉམས་རྟོགས་འཕེལ་འཕེལ་དུ་སྐྱེས། གཙང་གི་ཆོང་འདུས་མཁྱུར་མོའི་ལྷ་ཁང་དང་། བསམ་འགྲུབ་བདེ་ཆེན་གྱི་ལྷ་ཁང་། ལྷོ་ལ་ཡག་གུ་རུ་ལྷ་ཁང་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་ནས། ལ་ཡག་གུ་རུ་ལྷ་ཁང་དུ་གཙོ་བོར་བཞུགས་ཡུལ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ（༡༢༧༠）ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་སྐོར《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༢༨ནས༣༢༩བར་གསལ།

ཀུ་རུ་ཆོས་དབང་། གོང་གསལ་ཀུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

ཀུ་རུ་ཛོ་འབེར། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བླ་བརྒྱུད་ནང་བཞུགས། ཉི་མ་འབུམ་གྱི་གཅུང་པོ་བླ་བ་འབུམ་གྱི་སྲས་ཡིན། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཁམས་མི་གསལ། དགུང་ལོ་བདུན་མ་ཆད་ལྷུགས་པ་འདྲ་བར་ཡོད་པ་ལ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་རྒྱས་ཏེ་ཁུ་བོ་ཉི་འབུམ་དང་མཉམ་དུ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་ཁྲིད་མན་ངག་རྣམས་ལ་གསན་བསམ་ཉམས་བཞེས་མཛད། གཞན་ཡང་ས་སྐྱ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ། བལ་པོ་གྲགས་འབུམ་བཅས་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མའི་དབང་ལུང་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་ལ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༢༠༦ནས༣༢༠༧བར་གསལ།

ཀུ་རུ་ཛོ་རྗེས། སྲིད་སྐྱིད་སྐྱེ་རྫོང་གི་མདར་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་འགོར་འཁྲུངས། འཁྲུངས་ཁང་འབྱོར་པ་དམན་པས་ཡུལ་གྱི་ར་ལུག་སྐྱོང་བའི་ཞོ་ཁོ་མཛད།

ཀུ་རུ་དྲག་དམར། མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་དག་སྣང་ཆོས་སྐོར་ཕྱག་སུ་བཞུགས་པ་གུ་རུ་པདྨ་འབྱུང་གནས་དྲག་པོ་སྐུ་མདོག་དམར་པོར་ཡོད་པ་ཞིག་གི་མངོན་རྟོགས་དང་བཟླས་པ།

ཀུ་རུ་པདྨའི（བརྒྱད་ལྡའི་ཆེ་བ་སྐྱེ）ཆེ་བ་བཞི་བཅུ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ལ་ཆེ་བ་བཞི་བཅུ་ཡོད་པ་སྟེ། དང་པོ་སྐུའི་ཆེ་བ་བརྒྱད་ནི།
༡. ཕ་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་སྐྱེད་སྐུ་བལྟམས་པས་ཆེ། ༢. རྒྱལ་སྲིད་སྤང་བའི་ཆེ་བ་མི་དགོས་ཆེ། ༣. རོལ་རྩེད་ལྷ་ཚོགས་དོ་ཉམས་མེད་པས་ཆེ། ༤. ཚེ་ལས་འདས་གྲངས་མེད་པས་སྐུ་ཡི་ཆེ། ༥. གདུལ་བྱ་དང་འདྲེན་བགྲེས་རྒྱུད་མེད་པས་ཆེ། ༦. སྐུ་ལ་འབྱུང་བཞིའི་དཀྲུགས་མ་ཚུགས་པས་ཆེ།
༧. སོ་ཐར་སྔགས་ནས་སྡོམ་གསུམ་བསྲུངས་པས་ཆེ།
༨. མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་བཅུས་ཆེ། ཨོ་རྒྱན་པད་འབྱུང་སྐུ་ཡི་ཆེ་བ་ཡིན། གཉིས་པ་གསུང་གི་ཆེ་བ་རྣམ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཚངས་པའི་དབྱངས་དང་ལྡན་པས་གསུང་གི་ཆེ། ༢. གསུང་སྐྱོང་ཡི་དམ་ལྷ་དང་སྒྲོགས་པས་ཆེ། ༣. སྐད་རིགས་འགྱུར་ཚད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཆེ། ༤. ཐ་མལ་གསུང་ནི་ཡི་གེ་ཕྲེན་པས་ཆེ།
༥. གསུང་ཟིན་ཐམས་ཅད་ཆོས་སུ་མཛད་པས་ཆེ།
༦. རིགས་དྲུག་སྐད་རིགས་ཆོས་སྟོན་གསུང་གི་ཆེ། ༧. ལྷ་འདྲེ་དམ་ཚིག་ཆུད་པས་བཀའ་ཉན་ཆེ། ༨. གསུང་དབྱངས་དྲི་ཟ་ཚངས་པའི་དབྱངས་བཞིན་ཆེ། རོལ་མོའི་མཆོད་པ་གསུང་གི་ཆེ་བ་ཡིན། གསུམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་བ

བརྒྱད་ནི། ༡. ཐུགས་ལ་ཡེ་ནས་འཁྲུལ་པ་མེད་པས་ཆེ། ༢. ཆོས་ལ་ཐུགས་རིས་མེད་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༣. རྟོགས་པ་ནམ་མཁའ་མཉམ་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༤. སྨོན་པ་རི་བོ་བརྟན་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༥. སྤྱོད་པ་ཉི་ཟླ་ཞིང་བས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༦. འགྲུས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱལ་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༧. དུས་བཞི་མངོན་པར་མཁྱེན་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། ༨. འགྲོ་དྲུག་སེམས་རྒྱུད་མཁྱེན་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ། བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་བརྒྱད་བསྟན་པ་ནི། ༡. མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་པོ་ཐོབ་པས་ཆེ། ༢. ཡོངས་གྲགས་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་ཐོབ་ནི། པོ་མོ་སྟོང་ཕྲ་བརྒྱད་ནི་བསྟན་པས་ཆེ། ༣. རིག་པའི་གནས་ལྔ་མཁས་པས་ཡོན་ཏན་ཆེ། ༤. ཞི་རྟོད་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པས་ཡོན་ཏན་ཆེ། ༥. བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཉེར་ལྔ་བརྒྱའི་ཆེ། ༦. སྤྱིར་སྒྲོལ་དབང་གི་སྨིན་པར་མཛད་པས་ཆེ། ༧. དགོན་གནས་བདག་མ་བཟུང་བས་ཡོན་ཏན་ཆེ། ༨. འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་ཕྱུག་པས་ཡོན་ཏན་ཆེ། ལྔ་པ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ལ་ཡང་། ༡. སྔགས་མར་བསྟན་པ་རྒྱས་པས་ཆེ། ༢. བསྟན་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པས་ཆེ། ༣. བསྟན་ཞབས་གཉེར་གྱིས་སྐྱོང་བས་ཆེ། ༤. མཆོག་དམན་ཕྱོགས་སུ་འཁྲོགས་པས་ཆེ། ༥. ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འབྱེད་པས་ཆེ། ༦. ལྷ་འདྲེ་བྲན་དུ་འཁོལ་བས་ཆེ། ༧. བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་འཕྲིན་ལས་ཆེ། ༨. སྔོ་ཐུབ་ཕྱིན་པོའི་ཁ་གནོན་མཛད་པས་ཆེ། གུ་རུ་པདྨའི་ཆེ་བ་བཞི་བཅུའོ། །

གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་ལ་མཚན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཐོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་སྟེ། 《རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》ཀྱི་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ༡. གུ་རུ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་ནི། ནུབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཤར་དང་། ལྷོ། བྱང་གསུམ་དུ་མཚོ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་དུ་པདྨའི་སྡོང་པོ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་སྦུབས་སུ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་གསེར་གྱི་རྡོ་རྗེ་ཡི་གེ་ཧྲཱིཿམཚན་པ་ཞིག་སྤྲོས་པ་ལས་ཁྱེའུ་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཚོད་ཙམ་པ་ཞིག་འཁྲུངས་ཏེ་ལྷ་དང་མཚོ་གླིང་གི་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་ཏེ་བཞུགས། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷི་ལ་སྲས་མེད་ཕྱས་སྲས་ཚབ་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་མཚན་ལ་པདྨ་འབྱུང་གནས་སམ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། ༢. རྡོ་རྗེ་དྲག་པོ་རྩལ་ནི། ཨོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་རིང་། མཁའ་འགྲོ་འོད་འཆང་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས། དེ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་སྤངས་པར་བཞེད་ཀྱང་ཡབ་རྒྱལ་པོས་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་བརྟེན་རྡོར་རྩེའི་ཚུལ་གྱིས་སྨིན་པོ་ཀྱེ་ཏུའི་བུ་ལ་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་ཁ་ཤོར་བ་ལྟར་མཛད་ནས་བུ་བསད། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་དུར་ཁྲོད་དུ་རྒྱང་འབུད་བཏང་བས་དུར་ཁྲོད་སྣ་ཚོགས་སུ་བཞུགས་ནས་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དབང་དུ་བསྡུས་པ་སོགས་མཛད་པས་མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་དྲག་པོ་རྩལ་ཞེས་གསོལ། ༣. གུ་རུ་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ནི་དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་སུ་ཡིན་དྲིས་པར་ང་ནི་རང་བྱུང་གི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་མ་ཆེས་པར་སྐུར་བ་བཏབ་པར་བརྟེན། ཟ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་(ཛ་ཧླ)དུ་བྱོན་ཏེ་སློབ་དཔོན་པྲ་བྷ་ཧསྟི་ལས་རབ་བྱུང་ཞུས་པའི་མཚན་ལ་གུ་རུ་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ཞེས་གསོལ། ༤. གུ་རུ་བློ་ལྡན་མཆོག་སྲེད་ནི་གོང་གསལ་སློབ་དཔོན་པྲ་བྷ་ཧསྟི་ལས་ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྣམས་ཚར་བཅོ་བརྒྱད་གསན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་དགེ་སློང་མར་སྤྲུལ་པ་ཀུན་དགའ་མོ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་གསན། རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལས་སྒྲུབ་པ་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་ལས་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་སྐོར། སློབ་དཔོན་ཤྲཱི་སིང་ཧ་ལས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐོར་བཅས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་ནས་གང་གསན་པ་ཐམས་ཅད་ཚར་རེས་མཁྱེན་པས་མཚན་ལ་གུ་རུ་བློ་ལྡན་མཆོག་སྲེད་དུ་གསོལ། ༥. དེ་ནས་ཟ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་གྱི་སྲས་མོ་མནྡཱ་ར་བ་ཕྲག་རྒྱར་བཞེས། ཐག་ཕུག་མ་ཏི་ཀར་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ཚེ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་། ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱིས་དངོས་སུ་དབང་བསྐུར་ཏེ་ཚེ་ཡི་རིག་འཛིན་བརྙེས། ཟ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོས་སྐུ་གསོན་པོར་མེར་བསྲེགས་བཏང་སྐབས་སློབ་དཔོན་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་མ་ཚིག་པར་མཚོ་འཁྱིལ་བའི་དབུས་སུ་པདྨའི་སྡོང་པོ་སྐྱེས་པའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་པ་བསྟན་ཅིང་། སླར་ཡང་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་ན། དེར་ཡང་སྡིག་པོ་ངན་པ་ཚོས་ངོ་ཤེས་ཏེ་འཛམ་བུའི་མིའི་ནང་དུ་བསྲེགས་ཀྱང་ཕར་བཞིན་པདྨའི་སྡོང་པོའི་སྟེར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་སྐུ་ལ་གསོལ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་མཛད་པས་མཚན་ལ་པདྨ་འོད་འབྱིང་རྩལ་ཞེས་གསོལ། ༦. གུ་རུ་པདྨ་རྒྱལ་པོ་ནི། དེ་ནས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་བློན་བཙུན་མོ་དང་བཅས་པར་བཀའ་འདུས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་བསྟན་ནས་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་པས་མཚན་ལ་གུ་རུ་པདྨ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། (སྐབས་འདིར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས། པདྨ་ཛོད་གླིང་རྩལ་དང་པདྨ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་ཐོགས་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་གསུངས།) ༧. གུ་རུ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ནི། རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་དགེ་སློང་དབང་པོའི་སྡེར་སྤྲུལ་ནས་ཆོས་བསྟན་ཏེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དད་པ་ལ་བཀོད། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཉིན་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་གཅིག་བཞེངས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་གནོད་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཏུལ། དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་བྱོན་ནས་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན། ལྷ་འདྲེ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་གི་སྙིང་པོ་ཕུལ་ཏེ་བསྟན་སྲུང་དུ་བཀོད་པར་མཛད་པའི་མཚན་ལ་གུ་རུ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ཞེས་གསོལ། ༨. གུ་རུ་སེང་གེ་སྒྲ་སྒྲོག་ནི། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་ལྔ་བརྒྱས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་དུ་འོངས་སྐབས་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྩོད་པ་དང་མཐུ་རྩལ་འགྲན་པས་སློབ་དཔོན་རྒྱལ། མུ་སྟེགས་པས་ངན་སྔགས་བཏབ་ནས་མཐུ་བཏང་བ་དྲག་སྔགས་ཀྱིས་ཕྱིར་བཟློག་ནེ་མུ་སྟེགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་མེས་བསྲེགས། ལྷག་མ་རྣམས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་བཀོད་པས་མཚན་ལ་གུ་རུ་སེང་གེ་སྒྲ་སྒྲོག་ཅེས་གསོལ་བ་སྟེ། མཚན་བརྒྱད་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་གསུངས་པ་འདིར་བཀོད་པ་ལགས་མོད། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སྨད་ཆ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༥༡༨ནས་༥༡༩བར། གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་འདི་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་པ་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་སྐབས་མ་བཀོད་ཅིང་། གོང་གསལ《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར》ལས། གུ་རུ་རྡོ་རྗེ་གྲོ་ལོད་མི་གསལ་ཞིང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་གུ་རུ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་མི་གསལ་བ་བཅས་ནི་རང་རང་གི་ཁུངས་གཏུགས་སའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

གུ་རུབ། གནའ་རབས་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཏ་ལ་གུ་རུབ་ཅེས་འབོད་པའི་བརྗོད་སྟེང་།

གུ་རུབ་ལེགས། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕྱི་ལེགས་དྲུག་བྱུང་བའི་གསུམ་པ་དང་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཐི་མོ་ལེགས་དང་། ཡུམ་ཀླུ་སྨན་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ཡིན། ཁོང་གིས་དཔོན་གསལ་བོན་པོ་འབེ་མོ་ཕྱམ་བསྟེན། སྐུ་བོན་བཅོ་འཕན་གཤགས་ཀྱིས་མཛད། གསས་ཁང་ས་ལེ་བང་བང་དང་། སྐུ་མཁར་ཕྱི་བརྩེགས་འབུམ་རྒྱགས་བརྩིགས། བཙུན་མོ་མཚོ་སྨན་ལྷངས་པའི་སྲས་འགྲོང་ཞིར་ལེགས་འཁྲུངས། བང་སོ་གཡའ་དང་སྤང་གི་མཚམས་སུ་བཏབ་ཅེས་སོ་རྒྱུས་འགའ་ལས་གསལ།

གུ་ལང་། དེ་སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་། སྟོད་

མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྔའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ལོ་ལྟར་མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་གསེར་སྐྱུད་པ་གཏོང་སྲོལ་ཅིང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལྷུགས་དཔར་མ་སྐྱེད་ཚའི་ཤོག་གྲངས་༤༥༥ནང་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར(རབ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་རབས་དང་པོའི་ལྕགས་ཕག༩༩༠ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ལུག༡༡༤༧ལོ་བར་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་གྲུ་ལང་གི་གསེར་ཁ་རྐོལ་བ་དང་རྒྱུག་ཅེས་གསལ།

ཀུ་ཤྲཱི། (国师)དེ་སྔོན་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་མོང་ཀུ་ཐུ་ཡི་ལེས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༦༠)ལོར་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ནས་ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་རིམ་བྱོན་ལ་གུ་ཤྲཱི་དང་། ཏི་ཤྲཱིའི(帝师)གོ་གནས་གནང་ཞིང་། གོ་གནས་དེ་གཉིས་རྒྱལ་པོའི་བླ་མར་བཀུར་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་རིམ་བྱོན་ལ་གུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་གནང་བ་བཅུ་བྱུང་ཡོད། ༡. ས་སྐྱའི་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་མཁས་བཙུན་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཀུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༣༢༩)ལོར། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀུ་ཤ་ལ་ཀུ་ལུག་རྒྱལ་པོས་བཀྲན་ཏིང་གོ་ཤྲཱིའི་མཚན་གནས་དང་ཤེལ་ཐམ་གནང་། ༢. བདག་ཆེན་དེའི་གཅུང་ཆུང་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐེན་ཙུང་ཐུག་ཐེའི་རུར་གྱིས་ཀུ་ཤྲཱིའི་མཚན་གནས་གནང་། ༣. གཞི་ཐོག་པ་མཁས་བཙུན་ཆེན་པོའི་སྲས་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་རུར་གྱིས་བཀྲན་ཏིང་གོ་ཤྲཱིའི་མཚན་གནས་དང་ཤེལ་དམ་གནང་། ༤. གཞི་ཐོག་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་རུར(妥欢帖睦尔)གྱིས་ཏཱ་ཡོན་གུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། ༥. རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་ཉི་མ་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཤུས་ཏི་པ་ལ(硕德八剌)ཡི་ཏཱ་ཡོན་གོ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་དམ་ཆེ་བ་གནང་། ༦. བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་སྲས་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་ལ་གོང་མ་ཡེ་ཡུར་པར་པ་ཏས་ཏཱ་ཡོན་ཀུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་ཐམ་གནང་། ༧. བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་སྲས་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མས(སིང་ཟི་གསལ)ཅིང་ཀུའི་ཀུང་ཀུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་གནང་། ༨. བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེ་ཡུར་པར་པ་ཏས་ཏཱ་ཡོན་ཀུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་གནང་། ༩. བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་ཆུང་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་རུར་གྱིས་ཏཱ་ཡོན་ཀུ་ཤྲཱིའི་མཚན་དང་ཐམ་ཁ་གནང་། ༡༠. དུས་མཆོད་བླ་བྲང་པ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་རུར་གྱིས་ཏཱ་ཡོན་གོ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་དང་། ཤེལ་དམ་ཆེ་བ་གནང་བ་བཅས་བྱུང་ཡོད། ཞིབ་པར《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ལ་གཟིགས།

ཀུ་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ཉི་མ། ས་སྐྱའི་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་བདག་ཆེན་དང་པོ་ཡིན་ཅིང་། ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་དང་ཡུམ་ཞ་ལུ་སྐུ་ཞང་མགོན་པོ་དཔལ་གྱི་སྲས་མོ་མ་གཅིག་གཞོན་ནུ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༣༠༨)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ན་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་དང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་གསན་ཞིང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་ཆོས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་མཚན་སྙན་ཆེ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཤུས་ཏི་པ་ལའམ(硕德八剌)བོད་སྐད་དུ་ཀེ་གེན་ཏན་གྱིས་པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཏཱ་ཡོན་གུ་ཤྲཱི(大元国师)ཞེས་པའི་མཚན་གནས་དང་། ཤེལ་ཐམ་ཆེ་བ། ཐོ་ཤུ་དང་བཅས་པ་གནང་ཡང་། སྐུ་ཚེ་མ་བརྟན་པར་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༣༢༢)ལོར་པེ་ཅིན་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་འདི་ཙམ་ལས་མི་སྣང་བས་འདིར་ཆ་ཚང་བཀོད་པ་ལགས།

ཀུ་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། ས་སྐྱའི་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་བདག་ཆེན་ཡིན། ཡབ་པའི་ལེན་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་བྱང་པ་བདག་པོའི་དཔོན་ནམ་མཁའ་ཚེ་བརྟན་གྱི་སྲིང་མོ་མ་གཅིག་ལྷ་རིན་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༣༥༧)ལོར་འཁྲུངས། འདིར《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ལས།(ཡབ་ཀྱི་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་སྦྲ་ཞེས་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་ཏེ་ཡབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ལོ་ས་བྱི་ཡིན་པ་ནས་རྩིས་པའི་ཉེར་གཉིས་པ་མེ་བྱ་ལས་ས་སྦྲ་མི་འོང་བས་ལགས) དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ནས་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བླ་ཆེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས། བླ་མ་མཉམ་མེད་པ་བཅས་བསྟེན་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་དང་མདོ་སྔགས་སྤྱིའི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེན་གསན་བཞེས་མཛད་ཅིང་། སློབ་མ་ཚོགས་ཆེན་པོར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདན་སར་བསྐོ་གཞག་མཛད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་རུར་གྱིས་ཏཱ་ཡོན་ཀུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་དམ་ཆེན་མོ། ཐོ་ཤུ་དང་བཅས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱི(༡༣༨༤)ལོར་ན་དག་རི་ཁུད་དུ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་འདི་ཙམ་ལས་མི་སྣང་བས་འདིར་ཆ་ཚང་བཀོད་པ་ལགས།

ཀུ་ཤྲཱི་ཆེན་པོ། ཤག་ཀྱུ་ཤེ་སྡེ་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ཀུ་ཤྲཱི་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཟེར། འོག་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་ཀུ་ཤྲཱི་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཀུ་ཤྲཱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཀ་ཐོག་སི་ཏུའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དང་། མཚན་དངོས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཟེར། ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོའི་གྲས་ཡིན། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས(永乐)བཀྲན་ཏིང་ཡོན་ཐུང་མེའུ་ཙི་གོ་ཤྲཱི(灌顶圆通妙智国师)ཞེས་པའི་གོ་གནས་གནང་། ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནན་ཅིན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཞུལ་དུ་གདན་ས་མཚུར་ཕུར་གསེར་དངུལ་སྦྱིལ་མའི་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དང་། གསེར་བྲིས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཀུན་སྤངས་མཛད་པས་ཀུན་སྤངས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཞུ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《ཀཾ་ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》མིང་དཔར་གྱི་ཤོག་གྲངས༤༥༠ནས༤༥༡བར་གསལ།

ཀུ་ཤྲཱི་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར། ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློབ་མ་གཙོ་བོའི་གྲས་དང་། མཚན་གཞན་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་འོད་ཟེར་དུ་འབོད། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གསན་ཞིང་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་རྩལ་རྫོགས། གཟིགས་རྒྱུ་དང་མཁྱེན་རྒྱ་དུས་སྐབས་དེར་འགྲན་ཟླ་མེད། མཚུར་ཕུའི་གདན་ས་ལོ་ཞེ་གསུམ་རིང་མཛད། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནད་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དགོངས་ཚུལ་དང་འཆད་ཚུལ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡོད་པས་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། ཏཱ་མིང་གི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་བཀྲན་ཏིང་ཀུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་དང་གསེར་ཐམ་གནང་། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་བཏུས》ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(༡༤༤༧)ལོར《རྩིས་གཞུང་ཆེན་པོ》བརྩམས་ནས་མཚུར་ཕུའི་ལོ་ཐོ་ཞེས་པ་འདོན་གནང་མཛད། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་གྱི་དཔྱད་གཞི་ད་ལན་མ་རྙེད།

ཀུ་ཤྲཱི་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱའི་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་བདག་ཆེན་དང་པོ་ཡིན། ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ནས་

མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡང་ཚེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་གསན་བཞེས་དང་། གསུང་རྩོམ《ཕྱག་རྫོར་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་མངོན་རྟོགས》སོགས་མཛད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེན་ཙུང་ཐུག་ཐེའི་སུར(文宗图帖睦尔)གྱིས་བཀན་ཏིང་ཀོ་ཤྲིའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་ཐམ་ཆེ་བ་གནང་། གཞི་ནོག་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ལོ་ངོ་བཅུ་དགུ་བར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༤༣)ལོར་གཞི་ནོག་ལྷ་ཁང་རང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཟུར་ཟད་ཙམ《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས215ནས་ཤོག་གྲངས255བར་གསལ།

ཀུ་ཤྲཱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། ཀརྨ་པ་ཞྭ་དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སྐུ་གཤེགས་ཁར་ཉེན་གསུམ་དང་ན་བཟའ་སོགས་ལ་ཕྱག་ཐམ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་པ་ལྟར་མཚུར་ཕུའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཁུར་ལེགས་པར་བཞེས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཅིང་ཐུང(正统)གིས་ཀུ་ཤྲིའི་གོ་གནས་དང་། གསེར་ཐམ། ལས་ཞུ་བཅས་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་ནས་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག《ཀརྨ་ཀཾ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》གསལ།

ཀུ་ཤྲི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློབ་མ་དང་ཀུའི་ཀུང་གི་ལས་དོན་མཛད་མཁན་ཡིན་མཚུར་ཕུའི་གདན་སའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས་ཕུན་རིང་མཛད། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀུ་ཤྲིའི་གོ་གནས་གནང་། གོང་པོ་རྩེ་ལྔ་སྣང་དུ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་འདི་ཙམ་ལས་ཞིབ་གསལ་མ་རྙེད།

ཀུ་ཤྲི་བློ་བཟང་ཚེ་འཕེལ། སོག་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལྕགས་བྱི(༡༧༨༠)ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། ལྷ་སྡང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དགོན་དུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་བཅས་ནས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྱེད་ཤིན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་བདེ་གཤེགས་གཞུང་ལམ》དོན་ཆེན་གཅིག《ལམ་རིམ་མཐའ་དཔྱོད་ཐར་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ》སོགས་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་ཆེན་དགུ་ཡོད། སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་དང་རྣམ་ཐར་མ་རྙེད་ལགས།

ཀུ་ཤྲི་ནཱ་ཀ་རྒྱལ་མཚན། ཞག་གྲུ་ནོ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན། དྲུང་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་། བདག་མོ་ཉེ་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༣༤༠)ལོར་འཁྲུངས། ལྷ་མ་སྐུ་ཞང་པ་དགེ་གནད་དུ་བསྙེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས། ཆོས་བཞི་རྗེ་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་གྲགས་པ་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཕྱུག་དང་། གཞོན་ནུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་ནཱ་ཀ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་འབྲུ་གུང་དང་ཕག་གྲུའི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བར་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༣༥༢)ལོར་རྩེད་ཐང་གདན་སར་ཞབས་ཞུགས། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་བཤད་པ་ཡང་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ས་ཁྱི(༡༣༥༨)ལོར་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་དང་གཞོན་ནུ་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ཀྱིས་ལས་སློབ་དང་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལྕགས་བྱི(༡༣༦༠)ལོར་ལྷ་སར་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགྱེས་པའི་རྗེར་སོན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༦༥)ལོར། ཕག་གྲུའི་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་དེར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར(妥欢帖睦尔)གྱིས་ཆིང་ཀུའི་ཀུང་བཀན་ཏིང་གོ་ཤྲི(灌顶国师)ཞེས་པའི་གོ་གནས་དང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་གོ་གནས་བསྐོ་འཇོག་བྱེད་ཐེབས་ཅི་བྱེད་ནའང་ཁྱད་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་ཤེས་སུ་རྒྱག་ཅེས་པའི་བཀའ་ཤོག་གི་འཛའ་ས་གནང་། ཕག་གྲུའི་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་བསྐྱངས་ཏེ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་མེ་འབྲུག(༡༣༧༦)ལོར། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གདན་དྲངས་ནས། དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་ཁ་ཤས་འདུས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་ཞག་བཅུའི་བར་དུ་མཛད། དེ་རྗེས་སྲིད་འཛིན་ཁྲི་བསྔོལ་མཛད་ནས་མི་རིང་བར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཁུངས་ནི་ཀུ་ཤྲི་ནཱ་ཀ་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་པ་ས་ཁྱི(༡༦༡༨)ལོར་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་འབྱེད་བོད་སྐྱོང》དཔེ་སྐྲུན་དཔེ་བསྒྲིགས་མའི་ཤོག་གྲངས33གསལ་བ་ནས་འདིར་དྲངས་པ་ལགས།

ཀུ་ཤྲི་ནཱ་ཀ་བཟང་པོ། ཀུ་ཤྲི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚ་བོ་ཡིན། ཁམས་སུ་ཀརྨ་ལྷ་སྟེང་དགོན་པའི་གདན་ས་མཛད། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས། བཀན་ཏིང་ཀུ་ཤྲིའི་གོ་གནས་དང་ལས་ཀ་གནང་། ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་འདི་ཙམ་ལས་མི་སྣང་།

ཀུ་ཤྲི་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཞག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་རབས་བཞི་པ་ཡིན། དཔོན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང་དོ་བྲག་དཔོན་མོ་རིན་ཆེན་འཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕག(༡༣༥༩)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་པ་མེ་ལུག(༡༣༦༧)ལོར་མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཕྱུག་དང་། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ལ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༧༠)ལོར་དགེ་བསྙེན་མཛད། དེ་ནས་རྩེད་ཐང་དུ་ཐེབས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་། མཁན་ཆེན་གཞོན་དབང་པ། ཚུལ་རྒྱལ་བ་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༣༨༡)ལོ་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་ཕག་གྲུའི་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། འདི་སྐབས་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མར་མི་གསལ་ཡང་། རྒྱ་ཡིག་གི་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་དམ་པ་འདིས་སྲིད་དཔང་བསྐྱངས་རིང་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐའི་ཙུའུ་ཀྲུའུ་ཡོན་ཀྲང(朱元璋)གི་ཧོང་ཝུ(洪武)ཁྲི་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༨༨)ལོར་བཀན་ཏིང་ཀུ་ཤྲིའི་གོ་གནས་གནང་བར་བཤད་པ། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་སྐབས་དེར་སྲིད་འཛིན་ཁྲི་བསྔོལ་གནང་ནས་གདན་ས་ཐེལ་གྱི་སྤྱན་སྔ་གནང་ནས་ལོ་གཉིས་ལྷག་སོང་ཟིན་པར་བཤད་པས་གང་ཞིག་ཁུངས་དག་མིན་བརྟག་གདན་ས་ཐེལ་གྱི་སྤྱན་སྔའི་ཁྲིར་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ཤིང་སྤྲེལ(༡༤༠༤)ལོར་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཁྱི(༡༤༠༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དེ་ནས་ལོ་བཅུ

གསུམ་རིང་སྨྲ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་མིང་། དེ་རྗེས་ཞུགས་འབྱུལ་ཞུས་པར་ལྟས་ངོ་མཚར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་ཞེས་གསལ། ལོ་རྒྱུས་འདི(《ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་འོད་སྣང》)ནས་གནད་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པ་ལགས།

གུ་ཤྲཱི་ཏན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡོངས་གྲགས་སུ་གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། 《གུ་ཤྲཱི་ཏན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་རབས་ཤུ་དྲིག་ཕྲེང་བ》ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། ཧོང་གོར་ཏན(成吉思汗)གྱི་ཡུམ་གཅིག་པའི་གཅུང་པོ་ཏའོ་ཐུ་ཏ་སར་གྱི་སྲས་ཨེད་ཁེ་ལུ་མེར་ཐབ་ཅི་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་ལྔ་པ་ཨག་ལ་གལ་ཏའི་ནོ་མོན་ལ་སྲས་གཉིས(༡. ཨ་རུག་ཐེའུ་སྒྲར། ༢. ཨོ་རུག་ཐེའི་སྒྲར)ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ཨོ་རུག་ཐེའི་སྒྲར། དེའི་སྲས་རིན་ཐུ་ཆི་གན། དེ་ནས་མི་རབས་དགུ་སོང་བ་ན་པོ་བོའི་སྒྲར་ཛན་ཞེས་འབོད་པའི་དཔོན་ཆེན་ཞིག་བྱུང་། དེའི་སྲས་ཨ་ཧོར་ཛན་གར་ཆེ་བ་བཞིའི་གྲས་ཧོ་ནོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་དཔོན་ཆེན་ཧ་ནའི་ནོ་ཡོན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་ཨ་ཧའི་ཧ་ཐོན་ལ་སྲས་ལྔ་འཁྲུངས་པའི་གསུམ་པ་གུ་ཤྲཱི་ཏན་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༥༨༢)ལོར་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་སོག་སྐད་དུ་ཐུ་རལ་པའི་ཧུ་ཞེས་འབོད་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་བསྟན་སྲིད་ལ་རྒྱ་འཛིན་མཁན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཆུང་དུས་ནས་བློ་སྟོབས་དང་། དཔའ་རྩལ་འཛོམས་ཤིང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་མེ་རྟ(༡༦༠༦)ལོར་ཡུམ་གཤེགས་པའི་འདས་མཆོད་དུ་མཆོད་འབུལ་དང་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་། ཁལ་ཁ་དང་ཨོ་རོད(དྲུན་གར)གཉིས་དམག་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས་ཁལ་ཁའི་དམག་ཕྱོགས་དུ་ཕེབས་ནས་ཕན་ཚུན་བར་འདུམ་འགྲིག་མཛད་པར་བརྒྱབ་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན། སྟོང་འཁོར་ཆོས་རྗེ་དང་། ཁལ་ཁའི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་མགུ་ནས་དྷ་གུ་ཤྲཱི(大国师)ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་ཕུལ། རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས(《ཧོར་གསེར་འོད》)སོགས་མདོ་སྔོ་མང་པོ་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པའི་སྦྱིན་བདག་མཛད། སྐབས་དེར་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་གླང(༡༦༡༣)ལོ་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བོད་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། བར་ཁམས་ཁུལ་དུ་བོན་ལ་དད་ཅིང་ནང་བསྟན་ཆོས་ཕྱིན་ཡོངས་ལ་སྡང་བའི་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་གྱིས་ཟ་དཀར་ནག་ནས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ལ་ཐུག་པའི་བར་མདོ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་གསུམ་ཆ་གཉིས་ཙམ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐུབ། སོག་པོ་ཆ་ཧར་ཆོག་ཐུ་ནང་བསྟན་ལ་མིན་དུ་སྡང་བ་རིས་མཚོ་སྔོན་ཁུལ་དུ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་། བེ་རི་དོན་ཡོད། སོག་པོ་ཆ་ཧར་ཆོག་ཐུ་བཅས་མཉམ་འབྲེལ་མཐའ་མཐུན་བཙུགས་ཏེ་ས་སྐྱའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་རྩ་མེད་གཏོང་བའི་དམག་འཁྲུག་ཡང་ཡང་བསླངས་པ་བཅས་བར་ཁམས་དང་སོག་ཡུལ་དུ་ནང་བསྟན་སྤྱི་དང་། བོད་དབུས་གཙང་དུ་དགེ་ལུགས་པར་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་པོ་ཕོག་པའི་སྐབས་ལ་བརྟེན། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་གླང(༡༦༣༧)ལོར་ཐོག་མར་མཚོ་སྔོན་དུ་ཡོད་པའི་སོག་པོ་ཆོག་ཐུའི་དཔུང་དམག་ཁྲི་བཞི་མ་ཐིན་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཚར་བཅད་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཏེ་འབྲེལ་ཉེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕུལ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་གུ་ཤྲཱི་ཏན་ལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་བསྟོད་གནང་། ཕྱིར་ཡོག་མཛད་པའི་ལམ་ཞོར་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ནས་རང་ཡུལ་དུ་འཁོར་རྗེས་ལོ་ཤས་བཞུགས་རིང་། བར་ཁམས་ཀྱི་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་ཀྱིས་ཆབ་མདོ་ཁུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་རི་བོ་ཆེ་དགོན་པ་གཏོར་ཞིང་བོན་པོ་ཕུད་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གི་བླ་མ་གྲྭ་ས་ཅན་མང་པོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བཙོན་ལ་བཅུག གཙང་ཁུལ་དུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་འཁྲིས་སུ་ཆོས་སྡེ་གསར་པ་བཀྲ་ཤིས་ཟིལ་གནོན་བཞེངས་པ་བརྒྱབ་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་བཞུགས་བཙོད་མི་བདེ་བ་བཟོས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསན་རྗེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཡོས(༡༦༣༩)ལོར་ཐོག་མར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་མཐའ་འབྲེལ་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་གཏོར་བཤམ་བཏང་ཞིང་། དེ་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་མགོ་འབྲུལ་དུ་འཇུག་ཆེད་བར་ཁམས་ནས་མཚོ་སྔོན་དུ་བྱང་ཀར་ཕྱིར་ལོག་གནང་ཁུལ་གྱིས་ཉིན་ཞག་བར་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་གུ་ཤྲཱི་ཏན་གྱི་དམག་དཔུང་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་རྒྱུ་མིན་པར་བསམས་ནས་གྲ་སྒྲིག་གང་ཡང་མེད་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་བློ་བུར་དུ་གཙང་པ་རྒྱལ་རོར་དཔུང་འཇུག་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་གཏོར་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་གཞུང་ཐོག་མར་འཛུགས་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་མཛད་ཅིང་། གུ་ཤྲཱི་ཏན་རང་ཉིད་སྲིད་དབང་གསར་པའི་རྒྱལ་གཏོན་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༦༥༣)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྐབས། གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲིས་གུ་ཤྲཱི་ཏན་ལ་ཙུན་ཞིང་ཞེན་དབྱི་མིན་ཧུའི་གུ་ཤྲཱི་ཏན(遵行文义敏慧顾实汗)ཞེས་པའི་གོ་གནས་ཐམ་ག་བཅས་གནང་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་གཞུང་བཟང་ཟེ་སྨྲང་དུང་བདེན་ལས་སྤྱོད་མཛངས་ཅན་གུ་ཤྲཱི་ཏན་ཟེར། འདིའི་ཚིག་མཇུག་གི་གོ་ཤྲཱི་ཏན་ཞེས་པ་དེ་སྔོན་ཁལ་ཁའི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་བརྗོད་བྱས་པའི་ཚིག་དེ་རང་འདྲགས་ཡིན་པའི་རྟོག དེ་མིན་གྱི་ཚིག་རྣམས་གསར་དུ་ཁ་སྣོན་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༦༥༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས། འདས་མཆོད་ཀྱི་ཆེད་སྒོ་ཏ་ཙང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་ཞོ་མས་བཀོད་སྒྲིག་གནང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་《རང་རྣམ་དུ་ཀཱུ་ལའི་གོས་བཟང》ཤུགས་དཔར་མ་དེབ་དང་པོ་དང་《བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྔ》ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༨༠ནས༢༨༨བར་འཁོད་པ་དེར་གཟིགས།

གུ་ཤྲཱི་ཏན་གྱི་གདུང་རབས། གུ་ཤྲཱི་ཏན་གྱི་མི་བརྒྱུད་རྟེན་མ་ནི། ཧོར་སོག་པའི་རྒྱལ་པོ་སྐད་གྲགས་ཅན་ཧྲིང་གིར་ཏན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་པའི་གཅུང་པོ་ལྔ(༡. ཏའོ་ཐུ་ཏ་སར། ༢. ཏོ་སོ་ཐེལ་ཁེ་ཏའི། ༣. ཨོ་ཆི་ག ༤. ཏ་ར་ཐུ་ཏ་ཅི་ཀ ༥. ཐུ་གེ་བན་དར་བཅས)བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཏའོ་ཐུ་ཏ་སར་གྱི་སྲས་ཨེད་ཁེ་ལུ་མེར་ཐབ་ཅི་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་ལྔ་པ་ཨག་ས་གོ་ཏའི་ཡིན། དེ་ལ་བུ་གཉིས(༡. ཨ་རུག་ཐེའི་སྒྲར། ༢. ཨོ་རུག་ཐེའི་སྒྲར)ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ཨོ་རུག་ཐེའི་སྒྲར་ལ་བུ་རིན་ཐུ་ཆི་གན། པོ་ཡོད་བུ་ཏ། ཨ་ནན་ཏའི། ཐེ་གུ་ཏའི། ཨ་དུ་ཏའི། སེ་མལ་གུ་ཆོག་ཆི་བཅས་རིམ་པར་བྱུང་བའི་དྲུག་པ་སེ་མལ་གུ་ཆོག་ཆི་ལ་བུ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དྲུག་པ་ཁུའི་ཆིང་སང་ལ་བུ་གཉིས(༡. ཡེ་ཕུག་ཆིང་སང་། ༢. པོ་པོའི་སྒྲར་ཛན)བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཡེ་ཕུག་ཆིང་སང་ནས་བུ་རྒྱུད་རིམ་བཞིན་ཡ་ཏའི་ཆིང་སང་། ཨ་དུར། ཁུའི་ཆིང་ཆོས་ཁུར། རྡོ་ཐའི་ཨེར་ཏེ་ནི་ཆིང་སང་། འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་བཅས་བྱུང་། ཆུང་བ་པོ་པོའི་སྒྲར་ཛན་ལ་བུ་གཉིས(༡. ཏ་ནའི་ནོ་ཡོན་ཧོང་གོར། ༢. ཏ་སྲུག)ཆེ་བ་ཏ་ནའི་ནོ་ཡོན་ལ་བཙུན་མོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཨ་ཏའི་ཏ་ཐོན་ལ་སྲས་ལྔ་བྱུང(༡. བེའི་བ་གས་སྦྲ་ཐུར། ༢. ཐུ་མེའི་ཡུད་དེད་ཁྲུན་ཏེ་ཡིང་དུར་གེ་ཆི། ༣. ཐུ་རལ་པའི་ཧུ་གུ་ཤྲཱི་ཏན། ༤. ཧོ་ཐོའི་ཛ་སག་ཐུ་སྦྲ་ཐུར། ༥. བོ་ཡན་ཨོད་ཏན་ཏ་ཐན་སྦྲ་ཐུར)བཅས་བྱུང་བའི་གསུམ་པ་གུ་ཤྲཱི་ཏན་ཡིན། གུ་ཤྲཱི་ཏན་ལ་སྲས་བཅུ་བྱུང་བ་སྟེ། བཙུན་མོ་ཆེ་བ་ཐོར་གོད་དཔོན་མོ་ལ་སྲས་བཞི(༡. ཅིག་མེ་ཐུ་དྷ་ཡན་རྒྱལ་པོ། བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེའམ་བསྟན་འཛིན་དྷ་ཡང་ཡན་ཟེར།

༢. ཨ་ཙ་ར་ཏུང་ཐའི་ཧི། ༣. ཨ་ཡུ་ཤི་ནྟ་ལའི་ཤུ་པ་ཤི། ༤ ནྟ་ཡན་ཐེ་གེ་བཅས)དང་། བཙུན་མོ་འཁྲིད་པ་ཧོ་ཧོན་བཟའ་ལ་སྲས་ལྔ(༥. ཤེལ་ཁྲུ་ཆི་ཚེ་རིང་། ༦. རྡོ་རྗེ་ནྟ་ལའི་ཏུང་ཐའི་ཧི། ༧. ཏུ་རིམ་ཤྲི་ཤེར་ཏེ་ནི་ནྟའི་ཆིང་ ༨. མགོན་པོ་ཚེ་དབང་། ༩. སང་རྒྱ་རྒྱལ)བཙུན་མོ་ཆུང་བ་དང་པོ་གཡོག་མོ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཙུན་མོར་གྱུར་པ་སོད་བཟའ་ཤེང་ཁི་ཏ་ཧོན་ལ་སྲས་གཅིག་སྐྱེ་བཀྲ་ཤིས་སྣ་སྒུར་བཅས་སྲས་བཅུ་བྱུང་ཞིང་། སྲས་བརྒྱད་པ་མགོན་པོ་ཚེ་དབང་ལ་བུ་རྒྱུད་མ་བྱུང་བ་ལས་གཞན་དགུའི་བུ་རྒྱུད་གང་བྱུང་གི་རེའུ་མིག(སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང)ལྟགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༨(༥ནས༡༠༠༡བར་གསལ་བ་དང་བརྒྱུད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་བོད་ས་གནས་ཁག་དང་འབྲེལ་ཡོད་གྲགས་ཅན་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་(མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང)ལྟགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༧ནས༥༡བར་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས།

ཀུག་ཅིག་སྨེ་ལྔ། རྩིས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ལྔ་སྟེ། ༡. འགྲོ། ༢. ཁྱུང་པོ། ༣. མགར། ༤. རྒྱལ། ༥. གཉན་བཅས་ལྔ་ཡིན་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དང《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ཀར་གསལ།

ཀུང་བཀའ་བློན། ཀུང་དང་བཀའ་བློན་གཉིས་བསྡོམས་པའི་བསྡུས་མིང་། ཡུར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀྲ་ས་སྒྲུབ་ཞེ་པ་རྩོལ་པའི་རྗེ་རྗེ་དང་། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་བཀྲ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཧྲ་མིང་ཏུང་ཝུས(洪武)ཀྱིས་སྤྱི་ལོ༡༣༧༢ལོར་ཆིང་ཀུའི་ཀུང(勤国公)གི་གོ་གནས་ཕུལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ཙམ་དུ་བྱུང་བ་བདག་པོ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་ལ་ཆིང་ཀུའི་ཀུང་གི་གོ་གནས་ཕུལ་ཡོད་ཅིང་། ཆིང་རྒྱལ་རབས་དབོན་རིགས་སྐུ་ཞོའི་གྲལ་ལ་གོ་གནས་མཛོ་མོལ་ཞི་ཡང་དང་། དེ་འོག་རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་ཀུང་། ཀུང་འོག་ཏུ་བཀའ་བློན་ཡིན།

ཀུང་གི་རྡོ་འཁྲིས་པ། ཉིན་ཀུང་གི་དཀྲུང་ཚིགས་གཏོང་རྒྱའི་ཚོད་འཁྲིས་དྲག་ལ་སྟེ། རྡོ་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་དུ་ཟས་ཀྱི་མིང་ལ་གོ་དགོས།

ཀུང་བསྒྲིགས་པའི་ལག་ལེན། གཞུང་ཕན་རྩུན་དགོངས་པ་སྦྱར་ཏུང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཟད་ཀར་སྦྱར་ཞེས་པའི་ལག་ལེན་ལ་མཁས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན་དགེ་ལུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཁ་གསལ་མེད་པ་རྣམས་དཔེ་ཚ་གཞན་ནས་བཙལ་ཏེ་འདིའི་དགོངས་པ་དང་ཟད་ཀར་སྦྱར་ཞེས་པའི་ལག་ལེན་ལ་མཁས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཀུང་ཐང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཚལ་གུང་ཐང་ཞེས་དགོན་པ་སྦྱིན་གཉིས་ཀྱི་མིང་མཐུན་དུ་བསྡུས་ནས་འདོད་སྲོལ་ཡོད། དེ་ཡང་བྱང་ངོས་ཀྱི་དགོན་པ་དེར་ཚལ་ཡང་དགོན་ཟེར་བ་དང་། ལྷོ་ངོས་ཀྱི་དགོན་པ་དེར་གུང་ཐང་ཟེར། དགོན་པ་འདི་གཉིས་ལྟ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་སྲིད་རྒྱ་སྐྱོལ་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལེ་དཔར་བརྒྱ་ཙམ་སོང་བའི་ས་ར་ཡོད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་ཐོག་མར་ཚལ་ཡང་དགོན་ཐུག་བཏབ་ཅིང་། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་ཐུག་བཏབ། ཐོག་མའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཇི་ཡོད་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གསལ་བ་ད་ཕན་ལག་ཏུ་མ་སོན་ཀྱང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ལུག(༡༤༣༧)ལོར་ཚལ་པའི་བླ་དཔོན་གང་ཏུང་ཞིག་གིས་མཛད་པའི《བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དགུ་མེད་ཕྱིས་མ་ཤོག་ངོས་རེར་ཡིག་ཕྲེང་བརྒྱད་རེ་དང་ཤོག་བསྡོམས་ཤོག་གྲངས༢༣ཡོད་པ་དེའི་ནང་། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་གླང(༡༡༩༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཁར་ཞེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས་པ་ནས། དཔོན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་སྲུན་ཐ་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་པར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཙམ་འཁོད་འདུག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔོན་རབས་བདུན་པ་དགའ་བདེ་དཔལ་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༢༨༠)ལོ་ནས་ལྕགས་བྱ(༡༣༢༡)ལོ་བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་རིང་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་བའི་རིང་དེར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་དང་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་དང་རྒྱལ་སྐྱོང་ལུགས་ཆེན་ཐོབ་ཡོད་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ཤིང་བཟོ་བ་དང་། རྫ་མཁན་མཁས་པ། བོད་ཀྱི་ཤིང་བཟོ་བ་མཁས་པ་བསྡུས་བཅས་བསྐོངས་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཕིབས་ཐུག་དང་། མདའ་ཡབ། སྒོ་འབུར་བཞི་ལ་རྒྱ་ཕིབས་དང་། གསེར་ཏོག གཞུང་སྐོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཕིབས། སྟེང་འོག་གཉིས་ཀར་ལྷ་ཁང་བཞི་རེ། མདུན་དུ་ཁྱམས་ཀྱི་ཆེན་མོ་བཅས་ལ་སྐུ་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་དང་གསུང་རབ་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་དུ་མིག་སུམ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཡོད་པར་ཁྲིན་བསྒོམས་གསུང་རབ་བོད་ཆེ་ཆུང་བསྡོམས་ཉིས་ཁྲི་སུམ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཚུལ《བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ནང་གསལ་ཞིང་། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《དུང་ཆེན་སྟོན་ལས་རྗོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》དགུ་མེད་ཕྱིས་མ་དཔེ་རིང་ཞིག་ནང་འཁོད་དོན་དུ་བྱུང་ཆེན་སྟོན་ལས་རྗོ་རྗེའི་སྐབས་སུ་ཚ་ཆེའི་རྟེན་གསུམ་དང་རིག་དངོས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་འཁོད་འདུག གཞན་ཡང་མཆན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་། ས་ལུགས་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་། དབུས་གླིང་སོགས་ཀྱི་ཡང་རྩ་ཆེའི་རྟེན་གསུམ་རིག་དངོས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ། རྗེ་འཇིག་རྟེ་པ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༤༡༡)ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་ལ་དམག་གི་གནོད་པ་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཏ(༡༥༤༨)ལོར་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་ཡས་མས་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་ནས་རྟེན་གསུམ་རིག་དངོས་ཁུང་ཤས་ལས་མ་ལུས་པའི་གནས་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ། དེ་རྗེས་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐུ་ཆེའི་སྐོད་ལ་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོའི་ཆེད་དུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ལོ་མང་འཛིན་བདག་དང་ཉམས་གསོ་གནང་ཞིང་། ཁྲི་ཆེན་དེ་ཉིད་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་མཆོད་དཔོན་ཞ་ལུ་མཁན་པོ་བསྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན་གྱིས་ལོ་མང་རིང་འཛིན་བདག་དང་ཉམས་གསོ་མཛད། དེ་ནས་ལོ་མང་ཞིག་ལ་བཀའ་བློན་ཀུན་བཟང་རྩེ་པས་བདག་འཛིན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག

ཀུང་ཐང་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། (ཀུང་ཐང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕྲི༡༦༩༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྦྲུལ༡༧༢༥(ལོ་བར)དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁྲི་ཆེན་དེའི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ། ཀུང་ཐང་ཚང་ཞེས་དཔའི་གུང་ཐང་འཛིགས་མེད་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་བར་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་བྱུང་། ཁྲི་ཆེན་འདིའི་མཛད་རྣམ་ཐུང་ཞིབ་ལྷ་ཁ་ཤེའི་ནང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རིམ་བྱོན་ནང་གསལ།

ཀུང་ཐང་དག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། (ཀུང་ཐང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ)གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཤར་རྩེའི་ཕྱོགས་ཚ་ཞེས་པའི་གྲོང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་། ཆོས་སྡིང་ཁག་གི་ཡུང་བསྟན་རྣམས་མཐུན་པར་ཁྲི་ཆེན་ཀུང་ཐང་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཅད་པ་ལྟར། དགུང་ལོ་གསུམ་པ་ས་སྤྲེ(༡༧༢༨)ལོར་སྐུ་གོང་མའི་ཕྱག་མཛོད་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཡབ་ཡུམ་དང་ལྷན་ཅིག་གུང་ཐང་བླ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༣༡)ལོར་འོད་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དཀྱུང་པོ་བདུན་པའི་སྐབས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་བཞེས་ཤིང་། ལོ་དེར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག་ཚ་ཁོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་བསླབ་གྲྭ་གསན་སྦྱོང་གནང་སྟེ་ལོ་ངོ་བཞི་བར་བཞུགས། ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མགར་ཐར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་རྗེས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་ཆེན་ཚང་དང་། ཐེ་ཆེན་ཚང་གཉིས

ནས་དཔོན་མོ་རྣམ་རྒྱལ་སྒྲོལ་མ(མཚོ་སྔོན་དཔོན་དགའ་ལྡན་ཨེར་ཏེ་ནི་དྷ་ནང་གི་བཙུན་མོ)ལ་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར། དཔོན་མོས་དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེར་མཚམས་ཞུ་དང་། དཔོན་འདས་པོའི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་བཅས་ཆབས་ཅིག་མི་ལྷ་མངགས་པའི་མདུན། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་རྟོགས་རྒྱས་གཉིས་ལ་དམ་པ་འདི་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས་རོགས་པའི་དགོངས་འཁྲོལ་ཞུས་པར་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པ་བཞིན་དཀུང་ལོ་བཅུ་པ་མེ་འབྲུག(༡༧༣༦)ལོར་མདོ་སྨད་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། ལོ་དེའི་སྟོན་ཁར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་དཀུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་དཀུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་མེ་སྟག(༡༧༤༦)ལོ་བར་ལོ་བཅུའི་རིང་རྗེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་ལ་ཐུགས་བརྩོན་སྟོད་མེད་ཀུན་གྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་མཛད་ཅིང་ཞར་ལ་དམ་པ་དུ་མའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་གསན་བཞེས་དང་ཐུགས་སུ་ཆུད་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གནང་། གཞན་ཡང་རོང་པོ་སེར་གེན་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་དང་སྨན་པ་ངག་དབང་ནོར་བུ་གཉིས་ལས་རིག་གནས་གཞན་དག་གི་སྐོར་ཡང་གསན་སྦྱོང་གནང་། དཀུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་མེ་སྟག(༡༧༤༦)ལོར་ཨ་མདོ་རྫ་བ་ཁྲོལ་དུ་ཕེབས་ནས། སྒྲ་སྒོང་མ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་སློབ་གཉན་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་གསན། ལོ་དེའི་སྟོན་ཁ་ནས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོར་བསྐོ་གཞག་མཛད་པ་ལྟར་ལོ་ཟླ་གསུམ་རིང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དཀུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། སྒྲིག་ཁྲིམས། སློབ་གཉེར་སོགས་ཀྱི་རྙིང་བསྐྱལ་དང་། བརྟགས་བརྗོད། ཚར་གཅོད་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་གསུང་བཀོད་ནན་ཏན་མཛད། དཀུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ཤིང་ཕག(༡༧༥༥)ལོར་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིའི་དགོངས་ཞུ་མཛད་ནས། དགོན་པའི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱབ་ཡོལ་གྱི་ས་ཆར་རི་ཁྲོད་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་གྲུབ་བཏབ་ནས་ལོ་ཧྲེ་བཞིའི་བར་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། དཀུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ས་ཡོས(༡༧༥༩)ལོར་གོང་མ་ཆེན་ལྕང་གིས་རྟ་ཚག་རྗེ་དྲུང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཚབ་ཏུ་ཐེབས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཐེབས། གོང་མས་བླ་ཆེན་ལ་འོས་པའི་བཀུར་བསྟི་དང་གནང་སྦྱིན་དང་། ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གདན་ཐོབ་གནང་ཞིང་། གོང་མའི་ཞབས་བརྟན་རིམ་གྲོ་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན་བཅས་རྒྱ་ཆེར་གནང་བཞིན་པའི་ངང་ལོ་དེའི་དགུན་ཐོག་ནས་སྐུ་བསྙུན་ནས་ཞབས་བརྟན་དང་སྨན་བཅོས་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཕན་པར་པེ་ཅིན་རང་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་དང་སྐུ་ཆས་བཅས་ལོ་རྗེས་མར་པེ་ཅིན་ནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གདུང་རྟེན་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། གསུང་རྩོམ་ལྟ་ཚོགས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་གཅིག་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་དཔལ་མང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་རང་བཞིན་དབྱངས་སུ་བརྗོད་པ་ལྷའི་རྔ་བོ་ཆེ》ལྗགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༡༥༥ནས༡༥༧བར་གསལ།

ཀུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། (ཀུང་ཐང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ)མདོ་སྨད་མཛོད་དགེ་སྨད་དུ་ཡབ་ལྷུགས་པོ་བྱམས་དང་ཡུམ་མོ་རྟག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ན་མཉམ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཆེ་ཞིང་། ཀུན་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ། དཀུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཀུང་ཐང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུ་མི་རྣམས་འགྱུར་བས་ངོས་འཛིན་འགྲུལ་མེད་དུ་མཛད། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཀུང་ཐང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་གཅོད་གནང་། དཀུང་ལོ་བདུན་པ་ས་བྱི(༡༧༦༨)ལོར། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཏེ་མཚན་ལ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་གསོལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་རིན་ཆེན་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་། ཆོས་སྤྱོད་སྐོར་དང་། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་རྩ་བ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་། བར་གསེང་ལ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་གསན། དཀུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ས་བྱི(༡༧༧༨)ལོར་བོད་དབུས་གཙང་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་བྱོན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོབ་པར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་གཞུང་གསར་ནས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་གསན་སྦྱོང་མཛད། རིགས་ལྔའི་དབང་ཕྱུག་ཏོར་བསླབ་བཟང་དངོས་གྲུབ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་དཀུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་བར་ལོ་དགུའི་རིང་གཞུང་ཆེན་པོ་གཞན་བཞིའི་སློབ་གཉེར་བླ་ཆེན་ཀུན་གྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་མཛད། དཀུང་ལོ་ཞེར་གཅིག་པ་ཆུ་སྟག(༡༧༨༢)ལོར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་གནང་མཛད་དེ་སྐུ་ཚེའི་རིང་བསླབ་ཁྲིམས་སྐྱོང་སྡོམ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་། དབུས་སུ་བཞུགས་རིང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་བླ་མའི་གཙོ་བོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཕར་མ་གསན་པ་མང་པོ་ཞིག་གསན། དཀུང་ལོ་ཞེར་ལྔ་པ་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་སུ་སྐོར་དམ་བཅའ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྟེ་ལོ་ཤས་རིང་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཙོར་འདོན་ཐོག་དང་འདུས་སློབ་མ་མང་པོར་རང་རང་གི་འདོད་བློ་དང་འཚམས་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་འཆད་སྤེལ་མཛད་ཅིང་། དཀུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ས་བྱ(༡༧༨༩)ལོར་བླ་བྲང་དཔོན་ཚང་དང་གྲྭ་དམངས་རྣམས་ནས་རེ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་སྟར་སྒྲོལ་དང་འཕར་མའི་ཆོས་རྒྱུན་འཆད་ཉན་དང་། སློབ་གཉེར། སྒྲིགས་ཁྲིམས་སོགས་ཞི་དྲག་ཐབས་མཁས་གང་ལ་དེ་འཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉམས་ཆགས་བྱུང་རིགས་སྐྱར་གསོ་དང་ཇེ་ཆུང་ཟད་གནས་པ་རྣམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་དམ་འཛིན་ནན་ཏན་མཛད་པས་གྲྭ་ཚོགས་དང་། སློབ་གཉེར། བསྙེན་བཀུར་སོགས་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དཀུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་ས་སྤྲེ(༡༧༨༨)ལོར། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་གདན་ས་འདིའི་ཁྲི་ལ་བཀོད་རྗེས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིའི་ཐུགས་ཁུར་དགོངས་ཞུ་གནང་སྟེ། ལོ་ཤས་རིང་དགོན་ཁང་གི་ཁྲི་ཁར་བསྐྱངས། དཀུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ཆུ་ཕག(༡༨༠༣)ལོར་མཆོད་རྟེན་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དབུ་ཚུགས་ནས། དཀུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་ཤིང་གླང(༡༨༠༥)ལོར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་སྟེ་རབ་གནས་དང་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་མཛད། དཀུང་ལོ་ང་བཞི་པ་ཤིང་ཕག(༡༨༡༥)ལོར་རོང་བོ་ཕྱོགས་ནས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་དམག་ཆེན་ཡོང་སྐབས་དགེ་འདུན་པ་གྲོས་གཞོན་ལུས་ཀུང་མཆོན་ཆ་ཁྱེར་ནས་དམག་འཛབ་ནང་ཞུགས་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྒྲགས་ནན་པོ་གནང་བས་ལྷ་ཁང་འཁྱགས་ཞབས་བཞིག་པ་མ་གཏོགས་གྲྭ་པ་སུ་ལ་ཡང་གནོད་འཚེ་མ་བྱུང་བའི་ཐོག་ནས་དམག་དཔུང་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་དགོས་པ་བྱུང་། གཞན་ཡང་མཛོད་དགེ་དང་། ཙོ་ནེ། རྒྱལ་རོང་། ཛ་བ་སོགས་ས་གནས་མང་པོར་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་འཆད་སྤེལ་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གཉེར་དང་སྒྲིགས་ཁྲིམས་ཉམས་གསོ། འཁྲུག་རྩོད་འདུམས་པ། བྱ་རི་དྭགས་ཆུ་སོགས་ཕྱོགས་གཅོད་པ་སྤེལ་

ཕྲམ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རླབས་ཆེན་མཛད་པས་སློབ་མ་ཡང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་སྐོར། གཞུང་ཆེན་པོའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་གཅོད《དྲང་ངེས་ཀྱི་མཚན》《ཀུན་གཞིའི་མཐའ་དཔྱོད》《བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་བཤད》《རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད》སོགས་དང་། 《རིག་བྱེད་མའི་བསྟོད་འགྲེལ》སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་མང་པོ། 《རྗེ་བླ་མར་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་གྱི་རང་འགྲེལ》《རྒྱུ་དང་མིང་གི་བསྟན་བཅོས》《ཀན་ཀྱིས་འབེལ་གཏམ》《འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར》《ཕྱི་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར》《བྲུའུ་བཀུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར》《སྔོ་མང་མཁན་པོ་ཚོས་དར་གྱི་རྣམ་ཐར》སོགས་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་དག་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་ལྷ་ས་གཉིས་ཀར་ཤིང་དཔར་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་གསུང་རྩོམ་མང་བའི་ཐོག་བློ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཕན་པའི་བཀའ་སློབ་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཤ་ཚང་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་མདོ་སྨད་བཅས་པའི་མཁས་དབང་ཀུན་གྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་ཁོང་ལ་ཀུང་ཐང་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་དང་བཅས་མཚན་བརྗོད་ཞུ་གི་ཡོད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག(༡༨༢༣)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཤིང་། སྐུ་གདུང་ལས་རྟེན་རྫས་མཚར་ཅན་འགའ་ཞིག་བྱོན་པ་རྣམས་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར་རྒྱལ་པ་དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཁ་བྱང་དུ《རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་པའི་བརྒྱ་བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད》ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་མ་ལ་ཤོག་གྲངས་༡༨༨ཡོད་པ་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་ལྷ་ས་དཔར་མའི་པོད་[༡]པའི་མཇུག་ཏུ་ཡོད།

ཀུང་ཐང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ། (ཀུང་ཐང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ)སྐུ་ཐང་དཀོན་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཙ་ཡུལ་གྲོང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༨༢༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ས་གླང(༡༨༢༩)ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་བརྟག་སྒྲོལ་མཛད་དེ་དམ་པ་འདི་ཀུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་དུ་ཐག་བཅད་ནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཀུང་ཐང་བླ་བྲང་དུ་ཁྲི་ཐོག་མངའ་གསོལ་ཞུས། དེའི་ཕྱི་ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྐུ་ཕྲེང་གོང་མའི་དྲུང་ཡིག་དཀོན་མཆོག་ཀུན་དགའི་དྲུང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་པར་མཛད། ཧོར་ཚང་རྗེ་རབ་པ་ངག་དབང་རབ་བརྟན་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གྲྭའི་རིགས་ལམ་གསན་བཞིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཤིང་ལུག(༡༨༣༥)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་རིང་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལྕགས་གླང(༡༨༤༡)ལོར་ཧོར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞི་ཙམ་བཞུགས་རིང་གཙོ་བོར་གཞུང་ཆེན་པོའི་རིགས་ལམ་གསན་བཞིན་དང་བར་གསེང་དང་བསྟུན་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་གནས་མཇལ་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༨༤༥)ལོར་ཧོར་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། དེ་ནས་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ཤིང་སྟག(༡༨༥༤)ལོ་བར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་འཆད་ཉན་དང་། ཞར་ལ་རིག་གནས་སྐོར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ཤིང་ཡོས(༡༨༥༥)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་ར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་། ཕྱར་སྨོལ་དང་འཕར་མའི་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། སྒྲིགས་ལམ་དང་སློབ་གཉེར་གྱི་ཉིང་ལུགས། བསླབ་བྱ། རྒྱུགས་ལེན། བྱ་དཀའ་ཆད་གཅོད་སོགས་གང་ལ་གང་ངོས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་ནན་ཏན་བསྐྱལ། ཞར་ལ་དད་ལྡན་སློབ་མ་ཡང་པོར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་བསྐྱལ་བས་སློབ་མ་གྲགས་ཅན་ཡང་མི་ཉུང་བ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་སྐོར《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད》《དབུ་མ་འཇུག་པའི་ས་བཅད》སོགས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་གཅིག་ཙམ་ཡོད། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༨༥༩)ལོར་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིའི་དགོངས་ཞུ་མཛད་ཅིང་དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བྱར་དུ་འཁོད་པ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ཞིང་། འདི་ལས་ཉུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཞིག《གྲྭ་ཐེར》༡༩༨༩ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོའི་ནང་འཁོད་འདུག་པ་དེར་གཟིགས།

ཀུང་ཐང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། (ཀུང་ཐང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ)མདོ་སྨད་རྨ་ཆུའི་འགྲམ་ངོས་བཙའ་ཁོག་ཏུ་ཡབ་བདེ་ཆེན་དར་རྒྱས་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༦༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྤྲུལ་པའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་དབང་ཆེན་ཚེ་རིང་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཞབས་པ་ཆུ་ཕག(༡༨༦༣)ལོར་འོས་སྦྱལ་བྱས་པ་མཚན་རྟགས་ལྡན་པ་ལྔ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་པོར་ཞུས་པར་ཟན་བཏག་གནང་སྟེ་དམ་པ་འདིའི་མཚན་ཐོན་པར་བརྟེན། ལོ་དེའི་རྗེས་མ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཀུང་ཐང་བླ་བྲང་གི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དགེ་སློང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པ་མེ་སྟག(༡༨༦༦)ལོར་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་བྱ(༡༨༧༣)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་

གླིང་ལ་ཞུགས་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་བླ་ཆེན་གྱི་ཆེ་འགྲེང་དང་སློབ་པ་དོར་ནས་གྲྭ་རྐྱང་དཀྲུམ་མ་སྤྱི་དང་འདྲ་བར་སྦྱིངས་ཁྲིམས་ཁྲིར་བཞིན་གྱིས་ཆོས་གྲྭར་རྩོད་པ་དམ་བཅའ་སོགས་མ་ཆག་པར་ཞིབས་པ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་མཛད་བཟང་ཕྱི་རབས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༨༠)ལོར་བྲ་ཉེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་བའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་འཛིན་གྲྭ་མཐོང་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཐུགས་གཉེར་སྐུ་མཐུན་གནང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ལྷ་བྲང་དགོན་པར་ནང་འཁྲུག་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བར་ཆད་དུ་གྱུར། དེའི་ཕྱི་ལོ་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ། དབུས་གཙང་སྐོ་ཁ་བཅས་ཀྱི་གནས་མཇལ་དང་ཕྱག་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་རྟ་ཚག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཇལ་ཕྲད་ཐོབ་དངོས་འབྲེལ་དང་གདན་ས་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྨད་སྟོད་ཆེན་མོ་བཅས་ལ་བསྙེན་བཀུར་སོགས་མཛད་ནས་ཚོགས་མཆོད་གྲོལ་རྗེས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་སྔར་མ་གསན་པ་མང་པོ་ཞིག་གསན་ཅིང་། ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་འདོད་ཆོས་བློ་དང་འཚམས་པར་བསྐྱལ། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ཤིང་རྟ(༡༨༩༤)ལོར་ཕྱི་སོག་གི་དཔོན་ཆུང་ཟའི་ཞིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཁལ་ཁ་དང་དེ་ནས་དྲུན་གར། ཧོར་གོད་ཁག་བཞི་བཅས་སུ་ཕེབས་ནས་གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱལ། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་མེ་བྱ(༡༨༩༧)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ས་ཕག(༡༨༩༩)ལོར་ཞིན་ཅང་གི་ཐོར་གོད་དང་། དེ་ནས་ཕྱི་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཟླ་བཞིའི་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ཆུ་སྟག(༡༩༠༢)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱག་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པར་

སྐར་ཡང་བྱི་སོག་ཁུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་པ་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་ས་རྟ(༡༩༡༨)ལོར་བྲེ་ཤིང་དམག་གྱི་སྒྱུ་རྩེ་དང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་བར་འགལ་ཟླ་བྱུང་བའི་དོན་སྐོར་ལ་སྐུ་ངལ་ཕྲད་བསད་ཀྱིས་གདན་སར་གཞོད་འཚེ་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་བཀོད་གང་ཟབ་གནང་བར་བརྟེན་ཡུལ་ལུང་བདེ་འཇགས་ལ་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་གཅིག་ཙམ་ཡོད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང(༡༩༢༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ནི། བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ《ཕྱི་ཆེན་འཛམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྐལ་བཟང་མགྲིན་རྒྱན》ཤིང་དཔར་མ་ལ་མིག་གྲངས༤༥ཡོད་པ་ཞིག་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་[ཀ]པའི་ནང་བཞུགས།

ཀུང་ཐང་མཁན་པོ་བསྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་སྐུ་དང་སྐྱན་ངག་སྐར་རྩིས་སོགས་གསན་བཞེས་གནང་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁུར་བཞེས་བྱེད། རྗེས་སུ་ཞྭ་ལུ་དགོན་པའི་མཁན་འཛིན་དང་། སྐུ་འབུམ་གྱི་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་བཅས་ཡུན་རིང་གནང་ཞིང་། དགུང་ལོ་མ་ཐོན་པོར་ཕེབས་སྐབས་མཆོད་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་དགོངས་ཞུ་གནང་བའི་གཟིགས་གསོས་སུ་ཀུང་ཐང་བླ་བྲང་གི་བདག་གཉེར་གོ་གནས་གནང་བར་བརྟེན་ཚལ་གུང་ཐང་དགོན་པ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀར་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་དང་ཕྱད་མེད་པ་གནང་ཞིང་། དགོན་པའི་སྒྲིགས་ལམ་དང་། ཆོ་ག་ཕྱག་བཞེས། མཆོད་རྒྱུན་གཏོང་སྒོ་བཅས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་བདག་གཉེར་དོ་དམ་ནན་ཏན་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས《གུང་ཐང་དཔལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བྱུང་རབས་དང་བཅས་པའི་དཀར་ཆག་འགྲོ་མགོན་ཞལ་ལུང》ཞེས་སེར་སྐུད་འཇོག་རི་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པ་ཤིང་དཔར་ལ་མིག་གྲངས༧༨ཡོད་པ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་[ཁ]པའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་དེར་གསལ།

ཀུང་ཐང་གི་མི་ལ་རས་པ། གངས་ཅན་གསང་སྔགས་གསར་མའི་སྙན་བརྒྱུད་མན་ངག་ཡོངས་ཀྱི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ལ་ཐུགས་སྲས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཀ་ཆེན་བཞི(༡.གཞུང་གི་རྔོག་སྟོན་ཆོས་རྡོར། ༢.དོལ་གྱི་མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ། ༣.གཙང་གི་མེས་སྟོན་ཚོན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ༤.ཀུང་ཐང་གི་མི་ལ་རས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བཅས)བྱུང་བའི་ནང་གསེས་ཞིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། གཤམ་གསལ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

ཀུང་ཐང་སྒོ་བཞི། དེ་སྔོན་བོད་ཞིང་སྐྱོང་བའི་དུས་སྐབས་སུ་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་ཀུང་ཐང་ཁུལ་དུ་སྐྱེར་བཙན་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རབ་བྱུང་གི་ཆས་བཟུང་བའི་མཁན་པོ་སྡེ་བཞི་ལ་ཀུང་ཐང་སྒོ་བཞི་ཟེར་བ་སྟེ། ༡.སོ་པ་ཆ་གྲིས་ཆེ་བ་ཡང་ཐོག ༢.མཐུ་ཡིས་ཆེ་བ་གོ་རྩེ(དེ་གཉིས་མངའ་རིས་རྫོང་དཀར་གྱི་ཉེ་འདབས་འཛམ་གཞུང་ན་ཡོད)༣.འབངས་ཀྱིས་ཆེ་བ་རྟ་ཀམ་གཉོང་། ༤.ཟམ་འཕྲང་གིས་ཆེ་བ་གསར་རྩེ(དེ་རྟ་བ་ར་ལ་ཡོད)པ་བཅས་ས་སྐྱའི་མངའ་ཐོག་ཏུ་མ་འདུས་པར་ཡོད་སྐབས་མངའ་བདག་འབུམ་ལྡེ་མགོན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་མངའ་ཐོག་ཏུ་བསྡུས་ནས། སྡེ་ཚན་བརྒྱ་ཚོ་བཅུ་གསུམ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡.ཀུང་ཐང་། ༢.སྐྱིད་གྲོང་། ༣.རྟབ་ར། ༤.མ་ཞང་རྒྱ་ཚང་པ། ༥.སྒོ་སྟོད། ༦.སྒོ་སྨད། ༧.རྡོལ་གྲུ། ༨.བཟང་རྒྱུད་པ། ༩.གཉམས། ༡༠.དང་ཁྲ། ༡༡.ཕུ་རི་མཚོ་འཁོར། ༡༢.གཙང་པོ་ཟངས་ཚ། ༡༣.ཕ་གཞི་ཆགས་ཀྱི་བརྒྱ་སྐོར(ས་སྐྱའི་ཁྲམ་ཐོ་མ་འབུམ་གྱི་སྐལ་ཚོང་ལ་གནང)བཅས་ཡིན། བརྒྱ་ཚོ་འདི་དག་དོན་དངོས་སུ་བཅུ་ཚོ་ཡིན་ཀུང་བརྒྱ་ཚོར་བརྩིས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་མཛད་པའི《མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས》སུ་གསལ།

ཀུང་ཐང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་འབུམ་ལྡེ་མགོན་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༢༧༠)ལོར་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། མངའ་རིས་རྫོང་དཀར་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་པ(ཕྱག་གི་དྲི་གཙང་ཁང་ལ་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། མདོའི་ཁྱམས་སྐོར་ལ་ཀ་བ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག)ཡོད་པ་ཀ་གདན་རྣམས་རྫོ་ཆེན་བཀོས་རིས་མ་དང་། ཀ་བ་རྣམས་ཀ་ཆེན་ཤ་སྟག སོགས་ཞལ་རྣམས་ལ་ལྷ་བརྒྱད་དང་། སངས་རྒྱས། བྱང་སེམས། ཡི་དམ། ཆོས་སྐྱོང་བཅས་ཀྱི་ལྡེབས་བྲིས་ངོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀོད་པ་ལེགས་ཤིང་ཧྲིག་པ་སྨ་བརྟན་གྱི་ཚད་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༢༧༠)ལོར་ཐོག་མར་བཞེངས་པ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༧༦༧)ལོར་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུ་ཡིས《མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས》བརྩམས་པའི་ལོ་བར་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་སོང་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བདག་གཉེར་ལེགས་པོ་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཞིག་རལ་རྡིབ་འཇིག་ཡོ་འཁྱུག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སོང་བར་གནས་པ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་བའི་ཡུལ་དུ་སྣང་ཞེས《རྒྱལ་རབས》གོང་གསལ་ནང་འཁོད་འདུག གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲ་རྒྱན་མང་པོས་སྤྲས་པ་ཞིག་བཞེངས་པའི་ནང་དཔལ་ཡུལ་ནས་ཕྱག་ཏུ་སོན་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དབུ་ཞྭ་དང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་དམ་རྟེན་གསེར་གྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཕྱག་དམ་རྟེན་རྡོ་རྗེ། ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་ཕྱག་མཁར། མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་རྒྱན་སོགས་རྒྱ་ཆེའི་རྟེན་མང་དུ་བཞུགས་པར《མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས》དེར་གསལ།

ཀུང་ཐང་པ་བདེ་བའི་བློ་གྲོས། འབྲས་སྤུངས་ཤག་སྐོར་གུ་ཚང་གི་མཁན་རབས་དྲུག་པ་ཡིན་ཅིང་། སྙན་ངག་ལ་མཁས་པས《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ》ཞིག་མཛད་ཡོད་ཚུལ་དཀར་ཆག་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ་བ་ལས་དངོས་སུ་མ་མཇལ་ལགས།

ཀུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་མདོ་སྨད་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༨༥༡)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་སྦྱིན་སྦྱངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བས་མདོ་སྔགས་དང་རིག་གནས་སོགས་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད་པ་སྟེ། 《ཆོས་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཧིའི་སྙིང་མཛེས་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན》《འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་གཞི་སྙིང》《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་མཆན་འགྲེལ་དྲན་པའི་ཆུ་རྒྱན》《དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》《རྟགས་རིགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་དཀའ་གནད》《བློ་རིག་གི་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་རིན་ཆེན་ལྡེ་མིག》《ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་བསྡུས་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་བློ་གསལ་མགྲིན་རྒྱན》སོགས་པོད་འབྲིང་དགུ་ཙམ་མཛད། སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་སྙིང་ཁ་གསལ་མ་རྙེད་རུང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཕྲག་ཙམ་བཞུགས།

ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་། ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་ནི་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ངམ་སྐོད་ཚ་གྲུར་ཞང་གི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་ཡབ་སྔགས་འཆང་རྡོ་རྗེ་སེམས་པ་དང་ཡུམ་མང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་སྟག(༡༡༢༢)ལོར་སྐུ་བལྟམས། རབ་བྱུང་གསུམ་

པའི་ཆུ་སྟག་(༡༡༨༢)ལོར་གཤེགས། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་དྲུག་སྐབས་ནས་ཡབ་ཀྱིས་དཀྱིལ་བའི་ཕྱག་བསྟལ་བཤད་པས་འཇིགས་སྐྲག་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་ཡབ་ལ་ཅི་ཕན་ཞུས་པས་ཡབ་ཀྱིས་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་ལ་བརྩོན་ན་ཕན་པ་གསུང་། དེ་ནས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་དེ་ལྟར་བརྩོན། ལོ་བདུན་ལ་སྔོན་སྐབས་ཡི་གེ་བསླབ་པས་སྒྱུར་བར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཐེའུ་སྟོན་པ་ལས(མདོ་ཕྱུད་པ)དང(མངོན་རྟོགས་རྒྱན)གསན། ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་སློབ་དཔོན་ཛོག་སྟེ། ལས་དཀྱིལ་པ་རྡོ་རྗེ། ཀྱམ་མདྷ་མ་ཡ་སོགས་གསན། འཇམ་དཔལ་གསང་ལྔ་ན་ལ་བཤད་པ་མཛད། སི་དྷུ་ཡོ་ཏྲཱ་བ་ལས་མངོན་པ་དང་། ཚད་མ་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོན་སྐབས་ཕ་ཚན་གྱིས་བཀྲལ་པ་བྱུང་བས་དེ་དག་ལ་ལོ་གསུམ་བར་མཐུ་བསྒྲུབས་ནས་ཚར་བཅད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་ཁམས་སུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་ཀློ་སྟོན་བྱ་བ་ལས་སྡོམ་པ་བླངས། ལོ་གཅིག་ཙམ་གྱིས་མདོན་སྟོད་མཛད། འཁོར་བ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་གཟིགས་ནས་འགྲོ་བཅད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་སོན་སྐབས་མཁར་འགོ་པས་མཁན་པོ་དང་གཟབ་མཁར་བས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཚན་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། ལོ་གཅིག་རིང་ལ་ན་བཟའ་བཟེ་བ་མ་གཏོགས་ལྷ་རགས་མ་བཞིག་པར་བྱང་རྒྱབ་ལྟང་བཤགས་ལ་ཐུགས་དམ་མཛད་ཅིང་བཞུགས། དཔལ་ཀྱ་ལོ་ཆེན་པོ་སོག་ཏུ་ཐེབས་པའི་སྨན་སྦར་ཕྱིན། ཞལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་ལྷག་པར་སྐྱེས། གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞུས། དེ་རྗེས་གེགས་སེལ་མཛད་ནས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་རི་ཁྲོད་འགྲིམས། སྟར་ལོ་གསུམ་སོང་རྗེས་དཔལ་ཆ་ལོ་དང་མཇལ། གདམས་ངག་ལྷག་མ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པར་དྭགས་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་དང་མཇལ་ནས་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གསན། ལྷན་གཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གནང་བ་བསྒོམ་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་འབྱུངས། གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་མཁྱེན། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཐམས་ཅད་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པས་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ད་བརྟག་དཔྱད་མ་བྱས་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒོམས་ཤིག་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྒོམས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ་འཁོར་འདས། ས་ལམ། ཕྱི་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་གཞི་རྩ་དང་བྲལ་བ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ལ་དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་དང་མཇལ་ནས་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གསན། དེ་ནས་ལོ་མང་རིང་རི་ཁྲོད་རེས་མེད་དུ་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད། དེ་ནས་སྐུ་ཆེའི་དཀྱིལ་ནས་སྐུ་ཆེའི་སྨད་དུ་མ་སླེབས་བར་སྒོ་ཁ་དང་། འབྲི་ཁུང་། འོལ་ཁ་ས་ཁུལ་གྱི་སྡེར་བཙན་དཔོན་རིགས་མང་པོར་དམག་དྲངས་ཏེ་ཁོ་ཚོའི་མི་སྡེ་རྣམས་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས་པར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཚེ་མ་རྫོགས་བར་དུ་དམག་མཚམས་འཛོག་པ་གནང་། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༩༥)ལོར་ཚལ་ཡང་དགོན་དང་། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་སོང་བ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་གུང་ཐང་གི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལྷ་ཆེན་དཔལ་འབར་བཞེངས། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར་ཞིང་། མིང་གཞན་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་གུང་ཟེར། སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོའི་བཀའ་བཞིན་ལྷ་སའི་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་བདག་གཉེར། དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་བླ་ན་མེད་པ་སྒྲིལ་ཏེ་ཞབས་ཏོག་རྒྱ་ཆེན་པོར་མཛད། ཚལ་དང་། གུང་ཐང་གཉིས་ཀའི་བདག་གཉེར་དང་། འཆད་ཉན་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་མཛད། སྤྱིར་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་པའི་བླ་མ་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་དང་གཙོ་ཆེ་བའི་བླ་མ་དྲུག་སྟེ། རྗེ་མི་ཤངས་རྒྱས་གྲགས་པ། དཔལ་ཆེན་ཆ་ལོ། སྤྲིང་ཁ་བའི་སློབ་མ་མལ་ཡེར་པ། བྱང་སེམས་ཟླ་ཁ་བ། དྭགས་པོ་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ། གྲུབ་ཐོབ་ཤེ་རེ་ཅན་སྟེ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། སློབ་མ་ཡང་། ལྷ་རི་བ་ནམ་མཁའ་འོད། ལྷ་སྤྲུག་ཉི་མ་འོད། ཁ་རག་གྲུབ་འདུལ་བ་འོད། འབྲི་སྒྲུབ་འོད། མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། ཐག་དཀར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སོགས་དང་། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་སོགས་མང་པོ་ཡོད། གསུང་རྩོམ་ཞང་རང་གི་དུས་ཕྱག་བསྐུར་མའི་ཕྱག་ཕྱིས་རྩོམ་པོད་ལྔ་ཙམ་གུང་ཐང་བླ་བྲང་གི་ནང་ཉེན་དུ་ཡོད་འདུག ས་དཔེ་དེ་ནས་བཤུས་པའི་ཕྱིས་མ་མི་རིགས་པོ་ཐང་དང་། པོ་ཏ་ལ། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་བཅས་སུ་ཡོད། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་ནི(རིང་ཐེར་སྟོན་པོ)ཡི་ཚན[ཀ]པའི་ཤོག་གྲངས༡༣༦ནས༡༣༨བར་དང་། (ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ཡི་ཚན[ན]པའི་ཤོག་གྲངས༣༥ནས་ཤོག་གྲངས༣༧བར་གསལ། ཡང་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་བརྩམས་པའི(བླ་མ་ཞང་གི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ)ཞིག་ཡོད་ཅེས་དཀར་ཆག་ཏུ་འཁོད་ཀྱང་བདག་གིས་ད་ཕན་མ་མཇལ་ལགས།

གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁོང་གསལ་གུང་ཐང་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེར་གཟིགས།

གུང་པཎྜི་ཏ། ཇོ་རིང་བཀའ་བློན་གུང་པཎྜི་ཏ། མིང་དངོས་ལ་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན་ཟེར། འདིའི་ཕ་ནི་དའི་ཆའིང་སྨ་དུར་གྱི་གཙང་པོ་མངའ་རིས་སྐར་དཔོན་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་དང་མ་བསོད་ནམས་ལྷ་སྒྲོན་ལ་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི(ཆེ་བ་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན། འབྲིང་པ་གུང་པཎྜི་ཏ། ཆུང་བ་ཚེ་ཐུབ་ཀྱི་ཞེ་སྡུལ་སྐུ་སྐོ་བཟང་གར་དབང་མཆོག་གྲུབ)འབྲིང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༧༢༡)ལོར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༨༣)ལོ་འདས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་རྗེ་པའི་ལར་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་ཡི་གེ་དང་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་མཛད་རྗེས། བླ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཝེ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ལྷ་དང་ཉེ་བ་སྦྱོར། སྐར་རྩིས། སྙན་དངགས་བཅས་ཆ་ཚང་བའི་སྒྲུབས་འཕྲུལ་བྱས་པར་བརྟེན། བྱ་དགའི་དངོས་པོ་མང་པོ་བསྩལ་ཐོབ་ཇོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་མིང་གི་གཟེངས་བསྟོད་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་གཉེན་པོ་གུང་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་ནད་མནར་གྱིས་འདས་རྗེས་ཀྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་། ཝེ་ལྷ་ཐའི་ཇི་གཉིས་ནས་གུང་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་འདས་པ་དང་། ཁོང་གི་གཅུང་པོ་ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྙན་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་ལ་ཞུས་པར་བརྟེན་ཆེན་ཡུང་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ(༡༧༤༠)ལོར་བཀའ་ཕབ་སྟེ་གཅེན་པོ་གུང་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་གྱི་གུང་གི་གོ་གནས་དེ་གཅུང་པོ་ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ལ་སྤྲད་ནས་བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རེད། ཆེན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔའི(༡༧༥༠)ལོར་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་ཝེ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱི་བུ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ཕུ་ཆིང་དང་ལབ་ཏུན་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོག་ཐོག་བཏང་རྗེས། དེའི་རྗེས་འབྲང་མགྲོན་གཉེར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་སྡོད་པའི་ཨམ་བན་གཉིས་དང་ལས་བྱེད། ཚོང་པ་སོགས་རྒྱ་རིགས་མང་ཆེ་བ་བསད་པའི་ཟིང་འཁྲུགས་བྱུང་སྐབས། ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟོ་ལོག་བྱེད་མཁན་རྣམས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་སྐབས་འཕྲལ་གྱི་ཞི་འཇགས་ཡོང་བ་བྱེད་ཐུབ་པར་བརྟེན། དེའི་ཕྱི་ལོ་བཀའ་ཤག་གསར་དུ་འཛུགས་སྐབས་བཀའ་བློན་གྱི་གཙོ་བོ་ནོ་ཡོན་གུང་པཎྜི་ཏ་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། དེ་ནས་བཟུང་ཆེན་ལུང་ཁྲི་ལོ་ཞེ་བདུན་པ(༡༧༨༢)ལོ་བར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་རིང་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་རྗེས་ན་རྒས་ལུས་གཙོང་གིས་དགོངས་ཞུ་ཕུལ་ཤིང་། དགོངས་པ་ཞུས་རྗེས་སུ་འང་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ལ་བཀའ་ཡིག་བྱུང་འཕྲལ་ལས་ཀ་སྒར་བཞིན་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡོད།

གུང་རི་གུང་བཙན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཤལ་ཆེ་བའི་ནང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དགུང་ལོ་བཅུ་ཟླ་ཕྱག་བཞུགས་པ་དང་། བཙུན་མོ་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ལ་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་འཁྲུངས་པ། སྲས་དེ་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཡོན་སྐབས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བསྐོས་ནས

སོ་ལྔ་རིང་སྲིད་དབང་བསྐྱངས་པ། ཕྱིས་དེ་དང་བཙན་མོ་འ་ཞ་བཟའ་མོང་རྗེ་ཁྲི་དཀར་གཉིས་ལ་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན་འཁྲུངས་པ་བཅས་བཤད་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་ལྟ་བུ་ཡིན། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སོགས་དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་མང་པོས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་མེ་གླང(༦༡༧)ལ་འཁྲུངས་ནས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་ལྕགས་གླང(༦༤༡)ལོར་རྒྱ་བཟའ་བཙུན་མོར་བཞེས་པ་དང་། དེ་ནས་དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ལྕགས་ཁྱི(༦༥༠)ལོར་གཤེགས་པར་བཞེད་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྲོང་བཙན་གྱི་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཡབ་སྲོང་བཙན་གོང་དུ་གཤེགས་པས་གུང་རི་གུང་བཙན་གྱི་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན་ཡབ་ཀྱི་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཡས་མས་ལ་འཁྲུངས་དགོས་པ་དང་། མེས་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཤེགས་དུས་ཚ་བོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་ཡོད་པ་ལྟར་ན། ཡབ་གུང་རི་གུང་བཙན་དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་སླེབས་དུས་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན་འཁྲུངས་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཀོད་སྤོ་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་བོད་ཧོར་སོག་གི་ལོ་རྒྱུས》སུ་གུང་སྲོང་དང་མང་སྲོང་གཉིས་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དེ་ཁུངས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་མིན་མ་གསལ་བ་སོགས་དོགས་གཅོད་བྱ་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་འདིར་ཡི་གེ་མང་དོགས་ཀྱིས་མ་བྲིས་སོ། །བཙན་པོ་འདིའི་བང་སོ་ནི་དོན་མཁར་མདའ(སྲོང་བཙན་བང་སོའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་རི)ལ་བརྩིགས་ཤིང་། མེས་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་བང་སོའི་གཡོན་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། བང་སོའི་མིང་ལ་གུང་ཆེན་གུང་རི་ཟེར།

ཀུང་རུ་མཁའ་འགྲོ་མ། མདོ་སྨད་ཁན་རྒྱ་ཁུལ་དུ་བྱུང་བའི་བོད་མེད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ལྷ་རྗེ་དཔོན་མོ་བསོད་ནམས་རྒྱན། དེའི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་སྒྲོན། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བློ་བཟང་སྒྲོལ་མ། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སྒྲོན། (ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་དུས་མཚུངས) སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དཀོན་མཆོག་རིག་འཛིན་སྒྲོལ་མ། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཀོན་མཆོག་རིག་འཛིན་དཔལ་མོ་བཅས་མཚན་ནོ་ཅམ《སྐུ་འབུམ་གདན་རབས》ལས་གསལ་ཞིང་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་འདིའི་དྲུང་ནས་ཐུའུ་བཀྭན་ཡོངས་འཛིན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་ཆོས་འབྲེལ་མང་པོ་གསན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་ཡང་དམ་པ་དེས་མཛད་པ་ཁ་བྱང་དུ《གུང་རུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་པད་དཀར་འཕྲེང་》ལ་ཤོག་གྲངས༡༨ཡོད་པ་ཞིག་དམ་པ་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད[ཀ]པའི་ནང་བཞུགས། སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་དབང་མོ། སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་པ་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་སྒྲོལ་མ(༡༩༩༠)ལོར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཕྲག་ཅམ་དུ་ཕེབས་ཡོད་སྐད་འདུག

ཀུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སློབ་ཀྱི་ནང་ནས་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་བུ་ཆེན་བཞི་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན། མདོ་སྨད་སྣ་རོང་དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག(༡༣༨༣)ལོར་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱ་སྒྲིང་པ་ཤཱཀྱ་བསོད་ནམས་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་སྐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཁན་པོ་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལས་སློབ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཆེན་པོ་དགུས་པོ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་རྩོད་པས་ཕམ་པར་མཛད། གསང་ཕུའི་ལེ་སེར་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་ཤས་མཛད་རྗེས་སེ་རའི་མཁན་པོར་ཕེབས་ཏེ། དེའི་ཚེར་ལ་བཙུན་མོ་ཚལ་གྱི་དགོན་པ་ཡང་ཚེར་སྐྱོང་གནང་སྟེ་ལོ་སུམ་ཅུ་ཕྲག་ཅམ་གྱི་རིང་འཆད་ཉན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པས་སློབ་མ་ཡང་གྲགས་ཆེ་བ་མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་དང་། སྨོ་མང་མཁན་པོ་ཀུན་རྡོ་རིན་ཆེན་ཐང་རྒྱབ། འཕྲོང་སྐྱེད་བླ་མ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས། ཀོང་པོ་རི་ཁ་དགོན་གྱི་བླ་མ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར། ཀོང་པོ་སྤུངས་མཁར་དགོན་གྱི་བླ་མ་རྒྱལ་མཆོག་པ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། ལྕགས་རྟ(༡༤༥༠)ལོར་སེ་ར་དགོན་པ་རང་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པའི་གདུང་རྟེན་དངུལ་ལས་བཞེངས་པའི་དབྱིན་བཀུམས་མཆོད་རྟེན། སྨྲ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྟན་བཞུགས་པ་དེའི་ནང་ཡོད(སེ་ར་ཐེག་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སྙིང་ཐོག་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གི་གཡས་ངོས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན) གསུང་རྩོམ་སྐོར། 《ཕར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཤི་ཐམ་དགོངས་རྒྱན》《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》《དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ》《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ》《དབུ་མའི་སྟོང་ཐུན》《ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་དགའ་བྱེད》《མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན》བཅས་ཡོད་པར་བླ་བྲང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག》ལས་གསུངས་ཤིང་། གསུང་རྩོམ་དེ་རྣམས་སྔོན་དུས་སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་དར་ཁྱབ་མ་བྱུང་བ་ནི། རྗེ་འདིས་མཛད་པའི《དབུ་མའི་འགྲེལ་པ》ཁག་གི་ནང་ལྟ་བ་སྒོམ་ཚུལ་ཐད་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རྒྱུན་བཀོད་པའི་ཞར་ལ་ཡང་ན་ཞེས་དམ་པ་གཞན་གྱི་ལྟ་བའི་བཞེད་ཚུལ་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་བཀོད་ཡོད་པར་བརྟེན་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་གཞན་གྱི་དགོངས་པར་མ་བབས་པའི་དབང་གིས་དཔེ་རྒྱུན་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྒྲོས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པ་སེར་སྨད་རྒྱལ་རོང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་མཆོག་སེར་སྨད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་མཛད་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་དང་དབུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཚང་གསར་རྩོམ་མཛད་པ་ཡིན།

ཀུང་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། མཚན་དངོས་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཟེར། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་མཛད་པ་པོ་ཡིན། འདིས་མཛད་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༠༩ སྐབས་གཉིས་པར་ཤོག་གྲངས༢༩ སྐབས་གསུམ་པར་ཤོག་གྲངས༡༧ སྐབས་བཞི་པར་ཤོག་གྲངས༨༨ སྐབས་ལྔ་པར་ཤོག་གྲངས༡༨ སྐབས་དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ལ་ཤོག་གྲངས༢ སྐབས་བརྒྱད་པར་ཤོག་གྲངས༢༠བཅས་དང་། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུར་ཤོག་གྲངས༦༨ རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༢ ལྟང་རིས་ལ་ཤོག་གྲངས༡༩ བསམ་གཟུགས་ལ་ཤོག་གྲངས༢༧ དབུ་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༠བཅས་ཡོད་པར་སྒྲོང་རྫོང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

ཀུང་རུ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ། འབྲས་སྤུངས་གདན་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། འདི་ནི་མདོ་སྨད་གུང་རུའི་ས་ཆར་འཁྲུངས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་གསང་ཕུའི་ལེ་སེར་གྲྭ་ཚང་དུ་ཀུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་དང་། དཀའ་བཞི་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱངས་པ་མཛད། རྗེས་སུ་གསང་ཕུའི་ལེ་སེར་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་དུ་ཕྱིན་ནས《ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱི་དོན》ཡང་བརྩམས་པར་མཛད། རྗེས་སུ་གསང་ཕུའི་གླིང་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན》མཛད། དེ་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོར་ཕེབས་ནས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་འཆད་ཉན་མཛད་ཅིང་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ད་ཕན་མ་མཐོང་ལགས།

ཀུང་སྲོང་ཀུང་བཙན། (གུང་རི་གུང་བཙན་ཡང་ཟེར)བོད་རྒྱལ་སོ་བཞི་པ། ཡབ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་ཡུམ་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་ས་སྤྱལ(སྤྱི་ལོ༦༦༩)ལོར་འཁྲུངས་ཞེས་གྲགས། འདི་ཉིད་འཁྲུངས་ཡུལ་བྲག་ལྷ་བཀྲ་ཤིས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ཡིན། རྒྱལ་སྲས་བླ་བ་གསར་

པ་གངས་ཅན་ཤར་རིའི་རྩེ་ནས་ལྷགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་སྣོན་འབབས་དང་བཅས་པས་ཐུགས་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་རབ་ཏུ་བརྟས་ཤིང་། བཙས་སྟོན་ཡང་རྒྱ་ཆེ་གཟབ་རྒྱས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་ཀྱིས་རྒྱལ་སར་བསྐོས། སྣོན་པོ་སྤྱང་མང་པོ་རྗེ་ཞང་སྣང་དང་སྤྲུལ་པ་བཙན་ཧོ་རེས་བྱས། འཇའ་བཟའ་མོང་རྗེ་ཁྲི་དཀར་ཁབ་ཏུ་བཞེས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་ནས་ཛ་དང་རོལ་མོ་བོད་དུ་དར་ཞེས་གྲགས། རང་གི་ཡུམ་དང་སྙན་དུ་དཔལ་གྱི་ཡེར་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། རྒྱལ་སྲིད་ལོ་ལྔ་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་སྐྱི་ཁྲི(༦༨༦)ལོར་ཡབ་ཀྱི་སྔོན་དུ་སྐུ་གཤེགས་པར་གྲགས། གུང་སྲོང་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས། གྱལ་ནི་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གཡོན་ན་ཡོད། མིང་ནི་གུང་ཆེན་གུང་རི་ལགས་སོ་སྐད།

གུད་དུ་འདུག སོགས་སུ་འདུག་པ།

གུད་དུ་སྒྲགས། ཐར་ཡོད་པ་རྣམས་མེད་པར་གཏོང་བ་ཞེས་པའི་དོན།

གུད་དུ་ཐལ། གུད་ནི་སོགས་དང་། བྱར། གཞན་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པས་སོགས་སུ་ཐལ་སོགས་སོ། །

གུད་དུ་ལུས། སོགས་སུ་ཐོན་པའམ་བྱུར་དུ་ཐོན་པ་སྟེ་སྐབས་འདིར་སྔར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆགས་པའི་ཕྱལ་དུ་མཚོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྐྱིད་ཆུ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པར་དེའི་འབྲེལ་མཚམས་ར་མ་སྒང་གི་མཚམས་ནས་རགས་བརྩིགས་ཏེ་སྐྱིད་ཆུ་དང་མཚོའི་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་མཚམས་བཅད་པས་མཚོ་རྐྱང་པ་བྱུར་དུ་ལུས་པ་དེ་བསུབས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

གུད་ན་མཆིས། སོགས་སུ་ཡོད་ཅེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

གུན། འདི་ནི་སྔར་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཏྭ་ཡའི་ཟླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡབ་ལྷ་གུར་གོང་མས་གོ་གནས་དང་ཚོ་ལོ་གནང་བའི་མིང་གུང་ཟེར་བ་དེའི་སྒྲ་བསྒྱུར་ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱ་སྐད་ཏུ(公)ཟེར།

གུན་ཅང་ཅུན་ཆེ་དབང་ནོར་བུ། མན་ཆིང་གོང་མ་ཁང་ཤིའི་སྐབས་མཚོ་སྔོན་གྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་གོ་གནས་གནང་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གུང་དང་ཅང་ཅུན་གཉིས་ཀའི་གོ་གནས་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་དེ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འབུམ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་གོང་མ་ཁང་ཤིས་སྲུང་སྐྱོང་དཔོན་རིགས་མང་པོ་དང་དམག་མི་ལུམ་སྟོང་གཏོང་གནང་མཛད་པའི་དམག་དཔོན་གཙོ་བོ་གཅིག་ན་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ལོ་གཅིག་རིང་བོད་དུ་བསྡད་ནས་དེ་རྗེས་མཚོ་སྔོན་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཡོད།

གུམ་གུམ་པ། འཁུམས་ནས་ཡོད་པའི་དོན།

གུའི་གུང་། (国公)ཡོན་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་གུའི་གུང་གི་གོ་གནས་སྤྲོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། བོད་དུ་ཡང་གུའི་གུང་གོ་གནས་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོ་བྱུང་།

གུའི་གུང་པ། ཀཱ་ལ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཏཱ་ཧིང་གོང་མ་ཡུང་ཚེང་ནས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་སྐབས་མཉམ་དུ་ཕེབས་པའི་མཚུར་ཕུའི་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོར་གོང་མས་གུའི་གུང་གི་གོ་གནས་གནང་ཡོད།

གུར་གུམ་གྱི་ལྷང་རྩེ། ཀོ་བ་ལས་བཟོས་པའི་རྒྱལ་བཙམ་སྟོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་མ་རྡུགས་ཡོད་པ།

གུར་གུམ་གཞོན་ནུའི་མེ་ཏོག་འབར་བ་ལྷ་ཕྱིའི་ཞྭ་བཟང་པོ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཞབས་སྐུ་ཞོ་དགུལ་མའི་གྲུས་ཀྱིས་བྱིན་པའི་ཞྭ་མོ་སེར་པོ་ཡོངས་གྲགས་སུ་འཕོག་ཇོ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ཁ་ཆེ་གུར་གུམ་གྱི་མེ་ཏོག་ཤར་བ་ལྟ་བུར་སྒྲོ་བཏགས་གྲུབ་པ་ཡིན།

གུར་གྱི་མགོན་པོ་ལྷ་དགུ་པ། གུར་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཞིང་ནག་ཟངས་ཀྱི་ཅན་བསྣན།

གུར་བརྟག་རིམ་གསུམ། དཔལ་ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ《མཁའ་འགྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་གུར་གྱི་རྒྱུད》དང《ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་རྩ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ》ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་དང་བདེ་མཆོག་ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུད《དཔལ་སམ་བུ་ཊ》བཅས་ལ་ཟེར།

གུར་པ་གྲྭ་ཚང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་དགོན་པར་ས་སྐྱའི་གྲྭ་ཚང་བཞི་དང་། དགེ་ལུགས་གྲྭ་ཚང་བདུན། བུ་སྟོན་ལུགས་གྲྭ་ཚང་ལྔ། ས་དགེ་མཉམ་འབྲེལ་གྲྭ་ཚང་གཅིག་བཅས་བསྡོམས་པའི་གྲྭ་ཚང་ཁག་བཅུ་བདུན་ཡོད(འདི་ག་ཤམ་གྱི་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནང་གསལ)པའི་ནང་གསེས་ས་ལུགས་གྲྭ་ཚང་བཞིའི(༡. མངོན་དགའ་གྲྭ་ཚང་། ༢. ཁང་གསར་གྲྭ་ཚང་། ༣. བདེ་བ་ཅན་པ། ༤. གུར་པ་གྲྭ་ཚང་བཅས)གྲས་ཡིན། གྲྭ་ཚང་འདིར་ཕྱག་བཞེས་ཡོད་པའི་ཆོ་ག་ནི། ༡. རྡོ་རྗེ་གུར་རིགས་བསྡུས་མཁའ་འགྲོ་ལྔའི་ཆོ་ག་དང་། ༢. ས་ལུགས་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ། ༣. བདེ་མཆོག་ནག་པོ་ལུགས། ༤. བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ། ༥. ཀྱེ་རྡོར་མཚོན་ཆ་ཅན། ༦. སྒྲོལ་མ་ལྷ་བདུན། ༧. གསང་འདུས་རྗེ་བོ་ལུགས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག ༨. འཇིགས་བྱེད་གདོང་དྲུག ༩. བདེ་ཆེན་རལ་གཅིག ༡༠. ཚེ་དཔག་མེད་ལྷ་དགུ་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། ས་ལུགས་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་གར་འཆམ་བཅས་ཡོད་ཚུལ《རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་ཐར》ལས་གསལ(གྲྭ་ཚང་འདི་རྒྱལ་རྩེ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་མདུན་ངོས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད)

གུར་མི་འབྲོག་པ། གཞིས་རྩེ་ཀྲིན་རྒྱས་ཁོངས། གམ་པ་རྫོང་གི་ལི་ལག་དར་རྒྱས་ཚལ་གུར་མི་ཡོད་ས་དེ་ཡིན།

གུར་མོ། གཉིང་སྐྱེལ་རྫོང་གི་ས་ཆ། སྔར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག

གུར་རིགས་བསྡུས། ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར་ལས་གསུངས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྔ་རིགས་བསྡུས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྟེ། འདི་ལ་ངོར་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་དཀྱིལ་ཆོག་ཡོད་ཅིང་། ཡང་ཇོ་ལུགས་ཀྱི་གུར་རིགས་བསྡུས་ལྷ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་བཅས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་བཅས། ས་སྐྱ་མཁན་ཆེན་བློ་གཏེར་དབང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི《ཕྱིན་གྲོལ་ཀུན་བཏུས》པོད[ཁ]པའི་ནང་ཡོད།

གུར་ཤིང་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མ་རྙེད། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སློབ་མ་ཡིན།

གུར་ལྷ་བརྒྱད། ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར་ལས་གསུངས་པའི་མགོན་པོ་གུར་ལ་གཙོ་འཁོར་རྒྱས་བསྡུས་ལྷ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མགོན་པོ་གུར་གཙོ་འཁོར་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེ(༡. གཙོ་བོ་མགོན་པོ་གུར། ༢. ཡུམ་ཨེ་ཀ་ཛ་ཊི། ༣. དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ཕྱག་བཞི་མ། ༤. གནོད་སྦྱིན་ནག་པོ། ༥. ནག་མོ་གནོད་སྦྱིན། ༦. ཕུ་ཏྲ་ནག་པོ། ༧. ཟ་ཏྲ་ནག་པོ། ༨. སྲིན་མོ་རལ་གཅིག་མ་བཅས་བརྒྱད་ཡོད) དེ་དག་གི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཛད་པའི《སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི་ལྷན་ཐབས》སྨད་ཆའི་ཤོག་གྲངས༢༦༨ནས༢༦༩བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

གུར་ལྷ་ལྔ་མ། མགོན་པོ་གུར་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མགོན་པོ་བཅས་ལྷ་ལྔ་ཡོད།

གུར་ལྷ་བཅུ་གཉིས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་མགོན་པོ་གུར་ལ་གཙོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་གུར་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒོ་མ་བཞི་བསྣན་པ་ཡིན།

གུར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ། ༡. མགོན་པོ་གུར། ༢. ཨེ་ཀ་ཛ་ཊི། ༣. ལྷ་མོ་དུད་སོལ་མ། ༤. གནོད་སྦྱིན་ནག་པོ། ༥. ནག་མོ་གནོད་སྦྱིན། ༦. ཕུ་ཏྲ་ནག་པོ། ༧. ཟ་ཏྲ་ནག་མོ། ༨. སྲིན་མོ་ཁྲག་མིག་མ། ༩. ལྕགས་ཀྱུ་མ། ༡༠. ཞགས་པ་མ། ༡༡. ལྕགས་སྒྲོག་མ། ༡༢. དྲིལ་བུ་མ་སྟེ་སྒོ་མ་བཞི། ༡༣. ལས་མཁན་གཅེར་བུ་ཟངས་ཀྱི་ཅན། ༡༤. ནང་གི་ལས

མཁན་ཟེར་ནག་ཐང་སྐྱ་ཅན། ༡༥. ཏུ་མཆོད་ཀྱི་ལས་མཁན་ཐུན་བདུད་གཤིན་རྗེ་ནག་པོ། ༡༦. དཀར་མོ་ཉི་ཟླ། ༡༧. བདུད་རྒྱལ་ཐོད་ཕྲེང་ཅན་བཅས་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད་གཞི་གསལ་བ་མ་རྙེད་པས་དོགས་གཅོད་བྱ་དགོས།

ཀུས་འདུད། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐོག་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཞལ་མོ་སྟོར་བ། མགོ་བོ་འདུད་པ། བསུ་བ་ཞུ་བ་སོགས་དང་། བཀའ་ལ་བཟང་ལགས་ཞུ་བ། ཞེ་ས་བྱེད་པ་སོགས་ལུས་ངག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྩི་བཀུར་ཞུ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྐད་མིང་།

ཀེ་རི། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐོངས་གཏོགས་སྙག་རྩེ་རྫོང་འབྲོམ་ཐོད་ཆུས་ཀེ་རེ་གྲོང་ཚོ་ཡོད་སའི་རི་ཞིག

ཀེ་རི་ལྷ་ཁང་། ཀེ་རི་གྲོང་ཚོའི་རྒྱབ་ངོས་རི་ལྡེབས་སུ་ལྷ་ཁང་གི་ཤུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོ་ཏ་ལར་བོ་བྲང་འདེབས་པར་དགོངས་ནས་རྒྱ་མ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་ཀེ་རིའི་གནས་དེར་ཡིག་རྟག་རང་བྱོན་ཞལ་གཟིགས། ཕན་ཚུན་ཐུག་ལ་འཛད་ཚོན་བརྒྱབ་བ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ། སྨན་རས་གཟིགས་ཁུ་ལར་པ་ཏི་དང་། སྒྲོལ་མ། རྟ་མགྲིན་སོགས་རང་བྱུང་དུ་བྱོན་པ་བལ་པོའི་བཟོ་བོས་རྣམ་པ་གསལ་བར་གཏོད་རྩེས་ལོ་རྒྱུས་སུ་འཁོད་པ་དེར་བཙན་པོའི་དུས་ནས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡིན་འདུག

ཀེ་སར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲགས་ཆེ་བའི་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་དེ་འགའ་ཞིག་གིས་སྔར་ཁམས་ལ་རྟོས་འཛིན་པ་དང་། རྡུན་གར་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ནང་མིང་ཅན་གི་རྡུན་གར་གཙོང་ས་བའི་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་སོག་པོ་རྡུན་གར་ནི་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ཞེས་གསལ་བ་བཅས་མོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་འདུག་པར་བརྟེན། གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དངོས་འབྲེལ་བྱུང་བར་ཆ་བཞག་པའི་དཔང་དུ་བྱས་ན། ཤིན་ཅང་གི་ཁ་སྐྱེས་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཁྲོམ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་སོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཁྲོམ་གྱི་ཡུལ་ཟེར་བ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ཡང་དེ་ཁོངས་ཀྱི་ཐོག་ཁ་བུས་སྐབས་ཡོད་པའི་གྲོང་ཚོ་ཡོད་མེད་བཅས། སྐབས་འདིར(སྐབས་འདིར་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ཤོག་གྲངས་༡༥༦ཐོག་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་མིང་ལ་ཏ་ཟུར་འཚལ་ཅེས་པར་གོ་དགོས)བཤད་པའི་གེ་སར་ནི། ཁྲོམ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་དེ་མིན་པར། སོག་པོ་རྡུན་གར་གྱི་མི་བརྒྱུད་རྟོན་མ་སོག་རིགས་ཀྱི་གེ་སར་ལ་གོ་དགོས་པ་སྟེ། བུ་སྟོན་བཀའ་ཆེན་འཆད་ཉན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི《ཐུང་སྒྲ་ཁོལ་བའི་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་ཐར》ལྷ་ས་དཔར་མ་ལས། གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་རྡུན་གར་ཞེས། དཔའ་རྩལ་ལྡིགས་པས་དགྲ་སྡེའི་སྙིང་འདར་བ། །དེ་ཡི་ཆབ་སྲིད་མཁའ་ལ་བདུད་རྩིའི་ཟེར། །འགྲིམས་པའི་མི་ཡི་སླ་བ་མང་ཞིག་ཤར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་མ་ཟད། སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག་ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གུམ་བཙན་པོའི་སྐུས་གསུམ་གྱི་ཐ་རྒྱུད་ཀ་ཁྲི་སོག་སྐད་དུ་བོར་ཏ་ཟེ་བ་ཞེས་པར་གོང་པོའི་ཡུལ་ནས་བཙན་མོ་ཀ་མ་རལ་ཞེས་པ་ཞིག་བླང་བ་ཁྲིད་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ། བེ་ཏ་ཞེས་པའི་མི་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་ལ་བོར་ཏ་ཆེ་ནོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་རྒྱུད་ཚུལ་བཤད་ཡོད་པ་ཁུངས་བཙན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཐོན་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་སྐྱེད་གྲགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་མང་ཙམ་བྱུང་ཡོད་པ་རེས་ཅན་དང་། དེ་འདྲའི་གྲས་ནས་དཔལ་རྩལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》སོགས་ལས་ཁྲོམ་གེ་སར་དམག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་བཤད་སྲོལ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཞིང་། རྡུན་གར་གྱི་རྒྱལ་རབས་སྐོར། ཞོག་ཏུ་རྡུན་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེ་དཔང་རབ་བརྟན་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལ་གཟིགས། གཞན་ཡང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་བརྗོད་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་རྒྱལ་བསྒྲུབ་འཚམས་ལ་དཔྱད་གཞི་ཞུང་ཟད་ཆ་ཚང་བ་ནི། བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཚན་ཁག་གི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་ལྷ་གཞོན་སྟོབས་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་ཆེད་རྩོམ《གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་ནང་གི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གླེང་བ》ཞེས《ལྷ་ཁའི་རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ》༡༩༨༧ལོའི་དུས་དེབ་དང་པོ་དང་། ༡༩༨༨ལོའི་དུས་དེབ་གཉིས་པར་གསལ།

ཀེ་སར་གསུམ། ན་ཀ་གེ་སར་དང་། ཕུཤྤ་གེ་སར། པདྨ་གེ་སར་ཏེ་གསུམ།

ཀེགས་འདུལ་བ། བོད་ལྷ་རབས་ཀྱི་བོན་ཆོས་དང་། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་གདོན་དང་བགེགས་ཞེས་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་བགེགས་ནི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རིགས་རང་རང་སོ་སོའི་འདོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་རྐྱེན་ངན་པར་ཆད་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྣ་ཚོགས་བྱ་ཐབས་བཤད་པ་དེ་རིགས་ལ་བགེགས་འདུལ་བ་ཟེར།

ཀེགས་སེལ་ལ་མཁས་པ། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རྩ་རླུང་སྒོམ་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྒོམ་སྐབས། སྒོམ་པ་པོ་སོ་སོའི་གཟུགས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་བར་ཆད་སྣ་ཚོགས་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་དེ་སེལ་ཐབས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ། སློབ་དཔོན་ཉམས་མྱོང་ཅན་གྱིས་སློབ་མ་སོ་སོའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ནས་སེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལ་དེ་རིགས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་མེད་ན་སེལ་ཐབས་ནུས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ།

ཀེགས་བསལ། རྩ་རླུང་བསྒོམས་ནས་གནས་ཚད་རེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པ་ན། རྩ་གེགས་དང་། རླུང་གེགས་མང་པོ་འབྱུང་སྲིད་པས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཕྱུལ་ནས་གེགས་སྐྱོན་སེལ་ཐབས་བྱེད་དགོས་མིན་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚད་ལ་གཞིར་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན།

ཀོ་ཁྲབ་རྐྱག་གསུམ། ༡. དགྲ་བོ་འགོག་པའི་གོ་མཆེན། ༢. རང་ལུས་སྐྱོབ་པའི་ཁྲབ། ༣. མགོ་བོ་སྲུང་བའི་རྨོག་བཅས་གསུམ་ཡིན།

ཀོ་ཆའི་ལྷ་ཡབ་དྲུག ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྲུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡབ་དྲུག་སྟེ། ༡. རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ༢. རྣམ་སྣང་། ༣. པདྨ་གར་དབང་། ༤. ཧེ་རུ་ཀ ༥. རྡོ་རྗེ་ཉི་མ། ༦. རྟ་མཆོག་བཅས་སོ། །

ཀོ་ཆའི་ལྷ་ཡུམ་དྲུག ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་སྲུང་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡུམ་དྲུག་སྟེ། ༡. རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ། ༢. གཤིན་རྗེ་མ། ༣. རྨོངས་བྱེད་མ། ༤. སྐྱོད་བྱེད་མ། ༥. སྐྲག་བྱེད་མ། ༦. ཙཎྜི་ཀ་བཅས།

ཀོ་ཏ་མ(གཽ་ཏ་ཐུབ་པ)དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་རིང་བཞུགས་པའི་གནས་ཉེར་བརྒྱད། མཛོད་ལས་གསུངས་པར། ཆོས་འཁོར་གནས་དང་ཡངས་པ་ཅན། ཐུབ་པ་གནོད་དང་གོ་ཤམ་བྷི། །ས་དཀར་ཅན་དང་ལྷ་ཡི་གནས། །འཐོག་གནས་མཆོད་རྟེན་རི་དང་ནི། །འོད་མའི་ཚལ་དང་དཀྲུར་བཅས་དང་། །སེར་སྐྱ་ཡི་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ། །འདི་རྣམས་སུ་ནི་ཐུབ་པ་ཡི། །སྐྱེས་མཆོག་ལོ་རེ་ལོ་རེར་བཞུགས། །འཕར་བའི་ཕུག་གི་གནས་སུ་གཉིས། །སྨན་གྱི་གནས་སུ་ལོ་བཞི་སྟེ། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་དུ་ལྔ། །དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་ལོ་དྲུག་སྟེ། །ཤྲཱ་ཝ་སྟི་གསུམ་མཐའ་ཡོད་དུ། །ཤྲཱ་ཝ་སྟི་དགུ་ཁབ་གནས་སུ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཞུགས་པ་ཡིན། །རྒྱལ་བ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཅུ་ལ། །ཐུབ་མཆོག་དམ་པ་མྱ་ངན་འདས། །སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་ས་ལོ

གོང་གཞུང་དུ་བསྟན་པ་ན། ས་མོ་ལུག་སོའི་དབྱར་འབྲིང་ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་མཚན་ཐུན་དང་པོ་སྐར་མ་རྒྱལ་ཤར་བའི་དུས་སྦྱོར་ཐོང་བས་དེ་རྗེས་གུང་ཐུན་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས(སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་གྱ་གཅིག་པའི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ)དེའི་སྤྱི་ལོ་ལྟགས་སྤེལ་གྱི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བདུན་གྱི་གུང་ཐུན་ཐ་མར་སྐུ་བལྟམས་སོ། གོང་དང་མཐུན་པ་བྱས་ན་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༨༤༢)ལོ་ནས་ལོ(༢༤༦༣)ཡིན་པ་དང་དགོངས་པ་རྫོགས་ཏེ་ལོ(༢༨༩༩)འདས་སོ། །

གོ་ཊའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གོ་ཊ་ཞེས་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་རྟོན་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན།

གོ་ཐལ། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་གཏེར་ཡིག་དང་། སྣམ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་མགུར་ནང་གསལ་བའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གྱི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གསུངས་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་མ་བྱུང་གོང་དུ་ལུས་ཀུང་གོ་བ་མི་ཐེབས་མེད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་དངོས་སུ་བྱུང་ཞིན་རྗེས་གཞི་ནས་གོ་བ་ཡིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་གོ་བ་ཐེབས་སྐབས་གནས་ཚུལ་དེ་ཐལ་ཞིན་པའི་དོན།

གོ་ཐོས་རིག་གསུམ། གོ་རྒྱ་དང་། ཐོས་རྒྱ། རིག་རྒྱ་གསུམ།

གོ་དོན་འགྲོད་ངེས་སྒྲིགས་སྦྱངས། ཚིག་ཚད་མས་གོ་བ་དང་ནང་དོན་ཚད་མས་ཤེས་ཐུབ་ངེས་ཀྱི་ཁྲབ་བསྒྲིགས།

གོ་དན་རྒྱལ་པོ། (元太宗窝阔台)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐའི་ཙུང་ཨོ་གོ་དན(阔端)སྲས་གཉིས་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྟག(༡༢༠༦)ལོ་པ་རང་ལོ་ཉེར་དགུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ(༡༢༣༤)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༥༡)བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་སྤྱི་ལོ་མཛད་ནད་ཀྱིས་ཟིན། འདིའི་ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ་ས་ཕག(༡༢༣༩)ལོར། ས་སྐྱ་པ་དང་། ཕག་གྲུ། འབྲི་གུང་། ཚལ་པ། སྟག་ལུང་བཅས་ཀྱི་མི་སྡེ་རྣམས་སོག་ཡུལ་དུ་མངགས་ནས་སོ་སོས་རྒྱབ་རྟེན་བཅོལ་ལ་རེ་བཙལ་ཏེ། འབྲི་གུང་པ་དང་གཙང་མགུར་མོ་བས་རྒྱལ་སྲས་མོང་ཀོ་ཧན(蒙哥汗)ལ་མགོ་བཏགས། ས་སྐྱ་པ་དང་ལྷ་སྡེ་གཞུང་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གོ་དན(阔端)ལ་མགོ་བཏགས། ཚལ་པས་རྒྱལ་སྲས་ཧུ་པི་ལི་ཆེན(忽必烈)ལ་མགོ་བཏགས། ཕག་གྲུ་དང་། གཡའ་བཟང་པ། ཐང་པོ་ཆེ་པ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲས་ཧུ་ལི་ཧུ(旭烈兀)ལ་མགོ་བཏགས། སྟག་ལུང་པས་རྒྱལ་སྲས་ཨ་རི་པོ་ག(阿里不哥)ལ་མགོ་བཏགས་པ་བཅས་བྱས། དེའི་སྤྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༢༤༠)ལོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་དམག་དཔོན་དོར་ཏ་ནག་སྡེ་ཁྲིད་པའི་སོག་དམག(ལིང་ཀྲུའུ凉州ཞེས་ད་ལྟ་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཀྱི་ཝུའུ་ཝེ武威ཞེས་པའི་ས་ཆ་དེ་ཡིན)བོད་དུ་བཏང་ནས། མདོ་སྟོད། མདོ་སྨད། སོག་ཆུ་ཁ་བརྒྱུད་དེ་ཡི་མཐོང་ཚད་གསོད་པ་དང་། ཁང་པ་མེར་སྲེག་རྒྱ་དངོས་འཕྲོག་བཅོམ་བཅས་ཀྱི་དམག་དུས་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་འཕན་པོར་འབྱོར་ནས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེར་བསྲེགས། ར་སྒྲེང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཡང་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བཏང་། སྟག་ལུང་དགོན་པ་རྒྱུགས་པས་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་། སྐུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བསད། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེས་རྗེ་ཆར་ཕབ་པས་འབྲི་གུང་པར་གནོད་མ་སྐྱོལ་བར་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་ཕེབས་དགོས་པར་ཞུས་ཀྱང་མ་ཕེབས་པར་བརྟེན་དམག་དཔོན་དོར་ཏ་ནས་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་ལ་བོད་དུ་ཆོས་ལ་མཁས་པ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིག་འཁྲིད་བཏང་ཞིང་། གོ་དན་གྱིས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཧོར་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པའི་ཞུ་ཡིག་མཇུག་ཏུ་ཐ་ཚིག་བསྒྲགས་པ་ཞིག་ཕུལ་བ་དང་། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་གཞན་དག་མང་པོས་ཀྱང་གོ་དན་རྒྱལ་པོའི་འདོད་པ་ལྟར་ཧོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་བསྐུལ་མ་ཞུས་པ་བཞིན། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དགུང་ལོ་བཅུ། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་དགུང་ལོ་བརྒྱད་བཅས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༢༤༤)ལོར་ཁྲུ་དཔོན་གསུམ་ཀ་ལྷན་རྒྱས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཐོག་མར་གོ་དན་གྱིས་མཇལ་འཕྲད་མ་ཞུས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ནད་གཞིར་སྨན་བཅོས་གནང་བརྒྱུག་པས་རྒྱལ་པོ་ནད་ལས་ཐར། རྒྱལ་པོས་གནམ་གྱི་ལྷ་མཆོད་པའི་ཀྲུལ་འགོ་ལུགས་ཞིང་འོན་ཀྱང་ཆོས་མ་ཞུས་པར་དད་དུང་ཚོད་བགམ་རྟ་ཚོགས་བྱས། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༥༡)ལོར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་། དེའི་སྤྱི་ལོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་སྔོན་པོ་དོར་རྟ་ནས་སྟེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་བཏང་ཡང་བོད་དུ་མ་འབྱོར་གོང་དུ་གོ་དན་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་འདས། དམག་དཔུང་དེ་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་སྨ་ཁའི་སོན་མཁར་མགོན་པོ་གདོང་བཅོམ་ཞིང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚ་དང་ཇོ་འབེར་བཀོངས་པ་སོགས་བྱས། མཐར་ཁྲི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་རང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༥༡)ལོར་འདས། བང་སོ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ད་དུང་རྒྱུས་མི་གསལ། །

གོ་ཤཱ་ལ། རྒྱ་གར་ཤྲཱ་ཡའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསོ་ཤཱ་ལ་སྐྱེ་གནས་དུ་རྒྱལ་པོ་གོ་ཤཱ་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གསལ།

གོ་བ་ལོག་སྒྲུབ། ནང་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་ཐངས་འཁྱོག་བཤད་བྱས་པ།

གོ་བབས། རང་རང་སོ་སོའི་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ།

གོ་བབས་མཇལ་དར། གོ་གནས་མཐོ་དམན་གྱི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་མཇལ་དར་འབུལ་བ།

གོ་བར་བྱ་བའི་ཡི་གེ། ཚང་མས་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་ཆེད་གོ་པར་སྒྲོག་པའི་བཀའ་ཡིག

གོ་ཟེར། ཟྭ་གམ།

གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ། ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གོ་ཤཱཀ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། བར་ཁམས་གོ་བོའི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱ(༡༤༢༩)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཤར་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་འབུམ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས་ལོར་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་དང་། རབ་འབྱམས་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད། འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲར་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གཉིས་བསྟེན་ནས་སོ་སོ་ཐར་པ་ལྔ་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་ཁྱབ་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ཤིང་ཕྱི་ལོར་ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དུ་བྱོན་ནས་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་གསན་ནས་ལོ་བཞི་རིང་བཞུགས། ངོར་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ས་ལུགས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། དེ་རྗེས་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ལུགས་འབྲུག་ལོར་མདོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་མི་རིང་བར་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ཐོག ལུགས་སྲོལ་ལོ་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་བར་འཆད་སློབ་དཔོན་གནང་ཞིང་《ཀྱཻ་རྡོར་གཞི་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ》《ཕར་ཕྱིན་ཡུམ་དོན་རབ་གསལ》བརྩམས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་མེ་ཕྲེ་ལོར《ཀུན་རིག་ཆོད་སྒྲིག》དང་། 《ཀྱཻ་རྡོར་ཆོད་སྒྲིག》སོགས་མཛད་ཅིང་། རིན་སྤུངས་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེས་སྤྱན་དྲངས་ཞིང་ཏེ། རྟ་ནག་གསེར་གླིང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་གནས་དེར་བཞུགས་ནས་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོ་འཆད་སྤེལ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༧༣)ལོར་རྟ་ནག་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་དགོན་ཕྱག་བཏབ་ནས་ལོ་དགུ་ལྷག་ཙམ་རིང་གནས་དེར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་ཆུ་ཡོས(༡༤༨༣)ལོར་ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་གྱི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་བྱ(༡༤༨༩)ལོར་ས་སྐྱ་དང་། སྟོན་མོ་ལུང་རྫོང་རྡོ་རྗེ་གདན་གཉིས་སུ་ཆོས་རྒྱུན་འཆད་སྤེལ་གནང་ཞུས་ཀྱང་ཞུ་

གཉེགས། གསུང་རྩོམ་སྐོར། ཕར་ཕྱིན་དང་ཚད་མ་སྡོམ་གསུམ་སོགས་པོད་བརྒྱད་ཙམ་སྟེ་དགེ་པར་ཁང་ཆེན་མོར་དཔར་མ་ཡོད་ཅིང་། གསུང་རྩོམ་མང་པོའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ལ་དགག་པ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར《དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བ་ངན་སེལ》ཞེས་བྱ་བ་བརྩམས་པར་མཛད་པའི་ནང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་རྩོམ《དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ》གྱི་ལུང་ཚིག་མང་པོ་དྲངས་ནས་དགག་པ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་འབྲས་སྤུངས་མཁན་རབས་བརྒྱད་པ་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱ(༡༤༧༧)ལོར《གོ་ལན་གནམ་ལྕགས་འཁོར་ལོ》ཞེས་པ་ཞིག་མཛད་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ས་བྱ(༡༤༨༩)ལོར་ཀོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན། དམ་པ་འདིའི་ལྟ་བའི་བཞེད་ཚུལ་སྐོར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་ས་ཆེན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། བདེན་མེད་དང་བདེན་གྲུབ་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ལས་ཚད་མཐོ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཞེད། རྣམ་ཐར་སྐོར《ཀུན་མཁྱེན་བསོད་ནམས་སེང་གེའི་རྣམ་ཐར་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཛོད་དད་པ་སྐྱེད་བྱེད》མུས་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《ལམ་འབྲས་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》སྡེ་དགེ་དཔར་མ་པོད་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས༡༡༡ནས༡༢༤བར་ཡོད། ཡང《ཀུན་མཁྱེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་བསོད་ནམས་སེང་གེའི་མཚན་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ཆུ་རྒྱུན་སྤེལ་བ》དངོས་སློབ་བྱམས་པ་རབ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པ། གོང་གསལ་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས༡༢༤ནས༡༥༤བར་ཡོད་པ་བཅས་ལ་གཟིགས།

ཀོ་བོ་རི་སྦྲིལ་གཅོད་པ། དུར་བྱ་ཀོ་བོ་རི་ཁྲུལ་ནས་ས་ཆ་གཞན་དག་ཏུ་འཕུར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་མགྱོགས་ཚད་དང་མཉམ་པའི་ཁོམ་བགྲོད།

ཀོ་མ་ས་ལ་གཙྪ། མཆོད་རྟེན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྟོན་སྟོན་འགའ་ཞིག་གིས་མཆོད་རྟེན་འདི་ལི་ཡུལ(དེང་སང་གི་ཞིན་ཅང)དུ་ཡོད་པར་གསུངས་འདུག འོན་ཀྱང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷུགས་དཔར་མའི་དེབ་སྨད་ཆའི་ཤོག་གྲངས༡༣༤༤པར་མཆོད་རྟེན་འདི་བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་འདིར་བལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་དུ་འབོད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་གསལ།

ཀོ་མཛོད། ཀོ་མཆོག་འཛོམ་ཡུལ་གྱི་མཛོད་ཁང་སྟེ། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་སྐྱིད་གཞུང་གི་དམག་མིའི་ཀོ་ཁྲབ་དང་། མཚོན་ཆ། རྫས་མདེལ་སོགས་འཛོམ་ཡུལ་གྱི་ཁང་པ་ཞིག ལྷགས་རྩེ་རིའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད་པ་དེར་ཀོ་མཛོད་རྡོ་རྗེ་གླིང་ཟེར་བ་ཡིན།

ཀོ་ཟ་མ། རྐོད་མ། (ཅ)

ཀོ་ཟུ། ཟླ་གམ། (ཅ)

ཀོ་ལུག་གཏན། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐའི་ཙུང་ཨོ་ཀོ་ཐའི་ཡི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན། ཡོན་ཐའི་ཙུང་ཨོ་ཀོ་ཐའི་ནང་མཉར་གྱིས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་བཙུན་མོ་ཏུའུ་ཚོ་ཟེར་བས་ལོ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། བཙུན་མོ་དེ་ནང་མཉར་གྱིས་འདས་རྗེས་ཀོ་ཡུག་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་། རྒྱལ་པོ་འདིས་རང་ལོ་ཞེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༢༤༤)ལོར་ཁྲི་ལ་བཏུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་འདས་ཞེས་གསལ། རྒྱ་ཡིག་གི་ཁུངས་ཁོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག《གོང་མ་དང་རྒྱལ་རབས》ཞེས་པའི་དེབ་ནང་རྒྱལ་པོ་འདིས་ལོ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ནད་མནར་གྱིས་འདས་ཞེས་གསལ་བས་བརྟག་དགོས།

ཀོ་ར། བཙོན་ཁང་གི་མིང་སྟེ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བཙ་རྫིང་པར་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་པ་ལ་ཀོ་རར་བཅུག་པར་ཟེར་རོ། །

ཀོ་ལའི་ཐིག་འདེབས་ཚུལ། ཤུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི《དགའ་ལྡན་རྩིས་གཞུང》ལས། གཞི་གང་བྱེད་པ་དེས་ཡི་སྙིང་ནང་ཟླུམ་བསྐོར། ། ནང་མར་ཟུར་ཅིག་བཞི་གདན་དེའི་ནང་བྱེད། །ནང་མའི་བྱེད་དུ་ཟླུམ་པོ་རེ་རེ་བསྐོར། །ནང་ནས་ལྷུན་པོ་ལྷུན་བཅས་འཛམ་གླིང་ཆེ། །ལྷ་ཚའི་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལྷ་ཚའི་ཕྱིར། །དེ་མཉམ་གཉིས་བསྐོར་མེ་ཧྲུང་ཀོ་མཐོ། །ལྷུན་པོའི་རིང་ནས་འཛམ་གླིང་ནང་མཐའི་བར། །བཅོ་བརྒྱད་བགོས་པ་ནང་གི་གླིང་མཆི་རི། །ས་ཆུའི་ཕྱོགས་བཞིར་གསུམ་རེ་བཀོད་པ་ཡི། །ས་ལ་གླིང་ཡོད་ཆུ་ལའི་སྐྱེང་ཁྲིམ་འཁོར། །མི་བསིལ་རིའི་ཕར་དུ་བདུན་ཅུ་ལྔ་སྟོང་ཡང་། །ཕྱི་མའི་ཟེར་རིག་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་ནང་འཁོར། །ཞི་ཁྱེང་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དང་རྒྱུའི་བཞི་གསུམ་ཚན་ལྔ་ཁྲིར། །གླིང་རྣམས་སོ་སོའི་ཁང་མཐའི་རང་དབང་དགུས། །ཞིག་སྐྱུད་བཟུང་ལ་ལྷ་ཚའི་བཞི་ཆ་ཕྱིར། (ཕྱི་རྒྱས་འདི་ལས་ལྷོ་དང་རྒྱ་གར་དངུས་ལས་བྱུང་དུ་མི་འདའ་ཟེར) །དོར་ནས(བསིལ་རིའི་དབུས་སུམ)བཅུ་གཉིས་བསྐོར་ཞིང་གླིང་སོ་སོའི། །མི་བསིལ་རིག་པར་རྩམ་བསྐོར་ཞིང་ཙ་ཙའི། །མེ་བསིལ་རིག་པར་རྩམ་བསྐོར(དུས་བུ་བདུན་པའི་ཕྱིད་ནས་འབབས་པས)ཉུ་ཐུང་དུ། །གཞུ་པད་དབྱིབས་འབྱུང་རྒྱ་སྐར་ཞེར་བརྒྱད་ཀྱི། །ས་ཆར་ཕྱིས་ཞིས་གྲུབ་པར་གཟའ་འཁོར་ཚུལ། ༡༩༡.༣.༣ །བགྲོད་གཉིས་གཟེར་བཞི་ས་ཡི་དུས་བཞི་འང་རྟོགས། །ཉི་ཟླའི་ཐུང་སྔ་མཐར་ཐུགས་དུས་མཚོ་དམན། (པར་༡༡) །ས་ཡན་སྟོང་ཤག་ཕྱུ་དྲུག་དོན་ལྡའི། །དེང་སང་ཞལ་ཆེར་ཕྱིས་དུས་གཡས་བསྐོར་འདོད། །དེ་ཡང་སྔ་གླིང་དཀྱིལ་དཀྱིལ་ཉི་མས་ལུག །བ་སྐར་རྟེང་སྐྱེལ་བས(མ་ཐག་དབྱིད་མཉམ)ཉིན་རེའི་འཕེལ་༣༥༠འགྲིབ་བྱེད། །ཉི་མས་ཉིན་རེར་དཔག་ཚད(ཀྲུང་)ཐུང་མེད་མཛ་དམན(འགྲོ)འབྱུང་། དེ་ཡང་། །ཡར་ངོ་ཕྱུག་སླེབས་དབྱིད་འཕྲིང་ནག་ཟླ་དང་། །མར་སླེབས་མར་ངོ་སྟོན་འགྲོ་ས་ག་ཟླ། །ཀརྟ་པའི་སའི་ཁང་པ་ཐ་མ་ལ། །སླེབས་ཚེ་དགུང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་དགུར་འཕྲིང་ཟླ། །སྨད་ཁྱིམ་ནག་པའི་བྱེད་སླེབས་སྟོན་མཉམ་འཕྲིང་།(ངམ་ཐ) ཆུ་སྨིན་ཆུ་སྟོད་ཁང་པ་གཉིས་པོ་ལ། །སླེབས་ཚེ་སྟོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་དགུན་འཕྲིང་ཟླ། །ཁྱིམ་གཞན་བརྒྱད་ལའང་རང་མཐའི་ཟླ་སྐོར་ལྟ། །དེ་བཞིན་སྟོ་གླིང་ཉུང་མར་ཐུང་ཞིག་མཉམ། །མེད་དུས་མཐར་ཐུག་རྗེ་བཞིན་གཞན་ལའང་སྦྱོར། །

དཔྱད་མཉམ(ཆེ)ཉུང་དགུས་སྟོ་བགྲོད་མཐར་ཀརྟི། །བྱང་དགུས་སྟོན་མཉམ(སྨད)ཤར་དགུས་བྱང་མཐར་ཐུག(ཆུ་སྨིན)ལ་སོགས་མར་བཀོད་ཀོ་ལར་ཡང་དེ་གསལ། འོན་ཀྱང་དུས་བཞིའི་གནས་ཚུལ་གཡོན་བསྐོར་རོ། །

ཀོ་ལྷག་གཉིས། ས་སྐྱ་བའི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཀོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་པ་རྣམ་གཉིས་ཡིན།

ཀོ་ཤྲི་ཁ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིན། བོད་སྐད་དུ་བ་ལང་མགོ་ཟེར་ཞིང་། ཤིང་ཙནྡན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཀོ་གསེས་བཏང་། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་དགེ་སྐྱོན་བརྟག་དཔྱད་བཏང་བ་དང་གོ་བསྡུར་ཟློ་འགྲིག་བྱས་པ།

ཀོ་ཙའི་ཡི་གེ 《རྡོ་རིང་རྣམ་ཐར》ཤོག་གྲངས༣༠༣ནང་ཡིག་ཚོར་བྱུང་བ་ལས། དོན་དུ་ཀོ་ཊ་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དབུས་ཀྱི་ལནྡྷའི་ཡི་གེ་ལས་ཡིག་གཟུགས་ཕྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག

ཀོ་ཏམ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད་པ་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། ཤཱཀྱའི་རུས་རྒྱུད་ཀྱི་མེས་པོ་དང་པོ་དྲང་སྲོང་གཽ་ཏ་མ་ཡིན་པས་མཚན་དེ་ལྟར་གྲགས། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སུ་སྟེགས་པ་སོགས་ནང་པའི་ཆོས་

ལ་དད་པ་མི་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

ཀོ་ཏྭ་ལ་རི། འདི་ལ་བཙན་པོའི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་བཤད་དུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་དྷའི་ཡུལ་ཞེས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ས་དེ་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་པར་གསུངས། བདེ་ཆོས་ལས། བལ་པོའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་ངོས་རང་རྒྱལ་གྱི་གཉའ་ནང་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ལ་ཕྱི་གངས་ར་ཞེས་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་ཡང་དེ་མཚུངས་གསལ། ཀོ་ཏྭ་ལ་རི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ལ་ཡི་མཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད།

ཀོང་ཀའུ་རིའི་རྒྱལ་ཁམས། འདི་དེང་སང་གི་ཁྲའོ་ཞན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པར་མདོ་སྨད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཀའུ་ལི(高丽)རྒྱལ་ཁམས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་སྔར་གྱི་མིང་ཆ་ཚང་ལ་ཀའོ་ཀུས་ལི་ཟེར་ཞིང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་མགོར་བྱུང་བའི་ཐེད་ཐང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཁྲའོ་ཞན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ཡང་ཀའོ་ཀུས་ལི་ཟེར་བའི་མིང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པས། རྗེས་སུ་ཀའོ་ལི་ནི་དེའི་བསྡུས་མིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀའོ་ལི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཧོ་ཟོག་བྱས་པར་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། སྤྱི་ལོ༡༨ལོར། ཤན་ཙན་ཟེར་བས་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་པོ་བཙུགས་མིང་རྒྱལ་སའི་མིང་ལ་ཁའི་ཅིང(དེང་སང་གི་མིང་ལ་ཁའི་ཁྲིང)ཟེར། སྤྱི་ལོ༢༥ལོར་ཤིན་ལོ(新罗)ཡང་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཁྲའོ་ཞན་མི་རིགས་གླིང་གཅིག་གྱུར་བྱུང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སུ་གྱུར་ཞིང་། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཀུང་དབྱང་གིས་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་གྱི་ཡོད།

ཀོང་དཀར། ལྷ་ས་དང་ཐག་མི་རིང་བར་གནས་པའི་གོང་དཀར་གཞིས་ཀ་རྩེ་དེ་སྔོན་དུ་སི་ཏུ་ཆང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་ལ་གནས་ཡོངས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་སྐབས། གོང་དཀར་གཞིས་ཀ་དེ་རྫོ་ཁ་དང་། དབུས། གཙང་གསུམ་གྱི་ས་ཆའི་འདུས་མདོ་གལ་ཆེར་བརྟེན། སི་ཏུ་ཉིད་དཀྱུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༣༥༠)ལོར་གཞིས་ཀ་འདི་བཙིགས་པར《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ།

ཀོང་དཀར་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་། ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཏྲ(༡༧༥༩)ལོར་གསར་འདེབས་གནང་བའི་དགེ་དགོན་གྲས་ཡིན་ཅིང་། སྔ་གདོང་གི་ས་སྣང་གོང་རི་དཀར་པོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་ཅིང་། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ཡིན། འཆད་ཉན་ཡིག་ཆ་ནི་ར་སྟོད་པཎ་ཆེན་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི《བསྡུས་གྲྭ》 པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་དང་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《འདུལ་བ》 དཀུ་པོ་བློ་གྲོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《ཕར་ཕྱིན》 འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ》དང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《དབུ་མ》 《མཛོད་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ》བཅས་ཡིན། སྔ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བེ་སེར》མཛད་སྐབས་གྲྭ་གྲངས་༡༨༠སྐོར་ཡོད་པར་གསུངས།

ཀོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན། ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་གྲགས་ཐོག་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་སློབ་མ་བྲུ་མི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ལམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ཞུ་བ་དེས་སྲིད་སྐྱོང་རྫ་ཤུལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༦༤)ལོར་ཕྱག་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《གནས་ཡིག》ལས་དགོན་འདིའི་འདུ་ཁང་ལ་ཀ་བ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་དང་འདུ་ཁང་གི་གཡས་སུ་མགོན་ཁང་ཀ་བརྒྱད་མའི་ནང་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་བྲིས་རྩོམ་འཕྲིན་གྱི་སྲས་མཛོད་འདོམ་དོ་དང་བྱེད་ཀ་ཙམ་རེ། འདུ་ཁང་ནང་དུ་སྤྱན་སྔ་མ་ཕྲེང་འདྲེན་ཤེས་མཁྱེན་བརྩེའི་ཕྱག་བྲིས་ཡིན་པ་དང་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རི་མོ་ཐང་ཀ་སོགས་ཡོད་པ་ཡིན་པ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། ཡི་གེ་ལྷུག་བཟང་ཡང་ལྡན་དམ་པར་སྒྱུར་འགྱུར་རིང་བསྒྲགས་རྒྱུད་གསུམ་དང་རྒྱ་བྲལ་ལྷག་བཅས་དང་། ཨ་ཞོག་དང་ཁ་ཡོ་ཐང་གཉིས་ཀྱིས་མེ་ཐོག་ཅིང་བླ་ཆེན་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཆེན་མོ་ནི་སྒོ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་རང་བཞིན། ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས། ལྷ་ཚོགས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་བཅས་སྐུ་ཚད་འདོམ་དོ་རེ་ཙམ། གཞན་ཡང་འདུ་ཁང་གཡོན་དུ་ལྷ་ཁང་ཀ་གཉིས་མའི་ནང་འཇིགས་བྱེད་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ། དཀར་བདུད་འཇོམ་དྲལ། ལམ་གཤིན་དང་། ཙ་མུན་ཏི་སོགས་ཡོད་པ། སྙིང་ཐོག་གི་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་ལྷ་ཁང་ཀ་བཞི་མའི་ནང་གི་རྡོ་རྗེ་ཐུལ་སྐུ་སྔོ་ཙ་ཆུང་གི་ཕྱག་བཟོ། གཞན་ཡང་ཀྱེ་རྡོར་དང་། འཇིགས་བྱེད། བདེ་མཆོག དུས་འཁོར་བཅས་དང་། ཞིག་སྲིད་ལ། རྒྱུད་སྡེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆ་ཚང་བའི་ལྡེབས་རིས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་བྲིས་སྐུས་ལེགས་བཅས། གཡོན་ངོས་སུ་ལམ་འབྲས་ལྷ་ཁང་ཀ་བཞི་མ་དང་བཀའ་འགྱུར་ལྷ་ཁང་། བར་ཁང་དུ་རྫོང་དབྱིངས་ལྷ་ཁང་ཀ་བརྒྱ་མ། དབུ་རྩེ་བླ་མ་ལྷ་ཁང་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ནང་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་བཟོ། ལམ་འབྲས་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་ཆ་ཚང་མི་ཚད་ཕྱག་ཙམ། བཞུགས་ཁྲི་དང་། ན་བཟའ་སོགས་བཀོད་པ་ཡེགས་ཤིང་། འདྲ་སྐུ་རྣམས་བླ་མ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་སྒྱུ་རྩལ་ལུས་སུ་བྱིན་པ་བཅས་ཡོད།

དགོན་གནས་འདིར་གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་དང་ཁང་ཚན་བཞི(༡. རིན་ཆེན་སྒང་། ༢. ཀུན་བཟང་རྩེ། ༣. ཀུན་སྣང་། ༤. འབྲས་སྤུངས)བཅས་ཡོད་ཅིང་ཐུགས་རྗེ་ཡིན། དགོན་འདིར་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོད་ཡོད་པ་ནི། ༡. དུས་འཁོར། ༢. རྡོར་དབྱིངས། ༣. དཔལ་མཆོག ༤. རྩེ་མོ། ༥. སམ་བུ་ཊ། ༦. རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་། ༧. རྡོ་རྗེ་གདན་པའི་འཇིགས་བྱེད། ༨. ས་ལུགས་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་སོགས་ཡིན། དགོན་འདིའི་གར་འཆམ་རྣམས་ས་སྐྱའི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་ཡོད་པའི་ཐོག་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་གར་འཆམ་ནི། གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་ཞྭ་འཆམ་ཞེས་བོད་ཡོངས་སུ་སྙན་གྲགས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ས་སྐྱ་དང་། རྙིང་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སྣེ་མ་མང་པོ་དང་། ཤིང་དཔར་སྣ་ཚོགས་ཡོད། ཞིབ་པར་ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《གནས་ཡིག》སྣེ་དགེ་དཔར་མའི་གྲངས་༡༧ནས༢༠བར་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། མཚན་གཞན་བྲུ་མི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ཡང་ཟེ། སྟོད་ཁ་གྲ་ནང་རྒྱལ་ཆེན་གླིང་དུ་ཡབ་དཔོན་མི་སམ་རྡོ་ཙེའི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པ་ཤེས་རབ་དང་། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་བདེ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་བྱི(༡༤༣༢)ལོར་འཁྲུངས། དེ་དུས་རྗེན་ཞེལ་རིམ་གྱི་ལ《གཟུང་ཤ་ཀྲ》ཤོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུང་དུས་སུ་མཚན་ལ་ཤཱ་ཀྱ་རྒྱལ་པོར་འདོད་ཅིང་། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོ་མ་དགོས་པར་མཁྱེན་པས་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྲིད་སྒྲུང་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་དགོངས་ནས《སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིགས》དང《ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད》《མི་ཆོས་གནད་བྱེད》སོགས་འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་ཀློག་ཏུ་བཅུག་པར། ཕྱི་ཚུལ་དུ་ཡུམ་གྱི་བཀའ་མི་བཅག་པའི་ཆེད་དུ་དེ་དག་གཟིགས་ནས་ཀློག་ཏུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་གཟིགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་མེ་བྱི(༡༤༤༤)ལོར་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་སྣེ་གདོང་རྫོང་མ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞབས་གྲས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་མེ་སྟག(༡༤༤༦)ལོར། གཞིས་ཀ་གོང་དཀར་གྱི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོས་པས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་དཔོན་ཆེན་གྲུ་ལྷ་ཞེས……

འཕོད་ཡོད། ང་མོ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་སྲས་ཀྱང་ཡོད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ལུག (༡༩༣༡)ལོར་ཐུག་ཐོག་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ས་སྟག (༡༩༣༨)ལོར་པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་པའི་མཚན་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་པ་ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོར་པཎ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཐུག་ཐོག་པ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ལས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་ལས་རིག་གནས་དང་དུས་འཁོར། ཤར་ཆེན། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་། སྨྲེ་མདོ་སྔགས་འཆང་ཤཱཀྱ་དཔལ་སོགས་བླ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཞིག་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ཤིང་སྤྲེལ(༡༩༤༤)ལོར་གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་བཏབ(འདི་ལ《ཞ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང》དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༥༤པར། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ལ་ཕྱག་ཞེས་གསལ་བའི་ལོ་ཁྱམས་ནོར་ཡོད། དོན་ལ་ཤིང་སྤྲེལ་ཡིན) ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འདིའི་རྟེན་དང་བརྟེན་གནས་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་པར་ལོ་སྐོར་གཅིག་སྟེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་འགོར་ཞིང་། གོང་དུ་འཕོད་པ་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་ཁག་མང་པོའི་སྒྲུབ་མཆོད་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི་རིགས་གསར་འཛུགས་གནང་། རྒྱུན་དུ་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གཏོར་འདོན་མཛད། ཉམས་རྟོགས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་བརྙེས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་འབྲུག(༡༩༧༦)ལོར་གདན་ས་འདི་རང་དུ་སྐུ་གཤེགས། གསུང་འབུམ་སྐོར《རྡོ་རྗེ་སྐྱུ་གར་གྱི་བཤད་པ་ཀུན་བཟང་རོལ་པའི་དཔྱོད་གཏེར》《འཆམ་ཡིག》སོགས་ལེ་ཚན་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་དཀར་ཆག་ཅིག་ལྷ་ཁང་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《དགེ་རྒྱན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་རྗེ་ཡིག》ཤོག་གྲངས༥༨ནས༥༠བར་གསལ། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཞ་ལུ་ལོ་བཟང་བསྟན་སྐྱོང་གིས་མཛད་པའི《ཞ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང》ཤིང་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༨ནས༩བར་གསལ།

ཀོང་དུ་འགོ་བ་གཉིས། ནོག་མེད་འགྲོ་བ། སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའོ། །

ཀོང་དུ་འབྱིན། བོད་ཡིག་གི་སོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྙིང་གྲས་མང་པོའི་ནང་། ཀོང་དུ་ཕྱིན་ཞེས་པའི་ཚིག་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འཕོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཤིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཀོང་མའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་པ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ལྷགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༤པའི་ཐོག་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་གོང་དུ་ཕྱིན་ཞེས་པ་དེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པེ་ལེ་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་དྲུང་དུ་ཕེབས་པ་ལ་གོ་དགོས།

ཀོང་དུ་མྱེད་པར་བྱས་པ། ཀོང་དུ་བཤད་ཟིན་པར་གོ།

ཀོང་མ། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཧོང་ཏི(皇帝)ཞེས་པའི་དོན་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། སྔ་རབས་རྒྱལ་ནང་དུ་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་བྱུང་སྐབས་ཧོང་ཝང་ཅུ་ཏི་ཞེས(三皇五帝)རྒྱལ་པོ་ཧོང་ཏི་གསུམ་དང་ཏི་ལྔ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཞིང་། སྲིད་སྐྱོང་བ་ལ་མཁས་པས་འབངས་རྣམས་བདེ་སྐྱིད་དང་ལྡན་པའི་དུས་སྐབས་ཡིན་པས། རྒྱལ་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རང་ཉིད་ཧོང་ཏི་གསུམ་དང་ཏི་ལྔ་ལྔ་བུའི་མཛད་རྗེས་ཡོད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཆིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང(秦始皇)གིས་ཀྱང་ཁོ་རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ལ་ཧོང་ཏི(皇帝)ཞེས་ཆེ་མིང་གིས་འབོད་པ་དེ་ནས་བཟུང་མཐའ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་མཇུག་མ་སྒྲིལ་བར་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་རྒྱལ་པོར་ཧོང་ཏི་ཞེས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བོད་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་འབྲེལ་པའི་སྐབས་སུ། ཅིའུའི་རྒྱལ་པོ་ཡུམ་རྩ་མོ་དུག་ནས་སྐྱངས་འདྲེན་པ་ལས། དེའི་གོང་དུ་རྒྱལ་རབས་གཞན་བྱུང་བའི་གསལ་ཁ་མི་སྣང་ཞིང་། 《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་དེའི་ཁོང་དུ་ཧོང(皇)གསུམ་དང་ཏི(帝)ལྔ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཞེའུ་ཝམ་ཅེའུའི་རྒྱལ་རབས་བྱུང་བར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》དང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》རྣམས་ལས་ཡིག་ཚོར་དང་མ་དག་རྒྱན་འབྱམས་འགའ་ཞིག་འདུག་པས། འདིར《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》རང་ཁུངས་བཙན་པར་བསམས་ནས་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་སྟེ། དེར་མི་གསལ་བ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》སོགས་ནས་ཁ་སྐོང་སྟེ་མདོར་བསྡུས་ཤུ་ཕྲི་བར། ཐོག་མར་ཧོང་ཏི་གསུམ་ལས། ༡. ཧོང་དང་པོ་ཐའི་ཧོའུ་ཧྲུ་ཧི་ཞི(འདིས་རིགས་རུས་མི་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་བག་མ་གཏོང་ལེན་གྱི་སྲོལ་འཛུགས། རྒྱ་ཡིག་ཀྱང་འདི་སྐབས་ཐོག་མར་བྱུང་བ། དབྱིབས་ལ་དཔེ་བལྟས་པའི་རི་མོ་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅེས་གྲགས། ཕྱུག་མའི་སམ་ཏ་ལ་སྦྲ་རྩོལ་འཕྲི་བའི་སྲོལ་བཏོད) རྒྱལ་སར་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་ནས་འདས། འདི་ལ་རྒྱལ་རྒྱུད་བཅོ་ལྔ་བྱུང་བར་བཤད་ཀྱང་། རབས་དང་པོ་ཇི་ཙམ་ཐོབ་པའི་གསལ་ཁ་མི་སྣང་། ༢. ཧོང་གཉིས་པ་ཡན་ཏི་ཤེན་ནུང་ཞི། (འདིའི་སྐབས་ཞིང་ལས་དང་བཟོ་ཚོང་གི་སྲོལ་དང་། ཆོས་ལ་ཞེས་པའི་སྨན་པ་མཁས་པ་བྱུང) རྒྱལ་སར་ལོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་བཞུད་ནས་འདས། གདུང་བརྒྱུད་རྒྱལ་པོ་བདུན་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བདུན་ཅུར་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བའི་མཐར། ཡུའི་དབང་རྒྱལ་པོ་སྐྱོང་ལུགས་མི་མཁས་པས། རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་སློན་ཆེན་ཁ་ཡིའུ་ཟེར་བས་ངོ་ལོག་བྱས་ཏེ་དམག་འཁྲུག་བསླང་། རྒྱལ་པོ་ཕྲི་ཡས་ཕབ། མདའ་གཞུ་གི་མདུང་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་ཆ་མང་པོ་ཐོག་མར་བཟོས། འབངས་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆད་པ་མིན་དུ་ཕྱི་བའི་རྗེན་གྱིས་བཟོད་མི་ཐུབ་པར་གྱུར། ༣. ཧོང་གསུམ་པ་ཁའན་ཡུའན་འདི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ལུས་རྩོགས་པ་ཡོད་པས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༡༩ལས" རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་རིལ་པོར་དབང་མ་ཐོབ་ཀྱང་འོག་ཏུ་རྒྱལ་ཕྲན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའོ། །ཅི་ནའི་ལུགས་ལ་ཁམས་རྒྱལ་ཆེ་ཤེས་རྣམས་ལ་མིང་ཏ་སྟོང་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འབངས་མི་ཁྲིམས་བརྒྱད་རེ་ལ་དམག་མི་གཅིག་བཙུགས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དམག་མི་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་ཁལ་ཏ་བཞི་རེས་དྲངས་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཐོག་པར་བྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཚང་བའི་དམག་དཔུང་གི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན"ཞེས་དང་རྒྱལ་ཕྲན"ཉིའི་ལས་ཀ་དང་དབང་མ་ཐོབ་ཅིང་ཤིང་རྟ་སྟོང་དུ་མ་ཚང་བ་ཤིང་རྟ་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་ཕྲན་ཡིན"ཞེས《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད། གཞན་དག་དང་འཕངས་མི་ཀུན་གྱིས་གྲོས་མཐུན་པར་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས། གྲུང་ཆེན་དང་འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་གདངས་འདུ་བའི་མཁར་ཙ་དང་། ཙ་པོ་ཆེ་དང་། རག་དུང་ལྷ་རགས་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ། ཁྲབ་རྨོག ཞུབ་རིང་བྱུང་། ཏ་འདྲེན་གྱི་དཔའ་རྟགས་རྒྱལ་མཚན་དང་བ་དན། ཏ་མཆོན་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལག་ཆ་རྣམས་ཐོག་མར་བཟོས། དེ་ནས་སྔོན་པོ་ཁྲི་ཡུ་ལ་ཅོ་ཡོའི(ཅའུ་ཡི)གནས་སུ་དམག་དྲངས། སྔོན་པོ་ཁྲི་ཡིའུ་བཟུང་སྟེ་བསད་པ་ནི་བསད་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། དེ་ནས་ཧོང་ཏིར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཏེ། མིང་ལ་ཧྭང་ཏི་ཡིའུ་ཧྲང་ཞི་ཟེར། འདི་སྐབས་ཀུ་གཟིངས་དང་། ཕྱུགས་བརྟག་འཁོར་ལོ། ཏ་འཛིན་འཁོར་ལོ། རྩིས་སོགས་བྱུང་། དུད་འགྲོ་རྣམས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་ཕྲུད་ཆོས་ལ་བརྟགས་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས། གཞན་ཡང་ཆོང་ཁྲིམས་དང་མཁར་རྫོང་སོགས་གསར་དུ་བཙུགས། ལོ་བརྒྱར་སྲིད་བཟུང་ནས། ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་ལ་འདས། ༡. དེ་ནས་ཏི་དང་པོ་ཞའོ་ཧའོ་ཀིན་ཐེ་ཡན། ཧྲའོ་ཧང་ཏིའི་བུ་གཉིས་པ་སྟེ། ལོ་བརྒྱད་ཅུར་སྲིད་བཟུང་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པར་འདས། ༢. ཏི་གཉིས་པ་ཀྭན་ཧྲུའི་ཀའུ་ཡང་ཞི(ཏི་དང་པོའི་བུ་ཆེ་བ་ཁང་ཡི་ཞེས་བྱ་བའི་བུ)འདིས་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་སྲིད་བཟུང་ནས་ལོ་གོ་བདུན་པར་འདས། རྒྱལ་པོ་ཀའུ་ཡང་ཞི་འདི་ལ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མང་དུ་འཕེལ་ཏེ། ཐོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྩི་ཡིའུ་དང་། རྩི་ཞུན། དཔང་གསུམ་ཆེན་མི་ཏུའང(ཆེན་ཏི་ཧོང) ཏན་གྱི་རྒྱལ་རབས་སོགས

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཕྲན་མང་དུ་བྱུང་། ཧྲེ་གཉིས་པའི་རྒྱ་པོ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་དུ་བསྐོས་པ་དེའི་རིགས་བརྒྱུད་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་ཡུ་གུར་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྣམས་ཡིན། ཡང་ཧྲེ་གཉིས་པའི་ཡང་ཚ་ཀྲན་ལེན་ཟེར་བ་ཞིག་སེང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་པ་ཧྲེ་ཡོའུའི་དུས་ནས་བཟུང་ཀེའུའམ་ཅིའུ་རྒྱལ་རབས་ཚུགས་པའི་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཟུབ་པ། སེང་ཚུར་གྲགས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། ༤. ཧྲི་གསུམ་པ་ཧྲི་ཀུ་ཀའུ་མིན་ཞི། ཧྲི་དང་པོའི་ཚ་བོ་ལོ་བདུན་ཙམ་སྲིད་བཟུང་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་ལ་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བུ་ཧྲི་ཉིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བར་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མ་ཕྱུས་པས་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་དང་མི་དམངས་ཀྱིས་མཐུན་གྱིས་ཁྲི་ལས་ཕབ་ས། ༥. དེ་རྗེས་ཧྲི་བཞི་པ་ཧྲི་ཡོའུ་ཧོའུ་ཐང་ཞི། ཧྲི་གསུམ་པའི་བུ་ཆུང་བ་ཡིན། དེ་སྔོན་རྒྱལ་སྲིད་ལ་མིང་ཟེར་པ་མེད་ཀྱང་། འདིའི་དུས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ཐང་གི་མིང་བཏགས། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་སྲིད་བཟུང་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔར་འདས། ༦. ཧྲི་ལྔ་པ་ཧྲི་ཞན་ཡིའུ་ཡུས་རྒྱལ་པོ་ཀའུ་ཡང་ཞིའི་གདུང་བརྒྱུད་ལས། རྒྱལ་ཕྲན་ཀུ་ཟེའུ་ཞེས་པའི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན། ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་(ཞེ་བརྒྱད་)རིང་སྲིད་བཟུང་། སྲིད་ཀྱི་མིང་ལ་ཕྱུས་ཟེར། ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུར་འདས། འདི་ཡན་ཧྲི་ལྔའོ། །དེ་ནས་དབང་གསུམ་སྟེ། ༧. དབང་དང་པོ་ཁི་ཡ་ཕུའི་དབང་། འདི་ཀའུ་ཡང་ཞིའི་ཚ་བོ་ཧུ་ཕང་ཧྲེའི་ཡང་ཚ་མི་རབས་གཉིས་པ། འདིས་ཞན་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་ལོ་ཉེར་བརྒྱད། རྒྱལ་པོ་ལོ་བཅུ་བདུན་བྱས། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ་ཧྲི་ཁང་གི་སྐབས་རྒྱལ་ཕྲན་ཏན་ཁྲུ་ཞེས་པས་རྒྱལ་སྲིད་ཕྲོགས་པ་ནི། འབངས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་གསོལ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་འཕྲོག་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། དེ་ནས་སྔོན་ཆེན་ཧྲིང་པ་ཤྭི་ཞེས་པས་རྒྱལ་སྲིད་ཚུར་བླངས་ནས། ཧྲི་ཐྲུང་གི་བུ་ཞོའུ་ཁང་རྒྱལ་སྲིད་ལ་བཞག ༨. དབང་གཉིས་པ་ཆེང་ཐང་ས། དེ་ནས་བརྩིས་པའི་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཀི་ཡི་ཡེ་ཟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེས་རྒྱལ་སྲིད་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མ་བསྐྱངས་ཤིང་། རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དེ་དང་མཐུན་པར་ཏ་ཅང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས། ཐུའང་ཧྲེའི་གདུང་བརྒྱུད་རྒྱལ་ཕྲན་ཆེང་ཐང་གིས་མགོ་འཁྲིད་པའི་དམག་གིས་མི་དམངས་ལ་གྲོགས་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དེ་དང་རྒྱལ་ཕྲན་མ་རུང་བ་རྣམས་ཚར་བཅད། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་མིང་ཤང་ཡིན་ཀྱང་དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བདུན་པ་པན་ཀེང་རྒྱལ་པོས་ཡིན་དུ་བསྒྱུར། པན་ཀེང་ནས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱལ་པོ་ཅིའུ་ཞེས་པ་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་ལུགས་རྒྱལ་ངན་གྱི་མི་དང་མཚུངས་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ས་སོར་སོ། ། ༩. དབང་གསུམ་པ་ཅེན་ཨུ། ཅིའུ་རྒྱལ་པོའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཅི་ཕེ་ཟེར་བ་དེའི་བུ། མིང་དངོས་ཧྥ་དབང་ཟེར། ཀའུ་ཅིན་ཞིའི་ཡང་ཚ་མི་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་མིང་ཇེའུ་ཟེར། (ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་ཅིའུའམ་ཅེའུ་ཞེས་སྣང་) འདི་ནས་ཇེའུའི་རྒྱལ་རབས་མགོ་ཚུགས། ཇེའུ་རྒྱལ་རབས་འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་བྱུང་བ། ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་རིང་སྲིད་བཟུང་། (འདི་ལ《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མར"ཅིའུ་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག ལོ་བརྒྱར་སྲིད་བཟུང་"ཞེས་བཤད་པ་ནི་མ་དག་རྒྱུན་འཁྲུལ་ལོ་ན་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་བསྡོམས་པའི་ཡུན་ལ་ལོ་བརྒྱ་ལས་མེད་ན་རྒྱལ་པོ་རེའི་ཐོབ་སྐལ་ཆ་མཉམ་པས་ལོ་གཉིས་ལྷག་མི་འབྱུང་བས། འདིར་ཀུང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》རང་ཁུངས་བཙན་པར་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་བྲིས) དེ་ལྟར་ཇེའུའི་རྒྱལ་རབས་རྣམས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་མཐར། ཡན་དབང་། ཆུའུ་དབང་། ཆིན་དབང་། ཆི་དབང་། ཇོའུ་དབང་། ཞེའི་དབང་། ཏན་དབང་བཅས་པའི་བདུན(ཆི་བདུན། བཙན་པོ་བདུན) ཙམ་ཕྱུས་པ་མཐར་ཆིན་དབང་(ཆིན་ཤི་དབང་། ཆིན་ཧྲི་ཧོའང)གིས་དབང་དུ་བསྡུས། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་། དེའི་རིང་རྒྱ་དང་སོག་པོའི་ས་མཚམས་སུ་ལྕགས་རི་རིང་པོ་ཞེས་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྟན་གྲགས་དང་ལྡན་པ་དེ་བརྩིགས། སྔོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོགས་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་པའི་སྲོལ་བཙུགས། ཧྭང་གསུམ་དང་ཧྲི་ལྔ་ལས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ལྷག་གོ་ཞེས་ཧོའང་དང་ཧྲི་གཉིས་ཀའི་མིང་མཉམ་དུ་གཞིབས་ཏེ་བཏགས་ནས་བཟུང་གོང་མ་རིམ་ཅན་ཚང་མར་ཧུའང་ཏིའི(皇帝)མིང་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད། དེ་རྗེས་དེའི་བུ་ཟ་ཆུང་ཧོར་གྱི་མིང་ཅན་རྒྱལ་སར་བཞག་པ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག ཞུག་རྟམ་པ་ཅོའུ་གའུ་ཙེ་ཡོག་ནས་རྒྱལ་པོ་བཀྲོངས། རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཁ་འཐོར། དེ་ནས་ཧན་ཀའུ་ཟྲིས(ཧན་ཀའོ་ཙུང)ལོ་ལྔར་སྲིད་བཟུང་། ཧྲི་ནི་ཡོའུ་རྒྱལ་པོའི་བུ་བརྒྱུད་ཡིན་པས། ཐུའང་ཧྲེའི་གདུང་བརྒྱུད་ཡིན་ལ། སྔར་ཆིན་ཧྲི་ཧོའང་གི་སྐབས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་ཕྲན་མི་དགོས་པར་བྱས་པ་རྣམས་སྔར་ཤུལ་དུ་གནས་བཅུག་སྟེ། ཁྲལ་ལེན་ཞིང་སྡུག་ལ་མི་དབང་བར་བྱས། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་མིང་ལ་ཧན་ཟེར། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐབས་ཨང་མང་ཞེས་པའི་བློན་པོ་གཅིག་གིས་ཇོ་ལོག་བྱས་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྲིད་བཟུང་། དེ་ནས་ཧན་གྱི་བརྒྱུད་པ་གླིའུ་གོང་ཟུ(ཀླི་སྒོང་ཟུ)ཞེས་པས་ཨང་མང་བསད་དེ་སྲིད་བཟུང་། དེའི་རུ་ཧན་མིན་ཏི་ནས་བཟུང་ཧན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་བྱུང་། ཧན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་བཟང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པས་མ་ཚད། སྔོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དཔའ་མཛངས་དང་ལྡན་པ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཙུགས་པ་རྣམས་མིན་ཏུ་དཔྱད་བཟོད་པར་བརྟེན། ད་ལྟ་ཡང་རྒྱ་རིགས་ལ་ཧན་རིགས་དང་རྒྱ་ཡིག་ལ་ཧན་ཡིག་ཅེས་འབོད་པ་ཡང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ཧན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་གཉིས་མན་ཆད་རྣམས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ལེ་ཚན་བཅུ་དྲུག་པའི་མིག་གྲངས་༥ནས་མཇུག་མ་རྫོགས་བར་དང་།《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་དང་པོའི་མིག་གྲངས་༢༤ནས་མཇུག་མ་རྫོགས་བར།《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་རྙིང་འགྲེལ》རྣམས་ལ་གཟིགས་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་མ་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལས་དྲངས་པ་དེ་དག་པ་དང་། འགའ་ཞིག《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནས་དྲངས་པ་དེ་དག་པ་འདུག་ཅིང་།《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི》མ་དཔེ་ལ་ཡང་ཡི་གེ་འདྲ་མིན་གསུམ་ཙམ་འདུག་པ་བཅས། དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་ཞིབ་ཆ་ཕྲིས་ན་ཡིག་ཚོགས་མིན་ཏུ་ཆེ་བས། འདིར་བྲིར་ཙམ་ཡང་འགོད་པར་མ་ནུས་པས། རྗེས་སུ་འདི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཏམ་ཟུར་དུ་ཕྲིས་ན་ལེགས་པ་བཅས་དགོངས་འཇགས་ཞུ།

གོང་མ་བཀྲང་ཞུས། (光绪) རང་རྒྱལ་མཚན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་ཡིན། དེ་གོང་གི་གོང་མ་ཐུང་ཁྲི(同治)ལ་རིགས་སྲས་མེད་པ་དང་། གོང་མའི་སྐྱེས་མ་ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ(慈禧太后)ཡི་གཅུང་མོའི་བུ་ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་གཉམ་ལོག་གི་བློན་ཆེན་ཆོས་དོ་རྒོལ་བྱེད་པར་མ་སྙིས་པར་གོང་མའི་ཁྲིར་བཀོད། སྐབས་དེར་ལོ་ལྔ་ལས་མ་སོན་པའི་བྱིས་པ་ཡིན་སྟབས། ཚ་བོ་ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་ཡིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་ནང་དོན་གྱི་དབང་ཆ་བཟུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སླེབས་པ་ནས་རང་ཉིད་ངོ་མས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་པ་ནས་རྩིས་ན་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༧༥)ལོ་ནས་ས་སྤྲེལ(༡༩༠༨)བར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་པའི་ལོ་གཉིས་པ་ནས་ཁྲི་ལོའི་མིང་བཀྲང་ཞུས་ཞེས་བཏགས་པ་རྗེས་སུ་གོང་མའི་མིང་ཚབ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། མིང་དོ་མ་ཙའི་ཐེན(载湉)ཟེར། འདིས་དངོས་སུ་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ཤིང་རྟ(༡༨༩༤)ལོ་ནས་བཟུང་ཀྲུང་གོ་དང་རི་པིན་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་སྟེ་ཀྲུང་གོར་གནོད་འཚེ་ཆེན་པོ་ཕོག་པར་བརྟེན། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་༡༨༩༨ལོ་བར་ཁང་ཡིའུ་ཝེ(康有为)སོགས་ཀྱིས་སྒྲིལ་བའི་ལེགས་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཟེར་བ་བྱུང་སྐབས་གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བཀའ་རྒྱ་ཕབ་བསྒྲགས་བྱས་པར་བརྟེན། རྙིང་ཞེན་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་དེར་འགོག་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་དང་རྙིང་

ཞེན་སྟོབས་ཁག་ཡིན་པའི་སློན་ཆེན་ཏུང་ཡུའུ་གཉིས་གསང་སྒྲོལ་ནོམ་གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ཟེན་ཅེན་དུ་དམག་མི་གསར་པར་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་སྲིད་འགྱུར་བསྒྲུབས། གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་རྗེས་ཁང་ཡིའུ་ལེ་སོགས་ལ་གསང་བའི་བརྡ་ལན་བསྐུལ་ནས་གང་མགྱོགས་ལས་འགུལ་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ལུགས་བསྐུལ་བཏང་བར་བརྟེན། ཁང་ཡིའུ་ལེ་སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཧྲི་ཁའི(袁世凯)སོགས་ཀྱི་སར་མངགས་ནས་ལེགས་བཅོས་ལས་འགུལ་དེར་དྲག་པོའི་ནོག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བའི་རེ་བསྐུལ་དང་། སློན་ཆེན་ཁྲུང་ཡུའུ་སྒྲོག་ནོམ་གཏོང་རྒྱུ། ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་བཟང་བཙོན་དུ་བཀག་ཉར། གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་སྲུང་སྐྱབ་བཅས་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཏོན་པར་ཡོན་ཧྲི་ཁའི་ནས་དེ་དོན་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཀྱང་སྐབས་དུ་དེ་སྐོར་སློན་ཆེན་ཉུང་ལོའུ་ལ་གསང་བརྡ་བསྐུལ་བས་ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་ཡིས་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གསལ་པོར་ཤེས་པ་དང་། གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་སྐོར་ཤེས་མ་ཐག་ཁང་ཡིའུ་ལེ་སོགས་སྒྲོག་ཉེན་ལས་སྐྱབ་ཐབས་བྱས། ཚེ་ཤི་ཐའི་ཧོའུ་ཡིས་གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ལ་དེ་སྔོན་ལེགས་བཅོས་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པའི་བཀའ་ཡིག་ཕྱིར་འཐེན་གྱི་ཡི་གེ་འབྲི་རུ་བཅུག་ནོག དེ་དང་བསྟུན་ནས་གོང་མའི་དབང་ཆ་ཕྲོགས་པ་དང་གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་བཟང་བཙོན་དུ་བཅུག ཕྱི་ནས་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྒྲགས་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་བཞག་ཅིང་། གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ཀྱིས་སློབ་ཁྲིད་པའི་བཙུན་མོ་ཀྲེན་ཧྥི་ཡང་བཙོན་འཇུག་བྱས། ཁང་ཡིའུ་ཝེ་དང་། ལེའང་ཆི་ཁྲོའི་གཉིས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བྲོས་ཤིང་། ཐེའན་སི་ཐུང་སོགས་མི་དྲུག་སྒྲོག་ནོག་ཏུ་བཏང་བ་བཅས་ས་ཕྱི་ལོའི་ལེགས་བཅོས་ལས་འགུལ་བྱུང་། གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ནི། ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་ཡི་སློབ་འཁྱིལ་བའི་ཞུག་ཐུམ་པ་བཞིའི་ལྟ་རྟོག་ནང་པོའི་འོག་ཡོ་གཉིས་རིང་བཙོན་ཁང་དུ་སྡོད་དགོས་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༩༠༨)ལོར་གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་ནད་གཞི་ཞིང་པོ་སོག་ཏེ་གཟུགས་པོ་ཡོངས་རྫོགས་སྲིད་པ་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱང་མི་བདེ་བར་གྱུར་ཡོད། ལོ་དེར་དྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་སོག་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་པེ་ཅིན་དུ་གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་དང་མཇལ་ཕྱད་གནང་སྐབས་གོང་མ་ནི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་ཞབས་ཕྱིས་སྐོར་ཏེ་བཞེངས་བཞུགས་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ཁག་གི་ནང་གསལ་ཞིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་གོང་མ་དང་། ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་གཉིས་སྔ་རྗེས་སུ་འདས། གོང་མ་བཀྲང་ཞུས་འདས་སྐབས་རང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ཡིན། བང་སོ་ནི་ཁྲུང་ཤིང(དེང་སང་ཧྥེ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཡི་ཤན་ཙུབ་བརྒྱུད་ལེ་དབར་ལྔ་བཅུ་སར་ཐའི་ཉིང་ཀྲོན་ཡུང་ཤིང་རྫོང་)ལ་ཡོད། གོང་མ་འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ《ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》ཤོག་གྲངས༡༥༥ནས་༡༥༨བར་གསལ།

གོང་མ་ཁང་ཤིས། (康熙)བོད་སྐད་དུ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོར་འབོད་པ་སྟེ། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ནོག་གཉིས་པ་དང་། གོང་མ་རྟུན་ཀྱི་ལ་སྲས་མང་པོ་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་ཡིན་ཅིང་མཚན་དངོས་ལ་ཧྲོན་ཡེ(玄烨)ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༦༥༤)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་གླང(༡༦༦༡)ལོར་གོང་མ་རྟུན་གྱི་གཤེགས་པའི་ཇེན་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྟག(༡༧༢༢)ལོ་བར་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བསྐྱངས་པས་ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ནོག་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ཡུན་རིང་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། ཁྲི་ལ་འཁོད་ནས་ལོ་གཉིས་པར་ཁྲི་ལོའི་མིང་ཁང་ཤིས་ཞེས་འདོད་པ་རྗེས་སུ་གོང་མའི་མཚན་དུ་ཆགས། ནོག་མའི་ལོ་བརྒྱད་རིང་སློན་ཆེན་ཨོ་སའི་སོགས་བཞིས་སྲིད་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་འཁུར། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་སླེབས་པ་ནས་རང་ཉིད་ངོ་མས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། ལོ་དེར་སློན་ཆེན་ཨོ་སའི་འཛིན་བཟུང་གིས་སྒྲོག་ནོག་བཏང་། ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༦༨༡)ལོར་ཝུ་སན་ཀོའི་དང་། ཧྲང་ཁ་ཤིས། ཀེང་ཅིང་མོ་བཅས་ཀྱིས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་དམག་འཁྲུག་བསླངས་པ་གཏོར་ཐམ་བཏང་། ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཐའི་དབན་གྱི་དབང་འཛིན་གྲིན་ཁྲིང་ཀུང(郑成功)གིས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ཐིང་ཆ་བསླངས་པ་ཐམ་ཤེས་སུ་བཏང་སྟེ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱས། ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་གླང(༡༦༨༥)ལོར་རང་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ཡུང་ཅང་ཞིང་ཆེན་བཙན་བཟུང་བྱས་པའི་ཨ་རོང་ཤུ་རུ་སུའི་ཡ་ས་ཁའི་དམག་དཔུང་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ནས་ཀྲུང་ཤུ་ཧྲི་ཕུ་ཁྲུའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་སྟེ་ཀྲུང་ཤུ་ཤར་ཕྱོགས་མཐའ་མཚམས་གཏན་ཁེལ་བྱུང་། ཁྲི་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༧༠༡)ལོར་སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་དབང་འཛིན་པ་སྐལ་ལྡན་པོ་ནོག་ཐུས་ཁལ་ཁར་བཙན་འཛུལ་བྱུང་བར་བརྟེན། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དང་ཁལ་ཁའི་དཔོན་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ཞུས་པར། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཁལ་ཁའི་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་དུ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ཇུན་གར་གྱི་དམག་མཐར་སྐྲོད་བཏང་། ཁྲི་ལོ་ང་དགུ་པ་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་དྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་སྐབས་བོད་ས་གནས་སུ་ཇུན་གར་གྱིས་བཙན་བཟུང་བྱེད་མུས་ལ་བརྟེན་པའི་འཛགས་སྐྱུང་སྐྱོབ་དང་ཕེབས་སྐྱེལ་ཆེད་རྒྱ་སོག་བོད་གསུམ་གྱི་སློན་ཆེན་དང་། དམག་དཔོན། སྐུ་སྲུང་དམག་དཔུང་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་བཅས་མངགས་ཏེ་ལྷ་སར་གདན་དྲངས་པ་སོགས་མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་སྲུ་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀའི་མཛད་རྗེས་ཆེ་བར་གྲགས། གཞན་ཡང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོ་སྒྲིག་འཛུགས་རྫོག《རྒྱ་ཡིག་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》རྩོམ་སྒྲིག་གནང་བར་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁང་ཤིས་ཚིག་མཛོད(《康熙字典》)ཟེར་བ་དེ་ཡིན། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཞིང་ལས་ཐོང་འཕེལ་དང་། ཆུ་རྒྱུ་ལེགས་བཅོས། རྒྱ་ནོག་གི་སྐྱེལ་འདྲེན་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་སོགས་སྒྱུ་རྩལ་ཆེན་པོ་གནང་འདུག གོང་མ་འདི་ལ་སྲས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡོད་པའི་བཞི་པ་ནི་གོང་མ་ཡུང་ཀྲིང(雍正)ཡིན། སྲས་གཞན་དག་རྣམས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་གནས་གལ་ཆེ་ཁག་གི་འགོ་འཛིན་དུ་བསྐོས་ཡོད། ཁྲི་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བར་དུ་སྲིད་དབང་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྟག(༡༧༢༢)ལོར་གྲོ་བུར་དུ་སྐུ་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་སློན་ཆེན་ལུང་ཁོ་དོས་བཀྲོངས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡང་འདུག སྐུ་ཕུང་གི་བང་སོ་ནི་ཅིང་ཡིན་ཞེས་དེང་སང་གི་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་ཙུན་ཧྭ་རྫོང་གི་ཀྲུབ་བྱང་ལི་དབར་བདུན་ཅུའི་ས་ཁྲང་ཅུའི་རི་བོ་ལ་ཡོད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས《ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྡུས》ཀྱི་ཤོག་གྲངས༡༢༧ནས་༡༣༡བར་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

གོང་མ་ཅ་ཆིང་། (嘉庆)ཀྲུང་གོའི་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ནོག་ལྔ་པ་ཡིན་ཅིང་། ཁྲི་ལ་འཁོད་པའི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ལ་ཅ་ཆིང་ཟེར་ཞིང་མིང་དངོས་ནི་ཡུང་ཡན་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་འཁྲུངས། གོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་སྲས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན། གོང་མ་ཡབ་ཆེན་སྐུ་བཞུགས་དུས་ཁྲི་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༧༩༦)ལོར་སྲས་གོང་མའི་ཁྲིར་བསྐོ་གཞག་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། གོང་མ་ཡབ་ཆེན་བཞུགས་རིང་སྲིད་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ཡབ་ཆེན་རང་གིས་ཐག་གཅོད་གནང་ཞིང་། ཡབ་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེའི་རིང་ས་ཞིང་མང་ཆེ་བ་དཔོན་རན་དང་། ས་བདག་ཆེན་པོའི་ལག་ཏུ་གཅིག་སྡུད་བྱས་པར་བརྟེན་ཞིང་པ་འབོར་ཆེན་ཁ་འཐོར་པ་དང་། ཕྲོས་རྩོལ་སོང་ཞིང་། ཆབ་སྲིད་ཐད་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ཉམས་རྒྱུད་དུ་སོང་བའི་འགོ་ཚུགས། ཁྲིན་ལུའུ་པེ་ལན་ཙའོ་ཀྱིན་ལང་ས་བྱུང་སྟེ་ལོ་དགུའི་རིང་མན་ཆིང་སྲིད་

གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་འཐབ་རྩོད་བྱས་མེད། དེའི་ནང་ཞིང་པ་མི་གྲངས་ཁྲི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཞུགས་པ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་ཁྲོན་དང་། ཧུ་པེ། ཧུའན་ཞིས། ཀན་སུའུ། ཧོ་ནན་བཅས་ཞིང་ཆེན་ལྔ་ལ་ཁྱབ་པ་དེ་ལས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་རྡུང་རྡེག་གནད་ལ་འཕེལ་བ་བཏང་ཞིང་། གཞན་ཡང་གཞི་རྒྱ་ཆུང་བའི་ཁྲིན་ལངས་ཁ་ཤས་བྱུང་། གོང་མ་རང་གི་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༢༠)ལོར་རེ་ཧོ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིན་ཧྲེ་ཙོ་བྲང་དུ་འདས། བང་ལོ་ཉི་ཁྲུང་ཤེན(དེང་སང་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དབྱི་ཛོང་རྒྱབ་ཕྱོགས་ལེ་དཔར་ལྷ་བཅུའི་ས་ཁའི་ཉིང་ཀྲིན་ཡུང་ཉེར)རི་བོའི་བང་སོའི་ནང་ཡོད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས《གུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྒྲུས》ཤོག་གྲངས་༩༥༢ནས་༩༥༥བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

གོང་མ་ཆེན་ལུང་། (乾隆)མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུན་ཀྲི(顺治)ནས་ཁྲི་ཐོག་བཞི་པ། མཚན་དངོས་ཆིང་ཀའོ་ཙུང་ཧུའང་ལི(弘历)ཟེར་ཞིང་། གོང་མ་འདིའི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ལ་ཆེན་ལུང་ཞེས་འདོད་པ་དེ་གོང་མའི་མཚན་གྱི་ཚབ་ཏུ་འདོད་སྲོལ་བྱུང་། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང(雍正)གི་སྲས་བཞི་པ་ཡིན་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༧༡༡)ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༧༩༩)བར་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་བཞུགས་མེད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག(༡༧༣༦)ལོར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་པ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༧༩༥)ལོ་བར་ལོ་དྲུག་ཅུའི་རིང་གོང་མའི་སྲིད་དབང་བསྐྱངས། གོང་མ་འདི་ནི་གུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐུན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གོང་མ་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། སྲིད་དབང་བསྐྱངས་ནས་ལོ་གསུམ་པ་ས་རྟ(༡༧༣༨)ལོར་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་མཆོད་རྒྱུན་གཏོང་སྐོར་ཁ་སྟོན་ཏུ་དར་རྩེ་མདོའི་དངུལ་ཁང་ནས་ལོ་ལྟར་རྒྱ་དངུལ་སྲང་ལྔ་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་གནང་། ཕྱི་ལོ་བདུན་པ་ཆུ་ཁྱི(༡༧༤༢)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་བསྟན་འགྱུར་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་འགོ་ཚུགས། དེའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱ་དངུལ་སྲང་ཁྲི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་འགྲོ་གྲོན་བཏང་ནས་ལོ་གསུམ་ཙམ་རིང་ལ་བང་སོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས། ཕྱི་ལོ་དགུ་པ་ཤིང་བྱི(༡༧༤༤)ལོར་ཡབ་ཆེན་གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་སྐུ་གཤེགས་པའི་ས་གནས་དེར་ཡུང་ཧོ་ཀུང(雍和宫)དམ་དགའ་ལྡན་བྱིན་ཆགས་གླིང་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་ཐོག་གྲྭ་ཚང་བཞི་གསར་འཛུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ཤིང་ཕག(༡༧༥༥)ལོར་ཇུན་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ཟླ་བ་ཚེས་ཏ་ཧྲང་ཤུ་ཏུ་སུ་ལ་རྒྱབ་རྙེན་བཅོལ་ནས་བསླངས་པའི་ཐིང་འཁྲུག་སྐྱིད་འཇགས་བཏང་བར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་དྲན་གསོའི་ཆེད་དུ་ཁྲིན་ཏེར་བོད་ཀྱི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འདྲ་བཟོའི་ལྷ་ཁང་ཕྱུ་ཉིང་སི་བཞེངས། ཕྱི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པ་མེ་ཕག(༡༧༦༧)ལོ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་བཞིའི་རིང་ལྷ་སའི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་འདྲ་བཟོའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེ་ཧོ་ས་ཆ(དེང་སང་གི་ཁྲིང་ཏེ)སྐྱེ་བའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་རི་ངོས་སུ་གསར་བཞེངས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་ལྕགས་བྱི(༡༧༨༠)ལོར་གོང་མ་རང་ཉིད་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐུ་ཡེར་གྱི་དགའ་སྟོན་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་མེད། དེའི་བཞུགས་ཡུལ་ཆེད་དུ་གོང་གསལ་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་ཕོ་བྲང་དང་ཐག་ཉེ་བར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགོན་གནས་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་ཞིང་། ཕྱོགས་མཚུངས་གོང་མ་རང་ཉིད་རབ་བྱུང་གི་ཆས་གོས་བཞེས་པའི་འདྲ་ཐང་ཞི་ཤུང་བ་ཞིག་བཞེངས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ། དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་ཕུལ་བས་མཆོད་གོང་མ་རང་ཉིད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་ཞེན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ཀུན་གྱིས་ལྟ་སྣང་དུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་རེས་བོད་སོག་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་རྣམས་རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཅིག་སྒྲིལ་ཡོང་བར་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་སྟེ། མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་སུ་བརྟན་དུ་གཏོང་ཆེད་རྒྱལ་ནང་གི་ཁ་ཕྱལ་སྟོབས་ཤུགས་དང་ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་བཙན་འཛུལ་པ་བཅས་ལ་ནུས་ལྡན་གྱི་རྒོལ་ལན་སྤྲད་དེ་མེས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱབ་བྱང་དང་། ནུབ་ཕྱོགས། ནུབ་རྒྱབ་བཅས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་བརྟན་སྲུང་ལ་ཤུགས་སྐྱོན་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ནང་འཁྲུག་བསླངས་པ་ཞི་འཇགས་སུ་བཏང་རྗེས། དེའི་ཕྱི་ལོར་བོད་ས་གནས་སུ་བར་སྐབས་ཡིག་བསྒྱུར་བྱས་པའི་སྡེ་སྲིད་ལམ་ལུགས་མི་དགོས་པར་བཅོས་ཏེ་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་སྐྱར་ཡང་བཙུགས་ཐོག་གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་ཨམ་བན་གཉིས་རེ་བོད་དུ་བཅའ་སྡོད་བྱེད་འགོ་ཚུགས་མེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལ་ནུས་ལྡན་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཡོང་ཆེད་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི་རྩ་འཛིན་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་འཁོད་པའི་རྩ་འཛིན་གཏན་འབེབས་གནང་། ཕྱི་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་མེ་བྱི(༡༧༥༦)ལོར་ཇུན་གར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་འཛིན་ཟླ་བ་ཚེ་དང་། ཨ་མུར་སན་ན་གཉིས་སྲིད་དབང་འཐབ་རྩོད་བྱས་པའི་ནང་ཨ་མུར་སན་ན་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བར་བརྟེན་མིན་ཅང་ནས་ཁྲིད་དེ་ལ་ཡོང་སྟེ་གོང་མ་ཆེན་ལུང་ལ་རོགས་སྐྱོར་ཞུས་པར་གོང་མས་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཇུན་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་ཚེ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཕམ་ཉེས་སུ་བཏང་ཞིང་། ཟླ་བ་ཚེ་འཛིན་བཟུང་བྱས། རྗེས་སུ་ཨ་མུར་སན་ནས་ཀུང་ཧྲ་ཧོང་ཤུ་ཏུ་སུ་ལ་མགོ་བཏགས་ནས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ཐིང་འཁྲུག་བསླངས། ཕྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་ས་སྟག(༡༧༥༨)ལོར་སླར་ཡང་ཇུན་གར་ལ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ཇུན་གར་ས་ཆ་མི་ཤི་བཅས་ཚང་མ་གཞི་ནས་མཐའ་ཚོག་ཏུ་བཟུང་། ཕྱི་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༧༧༡)ལོར་རྒྱལ་རོང་ཆུ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་པོས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་དམག་འཁྲུག་བསླངས་པར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་བཏང་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དམག་འཐབ་བྱས་མཐར་ཐིང་འཁྲུག་དེ་གཏོར་བཤིག་བཏང་། ཕྱི་ལོ་ང་དྲུག་པ་ལྕགས་ཕག(༡༧༩༡)ལོར་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་གིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་གཉའ་ལམ་སྐྱིད་གྲོང་རོང་ཤར་བཅས་ཁག་གསུམ་ནས་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཀ་རྩེའི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བར་སླེབས་ནས་གཏོར་བཅོམ་ཚད་མེད་བྱས་པར་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་སྟོ་བྱང་ཁག་གཉིས་ནས་དམག་དཔུང་དང་། དམག་རྒྱགས་ཚད་མེད་བཏང་སྟེ་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ཞིང་། དམག་ལས་འཕེལ་བའི་ས་གནས་ཀྱི་མི་སེར་རྣམས་ལ་ཁྲལ་ཆག་དང་། སྐྱབ་གསོའི་འབྲུ་དངུལ་ཕོན་ཆེན་པོ་སྤྲད་ནས་ཚང་མས་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། གོ་སྐབས་དེ་བཟུང་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི《གུང་ཐང་རྒྱལ་དཔྱད》དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ཡོད་པ་གཏན་འབེབས་ཐོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན། བཀའ་ཤག་བཅས་ཀྱི་དབང་ཚད་ཆེ་ཆུང་གི་གནས་བབས་གཏན་འཕེལ་དང་ཚང་མས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གྱི་བཀའ་གསུང་དང་ལེན་ཞུ་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་གསལ་པོ་བཟོ་བ་གནང་བ་བཅས། མེས་རྒྱལ་ནུབ་རྒྱབ་མཐའ་མཚམས་བརྟན་སྲུང་གི་ཐད་ལ་ནུས་ལྡན་གྱི་བྱ་ཐབས་བཀོད་པ་གནང་བར་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་འབྲུག(༡༧༩༦)ལོར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲས་ཉི་ཤུ་ཆ་ལྔ་པ་ཅ་ཆིང་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་དུ་བཅུག་ནས་རང་ཉིད་ཁྲི་བསྐོལ་གནང་། དགུང་ལོ་གྱ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༧༩༩)ལོར་བསྐྱུན་གྱིས་ཟིན་ནས་ཡང་ཤིན་ཏེན(养心殿)དུ་གཤེགས། འདིར་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བོད་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་མིན་གཞན་དག་སྐོར《གུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་བྱུང》ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་ཤོག་གྲངས་༩༣༩ནས་༩༦༡བར་གཟིགས།

གོང་མ་འཇམ་མགོན་མིའི་གཟུགས་སུ་ཤར་བ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་ལོ་ཙཱ་བ་ཛྙཱ་ཀུ་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི《འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད》ནང་། རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་མི་ཞུང་བ་ཞིག་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པའི་ཚིག་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་མང་པོ་ཞིག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་བཤད་སྲོལ་བཀོད་ཡོད་པར་མ་ཟད། འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་དང་། གོང་མ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་མཚན་འགོད་བྱ་སྲོལ་ཡོད།

གོང་མ་ཏའི་སི་ཏུ། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་སྲིད་འཛིན་རིམ་བྱོན་ལ་གོང་མ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་འདུག་པ་ལྟར། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་སྡེ་གནོང་གོང་མ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་གོང་མ་ཞེས་པའི་མིང་བྱང་ཚད་རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་ལ་གོ་བ་ལེན་མི་རུང་།

གོང་མ་དའོ་ཀོང་། (道光) ཀྲུང་གོའི་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་པ་དང་། གོང་མ་ཅ་ཆིང་གི་སྲས་ཆུང་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༧༨༢)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༢༠)ལོར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། ཁྲི་ལ་འཁོད་པའི་ལོ་གཉིས་པར་ཁྲི་ལོའི་མིང་དའོ་ཀོང་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བྱས་པ་རྗེས་སུ་གོང་མའི་མཚན་དུ་གྱུར་ཞིང་། མཚན་དངོས་མིན་ཉིང་ཟེར། གོང་མ་འདིས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༨༥༠)ལོ་བར་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་སྲིད་དབང་སྐྱོང་རིང་ཉལ་ཐ་འགོག་པའི་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཞིང་དེ་སྐབས་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་བཙན་འཛུལ་སྟོབས་ཤུགས་ལ་འཇིགས་སྣང་སྐྱེས་ཏེ། ཕྱི་དགྲར་མགོ་སྒུར་དང་། ནང་དུ་བཙན་ཧོལ་ཕྱོགས་ཁག་ལ་བཙན་གནོན་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བསྟར་སྟེ། རྒྱལ་གཅེས་དཔོན་རིགས་ལིན་ཙེ་ཤུལ་དང་། ཉིང་ཤིང་ཀྲིན། ཡང་ཀྲང་སོགས་ཀོ་གནས་ཕབ་པ་དང་། ཆི་ཧྲན(འདི་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཆི་ཧྲན་ཟེར་བ་ཆེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བོད་རྗེའི་སྲིད་སྐྱོང་གི་གོ་གནས་ཕབས་ནས་རྒྱལ་ནང་དུ་གནས་དབྱུང་གཏོང་མཁན་དེ་ཡིན)སུ་ཀྲང་ཨ་སོགས་མགོ་བཏགས་རིང་ལུགས་པར་ཡིད་ཆེས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༨༤༡)ལོར་དབྱིན་ཇི་དང་ཀྲུང་གོའི་བར《ནན་ཅན་ཆིང་ཡིག》བཞག་སྟེ་ཀྲུང་གོ་འདི་དབྱིན་ཇིའི་མི་སེར་སྲོལ་ཡུལ་དུ་གྱུར། ཁྲི་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་དང་། རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༨༥༠)ལོར་ནད་མནར་གྱིས་པེ་ཅིན་ཡོན་མིན་(圆明园)སྐྱིད་ཚལ་དུ་འདས་ཤིང་། བང་སོ་ནི་མུ་ལིན(དེང་སང་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་དབྱི་ཛོང་གི་ཧྲུབ་ཕྱོགས་ལེ་ངར་ལྷ་བཙུའི་ཕྱི་རོལ་ཟའི་ཧྲིན་གྲོང་རལ་ཡུང་ཧྲིན)ཞི་ལིའི་ཞེབས་སུ་ཡོད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས《ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས》ཤོག་གྲངས༡༥༤ནས༡༥༧བར་ཡོད།

གོང་མ་ཐོག་ཐེ་མུར། ཀྲུང་གོའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཅིང་། གོང་མ་ཝུ་ཙུང་ཧེ་ཧྲན(武宗海山)དང་བོད་སྐད་དུ་ཧེ་ཧྲན་ཀུ་ལུག་ཏུ་འབོད་པ་དེའི་བུ་ཆུང་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༠༤)ལོར་འཁྲུངས། ཕ་རྒྱུད་ཀྱི་གཅེན་པོ་ནོ་དེ་པ་ལ་གཡིང་ཙུང(硕德八剌英宗)དང་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཧོ་ནན་ཆིང་ཀྲའུ(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཆིང་ཡང་རྫོང་)ལ་རྒྱང་འབུད་བཏང་། རྗེས་སུ་ཕ་རྒྱུད་སྤུན་མཆེད་ཐན་པ་ཟའི་ཏི་ཡེ་ཐུན་ཐེའི་ཀྲུར་གྱིས་ཚུར་བཀུག་ནས་ཏའི་ཡེའུ་ང་གི་གོ་གནས་གནང་སྟེ། ཅང་ཡིན(དེང་སང་གི་ཧུ་པེ་ཞིང་ཆེན་ཁྱོན་ཅང་ཡིན་རྫོང)རང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༢༨)ལོར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་ནས་ཡོན་ཀྲེན(元贞)ལོ་གསུམ་ཏ་ཏེ(大德)ལོ་བཅུ་གཅིག་བཅས་བསྡོམས་པའི་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། མིང་གཞན་ཨོལ་ཅེ་ཐུ་ཡང་ཟེར། ཁྲི་ལ་འཁོད་ནས་ལོ་གཉིས་པར་ཁྲི་ལོའི་མིང་ཡོན་ཀྲེན་ཞེས་བསྒྱུར། གོང་མ་འདིའི་དུས་སུ་ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གདན་དྲངས་ནས་ཐར་ལ་སྐུ་པཎྜི་ཆེན་གྱིས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་སོག་ཡིག་ལ་ཡི་གེ་མཛུག་མ་ཅན་མང་པོ་ཁ་སྣོན་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་རབས་སོག་རིགས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་པས་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཁལ་གྱིས་མི་བཞེས་པར་སྣང་། ཆེན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་པར་སྐབས་བརྙག་ཞིང་ཁོང་པ་ཡང་ཁོང་གི་སྟག་ཏུ་སོན་ནས་ཆ་ཐར་རྒྱལ་བརྒྱུད་མཛུག་མ་ཛོགས་པར་དུ་སྲིད་ཁམ་དུ་བཏོད་སྐྱོད་བྱས། གོང་མ་འདི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཆེ་བས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། རྗེས་སུ་ཁོང་ཡུན་རིང་བསྟན་གཞི་བཞེངས་ནས་སྲིད་དོན་རྣམས་བློན་ཆེན་གྱིས་བསྐྱངས་ཏེ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༣༢)ལོར་འདས། གཤེགས་སྐབས་དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། བང་སོ་ནི་ཆའི་ཉན་ཤུ་དེང་སང་ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་དབྱི་ཅིན་ཧོ་ལོ་ཆེས་ཡ་ཞེང་ལིའན་གྲོང་རྫལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། གོང་མ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ《ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས》ཤོག་གྲངས༢༥༠པར་གསལ།

གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ། དེ་སྔོན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་རྗེས་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་དཔོན་རིགས་ཁག་བཅས་ནས་གོང་མར་འཚམས་ཞུ་དང་ཞུ་ཡིག་འབུལ་སྐབས་གོང་མའི་མིང་གི་ཚབ་ཏུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཆེ་བསྟོད་ཅིག་ཡིན། གོང་མ་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཧོང་ཏིས་ཟེར་བ་བོད་སྐད་དུ་དོན་བསྒྱུར་བྱས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བ་ལྟར་ན་སྔར་ནང་སར་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་༢༠༨༥ཡས་མས་ནས་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༢༢༡ལོར་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཀྲུང་གོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱས་བར་རྒྱལ་པོ་ཧོང་ཏི་གསུམ་དང་། རིགས་ལྔ། ལྔ། སོང། ཀྲའོ་བཅས་རྒྱལ་རབས་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོ་ཧོང་ཏི་གསུམ་དང་རིགས་ལྔ་ནི་ཆབ་སྲིད་ལ་མཁས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱུག་ཅིང་འཕེལ་རྒྱས་བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པས། ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཀྲུང་གོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས་རྗེས་རང་ཉིད་ནི་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཧོང་ཏི་གསུམ་དང་རིགས་ལྔ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཡིན་པས། ཧོང་ཏི་རིགས་ཞེས་རང་གིས་རང་ལ་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ནས་བཟུང་གོང་མ་ཞེས་པའི་མིང་འདོད་སྲོལ་བྱུང་ལ། མན་ཆིང་གོང་མ་རིམ་པས་རང་ཁོངས་མངའ་འོག་གི་བླ་མ་དང་། དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིག་གི་མགོར་ཚེ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་དུ་ཧོ་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཧོ་འང་ཏི་བཀའ་ཞེས་པ་འཐམ། གནམ་འོག་ས་སྟེང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ཞེས་བཀོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་དོན་བསྡུས་ནས། གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ།

གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་བཀའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ། གོང་མས་བཀའ་ཕབ་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ལས་དོན་སྒྲུབ་པར་བཏང་བའི་ཨམ་བན།

གོང་མ་བདག་པོའི་འཕྲིན་ལས་པ། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་གོང་མ་རིམ་པས་བོད་དུ་མངགས་གཏོང་གནང་བའི་ཨམ་བན་ལ་ཆེ་བརྗོད་བྱེད་པའི་ཚིག

གོང་མ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོ། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་ཧྲུན་ཀྲི་ལ་བོད་སྐད་དུ་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་འབོད་པའི་ཚིག གཤམ་དུ་གསལ་བའི་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲི་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་དུ་གསལ།

གོང་མ་ཞི་ཙུ་ཧྲུའང་ཏི། གོང་མ་ཁང་ཞི་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

གོང་མ་ཡུང་ལོས། (永乐) ཀྲུང་གོའི་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་

གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་གསུམ་པ་ཡིན་ཅིང་། གོང་མ་དང་པོ་ཀྲུའུ་ཡོན་ཀྲང་(朱元璋)གི་སྲས་བཞི་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༣༦༠)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་ལུག(༡༤༠༣)ལོར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཁྲི་ལོའི་མིང་ཡུང་ལོ་ཡིན་པས་དེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོང་མའི་མཚན་དུ་འབོད་སྲོལ་ཆགས་ཤིང་མཚན་དངོས་ནི་ཀྲུའུ་ཏིས(朱棣)ཟེར། ཐོག་མའི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་ཡན་ཝང་ཡིན་ཅིང་། པེ་ཅིང་སྟེ་དེང་སང་གི་པེ་ཅིན་ས་ཁུལ་གྱི་འགོ་འཛིན་དུ་བསྐོས། གོང་མའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་ནས་ལོ་བདུན་པ་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོར་བྱང་ཤར་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་མང་པོ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ཁོངས་གཏོགས་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་དམག་དཔུང་དབང་ཆ་མེད་པར་བཟོས་ཤིང་། དམག་དཔུང་མངགས་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལྷག་འཕྲོར་རྡུང་རྡེག་བཏང་སྟེ། ཀྲུང་དབྱང་གི་གཅིག་སྒྱུར་དབང་ཆ་སྲ་བརྟན་བཟོས། ཁྲི་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལྕགས་གླང(༡༤༢༡)ལོར་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིན་ནས་པེ་ཅིན་དུ་སྤོས་ཤིང་། འཛམ་གླིང་ཐོག་སྔན་གྲགས་ལྡན་པའི་ལེ་དཔར་ཁྲི་ཐུག་གི་ལྷུགས་རེ་རིང་པོ་འདུགས་སྒྲུན་དང་《ཡུང་ལོའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》(永乐大典)ཞེས་སྒྲིག་གི་སྒྲིག་འཛུགས་གནང་བ་བཅས་རང་རྒྱལ་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཐད་ལ་ཚད་ངེས་ཅན་གྱི་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད། གོང་མ་ཡུང་ལོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དབང་བསྒྱུར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་བོད་ལ་གནས་སུ་སྐབས་དེར་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་དང་། གསར་དར་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ཤུགས་བཅས་བེད་སྤྱོད་ནས་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་མེ་ཕག(༡༤༠༧)ལོར་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནན་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་བྱི(༡༤༠༨)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་སྟེ། མཐོང་བཟོས་གྲུབ་བཀུར་ཆེན་པོ་ཞུས་ཤིང་། གོང་མའི་བླ་མར་བཏགས་པའི་འདབ་ས་དང་ཐམ་ཀ་བཅས་ཕུལ་བའི་གནས་རྒྱལ་དམ་པ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། གྲོགས་མཆུངས་ནང་བསྟན་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐང་ཀ་དང་། མཆོད་ཆའི་རིགས་སོགས་མངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་རིགས་བཟོ་བོ་མཁས་པར་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དེ་ཚོའི་རྒྱུ་ཆ་དང་། ཆ་ཚད། བཟོ་དབྱིབས་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ལག་རྩལ་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཡོད་པ་ནི་དེང་སང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་ལྕགས་སྟག(༡༤༡༠)ལོར་ནན་ཅིན་དུ་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བ་དེ་ནི་བོད་ཡིག་བཀའ་འགྱུར་དཔར་སྐྲུན་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་བཅས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐད་ལ་ཡང་མཛད་རྗེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་འཇོག་གནང་མཛད་ཡོད་པ་བཅས་ལེགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཡིན། ཞིབ་པ་གཟིགས་པར་འདོད་ན《ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྡུས》ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༧༣ནས་༧༨བར་གསལ། ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་སྟེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༤༢༤)ལོར་བྱང་འདུལ་དམག་འཁྲུག་གི་བཀོད་འདོམས་ལ་ཐེབས་ནས་ཕྱིར་ལོག་མཛད་པའི་ལམ་བར་དུ་བསྟན་གཞི་བཞིན་ཏེ་སོག་ཡུལ་ཡུས་སུ་ཕྲིན་ཞེས་དེང་སང་ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཏོ་ལོན་རྫོང་གི་ནུབ་བྱང་ཁུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་སྤུར་བང་སོ་ནི་ཁྲང་ལིང(དེང་སང་པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲང་ཕིང་རྫོང་གི་ཐི་ཤན་ལིན)ལ་ཡོད།

གོང་མ་གཡུང་ཀྲེང་། (雍正)ཀྲུང་གོའི་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་གསུམ་པ་ཡིན་ཅིང་། གོང་མ་ཁང་ཞིའི་སྲས་བཞི་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ནས་གོང་གཡལ་རབ་བྱུང་གི་ཤི་འབྲུག(༡༧༣༥)བར་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བསྐྱངས། ཁྲི་ལོ་གཉིས་པར་ཁྲི་ལོའི་མིང་ཡུང་ཀྲེང་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བྱས་པས་རྗེས་སུ་གོང་མའི་མཚན་དུ་ཆགས་ཤིང་མཚན་དངོས་ལ་དབྱིན་ཀྲེན་ཟེར། ཁྲི་ལ་འཁོད་རྗེས་སྲིད་བྱིན་གོང་མའི་མཚན་གནས་འཕྲོག་རྩོད་མོང་དོགས་ཀྱིས་གཅེན་པོ་ཡུའན་ཐིས་རྒྱན་རིང་བཙོན་འཇུག་དང་། གཞོང་པོ་ཡུའན་སི་དང་ཡུའན་ཐང་གཉིས་ཀོ་གནས་ཕབ་སྟེ་སྐྱེ་རྒྱ་ཚོར་གཞུང་བཞེས་བྱས། གོང་མ་ཡང་ཆེན་ཁང་ཤིས་སྐབས་སློབ་འཕེལ་བའི་བློན་ཆེན་དང་དཔོན་རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གོ་གནས་ནས་ཕབ་པ་བཅས་བྱས་ཐོག ཀྲུང་ཡོངས་སུ་སོ་སྲུལ་བ་མང་པོ་བཙུགས་ཏེ་དམ་བསྒྲགས་གང་ཆེའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོང་མའི་དབང་ཆར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་ཡོད། ཁྲི་ལ་འཁོད་པའི་ལོ་དང་པོར་མཚོ་སྔོན་གྱི་དབང་འཛིན་པ་ཆིང་ཧང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན(གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱི་སྲས་ཆུང་བ་བཀྲ་ཤིས་བ་ཐུར་གྱི་བུ་ཡིན)སོགས་མཚོ་སྔོན་གྱི་བོད་སོག་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་འཁྲུག་ཟིང་བསླངས་པར་བརྟེན། ལོ་རྗེས་མ་དེར་ཙང་ཀྲུན་ཉན་གེང་ཡའོ་སོགས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཕྲག་ཁ་ཤས་མངགས་སྟེ་ཆམ་ལ་ཕབ་ཅིང་། གསེར་ཁྱིམ་དང་དགོན་ལུང་སོགས་ཞིང་འཁྲུག་དེར་ཞེ་དྲུས་ཡོད་པ་དང་དོགས་པ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་མང་པོ་མེ་ལ་བསྲེགས། སྐུ་འདྲ་དགོན་གྱི་གྲྭ་པ་ཀུན་གཙོ་བསྒོམས་པའི་བདུན་བཅུ་ལྷག་ཙམ་སྐྱེ་བྲིགས། སྐུ་འདྲ་ཁྲི་པ་ཆེ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ཆེ་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ཟིང་འཁྲུག་དེར་ཞེ་དྲུས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ཁྲི་པ་ལས་ཐོག་པ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཟི་ལིང་ཞེ་འདབས་ཀྱིང་ལང་དུ་སྐུ་གསོན་པོར་བཙེར་སྒྲིག་བཏང་བ་སོགས་ལོ་ཤས་རིང་མཚོ་སྔོན་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་གྲྭ་བཙུན་རྣམས་ཁྲིམས་པའི་ཆས་སྲུས་ཏེ་སྡོད་དགོས་པ་བཅས་བྱུང་། རྗེས་སུ་དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ། ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ནས་གོང་གསལ་དགོན་པ་འཐོར་ཞིག་བྱུང་བ་རྣམས་བསྐྱར་གསོ་ཆོག་པའི་སྙན་ཞུ་ཕྱིངས་མང་འབུལ་གནང་མཛད་པར་བརྟེན། གོང་མའི་མཛོད་ནས་གྲོན་དངུལ་བཏང་སྟེ་ཉམས་གསོ་བྱས། དེ་སྔོན་གོང་མ་རང་ཉིད་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་མཁན་བློན་ཆེན་ལུང་ཁོའོ་ཏོའོ་དང་། གོང་གསལ་ཅང་ཀྲུན་ཉན་གེང་ཡའོ་གཉིས་ཀྱང་བཟོད་ཐབས་བྲལ་བའི་ལྷག་སྤྱོད་མཐར་གཅོད་བཏང་བའི་འོག་བཀོངས། ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར་བོད་ལ་གནས་སུ་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པ་དང་། སྦྱར་ར་བ། ལུམ་པ་བཅས་ནས་དའི་ཆིང་ཞྭ་དུར་དམར་གསོད་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་དབུས་གཙང་གཉིས་བར་ནང་འཁྲུག་བྱུང་བ་སྔོན་འཛུགས་གཏོང་ཆེད། ནང་བློན་ཨ་ཕི་ཏན་སོགས་སྐུ་ཚབ་དཔོན་རིགས། དམག་དཔུང་ཁྲི་གཅིག་ལྷག་ཙམ་བཅས་བོད་ལ་གནས་སུ་མངགས་ཏེ་ང་ཕོད་སྦྱར་གསུམ་ལས་ཉེས་སུ་བཏང་ཞིང་། ཕོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ལ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་པོ་གནས་སུ་བསྐོས་ཐོག རྒྱ་དུ་སྡུང་སྦྲལ་དང་། ཞུའི་ཏྲི་ཞེང་གེ་གཉིས་བོད་དུ་རྒྱུན་སྡོད་ཨམ་བན་དུ་བསྐོ་གཞག་ཐོག ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ལ་སྙན་གསེང་དགོངས་སྐོར་ཞུ་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་ས་སྤྲེལ(༡༧༢༨)ལོར། དམག་དཔུང་ལ་ཐད་ཀར་བཀོད་འདོམས་དང་དབང་བསྒྱུར་ཆེད་ཇུན་ཅི་ཁྲུའུ(军机处)གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་ཕོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷ་རྗེ་ནས་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བའི་ནང་དྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་དང་། ཡབ་རྗེ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ང་ལུམ་སྦྱར་གསུམ་གྱི་འཁྲུག་ཟིང་ནང་ཞེ་གཏོགས་ཡོད་རྩལ་གྱི་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བར་བརྟེན་དགུས་གཅང་ཟིང་འཁྲུག་ཟག་ཆོད་པའི་རྗེས་ནས་ལོ་རྡོ་རྟག་རིང་དྭ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་མི་ཉག་གི་ཡུལ་མགར་ཐར་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་པ་སོགས་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ལ་ཤུགས་ཆེན་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཐར་ཡོད་སྡེ་དཔོན་རྣམས་ཕྱིར་འཐེན་ཐོག་གཞུང་དཔོན་བསྐོ་གཞག་གི་སྲོལ་གཏོད། ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར་ཀྲུང་གོ་དང་ཨུ་རོད་ཤུ་རུ་སུའི་བར་དུ་

ལན་ལེ་རྩེ་ཚིངས་ཡིག་དང་། ཀྲུང་ཧྲུ་ཆ་ཁ་བྲུ་ཚིངས་ཡིག་བཅས་བཞུགས་སོ། ཀྲུང་གོ་དང་ཡུ་རོ་བའི་བར་གྱི་ས་མཚམས་དུས་བུ་དཀྱིལ་མ་གཏན་འཁེལ་བྱུང་ཡོད། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་དང་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེད་ཡོས (༡༧༢༥) ལོར་འདས། རྗོད་རྒྱུན་དུ་གོང་མ་འདི་བཙུན་མོ་བཞི་པས་འཁོན་འཛིན་བྱས་ཏེ་བཀྲོངས་པ་རེད་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་སྨན་འཐུང་ནས་གྲོངས་པ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད། བང་སོ་ནི་མཚོ་ལིན (དེང་སང་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དབྱི་རྫོང་རྒྱབ་ཕྱོགས་ལེ་དགར་ལུ་བཅུའི་ས་མཚོ་ཉིང་གྲོང་རྡལ་ཡུང་ཉིན) ཉི་བོར་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས《ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོགས་བསྡུས》ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༤༢ནས་༤༥བར་ཡོད།

གོང་མ་མིང་རྩ་ཁང་། རྒྱ་སྐད་དུ་གོང་མ་ཁང་ཞེས་ལ་རྟེང་ཙུའུ(圣祖)ཟེར་བའི་སྐྲ་བོད་སྐད་དུ་བྱུར་ཆག་པ་ཡིན།

གོང་མ་སྨོན་ཐུང་། (宣统) ཀྲུང་གོའི་མཐའ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་གོང་མ་རིམ་བྱུང་གི་ཐ་མ་དེ་ཡིན། གོང་མ་ཏའོ་ཀོང (道光) གི་བུ་བརྒྱད་ནས་བརྩིས་པའི་མི་རབས་བཞི་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་རྟ (༡༩༠༦) ལོར་བཙས། རང་ལོ་གསུམ་པ་ས་སྤྲེལ (༡༩༠༨) ལོར་གོང་མ་ཁོང་ཞུས་འདས་ཚབ་ཏུ་བཙུན་མོ་ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་ནས་བཀའ་ཕབ་ཏེ་གོང་མའི་ཁྲིར་བསྐོ་རྒྱུའི་གཏན་འཁེལ་བྱས་ནས་ཉེ་མ་གཉིས་སོང་མཚམས་བཙུན་མོ་ཚེ་ཤིས་ཐའི་ཧོའུ་འདས། དེ་ནས་ཟླ་ཕྱེད་སོང་མཚམས་སྨོན་ཐུང་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་བཀོད། ཁྲི་ལ་འཁོད་ནས་ལོ་གཉིས་པར་ཁྲི་ལོའི་མིང་སྨོན་ཐུང་ཞེས་གཏན་འཁེལ་བྱས། ཁྲི་ལ་འཁོད་ནས་ལོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕག (༡༩༡༡) ལོར་སྤུ་ཞབས་ཡུན་ཀྲུང་ཧྲན་གྱིས་སྒྲི་ཁྲིད་གནང་བའི་གསར་བརྗེས་མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་མགོ་རྙིང་བསྒྱོགས་ཏེ་ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གོང་མའི་ལམ་ལུགས་མཇུག་བསྡིལ། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་སོང་བའི་མེ་སྦྲུལ (༡༩༡༧) ལོར་ཀྲང་ཞུན་སོགས་གོང་སྲུང་ཕྱོགས་ཁག་གིས་དམག་དཔུང་འཁྲིད་དེ་གོང་མའི་རྒྱལ་རབས་སླར་སྤེལ་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་གོང་མ་སྨོན་ཐུང་སླར་ཡང་ཁྲིར་བཀོད། དེ་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེ་མ་སོང་ཙམ་ལ་སྣ་ཕྱུས་གཡང་གིས་ལོ་ཀྲང་ཡིན་དཔུང་དམག་བཅས་ཡེ་ཆིན་དུ་བཏང་འཐེན་བྱུང་བར་བརྟེན། གོང་མ་སྨོན་ཐུང་ཁྲི་ལས་ཕྱིར་འབུད་བྱེད་རྒྱུའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས་མེད་གོང་མ་སྨོན་ཐུང་ཡང་རི་ཕིན་གྱི་གཞུང་ཚབ་ཁང་དུ་སྐྱོས་མེད། ལྷུན་རིང་མ་སོང་བར་རི་ཕིན་གྱིས་ཐེན་ཅིན་དུ་སྐྱུང་སྐྱེལ་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེད་ཕྱི (༡༩༣༤) ལོར་རི་ཕིན་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་གོང་མ་ཐུར་པ་སྨོན་ཐུང་དེ་མན་ཀྲོའུ་རྒྱལ་ཁབ (伪满州国) གྱི་སྲིད་འཛིན་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ནས་ལོ་མིང་ཏ་ཐུང (大同) ཟེར་བར་བསྒྱུར་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་མན་ཀྲོའུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བར་བསྒྱུར་ཞིང་སྨོན་ཐུང་ཡང་གོང་མ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་། ཁྲི་ལོའི་མིང་ཁང་དེ (康德) ཟེར་བར་བསྒྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱ (༡༩༤༥) ལོར་རི་ཕིན་གྱིས་ཀྲུང་གོར་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་དཔུང་དམག་རྣམས་ཕམ་ནས་མགོ་བཏགས་ཞུས་རྗེས། སྨོན་ཐུང་ཡང་སུའུ་ལེན་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་བྱུང་ཤར་ཕྱིན་ཡང་ནས་འཛུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་སུའུ་ལེན་དུ་ཁྲིད་ཅིང་ལོ་ལྔ་སོང་རྗེས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག (༡༩༥༠) ལོར་སུའུ་ལེན་གྱི་སྣ་སྒྲིལ་ཐོག་རང་རྒྱལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས། དེ་ནས་ལོ་ཧྲེ་བཅུའི་རིང་དམག་ཉེན་བཙོན་པའི་ཧོ་དམ་ཁང་དུ་སློབ་སྦྱོང་དང་བསྒྱུར་བཀོད་བྱས་མེད། ས་ཕག (༡༩༥༩) ལོར་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་མའོ་ཙེ་ཏུང་མཆོག་ནས་དམིགས་བསལ་བཀའ་རྒྱ་གནང་དོན་དུ། སྨོན་ཐུང་དེ་ཉིད་ལོ་བཅུ་རིང་བསྒྱུར་བཀོད་བྱས་པའི་རིང་ངལ་རྩོལ་དང་བསམ་བློའི་བསྒྱུར་བཀོད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལེགས་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་སྐྱོན་བཀྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཁྱབ་བསྒྲགས་གནང་སྟེ་ཤུ་ཡང་ས་ཐོབ། ཤུ་ཡང་ས་ཐོབ་པའི་ལོ་རྗེས་མ་དེར་པེ་ཅིན་རྩེ་ཤིང་ལྷུམ་རའི་ནང་ལས་བགོས་གནང་བ་དང་། མེད་འབྲུག (༡༩༦༤) ལོར་རྒྱལ་ཡོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ཞིབ་འཇུག་པར་ལས་བགོས་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཡོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་། མེ་ལུག (༡༩༦༧) ལོར་ཁོང་ནད་མནར་སྐབས། ཀྲུང་ཡི་ཀྲུའུ་ལི་ཀྲུན་ལའི་མཆོག་ནས་ཞལ་པར་ཐོག་སེམས་གསོའི་འཚམས་འདྲི་གནང་བ་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་། སྨན་ཁང་གི་སྨན་པར་ཁོང་ལ་ལྷ་སྐྱོང་སྨན་བཅོས་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་ལྕག་གནང་། འོན་ཀྱང་ནད་གཞིར་སྨོན་ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་ནུས་པ་མ་ཐོན་པར་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་མེ་ལུག (༡༩༦༧) ལོར་འདས། སྐུ་སྲུང་མེ་ལ་སྲེག་པའི་ཐལ་བ་རྣམས་གསར་བརྗེའི་དུར་སར་སྦས་ཡོད། ཁོང་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་གོང་མ་རིམ་བྱུང་དང་བསྡུར་ན་ཧ་ཅང་ཁྱ་སྐྱིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་བྲ་རན་སིའི་པོ་རྒྱུད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐ་མ་ལུ་དབྱི་ཁྲི་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ནི་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་ལམ་དུ་གྲོངས་པ་དང་། དབྱིན་ཇིའི་ཐུ་ཤི་རྒྱལ་རབས་དང་པོ་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་བ། ཟླ་ཧྲོང་ཡུ་རོ་སུ་ཀྱི་ཀུ་ལ་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་ཡང་སུའུ་ལེན་གྱི་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སེ་མདའ་རྒྱབ་ནས་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་བ་བཅས་ལ་བལྟས་ན་ཀྲུང་གོའི་གོང་མ་ཐ་མ་སྨོན་ཐུང་ནི་སྐྱ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ངང་ནས་འདས་པ་མ་ཟད། ཁོང་གི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱང་བློ་བདེ་བག་ཕེབས་ངང་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

གོང་མ་སེ་ཆེན་ཧན། (忽必烈) རང་རྒྱལ་ཡོན་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ནས་བརྩིས་པའི་རྒྱལ་ཐོག་ལྔ་པ་དང་ཡོན་གོང་མའི་ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་ཡིན་ཅིང་། ཇིང་གེར་ཧན (成吉思汗) གྱི་ཚ་བོ་བཞི་པ་ཐུའི་ཚུང་ཇོ་ཡོས (睿宗拖雷) ཀྱི་སྲས་བཞི་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེད་ཕག (༡༢༡༥) ལོར་འཁྲུངས། ཡོན་ཤན་ཚུང་མོང་གོལ་ཧན་(蒙哥汗) གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ (༡༢༦༠) ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་རྟ (༡༢༩༤) བར་ཁྲི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྐུ་ན་གཞོན་དུས་གཅིག་པོ་ཤན་ཚུང་མོང་གོལ་ཧན་གྱིས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་མོ་ནན་རྒྱ་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་འགོ་འཛིན་གནང་ཞིང་། དེའི་རིང་དམག་དཔུང་བཙའ་སྔོད་ཀྱིས་ཞིང་འདེབས་ལམ་ལུགས་གསར་གཏོད་དང་། རྒྱ་བོད་འཛོམས་སྡུད། དར་འཕྲུ་གསོ་བ་སོགས་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་བཏང་། མོང་གོལ་ཧན་གྱི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག (༡༢༥༡) ལོར་དམག་དཔུང་གི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་ཡུན་ནན་དུ་དམག་དྲངས་ནས་ལོ་རྗེས་མར་ཏ་ལིས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། མོང་གོལ་ཧན་གྱི་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག (༡༢༥༩) ལོར་མོང་གོལ་ཧན་གཤེགས་མེད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་སྤྲེལ (༡༢༦༠) ལོར་ཁའི་ཕིང (དེང་སང་ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཁོངས་ཀྱིང་ལན་ཆིས་ཀྱི་ཤར་རྒྱུད་ཧེ་ཅན་ཏེན་གཙང་པོའི་འགྲམ་གྱི་རྫི་པད་ཁུལ) མཁར་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིར་འཁོད་ཅིང་ཁྲི་ལོའི་མིང་ལ་ཀྲུང་ཐུང (中统) ཞེས་འདོད། ཁྲི་ལ་འཁོད་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་མ་ལོན་ཙམ་ན་གཅུང་པོ་ཆུང་བ་ཨ་རི་བོ་ག་ལ་སྣོན་པོ་ཁག་གཅིག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པའི་འོག་སྨན་རྩེའི་ཡུལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིག་ནང་ཏེ་ལིན་ཞེས་འབོད་པ (ད་ལྟར་ཡོན་ཐའི་ཚུང་ཡོ་ཀོ་ཐའི་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་མེད་ལུག (༡༢༣༥) ལོར་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པ་དེང་སང་མོང་གོལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་ཨེ་ཏུན་གཙང་པོའི་སྟོད་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་ཏར་ཧེ་ལིན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན) དེར་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་ཧྲུ་པེ་ལིས་དམག་དཔུང་ཁྲིད་དེ་ཨ་རི་བོ་ག་འི་ཕྱོགས་གཏོགས་དཔུང་སྡེ་དཔོན་རིགས་དང་བཅས་པ་ཆམ་ལ་ཕབ་སྟེ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེད་བྱི (༡༢༦༤) ལོར་རྒྱལ་པོ་ཨ་རི་བོ་ག་ཕྱོགས་གཞན་དུ་བྲོས་པ་གཡོ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱོ་ནས་འཛིན་བཟུང་གིས་སྲོག་ཐོག་བཏང་ཞིང་། ཧྲུ་པེ་ལིར...

ཡོངས་སུ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་དྲན་གསོའི་ཆེད་དུ་ཁྲི་ལོའི་མིང་གི་ཡོན་(至元)ཞེས་པར་བསྒྱུར། རང་ཉིད་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་ནས་གུས་བཀུར་ཞུ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་སྔ་རྗེས་སུ་ཀྱེ་རྡོར་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་གསུམ་ཞུས་པའི་ཐེངས་དང་པོའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དང་། ཐེངས་གཉིས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ། ཐེངས་གསུམ་པའི་དབང་ཡོན་དུ་རྒྱ་ཡི་ཤི་ཡུར་ཆེན་མོ་བཅས་ཕུལ། ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༦༧)ལོར། ཡེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་སྒྲིང་ཐོག རྒྱལ་ས་ཏཱ་ཏུའུ་ནས་ཡེ་ཅིན་དུ་སྤོས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཡོན་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ཞིང་། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་ཏ་དབེན(大元)ཟེར། ཁྲི་ལོ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༢༦༩)ལོར་དཔོན་ཆེན་དགས་སྨན་བོད་དུ་མངགས་ཏེ་རྒྱལ་ས་ཡེ་ཅིན་ནས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་བར་དམག་ཁྲལ་གཉིས་ཀྱི་འཛམ་ལམ་ས་ཚིགས་བཙུགས། སྐབས་དེར་ཧུང་ཧྭ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཙམ་མ་གཏོགས་རྒྱལ་ཡོངས་ལ་གནས་ཡལ་ཆེ་བ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༢༧༡)ལོར་གོང་མའི་མཚན་དངོས་སུ་ཐོགས་མེད། དེའི་གོང་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིར་འཁོད་པའི་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནི་སོག་ཡུལ་ཙམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་ལས་གོང་མ་མིན། ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༢༧༢)ལོར། བོད་ལ་གནས་སུ་ཐུ་པོ་ཤོན་ཡུའི་སི་ཏུའུ་ཡོན་ཧྲོའི་ཧྥུ(吐蕃宣慰司都元帅府)ཟེར་བའི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ཏེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་འཛིན་སྐྱོང་མངའ་ཁོངས་སུ་གྱུར། དེ་བཞིན་ཐའི་དབན་དུ་ཡང་སྟེང་ཧྲའོ་སི་ཞེས་འབོད་པའི་སྲིད་འཛིན་ངོ་དམ་ལས་ཁུངས་བཙུགས། མཐའ་མཚམས་ཁུལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སྐྱོང་གཞིར་ཤུགས་སྣོན་བྱུང་། ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཡོས(༡༢༧༨)ལོར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཁུལ་གྱི་སུང་རྒྱ་མའི(南宋)རྒྱལ་ཁབ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་གཏོར། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཐོག་བཏུན་པ་གོང་ཇི་ཀྲའོ་ཞིའན་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ས་སྐྱ་བར་ཕྱེས་ཕྱད་པ་དེ་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྨན་རྩེ་ལྷ་བཙུན་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཁ་ཤེགས་རྗེས་ཕྱུགས་འབྲུག(༡༢༨༠)ལོར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེ་གནས་ཀྱིས་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ནག་ཉེས་མང་པོ་བསགས་ཡོད་ཚུལ་གྱི་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བར་བརྟེན་བོད་དུ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་ཁྲིམས་ཐོག་ཏུ་བསད། ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ཤིང་བྱ(༡༢༨༥)ལོར་འབྲི་གུང་པས་བྱ་ཡུལ་དགོན་པ་གཏོར་ཞིང་སྟོད་ཧོར་གྱི་དམག་ཁྲིད་ནས་ས་སྐྱར་དམག་དྲངས་པ་བཅས་བྱས་པར་བརྟེན་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༢༩༠)ལོར་རྒྱལ་སྲས་ཐེ་མུར་སྤོགས(铁穆耳别克)ཀྱི་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་བཏང་ནས་ས་སྐྱ་བའི་དཔོན་ཆེན་ཨང་ལེན་གྱི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་འབྲི་གུང་པར་དམག་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་མེ་ལ་བསྲེགས་ཤིང་། གྲུབ་བཙུན་དང་མི་སེར་བསྡམས་མི་གྲངས་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་བསད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མང་ཚོགས་པར་འགལ་བླ་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་འགོ་ཚུགས། ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༢༩༢)ལོར་གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ཡེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། གཙོ་བོར་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྨིན་བདག་གནང་བར་བརྟེན་ཚལ་གུང་ཐང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་འདྲ་སྐུ་དང་། གསོལ་རས་གནང་བའི་རྟེན་གསུམ་དང་མཆོད་ཆ་ཐང་ཀ་སོགས་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཁྲི་དཔོན་ནང་ནས་ཚལ་པ་ཁྲི་སྐོར་མཆོད་གཞིས་དང་། མི་སེར། སྟབས་འགྱུར་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྟབས་ཆེ་མོས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན། གོང་མ་འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་གི་མངའ་ཁོངས་ས་ཆ་ཡང་། ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཐོར་གོད(托尔哥特)ཀྱི་རྒྱབ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ཆད་ཐེམ་རྩིའི་ཞེས་བོད་དུ་དབྱར་ཀྱི་རིང་པོའི་སྐབས་ས་གནས་དེར་ཉི་མ་མིན་ཏུ་ཐུང་བར་གྲགས་པ་དེ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གླིང་ཕྲན་ཀའོ་ལི་དང་། མན་ཏྲུ། རྒྱ་མཚོའི་གླིང་། ཞིས་པན། ཏུ་པའ། ཤི་ཡན་ལོ་སོགས་དང་། ནུབ་ངོས་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་ཁ་ཆེའི་མཐའ་མཚམས་བར་དུ་ཁྱབ་པའི་དམག་དོན་བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་ནང་དུ་མཁར་གྲོང་ལ་ཡང་ལུའུ་རིམ་པའི་མཁར་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ། ཀྲའུ་རིམ་པའི་མཁར་འབྲིང་བ་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ། ཤན་རིམ་པའི་མཁར་ཆུང་བ་སུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད། ཤའི་རིམ་པའི་མཁར་ཆུང་བ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ། ཁྲི་སྐོར་ཆེ་ཆུང་བསྡོམས་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་སུམ་ཅུ། ནང་བློན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པར་བཤད། ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༢༩༤)ལོར་འདས(བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ཤིང་རྟ(༡༢༩༥)ལོར་འདས་པར་བཤད་པ་ཡང་སྣང་) བང་སོ་ནི་ནང་སོག་ཏུ་ཡོད་ཟེར་བ་དང་ཡེ་ཅིན་ཡེ་ཏེ་སྐྱིད་ཚལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ནང་དུ་ཡོད་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདུག གོང་མ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས(ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཐུགས་བསྡུས)ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༨༣༧ནས་༨༣༨བར་གསལ།

གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲི། (顺治)ཀྲུང་གོའི་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་དང་། མན་ཇུའི་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་པ་ཧོང་ཐའི་ཇིའི(皇太极)སྲས་དགུ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་སྟག(༡༦༣༨)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ལུག(༡༦༤༣)ལོ་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་འཁོད། ཁྲི་ལོ་གཉིས་པར་ཁྲི་ལོའི་མིང་ཤུན་གྱི་འབས་རྒྱ་སྐད་དུ་ཧྲུན་ཀྲི་ཞེས་བསྒྱུར་བ་གོང་མའི་མཚན་དུ་ཆགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ཧྥུ་ལིན(福临)ཟེར། གོང་མའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་རྗེས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་རིང་ཡ་ཁྲུ་དོར་ཧུང་གིས་སྲིད་དོན་ལ་ཐོགས་བྱས་མིང་། ཡ་ཁྲུ་དོར་ཧུང་འདས་རྗེས་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༦༥༡)ལོ་ནས་རང་ཉིད་ངོ་མས་སྲིད་དོན་བསྐྱངས། ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༦༤༤)ལོར་མན་ཇིང་གི་དམག་དཔུང་རྣམས་ཝུ་སན་ཀོན་གྱི་མཛུབ་སྟོན་འོག་ཧྲན་ཧའེ་ཀོན(山海关)གྱི་འགག་སྒོའི་ནང་འཛུལ་ནས་ལི་ཙི་ཆིང་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ཀྱི་དམག་དཔུང་གཏོར་བཅོམ་བཏང་ནས་རྒྱལ་ས་ཏེ་ཐུ་ཡར་ཞེས་དེང་སང་གི་བྱང་ཤར་ལེའོ་ཉིང་ཞིང་ཆེན་ཤིན་ཐིང་རྫོང་ཁུབ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་མཁར་གྲོང་ཞིག་པ་ཞིག་ནས་ཡེ་ཅིན་དུ་སྤོས། སྔ་ཕྱོགས་ཙང་ལུའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་མིང་སྔ་མའི་སྲིད་དབང་རྩ་གཏོར་བཏང་ནས་རང་རྒྱལ་ཀྱི་ས་གནས་མང་ཆེ་བ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཕབ་ལེགས་པར་བཙུགས། སྐབས་དེར་སོག་པོ་རྣམས་མན་ཆིང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུ་ཐུབ་མེད་པ་དང་། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཆེ་བ་བཅས་དམག་དྲངས་མི་དགོས་པར་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུ་ཆེད་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཡེ་ཅིན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་མི་སྣ་ཡང་ཡང་མངགས་པ་ལྟར། ཁྲི་ལོ་བཅུ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༦༥༢)ལོར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་མཆོག་སྐུ་འཁོར་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བཅས་ཡེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཤིང་། དེའི་ཆེད་དུ་བཞུགས་གནས་ལྷ་ཁང་སེར་པོ་ཕོ་བྲང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། འདི་དེང་སང་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད། ཡེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་སྐབས་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲི་མཆོག་རི་དྭགས་བཙོན་པའི་ས་ཆར་ཕེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསུ་བ་གནང་ཞིང་མཇལ་ཕྲད་སྐབས་གོང་མའི་ཁྲི་ལས་ཆུང་ཟད་དམའ་བའི་ཁྲི་མཐོན་པོ་དང་། གསོལ་ཇ་མཉམ་བཞེས་སོགས་མཐོང་བཀྲས་ཀྱིས་བཀུར་ཆེན་པོ་གནང་། ཡེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་པའི་ལམ་བརྒྱུད་སོག་ཡུལ་ཏའི་ཁར(ཏའི་ཀེ)ཞེས་པའི་ས་ཆར་བཞུགས། ལི་བུ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བློན་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོན་སོག་པོ་ཡལ་ཐད

རྒྱལ་པོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་ཕུལ་བ་དེ་བཞིན་རང་འཛུགས་གཏན་འཁེལ་གྱི་འཇའ་ས་དང་། གསེར་ཐམ་བཅས་གནང་བར་བརྟེན། བོད་སོག་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་ཆེད་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུར་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་པ་བྱུང་། ཁྲི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་གླང(༡༦༦༡)ལོར། སྐྲ་སྐྱང་དང་ཡུན་སྐྱང་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་ཞིག་གི་རྐྱེན་ལས་སྒོ་ངུར་དུ་གཤེགས། སྐུ་ཕུང་མེ་ལ་སྲེག་པའི་ཕུར་ཐལ་ནི་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤའོ་ལིན(དེང་སང་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་ཙུན་ཧྭ་ཞོང་གི་ནུབ་ཕྱང་ལེ་དབར་བཏུན་ཧུའི་ཕྱི་རོལ་ཁྲུང་ཧུའི)རི་བོར་ཡོད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས(གུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་ཐུགས་བསྡུས)ཀྱི་ཤོག་གྲངས(༢༡ནས(༢༨ བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

གོང་མ་ཡ་ཡུ་པར་པ་ཏ་གེ་གན་རྒྱལ་པོ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་བཞི་པ་རེན་ཙུང་གི་མིང་། (仁宗爱育黎拔力八达)(༡༣༡༢ལོ་ནས༡༣༢༠ལོ་བར)

གོང་མའི་ཆ་མཚུན་ལྔ། གཟུགས་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས། རྒོད་པ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པའོ། །

གོང་མའི་ཞའི་བུ་རྒྱལ་བརྒྱུད། གོང་མའི་བཙུན་མོ་དང་ནུས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་དཔོན་རིགས།

གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་བདེ་ལེགས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(༡༤༤༧)ལོར་གཙང་ས་སྐྱར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱང་ཏི་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་སློབ་དཔོན་མང་པོ་བསྟེན་པ་དང་། གངས་རིའི་ལྗོངས་ན་གྲགས་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཡིག་ཆ་ལག་ལེན་མི་ཆེ་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ཏེ་མཁས་པ་ཏུ་མའི་སྨན་བརྒྱུད་གཡང་པ་རྣམས་ཁོལ་དུ་བཏོན་ནས་ཁྱིགས་སུ་བཅིངས་པའི་མན་ངག་པོ་ཏི་དམར་པོ་དང་། པོད་ནག པོད་ཁྲ། 《ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་གནས་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》 《བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》 《སྨན་མིང་བརྡ་སྦྱོར》 《རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འཕྲེང་འགྲེལ་པའི་ཤོག་སེར》བཅས་པོད་བདུན། 《རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་གནད་འགྲེལ་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་དམར་འཁྲིད》 《སྔོའི་འབྱུང་ངས་དཔེ་དོན་བསྡུས》 《ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ལ་མཆན་འགྲེལ་མིན་དུ་རྒྱས་པར་འདེབས་པའི་རྒྱུད་ཆེན》 《ལྷ་མོ་ཧེའུ་ཐུམ་སེང་ཤིང་མར》གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་བསྟེན་མི་དགོས་པར་བཀླགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་བཞེད་པ》རྣམས་མཛད་དེ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་དགུང་དུ་བཏེགས། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་ཕན་དར་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྟག(༡༥༠༦)ལོར་གཤེགས་པར་གྲགས།

གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་ཕན་དར། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༥༡༡)ལོར་གཙང་ས་སྐྱར་ཡབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུའི་ཐོག་སྐུ་ཞང་དཀོན་མཆོག་བདེ་ལེགས་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། ཡབ་ལྷ་གཤེགས་རྗེས་ཡུམ་གྱིས་གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་བདེ་ལེགས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་སྦྱང་པ་གནང་དུ་བཅུག་པས། དེ་ནས་བཟུང་སྟོ་གསུམ་སྒྲིམ་ལ་མེད་པར་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་པའི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་བསྟེན་ནས་འགྲོ་དོན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་ཡུམ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ལྷོ་སྨན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གདན་སར་བཞུགས། ས་སྐྱ་སྨན་གྲོང་དུ་བྱང་ཏི་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཀྲུད་པ་དང་། མན་ངག་གསེར་ཕྲེ། དཔྱལ་ཕྲེ། བདུད་རྩི་བུམ་ཆེན་སོགས་ལུང་དང་མན་ངག་ཏུ་མ་གསན། གོང་སྨན་དཀོན་མཆོག་བདེ་ལེགས་གཤེགས་རྗེས་ཉེ་སྲིད་སེང་གེ་རྩེའི་བླ་སྨན་ཕྱག་ཕྱིར་ལོ་ཤས་བཞུགས། དེ་རྗེས་ལ་སྟོད་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་ཏེ་རེ་ཞིག་འགྲོ་དོན་འཆད་ཉན་སོགས་གོང་འཕེལ་གྱིས་སློབ་མ་མང་དག་ཅིག་བྱོན། ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལག་ལེན་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གོ་བ་བློ་ཡུལ་གསལ་བར་མཛད་དེ་དཔུས་གཙང་ན་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་སྨན་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར་ནས་སྙན་གྲགས་གང་སར་ཁྱབ། གསུང་རྩོམ་ཡང་《རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མེ་ལོང་མཐོང་གསལ》དང་། མན་ངག་གི་སྐོར་ལ《གསོ་རིག་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》 《ཉམས་ཡིག་བརྒྱ་རྩ》 《གསོ་རིག་དགོས་པ་དོན་བསྡུས་མེ་ལོང་མཐོང་གསལ》སོགས་བརྩམས། རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་མཁའ་རིས་པ་བདེ་ཆེན་དང་། མང་མཁར་བདེ་སྐྱིད་པ། ཉི་མ་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་བུ་སློབ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་། སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བུ་སློབ་དང་ནད་པའི་དོན་དུ་ཉིན་མཚན་སྐྱོ་ངལ་མེད་པར་རྒྱལ་ཁམས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། གསོ་རིག་གི་གཞུང་འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ། ཉམས་སུ་ལེན་པ་བཅས་ལ་གཙོས། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་བྱི(༡༥༧༦)ལོར་གཤེགས།

གོང་རས། དཔའ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མགུལ་དུ་དགྲིས་པའི་རས་དམར་པོ་སྟེ། དེ་ནི་གཡུལ་དུ་རང་སྲོག་གཏོར་ཡང་འཇིགས་པ་མེད་པའི་བརྡ་མཚོན་ལྟ་བུ་ཡིན་འདུག

གོང་རི་དཀར་པོ། ཧུའི་སི་ཧུ་ཐུང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༣༨༩)ལོར་དབུས་གཙང་ཡོངས་རྫོགས་མངའ་དབང་དུ་བསྡུས་པའི་རྗེས་སུ་རྫོང་མང་པོ་བཙུགས་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ནང་གསལ།

གོང་གཏམ། རང་རྒྱལ་ཁིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བོད་ས་གནས་སུ་ཐང་ཀ་བཞེངས་སྲོལ་དར་མོ་ཆེ་ཞིང་། ཐང་ཀའི་མེ་ལོང་གི་ཕྱི་ངོས་སུ་ན་བཟའི་མཚོན་གོས་ཆེན་ཆོས་གཞི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་གོང་བ་དང་འཇའ་ཉིས་བསྒྲིགས། སྟེང་འོག་གཉིས་སུ་སྒྲིལ་ཤིང་ལེབ་མོ་དང་ལྷུམ་པོ། འོག་གི་སྒྲིལ་ཤིང་རྩེ་མོ་གཉིས་སུ་སྒྲིལ་ཏོག ཤྲུང་གཏོན། ཞལ་ཕེབས་བཅས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གོང་ས་མཆོག ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཞེ་ས་ཞུས་པའི་ཚིག་མིང་།

གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ། ཕྱིར་མདོ་ཕྱགས་རིག་གནས་ཀུན་དང་། ལྷག་པར་དུས་འཁོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་བླ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་སྒྲུང་སྟོད་པ་ཕྱམ་ནོར་བུ་སྤྲུང་རྩེའི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཕུག་ལ་ཆགས་པའི་དགོན་པ་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་དུ་ཐུགས་བཞུགས་གནང་བས་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཞེས་མཚན་ཆགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ཞེས་ཞུ། འབྲུང་ཡུལ་སྒང་སྟོད་སྐྱིལ་ཆ་དཀར་དུ་ཡབ་རྗེ་བརྩོན་ཆོས་བཟང་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་དགེ་བསྙེན་མ་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༣༡༦)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཐུགས་རིག་གི་རྩལ་ཤུལ་དུ་བྱུང་བས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་གང་བསླབས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་རེས་མཁྱེན་ཐུབ། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ཤིང་གླང(༡༣༢༥)ལོར་མཁན་པོ་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༣༣༥)ལོར་ཞ་ལུའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས་ནས། ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁས་པ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》དང《རྣམ་འགྲེལ》བཅས་གསན། ཞ་ལུ་རི་ཕུག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་དང་ཁྲིད། བཤད་པ། མན་ངག་གི་གནད་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན་ནས་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཐུག་བཞེས་པའི་སྐབས་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་དབེན་གནས་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་དུ་བཞུགས་ཏེ《དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ》དང་། བཤད་པ། ས་རིས། དཔང་བཀའ། ལག་ལེན་གྱི་ཁྲིད་སོགས་ཡང་ཡང་གནང་བས། སློབ་མ་དུས་འཁོར་

ལ་ཨ་ཁྱབ་པ་མང་དུ་ཐོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་རྟ (༡༣༡༠) ལོ་ནས་བཟུང་དམ་པ་འདི་ཉིད་སྐུ་མ་གཤེགས་བར་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཁྲིད། བཤད་པ་ལག་ལེན་བཅས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དབང་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་ཡས་པ་གསན་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེལ (༡༣༡༧) ལོར་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་རང་དུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་གདན་ས་དེར་བཞུགས་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞྭ་ལུ་མཁན་ཆེན་བློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་མཛད་པའི《ཞྭ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང་དད་པའི་འབབ་སྟེགས》དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༤༢ནས༤༢བར་གསལ།

གོད་ཀ རྒྱ་ནོར་དང་ཕྱུགས་སོགས་ཤི་ཆད་བྱུང་བ། (ཙ)

གོད་ཀྱི་ཆེ་ལུགས། ནད་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་ཆེ་ལུགས་སམ། ནད་འགྲོ་བའི་ནད་ལྟངས་ལ་ཟེར།

གོད་ཀྱི་ཤ་མི་ཟ། གོད་མ་ཞེས་པ་ལྷག་མའི་དོན་ཡིན་པ་དཔེར་ན《འདུལ་བའི་གཞུང》ལས། ལྷག་གི་གོད་མ་མི་ཟའོ་ཞེས་པ་ལྷག་གིས་ཤ་ཟོས་པའི་ལྷག་མ་མི་ཟ་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས《ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དག་ཡིག》ལས་གསུངས།

གོད་རྒྱ། འགོད་རྒྱ། རྟགས་ཐམ་ཡོད་པའི་ཐོ། (ཙ)

གོད་བདག སེམས་ཅན་ལ་ན་ཚ་བྱུང་ན་ནད་དེའི་བདག་པོ་གདོན་འདྲེ་སོགས་ཡོད་ཟེར།

གོད་ནས། འགོད་ནས། (ཙ)

གོད་པའི་བརྣ། འདབ་མ་དང་གེ་སར་རྣམས་གཏན་ནས་མེད་པར་མེ་ཏོག་གི་ཤུལ་ཙམ་ལུས་པ་སྟེ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། མི་འགའ་ཞིག་ཤི་ཚར་རྗེས་སྔོན་མ་ཁོ་རང་བྱུང་བའི་རྗེས་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་མེད་པ།

གོད་ཡིག འགོད་ཡིག བརྗོད་ཐོ། (ཙ)

གོན་པན། རི་སྐྱེལ་ཀོ་སྤྲད། (ཙ)

གོམ་ཚད་ཀྱི་སར་འཛོག གོམ་པའི་ཚད་བགོད་པའི་ས་དེར་འཛོག

གོམས་འདྲིས་ཆགས་ཁྲད། སྦྱངས་གོམས་ཐོན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོང་བརྡར་དང་དངོས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ།

གོམས་པའི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བའི་གང་ཟག་བཞི། ༡. ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་མ་སྨིན་པ། ༢. ཕྱི་སྨིན་ལ་ནང་མ་སྨིན་པ། ༣. ཕྱི་མ་སྨིན་ལ་ནང་སྨིན་པ། ༤ ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྨིན་པ་བཅས་ཡིན། དེ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ནི། ཕྱི་ཡི་སྤྱོད་པ་མི་ལེགས་པར་མ་ཟད། ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱང་ཧ་ཅང་ངན་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་མ་སྨིན་པ་ཡིན་ལ་ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་ལེགས་ཀྱང་ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་ངན་པ་ནི་ཕྱི་སྨིན་ལ་ནང་མ་སྨིན་པ་དང་། ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་མི་ལེགས་ཀྱང་ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྨིན་ལ་ནང་སྨིན་པ་དང་། ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་དང་ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྨིན་པ་ཡིན།

གོར་རྒྱལ། གོར་ཁ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་སྐད་ཆིག་སྟེ། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་མཇུག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགོ་བར་བལ་ཡུལ་གླིང་གསུམ(༡. ཀ་ཋ་མན་དུའམ་ཡམ་བུ། ༢. པར་ཏན། ༣. ཐག་གོན)ནི་རྒྱལ་ཁག་གསུམ་གྱིས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། སྐད་རིགས་ནི་ཉིན་ཧྲུའི་སྐད་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། གཙོ་བོར་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་སྲོལ་དང་། དེ་མིན་ཧིན་དྷུ་དང་། ཛམ་ཞིའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཞིང་ལས་དང་རི་དྭགས་འཛིན་པ་སོགས་བྱེད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ལུག(༡༥༥༩)ལོ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་གིས་བལ་ཡུལ་ནུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་བཙན་བཟུང་གིས་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་སོང་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༧༤༢)ལོར་པྲི་ཐི་ན་ར་ཡ་ན་གོར་ཁའི་རྒྱལ་པོ་བྱས། རྒྱལ་ཁག་གསུམ་པན་ཚུན་ནང་འཁྲུག་བྱུང་ནས་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་ཆུད་དུ་སོང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་བར་གོལ་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱི(༡༧༦༨)ལོར་ཀ་ཋ་མན་དུ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་། དེ་རྗེས་སུ་པར་ཏན་ཡང་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག དེའི་ལོ་རྗེས་མར་ཐག་གོན་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་རྒྱལ་ས་ཀ་ཋ་མན་དུ་ལ་སྤོས། མ་ལ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་གོར་ཁའི་སྲིད་དབང་བཙུགས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྲོལ་གསར་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་གོང་འཕེལ། ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་དང་། བོད་ས་གནས་སོགས་བར་ཕན་ཚུན་ཚོང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན། ཞིང་ཕྱུགས་ལས་རིགས་བདག་གཉེར་ལེགས་བཅོས། གཏེར་ཁ་སློག་འདོན་སོགས་དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བ་བཅས་བྱས་པར་བརྟེན། དམག་དོན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱང་ཇེ་ཆེར་སོང་སྟེ། ཉེ་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་འགའ་ཞིག་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་མི་རིང་བར་འདས་ཤིང་། དེའི་བུ་པྲ་ཏཱ་པ་ཤ་རྒྱལ་པོར་བསྐོས། དེས་ཀྱང་ཕའི་དུས་ལྟར་རྒྱ་བསྐྱེད་སྲིད་ཇུས་མུ་མཐུད་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་བལ་ཡུལ་རྒྱུད་ངོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཁག་ཅིག་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཀྱང་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་ངང་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བུ་ར་ཎ་བ་དུར་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ཀྱང་ལོ་ན་ཆུང་བས(ལོ་བརྒྱད་ལས་སླེབས་མེད)ཨ་ཁུ་བ་དུར་ཤ་ཧེབ་ཀྱིས་སྲིད་དོན་བསྐྱངས་ཤིང་། དེའི་རིང་བལ་ཡུལ་གྱི་ཤར་ངོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གླིང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མར་ཞིང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་སྡེ་མང་པོར་བཙན་འཛུལ་བྱས་མཐར་བོད་ས་གནས་ཀྱི་གཉའ་ལམ་དང་། སྐྱིད་གྲོང་། རོང་ཤར་བཅས་ལ་བཙན་འཛུལ་གྱི་དམག་འཁྲུག་བསླངས་ཡོད།

གོར་ནད། ནོར་ཕྱུགས་ལ་ཐོག་མར་གོར་ནད་ཟེར་བ་ཡོང་སྐབས་གནས་གཅིག་ཏུ་ལངས་ཏེ་ཡུན་རིང་སྡོད་པ་དང་། མོ་འཆལ་བ། ནང་དུ་ཚ་བ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་ནང་ཤ་ཀུན་བཙོས་པ་ལྟར་དཀར་པོར་གྱུར་ཏེ་ཤི་བའི་ཕྱུགས་ཀྱི་འགོས་ནད་ཆེ་གྲས་ཤིག (ཙ)

གོར་མ་བཀུམ་པ། ཟེ་ཚོམ་མེད་པ། (ཙ)

གོར་མ་ཆག ཟེ་ཚོམ་མེད་པའམ་ཐག་བཅད་པ།

གོར་ཞིབ་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ་དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་གསར་དུ་འཛུགས་གནང་མཛད་ཅིང་། དོ་དམ་རྩེ་མགྲོན་གཅིག་དང་། མི་དཔོན། ལས་བྱ་གཉེར་ཚང་དྲུང་ཡིག་གཅིག་བཅས་ཡོད། དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ལྷ་སྡོད་གོར་ཁོངས་བལ་པོའི་ཚོང་རིགས་དང་ཁ་ཆ་ར་རྣམས་དང་བོད་མིའི་དབར་འཁྲུག་རྩོད་བྱུང་རིགས་ཞིབ་གཅོད་དང་། གཉིས་ཆགས་ཁ་ཆ་རའི་རྩོད་ཁྲད་དང་། ཟར། ཟི་ཡུང་། གཞུང་སྐྱིད་རོང་གསུམ་བཅས་གོར་བོད་ས་འདྲེས་ཁག་ལ་ས་མིའི་རྩོད་གཞི་ཆེ་ཤས་བྱུང་མཚམས་ལ་གནས་སོ་སོར་ཞིབ་གཅོད་མི་སྣ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ལྷ་ས་གོར་ཞིབ་མི་སྣ་མགྲོན་མི(རྩེ་མགྲོན་དང་མི་དཔོན)ཟླུམ་པོ་དང་། གོར་རྒྱ་ཀབ་ཏན་བཅས་མཉམ་འཛོམས་གྲོས་བསྡུར་གྱི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་རེད།

གོར་ཤི་ཀ། བ་ལང་མགོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཙན་དན་དཀར་པོའི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་དོ། །

གོལ་ས། འདུ་པོ་སྐྱེ་ཇོ་མར་ནོར་འཁྲུལ་ཡོང་སའི་གཞི་དེ་ལ་གོལ་ས་ཟེར།

གོས་ཀྱི་ཚ་བ་ལ་བརྟེན་པ། གོས་བཟང་པོའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པ།

གོས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱབ་སྐྱུལ་ཤིབས་ཅན། བོད་ས་གནས་སུ་བོད་ཆས་གྱོན་སྐབས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་སུ་ཡིན་ཀྱང་བོད་ཆས་ཀྱི་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་དུ་སྐྱེབས་ནས་གྱོན་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱབ་ལྷབས་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ལ་ཟེར་བའམ་ཡང་ན་སྔར་གོས་ཀ་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ལྷུལ་ཡོད་པ་ལ་འདང་ཟེར།

གོས་ཀྱི་ཟུ་བའི་རྡུལ་ལྷུགས། རང་གིས་གཞན་ལ་དགེ་སྦྱོང་པོ་བཟང་གི་བསླབ་བྱ་བྱས་པར་མ་ཉན་པའི་སྐབས་སྐྱོ་སྣང་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་བའི་རྣམ་འགྱུར་མཚོན་བྱེད་དུ་གོས་ཀྱི་ཟུ་བ་ལ་འཐམ་པའི་ཐལ་རྡུལ་བརྡབས་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ།

གོས་སྐུ། བོད་ས་གནས་སུ་གོས་ཆེན་ལྷ་ཚོགས་དྲས་དྲུབས་ཚོས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ཐང་ཀ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་གོས་སྐུ་ཞེས་འབོད།

གོས་སྐུ་ཆེན་མོ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། རྒྱལ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་དཀྱུང་པོ་ལུམ་ལུ་པ་རང་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕྲེ(༡༧༡༨)ལོར་བཞེངས་པའི་གོས་སྐུ་ཆེན་མོ་སྟེ་ཐང་ཀ་འདིའི་དབུས་སུ་བཞུགས་པའི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུའི་མཐོ་ཚད་ཁྲུ་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ་འདོམ་ཉི་ཤུ(དེང་སང་གི་མི་གྲུགས་འཕྲིན་ཚད་ཀྱི་འདོམ་གང་ལ་སྤྱི་ཁྲི་གང་དང་སྐར་མ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པ་དེའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཐང་ཀའི་མི་ལོང་གི་དབུས་སུ་ཡོད་པའི་ཐུབ་དབང་གི་སྐུའི་མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་ལྔས་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད)ཐུབ་དབང་གི་མཐའ་བསྐོར་དུ་མཆོག་ཟུང་གཉིས་དང་། ཕྱག་ན་པ། མར་མེ་མཛད། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་འོག་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་བཅས་ཡོད་པའི་གོས་སྐུའི་མེ་ལོང་ཁོང་གཉམ་བཅས་བསྡོམས་པའི་རྗེ་ཁྲུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་ཀོ་དྲུག(མི་གྲུགས་འཕྲིན་ཚད་ཀྱི་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་སྟེ། སྤྱི་ཁྲི་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་དང་སྐར་མ་ཉི་ཤུ)ཡོད་པ་ནི་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་གོས་སྐུའི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། རྒྱ་སོང་ལ་གོས་ཆེན་ལྷ་ཚོགས་ཡུག་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཙམ་སོང་བ་དང་། བཟོ་པ་ལུམ་ཅུ་སོ་བདུན་གྱིས་ཞག་ཉི་ཤུ་ཆ་བདུན་རིང་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་ཚུལ༼རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་ཐར༽ལས་གསལ།

གོས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་གོས་སྐུ་ཆེན་མོ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

གོས་ཁ་འདྲ། གོས་ཆེན་དང་རྒྱ་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བའི་འབྲུ་རས་ཤིག

གོས་བགོ་བ་བརྒྱ། གཉམ་ཐབས་མཉམ་པོར་མ་བགོས་པ། ན་ཙང་བརྗེངས་པ། ན་ཙང་འཇོལ་བ། ཕྱོགས་གཅིག་གླང་པོའི་སྣ་ལྟར་ནར་བ། སྦྲེ་བའི་གོང་དུ་གཉམ་ཐབས་ཀྱི་མགོ་ཉེ་མ་པ། སྦྲེ་ནོག་ཏུ་སྦྱལ་མགོ་ལྟར་གདེངས་པ། སྐྲ་རགས་བཀྱིག་ཏུ་འབྲུ་ཡི་ཕུར་མ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་བགོས་པ། ཆོས་གོས་གཉིས་ཉ་ཙང་བརྗེངས་པ། ཆོས་གོས་གཉིས་ཉ་ཙང་འཇོལ་བ། བྱམ་པོར་མ་བགོས་པའོ། །

གོས་ཆེན་དཔལ་གཡུ་མ། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་གོང་མ་རིམ་བྱུང་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ཞབས་ཕྱམ་འདེགས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་སྤྲོས་སུ་གོས་ཆེན་གཞི་དམར་པོ་ལ་མེ་ཏོག་སྔོན་པོ་ཐོ་རེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་གྱོན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གོས་བཏག་པ། འདི་ནི་རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག ཁ་ཆེ། བལ་ཡུལ་སོགས་ནས་ཐོན་པའི་རས་དང་གོས་ཆེན་རིགས་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་དང་། རྒྱ་ཆ། རི་མོ་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཐབས་ཤིག་ཡིན། དཔེར་ན། རང་རྒྱལ་དུ་མཆོད་ན། དེང་སང་དགོན་སྡེ་དང་། ལྷ་ཁང་གི་གནའ་ཤུལ་ལྟག་བཤད་འགའ་ཞིག་ནང་གནས་རྒྱུན་དང་། ཀ་འཕན། ཐང་ཀའི་གོང་གཉམ་སོགས་ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཐོན་པའི་དྲ་དྲུན(བཏགས་ཞུན)རྒྱུན་བཞི། ཁ་ཐི། ཉིང་ཡོན་སོགས་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་དྲ་ཞུན། ཐོན་ཐི། རྒྱུན་བཞི་འབྲུག་ཆེན། སང་ཏོག་སོགས་དང་། མན་ཆིང་སྐབས་ཡོན་གྱི་གོས་ཆེན་ལ་འདུ་བཟོ་བྱས་པའི་རྒྱུན་བཞི་དང་། དྲ་དྲུན། ཁ་ཐི། ཐོན་ཐི་སོགས་དང་། གསར་བཟོས་སྤྱོག་ཁེབས། པདྨ་གསང་ལམ། ཛོ་ཛེ་གསང་ལམ། པདྨ་རྒྱ་ཁྲ། རྒྱན་བཞི་འབྲུག་རྒྱང་། ཨ་ཏུ་འབྲུག་རྒྱང་། སེའུ། ཙོན་དཀྲ། རྒྱ་འདྲ། རྒྱ་སེ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐོན་གསར་རྙིང་དང་། ཐུས་ཚད་བཅས་དངོས་པོ་དང་འདྲ་བཟོའི་ཁྱད་པར་རྣམས་བརྟག་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། རྗེ་པོ་ཏ་ལའི་ཟོ་སྦྲང་དམར་པོའི་ལྷ་ཁང་ཁག་གི་མཆོད་རྫས་དང་། གནམ་རྒྱན། བཀའ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་གདོང་དར། སྐུ་ཐང་ཁག་གི་གོང་གཉམ་བཅས་ལ་གོང་གསལ་གྱི་གོས་ཆེན་ཡལ་ཆེ་བ་ཡོད་ཅེས་རྗེ་སྲིད་ཤངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི༼གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག༽ནང་གསལ་བ་ལྟར་དེང་སང་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་སྣང་།

གོས་དྲི་མ་ཅན། དྲེག་པ་ཆགས་ཤིང་དྲི་ངན་བྲོ་བའི་གོས།

གོས་རྡོ་རྗེ་གསང་ལམ་མ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་རྒྱལ་ནང་ནས་གསར་དུ་ཐོན་པའི་གོས་ཆེན་གཞི་མ་ཆོས་གཞི་ལྷ་ཚོགས་ལ། རི་མོ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་མཐའ་བསྐོར་དུ་སྣ་ལྷུད་ཡོད་པའི་དུས་ཀྱི་རིགས་ཤིག

གོས་དམར། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་ལ་བརྟེན་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་ཡིན།

གོས་ཟན་ཟད་རོ། ཕྱིན་གོས་དང་། སྤོ་ཚལ་ཟད་ཕྱིན་དུ་སོང་ཟིན་པའི་ལྷག་མ།

གོས་བཟོ་བ། སྔར་བཏང་ཡོངས་གྲགས་སུ་གོས་བཟོ་བ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིན་གོས་བཟོ་འཚེམ་བྱེད་མཁན་གྱི་བཟོ་པ་ལག་རྩལ་པར་གོ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ལྟར་ཡང་དོན་དུ་དེའི་ནང་གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་དྲས་དྲུབ་ཀྱི་ཐང་ཀ་དང་། ཡོལ་བ། དྲ་སྒྲེད། མཆོད་རྫས། ཕྱིན་གོས་བཅས་བཟོ་འཚེམ་དང་དྲས་དྲུབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལག་རྩལ་མི་སྣ་ཡང་ཚུད་ཡོད་ཅིང་། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྟར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་རྒྱ་བཟའ་ལེན་ཁྲིད་སྐབས་ཇོ་བོ་རྗེ་བཙུན་མོར་ཕེབས་སྐབས། གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་སྐྱོང་བཙན་སྒམ་པོར་སྐྱག་རྟགས་སུ་ཕུལ་བའི་གོས་ཆེན་གྱི་ན་བཟའ་དང་། བཞུགས་སྡན། ཕེར་ཆེན་བཅས་བོད་དུ་ཐོག་མར་འཁྱེར་བ་ནས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་གོས་ཆེན་དྲས་དྲུབ་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ན་བཟའ་གྱོན་པའི་དར་སྤྱོལ་ཆགས་ཤིང་། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི། ཏ་ཤིག་རྒྱལ་ཁབ(དབྱི་རན)དང་ཨ་རབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྱོན་གོས་དང་འདྲ་བར་བཤད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སུ་སྐུའི་བླ་དཔོན་རྣམས་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ས་སྐྱེད་རིམ་ཕྱིན་དང་། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད། དགེ་ལུགས་ཀྱི་བླ་ཆེན། འབྲི་གུང་དང་ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་སོགས་ཀྱང་ནང་སོག་རིགས་དང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་ཚོའི་ཆས་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་ཕྱིན་གོས་དང་སྤྱོལ་ཆེ་བ་མ་ཟད། དཔོན་སྟེ་ཆེ་བ་ཚོའི་ནང་གོས་སྐུ་དང་། ཀ་འཕན། ཟ་བ་ཟ་སྦྱིད། མཆོད་རྫས། འཆམ་གོས་བཅས་གཅིག་ལ་གཅིག་འཕན་གྱི་བཟོ་འཚེམ་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་། གོས་སྐུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་གོས་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕྲེ(༡༧༠༨)ལོར་རྒྱལ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་པས་བཞེངས་པའི་གོས་སྐུ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས་པ་བོད་ཡུལ་གྱི་ཐོག་ཚད་ཆེ་བ་བརྟན་ཙམ་གྱི་མཐོ་ཚད་དང་། ཞེང་ཚད་འདོམ་ལྔ་སྟེ། མི་གྲུགས་འཕྲིན་ཚད་ཀྱི་འདོམ་རེ་ལ་སྤྱི་ཁྲི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་རེ་བཅེས་པའི་སྤྱི་ཁྲི་དགུའི་ཚད་ཙམ་ཡོད། གོས་ཆེན་ལས་བཟོས་པའི་ཡོལ་བ་འཚེམ་དྲུབ་མ་ལྷ་གོས་ནི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕྱི(༡༧༨༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༥༡༣)ལོ་བར་སྔེ་པ་རིན་སྤུངས་པས་དབུས་གཙང་གི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་རིན་སྤུངས་མཁས་དབང་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་ཞལ་བཀོད་གནང་ནས་བཞེངས་པའི་རིགས་ལྡན་ཡོལ་བ་ཞེས་ཉམ་ཕྲ་ལའི་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་སྐུ་ཡོད་པའི་གོས་ཡོལ་སྣད་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཡོལ་བ་དེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་རིན་སྤུངས་པའི་སྲིད་དབང་གཏོར་རྗེས་གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་རྩེར་བླངས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གུ་ཤྲི་ཏན་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་གཏོར་ནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་བ་དང་། དེ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གདན་ས་གསུམ་ལ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་སྐབས་ཀྱི་འཁྲིམས་སྲོལ་ཡོད་འདུག་པ་དེ་བཞིན་དེང་སང་པོ་ཏ་ལའི་མཛོད་ཁང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས། དེའི་མཐོ་ཚད་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ཚད་གཉིས་ཙམ། ཞེང་ཚད་སྤྱིང་གསུམ་བསྡོམས་པར་ཁང་པ་ཀ་བ་ཉི་ཤུའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཁེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་འདུག་པ་ཁོ་བོ་རང་གིས་དངོས་སུ་མཇལ་ཞིང་། དེའི

བསྒོ་བཀོད་དང་། ཕྱུལ་ཚད་འགྲན་ཟླ་མེད། དེ་མིན་གོས་ཆེན་དུས་རབས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་དྲ་ཕྱིད་དང་། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག དགེ་བསྙེན། ཧ་ཤང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བཅས་ཡོད་པའི་དྲ་ཕྱིད། སྲུང་མ་ཁག་གི་བསྐང་རྫས་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་དྲ་ཕྱིད་བཅས་བཟོ་བཀོད་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པ། གནའ་རབས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་གྲགས་པ་ཅན་ཚང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། པོ་ཏ་ལའི་ལྷ་ཁང་ཁག་གི་མཆོད་རྫས་དང་། བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཞལ་ཁེབས། ཐང་ཀའི་གོང་གཤམ། གོས་སྐུ་བཅས་ལ་ཡོན་དང་། མིང་། ཆེང་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཐོན་པའི་གོས་ཆེན་རིགས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་མིང་དང་ཚོས་གཞི་ཕྱུལ་ཚད་གསར་རྙིང་སོགས་ཞིབ་ཚགས《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་གོས་བཟོའི་ལག་རྩལ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་པའི་ནང་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་རིམ་པ་དང་པོ་དབུ་ཆེན(རྩ་ཤག་བསོད་ནམས)མི་གཅིག རིམ་པ་གཉིས་པ་དབུ་ཆུང(གཞིས་རྩེ་དགེ་བསྙེན་རྡོ་རྗེ་སོགས)མི་གྲངས་བརྒྱད། རིམ་པ་གསུམ་པ་ཕྱིངས་དང་དཀྱུས་གྲས(གཞིས་རྩེ་བློ་བཟང་སོགས)མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད།

གོས་འདར་ཡར། གོས་ཆེན་སྦུབ་འཐུག་སྙོམས་ཞིང་། ཚོས་གཞི་ལྟ་ཚོགས་ལ་རི་མོ་གཞི་མ་ལས་ཚོས་གཞི་ཐུང་ཟད་སྐྱ་ཙམ་གྱི་སྲིན་རིས་དང་། མི་ཏོག་ཁང་འཁོར་སྲོལ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག

གོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་འགྲུབ། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱོན་པའི་བོད་རིགས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལོ་ཙཱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས《མདོ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་འཕགས་པ་བོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པ》ཞེས་པ་དང་། 《ལང་ཀར་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྙིང་པོ》ཞེས་པ། 《མཛངས་བླུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ》 《འཕགས་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་མདོ》སོགས་མདོ་ཁག་མང་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཅིང་། བོད་ཡིག་གི་མདོ་སྡེ་ཁག་མང་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་ཞིབས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་དམ་ཆོས་འཆད་རྩོམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ་གནང་མཛད།

གོས་སེ་ཏྲ། གོས་ཆེན་གཞི་མ་ཚོས་མདོག་སེར་པོ་ལ། གསེར་སྐུད་སྒྲིམ་བཏགས་ཀྱི་འབྲུག་དང་། སྤྲིན་རིས། རྒྱ་དང་། སྲུག་རི་བཅས་འབུར་དོད་དུ་འཐག་པ་ཞིག་ཡིན།

གོས་གསུམ་བཟླ་བ། གོས་ནི་དང་པོར་བརྗོད་པ། གཉིས་པ་ཚིག་སྒྲུབ་པ། གསུམ་པ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་། གཙང་མའི་གོས་ནི་གསུམ་པ་དག ལན་གསུམ་དུ་ནི་བཟླ་བའོ། །

གོས་གསུམ་དང་ཁྲུས་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་ཡོ་གའི་སྐབས་སུ་གོས་གསུམ་དང་ཁྲུས་གསུམ་ཡོ་ག་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས། སྙོམ་པ་གསུམ་ནི་ལེགས་གནས་པ། གོས་ནི་དང་པོར་བརྗོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ཚིག་བསྒྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་། གཙང་མའི་གོས་ནི་གསུམ་པ་དག ལན་གསུམ་དུ་ནི་བཟླ་བའོ། །བསྙོམ་པ་ལ་གནས་པ་ནི་ནང་གི་ཁྲུས། ཡན་ལག་བདུན་པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡིག་པ་སྦྱངས་པ་ནི་གསང་བའི་ཁྲུས། ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་བཀྲོལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཁྲུས་དང་གསུམ་མོ། །

ཀྱ་སྤྲལ། ཏའི་ཐོན་པའི་ཀྲ་ཕུ་དཀར་པོ། (ཅ)

གྱ་ནོམ་པ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ་འབོར་ཆེ་བའི་དོན།

གྱ་བ་བོད་འཛུག འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་འབྱོན་ལམ་འཁྱིལ་བའི་ས་ཚིགས་ཤིག་སྟེ་ལྷ་ས་བྱང་རྫོང་ནག་ཆུ་བརྒྱུད་ལ་ཡོད་སྐད།

གྱ་ཚོམ། མ་བརྟགས་པ། (ཅ)

གྱ་ཤོག་སླས། བསམ་ངན་ཁོག་བཅངས་བྱས་པའི་གཡོ་སྒྱུའི་ཚིག

གྱང་ཕྲེང་སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག གྱང་བརྩིགས་པའི་ལྕགས་རིའི་བར་ཐག་ཐུང་ཟད་རེའི་མཚམས་སུ་གྱང་ཐོ་ཞེས་ཀ་བ་བསྐྱངས་པ་ལྟ་བུའི་རྩིག་པ་སྟར་ཕྲེང་སུམ་ཅུ་ཙ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ལྡེབས་ཕྱིས་ནོག་ཕྱིས་པའི་པོ་ཏ་ལའི་ཞོ་ལྷང་གི་ཐོག་མའི་བཀོད་པ་ལ་གཟིགས།

གྱང་རྡུལ། གྱང་ཞེས་པ་ཤིང་སྒྲོམ་ནང་ས་བརྡུངས་ནས་བརྩིགས་པ་དེ་དང་སྤྱིར་བཏང་གི་རྩིག་པ་ཚད་མར་སོ་བྱ་ཡོད་པ་དང་གྱང་རྡུལ་ནི་རྩིག་པ་ཞིག་པའི་ཤུལ་གྱི་ཁང་རྡུལ་ལ་ཟེར།

གྱང་ཧྭ་དབང་། (江夏王)གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་སྐབས་གོང་མའི་རུས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་བློན་ཆེན་ཞིག་གི་མིང་།

གྱད། སྤྱིར་བཏང་གི་མི་ལས་ལུས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་མི་སྟེ་གྱད་མི་ལྟ་བུ།

གྱད་ཀྱི་ཡུལ། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཤ་ལམ་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་ཡུལ་པ་སྐྱེའི་མིང་།

གྱད་ཆེན་ལྔ་དགའ་སྐྱ་དགའ། རྒྱ་བཟའ་ཞེན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་སྐབས་ཤིང་རྟ་འདྲེན་མཁན་གྱི་གྱད་མི་སྟོབས་ཆེན་གཉིས་ལ་ཟེར། ཁོང་གཉིས་ལ་དྲན་གསོ་ཞུ་ཆེད་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་འདྲ་སྐུ་ཡང་ན་གཟུགས་མ་རེ་རེ་ཡོད། ཁོང་གཉིས་བོད་དུ་བཞུགས་ཆགས་ནས་བོད་མི་དང་གཉེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ལས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་འཛམ་དཔལ་གསང་བ་ཟེར་ཞིང་། ཁོང་ལ་བྱུས་རྗེས་གཟིགས་བསྟོད་དུ་གཙང་གི་གནས་སྐྱིད་ལ་ཆ་གནང་། བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་རྒྱ་ལོ་ཙཱ་བ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེས་དགེ་བཤེས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ཕྱོགས་བྱས་ནས་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་ཡིན།

གྱི་ཇོ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཡོས(1027)ལོར་བོད་དུ་དུས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྒྱུར་བ་དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་རབ་བྱུང་རྩི་བའི་འགོ་ཚུགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། 《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ》 《མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཕག་མོ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད》 《བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་གསུངས་པ་ལེའུ་བཅུ་པ》དང་། དེའི《རྒྱུད་ཕྱི་མ་རྟོགས་རིམ་བསྟན་པའི་ལེའུ་གཉིས》 《རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་ཐུང་དུའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ》སོགས་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། 《དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ》ཞེས་བྱ་བ་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ས་ར་ཧའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ། 《དཔལ་སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》 《དགེས་རྡོར་བདེ་མཆོག》ལ་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་མང་པོའི་ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུད་དཔལ་སམྦུ་ཊའི་འགྲེལ་པ་ལས་དཔལ་ཁ་སྦྱོར་ཐིག་ལེ》ཞེས་བྱ་བ《རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་དྲན་པའི་སྣང་བ》ཞེས་བྱ་བ། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག》 《ཀྱེའི་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་བཅུ་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》སོགས་མང་ངོ་།

གྱི་ན། ཐ་མལ་དང་། དམན་པ་དང་། དོན་མེད་དང་། རང་ག་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ཕྱི་མའོ། །

གྱི་ཤིང་། འདི་སྲོག་ཆགས་ཀ་ནུ་བ་ལ་ར་ཙོ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ཤིང་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཙ་ཡི་ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

གྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ། (金成公主)རྒྱ་རྗེ་ཐང་གུང་ཙུང་གི་ཚ་བོ་ཡང་དབང་གི་བུ་མོ། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བཙུན་མོ། འདི་བོད་ལུགས་ཕྱི(710)ལོར་གུང་ཙུང་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་མཁར་ཆེན་པོ་ཞིང་ཤེང་ཧྲེན་གྱི་བར་དུ་སྐྱེལ་ཕྱིང་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། མཁར་དེའི་མིང་ཡང་བརྗེས་ཏེ་ཀྱིམ་ཤིང་ཧྲེན་ཞེས་བཏགས། ཀོང་ཇོ་འདི་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་དར་དང་གོས་ཆེན་ཕྱུག་ཏུ་མ་བསྡམས་ཕེབས་པ་མ་ཟད། རྩེད་མོ་མཁན་དང་། བཟོ་བོ་ལྷ་ཚོགས་པ། རོལ་མོ་དཀྲོལ་མཁན་སོགས་ཁྲིད་ཕེབས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་

འབྲུར་དང་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནང་ལྷ་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་བཙུན་མོ་འདིར་བསྐྱམས་རུང་བཙུན་མོ་ལྷ་ནམ་བཟས་འཕྲོག་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ངོ་མཚར་བ་སྣང་། གྲིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོའི་རྟེན་སྐལ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་མང་སྲོང་སྐབས་དུས་ཐིང་དཔང་གིས་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐིལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་སྣ་སྣ་མི་ཡོང་ཅན་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་སྒོ་བརྩིགས། ཕྱིས་སུ་སྐྱ་དེ་སྒྲོ་ནས་མཆོད་པའི་རྒྱུན་བཙུགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཚེ་ཞེས་གཉེན་དགེའི་སྲོལ་བཙུགས། གཞན་ཡང་གྲིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཐང་བོད་དབར་གྱི་ས་མཚམས་འཁྲུག་ཞིང་འཛམས་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བར་འབད་བརྩོན་དང་ཉུས་པ་ཆེན་པོ་བཏོན་པར་གྲགས། མཐར་བོད་ལ་ལོས(༦༨༠)ལོར་བཙུན་མོ་གྲིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་དུན་ཧོང་གི་ཡི་གེར་གསལ།

ཀྲི་ཀ། སྐབས་བདེ་པོ། (ཅ)

ཀྲེ་རེ་དཀོན་པ། ཐོག་མར་འཕྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་སློབ་གཏོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པའི་དཔོན་བརྒྱུད་ལྷ་པ་དཔང་གི་རྒྱལ་པོས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་བཏབ། རྗེས་སུ་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་དཔང་ཕྱུག་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མར་གྱུར་རྗེས་ཆོས་ལུགས་དེ་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

ཀྲེ་རེའི་ཡར་ཤེང་། ལྷ་ས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་རྐང་ཐང་གིས་ཉིན་ལམ་གཅིག་སོང་བའི་ས་ན་ཀྲེ་རེ་ཟེར་བའི་གྲོང་ཚོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ལམ་འཕྲང་།

ཀྲེན་ཟའི། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བདུན་པ་ཏའི་ཙུང་ཀྲུའུ་ཆི་གཡུས(代宗朱祁钰)ཀྱིས་སྲིད་དབང་སོ་བདུན་བཟུང་བའི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ཅིང་ཐའི(景泰)ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱ་སྐད་ཅིང་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཚད་མར་ཀྲིན་དང་ཀིང་ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད་པ་སྐྱེ་པེ་ཅིན་ལ་པེ་ཀྱིང་དང་པེ་ཀིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གོང་མའི་ཁྲི་ལོའི་མིང་དེས་གོང་མའི་མིང་གི་ཚབ་བྱས་པ་མང་པོ་ཡོད།

ཀྲུག་ཐེང་། དྲང་པོ་མ་ཡིན་པར་འཁྲུགས་པོར་བྱེད་པ།

ཀྲོང་བ། གོང་པ། གོང་གོང་། (ཅ)

ཀྲོད། ཁ་མཆུ། (ཅ)

ཀྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་བཙུགས་པའི་བོད་ཀྱི་གཞུང་སྒེར་ཆོས་བཅས་ཀྱི་ཀྲོད་གཞི་ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་སའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན། དེ་ལ་གཙོ་བོ་མིད་སྐོར་ཇ་སག་གཅིག ཌོ་དམ་གཞོན་པ་རྩེ་སྐོར་མཁན་ཆུང་གཅིག མིད་སྐོར་རིམ་བཞི་གཅིག ལས་བྱ་གནས་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་གཉིས། དྲུང་དཀྱུས་སེར་སྐྱ་མི་བཅུ་སྐོར་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཕྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་ལས་ཞིར་ཀྲོད་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་ཁག་མང་ཡོད་པ་རྣམས་བློ་བསྐྱིལ་བཀྲིས་ཏེ་ཀྲོད་དོན་ཚང་མ་ཀྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ནས་བཅད་ཞིབ་ཀྱིས་དོན་གནད་ཆེ་རིགས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་དྭ་ལའི་བླ་མར་འཆར་འབུལ་ཞུ་དགོས་པ་ཕུད། དེ་ཕྱིན་ཀྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་རང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

ཀྲོལ། ཀྲོལ་པ། ཕྲུག་དང་ཆུང་མའི་པ། (ཅ)

གྲ་བཞི་སློག་འཕྲུལ་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༩༣༡)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བཅར་བྱུང་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་གྱིས་གྲྭ་བཞི་སློག་འཕྲུལ་ལས་ཁུངས་ངོ་མཚར་མཐའ་ཕྲས་རིག་འཕྲུལ་གཏེར་མཛོད་ཅེས་པའི་མིང་དང་བཅས་གྲྭ་བཞིར་གསར་འཛུགས་བྱས། སྐབས་དེར་དོ་དམ་སྐུ་བཅར་བྱུང་བསྟན་ཀུན་འཕེལ་དང་། ཇ་སག་ཚ་རོང་ཟླ་བཟང་དགྲ་འདུལ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་ཤིང་། ལས་བྱ་མཁན་རིམ་གཉིས་དང་། དེ་ཕྱིངས་སེར་སྐྱ་བཅོ་ལྔ་སྐོར་བཅས་ཡོད། བཟོ་གྲྭ་འདི་བཙུགས་རྗེས་གསེར་ཏྲམ་ལས་ཁུངས་དང་། སོར་ཁང་ལས་ཁུངས། ཡ་མོན་འཕྲུལ་བཟོ་ཁང་སོགས་བླ་སྤྱིལ་གྱིས་དོག་སྡེའི་ནང་སློག་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཙུགས་ཏོག སློག་ལས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྦྱོང་བའི་ཐང་སྐད་བདུད་འདུལ་ཚེ་རིང་སློག་ཁང་དོ་དམ་ལ་བསྐོས་ཏེ་ཡ་མོན་འཕྲུལ་བཟོ་ཁང་དང་ལྷ་སའི་གྲོང་མི་ཝུང་ཤེས་ལ་སློག་གཏོང་བ་སོགས་མདོར་ན་བཟོ་ལས་སློག་འཕྲུལ་དང་དངུལ་རྩའི་དོ་དམ་འགོ་འཛོམས་ཀྱི་འགན་དབང་སྤྲོད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱང་འདིར་སླ་སྤྲིལ་གྱིས་ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་གཏོན་དང་འབྲུ་རིགས་བསྡུ་གཏོང་སོགས་ནོར་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགོ་འཛོམས་ཀུང་བྱེད་པ་ཡིན་འདུག དེར་དོ་དམ་གཙོ་བོ་མིད་སྐོར་ཇ་སག་གཅིག རྩེ་སྐོར་མཁན་ཆུང་དྲུ་ལྷ་སམ། དོ་དམ་གཞོན་པ་རྩེ་སྐོར་མཁན་ཆུང་གཅིག མིད་སྐོར་རིམ་བཞི་གཅིག ཡིག་ཚགས་དང་ཁང་གཉེར་གཅིག ཕྱོགས་རྩེ་སྐོར་གནས་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་གཅིག་དང་། དྲུང་དཀྱུས་མི་གཅིག་བཅས་ཡོད།

གྲ་བཞི་དམག་སྒར། འདི་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྟག(༡༩༢༦)ལོ་གྲོང་དྲག་དམག་དཔུང་ཞིག་གསར་དུ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་པ་དེ་ཡིན། དམག་སྒར་གྲ་བཞིའི་ས་སྟོང་ཐོག་བརྒྱབ་པར་བརྟེན་གྲ་བཞི་དམག་སྒར་ཞེས་མིང་ཆགས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས་གྲོང་དྲག་དམག་དཔུང་ཁ་འཐོར་ནས་དམག་སྒར་དེ་ཏོན་མའི་རྒྱ་སྒྲོང་དམག་དཔུང་ལ་སྤྲད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བོད་དམག་དམག་སྒར་རྣམས་ཀ་ཤིག་སྡེ་ཚན་སྒྲིག་སྐབས་ཁ་དང་གྲ་བཞི་རྒྱ་སྒྲོང་དམག་སྒར་ཡང་ཟེར། དེའི་དམག་གྲངས་ཆིག་སྟོང་དང་། འགོ་གཙོ་མདའ་དཔོན་རིམ་པ་བཞི་པའི་མདའ་དཔོན་གཅིག དམག་ཁོངས་ནས་རུ་དཔོན་བཞི། བརྒྱ་དཔོན་བཅུ། ལྡིང་དཔོན་ནམ་ཞལ་ངོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ། དེ་འོག་དམག་ཆེད་དགེ་ཆན། བཅུ་དཔོན་སོགས་རིམ་བཞིན་ཡོད།

གྲ་བཞི་རྩིས་བཤེར། བོད་ཟླ་༡ཚེས༢༡ཉིན་གྲ་བཞི་རྩིས་བཤེར་ཟེར་བ། དེ་ཉིན་ལྷ་པོ་ནས་ཡ་སོར་གཉིས་དང་། འདམ་སོག་ཡ་སོར་གཉིས་ན་བཟའ་གོ་ཕྲིའི་ཆས་གོས་ཁལ་ཁ་གཟུགས་དང་། ཕྱིངས་རྒྱན་བཞི་སེར་པོ། མགྲོན་ཞབས་དང་ཆིབས་འཁྲིད་བཅས་ཀྱི་གྲོན་པ་རྒྱ་འདྲའམ་ཆོན་ཁྲ་སེར་པོ་གྱོན་ཐོག་དེ་ཕྱིངས་ཞུ་ལྷམ་སོགས་ཕྱར་བཞིན་ཀླུ་ཕྱུག་སྐར་སྒྲིགས་ཀྱི་རྟ་པ་རྣམས་གྲ་བཞི་ཐང་དུ་སི་རྟ་གོ་མཆོད་བཅས་ཚང་འགྲིག་རྗེས་བཤེར་བྱ་རྩོལ་ཡོད། དེ་ཡང་ཞོགས་སྔ་པོ་ཞོལ་དམག་སྤྱི་ཁང་ནས་སྒྱུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་མདུང་གདན་ཞུར་སོག་པོ་ཡ་སོར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་བྱེད་ཁྲབ་རྨོག་འཁོར་བཅས་དང་། སྐྱེ་འཁྲིད་ཡ་སོར་བྱིངས་གཉིས་བསྐྱོད་དགོས། རྟེན་མདུང་གདན་ཞུ་གཉིས་ཀྱིས་ཏ་སྐྱེ་འཁྲིད་དེ་ཏ་པ་རྣམས་ཏ་གཉིས་གཤིབས་ཀྱི་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་ཤིང་མཚམས་སོ་སོར་བསྒྲོད་འདུག་ཡ་སོར་དེ་གཡོག་རྣམས་ཞེབས། གྲ་བཞི་རྩིས་ཐང་ཀུར་ལར་གཡས་བསྐོར་གཅིག་བསྐྱོད་ཐོག རྟེན་མདུང་གཉིས་ཤར་ངོས་སུ་བཙུགས། ཀུར་རྒྱབ་ཏུ་ཡ་སོར་ཇེ་ལམ་དང་སོག་པོ་ཡ་སོར་རྟ་ལམ་བབ་ཐོག་རྒྱབ་ཏུ་ཞུ་ལུ་ཞེས་པའི་ཕྱི་རིང་ལིང་འདོགས་གནང་། ཡ་སོར་གཉིས་མཉམ་གཤིབས་དལ་པོར་ཐེབས་དེ་བཀའ་བློན་རྣམས་ལ་ཞུ་ལུད་གནང་། ཡ་སོར་གཉིས་བཀའ་ཤག་གི་གྲལ་མཚམས་ཀྱི་གདན་ཉིས་བརྩེགས་ཐོག་འཁོད། ཡ་སོར་བྱིངས་དང་སོག་པོ་ཡ་སོར་ཁྲུང་ངོས་གྲལ་ཆུབ་མདུན་ཐོག་བསྡད། ཞལ་གཉེར་དྲུང་ཆེས་ཕྱོ་ཁྱེ་ཤུད་གཏོར་ཞུས། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་རིམ་བཞིན་བདེ་ལེགས་གཞུང་ས་ཇ་བང་ཁྲི་པའི་གསོལ་ཚིག་སྟེང་ཁ་དབྱེ་འདུལ་འཛོག་མཛད། ཕྱིར་བསྐྱོད་ཞབས་སྐོར་ཁ་ཤས་ཤིག་བསྐྱོན་ནས་གདན་ཐོག་བཞུགས། སྐབས་དེར་གཡས་རུ་ཅིའི་ཏ་སྐྱེ་འཁྲིད་མི་དང་རྟ་པ་རྣམས་བཏང་ཆོག་ཡང་གསར་བྱེད་དགོས། དེ་མཚམས་རྩིས་ཁང་ནས་བཀོད་སྒྲིག་ཏ་སྐད་རྒྱུག་མི་ཤོད་དྲུང་ཞབས་གསར་གཅིག་དང་། རྩིས་ཕྱུག་གྲུས་རྣམ་པ་གཅིག དཀྱུས་མ་གསུམ་ཀུལ་འགྲིགས་ནས

དབྱིག ཆ་སྐད་རྒྱུག་མི་དེ་ཚོས་ཆ་པ་འཁྲི་བའི་མི་ཚང་གི་མིང་དང་ཁ་གྲངས། མི་ཆ། ཀོ་ཁྲབ་སོགས་ཚང་རྩིས་ཞིབ་བཤེར་དག་ལམ་ནས་བྱེད་སྲོལ་ལྟར། རྟ་འཁོར་དེས་གཡས་རུ་དང་པོ་ཤེ་དཔོན་དགའ་བཞི་བ་གཟབ་འདོན་དང་བཅས་ཆ་པ་ཀྲི་ཤུ་ཐམ་པ་འགྲིགས་ལགས་ཞེས་དང་། དེ་མཇུག་རྩིས་ཤུག་དང་པོས་ཆ་ཤེད་བཟང་། མི་ཀོ་བཟང་། ཆ་སྨ་སྨ་འཁོར་ཁ་གསར་ཆ་ཚང་དང་བཅས་འགྲིགས་ལགས་ཞེས་འདོད། གཉིས་པས་ཁོག་རྨོག་ཤུབས་ལྷན། འཛབ་ལའི་རྨ་མདོངས་མེ་ཤོང་བཞི་ཐག་བཅས། ཅུང་ཁེབས་དང་བཅས་འགྲིགས་ལགས། གསུམ་པས། ཀོ་ཆའི་ཨ་ཁྲབ། ཁ་ཤའི་ཤ་དོར། དཔའ་དམ་ཞུ་རྒྱ་སུ་སྨམ་ཤུབས་ཁ་གསར། ཆ་མདུང་སོག་ཐ་དང་བཅས་འགྲིག་ལགས། བཞི་པས། ནག་ཐག་མདའ་གཞུ་རྒྱན་སྤུར་མེ་མདའི་ཆ་ལག་ཆ་ཚང་དང་བཅས་འགྲིག་ལགས་ཟེར་བ་སོགས་དེ་ལྟར་ཆ་ཐོ་སློག་རིམ་བཞིན་ཆ་པ་རྣམས་ཞིབ་བཤེར་སྙན་སེང་བྱ་དགོས། གཡས་རུའི་ཆ་པ་རྣམས་ཞིབ་བཤེར་ཟིན་འཕྲལ་བཀའ་ཤག་གི་གཙོས་སྲིད་སྐྱོར་དཔོན་རིགས་ཚང་མར་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་གསོལ་ཇ་དང་ཤ་འབྲས་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། དགུང་ཚོགས་ཟོར་རྗེས་ཡ་སོར་གཞོན་པས་གཡོན་རུའི་ཆ་གཞུང་བཀའ་བློན་གཉིས་པའི་གསོལ་ཐུག་སྡེང་གོང་བཞིན་འཛོག་འཕྱུལ་ཞུས། ཆ་པ་རྣམས་ཀུང་གོང་ལྟར་རྩིས་བཤེར་ཟིན་རྗེས་ཡ་སོར་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་ཆ་དམག་རྣམས་ལ་རྩིས་ཁང་ལས་ཕྱུངས་ནས་ལེགས་དར་རེ་གཡོགས་པ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཕྲུལ་ཞུས། དགུང་ཚོགས་བར་གཞིང་དུ་ཡ་སོར་ཇོ་ལམ་དང་སོག་པོ་ཡ་སོར་གཉིས་བཅས་ཀྱིས་སང་ཉིན་གཏོར་རྒྱག་ཉིན་ཇོ་བོ་དབུ་སྐྱའི་ཇོ་གཙལ་སྟེང་སྐུ་ཕྱག་ཕྱལ་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་སྣང་སྐོར་ནང་སྤྱོངས་ཀྱི་ཚེད་རྩེ་པོ་བྲང་ལ་ཞལ་གཟིགས་དེ་ཕྱག་འཚལ། རྩིས་བཤེར་མཛད་སྒོ་གྲུབ་འཕྲལ་ར་ཚེ་མདུན་དང་། རྗེ་འབུམ་སྒང་བརྒྱུད་ཀླུ་སྒྲུག་སྐར་ནས་ཕྱིར་ལོག དེ་ཉིན་ལྷ་ས་བ་དང་། ཕྱོགས་མཐའི་མི་ལྷ་གཟབ་མཆོར་ཐ་ཆས་ཕྱིར་དེ་ལྟད་མོར་བསྐྱོད་མཁན་མི་ཤུང་བ་ཞིག་ཡོད།

ཀྲ་བཞི་ཡ་མཚན་དང་དམག་སྐར། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་གྲྭ་བཞི་བརྒྱུད་དུ་དེ་སྔ་ཡམ་བན་གྱི་ཡ་མཚན་ལས་ཁུངས་དང་དམག་སྐར་སོགས་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་གླང(༡༧༥༡)ལོར་མི་དབང་པོ་ལྷ་བས་གོང་མ་ཡུང་གིར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བའི་བཀའ་ལྷན་དུ་ཕེབས་པ་ལྟར་གྲུ་བཞིའི་ཐང་དུ་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་བྱས་ནས་ལྷ་སར་བཅའ་སྡོད་དམག་ཅིའུ་ཏ་ལོ་ཡེ་ཞེས་པ་སོགས་དཔུང་དམག་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་དེ་ཤར་སྤེལ་པ་ནས་བཟུང་གྲུ་བཞི་ཡ་མཚན་དང་། དམག་སྐར་ཅེས་པ་བྱུང་། དེང་སང་གྲུ་བཞི་གློང་ལྟན་གྱི་ཞིང་པའི་གཡུལ་ཁ་ཡོད་ས་དེར་རྡོ་རིང་ལེབ་མོ་རྒྱ་ཡིག་བཀོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་བར་ཉམས་མེད་ཡོད། ལྷ་མོ་ཁང་དེའི་ནང་ཀོན་ཡུན་ཚང་གི་སྐུ་མི་ཚད་གཅིག་དང་། ལྷ་མོ་སྒྲོལ་གི་སྐུ་གྲི(གྲུ་བཞི་ལྷ་མོ)སོགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོད། ཚིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སོ་ལྟར་དཔྱར་དུས་མེག་ཀོན་ཡུན་ཚང་གི་སྐུ་དེ་ཕེབས་ཕྱམས་ནང་འཁྱེར་བ་དང་། ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་ངོ་ལས་ཆ་ཕྲག་སྒྲིག་པ། མི་འགའ་ཤས་ནས་ཀོན་ཡུན་ཚང་གི་འཁོར་གྱི་ཆས་སྤྲས་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་བར་སྐོར་དུ་བསྐོར་བ་རྒྱག་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་སྐད། ལྷ་ཁང་དེའི་ནང་གི་དྲིལ་བུ་ཁྱི་ཁྲི་གང་མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་གི་ངོས་སུ་ཐྲིན་འབྲུག་དང་། བོད་རྒྱ་མན་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག གཞན་ཡང་དེ་ཁུལ་ཙུད་རིགས་ཀྱི་ཤུག་ཁང་ཞིག་ཀུང་སྲུན་པ་ཕྱིས་སུ་ཕ་པ་བཤིང་ཤུག་ཁང་ཆེན་མོ་དང་སྦྲེལ་སྐད། དེ་བཞིན་གྲུ་བཞི་དགོན་པའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་རྒྱ་སྒྲིང་དམག་གི་དམག་སྐར་ཤུན་པ(དེང་སང་སྤོངས་བཙོན་ཁང་དང་པོ་ཡོད་ས་དེ་ཡིན)ཕྱིས་སུ་ཁ་དང་གྲུ་བཞི་དམག་སྐར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཀྲ་ཏོད་གཉིས། ལོ་ཟླ་བ་གྲགས་ཆེ་བ་སྐྱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་མིང་ལ་སྐ་ཅོག་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་བརྗོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲོ། །

ཀྲགས་སྟོབས་གཉིས། སྐད་གྲགས་དང་ནུས་སྟོབས་གཉིས།

ཀྲགས་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་དྲུག རྒྱན་འགྱེད། འདུ་ལ་ལྟ་བ། ལེ་ལོ། ཆང་འཐུང་། རྩིག་གྲོགས་བསྟེན་པ། མཚན་མོར་གྲོང་པར་འགྲོ་བ།

ཀྲགས་པ་འབུམ་སྡེ། རྫོང་གི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་རིག་པ་མགོན་གྱི་སྐུད་པ། ཡབ་ལྷ་ཆེན་ཁྲི་གཙུག་ལྡེར་སྤྱན་གཉིས་འཕྲུངས་པའི་བགྲེས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བླ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངའ་མཛད་དེ་ཕྱག་རྗེས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་དམར་པོ་བཞེངས་ནས་དེའི་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྒྱུའི་སྐུ་རྟེན་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྐུ་ཚད་དང་། གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འཇམ་དབྱངས་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སྒྲོག་ཚད་རེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སོགས་སྲིད་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་བྲིས་ཡོད་པ་བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་རྫོག་སོ་གསུམ་བརྩེགས་མཐོ་ཤིང་གི་དཔེ་ཟླ་ལྟ་བུ་དང་། གསུང་རྟེན་དུ་གཟུངས་འབུམ་ཆེན་མོ་དང་། དཀོན་བརྩེགས། ཡང་དཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེངས། ལུགས་རྟེན་དུ་དེའུ་སེར་པོ་གླིའི་ཡུལ་ལ་གཏོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཏུམས་ནས་ཕྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བཀོད་པས་ཁྲུད་པར་འཕགས་པ་བཞེངས་པ་དེ་མཚན་ལ་ཏེའུ་བཀྲ་ཤིས་འོད་འཕྲོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་ཡང་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཀུན་མ་ཁྱེན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཤངས་ཁྲག་ལ་འཕྲུངས་པའི་ཚོ་དཔག་མེད་མཐེབ་ཚོགས་ཙམ་ཡོད་པ་བྱ་བྲལ་གཉིས་ལ་བསྐུར་ནས་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་ལ་ཕུལ་བས་ཞེན་ཏུ་མཉེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དམིགས་ནས་དགེ་ཕྲུབ་ཀྱི་དགོན་པ་མ་མཆིགས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྷ་བྲག་བཏབ་པ་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་པོ་བཙུགས་སོ། །

ཀྲགས་པའི་རྗེས་དཔག རང་གི་རྟེན་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྡའ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན། རྟོགས་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །

ཀྲགས་འཛིན་མ། ནཱ་ག་མུ་ནེ་ཁྲིམ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་བཙུན་མོ་ཁྲི་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཀྲགས་འཛིན་མ་དང་ས་འཚོ་མ་གཉིས་ཡིན།

ཀྲང་བའི་ཟས་དྲུག ཞག །ཕྱིང་། ཀྲད། ཐུལ། སྣོད། སྣོད་པའོ། །

ཀྲང་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་བརྒྱད། ཆུ་བུར་ཅན་དང་། ཆུ་བུར་རྡོལ་བ། སོ་ཐམ་ཐམ་པ། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ། ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ། པདྨ་ལྟར་གས་པ། པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པ་སྟེ་བརྒྱད།

ཀྲངས་ཀྱི་གནས། རྣམ་ཀུན་གྲངས་ཀྱི་གནས་ལ་གཅིག་ནས་དུང་ཕྱུར་བར་དགུ་ལས་མེད་ཀྱང་། 《མངོན་པ་མཛོད》གནས་གསུམ་པ་ལས། དུང་ཕྱུར་བཅུ་ལ་ཐེར་འབུམ་གཅིག་ཀྱུ་བརྗེ་པ་ནས། གྲངས་མེད་གཅིག་བར་དུ་བརྩི་རྒྱ་ཡོད་པར་བཤད་ན་ཡང་དེང་སང་བེད་སྤྱོད་མེད་སྐབས་འདིར་མ་བྲིས།

ཀྲངས་ཀྱིས་གནས་མཚོན་པར་རྩོམ་པའི་གཟུག་ལག་གི་སྒྲ། འདིའི་དོན་བསྡུས་ན་རྩིས་ཁང་སྟེ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རྩིས་ཁང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས་དེའི་སྐོར་གཞམ་དུ་རྩིས་ཁང་ལས་ཁུངས་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཀྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ། ཀྲངས་ཀ་བརྒྱབ་ན་ཟློགས་རྒྱ་མེད་པ་ལ་གོ།

ཀྲངས་ངེས། རིགས་གཅིག་ལ་ནང་གསེས་ལྔ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་གྲངས་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་པེར། ཉུང་ན་མི་འདུ་བ།

ཀྲངས་ཅན་པ། ཕྱར་རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཀྲངས་ཅན་པའི་སྨྲ་བཤད་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གྲངས་ཉེར

སྐར་ངེས་པར་འདོད་པས་ན་གྲངས་ཅན་པ་ཞེས་བརྗོད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། རང་བཞིན་རྒྱུར་སྨྲ་བ་རང་བཞིན་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དང་། ཐུབ་པ་སེར་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་སེར་སྐྱ་པ། གཙོ་བོ་རྒྱུར་སྨྲ་བས་གཙོ་བོ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།། དབྱེ་ན་གྲངས་ཅན་ལྷ་མེད་པ་དང་གྲངས་ཅན་ལྷར་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

གྲངས་ཅན་པའི་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྔ། ༡. རྣ་བ། ༢. པགས་པ། ༣. མིག ༤. ལྕེ། ༥. སྣ། ༦. ལག་པ། ༧. རྐང་པ། ༨. འཕོངས། ༩. འདོམས། ༡༠. ངག ༡༡. ཡིད། ༡༢. སྒྲ། ༡༣. རེག ༡༤ གཟུགས། ༡༥. རོ། ༡༦. དྲི། ༡༧. ནམ་མཁའ། ༡༨. ས། ༡༩. ཆུ། ༢༠. མེ། ༢༡. རླུང་། ༢༢. གཙོ་བོ། ༢༣. ཆེན་པོ། ༢༤ ང་རྒྱལ། ༢༥. སྐྱེས་བུའོ། །

གྲངས་ཅན་པའི་བདེན་པ་ཉེར་ལྔ། སྐྱེས་བུ་དང་། རང་བཞིན། བློ(ཆེན་པོ) ངར་འཛིན་པ། བློའི་དབང་པོ་ལྔ། (མིག རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། སྐྱི་ཚོ་ལྔ) ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ། (ལག་པ། རྐང་པ། ལྕེ། མཚན་མ། བཤང་ལམ) ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ཙམ་ལྔ། (གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ) འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ། (ས། ཆུ། མེ། རླུང་། ནམ་མཁའ)བཅས་ཉེར་ལྔའོ། །

གྲངས་དྲུག་རྩ། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་ས་ཡ་བྱེ། །དུང་ཕྱུར་རྒྱང་འབྱེ་ཐེར་འབུམ་ཁྲག་ཁྲིག་དང་། །རབ་བཀྲམ་གཏམས་དཀྲིགས་མི་འཁྲུགས་ཁྱད་འཕྱིན་དང་། །ཕྱངས་རྟེན་དེད་འདྲེན་མཐའ་སྣང་རྒྱུ་རིགས་དང་། །འོད་མཛེས་དབང་པོ་ལེགས་འབྱིན་རྟོགས་འགྲོ་དང་། །འབྱིན་བསྒྱུར་རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བརྡ་ཤེས་དང་། །རྣམ་འབྱུང་སྟོབས་མིག་བྱམས་པ་སྙིང་རྗེ་དགའ། །བཏང་སྙོམས་བཞི་བསྟན་ཆེན་པོར་བཅས་གཉིས་ཏེ། །གྲངས་མེད་བར་དུ་བཅུ་འགྱུར་དྲུག་ཅུ་གྲངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གྲངས་མེད་གཅིག གྲངས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། གྲངས་གནས་དྲུག་ཅུ་ལ་གྲངས་མེད་གཅིག ཆོས་མངོན་པ་ལས།

༡. གཅིག ༢. བཅུ། ༣. བརྒྱ། ༤ སྟོང་། ༥. ཁྲི། ༦. འབུམ། ༧. ས་ཡ། ༨. བྱེ་བ། ༩. དུང་ཕྱུར། ༡༠. ཐེར་འབུམ། ༡༡. ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ། ༡༢. ཁྲག་ཁྲིག ༡༣. ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ། ༡༤ རབ་བཀྲམ། ༡༥. རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ། ༡༦. གཏམས་པ། ༡༧. གཏམས་པ་ཆེན་པོ། ༡༨. དཀྲིགས། ༡༩. དཀྲིགས་ཆེན་པོ། ༢༠. མི་འཁྲུག ༢༡. མི་འཁྲུག་ཆེན་པོ། ༢༢. ཁྱད་འཕྱིན། ༢༣. ཁྱད་འཕྱིན་ཆེན་པོ། ༢༤ ཕྱངས་རྟེན། ༢༥. ཕྱངས་རྟེན་ཆེན་པོ། ༢༦. དེད་འདྲེན། ༢༧. དེད་འདྲེན་ཆེན་པོ། ༢༨. མཐའ་སྣང་། ༢༩. མཐའ་སྣང་ཆེན་པོ། ༣༠. རྒྱུ་རིགས། ༣༡. རྒྱུ་རིགས་ཆེན་པོ། ༣༢. འོད་མཛེས། ༣༣. འོད་མཛེས་ཆེན་པོ། ༣༤ དབང་པོ། ༣༥. དབང་པོ་ཆེན་པོ། ༣༦. ལེགས་འབྱིན། ༣༧. ལེགས་འབྱིན་ཆེན་པོ། ༣༨. རྟོགས་འགྲོ། ༣༩. རྟོགས་འགྲོ་ཆེན་པོ། ༤༠. འབྱིན་བསྒྱུར། ༤༡. འབྱིན་བསྒྱུར་ཆེན་པོ། ༤༢. རྒྱ་རྟགས། ༤༣. རྒྱ་རྟགས་ཆེན་པོ། ༤༤ སྟོབས་འཁོར། ༤༥. སྟོབས་འཁོར་ཆེན་པོ། ༤༦. བརྡ་ཤེས། ༤༧. བརྡ་ཤེས་ཆེན་པོ། ༤༨. རྣམ་འབྱུང་། ༤༩. རྣམ་འབྱུང་ཆེན་པོ། ༥༠. སྟོབས་མིག ༥༡. སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ། ༥༢. བྱམས་པ། ༥༣. བྱམས་པ་ཆེན་པོ། ༥༤ སྙིང་རྗེ། ༥༥. སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ། ༥༦. དགའ་བ། ༥༧. དགའ་བ་ཆེན་པོ། ༥༨. བཏང་སྙོམས། ༥༩. བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ། ༦༠. གྲངས་མེད་བཅས་གྲངས་གནས་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པའོ། །

གྲངས་མེད་བསྐལ་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་གྲངས་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་འཇིག་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་མ་ཆགས་བར་གྱི་བར་སྟོང་དེ་ནི་སྟོང་པའི་བསྐལ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གསར་པ་ཆགས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཐོག་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་བར་ནི་ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐོག་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནས་འཇིགས་མེད་པར་ཆགས་པའི་འགྲོ་མ་ཚུགས་པར་དུ་གནས་པའི་བསྐལ་པ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་འགྲོ་ཚུགས་པ་ནས་འཇིག་རྟེན་རྗེས་མ་མ་ཆགས་ཀྱི་བར་ལ་མི་ལོ་དཀྲིགས་ཆེན་པོ་གསུམ། དཀྲིགས་ཆུང་བ་གསུམ། གཏམས་ཆེན་པོ་དགུ གཏམས་ཆུང་བ་བདུན། རབ་བཀྲམ་ཆེན་པོ་བདུན། རབ་བཀྲམ་མེད། ཁྲག་ཁྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག ཁྲག་ཁྲིག་གཉིས། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅས་ཡོད་པ་རྣམས་ཡང་རྣམས་སུ་བཀོད་ན། ༡༣༨༧༧༠༦༤༨༤༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠ཡོད་པ་དེ་དེང་སང་གི་དུང་ཕྱུར་རྩི་གཞིར་བྱས་པ་ལྟར་ན་མི་ལོ་དུང་ཕྱུར་ཁྲི་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་དང་། བྱེ་བ་བདུན། ས་ཡ་བདུན། འབུམ་མེད་དྲུག་ཁྲི། ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་དུས་དུ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་དུས་བུ་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་དང་། གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ། གསུམ་པ་འཇིག་པ། བཞི་པ་སྟོང་པ་བཅས་ཀྱི་དུས་སྐབས་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད། བར་བསྐལ་རེ་རེ་ལ་མི་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་དང་། ས་ཡ་དྲུག འབུམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ཉི་ཤུས་བསྒྱུར་ན་མི་ལོ་དུང་ཕྱུར་བརྒྱ་བདུན་དང་། བྱེ་བ་གཉིས། ས་ཡ་བརྒྱད། (༡༧༢༨༠༠༠༠༠༠)ཡོད། འཇིག་རྟེན་ཆགས་འཇིག་གནས་སྟོང་བཅས་ཀྱི་བསྐལ་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡོམས་ན་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མི་ལོ་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་དྲུག་དང་། ཐེར་འབུམ་དགུ། དུང་ཕྱུར་བཞི། བྱེ་བ་བརྒྱད། ས་ཡ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རྣམས་སུ་བཀོད་ན(༦༨༤༨༢༠༠༠༠༠༠༠)ཡིན། དེ་འདྲའི་བར་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པའི་མིང་དེ་ལ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། བསྐལ་ཆེན་དེ་འདྲ་བ་གཅིག་ནས་གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པའི་ཐ་མ་དེ་ལ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་གྲངས་འཁོར་དེར་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཟེར་བ་ཡིན། ཞིབ་པར《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་གསལ།

གྲངས་མེད་པ་གསུམ། གྲངས་གནས་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པའི་གྲངས་ཀ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ལ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཟེར། གྲངས་མེད་པ་གསུམ་ནི་གྲངས་མེད་ཕྲུགས་གསུམ་སྟེ་གྲངས་འཁོར་ཐ་ཅང་བགྲང་དུ་མེད་པའོ། །

གྲངས་ངེས་ཀྱི་རྩིས་སྒྲོད་བྱེད་པ། གྲངས་ཀ་ཚང་མེད་ཞིབ་རྩིས་བྱས་ནས་རྩིས་སྒྲོད་བྱེད་དགོས་པ།

གྲམ་པ། འགྲོར་པ། (ཙ)

གྲམ་པ་ཚལ། འདི་ནི་གཡས་རུ་གཙང་གི་ས་ཆར་ཡོད་པའི་གྲམ་པ་ཟེར་བ་དེང་སང་གི་ས་བཀྲའི་ནང་དུ་བང་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་འབྱེད་བྱེད་སའི་ས་ཆ་ཞིག

གྲལ་དགོན། དགེ་འདུན་མང་པོ་འཚོགས་པའི་དུས་སྟོན་སྐབས་གྲལ་འགོར་བཞུགས་ཏེ། བསྔོ་བ་ཡོན་བཤད་སོགས་མཛད་མཁན་གྱི་བླ་མ།

གྲི་གུ་མཚོ། མཚོ་སྣ་རྫོང་། ཤི་ཀུ་ཤང་། ཤི་ཀུ་ཤང་དུ་ཡོད།

གྲི་གུམ་བཙན་པོ། (དྲི་གུམ་བཙན་པོ་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་བརྒྱད་པ། པར་རམ་སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་མང་ཆེ་བའི་ནང་འདི་ཉིད་ཡབ་གྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་ས་བཙན་ལྷུང་རྫེའི་སྲས་ཡིན་ཞེས་འཁོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡབ་ཁྲི་སྤྱི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་སྨན་ཁྲི་ལྷུག་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་དང་། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཐ་མ་ཡིན་པར་གསུངས། འདི་ཉིད་ཐོག་མར་འཁྲུངས་སྐབས་མ་ནས་མཚན་འདོགས་ཞེས་ཤོར་ཏེ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ཞེས་བཏགས་པས་ནར་སོན་སྐབས་ཐུགས་ལ་གདོན་འདྲེ་ཞུགས་ཤིང་ཐུགས་རྒྱལ་དང་ཁེངས་དྲེགས་གཉེན་མ་ཐུབ་པར་ཡབ་འབངས་མ་ཚན་དགུ་དང་། ཡུམ་འབངས་རུས་ཚན་གསུམ་ཀུན་ལ་བཙན་བཞེད་ཀྱིས་ངའི་དགྲ་རྫར་ལངས་ཏེ་འཐབ་པོད་པ་སུ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་ཕབ། ལོ་ངམ་ཏ་ཧི་ཁྲ་བས་འཐབ་མི་ཡོད་ཅེས་ཧི་ལྟར་གསོལ་ཡང་མ་གསན་པར་མཐར་ལོ་ངམ་ཏ་ཧི་ཁྲིས་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བཙན་པོ······

བསྐོངས་པ་དང་། ཕྱུར་བཟངས་ཆེན་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ནང་དུ་བཏུག་སྟེ་གཙང་ཆུའི་གཞུང་ལ་བསྐུར་བ་ཀོང་པོར་ཐོན་ཏེ་དེར་བང་སོ་བརྩིགས་པ་དེ་བང་སོའི་ཐོག་མ་ཡིན། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དེ་སྐབས་བཙན་པོའི་གོང་དུ་སྲུ་གཤེན་ཆེ་བའི་སྲོལ་ཆགས་པར་བརྗེན་སྣོན་པོ་ཕི་བཙན་བཞེར་སོགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་ལྟར་བཙན་པོ་འདིས་སྐུ་སྲུང་བའི་བོན་ཅན་ལས་གཤེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཐའ་ལ་སྤྱུགས་ནས་བོན་བསྣུབས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད། རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྐྱ་དུས་སུ་ཀོ་ཁྲབ་རལ་གྱི་སྔོམ་མར་དར་ཞེས་གྲགས། སྐུ་གཤེན་ཅོའུ་ཚེམས་དཀར་གྱིས་བྱས། གསས་མཁར་ས་ལེ་བྱེལ་ཚང་བཞེངས། སྐུ་སྲིད་(སྐུ་བཙན་ཞེས་པའང་སྣང་)མེར་ལྷམ་མམ་དཔལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ཤ་ཁྲི་(གཅིག་པོ་ཤ་ཁྲིས་ཀོང་པོའི་རྒྱལ་པོ་མཛད) ཉ་ཁྲི་(འབྲིང་པོ་ཉ་ཁྲིས་སྤུ་བོའི་རྒྱལ་པོ་མཛད་དེ་ཡར་ལུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ཞེས་མཚན་གསོལ) བྱ་ཁྲི་(གཆུང་པོ་བྱ་ཁྲིས་ཉང་པོའི་རྒྱལ་པོ་མཛད) སྲིང་མོ་གཅིག་བཅས་ལྷམ་སྲིང་བཞི་འཁྲུངས་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྲས་ཉ་ཁྲི་དང་ཤ་ཁྲི་གཉིས་འཁྲུངས་ཞེས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བའང་མཆིས། དེ་ལས་ཐུང་རྒྱས་ཙམ་གཟིགས་པར་འདོད་ན《བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག》༡༩༨༥ལོའི་དུས་དེབ་ཡང་བཞི་པར་གཟིགས།

གྲི་འགྲམ་པ་བཏབ། གྲིབ་ཁྲམ་རིས་བཏབ། (ཙ)

གྲི་བརྟུལ། བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཁྱིམ་ཚང་དེར་མི་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་ཤི་ན་དེའི་བླ་སྲོག་དེ་གཤེད་འདྲེས་ཁྱེར་ཏེ་ཤུ་མཐུད་ནས་ཁྱིམ་ཚང་དེའི་ནང་མི་དང་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཤི་དགོས་པའི་གནོད་འཚེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། གཤེད་འདྲེ་དེ་འདུལ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱས་ན་གནོད་འཚེ་དེ་འགོག་ཐུབ་ཟེར།

གྲི་ཐོད་དང་ཁ་ཊྭཾ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་སྲུང་གི་ཕྱག་མཚན་གྱི་གྲི་གུག་དང་། ཐོད་པ། ཁ་ཊྭཾ་ག་བཅས་ལ་ཟེར།

གྲི་མོ་ཁྲིད། རང་ལ་བདེན་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཧམ་རྩོད་བྱས་ཏེ་གསོན་པོར་གནས་པའི་མི་ཕུང་དུ་བཏུག་མཁན།

གྲི་རུ་བཀོངས། གཞན་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱེ་བསད་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

གྲི་སྒྲི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཁྱིམ་ཚང་དེར་མི་གཅིག་གི་འོག་ཏུ་ཤི་རྗེས་སླར་ཡང་སུ་མཐུད་ནས་མི་མང་པོ་གྲི་འོག་ཏུ་ཤི་བ་དེ་ལ་གྲི་སྒྲི་ཟེར།

གྲི་ཧ་དེ་ཤ་ཏ། བཙན་པོའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ནང་། གནས་འདི་གྲོང་ཁྱེར་ལམ་བུའི་ཤར་ཕྱོགས་གྲོང་ཁྱེར་ཁོ་ཁོམ་གྱི་བར་དེར་དེ་བ་པ་ཏ་ན་ཟེར་བའི་གྲོང་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེར་གྱི་ཛ་ཛཱའི་རྒྱུད་ལས་ཆེ་རྟ་ལྷ་ལ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མིང་ནས་གསུངས་པ། བལ་ཡུལ་གྱི་ཞིང་སྐྱོང་ལ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་བྱིན་པའི་མཚན་མ་ལུ་པ་ཏི་ཀ་རའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཤུ་ལང་དུ་འབོད་པའི་གནས་དེ་ཡིན་པར་གསུངས། སོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ། ལི་ཡུལ་ལྷུང་ར་སྐྱག་པོའམ་དེང་སང་ཤིན་ཅང་དུ་འབོད་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད་པར་བཤད། གྲི་ཧ་དེ་བ་ཏ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་སྦྱིན་ཁྱིམ་ལྷ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགར་གསལ།

གྲིབ་མ་གཉིས་པ། རང་དང་ལྟ་སྤྱོད་མཐུན་པའི་གྲོགས་བཟང་པོའི་དཔེ་སྟེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་གང་བྱས་པ་དང་མཐུན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གྲོགས་བཟང་པོ་རང་དང་ལྟ་སྤྱོད་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་གཉིས་པ་དང་འདྲ་བ།

གྲིབ་ཚེ་ཚོམ་གླིང་། གྲིབ་ཚེ་ཚོམ་གླིང་གི་མིང་ཆ་ཚང་ལ་ཚེ་ཚོམ་བསམ་གཏན་གླིང་ཞེས་འབོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལུག(༡༧༤༧)ལོར་ཁྲོ་ཕུ་བཙན་འཛུལ་དམག་གིས་བོད་ཀྱི་གཞའ་ནང་དང་། རོང་ཤར། སྐྱིད་གྲོང་བཅས་ལ་བཙན་འཛུལ་གཏོར་བཅོམ་བྱས་སྐབས་སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་གི་གྲྭ་པ་རྣམས་གནས་སྤོས་ཐལ་ནས་ལྷ་སར་ཏཱ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་བརྒྱུད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན(སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་ཕུག་འདེབས་མཁན)ལ་བརྟེན་ཐུག་ཞུ་བར་ཡོང་སྐབས་དཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གྲྭ་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུང་རྗེས་རང་སོ་སོའི་གང་འདོད་སར་སོང་གསུངས་པར་ཏཱ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་བརྒྱུད་པས་ཁྲིད་ཚོའི་བླ་མ་ངས་གདན་དྲངས་པས་ཀྱི་སློབ་གང་སར་བཏང་ན་མ་འགྲིག་པས་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ས་བབས་གང་དགའ་ཞིག་ལ་དགོན་གནས་འདེབས་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་དཀའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཏཱ་ལ་ནས་བརྟག་དཔྱད་གནང་སྐབས་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ངོས་གྲིབ་ཀྱི་ས་དེར་དགོན་པ་འདེབས་བཞེད་ལྟར་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་གྲིབ་ཚེ་ཚོམ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་དང་གྲྭ་གྲངས་༡༠༨ཡིན་ཅིང་དགོན་བདག་ཚེ་ཚོམ་གླིང་བླ་བྲང་ཡིན། ཚེ་ཚོམ་གླིང་དགོན་པའི་ཤར་ངོས་རི་ལྡེབས་སུ་རྫོང་བཙན་སྐུ་མཁར་ཞེས་ལྷ་ཁང་དུ་གྲིབ་རྫོང་བཙན་གྱི་སྐུ་གསོབ་སོགས་ཡོད། དེའི་སྟོ་ངོས་རི་ལྡེབས་སུ་གྲིབ་རི་བོ་གུ་འཛིན་ཞེས་རྟགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་ཡོད་པ་རྣམས་ཚེ་ཚོམ་གླིང་དགོན་པ་ནས་བདག་གཉེར་བྱེད། གྲིབ་ཀྱི་ཤར་དཀར་མོ་རོང་ཞེས་པའི་བྲག་ཕུག་ཅིག་ཡོད་པ་དེར་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་མཛད་དེ་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ལ་བྲག་ཕུག་དེའི་ནང་བྲག་བཀོས་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་ཡོད་སྐད།

གྲིབ་སེ་སྐྱོལ་གྱི་ལྷ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མདུན་ངོས་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གྲིབ་ཀྱི་ཡུལ་པའི་ལྷ།

གྲིབ་སེལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཕྱག་གཉིས་ཁུ་ཚུར་བྱས་པའི་མཐེབ་ཆུང་གཉིས་དང་མཛུབ་མོ་གཉིས་བརྒྱངས་པ་རྒྱབ་བསྟོལ་དུ་བྱས་ཏོག མཛུབ་མོ་གཉིས་དང་མཐེ་ཆུང་གཉིས་ཕན་ཚུན་མཉམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྙིང་གའི་ཐད་དུ་བཅངས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

གྲིའི་འཁོར་ལོ། ཆུའི་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་གྲིའི་འཁོར་ལོ་ཞིག་སྟེ། ཆུ་དེ་འབབ་པའི་ཁ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་མ་བསྒྱུར་ན་འཁོར་ལོ་འཁོར་མཚམས་ཆད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད།

གྲུ་གུ། དྲུ་གུ་ལ་གྲུ་གུ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། རྒྱ་སྐད་དུ་ཐུ་ཙོས་མཐའ། སྐབས་འགར་ཐུ་ཀྲུ་ཞེས་ཞེས་པའང་འབོད་པ་གང་ལྟར་ཀྱང་སོའི་གནའ་རབས་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་ཅིང་། འདི་ལ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐུ་གུ་དང་ཐེ་ལི་ཡི་ཆི་པ་རྣམས་ཀུན་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུས་ལ། ཁྱབ་ཆུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐུ་གུ་མི་རིགས་ལ་ཟེར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་རི་བོ་ཨར་ཐེ་ཧྲན་བརྒྱུད་དུ་ལ་རྗེར་ས་འཛིན་པའི་འགྲུལ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཨོར་ཧོན་ཏེ་གཙང་པོའི་འགྲམ་བརྒྱུད་དུ་ཆབ་སྲིད་བཙུགས་པར་སྣང་ཞིང་། ཡི་གེ་དང་། དཔོན་རིགས། བཅའ་ཁྲིམས། དཔྱ་ཁྲལ་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སོགས་ཡོད། ལེ་རྒྱལ་བརྒྱུད་དང་གཉེན་འབྲེལ་ཡོད་ཅིང་། ཧོད་རིགས་ལའང་མོ་ཀྲའི་འགྲོ་འོང་ཡོད་པར་སྣང་། ཕྱིས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་གྲུ་གུ་ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་གྱེས། ཡང་འགའ་ཞིག་ཁྲིས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོར། ཐུ་གུ་ཤར་མའི་དཔོན་པོ་ཞེ་ལིས་ཁེ་ཧན་ཟེར་བས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཐུ་གུ་འདི་དེང་སང་གི་ཤིན་ཅང་ཡུ་གུར་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་སྣང་། ཡང་(རྒྱ་བོད་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི)ནང་གྲུ་གུ། ཕྱར་བོད་ཐང་རྒྱུད་དང་། མིན་ཅང་། མཚོ་སྔོན་བཅས་ཀྱི་ས་འབྲེལ་ཡུལ་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གསལ།

གྲུ་ཞ་ལ་བྲུ། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཀྲུའུ་ཐའི་ཀྲུ་ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་གེ་ཕྲིས་ཚོར་བེབས་པ་ཡིན།

གྲུ་མ་རི་གོངས་པའི་ཆོས་སྐོར། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཞིག

གྲུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། གྲུ་མེས་ཀྱི་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡས་རྒྱལ། གྲུ་མེར་སོགས་བཞི་དེ་མི་ཆེན་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་གྲུ་མེས་ལ་ཞུས་ནས་བོད་མེ་སྤྲུལ(༩༥༧ལོ)ཡང་

ན་༡༠ ༡༧) ཕོར་སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེ་བཙིགས་པིང་། སྨུ་སེམས་སྨྲ་རྫོ་མ་ཡང་ཐང་པོ་ཆེ་འདིར་བཞུགས། འདི་ལས་མཆེད་པ་ལ་ཐང་སྐོར་དུ་གྲགས། ཁྲིམས་གྲུ་སེར་གྱི་མཁན་པུ་ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གིས་བཟུང་།

གྲུ་མོ་སྐྱད་པ། གྲུ་ཚོགས་རྣམ་པ། (ཅ)

གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་སོ་བྲང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སེང་ག་ལའི་གླིང་དང་ཐག་ཉེ་སར་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ(རི་བོ་གྲུ་འཛིན)ཞེས་ཟེར་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཐོག་གི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར། ལྷ་སའི་པོ་ཏ་ལའི་སོ་བྲང་འདི་ཡང་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྐུ་བརྟན་རང་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་བཞུགས་པའི་སོ་བྲང་ཡིན་པས་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་དོན།

གྲུ་འཛིན་རི་བོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ར་མེ་ཤྭ་རའི་ཡུལ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་མཚོ་ལ་གྲུ་གཟིངས་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་ན་སེང་ག་ལའི་གླིང་དུ་སླེབས་ཤིང་། དེ་ནས་ཀྱང་ལྷོ་ངོས་སུ་ཐད་ཀར་གྲུ་གཟིངས་བཏང་ནས་ཕྱིན་པ་ན་རི་བོ་པོ་ཏ་ལའམ་ཟེར་སྐད་དུ་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་ཞེས་རིའི་རྩེ་མོ་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དང་། རིའི་རྩ་བ་ལ་དཔལ་ལྡན་བཀོད་པ་ཞེས་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་ལ་རྒྱ་མཚོས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་སྲོལ།

གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་དམ། སྐུ་ཚེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་གང་རུང་ཐོབ་པ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་དང་། གྲུབ་ཆེན་ཟེར། གྲུབ་ཆེན་འདི་རྣམས་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ནང་པའི་སློབ་དཔོན་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིར་གྲགས་པ་བྱེད་ལྟག་ཙམ་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དུས་མན་ཆད་ནས་རྒྱལ་པོ་ཙ་ན་ཀས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལ་ནས་རཱ་མ་པཱ་ལའི་བར་པཱ་ལ་བདུན་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱོན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་མང་ཆེ་བ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤཀྱའི་འདས་ལོ(འདིའི་ནང་གི་ཤཀྱའི་འདས་ལོ་རྣམས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་ལུགས་ཀྱི་འདས་ལོ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན)༡༡༦༥ལོ་ནས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མཇུག་བར་དང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་མཇུག་བར་གྱི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་པའི་རིང་དེར་བྱུང་བར་མངོན། འདིར་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་མིང་ཙམ་སྨོས་ན། ༡. ལཱུ་ཧི་པ(ཉ་ལྟོ་བ) ༢. ལྷ་རི་ཀ་པ(སྲིད་འཚོང་ལ་གཡོག་བྱེད་པ) ༣. ཏིམ་གེ་པ། ༤. ཤཱ་ལི་པ། ༥. མིར་ཐ་པ(དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང) ༦. ཏོམ་བྷི་པ། ༧. ཤ་བ་རི་པ(རི་དྭགས་རྔོན་པ) ༨. ས་ར་ཧ་པ(བྲམ་ཟེ་ས་ར་ཧ་པ) ༩. ཀོ་ཀ་ལི་པ(ཞལ་ངོ་ལ་དགའ་བ) ༡༠. མི་ན་པ(ཉ་པ) ༡༡. གོ་རཀྵ་པ(རྐང་ལག་མེད་པ) ༡༢. ཙཽ་རང་ཁ་པ(བ་ལང་སྐྱོང) ༡༣. བི་ན་པ(རོལ་མོ་ལ་ཆགས་པ) ༡༤. རཏྣ་ཨ་ཀ་ར་ཤཱནྟི(རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ) ༡༥. ཏོག་ཙེ་པ(འཛོར་ཐོགས་མཁན) ༡༦. ཏནྟྲི་པ(ཐགས་མཁན) ༡༧. ཙ་མ་རི་པ(ལྷམ་མཁན) ༡༨. ཁཌྒ་པ(རལ་གྲི་ཅན) ༡༩. ཀླུ་སྒྲུབ(སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ) ༢༠. ཀཎྷ་པ(ནག་པོ་སྤྱོད་པ) ༢༡. ཀ་ན་རི་པ(སློབ་དཔོན་ཨཱརྻ་དེ་བ) ༢༢. ཐ་གེ་ན་པ(རྫུན་སྨྲ་བ) ༢༣. ཏེ་ལོ་པ(ཏིལ་རྡུང་མཁན) ༢༤. ནཱ་རོ་པ(པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ) ༢༥. ཤ་ལི་པ(སྤྱང་ཀི་པ) ༢༦. ཙ་ཏྲ་པ(ཆོས་སྡོང་མཁན) ༢༧. བྷ་དྲ་པ། ༢༨. དྷོ་ཁན་དྷི་པ། ༢༩. ཨ་ཛོ་གི(ལེ་ལོ་ཅན) ༣༠. ཀ་ལ་པ(སྨྱོན་པ) ༣༡. ཊོམ་བྷི་པ(བྲུས་མཁན) ༣༢. ཀེ་ཀོ་པ(དུར་ཁྲོད་པ) ༣༣. ཀ་མ་རི་པ(མགར་བ) ༣༤. ཛ་ལན་དྷ་ར་པ(འབར་བ་འཛིན) ༣༥. ར་ཧུ་ལ(སྒྲ་གཅན་འཛིན) ༣༦. དྷརྨ་པ(ཆོས་སྨྲ་བ) ༣༧. དྷོ་ཀ་རི་པ(སྣོད་འཁུར་བ) ༣༨. མེ་དྷ་ནི(ཞིང་པ) ༣༩. པངྐ་ཛ། ༤༠. དྷི་ལ་ཙུ་པ། ༤༡. ཨ་ཡོ་གི ༤༢. ཙ་ལོ་གི ༤༣. གོ་ཌུ་རི་པ(བྱ་པ) ༤༤. ལུ་ཙི་ཀ(ཅོག་འདུག་སློག་ལངས) ༤༥. ཀཾ་ཀ་ལ(གདུ་བུ་པ) ༤༦. ཀམ་པ་ལི(ལ་བ་པ) ༤༧. ཊེ་ངྐི་པ། ༤༨. བྷ་དེ་པ(ཚོ་སོ་པ) ༤༩. ཀུ་ཀུ་རི་པ(ཁྱི་ལ་དགའ་བ) ༥༠. ཀུ་ཛྫ་ལི(ལྷག་ཐ་ཅན) ༥༡. དྷརྨ་པ(ཐོས་ཤེས་ཅན) ༥༢. མ་ཧི་ལ(ང་རྒྱལ་ཅན) ༥༣. ཨ་ཙིནྟ(ཤིང་འཚོང་མཁན) ༥༤. བྷ་ལ་ཧ། ༥༥. ན་ལི་པ(འདམ་གྱིས་མ་གོས་པའི་པདྨ) ༥༦. བྷཱུ་སུ་ཀུ་པ(འདུ་ཤེས་གསུམ་པ) ༥༧. ཨིནྡྲ་བོ་དྷི(བྱང་ཆུབ་དབང་པོ) ༥༨. མེ་ཀོ་པ་སྨིན་ཀ་ར(དེའི་སྐུ་མཆེད་མོ) ༥༩. ཛ་ལེནྡྲ་པ(འབར་བའི་དབང་པོ) ༦༠. ནི་ར་གུ་ན(ཡོན་ཏན་མེད་པ) ༦༡. ཙ་པ་རི་པ(འཁྱར་པ་འཚོང་བ) ༦༢. ཙ་པ་ཀ ༦༣. བྷི་ཁ་ན། ༦༤. ཏིལ་བརྡུང་པ། ༦༥. ཀུ་མ་རི། ༦༦. དྷ་མེ་པ། ༦༧. མ་ཎི་བྷ་དྲ(མོ) ༦༨. རྣལ་འབྱོར་མ་མེ་ཁ་ལ། ༦༩. དེའི་སྲུ་མཆེད(མོ) ༧༠. ཀ་ན་ཀ་པ(ཀུ་ཙོ་སྒྲ་བ) ༧༡. ཀན་ཐ་ལི་པ(འཚེམ་བུ་པ) ༧༢. ཀྵ་པུ་རི་པ(ཀུ་ཤའི་ཐག་པ་གཙུ་མཁན) ༧༣. ལུ་ཀྵ་རི་པ(ཟླ་འཕྲུལ་ཀྱིས་འཕུར་མཁན) ༧༤. ཀ་པཱ་ལི་པ(ཐོད་པ་ཅན) ༧༥. ཀི་ར་པ(སྲིད་དམག་ལ་དགའ་བ) ༧༦. མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། ༧༧. སརྦ་བྷ་ཀྵ(མཐོང་ཚད་ཟ་བ) ༧༨. ན་ག་བོ་དྷི(ཀླུའི་བྱང་ཆུབ) ༧༩. ཁྲུར་ལི་པ(ཁྲིམས་སྐྱུ་འཆང་བ) ༨༠. པ་ན་ཧ(མཆིལ་ལྷམ་ཅན) ༨༡. ཀོ་ཀ་ལི་པ(བྱ་ཀོ་ཀ་ལི་ལ་དགའ་བ) ༨༢. ཨ་ན་ཀ(ལུས་བཟང་པ) ༨༣. ལུཀྵ་ཀྵ(ཚོང་བྱེད་མཁན) ༨༤. བྱ་རི་པ(བཅུད་ལེན་མཁན)བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་ནི་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པས་ཚོགས་འཁོར་མཛད་པའི་སྐབས་དངོས་སུ་བྱོན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་གྲངས་སོ། ཡང《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར》ཞེས་པར་ཡང་འདི་འདྲ་བཀོད་ཡོད་དེ། ལུ་ཧི་པ། ཀང་ཀ་རི་པ(ཀུ་ཀུ་རི་པ) ས་ར་ཧ། ཐ་ག་རི་པ(ནག་པ) ཕྲ་ལུ་ཀ། པད་མའི་རྒྱལ་པོ། ཏིལ་བུ་པ། ཀླུ་སྒྲུབ། པད་མ་བཛྲ། མི་ཏྲི་ཀ་མ་ལ། ཛ་ཧུ་ཀྲུ། ཞི་བ་མཚོ(ཨིནྡྲ་དེ་བ) ས་ར་ཧ་ཏ་པ། ཏུར་ཁྲོད་མ(མཁར་དབྱངས་མཁན) ལྭ་སྨྲས་རིན་ཆེན་དཔལ་བཞེར(མིན་ས) ལི་ཡི་བཟོ་པོ། ཧ་ལུ་ཧ་རི། ཛ་ལན་དྷ་ར། ཤི་མ་དཔལ(རྣམ་གིཏ) གསལ་བྱེད་མ། རོ་ལངས་མ(སྐད་སྙིགས་ཅན) ཏོག་ཙེ་པ། ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི(ཁྲི་མ) ཀླུའི་བྱང་ཆུབ། ནག་པོ་ཞབས(ཀྲིན་ས) རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་མོ(ན་ཏ་པ) ཤན་ཏི་པ(ཐོགས་མེད་ཀྲིན་རྒྱ་ས) ཀྲིཙ་པ། ཏི་ན་པ། ལྷ་བ་པ། ཏི་ལོ་པ། མར་མེ་མཛད(བེ་ཏུ་པ) མི་ཐུབ་བླ་བ(བླ་བ་བཟང་པོ) ཀ་མ(ནག་པོ་སྤྱོད་པ) ཡ་ཀྲི། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ(ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ) ཀ་ལ་སྣང་སྡིར། ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ། ཀན་ཀོ་རི(ཀུ་མ་རི་པ) སྡིར་བ་པ(སྒྲང་ཆེན་པ) མ་ཏ་ལི་རི(མ་ཏྲ་པ) ཀུན་ཏ་ཤྲི་ཏན་ཏུ་པ། ཤེ་སྐོར་མ(སྦྲིན་གྱི་ཤུགས་འཆང) དྷི་མེད་མ། ངག་གི་དབང་ཕྱུག ཀཱུཧྲེ་རི་པ(ཏི་ལི་པ) འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ར་ཛ་ན་ཏི(ཙ་ར་ཡང་པ)ཤན་ཏ་རཀྵི་པ། ཤཱ་ན་མ་ཏི(གསེར་གླིང་པ) བློ་གྲོས་བརྟན་པ། བཤེས་གཉེན་མ(རྣ་ར་ཀ་པ) གཅེར་བུ་མ(གཅེར་བུ་པ) ལམ་སྐྱེས་མ(ཕག་ཚང་སྤྱོད་པ) ཀུ་སུ་ཙ་པ། ཀ་ཡིང་ཀ་སྐུད་རྟ་ཞ་ལ། བྱ་མ་ཡོང་བ(རྣ་ཤི་རི་པ) དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ(ཙམ་པ་ཏི་ཀ) སྒྲ་བའི་གདོང་པ་ཅན(མཁའ་འགྲོ་མ) རྩོམ་འབར་མ། ཏི་མ་པས་པ། རཏྣ་ཤྲི་དྷི(མེང་གེ་པ) སྒྲོམ་ལ་པ་ཅན(ཛ་ཏི་རི་པ) སང་ག་རི་པ། པདྨ་སྦྱི(རྡྷ་མ་ས་ཏི) ལས་ཀྱི་འབྱུང་གནས(རྡྷ་ཀྵ་ལི་པ) ཧ་སྦྲ་དཔལ(ག་ཏ་པ) ཡེ་ཤེས་ཞབས(ཀ་ལི) ས་ར་ཏ(སྲུང་ཏོ་བ) པདྨ་རྡོ་རྗེ(སང་རྟི་པ་དང་ནི་ལམ་པ) རོ་ཟན་མ། གང་ཀ་ཡི་པ། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པ(ཤྲཱིའི་བཞེས་གཉེན) ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས(ན་རོ་པ) རྡོ་རྗེ་སྒེ་གཅིག་པ(གུ་ར་ལུ་པ) རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ(སང་ག་རི་པ) ལྷ་གྲོས་དབྱངས་མ། ཛ་བ་རི་པ། ཏོ་སྨྲི་ཏི་ཀ(ཧ་ཧ་རི

ལོ་ཀ) སྭརྞ་ཤྲི(བཟང་པོ་དཔལ) ཀཽ་ཤ་ཏ(ཀ་ན་པ) ཪྡེ་ཛྙཱན་མ(ཤེང་དུ་པ) སྔོ་བསང་མ(ཟླ་བ་གྲགས་པ) ཤིང་ལོམ(སུ་ཧྥ་ཀ་ར) སྟོམ་ཧྲི་མ། བདག་མེད་མའོ། ། སྤྱིར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དུས་ཁོ་ནར་ལྷ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་གྲགས་པ་ནི་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་གདན་པས་ཚོགས་འཁོར་མཛད་པའི་སྐབས་དངོས་སུ་བྱོན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་གྲངས་ལ་བརྒྱད་ཅུ་བྱུང་བར་བརྟེན་ནས་མིང་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨབྷྱ་ཀ་རས་མཛད་པའི《གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས》བོད་ཀྱི་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་ཞིག་སྡེ་དགེར་མིང་དཔར་ཡོད།

གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། གཤམ་གྱི་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ལ་གཟིགས།

གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེ། རྙིང་མའི་གྲུབ་ཐོབ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༢༤༣)ལོར་ཡབ་སྒྲིགས་ཕུར་ནལ་འབྱོར་པ་བསམ་ཡས་དང་ཡུམ་འབར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་མཁན་པོ་སེ་ཕུང་པ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཟ་ཕུང་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་དུས་གཞོན་པོའི་དགེ་ཚར་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཁ་ཏོན་སྒྲོག་ཅིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཟེབས་སྐབས་བརྒྱུད་སྟོང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་མཛད་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས། མངོན་ཤེས་ཕྲ་མོ་འཆར་ཤར། དེ་ནས་ཕྱོགས་རིས་མེད་འགྲིམས་ཏེ་མཆོར་ཟླའི་དོ་བོ་རས་པ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། ནས་ཡེ་གང་གིས་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཞག་ཉི་ཤུའི་འཚོ་བ་མཛད་པ་སོགས་དཀའ་ཐུབ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་སེང་གེ་རྒྱབ་པ་སངས་རྒྱས་དབོན་པོ་ལས་མན་ངག་སྙིང་ཐིག་ཐོབ། སྒོམ་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་རྡོ་རྗེ་སེམས་པའི་ཞལ་མཐོང་བར་གཟིགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་རས་པ་ལས་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་ལ་སོགས་པའི་གཏེར་ཆོས་དུ་མ་གསན་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་མང་པོའི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། ཕྱག་མཛུབ་ཀྱིས་བྲག་ལ་ཕྱག་ཕྱིས་གནང་བ་སོ་སྐྱེའི་ཆུ་འབུར་ཞིག་ཤིག་དངོས་སུ་འཛམ་བུ་ཡོད་པ་སོགས་སྤྱན་རྟགས་མང་དུ་ཐོན། སྤྱིར་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་བཏུགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་གྲུབ་ཐོབ་ཟ་ཕུང་པ། མཆོར་ཕུའི་དོ་བོ་རས་པ། འབྲུལ་ཞིག་སེང་གེ་རྒྱབ་པ་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་སྙིང་པོའི་དོན་ཉིད། མཁན་པ་སྟོངས་དང་། མཁན་པ་སྤྱིང་། སེང་གེ་རྫོང་། ཀུན་བཟང་སྤྱིང་། མཁར་ཆུ་ནམས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས་ཤིང་འགྲོ་དོན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཏུ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༠༣)ལོར་དུར་ཁྲོད་ལ་བར་དུ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཚེ་འོད་ཆེན་པོ་སྣ་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་། སྤུར་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱང་དུས་ནམ་མཁའི་ལམ་ནས་སྤུར་ཁང་འོད་ལྔའི་སྣམ་བུ་ཁྱང་པ་ལྷ་བུ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་།

གྲུབ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པ། འདི་ནི་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༢༣༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༣༠༩)ལོ་བར་དུས་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་མདོ་སྨད་ནས་བོད་དབུས་གཙང་དུ་འབྱར་བ་ཞིག ཡབ་རྒྱལ་དཔོན་རྡོ་འཕན་དང་ཡུམ་སྤུན་སྐྱིད་དུག་ལེ་མར་དུ་བཞི་དང་བུ་མོ་གསུམ་བཅས་བྱུང་བའི་ཆུང་ཤོས་དེ་ཡིན། དགུང་ལོ་ནར་སོན་ནས་ཡབ་ཀྱིས་རྩང་མ་ལེན་རྩལ་སྦྱངས་ཀྱང་མ་བཞེས་པར་རང་གི་ཕག་གི་རྒྱུད་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན་ནས་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡེ་རྫོང་ཨེ་དགོན་པར་བྱོན་ནས། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྩེ་མོའི་དྲུང་དུ་མཇོན་པ་གོང་འོག་དང་ཚད་མ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་བླ་མ་བཅོལ་ལྷུན་དུ་བཙལ་ནས་ཆོས་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཧོར་པ་དང་། ཀོ་བོ་རོང་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྩེ་མོས་མཁན་པོ་དང་། ཞང་བསམ་གླིང་པས་སློབ་དཔོན། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྒྲུབས་པར་མཚན་རིན་ཆེན་དཔལ་དུ་གསོལ། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་སྐྱན་གཅིག་པའི་བརྒྱུད་ཞུགས་བཟུང་ནས་ཤ་མི་གསོལ། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྩེ་མོ་དང་། གོ་ལུང་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། དུས་འཁོར་བ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་བཅས་བསྟེན་ནས་དུས་འཁོར་འགྲོ་ལུགས་དང་། ཚག་ལུགས། རྩ་མི་ལུགས་བཅས་སློབ་སྦྱོང་གནང་ཞིང་དུས་འཁོར་དང་སྐར་རྩིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། ཆོས་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་ལ་མཆེད་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མཐའ་དག་གསན། དེ་ནས་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་ལ་ལམ་བྱས་ཏེ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། དེ་ནས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ལྕགས་བྱ(༡༢༦༡)ལོར་སླར་ཡང་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཞིག་གསོས་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༢༩༢)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏུ་ཡི་ལི་སེ་ཆེན་དགན་གྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་འབངས་བཅས་ལ་ཆོས་མང་པོ་གསུངས། རྒྱ་ནོར་གྱི་འབུལ་བ་ཚད་ལས་འདས་པ་བྱུང་ཡང་ལྷ་གཅིག་ཀྱང་མ་བཞེས་པར་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེ(༡༣༠༨)ལོར་སྐུ་འདས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱང་ཟུར་ཤིན་པ་འགོས་པོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་[༧]པའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༥ནས་༡༢༤བར་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་བརྩམས་པའི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ལེ་ཚན[པ]པའི་ཤོག་གྲངས་༣༠ནས་༣༢བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

གྲུབ་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཐོབ་པའམ་སྐུ་ཚེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་དེ་གཉིས་ལ་གྲུབ་ཐོབ་ཟེར། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ནི་གཤམ་དུ་ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་རྟགས་བརྒྱད་ཅེས་པར་གསལ།

གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད། ཤར་དུ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི། ཤར་ལྷོར་ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ། ལྷོར་དུ་པདྨ་བཛྲ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཀུ་ཀུ་རི་པ། ནུབ་བྱང་དུ་ཌོམྦི་ཧེ་རུ་ཀ་པ། བྱང་ཤར་དུ་ཏི་ལོ་པ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པ། ནུབ་བྱང་དུ་ལཱུ་ཧི་པ། བྱང་ཤར་དུ་ར་ཏ་པ། དེ་རྣམས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཆས་དང་། རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་ཚོགས་མཛད་ཅིང་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་གནས་པའོ། །

གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ། འཕགས་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ཐོབ་སྐྱ་དབྱངས་མཁན་གྱི་ལུགས། ཞབས་གཡོན་བརྐྱང་དུ་མཛད་པ་ནག་པོའི་རྡོ་རྗེའི་ལུགས། གཞན་ཡང་ཀ་ལ་ཧཾ་ས་ཀ་ཤྲ་རའི་ལུགས། ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྐུ་མདོག་ནག་པོར་ཡོད་པ་རྣམ་པ་ཡི་ལུགས། ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གདོང་བརྙན་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཀུཀྐུ་རི་པའི་ལུགས། ཡབ་ཡུམ་སྐུ་མདོག་མཚུངས་མེད་ལྷ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐུ་མདོག་མ་ངེས་པར་ཡང་འདོད་པ་ཀྲྀཥྞ་རི་བའི་ལུགས། གཞན་ཡང་ཙ་ཏྲི་པ། ན་ཏི་པ། ཛེཏྟཱ་རི་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཕྱག་གཉིས་པར་ཡང་འདོད་པ་ཤྲཱི་ཤ་བའི་ལུགས། ཞན་ཡང་ཏ་ནྟ་པ། ཏྲ་དི་པ་ཡི་ལུགས། ཏ་ར་ཀ་པ། ཀཱི་ཀ་ལ་པའི་ལུགས། ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སྐུ་མདོག་སེར་པོར་འདོད་པ་ཛ་ཝཱ་རི་པའི་ལུགས་རྣམས་སོ། །

གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོ། གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོ་འགྲོ་མགོན་ཕག་གྲུའི་སློབ་མ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་མཐོང་།

གྲུབ་ཐོབ་ཉང་རེ་ཁྲོད་པ། མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བླ་ཆེན་མཚན་ལྡན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་འབྲུག(༡༡༢༤)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོ་བར་དགུང་ལོ་

བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་པོད་དང་པོའི《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ།

གྲུབ་ཐོབ་ཏི་ཕྲི་རས་པ། འདི་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་བདག་གིས་མ་མཐོང་།

གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། གོང་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གྲུབ་ཐོབ་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན། གྲུབ་ཐོབ་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན (ཨ་ར་གྲུབ་ཐོབ་ཡང་ཟེར)ནི་ལྷ་སའི་བྱང་ངོས་འཕང་ཐང་ན་ཁ་ཅན་པའི་ཁྲིམས་སུ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་དང་ཡུམ་འཛོམས་སྐྱིད་གཉིས་ལ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ལུག (༡༥༣༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་སོན་པའི་ཆུ་སྟག(༡༥༤༢)ལོ་སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་ཁྲོད་ཨ་ར་ཁང་ཚན་ལ་ཞིབས་ཞུགས་གནང་། མཁན་པོས་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་མཚན་གསོལ། ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། གྲྭ་སའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་སོན་སྐབས་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་གྲྭར་བཞུགས་ཏེ་སྔགས་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་། ཟླ་ཞའི་བླ་མ་སྤྲུལ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དང་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཏེ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་གནང་། བྲག་ཡེར་པ་དང་། ཕ་བོང་ཁའི་གསེར་ཕུག་འོལ་དགའ། ཙ་རི་སོགས་ལ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས། ཕྱག་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༥༨༥)ལོ་ནས་བཟུང་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཐོག་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་གར་སྒྲུབ་སྡེ་འདེབས་པ་དང་། སློབ་མ་སྐྱོང་བར་མཛད། སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། གསུང་མགུར་ཞལ་གདམས་ཚིག་བཅད་འགའ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔར་ཞིབས་པའི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་གླང(༡༥༨༩)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་གནམ་གང་ཉིན་སྐུ་འདས། ཁོང་གི་སྐུ་བརྙན་སེ་ར་ཨ་ར་ཁང་ཚན་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད།

གྲུབ་ཐོབ་དཔལ་འཛིན། (འབྲི་ཁུང་གྲུབ་ཐོབ་དཔལ་འཛིན)དཔལ་འཛིན་ནི་འོད་པ་བཟང་པོ་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་གྱི་འབྲུག་སྒྲ་སྒོག་གི་སྒྲིང་བ་ཅན་ཡང་ཟེར་ཞིང་། དཔལ་འཛིན་མ་ཧེའི་མགོ་ཅན་ཡང་ཟེར། བོད་ཀྱི་སྔགས་པ་མཁས་པ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་ལམ་བར་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་བྱུང་ནས་མགོ་བོ་བཅད། མིའི་མགོ་བོ་གསོན་པོ་མ་རྙེད་པར་མ་ཧེ་ཞིག་བསད་མ་ཐག་པའི་མགོ་བོ་རྡོད་མ་ཡལ་བ་ཞིག་དཔུའི་སྟེང་དུ་སྦྱར་ནས་འབྱར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གསོན་པོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

གྲུབ་ཐོབ་བཻ་རོ་ཙ་ན། འདི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་དུས་མཉམ་པའི་ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ན་མིན་ཅིང་། དེ་དང་མཚན་འདྲ་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

གྲུབ་ཐོབ་དབུ་སེ། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་སྟེ་གོང་གི་ཀ་སྡེའི་ནང་གསལ།

གྲུབ་ཐོབ་མི་ཏྲ་ཛོ་ཀི། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་བོད་དུ་ཡང་ཕེབས་མྱོང་བ་ཞིག་ཡིན། ཤ་ར་ཏ་སི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། མཚན་ལ་ཛ་ག་ཏྲ་ཨཱ་ནནྡ་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་དགའ་ཟེར། ཆུང་དུས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་ཆོས་བྱེད་ཆོག་པའི་གནང་བ་ནན་གྱིས་ཞུས་ཏེ་ཐོས། རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་ལྷའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། རྗེས་སུ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ(དེང་སང་གི་ཨ་ཧྥ་ག་ན [?])དུ་ལོ་མང་པོའི་རིང་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་བཞུགས། བོད་ཀྱི་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་རྟ(༡༡༩༨)ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཚེ། བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ནང་བླ་མ་འདི་དང་མཇལ་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲོ་ཕུར་ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས་རིང་སྐྱེ་བོ་དམངས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཟབ་པ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་གསུངས་ཤིང་། སློབ་མ་ཞང་ཤེས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསང་བ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་གསུངས། གཞན་གྱིས་དངོས་པོ་གང་འབུལ་མཁན་བྱུང་ཡང་རྟེན་བཞེངས་དང་། མཆོད་འབུལ། དགེ་འདུན་གྱི་བསྙེན་བཀུར། དབུལ་ཕོངས་ལ་སྦྱིན་གཏོང་། དམག་འཁྲུག་བསྡུམས་པ་སོགས་ལ་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་གཏོང་བ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་བདག་བཟུང་མི་མཛད་པ་སོགས་ངོ་མཚར་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་ལ་སློབ་དཔོན་འདི་སྐུ་ཚེའི་རིག་འཛིན་བརྙེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་འཛམ་གླིང་ཐོག་མེད་པར་མ་གྱུར་བར་དུ་སྐུ་ལུས་མ་སྤངས་པར་རྒྱ་གར་ནོ་ཕྱོགས[?]་དཔལ་གྱི་རི་ལ་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། བོད་དུ་ལོ་རེ་ལ་ཐེངས་རེ་ཞབས་ཀྱུའི[?]་ཞལ་བཞེས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་འདུག འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ལེ་ཚན[ཏ]པའི་ཤོག་གྲངས[illegible]བར་གསལ།

གྲུབ་མཐའ། ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པ་ནི་ཁུང་རིགས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་རྟོག་གི་བློ་བཏགས་པའི་ཆ་གཞན་བཀག་སྟེ་རང་གི་བློ་ངོར་ཡང་དག་པར་འཐད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའམ་དམ་བཅས་ཏེ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་དོ་སྙམ་ནས་ཐག་བཅད་པའི་ཆ་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐག་བཅད་པ་དེ་གཞན་ལ་སྨྲ་བས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའི་སྐད་དོད་ལ། སིདྡྷཱནྟ་ཟེར་ཞིང་སིདྡྷི་ནི་དངོས་གྲུབ་དང་། རྟོག་པ། གྲུབ་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་འདིར་གྲུབ་པ་དང་། ཨནྟ་ནི་ཟད་པ་དང་། མཐའ་དང་། མཐའ་བཅས་ལ་འཇུག་པས་སྐབས་འདིར་མཐའ་ལ་གོ་དགོས་པས་དེ་གཉིས་མཚམས་སྦྱར་བས་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་པར་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་པས་ན་མཐའོ། །

གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཡོས(༡༦༨༩)ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བརྩམས། མཚན་ཡོངས་རྫོགས་ལ《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་རང་གཞན་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་དང་ཟབ་དོན་མཆོག་ཏུ་གསལ་བ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་སྐྱེ་དགུའི་རེ་བ་ཀུན་སྐོང》ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྗེས་ལ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་གསུང་པོད་བཅོ་ལྔ་ཡོངས་པ་ཡོད་པ་ལས། འདི་ནི་ཆེན་མོ་རྣམ་བཞི་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྲལ《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ》ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

གྲུབ་མཐའ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ(མུ་སྟེགས་པ)དང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའོ། །

གྲུབ་མཐའ་ལྟ་བའི་ཆ་བ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་པ། འཛིན་པ་མེད་པ། འཚོ་བ་པ། ལོ་མ་ཅན། གཙང་བྲ་ཅན། ཁྲབ་འཇུག་པ། ཁྲབ་འཇུག་སེམས་པ་བ། དབྱུག་གུ་གསུམ་པ། ཀོ་ལྤགས་དུམ་བུ་ཅན། མཉམ་པར་སྤྱོད་པ། ལྷ་མཆོད་པ། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་སྦྱིན་ཅན། གདུང་བ་ཅན། ལག་པ་གདུང་བ་ཅན། རྒྱལ་པོར་སྨྲ་བ། ནན་སོར་སྨྲ་བ། སེ་མོ་ཡུང་རི། རིགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། བཅིངས་ནས་འདུག་པ། འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པ། རི་ལ་གནས་པ། རྒྱལ་པོའི་བསོད་སྙོམས་ཅན། གླང་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་མཚན་ཅན། སྐྲག་ཅན། ནང་ཅན། ཏ་འདུལ་བ། ཀ་ལན་ད་ཀ་པ། སྡོད་གཙང་མ་ཅན། སྣང་སོས་རྒྱ་བ། ཡན་ལག་རལ་པའི་ནང་དུ་བསྟུམས་པ། སྦྲན་མ་ཞུགས་པ་ཅན། གསེར་ཅན། གྲུབ་པར་སྨྲ་བ། དབང་པོ་ཆེན་པོ། ཞ་ཀེ་ཅན། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུམ་ན་གནས་པ། ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུམ་ན་གནས་པ། ཞུག་པ་བ། དགེ་སློང་བ། ལུས་ལ་གནོད་པ་མེད་པ། ཀ་ཀན་ནྲ་བ། ལྷའི་གྲོང་བ། ས་ཁྲུང་ན་གནས་པ། ཆོས་སེམས་པ་བ། ཟླ་བ་ཕྱེད་པ། ནགས་ན་གནས་པ། བི་ཤྲི་ཀ ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། སོ་ཏ་ས་བ། ཕ་ལ་གུས་པ་བ། མ་ལ་གུས་པ་བ། ཟླ་བ་ཤར་བ་པ། ཉི་མ

ཤར་བ་པ། ལག་པར་ཟ་བ། སྙིང་གིས་འཚོ་བ། ཕྱུང་པོ་གསུམ་པ་བ། མིན་དུ་ཁྲུས་བྱས་པ། བ་རའི་སྤྱོད་པ་ཅན། འཐོར་བྱེད་པ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ། པ་ཧྲི་ཛ་ལ་བ། ལྷ་མཆོད་པ། གཞན་ལ་མི་འདུད་པ། སོས་ཀྱི་དུས་བྱ་ཅན་ཞུག་པའི་ཁ་སྐོག་པ་ཅན། ལན་གསུམ་དུ་ཆུར་འཇུག་པ། མཁའ་སྤྱོད་པ། ཁྲིམ་གྱི་ར་བ་ན་གནས་པ། བ་ལང་དང་། རི་དྭགས་དང་། ཉ་དང་། ཁྱི་དང་། གསོལ་བ་མི······འདེབས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་པ། མེའི་བརྟུལ་ཞུགས་པ། གཞོན་ནུའི་བརྟུལ་ཞུགས་པ། ཞིབ་མོའི་བརྟུལ་ཞུགས་རྒྱལ་མཚན་ཅན། ཤྭོག་ཅན། ནང་ཅན། ཏ་འདུལ་བ། ཀ་ཡན་ད་ཀ་པ། སྦོད་གཙང་མ་ཅན། སྐྱོང་མོས་རྒྱ་བ། ཡན་རྗེ···འཐག་པ་བ། རྒྱས་དག་པར་ལྟ་བ། སྐྱེས་ནས་དག་པར་ལྟ་བ། ལས་ཀྱིས་དག་པར་ལྟ་བ། རྒྱལ་བྱི་འཛུལ་བྱེད་པ། དགོན་པ་བ། ས། རྩ། མེ། རླུང་། ནམ་མཁའ་ལས···སེམས་ཡོད་པར་ལྟ་བ། ནམ་མཁའ་འབྱུང་བ། མིང་ཏ···མང་པོ་ཅན། བསམ་གཏན་ལ་དགའ་བ། ཆོས་ཅན་པ། ཟས་གྲང་མོ་ཅན། ཐག་པའི་གོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་པ། ཕྱུ་བ་གཅིག་པ། གྲང་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ། སོའི་གདུན་རྡུང་ཅན། མཆེའུའི་འགྲམ་ན་གནས་པ། ཛྷ་ར་ཛ་ཛ་བ། གཙེར་བུ་བ། གཉེན་གྱི་བུ་བ། མེས་པོ་བ། ཐུག་བདག་པ། ཉང་སྐྲ་ཅན། ལྷ་སྦྱིན་སྦྱིན་པའི་བུ། ཀ་རྒྱའི་བུ་བ། ཀྵ་ཚོགས་ལྟ་བའོ།

གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས། ཕྱི་པ་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་གོ །

གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི། གོང་གསལ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་རྣམ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པའོ། ཕྱི་རོལ་པ་རྟག་ཆད་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། རྟག་པར་ལྟ་བ་གྲངས་ཅན་པ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་འཕེན་པའོ། །

གྲུབ་མཐའ་བཞི། ༡. ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པ་ཆེ···ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ་བཅས་སོ། །སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས···པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ···ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་བསྐོར་བར་མཛད། དེའི་ཕྱིས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་བྱུང་། དེ་ཡང་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ······གཉིས་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་ཐ་མའི་རྗེས་སུ······འབྲངས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དབུ་སེམས······གཉིས་བྱུང་ངོ་། ༢. དབང་བཞིའི་ལམ་སྒོམ་པའི་གྲུབ···འབྲས་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ། ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར···བུམ་དབང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཙོར་བྱེད་པས་སོ། །ས་བདུན་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གསང···དབང་གི་གྲུབ་མཐའ་མ་འདྲེས་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བཞི་ལ་དབང་འབྱོར་བས་སེམས་ཅན་སོ་སོའི···བསམ་པ་དང་སྐད་དང་མཐུན་པར་ཆོས་མ་འདྲེས་པར···སྟོན་པས་སོ། །ས་བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་ནི་ཤེར་དབང་གི་གྲུབ་མཐའ་བདེ་སྟོང་གི་ཡུལ་ཚད་དང་བཅས···པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་གསུམ་པའི་ཕྱེད་ཐིག་མ་ནི་དབང་བཞི་པའི་གྲུབ་མཐའ་བདེ་སྟོང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཚད་མ་མཆིས་པས་སོ། །

གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་སེམས་མེད་པའི་སྐབས་ལྔ། འགོག་སྙོམས། འདུ་ཤེས་མེད་པ། སྙོམས་འཇུག གཉིད་མཐུག་པ། བརྒྱལ་བའི་སྐབས།

གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་འཛིན་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་ན་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས། དེ་གཏན་ནས་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་ཕྲ་མོ་དང་། བྱ་དང་། ཁྱི། ལག་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ནི་ལྷན་སྐྱེས་དང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བའི་དབང་གིས་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་སུ······འཛོག་པ་ཡིན།

གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་ཤེས་བྱ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཅུང་ཟད་ཞུགས་ཏེ་རང་གི་བློ་ངོར་འཐད་པའི་གཞུང་······ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་བླང་དོར··བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཟེར། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཤལ་རྒྱང་འཕེན་པས་ཀྱང་རང་གི་རིགས་པ་ལྟར་སྣང་གིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རང་གི་གཞུང་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བ། ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ······ཞུགས་པ་དང་ཞུགས་པ་གཉིས་ཏེ་དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱའི······གནས་ཚུལ་དང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་སོན་ཆད་ལ་རྟོག་དཔྱོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་རང་དགར་ཚེ་འདི་ཁོ་ནའི་བདེ་བ···ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའོ། །

གྲུབ་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆུང་ངུ། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་སྒོམ་ཐང་ཐངས་ན་གྲུབ་ཐོབ···འབྲིང་པོ། སངས་རྒྱས་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད···སྲོལ་གཅིག་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན······བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆུང་ངུ་དང་། རིམ་པ་བཞི་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ན་གྲུབ་ཐོབ་འབྲིང་པོ། མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ན་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

གྲུབ་པ་བརྒྱད། སྐྱོལ་པོ་དང་། ལེགས་སྐྱོལ། སྐྱོལ་མཐར་ཕྱིན། མགུ་གྱུར། ཉམས་དགའ། རབ་དགའ། དགའ་བ། མཆོག་དགའ་རྣམས་སོ། །

གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དགེ་ལེགས་རབ···རྒྱས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ······དཔོན་སྔགས་ཆེན་དགེ་ལེགས་རབ་རྒྱས་ཞེས་པ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ། རྗེས་སུ་སོག་པོ་ཧུན་གར་གྱི་དཔོན་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུས་ཧུན་གར་དུ་གདན་དྲངས་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་དར་སྤེལ······གནང་མཁན་དེ་ཡིན།

གྲུབ་པའི་གྲོང་། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་བཞུགས་པའི་གནས།

གྲུབ་པའི་མཐའ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ། ཕྱིར་གྲུབ་པའི······མཐའ་མ་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་པ་དང་རང་གི་འདོད་ཚུལ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ནི་ཆོས་ལུགས་སྟེ། རྙིང་མ། བཀའ་གདམས་པ། བཀའ་བརྒྱུད་པ། ས་སྐྱ། དགེ······ལུགས་པ་བཅས་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་རྗེས་འཇུག་ཡིན···པར་འདྲ་བས་ན། དེ་དག་ཀུན་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར···གཅིག་མཚུངས་སུ་འཛིན་དགོས་པའི་དོན།

གྲུབ་པའི་དབང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད······ཚུལ་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་དམ། ཡང་ན་སྐུ་ཚེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས···པའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་གང་རུང་ཐོབ་པ་ལ་གྲུབ་ཐོབ···དང་གྲུབ་པའི་དབང་པོ་ཟེར། གྲུབ་ཆེན་འདི་རྣམས་དུས···སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་ནི། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད···པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་གྲུབ···ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིར་གྲགས་པ་བྱེད་ཀ་ཀླུག་ཙམ་རྒྱལ་པོ་ཅན་ན་ཀས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ཡན་ཆད་དུ་བྱོན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལ་ནས་རཱ་མ་པཱ་ལའི་བར་པཱ་ལ་བདུན་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱོན་ཞེས་བཤད་པ

ཕྱིར་ན། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་ཨང་ཆེ་བ་ཐོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལཱུ་ཨི་པའི་འདས་ལོ（འདིའི་ནང་གི་ལཱུ་ཨི་པའི་འདས་ལོ་རྣམས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་ལུགས་ཀྱི་འདས་ལོ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན）༡༡༥༥ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་འགོ་བར་དང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་མཇུག་བར་གྱི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་པའི་རིང་རིང་བྱུང་བར་མངོན། འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ནང་དོན་འགའ་ཞིག《ཚིག་མཛོད་འདིའི་ནང》མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གོ་དོན་དང་རྣམ་གྲངས། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་མཚན་བཅས་ཀྱི་ཤོད་ས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཙོ་ལོ་རས་པ། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པའི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་སློབ་མ་ལོ་རྟོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པ་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག（༡༡༨༧）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི（༡༢༥༠）ལོ་བར་ དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་བཞུགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། རྣ་ཚག་པ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༥༤༧དང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ།

གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཁངས་པ་རས་ཆེན། འདི《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་ཐུར་ཙམ་གསལ་བ་དོན་བསྡུས་ཏེ་འགོད་ན། སྐུ་ཆུང་དུས་གཙང་ཁྲུལ་གཡས་རུ་ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར（ཉ་ལའི་བླ་མ་སྐྱིད་ལྡེ་པའི་སྐབས་གསར་དུ་ཚུགས་པའི་དགོན་པ） གླིང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཏུ་མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་འགྲེལ་སྐོར་སློབ་གཉེར་མཛད། རྗེས་སུ་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ཆོས་རྒྱལ་གཏེར་བདག་གླིང་པར་རྙིང་མའི་ཆོས་ཞུས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སྒྲུབ་གནས་སྟོད་ལ་ཕྱི་གངས་ཀྱི་ར་བར་སྒྲུབ་པ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སླེབས་པ་དང་མངོན་ཤེས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་ཅེས་བཤད།

གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། འཕན་པོ་ལོ་དགོན་པའི་བདག་པོ་གནང་མཁན་པོ་ཞིམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཟེར་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞིག འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་མ་མཐོང་།

གྲུབ་དབང་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ། མཚན་གཞན་དགེ་སློང་དཔའ་རྒྱང་ཞུ། རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་འབྲི་གུང་སྐྱ་ཀ་ཞེས་པའི་འཁྲུག་སྡེར་ཡབ་བཙོ་ལྷ་དང་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱི（༡༨༠༠）ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་པི་ཤུ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས། དགུང་ལོ་དྲུག་བདུན་ནས་བཅུ་བདུན་བར་རང་ཁྱིམ་དུ་ཐུགས་ཐེ་མཛད་དེ་བཞུགས་སྐབས་ཞ་དང་ཞོར་ལ་ཡིག་དྲུག་དང་སྒྲོལ་མ་འདུམ་ཐེར་གསུངས་པ་མ་ཟད། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཆག་མེད་དང་བརྒྱད་སྟོང་པ་བརྒྱ་ཚར་གསུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྨོན་པར་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མོས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་འབྲི་གུང་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་དབུ་སྐྲ་བྲེག སྐྱབས་གནས་ཁྲི་དཔོན་གྲུབ་དབང་ཚེ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་ཡང་སྙིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གདམས་པ་གསན་ཏེ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་མཚན་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་ཞོ་སྨད་དབེན་རིའི་བཤད་གྲྭར་ཕེབས་ཏེ་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་མཚན་བརྒྱུད་དེ་དཀའ་སྤྱད་སྙིང་རུས་ཆེན་པོས་ཐོས་བསམ་མཛད་པས་གཞུང་ཆེན་པོའི་དགོངས་པའི་གནད་ཚང་མ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་བཤད་སྒྲའི་མཁན་པོའི་འོས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་བསྟན་སྙིང་དང་། དམ་ཆོས་དགོངས་པ་གཅིག་པ། རྫོགས་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་དབང་དང་ཁྲིད་ཆ་ཚང་བར་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། སྐབས་རྗེ་ཞི་བའི་བློ་གྲོས་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དྲུང་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གདམས་ངག་ཟབ་དགུ་མ་གང་འཛོམ་ཚུལ་དུ་གསན་པ་སོགས་གདམས་པའི་མཛོད་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་མཁས་བཙུན་གྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བ་མཇུག་བསྒྲིལ་རྗེས་སྒྲུབ་པར་གཞོལ་ཆེད་འབྲི་གུང་གདན་ས་མཐིལ་དུ་ཕེབས་ནས་མཚམས་གྲྭའི་སྒྲིགས་སུ་ཞུགས། གྲུབ་དབང་ཚེ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ལྷ་ལྡན་ཆོས་དྲུག་གི་གདམས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཞུས། མཚམས་ཁང་གོག་ཚུལ་དུ་ཉིན་རེ་ཕྱུར་རྩམ་ཕྱུར་ཕྱེད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་དྲུག་སྨྲ་བཅད་འདག་སྦྱར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་བཞེས་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དེ་རྗེས་སྐར་ལོ་གསུམ་སྐུ་མཚམས་མཛད་པར་བདེ་སྟོང་གི་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཏེ་རས་རྐྱང་ཁོ་ན་གསོལ་ནས་བཞུགས་ཐུབ་པ་སོགས་པའི་ཉམས་རྟོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། དེ་ནས་འབྲི་གུང་པ་ཆེན་པོའི་གདན་ས་འོག་མིན་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་སྒྲུབ་གྲྭའི་ཆོས་འཆད་སེམས་ཁྲིད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པ་ལྕགས་བྱི（༡༨༦༠）ལོ་ཡས་མས་སུ་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་གྱིས་རྐྱེན་པས་ལེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་གཅོད་འདོན་པ་སོགས་ཀྱི་ངལ་ལས་སྨྲ་ཚོགས་མཛད་དགོས་བྱུང་། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་རྗེས་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནར་བཞུགས་སྐབས་ཡུལ་ལུང་གི་འགོ་པ་སོགས་ཀྱི་འདྲི་རྩད་དང་བཀག་ཉར། ཕྱུགས་ཟིར་སྐྱུལ་འདེད། འབུ་ནག་གསོད་པར་འདོད་བསྐོང་ཞུས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ལ་ལས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་བརྙས་བཅོས་དང་། ངན་སྨྲས། མཐོང་ཆུང་ཧ་འདྲ་བྱས་ཀྱང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞིར་གནས་ནས་གནོད་བྱེད་རྣམས་ལ་བྱམས་དང་བརྩེ་བས་རྗེས་སུ་འཛིན། དགེ་སློང་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་ཆེན་པོར་མི་བྱིང་པར་སྐམ་སའི་ཐོག་བྱིན་པ་ལྟར་པར་ཚུར་ཕེབས་སྐྱོད་དང་། བཞུགས་གནས་ཀྱི་སྤྱིལ་བུར་འཇའ་འོད་ཀྱི་གུར་ཁང་ཕེབས་པ་སོགས་ཡུལ་དེའི་འབྲོག་སྡེའི་འགོ་ཁྲིད་རྣོར་དར་ཀྱི་ཕུ་དང་འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཀུན་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གཟིམ་འགག་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མཇལ། དགུང་ལོ་རྒྱ་གཉིས་པ་ལྕགས་བྱ་ལོར་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ཕེབས་ནས་འབྲི་གུང་གླིང་རིན་ཆེན་ཉམས་གསོ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང་ལོར་གཞིས་ཁང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྗེ་ཉིད་ནས་མཁན་པོ་དང་། གྲུབ་དབང་བསྟན་འཛིན་ཉི་མས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་ཁ་སྐོང་གྲངས་ཚང་ཡིས་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ལྔར་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་བའི་སྲོལ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་རྗེས་མཐུད་དུ་བྱུང་བ་འཛུགས་པར་མཛད། འཚོ་བའི་ཐད་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་མཛད་པ་ཁོ་ན་བསྐྱངས། དེ་བཞིན་གདན་ས་རིན་པོ་ཆེར་ལོ་ལྟར་རྒྱལ་ཕྱུགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མ་ཎིའི་འབུམ་སྒྲུབ་དང་། དབང་བསྐུར་གྱི་སྲོལ་སྣར་གསོ། སྒྲུབ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་མཚམས་གྲྭ་གདན་འཕེལ་གྱིས་སྒྲུབ་གྲྭ་འཛུགས་གཉེར་བྱ་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཛད་པ་བསྐྱངས་ཞིང་ནས་རེ་ཞིག་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སྐུའི་དགོངས་པ་གཏད་པར་སྐབས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པས་མཐར་ལོ་གསུམ་བཞུགས་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཏེ་འབྲི་མཐིལ་གསང་སྔགས་གསར་མའི་གར་འཆམ་གྱི་སྲོལ་ཉམས་གསོ་དང་། ཆོས་རྗེ་སྐྱབས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དར་སྐུ་དང་། བསྟན་སྙིང་དགོངས་གཅིག་གི་གསུངས་པར་བཀོ་སྒྲ། ཉེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན་དང་། འདུ་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་མཛད་དེ་ཕྱིར་ལོ་གསུམ་ཞལ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་རྫོགས་མཚམས་ཙོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག（༡༨༨༨）ལོའི་ཟླ་༡ཚེས་༢༧ཉིན་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དང་བཅས་རེ་ཞིག་གཟུགས་སྐུ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

གྲུབ་དབང་སེང་ཆེན། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བླ་ཆེན་གྲུས་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཞུ་བ་དེའི་སྐུ་ཕྲེང་སྔ

མ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་གཞན་ཞིག་ཡིན་གསལ་པོར་མ་ཤེས།

གྲུམ་ནད་རྣག ཤ་རྡེམ། རུས་རྡེམ། རྩ་རྡེམ། ཆུ་རྡེམ། རྡེམ་དཀར། རྡེམ་ནག་པོ།

གྲུམས། ཆག་པའམ་འཇོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བ།

གྲུས། གྲུས་མ། ཕྱུགས་ཚོར་བཙོན་པ།

གྲེ། ཀྲེ་བ། མེད་པ།

གྲེ་ནད་བདུན། རླུང་དང་། ཁྲག མཁྲིས། བད་ཀན། འདུས་པ། འབྲས། ཆེན་སྲོ། །

གྲོ་ཆས། གྲོ་ཁའམ་ལམ་རྒྱགས།

གྲོ་བཏབ། ཟླ་དྲོའི་ཚ་སོགས་བརྟབ་པ་སྟེ། ཉེ་བཞིན་གནང་ཞེས་པ་ཚོགས་པའི་ཁ་ཟས་བཟའ་བ་ལ་མོ་དགོས་པ་དང་འདྲ།

གྲོ་སྟོན་བདུད་རྩི་གྲགས། (ཁྲོ་མོ་ཆེ་བདུད་རྩི་གྲགས་ཞེས་པའང་སྣང་)འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱ་(༡༡༥༣)ལོར་ཆུ་སྨོ་ཡུམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཀྱི་ཡིན། ཉིས་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྗེ་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་ཞང་བརྩོན་རྗེ་རྫེ་འོད་ཟེར་གཉིས་ལས་ཤར་བ་པའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་མཚོས་ཤིང་། ལུས་པ་བའི་ཐུགས་སྲས་རྒྱ་མིག་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་ལས་ཀཱ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་གསན། ཤར་ཐང་གི་ལམ་རིམ་འདི་ལ་ཤར་བ་པ་དང་ཀཱ་བའི་གདམས་པ་གཉིས་ཀ་ཚང་ཡོད། གཞན་ཡང་དབུ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་སྤྱི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་དབོན་སྟོན་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མར་བསྙེན་ནས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཐང་ར་སྙིང་དུ་འདུལ་སྡོ་ཆེ་བྲེངས་གསུམ་མཛད་དེ་ར་སྙིང་དབྱེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙིང་དུ་གསེར་ཏོག་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་ཡང་བཞེངས། ལམ་མཆོག་ལི་རྩ་བ་སོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཡང་མཛད་དེ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐལ་བ་ལྡན་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་། འདི་འཕྲིན་ལས་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་ཤར་ཐང་གི་དཔལ་མགོན་ཡང་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་བྱུང་། ཤར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་སོ་དགུ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་འབྲུག་(༡༢༣༢)ལོའི་ས་ཟླའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་དགུ་ཉིན་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་གསུམ་པའི་གདུང་རྟེན་གྱི་ཤར་ན་བཞུགས་སོ། །

གྲོ་སྨྲི། དེ་ནི་སྔར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་གྲོ་མོར་བཙའ་སྒྲོད་ཚོང་དོན་གྱི་སྨྲི་ཁྲལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་དམངས་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡང་གཅིག་ཚོགས་བྱེད། སྨྲི་ཁྲལ་པ་ཤར་གསེང་མར་བཙའ་སྒྲོད་ཀྱིས་གྲོ་མོ་རྫོང་སྨད་གཉིས་དང་ཕག་རི་རྫོང་བཅས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གྲོ་མོ་སྨྲི་ཁྲལ་མ་བཙུགས་གོང་གྲོ་མོ་རྫོང་སྨད་གཉིས་ཕག་རི་རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན།

གྲོ་བ། གྲོ་ག་སྟེ། ཤིང་ཤུན་བཀའི་པར་ཤུན་ཡི་གེ་འབྲི་ཆོག་པ་ཞིག

གྲོ་མོ། བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་ཀྱི་གྲོ་མོ་རྫོང་ཞེས་རྒྱབ་ཕྱོགས་འབྲས་ལྗོངས་དང་། ཤར་ཕྱོགས་འབྲུག་ཡུལ། བྱང་ཕྱོགས་ནི་ཕག་རི་ས་ཁུལ་འབེལ་བའི་ས་མཐོའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན།

གྲོ་མོ་དུང་དཀར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ། དེང་སང་གྲོ་མོ་རྫོང་ཁུལ་དུ་ཆགས་པའི་གྲོ་མོ་དུང་དཀར་དགོན་པ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

གྲོ་མོ་མོན་ཞོལ་བ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གྲོ་མོ་རྫོང་ཁོངས་གྲོ་མོ་རྫོང་སྨད་དཀྱིལ་བཅས་ས་ཁུལ་ཁག་གསུམ་ཙམ་ཡོད།

གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་རྗ་བ་ཧྱེ་བ་རི། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀོ་པག་ཀྱི་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

གྲོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས། རྔོག་ལོའི་སློབ་མའི་གྲས་ལས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་མཁས་པར་གྲགས། གཞོན་ནུའི་དུས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་འབྲོམ་སྟོན་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་གསན། རྔོག་ལོའི་གཞུང་ཆུང་རྣམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཚུང་བརྒྱ་ཙམ་ལ་དོན་ཁོག་འབྱེད་པའི་ཊཱིཀ་དང་། ལམ་རིམ་དང་བསྟན་རིམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རེ་མཛད། བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ་ནི་ལམ་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཟླ་མེད་ཡིན་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདི་དང་མཐུན་པར་མཛད། དེ་ཡང་སྐུ་ཚེ་སྟོད་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་སེ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་སྣེའུ་ཟུར་པའི་སློབ་མ་ཀུང་པ་ལྷ་རྗེས་གནོད་སྦྱིན་རྒྱགས་འཛིན་གྱི་མན་ངག་གནང་བས་ཡོངས་སྤྱོད་ཀུང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། སྦྱིན་ལས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་འབང་བཏབ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐུ་ཚེའི་མཐར་གཏུགས་པ་ན། སློབ་དཔོན་ཆ་པས་འབད་པས་གསན་ནས་འགྲེལ་ཆུང་གི་ཊཱིཀ་ཆེ་བ་ཞིག་མཛད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་འབྲེ་ཨར་གྱི་ལུགས་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན། གྲོ་ལུང་བ་ཆེན་པོ་ནམ་འཁྲུངས་མི་གསལ་ཞིང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་འདས་པར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་དུ་གསུངས་ཞེས་བསྟན་རྩིས་ཀུན་བཏུས་ནང་གསལ།

གྲོག དྲོག སྦྲུར་དུ་བྱུང་བའི་བཟའ་བཏུང་ལོངས་སུ་སྤྱོད།

གྲོག་པོ། ས་ཆ་ཁོད་མི་སྙོམས་པའི་རོང་།

གྲོགས་ཀྱི་མཆོག་གཅིག་བུ། མི་སྣུབ། དེ་དག་ལ་མཆོག་བཞིར་གྲགས།

གྲོགས་སྐལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དབང་མཐུན་པའི་གྲོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་དེ་ལས་ཟོག་ཏུ་སོང་མ་སོང་སྨ་ཚིགས་ཡོད་ཟེར་སྲོལ།

གྲོང་ཁྱེར་ཁོ་ཁོམ། བལ་ཡུལ་ལ་རྒྱལ་ས་གསུམ་ཡོད་(ཡམ་བུ། ཡེ་རང་། ཁོ་ཁོམ)པའི་ནང་གི་ཁོ་ཁོམ།

གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐབ་མོ་དག རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་པར། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐབ་མོ་ཅན་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་དག་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་ན་དེ་དག་ལ་སྐབ་མོའི་ཁྲིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲོང་ཁྱེར་ན་ལ་ད། འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ཡུལ།

གྲོང་ཁྱེར་གནས་བཅས། (སཱ་ཀེ་ཏ)ཨ་ཡོ་དྷྱ་ཡ་གྲོང་ཁྱེར་འཕམ་པ་མེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དགའ་བྱེད་རཱ་མ་ཎ་ཡི་སྐྱེ་ཡུལ་ཡིན།

གྲོང་ཁྱེར་པ་ཀ་ཤ། གྲོང་ཁྱེར་འདིའི་ཉེ་འདབས་ཨ་པར་ཛི་ཏའི་ནགས་ཤིང་ཤུ་དྲུམ་ཤ་རའི་དྲུང་དུ་ལྷ་ནས་བབས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཚུལ། འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་མི་ཆོས་བླ་མའི་བརྫུན་གྱི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏ་ལི་པུ་ཏྲ། གཞན་དུ་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ན་ཞེས་པར་གཟིགས།

གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ན། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་བཤད་ལས། གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་བོ་གང་གཱའི་འགྲམ་ན་ཚུན་ན་ཀུན་དགའ་བོའི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རེ་ཡོད་པའི་གནས་དེ་ནས་གཙང་བརྒལ་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཡོད་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་སྐབས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏ་ལི་པུ་ཏྲ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་དེང་སང་ཞིག་ནས་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད་པ་དང་། དེང་སང་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་གསར་དུ་ཆགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད།

གྲོང་ཁྱེར་ལྡ་ཀ་ཏ། འདི་ཡོད་སའི་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་ལ་ཨོ་ཊ་ཏྲ་ན་ཟེར། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ན་སྟག་གཟིག་ཏུ་རུཥྐའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཀཱཉྩིའི་ཡུལ་དམག་གིས་བཅོམ་ཞེས་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་བདུན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ།

གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ། ཡུལ་ཨང་ག་ཡི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་ཡིན་པར་འདུལ་ལུང་གི་སྐྱིད་གཞིའི་ནང་གསལ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཟ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེང་སང་བྷང་གལ་པུར་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ནང་གསལ།

གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ། (ཀ་པི་ལ་བསྟུ་ན་ག་རཾ)ཀ་པི་ལའི་ཡུལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་བརྩེགས། བྱེད་སྣང་གི་གྲོང་ཁྱེར་འདོད་ཁམས། ཀུན་སྣང་གི་གྲོང་ཁྱེར་གཟུགས་ཁམས། མི་སྣང་གི་གྲོང་ཁྱེར་གཟུགས་མེད་དོ། །དེ་དག་ཀུང་མདོར་ན།

རག་པར་སྣང་བ་ལུས་དང་ཆོས་མཚུངས་འདོད་ཁམས་ཏེ་སྐྱེ་སྲིད་དོ། སྲིད་པར་སྣང་བ་ངག་དང་ཆོས་མཚུངས་གཟུགས་ཁམས་ཏེ་བར་སྲིད་དང་། མི་སྣང་བ་ཡིད་དང་ཆོས་མཚུངས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་འཆི་སྲིད་དོ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་གསུམ་སྲིད་གསུམ་སྒོ་གསུམ་གནས་སྐབས་གསུམ་འབྲེལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གྲོང་ཚོག གྲོང་ནང་ཚོ་ག་བྱེད་པར་འགྲོ་བ།

གྲོང་འཇུག གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་གནས་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པ་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་རླུང་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་འོང་སྐབས་དེར་རང་ཉིད་ཀྱི་ད་ཡོད་ལུས་རྟེན་དེས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཤི་མ་ཐག་ཏུ་རང་གི་ལུས་རྟེན་དང་ཁ་བྲལ། གཞོན་ནུ་ཡང་ཚེ་ལྡན་པ་ཤི་བའི་རོའམ་དེ་མ་རྙེད་ན་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་རོ་རྨ་མེད་པའི་གཙང་མ་ཞིག་བཙལ་ནས་དེ་ལ་རང་གི་རྣམ་ཤེས་རླུང་ཐབས་ཀྱིས་འཕོས་ནས་སླར་ཡང་རང་ཉིད་རྟེན་བཞིན་གསོན་པོར་གནས་ཐུབ་པ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་སྟེ། དཔེར་ན་སྔར་བླ་མ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་སྲས་དར་མ་མདོ་སྡེ་ཆིབས་རྟས་གཡུགས་ནས་སྐུ་གཟུགས་ལ་རྨས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་འཚོ་ཐབས་མེད་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་གཞོན་ནུ་ཡང་ཚེ་ལྡན་པ་ཤི་བའི་རོ་བཙལ་ཡང་ཕུག་རོན་ཤི་བའི་རོ་ཞིག་ལས་མ་རྙེད་པར་བརྙེད་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་འཕོས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་ནས་བྲ་མོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ཞིག་ཤི་བའི་རོ་དུར་ཁྲོད་དུ་སྐྱེལ་བའི་སྐབས། དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་འཕོས་ཏེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་ཏི་ཕུ་གསང་སྔགས་སྔོན་པོ་ཞེས་མཚན་དུ་ཆགས་ཤིང་། དེ་ལ་བླ་མ་རས་ཆུང་པས་མཇལ་ནས་ཆོས་གསན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་སྔོན་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཕ་མ་གཉིས་མི་དགོས་པར་སྐུ་ཕྲེང་སྔ་མ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་བྱིས་པ་པོ་བརྒྱད་ལོན་པ་ཞིག་ཤི་བའི་རོ་ལ་གྲོང་འཇུག་མཛད་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག

གྲོང་དྲུག་དམག་མི། འདི་ལྷ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། སྔོན་མ་དེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༩༡༤)ལོར་བཙུགས་ཀྱང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས་འཐོར་བ་དང་། རྗེས་གཉིས་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི(༡༩༤༨)ལོར་བསྐྱར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། དེའི་སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་སྟངས་ནི་བོད་དམག་སྔོན་མ་བཞིན་ཁང་འདོན་འཕྲི་སྐྱབ་མ་ཡིན་པར་ཁྱིམ་ཚང་དྲུག་རིགས་ཚང་མ་ནས་དམིགས་བསལ་འཕར་མའི་དམག་མི་སྐོང་འདེམས་བྱས་ལྟབས་གྲོང་དྲུག་ཅེས་མིང་ཐོགས་པ་དེའི་མིང་ཆ་ཚང་ལ་པ་དང་གྲོང་དྲུག་དམག་ཟེར།

གྲོང་པའི་ཆོས་སྤྱོད་རིམ། གྲོང་ཆོག་ལ་ཏུར་བསྟན་ཡོད་པའི་དོན།

གྲོང་སྐད་གྲ་བཞི། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་གྲྭ་བཞི་ཟེར་བ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དམག་སྒར་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་གྲྭ་བཞི་བརྟན་བཞུགས་དགོན་ཡོད་ས་དེ་ཡི་བརྒྱད་ལ་ཟེར།

གྲོང་སྐད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། གཉམ་ཏུ་ད་སྟེའི་ནང་སྐེ་ཤིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གྲོམ་པ་རྒྱང་། གཙང་གི་ཏ་ལག་ཤོང་ས་དབེན་དགོན་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་སྟེ། ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ལྟར་གནས་པའི་དཔྲལ་གཡོན་པ་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

གྲོལ་སྒོམ་ཆོས་གཡུང་། དྭགས་པོའི་སློབ་མ་གྲུབ་རྟགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཡབ་ལྷ་རྗེ་སྟོན་ལས་འབར་དང་ཡུམ་ནམ་ཤེས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག(༡༡༠༣)ལོར་ཡུལ་འོལ་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཡབ་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱག་དང་སྐད་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔར་ཐེབས་སྐབས་ཇོ་མོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་འདས་ཏེ་སྐྱ་བ་སྐྱེལ་ནས་དགེ་བསྙེན་ཐུབ་ཆ་བ་ལ་སྨོས་པ་བྱུང་བས། དེ་མ་ཐག་འདུལ་གྲོང་བྱིན་ནས་ཞང་སྟོན་ཤེས་རབ་འབར་ལ་འདུལ་བ་མཁྱེན་པར་བསླབས། དེ་ནས་སྒམ་པོ་བ་ལ་དད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས་ནས་སྐྱོད་ཐག་མཛད་དེ་གདམས་པ་རྣམས་ཞུས། ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་འོད་གསལ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་དམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དབང་དུ་འདུས། ཡོ་བྱད་རྣམས་གྲོགས་ལ་བྱིན་ནས་ཡོ་རོ་རས་ཆུང་པ་ལ་སྙན་བརྒྱུད་ཞུས། སྦྲ་ཡུལ་དུ་ལོ་གཉིས་བཞུགས། དེའི་ཚེ་ན་མགྲིན་ཞལ་གཟིགས་ནས་ལས་ཅན་གྱི་སློབ་མ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་འགྲོ་མགོན་ཞང་སྟོན། ཀ་ལོ་དང་དེ་བར་དོའི་གདམས་པ་ཞུས། དེའི་ཚེ་གསང་གསོ་དང་ལྷ་སྣང་ས་ཀྱིས་དཀྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་བརྙེས། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་ལ་སོགས་པ་གསན། མཐར་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༡༩༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

གྲོལ་ཆ་ནང་ནས་བརྙེད། རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་བར་གསུམ་ལ་དགག་སྒྲུབ་དང་སྤང་བླང་མ་བྱས་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་རང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གྲོལ་ཆ་སྟེ། ནང་གི་སེམས་ངོ་མཐོང་བ་ནས་རྙེད་པ།

གྲོལ་བ། གྲོལ་བ་ནི་ཐར་པ་སྟེ། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་ཐར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ནི་ཐར་པ་ཡིན།

གྲོལ་བ་གསུམ། ལུས་གྲོལ་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་འོད་གསལ་ཟང་ཐལ་དུ་གྲོལ། སེམས་གྲོལ་འཁྲུལ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་པར་གྲོལ་ཡུལ་གྲོལ་འཁྲུལ་སྣང་གི་ཡུལ་དག་སྣང་ཞིང་ཁམས་སུ་གྲོལ་ལོ། །

གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིད། རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་དེ། དེ་ལ་བཤད་ཁྲིད་དང་། ཉམས་ཁྲིད། སྨྲང་ཁྲིད་བཅས་ཁྲིད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

གྲྭ་ཁང་སྐུ་རིམ། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ནང་དུ་གཏན་འཛུགས་སྡོད་མཁན་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་མཆོད་འབུལ་དང་ཞབས་བརྟན།

གྲྭ་ནས། ཟུར་ནས། (ཅ)

གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན། མཚན་གཞན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་བའམ་དབང་ཕྱུག་འབར་ཏེ། འདི་ཉིད་བོད་ཆུ་བྱི(༡༠༡༢)ལོར་གྲྭ་ནང་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭར་ཕྱིན། སྐུ་ཤེས་ཀྱི་མཁན་ཏུ་ཡམ་ཤུད་རྒྱལ་བ་འོད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་བར་བཏགས། དེར་འདུལ་བ་ལོ་གཅིག་གསན། རང་གི་ཁུ་བོ་ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ལས་ཞི་བྱེད་སྐོར་དགུ ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཟླ་བ་མགོན་པོ་ལས་སྦྱོར་དྲུག་གི་གདམས་པ་སོགས་གསན། ཡུལ་ཀུ་ལ་འཁྲུངས་པས་ཀུ་པ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་རྒྱས་པས་མངོན་ཤེས་ཞེས་གྲགས་པར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་བསམ་ཡས་དབུ་རྩེའི་བར་ཁང་གི་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་གྱི་འོག་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་མ་དཔེ་ས་མོ་ཕག་ལོ་སྟོན་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ནམ་ཕྱེད་ཙམ་ལ་གཏེར་ནས་གདན་དྲངས་ཤིང་དཔེ་ལས་བཤུས་ཏེ་ཕྱི་མོ་རང་གནས་སུ་བཞུགས། བུ་དཔེ་ལོ་གཅིག་གསང་སྦེ་ཕྱིས་སུ་ཡར་ལུང་གི་དགེ་བཤེས་ཡུ་ཐོག་དབུས་པ་དར་མ་གྲགས་ལ་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་གྲྭ་ནང་མདར་དཔལ་གྱི་ཐང་གི་ཁང་བཏིང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༠༩༠)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ཚེ་ཐལ་ཆེར་གྱུར་པ་ལ། ཕྱག་པ་ཆུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་དབོན་པོ་འབྱུང་ཤེས་དང་འབྱུང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་གསུམ་ནང་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་བསྡུས་དོན་སོགས་ཕྱག་ཚོམ་གནང་ཞིང་། སློབ་མ་ཡང་གྲྭ་སྟོན་འབུམ་ཕྲུས་འབར་དང་། གཉན་ཆུང་སྟོན་པ། དགེ་བཤེས་ཕྱག་པ། ཤཱཀྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོགས་བྱུང་།

གྲྭ་ཁང་སྐུ་རིམ།

གྲྭ་ཟུར་འགྲམ་གྱི་དཀྱིལ། སྐྲའི་ཤ་ཟུར་དང་འགྲམ་པའི

དཀྱིལ། (ཙ)

གླུ་ས། ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་གྲྭ་པ་རྣམས་ཐོག་མར་དགོན་པ་དེར་ཆོས་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་འགྲོ་དགོས་པའི་རིགས་ཤིག་ལ་གྲུ་ས་འཛམ་གདན་ས་ཟེར།

གླུ་ས་འགྲིམས། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་དགོན་པར་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་སོ་རེ་བཞིན་འཛིན་གྲྭ་རིམ་མཐོར་སློབ་གཉེར་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གྲུ་ས་འགྲིམས་པ་ཟེར།

གླ་ཁོལ་གཉིས། མི་གླ་དཔོག་པོ་གཉིས།

གླ་ཆུ། ཆབ་མདོ་བརྒྱུད་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་ཟླ་ཆུ་ཟེར་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གླ་ཐོགས། ལས་ཡུལ་དངོས་སུ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་འགོ་པ་དང་། བཟོ་རིགས་ཁག་གི་ལག་རྩལ་མི་སྣ་བཅས་ལ་ཟླ་བ་རེར་གླ་ཐོགས་སྤྲོད་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཟེར། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཞིར་བཟུང་ན་དེ་སྔོན་བོད་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་ནས་བཟོ་པ་ལག་རྩལ་པ་རྣམས་ལ་གླ་ཐོགས་སྤྲོད་པའི་ལུགས་ཆགས་ཤིན་པ་དང་གླ་ཐོགས་མཐོ་ན་བཟོ་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ལག་རྩལ་ཕྱུང་ཆོས་གང་ཡོད་འདོན་ཐུབ་པའི་སྐོར་སྐབས་དེར་བྲིས་པའི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས(ཟ་ཞེད)ཀྱི་ནང་གསལ་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཞི་བའི་རིང་དགོན་པ་ཁག་གསར་བཞེངས་དང་ཉམས་གསོའི་སྐབས་བཟོ་པ་ལག་རྩལ་པའི་རིགས་ཚང་མར་གླ་ཐོགས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་གསལ་ཡང་གླ་ཐོགས་ཀྱི་བསྡོམས་གྲངས་སམ་གཏོགས་ཞིབ་ཆའི་གནས་ཚུལ་མི་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་འདྲ་བར་ས་སྐྱ་པ་དང་། སྡེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པ། སྡེ་སྲིད་གཙང་པ་བཅས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཉིན་རེ་འབྲུ་ཁལ་གསུམ་གྱི་ཚད་དུ་བརྩིས་པའི་ཟླ་རེར་གླ་ཐོགས་འབྲུ་ཁལ་གསུམ་ཡིན་པ་དང་། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་སྐབས་སྲིད་གཞུང་སྡོན་ཁ་ཆེའི་སྐབས་ལས་མགོ་རུ་བཀོད་སྐྱེ་འགོ་པ་དང་བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་མི་སྣ་ཆེའི་གླ་ཐོགས་མཐོ་དམན་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་གླ་ཐོགས་མཐོ་ཤོས་ལ་ཟླ་བ་རེར་ཉིན་གླ་འབྲུ་ཐུ་དྲུག་ཤུལ་བཞི་ཕྱེས(དེང་སང་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་བརྒྱད་དང་སྲང་བདུན་ཡིན)ཟ་འབྲུ་ཆང་རྒྱུ་བསྡོམས་ནས་ཁལ་བཅུ(དེང་སང་གི་ཐང་གཞིར་བརྩིས་ན་ཁལ་རེར་རྒྱ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡིན་པས་ཉིན་རེ་རྒྱ་མ་བརྒྱད་དང་སྲང་བདུན་ཡིན་ཅིང་ཁལ་བཅུ་ལ་རྒྱ་མ་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད)ནས་གླ་ཐོགས་དམའ་ཤོས་ལ་ཉིན་གླ་འབྲུ(དེང་སང་གི་རིན་བབ་ལྟར་ན་སྒོར་༨༧ཡིན)བྲེ་གསུམ་ཕྱུལ་དོ(དེང་སང་ལྟར་ན་ཉིན་རེ་རྒྱ་མ་བཞི་དང་སྲང་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ཡིན)བརྩིས་པའི་ཟླ་བ་རེར་ཟ་འབྲུ་ཆང་རྒྱུ་བསྡོམས་ནས་ཁལ་ལྔ(དེང་སང་གི་ཐང་གཞི་ལྟར་ན་འབྲུ་རྒྱ་མ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ)ཡོད། གླ་ཐོགས་མཐོ་ཤོས་ལ་མར་ཁལ་གང་རེ་ཡོད་པ(དེང་སང་གི་ཐང་གཞི་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་བརྒྱད་ཡིན)དེང་སང་གི་རིན་གོང་ལྟར་ན་སྒོར་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན། དམའ་ཤོས་ལ་མར་ཉག་གང་དང་སྦྱོར་གང(དེང་སང་གི་ཐང་གཞི་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་གང་དང་སྲང་བཞི་ཡིན)བར་དང་། བཟའ་ཤ་ལུག་ཁོག་གཅིག་ནས་བྱེད་ཀ་བར། ཞུག་པའི་རྫོང་ལུག་མགོ་གཉིས་ནས་ཡོད་མེད་སྣ་ཚོགས། ཇ་ཕུལ་ལེགས་ཉག་གསུམ་ནས་ཇ་དཀྲུལ་མ་ཕྱིར་ཇོ་བར། ཚ་དང་སྐམ་བྲེ་གང་རེ་རིམ་པ་མཐོ་དམན་མེད་པར་འདྲ་མཉམ། ཕྱུར་བ་ཁྲི་གང་ནས་ཡོད་མེད་སྣ་ཚོགས་བཅས་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཡོད།

གླགས་བལྟ་བ། ཚོད་ལྟ་བ།

གླང་འཁོར་སྤྱི་མཆོད། ལ་སྟོད་དིང་རི་ན་ཡོད་པའི་གླང་འཁོར་དགོན་པའི་མཆོད་འབུལ་དུས་ཆེན།

གླང་བུའི་ས་དཀར་ཤར་རྒྱ་མིག་རྫོང་གི་རི་ཁྲོད། རྗེ་སྐལ་ལྡན་གྱིས་བཏབ་ཟེར་བ་དང་ཆུ་དམར་བས་བཏབ་ཟེར་བའང་སྣང་།

གླང་ཆེན་ཁ་འབབ། རྒྱ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

གླང་ཆེན་འགྱིང་རི། (峨眉山)དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ནང་པའི་གནས་རི་རྩ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཨོ་མེ་ཧྲན་ཏེ་གླང་ཆེན་འགྱིང་རི་ནི་ཟི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ལོ་ཧྲན(乐山)ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གནས་ཡིན་ལ་ནང་པའི་ཆོས་གཞུང་དུ་བཤད་པའི་རི་བོ་འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རི་འདི་ཡིན་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་ནང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་ནས་གནས་འདིར་ལྷ་ཁང་སོགས་ཡོད་ཚུལ་འཁོད་འདུག་ཀྱང་གླང་ཆེན་འགྱིང་རིའི་དཀར་ཆག་ལྟར་ན་ཆེས་སྔ་མོ་ནི་ཅིན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བཞེངས་པའི་ཆུ་ནག་དགོན་པ་སྟེ། ཅིན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་གནས་འདིར་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་ཤིང་ཕུ་ཞན་སི་ཞེས་མཚན་གསོལ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆུ་དཀར་དགོན་པ་ཞེས་མིང་བསྒྱུར། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་སྒྱུར་ཡང་དཔལ་ཉན་སི་ཞེས་མཚན་བཏགས། སྔར་དགོན་པ་འདིར་ལྷ་ཁང་བདུན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་མེ་བཞེས་ཏེ་སྲེག་ཟའི་ཁམས་སུ་ཤོར། ༡༩༥༩ལོར་ཉམས་གསོ་བྱས་ནས་དགོན་པའི་དཀྱིལ་གྱི་དབུས་ཁང་དུ་གླང་ཆེན་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་ལ་ཆིབས་པའི་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཐིག་ཚད་ལ་དུན༨༢ཡོད་པ་ཞིག་བཞེངས་ཤིང་། དགོན་པ་འདི་ནི་གླང་ཆེན་འགྱིང་རིའི་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་དང་རྙིང་ཤོས་ཡིན། རི་བོ་འདིའི་རྩེ་མཐོ་ཤོས་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་སུམ་སྟོང་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཡོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཁྲི་ཡི་རི་བོ་ཟེར།

གླང་ཐང་པ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ། དགེ་བཤེས་གླང་རི་ཐང་པ་ནི་འཕན་ཡུལ་གཉན་གྲོང(གསུམ་འཕྲེང་ཤར)གསེར་མ་གདོང་ས་སུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་དར་མ་མདོ་བཟང་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་རྟ(༡༠༥༤)ལོ་སྐུ་འཁྲུངས། ཇུས་ཤུགས་ཚང་། ཁོང་རང་གི་ཞང་པོ་བཤེས་གཉེན་སྒོམ་པ་མཁར་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་བཏགས། དང་པོར་འཚོ་བ་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་དྲིལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མན་ངག་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ་ཅོག་སྒྲིལ་དུ་མཛད་ནས་བཀའ་གདམས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་ག་ལ་གཏུགས་ཤིང་གཙོ་བོ་ནི་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་གི་བཤད་པ་དང་། སློག་ཆོས་སུ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྒོམ་པའི་མན་ངག་རྣམས་མཐིལ་ཕྱིན་གསན། པོ་ཏོ་བ་གཤེགས་རྗེས་གླང་ཐང་གི་ཤར་གྱི་རི་དེའུ་དེའི་ཁར་ཐུན། དཔོན་སྒྲུབ་པས་ཞབས་ཏོག་བྱས་ནས་ལོ་གསུམ་སྒྲུབ་པ་མཛད། གླང་ཐང་དགོན་པ་བཏབ། བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་སོགས་གསུངས། མཁས་གྲུབ་སྒྲུབ་ལྡུང་པོ་རྒྱལ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། གླང་ཐང་པས་ཐག་ཏུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་སྒོམ་པར་མཛད་སྟབས་རང་དུ་བྱུང་བ་ནས་ཞལ་འཛུམ་པ་ལན་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་། ལན་ཅིག་གླང་ཐང་པ་ཆོས་གསུང་པར་ཁྲུད་མེད་གཅིག་གིས་བུ་ཆུང་སྤྱིལ་མ་ཐག་གཅིག་ཁྱོད་རང་གི་བུ་ཡིན་ཟེར་ནས་འཁྱལ་བར་ཁྲོ་ཡི་ཞལ་ཟ་འགྱུར་བ་ཙམ་མེད་པར་ནོ་འདུ་བསྐྱལ་ནས་གསོ་བར་མཛད། བུ་ཆེར་སོང་དུས་མ་དེས་ཁོའི་བུ་ཆུང་མ་ཁྱོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཅས་བཤད་གསོལ་གྱིས་བུ་ཕྱིར་གནང་། རྟག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པར་མཛད་པའི་ཕན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་མང་། ཁོང་གི་གསུང་བློ་སྦྱོང་ཚིག་བརྒྱད་མ་ལས། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི། །དོན་མཆོག་སྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་གཅེས་པར་འཛིན་པར་ཤོག །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ནས་རང་སེམས་འདུལ་བའི་གསུངས་ཚིག་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ་ཡིན། གླང་ཐང་པ་དང་། ཤར་བ་གཉིས་ལ་གླང་ཤར་གཉིས་ཞེས་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༡༢༣)ལོར་འཕན་པོ་ཡུན་གྲུབ་ཡུལ་དུ་གླང་ཐང་དགོན་པ་བཏབ། ཁོང་ལ་ཡར་ཤུང་སྒྲུག་ལ་ཞིང་པ་དང་། བ་ཡགས་ཀྱི་འདུལ་འཛིན། ཤུང་མོ་བ་མདོ་སྡེ། ཞང་བཙོན་ཤག །འགར་ཞང་ཞུང་པ། མ

ཐང་པ། ཤེ་མ་ལ་ན། ཤ་བོ་སྟང་པ་པདྨ་བྱང་ཆུབ་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་རྩ་བཞིས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༡༢༣)ལོ་སྐུ་གཤེགས། གདུང་ཞུགས་འབུལ་གྱིས་གདུང་རྟེན་ས་འདུམ་གླང་ཐང་དགོན་དུ་བཞུགས་སོ། །

གླང་ཐབས་བཅོས་པའི་ཐང་སྲོམ་དྲུག་པ། ༡.ཐང་སྲོམ་ནག་པོའི་འབྲས་བུ་སྤུང་དོ། ༢.ཐང་སྲོམ་དཀར་པོའི་འབྲས་བུ་སྤུང་དོ། ༣.ལང་ཐང་རྩེའི་འབྲས་བུ་སྤུང་དོ། ༤.སྒོག་སྐྱ་སྤུང་དོ། ༥.དུ་བའི་ཟ་བ་སྤུང་དོ། ༦.ཀླུ་རྩི་དྲི་ཞིམ་ཞོ་གསུམ།

གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་ཁྲི་རབས་ཞེ་གསུམ་པ་སྟེ། བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ནང་ནས་ནག་ཚང་ལ་དགའ་ཞིང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་ལ་སྤྱོད་ལ་ངན་པའི་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཚང་མའི་ནང་གསལ། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ལ་སྲས་ལྷ་སྲུང་བའི་གཉིས་པ་ཡིན་ཞིང་། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོའི་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིང་། འདས་ལོ་ནི《ཐང་དེབ་གསར་རྙིང་》ལྟར་ན་ཐང་ཝུ་ཙུང་ཧི་ཡན་གྱི་རྗེས་ཁྲང་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་ཆུ་ཁྱི(༨༤༢)ལོར་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱིས་བསྒྲངས། རང་ལོ་སོ་དགུར་སླེབས་པ་ལྕགས་ཤུ(༨༤༡)ལོ་ནས་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཤིང་། ཐོག་མའི་ཟླ་བ་དྲུག་རིང་ལྟར་སྐྱོལ་ལྟར་ཚུལ་མཐུན་བྱས་ཏེ། འབྲི་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཐུ་སྒྲ་ཐུག་ཁྲུག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བཞེངས། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བར་རྒྱ་ནག་ནས་བོན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཕྱུང་བའི་མཐུ་ཐུགས་བྱས་པའི་དཀོན་པོ་ཁག་གསུམ་རྒྱལ་པོ་དང་། བཙུན་མོ། བློན་པོ་བཅས་ལ་ལག་རྟགས་སུ་བསྐུར་བ་འཁྱེར་རྗེས་རྒྱལ་བློན་བཙུན་མོ་རྣམས་སེམས་འགྱུར་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་བཤིག་པའི་ངན་གྲོས་བཏམས། དབས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་ཐག་སྣ་དང་། ཅོ་ནམ་རྒྱལ་ཚ་ཁྲི་གསུམ་རྗེའི་བློན་པོར་བསྐོས། ཐར་གྱི་ཆོས་བློན་རྣམས་ལ་དབང་མེད་པར་བྱས། སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཁག་འདོགས་བྱེད་ས་མ་རྙེད་པར་ཞུས་པའི་དུས་དེར་ལྷ་སར་སད་དང་། སེར་བ། སུ་གེ ནད་ཡམས་མང་པོ་བྱུང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཐོག་མར་བོད་འབངས་རྣམས་ལ་རྫིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་དོན་དུ། དེ་སྔོན་མེས་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་རྒྱ་མོ་ཀོང་ཇོ་ཟེར་བའི་འཇམ་མོ་ཞིག་བོད་དུ་ཡོང་བ་དང་། དེས་ཤཱཀྱ་ཡུལ་དང་། ཨོ་རྒྱན་ཡུལ། རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག་བཅས་ཤང་ལ་གཏད་མཁན་ལྷ་སྐུ་བྱ་ཟེར་བའི་སྐུ་དེ་བོད་དུ་ཁྱེར་ཡོང་བ་མ་ཟད། ས་དཔྱད་བརྟག་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་བོད་ཀྱི་རི་དང་ས་དཔྱད་བཟང་པོ་ཡོད་ཚད་ལ་མཆོད་རྟེན་དང་ལྷ་ཁང་བཅས་ཏེག་ཏུ་བཙུག མེས་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་བོད་འབངས་མང་པོ་རབ་བྱུང་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཆད་འཛེལ་ཡོང་རྒྱུར་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་བསྟུབས་པའི་སྐྱོན་ཕྱོགས་མང་པོ་བརྗོད་ནས་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཙུན་པ་རྣམས་རྟགས་དང་བྲལ་ནས་ཁྱིམ་པར་བབས་སུ་བཅུག བཀའ་ལ་མི་ཉན་པའི་གྲགས་ཅན་ཆོས་པ་མང་པོ་ཞིག་བཀྲོངས། དེ་འཕྲོག་རྣམས་མདའ་གཞུ་དང་། ཆ་ལང། དུད་ལ་སོགས་པ་བསྐུར་ནས་རི་དྭགས་རྔོན་པར་བཏང་། ལྷ་ཁང་བཤིག་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་བཤིག བཤིག་མ་ཐུབ་པ་བསམ་ཡས་དང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྒོ་བརྟན་འགའ་ཞིག་ས་ལ་སྦས། ལ་ལ་རྒྱ་ལ་བསྒྱུར། ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་ལ་འདམ་ཞལ་བྱས། སྐབས་དེར་སྔགས་པ་དང་། ཁྱིམ་པ། སྔོན་པོ་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་སྐུ་དང་། གསུང་རབ་མང་པོ་སྦས་བསྲུངས་བྱས་ཏེ་སྐྱུང་སྐྱོབ་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཡང་སློབ་ཞལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་བགོས་གནང་སྟེ་སྐྱུང་སྐྱོབ་གནང་རྒྱུར་ལས་བགོས་བསྒྲོན་པ་ལྟར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་དང་། བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག བཀའ་གཙིགས། ལོ་རྒྱུས་སོགས་འབྲུག་ཡུལ། མོན་ཡུལ། སྟོ་བྲག འབྲི་གུང་། གཙང་ཁུལ་སོགས་ས་བཙན་པོ་གར་ཡོད་ཀྱི་བྲག་ཕུག་ནང་དུ་སྦས་ནས་གྲོས་ཐུབ་པ་རྣམས་གྲོས་ཤིང་། གྲོས་མ་ཐུབ་པ་རྣམས་གབ་གང་ཐུབ་མཛད། འགའ་ཞིག་རྒྱལ་ཁྲིན་གྱིས་བཟུང་ནས་སྐུ་བཀྲོངས། སྐབས་དེར་ས་གནས་མང་ཆེ་བར་རྒྱལ་པོས་མངགས་པའི་སོ་སྲུལ་བ་ཡོད་སྟབས། སོ་པ་ཁྲ་འགའ་ཞིག་མདའ་རིས་ནས་ལི་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་བསྐོར་ནས་མདོ་སྨད་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་སོ། །བཙན་པོ་འདིས་ཆོས་ལུགས་བསྟུབས་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་བདུན་ཙམ་སོང་བ་ན་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་བྲག་ཡེར་པར་གབ་ནས་བཞུགས་ཡོད་པ་ཞེས་སྐྱེ་སྐུ་བཀྲོངས་མཁན་གྱི་གཤེད་མ་གཏོང་རྩིས་ཡོད་སྐབས་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲིག་ཅན་གསོད་པའི་དུས་ལ་བབས་པར་མཁྱེན་ནས་རྟ་དཀར་པོ་ལ་སོལ་བ་ནག་པོ་བྱུགས། བེར་ཕྱི་ནག་ནང་དཀར་པོ་བྱས་པ་ཞིག་བཞེས། ཕྲག་ཏུ་ལྕགས་མདའ་དང་ལྕགས་གཞུ་སྦོགས་ནས་ལྷ་སར་ཐེབས། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་སེམས་ཚུང་ཟད་མ་བདེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་དགོན་ཞང་མཐུན་འབྲེལ་གྱི་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་ཀློག་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་དང་སྟབས་འཁེལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་གཟིགས་པ་དང་ཕྱག་ལས་བབས། ཕྱག་གསུམ་འཚལ་བའི་དང་པོ་ལ་གཞུ་ཕྱག་དང་། གཉིས་པ་ལ་མདའ་སྦྱར་ཁ་སྐྱར། ཕྱག་གསུམ་པ་ཟིན་པ་དང་རལ་པ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར་ནས་མདའ་འཕངས་པས་རྒྱལ་པོའི་སྙིང་ཁར་ཕོག་སྟེ་ལག་གཉིས་མདའ་ལ་འཇུས་བཞིན་དུ་གྲོངས་སོ། །

གླང་མདུན། སྣང་ཇོང་སྐྱ་རབ་ནམ་རྒྱལ་ཤང་། ཚ་བྱང་གྲོང་ཚོ། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་འཁྲུངས་ཁང་།

གླང་རྡུལ་གཅིག ལུག་རྡུལ་སྐེ་ལུག་གི་སྤུ་རྩེའི་རྡུལ་བདུན་ལ་གླང་རྡུལ་གཅིག

གླང་པོ་ཆེའི་ཟླ། གླང་པོ་ཆེའི་ལྟ་རྟོག

གླང་པོ་ཆེའི་ཡན་ལག་བདུན། ཀང་ལག་བཞི། མཇུག་མ་གཅིག་པ་དང་། སྣ་ལྕིག་པ་འདོམས་ཀྱི་བར་ན་འདུག་པ་དང་། ལྷ་ཞེགས་པར་གནས་པ་སྟེ་བདུན་ནོ། །

གླང་པོ་བརྟག་པ། འདི་གླང་པོ་ཆེ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་དེ་ཡི་ཐད་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་བོད་དུ་མཁོ་མི་ཆེ་བས་དེའི་སྐོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་བྱུང་།

གླང་ལུང་པ་བརྩོན་འགྲུས་གཞོན་ནུ། འདི་ཉིད་ཡབ་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་བཙན་གྲགས་དང་ཡུམ་ཧོར་བཟའ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༡༢༣)ལོར་སྟོད་ལུང་འཚུར་གྱི་སྨད་རར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཆོས་འདི་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་རང་འབྱུངས་སུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཞེབས་སྐབས་ཅོ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་ཤག་མོ་བའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ནས་གོ་མིའི་སྡོམ་པ་བླངས་ཤིང་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སྐྱེས། སྤྱ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་བརྩོན་འགྲུས་གཞོན་ནུར་བཏགས། ཉག་མོ་བའི་དྲུང་དུ་ལོ་བདུན་བཞུགས་ནས་ལམ་རིམ་ཞུས་པ་ལ་ཆོས་མ་རྫོགས་གོང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྐུ་གཤེགས། དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་ཞེབས་སྐབས་བྱ་འདུལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཆ་པས་སློབ་དཔོན། སྟོན་པ་ཆོས་མཆོག་གིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཉག་སོ་པ་དང་བྱ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་བརྒྱ་ཤེས་སྐྱང་པ་སོ་བརྒྱད་བསྟེན། དེ་ནས་གཙང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུན་ཕྱར་བྱོན་ནས་དབུ་མའི་ཞི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་བ་རྣམས་ཞུས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་ཀུན་བཅད། དེ་ལྟར་གཙང་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོ་ལྔ་བསྟེན། གཙང་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་མཛད་དེ་མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་གླང(༡༡༩༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

གླངས་ལྷང་། གླང་ཐབས་ལང་བ། གླལ་ལྷང་། (ཅོ)

གླད་དྲེག མགོའི་དྲིག་པ། (ཅོ)

སྐད་གཟེར། སྐད་རིམས་ཏེ། སྐད་སྐྱིའི་ཚ་ནད།

སྐན་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ། སྐུ་སེལ་གྱི་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ། འདི་ཉིད་བོད་ལུགས་ཕྱི(༨༥༠ནས༡༠༡༠)ལོར་སྐུ་སེལ་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐན་གྱིས་རྒྱ་ལས་སྐད། སྐྱིག་མདའ། མཚལ་ཚུང་བཅས་བཟུང་བ་རྣམས་ལ་སྐན་ཚེའམ་སྐན་སློར་དུ་གྲགས།

སྐམ་གྱིས་བྱེར། རྣམ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། དབྱར་དུས་སྟོད་སྨད་སོགས་རྣན་ཆེ་སར་བཞག་ན་སྐྱེང་དུ་སྤུ་ལྷ་བུ་ཆགས་པའི་མིང་།

སྐལ་བ། ཁ་གཡལ་བའམ། ཁ་གདངས་པ་སྟེ། ཁ་སྐད་དུ་ཨམ་སྟོང་རྒྱག་ཟེར།

སྐས་པ། སྟོད་ལ་སྤོས་པ།

སྐྱིང་དཀར་རྫོང་། གཙང་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཨུ་ཡུག་སྐྱིང་དཀར་རྫོང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། རྫོང་འདི(རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ)སྡེ་གདོང་ཤི་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཏབ་ཅེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དེབ་ཐེར(དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས)ཀྱི་ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༠༠པར་གསལ།

སྐྱིང་བཅུ་གཉིས། སྐྱིང་བཞི་དང་སྐྱིང་ཕྲན་བརྒྱད་དང་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ།

སྐྱིང་བཅུ་གསུམ། དེ་ཡང《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༨༧ནང་ཡུལ་དབུས་དང་གཙང་གི་སྟོངས་སུ་སྐྱིང་བཅུ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཀྱི་འདུས་སྡེ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པའི་རྗེས་སུ་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་དགེ་ལུགས་དང་རྙིང་མའི་དགོན་པ་བསྐྱོམས་ནས་བཅུ་གསུམ་གསར་དུ་བཏབ་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་། ༡. ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་བྱ(༡༦༤༥)ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་གཙང་སྨད་གཡས་རུའི་ཤངས་ཁུལ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར། (ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང) ༢. དེ་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག(༡༦༤༧)ལོར་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་བྲག་ཡེར་པར་དགའ་ལྡན་གསང་སྔགས་ཡང་རྩེ། (བྲག་ཡེར་པ། དགེ་ལུགས། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང) ༣. ལོ་དེའི་རྗེས་མར་ལྷོ་ཁུལ་ལྷུན་པོ་རྩེའི་རྫོང་འོག་སྐྱག་ལར་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་ཡང་རྩེ། (ཆོས་འཁོར་ཡང་རྩེ། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང) ༤. ལོ་དེ་ཁའི་ནང་སྣ་ཁ་རྫོང་ཁུལ་དུ་དགའ་ལྡན་གསུང་རབ་གླིང་། (རྡོལ་གསུང་རབ་གླིང་། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་དང་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ) ༥. ལོ་དེའི་རྗེས་མ་ལ་གཙང་ཁུལ་དུ་ལག་གི་ཆར་གཏོགས་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་རྩེར་དགའ་ལྡན་འོག་མིན་གླིང་། (ལྷ་རྩེ་འོག་མིན་གླིང་། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་གཙོ་བོ་དང་ཞར་བྱུང་དུ་སྔགས་ཆོག) ༦. ལོ་དེ་གའི་ནང་སྣ་བྲག་དོ་པོ་རྫོང་ཁུལ་དགའ་ལྡན་དོན་གཉིས་གླིང་། (སྣ་བྲག་དོན་གཉིས་གླིང་། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང) ༧. དེ་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༦༥༡)ལོར་སྣོ་ཁ་ཡར་ལུང་གི་སྟོད་ཉམས་པོ་གང་ཉེ་འདབས་སུ་དགའ་ལྡན་ནོར་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་། (ཡར་སྟོད་ནོར་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་དང་སྔགས་ཆོག་ཟུང་འབྲེལ) ༨. ལོ་དེ་གའི་ནང་མངའ་རིས་ཁྲུང་རྫོང་དཀར་པོར་དགའ་ལྡན་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་། (ས་དཀར་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་། དགེ་ལུགས། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང) ༩. ལོ་དེ་གའི་ནང་སྟོར་ཆུ་ཤུལ་ཁུལ་དུ་རྙིང་ལུགས་ཀྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐར་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སེལ་རྒྱལ་ནང་ནས་ཞབས་སྐབས་སྐུ་ཞབས་གྲྭ་ཚང་དུ་བསྒྱུར(དེ་ནས་བཟུང་ལོ་མང་པོའི་རིང་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་གཏན་འཛུགས་བོག་རྙིང་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྣམས་བྱེད་སྲོལ་ལ་སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་དམག་དོད་དུ་ཡོང་སྐབས་རྩེའི་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་སོགས་རྙིང་མའི་དགོན་པ་ཕལ་ཆེ་བ་གཏོར་ཞིང་། རྗེས་སུ་སྐར་ཡང་ལོ་ཤས་པར་བསྐྱར་དུ་ཚུགས། དེ་ནས་ལོ་འགའ་ཤས་སོང་བ་གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་ཇོ་ལྷ་ཟླའི་རྗེས་ཤར་ཡོད་གྲྭ་པ་རྣམས་རྟེན་ཐང་ཨོ་རྒྱན་གླིང་དུ་སྤོས། རྒྱུད་སྨད་པ་ནས་གྲྭ་པ་མང་པོ་བསྡུས་ཏེ་དགེ་ལུགས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་དུ་བསྒྱུར་བ་ཤོག་མིང་ཐར་ཀྱི་དེ་རང་འཛུགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཟེར)པ་དེའི་ཚབ་ཏུ་གོང་གསལ་ལྕགས་ཡོས་ལོར་གསར་དུ་ཚུགས་པ་གསང་སྔགས་བྱང་ཆུབ་གླིང་།(བྱང་ཆུབ་གླིང་། རྙིང་མ། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང) ༡༠. དེ་ནས་ལོ་བཞི་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༦༥༤)ལོར་ལྷ་སའི་སྨད་རྒྱུད་པོ་བྲང་གོང་རི་དཀར་པོའི(ད་ལྟའི་རྟོ་ཁ་གོང་དཀར)ཉེ་འདབས་ཟོད་པ་རི་ར་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་། (གོང་དཀར་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་དང་སྔགས་ཆོག་ཟུང་འབྲེལ) ༡༡. དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕྱི(༡༦༦༩)ལོར་གཙང་གཡས་རུའི་ཆ་ཤུག་ཏུ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་། (ཤུག་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་། དགེ་ལུགས། མཚན་ཉིད་དང་སྔགས་ཆོག་ཟུང་འབྲེལ) ༡༢. དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལུག(༡༦༧༩)ལོར་གཙང་སྨད་ཁུལ་དུ་ཕུང་པོ་རི་བོ་ཆེར། ཀུན་དཔྱད་ཐེལ་གནོན་གླིང་། (ཕུང་པོ་རི་བོ་ཆེ། རྙིང་ལུགས། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང) ༡༣. དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༦༨༣)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་གཤེགས་པའི་ལོ་དེར་སྟོ་བྲག་ཁུལ་མཆར་ཆུར་དགའ་ལྡན་འདུད་འཇོམས་གླིང་། (རྙིང་ལུགས། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང)བཅས་རྣམས་དང་དེ་དུང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྫོ་སོག་བྱས་པ་མིང་མེད་དུ་སོང་བའི་ཚབ་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་གསར་དུ་ཚུགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཀྱང་མཐའ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་པ་ཅན་སུ་བསྐོམས་པའི་ཤི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ། ཞེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི《དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་བཻཌཱུརྱ་སེར་པོ》ཤོག་གྲངས༡༨ནས༢༦བར་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

སྐྱིང་བདུན། ཟླ་བ། འོད་དཀར། ཀུ་ཤ། མིའམ་ཅི། ཁྲུང་ཁྲུང་། དྲག་པོའི་སྐྱིང་དྲུག་དང་འཛམ་སྐྱིང་ཆེན་པོ་བཅས་ཏེ་དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་རི་རབ་རྣམ་པའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་སྐྱིང་བདུན་ནོ།

སྐྱིང་སྤྱིལ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕྱི(༡༨༤༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྤྱན་ཚུང་དུས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པར་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དེ་རྗེས་རྒྱུད་ལ་ཐེབས་ནས་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་རིག་ལམ་ལ་མངའ་བརྙེས། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་མཛད་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཤིང་ལུག(༡༨༩༥)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། བཀའ་རྩོམ་ཡང《རིམ་སྐས་གཉིས་པ་ཐུབ་ཐབས་དག་འདོན་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ》ཞེས་པ་དང་། 《བདག་འཇུག་བྱ་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་འགུགས་པའི་ལྕགས་ཀྱུ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱང་པོ་འཇོམས་པའི་མཆོན་ཆ》 《ཁ་སྐོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་སྲུན་པ་འཇོམས་པའི་མཆོན་ཆ》 《ཁ་སྐོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་བྱ་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་སྲུན་པ་འཇོམས་བྱེད་དངོས་གྲུབ་འོད་དཀར་འཕྲེད་པའི་ཟླ་གཞོན》སོགས་པོད་ཆུང་གཅིག་ཙམ་མཛད། དགུང་གྲངས་ང་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༩༠༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐྱིང་ཕྲན་བརྒྱད། ལུས་དང་ལུས་འཕགས། རྔ་ཡབ་དང་རྔ་ཡབ་གཞན། གཡོ་ལྡན་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོ། སྒྲ་མི་སྙན་དང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ་སྟེ་བརྒྱད། དེ་སྐྱིང་ཕྲན་བཞི་ཟུང་ཡང་ཟེར།

སྐྱིང་ཚང་བྲུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས། སོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༩༠༣)ལོར་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཡབ་མདའ་ཤང་སྤང་ཕུ་སྒོང་

ཚོའི་དཀར་ཕྱོག་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐྱིད་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་ཚོགས་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་མེ་སྟག (༡༩༢༦)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཀྱི་མཚན་རྟགས་བཞེས་ཏེ་ལྷ་རམས་པའི་ཁང་གྲངས་གཉིས་པ་ཐོབ། ལོ་དེར་རྒྱུད་སྟོད་དུ་ཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༩༣༡)ལོ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་སྟོད་དགེ་བསྐོས་དང་། དེ་རྗེས་བླ་མ་དབུ་མཛད་ལོ་གཉིས་གནང་ནས་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་ལོ་གསུམ་གནང་སྐབས་ཆུ་བྱ(༡༩༣༣)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་ཞབས་ཞུ་དང་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་ཕྱག་ལས་འགན་བཞེས། ལྕགས་འབྲུག(༡༩༤༠)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་མཚན་ཞབས་དང་དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་པ་གནང་ཞུས་སུ་ས་སྐྱང(༡༩༤༨)ལོ་ཙམ་ལ་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་གནང་། ཕྱག་ཐུག་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཆུ་སྦྲུལ(༡༩༥༣)ལོར་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་བཀྲིས་པ་གནང་། མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་དང་། ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་བོད་ཡན་ལག་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གནང་། ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོར་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཐེབས། ཆུ་ཕག(༡༩༨༣)ལོར་དགུང་གྲངས་བརྒྱ་རྩ་གསུ་གཅིག་ཐོག་རྒྱ་གར་དུ་སྐུ་གཤེགས།

སྐྱིད་བཞི། ༡. སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་ཕྱོལ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་མཐའ་དང་མུ་མེད་པའི་ནང་ནས་རང་ཅག་འཚོ་གནས་བྱེད་ས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་གླིང་བཞི། གླིང་ཕྲན་བརྒྱད། ཉི་ཟླ་རྒྱ་སྐར་བཅས་ཆ་ཚང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་གི་གླིང་བཞི་ནི། ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་ (ཟླ་གམ) ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་ (ཤིང་རྟ) ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་གླིང་ (ཟླུམ་པོ) བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་གླིང་(གྲུ་བཞི) བཅས་གླིང་གཙོ་བོ་བཞི་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་གླིང་ཕྲན་ཆུང་བ་གཉིས་གཉིས་བཅས་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད། གླིང་ལྷན་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ནང་གི་མཚོ་བདུན། ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ། སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་གནམ་གྱི་གོ་ལ་ཕུབ་ཀྱི་བང་རིམ་ལྟར་གནས་པའི་སྟེང་དུ་ཉི་ཟླ་རྒྱ་སྐར་གྱི་འགྲོ་ལམ་དང་། ཉི་མའི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་བཅས་ཡོད་ཟེར། ཞིབ་པར《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་པ》འཇིག་རྟེན་ཁམས་བཤད་པའི་ཐད་དུ་གཟིགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པའི་ནང་བཤད་ཚུལ་གོང་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས། གཟིགས་པར་འདོད་ན་ས་སྐྱ་བཀའ་བརྒྱུད་དགེ་ལུགས་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བརྩམས་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་འགྲེལ་པ་ད་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་དགོན་པ་ཁག་གི་འདུ་ཁང་སྒོ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་རིས་བཅས་ལ་གཟིགས།

སྐྱིད་བཞི་སྐྱིད་ཕྲན་བཅུ་གཉིས། དཔལ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐྱིད་བཞི་སྐྱིད་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ༡. ཤར་ཕྱོགས་མ་ཕྱེན་རང་འཇམ་དཔལ་གླིང་། ༢. དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཁང་གླིང་། ༣. བདེ་སྦྱོར་ཚང་མང་གླིང་། ༤. ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཨཱརྱ་པ་ལོའི་གླིང་(རྟ་མགྲིན་བཟང་གླིང་ཡང་ཟེར) ༥. དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་བདུད་འདུལ་སྔགས་པ་གླིང་། ༦. སྨན་སྦྱོར་གླིང་། ༧. ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དགའ་ལྡན་བྱམས་པ་གླིང་། ༨. དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་དཔའ་ངོ་པེ་ཧར་གླིང་། ༩. མི་གཡོ་བསམ་གཏན་གླིང་། ༡༠. བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གླིང་། ༡༡. དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་སྣ་ཚོགས་ལྷུགས་རྡ་གླིང་། ༡༢. བེ་ཏར་དཀོར་མཛོད་གླིང་ངོ་། །

སྐྱིད་བཞིའི་གྲུབ་ཚུལ་བཞི། ཤར་ཤེལ། ལྷོ་བཻཌཱུརྻ། ནུབ་པདྨ་རཱ་ག བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པའོ། །

སྐྱིད་གཡོག་གམ་སྐྱིད་ཕྲན་བརྒྱད། སྐྱིད་ཕྲན་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག

སྐྱིད་རས་པདྨ་རྡོ་རྗེ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུལ་གདོང་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕྲེལ(༡༡༢༨)ལོར་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་ཞེ་བྱ་བ་སྔགས་དང་སྨན་རྩིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང་། ཡུམ་གཟུགས་མི་དར་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་སྨད་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ལ་པདྨ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལོར་སློབ་དཔོན་སྐྱིད་རས་ལས་དགེ་བསྙེན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མར་གྱུར། ཕག་གྲུའི་སྐུ་མདུན་ནས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གསན་པས་ཆུ་བོ་གཏུ་ཚུན་ད་ལྟ་བ་བཟང་བར་གྱུར། དབུར་ཟླ་གསུམ་ཐག་གྲུར་བཞུགས། ཁྱད་མེད་ཞོན་མོ་ཞིག་གིས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གནང་བའི་སྣང་བ་བྱུང་བ་དེ་ནས་མདོ་རྒྱུད་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བའི་སྤོབས་པ་ཐོབ། བཀའ་འགྱུར་ཐུགས་ལ་ཞུགས། སྙིང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་འཇུག་པ་དང་། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་བརྩམས་ཤིང་། བླ་མ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱག་བཞེས་ཀུན་རྗེ་བཙུན་སྐྱིད་རས་པ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ཕྱིས་ཙ་ཕུ་ཆོས་ལུང་དུ་དགོན་པའི་གཞི་བཟུང་ནས་གཞན་དོན་མང་དུ་བསྐྱངས། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༡༨༨)ལོའི་དབྱར་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡིན་ཞིང་། ཡབ་སྲས་འདི་ཉིད་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར།

སྐྱིད་གསུམ། སྐྱིད་བཅུ་གཉིས་ལ་མི་ཟེ་སྐྱིད་གསུམ་སྟེ། དག་བྱེད་ཁྲུས་ཁང་སྐྱིད། ཚང་མང་ཀ་ཏུའི་སྐྱིད། མཐུ་རྩལ་རྒྱ་འབྲུག་སྐྱིད།

སྐུ་དབྱངས་ཀྱི་རིགས་པ་དྲུག ༡. སྐད་མཐོ་བ་ནས་དམའ་བར་འགྱུར་བའི་འགྱུར་བ་དང་། ༢. སྐད་གདངས་མཐོ་དམའི་བར་གྱི་ཁྱུག་པ། ༣. སྐད་གདངས་མཐོ་བར་འདེགས་པ། ༤. སྐད་གདངས་དམའ་བར་འཇོག་པ། ༥. སྐད་གདངས་བརྫེད་ཅིང་སྒྲམ་པ། ༦. སྐད་གདངས་ཁྲིམས་ཤིང་སྲ་བ་སྟེ་དྲུག

སྐུ་དབྱངས་ཀྱི་རིགས་པ་བདུན། དྲུག་སྐྱེས་རྨ་བྱའི་སྐད་དང་། དྲང་སྲོང་ཁྱུ་མཆོག་བ་ལང་གི་སྐད། ས་འཛིན་ར་ཡི་སྐད། བར་མ་ཁྲུང་ཁྲུང་གི་སྐད། ལྔ་ལྡན་ཁུ་བྱུག་གི་སྐད། བློ་གསལ་རྟ་ཡི་སྐད། འཁོར་ཉན་གླང་པོ་ཆེའི་སྐད་དེ་བདུན།

སྐུད་འགོང་། (སྐུད་མ) ཕྱོག་ཚབ་ཏུ་གཏོང་བ་སྟེ། བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས། མི་གསོན་པོའི་ཕྱོག་ཚབ་ཏུ་རྟེར་ཕྱུགས་སོགས་སེམས་ཅན་ངོ་མ་གསོད་མ་དགོས་པར་ཟན་དང་མར་སོགས་ལས་སེམས་ཅན་དེའི་འདྲ་གཟུགས་བཅོས་ནས་ཕྱག་ས་དང་སྣོན་ལམ་བཏབ་ཏེ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། ཡུལ་མི་དང་གྲོང་མི་མང་པོའི་དོན་དུ་མི་གསོན་པོ་སྐུད་དུ་བཙངས་པའི་ཚུལ་ནི་ཐར་པོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་བོན་ཆོས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་དང་འདྲ་བར་ཚོགས་མཆོད་གཏོར་རྒྱག་སྐབས་བོད་སྟོང་མི་དམངས་སྤྱིའི་ཚབ་བྱེད་པའི་སྐུད་འགོང་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་མི་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་གཅིག་བསམ་ཡས་པེ་ཧར་ལྕོག་དང་གཅིག་འཕན་པོ་རྒྱལ་ཁང་དུ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ། ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་དགུར་གཞང་ཐུགས་རྗེ་མ་བྱང་ཆུབ་གླིང་པའི་ཚོགས་ཡོངས་ནས་སྙིང་ལུགས་གཏོར་རྒྱབ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐུ་སྐུད་དུ་མི་གཉིས་འགྲོ་དགོས་པ་འཁྲི་ཁྱུངས་ཞོལ་ལས་ཁྱུངས་ནས་པོ་ཡན་མི་གཅིག་དང་འཕན་པོ་སྐུད་འགོང་སྐྱང་ནས་མི་གཅིག་བཅས་ལ་ཚལ་ཁོས་ནི་འགྲོ་སྣམ་ནོན་པོའི་ཚལ་ལྷུ་མ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཤགས་དཀར་པོ་ཕྱིར་ནང་བསྒོག་པའི་མགོ་ཤུབ། སྐྱེད་པར་ནོག་ཞུ་བཟོས་པའི་འཐོ་དང་། བྲི་ཡུག་ག མི་བཅས་བཏགས། ལག་ཏུ་གཡག་གི་ཛ་ནག་ཐོགས་པ། རས་དཀར་གྱི་ཞུ་ཅོག་རྩེ་རིང་ལ་ཛ་ནག་གི་རྟོག་དང་། རས་ནག་གི་ཕྱག་དར་ཅན། འགྲམ་གཡས···

ནག་པོ། གཡོན་དཀར་པོ་འབྲེལ་པ་གླུད་འགོང་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་སུ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད། དེའི་སྐབས་བླ་སྔེང(བླ་སྔང་སྔེང་སྟེ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འཁྱམས་རའི་ཡང་སྟེང)ཟུར་འཕྱོང་རབ་གསལ་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞབས་བསྐུར་ཡོད་ན་དང་མེད་ཚེ་མགྲོན་གཉེར་ནས་ན་བཟའ་གདན་ཞུ་བྱེད་པ་དང་། ཁྲིམས་གསུམ་རབ་གསལ་དུ་བཀའ་བློན་རྣམ་པ་ཇོ་གཅལ་གྱི་བྱང་ངོས་སུ་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས། ཆབ་པདག་མ། སྐུ་ཚབ་རྣམ་གྲྭའི་སྐུ་ཞབས་དབུ་མཛད་དང་། སྐུ་པེར། སྣང་ཆབ་ཀྱི་དོམ་ར་བསྐྱོད་པ་ཞིག་དང་། བྱང་ཆུབ་གླིང་པའི་སློབ་དཔོན་བཅས་གདན་ཐོག་འཁོད། ལྷ་ས་ཚེ་པར་འཁྲི་བའི་དཔའ་བོ་དང་། དཔའ་མོ་ཞེས་གཞོན་ནུ་གཉིས་ལ་རྒྱན་གོས་རྒྱས་སྤྲས་ཀྱིས་གཡོག་བཞི་བཅས་ཡངས་ནས་སྟོད་པ། བྱང་ཆུབ་གླིང་པས་དཀྱིལ་འཁོར་མཛེས་དུ་རྒྱལ་པོ་བཙན་མདོས་སྒྲུབ་གཞག སྟོན་ཟིན་ཕྱར་རྡོར་སློབ་ཀྱིས་དབུལ་ཞུ་ནག་བདུན་སྐོ་འཁྱེར་ཐོག་གསུང་ཚིག་དང་འབྲེལ་བས་འཆམས་དང་། གསེར་སྐྱེམས་ཟིན་མ་ཚམས་གླུད་འགོང་ནས་ཀུང་རང་ལུགས་འཆམས་དང་འབྲེལ་སོ་སོ་ནས་བྱང་ཆུབ་གླིང་པའི་ཇོར་སློབ་དང་མཉམ་དུ་མོ་ཐེངས་གསུམ་རེ་རྒྱག་ཀྱང་། ཇོར་སློབ་ཀྱི་མོ་ཤུ་བཞི་དཀར་པོ་ཞིག་གཅིག་ནས་དྲུག་བར་ཡོད་པ་དང་། གླུད་འགོང་གི་མོ་ནག་པོ་ཞིག་གཉིས་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་ཡང་མཐོན་རྒྱང་ཡང་ཀེ་རྒྱང་རྒྱང་གཅིག་ནས་དྲུག་པར་བགོད་ཡོད། དེ་ཉི་མཐའ་བསྐོར་ལྷད་མོ་བ་མི་མང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཐེ་ཐུར་གསང་ཐབས་ཀྱི་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་ལས་ནང་དོན་མོ་འཕང་སྐབས་མོད་དྲུང་གཅིག་ནས་ལུ་རྒྱལ་བལྟས་ཏེ་སམ་ཊ་བྲིས་ནས་ལྷན་ཕྱིར་འབུལ་དགོས། མོ་རྒྱག་ཚར་འཕྲལ་གླུད་འགོང་གཉིས་ཁྲི་བོའི་ཞལ་འབག་ཕྱིན་པའི་ཤ་ལ་རྣམས་ཀྱིས་འདེད་དེ་གཅིག་ར་སྐྱང་བརྒྱུད་བསམ་ཡས་དང་། གཅིག་འཕན་པོ་རྡོད་ལ་བརྒྱུད་གླུད་འགོང་སྐྱང་དུ་བཟུང་བ་ལྟར་རྒྱང་ཐག་གང་ཙམ་ཞིག་མ་ཆོད་བར་ཤེར་བསྡུས་ཙམ་སློག་མི་ཆོག་པར་བསྐྱོད་དགོས། དེ་རྒྱབ་རྒྱུད་སྐད་ཚིགས་ཡོངས་ནས་བླ་སྔེང་ཡེ་ཤེ་ནང་ཆོས་རྒྱལ་སྙེ་ནས་གཏོར་སྒྲུབ་ཐོར་འཕེན་པ་སྟོན་དུ་འཕྱར་དར་མང་པོ་བསྒྲེངས་མེད། ཞལ་ཟོ་འཁོར་བཅས་དང་། ཞབས་བརྟན་དོ་དམ་རྩེ་དྲུང་། འབྲས་སྤུངས་སྤྱི་སོ། གནས་ཆུང་སྔེ་པ་བཅས་གཟབ་འཚེར་གྱིས་སྟོས་སྔ་ཁྲིད་ཐོག་གཏོར་རྒྱབ་ཏུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཚོགས་རམས་དགེ་བཤེས་བརྒྱད། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཡིའི་ཕྱག་ཕྱྭམ་བཅས་སྐུ་སྒྲུབ་གཏོར་རར་ཐེབས་པ་དང་། རྒྱུད་སྟོད་པ། བྱང་ཆུབ་གླིང་པ། ཤོད་དཀར་ཆོས་སྡེ་སོ་སོས་དེ་ཉིན་རང་ལ་གཏོར་རྒྱག་ཀྱང་རྒྱག་སྲོལ་འདུག

གླེགས་བམ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་གསུང་རབ་ཀྱི་དཔེ་ཆ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱེད་སྐབས་ཚིག་པར་ཤུམ་ཙུ་སོ་གཉིས་ནས་སོ་དྲུག་བར་ཙུང་ལ་ཨ་ལི་ཀ་ལི་དང་ཨ་ཀ་ཤུམ་བཅུ་ལ་བམ་པོ་རེ་ར་ཕྱས་ཏེ་གླེགས་ཤིང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྡམས་ནས་འཇོག་པ་ལ་གླེགས་བམ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་དང་། རྗེས་སུ་གླེགས་བམ་ཆེ་བར་ཤོག་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་ཡས་མས་དང་། འབྲིང་བར་ཤོག་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ནས་བཞི་བརྒྱ་ཙམ། ཆུང་བར་ཤོག་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། བོད་ཡིག་གི་ཤོག་གྲངས་ནི་ཤོག་ངོས་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་ཤོག་གྲངས་གཅིག་ཏུ་རྩི་བ་ཡིན། གླེགས་བམ་རྣམས་ལ་ཁྱད་ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ༡. ཡིག་འབྲུའི་མཐའ་སྟེ་མི་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་མཐའ་ཐིག ༢. ཤོག་དེབ་སོ་སོའི་རྒྱབ་མདུན་མི་ནོར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིག་མགོ ༣. ཤོག་དེབ་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་མ་འཛོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཤོག་གྲངས། ༤. ལེ་ཚན་ཕན་ཚུན་མི་འཁྲུགས་པའི་ཆེད་དུ་མཚན་བྱང་། ༥. གླེགས་བམ་ཕྱི་ཕོར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གླེགས་ཤིང་། ༦. གླེགས་བམ་ལན་རྩོན་མི་འདྲེས་པའི་ཆེད་དུ་གླེགས་ཐག ༧. དད་ཀྱིས་དང་མཆོད་པའི་ཆེད་དུ་ན་བཟའ་དཔེ་སློལ་བཅས་ཡོད། དེ་དག་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྒྲ་རྩལ་གྱི་བཟོ་ཁྱད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། དཔེར་ན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་འཛམ་གླིང་གཡས་བཞག(དེང་སྐབས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཡོད) ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་དགོངས་རྫོགས་སུ་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་སྲིད་ཞིའི་མཛེས་རྒྱན(དེང་སྐབས་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་པོ་བྲང་དམར་པོའི་འཕྲུལ་རབས་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས) པོ་ལྷ་ནས་ཞི་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་མ་ཞབས་དྲུང་བདེ་ལྡན་སྒྲོལ་མ་འདས་པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་བཞེངས་པ་བཀའ་འགྱུར་གསེར་བྲིས(དེ་སྔོན་དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་ཁང་གི་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་དུ་ཡོད) སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན།

གླེགས་བམ་གྱི་རྒྱུ་རིམ་པ་བདུན། དོན་མི་འཁྲུགས་པ་ཚིག་གི་རྒྱུ། ཚིག་རྐང་མི་འཁྲུགས་པ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུ། ཚིག་དོན་མི་འཁྲུགས་པ་ལེའུའི་རྒྱུ། ཤོ་ལོ་ཀ་མི་འཁྲུགས་པ་བམ་པོའི་རྒྱུ། བམ་པོ་མི་འཁྲུགས་པ་བམ་པོའི་གྲངས་ཀྱི་རྒྱུ། མཐའ་མི་འཚོལ་བ་རྩེ་ཐིག་གི་རྒྱུ། པོ་ཏི་མི་འཁྲུགས་པ་སྤྱན་ཕྱར་གྱི་རྒྱུའོ། །

གླེང་གཞི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གླེང་གཞི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། མཛད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །དེ་ཡང་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ངེས་པའི་དོན་དུ་སེང་གེའི་ཁྲི་ཨེ་ཡིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། དྲང་བའི་དོན་དུ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ཡིན་ལ། ངེས་པའི་དོན་དུ་ཨེ་ཡིག་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྩ་རྒྱུད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

གླེད་པོར་ཐོར། འཛམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཐག་པས་བསྡམས་པས་བཟོ་དབྱིབས་རིང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ།

གླེན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མི་ཚོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ་ངལ་མ་སྒོ་གཏོང་མི་ཤེས་པའི་མི།

གླེས། ཡན་ལག (ཙ)

གློ་ཀུན་གྱི་རབ། གློའམ་བྲང་ཁོག་ཐུབ་ཐུབ་ཏུ་འགུལ་སྟངས། (ཙ)

གློ་རྒྱས། གློ་འདབ་ཆེ་བའི་ཚ་ནད།

གློ་ན། གློ་ཡུ། གློ་ལངས་པ།

གློ་ནད་བརྒྱད། ཐང་པོ། སྐྱ་རབ། ཚ་བ། ཆུ་སེར། ཟེལ་པོ། གློ་གཅོང་། གློ་རྒྱས། བྲང་ཚང་ཅན་ནོ།

གློ་བ་བུ་ཕྲ། ལུས་ཀྱི་གློ་བའི་མདུན་གྱི་སོ་མ་ཕྲ།

གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། གཉིས་རྒྱུད་ལ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའོ། །

གློ་བུར་རྨ་བརྒྱད། བཤུས་པ། གཤགས་པ། བཅད་པ། རྣམ་པར་བཅད་པ། རབ་ཏུ་འཕྱང་བ། རབ་ཏུ་ལྷུང་བ། རབ་ཏུ་གྲུབ་པ། རབ་ཏུ་ཤུག་པ།

གློ་བོ། རྫོང་ཁ་བའི་དཔོན་ས་འཕར་བའི་སྡེ་དཔོན་ཡིན། དེ་ཡང་དཔོན་ཨ་མ་དཔལ་གྱི་རིང་ནས་ཐོག་མར་ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་པ་བླ་མར་བསྟེན་ཅིང་ཕྱིས་ས་སྐྱའི་ངོར་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་བླ་མར་བསྟེན། མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་རྣམས་ནང་ཆོས་ལུགས་གཞན་འཛིན་མི་བྱེད། ཕྱིར་ས་སྐྱ་པ་དང་སློབ་ངོར་པ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་བྱེད་དུ་བཏུག་སྟེ། དགེ་ལུགས་པར་སྔང་། དེ་རྗེས་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྱི་རིང་ཡང་ཆོས་ལུགས་སྔར་བཞིན་ལ་དགེ་ཕྱོགས་སྤོབས་ཆེ།

གློ་བོ་སྨོན་ཐང་། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཚུལ། ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།

གློ་སྨན་ཙན་དན་བརྒྱད་པ། ༡. ཙན་དན་དཀར་པོ་སྲང་དོ། ༢. ལི་ཤི་སྲང་གང་། ༣. ཅུ་གང་སྲང་གང་། ༤. གུར་གུམ་སྲང་གང་། ༥. ག་དུར(ཤུན་འདར)སྲང་

གང་། ༦. སྨུ་ཡོ་དཀར་པོ་སྤུང་གང་། ༧. རྒུན་འབྲུམ་དཀར་པོ་སྤུང་གང་། ༨. ཤིང་མངར(ཤུན་འདོར)སྤུང་གང་།

གློ་སྨན་སེ་འབྲུ་བརྒྱད་པ། ༡. སེ་འབྲུ་སྤུང་ལྔ། ༢. ཤིང་ཚ་སྤུང་གསུམ། ༣. ཤུག་སྨིལ་སྤུང་གསུམ། ༤. པི་པི་ལིང་སྤུང་བཞི། ༥. ཤིང་མངར་སྤུང་དོ། ༦. རྒུན་འབྲུམ་དཀར་པོ་སྤུང་དོ། ༧. ཟི་ར་དཀར་པོ་སྤུང་དོ། ༨. ཙྭ་གང་སྤུང་དོ།

གློ་ཚ་ཟོབ། གློ་ཚའི་གཏར་དམིགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཙག་དུ་བཏེགས་པ། (ཙ)

གློ་སྦྱི། གློ་ནད་བཅོས་བྱེད་ཀྱི་སྨན།

གློ་འཛིངས། ཉེས་པ་འཁྲུལ་འཁྲུལ། (ཙ)

གློ་ཞོར། སྨན་བཅོས་དཀའ་བའི་གློ་ནད། (ཙ)

གློག་འདོན་ཁང་། བོད་ཀྱི་གློག་འདོན་ཁང་ཐོག་མ་སྟེ་དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཤིང་སྦྲེ(༡༩༢༤)ལོར་རྒྱ་གར་ནས་གློག་འདོན་འཕྲུལ་འཁོར་ཡོ་ཆས་ཆ་ཚང་ཞིག་བོད་དུ་འདྲེན་འདྲེན་གནང་རྒྱུའི་སྐབས་དེར་བོད་དུ་གློག་ལས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པ་བྱུང་རྫས་རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མདའི་བབས་ཀྱིས་གཏོང་གནང་གིས་གློག་ཆས་བོད་དུ་སླེབས་རྗེས་རྡོག་བདེ་ལ་གནས་སུ་གློག་ཁང་གསར་རྒྱག་བགྱིས་ཏེ་ཐོག་མར་རྡོར་གླིང་པོ་བྲང་ཡས་མས་སུ་གློག་གཏོང་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷ་ས་རྫེ་འབྲས་སྤང་དུ་གློག་ཁང་གསར་རྒྱག་གིས་སྤོང་སྤྱིར་དང་། གྲྭ་བཞི་གློག་འཕྲུལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མཐོན་སྐྱེད་ཡའང་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་གློག་ཁང་གི་ཐོག་མའི་གཙོ་འགན་འཁུར་མི་ལྷ་གཉེར་རིམ་བཞི་བྱང་ངོས་པ་རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེ་དང་། དེ་རྗེས་ལྷ་གཉེར་ཐང་སྨད་པ་བདུད་འདུལ་ཚེ་རིང་ཡིན།

གློང་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཁམས་ལྡན་མ་ས་ཁུལ་དུ་བཏབ་པ་རུ་གནོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།

གྷ་ཡ་དྷ་ར། རབ་བྱུང་དང་པོའི་སྟོད་ནས་བཟུང་བོད་དུ་ཐེངས་འགའ་ཞལ་ཕེབས་བྱུང་ཞིང་། འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་དང་། གོ་ནག་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ཀྱི་བླ་མར་བསྙེན་སྦྱོང་། པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་མེ་ཏྲི་པ་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་མཚན་གཞན་ཨ་ཙ་ར་དམར་པོ་ཞེས་འབོད།

དགག་སྒྲ་བཅོ་ལྔ། སྟོག་པ་བསྡུས་པ་ལས། །མེད་དང་གཞན་དང་འདྲ་བ་དང་། །དམན་དང་ཞུམ་དང་ཞན་པ་དང་། །ཕྲ་དང་ཆུང་དང་སྐྱུར་བ་དང་། །ཚུང་དང་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། །འགལ་ལས་མཐའ་དག་མ་ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་གཉེན་པོ་བྲལ་བ་ཡི། །རྣམ་གྲངས་བཅོ་ལྔར་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དགག་སྒྲའི་སྒྲ་བཞི། རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་རང་དབང་ཅན་མ་མི་མིན་མེད་བཞིའོ། །

དགག་སྒྲུབ་གཉིས། དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་མདོ་རྩེ་པ་ལྟར་ན་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་བློ་སྟེ་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་དགག་བྱ་བྱས་པ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་དགོས་པས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དགག་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ནམ་མཁའ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་ནམ་མཁའ་རང་གི་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་དེ་བློ་ངོར་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ནམ་མཁའ་རྟོགས་དགོས་པས་ནམ་མཁའ་དགག་པ་ཡིན། དགག་པ་ལ་དབྱེ་ན། མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གཉིས་ཡོད། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ། སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པ་དང་། ཀ་བ་ལྟ་བུའོ། །བུམ་པ་དེ་རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་དགག་བྱ་གང་ཡང་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་མི་དགོས་པར་བུམ་པ་དེ་རང་གི་བཟུང་ཕྱར་བསྐྱུར་ནས་བཟུང་བ་ཡིན་པས། བུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དགག་སྒྲུབ་བྲལ་བ། རྣམ་རྟོག་ངན་པ་དགག་པ་དང་བཟང་པོ་འཕེལ་རྩོལ་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་པའི་དགག་སྒྲུབ་བྱ་མི་དགོས་པ།

དགག་སྒྲུབ་བྲལ་བ་ཆོས་སྐུ། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་བླ་མ་གོང་མ་ཆེའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་སྐུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ན་ཡང་། བྱེད་རྩོལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པའི་ཆ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཉེས་པའི་ཆ་སྤང་བ་དང་། མེད་པ་གསར་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྗེ་ལེགས་སུ་གཏོང་བའམ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད་རྩོལ་གང་གིས་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་དང་འཕོ་འགྱུར་མེད་པ་དེ་ལ་ཆོས་སྐུ་ཟེར་བར་གསུངས།

དགག་པ་གཉིས། མ་ཡིན་དགག་མེད་དགག

དགག་པའི་ཕྱོགས་ནས་སྨོས་པའི་བསླབ་བྱ་བཅུ་བཞི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་སྤང་། བྱང་སེམས་མི་འདོར། ལྷ་རྣམས་ལ་མི་སྨད། ཕྱག་རྒྱ་ལ་མི་སྨད། སློབ་དཔོན་ལ་མི་བརྙས། བླ་མའི་བཞིན་པ་སོགས་དང་མཆོད་ཆ་ཕྱག་མཚན་མི་འགོམ། བཟའ་བྱ་མིན་པ་མི་བཟའ། གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་མི་བསྒྲག ཕྱག་རྒྱའི་བསླབ་བྱ་མི་འདོར། གནོད་འཚེ་མི་བྱ། ཐེག་དམན་ལ་མི་དགའ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དཀའ་བས་མི་སྐྱོ། ཐུན་དྲུག་གི་སྦྱོར་བ་མི་འདོར། བྱ་མིན་མི་བྱ་བ་བཅས་སོ། །

དགག་བྱ་གཉིས། རིགས་པ་དང་ལམ་གྱི་དགག་བྱ།

དགག་བྱ་གསུམ། ལམ་གྱི་རྟགས། ཡང་དག་གི་རིགས་པ། ཡང་དག་གི་དགག་བྱ།

དགག་བྱའི་མཐའ་བཞི། ཡོད་པའི་མཐའ། མེད་པའི་མཐའ། གཉིས་ཀའི་མཐའ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མཐའོ། །

དགག་བཞག ཕ་རོལ་པོ་དགག་པ་དང་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་སྟེ་བཤད་པའོ། །

དགའ་སྐྱོར་ཟླ་གསུམ། དགའ་གདོང་དང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་། ཟུལ་ཕུ་བཅས་གསུམ།

དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ། འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

དགའ་གཉིས་ཚོང་བྱས། ཞིང་པ་རྣམས་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ནོར་རྫས་ལ་དགའ་བ་དང་། འབྲོག་པ་རྣམས་ཞིང་ཁུལ་གྱི་ནོར་རྫས་ལ་དགའ་བས། ཞིང་པ་གནས་གཞིས་དྲོ་བའི་གྲོང་ཐང་དུ་སྡོད་རྒྱུར་དགའ་བ་དང་། འབྲོག་པ་རྩ་ཆུ་བཟང་བའི་རི་ཕུལ་དུ་སྡོད་རྒྱུར་དགའ་བ་གཉིས་རང་རང་གི་ནོར་རྫས་ཕན་ཚུན་བརྗེ་འཚོང་བྱས་པ།

དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་གནས་སྲུང་རྒྱལ་པོ་པེ་ཧར་གྱི་ལས་བྱེད་བློན་པོ་གནོད་སྦྱིན་ཤིང་བྱ་ཅན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་དགའ་གདོང་གི་སྲུང་མར་བསྟེན་པས་དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་ཞེས་མིང་ཆགས།

དགའ་ལྡན་པ། དགའ་ལྡན་ཚོགས་པའི་མི་ཡིན།

དགའ་ལྡན་ཁང་གསར། འདི་སྔོན་མོད་དགའ་ལྡན་པ་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་བཏབ་པ་ཡིན་ཞེས《རག་ར་ཆོས་འབྱུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང》གི་ཤོག་གྲངས་༢༦དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བརྩམས་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ནང་ཤོག་གྲངས་༩༦ནང་གསལ། ནང་སོ་དགའ་ལྡན་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་རབ་བྱུང་༡༠ས་འཁྲུངས་ཤིང་ལོ་ལ་འདས་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ནི་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱབས་ཞུ་སོགས་ཀྱི་འགོ་བརྗོད་དུ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིའི་སྟེང་བཞུགས་ནས

མཛད་སྒོ་གནང་དགོས་ཚེ་མགོན་གཉེར་ཆེ་མོ་བས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པར་གནང་བ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཛད་སྒོ་ཆེ་ཁག་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པས་མཉམ་བཞུད་པ་གནང་ཚེ་ཁྲི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས་གསུངས་པ་ལས་བཞེངས་སྒྲོལ་མེད་ཐོག ལྷ་སར་ཡང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་མཛད་སྒོ་ཁག་དང་། ཚེས་ཐུག་དང་བཅས་ཕེབས་ཐོན་སྐབས་དབུ་གདུགས་ཕུབ་ནས་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཞེས་ཐོག་མར་འབྱུང་སྟངས་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དགའ་ལྡན་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་པ་ནས་བཟུང་ཁྲི་སྟེང་དེར་བཞུགས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་གནང་མཁན་རིམ་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཞེས་འདོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནས་ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་དགའ་བར་ཁྲི་ཐོག་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་བྱུང་འདུག ཁྲི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་རིང་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་། ཚོགས་མཆོད་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་དབུ་མཛད་རྒྱུ་དང་། གཙོ་ཆེར་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་ཉན་མཛད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ལ། ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་མཆོད་གཞིས་ཐོག་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་གདོང་སྒོ་གནང་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག(༡༧༡༩)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ཞག་ཞི་དགུའི་རིང་འདས་མཆོད་ཞུ་རྗེས་སློབ་དཔོན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཙོ་མཛད་དེ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནས་སློབ་དཔོན་དཀའ་བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་གཟིམ་ཁང་(ཁྲི་ཐོག་ཁང་)དུ་ཕེབས་ནས་རྗེས་འཇུག་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཞུགས་པར་གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་བཞིན་དཀའ་བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས། དཔལ་ལྡན་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཡིས། །མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །མི་ཕམ་བླ་མ་གཉིས་པ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་བསྟོད་ཚིག་གི་མེ་ཏོག་འཐོར་བར་མཛད་པ་ནས་འཛམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་པའི་ཆེ་བསྟོད་ཀྱང་དུས་དེ་ནས་བྱུང་བར་སྣང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ནི་བླ་སྤྲུལ་གཞན་ལྟར་སྐྱེ་སྤྲུལ་ངོས་འཛིན་ལུས་ཏེ་བསྐོས་པ་ཞིག་མིན་ཞིང་། ཁོང་རྣམས་མང་ཆེ་བ་ནི་གྲྭ་རྒྱུང་གི་ཐོག་ནས་དཀའ་སྤྱད་དུ་མས་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད་དེ་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཁྲི་པར་ཕེབས་པ་མ་ཟད། ཁྲི་པ་ནི་ཞུ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བར་མཛད་མཁན་ཡིན། མཚན་གནས་དེར་ཕེབས་པར་ཁྲིམས་ཚང་གི་འཁོར་འགྱུར་དང་། དབང་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་སོགས་རིས་སུ་མ་མཆིས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལའང་ཨ་མའི་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་བདག་པོ་མེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན། ཁོང་རྣམ་པ་ནི་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མང་ཆེ་བ་ནི་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་ཙམ་གྱི་རིང་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟེན་ཅིང་། གྲོགས་སྒྲོ་གསལ་རིག་པ་སློབ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཚིག་སྤྱི་དང་། འོལ་སྤྱི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དྲི་མ་མེད་པའི་ལུང་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རྩོལ་ལ་གུས་སྦྱོར་དང་། རྟག་སྦྱོར་བརྩོན་འགྲུས་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐུབ་པའི་འཛམ་རྣགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཁས་པའི་དབུས་སུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཞེས་དགོས་པ་དང་། མཚན་བཞེས་དམ་བཅའི་སྐབས་མཁས་པ་མང་པོས་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གོང་འོག་ཚིག་དོན་ལས་བརྩམས་པའི་བརྒལ་བརྟག་དང་དྲི་བ་ཇི་བྱུང་ལ་གཞུང་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་ལན་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་བཟང་ཞན་ཇི་བྱུང་མཚན་ཞབས་རྣམས་དང་། མཁན་པོ་གཞུང་ལས་པ་བཅས་ནས་བརྟག་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྦྱངས་རྩལ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་རྣམས་ཡང་རིམ་བཀོད་

དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་སྙན་འབུལ་དང་འབྲེལ་གཞུང་ས་ནས་ཨང་རིམ་ལྟར་ལེགས་སྐྱེས་གཟེངས་བསྟོད་ཐོབ་རྗེས་གཞི་ནས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཁུངས་ལྟར་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་གང་རིགས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ལོ་ཤས་རིང་རྒྱུད་ཀྱང་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གསན་འཛིན་དང་འབྲེལ་རྒྱུད་གྲྭའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྩོད་རྒྱུགས་དང་། དམ་བཅའི་ཨང་རིམ་དང་གཉིས་ཐོབ་པའི་རྗེས་རྒྱུད་གྲྭའི་དགེ་བསྐོས་ཟླ་བ་བཞི་དང་། དེ་ནས་ལོ་ཤས་རྗེས་བསྐོ་གཞག་བྱུང་མཚམས་བླ་མ་དབུ་མཛད་ལོ་གསུམ། མཁན་པོ་ལོ་གསུམ་བཅས་གནང་ནས་མཁན་ཟུར་ལོ་གང་ཙམ་བཞུགས་མཐར་མཁན་ཟུར་བགྲེས་པ་དེ་རྒྱུད་སྨད་ཡིན་ན་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་དང་། རྒྱུད་སྟོད་ཡིན་ན་ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་བཞི་སོང་རྗེས་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་དགོས། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྔོན་དུ་ཡོད་པའི་ཁྲི་པ་འམ། ཤར་བྱང་ཆོས་རྗེ་ལས་ཐོག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན་ན་ལོ་ཚད་གོང་གསལ་ལྟར་འགོར་གྱི་མེད། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཕལ་ཆེར་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་སྐབས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བདུན་ཅུར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཆོས་སྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་། ལག་ལེན་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་མཐར་སོན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁྲི་ཐོག་སོ་ལྔ་པ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་པར་ཁྲི་བཞུགས་ལོ་ཚད་གཏན་འཁེལ་མེད་ཀྱང་། ཁྲི་ཐོག་སོ་དྲུག་པ་གོང་པོ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་འཛིན་ལོ་བདུན་རེ་ཡིན་པར་སྒྲིག་གཅང་བས་གཏན་ལ་ཕབ། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་ཀྱང་དེ་དོན་སོར་གནས་ཐོག་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པར་ཆེ་བསྟོད་དང་། བདག་རྐྱེན་ཕར་ལས་ལྷག་པ་ཞུས་ཏེ་ཁྲི་པའི་ཐོབ་ཐང་འགན་དབང་གཏན་འཁེལ་གྱི་ཡིག་ལམ་དུ་འཁོད་པ་བྱུང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་དང་། ཤར་བྱང་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་དབྱར་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་རྒྱུན་གཏན་ལྷ་སར་བཞུགས་ཤིང་། ཁྲི་པ་གོང་མ་དེ་ཁྲི་ལོ་གཅང་ནས་དགོངས་ཞུ་མཛད་པའམ། ཡང་ན་ཁྲི་པ་ལས་ཐོག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས་པ་བྱུང་ཚེ་ཤར་རྩེ་དང་། བྱང་རྩེའི་ཆོས་རྗེ་ཁྲི་པར་ཕེབས་རེས་སུ་འཁེལ་བ་དེར་ཁྲི་པའི་འགན་བཞེས་དགོས་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བཀའ་ཡིག་དེ་རྩེ་འགག་ནས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་མཛོད་པར་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་ཆ་བཟང་བ་ཞིག་ལ་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་མཛོད་པ་དང་། དགའ་ལྡན་བླ་སྤྱིའི་འབྲུས་མི་བཅས་ཁྲི་པ་གསར་པའི་སར་བཅར་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བཀའ་དེ་བརྒྱུད་ཞུ་དང་ཐུགས་མཉམ་རྟེན་གསུམ་འདེགས་འབུལ་གྱིས་གང་མགྱོགས་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་དང་། སྐུ་ཚེ་མཛད་འཛིན་རྒྱལ་པ་སོགས་ཀྱི་ཞུ་བསྐུལ་བྱས་པ་བཞིན་ཁྲི་པ་གསར་པ་དེས་ཆོས་ཆ་སྟབས་བསྟུན་གྱིས་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཐོན་དང་། གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་གནང་བ་ལྟར་ཁྲི་པའི་སྟེ་ཤན(རྒྱུས་མངའ་བྱེད་མཁན)རྩེ་དྲུང་དཀྱུས་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རྩེ་འགག་ཏུ་ཁྲི་པ་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཐོན་དང་། ཁྲི་བཞུགས་དུས་ཚོད་སྙན་སེང་དང་འབྲེལ་རྩེའི་སྐུ་ཚབ(ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་ཚབ)དང་ཚེས་ཞབས་དྲུང་རིགས་སེར་སྐྱར་བཟང་ཐོ་ཡོང་བ་ཞེས་ཞུས་རྗེས་རྩེ་གསོལ་ཇབ་ཏུ་གསོལ་ཇ་དང་། དཀར་སྒོ་སོགས་ཀྱི་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས། རྩེ་འགག་ནས་རྩེའི་སྐུ་ཚབ་རྩེ་མགྲོན(རིམ་པ་ལྔ་པའི་དཔོན་རིགས་སེར་མོ་བ)ཞིག་དང་ཚེས་ཞབས་རྩེ་དྲུང་དཀྱུས་མ་བཅུ་དང་། བཀའ་ཤག་ནས་མི་དྲུང་དཀྱུས་མ་བཅུར་བརྡ་ཐོ་བཏང་བ་ལྟར་ཁྲི་པ་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཁར་དེ་རྣམས་ཁྲི་པའི་བཞུགས་གནས་སུ་འཁོར་བ་བྱས་ཏེ་རྩེ་དྲུང་རྣམས་ནས་འབྲས་བུ་འབྲུ་སྤོད་ཕྱིན་པ་དང་། དབྱར་ཁ་ཞྭ་དཀར་དང་། དགུན་ཁ་སྐར་ཕྲུག་ཕྱིན་པ། མི་དྲུང་རྣམས་ཀྱི་ཕྱུ་ཆས་ཕྱིན། ཁྲི་པ་དེ་གྲྭ་ས་གང་ནས་ཡིན་ཡང་དེའི་གྲྭ་ཚང་དང་། ཁང་ཚན་གྱི་ལས་སྣེ། དགའ་ལྡན་བླ་སྤྱིའི་འབྲུས་མི། ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་མཛོད་པ། དགའ་ལྡན་གྱི་ཐོབ་ཁུངས་གྲྭ་ཚང་ཁང་ཚན་གྱི་ལས་སྣེ། ཁྲི་པ་སྒེར་གྱི་ཕྱག་མཛོད་དང་། གསོལ་གཟིམ་བཅས་གཟབ་མཆོར་གང་ལེགས་ཐོག་དབུ་གདུགས་པས་དབུ་གདུགས་འཛིན་པ་(གསོལ་ཇབ་པ་དང་དབུ་གདུགས་པ་མི་ཉ་དགོན་ནས་

འཛུགས་དགོས།) སོགས་ཆིབས་ཐུག་གཟབ་རྒྱས་དང་བཅས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ལྷ་ལའི་ཤར་ངོས་ཆབ་ཟེང་སྒང་ཀའི་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་ཐང་སྟེར (དེང་སང་ཞ་པ་སྒང་སྟེ་འཛོམས་ཐོག་བརྩེགས་ཚོང་ཁང་ངམ་ཞིང་རིང་ཚོང་ཁང་ཡོད་ས) དེར་གཞུང་གི་ཐབ་སྐྱེལ་དབུ་གུར་དུ་ཕེབས་ནས་ཇ་གསོལ་ཐབ་ནས་གསོལ་ཇ་ཇ་ཞུ་དང་དཀར་སྤྲོ་ཕེབས། དེ་ནས་ཕེབས་སྐྱེལ་ཆིབས་ཞབས་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་རྗེས་ཤོང་རྣམས་རང་གནས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས། ཁྲི་པ་སྐུ་འཁོར་དང་། རྩེའི་སྐུ་ཚབ། སྣེ་ཤན་རྩེ་དྲུང་། དགའ་ལྡན་གྱི་ལས་སྣེ་བཅས་ལྷ་གདོང་ཤན་ཁའི་ཀོ་གུ་དོན་དེ་དོ་རུབ་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་དུ་ཕེབས་སྐབས་དེ་ཀའི་བླ་མ་ལས་སྣེ་དང་། གྲྭ་དམངས་ནས་འཚམས་ཞུ་དང་སེར་ཕྲེང་ཞུས་ཏེ་དོ་རུབ་དེ་གར་བཞུགས་ཞག་མཛད། ཕྱི་ཉིན་ཕ་དྲོ་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་གཙང་རྫོགས་གཞིས་ཀར་བཞུགས་ཞག་མཛད་པ་དང་སྣེ་ཤན་རྩེ་དྲུང་དང་། ཁྲི་སྒུག་སོགས་ནས་སྤྱིལ་སྣེ་ཞུས་ཏེ་ཁྲི་པའི་བཞུགས་གདིང་དེ་སྒོམ་འགོར་ཚང་དུ་ཡོད་པའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་སྒྲོན་པའི་མཛད་སྒོའི་སར་རྩེའི་སྐུ་ཚབ་ཀུང་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་སང་ཉིན་ཁྲི་པ་སྐུ་འཁོར་ཆིབས་ཐུག་དང་བཅས་སྒོམ་འགོར་ཚང་དུ་ཕེབས་ནས་དེ་གར་རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་གསོལ་ཞིབ་འཐག་པར་མཛད་པའི་རང་འཐག་རྒྱང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཁྲི་པ་རིམ་བྱུང་གིས་སྤྱིལ་ཐལ་ཏོས་འདོག་རེ་ཕུལ་བ་དང་། ཕྱི་སྤྱིལ་ཐོག་དམ་ཕྱག་ཡོད་པར་རྩེའི་སྐུ་ཚབ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ། བླ་སྤྱི་བཅས་ཀྱིས་དམ་ཕྱག་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་རྗེས་སྤྱིལ་ཐལ་བཤིག་སྟེ་སྟོན་ནས་ཕྲ་སྒྲིག་ཟིན་པའི་གོས་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ཁྲུག་གཅིག་གི་ནང་ཡོས་སྤུས་ལེགས་གང་ཡོད་པ་དེ་ཁྲི་པ་རང་གིས་འཐག་པར་མཛད། གསོལ་ཞིབ་ཞིབ་རྫིང་ལ་ཕྲི་བའི་སྐུ་ཆེ་མཛད་པ་ལེགས་ཏེས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྐྱོལ་ལྟར་རྩེའི་སྐུ་ཚབ་ནས་གསོལ་ཞིབ་ཚོགས་ཁྲུག་དེ་སྣན་ཞུ་དང་བཅས་ཏྲ་ཡའི་བླ་མར་འབུལ་དགོས། མཛད་སྒོ་དེ་གྲུབ་མཚམས་རང་འཐག་ལ་སྤྱིལ་ཐལ་གསར་འབུལ་ཐོག་དམ་ཕྱག་བརྒྱབ་ནས་ཁྲི་པ་སྐུ་འཁོར་ཆིབས་ཐུག་དང་བཅས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཁྲོམ་ལྷགས་ཐང་དུ་དགའ་ལྡན་བླ་སྤྱིའི་ཐབ་བསྐུའི་དབུ་གུར་དུ་ཕེབས་ནས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་བཏེགས་འབྲུལ་ཇེས་བླ་སྤྱལ་ལས་སྣེའི་ཆིབས་ཐུག་རྒྱས་གཏོམ་གྱི་ངང་དགའ་ལྡན་དགོན་པར་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སྐབས་སེར་ཕྲེང་དང་དུང་རྒྱའི་སྙན་འདྲེན་གཟབ་རྒྱས་ངང་དགོན་པའི་མདུན་གྱི་ཁྲོམ་ཁར་ཕེབས་མཚམས་ཆིབས་ལས་བཞོལ་ཏེ་བྲ་ལའི་བླ་མ་དང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་སོ་སོས་སྐུ་ཕྱག་གནང་སྟེ་ཕྱག་སྣེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཁྲི་པའི་ཕྱག་སྣེ་ཡོང་ནས་དགོན་པར་སྐུ་ཕྱག་གསུམ་གནང་རྗེས་སློབ་སྣེ་ཕེབས་བསུ་དང་བཅས་ཐོབ་ཁྲུངས་ཁང་ཚན་དེར་བཞུགས་གནས་མཛད། གསེར་ཁྲིར་དངོས་སུ་ཕེབས་རྒྱུའི་ཉི་ཉིན་དུ་སྣེ་ཤན་རྩེ་དྲུང་དང་། ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་མཛོད་པ། ཆ་སྤྱི། གྲྭ་ཚང་། ཁང་ཚན་གྱི་ལས་སྣེ་བཅས་ནས་སྤྱིལ་སྣེ་དང་སྒྲིགས་ཁྲི་པའི་བཞུགས་གདིང་གསེར་ཁྲི་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ཐོག་གསེར་ཁྲིའི་སྟེང་སྒྲོན་ནས་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་ལྷ་པོ་རྩེའི་སྐུ་ཚབ་སོགས་ནས་བཞུགས་གདིང་ཞུ་བ་དང་།

སྤྱིལ་བ་སོགས་ཡོད་ཚེད་བརྟག་དཔྱད་གྱིས་ཏྲ་ཡའི་བླ་མར་སྙན་ཞུ་འབུལ་དགོས(བཞུགས་གདིང་ཁྲི་ཐོག་ནས་ལྷུང་བ་དང་། སྤྱིལ་བ་སོགས་བྱུང་ན་ཁྲི་པ་དེའི་སྐུ་ཚེའི་མཛད་པ་མཐའ་མི་འཁྱོལ་བའི་ངན་རྟགས་སུ་བརྩིས) དེ་ཉིན་ཁྲི་པ་སྐུ་སྒེར་ནས་ཚོགས་ཆེན་དུ་མང་ཇ་དང་། སྐུ་འབྱེད་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་ཏེ་མ་རི་རྩེར་ཤར་བ་དང་བསྟུན་སྣེ་ཤན་རྩེ་དྲུང་དང་། བླ་སྤྱི། ཁྲི་ཕྱག དེ་མིན་བླ་སྤྱལ་ལས་སྣེ་བཅས་ནས་སྤྱིལ་སྣེ་དང་། སེར་ཕྲེང་བཅས་གསེར་ཁྲི་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སེར་འཁོད། རྩེའི་སྐུ་ཚབ་ཀུང་མཛད་སྒོར་ཞུགས་ཐོག་ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད་ཀྱིས་དབུ་སྐྱིལ་བཞིན་མཎྜལ་རྒྱས་པ་འབུལ་བ་དང་། མཁན་པོ་བཀྲིས་པ་དེས་མཎྜལ་བཤད་པ་ཕུལ། རྩེའི་སྐུ་ཚབ་ཀྱིས་ཕྱག་ཕྱིང་དང་། མཇལ་དར་གནང་ཆ་རྣམས་ཕུལ་རྗེས་བླ་སྤྱིས་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། ཁྲི་ཕེབས་མཛད་སྒོ་གྲུབ་རྗེས་ཁྲི་པའི་བཞུགས་གནས་ཕྱི་ཐོག་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་གདན་བཞུགས་མཛད། དེ་ཉིན་ང་དུང་ཐོབ་ཁྲུངས་སྒྲ་ཚང་དང་། ཁང་ཚན་ལ་ཡང་གསོལ་ཇ་དང་སྐུ་འབྱེད་གནང་སྲོལ་ཡོད། ཤར་བྱང་ཆོས་རྗེ་སུ་ཁྲི་པར་ཕེབས་རྗེས་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་མཁན་ཟུར་བགྲེས་པ་དེར་རྗེ་འབག་ནས་ཆོས་རྗེ་གསར་པའི་བཀའ་བསྒྱུར་ཐོག་ཆོས་ཆ་སྤྲབས་བསྟུན་གྱིས་ཏྲ་ཡའི་བླ་མར་བཀའ་བསྒྱུར་མཇལ་དར་ཕུལ་རྗེས་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གནང་སྐབས་ཤར་བྱང་གྲྭ་ཚང་གང་ཡིན་དེར་གཏོང་སྒོ་གནང་སྲོལ་བཅས་ཡོད། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ལྔ་སར་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གཙོ་བོ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་སྨད་ཆར་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གསུམ་པ་ཆོས་རྗེ་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཟུང་ཁྲི་པ་རིམ་བྱོན་ལོ་ལྟར་ལྔ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུར་ཕེབས་སྲོལ་བྱུང་བ་དང་། ལྔ་མའི་སྨོན་ལམ་སྐབས་ཕྱ་དོ་གསུང་ཆོས་ར་བར་གསུང་ཆོས་དང་། ཉིན་དགུང་སྐམ་ཚོགས་སུ་བཙོ་སྦྱོར། གཏོར་རྒྱག་སྐབས་གཏོར་བརྒྱབ། བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་ཉིན་ཕྱུས་གསོལ། ཇོ་བོ་རགས་རྒྱག་སྐབས་རབ་གནས་སོགས་ལ་དགའ་ལྡན་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་གཉིས་ནས་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སློབ་ཕོར་འཁྱེར་བ(སློབ་འཛིན)དང་ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད། ཇ་རྒྱལ་ཏེ་པས་འདོག་ལྷུག་འཁྱེར་བ(གཟིམ་འགག) ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་མཛོད་པ་དང་། ལྷ་མ་སྨན་སྦྱིན་པ(སྨན་པ) སོགས་ནས་གོས་སྐྱོད་ཀྱིན་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་དགེ་གཡོག་གཅིག་གིས་སྔོན་དུ་ལམ་བཤངས་རྗེས་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན། ཏ་རོལ་སོགས་སེར་ཕྲེང་དང་། ཁྲི་པ་སྐུ་འཁོར་རྣམས་གྲལ་བསྒྲར་བསྒྲིགས་ཏེ་ཁྲི་པའི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་དབུ་གདུགས་པས་དབུ་གདུགས་འཛིན་པ། ལོ་དེའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆོས་དབུ་ཞུ་སྒོ་ལྕགས་དང་། ཆོས་གོས་གསོལ་ཞིང་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་ཕེབས། ཁྲི་པ་རང་ཡང་དབུ་ལ་པཎ་ཞྭ་སེར་པོ་དང་། ཞབས་ལ་འཛར་ཆེན་སེར་པོ་བཞེས་པ། གཏོར་རྒྱག་སྐབས་དབུ་ཞྭའི་མདུན་དུ་ཕྲེང་སྣད་ནག་པོའི་ངོས་ར་གསོལ་བ་སོགས་མཛད། ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་༡ཚེས་༢༥ཉིན་གསུང་ཆོས་ར་བར་གསུང་ཆོས་དང་། སྨམ་ཚོགས་ལ་བཙོ་སྦྱོར་སོགས་བྲ་ལའི་བླ་མས་མཛད་སྲོལ་ཡང་། བྲ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་སར་མ་བཞུགས་པའམ། ཕེབས་མ་ཐུབ་ཚེ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པས་གནང་དགོས། དགའ་ལྡན་པའི་སྟོང་རྒྱུའི་མཛད་སྒོའི་ཉིན་ཁྲི་པས་ཆིབས་ཐུག་དང་བཅས་བྲ་ལའི་བླ་མའི་མཇལ་ཁར་ཕེབས། རྒྱུན་གཏན་གཞུང་གི་ཞབས་བརྟན་གལ་ཆེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྟོང་མཆོད་འབུལ་མིའི་སྦྱིན་བདག་འགའ་ཞིག་གིས་དབུ་བཞུགས་སུ་གདན་དྲངས་ན་ཁྲི་པ་དང་། ཤར་བྱང་ཆོས་རྗེ་རྣམས་ཕེབས་སྲོལ་ཡོད། སྔོན་ལམ་གྲོལ་རྗེས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དར་བའི་མི་ཏྲ་དཔྱིད་ཆོས་ཞེས་མི་ཏྲ་དགོན་པར་གསུང་ཆོས་ཉིན་བཅུ་གྲངས་ཤིག ཚོགས་མཆོད་སྐབས་སྨོན་ལམ་དང་འདུ་མཇུངས་ཀྱི་གནང་སྒོ་ཁག སྨོན་ལམ་འཕར་མ་ཚུགས་པ་དང་། ལྷ་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་གནས་འཕར་མ་ཚུགས་ཚེ་དབུ་བཞུགས། བོད་ཟླ༢ཚེས༢༥ཉིན་ནོར་གླིང་གྱི་འཛིན་པོ་ཐང་དུ་རྩེ་ནམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་ཁག་གཅིག་གིས་སྲུང་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆོ་ག་གནང་སར་དབུ་བཞུགས་སོགས་ལ་ཕེབས་དགོས། དགའ་ལྡན་དུ་དབྱར་གནས་སྐབས་ཁྲི་ཐོག་ཁང་གི་ཆོས་རར་ཁྲི་པ་དང་། ཤར་བྱང་སོ་སོའི་ཆོས་རར་ཆོས་རྗེ་སོ་སོས་གསུང་ཆོས་གནང་དགོས། ཁྲི་པ་དགའ་ལྡན་ནས་ལྷ་ས་དང་། ལྷ་ས་ནས་དགའ་ལྡན་སོགས་ལ་ཡར་མར་ཕེབས་སྐབས་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་ཏི་ཤུས་ཆིབས་ཞབས་སུ་བཅར་ནས་ཆབ་ཟེང་སྒང་ཁའི་ཐང་ངོས་ཐང་སྟེར་དུ་ཕེབས་སྐྱེལ་གྱི་དབུ་གུར་ཡོད་ས་བར་ཕེབས་བསུའི་ཆིབས་ཐུག་ཏུ་བཅར་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གནང་མཁན་རྣམས་སྐུ་གཤེགས་ཚེ་དགའ་ལྡན་དགོན་པར་གདུང་རྟེན་དངུལ་གདུང་རེ་བཞེངས་སྲོལ་ཡོད་ལ་གྱུ་ལ་སེ་འབྲས་ནས་ཡིན་པའི་ཁྲི་པ་རེ་འགའི་གདུང་རྟེན་དགའ་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སེ་འབྲས་ཀྱི་ཐོབ་ཁྲུངས་གྲྭ་ཚང་ངམ་ཚོགས་ཆེན་དུ་འང་དངུལ་གདུང་བཞེངས་པ་ཡོད། གདན་ས་གསུམ་གང་དུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་རེ་བྱུང་ཚེ་དེའི

ཁང་ཚན་གྱི་ཡང་སྙིང་རྒྱལ་མཚན་རེ་འཛུགས་སྲོལ་དང་།
དགའ་ལྡན་དུ་ཁྲི་པ་བྱུང་བའི་ཁང་ཚན་དེ་ཆོས་ཚོགས་ཇ་
ཚོགས་སྐབས་ཚོགས་བཏ་ཡང་སྙིང་ནས་རོལ་མོ་དཀྲོལ་སྲོལ་
འདུག ཐུ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་
གཉིས་རབ་བྱུང་སྟོམ་བཞེས་དང་། བསྙེན་རྫོགས་བཞེས་
ཚེ་ཁྲི་པ་གདན(ལས་ཐོག)བྱུར་དང་། ཆོས་རྗེ་གཉིས་ལས་
གྲལ་དུ་ཕེབས་དགོས་ཐོག་ཁྲི་པ་རེ་འབབས་ཡོངས་འཛིན་
དང་མཁན་སློབ་གནང་བ་མ་ཟད། སྲིད་སྐྱོང་ཡང་གནང་
མཁན་བྱུང་ཡོད། ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་ནས་ཁྲི་ཐོག་བདུན་པ་སྙི་
གྲོལ་བཏན་པ་ཡན༼རིབ་ཟེར་སྟོན་པོ༽ཡི་ཚན་ལྔ་བཅུ་པའི་
ཤོག་གྲངས༤པར་དང་། ཁྲི་ཐོག་བཅུ་པ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་
ཡན༼ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ༽ནང་གསལ། ཁྲི་
ཐོག་ཞེ་དྲུག་པ་བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཡན༼བཻཌཱུར་
སེར་པོ༽ཤོག་གྲངས༥༠ནས༧༤པར་གསལ། གཞན་ཡང་
ཁྲི་ཐོག་ཉེར་དགུ་པའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས༼བསྟན་རྩིས་གསལ་
བའི་སྒྲོན་མེའི༽ནང་གསལ། དེ་ནས་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་བཅུ་རེ་
ལྔ་པ་བར་ནི་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་བརྩམས་
པའི་ཁྲི་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པོ་ཡོད་ལ། འགའ་
ཞིག་བསྡུས་ཙམ། འགའ་ཞིག་ལ་གཏན་ནས་མི་སྣང་།
ཚིག་མཛོད་འདིའི་ནང་གོང་གསལ་དཔྱད་གཞི་ཁག་ནས་
ཐུགས་བསྡུས་ཀྱིས་ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་ནས་གསུམ་པ་བར་ཏེ་རྗེ་
ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་ཀ་མད་གོ་
རིམ་གྱི་སྡེ་ཚན་ཁུངས་སོ་སོའི་ནང་བཀོད་ཡོད་ལ་དགའ་
ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བཞི་པ་ནས་གོ་རྡུག་བར་གྱི་མཚན་བྱང་དང་
མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་གོང་གསལ་ཁ་སྐྱེའི་ཁྲི་ཆེན་ཞེས་
པའི་ནང་གཟིགས།

དགའ་ལྡན་དགོན་པ། འབྲོག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་གླིང་ནི། ལྷ་ས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལམ་ཐག་སྤྱི་
ལེ༤༠ཕྲག་ཙམ་གྱི་ཤར་ལྷག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་དབང་བསྐུར་
རིའི་ཉེ་བས་བཙུན་མོ་སྙིང་ས་ཀྱི་མདུན་རོས་འགོག་པ་རིའི་
སྙིང་རས་གཞི་ལ་སོར་མོས་བྲིས་པ་བཞིན་ཆགས་ཡོད།
(མགོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་༡༠༧༡ཙམ་ཡོད)
དགོན་པ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ་སྟོན་སྟོན་
རྒྱལ་བ་སྐུལ་བཅས་ཀྱིས་ལན་དུ་མར་ལུང་བསྟན་ཅིང་⋯⋯
འཕགས་པ་མོ་འགལ་ལྡུས་ཞབས་བཅག་སྡེ་ཆོས་དུང་དཀར་
པོ་གཏེར་དུ་སྦས་པ་སོགས་དགེ་མཚན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རང་བྱོན་
མང་པོ་མཐའ་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་བཟོ་པོ་མཁས་པའི⋯⋯
སོར་མོས་འདུ་བྱེད་པ་ལྟར་རི་ཞེབས་སུ་གཅིག་ཐོག་གཅིག
བརྩེགས་སུ་གནས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ⋯
ཆེན་པོས་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོར
ཕྱག་བཏབ། དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དཀྱུང་གྲངས་ང་གཉིས
ལ་ཕེབས་སྐབས་གནས་གང་དུ་བྱོན་ཀྱང་ཞབས་རྗེས་སུ⋯⋯
འབྲང་བའི་སློབ་མ་མང་བས་གནས་རིས་མེད་ཕེབས་བཞུད
སྐུ་ངལ་གྱི་གཞིར་བརྟེན་སྦྱིན་བདག་དད་ཅན་མང་ངོས་དེ་
སྣ་ནས་དགོན་སྙིང་ཞུས་པ་དང་། དགོན་གསར་འདེབས
དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་རྗེན། རྗེ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ
མར་མེ་བཏུག་པ་སོགས་བཏུག་པ་དུ་མ་གནང་སྟེ། འབྲོག
རི་བོ་ཆེར་དགོན་གསར་འདེབས་པར་བཟང་བར་ཕེབས⋯
པས་སྨོན་ལམ་གྲོལ་འདུལ་རྗེ་རང་ཉིད་སྐུ་འཁོར་དུ་མ་དང་
བཅས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེར་བྱོན་ཏེ་ས་གཞི་བྱིན་གྱིས་བརླབས།
དགོན་པའི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གསོ་རྒྱ་མིག་དེ་ཡང་
དག་རྒྱུན་ཐོག་ས་དེར་རྒྱ་མེད་པར་གཟིགས་ནས་ཕྱག⋯⋯
མཇུབ་གཏད་པས་རྒྱ་རྗེས་ཞིང་། མི་མཛོད་པའི་སྔོ་ནས⋯
ཆོས་རྒྱལ་ཞལ་འབབ་དང་། དུང་དཀར་གཉིས་གཏེར⋯⋯
ནས་བཞེས་པ་བཅས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། དེ་རྗེས་སློབ⋯⋯
དཔོན་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ⋯
རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་མཛད་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ
འདིར་ཕེབས་ཏེ་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དང་མཐུན་པར་ཁང་
བཏིང་བ་དང་བརྩིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལོ་རང་ལ་གཙུག
ལག་ཁང་ཐོག་དྲངས་སུ་ཁང་བདུན་ཙ་ཙམ་དང་། གཞི་⋯
འདེབས་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་བྱུང་། ལྕགས་ཕྲུག(༡༩༡༠)ལོར
རྗེ་བླ་མ་རང་ཉིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་དགའ་ལྡན་དུ⋯⋯

ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས།
མཁན་ཆེན་ཕྱག་རྫོར་བས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་དགའ་ལྡན་"
ཞེས་པའི་མིང་བཏགས། དགོན་དེའི་ནང་གསེར་གྱི་ཚང་"
གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་"
དངོས་སློབ་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐོག་མར⋯⋯
བཏབ་ཅིང་གྲྭ་ཚང་འདིར་ཁང་ཚན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེ
རྗེ་ཁང་། ལྷ་ཁང་། སྨྲ་པ། ཐག་རེ། ཙོ་ཞེ། ཞི་པོ།
ཟུར་དྲུ། སོག་པོ། ཆ་དགོན། མངའ་རིས། གུང་རུ⋯⋯
བཅས་ཡིན། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ⋯
རྟེར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བས་བྱང་འཕྲིད་སློབ་དཔོན⋯
གནང་ནས་ཐོག་མར་ཆགས། གྲྭ་ཚང་འདིར་ཁང་ཚན⋯⋯
བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། ཏར་གདོང་། བསམ་བློ། ཚ་བ།
ཏེ་ཧོར། གསེར་ཀོང་། རྫོ་ར། གྲྭ་འབུམ། རྒྱལ་རོང་།
ཀོ་པོ། ཕ་ར། ཀོང་པོ། ཟླ་ཉེ་བཅས་ཡིན། དགོན་པ"
འདིའི་གུ་གྲངས་ནི། རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས
ཞལ་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ལྔག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་དམངས་གཙོའི⋯
བཅོས་བསྒྱུར་གོང་བའི་སྟོང་ལྔག་ཙམ་ཡོད། ཚོགས་ཆེན"
དང་། ཡངས་པ་ཅན། ལྷ་མཆོད་ཁང་། བྱང་རྩེ་རི་ཁྲོད།
གཟིམ་ཆུང་འོད་ཟེར་སྤུག རྒྱུད་ཁང་བཅས་རིམ་གྲུབ་ཐོག
བོད་མེ་སྤྲེལ(༡༩༡༦)ལོར་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོད⋯⋯
གནང་ཡུལ་ཡངས་ཅན་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་དོན་གཉིས"
ཡོད་པ་གསར་སྐྲུན་གནང་། དགོན་སྡེ་དེའི་སྦྱིན་བདག་གི་
གཙོ་བོར་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། གཞིས་ཀ་
སྣེའུ་པ། དྲུང་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་། ཐུག་དཀར་ནང་སོ་
རིན་ཆེན་ལྷུན་པོ། རྒྱ་མ་ཁྲི་དཔོན་བླ་བ་བཅས་ཡིན།
ཁོང་ཚོས་འཕྲི་གྲུང་གྲུང་མེད་ཁུལ་དང་། དགའ་ལྡན⋯⋯
དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་ཁུལ་ནས་མཆོད་གཞིས་ཁག་ཕུལ་བ་
དང་། སྐུ་བརྙན་མཐའ་དག་གིས་ཞབས་ཏོག་ཞུལ་བཞིན་
སྒྲུབ། དགོན་པ་འདིའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་རིག⋯⋯
དངོས་ཐར་ཡོད་སྐོར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ས⋯
ཕག(༡༩༡༨)ལོར་དཏུལ་གདུང་ཁང་གསར་རྒྱག་མཛད"
དེ་རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པའི་དངུལ་

གདུང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ⋯⋯
འཇམ་དབྱངས་གཙང་པ་བདུན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་སོགས⋯
མང་དུ་བཞུགས། དངུལ་གདུང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དེ་ཕྱིས
སུ་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་གསེར⋯
སྐུང་ས་བཅོམ་འབབ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པའི་གསེར་སྡོང་དུ⋯⋯
བསྒྱུར། ཡི་མ་ལྷ་ཁང་གསར་རྙིང་གཉིས་སློས་སྣང་ས་ལྷ⋯
ཁང་། འོག་གི་གཙང་ཁང་ནང་གཙོ་བོར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས⋯⋯
བཞེངས་པའི་རྒྱབ་དཔང་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོགས་གསེར་ཟངས
ཀྱི་ལྷ་སྐུ་མང་པོ། མགོན་ཁང་། གསེར་ཁྲི་ཁང་སོགས⋯
དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཞོན་ཏེས་བྱམས་ཆེན"
ཆོས་རྗེའི་སློབ་མ་ཨ་མོ་ཀྲ་དང་། བསོད་ནམས་ཤེས་རབ"
གཉིས་ལ་ཕུལ་བའི་ཙཎྜན་གྱི་གུར་ལ་ནང་ཡོལ་བླ་བྲེ། གོས་
བཏགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་པ་དང་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག
དགེ་བསྙེན་ཏ་ཤང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི། གསང་འདུས་མི"
བསྐྱོད་པ་བཅས་པའི་ཐང་ཀ(དགའ་ལྡན་གསེར་ཐང)
སོགས་གནའ་རབས་རིག་རྫས་ཀྱི་ཤུལ་དངོས་རིན་ཐང་ཆེ"
བ་མང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་ཕོ་ལྷས་བཞེངས་པའི་གསེར་
བྲིས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་དང་། ཕྱག་ཁང་མཐའ་དག་གི་
ནང་དུ་གདུང་རྟེན་དང་། དཀྱིལ་འཁོར། ལྡེབས་རིས།
ཐང་ཀ་མཆོད་རྫས་སོགས་བྱུར་བུར་གཞང་བ་བཅས་བཞུགས།
འཇམ་མགོན་བླ་མ་ནས་བཟུང་ཁྲི་ཐོག་གོ་བདུན་གྱི་བར⋯
ཚུན་པའི་མཚན་ཐོ་བྱུར་དུ་གསལ་བ་ལྟར་མཁས་པའི་བྱ་བ་
རྣམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང⋯
སྲོལ་ཡོད། ༡༩[illegible]ལོར"རིག་གནས་གསར་བརྗེའི"གོད་
ཆགས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་དགོན་པ་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་རྩ་མེད་
དུ་སོང་བྱིན་པའི་ཤོངས་ནས་སེའུ་ཐང་གཙོ་འཁོར་ཐང་ཁ
ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་བོད་སྔོངས་རིག་དངོས་ཙུད་ནས་ཕར⋯⋯
ཆགས་གནང་ཡོད་པ་དང་། གསེར་ཐྲིས་ཀྱི་བསྟན་འགྱུར་
སྤར་མ་ཅེན་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་ཐང་དུ་བཞུགས་ཡོད་
པ་ཕྱིས་སུ་ལྷ་སར་གདན་དྲངས་པ་ད་ལྟ་བཞུགས།
༡༩[illegible]ལོ་ནས་བཟུང་ཏང་གི་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་སྲིད་
ཇུས་སྤེལ་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ཤུགས་ཆེའི་རོགས

སྐྱོར་གནང་བའི་འོག་དགོན་པ་དེའི་གྲྭ་པ་ལྷག་འཕྲོ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་མཐའ་དག་གིས་དཀའ་ངལ་བྲྀད་བསད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་ལྷ་མཆོད་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་། དེ་རྗེས་གསེར་སྡོང་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཡུལ་གསར་···བཞེངས་རྗོག་རིག་གསར་སྐབས་སྒྲ་གདུང་གདན་ཞུ་བ་ནས་རྗེ་བླ་མའི་དབུ་མོད་ཆ་ཤས་མ་ཚང་བ་དང་། རིང་བསྲེལ། གདུང་ཐལ་གང་ཅམ་བཅས་གསང་ཞར་བྱུང་པ་སོགས་···བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གསེར་གདུང་བྲུ་གང་ཅམ་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་གཟུངས་ཞུགས་རྙིང་པ་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་···གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་གྲངས་མང་···སོགས་གཟུངས་སུ་བཞུགས་པའི་དངུལ་གདུང་ཆེན་མོ་མཐོ་ཚད་སྐྱི་ཁྲི་ལྔ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་གྲུ་རྒྱན་དང་། བཟོ་བཀོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན། ཁྲི་ཐོག་ཁང་སོགས་རིམ་པར་བསྐྲུན། ད་ལྟ་ཡང་ཉམས་གསོ་ཞུ་མུས་སུ་ཡོད། དགའ་ལྡན་དགོན་པ་དེ་ནི་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་···དགོན་པ་ཡོངས་ཀྱི་རྩ་འགོ་ལྟ་བུའི་མ་དགོན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཕྱེས་པའི་དགོན་སྡེ་དབུས་གཙང་ཁམས། ཨ་མདོ་···སོག་ཡུལ་བཅས་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་སོ། །དགའ་ལྡན་···དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆའི་སྐོར། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་···བྱམས་པས་མཛད་པའི་《གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུད་པ་སྟོད་སྨད་ཆགས་ཚུལ་པད་དཀར་ཕྲེང་བ》དང་། སོག་པོ་ཚ་···ཧར་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས》གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ། གཞན་ཡང་དགོན་པ་དེའི་དེ་སྔའི་འདུ་ཁང་སོགས་རྒྱ་ཁྱོན་ནི། ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཀ་···བ༡༠༨ ཀ་རིང༡༢ ཡངས་པ་ཅན། འདུ་ཁང་ཀ་···བ༧༢ མདུན་ཐོག་བརྩེགས༢ རྒྱབ་ཐོག་བརྩེགས༤ (ཆེན་ཡོང་ཁྲི་ལོ༢༢(༡༧༥༧)ལོར་ཁྲབ་སྐྲོག་སྲུལ) ཁྲི་ཐོག་ཁང་ཐོག་བརྩེགས༣ གཟིམས་ཤག་གི་མདོར་རྒྱལ···བའི་གཟིམས་ཆུང་། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་། རྒྱབ་ཐོག་བརྩེགས༤ མདུན་ཐོག་བརྩེགས༢ སྔོ་འཕྱོར་ཀ་བ༨ འདུ་ཁང་ཀ་···རིང༨དང་བཅས་ཀ་བ༨༤ འདུ་ཁང་སྙིང་པ་ཐོག་···བརྩེགས༢ ཀ་རིང༤ ཀ་བ༣༠ ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་། རྒྱབ་ཐོག་བརྩེགས༤ མདུན་ཐོག་བརྩེགས༢ སྔོ་འཕྱོར་ཀ་བ༨ འདུ་ཁང་ཀ་རིང༨དང་བཅས་པའི་ཀ་བ༧༠ ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་ཀ་བ༤ བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ཁང་ཚན་བཅུ་···གཉིས་ཏེ། ༡. ཞར་གདོང་། ཀ་རིང༤བཅས་ཀ་བ༣༠ ༢. ཚ་བ། ཀ་རིང༢བཅས་ཀ་བ ༢༤ ༣. རྡོ་ར། ཀ་བ༡༢ ༤. གསེར་ཁང་ཀ་བ༡༢ ༥. བསམ་བློ་ཀ་···བ༡༢ ༦. གྲུ་འདུམ་ཀ་བ༡༢ ༧. བྲ་ཉེ་ཀ་བ༤ ༨. རྒྱལ་རོང་ཀ་བ༡༢ ༩. ཕ་ར་ཀ་བ༡༢ ༡༠. ཀོང་པོ་ཀ་བ༡༢ ༡༡. ཟླ་རྡོར་ཀ་བ༡༢ ༡༢. ཧོ་ཐོ་ཀ་བ༨ ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ཁང་ཚན༡༡སྟེ། ༡. རྡོ་ཁང་ཀ་རིང༤ བཅས་ཀ་བ༣༠ ༢. ཕུ་ཁང་ལ་···ཀོང་མཚུངས། ༣. ཉག་རོང་ཀོང་མཚུངས། ༤. སྟོ་པ་ཀ་བ༡༦ ༥. ཐེ་པོ་ཀ་བ༡༢ ༦. ཙ་ཞེ་ཀ་བ༡༢ ༧. བྱང་རྩ་ཀ་བ༤ ༨. རྟ་དགོན་ཀ་བ༤ ༩. སོག་པོ་ཀ་བ༤ ༡༠. མངའ་རིས་ཀ་བ༡༢ ༡༡. གུང་ཐང་ཀ་···བ༦བཅས་སོ། །ཧར་གདོང་ཁང་ཚན་ལ་མི་ཚན་དྲུག་སྟེ། ༡. གཙང་པ། ༢. ར་སྒྲེང་། ༣. ཆོས་འཁོར། ༤. ཧོར། ༥. ཁ་འདུལ། ༦. སོག་པོ་བཅས། ཅེ་དོར་ཁང་ཚན་ལ་མི་ཚན་གཉིས། ༡. རྒྱ། ༢. དཀར་མཛེས། ཚ་བ་ཁང་ཚན་ལ་མི་ཚན་དྲུག་སྟེ། ༡. སྨད་ཚ། ༢. འབྲོག་མི། ༣. གདན་བཞི། ༤. འབན་པོ། ༥. ཟླ་སོག ༦. སྦྱིལ་བུ་བཅས། གསེར་ཁང་ལ་མི་ཚན་གསུམ་སྟེ། ༡. ཤི་ཟིང་། ༢. བསམ་གླིང་། ༣. འབྱོངས་རྒྱལ་བཅས། རྡོ་ཁང་ཁང་ཚན་ལ་མི་ཚན་དྲུག་སྟེ། ༡. བསམ་གླིང་། ༢. གདངས་···གླིང་། ༣. ཡང་སྟེང་། ༤. སུ་པི། ༥. འཛ་ཤུང་། ༦. ཟང་སྐྱ་བཅས། ཕུ་ཁང་ཁང་ཚན་ལ་མི་ཚན་བཞི་སྟེ། ༡. ཡག་ར། ༢. སྟར་བཟང་། ༣. ལོ་པ། ༤. འཕག་ཆོས། ཙ་ཞེ་ཁང་ཚན་ལ་མི་ཚན་གཉིས་སྟེ། ༡. བ་སྒོག ༢. ཨ་མདོ། སྟོ་པ་ཁང་ཚན་ལ་མི་ཚན་གཉིས་ཏེ། ༡. བོད་པ། ༢. ཁམས་པ་བཅས་སོ། གྲྭ་གྲངས་ནི་ཐོག་མར ༥༠༠དང་། ཞི་ལེར་མཛད་སྐབས༡༡༠༠ རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར༥༤༠༠ ཙམ། ཁ་རྒྱན་གྱི་གྲངས་···ཚད༣༣༠༠ བཅས་ཡིན།

དགའ་ལྡན་སྐྱབས་མཆོད། ལོ་ཤར་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་གསུམ་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་དགའ་ལྡན་དུ་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོད་ཚུགས་པ་ལ་རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་གསང་བདེ་···འཇིགས་གསུམ་དང་། དུས་འཁོར། ཕྱག་རྡོར་འཁོར་···ཆེན་སོགས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཉམས་བཞེས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མཆོད་གནང་···ལམ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཙོང་ཁ་པའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་···ཞིག་ཡིན། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུབ་···མཆོད་རྣམས་མིང་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་མཆོད་པ་སོགས···དགོས་ཆ་མཐའ་དག་གཞུང་དང་ཕྱག་རྗེ་རྫོང་ནས་བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་བར་གཏོང་བའི་གཏོང་ཐེབས་གནང་ཞིང་། དེ་དོན་བཞིན་ལྷ་སྲས་ད་ལས་བ་དུར་ནས་ཀུང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་བསྟན་པ་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པས་ཕྱག་རྗེ་ནས་གཏོང་དགོས་མཐའ་དག་ལོ་རེ་བཞིན་ཇི་རྒྱས་མཛད་ལ། ཟླ་བ་···གཉིས་པའི་སྒྲུབ་མཆོད་ཁག་རྣམས་གཞི་འཛུགས་ལྟ་བུ···མཛད་པས་བསྟན་པའི་མིག་རྒྱན་ལ་ཕན་པར་མཛད་པ···ལགས་སོ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་པོ་ལྷ་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་སྐབས་ཕྱག་རྗེ་ནས་སྒྲུབ་མཆོད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུར་ཞིང་གྲྭ་རྒྱུས་སུ་བཏང་བ་ནས་བཟུང་ཕྱག་རྗེ་སྒྲུབ···མཆོད་ཅེས་པའི་མིང་ཐོགས་སོ། །

དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད། བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ་···ཉིན་ནི་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་མཆོད་ཉིན་མོ་ཞིག་ཡིན། དེའང་ས་ཕག(༡༤༡༩)ལོའི་སྟོན་···དུས་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྙུན་ཞུང་དང་། འབྲས་སྤུངས། ལྷ་ས། སེ་ར་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་···ཤིང་། དེ་རྗེས་སླར་དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཁྱབ་···བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་མའི་སྐུ་མདུན་དུ་མཆོད་འབུལ་དང་བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྐུ་བསེར་དང་དབུ་ཞུ་སྙུན་གྱི་ཐུ་བོ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག

དགའ

མཛད་ནས་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔར་གཟིམ་ཁང་འོད་···གསལ་ཕུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལུགས་ཀྱི···(༡༤༢༠)ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་དགའ་ལྡན་དུ་རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ་མས་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་དང་། ཀྱཻ་རྡོར། དུས་འཁོར། ཚེ་དཔག་མེད། ཀུན་···རིག་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲུབ་མཆོད་···དང་། དགོངས་རྫོགས་རྒྱ་ཆེ་སྦྱིན་སྒྲུབ་མཛད་པ་དང་དུས་མཚུངས་སྣེའུ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་ཁྲུ་དཔོན་གྱིས་ཀུང་ར་ཁ་བྲག་ཏུ་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་གདན་དྲངས་ཏེ་དགེ···འདུན་མང་པོས་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ནས་བཟུང་དེང་སང་གི་བར་དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད་ཆེན་མོ་ཞེས་རྒྱ་བོད་ཧོར་སོགས་ཀྱི་དད་ལྡན་སྐྱ་སེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ···དཀར་ལ་བརྩོན་ཞིང་། གླིང་མེ་སྤྲོར་བའི་རྒྱུན་སྲུང་། དེ་ཉིན་རྩེ་མོ་ཐང་དུ་དུང་བཞིས་འཆར་ཅན་ཐོག དགུན་···ཆས་ན་བཟའ་པཎ་བཞེས་ཀྱི་མཚམས་དང་། རྩེ་མོད་···ཞབས་གསར་པ་ནས་གསར་མཛལ་ཞུ་བ་སོགས་དུང་བཞེས་སྒྲུབ་འཕྲུལ་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་སྦྱིན་སྣད་ཡོང་ས་མཆོག་དང་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དབུ་བཞུགས་ཀྱི···ཚོག་ཤ་སྐུ་བཅར་རྣམ་སྲུའི་དགེ་འདུན། གཞུང་ཞབས···སེར་སྐྱ་ཡོངས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་རྩེ་པོ་བྲང་གི་རྟེན···གཙོ་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར་སོགས་རྒྱལ་མཆོག་སྐོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་མཆོད་ཁང་···སོ་སོར་ཕེབས་ཏེ་མཆོད་འབུལ་མཛད། པོ་ཏ་ལ་ཞོལ་གྱི་མི་མང་ནས་དེ་ཉིན་དགའ་ཐེ་སྣ་དཀར་རྣམས་མགྲོན་འབོད་···ཀྱི་སྤྲོ་སྐྱིད་གཏོང་སྲོལ་དང་། དགོང་སྔོ་ཚོ་སྣང་ཡས་མས་ལྷ་ཞོལ་དགོན་ཁག དེ་བཞིན་མི་ཁྱིམ་ཡོངས་རྫོགས། ལེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱ་ཁྲབ་སེར་སྐྱའི་དགོན་ཡུལ་ཚང་མའི་ཡང་སྟེང་མར་མེའི་ཕྲེང་བ་བཀྲམས་པའི་གླིང་མེའི···མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབུལ་སྲོལ་ཡོད།

དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར། འདི་མངའ་རིས་པ་དགའ་སྐྱོ་སྨད་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་ཆགས་ས་ཤིག་སྟེ།

དང་པོ་ལ་སྐྱབ་དང་པོ་དོང་པའི་ལུགས་ཡིན་པ་ལ། སྔར་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་འབྲུག(༡༦༨༩)ལོར་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཟེར།

དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཆེ་བསྟོད་བྱས་པའི་མིང་ཡིན། འདི་ནི་སྔར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཇོ་ཁང་སྟོན་མོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་སྡེ་འུ་གདོང་དཔོན་རིགས་རྣམས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཡོང་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཁང་ཡིན་པས་འབྲས་སྤུངས་དཔོན་ཁང་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་འབྲས་སྤུངས་མཁན་པོ་གནང་སྐབས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྟག(༡༥༡༨)ལོར་བཞུགས་གནས་སུ་ཕུལ་ཞིང་། མིང་ལ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཤུལ་ཕྱག་མཛོད་སྐུ་མདུན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འགན་སླངས་མེད། སྡེ་སྲིད་ཉེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱིས་འཆར་འགོད་ཐོག་ཞུས་མི་རྗེ་མེད་བཅས་ཀྱི་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་ཏེ་པོ་བྲང་འདི་རྒྱ་བསྐྱེད་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པའི་བཞུགས་གནས་གཙོ་ཆེ་བའི་གྲས་སུ་གྱུར་པ་དང་། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྐྱོང་བ་གནང་སྐབས་སྐར་ཡང་ཉམས་གསོ་རྒྱ་སྐྱེད་ཐོག་སྲིད་གཞུང་གསར་པའི་མིང་ལ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་འདོགས་པ་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན།

དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་། གྲྭ་ཚང་དེ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་རྟོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོས་བཏབ་ཅིང་ལྷ་ས་བཞུད་ནས་ཆོས་ཐུར་འཆད་མཛད་པས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་ཆོས་ཞུས་པ་སོགས་བྱུང་། གུ་ཁང་རྒྱབ་རོས་ཐོག་བརྩེགས་བཞི་དང་། མདུན་ངོས་ཉིས་ཐོག སྒོ་འཁྱུར་ཀ་བ་བརྒྱད། འདུ་ཁང་ཀ་རིང་བརྒྱད་དང་བཅས་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི། འདུ་ཁང་ནང་རྟེན་གཙོ་ཐུབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དང་། རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་འདྲ་སྐུ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དུ་མ། ཁྲུང་ཉེ་བས་སུ་གཞི་སེར་པོར་མཚལ་ཐིས་ཀྱི་ཆེ་དཔག་མེད་དང་། སྒོ་འགྲམ་གཡས་གཡོན་དུ་ཞལ་ཡར་གཟིགས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་། གསེང་གཡབ་ཏུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས། སྒོ་འཁྱུར་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་སོགས་ཀྱི་རི་མོ། སྒོ་འཁྱུར་སྟེང་རབ་གསལ། གསེང་གཡབ་ཀྱི་ཤོར་ཡུག་དང་། ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་པ་ཡན་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་ལས་ཤག་ལེ་ལག་ཁག ཐོག་བརྩེགས་བཞི་པར་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་སོགས་དང་། གུ་ཁང་གི་ཕྱིའི་ལྟོ་རྒྱབ་མཚམས་སུ་ཆོས་ར་བཅས་ཡོད། གུ་ཁང་སྙིང་པ་འདུ་ཁང་ཀ་རིང་བཞི་དང་བཅས་ཀ་བ་སུམ་ཅུ་དང་། འདུ་ཁང་ནང་གནས་བརྟན་བྲག་རིའི་འཇིམ་བརྟན་ཧྲུན་ཤེགས། ལྷ་མོ་ཁང་དུ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན། ཡང་སྟེང་དུ་མཁན་པོའི་བཞུགས་ཁང་སོགས་ཡོད། ཧོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་ནས་བཟུང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བར་ཡི་གེར་ནང་མཁན་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་མཚན་གསལ་བ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོ་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་བོ་ཡེ་ཤེས་དཀའ་བ་ཡིན། རྒྱུན་དུ་འཆད་ཉན་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོ་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཡིན། སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་བསྟེན། ལྷག་རྩེ་སྤྲུལ་མཆོད་སྐབས་འདོན་བཟང་པ་རྣམས་ནས་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པའི་རྟུལ་ཆེན་སྤྲུབ་མཆོད་ཚུགས་སྲོལ།

དགའ་ལྡན་དབྱར་ཆོས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་འཛུགས་གནང་མཛད་པ་སྟེ། སྟོད་ལུང་སྣེར་སྨད་དཀར་བ་སྟོང་པའི་ས་ཁྱིམས་རྗེ་ཉིད་ལ་ཕུལ་བ་མཆོད་གཞིས་སུ་སྦྱར་བ་གནང་བ།

དགའ་ལྡན་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། དགའ་ལྡན་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་བྱུང་བའི་དམག་དཔོན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དང་ཐོག་སྐྱིད་མེད་ཡར་ཕྱོགས་སྤྱིང་ཞེས་པར་ཕྱི་རྒྱང་དོན་རྒྱལ་ཞེས་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བདེ་བཟང་པོར་བསྟེན་བཞིན་པ་དེ་དུས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་སྡེ་སྲིད་ཕག་གྲུའི་ཁོངས་ཀྱི་རྫོང་དཔོན་སྡེ་པ་བའི་ཕྱག་གཡོག་མཛད་སྐབས་ཞང་བྲན་དགའ་ལྡན(གཞིས་ཀ་ཞིག)གྱི་སྡེ་དཔོན་དུ་བསྐོས་པས་ཁྲིམ་རྒྱུད་ལ་དགའ་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོག དེའི་བུ་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོའི་ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་བས་དབྱི་ནག་བསོད་རྒྱལ་དུ་གྲགས། མཛོང་ཆེ་བ་དང་། དབང་རིས་ཀྱི་འཛའ་ས་གནང་། དེའི་བུ་ནང་སོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོས་བར་སྐབས་ཆུ་ཤུལ་ལྷུན་པོ་རྩེ་བཟུང་། སྐྱེས་པ་ནང་ཐོས་དུས་རིན་སྤུངས་པའི་དམག་སྐྱེ་ཐང་དུ་འཁྱོར་ཐོག་ཆུ་ཤུལ་དུ་གཏད། དེའི་བུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཐ་སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མ་བབས་པ་བྱང་སྐབས་རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་སྐྱིད་ཤོད་དུ་དཔུང་འཇུག་སྐབས་རིན་སྤུངས་པར་རྡོ་བསྐྱུས་ཀྱང་། རིང་མིན་ཕག་གྲུའི་དཔུང་གིས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་དགའ་ལྡན་པར་བདེ་ཆེན་དུ་གཏོགས་པའི་ཆུ་གོ་བྱང་རྣམས་གནང་། དེའི་བུ་ར་ཐུ་ལྷ་སྤྱད་གིས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་རབས་དགུ་པ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་དུ་སོན་སྐབས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཕག(༡༥༡༥)ལོ་བསམ་ཡེ་པས་བསླངས་པའི་དམག་འཁྲུག་ལ་རིན་སྤུངས་པའི་ཞལ་ངོ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱབ་ལངས་བྱས་ཏེ་དམག་འཁྲུག་ལངས་སྐབས་སྐྱིད་སྨད་དང་འཕན་པོའི་དཔུང་རྣམས་འཁྲིད་དེ་ཤངས(རྣམ་གླིང་རྫོང་ཁོངས)ཀྱི་བར་དུ་སྐྱོད་དུས་རིན་སྤུངས་པས་འཕངས་ཀྱིན་སོག་བྱེད་པའི་ཕྱ་བར་རྟུང་རྡེག་ཆེན་པོ་བཏང་བས་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ནས་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོའི་མིང་གནང་། ཕྱི་རི་སྟག་རྩེ་བའི་མི་བརྒྱུད་རྫོགས་རྗེས་དགའ་ལྡན་པ་དང་ཁྲོན་སྐྱིལ། དེའི་བུ་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བཟུང་། སྡེ་སྲིད་ཕག་གྲུའི་མི་རྗེ་ནང་འགལ་བྱུང་སྐབས་དགའ་ལྡན་པའི་དབང་གིས་སྐྱོར་མོ་ལུང་རྫོང་དམར་འབེབས་སུ་བཏང་། སྟོད་ལུང་དང་། འཕན་ཡུལ་གྱི་རྫོང་མངའ་ཞབས་ཕྱལ་ཆེར་བླངས། ཕག་གྲུའི་དཔུང་གི་རྐང་འབྲས་ཏེ་ཆུ་ཤུལ་འབེབས་པ་དང་། གོང་དཀར་ནས་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་གྲགས་པ་རྩེའི་ཁྲིར་ཕེབས་པའི་ཞབས་འདྲེགས་ཞུས། དེའི་གཅུང་སྡེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་པས་ཡར་རྒྱབ་ནས་ཞབས་འདྲེན་ཞུས། སྐབས་སྐྱིད་ཤོད་ཀྱི་དཔུང་རྣམས་ལྷ་ཁར་བརྟན་པ་སོགས་སྲེ་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་པར་བརྟེན་གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར(དཔའི་ལྷག་རྗེ་རྫོང་གནས་ཡུལ་བདེ་ཆེན)གྱི་རྫོང་དཔོན་གནང་། སྲིད་སྐྱོང་རྣམ་རྒྱལ་སྐྱང་གི་སྤྱན་མཆོད་གླིང་མཁར་དུ་སྡེ་གདོང་དང་ཡར་རྒྱབ་སོགས་སྟོ་བརྒྱུད་ཀྱི་དཔུང་རྣམས་འཚོར་པའི་སྐྱེད་དུ་སྡེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་མཛད་དེ་མཆོངས་པ་དང་། སྟོད་ལུང་མཚོ་སྨད་གདོང་དུ་ཡར(རྒྱབ)གོང(དཀར)ཆུ(ཤུལ)སྣག()དང་། གཞལ་བྱར་སོ་གསུམ། སྟ་བྲག་དགས་ཀོང་དུ་རྒྱལ་བཟང་གི་དཔུང་ཞིབ་སྨིལ་བྱུང་བ་བརྒྱབ་ཐུབ་པ་སོགས་དཔུ་འཐབ་ཀྱི་གྲགས་པ་ཆེ་བ་བྱུང་ཐོག ཧྲུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་ལ་འདང་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་། རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་དཔལ་བཟང་ནི་གོ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བུ་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་དལའི་ཧུང་ཐའི་ཇིའི་བུ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕྱོགས་ཞུགས་མཛད་རྗེས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་དུས་དེ་ནས་བཟུང་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བར་བརྩོན་པ་རྩ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཅུ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་ཐོབ་པ་དང་། དེ་རྗེས་བཀྲས་ལྡན་དགོན་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱིད་པོ་དགེ་བསྐོས་ལས་འགྱུར་སྐབས་དགོན་པའི་ནང་འདུལ་ཁྲིམས་དང་། བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་དགེ་འདུན་གཏོང་སྒོ་སོགས་རྗེ་གོང་མ་གྲ

བཟང་ཆོས་རྒྱན་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ལྟར་ཏེ་ཉམས་པར་གནས་པའི་ཐབས་རྩོལ་ལྷུར་བཞེད་པ་དང་། ལྷག་པར་གཞིས་རྩེའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུའང་བཀའ་ཁྲིམས་དམ་པོས་ནོན་པར་མཛད་པའི་ཁྲིམས་ཤིང་འཛུགས་པ་སོགས་ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ནས་ཁྲིམས་སྲོལ་དམ་པོར་བསྐྱངས་ཤིང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་བྱ་བར་དུས་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ་ལོ་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོས་ཡུལ(ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་བཟུང་ལ་དྭགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པར་བཤད)གཞན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཕྲག་དོག་དང་། ལྷག་པར་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁྱབ་གདལ་དུ་དར་བར་མ་ཐོག་པའི་བསམ་ངན་འཆང་བཞིན་ཚུར་རྐྱལ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་རིགས་བརྩམས་པས་ཧྭ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་བབས་པ་དང་། དེ་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདུལ་བའི་དུས་སུ་བབས་པར་དགོངས་ནས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་སྐྱིད་འཁྲུག་གནང་སྟེ་ལས་དོན་སྐྱབ་ཕྱོགས་གསང་བའི་བྱ་ཐབས་དུ་མ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པར་མཛད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕྲིན་ཐང་ཕྱིན་ཅན་དང་། བླ་ཆེ་སྟོག་འཁོར་སོགས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་གིས་བསྟར་བའི་རྟེན་རྫས་བཅས་བསྐུར་ནས་ཁྱོད་ནི་རྟེན་གྱི་སྔོན་ལམ་གྱི་མཐུ་ལས་ཡུལ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞིང་བཙན་པོས་དབང་བསྒྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་སྙིང་སྟོབས་ཆེ་བསྐྱེད་དོག་སྒྱུར་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྲབ་བསྩལ། དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་དམ་བཅས་ནས་ད་ནི་དུག་པོ་དམག་གི་བྱ་བར་འཇུག་པ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་འབུལ་དགོས་པས་བསླབ་སྡོམ་ཡང་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་འབུལ་བར་མཛད། དེ་ནས་ལ་དྭགས་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་སྐྱོད་པར་ཞེ་བ་ནས་དྲེགས་པའི་ཡང་ས་རྫེ་གནས་ཆུང་དགུ་ཞུ་ཆེན་པོ་མིའི་ཁོག་ཏུ་སྦུན་དྲངས་པ་ལ། ཕན་བདེའི་རྩ་ལག་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལ་དྭགས་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་སྐབས་ཡུལ་དེའི་གཙོ་བོར་མངགས་པ་ཁྲོ་བོ་དཀར་པོ་དང་ཇོ་སེ་བོ་ཨ་གསུམ་འཁོར་དང་བཅས་པས་མདུན་བསུས་ནས་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཟབ་རྒྱས་དང་། གཞན་ཡང་དཔའ་བོའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་འོས་པའི་མཚོན་ཆའི་ཕྲེ་ཐག་དང་བཞོན་རྟ། ཤུར་ཁང་། དཔུང་གྲོགས་སུ་འོས་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མངགས་པ་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་རིགས་རམ་ཞུས། དེ་ནས་ཡུལ་མངའ་རིས་ཀྱི་སའི་ཆར་འབྱོར་བར་ཉེ་བའི་ཚེ་ཕྱོགས་དེའི་ས་སྐྱོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་གི་ཁ་ལོ་བ་རྣམས་ལ་ཚུལ་དེ་ཞིབ་ཏུ་སྙམ་པར། དཔུང་གི་གཙོ་བོ་ནོ་ནོ་ཤཱཀྱ་དང་སྟོར་ར་ཐེར་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ། ཡུལ་མཐའ་ཁོབ་མོང་ཁོལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་སྟག་པའི་སོག་པོའི་མི་འདི་དག་གིས་གནམ་ཀྱིས་བསྐོས་པའི་སའི་བདག་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་མཐོང་པར་འགྲོ་བར་ལྟག་ས་སོང་ཞེས་ཐོས་ན་ཡང་། སྒྲག་སྟང་དང་ངོགས་པ་མི་དགོས། ཚང་མས་བློ་བདེ་བར་བཞུགས་ཤིག་ཅེས་འཇིགས་པ་མེད་པའི་དཔའ་གཏམ་སྒྲོག དེའི་སྔོན་པོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནོ་ནོ་བི་ཊ་ཛ་ཀ་ཞེས་པས་སྨྲས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་གསུམ་གྱི་གཏམ་བྱ་བ་ནི་སྣ་ཡི། གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་སླ་བ་མ་ཡིན། ཕ་རོལ་པོའི་དམག་དཔུང་རྣམས་གང་ཆུང་གིས་ཕྱོགས་འདིར་ལྷགས་པ་མ་ཡིན། འཇིགས་པ་མེད་པའི་གདེངས་ཡོད་པ། དམག་འཐབ་ཀྱི་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་པ་བཅས་ཀྱིས་འདིར་ལྷགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བས། ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་གཡུལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་སོག་པོའི་མི་རྣམས་ནི་བཙོན་པའི་སྐྱིད་ནས་མཚོན་འཕེན་པར་མཁས་པ་ཡིན་པས། ཐང་ཆེན་པོར་དམག་འཐབ་ཏེ་རིགས་ལ་རང་ཅག་རྣམས་ནི་རི་བོའི་ཞེབས་དང་ཆུ་དྲུག་གི་འགག་གནད། མཁར་བཙན་པོ་ལ་གནས་ནས་གཡུལ་གཙོ་དགོས་ཞེས་གྲོས་ཐག་བཅད། དེ་ནས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ཀྱིས་མིའི་སེང་གེ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྔོལ་བའི་གཏམ་སྤྲིངས་པ། ཁྱོད་ལྟ་བུ་མི་བསྡུན་པ་བདག་ཅག་ལ་མཇོན་པར་ཕྲག་དོག་པས་འགྲོ་བར་ལྷགས་པ་ནི་ལེགས་ཀྱི། གཡུལ་འཐབ་ཏེ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་རྒྱལ་བར་གྱུར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་པ་ཡང་ཕོ་བྲང་གི་སེང་གེ་སྒོར་མོར་ཐོགས་ཤིག གལ་ཏེ་བདག་ཅག་རྒྱལ་བར་གྱུར་ན་བཞོན་པ་ཡང་ཡུལ་ལྷ་ལྡན་གྱི་རྗེ་རིང་ལ་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། ཉིན་དེའི་ཕྱི་དྲོར་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་རང་ཉིད་ཞམ་པ་མེད་པར་དཔུང་གི་ཚོགས་དུ་མ་དང་བཅས་པས་མཚོན་ཆའི་རིགས་ལྔ་ཚོགས་པ་བཏགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྟ་མཆོག་གི་བཞོན་པ་དང་བཅས་གཡུལ་གྱི་བྱ་བར་ཞུགས་པ་ན། ཕ་རོལ་པོ་ལ་ལ་རྟ་མཆོག་གིས་བརྫིས། འགའ་ཞིག་མཚོན་གྱིས་བཀུམ་པ་སོགས་དགྲ་དམག་མང་ཆེ་བ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར་བཏང་བས། ཕ་རོལ་པོའི་དཔུང་ཚོགས་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་རང་སྣག་ལ་མཁར། རྩ་སྤང་བཀྲ་ཤིས་སྒང་ལ་སོགས་པའི་མཁར་བཙན་པོའི་ཕུག་ཏུ་ཁིབ་ནས་གནས་པས་མོང་གོལ་གྱི་དཔུང་རྣམས་མཁར་རྫོང་བཙན་པོ་ལེན་རྒྱུར་མཁས་པོ་མེད་སྟབས། སྒུར་ཡང་ལྷ་ས་ནས་སྐྱིད་སྟོབས་ཀྱི་གོ་ཆ་བཙན་པོ་དམ་རྒྱ་བ་ཀོང་པོ་ཨ་པོ་བཀྲ་ཤིས། མི་དབང་གི་ཡབ་པད་མ་རྒྱལ་པོ། དགོན་བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་རྗེ་དྲུང་རྣམས་གཙོ་བོར་མངགས་ཏེ་དཔུང་ཚོགས་སྟོད་ཕྲག་ལྔ་ལ་ཉེ་བ་མངའ་རིས་སུ་ལྷགས། དེ་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་མཁར་རྫོང་བླང་བར་བྱ་ཞེས་ཚིག་ཙམ་དུ་གླེང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མཐའ་སྐོར་ནས་གནས་པར་བྱས་ན་དེ་དག་གི་ཀ་ཙ་ཟད་ནས་ཕྱུགས་རྗེད་དོ་ཞེས་སོགས་མང་དུ་སྨྲས་སོད། མི་རྗེ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཁར་རྫོང་ལ་འཛུལ་པར་བརྩམ་པ་ཡང་མི་རིགས། དེའི་ནང་དུ་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་མཁར་བཙན་པོའི་ནང་ནས་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་སྣང་བའི་སྐྲ་ནས་མཆོད་དང་། རྡོ་སྒྲུགས་སོགས་འཕངས་པས་ང་ཅག་གི་རོལ་དུ་གནས་པ་རྣམས་ནི་ཕུལ་ཡོངས་རྫོགས་སྣང་སྟེ་འབེན་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་མི་རིགས། ཡུན་རིང་པོའི་བར་གནས་བཅས་ནའང་ཕ་རོལ་པོའི་ཀ་ཙ་ཟད་པར་གྱུར་ལ་དེ་ཙམ་དུ་རང་ཅག་གི་ཀ་ཙའང་ཟད་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས། དཔུང་གི་ཚོགས་རྣམས་ཀུན་ཡུན་རིང་པོར་དུབ་པ་དང་། སྐྱིད་ལུག་པར་འགྱུར་ལྟམ་སྟེ་སྒུར་བར་ཅིག་གིས་མི་བཟོད་པའི་དཔུང་གི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཉེ་བར་བརྟེགས་ནས་ཤུལ་ལམ་དུ(ཙ་ཕྲང)བཀྲ་ཤིས་སྒང་རང་ཤུགས་སུ་དབང་དུ་སྒྱུར། དེ་ནས་རིམ་པས་ཆས་ཏེ་ལ་དྭགས་སྐྱིལ་དུ་ཤར་བཏབ། དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་ནས་བཀའ་བསློས་ཏེ་དྲུང་ཡིག་སུ་རྒྱང་དང་། པད་མ་རྒྱལ་པོ་དང་རོག་ཆེ་རིག་འཛིན་དང་། མོང་གོལ་ནས་ཐར་བཅས། དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔུང་གི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བར་མངགས། ཐོ་རེངས་ནམ་ལངས་དུས་ཏེ་བ་ན་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྗེ་པོ་བློན་པོ་དང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་ཕམ་པར་མཛད་པས་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་རྟབ་རྟབ་པོར་མཐའ་ཁོབ་ཀྲ་ཤྲཱི་ཁ་ཆུལ(ཀ་ཤྨི་ར་ཅེ་ཁ་ཆེའི)ཡུལ་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་དུ་བྲོས་ཤིང་། དེ་སྐབས་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་གི་བཞིན་པ་ཡང་སེང་གེ་སྒོ་མོར་བཏགས་སོ། །དེའི་ཚེ་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྗེ་བོས་རང་ཉིད་ཕམ་པ་མ་བཟོད་ནས་ནོར་གྱི་ལྷག་མ་གསེར་གྱི་སྒྲོལ་གུ་དོམ་པ་དང་བཅས། པ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པས་འཚེ་བ་དེ་ལ་དབྱེན་སྦྱར་བསྐུ་བྱེད་ཀྱིས་དེས་ཀྱང་དཔུང་ཚོགས་ཆེན་པོ་བཞམས་པ་མངའ་རིས་ཕྱི་ཐུབ་ཏུ་ལྷགས་ཏེ་ལྷ་དགོན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཉེས་མེད་མང་པོའི་སྲོག་བཀུམ། ཆོས་ལུགས་བསྒྱུར་དུ་བཙུག ས་གཞི་དོག་པོར་བྱེད་པའི་དམག་དཔུང་ཆེན་པོ་ལྷག་པར་གྱུར་ནའང་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་ཚུར་རྩོལ་གྱི་ཚོགས་པ་མང་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཕ་རོལ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྒྲོ་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོའི་དཔུང་གི་དཔུས་སུ་བག་ཚ་བ་མེད་པར་ཞུགས་ཏེ་འགའ་ཞིག་སྲོག་བཀུམ། གཞན་དག་བྱེར། ཏི་ཕི་ཅག་ཏུ་གྲགས་པའི་རྟ་མཆོག་སྟོབས་པོ་ཆེ་དག་ཀྱང་དཔའ་མཚན་དུ་བླངས། དེ་ནས་ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བར་སྙིང་ནས་མི་དགའ་བར་ཐེག་མེད་དུ་བཟོ་བར་བརྩོན་པར་བྱེད་ཀྱང་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ

ཁམས་དེ་ན་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་འཛིན་པ་དང་། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བསྟན་པའི་སློབ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལུགས་མི་གཅིག་པ་མང་དུ་མཆིས་མོད། དེ་དག་ཚང་མ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་འཇུག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ལུགས་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགལ་བ་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། དགོངས་ནས་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་སྐྱོང་བར་མཛད། དུས་དེར་འབྲུག་པ་སྐྱབས་མགོན་མི་ཕམ་དབང་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་ཞུ་བ་གསོལ་ནས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་ཚ་དང་བཅས་པ་ས་མིའི་དབང་པོ་དཀའ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་སོར་ལ་མཇོན་པར་འདུད་པས། ཕ་རོལ་གྱི་དཔུང་ཚོགས་དེ་དག་ལ་ཡང་སྐད་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ་དུ་གཟིགས་ནས་སློལ་མཁར་དང་སྤྱི་ཐུབ། ཁྲིག་སེ་སོགས་མཁར་གཞིས་བདུན་མངའ་རོལ་དཔལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རང་འཇགས་སུ་གནང་ནས་བཀའ་འདི་ལྟར་བསྒོ་བ། དེང་སྣོན་ཆད་རིམ་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ཇི་ཟབ་ཞུ་སེར་ཅོད་པཎ་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ལ་མོས་པ་མི་འགྱུར་བར་ཀྱིས་ཤིག་བསྒོས་ནས། བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ལ་དྭགས་རྒྱལ་བློན་ཚོགས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ཏེ་མགོ་བོ་སྒྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༦༨༡)ལོར་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས། རྒྱལ་ཁའི་དར་ཆེན་གདངས་ཏེ་སེའི་མདུན་དུ་བཙུགས། ལྷ་སར་ཡང་དགའ་ལྡན་དར་ཆེན(དར་རྒྱན)ཞེས་པ་བཙུགས། དེ་ནས་ཡུལ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བའི་གཏུལ་བ་ནས་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་མོང་གོལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཞིག་ལ་བཀའ་བསྐོས་ནས་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་གནས་སུ་བཅུག མིའི་རྗེ་བོ་དགའ་ལྡན་རང་ཉིད་དཔུང་གི་ཚོགས་དང་བཅས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕྱིན་ནས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཞལ་མཇལ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་སྒྲིགས་བམ་ཕོ་མཚར་བ་སོགས་འབུལ་དངོས་རྒྱ་ཆེ་དང་། འདུལ་ཚོགས་ལུའང་བསྙེན་བཀུར་ཀྱི་ཐོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཁྱད་པར་དམག་དཔོན་དུ་ལས་རྟོང་ཐའི་ཇིས་མི་དབང་དགའ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ། མདོ་ཁམས་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་ས་འི་ཆ་མོང་གོལ་གྱིས་རང་ཕྱིར་སྤྱོད་པའི་སྡེ་ནས་པོ་དུས་ཀྱི་དཔུར་ཁྲལ་ཕོ་མཛོ་ལྷ་བརྒྱ་རེ་བསྡུས་པའང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་མང་ཇའི་ཞབས་སུ་སྦྱར་འཛགས་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཆོད་པར་མཇལ་བའི་ཁྲི་ལ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་འཁོད། དཔུང་ཚོགས་རྣམས་མཆོག་དམན་གོ་རིམ་མ་འཁྲུགས་པར་རང་རང་གི་གདན་ལ་འཁོད་པར་བྱས། དེ་ནས་བསྟན་འཛིན་དུ་འཕེ་ཁང་དང་། མི་དབང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་རང་རང་གི་ཕྱག་བསྟར་ཏེ་ལྷ་རྫས་སྲིད་དུ་རིང་བས་སྟ་དངས་ལྷ་མིའི་འགྱུར་ཚོགས་སྤྲུ་མཛོ་བ་ལེགས་སོའི་དཔྱགས་དབྱུངས་ཀྱི་གུགས་པ་ཐོབ། སྐར་ཡང་རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་མངའ་རིས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐོས་པ་ལྟར་མངའ་རིས་སུ་སོ་ཤས་བཞུགས་ཐོག་མངའ་རིས་ས་གནས་སུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཁམས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་འདོད་ཁམས་ལ་འགྲོ་བ་རིས་དྲུག གཟུགས་ཁམས་ལ་གནས་རིས་བཅུ་བདུན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ལ་གནས་བཞི་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་གནས་འཐབ་བྲལ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་གནས། དེ་ལས་ཡོགས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་ལས་ཟུར་དུ་དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་ཟེར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་དེར་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཕམ་དང་། ཨ་ཏི་ཤ་དང་འཇམ་མགོན་པ། བུ་སྟོན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཞིང་དེར་ཕེབས་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་དེའི་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཡིན་པ་སོགས་བཤད་ཡོད། འདིའི་ཞིང་བཀོད་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་རི་མོར་གཟིགས།

དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གཉིས། དགའ་ལྡན་ལ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཡོད་པར། དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་དང་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ།

དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་། ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་སློབ་གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། གྲྭ་ཁང་མདུན་ངོས་ཉིས་ཐོག་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་བཞི་ཐོག སྒོ་འཁོར་ཀ་བ་དྲུག འདུ་ཁང་ཀ་རིང་བརྒྱད་དང་བཅས་ཀ་བ་བདུན་ཅུ། འདུ་ཁང་ཕྱག་ཏུ་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་ཀ་བ་བཞི། རྟེན་གཙོ་མཛེ་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་འཇིམ་སྐུ་ཐོག་ཚད་མ། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ། མཁན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྟེན། གཡུ་ལོ་སྐུ་རྟེན་དང་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་སྒྲོལ་མ་ལྷུགས་སྒྲོག་མ། མཁན་གྲུ་རྒྱལ་བཟང་གི་རྫོ་བོ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་ཡོད། ཁྲུང་ལྡེབས་ཤར་ངོས་སུ་ཚོང་ཁ་བརྒྱད་རྩེ་དང་། ནུབ་ངོས་གཞི་མཚལ་ལ་གསེར་ཁྲིས་ཀྱི་ཚེ་དཔག་མེད། སྒོ་འགྲམ་གཡས་གཡོན་དུ་ཆོས་སྐྱོང་། གསེར་གཡབ་ཏུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་བླ་སྐུ། སྒོ་འཕྱར་དུ་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་སོགས་ལྡེབས་རིས། སྒོ་འཕྱར་སྟེང་རབ་གསལ་དེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ལས་ཤག་སོགས་ཁང་མིག་མང་པོ་དང་། རྗེ་བོ་ཏུ་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་དང་གཞན་ཡང་མཁན་པོའི་བཞུགས་ཁང་ལེ་ལག་དང་བཅས་པ་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་ཤར་ངོས་ཆོས་རྭ་ཡིན། གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ནས་ཁྲི་པོར་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་བར་མཁན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གི་མཚན་ཐོ་སེར་ནང་དུ་གསལ་བ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་མཁན་པོ་ལས་སྣག་ཕུ་ཁང་ཁ་རུ་བ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཡིན། འཚང་ཉན་གཙོ་བོ་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་གཞི་འཛིན། སྒྲུང་མ་བསེ་ཁྲབ་པ་བསྙེན་གྱི་ཡོད་འདུག སྟག་རྩེ་ཕྱུག་མཆོད་སྐབས་འདོན་བཟང་པ་རྣམས་ནས་ཡངས་ཅན་དུ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟུལ་ཆེན་ཕྱག་མཆོད་ཚུགས་སྲོལ།

དགའ་ལྡན་ལྷའི་གནས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདོད་ཁམས་ལ་འགྲོ་བ་རིས་དྲུག་དང་དེའི་ནང་གསེས་ལྷ་ལ་འདོད་ལྷ་རིས་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ(༡. རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི། ༢. སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། ༣. འཐབ་བྲལ། ༤. དགའ་ལྡན། ༥. འཕྲུལ་དགའ། ༦. གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་བཅས)ལས་བཞི་པ་དགའ་ལྡན་ལྷའི་གནས་ནི་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་རྣམས་བཞུགས་པའི་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད།

དགའ་བ་འཁྱིལ་བ། འཆམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞིག་སྟེ་ལག་པ་ནོར་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ནས་ཁ་སྦྱོར་བཀྱེས་ཏེ་ལག་པ་གཉིས་རྐང་པར་ཕྱག་ཙམ་བྱེད་པ།

དགའ་བ་གདོང་། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་དགའ་གདོང་དགོན་པ་ནི་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་ཞིག་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་གྲས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དེ་གར་བླ་མ་དབུ་མ་པ་དང་ལྷན་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་། བར་ལམ་དགོན་པ་དེ་ཉམས་རྒུད་བྱུང་ནས་སེར་ཁྲིམ་དགོན་དུ་སོང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྨད་ཙམ་ནས་གཙང་དགོན་དུ་སྒྱུར་གསོ་བྱས། དེ་གར་གནས་སྲུང་ཤིང་བྱ་ཅན་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་ཅིང་དེ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་དུས་ནས་ལྷ་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་སྲོལ་བྱུང་ཞིང་། དགའ་གདོང་གནས་སྲུང་གདོང་སྔོན་ཤིང་བྱ་ཅན་ཞེས་དེ

ལྷའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་ལྷའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་ལ། སྐུ་བསྟེན་གྱི་ཁྱིམ་ཚང་ལ་དགའ་གདོང་གཟིམ་ཁང་ཞེས་འབོད། སྐུ་བསྟེན་ལ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རིམ་པ་བཞི་པའི་རྗེ་དྲུང་མཁན་ཆུང་གི་གོ་གནས་ཡོད་པ་དང་སྐུ་བསྟེན་དེ་དག་ཁྱིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཐེད་དགོས་ལ། ས་ཞིང་མི་སེར་སོགས་བདག་ཐོབ་ཀྱང་གང་ཙམ་ཡོད་འདུག

དགའ་བ་བཞི། དགའ་བ་དང་། མཆོག་དགའ། ཁྱད་དགའ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་བཞི།

དགའ་བའི་དགའ་སྟོན། འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་གབ་ཚིག

དགའ་བའི་རྒྱན་གཉིས། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅུ་བདུན་པ་དགའ་བའི་རྒྱན་ནི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་ཉམས་ལྡན་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་གི་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ནི་དངོས་ཐོབ་དགའ་བ་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དགའ་བའོ། །

དགའ་ཚང་ཁོ་ཚེ། སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

དགའ་བཞི། ཤར་དུ་ཆུ་སྣ་འཛོམས་པས་ཀླུ་རྣམས་དགའ། ལྷོ་རུ་ཤིང་སྣ་འཛོམས་པས་བྱ་རྣམས་དགའ། ནུབ་ཏུ་འབྲུ་སྣ་འཛོམས་པས་མི་རྣམས་དགའ། བྱང་དུ་རྩྭ་སྣ་འཛོམས་པས་ཕྱུགས་རྣམས་དགའ་ཞེས་པ་དགའ་བ་བཞི་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་དེ་བཏགས་སོ། ས་མིང་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་། ལྷུང་ར་ཆུས། དགའ་བཞི།

དགའ་བཞི་འཁྱིལ་གྱི་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། མིང་གཞན་དགའ་བཞི་འཁྱིལ་སྣང་ཡང་ཟེར། 《མ་ཎི་བཀའ་འབུམ》ལས། དགའ་བཞི་ཟེར་བ་ནི། ༡. གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ་བཞི་དཀྱིལ་འཁོར་རིས་སུ་བྱས་པས་བླ་མ་དགའ། ༢. ཀ་བ་ཕུར་པའི་དབྱིབས་སུ་བྱས་པས་སྔགས་པ་དགའ། ༣. བྱུར་བཞི་གཡུང་དྲུང་རིས་སུ་བྱས་པས་བོན་པོ་དགའ། ༤. ཤིག་མདངས་རིས་སུ་བྱས་པས་བོད་རྣམས་དགའ་བ་སྟེ་དགའ་བ་བཞི་དང་། སྤྲུལ་པ་དང་འདྲ་བའི་བཟོ་བོས་བཞེངས་པས་ན་འཕྲུལ་སྣང་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

དགའ་བཞིའི་འཁྲུལ་ཁྲིམ་བཞི། རྩའི་འཁྲུལ་ཁྲིམ་སྤྲུལ་སྐུ། ཡི་གེའི་འཁྲུལ་ཁྲིམ་ལོངས་སྐུ། བདུད་རྩིའི་འཁྲུལ་ཁྲིམ་ཆོས་སྐུ། རླུང་གི་འཁྲུལ་ཁྲིམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའོ། །

དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་མེ་ཏོག་གི་མདའ་ལྔ། དྲེགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྨོངས་པར་བྱེད་པ། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པའི་མེ་ཏོག་གི་མདའ་རྣམས་སོ། །

དགས་ར། ཐགས་ར། ཐགས་ཐགས་སའི་ར་བ།

དགུ་ཤུབ། ཤུ་དུས། རྩི་སྨན་ཞིག

དགུ་རྩ། སྟོད་དུ་ཀ་རོང་ཡ་རོང་བདེ་རོང་གསུམ། བར་དུ་མཚོ་རོང་བྲ་རོང་བསེ་རོང་གསུམ། སྨད་དུ་ཐེའུ་རོང་ནོའུ་རོང་རོང་དགུ་རོང་སྐྱེ་རོང་དགུའི་ཆུ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་རབ་གོང་གཞུང་བརྒྱུད་དགུ་རོང་མདོ་ནས་རྨ་ཆུར་འབབ།

དགུ་གཏོར། ལོ་ཟད་ཟླ་ཟད་ཀྱི་དགུ་གཏོར་ཞེས་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུའི་ཉིན་གྱི་གཏོར་རྒྱག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

དགུ་ཐུག བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེ་ཤུ་དགུའི་ཉིན་གྱི་དགོང་མོ་བོད་ཁུལ་མང་ཆེ་བར་ཁྱིམ་ཚང་ཚང་མར་ནང་མི་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་དགུ་ཐུག་འཐུང་ཞིང་། དེ་ནི་ལོ་གསར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ལྟ་བུ་ཡིན། ལོ་གསར་པའི་ནང་ཁྱིམ་ཚང་དུ་རྐྱེན་ངན་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཆེད་གཟན་ལ་མི་གཟུགས་ཀྱི་སྲུང་བཅོས་ཏེ་ཇ་སྟོད་ཆག་ཏུམ་ནང་བཞག དེ་ལ་ཆང་བུ་དང་། ཇ་རོ། སྲང་མ་སོགས་སྲུང་རྫས། སོག་མའི་ཀུ་ཏ་ཁ(རྒྱ་ཡུམ)དགུ་བཙོས། ཐུག་པ་བསྐོལ་སྐབས་ཕྱེ་ནས་སྤྱན་བཅོས་སོགས་བཟས་སྐྱ་དགུ་བཏབ(དགུ་རྫས་ཟེར)གྲོ་ཞིབ་ལ་ཉི་ཟླ་དང་། ཆོས་པོ་ཏེ། ཟེ་མ་ར་མགོ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་བཅོས་པ། ཟན་གྱི་ནང་ལོལ་བ་དང་། དཀར་ཡོལ། ཤི་པད་སོགས་བཀུམས་ནས་ཐུག་པ་འཐུང་སྐབས་དེ་དག་གང་ཞིག་དོན་པ་དེར་བསྟོད་སྨོད་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་པ་མཚོན་པ་རེད་ཟེར། ཐུན་ཏུབ་སྐབས་ནང་མི་ཞིག་གིས་སོག་མ་ཆག་པ་རིང་པོ་ཞིག་ལ་མེ་སྦར་ཏེ་ཨར་དོན་ཤོག ཨར་དོན་ཤོག་ཅེས་འབོད་བཞིན་ཁང་མིག་ཚང་མའི་སྒོ་འཇལ་ཙམ་བྱས་རྫེས་ཟ་ཆག་ནང་བཞག་པའི་སྲུང་དེ་འཁྱེར་ནས་མོག་སྣག་སྣུར་བཞིན་ལམ་གསུམ་མདོར་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད།

དགུང་མཁར། སྤྱ་ཁ་གོང་དཀར་རྫོང་གི་འབྲི་ཤུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན།

དགུང་གཉིས། ཉིན་གུང་དང་མཚན་གུང་།

དགུང་བདུན། ཉིན་ཞག་བདུན་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

དགུང་བློན། བོད་གནའ་རབས་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོའི་འོག་གི་བློན་ཆེན་པོ་གནས་མཐོ་རིམ་ཡིན་པ་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་བློན་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེའི་ལས་འགན་ནི་གལ་ཆེའི་ཚོགས་འདུ་བསྐོང་འཚོགས་བྱེད་པ་དང་། ཚོགས་འདུའི་དགུ་བཞུགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བ། གཉམ་འོག་གི་བློན་པོ་གསར་པ་བསྐོ་བ་དང་གནས་དབྱུང་། དོ་དམ་བཙོན་འཇུག་བྱེད་པ། དམག་གི་བཀའ་བཟང་བསྐྱགས་པ། ས་ཁུལ་གྱི་དབྱེ་མཚམས་དང་དམག་དཔུང་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་པ། བཀའ་ཁྲིམས་གསར་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད། དགུང་བློན་གྱི་གོ་གནས་ལ་རིམ་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད། མི་གྲངས་ཐད་བཙན་པོ་སོ་སོའི་སྐབས་འགྱུར་ལྡོག་མང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པ་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་དགུང་བློན་ཆེན་པོ་བཞི། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་དགུང་བློན་ཆེན་པོ་དགུ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་དགུང་བློན་ཆེན་པོ་བདུན། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་དགུང་བློན་ཆེན་པོ་དགུ་བཅས་ཡོད། དེ་དག་སོ་སོའི་མིང་དང་གོ་རིམ《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》དང་། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》 《ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་གཙིགས》《དབོན་ཞང་མཇལ་འབྲེལ་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ》བཅས་ནང་དུ་གསལ་ཡོད།

དགུང་ཞག་ཞེ་དགུ། ཤི་མི་ནས་ཞག་པོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་སོང་བའི་ཉིན་མོ།

དགུང་ཟླ་ཉའི་དུས་སྟོན། ཟླ་བ་ཉ་གང་བའི་དུས་སྟོན།

དགུན་ཉི་ལྡོག ཕྱི་ལོར་སྤྱི་ཟླ་༡༢ཚེས་༢༡འམ་༢༢ཉིན་དགུན་ཉི་ལྡོག་པ་སྟེ་ཉི་མ་རིང་དུ་འགྲོ་བ།

དགུན་བཏབ། དགུན་དུས་སུ་མི་བཙའ་རྒྱུག

དགུན་ཟླ་ར་བ་ཆུང་། བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ།

དགེ་བསྐོས། དགེ་འདུན་གྱི་ཁྲིག་ཁྲིམས་དོ་དམ་དང་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་མཁན།

དགེ་རྒྱས། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་གསལ་པོ་འཁོད་པའི་དཔྱད་གཞི་མ་མཐོང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་ཉལ་བའི་ཕྱག་མོ་གཡས་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

དགེ་བཅུ་ཚང་བའི་ཡུལ། ཡུལ་གྱི་དགེ་བཅུ་ནི་ཁང་ས་དང་ཞིང་ས་གཉིས་ས་ཡི་དགེ་གཉིས། ཁང་རྡོ་དང་འཐག་རྡོ་གཉིས་རྡོ་ཡི་དགེ་གཉིས། ཁང་ཤིང་དང་ཐབ་ཤིང་གཉིས་ཤིང་གི་དགེ་གཉིས། གཞམ་འབྲོག་དང་རྒྱུད་འབྲོག་གཉིས་འབྲོག་གི་དགེ་གཉིས་བཅས་ས་རྡོ་ཤིང་གསུམ། ཆུ་དང་རྩྭ་ཐང་གི་དགེ་བཅས་ཞིང་འབྲོག་ལ་ངེས་པར་ཚང་དགོས་པའི་རྩ་བའི་ཐོན་ཁུངས་བཅུ་ཚང་བ་ལ་དགེ་བཅུ་ཚང་བའི་ཡུལ་ཟེར།

དགེ་བསྙེན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་རབ་བྱུང་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་མེད་པའམ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁས་ལེན་བྱེད་མ་ནུས་པའི་མིས་སྲུང་བྱ་ལྔ་སྲུང་བའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ན་ཆོག སྲུང་བྱ་ལྔ་ནི། ༡. སྲོག་གཅོད་པ། ༢. མ་བྱིན་པར་ལེན་པ།

༣. མི་ཆོས་བླ་མའི་བརྫུན་སྨྲ་བ། ༤. ལོག་གཡེམ་སྤྱོད་པ་བཅས་རྩ་བ་བཞིའི་སྟེང་དུ། ༥. ཆང་འཐུང་བ་བསྣན་པའི་སྤང་བྱ་ཡན་ལག་ལྔ་སྲུང་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱིམ་པ།

དགེ་བསྙེན་ཉེར་གཅིག བོད་ཀྱི་གངས་རི་ཏི་སེའི་ཕྱོགས་རི་དྭགས་སྐྱེས་དང་ཉེར་གཅིག་སྟེ། ༡. གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་རྡོ་རྗེ་མཆོག་རབ། ༢. ཏི་སེ་རྡོ་རྗེ་གངས་དཀར། ༣. རྨ་རྒྱལ་སྤོམ་ར། ༤. མང་མཁར་གངས། ༥. ཏ་ལེ་གངས། ༦. བྱང་ཐང་སྒོའི་གངས། ༧. ཚོ་མ་གངས་རྗེ། ༨. སྤྱི་ལྷ་ཁ་རི་གངས། ༩. གཙང་གི་ཇོ་མོ་ཁ་རག་གངས། ༡༠. ཇོ་རྗེ་གང་བ་བཟང་པོ། ༡༡. རྒྱལ་རྩེ་དུམ་གངས། ༡༢. ལ་ཕྱི་གངས། ༡༣. ཚེ་རིང་གངས། ༡༤. ཟ་ནམ་གངས། ༡༥. ཏི་སྒྲོ་གངས། ༡༦. ཙ་རི་ཀུང་རྒྱལ། ༡༧. ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། ༡༨. གསལ་རྗེ་གངས། ༡༩. སྟོ་བ་གང་བཟང་། ༢༠. ཙ་རི་རྡོ་རྗེ་བདུད་འདུལ། ༢༡. ཀོང་པོ་ལའི་གངས་སོ། །

དགེ་བསྙེན་དྲུག སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྙེན། སྣ་གཅིག་དགེ་བསྙེན། སྣ་འགའ་དགེ་བསྙེན། ཕལ་ཆེར་དགེ་བསྙེན། ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན། ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན།

དགེ་འདུན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་ས་ལམ་གྱི་གནས་ཚད་རིག་ཅན་ཞིག་ཏུ་སླེབས་ཟིན་པའི་དགེ་སློང་བཞི་ཡན་ཆད་ལ་དགེ་འདུན་ཟེར།

དགེ་འདུན་དཀོར་འབབས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། དགེ་སློང་བཞི་ཡན་ཆད་ཡོངས་པའི་སྤྱི་ཡི་རྒྱུ་ནོར་ནས་མི་སྒེར་གྱིས་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡོངས་སྤྱད་ན་དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་ལ་འབབས་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་གྲྭ་པ་བཞི་ཡན་ཆད་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ།

དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བཅུ་བདུན། ༡. ཆོས་སྨྲ་བ། ༢. ཆོས་སྤྱོད་པ། ༣. ཆོས་སེམས་པ། ༤. ཆོས་ཀྱི་ཞིང་། ༥. ཆོས་འཛིན་པ། ༦. ཆོས་ལ་རྟེན་པ། ༧. ཆོས་ལ་མཆོད་པ། ༨. ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། ༩. ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། ༡༠. ཆོས་སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ༡༡. རང་བཞིན་གྱིས་དྲང་བ། ༡༢. རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ། ༡༣. སྙིང་རྗེ་བའི་ཆོས་ཅན། ༡༤. སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། ༡༥. རྟག་ཏུ་དབེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། ༡༦. རྟག་ཏུ་ཆོས་ལ་གཞོལ་བ། ༡༧. རྟག་ཏུ་དཀར་པོ་སྤྱོད་པའོ། །

དགེ་འདུན་གྱི་བསླབ་བྱ་འཁོར་ལོ་གསུམ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་ལས་ལ་ངན་གཡོ་མེད་པ། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བསྐྱེད་རྫོགས། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ། ཉན་བཤད་ཁ་ཏོན་ནོ། །

དགེ་འདུན་ལྔ། ང་ཚ་མེད་པའི་དགེ་འདུན། ལུག་ལྟར་ལྐུགས་པའི་དགེ་འདུན། ཚོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་བཅས་ཡིན་ནོ། །

དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། མཁས་པའི་དབང་པོ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྨད་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རེབ་གོང་ཞོ་འཕོང་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་སྔགས་འཆང་རྡོ་རྗེའི་མཚན་ཅན་ནམ་ཨ་ལགས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཡུམ་པད་མ་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་ཅོང་ཁ་སྐྱེས་རེར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔའི་ཆུ་མོ་ཡོས(༡༩༠༣)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ནང་སྐུ་བལྟམས(དགུང་ལོ་༥༡ལས་མ་བཞུགས)སྐབས་དེར་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་ངེས་སོ་ཞེས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་ཡབ་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མ་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ཨ་མ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཁྲིད་ཕོང་ཡུམ་སྲས་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུར་ཕེབས་སྐབས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པའི་དྲུང་ནས་ཡི་གེ་བསླབས་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་བཅུ་གཅིག་བར་དགོན་པ་དེའི་གྲྭ་གྲས་སུ་ཞུགས། དགེ་བཤེས་ཨ་ཁུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ལུས་རྣམ་དང་། སྣང་དག་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྟེང་གཙོས་གཏེར་དགོན་གྱི་མདུན་ནས་ཙ་རྒྱུད་འཁྲིད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་ཞི་དམར་པ་སྐྱི་ཏའི་གཞིས་དགོན་ཏེ་ཚ་དགོན་པར་ཞུགས་ཏེ་རིག་ལམ་གྱི་སྐོར་སོགས་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་སྡེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིག་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱངས་ཏེ་དེ་ཚ་དགོན་གྱི་ལ་རྒྱ་བཟུང་སྟེ་བླ་བྲང་གི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་དག་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་སྐབས་འཇམ་བཞད་ཀྱི་ཡིག་ཆར་ཡང་ཁས་མ་བཞེས་པའི་རིག་ལམ་ཕྲ་མོ་སྤྱན་འབྱེད་པར་བརྟེན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མཁས་པའི་སྐད་གྲགས་འཕེལ་བ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ནས་ཁོང་ལ་མི་སྙན་པའི་ངག་གི་ཐང་ཐུག་ཆེ་ཙམ་ཐོག་པས་བསྐྱལ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་དགོངས་གཏད། དེ་དགུང་གྲངས་ཀྱི་ཉེར་ལྔའི་སྟེང་ལྷ་སར་ཕེབས། དེ་ནས་གདན་ས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་། ཁང་ཚན་ཧོར་འབུམ་གྱི་ཐོབ་ཁྲུངས་སུ་སྒྲིགས་ཞུགས་མཛད། དེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མར་བསྟེན་ནས་ཆོས་གྲྭ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ། འབྲས་སྤུངས་སུ་ལོ་བདུན་བཞུགས་ཏེ་གང་ཉིད་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་ཁྱི(༡༩༣༤)ལོར་རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་ར་ཧུ་ལ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་འཚོལ་ཞིབ་པས་དེ་དག་བོད་དཔེའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བར་བསྒྱུར་བའི་དགོས་པ་ཁྱད་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གདན་ཞུ་གནང་འདོད་ཡོད་སྐབས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་མཆོག་གི་མཁྱེན་དཔྱོད་དང་མཚན་སྙན་གསན་མ་ཐག་ཏུ་གང་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཞིང་འཕགས་ཡུལ་དུ་སོ་སྐྱི་ཏ་སྦྱུང་ས་ཏེ་ཡོ་ནུ་བ་ཞིག་མཛད་དགོས་པའི་བསྐུལ་མ་ཞུས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ལོ་དེར་འཕན་ཡུལ་དང་། ར་སྒྲེང་། གཙང་ཁུལ་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་དང་ཕྱག་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། ཕ་ར་ཎ་སི་སོགས་ལ་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ལ་སྦྱངས་མཐར་ཞིབ་ལོར་སློབ་གྲྭར་ཞུགས་ནས་སཾ་སྐྲི་ཏ་ལ་མཁས་པར་བྱུང་ཏེ་པཎྜི་ཏའི་མཚན་གྱི་ཆོད་པ་བདག་གིར་མ་བཞེས་ཀྱང་གནས་བརྟན་པའི་མདོ(ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ)ལ་སོགས་པ་རྫོགས་མེད་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟག(༡༩༣༨)ལོར་ར་ཧུ་ལ་དང་རྒྱ་གར་བ་རི་མོ་མཁས་པ་གཅིག་དང་། དཔར་འདེབས་མཁན་གཅིག་བཅས་ལྷན་དུ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་དཔལ་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་གནས་དགོན་ཆེ་ཁག་ལ་རྒྱ་དཔེ་ཟེ་ཚོམ་བཞུགས་པ་གཟིགས་ཞིབ་ཟློས་བོ་དཀར་ཆག་ཞིབ་ཚགས་བཀོད་པར་མཛད་དེ་སྐོར་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་རྗེས་དུས་དབང་གིས་རཱ་ཧུ་ལའི་ཕྲག་མའི་བཞེད་པ་དེར་བར་གཅོད་ཀྱི་འགྱུར་བ་བྱུང་ནས་ཕྱག་ལས་ཀྱི་འཛུགས་བསྐྲུན་མ་ཐུབ། སྐབས་དེར་དབྱིན་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུན་དུ་མཛད་སྐབས་ཨུ་རུ་སུ་རོག་རིས་ཞེས་པ་དེའི་སར་བཞུགས་ཏེ(དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ)དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་རོགས་མཛད་དེ་ཀུ་ཤུང་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། དེ་ནས་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ར་ཆེན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཐུག་ལས་གནང་སྐྱེ་བཞུགས་སྐབས་དེ་དུས་རྒྱ་གར་དབྱིན་ཇིའི་མི་སེར་སྐྱིད་ཡུལ་ཡིན་པས་དམ་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་དོགས་གནས་སུ་བཟུང་སྟེ་པ་རན་སེར་ཕེབས་དགོང་སུང་བཀག་སྐྱེ་ཕེབས་མ་ཐུབ། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའ་བློན་ཀ་ཤོད་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕྱོག་ཕེབས་དགོས་པའི་བསྐུལ་མའི་ཕྱག་བྲིས་འགྱུར་བས་རྒྱུན་ཡང་ཐུབ་ཏེ་ཙ་བ་དམ་པ་ཉིད་བོད་མི་ལ་ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤིགས་སྐྱེས་བཟང་པོ་འབུལ་ལོ་སྙམ་པའི་དགོངས་པ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པས་ནོར་ཤིང་བྱ(༡༩༤༥)ལོའི་ནང་སྐུ་ཕྱིན་སྔ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ལྗོངས་ལ་སྣ་མར་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ། སྤྱོད་ལ

ཌཱ་ཀས་ཀ་ཤའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མོན་ཏ་དཔང་བརྒྱད་ལྷ་སར་ཕེབས། ལྷ་སར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་མཛད་དེ་ལྷུགས་སྙོམས་མཛད་བཞིན་པའི་ཤུར་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་དེ་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངན་སྐུལ་བྱས་ནས་མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་ཀྱིས་བོད་མི་ཕྱི(༡༩༤༨)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཞི་པའི་ནང་ཙམ་ལ་སྒོ་ཤུར་འཛིན་བཟུང་གིས་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་ནོག་པོ་གསུམ་རིང་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུགས་དགོས་བྱུང་ཞིང་(༡༩༥༡)ལོར་བཙོན་གྲོལ་ཐོབ། ཁོང་ནི་ཤེས་རབ་ཆེ་ཞིང་། ཐོས་རྒྱ་ཆེ་བ། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་གང་ལའང་མཁས་པའི་རྩེར་སོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གིས་བཅད་རྩོད་རྩོམ་པའི་མཛད་པའི་གྲགས་སྙན་འཛམ་གླིང་དུ་ཁྱབ་ཅིང་། ད་ལྟ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩོམ་པར་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལ་ཚིག་སྦྱོར་སྙན་འཇེབས་ལྡན་ཞིང་ཉམས་འགྱུར་ཅིས་ཕྱུག་པ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་། དཔེ་ཇོ་ལག་སོན་བྱུང་བ་ཇོ་སྟོད་ཞུ་ན《རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐོར་བའི་གསེར་གྱི་ཐང་མ》དང་། 《བོད་ཆེན་པོའི་སྲིད་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》 《ཤིང་ག་ལའི་ལམ་ཡིག》 《རྒྱལ་པོ་ར་མ་ཎའི་རྟོགས་བརྗོད》 《ཟླ་ཡིན་མའི་རྟོགས་བརྗོད》ནག་མོའི་ཁོལ་ཀྱིས་མཛད་པ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ《སྤྲིའི་ཐིན་ཐྲིས》 《གངས་རིའི་སྐོར》 《ཞང་དཀའ་བའི་སློ་གྲོས་ལ་དྲིས་ལན》 《རྒྱལ་ཁྱུང་དཔྱད་པའི་སྐོར》 《དབུ་ཚད་དཀའ་བའི་གནད》 《ལུ་ཕྱིད་མཐའ་དཔྱད》 《འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས》 《རི་ཚོ་སྙམ་པོས་ཕྱུལ་བའི་ཞུ་ཡིག》 《རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཡིག》སྤྱི་རྗེས་གཉིས། 《ཀེ་ཏ་ཀ་རོགས་ཀྱི་བཤད་པ》 《ཞབས་བརྟན་འཆི་མེད་དབྱངས་སྙན》 《ལེགས་ལྡན་ནག་པོའི་གླུ》 《རང་བཞིན་གསུམ་ངེས་པ》 《གཏམ་གྱི་ཚོགས་ཉིན་མཚན་བདུན་པ》 《ཤིང་ག་ལའི་གནས་བརྟན་སྲེ་པའི་མདོ་རྣམ་པ་ལྔ་ཞེས་བྱ་བ》ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། 《ལེགས་སྦྱར་བང་མཛོད》 སུམ་རྟགས་ཀྱི་སྐོར་ཐོར་བུ། སྙན་ངག་གི་དཀའ་གནད་ཐོར་བུ་རྣམས་སོ།། (《ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན》ཟེར་བ་དེ་ནི་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་རྗེ་མ་ཡིན་མིན་སྐོར་དེང་སྐབས་རྩོད་གཞི་ཆེ་བས་འདིར་གསུང་རྩོམ་ཁྲལ་སུ་བཀོད་མེད་ལགས།) ཁོང་ནི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་ལག་ཆགས་བཟང་པོ་ཡོད་པ། སྔོན་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་མ་འོང་སྔོན་གཟིགས་ལྷ་བུ་ཐོག་རྒྱག་ཏུ་གསུང་ལི་ཡོད་པ། ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་བྱའི་གནད་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་གཟིགས་པ་ཙམ་གྱི་སྤྱར་བར་མཁྱེན་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ངོ་མཚར་ཁྱད་ཆོས་ཏ་ལས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན་བཙོན་ཁང་དུ་མ་བཅུག་གོང《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》རྩོམ་འབྲི་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ངར་བར་ཆད་ཅིག་ཡོད་ཅེས་ཏག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་བཙོན་ལས་གྲོལ་རྗེས་དཀའ་ཟུ་ཤར་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྐུ་གཟུགས་ཏ་ཅང་ཞན་ཀྱང་སྨོན་ཕྲིད་དང་། བཀའ་རྩོམ་སོགས་རྒྱུན་མར་གནང་གི་ཡོད། དེ་ནས་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་ཁོང་གིས་ཀྱང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཀྲང་ཅིན་ཝུའི་ཁལ་བཅར་ལས་བྱེད་ཞིག་ལ་"སྔ་པ་གཞུང་གིས་ང་འདྲི་འདྲ་བཟོ་དགོས་དོན་ཀུང་ཁྲན་ཏང་དམར་པོ་རེད་ཟེར་བྱུང་"ཞེས་ཀྱང་ཞུ་བ་གནང་ཞིང་ལོ་དེ་གའི་ནང་དགུང་གྲངས་ཞི་དཀྱུར་ཞེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་པའི་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༩༥༡)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས༡༤དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་བཞི་པ་ཙམ་ལ་ལྷ་ས་དཀའ་ཟུ་ཤར་དུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དགུ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་ཤུ་ཐམ་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་བརྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་དད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་འབྲང་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པའོ། །རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ནི། མཐོང་སྤངས་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ནི། འདོད་ཁམས་སུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བརྩོན་ཞིང་ཞུགས་པའི་གང་ཟག རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ནི། ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་དང་། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། འདོད་ལྷའི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་ལན་གཉིས་ལེན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན། གཉིས་པ་ནི། མིའི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་ལན་གཉིས་ལེན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས་ནི། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། འདོད་སྲིད་མཚོན་བྱེད་པ་བདུན་པའམ་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག གཉིས་པ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་མི་བརྩོན་པའི་གང་ཟག ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་ཞིང་ཞུགས་པའི་གང་ཟག ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་གནས་དགུ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་ཙམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ། གོང་འཕོ་བ་གསུམ། མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་བཅས་དགུ་སྟེ། དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཁམས་གཞན་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དོ་ལ་སྐྱེས་ནས་རྟེན་དེ་རང་ལ་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ཁམས་གཞན་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འདའ་བ། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་དེ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ནས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་ལས་འབད་རྩོལ་རགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འདའ་བ། བཞི་པ་ནི། དེར་སྐྱེས་ནས་འབད་རྩོལ་རགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འདའ་བ། གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ནི། འཕར་བ་དང་། ཕྱེད་འཕར་བ། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕོ་བ་བཅས་གསུམ་མོ། །དེ་དག་ལས་ལྔ་པ་འཕར་བ་ནི། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེས། དེ་ལས་ཤི་འཕོས་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་དུ་འཕར་ཏེ་སྐྱེས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ཕྱེད་འཕར་བ་ནི། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གནས་གཙང་ལྔའི་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །བདུན་པ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕོ་བ་ནི། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་གི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ཤིང་ཤི་འཕོས་ནས་མཐར་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་ནོ། །ལྔ་པ་དྲུག་པ་བདུན་པ་གསུམ་ལ་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བརྒྱད་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་རང་ལ་སྦྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ། དགུ་པ་ནི། འགོག་སྙོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་བཅས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་ཞིང་ཞུགས་པའི་གང་ཟག བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི

ལམ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་དུད་འགྲོ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལྟར་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་ཏེ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རང་གི་ཤེས་རབ་རྩལ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་བཅས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའོ།། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་བྱང་སེམས་སྟོང་མ་དག་གི་མིང་ཅན་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཡང་ཡོད།

དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས། ༡. དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན། ༢. རབ་བྱུང་གི་སྡེ་དང་སྔགས་པའི་སྡེ་གཉིས་སོ། །

དགེ་འདུན་དཔལ་བཟང་། རོང་སྟོད་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོང་……རྩམས་པའི་ཚིག་མ།

དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་སྡེ། ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་དང་། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་རྒྱུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་མཁན་པོ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལས་ཕྱེས་པའི་སྡེ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཕལ་ཆེན་པོའི་སྡེ་པ་སྟེ། མཁན་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་རྣམ་སྒྱུར་གྱི་བྲམ་ཟེ་ཏེ་ཤུ་ཙ་གསུམ་ནས་བདུན་པར། ཕྱི་རྟགས་ནི་དུང་དཀར། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་སྐབས་སུ་ཀྲི་ཏའི་སྐད་དུ་འདོན་པ། ཟས་སྟོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཟམ་ཐུགས་ཏེ་རང་གི་མདུན་དུ་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིན་ལེན་ཆགས་པ། དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ཁང་པ་གཅིག་གམ་གནས་ཁང་གཅིག་གི་ནང་ཉལ་དགོས་ཚེ་བར་དུ་ཡོལ་བས་བཅད་ན་ཐུབ་ཤག་བསྲུང་བའི་གོ་ཆོད་པ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན། དེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་སྡེ་པ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་སྟེ། ༡. ཤར་གྱི་རི་བོ་པ། ༢. ནུབ་ཀྱི་རི་བོ་པ། ༣. གངས་ཀྱི་རི་བོ་པ། ༤. འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ……བའི་སྡེ། ༥. བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་བཅས་ལྔ་ཡོད། དེ……དག་སོ་སོའི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཐུན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཞིབ་པར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གཞུང……ལུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ》དང་སློབ་དཔོན……དུལ་བའི་ལྷས་མཛད་པའི《སྡེ་པ་ཐ་དད་པ་བསྟན་པ……བསྡུས་པ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་ལེ་ཚན[ཁུ]པར་ཡོད་ཅིང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག……དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའི་རྣམ……བཤད་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ》ལེ་ཚན[ཁ]པ་བཅས་སུ་གསལ།

དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ་ལྔ། ཤར་ན་གནས་པ་དང་། ནུབ་ན་གནས་པ། གངས་རིར་གནས་པ། འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེའོ། །

དགེ་འདུན་དབུ་སྡེ་གཉིས། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱིས་དབུ་སྐྲ་ཚན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་སྣེ་ལ་དར་ཡུག་བཏགས་པར་དགེ་འདུན་བཞུགས་སུ་བཅུག་ནས་གཙུག་ཏུ་འཁུར་བས་དགེ་འདུན་དབུ་སྡེ་གཉིས་ཞེས་གྲགས།

དགེ་འདུན་གཙང་མ། དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གཙང་མར་སྲུང་ཞིང་ཕམ་པ་བཞི(སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་སྤྱོད། མི་ཆོས་བླ་མའི་བརྫུན)ཡི་ཉེས་པས་གཏན་ནས་མ་གོས་པ།

དགེ་འདུན་ལ་དབང་ཚུལ་གསུམ། དུས་ཀྱི་རྙེད་པའི་དབང་ཚུལ། གློ་བུར་གྱི་རྙེད་པའི་དབང་ཚུལ། ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་རྙེད་པའི་དབང་ཚུལ་ལོ། །

དགེ་འདུན་ལྷག་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཕའི་སྡོམ་པ་ལ་བསླབ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ……གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ཉེས་པ་ཆེ་ཤོས་ཕམ་པ་བཞི་ཡིན་ཅིང་། དེའི་འོག་ནས་ཉེས་པ་ཆེ་བ་ལྷག་མ་བཅུ……གསུམ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཟེར་བ་ནི། ཉེས་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་བྱུང་ན་དགེ་འདུན……ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་མཐོལ་བཤགས་བྱས་ནས་ཉེས་པ……དག་པ་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར……བཏགས་པ་ཡིན། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ནི། ༡. ཁུ་བ……འབྱིན་པའི་ལྷག་མ། ༢. རེག་པའམ་འཛིན་པའི་ལྷག་མ། ༣. འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བའི་ལྷག་མ། ༤. བསྙེན་བཀུར……བསྔགས་པའི་ལྷག་མ། ༥. སྨྱན་བྱེད་པའི་ལྷག་མ། ༦. མི་རུང་བའི་ཁང་པ་རྩིག་པའི་ལྷག་མ། ༧. ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་ཁང་ཆེན་རྩིག་པའི་ལྷག་མ། ༨. གཞི་མེད……ཀྱིས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྷག་མ། ༩. བག་ཙམ་གྱིས……སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྷག་མ། ༡༠. དགེ་འདུན་དབྱེན……བྱེད་པའི་ལྷག་མ། ༡༡. དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ལྷག་མ། ༡༢. ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ། བཀའ་བློ་མི་བདེ……བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའོ། །ཞིབ་པ་འདུལ་བའི་གཞུང……ལས་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

དགེ་ལྡན་པའི་སྨོན་ལམ་ལྔ། བཟང་སྤྱོད། བྱམས་སྨོན། ཐོག་མཐའ་མ། བདེ་སྨོན། སྤྱོད་འཇུག་སྨོན་ལམ། ཡང་ན་ཕྱི་མ་འདིའི་ཚབ་ཏུ་གསང་འདུས་སྨོན་ལམ་འགྲང་བའང་ཡོད་དོ། །

དགེ་ཕྱིག་སྟོབས་ལྡན་ལྔ། རྟག་པར་མངོན་ཞེན་གཉེན་པོ་མེད་པ་ཡོན་ཏན་གཙོ་ལྡན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ལམ། ཡང་ན་གཉེན་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་སྐུ་རབ་དཀའ……མཁའ་མཉམ་པ། རང་བཞིན་ཞིང་དང་ཀུན་སློང་སྟོབས་ཆེན་ཅན། སྨྲས་བརྗོད་ཀྱིས་སྤྱོང་འགྱུར་ལས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དམིགས་པས་རྣམ་སྨིན་གྱིས་སྤྱོང་འགྱུར་དང་མཐོང་ལམ་དུ་ཕྱུར་བ་ལས་སྤྱོང་འགྱུར་ཟེར། ཡང་དམིགས་པའི་བྱེད་པའི་རྩོལ་བའི་བསྒྱུར་བའི་ཐོབ……པའི་ལས།

དགྱེ་རོང་བཀྱིལ། དགྱེ་པོ་བཀྱིལ་གྱི་བརྡ་རྐྱེན་སྟེ་གཟུགས་པོ་གྱེན་དུ་གཡོ་བའམ་རྒྱབ་ཏུ་ཕྱོགས་པ།

དགྱེ་བ། འགྱེ་བ། ལུས་གྱེན་དུ་གཡོ་བ།

དགེ་བ་བཅུ། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། ། སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་སྤྱོད། ངག་འཁྱལ། ཚིག་རྩུབ། རྫུན། ཕྲ་མ་དང་བརྣབ་སེམས། གནོད……སེམས་ལོག་ལྟ་བཅས་མི་བྱེད་པའོ། །

དགེ་བ་བཅུ་གཅིག དད་པ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ། འདོད་ཆགས་མེད་པ། ཞེ་སྡང་མེད་པ། གཏི་མུག་མེད་པ། བརྩོན་འགྲུས། ཤིན་སྦྱངས། བག་ཡོད་པ། བཏང་སྙོམས། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ（དགེ་སེམས་ཀོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་ན་དགེ་བའོ） འདིའི་རྒྱུ་མཚན……བསྟུས་ན། དད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བ་དང་། འདོད་པ་གསུམ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི་རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛེམ་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་འཛེམ་པ། མ་ཆགས་པ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་སྲིད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མངོན་པར་མི་ཞེན་པ། ཞེ་སྡང་མེད་པ་ནི་སྡང་བའི་ཡུལ་ལ་མནར་སེམས་མེད་པ། གཏི་མུག་མེད་པ་ནི་བླང་དོར་ལ་མ་རྨོངས་པ། བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་མི་སློད་པ། ཤིན་སྦྱངས་ནི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་དུ་བཏུབ་པ། བག་ཡོད་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་སྲུང……ཞིང་དགེ་བའི་ཆོས་སྒོམ་པ། བཏང་སྙོམས་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཚེ་བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱིས་མི་ཉམས་པར་རྩོལ……མེད་མཉམ་ཉིད་དུ་འཇུག་པ། མི་འཚེ་བ་ནི་སེམས་སྙིང……རྗེའི་རྣམ་པས་གཞན་ལ་ཐོ་མི་བརྩམས་པའོ། །

དགེ་བ་བཅུའི་རྒྱལ་ཁྲིམས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས……ནས་བཤད་པའི་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་བའི་ཁྲིམས་དེ་རྒྱལ……ཁམས་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་སུ་གཏན་འཕེབས་བྱེད་པ།

དགེ་བ་བཞི། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བའོ། །

དགེ་བའི་ཚིག་ལྔ། མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་དབང་གི་ཚིག སྨིན་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དམ་ཚིག་སྲུང་བའི་ཚིག བླ་མ་ལས་རྒྱུད་མཐུན་ནས་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚིག བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས……སྐྱོང་བའི་ཚིག་གོ། །

དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ། གཏི་མུག་མེད་པ་སྟེ་གསུམ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟེན་པར……འདོད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དགེ་གཤེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་སྟེ། ༡. ལུས……ངག་གི་སྤྱོད་ལམ་དུལ་བ། ༢. ཉོན་མོངས་ཤུགས་ཆེ་བ་མེད་

པའི་ཞི་བ། ༣. དོན་མེད་པའི་བྱ་བར་གཡེང་བ་སྤངས་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ། ༤. སློབ་མ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ། ༥. བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ། ༦. མང་དུ་ཐོས་ཤིང་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་པ། ༧. བསླབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ། ༨. སྨྲ་མཁས་པ། ༩. སློབ་མ་ལ་བྱམས་བརྩེ་དང་ལྡན་པ། ༡༠. དཀའ་ངལ་གང་ལ་ཡང་བཟོད་བསྲན་ཆེ་བ་བཅས་དགོས་པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིའི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཡོད། ཞིབ་པར《འདུལ་བའི་གཞུང་》གི་གནས་བརྟན་ཡོན་ཏན་སྐོར་དང《ལམ་རིམ》གྱི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྐབས་སུ་གསལ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁམས་ལུང་བ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྲས་རྣལ་འབྱོར་མགོན་པོ། ཡུམ་ཞང་ཞུམ་དཀར་ཡལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༢༣༢)ལོར་ཁམས་ཀྱི་ཀ་ཀ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་མཁན་པོ་གཞུང་དཔང་དང་སློབ་དཔོན་རབ་མ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་མཁན་པོ་སྟོར་མོ་ལུང་བ་ཞིག་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ། གསང་སྟོན་སློབ་དཔོན་དཔང་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་འདུལ་བ་གསན། དེ་ནས་སྒོམ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་འཕྲུངས། ཆོས་ཞུ་བ་ལ་ཉིན་མཚན་སྨྲ་མེད་དུ་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་མེ་འབྲུག(༡༢༥༦)ལོར་བྱ་ཡུལ་གདན་སར་ཐེབས། ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་རིང་དམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བསྐོར་ནས་གདན་ས་བསྐྱངས། སེམས་ཅན་དཔག་མེད་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་བཀོད། དགུང་གྲངས་ང་བཅུ་ང་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༢༨༢)ལོར་དགོངས་པ་བསྡུ་ངང་ལས་འདས།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བྱ་བ་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་བྱེད་ལྔ། གཞན་ལ་ཕན་འདོད་པ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ། བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་ཡོད་ཅིང་མི་སྐྱོ་བ། སེམས་ཅན་ཐ་འབྲིང་མཆོག་ལ་སེམས་སྙོམས་པ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ། མང་ཐོས། རྟོགས་པ་ལྡན་པ། བརྩེ་ལྡན། མི་སྐྲག བཟོད་ལྡན། མི་འཇིགས་པ། དགེ་བའི་ཚིག་ལྡན་པ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ། མཁས། བཙུན། བཟང་གསུམ།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དགུ། བུ་མཛངས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས། ས་གཞི་ལྟ་བུའི་སེམས། ཁོར་ཡུག་གི་རི་ལྟ་བུའི་སེམས། བྲན་གཡོག་ལྟ་བུའི་སེམས། ཕྱག་དར་ལྟ་བུའི་སེམས། ཐེག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས། ཁྱི་ལྟ་བུའི་སེམས། གྲོགས་བཟང་ལྟ་བུའི་སེམས་སོ། །

དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །ཆགས་སྡང་མེད་པའི་དགེ་རྩ་གཉིས། །མི་འཚེ་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །

དགེ་སྦྱོང་། སྤྱིར་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་པ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་རྗེས་འཇུག་གྲྭ་པ་གང་ཡིན་ལ་ཟེར་ཞིང་། མང་ཆེ་བ་ནི་དགེ་སློང་ལ་གོ་དགོས།

དགེ་སྦྱོང་གི་དངོས་པོ། རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཙམ་ཡང་ན་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གང་རུང་།

དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི། གཤེ་ཡང་སླར་མི་གཤེ། ཁྲོས་ཀྱང་སླར་མི་ཁྲོ། བརྡེག་ཀྱང་སླར་མི་བརྡེག མཚང་བྲུས་ཀྱང་སླར་མཚང་མི་འབྲུ་བའོ། །

དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཞིག་པ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞིག་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དོན།

དགེ་སྦྱོང་དམ་པ་དྲུག་ལྡན། གནས། དངོས་པོ། ཆེད་དུ་བྱ་བ། ཐབས་མཁས་པ། རྣམ་པར་དག་པ། བསྔོ་བ་དམ་པ།

དགེ་སྦྱོར་གྱི་བར་གཅོད་གསུམ། སྙན་གྲགས་འདོད་པ། རྙེད་བཀུར་འདོད་པ། བསོད་ནམས་འདོད་པ།

དགེ་མི་དགེ་བ་བཞི། དོན་དམ་པའི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི། ཀུན་སློང་གི། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་དག ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་སོ་སོ་དང་ཐུན་མོང་གི་དགེ་བ་དང་ཞིག་པ་སྒྲིབ་པ་དེ་བཞིའོ། །

དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་དགེ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་དགེ་སློང་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ལྡན་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། འཁོར་ལོ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་གི་ལེགས་སྨོན་སྔོན་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་ཁྱོད་ལ་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་བ་སྒོམ་པ་ནི་དགེ་བའོ། །དེ་ཡང་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་གཞག་རྣམ་དག་སྒྲུབ་པ་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་སྦྱངས། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བསྒོམ་པ་གསུམ་ལ་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སྤྱོད་པའོ། །ལུང་མ་བསྟན་ནི། དེ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་ཅིང་ཀུན་སློང་དྲག་པོ་མེད་པའོ། །

དགེ་རྩ་ཆད་པ། རང་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ས་བོན་གང་ཡང་མི་གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྟེ། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ནང་ནས་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་ཆད་ལྟའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ཐོས་པ་ལྟ་བུའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེད་པས་སྐུར་པ་ཙམ་མིན་པར། ལྟ་བ་སྐུར་པའི་སྒོ་ནས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་ངེས་སོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོར་སྐྱེས་པས་དགེ་རྩ་ཆད་དོ། །དེའི་དབང་གིས་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་བསགས་ཏེ་མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་ནས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

དགེ་ཚུལ་གྱི་ཉེས་བྱས་ལྷུང་བ་བཅུ་གསུམ། ཕར་སློབ་སྡོམ་པ་བླངས་པ་ལས་འདས་པ་བཅུ་དང་། རབ་བྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་བླངས་པ་ལས་འདས་པ་ཁྱིམ་པའི་རྟགས་སྟོང་བ། རབ་བྱུང་རྟགས་སྤངས་པ། མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་ཉམས་པ་གསུམ། དགེ་ཚུལ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྤང་བྱ་ལས་གནང་བ་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།

དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡན་ལག་བཅུ། རྩ་ལྟུང་བཞི། ཆང་འཐུང་བ། གར་སོགས། ཕྲེང་སོགས། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ། གསེར་དངུལ་ལེན་པ་རྣམས་སོ། །

དགེ་ཚུལ་གྱི་རགས་སྡོམ་བཅུ། གསོད། རྐུ། རྫུན་སྨྲ། ལོག་གཡེམ། ཆང་། གར་སོགས། ཕྲེང་སོགས། མལ་སྟན་མཐོན་པོ། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས། གསེར་དངུལ་ལེན་པ་སྟེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡན་ལག་བཅུ་དང་མཚུངས་སོ། །

དགེ་ལུགས་པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྲུང་མ་ནི། སྤྱན་རས་གཟིགས་སྲུང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཕྱུག་སྲིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྲུང་མ་ནི། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སྲུང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ། སྐྱབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་སོགས་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྲུང་མ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྲུང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའོ། །

དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ཁམས་པ་ལུང་པ། འཕན་ཡུལ་ཡུང་བར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་མོ་གླང(༡༠༢༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༡༥)

ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྗེན་དགེ་བསྙེན། མཚན་དངོས་ཤྲཱ་ཡོན་ཏན། སྐྱེ་ཐང་དུ་རྡོ་བོ་དང་མཇལ་ཞིང་། ཕྱིས་ར་སྒྲེང་དུ་དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ཅིང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་འབྱོར་ཏེ་ཚོགས་པ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་རེ་ཙམ་འཚོགས། ཁྱད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཐུགས་འབྱོངས་པའི་སྐྱེ་བུར་གྲགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིག་འཛིན》ནང་གསལ། ཁམས་པ་ལུང་ནི་དགོན་པའི་མིང་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

དགེ་བཤེས་ཟླ་དཀར་བ། ཤ་ལམ་སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་ལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྣོད་ཤོད་ཤང་ཟླན་པ་བོང་ཁར་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་བཏབ་སྟེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཡོས(1111)ལོར《དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ》ཡི་ཊཱ་འགྲེལ་བརྩམས། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་ནས་སྐུ་གཤེགས་སྐད།

དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་དོན་ལྡན། ཇེ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོ་ཙམ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་ལ་ཆོས་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད། དེ་རྗེས་བྲ་སྤྲུལ་ལྷ་བུལ་དཔོན་གནས་ལྷ་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། དམ་ཆོས་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ཅུ་བས་དུས་འདའ་བར་མཛད། བཀའ་རྩོམ《ལམ་ཟབ་མོ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལྷན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཁྲིད་ཆོག་དགེ་ལས་རྣམ་རྒྱལ》《ཟབ་ལམ་གཅོད་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་མ་ཧཱ་རྡ་ནཱ་ཀི་དྷིས་སྦྱར་བ》《གཅོད་ཁྲིད་བདག་འཛིན་ཚར་གཅོད》སོགས་པོ་ཏི་ཆུང་བ་གཅིག་ཙམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(1950)ལོར་དྭགས་པོ་སྒང་མདུན་དུ་སྐུ་གཤེགས།

དགེ་བཤེས་ཞང་ཤམ་ཐོག་པ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཤིག

དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། གཉམ་དུ་རྡོ་ཕྱིས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པར་གགས།

དགེ་སློང་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ། ཕམ་པ་བཞི། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུ། ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ། སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་མོ། །

དགེ་སློང་གི་ཆོས་ལྔ་ལྡན། སྡོམ་པ་གསོར་རུང་ཡན་ཆད་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་མ་དབྱུང་བ། དམན་པའི་གང་ཟག་མིན་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

དགེ་སློང་གི་ཉེར་ལྡན་གྱི་ཡོ་བྱད་དྲུག 1. ཆོས་གོས། 2. སྣམ་སྦྱར། 3. མཐང་གོས། 4. གདིང་བ། 5. ལྷུང་བཟེད། 6. ཚགས་སོ། །

དགེ་སློང་གི་སྤང་བྱ་ལྟག་མ་བཅུ་གསུམ། 1. ཁུ་བ་འབྱིན་པ། 2. འཁྲིག་ཚིག 3. ལུས་རེག 4. སྨྲ། 5. བསྙེན་བཀུར། 6. ཁང་པ། 7. ཁང་ཆེན། 8. གཞི་མེད་དང་། 9. བག་ཙམ། 10. དགེ་འདུན་དབྱེན་དང་། 11. དེ་རྗེས་ཕྱོགས། 12. ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་། 13. བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའོ། །

དགེ་སློང་གི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཞི། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། སྲོག་གཅོད་པ། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་ཕམ་པ་བཞི་ཡང་ཟེར།

དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ། ཕམ་པའི་སྡེ། ལྷག་མའི་སྡེ། ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེ། སོ་སོར་བཤགས་པའི་སྡེ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེའོ། །

དགེ་སློང་གི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ། སྣམ་སྦྱར་དང་། བླ་གོས་དང་། མཐང་གོས་དང་། ཤམ་ཐབས་དང་། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་དང་། རྡུལ་གཟན་དང་། རྡུལ་གཟན་གྱི་གཟན་དང་། གདོང་ཕྱིས་དང་། རྣག་གཟན་དང་། གཡན་པ་དགབ་པ་དང་། སྨན་གཟེད་དང་། གདིང་བ་དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་པོ་བྱད་ཀྱི་གོས་རྣམས་སོ། །

དགེ་སློང་གི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དྲུག ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། ལྷུང་བཟེད། ཚགས། གདིང་བ།

དགེ་སློང་ལྔ། སློང་བའི་དགེ་སློང་། མིང་གི་དགེ་སློང་། ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་སློང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་དགེ་སློང་། ཉོན་མོངས་སྤྲལ་བའི་དགེ་སློང་ངོ་། །

དགེ་སློང་བཅུ་བདུན་སྡེ། སོ་ཐར་ཤུ་མ་ཡོན་པར་འཕགས་པ་མོ་ཏྲེ་འགལ་བྱས་བསྙེན་རྫོགས་གནང་བར་བརྟེན་ཁྲིན་ཚད་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་པར་བཅས་པ་མཛད་ཚུལ་དེའི་གླེང་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

དགེ་སློང་མ་ཕུལ་ཡི་མདོག དེའི་སོ་རྒྱུས་སྐོར་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་སོར་བཤགས་ཀྱི་གླེང་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

དགེ་སློང་མའི་སྤང་བའི་བསླབ་བྱ་བཅུ་བདུན། ཡུང་ལས་གསུངས་པར། རབ་བྱུང་གསོ་སྦྱོང་གཞི་དང་ནི། །དགག་དབྱེ་དབྱར་དང་ཀོ་ལྤགས་གཞི། །སྨན་དང་གོས་དང་སྲ་བརྐྱང་དང་། །ཀཽ་ཤཱམྦི་དང་ལས་ཀྱི་གཞི། །དམར་སེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །སྤོ་དང་གསོ་སྦྱོང་གཞག་པ་དང་། །གནས་མལ་དང་ནི་རྩོད་པ་དང་། །དགེ་འདུན་དབྱེན་རྣམས་བསྡུས་པའོ། །

དགེ་སློང་མའི་ལྟོ་བའི་ཆོས་བརྒྱད། བླ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་ལས་གདམས་ངག་འདོན་པ། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དབྱར་ཁས་མི་ལེན་པ། དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་བྱེད་པ། དགེ་སློང་མས་མཁན་པོ་བྱེད་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སུ་གཞུག་པ། དགེ་སློང་གསར་བུ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་བ། དགེ་སློང་ལ་ཅོ་མི་འདྲི་བ། དགེ་སློང་ལ་ལྷུང་བ་གླེང་དུ་མི་བྱེད་པ། མགུ་བ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་སྤྱོད་པའོ། །

དགེ་སློང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། མ་ལོན་པས་ཉེ་བར་འཛོག་པ། འཁོར་ཉེ་བར་འཛོག་པ། འཁོར་མང་པོ་ཉེ་བར་འཛོག་པ། ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ཁྱིམ་སོ་བཟུང་བ་ཚིགས་ལས་འདས་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ཁྱིམ་སོ་མ་བཟུང་བ་ཚིགས་ལས་འདས་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། བསླབ་པ་ལ་མ་བསླབ་པ་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་པ། བསླབ་པ་ལ་བསླབས་པ་བསྙེན་རྫོགས་མི་བྱེད་པ། ཆོས་འཆོང་བ། འདྲིད་པ། འཁོར་མང་པོ་གསོག་པ། མ་གནང་བ་སྤྱོད་པ། འཕྲུལ་བ་མོ་སྨྱོད་པ། སྨྱོ་བ་ལུས་རྣམས་སྨྱོད་པ། རྣམ་ལྷོ་བ་ཅན་སྨྱོད་པ། ལས་ཀྱི་བཞི་བཏགས་སྨྱོད་པ། རབ་ཆད་མི་འདྲིན་པ། བསླབ་པ་ལ་མི་སློབ་པ། ནད་གཡོག་མི་བྱེད་པ། འདོད་པ་བསྟེན་པ། འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལྟར་འཆོས་པ། འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལྟར་གནོད་པ། བསྟེན་པར་བྱ་བ་འཆོས་པ། དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་པར་ཁྲིམ་དང་ལྡན་ཅིག་འགྲོང་བ། དེར་དགེ་སློང་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོང་བ། སྣ་གབ་མེད་པར་ཁྲིམ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོང་བ། དེར་དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོང་བ། ཁྲིམ་པའི་ན་བར་གཤེབ་ཅིང་སྨྲ་བ། ཁྲིམ་པས་གཤེབ་ཅིང་སྨྲ་བ་ཉན་པ། དགེ་སློང་གི་ན་བར་གཤེབ་ཅིང་སྨྲ་བ། དགེ་སློང་གིས་གཤེབ་ཅིང་སྨྲ་བ་ཉན་པ། ཁྲིམ་པ་ལས་རིག་པ་ལེན་པ། ཁྲིམ་པ་ལ་རིག་པ་ཀློག་པ། སྐྲ་ཐབས་ཀྱིས་རྣ་བཅིངས་ཤིང་འགྲོལ་དུ་འཇུག་པ། བུ་འཚོ་བ། ཁྲིམ་གཞན་དུ་མཚན་མོ་ཉལ་བ། མཚན་མོ་མ་བཏགས་པར་སྐྱབས་ཡོད་པར་ཉལ་བ། མཚན་མོ་དགེ་སློང་མ་གཞན་མེད་པར་ཉལ་བ། ཡོངས་སྤྱོད་ཅིང་གནས་པ་བཏང་བ། རང་གི་ལུས་ལ་དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། ཁྲིམ་པ་མོ་དང་། ལུ་སྟེགས་མོས་དྲིལ་ཕྱིས་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་དང་། བུད་མེད་གཞན་ཕྱིས་བཀུ

བཤལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ། ཕྱུས་ལ་དྲི་ཞིམ་པོས་སྐུད་པ། འབྲུ་མར་གྱི་ཚིགས་མས་སྐུད་པ། རྒྱུ་ལ་པོངས་སྤྱོད་པ། བུ་མེལ་ཚོས་སྦྲ་ཤད་པ། སོ་མཐངས་ཀྱིས་སྦྲ་ཤད་པ། སྨུག་ཤད་ཀྱིས་སྦྲ་ཤད་པ། དེ་གསུམ་ཆར་གྱིས་སྦྲ་ཤད་པ། སྦྲ་བརྟན་བཀང་བ། ཁྲིམ་པའི་རྒྱན་རྒོགས་པ། སྲོ་རྫུང་བ་སྒྲུ་ལེན་པ། རོལ་མོ་བྱེད་པ། གདུགས་ཐོགས་པ། མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་པ། ཁྱིའུའི་བསྙེན་བཀུར་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ། ཐུགས་ཐུབ་ཏུ་ཁྱིམ་གཉོད་བྱེད་པ། ཁྲིམ་པ་ལ་ལོག་ཐབས་བྱེད་པ། དགེ་སློང་མའི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོས་བདག་གིར་བྱེད་པ། ཟས་འཚོང་བ། ཁྲིམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། ཆང་ལས་བྱེད་པ། རྗེན་བཙོས་བྱེད་པ། སྟོ་འདུན་ལས་གྱུར་པ། ཆུ་གོས་མི་འཆང་བ། ཚོགས་པར་དབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དྲི་བསྙེན་པ། སྐྱེ་གབ་མི་འཆང་བ་དང་། བཀྱ……བཤལ་ལ་འབྲུལ་འཇུག་པ། གསུ་བེལ་ལས་གྱུར་པ་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་མགུས་པ། རྒྱལ་མཚན་བརྗེ་བ། བརྟགས་པ་དང་། གནས་དང་། ཁྲིམ་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ལེར་ཟླ་བྱེད་པ་ལྔ། དབྱར་ཁང་ནས་དགེ་སློང་མ་སློང་པ། ཟླ་ནས་གནས་པ་སློང་པ་ལས་གྱུར་པ། མཛོ་འཚམས་པ་ལས་གྱུར་བ། ལོག་པར་སྟོན་པ། མི་བསྟན་པས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ། དགེ་སློང་མའི་ཚོགས་ལ་བརྙས་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། སྨྲ་བ་དང་། དགེ་སློང་ལ་རྒྱས་འཛེར་བ་སྐྱེ་བརྙས་ཐབས་བྱེད་པ། འཁྲུག་ལོང་ཡལ་བར་འདོར་བ། ཚོ་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ། ཟླ་བ་བྱེད……བྱེད་ཅིང་དགེ་སློང་ལས་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བར་མི་བྱེད་པ། དགེ་སློང་མེད་པར……གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ། དེར་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ། སྐྱི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པ་བཞི། དབུལ་པོ་སྦྱ་བསྒྲུང་སྦྱོར་དུ་འཇུག་པ། བག་ཡངས་སུ་བྱ་བའི་ཚོགས་པ་མི་སྦྱིན་པ། ཕོས་འཕོད་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱིན་པ། དབྱར་ཁང་ཡལ་བར་འདོར་བ། དབྱར་ནང་དུ་སྦོངས་རྒྱ་བ། དབྱར་གྱི་འོག་ཏུ་དེར་མི་འགྲོ་བ། ཡུལ་འཁོར་དོགས་པ་དང་བཅས……པར་འགྲོ་བ། མི་མཐུན་པ་དང་བཅས་པར་འགྲོ་བ། རྩོད་པ་བྱེད་པ། སྐབས་མ་ཕྱེ་བར་འདྲི་བ། ཕྱི་མར……གཅིག་པུར་འགྲོ་བ། ཟུ་སྟོན་པོ་བཤད་བ་འདོར་བ། རྗིག་པའི་ཚིག་ཏུ་མ་བསྒྲུབ་པར་བཤད་གཞི་འདོར་བའི……ལྟུང་བྱེད་དོ། །

དགེ་སློང་མའི་བསླབ་བྱ་བསྡམས་པས་སུམ་བརྒྱ……དང་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི། ཕམ་པའི་ལྟུང་བ་ལམ་པ་བརྒྱད། ལྷག་མ་ཉི་ཤུ། སྤང་ལྟུང་སོ་གསུམ། ལྟུང་བྱེད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ། སོར་བཤགས་བཅུ་གཅིག ཉེས་བྱས་བརྒྱ……དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །

དགེ་སློང་མི་ལྔ། གཙུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། གུ་གུ་ཤེ……བག་ཤ ཏུ་གུང་པིཏ། ཀླངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ འབྲི……རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས་བཅས་ལྔའོ། །

དགོང་ཀའི་གྲིབ་སོ། ཉི་མ་ནུབ་རི་ལ་བཞུད་མཚམས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིའི་གྲིབ་མ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མགྲོགས་པོར་ཐོན……འགྲོ་བ་དེ་ལ་ཟེར།

དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོག སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་ཕྱིར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བརྩམས་པའི་གཞུང་རྩ་བ་དང……འགྲེལ་པ་བོད་དུ་བསྒྱུར་པ་གང་ཡོད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ལ་བསྟན་འགྱུར་ཟེར། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་འཇམ……དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་འབུམ[ཙ]པའི་ནང༼བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོག་དཔར་དུ་བསྒྲུབས་པའི་ཚུལ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ༽(ཅོ་ནེའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག)ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༨༤ཡོད།

དགོངས་དཔོངས། སྒོ་བབས་པ། (ཅ)

དགོངས་པ་ཅན་གྱི་སྐད་འདས་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་རྣམས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ཡོངས་སུ་སྨྲ་ངན་ལས་འདས། བཟོད་ཐོབ་ངན་འགྲོ། བསམ……གཏན་ཐོབ་པ་དེའི་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པའི……ཡན་ལག རྒྱུན་ཞུགས་སྐྱེ་སྲིད་བརྒྱད་པ། ཕྱིར་འོང་སྐྱེ……སྲིད་གཉིས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་ཁམས། དགྲ་བཅོམ་ལྷག་བཅས་ཀུན་འབྱུང་། ལྷག་མེད་པ་སྡུག་བདེན་ལས……ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །

དགོངས་པ་ཅན་བཞི། ༡. ཆོས་སྐུ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ……དགོངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་ང་ཉིད་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༢. དོན་གཞན་ལ……དགོངས་པ་ནི། ཆོས་བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་གངྒཱ་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ན་ཆོས་འདི……རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༣. དུས་གཞན་ལ……དགོངས་པ་ནི། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་གང་དག་བསྟོན……འགྲུབ་དུས་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་དག……དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༤. གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི……གཉེན་པོར་སྦྱིན་པ་ནི་དམན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མཆོག……ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རྫོགས། ཕྱིར་བཏང་ལ་འདི་དང་། གཤེགས་པ། ཞལ་མ་འཛོམ་པ། དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པ། དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་པ། ཤི་བ། འདས་པ། གྲོངས་པ་རྣམས་ཞེ་ས་ཡིན་མིན་གྱི……ཁྱད་པར་ལས་དོན་གཅིག་ཅིང་། བོད་སྐད་གཏོང་སྐབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན། དེང་སང་གོང་གསལ་རྣམས་ཤི་བའི་དོན་ཡིན་པར་ཤེས་ན་འགྲིག་པ་ལས། བོད་སྐད་གཏོང་མི་ཤེས་པ་མེད་ཐུབས་དེ་སྐོར་འདིར་མ་བྲིས།

དགོངས་པ་བཞི། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ། གང་ཟག་གཞན་ལ་དགོངས་པ།

དགོངས་པ་བཞེས་ཚད་མེད། སེམས་ཁྱུར་ཚད་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

དགོངས་བཟང་མཐོ་སྒྲོན། བློ་རྒྱ་ཆེ་སྐྱིད་ཐུབ་པའི་ཞེ་ས།

དགོངས་གསེང་སྐན་གསོལ་ཞུས་པ། གོང་རིམ་གྱི……དགོངས་པ་དང་མཐུན་ཡོད་མིན་སྐན་ཞུ་ཕུལ་བ།

དགོད་དཀར་ལ། (རྟོད་འཁར་ལ་ཡང་ཟེར)ལྷག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་དགོད་དཀར་ལ་ནི་དེ་སྔ་ལྷ་ས་ནས་བསམ་ཡས……སོགས་སུ་འགྲོ་བའི་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ལ་ཁ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། དེ་སྔའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་དམག་དཔུང་སྟོ་དྲགས་སོགས་ལ་སྤྱོད་སྐབས་དགོད་དཀར་ལ……བརྒྱུད་ཚེ་ལམ་ཡིག་ནང་དགོས་པ་བསལ་དགོད་འཁར་ལ……བརྒྱུད་ཅེས་འཁོད་མེད་ན་རྟ་ཁལ་གཏོང་སྒྲོལ་མེད། དགོད་དཀར་ལ་དང་། རྟོད་འཁར་ལ་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་ཡོད་པར་འགྲེལ་བཤད་རེ་ཡོད་པ་ནི"དགོད་དཀར་ལ"ཞེས་པ་ནི༼བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང༽ནང་ཇོ་རོ་ཅན་བསམ་ཡས་ནས་ལ་བརྒལ་ཏེ་ཐེབས་སྐབས་བཙུན་མོ་དམར་རྒྱན་གྱིས་ཇོ་རང་གཡེམ་སྦྱོར་དགོས་པའི་འདུན་པ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་ཐུགས་ལ་འཆར་ནས་བཞད་མོ་ཤོར་བས་དགོད་དཀར་ལ་ཞེས་མིང་ཆགས་སྐད་དང་། འགྲེལ་བཤད་གཞན་ཞིག་ནི་ལ་རྩེ་དེ་ཏ་ཙང་མགོ་ནས་བྱ་རྐོད་ཀྱང་འཁར་གྱི་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིན།

དགོན་དུད། བ་ཤ་ཅན།

དགོན་སྡེ། གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ལས་རྒྱ་འདོམ་ལྔ……བརྒྱ་ཙམ་པས་བར་མཚམས་ཆོད་ཅིང་། གྲྭ་པ་རྣམས་གཅིག་བསྡུས་བྱས་ཏེ་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོད་པའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ།

དགོན་པ་བ། (དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན)མི་ལོ་འབྲུག་ལ……འཁྲུངས། འཁྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་གོང་གི(༡༠༡༦)ལོ་ཡིན་པ་དང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་མོ་ཕྱི(༡༠༨༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་བཞུགས། ས་ཚོ་ཧྲ་དེ་ཉིད་གཏོགས་པའི་ལོ་ལྷ་ར་སྒྲེང་གདན་ས་མཛད། ཇོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཡིན།

དགོན་པའི་བཅའ་ཡིག སྒྲུ་ཤུ་ཉེ་ས་གཏན་འབེབས……མཛད་པའི་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་ཁྲིམས་གཞིར……

བཟུང་ནས་དུས་སྐབས་སོ་སོ་དང་། ས་གནས་ཁག་གི་དམིགས་བསལ་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ཏེ་བཟོས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཁྲིམས་ཡིག་ཞིག

དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་། ཙོང་ཆུ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་དགོན་དུ་གྲགས་པའི་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་(佑宁寺)ནི་ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཧུའུ་ཀྲུའུ་ཧོར་རིགས་རང་སྐྱོང་རྫོང་ཧྲུའུ་ཏྲི་ཤང་གི་ཀྲེ་ཅ་ཞེས་པའི་ས་ར་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཡུལ་དེའི་མིང་ལ་དགོན་ལུང་ཟེར་བས་དགོན་པར་ཡང་དགོན་ལུང་ཞེས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། མདོ་སྨད་ཀྱི་དགོན་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཆགས་ཚུལ་ལྟར་ན་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༥༨༣)ལོར་རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྲེ་ཅ་ཞེས་པའི་ས་ར་ཕེབས་ལམ་འཁྱིལ་ཞིང་། ས་འདིར་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས"ཕྱིས་སུ་ས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འབྱུང་བར་ངེས"ཞེས་ལུང་བསྟན་གནང་སྩོལ་བ་དང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ནང་སོག་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་ས་གནས་འདིར་ཕེབས་སྐབས་ས་གནས་དེ་གའི་དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ས་དེར་དགོན་གནས་ཤིག་ཕྱག་འདེབས་དགོས་པའི་རེ་བ་ཞུས་པར་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་ཀྱང་སྐབས་དེར་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་འགྲུབ་མ་ཐུབ་ཅིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཧུའུ་ཀྲུའུ་ཧོར་རིགས་ཚོམ་ཁག་བཅུ་གསུམ་གྱི་འགོ་དཔོན་རྣམས་དབུས་གཙང་དུ་སོང་ནས་སླར་ཡང་རེ་བ་ཞུས་པར་རྒྱལ་བའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་རྒྱལ་སྲས་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མངགས་ཏེ་ཤིང་འབྲུག(༡༦༠༤)ལོར་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཐོག་མའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་ལྕང་སྐྱ་དང་། ཐུའུ་བཀྭན། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བཅས་ཀྱིས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་ཏེ་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་སྡེར་གྱུར་ཅིང་གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་ཟིན། ཆིང་གོང་མ་ཁང་ཞིའི་དུས་སྐབས་སུ་དགོན་གནས་འདི་ཉིད་དར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་འདུ་ཁང་ཆེ་ཆུང་དང་། ནང་ཆེན(拉章)གྲྭ་ཤག་སོགས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་དང་གྲྭ་གྲངས་བདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ས་གནས་དེ་གའི་ཧོར་རིགས་དང་། བོད་རིགས། རྒྱ་རིགས། སོག་རིགས་སོགས་ཀྱི་དད་ལྡན་མང་ཚོགས་དང་། ད་དུང་ནང་སོག་དང་། ཁམས་བརྒྱུད། ཀན་སུའུ་སོགས་ནས་མཇལ་སྐོར་ཡོང་མཁན་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འཛད་མེད་དུ་གྱུར། དེ་རྗེས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༧༢༤)ལོར་སོག་རིགས་ཀྱི་ཆིན་ཝང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་དུས་རྐྱེན་ནང་དགོན་ལུང་གྲྭ་པས་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་སྐབས་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁྲིན་ལྷན་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ཉན་ཀུན་ཡའོ་དང་ཡེ་ཁྲིན་གྱི་ཟས་ཕུའུ་པོ་ཀྲུང་ཆེས་བཏང་ནས་དགོན་ལུང་དགོན་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ། སྐབས་དེའི་སྐོར《ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉན་ཀུན་ཡའོ་ཡི་རྟོགས་བརྗོད》(清史稿·年羹尧传)ནང་"ཀན་ཐག(ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་གྲྭ་པ)དྲུག་སྟོང་ལྷག་བསད། དགོན་པ་གཏོར་ནས་ཐལ་རྡུལ་དུ་བཏང་"ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་དགོན་གནས་འདི་ཉིད་ཐལ་རྡུལ་གྱི་རྗེས་ཤུལ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། སྲོག་ཉེན་ལས་ཐར་བ་ཉུང་ཤས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཙོང་ཆུའི་འགྲམ་ངོགས་ཀྱི་བྲག་ཕུག་དང་ནགས་ཚལ་ཁྲོད་དུ་ཡིབ་ནས་ཕྱིར་འགྲོ་དུས་ཆོས་གོས་ཐོག་ཏུ་སྟོད་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་བྱུང་ཚུལ《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》དུ་གསུངས། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་སོང་རྗེས་སྐབས་དེར་པེ་ཅིན་དུ་བཅའ་བཞུགས་གོང་མའི་དབུ་བླ་ལྕང་སྐྱ་དང་ཐུའུ་བཀྭན་རྣམ་གཉིས་ནས་ཐུགས་རེ་ཞེངས་མང་བརྟན་གནང་བར་བརྟེན་ནས་ཆུ་བྱི(༡༧༣༢)ལོར་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ནས་འགྲོ་སྒོན་བཏང་སྟེ་དགོན་གནས་འདི་ཉིད་ཉམས་གསོ་ཞུས་ཐོག དེའི་སྐོར《敕赐广惠寺碑文》ཞེས་པའི་རྡོ་རིང་ཡི་གེའི་ནང་"གྲྭ་པ་ཉིས་འབུམ་ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་ནང་བསྟན་སྤེལ་བ་དང་། མི་སྐྱ་རྣམས་ལ་འགྲོ་འདུག་གི་ཁང་པ་ཡོད་པ། སྔོན་ཆད་ཀྱི་དགོན་མིང་རྣ་བར་མི་སྙན། དགོན་མིང་གསར་དུ་བཏགས་པ་ལ་དགའ་བ་གཉེན་དགོན(佑宁寺)ཟེར"ཞེས་བཀོད་ཡོད། དེ་རྗེས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྟག(༡༨༦༦)ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་ཧུབ་བྱང་ལ་ཡུལ་གྱི་ཧོས་རིགས་ཀྱིས་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་འཐབ་རྩོད་ནང་དགོན་ལུང་དགོན་པར་སླར་ཡང་ཆག་སྒོ་བྱུང་སྟེ"འདུ་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་།《བཀའ་འགྱུར》དུ་པོད་བདུན།《བསྟན་འགྱུར》པོད་བཞི། ཐང་ཀ་དང་འབག་སྒྲ། ཆོས་དཔེ། མཆོད་རྟེན་བཅས་མེར་བཏང་སྟེ་གྲྭ་པ་ཉི་ཤུ་བསད། དགོན་ལུང་དགོན་པ་ཐལ་རྡུལ་གྱི་རྗེས་ཤུལ་ཙམ་དུ་གྱུར"ཞེས《དགའ་བ་གཉེན་དགོན་པའི་གནས་རབས》(佑宁寺志)ནང་དུ་གསལ་ཞིང་། དུས་མིང་ཞོད་འཛུགས་རྒྱང་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ནས་ཐུའུ་བཀྭན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་མཚོར་དགོན་ལུང་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་ལོ་ཕྱིར་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་ནང་སྐྱར་གསོ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་འདིར་འདུ་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་། ནང་ཆེན། གྲྭ་ཤག་བཅས་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་དང་གྲྭ་གྲངས་ཅིག་སྟོང་ལྷག་ཟིན། དེའི་རྗེས་ནས་བཟུང་དགོན་གནས་འདི་ཉིད་གང་ཅིའི་ཆར་སྤོབས་འབྱོར་རྗེ་ཞན་དུ་སོང་སྟེ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་པའི་ནང་གྲྭ་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ལས་མེད་པ་མ་ཟད། དུས་ཕྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བའི་ནང་དེ་བས་ཉམས་ཆགས་བྱུང་ཡོད་པ་སྨོས་མེད་ལགས་ཤིང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༩༩༠)ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་ཁོ་བོ་དགོན་གནས་དེར་མཇལ་བསྐོར་སྐྱོད་སྐབས་འདུ་ཁང་སོགས་གསར་བཞེངས་ཞུ་བཞིན་པ་དང་གྲྭ་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པར་གྲགས།

དགོན་གསར་རྩེ་རི་ཁྲོད། དགོན་གསར་རྩེ་རི་ཁྲོད་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཐུའུ་བཀྭན་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། དགོན་གསར་རྩེ་སྤྲུལ་སྐུ་རིམ་ནས་ཞལ་བདག་མཛད། ཐུའུ་བཀྭན་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཡང་སྒྲིད་གཏན་འཁྱིལ་མ་ཐུང་སྒོང་དེ་གར་བཞུགས་པ་དང་། རི་ཁྲོད་དེ་ནི་ས་ཆ་གཙང་ལ་ཤིང་འབྲས་སྡོང་པོ་མང་པོ་ཡོད། དགོན་བདག་སེར་ཁྲི་སྤྲུལ་དགོན་གསར་རྩེ་སྤྲུལ་ཡིན། རི་ཁྲོད་དེའི་ཉེ་འགྲམ་གཡས་གཡོན་དུ་དགའ་ལྡན་ཕུག་ལ་སོགས་པའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་མཚམས་པ་བ་མང་པོ་བཞུགས་མཁན་ཡོད།

དགོན་གསར་སྣོད་རི་ཁྲོད། བྲག་རི་དགོན་གསར་སྣོད་རི་ཁྲོད་ནི། སྔོན་དུས་དེ་གར་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་འཐོར་ཞིག་སོང་བའི་ས་དེར་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་རི་ཁྲོད་བཏབ་ཅིང་། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་དགོན་གསར་སྣོད་སྤྲུལ་སྐུར་འདོད། དགོན་བདག་འབྲས་སྤུངས་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་ཡིན།

དགོས་ཆེད་ཀྱི་ཕྲད་བཞི། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞི་ནི། ཆེད་དུ། སླད་དུ། ཕྱིར་དུ། དོན་དུ་བཞིའོ། །

དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས། དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། བརྗོད་བྱེད་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་དགོས་པའོ། །དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི། ཟ་བའི་རྒྱུད་དང་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། བཀོལ་བ་དུམ་བུའི་རྒྱུད་རྣམས་དང་དཔང་མདོར་བསྟན་དང་དབང་རབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་བྱེད་ཚིག་གིས་བསྡུས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་སོ།

དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ལུས། ཟ་དག་པ་དང་། ཐུང་དག་པ། ཡིག་འབྲི་དག་པའོ། །ཞེས་པའང་དགོས་པ་གསུམ་མོ། །

དགོས་དབང་སྒྲུབ་འདྲེན། རང་གི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་སྐད་ཆ་བསྒྱུར་ནས་བཤད་པ།

དགོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱས། ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པར་བྱས་ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱིར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པར་བྱེད་ཚིག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པ།

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་དགོས་པ། ཉིད་དགོས་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་བཞིའོ། །

དཀྱིར་སྒོམ་པ་གཞོན་ནུ་གྲགས་པ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༠༩༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའི་བླ་མ་སྟེའུ་བྱར་བ་དང་རྒྱ་ཡུལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྒོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པས་དཀྱིར་སྒོམ་ཞེས་གྲགས། མཚན་གཞོན་ནུ་གྲགས་པ་ཞེས་ཟེར། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རིན་ཆེན་སྒང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སྐྱེ་དགོན་དང་བཅས་པ་བཏབ་ཅིང་། འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཚོགས་པ་འདང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་འཚོགས། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༡༧༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དཀྱིར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ། (དཀྱིར་སྒོམ་ཆོས་སེང་ཞེས་པའང་ཟེར)ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སློལ་གཏོད་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་དམག་དཔོན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་དང་ཡུམ་རྒྱལ་ཚ་མ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི(༡༡༤༤)ལོར་ཡར་ཀླུང་ཁྲ་འབྲུག་པའི་དཔོན་སྒྲུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེར་བཏགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཞབས་སྐབས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེར་གསོལ། ཁྲ་འབྲུག་གི་དཔོན་གཉེར་ཡང་མཛད། དགེ་བཤེས་ཏོར་ལ་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་ཞུས་པས་གསང་མཚན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། དེར་གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་ཕེབས་སྐབས་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་ཆོས་གསན་པས་བླ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་གཟིགས་ནས་བདེ་གཤེགས་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་ཁྱད་པར་ཅན་རྗེད་མེད་དུ་སྐྱེས། ཐབས་ལམ་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ཞུས། དེ་ནས་ཡུལ་དུ་རྒྱུགས་ལེན་དུ་ཕྱིན་པས་ཡབ་དགྲ་བཟུང་ནས་འཁྲུག་པ་བྱེད་དགོས་བྱུང་། དེའི་ངར་ལ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་སྐུ་གཤེགས། དེར་སྐྱོ་ཤས་དྲག་པོ་སྐྱེས་ནས་བླ་མ་བཟང་པོ་ཞིག་གི་དྲུང་དུ་འགྲོ་དགོས་སྙམ་པ་ལ། མལ་ཀ་བ་ཅན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་བཞུགས་པ་ཐོས་ནས་མཇལ་དུ་ཕྱིན། དབུ་ཐུས་ཕྲེལ་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་དོན་རྒྱུད་ཐུགས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་འོལ་ཁར་རྣལ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོའི་དབྱུག་གུ་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅུ་བཞིའི་ཉི་མ་ཤར་བའི་དུས་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས། ཤུག་གསེབ་དགོན་པ་དེ་རྗེས་སུ་བཙུན་མའི་དགོན་པ་རྙིང་མའི་ལུགས་སུ་གྱུར། སློབ་མ་སྙིང་ནས་རྒྱུ་དང་། དམར་མཛོད་མ་པ་དང་། འཛོད་གསུམ། སྨད་ནས་རྟོགས་ལྡན་མི་གསུམ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་དག་གིས་ཞི་བྱེད་པའི་རྗེས་འབྲང་ས་པས་དེབ་སྔོན་དུ་འདི་ཉིད་ཞི་བྱེད་པར་འཛོག་པ་བཅས་སོ། །

དཀྱིལ་རྡོར་ལྷ་དགུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཡི་དམ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའམ་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས། ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཽ་རི། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཙཽ་རི། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བེ་ཏཱ་ལི། བྱང་ཕྱོགས་སུ་གྷསྨ་རི། ཤར་ལྷོར་ཤ་བ་རི། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཙཎྜ་ལི། ནུབ་བྱང་དུ་ཌོམྦྷི་ནི། བྱང་ཤར་དུ་པུཀྐ་སི་བཅས་ལྷ་མོ་བརྒྱད་དང་བསྡོམས་པའི་དགུ་ཡིན། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཕྱག་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཞིབ་པར《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་ལྷ་སྐུའི་མངོན་རྟོགས》ནང་དུ་གསལ།

དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་ལུགས་སྲོལ་བདུན། སློབ་དཔོན་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། ནག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ། མི་ཐུབ་ཟླ་བ། རཏྣ་ཀ་ར། ནཱ་རོ་པ། མེ་ཏྲི་པ། ཁ་ཆེ་སྣན་གྲགས་བཟང་པོ་བཅས་སོ། །

དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱ། སྐབས་འདིར་རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག བོད་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གང་དང་གང་ཡིན་གསལ་པོར་འཁོད་པ་ཞིག་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ཞིང་། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་ཀྱང་མ་ཤེས་པས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་པར་ཞུ།

དགྲ་བཅོམ་གཉིས། ལྷག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་དང་ལྷག་མེད་དགྲ་བཅོམ།

དགྲ་བཅོམ་བདུན། ཀཽཎྜིའི་བུ། དཔྱིག་བཤེས། ཐམ་ཅེ་ལྷ་སྐྱིད། ཤ་རིའི་བུ། མོའུ་གལ་གྱི་བུ། གསུས་པོ་ཆེ། གང་པོ།

དགྲ་བཅོམ་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལས་མི་དགེ་བཅུ་ཡིན་ཞིང་། ལས་དེ་གསོག་པར་བྱེད་པའི་འགྲུལ་ཤུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ནི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ནི་དགྲ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་ཞིང་། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་བསྒོམས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡིན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི། དཔེར་ན་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་དང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་ཡིན།

དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ། 《སྟོང་ཆེན་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༡༥༠ནང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཉེར་སྦས་སོ། ཞེས་གསལ།

དགྲ་བཅོམ་པ་འགོག་པ་ཞུགས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་བྱས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅིང་རྗེས་ཞི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ།

དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས། ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། ཡང་ན། ལྷག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་དང་ལྷག་མེད་དགྲ་བཅོམ་མོ། །

དགྲ་བཅོམ་པ་དྲུག ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། རྗེས་སུ་བསྲུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའོ། །

དགྲ་བཅོམ་པའི་སྙིང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟེར།

དགྲ་བཅོམ་པའི་རིགས་གསུམ། དེ་ཁོང་གི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་པའི་ནང་གཟིགས།

དགྲ་ལྷ། ལྷ་རི་ཡུ་བ་རིང་པོ་ཡིན་པའི་མཆོད་ཆ་ཞིག་སྟེ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཀན་ཏའོ་ཟེར་བ་ཡང་དེའི་གྲས་ཡིན།

དགྲ་མདའ། གནའ་དུས་སུ་དམག་འཐབ་སྐབས་དགྲ་བོར་འཕེན་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐབས་སུ་དུང་འཁོར་ཚལ་རྒྱུགས་དང་ལོ་ཕྱར་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་གི་རྫོང་རྒྱབ་ཞར་འཕེན་སྐབས་དང་། དེ་མིན་ཡུལ་གྲུ་ལ་ལར་འོང་བསྐོར་དུས་ཆེན་གྱི་སྐབས་རྟ་ཐོག་ནས་འཕེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ཞིག་ཡིན། མདའ་དེ་ནི་ལྕུག་མ་སྦོམ་ཞིང་སྒྲོ་གཤོག་ཆེ་ལ། མདེའུ་རྩེ་ངར་དང་ལྡན་པ་ཞིག

དགྲ་དཔང་ཆིངས་བྱེད། དགྲ་ཟླ་ཁ་ཕྱོགས་གཉིས་བར་དཔང་པོ་བྱེད་པ་སྟེ་འགྲིག་ཐབས་བྱེད་པ།

དགྲ་མོ། དགྲ་བོའི་གནོད་འཚེ་ཡོང་དང་མི་ཡོང་བར་བརྟག་པའི་མོ།

དགྲ་ལྷ། དགྲ་བླ། དགྲ་བླ། (ཙ)

དགྲ་བོ་བསྐྱལ་བའི་ཞིང་བཅུ། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བཤིག་དཀོན་མཆོག་དབུ་འཕང་དམད། །དགེ་འདུན་འདུ་ཤོ་འཕྲོག་དང་ཐེག་ཆེན་སྨོད། །བླ་མའི་སྐུ་བསྙོ་རྡོ་རྗེ་སྤུན་དབྱེན་སྤྱོད། །སྒྲུབ་བཞིན་བར་ཆད་བྱེད་དང་དམ་ཚིག་ཉམས། །སྙིང་རྗེ་མེད་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

དགྲ་བཞི་འདུལ་བ་དང་བདུད་ལྔ་བཟློག་པ། བཅོམ་སྐར་འགྱུར་བའི་དགྲ། ཆོར་པས་བར་ཆད་དགྲ། འབྲས་བུ་འཕྲོག་པའི་དགྲ། ཚོར་མཆོག་འཕྲོག་པའི་དགྲ་དང་བཞིའོ། །རྣམ་རྟོག་འཁྲིགས་པའི་བདུད། བཏང་སྙོམས་ལེ་ལོའི་བདུད། ཡོངས་སྤྱོད་འདུ་འཛིའི་བདུད། ཚིག་རྒྱུན་མཚོན་ཆའི་བདུད། ཁྲོ་གཏུམ་ངར་ཟུང་གི་བདུད་དང་ལྔའོ། །ཡང་དམ་ཚིག་ལ་ས་ཡ་འབུམ་སྡེ་བསྟན་བདག་དོན་ཞེར་གཅིག གཞན་དོན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བཤད་དེ། དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་བཀོད་པ་རྒྱུད་ལས། །ཐུན་མོང་དམ་ཚིག་མདོར་བསྡུས་ནས། །བདག་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །རྒྱུན་འགྱེད་ཡུལ་མཛེས་འདུས་པ་དང་། །ཚང་དང་རིགས་སོགས་ཁྱིམ་སེམས་དང་། །རྡོ་རྗེ་གསུམ་པོལ་ཕྱག་བྱེད་དང་། །ཚེ་དང་དགེ་སྦྱོང་ཕྱིག་བསྟོད་དང་། །ལོ་ཙེ་སེར་སྣ་གཉིད་གཡེང་དང་། །ཁྲོ་གཏུམ་ཡི་ཤེས་སྟོན་མི་གཏོང་། །བཀག་གཅོད་ཞིག་པའི་གྲོགས་བསྟེན་དང་། །ཞག་མེད་སྤྱོད་དང་དམ་བཅའ་འདོར། །ཚིག་མི་ཤེས་དང་རོམ་ལ་དགའ། །ཕྱང་བུ་ཉི་ཤུ་གཅིག་བཟློག་པ། །བདག་དོན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྟེ། །ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཁྱུར་བར་འགྱུར། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ། །རྣམ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། །མཐུན་འཇུག་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི། །ཐེག་པ་དགུ་དང་མི་རྟོག་དགུ། །འགྲོ་བ་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་རྣམས། །འཛིན་དང་ཉམས་ང་མེད་པར་སྤྱོད། །དོན་འགྱུར་ཅི་ཡང་ཉམས་སུ་བླང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དགྲ་སོ། སོ་པ།

དགྲ་ལྷ། བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་དང་། བོན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་མི་དཔའ་བོ་ལ་དགྲ་ལྷ་མཆེད་དགུས་ཕྱག་པ་གཡས་ནས་བསྲུང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡིན། དགྲ་ལྷ་མཆེད་དགུ་པོ་སོ་སོའི་མིང་ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྩོམ《བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་མིང་གི་གྲངས》ཞེས་པ་དེར་གསལ།

དགྲ་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོ། འདི་གཉམ་གསལ་ན་ཐེའི་ནང་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར་བར་གཟིགས།

དགྲའ་ཡན་པོ། དགྲ་ཕྱུག་པོ། (ཙ)

བགབ་ཁུང་། འགབ་ཁུང་། མཆན་ཁུག མཆན་འོག སྦྱིད་ཁུང་། (ཙ)

བགབ་ཏུ་ཞུགས། གཉམ་དུ་བཏབ། (ཙ)

བགབ་བཟུང་། འགབ་བཟུང་། སྦྱིད་བཤད་སྦྱིད་བསྐུམ།

བགམས། བགམ། ཉམས་སད་པ། (ཙ)

བགེགས་མཐར་བྱེད། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཁྲོ་བོ་བགེགས་མཐར་བྱེད་ལ་ཡུམ་གྱི་མངོན་པར་ཐུས་པ་སྟེ། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས། ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི《རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་མངོན་རྟོགས》ནང་གསལ།

བགེགས་འདུལ་བ། རང་ཉིད་ཀྱི་དད་པ་ཡོད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་གདོན་བགེགས་ཀྱི་རིགས་དབང་དུ་བསྡུས་པར་བྱེད་པའི་དོན།

བགེགས་རིགས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ། ཞེ་སྡང་ལས་གྱུར་པའི་སོ་གདོན་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག གཏི་མུག་ལས་གྱུར་པའི་ཀླུ་གདོན་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག འདོད་ཆགས་ལས་གྱུར་པའི་མོ་གདོན་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག དུག་གསུམ་སུམ་ཆར་ལས་གྱུར་པའི་གདོན་འདྲེས་ལ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་བགེགས་རིགས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །ཞེས་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་ལས། ལྷ་ཀླུ་གནོད་སྦྱིན་སྲིན་པོ་དང་། །མཁའ་ལྡིང་ལྟོ་འཕྱེ་མིའམ་ཅི། །དྲི་ཟ་སྲིན་པོ་ཤ་ཟ་དང་། །འབྱུང་པོ་སྲུལ་པོ་ལུས་སྲུལ་པོ། །སྨྱོ་བྱེད་སྐེམ་བྱེད་བརྗེད་བྱེད་དང་། །གཤིན་རྗེ་མ་མོ་ལ་སོགས་པའི། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུའི་བགེགས་ཚོགས་དང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

བགེགས་རིགས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་བརྒྱད་ཅུ། དུག་ལྔ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ནད་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཕྲག་དོག་གི་རྩ་བ་འདོད་ཆགས་ལས་མོ་གདོན་ཞུགས་ནས་ཆུ་སེར་ཁྲག་རྒྱུང་། ང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེ་སྡང་ལས་ཕོ་གདོན་ཞུགས་ནས་ཤིན་མཁྲིས་པ། གཏི་མུག་ལས་མ་རིག་ངམ་ཀླུ་ས་བདག་གི་གདོན་ཞུགས་ནས་བད་ཀན་རྒྱས་པར་བྱེད། གདོན་དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྔན་སྐྱེས་ལས་འདྲེ་སྐྱེ་དཔོན་གཅིག་བཅས་པའི་སྟོབས་ཆེན་སྟོབས་ཆུང་དགུ་བཅུ་རེ་ཀུན་བཏགས་ནས་ཐལ་རྒྱན་བྱེད་འདྲེ་སྟེ་དཔོན་གཅིག་བཅས་པའི་དེ་འདྲ་རེ་སྟེ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན་སྟོང་དང་བརྒྱད་ཅུའོ། །ཡང་ན་ལྷ། ཀླུ། གནོད་སྦྱིན། དྲང་སྲོང་། ས་བདག མ་མོ། གཉན་རྗེ། རྒྱལ་པོ། བཙན། བདུད། སྲིན་མོ། ཐེའུ་རང་། བསེན་མོ། གཟའ། གཉན། སྨན་མོ། དྲི་ཟ། དམུ། ཀླུ་བུམ། མིའམ་ཅི། ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་སྟེ་གདོན་རིགས་ཚ་བའི་ཉེར་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡང་སྤྲུལ་པོ་ཞ་ཁ་བ་རེ་རེར་ལྔ་བཅུ་རེ་འཁོར་བས་སྟོང་དང་ལྔ་བཅུ། ཕོ་མོ་མ་ནིང་རེ་རེར་དགོས་ཉམས་སྐྱེ་ལས་གསུམ་སྦྱར་དགུ་དེའི་སྟེང་ཚ་བའི་ཉེར་གཅིག་བསྣན་པའོ། །

བགྲིས་པ། ཟེར་བ།

བགྲིས་ལགས་ནས། བྱས་ཚར་ནས།

བགྲང་བྱ་བཅུ་ཕྲག་ཕྱེད་དགུར་ཐོན་པ། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔར་སླེབས་པ་སྟེ། བཅུ་ཕྲག་དགུ་ནི་དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དགུ་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཕྱེད་ཀྱིས་མ་སོང་བ་ནི་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཡིན།

བགྲང་བྱའི་ཁྲར་ཀྱི་དུབ་པ། བགྲང་བྱ་ནི་ལོ་ཡི་མིང་ཡིན་པས་ལོ་ཆེན་པོའམ་ན་སོ་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་དོན།

བགྲང་ལས་འདས་པའི་མཚན་བཞི། དག་པའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་མཐའ་ཡས་ཞིང་ཐུ་མེད་པ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མངའ་བའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་བཀྲ་ཤིས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་ཁམས་ཀུན་བཀང་ལས་བརྒྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གི་སེམས་ཅན་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་ཀུན་འདོད་དགུའི་བདེ་སྐྱིད་དཔལ་གྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་དོན་ནོ། །

བགྲོ་གླེང་བྱེད། གྲོས་བསྡུར་བྱེད་པའམ་སྐད་ཆ་ཤོད་རེས་བྱས་པ་ལ་ཟེར།

བགྲོད་པ་གཉིས། ལོ་གཅིག་ལ་ཉི་མ་ལྷོ་བགྲོད་དང་བྱང་བགྲོད་གཉིས་ཡོད་པ་ར་དགུན་ཉི་ལྡོག་ནས་བཟུང་ཉི་མའི་རྒྱུག་ལམ་ལྷོ་ཕྱོགས་དང་རྗེ་ཉེར་འགྱུར་བ་ལ་ཉི་མ་ལྷོ་བགྲོད་དང་། དབྱར་ཉི་ལྡོག་ནས་བཟུང་ཉི་མའི་རྒྱུག་ལམ་བྱང་ཕྱོགས་དང་རྗེ་ཉེར་འགྱུར་བ་ལ་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་ཟེར།

མགར་ཁྲི་འབྲིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་བློན་པོ་མགར་གྱི་བུ་འབྲིང་བ། མང་སྲོང་དང་འདུས་སྲོང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་བློན་པོ། འདིས་མང་སྲོང་གི་སྐུ་དུས་སུ་རང་གི་གཅེན་པོ་མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ་ལ་ཞོགས་འདེགས་བྱས་ནས་དམག་དོན་དང་། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་འགན་ཆེན་པོ་ཁུར་བ་མ་ཟད། རང་གི་གཅེན་པོ་འདས་རྗེས་བཙན་པོའི་བཀའ་བཞིན་བློན་ཆེན་གྱི་འགན་ཁུར་ནས་བཙན་པོར་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་རོགས་ཞུས། འདིས་བློན་ཆེན་གྱི་འགན་ལྡངས་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཤིང་། རྒྱའི་དམག་དཔོན་ཐང་ཞང་སྟི(ཞང་ཞོ་ཅེ)དང་གཡུལ་སྤྲད་དེ་ཕམ་པར་བྱས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཁམས་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱས་པར་གྲགས་ན་ཡང་།《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་མགར་ཁྲི་འབྲིང་

གིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙན་གཟུངས་བཙན་གྱི་བློན་པོ་བྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱལ་རབས་ལོ་ཚིགས་ནང་བོད་ས་ཁྱི(༦༩༨)ལོར་བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་དབྱར་དུས་ཀྱང་ཕྲོགས་སུ་བཞེངས་པ་དང་། དགུན་དུས་བློན་ཆེན་པོ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་བྲོད་ཀྱིས་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁ་ཆེ་ཆུང་དུ་དམག་དྲངས། དགུན་དུས་དེ་རང་ལ་བཙན་པོས་མགར་ལ་བཀྲོན་ཞབ་ཅེས་གསལ་བ་དང་། ཁྲི་འབྲིང་གནས་དབྱུང་བཏང་བའི་ཕྱི་ལོར་རང་གི་བརྒྱབ་ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ་ཞེས་པ་སོགས་མདོར་ན། ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་མགར་ཁྲི་འབྲིང་ནི་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་བུ་འབྲིང་བ་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདས་རྗེས་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱིས་མང་སྲོང་མང་བཙན་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ནས་སྲིད་དབང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་བསྐྱངས་ཏེ་འདས། དེ་ནས་ཁྲི་མང་སློད་འཚམས་བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་གཉེན་དུས་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གིས་བློན་ཆེན་བྱས་ཏེ་དུས་སྐབས་དེར་མགར་གྱི་མི་རྒྱུད་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལས་ལྷག་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་རྒྱུད་བཙན་པོ་དགུང་ལོ་ནར་སོན་མཚམས་རི་དྭགས་རྔོན་པར་ཁ་གཡར་ནས་མགར་ཁྲི་འབྲིང་ལ་དམག་དྲངས་ཤིང་། མགར་ཁྲི་འབྲིང་རང་ཉིད་རང་གི་བརྒྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འདུག་པས། མགར་གྱི་མི་རྒྱུད་ལ་ཁྲི་འབྲིང་སྤྱི་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་བརྟག

མགར་གྱིས་རྒྱ་ཡུལ་ཞུང་བར་བྱས། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》སོགས་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་། རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་ལ་ཐོན་ཤུལ་རྗེས་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱིས་ནད་བརྫུ་བཏབ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་བསམ་ངན་གྱིས་གནོད་འཚེ་མང་པོ་བྱས་ཚུལ་འཁོད་འདུག་པ་དེ་ལ་ཟེར།

མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་སྲུང་། (བློན་པོ་མགར་བ་སྟོང་བཙན) རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་བློན་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོད་ལུང་རམ་པ་ནས་ཡིན་པ་དེ་རིང་སང་གནས་དེར་མགར་གྱི་ཕོ་བྲང་ཆགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཟེར་བ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། མགར་འདི་རིག་པ་རྣོ་ཞིང་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་ལ་མཁས་པས་ཕྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་མངགས་པ་ལྟར་བལ་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གདན་དྲངས་པ་དང་། བཙན་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་བཙན་པོར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རོགས་རམ་བྱས་པ། གོང་མ་ཐང་ཀའོ་ཙུང་གི་སར་འཚམས་འདྲིར་སོང་བ་སོགས་སྐྱན་ལ་རིང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་མང་པོ་མནོད་རྒྱུན་ཡོད་ཅིང་། བོད་ས་གནས་སུ་རུ་བཞི་དང་སྟོང་སྡེ་དྲུག་བཅུ་རྩ་བཞིར་བཀོས་ནས་དམག་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྲིད་དབང་འཛུགས་པ་དང་། ས་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་རྩིས་ནས་ཁྲལ་བསྡུ་བའི་ལམ་ལུགས་འཛུགས་པ། ས་ཞིང་འཕང་ས་ཁ་དབང་བ་དང་། དམག་དཔུང་ལ་དབང་བ། དམག་དཔོན་ལ་དབང་བ། བློན་ཆེན་ལ་དབང་བ། རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་བ་སོགས་རིགས་ལྔར་བཀོས་ཏེ་བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་འཛུགས་པ་སོགས་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་པར་བརྟེན། བོད་ས་གནས་སུ་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ལ་སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད། གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་ཀྱང་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱིས་བཤད་པའི་སྐད་ཆར་བློ་ལ་བབས་པོ་བྱུང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚ་མོ་ཀོང་ཇོ་ཞིག་བག་མར་སྤྲད་ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དང་དུ་མ་བླངས་མེད། གོང་མས་སྐར་ཡང་བློན་པོ་མགར་ལ་ཡང་གཡུ་ཞའི་ཅང་ཧྲུན་གཡས་ཧྭའི་སྐུ་སྲུང་དམག་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་གོ་གནས་སྤྲད། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདས་རྗེས་ཁུངས་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་རོགས་རམ་བྱས་ཤིང་། ཚེ་སྨད་དུ་འ་ཞའི་ཡུལ་དུ་ལྷ་རྗེས་བསྡོམས་ལོ་དྲུག་དང་ཀྲུ་གུའི་ཡུལ་དུ་ལོ་གཅིག་བཅས་མཐའ་སྲུང་བློན་ཆེན་གྱི་ལས་འགན་ཁུར། ཐང་གཱའོ་ཙུང་གི་ཆེན་ཧྲེང་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་མི་ལོས(༦༦༧)ལོར་འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་བོད་ས་གནས་སུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པའི་ལམ་བར་ཞིང་མདའ་ཟེར་བའི་ས་ཆར་སྐྱིབས་སྐབས་གཞན་འདས་ཀྱི་ན་ཚ་ཐུང་ནས་འདས།

བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་སྙོད་རྒྱུན་དུ་བློན་པོ་མགར་ཡང་ཚེ་མཇུག་ལ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བཙོན་ཁང་ནང་བཅུག་བོག་མིག་བརྡོན་ནས་བསད་པར་བཤད་པ་ནི། བློན་པོ་མགར་གྱི་སྤུན་མཆེད་མགར་བཙན་ཉེན་གུང་སྟོན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བློན་པོ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལ་གློ་ལོག་པ་རྒྱལ་པོས་ཤེས་ནས་ཤིང་ལུག(༦༥༥)ལོ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆད་པ་བཅད་དེ་སྲོག་ཐོག་བཏང་བའི་སྐོར་ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་དྲིལ་ནང་གསལ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་ནོར་ཐེབས་པ་ཡིན་ཚོད་ལས། བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་བཙོན་འཇུག་དང་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་བཙན་གང་ཡང་མེད། བློན་པོ་མགར་ལ་བུ་ལྔ་ཡོད(མགར་བཙན་སྙ་སྡོམ་བུ། མགར་ཁྲི་འབྲིང་། མགར་བཙན་ཉོད། བློན་ཁྲི་མདོ་ཡེ། བློན་འབལ་ལོན)པ་ལས་བུ་ཆེ་བ་བཙན་སྙས་འདས་རྗེས་ལོ་ཚོ་དྲུག་སོང་བ་ཆུ་སྤྲེལ(༦༧༢)ལོ་ནས་བློན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་ཞིང་། བུ་གཞན་གསུམ་གྱིས་དམག་དཔོན་བྱས། མེ་བྱ(༦༨༥)ལོར་བློན་མང་ཉེན་སྟག་ཚབ་དང་མ་མཐུན་པར་ནང་དམེ་བྱུང་སྟེ་མང་ཉེན་སྟག་ཚབ་ཀྱིས་བསད། དེ་རྗེས་དེའི་ཚབ་ཏུ་བུ་གཉིས་པ་ཁྲི་འབྲིང་གིས་བློན་ཆེན་བྱས། དེ་ནས་ལོ་ཉེར་བཞི་སོང་བ་ས་ཁྱི(༦༩༨)ལོར་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་དང་མ་མཐུན་པར་རྒྱལ་པོས་ཁྲི་འབྲིང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཁྲི་འབྲིང་རང་སྲོག་བཅད། བཙན་སྙོད་དང་ཁྲིན་མཆེད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་འཁོར་གཡོག་ཁྲིད་དེ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུ་བར་སོང་། སྐབས་དེར་ཐང་གི་གོང་མ་ནི་བཙུན་མོ་ཝུ་ཙེ་ཐེན(武则天)ཡིན་པས་སྐུ་སྲུང་དམག་བཀྲང་ནས་བསུ་བ་བྱས་ཏེ། བཙན་སྙོད་ལ་ཐེའུ་ཅིན་དང་། སྤུ་གོ་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀོས་དེ་ཧྲུན་ཡང་ཞེས་པའི་ཆ་སོ་དང་། མང་པོ་རྗེ་ལ་ཙེའུ་ཞིང་ཏའི་ཧང་ཀྲུན་ཡན་ཀུའི་ཀུང(གཡོན་རུའི་དམག་སྤྱི་ཆེན་པོ)ཞེས་པའི་ཆ་སོ་སྤྲད་དེ་ཐང་གི་བློན་པོའི་གྲས་སུ་བཞག

མགར་བའི་བུ་ཁྲ། སྔ་མོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་ར་སྒྲེང་དགོན་པའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་རི་ལུག་སྒང་ཞེས་པར་སྡོད་མཁན་མགར་བའི་བུ་ཁྲ་ཞེས་མི་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། ཁོ་ནི་གཟུགས་སྟོབས་ཏ་ཅང་ཆེ་ལ་ཤེད་ཤུགས་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག ལུས་སྟོབས་ཆེ་བས་རྡོ་བཟའ་ཤུགས་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བར་སྐབས་ཤིག་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་ནས་གསོ་ཉར་བྱས་ཏེ་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་གྲོལ་ཉིན་གསུང་ཆོས་རར་བེ་ག་རྡོ་འཁྱོགས་ལ་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་ནས་མི་གཅིག་གཏོང་དགོས་པར་མགར་བའི་བུ་ཁྲ་གཏོང་རྩིས་ལ་སྒོ་ཆས་ག་ཚོད་བཟས་པ་ལྟར་སྐྱེར་དུས་ཉིན་རེ་རྩམ་པ་འབོ་གང་(རྒྱ་མ་ཉེར་བརྒྱད་སྐོར)དང་། ལུག་ཤ་བཞི་ལིང་རེ་བཟའ་ཡི་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་སར་བེ་ག་འཁྱོན་ཉིན་ཁ་གཏད་དེ་དང་འབྲུད་ཐེངས་གཅིག་ལ་ཁ་གཏད་དེ་སྐལ་ཚོགས་ཆག་ནས་ཤི་སྟབས་དེ་ལོ་ནས་བཟུང་ར་སྒྲེང་ལྷ་སྤང་ནས་བེ་ག་འཁྱོན་མཁན་གཏོང་མི་དགོས་པ་བྱུང་སྐད། རྗེས་སུ་ཁོ་པ་སྟོབ་བ་མ་རྒྱུགས་སྟོབས་ཀུན་མ་མ་ཀུ་ཐུ་མེད་བྱུང་སྟེ་རི་ནས་གནག་ཕྱུགས་བཀུས་ཏེ་བཤས་བཏང་ནས་འཚོ་ཐབས་བྱས་ཀྱང་ཏེ་འཁོར་གྲོང་ཕྱེ་ནས་ཀུ་གི་མེད། ཁོ་པ་ཤུང་བའི་ཤུ་མདའ་གང་དུ་འགྲོ་མིན་ཡུལ་མི་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་རྡོ་ཆེན་སྒོང་དབྱིབས་ཅན་བརྒྱ་མ་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་པའི་ཁང་པའི་ཏེ་འགྲམ་གང་པའི་སྒེང་བཞག་ན་ཁོ་པ་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་། ཁང་པའི་གཉམ་རྫས་ཀྱི་ཞིང་འགྲམ་དུ་བཞག་ན་མདའ་ལ་སོང་བའི་རྟགས་རེད། མི་ཚོས་རྡོ་དེར་མགར་བའི་བུ་ཁྲིའི་ཤེད་རྡོ་ཞེས་ཟེར། ཡུལ་དེར་རྡོ་ཆེན་དེ་མ་གཏོགས་མེད་ལ་ཏེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་རྡོ་ནི་ཏག་ཐུག་དང་གཡམ་རྡོ་ཤ་སྟག་ཡིན། མགར་བའི་བུ་ཁྲས་གཡག་བང་དུ་བཀུག་ནས་འགྲོ་བ་དང་། གཡག་གི་མཐིང་ཚིགས་བརྩུལ་ནས་གསོད་པ། གཡག་ཀོ་ལག་པས་ཤུར་ནས་མཉེས་པ། གཡག་ཀོའི་སྐམ་

གཞུང་གི་ཀོ་བ་ཟྲིག་སྐྱི་སྐྱེད་པར་བཅིངས་ནས་དབྱུགས་སྐམ་ཚེ་དུམ་བུར་ཆད་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་མིད་ཤུགས་ལྡན་སྟབས་མི་ནུམས་སྐྲག་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་ཁོ་པ་གསོད་རྒྱུའི་གྲོས་བྱས་མེད། །མཚན་མོ་ཞིག་ཁོ་པ་དོགས་མེད་དུ་ཁྱིམ་ནང་གཉིད་ལ་ཡུར་སྐབས་ཡུལ་མི་ཚོས་སྔར་ནས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པ་བཞིན་ཁང་པ་གཏིབས་ནས་བསད་ཚོག་ཁོ་པ་འདྲེ་ངན་ཡིན་པ་ལྟར་འཇིགས་སྐྲག་བྱས་ནས་ཁང་ཤུལ་ལ་ཡང་བདག་པོ་རྒྱུག་མཁན་བྱུང་མེད། (༡༩༧༧)ལོ་ཙམ་ལ་ཁང་ཤུལ་དེ་ནས་ས་རུལ་ལེན་སྐབས་ཁོ་པའི་མགོ་རུས་རྡོན་སྐབས་མགོ་རུས་མིན་ཏུ་ཆེ་བ་དེ་རྡོ་གཞུས་ནས་བཅག་འདུག ཁང་ཤུལ་གྱུང་རོ་དང་། ཤེད་རྡོ་དེ་ད་ལྟ་མཇོང་རྒྱུ་འདུག

མགར་བཙན་སྙ་སྟོམ་བུ། (མགར་གཉའ་བཙན་ཡུམ་བུ་ཞེས་པའང་སྣང་)མང་སྲོང་གི་བློན་པོ། བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཕ་འདས་རྗེས་བཙན་པོས་འདི་བློན་ཆེན་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས། འདི་བློན་ཆེན་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་ལོ་དེ་རང་ལ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་བྲོད་སོགས་གཞོན་པ་གསུམ་གྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་རྒྱའི་ས་མཚམས་སུ་དམག་དྲངས་ནས་ལྷང་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བཅོམ་པ་དང་། དེ་རྗེས་བོད་དམག་གིས་རྒྱབ་ཕྱོགས་གྲུ་གུ་ཚོ་ཆེན་བཅུ་བོད་ཀྱི་ཆབ་འོག་ཏུ་བསྡུག སྔར་བོད་དམག་དང་ལི་ཡུལ(ཤིན་ཅང)པ་རྣམས་མཉམ་དུ་བསྡེབས་ནས་རྒྱའི་ཡུལ་ཚན་མང་པོ་བཟུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ཐང་གོང་མས་ཀྱང་དམག་དཔོན་ཞོའི་རིན་ཀོས་དང་ཀོ་ཞི་ལྡན་ཟེར་བ་གཉིས་དམག་དཔུང་འབུམ་ལྷག་གཅིག་ཙམ་ཁྲིད་ནས་བོད་དམག་ལ་འཐབ་པར་བཏང་། འོན་ཀྱང་ཁོ་ཚོས་བོད་དམག་ལས་རྒྱལ་ཁ་ལེན་མ་ཐུབ་པར་ཕམ་ཉེས་འཕེལ་ཞིང་། མཐར་བོད་ཀྱི་བློན་ཆེན་མགར་བཙན་སྙ་སྟོམ་བུ་དང་། ཐང་གི་དམག་དཔོན་ཞོའི་རིན་ཀོས་གཉིས་ཀྱིས་འདུམ་བྱས་ཏེ་དམག་དཔོན་དེ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ལོག་པར་གཏོང་། དེ་ནས་བློན་ཆེན་མགར་བཙན་སྙ་སྟོམ་བུ་དང་། མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་བྲོད་གཉིས་ཀྱིས་གདོང་ཀའི་ནེ་ཙོ་ཕྱུང་ཟེར་བའི་ས་གནས་སུ་འདུན་ཚོགས་བསྡུས་ནས་འགྲོག་ལས་ལ་སྐྱར་ཡང་ཞིབ་བཤེར་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བློན་ཆེན་པོ་བཙན་སྙས་ཞིམས་ཀྱི་གྲུ་རན་ཟེར་བའི་ཡུལ་དུ་ཞང་ཞུང་གི་སོས་བསྡུས་པ་སྐྱེ་ཞང་ཞུང་ཡོངས་ཀྱི་ལས་ཀར་ཞིབ་བཤེར་དང་ལམ་སྲོལ་གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག ཤིང་བྱ་ལོར་ཤངས་ཀྱི་སུམ་རྒྱ་པོ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བློན་ཆེན་པོ་མགར་བཙན་སྙ་སྟོམ་བུ་དང་། མགར་གྱི་བུ་རྒྱུད་མང་ཉེན་སྟག་ཙབ་ཟེར་བ་གཉིས་ཁྲུན་མཆེད་ནང་དམེ་བྱུང་ནས་བློན་བཙན་སྙ་གྲོངས་པར་གྲགས།

མགུ་བ་དགུ། ༡. ཚ། ༢. ཚ་རྒྱན། ༣. ཚ་སྒོ། ༤. ཆར། ༥. ཞིགས་བརྒྱལ། ༦. གཞན་ཟིན། ༧. མིག་བཟང་། ༨. འོད་ཅན། ༩. ལུས་མཆོག་གོ །

མགུལ་ནད་ལྷ་བ་བརྒྱད། རླུང་ལྷ། མཁྲིས་ལྷ། ཁྲག་ལྷ། བད་ཀན་གྱི་ལྷ། རྩོལ་ལྷ། འདུས་པའི་ལྷ། གཡང་ལྷ། ཟླུར་ལྷའོ། །

མགོ་བརྒྱན། འདུ་འབག དཔེར་ན་སེང་གེའི་གདོང་པ་ཅན་སོགས་གདོང་ཅན་གྱི་འདུ་འབག

མགོ་འདམ་དུ་འཛུར། མགོ་འཐོམ་པར་འགྱུར།

མགོ་ནད་བརྒྱད། རླུང་། ཁྲག མཁྲིས། བད་ཀན། ལྷན་ནད་གསུམ། མགོ་སྲིན་ནོ། །

མགོ་བའི་ལྷ་ལྷ། ཡུལ་ལྷ་སྐྱེ་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། ཕོ་ལྷ་སྐྱེ་མགོན་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། དགྲ་ལྷ་སྐྱེ་སྐྱབས་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། མ་ལྷ་སྐྱེ་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་། སྲོག་ལྷ་སྐྱེ་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་ལྔའོ། །དེ་ལྟས་བསྟུང་བའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན། གཡག་དཀར། ཞང་སྐྱོན། ཁྲ་སྐྱུང་། བུད་ཟེར། རི་དྭགས། ཉིང་རེ་འཛིན་མི་གསལ་བའོ། །

མགོ་སྨན་དུར་བྱེད་གཉིས་པ། དུར་བྱེད་སྨང་གསུམ། ཕི་ཕི་ལིང་སྨུང་བཞི།

མགོ་སྨན་ཤིང་མངར་གསུམ་པ། ཤིང་མངར་རྒྱ་མ་གང་། སྒུར་ཏ་ར་རྒྱ་མ་གང་། ཀ་ར་དཀར་པོ་རྒྱ་མ་གང་བཅས་ཡིན།

མགོ་འོག་ལུས་རྒྱད། གཏམ་དཔེ། རང་གི་མགོ་བོའི་འོག་ཏུ་ལུས་པོ་རྒྱུད་པ་ལྟར་སོ་སོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་གཉམ་འོག་གི་མི་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ།

མགོ་ཡིགས། མགོའི་སྣ་འཛིངས་པ།

མགོ་རླུང་ནད། མགོར་རླུང་འདུག་པའི་ནད།

མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ངོ་བོ་མཚོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ཕྱག་མཚན་ནི་གློགས་བམ་དང་རལ་གྲི་ཡིན། དེ་གཉིས་བསྡུས་ན་གློགས་རལ་ཞེས་འབྲི་ཚོག

མགོན་པོ་ལྷེ། སྐད་ཀྱི་ལྷེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་དཔལ་ལྷེའི་རྒྱུད་པ། སྐྱབ་པ་ལྷེའི་སྲུས། འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ལ་ཤ་མཚན་དམར་པོ་ཡོད་པས་དཔུང་དམར་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་སྨང་ཞོད་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཡེ་ཚེའི་ཡུལ་ནས་མོན་གྱི་དམག་དྲངས་པ་དང་འཐབ་པས་མ་ཐུབ་པར་མགོན་པོ་ལྷེ་སྐྱིད་གྲོང་དུ་བྲོས་ཕེབས་པ་ལ་མཚམས་ནས་ཕ་རོལ་པོས་བཟུང་སྟེ་ཁབ་ཀྱི་སྐུ་མཁར་མཐོང་སར་བཀྲོངས་ཤིང་། ཁོང་གི་དབུ་བྲེར་བའི་ཁྲག་ཐིགས་ཟག་པའི་ས་ལ་མཆོད་རྟེན་རེ་རེ་ཡང་བཞེངས་པར་གྲགས། ཁོང་གི་བཙུན་མོ་དངོས་ལ་སྲས་མེད་ཅིང་། ར་ལའི་བཙུན་མ་བྱང་ཆུབ་འདྲེན་ཞེས་བྱ་བ་མཁན་ཆེན་གཟུངས་ཀྱི་དཔོན་གྱི་སྲས་མོར་ཕྱར་བ་ཞིག་དང་འབྲེལ་པ་ལ་མངལ་ཆགས་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་འཇིགས་ཏེ་རང་གི་བུ་མོ་མཁན་ཆེན་གཟུངས་ཀྱི་སར་དྲོས་ཐེབས་ནས་བཞུགས་ཤིང་། ཡབ་གཤེགས་པའི་ལོ་དེ་རང་ལ་ཕྲིའུ་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྐྱམས་པར་མཚན་བཙན་པ་ལྷེར་བཏགས་སོ། །ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་གྱི་སྲས་གཅེན་པོ་དཔལ་ལྡེ་ནས་ཆིག་རྒྱུད་བརྩན་པ་ལྷེ་བར་གདུང་རབས་བཅུ་གཅིག་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །

མགོན་པོ་སྤྱན་གསུམ། འཇོམས་ཆེད་གཉན་མགོན་ཕྱག་དྲུག་པའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་གཉན་ལོ་ཙཱ་བས་བཞེངས་པར་མཛད་པའི་མགོན་པོ་ཐམ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དེ་དང་། བདེ་ཆེན་གྲོང་ཚོར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤུགས་སྣང་(༡༥༣༡)ལོར་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་བཞེངས་པར་མཛད་པའི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ། ཆོས་ལུང་གྲོང་ཚོའི་ཕུ་ཐབ་ལུང་དུ་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གིས་བཞེངས་གནང་བའི་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་བཅས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་གཅིག་ལ་མཇལ་ཐུབ་ན་ཙ་རི་སྐོར་བ་དང་མཚུངས་ཞེས་བོད་ཁྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ལྟ་ས་སོགས་ནས་ཡོང་བའི་གནས་སྐོར་བ་ཚོས་འཇོམས་ཐོད་དུ་ཞག་ཐོད་བྱས་ཏེ་སང་ཉིན་ཚོགས་པ་ལྷ་པོ་ནས་འཇོམས་ཐོད་མགོན་པོ་མཇལ་ཏེ་ཀོ་གྲུར་བསྐྱོད་ནས་བདེ་ཆེན་མགོན་པོ་མཇལ་བ་དང་། ཉི་རུབ་ཁོང་ཆོས་ལུང་ཕུར་ཐབ་ལུང་མགོན་པོ་མཇལ་དེ་དེ་རུབ་དེ་གར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་འདུག རིག་གསར་སྐབས་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོའི་ཕྱི་ནང་གཏོར་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བྱུང་ཡང་(༡༩༨༦)ལོའི་ཡས་མས་ནས་ལྷ་ཁང་དང་ལྷ་སྐུ་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་དེང་སང་གནས་མཇལ་ལ་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད།

མགོན་པོ་ཤིང་དམར་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ། ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་[ཀ]པའི་ནང་གསལ།

མགོན་པོ་བྱམས་པའི་བསྟན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རང་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཆགས་ནས་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་ལྔ་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ད་ལྟ་སྐད་སྟོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་བཞི་སྟེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བཞི་ཁྲི་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་རྟེན། དེ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་སུམ་ཁྲི་བསྐལ་པ་གསུམ་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་རྟེན། དེ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་ཉིས་ཁྲི་བསྐལ་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་རྟེན། དེ་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པ་བསྐལ་པ་རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས

སུ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བྱོན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་རིང་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་བསྟན་པ་ནུབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མ་བྱོན་པར་དུ་ལོ་དུང་ཕྱུར་མང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནུབ་ནས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མ་བྱོན་པར་དུ་ལོ་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མ་བྱོན་པར་དུ་མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་དང་བདུན་དང་ས་ཡ་ཕྲག་དྲུག་ཡོད་པས། དེང་སང་གི་དུང་ཕྱུར་རྩི་གཞིར་བྱས་པའི་གྲངས་དུང་ཕྱུར་ལྔ་དང་། བྱེ་བ་བདུན། ས་ཡ་དྲུག་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། དད་པ་ལྡན་པ། བྱམས་ཆོས་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་བྱས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་ཞལ་མཇལ་ཏེ་དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐོབ་ངེས་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུ་ཉིས་གསུངས་པའི《བྱམས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ》ལས་གསལ་སྣང་། བོད་དུ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཚང་མའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་མ་བཞེངས་པ་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱམས་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་དུས་མཆོད་ཀྱང་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བརྩིགས་པ་དང་། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་སྐབས་བར་སྐོར་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་གདན་དྲངས་པ་བཅས་བྱས་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན།

མགོན་པོ་མི་འབྲུགས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག

མགོན་པོ་རིགས་ལྔ། སྐུའི་མགོན་པོ། གསུང་གི་མགོན་པོ། ཐུགས་ཀྱི་མགོན་པོ། ཡོན་ཏན་གྱི་མགོན་པོ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མགོན་པོའོ། །

མགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག (འགོས་ཞེས་པའང་སྣང་) ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ། འཕྲུལ་སྣོན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་དྲུག་པ། བློན་ཆེན་མགོས་རྒན་གྱི་སྲས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་ཁྲིམས་ཞལ་ལྕེ་སྟེ། གསོལ་ཐང་སྟོང་ཐང་གི་ཞལ་ལྕེ་དང་། གཉེན་བྱེ་བྲལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བརྫུན་ཐོལ་དཀར་མིའི་ཞལ་ལྕེ་སོགས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཁྲིམས་གཙུག་སྐབས་སོང་འབུལ་གྱི་ཡིག་བྱང་ལ་བྱང་ཟས་དང་། སྦྱལ་མགོ། སྨིན་ནག ཞེན་བྱང་། མཆུ་སྐྱུང་ཞེས་སྦྱིར་སྔོ་ཡུས་ཀྱི་བྱང་བུ་ལྔ་དང་། གོང་ནས་དཔྱད་མཚམས་གཅོད་པའི་ཡིག་བྱང་ལ་ཟང་ཡག་དང་། རིད་ཁྲ། ཁ་དམར་ཏེ་ཞལ་ལྕེའི་བྱང་བུ་གསུམ། སྦྱིར་རྒྱག་པའི་རྒྱ་བྱང་བཅས་ཁྱོན་བྱང་བུ་ཆ་དགུར་གྲགས་པའི་དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་མར་གཏན་ལ་ཕབ། མི་བཤད་པའི་སྟོང་ཐང་ཐད་དཔུང་བློན་ཆེན་པོ་ནི་འགྲན་གྱི་རྡོ་མེད་དེ་བཤད་ན་སྟོང་ཐང་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། དཔུང་བློན་འབྲིང་པོ་དང་ནང་བློན་ཆེན་པོ་གཉིས་མཉམ་སྟེ་ཁྲི། དཔུང་བློན་ཆུང་དུ་ནང་བློན་འབྲིང་པོ་བཀའ་ཡོ་གཡལ་འཆོས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་མཉམ་སྟེ་དགུ་སྟོང་། ནང་བློན་ཆུང་དང་བཀའ་ཡོ་གཡལ་འཆོས་པ་འབྲིང་མཉམ་སྟེ་བརྒྱད་སྟོང་། བཀའ་བློན་ཆུང་དུ་ལ་བདུན་སྟོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འབངས་ཡང་ཟའི་བར་དུ་རིམ་པས་བཅད་དེ་ཁྲིམས་ཡིག་ཏུ་བཀོད་པས་བློན་པོ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བོད་སྐྱུག་མཛངས་པའི་མི་བདུན་གྱི་དྲུག་པར་འདྲེན་ནོ་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ་བ་དང་། གཡུ་སྒྲིང་ལས། བོད་དུ་མི་བཤད་པ་ལ་སྟོང་ཞེས་པ་དེ་ནས་གྲགས་པར་གསུངས་ལ། སྟོང་ཞེས་པའང་གྲངས་ཀྱི་མིང་ལས་ཐོགས་པ་དང་། སྟོང་ཐང་གི་གཞི་འཛིན་ས་ཡང་གསེར་ལ་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། །

མགོས་རྒན། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་ཆེན་མགོས་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། བློན་ཆེན་མགོས་ཀྱིས་ཐབས་བཏོན་ནས་ཆོས་ལ་གནག་པའི་བློན་པོ་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་ཚར་བཅད་དེ་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཙུགས་ཤིང་སྤེལ་བ་ལ་མི་ཉམས་པའི་ཐུས་རྗེས་འཇོག་གནང་མཛད། གཞན་ཡང་དཔུང་བློན་ཆེན་པོ་མགོས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ལྟར། རྗེའི་

གདུང་རབས་འབངས་ཀྱི་ས་བཅད་དང་། །ཕ་རབས་རྣམས་ལ་ཕྱག་དང་ཞི་བའི་ཚུལ། །གཏམ་དང་སོ་རྒྱུས་བཟང་པོའི་ལས་རབས་དང་། །ཕ་མེས་དགེ་དང་ཡིག་ཚང་ལ་སོགས་པ། །ཡ་རབས་བཟང་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ། །བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་བཀོད་དེ་བདེ་བར་མཛད། །ཅེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ་ལོ། །

མགྲོན་གཉེར། ཕྱིའི་འགྲུལ་པ་འམ་མགྲོན་པོ་ནང་དུ་ཡོང་སྐབས་ཕན་ཚུན་ངོ་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ནུས་ཡོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་གོ །

མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་རྗེ་གཟིམ་ཆུང་འགག་གི་འགོ་འཛིན་གཙོ་བོ་སྟེ། དྲུང་ཇ་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་འཆར་འཕར་མཛད་སྒོ་ཁག་གི་འགོ་འདོམས་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མར་སྲིད་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་སྙན་སེང་ཞུ་སྐབས་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་བརྒྱུད་ཞུ་དགོས་པ་ཕུད་དེ་བྱིངས་མཇལ་བཅར་ཞུ་ཚེའི་སྙན་སེང་སོགས་དོན་གནད་ཆེ་ཕྲ་ཚང་མ་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོས་བརྒྱུད་ཞུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་བཀའ་ཤག་དགོས་རིགས་རྣམས་བཀའ་སྒྲུར་གཏོང་བ། དེ་བཞིན་རྗེ་མོད་དྲུང་རིགས་གསར་མཇལ་དང་། གདན་སའི་བླ་སྤྲུལ་སོགས་མང་ཚོགས་མཇལ་བཅར་ཞུ་མི། ཕྱག་དེབ་མི་སྤྱིའི་འགྱུར་ཐེབ་ཞུ་མིའི་རིགས་བཅས་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཉིན་ལྟར་གཞིས་བཟང་ཞུས་ཏེ་མཇལ་ཁ་གཏོང་བ། ལས་ཚན་གསར་བསྐོ་དང་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ཆོག་མཆན་གནང་བ་ལྟར་གཟིམ་ཆུང་འགག་ཏུ་བཀའ་སྒྲུར་བཏང་ཐོག ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པའི(གོ་གནས་ཕབ་པ)རིམ་བཞི་ཡན་གྱི་ལས་ཞུ་ལས་གོས་འཇའ་ལྷམ་བཅས་གཞུང་ལེན་དང་། གལ་ཏེ་གཞུང་ཞབས་གྲས་ནས་རྩ་འདྲེད་བྱས་ཚེ་རྩེ་དྲུང་གི་གོས་སྐྱོད་བཤུ་བ་དང་། དྲུང་འཁོར་གྱི་སྐྲ་ཚོག་བཤིག་ཅིང་ཞྭ་གོས་ལྷམ་གསུམ་ཕུད་དེ་གཏོང་། གཞན་ཡང་བཀའ་ཤག་ནས་གཞུང་སྒེར་གང་ཅིའི་དོན་གནད་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བའི་ཡིག་རིགས་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་པ་རྣམས་བཀའ་མགྲོན་ལ་ཕྱིར་སྤྲོད་བྱེད་པ། ལས་ཁུངས་ཁག་དུས་ཐོག་ཚོགས་གྲོལ་ཆ་ཚོད་ལྟར་བྱེད་མིན་སྐོར་གཡེང་རྟོག་པ། ལས་དོན་གྱི་དགོས་མཁོ་འབྲད་མཚམས་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་དོ་དམ་མི་སྣ་འགག་ཏུ་འགུགས་འདོད་ཀྱིས་ཕྲུལ་འདོམས་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡང་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོས་སྐྱོད་པ་ཡིན།

མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོའི་འགན་བཞེས་ཤིང་། རང་ཉག་གི་ལྷ་དངོས་ཡོངས་རྫོགས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཕུལ་བ་དང་། འདས་མཇུག་སོགས་ཀྱང་མཛོད་ལྷག(ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་སྐྱེར)ནས་གནང་། སོང་ཆུང་དུས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་ཞུགས་ཐོག་རྩེ་སྐོར་དུ་ཞབས་ཏོག་ཞུས་ནས་ལྷ་རི་བླ་མ(ལྷ་རི་འགོ་ཞེང་དཔོན)སོགས་གནང་ཞིང་། སིམ་ལའི་ཚིངས་ཡིག་འཛོག་སྐབས་རྗེ་སྐོར་གྱི་འབྲུལ་ཅི་ཡིན་འདུག ཇེས་ཤུ་མ་གསེགས་པར་མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོ་གནང་ནས་སོང་ལ་སྙན་ཕྲུགས་བྱུང་བའི་དཔེགས་བསལ་གྱི་ཕྱུང་ཆོས་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་བསམ་པ་རྣམ་དག་གི་ཕྱག་ལས་གནང་ནས་དྲག་ཞན་སུ་ལའང་ཕོག་ཐུག་འགོ་རྒྱུར་མི་སྣག་མཁན་ཞིག་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་ཕྲིག་ལམ་གཏོན་འདོམས་དང་ལྷ་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་སོགས་ལ་སྣམ་བསྙིང་ནན་ཏན་ཆེ་སྣབས་ཚང་མས་ཞེད་སྣང་དང་བཅི་བཀུར་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་མ་ཟད། སོང་རང་གི་སྒྲུན་ལེ་ཞིག་གིས་ཞིང་ལས་མ་སྨིན་སྐབས་མགྲོན་ཆེ་ལྟག་ངོམས་ཀྱིས་བུ་ལོན་ཚད་མེད་བླངས་ནས་ཆང་འཐུང་རྒྱན་བརྩུགས་བྱས་པ་སོང་གིས་མེས་རྩོགས་བྱུང་སྐབས་བུན་བདག་དང་བུན་ལེན་གཉིས་ཀ་ལྷ་སར་བཀུག་ནས་བུ་ལོན་གཙང་རྩིས་བརྒྱབ་སྟེ་སྐད་ཕྱིན་བུ་ལོན་གཏོང་ལེན་མི་ཆོག་པའི་ཐོག་ཐུན་ཅེ་དེར་ཡང་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་དང་འབྲེལ་འཕྲུ་དངུལ་མ་ཚ་སྤྲད་ཀྱང་སྐར་བཞིན་བུ་ལོན་གྱིས་འཚོ་རྩིས་བྱས་པ་ཤེས་འཕྲལ་ཁོ་བ་ལྷ་སར་བསྐོང་ནས་ཉལ་པ་ལས་

ཁྲུངས་སུ་རྗེས་སྨོད་ཐོག་བློ་རེ་ཧ་ཟླུག་བརྒྱ་རེ་གཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་ཤབ་ནས་ཡོ་གསུམ་ཙམ་བཙན་འདུག་བྱས་པ་སོགས་བྱུང་སྟབས་མགྲོན་ཆེའི་དབང་ཕྱུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁོང་འདས་ཁར་ཧྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ངོ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་དབང་དང་ཐུགས་སྨོན་མཛད་སྐད། ཁོང་ལ་ཨ་ར་དང་ཤོག་ཚེམ་དཀར་པོ་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད་སྟབས་རྒྱ་རིགས་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བས་ཆེ་སོག་ཟ་ཟ་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་མགྲོན་ཆེ་ཨ་ཧོག་ཡང་ཟེར་སྐད།

མགྲོན་བཞི། འཁྱོན་པའི་ལྷ་གཉིས། སྨན་མ་དྭངས་ན་མི་འཁྱོན་པའི་མགྲོན་བཞི། སྨན་འདྲེན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་མགྲོན་བཞི། མ་དྭངས་ཀྱང་འཁྱོན་པའི་ལྷ་ཅིག་སྟེ་དེ་རྣམས་རིམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། དཀོན་མཆོག་ཤེད་ཞུ་དགོན་པོ་ཡོན་ཏན་མགྲོན། །རིགས་དྲུག་སྙིང་རྗེ་ཤ་འཁོན་ལན་ཆགས་མགྲོན། །དང་པོ་གཉིས་ནི་སྨན་འདྲེན་བྱས་ནས་འཁྱོན། །མ་བྱས་མི་འཁྱོན་དྭངས་ཀྱང་མི་འཁྱོན་པ། །རིགས་དྲུག་ནང་ན་གནོད་སྦྱིན་གདོན་སོགས་དང་། །ལག་རིང་རི་རྩེ་ཀན་དང་རྟག་རྒྱུས་རྣམས། །རྒྱ་མཚོ་ཞུང་དང་རི་རབ་འཁྱིལ་དོགས་དང་། །རི་རབ་རྩེ་ནས་གླིང་བཞི་བསྐྱང་བ་དང་། །ཤིན་ཏུ་སྨོས་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིའོ། །སྨན་འདྲེན་བྱེད་དུ་མི་རུང་མགྲོན་བཞི་ནི། །ས་བདག་སྟོབས་ཆེན་ཕྲི་པ་ཧྲ་གཉིས། །ཧོར་པན་གྲུ་དང་ཡི་དྭགས་གཉེར་སྲུང་བཞི། །གཞན་དུ་ཕྱིན་དང་ས་གཞི་གཡོ་བ་དང་། །ནད་རྒྱལ་ཁ་ཡུད་མཐོང་བའི་དུག་ཡོད་དང་། །གཉེར་དུས་ཐོར་ནས་ཨུ་གེ་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །སྨན་འདྲེན་མ་བྱས་ན་ཡང་འཁྱོན་པ་ཡི། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ཏེ་ཤ་ལ་སྲུང་མ་བཞིན། །བཤམས་མ་ཐག་ཏུ་འདུ་ཤིང་འཚོགས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །

འགག་པ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་བཞི་སོ་སོར་འགག་པ་རེ་འཕྲིད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་བཀའ་བློན་རྣམས་རང་ཤག་ནས་བཀའ་ཤག་ཏུ་བསྐྱོད་སྐྱེལ་ཞིན་སྣང་བྱེད་པ་དང་། ཞན་རྒྱས་ཚོགས་སྐབས་འགག་ཏུ་གདན་ཐོད་ཀྱིས་སྒྲིག་ལམ་གཙོན་འདོམས། བཀའ་བློན་གྱི་མཆོད་ཞལ་དེ་ཕོར་པ་ཤར་ནས་བཀའ་ཤག་མར་ཆེན་གྱིས་སོག་ཞུ་གྲོན་ཏེ་རྒྱ་གྲི་ཕོར་ཤུབས་བརྒྱུད་པ་སོགས་བྱས་ནས་དདུལ་ཕྱིར་ནང་ནས་ཟ་ཕྱུགས་སྐབས་འཁྱག་པས་བཟེད་ནས་འཛེག་པ་དང་མདོར་ན་བཀའ་བློན་རྣམས་ཅན་གསང་དུ་སྐྱོད་སྐབས་ཀུན་དུ་ཞུ་བསྐོན་ཏེ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུས་མཆོན་ཞབས་ཞུའི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་སྒྲུབ་དགོས།

འགངས་ཆེན་པ། གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བའི་ནང་དོན་རྣམས་འདུས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུག་ཐུབ་པའི་དོན་ཡིན།

འགའི། མི་ཞག་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་མིང་ལ་བོད་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུས་ཐོག་འགའི་དང་ཧྲ་ཡང་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

འགལ་རྐྱེན། བྱ་བ་དང་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་འཕེལ་ཡོང་བ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ངན་ཞིག སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར། དང་པོ། སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་བར་ཆད་ལ་ནང་གསེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་སྟེ། ༡. རྟེན་གྱི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་བཅོ་བརྒྱད། ༢. ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་བཅུ་གཉིས། ༣. གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་བཞི། ༤. བསམ་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་ལྔ་བཅས། གཉིས་པ། སྡོམ་པ་གནས་པ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་བར་ཆད་བཞི། གསུམ་པ། སྡོམ་པ་མཛེས་པ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་བར་ཆད་ལ《འདུལ་བ་ལུང་གཞི》ལྟར་ན་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ། 《འདུལ་བ་ལུང་ཞུ་བ》ནས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག བཞི་པ། སྡོམ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་བར་ཆད་ལ་ལུས་ནད་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་བཅས་སོ། །

འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་བཞི། སྐྱེ་བའི་བར་ཆད། གནས་པའི་བར་ཆད། མཛེས་པའི་བར་ཆད། ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་པའི་བར་ཆད་དོ། །དེ་བཞི་དང་ཐུན་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་བཞི་ཟུང་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

འགལ་ལྷ་ཕྱི་རིམ་འགྲོས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐོག ཐོག་མར་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་སྲུལ་བྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཕ་ཕྱིའི་རིམ་པའི་འགྲོ་ལུགས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་སྐད་ཅིག

འགལ་ཆ་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་ཤར་ཆེ། ཁས་ལེན་བྱས་ཟིན་པ་དེ་དང་འགལ་བའི་སྐད་ཆ་དང་བྱ་སྤྱོད་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཞེས་པ།

འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ལྔ། སྐད་ཅིག་པ་ཡང་མིན་ལ་གནས་པར་ཡང་དམིགས། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་རྟག་པ་སོ་སོར་ངེས་པར་ཡང་དམིགས། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ཡང་དམིགས། བྱེད་པ་པོ་ཡང་མེད་པ་ལས་ཆུད་མི་ཟ་བར་ཡང་དམིགས། མཐའ་བཞི་ལས་ཀུང་མི་སྐྱེ་ལ་བྱེད་པ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་བར་དམིགས་པའོ། །

འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ། ཐ་དད་གང་ཞིག་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་དེ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་ལྟན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་སྟེ་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཞིག་མི་སྲིད་པ་ཞིག་ལ་འགལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། ཀ་བུམ་གཉིས། རྟག་དངོས་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཉིས་ཡོད། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་ཐ་དད་ཐ་དད། ཆོས་དེ་ལོག་ན་ཁྱོད་ལྡོག་པར་ངེས་པ་དེ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཉིས་ལས་ཐ་དད་དུ་གཅིག་པོ་དེ་མེད་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་དེ་ལྡོག་པར་ངེས་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི་མེ་དུ་གཉིས་དང་། བུམ་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་སོགས་ལྟ་བུའོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

འགལ་བའི་སྐྱོན་དྲུག སྐྱོན་ངག་གི་སྐྱོན་བཅུའི་ནང་གསེས་བཅུ་པ་ཡུལ་དུས་སེམས་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་དྲུག་ནི། ༡. ཡུལ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན། ༢. དུས་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན། ༣. སྒྲ་ཚལ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན། ༤. འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན། ༥. ལུང་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན། ༦. རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན།

འགལ་བའི་རྒྱན་དྲུག དོན་རྒྱན་ལུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཉེར་བདུན་པ་འགལ་བའི་རྒྱན་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་དང་། རྫས། བྱ་བ་སོགས་འགལ་ཆོས་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ལྷན་ཅིག་འགྲིགས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་དྲུག་ནི། ༡. གཞི་ཐ་དད་པའི་བྱ་བ་འགལ་བ། ༢. གཞི་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་འགལ་བ། ༣. གཞི་གཅིག་གི་རྫས་ཆོས་དུ་མ་འགལ་བ། ༤. གཞི་གཅིག་གི་རྫས་དང་ལས་འགལ་བ། ༥. གཞི་གཅིག་གི་ལས་འགལ་བ། ༦. སྦྱར་བའི་འགལ་བ་བཅས་སོ། །

འགལ་བའི་རྟགས་བཞི། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའོ། །

འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་བ། དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ།

འགལ་མེད་སོར་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་སུ་དགོས་རྒྱུ། དཔྱད་མཚམས་ཡི་གེ་འདི་དང་འགལ་བ་མེད་པར་རང་འཛུགས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱུ།

འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལྔ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ །

འགལ་ཚབས། ཁས་བླངས་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་ཞེས་པ་སྟེ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དྲུག རང་བཞིན་འགལ་དམིགས། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ། རྒྱུ་འགལ་དམིགས་པ། རྒྱུ

དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སོ། །

འགིང་བའི་རལ་ཁ། མགུལ་དུ་དཀྲིས་པའི་གོང་དཀྲིས་སྔོན་པོ་སྟེ། རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་བཀུར་བའི་བོན་པོ་ལ་གོང་དཀྲིས་སྔོན་པོ་གནང་བ་དང་དཔའ་བོ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་གོང་དཀྲིས་དམར་པོ་གནང་བ་དེ་བཙན་པོའི་དུས་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

འགུལ་ལུང་། མགུལ་ལུང་སྟེ་སྐེ་སྒོ ། བཙོན་པའི་སྐེ་ལ་གཡོག་རྒྱུའི་ཁྲིམས་ཆས་ཤིག

འགོ་གཙོང་། བཙོས་དཀའ་བའི་འགོས་ནད། (ཚ)

འགོ་བ། སྔར་མས་དུས་ནག་ཏུ་སྔོངས་སྒྲོགས་མཛད་པ།

འགོ་བའི་ལྷ་ལྔ། ཡུལ་ལྷ་སྟེ་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ། ཕོ་ལྷ་སྟེ་མགོན་བྱེད་ཀྱི་ལྷ། དགྲ་ལྷ་སྟེ་སྐྱབས་བྱེད་ཀྱི་ལྷ། མ་ལྷ་སྟེ་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷ། སྲོག་ལྷ་སྟེ་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའོ། །

འགོ་བའི་ལྷ་ལྔ་བསྲུང་བའི་རྟགས་ལྔ། གཡག་དཀར། ཞང་སྔོན། ཁྲ་སྤྱང་། ཤུད་མེད། རི་དྭགས་སོ། །

འགོ་བྱེད་མི་ལྷ། སྔར་ན་དམངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་མཁན་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀ་གཞུང་དང་སྒེར་གྱི་ཡར་པོ་དང་དེ་མིན་གྱི་ཨུ་ལག་སོགས་གལ་ཆེའི་རིགས་ལ་འགོ་བྱེད་དོ་དམ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད། ༡. སྤྱི་ཁྱབ་དོ་དམ་པ་ནི་ཁྲིན་ཡོངས་ཀྱི་འགོ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེས་ལས་རིགས་ཁག་སོ་སོའི་དོ་དམ་པ་བསྐོ་གཞག་དང་བརྗེ་འཇིན། བཀོད་འདོམས། རྫོང་གཞིས་དང་སྒེར་པ་མཆོད་གཞིས་ཁག་ནས་བཏང་བའི་ཨུ་ལག་སྟེ་ཚན་སོ་སོའི་འགོ་པ་བསྐོ་གཞག་དང་བརྗེ་འཇིན། བཀོད་འདོམས་བཅས་བྱེད་དགོས། ༢. ལས་རིགས་ཁག་སོ་སོའི་དོ་དམ་པ་ནི། བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་པ་ཁག་སོ་སོའི་ལས་ཀར་བཀོད་འདོམས་དང་། བྱ་དགའ་ཆད་གཅོད་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཕྲའི་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་དང་། མི་བོ་ཉར་ནས་ལས་ཞེལ་རྒྱུག་མཁན་ཡིན། ༣. ཨུ་ལག་འགོ་པ། རྫོང་གཞིས་དང་སྒེར་པ་མཆོད་གཞིས་ཁག་ནས་བཏང་བའི་ལས་མི་ཨུ་ལག་དཀྱུས་མའི་འགོ་པ་ཡིན། དེས་ལས་ཡུལ་ཁག་གི་ཨུ་ལག་མང་ཉུང་གཏོང་ཕྱོགས་དང་མིང་ཐོ་ཉར་ནས་ཉིན་རེའི་ལྟ་རྟོ་ལས་ཀ་རྩིས་འཇུགས་མཚམས་དང་། དགོང་མོ་ལས་ཐག་གཅོད་མཚམས་ཨུ་ལག་སོ་སོའི་མིང་ཐོ་བཤེར་ནས་ཨུ་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཤིང་ཐོའི་ཐོག་ལས་ཐམ་རྒྱག་དགོས། དེ་ནི་ཟླ་བ་རེའི་མཚམས་སུ་ལས་རྩིས་རྒྱག་པའི་ཡོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ཕོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་ཨུ་ལག་རྣམས་ལས་ཀ་ཁག་ཤོས་དང་འཚོ་བ་སྐྱོ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་ཚོར་ཨུ་ལག་འགོ་པས་བཙན་ཤེད་སྡུག་སྦྱོང་ཆེན་པོ་བཏང་རྐྱེན་ཨུ་ལག་འགོ་པར་གྱེན་ལོག་ཡང་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཀོང་པོ་ཡུལ་དུ་ཤིང་ཆ་གཅོད་སྐབས་ཨུ་ལག་འགོ་པ་ཆོས་གཞུང་དོན་གྱི་ཞོར་ལ་སྒེར་དོན་ཤིང་ཆ་མང་པོ་གཅོད་དུ་བཅུག་རྐྱེན། ཨུ་ལག་མང་ཚོགས་ཡར་ལངས་ནས་གྱེན་ལོག་བྱས་ཏེ་ཨུ་ལག་འགོ་པ་རྣམས་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་བར་དུ་རྗེས་འདེད་བཏང་བ་དང་། སྐབས་དེར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་སོག་པོའི་དཔུང་དམག་དྲག་པོ་ཕྲུགས་བསྡུས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཏང་ནས་དྲག་གནོན་བྱས་ཐོག གྱེན་ལོག་བྱེད་མིའི་འགོ་པ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྐེ་བཅད་དེ། མགོ་རྣམས་ལྷ་སའི་བར་སྐོར་ཁྲོམ་ལམ་ཐོག་ཏུ་ཤར་འགྲེམས་སྟོན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་ནང་གསལ་འདུག

འགོ་ལེན་བསྙེན་སྐྱབ། དཔོན་རིགས་གཞན་དག་གི་མི་སེར་རྣམས་རང་གི་སར་མགོ་བཏགས་ཞུ་བར་ཡོད་པ་རྣམས་མགོ་བཏགས་ལེན་པ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་པ།

འགོག་བདེན་གྱི་ཆོས་བཅུ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ། ཞི་བ། བཟད། དོན་དམ་པ། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ། རྫོགས་པ། རྒྱན་མེད། རྒྱན་བཅས། ལྷག་བཅས། ལྷག་མེད། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འགོག་པ་རྣམ་གྲངས་སོ་བཞི་བཅས་པ།

འགོག་བདེན་བཞི། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ་པ། ངེས་འབྱུང་ངོ་། །

འགོག་པ་གཉིས། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་འགོག་པ།

འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རང་གི་སེམས་ཉིད་སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཐེངས་གཅིག་ལ་བསྐལ་པ་མང་པོའི་བར་དུ་གནས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དུས་ཡུན་རིང་མི་ཞིག་གིས་ཕ་མ་གཉིས་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པ་སོགས་མི་དགེ་བཅུ་དང་མཚམས་མེད་ལྔ་གཉིས་ཀ་བྱས་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཤི་ནས་དམྱལ་བ་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་ནས་དུང་ཕྱུར་མང་པོར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དུས་ཏེ་དམྱལ་བ་ནས་ཐར་རྗེས་གཞི་ནས་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་བསྐལ་པ་མང་པོར་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོད་ཙམ་གྱི་དུས་ཡུན་ཡོད་ཟེར་སྲོལ།

འགོག་པའི་རྒྱན་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་རྟགས་པ་འགོག་པའི་རྒྱན་ནི། བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དགག་བྱར་བྱས་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཏུ་མི་འདུག་པར་འགོག་ཐབས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ནི། ༡. སྔར་བ་འགོག་པ། ༢. མཛད་འགྱུར་འགོག་པ། ༣. འབྱུང་འགྱུར་འགོག་པ། ༤. ཆོས་འགོག་པ། ༥. ཆོས་ཅན་འགོག་པ། ༦. རྒྱུ་འགོག་པ། ༧. འབྲས་བུ་འགོག་པ། ༨. རྗེས་གནང་གིས་འགོག་པ། ༩. དབང་གིས་འགོག་པ། ༡༠. མ་གུས་པས་འགོག་པ། ༡༡. ཤིས་བརྗོད་ཀྱིས་འགོག་པ། ༡༢. རྩུབ་མོས་འགོག་པ། ༡༣. གྲོགས་ཀྱིས་འགོག་པ། ༡༤. འབད་པས་འགོག་པ། ༡༥. གཞན་དབང་གིས་འགོག་པ། ༡༦. ཐབས་ཀྱིས་འགོག་པ། ༡༧. ཁྲོ་བས་འགོག་པ། ༡༨. སྨྲ་ངན་གྱིས་འགོག་པ། ༡༩. འཁྱུད་པས་འགོག་པ། ༢༠. ཐེ་ཚོམ་གྱིས་འགོག་པ། ༢༡. སྐུར་བས་འགོག་པ། ༢༢. དོན་གཞན་གྱིས་འགོག་པ། ༢༣. རྒྱུ་ཡིས་འགོག་པ་བཅས་སོ། །

འགོང་ཐོད། གདོན་འདྲེ་རྒྱང་རིང་དུ་ཕུད་པ་ལ་ལྟ་བུ་བྱས་པ།

འགོང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རང་གི་ཆོས་ཞུ་བའི་བླ་མ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་མི་དེ་ཤི་རྗེས་གདོན་འདྲེར་སྐྱེས་པ་དེའི་མིང་ལ་འགོང་པོ་ཟེར།

འགོང་པོ་སྤུན་དགུ། དབུས་སུ་ཤེལ་གྱིང་དཀར་པོ། ཤར་དུ་དཀར་པོ་མི་གཅིག ཤར་ལྷོར་གཟའ་ཟེའུ་དམར་པོ། ལྷོའི་བྱི་བ་ཀང་རིང་། ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་གནམ་ཟེའུ་དཀར་པོ། ནུབ་ཀྱི་ཡམ་ཤུད་དམར་པོ། ནུབ་བྱང་གི་ཟླ་ཟེའུ་ནག་མོ། བྱང་གི་ཁྱི་ལེ་ལག་དགུ། བྱང་ཤར་གྱི་བར་ཟེའུ་ཁྲ་བོ་དགུ།

འགོངས་ཅིང་སོང་། ཕྱོགས་གཞན་དུ་མ་གཡོལ་བར་ཐད་ཀར་འགོམ་ནས་སོང་བ།

འགོངས་ཐུལ་བ། འགྲན་ཟླར་ཐུལ་བའི་དོན།

འགོད་པ་ཅི་ཡོད། ཁྱད་པར་རམ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད།

འགོད་འབུལ་ཞུ་ཕྱོགས་སྐོར། ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ནས་གོང་རིམ་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར།

འགོན། འགོང་པོ། གདོན་རིགས་ཤིག (ཚ)

འགོས་དང་ལྡབས་ཀྱི་ཡུལ། འགོས་ཀྱི་ནུས་རྒྱུད་དང་ལྡབས་ཀྱི་ནུས་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་བཟུང་བྱེད་པའི་ཡུལ། འདི་ནུས་རྒྱུད་ཙ་བ་སྤྱི་མི་ཡུལ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། སྔོན་པོ་འགོས་དང་ལྡབས་ཀྱིས་སྒེར་བདག་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་གོ་དགོས།

འགོས་ལུགས། གསང་འདུས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་ཆ་ཚང་བ་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་ལ་མངའ་བ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་བཤད་སྲོལ་ལ་འགོས་ལུགས་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་འཕགས་ལུགས་ཡིན།

འགོས་ལོ་ཙཱ་བ། འགོས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྟེ། བོད་ལ་སྔ་ཕྱི་ཞེས་སུ་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་བཞི་བྱུང་། ༡. ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀར་མཁས་ཤིང་ཀྲུང་དོང་གི་ས་ཆར་ཡུན་རིང་

བཞུགས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་ཡི་གེ་ལས་ཆོས་དཔེ་འགའ་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་མཁན་འགོས་ཆོས་གྲུབ། ༤. རྗོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་དངོས་སློབ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་མཁན་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། ༥. རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་དུས་མཉམ་མིང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་སྤྱི་དང་རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ། ༦. རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་དང་དུས་ཐོག་མཉམ་མིང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་འགོས་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་བཅས་བཞི་ཡོད།

འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཚན་སྙན་གྲགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་འཁྲུངས་ལོ་དང་གཤེགས་ལོ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། རྗོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་སློབ་མ་ཡིན་པས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཕྱོན་པ་ནི་དེ་ལས་གསལ་བར་ཤེས། འཁྲུངས་ཡུལ་གཙང་རྟ་ནག་སྡུའི་ཁུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ས་ཆར་འཁྲུལ་སྣོན་མཛངས་ཤིང་དུན་གྱི་ཡ་གྱལ་འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག་གི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་རྒྱ་གར་དུ་ལན་གསུམ(མར་པ་དང་ཐོན་དུས་མཇལ་ས)ཕྱིན་ནས་བརྒྱ་ཏ་ཡི་མཚན་ཡོད་པའི་བླ་མ་བདུན་ཅུ་ཙམ་བསྟེན་ནས་ཆོས་གསན་པས། མདོ་སྔགས་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཤིས་གསན་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བོད་དུ་ཕེབས་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མའི་ཆོས་མང་པོ་དང་། ལྷག་པར་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོར་ལ་གཞུང་མང་པོ་བསྒྱུར་ཞིང་བཤད་པ་མཛད། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་རྗེས་སུ་འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་འདི་ཉིད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་ད་ལྟ་བདག་གིས་མ་མཐོང་ལགས།

འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་འགྲུབ། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་ཐོན་པའི་བོད་རིགས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལོ་ཙཱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས《མདོ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་འཕགས་པ་མོ་ཆའི་བཀོད་པ་བསྟན་པ》ཞེས་པ་དང་། 《ལང་ཀར་གཤེགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྙིང་པོ》ཞེས་པ། 《མཛངས་བླུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ》《འཕགས་པ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་པ》ཞེས་པའི་མདོ་སོགས་མདོ་ཁག་མང་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཅིང་། བོད་ཡིག་གི་མདོ་སྡེ་ཁག་མང་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་པ་མ་ཟད། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཁྲི་ཤ་ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་དམ་ཆོས་འཆད་རྩོམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ་གནང་མཛད།

འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྦྲེལ(༡༣༩༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་གླང(༡༤༨༡)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་བཞུགས། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་ཀུན་བཟང་རྩེའི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པས་ཡེ་བཟང་རྩེ་པ་ཡང་ཞུ། གོང་ནི་སྟོད་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་ཁུལ་རྒྱས་སྨན་ལྷ་ཁང་གི་མདའ་འཆམ་པ་རའི་གྲོང་ནག་མེ་དགུ་ཟེར་བའི་ཁྱིམ་དུ་ཡབ་འགོས་སྟོན་འབྲུང་གནས་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་སྒྲི་ཐར་སྐྱིད་གཉིས་ལ་སྲས་སུ་ལྷ(ཆེ་བས་ཁྱིམ་བཟུང་ཡང་རིང་མིན་འདས་ཤིང་དེའི་འོག་མ་ཡང་ཆུང་དུས་ནས་འདས། གསུམ་པ་འགོས་ལོ་རང་ཉིད། བཞི་པ་ནམ་མཁའ་དཔལ་འབྱོར། ལྔ་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ)དང་སྲས་མོ་གསུམ(རྡོ་རྗེ་སྐྱིད། བུ་འདྲེན། རིན་ཆེན་སྐྱིད)ཡོད་པའི་ནང་གི་སྲས་གསུམ་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་མེས་རབ་དར་རྒྱས་དང་། བསམ་བཟང་པ། ཞང་ལག་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། སྟོར་མོ་ལུང་དོན་གྲུབ། ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ཤངས་པ་ཀུན་མཁྱེན། སྟར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་བཀྲ་ཤིས། ཏ་ནག་ཆོས་རྗེ་སློལ་མ་བ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་དང་། རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ《དུས་འཁོར་འགྲེལ་པ》དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དཔེ་རྒྱུན་ད་ཅང་དཀོན། ཁོང་གིས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན་བཞིན་གནང་བར་བརྟེན། སྙིང་མ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད། དགེ་ལུགས་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཚང་མའི་ནང་རང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པའི་གྲལ་སུ་རྩིས་ནས་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་བཀོད་ཡོད། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ཡང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་སྤྱིལ་མཆོག་པས་མཛད་པ་ཁ་ཕྱང་དུ《རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཞོན་ནུའི་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ》ཞེས་འཁོད་པ་ཡིག་མ་ལ་ཤོག་གྲངས་༧༢ཡོད། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི《དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྙེ་མ》ཡིག་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ཡང་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་ཙམ་འདུག

འགྱུར་བ་བརྒྱད། ༡. དགའ་བའི་འགྱུར་བ། ༢. ཁོང་ཁྲོ་བའི་འགྱུར་བ། ༣. འབྲལ་དགོས་པའི་སྐྱ་དན་གྱི་འགྱུར་བ། ༤. ཁྲོ་བའི་འགྱུར་བ། ༥. སེམས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བའི་འགྱུར་བ། ༦. སྐྲག་པའི་འགྱུར་བ། ༧. སྨུག་སྡུ་བའི་འགྱུར་བ། ༨. ངོ་མཚར་བའི་འགྱུར་བ།

འགྱུར་བའི་ལྟག་བརྩལ། ཐོག་མར་གྲུབ་པའི་སྐབས་བདེ་བའི་སྣང་བ་ཞིག་འཆར་ཡང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་འགྲོ་བ།

འགྱུར་མེད་རྟག་པ་དམ་པའི་གནས། ནམ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྲུ་ཞིང་བརྟན་པའི་གནས་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན་པས་བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་སྐབས་ཀུང་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་འཇིག་མི་ནུས་པར་རྣམ་སྟོང་པ་ནམ་མཁར་བརྟེན་པ་ལྟར་གནས་ཞེས་ཟེར།

འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ། བོ་ལྡ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ཀྱི་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིས་ཡང་གཤེགས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༧༤༧)ལོར་ཕའི་གོ་ས་ཐོབ་འཛིན་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་དུས་ལྟར་བསྐྱངས། གོང་མས་གོ་ཅུན་ཝང་ཕང་གི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་སྲིད་སྐྱོང་དྭ་ལའི་བླ་ཁྲུར་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གཙང་ཁུལ་དུ་གཟིགས་སྐོར་ཕེབས་པ་དང་སྤྲགས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལ་མཇལ་ཕྱག་ཐོག་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེ་དང་། ལྷག་པར་མཛད་བརྒྱ་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་ཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་པར་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་དང་། ཙོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུའི་ཐང་པར་བཅོ་ལྔ། གནས་བརྟན་ཐང་པར་བདུན། རྒྱལ་དབང་དང་པཎ་ཆེན་འཁྲུངས་རབས་བཅས་སྨན་ལུགས་བྲིས་ཚུགས་ལྡན་པའི་ཐང་སྐུའི་མིང་བར་ངོ་མཚར་ཅན་རྣམས་འབུལ་བ་མཛད། ས་སྦྲུལ(༡༧༤༩)ལོར་རང་གི་གཅེན་པོ་མངའ་རིས་སྤྱི་ཁྱབ་གུང་འགྱུར་མེད་ཚེ་བརྟན་དབར་འཁོན་འཁྲུག་ཡོ་ལངས་ཆེ་ཙམ་བྱུང་སྟེ་འགྱུར་མེད་ཚེ་བརྟན་རྐྱེན་ལམ་དུ་བཏང་། ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་སྲིད་སྐྱོང་དྭ་ལའི་བླ་ཁྲུར་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ནས་སླར་ཡང་གོང་མ་དང་བོད་སྟོད་བླ་ཞིན་གཉིས་ལ་ཕྲ་མར་བཅའ་སྟོད་རྒྱའི་དཔོན་དམག་ཤུང་འཕྲི་དགོས་པ་ཞུས་དོན་ལྟར་གོང་ནས་དམག་དཔུང་ཁག་གཅིག་ཕྱིར་འབེན་ཏུང་། ཕྲ་སྟོད་ཨན་བན་དང་འབྲེལ་བ་རྗེ་སྟག་སོང་བ་མ་ཟད། ཆིང་གོང་མའི་དཔོན་དམག་ཚོད་དུ་འཛོག་རྒྱུར་མ་འདོད་པས། ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཕྲ་ཞིན་ཕུ་ཆེན་དང་ལབ་ཧྲུན་གཉིས་ནས་ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཁྲོམ་གཟིགས་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ཐོག་ངོ་གཡོག་གསུམ་བཀོངས། འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མགྲོན་གཉེར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡ་རོར་གཉིས་སོགས་ནས་བོད་དམག་བསྡུལ་ཏེ་ཕྲ་ཞིན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོག་ལ་གསོལ་བ་དང་། རྒྱའི་ཞི་དག་ལས་བྱེད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཁྲོམ་གཟིགས་ཁང་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་བཀོངས་པས་ས་ཆ་དེར་ཕྱིས་རྒྱ་འབུམ་སྒང་ཞེས་མིང་ཆགས། སྔོན་མ་བྱུང་བ་སྤྱི་ཚའི་ཆེས་གཉིས་དང་།

སོགས་དཔོན། ཨེམ་པན་གཉིས་ཀྱི་བླ་བོ། དམག་མི།
སྟོང་པ་བཅས་མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་སྐོར་རྗེ་བོ་བྲང་
དུ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་དྲུང་དུ་སྐྱབས་ཞུར་བཅར། ལྷག་ན་ལོ···
མཇུག་དེ་རང་དུ་མགྲོན་གཉེར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང······
དཔལ་གྲོང་ཤར་པ་སྲུང་སྲུག་པ་སོགས་ལྷ་ལྡན་ལྷུང་ལོ་ཅན
གྱི་སྡེ་རའི་ནང་དྲུག་པོའི་ཁྲིམས་བཅད་པ་དང་། དྭ་ལའི···
བླ་བྲང་གི་སྲས་དར་རྒྱས་ཆེ་རིང་དང་། ཨུམ་བཀྲིས་གཞོན
སོགས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱང་ཕུད་དུ་བཏང་། དྭ་ལའི་བླ···
བྲར་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ལྷག་ན་བར་པོ་བཞི་སྲིད
སྐྱོང་རེད། དགེ་ལྡན་ཚོགས་ཆེན་དང་། གསང་ཕུ་ནེའུ···
ཐོག་གི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས། ལ་མོ་བྱང་ཆུབ་ལྟོག་ལ
རྒྱ་ཕིབས་སོགས་གསར་བཞེངས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་སྤྱི
ཞུ་ཆེ་ཞིང་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷག་རྗེ་གྲུབ་མཆོད་གསར་འཛུགས།
བཙན་བརྫིད་ཆེན་པོས་ཁྲིམས་ནན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་རྩུང་མ
བརྟག་པའི་སྨྲོན་དང་རྒྱན་དུ་ཀུན་སྤྱོད་དྲག་ཤུལ་ཆེ་ཙམ······
ཡང་ཡོད་པར་སྣང་ངོ་། །

འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ། ཡོངས་གྲུབ་ལ་སྨྲས་བརྗོད······
རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ།
འཁྲུལ་གཞི་གཞན་དབང་དང་འཁྲུལ་པ་ཀུན་བཏགས······
གཉིས་ཀས་སྟོང་པའི་དག་པ་ཙ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཞིག་གོ །
མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །

འགྱེད། གྲུ་པ་རྣམས་ལ་མི་རེར་གོས། སྣ་རགས། གོས་ཆེན
མར། ཇ། དངུལ་དང་ཁ་བཏགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ···
བགོ་བཤར་འགྱེད་པ།

འགྱོད་པར་བྱུར་ཏ་རེ། འགྱོད་པར་བྱར་རེས།

འགྲང་། གྲང་། འདི་ཚིག་ལ་འཇུག་པའི་འབྲེད་ཤུད་ཀྱི་སྒྲ
གམ་ངམ་སོགས་དང་ཆ་འདྲ་བའི་གནའ་བོའི་སྐད་ཅིག

འགྲམ་པ་ཆགས། མ་མགལ་ཆག་པ།

འགྲིགས། འདི་ནི་བོད་དུ་དར་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྩེད་མོའི······
རིགས་ཀྱི་གྲས་རྒྱུན་དུ་རྩེད་ཚོག་པའི་རིགས་གཅིག་དང······
རྩེད་མི་ཚོག་པའི་རིགས་གཅིག་བཅས་ཁག་གཉིས་ཡོད།
རྩེད་ཚོག་པའི་གྲས་ནི། རྡེའུ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་གྲངས
ཀ་མང་ཙམ་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོའི་རྡེའུའི་བར་དུ་རྡེའུ
གཞན་དག་མེད་པར་གྲལ་འགྲིགས་པོ་བྱུང་ན་ཕར་ཕྱོགས···
ཀྱི་རྡེའུ་ནས་གཅིག་ཟོས་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་ལ་གསུམ······
འགྲིགས་ཡིན་ཚེ་རྡེའུ་དཀར་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་ནག་པོ······
བཅུ་གཉིས་དགོས་ལ། བཞི་འགྲིགས་ཡིན་ན་རྡེའུ་དཀར···
པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་ནག་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། ལྔ་འགྲིགས···
ཡིན་ན་རྡེའུ་དཀར་པོ་སུམ་ཅུ་དང་ནག་པོ་སུམ་ཅུ་དགོས···
ཤིང་། གང་ལྟར་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྡེའུ་གྲལ་གང་འགྲིག་ཐུབ
ཐུབ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྡེའུ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱི་གྲལ
འགྲིག་པོ་མི་ཡོང་བའི་ཐབས་བྱས་ཏེ་བཀག་པ་ཞིག་ཡིན···
པས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་རྩེད་མོ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ། འདིར་རྒྱུན་དུ
རྩེད་མི་ཚོག་པའི་འགྲིགས་ཀྱི་རྩེད་མོ་ནི། ཡོངས་གྲགས་སུ
རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་འགྲིགས་ཟེར་བ། མི་ལེར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ······
མཐའ་བསྐོར་ནས་རྒྱལ་པོ་ལམ་པར་བཀོས་ཐུབ་ན་རྒྱལ་པོ
བཙོན་དུ་འཛུག་པ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་འགྲོ་ས་མེད་པར་བཀོས་པ
དང་། རྒྱལ་པོས་མི་ལེར་གཏོར་ནས་ཐར་ན་རྒྱལ་པོ་ལ······
རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་རྩེད་མོ་དེ་ཉེན་འབྲེལ་ཅན
པར་རྩིས་ནས་རྩེད་ཚོག་གི་མེད་པ་རེད།

འགྲིབས། ཉམས་རྒུད་དམ། ཉུང་དུར་ཕྱིན་པ། (ཚ)

འགྲུལ་འགྲིམ་པ། འཕར་འགྲོ་རྒྱུར་འོངས་བྱེད་པ།

འགྲེང་མགོ་ནག་ཡོངས་ཀྱི་རྗེ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི···
བཤད་སྲོལ་ལ། ཤང་པ་གཉིས་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་གཟུགས
པོ་གེར་གེར་བྱས་ནས་ལངས་ཏེ་འགྲོ་བའི་མི་ལ་འགྲེང་ངམ
གེར་ཟེར་ཞིང་། ལེབ་ཞེས་པ་ས་ཞིང་དང་རྩ་ཐང་། སྐྱར
ཞེས་པ་རྐང་ལག་བཞི་ཀ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་གཟུགས་པོ་སྐྱར
ནས་འགྲོ་བའི་དུད་འགྲོ་ཕྱུགས་རིགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན།

འགྲེང་རྡི་བཙོན། འགྲེང་དུ་འགྲོ་བའི་མི་རྣམས་བཙོན་དུ
འཛུག་པ།

འགྲེལ་པ་དྲུག སྒྲ་དོན་ལེགས་བཤད་ལས། འགྲེལ་པ་དྲུག
ཏུ་ངེས་པར་གསུངས་པ་སྟེ། ༡. ཚིག་འགྲེལ། ༢. དོན···
འགྲེལ། ༣. འབྱེད་འགྲེལ། ༤. རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།
༥. དཀའ་འགྲེལ། ༦. སྦྱར་འགྲེལ་དྲུག་གོ། ཡང་ན་ལུང
གི་དགོངས་པ་ཕྱུང་བ་རྩེ་ཚོལ་བ་ལྟ་བུའི་ང་རོ་བཀའ་འགྲེལ
དང་། འབུ་ཤིན་ཏུས་འགྲོལ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཚིག་འབྲུ་འགྲེལ
དང་། རྒྱུད་ལས་བསྡུས། གདམས་པ་ལས་བསྡུས་ཁྲིགས
སུ་བསྡེབས་ནས་བཤད་ན། དབྱེ་ན་དོན་འགྲེལ་དང་།
ལུང་རིགས་ཀྱིས་བདག་རིག་བསྒྲུབས་ནས་གཞན་རིག······
དགག་པ། སེང་གེའི་ངར་སྐད་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་གསང
འགྲེལ་དུ་བཤད་པའང་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་པ་རིགས་གསུམ། ཚིག་དོན་དཀའ་གསུམ་སྟེ།
༡. ཚིག་འགྲེལ། གཞུང་གི་ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གོ་བ་སྐྱེ···
བའི་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། ༢. དོན་འགྲེལ། ཚིག···
མར་ནང་དོན་བསྡུས་པའི་ས་བཅད་བསྟན་པ། རྗེས་སུ···
དཀའ་གནད་ལ་དོགས་པ་ཆོད་ངེས་ཀྱི་གསལ་བཤད། ཐ
མར་བཤད་ཟིན་པའི་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་མ་བདེ་བར་འཆད་པ།
༣. མཆན་འགྲེལ། གཞུང་གི་བརྗོད་དོན་དཀའ་གནད······
ཡོད་པའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་བྱས་པ།

འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི···
འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་བ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ནི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་མཛད
པའི་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞུ་བ་དེས······
མཛད་ཅིང་། གཙོ་བོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ
ཉིད་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི
གཞུང་ཞིག་ཡིན། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་སློབ་དཔོན······
འདིས་མཛད་པའི《གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ
པ་སྒྲོན་གསལ》གཉིས་ལ་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས"
མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་རྣམ་གཉིས། ས་ལ་གསལ་བ་རྣམ་གཉིས"
ཞེས་པའི་སྙིང་ན་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ······
བསྔགས་སོ། །《འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ》འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི···
མཁན་པོ་སྟག་གི་པ་ཆེན་པོ་མ་ཧཱ་སུ་མ་ཏི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ
བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མཐུན་པར···
བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་དབུ······
མའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

འགྲེས་ཀང་། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཚན་སོ་སོས་བརྗོད་བྱ་ཁག་མི···
འདྲ་བ་རྣམས་ལ་དཔག་བྱ་འགོག་ཚུལ་རིགས་འགྲེ་གཅིག
པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཁག་མི་འདྲ་བ་རྣམས···
དང་རྫོད་བྱེད་ཚིག་གི་སྦྱོར་ཚན་སོ་སོ་ལ་འང་འགྲེས་ཀང་ཞེས
བརྗོད་པ་ཡིན།

འགྲེས་ཀང་བདུན། ཕུང་པོ། སྐྱེ་མཆེད། ཁམས། རྟེན
འབྲེལ། ཟས། བདེན་པ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི···
སྐུའི་གཅུང་པོ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག······
(༡༢༣༨)ལོར་ཡབ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན···
དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ
གཡས་ཏུ་མདོག་གི་གདོང་ཡོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག
པ་ལ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ཕྱག་ཕྱིར་ཧོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས། སྐུ
གཞོན་ནུ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཁུ་དབོན་ལས་དབང་དང་གདམས
ངག་མང་དུ་གསན་ནས་ཐོས་པས་རྒྱུད་ཕྱུག་པར་མཛད།
ཧོར་རྒྱལ་པོ་སེ་ཆེན་གྱིས་པེ་ཅིན་དབང་གི་ཡུང་དང་།
གསེར་ཐམ། སྲས་མོ་མི་ཁ་བདུན(མམ་ཀྲ་ཀྲན་བཟང)གྱི
བ་དེའི་བཙུན་མོར་གནང་། བྱང་ངོས་སུ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད
ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ཆུ་ལུག(༡༢༦༣)
ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ས་སྐྱ་ཆོས་འཁོར་ལ་ཐེབས། དེ···
ནས་ལོ་བཞི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་པས་འགྲོ་བ····
སྨིན་གྲོལ་གྱི་དོན་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ
ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༦༧)ལོར་སྐྱ···
རུམ་དགེ་ཁང་དུ་སྐུ་གཤེགས།

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། འགྲོ
མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང······
ཡུག(༡༢༣༥)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག······

(༡༢༨༠)ལོའི་བར། བཟངས་རྩ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཨུམ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་གི་མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་ཆེ་བ་ཡིན། ཡབ་དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ལ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་རིག་གནས་ལྔ་ལ་དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོ་མ་དགོས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཞབས་དྲུང་ཆོས་བཤད་མཛད་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཤིང་འབྲུག(༡༢༤༤)ལོར་དགུང་ལོ་བཅུར་ཞབས་དྲུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁུ་བོ་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཞབས་སྐབས་ཕྱག་ཕྱིར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༢༥༡)ལོར་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་བདག་པོར་བསྐོས། དགུང་ལོ་བཅོ་དགུ་པ་ཆུ་གླང(༡༢༥༣)ལོར་ཧུ་པི་ལི་ཧི་ཆེན་དན་གྱིས་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཞབས་སོ་དེར་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་མི་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་དང་པོ་གནང་། དེའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གནང་བ་དང་། ཏེ་ཤྲིའི་གོ་གནས་དང་། གཡང་ཏི་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ཀ སྤུ་ཏིག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཕྱམ་ཕྱར། སྐུ་ཆོས་སོགས་དངོས་འབྱོར་མང་པོ་ཕུལ། དེའི་ཕྱི་ལོར་བཙེ་མེད་སྐྱིད་ཀྱི་འཛའ་ས་བོད་ཡིག་མ(བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད༽ཀྱི་ཤོག་གྲངས༡༥ནས༡༤བར་གསལ)དང་། དངུལ་བྲེ་ཆེན་ལྔ་བརྒྱ་ང་དྲུག ཛ་ཐིག་ཉིས་བརྒྱ། གོས་ཡུག་བརྒྱད་བརྒྱ། དར་ཡུག་སྟོང་དང་བརྒྱ་བཅས་ཕུལ། སྐབས་དེར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་རྒྱལ་པོར་ཞུས་པ་བཞིན་གྲུ་པའི་ཁང་པར་གསེར་ཡིག་པས་མཚེར་མི་འཕབ་པ་དང་། ཞུ་ལག་དང་། ཁྲལ་མི་བསྐུལ་བའི་བཀའ་ཡིག་གནང་། ཐེངས་གཅིག་རྒྱལ་པོས་བླ་མ་ལ་བོད་ས་གནས་སུ་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་བཀའ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། བླ་མས་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱོད་རྒྱལ་པོའི་ཆབ་སྲིད་དང་། ངེད་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཕན་ཐོགས་མེད། དེ་བས་ཆོས་ལུགས་རྣམས་རང་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་སྤྱོད་དུ་བཅུག་ན་ལེགས་ཞེས་ཞུས་པས་རྒྱལ་པོ་ཡང་དགའ་ནས་དེ་ལྟར་བཀའ་ཕབ། གལ་ཏེ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་ཆེ་བའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན་ཙེ་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་དྲིས་སྐབས་བཀག་འགོག་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་ཞིག་དེ་ལས་ཐོག་ཏེ་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསླུས་ནས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་རྩ་མེད་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་པ་རེད། འོན་ཀྱང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་སྐབས་དེར་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལས་ལོན་མེད་པའི་སྐུ་གཞོན་ནུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་ལུགས་ཐོག་མཁས་པའི་ཚུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་ཐོག་ནས་གཟིགས་རྒྱ་ཡངས་པའི་ཕྱོགས་འགོ་དེ་འདྲ་འདོན་པ་གནང་བ་དེས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀའི་སྙན་གྲགས་གོང་མཐོར་སོང་བ་དང་བརྟན་བརྟན་པོར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། སླར་ཡང་གོང་མས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་གཉིས་པ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱང་ཕུལ་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་གི་བདག་པོར་བསྐོས། དབང་ཐེངས་གསུམ་པ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་དུ། ཆོས་དུང་དཀར་པོ་ཀྲུང་གྲགས་དང་རྒྱ་ཡི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་སོགས་ཕུལ། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༢༥༥)ལོར་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆར་ཕེབས་ནས་སླར་ཞང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་སེང་གེ་གདན་དྲངས་ཏེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་སླར་ཡང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། གོང་མས་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་རི་བོ་ཐའི་ཧང་ཧྲན་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཇུ་སྡེགས་ཐིན་ཤིང་གི་ཆོས་ལུགས་མཁས་པ་རྣམས་དང་རྩོད་གླེང་གནང་ནས་ཕམ་པར་མཛད། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༦༤)ལོར་བོད་དུ་ཕེབས་ཁར་གོང་མས་སླར་ཡང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བདག་པོར་བསྐོས་པའི་འཇའ་ས་མུ་ཏིག་མ(འདིའི་ངོ་བཤུས་ཆ་ཚང་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད༽ཀྱི་ཤོག་གྲངས ༡༦ནས༡༥བར་གསལ)ཕུལ། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཤིང་གླང(༡༢༦༥)ལ་ས་སྐྱར་ཕེབས། མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ལ་ནང་དུ་རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་བཞུགས་པ་དང་། བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་བདུན་ལ་གདུགས་དང་ཆོས་འཁོར་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ། གསེར་བྲིས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་པོད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སོགས་གསར་བཞེངས་གནང་། བོད་དུ་ལོ་ངོ་གསུམ་བཞུགས་རིང་ལ་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སྒྲི་ཏ་བྲ་ག་ཏ་ཛྙ་ན་དང་། བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ཤར་ཐང་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་སོགས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཙམ་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་ལྔ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ། མདོ་དང་སྔགས་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་དང་གསན་བཞེས་གནང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་གོང་མས་གདན་འདྲེན་གྱི་བཀའ་ཡིག་འབྱོར་བ་ལྟར་ཕེབས་སྐབས་ལས་ཚན་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་སྤྲོས་དང་བཅས་ཏེ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། ཧོར་ཡིག་གསར་མ(དེང་སང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཡི་གེ་ཟེར་ཞིང་དོན་དུ་བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་ལ་གཟུགས་བསྒྱུར་བྱས་པའི་འཁོར་ཡིག་ཞིག་ཡིན)གསར་གཏོད་གནང་བ་གོང་མར་ཕུལ་ནས་རྗེས་སུ་ཐམ་ཀའི་ཐོག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༢༧༠)ལོར་སླར་ཡང་རྒྱལ་པོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཞུས་པའི་ཡོན་དུ། མི་ཉག་རྒྱལ་རྗོད་རྒྱལ་པོའི་ཞེལ་དམ་ལ་བཅོས་བྱས་ནས་ཞེལ་དམ་གླིང་དྲུག་མ་དང་། གནམ་གྱི་ཏོག ས་ཡི་སྟེང་ན་ཀྱ་གར་ལྟའི་སྲས་པོ། སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས། ཡི་གེ་རྩོམ་མི། རྒྱལ་ཁམས་འཛུགས་སུ་འཛུགས་པ་པོ། གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་འཕགས་པ་ཏི་ཤྲི་ཞེས་པའི་འཇའ་ས་དང་གོ་གནས། དངུལ་བྲེ་ཆེན་སྟོང་ཕྲག གོས་དར་ལྔ་ཁྲི་དགུ་སྟོང་སོགས་ཕུལ། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཁར་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་དཔོན་འདུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་བཞུགས་པར་ཞུས་ཀྱང་མ་གསན་པར་ཕྱིར་ཕེབས་པས་རྒྱལ་པོས་དཔོན་དམག་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོའི་དཔུང་དང་བཅས་ཏེ་ཟླ་བ་མང་པོའི་ལམ་བར་དུ་སྐྱང་སྐྱེལ་ཞུས་མིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི(༡༢༧༦)ལོར་ས་སྐྱར་ཕྱག་ཕེབས། ལོ་དེར་གཙང་ཆུ་མིག་རིང་མོར་དགེ་འདུན་ཁྲི་བདུན་ཕྲག་ཡོངས་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་གནང་བ་དེ་ལ་ཆུ་མིག་ཆོས་འཁོར་ཟེར། དེ་ནས་ལོ་ངོ་ལྔའི་བར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་གནང་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ལ་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་དུ་སྐུ་གཤེགས། (ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཏེ་གནས་ཞིག་གིས་ཧོར་དམག་བོད་དུ་ཁྲིད་ཡོང་བ་དེ་བླ་མས་མཁྱེན་ཀྱི་དོགས་ནས་ཧོར་དམག་བོད་དུ་མ་འཁྱུར་གོང་ཕྲག་ཏུ་དགོངས་པར་བཤད) གསུང་རྩོམ་གང་ཡོད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་པོད་གསུམ་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱས་པ་ནི་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད༽ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༢༨ནས༡༧༡བར་གསལ།

འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས། གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༡༦༡)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༡༡)ལོའི་བར་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་བཞུགས། འཁྲུངས་ཡུལ་གཙང་སྟོད་ཁུ་ལེ། ཡབ་རྒྱ་ཟུར་པོ་ཚབ་པེ་དང་། ཡུམ་མར་བཟའ་དར་སྐྱིད་ལ་སྲས་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཆུང་ཤོས་ཡིན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཡུམ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་བར་དུ་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཞིང་ལོ་ལྔའི་རིང་བཞུགས་ནས་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་ཐོབ། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་སྒྲུབས་ཅིག་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་འབྲུག་ཏུ་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་བརྒྱུད་འབྲུག་པའི་ཆོས་ལུགས

གྱིས་བོད་ལ་ཁྱལ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྱུར་ཏེ། མི་སྡེད་འབྲུག་པ། འབྲུག་སྡེད་སྤྲང་པོ། སྤྲང་སྡེད་གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་བའི་གཏམ་ཀུན་ཁྱིམ་སྐྱོང་བ་ལྟར། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ། དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་ལེ་ཚན་[ཇ]པའི་ཤོག་གྲངས་༡༡༥ནས༡༡༨བར་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན་[ན]པའི་ཤོག་གྲངས་༥༨ནས༥༩བར་དང་། འབྲུག་པ་ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་པདྨ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད》བཅས་སུ་གསལ།

འགྲོ་དྲུག གཉམ་དུ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཅེས་པར་གསལ།

འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་ལམ། ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་བྱེད་མཁན་དང་། རྒྱུན་དུ་སྡོད་མཁན་གྱི་བྱ་སྤྱོད།

འགྲོ་བ་ལྔ། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷ་མི་བསྣན་པའོ། །

འགྲོ་བ་གཉིས། ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ ངན་འགྲོ་ལ་དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་གསུམ། བདེ་འགྲོ་ལ་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གསུམ་ཡོད།

འགྲོ་བ་བཞི། འདུན་པས་འགྲོ་བ། ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ་བ། གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ། འཇིགས་པས་འགྲོ་བའོ། །ཡང་ན། མུན་པ་ནས་མུན་པར་འགྲོ་བ། མུན་པ་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་བ། སྣང་བ་ནས་མུན་པར་འགྲོ་བ། སྣང་བ་ནས་སྣང་བར་འགྲོ་བའོ། །

འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག ལྷ་དང་། མི། ལྷ་མ་ཡིན་གསུམ་ནི་བདེ་འགྲོ དམྱལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་གསུམ་ནི་ངན་འགྲོ་དང་བཅས་ཏེ་དྲུག

འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྡུག་བསྔལ་དྲུག ལྷ་འཆི་འཕོ་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། མི་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ། ལྷ་མ་ཡིན་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། དུད་འགྲོ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། ཡི་དྭགས་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། དམྱལ་བ་ཚ་གྲང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །

འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་སྒོ་ལྔ། མི་ལམ་གྱི་ལམ། བག་ཆགས་ལམ། ལས་ཀྱི་མཐའི་ལམ། འཁྲུལ་འཁོར་མ་རིག་པའི་ལམ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སོ་སོར་མ་རིག་པའི་ལམ་སོ། །

འགྲོ་འོང་མེད་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཕར་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་གནས་གཞན་ཞིག་ནས་ཚུར་འོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ།

འགྲོ་ལུགས་སྤྱོད་ལམ། འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་ལམ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

འགྲོར་སྙི་གནང་། འགྲོ་རུ་བཅུག་གི་མིན། (ཙ)

རྒ་བ་གཉིས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་རྒ་བ། ཉེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒ་བའོ། །

རྒ་བའི་ལྔ། ལང་ཚོ། མཐུ་སྟོབས། དབང་པོ། ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པ། ཚེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ།

རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལྔ། གཟུགས་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ། ཚེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ། །

རྒང་། རྒད། ཙ་བ་དང་རང་བཞིན། (ཙ)

རྒན་ཞིང་གཙོ་དམངས་འགྱུར་ལྡན་མཐའ་དག་ལ་བསྒྲེ་བ། རྒན་པོ། ཞིང་དཔོན། གཙོ་དྲག མི་སེར། འགྱུར་ལྡན་ཆོང་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བཀའ་བབ་པ་ཞེས་པའི་དོན།

རྒན་པ་བཞི། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནོར་གྱིས་རྒན་པ་དང་། ས་ཐོབ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒན་པ་དང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཤེས་པ་ནི་ཐོས་པས་རྒན་པ་དང་། བསླབ་པས་རྒན་པ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་རྒན་པའོ། །

རྒན་ཞུགས། ན་ཚོད་རྒས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ།

རྒན་གཞོན་བར་གསུམ། རྒན་མགོ་དཀར་དང་། གཞོན་སོ་དཀར་བར་དར་མ་གསུམ།

རྒོད་ཀྱི་གཉའ་མནན། དམག་དཔུང་གི་སྐྱིགས་ཁྲིམས་དམ་པོར་གཏོན་པ།

རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་རྩ་རྩ་གཅིག སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བོད་ཡུལ་གཙང་ལ་གཡས་རུ་དང་རུ་ལག དབུས་ལ་དབུ་རུ་དང་གཡོ་རུ། དེ་མིན་རྣམས་ཡན་ལག གསུམ་པའི་རུ་སྟེ་རུ་ཆེན་ཁག་བཞར་བྱེ་བ་རུ་རྣམས་དམག་དཔུང་གི་རུ་རེ་སྟོང་སྡེ་རྩ་རེ་གཅིག་ཁྱུ་བྱེ་བ་སྟེ། རུ་ཆེན་རེ་ལྷ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དབུ་རུ་དང་། གཡོ་རུ། གཡས་རུ། རུ་ལག ཞང་ཞུང་གི་རུ་བཅས་ལ་སྟོང་སྡེ་བཅུ་རེ། སུམ་པའི་རུ་སྡེ་ལ་སྟོང་སྡེ་བཅུ་གཅིག་བཅས་ཡོད། སྟོང་སྡེ་རྩིས་ཚུལ་ནི། རུ་རེ་ལ་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་དང་། སྟོང་བུ་ཆུང་གི་སྡེ་རེ་དང་། སྐུ་སྲུང་སྟོང་སྡེ་རེ་བཅས་བསྡོམས་པས་སྟོང་སྡེ་བཅུ་ཡིན། དབུ་རུ་སྟོད་དང་། གཡོ་རུ་སྟོད། གཡས་རུ་སྟོད། རུ་ལག་སྟོད་བཅས་ལ་སྟོང་བུ་ཆུང་བཞི་དང་། ཞང་ཞུང་སྟོད་སྨད་གཉིས་ལ་སྟོང་བུ་ཆུང་རེ། སུམ་པའི་རུ་ལ་སྟོང་བུ་ཆུང་གཅིག་བཅས་སྟོང་བུ་ཆུང་བདུན། དབུ་རུ་སྨད་དང་། གཡོ་རུ་སྨད། གཡས་རུ་སྨད། རུ་ལག་སྨད་བཅས་སྐུ་སྲུང་གི་སྟོང་སྡེ་རེ་རེ་སྦྱིས་པས་སྐུ་སྲུང་སྟོང་སྡེ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། སྟོང་སྡེ་སོ་སོའི་ཁོངས་སུ་ས་གནས་གང་དང་གང་ཡོད་བཅས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་གསལ་ཞིང་། ཁུངས་ཐོང་ནས་ཐོན་པའི་ཐང་དུ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་སྟོང་སྡེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་ས་གནས་ལྷ་བཅུ་ཙམ་གྱི་ས་མིང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། དབུ་རུ་སྟོད་ཀྱི་ཁམས་ནས་དོར་སྡེ་དང་སྡེ་མཚམས། ཡེལ་རབ། དབུ་རུ་སྨད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་སྐྱིད་སྟོད། གཡོ་རུ་སྟོད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ཤག་ཚེ་དང་། གཉི་མོ་བག དགས་པོ། གཡོ་རུ་སྨད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་སྙོ་ཐག་དང་། གཉལ་པ། གཡས་རུ་སྟོད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ལང་མི་དང་། འོད་དཀར། གཡས་རུ་སྨད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ཉེན་ཀར་དང་འབྲང་མཚམས། རུ་ལག་སྟོད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་གྲོམ་པ་དང་། ལྷ་རྩེ་ཁྲི་སོམ། མང་ཀར། རུ་ལག་སྨད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་གད་སྨྲམ། ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་སྤྱི་གཙང་དང་ཡར་གཙང་། སུམ་པའི་ཁོངས་ནས་བྲུན་པོ་ནགས་སྟོད། ཁ་རོ། འཛམ་སྟོད། འཛམ་སྨད། རྒོད་ཚང་སྟོད། རྒོད་ཚང་སྨད་བཅས་ས་གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་མིང་གསལ་བ་རྣམས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་ཞིང་ས་མིང་འགའ་ཞིག་དེང་སང་ཡང་རྫོང་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། དབུ་རུའི་ཁོངས་ཀྱི་འབྲི་མཚམས་དང་། ཕྲུགས་མཚམས། སྐྱིད་སྟོད་སྐྱིད་སྨད། གཡོ་རུའི་ཁོངས་ཀྱི་ཡར་ལུང་འཕྱིང་ལུང་། དྭགས་པོ། གཉལ། སྙོ་ཐག རུ་ལག་ཁོངས་ཀྱི་མང་ཀར་དང་གྲོམ་པ། ལྷ་རྩེ། རྒྱང་རོ། ཞང་ཞུང་ཁོངས་ཀྱི་གུ་གེ་དང་། ཅོག་ལ། སུམ་པའི་རུ་ཁོངས་ཀྱི་རྒོད་ཚང་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། ནགས་སྟོད་བཅས་ནི་དེང་སང་ཡང་གི་ས་བཀྲའི་ས་མིང་ཐོག་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། ས་བཀྲའི་ནང་མ་འཁོད་ཀྱང་ས་མིང་ད་ལྟ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དང《བློན་པོ་བཀའ་ཐང》གི་ནང་གསལ་བའི་ས་མིང་མང་ཆེ་བ་མཐུན་ཡང་། འགའ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་མཐུན་པ་དང་། སྐབས་འདིར་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བཤད་ཙང་། 《བློན་པོ་བཀའ་ཐང》གི་ནང་སྟོང་སྡེ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ལས་མ་བཤད་པ་ནི་བཀའ་ཐང་ནང་གི་སྟོང་སྡེ་དེ་དག་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ཁྲི་ཚུལ་ཡིན་པས་སྔར་གྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་དེ་རྣམས་ལས་ཚན་ཁག་བསྒྲིལ་བཅོས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་ཡོད། སྟོང་སྡེ་སོ་སོར་མི་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པའི་སྐོར། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་སུ་སྟོང་སྡེ་རེ་ལ་མི་གྲངས་ཇི་ཡོད་པོ་རྒྱས་ཁག་ལས་གསལ་པོར་བཤད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་ཡང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ཁག་ལ་མི་གྲངས་ཇི་ཡོད་སྐོར《བློན་པོ་བཀའ་ཐང》ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། དབུ་རུ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་གཅིག་ལ་མགོ་གྲངས་བདུན་འབུམ་བཞི་ཁྲི། གཡོ་རུ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་དང་སྟོང་བུ་ཆུང་གཅིག་སྡེ་དགུ་ལ་མགོ་གྲངས་བདུན་འབུམ། གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་དང་སྟོང་བུ་ཆུང་བཅས་བསྡོམས་པའི་དགུ་ལ་མགོ་གྲངས་བདུན་འབུམ། རུ་ལག་གི་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་དང་སྟོང་བུ་ཆུང་བཅས་བསྡོམས་པའི་དགུ་ལ་མགོ་གྲངས་བདུན་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་བཅས་ཡོད་པར་བཤད། དེ་དག་གི་གྲངས

འཐོར་བསྡོམས་ན་མགོ་གྲངས་ས་ཡ་གཉིས་དང་བརྒྱད་……འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་དེང་སང་གི་ཁྲི་གྲངས་ཀྱི་གཞིར་བྱས་པ་ལྟར་ན་ཁྲི་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་དགོས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་བོད་ཀྱི་དམག་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ངེས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། དམག་དཔུང་གི་གྲངས་འབོར་མང་པོ་དེ་ཙམ་ཡོང་དཀའ་བའི་ཚོད་དུ་སྣང་།

རྒོད་ཀྱི་ཞེམ་ལྷ་ཅན་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། འདི་ཉིང་མའི་ལྷ་ས་ཞིག་སྟེ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དྲ་བའི་ལྷ་མ་ཀླུ་……སྲིང་ལྡུ་པའི་གསུང་འབུམ་[ཀ]པའི་མཇུག་ཏུ་ཡོད།

རྒོད་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་ཡུལ། རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་ཟེར་རྒྱུ་འདྲ་ཡང་དེའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་མི་གསལ་བས་བརྟག་……དགོས།

རྒོད་རྡོ་འཚལ་ལད། སྐབས་འདིར་དེར་བྱ་ཚིག་དང་མིང་……ཚིག་ཁག་ཅིག་ལ་རྫོགས་ཚིག་སྦྱར་བའི་རྗེས་སུ་སྦྱར་ཡང་……ཚིག་གྲོགས་ཚོག(ཅོག)གམ་འཚལད(འཚལ)སྦྱར་བ་དེས་མཐའ་དག་གམ་ཡོད་ཚད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་པ་……དཔེར་ན། ལྟན་པའི་ལྷ་སྐད་ནི་གཉེ་ཟླས་སླེབས་སོ་ཚོག་ཏུ་ཐུབ་སྟེ། (ཁྲང་ཅིང་མཐུན་འབྲེལ་རྡོ་རིང་ཐུབ་དོས་ཀྱི་ཡིག་བྱང་༥(༨པ་ལས)ལན་རྩུན་དཀྱིལ་མིང་བཀའ་སྦྱལད་དོ་ཚོག་ཉན་པ་ཡིན། (ཙ)

རྒོད་ཚང་པ། རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ(༡༡༨༩)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་རྟ……(༡༢༥༨)ལོའི་བར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བཞུགས། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་……རས་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ། ཐ་མར་ཆེ་བ་ལོ་རྒོད་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པའི་ནང་གསེས་རྒོད་ཞེས་པ་ནི་རྒོད་ཚང་……མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་ལ་ཟེར། འདིའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་……ཟད་རྒྱས་པ་《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ཀ]པའི་ཤོག་……གྲངས༡༢༢ནས༡༢༥བར་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་……པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[ཁ]པའི་གྲངས༥༨ནས༥༩བར་གསལ།

རྒོལ(རྒོད) རྒོད་ནི་འཐབ་རབ་ཅན་དམག་གི་ལས་བྱེད་པའི་མིང་། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤོག་གྲངས……༦༢པར་གསལ།

རྒོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ། སྔ་རྒོལ་ལ་……ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀར་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །

རྒོལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཀྲམས་ས། རྒོལ་བ་ནི་རྩོད་པ། དཀྱིལ་འཁོར་བཀྲམས་ནི་རྩོད་པའི་དཔང་པོ་ལ་དགེ་……འདུན་དུ་མ་བཞག་སྟེ་རྩོད་པའི་དོན་ཡིན།

རྒོལ་ངན་ཆེ། རྩར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ།

རྒྱ་དཀར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་ཉི་ཤུ་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་དཀར་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེ……(༡༣༩༦)ལོར་ཡབ་འཛམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་……མཚན་དང་ཡུམ་སྒྲོ་མདའ་བའི་སྲས་མོ་མ་གཅིག་དཔལ་……འབྱུང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཤར་དགེ་ཕྱིང་གི་ས་འི་ཆ་……ཟུམ་མོ་གཡང་སྒང་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་……ལྕགས་རྟ(༡༤༡༠)ལོར་འཛམ་དབྱངས་ཀུན་མཆོག་……བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་……མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་……པར་གཅེན་པོ་དང་ལྷན་དུ་ས་སྐྱར་ཁྲི་འདོན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོར་ཀུན་ཆེན་……སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ལས་དགེ་……ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ཆུ་རྟ……(༡༤༡༤)ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྩིས་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༤༡༦)ལོར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནས་བསྙེན་……རྫོགས་བཞེས། ལོ་དེར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཁྲུལ་……རིང་ལོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་སླར་ས་སྐྱ་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་……འབྲུག(༡༤༢༤)ལོར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་ཆོས་གཞིས་དང་……བཅས་པ་གཅེན་པོ་ལ་ཕུལ་ཏེ་ཐུ་བྲལ་ཀོ་ནར་ཐུགས་གཏད། དོར་བུ་ལུང་རྩེ་དང་འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲར་ཕེབས་ཏེ་སླར་ས་……སྐྱར་ཆིབས་བསྐྱར། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་……བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(༡༤༤༧)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

རྒྱ་དཀར་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་……གྱི་ཁྲི་པ་བཅུ་དགུ་པ་འདི་ཉིད་ཡབ་འཛམ་དབྱངས་ནམ་……མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་ཁྲི་མདའ་བའི་སྲས་མོ་མ་……གཅིག་དཔལ་འབྱུང་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་……བདུན་པའི་མེ་འབྲུག(༡༣༧༦)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་……ལོ་ཉེར་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ……(༡༤༠༢)ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལམ་འཛོལ་……ནས་ཧོར་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་འཁྱར། ཐོག་མར་སྐད་བརྡ་མི་……འཚོད་ཀྱང་ས་སྐྱའི་སྐྱེ་ཆེན་དམ་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་……འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ། དེ་ནས་གྲུབ་ཐ་ཞེས་པའི་ཡུལ་……མིན་ཏུ་མཛོ་ཞིང་ཆུ་མེད་ས་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་པས་རྗེ་འདིས་……བྲག་ལ་ཕུར་པ་བཙུགས་ནས་ཆུ་བཏོན་པ་དང་། ཁ་བ་……ཆེན་པོ་བབས་ནས་འགྲོ་ལམ་མི་ཐེད་པའི་ཚེ་འགྲོང་རྒྱང་ཤ་……པ་སོགས་ཀྱིས་ལམ་སྣ་ཁྲིད་པ་སོགས་གྲུབ་པའི་རྟགས་……མཚན་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་མིན་ཏུ་ཆེ། མཐར་དགུང་ལོ་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་……ཤིང་སྟག(༡༤༡༤)ལོར་ཤར་དགེ་ཕྱིང་དུ་སྐུ་གཤེགས།

རྒྱ་ཡུ་མ། རྒྱ་ཤག རྒྱ་སྐྱེགས། (ཙ)

རྒྱ་ཤེགས། རྒྱ་སྐྱེགས། ལ་ཀ།

རྒྱ་གར། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ས་གནས་དེའི་མི་མང་ཆེ་……བ་རྒྱུན་དུ་གོས་དཀར་པོ་གཙོ་བོར་གྱོན་ཅིང་། མྱ་ངན་……བྱེད་སྐབས་གོས་ནག་པོ་གྱོན་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་གར་ཞེས་……མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར།

རྒྱ་གར་ཀོ་ས་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཕྱི་གྲགས་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་……སྐད་ལ་ཡུལ་དགེ་བ་ཅན་ཟེར།

རྒྱ་གར་མཁའ་འགྲོའི་ཁྲུང་འཁགས་ཀྱི་གདམས་པ་བཅོ་ལྔ། ༡. སྨོན་འགྲོ་དག་བྱེད་སྐོང་ར། ༢. ཐབས་……ལམ་བདེ་སྟོང་རང་འབར། ༣. སྒྱུ་ལུས་ཆགས་སྡང་རང་……གྲོལ། ༤. མི་ལམ་འཁྲུལ་བ་རང་དག ༥. ཁྲིད་པར་……འཁོར་ལོ་རྣམ་དྲུག ༦. བསྐྱེད་འཕོ་ཤེས་རབ་རྣམ་བཞི། ༧. འཕྲུག་མེད་ལམ་ཁྲིད་རྣམ་གསུམ། ༨. དག་སྣང་ཞལ་ཤེས་……རང་ཤར། ༩. ཡུལ་སྣང་གང་བསམ་གསལ་མཐོང་། ༡༠. འོད་གསལ་གཏི་མུག་རང་སངས། ༡༡. འཕོ་བ་མ་……བསྒོམས་སངས་རྒྱས། ༡༢. བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ། ༡༣. ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་མི་ལམ། ༡༤. དོན་དམ་བཅད་མེད་……གཞོད་མེད། ༡༥. གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་རང་ཤར། ……ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དྲུག མཉན་ཡོད། ……གནས་བཅས། ཙམ་པ་ཀ ཝ་ར་ཎ་སི། ཡངས་པ་ཅན། ……རྒྱལ་པོའི་ཁབ།

རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་མདོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཤིཀྵ་ཀ་ར་ཎ། ……ཤི་ཤ་ལ་ཏྲ་ཀ་ར་ཎ། ཤ་སྒྲ་ལ་ཀྵ་ཎ་ཏྲ་ཀ་ར་ཎ། ཤ་ཏི་ཏྲ་……ཀ་ར་ཎ། ས་མནྟ་ཏནྟྲ་ཀ་ར་ཎ། པ་ཏནྡྷ་ལི་ཏྲ་ཀ་ར་……ཎ། མ་ན་ཧཱ་རི་ཏྲ་ཀ་ར་ཎ། ཤུ་ར་སུ་སྲི་ཏྲ་ཀ་ར་ཎའོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་ཆེན་བཞི། གངྒཱ། སིནྡྷུ། སི་ཏཱ། པཀྵུ།

རྒྱ་གར་གྱི་བདག་པོའི་མིང་ཐོབ་པ་བཞི། དེད་……དཔོན་ཀུན་སྐྱོང་ནོར་གྱི་བདག །དཔལ་ལྡན་ལ་ཀོ་ལ་སྣན་……ཀྱི་བདག །ཀ་ནི་ཥྐ་ཀ་དམག་གི་བདག །མཛེས་མ་……འདོད་ལྡན་ཚལ་གྱི་བདག་གོ།

རྒྱ་གར་གྱི་གནའ་བོའི་སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་……གསུམ། སྒྲ་པཱ་ཎི་པ། སྒྲ་ཀ་ལཱ་པ། སྒྲ་ཙནྡྲ་པའོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་རིག་འཛིན་བརྒྱད། ༡. སྐུའི་རིག་འཛིན་……འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ༢. གསུང་གི་རིག་འཛིན་ན་……གཱ་རྫུ། ༣. ཐུགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་ཧཱུཾ་ཆེན་ཀ་ར། ༤. ཡོན་……ཏན་གྱི་རིག་འཛིན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། ༥. འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིག་……འཛིན་པྲ་ཆེན་ཧ་སྟི། ༦. མ་མོའི་རིག་འཛིན་དྷ་ན་སཾ་སྐྲི་……ཏ། ༧. མཆོད་བསྟོད་རིག་འཛིན་རོམ་བུ་གུ་ཧྱ་དེ་བ་ཙནྡྲ།

༨. དུག་ཐུགས་རིག་འཛིན་གཞི་བྲན་སྐྱེ་བརྒྱད་དོ། །

རྒྱ་གར་དུ་ཕྱི་རོལ་ཆོས་ཅན། (དེབ་དམར)ཕྱུགས་དམར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༧༡པའི་ཐོག་བླ་མ་མར་པ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱི་རོལ་ཆོས་ཅན་དུས་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ནི་བླ་མ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་པའི་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་རྟ(༡༠༤༢)ལོར་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་མ་གྷ་དྷའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྡེ་ཚན་མཚམས་སུ་ཡོད་པར༼ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག༽རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་ནང་བཤད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། གནས་དེར་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ནི་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དང་། མཆོད་རྟེན་སོགས་ཡོད་པར་བཤད།

རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་ཀཱ་ལི་སོ་བཞི། ཀ་ཙ་ཊ་ཏ་པ་ཡ་ཤ་ཀྵ། ཉེ་བ་བཞི། མཐར་གནས་བཞི། ཀྵ།

རྒྱ་གར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བོན་མིང་གནང་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞི། མདོ་སྡེ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ། གཙུག་ཏོར་དྲི་མེད་ཀྱི་གཟུངས། ཆོས་ར་དུ་ཀི་ཏུའོ། །

རྒྱ་ཕྱི་ཡོར་ཤུབས། ཤི་དང་ཁོ་ཙེ་རང་འཁྱིལ་ཤུབས་བཅས་དང་། ཁོལ་ཆེན་མཚམས་ཀ་ཁ་གདང་ལས་བཟོས་པའི་ཡོར་ཤུབས་སྣེ་ཚར་ཅན།

རྒྱ་གྲོག རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོད་པའི་འབུ་གྲོག་མ་སྟེ། བོད་དུ་ཡོད་པའི་གྲོག་མ་ལས་ཧ་ཅང་གིས་ཆེ་བ་ཡོད། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་རྒྱ་བཟའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་། གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་སློང་བར་ཡོང་མཁན་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བློན་པོ་དང་བོད་ཀྱི་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གཉིས་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ནང་ནས་ཧ་ཅང་དཀའ་བའི་འགྲན་བསྡུར་གྱི་རྣམ་གྲངས་གྲུས་གཡུ་ཡི་ཞགས་པ་སྐོར་མོའི་མིག་གི་ནང་དར་ཡུག་བརྒྱུ་བའི་འགྲན་བསྡུར་དེ་ཡིན། སྐབས་དེར་བློན་པོ་མགར་གྱིས་འབུ་གྲོག་མའི་སྐེད་པ་ནི་ཤིང་ཏོག་ཀོ་དམ་གྱི་དཔྱིངས་ལྟར་ཆིགས་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཞེད་སྣང་ནས་གྲོག་མའི་སྐེད་པ་ལ་སྐུད་པ་རིང་པོ་ཞིག་བཏགས་ནས་གྲོག་མ་གཡུ་ཞགས་སྐོར་མོའི་བུ་གའི་ནང་འཛུལ་དུ་བཅུག རྒྱབ་ནས་སུ་བཏབ་ཀྱིན་འདེད་པས་གྲོག་མས་སྐུད་པ་འཐེན་ཏེ་བུ་ག་གཅིག་ནས་ཀྱི་ནང་ནས་གྲོག་མ་ཕྱིར་ཐོན་པ་དང་མཉམ་དུ་སྐུད་པ་ཡང་ཕྱིར་ཐོན དེའི་སྐེ་མོར་དར་ཡུག་གི་སྐེ་མོ་བཏགས་ཏེ། སྐེ་དེ་ནས་འཐེན་པས་གཡུ་ཞགས་སྐོར་མོའི་བུ་གའི་ནང་དུ་དར་ཡུག་ཚུད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ནི་སྒྲུང་གཏམ་ཡིན་པ་ལས། དོན་དངོས་སུ་དེ་འདྲ་ཡོང་མི་སྲིད་གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད།

རྒྱ་སྨྲ་མ། སྨ་དམར། (ཙ)

རྒྱ་ཅང་། ལྷ་རིགས་སྐུད་པ་མང་པོ་ལས་བཏགས་པ་ཁོག་སྟོང་ངར་ཕྲུབས་སྟོང་ཅན།

རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་གཉིས། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཉེར་གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ནི་གཞན་གྱི་བློ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བའི་བསམ་བློ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལྡན་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ནི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །

རྒྱ་འཆིང་རྩ་བ། (རྒྱ་མཆིང་རྩ་བ་ཞེས་པའང་སྣང་)འདི་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་གླང(༡༡༠༥)ལོར་སྙེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་ཏེ་ར་སྟོད་དགོན་ཕུག་བཏབ་ཅིང་དགོན་སྡེ་འདི་སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་གྲས་ཤིག་ཡིན། ཁྲིམས་བསྲུངས་ཚད་ཀྱི་སྡོད་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

རྒྱ་ཟ་ཚོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོང་པ་ལྔ། ༡. རྒྱ་ཇུ(ཇ)འཚོང་། ༢. འ་ཞ་འོད་པ་འཚོང་། ༣. གུ་གུ་གཡུ་འཚོང་། ༤. འདན་མ་དར་འཚོང་། ༥. སྨན་སྣ་འཚོང་།

རྒྱ་རྗེ་བྱམས་ཤངས་དབང་པོ། འདི་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཞོན་ཙུང་གི་མིང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུར་བོད་ཡིག་ཐོག་ཕྲིས་པ་སྟེ། ལྷུན་རྟེན་དབང་པོ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། ཐང་ཞོན་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ཀྲི་ཀྲུའུ་སྙིང་པས་སྐབས(ས་ཡོས༧༡༣ ལོ)སྔོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མར་ཆེ་བསྟོད་བྱས་པའི་མཚན་གསར་པ་ཕུལ་བར་ཁའི་ཡོན་རྟེན་ལྷུན་རྟེན་ཤུ་ཏོང་ཏི(神武圣文皇帝)ཟེར་བས། བོད་ཡིག་ཐོག་མིང་ཆ་ཚང་མ་བྲིས་པར་མིང་གི་འགོར་ཡོད་པའི་ཁའི་ཡོན་རྟེན་གོང་མ་ཐང་ཞོན་ཙུང་གི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ཡིན་པས་དེ་དང་ཞིང་། མིང་ཇོ་མའི་ལྷུན་རྟེན་ཞེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཉིས་ཙམ་བྲིས་ནས་མཇུག་ཏུ་བོད་ཡིག་གི་ཞི་ལའི་ཚིག་དབང་པོ་ཞེས་པ་སྦྱར་བ་ཡིན།

རྒྱ་རྗེ་ལི་ཁྲི་བཞེར་ལང་། (ཇ་བཞེད)སོགས་དཔེ་ཆ་ཕལ་ཆེ་བར་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོའི་ཡབ་རྒྱ་རྗེ་ལི་ཁྲི་བཞེར་ལང་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱ་ཡིག་གི༼ཐང་དེབ༽དེབ་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀར། རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ནི་ཐང་གི་གོང་མ་ཀྲུང་ཙུང་གིས་གསོས་པའི་སྲས་ཡུང་ཝང་ལི་ཧྲི་ལི་ཞེར་བའི་སྲས་མོ་ཡིན་པར་བཤད།

རྒྱ་རྗེའི་སྲས་མོ། བོད་ཡིག་ཐོག་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་གོང་མའི་སྲས་མོ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་༼ཐང་དེབ་གསར་རྙིང༽གཉིས་ལས་ཐང་གི་གོང་མ་ཀྲུང་ཙུང་གི་སྤུན་མཆེད་ཡུང་ཝང་ལི་ཧྲི་ལི་ཞེར་བའི་སྲས་མོ་ཡིན་པར་བཤད་པས་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་མནའ་མར་གཏོང་སྐབས་གོང་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲས་མོ་ཡིན་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག

རྒྱ་བཏབ་སྐྱེ་བསྐུར་བ། བཀའ་ཡིག་རྣམས་ཡིག་རྒྱའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་བསྐུར་བ།

རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ། དེ་སྔོན་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ཚ་མོ་ཞེན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བཞུགས་ཡུལ་དུ་བཞེངས་པའི་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ། ལྷ་ཁང་འདིའི་རྒྱ་ཕིབས་སྟག་གི་ཕྲུ་རིས་ལྟར་བཀྲ་བའི་དབང་གིས་རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི༼ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག༽ནང་གསལ་ལ། རྒྱལ་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བ་དེ་ནི་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་བཏབ་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན། དེང་སྐབས་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་ལ་ཡོད་པ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་གྱི་མདུན་དུ་ཚ་ཡུར་དང་། ཚ་ཡུར་གྱི་ནང་ཚན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་མཐའ་ཡིན་ཚུལ་ཏཱ་ལ་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི༼རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར༽ནང་གསལ། དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ནི་ཐོག་མར་དབུས་སྟོད་བྱམས་པ་གླིང་དུ་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་གཙང་ཆུ་རྒྱས་ཏེ་ཆུ་ཉེན་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱུད་ཚང་འདི་ཐོག་མར་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་དང་རྒྱུད་དམངས་བཅས་ལྷ་ལྡན་གྱི་ཆུ་བཀག་ལ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་ཆུ་སྲུང་གི་གནོད་འཚེ་བཟློག་ཐབས་གནང་བའི་ལེགས་གསོས་སུ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་རྒྱུད་ཚང་གི་གཉེར་ཚང་འཛུགས་བཞུགས་གནས་སུ་ཕུལ་བ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུད་ཚང་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།

རྒྱ་ནག བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཡུལ་མིས་རྒྱུན་དུ་གྱོན་གོས་ཀྱི་ཚོས་གཞི་ནག་པོ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། སྐྱོ་ངན་བྱུང་སྐབས་གོས་དཀར་པོ་གྱོན་པ་དང་། ཕྱང་ལ་མི་རྟག་དཀར་པོ་འདོགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ནག་ཞེས་གྲགས་

པ་ཡིན་ནེར།

རྒྱ་ནག་གི་ནང་པའི་གནས་རི་བོ་ཆེན་བཞི། ༡. ལྔ་ཟའི་ཧྲན(五台山)ནི་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་མིང་གཞན་ལ་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་ཡང་ཟེར་ཞིང་ཧྲན་ཞི་ཞིང་ཆེན་ཝུའུ་ཐའི་རྫོང(五台)གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། ༢. ཕུ་ཐོ་ཧྲན(普陀山)ནི་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་ཀྲེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཕུ་ཐོ་རྫོང་ཁོངས་ཀུའུ་ཧྲན་གླིང་ཚོམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་དུ་གནས། ༣. ཨོ་མེ་ཧྲན(峨眉山)ནི་སྐྱང་ཆེན་འཇིང་རི་ནི་ཤི་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་ལི་ཧྲན(乐山)ས་ཁུལ་དུ་ཡོད། ༤. ཅུའུ་ཧྭ་ཧྲན(九华山)ནི་ཨན་ཧྭུས་ཞིང་ཆེན་ཆིན་དབྱང་རྫོང་གི་ཐུབ་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱེ་ལེ་ཀྱི་ཤུའི་ཤར་ཡོད། གནས་རི་བོ་བོའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་ཀ་མད་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྟར་བཀོད་ཡོད་པས་ཁུངས་སོ་སོར་གཟིགས་པར་ཞུ།

རྒྱ་ནག་ཐེམ་ཤིང་། (རྒྱ་ནག་ཐེམ་མིའི་ཞེས་པའང་སྨྲ) ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཅང་ཨན་ཡུལ་མིས་མཚན་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཟེར་ཞིང་། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཀེམ་ཅང་ཤྲུ་དང་། མིང་གཞན་ཐེམ་ཤིང་ཡང་འབོད་སྲོལ་འདུག་པ་སྐབས་དེའི་རྒྱ་སྐད་འོད་ཡིག་ཐོག་སྒྲ་སྒྱུར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། དབུས་པེ་ཏའི་རྩེ། ཤར་ཨ་ཁྲི་ཏ་རིའི་རྩེ། ལྷོ་ནྡྲ་ན་རིའི་རྩེ། ནུབ་ཡ་པ་རིའི་རྩེ། བྱང་སི་ཏི་ཡ་ཀྲི་རིའི་རྩེའོ།

རྒྱ་ནག་ལྷ་ཁང་། རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་ཡི་མ་དང་། གསེར་ལྷ་སོགས་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཆུང་རིགས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་།

རྒྱ་ཕིབས་འོག་གི་ཤིང་བརྩེགས། ཟུར་ཁུག་རྒྱ་ཕིབས། ཐི་འདེགས་སྐར་ས་ལུམ་སྐོར། དེ་སྟེང་ཐི་ཕུངས་ཀྱུམ་སྐོར། སྐར་ས་ཞེ་སྐོར། དེ་སྟེང་སྐར་ས་བརྒྱད་སྐོར། དེ་སྟེང་ལག་ས་བརྒྱད་སྐོར། དེ་སྟེང་བྱ་འདབས་གདུང་མ། ཤར་ཕྱོགས་ཏུ་ཐི་ཕུངས་སྐར་ས་ལུམ་བརྩེགས་སྟེང་ལག་ས་རེ། གོ་ཕུང་ཐི་ཕུངས་གསུམ་ལ་སྐར་ས་ལུམ་བརྩེགས་སྟེང་ལག་ས་རེ། སྒོ་ཕྱང་དཀྱུས་གདུང་རིང་། ཤར་ཕྱོགས་དཀྱུས་གདུང་ཐུང་། ཟེ་ཏོག་གནམ་གདུང་བར་གྱི་མཐོ་ཚད། རྒྱ་འཛར། རྩེ་རྒྱན་ཟུར་རྒྱན། ཟུར་ཐུང(གདུང) སྒོ་བཀག ཀླུང་དྲིལ།

རྒྱ་ཕྱུག་གར་མ་ཁན། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བར་ཉེན་འབྲེལ་ཞུ་བར་ཡོང་བའི་ཐང་གི་སློན་ཆེན་འབའ་དེའུ་ཡི་ཕུ་ལང་མི་ཉི་ཆུང་དུས་ནས་སློབ་གར་མཁས་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ཀྱི་རྩེད་གྲོགས་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་མ་གཤེགས་གོང་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་ཁག་གཅིག་ལེན་པར་བཏང་ཞིང་། དེ་ནས་བོད་དུ་མ་འཁོར་གོང་ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་འདས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ན་ཆུང་བའི་རིང་ལ་ཞང་བློན་མ་ཞང་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅས། བཙན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས་སང་ཤི་ཡང་སློན་པོར་བསྐོས་ཤིང་། ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ལ་དཀོར་ཉེར་ལེན་པར་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་དཔེ་ལེན་པར་བཏང་བ། དེ་ནས་སྦར་ཡང་ཟ་གསལ་སྣང་དང་མཉམ་དུ་ཐང་གི་རྒྱལ་སར་མཆམས་འདྲི་ཞུ་བར་སོང་བ་སོགས་སྐབས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོང་འོག་ནམ་ལ་གསལ།

རྒྱ་འབྲུམ་སྨན། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཕྱི་དཀྱིལ་བརྒྱད་ཁ་མོ་ཆེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཆེན། ཤར་ཕྱོགས་རྗེ་འབྲུམ་ལྷ་ཁང་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ལྷུང་ཁྲབ་ཁང་གསར་འཕེལ་བའི་བར་གྱི་གཞུང་ལམ་ལ་ཟེར། སྔར་བོ་ལྷ་ཟའི་རྫིའི་བུ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བཤད་རྗེས་མིང་འཁྲུག་བྱུང་སྐྱེ། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱ་རིགས་ཕལ་ཆེར་ཤེས་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིག བཤགས་སུ་རྒྱ་རིགས་མི་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཚལ་པ་བཀྲིགས་པའི་ས་ཚ་འབྲུམ་ཡོད་པའི་ཚ་ཁང་རིང་པོ་ཞིག་བཙུགས་པ་ནས་ལམ་བརྒྱུད་དེར་རྒྱ་འབྲུམ་སྨན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཞེས་ངག་རྒྱུན་ལ་འདུག་ཅིང་། དེང་སང་ཚ་ཁང་གཏོར་ནས་ལྡང་ས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་བཟོས་ཡོད།

རྒྱ་མ་ཁྲི་སྐྱང་། ཨལ་ཧྲི་ཤུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་ཨལ་ཧྲི་ཤུང་དཀར་ཤང་རྒྱ་མ་གྲོང་ཚོར་ཟེར། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《གངས་ལྗོངས་རིག་གནས》༡༩༨༧ལོའི་དུས་དེབ་ཨང་དང་པོར་གསལ།

རྒྱ་མ་ཁྲི་དགོན། ཁུ་དགོན་ཁྲིས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་བསྐྱངས་པའི་ལྷ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་སྐྱེ་གནས......ལ་འཕན་ཡུལ་རྫོང་དབང་བའི་ཁྲི་དགོན་གྱི་ལས་ཀ་སྣང་པ་ནས་ཕྱུང་ཞིང་། རྒྱ་ཚལ་གཉིས་ཀས་ས་སྐྱ་པ་མངའ་ཐང་རྒྱས་རིང་དེའི་ཤེད་བཟུང་ནས་འབྲི་གུང་པ་དང་འཐབ། སྐབས་དེར་དཔུས་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགྲ་རྒྱ་ཚལ་བཀའ་གསུམ་ཟེར་བ་ཕྱུང་། ལག་མོ་གྲུ་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རྒྱལ་ཆེན་རྩེ་པའི་འོག་ཏུ་ཁྲི་སྐོར་ཞལ་ཆེར་ཤོར་ནས་ཡར་ཐོན་ནས་རིས་འགའ་མཁར་རྩེ་དང་སྨྲེལ་བའི་སྟེང་དུ་རྩེ་གདོང་རྩེ་ནས་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་རིམ་པས་ཞུས་པར་བྱུང་ལ་ཕྱིས་དཔོན་ལེགས་ལྡན་པའི་དུས་སུ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྡེ་སྲིད་དང་བཀྲིས་ཤིང་། མངའ་ཁོངས་ཀྱི་དགེ་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གཞིས་ཕྱོགས་པ་དང་། ཅོང་ཁ་པའི་འདུ་སྤྱི་བཞིག་པ། དགེ་ལུགས་པ་རྣམས་ཆོས་ལུགས་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་ཆེ་བའི་དབང་གིས་དུས་མི་བདེ་བ་མང་དུ་བྱུང་ངོ(《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ》ཤོག་གྲངས་༥༠བར་གསལ།

རྒྱ་དམག་བོད་དུ་འོང་། འདི་ལ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ཡི་ནང་རྒྱ་དམག་ལྷ་སར་སླེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཡིག་ནང་འཁོད་པ་མེད་ཅེས་གསུངས། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ནང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདས་རྗེས་རྒྱ་ཡི་དམག་བོད་དུ་བྱུང་སྟེ། པོ་ཏ་ལ་མེ་ལ་བསྲེགས། ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཐང་དུ་གཅིག་གི་བར་ཁྲིར་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་གི་དེབ་ཐེར་ཞིག་གི་ནང་འཁོད་པ་རྩམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གཟིགས་པར་གསུངས་པས་རྗེས་སུ་ཞིབ་དཔྱད་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུ།

རྒྱ་དམར་བ་བྱང་ཆུབ་གྲགས། འདི་ཉིད་གནས་པ་མེའུ་ལྷ་གྲོལ་བྱང་ཆུབ་དང་ཕྱང་རིན་ཆེན་གྲགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་། འགྲོན་ཕུ་བའི་སྐུ་སྐྲ་བའི་འོད་ཟེར་ལ་ཡང་མན་ངག་མང་པོ་ཞུས། ཁོང་དང་ཨར་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་པ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་ལ་སེམས་སྦྱོང་གི་མན་ངག་དབྱིས་ཕྱིན་པར་ཞུས། རྒྱ་དམར་བ་ནི་བཤད་པར་མ་ཟད་མན་ངག་དང་ཡང་ལྡན། ཁོང་གིས་སྤྱང་རོ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་མཛད། ཆ་པ་ཆོས་སེང་ལ་དབུ་ཚད་དང་། སྟོད་ལུང་སེ་ཐང་དུ་ཀརྨ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པར་བྱམས་ཆོས་དང་དབུ་ཚད་གསུངས། ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡང་ཆོས་གསུངས། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཊཱི་ཀ་དང་། བསྡུས་པའང་མང་དུ་མཛད། འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། དཔལ་ཤག་སོ་གུ་པ། འཕལ་ཚད་མ་བ། སྐྱེལ་མཁར་ལྷ་ཁང་བ། དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་སོགས་མཁས་པ་མང་དུ་བྱུང་།

རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ། ཁོང་གི་མེས་པོའི་རྒྱུད་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་ཇོ་བོ་སྤྱན་འདྲེན་མཁན་ཕྱུད་མི་ལྷ་དགའ་དང་། ཁྲི་སྲོང་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ལང་མི་དང་སྦ་གསལ་སྣང་བཅས་ཡིན་པར་གྲགས། རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་རྒྱ་གར་ལ་ཆོས་སློབ་པར་འབྱུགས་སྐབས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས་པས་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེས་མགོ་གཉེར་མཛད་དེ་ཇོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་པཎྜི་ཏའི་སར་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ནག་ཚོ་སྐར་ཀུང་ཐང་དུ་ཕེབས་པ་ན་ལྷ་བཙུན་པས་ཇོ་བོ་སྤྱན་འདྲེན་པར་མངགས། རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེས་ནག་ཚོ་ཇོ་བོའི་སྤྱན་སྔར་ཁྲིད་དེ་ཇོ་བོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཇོ་བོ་སྤྱན་འདྲེན་པ་ལ་ཕྱག་ལས་ཇི་ཙམ་སྒྲུབ་པ་དང་ཇོ་བོ་བོད་དུ་ཕེབས་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཞིབས་མང་ཞུས་པས་ཇོ་བོ་བོད་དུ་ཕེབས

ཞིབས་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས། རང་བྱུང་དང་པོའི་ལ་ཡོས་ལམ་ལུགས་འབྲུག(༡༠༢༡འམ་༡༠༤༠)ལོར་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་སྐུ་གཤེགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས《ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་ཆོ་ག་དང་བཅས་པའི་གཟུངས》བསྟན་འགྱུར་ལས《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྟོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ》ཞེས་བྱ་བ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་པ་སློབ་དཔོན་དྷ་རི་ཀ་པས་མཛད་པ། 《གཞན་དོན་སྒྲུབ་མ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོ་ག》ཛ་ཡ་སེ་ནས་མཛད་པ། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་ཤྲཱི་ས་ར་ཧ་པས་མཛད་པ། 《རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་གྱི་སྒྲུབ་པ》《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས》《དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་རྗེ་དི་པཾ་ཀ་ར་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ནས་མཛད་པ། 《ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་བསྟོད་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གི་ནོར་བུ》ཞེས་བྱ་བ་སོགས་མང་ངོ་། །

རྒྱ་ཚགས། ཚོད་པའི་རྒྱ་སྲུབ། (ཙ)

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞི། རི་རབ་ལྷུན་པོའི་ཕྱི་རོལ་དུ་གསེར་གྱི་རི་བདུན་གྱུ་བཞི། མུ་ཁྱུད་འཛིན་ལྕམ་པོ། བར་དུ་རོལ་པའི་མཚོ་བདུན། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱ་མཚོས་བསྐོར་བའི་ནང་ནས་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱ་མཚོ་བཞི།

རྒྱ་མཚོ་བརྟག་པ། ཐུར་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ཆ་རྐྱེན་དང་གཏིང་ཚད། རྒྱུན་འཁོར། འགྲོ་ལམ། གཏེར་དངོས་ཆགས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། བོད་དུ་ཐག་རིང་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱི་མཚོ་ལམ་མེད་པ་མ་ཟད། སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་མཚོ་ཆེན་བཞི་ལ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཙམ་ཞིག་ལས་ཞིབ་པར་བཤད་པ་ཞིག་ད་ཕན་མ་མཐོང་ལགས།

རྒྱ་མཚོ་རྣམ་བདུན། ༡. འོ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ༢. ལན་ཚྭའི་རྒྱ་མཚོ། ༣. སྦྲང་རྩིའི་རྒྱ་མཚོ། ༤. མངར་བའི་རྒྱ་མཚོ། ༥. ཞོའི་རྒྱ་མཚོ། ༦. བུ་རམ་གྱི་རྒྱ་མཚོ། ༧. ཆང་གི་རྒྱ་མཚོའོ། །

རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གསུམ། ཕྱག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། གཙང་ཆུང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའོ། །

རྒྱ་མཚོ་བཞི། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ། གནམ་མཚོ། སྤུབ་མཚོ། མཚོ་ཁྲི་ཤར་རྒྱལ་མོའམ་མཚོ་སྔོན་པོ།

རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཀའུ་ལི་དཀར་པོ། (ཀའུ་ལི་རྒྱལ་ཁབ་སྟེ(高丽国)དེང་སང་གི་ཁྲའོ་ཤན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན། ཤིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོར་ཡུའི་རིགས་རྒྱུད(卫氏)རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་བཙུགས་ཤིང་། ཁྲའོ་ཤན་གླིང་ཕྲན་གྱི་ནུབ་བྱང་རྒྱུད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས། རྒྱལ་པོ་ཡུའི་ཡོའུ་ཆུས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་དམག་འཁྲུག་བསླངས་ཏེ། སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ(༡༠༨)ལོར་གོང་མ་ཧན་ཝུ་ཏིས(汉武帝)དམག་ས་དང་མཚོ་ཐོག་ཁག་གཉིས་ནས་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ཡུའི་རིགས་རྒྱལ་རབས་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས། དེ་སྔོན་ཡུའི་རིགས་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་དུ། ཤུའན་ཐུའུ(玄菟) སློའི་ལང(乐浪) ཀྲིན་ཕན(真番) ལིན་ཐུན(临屯)བཅས་སུ་ཀྲུན(郡)བཞི་བཙུགས་ཤིང་དེ་ནས་ཁྲའོ་ཤན་དང་རང་རྒྱལ་བར་འབྲེལ་བ་གསར་པ་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་མཚོའི་མཐའ། ཡིག་གཟུགས་ཤིག་སྟེ། ས་གནས་གང་གི་ཡི་གེ་ཡིན་མིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ཅིང་། དེའི་དཔེ་རིས་ནི་སྐུ་འབུམ་ཆེ་མོས་རིན་པོ་ཆེའི་བླ་བྲང་གི་ཤིང་དཔར་མ་ཐོག་གྲངས་དགུ་པར་གསལ།

རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ། ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོའམ་ཝུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ་ཡང་ཟེར། སྲོང་བཙན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བཙུན་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། རྒྱ་རྗེ་ཐང་ཐེ་ཙུང་གི་སྲས་མོ། བོད་ལུགས་སྐྱང(༦༤༡)ལོར་ཐང་ཐེ་ཙུང་གིས་སྤུན་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བག་མར་གཏང་། བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་དར་གོས། གཙུག་ལག་སྟོར་ཐང་གི་རྩིས་དང་སྨན་དཔྱད། བཟོ་ཡི་རིག་བྱེད་སྣ་ཚོགས་བཅས་བསྣམས་ཕེབས་ཤིང་། ཀོང་ཇོ་དཔོན་གཡོག་ཁམས་སུ་ཕེབས་སྐབས་བྲག་སོགས་ལ་རྒྱས་པའི་དབྱངས་དང་བཟང་སྤྱོད་བཀོས། རྣམ་སྣང་བརྒྱད་བཅུ་པ་བཀོས། ཤྭ་བ་བཟུང་ནས་ཞིང་རྨོས། ཆུ་འཁོར་བཙུགས་ཞེས་གྲགས། ལྷ་སར་ཕེབས་པའི་ཚེ་ལྷ་མའི་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་གཟབ་མཆོར་སྤྲས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕོ་མོ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷགས་ཏེ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོ་ལ་དད་གུས་ཚད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསུ་བ་ཞུས། ར་མོ་ཆེའི་ཐང་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཤིང་རྟ་བྱེ་མའི་འདམ་དུ་བྱིངས་ནས་ཤུགས་ལྷ་དཀའ་དང་སྒྲ་དགས་ཀྱང་མ་འདྲོངས་པ་ལ་ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོས་ལ་དཔྱད་བརྟག་ཆེད་གཙུག་ལག་སྟོར་ཐང་གི་རྩིས་མཛད་པས་བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་ཉལ་བའི་དབྱིབས་སུ་གཟིགས་པ་དང་། ར་མོ་ཆེ་ན་ཀླུའི་ཕོ་བྲང་མཆིས་པའི་སྙིང་དུ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བཞུགས་ན་དོན་པར་མཁྱེན་ནས་དེ་ཉིད་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་ཀ་བ་བཙུགས་ནས་དར་དཀར་གྱི་ཡོལ་བས་མཐའ་བསྐོར་ཏེ་མཆོད་པའི་རོལ་མོ་དྲི་ཟའི་རྒྱུད་མངས་ལྷ་བུར་དཀྲོལ་ཞེས་གྲགས། མཐར་ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་དང་ཞལ་མཇལ་ནས་བཙུན་མོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ཀོང་ཇོས་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྔོན་ཐང་བརྩིས་པ་དང་། ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་བཞུགས་གནས་ར་མོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། དང་ཐོག་ལྷ་ཁང་དེའི་གཙང་ཁང་ཕྱི་བར་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་ལ་སོགས་པ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ལྷ་ཁང་གི་དབྱིབས་ཀྱང་རྒྱའི་ལུགས་ལྟར་བཞེངས་པའི་ཡང་ཐོག་ཏུ་གཡུ་རྩེའི་རྒྱ་ཕིབས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་རྒྱ་ཕུག་གནམ་ལ་འཕྱོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྲུན་པས་མཚན་ཡང་རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་གྲགས། ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོའི་མཛད་པའི་སྐོར་བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་དུ་སྐུ་རྩལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དུ་མ་ཡོད། ལྷ་གཅིག་བོད་དུ་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐུག་བཞུགས་ནས་མཐར་བོད་ལུགས་འབྲུག(༦༨༠)ལོར་འཕན་ཡུལ་ཟལ་མོ་སྒང་དུ་སྐུ་གཤེགས་པར་གྲགས། ཕྱིས་ཡར་ཀླུང་འཕྱོངས་རྒྱས་སུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བང་སོ་བརྩིགས།

རྒྱ་རིམ་པ་བདུན། གཞུང་ཆེན་གྱི་ཚིག་དོན་བམ་པོ་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མི་འཁྲུག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ལས། རྒྱ་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། ཚིག་གི་རྒྱ་དང་། ཤད་ཀྱི་རྒྱ། ལེའུའི་རྒྱ། བམ་པོའི་རྒྱ། བམ་གྲངས་ཀྱི་རྒྱ། རྫི་ཕིག་གི་རྒྱ། གདོང་ཡིག་གི་རྒྱའམ་སྨན་ཁྲིར་གྱི་རྒྱ་སྟེ་བདུན།

རྒྱ་རུ། རི་དྭགས་རྒྱ་ཡི་རུ། (ཙ)

རྒྱ་རོལ། 《མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ》བཀའ་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་ནང་གི་མདོ་མང་པོད[ཀ]པར་བཞུགས། འདི་ལ་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད། ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། དཱ་ན་ཤཱི་ལ་སུ་རེནྡྲ་གསུམ་ལ་གཏུགས་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

རྒྱ་ལ་མེད་པའི་ཡི་གེ་དྲུག ཙ་ཚ་ཛ་འ་ཞ་ཟ།

རྒྱ་ཤིང་བཟོད་གསུམ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲལ་རིགས་ལྷ་ཁྲ་གསུམ་བསྡོམས་པའི་མིང་སྟེ། རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་དེ་སྔ་བོད་སྡོད་ལམ་པན་དཔོན་དམག་གི་དགོས་མཁོར་དམིགས་ཏེ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་རྒྱ་འབྲུ་རྒྱ་གསོལ་སོགས་བསྡུས་ནས་ཨམ་བན་ལྷ་སྡོད་ལ་ཕྲིད་དགོས་པ་དེར་ཟེར་ཞིང་། ཤིང་ཞེས་པ་གཙོ་བོར་རྫེ་གསོལ་ཐབ་ཡས་མས་ཀྱི་སྤུད་ཤིང་སོགས་གཏན་འཛུགས་དང་། འཕར་མ་གང་དགོས་རྣམས་རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་ཤིང་རྩ་ཡོད་དང་རྩ་མེད་ཤིང་དོད་དངུལ་འབབ་བསྡུ་བའི་ཁྲལ་དེར་ཟེར་བ་དང་། བཟོད་ཅེས་པ་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཇ་སོགས་འབུལ་རྒྱུའི་དམིགས་སྐོར་རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་འབྲུ་རྩམ་འཐག་ལས་སྐྱེལ་འདྲེན་བཅས་བྱེད་དགོས་པའི་

ཁྲལ་དེར་ཟེར།

རྒྱ་ཤུགས། བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་སྨན་གཞུང་ལྟར་ན་ཤུག་པ་ལ་ལྔ་ཤུག ཚེར་ཤུག རྒྱ་ཤུག་ཅེས་གསུམ་བཤད་དོ། །

རྒྱ་བོད་ལྷག་པ་ཆལ། བར་ཁམས་ཁུལ་རྒྱ་བོད་བར་སྐར་སོགས་ཀྱི་ས་གནས་སྤྱིའི་མིང་།

རྒྱགས་པ། རང་གི་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས······དགའ་བདེས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

རྒྱང་སྐད་བབ་ཅོལ། ཐག་རིང་པོ་ནས་ཡན་ཚུན་སྐད་ཆ་གཏོང་རེས་དང་། ཁ་རྒྱོད་རྩེ་བ། སྐད་ཅོར་རྒྱག་པ།

རྒྱང་མཁར་བ་ཚབ་ཡུལ། དེང་སང་རིན་སྤུངས་ཤར······ཁོངས་རྒྱང་མཁར་གྲོང་ཚོ་ཡོད་པའི་ས་གནས་བརྒྱུད་དང་པ་ཚབ་ཀྱི་ཡུལ་པ་སྤམ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྡུས་པ།

རྒྱང་གྲགས། མི་ཡི་ནང་ནས་སྐད་ཤུགས་ཆེ་མོས་ཤིག་གིས་སྐད་བཏོན་ན་གོ་ཐུབ་པའི་ཚད་ཀྱི་ཐག་རིང་ཐུང་གི་ཚད་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི《མངོན་པ་མཛོད》ལས་བཤད་པའི་ས་དོས་ཀྱི་རྒྱང་ཐག་རིང་ཐུང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་རིམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གི་གྲས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་རིམ་པ་མཐོ་མོས་ཀྱི་མིང་ལ་དཔག་ཚད་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ཡོད། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ལ་མིའི་ཚད་ལྡན་གྱི······འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པའམ་གཞུ་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཀྲོ་ཤ་ཟེར། འདོམ་གང་ལ་སྤྱི་ཁྲི་གཉིས། འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་སྤྱི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་སྟེ་སྤྱི་ལེ་གཅིག(ཧྲི་ལི······གཉིས)གི་རིང་ཐུང་དང་མཉམ། བོད་ཀྱང《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》སྟོད་ཆ་གྲངས ༥༤༢ལས། རྒྱང་གྲགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བྲིས་པ་དེའི······ནང་དེ་ནི་ཧྲི་ཁྲི་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་ཚད་དང་མཉམ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཧྲི་ཁྲི་གཅིག་ལ་འདོམ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཧྲི་ཁྲི་གསུམ་ནི་སྤྱི་ཁྲི་གཅིག་ཡིན་པས། འདོམ་དྲུག་དང་སྤྱི་ཁྲི་གང་ཚད······མཉམ་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་ཁྲི་གང་ལ་འདོམ་དྲུག་ལྟ་ཅི······འདོམ་གང་ཡང་ཡོངས་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། གོང་གསལ《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར》གསལ་བའི······འགྲེལ་བཤད་དེ་འདིར་ལེགས་བཅོས་བྱ་དགོས་སྣང་ལགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལས། གཞུ་འདོམ་ལྔ་ལ་སྒྲོག་ཤིང་། སྒྲོག་ཤིང་ཉི་ཤུ་ལ་ངལ་གསོ། ངལ་གསོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་རྒྱང་གྲགས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན······རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ལ་གཞུ་འདོམ་བརྒྱད་སྟོང་སྟེ། འདུལ་བའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུ་འདོམ་བཅུ་དྲུག་ལ་མངོན་པའི་གཞུ······འདོམ་གང་ཡིན་པ་དང་འདུལ་བའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང······འདོམ་བཞི་ལ་མངོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཁྲུ་གང་བསྒྲིས་པ······སོགས་ཡིན། 《དུས་འཁོར》གྱི་གཞུང་ལས། གཞུ་འདོམ་ཉིས་སྟོང་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་བའི་སྲོལ་ལྟར་ན···དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་འདོམ་བཞི་ལ་མངོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་འདོམ་གང་སྟེ། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་འདོམ་གང་དང་། མངོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཁྲུ་གང་ཚད་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྒྱང་འཕེན་པ། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་གི་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲུབ་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཏེ། འདིའི་ལྟ་ཚུལ་ནི་ཚེ་རབ་སྔ་ཕྱི་དང་། སྔོན་མ་བྱས་པ་དང་། མ་བྱའི་སྒྲོ་མདངས་ཀྱི་ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ལས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ནི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ། ལུས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ། ལུས་སྒྲོ་བུར་བ་ལས་སེམས་སྒྲོ་བུར་བ་གྲུབ་པ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ལུས་འཇིག་པ་ན་སེམས་ཡང་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་མེད་པར་འགྱུར་བས། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མང་པོར་གོམས་འདྲིས་བྱེད་པ་མེད་པས་ཐམས་ཅད······མཁྱེན་པ་མེད་ཅིང་། སྡུག་བསྔལ་ནི་རྒྱུ་མེད་རྐྱེན་མེད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བའི་ལམ་དང་ཐར་པ་ཡང་མེད། ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་པུ་མ······གཏོགས་ཚད་མ་གཞན་དག་མེད། འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་རྒྱུ······འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཁྱང་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་བྱ་ལ་ཀྱི་ཤྲུ་ཏ་ལྷ་ཁས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིབ་པ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད······ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་བ》དང་། སློབ་དཔོན་བྲམ་ཟེ་གྲགས་པས་མཛད་པའི《དབུ་མ་འཇུག་པ》རྩ་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ》སོགས་ཚད་མའི་གཞུང་དང་། འཇམ······བཞད་དགའ་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ······མཐའ་ཆེ་མོ》 ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད》བཅས་སུ་གསལ།

རྒྱང་(རྐྱང་)བུའི་ལྷ་ཁང་། སྔང་ཆོས་འབྱུང་དུ། ལྷ་ཁང་འདི་ཐར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བཏབ་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་པ། རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་རྒྱང་རོ་དང······ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱི······དར་གྱི་འགྲོ་མགོན་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སློབ་མ་དགེ······བཤེས་རྒྱང་བུ་ཆོས་བློ་ཞུ་བ་རྒྱང་རོའི་སྤྱིལ་དམར་དུ······བཞུགས་པ་དེས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་རྣམ་འགྱུར་རྒྱུད་དང་། གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ······འཛུགས་པར་མཛད་ཚུལ་གསལ།

རྒྱང་འབྲུད། རང་ཡུལ་ནས་གཞན་ཡུལ་ཐག་རིང་པོར······འབྲུད་པ།

རྒྱན་གྱི་མཆོག་གཅིག་བུ། ནོར་བུ།

རྒྱན་བརྒྱད། གསང་སྔགས་ནང་པ་ལྟར་ན་རྒྱན་དྲུག་དང་། སྔགས་ཕྱི་པ་ལྟར་ན་རྒྱན་བརྒྱད་དེ། ༡. དབུ་རྒྱན། ༢. སྙན་རྒྱན། ༣. མགུལ་རྒྱན། ༤. ཕྱག་གདུབ། ༥. ཞབས་གདུབ། ༦. སྐ་རགས། ༧. དོ་ཤལ། ༨. སེ་མོ་དོ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། ༡. གླང་པོ་ཆེ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱན། ༢. སེང་གེ་མི་འཇིགས་པའི་རྒྱན། ༣. རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱ་ཤ་ར་སྐྱིང་རྗེའི་རྒྱན། ༤. ཤ་རང་དགེ་སྦྱིག་བྱ་རའི་རྒྱན། ༥. བྱ་ངང་པ་བྱམས་པའི་རྒྱན། ༦. ཆུ་སྲིན་རྟགས་རྗེའི་རྒྱན། ༧. ཀླུ་འབྲུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན། ༨. བྱ་ཁྱུང་ནི་ཐེག་རྒྱབས་ལྟ་བའི་རྒྱན་ཏེ་རྒྱན་བརྒྱད་དོ། །

རྒྱན་དུ། ཤིན་ཏུ། (ཙ)

རྒྱན་དྲུག གསང་སྔགས་ནང་པ་ལ། འཁོར་ལོ་རྣ་ཆ་མགུལ་རྒྱན་གདུ་བུ་དང་། །མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་དང་ཐལ་ཆེན་གྱི······ཆས་བྱ། །རིམ་བཞིན་བརྩོན་འགྲུས་བཟོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས······དང་། །སྦྱིན་པ་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་སོ། །སྔགས་ཕྱི་པ་ལྟར་ན། དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། ཕྱག་གདུབ། ཞབས་གདུབ། སྐ་རགས། དོ་ཤལ། སེ་མོ་དོ་བརྒྱད་དོ། །གཞན་ཡང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ཨཱ་ཪྻ་དེ་བ། ཕྱོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས་བཅས་རྒྱན······དྲུག་དང་། ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་རྣམ་གཉིས་ལ······མཆོག་གཉིས་ཟེར།

རྒྱན་དྲུག་ཕྱག་མཚན། རུས་པའི་དྲུ་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། གདུ་བུ། སེ་རལ་ཁ། འོག་པག་སྐེ་རྡུག

རྒྱན་པོ་བ། རྩེ་པོ་མཁན་ཡང་ཟེར་ཏེ་ཀུ་རེ་མཁན།

རྒྱན་བཞི། ༡. སྟོབས་སྐྱང་ཆེན། སྙིང་རྗེ་རི་དྭགས། ཆོས་མ་འདྲེས་རྒྱ་ཤིན། སྐྱང་བ་མ་འདྲེས་བྱ་ཁྱུང་ངོ་། ། ༢. ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན། ཤེས······རབ་ཀྱི་རྒྱན། གཟུངས་ཀྱི་རྒྱན་ནོ། ། ༣. ཆུ་ཟླ་གླིང······འབྲུག་བཅས་རི་མོ་ཁག་བཞི་ཡོད་པའི་གོས་ཆེན།

རྒྱན་སྤྲངས་པ། ལྷ་ཁང་གི་སྐུ་དང་རྒྱན་སོགས་སྤྲང་མཁན་ཏེ། དེང་སང་དཀོར་གཉེར་དང་སྐུ་གཉེར་དུ་གྲགས་སོ། །

རྒྱན་སློབ་མར་འབབ་པ། སྤྲང་ཞིབ་བས་ལྷུག་མ་ཕྲ་མོ······སོགས་ལས་བྱས་པའི་ཡོ་བྱད་འཇོག་པའི་སྡོད་གྲུ་བཞི་དང་སྒོར་མོ་སོགས་སོ། །

རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཕྱོགས། རྒྱབ་ལྡོག་པའམ་རྒྱབ་ཕྱོགས་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན།

རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ལུང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་དང་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས་ཟིན་ནས་ལྷ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུད་དང་། ཆོས་གཞུང་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ཚིག་བླ་མས་ཀློག་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་ཉན་པ།

རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཅན། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་གོ་དགོས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གང་ཞིག་གཅིག་འཆད་རྒྱུ་བའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན།

རྒྱབ་གནོན་ཚད་དམིགས། ཆེད་དུ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པའི་བཀའ་ཤོག

རྒྱབ་ཤོགས། རྒྱབ་རྟེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན།

རྒྱའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ། གཤམ་དུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྒྱའི་དུས་ཀྱི་ནང་སོ་ཁག་བཞི། འབྲོང་ཡར་ནང་མར་ནང་གི་ནང་སོ་འདི་གཉིས་དང་མཀར་རྩེ་དང་རྫོ་སྒྲིས་ནང་སོ་བཞི་ལ་ཟེར།

རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ཐང་ཐུའུ་ཧྥན་ཀྲོན། འདི་ནི《ཐང་ཐུའུ་ཧྥན་ཀྲོན》《唐书吐蕃传》ཞེས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་བོད་ཀྱི་སྐོར་འཁོད་པའི་དེབ་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་དེར་ཟེར། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ནང་ཐང་ཁྲི་ཧྲུ་ཏན་འཆང་ཞེས་འཁོད་པ་ནི《ཐང་ཧྲུའུ་ཐུ་ཧྥན་ཀྲོན》ཞེས་པའི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱས་པ་སྟེ། ཐང་ཧྲུའུ་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཟེར་བ་དང་། ཐུ་ཧྥན་ནི་བོད། ཀྲོན་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན། དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་ཚིག་མཛོད་འདིའི་ཐ་སྙད་ནང་ཐང་ཧྲུ་ཏན་ཞེས་པའི་མཚན་འགྲེལ་དེར་གཟིགས།

རྒྱའི་ཙཱན་རྫོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས། གཤམ་དུ་ཙཱན་རྫོ་བོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྒྱའི་ལི་དབར། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལུགས་དཔར་མ་དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༠༣པར་ཁྲུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་ས་ལི་དབར་རེ་རྩིས་པར་བཤད། 《ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་མཇུག་ཏུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་རྒྱའི་ལི་དབར་གཅིག་གི་དོན་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལི་དབར་ནི་ཀོ་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་བཤད་པའི་ལི་དབར་ནི་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་ལི་དབར་ཏེ་ཕྱི་ལི་ཞེས་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འདོམ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྟེ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་ཡོད། 《ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ནང་བཤད་པའི་རྒྱའི་ལི་དབར་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་ལི་དབར་ཏེ་དེང་སང་གི་ལི་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ཡིན་པས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་གོ་བ་ལེན་དགོས།

རྒྱའི་ལོ་མིང་ཐོས། ཐང་གུང་གོའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པས་གོང་མ་གསར་པ་རེ་བཞི་མཚམས་སུ་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་གི་སྲིད་ལོའི་མིང་གསར་པ་རེ་བཞག་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། 《དེབ་དམར》ལུགས་དཔར་ཤོག་གྲངས༢༣པའི་ནང་" ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་གཙུ་དབང་ཞེས་པ་རྒྱལ་སར་བསྐོས། རྒྱའི་ལོ་མིང་ཐོས "ཞེས་པ་ནི་སྐབས་འདིར་བོད་དམག་གིས་དམག་དྲངས་ནས་ཁྲང་ཨན་རྒྱལ་ས་ཐེན་པ་ཙོ་ལྔའི་རིང་བཟུང་ཞིང་། རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོའི་མིང་པོ་ཀོང་ཝུ་ཝང(广武王)ཞེས་པ་གོང་མར་བསྐོས་ཏེ་སྲིད་ལོའི་མིང་གསར་པ་སྤེལ་བ་སོགས་བྱུང་བ་དེར་ཟེར། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཆ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར《ཐང་རིང་མ》《旧唐书》བོད་ཀྱི་སྐོར་ལས་གསལ།

རྒྱའི་སོ་ཁ་ཕྱིར་འཕྱུལ་བ། རྒྱ་ནག་ནས་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་བཞག་པའི་སོ་ཁ་ཕྱིར་བཟློག་པ།

རྒྱའི་སོ་ཁ་སྲུང་བའི་དཔོན། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཚམས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་དཔོན་པོ་སྟེ། སྐབས་དེར་ཡན་ཚུན་སོ་སོས་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆའི་སོ་མཚམས་སྲུང་མཁན་བློན་ཆེན་རེ་རེ་འཛུག་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྒྱའི་ཏུར་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག རྒྱ་ཡུལ་སྟོན་པ་ཁུང་ཙེ་སོགས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ཞིག་ཏུ་རྩིས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་གསེས《ཏུའུ་གཞུང》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་དེ་མིན་པའི་དགེ་བ་བཅུའི་ནང་དོན་འཆད་པའི་དཔེ་དེབ་གཞན་དག་ཅིག་ཡོད་མེད་བརྟག

རྒྱའི་ཧྭ་ཤང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་སྐྱེས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རིགས་ལ་ཧྭ་ཤང་ཞིག་འདོད་པ་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བཙུན་པའམ་ཞྭ་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་དུས་དཀྱིལ་ནས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་བར་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་ཧྭ་ཤང་གྲགས་ཅན་ཏ་ཙང་མང་པོ་བྱུང་བའི་སྐོར་སོག་པོ་ལོ་ཆེན་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ནང་དུ་གསལ།

རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གོང་རི་དཀར་པོ། དེ་སྔོན་སྡེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་སྡེ་སྲིད་འགའ་ཞིག་སྐབས་རེ་ཕོ་བྲང་དེའི་ནང་དུ་སྡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་ཆེར་སོང་སྟེ་ལྷ་བཟང་གིས་སྡེ་སྲིད་ལ་དམག་དྲངས་ཤིང་། སྡེ་སྲིད་དམག་ཕམ་རྗེས་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ཐོག་གཞུང་ཀོ་བཏང་ནས་གོང་དཀར་དུ་བྲོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད(དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གོང་དཀར་རྫོང་)ཟེར། སྡེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྐབས་ཕོ་བྲང་དུས་སྐྱོང་བས་ཕོ་བྲང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།

རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས། ཡུལ་ལུང་སྤྱིའི་གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་ལ་དཔེར་བླངས་པའི་ཁྲིམས་ཏེ། སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་མི་ཚོགས་དེ་ཤེས་རིག་ལྡན་པའི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་སླེབས་པའི་མཚོན་རྟགས་སུ་ཡ་རབས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ཆགས་ཟིན་པ་རྣམས་ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་གཏན་ཁེལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ་ཡོད། ༡. ཕྱི་ཡི་དགྲ་བོ་འགོག་ཅིང་རང་གི་ཡུལ་ཁམས་བདེ་བར་སྐྱོང་བ། ༢. ཁྱིམ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་འབངས་དང་འཁོར་གཡོག་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྐྱོང་བ། ༣. ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་བྱ་བ(འདི་གསུམ་ལ་མཛད་པ་གསུམ་ཟེར) ༤. གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ནོར་གྱི་ཆེད་དུ་མི་བཙོང་ཞིང་སྙིང་གི་དཀྱིལ་དུ་བཅང་བ། ༥. ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་པའི་མི་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་མི་བཤད་པ། ༦. མི་ངན་རྣམས་ལ་དཔང་དང་གོ་ས་མི་སྤྲོད་པ(འདི་གསུམ་ལ་མི་མཛད་པ་གསུམ་ཟེར) ༧. དཔའ་བོ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་སྟག་སློང་དང་སྟག་གཟན་གྱི་བསྟོད་པ། ༨. མཁས་མཛངས་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཡིག་ཚངས་ཀྱིས་བྱང་བུ་སྤྲད་ནས་བསྟོད་པ། ༩. བྱ་བ་བཟང་པོ་སྤྱད་མཁན་ལ་དགའ་གསོལ་རས་ཀྱིས་བསྟོད་པ(འདི་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་གསུམ་ཟེར) ༡༠. དམག་ས་ནས་བྲོས་པའི་ཐར་མ་ལ་ཝ་ཡི་མཇུག་མའི་ཞྭ་བསྐོན་ནས་སྐྲད་པ། ༡༡. མི་རྣ་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་ལ་ཆད་པ་བཅད་ནས་སྐྲད་པ། ༡༢. ཉེས་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཁྲིམས་དང་ཆད་པ་བཅད་ནས་སྐྲད་པ(འདི་གསུམ་ལ་སྐྲད་པ་གསུམ་ཟེར) ༡༣. རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྐྱེད་པའི་ཕ་མ་ལ་མནར་གཅོད་མི་གཏོང་བ། ༡༤. རང་ཉིད་ཀྱི་ཞ་ནས་ཆད་པའི་བུ་ལ་མནར་གཅོད་མི་གཏོང་བ། ༡༥. རང་ཉིད་ཀྱི་བཟའ་ཟླ་ལ་མནར་གཅོད་མི་གཏོང་བ(འདི་གསུམ་ལ་མི་མནར་བ་གསུམ་ཟེར) དེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་བཅས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་གསལ།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚེ་འདེགས། རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་བ་གོང་དུ་མཐོན་པོར་འདེགས་པའི་ཁྲིམས་འདེགས་ཟེར་བ་ནི་ཁྲིམས་གཏུགས་མཁན་ཇོ་བདག་ཡན་ཚུན་གཉིས་པོས་ཁྲིམས་བདག་ལ་ཕུལ་བའི་དངོས་པོ།

རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ། རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས

བཙོ་ལྔ་ཞེར་བ་དེ་ཡིན་པས་གོང་དུ་སོང་མ་ཐག་པ་དེར་གཟིགས།

རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ། ཁྲིམས་ལུགས་མེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་རང་སྟང་གང་དྲན།

རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། མདོ་སྨད་སྟོ་རྫུད་འཐོ་རའི་རྒྱ་སྐར་ཐང་ཞེས་པར་ཡབ་ཡུམ་སྐྱབས་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ནས་བཟུང་མང་དེ་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཡིག་ཀློག་དང་འདོན་ཆོས་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སེ་ར་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། ཆུ་ཡོས(༡༧༨༣)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ངག་དབང་འཛིན་ལས་པ་ལས་བརྩི་བཞག་གསན། ཐུན་ཚོགས་ལྷ་ཞིས་པའི་དཔོན་པོ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དཔོན་སློབ་བསོད་ནམས་ཀྲགས་པ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། བསྡུས་གྲྭ། བློ་རྟགས། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་དང་ཚིགས་ཞུགས་ཕུལ། ལོ་དེར་སྨོ་མང་བླ་མ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ཁྲིར་བཀོད། དེ་ནས་ལྷ་ཞིས་དཀའ་བཅུ་པ་དང་ཁ་རྒྱུ་དར་རྒྱས་རྣམ་གཉིས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་པོད་ལྔ་སོགས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཚན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། རིགས་ཀུན་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་དང་ཀུ་བྲི་སྨལ་བཟང་རྣམ་གཉིས་ལས་སྙན་ངག་སོགས་རིག་གནས་སྦྱངས། བསོད་ཀུགས་དཔོན་སློབ་དང་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་སྨན་གྲགས་སོགས་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཆུ་ཡོས(༡༧༨༣)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་ཞལ་མཇལ། འབྲས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཏོར་སྐལ་བཟང་དངོས་གྲུབ་དང་གུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གཉིས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན། ཉེར་ལྔ་པ་སེ་རྟ(༡༧༨༤)ལོར་སྒོ་པ་གཞུང་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་མཁན་པོར་བསྐོས། སྐབས་དེར་བཀའ་པོད་ལྔའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་ཡང་དང་པོ་བྱུང་། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་ཐོབ། ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་རྗེ་འདི་བླ་བྲང་མཁན་པོར་བསྐོས། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་འགྲོར་ཕན་པའི་བྱ་བ་མཛད། རྟེན་གསར་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བཞེས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་བླ་བྲང་ཚོགས་ཆེན་གྱི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་གཏོང་སྒོ་ཕལ་ཆེར་བླ་བྲང་ཆེན་པོ་ནས་ཁུར་བླངས་པས་ཕྱར་སྤོལ་སྒོར་འཕེལ་དུ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་ཁྲི་འཛིན་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་འཇམ་བཞད་ཡང་སྲིད་ཚོགས་དབུས་སུ་གདན་དྲངས། ཤིང་བྱི་ལོ་ནས་བཟུང་དབེན་གནས་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་མཚམས་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་མཐུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནར་འབད་དེ་དུས་འདའ་བར་མཛད། དཔལ་ཐུལ་གྱི་ལའི་རྩ་འགྲམ་གསེར་ཁྱུང་དུ་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས། གསུང་རྩོམ་༼མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དང་འཛམ་གླིང་མཛེས་བྱེད་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལྷའི་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་༽ ༼མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་མཆན་འགྲེལ༽ ༼བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཊཱིཀྐ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ༽ ༼བསྟོད་ཚོགས་དངོས་གྲུབ་འགུགས་པའི་ལྕགས་ཀྱུ༽ ༼དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བའི་སྨོན་ཚིག༽ ༼དྲན་པ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་སྦུ་ཨེ་ཡིའི་ཕྲེང་བ༽ ༼སྤྱོད་འཇུག༽ ༼ལམ་གཙོ༽ ༼འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ༽ ༼རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན༽ ༼གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་མགུར་སོགས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ༽ ༼འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ༽སོགས་པོ་ཏི་དྲུག་ཙམ་མཛད། གསུང་གི་བདུད་རྩིས་བསྐྱངས་པའི་བུ་སློབ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ། རྗེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། ཞང་ཞུང་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཐེག་ཆེན་སྐྱོང་གནས་པ། ཆ་ཧར་བཀའ་འགྱུར་བ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱ(༡༨༣༧)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

རྒྱལ་མཁར་རྩེ། མཁར་རྫོང་འདི་ནི་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༦༤)ལོར་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གིས་རྫོང་བཙན་མང་པོ་བརྩིགས་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། འདིར་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་རྣམས་བཞུགས་སྒྲོང་བ་དང་། ཕོ་ལྷ་མི་དབང་གིས་ང་ཡུལ་སྐོར་གསུམ་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་བྱས་པ། དེ་བཞིན་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་ཕོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་དམག་ལ་འགོག་རྒོལ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་གཡུལ་ས་བཅས་བྱས་པའི་རྫོང་བཙན་འདི་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་དངོས་དཔང་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། མཁར་ཤུལ་དེ་དག་ནི་རྩིག་ཞིང་ཆེ་ལ་ངོས་འཛམ་པ་སྲ་ཞིང་བརྟན་པ་བཅས་ལ་གཞིགས་ན་བོད་རིགས་མེས་པོ་རྣམས་ནི་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་མཁར་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཡོད་པ་ར་འཕྲོད། ཕོ་རྒྱལ་ཐོག་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་དཔའ་རྗོད་ཆེས་མཁར་རྫོང་འདིའི་གཡུལ་སའི་ཐོག་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པར་རྒོལ་རྒྱུན་ཚ་ནན་སྐྱེད་དེ་མ་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་དམག་འཐབ་ནང་ཇི་སྲིད་བར་ཐུབ་ཐབས་མེད་པའི་བྱུས་རྗེས་བཞག་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོར་ལུང་ཐུ་ལར་དབྱིན་འགོག་དམག་འཐབ་བྱུང་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔ་སོང་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཆུ་ཡོས(༡༩༠༣)ལོའི་ལོ་མཇུག་ནས་ཤིང་སྦྲུལ(༡༩༠༤)ལོའི་ལོ་སྟོད་དུ་རོང་ཁེ་ཞེང་གིས་དབྱིན་དམག་འབོར་ཆེན་ཁྲིད་ནས་སླར་ཡང་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལམ་བར་གྲུ་མོ་དང་། ཕག་རི། ཁང་དམར་སོགས་བོད་ཁོངས་ས་ཆ་མང་པོ་བཟས་ནས་ལོ་དེའི་ཟླ་བཞི་པར་རྒྱལ་རྩེ་གྲོང་བརྡལ་བཟུང་། དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པ་གར་སླེབས་སར་མི་བསད་ཇག་བཅོམ་གྱི་ལས་ངན་མ་བྱས་པའི་ས་མེད། ལོ་དེའི་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་རྒྱལ་རྩེ་ས་ཁུལ་གྱི་ཁྲལ་ཁང་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཉ་གཞོན་ཇོ་ཐང་ལུམ་སྟོང་སྐྱོང་སྙིག་གིས་མཆོད་ཆ་མོ་སྙིག་ཐོག་ལྷ་གཅིག་གི་དམག་རྒྱུགས་དང་ཟས་མདེལ་འདོན་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་བསྟན་དགྲ་དབྱིན་ཇིའི་བཙན་འཛུལ་འགོག་རྒོལ་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་སྐུལ་ཐམ་ཕེབས་དོན་བཞིན་གཞིས་བྱེས་དམག་དམངས་ཆོས་མདའ་དཔོན་བཀྲུས་སྤྱིང་པ་དང་རྫོང་མོ་ཡུང་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་ཁྲིད་འོག་དུས་ཡུན་ཟླ་གཅིག་ཙམ་མ་འགོར་བར་རྒྱལ་རྩེ་དགྲ་ལག་ནས་ཕྱིར་བླངས་པ་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་འདོན་དམག་དང་ཡུལ་དམག་ཁག་གཅིག་གིས་དབྱིན་དམག་དཔུང་སྒར་ལ་འཐབ་རྒོལ་བྱས་ནས་བཙན་འཛུལ་པ་རྣམས་ཐལ་བའི་རྩལ་དུ་བརླགས་ཏེ་རོང་ཁེ་ཞེང་ཡང་གསོན་བཟུང་ཐབ་ལ་ཁད་བྱུང་། ལོ་དེའི་ཟླ་དྲུག་པའི་ནང་རོང་ཁེ་ཞེང་དཔུང་སྣོན་སྐྱབས་ཞུར་གྲུ་མོའི་ལ་མཚམས་པར་ཕོ་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ནང་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དཔུང་རྒྱལ་རྩེར་འབྱོར་ནས་སླར་ཡང་ཛ་དྲག་ཆེ་བའི་གཡུལ་འགྱེད་བྱེད་འགོ་ཚུགས། བོད་ཀྱི་དམག་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་དམག་མཁོའི་དངོས་ཟོག་དཔོར་འཛིན་བྱེད་དཀའ་བ་དང་། དགྲ་དང་རང་ཕྱོགས་དབར་གོ་མཚོན་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ཁ་ཙང་སྡུག་པོའི་འོག་གཉའ་མ་ཞུམ་པར་སྔར་ཕྱུར་ལུས་བཞིན་དཔའ་ངར་ཆེན་པོས་དགྲ་བོར་སྒྲོག་དང་བསྡོས་པའི་འཐབ་རྩོལ་དྲག་པོ་བྱས་ཏེ་དགྲ་དམག་རྣམས་རྒྱལ་རྩེ་རང་དུ་བཀག་ནས་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་གང་ཡང་བཏང་མེད། ཉིན་ཞིག་དབྱིན་དམག་གིས་དུག་ཕུགས་ཡོད་རྒྱུ་སྦྲུད་ནས་རྫོང་རྩེར་མེ་སྣུམ་སེར་དྲག

འབབས་པ་ལྟར་འཕྱངས་ནས་ཞུར་མཚོངས་བྱེད་རྩིས་བྱས་ཀུང་རྒྱལ་རྗེ་དཔལ་ཆོས་དགོན་དང་། རྗེ་ཆེན་དགོན་སོ་སོ་ནས་དབྱིན་དམག་ལ་རྒོལ་རྒྱུད་ཚ་ནན་སྤྲད་སྐབས་བཙན་འཛུལ་པ་རྣམས་རྫོང་འགྲམ་དུ་བཅར་ཐབས་མ་རྙེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་མི་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་བོད་དམག་ཅིག་རྫས་ཁང་དུ་རྫས་མདེལ་ལེན་པར་སྦྲོད་སྐབས་གཟབ་ནན་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་པའི་སྒྲི་སྤྱི་རྫས་མདེལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་ལྷུང་ནས་རྫས་ཁང་འབར་གས་སོང་བས་དགྲ་བོས་ཀོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་རྫོང་རྩེར་ཚུར་རྒོལ་དྲག་པོ་བྱས་བྱེད། སོ་ཆོས་རྫོང་གི་ཕྱོགས་གསུམ་ནས་བསྐོར་ཏེ་ཞི་འཐབ་རོ་འཐབ་ཀྱིས་རྫོང་རྩེར་འཛོགས། རྫོང་སྲུང་བོད་དམག་རྣམས་རྫས་མདེལ་ཟད་ཁར། འཕྲུང་རྒྱ་ཡང་ཚད་པའི་དཀའ་ངལ་དང་ཉེན་ཁ་མིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་པོ་ཆོས་རྗེ་དང་། དབུག་པ། ཞུར་རྡོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་མཐུད་འཐོག་རྒོལ་བྱས་ཏེ་རང་དཀག་ཁག་གཅིག་དགྲ་བོའི་བསྐོར་རྒྱ་ལས་ཐར་ཏེ་དཔལ་ཆོས་དགོན་དུ་ཐོན། དེ་བྱིངས་བོད་དམག་རྣམས་རྫོང་སྟེང་དུ་དགྲ་བོ་དང་དམར་འཛིང་དྲག་པོ་བྱས་ནས་མཐར་མང་སྟེ་ཞུང་ཕྱིས་མི་བརྟན་པའི་དུས་སུ་རང་ལུས་ཤ་ཁྲག་གི་གྱིབ་མ་ཙམ་ཡང་དགྲ་ལག་ཏུ་མ་བསྒྱུར་བར་རྫོང་རྩེའི་གཡང་ས་ནས་མཆོངས་ཏེ་པ་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ལེགས་སྐྱེས་སུ་བཏམས་སོ། །མིང་རྒྱུན་ལྟར་ན་སྔར་གྱི་རྫོང་བཙན་དེ་ནི་སྔར་པ་རེ་ལ་མཁར་བརྩེ་སྐོར་ཡོད་པ་དང་། མཁར་གྱི་ཤག་ཚད་ལ་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་སྐད་ཀྱང་། དེ་དག་ཚང་མ་དམག་འཁྲུག་ནང་བཙན་འཛུལ་པས་གཏོར་བརླག་བཏང་བས་ད་ཡོད་ཀྱི་མཁར་ཤུལ་གྱང་རྩེའི་ཐོག་ནས་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པའི་ཤིག་ཤེལ་ར་སྒྲིད་ཐུབ་ཀྱ་ཡོད་ལ། སོ་བྲང་རྒྱལ་མཁར་རྩེའི་ས་ས་རྫོག་གཅིག་དང་། རྫོ་རྡོ་རྡོག་རེའི་ཐོག་ནས་བོད་རིགས་དམག་དམངས་ཚོའི་ཞུམ་པ་མེད་པའི་དཔའ་སྟོབས་དང་། བཙན་རྒོལ་རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་ཟླ་ན་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་བཅས་མཚོན་རྒྱུ་ཡོད། ད་ཆ་སོ་བྲང་རྒྱལ་མཁར་རྗེ་འདིའི་བཞིན་དཔལ་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་ཐེབ་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་རྣམས་ལ་རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གཏོང་བའི་གནས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་གནས་སྐོར་བ་རྣམས་ཡུལ་སྐོར་སྤྲོ་འཆམ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

རྒྱལ་མཁལ་རྩེ། རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་། སོམ་ཉེ་ཤང་རྒྱལ་མཁར་གྲོང་ཚོ།

རྒྱལ་འགེངས་བསྒྲིགས་འཛིན། གཅིག་གི་དཔེ་དེ་གཞན་གཅིག་ལ་བཀབ་ནས་ལམ་ལུགས་མིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱས་པ།

རྒྱལ་རྔ་སྙན་བརྡུངས། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་སྙན་གྲགས་ཀྱི་རྔ་བོ་ཆེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྡུངས་པའམ་ལན་གཅིག་གཉིས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བརྡུངས་པའི་དོན།

རྒྱལ་ཆེན་བཞི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་གནས་པ་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་པི་ཝང་འཛིན་པ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་རལ་གྲི་འཛིན་པ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་མིག་མི་བཟང་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་སྦྲུལ་ཞགས་དང་མཆོད་རྟེན་འཛིན་པ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྲས་སྐུ་མདོག་སེར་པོ་ཞལ་བཙུམ་ཞིང་ཕྱག་ཏུ་རྒྱལ་མཚན་དང་ནེའུ་ལེ་འཛིན་པ་བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་ལ་ཐོས་པའི་དུག་ཡོད་པས་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་གཏམ་རྣམས་ཐུག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡི་ཕྱང་བརྒྱུད་ནས་གོ་དགོས་པ། རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་ལ་རིག་པའི་དུག་ཡོད་པས་གཞན་གྱིས་རང་ལ་རིག་པ་འགོག་ཆེད་རལ་གྲི་བཟུང་དགོས་པ། རྒྱལ་པོ་མིག་མི་བཟང་ལ་མཐོང་བའི་དུག་ཡོད་པས་མིག་གཉིས་པོ་ལག་ཏུ་བཟུང་བའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མ་ཡེངས་པར་ལྟ་དགོས་པ། རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་ཁ་རླངས་ཀྱི་དུག་ཡོད་པས་གཞན་ལ་ཁ་རླངས་ཕོག་པ་སྲུང་ཆེད་ཞལ་བཙུམས་ནས་བཞུགས་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་སྲིད་འབྱུང་གི་སྐུ་ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བཟོ་བཀོད་བྱས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྲུང་མ་གཙོ་ཆེ་བའི་གྲས་ཡིན་སྐབས་དགོན་པ་ཚང་མའི་འདུ་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་རིས་པར་བཞེངས་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་ཆ་《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་བཤད་པའི་ནང་གཟིགས།

རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས། འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་རིགས་དྲུག་གི་དང་པོ།

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ། གནོད་སྦྱིན། ལག་ན་གཞོང་ཐོགས། ལག་ན་ཕྲེང་ཐོགས། རྟག་མྱོས་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷའོ། །

རྒྱལ་དྲིག་ཞབས་དྲུང་། རྒྱལ་དྲིག་དཔོན་སློབ་རིག་དབང་ཆོས་ལྡན་རྒྱ་མཚོའམ་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་ཏེ། སྐུ་གཞོན་དུས་ལྷ་སྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། བཀའ་འགྱུར་བ་འཇིགས་མེད་རབ་རྒྱས་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་གསན། རྗེས་ནས་མཆོད་རྟེན་ཐང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། འཆད་ཉན་སྒྲུབ་ཞིང་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་འཕྲོས་པ་དོགས་སློང་གིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་པས་སྐྱིད་ཐོན་སྒྲིག་ཁྲིམས་དམ་ཞིང་རྒྱུན་དུ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ། འཇམ་ཆུ་འགྲམ་འདབ་ཁན་པའི་སྒྲུབ་གནས་ཕུག་གི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། འབྱུང་འགྱུར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་གང་གསུངས་བསླུ་བ་མེད་པ་སོགས་ཉམས་རྟོགས་སྒོང་དུ་ཕྱུར། ཟབ་ཡུང་རི་ཁྲོད་བཏབ། གསུང་ཆོས། དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་འཕྲོ། མགུར་ཚན་ཐོར་བུ་བཅས་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་གྲུབ་ཚང་འཚོ་ཞིང་བཞེས།

རྒྱལ་ཏོ་རེ་ཡོང་བཙན། (རྒྱལ་ལྡེ་རེ་ཡོང་བཙན་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་ཉེར་བཞི་པ། བཙན་ལྡེའི་ཡ་རྒྱལ་ཀ་ལྡེ་སྤྲིན་བཙན་དང་ཡུམ་ཉེ་བཙུན་མང་མ་རྫེའི་སྲས། བློན་པོ་ཐོན་མི་འབྲིང་པོ་རྒྱལ། གཉའ་བས་སྨན་ད་རེ། སྟོང་དར་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་སྐད། ཞང་ཞུང་ཏ་ར་ལ་ཏ་རེས་སྨྲ་བོན་བྱས། འདི་མན་ཆད་འབངས་དང་གཉེན་བསྒྲེལ་ཞེས་གྲགས། ཁོ་མ་ལྡེ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ཁབ་ཏུ་བཞེས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་གཙུང་པོ་ལྷབ་ནག་བྱ་བ་ཟང་མཚམས་སུ་བབ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཞང་ལྷ་གཙུང་པ་ཞེས་གྲགས།

རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་བྱེད་གསུམ། ལུང་རིག་པ་ཉིད་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པ་དེ་སོ་སོའི་ཤེས་རབ་གསུམ། འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་འཛིན་པ།

རྒྱལ་ཐབས་སྡེ་བཞི། མཐུ་དཔུང་བརྗིད་པའི་ཐབས། བང་མཛོད་ནོར་གྱིས་གང་བའི་ཐབས། དབྱེན་ཕྲམ་པའི་ཐབས། གཞན་དག་ངོ་སྲུང་བའི་ཐབས།

རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྲས། རྒྱལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་སྲས་ནི་སངས་རྒྱས་དེའི་དྲུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲས་དང་འདྲ་བར་གྱུར་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན།

རྒྱལ་སེ་མཁར་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། རྒྱལ་སེ་མཁར་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བསྡུས་མིང་ལ་མཁར་ཆུང་ལྷ་ཁང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལྷ་ཁང་འདིའི་གནས་ཡུལ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ནུབ་ངོས་སུ་ར་མ་སྒང་ཞེས་པ་དེར་གནས། དེ་ནི་བོད་ཡུལ་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་བོད་རྗེ་མུ་ཏིག་བཙན་པོའམ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༨༠༠ལས་མས་སུ་བཏབ་པ་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་ཁག་ལ་ཆེར་རྗེ་མཐུན། མཁར་ཆུང་ལྷ་ཁང་ཞེས་འདོད་དོན་ནི། དེའང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་གི་དེབ་ཐེར་སྔོ་ལས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས

ལྷ་སྲོའི་ཡབ་མེས་རིམ་པས་ལྷ་ཁང་མང་དུ་བཞེངས་འདུག
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ང་ཆེ་བས། ད་ནི་འཛམ་གླིང་དུ་ཆེ···
ཆོད་ཐུབ་པའི་ལྷ་ཁང་ཉི་མ་ཙམ་ཞིག་བཞེངས་དགོས···
གསུངས་པར་མཛོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཉི་མར་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ
ང་གཅིག་ཡོད་པར་བཤད་པས་བོད་འདིར་མི་ཤོང་ཞེས···
ཞུས། ཟླ་བ་ཙམ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་གསུངས་པར། དེ
ཡང་ཉི་མ་དང་འདྲ་ཚུལ་ཞུས། སྐར་མ་ཙམ་ཞིག་བཞེངས
དགོས་གསུངས་པར། སྐར་མ་ལའང་རྒྱང་གྲགས་བཅོ···
བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད་པས། ཐུང་འཁྲོག་གི་ཞང་ཡངས
ས་ཞིག་ཏུ་བཞེངས་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་བར། སློབ
འཕངས་ཕྱིན་ཏེ་སྐོར་མ་འཕྱུད་དེ། སློབ་འཕངས་ཀུན···
གྱིས་བྱང་དུ་བཅིགས་ན་ལྷ་ཁང་སྟོང་པར་ཡུལ་འགྲོ་ཚུལ···
ཞུས་ཏེ། རྗེ་འབངས་ཀུན་གྲོས་མཐུན་ཏེ་སྐར་མ་རྒྱང་བ
ཞིག་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག(རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ལ་འདོམ་ལྔ
བརྒྱ་རྩིས་སྲོལ) ཡོད་པའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་རྒྱལ་ཐེ་སྐར···
རྒྱང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པས་སྐར་རྒྱང་ལྷ···
ཁང་ཞེས་མིང་བཏགས། སྐར་རྒྱང་ལྷ་ཁང་འདི་དགོས་པའི
དབང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཞེངས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་དེ་ནི
སྐར་རྒྱང་རྡོ་རིང་གི་དམ་བཅའི་རྩ་ཚིག་ཐོག་བཀོད་པ་ལྟར།
སྒྲུལ་པའི་ལྷ་བཙན་པོ་མེས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི
སྐུ་རིང་ལ་ལྷ་ལྡན་ར་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ····
བཞེངས་ཤིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན
བཞེངས་ཏེ་བཙུགས་པ་དང་། མེས་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་རིང
གླིང་གི་ཁྲི་རྩེ་ལ་སོགས་པ་བཞེངས། མེས་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག
བཙན་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱི་སྐུ་རིང་བྲག་དམར་གྱི་ཀ་ཚུ་དང་།
མཆིམས་ཕུར་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས། ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ
བཙན་རིང་བསམ་ཡས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དབུས་ཀུན་དུ
གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ལྷ་བཙན་པོ་སྐུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ
ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིང་སྐར་རྒྱང་གི་གཙུག་ལག
ཁང་འདི་ལ་སོགས་པ་བརྩིགས་པར་མཛད་དེ། དཀོན···
མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། བཙུགས་པ་ལ···
སོགས་པ་གདུང་རབས་རྒྱུད་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས
ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཁྱབ་ཏུ་མཛད། འདི་ནི་ནམ་ཡང་མ···
བཤིག་པ་དང་། མི་འདོར་བར་ཉམས་སུ་གླངས་ན་ལེགས
ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར། འདི་དག་དོར་ནས···
བཤིག་ན་སྡིག་པ་ཆེ། ཞེས་པ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་འོང
བས་སྐད་ལེགས་ཚོགས་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྩན
ཤོའི་སོ་དང་། སྨྲ་མའི་ཐི་ལས་ཀྱི་ལྟས་ལ་སོགས་པ་གང
དང་ཅི་ལས་བྱུང་རུང་མ་བཤིགས་ཤིག མ་སྟོངས་ཤིག
རྒྱལ་པོའི་སྲུལ་སྲོལ་སྐུ་མཆེད་རྒྱུད་དུ་ཡན་ཆད་ནས། ཚབ
སྲིད་ཀྱི་མངའ་བདག་མཛད་པོ་མན་ཆད་ཀུན་གྱིས་ཀྱང···
དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི······
བཤེས་གཉེན་བསྐོས་ཏེ་ཆོས་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཆུབ་པར······
བསླབས། དེ་ཡི་ནང་ནས་མཁྱེན་པ་དང་ནུས་པ་ཕུལ་དུ
བྱུང་བ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི····
གཙོ་བོའམ་མཁན་པོ་རྒྱན་དུ་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར···
བོར་བསྐོ་བར་བྱ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་འདུལ
ཁྲིམས་ལ་དབང་བའི་ཐུ་བ་བྱེད་ཅིང་། ཀུན་ལ་དགེ་བའི
ལམ་སྟོན་པའི་ཡོངས་འཛིན་བཤེས་གཉེན་བྱེད་པར་བསྐོ
བར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐུ
རྟེན་ལེགས་པར་བཙུགས་ནས་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་ཡང···
ལེགས་པར་བྱ་དགོས། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས···
གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་མཐུན་རྐྱེན་དུ་ཕུར
པ་ཐམས་ཅད་འཇོར་ཞིག་དང་། ཉམས་ཆག་ཏུ་མི་འགྲོ
བ་རུ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐིས་པའི་ལྷ་རིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་མགོ···
ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ལས་གསལ་བ་བཞིན་དུ་རྡོ་དམ་རྒྱན···
བསྒྲིངས་སུ་མཛད་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་དམ···
བཅའ་བ་བཞིན་དུ་ད་ཕྱིན་ཆད་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས་རེ
རེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་འདི་བཞིན་དུ་མཛད···
པའི་དམ་བཅའ་མཛད་དགོས། དམ་བཅའ་བའི་དཔང···
མནའ་བསྐྱལ་བ་དེ་ལས་མི་འགལ་བའམ་མི་འདའ་བའི···
དབང་པོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ཕྱོགས་བཅུའི····
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཚངས
པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན། དབང་ཕྱུག་ལྟ་བུ། མདོར་ན་མི
མ་ཡིན་པ་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས། ཡུལ་ལྷ། གཞིས་བདག
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་དཔང་དུ་བཙུགས་ཏེ། འདིར
བཞུགས་རྒྱལ་པོ་དང་། རྗེ་བློན་སོགས་མི་ཀུན་གྱིས་ཀྱང
དབུ་མནའ་བསྐྱལ་བ་དང་དམ་བཅའ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར
ནན་ཏན་དམ་བཅའ་བའི་རྩ་ཚིག་གི་ཡི་གེ་ཞིབ་མོ་ནི་ཡབ
ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་རིང་ལ་ནན་ཏན་དམ་བཅའ་བའི་རྩ
ཚིག་གི་ཡི་གེ་བྲིས་ཏེ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བཞག་པ་དེ་དང་ཟླ་བསྒྲིལ
དུ་བཞག་ཀོ་ཞེས་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ་ཡོད་པས
གཟིགས་པར་ཞུ། སྐར་རྒྱང་ལྷ་ཁང་དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི
བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་འདྲ་བར་གྲགས་བཞིར
མཆོད་རྟེན་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། ཚེ་སྒྲུབ་འབུམ་པ་དང་།
ཏོར་རྒྱས་འབུམ་པ། གཡུལ་རྒྱལ་འབུམ་པ། སྨན་བཞི···
འབུམ་པ་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཡུལ་མི་ཚོས་བསྐོར་བ
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་མིན་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དག
ཅིག་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་ཞིབ་པ་མ་རྙེད། སོ་རྫ་ཚིག
སྟོང་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ནང་འཐོ་འཀྱུར་བྱུང་ཡོད
ཀྱང་། སྐར་རྒྱང་ལྷ་ཁང་དེ་ཐར་བཞིན་གནས་ཐུབ་པ···
དང་ལྷག་དོན་དུ་སྐར་རྒྱང་རྡོ་རིང་དེ་ད་ལྟའང་མཇལ་རྒྱ
ཡོད་སྐད།

རྒྱལ་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པ་མཛོད་ནས···
བཤད་སྲོལ་ལ། གནའ་རབས་སུ་འཇིག་རྟེན་ཐོག་མ་ཡི···
འགྲོ་བ་བྱུང་སྐབས་མི་རྣམས་ལ་དཔོན་དང་འབངས་ཀྱི་ཐ
སྙད་མེད་ཅིང་ཞིར་ལ་དབང་བའི་དཔལ་འབྱོར་ཡང་མེད
པར་ཚང་མས་ཐུན་མོང་གི་འཚོ་བ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད། དུས···
ཚོད་རིང་པོ་སོང་རྗེས་ཐོན་སྐྱེད་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་བའི···
རྐྱེན་གྱིས་ས་ཞིང་ཞིར་བཟུང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཏེ། རིམ···
བཞིན་རྒྱུ་ནོར་རྐུ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་གནོད་རེས་བྱེད་པ···
སོགས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་རྗེ་སྡིག་ཚོགས་བདེ་འཇགས····
མེད་པར་བརྟེན་ཚང་མས་ཐུན་མོང་དུ་བགྲོས་ཏེ་ཀུན་གྱིས
བློ་མོས་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་དེ་ལ་ཞིང···
དཔོན་ཟེར། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐོག་དཔོན་གྱི་དང་པོ་ཡིན
པ་དང་། དམངས་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་མཁན་དང་ལས་དོན་བྱེད
མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ···
གང་ཡང་མེད། ཞིང་དཔོན་དེ་ལ་ཐུན་མོང་གི་ཐོན་ཟས
བགོ་འགྲེམས་དང་། སྤྱི་པའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ལས་དོན
སྐྱོང་རྒྱུ་སོགས་ལས་འགན་མང་བའི་དབང་གིས་ཞིང······
དཔོན་བྱེད་མཁན་དཀོན་པོ་བྱུང་སྟེ། རྗེས་སུ་ཚང་མས
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པའི་ཡོང་འབབ་ཀྱི་ཐོག་ནས
བཅུ་ཆ་དྲུག་གི་འབབ་སྡོད་རྒྱ་བྱས་པ་དེ་རིམ་བཞིན་དཔྱ
ཁྲལ་གྱི་ལམ་ལུགས་སུ་འགྱུར་བ་བྱུང་བ་དེ་ནི་དུག་ཆའི····
ཁྲལ་ཟེར་བ་ཁྲལ་གྱི་དང་པོ་ཡིན། དེ་རྗེས་ཞིང་དཔོན་དེ
ལ་ཟླན་གཡོག་མང་པོ་བྱུང་སྟེ་དཔོན་གཡོག་གི་ཁྱད་པར···
དང་། རིམ་བཞིན་འབངས་དང་། དམག་དཔུང་། ས
ཆ་བཅས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་བྱུང་། རྒྱལ་པོའི་དང
པོ་ནི་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། དེ་ལ་བསོད···
ནམས་ཆེ་རྒྱང་དབང་གིས་གསེར་དང་། དངུལ། ཟངས།
ལྕགས་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ······
བཏང་ནས་འཁོར་ལོ་དེས་གང་དུ་སླེབས་ཚད་ཀྱི་ས་ཆ་ཚང
མ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུ་ཐུབ་པས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི···
རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། ཞིབ་པར《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི···
ལེའུ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་ཟུར་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ···
གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཁྲིའི་མི་ལྔས་བརྒྱ། ༡. གླང་པོ་ཆེའི་ལུས་སྐར
ཁུང་ནས་ནོན་ཀྱང་མཇུག་མ་དེ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ།
༢. གླང་པོ་ཆེ་ཕལ་བས་སྟོབས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་སྲོད་པ། ༣. མི
གཙང་བ་ཏོས་པའི་སྤྲེའུས་སྤྲེའུ་གཞན་ལ་མི་གཙང་བ་སྤྲད
པ། ༤. སྤྲེའུ་གཅིག་གིས་སྤྲེའུའི་ཚོགས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ།
༥. ཙན་དན་ལྗུལ་གྱི་ཤིང་པོ་དང་ཤིང་ཕལ་པ་མགོ་སྙོམ་པ།
༦. བྱི་བྲི་གང་དང་ཤུ་ཏིག་བྲི་གང་བརྗེ་བ། ༧. གཙུག···
ལག་ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་མི་རྟོག་དང་འབྲས་བུ
ཀུན་པོས་ཕྲེར་བ། ༨. གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཁྲིན

པས་སྨྲ་བའི་མིའི་རྗེས་སུ་བསླེགས་ཀྱང་མི་འགྱུར་བ། ༩. སྐྱེ་བོ་ངན་པོ་སྡེ་རིས་སུ་བཅད་ནས་སྤྱོད་པ། ༡༠. རས་ཡུག་གཅིག་མི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བགོས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚང་མ་རེ་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱ་བའི་རས་ཡུག་མ་ཉམས་པ། དེ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ལ་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱོན་མེད། མ་འོངས་པ་ན་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ངན་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ལྟས་ཡིན་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེ་ཡང་མི་ལྟས་དང་པོ་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཁྱིམ་གྱི་འདུ་ཤེས་སྤོང་མི་ཐུབ་པའི་སྔ་ལྟས། གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སློང་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དགེ་སློང་གནས་ནས་སྐྲོད་པའི་སྔ་ལྟས། གསུམ་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཞེས་པ་སྨེང་བའི་སྔ་ལྟས། བཞི་པ་ནི་མཁན་སློབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་གཞན་གྱི་མཁན་སློབ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སྔ་ལྟས། ལྔ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གཞུང་མགོ་སྨོམ་པའི་སྔ་ལྟས། དྲུག་པ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་ཆེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྔ་ལྟས། བདུན་པ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ས་བྱད་ཀྱིས་ཁྱིམ་པ་གསོ་བའི་སྔ་ལྟས། བརྒྱད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་སྔ་ལྟས། དགུ་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྡེ་རིས་སུ་བཅད་ནས་ཆགས་སྡང་འབྱུང་བའི་སྔ་ལྟས། བཅུ་པ་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་ཞིང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལྟ་སྤྱོད་དང་མཐུན་པར་ཉམས་སུ་བླངས་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནུས་ལ། རྒྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་སྔ་ལྟས་སོ། །

རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་རྨི་ལམ་བཅོ་བརྒྱད། སྙན་ངག་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་དང་། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། བཀྲུར་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྗོད་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྒྱད་དེ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟུས་ན། ༡. གླང་ཆེན་མདུག་མ་སྐར་ཁུང་འཐོག་པ་དང་། ༢. ཁྲོན་པས་མི་བསྐྱེགས། ༣. ཕྱེ་དང་མུ་ཏིག་བརྗེ། ༤. ཙན་པའི་ཤིང་དང་ཙན་དན་མཉམ་དུ་བྱེད། ༥. གླང་གི་ཐུ་ཁུས་གླང་ཆེན་གནས་ནས་སྐྲོད། ༦. མི་གཙང་སྤྲེའུས་མི་གཙང་གཞན་ལ་བྱུག ༧. སྤྲེའུ་མང་པོས་སྤྲེའུ་ངན་རྒྱལ་པོར་བསྐུར། ༨. བཅོ་བརྒྱད་མི་ཡིས་རས་ཡུག་སོ་སོར་དྲས། ༩. ར་བའི་མེ་ཏོག་འཐུས་བུ་རྒན་པོས་ཁྱེར(ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མི་ཐུབ) ༡༠. འཐབ་པར་མི་འོས(བརྗོད་བྱང་ལས། སྨྲ་བཤད་སེལ་བུར་འགྲོ་བར་བྱས་པའི)ཕྱི་རིགས་ཟན་ཚུན་འཐབ། ༡༡. མེ་ཏོག་དག་ནི་ཚོད་ཅིག་སེམས་ནི་བསྐྱལ(སྐྱེས་པས་བུད་མེད་གཉེར་བར་རིགས་མིན་པར་བུད་མེད་ཀྱིས་ཚོད་གཉེར་བ) ༡༢. རྫིང་བུ་གསུམ་ནི་བར་མ་སྐོང་བར་མཐོང་། ༡༣. རྐན་པོ་སྒྲི་ཐེར་དུ་ནི་གནས་པ་དང་(ཆོས་དང་པོ་དར་བ་ནས་ནུབ་དུས་ཡང་དེར་ནུབ) ༡༤. རྟ་ཡི་ཁ་འཕགས་གཉིས་ཀས་ཟ་བ་དང་(རྒྱལ་བློན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ལྟ་བུ) ༡༥. ཆེ་བའི་ཁྲི་པས་ཆུང་བ་ཁ་ནི་དྲག(སྐྱེས་པ་བས་བུད་མེད་ཁ་དྲག་པོ་ལྟ་བུ) ༡༦. བེའུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་བ་ལ་ནུ(ནོར་ཟས་བུ་ལ་གཏད་ཅིང་བདག་ཀྱང་དེ་ལ་རེ་བ་ལྟ་བུའོ) ༡༧. ལྷ་རྡོ་གཞོན་ནུ་སྒྲི་རྡོ་རྐས(འདུལ་བྱས་མི་རྟག) ༡༨. སེང་གེའི་རོ་ནི་རང་གི་སྲིན་བུས་ཟོས(ཆོས་འཇིག་ན་ཕྱི་རོལ་པས་མི་འཇིག་ནང་པ་རང་མི་མཐུན་ནས་འཇིག་པའི་རྟགས)

བཅོ་བརྒྱད་མཐོང་བས་འོད་སྲུང་ལ་ཞུས་པས། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མ་འོང་བར་འབྱུང་བའི་ལྟས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཡང་སྟོན་ཆེ་སོ་ཡུམ་ཁྲིའི་དུས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་བྱོན་པའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲི་ལ་རྨིས་ལྟས་བཅུ་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་དང་ཕྱི་པའི་མཆོད་གནས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རྨིས་ལྟས་རྣམས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པས། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་འགྲོངས་པའམ། གྲོངས་པ་ལ་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སྙིང་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ལ་གཏོང་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་གསེར་ཕྲེང་ཅན་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྙིང་ནད་བྱ་བར་བསམ་ནས་སྨྲས་སོ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་མི་བདེ་བར་འདུག་པ་ལ། བུ་མོས་དྲིས་པས་སྔར་གྱི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་གསུངས་པས་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྲོག་ལ་ཕན་ན་བདག་འབུལ་བ་བླ་མེད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པ་འདི་དག་མ་རིག་པའི་ལིང་ཏོག་གིས་སེམས་རྒྱུད་སྒྲིབས་པས་མ་འོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་མཐུ་མེད། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ལ་ཞུ་བར་རིགས་སོ་ཟེར། རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་འཕྲད་གསུངས་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ལ་ཞུས་པས། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ལ་ངན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱི་མ་འོངས་པ་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ངན་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་མི་ལྟས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །

རྒྱལ་པོ་སྨྲ་ལྔའི་ཐུགས་རྗེ་འཛུགས་ཚུལ། ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རབ་འབྱམས་པའི་གསུང་པོད[ཁ]པར་གསལ།

རྒྱལ་པོ་སྨྲ་ལྔའི་སྨོག་གཏད་བྱ་ཚུལ། རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་ཀ་པོད[ཁ]པར་གསལ།

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྨྱོགས། མི་སྨྱུགས་ཤིག་གི་མིང་། སྔར་བོད་དུ་ཤིང་སྡོང་ཆེན་པོའི་ཤོག་པ་བྲུས་པའི་མི་སྨྱུག་ལས་མེད་ཀྱང་། ཕོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་སྐབས་ནས་བཟུང་རིམ་བཞིན་ལྕགས་ལས་བཟོས་པའི་མི་སྨྱུག་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ། ཁོ་བོའི་ཚོང་ས་འཆར་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་བརྟག་པར་ཞུ་ཞིང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མི་སྨྱུག་ནི་ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་མི་སྨྱུག་ཡིན། སྔར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་གོར་ཁ་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་དིང་རིའི་མི་དམངས་ཀྱིས་ས་འོག་ནས་འབར་གཏོར་བྱེད་པའི་རིག་རྩལ་ཤེས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བྲི་ཁྲིན་དམག་དཔོན་ཀུ་ཤིར་རྒྱང་ནས་བོད་དུ་དམག་དཔུང་གཏོང་སྐབས། དིང་རིའི་དམག་མིས་ལྷ་ཁར་ཡོད་པའི་ཕྱིན་དམག་རྣམས་ས་འོག་ནས་འབར་གཏོར་གྱིས་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་དམག་ཚར་བཅད་པ་རེད།

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་དང་ལྡེ་ཞེས་བྱ་བའི་རིང་ལ། རྒྱལ་པོའི་མཚན་གྱི་ཟུར་དུ་ཁྲི་དང་ལྡེ་ཞེས་འདོད་པ་དག་གི་རིང་ལ།

རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཞི། མདུན་འཁོར། གཙོ་འཁོར། ནང་འཁོར། ཕྱི་འཁོར་རོ། །

རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་པཱ་ལ་བདུན་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་བྱུང་བའི་ནང་གི་ཐོག་མ་ཡིན། རྒྱ་གར་མ་ག་དྷའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀི་ཁ་ར་ཤིང་འཕེལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ན་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཞིག་ཤིང་གི་ལྷ་དང་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཟེར། རྒྱལ་པོ་འདི་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་ད་ལན་ཁོ་བོས་མཐོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མི་གསལ་ཡང་། རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལ་ནས་ལ་ཀྵྨ་པཱ་ལའི་བར་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དགུས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་རྣམས《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》གི་ནང་གསལ་ཞིང་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་འབྱོན་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ནེ་ཡ་པཱ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ལ་འཁོད་འཕྲལ་ཡིན་པ་ཇོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཁུངས་ཐུབ་རྣམས་ལས་བཤད། རྒྱལ་པོ་རཱ་མ་པཱ་ལ་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དུས་མཚུངས་པར་རྒྱལ་ཕྲན་སྐར་ཆུང་གི་རྡོ་རིང་ཡི་གེར་གསལ་བར་འཁོད་ཡོད་པར་གྲུབ། ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པས་བཤད་པ་བཅས་ལན་ཚན་ཀོ་བསྒྱུར་ནས་ལོ་གྲངས་ཡར་འདེད་ཀྱིས་རྩིས་བྱས་ཆེ། རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོ་ནེ་ཡ་པཱ་ལའི་བར་སྲིད་དབང་མ་བཟུང་བར་ལོ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཡོད་པས། རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་དང་དུས་མཉམ་པ་སྟེ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ལོ(༦༥ནས༧༠༠)བར་གྱི་ལོ་ཞེ་ལྔའི་རིང་དེར་ཡིན་པར་རགས་རྩིས་ཀྱི་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་བཾ་ག་ལར་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡི་

ཏ་ཙནྡྲའི་གདུང་རྒྱུད་ཆད་ནས་རྒྱལ་པོ་མེད་པ་དང་སྐབས་ཞིག་ནས་གོ་པཱ་ལ་རྒྱལ་པོར་བསྐོས། ཚོ་སྐྱིད་ལ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་ལྷ་ནྟ་ཡང་དབང་དུ་བསྡུས། ཡུལ་དེ་གཉིས་སུ་གཙུག་ལག་དང་དགོན་པ་མང་དུ་བཞེངས། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི་ཞེས་བཤད་ལ། རྒྱལ་པོ་འདིས་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

རྒྱལ་པོ་བཅུ་དྲུག ཡུལ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་གི་རྒྱལ་པོའམ་མི་བདག་བཅུ་དྲུག་གོ།

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི། ཡུལ་འཁོར་སྲུང་། འཕགས་སྐྱེས་པོ། སྤྱན་མི་བཟང་། རྣམ་ཐོས་སྲས་སོ།

རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་ལས་དྲུག བཤེས་བྱེད། ཚར་གཅོད་པ། ཆགས་པ། གནས་པ། ཕྱོགས་གཉིས་པ། གཞན་བརྟེན་པའོ། །

རྒྱལ་པོ་དེ་གནམ་དུ་སོང་། རྒྱལ་པོ་ཤི་བ་ལ་གནམ་དུ་སོང་ཟེར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གནམ་གྱིས་བསྐོས་པའི་ལྷ་སྲས་ཟེར་བ་སོགས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ཡིན་ཞིང་། བོད་དུ་ཡང་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པའི་ནང་། གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་འབོད་པའང་བོད་ཀྱི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་རྒྱུན་འཛགས་སུ་གནས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་དེ་ཝ་པཱ་ལ། རྒྱལ་པོ་འདིས་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ཡིན་ཏེ་མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བམ་པོ་ཞེ་གསུམ་པ་འདིའི་འགྱུར་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། རྒྱལ་པོ་དེ་ཝ་པཱ་ལས་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ནྱ་ཡ་པཱ་ལའི་རིང་ལ་པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་འགྲེལ་ཆ་ཚང་བར་བསྒྱུར་ཞེས་གསལ།

རྒྱལ་པོ་དྷརྨ་པཱ་ལ། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ནང་རྒྱལ་པོ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་པ་ཡིག་ཚང་ཡིན་འདྲ་སྟེ《དེབ་དམར》ལྷུགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༡༠ པ་དང་《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྷུགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༩ ༩ གཉིས་ཀར་རྒྱལ་པོ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ཡར་ལུང་བང་སོའི་ཇོ་རིང་ལ་ཡོད་ཅེས་གྲུབ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པས་གསུངས་ཞེས་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཡབ་གོ་པཱ་ལ་ཡིན་པར《མཁས་དགའ》དང་། དགེ་ཆོས་དང་། 《དེབ་སྔོན་གསར་མ》བཅས་མཐུན་པས། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ནང་རྒྱལ་པོ་གོ་པཱ་ལའི་སྲས་དེ་ཝ་པཱ་ལ་དང་། དེའི་སྲས་དྷརྨ་པཱ་ལ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་གོ་རིམ་ནོར་འཛོལ་བྱུང་བ་འདྲ་སྙམ།

རྒྱལ་པོ་མདོ་ལྔ། བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོ། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས་ཁྲུས་ཀྱི་མདོ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྔ་བའི་མདོ། འདས་ཀ་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་པའི་མདོ། བྱང་ཆུབ་ལྟུང་བཤགས(ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕུང་པོ་དང་བཤགས་པའི་ཕུང་པོ། བསྔོ་བའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པོ)བཤགས་པའི་མདོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་པོ་མདོ་བཅུ། རྒྱལ་པོ་མདོ་ལྔའི་སྟེང་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཚེ་རིང་མདོ། གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་མདོ། གཙུག་ཏོར་གདུགས་དཀར་སློག་པའི་མདོ། ནོར་རྒྱུན་མ་ནི་ནོར་གྱི་མདོ། ཡི་གེ་གཅིག་མ་སྙིང་པོའི་མདོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་པོ་ལྡེ་བརྒྱད། ༡. རྒྱལ་པོ་ས་ཡི་ལེགས་དྲུག་གི་ཟ་མ་ཡི་མོ་ལེགས་དང་བཙུན་མོ་སྐྱ་ལྕམ་ཟླང་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་བུ་ཟ་ནམ་ཟིན་ལྡེ། ༢. དེ་དང་བཙུན་མོ་མཚོ་སྨན་ཁྲི་དཀར་གཉིས་ཀྱི་བུ་ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན། ༣. དེ་དང་བཙུན་མོ་ལེ་གཞན་ཞེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་སེ་སྣོལ་ནམ་ལྡེ། ༤. དེ་དང་བཙུན་མོ་ཀླུ་མོ་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་སེ་སྣོལ་པོ་ལྡེ། ༥. དེ་དང་པོ་བཟའ་ཏེ་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་ལྡེ་སྣོལ་ནམ། ༦. དེ་དང་བཙུན་མོ་ཁྲི་སྨན་རྗེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་ལྡེ་སྣོལ་པོ། ༧. དེ་དང་བཙུན་མོ་ཁྲི་སེ་བཙུན་གཞན་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་ལྡེ་རྒྱལ་པོ། ༨. དེ་དང་བཙུན་མོ་སྨན་བཙུན་ལུག་སྣང་གཉིས་ཀྱི་བུ་ལྡེ་སྤྲིན་བཙན་བཅས་ཡིན། ཏུན་ཧོང་གི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་དྲིལ་ནང་རྒྱལ་པོ་ལྡེ་བརྒྱད་འདྲེན་སྐབས་མིང་བཏུན་ལས་མི་མཐུན་པས་མ་ཡིག་གི་ནང་ཆད་སྒྲོན་བྱུང་བའམ་མ་ཚང་བ་གང་ཡིན་བརྟག

རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་བཙུན་མོ་ཕྲེང་ལྡན་མ་ལ་སྐྱེས་པའི་བུ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་སྔོན་པོའི་གཙོ་བོ་དུམ་བུ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བུ་སྐྱེད་དང་། ཞེང་གེ་གཉིས། ཞེང་གེ་ལ་བུ་མོ་གཉིས་ཡོད(གོས་ཅན་དང་ཞེ་གོས་ཅན)པས་དེ་གཉིས་ཇོར་ནས་གོས་ཅན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་བཙུན་མོར་བླངས་པ་ལས་བུ་སྐྱེས་པའི་མིང་ལ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཟེར། རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་འདུལ་བ་ལུང་གི་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ། རྒྱལ་པོ་འདིས་ཤཱཀྱ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་བསྣུབས་པའི་ལོ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་གི་གླེང་གཞིའི་ཚིག་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གཉིས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐོན་པའི་ལོ་དེར་ཡིན་པར་མངོན།

རྒྱལ་པོ་བེ་ཤ་ར་མ་ཏེ། རྒྱལ་པོ་བི་ཀྲ་མ་ཏྲ། (ཅ)

རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའམ་མ་ལུས་འཕགས་མ་ཟེར། (ཨ་ཛ་ཏ་ཤ་ཏྲུ་ཀོ་ཊན་མི་འདྲ་བ་ཡོད) དགེ་ཆོས་ཀྱི《གསེར་ཞུན》ནང་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་སླེབས་སྐབས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་གསལ་ཞིང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་པས་མ་སྐྱེས་དགྲའི་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་སྲིད་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས(༥༥༡ནས༥༢༠བར)བསྐྱངས་པར་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་གསུངས། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་གི་དགོངས་པའི་བསྟན་རྩིས་ལྟར་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ནང་མ་སྐྱེས་དགྲའི་སྲིད་ལོའི་གྲངས་མི་གསལ་ཞིང་། ཀུན་དགའ་བོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོར་མ་སྐྱེས་དགྲ་འདས་ཞེས་གསལ། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀུན་དགའ་བོས་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ལོན་པ་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་ཕྱིའུ་གསེར་མདོག་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་རྫོགས་ཕྱས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར། ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་བཞི་བཅུའི་རིང་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་འདས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡང་འདས་ཞེས་གསལ། 《འདུལ་བའི་སྙིང་འགྲེལ》ཤོག་གྲངས་༢༢༢ ནང་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཀོས་ཀྱི་གཞིའི་གླེང་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀུར་བའི་གདུང་རབས། འཛིག་རྟེན་ཐོག་གི་རྒྱལ་པོའི་དང་པོ་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནས་རྒྱལ་བརྒྱུད་མ་ཆད་པར་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ(སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཡབ)བར་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའམ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བཏགས་ཤིང་དེ་ནས་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཆད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས། སྐབས་དེའི་ཡི་གེའི་སྲོལ་ཡང་ཡོ་རོབ་དང་རྒྱ་གར་རང་ལ་མོད་སྲོལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཉུབ་ནས་མེད་སྟབས། སྲས་ཀུན་ལའི་ཡབ་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་པ་དེ་གོང་གི་ཡབ་སྙིང་པོ་ཐིག་ལེའི(བིན་དུ་ས་ར)ཡབ་ཟླ་བ་སྲུང་བ(ཙནྡྲ་གུཔྟ)ཞེས་པ་དེའི་དུས་སྐབས་ནང་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་ཡོ་རོབ་ཀྱི་ཁོངས་གྲི་རིགས(ཡ་བ་ནའམ་ཤིལ་ལ་ཡང་ཟེར)ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་གསལ་བས་རྒྱ་གར་གྱི་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་གྲི་རིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དེ་དག་ལ་ཁུངས་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས། རྒྱ་གར་རང་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དམག་འཁྲུག་ཐེངས་མང་བྱུང་བའི་དབང་གིས་རྒྱལ་

རབས་སྤུ་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གསུང་རབ་ཁག་མང་བཅས་ཅ་འཚོར་ཁུངས་མེད་དུ་སོང་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མྱ་ངན་མེད་ཕྱི་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཉམ་བསྲེས་ཀྱིས་བོད་སྲོལ་བྱུང་བ་དེ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཡང་ལུ་མཐུད་མ་དག་རྒྱུན་འཁྲུམས་བྱུང་བ་ཡིན། དོན་དངོས་ཐོག་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་སྐྱི་རིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་བྱས་ན་འདི་ལྟར་ཏེ། མྱ་ངན་མེད་ཕྱི་མ་ཀུ་ན་ལའི་ཡབ་ཡིན་པ་དེའི་ཡབ་ནི་བིན་དུ་ས་ར་སྡེ(སྙིང་པོ་ཞིག་ལ)ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཡབ་ནི་ཙནྡྲ་གུཔྟ(ཟླ་བ་སྦས་པ)ཡིན་ཞིང་། ཀུ་ན་ལའི་ཡབ་མྱ་ངན་མེད(མྱ་ངན་མེད་ཕྱི་མ)དེའི་ཡབ་སྙིང་པོ་ཞིག་ལ་ཡིན་པ། དེའི་ཡབ་ཟླ་བ་སྦས་པས་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི(༣༢༢ནས༢༩༨)བར་སྲིད་བསྐྱངས་པ་དེ་འཛམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གིས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་ཧྲི་རིགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་བཀའ་ན་ཏེར་བར་ཕྲོད་མཁན་མེ་གྷ་ས་ཐེ་ན་ཞེས་པ་དེ་འགྱུར། ཟླ་བ་སྦས་པའི་རྗེས་ལ་དེའི་བུ་སྙིང་པོ་ཞིག་ལ་ཞེས་པ་དེས་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི(༢༩༨ནས༢༧༣)བར་སྲིད་བཟུང་། དེ་ཡང་འཛམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། དེ་ནས་དེའི་བུ་དེང་སང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མྱ་ངན་མེད་དེས་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི(༢༧༣ནས༢༣༢)ལོ་བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་རིང་སྲིད་བསྐྱངས་པ་བཅས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མིང་དང་མཛད་རྗེས་གཉིས་ཀ་འདྲ་བའི་མྱ་ངན་མེད་ཕྱི་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་མི་གཅིག་ཡིན་པར་འཁྲུལ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གཉིས་ཀ་མཉམ་འདྲེས་ཀྱིས་བཤད་ན་འགྲིག་ཐབས་གཏན་ནས་མེད།

གཞན་ཡང་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་བཞེངས་མཁན་གྱི་མྱ་ངན་མེད་དེ་སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་འཕགས་པ་ནག་པོས་བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ཡིན་པར་ཆོས་འབྱུང་གཞན་དག་ལས་བཤད་ཅིང་། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུའི་ནང་ཁོངས་སུ་གཏད་རབས་བདུན་རྫོགས་པར《ལུང་ལྷན་ཚོགས་པམ་པོ》བརྒྱུད་པ་ལས་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། གལ་ཏེ་མྱ་ངན་མེད་མི་གཅིག་ལས་བྱུང་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན། རྒྱལ་པོ་སྙིང་པོ་ཞིག་ལའི་བུ་མྱ་ངན་མེད་དེ་སྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་མ་རྫོགས་གོང་དུ་བྱུང་ཟིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། གཏད་རབས་བདུན་མ་རྫོགས་གོང་དུ་རྒྱལ་པོ་སྙིང་པོ་ཞིག་ལའི་བུ་མྱ་ངན་མེད་དེ་བྱུང་ཟིན་རྒྱ་ལྟ་ཞོག རྒྱལ་པོ་དེའི་ཡབ་ཀྱི་ཡབ་ཟླ་བ་སྦས་པ་ཡང་བྱུང་མ་ཟིན་པ་ཡིན། བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པའི་སྦྱིན་བདག་མཛད་མཁན་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ནི། མྱ་ངན་མེད་སྔོན་མ་ཀ་ལ་ཤོ་ཀ་སྟེ་མྱ་ངན་མེད་ནག་པོའམ་དུས་ཀྱི་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་འདི་དུས་གང་ཙམ་ལ་བྱུང་བ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ནང་མིང་སྨྲངས་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་ཅན་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ན་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་བཀའ་བསྡུ་བ་གཉིས་པ་བྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྨད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས། སིངྒ་ལའི་གནས་བརྟན་མིང་ཆེན་གྱིས་བརྩམས་པའི《མ་ཧཱ་བཾ་ཤ》སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་གཅིག་པར་མྱ་ངན་མེད་ཁྲི་ལ་འཁོད་དེ་ལོ་བཞི་བཅུར་སྲིད་བསྐྱངས་ནས་གྲོངས་ཞེས་བྲིས་པ་དེ་དང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ནང་དུ་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་ཐོག་འགྱུར་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་བྲིས་པ་ལས། བར་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ལོན་ཏེ་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཤི་ནས་ཞེས་འཁོད་པ་གཉིས་ལོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་མཐུན་པས་ན་ཧི་ཙམ་འཕྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་ནང་རོལ་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་འཁྲུངས་ནས་ཡོད་ངེས་པས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་རྗེས་སུ་དཔྱད་དགོས། རྒྱལ་པོ་འདི་ཐོག་མར་མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པའི་ལྟ་བ་བཟུང་ནས་མི་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བའི་དམར་མཆོད་ཕུལ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པས་ཆོས་བཤད་དེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ལྷ་ཁང་དགོན་པ་མང་པོ་བཞེངས་པ་དང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ས་གནས་ཁག་མང་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་གཅིག་བཞེངས་པ་སོགས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པ་ནི་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་དཀར་ཐན་མ་མཐོང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འདས་ལོ་རྩི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་འདས་ལོ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། སིངྒ་ལའི་ནང་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་འདས་ལོ་ལྟར་རྩིས་ནས་མྱ་ངན་མེད་སྔོན་མ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ན། ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ(བིན་བི་ས་ར)ཡིན། དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི(༥༨༡)ལོ་དེར་སྲིད་བཟུང་། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་གམ་དོན་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་མ་སྐྱེས་དགྲས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་བཀྲོངས་ནས་སྲིད་བཟུང(༥༤༩)དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་བའི་ཚེ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདས(༥༤༤)དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་སྲིད་དབང་ལོ་ཉེར་བདུན་བར་བསྐྱངས། དེ་ནས་དེའི་བུ་མིང་ཟུར་དུ་ཨུ་ཡོད་པ་བོད་སྐད་དུ་ལག་བཟང་ཞེས་འབོད་པ་དེས་རང་གི་ཕ་མ་སྐྱེས་དགྲ་བཀྲོངས་ནས་སྲིད་བཟུང་། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང《འཛམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད》ནས་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པའི་སྦྱིན་བདག་མཛད་མཁན(འདིས་ལི་ཡུལ་ཐོག་མར་བཟུང་། རྒྱལ་སྲས་ས་ནུ་ཞེས་པ་དེའི་ཡབ་ཡིན)དེས་སྲིད་དབང་བཟུང་། མྱ་ངན་མེད་དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི(༤༢༠)ཙམ་ལ་འཁྲུངས་ཤིང་ཅིང་། དེ་ལ་ཀ་ལ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ། མྱ་ངན་མེད་ནག་པོའམ་དུས་ཀྱི་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་ཟེར། དེའི་རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་བྲལ་དང་དཔའ་བོའི་སྡེ། དགའ་བོ། པདྨ་ཆེ་བཅས་ཀྱིས་ལོ་རབས་མང་ཙམ་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་བཅས་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་ཙནྡྲའི་མིང་ཅན་བཅུ་དགུ། ཧ་རི་ཙནྡྲ། ཨ་ཀྵ་ཙནྡྲ། ཇ་ཡ་ཙནྡྲ། ནེ་མི་ཙནྡྲ། ཕ་ཎི་ཙནྡྲ། ཤཱང་ལ་ཙནྡྲ། ས་ལ་ཙནྡྲ། ག་སནྟ་ཙནྡྲ། ཤྲཱི་ཙནྡྲ། ཧམ་ཙནྡྲ། ཀརྨ་ཙནྡྲ། བྲི་ཀྵ་ཙནྡྲ། པི་ག་མ་ཙནྡྲ། ཀྵ་མ་ཙནྡྲ། བིགྷ་ཙནྡྲ། ནྲ་ལ་ཙནྡྲ། བི་མ་ལ་ཙནྡྲ། གོ་པི་ཙནྡྲ། ལ་ལི་ཏ་ཙནྡྲ་སོ། །

རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་པདྨའི་སྙིང་པོའི་བུ་ཡིན་ཅིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དགུང་མཉམ་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་གྲས་ཡིན། དགེ་ཆོས་ཀྱི《གསེར་ཐང》ལས། རང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་ཡབ་ཀྱི་བཀས་རྒྱལ་སར་འཁོད། ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་ཐོས་སློབ་མར་གྱུར་རྗེས་ལོ་ལོ་བདུན་རིང་སྲིད་བསྐྱངས་པ་བཅས་སྔ་རྗེས་བསྡོམས་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་བར་བརྟེན་བུ་མ་སྐྱེས་དགྲ་སྲིད་དབང་བཟུང་རྒྱུར་ཐམས་ནས་མཐར་རང་གི་ཕ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་བཀྲོངས་ཏེ་སྲིད་དབང་བཟུང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་སྐབས་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་གྱི་སྦྱིན་བདག་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་ཙ་པ་ཏྲི། ཤར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རིགས་སྐྱ་སེང་བུ་ལྷ་དང་། དགྲ་ངན་དཔུང་ཚོགས་བཅུ་གཉིས་ཞེས་འབྱེད་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཙ་པ་ཏྲི(དགྲ་ངན་དཔུང་ཚོགས་ཀྱི་གྲས་ཤིག)འཁོར་དམག་སྟོང་ཕྲག་དང་བཅས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་ཆས་སུ་ཞུགས་ཏེ་རི་གདངས་ཅན་གྱི་ཁྲོད་དུ་བྲོས་ཞེས་པ་དེ་དང་། བཤད་སྲོལ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་སེང་དང་། རྒྱལ་པོ་དམག་བརྒྱ་པ་གཉིས་རྒྱལ་སྲིད་རྩོད་པ་ན་སྐྱ་སེང་གི་བུ་སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱིས་དམག་བརྒྱ་པའི་ཕ་དང་བུ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་བསད་ཅིང་། ཁ་ཆུང་ཙ་པ་ཏྲི་མཚན་བཟང་དང་ལྡན

པ་དེ་བཙན་དུ་ཁྲིད་ནས་འོངས། གསོད་པར་ཕངས་ནས་ཟངས་ཤིག་གི་ནང་དུ་ཟས་སྐོམ་དང་བཅས་ཏེ་ཆུར་བསྐུར་བ་ཞིང་པ་ཞིག་ལ་རྙེད་ནས་གསོས། ཕྱིས་བོད་དུ་ཐོན་ནས་རྗེ་བོ་མཛད་ཅེས་འདུག་པ་གང་ཞིག་བདེན་བརྟག་དགོས་པ་ལས། གང་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རིགས་བོད་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་གྱུར་བ་ཞིག་གོ །འདིའི་ལོ་རྒྱུས《ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་འགྲེལ》ནང་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་ལ་ཛེས་པ་ལྱ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཆད་པ་གཅོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསླབ་པ་ལས་འབེབས་པ་དང་། མཚམས་མེད་པ་ལྔ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་པའོ། །

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཏར་ག། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་མཛད་ཅེས་བུ་སྟོན་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པར་གསལ།

རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་ཐུལ་རིག་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་རྒྱལ་མོ་ཁ་ཏུན་གཉིས་ལ་སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་བགྲེས་པ། འདི་ཉིད་སྐུ་ཕྲོངས་ཆེ་ལ་སྐུ་རྩལ་གྱི་གནས་ཀུན་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བས་གུ་གེ་ཁྲི་འཁྲོག་དང་། གུ་གེ་བཅས་ལ་ཕྱ་རྗེས་སུ་དམག་དྲངས་ནས་ཏ་ཚོར་ར་ཕུག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཕོན། ལ་དྭགས་སུ་སྟག་ཚང་རས་ཆེན་པ་གདན་དྲངས་ནས་ཡབ་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་ལ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་པ་དཔུང་པ་བརྒྱད་པའི་སྐུ་ཚད་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་དང་། རྒྱུན་མཆོད་དགེ་སློང་གི་སྡེ་བཙུགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་ཡུམ་གྱི་དགོངས་རྫོགས་ལ་གསེར་འབུལ་དང་། དངུལ་འབུལ་ཆ་ཚང་། གཞན་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་བརྒྱ་རྩ། ལྷ་ས་དང་། ཁྲི་འབྲུག བསམ་ཡས་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ལ་མཆོད་སྦྱིན་དང་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེ་བ། ཕྱམ་ལེ། ཧེ་མིས་ཡུལ། ཁ་ནག གཙང་དམར། སྨུ་དམར་ནང་། ཧེ་ནུ། དར་རྩེ་སོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དང་། ལ་དྭགས་སྟོད་གཤམ་དང་། མངའ་ཞབས་གང་ཡོད་ནས་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕུད་རེ་རེ་བསྐལ་པ་ནམ་གནས་པར་ཕུལ་ཞིང་། སྟག་ཚང་རས་ཆེན་ལ་རང་ཞབས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ས་ཕུད་མཆོད་གཞིས་རྒྱ་ཆེན་ཕུལ་བ་དང་། སྟག་ཚང་རས་ཆེན་གྱིས་ཏེ་སི་བྱང་ཆུབ་བསམ་གླིང་དགོན་དང་། ལྕེ་བདེ་ཐེག་མཆོག་དགོན། ཡམ་ལེ་བདེ་ཆེན་དགོན་བཅས་དགོན་ཆེན་གསུམ་ཕྱིས་གཙོས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་བཞེངས་པའི་སྦྱིན་བདག་གི་མཐིལ་ཞིན་མཛད། སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཏ་མོད་བདག་མོ་སྐལ་བཟང་སྒྲོལ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཨིནྡྲ་བོ་དྷི། བདེ་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་རྣམས་རིམ་པར་འཁྲུངས་ཤིང་། སྲས་འདི་དག་ལས་བརྒྱུད་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་ལ་དྭགས་ཁུལ་ལ་དབང་བསྒྱུར་གནང་བར་མངའ་ཐང་དར་ཤུད་ཆེ་རིགས་བྱུང་ངོ་། །

རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཛད་རྗེས་ཆེ་ཞིང་གཟིགས་རྒྱ་ཡངས་པའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཚན་སྙན་ཆེ་གྲགས་ཤིག་ཡིན། བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་རྙིང་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་བཙན་ཞེས་འཁོད་ཡོད། སྐོང་དུས་སྐབས་གང་དུ་འཁྲུངས་པ་དང་། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས་འདིར་རེ་ཞིག་དེའི་སྐོར་བརྗོད་མི་དགོས་པར་བྱས་ཏེ། གཙོ་བོར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་གཙོ་ཆེ་བའི་དོན་གནད་རྣམས་གནད་བསྡུས་བྱས་ཏེ་འབྲི་རྒྱུར། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རླབས་ཆེན་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་གཙོ་ཆེ་བ་ནི་ཁག་ལྔ་སྟེ། དང་པོ། དེང་སྐབས་ང་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲུས་ཀྱི་བོད་ཡིག་འདི་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་མཐོ་གས་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པའི་མི་རིགས་རྣམས་དེ་ལས་སྔོག་སྟེ་རྗེས་ལུས་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོར་གཟིགས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་བློན་པོའི་ནང་ནས་རིག་པ་རྣོ་ཤོས་དང་། དེ་མིན་གཞོན་ནུ་རིག་པ་ཅན་བསྡམས་མི་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་ནས་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་ཡང་ཚད་པས་གདུངས་ནས་འགྲོ་མ་ཐུབ། ད་དུང་ཡིད་ཐང་མ་ཆད་པར་ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊ་སོགས་ཁག་གཅིག་བཏང་ནས་ཁོ་ཚོས་ལོ་ཤས་རིང་རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སླེབས་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་དང་། དེ་དག་རང་རང་གི་སྒྲ་རིག་པ་བཅས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་བོད་དུ་སླེབས་རྗེས། སྐབས་དེའི་བོད་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་བརྒྱུད། དེང་སང་ང་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲུས་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་འདི་བཟོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། ཡི་གེ་འདི་བཟོས་ནས་ད་ལྟ་ཡན་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་བརྒྱ་ལྔ་ཙམ་སོང་ཡོད་ཅུང་། (མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གིས《བརྗོད་ཅེས་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》ཞེས་པའི་ནང་སྤྱི་ལོ༦༤༨(མེ་ཏ)ལོར་ཐོན་མིས་ཡི་གེ་བཟོས་པར་བཞེད) སྐབས་དེར་བསྒྱུར་བ་དང་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་རྣམས་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་མིས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཀློག་ཐུབ་པ་དང་གོ་བ་ཡང་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་འདི་བྱུང་ཞིང་། ཡི་གེ་འདི་གསར་གཏོད་བྱས་རྗེས་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡི་གེ་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་མ་ཟད། ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དུ་འབངས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་གེ་སློབ་དགོས་པའི་དོན་ཚན་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཀོད་ཡོད། གཉིས་པ། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་མར་བཙུགས་པ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་དུ་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པ་ཚང་མ་ཕན་ཚུན་བར་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པ་དང་། བདེ་འཇགས་མེད་སྐབས་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཚང་མར་གནོད་འཚེ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཚོ་པ་ཁག་གི་མི་མང་པོས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་སྟེ་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ཐོག་མར་ཚོ་པ་ཁག་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་གལ་ཆེ་བར་གཟིགས་ནས་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་དྲུག་ལ་ནང་གསེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་ཕྱེ་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་གསུམ་གསལ། ༡. ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་ནི། དམག་དོན་དང་སྲིད་འཛིན་ཐུང་འབྲེལ་གྱི་ལས་ལུགས་ལ་ཁྲིམས་ཞེས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། (༡)དེ་ཡང་བོད་ས་གནས་རུ་ལྔར་ཕྱེ་སྟེ། རུ་ལྔ་པོ་སོ་སོར་སྟོང་སྡེ་བཅུ་རེ་དང་། སྐྱི་ཕྲུལ་དཔོན་ཆེན་རེ་དང་། དམག་དཔོན་ནན་གཞོན་གཉིས་རེ། རུ་དར་གྱི་མདོག་དང་ཆོས་གཞི་མི་འདྲ་བ། (༢)རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ས་ཁུལ་རེ་རེ་བགོ་སྐལ་དུ་སྤྲད་ནས་ཚོད་ངེས་ཅན་གྱི་སྡེར་དཔང་ཁས་ལེན་པ། (༣)འབངས་ཀྱི་ནང་རྒྱལ་ལྷན་བཞི། དཔོན་རིགས་བདུན། བྲན་གཡོག་དང་ཡང་བྲན། བཙོ་རིགས། ཆོང་པ་སོགས་རིམ་པར་ཕྱེ་བ། (༤)བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་དྲུག ཡིག་ཚང་དྲུག བཀའ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག ཁྲིན་དྲུག དཔའ་མཚན་དྲུག་བཅས་ཀྱི་ཐབས་བཅུད་པ། ༢. འབུམ་གསེར་ཐང་ཤ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ནི། བྲེ་སྲང་ནོ་ཆ་སོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཏེ། ཞིང་འབྲོག་གི་ཚོང་ལས་གོང་འཕེལ་དང་ལྷབས་བདེ་ཡོང་བ་བྱས་པ། ༣. རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི། བྱེད་དགོས་པ་གསུམ། བྱེད་མི་ཆོག་པ་གསུམ། བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་དགོས་པ་གསུམ། སྨད་འབེབས་བྱེད་དགོས་པ་གསུམ། མནར་གཅོད་བྱེད་མི་རུང་བ་གསུམ་བཅས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཅས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཡག་ཆེ་བའི་སྤྱོད་བཟང་རྣམས་དར་སྤེལ་བཏང་བ། ༤. མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་ཡོད་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་མེད་པའི་རིགས་ཐག་གཅོད་ཚུལ། ༥. དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་ཡོད་མཉམ་ལ་རིམ་ཀྱིས་མི་འདྲ་བའི་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་

ཚུལ། ༤, ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་ཡོད་མེད་འདྲ་བ་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་ཚུལ་བཅས་ཡིན། གསུམ་པ། དམག་དོན་དང་སྲིད་འཛིན་ཁྱུང་འབྲེལ་གྱི་གཅིག་གྱུར་ལམ་ལུགས་ཆུང་ཟད་ཆ་ཚད་ཙམ་ཞིག་བཙུགས་པ། སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཐད། བློན་ཆེན་གསུམ་གྱིས་ཕྱིའི་སྲིད་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་སྐྱབ་པ། ནང་བློན་གསུམ་གྱིས་ནང་གི་ལས་དོན་སྐྱབ་པ། བཀའ་བློན་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལ་ཡོ་བསྲང་དང་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པ་བཅས་བློན་པོ་ཆེ་དགུས་ཕྱི་ནང་གི་ལས་དོན་རྣམས་ཐག་གཅོད་པའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་པ། བཞི་པ། མི་རིགས་ཀྱི་རང་ཉིད་ལྟར་ཡོད་རིག་གཞུང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ཆུང་གཞིའི་ཐོག་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་དང་ལག་རྩལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ། ཐུ་རྗེས་སུ་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཚུང་ལ་རེ་འདུན་ཞུས་ཏེ། དར་འབྲུ་གསོ་མཁན་དང་། ཆང་བཟོ་མཁན། ཞེལ་བཟོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་བཟོ་པ་མང་པོ་བཀུག་སྟེ་ཁོ་ཚོའི་ལག་རྩལ་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བཏང་བ་དང་། བལ་ཡུལ་ནས་ལྷ་བཟོ་བ་དང་། རི་མོ་མཁས་པ། རྡོ་བཟོ་བ་སོགས་མང་པོ་བསྐྲངས་ནས་ཁོ་ཚོའི་ལག་རྩལ་དར་སྤེལ་བཏང་བ། དེ་བཞིན་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་རིག་པ་སྦྱོ་བ་ཁག་གཅིག་རྒྱ་ཡིག་དང་རྒྱ་སྐད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གཞུང་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ལྟར་ཡོད་རིག་གཞུང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ནུས་ཡོད་ཀྱི་རྣམས་པ་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཏ་ཅང་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་རེད། ལྔ་པ། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་དང་། བལ་བོད་མི་རིགས་བར་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་པ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ས་གནས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་། མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་དང་ལག་རྩལ་བོད་ལ་གནས་སུ་དར་སྤེལ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐུ་རྗེས་སུ་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ཚ་མོ་ཞེན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་གཉིས་བཙུན་མོར་བླངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག བལ་པོ་དང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ལག་རྩལ་བཟོ་པ་མང་པོ་བོད་དུ་ཁྲིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བལ་བོད་མི་རིགས་དང་། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་བར་ཁྲིམ་ཚང་གཅིག་གི་མི་ལྟར་མཛའ་བརྩེའི་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་འབྲེལ་བ་གསར་པའི་སྒོ་ཕྱེ་བ་དེས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཐད་སྟར་ལས་ལྷག་པའི་གོང་འཕེལ་གསར་པ་ཡོང་རྒྱུར་སྐུལ་མ་ཐེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཡ་ར་ཏ་སིའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་ཅིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དགུང་མཉམ་རྒྱལ་པོ་བཞིའི་གྲས་ཡིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་སྐབས་འདི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་དུས་དང་། ཡབ་ཚངས་བྱིན་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་སྐབས་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་། གཤམ་དུ་ལྷ་བཟང་ཁང་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཏྲ་བྷུ་ཏི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ(དེང་སང་གི་ཨ་ཧྥ་རྟན)དུ་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེས་མ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཤྭཀྱ་ཐུབ་པ་ལས་འདས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་དུས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། སྐབས་དེར་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་འབུམ་ཚོ་ལྔ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་གྲོང་ཁྱེར་ཤམ་བྷ་ལའི་གྲོང་འབུམ་ཚོ་གཉིས་དང་བཅས་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི་ལ་དབང་ཞིང་། གྲོང་ཁྱེར་ལང་ཀ་པུ་རི་ན་གྲོང་འབུམ་ཚོ་གཉིས་དང་བཅས་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་ཛ་ལེནྡྲ་ལ་དབང་། རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དགའ་ཞིང་བུ་མོ་གཅིག་ཡོད་པ་མིང་ལ་ལེགས་སྨིན་ཀ་ར་ཟེར། རྒྱལ་པོ་ཛ་ལེནྡྲ་མུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དགའ་ཞིང་། དེ་ལ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་བ་མས་ཆུང་དུས་ནས་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་དུ་བཅུག་རྗེས་སུ་བུ་མོ་རང་ཉིད་ཁྱོ་པོའི་ས་ར་མནའ་མར་འགྲོ་སྐབས་ཁྱོ་པོ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་དེས་བག་མའི་སྔོན་མོ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རི་དྭགས་ཏ་ཅང་མང་པོ་བསད་པ་མཐོང་ནས་སེམས་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ཏེ། ངའི་ཕ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་བཞིན་དུ། ང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྡིག་ཅན་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་བག་མར་གཏོང་བོད་པ་ང་ལ་སྙིང་རྗེ་གཏན་ནས་མེད་པའོ་སྙམ་ནས་བག་མའི་ངོར་རྫོངས་སུ་སྐྱུད་པའི་གསེར་དངུལ་རྒྱན་གོས་སོགས་ཚང་མ་རང་ཉིད་བསུ་སྤྱིལ་བྱེད་མཁན་གྱི་འཁོར་གཡོག་ཀུན་ལ་བགོ་བཤའ་བརྒྱབ་སྟེ་ང་རྒྱལ་སྲས་སྡིག་ཅན་དེའི་མནའ་མར་མི་འགྲོ་ཟེར་ནས་སྨྲ་བརྡ་བཏབ། དེའི་གནས་ཚུལ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཤེས་ནས་བུ་མོ་རང་གང་འདོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལས་བདག་སྐྱོད་མ་བྱས། རྗེས་སུ་བུ་མོས་ཉིན་མོ་སྨྱོ་བརྫུ་བཏབ། མཚན་མོ་ཆོས་བྱས་ཏེ་གྲུབ་པ་ཐོབ་ནས། ཐེངས་གཅིག་རྒྱལ་པོ་ཛ་ལེནྡྲ་རི་དྭགས་རྔོན་པར་བྱིན་པའི་དུས་སུ་ལམ་ནོར་ཏེ་བུ་མོ་ཡོད་སའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་སླེབས་ནས་བལྟ་སྐབས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པར་ཤེས་ནས་ཆོས་ཞུས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་བུ་ལ་གཏད་ནས་བུ་མོའི་དྲུང་དུ་ཆོས་བྱས། བུ་མོའི་ཕ་མ་ལ་ཡང་དེའི་གནས་ཚུལ་ཡི་གེ་བཏང་བས་བུ་མོའི་ཕ་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་བུ་ལ་གཏད་ནས་ཆོས་བྱས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་བ་ན་གྲུབ་པ་ཐོབ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཛ་ལེནྡྲ་ཡང་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཐོབ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་འབངས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་བསྒྱུར་ནས་རང་ཡུལ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་བཞེངས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་འདིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། གྲུབ་པ་ཐེ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན《ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ》དང《ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་གྲུབ》གཉིས་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མགོར་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་འགྲོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་སྔགས་ཕྱོགས་པོད[ཞི][ཙི]གཉིས་སུ་ཡོད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཆུང་ཟད་ཞིབ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་བོད་སྐད་དུ་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས》པ་ཚབ་ལོ་སྣ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་དེའི་ནང་གསལ། འདི་སྡེ་དགེར་ཤེད་པར་ཡོད།

རྒྱལ་པོ་ཤུ་དྲ་ཡ་ཀ། འདི་ལ《འདུལ་བ་ལུང》གི་ལོ་རྒྱུས་སུ། རྒྱལ་པོ་འདི་རྒྱ་གར་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་ཏ་ཅང་དད་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

རྒྱལ་པོའི་ལྷ་མཁར། མལ་གྲོ་གུང་མཁར་རྫོང་རྒྱ་མ་མདའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་རི་རྭ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་མཁར་ཞེས་སྲོང་བཙན་རང་གིས་ཕྱག་བཏབ་པར་གྲགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྟེན་གཙོ་སྲོང་བཙན་དང་། རྒྱ་བཟའ། བལ་བཟའ་བཅས་ཀྱི་འདྲེས་བརྙན་ཡོད་པ་དེ་སྔོན་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཏོར་བཤིག་ཐུང་འདུག་ཀྱང་། དེང་སང་མང་ཚོགས་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་མཁར་ཉམས་གསོ་དང་འབྲེལ་ལྟར་བཞིན་རྟེན་གཙོ་རྣམས་གསར་བཞེངས་བྱས་ཐོག་དེར་རྒྱུན་གཏན་མང་ཚོགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཁྲིམས་སུ་རྒྱལ་པོའི་དུར་ཁྲོད་ཟེར་བ་རྡོ་པ་ཕོང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་ཕྱག་ཤུལ་གནང་བའི་རྗེས་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲགས།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ། (རྣ་ཛ་གྲི་ཧ་འམ་ཡང་ན་ར་ཛ་གི་རི)དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡོད་སའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་སྟེ《ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》མདོར་བསྡུས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལི་དཔར་ཉིས་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ན་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད་ཅིང་། ཕྱོགས་རེའི་མཐའ་བསྐོར་ལ་ལི་དཔར་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཙམ། མཁར་གྲོང་ནང་མའི་མཐའ་བསྐོར་ལ་ལི་དཔར་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད། ས་གནས་དེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་མཁར་གྲོང་སྔོན་མ་དེ་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དུ་ཡོད་སྐབས་འབངས་ཀྱི་ཁང་ཁྱིམ་ནས་མེ་ཤོར་བ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་

བྱང་དུ་མཆེད་པ་ཞེངས་ཁ་ཤལ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་བྱས། སྤུས་ཁྲིམ་ནང་མི་སྣོར་བ་བྱུང་ན་དེའི་ཁང་ཁྲིམ་ནང་མི་དང་བཅས་པ་དུར་ཁྲོད་ནང་དུ་ཕྱིར་འབུད་བྱེད་དགོས་རྒྱུའི་ཁྲིམས་བཅས། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་རྒྱལ་པོ་རང་གི་ཁྲིམ་ནས་མི་སྣོར་བས། རྒྱལ་པོས་རང་གིས་གཏན་འབེབས་བཙུགས་པའི་ཁྲིམས་རང་གིས་བཤིག་མི་རུང་ཟེར་ནས་པོ་བྲང་དུར་ཁྲོད་དུ་སྐྱོས་ནས་བཞུད་པར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཟེར་བའི་མིང་ཐོགས། དེ་རྒྱལ་པོ་གཞན་དག་གིས་ཤེས་ཏེ་གཡང་བའི་རྐྱེན་དམག་བཏང་བའི་གློས་བྱས་པ་རྒྱལ་པོས་མོ་ཐོས་བྱུང་བས། ལྷགས་རི་བསྐོངས་ཏེ་ཁང་ཁྲིམ་མང་པོ་བཏབ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མིང་བསྒྱུར་མ་བྱས་པར་སྔོན་མིང་རྙིང་པ་རང་འཛུགས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཞེས《འདུལ་བའི་སྙིང་འགྲེམ》དུ་གསལ། ཇོ་ཇོ་གདན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ལུ་ཕྱིན་པ་ན་ཏཱ་བ་ན་ཟེར་བའི་ནགས་ཚལ་དང་། སྒྲུབ་ཐོབ་བ་ལང་སྐྱོང་གི་སྐྱབ་ཕུག་སོགས་བརྒྱད་ཉིན་ཞག་གཉིས་གསུམ་ཙམ་ཕྱིན་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་སླེབས། དེ་ནི་ཕྱོགས་བཞིར་རི་བསྐོར་བའི་ཐང་དེ་ཐམས་ཅད་སྔོན་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་པའི་ཞུལ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གར་བས་གྲོང་ཁྱེར་དེར་པ་ཏྣ་ར་ཏྣར་དང་། ནང་གི་མཁར་དཀོན་ལ་ནཱ་ཛཱ་མ་ཧལ་དང་། ཇོ་ཇོ་གདན་དང་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་སོགས་ཀྱི་རི་བརྒྱུད་སྤྱི་ལ་ཤྲི་ཧི་ལ་ཏྣ་ཟེར། གནས་དེར་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་དང་། སྨན་རྒྱལ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ་བཅས་ཀྱི་ཁང་ཤུལ་དང་། མཁར་གྱི་ཕྱི་རོལ་རི་འགྲམ་དུ་ཕྱར་མའི་ས་ལ་དང་ཉེ་བར་སྟོན་གྱི་ཇོ་མཁར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གསར་པ་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ(ཨཛྫ་ཏ་ཤ་ཏྲུ)ཡི་ས་བྲང་གི་ཤུལ་ཡིན། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ནས་ལྷོ་ནུབ་ཏུ་སྟོན་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཆུ་ཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པར་མདོ་ལྡེ་ལས་གསུངས་ཀྱང་། ཐང་ཟན་ཙང་གནས་དེར་ཕེབས་དུས་ཆུ་ཚན་ཁྲི་ཤ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེང་སང་གསུམ་ཙམ་ལས་མ་ལུས་ཤིང་། ཆུ་ཚན་ཡོད་སའི་གནས་དེ་ནི་ཆུ་དྲོན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་དང་། ཆུ་ཚན་ཡོད་སའི་རི་དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རི་ལྔའི་ནང་གི་རི་བོ་ངོས་ཡངས(བི་པུ་ལ)བྱ་བ་དེ་ཡིན། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་འོད་སྲུང་སོགས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད་པའི་གནས་སྐྱེ་ཅན་མའི་ཕུག་བྱ་བའི་བྲག་ཕུག་དེ་ཡང་ཆུ་ཚན་གྱི་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད། ཆུ་ཚན་གྱི་རི་དེའི་ཐད་ཀའི་བྱང་ངོས་ན་ཡོད་པའི་རི་དེ་ནི་རི་བོ་རྒྱ་ལངས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་། རི་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་སྔོན་དུས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱལ་སྒོ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཤུལ་ཀུན་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། ཆུ་ཚན་གྱི་ཐད་ནས་འོངས་པའི་ཆུ་འགྲམ་བྱང་ཕྱོགས་ས་འབུར་མཐོ་བའི་ཕྱོགས་ཤིག་ཡོད་ས་དེ་ནི་འོད་མའི་ཚལ(བེ་ཎུ་པ་ན)གྱི་ཤུལ་ཡིན་ཞིང་། དེར་སྟོན་པ་ལོ་ཤས་བཞུགས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱང་གི་སྒོ་དང་ཉེ་བར་བྱ་རྐོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ(གྲི་དྷ་ཀཱུ་ཊ)རྒྱབ་ཡོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། རི་དེ་ནི་ངོས་མཐོ་ཞིང་རྩེ་མོ་རྒྱ་ཆེ་ལ་མཐའ་འཁོར་དུ་བྲག་བྱ་སྐྱིབས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་རི་རྩེ་ཐུབ་ངོས་སུ་ཅུང་ཟད་གཡོལ་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་སྟོན་པས་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་ས་ཡིན་ཞིང་། དེར་སྒྲོ་ཐོ་ལས་བཟོས་པའི་ཉིང་ཁང་གི་ནང་དུ་ཐུབ་པ་ཆོས་འཁོར་མའི་སྐུ་བརྙན་སྟོན་པའི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པ། དེའི་ཤར་དུ་མདོ་སྡེ་པདྨ་དཀར་པོ་གསུངས་སར་སྟོན་པའི་བཞུགས་ཁྲི་རྡོ་ལེབ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་ལྷོ་ངོས་སུ་བྲག་བྱ་སྐྱིབས་ཅན་གྱི་འོག་ཏུ་སྟོན་པ་བཞུགས་སའི་རྡོ་ཁང་། དེའི་པང་ཚུན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་མང་པོའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་པ། རྡོ་ཁང་དང་ཉེ་བར་རྡོའི་སྟེང་དུ་སྟོན་པའི་སྐུ་ཆོས་བགོས་ནས་ཉི་མར་བསྐམ་པའི་སྣང་རིས་རྣམས་བཀོས་པ་ལྟ་བུར་གསལ་བ་ཡོད་ཚུལ《ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ལས་གསལ། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོའི་མདུན་གྱི་ཐང་དུ། མ་ག་དྷ་བཟང་མོའི་རྫིང་བུའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་མར་ལ་འབབ་པའི་ཆུ་དེ་ལ་ཆུ་བོ་དབྱངས་ཅན་མ(ས་ར་སྭ་ཏི)ཞེས་གྲགས། ཆག་ཀོ་ནྣ་བའི་རྣམ་ཐར་ནང་། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་དེ་མཐོན་པོ་མེད། སྤྱིར་རྒྱ་གར་ན་རི་ཤུང་ཞིང་། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རི་འབྲིང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རི་ཟུར་ཡོད་པ། རྩེ་མོ་བྲུམ་འཁྱིལ་ཞེ་བ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནགས་ཀྱིས་ཁེངས་པ། རི་སུལ་ལ་ལ་ནས་ཆུ་འབབ་པ། ལ་ལ་ན་བྲག་ཡོད་པ། ལྷག་དང་རྡོམ་དང་། དྲེད་སོགས་གཅན་གཟན་མང་པོ་གནས་པས་མི་ཞལ་པ་དེར་འགྲོ་མི་ནུས་པ། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་པཎྜི་ཏ་དུག་སྦྲུལ་དང་གཅན་གཟན་གྱིས་མི་ཚུགས་པ་འགའ་རེ་ཙམ་བཞུགས་པ། དབྱར་དུས་རྩྭ་ཤིང་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པས་རི་མདོག་སྔོན་པོར་སྣང་ཞིང་། དགུན་དུས་རྩྭ་དང་འཇག་མ་གང་ཡོད་སྐམ་པས་མདོག་སྐྱ་བོར་སྣང་བ། བྱ་རིགས་དང་ཤིང་སྡྭ་མང་པོ་འཛོམས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས། དེང་སང་རི་པིན་གྱི་བླ་མ་ཧུ་ཅི་ཤུ་ཙུ་ཞུ་བ་ཞིག་གིས་རི་འདིའི་རྩེ་མོར་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་མཆོད་རྟེན་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་དང་གནས་བསྐོར་བ་རྣམས་བསྡོད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་རི་གཉམ་ནས་རི་རྩེ་བར་སྒྲོག་འཕྲུལ་གྱི་ཐེག་ཟམ་བཙུགས་པས་དད་མཇལ་མཁན་རྣམས་ལ་ཕྱུགས་བདེ་ཡོད། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་། ཡུལ་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཤོ་གམ་འཛུལ་བའི་ས་ཚིགས་ཡོད་པར་གནས་བརྟན་མི་སྐྱེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བསམ་འགྲུབ་རྩེ། (གཞིས་ཀ་རྩེ་རྫོང་) སྔར་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི(༡༣༥༨)ལོར་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱ་བའི་ལག་ནས་སྲིད་དབང་ཕྲོགས་ཏེ་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་རྗེས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བཙུགས་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པར་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ》དང《རྒྱལ་རབས་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག》ལས་བཤད་ཅིང་། རྗེས་སུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་རྗེས་ཕོ་བྲང་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྒྱལ་པོའི་རྟགས་ཆེན་ལྔ། ཐོར་ཚུགས། ལྷམ་ཀྲ་བོ། གདུགས། རལ་གྲི། རྔ་ཡབ་ནོར་བུའི་ཡུ་བ་ཅན།

རྒྱལ་པོའི་རུས་པ་གསུམ། རྗེ་བོའི་རུས་པ། དཔའ་བོའི་རུས་པ། ཐབས་ཀྱི་རུས་པ།

རྒྱལ་སྤྲུལ། བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གནང་སྐྱོང་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ། ༡. དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དྷ་ཡའི་སྨམ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་གཤེགས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱིའི(༡༧༧༧)ལོའི་བར་ཁྲི་ལོ་༢༡ ༢. དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལོ་འགོས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོའི་བར་ཁྲི་ལོ་༡༠ ༣. ཀུན་བདེ་གླིང་རྟ་ཚག་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༩༡)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༡༠)ལོའི་བར་ཁྲི་ལོ་༢༠) ༤. ར་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༨༤༥)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༨༥༥)ལོའི་བར་ཁྲི་ལོ་༡༠ ༥. སྟག་བྲག་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས(རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ་༡༩༤༡)ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༩༥༠)ལོའི་བར་ཁྲི་ལོ་༡༠ སོགས་གོང་གསལ་རྣམས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཡིན།

རྒྱལ་ཕྲན། འདི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་གཅིག་གྱུར་བཀོད་འདོམས་འོག་གནས་པའི་ས་གནས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་ཆུང་དང་། ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཁ་འཁོར་ནས་ས་གནས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་ཆུང་མང་པོ་གཅིག་འོག་ཏུ་གཅིག་མ་འདུས་པར་གནས་པ་སྡེ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དེ་སྔ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་ཀྲོའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཕྲན་བདུན་དང་། ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཕྲན་གསུམ། ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ཚང་མ་ཀུང་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ

གཅིག་གི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་ཆུང་མང་པོ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཤ་སྟག་རེད། རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བའི་མིང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པའི་གོ་བ་ལེན་རྒྱུ་མེད།

རྒྱལ་ལྡན་ཉེར་ལྔ། རང་ལག་ཏུ་སོན་པའི་དེབ་ཐེར་དག་ཏུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་ལོ་རྒྱུས······གསལ་བ་མ་མཐོང་བས་དག་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ།

རྒྱལ་ལྡན་བཞི་བརྒྱ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་ལྡན་བཞི་བརྒྱའི་རྒྱལ་བློན་གྱི···མིང་དང་ཡུལ་མིང་བཀོད་པའི་ཚིག་གི་འགོ་མཇུག་དུམ་བུ་རེ་དྲངས་པར་མཛད་པ་ལས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བཀོད་མེད་པ་དང་། ཚིག་དེ་རྣམས་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་རྙིང་གང་འདྲ་ཞིག་ནས་དྲངས་པར་མཛད་པ་ཡང་གསལ་བར་མ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་བརྟག

རྒྱལ་ལྡན་སིལ་མ་བཅུ་གཉིས། འདི་རྣམས་རྒྱལ་པོ······གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་མ་བྱུང་གོང་གི་རྒྱལ་ཕྲན་ཡིན་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསུངས་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་སོ་སོའི་རྒྱལ་པོའི་མིང་དང་བློན་པོའི་མིང་བཅས་དྲངས་ཡོད་པ་རྣམས《ཏུན་ཧོང་ནས་རྙེད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི》ལེའུ་བཅུ་པར་བཀོད་པ་དང་ཕལ་ཆེ་བ་གཅིག་མཚུངས་འདུག་པས། དེ་རྣམས་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་རྙིང་ཞིག་ལས་ཚུར་དྲངས་པའི་ཚིག་ཅེས་སོགས་གྲག་གོ་གསུངས་ཡོད་པ་དེར་བརྟགས་ན་རྩོམ་པ་པོས་གཟིགས་སྐྱོང་བའི་དཔེ་གང་ཡིན་རྗེས་སུ་བརྟག་དཔྱད་མཛད་དགོས་པ་འདུག་ལགས།

རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན། རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་ཕྱིར་པའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་ན་རྒྱལ་བ···ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་དེ་ལྟར་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་སྲོལ་ཡོད།

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ) རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་རྒྱལ་དབང་ཐམས···ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་མཆོག་ནི། གཙང་རུ···ལག་གི་སའི་ཆ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ཉེ་འདབས་སྨད་ཀྱི་ཡུང་ལག ཞག་དང་བན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་གུར་མོ་རུ་བ་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་ཏུ་ཡབ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་ཇོ་མོ་ནམ་མཁའ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན···པའི་ལྕགས་ལུག(1391)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་པདྨ་རྡོ་རྗེར་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་སྐབས་གློང་པ་གཞན་གྱི་ར་རྫི་མཛད་སྐབས་རྫོ་ལ་མ་ཧེ་མང་པོ་བྲིས་གནང་བ····མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས····པའི་ཚེ་ཡབ་འདས། ལོ་དེར་སྣར་ཐང་དུ་ཕེབས། ཐས···གོས་སྲིན་ཏུ་བསྐྱིན་ན་ཡང་སྐུ་ཡོན་སྦྱོང་བ་ལ་ལྷག་པར་སྤྲོ། དེ་ནས་དཔལ་སྣར་ཐང་གི་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་པའི····སྤྲུལ་སྐུ་རྗེ་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ·····བཞེས། མཚན་པདྨ་རྡོ་རྗེ་རང་སོར་བཞག བརྒྱ་སྟོན···ཙནྡྲ་དང་ཤཱཀྱ་དཔལ་ལས་བོད་ཡིག་དང་། ལཉྫ་ཝར་ཧོར་ཡིག་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཛད་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ཤིང་བྱ(1405)ལོར་དཔལ་སྣར····ཐང་གི་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན···གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ···འཇོམས་ཏེ་མཚན་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དེ་རྗེས་སྣར་ཐང་གི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་མཉྫ་ཤྲཱི་ལ་སྙན་ངག་མི་ཡོང་དང་། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད། སྒྲ་མཚམས་སྦྱོར་ལྔ་པ་སོགས་དང་། གཏུམ་པོ་དཀར་པོའི་རྩིས་གནང་སོགས་ཆོས་བཀའ་དུ་མ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལྕགས་སྟག(1410)ལོར་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་པས་ལས་ཆོག་པ་དང་། ཆེན···པོ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་པས་གསང་སྟོན་པ་མཛད་དེ······བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་བསྙེས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱི་རྗེར་དང་། དོན་ཞགས་སོགས···མང་དུ་ཞུས། རྣམ་འགྲེལ་དང་ཊཱི་ཀཱ་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ཤིང་ལུག(1415)ལོར་དབུས་ལ·····ཕེབས་ཏེ་ཁྲ་འབྲུག་ཏུ་སེམས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་བཟང་དང་། ཐང་པོ་ཆེར་རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ·········གདུགས་ནས་དབུ་མ་དང་ཕར་ཕྱིན་གསན། བོན་བཀྲ····ཤིས་རྡོ་ཁར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད། ཙ་ཤེ། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ། ཙ་ལྟུང་རྣམ་བཤད་སོགས་མང་དུ་ཞུས། ཐང་པོ་ཆེར་ཉི་མ་རྒྱལ···མཚན་ལས་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ། འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ། གཤིན་དམར་བཅུ་གསུམ་མ། ལྷ་ལྔ་སོགས···གསན། གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དང་རི་བོ་དགའ་ལྡན་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཚུར་ཕྱིན་མཛད་ནས་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་བཞེས་པ་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དང་། སེ་ར་ཆོས་སྡིངས། འཕན་ཡུལ་གྲོ་པ་སོགས་སུ་བྱོན། དམར་སྟོན་དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན་དང་། རྒྱ་མཚོ་རིན་ཆེན་གཉིས་ལས་ཡོ་གཉིས་རིང་མདོ་ཟླ་བ་དང་མངོན་པ་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ཤིང་སྤྲེལ(1425)ལོར་གསང་ཕུའི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ལྟར་དབུས་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། ས་སྟག་པ་མི་ཏྲ(1428)ལོར་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་ལྷན་དུ་གཙང་ལ་ཕེབས། བྱང་ཆེན། རི་ཁྲོད། ཐག་དམར་སོགས་སུ་བཞུགས། འཆད་ཉན་སྐོར་ཞིང་གྲྭ་ཚོགས་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུར་འདུག་ཊཱི་ཀཱ་བརྩམས། ལ་སྟོད་ལྷོ་བྱང་རྣམས་སུ་བྱ་བྲལ···འཆད་ཉན་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་བོ་དོང······ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་མཇལ་ཏེ་སློབ་མ་ཉེར་གཅིག་པ་དང་། བཅུ་བདུན་མ། དཀར་སྔོ་སོགས་ཆོས་དཔག་མེད་གསན། དྲི་བ་དུ་མ་མཛད་པར་ལན་བདེ་བླག་ཏུ་ཞུས་པས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི····མཚན་གསོལ། དེ་ནས་ས་སྐྱ་རྒྱུད་འབུམ་ཆེར་ཕེབས······སྐབས་ཧེ་ཏ་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ཅིང་དེ་རྗེས་ཚད་སྐྱིད་རྗེ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱུང་། ལོ་དེ་ཙམ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀཱ་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ན་དབུ་མ་ཙ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་ཕྲེང་བ་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལ་བྱང་ཆེན་དུ་ཐེག་ཆེན་པོ···ཐང་ཆེན་མོ་བཏབ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་ནས་དོན་དགུ···བར་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་དང་། འདུལ་བའི་གླིང་འགྲེམ། སོ་ཐར་གྱི་ཊཱི་ཀཱ། འདུལ་བའི་བསླབ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་སོགས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ལྷགས་རྩོམ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ས་རྟ(1438)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ···ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་དང་། ཟུར་ཁང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ། སྨན་སྡེ་རིན་ཆེན་འཕེལ་སོགས་ལས་ཆོས་མང་དུ···ཞུས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(1440)ལོར·····ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་ལྷན་དུ་སྟར་གཙང་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྣར་ཐང་དང་། བྱང་ཆེན་སོགས་སུ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན···གཙོ་བོར་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་ནང་རྟེན་ཐུབ་ཆེན་བཞེངས། དགུང་ལོ་ང······བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(1447)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དཔལ་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད···ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཕྱག་བཏབ་ནས་བྱམས་ཆེན···སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཅས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་བཞེངས། དགོན་པའི་སྦྱིན་བདག་དར་རྒྱས་པ་དང་བསོད་ནམས······དཔལ་བཟང་གིས་མཛད། དགེ་འདུན་སུམ་སྟོང་ལྷག·····འདུས། དཔལ་གསང་འདུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་མཛད། དགོན་པའི་གཞི་རྟེན་དུ་དར་རྒྱས་དཔོན་གྱིས་གཞིས་མཁར་གྱི་ཡོང་སྒོ་ཕུལ། མིང་ཆ་སོར་ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་། དགོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཛད་དེ་འཆད་ཉན···ནམ་ཡང་ཆག་པ་མེད་པར་གནང་། པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཞེས་མཚན་སྙན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་ནས་བཟང་བགྲེས་ལྡན་གྱི་གདན་ས་པ་སུས་མཛད་ལ་པཎ་ཆེན་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་གྲགས་ཁྱབ། དགུང་ལོ་གྱ་བཞི་པ···རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ(1474)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་སྨྲ་ཀྱི་ཆུ་ཏོ་འདུལ་འཛིན···དཔའ་ལྡན་བཟང་པོ་སོགས་སྐུ་དྲུང་དུ་འཚོགས་ནས་ཞལ···བཀོད་རིམ་པར་མཛད། མཚན་མོའི་རིང་ཐུགས་དམ་ལ···རྣེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྔ་རིངས···

ཞབས་རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་ཀྲུང་། ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་མཛད་དེ་གཞིའི་འཆི་རིམ་ལམ་གྱི་འོད་གསལ་དང་བསྲེས་ནས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པ་དེའི་ཉེར་གཉིས་པར་བཞུགས། སྐུ་གདུང་བཀྲིས་ལྡན་གྱི་དངུལ་སྡོང་མཆོད་པ་རྟེན་ལྡན་ནང་བཞུགས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ལྷ་ཕྱིར་ཡོངས་འཛིན་ལྷ་བཙུན་སྣར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱད་པར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་གཉིས། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ནས་གྱ་བཞིའི་བར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་མཁས་པ་དང་། བཙུན་པ་དང་། བཟང་པོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པའི་སློབ་མ་གངས་རིའི་ཁྲོད་མ་ཁྱབ་པ་མི་སྣང་ལ་གཙོ་བོ་ནི་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་། རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། རབ་འབྱམས་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། སྨོན་ལམ་དཔལ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། མཁན་ཆེན་བསོད་པ་དཔལ་གྲུབ། མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མང་། བཀའ་རྩོམ་ལ། 《ཤར་གངས་རི་མ》སོགས་ཉམས་མགུར་སྤེལ་ཐབས་བསྟོད་ཚོགས་དང་། 《དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད》 《ཆབ་ཤོག》 《སྨོན་ལམ》སོགས་གསུང་རྩོམ་ཕུ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་འཁྲིད་ཡིག》 《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་གནས་བྱེད་པའི་ཚིག་མདོར་བསྡུས་པ》 《དབུ་མ་ལྟ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དག་དོན་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》 《དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང》 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་ཆེན་མོ》 《མདོ་ཊཱིཀཱ》སོགས་པུ་ཏི་བདུན་ཙམ་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། (ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ)རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་གཙང་ཏ་ནག་སེགས་མེ་བཞད་མཐོང་སྨོན་རྫོང་ཁོངས་སུ་གསར་ཕྱུགས་གསར་སྙིང་གི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་དཔལ་མོའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ(1476)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་སངས་རྒྱས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་གསུམ་དང་བཞིའི་རིང་སྔོ་མ་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་ཡབ་ཀྱིས་སྐུ་ཡོན་སྦྱོན། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་གིས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་པཎ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་ཞེས་གསོལ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཡང་རྒྱུགས་འདུལ་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། ལོ་དེར་གནས་རྙིང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་པར་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་དབུ་ལར་གྱི་གཞུང་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དབུ་མའི་འཛིན་གྲྭར་ཐེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱི་གདན་ཞུས་ལྟར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་གནས་རྙིང་ཆོས་རྗེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་པཎ་ཆེན་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར་གྱིས་འབྱོངས་རྒྱས་རི་བོ་བདེ་ཆེན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དེར་གནས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲ་བ་སྨྲོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ནུ་གོས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རྒྱལ་དབང་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ་གོར་མ་ཆག་ཅེས་དད་གུས་ཞུས་ཏུ་བྱུང་བ་མཛད། སྣེ་གདོང་གོང་མ་དྲག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོས་ཀྱང་གཟིགས་སྨོང་ཆེན་པོ་གནང་། རྗེ་མཆོག་གིས་རྩེད་ཐང་ཁྲིམས་ར་ཆེན་མོའི་གྱང་ལྟེབས་སུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་འདྲ་སྐུ་བཞེངས། དགའ་ལྡན་ལྷ་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་པ་བཟང་པོ་གསར་དུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་ལྷ་སར་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྤྲ་ཏུ་བསྒྲེངས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྦྲུལ(1509)ལོར་དྭགས་པོ་རྒྱལ་དུ་དཔལ་ལྡན་དམག་ཟོར་མའི་བླ་མཚོ་མཇལ་བར་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཤ་མི་ཟླས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་བདུན་ཅུ་དང་། གཙང་ཁང་ཀ་ཆེན་བརྒྱད། མགོན་ཁང་ཀ་བཞི་བཅས་ཁྱོན་ཤུ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། རྟེན་གཙོར་བཟོ་བོ་པལ་པོ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་ཆེན་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་ལ་རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོའི་གནས་སྒོ་ཕྱེ་བར་མཛད། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོའི་གདན་ཞུས་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་ཐོག་ཞུ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་འོལ་དགའ་དང་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ཁུལ་དུ་གོང་དམག་དང་འབྲི་གུང་པའི་དམག་ལྷགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ལ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་གླ་བཟང་པ་ཤེས་གཉེན་དང་། ཤར་རྩེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཁྲི་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་གནང་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ལ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲི་པ་དགུ་པ་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་མཆོག་གིས་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་ནས་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་རིང་སྐྱར་ཆགས་སུ་ཚུགས་ཀྱང་སྐྱིད་ཤོད་ཀྱི་ཁ་བདག་རིན་སྤུངས་པས་མཛད་ནས་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་གསང་ཕུ་བ་དང་། གཙང་པ་སོགས་ཁེར་རྐྱང་གིས་སྨོན་ལམ་ཚུགས་པ་དེ་སྐོར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕག་སྒྲུ་གོང་མར་སེ་འབྲས་གཉིས་སྨོན་ལམ་ལ་ཞུགས་ཆོག་པའི་སྔན་སེང་བཀའ་འཛོལ་བྱུང་དོན་ས་སྟག(1518)ལོར་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་དཔོན་མཛད། འདིའི་ལོ་ནས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སྐར་ཡང་ལྷར་རྒྱན་ལྟར་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཚུགས་པར་ཐེབས། སྣེ་གདོང་གི་མི་དབང་གོང་མ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོར་ཤག་རྡོ་ཁང་སྔོན་མོ་རྗེ་འདི་ལ་ཕུལ་རྗེས་མིང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ལ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་མི་ལམ་མགོན་པོའི་སྐུ་མདོ་བཅུའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་ལ་སྔ་སྲིད་དག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གདན་ས་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་འོན་མདའ་རིས་གྲུ་ཚང་དུ་ཆོས་གྲྭ་བཙུགས། ལྷ་ཕྱིར་བཀྲིས་ལྡན་དང་། འབྲས་སྤུངས། སེ་ར་སོ་སོའི་མཁན་པོ་མཛད། བཀའ་རྩོམ《མཚན་བརྗོད་དྲང་ངེས་རྣམ་དབྱེ》དང་། 《དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད》 《བསྟོད་ཚོགས》 《སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ》 《སྨོན་ལམ་བདུན་ཅུ》 《སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་རྣམ་བཤད》 《གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས》སོགས་པོ་ཏི་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་ནོ་གནྡའི་ཚུན་ཆད་སྙན་ངག་ལ་མཁས་པར་གྲགས། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་བ་ཅན་པ་ཆོས་རྗེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་མང་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྟག(1542)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་ཞི་བར་གཤེགས། སྐུ་གདུང་དངུལ་སྡོང་ཞིག་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་དུ་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། (ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ)ལྷ་ས་སྐྱིད་ཤོད་སྟོད་ལུང་མདའ་སྐྱར་པོ་རྩེ་ཁང་གསར་གོང་དུ་ཡབ་རྩེ་པ་ནམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དང་། ཡུམ་དཔལ་འཛོམས་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་ཡོས(1543)ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས

བཅོ་ལྔ་ཉིན་སྐུ་བལྟམས། འཁྲུངས་མ་ཐག་ར་མ་དཀར་མོའི་འོ་མ་ཞལ་ལ་གསོལ་བ་དང་མཚན་ཡང་ར་ནུ་སྲི་ཆོད་དཔལ་བཟང་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་གསུམ་ནས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་དེ་དང་དེའི་ངང་ཚུལ་ཡོན་མཛད་ཅིང་། ཞལ་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུང་བ་ཞིག་བྱུང་བས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་སྔན་ཤུགས་ཕྱབ་པ་བཞིན་ཞབས་དྲུང་གདུང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་མི་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ནས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཕྱག་བྲིས་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། དེའི་ལོར་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གི་སྐུ་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་མཆོག་ལས་ཚེ་དབང་གྲུབ་རྒྱལ་མ་དང་། རྣམ་སྲས་སེར་ཆེན། འདོད་ཁམས་དབང་མོ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་དབང་། ཆོས་རྗེ་ལེགས་པའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟགས་བཀྲུ། ཤར་རྩེ་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ནས་འཇམ་དཀར་སོགས་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་རྣམས་ལ་གསུང་ཆོས་ཀྱང་བསྐུལ། དགུང་ལོ་བདུན་ཡན་ལ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་བཟླས་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གསུམ། དབྱངས་ཅན་མའི་བསྙེན་པ་ས་ཡ་ལྔ། སྐྱབས་འགྲོ་འབུམ་ཕྲག་བཞི། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ཆུ་ཕྱི(༡༥༥༢)ལོར་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཡན་ལ་གུར་གྲགས་ཀྱི་བཟླས་འབུམ་ཕྲག་ཉིས་བརྒྱ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་ཕེབས། ཡེ་ཤེས་མགོན་ནག་གི་བཟླས་འབུམ་གཅིག དེ་ལོ་ཡང་འབྲས་སྤུངས་སུ་དམིགས་བརྩེ་མ་འབུམ་ཕྲག་བཞི་བཅས་མཛད། མེ་འབྲུག(༡༥༥༦)ལོར་ཡར་ཀླུང་སྟེ་གདོང་པ་དང་། འཕྱོངས་རྒྱས་ནང་སོ་མ་མཐུན་པར་སྡེ་གཟར་ཆེ་བ་ཡངས་པས་བར་འདུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཞི་འཇགས་བྱུང་བ་སོགས་ཀུན་གྱིས་སྨྲ་ཡོས་ཆེ། ས་ལུག(༡༥༥༩)ལོར་སྟེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནས་ཀུན་རིང་ཏའི་གུ་ཤྲིར་ཏོང་ཏང་གི་མཚན་གནས་དང་། ཕྱག་དམ་དམར་པོ་གནང་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་ཕུལ། ཆུ་ཕྱི(༡༥༦༢)ལོར་ཆར་ཤུགས་རྒྱས་ཆེར་ལྷ་སར་ཆུ་ཉེན་ཆེན་པོ་བྱུང་རྐྱེན་དེའི་ཕྱི་ལོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་རྗེས་འབྲེལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་རྗེ་བོའི་རགས་རྗེ་སྐྱེལ་བའི་སྲོལ་བཟང་འཛུགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་མཁན་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ལས་སློབ། དགེ་འཕེལ་ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་པས་གསང་སྟོན། ལྷ་བཙུན་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་གིས་དུས་བསྒོ་བ་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་བཟང་རྩེ་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་བདེ་བ་ཅན་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་དང་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལོར་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་སེར་སྐྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ཐོག་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གསར་འཛུགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཐོག་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་གདན་ས་ཆོས་སྡུང་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྟེན་རྣམས་གསར་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལ་ཡར་ཀླུང་དུ་དུས་ཟིང་སྐབས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩིངས་མཛད་དེ་ཞི་བར་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་གླང(༡༥༧༧)ལོར་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་སྤྱན་འདྲེན་ཞུ་ཕྱིར་ཞུས་པ་བཞིན་བྱང་ཕྱོགས་སོག་ཡུལ་དུ་རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཞྭ་སེར་ཅོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་སྤེལ་བར་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། ར་སྒྲེང་ནས་ཆིབས་ཐོག་ཏུ་འཕྲུལ་ཁར། ས་སྐྱོང་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་པས་ཆིབས་ཡོལ་ལ་འདུས་ནས། བསྟན་པའི་དཔལ་གྱུར་བླ་མའི་ཞབས་པད་བརྟན། །བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་ས་སྟེང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ། །ཅེས་ཚིག་རྐང་གཉིས་འཕྲུལ་རྩོམ་མཛད་ཐོག མཆི་མ་བཀྲངས་ཏེ་གསུང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས། བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་མངའ་ཐང་འགྱུར་པ་རྒྱས། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཅེས་ཆིབས་ཐོག་ནས་གནང་བས་ཚིག་དོན་ཟབ་ཅིང་བྱིན་རླབས་ཆེ་བར་གྲགས། ཨལ་ཐན་དང་མཇལ་ནས་དབུ་ལྷར་ཕྱར་ཏེ་རྗེ་མཆོག་ལ་མི་རིགས་མི་གཅིག་པ་དུ་མའི་དབུས་སུ་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཕྲུན། བུམ་པ། རིགས་ལྔའི་ཕྱག་མཚན། གསེར་སྲང་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ཀ་ཁ་རིས་ལ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཐམ་ཀ་རྒྱལ་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བཛྲ་དྷ་ར་ཞེས་ཕུལ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མཚན་བསྟོད་ཕུལ། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་གྲགས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་ཨལ་ཐན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷའི་ཚངས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གནང་། སོག་ཡུལ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། སོག་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྔགས་སྲོག་བསད་ནས་མཆོད་པའི་ལམ་སྲོལ་བཅོས་པར་མཛད། ཨལ་ཐན་དམ་ཆོས་ལ་སོགས་ནས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་བཏབ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༥༨༠)ལོར་ལི་ཐང་དུ་དགའ་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་ཐུབ་ཆེན་འཕྲུལ་སྣང་དང་བྱམས་པ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས། ལྕགས་སྦྲུལ(༡༥༨༡)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་དགོན་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བར་མཛད། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་རྒྱལ་འདེབས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་ཆོས་དུ་མ་གནང་། ཆུ་ལུག(༡༥༨༣)ལོར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་ཆེན་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས། དེར་བཤད་སྒྲུབ་འཛུགས་པའི་ཞལ་བཀོད་མཛད། མེ་སྤྲེལ(༡༥༨༦)ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་བསྐྱར་ཕེབས་གནང་སྟེ་སོག་པོ་ནང་འབྲུག་པ་འདུམ་འགྲིག་མཛད་པས་ཀུན་བདེ་ལ་འཁོད། མེ་བྱ(༡༥༨༧)ལོར་སེ་ཆེན་ཏའི་ཆིང་གི་སྤྱི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། གསུང་རྩོམ་ལ། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དྲག་པོའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ལས་མཐའ་སྲིད་གསུམ་ཟ་བའི་སྲེག་ཁང་འབར་བ》ཞེས་བྱ་བ་དང་། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འཁྲིད་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན》 《དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་པ་གཏོར་བཅས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྒྲུབ་མཐའ་རྒྱས་པ་དགྲ་བགེགས་ཀྱི་རྩེ་འཛོམས་པའི་གནམ་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ཐི་མེ་ལྕེའི་ཕྲེང་བ》སོགས་པོད་འབྲིང་གཅིག་ལྷག་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་བྱི(༡༥༨༨)ལོའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་སོག་ཡུལ་ཁ་ར་ཆིན་དུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན། སྐུའི་གདུང་ཐལ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དངུལ་སྡོང་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ)འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་གླང(༡༥༨༩)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཡབ་སོག་པོ་ཧོང་གེར་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཐུ་མེད་ཐའི་ཇི་དང་ཡུམ་བྷ་ཁིན་ཇུར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སོག་ཡུལ་མཁར་སྟོན་པོའི་སེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་དུ་སྐུ་བལྟམས། འཁྲུངས་ལྟས་བཟང་པོ་དུ་མ་བྱུང་བ་ཕྱི་རྒྱུར་སྐད་གྲགས་ཆོད་ཀྱང་ཡབ་ཚང་གིས་གསང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། སྐབས་དེར་བོད་ཕྱོགས་ནས་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་ཙད་གཅོད་སྐོར་ལྷ་སྣའི་ལུང་བསྟན་ཇི་མཐུན་བྱུང་བས། སྐུ་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སོག་ཡུལ་དུ་ཆེད་བཙོང་གིས་ཙད་སྲིད་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་ཐོག་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་

སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་འབྲུག (༡༥༩༢)ལོར་བོད་ནས་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་མོ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་སྡེ་གནོང་གོང་མ། གོང་དཀར་ཞབས་དྲུང་སོགས་དབུས་གཙང་གི་སྡེ་དཔོན་མི་དྲུག་ཁག་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་འབྲུལ་མི་བཅས་ནས་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཕྱིར་སོག་ཡུལ་དུ་ཐོན་སྐབས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་རྒྱལ་ཡང་རྗེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་འབུལ་ཏོག་ཕྱི་དང་ཕྱག་བོད་དུ་འཕྲུལ་མར་གདན་ཞུ་ཕུབ་ཐབས་བྱས་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྲས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་བས་རིམ་འགྱངས་ཀོ་ནས་བཏོལ་ཏེ་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཐར་སོག་ཡུལ་རང་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་མཐར་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། དེ་རྗེས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་དངོས་པོ་བཞེས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་འབུལ་བཞིན་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཧྲེ་འདིའི་དབུ་བླར་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཐམ་ཕྱོ་བ་དང་ཞིང་གྱི་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་གནང་ཞིང་། རྒྱལ་མི་རྟག་ངང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་གནས་གཟིགས་དང་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་བོད་རྒྱལ་ཁམས་རྣམ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མདོ་སྨད་ཨ་མདོའི་ཡུལ་དུ་དགོན་ཡུང་ཕྱག་བཏབ། མེ་རྟ(༡༦༠༦)ལོར་ཡར་ལུང་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་རྟེན་རྣམས་མཇལ་བར་ཐེབས། མེ་ལུག(༡༦༠༧)ལོར་གཙང་ཕྱོགས་སུ་གནས་གཟིགས་སུ་ཕྱིན། ལྕགས་ཕག(༡༦༡༡)ལོར་འབྲས་སྤུངས་སུ་བཞུགས་ཏེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་སོགས་ཆོས་འབྲེལ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ལོ་དེར་གཙང་པ་དཔོན་ཞང་ཕྱོགས་འདོད་མ་མཉམ་པར་བརྟེན་གཙང་དཔུང་གཏོགས་ཆེ་བ་ཡར་རྒྱབ་ཏུ་འགྱུར།

ཡར་རྒྱབ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བསྟན་འདུལ་གྲགས་པ་དཔོན་སློབ་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་སྡེང་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་ནང་ཞིག་རྟགས་སློབ་བྱུང་རྗེས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ལ་མནྜ་སྐོབས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྒྱུར། ཆུ་བྱི(༡༦༡༢)ལོར་སྟོ་འབྲུག་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱིས་སྟ་སྟོམ། ཐེབ་ཡུ་དང་དཀར་སོགས་སུ་རིམ་ཕེབས་མཛད་དེ་ཆོས་འབྲེལ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཕྱག་དང་མ་ཧི་གྲངས་གསོག་དང་། སྒོག་གཅོད་སྤོང་བ་སོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཞུ་མི་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། སྤྱལ་སྤྲུལ་བསོད་ནམས་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་ལས་སློབ་གནང་སྟེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། སེ་ར་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་བཅོ་ལྔ་པའི་ཐུགས་འགན་གཅིག་ཚོགས་སུ་བཞེས། དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན། གཞིས་ཁང་གོང་སྤྲུལ་སྐུ། རྗེ་ནོར་བུ་བ་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་རགས་རིམ་གསན་བཞིན་མཛད། ས་འབྲུག(༡༦༡༨)ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་མིང་རྒྱལ་པོས་བླ་མ་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཅན་གཏོང་ཕྱིབ་བདག་རྗེ་རྡོ་འཆང་ཞེས་པའི་མཚན་དང་། ཐམ་ཀ འབུལ་བ་བཅས་ཕུལ་ཏེ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་ལ་རབ་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ཀྱང་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ནས་རབ་གནས་མཛད་དེ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་ཁང་ནང་ཕྱག་ནས་འཐོར་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། རྗེན་འཕགས་ཞིག་གི་ཕྱགས་ཀར་མི་རྟོག་དངོས་སུ་བབས་པ། གསང་ཡིབ་རྒྱ་ཚན་ཁར་རྗེ་ལ་ཞབས་རྗེས་གསལ་བར་བྱུང་བ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པར་མཛད། ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐབས་དེར་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་ཐེབས། རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས་པའི་གདུང་ཞུགས་སུ་ཞུལ་བར་ཐུགས་ལྷག་བསྟན་གསུམ་དང་དབུ་ཐོད་སོགས་ནས་རིང་བསྲེལ་མང་པོ་ཐེབས་པས་ཁལ་ཁ་ཆོ་ཁྲུར་གྱིས་དད་རྟེན་དུ

དབུ་ཐོད་དང་། ལྷ་མེད་ཐའི་རིལ་ཕྱུགས་སོགས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྤྱན་དྲངས། ཁལ་ཁ་ཆོ་ཁྲུར་གྱིས་སྤྱིན་བདག་དང་། ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་ཕྱུགས་ཁྲུར་བཞེས་ཏེ་རིང་བསྲེལ་སོགས་གཟུངས་སུ་ཞུལ་བའི་དངུལ་གྱི་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པ་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ)

འདི་ཉིད་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་མཛད་རྗེས་དང་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གྲགས་ཤིག་ཡིན། ཕོང་རི་སྟོ་ཁ་འཕྱོངས་རྒྱས་འཕྱིང་དབར་སྟག་རྩེར་ཡབ་བདུད་འདུལ་རབ་བརྟན་དང་ཡུམ་ཁྲི་ལྕམ་ཀུན་དགའ་ལྷ་མཛེས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༦༡༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༢༢)ལོར་སྐུ་བཤེགས། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་བཞུགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ཀྱིས་ར་སྒྲེང་གི་རྗེ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དང་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་མདུན་དུ་ཟན་རིལ་བརྟག་པ་མཛད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་ཁག་གི་བཀའ་ལུང་རྣམས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བ་ལྟར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཀྱང་སྐབས་དེར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དབང་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སྤུངས་པོ་བྲང་དུ་གདན་ཞུ་མ་ཐུབ་པར་ཡོ་ཤས་ལུས་ཤིང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་ཐབས་མཁས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཞུ་བསྐུལ་གནང་བར་བརྟེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་ས་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་ཞུ་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དགུ་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བཞེས། མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ་ཞིང་། དགེ་ལུགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་མན་ངག་མང་པོ་གསན། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དྲུང་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ཡི་སློབ་ཁྲིད་ཆ་ཚང་དང་། སློན་འགྲོ་འཇམ་དབྱངས་དབང་རྒྱལ་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་སྒྲ་རིག་པ་དང་སྙན་ངག ཕྱུབ་བདག་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་གྱི་དྲུང་ནས་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར། འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་སོགས་གསན་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་དང་། རིག་གནས་སྐོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ་ས་སྟག་ལོར་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་དྲུང་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་གྲངས་ཚང་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། བསྙེན་རྫོགས་བཞེས་ནས་ལོ་གྲངས་ལྔ་སོང་བ་ནས་སྐུ་ཚེ་མ་རྫོགས་བར་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོང་ཐག་མང་པོར་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བསྩལ་ཞིང་བསླབ་ཁྲིམས་གཙང་མར་བསྲུང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བཞེས་པ་བོད་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༦༤༡)ལོར་གོ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དམག་དཔུང་དབུས་སུ་འོང་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་གཞུང་གནོར་ཕམ་བཏང་རྗེས། དེའི་ཕྱི་ལོར་གཞིས་ཀ་རྩེར་གདན་དྲངས་ནས་བོད་དངོས་འབུལ་མཎྜལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཅས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བ་ལྟར་བོད་ས་གནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་འཛུགས་པ་གནང་ཞིང་། ཐོག་མའི་སྡེ་སྲིད་དུ་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་བསྐོ་གཞག་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ཤིང་བྱ(༡༦༤༥)ལོར་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་རྙིང་པའི་ཤུལ་སྟོན་ཡོད་ཀྱི་ཤར་ངོས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐོག་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། ཕོ་བྲང་གྲུབ་རྗེས་བཞུགས་ཡུལ་འབྲས་སྤུངས་ཕོ་བྲང་ནས་པོ་ཏ་ལར་སྤོ་བ་གནང་སྟེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་སྒོ་གལ་ཆེན་ཁག་དེར་སྒྲིལ་བ་གནང་། ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་གྲུབ་པའི་ལོ་དེ་ནས་བཟུང་ལོ་འགའ་ཤས་རིང་མན་ཆད་སྲིད་གཞུང

ཀི་གོང་མ་དང་པོ་ཧྲུན་ཀྲིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་རྒྱལ་ས་པེ་
ཅིན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཡིག་ཐེངས་མང་འབྱོར་བ་བཞིན།
དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ཆུ་འབྲུག(1652)ལོར་སྐུ་འཁོར་
ལྷུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དང་བཅས་བྱང་ལམ་དང་། མཚོ་སྔོན་
བརྒྱུད་ལམ་བར་ཕེབས་བསུ་བའི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པས་སྣ་དྲངས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཕེབས་པ་ན། གོང་མས་
དངོས་སུ་བསུ་བར་མ་ཕེབས་ཀྱང་རི་དྭགས་བཙོན་པར་
ནན་ཡོན་སྐྱིད་ཚལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་ལམ་བར་དུ་སྐབས་
ཞིགས་ཀྱིས་མཇལ་བའི་རྩལ་གྱིས་ས་གནས་དེར་མཇལ་
འཕྲད་གནང་ཞིང་། གོང་མ་ཉིད་ཁྲི་ལས་ངབས་ཏེ་ཕན་
ཚུན་གཉིས་ཀ་མཉམ་བཞེངས་ཐོག་མཚམས་འདྲི་གནང་
ཐྲིན་རྗེས་སོ་སོའི་ཁྲི་ལ་མཉམ་བཞུགས་དང་། གསོལ་ཇ།
གསོལ་ཚིགས་བཅས་མཉམ་བཞེས་མཛད། དེ་རྗེས་ཉིན་
མང་པོར་གཞིས་ལེན་གྱི་སྟོན་མོ་དང་། དངོས་འབུལ་ཟམ་
མི་ཆད་པར་ཕུལ་ཞིང་། གོང་མས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བསྐྲུན་
པའི་ཕོ་བྲང་ཏའི་ཁར་ཉིན་ཤས་བཞུགས། གོང་མ་པེ་ཅིན་
དུ་ཕེབས་གྲུབ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱང་པེ་
ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མའི་མཛོད་ནས་དངུལ་སྲང་ཁྲི་ཐྲག་
དགུའི་གྲོན་དངུལ་བཏང་སྟེ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བསྐྲུན་པའི་
བཞུགས་ཡུལ་ལྷ་ཁང་སེར་པོར་གྲགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་
བཞུགས་ཤིང་། སོ་གསར་མ་ཤར་གོང་དེར་གོང་མས་ནང་
བློན་ཀ་པ་ལ་ཨ་མ་དང་། ཨ་ས་ཁན་ཨ་མ་གཉིས་ཆེད་
གཉེར་གྱིས་མངགས་པའི་མདུན། གདུགས་དང་། རྒྱལ་
མཚན། བ་དན། འཕན། སྤོས་ཕོར། ཏི་ཡོལ། དུང་
རྒྱ་གླིང་སོགས་གོང་མའི་ཏྲི་བྲིར་འོས་པའི་ཆས་རྣམས་ཆ་
ཚང་བ་གནང་། ཆུ་སྤྲེལ་ལོའི་ལོ་གསར་སྐབས་གོང་མ་ཆེན་
པོ་དང་། བཙུན་མོ། ཆིང་ཝང་། ཕྱི་ནང་གི་བློན་ཆེན་
སོགས་ཚང་མས་ཉིན་གྲངས་མང་པོའི་བར་དགའ་སྟོན་
དངོས་འབུལ་རྒྱས་པར་ཕུལ་ཞིང་། པེ་ཅིན་ནས་ཞལ་གྱིས་
ཁར་གོང་མས་ཕེབས་རྫོངས་སུ་གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་དང་།
གསེར་གྱི་ཞེར་མ་མང་པོ། དངུལ་སྲང་ཁྲི། གོས་ཆེན་ཕྲུག་
ཆེས་སྟོང་སོགས་རྣམ་གྲངས་མིན་ཏུ་མང་བ་ཕུལ། གོང་མ་
ཧྲུན་ཀྲི་རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་ནན་ཡོན་སྐྱིད་ཚལ་དུ་ཕེབས་
ནས་དགའ་སྐྱེལ་གསོལ་སྟོན་རྒྱས་པར་བཤམས། ཏཱ་ལའི་
བླ་མ་མཆོག་པེ་ཅིན་ནས་ཞལ་ཕྱོགས་ཏེ་ཏའི་ཁ་ཕོ་བྲང་དུ་
བཞུགས་སྐབས། གོང་མས་ཝི་ཤུ་ཧྲང་ཧྲུའུ་ཡུའེ་ལང་ཅིའུ་
སོགས་མངགས་པའི་མདུན་གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལས་
བཟོས་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀའི་ངོས་སུ། ནུབ་ཀྱི་སྣ་གནས་
ཆེས་དགེ་བར་བདེ་བར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ལུང་། གནམ་འོག་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་གཅིག་
ཏུ་སྒྱུར་བ། འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་འཆང་རྒྱ་མཚོའི་བླ་མ་ཞེས་
རྒྱ་སོག་བོད་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་གཤིབས་བྲུས་པའི་
གསེར་ཐམ་དང་གསེར་གྱི་ཐུང་ཡིག་ཆེས་ཐོག་འབྲུག་མིས་
དང་མཉམ་པ། ཞིང་ལ་སོར་བཞི་དང་དགུས་སུ་མཛེ་གང་
ཡོད་པ་ཙོ་གྲངས་བཅོ་ལྔ་འཕྲུལ་ཤིག་ཏུ་སྒྲིལ་ནས་ལྗིབས་
ཚིག་པའི་ངོས་སུ་བསྟོད་བསྔགས་རྒྱ་ཆེར་བཀོད་པའི་འདུག
ཏུ། ཉིད་ལ་རྟག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱབ་ཞི་བ་ལངས་རྒྱས་རྒྱ་
ཆེན་ཁྱོན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་
གནས་ཕུལ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་སོགས་འཁོད་ཡོད་པ་རེད།
གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་དེ་ལྟ་བུའི་
གུས་བསྐུར་ཞུ་བ་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཚན་གནས་མིང་
སྲིད་དེ་སོག་རིགས་རྣམས་དབང་དུ་བསྒྱུར་བདེ་བའི་ཆེད་
དུ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་ཆེ་སྲིད་བསོད་
ནམས་ཆོས་འཕེལ་འདས་རྗེས་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་སྐུ་རྫ་མས
སྲིད་དབང་བསྒྱུར་ས། དེ་ནས་སྡེ་སྲིད་ཐུར་དུ་བསྐོ་གཞག
གནང་བ་ནི་ཧའི་སང་སྡེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། མཆོད་
དཔོན་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་གཉེར་
པ་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་
ཡིན་ཞིང་། སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་
དགོངས་སྐོར་ཞུ་རྒྱུ་ཙམ་མ་གཏོགས། གཙོ་བོར་ཆོས་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ངང་དུ་
བཞུགས་ཏེ་པོ་ཏ་ལ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལས་མས།
མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་། གདན་ས་གསུམ་
དང་། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་སོགས་ཐར་ཡོད་རྣམས་ལ་ཉམས་
གསོ་དང་། མཆོད་རྫས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་གནང་ཞིང་།
དགོན་པ་ཁག་གཅིག་ལ་ཆོས་གཞིས་གསར་བསྩལ་ཐོག
གཞན་ཁག་གཅིག་ལ་ཕོགས་ཐེབས་སྒྱུར་འཛུགས་མཛད།
དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་གཞུང་ལ་ཇོ་ཤོག་བྱེད་མཁན་གྱི་
ཀུན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གཅིག་ཡོད། དེ་
བྱིངས་བོན་པོ་ཚུད་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་
ཁག་རིས་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་བར་མཛད་ཅིང་། དགོན་
པ་གསར་འདེབས་གྲུ་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་བཅུ་དང་།
རྙིང་མའི་དགོན་པ་གསུམ་བཅས་ཡོད། དཔེ་རྒྱན་དགོན་
རིགས་དཔར་འདེབས་བྱེད་རྒྱུ་ཁྱབ་བརྡལ་གཏོང་ཆེད
འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་དཔར་ཁང་དང་། རྩེ
པོ་ཏ་ལའི་ལྷག་སྐྲའི་རྒྱབ་ཀྱི་དཔར་ཁང་བཅས་གསར་
འཛུགས་གནང་། དགོན་པ་ཁག་གི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་ནང་
བསྟན་སློབ་སྦྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་མང་པོ་འགྲེམ་སྤེལ་ཐོག
མངོན་གསལ་དོད་པོའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་བྱ་
དགའ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འཛུགས་གནང་
མཛད་པ་སོགས། ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ཀྱང་ཡུན་རྒྱུན་
རིང་བའི་མཛད་ཕྱོགས་ནུས་པ་ཐོན་རེས་བྱུང་ཡོད།
གསུང་རྩོམ་སྐོར་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རང་རྩོམ་དང་།
རྩ་བའི་བླ་མ་ཁག་གི་རྣམ་ཐར། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སོ་རྒྱས།
སྙན་ངག མཚན་ཉིད་རིག་པ། ཁྲིམས་ཡིག གནས་
དགོན་མང་པོའི་དཀར་ཆག ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐོར། རྙིང་
མའི་སྐོར། དཔར་བསྐྲུན་མི་ཚིག་པའི་བཀའ་རྒྱ་མ་བཅས་
པོད་གྲངས་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། སྐུ་གཤེགས་ཁར་སྡེ་
སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་སྐབས་དེའི་མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་
གི་གནས་བབས་དང་བྱེད་ཕྱོགས། སོག་པོ་ཁྲི་ནང་གི་
མཐུན་སྒྲིལ་དང་ཁ་འཐོར་གྱི་ཉེན་ཁ། གསང་དུ་བཅུགས་
ནས་ཡུན་རིང་མ་གོང་བའི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་གཞུང་
གི་ཉེན་ཁའི་གནས་ཚུལ་བཅས་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་
མང་པོ་གསུངས་པའི་མཇུག་བསྡོམས་སུ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་
ཁ་ཤས་རིང་གསང་བ་ཤིན་ཏུ་དམ་པོ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས
གྱི་བཀའ་སློབ་ནན་ཏན་བསྩལ་ཏེ་དགོངས་པ་རྫུ་དན་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་
ཕྲེང་དྲུག་པ) འདི་ཉིད་ཡབ་སློབ་རིགས་གཏེར་སྟོན་པདྨ་
གླིང་པའི་དངོན་བརྒྱུད་ཐུགས་འཆང་རིག་འཛིན་བཀྲ་ཤིས་
བསྟན་འཛིན་དང་། ཡུམ་ཚེ་དབང་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་
རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕག(1683)ལོའི་ཟླ་གསུམ་
པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་སྟོན་ལ་ཡུལ་གསུམ་དུ་སྐུ་
འཁྲུངས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་
ཡང་སྲིད་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་ཐོག་མར་མཚོ་སྣ་ལ་གདན་
དྲངས་ནས་ཡི་གེ་དང་འདོན་ཆ་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་
བསློན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕྱག་ཕྲིས་ཐོག་ཐོག་ཏུ་ཕབ།
དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་ཐོལ་བྱུང་དུ་ན་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་
ཚིག་ཀྱི་ཀ་ལཱ་སྐོར་ཚིག་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག
བརྩམས་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང(1697)ལོར་རྒྱལ་དབང་དྲུག
པའི་སྲིད་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ཆུ་རྟ(1702)ལོར་པཎ་
ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཉིད་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཕུལ།
མཚན་རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། པཎ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་སྡེ་སྲིད་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས
བླ་སློབ་ཐུགས་མར་བསྟེན་ནས་བཀའ་ཆོས་གསན་པའི་ཁུར་
བཞེས། སུ་གཞུག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་དང་དགེ་
ལེགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་རྩ་བ
ལྟགས་ཀྱི་རྒྱུད། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་
ཆོས་དང་དབང་ལུང་གསན་པ་མ་ཟད། རིག་གནས་དང་
མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱང་སྦྱངས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཚང་བཞི་
དང་གཞན་པའི་ཆོས་ཐོག་ལ་འང་ཕེབས་པར་མཛད། སྐུ་
ཡོན་གསན་བཞེས་གནང་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཕྱག་ཕྲིས་
ཀྱི་འབྲུ་དག་དང་བཀའ་རྩོམ་གྱི་རིགས་སུ་གོང་མའི་ལག་
ཆགས་ཁྱད་པར་དུ་སད་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཞིང་། དད་
པ་འཕེལ་བར་སྣང་། ལྷུགས་རྩོམ་ཀུན་རྣ་མགྲིན་སྒྲུང

ཐབས་དང་། སེ་ར་རྗ་མཁྱེན་མཆོད་པའི་དྲིས་ལན་སོགས་མཛད། གདན་ས་གསུམ་དང་། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལ་……སོགས་པར་བཀའ་ཆོས་བསྩལ་བ་དང་། བཀའ་འགྱུར་གྱི་པར་གསར་བསྐོ་བསྐྲུན་རྒྱུའི་དབུ་འཛུགས་གནང་སྟེ་པོད་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལེགས་པར་གྲུབ། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སྟེང་གསེར་ཟངས་ཀྱི་མདའ་གཡབ་དང་། རྟེན……བཞེངས་སོགས་ཀྱང་མང་པོ་གནང་བས་མཆོད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་སྐྱོང་བའི་འཕྲིན་ལས་ལེགས་པར་སྤེལ་བའི་དགུ་བཅུམས། འོན་ཀྱང་སྡེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷ་བཟང་གི……འགལ་བ་ཇེ་ཆེར་སོང་བ་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྲིད་མཐར་སྐྱོང་ཚེ་ནམ་ཞིག་རང་ཡང་ཁ་རོལ་པོའི་ལག……ནས་ཐར་དཀའ་བ་གཟིགས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུའི་ཐོག……གཙང་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་སར་བསྙེན་རྫོགས་སྒྲུབ་པར་ཐེབས་སྐབས་སྟར་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་ཕྱིར་འབུལ……མཛད་དེ་ན་བཟའ་སྐུ་ཆས་བཞེས་སྐད། དེ་ནས་བཟུང……རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་བཞུགས་ཡུལ་པོ་ཏ……ལའི་ཤོ་བྲང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་བརྟུལ་བཞུགས་ཀྱི་མཛད་པ……སྤྱོད་བཞིན་དྲིན་ཅན་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཞལ་ལ་ཡང་མ་གསན་པར་སྤྲོ་སྐྱིད་གཏོང་བར་ལྷ་ས་དང་ཞི་བའི་རྫོང་རྒྱབ། ཞོལ……དགའ། འཕྱོངས་རྒྱས། གོང་དཀར་ཁུལ་སོགས་གང་བྱུང་ལ་ཐུགས་འདོད་ལྟར་ཕེབས་ཤིང་། ཉིན་མོ་ཤལ་ཆེ་བ་རྫོང་རྒྱབ་ཏུ་ཞབས་འཁྱིད་པོ་གཞོན་དག་འཕྲིད་དེ་འཕྲུག་མདར……ཞིབས་པ་དང་། མཚན་མོ་ལྷ་ས་དང་ཞོལ་གྲོང་ཁྱིམ་ནང……བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུར་རྩལ་མིན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་འབབ……ཞིག་བསྟེན་ངས། ཤིང་བྱ(༡༧༠༥)ལོར་སོག་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲོངས། དྲག་ཤུལ་ལ……བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཕྱོགས་རྫིས་མཚོན་ཁ་རྒྱལ……དབང་མཆོག་ལ་བསྐོར་ནས་མེ་ཕྱི(༡༧༠༦)ལོར་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་འདྲེན་པའི་ལམ་བར་མཚོ་སྔོན་རྒྱུད་ལ་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་གཤེགས་སྐད་དང་། སྐུ་གདུང་ཡང་མཚོ་སྔོན་གསེར……ཁོག་དགོན་དུ་ཡོད་ཅེས་གྲགས། རྗེ་འདིའི་ཕྱག་རྩོམ་སྐད་གྲགས་ལྡན་པའི་སྙན་ངག་སློ་ཀ་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་མཆིས། གསོལ་དཔོན་སྣ་གྲོས་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། སུམ་པ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ……འབྱོར་དང་། ལྷ་བཙུན་དར་རྒྱས་ནོ་མོ་ཧན་གྱིས་མཛད……པའི་ཚངས་དབྱངས་པའི་སྐུ་ཚེ་སྟོད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་ལྷའི……ཏམ་བུ་རའི་སྒྲ་དབྱངས་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ནང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དགུང་ལོ་རེ་བཞི་བར་བཞུགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ……པར་བཀོད་ཡོད་པ་སྟེ། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་ཐོག་ལྷ་བཟང་གི་སྐྱག་གསོམ་འོག་རྒྱལ་བའི་ཁྲི་ལས་ཕབ་སྟེ་རྒྱ་ནག་ཏུ……གདན་འདྲེན་པའི་ལམ་བར་མཚོ་སྔོན་ཀུན་དགའ་ནོར་ནས་གྲིས་ཐོལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཕྱུས་པའི་བརྟུལ་བཞུགས་འཛིན་སྤྱིར་སྣ་བཟང་རིན་ཆེན་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོར་མཚན་འབྱེས། ཤིང་རྟ(༡༧༡༤)ལོར་དགས་པོ་ཕུ་ཚང་དུ་བཞུགས་སྐབས་དགས་པོ་ཞབས་དྲུང་དང་། དགས་པོ་བླ་མ་སོགས་སུ་འབོད། ལོ་བཅུའི་རིང་ལ་མཆོད་སྟོན་ཡེ་རིག་ནས་འབུང་སྟེ་ཚ་བ་རོང་དང་། ཚ་ཁོ། དར་རྩེ་མདོ། སྨད་ཆེན་འབྱེད་རི། ཁམས་ཀྱི……འབའ་ལི་ཐང་། ཉི་ཁ། ཅ་རི། ཀོང་ཡུལ། མོན་ཡུལ། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་ས་ཆ་མང་པོར་གསང་སྟབས……ཀྱིས་གནས་མཇལ་གནང་། ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར……དཔའ་རིས་གསེར་ཁོག་དགོན་དུ་ཕེབས་སྐབས་བློ་བཟང……དཔལ་ལྡན་ཞེ་ཤུ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེལ་སྐྱར་དོན……འཛིན་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་གླང……(༡༧༣༣)ལོར་རྗེ་ཉིད་ཨ་ལག་ཤ་ནས་དཔའ་རིས་གསེར་ཁོག་དགོན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཧག་རྟུང་ཕྲོང་རི་དགོན་གྱིས་ཞུས་པ་ལྟར་དགོན་དེའི་མཁན་ཁྲིའི་ཁུར་བཞེས། མེ……སྦྲུལ(༡༧༣༧)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་བོད་སོག་གི……ཡོན་བདག་བཙལ་ནས་ཐག་འཁག་གི་གནས་སུ་ཡར་ཕྱུང……དགོན་ནོར་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་འགོ……བཙུགས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་ནང་གྲུབ་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་པོ་བཙུགས། དགུང་ལོ་སོ་དགུའི་སྟེང་དག་ཉང་དགོན……སྡེང་གི་མཁན་ཁྲིའི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ནས་དགུང་ལོ་རེ……བཞིའི་བར་ལོ་ཉེར་ལྔའི་རིང་ལ་ཐག་ཏུང་ཡར་ཕྱུང་དགོན་པའི་དགོན་བདག་དང་མཁན་པོ་གཅིག་སྦྲགས་གནང་། མེ་ཕག(༡༧༤༦)ལོར་ཏེ་ཐུང་རྫོང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དཀར་ཆག་པད་དཀར་ལྡོན་བཟང་ཞེས་པ་དང་། མ་ཏུང་སྲིན་པོའི……གཟུགས་ཅན་ཁྲོ་གཏུམ་ཆེ་ཞེས་པའི་ཀུར་མགོན་འཕྲིན……བཅོལ་སྨྲུགས་ཚོམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ……སྟག(༡༧༤༦)ལོར་མདོ་སྨད་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས་པར……གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང……བདུན་པ)ཁོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་ནས……མཚན་སྙན་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ལྷ་ཞོལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱི(༡༧༠༨)ལོར་ཡབ་བསོད་ནམས……དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་ཆོས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས……སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པ་མེ་གླང་ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལི་ཐང་ཆོས་སྡེར་ནས་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པའི་ལུང……བསྟན་བཞིན་སྐུ་ཞང་ཨ་དགེ་བཀྲ་ཤིས་ནས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཚན་གསོལ། གནས་ཚུལ་དེ་རིམ་བཞིན་དབུས་གཙང་དུ་ཁྱབ་རྗེས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་ཕྱོགས་དེར……སྔགས་ཉན་བྱེད་མི་མདའ་དཔོན་ནོར་བུ་དངོས་གྲུབ་ཅན་མི་གཉིས་བཏང་། མདའ་དཔོན་ནོར་བུ་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས……འདི་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན……པན་ནོགས་མེད་ཅེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་གསང་བའི་ནོག་ནས་སྐུ་སྐྱེ་འདི་ས་ཁུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གདན་ཞུ……བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་བསླབ་བྱ་ཡང་བྱས་པར་བརྟེན་དེ་དུས་རང་ཡབ་ཀྱིས་འབྲོག་པའི་ས་ཆར་གདན་དྲངས་མོད། དེ་ནས་ཤིང་རྟ(༡༧༡༤)ལོའི་ཟླ་༤ ཚེས་༡༥ཉིན་སྡེ་དགེར……གདན་ཞུ་བྱས། དེའི་གནས་ཚུལ་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་སོག་པོ་ཆིང་ཝང་བ་ཐུར་ཐའི་ཇི་སོགས་ཀྱིས་ཐོས་ཏེ་ལྷ་བཟང་ཁང་གིས་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་མི་འཚམས་པ་ཞུས་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་སྲིད་ལའང་གནོད་འཚེ་བཏང་དོགས་གདན་ཞུའི་མི་སྣ་བཏང་སྟེ་ལོ་དེ་རང་དུ་སྡེ་དགེ་ནས་མཚོ་སྔོན་དགའ་ལྡན་ཡེ་ཏི་ནི་རྟ་ནང་གི་སྟོད་སྐར་ལ་ཕེབས་པ་དང་། དགུས་ཕྱོགས་ནས་གདན་ས་གསུམ་དང་། སྟག་རྩེ་སྡེ་སྲིད་སོགས་གཞུང་འབངས་བསམ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ནས་གསང་སྟབས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་གཞུང་ཐོག་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་དང་། བོད་སོག་ཡོངས་ནས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ར་ངོས་འཛིན་ཁས་ལེན་ཞུས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་མན་ཆིང་གོང་མ་ཁང……ཞིས་ནས་ཀུང་ལྟར་ཡབ་དུས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་སྤྱོལ་ཆུན་ལྟར། སྐུ་ཚབ་ཆེད་པ་ཏང་གིས་རྒྱ་བོད་ཧོར་སོགས་ཀྱི་ཆིབས་དྲག་ཟབ……རྒྱས་དང་བཅས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ……གླིང་དུ་གདན་དྲངས། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་བཞུགས་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྒོ་དང་སྦྲགས། གོང་མའི་བཀའ་ཤག་པའི་ནང་དོན་དུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་འདི་དེ་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་དེད་སེམས་ཤིན་ཏུ་བདེ། དེང་དང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད……ཐམས་ཅད་སྨིན་བདག་ཡིན། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འདི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པས། མཆོག……དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གུས་འདུད་ཞུ་དགོས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཛམ་གླིང་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ལྟར་ཆོས་འཕེལ་རྒྱབ་པ་མི་ཡོང་བས། ཁོང་རང་གི་ཐུགས་རྗེ……དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ……པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་འབྱུང་། ཞེས་བྲུབ་བསྒྲགས་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་། ཆ་གན་ནོ་མིན་ཧན་དང་། ཇ་བཟང་ནོ་མིན་ཧན་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས……ལ་ཆིག་སྙི་ཙམ་མིན་པར་གསན་བསམ་གཙོ་བོར་མཛད། མེ་སྤྲེལ་ལོའི་ཧོར་ཟླ་༡༠ ནང་སྐུ་འབུམ་དཔལ་གདུང་ཆེན……མོའི་དྲུང་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཇ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ……རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད། མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་ཡོངས་ལ་གསན་བསམ་སྒོམ་ཐུབ་ཐོག ཆོས་འཆད་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བསམ་པ་ཆོས……

ཕྱོགས་སུ་འགོད་པར་མཛད། སྨིན་བདག་གི་གཙོ་བོ······
བསྟན་འཛིན་ཆིང་ཡང་དང་དགའ་ལྡན་ཏྲ་ནང་གིས་གཙོས་
སོག་ཡུལ་དང་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་དགོན་ཁག་ཡོད་
ད་ཙམ་ནས་སྐུ་འབུམ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་
ཕྱོགས་སུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུའི་གྲོས་མཐུན་བྱུང་བ་དང་།
ཆིང་གོང་མས་ཀྱང་ཇེ་བླ་མ་མཆོག་ཉིད་དབུས་གཙང······
ཕྱོགས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་
ཁྲིར་མངའ་གསོལ་དགོས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་དང་མི་སྣ······
འཁོར་བའི་མདུན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དུས་
ཀྱི་སྲོལ་ལྟར་འཛད་ལ་ཐམ་ཀ་སོགས་ཀྱང་ཕུལ། དགུང་ལོ་
བཅུ་གསུམ་དུས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ནས་བོད་ཕྱོགས་
སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་བའི་ཚེ། གོང་མའི་སྲས་བཅུ་བཞི་པ་
ཅང་ཇུན་ཞབས་སྐྱེལ་དུ་མངགས་པ་དང་དེ་བཞིན་སོག་པོ་
དང་མཚོ་སྔོན་ཁུལ་གྱི་ཁྲིན་བདག་དང་། གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་
ཏུ་ཧུའུ་བཀྲན་ཧོ་ཐོག་ཐུ། བཀའ་འགྱུར་ཏཱ་བླ་མ། ཁལ་
ཁ་དོན་གྲུབ་ཡང་སོགས་ཤིན་ཏུ་གཏོས་ཆེ་བའི་ཆིབས······
ཞབས་དང་། རྒྱ་སོག་གི་སྐུ་སྲུང་དམག་མི་ཁྲིན་ཆེ་དང······
བཅས། ལྕགས་བྱི་ལོའི་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་པོ······
བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཕེབས། ཟླ་༡༡ཚེས༥ཉིན་པོ་ཏ······
ལར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ནས་མཁན་སློབ་ཐུགས་མ་
མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་བློ་བཟང་
སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། སྐབས་དེའི་ཚེ་བོད······
གཞུང་ནས་མཛད་སྒོ་ཁག་བཅས་ལ་གོང་མའི་དཔོན་རིགས་
དང་། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་མདུན་ཤུལ། སོག
པོའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་རྒྱབ་ཤུལ་དུ་བཞག་པས་ཤུལ······
གནས་སྐོར་མ་བབ་པའི་ཐོག སྡེ་སྲིད་སྟག་རྩེའི་སྨིན······
བསྐྱབས་པ་ཡང་དོན་ཕྱིན་མ་བྱུང་བ། ཕར་བོད་དུ་གུ་ཤྲཱི་
ཧན་གྱི་སྲས་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་གནས་རྒྱུད་འཛགས་
གནང་བ་དེ་ཡང་ད་མཚམས་མེད་པ་ལ་འདོད་བློ་མ་ཁེངས་
པར་སོག་པོའི་དཔོན་རིགས་རིམ་བཞིན་མཚོ་སྔོན་དུ་ཕྱིར་
ལོག་ཐེན་ཉིད། ཨན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ཟེ་རྒོལ་དུས་ཐིང་
སློང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཇོ་བོའི་སྐུ་མདུན་དུ་དམ་བཅའ་བྱས། དེ་

མཇུག་ལྷ་སྡོད་མན་ཆིང་དཔོན་དམག་ནས་མི་སེར་རྣོག······
བཙན་གཞིག་གཟན་གོད་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་མི་རྣམས··
ནས་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་དང་།
ལྷག་པར་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་སུ་གཞིས་ཆགས་སོག་པོ་དང་ཨ་
མདོ་བ་རྣམས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཆིང་གོང་མར་ངོ་རྒོལ······
བྱེད་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་རྒྱ་ལོ······
(༡༧༢༣)ལོར་མན་ཆིང་གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་ཁྲི་ལོ་དང་པོར་
ལྷ་སྡོད་ཡ་ས་ཡམ་བཟན་གྱིས་གཙོས་རྒྱ་སོག་གི་དཔོན་དམག
ཚང་མ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། ལོ་འདིར་མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཤྲཱི་ཧན་གྱི་སྲས་རྒྱུད་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སོགས་བོད······
སོག་རྣམས་ནས་མན་ཆིང་གོང་མར་ངོ་རྒོལ་གྱི་འཁྲུག་ཤིང་
བསླངས་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གཞན་འཕྲུལ་ཐུགས་ཀྱིས་མ······
བཟོད་པར་བོད་སོག་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་གནང་
བ་དང་། རྒྱ་སོག་ཆིངས་བྱེད་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་
ཆེ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་དང་མགོན་གཉེར་བློ་བཟང་དཀོན་
མཆོག་ཆེད་རྫོང་མཛད་དེ། དཔོན་ཁག་རྣམས་ནས་རྒྱལ་
བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་བསམ་ཤེས་བྱས་ཏེ་འཐབ······
ཕྱོགས་བདེ་འཇགས་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་གནང་ཡང······
ཕན་ཐོགས་མ་བྱུང་། སྐབས་དེར་རྒྱའི་དམག་དཔོན་ཉན་
གུང་ཡའོ་དང་། ཡོ་ཙུང་ཆི་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་དམག་གྲངས··
ལས་འདས་པ་ཁྲིད་དེ་མཚོ་སྔོན་དུ་དམག་དྲངས་ཐོག
གསེར་ཁོག་དགོན་དང་། དགོན་ལུང་། སྐུ་འབུམ་སོགས
ཞ་མདོ་ཁུལ་གྱི་དགོན་ཁག་མང་པོ་གཏོར་བཅོམ་དང་མི་སྟེ་
ཁྲི་ཁྲག་མང་པོར་གནོད་འཚེ། སྐབས་དེའི་སྐུ་འབུམ······
མཁན་པོ་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་གསོན་པོར་མེར་བསྲེགས།
སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་མང་པོ་བསད་རྣམ་བཏང་བ་བཅས་བྱུང་བར་
བརྟེན། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་མན་ཆིང་གོང་མར་དམག
མཚམས་འཇགས་དུ་འཇོག་དགོས་སྐོར་ཐད་ཀར་ཕྱག་བྲིས··
དང་། ཐུའུ་བཀྲན་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
བརྒྱུད་ཐེངས་མང་འབོད་བསྐུལ་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་
རྗེས་དམག་མཚམས་བཞག་སྟེ། གོང་མའི་མཛོད་ནས་གོང་
གསལ་གཏོར་བཤིག་བྱུང་བའི་དགོན་ཁག་ཉམས་གསོ་བྱེད་

རྒྱུའི་བཀའ་ཕབ་པ་མ་ཟད། བོད་གཞུང་ནས་ཀྱང་དགོན་
སྡེ་ཚང་མར་ཉམས་གསོའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་། བཟོ་རིགས་
མཁས་པ་མང་པོ་མངགས་སྟེ་རོགས་རམ་རྒྱ་ཆེ་བྱས་ཡོད།
བོད་མི་སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་ཚང་མས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་
ལ་དད་གུས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུས་པར་བརྟེན། སྐབས་དེའི······
བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་མི་དབང་པོ་ལྷའི་སྲིད་དོན་གྱི་ལམ་ཕྱོགས་
ལ་འགལ་རྐྱེན་ལྟ་བུར་མཐོང་སྟེ། བོད་ས་གནས་སུ་ང་ཡུམ
སྐུར་གསུམ་གྱིས་བསླངས་པའི་ཞིང་འཁྲུག་གི་བྱེད་གཏེ་གཙོ་
བོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རང་ལ་ཐུག་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ཞུ་ཞིག་ཕོ་ལྷ་བ་
ཇོ་མས་གོང་མར་ཞུས་པར་བརྟེན། བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་ཏཱ་
ལའི་བླ་མ་མཆོག་ཀུང་ཡབ་རྗེས་དཔུང་ཞབས་གྲུས་ཉིས······
བརྒྱ་བཅས་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ལི་ཐང་བྱམས་པ······
གླིང་བརྒྱུད་མགར་ཐར་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་རིང་བཞུགས་
དགོས་བྱུང་། དེར་བཞུགས་པའི་རིང་མགར་ཐར་དགོན་
པ་ཕྱག་བཏབ། དེར་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་པ་འཛུགས་
གནང་ཐོག་སྐྱེ་འགྲོ་གྲངས་མེད་པར་ཆོས་ཡང་ཡང་གསུངས།
ཤིང་ཡོས(༡༧༣༥)ལོར་བོད་མི་མང་སྐུ་སེར་ཡོངས་ཀྱིས··
རེ་བ་ཞུས་པ་ལྟར། ཨན་ཏཱ་གོང་མས་གཞི་ནས་ལྕང་སྐྱ···
རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཆེད་མངགས་གཏོང་གནང······
མདུན་མགར་ཐར་ནས་བོད་ལྗོངས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་དགོས··
རྒྱུའི་བཀའ་ཕབ་པ་དང་སྦྲགས་གོང་མའི་སྲས་དང་། ལྕང་
སྐྱ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཡང་ལྷན་དུ་བོད་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་ནས་ལྷ་
ལྡན་དུ་ཕེབས། གོང་མ་ཆེན་ཡུང་གིས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར།
བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༧༥༡)ལོར་
ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས
ཏེ། ཞབས་ཞུར་བཀའ་བློན་བཞི་བསྐོ་གཞག་བྱས་མིང······
བཀའ་ཤག་ཐོག་མར་བཙུགས་ཏེ་བཀའ་བློན་གྱི་གཙོ་བོ······
དགའ་བཞི་གུང་པཎྜི་ཏ་དང་། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་
རིང་དབང་རྒྱལ། ཐོན་པ་སྒྲི་ཆོས་ཚེ་བརྟན། སེར་མོ་བ་
དར་ཧན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་དང་། བཀའ་དྲུང་།
བཀའ་མགྲོན་བཅས་བསྐོ་གཞག་བསྐུལ་ཏེ་བཀའ་ཤག་གི་
དམ་ཕྱག་བདེ་སྐྱིད་མར་བྱུགས་སྨན་དང་བཅས་བཀའ་བློན་

གུང་ཐུན་མོང་གི་ཕྱག་ཏུ་གསོལ་རས་བསྩལ། བོད་ཤིང་
ཕྱི(༡༧༥༤)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་། བོད་ཀྱི་རིག······
གཞུང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྷ་སྐུ་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་ཕྱིས······
ཚུགས་དང་། སྒྲ། སྙན་ངག་ལ་སོགས་པའི་རིག་གནས།
ལྔ་དང་། ཡིག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་གཟུགས་བཅས་སློབ་
སྦྱོང་བྱེད་པའི་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་དང་པོ··
བྲང་ཆེན་པོའི་ཞོལ་དུ་བཟོ་གྲྭ་འདོད་འཇོ་དཔལ་འཁྱིལ······
(ཞོལ་འདོད་དཔལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན)གསར་འཛུགས་མཛད།
ལོ་དེའི་རྗེས་མར་རྩེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱང་ཆེད······
འཛུགས་གནང་བ་སོགས་མཛད་རྗེས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བ་བྱུང་འདུག རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་ནས་སྐུ······
གཞོན་ནུའི་སྐབས་སྐུའི་ཡོངས་འཛིན་ཚ་གན་ནོ་མིན་ཧན··
དང་། ཚ་བཟང་ནོ་མིན་ཧན། ཁྲི་བློ་བཟང་དར་རྒྱལ།
ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་སོགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་
པོད་ལྔ་སོགས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར······
གསན་སྦྱོང་དང་། ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་ཆུ་བོའི་རྒྱུན···
བཞིན་མཛད་དེ། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་
ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ······
སོགས་དངོས་སློབ་གྲངས་ལས་འདས་པར་རབ་བྱུང་དང་།
བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་བ་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཤད་ཁྲིད་ཀྱིས་མཚོན། མདོ་རྒྱུད་མན་
ངག་དུ་མས་སྨིན་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང······
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་བཟང་པོར་འགོད་པར་མཛད།
ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནི་མདོ་
སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁས་པའི་ཞལ་དུ་ཕྱིན་
པ་དང་། སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་བསླབ་ཁྲིམས་གཙང་མར་སྲུང་
བ། ཐུགས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་ཉམས་ཐག་པའི་འགྲོ་བ······
རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ། དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པའི······
བདག་པོར་བཞུགས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས······
རིས་མེད་པ། དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མངའ་བརྙེས······
ཀྱང་རྒྱས་སྤྲོས་གཏན་ནས་མི་མཛད་པ། ཨན་ཆིང་གོང་མ་
སོགས་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་གུས་བཀུར་ཞུས་ཀྱང་ཁེངས་

ཉེ་ཀས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གཏན་ནས་མི་མངའ་བ་བཅས་ཡིན་ལྟབས་ཀྱུ་སོག་བོད་གསུམ་གྱི་ས་གནས་ཡོངས་ལ་མཚན་སྙན་གྲིས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡིན། གསུང་རྩོམ་གྲངས་དཔར་དུ་འཁོད་པ་པོད་བདུན་ཡོད།

རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ) རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྟག(༡༧༥༨)ལོའི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཉིན་གཙང་སྟོད་ཐོབ་རྒྱལ་ལྷ་རི་སྒང་དུ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་ཕུན་ཚོགས་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐུ་བལྟམས། (འཁྲུངས་ཁང་དེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པའི་ཡབ་གཞིས་དང་གཅིག་ཆན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དེ་འཁྲུངས་རྗེས་གུང་གི་གོ་གནས་དང་གཞིས་ཀ་མང་པོ་ཐོབ་སྟེ་བོད་ཀྱི་མི་དྲག་ཆེ་གྲས་སུ་གྱུར་ནས་དེང་སྐབས་ལྷ་སྒྲུ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན)སྐུ་ཆུང་དུའི་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོའི་སྐུ་ཚབ་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཚབ། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་མཆོག་བཅས་ནས་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་ངོས་འཛིན་ཐོག དགུང་ལོ་གསུམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བྱད་འགྲོལ་གནང་། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་འབུལ་བཞིན་བསྐྱངས་ཏེ། མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེའི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་གཏད་ཚམ་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་། བྱ་ཁྲུང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ནས་མཛད་དེ་སྐུ་ནའི་བབ་དང་བསྟུན་པའི་སློབ་གཉེར་འབྱོན་བཞིན་གྱི་དབུ་ཚུགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཐོག་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་འབུལ་བ་གནང་། བསྟུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་མཛད། སྐུའི་ན་ཚོད་ཆེས་ཕྲ་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཕྲིཕྱག་ཚོགས་པའི་དུས་སུ་ཟབ་ལམ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་བསྩལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་སྙན་ངག་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྗེ་བཞག་གསན་ནས་རྩོད་གྲྭ་གནང་བཞིན་དགོངས་པའི་སློང་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་རྗེས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་གསར་སྐྲུན་དང་། མཆོད་རྫས། དཀར་མེ་སོགས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་གསན། མེ་བྱ(༡༧༧༧)ལོར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོ་དང་། ཡོང་ས་ཆེན་པོས་སློབ་མའི་ཚུལ་བཞེས་ཏེ་ལས་སློབ། གསང་སྟོན། ཁ་སྐོང་། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཏེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཐོག ལུང་ནག་གི་རྗེས་གནང་སོགས་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་ལྷོ་གནས་དང་། ར་སྒྲེང་། ཡངས་པ་ཅན་དགོན་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༧༨༡)ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་གནང་མཛད་ཅིང་། རྒྱུན་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་ཉམས་བཞེས་ཐུགས་གཞོལ་ཆེ་བས་སྲིད་སྐྱོང་ཁྲི་ཆེན་ཏེ་མོ་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ཐུགས་རོགས་ཞབས་ཞུར་སྐུར་རྒྱུན་ཞུར་བཞུགས། གོང་མས་རྗེ་མཆོག་ལ་མན་དྲ། རྒྱ་སོག་བོད་ཡིག་བཅས་སྐད་བཞི་ཤན་སྦྱར་ལས་གྲུབ་པ། བོད་ཡིག་ཏུ། ཐུབ་ཕྱོགས་མཆོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་དབང་ས་སྟེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཐམ་ཀ་ཞེས་འཁོད་པའི་གསེར་ཐམ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་ལྔར་བོད་རྒྱ་ཁྲབ་ཁག་གི་རྫོང་གཞིས་སུ་ནག་ཅན་དོང་བཙུག་དང་མཐའ་འདུད་བཏང་བའི་ཉེས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་མི་འཇིགས་སྐྱོབ་གི་སྦྱིན་པ་བསྩལ། ཤིང་འབྲུག(༡༧༨༤)ལོར་ནོར་གླིང་སྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་ཆབ་བཞུགས་མཛད། སྐུ་རྒྱ་ཆེ་གནང་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་རིམ་བྱོན་ནས་དབྱར་ཐོག་ཕལ་ཆེར་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་དེ་རིམ་པས་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་། ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༨༥)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱིས་པཎ་ཆེན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་དང་འབྲེལ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ་མཛད་པ་དང་། དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བསྩལ། མེ་ལུག(༡༧༨༧)ལོའི་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ནང་ཞྭ་དམར་བའི་གཡོག་གྲལ་ཀརྨ་མཆོག་སྦྱིན་སོགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ས་སྐྱེ་ལམ་རྒྱུས་བྱས་ཏེ་བོད་ཡོངས་གཉའ་ནང་དང་། རོང་ཤར། སྐྱིད་གྲོང་བཅས་ས་མཚམས་ཁག་གསུམ་ལ་གོར་ཁའི་དམག་གིས་གློ་བུར་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས། ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་གོར་ཁས་སྐྱིད་གྲོང་དུ་བཞག་པའི་བོད་གོར་ཆིངས་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་གྱིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱས་ཏེ་གཙང་ཤེལ་དཀར་བར་དམག་གིས་བཙེམ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་བརྐུ་འཕྲོག་བྱས། གོར་དམག་གིས་རྒྱེན་པས་སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་གི་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་གྱུར་ནས་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིབས་གཤིས་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་གྲིབ་ཚེ་མཆོག་གླིང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་དགུའི་ལོར་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས་པའི་སྐུ་འདྲ་ཆེ་ཆུང་བཞི་སྟོང་ལ་ཏེ་བར་ཞལ་གསེར་སྦྱན་འབྱེད་ཀྱི་སྒོ་ཞུ་མཛད། ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་དངུལ་ཞོ་གང་སྐར་ལྔའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་བོད་ཊམ་གསར་འགྲེམས་གནང་། ཀོ་འདིར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དཔུང་བསྡམས་ཏེ་གོར་དམག་རྣམས་ཕམ་ཉེས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་། ཤིང་བྱ(༡༨༠༡)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ། དགའ་ལྡན་འཁྲིལ་པ་ཞེས་ད་ལྟའི་བྱམས་ཁང་རྙིང་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་། ཆུ་ཕག(༡༨༠༣)ལོར་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་བོད་ཕེབས་ཀྱིས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་བསྙེན་རྫོགས་དང་གལ་ཆེའི་དབང་བཀའ་རྗེས་གནང་སོགས་ཟབ་ཆོས་བཀའ་ཤས་གསན། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོངས་འཛིན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ། བྱང་རྩེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀུན་སྦྱོར་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་མཁས་ཏོག ཐུགས་རྒྱུས་ཆེན་པོས་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། བསྟན་པའི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་གྱིས་རིས་མེད་སྡེ་དང་གདུལ་བྱ་རྣམས་དགེ་བའི་ལམ་ཡངས་པོར་བཀོད། 《ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར》དང་། 《མཁའ་འགྲོ་མ་སྒྲོལ་མ་ཆེན་མོ་ལྷ་ལྔའི་དཀྱིལ་ཆོག་བདེ་ཆེན་འདུག་རོགས》《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་དབྱར་སྐྱེས་སྤྲིན་གྱི་སྒྲ་དབྱངས》སོགས་བཀའ་རྩོམ་མང་དུ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༨༠༤)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པར་མཛད། སྐུ་གདུང་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་སྡོང་དགེ་ལེགས་གཟི་འབར་དུ་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ) ཁམས་ལྡན་ཆོས་འཁོར་དགོན་གྱི་ཉེ་འགྲམ་ཆོས་འཁོར་དགོན་ཚང་(སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་ཡང་སྲིད་དང་ལྡན་དུ་ལྷ་སར་འབྱོར་རྗེས་གནས་སྦོབ་རྗེ་མཛོར་སོང་ཞིང་ཕྱིས་སུ་བོད་ཀྱི་མི་དྲག་ཆེ་གྲས་ལྡུང་སོ་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན)དུ་ཡབ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་སྐྱོང་དང་། ཡུམ་དོན་གྲུབ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་གླང(༡༨༠༥)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ངོ་མཚར་གྱི་ལྟས་བཟང་པོ་དང་བཅས་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༠༧)ལོར་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་དགུ་པར་ཡབ་ཚང་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་གདན་དྲངས། ས་འབྲུག(༡༨༠༨)ལོའི་བོད་ཟླ་གཉིས་

པའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ནས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ། མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཡོངས་འཛིན་དུ་དོན་རྒྱལ་སྲས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ལྟར་གསན་བསམ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད། ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་པོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འཇིགས་བྲལ་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་འགོད། ལྕགས་རྟ(༡༨༡༠)ལོར་རྩེ་པོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་སྨྲེང་མོད། ཤར་བརྒྱུད་སྒོར། གསོལ་ཐབ་སྨྲེང་མོད། ན་བཟའ་ཁང་སྨྲེང་མོད། གཟིམ་ཆུང་འབག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཤར་ནུབ། སྟོ་བྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཉེ་སྐོར་གྱི་གཞུང་ཁང་བཅས་ཞིག་གསོ་ལེགས་པར་མཛད། ཆུ་བྱ(༡༨༡༣)ལོའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ནང་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་གཙང་ནས་གདན་ཞུ་དང་འབྲེལ་སྟོན་པ་ལྷ་ལམ་བབས་པའི་དུས་ཆེན་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་བཟང་བའི་ཉིན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བཞེས་ཏེ་དུར་ཁྲིག་རྒྱལ་མཚན་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་མཆོག་སྐུ་ན་ཕྲ་ཡང་། སྐུ་ཡོན་གསན་བཞེས་ཀྱི་མཛད་སྒོར་གུས་ཏག་སྦྱོར་བའི་ཐུགས་བརྩོན་ལྷག་པར་ཆེ་བས། དབུས་འགྱུར་གདན་སའི་ཆོས་སྤྱོད་ཕལ་མོ་ཆེ་ཐུགས་འཛིན་གྲུབ་པ་མ་ཟད། སྐལ་བཟང་རྒྱན་ཕྲེང་དང་། རྒྱན་འདྲུག་གཉིས། མཛོད་རྩ་བ་སོགས་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་ཐུགས་ལ་བཞུགས་ཤིང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལས་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་གཞལ་བྱའི་གནས་ཀུན་ལ་འབེབས་པའི་བསྡུས་གཞུང་གི་བརྗོད་བཞག་ལེགས་པར་བཞེས་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཛིན་ལ་མཁས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་མི་དག་པ་བསུན་འབྱིན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་བཞིན་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོར་ཕན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པར་འགྱུར་བའི་རེ་འདུན་མ་སྨིན་གོང་དགུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༡༥)ལོའི་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་སྐྱོ་ཤུར་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། སྐུ་གདུང་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་གདུང་ས་གསུམ་མཛེས་དགའ་རུ་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ) མདོ་ཁམས་སྨད་ལྷག་ཏུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་སྟོ་འབོར་སྨད་ཀྱི་ལྷོང་ས་གཏོགས་ལི་ཐང་ཐོག་དྲུག་སྒོ་མདོངས་སུ་འབོད་པའི་སའི་ཆར་གློང་སྟོད་ནོར་བུ་ཚང་བྱ་བའི་ཁྱིམ་དུ་ཡབ་བློ་བཟང་བསྟན་གྲགས་དང་ཡུམ་ནམ་རྒྱལ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱི(༡༨༡༦)ལོའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། ཆུ་རྟ(༡༨༢༢)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ནས་སྐྱེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ། མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ་གནང་མཛད་ཐོག ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བསླབ་སྡོམ་ཡང་འབུལ་བཞེས་གནང་། ལོ་དེའི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་རྒྱལ་དབང་མཆོག་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་འཁྱིལ་བར་ཐེངས་བསྐྱོད་ཀྱིས་མི་འཇིགས་གསེར་ཁྲི་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་འགོད། དཀའ་ལྡན་ཤྲཱི་གེ་ཐུ་སུ་མ་ཏི་པཎྜི་དང་། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་ངག་དབང་སྙན་གྲགས། སྤྲུལ་སྐུ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོ་གཞག་མཛད་དེ་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་ཡོན་སྦྱོང་འགོ་ཚུགས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་སློབ་གཉེར་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེ་བས། གཙོ་བོ་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་གསན་བསམ་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྱུས་པར་མཛད་པའི་མཐུ་ལས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་རྣམ་པར་རྒྱས། ས་གླང(༡༨༢༩)ལོར་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་བཀའ་ཆོས་གསན་སྦྱོང་ཐོག དེ་ནས་སེར་དགོན་པ་སོགས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད། ལྕགས་སྟག(༡༨༣༠)ལོར་དབུས་གཙང་ཞིང་གཞིས་ལག་གི་གཞུང་སེར་ཆོས་བཅས་ལ་ས་ཞིང་དང་། རྫས་འབྲེལ་ཁང་འགྲོ་ལག་འདོན་གྱི་ཁྲལ་རིགས་ཚང་མ་མི་སོ་སྐྱ་ཞིབ་གཅོད་ཀྱིས་ས་གནས་སོ་སོའི་སྐྱེ་སྤྱོད་དང་། གཙོ་དྲུག ཐན་པོ། ས་བདག་གཉིས་ཀྱིས་འཕྱུར་ཚུགས་ལེན་ཐོག་ནས་ས་རབ་འབྲིང་མཐའ་གསུམ་ལ་བསྐོར་ཏེ་སེར་ཆོས་འདོན་དང་། གཞུང་རྒྱུགས་ཁང་དུ་བརྩིས་པའི་རྩིས་ཁང་ཕུན་ཚོགས་བཀོད་པའི་རྩ་འཛིན་ལྕགས་སྟག་ཞིབ་གཞུང་ཞེས་པའི་དེབ་གཞི་གཏན་འབེབས་གསར་བསྒྲིགས་གནང་། ཤིང་རྟ(༡༨༣༤)ལོའི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་བསླབ་སྡོམ་ཡང་དག་པར་འབུལ་བཞེས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། ལོ་དེར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དང་། ཧོར་སོག་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་གཟིམ་ཆུང་དུ་དམིགས་བསལ་མཇལ་ཁ་དང་། ཆོས་འབྲེལ་གནང་བ་མ་ཟད། ཧོར་ཆོད་རྒྱལ་པོའི་ཞུ་སོལ་ལྟར། ཧོར་ཆོད་ཡུལ་དུ་དུས་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་གསར་འཛུགས་བྱེད་པར་གྲུ་ཚང་གྲྭ་རིགས་ཆེད་ཐོང་མཛད། མཐར་དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་མེ་བྱ(༡༨༣༧)ལོའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་གཟིམ་ཆུང་ཕུན་ཚོགས་འདོད་འཁྱིལ་དུ་ཁྲིའུ་སེང་གེའི་ཁར་དམས་པའི་བཞུགས་སྟངས་ཀྱིས་བཞུགས་ཏེ། བཞད་མོའི་རྣམ་པ་བཅས་མཛད་བཞིན་པའི་ངང་མཛད་པའི་མཐའ་མ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་གདུང་ཁམས་གསུམ་རྒྱན་མཆོག་ཏུ་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ) མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་ཁམས་ཀྱི་དར་རྩེ་མདོའི་ཁོངས་མི་ཉག་མགར་ཐར་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཨན་ཚོད་ཀུན་བརྩེགས་གཞིས་ཚང(ཁྱིམ་སུ་ཕུན་ཚོགས་ཁང་གསར་ཞེས་ལྕ་མའི་ནང་ཡབ་གཞིས་ཕྱུག་ཁང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན)དུ་ཡབ་ཚེ་དབང་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་གཡུང་དྲུང་བུ་ཁྲིད་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཁྱི(༡༨༣༨)ལོའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་སྐུ་བལྟམས། ལྕགས་གླང(༡༨༤༡)ལོའི་བོད་ཟླ་གཉིས་པར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་གདན་ཞུས་ཐོག ཟླ་བ་ལྔ་པར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་ནས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེར་ལ་དྭགས་དང་སེང་པ་བསྒྲིལ་བའི་དམག་དཔུང་ཕྱིན་ཆེས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས། ཆུ་སྟག(༡༨༤༢)ལོའི་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འགོད། མེ་རྟ(༡༨༤༦)ལོའི་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལྟ་ལྡན་རྗོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་རབ་བྱུང་གི་བསླབ་སྡོམ་འབུལ་བཞེས། ལོ་འདིར་རྒྱལ་རྩེ་དང་། པ་སྣམ་ཁུལ་ས་མི་ཞིབ་གཅོད་བསྐོ་སྤྲུལ་གྱིས་གཞུང་རྒྱུགས་ཁྲལ་ཚོ་མ་ཟིན་པའི་ཉམ་ཐག་དངོས་འབྲེལ་རྣམས་སེར་ཆོས་ཁག་ལ་སྐྱང་སྐྱེ་ཐེལ་འདོགས་ལྟ་བུར་རྩིས་སྤྲོད་དང་། ས་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བར་མ་དོར་འཕྲོལ་འཕྲིལ་བཏུད་པ་རྣམས་ལ་རྐང་གཞུང་གསར་བཀོད་ཐོག མི་ལུག་ཞིབ་གཞུང་ཞེས་རྩིས་ཁང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་མ་དེབ་གཏན་ལ་ཕབ། ས་སྤྲེལ(༡༨༤༨)ལོར་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་གི་དབུ་གཡབ་གཟིམ་ཆུང་གསར་རྒྱག་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་གཟིམ་ཆུང་ཆབ་ཞུགས་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་རའི་ནང་གར་པ་རྣམས་ནས་གར་རོལ་རྩེད་འཛོའི་གཟིགས་མོ་འབུལ་སྟོན་བྱས་པ་འདི་ནི་ནོར་གླིང་དུ་ཞོ་སྟོན་གཟིགས་མོའི་སྲོལ་གཏོད་པ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་རྒྱུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་ལྟར་ཞོ་སྟོན་ཞེས་གྲོལ་གར་ལྟ་མོ་བ་རྣམས་དང་། སྐབས་རེ་མི་

ཏཱ་བྲ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ནས་སྨོན་སངས་སྐབས་རྟོར་གླིང་ཙོ་བྲང་དུ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་འཛུགས་མཛད། ཆུ་བྱི(༡༨༥༢)ལོ་དང་། ཆུ་གླང་(༡༨༥༣)ལོ་སོ་སོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གདན་ས་གསུམ་ལ་གསན་བསམ་དབུ་འཛུགས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་དང་། དད་བསྟུས་སེར་སྐྱ་ཁྲི་སྟོང་ལ་མཇལ་ཁ་དང་བཀའ་ཆོས་གནང་ཐོག་ལྷ་ཁྲུལ་གནས་གཟིགས་སོགས་ལ་ཕེབས། ལོ་འདིར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་དགོངས་རྫོགས་ཐུགས་སྨོན་རྒྱ་ཆེ་དང་ཕྱག་མཆོད་ཕྲིན་གནང་སྦྱིན་རྒྱས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༨༥༥)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཇེ་མས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཀྱང་ལོ་འདིའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔའི་ནུབ་རེངས་སྐྱག་གི་དུས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་སྐུ་སྐྱ་དན་ལས་འདས། སྐབས་དེར་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་ཤིང་། སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་གདུང་ཕན་བདེའི་འོད་འབར་དུ་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ) རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག(༡༨༥༦)ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡབ་གཞིས་ཏེ་ལྷ་ཀླུར་ཡབ་ཕུན་ཚོགས་ཚེ་དབང་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་གཡུ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། མེ་སྦྲུལ(༡༨༥༧)ལོའི་ཟླ་བཅུ་པར་ཆུང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ལར་གདན་དྲངས། ས་རྟ(༡༨༥༨)ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ནང་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་ངོས་འཛིན་ཐུགས་གཏན་འཁེལ། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༦༠)ལོའི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། ཆུ་ཕྱི(༡༨༦༢)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགན་བཞེས་གནང་དགོས་བྱུང་ཡོད། དེ་སྐབས་སྐུ་ན་ཟླ་ཤ་སྟབས་ཕྱག་རིགས་སུ་བཀའ་བྲུར་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོར་སྲིད་སྐྱོང་བསྐོ་གཞག་མཛད། ཤིང་བྱི(༡༨༦༤)ལོའི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱར་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་དྲུང་ལས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ས་འབྲུག(༡༨༦༨)ལོར་གོང་ས་མཆོག་ཚེ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཚོགས་ཕེབས་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཚོགས་ཕེབས་གནང་བའི་འགོ་ཚུགས། ལྕགས་རྟ(༡༨༧༠)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་དང་། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་སོ་སོར་སྔར་ལམ་གྱི་བསྐོར་དམ་བཞེས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་རྗེས་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། ཆུ་བྱ(༡༨༧༣)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་སུ་བཞེས། ཤིང་ཕྱི(༡༨༧༤)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་སྔར་ལམ་ལྟར་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་གྲྭ་བསྐོར་དམ་བཅར་ཆིབས་བསྒྱུར་དང་། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་སོགས་སྔ་ཕྱུལ་གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་ཏེ་དེ་ཁྲུལ་དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་མི་དམངས་ལ་མཇལ་ཕྱག་དང་ཆོས་འབྲེལ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་རེ་འདོད་སྐོང་བར་མཛད། ལོ་འདིར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་ཡང་སྲིད་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བསྩལ་ཅིང་དེ་འབྲེལ་ཁལ་ཁའི་ཁྲི་རལ་མཁན་པོ། ཧྲ་བླ་མ་སོགས་ལ་གནང་སྙན་ཡང་བསྩལ། མཐར་དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུའི་ཐོར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༧༥)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་བདེ་སྟན་ཐོག་སྐུ་བཞུགས་གནང་ཐུར་སྐུ་སྐྱ་དན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན། སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་གདུང་ཚེ་སྦྱིན་འོད་འབར་དུ་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ) གོང་ཏུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་སྲིད་རིག་གནས་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་པའི་མཁྱེན་དཔྱོད་དང་དགོངས་པ་ཟབ་ལ་དཀྱིལ་ཆེ་བ་དང་། དུས་བབས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་རྩོད་དཔག་གནང་མཁས་པ། བཙན་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཕྱི་ནང་གི་དགྲ་བོ་དང་། བསྒྲིག་ཐབས་བྲལ་བའི་དཀའ་ངལ་གང་ལའང་ཞུམ་པ་མེད་པའི་ཐུགས་སྟོབས་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཡིན་ཡོད་པར་མཛད་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། གོང་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་བྱི(༡༨༧༦)ལོར་དྭགས་པོ་སྒང་མདུན་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ཡུམ་བློ་བཟང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༩༣༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་བཞུགས། སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་དེ་རང་ལ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཚོགས་ཤཱ་དང་བཅས་གཞུང་བསྐྱེད་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་ཁག་གི་ལུང་བསྟན་ལྟར་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱོགས་མང་པོར་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པར་བཏང་མཐར་དྭགས་པོ་སྒང་མདུན་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡང་སྲིད་དེ་ཉིད་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་དང་སྲུང་མ་ཁག་བཅས་ཚང་མས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བ་བཞིན་ལོ་དེ་རང་ལ་བོད་ས་གནས་ཡོངས་སུ་གཏམ་སྙན་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་རྗེས་མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་ལ་སྔར་ལམ་གསེར་བུམ་བརྟག་དཔྱད་ཞུ་མི་དགོས་པར་ཐག་གཅོད་ཆོག་པའི་སྐད་ཞུ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཆོག་མཆན་བཀོད། དགུང་ལོ་བཞིར་ཕེབས་པ་ས་ཡོས་ལོར་དྭགས་པོ་ནས་ལྷ་སར་གདན་དྲངས། གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཕྲད་གནང་ཐོག་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཇིགས་བྲལ་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་པ་ཤིང་ལུག(༡༨༩༥)ལོར་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་ཕེབས་པ་ས་ཕག(༡༨༩༩)ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཚན་བཞེས་གནང་ཞིང་། དགེ་ལུགས། རྙིང་མ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྒྱ་ཆེར་གསན། སྐུ་ཚེ་གང་བོའི་མཛད་པ་གཙོ་གྲས་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་ཁག་གཉིས་ཏེ། གཅིག སྲིད་དབང་བཞེས་པའི་རྗེས་ནས་དབྱིན་འགོག་དམག་འཁྲུག་གི་སྐབས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༨༩༥)ལོར་སྐུ་སེར་མཆོག་དམན་ཚང་མས་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་སྲིད་དབང་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ། སྐུ་ན་ཕྲ་ཡང་སྲིད་དོན་གྱི་བྱ་གཞག་ཆེ་ཆུང་གང་ཅིར་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་བཀོད་འདོམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མཛད་ཅིང་། མངོན་ཚུང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཆོག་དམན་བར་གསུམ་གྱི་བདེ་ཐུག་དང་། བོད་ལྗོངས་ཕྱི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལེགས་ཉེས་གང་ཅི་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཐུགས་སྨོན་འཁེལ་བ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་གཏོང་གནང་མཛད་པས་དབྱིན་སྐོར་གཡོ་ཞུས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཞི་དྲག་གི་ལས་དོན་ཆེ་ཆུང་གང་ལ་ཡང་ཐུས་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣར་འདེང་འཛོག་དང་ཐུལ་སྐྱོད་མཛད་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་གནང་བའི་དུས་སྐབས་དེ་ནི། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དང་འཛམ་གླིང་ཐོག་གནས་ཚུལ་རྟོག་འཛིངས་ཆེ་ཞིང་ལྷག་པར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་དགྲ་བོའི་བཙན་འཛུལ་གྱི་མདུན་དུ་གཏོང་ཆུང་ནུས་མེད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པ་དང་། ནང་ཁུལ་དུ་མི་རིགས་གཤངས་ཞུང་དང་། དེའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་རྒྱལ་གཅེས་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་དཔོན་རིགས་དང་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་དྲང་བདེན་བྱ་སྤྱོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བཞག བསམ་ངན་ཁོག་བཅངས་ཀྱི

སྔ་ནས་འགོག་གནོད་བྱ་ཐབས་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་ཀྱང་བོད་ས་གནས་སུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ། དམག་དོན་གྱི་འཇིགས་སྐུལ་འོག་དྲང་བདེན་མིན་པའི་ཆིངས་ཡིག་སྤུ་རྗེས་འཇོག་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་རྙོག་འཛིང་དང་དཀའ་ངལ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲའི་འོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་ད་དུང་བཙན་རྒོལ་རྒྱལ་གཅིག་གི་ལངས་ཕྱོགས་མཐའ་འཁྱོངས་གནང་སྟེ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཉེན་ཁའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་རེ་འདོད་ཡི་གེ་ཐེངས་མང་གཏོང་གནང་མཛད་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག ཨ་ཞེས་ཁག་གཡོགས་ཀྱི་སྒྲིན་བརྗོད་བྱས་ཡོད་འོན་ཀྱང་སྐུ་ངོ་མས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་དགེ་སྐྱོན་གནས་ལུགས་ཐད་ཀར་གསུངས་ན་བདེན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་གནང་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཟླ་དཀྱིལ་དུ་ལྷ་ས་ནས་ཞལ་ཕྱོགས་ཁར་དཀའ་ཐུབ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་ནས་ལམ་ཐག་རིང་པོའི་སྐུ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ཐོག་མར་རྩེ་སྒོམ་ཏུ་ཕེབས་ཤིང་། དེ་ནས་སྔོ་མང་ཤི་ཏི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་གསོལ་དཔོན་བཅས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་མངགས་ཇོངས་ཀྱིས་པེ་ཅིན་དུ་གཏོང་གནང་ཐོག མན་ཆིང་གོང་མ་གོང་ཞུས་ཡུམ་སྲས་མཇལ་ནས་ཞིབ་ཕྲའི་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱུའི་ཡི་གེ་འབུལ་བར་མཛད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བཙན་རྒྱལ་དབྱིན་ཇིར་འཇིགས་སྣང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་ཐག་གཅོད་ཡག་པོ་བྱུང་ན་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། ཨེས་རྒྱལ་ཁོང་བུ་གཅིག་གྱུར་ཐར་ལས་སྤྱ་བཏན་ཏུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་གལ་ཆེའི་གནས་བབས་དེ་གཏན་ནས་མ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་ཁ་ཡ་མ་བྱས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ལྷ་ཁྲོད་ལམ་བན་ཡུའི་ཐབས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལྟར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་གནས་མེད་པ་བཟློས་ཏེ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་གསར་པ་ངོས་འཛིན་དང་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཞེངས་དང་པོར་བཀའ་ཤག་པ་དང་དུས་མཚུངས་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་ཀྱང་ཡུས་ཐའི་ཨམ་བན་དང་ནང་གྲོས་བྱས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་རྒྱུ་བཀག་འགོག་གང་ཐུབ་བྱས་རྗེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ཨུ་རུ་སུ་ཧྲ་ཧོང་གོང་མར་འབྲེལ་བ་གནང་སྟེ་དབྱིན་ཇི་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་ཐུབ་པའི་རེ་བ་གནང་ཡང་། རི་པིན་དང་ཨུ་རུ་སུ་གཉིས་དམག་འཁྲུག་རྒྱག་པའི་ནང་ཨུ་རུ་སུ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བར་བརྟེན་དབྱིན་ཇིས་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་དོན་གནད་སྐོར་སེམས་ཁུར་ཡོད་ཚུལ་མོད་པ་ཙམ་ལས་ཕན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུའི་ནུས་པ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་བཙོར་གཏོན་བྱས་པའི་དབང་གིས་མེ་རྟ(༡༩༠༦)ལོར་ཕྱི་སོག་ནས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་།

མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་མཚན་གནས་མེད་པ་བཟློས་པ་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱི་ངོ་རྒོལ་ཤུགས་ཆེན་ཐོག་པར་བརྟེན་གཞི་ནས་ས་སྤྲེལ(༡༩༠༨)ལོའི་ཟླ་བདུན་པར་གོང་མ་གོང་ཤུལ་སློན་ཆེན་ཞིག་མངགས་ཏེ་འཕྲལ་དུ་པེ་ཅིན་དུ་གདང་མ་དངོས་མཇལ་གནང་རྒྱུའི་ཆོག་མཆན་བཀོད་པ་ལྟར་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་བརྒྱུད། པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་གནང་ཐོག ཕྱིན་ཆད་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་འོད་སྟོད་ཨམ་བན་སོགས་བཀའ་འོག་གི་དཔོན་རིགས་བརྒྱུད་མ་དགོས་པར་རང་ཉིད་སྐུ་ངོ་མས་གོང་མ་རང་ལ་ཐད་ཀར་ཞུ་ཡིག་འབུལ་ཆོག་པའི་རེ་བསྐུལ་གནང་ཡང་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་ཐག་ཆོད་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་མ་ཟད། དུས་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ཉག་རོང་ས་སྒོ་རྣམས་ཕྱིར་ལེན་དང་། འབའ་ཐང་དང་ཆབ་ཕྲེང་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཚབ་གསར་དུ་བསྐོས་པ། དགོན་པ་ཁག་ལ་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་བཅོས་བསྒྱུར། ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་ཏ་ཅང་མང་པོ་དམར་གསོད་གཏོང་བ། ཀྲའོ་ཨེར་ཧྥུང་སི་ཁྲིན་དང་། ཝོད། ཕུན་ནན་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་གཅིག་ཕྱོགས་སུ་བསྐོས་པ། བོད་སྟོད་ཨམ་བན་ལན་ཡུས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་མང་པོ་བསྒྱུར་བཅོས་བྱས་པ། སི་ཁྲིན་ནས་དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་བོད་དུ་བཏང་བ་སོགས་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་རེ་བཅོལ་གནང་བ་དེ་ཐད་དེ་སྟོང་ཟད་དུ་ཕྱིན་སྟབས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པར་མཐུན་འབྲེལ་མ་གནང་ཀ་མེད་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་དེར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་སྐར་ཡང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཚན་གནས་མེད་པར་བཟློས་པའི་ཕྱུབ་བསྒྲགས་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱས་ཏེ་དགྲ་ཕྱོགས་ལ་ཕན་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་སྲིད་ཇུས་སུ་མཐུད་ལག་ལེན་བསྟར་བར་བརྟེན་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་དོན་གནད་སྐོར་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་ཐག་གཅོད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་འདོད་མེད་པར་གཟིགས་ནས(༡༩༡༠)ལོའི་བར་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་རྒྱ་གར་བར་འབྲེལ་ལམ་བཅད་དེ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་བའི་འགན་གཙོ་བོ་ནི་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁུར་དགོས་པ་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་གཞི་རྩའི་ཐོག་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་སྙིག་གཡོའི་ངན་རྩུས་གསལ་པོར་མཁྱེན་ཡོད་སྟབས་མི་ས་རྒྱལ་ཁབ་བུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ཆ་བ་ནས་བཅད་དེ་དབྱིན་ཇིར་རྒྱབ་རྟེན་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་༡༩༣༠ལོར་གོ་མིན་ཏང་གུང་དབྱང་དང་འབྲེལ་གཏུགས་སྤུ་རྗེས་རིམ་པར་གནང་སྟེ་ནན་ཅིན་དུ་བཅའ་སྡོད་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་ཐོག་གཡུང་མགོན་མཁན་པོ་དཀོན་ཅོག་འབྱུང་གནས་ནན་ཅིན་དུ་བཅའ་སྡོད་དོན་གྱི་མཐུན་མིར་བསྐོ་གཞག་བསྐྱལ་བ་སོགས་བཙན་རྒོལ་རྒྱལ་གཅིག་གི་ལངས་ཕྱོགས་མཐའ་འཁྱོངས་གནང་ཡོད།

གཉིས། རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་བ་ནས་དགོངས་པ་མ་རྫོགས་པར་གྱི་སྲིད་དོན་མཛད་རྗེས་སྐོར།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོའི་མཇུག་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་རྗེས་དགོངས་པ་མ་རྫོགས་བར་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་བར་སྲིད་དོན་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས་རིང་གདན་ས་གསུམ་ཕྱིས་གཅོས་པའི་དགོན་པ་ཁག་གི་ཆོས་ཁྲིམས་དག་ཐེར་ནན་པོ་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་གཉེར་ལ་ཕྱར་ལས་ལྷག་པའི་ཤུགས་སྟོན་དང་། ཉེས་ཅན་ལ་ཆད་པ་དང་། བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་བྱ་དགའ་གཟེངས་བསྟོད་གནང་བར་བརྟེན་དགོན་པ་ཁག་གི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་སློབ་གཉེར་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུར་ཕུལ་ལྷག་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ལས་དོན་བཅོས་བསྒྱུར་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་ཇོང་གཞིས་ཁག་གི་འདུས་མིའི་གྲལ་ཚོགས་བསྐོང་བསྡུ་གནང་བས་ཁྲི་ཆོས་ཀུང་བློ་སྟོབས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཡོད་ཀྱི་བསམ་འཆར་མང་པོ་བཏོན་པ་ལྟར་རྒྱལ་ནང་དུ་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་དང་མཐུན་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཕྱི་འབྲེལ་ཐོག་ཕྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་བ་བཙུགས་རྒྱུ་དང་། གདན་ས་གསུམ་ཤུད་པའི་དགོན་ཁག་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཚང་མས་གཞིས་ཁ་རྒྱ་ཆེ་རུང་ལ་གཞིགས་པའི་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་པ་དང་ཕྱིན་ཆད་སྲིད་གཞུང་ལ་ཁྲལ་རྒྱུགས་མི་དགོས་པའི་གཞིས་ལག་སྤྲོད་རྒྱུ་མཚམས་འཇོག་བྱས་ནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་ཐོགས་དཔྱལ་སྤྲོད་རྒྱུ། དམག་སོགས་སུ་དཔྱལ་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་། དམག་མིའི་ཁྲིམ་ཚང་ལ་འཚོ་རྟེན་ས་ཞིང་སྤྲོད་རྒྱུ་བཅས་རིམ་བཞིན་ཕྱག་ལེན་བསྟར་རྩིས་གནང་ཡང་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་དང་དགོན་པ་ཁག་གི་འདོད་བློ་དང་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་མ་ཐུབ། གཞན་ཡང་ཁྲིམས་ཁང་ནང་དུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུས་མི་འདམས་ཏེ་ཁྲིམས་རྩོད་པ་གསར་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རྣང་ས་འཁོར་འགྲོ་ལམ་བགྲོ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱང་འགོག་སྒྲིན་མང་པོ་བྱུང་དེ་མཚམས་འཇོག་གནང་དགོས་བྱུང་ཡོད། མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་བུ་ཕྲུག་ནང་ནས་བྱང་རྩལ་པ་རིག

འཛིན་རྡོ་རྗེ་སོགས་མི་བཞི་འདམས་ནས་དབྱིན་ཇིའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཏང་སྟེ་སློག་འདོན་རྒྱ་དང་། སློག་འཕྲིན་གཏོང་ལེན། གཏེར་ཁ་འདོན་རྒྱ། དམག་དོན་སྨན་རྩལ་བཅས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་འགན་ཁུར་དུ་བཅུག་པ་གནང་བས། ཁོ་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ནས་ལྷ་སར་ལོག་རྗེས་གཏེར་འདོན་དང་དམག་རྩལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་གཉིས་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་ཀྱང་། སྐྱིད་སྡུག་དཔང་འདུས་ཆོར་ཤུས་ལྷ་ས་ནས་རྒྱལ་རྩེ་བར་གྱི་གློག་འཕྲིན་སྐུད་པ་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། བྱང་ངོས་ལ་རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེས་ལྷ་སར་རྒྱ་ཤུགས་གློག་ཁང་དང་འཕྲུལ་འཁོར་བཟོ་གྲྭ་ཆུང་བ་ཞིག་འཛུགས་གཉེར་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད། བོད་དུ་སྨན་པ་དཀོན་པའི་གནས་ཚུལ་བསྒྱུར་བཅོས་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་ལག་ལེན་དང་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་རྒྱུན་སྲོལ་ཉམས་ཆག་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་འབྲས་སྤུངས་སྨན་པ་མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་དགེ་རྒན་དུ་བསྐོས་ནས་སྨན་རྩིས་ཁང་གསར་འཛུགས་མཛད། དབུས་གཙང་། མངའ་རིས། ཁམས་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ནས་སློབ་ཕྲུ་པ་བསྐོངས་བསྡུ་བྱེད་རྒྱུའི་བཀའ་ཕབ་པར་བརྟེན་སྨན་རྩིས་ཁང་ནས་སློབ་ཕྲུ་ཐོན་པའི་སློབ་མའི་ནང་ནས་བོད་སྨན་དང་སྐར་རྩིས་རིག་པ་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ཡིག་ཆོགས་ལ་འཇིགས་ནས་འདིར་བཀོད་མེད། མདོར་བསྡུས་ན་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྲིད་དོན་སྐྱོང་བ་གནང་རིང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་འགོག་གནོན་བྱེད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཡང་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐབས་དང་འཚམས་པའི་མཛད་ཕྱོགས་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སོགས་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ་ཡིན་པའི་སྐོར་དེང་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་རྩོམ་ཡིག་ཏུ་གསལ།

རྒྱལ་བ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། (དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ) རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག(1935)ལོའི་ཟླ5ཚེས5ཉིན་མདོ་སྨད་སྐུ་འབུམ་ཏེ་འདབས་སྟག་འཚེར་ཞེས་པའི་སར་ཡབ་ཆོས་ཚེ་ཚེ་རིང་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། (སྐུ་མཆེད་བདུན་ལས་སྐུའི་གཅེན་པོ་ཐུབ་བསྟན་འགྱུར་མེད་ནོར་བུ་དང་། རྒྱ་ལོ་དོན་གྲུབ། བློ་བཟང་བསམ་གཏན། སྐུའི་གཅུང་པོ་མངའ་རིས་སྤྲུལ་སྐུ། སྐུའི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་དང་གཅུང་མོ་ཡེ་ཤེས་པདྨ་བཅས་ཡོད) དེ་ཡང་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་བོད་གཞུང་གིས་སྔར་ལུགས་བཞིན་ཡང་སྲིད་ཚད་ཚོད་སྐོར་བཀོད་འདོམས་ཐོག རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་དངོས་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོར་ཆེད་དུ་མཆོ་མཇལ་ཐེངས་གསུམ་གནང་བའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་རིགས་གཞིར་བྱས། བོད་ཡུལ་ས་སོར་མི་ལྟ་ཁག་བཞིར་བསྐོས་ཏེ་ཡང་སྲིད་ཙད་ཚོད་སྐོར་གང་སར་འཚོལ་སྤྱོད་དོགས་འཆར་ཚང་མ་བསྒྲིག་བཅད་བརྡར་གསུམ་བཞིན་བརྟག་དཔྱད་བྱས་མཐར། ཀེའུ་ཚང་སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་ལས་ནས་མདོ་སྨད་ཚོང་ཁའི་ཡུལ་གྲུ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཤར་སྐད་སྟག་འཚེར་ཞེས་པར་ཕྱིའུ་རྡོ་མཚར་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འཁྲུངས་ཚུལ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་གོར་ཡུག་སོགས་ཀུང་མཚོ་གཟིགས་དེ་བཞིན་བྱུང་བར་བརྟེན་རྒྱལ་བའི་འོས་སྤྲུལ་དུ་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས་སྐབས། ཀོ་མིན་ཏང་ས་གནས་དཔོན་རིགས་མ་པུ་ཧྥང(马步芳)གིས་སྐུ་ཡོན་དངུལ་སྒོར་འབུམ་ཕྲག་བཞི་ཙམ་དགོས་ཤུགས་ཟེར་བ་སོགས་འགོག་རྐྱེན་མང་པོ་འཕྲད་རུང་མཐར་དངུལ་སྒོར་ཅིག་འབུམ་ཕྲད་དེ་འོས་སྤྲུལ་དང་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་བཅས་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས(1939)ལོར་རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་བོད་སྤྱོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ནས་མགྲིན་གཅིག་གིས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་ཚིབས་བསུ་རིང་ཐང་གིས་གཟབ་རྒྱས་དང་ལྷ་ལྡན་ནོར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། ཕྱི་ལོའི་ཚེས་མགོར་རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚན་ཞབས་སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་གཞོན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཐོག རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་སྲིད་མཆོག་གི་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་འབྲུག(1940)ལོར་མཛད་སྒོ་སོགས་སྔར་ལུགས་ལྟར་གཟབ་རྒྱས་ངང་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་མི་འཇིགས་གདོང་ལྔའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིགས་པར་ཞུས། སྐབས་དེར་ཀོ་མིན་ཏང་གུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་སོག་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་ཝུའུ་ཀྲུང་ཞིན(吴忠信)གཏོང་བའི་སྐུ་ཚབ་མངགས་གཏོང་བྱས་པ་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་ཁྲི་ཕེབས་མཛད་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས།

རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། (ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས་ཀྱང་ཟེར) ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་སད་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། «འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ»ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག

རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོ། དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་སྟེ་ཞིབ་ཙམ་གཤམ་དུ་ཙོ་ཁའི་ནང་ཙོང་ཁ་པ་ཞེས་པར་གསལ།

རྒྱལ་བ་ཐོག་རྟགས་ལ་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས།

(རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས) རྗེ་འདི་ཉིད་ཡང་ཕག་གྲུའི་དཔོན་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་དང་ཡུམ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕག(1203)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཁན་པོ་སྟོན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལན་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་འབྲི་ཁུང་དུ་ཕྱིན། མཁན་པོ་སྟོན་པ་དང་ལས་སློབ་ཤར་སྒྲིང་པ། གསང་སྔགས་ཡུང་བ་པ་རྣམས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་ཐུལ་བསྒྱུར་ནུས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལུག(1235)ལོ་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་རུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་མཆེད་ཏེ་གནས་རྡོ་རྗེ་དཔལ་ཀ་བཞིའི་དཔོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རྗེ་འདིས་རྩར་བཀུག་གནང་སྟེ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་གནང་། གདན་ས་ཐེལ་དུ་བྱས་པས་ཕག་གྲུ་པ་དང་། རྒྱལ་ས་ཐེ་གདོང་དུ་བྱས་པས་ཐེ་གདོང་པ་ཞེས་གྲགས། རྒྱལ་བ་ཐོག་རྟགས་པས་གདན་ས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བསྐྱངས། ལན་ཅིག་ཐོག་བབས་པ་སྐུ་ཚེས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པས་ཐོག་རྟགས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་བྱུང་། གྲུབ་ཐོབ་རྩེན་ལམ་འབར་སོགས་ཐུགས་སྲས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ«སྔོ་རེང་ཆོས་འབྱུང»དང«དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ»ལེ་ཚན་[9]བའི་ཤོག་གྲངས 474ནས497བར་གསལ།

རྒྱལ་བ་དང་ཆེ་སྲིལ་བ། ཤེས་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། བྱེད་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག ཚེ་རིང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ།

རྒྱལ་བ་དམ་པ། གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁྱུ་མཆོག་དང་། མཆོད་འོས་དང་། སྟོང་རིས་དང་། འཕེལ་བ་སོགས་གཅེར་བུ་བས་སྟོན་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལས་ཐ་མའི་སྟོན་པ་འཕེལ་བ་དང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ནས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བ་མདོ་ལྔ། བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོ། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས་ཁྲུས་ཀྱི་མདོ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བའི་མདོ། འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་སྨྲ་བའི་མདོ། བྱང་ཆུབ་ལྟུང་བཤགས་བཤགས་པའི་མདོ། །

རྒྱལ་བ་བ། གཅེར་བུ་བའི་གྲུབ་མཐའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། གཅེར་བུ་བའི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན་རྒྱལ་བ་པ་ཞེས་བརྗོད།

རྒྱལ་བ་འབྲུམ་ཕྲག་གསུམ་པ། རྗེ་འདི་ཉིད་འཛམ

གགར་ལྷ་སྙིངས་ཞེས་གྲགས་པའི་འདབས་ཁང་དམར་བྲག་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༥༡༢)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་སེམས་པ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ཤངས་རྒྱལ་སེང་གེ། བྱང་སེམས་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན། དོལ་སྤྲུག་ཆོས་བཟང་བཅས་ལས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལ་གསན་པ་བཙལ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དགོན་དུ་བཀའ་བཅུའི་བཤད་པ་མཛད། འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་ཞབས་པད་བསྟེན། རྗེ་འདི་དང་། རྗེད་ཐང་ཤངས་ལྷུན། ཞ་ལུ་དཀའ་བཅུ་པ་གསུམ་ལ་གསུམ་འཛིན་པའི་བཀའ་གནང་ཕེབས། རྗེ་འདིས་བླ་བ་གཅིག་ལ་ཐུགས་སུ་སྨིན། ཚིག་དོན་གྱི་བཤད་པས་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེ་འདུས་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ཡིགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་མཆོད་པས་མཉེས་ཏེ། འབུམ་ཕྲག་པ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། དེ་ནས་སྒྲ་པ་ཤེས་རིན་དང་། ཤངས་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན་ལ་སྒྲ་ཀ་བཙན་སོགས་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ལ་སྦྱངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པས་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོབ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་མཁན་པོ། གོ་རམས་ཆེན་པོ་ལས་སློབ། ཞ་ལུ་པ་དཀའ་བཅུ་པས་དུས་གོ་བ་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ཆུ་ལུག(༡༥༤༣)ལོར་ངམ་རིངས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལ་བཤད་པའི་སྟོན་ཆེན་པོ་བཏོད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ལ་གློ་བོ་སྨོན་ཐང་གི་ཆོས་སྡེར་འབུམ་གྱིས་གཙོས་པའི་གཞུང་ལུགས་བརྒྱ་ལ་མཁས་པའི་དཀའ་སྟོན་བསྐྱབས། རྒྱལ་བློན་འབངས་བཅས་པ་ངོ་མཚར་གྱི་དཔལ་ལ་བསྐོད་པས་འདོད་རྒྱུའི་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་ཕུལ། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་གློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཀྱིས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཅི་དགར་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་གནས་ངེས་མེད་དུ་འཆད་པའི་རྩོལ་བ་ལ་ཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་ས་འབྲུག(༡༥༦༨)ལོར་གཙང་སྟོད་བསོད་རྒྱལ་གྱིས་མཇུན་པའི་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་དཔལ་མཉན་ཡོད་ཅུ་ཆོད་གསོངས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་བཏབ། དེའི་ཕྱི་ལོ་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར། རྗེ་ཉིད་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་གནས་ངེས་མེད་དུ་ཟབ་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་འཕགས་མཆོག་དག་པའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་མཐུན་ཡོད་དུ་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། སྟོན་པ་འཁོར་གནས་བརྟན་གྱིས་བསྐོར་བ་དྲིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞེངས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་གསན་ཚུལ་ཡང་། རྗེ་དོར་ཆེན་ཡབ་སྲས་ལ་ས་སྐྱ་ཛོར་ལུགས། བདག་ཆེན་རྒྱ་གར་བ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་བསྟན་འཛིན་དཔལ་སོགས་ལ་ས་སྐྱ་ཛོང་ལུགས། བཤེས་གཉེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ལ་རྗེ་བཙུན་པོ་དོང་པའི་དེ་ཉིད་འདུས་པ། སྐྱག་ཡུང་དག་དབང་གྲགས་པ་ལ་དགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད་སོགས། མཁྱེན་རབ་ཡོན་ཏན་དཔལ་བྱུང་ལ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་དེ་ཆོས་སོགས་མང་དུ་གསན་ནས་ལེགས་པར་དགོངས་པས་དུས་འདའ་ཞིང་། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད། ཁྱད་པར་རིགས་པའི་གནད་ཟབ་མོས་བློ་གསལ་ལ་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་རྗེ་འདི་ཉིད་བཀའ་དྲིན་ཧ་ཅང་ཆེ། ཐུགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ཡང་། ཐུགས་སྲས་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ། ཡར་སྟོན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་མཁྱེན་ལུགས་ཟང་ཆོས་རྗེ། རྒྱལ་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་བ། སྟོ་བྱང་གི་ལྷ་དབང་རྣམ་གཉིས། འཇམ་མགོན་བློ་གྲོས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱོན། མཐར་དགུང་གྲངས་དོན་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱི(༡༥༧༦)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ། རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་སྟོད་ལྷོའི་དགོན་པ་ལྷ་གདོང་དུ་ཡབ་ཇོ་བསམ་དང་ཡུམ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆོས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ(༡༢༡༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཡབ་ཀྱིས་མཚན་གདུང་སོ་

བ་འབར་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱོན་པ་ལ་ཐུགས་སྤྲོ་སྣང་ཆེན་པོས་འབྲེལ་འདྲིས་མཛད་ཐོག བླ་མ་དེ་ལས་མངའ་བདག་སྒྲུང་གི་གཏེར་ཁའི་སྐོར་རྣམས་དང་ཞི་བྱེད་གསན། དགུང་ལོ་དྲུག་བཞེས་པའི་ཚེ་ཡུལ་དམར་པའི་ཐད་དུ་བྱོན་ནས་སྐུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་དང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་དང་། བཀའ་གདམས། ཞི་བྱེད། གཅོད་ཡུལ། ལམ་འབྲས་སྙིང་པོ་སྐོར་ཞལ་གདམས་རྒྱུད་ཆོས་དང་བཅས་པའི་ཆོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། དེར་ལོ་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་ལྷ་གདོང་གི་གདན་ས་མཛད། བུ་ཆུང་གི་དུས་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་མངའ། དེ་ནས་བླ་མ་ཀོ་བྲག་པ། ཆོད་ཚང་བ། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན། རྗེ་སྤྱན་སྔ། སངས་རྒྱས་རས་ཆེན་སོགས་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལ་མཁན་པོ་ལྷ་བཙུན་སོགས་ཁ་བ། ལས་སློབ་ཀོ་བྲག་པ། གསང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་ཆུང་། ལས་གྲལ་བ་བརྒྱད་ཅུའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཚན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་དུ་གསོལ། ཕྱིས་སྤྲི་རི་གནས་སྙིངས་ཀྱི་དགོན་པ་བཏབ། དེར་ལོ་གཅིག་པར་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་དུ་བཞུགས། བུ་ལེ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་ཁྲིད་སྒྲུང་ཞིང་དབེན་པ་བསྟེན། ཕྱིར་ལྷའི་སྣན་པ་ཆེ་བས་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ནས་འདུས་པའི་སློབ་མ་ཁྲི་ཕྲག་བརྒལ། རི་ཆོས་སྐོར་གསུམ་དང་མ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་བསྒམས་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད། སློབ་མ་ཡང་སྨན་ཕུ་རིན་ལྡན་དང་། ཡོ་རས་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ། དར་མ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས། ཟུར་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་འཛིག་རྟེན་ལ་མ་ཆགས་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་རྟ(༡༢༥༨)ལོར་གཤེགས།

རྒྱལ་བ་ཡུམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་དང་འདྲ་བའི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད།

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ། རྣམ་སྣང་དང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ། མི་བསྐྱོད་པ་བཅས་ལྔ།

རྒྱལ་བ་རིགས་དྲུག རྣམ་སྣང་། མི་བསྐྱོད། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་ཡོད་གྲུབ། རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་དྲུག་ཏུ་སློབ་དཔོན་པདྨས་གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ལོ་རས་པ། འདི་ཕག་གྲུའི་བརྒྱུད་འཛིན་གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པ་ཞེས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་འཛུགས་པར་མཛད་པ་པོ་དེར་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས། སློབ་མའི་གཙོ་བོ་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་སྐུ་ཆེ་སྨད་ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ལོ་རས་པ་དང་རྒོད་ཚང་པ་གཉིས་ཡིན། ལོ་རས་པའི་མཚན་ལ་གྲགས་པ་དབང་ཕྱུག་གམ་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་ཟེར། ཁོང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་འཁྲུངས། གདུང་རུས་སོ་ཡིན་པས་སོ་དང་། ཉེན་རས་གོས་འཆང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་པས་རས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན། རྗེས་སུ་དགེ་སློང་མཛད། གནས་ངེས་མེད་དུ་ཆོས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༢༥༠)ལོར་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་དང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་བརྒྱད་པ་དང་། 《འབྲུག་པ་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད》བཅས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་རྟོག ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་མ་བསྒྱུར་བ་གཉིས་ལས་མ་བསྒྱུར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལ་བཀའ་འགྱུར་ཟེར། འདིའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ《བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག》ལྟ་ས་དཔར་གསར་གྱི་ཤོག་གྲངས་༥༨༣ནས

༥༩ ༢འབར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

རྒྱལ་བའི་འཁོར་བཞི། དགེ་སློང་། དགེ་སློང་མ། དགེ་བསྙེན། དགེ་བསྙེན་མ།

རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ། རྒྱལ་བ་ནི་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྟེ། བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཚོགས་མ་ལུས་པར་ཕམ་པར་མཛད་པས་ན་རྒྱལ་བ་ཞེས་བརྗོད། རྒྱལ་ཚབ་ནི་རྣམ་འདྲེན་ལྔ་པ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི། ཕར་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་སྤྱན་སྔར་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མར་གྱུར་ནས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་དེ་ཚེ་འཕོས་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ(ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་ན་བཞུགས་པའི་མཚན)ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཏེ། དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱིས་མཛེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས་ལྷའི་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་བཞུགས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་བའི་སིལ་སྙན་དང་སྒྲ་དབྱངས་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པ་མང་པོས་མཆོད་པར་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །དུས་དེ་ཙམ་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་རོལ་མོའི་སྒྲ་དེ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བྱོན་པའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འཁོར་རྣམས་ལ་ཁོ་བོ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོའོ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཐོས་པའི་མོད་ལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞབས་གཉིས་ལ་འཇུས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཁྱེད་མི་བཞུགས་ན་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་འདི་མཛེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཉིན་ཆད་ཀྱང་སྟོན་པར་འོས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པས། ཁྱེད་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བར་མི་བྱེད་ཅིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་འདིས་ཁྱེད་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས་ནས། རང་གི་ལ་ཐོད་དང་ཅོད་པན་བྱམས་པའི་དབུ་ལ་བཅིངས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཁྱོད་ནི་ངའི་འོག་ཏུ་དགའ་ལྡན་ན་ཆོས་བསྟན་ནས་དེ་རྗེས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏེ། དགའ་ལྡན་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར་ནས་གཟིགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའམ་ལྔས་འཇིག་རྟེན་དུ་གཟིགས་ནས་དགུན་ཟླ་འདས་ཏེ་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་སྐར་མ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་རྒྱལ་སྐར་དང་ལྡན་པའི་དུས་སྦྱོར་ལ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བར་མཛད་དོ། །

རྒྱལ་བའི་སྟོབས་བཅུ། བསམ་པའི་སྟོབས། ལྷག་པའི་སྟོབས། སྦྱོར་བའི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས། ཐེག་པའི་སྟོབས། སྤྱོད་པའི་སྟོབས། རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་སྟོབས། བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོབས། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་སྟོབས་སོ། །

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཟེར་ཞིང་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ཡོད། ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་དོན་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བ་དང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད།

རྒྱལ་བའི་དུས་ཆེན་བཞི། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཆེན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེན། ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ནོ། །

རྒྱལ་བའི་མདོ་བཅུ། ༡. ཤེས་རབ་སྙིང་པོའི་མདོ། ༢. འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་བསྒོམ་པའི་མདོ། ༣. བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོ། ༤. རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས་ཁྲུས་ཀྱི་མདོ། ༥. བྱང་ཆུབ་ལྟུང་བཤགས་བཤགས་པའི་མདོ(ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕུང་པོ། བཤགས་པའི་ཕུང་པོ། བསྔོ་བའི་ཕུང་པོ) ༦. དེའི་སྙིང་གཙུག་ཏོར་གདུགས་དཀར་མོ་བཟློག་པའི་མདོ། ༧. གོས་སྔོན་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་མདོ། ༨. ཨ་ཡུ་ཛྙཱ་ན་ཚེའི་མདོ། ༩. ནོར་རྒྱུན་མ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ། ༡༠. ཡི་གེ་གཅིག་མ་སྙིང་པོའི་མདོའོ། །

རྒྱལ་བའི་དགེ་བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ། (མངོན་རྟོགས་རྒྱན)ལས། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །མདོག་སྣུམ་མཐོ་དང་སོར་མོ་རྣམས། །ཟླུམ་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་དང་། །རྩ་མི་མངོན་དང་མདུད་པ་མེད། །ལོང་བུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་དང་། །སེང་གེ་གླང་ཆེན་བྱ་དང་ནི། །ཁྱུ་མཆོག་སྟབས་ཀྱིས་གཤེགས་གཡས་ཕྱོགས་དང་། །མཛེས་གཤེགས་དྲང་དང་འཁྱིལ་བག་ཆགས། །བྱི་དོར་བྱས་འདྲ་རིམ་པར་འཚམས། །གཙང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྐུ། །མཚན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །སྐུ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་པ་དང་། །གོམ་སྙོམས་པ་དང་སྤྱན་གཉིས་ནི། །དག་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། །སྐུ་ཞུམ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་ཐིམས་པའི་སྐུ་ཉིད་དང་། །ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དབྱེས་དང་། །གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་དང་། །སྐུ་རྒྱུམ་སྐབས་ཕྱིན་མ་རྙོངས་དང་། །ཕྱང་ངེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི། །ཟབ་དང་གཡས་ཕྱོགས་འཁྱིལ་བ་དང་། །ཀུན་ནས་བལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། །ཀུན་སྤྱོད་གཙང་དང་སྐུ་ལ་ནི། །མེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་། །ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་། །ཞལ་ནི་ཧ་ཅང་མི་རིང་དང་། །མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། །ལྗགས་མཉེན་པ་དང་སྲབ་པ་དང་། །དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཉིད་དང་། །དབྱངས་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་ཟླུམ། །རྣོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། །བྱིན་གྱིས་ཕྲ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །མཆོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། །སྤྱན་ཡངས་པ་དང་རྫི་མ་སྟུག །པད་མའི་འདབ་མ་འདྲ་བ་དང་། །སྨིན་ཚུགས་རིངས་དང་འཇམ་པ་དང་། །སྣུམ་དང་སྤུ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །ཕྱག་རིང་རྒྱས་དང་སྙན་མཉམ་དང་། །ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། །དཔྲལ་བ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་དང་། །དཔྲལ་ཆེ་བ་དང་དབུ་རྒྱས་དང་། །དབུ་སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་ནག་དང་། །སྟུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་། །མི་བཤད་དྲི་ཞིམ་སྐྱེས་བུ་ཡི། །ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པར་དང་། །དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀྲ་ཤིས་ནི། །སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བཞེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས། འདི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མེད་སྲོལ་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ནི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པས། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཡབ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ནི་སྲས་ཡིན་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་སུ་བགྲེས་པ་དེས་བླ་མ་དང་གཞོན་པ་དེས་སློབ་མ་གནང་སྟེ་ཡབ་ཚུན་པར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྟར་གུས་ཞབས་བརྩེ་བཀུར་གནང་སྲོལ་དང་། སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ནི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་ཡིན་པས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བར་དགེ་འབྲེལ་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་དང་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྒང་གི་ཞབས་གྲས་ཚོའི་བར་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པར་འགལ་ཟླ་རེ་ཆེར་སོང་བའི་རྐྱེན་གྱིས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བར་ཕྲན་བུའི་ཐུགས་ནང་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ཏེ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་ནས་སོག་ཡུལ་དང་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་གྲོས་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་མ་ཟད། བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་བཞེད་ཀྱི་ཞར་སྐྱེ་རྒྱ་མདོ་བར་དུ་ཕེབས་ཀྱང་། བོད་ས་གནས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་སྲུང···

དམག་ནང་བྲི་ལེད་ནས་བཏང་བའི་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་དམག་དཔུང་མང་པོ་ཡོད་པར་ཁག་བཏགས་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་སུ་མ་བཅུག་པའི་རྐྱེན་བྱས། ས་གནས་དེ་གར་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་སོགས་བྱུང་ཡོད། སྐུང་དྲུ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྙེས་པའི་རྗེས་སུ་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་བར་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་བཞག་རྗེས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཡང་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་དང་ཡན་ལྷན་ཐུགས་ནང་དག་པའི་མཐུན་སྒྲིལ་བཟང་པོ་བྱུང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལུས་བསྡད་པའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་བཀའ་ཤག་དང་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྒང་གཉིས་བར་གྱི་རྩོད་གཞི་ཡང་མཐུན་འགྲིལ་ལེགས་པོའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

རྒྱལ་བའི་སྨྱུ་གུ། རྒྱལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་སྨྱུ་གུ་ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་སྟེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲས་དང་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར།

རྒྱལ་བའི་མཛད་ཆེན་བརྒྱད། ལྷུམས་ཞུགས། བལྟམས་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ། སངས་རྒྱས་པ། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ། ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ། ལྷ་ལས་བབས་པ། མྱང་འདས།

རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་རོལ་བ་དང་། བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། བདུད་སྡེ་བཅོམ་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །

རྒྱལ་བའི་ཡབ་རྗེ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡབ་སྟེ། ཐོག་མ་འབྲས་སྤུངས་པའི་གྲྭ་རིགས་དཀྱུས་མ(ཐོབ་ཐོབ)ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལོ་མང་པོའི་བར་སྨོན་ལམ་གྱི་དགེ་གཡོག(དགེ་བསྐོས་ཀྱི་གཡོག་པོ)བྱས། དེ་ནས་རྗེས་སུ་སྐུ་དྲག་ཅིག་གི་གཡོག་པོར་ལི་ཐང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་འཚོ་མ་བྱིན་པར་ཁྱིམ་ཚང་བཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཡབ་གཞིས་རྣམས་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ། སྐུ་དྲག་ཆེ་ཁག་བཅས་ཀྱི་ཕ་གཞིས་ནས་གྲལ་རྒྱབ་ནས་འཇུགས་དགོས་མིན་ལྷ་སར་ཁང་པ་བརྒྱབ་ནས་གཞིས་ཆགས་པ་ནས་ཡབ་གཞིས་ཟེར་བ། ཡབ་གཞིས་དྲུག་བྱུང་བ་སྟེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡབ་གཞིས་བསམ་འགྲུབ་ཕོ་བྲང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཡབ་གཞིས་ལྷ་ཀླུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡབ་གཞིས་ཡུ་ཁང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡབ་གཞིས་གླང་མདུན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་ཡབ་གཞིས་སྟག་འཚེར། ཡང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་འདམ་གང་རིགས་ཀྱི་ཡབ་གཞིས་གཡུ་ཐོག་བཅས་དྲུག་ཡོད།

རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། དེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

རྒྱལ་བའི་ལུང་སྟོན་པ་བཞི། རིགས་ལ་གནས་པ་ལ་ལུང་སྟོན་པ། སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུང་སྟོན་པ། དེ་བསྐྱེད་མ་ཐག་ལ་ལུང་སྟོན་པ། ལྐོག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་ལུང་སྟོན་པ།

རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། འོན་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞིག འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པོ་མ་མཐོང་།

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ། གླེང་གཞི། རྟོགས་བརྗོད། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ། སྐྱེས་རབས་དང་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྙད་སོགས་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །

རྒྱལ་བུ་ཐེམ་ཀིམ། ཧོར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྲས་ཞིག་གི་མིང་།

རྒྱལ་བུ་ཐི་མུར་སྦྲོ་ཁ། འདི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཏུ་ཡི་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་བུ་ཡིན་པར་བཤད།

རྒྱལ་བུ་མོང་ཁ་ལྷན་སྐྱ་མཆེད། ཧིང་གེར་ཏན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་ལ་བུ་བཞི་བྱུང་བའི་བཞི་པ་ཐོ་ལོས་ལ། བུ་བཞི་སྟེ། མོང་ཀོལ་ཏན་དང་ཏུ་ཡི་ལི། ཏུ་ལའི་བུ། ཨ་རི་རྒྱ་ག་བཅས་ཡིན། ཏུ་ཡི་ལི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་བུ་གཞན་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་བྱས་ཏེ་སྲིད་དབང་འཐེན་པའི་འཐབ་རྩོད་བྱུང་བའི་སྐོར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ལེ་ཚན[པ]ཀྲ་པ་སྐྱིའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཐད་དུ་གསལ།

རྒྱལ་བུ་རཏྣ་ཤྲཱི། རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༣༣༢)ལོར་ཟླ་བ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་འདས།

རྒྱལ་བློན་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག 《མཁས་པའི་སྒྲ་རྒྱན》ལས། གནས་དང་། བསྟུམས་དང་། འཐབ་པ་དང་། ཆས་དང་། ནོར་གཏོང་། ཞེན་བརྟེན་པ། འདི་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་གོ།

རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། རྗེ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་དགུ་པའི་འགོ་ཙམ་ལ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་གནང་། རྗེ་འདིས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཞབས་ཀྱི་མཛད་འཁུར་བཞེས་ནས་གོང་ས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་རྣམ་དང《འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐུབ་བསྟན་མཛེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》《རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱབ་བདག་ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་དང་རྣམ་ཐར་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན》《བླ་མ་མཆོད་པ་དངོས་གྲུབ་འདོད་འཇོ》《ཕྱག་ཆེན་རྩ་བའི་གསུང་བཤད་ཟིན་བྲིས་ཟག་མེད་བདུད་རྩིའི་ཐུམ་བཟང》སོགས་པོད་ཆེན་བཞི་ཙམ་བཞུགས། འཁྲུངས་འདས་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

རྒྱལ་མོ་ཀ་གོན། འུང་མ་ཆེ་ལེགས་ཤིག

རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུ། ཆུ་བོ་འདི་ནི་གདང་ལའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཨ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་ནས་བབས་ཏེ་ནག་ཆུ་དང་། འབྲི་རུ། སྦྲ་ཆེན། སོག དཔལ་འབར། སྟེང་ཆེན། ལྷོ་རོང་། དཔའ་ཤོད། མཛོ་སྒང་སོགས་རྫོང་ཁག་བརྒྱུད་ནས་ཡུན་ནན་དུ་བཞུར་རྗེས་འབར་མའི་ཤར་ཡུན་གཙང་པོ་བརྒྱུད་མཐར་རྒྱ་གར་རྒྱ་མཚོར་འབབ། བོད་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་བཞུར་རྒྱུན་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་བཞུར་ཡུལ་ཆུ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ཆིག་འབུམ་ཁྲི་མེད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པས་ཆུ་བོ་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་གཉིས་པར་གྲགས།

རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ། རྒྱལ་པོ་ཁྲུ་ནི་བཙན་པོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་བཻ་རོ་ཙ་ན། རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལུན་དཀར་ཏ་མོ་རར་བཀའ་རྩེས་པའི་ལུང་དོན་མན་ངག་རྣམས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། དེ་ནས་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་ཚ་བའི་ཡུལ་དུ་བཞུད་ཅེས་གྲགས།

རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༣༨༩)ལོར་ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱི་ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས། ན་ཚོད་དར་ལ་བབ་པའི་ཚེ་སྡེ་གཙང་གོང་མའི་གཟིམ་དཔོན་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་གི་དཔོན་དུ་བསྐོས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༡༣)ལོར་ལྷང་ར་ཆོས་སྡེ་བཏབ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་རྟ(༡༤༡༤)ལོར་སྨྱང་ཆུའི་ཐོག་ལྕང་ལོ་ཟམ་ཆེན་བཙུགས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ས་ཁྱི(༡༤༡༨)ལོར་ཏའི་མི་ཏུའི་འཇའ་ས་ཐོབ། ལོ་དེར་མཁས་གྲུབ་རྗེ་རྒྱལ་རྩེར་གདན་དྲངས་ཏེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་བཏབ། སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་མཛད་པ་མ་རྙེད།

རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན། བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ་དགོན་པ་འདི་ནི་དགེ་ལུགས་ས་ཚང་བདུན

དང་། ས་ཡུགས་བཞི། ཞ་ཡུ་བ་གཅིག དུས་འཁོར་བ་བཞི། ས་དགེ་ཐུན་མོང་གསལ་ཁང་འོག་པ་བཅས་བརྒྱ་བདུན་ལ་ལྷ་ཁག་བརྒྱ་བདུན་ཡང་ཟེར།

རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་སྤྱི། ཤིང་ཡོས(༡༩༡༥)ལོ་བོད་དབྱིན་འཁྲུག་པ་ཚུགས་རྗེས་རྒྱལ་རྩེ་ས་གནས་སུ་རྫོང་སྤྱི་མཁན་ཆུང་གཅིག་བསྐོ་གཞག་གནང་ཞིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་སྐབས་དེར་རྒྱལ་རྩེར་དབྱིན་ཇིའི་ཐུག་ཏར་བབས་ཚུགས་ཉེ་བ་ཞིག་དང་རྒྱལ་རྩེ་ནས་གྲོ་མོ་བར་ཐུག་ཏར་བབས་ཚུགས་ལེ་ལག་བཅས་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རྡོ་དམ་དང་། དབྱིན་ཇིའི་ཚོང་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་ངོ་ལས་དང་། སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ཆེ་ཆུང་། དམག་མི་བཅས་རྒྱལ་རྩེ་ལྷུང་ཡོར་བཅའ་སྡོད་གཏན་འཁེལ་རྗེས་དབྱིན་ཇིའི་མི་སྣར་གཟན་ཤིང་དང་གཞན་ཡང་ཡུལ་བབས་ཀྱི་ཉེ་མཁོ་ཕྱུས་འདོན། འོད་ལྷུག་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་བསྐྱོང་འགུགས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཕྱོགས། ཚོང་དོན་འབག་སྐོའི་ལས་དོན་བཅས་ལ་སྤྱི་འདོམས་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་སྤྱི་མཁན་ཆུང་དང་། རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་ཁྲེལ་ཞོགས་འདེགས་ཀྱིས་ལས་དོན་སྒྲུབ་དགོས་པ་བཅས་རེད།

རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན། (རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན)རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི(༡༡༡༨)ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༡༩༥)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་བཞུགས། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དངོས་སློབ་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༡༧༡)ལོར་ཞང་བརྩོན་དར་ཆུང་ཟེར་བའི་ས་ཆ་ཕྲུ་ཡུལ་ས་རིན་སྤྱད་ནས་ཉོས་པ་བཏང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚན་འདུས་པའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་། དེ་ནས་དར་རྒྱས་འཕེལ་བྱུང་བ་ལ་ཁྲི་ཤུ་བཀའ་བརྒྱུད་བྱུང་། ཚ་རྒྱས་རྒྱས་པ(སྟོ་རོང་ཆོས་འབྱུང)ཤོག་གྲངས་༡༣༣ནས་༡༣༤བར་གསལ།

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༦༤)ལོར་ཡབ་སློན་པོ་ཟླའི་རིགས་རྒྱུད་ཀ་དཔོན་པ་དང་། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་རབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་ཉང་སྟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་གནས་རྙིང་དུ་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དར་མ་རིན་ཆེན་དུ་གསོལ། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དཔལ་མགོན་པའི་དྲུང་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བསླབས། བཀའ་བཞི་བ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་སོགས་མཁས་ཆེན་དུ་མ་སྤྱི་བོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལྷག་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་ལྷག་པར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མ། འདུལ་བ། མངོན་པ། དབུ་མ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། གསང་འདུས་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཕལ་ཆེ་བ་གསན་སྦྱོང་གནང་སྟེ་རེད་མདའ་བའི་ཐུགས་སྲས་རབ་འབྱམས་པ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་སྟོལ་བཟང་མཆོག་ཀྱུར་གྱི་མཚན་ཡང་ཐོབ། དེ་ནས་ལ་སྟོད་དང་། གསང་ཕུ། རྩེད་ཐང་བཅས་སུ་སུ་ཏྲ་དཀའ་བ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་། རྫོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་དང་མཁན་ཆེན་གཡག་པ་སོགས་ས་སྐྱའི་མཁན་ཆེན་རྣམས་དང་རྩོད་གླེང་ཞིབ་པར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ་ནས་དཀའ་བཅུ་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། བོད་ལ་དཀའ་བཅུ་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱུང་བར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲྭ་ས་རྣམས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། འཇམ་མགོན་བླ་མའི་གྲགས་པ་གསན་པས་རྩོད་པ་མཛད་པར་བཞུད་ཀྱི་ར་སྒྲིང་དུ་ཕྱིན་པས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་སློབ་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར། ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱིར་རྒྱུན་མཐུད་ནས་དགའ་ལྡན་གསར་བཞེངས་ཀྱི་མཁར་ལས་ཀྱང་བསྒྲུབས། རྗེའི་ཆོས་གསུངས་ཚད་གསན། གསན་ཚད་བཟུང་། བཟུང་ཚད་བརྗེད་དུ་མ་བཅུག་པར་མདོ་སྔགས་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པས་མཁས་པ་

རྣམས་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཡིད་འཕྲོག་པར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཁར་རྗེ་འདི་ལ་དབུ་ཞྭ་དང་སྤུ་ཐེར་གནང་སྟེ་གདན་སར་བཞུགས་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་མཛད་པ་བཞིན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དུ་སློབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕག(༡༤༡༩)ལོར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་དང་རྗེ་འདི་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་པའི་གདན་རབས་གཉིས་པར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་པའི་མཚན་ཐོབ། ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་རིང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་དང་། གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་གསང་བདེ་དུས་འཁོར་གྱི་རྗོར་འཛིན་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་མཛོད་ན་བོད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རྗེ་བླ་མའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་རང་གི་ཉམས་སྟོང་དང་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པས་འཆད་པར་མཛད་པས་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྐལ་ལྡན་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་མཐའ་དག་རང་དབང་མེད་པར་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་གུས་འདུད་མཛད་པར་བརྟེན་པ་རྗེས་སུ་ཞིན་པ་རྗེའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱང་ཆགས་པར་གྱུར། དེ་ནས་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་ཕག(༡༤༣༡)ལོར་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གསུམ་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུར། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་བྱི(༡༤༣༢)ལོའི་བོད་ཟླ་ལྔ་པར་རྩེ་པོ་ཏ་ལར་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། གསུང་ལས་རྒྱས་པའི་སྐོར་མ་མཁས་པ་རཏྣ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཐམས་པ་གླིང་པ། རིན་ཆེན་དཔལ། འདུལ་དཀར་བ། གྲགས་པ་དཔལ་ལྡན། བློ་གྲོས་མགོན་པོ། གླིང་སྨད་ཡོན་རྒྱམ་པ་ཆེན་པོ་རིན་གྲུང་བ། འདུལ་འཛིན་བསམ་འཕེལ་བ། ཤངས་རྒྱལ་བཟང་པོ། བློ་བརྟན་པ། དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་སོགས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་《རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད》དང་། 《རྣམ་ངེས་དགོངས་པ་རབ་གསལ》《རིགས་ཐིགས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད》《ཚད་མ་མདོའི་མཐར་འཛིན་གདུང་སེལ》《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ》《དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་དོན་གསལ་བ》ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་འགྲེལ་པ་དང་། གསང་འདུས་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་བཀའ་རྩོམ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བ་པོད་ཆེན་བརྒྱད་བཞུགས་སོ། །

རྒྱལ་ཚབ་པའི་སྐྱེས་རབས་བདུན། ཝ་ཐན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག རྗེ་བཙུན་ཞི་བ་འོད། གོ་ཤྲཱི་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ། གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར། གྲགས་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ། དཔལ་ལྡན་གྲགས་མཆོག་དབྱངས། ནོར་བུ་བཟང་པོའོ། །

རྒྱལ་ཚབ་མ་ཕམ་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་སྐྱེ་བ་མ་བཞེས་གོང་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་བཞུགས་པ་སུ་སྐུ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་རང་གི་སློབ་མ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་ནས་མཚན་ལ་མ་ཕམ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་ཕམ་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ཞིབ་པར་བཀའ་འགྱུར་ནང་གི《མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ》དང《མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》སོགས་སུ་གསལ།

རྒྱལ་མཚན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་རྟགས་མཚན་མཆོད་བྱེད་དུ་ཕྱོགས་ཆགས་གསུམ་གྱི་མཚན་མ་ཡོད་པ་ལ

རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཟེར། སྒོག་ཆགས་གསུམ་ནི་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་དགྲ་བོ་ཡིན་པ་དུང་དང་ཆུ་སྲིན་གཉིས་དང་། ཀ་ཏང་སྦྲམ། སེང་གེ་དང་ཁྱུང་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དུང་དང་ཆུ་སྲིན་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྲུ་གུ་ལུས་པོ་དུང་ལ་མགོ་དང་མཇུག་མ་ཆུ་སྲིན་ཡིན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ཀ་དང་སྦྲམ་འདུས་པའི་ཕྲུ་གུ་ལུས་པོ་སྦྲམ་ལ་མགོ་བོ་ཀ་ཡིན་པ། ཁྱུང་དང་སེང་གེ་འདུས་པའི་ཕྲུ་གུ་ལུས་པོ་སེང་གེ་ལ་གཤོག་པ་ཡོད་པ་དང་མགོ་བོ་ཁྱུང་ཡིན་པ་བཅས་བྱུང་བ་དེར་ཟེར།

རྒྱལ་རབས། བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་གསེས་དང་པོ་སྟེ། དེ་ནི་མི་རིགས་རང་ཉིད་དང་། འབྲེལ་ཡོད་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ། དེ་བཞིན་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད། རིག་གནས་སྟོབས་ཤུགས་ཁྱབ་ཁོངས་སོགས་གསལ་པོར་བྲིས་པ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། དུས་སྐབས་དེ་རང་གི་མིས་བྲིས་པ་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་དང་《སྦ་བཞེད》ལྟ་བུ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོས་བྲིས་པ《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན།

རྒྱལ་རབས་ལྔ། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་ལམ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་བཙན། ཁྲི་སྙན་གཟུང་བཙན། འབྲོང་སྙན་ལྡེའུ། སྟག་རི་གཉན་གཟིགས། གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ནོ། །

རྒྱལ་རབས་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་། ཁྱུང་ཇི་སྟོན་པ་ཤེས་རབ་འབུམ་གྱིས་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཞིག་གི་མིང་། དཔེ་ཆ་འདི་ད་ལྟ་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་བྱས་ཀྱང་མ་རྙེད་ཅིང་། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ནི་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས ༢༤པར་གསལ་བར། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་འཆད་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མེད་སྐབས་འདིར་མ་བྲིས་པ་དང་། བལྟ་འདོད་ཡོད་ན་དེ་དག་ཏུ་ལྟོས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྔོན་གསལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དཔེ་དེབ···དེར་དཔྱད་གཞི་མང་པོ་ཡོད་ཚོད་འདུག

རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། འདི་ས་སྐྱའི་བླ་མ···དམ་པས་ས་འབྲུག་ལོ་ལ་བརྩམས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ས་འབྲུག་གམ་ཡང་ན་དགུང་ལོ···དོན་བདུན་ས་འབྲུག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པས་བརྟག འདི་སྐོར་ཁྲི་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་རྩིས་སུ་དོགས་གཅོད་ཡོད་པ་ཁུངས་དག་པར་སྣང་ངོ་། །

རྒྱལ་སྲས། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་སྦྱོར་དང་ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲས་ཡིན་པ། སྲས་ཞེས་པའང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་མཐར་སངས་རྒྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་འཛིན་པ་དང་། དེའི་ཚེ་ཆོས···འཁོར་བསྐོར་བ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུ···མཚན་གྱིས་སྲས་ཞེས་པ་ཡིན།

རྒྱལ་སྲས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་སེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དུ་ཡོད་པའི་གླང་ཆེན་འཁྱིང་རི་ནི་བྱང་ཆུབ···སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དྲུག སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ···བཅས་དྲུག་གོ།

རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་མཛད་པ་ཆེན་པོ་གསུམ། དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཚོགས་བསགས། མཐར་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མཛད་པ།

རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཞི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་བ། དགྲོལ་བ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ། ཡོངས་སུ་འདའ་བར་བྱ་འདོད།

རྒྱལ་སྲས་སྐུ་མཆེད་གསུམ། པོ་ཏོ་བ་དང་། སྤྱན་སྔ་བ། ཕུ་ཆུང་བ་རྣམས་སོ། །

རྒྱལ་སྲས་རྟག་ཏུ་ངུ། ཤེར་མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྟག་ཏུ་ངུའི་ལེའུ་སྐབས་གསུངས་པ་བཞིན་རང་གི་ཡོངས་འཛིན···བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་འཚོལ་བའི་བསམ་པ་ལས་གཞན་སེམས་པར་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཉིན་མཚན་འདའ་བར་བྱས་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ངུ་ཞེས···མཚན་སྙན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་བྱུང་།

རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལུག(༡༢༩༥)ལོར་སྔ་ཕྱུལ་ཆུང་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་ཐེབས་སྐབས་བསམ་གླིང་པ་དཔལ་འབར་དང་། རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གི···དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བཟང་པོ་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བོ་དོང་ཨེར་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་པའི་དྲུང་དུ་མངོན་པ་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཛད། འཛམ་དབྱངས་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་པས་མངོན་པ་ལས་དྲི་བ་གནང་བར་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་བཏབ་པས། ཐོགས་མེད···བཟང་པོ་དཔལ་ཞེས་སྙན་པར་གྲགས། དེ་ནས་དཔང་ལོ་དང་བུ་དོན་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ···བསྟེན་ནས་དགུང་གྲངས་བཅུ་དགུ་པ་ལ་བཤད་པའི་དགའ་སྟོན་སྤེལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ནས་འཆད་པའི་རིང་ལུགས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ལ་བྱང་སེམས···རིན་མགོན་དང་། ནམ་མཁའ་སངས་རྒྱས་སོགས་ལས···བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ནས་ཞེ་གཅིག་གི་བར་དུ་བླ་བྲང་ཇ་རའི་གདན་ས་མཛད། དེ་ནས་ཨེའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱང་མ་གནང་བར། དཔང་ལོ་ཆེན་པོ་ཞུས་དྲངས་ཏེ་ཨེའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆེས་ལྷག་པར་བསྐྱངས་ཏེ་རེ···བདུན་ལོར་དགུང་ལ་སྤྱོན། སློབ་མའི་མཆོག་ནི་བུ་དོལ···ཆོས་རྗེ་བླ་མ་ཆེན་བྱང་རྩེ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་ཞིང་། གཙོ་བོའི་རྒྱུད་འཛིན་ནི་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་སོགས་ཡིན། དགུང་གྲངས་དོན་ལྔ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས···བྱ(༡༣༦༩)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

རྒྱལ་སྲས་མེ་ཏྲི་པ། (མངའ་བདག་མེ་ཏྲི་པ)ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག དེ···ནས་བླ་མ་མར་པ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་བོད་དུ་དར་བ་ལ···ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ཞེས་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི···ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བའི་ཁུངས་ཁོང་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཞེས···གསུང་།

རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ལས་འཁོར་ལོ···རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྟོན་དུས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ······རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་གོ་ལྡང་གི་རྩེ་ནས···བདེན་ཚིག་བརྗོད་པས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ནས་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་བབས་ཏེ་གང་དུ་འགྲོ་འདོད་པའི་ཡུལ་དེར་འཁོར་ལོ་དེས་སྣ་དྲངས་ནས་འགྲོ་བ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱལ་སྲིད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་འོངས་པ་དེ་ཡིན། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མདོག་མཐིང་ཀ་དྲི་མ་མེད་པ་འོད···ཀྱིས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་དུ་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། གླིང་བཞིའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབུལ་ཕོངས་སེལ་བ། འདོད་རྒུ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེའོ། །བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ···གཟུགས་མཛེས་ཤིང་བལྟ་ན་སྡུག་པ། བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱོན···ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དྲི་དང་རེག་བྱ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་དེའོ། །བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ལྟ་བུ་ལོངས་སྤྱོད······དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རྒྱལ་པོས་སྟོང་གསུམ···གསེར་གྱིས་ཁེངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནའང་སྐད་ཅིག···གིས་སྒྲུབ་ནུས་ཤིང་གཏོང་ཕོད་ཆེ་བའི་བསོད་ནམས་དང···ལྡན་པའོ། །གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཞལ་དཀར་མཆེ་བ་དྲུག···དང་ལྡན་པ་སྤྱི་གཙུག་དམར་ཞིང་དཔངས་མཐོ་བ། ནོར་བུའི་དྲ་བས་གཡོགས་ཤིང་གླང་ཉལ་བ་སྟོང་གི་སྟོབས······མངའ་བ། ཤིན་ཏུ་མགྱོགས་ཁྱད་དང་ལྡན་པ་གླང་ཆེན་ས་སྲུང་གི་བུ་ལྟ་བུའོ། །རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མདོག་སྔོན་པོ···

ཛ་དྷུའི་མགྲིན་པའི་སྤྱི་སྤྱ་དུ་ཡོད་དུ་འོང་བ། ནད་མེད་ཅིང་འཚེར་སྣང་གིས་འཛམ་གླིང་ཁྱབ་པ། རྒྱལ་པོའི་ཕྱུགས་ལ་གང་ཤར་ཤེས་པས་ཅང་ཤེས་པ། འཛམ་གླིང་ཉིན་གཅིག་ལ་ལན་གསུམ་བསྐོར་ནུས་པའི་བང་ཤུགས་ལྡན་དང་འདྲ་བ་རྟ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཅང་ཤེས་པ་ལ་ཏ་ལྷ་བུའོ། ། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྙིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། སྒྱུ་རྩལ་དང་གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ། དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པ། གཞུ་བཏུངས་པ་ཙམ་གྱིས་པ་རོལ་གྱི་དགྲ་བོ་ཐམས་ཅད་དཔའ་ཞུམ་པའི་གཟི་བྱིན་བརྗིད་པར་དཀའ་བ་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་སྲིད་ཡན་ལག་བདུན། རྗེ་བོ། བློན་པོ། ཡུལ་འཁོར། རྫོང་། མཛོད། དམག་དཔུང་། གྲོགས།

རྒྱལ་སྤྲུང་དགོན། (孚国寺) ལེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ནང་བསྟན་དགོན་པ་ཆེ་གྲས་ཤིག་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷོ་བྱང་གཉིས་ལས་བྱང་མ་ནི་ཐོག་མ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ(༡༢༨༤)ལོར་སྤྲུན་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཏ་ཏུའུ་ཕྱུང་ཀོའི་དགོན་ཞེས་འདོད་ཅིང་མིང་ཐོར་མ་མིན་རྣེ་ཁྲི་ལོ་བཞི་པར(༡༤༢༩)དུ་ཡུང་ཐུན་དགོན་ཞེས་དང་ཁྲིན་དྭ་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པར(༡༤༧༢)དུ་ཡུང་ཐུན་རྒྱལ་སྤྲུང་དགོན་ཞེས་བཏགས། དགོན་ནང་རྡོ་རིང་ཐོག་ཏུ་ཡིག་ལས་དུ་ཡུང་ཐུན་ཧྥུའུ་ཀོ་ཧྲི་ཞེས་འབོད་ཡོད་པས་ལེ་ཅིན་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་རྒྱུན་ལ་རྒྱལ་སྤྲུང་དགོན་རང་དུ་འབོད། དགོན་ནང་ཧྲུ་ཧྲུན་ཙོ་པོའི་སྐབས་བཞེངས་པའི་བོད་ཡིག་རྡོ་རིང་རྫོག དགོན་པ་འདིའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་རྗེས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཡང་དགོན་པ་དེའི་ཁང་རིམ་བཅུ་པའི་རྒྱབ་ངོས་སྟེང་ཐོག་ཁང་ཤིག་གསུམ་གྱི་འོག་རིམ་རབ་གསལ་ནང་བླ་མའི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་ཡོད་པར་རྗེ་ཐལ་དཀར་པོ་གསོལ། སྒྱིར་འཕགས་པ་བླ་མའི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྲགས་ཞེས་སོགས་འབོད་ཡོད་ཅིང་། འཕགས་པ་བླ་མ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་མཚན་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༩༥༣)ལོར་མཆོད་རྟེན་འདི་ཆ་ཤས་སོག་སྐྱོན་བྱུང་སྐབས་ཚ་ཚའི་མཆོད་རྟེན་ཆུང་དུ་གང་མང་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པས་དེ་བོད་ལུགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆུང་གྲས་ཤིག་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག

རྒྱལ་གསོལ། སྲུང་མར་མཆོད་འབུལ་མདའ་གསོལ་གྱི་ཚིག་བསྔུབ་པ།

རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དང་བྱམས་པ་སྤྲུན་གསུམ། འཕན་པོ་རྒྱལ་ཕྱུགས་ལྷས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་དེའི་བསྡུས་མིང་ལ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ཞེས་འདོད་ཅིང་། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གི་མཆོ་སྡོད་གྲོང་ཚོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད། འཕན་པོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ནི་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་བཞེངས་པའི་གནས་གཞི་ཆེ་གྲས་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ཁང་དེ་ནི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ནས་གསོ་མཁན་གྱི་གཙོ་གྲས་ཀླུ་མེས་ཀྱི་སློབ་མ་གྲགས་ཅན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་མ་ཚུགས་གོང་དྲུག་ཅུ་སྐོར་དེའི་ཆུ་བྱི(༡༠༡༢)ལོར་ཕྱག་བཏབ། ཁོང་ནི་ཡབ་སྣ་ནམ་རྡོ་སྲས་དང་ཡུམ་ཞང་ཟུམ་སྒྲོལ་མའི་སྲས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་སྐོར་ཕྱི་མའི་མེ་ཕོ་བྱི་བ(༩༧༦)ལོར་འཁྲུངས། ལྕགས་བྱི(༡༠༦༠)ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་གསུམ་བཞེས་པའི་ས་སྟག(༩༧༨)ལོར་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མདོ་སྨད་ཁམས་ནས་མེ་རོ་སླངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཆུ་མོ་སྦྲུལ(༩༩༣)ལོར་ར་བ་སྨྲམ་པོ་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ཀླུ་མེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་ཆུ་ཕོ་བྱི་པ(༡༠༡༢)ལོར་འཕན་པོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་བཏབ་ཅིང་། དགོན་པ་དེའི་མཁན་རབས་དང་པོ་མཛད། ལྷ་ཁང་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ་དང་། དགེ་འདུན་མང་དུ་འདུས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༢༤༠)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་མངགས་པའི་བློན་པོ་དོར་རྟའི་དམག་བོད་དུ་འཁྱེར་ནས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེར་བསྲེགས། སེར་སྐྱ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་བསྒྲོངས། དེ་རྗེས་ཧོར་དམག་དམག་དཔོན་དོར་རྟས་མིན་དུ་འཁྱོད་ནས་གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་ཆེན་མང་པོ་བཏང་ནས་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱས། ལྷ་ཁང་བར་པ་ཞང་ལྷས་གསོལ་དར་གྱི་ལྷ་ཁང་གསོ་མ་ཐུབ། བྱ་གྲགས་ལྷ་ཁང་གསོས་པའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་བཞེངས། རབ་གནས་ལེགས་པར་བྱས། ལྷ་ཁང་འདིའི་འགྲམ་དུ་རྡོ་རིང་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐར་དུ་གསལ། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་གདན་རབས་ཀྱི་ཤུ་ཙམ་བསྐྱངས་པའི་མཁས་དབང་མང་དུ་བྱོན། དེ་ལྟར(༡༩༥༣)ལོའི་བར་མཁན་བརྒྱུད་གདན་རབས་བར་མི་ཆད་པ་བྱུང་། རྟེན་གཙོ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་འདྲེམ་སྐུ་ཐོག་ཚད་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཡོད། ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་རྡོ་རིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡིག་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་དང་། ངོ་ཚན་བཅུ་ཡོད་པའི་ཡི་གེའི་ནང་དོན་ནི་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ངན་སེམས་འགོག་དགོས་པ་སོགས་ཡིན། སོག་པོའི་དམག་དཔོན་དོར་ཏ་ནག་པོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེར་སྲེག་སྐབས་བྱམས་པའི་སྐུ་དེ་མེས་མ་ཚིག་སྐད། རྒྱལ་གྱི་བྱམས་པ་དེ་དང་། རག་མའི་བྱམས་པ། གྲོ་ཕ་སྟོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དེ་གསུམ་ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་བཞེངས་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་གསུམ་ཉིན་གཅིག་ལ་མཇལ་ཐུབ་ན་སྒྲིབ་སྦྱངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྲགས། རིག་གསར་སྐབས་གནའ་ཤུལ་གསུམ་པོར་གཏོར་སྐྱོན་བྱུང་ཡང་ད་ཆ་ཉམས་གསོ་ཟིན་ནས་གནས་མཇལ་བ་མང་པོ་ཡོང་བཞིན་ཡོད།

རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ། སྤྱིར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་སྔོན་སྤྱི་ལོ༦༤༠ནས༦༥༠ཡིའི་བར་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་རྒྱ་ཡི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་མང་པོ་བོས་ནས་ལྷ་ཁང་བཞེངས། མེས་རྒྱལ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་མདངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚད་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་འདིར་བཞུགས་སུ་གསོལ། སྒོ་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ནས་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ལ་མིང་འབོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ༡. གཙུག་ལག་ཁང་འདི་རྒྱ་བཟས་བཞེངས་པས་རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ༢. སྐབས་དེར་ར་མོ་ཆེའི་སྟེང་གི་རྒྱ་ཕིབས་སྟར་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་ཁང་ཆེའི་རྒྱ་ཕིབས་ལྟར་སོ་ཕག་ལས་བཟོས་པའི་རྒྱ་ཕིབས་རྒྱང་ནས་བལྟས་ན་གཅན་གཟན་སྟག་གི་སྤུ་རིས་ལྟར་བཀྲ་བས་ན་རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་བལ་བཟས་བལ་ཡུལ་ནས་རྟེན་སྐལ་དུ་གདན་དྲངས་པའི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་། ཙན་དན་གྱི་སྒྲོལ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རང་ཉིད་སྐུ་བཞུགས་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་འདྲ་སྐུ་སོགས་ཡོད། སྟེང་གི་ལྷ་ཁང་མང་ཆེ་བ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་གཟིམ་ཆུང་སོགས་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་འདས་རྗེས་ནས་བཟུང་། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སྐབས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བརྩམས་པའི《གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བརྩམས་པའི《ར་མོ་ཆེའི་དཀར་ཆག》གཉིས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་མཛད་པའི་དཀར་ཆག་སྐོར་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ[ཅ]པའི་ནང་གསལ།

རྒྱས་པའི་དབྱེ་དུམ། ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་བཀའ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཟེར་ཞིང་ཡུམ་རྒྱས་པ་ལ་བོད་༡༢ འབྲིང་པོ་ཉི་ཁྲི་ལ་བོད་༣ བསྡུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བོད་༡བཅས་ཡོད་པའི་ནང་གི་རྒྱས་པའི་མགོ་ནས་དུམ་བུ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཙམ་ཡོད་པ།

རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ། མང་པོ་དང་། འཚམ་པ། ཉུང་ང་སྟེ་གསུམ།

རྒྱས་འབྲིང་རྣམ་གསུམ། 《ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》དེ་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ལོ་ཙཱ་བ

སྣང་ལ་ཁམས་པ་གོ་ཆ། ཤི་རོ་ཅན། ཐེ་ཁྲི་འབྲུག་དང་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི《ཡུམ་རྒྱས་པ》བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་ནང་བོད་[ཀ]ནས་[ན]བར་པོད་བཅུ་གཉིས་དང་། 《ཡུམ་འབྲིང་པོ》ལ་ནང་གསེས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡོད་པའི་འབྲིང་པོའི་རྒྱས་པ《ཉི་ཁྲི》འགྱུར་བྱང་མ་འཁོད་པ་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་ནང་བོད་[ཀ][ཁ][ག]གསུམ་ཡོད། འབྲིང་པོའི་འབྲིང་པོ《ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ》ཡོ་ཛྙ་བ་བརྗེ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་པོད་[ཀ][ཁ][ག]གསུམ་ཡོད། འབྲིང་པོའི་བསྡུས་པ《ཤེས་རབ་ཁྲི་པ》ཡོ་ཛྙ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་ནང་པོད་གཅིག་ཡོད། ཡུམ་བསྡུས་པ《བརྒྱད་སྟོང་པ》འགྱུར་མི་འདྲ་བ་དང་ཞུས་དག་ཐེངས་མང་སོང་བ་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་ནང་པོད་གཅིག་ཡོད། སྔར་གསལ་ཡུམ་རྒྱས་པ་ལ་བོད་བཅུ་གཉིས། འབྲིང་པོ་ལ་པོད་བདུན། བསྡུས་པ་ལ་པོད་གཅིག་བཅས་པོད་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྡེ་མིང་ལ《ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》ཟེར། ཞིབ་པར་བཀའ་འགྱུར་སོ་སོའི་དཀར་ཆག་ཏུ་གཟིགས།

རྒྱས་སྨན། འཚོང་རྒྱས་ཇོང་། རྒྱས་སྨན་ཤང་རྒྱས་སྨན་གྲོང་ཚོ།

རྒྱས་ཚད་གཉིས། རིམ་རྒྱས། འཕྲུགས་རྒྱས་སོ། །

རྒྱུ། ཆོས་དེའི་ཕན་འདོགས་བྱེད། ཆོས་དེའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མདོར་བསྡུས་ན་དངོས་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་རྒྱུ་གཉིས། ཞིབ་ཏུ་དབྱེ་ན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་དྲུག་ཡོད། ཡང་རྒྱུ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་བཅས་ཡོད། །

རྒྱུ་རྐྱེན་དགོངས་སེལ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞེས་རྟོགས་བྱེད་དུ་བརྟག་པའི་ཞེ་ས།

རྒྱུ་རྐྱེན་གནས་ཚུལ་འཕེལ་འགྲོས་སྒྲིགས་བྱེད་པ། ཟ སྔོན་དེ་རིགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན། སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་དངོས་བཅས་དུས་ཐོག་ཏུ་འཕེལ་འཕྲུལ་སྙན་ཞུ་འབུལ་དགོས་པ།

རྒྱུ་སྐར་རྒྱལ། ཉི་མའི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉི་མ་དང་མཉམ་དུ་འཁྱོག་ནས་གཡོན་བསྐོར་གྱིས་རྒྱུ་བའི་སྐར་མ་ཉེར་བརྒྱད་དམ། ཟླ་བཞིན་དང་བྱི་བཞིན་སྐར་མ་གཅིག་ཏུ་རྩིས་པའི་རྒྱུ་སྐར་ཉེར་བདུན་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་རིས་འགོགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐར་ནི་རྒྱལ་ཡིན་པ།

རྒྱུ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད། ཤར་དུ། ༡.སྨིན་དྲུག་དང་། ༢.སྣར་མ། ༣.མགོ ༤.ལག ༥.ནབས་སོ། ༦.རྒྱལ། ༧.སྐག ཐོར། ༨.མཆུ། ༩.གྲེ། ༡༠.དབོ། ༡༡.མེ་བཞི། ༡༢.ནག་པ། ༡༣.ས་རི། ༡༤.ས་ག ལྷོ་རུ། ༡༥.ལྷ་མཚམས། ༡༦.ན། ༡༧.བས། ༡༨.ཆུ་སྟོད། ༡༩.ཆུ་སྨད། ༢༠.གྲོ་བཞིན། ༢༡.བྱི་བཞིན། བྱང་དུ། ༢༢.མོན་གྲེ། ༢༣.མོན་གྲུ། ༢༤.ཁྲུམས་སྟོད། ༢༥.ཁྲུམས་སྨད། ༢༦.ནམ་གྲུ། ༢༧.ཐ་སྐར། ༢༨.བྲ་ཉེ་སྟེ་ཉེར་བརྒྱད་དོ། །

རྒྱུ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤར་དུ། ༡.སྨིན་དྲུག་དྲུག་སྟེ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས། ༢.སྣར་མ་ལྔ་སྟེ་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་འདྲ། ༣.མགོ་ལ་གསུམ་སྟེ་རི་དྭགས་མགོ་བོ་འདྲ། ༤.ལག་ལ་གཅིག་སྟེ་ཐིག་ལེ་ལྟ་བུ། ༥.ནབས་སོ་གཉིས་ཏེ་ཁང་པ་འདྲ། ༦.རྒྱལ་ལ་གསུམ་སྟེ་རིལ་བའི་དབྱིབས། ༧.སྐག་ནི་གཅིག་ཡིན་ཐིག་ལེ་འདྲ(འདི་ལ་དྲུག་ཡིན་པའང་ཟེར) ཐོར། ༨.མཆུ་ལ་ལྔ་ཡོད་ཆུ་བོའི་ཁ་གྱུར། ༩.གྲེ་ནི་གཉིས་ཡིན་ཁང་པ་འདྲ། ༡༠.དབོ་ལ་གྲངས་གཉིས་ཁྲིའི་དབྱིབས། ༡༡.མེ་བཞིའི་གྲངས་ལྔ་ལག་པ་འདྲ། ༡༢.ནག་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྲོན་འདྲ་བ། ༡༣.ས་རི་གཅིག་ཡིན་ཐིག་ལེ་འདྲ། ༡༤.ས་ག་བཞི་སྟེ་རྔའི་རྟེན་གྱི་མགོ་འདྲ། ལྷོ་རུ། ༡༥.ལྷ་མཚམས་བཞི་སྟེ་སྤྱང་ཆེན་མགོ་དང་རྣ་བ་གཉིས། ༡༦.ན་ནི་གྲངས་གསུམ་ཟེམ་སྐས་འདྲ། ༡༧.བས་ནི་གྲངས་དགུ་ཞིགས་པའི་གཟུགས། ༡༨.ཆུ་སྟོད་བཞི་སྟེ་བ་མཇུག་སྒེང་བ་འདྲ། ༡༩.ཆུ་སྨད་བཞི་སྟེ་སྤྱང་ཆེན་འགྲེང་བ་འདྲ། ༢༠.གྲོ་བཞིན་གསུམ་སྟེ་ཟའི་དབྱིབས། ༢༡.བྱི་བཞིན་གསུམ་སྟེ་བ་ལང་མགོ་བོ་འདྲ། བྱང་དུ། ༢༢.མོན་གྲེ་ལ་བཞི་བྱ་ཡི་དབྱིབས། ༢༣.མོན་གྲུ་གཅིག་ཡིན་ཐིག་ལེ་འདྲ(བཞི་ཡོད་ཀྱང་ཟེར) ༢༤.ཁྲུམས་སྟོད་གཉིས་ཡིན་རྐ་བ་འདྲ། ༢༥.ཁྲུམས་སྨད་གཉིས་ཡིན་ཁང་པའི་དབྱིབས། ༢༦.ནམ་གྲུ་སོ་གཉིས་སྐར་མའི་ཚོགས། ༢༧.ཐ་སྐར་གསུམ་སྟེ་རྟ་མཆུ་འདྲ། ༢༨.བྲ་ཉེ་གསུམ་ནི་མེ་ཐབ་འདྲ།

རྒྱུ་འགྲུལ། ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་།

རྒྱུ་འགྲུལ་བཀག་ཆ། ཕྱི་ནས་ནང་དུ་འོང་བ་དང་། ནང་ནས་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་འགྲོ་འོང་མཚམས་འཛུག་བྱས་པ།

རྒྱུ་ལྔ། འབྱུང་བའི་རྒྱུ། འདུག་པའི་རྒྱུ། རྗེས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ། གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ། འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

རྒྱུ་བཅུ་བཞི། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ། ལས་ཀྱི་རྒྱུ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་དང་། སྟོད། བཙུད། ལམ། སྟོང་པ། བདེ་བ། བྱང་དུ་འཛུག་པའི་རྒྱུ། རགས་པ། ཕྲ་བ། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རྒྱུ། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རྒྱུ་རྣམས་སོ། །

རྒྱུ་གཉིས། ༡.རྒྱུ་གཉིས་རྐྱེན་གསུམ་སྦྱར་བ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ཏེ། རིགས་ལྡན་ཡབ་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཚོང་ཞི། རིགས་ལྡན་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཁྲག་ཞུན་ནོ། ། ༢.དངོས་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཉེར་ལེན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ། ཡང་ན། དངོས་རྒྱུ། བརྒྱུད་རྒྱུའོ། །

རྒྱུ་ལྔར་དུས་བཞི། རྫོགས་ལྡན་དང་པོ། གསུམ་ལྡན་གཉིས་པ། གཉིས་ལྡན་གསུམ་པ། རྩོད་ལྡན་བཞི་པའི་དུས་སོ། །

རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་བ་གཉིས། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་བ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན། མི་རྒྱུ་བ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་གནས་པའི་འགྲོ་བའོ། ། སེམས་ཅན་གང་དག་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་། མི་འགྲོ་བ་ནི་བར་སྲིད་དེ་རིགས་དྲུག་གང་དུའང་འགྲོ་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱུ་དྲུག སྐྱེལ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའོ། །

རྒྱུ་དྲུག་རྩ་བ། འདི་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བའི་གྲུབ་ཞིག་ཡིན་ཚོད་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

རྒྱུ་འབྲས། སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་རང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། རྒྱུ། འབྲས་བུ། དངོས་པོ་གསུམ་དོན་གཅིག རྒྱུ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་རྒྱུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིག་གིས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་འབྲས་དང་བརྒྱུད་འབྲས་གཉིས་ཡོད་དོ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རྒྱུ་དྲུག་དང་འབྲས་བུ་ལྔ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་བླངས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་མང་དག་ཅིག་འདོད་ཁར། གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་འབྲས་ཕལ་ཆེར་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་སྔ་ཕྱིར་འདོད་པ་ལས་དུས་མཉམ་དུ་མི་འདོད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཅིག་དགོས་ལ། དུས་མཉམ་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མདོ་སེམས་དབུ་མ་པ་ཀུན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མན་ངག་བདུན། འགྲོ་ཀུན་མར་ཤེས། དྲིན་དྲན། དྲིན་གཟོ། ཡིད་འོང་བྱམས་པ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག སེམས་བསྐྱེད་དོ། །

རྒྱུ་འབྲས་བབས་ཀྱི་ཞིབ་ལུགས། ལས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་པོ་དེ་ལས་ཀ་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ལས་ཐུབ་མེད་ནའང་དེའི་འབྲས་བུ་ངེས་པར་དུ་སྨིན་དགོས་པའི་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བའི་དོན།

རྒྱུ་མའི་ནད་ལྔ། རྒྱུ་འཁོལ། རྒྱུ་འཁྲིལ། རྒྱུ་འཁྱིངས། རྒྱུ་འགགས། རྒྱུ་གཉེར་རོ། །

རྒྱུ་མའི་སྨན་གུར་གུམ་བརྒྱད་པ། ༡. གུར་གུམ་སྲང་ཀང་ཚོ་བརྒྱད། ༢. ཙུ་གང་སྲང་དོ། ༣. ལི་ཤིང་དྲི་ཅན། ༤. དུག་མོ་ཉུང་སྲང་དོ། ༥. ཅོང་ཞི་དཀར་པོ་སྲང་གསུམ། ༦. ག་དུར་སྲང་གསུམ། ༧. པ་ལེ་ཀ(ཆོགས་འཛོར)སྲང་གསུམ། ༨. སླ་མོ་སྲང་གསུམ།

རྒྱུ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པ། རྒྱང་འཕེན་པ་མ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་འབྲས་ཁས་ལེན་པ་ཞ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། ལུགས་འདི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་པར་རང་ཉེ་མ་ཟད་གཞན་ཉེ་ལམ་ཆེར་ཡང་འདོད། དེ་ལྟར་འདོད་དོན་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་ཚུལ་ནི། སྲན་མ་ཟླུམ་པ་དང་ཚེར་མ་རྣོ་བ་དང་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་སུས་ཀྱང་འབད་ནས་བྱེད་པར་མ་མཐོང་བས་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་མིག་གིས། ཉི་ཤར་ཆུ་བོ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་དང་། །སྲན་ཟླུམ་ཚེར་མ་གཟེངས་རིང་རྣོ་བ་དང་། །རྨ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །སུས་ཀྱང་མ་བྱས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་ཉི་མ་ཤར་བ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་བདེ་སྡུག་ཀུན་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་གི་རྒྱུ་མེད་པའོ། །གཏན་ཚིགས་ཀུང་འདི་ལྟར་འགོད་པར་བྱེད་དེ། གང་ཞིག་རེས་འགའ་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་པར་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་ཚེར་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣོ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་ཡང་ཚེ་ཀང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ཁ་ཅིག་དབུལ་བ་དང་། སྲོག་མི་གཅོད་པ་ཁ་ཅིག་ཚེ་ཐུང་བ་དང་། ཡང་སེར་སྣ་ཅན་ཁ་ཅིག་ཕྱུག་པ་དང་། སྲོག་གཅོད་པ་ཁ་ཅིག་ཚེ་རིང་བ་མཐོང་ནས་ལས་བཟང་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་འཆོལ་བའམ། ལས་བཟང་ངན་ལ་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ངེས་མེད་པས་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་མེད་དོ། །ལས་འབྲས་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་སོགས་ལ་རྒྱུ་མེད་པས་དེ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་གྲོལ་བ་ཡང་མེད་ཅེས་ཐར་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །

རྒྱུ་ཚོགས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་དང་། དགེ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་གཉིས་ལ་འཇུག་པའོ། །

རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་འཇོངས་བྱུང་བ། རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་ཆ་སློས་བཀལ་ཆོག་པ་བྱུང་བ།

རྒྱུ་ཟད་རྐྱེན་ཟད། དགེ་སྡིག་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་སྣང་མི་དགོས་ཤིང་སེམས་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་མཉམ་བཞག་ཐུབ་ན་དགེ་སྡིག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཟད་དེ་ཐར་པ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཐོབ་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྒྱུ་ཟས་ཕྱོགས་ལྷུང་། ཕྱོག་ཏུ་རྒྱུ་དངོས་སོགས་ཀྱི་བརྟན་པ་ཟོས་ནས་ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ཞེན་བྱས་པ།

རྒྱུ་འོར། རྒྱུ་མའི་འོར་ནད། སྨན་པ་ཚོལ་དཀའ་བའི་རྒྱུ་ནད།

(ཅ)

རྒྱུ་ཡི་རྒྱན་བཅུ་དྲུག དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱུ་ཡི་རྒྱན་ནི་དངོས་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའམ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ་རྒྱུ་དངོས་དང་བཏགས་པ་པ་ཡི་རིགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ནི། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ཡོད། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ནི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ། མཚར་བའི་རྒྱུ་རྣམས་སོ། །དངོས་པོ་རྒྱུ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དྲུག་སྟེ། ༡. སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའམ་འགྲུབ་བྱེད་འོས་པའི་རྒྱུ་དང་། ༢. ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའམ་འགྲུབ་བྱེད་མི་འོས་པའི་རྒྱུ། ༣. རྣམ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ། ༤. འཕྲོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། ༥. ཕྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། ༦. ནང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ༧. སྔར་ན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ། ༨. ཞིག་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ། ༩. ཕན་ཚུན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ། ༡༠. ཤིན་ཏུ་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་སྟེ་རྒྱུ་དངོས་མེད་ལས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་བསྐྱེད་པ་བཞི་དང་། ༡༡. རྒྱུ་དངོས་མེད་ལས་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་བསྐྱེད་པ་གཅིག་བཅས་སོ། །མཚར་བའི་རྒྱུ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྔ་སྟེ། ༡༢. རང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ། ༡༣. རྒྱུ་འབྲས་ལྷན་གཅིག་པ། ༡༤. རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྔ་བ། ༡༥. རིགས་མིན་གྱི་རྒྱུའམ་མི་འོས་པའི་རྒྱུ། ༡༦. རིགས་པའི་རྒྱུའམ་འོས་པའི་རྒྱུ་བཅས་བཅུ་དྲུག་གོ། །

རྒྱུ་སྤྲོད་པ། ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་དང་ཡང་ན་ཁ་སྐད་དུ་རྒྱུ་མ་རིང་པོ་ཟེར།

རྒྱུད། འདི་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པ། ༡. རིགས་རྒྱུད། ༢. གཞུང་རྒྱུད། ༣. རི་རྒྱུད། ༤. སེམས་རྒྱུད། ༥. གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད།

རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་བཅུ། ལྟ་སྤྱོད་དབང་དང་དམ་ཚིག། དཀྱིལ་འཁོར་དང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱུད་དང་ཏིང་འཛིན། མཆོད་ཕྱག་སོ། །འདི་ལ་རང་བཞིན་བཅུ་ཡང་ཟེར།

རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་གཉིས། རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ནི། དགའ་ལྡན་དགོན་པའི་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ཚོགས་མཆོད་ལེར་སྦྱིན་སྐབས་སུ་འབྲོག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་གྲྭ་ཚང་བཞིའི་ཚབ་རིལ་ཞེས་འབོད་སྐབས་རྒྱུད་གྲྭ་གཉིས་ཀྱི་ཚབ་རིལ་བ་གཉིས་ཀྱང་དགའ་ལྡན་པའི་གྲལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པ་དང་། རྒྱུད་གྲྭ་གཉིས་དགའ་ལྡན་ཆོས་ཐོག་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཚོགས་ཆེན་དུ་མང་ཇར་ཕེབས་དགོས་པ། ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོར་ལོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཐོག་དགོངས་ཞུ་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཞིབ་ཕྲ་གཞན་དུ་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དང་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་སོ་སོར་གཟིགས།

རྒྱུད་ལྔ། ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པའོ། །

རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་དེ་ལྷའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ནས་བགྲངས་པས་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱ་སྟེ། ཐར་པ་མ་ཐོབ་པ་ཚང་མ་འགྲོ་དགོས་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ན་ལམ་རྒྱུད་ལྔ་ཟེར།

རྒྱུད་ཆིངས་ལྔ། ས་བཅད་ཀྱིས་བཤད་ཚོམ་བཀོད། འབྲེལ་བས་ཚིག་འབྲུ་གཏོན། ཞེ་ཀུལ་བསྡུས་དོན་བསྟན། བརྒལ་མཚམས་ཀྱིས་འཁྲུགས་པ་བསྐྱེད། མན་ངག་གིས་ལག་ལེན་བསྟན་པའོ། །

རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། རྒྱུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ནི་གཙང་གནས་རྙིང་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག(༡༤༡༩)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུའི་དུས་སྐབས་ཐང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གསན། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ཡན་གྱི་བཤད་ལུང་དང་། རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་གསན། འབྲས་སྤུངས་སུ་མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྡན་བློའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དབུ་མར། འདུལ་མཛོད་སོགས་གསན། རྒྱུད་ཆེན་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ་ལས་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་ཚང་བར་ཞུས། གཞན་ཡང་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་རྒྱུད་ཆེན་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ་དང་གྲགས་པ་བཟང་པོ་གཉིས་ལོ་སྔ་ཕྱིར་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་དེའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་གྲྭ་དམངས་ནས་རྗེ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ལ་ཞུས་ཀུང་དབུ་མཛད་སོགས་ཀྱིས་མཚམས་སྤངས་རྗེ་ཉིད་རྒྱན་ངན་ལམ་དུ་སྤྲིངས་པར་གཟིགས་ནས་རྒྱུད་པའི་ནང་རྟེན་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཞལ་ཐང་དང་། ནང་མཆོད་ཀ་པཱ་ལ་བརྩམས་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་

པའི་མིང་སྤྱི་ལོ(༡༨༦༨)ལོར་དབུས་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས།
དེ་ནས་དབུས་སྟོད་བྱམས་གླིང་དུ་གདན་ས་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་མེང་ཧྲ(༡༨༧༨)ལོར་རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་ཐོག་དབུས་སྟོད་ལོ་ཁུལ་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ནས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྟེ་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་ནས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ༖ རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལེའུ་དང་པོའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་གསལ་བར་འཆད་པའི་མན་ངག་རིམ་གཉིས་གཉེར་མཛོད》དང་། 《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལེའུ་དང་པོའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ས་བཅད》སོགས་པོད་འབྲིང་གཅིག་བཞུགས། དངོས་སློབ་ཀུང་སློབ་དཔོན་ལྷ་རིན་པ། ཡེ་ཤེས་རྩེ་པ། ལྷ་མ་ཕྱག་དྲུག་པ་སོགས་མཁས་དབང་འགའ་ཤིན། དེ་ཕྱིར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཧྲ(༡༨༨༦)ལོར་བྱམས་པ་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་སྲུལ་བས་ཞུགས་ལྕགས་དབུ་རྡོད་རིང་བསྲེལ་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཕྱིན་པའི་ཞུགས་ལྕགས་གཉིས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གསེར་སྐུ་ཁྲི་གང་པ་གཅིག་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་བཞུགས། དབུ་ཐོད་ནི་ལྷ་རྩེ་དགོན་གསར་དུ་བཞུགས་སོ། །

རྒྱུད་མཆོག་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ལྔ། ཞི་ཁྲང་མི་དང་། གཉི་མུག་སྐྲང་། ང་རྒྱལ་ཧ། འདོད་ཆགས་ཅ། ཕྲག་དོག་ཁྲོ། །

རྒྱུད་གཉིས། ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད། ཕ་རྒྱུད་ནི་སྣང་ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དང་། མ་རྒྱུད་ནི་སྟོང་ཕྱོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད།

རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་། རྗེ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེང་ཧྲ(༡༨༧༨)ལོར་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་བཙུགས་པ་ནས་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་འདུས་ཚོགས་ཀུང་རྗེ་འཕེལ་དུ་སོང་། དུས་དེར་བྱམས་པ་གླིང་དང་ཆུམས་འདར་སོགས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། རྗེ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཙམ་ལ་ལྷ་སའི་སྨྱིད་ཆུ་རྒྱུས་ནས་རྒྱ་ལོག་གི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་སྡེ་པ་སྲིད་སྐྱོང་པས་རྗེ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ལྕ་བཀྲག་ཏུ་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་ལྟར་ལྕ་བཀྲག་མཛད་པར་ཕན་ནུས་མངོན་གསལ་བྱུང་དེ་ལྟ་བའི་གྲོང་མི་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་སྲོག་གི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱབས་པའི་ལེགས་འབྱུལ་དུ་རྒྱུད་སྟོད་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་སུ་ར་མོ་ཆེའི་འདུ་ཁང་(ད་ལྟའི་གནས་ཡུལ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐོར་གཤམ་དུ་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པར་གཟིགས)དེ་ཕུལ་སྐད། འདི་གར་ཐོས་བསམ་མཛད་པ་པོ་ནི་དབུས་གཙང་མདོ་ཁམས་སོགས་ནས་ཕེབས་པའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཐོལ་བསམ་སློབ་གཉེར་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཡིན། ཁོང་རྣམས་ཐོག་མར་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་གསུམ(སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ)གང་རུང་དུ་ཕྱིག་ཞུགས་གནང་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་གནང་སྟེ་ཐུན་མོང་བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་ལེགས་པར་བསླབས། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭར་འཛུལ་དུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་རང་བཤད་རྒྱུད་ཀྱིས་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་པཎ་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་དག་རྣམས་ལ་འཆད་ཉན་གྱིས། གསང་སྔགས་སྨིན་ཐར་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གཞུང་ཚིག་གིས་ངེས་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ སྨྲས་ཏེ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་བློ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད་དེ། རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་ཚིག་དོན་ལ་མི་འཛིགས་པའི་གདེངས་ཐོབ་པའི་སློ་ནས་རྒྱུད་སྡེའི་སྙིང་པོ་ཉམས་བཞེས་གནང་གི་ཡོད། རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་སྤྱིག་གཞིའི་མི་སྣའི་སྲོང་སུ་མཁན་པོ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད། བྱང་འཛིན་ཆེ་མོ། རྒྱུད་གཞུང་བྱང་འཛིན། དགེ་སྐོས། བླ་མ་དཀོན་གཉེར། བླ་མ་ཞལ་བཏྲ་པ། ལག་བདེ་དབུ་མཛད། ཚོགས་འདུ་པ་སྟེ་ལས་སྣེ་ཐོན་ཞེན། ཕྱག་མཛོད་སོགས་ཡོད། དེ་དག་གི་གནང་སྐོ་ནི་མཁན་པོས་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་རྒྱུ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱིས་སྒྲིག་ལམ་གཉེན་འདེམས་དང་ཚོགས་

འདུའི་འགོ་མཛད་རྒྱུ། བྱང་འཛིན་གྱིས་འདོན་ཆོས་ཁག་གི་དབུ་བསླལ་དང་རྟ་འདུར་དབྱངས་སོགས་འཛིན་གཏོང་གནང་རྒྱུ། དགེ་སྐོས་ཀྱིས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་སྒྲིག་ལམ་གནོན་འདོམས་ཐོག་རང་ཐག་མ་ཆོད་པ་རྣམས་བླ་མ་དབུ་མཛད་ལ་དགོངས་སྐོར་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཚོགས་སུ་སྐྱབས་ཞུ་དང་སྣན་མེད། གྲོང་ཆོག་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་གནང་དགོས། རྒྱུད་གཞུང་བྱང་འཛིན་གྱིས་བྱང་འཛིན་ཆེ་མོ་ཚོགས་སུ་ཕེབས་མེད་ན་འདོན་པ་སྐྱིལ་རྒྱུ་དང་། བྱང་འཛིན་ཆེ་མོའི་ཕྱག་རོགས་ཞུ་རྒྱུ། ཕྱག་མཛོད་ལྷ་པོས་གྲྭ་ཚང་གི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཀྱི་འགན་འཁུར་རྒྱུ། ཆབ་རིལ་དང་། ཆོས་ར་དཀོན་གཉེར་གྱིས་དགེ་སློབ་ཀྱི་ཕྱག་གཡོག་ཞུ་རྒྱུ། ཞལ་བཏྲ་བས་ལག་བདེ་(ཧ་ཕྱུག་ཞུ་མཁན)གྱི་ཤུ་རྩ་ལྷའི་འགྲོ་བྱེད་བྱ་སོགས་ཡིན། གྲྭ་ཚང་གི་འོག་ཏུ་ཨ་མདོ་དང་། མི་ཉག ཧོར་པོ། སུ་ཁང་། གྲགས་པ་བཅས་ཁང་ཚན་ལྔ་ཡོད་པར་ཁང་ཚན་སོ་སོར་ཡང་ཁང་ཚན་དགེ་རྒན་རེ་དང་མི་ཚན་དགེ་རྒན་རེ་ཡོད། ལས་སྡེ་ཆེ་གྲས་བསྐོ་གཞག་དང་སྤྱི་ཚང་གི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ཚོགས་འདུ་བ་སྡེ་ལས་སྡེ་ཐོན་ཇི་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ནས་གྲོས་བསྡུར་བྱས་རྗེས་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་དགོས་པ་ཡིན། གདན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཕྱིག་ཞུགས་ཟིན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་བརྒྱལ་བཏག་ལེགས་པར་ཟིན་པའི་དགེ་བཤེས་དང་། ཡང་ན་གདན་སར་བཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱངས་པ་མ་གནང་ཡང་རྒྱུད་དོན་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་གནང་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱུད་གྲུར་ཞུགས་ཆོག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཚོར་བསྐྱེད་རིམ་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། མཁན་པོ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད། དཀུན་ཆོས་དགེ་སློས་རྣམས་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་གནང་དགོས་ལ། བྱང་འཛིན་ཆེ་མོ་དང་། དགེ་སློས་གཞན་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་པས་གནང་དགོས། དགེ་སློས་བྱས་ཟིན་པའམ་ཡང་ན་དགེ་སློས་ལྷུས་པ་(གཏོང་སློ་བཏང་ནས་དགེ་སློས་བྱེད་མི་དགོས་པ)རྣམས་ལ་ལས་སྙེ་ཐོན་ཟིན་ཞེས་དམིགས་བསལ་གནས་རེ་འཁའ་མ་གཏོགས་རྒྱུན་གཏན་ཚོགས་ལ་

ཕེབས་མི་དགོས། གཞིས་ཁག་གི་ཐེ་པ(གཞིས་ཀ་སྤྲ་མ་ཟེར)རྣམས་ཕྱག་མཛོད་ཁང་ནས་བསྐོ་གཏོང་བྱེད་ཅིང་། ཕྱག་མཛོད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་སྟངས་རྒྱུད་མཁས་པ་ཞིག་ལ་འོས་འཛུགས་བྱས་ཏེ་ཁང་ཚན་རེ་ནས་གྲུ་པ་འགའ་ཞིག་རེ་བསྡུས་ཐོག་མཚོན་པོར་ཟན་བརྟག་ཕུལ་རྗེས་མི་ལྔས་འབགན་འཁུར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཕྱག་མཛོད་མི་ལྔ་ནས་མི་གསུམ་ལྷ་སར་གཏན་བཞུགས་དང་མི་གཅིག་གཙང་སྨད་གཞིས་སྡོད། གཅིག་གིས་ཆོས་རྫོག་གཉེར་པ་བྱེད་དགོས། འགན་འཁུར་དུས་ཚོད་ལོ་ལྔ་རེ་ཡིན་པ་དེའི་རིང་ཕྱག་མཛོད་འཁྲུར་ནས་རྩིས་སྤྲོད་མ་ཟིན་པར་གྲྭ་ཚང་དང་འདོད་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡིན། ཕྱག་མཛོད་ཟུར་པར་ལས་སྣེ་ནོན་ཟིན་གྱི་དམིགས་བསལ་མེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་རེ་ལས་སྣེ་ནོན་ཟིན་གྲས་ནས་ཕྱག་མཛོད་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཕྱག་མཛོད་ཁང་ནི་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། དེའི་གོང་རྒྱུད་པའི་དཔལ་འབྱོར་རྡོ་དམ་དེ་ལྷ་ཕྲང་ཞེས་མཁན་པོ་ནས་གནང་སྲོལ་ཡོད་པར། པར་སྐབས་ཤིག་གཏོང་སྒོ་གཏོང་ཕྱོགས་དང་། ཕྱི་འཇོག་སོགས་ཀྱི་ཐད་འབུལ་སྒོ་ཚང་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་སྐབས་མཁན་པོ་དང་བླ་མ་དབུ་མཛད་བར་ཕྱུགས་མ་མཐུན་ནས་གཞུང་བཀུགས་བྱས་པར་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བཀའ་བཅད་གནང་དོན་དུ་མཁན་པོ་དང་བླ་མ་དབུ་མཛད་ལ་སྐྱལ་འཕར་ཀོས་འཚམས་ལས་རྒྱུད་གྲྭའི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་རྣམས་ཕྱག་མཛོད་ཁང་གསར་བཙུགས་ཀྱིས་ཁང་ཚན་ལྔ་པོ་སོ་སོ་ནས་མི་རེ་བསྐོ་གཏོང་བྱས་པ་དེ་ཆོས་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་འགན་འཁུར་ལོ་ལྔ་རེ་བྱེད་དགོས་པའི་རིང་ཕྱག་མཛོད་ཁང་དུ་གཏན་སྡོད་བྱ་དགོས་པ་ལས་རང་ཤག་ཏུ་བསྡད་མི་ཆོག་པ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཚང་མ་ཕྱག་མཛོད་ཁང་རང་ནས་བྱེད་དགོས། ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་གཞིས་དང་། ཆོས་ཐོག་ཁག་གི་གཏོང་རྩ་སྐྱེད་འབབ་གཏོང་བསྐྱུ། རྒྱུན་ཚོགས་དང་ཆོས་ཐོག་སོ་སོའི་གཏོང་སྒོ་གཏོང་རྒྱུ། ཆོས་ཕོགས་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཀྱི་ལས་ཀ

རྣམས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཕྱག་མཛོད་གསར་པའི་འོས་མི་རྣམས་མགོན་པོའི་མདུན་ཟན་བཏག་ཞུས་ནས་གང་དོན་པ་དེར་བསྒོ་གཞག་བྱས་རྗེས་གསར་པ་དེས་ལས་འཁུར་བླངས་པ་དང་རྙིང་པ་རྣམས་བདེ་གསལ་ཞེས་པའི་ཁང་པ་དེར་སྤྲོ་སྟོད་ཀྱིས་རྗེས་སྐྱོད་མ་ཟིན་པར་ཕྱག་མཛོད་ཁང་དང་སྐྱིད་སྡུག་གཅིག་བྱེད་དགོས་མིང་། ཕྱག་མཛོད་རྗེས་སྐྱོད་ཟིན་རྗེས་རང་ཤག་ཏུ་བཤད་ཆོག་པ་ཡིན་འདུག རྒྱུད་གྲུར་ཞུགས་དུས་རྒྱུད་ཆས་དགེ་རྒན་དང་། སྐྱན་ལེང་དགེ་རྒན། ཁྲིད་མཁན་དགེ་རྒན། དགེ་ཚའི་དགེ་རྒན་བཅས་ཡོད་དགོས་མིང་། རྒྱུད་ཆས་དགེ་རྒན་ནས་ཞུ་གོས་ལྷམ་སོགས་རྒྱུད་ཆས་རྣམས་གྲ་ཕྲིག་དགོས་པ་སྟེ། རྒྱུད་གྲར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་ཆས་ཞེས་གཟན་ཤམ་སྟོད་འགག་སོགས་གྲྭ་པ་སྤྱི་མཚུངས་ཐོག་ར་དུར་ཆབ་ལྷུག གཞིར་བྱེད་མིང་གི་རལ་གྲི་དང་། རྒྱུད་གྱི། ཆབ་ལྷུག་གི་འདོགས་ཡུང་ལ་ལྷུགས་ཀྱི་ཐེལ་ཙེ་ཆུང་ཏུ་ཞིག རྒྱབ་འཇོག་དང་མདུན་འཇོག་ཅེས་རྩམ་སྟོད་ཚོགས་ཁུག་གཉིས། གདིང་བ། འདོག་ཐག རྒྱུད་ཞོར། ཞྭ་མོ་རྩེ་ཞྭ། ལྷ་གམ། དགེ་སྐོང་ཚོར་ཆོས་གོས་སོགས་དགོས་པ་ཡིན་ལ། སོ་རེ་རྒྱུད་ཆས་རྒྱག་ཕྲོད་ཅེས་གྲུ་བཀྱེས་གཞོན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཆས་ལ་མཁན་པོ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད། དགེ་སྐོས་བཅས་ནས་ཞིབ་བཤེར་ཐེངས་རེ་གནང་སྲོལ་ཡོད། གཞན་ཡང་སྐྱན་ལེང་དགེ་རྒན་གྱིས་བུ་སྦྱོང་ཚུལ་མཐུན་བྱ་རྒྱུའི་ཁག་ཐེག་བྱེད་དགོས་པ། ཁྲིད་དགེ་རྒན་གྱིས་ཕྲིག་ལས་ཀུན་སྤྱོད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ། དགེ་ཚའི་དགེ་རྒན་གྱིས་འདོན་ཆོས་རྟ་འདུར་དབྱངས་སོགས་བསླབ་དགོས་པ་ཡིན། དགེ་རྒན་དེ་རྒྱུད་དུ་ཞུགས་ནས་ལོ་བཞི་ཡན་ཟིན་པ་ཞིག་གིས་བྱེད་དགོས་ལ་གསར་ཞུགས་མ་བྱུས་གོང་སྐྱན་ལེང་དགེ་རྒན་དེས་གཟའ་འཁོར་གསུམ་གྱི་ནང་མཁན་པོར་སྐྱན་ལེང་ཞིངས་གསུམ་འབུལ་དགོས། རྒྱུད་དུ་ཞུགས་པའི་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་མེད་ཚེ་སྐྱན་ལེང་གསུམ་པ་མ་ཕྱུལ་གོང་སྐྱན་ལེང་འཛིན་ཆོག ཚོགས་སུ་གདིང་བ་བཏིང་བའི་ཉིན་ནས་རྒྱུད་པའི་གྲས་སུ་ཚུད་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་དང་ཆོས་ཐོག་གི་སྐོར་སོགས་ཞིབ་པ《རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས》དང་། ཕུར་ཕྱོག་ངག་དབང་བྱམས་པས་མཛད་པའི《གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུད་པ་སྟོད་སྨད་ཆགས་ཚུལ》སོགས་ལ་གསལ།

རྒྱུད་དུས་བྱ་བཞི། རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་དུས་དྲུ། ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དུས་དྲུ། འགྲོ་འདུལ་གྱི་དུས་དྲུ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དུས་དྲུབ། །

རྒྱུད་དྲུག་གི་སློབ་དཔོན་དྲུག ཨཱུ་རྒྱན་པས་སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་པའི་དོན་དུ་མཛད། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་ལྷ་སྲིད་དབང་དུ་བསྡུ་བའི་དོན་དུ་མཛད། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྒྱལ་བུ་ཟླ་ཁྲིད་འཛིན་གྱི་དོན་དུ་མཛད། རྒྱ་གར་མཁན་པོ་ཨུཏྟ་མཱུ་སྲིས་ཆུ་བོ་རཏྣ་རའི་འགྲམ་དུ་ཕྱི་རབས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད། རྒྱུད་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་ནཱ་ག་རྫུ་ནས་རྒྱ་མཚོ་འགྲམ་དུ་ཀླུ་དབང་དུ་བསྡུ་བའི་དོན་དུ་མཛད། སློབ་དཔོན་ལྭ་ན་ཀ་མ་ལ་ཤི་དྲུས་དལ་བཞེངས་དུས་ལྷ་སྦྱིན་དྲངས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་དོན་དུ་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །

རྒྱུད་བདུན། ཟ་རྒྱུད། ཕྱི་རྒྱུད། ཕྱི་མའི་ཕྱི་མའི་རྒྱུད། བསྡུས་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད། འཕྲོས་རྒྱུད། ཆ་མཐུན་རྒྱུད།

རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ལ་ནང་དོན་མཆོག་དམན་གྱི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་ནས་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞིར་ཕྱེ་བ་སྟེ། ༡. བྱ་རྒྱུད། ༢. སྤྱོད་རྒྱུད། ༣. རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། ༤. རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་བཅས་ཡིན། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་གོ་དོན་བཤད་ཚུལ་ལ་བོད་ཀྱི་ས་སྐྱ་དང་། རྙིང་མ། བཀའ་བརྒྱུད། དགེ་ལུགས་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་རྩོམ་པ་པོ་དང་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་བྱ་རྒྱུད་ནི། ཕྱིའི་ཀུན་སྤྱོད་ཁྲུས་དང་གཙང་སྦྲ་སོགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཐབས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དང་། སྤྱོད་རྒྱུད་ནི། ཕྱི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དང་ནང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ནི། ནང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནི། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྦྱོར་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཅིང་། དེ་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པོ་སོ་སོར་ངོ་བོ་དང་སྒྲ་དོན། ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། འཇུག་སྒོ་དབང་། བསྐྱེད་བྱ་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ། ལམ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ། བསྒྲུབ་བྱའི་དངོས་གྲུབ། ས་ལམ་འབྲས་བུ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞིབ་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང《སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ》དང་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ》ཀྱི་འགྲེལ་བཅས་ལ་གཟིགས།

རྒྱུད་སྡེ་གཉིས། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག

རྒྱུད་སྡེ་དྲུག ༡. བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྲི་ཡ། ༢. སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཨུ་པ། ༣. རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཡོ་ག་སྟེ་ཕྱི་ཐུབ་པ་རྒྱུད་གསུམ། ༤. ཕ་རྒྱུད་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་མ་ཧཱ་ཡོ་ག ༥. མ་རྒྱུད་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ཨ་ནུ་ཡོ་ག ༦. གཉིས་མེད་རྒྱུད་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་སྟེ་གསང་སྔགས་ནང་རྒྱུད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་དྲུག་གོ

གསར་མ་པ་དག་མདོ་སྡེ་རྟོག་པའི་རྒྱུད། བྱ་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་གསང་མཐའི་རྒྱུད་དང་དྲུག་སྡེ་འདི་མཆོག་བསྡུས་རྒྱུད་ནས་བཤད་དོ། །

རྒྱུད་སྡེ་བདུན། བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད། རྟོགས་པའི་རྒྱུད། གཉིས་ཀའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དོ། །

རྒྱུད་སྡེ་བཞི། རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་དོན་གཅིག

རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཁྱད་པར། སྟོང་པ་དང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལ་སྟོས་པ་དང་། བྱ་བ་ཏ་ཙམ་ཞིག་མང་བར་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྟོས་པ་དང་། ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་ཏིང་འཛིན་གཉིས་ལས་ཏིང་འཛིན་གཙོ་བོར་འབྱུར་བ་ལ་སྟོས་པ་དང་། ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་གོང་ན་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱེད་ནུས་པའོ། །

རྒྱུད་སྡེ་ས་སའི་བསྙེན་ཆེན། མི་གཞན་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བ་དང་། རབ་གནས་སོགས་མ་བྱས་གོང་དུ་ལྷའི་སྔགས་དེར་ཡིག་འབྲུ་གྲངས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཟླས་པ་གཏོང་དགོས། དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་དང་མཚུག་ཏུ་བཟླས་པའི་གྲངས་དེས་ཆོག་གི་བཙུའི་ཆ་ཡོངས་པའི་སྦྱིན་སྲེག་འབུལ་དགོས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བསྙེན་ཆེན་ཟེར།

རྒྱུད་རྣམ་པར་འཕྲུགས་པ། ཕ་མ་གཉིས་སུན་མཆེད་ཡིན་པའི་རིགས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་བུ་ཕྲུག་ནི་རུས་རྒྱུད་གཙང་མ་མིན་པའི་དོན།

རྒྱུད་པ་རང་གིས་ཟིན། བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རང་གིས་ཟིན་ཐུབ་པ།

རྒྱུད་བླ་མའི་བརྗོད་བྱ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན། སངས་རྒྱས། ཆོས། དགེ་འདུན། རིགས་ཁམས། བྱང་ཆུབ། ཡོན་ཏན། འཕྲིན་ལས་རྣམས་སོ། །

རྒྱུད་མངས། འདི་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྒྲ་སྙན་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་རྒྱུད་གསུམ་པ་ནས་རྒྱུད་ཉེར་ལྔ་བར་དུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུད་སྐུད་རེ་ལ་སྒྲ་གདངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ནས། རྒྱུད་སྐུད་གསུམ་ལས་མེད་ཀྱང་སྒྲ་གདངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་གཡོན་པའི་སོར་མོའི་འདེགས་འཇོག་གི་སྒྱུ་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོན་དགོས་པ་བཅས་ཡོད།

རྒྱུད་སྨད་སྒྲ་ཚང་། དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་ནི་རྗེ་ཙོང་

ཁ་པའི་དངོས་སློབ་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་དུ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུབ་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེས(མཛད་ནམ་ཞིང་པ་གཤམ་དུ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ཞེས་པར་གཟིགས)དངོས་སུ་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་འཛུགས་པར་མཛད་པ་སྟེ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕག(1419)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཕྱག་ཏུ་བསྣམས་ནས་ཁྱེད་ཅག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་འཛིན་ནུས་པ་སུ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་ལན་འབབ་ཞིག་སྩལ་བ་ན། མཁས་པ་གཞན་སུས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མ་ནུས་པའི་ཚེ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མཛད་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་གསང་བ་འདུས་པའི་གསེར་སྐུ་དང་། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་གླེགས་བམ། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག འཆམ་གོས། དབྱུག་ཏོ། ཞགས་པ་སོགས་གནང་ནས་ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ལོ་ཤས་རྗེས་གསང་ཕུ་མཐོང་སྨོན་གྱི་ཚང་གི་ལྷ་མའི་མཛད་འཕྱུར་དེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ལ་གཏད་དེ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ཉིད་གཙང་ཤབ་སྟོད་ལྷུན་པོ་རྩེར་ཕྱིན་པས་སེ་ཏུ་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་བདག་མོ་སྐྱ་དཔལ་གྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཕྱག་ལེན་བཞིན་སྒྲུབ་དཀྱིལ་བཞེངས་མཆོད་དང་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་བཙུགས། སྲད་རིན་ཆེན་རྩེ་པས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་སྲད་གཞུང་དུ་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་ཞེས་པའི་གྲྭ་ཚང་བཏབ་པས་གཙང་གི་སྲད་རྒྱུད་ཅེས་རྒྱུད་ཕྱོད་རྙིང་པར་གྲགས་པ་བྱུང་། ལྷུན་པོ་རྩེའི་སྣ་རབས་བཞི་པ་འཕགས་འོད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཞུས་ཤིང་ཞབས་ལ་གཏུགས་པར་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག་དང་། འཆམ་གོས་སོགས་ཀྱང་ཉེན་དུ་བསྩལ། སྲད་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསང་བ་འདུས་པའི་འཆད་ཉན་འཛུགས་པར་མཛད་ནས་འདུལ་ནག་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་འཆད་ཉན་པར་བསྐོ་གཞག་མཛད་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གནང་བའི་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་ཀྱི་གླེགས་བམ་བསྩལ།

དེ་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆུ་གླང(1433)ལོར་དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས་པར་དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྨད་ཅེས་སུ་གྲགས། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་པར་གཏེགས་ནས་དབྱར་སོས་གཉིས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་། སྟོན་དུས་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་དང་། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད། ན་རོ་ཆོས་དྲུག འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཁྲིད། དེའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔའི་ཁྲིད། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཁྲིད་རྣམས་འདེབས་པར་མཛད་པ་འདི་རྣམས་ལ་ཁྲིད་ཆེན་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། དེའི་སྟེང་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྲིད་དང་། གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་བསྣན་ནས་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་དུ་ཡང་གྲགས་པ་དེའི་སྟེང་དུང་ཆུང་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་ཁྲིད་ཀྱང་འདེབས་པར་མཛད། དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་གསུམ་བསྐྱངས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྦྱིན་པ་དཔལ་ལ་གཏད་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གནང་བའི་གསང་འདུས་ཀྱི་གསེར་སྐུ་དེ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་རྟེན་དུ་གནང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་འདས་རྗེས་དེའི་ཕྱག་སྲོལ་ཉམས་པ་མེད་པར་རྒྱུད་ཆེན་སྦྱིན་པ་དཔལ་དང་གྲགས་བཟང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་ལྔར་ཆོས་པར་གཏེགས་སྲོལ་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག(1959)ལོ་བར་ཡོད། སྔོན་དུས་གནས་གཞི་གཙོ་བོ་དགའ་ལྡན་དུ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་སྨད་ནས་གནས་གཞི་ལྷ་སར་ཆགས་པ་ཡིན་སྐད། འགའ་ཞིག་གི་གསུང་སྲོལ་ལ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནུབ་ངོས་སྟེ་དཔོན་དགའ་བཞི་བའི་ཁང་པ་རྗེ་རིང་ཞེས་པ་དེ་རྒྱུད་སྨད་འདུས་ཚོགས་བཞུགས་པ་རྗེས་སུ་ད་ལྟའི་རྒྱུད་ཁང་དུ་གཞི་ཕབ་སྐད་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་། ཡང་རེ་འགས་ལྷ་སའི་ཀླུ་ཕྱུག་སེང་གེ་ཤག་ཅེས་པ་དེ་ཐོག་མར་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་འདུ་ཁང་ཡིན་པ་དེ་ནས་ད་ལྟའི་རྒྱུད་ཁང་དུ་

སྤོས་མེར་ཡང་དག་གྲོས་ཙམ་ཡིན། ད་ལྟའི་རྒྱུད་ཁང་ཤུང་པོ་ཙན་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་བྱ་བྲལ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་མཁན་པོ་གནང་སྐབས་བདེ་ཆེན་གསང་ཕུགས་མཁར་གྱི་རྒྱུད་སྨད་ཆོས་ཐོག་འདུ་ཁང་དང་། ལྷ་སའི་རྒྱུད་སྨད་འདུ་ཁང་གསར་རྒྱག་མཛད་ཅེས་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ཞིང་། རྒྱུད་སྨད་ལྷ་སར་གཏན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་རྒྱུད་ཁང་ཤུང་པོ་ཙན་གྱི་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས(ཀ་རིང་བཞི་ཚུད)གཙང་ཁང་ཐོག་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཀ་རིང་བརྒྱད་དང་ཀ་ཐུང་བརྒྱད་ཅན་ཡོད་པའི་ཤར་ངོས་མགོན་ཁང་ཀ་བ་དགུ། གཙང་ཁང་གི་ཐོག་མ་གཉིས་པའི་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་མདུན་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ཀ་ཐུང་དྲུག་ཅན། གཙང་ཁང་ཐོག་མ་བཞི་པའི་སྟེང་ནུབ་ངོས་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་དང་། ཤར་ངོས་མཁན་པོའི་གཟིམ་ཆུང་ལེ་ཡག་དང་བཅས་པ། དབུས་སུ་བློས་བླངས་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ལྡན། འདུ་ཁང་གི་མདུན་སྒོ་མཆོར་སྟེང་རབ་གསལ་ཀ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཕྱག་མཛོད་ཁང་ཡིན། གྲྭ་ཁང་སྟེང་མཆོད་པ་ཁང་དང་། ཕྱག་མཛོད་ཁང་གི་རྟང་ཁང(ཐབ་ཚང)མཛོད་ཁང་སོགས་ཁང་མིག་བརྒྱ་གྲངས་སྙེར། གྲྭ་ཁང་གི་ནུབ་ངོས་ཁྲི་ཐོག་ཁང་ཞེས་སྟོན་དུས་ལྷུང་སྐུ་བཞུགས་གནས་ཐོག་ཚད་བཞི་ལྡན། གྲྭ་ཁང་གི་ཤར་སྐོར་རུང་ཁང་། གྲྭ་ཁང་གི་མདུན་ཏུ་རྡོ་བཅལ། དེའི་ནུབ་ངོས་ཚོས་ར་སོགས་དང་། གྲྭ་ཁང་གི་སྤྱི་སྐྱིའི་ནུབ་ངོས་སུ་གྲྭ་ཤག་ཐོག་མ་གཉིས་ལྡན་ར་སྐོར་དང་བཅས་པ་གསུམ་བཅས་ཡོད་ལ་དེ་མིན་ཁྲོམ་གཟིགས་ཁང་གི་བྱུང(དེང་སྐབས་ཡི་ཅིན་ལམ་གྱི་ལྷོ་ངོས)དུ་རྒྱུད་སྨད་ཁང་གསར་ཞེས་ཁང་པ་གསུམ་ཐོག་སྒོ་ར་དང་བཅས་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་དབུས་སུ་མཁན་པོའི་བཞུགས་ཁྲི་དང་། དེའི་གཡས་ངོས་སུ་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་འདྲ་སྐུ། མཁན་ཁྲིའི་གཡས་ཀྱི་ཀ་བའི་ངོས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེར་གནང་བའི་གསང་འདུས་ཀྱི་གསེར(ཟངས)སྐུ་ཐོ་གང་ཙམ་ཅིག་ཅན། གདོང་གྲལ་གྱི་ནུབ་ངོས་གྲལ་འགོར་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི། གཙང་ཁང་གི་སྒོ་གཡས་གཡོན་དུ་དབྱལ་གདུང་གཉིས། འདུ་ཁང་གི་གྱང་ལྡེབས་ཤར་ནུབ་ཏུ་ཡི་དམ་གྱི་བྲིས་སྐུ་སྣ་ཚོགས་དང་། གཞུང་སྒོའི་ཤར་ངོས་སུ་རྣམ་སྲས་ཀྱི་བྲིས་སྐུ་གསུམ་དང་ནུབ་ངོས་མགོན་པོ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གི་བྲིས་སྐུ། དགེ་བསྐོས་ཀྱི་ཁྲི། སེང་གཡབ་ཀྱི་ངོས་སུ་ཞུབ་དབང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་སོགས་ཀྱི་བྲིས་སྐུ། གཙང་ཁང་ནང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་ཐོག་ཚད་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་སྲས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན། དེ་མིན་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཆུང་དུ་མ། བཀའ་འགྱུར་སོགས་གླེགས་བམ་དུ་མ་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་བཅས་པ་མགོན་ཁང་ནང་འཇིགས་བྱེད་ཐོག་ཚད་ཉིས་ལྡན་གཙོ་བཞུགས་ཀྱི་གསང་བདེ་མགོན་ཆོས་ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན། བར་ཐོག་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ནང་རྗེ་ཉིད་གཙོ་སྒྲོལ་ལྗང་གི་ཐེབས་བྲིལ་གསུམ་ཙུན་མར་གྲགས་པ་དང་། ལྗང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་བདེ་མཆོག་གི་ལི་སྐུ་སོགས་མང་པོ། ཐོག་ས་གསུམ་པའི་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་ནང་གྲུབ་དབང་དབེས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་དངུལ་གདུང་དང་འདྲ་སྐུ་སོགས། ཐོག་ས་བཞི་པའི་བློས་བླངས་ཁང་ནང་རྗེ་ཉིད་གཙོ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཆ་ཆས་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་ཅན་ཐོག་ཚད་མ་དང་འཁོར་ཉེ་སྲས་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་འཇིམ་སྐུ་དང་། རྟ་མགྲིན་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་དང་། འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་འཇིམ་སྐུ་ཁྲུ་གང་ལྷག་ཙམ་རེ་སོགས་སྐུ་བརྙན་མང་པོ། ཀ་བའི་བར་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་གསང་འདུས་བློས་བླངས་དང་། ཙཎྜ་དམར་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་འཇིགས་བྱེད་དང་བདེ་མཆོག་གི་བློས་བླངས་བཅས་ཡོད། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་སྒྲིག་གཞིའི་ཐད། དབུ་འཛིན་གཙོ་བོ་མཁན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་བླ་མ་དབུ་མཛད། བྱང་འདྲེན། དགེ་སྐོས། དཀོན་གཉེར། དྲུང་མཁན་བཅས་ཏེ་ལས་སྡེ་དྲུག་ཅེས་ཟེར། མཁན་པོས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་རྒྱུ་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱིས་བཅའ་ཡིག་བཞིན་སྒྲིག་ལམ་གནོན་འདོམས་དང་། གྲྭ་ཚང་ཚོགས་འདུའི་འགོ་འཛིན་སོགས་གནང་རྒྱུ། བྱང

འདྲེན་ཆེ་མོས་ཚོགས་གཞུང་དུ་འདོན་པ་ཏ་འདུར་དབྱངས་གསུམ་དང་རོལ་མོ་དཀྲོལ་རྟང་སོགས་སྒྲན་གཏན་དང་དམིགས་བསལ་ཆོས་ཐོག་ཁག་ལ་ཚོགས་ཞེངས་སོ་སོར་ཕྱི་ལྟར་རྒྱས་བསྡུས་དགོས་པ་རྣམས་དབུ་བསྐུལ་མཛད་རྒྱུ་དང་། བྱང་འདྲེན་གཞོན་པས་བྱང་འདྲེན་ཆེ་མོར་ཞུག་རོགས་ཞུ་རྒྱུ། དགེ་སློས་ཀྱིས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་སྒྲིག་ལམ་གཙོན་འདོམས་ཐོག་རང་ཐག་མ་ཆོད་པ་རྣམས་བླ་མ་དབུ་མཛད་ལ་དགོངས་སྙོར་ཞུ་རྒྱུ། ཚོགས་སུ་སྐྱབས་ཞུ་དང་སྨན་ལེང་ཞུ་རྒྱུ་སོགས་གནང་དགོས། དཀོན་གཉེར་དང་ཆབ་རིལ་གྱིས་དགེ་སློས་ཀྱི་ཕྱག་གཡོག་ཞུ་རྒྱུ། ཞལ་ལྟ་བས་ལག་བདེའི་འགོ་དང་ཇ་ཐུག་གཏོང་ཆོད་སོགས་ཡིན། ཞུ་ཚང་གི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ཕྱག་མཛོད་ཁང་ནས་བྱེད་ཅིང་གཞིས་ཁག་སོ་སོར་གཞིས་ཀ་ཧླ་མ་(གཞིས་སྡོད) གཏོང་རྒྱུ་དང་། ལོ་འཁོར་གཏོང་ཡོང་རྩིས་རྒྱག སྦྱིན་བདག་ཆེ་ཆུང་ལ་སྟེ་ལེན་ཞུ་རྒྱུ། གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་ནས་གཏོང་སྒོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་ཅུང་ཁང་དུ་ཞལ་ལྟ་བར་རྩིས་སྤྲོད་རྒྱུ། གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་འབྱོར་ན་ཁུངས་སུ་སྐྱེལ་རྒྱུ། ཆོས་ཐོག་སོ་སོའི་གཏོང་སྒོ་ཞལ་བལྟ་བར་རྩིས་སྤྲོད་རྒྱུ་སོགས་ཡིན། ཕྱག་མཛོད་རྣམས་ནི་ཁང་ཚན་ལྟ་ནས་གྲྭ་པ་བསྐྱེད་རིམ་པ་ཕ་ཡུལ་དབུས་པ་ཡིན་པའི་མི་རེ་འཛུགས་དགོས་པ་དང་། འགན་འཁུར་དུས་ཚོད་ལོ་ལྔ་རེ་ཡིན་འདུག རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་ཚ་བ་དང་། གསེར་ཀོང་། ཨ་མདོ། ཧྲི་ཧོར། རྒྱལ་རོང་བཅས་ལྔ་དང་། ཚ་བ་ཁང་ཚན་ལ་འབྲོག་མི་དང་། ལྷན་མ་སོགས་མི་ཚན་བཅུ་དྲུག་དང་། ཨ་མདོ་ཁང་ཚན་ལ་བྱ་ཁྱུང་དང་། གཙང་པ་སོགས་བཞི། ཧྲི་ཧོར་ལ་དཀར་མཛེས་དང་། ཛ་པ་སོགས། རྒྱལ་རོང་ལ་དར་མདོ་སོགས་མི་ཚན་ཡོད་ལ་ཁང་ཚན་སོ་སོར་ཁང་ཚན་སྤྱི་རྒན་ཞིག་གྱུ་བ་རྒན་པ་རེ་ཡོད་པ་བཅས་སོ། |

རྒྱུད་སྨིན། སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འཁོད་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར།

རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གསུམ། མ་ཧཱའི་རྒྱུད། ཨ་ནུའི་ལུང་། ཨ་ཏིའི་མན་ངག་གོ།

རྒྱུད་བཤད་ཐབས་གཉིས། སློབ་བཤད་ཚོགས་བཤད།

རྒྱུད་གསུམ། རྒྱུ་ཐབས་འབྲས་བུའི་རྒྱུད།

རྒྱུད་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ལམ། ཀུན་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུད་ལ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བ། ལུས་ཐབས་རྒྱུད་ལ་དབང་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྒོམ་པ། མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ལ་སྐུ་ལྔ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔའི་ཡོན་ཏན་འཆར་བའོ། |

རྒྱུན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དུས་ཀྱི་ཆ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཡན་ཆད་མཐུད་པའི་ཡུན་ཚད་དེ། ལོ་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཞག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། |གཞུང་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རྟག་པར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་གཞི་དེ་ཡང་། དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པར་འདུག་པའི་ཡུན་དེ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལྷས། ཇི་ལྟར་རྒྱུན་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། |རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བྱར་འགྱུར་བ།| ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། |དངོས་པོ་རྣམས་གནས་པའི་ཡུན་རིང་ཐུང་ཇི་ལྟར་སྣང་ཡང་། སྐད་ཅིག་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདུ་བའོ། |

རྒྱུན་ཆས་ཁ་གསར། གཟབ་སྤྲོས་མེད་པའི་རྒྱུན་ཆས་གསར་པ།

རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ཡིན། རང་གིས་འདྲེན་བྱར་གྱུར་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་བར་ཆོས་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མ་ཐིན་པའི་ནང་གི་མཐའ་མ་ཡིན་པས་ན། རྒྱུན་མཐའ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན།

རྒྱུན་པར། རྒྱུན་དུ། ནམ་རྒྱུན། རྒྱུན་ལྡན།

རྒྱུན་འབྱམས་པ། ཁྱབ་གདལ་དུ་སོང་བ།

རྒྱུན་ཞུགས། དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའི་བསྡུས་མིང་། ཞ་ཕྱིའི་ནང་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས།

རྒྱུན་བཤགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། སྡིག་པ་བཤགས་པ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། སྨོན་སེམས་བསྐྱེད་པ། འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པ། བསྔོ་བའོ། |

རྒྱུའི་རྫོན་རིགས་བཞི། ༡. སྣང་གཞེན་བལ་ཐོད་ཅན། ༢. འབྱུལ་གཞེན་བལ་མཆོད་ཅན། ༣. སྒྱུ་གཞེན་དུ་རིག་ཅན། ༤. དུར་གཞེན་མཆོད་ཆ་ཅན་བཞི་ལ་ཟེར།

རྒྱུས་མ་འཚལ། ངོ་མ་ཤེས།

རྒྱོ་འདོད་ཀྱི་ལྷམ་བུ། དབང་པོ་ལག་པ། (ཙ)

རྒྱོགས། འདི་ནི་མེ་སྐྱོགས་སོགས་དེང་སང་གི་མཚོན་ཆའི་རིགས་མིན་པར། ཀླུ་པ་དང་ཕྱོན་པ་ཆེས་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་རྫོ་ཆེན་གྱི་རྒྱུགས་ཏེ་ཤིང་སྡོང་ཆེན་པོ་བཀུག་ནས་བཞག་པའི་རྩེ་མོའི་སྟེང་དུ་རྫོ་ཆེན་གྱིས་མནན། ཤིང་གི་རྩེ་མོའི་གཉོམས་གཅིག་ནས་ཐག་པ་འཇེན་ཏེ་འཕང་ས་ཆོག་པའི་སྟབས་བདེའི་རྒྱོགས་ཆེན་ཞིག

རྒྱོན་མ་གཡེངས་པ། རྒྱོ་མ་གཡེངས་པ། སྨད་འཚོང་མ།

སྒང་བུའི་སྨན་རྒྱ་རྩ་དགུ་པ། ༡. རྒྱ་ཙ་སྒང་དོ། ༢. ཤིག་ཤིན་སྒང་དོ། ༣. གསེར་སྦྱི་སྒང་དོ། ༤. ཁ་རུ་ཚ་སྒང་དོ། ༥. བི་ཕི་ལིང་སྒང་དོ། ༦. སྒྲད་དཀར་སྒང་དོ། ༧. ཤུག་སྐྱེལ་སྒང་དོ། ༨. ལྕམ་པའི་འབྲས་བུ་སྒང་དོ། ༩. ཤྲ་ཁྱི་དྲི་ཙམ།

སྒེག་མ། སྒག་མ། ཨོག་མ། (ཙ)

སྒང་གྲོང་ཁྲིད་བླ་ཞབས། ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སྒང་གྲོང་ཁྲིད་ཁག་གི་འབྲུམ་མི།

སྒང་དྲུག བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་སྨད་ཕྱོགས་ཏེ། ཟལ་མོ་སྒང་། ཚ་བ་སྒང་། སྨར་ཁམས་སྒང་། སྤོ་འབོར་སྒང་། དམར་རྫ་སྒང་། མི་ཉག་རབ་སྒང་རྣམས་སོ། |

སྒང་གསུམ། མདོ་ཁམས་ཏེ་སྨད་ཁམས་དང་། མདོ་སྨད་དེ་གཡེར་མོ་ཐང་། ཚོང་ཁ་སྐྱེ་ཀྱི་ཐང་བཅས་འབྲི་རྫ་དང་རྨ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་རྒྱུད་ཡུལ་ལུང་སྤྱིའི་མིང་།

སྒབ་རང་འགྲོ་བ། སྤྱོད་བྱེད་ལུད་ནས་འགྲོ་བ།

སྒམ་པོ་པ། རྗེ་མི་ལའི་སློབ་མ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། གཞོན་ནུའི་དུས་སྨན་བསླབས་ནས་མཁས་པར་གྱུར་པས་ལྷ་རྗེར་གྲགས་ལ། ལམ་རིམ་ཐར་རྒྱན་མཛད་པ་པོ་ཡང་ཡིན། འདིའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ལ་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས། ནང་གསེས་ཆེན་བརྒྱུད་ཡོད་དོ། |

སྒར་ཁག སྒྲ་འདུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་སྒར་ཁག་ཆེ་ཤས་སྟེ། ཕྱི་ཉ་སྒར་བ། མི་ཉག་སྒར་བ། འཇམ་དབྱངས་སྒར་བ། ཐུབ་བསྟན་སྒར་བ་ཞེས་ཆེན་ཆོས་མཛོད། ཆུ་བཟང་སྒར་བ་ཕུན་ཚོགས་མཛོད་དགའ། གསེར་ཏོག་སྒར་བ། ཨ་ཀྱཱ་སྒར་བ། ཆེ་མོས་སྒར་བ། ལྷུག་མཆེར་སྒར་བ། ར་ཕོ་སྒར་བ། མགོན་རུ་སྒར་བ། ཐུབ་པར་སྒར་བ། མཚན་སྒོམ་ལས་སྒར། མ་ཀུ་སྒར། སྲ་དུས་སྒར། རྒྱ་ཡག་སྒར། ཨེན་ཇ་ཡུའི་སྒར། ཤིའུ་ཀུ་སྒར། ཟོ་རྒུ་སྒར། ཉེ་རྒུ་སྒར། ཀེ་རྒུ་སྒར། ཚོ་འབུམ་སྒར། ཚ་གན་ཆོས་རྗེའི་སྒར། སུ་ཉིད་སྒར། ཉིས་ལུང་སྒར། ཨོར་ཏུ་སུའི་སྒར། ཨོའི་དཀན་སྒར། ཆ་ཏན་སྒར། གོང་བ་སྒར། དཀའ་ལྡན་སྒར། སྤུ་རྡེན་ཆོས་རྗེ་དང་སློན་པོའི་སྒར་བ་སོགས།

སྒར་ཆེན་འཛམ་གླིང་རྒྱན། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཕྱོགས་སྒར་གནང་སྐབས་དང་། ཚ་ཞག་བཞུགས་འཛུགས་སྐབས་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། སྒྲིག་ཁྲིམས། ཞབས་བྲས་ལས་ཚན་རིམ་པ་མང་པོའི་འཁྲུག་བཀབ་བྱེད་སྒོ་དང་ཕྱོགས་རྟོགས་ཞབས་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱོགས་བྱེད་སྒོ་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་ཡོད་པའི་བཞུགས་སྒར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ཡིན། བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་ཆེར་བཞུགས་སྒར་དང་ལས་ཚན་མང་བའི་རིམ་པ་ཅན་གྱི་སྲོལ་པ་དེ་ནི་ཐོག་མར

འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་གཙོ་འཛིན་མཛད(ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ལ་གནས་སུ་བཙུགས་པའི་ཧྲུ་སི་སྟོན་ཡུའི་སི་ཏུའུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཡི་གཙོ་འཛིན)སྐབས་ལས་ཚན་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་དང་། བཞུགས་སྐར་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་ལམ་སྲོལ་ཐོག་མར་ཐུང་ཞིང་། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་ཡས་མས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཞབས་གྲལ་འཁལ་ཞིག་དང་། རྒྱན་ལྡན་ཞབས་ཞུ་སྒྲིབ་མ་སོ་སོས་སྐབས་བསྟུན་ཞུ་བ་མ་གཏོགས། ལས་ཚན་རིམ་པ་དང་། བཞུགས་སྐར་ཐ་སྙད་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་པ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་མཆོག་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་ཐ་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་མུར་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི(༡༣༥༨)ལོར་མཇུང་ཡུའི་གདན་ས་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་སྟེ་ལམ་བར་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་ཐུགས་འགོར་བྱུང་ཞིང་། ལྕགས་ཕྱི(༡༣༨༠)ལོར་གཞི་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་འཁྱོར་བྱུང་སྟེ་ཆུ་སྟག(༡༣༨༢)ལོ་བར་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་སྟེ་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་གར་བཞུགས་རིང་ཆོས་སྐར་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་ལས་ལས་ཚན་རིམ་པ་དང་། ཆིབས་ཞབས་དཔོན་རིགས་བྱེད་སྒོ་མང་པོ་བཅས་མེད་ཚོད་རེད། དེ་བཞིན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་སྐུ་གོང་མའི་དུས་དང་འདྲ་བར་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ནན་ཅན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་གོང་མས་བཀུར་བཟློག་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞུས་པར་བརྟེན་མཛད་འཕྲིན་དང་མཚན་གནས་གང་ཅི་ཐུར་ལས་རྗེ་མཐོར་ཕེབས་ཡོད་ཀྱང་། ཞབས་ཞུའི་ལས་ཚན་གོ་རིམ་དང་། བཞུགས་སྐར་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲིག་བཀོད། ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་སོགས་རྒྱས་སྤྲོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཛད་མི་འདུག་ཅིང་། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་སྐབས་ལ་ཡང་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མའི་དུས་བཞིན་རྒྱུན་འཁྱོངས་གནང་བ་ལས་གསར་དུ་སྤྲོས་པ་གཞན་མཛད་མེད་ཚོད་རེད། སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་སྐུ་ཕྲེང་སྟོན་མ་ཆོའི་སྐབས་ལས་མཛད་འཕྲིན་ཆེ་ཞིང་། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཕྲེང་དཔྱིད་ཡིས་གསུང་བཀུར་དང་། འཇང་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྦྱིན་བདག་སྟོབས་འབྱོར་ལྡན་པའི་མཐའ་མཚམས་རྒྱལ་ཁྱབ་མང་པོས་དད་འདུན་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་མི་ཆད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། གོང་པོ། དར་མོ། འབར་ཁམས། ཨ་མདོ་སོགས་སུ་ཕེབས་བཞུགས་མང་ཐོག ཞབས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སློབ་མ་དང་། ཆིབས་ཞབས་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་སྐར་གྱི་སྒྲིག་པ་རྒྱ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ། ཞབས་གྲལ་ལས་ཚན་བཅུ་གསུམ་སོ་སོར་ལས་ཞུ་ལས་གོ་ལས་འཁྱན་བཅས་གོང་འོག་རིམ་པ་མང་བ་དང་སྐར་དཔོན་དང་། སྐར་པའི་ཁྲིམས་དཔོན། ཁྲིམས་རིས་པ། ཞིན་རྟོག་པ། གཉན་འཛགས་ཞབས་ཞུ་པ། གསུང་ཞབས་ཆོག་གྲུ་བ་སོགས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་དྭ་ཚང་ཞིབ་རྒྱས་གཏན་འགོ་ཚུགས་འདུག་པ་བཅས། སྐར་པའི་བཀོད་སྒྲིག་ཞིབ་པར་འཇེ་ལོ་ཙྪ་བ་ཚེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཀརྨ་ཀམ་ཚང་གི་ཆོས་འབྱུང》སྟེ་དགེ་དཔར་མ་པོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༢༨༥ནས༢༨༧བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སྐར་པ་རི་ཁྲོད། སྐར་པ་རི་ཁྲོད་ནི། སྒྲིང་ཕྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡོངས་འཛིན། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་ལྔ་པ་དག་དབང་ཞུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཐུག་བཏབ། སྒྲིང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་ནས་ཞལ་བདག་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་གྲུ་གྲངས༡༨ཡོད། དགོན་བདག་སྒྲིང་བླ་བྲང་ཡིན།

སྐལ་དཀྱིལ། ཤོག་པ་ཡངས་པོ། (ཅ)

སྐལ་བ་དྲུག སྐལ་ཚིགས་དྲུག་པ། (ཅ)

སྐྱིལ་སྟེང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན། མདོ་སྨད་རེབ་གོང་རོང་འབྲོག་ཚོ་ཞྭའི་ནང་ཚན་ཚོ་འདུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚོ་འདུའི་སྐུ་དཔོན་ཆོས་མཛད་དང་། ཡུམ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༨༡)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་པཎྜ་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་ཐོག་མར་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་དབེན་གནས་དམ་པ་སྐྱིལ་སྟེང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྤྱན་སྔར་ཞུགས་ཏེ་སྐྱང་ཀྱའི་ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཚངས་སྤྱོད་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ཚིག་ཐལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་མནོས། མཚན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲུག་ལོ་ནས་རྗེ་ཞྭ་དམར་པ་སྐྱེ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀུན་དགའ་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན། ཚེ་འདུའི་ཡོངས་འཛིན་ཕྱང་ཆུབ་ཀུན་གྲངས་བློ་བཟང་བསྟན་པ་བཅས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་སྨོན་སུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེར་དུས་འཁོར་སྔགས་ཆེན་མཚོ་བྱུང་དཀྱིལ་པའི་དཔལ་ལས་དབྱངས་ཅན་བྲྀ་ཀ་ར་ཊའི་རྩ་འགྲེལ་དང་། སྙེལ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་པས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མཚན་མི་ཕམ་མཚོ་བྱུང་བཞད་པའི་ཡང་ཚེ་ཞེས་གསོལ་ཅིང་། ཕྲིས་ཀ་ཙན་དབྱངས་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་གཟིགས་རྟོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་ནང་ཐུན་ཚད་པར་གྱུར། སྙན་ངག་དང་ཟློས་ཀྱི་སྐོར་ཡང་བཤེས་གཉེན་མཚོ་བྱུང་དཀྱིལ་པའི་དཔལ་གཅིག་པུ་ལས་ལོ་ལྔ་ཕྱི་དཀྲུལ་གཅིག་ལ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་སྟེ་ཚ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིངས་སུ་ཕེབས། བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་ཡང་བསྐྱར་གཏུགས། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་བར་བླ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་པད་དུ་བཅར་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤབས་པར་བྱ་བའི་གནས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫུད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ནས་སྔགས་རྫོང་དང་། སྐྱ་སར། ཀ་རིང་། རྫོང་དཀར་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱལ། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་ཤར་བླ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཤར་སྐྱབས་མགོན་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལྷུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རྣམས་ལ་བསྟོད་པ་བསྐུལ་བའི་བཀྲལ་ལན་བསྐུལ་བའི་མེ་དཔྱད་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་དབུས་ནས་བསྐུར་བ་ཐུག་ཏུ་འགྱུར། མི་ཕྱི་ལོར་དགག་ལན་རྒྱ་ཡི་འཕྲུལ་འཁོར་བརྩམས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བཞི་པར་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསེར་སྦྲང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་ལ་རྗེ་འདིས་ལྷན་རྟོམ་རྟོགས་བརྗོད་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་མཛད་དེ་ཕུལ། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ཕྲག་ཡོན་ཏན་གྱི་བགོ་བཤས་ལ་སློབ་བསྐྱངས་པའང་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཤུ་ས་སྐྱུབ་རྩེ་ཕལ་ཆེ་བའི་བླ་སློབ། དགེ་བཤེས། རི་ཁྲོད་པ་མང་པོ་དང་། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བླ་སྤྲུལ་དང་སྔགས་པ། གཉེན་སྟོན་བོན་པོ་གཡུང་དྲུང་གི་རྒྱུད་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན། ཐེ་ཡིང་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྐྱབས་པའི་རྒྱ་རིགས་སློབ་མ་སོགས་དགེ་ཕྲུག་སྟོང་ཕྲག་བཅལ་བ་བྱུང་། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཐུ་སློབ་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་ཀྱང་མཁས་པའི་རྒྱལ་ཐབས་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་དང་། སྐར་རྩིས། ཚབ་སྙིག སྙན་ངག་གི་སྐོར། ཡས་ཞུ་མར་བཤད་ཀྱི་གཏམ་རྫོ་མཚར་བ་སོགས་པོ་ཏི་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༩༤༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐྱུགས་ཁ་བླངས། ཁ་སྐབས་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱུག་བརྫུད་པ།

སྐྱེའུ་ཆུང་། བྱ་ཅིག་ནང་འགྲོ་བ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་འདིར་སྐྱོ་ཆུང་གི་མིང་ངོ།།

སྐྱེར་ཆོས་ཆེ་བཅན་ཁག སྐྱེར་པ་དང་། ཆོས་གཞིས་ཟེར་བའི་བསྡུས་མིང་སྟེ་སྐྱེར་པ་ཆེ་བཙན་ཁག་གསུམ་དང་། ཆོས་གཞིས་ཆེ་བཙན་ཁག་བདུན་ལ་ཟེར། སྐྱེར་པ་ཆེ་བཙན་ཁག་གསུམ་ནི། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སྐེ་དཔོན་ཆེ་ཁག་གསུམ་སྟེ། ཡབ་གཞིས་བསམ་འགྲུབ་ཕོ་བྲང་པ། སྟོན་པ(ལྷ་སྲང་སྟེང་པ)རྡོ་རིང་དགའ་བཞི་བ་བཅས་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་གཞིས་ཆེ་

བཙན་ཁག་བདུན་ནི་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད། རྒྱུད་སྨད། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་། གནས་ཆུང་གྲྭ་ཚང་བཅས་བདུན་ཡིན།

སྒེར་ཆོས་རང་དབོན། སྒེར་པ་ཁག་དང་། དགོན་པའི་ལས་སྣེ་སོགས་རང་རང་གི་དཔོན་པོ།

སྒེར་པ་སྐུ་དྲག དེ་ཡང་ས་ཞིང་དང་མི་སེར་བཅས་པ་སྒེར་ལ་དབང་མཁན་མི་དྲག་ཆེ་ཆུང་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་གི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། དང་པོ། ཕུར་རྒྱལ་དང་བློན་ཆེན་གྱི་མི་རྒྱུད་དང་ས་གནས་ཁག་གི་སྡེ་དཔོན(བྲན་གཡོག་བདག་པོ་ཆེ་གྲས)ཆེ་གྲས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་སྟེ། དཔེར་ན། ཨེ་ལྷ་རྒྱ་རི་ནི་ཕུར་རྒྱལ་གྱི་མི་རྒྱུད་ཡིན་སྐད་དང་། སྒེར་པ་ཆེན་པོ་རྣམ་སྲས་གླིང་ནི་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མའི་ཨག་པའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་སྐད། སྒེར་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་ཆེན་ཐུགས་ཅན་ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་སྐད། སྒེར་པ་ཆེན་པོ་རྡོ་རིང་དང་། མདོ་མཁར། བཤད་སྒྲ་སོགས་ནི་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་གི་རྒྱལ་པོའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་སྐད་བཅས་ལྟ་བུ། ཁོང་ཚོའི་མེས་པོ་མི་ཤུང་བ་ཞིག་ལ་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོར་པོ་ལེ་དང་ཧུན་ཝང་གི་གོ་མིང་ཐོབ་ཡོད། གཉིས་པ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་དཔོན་གནས་གནང་བའི་སྐུ་དྲག ༡. ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་སྒེར་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཙ་དོན་ཕྱར་བྱུང་འཁོར་གྱི་དཔོན་གནས་བསྐྱལ་ནས་སྐུ་དྲག་ཏུ་གྱུར། ༢. ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་དུས་སུ་སེར་མོ་བའི་དབང་ཆ་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་ཆེད་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ནས་སེར་མོ་བ་ཕོན་ཆེན་ཞིག་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སུ་བསྒྲི་གཞག་གིས་ཁྱོན་བསྡོམས་རྩེ་དྲུང་བརྒྱ་དང་བདུན་ཙ་དོན་ཕྱར་དཔོན་གནས་བསྐྱལ་ནས་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་ཏུ་གྱུར། ༣. མན་ཆིང་གོང་མས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡབ་ལ་གུང་གི་གོ་མིང་ཕུལ་བ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཡབ་ཚང་ལ་གུང་གི་གོ་མིང་སྩོལ་ཆགས་པ་མ་ཟད། ཡབ་གཞིས་དང་ཞིང་ཁྲན་འབོར་ཆེན་སྤྲད་ནས་སྒེར་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ༤. སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་དང་སྟག་བྲག་གི་དུས་སུ་ཚོང་རིགས་ཅི་ཁག་ནས་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་གི་གྲས་སུ་ཚུད་པ་དཔེར་ན། སྤོམ་མདའ་ཡར་འཕེལ་དང་ས་འདུ་རིན་ཆེན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ། ༥. སྒེར་པ་ཆེན་པོ་ཕ་ལྷ་ནི་འབྲུག་པ་རྒྱལ་པོའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། སྒེར་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་ཁྲ་ཆེ་རིང་ནི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། ༦. བཀའ་བློན་རིམ་བྱུང་གི་མི་རྒྱུད་སྟེ། དཔེར་ན། ཞོལ་ཁང་དང་། རམ་པ། ཟུར་ཁང་སོགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ། པཎ་ཆེན་གྱི་ཡབ་གཞིས་དང་བཀྲས་ལྷུན་བླ་བྲང་གི་ལེར་སྐུ་དཔོན་རིགས་ནི་པཎ་ཆེན་ནང་སྐད་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་གཙང་ཁུལ་གྱི་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་ཡིན། བཞི་པ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་དང་། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ། བྲག་གཡབ་སྐྱོ་ལྡན་ཤེས་རབ། རི་བོ་ཆེའི་འཕགས་མཆོག་བཅས་དང་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་ཡབ་ཚང་དང་དེ་ཚོའི་དཔོན་རིགས་གཙོ་གྲས་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་འཛིན་ཁོངས་ས་ཁུལ་དེ་གའི་སྐུ་དྲག་ཏུ་གཏོགས། རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གིས་གོ་གནས་སྤྲད་ནས་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་གི་གདན་ཐོབ་བྱུང་བའི་དུད་ཚང་ཧ་ལམ་བཞི་བརྒྱ་ཡས་མས་ཡོད་ནའང་འགའ་ཞིག་མི་ཤི་ཁྲིམ་སྟོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། འགའ་ཞིག་རྒྱ་ནོར་གཞུང་བཞེས་བཏང་བ། འགའ་ཞིག་ཆབ་སྲིད་འཐབ་རྩོད་ནང་གནས་དབྱུང་བཏང་སྟེ་སྐུ་དྲག་ནས་མི་སེར་དུ་ཕབ་པ་བཅས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་མ་བྱས་གོང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཁོངས་སུ་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་དུད་ཚང་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་བདུན་མ་གཏོགས་ལྷག་མེད། དེ་ཁོངས་སུ་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་ཆེ་གྲས་དུད་ཚང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་། སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་འབྲིང་གྲས་དུད་ཚང་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་ཆུང་གྲས་དུད་ཚང་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་བཅས་ཡོད། རྒྱུད་འཛིན་སྐུ་དྲག་དུད་ཚང་རེར་གཞིས་ཀ་གཅིག་ནས་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་བར་དང་། ས་ཞིང་སོན་ཁལ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་ཕྲག་ནས་ཁྲི་ཕྲག་ཁ་ཤས་བར་དབང་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྒེར་པ་ཆེན་པོ་རྡོ་རིང་དུད་ཚང་གཅིག་པུས་ས་ཞིང་སོན་ཁལ་བཞི་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་བཟུང་ཡོད། འབྲོག་ཁུལ་གྱི་རྒྱུད་འཛིན་སྤྱང་དཔོན་ཡང་སྐུ་དྲག་གི་གྲས་སུ་གཏོགས། ཆབ་མདོ་དང་འབྲོག་ཁུལ་ས་ཆ་ཁ་ཤས་ལ་ད་དུང་རྒྱུད་འཛིན་དཔོན་ཁག་གཅིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྡེ་དཔོན་དང་། བརྒྱ་དཔོན་སོགས་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ས་གནས་དེ་གའི་བླ་བྲང་དང་རྫོང་གི་འགོ་འཛིན་འོག་ཡུལ་སྡེ་ཆུང་གྲས་འདུ་བདག་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ཁོ་ཚོར་ས་ཞིང་དང་ཕྱུགས་ཟོག་རེས་ཙན་ཞིག་དབང་བ་མ་ཟད། དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཡང་གང་ཙམ་ཞིག་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡོད། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོ་ཚོ་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་ཏུ་མི་བརྩི་རུང་དོན་དངོས་ཐོག་སྒེར་པ་སྐུ་དྲག་ཆུང་གྲས་དང་ཁྱད་པར་མེད།

སྒེར་ལ་མཆོད་གཞིས། བོད་ཀྱི་སྒེར་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཟེར་བ་ནི་མི་སེར་དང་། གཞིས་ཀ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པའི་གྲགས་ཐོན་པ་དང་། རྡོ་རིང་། བསམ་གྲུབ་ཕོ་བྲང་གསུམ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག མཆོད་གཞིས་ཟེར་བ་ནི། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སོགས་དགོན་པ་ཆེ་ཁག་གཞིས་ཁག་དང་མི་སེར་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ལ་ཟེར། སྲིད་གཞུང་གི་འཛུགས་སྐྲུན་གལ་ཆེ་ཁག་ལ་སྒེར་པ་དང་མཆོད་གཞིས་ཚང་མས་མི་སེར་དང་གཞིས་ཁག་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་པའི་ཨུ་ལག་གཏོང་དགོས།

སྒེར་གསར་བྱུང་བ། དཔོན་རིགས་སྒེར་པ་ཞིག་གི་མིང་།

སྒེར་ལྷ་ཕྱིངས་པ། སྒེར་ལྷ་ཕྱིངས་པའི་མིང་ཆ་ཚང་དུ་ཕག་མོ་ལྷ་ཕྱིངས་ཞེས་འབོད་པ་དང་། མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་འོག་སྒེར་གཞིས་ཆེ་གྲས་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ལ་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་གི་གཙོ་དྲག་ཕག་མོ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ལྷ་ཕྱིངས་ཀྱི་ཕ་གཞིས་གནས་ཡུལ་དེ་སྐྱིད་ཆུའི་བྱང་ཕྱོགས་ཐང་སྐྱའི་ཁོངས་ཕྱག་ནང་དུ་ཡོད་ཅིང་། བྱང་རི་སྤྱིལ་མ་རིའི་རྩེས་སུ་གཡུ་ཞེས་རི་ཁྲོད་དང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་གདུང་རུས་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་སོགས་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་པའི་དབེན་གནས་དང་། སྣ་དོས་ཐང་དཀྱིལ་དུ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་ཐང་སྐྱ་གཙུག་ལག་ཁང་། ཤར་ངོས་རི་ལྡེབས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་མཁར་ལྷ་བཟང་བདེ་ཆེན་གྱིས་བཏབ་པའི་གཡང་སྐྱང་ཞེས་པའི་མ་དགོན། ཕྱབ་ངོས་རི་ལྡེབས་སུ་གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་དར་གྱིས་བཏབ་ཅིང་། ཕྱིས་ས་ལུགས་ནས་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་བ་གྲོག་ཨེ་ཕུ་དགོན་སོགས་དཀྱིལ་དུ་ཆགས་ཤིང་། དེ་གའི་ས་མི་རི་གྲུང་གི་བདག་པོ་བྱེད་པའི་སྒེར་ལྷ་ཕྱིངས་པའི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་དཀའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་དབང་བསྒྱུར་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས་གླིང་གི་སར་གྱི་དཔའ་བརྟུལ་དཔའ་ལ་སེང་སྟག་ཡེ་དོམ་གྱི་མི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པའི་འབའ་བདེ་ཆེན་ཁང་གསར་བའི་བུ་དོན་གྲུབ་ཚེ་དབང་ཞེས་པ་ལྷ་སར་ཡོད་ནས་རང་གི་པ་མེས་དུས་སུ་བྱུས་རྩེས་བཞག་ཚུལ་དང་། རང་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་དཀའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ལ་བསམ་པ་རྣམ་དག་ཏུ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཕག་མོ་རྩེ(ད་ལྟ་ཕག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས)པར་ཡོད་པའི་སྐྱིད་མོད་ཐག་དཀར་བའི་མི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་མཁག་ཏུ་བཏང་ནས་བར་སྐུ་ལྷ་ཕྱིངས་ཞེས་པའི་ས་ཁང་མི་སེར་དང་བཅས་པ་བདག་ཐོབ་བྱུང་ནས་སྒེར་ལྷ་ཕྱིངས་པའི་མིང་ཐོག་ཏུ་མིང་བྱུང་ཞེས། སྔོན་གནས་མ་གཞིས་དེ་ཕག་མོ་རྩེ་ནས་གྲོག་ལྷ་ཕྱིངས་གཞིས་སུ་སྤོས་སྟངས་ཕག་མོ་ལྷ་ཕྱིངས་ཞེས་འབོད་སྐད། དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་གི་བུ་རྣམ་པས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐུ་དུས་སུ་བཀའ་བློན་གྱི་འགན་འཁུར་བ་ནས་བཟུང་ལྷ་ཕྱིངས་དེ་བཞིན་མི་དྲག་ཁོངས་སུ་གཏོགས། དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་གི་བུ་གཞོན་པས་སྤྱིས་དཔོན(རིམ་པ་བཞི་པ)བྱས་པ། བཀའ་བློན་ལྷ་ཕྱིངས་པའི་བུས་བཀའ་དྲུང་སོགས་ཀྱི་འགན་བླངས། དེའི་བུ་དགུ་ལྷས་ཆིབས་དཔོན་ཆེ་མོ་བ་སོགས་བྱས། དེ་རྗེས་མདའ་དཔོན་གྱི་འགན་འཁུར་ནས་དབྱིན་འགོག་དམག་སར་ཕེབས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོ་དབྱིན་འགོག་དམག་འཐབ་ནང་སྐུ་སྲོག་རྫོགས་པའི་མདའ་དཔོན་ལྷ་ཕྱིངས་སྲས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་ཚ་བོ་མགོན་པོ་སྐྱབས་གྲགས་ཀྱིས་མདའ་……

དཔོན་དང་། ལྷ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་པ(རིམ་པ་བཞི་པ) ཚོགས་དཔོན་སོགས་བྱས། དེའི་ཚ་བོ་ངག་དབང་གྲགས་པས་རྗེ་དྲུང་བྱས་ཏེ་ལྷ་ཁྲིདས་ནས་ལྷ་ས་སྨུ་འབུམ་ཐང་གི་ལྷ་ཁྲིདས་གཞིས་སྐྱལ་ཐོབ་རྗེས་བྱུར་ཐོན་བྱས་ཏེ་རྗེ་མགྲོན་དང་། ནང་ཅིན་དོན་གཅོད་པ། དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ། སྐུ་བཅར་མཁན་ཆེའི་ཐོག་མཛོད་ཕྱག་དོ་དམ་སོགས་དང་། ཚེ་སློན་གླིང་བླ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་བྱས། དགུ་ལྔའི་བུ་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ནས་དིང་རི་དམག་གི་མདའ་དཔོན་སོགས་ཕུལ་རྗེས་ཚེ་མཇུག་ཏུ་ཀུན་ཆོས་ཀྱིས་དགེ་སློང་སྡུད། མགོན་པོ་སྨན་གྲགས་ཀྱི་བུ་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཐམ་ལེན་དང་། གནས་ཏུ་འགོ་པ། བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་པ་སོགས་བྱས་མེད་། ༡༩༥༩ལོར་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འདས། དེའི་བུ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་ད་ལྟ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་ཡིན། དབང་རིགས་ཐང་། ལྷ་སར་ལྷ་ཁྲིདས་གཟིམ་ཤག་ཅེས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྟོད་པའི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཁང་པ་ཐོག་ཚད་གཉིས་ལྡན་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་ཙམ་དང་། ཤལ་གྲོ་གྲང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གྲོག་ལྷ་ཁྲིདས་གཞིས་སུ་རྟེའུ་རའི་སྨད་དུ་གཞིས་ཁང་ཐོག་བརྩེགས་བཞི་ལྡན་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བ་དང་། ཕྱང་རའི་ནང་སྒོ་ཁང་གཟིམ་ཚང་ལེ་ལག་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ཆབ་ཞིང་ཡང་ཡོད། རྒྱུན་དུ་མི་དྲུག་སྡེ་མཇུངས་ཀྱི་ཕྱག་མཛོད་དང་། དྲུང་ཡིག གཉེར་པ། ཞབས་གྲས་ཞོ་མོ། ལས་དོན་བང་ཆེན་སོགས་ནང་ཟན་ལྷ་ཚོགས་མི་གྲངས་བརྒྱ་སྐོར་དང་། གྲོག་ཕྱུར་འབྲོག་ཁག་ལ་ནག་ཕྱུགས་དྲུག་བརྒྱ་སྐོར། ས་གཞིས་རྟེའུ་རའི་སྨད་དང་། ཐང་སྐྱ་གཞིས་ཀ་ཧོད། ཕག་མོ་ཞོལ་སྐྱུར་མ་ཁང་གསར་གཞིས། ཕག་མོ་ཞོལ་སྟོང་སྨད་སྨད་གཞིས། གཡུ་སྨད་གཞིས། རྗེ་ཝ་སྨད། སྐྱིར་ལེང་གི་རྣ་བའི་གཞིས། ཕྱང་ཕྱོགས་ལ་རྒྱབ་ཏུ་བྱང་མོད་ནང་མགུ་ཡར་བལྷ་གཞིས་བཅས་གཞིས་མ་ལག་བདུན་དང་། ས་ཞིང་གཞི་ཁྲིན་ཆེ་ཙམ། མི་སེར་གནས་ཡུལ་ཕག་མོ་ཞོལ་ལ་ཁང་གསར་དང་། ཕག་མོ་ཞོལ་སྟོང་སྨད་སྨད། སྟོང་པོ་སྨད། ཤྲིབ་སྟེའི་སྨད་སོགས་སྨད་གི་མིང་ཅན་གྲོང་ཚོ་སོགས་གྲོང་ཚོ་ཁག་མང་བཅས་ལ་དབང་བའི་ས་ཞིང་དང་། མི་སེར། ཕྱུགས་རིགས་སོགས་ཡོད་ནོག དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྲལ་རིགས་ནི་རྩེ་ཤོ་ལྷུང་གི་བཙག་དམར་བསྒོག་འདོན་བྱ་རྒྱལ་མཆོད་ཕྱི་ཁྲལ་དང་། ནང་ཁྲལ་གཞིས་ཀའི་སྡེ་ཞིང་འདེབས་ལས་སོགས་ཡིན།

སྣ་དཀྱིལ་འཁོར་རིས། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བློས་བསླང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྣ་ཡི་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། རྩིག་པའི་ནང་སྐྱེ་ནས་ཕྱིར་སོང་བའི་སྣ་ཁྱུད། དེ་ནས་སྣ་དངོས་གཞིའི་འགྲམ་གཉིས་ཏེ་སྣ་འགྲམ། དེ་ནས་སྣའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སྣ་འགྲམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ཕྱི་མ་ཕྱར་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྒྱན་ཀྱིས་གོང་གསལ་བཟོ་དབྱིབས་མི་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ངེས།

སྣ་ཁང་གདང་བ། རྣ་ཁུང་པ་དང་། ཁང་གཉེར། གད་པ།

སྣ་ང་བྱེད་ཚལ་བ། ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་ཚེ། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་སྣ་ང་བྱེད་ཚལ་པ་འཛོག་པ་ཡིན།

སྣ་ངའི་ངར་ཆ། སྣོང་ཤུན་དང་སྣོང་ཚ་དབར་གྱི་སྐྱི་མོ།

སྣ་ལྔའི་ཡུལ། དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་ཏེ། མིག་གི་ཡུལ་ནི་གཟུགས་དང་། རྣ་བའི་ཡུལ་ནི་སྒྲ། སྣའི་ཡུལ་ནི་དྲི། ལྕེའི་ཡུལ་ནི་རོ། ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་རེག་བྱ་ཡིན།

སྣ་གདོང་སྣ་མོ། མི་ཞིག་ནས་ལྷ་སར་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་མགར་ཐར་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ལ་སྟར་སྣ་གདོང་སྣ་མོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་སྔོན་པོ་མགར་རྒྱ་ནག་ནས་བྲོས་ཐར་བའི་ས་ཆ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་དྲན་གསོ་ཞུ་བྱེད་དུ་མགར་ཐར་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན།

སྣ་འཛུར། (སྣ་མཚེར)གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགེ་འདུན་འདུ་ཁང་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྒོའི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱམས་ཐོག་གཡབ་ཅན།

སྣ་མ་བཞི། གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོ་བཞི་སྲུང་བའི་ལྷ་མོ་བཞི་སྟེ། ལྕགས་ཀྱུ་མ། ཞགས་པ་མ། ལྕགས་སྒྲོག་མ། དྲིལ་བུ་མ་སྟེ་བཞི།

སྣ་མང་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ། རྗེ་འདི་ནི་ལྷ་སའི་དྲུང་རྒྱུད་གནས་ནང་ཞེས་པར་ཡབ་སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་ལྷ་ལས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕྱི(༡༨༥༠)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་མིང་འཕྲུར་ཕྱིད་པའི་མཚན་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་བསྩལ། གུང་རུའི་གྲྭ་ཚང་ཁྲིམས་བྱམས་པ་དགེ་རྒན་དུ་བཅོལ་ནས་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་འདུལ་འཛིན་བསྟན་པ་ཆོས་བཟང་གི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ལ་ཁྲི་ཆེན་སྣོ་བཟང་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེའི་ལོར་རྡོ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེར་ལྷ་ས་མར་ཕེབས། སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཁག་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་མང་པོ་རྒྱུན་སྤེལ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ལ་གཞུང་གི་བཀའ་འབྱོལ་གྱིས་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་གདན་ས་གསུམ་དང་། ནག་ཆུ་ཞབས་བརྟན་དཔོན་སོགས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་བཀླག་ལུང་དང་ཐར་ཐང་པར་མ་གཞིར་བཞག་ནས་རྒྱལ་རྩེ་ཞིམ་ཕུགས་མ་དང་། སྡེ་དགེ་པར་མ་བཅས་པར་ཞུས་དག་ནན་ཏན་གནང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ལོར་ཁྲིང་ལ་སྨུ་སྡིང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་ཁྲིར་བསྐོ་གཞག་གིས་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཞུགས། མདོ་སྔགས་རིག་པའི་རྒྱ་མཚོར་མཁས་སྒྲུབ་གཏན་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་མཁས་པའི་སྣ་འཕང་བརྟེས། ཕྱག་རྩོམ་ཡང་《འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་བཀའ་སྡོད་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གཏོར་སྒྲུབ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་གཏེར་མཛོད》《དཔལ་ལྡན་གསང་བའི་དབང་དྲག་ཕྱག་ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་དམ་བསྐང་བའི་རིམ་པ་ཕྲུག་ལེན་མ་ཉམས་པར་ངག་འདོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》《ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྙེན་ཡིག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སྐལ་བཟང་རེ་སྐོང་ཅིན྄ཏ་མ་ཎི》《བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱོང་འདུག་ལེའུ་བཞིའི་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་ཡོངས་འདུའི་སྙེ་མ》སོགས་པོད་འབྲིང་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ལུག་(༡༩༠༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྣ་མ། སྣ་ཕྱུགས་འབྲི།

སྣ་ལ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་སྨད་ངོས་དོག་བདེ་ནས་འཕན་པོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་བརྒྱུད་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་དེའི་མིང་།

སྣ་སྒྲུང་ཁྲོ་བོ་བཅུ། གཤིན་རྗེ་གཤེད། གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། རྟ་མགྲིན། བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ། མི་གཡོ་བ། འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ། དབྱུག་སྔོན་ཅན། སྟོབས་པོ་ཆེ། གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ། གནོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་བཅུ་དང་ཕྱན་ཚུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །

སྣ་གསུམ། ལུས། ངག ཡིད་གསུམ།

སྣ་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་བཅུ་གཅིག ཉལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན། རྟེད་མོ། ཀུལ་ཀ ཞེ་ཐུང་བའི་བརྒྱལ་ལན། ཅ་ཅོ། ཏ་ཅང་རྟོག་གེ་ལ་དགའ་བས་གཏན་ཚིགས་དང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐལ་བ། མན་ངག་མེད་པ། རྟེན་གྱི་མན་ངག མ་སྨིན་པའི་སྐྱེ་བོས་ཐོས་པ། འཕྲན་པ། རྙེད་པའི་སེམས་སོ། །

སྣ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ། ལུས་ཀྱི་ཆས་གོས་དང་། ཅ་སྤྱོད་ངག་གི་སྨྲ་བརྗོད། བསམ་བློའི་འཕྲིན་ཚུལ།

སྣན་པོ་ཤེར་ཐུབ། རྟོ་སྣན་ཞིག

སྣམ་དུས་ཀྱི་སྐྱོན་བཅུ་གཅིག ཟེ་ཚོམ། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་

པ། ཡུལ་གྱི་གནས་ངན་ལེན། ཐུགས་གཉིད། གོད་པ། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དུག་པ། སེམས་ཡ་ཡ་པོར་གྱུར་པ། བག་ཚ་བ། འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་པ། སྨྲ་བ་མང་བ། ཏ་ཙང་བསྒོམ་དུག་པ་སྟེ་ལྔའི་ཐིག་འདི་དང་བྲལ་བ།

སྒོམ་དྲུག འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་དང་། དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པ་དང་། རྗེས་མཐུན་གྱི། དེའི་རྟོགས་རིམ་གྱི། མཚན་ཉིད་རྗེས་དཔྱོད་ཀྱི། སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པས་བསྒོམ་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

སྒོམ་པ་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི…… གདུང་ལས་བྱུང་བ། འབྲི་གུང་སློབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གྱི་དཔོན་པོ་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་ནི་འབྲི་གུང་གདན་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གི་སྐུ་དུས་ཀྱི་སྒོམ་པ(དཔོན་ཆེན)ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་སྒོམ་པའི་ཁུར་བཟུང་རིང་རྗེ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་འདེགས་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི… ཐོག་དབུས་གཙང་འཁྲུགས་པའི་དབང་གིས་འབྲི་བསྟན་ལ་མནོ་འཚམས་བྱུང་སྐབས་དང་། ལྷག་པར་འབྲི་ཕག…… འཁྲུགས་པའི་སྐབས་དམག་དཔོན་གྱི་ཁུར་བཟུང་སྟེ་ཕ… རོལ་པ་ཕམ་པར་བྱས་པ་སོགས་དུག་འཐབ་ཀྱི་ལས་ལ…… དཔའ་རྩལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག

སྒོམ་པ་ཤཱཀ་རིན། སྒོམ་པ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་གྱི་ཚབ་ནི་འབྲི་གུང་སྒོམ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒོམ་པ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་ནི་འབྲི་གུང་སྒོམ་པ་མི་རབས་གཉིས་པ་ཡིན།

སྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་མང་དུ་ཐོས་པ། འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ། གདམས་ངག་དང་ལྡན་པ། ལུས་སེམས་དབེན་པའོ། །

སྒོམ་པའི་ཐིག་ལེ་བཞི། སྙིང་གའི་ཐིག་ལེ། ནོར་བུའི…… ཐིག་ལེ། སྤྲུལ་པའི་ཐིག་ལེ། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའོ། །

སྒོམ་པའི་ལམ་དགུ། ༡. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི…… འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ། ༢. འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི… ལམ། ༣. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི… ལམ་ཆུང་ངུ། ༤. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་འབྲིང་པོ། ༥. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི…… འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཆེན་པོ། ༦. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ… ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ། ༧. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། ༨. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ། ༩. ཞི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག… རྟེན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །

སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག སྒོམ་སྤང་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྒོམ་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། རང་གི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད… མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན… མོངས་དེ་ལ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དྲུག་སྟེ། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཇིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་བཅས་དྲུག་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པས་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་སོ་སོར་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས། འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཇིག་ལྟ། མཐར་ལྟ་བཅས་ལྔ་རེ་ལྔ་རེ་སྟེ་ཁྱོན་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པར《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》ལས་གསུངས།

སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ཐེག་ཆེན་གྱི… སྒོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས…… འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་བཅས་འདོད་ཁམས་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་དེ་ལྟར་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད… ཁམས་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་སོ་དྲུག་སོ་དྲུག་རེ་ཕྱེ་བས་ཁྱོན་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །

སྒོམ་བྱུང་། བསམ་བྱུང་གི་དོན་ལ་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ།

སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། ཤེས་རབ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི…… བའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོ…… འདོགས་ཆོད་ཅིང་ངེས་པ་རྙེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁ་ནང་དུ་སྒྲུགས་ནས་རིགས་པས་དཔྱད་འཇོག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་གོ

སྒོམ་མེད། འདི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི…… ཆོས་སྐད་ཅིག་སྟེ། སྒོམ་པ་པོ་དང་། བསྒོམ་བྱ། བསྒོམ་པའི་བྱ་བ་བཅས་གསུམ་ཀ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་དོན།

སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་གི་བཞི་པ་སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས་རང་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན…… དང་འདྲེས་པ་སྟེ། རྗེ་གོད་ཚང་པས་འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་དོད་ཐུབ་པར་གསུངས།

སྒོམ་ཞྭ། རི་ཁྲོད་དུ་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པ་པོས་བཞེས་པའི་དབུ་ཞྭ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་བླ་མ་ཚོའི་སྒོམ་ཞྭའི…… དབྱིབས་མི་འདྲ་བས་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་བླ་མ་ཚོའི་དགོན…… པའི་ནང་སྐུ་འདྲ་མཇལ་སྐབས་ཞྭ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ…… བ་གསལ་པོ་ཡོད།

སྒོམ་ལམ། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྗེས་ལ…… མཐོང་བ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་རྗེས་ལ་མངོན…… རྟོགས་ཞེས་བརྗོད། མཚན་གཞི་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། བདེན་པ…… མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ན་སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་ན། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས…… ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད།

སྒོམ་ལམ་སྐོར་དགུ། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྐོར་དགུའི…… གཉེན་པོའི་ལམ་དགུ་ལ་གོ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཚུལ་ཞིག་དང་། ཡང་སྐུ་རྫོགས་པའི་རྡོ་རྗེས་སྒོམ་ལམ་དགུ་སྟེ། ཞི… རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ། འཇིག… རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ། ལམ་ཆུང་ངུ། ལམ་འབྲིང་པོ། ལམ་ཆེན་པོ། སྦྱོར་བའི་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་དགུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

སྒོམ་ལམ་བཅུ་གཅིག ༡. ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ། ༢. རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ། ༣. ཡོངས་སུ་བྱང་བ་བྱས་པའི་ལམ། ༤. མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ། ༥. ངེས་བྱེད་ཀྱི་ལམ། ༦. གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད… པའི་ལམ། ༧. བསླབ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ། ༨. ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ། ༩. ལམ་སྤྱད་པའི་ལམ། ༡༠. མངོན་པར་རྟོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ལམ། ༡༡. མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་མོ། །

སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཐེག་པ་ཆེ… ཆུང་སོ་སོའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་འཇོམས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། །དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཐེག་པ་རང་རང་གི་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་མི་སློབ་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཚུལ་ནི། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས…… རྫོགས་ནས། སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་ཚེ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་ནས་ས་བཅུ་པ་ཐོགས་མཚམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་བརྙེས་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན…… ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་དམན་པས་འོག་མིན་སྟུག… པོ་བཀོད་པ་དང་ལོངས་སྐུའི་རྣམ་བཞག་སོགས་ཁས་མི…… ལེན་ནོ། །

སྒོའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས། སྒོ་ཡི་རྟ་གཡས་གཡོན་གཉིས།

སྒོའི་ཡག་གི། སྒོ་ཡུས། བདེན་ཡུས། སྒོའི་ཕང་ལེབ།

སྒོར་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་སྟོད་ལུང་པའི་དངོས་སློབ་མདའ་རིས་པ་བྱང་ཆུབ་དགེ་མཛོས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་གསན་པའི་དགེ་བཤེས་སྒོར་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་ཞིག་སྟེ། མཛད་པ་པོའི་མཚན་ཪོ་ས་མ་རྙེད།

སྒོར་གཞས། སྒོར་གཞས་ནི་གཞས་རར་ཞུགས་མཁན་རྣམས་ལག་གདང་སྦྲེལ་ནས་སྒོར་མོར་བྱས་ཏེ་འཁྲབ་པའི་སྒྱུ་གར་ཞིག་ཡིན་ཏེ་སྐྱེས་པ་མོ་ལྷན་དུ་འཛོམས་ནས་སྐྱེས་པས་བསྐུལ་ཏེ་བུད་མེད་ཀྱིས་ལེན་པའམ་བུད་མེད་ཆོས་བསྐུལ་ཏེ་སྐྱེས་པས་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་སྣང་ཆེ་ལ་ངལ་རྩོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མདོ་སྨད་དང་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་རྒྱ་ཆེའི་གྲོང་གསེབ་ཏུ་སྒོར་གཞས་ཀྱི་དར་སོ་ཆེན་པོ་ཡོད། སྒོར་གཞས་ལ་རོལ་མོའི་རམ་འདེགས་མི་དགོས་པར་གཞས་འགོ་དལ་གྱིས་བླུ་ཏུ་ལེན་པ་དང་གཞས་མཇུག་འཕྱུག་པོའི་ཞབས་བྲོས་གཅོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད།

སྒྱུ། བརྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་ལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

སྒྱུ་དང་ཐབས། བསྒྱུ་ཐབས།

སྒྱུ་མའི་གྲོང་ཁྱེར། དྲག་ཏུ་མི་སྡོད་པ་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་འདྲ་བའི་དོན།

སྒྱུ་མའི་དཔེ་བཅུ། ༡. སྒྱུ་མ། ༢. སྨིག་སྒྱུ། ༣. རྨི་ལམ། ༤. གཟུགས་བརྙན། ༥. དྲི་ཟའི་གྲོང་། ༦. བྲག་ཆ། ༧. ཆུ་ཟླ། ༨. ཆུ་བུར། ༩. མིག་ཡོར་ཏེ་ཤིང་ཐ་ལ་བཤད། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་རྩ་འགྲེལ་ལས། མིག་ཡོར་ཞེས་མིག་བཙིར་བས་ཟླ་བ་གཉིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་བཞེད་དོ། ༡༠. སྤྲུལ་པ་སྟེ་དེ་ཡི་མཚོ། |དཀྱུར་དཔེ་ཅན། གསལ་ལ་མ་འགགས་མི་ཡོད་གཟུགས། མེད་བཞིན་སྣང་བ་མིག་ཡོར། སྣང་ངོར་སྟོང་པ་ཆུ་ཟླ། རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་པས་སྒྱུ་མ། གཡོ་བའི་རང་བཞིན་སྨིག་རྒྱུ། རྟེན་ལས་གྲུབ་པ་ཆུ་བུར། སེམས་དང་བྲལ་བ་མི་ལམ། སྣང་ལས་མཁྱོགས་པའི་གློག གཅིག་ལ་དུ་མར་སྣང་བས་སྤྲིན་ལྟ་བུའོ། །

སྒྱུ་མའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས། སྒྱུ་མ་དང་། ཆུ་ཟླ། མིག་ཡོར། སྨིག་རྒྱུ། རྨི་ལམ། སྒྲ་བརྙན། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར། མིག་འཕྲུལ། འཇའ་ཚོན། གློག ཆུ་བུར། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་སོ། །

སྒྱུ་མར་མི་འགྱུར་བས་སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་རྩ་རླུང་། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མའི་ལུས་སུ་རྩལ་སྦྱོང་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་དོན། རྨི་ལམ་དང་འཆི་བ་གཉིས་ཀ་ཅང་འདྲ་པོ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་མ་ཐུབ་པར་འཆི་དགོས་བྱུང་ན་འཆི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཕྲ་མོ་དེ་ལ་སློབས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་རྨི་ལམ་ལ་རྩལ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དེ་ལ་རྨི་ལམ་སྒྱུ་མའི་ལག་ལེན་ཞེས་ཟེར།

སྒྱུ་རྩལ་མཁས་ཅན་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་། བློ་བཟང་ཚེ་རིང་(ཨ་ཁུ་སྟོན་པ)ནི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་དང་ལྔ་བཅུའི་ནང་ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་བྱང་ཆུབ་པའི་གྲགས་ཅན་ཞིག་རེད། ཁོང་འཕན་པོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གྲོང་ཚོའི་ཤར་མ་ཞེས་པའི་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ལ་སྐྱེས་པ་དང་། ཆུང་དུས་ནས་གཟུགས་བྱད་ལེགས་ལ་སྐད་ཤུགས་འཛོམས་པ། གཞན་ཤ་དོད་ལ་ནུས་རྒྱ་ཆེ་བ། སྙིང་སྟོབས་དཀའ་བ། གཞན་དང་ཞབས་སྦྲོ་དཀའ་ཞིང་གཞན་ཚིག་སྒྲ་སོགས་སྐྱེལ་སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲུལ་མར་བཀོ་ཐུབ་པ། མི་གཞན་ལ་སྦྱང་གྲུང་སློབ་མཁས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཡུལ་མི་ཚོས་སྟོན་གྱི་ཨ་ཁུ་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བས་ཨ་ཁུ་སྟོན་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་དེ་རྗེས་སུ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར། རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་ལ་སྦྱང་གོམས་ལེགས་པར་ཐོན་པ་མ་ཟད། སྦྲུལ་ནད་འགོག་བཅོས་ཤེས་ལ་ནད་ལེགས་ཉེས་བརྟག་དཔྱད་དང་། ཉ་ནད་ཀྱང་བཅོས་ཤེས་སྟབས་ར་སྐྱེད་ལྷ་སྐྱིད་ཡུ་བ་རྒྱལ་ཟུར་གནང་རྗེས་སུ་ཨ་ཁུ་སྟོན་པ་དང་དཀའ་ཆོས་དབུ་ཟུར་གསང་བདག་ཟུར་བ་གཉིས་ར་སྐྱིད་སྒོ་ཁང་དུ་ཐུགས་ཤར་སྟོད་ཤག་ཀྱང་བཀོད་སྒྲིག་གནང་སྟེ་ལྷ་མོའི་རྣམ་ཐར་དང་གར་རོལ་ལ་དགྲིས་ཚུལ་བཞིས་སྐྱོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(༡༨༦༧)ལོར་ར་སྟག་དོན་རྒྱན་ནང་ར་སྐྱིད་ལ་ཐུས་ཉེས་བྱུང་རྗེས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཨ་ཁུ་སྟོན་པ་ལྷ་སའི་སྐྱོར་མོ་ལུང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་ནང་བཅུག ཨ་ཁུ་སྟོན་པས་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ལུ་ཆན་པ་དང་འཁྲབ་ཚན་ནང་གི་མི་སྣ་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། ཁོང་གི་སྐད་གདངས་ཧ་ཅང་སྙན་ལ་རྣམ་ཐར་གྱི་མཁྱེན་འཁྱག་ལེགས་པ། ཕོ་འཁྲབ་མོ་འཁྲབ་གང་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་འཕྱར་བརྩི་དང་། རྐང་ལག་སྦྱངས་སྟབས། དགའ་སྐྱོ་ཁྲོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་འགྱུར། འཁྲབ་བྱ་གང་ཡིན་དེའི་ཉམས་འགྱུར་དང་རྣམ་ཐར་ཚིག་གདངས་སོགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པས་ནོར་བུ་གླིང་ཀའི་ཞོ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཨ་ཁུ་སྟོན་པས་རྣམ་ཐར་གཏོང་སྐབས་ལྟད་མོ་བ་ཚོས་ཀྱང་ཟབ་ནན་གྱིས་ཉན་གྱི་ཡོད། རྒྱུན་དུ་འཕན་པོ་རྒྱལ་ལུག་ལྷས་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་རང་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་པ་ལས་སྐར་བསྐྱོད་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པར་འགྲོ་གི་མེད། དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་རྗེས་ཕ་ཡུལ་དུ་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་བཙུགས་ནས་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པ་དང་། ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཨ་ཕབ་ཚོགས་གཅིག་ཤུར་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱལ་ཤིང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ནང་ཁོང་ལ་རྡུང་རྡེག་ཕོག་ནས(༡༩༧༠)ཙམ་ལ་ངལ་རྩོལ་བསྒྱུར་བཀོད་ཁོངས་སུ་གྲོངས།

སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། འཕགས་ཡུལ་སོགས་སུ་ཡོངས་གྲགས་ཡུལ་དག་གི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ནི། བསྡོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་ལུས་རྩལ་སུམ་ཅུ་དང་། རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད། གསུང་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་བདུན། གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ་སྟེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། |དེའི་དང་པོ་ལུས་རྩལ་ནི། ༡. ཡི་གེ ༢. ལག་རྩིས། ༣. གྲངས། ༤. རྩིས་ཆེན། ༥. རྫོར་ཚུགས། ༦. གོམ་སྟབས། ༧. ལྕགས་ཀྱུས་བསྐུར་བ། ༨. རལ་གྲིའི་ཐབས། ༩. ཞགས་པས་གདབ་པ། ༡༠. མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་པ། ༡༡. མདུན་དུ་བསྐྱར་བ། ༡༢. ཕྱིར་བསྐྱར་བ། ༡༣. བཅད་པ། ༡༤. དྲལ་བ། ༡༥. དབུག་པ། ༡༦. རྒྱང་ནས་འཕོག་པ། ༡༧. ཤི་དྲག་པར་འཕོག་པ། ༡༨. གནད་དུ་འཕོག་པ། ༡༩. མི་འཆོར་བར་འཕོག་པ། ༢༠. ཚབས་ཆེ་བར་འཕོག་པ། ༢༡. མཆོངས་པ། ༢༢. ཀུན་གྱི་འཛིན་སྟངས། ༢༣. བང་འགྲོས། ༢༤. རྒྱལ་བ། ༢༥. བརྐྱལ་བ། ༢༦. གླང་པོ་ཆེའི་གཉར་བཞོན་པ། ༢༧. རྟ་ཞོན་པ། ༢༨. ཤིང་རྟའི་ཐབས། ༢༩. མདའ་གཞུ། ༣༠. ཀུན་སྟོབས་དང་ལུས་རྩལ། |གཉིས་པ་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད་ནི། ༡. རྔ་བོ་ཆེ། ༢. རྔ་ཟ་དུ་ཀ་མ། ༣. རྔ་སྐྱམ། ༤. ལག་རྔ། ༥. འཁར་རྔ། ༦. པི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ། ༧. རྔ་ཟ་ཁ་གཅིག་པ། ༨. རྔ་ཟ་ཆེན་པོ། ༩. ལྕགས་ཀྱི་སིལ་སྙན། ༡༠. འཁར་བའི་སིལ་བསྒྲགས། ༡༡. པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་པ། ༡༢. པི་ཝང་རྒྱུད་བདུན་པ། ༡༣. རྔ་མུ་ཀུནྡ། ༡༤. སིལ་སྙན། ༡༥. སྒྲ་དབྱངས། ༡༦. ཞེག་རྡེག ༡༧. རྔ་ཆུང་། ༡༨. གླིང་བུ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། |གསུམ་པ་གླུ་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་བདུན་ནི། ༡. བར་མ། ༢. དྲང་སྲོང་། ༣. ས་འཛིན། ༤. དྲུག་སྐྱེས་ལས་དྲུག་ལྡན། ༥. ལྔ་པ། ༦. བློ་གསལ། ༧. འཁོར་ཉན་བདུན་ནོ། |བཞི་པ་གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ་ནི། ༡. སྒེག་པ། ༢. དཔའ་བ། ༣. མི་སྡུག་པ། ༤. དྲག་ཤུལ། ༥. བཞད་གད། ༦. འཇིགས་སུ་རུང་། ༧. སྙིང་རྗེ། ༨. རྔམས་པའམ་ངོ་མཚར་བ། ༩. ཞི་བ་དང་དགུའོ། ། འདི་ནི་སྔར་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིགས་ལ་བཤད་པ་སྟེ། ཁུངས་འདྲེན་ནི་བོད་མཁས་པའི《སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་པ》དང་། ཞེ་དགེ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《སྙན་ངག་གི་འགྲེལ་པ》བཅས་སུ་གཟིགས།

སྒྱུ་ལུས། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རིམ

ལྔའི་ནང་ཚན་རིམ་པ་གསུམ་པ་སྒྱུ་ལུས་ལ་ཟེར་ཞིང་། གོ་དོན་སྟབས་བདེ་བར་བཤད་ན། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་ནས་རིམ་པ་གསུམ་པར་སླེབས་པ་ན་ཤ་པགས་རུས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབས་མ་རྣམས་ཟད་ནས་འཇའ་ཚོན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལུས་སུ་གནས་འགྱུར་ཞིང་སྐབས་དེར་སླེབས་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་ཆུ་གཡང་ས་དུག་མཚོན་སོགས་ཀྱི་གནོད་པས་མི་ཚུགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དྲུག་ཏུར་སླེབས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་སྐྲ་དཀར་གཉེར་མ་མེད་པའི་གཞོན་ཤ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་བཤད་ཡོད། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསལ།

སྒྱུ་ལུས་བདུན། དཔེའི་སྒྱུ་མ། སྣང་བ་སྒྱུ་མ། རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ། བར་དོ་སྒྱུ་མ། འོད་གསལ་སྒྱུ་མ། སྤྲུལ་པ་སྒྱུ་མ། ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མའོ། །

སྒྱུག་མོ། མནའ་མའི་ཨ་མའམ་མག་པའི་ཨ་མ།

སྒྲེད་བཅད། སྒྲེད་པོ། (ཙ)

སྒྲེའུ་ཀ གཙུག་ལག་ཁང་གི་འབྱ་བང་གི་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན། (ཙ)

སྒྲོ་སྒྲེ་སྒྲེའུ་གསུམ། སྒྲོ་སྟོད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ།

སྒྲོགས་ཆེན་ཀང་དྲུག བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་མི་སྒྲོགས་ཁྲི་ལྷགས་ཡུགས་མར་བསྒྲིལ་བ་ཞིག

སྒྲ་ཀ་ཅན་དབྱངས་གསུམ། སྒྲ་གཞུང་ཀ་ལཱ་པ། ཙནྡྲ་པ། དབྱངས་ཅན་མ་སྟེ་གསུམ། གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་གིས་བརྩམས་པའི་སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་བརྩམས་པའི་སྒྲ་མདོ་ཙནྡྲ་པ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་བརྩམས་པའི་སྒྲ་མདོ་དབྱངས་ཅན་མ་གསུམ།

སྒྲ་རྒྱན་རྣམ་པ་གསུམ། ཤར་ཕྱོགས་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་སྒྲ་རྒྱན་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བྱ་སླ་བ་ཟློག་མའི་རྒྱུད་ལྡན་དང་། བྱ་དཀའི་རྣམ་གྲངས་གཞན། དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བའོ། །

སྒྲ་སྒྲོག སྤྱིར་སྒྲ་སྒྲོགས་ཞེས་པ་གླང་པོ་ཆེ་དང་། རི་དྭགས་རུ་རུ། བོང་བུ། བྱ་རོག ངང་པ་དཀར་པོ། ཁྱིམ་བྱ། ཨུ་ཀུ་རུ་ར། བཞད། ཆར་སློང་བྱིའུ། ནམ་མཁའ། ཕྱིན། ཤུག་ལ་དམར་པོ། འབབ་ཆུ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྡོ་རྗེ། སྤྲིན་པོ་བཅས་ལ་འཇུག་གོ།

སྒྲ་སྒྲོག་གི་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱི་རང་གི་ཡུ་ཏྲ་ཡ་ན་བཀྲོངས་ཤིང་གྲོང་ཁྱེར་དེ་སས་ནོན་པ། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དུ་ནུབ་མོ་འགྲོ་བའི་ལྷང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

སྒྲ་ངན་དབྱུང་ཚོགས་བརྒྱ་གཉིས། ཁྱབ་མེད་བུ་ལྟ་དང་། སྒྲ་ངན་དབྱུང་ཚོགས་བརྒྱ་གཉིས་དམག་འཐབ་བྱས་པའི་སྐོར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཚོད་འདུག གང་ལྟར་དེ་ནི་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐོར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཁྱབ་འཇུག་པ་བཅུའི་རྣམ་བཤད》ཅེས་པའི་ནང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ། འདི་ནི་སྒྲ་རིག་པ་ཙམ་ལ་གོ་རྒྱ་མིན་པར། དངོས་པོ་གང་དང་གང་གི་སྒྲ་ལ་བརྟགས་ནས་དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྲོག་ཆགས་དང་སྲོག་ཆགས་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འཕེལ་རྒྱས་དང་དར་རྒྱུད་ཤེས་པ། དཔེར་ན། འབྱུང་བ་ལྔ་སོ་སོའི་སྒྲའི་གནས་ཚུལ་དང་། རྩི་ཤིང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རང་རང་གི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་ཉེས་དང་རྒྱུས་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

སྒྲ་གཅན་གདོང་གི་སྐར་མ། ཟླ་བ་སོ་སོའི་ཡར་ངོའི་སྒྲ་གཅན་གདོང་གི་སྐར་མ་དང་། མཇུག་གི་སྐར་མ། མར་ངོའི་གདོང་གི་སྐར་མ་དང་། མཇུག་གི་སྐར་མ་ཞི་དྲུག གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་བར་སྒྲ་གཅན་ཡོད་མེད་བལྟ་སྐབས་སྒྲ་གཅན་གཡོན་བསྐོར་དུ་འགྲོ་བའི་གདོང་མདུན་ཟད་གར་ཡོད་པའི་སྐར་མ་དེ་ལ་གདོང་སྐར་ཟེར།

སྒྲ་གཅན་འཛིན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྲས་ཀྱི་མིང་སྟེ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཁྱིམ་ནས་བྲོས་ཏེ་ལོ་དྲུག་སོང་བའི་རྗེས་སངས་རྒྱས་པའི་མཚན་མོ་ཟླ་བ་སྒྲ་གཅན་ཡོད་པས་དེ་དུས་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སྲས་ཤིག་འཁྲུངས་པ་མིང་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དུ་བཏགས་སོ། །

སྒྲ་བཅུ་གཅིག ཡིད་དུ་འོང་བ། མི་འོང་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ། གྲུབ་པས་བསྟན་པ་ཀུན་བརྟགས་པ། འཕགས་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་སྒྲ།

སྒྲ་གཉིས། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་དང་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲའོ། །

སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་དོན་སྤྱི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པར་སྣང་བའི་ཆ་དེའོ། ། ལུགས་འདིར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པས་རི་བོང་རྭའི་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་གཉིས་སོ་སོར་རི་བོང་རྭ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་དང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ཀྱང་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་མི་བཞེད་དོ། །

སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ། སྐད་སྒྲ་མཐོན་པོ་དང་། སྒྲ་དག་པོ། ཚིག་གསལ་པོ་བཅས་གསུམ་ཚང་དགོས་པ།

སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་། རང་འཛིན་རྟོག་པ་དེར་རང་གི་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་འདྲེས་ནས་སྣང་བ།

སྒྲ་མདོ་བཞི། གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག(སྨིན་དྲུག)གིས་བརྩམས་པའི《ཀ་ལཱ་པ》 སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་བརྩམས་པའི《ཙནྡྲ་པ》 བྲམ་ཟེ་ཨ་ནུ་བྷུ་ཏིས་བརྩམས་པའི《དབྱངས་ཅན་མ》 བྲམ་ཟེ་པཱ་ཎི་ནིས་བརྩམས་པའི《པཱ་ཎི་པ》དང་བཞིའོ། །

སྒྲ་སྤྱི། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་པའི་མིང་གི་ཆ་འདྲ་བ་བློ་ལ་འཆར་བ་ལྟ་བུ།

སྒྲ་མེད་ཡི་གེ་བཅུ་བཞི། གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་ཀ་ཁ་ཅ་ཆ་ཏ་ཐ་པ་ཕ་ཙ་ཚ་ཞ་ཟ་ཤ་ས་རྣམས་སོ། །

སྒྲ་ཚད། འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་མི་རོས་པར་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མིན། སྒྲ་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་དེ། སྒྲ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་བཤད(སྒྲ་དང་སྐད་ཡིག་དང་མཚན་མ། ཚིག་དང་དོན། བརྗོད་དང་ཐ་སྙད་བཅས)དགོས་པ་དང་། ཚད་མ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྒྲ་རིག་པའི་སྐབས་ལས་ཀྱང་ནང་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ཡིན་པས་ཚད་མ་རིག་པ་ངེས་པར་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ། བུ་སྟོན་གྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཐུགས་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞ་ལུའི་མཁན་པོ་ཟུར་ནས་མཁན་ཚབ་ཏུ་འདི་ཉིད་བསྐོ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན།

སྒྲ་ཚད་ལུགས་ཀྱི་མ་ཡིན་དགག་གི་བརྗོད་བྱ་བཅུ་བཞི། གཞན་དང་མི་མཐུན་གཉེན་པོ་དང་། ཆུང་དང་

ཞི་དང་ཁུང་བ་དང་། །ཕྱིན་ཐུང་ཞུག་པ་མེད་པ་དང་། །མཐའ་དག་མིན་དང་ཐལ་བ་དང་། །དམན་དང་ཞན་དང་ཉམས་པ་དང་། །འདྲ་བ་དག་ལ་དགག་པ་ནི། །ཚ་ཡིན་དགག་པར་འདོད་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ན་དེ་ནས་བདེ། གཞན་གྱིས་བསྟོད་བསྔགས་དང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་སོགས་གང་ཐོས་ཀྱང་རང་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། རང་གིས་ངག་གང་སྨྲས་པ་ཀུན་སྔགས་བཟླས་པ་དང་འདྲ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ངག་སྨྲས་ཚད་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟེར་པའོ། །

སྒྲ་མཚམས་སྦྱོར་ལྔ། དང་པོ་བརྡ་ཆད་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར། གཉིས་པ་དབྱངས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར། གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་སྦྱོར། བཞི་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར། ལྔ་པ་རྣམ་པར་བཅད་བྱའི་མཚམས་སྦྱོར་རོ། །

སྒྲ་འཛིན་དབང་མཛོད། སྒྲ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མཛོད་སྲུམ་སྐྱེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་རྣ་བའི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།

སྒྲ་རིག་པ། བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔའི་ནང་གི་སྒྲ་རིག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་གཙོ་བོར་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གོ་བརྡ་སྤྲོད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གིས་བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་སྟོན་པའི་སྒྲའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་བརྟགས་ནས་བརྗོད་དོན་གོ་བ། དཔེར་ན། རྒྱའི་ཤིག་པ་ལྷུང་བའི་སྒྲ་དང་། མིང་གི་སོ་མ་རྒྱུང་གིས་གཡོས་པའི་སྒྲ་ལ་བརྟགས་ནས་བརྗོད་དོན་གོ་བ་སོགས་ནི་འབྱུང་པོ་ཟས་ཅན་པའི་སྐད་ཤེས་པ་ཞེས་སྒྲ་རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་དུ་འཛོག་པའི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་སྒྲ་རིག་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་རིག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ། སྤྱིར་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་བཅུ་ཡོད་དེ། 《ཨིནྡྲ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《ཨཱ་པི་ཤ་ལི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《ཤཱ་ཀཊཱ་ཡ་ན་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《པཱ་ཎི་ནི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《སུམཧེནྡྲ་ནྡྲ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《པ་ཏཱ་ལི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《ས་ནུ་ཛེནྡྲ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《ཙནྡྲ་པ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《ཀ་ལཱ་པ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 《སཱ་ར་སྭ་ཏཱི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》 བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་པ་ནི《ཀ་ལཱ་པ》《ཙནྡྲ་པ》《དབྱངས་ཅན་མ》《པྲ་ཀྲི་ཡ》བཅས་བཞི་ཡོད། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་[ཅེ][ཞེ][ཤེ][སེ]བར་པོད་བཞིའི་ནང《ཀ་ལཱ་པ》རྩ་འགྲེལ་བསྡོམས་ལྟ་ཁ་བཅུ་བདུན། 《ཙནྡྲ་པ》ལ་རྩ་འགྲེལ་བསྡོམས་ལྟ་ཁ་བཅུ་གཅིག 《དབྱངས་ཅན་མ》ལ་རྩ་འགྲེལ་བསྡོམས་ལྟ་ཁ་གཉིས། 《པྲ་ཀྲི་ཡ》ལ་རྩ་འགྲེལ་བསྡོམས་ལྟ་ཁ་གཉིས་བཅས་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པ་ལ《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པ》མི་འདྲ་བ་ལྟ་ཁ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། 《ཙནྡྲ་པ》ལ་འགྲེལ་པ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཙམ། 《དབྱངས་ཅན་མ》ལ་འགྲེལ་པ་མི་འདྲ་བ་བདུན། 《པྲ་ཀྲི་ཡ》ལ་འགྲེལ་པ་གཅིག་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་ཐོར་བུའི་གཞུང་ནི་ད་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དཀར་ཆག་ནང་གསལ། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། 1. ཨིནྡྲ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། 2. ཨཱ་པི་ཤ་ལི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། 3. ཤཱ་ཀཊཱ་ཡ་ན་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། 4. པཱ་ཎི་ནི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། 5. སུམཧེནྡྲ་ནྡྲ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། 6. པ་ཏཱ་ལི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། 7. ས་ནུ་ཛེནྡྲ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། 8. ཙནྡྲ་པ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ་བཅས་བརྒྱད་དང་། ཀ་ལཱ་པ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། དབྱངས་ཅན་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ། གཉིས་བསྣན་པའི་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཀ་ལཱ་པ་དང་ཙནྡྲ་པ། པྲ་ཀྲི་པ། དབྱངས་ཅན་མ་བཅས་ཆ་ཚང་བ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་ཡོད་པ། 1.《སྒྲ་མདོ་ཀ་ལཱ་པ》ནི་སློབ་དཔོན་ཟླ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོས་གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་བསྒྲུབས་ཏེ་སྒྲ་བསླབས་ཤིང་། མཚམས་སྦྱོར་ཀང་པ་ལྔ་དང་། མིང་ལ་དྲུག

ཀུན་བཤད་ཀང་པ་བཞི་སྟེ་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་བཤད་ཟིན་པ་ན། རྒྱལ་པོས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་ཅེས་སྨྲས་པས་གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་སོག་པར་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མིང་ཕྱིས་པས་བཞོན་པ་ཁ་ཕྱིར་ལོག་ནས་མ་བུའི་མདུག་མ་བསྟན་ཏོ། ཀ་ལཱ་པ་སུ་ཏྲ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ཆ་བསགས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསྒྱུར། ལེའུ་བཅོ་ལྔའི་ལྷག་མ་ཀུན་བཤད་ལ་བཞི་དང་། ཀྲིར་ལ་དྲུག་ཡོད་པ་རྣམས་བྲམ་ཟེ་ཤར་ཕ་ཟླ་དང་། མཆོག་སྲེད་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་བསྐང་ནས་སློ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་དང་། ལེའུ་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཚང་བ་འདི་ལྟར། འདིའི་འགྲེལ་པ་གྲོ་རོལ་བའི་པཉྫི་ཀ་ཡུག་བྱ་རི་ཏྲི་གཱགས་འགྱུར་གྱིས་བརྩམས་པ་ལ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་ཅིང་། འདི་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ་ཁུང་དུ་ཞིག་པཉྫི་ཀ་སློལ་བའི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པ་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཞི་བ་འོད་ཀྱིས་མཐོ་ལྡིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡོད། ཡང་ནང་པའི་པཉྫི་ཀ་དུ་ག་སྙིང་སྟེ་བསྒྲོད་དཀའ་ལེང་གེ་ཞེས་པས་བརྩམས་པ《འགྲེལ་པ་དུར་སིང》ཞེས་པ་ཞིག་དང་། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ར་ཏྣ་ཤྲཱི་རིན་ཆེན་གདུགས་ཞེས་པས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སྨྲ་གསུམ་འབབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དུར་ལེང་གི་འགྲེལ་པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། ཐར་པོ་ཆེ་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འགྲེལ་པ་འདི་བསྒྱུར་ཡང་ཆ་ཚང་བར་མ་བསྒྱུར་བ་ལ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་བསྐུལ་མ་གནང་བ་ལྟར་ཤོང་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀ་ལཱ་པའི་གཞུང་ཆ་ཚང་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་འཆད་ཉན་ཀྱང་སློབ་མ་མཁས་པ་མང་དུ་ཐོན་ཅིང་ལྷག་པར་དུ་དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས《འགྲེལ་པ་དུར་སིང》གི་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་དང་། 《སི་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ》འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པ་འགྱུར་ཞིང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པ་དུར་སིང》ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། དཔང་ལོའི་སློབ་མ་མ་ཏི་རྣམ་གཉིས་དང་། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོས《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་ལ་ཕན་པ》བསྒྱུར། དེའི་སློབ་མ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་དེ་ལ་འགྱུར་བཅོས་མཛད། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་དང་དེའི་སློབ་མ་ཤེས་རབ་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་སློབ་ཕྱིན་གསན་ཏེ《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཆེན་མོ》བརྩམས་པར་མཛད། གཞན་ཡང《ཀ་ལཱ་པའི》གཞུང་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་གཉམ་གསལ། ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་ཊཱིཀྐ་ལེགས་སྦྱར་འབྱུང་གནས》དང་། སྣེ་ཐང་བློ་བརྟན་བཞི་པས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་ཊཱིཀྐ་ཆེན་མོ》ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་བཤད་སྦྱར་གཞུང་དོན་གསལ་བ》དང་། 《སྐད་དོད་ཉེར་མཁོ》ཞ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་ལྡན་དབང་པོའི་སྙེས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་ཊཱིཀྐ་འཆད་ཉན་རྣམ་གསལ》བྱང་བདག་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་མདོ་རྒྱན》རྒྱ་མིག་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་ཊཱིཀྐ》དགེ་སློང་གྲགས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་སྙིང་དོན》ཞུ་ཆེན་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་སྙིང་དོན》བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་ཊཱིཀྐ》ཀརྨ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《ཀ་ལཱ་པའི་ཊཱིཀྐ》སོགས་མང་དུ་ཡོད། 2.《ཙནྡྲ་པ》ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མདོ་ཞིག་སྟེ། འདི་ཡང་ཐོག་མར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་དུས་ཤོང་ལོ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། 《ཙནྡྲ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ》ལ་སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིའི་ཡབ་བམ་ཞང་པོ་ཆོས་འབངས་ཞེས་པས་མཛད་པ་སློ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཡང་འགྲེལ་པ་པཎྜི་ཏ་པུཎྱ་བཛྲ་ཤྲཱི་གང་བའི་རྒྱ་བ་ཞེས་པས་མཛད་པ་སློ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། 《བྱིངས་མདོའི་འགྲེལ་པ་བྱིངས་ཀྱི་དཔུང་གཉེན》ཞེས་པ་ཞིག 《ཡི་གེའི་མདོའི་འགྲེལ་པ》སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་

གིས་མཛད་པ། པཎྜི་ཏ་བཛྲ་སྒྲོལ་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི《སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིའི་གསུང་ལ་གཅེས་ཕྲས་སུ་བྱས་པ》 ཐམ་ཡི་སྨྲ་བའི་སེང་གེའམ་པཎྜི་ཏ་ཡ་ལ་ར་ཤྲཱི་ཏ་ཞེས་པས་མཛད་པ《གནས་བརྒྱད་ཆེན་མོ》དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཆེ་ལེགས་སྦྱར་གསུམ་ལྡན་ཞེས་པས་མཛད་པ། པཎྜི་ཏ་ནོར་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པ《ཙནྡྲ་བྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་ཡན་ལག་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྨྲ་བའི་སྒོ》དང་། དེའི་སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏི་ཛྙཱ་ན་ཀཱིརྟིས་མཛད་པ《སྨྲ་སྒོ་མཚོན་ཆ》སོགས་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང《ཙནྡྲ་པའི་གཞུང》འདིའི་འགྲེལ་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་ལ། ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད་པའི《ཙནྡྲ་པའི་འགྲེལ་པ་བརྡ་སྤྲོད་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་གཟིངས》 ལོ་ཆེན་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི《སྨྲ་པའི་འགྲེལ་པ་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ》སོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད།

༣. 《སྭ་ཏི་པ》སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ན་བྲམ་ཟེའི་ཕྲུའུ་སྭ་ཏི་ཞེས་ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་སྒྲ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས《སྭ་ཏི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ》ཞེས་པ་ཤློ་ཀ་ཉིས་སྟོང་ཡོད་པ་ཞིག་བརྩམས། དེ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་བུས《ཨཉྫ་ཀྲ》ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་བརྩམས་པ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་འཆད་ཉན་མེད་ནས་རིང་བ་ལ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཙམ་འགོར་བར་བཤད། སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཙནྡྲས་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་བསྡུས་པའི་སྙིང་པོའི་རྩ་བ་དང་། 《འགྲེལ་པ་རབ་ཏུ་བྱ་བ》ཞེས་པ་ཞིག་བརྩམས་པ་དེར་མིང་དང་། དབྱངས་གསལ་བྱེད་རྣམ་བཅད་བཅས་མཚམས་སྦྱོར་ལ་ལེའུ་ལྔ། པོ་མོ་མ་ནིང་གི་དབྱངས་གསུམ་དང་། པོ་མོ་མ་ནིང་གི་གསལ་བྱེད་གསུམ། མི་ཟད་པ། བྱད་མེད་དུ་བརྗོད་པ། བྱེད་ཅན། ཚིག་ཕྲད། བུ་བརྒྱུད། དེ་ལྟར་བཅས་མིང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས། རྣམ་དབྱེའི་འདུག་པ་སྒྲ་ཆད་དུ་སོགས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན། བྱེད་ཅན་གྱི་ལེའུ་བཞི་བཅས་ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་བརྩམས། འོན་ཀྱང་ཏཱ་ཡའི་བླ་མ་སྨྲ་སྒྲིང་ལྷ་པ་ཡན་ལ་མིང་ཙམ་ལས་བོད་སྐད་དུ་མ་འགྱུར་ཞིང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སྨྲ་ལ་ཧྭ་དྷ་དང་། དེའི་གཅུང་པཎྜི་ཏ་གོ་ཀུ་ལ་ན་ཤྲཱི་ཤྲཱ་སྨྲ་མཆེད་གཉིས་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལ་གསེར་ཞོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་སློབ་ཡོན་གནང་སྟེ། འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ལ《སྒྲ་མདོ་པྲ་ཏི་པ》ཆ་ཚང་བར་སློབ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ལྟར། ཁོང་གིས་པཎྜི་ཏ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྒྲ་གཞུང་འདི་ཆ་ཚང་བ་སློབ་སྦྱོང་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་ཉིད་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཁྱི(༡༦༥༨)ལོར《སྒྲ་མདོ་པྲ་ཏི་པའི་འགྲེལ་པ་ནོར་གྱི་མིང་ཏྲ》ཞེས་པ་འདི་བརྩམས་པར་མཛད་པ་ནས་སྒྲ་གཞུང་འདི་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་ཡིན།

༤. 《དབྱངས་ཅན་མ》རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་ཨ་ནུ་བྷུ་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ནམ་ཞིག་པཎྜི་ཏ་གཞན་དག་དང་རྩོད་གླེང་གནང་སྐབས་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལ་སུམ་སུ་ཞེས་པ་ཞལ་ནོར་ནས་སུམ་ཀྲུ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁྲུངས་ཡོད་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། ཁོང་གི་ཡི་དམ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་ཞལ་བསྟན་ནས་སྒྲ་མདོ་འདི་གསུངས་པས་གཞུང་འདིའི་མིང་ལ《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ》ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། གཞུང་འདི་ལ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲེལ་པ་གྲངས་ཆེ་བ་དྲུག་ཡོད། 《འགྲེལ་པ་པི་མ་ལ་དྷ་ས》ཞེས་པ་རྩོམ་པ་པོའི་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཞིག་དང་། 《ཀ་མ་ཏེ་ནུ》ཞེས་པ་དེང་སང་བར་སྲིད་པ་གཅིག སློབ་དཔོན་གོང་གསལ་གྱིས་མཛད་པའི《གསལ་ལྡན་རྒྱ་རྒྱན》 གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་པཎྜི་ཏས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ《པ་རི་དི་པེ་ཀཱ་སྤྱི》ཡོངས་སུ་སྣང་བྱེད་ཅེས་པ་དང《མཱ་རྒ་ནི》ཞེས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་པཎྜི་ཏ་མང་པོས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། 《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ》འདི་བོད་ཀྱི་ལྷ་མཛོད་ལོ་ཙཱ་བ་ཞི་བ་གཉེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གཞུང་ཕྱེད་ཙམ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་བསྒྱུར་ཞིང་། 《མཆོག་ཏུ་གསལ་བ》ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད། རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བསྐུལ་མ་གནང་བ་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༦༦༥)ལོར་འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་འགྲེལ་པ་རབ་ཏུ་བྱ་བ་གསལ་ལྡན》སློབ་དཔོན་ཨ་ནུ་བྷུ་ཏིས་མཛད་པ་འདི་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། གཞན་ཡང་ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་བཟང་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་ཊཱི་ཀཱ་མཆན》 ངམ་རིང་མཁན་པོ་ཚོགས་ཕྲུར་པ་སྐལ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་ཊཱི་ཀཱ་མཆན》སོགས་མང་པོ་ཡོད།

གཉིས་པ། བོད་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་རིག་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊས་མཛད་པའི《སུམ་ཅུ་པ》དང་། 《རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ》སོགས་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་དང《ཛོན་མིའི་མདོ་ཟླིའི་སྒྲ་མདོ》 དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད་པའི《ཚིག་གསུམ་གསལ་བ》 ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད་པའི《སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད་པ་འདིར་མ་བྲིས། གསུམ་པ། སྒྲ་རིག་པའི་ནང་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རང་བཞིན་དང་། རྐྱེན་དང་། རྣམ་འགྱུར་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་དགོས་པས། དང་པོ་རང་བཞིན་ལ་བྱིངས་དང་མིང་གཉིས་ཡོད། བྱིངས་ལ་ཡང་ནང་གསེས་གསུམ་སྟེ། ༡. མདོའི་བྱིངས། ༢. རྐྱེན་གྱི་བཅོས་པའི་བྱིངས། ༣. གྲོགས་པམ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིངས་བཅས་ཡིན། རང་བཞིན་གྱི་ནང་གསེས་མིང་དང་རྟགས་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ་བྱིངས་ལ་གྲིད་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱིངས་ཀྱི་མིང་པོར། སི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཕྱིན་པས་ཚིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་མིང་དང་རྟགས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་པོ་མོ་མ་ནིང་གི་རྟགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་དེ་རེ་རེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད། གཉིས་པ་རྐྱེན་ནི་སྒྲའི་རང་བཞིན་དེ་གཉིས་མིང་ཚིག་ཕྱིངས་གང་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་། བྱིངས་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན། བྱིངས་ཚིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ། བྱིངས་བྱིངས་སུ་སྒྲུབ་པ། རྟགས་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ། མིང་མིང་དུ་སྒྲུབ་པ། རྟགས་བྱིངས་སུ་སྒྲུབ་པ། རྟགས་ཚིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་བཅས་རྐྱེན་བདུན་ཡོད། གསུམ་པ་རྣམ་འགྱུར་ལ་མིང་ཡི་ཀུན་བཤད་ཀྱིས་དུང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྒྱུར་བ་དང་དབྱེ་བ་ནི། རང་བཞིན་དང་རྐྱེན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཞིང་། མཚམས་སྦྱོར་ལེའུ་ལྔའི་བསྒྱུར་བ་དང་། དབྱེ་བ་ནི་ཡི་གེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན། ཞིབ་པར་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ། བོད་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་ཚོགས་གསུམ་སྟེ། མིང་གི་ཚོགས། ཚིག་གི་ཚོགས། དེ་གཉིས་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཚོགས་བཅས་ཡིན་ཞིང་། སུམ་རྟགས་གཉིས་དང་དག་ཡིག་བཅས་ཀྱིས་ཚོགས་གསུམ་པོ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་བོད་སྐད་ལ་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་མེད་ཟེར་བ་ནི་སྒྲ་རིག་པ་ཟེར་བ་གང་ལ་གོ་དགོས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །

སྒྲ་རིག་པའི་སླབ་པའི་བསྡུ་བ་བཅུ། འབྲུ་མང་པོ་དང་ཚིག་ཕྲད་དང་། །ཁྱད་པར་དག་དང་ཡན་ལག་དང་། །གཞི་དང་གཞི་གཅིག་བསྡུ་བ་དང་། །གཞི་མཐུན་པ་དང་དེའི་སྒྲུད། །ཀླས་དབྱེ་བ་དང་ཕྱོགས་ཙམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲ་སེབ། སྒྲ་གསེབ། (ཙ)

སྒྲ་སློབ་པར་བཀག་པའི་དུས་བཞི། ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་སྒྲ་སློབ་ན་སློབ་དཔོན་འཇོམས། ཚེས་བཅུ་གཉིས་ལ་སློབ་མ་འཇོམས། གནམ་སྟོང་ལ་རིག་པ་འཇོམས། ཚེས་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པས་འཛེམ་སྲོལ་ཡོད་དོ། །

སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད། རྣ་ཤེས་ཀྱི་མཐུན་ཟླ། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྒྲའི་ཁམས་དང་། མཐུན་ཟླ་གསུམ་དོན་གཅིག དེའི

དབྱེ་བར། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་དང་། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད།

སྒྲའི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད། ཀཱ་རཀ་གསལ་སྒྲའི་རྣམ་དབྱེ་བདུན་དང་འབོད་པ་སྟེ།

སྒྲའི་རྣམ་དབྱེ་བདུན། ངོ་བོ་བརྗོད་པ། ལས་སུ་བྱ་བ། བྱེད་པ་པོ། དགོས་ཆེད། འབྱུང་ཁུངས། འབྲེལ་བ། གནས་གཞི་བཅས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་འབོད་པ་བསྣན་པས་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་དོ། །

སྒྲའི་གཞི་ཡི་གེའི་རྒྱུ་ལྔ། བརྗོད་འདོད། རླུང་། གནས། བྱེད་པ། རྩོལ་བ།

སྒྲའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དྲུག དག་པའི་རྟགས། འདྲེས་པའི་རྟགས། གཉིབས་པའི་རྟགས། ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་རྟགས། ཀུན་ཏུ་འཇུག་པའི་རྟགས། མི་གསལ་བའི་རྟགས་རྣམས་སོ། །

སྒྲའི་ལས་བཅས་བཅོ་བརྒྱད། རྟོག་པ་ཤེས་པ་མཐོང་ཐོས་ཆེ། །བཟའ་བ་དང་ནི་འཁྱིལ་པ་དང་། །བྱེད་པ་འཆིང་བ་འཛིན་དང་རྒྱ། །སྦྱིན་པ་མཆོད་པ་འདོད་དང་རིག །ཏུད་པ་བསྐྱོད་པ་ཆགས་དང་བརྗེད། །ཀློ་བ་སེམས་པ་འགྲོ་འགོག་སོགས། །ཀླ་བ་གསོད་པ་ལ་སོགས་ལས། །བརྗོད་པས་ལས་དང་བཅས་པར་ཤེས། །ཞེས་སོ། །

སྒྲའི་ལས་མེད་དགུ། ངོ་ཚ་ཡོད་དང་གནས་སེལ་ཆེ། །འཕེལ་ཟད་འཇིགས་དང་འཚོ་དང་འཆི། །ཉལ་བ་རྩེད་མོ་འོད་གསལ་དོན། །ཕྱིངས་ཚིག་ཞེས་པ་དེ་རྣམས་སོ། །

སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་དགེ་སློང་ལྔ། མིང་གི་དགེ་སློང་། སློང་བའི་དགེ་སློང་། ཁས་ཆེ་བའི་དགེ་སློང་། དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་། གསོལ་བཞིའི་དགེ་སློང་། ལས་ཀྱི་དགེ་སློང་བཅས་སོ། །

སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་དད་པ་བཞི། ཚོལ་ཆུང་གི་དད་པ། ཐོ་ཅོའི་དད་པ། འདྲེ་གདོན་གྱི་དད་པ། སྙིང་ནས་དད་པ་ཟེར།

སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་རྫས་ཡོད་དྲུག རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྫས་ཡོད། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་ཡོད། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད། ཚུགས་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྫས་ཡོད་བཅས་དྲུག་གོ །

སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ། གཞུང་། ལམ། འབྲས་བུ།

སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའི་ཚད་མ་གསུམ། སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ། ཕྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བ་དང་། ཡང་ན། སྐྱེས་བུའི་ཚད་མ། ངག་ཚད་མ། ཤེས་པ་ཚད་མའོ། །

སྒྲིགས་ཆག་ཏུ་འགྲོ་བ། རྒྱུན་གྱི་སྒྲིགས་ལམ་ནོག་ཏུ་གནས་པར་གོ །

སྒྲིགས་དབྱུང་། སྒྲིགས་ཞུགས་ནས་གནས་དབྱུང་གཏོང་བ།

སྒྲིགས་ལམ་གནོན་ཁྲར། གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྒྲིགས་ལམ་རྣམས་གནོན་མཁན་གྱིས་གནོན་པ་དང་། འཁྲུར་མཁན་གྱིས་འཁྲུར་དགོས་པ།

སྒྲིགས་ཧལ་མི་ཚིག སྒྲིགས་ཁྲིམས་དང་འགལ་མི་ཚིག

སྒྲིབ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲུག་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལྟ་བུ། ཞིབ་ཆ《ཕར་ཕྱིན》དང《དབུ་མའི་གཞུང》རྣམས་སུ་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས།

སྒྲིབ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བ། ཉལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་མཐར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཕྲ་མོ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཞེད་ལ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་འཐོབ་པའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་ལ། ས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་བདེན་འཛིན་རྣམས་ཟད་པར་སྤངས་ཏེ་མཐར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཟད་པར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་འགོ་མི་རྩོམ་པར་བཞེད་པའང་མིན་ནོ། །

སྒྲིབ་པ་ལྔ། རྒོད་འགྱོད་གཉིས། གནོད་སེམས། རྨུགས་པ་དང་གཉིད་གཉིས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ལྔ།

སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག

སྒྲིབ་པ་བཞི། ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། ངག་གི་སྒྲིབ་པ་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི། ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀའི་སྒྲིབ་པ་དེ་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཚང་བའི་སྒྲིབ་པའོ། །ཡང་ན། ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ། ཆགས་སྒྲིབ། ཐོགས་སྒྲིབ་སྟེ་བཞིའོ། །

སྒྲིབ་པ་ལྷན་སྐྱེས། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་པ་དང་འཕྲལ་དུ་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ངང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ངར་འཛིན་དང་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་བརྒྱད། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ། གཞིའི་གཉེན་པོ། ཐག་བསྲིང་བའི་གཉེན་པོ། རྣམ་པར་གནོན་པའི་གཉེན་པོ། བྲལ་བའི་གཉེན་པོ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ།

སྒྲིབ་སྦྱངས་ཀྱི་ཆོ་ག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཞིག་སྟེ། མི་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་གཤིན་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲིབ་སྦྱོང་ཁྲུས་གསོལ་དང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་འགྲོ་ལམ་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ།

སྒྲུང་། སྒྲུང་དོན་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་རབས་དྲུག་པ་ཁྲི་སྡེ་ཙུ་བཙན་གྱི་དུས་དབུ་རུ་ངམ་སྨོད་དོན་ཞེས་བྱ་བར་དོན་གྱི་གཤེན་རབས་མི་བོ་ཆེ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ཐོག་མར་བཙམས་པ་རྣམས་ཡིན། འདི་ལ་གཞུང་གཞན་དུ་བརྗོལ་བོན་ཟེར།

སྒྲུབ་སྐོར་དོན་བརྒྱད། ལྷའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་མན་ངག་གི་སྐོར་སོགས་རྩ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལག་ལེན་བསྟར་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག

སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། སྟོད་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་གྱི་སའི་ཆར་ཡབ་ཀུ་ཏུ་དཀོན་མཆོག་དང་། ཡུམ་བུ་ཚོ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༥༨༡)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་འདས། ཡུམ་ལ་བད་ཀན་སྨུག་པོའི་བསྙུན་གཞི་ཐོག་ནས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྙུན་གཡོག་དང་། ཞོར་དུ་དཔེ་ཆ་སློག་འདོན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཡུམ་གཤེགས་པའི་སྐུ་ཤུལ་བསྐུམས་ནས་དུར་འཛུག་གི་མཛད་སྒོ་རྣམས་བསྒྲུབས། དེ་ནས་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་གླིང་གི་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་ལེགས་པའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེར་ལོ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དང་མཇལ། དེ་ནས་ཤངས་ཀོད་ཚང་དུ་བྱུང་བ་བཙོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་ཤར་ཞབས་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། དེ་རྗེས་སེ་རར་ཕྱག་ཙམ་བཞུགས་ནས་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་གསན་བསམ་མཛད། དེ་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞུགས། སྐབས་དེར་དགོན་དེའི་དགེ་བསྐོས་དང་བླ་སྐོར་འཁྱིལ་བས་དགེ་བསྐོས་མཛད་འདོད། མེད་རྒྱུད་གསང་སྔགས་དང་ཕྱུལ་ནས་ཤངས་ཀོད་ཚང་དུ་བྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སར་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། བླ་མའི་

བཀའ་བཞིན་དགའ་པོ་གྲུ་ཚང་དུ་ཞུགས་མཐུན་དགོངས་པ་ཞུ་བར་སླར་ཕེབས་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་དུང་རེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་གནང་། དེ་རྗེས་གཙང་དུ་ཕེབས་སྐབས་དུང་པ་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་ནས་ཁོང་གི་བུ་ཆེན་དུང་པ་ཏ་ཐུག་པ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྟོར་དཀའ་ཆེན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སོགས་མཐའ་ཡས་ཏེ་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་བཞུགས། དེ་རྗེས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་ར་བྱེས་མཁན་པོ་རྗེ་སྟན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་བས་རྗེའི་སྐུ་ཁང་བསྟན་ནས་དེར་བཞུགས་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་མཛད། སྐུ་ཁང་དེར་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ལ་བརྟེན་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཐུག་ཙམ་བར་བཞུགས། དེ་ནས་འོལ་ཁ། རྒྱལ་དགའ་པོ། ཙ་རིའི་རྩེ་སྐོར་སོགས་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་ལ་ཕུར་བུ་ལྕག་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པར་ཞལ་བཀོད་མཛད། རྗེ་ཉིད་སེ་ར་རྩེ་སྒྲུབ་ཁང་རི་ཁྲོད་ལ་དགེ་སློང་བཅུ་བདུན་དང་ཕུར་བུ་ལྕག་ཏུ་དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག རབ་ཁ་ཐག་ཏུ་དགེ་སློང་བཅུ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་འཛུགས་མཛད། ༼དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་༽ ཞེས་བྱ་བ་བཀའ་རྩོམ་གནང་། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ་(༡༧༡༣)ལོར་གཤེགས།

སྒྲུབ་བརྒྱུད། གཞན་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་གཞུང་རྩོམ་པ་སོགས་མ་བྱས་པར་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྒོམ་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བླ་མ་དང་དེའི་སློབ་མའི་བརྒྱུད་པ།

སྒྲུབ་བརྒྱུད་རྒྱ་མཚོའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ། སྔ་ཕྱག་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ལ་བཤད་བརྒྱུད་དང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་མངའ་བའི་ནང་ནས་རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་དང་། མེས་སྟོན་ཚོན་པོ། མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ལ་གཞུང་བཤད་ཀྱི་བཀའ་བབས་ཤིང་། རྗེ་མི་ལ་རས་པ་ལ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་བབས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་སློབ་མ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་བརྒྱུད་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་ཆུང་བརྒྱད་དུ་ཕྱེས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་བབས་སྡེ་དྲུག་ལས་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཟླ་སྟོད་ཀྱི་ཉིན་ལས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཁྱབ་པ་ཆུང་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

སྒྲུབ་ཆག་འཛོམས་གསུམ། ཁྲུལ་བསྐྱལ་དགོས་པ་ལ་སྒྲུབ་ཟེར་ཞིང་། ཆག་ནི་ཁྲུལ་བསྐྱལ་མི་དགོས་པའི་རིགས་དང་། འཛོམས་ནི་ཟ་ཞིང་ཁང་པ་སོགས་སྦྱར་ཡོད་རང་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

སྒྲུབ་འཇུག རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། སྣང་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པ། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ། སྒྲུབ་འཇུག་རྣམས་དོན་གཅིག སྒྲུབ་འཇུག་གི་བློ་ཡིན་ན། རྟོག་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་འཛིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་མེད་མིག་ཤེས་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་གི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལུགས་ལྔ། རྩ་བ་སྒྲུབ་ཐབས་དང་སྦྱོར། སྒྲུབ་ཐབས་འཕྲིན་ལས་དང་སྦྱོར། འཕྲིན་ལས་སྒོམ་ཁོག་དང་སྦྱོར། སྒོམ་ཁོག་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྦྱོར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ངག་དང་སྦྱོར་རོ། །

སྒྲུབ་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད། ༡. བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། ༢. གཡེར་གདོང་། ༣. རོང་པོ་དགོན། ༤. ཡིད་དགའ། ༥. ས་དཀར་ཤར། ༦. ཐུལ་མོ། ༧. ཤེལ་དགོན། ༨. སྨིའུ་སྙིང་། ༩. ཞྭ་ཀྲལ། ༡༠. དར་ཞིང་། ༡༡. རྡོ་རིས་ལ་སོ། ༡༢. ཡར་ནང་བདེ་ཆེན། ༡༣. རྫོང་དཀར། ༡༤. རྫོང་སྟོན། ༡༥. རྫོང་སེར། ༡༦. རྫོང་དམར། ༡༧. ཆུ་དམར་དགོན། ༡༨. མཁར་གོང་ལྷད་སྡིང་བཅས་སོ། །

སྒྲུབ་གནས། ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་བླ་མ་གོང་མ་ཆོས་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པའི་བྲག་ཕུག་གམ་རི་ཁྲོད་མཚམས་ཁང་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད། རྙིང་མ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་འཇམ་དཔལ་སྐུ། པད་མ་གསུང་། ཡང་དག་ཐུགས། བདུད་རྩི་ཡོན་ཏན། ཕུར་པ་འཕྲིན་ལས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྡེ་ལྔ་དང་། མ་མོ་རྦོད་གཏོང་། དམོད་པ་དྲག་སྔགས། འཇིག་རྟེན་མཆོད་བསྟོད་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྡེ་གསུམ་མོ། །

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ལྔ། ངོ་བོ། འབྲས་བུ། བྱེད་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། མཐའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱེ་བར་དུ་བྱས་པའོ། །

སྒྲུབ་པ་ལྔ། བཟླས་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ། བསམ་གཏན་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ། རྫས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ། འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ། སྦྱིན་སྲེག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའོ། །

སྒྲུབ་པའི་དམ་ཚིག་ཉི་ཤུ། བདེ་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། གཙན་གཟན་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་མི་གཞིག་ཅེས་སོགས་བཟའ་མིན་བསྟན་པ་རྣམས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་ལ་མི་འཚེ་ཞིང་བཀའ་མི་གཅོག་པ་དང་། བླ་མའི་ཡུམ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། དད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་མི་བཅག་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་མཁས་པའི་དགོར་ལ་མི་འཕོག་ཅིང་ཆང་འཐུང་པར་མི་འཐུང་བ་དང་། རྡོ་རྗེ་སྤུན་གྱི་ཡུམ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། མཚན་དང་མི་ལྡན་པའི་གཟུངས་མ་མི་བསྟེན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་དམ་རྫས་མི་བསྟེན་པ་དང་། མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མི་སྨོད་པ་དང་། སྣོད་མིན་ལ་གསང་ཆོས་མི་སྟོན་པ་དང་། མཚན་ལྡན་གྱི་གཟུངས་མ་དང་སྟོད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མི་སྤོང་བ་དང་། དོན་བདེ་སྟོང་དང་རྟགས་ཡབ་ཡུམ་མི་འབྲལ་བ་དང་། མཆེད་ལྕམ་ལ་ཀུལ་ཁ་ཙམ་དུའང་ནང་འཁྲབ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱིན་པའི་ལྷག་མ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། བླ་མའི་གདན་ལ་མི་རྫེམས་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་མཚམས་མི་དབྱལ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕྱིར་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བ་དང་། བཟླས་པ་དང་ཆོ་ག་མི་ཚིག་གི་བར་མི་གཅོད་པ་དང་། དཔང་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལས་མི་འདའ་ཞིང་བརྡའ་མི་བརྗེད་པར་བྱ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་དཀྲུག་ཅིང་སྐྱེ་བོའི་མདུ་ཕྱག་མི་བྱེད་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཙུག་ཏུ་འཁྱེར་བ་ལས་ཉམས་པར་མི་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །

སྒྲུབ་སྐྲོད་ཚོད་ཡིག འདུམ་ཡིག་ལ་མོས་མཐུན་བྱུང་མིན་གྱི་ཡིག་ལན་ཕྱིན་ནས་མོས་མཐུན་བྱུང་ཡོད་ན་འདུམ་གན་བཞག་དགོས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་འདུམ་གན་ལ་སྒྲུབ་སྐྲོད་ཚོད་ཡིག་ཟེར།

སྒྲུབ་ཕྱག མཚམས་བཅད་དེ་སྒྲུབ་པ་སྒྲོན་པའི་ཐག་ཕྱག

སྒྲུབ་བྱར་ཞ་ཆག་མ་བྱུང་ཕྱིན། སྲིད་གཞུང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲལ་རིགས་ཁག་གཅིག་སྔར་བཞིན་སྒྲུབ་དགོས་པ་རྣམས་ཆད་ལུས་མ་བྱུང་ཕྱིན་ཆད།

སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ། ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་དགུ་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་བཅུ་བཞི། དཔེ་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་བཅུ་བསྡོམས་པས་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་མོ། །ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་དགུ་ནི། བསལ་བ་ལྔ་དང་། རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞི་འོ། །དེ་ལ། ༡. མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་དང་། ༢. རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསལ་བ། ༣. ཡིད་ཆེས་པས་བསལ་བ། ༤. འཇིག་རྟེན་པས་བསལ་བ། ༥. རང་གི་ཚིག་གིས་བསལ་བ། ༦. ཁྱད་པར་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ༧. ཁྱད་པར་ཅན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། ༨. གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། ༩. གྲགས་པས་བསལ་བ་བཅས་དགུའོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་བཅུ་བཞི་ནི། མི་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པ་དྲུག ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བཞི་བཅས་སོ། །དེ་ལ། ༡༠. གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ༡༡. གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ། ༡༢. ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ། ༡༣. གཞི་མ་གྲུབ་པ། ༡༤. ཐུན་མོང་མ་ངེས་པ། ༡༥. ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་ངེས་པ། ༡༦. མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ། ༡༧. མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག

ལ་ཡོད་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ། ༡༨. གཉིས་ཀའི་… ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ། ༡༩. འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ། ༢༠. ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། ༢༡. ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། ༢༢. ཆོས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་… བྱེད་པ། ༢༣. ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བཅས་བཅུ་བཞིའོ། །དཔེ་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་བཅུ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལྔ་དང་ཆོས་མི་… མཐུན་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལྔ་སྟེ། ༢༤ སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་… ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༢༥. བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༢༦. གཉིས་ཀའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༢༧. རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་… མེད་པ། ༢༨. རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། ༢༩. སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་མེད་པ། ༣༠. བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་མེད་པ། ༣༡. གཉིས་ཀ་ལྡོག་པ་མེད་པ། ༣༢. ལྡོག་པ་མེད་པ། ༣༣. ལྡོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་… བཅས་སོ། །

སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་ཀྱི་… རྟགས་ཡང་དག་གོ།

སྒྲུབ་རིམ། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་རིམ་སུ་མ་… ཆད་པ།

སྒྲོ་སྐུར་གཉིས། སྒྲོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་གཉིས།

སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས། རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་… རྣམས་ཏེ་དཔེར་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད། མཚན་ཉིད་… དང་མཚོན་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་རང་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། སོ་སོ་བ་ཞ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་སོ་སོ་བའི་ཆོས་གཉིས་ལ་རྟོག་པས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཅེས་བློས་པར་སྒྲོ་བཏགས་ཙམ་… ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་… རྣམས་རང་ལྡོག་ནས་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་རྟག་… པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། གཅིག་རང་ལྡོག་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་… གཅིག་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི་བུམ་པ་གཅིག་… ཡིན་ཀྱང་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲོ་དང་སྐུར་བ། སྒྲོ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཅེས་པའི་ཚིག་སྣད། དེ་ཡང་གཞི་དངོས་པོ་དེར་གནས་ནས་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་… དང་སྐྱོན་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མདའ་ཡི་རྩེ་མོ་དང་། ཞྭ་ཡི་རྩེ་མོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་འདྲ་བ་… ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྐུར་བ་ནི་སྐུར་འདེབས་ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ཡང་མ་དག་པ་ལ་བརྟེན་… ནས་ཡོད་པ་དོན་ལ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་… བ་བཅས་ལ་ཟེར།

སྒྲོ་དང་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། སྒྲོ་དང་རྒྱ་ཡི་དུས་བརྒྱུད་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ།

སྒྲོ་འདོགས། སྒྲོ་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན། མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ།

སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད། ཡོད་པ་ལ་མེད་སྙམ་པའི་རྟོགས་པ་ཟ་བ་དེ་མ་ཆོད་པའི་དོན།

སྒྲོ་ཕུག་པ་པདྨ་སེང་གེ། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སྒྲུབ་… དཔོན་བྱུར་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། འདི་ཉིད་ཡབ་ཟུར་ཆུང་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་སྟག་… (༡༠༢༦)ལོར་ཡབ་འདས་པའི་ལོ་དེ་རང་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་ངའི་བུ་འདི་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་དང་ཚུལ་མཐུན་པ་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་འོང་བར་འདུག… པས་མིང་པདྨ་སེང་གེར་ཐོགས་གསུངས། ཡུམ་གྱི་ཞལ་… ནས་མིག་ཙ་ཁྲུང་ཧོར་པའི་མིག་འདྲ་བས་མིང་དུ་ཁྲུང་བ་… ཞིག་འོང་བར་འདུག་པས་མིང་ཧོར་པོར་ཐོག་གསུངས། སྐུ་ན་གཞོན་པའི་དུས་སུ་ཡུམ་དང་ཞང་པོས་བསྐྱངས་ནས་མདའ་ཕུར་ལོ་བཙོ་ལྔ་བཞུགས། དེ་ནས་ཆུ་བར་དུ་གླན་… དང་སྐྱིད་ཤུངས་སུ་ཡང་ཁྲིད་གི་སར་བྱོན་ནས་ལོ་གསུམ་ལ་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ཆེ་འདོན་མཛད་པས་སྐུ་བསོད་རྒྱས་ནས་གཞན་དུ་བཞུད་པའི་སྐབས་མ་བྱུང་། བླ་མ་མཁས་པ་དག་ཚུར་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་སློབ་གཉེར…… རྣམས་རྫོགས་པར་མཛད། དེ་ཡང་ཡབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཀ་བ་བཞི་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ་དང་རྫོགས་ཆེན་སྙིང་ལུགས་སོགས་གསན། དེ་ལྟར་མཁས་པ་མང་པོ་ལ་བསྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་མཛད་པ་ལགས། ཟུར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འདིར་ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་ཚོགས་དཔལ… གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། སྒྲོ་ཕུག་དགོན་པ་བཞེངས། སློབ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གུ་ས་འཛིན་ཞིང་བསྟན་པ་སྐྱོང་བ་གདུགས་རྫོགས་སྟོང་ཐོན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ…… གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྟག(༡༡༢༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སློབ་མ་སྟོང་འདུས་པར་གྲགས་པ་ལས་ཐུགས་… ཟིན་པའི་སློབ་མ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། མེ་བཞི་དང་། ནག་བཞི། སྟོན་བཞི་བཅས་སོ། །

སྒྲོག་རྡུས་ཀྱི་ཆ་ཀོ། སྒྲོག་རྡུས་ཀྱི་ཁུག (ཙ)

སྒྲོན་མ་དགུ། ཅིཏ་ཤའི་སྒྲོན་མ། དཀར་འཇམ་རྩའི་སྒྲོན་མ། རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མ། དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོན་མ། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་… སྒྲོན་མ། (དེ་བར་ལ་སྒྲོན་མ་དྲུག་ཟེར) བར་དོ་དུས་ཀྱི་… སྒྲོན་མ། གནས་པ་བཞིའི་སྒྲོན་མ། མཐར་ཐུག་འབྲུའི་… སྒྲོན་མའོ། །

སྒྲོན་མ་བཞི། དབྱིངས་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་གསང་དབྱིངས་སྒྲོན་མ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོན་མ། ཐིག་ལེ་སྟོང་པའི་སྒྲོན་མ། ཤེས་རབ་རང་བྱུང་གི་སྒྲོན་མ། རྒྱང་ཞགས་ཆུའི་སྒྲོན་མའོ། །

སྒྲམ་བུ་བསྐུར། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིག་དང་ཕྱག་རྟེན་ཡོད… པའི་སྒམ་ཆུང་།

སྒྲོལ་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཡི་དམ་ལྷ་མོ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཀུན་སྐྱེས་པའི་ཡུམ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྒྲོལ་ལྗང་དང་སྒྲོལ་དཀར་ཞེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། ལྷ་ཚོགས་ཉེར་གཅིག་ལས་ཇོ་བོ་རྗེའི་ལུགས་ལ་ཚང་མ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་ཉི་མ་སྦས་པའི་ལུགས་ལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

སྒྲོལ་མ་འཇིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབ། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མས… ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ། ཕྲག་དོག སེར་སྣ། ཐེ་ཚོམ། ལོག་ལྟ་བཅས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཏེ། ཆུ… དང་། མེ། གླང་ཆེན། སེང་གེ སྦྲུལ། ལྕགས་སྒྲོག ཤ་ཟ། རྐུན་པོ་བཅས་ཀྱི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལས… སྐྱོབ་པའི་སྒྲོལ་མ།

སྒྲོལ་མ་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ལ་སྤྲུལ་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ་དང་། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བརྒྱད་མ་སོགས་ཀྱི་ཤུ་ལྟག་ཅན་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཞིག

བཀྲལ། དམག་བཀྱག། (ཙ)

བཀྲུངས། བཀྲུངས། (ཙ)

བརྒྱ་ཀོ་གཅིག་གིས་ཆོད། ནད་བརྒྱ་ལ་སྨན་གཅིག་གིས… ཕན་ཐབས་བྱེད་པ་ལྟར་གཅིག་གིས་ཚང་མའི་ཚབ་བྱེད་པ།

བརྒྱ་མཆེད་རི་ཁྲོད་བཀྲ་ཤིས་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་། ཉང་ཚང་དཀའ་ཀན་གྱིས་བཏབ།

བརྒྱ་མཆོད། ལྷ་རྟེན་མདུན་ལ་མཆོད་མེ་བརྒྱ། གཏོར་མ… བརྒྱ། མཆོད་འབུལ་བརྒྱ་བཅས་ཕུལ་བ་ལ་ཟེར།

བརྒྱ་པ་ཕྲག་བརྒྱ། ལོ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་དང་པོ་དགྲ་བཅོམ་པའི་ལེའུ། ལོ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལེའུ། ལོ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་གསུམ་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་འདི་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལེའུ……

གསུམ་སོ། །དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་པ་སྟག་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ལྷག་མཐོང་གི་ལེའུ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་མང་དུ······འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ······གསུམ་སོ། །དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་པ་སྟག་གསུམ་ནི། མངོན་པའི་ལེའུ། མདོ་སྡེའི་ལེའུ། འདུལ་བའི་ལེའུ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས···བརྗོད་ཅིང་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་སོ། །ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་ལྷ་··སྤྱོད་རྣལ་མ་མེད་པར་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བཤད་དོ། །

བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཡོད་པའི་བཙུན་མོ་བཞི། སློབ་དཔོན···པདྨ་ཀྲའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བཙུན་མོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆེ་བ་ཤ་མཚན་མ་ལ་བུ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད། དེ་འོག་ཟླ····མཚན་མ་ལ་ཀྱི་ཟླའི་བུ་བདུན་ཡོད། དེའི་འོག་ཤ་ཙཱ་ཀ་ལ་དྲུག་པོའི་བུ་བདུན་ཡོད། ཆུང་བ་ཡེ་ཤིད་མ་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་བུ་དྲུག་ཡོད། དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས། བརྒྱ་བྱིན···རང་དང་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱ་འབྱིན། བརྒྱ་བྱིན། ལྷའི་དབང་པོ།

བརྒྱ་བཞི། མཆོད་མེ། ཞལ་ཟས། ཚ་ཚ། དར་ཤིའམ་དྲི···གྲུད་དེ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ནས་བརྒྱ་རྩ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་བར····ཆད་ཟློག་པའི་ཆོ་ག

བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དམ་ཆོས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས··········གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུར་བསྡུས་ན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་·གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་བཅས་བསྡོམས་པས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད།

བརྒྱད་གཏོར་མཛད་སྒོ། བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པ····ནས་མགོན་པོ་ཞལ་དང་དཔལ་མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་ལོ་འཁོར་དུས་མཆོད་གཟབ་གསོལ་ཀྲན་གཟིགས····དང་འབྲེལ་དེ་ཉིན་གཞུང་ཞབས་སེར་རྒྱ་རྣམས་དབྱར་ཁའི་ན་བཟའ་བརྗེ་བཞེས་དགོས་པས་ལྷ་དྲུ་རྩེ་པོ་ཟུང་དུ་བཅར་ཏེ་དྲུང་བཞེས་ཞབས། གོང་ས་མཆོག་གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲུལ་སྲིད་བཀུར·····མཚོན་ནང་མ་མཁན་རྩེ་ཆེ་ཆུང་དང་། རྩེ་མོད་ལས་ཚན། དྲུང་དཀྱུས་ཁོངས་གཉེར་གཏོགས་དང་བཅས་པས་མཇལ་ཁ་ཞུས། ཤུ་མཐུད་རྩེ་མོད་ཞབས་གསར་པ་རྣམས་གསར་མཇལ་ཞུ··རྒྱུར་དེ་སྐབས་རྗེན་གསུམ་བརྟེན་འབུལ་དང་འབྲེལ་གྲལ་ལ་འཁོད། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས་ཞིབས། འཁྱར་བྲོན་སོགས་འཚར་མཇལ་གང་ཡོད་དང་དམངས་བཅས་ལ་ཕྱག་དབང་དང་སྲུང་མདུད་རེ་བསྩལ་ཏེ་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཕེབས། དྲུང་བཞེས་སར་གསོལ་ཚོགས་དཀར་སྤྲོད་དང་། དཀར་སྤྱི་སོགས་རིམ་བཞིན་ཕེབས། དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་དུ་ནས་ཕུའི་གསོལ་ཚོགས་དབུས་ལུ་གོང་ས་མཆོག་དང་སྲིད་བཀའ·····སོགས་གཞུང་ཞབས་རྣམས་ནས་མགོན་པོ་གུར་ཞལ་དང་ལྷ་མོ་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འབག་བཀའ་རྒྱ་མ་རྣམས་ལ·····སྐྱན་དར་འབུལ་གནང་མཛད་དེ་མཛད་སྒོ་གྲོལ། དེ་ཉིན་··ནས་བཟུང་དབྱིད་ལྡན་ལྷ་མཆོད་བར་གཞུང་ཞབས་ཚང་མ་དབྱར་ཆས་བཞེས་དགོས།

བརྒྱད་སྟོང་པ། བོད་གཅིག་ལ་བམ་པོ་ཉེར་བཞི་ལེའུ་སོ···གཉིས། ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་བསྡུས་སྣ···ཚོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ། ཤེར་ཕྱིན་སྣ་ཚོགས་པོད་གཅིག གོང་བསལ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ····བཙན་གྱི་དུས་སོ་ཐང་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་། ཛི་ན་མི་ཏྲ···སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

བརྒྱད་སྣ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་མི་སེར་ཁང་བརྒྱད་ནས་དམག་མི་རེ་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྲལ་གྱི་མིང་།

བརྒྱད་པ། བརྒྱད་བཀག གདོང་དུ་རྩོལ་ཞིང་ཅིག་གིས····

བརྫིགས་པ་སྟེ། བཀའ་བགྲོན། (ཙ)

བརྒྱའ་ལ། རྒྱ་ལ། ཀལ་ཏེའམ། ཀལ་སྲིད། (ཙ)

བརྒྱའི་སྲིད་ཟིན། གཉེན་ཚན་བརྒྱའི་གོ་ཆོད། (ཙ)

བརྒྱུ་རྗེ། མི་དང་ཁྲིམ་དུད་བརྒྱ་ཐམ་པའི་འགོ་དཔོན། (ཙ)

བརྒྱུད་པ་དྲུག་ལྡན། རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད། རིག་འཛིན་བརྡ་བརྒྱུད། གང་ཟག་སྙན་བརྒྱུད། མཁའ་འགྲོ···གཏད་རྒྱའི་བརྒྱུད། སྨོན་ལམ་དབང་བསྐུར་བརྒྱུད། ཤོག་སེར་ཚིག་བརྒྱུད་རྣམས་སོ། །

བརྒྱུད་པ་རང་གྲོལ་ཟིན། ཀླ་ས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས···བརྒྱུད་རང་གྲོལ་ཟིན་ཐུབ་པ།

བརྒྱུད་པ་གསུམ། རྒྱལ་བ་དགོངས་པའི་བརྒྱུད་པ། རིག་འཛིན་བརྡ་ཡི་བརྒྱུད་པ། གང་ཟག་སྙན་ཁུང་གི་བརྒྱུད་པའོ།། ཡང་ན། རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ། ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ། ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པའོ། །

བརྒྱུད་བཙན། སེམས་རྒྱུད་སྲོང་པོ་དེ་མཉེན་པོ་ཆགས་པ།

བརྒྱུད་གསུམ། དགེ་ལུགས་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད། ཉམས་ལེན་བྱིན་རླབས་བརྒྱུད་དེ་གསུམ། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་བ་དགོངས་བརྒྱུད་དང་། རིག་འཛིན་བརྡ་བརྒྱུད། གང་ཟག་སྙན་བརྒྱུད་དེ་གསུམ་སོ། །

བརྙོ་བ་རྣ་ལ་གཟན་པ། བསླབ་བྱ་ལ་མི་ཉན་པར་ཕྱིར་ཟློག་པའམ་བསྐྱལ་ཚིག་དང་དུ་མི་ལེན་པ་སྟེ། གཟན་པ་ནི་མི་ཉན་པ་ཞེས་པ།

བརྙོ་བ་རྣར་གཟན་པར་བྱེད། བཀའ་སློབ་པ་ལ་མི་ཉན་པར་ཆུད་ཟོས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བཤད་པ་ལ་ཉན་འཛོག་མ་བྱས་པའི་དོན།

བརྙོམས་པའི་རྟགས་ཚད་ལྔ། སྡིག་སྡོམ་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀ་ཡས་གཡོན་གྱི་ལྟུང་བཅུ་དགུ་མར་འཁྱགས···པའི་མཛུ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཉམས། ངག་ཉམས། སེམས་ཉམས། མཐོང་ཉམས། རྨི་ཉམས་སོ།

བརྡུང་། བརྒྱང་། དུས་ཚོད་ཕྱིར་འགྱངས། (ཙ)

བརྡུགས་པ་བོན་ལུགས། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ····རྗེས་ཀྱི་ལྷ་གཉྫ་ཡོལ་ཞེས་མི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་བདག་པོ་མི་ཡུལ་དུ་ཡོང་སྐབས་ལྷ་······རྣམས་ཀྱིས་ཞོར་ཁལ་དུ་ལྷ་ཡི་སྐྲང་ར་ཙོ་དཀར་པོ་བྱས་པ་ཞིག་ཁྱད་པ་ཡིན་ཟེར།

བརྡན་བང་། བསྟུན་བང་། འགྲན་བསྡུར། (ཙ)

བརྡལ་བའི་ཞིང་བཅུ། བཅུ་པོ་དེ་རྣལ་འབྱོར་ཀུན་གྱིས···དང་དུ་བླང་ལ་པ་སྟེ། ༡. དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དགྲ། ༢. སློབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་དགྲ། ༣. མཆེད་ལྕམ་གྱི་དགོས་དགྲ། ༤. རྣལ་འབྱོར་རང་ལ་འཁྲུ་བ། ༥. སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་གནོད་པ། ༦. མཚམས་མེད་པ་ལྔ་བྱེད་པ། ༧. རང་རྒྱུད་ངན་པའི་དང་ཚུལ་ཅན། ༨. རྣལ་འབྱོར་པ་སྡིའི་དགྲར···གྱུར་པ། ༩. དམ་ལས་ལོག་པ། ༡༠. ངན་སོང་གསུམ···གཅིག་ཏུ་བསྡིས་ཏེ་བཅུའོ། །བརྡལ་བའི་ཞིང་བཅུར་གྱུར་པ་ནི། མ་མོ་སྲིད་པའི་རྫོགས་ལུང་ལས། ཞེ་སྡང་མེ་ལྟར·····འབར་པ་དང་གཅིག ཕྲག་དོག་རླུང་དམར་ལྟར་འཚུབ་པ་དང་གཉིས། འདོད་ཆགས་ཞིང་ལྟར་གདམས་ཏེ་གསུམ། གཏི་མུག་རི་ལྟར་ཁྱུངས་ཏེ་བཞི། ང་རྒྱལ་སེར་ལྟར་ཁམས་ཏེ་ལྔ། སེར་སྣ་ཐི་ལྟར་འཁྱུར་ཏེ་དྲུག གཏུམ་པོ་ཁྲོ་རྒྱ་འདུ་སྐྱེ་བདུན། གསོད་གཅོད་སྲིན་པོ་འདུ་སྐྱེ་བརྒྱད། ཕྲག····དོག་སྙོམ་པ་སྲིན་མོ་འདྲ་སྐྱེ་དགུ། ལོག་ཆོས་ཁ་དཔོན་བྱེད་དེ་བཅུ་ཞེས་སོ། །ཡང་དཔལ་མགོན་གྱི་བསྒྲུབ་ཐབས་ལས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཇིག་པ་དང་། །བླ་མའི་སྐུ་ལ་བརྙོ་བ་དང་། །དཔོན་གནས་གཉེན་པོ་འཛེམས་པ་དང་། །དགེ····འདུན་དབྱེན་པའི་དབྱེན་བྱེད་དང་། །སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་འཚེ་བ་དང་། །གསང་སྔགས་ཆོས་ལ་སྨད་པ་དང་། །རྗེ····དཔོན་ཡོ་བྱད་ཀྲུ་བ་དང་། །བསམ་གཏན་པའི་སེམས·····དཀྲུགས་པ་དང་། །སྐྱོ་བོ་ཤིག་ལ་དགའ་བ་དང་། །དགེ་ལ···སྡིག་པར་བསྒྱུར་བྱེད་པའི། །བརྡལ་བའི་ཞིང་བཅུ་ཚང་བ···

ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན། ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་པས་བསྒྲིབས་ཤིང་རྣམ་སྨིན་དགེ་མི་དགེ་གང་དུའང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཡང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་གྱི་གེགས་སུ་གྱུར་པས་ཟག་མེད་ལ་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལ་མི་བསྒྲིབས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་ཁྱབ་པས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བ་མིན་ནོ། །མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྡན་སྐྱེས་མ་རིག་པ།། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འདིར་མི་དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར།

བསྒྲུབ་པའི་ཟོ་སོ་བཅུ། གདམས་པ། བདེན་པ་བཞི། དཀོན་མཆོག་གསུམ། མ་ཞེན་པ། ཡོངས་སུ་དལ་བ་མེད་པ། ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ། སྨན་ལྷ། མངོན་ཤེས་དྲུག མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ་ལ་གདམས་པའོ། །

བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྔ། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ནི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་ནང་ཚན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྔ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རྡོ་རྗེའི་རིགས། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས། པདྨའི་རིགས། ལས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་ལྔའོ། །

བསྒྲུབ་བྱ། རྟགས་སམ་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་བརྗོད། དཔེར་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ནོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚོགས་པ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྒྲུབ་བྱའི་ཁྱད་པར་བཞི། སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དང་མི་ལྡན་པ། ཡོ་བྱད་དྲུག་ཚང་བ། བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལྡན་པ། ཚོགས་སྟ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བའོ། །

བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྐོར་བའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་རྒྱུའི་དོན། དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡིན་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཞུགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་སོ། །

བསྐྱིང་། སྐྱིང་བ། (ཅ)

ང

ང་རྒྱལ། ༡. ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་ཆོས་གང་རུང་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པར་འགྱུར་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ། སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ། ཐུན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་གསུམ་མོ། །
༢. རང་གི་བསྒོམ་རྒྱུའི་ལྷ་དེ་རང་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་ནས་བསྒོམས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཡོད།

ང་རྒྱལ་བདུན། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ་བདུན་ནོ། །

ང་རྒྱལ་གསུམ། ང་རྒྱལ་གྱི་ང་རྒྱལ། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ། ཅུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ།

ང་ཞོད། འདི་ཀོང་པོ་ལ་ནང་གསེས་ཀྲང་པོ། ཤོང་པོ། ཀོང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཚན་ཤོང་པོ་ཞེས་པ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ང་ཞོད་ཞེས་འབོད་པ་དེང་སང་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་ཡོད་སའི་གཤམ་གྱི་ཆུ་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་ཡོད།

ང་ཞོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད། ང་ཞོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཁྱི（༡༩༡༠）ལོར་ཡུམ་རྡོར་ཁང་གི་སྲས་མོ་བྲམས་པ་ལགས་སུ་རྒྱ་སར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྩིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་གནང་། སྒོར་དྲུག་དམག་གི་ཏ་དཔོན་གྱི་འགན་བཞེས། ང་ཞོད་ཀྱི་ཀོ་མག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་དེ་གའི་མིང་ཚིག་ནས་ཞབས་སྟོད་ཞུས་རྫེས་རྫ་རྫེས་སུ་བཤེར་དཔང་དང་། རྩིས་དཔོན་ཐོག་ཞིབ་ཁང་ནོ་དམ། བཀའ་བློན་སོགས་ཀྱི་གོ་ས་བཞེས། མི་དམངས་བཅིངས་བཀྲོལ་དམག་ཆབ་མདོར་འབྱོར་སྐབས་མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཡོས（༡༩༥༡）ལོར་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་བཀྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་འཛོག་སྐབས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་སྐུ་ཚབ་གནང་། བོད་ཞི་བས་བཅིངས་བཀྲོལ་བྱུང་རྗེས་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་གི་སི་ཞིང་ཡོན་གཞོན་པ་དང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག（༡༩༥༩）ལོར་ཟིང་འཁྲུག་སྙིང་འཛགས་བཏང་རྗེས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ་དང་། ལྗོངས་མི་དམངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་ཞི། གསར་བརྗེ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ། ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཀྲུའུ་རེན་སོགས་དང་། སྐབས་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པ་དགུ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་། སྐབས་བཞི་པ་ནས་སྐབས་བདུན་པ་བར་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པ་སོགས་གནང་།

ང་འཕྲང་ཆ་འཕྲང་། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིང་ཞིག

ང་ཡི་མིང་ལ་ལྷེ་བཏགས་པ། དའི་མིང་ཁྲི་སྲོང་བཙན་ལ་མིང་གི་བར་དུ་ལྡེ་ཞེས་བཏགས་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཟེར།

ང་རི་ཀ ལྷཱུའི་ཡིག་གཟུགས་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་ཕྱིས་སྦྲང་ས་མི་འདྲ་བ་ཁག་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་དཔེ་རིས་ནི《ཡིག་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་མི་རྟག་ཕྲེང་བ》ཞེས་པ་སྒྲ་འགྱུར་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆེ་མོས་རིན་པོ་ཆེའི་གླེ་ཐང་དུ་མིང་དཔར་ཡོད་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས༤༥（པར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ང་ལ་གྲི་གྲམ་དུ་འདོགས་པ་ཙམ་ཡིན། ང་ལ་མིང་གི་གྲམ་ཞེས་འདོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན།

ང་ལས་སྐྱེས། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་སྟེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལྔ་སྟོང་ལ་འོ་མ་རང་བབས་སུ་བྱུང་ཞིང་། བཙུན་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ང་ལས་འོ་མ་འཐུངས་ཤེས་ནུ་མ་བསྟན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

ང་ཕུན་སུམ་ཚོགས། ང་འོད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁུང་ཕུན་པ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། སྦྱར་ར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་བཅས་གསུམ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱི་(༡༧༢༠)ལོའི་ཟླ༡ཚེས༡༥ཉིན་དྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ལྕགས་གླང་(༡༧༢༡)ལོ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ(དའི་ཆིང་ཝང་དུར)དང་། ང་ཕོད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། ཕུན་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། སྦྱར་ར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་བཅས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས་པའི་གཙོ་བོ་དའི་ཆིང་ཝང་དུར་གྱིས་མཛད། གོང་མ་ཁང་ཤིས་དའི་ཆིང་ཝང་དུར་དང་། ང་ཕོད་པར་པའི་སི་ཞིས་པའི་ཚ་བོ་གནང་། བཀའ་བློན་རྣམས་ནས་སྲིད་དབང་བོ་བདུན་བསྐྱངས་རིང་ཕན་ཚུན་དད་མོས་དང་། ཉེ་ཚུགས་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་རིམ་བཞིན་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ་དའི་ཆིང་ཝང་དུར་དང་། ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ང་ཕོད། ཕུན་པ། སྦྱར་ར་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་སྐབས་ཕོ་ལྷ་ནས་དའི་ཆིང་ལ་དོགས་ཟོན་དགོས་རྩལ་ཞུས་ཀྱང་དའི་ཆིང་གིས་དོ་སྣང་མ་བྱས་ཤིང་། དུས་དེར་གོང་མ་གཡུང་ཟེང་གིས་དའི་ཆིང་ཝང་དུར་ལ་ཤེལ་གྱི་ཐམ་ག་སོགས་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་བཀས་མངགས་སྩོན་ཆེན་གཉིས་བཅས་བཏང་བ་ལྟ་ལར་མ་འགྱུར་ཙམ་ང་ཕུན་སྦྱར་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་དའི་ཆིང་ཝང་དུར་མེད་པ་བཟོ་བར་བརྩམས(ཕོ་ལྷ་བ་གཙང་དུ་འཁོར་ཞག་ཐོན་ནས་བསྡད་མེད) མེ་ལུག་(༡༧༢༧)ལོའི་ཟླ༦ཚེས༡༨ཉིན་ང་ཕུན་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་མཆོར་གྱི་ཡང་སྟེང་ཚོམས་ཆེན་ཁམས་གསུམ་ནང་དའི་ཆིང་ལ་སྙན་ཞུ་རིང་པོ་ཞིག་ཕུལ་བར་གཟིགས་བཞིན་པའི་དུས་སུ་ང་ཕུན་སྦྱར་གསུམ་དང་། ཤོང་ཚེའི་ཁོངས་མིས་གྱི་རུབ་བརྒྱུད་སྟེ་བཀོངས་པ་མ་ཟད། ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་ཞབས་ཕྱི་དང་། མཛོད་པ། རི་མོ་མཁན་སོགས་ཀུང་བསད། དའི་ཆིང་གི་བཞུགས་གནས་ཕུན་ཚོགས་རབ་བརྟན་དཔལ་འབྱོར་དུ་བཙུན་མོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཀོངས་པ་སོགས་ཏུས་ཏེ་ང་ཕུན་སྦྱར་གསུམ་ནས་གོང་མ་གཡུང་ཟེང་ལ་དའི་ཆིང་གིས་དྲ་ལའི་བླ་མར(སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པར)དད་གུས་ལྷ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཐེར་གཅོད་བྱེད་པ། དྲུན་གར་པ་དང་དན་འབྲེལ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བཀྲུངས་པའི་སྙན་ཞུ་ཕུལ། སོ་ཚོས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་གོང་མའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བར་རེ་བ་ཞུས།

ངག་གི་གནས་བརྒྱད། ཁོག་པ་དང་། མགྲིན་པ། རྐན། ལྕེ། སོ། མཆུ་རྣམས་སོ། །

ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། རང་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་སྨྲས་བུའི་ངག་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་སྟེ། སྨྲས་བུ་གདམ་བཤད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །

ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ། བརྗོད་བྱའི་དོན་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆུ་སྒྲ་དང་མེ་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །

ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་ཐུབ་སྐོ་སྲུང་བ་པོ་ཡིན་ལ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཚིག་བཅད་སྟོང་ཐག་རེའི་བརྗོད་དོན་མཁྱེན་ཐུབ་པ་དང་། མཁྱེན་པ་རྣམས་ནས་ཡང་བརྗོད་རྒྱུ་མེད་པས་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་མཚན་བཏགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ཛོ་ནང་ཏ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཀློག་གྲངས༡༡༥ནས༡༡༧བར་གསལ།

ངག་གི་དབང་ཕྱུག་དྲག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཉིད་དྲག་པོའི་སྐུར་བསྟན་པ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དང་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བར་ཅིག་པ་སྦྲེ་ནང་རིམ་པ་ལྔ་ཐུགས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་འབྱར་བའི་གཏོད་པའི་དོན།

ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི། ༡. བརྫུན། ༢. ཕྲ་མ། ༣. ཚིག་རྩུབ། ༤. ངག་ཀྱལ་བཞི་སྟེ་བརྫུན་སྨྲས་པས་རང་གི་ཚིག་ལ་གཞན་གྱིས་ཡིད་མི་ཆེས། ཕྲ་མ་སྨྲས་པས་རང་ཉིད་གཞན་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར། ཚིག་རྩུབ་སྨྲས་པས་རང་ལ་མི་དགའ་བའི་དགྲ་རྗེ་མང་དུ་འགྱུར། ངག་ཀྱལ་སྨྲས་པས་རང་སེམས་ཟང་ཟིང་དང་མི་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར《མངོན་པ་གོང་འོག》རྩ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གསལ།

ངག་གི་ཚུལ་གསུམ། ངོ་རྒྱལ་གྱིས་དགེ་རྫོན་པ། གཏམ་གྱིས་བཞད་གད་སྟོངས་པ། ཤཱཀྱས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གནོན་པ།

ངག་གི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་བརྒྱད། ༡. བདེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ངག་གི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཇི་སྐད་སྨྲ་བ་དེ་བཞིན་བྱེད་པ། ༢. འཁོར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པས་གཟུང་བར་འོས་པའི་ཚིག་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་པས་བླང་བར་འོས་པའི་ཚིག ༣. མི་བརླང་བས་སྙན་ཅིང་འཇམ་པའི་ཚིག ༤. ལུས་དང་སེམས་ཚིམ་པར་བྱེད་པས་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲ་སྐད་ལྟ་བུ། ༥. སེམས་ཅན་སྤྱོད་པས་ཚིག་སྙན་པ། ༦. སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པས་ཚངས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། ༧. ལས་ཀྱི་རྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པས་སེངྒེ་འགྲིང་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། ༨. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཚིམ་པར་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ངོ་། །

ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཨ་རྒྱ་སྟོ་རྒྱུད་དུ་ཁ་གྱིའི་རུས་ཅན་འབབ་ཕྱིམ་ཚང་དུ་ཡབ་མགོན་པོ་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་སྐྱོལ་མ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༨༣༦)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གདན་ས་བར་ཚོས་ཞུགས་མཛད། སྐྱབས་མགོན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མའི་ས་ནས་ཚོས་གསན། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། རྟེན་འབྲེལ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་དྲང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་དང་། གྲུབ་མཐའ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་དཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭར་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ལོར་དཀའ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ཐེབས། སྟོང་འཁོར་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། ཁྲི་རྒྱ་ནག་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གཉིས་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ལ་དགུས་སུ་ཐེབས་ནས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞུས། རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ནོར་བུ་གཉིས་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུས། སྐར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་བླུ་ཡོན་ཞུས་ཏེ་རང་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལོར་གསང་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་པ་མཛད། ཕྱག་རྩོམ《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་གསང་གསུམ་རྒྱན་གྱི་སྣང་བ》《མི་རྟའི་དབང་གི་ཕྱག་ལེན་གསལ་བར་བཀོད་པ་གསང་ཆེན་བདུད་རྩིའི་སྙེ་འབྱེད》《འཇམ་ཆོག་ཕྱིན་རླབས་བདུད་རྩི་འཛག་པའི་ཀླ་ཤེལ》སོགས་པོད་འབྲིང་བཞི་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་གླང་(༡༨༨༩)ལོར་གཤེགས།

ངག་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་ཉེར་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལུག(༡༤༩༩)ལོར་ཡབ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ་གདོང་དཀའ་མ་བསོད་ནམས་ལེགས་འཛོམས་དཀར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ས་སྤྲེལ(༡༥༠༨)ལོར་སྤྱན་སྔ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་ལྕགས་རྟ(༡༥༡༠)ལོར་དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ན་ཆུང་དུ་དེ་ཙམ་ནས་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་ཆེན་མོ་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྩལ་བས་ཐམས་ཅད་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་གླང(༡༥༡༧)ལོར་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དབང་ཕྱུག་གིས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་པཎ་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༥༦༠)ལོར་རྩེ་གདོང་གི་གདན་སར་སྤྱན་དྲངས། ཡི་དམ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས། དེ་ནས་རྗེ་ཉིད་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༥༦༡)ལོར་དགེ་ཕྱིང་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་ཞིང་གཤེགས། ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུའི་ཕྱི་དྲོར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུ་བར་མཛད།

ངག་བཟློ་མཆོག གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཡི་དམ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་གི་མཆོད་དབྱངས། ཆོས་བཤད་པ། གཏམ་བཤད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤོབས་པ་མཐོ་བ་དང་སྒྲ་གསལ་བ། གདངས་ལྡན་པ། དོན་བཟང་བ། ཉན་པ་པོ་ཉན་སྤྲོ་བ།

ངག་བཟློ་ལས་པ། གླུ་ལེན་པ་དང་། གཤགས་འདྲེན་པ། འཁྲབ་གཏམ་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ངག་རྩལ་རྣམས་ཡིན།

ངག་བཟློ་གསུམ། ངག་གི་རྩལ་གསུམ་ཡང་ཟེར། དེ་ནི། འཆད་པ་དང་། རྩོད་པ། རྩོམ་པ་གསུམ།

ངག་བཟློའི་དཔྱས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཉིས། འདེགས། འཇོག སྡོམ། སྒྲ། གྲིམ། སྡོད། འཕྱུར། ཉེམ། སྙན། གསང་། གཅོད། སྨྲིལ་མོ། །

ངག་བཟློའི་སྐྱོན་དྲུག ཡིངས་པ་སོགས་སྐྱོའི་སྐྱོན། ཟུར་མ་ཕྱིན་པ་སོགས་ཚིག་གི་སྐྱོན། འཁེལ་འཁྱིལ་སོགས་གདངས་ཀྱི་སྐྱོན། ཡ་ཡོ་སོགས་ལུས་ཀྱི་སྐྱོན། མི་འགྲིག་པ་སོགས་གདངས་ཀྱི་སྐྱོན། སྒྲ་དགོད་སོགས་ཉན་པའི་སྐྱོན།

ངག་བཟློའི་ཐིག་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལྔ། ཚིག་ལ་སྦྱངས་ན་བརྙས་པའི་རྒྱུ། དབྱངས་སྦྱོར་མེད་ན་བཞད་གད་རྒྱུ། དུས་ཚོད་མེད་ན་སྐྱོ་བའི་རྒྱུ། དགོས་པ་མེད་ན་ཐེག་པའི་རྒྱུ། སྐྱོ་ཕྱོལ་ངན་པ་ཕྱུག་པའི་རྒྱུའོ། །

ངང་རྩལ་བཟང་། གཞིས་ཀ་བཟང་བ།

ངན་ཀང་། ཁྲལ་རྒྱུགས་ཐུབ་པ་ལྟ་ཟེ། སོ་སོའི་འཚོ་བ་ཡང་འགྲོ་མི་ཐོན་པའི་མི་སེར།

ངན་ཁ། མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས།

ངན་འགྲོ་གསུམ། གཤམ་དུ་ངན་སོང་གསུམ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ངན་སྔགས། བོན་པོ་དང་མུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བའི་རིགས་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་སྔགས།

ངན་པ་དགུ་འཛོམས། ཐོད་དུས་གཙང་གི་ས་གནས་མང་ཆེ་བར་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་བྱེད་ནས་ཚེས་བདུན་ཉིན་བྱེད་པར་དུས་ཚོད་ངན་པ་དགུ་འཛོམས་པས། ཁ་སྐྱས་སྐྱིང་གཞིའི་ཟས་མི་ཟ། རྒྱལ་པའི་གསུང་མི་སྨྲ་ཞེས་དེ་ཕྱིའི་ལོ་ཐོའི་ནང་ཡང་དེ་ལྟར་འཁོད་སྲོལ་ཡོད་པས། ཁྱོད་ངན་པ་དགུ་འཛོམས་ན། ང་བཟང་པོ་བཅུ་འཛོམས་ཞེས་དེ་ཡི་པ་སྙིག་ཕྱོགས་རང་རང་གི་དགའ་ཉེ་ལྡི་དཀར་རྣམས་ལན་རྒྱུན་མགྲོན་འབོད་ཐུགས་སྤྲོ་གཏོང་བས་མཆེད་གང་དགའ་གང་སྐྱིད་དུ་སྡོད་སྲོལ་ཡོད་པ་ནི་ངན་པ་དགུ་འཛོམས་སུ་འབོད་པ་དེའོ། །

ངན་པའི་རྩེན། མི་ངན་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་སུ་རྟན་མ་རྟུ་བ་སྟེ་མི་ཡི་ནང་ནས་མ་རབས་ཞ་ཤལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

ངན་བྱས་ངོ་ཁྲེར། ཁྲེལ་འཛེམས་མེད་པའི་བྱ་བ་ངན་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་པ་དེར་ད་དུང་བྱས་རྗེས་སུ་ངོམས་ནས་ངོ་སོ་བྱེད་པ།

ངན་རེངས་མཁྲེགས་བཟུང་། གཞན་མཁྲེགས་ལང་ཉེར་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ།

ངན་ཤེད་འོས་མིན་རིགས། རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་སྐབས་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཀ་བྱས་པ།

ངན་སོང་། ལས་ངན་པ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ངན་པར་ལྷུང་བའི་འགྲོ་བ་སྟེ། དམྱལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་གསུམ། ཞིབ་པར《མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག》དང《ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག》ལག་ཏུ་གསལ།

ངན་སོང་གི་གནས་བཅུ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་དམ་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས་བསྣན་པའོ། །

ངན་སོང་གསུམ། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་གནས་ངན་པར་སོང་བ་གསུམ་སྟེ། མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་བསགས་པས་དམྱལ་བ། འབྲིང་བསགས་པས་ཡི་དྭགས། ཆུང་དུ་བསགས་པས་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར་བཀའ་འགྱུར་ནང་གི《མདོ་སྡེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག》《མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ》《འདུལ་བ་ལུང》བཅས་ཀྱི་ནང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ངན་སློང་། ཁྱིམ་གྱི་འཚོ་ཐབས་བྲལ་ནས་རང་ཡུལ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱུར། མི་ཡུལ་པང་དུ་ལྷུང་ནས་སྒོ་སློང་བ། ངན་ནི་འཚོ་བ་ཐབ་ཆག་ངན་ངོན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་ཐབས་བྱས་པ་ལ་ངན་སློང་དང་། ངན་སྤྲང་ཟེར།

ངན་སྤྲུལ། ཟ་རྒྱུ་དང་གོན་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྲང་པོ།

ངམ་གྲོག 《དག་ཡིག་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ》ལས། ངམ་གྲོག་ཅེས་པ་གཅོང་རོང་དང་། གྲོག་པོ་ཤལ་སྲུལ་ལའང་འདུག་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ངམ་རིང་། གཞིས་རྩེ་ཁྲོན་ཁུལ་ཁོངས་ཀྱི་ངམ་རིང་རྫོང་ཡོད་ས་དེའི་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆའི་མིང་།

ངམ་ཤོད། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་འབྲི་གུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་ངམ་ཤོད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།

ངམ་ཤོད་ཁྲ་སྔ། འདི་འབྲི་གུང་ས་ཆའི་མིང་ཡིན་པར《ལྷ་ལུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ་ཞིང་། ཡང་བོན་གྱི་ས་ཆ་ལ་ཡང་ཁྲ་སྔ་ཟེར་བའི་ཡུལ་མིང་ཡོད་པས་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས།

ངའི་ཁབ། སྟོད་ཀྱི་བོད་སྐད་བརྡ་རྙིང་པར་མཉའ་མར་ལྷངས་པ་ལ་ཁབ་ཏུ་བསུས་པ་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པས་ངའི་ཁབ་ཟེར་བ་ནི་ངའི་བཙུན་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ངར་བསྐྱེད། ཀློག་ཆེ་རུ་སོང་བ།

ངར་གདོང་ལྔ། ཁང་པའི་གདོང་རུས་ཀྱི་དྲང་ཕྱོགས།

ངར་བ་ཐང་། ཐང་དེ་ལྷོ་ཁ་ཁུལ་དུ་ཡོད་ངེས་ཀྱང་ཞིབ་ཕྲའི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་བང་སོ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་སྐོར་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། འགའ་ཞིག་གིས་ཀོང་པོ་ནས་ལྷོ་ཁར་གདན་དྲངས་པ་དང་། འཕྲེད་ལུང་ངར་ཐང་ངམ་དར་ཐང་ཞེས་པ་ལྷོ་ཁར་ཡོད་པར་བཤད། 《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》སོགས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་བང་སོ་དེ་ཀོང་ཡུལ་གཞི་མོ་ལུག་ཏུ་བརྩིགས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་ན་ངར་པ་ཐང་ཡང་ཀོང་པོར་ཡོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐུང་བས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་པར་ཞུ།

ངར་འཛིན། ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་སྟེ། འདི་ལ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཡོད། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ནི། ཐུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་ཚང་

མའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས། དེ་འདྲའི་ང་དེ་རྟོག་པས་པར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར། ང་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ངར་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བསྒྱུར་བའི་དབང་གིས། རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྣང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར།

ངས། ཐལ་ཆེས་བའམ་ཐལ་དྲགས་པའི་དོན་ཏེ་བརྗེད་ངས། བརྟན་ངས་ལྟ་བུའོ། །

ངར་སྐྱིག་རྟགས་འཛིན། གོས་དམར་སེར་གྱི་ཆོས་མཛོག་ཅན་གྱི་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་དང་ཆས་གོས་བཞེས་མཁན།

ངར་ཡང་སི་གནང་ངམ། གཉིད་ལོག་སྐྱེ་དུར་བ་འཐེན་པའམ་མགྲིན་པ་བསལ་བའང་མི་དབང་ངམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

རེད་ཅན་ཁྲེར་པོག རེད་ཀྱི་ཚར་འཁྲིད་ཧྲིག་ཅེས་པའི་དོན།

རིས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་གཉིས། དོན་རྒྱན་ལུམ་ཙུ་སོ་ལྟའི་ནང་གསེས་ལུམ་ཙུ་པ་རིས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རིས་པ་སྟོན་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པའི་རིས་པ་བསྟན་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་འབྲས་བུ་ཕན་གནོད་གང་ཅུང་སྐྱེར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ནི་མཆོག་གི་རིས་བསྟན་དང་མཆོག་མིན་རིས་བསྟན་ནོ། །

རིས་དོན། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནམ་ཡང་མེད་པ་ནི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་དེ་གཏན་ཁེལ་བ་དང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེན་དོན་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

རིས་དོན་གྱི་ལས་རྒྱ་དྲུག ཕྱིའི་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚེ་འདིར་དང་པོ་ལྔའི་ཁམས་འདུས་ཀྱི། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་དང་མི་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་འདུས་པ་རྣམས་སོ། །

རིས་པ་ལྔ། སེམས་ཅན་རིས་པ། ཡན་ལག་རིས་པ། ཡུལ་རིས་པ། དུས་རིས་པ། ཆོས་རིས་པ།

རིས་པ་ལྔ་ལྡན། ཡོངས་སྨིན་རིས་པ་ལྔ་སྟེ། གནས་རིས་པ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། སྐུ་རིས་པ་མཚན་དཔེ་ཡོངས་སུ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། འཁོར་རིས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐོར་བ། ཆོས་རིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་པ། དུས་རིས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་དུ་བཞུགས་པ་དང་ལྔའོ། །

རིས་པ་གཉིད་རྟགས་པ། རིས་པ་མཐའ་འཁྱིལ་བའམ། ཕྱག་ཚོད་པའི་རིས་ཤེས་རྟེད་པ། རྩ་བ་ཚོད་པའི་རིས་ཤེས་རྟེད་པ།

རིས་པའི་རྒྱ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རིས་པའི་རྒྱ། དོན་དམ་བདེན་པ་རིས་པའི་རྒྱའོ། །

རིས་པའི་ཚིག དངོས་པོ་སོ་སོར་མིང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ་མིང་མང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་རང་རང་སོ་སོར་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཤེས་པ་ལ་རིས་པའི་ཚིག་ལ་མཁས་པ་ཟེར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་སོ་སོར་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་རིས་པའི་ཚིག་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཐོབ་དགོས་ཞེས་བཤད་ཡོད།

རིས་བྱེད་ཡན་ལག་བཞི། སྦྱོར་ལམ་དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་གོ །

རིས་འབྱུང་། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་སྐྱེ་བའི་དོན་ཏེ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་ཅི་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་གང་ལའང་མི་ཆགས་ཤིང་མི་བརྟན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་མཐོང་བ་མཁྲིས་ནད་ཅན་ལ་ཤག་ཤ་མཐོང་བ་བཞིན་ཞེ་ལོག་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་གཏིང་ནས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་ཆགས་ཞེན་ཞེན་པའི་གནས་མེད་པར་མཐོང་བ་ཞིག་ལ་རིས་འབྱུང་བཅོས་མིན་སྐྱེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ཚེ་འདིའི་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་གིས་ཐུན་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཙམ་ལ་རིས་འབྱུང་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་དྲག་པ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་སྐབས་རེ་དུད་འགྲོ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རིས་ཤེས། ཐག་ཚོད་པའི་བསམ་པ་རྟེད་པ་ལ་རིས་ཤེས་ཟེར།

ངོ་སྐོག་གཡོ་སྒྱུ། མིའི་མདུན་དུ་བྱེད་སྟངས་གཅིག་དང་རྒྱབ་ཏུ་བྱེད་སྟངས་གཞན་གཅིག་བྱས་པའི་གཡོ་སྒྱུ།

ངོ་སྐྱིད་གྲངས་ཚང་། ངོ་བོ་དང་སྐྱིད་ཁ་ཆ་ཚང་བ།

ངོ་ཁྲོ། ངོ་ས།

ངོ་དཀའ་ཕྱོགས་འཛིན། སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་ཤེས་འགྲོགས་འདྲིས་ཡོད་པའི་མིའི་ངོ་ལ་བལྟས་ནས་ཕྱོགས་ཞེན་བྱས་པ།

ངོ་རྒྱག མི་གཞན་དག་རང་གི་ཚབ་ཏུ་བཏང་བ་མིན་པར་རང་ཉིད་ངོ་མ་ཁྲལ་རྒྱག་པར་ཡོང་དགོས་པ།

ངོ་འཕྲལ། ཁྱ་དཀའ།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཆོས་སྐུ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་པའི་སྐུ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་སྟོང་གི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་ནས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བློ་རིམ་པར་སྦྱངས་ནས། མཐར་ཐུག་དབྱིངས་དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་ཤིང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྲལ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའམ་ཆོས་སྐུ་སྟེ། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན》ལས། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས་སོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་ཕྱུར་པའི་སྐུ།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་མཚན་ཉིད་ལྔ། འདུས་མ་བྱས་དང་། དབྱེར་མེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་ཁྱད་པར་གསུམ། ཡེ་ཤེས་སྔ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ལྡན་པ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་བཅས་པ་བྲལ་བ། རང་བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ལྡན་པ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དུས་གནས་ཁྱད་འཕགས་གསུམ་དུ་བཀྲ་ཤིས་དགེ་ལེགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་ལྡན་ནོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ། ཀུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ། ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་གྲགས།

ངོ་བོ་ཐ་དད། ཐ་དད་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ངོ་བོ་སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། རྟག་དངོས་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །ངོ་བོ་ཐ་དད། རང་བཞིན་ཐ་དད། བདག་ཉིད་ཐ་དད་རྣམས་དོན་གཅིག

ངོ་ཚ་མེད་པ། ཉེས་སྤྱོད་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

ངོ་ཚ་ཤེས་པ། རང་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་ལ་འཛེམ་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག

ཇོ་མཚར་ལྷ་ལྡན་འཛམ་གླིང་། འཛམ་གླིང་འདིར་གླིང་གཞན་ན་མེད་པའི་ཁྱིའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ་དབུས་སུ་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན། ཤར་དུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། ལྷོ་ན་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་། ནུབ་ན་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་། བྱང་ན་ཤམ་བྷ་ལ་ཆོས་རྒྱལ……རིགས་ལྡན་གྱི་ཞིང་བཅས་སོ། །

ཇོ་མཚར་བའི་སྦྱོར་བ་བཅུ་གཉིས། སྨྱུགས། ཤྲུ། ཤྲི་ཤུག ཤུར། ལྕགས་མདའ། རལ་གྲི། མེ། ཏུང་གི་འཕྲུལ་འཁོར་དང་། ཤིང་རྟའི་ཚང་། ཁང་བཟང་དང་། ཁྲོལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆུ་ཐིན་འདྲེན་འཕྲུལ……འཁོར་སོ། །

ཇོ་མཚར་རྩ་བདུན། ལུས་ཀྱི་ལག་རྩ་འཕར་སྟངས་ལ……བརྟེན་ནས་བརྟག་པའི་མོ་ལྷ་བདུན་ཏེ། ཁྱིམ་ལྷ། མགོན་ལྷ། དགྲ་ལྷ། གྲོགས་ལྷ། གདོན་ལྷ། ཕ་བུ་གོ་ལོག་གི་ལྷ། མ་བུ་གོ་ལོག་གི་ལྷའོ། །

ཇོ་མཚར་གཞན་ཕན་ཐུབ་བསྟན་སངས་རྒྱས་རྒྱ……མཚོ། མཚན་གཞན་ཚངས་སྲས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་མཆོག ནི་ཨ་ལག་ཤ་མཁན་པོ་སྐུ་ཟྱིང་ཞྭ་པར་གྲགས་ཤིང་། རྗེ…འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༨༡༡)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཨ་ལག་ཤ་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐུ་བལྟམས། ལྷ་རྒྱང་སྲིད་ནས་པུ་རིང་ཁི་དགའ་ལྡན་བཤད་རྒྱས་གླིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གདན་ས་ར་མངའ……གསོལ། ཚད་མ་རིག་པ་སོགས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ……སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། གཞོན་ནུའི་སྐབས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་ཁོ་འགའི་རྗེས་སུ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཏེ་དཔའ་རིས་ཡར་ཁྱུང……དགོན་དང་ཨ་ལག་ཤ་སྟ་རིང་ཁི་དགོན་པ་སོགས་ཆོས་སྡེ……བཅུ་ཕྲག་ཏུ་མ་བསྐྱངས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྗེ་བློ་བཟང་རབ་གསལ་མཚོ་བྱུང་རོལ་པའི་ཀློང་རྡོལ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས……པའི་མཚན་བརྟགས་བཞེས། སླར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས……ནས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་མཛད། རྗེ་མཆོག……ནས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་པཎ་ཆེན་སྐུ……ཕྲེང་དགུ་པ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཆོས་དང་། རྒྱལ་དབང་ཚངས……དབྱངས་པའི་སྐུ་གདུང་བདག་རྐྱེན་གཉེར་ཚུལ། བསྟན……འགྲོའི་བདེ་སྐྱིད་དང་དགོན་པའི་ཆོས་སྲིད་སོགས་འཕོད……པའི་ཆབ་ཤོག་མང་དུ་ཕུལ། རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དང་། འབྲས་སྤུངས། བསམ་ཡས་དགོན་བཅས་ལ་གསེར་ཟངས……ལས་གྲུབ་པའི་ཀ་འཕན་རྒྱལ་མཚན་མང་དུ་ཕུལ། རབ……བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༢༠)ལོར་དཔའ་རིས……ཡར་ཁྱུང་དགོན་པའི་བླ་མ་ཁྲི་པའི་བཅའ་ཡིག་མཛད། ལུགས་རྩོམ་ཕྲན་པོད་བརྒྱད་བཞུགས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས……རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོག་ཡུལ་དུ་འཛིན……སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲུབས། ལྷག……པར་དུ་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་པའི་སྐུ་གདུང་བཞུགས……ཁང་རྒྱ་ཆེར་བཞེངས་པ་དང་དུས་བཞིའི་ཆོས་ཐོག་བཙུགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཨ་ལག་ཤའི་ཆོས་སྡེ་གཉིས་ཀ་བདག་གིར……བཞེས། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་བཞིར་ཞིབ་ལས་པ་རབ་བྱུང……བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༨༤༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཇོ་འཛིན་བྱེད། མི་གཞན་དག་གི་ཇོ་དཀར་ནག་ལ་བལྟས……ནས་དེའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

ཇོ་གཡོག ཇོ་མ་དང་གཡོག་པོ།

ཇོ་ཤེས་པར་བསྟན། ཇོ་ཤེས་སུ་བཅུག

ཇོ་སོ། བཟང་ལན་གྱི་མིང་སྟེ། དཀའ་ལས་མཁར་ཁྲིས་བརྒྱབ། ཇོ་སོ་ལྷགས་ཀྱིས་ཕྱུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཇོག ཉན་པའི་དོན་ཏེ། «གསར་སྙིང་བརྡའི་རྣམ་དབྱེ»ལས། ཇོག་ནི་ཉན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཇོག་པ། ཉན་པ། སྙན་གཏོང་བ། ཞུམ་པ།

ཇོན་ཇོན། ཇོ་ཟོན་ཏེ་མངོན་གསལ་དོད་པོ།

ཇོར། མདུན་དུ།

ཇོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། ས་སྐྱའི་བླ་མ་ཀུན……དགའ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཁྱི……(༡༣༨༢)ལོར་ཡབ་དཔོན་ཚང་གྲུབ་པ་ཡོན་ཏན་དང་……ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་ལྡན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ……དཔལ་ས་སྐྱར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་ཆོས་རྗེ་ཡེ……ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག……སྦྱང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པར་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན……གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནས་དགེ……སློང་དང་། བྱང་སེམས། གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཐུགས་ལ……བཏགས། ཁྱད་པར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ……ཆོག་དང་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་མཁས……པའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ་ཅིང་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི……སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས……རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་པས་ཤངས་ཆོས་འཁོར་སྒང་དང་ཞི……དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དང་གྲུབ་ཆེན……བུདྡྷ་ཤྲཱིའི་དྲུང་དུ་གསུང་ངག་གི་བདུད་རྩི་སོགས་སྙིང……བཅུད་ཞིམ་པར་རོལ། དེ་ནས་ས་སྐྱ་དགོན་པར་ཕྱིན་ཏེ་བླ……མ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ལ་བསྟེན་ནས་དམ་ཆོས་ཡུན་རིང་གསན། གྲུབ་ཆེན་བུདྡྷ་ལས་གསུང་ངག་གི་བདུད་རྩི་སོགས་ཆོས……པར་རོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི……ལྕགས་སྟག(༡༤༡༠)ལོར་ས་བཟང་དགོན་པའི་བདག་པོ……མཛད་དེ་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་བར་གདན་སར་བཞུགས། བཤད་ཁྲིད་དང་། དབང་ལུང་། སྡོམ་པ་འབོགས་པ……སོགས་ཆོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ས……ཕྱི(༡༤༢༨)ལོར་ཇོར་ཆོས་སྡེ་བཏབ། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ……པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༤༣༠)ལོར་ན་བཟང་ཕུག་གི་རི་ཁྲོད་དང་། བསམ་གླིང་རི་ཁྲོད། ཨེ་ཝཾ་བཅས་ལ་ཕེབས་ནས་འཆད……ཉན་མཛད། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ནག་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ཁྱབ། ཁྱད་པར་ཀྱེ་རྡོར་གྱི……བསྟན་པ་ལེགས་པར་དར་རྒྱས་མཛད། སྐུ་གསུང་ཐུགས……ཀྱི་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། བཤད་སྒྲུབ་བཙུགས་པ་སོགས……མཛད་པས། ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆགས། སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་ལ་མཆོག་ན་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་གཞི……ཐོགས་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག བདག་ཆེན་རྒྱ་མིག་པ……བློ་གྲོས་དབང་ཕྱུག ཇོར་མཁན་པོ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ……མཚན། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང……གེ། པཎ་ཆེན་འབྱམས་ཕྱག་གསུམ་པ། ཀུན་མཁྱེན་དཀའ……སྟོང་པ། སྨར་ཁམས་པ་གྲགས་པ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱིས……གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་བགྲང་གིས་མི……ཁྱབ་པ་བྱོན། རྩོམ་པ་ལ། གསུང་ཆོས་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་སྐོར……དང་། ཐོབ་ཡིག ཆོ་ག རྣམ་ཐར། སྙིང་ཡིག་སོགས……ཨེ་ཝཾ་བཀའ་འབུམ་དུ་གྲགས་པ་པོད་བཞིར་བཞུགས། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལ་ཞིབ་ལས་པ་རབ་བྱུང……བརྒྱད་པའི་མེ་བྱི(༡༤༥༦)ལོར་ཨེ་ཝཾ་དགོན་དུ་དགོངས……པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཇོར་ལྷང་བཙན་མོང་། (ཁྲི་ཇོར་ལྷང་བཙན་མོང་གི་སྲུ……ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་བློན……པོ་དང་། འཕྲུལ་བློན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གསུམ་པ་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྲེ་དང་སྲང་བཅོས་ནས་འབྲུ་མར་འཇལ……བྱེད་བཀོས་པ་དང་། ལས་སྔོན་དང་རྫོང་བྱེད་པ་སོགས……དར་རྒྱས་བཏང་།

ཇོལ་སྣོག་བྱེད། ཇོལ་སྣོག་ཞེས་པའི་ཇོལ་ནི་མདུན་དང་། སྣོག་ནི་རྒྱབ་སྟེ་ལས་ཀ་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་མི་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་དོན།

ཇོལ་འཛིན་ཟློལ་འཇོག ཉེས་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རང་གི……དགའ་ཉེའི་གྲས་ཡིན་རྗེ་ཇོ་ལ་བལྟས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་དང་ཉེས་ཆད་མ་བཅད་པར་རང་དགར་འཇོག་པ།

ཇོལ་བཟང་བ་བདུན་རྩ་དོན་གཉིས། རྩིས་གཞུང……«བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ»ཞིབ་ས་གཉིས་པར་གསལ་བའི་ས་ཡི……ཉེན་ཤུར་བཞི། སྤྱིའི་ས་དམིགས་བརྒྱད། གདབ་འཚོས་ས

ཏྲག་རྒྱ་བཅས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གཞུང་ངོ་མར་གསལ།

དངོས་ལམ། དངོས་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཟེར་བའི་བསྡུས་མིང་།

དངངས་པར་བྱེད་པ། སྐྲ་བུར་དུ་སྐྲག་པར་བྱེད་པ།

དངན་ཆན། དངན་ཅན་ཏེ། ཞེ་སྡང་དང་འཁོན་འཛིན།

དངན་དུས། དུས་ངེས་ཅན་ནམ་དུས་མཚོད་བྱེད་པའི་དོན།

དངན་བྱམས། ཚད་ལག་འགལ་བའི་བྱམས་པོ་བྱེད་པ།

དངར་ཁ་བྱས་པ། འཕྲེང་གྲལ་གྱི་མིང་སྟེ་འཕྲེང་ཐབས་སུ་གྲལ་བྱས་པ།

དངུལ་དཀར་གྱི་གར་བྲ་སྣང་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔའི་གོང་བྲ་ནའི་རྩིག་པའི་རྣམ་པ། རྒྱ་དངུལ་ལྡད་མེད་ཕྱུགས་སུ་རྟགས་པའི་སྒྲིད་ཚད་སྣང་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་བཟོ་དབྱིབས་ནའི་རྩིག་པ་དང་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་རྣ་རྩིག་མ།

དངུལ་གྱི་ཏྲ་ར། ཀྲི་ཡི་ཤུབས་དངུལ་ལས་བཟོས་པའི་སྒྲ་སྙན་ཞིག་ཡིན།

དངུལ་གྱི་རོང་ཅེ། རོང་ཅེ་ཞེས་པ་སྔོན་དུས་མིས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་དངུལ་སྒོར་གྱི་མིང་སྟེ། མཐའ་དབྱིབས་སྒོར་མོ་ལ་དཀྱིལ་དུ་ཁུང་བུ་གྲུ་བཞི་གཏོད་པ་ཐག་པ་ལ་བརྒྱུས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྗེས་སུ་དངུལ་སྒོར་ཚང་མར་མིང་དེ་ཐོགས་པར་སྣང་།

དངུལ་གྱི་བད་རྐྱང་། དངུལ་ལས་བཟོས་པའི་བད་རྐྱང་སྟེ། དེང་སང་ཁང་པའི་རྩེ་མོར་བད་འབུར་ཟེར་བ་ཤིང་གྲུ་བཞི་འམ་ཟླུམ་མོ་གང་རིགས་ལས་བཟོས་པའི་བད་རྐྱང་ཐད་ཀར་འབུར་བ་དང་། ཕྱིན་དུ་ཁ་གཏད་པ་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད།

དངུལ་ཆུ་དཀར་དབང་རྡོ་རྗེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་བཀྲ་ཤིས་ཁང་གསར་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ལྷ་བཙན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། སྐུ་ཆུང་དུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཐུགས་སྨོན་སྨོགས་པས་བཀྲས་དགེའི་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་ཡར་འཕེལ་ལ་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་དགེ་འདུན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སློབ་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འབྱོངས་པས་བདེ་སྔག་ངང་མཁྱེན་རྟོགས་རབ་ཏུ་རྒྱས། ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་དར་རྡོའི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས་པས་མཚན་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ལྟར་མཚན་ལན་གསུམ་བྱུང་བར་རྡོ་རྗེའི་སྒྲ་མ་འགྱུར་བ་དེ་ཚེ་རིང་པོར་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གསུངས། བཞད་དགེ་འཕེལ་དུ་གནས་སྦྱོང་ཕྱག་རིང་མཛད། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེ་བས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། རྗེ་གང་གི་ཐུགས་སྲས་དངུལ་ཆུ་ཧྭ་ཐ་ལས་དབུས་སློབ་མ་མང་དག་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་དུམ་པ་གང་ཙམ་སུ་གནང་། སྐུ་ཚེ་ཕལ་ཆེ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་ཉམས་ལེན་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱས། བཀའ་རྩོམ་ཡང་《སྒྲུབ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་སྦྱོང་བ་ཚུལ་ཟབ་བསྡུས་འབྱེད》ཞེས་བྱ་བ་དང་། 《བརྡ་གསར་རྙིང་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་གསར་བུའི་སྣ་ཐོས་སྐྱེད་བྱེད》 《བོད་ཀྱི་བརྡའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང》 འདུལ་བའི་ཚིག་ལས་དེང་དུས་མཁོ་བ་འགའ་ཞིག་ཟུར་དུ་བཀོད་པ། ཡི་དམ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་བསྒོ་བ་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་གྱ་བཞི་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕག(༡༨༠༣)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

དངུལ་ཆུ་ནམ་ཧྲ་ཏྲ། དངུལ་ཆུ་ནམ་ཧྲ་ཏྲའམ་བློ་མ་ཆོས་བཟང་མཆོག་ནི་གཙང་གཡས་རུའི་ཆ་རོང་སྙོད་ཕྱུག་མོའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་དཔལ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༧༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སྐུ་ཞང་གན་པོ་ལྷ་བུ་ཞེས་པ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱང་བའི་དབུ་བཙུགས། ཁྱིམ་ཚང་ཤིན་ཏུ་དབུལ་པོ་ཡིན་པས་

ར་ཞུག་འཚོ་སྐྱོའི་ཞོར་རྡོ་ལེབ་ངོས་འདམ་དང་ས་གཞི་ངོས་སྐམས་སོགས་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་སྦྱོང་གིས་མཇུག་སྟེ་ཞེངས་མང་བཙོལ་ཀྱང་ཧི་སི་སྐྱོམ་པར་རྒྱུན་འཁྱོངས་མཛད་དེ་ཡུན་གྱི་རིང་བར་དབུ་ཅེན་དབུ་ཆུང་འབྲི་ཀློག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༨༥)ལོར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་མཛད། མཚན་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེར་མཁས་ཆེན་ངག་དབང་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རིམ་བཞིན་བཞེས། སྐབས་དེར་སྐུ་ཆས་ཤིན་ཏུ་ཞན་སྐྱོད་ཚོགས་པ་ནས་འགྱེད་ཆུང་རེ་སྙེད་ནའང་དཔེ་ཆ་བླུ་བ་སོགས་མཛད་ནས་རང་གི་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ཁོ་ནར་བསྙེན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་གཅིག་པོ་རྟ་མགྲིན་དབང་རྒྱལ་དུས་ལས་འདས་པ་དང་། བཅུ་དགུ་པའི་ཐོག་མ་ཡུམ་དང་སྐུ་མོ་གཉིས་ཀྱང་སྐུ་ཤི་ཉིད་དུ་འདས་པས་ཐུགས་སྐྱོ་ཚད་མེད་འཁྲུངས་ཏེ་དབེན་གནས་དངུལ་ཆུ་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། ལོ་དེར་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་བློ་བཟང་སྐལ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ནས་སོ་གཉིས་བར་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་བཀྲས་ལྷུན་དགོན་དུ་ཞིབས་མང་ཞབས་ཏེ་འབྲོང་རྩེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། གུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། གྲུབ་དབང་སྐལ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་སློབ་དཔོན་མཁས་ཆེན་མང་པོ་ལས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་དགེ་འདུན་གྱི་སྐུ་དྲུང་དུ་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག ཟུར་ཕྲག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར་བཅས་ཞིབ་པར་གསན་སྦྱོང་མཛད། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འཆད་ཉན་མཛད་པར་ཞེངས་འགའ་ཞེབས་པ་མ་གཏོགས་དུས་ཕལ་ཆེ་བར་དངུལ་ཆུའི་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། སྐུ་ཚེ་ཕྱིས་པོ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་འཕལ་ཞིག་ལ་གཞོལ་ནས། སློབ་མ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་སྙན་གྲགས་དང་། རི་ཕུག་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་། བདེ་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་དུ་བྱུང་། བཀའ་ཆོས་ཀྱང་མང་དག་མཛད་པ་སྟེ། 《འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྙེན་ཡིག་མཁས་གྲུབ་དགོངས་འདུས》 《གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཚེ་དཔག་མེད་ལྷ་གཅིག་འབུམ་གཅིག་གི་དབང་བསྐུར་ཚུལ》 《སྨྱུང་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་བསྡུས་པའི་ཁྲིད་ཡིག་གྲུབ་པ་བརྙེས་དཔལ་མོའི་དགོངས་རྒྱན》 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་བཟླས་དག་བྱེད་བདུད་རྩིའི་རླུམ་བཟང》 《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཚིག་དོན་ཁུང་དུར་བཀོལ་བ་ཟབ་དོན་ལྟ་བའི་འདྲེན་བྱེད》 《ཡི་དམ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ》 《མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས》 《གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད》 《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་ནང་ནས་གབ་ཚིག་གི་སྐོར་ངག་སོགས་སུ་བཀོལ་ཏེ་བཤད་པ》 《ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག་མཛོར་བསྡུས》 《བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་ཟིན་ཐོ་རྒྱལ་སྲས་སྙིང་ནོར》སོགས་པོ་ཏི་བཅུ་ཙམ་བཞུགས། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༨༥༡)ལོར་དངུལ་ཆུ་རི་ཁྲོད་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

དངུལ་ཆུ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། དེ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེའི་མཚན་གཞན་ཡིན་པས་གོང་དུ་གཟིགས།

དངུལ་ཆུ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ། གཙང་གཡས་རུའི་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་གི་ཉེ་འདབས་སྟོན་དུས་འཛད་ཅེས་པ་དང་རྗེས་སུ་བཞད་ཅེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཀྲ་ཤིས(རྣམ་རྒྱ་དཔའི་གཙུང)དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༨༠༩)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་འཇམ་དབྱངས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ།

དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཁུ་བོ་རྣམ་རྒྱ་དྭའི་དྲུང་དུ་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཙམ་ལ་སྦྱོར་ཀློག་བློ་འཛིན་སོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀའ་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་མདུན་དུ་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་དཀའ་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་སོགས་གཞུང་མང་མཐར་ཕྱིན་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་བླ་མ་རྣམ་རྒྱ་དྭའི་ཞབས་ཞུ་མཛད། ཐ་སྙད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱོང་བའི་དཔུ་ཚུགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་བླ་མའི་མདུན་དུ་སྙན་ངག་དང་སྒྲ་ཀ་ལཱ་པའི་རྒྱུགས་ཕུལ་བས་བླ་མས་ཐུགས་དགྱེས་ཆེན་པོས་ལེགས་སོ་གནང་བ་དང་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མིང་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གནང་། ལོ་དེའི་ཟླ་བཞི་པར་བླ་མ་ཆོས་བཟང་(རྣམ་རྒྱ་དྭ)གི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་བཟུང་དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱའི་འཁྲིད་སོགས་འདུལ་བའི་སྐོར་གྱི་ཟབ་ཁྲིད་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་གསན། བླ་མའི་ཐུགས་ལ་ཟབ་ཆོས་བཞུགས་སོ་ཅོག་བུམ་པ་གང་བྱའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུས་ཤིང་རིག་གནས་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། བླ་མའི་གསུང་རྩོམ་འགའི་ཡི་གེ་པའང་ཁོང་གིས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་བླ་མ་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་པས་ཁོང་གིས་སྐུར་ཁང་བརྩིགས་པ་དང་དངུལ་གྱི་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པ་སོགས་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། དེ་ནས་བླ་མའི་རྗེས་འཛིན་མཛད་ནས་གདན་ས་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་བཞེངས་གནང་། བླ་མའི་གསུང་འབུམ་པར་དུ་བསྐྲུན། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(1848)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། དགོན་གནས་དང་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་རྣམས་ལ་ཕྱག་མཆོད་དང་བླ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཕུལ། རེ་གཉིས་པར་ཕྱིར་གདན་སར་ཕེབས། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་རྩེར་བསྒྲེངས། གདངས་ཅན་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱིས་གཙུག་ནོར་ལྟར་བཀུར། སློབ་མ་གྲགས་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྨོ་མང་ལྷ་རམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། བླ་མ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ། སྨིན་གྲོལ་ནོ་མིན་ཧན། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ། རྒྱ་བཟང་དུ་ཐོག་ཁྲུ་བློ་བཟང་འཛིགས་མེད་སོགས་བླ་ཆེན་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕག(1887)ལོར་སྐུ་གཤེགས། བཀའ་འབུམ་ཡང་《གསང་སྔགས་སྒྲུབ་ཐབས་སྐོར》དང་། 《ལེགས་བཤད་སྟོན་དབང》 《དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང》སོགས་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྙན་ངག་སུམ་རྟགས་སྐོར་སོགས་པོ་ཏི་གསུམ་ལྷག་མཛད།

དངུལ་ཟོར། དངུལ་ཟོར།

དངུལ་བྲེ་ཆེན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལུགས་དཔར་མ་དེབ་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས1009པར་དངུལ་བྲེ་ཆེན་གསུམ་ལ་སྲང་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རེ་རྩིས་པར་བཤད།

དངུལ་བྲེ་སྒོར། བོད་ལུགས་ཀྱི་གསེར་གྱི་ལྗིད་ཚད་ཚད་ལྡན་ནི་ཆོང་འདུས་མགུར་མོའི་ཚད་གཞི་སྟེ། ནས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས། འབྲིང་བ་གཉིས། ཆུང་བ་གཉིས་བཅས་དྲུག་གི་ལྗིད་ཚད་དང་མཉམ་པའི་གསེར་ལ་སེ་བ་གང་། སེ་བ་བརྒྱད་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བརྒྱད་ལ་སྲང་གང་། སྲང་བཞི་ལ་དངུལ་བྲེ་གང་སྟེ་དངུལ་བྲེ་གང་ལ་དངུལ་སྲང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ་མང་ཆེ་བའི་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལྟུང་བའི་སྐབས་སུ་གསལ།

དངུལ་བཟོ། དངུལ་བཟོའི་ལག་རྩལ་ཡང་གསེར་བཟོའི་ལག་རྩལ་དང་འདྲ་བར་བཞུ་བརྡུང་ལྷུགས་པ་སོགས་བྱ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་འདུག ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ནང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ཙམ་ལ་རྒྱལ་པོ་སུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་དངུལ་བཞུ་བརྡུང་བྱས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་གསུམ་པ་ལ་དངུལ་གྱི་ཡི་གེའི་དྲུང་ཡིག་བྱ་དགར་གནང་ཚུལ་འཁོད་པ་དེས་དངུལ་གྱི་བཟོ་ལས་དེ་སྐབས་ནས་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཤེས་བྱེད་མིག་པ་གསལ་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་དང་མེས་རྒྱལ་གོང་བུ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱས་ཙམ་ཆད་བོད་ལ་དངུལ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་མིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པ་རྩིན་ཆད་བོད་དུ་དངུལ་བཟོའི་ལག་རྩལ་དར་སྤེལ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་འདྲ་ལྷམ་པས་མཁས་དབང་ཆོས་ཞིབ་དཔྱད་གནང་བར་བྱ་ཞིང་། གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་བཞེངས་སྐབས་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དངུལ་བཟོས་ལྷ་སྐུ་དང་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་འདུག་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་མཆོད་རྟེན་རྣམས་བལ་པོའི་བཟོ་པས་བཞེངས་པ་དང་། བོད་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་མའི་འདྲ་སྐུ་རྣམས་བོད་ཀྱི་བཟོ་པས་བཞེངས་པ་ཡིན་རིགས་ལ་སྐབས་དེར་དངུལ་བཟོ་བའི་ནང་པའི་པོ་དང་། བོད་རིགས་མི་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་མེད་(གསེར་གདུང་དཀར་ཆག)ནང་མི་གསལ།

དངུལ་སྲང་ཆེན། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ནས་བཟུང་བོད་དུ་དར་བའི་དངུལ་ལྷད་མེད་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ལུགས་སུ་བླུགས་པའི་རྟ་རྨིག་མ་ལ་དངུལ་སྲང་ཆེན་ཟེར། དེ་ཡང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་གསེར་དངུལ་བར་གྱི་ལྗིད་ཚད་བསྒྱུར་བའི་ཐང་གཞི་ནི་བོད་ཞིལ་བུའི་དུས་སྐབས་དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་དུས་སྐབས་དེ་ནས་འབྲུ་ཆུང་གསུམ་གཉིས་རེ་བསྡོམས་དྲུག་གི་ལྗིད་ཚད་དང་མཉམ་པའི་གསེར་ལ་སེ་བ་གང་། གསེར་སེ་བ་བརྒྱད་ལ་གསེར་ཞོ་གང་། གསེར་ཞོ་བརྒྱད་ལ་གསེར་སྲང་དང་། གསེར་སྲང་བཅུ་དྲུག་ལ་གསེར་བྲེ་གང་དུ་རྩིས་པ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་གྷ་དྷཱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཚད་ལྡན་འདེགས་ཚད་ཡིན་ཅིང་། གསེར་སྲང་གང་ལ་བོད་དངུལ་སྲང་བརྒྱད་(གསེར་སྲང་བཞི)ལ་དངུལ་བྲེ་གང་། དངུལ་སྲང་བཅུ་ལུགས་སུ་བླུགས་པའི་དངུལ་ལ་བཅུ་ཁོག་གཅིག དངུལ་སྲང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ(གསེར་སྲང་བཅུ་དྲུག)དངུལ་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་དངུལ་བྲེ་ཆེན་གཅིག(གསེར་སྲང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ)ཡིན་པར་འདུལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། 《མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཉེས་པའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་བཤད་པ》ཞེས་པར་གསལ། ཡང་སྐབས་རེ་རྒྱ་དངུལ་རྟ་རྨིག་མ་ལའང་ཟེར་བ་སྟེ། རྒྱ་དངུལ་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ལུགས་སུ་བླུགས་པའི་དབྱིབས་རྟའི་རྨིག་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་སྟེ། དེའི་འོག་མ་སྲང་བཅུ་ཡོད་པའི་ལུག་རྨིག་མའམ་བཅུ་ཁོག་ཟེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། བླ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དང་། བདུན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་དངུལ་རྟ་རྨིག་མ་གཅིག་ཡོད་པའི་མི་ཚང་ལ་མི་གཞན་དག་གིས་མི་ཚང་འདི་ལ་དངུལ་གྱི་འབང་གུ(དངུལ་གྱི་ཕྱུག་རྟོན)ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ནས་ཁ་ཆང་འཕྱོར་པ་དང་ལྡན་པར་བརྩི་སྲོལ་ཡོད།

དངོས་དཀྱིལ། དངོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། ཞལ་རས་དང་མཇལ་ཟེར།

དངོས་གྲུབ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་སངས་རྒྱས་པ། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ནི། རལ་གྲི། མིག་སྨན། རྐང་མགྱོགས། རིལ་བུ། གཏེར་བུམ། མི་སྣང་བ། བཅུད་ལེན། ས་འོག་བཅས་བརྒྱད་ལ་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཟེར།

དངོས་གྲུབ་དགུ། ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ། སྒྲིང་འགྲོའི་དངོས་གྲུབ། རལ་གྲིའི་དངོས་གྲུབ། ཚར་གཅོད་ལས་འདོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། རིལ་བུའི་དངོས་གྲུབ། མིག་སྨན་གྱི་དངོས་གྲུབ། གཏེར་གྱི་དངོས་གྲུབ། རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། བཅུད་ལེན་གྱི་དངོས་གྲུབ་བོ། །

དངོས་གྲུབ་བརྒྱད། 1. ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་སྔོན་འགོ་རིག་འཛིན་ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ། 2. རལ་གྲི་དང་། རིལ་བུ། མིག་སྨན། རྐང་མགྱོགས། བཅུད་ལེན། མཁའ་སྤྱོད། མི་སྣང་བ། ས་འོག་བཅས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་ཐུན་མོང་བའི

དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་དོ། །

དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱིས་དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པ། བཟླས་བརྗོད་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པ། སྦྱིན་སྲེག་གིས་དངོས་གྲུབ་བསྒྲུབ་པའོ། །

དངོས་གྲུབ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་ཏེ་མཐའ་ན་ཐག་བཅས་ཀྱི་མདོན་ཤེས་ཐོབ་དགོས།

དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གཤམ་དུ་ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་རྟགས་ཞེས་པ་དང་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དངོས་གྲུབ་གསུམ། མཆོག་འབྲིང་ཐ་མའི་དངོས་གྲུབ་བོ།།

དངོས་རྒྱུ། ཆོས་དེའི་རྒྱུ་གང་ཞིག ཆོས་དེའི་རྒྱུ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྐྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ། རྒྱུ་དེ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་རྒྱུ་གཏན་ཁེལ་བ་ཞིག་ལ་དངོས་རྒྱུ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱུ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་ལ་ཐད་ཀར་ནུས་པ་ཐོན་མི་ཐུབ་པར། འབྲས་བུ་དེ་ཡོང་མིན་ངེས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཟེར། དཔེར་ན། འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། འབྲས་ཀྱི་སོ་ཏོག་ཡོང་བར་མེད་ན་མི་འགྲིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ས་ཞིང་དང་ལུད། རླུ། དྲོད་བཅས་ནི་རྒྱུ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་དེ་ཡོང་ཐུབ་པར་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པས་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན།

དངོས་ཅན ང་རང་ཚོ་དང་། ང་ཚོ་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

དངོས་རྟོགས། བློ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ།

དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ཐོག་མར་རྟོགས་པ་ན། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་རྩུང་ཟད་ཕྱོགས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན། དེ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དགོས། མཚན་གཞི་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག རང་གི་རྟེན་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཅེས་ཟེར་རོ། །

དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་པ། འཁོར་བ་བཅུའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་ཚང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་མ་ཚང་ཡང་ཆ་འདྲ་ཙམ་ཚང་བ།

དངོས་དོད། ཁ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་མིན་པའི་དངོས་སུ་མཐོང་ཐུབ་པ།

དངོས་དོན་འཛིན་ཁལ། དངོས་པོ་དང་དོ་པོ་དཀའ་བའི་ཁལ་མ།

དངོས་ཐིག དངོས་ཐིག་སྟེ་རང་ཉིད་དངོས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཐིག་པ་དང་། བརྒྱུད་ཐིག་ནི་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ཐིག་པ།

དངོས་པོ། ནོར་ཟས་དང་ལོ་ཐོག་སོགས་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དངོས་པོ། འདུས་བྱས། མི་རྟག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག

དངོས་པོ་བརྒྱད། མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་སྦྱོར་བ་བཞི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་བརྒྱད། མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན། སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ། རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཅས་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཞན་པས་བརྒྱད་དོ། །

དངོས་པོ་གཉིས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ། ཡང་ན་ཤེས་པོ། ཤེས་པའོ། །

དངོས་པོ་སྤྲངས་པའི་ཚད་ལམ། དགེ་སློང་གི་ཆོས་གོས་རང་ཉིད་སྡོད་སའི་གནས་ལས་གཞན་དུ་ཞག་གཅིག་ལུས་པ་ཡིན་ན། སང་གི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་ཆོས་གོས་འབྲལ་ལྟུང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། ཆོས་གོས་ཕྱིན་བརླབས་གསར་དུ་རྒྱག་དགོས་པ་ཡིན། ཕྱིན་བརླབས་མ་བརྒྱབ་གོང་རང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞག་གཅིག་གི་རིང་སྤོང་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་སྤངས་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྤངས་པའི་ཚད་ལམ་ལུ་འཇོག་པ་ཡིན།

དངོས་པོ་བཞི། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་གཙང་བར་སྤྱོད་པ། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སྟེ་གསང་བའི་དངོས་པོ་སྨྲ་ཇི་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པའོ། །

དངོས་པོ་གསུམ། བེམ་པོ། ཤེས་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅས་གསུམ་མོ། །

དངོས་འབྲས། རང་གི་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱ་དེ། རང་གི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱ་དེ། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེ།

དངོས་མིང་། དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་གང་ཞིག་དོན་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་ནུས་པ་དེ། དོན་དེའི་དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་སེང་གེ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །

དངོས་སྨྲ་བ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་ངམ། དེ་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ན་དངོས་སྨྲ་བ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། མདོ་སྡེ་བ། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཡིན། རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས་དངོས་སྨྲ་བ་མ་ཡིན།

དངོས་གཞལ། བློ་དེས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའམ། དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཆོས་ཞིག་ལ་བློ་དེའི་དངོས་གཞལ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གཞལ་དུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དངོས་གཞི་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་ལྷའི་ཟླ་མ་ལྷ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་སུ་བཟོ་སྐྲུན་པ་དངོས་གཞི(སྐྱིད་ཕུག་ནམ་མཁའ་དངོས་གཞི)ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་པ་དང་དེ་རྗེས་དངོས་གཞི་སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་ཕྱི་པའི་ནང་ལོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མཁས་དབང་ཞིག་ཡིན། ཆུང་དུས་ནས་ཡིག་རྩིས་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱང་བརྩོན་གནང་ཞིང་། ལྷུན་པོ་ཁྲིམ་སྐབས་དངོས་གཞིའི་མིང་ཐོག་ནས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རྩེ་དྲུང་དཀྱུས་མ་དང་། དེ་རྗེས་རྩེ་མགྲོན་གྱི་གོ་གནས་བཞེས་པར་གྲགས། ཁོང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སྨན་གཞུང་གི་ཕྱག་ལས་གནང་དུས་སྨན་གཞི་དག་པོ་ཞིག་ཐོག་པར་ས་གནས་དེ་གའི་སྨན་པ་ཞིག་གིས་བཅོས་དཀའ་སེང་དུག་ཆུང་བ་དེས་སྨན་དཔྱད་བསླབས་ན་ནང་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དངོས་སུ་གཟིགས་པས་ཐུགས་ཐུབ་ཏེ་ཐོག་མར་སྨན་ཐག་གི་སྨན་པ་དེའི་རྩུང་ནས་རྩ་རྒྱུད་དང་། རྩ་ཚ་འཕྲིད་སྦྱོང་གི་སྨན་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཁམས་ཀྱི་བླ་མ་རིག་གནས་སྨྲ་དང་ཕྱུད་པར་གསོ་རིག་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་གི་ས་ནས་སྨན་དཔྱད་སློབ་གཉེར་གནང་རྒྱ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་པས་རིམ་བཞིན་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀར་བྱང་ཆུབ་པ་བྱུང་བར་བརྟེན་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོའི་ཟླ༥ཚེས༥ཉིན་ཟླ་ལྔའི་ཟླ་མ་ལྷ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་དམིགས་བསལ་བདག་ཉེན་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་མཁས་དབང་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་ལ་མཁན་ཆུང་གི་གོ་གནས་ཐོག་སྨན་བཅར་ཟླ་སྨན་བགྲེས་པར་བསྐོ་གཞག་གནང་། མེ་འབྲུག(༡༩༧༦)ལོར་ཟླ་ལྔའི་ཟླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་པོ་ཆེན་སོགས་སུ་ཐེབས་སྐབས་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་སྐུ་བཅར་ཟླ་སྨན་མཛད་དེ་ཕྱན་དུ་ཐེབས་སྒྲུང་ཞིང་། དུས་དེར་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེར་སྤྲུང་ནས་མཚན་སྙན་གྲགས་ཕ་ཅང་ཆེ་བ་བྱུང་།

ལྷག་པར་ཁོང་གིས་ནད་པར་དུག་ཞན་དང་གཙང་བཙོག་གི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཙ་ཏྲའི་བརྟག་དཔྱད་སྐབས་ནད་དོ་འཕྲོད་ཕྱིར་ཚབ་རྟགས་ཀྱི་རོ་སྦྱོང་བ་སོགས་གནང་གི་ཡོད་པ་དང་། བོད་དུ་སྨན་དོན་མི་སྣ་འཐོར་ཆེན་གསོ་སྐྱོང་གནང་ནས···མཁས་དབང་མང་པོ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ལྕགས་ཁྱི(༡༩༡༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས···སྐབས་སྤྱང་སྐུ་བཅར་བླ་སྨན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ···ལྷན་དུ་ཕེབས། ཐོག་མི་རིང་བར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་གཟིགས་བསྐྱངས་ཏེ་ཚེའི་སྐྱོ་ནས་སྐུ་བཅར་བླ་སྨན་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོའི་གོ་གནས་བསྐལ། སྨན་རྩིས་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་རྗེས་རྒྱུད་འཛིན་གསོ་སྐྱོང་དང་དེ་མིན་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་དངོས་གཞི་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་བྱམས་པ···ཐུབ་དབང་ངོ་མས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཁར་སྨན་རྩིས་ཁང་ནས་སྨན་པ་ནོན་རྗེས་ཙ་རྒྱུད་རྫོང་འཕྲེམས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུགས་འབུལ་བཀག་ཁང་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཞུ་དགོས་ལ་ལོ་རེའི་ལོ···རྫོའི་གཟིགས་ཞུད་ཀུང་རྩིས་པའི་དགེ་རྒན་ངོ་མ་བཅར་ཏེ་སྨན་བསྒར་ཞུ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཆགས། ལྷག་པར···སྨན་རྩིས་ཁང་བཙུགས་རྗེས་ཕྱིས་པའི་ཞེར་སྦྱོང་འགྲོ་ཕན···སྙིང་ནོར་ཞེས་པ་བརྩམས་པར་མཛད་དེ་བོད་སྨན་ཁག···བརྒྱད་སྟོང་གཞིས་དགུ་བཅུ་ཀོ་དུག་ཙམ་ལ་ཁྲབ་སྤེལ་གནང་བར་རྒྱ་ཁྱབ་ཕྱིས་པ་མང་པོར་ཕན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། ལྕགས་བྱ(༡༩༢༡)ལོར་ནོར་གླིང་དུ་དངོས་གཞི་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་ངོ་མས་གསོ་སྐྱོང་ཕེབ་གསོ་ཐལ་བཟོ་གནང་མཛད་ཅིང་། དེ་དུས་དངོས་སློབ་ཟླ་སྨན་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་དང་། ལྕགས་རི་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན། རྣམ···རྒྱལ། ཚོགས་གཉིས་ལགས། དེ་མིན་ཞབས་ཀྲུས་དང་སྨན་སློབ་གཅིག་ཕྱོགས་ལྷ་བྲ་སྨར་པ་དང་། རིགས་འཛིན་ལྷུན་གྲུབ(ནང་རོང་ཤར་ཀྲན་ལགས)སོགས་ལ་མཛོད་བརྒྱུད···ལག་ལེན་མཐའ་དག་སྤྲ་གསང་མེད་པར་སློབ་པར་མཛད། མདོར་ན་སྤྱི་མཁན་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་གིས་སྨན་རྩིས་རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་མཛད་རྗེས་བླ་ན་མེད་པའི་ཁར། ལྕགས་རི་བྱ་ཚང་ལང་སྨན་བླ་ཡོངས་སྐུ་ཐོག་བརྩེགས···གཅིག་གི་སྐུ་བརྙན་གསར་བཞེངས་དང་། སྨན་བླའི་ཞབས་ཟ་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཞུ་བཀུར་རྗེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་མཐར་ཆུ་ཁྱི(༡༩༢༢)ལོའི་མཇུག་ཏུ་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་སྐུ་གཤེགས། བཀའ་ཁང་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་ཞེས་ཀྱང་ཞུ་སྲོལ་འདུག

དངོས་གཞི་རྡུ་དཔོན། དངོས་གཞི་རྡུ་དཔོན་གྱི་མཚན···དངོས་རྗེ་ཞུ་མི་རྟེན་ཀུང་ཁོང་ནམ་མཁའ་དངོས་གཞི་རྒྱུད···ད་འཁྲུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་སྐབས་དཔའ་ངར་ཞུམ་མེད་ཀྱིས་དམག་འཐབ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐར་རྣམ་རབས་འཕགས་དགའ་རྒྱུན་དུ་མཆིས།

དངོས་ཕུགས་སུ་འགྱུར་མི་རྩོག་པ། དངོས་དང་སྔོག་གཉིས་ཀ་ནས་བྱེད་མི་ཚོག་པ།

དངོས་སློབ། མངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐད་སྲོལ་ལ་དགེ···རྒན་དང་དགེ་ཕྲུག་དངོས་སུ་ཕྲད་ནས་ཡོན་ཏན་སློབ་པ···ཡིན་ན་དགེ་རྒན་དེ་དགེ་ཕྲུག་དེའི་དངོས་ཀྱི་བླ་མ་དང་དགེ་ཕྲུག་དེ་དགེ་རྒན་དེའི་དངོས་སློབ་ཡིན། དགེ་རྒན་དེའི···དགེ་རྒན་ནི་དགེ་ཕྲུག་དེའི་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དང་། དགེ་ཕྲུག་དེ་ནི་དགེ་རྒན་དེའི་དགེ་རྒན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་སློབ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཟེར།

མངག་གཞུག་ཏུ་བཀོལ། ཐན་གཡོག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ།

མངག་གཞུག་བང་མིར་གཏོང་། འདིར་མངགས···གཞུག་པ་དང་བང་མི་གཉིས་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིར་བཏང་ལ་མངགས་གཞུག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཡི་གེ་དང་ལན་བསྐྱལ་ནས་ཕྱོགས་འཚོལ་མཁན་གཅིག་དང་། ས་སོའི་བདག་པོའི་གསང་བའི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག···བཅས་གཉིས་ཀ་ཡོད།

མངགས་བཀོད་ཤེས་སུ་བཅུག་པའི་སྤྱི་སྒྲིབས་ཚང་མ། བཀག་འཕབ་ནས་བསྒོ་གཞག་བྱས་ཏེ་དབང་ཆ་སྤྲད···པའི་དཔོན་རིགས་ཚང་མ།

མངན་བླ་ཟ་འོག མངན་བླ་གོང་འོག

མངན་ལག མངན་དཔོན་ལས་ཀ་གནས་ཚུང་དམའ་བ་ཞིག

མངའ་ཐང་། སྟོབས་ཤུགས།

མངའ་ཐང་སྤར། གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐོན་པོར་བསྐྱལ་བ་ལ་ཟེར།

མངའ་ཐང་འགྱུར་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས···ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།

མངའ་དགུས་རྒྱལ་གསུམ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྟོད་ཁུལ་མངའ་རིས་སྐོར་ཚང་། དཀུགས་པོ་སྐོར་ཚང་། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་སྐོར་ཚང་སྟེ་གསུམ།

མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན། གོང་དུ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ···བཙན་རལ་པ་ཅན་ཞེས་པར་གཟིགས།

མངའ་བདག་ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ། འདི་ཉིད་རབ···བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༡༢༤)ལོར་ཤབ་སྒོ་ལྷའི་སྐ་རིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དཔལ་ལྡན་གྲོ་མོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་གོང་མ་གཉིས་ནས་གདམས་ངག་ཕལ་མོ་ཆེ་གསན་ཏེ་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཞང་ཐམས་ཅད···མཁྱེན་པར་གྲགས། འདིས་མཛད་པའི་དཔེ་ཆ་གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་ཅིང་། པོ་ཏོ་བ་དང་ཤར་བའི་རྣམ···ཐར་སོགས་ཕལ་ཆེར་འདིས་མཛད་ཚོད། ཕྱར་ཐང་གི་གདན་ས་ལོ་བཅུ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྦྲུང(༡༢༥༡)ལོའི་ས་ག་ཟླའི་ཚེས་ཉེར···གཅིག་ཉིན་རྩ་རང་ལས་འདས། གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས···བཞི་པའི་གདུང་རྟེན་པར་བཞུགས་སོ །

མངའ་བདག་པད་དཀར་གླེ། འདི་ཀྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དུས་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་རྣམ་ཐར་མཁོ་གྲངས༥༠པར་གསལ།

མངའ་བདག་ཕྲུག་ན་རྡོ་རྗེ། (འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན)རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག(༡༢༣༩)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས(༡༢༦༧)ལོ་བར་འཚོ་བཞུགས་གནང་། འདིའི་ལོ···རྒྱུས་རྒྱས་པ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི(ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད)ཀྱི་ཤོག་གྲངས···༡༥༡ནས༡༥༤བར་གསལ།

མངའ་བདག་རྗེ་ལྡེ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པ། མངའ་བདག་འདི་ཉིད་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་གཅེན་པོ་འོད་ལྡེའི་སྲས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་པཎྜི་ཏ་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་། མཁས་པ་སྣ་ཚོགས་ཤྲཱི། འཆི་བ་མེད་པ་རཀྵི་ཏ། པཎྜི་ཏ་ག་ཡ་ཏྲ་ར། བརྩོན་མོ་ཅན། པཎྜི་ཏ་སུ་བྷ་ཏྲི། སུ་ཏྲ་ཤི་ཏི། པཎྜི་ཏ་སུ་མ་ཏི་ཀིརྟི། པཎྜི་ཏ་གཞོན་ནུ་དཔལ། གསེར་གྱི་གོ་ཆ། བལ་པོ་ཛྙཱ་ན་ཀ་ར་གདན་དྲངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་འབྲུག(༡༠༧༦)ལོར་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཐལ་ཆེར་མངའ་རིས་སུ་འདུས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་བསྙེན་བཀུར་དང་···བདག་རྐྱེན་བླ་ན་མེད་པ་མཛད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་ནས···ཕྱིན་པའི་པཎྜི་ཏ་དེ་རྣམས་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་བསྒྱུར་ཞུས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་དར་མེ་འདྲ་བ་ཁག་མང་པོ་ཐོན་པའི་འགོ་ཚུགས། དེ་བཞིན···ཇོག་པོ་རྔ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་བའི···བདག་རྐྱེན་མཛད་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེས་ཆེར···སྤེལ་བའི་བྱ་བར་མངའ་བདག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་རྗེས···ཆེན་པོ་འཇོག་གནང་མཛད་ཡོད། རྗེ་ལྡེའི་སྲས་འབར་ལྡེ། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ། ཀྭ་ག་དེ་ཝ་རྣམས་རིམ་པར་འཁྲུངས་པའི་རྒྱུད་པ་མངའ་རིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་ནས་མངའ་རིས་ཀྱི་བཙན་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་བྱུང་།

མངའ་བདག་ཚངས་པ་ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་གནང་སྐབས···བཏགས་གནང་བའི་གསང་མཚན་ཡིན།

མངའ་འབངས། མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་འབངས་མི་ལ་ཟེར།

མངའ་ཞབས་མི་སེར། མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་

སེར་གྱི་དོན།

མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། མངའ་རིས་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཆབ་འབངས་ཀྱི་མིང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ལ་མངའ་བདག་དང་འབངས་ལ་མངའ་རིས་ཟེར་ཞིང་། གནས་གཡའ་མཚོ་གསུམ་གྱིས་བསྐོར་བའི་ཡུལ་ལུང་ཁག་གསུམ་སྟེ། དུས་རབས་དགུ་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་བཟུང་བའི་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་ཏེ། ཟངས་དཀར་མཚོ་ཡིས་བསྐོར་བ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན(ཁྲི་ཨ་མགོན་ཞེས་཈ང་འདྲེན་སྲོལ་འདུག)གྱིས་བཟུང་བའི་མངའ་རིས་ཕུག་མོ་སྟེ། སྤུ་རངས་གངས་ཀྱིས་བསྐོར་བ། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་བཟུང་བའི་མངའ་རིས་ཞང་ཞུང་སྟེ། གུ་གེ་གཡའ་ཡིས་བསྐོར་བ་བཅས་གསུམ་ལ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཟེར་བའི་མིང་ཟུར་དུ་བཏགས།

མངའ་རིས་གུ་གེ་རྒྱལ་པོ། སྔོན་དུ་གུ་གེའམ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གྲགས།

མངའ་རིས་གུང་ཐང་། འདི་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་སྟེ་མི་ལ་རས་པའི་འཁྲུངས་ཡུལ་སྐྱ་རྔ་རྩ་ཡོད་ས་དེ་ཡིན།

མངའ་རིས་སྣར་དགོན། དེར་སྣར་དགོན་མི་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་སྣར་ཐང་ལ་བཅའ་སྡོད་བྱེད་པ་དང་། དེའི་མངའ་ཞབས་སུ་ཚེ་སྟེངས་དང་། རྩེ་སྟེངས། ཏ་ཐོག རྩེ་མཐིང་སྣར་སོགས་ཐང་ཁག་བཞི་དང་འབྲོག་ཁུལ་བཅུ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པར་སྟོང་དགོན་དང་བརྒྱ་དགོན་ཞེས་འགོ་པ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་མང་ཆེ་བ་ས་ཤུལ་དུ་འཛིན་བྱེད། འགོ་དགོན་ཆེ་གྲས་སུ་གནས་ཏུ་དགོན་དང་། གཙོ་གཙོ་དགོན། འབྲོང་པ་དགོན། ཆུ་ཤེ་དགོན་སོགས་ཡོད།

མངའ་རིས་མི་སྡེ་ཞབས་ཁ། སྟོད་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་མི་སྡེའོ། །

མངའ་གསོལ། ཁྲི་སར་བསྐྱལ་པའམ་བསྐོས་པའི་ཞེ་སའོ། །

མངར་བ། བུ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུ།

མངར་གསུམ། ཤེལ་ཀ་ར། བུ་རམ། སྦྲང་རྩི་སྟེ་གསུམ།

མངལ་སྐམ། ཕྲུ་མི་ཆགས་པར་འགྱུར་བ།

མངལ་སྐྱེའི་ཁམས་དྲུག་ལྡན་པ། རྐང་པ། རུས་པ། ཁུ་བ་བཅས་གསུམ་ཕ་ཡི་རྒྱུད་ལ་ངེས། ཤ། ཁྲག པགས་པ་བཅས་གསུམ་མ་ཡི་རྒྱུད་ལ་ངེས་པ་རྣམས་སོ། །

མངལ་ཁྲག་གིས་འཁོར་ལོ་ཁྲིས། བོན་གྱི་ཐེས་སྐོར་རིག་པའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་བུད་མེད་ཀྱི་མངལ་ཁྲག་གིས་འཁོར་ལོ་ཞིག་ཁྲིས་པའི་དཀྱིལ་དུ་རང་གིས་དམིགས་བྱའི་དགྲ་བོ་དེའི་མིང་དང་གཟུགས་ཁྲིས་ནས་དེའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་འདོད་དོན་སྒྲུབ་ཚིག་ཅན་ཁྲིས་ནས་རིའི་རྩེར་མཆོད་རྟེན་གྱི་འོག་ཏུ་མནན་པའི་ཐབས་ཤིག

མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྔ། མངལ་དུ་མེར་མེར་པོ་དང་། ནུར་ནུར་པོ་གཉིས་པ་དང་། ལྟར་ལྟར་པོ་གསུམ་པ་དང་། འཁྲང་འགྱུར་བ་བཞི་པ་དང་། ཡན་ལག་འགྱུར་བ་ལྔ་པ་སྟེ་བདུན་ཕྲག་ལྔས་ཆ་སོ་བཀོད་གནས་སོ། །

མངལ་དང་བོད་ཟླ་རྩིས་པའི་ཉི་ཤུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ་བྱིས་པ་ལོ་བདུན་ནས་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་ཐོག་མར་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུ། དེ་ནས་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་སླེབས་ན་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུ་མི་ཆོག རང་ལོ་བཅུ་དགུར་སླེབས་རྗེས་རང་ཉིད་མའི་མངལ་དུ་ཟླ་དགུ་དང་ཞག་བཅུ་བསྡད་པ་དང་རང་ལོ་བདུན་ནས་རང་ལོ་བཅུ་དགུའི་བར་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཟླ་བ་སྐྱོལ་གསུམ་འོང་བ་བསྣན་ན་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པས་དོན་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་སླེབས་ཟིན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེར་ཟེར།

མངལ་སྨན་ར་མཉེ་བཅུ་བདུན། ༡. ར་མཉེ་སྲང་དོ། ༢. ཉེ་ཤིང་སྲང་དོ། ༣. ཐུ་བ་སྲང་དོ། ༤. བ་སྤུ་སྲང་དོ། ༥. གཟེར་མ་ར་མགོ(ཤུན་པ་དང་ཚེར་མ་དོར་ཞིང་རྗེ་བ)སྲང་དོ། ༦. རྒྱ་སྐྱེགས་སྲང་གང་། ༧. ཞ་མཁན་ལོ་མ་སྲང་གང་། ༨. བཙོད་སྲང་གང་། ༩. སྲད་ཆུང་ཨེ་ཏོག་སྲང་གང་། ༡༠. དོམ་མཁྲིས་དྲི་ཅན། ༡༡. ཐང་མ་སྨོན་ཤིང་སྲང་གང་། ༡༢. མཚལ་སྲང་གང་། ༡༣. ཙ་ཏི་སྲང་གང་། ༡༤. རྒྱམ་ཚྭ་སྲང་གང་། ༡༥. ཨ་སྦྲུ་སྲང་གང་། ༡༦. ཤི་ཤི་ལིང་སྲང་གང་། ༡༧. བ་ཤ་ཀ་སྲང་གང་།

མངོན་གྱུར། མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མངོན་གྱུར་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ནུས་པའི་ཆོས་དེ་མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མངོན་གྱུར་དང་མངོན་སུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་པོ་ཙམ་ཞིག་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་དོ། །

མངོན་བརྗོད། ཤེས་བྱའི་ཆོས་རེ་རེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཉི་མ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དེ་མིན་ནམ་མཁའི་ནོར་བུ། སྲིད་པའི་སྒྲོན་མེ། པདྨའི་གཉེན་ཞེས་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དང་འདྲ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད། ལག་པ། ཟུང་། མིག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་གྲངས་གཉིས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཡིན་པ་སོགས་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད། འཕུར་འགྲོ་ཞེས་པ། མདའ་དང་། བྱ། ལྷ་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་མིང་གཅིག་དོན་མང་ཡིན་པས་མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་རྨོངས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར་ནི་སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེང་གེས་མཛད་པའི《མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད》དང་། དེའི་འགྲེལ་པ《འདོད་འཇོའི་བ་མོ》ཞེས་པ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་དཔེར་ན། ཞ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད་པའི《མངོན་བརྗོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག》 དེའི་སློབ་མ་སྨྲུག་སྟོན་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི《མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》 ཐུར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་ལྷ་ཁྲིའི《མངོན་བརྗོད་གསེར་ཕྲེང་རོལ་པ》 དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེས་མཛད་པའི《མངོན་བརྗོད་མིང་གི་ཚིགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བློ་གསལ་རྣ་ཆ》 སྐོ་ཐང་བློ་བརྟན་པའི་ཡས་མཛད་པའི《ཚིག་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ》 མཁྱེན་རྗེ་སོ་ཐར་པས་མཛད་པའི《མངོན་བརྗོད་སྡེ་ཚན་བདུན་པ》 རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》(འདི་དཔར་མའི་ནང་འགོ་མཇུག་བསྡོམས་ཡིག་ཤོག་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཆད་སྐྱོན་བྱུང་འདུག) དངུལ་ཆུ་དྷརྨ་བྷ་དྲས་མཛད་པའི《མངོན་བརྗོད་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས》དང་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་སོགས་ཡོད།

མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ། ལ་དོག ས་སྦྱེད། ས་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཚིགས།

མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཅུ། དམིགས་པ། ཉེ་བར་སྟོན་པ། རབ་ཏུ་རྟོགས་པ། ཁས་ལེན་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ། གནས་དང་གཡོག་འཁོར། བརྩོན་པར་བྱེད་པ། སྦྱོར་བ། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །

མངོན་རྟོགས་བསྒོམས་པའི་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ། མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པ་ཚོགས་བསགས་པ། འགལ་རྐྱེན་སེལ་བ་སྲུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྒོམ་པ། ཐུགས་གཉིས་བཟློག་ནས་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་བསྒོམ་པ། རྒྱུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་ནས་བར་དོ་ལོངས་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་བསྒོམ་པ། འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་ལམ་འཁྱེར་བསྒོམ་པ། སྐྱེ་མཆེད་ས་གོ་ཆའི་ལྷ་ཐུགས་གང་དུ་དགོད་པ། ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་པ། དབང་བསྐུར་རྒྱས་གདབ་བྱེད་པ། མཆོད་བསྟོད་བདུད་རྩི་མྱང་བ། དག་པ་དྲན་པ། ལྷ་ཐིག་བརྟན་པ། བཟླས་པ་བྱེད་པ། གཏོར་མ་འབུལ་བ།

མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ལ་གནོད་འགྱུར་སྲིད་རྒྱུའི་བཅོ་ལྔ། །འཇིག་རྟེན་གནོད་པ་བདུད་ལས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲོ་བ་མེད། །འཁྲུལ་དང་སོས་མེད་ཞལ་ལྟ་དང་། །ཉི་ཚེ་དཀྱུལ་བའི་རྒྱུ་དང་ནི། །ཚ་ལྷུང་རབ་བྱུང་བར་ཆད་དང་། །མི་དགེ་བཅུ་དང་འདོད་བསྟེན་པ་དང་། །རྒྱལ་

སྤུས་ནམས་ལ་སོགས་སྤྱོད་དང་། །ལས་སྒྲིབ་དམ་ཆོས་སྤོང་བའོ།། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས། དད་པ་དང་ཤེས་རབ།

མངོན་དུ་ཕྱུར་པ་བཅུ། བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ་བཅུ་ནི། སྟོན་པ་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། ཆོས་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། མཁན་པོ་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། སློབ་དཔོན་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། བསྙེན་པར་རྫོགས་འདོད་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། ཡོ་བྱད་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། གསོལ་བ་མངོན་དུ་ཕྱུར་པ། ལས་མངོན་དུ་ཕྱུར་པའོ། །

མངོན་འདོད། འདོད་གདུངས་ཀྱི་བསམ་བློ།

མངོན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལྟ་བུ།

མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་བསྡུས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ། རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ། གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྡུས་པ། གྲོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ། ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ། དུས་ཀྱིས་བསྡུས་པ། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ། མཐའ་དག་གིས་བསྡུས་པ། གཅིག་གིས་བསྡུས་པ། དོན་དམ་པས་བསྡུས་པའོ། །

མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》མངོན་པ་གོང་མ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི《མངོན་པ་མཛོད》མངོན་པ་འོག་མར་འཇོག་པ་ཡིན།

མངོན་པ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའོ། །

མངོན་པ་སྡེ་བདུན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་རང་དབང་དུ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་འདོད་པའི་གཞུང་བདུན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤཱ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོའུ་འགལ་བུས། །ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྷ་སྐྱིད་ཀྱིས། །ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཏྱའི་བུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །ཡང་དག་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ནི། །གསུས་པོ་ཆེ་ཡིས་བྱས་ཞེས་གྲགས། ཞེས་སོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདུན་པོ་འདི་དག་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཐོར་བུའི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཤཱ་རིའི་བུ་སོགས་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཞེས་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཚང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་འདི་དག་བསྟན་བཅོས་ལས་བཀའ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ། དེའི་ནང་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་བཤད་པས། འཕགས་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཐུར་དུ་མེད་པ་བདེན་ཡང་། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་ཕྱུབ་ཏུ་བསྟན་པ་འབའ་གསེབ་ཚགས་རྣམས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་སོ་སོས་རང་དབང་དུ་བརྩམས་པས་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གཞུང་གི་གཙོ་བོ《བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ》ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཞན་ནས། བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་སྙིང་པོ་མ་ལུས་པ་བསྡུས་ནས། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལུགས་སུ《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》ཞེས་བྱ་བ་གནས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དེ་མཛད་དོ། །

མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་གསེར་གྱི་རི་བདུན། མུ་ཁྱུད་འཛིན། རྣམ་འདུད། རྟ་རྣ། ལྟ་ན་སྡུག སེང་ལྡེང་ཅན། གཤོལ་མདའ་འཛིན། གཉའ་ཤིང་འཛིན་རིའོ། །

མངོན་པའི་རྒྱུད་རིམ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་བར་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ།

མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཅས་ལ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཟེར། དཔེར་ན་བཀའ་འགྱུར་ནང་གི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལྟ་བུ་དང་། བསྟན་འགྱུར་ནང་གི་དབུ་མ་དང་། མངོན་པ་འོག་མ། རིག་པའི་གནས་ལྔའི་སྐོར་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན།

མངོན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལྔ། ཚུལ་ཁྲིམས། ཏིང་འཛིན། ཤེས་རབ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོའོ། །

མངོན་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་དུས་ཀྱི་གཞལ་གྲངས་སོ་བརྒྱད། གཅིག བཅུ། བརྒྱ། སྟོང་། ཁྲི། འབུམ། ས་ཡ། བྱེ་བ། དུང་ཕྱུར་ཏེ་དགུ་ནི་རྒྱང་བརྩི་དང་། ཁེར་འབུམ། ཁྲག་ཁྲིག རབ་བཀྲམ། ཀཏམས། དཀྲིགས། མི་འཁྲུགས། ཕྲུད་འབྱིན། ཕད་སྟོང་། དེད་འདྲེན། མཐའ་སྣང་། རྒྱ་རིགས། འོད་མཛེས། དཔའ་བོ། ལེགས་ཕྱིན། རྟོགས་འགྲོ། རྣམ་འབྱུང་། སྟོབས་མིག བྱམས་པ། སྙིང་རྗེ། དགའ་བ། བཏང་སྙོམས་བཅས་རྣམས་ཆེན་པོའི་བླ་དང་བཅས་པས། གྲངས་མེད། ཚད་མེད། དཔག་མེད། བརྗོད་མེད། དཔག་ཡས། གཞལ་མེད། གཞལ་གྱིས་མི་ལང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅུ་བཅུར་བསྒྲེའོ། །

མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡན་ལག་བཞི། སྐད་ཅིག་མས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྣམ་པ་ཐུལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །

མངོན་པར་བྱུང་། རང་གི་ཕ་མའི་ཁྱིམ་སྤངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ། དེང་སང་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཟེར་བ་དང་གོ་དོན་གཅིག

མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས། སྐུ་བྱ་ཐྭ་ཞིང་ཕྲ་བའང་བཅོམ་ནས་སྤངས་པ་ཡ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་དོན་མ་ལུས་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པའོ། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་མཆོག་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐེག་དམན་ལྟར་ན། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས། དེ་ནས་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱུར་མཚན་དཔེའི་རྒྱུ་བསྒྲུབས་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་དགུ་པ་བདུད་སྡེ་བཅོམ་པ་ཡན་ཆད་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་སྟན་ཐོག་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་པ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ལམ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ། གསར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་བཞེད་དོ། །ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་སྔོན་བསྐལ་པ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་ཚོགས་བསགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གྲངས་མེད་དང་པོར་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་བགྲོད་ཅིང་། གཉིས་པར་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དང་།

གདུལ་བའི་སྐབས་སུ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ནས་ས་གསུམ་བགྲོད་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་ཚེ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་ནས་ས་བཅུ་པ་རྫོགས་མཚམས་སུ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་སངས་རྒྱས་སོ། །ལོངས་སྐུ་དེ་འོག་མིན་དུ་བཞུགས་ནས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་འཛད་པའི་ཁམས་སུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་མིན་གསང་སྔགས་ཀྱིས་འཚང་རྒྱ་བའི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྔ། ཡུལ་ལྔ་དབང་པོ་ལྔ་རེར་ཞེན་པ་སྟེ་དགེ་བའི་རིགས་འགོག་པའི་ཆོས་རྒྱུན་ཉེར་ལྔར་གྲགས།

མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག ༡. ལྷའི་མིག ལྷའི་རྣ་བ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ། ལུས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤེས་པ། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཤེས་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་དྲུག་གོ །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་ལས། དེ་ལ་ཐག་རིང་པོ་དང་དུས་རིང་པོ་ན་གནས་པའི་འབྱུང་བ་ཕྲག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ད་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་དུང་ན་འདུག་པ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ཉེ་རིང་ཇི་སྲིད་པ་དང་ཤི་ནས་གར་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དེ་ནི་ལྷའི་མིག་གོ །སྒྲ་དང་སྐད་དང་བརྡ་སྒྲ་ཚོགས་ཐོས་ཤིང་གོ་བ་ནི་ལྷའི་རྣ་བའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཤེས་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའོ། །འཕར་བ་དང་། འཕུར་བ་དང་། མང་ཉུང་དང་། བཟང་ངན་དང་། རྒྱ་ལ་འགྲོ་ཞིང་ས་ལ་འབྱིང་བ་དག་ཤེས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤེས་པའོ། །ད་ལྟར་གྱི་དུས་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཚེ་རབས་སྔ་མ་ལ་གནས་གང་ན་གནས་གནས་ལས་ཅི་བྱེད་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དྲན་པ་ནི་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ། །མཐོང་བ་དང་བསྒོམ་པས་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་སྤངས་ཅི་མ་སྤངས་པའི་རིམ་པ་ཤེས་བཞིན་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ཤེས་པ་དག་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། ༢. སྒྲོན་རྫོང་གསུང་འབུམ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རྣམས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཉེར་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ལ། རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར་ལས། ལྷ་པའི་དོད་དུ་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དྲང་ངོ་། ༣. རྣམ་གྲངས་ཤེས་ལྡན་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལས། མིག་གི་མངོན་ཤེས། རྣ་བའི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་མངོན་ཤེས། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་རྣམས་སོ། །ཞེས་དྲང་ངོ་། མངོན་ཤེས་དྲུག་ཅེས་པའང་འདི་ཉིད་དོ། །

མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ཅུ། ཐུན་མོང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། ཁྱད་པར་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། བློན་མེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། ཟག་མེད་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། འདས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། མ་འོངས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། ད་ལྟའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། མ་ངེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ། འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་སྟེ་དྲུག་ཅུའོ། །

མངོན་པར་ཤེས་བྱ་དྲུག ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ། རྗེས་སུ་ཐོབ་པ། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། འོང་བ། འགྲོ་བ། མངོན་པར་འབྱུང་བའོ། །

མངོན་སྤྱོད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སྤྱོད་ཅེས་པ། སྔགས་པ་ཟབ་ཀྱིས་དགྲ་བོའི་ལིང྄་བཟོས་ཏེ་དེ་དགྲ་བོ་དངོས་ཡིན་པ་ལྟར་བྱས་ནས་མེར་བསྲེག་པ་དང་། གཡད་པ་དང་། གཏུབས་པ་སོགས་བྱས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྔགས་དང་རྫས་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དང་མི་མ་ཡིན་སོགས་ཚར་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག

མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས། དྲག་པོའི་མཐུ་གཏད་ཀྱི་ལས། སྔགས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ལ་མ་དད་པ་རྣམས་བཙོམ་པའི་བྱ་བ།

མངོན་བྱང་ལྔ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་སྐུའི་སྒོམ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ཉི་མ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ཕྱག་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། སྐུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའོ། །

མངོན་བྱང་ལྔ་བསྐྱེད། སྟོང་ཉིད་བསྐྱེད་པ། ལས་བསྐྱེད་པ། གདན་བསྐྱེད་པ། ས་བོན་བསྐྱེད་པ། ཕྱག་མཚན་བསྐྱེད་པ། སྐུ་བསྐྱེད་པའོ། །

མངོན་མཚན་ཅན། དཔྱིག་དང་གསེར་དངུལ་སོགས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

མངོན་མཚན་ཟུ་སྦྱིགས་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ། བོད་འདིར་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་པ་ཟུ་སྦྱིགས་པའི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་མེད་ཀྱང་། ཟུ་སྦྱིགས་པའི་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་ཕྱོགས་འདྲ་བ་འཛིན་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན།

མངོན་ཤེས་ལྔ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་རྣམས་སོ། །

མངོན་ཤེས་དྲུག མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་མཚུངས།

མངོན་ཤེས་མེད་རྒྱང་རིག་ཤེས་ཀྱིས་བབས་བལྟ་བྱེད་པ། མ་འོངས་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་རྟུས་པ་མེད་ནའང་རང་གི་བློ་གྲོས་དང་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བབས་ལ་བལྟ་བ།

མངོན་ཤེས་སྨྲ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལུང་བསྟན་འགའ་ཞིག་བཤད་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་བ་ནི་དོན་དང་མངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀའི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཡོད།

མངོན་སུམ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིག་པའོ། །(སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་ཚུལ)

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་བཞིའོ། །ཕྱི་སྨྲས་འདི་བཞི་ལས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པས་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཡིན། འདི་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་མི་དགོས་པར། རྟགས་ལ་མི་བསྟོས་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྟོག་བཅས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་དང་པོ་ནི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་གཅིག་གཉིས་པ་དང་། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོ་དྲན་མཐུན་དུ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

མངོན་སུམ་རྟོག་པ་ལྟར་སྣང་དྲུག འཁྲུལ་པའི་རྟོག་པ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟོག་པ། རྗེས་དཔག་གི་རྟོག་པ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ། དྲན་པའི་རྟོག་པ། མངོན་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པའོ། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང་། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ནི། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་ཤེས་པ། མ་འོངས་པའི་དོན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ནི།

རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བདུན། འཁྲུལ་པའི་ལྟར་སྣང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ལྟར་སྣང་། རྗེས་དཔག་གི་ལྟར་སྣང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟར་སྣང་། དྲན་པའི་ལྟར་སྣང་། མངོན་འདོད་ཀྱི་ལྟར་སྣང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་གྱི་ལྟར་སྣང་བཅས་སོ། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཞི། རང་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་དང་རྟོག་མེད་གཅིག་སྟེ། འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས། འཁྲུལ་རྒྱུ་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས། འཁྲུལ་རྒྱུ་གནས་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས། འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡོད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས།

མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ།

མངོན་སུམ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ།

མངོན་སུམ་གསུམ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་གསུམ་བཅས་སོ། །

རྔ་བརྡུང་བའི་སྒྲའི་དབྱེ་བ་བདུན། ཕོ་སྒྲ་དིང་ཐིལ་ལྡན་པར་བརྡུང་། །མོ་སྒྲ་སྙན་ཅིང་མཛེས་པར་བརྡུང་། །ཁྱིད་མ་དྲངས་ཁྲོལ་ཆགས་པར་བརྡུང་། །ཞི་ལ་སྨྲང་ཆར་ཞིལ་བུ་ལྟར། །རྒྱས་ལ་ཧཱུྃ་ཆར་གཡོས་པ་ལྟར། །དབང་ལ་རྔ་ཆར་འབབས་པ་ལྟར། །དྲག་ལ་ཐོག་སེར་འབྱིན་པ་ལྟར་རོ། །

རྔ་བོ་ཆེ། ལྷ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ལྷའི་རྔ་བོ་ཆེ་སྟེ་མ་བརྡུངས་པར་རང་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་། སྒྲ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཤ་སྟག་འབྱུང་ཟེར།

རྔ་ཟན། བ་ལང་གཞོན་ནུ།

རྔ་འཁྲོ། རྔ་རྒྱུད་ལག་ཏུ་འཁྱེར་ནས་བྲོ་འཁྲབ་པའི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་རྩལ་ཞིག་སྟེ་སྟོད་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བཀའ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་རྗེས་དགའ་སྟོན་ཆེན་འཕྲིལ་དུ་བྲོ་འཁྲབ་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་བཤམས་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒོ་ཤར་དུ་གཏད་པའི་སྐུ་འགྲམ་གཡོན་ངོས་སུ་སྦྲིས་པ་ད་ལྟ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

རྔ་མོའི་གྲིག་མ་ཆེན་མོ། གྲིག་མ་བོང་ཚད་ཆེ་ཞིང་ཁང་ལག་རིང་བ་མི་གསོན་པར་ཟ་བ་ཞིག་གོ།

རྔ་རྫ་ཟལ་མོ་སྒང་། འབྲི་ཆུ་དང་རྫ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆགས་པའི་ས་ཆའི་སྟོད་རྒྱུད། དེང་སྐབས་དཔལ་ཡུལ་དང་། སྡེ་དགེ། ལྷུན་གྲུབ། སེར་ཤུལ་སོགས་ཡུལ་ལུང་སྤྱིའི་མིང་།

རྔ་ཡབ། རྔ་མ་དཀར་པོ་ལས་བཟོས་པའི་བསིལ་གཡབ།

རྔ་ཤང་། རྔ་དང་ཤང་ལིང་། རྔ་ནི་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཤང་ཤིང་ནི། བར་ཁམས་ཁྲུས་དུ་རས་པ་དང་། བྲོ་འཁྲབ་སྐབས་འཁྱེར་བའི་སློག་ཞྭའི་ཁེབས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གི་དཀྱིལ་དུ་རྡུང་བྱེད་ཀྱི་ལྕེ་འཕྱང་འཕྱུལ་དུ་བསྐར་བ་དེ་ཡི་རྒྱབ་ཀྱི་ཡུ་བ་ནས་ལག་པ་གཡས་པས་བཟུང་སྟེ་འཁྲོལ་དགོས་པ་ཞིག

རྔན་ཆེན། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ།

རྔན་དཔོན། སྲིད་གཞུང་གི་ནོར་སྲིད་འབུ་དང་གསེར་དངུལ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཁོ་ལ་མ་འགྲིག་མ་འབྲུལ་པའི་རྔན་བཀྲུང་མཁན་མང་བའི་དབང་གིས་མངན་དཔོན་དང་རྔན་དཔོན་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ལྡེའུ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ།

རྔབ་རྔ། རྔབ་རྔུས། སྐྱང་ཐོག་ཅན་གྱི་རྭ་ལས་བཟོས་པའི་འཛིབས་རྡ་སོར་བཞི་ཡོད་པ་དང་རྩེ་མོ་ཡུངས་དཀར་གྱི་འབྲས་བུ་མོང་ཙམ་ཕུག་སྐྱེ་གང་ན་བའི་ལྷེད་ཚམ་སྣང་བ་བའི་ཕྱིང་དུ་བཞག་ནས་དབུགས་ཀྱིས་འཛིབས་ཤིང་དེའི་རྗེས་གཙག་ངུས་པགས་པ་བཀྲུལ་ཞིང་སྐར་རབ་རྔུས་བྲག་དང་རྒྱ་སེར་རྣམས་ཕྱིར་འདྲེན་པར་བྱ་བའི་བཅོས་ཐབས་ཤིག་གོ །

རྔམ་པ་སུ་སུ། རིངས་སྟབས་ཀྱིས་དབུགས་འཚང་འཚང་།

རྔམས། རྔམས་པ་ནི་དྲག་པ་དང་འདོད་རྔམས་ཆེ་བའི་དོན།

རྔུལ་གཟན། མོ་གཟན་སྣ་ལྔ། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་རྗེའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་རྒྱལ་སྲིད་སྐབས་རྒྱབ་ཏུ་གྱོན་པའི་གཟན་ཆུང་སྣ་ཚང་སྣ་ལྔ་ཞེས་སྣམ་བུའི་གཟན་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྔོ་ཐོག རྔོ་ཐོགས་པ་སྟེ་ལན་ཐོགས་པ་འམ་ནུས་པ།

རྔོག་དཀྱིལ་བདུན། རྔོག་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་ཐུགས་བརྩུད་རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་ལ་བཀའ་བབས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་ཏེ། ༡. ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ། ༢. ཡུམ་བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ། ༣. རྡོ་རྗེ་གུར་རིགས་བསྡུས་ལྷ་ཞེ་དགུ ༤. རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི་འམ་རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་ལྷ་གོ་བདུན། ༥. དེའི་ཡུམ་བཀའ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་ལྷ་བཅུ་གསུམ། ༦. མ་ཧཱ་མ་ཡཱའམ་སྒྱུ་མ་ཆེན་མོ་ལྷ་ལྔ། ༧. སྙིང་རྗེ་ནས་རྔོག་ལ་བརྒྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་གསང་ལྡན་ལྷ་གསུམ་མ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ། མར་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་སྟེའི་ཀ་བ། (འདིའི་འཁྲུངས་ལོ་དང་གཤེགས་ལོ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཙམ་འདུག 《དེབ་སྔོན》ལྟར་ན) འདི་ཉིད་ཡབ་རྔོག་བན་ཆེན་ཁ་པ་དང་ཡུམ་མདོ་ལྡན་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱི(༡༠༣༦)ལོར་གཞུང་རི་བོར་སྐུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུའི་དུས་ཡང་ཆོས་སོགས་ལ་བྲོས་བསམ་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། པ་བཟའ་ཆོས་འཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། དགེ་བཤེས་དགྲེར་ཆུང་པས་གསོལ་བ་བཞིན་མར་པའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། ལྷ་རྗེས་སུ་ཟུག་རྗེན་གཏོལ་ཆེ་བ་ཕུལ་ནས་དགྱེས་རྗེར་དང་། གདན་བཞི། མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་མན་ངག་དང་གདམས་ངག་དཔག་མེད་གསན། འདི་ཉིད་གཞུང་བཤད་ཚ་བོའི་རྒྱུན་ལྷ་བུའི་བཀའ་བབ་ཡིན། རི་བོ་ཁྲུང་ཤིང་གི་ལྷ་ཁང་བཏབ། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་རྟ(༡༡༠༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་བ་རམ་རྩ་ཅན་དང་། པ་ཞ་བ་ཅན། རྔོག་ལྷུན་པ་ཅན། སུམ་པ་ཡོད་ཀ་ཅན་ཏེ་ཅན་བཞི་སོགས་རིམ་པར་བྱུང་། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་རི་བོ་ཆེ་དཔོན་ཚང་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༢༧ནས་ཤོག་གྲངས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》འི་ཆད[ཉ]པའི་ཤོག་གྲངས༢པའི་ནང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》འི་ཆད[ཉ]པའི་གྲངས༢༠ནས༢༡བར་བཅས་སུ་གསལ།

རྔོག་པའི་ཆོས་སྐོར། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་སློབ་མ་རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་འདུ་བ་བདུན་གྱི་ཆོས་སྐོར་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་གསེས་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རང་ལ་གསན་པ་དྲུག་སྟེ། ༡. ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་དགུ ༢. བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྔ། ༣. རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི་ལྷ་མང་། ༤. ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་མ། ༥. མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ་ལྷ་ལྔ། ༦. གུར་རིགས་བསྡུས་བཅས་དང་། ༧. ཁམས་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ལ་གསན་པ་འཇམ་དཔལ་གསང་ལྡན་བཅས་བདུན་ལ་ཟེར།

རྔོག་བུ། རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་གཉིས་ཡིན།

རྔོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ཁུ་རྔོག་གི་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་སྔོན་གྱི་ལྕགས་ཕོ་ཁྱི(༡༠༡༠)ལོར་ཁུ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྔོག་གིས་ཕྱག་ལག(༡༠༡༡)ལོར་ཡེར་པ་བ་རེང་བཟུང་། བཟད་ཀྱི་ཤིང་པ། ཆུ་སྟོལ་ན་ཐོ། སྤྱིལ་སྔོ་སྤྲོ་ཀོང་། ཡོལ་ཐང་། ལབ་སོ། གྲལ་མ་ཐང་། ཁ་རག་སོ་གཅིག ལྷ་ཁུན་དགའ་ར་བ། ཚ་ཤིག་སོགས་བཞེངས། སྟོན་པ་ཀྱི་ལྷ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་འབྲི་ཚོ་ཡང་རྔོག་གི་སྐོར་ལགས། དེ་རྣམས་ལ་རྔོག་སྐོར་ཏུ་གྲགས། རྡོ་བོ་རྗེ་མངའ་རིས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་རྔོག་གིས་ཞབ་ཞེར་པར་གདན་དྲངས་ནས་བསྙེན་བཀུར་བཟབ་རྒྱས་ཐོག་ཆོས་མང་པོ་གསན། འདི་

ཉིད་རྗེ་བོའི་སློབ་མ་ཡང་ཡིན།

རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནོག་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕག(1059)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་སྤྲུལ(1109)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྔོག་ནི་རུས་མིང་ཡིན་ཞིང་། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཅུང་པོ་ཆེ་ཆུང་བཞིའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་ཡིན། ཆུང་དུས་སྐྱ་དངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་སྐབས་ཁུ་བོ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྦྱོར་ནས་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཁུ་བོས་བཀའ་སློབ་དང་མཐུན་རྐྱེན་གནང་སྟེ་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་བརྫངས་པ་ལྟར་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྲོགས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སློབ་པར་ཕེབས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་བཙན་ཁ་བོ་ཆེ། ཁྱུང་པོ་ཆོས་བརྩོན། རྭ་ལོ་ཙཱ་བ། གཉན་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་མཉམ་དུ་བྱུང་། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་དང་ཁ་ཆེ་བཅས་སུ་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་མདོ་དང་། སྔགས། སྨྲ་རིག་པ། ཚད་མ་རིག་པ་སོགས་ལ་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་བློ་ཡུལ་དུ་མི་སོང་བ་གནང་ནས་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། དགུང་ལོ་ང་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྤྲེལ(1092)ལོར་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། ཚད་མ་རིག་པ་དང་ཕར་ཕྱིན་སོགས་གཞུང་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད་པས། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བའི་ནང་ནས་གཞུང་བསྒྱུར་མང་ཤོས་དང་མཁས་ཤོས་ཡིན། དོན་ཀུང་ང་རྒྱལ་དང་ཁེངས་སེམས་མི་གནང་བར་སྟོན་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུའི་དྲུང་ན་རང་ཉིད་རྒྱ་སྐར་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་གྲས་སུ་ཚུད་པ་ཙམ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཆོས་གསུངས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཆོས་ཐེངས་རེ་གསུང་དུས་ཉན་མཁན་ཁྲི་ཕྲག་དང་འབུམ་ཐར་སྟོང་ཕྲག་ལས་མི་འབྲི་བ་འདུས། ཟུར་ཕྱིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱེད་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་འབྱུང་བ་ཡང་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཟེར། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ལ་སྐུ་གཤེགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཞིག་ཐང་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་གཞོན་ནུས་མཛད་པའི《གསང་ཕུའི་དཀར་ཆག》དུ་གསལ།

རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་མེས་པོ་ཇོ་འབྲོམ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ཇོ་བོ་རྗེའི་སློབ་མ་སྣ་གྲགས་ཅན་དབུས་ཀྱི་ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་ཡང་ཡིན། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་རྔོག་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་པ་ཡར་འབྲོག་དོའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དུ་སྐྱོང་ཆགས་པའི་ལྟགས་སྙིང་མ་བའི་དགེ་བཤེས་རྗེ་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུར་སྐུ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཆེ་བར་སྐྱེ་འཁྲུངས། འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐུ་ན་ཆུང་དུའི་དུས་མངའ་རིས་སུ་གུ་གེ་རྒྱལ་པོས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་མངགས་ཏེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་མཁས་པར་གྱུར། ཕྱིས་སུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོར་རོགས་མཛད་དེ་བཀའ་ཆོས་བསྒྱུར། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ(1045)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་སྐབས་རྔོག་གིས་ལྷ་ལར་སྤྱན་དྲངས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་མི་དཀར་པོ་ཞིག་ཏུ་བྱས་ནས་བསུ་བ་མཛད། ནག་ཚོ་དང་ལྷན་དུ་ཇོ་བོ་དང་མཇལ་ཏེ་ཇོ་བོའི་ཞབས་ཏོགས་སུ་ཞུགས། རྔོག་གིས་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ཞུས་ནས་རྟོག་གེ་འབར་བ་བསྒྱུར། དེ་ནས་ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་དང་ལྷན་དུ་རྗེ་བོའི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་ཞུས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྦྲུལ(1073)ལོར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དགོན་པ་བཏབ། རྔོག་ལོ་ཡབ་སྲས(ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་ཟེ)ཀྱིས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་དང་བྱམས་ཆོས་གཞིར་བཞག་གིས་གསང་ཕུར་རིགས་ལམ་ནས་རྡུངས་པའི་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་དར་པོ་བྱུང་། སློབ་མ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབོན་རྔོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་སོགས་བྱུང་།

རྔོག་ལོའི་བཤད་རྒྱུད། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་། བྱམས་ཆོས། དབུ་མ། ཚད་མ། མངོན་པ་བཅས་ཀྱི་བཤད་པའི་རྒྱུན་ལ་ཟེར་ཞིང་། བཤད་རྒྱུད་དེ་ར་འདུལ་བ་མ་གཏོགས་གཞུང་བཀའ་པོད་བཞིའི་བཤད་རྒྱུན་ཆ་ཚང་བ་ཡོད། འདིའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་[ཆ]་པ་རྔོག་ལོ་ཁུ་ཚབ་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དབུ་ཚད་བྱམས་ཆོས་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐབས་གཉིས་སུ་གསལ།

རྫོང་ཨ་ལ་རོང་གི་བྲག་རར། དེང་སང་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་ཁོངས་དཔལ་འབར་རྫོང་ར་ཡུལ་ཆུས་ཨ་ལ་མདོ།

རྫོན་པའི་འཇོན། ཐོག་མའི་འཁྲབ་ཚན་གྱི་མིང་།

ལྔ་ཀང་། ཁྲལ་གྱི་ཚད་གཞི་ཞིག སི་ཚང་གཉིས་ལ་ཀང་གཅིག ལྔ་ཀང་ནི་སི་ཚང་བཅུའི་འགོ་དཔོན་ཡིན།

ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ། ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་པར་གོ་དོན་གཉིས་ལས།

1. སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུར་གསུངས་པའི་ནང་གསེས་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་སྙིགས་མ་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ལ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར། བོད་དུ་གླང་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ཏེ་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཙམ་མ་གཏོགས་བསྟན་པ་དངོས་གནས་པ་མེད་པའི་དུས་ཡུན་ལོ་བརྒྱ་མ་ཟིན་ཙམ་སོང་རྗེས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ནས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་སྟེ་བསྟན་པ་སྔ་དར་ལས་ཀྱང་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མ་བྱས་བར་དུ་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཙམ་གྱི་རིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་འདས་ལོ་ཇི་ཙམ་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཐལ་ལོ་གྲངས་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་སོང་ཟིན་ནས་ལྷག་མ་ལོ་གྲངས་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལུས་ཡོད་ཅིང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དེ་བས་ཀྱང་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་སུ་སླེབས་མེད་པས་སྐབས་འདིའི་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གོ་བ་ལེན་དགོས།

2. ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མའི་གོ་དོན་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དུས་ཡུན་རིང་ཐུང་ཇི་ཙམ་གནས་པའི་གནས་ཚད་ལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་མང་འཁྲུང་ལྟ་ཚོགས་ཤིག་གསུངས་ཡོད་པ་སྟེ། 《མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང》དང《འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚེགས》སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལས་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས། 《སྙིང་རྗེ་པད་མ་དཀར་པོའི་མདོ》ལས་བསྟན་པའི་གཟུགས་བརྙན་དང་བཅས་པ་བསྡོམས་པའི་ལོ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱར་གནས་པར་གསུངས། 《ཟླ་བ་སྙིང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ》ལས་བསྟན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལོ་ཉིས་སྟོང་གནས་པར་གསུངས། 《ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མི་གཡོ་བར་ཟ་དད་སྣང་བའི་མདོ》ལས་བསྟན་པ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་བར་དུ་གནས་པར་གསུངས། 《དགེ་བཅོམ་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད》ལས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་ཡར་འཕེལ་གྱི་ཚེ་ལོ་དྲུག་བཅུ(མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་རྒྱས་ཚེ་ཚད་ལོ་དྲུག་བཅུ་བར་སྨྲོད་པ)ཐམ་པའི་བར་དུ་གནས་པར་གསུངས་པ་བཅས་ནི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་པ་དང་། དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ནི་སློབ་དཔོན་དཱ་བཱ་སེ་ནས་མཛད་པའི《འབྲས་རིག》དང་མཛད་པ་པོ་ལྟ་ཡིན་ལ་རྗོད་པ་ཡོད་པའི《ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཇོམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》སོགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་པར་བཞེད་པ་འདི་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་བགོས་པའི་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུ་ཡོད་པ་ལས། ལྔ་བརྒྱ་པ་དང་པོར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། གཉིས་པར་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། གསུམ་པར་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཅས་ཐོབ་པ་མང་བས་འབྲས་བུའི་ལེའུ་གསུམ་ཟེར། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཞི་པ་དང་། ལྔ་པ། དྲུག་པ་བཅས་ཀྱི་རིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་ལྡན་པ་མང་དུ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་ཟེར། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ། དགུ་པ། གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་རིང་ལ། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། འདུལ་བའི་སྡེ་

སྟོད་གསུམ་སྟོན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་ཟེར། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་པའང་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མའི་རིང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་འཆང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་གཙང་མ་དང་ལྡན་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་དབང་གིས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན། ད་ལྟ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་དྲུག་པའི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཡན་སོང་ནས་ད་དུང་ལྷག་མ་ལོ་གྲངས་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལུས་ཡོད། ཞིབ་པར་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་གཞུང་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསལ།

ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུའི་བསྟན་པའི་ཚད། འདི་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཡོད་པའི་ནང་གི་འབྲས་བུའི་དུས་ལོ་༡༥༠༠ སྒྲུབ་པའི་དུས་ལོ་༡༥༠༠ ལུང་གི་དུས་ལོ་༡༥༠༠ རྟགས་ཙམ་གྱི་དུས་ལོ་༥༠༠ བཅས་སོ། །

ལྔ་དྲུག་འགྲོའི་སྲིད་འབབ། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འབྲུ་རིགས་བྱ་ཡོན་གཏོང་སྟངས་ལ་བཞི་ལྔ་འགྲོ་དང་། ལྔ་དྲུག་འགྲོ། དྲུག་བདུན་འགྲོ། བདུན་བརྒྱད་འགྲོ་སོགས་རིགས་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ནི་འབྲུ་རིགས་བྱ་ཡོན་ལེན་སྐབས་ཁལ་ལྔ་ལ་སྲིད་ཁ་ཁལ་གཅིག་སྤྲོད་དགོས་པ་དེར་ཟེར་བ་ཁལ་ལྔ་པོ་དེ་སྲིད་ཁ་དང་བཅས་ཁལ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་དེར་ལྔ་དྲུག་འགྲོ་ཟེར།

ལྔ་རྙིའི་འགྲོ། སྙིགས་མ་ལྔ་ལྷག་པར་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་དོན།

ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཡུལ་གྱི་སྟོད་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་མའི་དང་པོ་ལྔ་སྟེ། ཀུན་ཤེས་ཀོཎྜི་ནྱ། རྟ་ཐུལ། རླངས་པ། མིང་ཆེན། བཟང་ལྡན་བཅས་ལྔ་ལ་འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ཟེར་ཞིང་། དེ་རྣམས་རིམ་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཡི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞན་དུ། ཙང་ཤེས། ཀཽཎྜི་ནྱ། རྟ་ཐུལ། རླངས་པ། བ་ལང་བདག་གོ།

ལྔ་བསྡུས། སྐར་རྩིས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་མི་ཤེས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་སྟངས་རེས་གཟའ་དང་། སྐར་མ། ཚེས་གྲངས། འཕྲོད་པ། སྦྱོར་བ། བྱེད་པ་བཅས་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟང་ངན་བརྩི་རྒྱུའི་བགྲང་བྱ།

ལྔ་པ། གྲངས་ཀྱི་ལྔ་པའམ། (མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན) ལས་དཔྱིད་ཀ་མེ་ཏོག་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་ཁུ་བྱུག་གི་སྐད་སྙན་གློག་པ་འདྲ་བའི་གདངས་སྟེ། དགའ་སྤྲོའི་ཉམས་དང་མཛེས་པའི་ཉམས་མཚོན་པའི་གདངས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད།

སྔ་འཁོན་ཞེ་བཞག སྔར་གྱི་འཁོན་འཛིན་སེམས་ལ་བཞག་པའི་དོན།

སྔ་འགྱུར་ལྔ། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྔ་མ་དག་གིས་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཁག་ལྔ། འགྱུར་སྔ་ཕྱིའི(དུས་ཕྱིས་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཁག་བཅུ་གསུམ)སྔར་གྱི་དཔྱད་གཞི་ལེགས་པ་ཞིག་ནི་རྡོ་རྗེ་ནང་ཏཱ་ར་ན་ཐའི་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ན་གསལ།

སྔ་ཚོལ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་བདུན། ཀུན་བསླབ་ལུགས་པ་དམ་བཅའ་བ། ཉེས་ཀུང་ལན་ཐི་འདེབས་པ། མི་འོས་པ་དམ་བཅའ་བ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ། ཁས་བླངས་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་མི་དགོས་པ། མ་སྒྲུབ་པ་མ་ངེས་པའི་གསལ་བ་བརྗོད་པ། ཤེས་འདོད་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའོ། །

སྔ་ཆས། དགོན་པའི་ནང་ཚོགས་ཚུགས་སྐབས་ཇ་ཐུག་སོགས་མ་བཏང་གོང་ཐུགས་པའི་བཞལ་ཇ།

སྔ་ཕྱི་དུས་མིན། གཏན་ཁེལ་བྱས་པའི་དུས་ཚོད་ལས་སྔ་བ་དང་། ཕྱིས་འགྱངས་ལུས་ཏེ་དུས་ཚོད་སྔ་ཕྱི་འགྱངས་མི་བྱེད་པ།

སྔ་མ་བྱང་། ཕྱི་སྨྲ་མདོ་སྡེ་པ། ཕྱི་སྨྲ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ཀྱི་འདོད་པ། མདོ་སྡེ་པ་ལུང་རིགས་རྗེས་འབྲང་གཉིས།

སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་ཚེ་ཟ་བ་མི་འགྱུར་བ་བཅུ། རྒྱུའི་རྒྱུད་སྐྱེ་བ། རྒ་བ། ན་བ། འཆི་བ། འགྲོ་བ་རྣམས། རྟེན་འབྲེལ་རྣམས། རིགས་པ། བདེན་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཀྱང་མི་འཇིག་ཅིང་མི་འགྱུར་བའོ། །

སྔ་སོ། སྔར་སྟོན་མ་སྔ་སོར་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག

སྔགས། གསང་སྔགས་ཏེ་གསང་ཞིང་སྦས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་ན་འགྲུབ་སླ་བ་ཞིག་ཡིན། སྔགས་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལ་མནྟྲ་ཡ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། མ་ན་ནི་ཡིད། ཏྲ་ཡ་ནི་སྐྱོབ་པ་སྟེ། ཡིད་སྐྱོབ་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་རང་གི་ཡིད་ཐ་མལ་རང་དགའ་བའི་སྣང་བ་དང་ཞེན་པ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་དོན།

སྔགས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི། དགའ་བ་དང་། མཆོག་དགའ། ཁྱད་དགའ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའོ། །

སྔགས་ཀྱི་མཚན་བྱང་ལྔ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་སྐུའི་སྣམ་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་གི་མཚན་བྱང་དང་མཐུན་ངས།

སྔགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལས་བཞི་འགྲུབ་པ་སྟེ། ཞི་བ། རྒྱས་པ། དབང་། དྲག་པོ་བཅས་ཀྱི་ལས་པ་གྲུབ་པ།

སྔགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ཟག་ལྔ། ཨུཏྤལ། པདྨ་དཀར་པོ། པདྨ། ཙན་དན་ལྟ་བུ་བཞི་ཚོགས་བཤད་ཀྱི་དང་། རིན་ཆེན་ལྟ་བུ་སྟེ། སློབ་བཤད་ཀྱི་སྣོད་གཅིག

སྔགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞི། སད་པའི་གནས་སྐབས། རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས། གཉིད་འཐུག་གི་གནས་སྐབས། སྙོམས་འཇུག་གི་གནས་སྐབས་སོ། །རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞི་ཡང་ཟེར།

སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཐང་གཞི་གཅིག་པུ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ།

སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ། སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའོ། །

སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་བདུན། གཏན་དུ་བའི་ལས། ཆ་མཉམ་ཅན། ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ། དང་པོར་བདེ་བ། ཞལ་ཆེན་བདེ་ཆེན་གྱི་ཚུལ། འགའ་ཞིག་བདེ་ཆེན། ཀུན་བཟང་བདེ་ཆེན་གྱི་ཚུལ་ལོ། །

སྔགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་ལྔ། ངག་དབེན། སེམས་དབེན། སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་གོ།

སྔགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཆས། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱེད་སྐབས་ཞི་བའི་ཆས་དང་དྲག་པོའི་ཆས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་དྲག་པོའི་ཆས་ཏེ། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་སྔགས་པའི་དྲག་ཆས། ཞྭ་ནག ཕོད་ཀ རུས་པའི་རྒྱན་སོགས་ལྟ་བུ།

སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་ཉེར་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞན་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཞུ་ཞིང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕག(༡༥༠༣)ལོར་ཡབ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་གདོང་དཀའ་མ་ལྷ་ཅིག་དཀར་མོ་གཡང་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གདོང་དཀའ་ཚོང་གི་ཡང་རྩེར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༥༡༠)ལོར་ཡབ་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། གཞོན་ནུ་ནས་བཟོ་གནས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཕྱག་བྲིས་མཛད་པའི་ཞལ་ཐང་རྣམས་གཞན་ལས་ངོ་མཚར་བ་སྣང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ནས་གོང་མའི་སར་ལ་གདན་ས་བའི་ཁུར་མཐའ་དག་བཞེས་ནས་རྫོང་ཆུང་གླ་བྲང་། སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་། མགོན་ཁང་ནུབ། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐུ་འདྲ་མཛེ་ཐོད་མ་ཞུགས་པའི་ཕྲུར་ཁང་གཙུག་ལག་ཁང་། ཕྱེ་མའི་ལྷ་ཁང་། གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་རིག་འཛིན་ལྷ་ཁང་། དབུ་རྩེ་འཛམ་དབྱངས་གཞི་འོད་འབར་བའི་དབུ་ཏོག་གི་གསེར་ཏོག་ཆེན་མོ་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་

ལོ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༥༥༧)ལོར······
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

སྔགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་ཉེར་གཉིས་པ་འདི་ཉིད་རབ····
བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་གླང(༡༥༡༧)ལོར་ཡབ་འཇམ་དབྱངས
ནམ་མཁའ་དོན་གྲུབ་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་དང་།
ཡུམ་འབྲུ་འཛིན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་
ལོ་དགུ་པ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས······
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་
གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་འཇམ་དབྱངས་ངག་གི་དབང་པོ་
ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་
བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་····
བརྒྱད་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༥༣༢)ལོར་ས་སྐྱའི་གདན་ཁྲིར···
ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་བར་ས་ལོ་ཆེན་པོ་བྲལ་མེད་དུ···
བསྟེན་ནས་གང་གི་གདམས་པ་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་
ཚུལ་དུ་གསན། ས་ལོ་ཆེན་པོ་སྐུ་གཤེགས་ཁའི་བཀའ་སློབ་
ཐུགས་དགྱེས་སུ་བཅངས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བསྟན་པ···
རྒྱས་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་མཛད། ཆུ་མིག་རྫིང་ཁར་བདེ་
མཆོག་ཕོ་བྲང་གསར་བཞེངས་དང་། དུས་མཆོད་ཟླ་བྲང་
གི་གསེར་ཁང་དུ་གྲགས་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ།
ནང་སོ་ཕུ་ཏྲ་ཁང་དང་ཚོ་བྲང་བཅས་གསར་བཞེངས་གྲོག
ས་ཆེན་ཕྱག་སོགས་ལ་ཉམས་གསོ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་།
ཆོས་སྐུ་ཆེན་པོ་ཐུབ་བསྟན་ལྷ་ཆེན་དང་གསང་སྔགས་བདེ་
ཆེན་གླིང་ཕྱག་བཏབ། ཁུ་སྐྱེ་ལྔས་ཀྱི་སྒྲུབ་གནས་དང་།
ཆོས་སྡོང་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན། བསམ་ཡས་གཙུག···
ལག་ཁང་སོགས་ཉམས་གསོ་མཛད། དེ་དག་ཏུ་བཞུགས···
པའི་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེར···
བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུན་བཙུགས། དེ་ནས་བླ་མ་དགེ་བཤེས་དང···
ས་སྐྱོང་སྦྱིན་བདག་བཅས་ནས་གདུང་རྒྱུད་འཕེལ་རྒྱུའི་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་བཞིན་བཙུན་མོ་གསུམ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་སྲས་
འཇམ་དབྱངས་དབང་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་གྲགས་
པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་འཁྲུངས། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་
བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༥༨༤)ལོར་ལྷུན་
གྲུབ་ཕོ་བྲང་དུ་ཞི་བར་གཤེགས།

སྔགས་གཉིས། སྔགས་གསར་མ་དང་སྔགས་རྙིང་མའོ། །

སྔགས་དྲུག་ཐུབ་དྲུག་གི་རྒྱུད་དྲུག དང་པོ་འཇིག་རྟེན་
འདས་པའི་རྒྱུད་ལས་བཏུས། གཉིས་པ་ཁ་འབར་མ་ཡི····
རྒྱུད་ལས་བཏུས། གསུམ་པ་བདུད་རྩི་ཁ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལས
བཏུས། བཞི་པ་ཨ་མོ་ཀ་པ་ཤའི་རྒྱུད་ལས་བཏུས། ལྔ་པ་
སེ་ཏྲི་ཀ་རའི་རྒྱུད་ལས་བཏུས། དྲུག་པ་གནོད་སྦྱིན་འབར་
མའི་རྒྱུད་ལས་བཏུས་པའོ། །

སྔགས་སྡེ་གསུམ། གསང་སྔགས། རིག་སྔགས། གཟུངས་
སྔགས་སོ། །

སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱབ། གོང་དུ་སྔགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་ཟེར་བ···
དང་དོན་གཅིག

སྔགས་པ། ༡. སྔགས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་རང་གི་སྒོ་གོས······
འཚོལ་བའི་གྲོང་ཆོག་པ་དང་། ༢. ཆར་འབེབས་དང་ཚེར་
གཅོད་སོགས་བྱེད་ཅིང་། ཉེན་ཁྱིམ་པའི་ཆ་ལུགས་ཅན····
གཉིས་ཀར་སོ་སྐྱ་ཡོད།

སྔགས་པའི་ཟོར་མདའ། བོན་པོའི་སྔགས་པས་འཕངས
པའི་ཟོར་གྱི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཏོར་མ·····
དང་། རྐྱང་གི་ར་ཅོ་སོགས་ལ་འབར་རྫས་བསྐྱོན་ཏེ་མཚན
མོའི་དུས་སུ་རང་གི་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་ལ་འཕང་ན་མེ······
འབར་བའི་རིགས་ཤིག

སྔགས་ཕྱི་ནང་གི་ལྷ་ཚོགས། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི
ལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ན་སྟེ། ཕྱི་བྱ་རྒྱུད་དང་སྤྱོད
རྒྱུད། ནང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་བཅས་ལྷ་ཚོགས······།

སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། ཕྱག་འཚལ་བའི···
ཡན་ལག་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་ལག བཤགས
པའི་ཡན་ལག རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག སྐྱབས་སུ
འགྲོ་བའི་ཡན་ལག བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་
ལག བསྔོ་བའི་ཡན་ལག་སྟེ་བདུན།

སྔགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལམ། སྔགས་ལམ་དང་ཕར་ཕྱིན་
ཐེག་པའི་ལམ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས།

སྔགས་བཟླ་ཚུལ་བཞི། རྡོ་ཤིའི་བཟླས་པ། ཁྲོས་པའི······
བཟླས་པ། ཁྲོ་བོའི་བཟླས་པ། དམ་ཚིག་གི་བཟླས་པ།

སྔགས་བཟླ་ཚེ་འདོན་རྒྱུའི་སྐྱོན་བརྒྱད། དཔུང་བཟང་
ལས། བཟླས་བརྗོད་བྱེད་ཚེ་མི་མྱུར་མི་དལ་ཞིང་། །སྒྲ་ཆེར་
མི་བྱ་ཤ་ཅང་ཆུང་བ་མིན། །སྨྲ་ཞིང་མ་ཡིན་གཞན་དུ་གཡེང་
བཞིན་མིན། །ཀུག་སྐྱིད་ལྷུད་ཀོར་ཚིག་རྣམས་ཉམས་པས···
མིན། ཞེས་སོ། །

སྔགས་ལམ་གྱི་ཐོག་མའི་རྩ་བ་གཅིག་པོ། རང་གི་རྡོ་
རྗེ་སློབ་དཔོན་ནོ། །

སྔགས་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་གཅིག་པུ། ཟབ་གསལ····
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར།

སྔགས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རིགས། རྡོ་རྗེའི་རིགས། པད་མའི་རིགས།

སྔགས་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྔ། ངག་དབེན་ནམ་སེམས····
དབེན།(ཚོགས་ལམ) སྒྱུ་ལུས།(སྦྱོར་ལམ) འོད་གསལ།
(མཐོང་ལམ) ཟུང་འཇུག(སྒོམ་ལམ) མི་སློབ་པའི་ལམ་
སྟེ་ལྔ།

སྔགས་ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་དང······
རྫོགས་རིམ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་ཡང་ཟེར།
རྫོགས་རིམ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཡང་ཟེར།

སྔགས་གསར་རྙིང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ····
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང····
སྐབས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་
ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་ནས་དར་སྤེལ·····
གཏོང་བ་གནང་བ་ནི་བོད་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བྱུང····
བའི་ཐོག་མ་ཡིན། དེ་ནས་དུས་རབས་དགུ་པའི་དཀྱིལ་དུ···
རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྣུབས་ནས
དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་སླེབས་སྐབས་མངའ་རིས་ལོ་
ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་དེ་སྔོན་བོད་དུ་བསྒྱུར་མ་མྱོང····
བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསར་པ་མང་པོ་བསྒྱུར་བ་གནང་
ནས་བསྐྱར་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དར་སྤེལ་བྱུང་། དེ···
ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་
བྱུང་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་དང་
ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་བྱོན་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གསང······
སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
བཏགས་པ་ཡིན།

སྔངས་པ། དངངས་པ་སྟེ་སྐྱི་སྒྲོ་བུར་ལྷག་པའི་དོན།

སྔབ་དུས་བཙུགས། སྔབ་ཏུ་ནི་ཛབས་ར་ཏེ་བཙབས······
འགྲམས་རིགས་དང་། ནག་ཁྲག ཆུ་སེར་སོགས་འདྲེན་
བྱེད་ཀྱི་སྨན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཛབས···
ཏུའམ་ཛབས་ར་ཡང་ཟེར། སྔབ་དུས་གཙུགས་ཟེར་བ་ནི་
ར་ཡོར་བརྒྱབ་པའི་དོན་ཡིན།

**སྔར་གཅལ་ནང་དུ་གཤེགས་པའི་ཚེ་ཆོལ་ཞིང་མི···
སྨན་པ།** སོག་པོ་དུན་གར་གྱིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར···
བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར། ཙ་ལྷ་ཐའི་ཇིས་གནས·····
སྐབས་དུན་གར་གྱི་འཁྲིས་སུ་བསྡད་ན་གནོད་འཚེ་ཐོང·····
གིས་དོགས་ནས། དུན་གར་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཞུ་བ···
གསོལ་ཏེ་གཞའ་ནང་གི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོད། སྐབས····
དེར་ཤེལ་དཀར་དང་། ཙ་སྐོར་བ་སོགས་མི་མང་པོ་ཞིག
གིས་པོ་ལྷ་ཟླའི་རྗེར་ཧོར་རྩོལ་བྱས་ནས་འཐབ་འཛིང་བྱས་
པར་བརྟེན། པོ་ལྷ་ཟླའི་ཇིས་བྱུང་མདའ་དང་མི་མདའ···
འཕངས་ནས་དེ་དག་གསོད་པར་ཞེ་བའི་སྐབས། དཔོན་
རིགས་ཡུམ་པ་ཤར་ཤས་བར་འདུམ་བྱས་པ་རེད།

སྔར་གནས་སོར་བཞག སྔར་རྒྱུན་ལྟར་རང་འཇགས······
གནས་པ།

སྔར་སྲིམ། ཤིག་ལ་བསྟན་པ།

སྔར་ཟིང་དུ་སྤྱོད་པ། འདི་ནི་དངོས་ཟོག་ཉོ་ཚོང་བྱེད······
སྐབས་དངོས་ཟོག་དེའི་རིན་ཐང་གི་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་པའི····
དངོས་པོ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་དངུལ་

ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་འདྲའི་དཔྱད་རིམ་རིན་ཐང་གི་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་མ་ནོར་བར་དུ་ཟློག་གོང་བརྟན་པོར་གནས་པ་དང་། ཐང་གཞི་བརྟན་པོར་གནས་ཐུབ་ཅིང་། ཁྲིམ་རའི་ཟློག་གོང་བརྟན་པོར་གནས་ཐུབ་པ་དགོས་ན། ཁྲིམ་རར་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་དངོས་ཟློག་གི་ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་དེའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་ཚོང་ཟློག་གང་མང་ཡོད་དགོས་མེད། གལ་ཏེ་ཁྲིམ་རའི་ཚོང་ཟློག་ཅུང་ཞིང་དེའི་ཚབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་དངོས་ཟོང་གི་ཤུགས་མང་ན་ཁྲིམ་རའི་ཟློག་གོང་བརྟན་པོར་གནས་མི་ཐུབ་པར་ཇེ་འཕར་ཇེ་འཕར་དུ་སོང་ནས། ཁྲིམ་རའི་ཚོང་ཟློག་གི་ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་དེའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་གཞི་དམའ་རུ་སོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རིམ་བཞིན་དེའི་ནུས་པ་ནོར་ཆེ་ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་རྣམས་སུ་ལོན་གསོས་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་རྒྱུ་དང་། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོས་སྔར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་ཡིན་པའི་ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་དེ་ཀོ་མི་ཆོད་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་ཏེ། ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་ཀུ་ཤོན་རྣམས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའམ་སྲིད་གཞུང་གིས་སྡུད་ས་ནས་ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་གསར་པ་བརྟན་ཐོག དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའམ་སྲིད་གཞུང་གིས་མིང་གསར་པ་བཏགས་ནས་ཁྲིམ་རར་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་འདི་ནི་དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་སྐབས་ཁྲིམ་རར་འདོན་པའི་དངོས་ཟོག་དང་། དེའི་ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཐང་དོ་མི་སྙོམས་པའི་འགལ་བ་སེལ་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པར《ལུགས་ཆེན་པོ》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ལས་གསལ་ཞིང་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་གསུངས《ལུགས་ཆེན་པོ》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་གར་ཡི་གེ་གང་ཡིན་རྗེས་སུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས།

སྔར་ཡོད་པོ་བྲང་དམར་པོ་རྙིང་པ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒོ་ནང་མ་ཡར་འཛུལ་རྗེས་གཡོན་ཕྱོགས་གཡས་ངོས་ཀྱི་ལྡེབས་རིས་ཟློག་རིས་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་འདྲ་རིས་ཤིག་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་མདུན་སྒོ་བདེ་ཡངས་ཤར་གྱི་ཤུམ་སྐས་མགོར་བྲིས་ཡོད། དེང་སྐབས་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ནུབ་བྱང་གི་ཟུར་ཁུག་ཏུ་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་དང་དེའི་འོག་གི་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག་ཡོད་སའི་ས་ཁུལ་དེ་ཡིན།

སྔར་ལུགས་སྨུག་འཛིན། དེ་སྔོན་ནང་ལྟར་སྤེལ་བསྒྲུམས་བྱས་པ།

སྔོན། མདུན་དང་དོན་གཅིག

སྔོ་སྨན་རིགས་གཙོ་བོ་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད། དོང་ཞིམ། སྤང་རྩི་དོ་བོ། རེ་སྐོན་པ། ཀྱི་ལྕེ་དཀར་ནག་གཉིས། ཀ་ཤུག་ས། ཨ་བི་ཁ། སྟག་ཤ། སྤང་རྒྱན་དཀར་པོ། ཡུ་གུ་ཤིང་། ཟར། རྒྱ་རྒྱབ། ཡུམ་སྟྲག ཨ་ཙུག་གཟེར་འཇོམས། ཨ་བྲག་ཆེར་སྔོན། སྨུག་ཆུང་། མདའ་ཡོན། གསེར་སྐུད། དབྱལ་སྒྲུད། ལུག་རུ་སྨུག་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་གསུམ། ཆུ་རུག སེ་མའི་མེ་ཏོག འདུ་ཤུ་དང་། སྤྲང་ཐོག་པ། ཨ་ཀྱོང་ནག་པོ། སྤུར་དཀར་ཨ་ཀྱོང་། ཚར་བོང་། ཏང་ཀུན། སེ་རྒོད་འབྲས་བུ། ལྡུམ་ཚེར་མ་ཅན། སྐྱེར་པའི་མེ་ཏོག ལང་ཐང་རྩེ། སྲིན་ཤིང་སྟ་མའི་འབྲས་བུ། དྲེས་མའི་ལོ་མ། དཀར་པོ་ཅིག་ཐུབ། ཟླ་ཨ་ཤ། ཨ་འབྲུ། ཞིམ་ཤིང་དཀར་ནག པར་པ་ཏ། དུ་བའི་རྩི་ལ། འདམ་བུ་ཀ་ར། འབྲི་ཏ་ས་འཛིན། བྱ་པོ་ཙི་ཙི། ཨུ་སུ་ཟ། སྐྱེ་བ། ལུག་མུར། གཡེར་མ་ཤིང་པ། མེ་ཏོག་སེར་ཆེན། ཐག་སྐྲ་ཏ་ཀོ། ཐག་སྤོས། ཀྲ་སྤོས། སྤུང་སྒྱི། མི་ཏོག་ལུག་མིག མཁན་པ་དཀར་ནག ཀླུ་མ་རྩེ་དཀར་ནག བྱི་ཆེར། རྩ་མཁྲིས། རིམ་དེ་བ། ཀྱུ་དེ་བ། སྤྲ་དེ་བ། རེ་རལ་པ། འོམ་བུ། ཞུ་མཁན། རྒྱ་སྐྱེགས། བཙོད། ལྕམ་པ། སྲུབ་ལྕམ། ཀ་མའི་རྩ་བ། མཛོ་མོ་ཤིང་། ཐང་མའི་འབྲས་བུ། སྲད་དཀར་པ། བྱི་ཏུག་པ། བྲེ་ག མཚེ་ལྕམ། ལུག་ཆུང་། ལུག་དམལ། སྟོང་རི་ཤིལ་བ། ཟངས་

ཅི་བ། ལྕུ་རྩོ། སྲོ་མང་། པ་ཡག་རྩ་བ། ཅིའུ་ལ་སུག ཤུག་ཆེས། སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ། ས་ཛི་ཀ ལྕེ་ཚ། དབྱི་མོང་དཀར་པོ་དང་ཁྲ་བོ། བ་ལུ་དཀར་པོ། གོ་སྙོད། ཟ་རམ། ན་རམ། བྱ་རྒོད། སོག་ཀ་པ། དབང་ལག ཙི་ཏྲ། སྤྲུང་ཚེར། དུར་བྱིད། ཟར་ཧྲ། སྔོན་བུ། ཁྲོན་བུ། ལྕུམ་རྩ། ཆུ་རྩ། རེ་ལྕགས་པ། ཆུ་བ། ཉེ་ཤིང་། ར་མཉེ། བ་སྤྲུ་བ། གཟེ་མ། །

སྔོ་ཆ་བ་གསུམ། དབྱི་མོང་། ལྕེ་ཚ། ར་སྦྲུལ་མོ། །

སྔོན་གོམས་བག་ཆགས་བཟང་པོ་སད་པ། སྐྱེ་བ་སྔོན་མར་གོམས་འདྲིས་བྱས་པའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཚེ་འདིར་ལྡན་པ།

སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ། རྒྱ་གར་ན་ཐོག་མར་མང་བཀུར། འོད་མཛེས། དགེ་བ། དགེ་མཆོག གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཏེ་ལྔའོ། །

སྔོན་གྱི་ཚིག་བཅུ། སངས་རྒྱས་རྒྱ་ནག་ལས་མ་འདས་གོང་གི་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྔོན་གྱི་ཚིག་བཅུ་སྟེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ནས་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་པའི་རང་བྱུང་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་གཉིས་དང་། ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཚེ་ཡེ་ཤེས་ཁོང་རྟུད་ཀྱིས་དང་། ཤཱ་རིའི་བུ་སོགས་ཚུར་ཤོག་གིས་དང་། འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་ཁས་བླངས་པས་དང་། བཟང་སྡེ་ཚོགས་དྲུག་ཅུས་སྐྱབས་གསུམ་ཁས་བླངས་པས་དང་། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་བསྒྲུབས་པར་ཁས་བླངས་པས་དང་། ལེགས་བྱིན་དྲིས་པའི་ལན་ལ་དགྱེས་པས་དང་། མཆོད་སྦྱིན་མ་པ་མའི་དབང་དུ་སོང་བ་ལ་དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤལ་ནས་ཕོ་ཉ་བྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཕྲིན་ཚིག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་ཡུལ་དབུས་སུ་བཅུ་ཚོགས་དང་། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ལྔ་ཚོགས་སོ་སོས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བཅུ་ལ་གཟིགས།

སྔོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཐོག་མར་གསུངས་སྐབས། ཞུ་བ་པོ་ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ལ། དེས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་མཛད། རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་རྗེས་མ་དེར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་པོ་བྲང་དེའི་ལྷ་ཕྱུགས་མ་ལ་ཡའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་དུས་འཁོར་གྱི་ཀློས་བསྐྲུན་ས་བཞེངས་ནས་འདས། དེའི་རྗེས་སུ། ༡. རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་དང་། ༢. ལྷ་དབང་། ༣. གཟི་བརྗིད་ཅན། ༤. ཟླ་བས་བྱིན། ༥. ལྷའི་དབང་ཕྱུག ༦. སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ༧. ལྷའི་དབང་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ནས་རྒྱལ་པོ་མཛད།

སྔོན་གྱི་བག་ཆགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ལས་གསོག་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་པོ་ཞིག་འཇོག་ཐུབ་པ་དཔེར་ན། བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་ཆུང་དུས་ནས་སེམས་ཅན་འབུ་སྲིན་སོགས་གསོད་པ་དང་། དངོས་པོ་རྐུ་བ། ཟུན་མེད་པ་བཅས་བསླབ་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་པ་དང་། ཡང་བྱིས་པ་འགའ་ཞིག་ཆུང་དུས་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་སློབ་སྦྱོང་ལ་དགའ་བ། ཁོང་ཁྲོ་མེད་པ། ཟུན་མི་ཤེས་པ་བཅས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་བག་ཆགས་བཟང་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

སྔོན་འགྲོ་ཆུ་གསུམ། མཆོད་ཡོན(ཨ་རྒྷ) ཞལ་བསིལ། ཞབས་བསིལ(དྲི་ཆབ)གསུམ་མོ།

སྔོན་ཚིག་ཏུ་གྲགས་པ་བཅུ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྔོན་གྱི་ཆོ་གའི་དབྱེ་བ་བཅུ་སྟེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་ནི། ༡. རང་བྱུང་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༢. ངེས་པར་འཇུག་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༣. ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༤. སྟོན་པར་ཁས་བླངས་པའི་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༥. དྲི་བས་མཉེས་པའི་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༦. ལྕི་ཆོས་ཁས་བླངས་པའི་བསྙེན་པར་

རྫོགས་ཚུལ། ༧. འཕྲིན་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༨. མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ལྔ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༩. དབུས་སུ་བཅུ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ། ༡༠. སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་རྣམས་སོ། །

སྔོན་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པ། ཐོག་མར་ཆོས་བྱེད་པ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་སངས་མ་རྒྱས་པར་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ལྷུང་མི་སྲིད་པ།

སྔོན་མར། སྔོན་མར།

སྔོན་མོ་ཁྲང་ཁྲང་། སྔོད་ནག་ཚང་གི་ལ་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

སྔོན་ཚད་སྐུ་བརྟན། སྔོན་ཆ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་ནས་བརྟན་པོ་བཟོ་དགོས་པ།

སྔོའི་བྲོ་མོ་སྨན་བདུན། གཡའ་ཀྱི་མ། སྤང་སྤྲིལ། གང་ག་ཆུང་། ཧོང་ལེན། ཏིག་ཏ། བོང་དཀར། སྤང་རྩི་དོ་བོ་རྣམས་སོ། །

བརྔན་པ། བོན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་པ་གཉིས་ཀས་ཡུལ་གྱི་ལྷ་འདྲེ་སོགས་ལ་གཏོར་མ་དང་མཐུན་པའི་མཆོད་རྫས་བཤམས་ནས་ལས་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་བཅོལ་བ།

བརྔོད་པ། འདྲིད་པ་སྟེ་བསླུ་བས་མགོ་བསྐོར་བ།

བསྔགས་བྱའི་བརྗོད་གཞིར་དངོས་བསྟན་བཅུ་བདུན། གྲོང་ཁྱེར། རྒྱ་མཚོ། རི། དུས། ཉི་ཟླ་འཆར་བ། སྐྱིད་མོས་ཚལ། ཆུ་ཡི་རོལ་རྩེད། ཆང་འཐུང་བ། གཉིས་སྦྱོར་གྱི་དགའ་སྟོན། དུས་བཏབ་སྐྱེ་མ་ཚོགས་པ། བག་མ་ལེན་པ། གཞོན་ནུ་སྐྱེ་བ། དེ་ཉིད་སྲིད་འཕེལ། གྲོས་བྱེད་པ། ཕོ་ཉའི་འགྲོ་འོང་། གཡུལ་འཐབ་པ། འདྲེན་པར་དར་བའོ། །

བསྔོ་བགྲང་། དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་དེ་རིང་ཞོགས་པ་ནས་དགོང་མོ་ཉལ་ཁའི་བར་དུ་དགེ་བ་གང་བྱུང་དང་། སྡིག་པ་གང་སྤྱད། རང་གིས་དགེ་བ་བྱས་པ་དེ་དག་དགེ་བ་ཡང་དག་པར་འགྲོ་འདུག་གམ་མི་འདུག་སོགས་རྩིས་བ་ཞིབ་དང་། ཞུས་དག་བྱས་པའི་དོན།

བསྔོ་རྟེན། ༡. དེ་ཡང་མི་གཤིན་པོར་བསྔད་ཡོད་ཀྱང་། ནད་པ་ཡིན་ཚེ་ནད་པ་དེའི་རྒྱུ་དངོས་ཟོག་ནས་སོ་སོའི་དད་པ་ཡོད་པའི་བླ་མ་དང་། དགེ་བཤེས། དགོན་པ་སོགས་ལ་ཕུལ་ཏེ། ནད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྨོན་ལམ་གནང་རོགས་ཞུས་པ་ལ་གསོན་བསྔོ་འབུལ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ནད་པ་དེ་ཤི་ཁར་ཐུག་པ་ཡིན་ན་དེའི་མིང་ལ་སྔོན་འགྲོ་བཏང་བ་ཟེར། ༢. ཡང་གཤིན་པོ་ཡིན་ན་ཤི་པོ་དེའི་ཕ་མ། སྤུན། གཉེན་ཚན། སློབ་མ། བཟའ་ཚང་། བུ་ཕྲུག་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མིས་ཤི་པོ་དེའི་རྒྱུ་དངོས་སོགས་ཁོང་བཞིན་བསྔོ་རྟེན་འབུལ་བ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

བསྔོ་རྟེན་འབུལ་མི། མི་ཤི་བའི་ཆེད་དུ་སྨོན་ལམ་ཞུ་བའི་མིང་བྱང་དང་དངོས་པོ་འབུལ་མཁན།

བསྔོ་བ་སྨོན་ལམ་བཅུ། བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན། མི་དམིགས་པ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། དབེན་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པ། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་མིང་ཅན་ནོ། །

བསྔོ་བ་གསུམ། ཉི་ཚེ་བའི་བསྔོ་བ། རྒྱ་ཆེ་བའི་བསྔོ་བ། བླ་ན་མེད་པའི་བསྔོ་བའོ། །

ཙ

ཙང་། ཚང་།

ཙང་ཏེ་ཁྲུ། ལྷའི་ཕྱག་མཚན་ནམ། ཌ་མ་རུའི་བྱེ་བྲག དཔངས་མཐོ་ལ་སྟེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་པགས་པའི་བར་སྒྲ་སྐྱེད་པས་ཕན་ཚུན་སྤྲེལ་བ་ཞིག

ཙང་མཐོང་ཙང་རྗོར། གང་ཡང་མཐོང་བ་དང་ཅི་ཡང་རྗོར་བ།

ཙན་ལྷ་དང་ལོག་དྲུག ༡. སྣ་ལ་གྲོན་པོས་བཙམས་པའི་ཡི་གེ་ལྷ་ཀྱིས་ཅན། ༢. ཡང་ཚན་འཕངས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་ཐང་མ་འཇུག་དུལ་ཅན། ༣. སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་བཙམས་པའི་ཞིང་པོ་ལྷ་ཚོགས་ཅན། ༤. ཞང་སྟོན་གྱིས་བཙམས་པའི་ཕྱག་མ་དགུ་བརྩེགས་ཅན། ༥. རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བཙམས་པའི་གསང་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། ༦. ཁུ་སྟོན་གྱིས་བཙམས་པའི་ཡིག་གཏོན་ཆེན་པོ།

ཅི་ག གང་དང་། ཇི་ལྟ་དང་། འདི་སྐད་སོགས་ལ་འཇུག་གོ།

ཅི་དགའ་བར་རང་ཉམས་སུ་གནང་། གང་དགའ་བ་རང་འདོད་བྱེད་དུ་བཅུག

ཅི་ཅིང་སོ་གསུམ། (ཀྲི་ཀྲིད་སོ་གསུམ)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སེ་ཙེ་པ་ལ་གེ་གེན་ཧན(硕德八剌格坚汗)གྱི་སྲིད་ལོའི་མིང་ལ་ཀྲི་ཀྲིད(至治)ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༣༢༡)ལོ་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་ཡིན།

ཅི་ཏའི་སོ་བཞི། (ཀྲི་ཏྲ་སོ་བཞི)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཝུ་ཙུང་ཁའེ་ཤན(武宗海山)རྒྱལ་པོའི་སྲིད་ལོའི་མིང་ལ་ཀྲི་ཏྲ(至大)ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༣༠༨)ལོ་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་ཡིན།

ཅི་བྱ་གཏོལ་བྲལ། ཅི་བྱ་འདི་བྱེད་ཀྱི་གདེངས་ཚོད་མེད་པ།

ཅི་དབེན་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ། ཀྲི་ཡོན་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི(༡༢༧༦)ལོ་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧྲི་ཙུའུ་ཧུ་པི་ལེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་སྲིད་ལོའི་མིང་ལ་ཀྲི་ཡོན(至元)ཟེར་བ་བཏགས་པའི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན།

ཅི་མ་དུང་སྐམ་པ། དེ་འདུ་བྱུང་ན་དགའ་བ་ལ་སྐམ་པ།

ཅི་ཅེ། ཀོ་དྲ་བ་ཞེས་པ་དང་། ཅི་ཙེ་དང་ཙི་ཙིའི་གཅིག་པར་བཤད་པ།

ཅི་སྨན། ཅི་ཕན།

ཅི་ཧྲུན་ཛོ་གཉིས། (ཀྲི་ཧྲུན)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་ཐུར་འཇའ་ཡ་ཐུའི་སྲིད་ལོ་རྗེས་མའི་མིང་ལ་ཀྲི་ཧྲུན(至顺)ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༣༣༠)ལོའི་ལོ་མཇུག་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ཡིན།

ཅི་གསུང་དང་ལེན། ཅི་གསུང་གི་བཀའ་ལ་དད་པ་དང་ལེན་ཞུ་བ།

ཅི་ཧྲང་ལོ་གཅིག (ཀྲི་ཧོ)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེ་སུན་ཐེའི་ཐུར(也纱铁木儿)གྱི་སྲིད་ལོ་རྗེས་མའི་མིང་ལ་ཀྲི་ཧོའི(致和)ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༢༨)ལོའི་ལོ་སྟོད་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་རིང་ཡིན།

ཅིག་ཅར་དུ། དུས་མཉམ་དུ་འམ། ཁ་སྐད་ལ་སྤེངས་གཅིག་ལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཅིག་བཞིན། རེ་རེ།

ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་འབྲི་ཆུ་ཆུང་རྒྱུད་རྨ་ཆུ་འབབ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁ་འཐོར་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག ༡. ཧན(ཆན་ཀྲའོ་འམ་ཀྲའོ་སྔོན་མ) ༢. ཧྲུ་ཀྲའོ(ཀྲའོ་རྗེས་མ) ༣. ཆན་ཡན(ཡན་སྔོན་མ) ༤. ཆན་ཆིན

(ཆེན་སྡོན་མ) ༥. རྡོའུ་ཡན(ཡན་རྗེས་མ) ༦. ནན་ཡན(ཡན་སྔོ་མ) ༧. ལེ་ཡན(ཡན་བྱང་མ) ༨. རྡོའུ་ཆེན(ཆེན་རྗེས་མ) ༩. སྲིས་ཆེན(ཆེན་ནུབ་མ) ༡༠. ཝཱ། ༡༡. རྡོའུ་ཤིའང(ཤིའང་རྗེས་མ) ༡༢. ནན་ཤིའང(ཤིའང་སྔོ་མ) ༡༣. ལེ་ཤིའང(ཤིའང་བྱང་མ) ༡༤. སྲིས་ཤིའང(ཤིའང་ནུབ་མ) ༡༥. ཆན་ཤིའང(ཤིའང་སྡོན་མ) ༡༦. ཁྲིང་ཏན་བཅས་སོ། །

ཅིའུ་ཟའི་ཛྭ། (སུང་ཟའི་ཙུའུ)སུང་རྒྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཀྲའོ་ཟའི་ཙུའུ་ཟེར་བ་དེ་ནི་ཐོག་མར་ཀྲའོ་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཡིན་ཞིང་། མིང་དངོས་ཀྲའོ་ཁྲུང་ཡན(赵匡胤)ཟེར། དེས་དམག་དོན་སྲིད་འགྱུར་བསྒྲངས་ནས་སྲིད་དབང་ཐོབ་ཏེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་ལ་པེ་སུང(སུང་བྱང་མ)ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་ཧྥེང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་དགུ་བྱུང་བའི་རྗེས་མིང་ནི་ཀྲའོ་ཡིན་ཞིང་། ༩༦༠ནས་༡༡༢༧ལོའི་བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་རེ་བདུན་པར་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། ཕྱི་རྗེས་སུ་ལེའོ་དང་ཤིས་ཞྭ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་སུང་གིས་གཅིག་འགྱུར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཅིའུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས། (周朝)ནི་སྔོན་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་མང་པོའི་ནང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཀྲའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་བོད་ཡིག་ཐོག་བྲིས་སྐབས། ཅེའུ་དང་། ཛེའུ་ཞེས་འབོད་པ་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས་པ་སྟེ། དོན་དུ་ཀྲོའུ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་ལ་གོ་དགོས། དཔེར་ན་དེ་སྔོན་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཧྲ་ཀྲོའུ་ཞེས་པར་ཤ་ཙུ་དང་། ཀ་ཀྲོའུ་ཞེས་པར་ཀ་ཙུའམ་ཀ་ཛུ། སུ་ཀྲོའུ་ཞེས་པ་སུ་ཅིའུ། སུ་ཀྲོའུ་ཞེས་པར་སུག་ཛེའུ་སོགས་སུ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་སྔོན་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་འདྲེན་སྐབས། ཧུང་གསུམ་དང་ཧྲི་ལྔ། ཕང་གསུམ་ཞེས་གསལ་བའི་ནང་གི་ཕང་གསུམ་ལ་ཀྲོའུ་རྒྱལ་རབས་ཞེས་འབོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྤྱི་རྗེས་སུ་ཀྲོའུ་ནུབ་མ་དང་། ཀྲོའུ་ཤར་མ་ཟེར་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐུང་ཟད་འོག་གི་ཅེའུ་ལ་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཞེས་པར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཅིའུ་ཧྭ་ཧྲན། (九华山)ནི་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ནང་པའི་གནས་རི་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ་ཨན་ཧོས་ཞིང་ཆེན་ཆིན་དཀྱང་རྫོང་གི་ནུབ་ལྷོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་ཉི་ཤུའི་གནས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རི་བོ་འདིར་རྩེ་མོ་དགུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྔོན་དུས་ཅིའུ་ཙི་ཧྲན་ཏེ་རི་བོ་རྩེ་དགུ་ཞེས་ཟེར་སོང་། ཕྱིས་སུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྙན་ངག་པ་ཆེན་པོ་ལི་ཕེ་པའི་ཡི་སྙན་ཚིག་ཅིག་ཏུ་དཔལ་བརྗོད་ཅིའུ་ཧྭ་ལྷུན་པོར་རྒྱུར་ནས་བསྟུས་ཞེས་པའི་ཚིག་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་རི་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཅིའུ་ཧྭ་རི་བོ་ཞེས་ཐོགས། རྒྱའི་ཡིག་ཚགས་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་རྒྱ་རང་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སའི་སྙིང་པོ་ཞིན་ལོ་འཇིག་རྟེན་དུ་སྤྲུལ་ཏེ་དུས་ལ་ཅིན(金)དང་མཚན་ཆའོ་ཇུའི(乔觉)ཞེས་གསོལ་བ་དེ་རྒྱ་མཚོའི་མཚོ་ལམ་བརྒྱུད་ནས་གནས་འདིར་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུའི་སྟེང་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྟུས་རྗེས་སློབ་མ་ཚོས་ཅིན་ཏེ་ཟང(金地藏)ཞེས་ཆེ་བརྗོད་ཀྱི་མཚན་ཕུལ་ཅིང་དམར་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། མིང་གི་གོང་མ་ཡན་ཤིས་ཀྱིས་གདུང་རྟེན་དེར་ཏུ་ཀོ་རིའུ་ཧྲིན་པོ་ཐ(护国肉身宝塔)ཞེས་པའི་མཚན་ཕུལ། གནས་དེའི་དགོན་པ་བྱང་ཟླ་རྣམས་ཏུ་ཁྲིན་སི་ཡིན་པ་དེའི་མཐའ་སྐོར་ན་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་བརྒྱད་ཅུ་ཞག་ཡོད།

ཅྭ། ཇུའི་མིང་སྟེ། 《ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས》ལས། སྐྱི་ཙུ་ནི་སྔོན་པོ་དང་། ཡར་ཆབ་ནི་ཇུ་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཅྭ་ང་རིན། ཀུའུ་དཔེན། རྫོང་ཁྲོའས་ཞིང་པའི་གསར་བརྗེའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས་སྐབས་ཐོག་མར་དྲོན་པོ་བྱས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཛང་ལ་མགོ་བཏགས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཤེད་རྗེས་སི་ཁྲུའུ་ཁྲི་ལོ་བཞི་པ་མི་ལོས(༩༠༧)ལོར་གོང་མ་ཐང་ཤེད་རྗེས་ཀོ་གནས་ལས་ཕབ་སྟེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ལེའང(ལྱང)རྒྱལ་རབས་རྗེས་མ་ཟེར་བ་དང་རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་ཧྥེང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་བྱུང་བས།༩༠༧ནས་༩༢༣ལོའི་བར་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ཡིན།

ཅུང་། ཆུང་།

ཅུང་ཟད། ཆུང་ཙམ་སྟེ། མཐོང་པའི་གོང་གོང་དུ་ཡོད་པའི་ཚིག

ཅུར་ནི། སྐན་སྤྲི།

ཅེ་ཏེ། ཅི་སྟེ། གལ་ཏེའམ་གལ་སྲིད།

ཅེབས་ཅུར་ནི་སྤྲི་འཛག ལྕེབས་ཚུར་ནི་མི་འཛུལ།

ཅེའུ་ལ་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག ཀྲོའུ་རྒྱལ་རབས(周朝)ལ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཅེའུ་རྒྱལ་རབས་ཞེས་འབོད་པ་དེར་སྔ་རྗེས་སུ་ཏྲའན་ཤིས་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤིན་ཨན་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཤིས་ཀྲོའུ(ཀྲོའུ་ནུབ་མ)དང་། ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོའོ་ཡང་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཏུང་ཀྲོའུ(ཀྲོའུ་ཤར་མ)ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཚན་པ་ཁག་གཉིས་བྱུང་བའི་དང་པོ་ཤིས་ཀྲོའུ་རྒྱལ་རབས་ནི་རྒྱལ་རབས་སྔོན་མ་ཏང་རྒྱལ་རབས(ཤང་རྒྱལ་རབས)ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་ཕྱམ་ཙུ་པ་ཡན་ཀྲོའུ་ཝང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཟུན་གཡོག་རིང་ལུགས་ཀྱི་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་གཉའ་གནོན་དང་བཤུ་གཞོག་འོག་ཟུན་གཡོག་དང་ཟུན་གཡོག་བདག་པོའི་བར་གྱི་འགལ་བ་ཏ་ཙང་ཚབས་ཆེ་དུ་སོང་ཞིང་། དུས་མཚུངས་ཟུན་གཡོག་བདག་པོའི་གྲལ་རིམ་ནང་ཁུལ་བར་ལའང་འགལ་བ་ཆེ་དུ་སོང་ནས་ཏང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་སྐྱ་མཐུད་དུ་གནས་མི་ཐུབ་པའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་དུ་སོང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཡན་ཀྲོའོ་ཝང་གིས་ཉེ་བསྐོར་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ངར་རྒོལ་བྱས། སྐབས་དེར་ཏང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་རུས་མིང་ཀྲིའུ་ཡིན་པའི་ཤེན་ཝང་གི་བུ་ཀྲིའུ་ཝུ་ཝང་གིས་ཤོར་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་དང་ཚོ་པ་ཁག་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཏང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་དམག་འཁྲུག་བསླངས་ཏེ་མུ་ཡེ་ས་གནས(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅིས་ཤན)ལ་དམག་འཐབ་བྱས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཏང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ནང་གི་ཟུན་གཡོག་ཁག་གཅིག་ཀྱང་ཡར་ལངས་ནས་ཕྱིན་ལོག་བྱས་ཏེ། ཀྲིའུ་ཝུ་ཝང་གིས་འགོ་བྱེད་པའི་དམག་དཔུང་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་ཏང་རྒྱལ་རབས་རྩ་བ་ནས་འཐོར་ཞིང་ཀྲིའུ་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་བཙུགས། རྒྱལ་ས་ནི་ཧྲོང་ཀའོ(དེང་སང་ཧྲའན་ཤིས་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤིས་ཨན)ཡིན། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཤེས་ཀྲིའུ་སྔ་ཀྲིའུ་ནུབ་མའམ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་ལ་ཅེའུ་ནུབ་མ་ཟེར། ཀྲིའུ་ཝུ་ཝང་ཤི་རྗེས་ཀྲིའུ་ཁྲིང་ཝང་ལོ་ཆུང་དུ་ཞིག་ནས་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ཏེ། ཀྲིའུ་ཝུ་ཝང་གི་ནུ་བོ་ཀྲིའུ་ཀུང་གིས་སྲིད་འཛིན་རམ་འདེགས་པ་བྱས། དེའི་རིང་ཐུན་གཡོག་བདག་པོ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ངོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུག་བསླངས་པ་སྐྱིང་འཇགས་བཏང་ནས་ས་ཁུལ་སྐྱར་ཡང་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ། ས་ཁུལ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་གོ་ས་སྤྲད་ནས་དབང་སྒྱུར་གོ་གནས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་ནང་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་གནས་ཅན་བདུན་ཅུ་ཐུག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་ཆུང་ཟད་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། ལེད། ལུའུ། ཅིན། ཆིས། ཝེའུ་བཅས་ཡིན། སྲིས་ཀྲིའུ་རྒྱལ་རབས་དེར་སྔ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི། ༡. ཀྲིའུ་ཝུ་ཝང་། ༢. ཀྲིའུ་ཁྲིང་ཝང་། ༣. ཀྲིའུ་ཁང་ཝང་། ༤. ཀྲིའུ་ཀྲའོ་ཝང་། ༥. ཀྲིའུ་མུའུ་ཝང་། ༦. ཀྲིའུ་ཀུང་ཝང་། ༧. ཀྲིའུ་དབྱི་ཝང་། ༨. ཀྲིའུ་ཤའོ་ཝང་། ༩. ཀྲིའུ་ཡི་ཝང་། ༡༠. ཀྲིའུ་ལི་ཝང་། ༡༡. ཀྲིའུ་ཞོན་ཝང་། ༡༢. ཀྲིའུ་ཡོའུ་ཝང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་༡༠༦༦ནས་༧༧༡བར་ལོ་གྲངས་༢༩༦རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྐབས་དེའི་ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ནི་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཞིང……

རྣམས་བྲན་གཡོག་བདག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་བ་དང་། རྒྱལ་པོས་མངའ་འོག་གི་སྡོན་པོ་རྣམས་ལ་ས་ཞིང་བགོས་ནས་འདེབས་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་ཏེ། ཚོངས་གཏོགས་སྡོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་ཡིག་གི་ཡི་གེ་ 井 ''གི་དབྱིབས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ས་ཞིང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིར་གྲུ་བཞི་མ་རེ་རེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་དེང་སང་གི་མུའུ་གྲངས་ལྟར་རྩིས་ན་མུའུ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། བྲན་གཡོག་རྣམས་ས་ཞིང་དེའི་ཐོག་ངལ་རྩོལ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཙམ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ཐ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོག་ཀྱང་བྲན་གཡོག་བདག་པོར་དབང་བ་ཡིན་པས་བྲན་གཡོག་བདག་པོས་བྲན་གཡོག་ཉོས་མེད་དུ་བསད་པའམ་བྲན་གཡོག་བདག་པོ་གཞན་དག་ལ་བརྩོངས་པ་སོགས་གང་དྲན་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡིན་པས་གཏའ་གཙོན་བརྒྱ་གཅིག་གི་གདུག་རྩུབ་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ཡོད། དེ་ནས་ཤིས་ཀྲའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐ་མ་ཀྲའུ་ཡོའུ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་སྐབས་སུ་བྲན་གཡོག་བདག་པོ་དང་བྲན་གཡོག་བར་གྱི་གྲལ་རིམ་འགལ་ཟླ་ཚབས་ཆེར་སོང་བ་དང་དུས་མཚུངས། དབང་སྒྱུར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁུལ་སྲིད་དབང་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཆེ་དྲ་སོང་ནས་འཐབ་རྩོད་དེའི་ནང་ཀྲའུ་ཡོའུ་ཝང་བསད། ཀྲའུ་ཕིང་ཝང་རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་སར་བསྐོས་ཏེ་བྲན་གཡོག་བདག་པོ་ཁག་གཅིག་གི་སྐྱང་སྐྱོབ་འོག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་༧༧༠ ལོར་ཧོ་ནན་གྱི་ལོའོ་ཡི་ས་གནས(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོའོ་ཡང)ལ་སྤོས་ནས་རྒྱལ་ས་བཙུགས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བར་བྱུང་བ་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུང་ཀྲའུའམ་ཀྲའུ་ཤར་མ་ཟེར། དེ་ལ་ལྷ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱུང་བ་སྟེ། ༡. ཀྲའུ་ཕིང་ཝང་། ༢. ཀྲའུ་ཧྭན་ཝང་། ༣. ཀྲའུ་ཀྲོང་ཝང་། ༤. ཀྲའུ་ཤི་ཝང་། ༥. ཀྲའུ་ཧུའི་ཝང་། ༦. ཀྲའུ་ཞིང་ཝང་། ༧. ཀྲའུ་ཆིང་ཝང་། ༨. ཀྲའུ་ཁྲོང་ཝང་། ༩. ཀྲའུ་དིང་ཝང་། ༡༠. ཀྲའུ་ཇེན་ཝང་། ༡༡. ཀྲའུ་ལིང་ཝང་། ༡༢. ཀྲའུ་ཅིན་ཝང་། ༡༣. ཀྲའུ་ཇིང་ཝང་། ༡༤. ཀྲའུ་ཡོན་ཝང་། ༡༥. ཀྲའུ་ཀྲིན་ཏིང་ཝང་། ༡༦. ཀྲའུ་ཨེད་ཝང་། ༡༧. ཀྲའུ་ཨེན་ཝང་། ༡༨. ཀྲའུ་ཁའོ་ཝང་། ༡༩. ཀྲའུ་ཝེད་ལེས་ཝང་། ༢༠. ཀྲའུ་ཨན་ཝང་། ༢༡. ཀྲའུ་ལེས་ཝང་། ༢༢. ཀྲའུ་ཞན་ཝང་། ༢༣. ཀྲའུ་ཐུས་ཅིང་ཝང་། ༢༤. ཀྲའུ་ནན་ཝང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་༧༧༠ ནས་༢༥༦ ལོའི་བར་ལོ་གྲངས་༥༡༤ རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྔོན་གསལ་ཞིས་ཀྲའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་ཏུང་ཀྲའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བསྡོམས་པའི་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གི་ལོ་གྲངས་བསྡོམས་ན་ལོ་གྲངས་༨༡༨ རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། (འདི་ལ《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི》དཔེ་དེབ་མང་པོ་དང《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཅེའུ་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གིས་ལོ་བརྒྱར་སྲིད་བཟུང་ཞེས་གསལ་བ་ནི་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གི་སྲིད་ལོ་བསྡོམས་པའི་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་ལས་མེད་ན་རྒྱལ་པོ་རེའི་ཐོབ་སྐལ་ཆ་སྙོམས་བྱས་ཚེ་ལོ་གྲངས་གཉིས་རེ་ལས་མེད་པས་ལོ་གྲངས་ཉུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད། མི་བཟང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་རྒྱལ་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གི་སྲིད་ལོ་བསྡོམས་གྲངས་ལོ་༨༧༣ ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་ཕུ་ཞབས་ཕན་ལེན་ལེན(范文澜)གྱིས་བརྩམས་པའི《ཀྲུང་གོ་ཐུང་ཧྲི》《中国通史》དཔེ་དེབ་དང་པོའི་ནང་འཀོད་པ་ལྟར་བྲིས་པ་ཡིན) སྔོན་གསལ་ཏུང་ཀྲའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིས་ལོ་གྲངས་༥༢༣ རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་སྐབས་དེར་ཁྲུན་ཆིའུ(ཚུན་ཆིའུ)དུས་རབས་དང་ཀྲན་གོ་དུས་རབས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། ཏུང་ཀྲའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཀྲའུ་ཕིང་ཝང་གི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་༧༧༠ རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི་པ་ཀྲའུ་ཡོན་ཝང་གི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་༤༧༥ བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཁྲུན་ཆིའུ་དུས་རབས་ཡིན། དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཀྲུང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ནས་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ཚུག་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན། རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི་པ་ཀྲའུ་ཡོན་ཝང་གི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་༤༧༥ ལོར་ཀྲའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཁོངས་གཏོགས་རྣམས་པན་ཚུན་འཐབ་འཁྲུག་བྱས་མཐར། ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྡོན་ཆེན་ཏའི་ཧྲ་ཐིའན་ཧྲེས་སྲིད་འགྱུར་བྱས་ཏེ་ཆིས་རྒྱལ་ཁང་བཙུགས་པ་ནས་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་༢༢༡ ལོར་ཆིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྔང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཀྲུང་གོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱས་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེར་ཀྲན་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀྲན་གོའི་དུས་སྐབས་ཟེར། ཀྲན་གོའི་དུས་རབས་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྐབས་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་འདུག་ཀྱང་འདིར་མ་བྲིས། དུས་སྐབས་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི། དེ་སྔོན་རུས་རྒྱུད་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་བྱས་པ་དེ་ཡི་ཚབ་ཏུ་ཁྲིམས་རྒྱུད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཆགས་པ་དང་། ས་བདག་གྲལ་རིམ་གསར་དུ་ཐོན་པའི་འགོ་རྩོམ་པ། རུས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་དེའི་ཚབ་ཁྲིམ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་པ། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གསར་འགྱུར་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ནོར་བའི་ཐོག་རྒྱལ་ཕྲན་དང་ས་གནས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་རུ་སོང་ནས་རྒྱལ་ཕྲན་རྒྱལ་པོ་པན་ཚུན་བར་ལོ་༡༨༢ རིང་དམག་འཁྲུག་བྱས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཕྲན་བདུན་ཡོད་པ་ནི། ཧོ་ནན་གྱི་དཀྱིལ་རྒྱུད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་སྟེ། ཧན་ངོས་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཧན་རྒྱལ་ཁབ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་ཝེ་ཡེད། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཆིས་རྒྱལ་ཁབ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཁྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཏན་དང་ལེན་གཉིས་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཀྲོའི་རྒྱལ་ཁབ། ཡང་བྱང་ངོས་ཡན་རྒྱལ་ཁབ་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཕྱི་བདུན་ནམ་བཙན་བདུན་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གི་དུས་སུ་ཚང་མ་རིམ་བཞིན་གཏོར་ནས་ཀྲུང་གོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས། ལོ་རྒྱུས་འདི་རྣམས་ཐར་གྱི་བོད་ཡིག་ཐོག་འཀོད་མེད་པས། ཞིབ་འདིར་ལྷ་ཞབས་ཕུན་ལེན་ལེན་གྱིས་བརྩམས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི《ཀྲུང་གོ་ཐུང་ཧྲི》ཟེར་བ་ནས་གནད་བསྡུས་བྱས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཡིག་མཁྱེན་མཁན་ཆོས་དཔེ་དེབ་དེ་དག་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཇོ་འདྲི། འགྲན་ཟླ་བྱེད་པ།

ཇོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ། མདོ་སྨད་ཅོ་ནེ་དགོན་གྱི་མངའ་འོག་ཙྭའུ་དུའི་ཡུལ་གྱི་ཐེ་བྲག་གཡོ་སའམ་རབ་པོ་ཞེས་པར་ཡབ་སྐྱབས་འབུམ་དང་ཡུམ་སྐལ་བཟང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༨༧༥)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སློབ་པའི་དབུ་ཚུགས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་རྗེ་དེའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་འགའི་རིང་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་བློ་འཛིན་མཛད། སྨན་པ་ལྷག་རིས་དགེ་སློང་གི་དྲུང་ནས་སྨན་དཔེ་གསན་སྦྱོང་གིས་ནད་བཅོས་ཀྱི་ཕྱ་བ་ཕྲན་ཟད་སྒྲུབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལོར་སེ་ར་སྨད་ཐོས་བསམ་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བསམ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་ཁྲིམས་ཤིང་བཏགས་བཞེས་རྗེས་ཀྱང་དབུས་སུ་དུས་འཁྲུགས་བྱུང་བས་སྐྱེ་སྲིད་ལྟ་གཟིགས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བཅུ་པར་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་འདུས་སྡེ་ཉིས་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་འཚོགས་ཏེ་སྨོན་ལམ་འཕར་མའི་སར་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱི་བཀའ་བཞིན་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྗེ་ཉིད་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་དགའ་ལྡན་དང་འབྲས་སྤུངས་བཅས་སུ་དམ་བཅའ་བཞག་པས་ཚང་མ་དོ་མཚར་བ་བྱུང་ཞིང་། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་མདོ་སྨད་ཅོ་ནེ་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། སྐབས་དེར་ཅོ་ནེ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་པོ་སྤྱི་ནང་སོ་ཡིས་དེ་ཉིད་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་མ་མཛལ་

བའི་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་མངགས་ལྟར་ནང་སོས་སྲིད་ཏ་ཡོར་དགོན་པ་དེར་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ཞིག་གསར་དུ་བཙུགས། རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ལ་ཞབས་སྐབས་དགོན་དེའི་ལྷ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ཡོར་གྲྭ་ཚང་བླ་མ་དགོངས་ཞུ་གནང་ནས་ལོ་བདུན་ཙམ་རིང་ལམ་གཙོ་གསུམ་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དག་བཀའ་ཆོས་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས《མདོ་སྔགས་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་རབས》དང་། 《སྔགས་རིམ་གྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ》 《གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》 《ཀུན་རིག་ཆོ་ག་བསྒྲིགས་མ》 《སྨོན་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག》 《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་དམར་ཁྲིད་ཐུང་ཟད་རྒྱས་པ》 《གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་གཞག》 དེའི་ཊཱིཀྐ་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ《གསང་འདུས་པའི་བདག་བསྐྱེད་བསྒྲིགས་མ》 《བདེ་མཆོག་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ཊཱིཀྐ》 《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་དགོངས་པ་རབ་གསལ》 《དབུ་མ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་གཟིངས》སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་གཅིག་ལྷག་ཕྱག་རྩོམ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༣༡)ལོར་སྐར་ཡང་དགོན་དེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་ཡོར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་ཏེ་བླ་མ་དང་སློབ་དཔོན་བྱང་འཕྲིལ་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་བར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༧༤༩)ལོ་ལ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

ཚ་རེ་འཛམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་སྐོར་གོང་དུ་ཁ་ཆེའི་ཁྲི་ཆེན་ཞེས་པའི་ནང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་ལྔ་པའི་ཐོག་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

ཚ་རེ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིན། མཚན་གཞན་ཙོ་ནེ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མདོ་སྨད་ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་གོང་ཚའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༧༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྗེ་དག་དབང་མཚན་ཅན་གྱི་དྲུང་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གི་དབང་ལུང་དང་འཇམ་བཞད་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བཞུགས། ས་སྤྲེ(༡༩༠༨)ལོ་ཙམ་ལ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མས་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་ཞུ་གནང་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་དུ་ལོ་ཤས་རིང་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དེ་ནས་མེ་སྟག(༡༩༢༦)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་རྗེས་སྐབས་རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ནས་རྗེ་ཉིད་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་བསྒྲུབ། ལོ་ཤས་བཞུགས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པ་ལྕགས་ལུག(༡༩༣༡)ལོར་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་ཡིག་བཙལ་ཏེ་ཚོར་གླིང་དུ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་རྩོམ་འབྲི་གནང་བར་ཕེབས། དེ་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་ཚོར་གླིང་དུ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་རྩོམ་འབྲི་གནང་སྐབས་གཤེགས་པར་སྣང་། ཕྱག་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་མ་ལ་བསྟོད་ཅིང་འདོད་དོན་གསོལ་བ》 《རྒྱལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བསྡུས་དོན་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང》 《ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཐོལ་མ་བསྒྲོད་པ་དགོངས་དོན་ཟབ་མེད་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་འཕར》སོགས་པོ་ཏི་ཆུང་བ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས།

ཚོག ཡོད་ཚད་ཀྱི་དོན།

ཚོག་ཚོག་པོ། འབུར་པོ།

ཚོག་རོ་སྐུའི་རྒྱལ་མཚན། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ལ། ལོ་ཙཱ་བ་རབ་དགུའི་ནང་གསེས་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡང་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། 《འཁོར་ལོ་དང་ཕོར་གཏོགས་པ་དགེ་སློང་བའི་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གསུམ་མདོར་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ། བམ་པོ་གཉིས་པ། 《དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་པའི་རྣམ་འབྱེད》ཤོ་ལོ་ཀ་ཉིས་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ། 《དགེ་སློང་མའི་ཁྲིམས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ》ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་བརྒྱ་བམ་པོ་གཉིས་པ།

ཚོད་པན་དར་ལྕེ་གཡོ་བ། ཐག་པའི་སྟོག་ཏུ་དར་ཆ་ཆུང་དུ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རླུང་གིས་ལྷབ་ལྷུབ་ཏུ་གཡོ་བ་ལ་ཟེར།

ཚོད་པན་འཇུག་ས་པ། རས་དང་ནོག་བུ་སོགས་ཀྱི་ཐེང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ཁམས་དང་ལོ་རྟགས། ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་སོགས་བྲིས་པའི་མཐར་རང་ཉིད་ཚེ་དང་བསོད་ནམས་དབང་ཐང་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་སྨོན་ཚིག་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། ནོག་མར་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཡིན།

ཚོད་པན་གསེར་ཞུན་མཛེས་པའི་བསྟན་པ། ལོ་རྒྱུས་སྔ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་ལུགས་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞྭ་སེར་གྱི་བསྟན་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་འདུ་མིན་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བ་བྱུང་མོད་ཀྱང་དེ་འདུ་མིན་པར། སྔར་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་སྐབས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་བླ་ཆེན་གྱི་སྤྱན་སྔར་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་མཇལ་ཏེ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་ཁར་དེ་སྟོན་བླ་ཆེན་གྱིས་གནང་བའི་བོན་པོའི་ཞྭ་ལ་ས་སེར་ཁྲུགས་ནས་མདོག་སེར་པོར་བསྒྱུར་ཏེ་ཁྱེད་ཆོས་ཞྭ་འདི་གྱོན་ནས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུ་སོགས་འདུལ་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཀྱང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་པ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ་བ་དོན་ལ་གནས་སྙམ།

ཚོམ་ཆུང་བ། སྒྲ་སྐད་ཆུང་བ།

གཙམ་བུ། བཙོས་མ།

གཙལ། བཙལ་གྱི་བརྡ་རྙིང་པ། བཙལ།

གཙལ་བ། བཙལ་བ། ཚད་གཞལ་བ།

གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྱུར་བའི་ཚུལ། གཅིག མདོ་སྔགས་གཉིས་གཅིག་གི་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྱུར་ཚུལ་དང་། གཉིས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གཅིག་གི་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས། ༡. མདོ་སྔགས་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་མདོ་ནས་བཤད་པའི་རིམ་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ཉམས་སུ་བླངས་དགོས་པ་དང་། མདོ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་སྔགས་ཀྱི་རིམ་གཉིས་དང་འབྲེལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཐུབ་ན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཉེ་ཅང་མྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ༢. སྡེ་སྣོད་གསུམ་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལས་གཅིག་ལེགས་པར་ཐོབ་བྱུང་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཀྱང་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའམ། ཕར་མ་སྨིན་ཀྱང་ཞིལ་གསར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གཅིག་ངར་གཅིག་སྙིང་། ཕྱོགས་གཅིག་གིས་སྐད་ཆ་ངར་པོ་བཤད་ཚེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལས་ངར་བ་སྨྲ་བ།

གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད་པ། སེམས་རྩེ་གཅིག་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཞེ་ས།

གཅིག་དང་ཐ་དད། སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་བློ་ངོར་སྣང་རྩེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་གཞི་ནི། ཀ་བ་དང་། ཤ་དང་། ནམ་མཁའ་སོགས་སོ་སོ་ནས་དེ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་བློ་ངོར་སྣང་ཚེ་སོ་སོར་སྣང་བ་ཞིག་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། རྟག་དངོས་གཉིས་དང་། ཀ་བུམ་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །

གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་དཔྱད་པ་གཉིས། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ལ་གོ་དགོས། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་ན་མེད་དགོས་པ་ལྟར། བདེན་པར་ཡོད་ན་ཡང་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་དགོས་པས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན།

གཅིག་པ་བཞི། རང་ལྡོག་པ་གཅིག་པ། ངོ་བོ་གཅིག་པ། རིགས་གཅིག་པ། རྫས་གཅིག་པའོ། །

གཅིན་ཆན། གཅིན་ཆུ།

གཙང་རི་བོ་ཆེ། གཞིས་ཀ་རྩེ་ངམ་རིང་རྫོང་མདོ་སྨེ་ཆུས་གཙང་རི་བོ་ཆེ།

གཙང་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཨ་ཉེ་ཨ་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༡༠)ལོར་སྟག་ཡུལ་རྫོང་འཛམ་ཐོས་བུ་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཡབ་ཡུམ་དང་བཅས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས། རྗེ་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པར་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་རྗེ་སྐྱོབ་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པས་དབོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་བདག་རྐྱེན་མཛད་དེ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་སྦྱང་བར་མཛད། དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་སྙིང་པོའི་ཆོས་ཐམས་པ་གང་བྱུའི་ཚུལ་དུ་གསན། དགེ་བཤེས་དུ་མ་ལས་རྒྱུད་སྡེ་དང་མདོ་རྒྱུད་མང་དུ་གསན་ཅིང་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེར་གཅིག་པར་ཏ་ར་ཡོན་ཏན་སྙིང་ཁྲ་བ་པར་འདག་སྨར་གྱིས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མང་དུ་ཞལ་གཟིགས། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཞི་དྲུག་པ་ལ་འབྲི་གུང་པའི་ཆེ་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་ཆོས་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ཟབ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་པ་ཁྲི་ཚོ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ཏག་ཏུ་འདུས། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཙུ་པ་ནང་གི་ཞལ་བ་རྣམས་གསེར་གྱི་ཏེ་གུས་ཁྱབ་པ། གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། གཙུག་ལག་ཁང་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཕིབས་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། སྐབས་དེ་ཙམ་དུ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཁས་ཏེ་ཁ་ཞེས་པ་གདུག་ཅན་དམག་མི་མང་པོ་དང་བཅས་འདམ་དུ་སླེབས་པས་རྗེ་ཉིད་འདམ་དུ་ཕེབས་ནས་ངོད་ཁམས་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བར་མཛད། སླར་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གདངས་ཕྱོངས་སུ་འགྱུར་མའི་གླེགས་བམ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞེངས། དགེ་འདུན་འདུས་ཕྱག་ལ་བ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དེ་ནས་གདན་ས་ཆེན་དཔལ་གྱི་རྡོ་རི་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཕེབས། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། རིར་གནས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཚིམ་པར་མཛད། ཡུལ་སྐྱིད་ལས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་དང་རྫོང་འཛིན་འགྲོ་མགོན་ཕྱུག་ཆེན་བཅས་བསྐོ་གཞག་གནང་། དེ་ནས་དྭགས་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། བརྒྱལ་ཤངས་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་མང་དུ་འཕེལ། དེ་སྐབས་སློམ་པ་ལ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ལུང་ལས་བྱུང་། ཕྱིར་དགས་ཀོང་གསུམ་པས་ཆེར་ལ་དབང་བསྒྱུར། དེ་ནས་འཛམ་དང་ཤུ་ཞིང་བྱ་བ་དབེན་གནས་རྣམས་སུ་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་ཉམས་འགྱུར་ལ་བཞུགས་ཏེ་མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ལ་ཞིང་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྟག(༡༣༥༨)ལོར་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་སོ། །

གཙངས་རྒྱ་བོ། རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་མཆོད་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༥༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༤༡༠)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བཞུགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《སྔོ་རིང་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས༢༠༦དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》འི་ཚན[༧]པའི་ཤོག་གྲངས༧༡པའི་ནང་གསལ།

གཙམ། ཞུམ། ཞུམ་སྣན་ཞིག

གཙེན་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས། རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༣༠༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༣༤༨)བར་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《སྔོ་རིང་ཆོས་འབྱུང་》དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[༧]པའི་ཤོག་གྲངས༧༡ནས༨༦བར་གསལ།

གཙེན་ཡུང་། གཞིས་ཀ་རྩེ་གཉིང་སྐྱིད་རྫོང་གཙེན་ཡུང་ཆུས།

གཙེ་ཨུ། དུ་བ་རྟབ་པའི་སྤུ་གུ་རིང་པོ།

གཙེར་བུ། འདོམས་དཀྱིལ་ཙམ་ཡང་མ་སྨིན་པའི་མིང་ལ་གཙེར་བུ་ཟེར། དེ་ཡང་འདོམས་དཀྱིལ་ཡོད་ན་གོས་གཞན་དག་མེད་ཀྱང་གཙེར་བུ་མ་ཡིན་པའི་དོན་རེད།

གཙེར་བུ་བ། སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱ་རྟོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག་སྟེ། འདོམས་དཀྱིལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས་ན་གཙེར་བུ་བའོ། །ཞིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ལྡང་སྲོང་མཆོད་འོས་སྤྱན་པར་འཛིན་པས་ན་མཆོད་འོས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་དམ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་རྒྱལ་བ་པ་དང་། རང་གི་བློ་ཉིད་རེ་བཞིན་ཟད་པར་བྱས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའམ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྡིག་པ་ཟད་པར་བྱེད་པས་ན་ཟད་བྱེད་པ་དང་། ཕྱོགས་དང་མཁའ་ལས་གོས་གཞན་མེད་པས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་དང་མཁའ་ཡི་གོས་ཅན་ཞེས་པ་དང་། ཕྱོགས་སུ་ཉོམ་བུ་བྱེད་པས་ན་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཞེས་པ་དང་། སྡིག་བདག་ཏུ་སྨྲ་བས་སམ་ཡང་ན་ལུས་འཚོ་བ་ཙམ་ལས་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མི་འཛིན་པས་ན་འཚོ་བ་པ་ཞེས་པ་དང་། ངོ་ཚར་མི་འཛེམ་པས་ན་འཛེམ་མེད་པ་དང་ཐལ་བ་པ་ཞེས་པ་ཡིན། དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་རྗེན་ཞེས་ཟེར་བའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཡིན་ཞིང་། ད་སྔའང་ཆོས་ལུགས་འདི་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ལ་ཕྱིས་སུ་ལུས་གཙེར་བུར་མི་འདུག་པར་གོས་དཀར་པོ་གཅིག་པུ་གྱོན་གྱི་ཡོད། ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་ནས་གཙེར་བུ་བ་འདི་ཁོ་ན་ནི་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ནས་རང་གི་ཐར་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལས། གཞན་རྣམས་ནི་འཚེ་བར་སྤྱོད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ལུགས་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཙེས་འཕྲུ། ཆེ་རྒྱུང་།

གཙེས་འཛིན། རང་ཉིད་ལ་གཙེས་པར་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་ཡལ་བར་འདོར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་ཟེར།

གཙོང་ཆེན་སྨན་ནད་བཅུ་གཅིག ཟས་སྨན། ཕྱན་སྨན། རྡོ་སྨན། ཐང་གི་ཤིང་སྨན། ཁྲག་སྨན། མཁྲིས་སྨན། ཕྱུ་སྨན། སྐྱིན་སྨན། ཆུ་སྨན། ནག་སྨན། ཚ་སྨན་ནོ། །ནད་གཞིས་ཀྱི་སྨན་ནད་སྨན་པར་སྨན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །

གཙོང་ཆེན་ནད་དྲུག མ་ཞུ་བའི་ནད་དང་། སྐྲན། སྐྱ་རབ། ཐོལ་ནད། དམུ་ཆུ། གཙོང་ཆེན་ཟད་བྱེད་དེ་དྲུག་གོ། །

གཅོད་ཀྱི་སྨན་བཀྲུད་བཞི། དབང་གིས་རྒྱ་བོ་མ་རུང་པ། བྱིན་རླབས་ཀྱིས་བཀྲུད་པ་མ་ཉམས་པ། གདམས་ངག་གིས་ལག་མ་ལོན་པ། ཐོས་ཀུན་གྱིས་བསམ་པ་མ་ཟིན་པའོ། །

གཅོད་ཡུལ་ལུར་བདུད་བཞི། དབང་པོ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་བདུད། ཡིད་ལྡང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བདུད། མི་ཆོས་རྣམ་གཡེང་དགའ་སྤྲོད་ཀྱི་བདུད། གདེངས་མེད་སྙེམས་བྱེད་ཀྱི་བདུད་བཞིར་བཤད་དོ། །

གཙོལ། འཛལ། (གཞལ། བཙལ)

བཙགས་འཐྲི་མེད་པ། གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ནས་ཤུང་དུ་བཏང་མ་ཆོག་པ།

བཅད་ཤེས། བློ་རིག་བདུན་དུ་དབྱེ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སླར་ཡང་འཛིན་པའམ་རྟོགས་པ་ཞིག་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། བློ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་

རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དང་རྟོག་མེད་བཅད་ཤེས་གཉིས་སོ། ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཚད་མར་གསར་རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བཅད་ཤེས་ཚད་མ་མིན་པ་འདོད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདི་ནི། དཔྱད་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་དེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་བསླུ་བ་ཙམ་ཞིག་ལས་གསར་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །

བཅད་ཤེས་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བཅད་ཤེས། རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བཅད་ཤེས་སོ། །

བཅད་ཐུག་ཕྲིལ་གསུམ། ཚིགས་བཅད་དང་། ཚིག་ཐུག་དང་དེ་གཉིས་ཕྲིལ་མའོ། །

བཅའ་བ་ལྔ། ཙ་བ། སྡོང་པོ། ལོ་མ། མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་བཅས་ཏེ། སྨན་ཡིན་ཡང་སྨན་དུ་མི་གྲགས་པའི་ཟས་སུ་རུང་བ་ཙ་བ་ལ་ཕུག་ལྟ་བུ་དང་། སྡོང་པོ་བུ་རམ་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་། འདབ་མ་ལ་ཕུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ཏོག་པད་མ་ཨུཏྤལ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲས་བུ་ཏུན་འབྲུམ་ཁམ་བུ་སྟར་ཀ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུའོ། །

བཅའ་བ་བཞིའི་ཁྲིམས། ཕྱར་བོད་རྗེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བཅས་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ། བསད་པ་ལ་སྟོང་འདེད་པ། བརྐུས་པ་ལ་བརྒྱད་འཇལ་ངོ་དགུ་འདེད་པ། འདོད་ལོག་སྤྱད་པ་ལ་བྱི་རིན་འདེད་པ། རྫུན་སྨྲས་པ་ལ་མནའ་སྐྱག་པ་སྟེ་བཞི།

བཅས་པ། དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པའམ་བསླབ་ཁྲིམས།

བཅས་པ་ཉམས། འདི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཉམས་པ་གཉིས་ལ་འཇུག

བཅས་པ་གསུམ། དགག་པའི་བཅས་པ། སྒྲུབ་པའི་བཅས་པ། གནང་བའི་བཅས་པའོ། །

བཅུ་གཅིག་ཞལ། (ཅུ་རྒྱུད་) ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཞིག་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ཟུར། ཕྱག་རྩེ་རྫོང་(ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁོངས)འབྲོམ་སྟོད་ཤང་ཁོངས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཟུར་བའི་རི་ཟུར་ཞིག་ནས་སྟོན་ཅིང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་བཙན་གྱི་དུས་དམ་ནམ་གོ་ཅན་གཏེར་ནས་བཞེངས་པའི་ཤེལ་གསལ་པོ་ཡོད་ནའང་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི(༡༨༤༨)ལོར་ལམ་བཟོའི་སྐབས་གཏོར་འདུག་པ་དང་། དེ་ཨིན་དེ་སྔོན་འབྲོམ་སྟོད་ཤང་ཁོངས་རྟང་དཀར་འཕྲང་ཟེར་བ་ནས་དཀའ་ལྡན་དགོན་གྱི་ཚོགས་རྟང་གཏེར་ནས་འདོན་པ་རེད་ཟེར་སྲོལ་འདུག་པ་ལས་བརྟན་མཁན་སུ་ཡིན་གསལ་པོ་མེད་རྒྱུ་མེད་ནའང་བརྟན་ཤུལ་ད་ལྟའང་གསལ་པོ་ཡོད་སྐད།

བཅུ་གཉིས་གླིང་ལ་མི་ཐེ་གླིང་གསུམ། དག་བྱེད་ཁྲུས་ཁང་གླིང་། ཚང་མང་ཀེ་དུའི་གླིང་། མཐུ་རྩལ་སྒྲུ་འབྲུག་གླིང་།

བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་སྤྲུག(༡༢༡༥)ལོར་ཡབ་གཉེར་རྒྱབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། སློབ་དཔོན་ནམ་འཁག་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེར་གསོལ། དཀྱུང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་རྗེ་སྨྱན་ཕུ་པ་མཇལ། དཀྱུང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་པ་ལ་མཁན་པོ་ཞང་སེ་གཟིགས་བར་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཡར་ཁང་པ། གསང་སྔགས་སྤྱོད་ཕྱུང་བ་རྣམས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་ཐུས་ལ་དབུ་མི་འཛོག་པར་ཐུགས་དམ་མཛད་པས་དུ་མ་རོ་གཅིག་གི་རྟོགས་པ་འཁྲུངས། དེ་ནས་རྒྱལ་བའི་དྲུང་ཐབ་ཁྲིད་ཕྱག་མ་རྣམས་གསན། དཀྱུང་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས(༡༢༨༧)ལོར་དཔལ་ཐག་མོ་གྲུ་པའི་གདན་སར་ཐེབས། ལོ་བཅུ་བཞིར་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་གནས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མངའ་བརྙེས་ཤིང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་པ་མེད། གདན་སར་ཐེབས་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་དགོངས་འགྲུབ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་མང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་མཛད་ཅིང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ལ་ཕྱག་ཕུལ་རྣམ་ཀུན་ཏུ་གཞན་ཕན་གྱི་ལེགས་བྱས་བསགས་ཤིང་། ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་ཆུ་སྟག(༡༢༥༠)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

བཅུ་ཐིག སྐྱིར་བཅུ་ཕྲག་ཅེས་པ་བཅུ་ཐམ་པ་དང་། བརྒྱ་ཐམ་པ་གཉིས་ཀར་གོ་བའི་སྐབས་ཡོད།

བཅུ་ཕྲག་བདུན་ལས་དྲུག་གིས་ལྷག་པ། བཅུ་ཕྲག་བདུན་ནི་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་དྲུག་གིས་ལྷག་པ་ནི་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་ཡིན།

བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྲིད་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག འདོད་ཁམས་ལྔ། འདོད་ལྷ་དྲུག གཟུགས་ཁམས་བཅུ་དྲུག གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་སྟེ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་གོ །

བཅུད་ཟླ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། རྩོད་འཇིག ཉེན་ཐོག་མར་ཆགས་སྐབས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་བདུད་རྩི་བྱུང་བ་གང་ཐུང་བ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཐོབ་ཅིང་། ལྷ་མ་ཡིན་ལ་མ་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས(མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན)དུ་གསལ།

བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་མདའ། དེ་ལྟ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཊོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་མདའ་ཞེས་དེ་ལྟ་སྔོན་ལས་བྱེད་སྐྱའི་གཟིམས་པའི་གྲྭ་ཤྲིག་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་དམག་སྤྱི་ཁང་ནས་འགོ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མདོད་སྔར་དཔུང་མདའ་གཉིས། དམག་རྟང་གཉིས། སྔ་མཛོད་གཉེར་པ་གཉིས། གཟིམས་པའི་ཆོ་ཆེན་དབུ་མཛད་གཅིག དབུ་ཆུང་བཞི། མདའ་བཟང་བཞི། ཟླ་གཅིག་རྟང་འཁོར་བཞི་བཅས་ཡོད། བྱེད་སྐྱའི་ཐོག་མར་མདའ་རྒྱང་མ་དང་འཛུ་ཐའི་བཅས་འཕྲན་ཕུར་ཤེ་ཀ་རྡོ་འཁྱུགས་བཅས་ཡིན་ཅིང་། རྫོང་རྒྱབ་སྐྱི་ཁང་དུ་འཛོམས་འཕྱལ་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་དང་། ཇ་ཚང་། ཉིན་དཀྱུང་དུ་བཞེས་སྒོ་དང་། གཟིམས་པ་ཞིག དགོང་རྫོ་ཤ་འབྲུག་བཅས་གཏོང་རྐྱེན་དང་། གཟིམས་པ་ཆོ་ཆེན་ཕྱིངས་སུ་ཛ་ཁྲ་སྒྲ་ཁང་བཙུམས་ཏེ་གཞུང་ཕྱགས་ཟ་ཐོས་ཤིང་རྒྱབ་ཚོས་དཀར་པོའི་བཤད་མཆོད་ཟིན་པ་དང་གོ་རྩེད་དང་མཁར་ཞྭ་གཏོང་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཞབས་སྨོར་འཁྲིད་རྒྱ་སོགས་ཡིན་ནོ། །

བཅོ་ལྔ་མཆོད་པ། བོད་ཟླ་༡ཚེས ༡༥ཉིན་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་དུས་ཆེན་དངོས་གཞི་སྟེ་ཕར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཐུན་ཡོད་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ཤྲཱ་ཀྱ་ཐུབ་པས་རྟོགས་བྱེད་དང་། གནག་ལྷས་སྐྱེས། རྒྱལ་བ་ཅན། གཉེན་གྱི་བུ། རྩོག་ཅན། སྐྱེའི་ལ་བ་ཅན་བཅས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མཛད་པས་ཕམ་པར་མཛད་པ་དེ་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ཉིན་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྲམས་རར་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྨྲལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཉིན་དཀྱུང་སྐམ་ཚོགས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མཆོད་འབུལ་དང་། དགོང་དྲོ་བར་བསྐོར་འཁོར་ཡུག་ཏུ་སྲིད་གཞུང་དང་། རྒྱལ་ཁྲུལ་སོགས་ལྷ་ཁྲང་ཚེ་ཁག མཁན་པོ་ཁག རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད། བཀའ་བློན་རྣམ་པ། རྩེ་མོད་ཕྲག་མཛོད་དང་། ཡང་གཞིས། རྗེ་དཔོན་ཚེ་ཁག ལྷ་གཉེར་སོགས་ཀྱིས་མར་ཆེན་ལས་བཞེངས་པའི་མཆོད་པ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་དང་། གཙོ་འཁོར་གསུམ་ཡོད་པའི་མཐོ་ཚད་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ལྷག་ཙམ་དང་། དམའ་ཚད་ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་ཡས་མས་རྒྱན་སྤྲོས་ཁང་བཟང་རྒྱ་ཕིབས་ནང་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་དང་། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས། རྗེ་ཡབ་སྲས། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ། སྤྱིན་བདག་དུ་ཤར། ཚེ་རིང་དྲུག་བསྐོར། མཐུན་པ་སྤུན་བཞི། གསེར་འབྲུག་དང་གཡུ་འབྲུག མི་རྟོག་རྣོན་སྤྲས་མར་གྱིས་བཅོས་པ་བཟོ་བཀོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་དེའི་མདུན་མར་མེ་དང་མཆོད་པ་མང་

པོ་བསྐྱིགས་གསོམས་ཐོག་ཟླ་ཡའི་སླ་མ་དགུ་གཡབ་མེད་པའི་ཞབས་ཕྲམས་དུ་བཞུགས་འཁོད་དང་འཕྲོས་ཆིབས་རགས་སུ་གུང་བཀའ་སློན། ཛ་དར་དྲ་བའི་སོགས་དྲུང་རིགས་སེར་སྐུ་རྣམས་མཚན་རིམ་བཞིན་བསྟར་བསྐྱིགས་ཀྱིས་ཞབས་ཏེ་མཆོད་གཟིགས་མཛད། ཟླ་ཡའི་སླ་མ་དང་སྲིད་སྐྱོང་མཆོད་གཟིགས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མེད་སྐབས་བཀའ་ཤག་ནས་མཆོད་གཟིགས་གནང་གི་ཡོད་པས་ཕེབ་ཐིང་ཤི་ཐུང་ཆེད་སྟར་ལམ་གཟིམ་པ་ནས་སྤྱང་ལམ་གྱི་འགག་ཚང་མར་ཐག་རྒྱ་བསྐོར། འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་གཉིས། ཆབ་བདག་མ་གཉིས། ཞང་པོ་ཤིང་གཉེར། དགེ་གཡོག་གི་ཤྲཱ་ཙ་གཅིག ཐབ་གཡོག་གི་ཤྲཱ་ཐམ་པ་བཅས་ནས་སྔོན་ཙམ་དུ་བསྐྱོད། བཀའ་བློན་རྣམ་པ་མཆོད་པ་སོ་སོའི་མདུན་དུ་ཞབས་སྐབས་མཆོད་ཁྲི་སོ་སོ་ནས་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བ་རང་སློག་ཕྱོན། བཀའ་དྲུང་རྣན་པས་མཆོད་ཐོ་སློག་སྟེ་མཆོད་པ་ལེགས་ཞེར་ཡང་ཐོ་བཀོད། མཆོད་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་མིན་གྱི་གསང་ཐག་གི་གཟིགས་མོ་འཁྱལ་བ་སོགས་བར་བསྐོར་འཁོར་མཚམས་གཟིམས་པས་ཐག་རྒྱ་སློད། དེ་ནས་མི་དམངས་རྣམས་མཆོད་པ་མཇལ་དུ་འགྲོ་བ་ཙམ་མ་ཟད། ཉེ་འཁོར་སྤྱང་གསེབ་པ་ཚོ་དང་ཚོ་ཕྲུས་ནས་མཆོད་པའི་མདུན་དུ་མཆོད་པ་མཆོད་བྱེད་སྟོར་གཞས་བཏང་ནས་རྟ་བ་སོ་ཐག་མ་ཆོད་པར་ཤར་ཉིན་ནམ་ལངས་པའང་ཡོང་གི་ཡོད།

བཅོ་ལྔའི་ཟླ་བ་གཟའ་ཕྱིས་ཟིན། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་མདོ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་ཟླ་བ་བཟུང་ནས་དེའི་འོད་བསྒྲིབས་ཏེ་ལྷ་ཡུལ་དུ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དམག་དྲངས་པ་དང་། སྐབས་དེར་མི་ཡུལ་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་སྒྲུབ་མཁན་མང་ན་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་ཞིང་། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཕམ་པར་འགྱུར་ལ་ཆོས་མིན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲུབ་མཁན་མང་ན་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་རྒྱལ་ཞིང་ལྷ་རྣམས་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ལ། མུ་སྟེགས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ། སྔོན་དུས་འཛིག་རྟེན་ཐོག་མར་ཆགས་སྐབས། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་བདུད་རྩི་བུམ་པ་གང་བྱུང་བ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལས་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ལ་རྒྱང་ཟད་ཅིག་ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་ལྷ་ཡི་བུ་ཞིག་ལ་སྤྲུལ་ནས་ལྷ་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་བདུད་རྩི་བརྐུས་པ་ལྷའི་བུ་ཟླ་བས་མཐོང་ནས་ལྷ་རྣམས་ལ་བདུད་རྩི་བརྐུ་མཁན་འདི་ནི་ལྷ་ཡི་རིགས་མ་ཡིན་གྱི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་གྱིས་ལྷར་བརྫུས་ཏེ་བརྐུས་པ་ཡིན་ཞེས་མཚང་བསྙལ་བ་དང་། ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཁྱབ་འཇུག་གིས་འཁོར་ལོ་འཕངས་ཏེ་སྒྲ་གཅན་གྱི་སྐེ་བཅད། དེའི་འཁོན་ལན་ལེན་ཆེད་ལྷ་མིན་སྒྲ་གཅན་གྱིས་ཟླ་བ་བཟུང་ནས་མགྲིན་པར་མིད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

བཅོམ་ལྡན། བདུད་བཞི་བཅོམ་ཞིང་སྐལ་བ་དྲུག་དང་ལྡན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབྱར་གནས་མཛད་རིམ།

བསྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན། དང་པོ་ཝ་ར་ཎ་སི། གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། གསུམ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། བཞི་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། ལྔ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། དྲུག་པ་ན་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ། བདུན་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། བརྒྱད་པ་ས་དཀར་ཅན་གྱི་གྲོང་། དགུ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། བཅུ་པ་འོད་མའི་ཚལ། བཅུ་གཅིག་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། བཅུ་གཉིས་པ་ས་ག་འི་ཀུན་དགའ་ར་བ། བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། བཅུ་བཞི་པ་འོད་མའི་ཚལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཤ་བའི་ཚལ། བཅོ་ལྔ་པ་འོད་མའི་ཚལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཤ་བའི་ཚལ། བཅུ་དྲུག་པ་ཙ་གོང་ཤིང་པོའི་རི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ། བཅུ་བདུན་པ་ལྷ་ཡི་གནས། བཅོ་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། བཅུ་དགུ་པ་མི་མ་ཡིན་གྱི་ཕུག ཉི་ཤུ་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། ཉེར་གཅིག་པ་མཉན་ཡོད། ཉེར་གཉིས་པ་འོད་མའི་ཚལ། ཉེར་གསུམ་པ་མཉན་ཡོད། ཉེར་བཞི་པ་ཀ་པི་ལ། སེར་སྐྱའི་ནགས། ཉེར་ལྔ་པ་མཉན་ཡོད། ཉེར་དྲུག་པ་འོད་མའི་ཚལ། ཉེར་བདུན་པ་འོད་མའི་ཚལ། ཉེར་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། ཉེར་དགུ་པ་འཛིག་གནས། སུམ་ཅུ་པ་ཀོ་ཤམ་བྷི། སོ་གཅིག་པ་འོད་མའི་ཚལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཤ་བའི་ཚལ། སོ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། སོ་གསུམ་པ་ཀེ་ན་ཡ་ཀའི་གནས། སོ་བཞི་པ་དབང་པོའི་བྲག་ཕུག སོ་ལྔ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། སོ་དྲུག་པ་ཨ་སྨྲའི་ཚལ། སོ་བདུན་པ་དགྲ་མཐའ། སོ་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། སོ་དགུ་པ་འཇིགས་བྱེད་ཚལ། བཞི་བཅུ་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། ཞེ་གཅིག་པ་འོད་མའི་ཚལ། ཞེ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། ཞེ་གསུམ་པ་འོད་མའི་ཚལ། ཞེ་བཞི་པ་ས་ལ་གའི་ཀུན་དགའ་ར་བ། ཞེ་ལྔ་པ་འོད་མའི་གྲོང་ཤ་བའི་ཚལ་བཅས་སོ།། 《ཐེ་ཟག་ཏུ་བཤད་པ》དུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུ་དྲངས་པ་ལས། ཆོས་འཁོར་གནས་དང་ཡངས་པ་ཅན། །ས་དཀར་ཅན་དང་ལྷ་ཡི་གནས། །ཁྲིམས་པ་གསོད་དང་ཀོའུ་ཤམ་བྷི། །འཛོག་དང་མཆོད་རྟེན་རི་དང་ནི། །འོད་མའི་གྲོང་དང་སྐར་བཅས་དང་།། སེར་སྐྱའི་གནས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །དེ་རྣམས་སུ་ནི་ཐུབ་པ་ཡི།། སྐྱེས་མཆོག་ལོ་རེ་ལོ་རེར་བཞུགས། །ཕྱི་ཤྲཱ་ཙ་གསུམ་མཉན་ཡོད་དུ། །སྨན་གྱི་ནགས་སུ་ལོ་བཞི་སྟེ། །འབར་བའི་ཕུག་གི་གནས་སུ་གཉིས། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་དུ་ལྔ། །དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ལོ་དྲུག་སྟེ། །ཕྱི་ཤྲཱ་ཙ་དགུ་ཁབ་གནས་སུ། །རྒྱལ་བ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཅུ་ལ། །ཐུབ་མཆོག་དམ་པ་མྱ་ངན་འདས། །ཞེས་གསལ།

བཅོམ་ལྡན་རལ་གྲི། (བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་ཡང་ཟེར།) དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་མགོར་བྱུང་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག འདི་ཉིད་སྣར་ཐང་དུས་སྐར་ཐང་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། སློབ་གཉེར་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་གནང་རྒྱུན་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན། དབུས་པ་བློ་གསལ་སངས་རྒྱས་འབུམ་དང་ལྡན་དུ་སྣར་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལ་ཞུས་དག་གནང་ནས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་བརྩམས་གནང་མཛད། གཞན་ཡང་ཚད་མ་རིག་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས། སློབ་མའི་མཆོག་དབུས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། བརྩོན་པ་འཛམ་སྐྱེག་གམ་འཛམ་ཞིག་སོགས་མང་དུ་བྱོན། རྗེ་འདི་དཔལ་སྣར་ཐང་གི་ཆོས་སྐུ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་སྐབས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིགས་ལམ་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་སྙན་གྲགས་ཆེས་ཆེར་ཐོན་པ་མ་ཟད་བོད་དུ་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་གྲངས་དང་། བམ་ཚད། འགྱུར་བྱང་སོགས་ངེས་ངེས་མཛད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་ཕྱར་བས་རྒྱ་ཆེར་ལེགས་པར་བཏུས་ཏེ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་ནང་གསེས་མདོ་དང་རྒྱུད་སོགས་མ་འདྲེས་གསལ་བར་འབྱེད་པའི་ཚན་ཚན་དུ་འདུ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱ་བ《གསོ་དཔྱད་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག》ཅེས་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་དྲུག་ཙམ་མཛད་པར་གྲགས། སྟག་ལོའི་དུས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་དོན་ན། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་དུས་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་རྩིས་གཙོ་བོར་མཛད་ཅེས་གསུངས། རྗེ་འདིའི་སློབ་མ་བརྩོན་པ་འཛམ་དབྱངས་པས་སྣག་ཕྱག་གི་མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབ་ཅིང་། དབུས་པ་བློ་གསལ་བ་དང་། སོ་ནམ་པ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར། རྒྱང་རོ་བྱང་ཆུབ་འབུམ་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་རོགས་ཞུས་ནས་བཀའ་བསྟན་གྱི་ཕྱི་མོ་གང་ཡོད་བསྡུས་ཏེ་དཀར་ཆག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་འགོད་པར་མཛད། ཁ་བའི་ལྗོངས་འདིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་མ་ཕྱི་ཐོག་མ་ནི་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་བསྒྲུབས་པའི་སྣར་ཐང་གི་བཀའ་བསྟན་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྲགས། རབ་བྱུང་ལྔ་པ་མེ་ཡོས(1327)ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲང་གིས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐར་ཡང་ཧོར་ཡུལ་དུ་འབྱོན་རྒྱུའི་གདན་ཞུ་བྱུང་བས་འཕགས་པས་ལམ་ཚན་བཅུ་གསུམ་གྱི་བཀོད་ཕྱིག་སོགས་མཛད་དེ་སྟོབས་རྒྱས་ཆེན་པོ་གནང་བ་ལ་བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲིས། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་བཀའ་ཕྱག་ཐིན་གྱིས་སྒྲིབ། །སེམས་ཅན་བདེ་སྐྱིད་མི་དཔོན་ལག་ཏུ་ཤོར། །སྙིགས་དུས་དགེ་སློང་དཔོན་པོའི་ཆ་ལུགས

འཛིན། །འདི་གསུམ་མ་རྟོགས་འཕགས་པ་མིན་པར་གོ །ཞེས་བྱུང་བའི་ཚིག་ཕུལ་བ་ལ་དེའི་ལན་དུ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས། བསྟན་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོད་པ་རྒྱལ་བས་གསུངས། །སེམས་ཅན་བདེ་སྐྱིད་རང་རང་ལས་ལ་རག །གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་ལ་དེ་སྟོན་བྱེད། །འདི་གསུམ་མ་རྟོགས་མཁས་པ་མིན་པར་གོ །ཞེས་བཀའ་ལན་བསྩལ་བར་གྲགས། རྗེ་འདིའི་འཁྲུངས་འདས་སོགས་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་མ་རྙེད། གཞན་ཡང་ཚད་མ་རིག་པའི་འགྲེལ་པ། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་གསུང་རྩོམ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཕྱུང་བསྡུས《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ཆ]པའི་ཤོག་གྲངས༤ནས༦བར་གསལ།

བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི། གོང་དུ་བཅོམ་ལྡན་རལ་གྲི་ཞེས་པར་གཟིགས།

བཅོལ་རྫོང་མང་ཤར། མི་གཞན་གྱིས་མངགས་བཅོལ་བྱས་པའི་གནག་ཕྱུགས་མང་པོ་རང་གི་གནག་ཕྱུགས་དང་མཉམ་དུ་ཤར་བ།

བཅོས་ཉེས། སྨུག་ལང་གཏོང་བཅམ་ཁ་ཏ་བསླབ་བྱ་ལེགས་པོ་མ་བྱས་པ།

བཅོས་པ། འདིར་སྒྲུབ་པ་སྐྱེ་ཤི་བ་དང་། སྲིད་པ་བྱུང་བའི་ཚེ་སྙིང་གདི་ཟ་ཁ་ཕྱི་བས་ཆད་འདུག་ཉེན་ཡོད་པས་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་དང་། ནད་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་སོགས་བརྗོད་པར་བཤད་དོ །

བཅོས་མ། ཆེད་གཉེར་གྱིས་བཟོས་པའི་དོན།

བཅོས་མི་ཐོགས་པ། འགྲན་ཟླ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ།

བརྡ་ཆེ། འདི་རྒྱལ་པོ་ཧིང་གིར་གྱི་ལུང་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་སྐེ་ཁག་སོ་སོར་བཀོད་པའི་སྐད་དོར་གྱི་ཞུ་སྒྲ་ཡིག་ཆ་ཞིག་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

བརྡ་ཏྲ། མིག་སྟོན་བྱེད་རྒྱུའི་ལག་ཆྲིར་དང་། ཡམ་སོན་ལྔ་བུའི་ཡི་གེ་ཞིག་སྐེ་རྒྱ་ཡིག་གམ་སོག་ཡིག་གི་སྒྲ་སྒྱུར་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

ལྕགས་ཀྱི་བྲེ་སོ། ལྕགས་ལས་བཟོས་པའི་བྲེ་དང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བྲེ་སོ། །

ལྕགས་ཐང་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ(༡༤༧༤)ལོར་གཙང་ལྕགས་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་སངས་རྒྱས་གླིང་དུ་བསོད་ནམས་ལེགས་པ་དང་འཆད་དཀའ་བཅུ་པ་མཁན་སློབ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་རིང་མདོ་ཆོས་འཁོར་སྐོང་དུ་བཤེས་གཉེན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་དང་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལས་རིགས་པའི་གནས་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་མཉན་ཡོད་དུ་ཐོད་གཞོངས་ཆོས་གྲྭ་འཛམ་དབྱངས་འཕགས་མཆོག་སྐུ་སྤྲུལ་ལས་གྲངས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དང་། གསུང་ངག་སོགས་རྫོགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་ལོ་བརྒྱད་རིང་གསན་སྦྱོང་དང་། པཎ་ཆེན་འབྲུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ལ་གསུང་ངག་ཞུས་པ་བཀའ་བརྒྱུད། རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་དང་ཉེར་དྲུག་པ་ལ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དང་རྩེད་ཐང་དུ་གཞུང་ལུགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱིལ་ཐུལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་མདོག་ཡ་ག་ཆོས་སྡིངས་སུ་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་གསང་ཕུ་བ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་རྗེ་འདིས་སློབ་དཔོན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་ཆུ་སྤྲེལ(༡༥༡༢)ལོར་དཔལ་འབྲས་སྤུངས་གསུམ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་བར་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་བར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཁོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པ་མེ་བྱ(༡༥༣༧)ལོར་པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལ་གདན་ས་གཏད་དེ་བཟའ་ཕྲག་ཕུག་ཏུ་བཞུགས། རེ་ལྔ་པ་ས་ཁྱི(༡༥༣༨)ལོར་ཆོས་རྒྱལ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེས་དཔལ་ངམ་རིངས་ཀྱི་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ། མདོར་ན་འཆད་པ་ཁོ་ནས་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་ལ་རི་སྟོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་འདི་ཉིད་དཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་གྲགས། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ཡང་། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། སྲིད་གཞོངས་པ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ། འཇམ་དབྱངས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན། འཇམ་གླིང་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ། ལྷ་རིག་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ། གདན་གཅིག་པ་ཤཱཀྱ་མཆོག །མཁས་མཆོག་གྲགས་པ་བཟང་པོ། འཇམ་མགོན་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གཙོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་ངོ་། །མཐར་དགུང་གྲངས་རེ་བདུན་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༥༤༠)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ལྕགས་རྒྱལ་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ། རྒྱལ་ཟུན་བདུན་གྱི་ཚད།

ལྕགས་པོ་རི་བོད་སྨན་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ། དཔལ་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་འདབས་སུ་ཆགས་ཤིང་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་ལྷ་རི་དམར་ལྕགས་རོང་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ལྷ་རི་ལྕགས་རི་འདི་ཤེང་གི་གནས་དུ་མཚོངས་པ་ཕྲ་བྲིའི་དབྱིངས་སུ་སྣང་བ་སོགས་བཀོད་པ་ངོ་མཚར་ཞིང་ལྕགས་དང་གསེར་ལ་སོགས་པའི་གཏེར་ཡང་ཡོད་པར་གྲགས། སྨིན་ཆེན་དུ་མས་མཆོད་པའི་གནས་སུ་མཛད་ཅིང་། ཕྱག་པར་དུ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཐང་སྟོང་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༤༣༠)ལོར་སྒྲུབ་གནས་ལྷུན་གྲུབ་བདེ་འདི་ཉིད་དུ་མཆོད་ཁང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་ཡུན་རིང་བཞུགས། སྨན་རྒྱལ་མི་ཡི་རྣམ་གར་སྐྱེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་གྱིས་ཞབས་བཅགས་ཏེ་སྨན་གྱི་རི་བོའི་གཟིགས་སྣང་བཅས་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པ་བྱུང་བར་བརྟེན། དེ་སྔོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་འབྲས་སྤུངས་སུ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་རྒྱབ་མར་ཉེ་ཤར་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སློབ་དཔོན་དང་། བྱང་དོས་པ་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་ནས་དོ་དམ་བྱེད་པའི་གསོ་རིག་འགྲོ་ཕན་གླིང་གསར་འཛུགས། དེ་བཞིན་གཞིས་རྩེ་བསམ་འགྲུབ་རྩེར་ཚ་རོང་པས་དོ་དམ་བྱེད་པའི་གསོ་རིག་དྲང་སྲོང་འདུས་པའི་གླིང་། རྗེ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཏུ་བྱུང་ངོས་པ་དང་དར་མོ་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་དོ་དམ་བྱེད་པའི་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཅིག་བཅས་འཛུགས་གནང་མཛད་ཀྱང་ཡུན་རིང་གནས་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔ་འཁོར་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(༡༦༩༦)ལོར་སྨན་པའི་སློབ་གྲྭ་ལྕགས་རི་བཻཌཱུརྻ་ལྷ་ན་ངོ་མཚར་འགྲོ་ཕན་རིག་བྱེད་གླིང་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་མཛད་ཅིང་། གསོ་རིག་གི་ལག་ལེན་སློབ་རྒྱུད་འཕེལ་རྒྱས་འབྱུང་སྐད་ས་གནས་ཀྱི་རིས་མེད་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་གྲྭ་སློབ་གོ་འཕེར་རེ་གཏན་འཛུགས་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་ཕྱིག་དང་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ། གྲུ་རྒྱུན་འཛུགས་ཐོབས་ཀྱི་དགོན་དེབ་ཕྱག་དམ་འབྱར་མ། གྲྭ་ཚང་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞིར་འཚོ་རྟེན་ཆོས་གཞིས་དང་། དེའི་འབྱེད་ཁྲ། ཞི་བམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཕྱག་དམ་འབྱར་མའི་གཏན་ཚིག་ཁག་བཅས་མ་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་རྣམས་འདོག་གནང་མཛད། སློབ་ཕྲུའི་སློབ་དཔོན་དུ་དར་མོ་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་དང་། འཕྲུམ་པ་དགེ་སློང་བློ་བཟང་དག་དབང་གཉིས་བསྐོ་གཞག་བསྩལ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་གསོ་རིག་གི་སྐོར་ལ《རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་བཻཌཱུརྻ་སྔོན་པོ》དང་། 《མན་ངག་ལྷན་ཐབས་དུས་མིན་འཆི་ཞགས་གཅོད་པའི་རལ་གྲི》 《གསོ་རིག་ཁོག་འབུགས་དྲང་སྲོང་དགྱེས་པའི་དགའ་སྟོན》 《རྩིས་གཞུང་བཻཌཱུརྻ་དཀར་པོ》 《ཞེ་དཀར་གཡའ་སེལ》ལ་སོགས་པ་རིག་གནས་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ཊཱི་ཀ་ཅིག་ཕྱགས་རྩོམ་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་དཔེ་འཛུགས་པ་གནང་ཡོད་ཅིང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་གཡུ་ཐོག་སྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་མཛད་པའི《རྒྱུད་བཞིའི་མ་ཕྱི་ནང་གསལ་མེའི་བྱང་ཕོག་ཤུས་ཐོག་གི་རྩ་འགྲེལ》ལས་ཁོང་སྨན་མཁས་དབང་ཟང་ཏེ་དཔལ་ལྡན་མཆོག་བྱེད་དང་། བྱང་བྱུར་རྣམ་གཉིས

སོགས་ཀྱི་དཔེ་རིས་ཇོན་པའི་སྨན་ཐང་རེ་ཟུར་ཡོད་པ……
གཞིར་དཔྱད་སྨན་གཞུང་སློབ་ཁྲིད་ཐོག་ལག་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་
ཇོན་ངེས་བཞིན་པའི་ཆེས་ཆ་ཚང་བ་དང་། ཆེས་གཞུང……
དོན་ཚང་བའི་སྨན་ཐང་ཆེན་ཁྲ་ངོ་གྲངས་དོན་དགུ་དང་།
ཟླ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐང་ཀ་གཅིག་བཅས་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་གསར……
བསྐྲུན་མཛད་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེར་ཀློ་སྨིད་རིན་པོ་ཆེ
སྐུ་དངོས་ཀྱི་དགོངས་དཔྱད་ལྟར། ལྷ་བྲིས་པ་རི་མོ་མཁས
ཅན་སྟོ་ཐག་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་ཅན་ལ་ཐུགས་བསྐོད……
བསྐུལ་བ་གཞིར་བཟུང་ཕྱང་ལོག་ཕྱི་ནང་གི་རི་མོ་ཇི་བཞིན
བྲིས་པའི་ཐང་ཀ་གཅིག་བྲིས་ནས་སློབ་གཞིའི་དཔེ་རིས……
ཡོངས་རྫོགས་འཛོམ་གནང་མཛད་པ་མ་ཟད། རབ་བྱུང……
བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོའི་ཟླ༥ཚེས༢༥ལ་ཀློ
སྨིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་དངོས་སློབ་གྲྭའི་ཚོགས་དབུས་སུ
ཕེབས་ནས་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལུང་གནང་སྐབས་རྣང་འཚོ
དར་སོ་བའི་སློབ་འཁོར་ཀུང་ཞུ་བར་བཅར་མཁན་མང་བ
དང་། ལུགས་དེ་རིག་བྱེད་གླིང་སྨན་ཕྲ་ངག་དཔང་རྒྱ……
མཚོས་གསོ་རིག་རྩ་རྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་དང་། བཤད་རྒྱུད
ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། མན་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་དང་གཉིས་དང་།
ལེའུ་དོན་ལྔ་པ། ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཞི་པ་དང་ཉེར་བདུན་པ།
མཇུག་དོན་ཤོག་བུ་གཉིས་རྣམས་ཀློ་སྨིད་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ……
དངོས་ཀྱིས་རྒྱུགས་བཞེས་མཛད་པ་སོགས་ཟླ་ན་མེད་པའི……
དགོངས་བཞེད་ཟབ་མོའི་ཐོག་སྣང་ཕྱིན་མཁན་སློབ་ཡོངས
ནས་བྱེད་པོར་གཙོ་བོ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་།
སྨན་བཅོས་ལག་ལེན་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད
སྣང་རྒྱང་སྤྱོད་གཡིངས་སུ་མ་སོང་བར་དོ་དམ་ལ་ཤུགས……
སྟོན་ཆེན་པོས་ཀུར་བརྩོན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་སློབ་ཁྲིད་རྣམ
པ་ཐོན་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཟབ་དོན་བསྐུལ་བར་བརྟེན
དགེ་སློབ་ཚང་མས་སྤྲོ་སེར་དང་ལེན་ཞུས་པའི་སྙིང་པོར……
ཐོག་མར་སྨན་ཤུ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོས་ཀློ་སྨིད་རིན་པོ་ཆེར
རྒྱུགས་འབུལ་ཞུས་རྗེས་སློབ་གྲྭའི་ཚོགས་གཞུང་དུ་འདང་རྒྱུད
བཞི་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུགས་འབུལ་ཞུས་པ་དང་། དེ་རྗེས……
ལུགས་རི་སྨན་གྲུ་གྲགས་རྒྱལ་གྱིང་པ་སངས་རྒྱས་གྲིད་སྨྲ……

ཀྱིས་གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ཚང་རྒྱུགས་འབུལ་ཞུས་གནང……
ཞིང་གོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐུའི་ལྷ་སྨན་པ་ཞབས་ཞུ་དང་།
གདན་ས་གསུམ་ལ་སྨན་སྦྱིན་པ་རེ་གཏོང་བ། ལྷག་པར……
ཚད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མང་པོ་ཐོན་ནས་གསོ་རིག་གི་བསྟན……
པའི་མིག་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་མཚུངས་དུས་སྐབས་དེ་
དག་གི་ཡུལ་མས་སུ་མདོ་སྨད་ཁྱུང་ཤར་ཁུལ་དང་སོག་ཡུལ་
སོགས་ལ་ཡང་བོད་སྨན་གྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཁྱབ་གདལ་དུ……
ཕྱིན་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ཕྱི་སོག་སྐྱབས་མགོན་ཁལ་ཁ་རྗེ……
བཙུན་དམ་པའི་ལྷ་སྨན་དུ་ཞུགས་རི་སྨན་པ་བློ་བཟང་ཆོས་
འཕེལ་དང་སྐལ་བཟང་ཡར་འཕེལ་སོགས་སྤྱི་རྗེས་མཁས་པ་
མང་པོ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གོང་མའི་
དབུ་བླ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་བླ་སྨན་དུ་ཞུགས་རི་སྨན་པ་
ཁྲ་བླ་མ་འདམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་གཏོང་གནང་མཛད་པ།
རྗེས་སུ་ཁྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ……
མཚོས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ
ཕྲེང་གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་།
མཆོ་སྔོན་གྱི་བསྟན་འཛིན་ཚིང་ཁང་གཉིས་ནས་རི་ཞུས་ལྟར
ལུགས་རི་སྨན་པ་གཙང་སྨན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་ཞུ་བ་བཀྲ……
ཤིས་འཁྱིལ་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་དུ་གཏོང་གནང……
མཛད་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལུགས་པོ……
རིར་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་དེར་གཡུ་ཐོག……
ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྐུ་ཐང་ཞིག་བཀྲམས་ཡོད་པ་ནས་སྐྱོ……
ཤུར་དུ་རང་འགུལ་གྱིས་ལྷུང་བས་སྨན་པ་གྲུ་ཚང་ཐུག……
འདེབས་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དགོངས་ནས་ནང་རྟེན་ལ་ཞུས་
གནང་བ་དེ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ད་ལྟའང……
མཇལ་རྒྱུར་བཞུགས་འདུག་ལགས། སློབ་གཉེར་བྱེད……
ཕྱོགས་ཐད་དྲུ་ལའི་བླ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཞིབ་ཅིང་
ལྷ་བར་གཏན་འབེབས་གནང་བ་རྣམས་འདིར་ཡིག་ཆོགས
ཆེ་བས་བཀོད་མེད། ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་སུ་ཅི་བབས……
སྨན་བསྒྱུར་ཞུས་ནས་བཀའ་འགྲོལ་ཟུང་མཚམས་སློབ་གྲྭའི
སྒྲིགས་ཞུགས་བྱས་ཚོག དེ་གའི་ཉིན་སྦྱོང་གནས་དང་རྩ……
བའི་སློབ་འཁྲིད་དགེ་རྒན་ཐོབ་ཁུངས་དེར་འབབ་དགོས……

བྱས། དེས་རྒྱུན་དུ་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དང་། བསླབ་པ……
སློབ་གཉེར། འཚོ་བའི་འགན་སྲུང་བཅས་ཀྱི་དོ་དམ་ལག
བསྟར་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཐོབ་ཁུངས་གཞིས་དགོན་གྱིས་ཀུང……
འཚོ་གོས་ལ་བལྟ་སྐྱོང་དགོས་པ་བཅས་དང་། དོ་བདག……
ནས་ཀུང་དགེ་རྒན་གྱི་ངག་བཀོད་དང་ལེན་ཐོག་རྒྱུན་ཚོགས་
དང་ཆོས་ར་རྩོགས་རྒྱ། ཕྱག་བདེ་གཞོན་ཁྲལ་གྱི་རིགས……
སྒྲིག་ཁྲིམས་སྒྲི་མཚུངས་འབྲུས་སྐོར་མེད་པ་དང་། རང……
འཁྲིའི་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་བརྩོན་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་སྨན་ལྷ……
གཙོ་གྱུར་གྱི་སློབ་ཕྲུའི་འདོན་ཆོས་རྣམས་ལ་དག་སྦྱོར་ཚོགས……
རྒྱུགས་ཞེངས་གཉིས་འབུལ་རྒྱུ་དང་། དེ་རྗེས་དཔལ་ལྡན་
གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་གསོལ་འདེབས་དང་། རྒྱུད
བཞི་ཆ་ཚང་ཐོན་ན་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཟིགས་བཟོས……
གཟེངས་བསྟོད་གནང་སྲོལ་འདུག་པ་དང་། རྩ་རྒྱུད།
བཤད་རྒྱུད། ཕྱི་མ་རྒྱུད་བཅས་རྒྱུད་གསུམ་པོ་ཉི་ངེས་པར་
དུ་གསལ་དག་འཁྱེར་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་རྒྱུགས་འབུལ་ཐུབ་
པ་མ་བྱུང་ན་སློབ་གྲྭར་གནས་ཐབས་མེད་ལ་དེ་ཡང་ལོ་དགུ
སོང་མཚམས་བརྗེ་ལེན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། སྨན་གཞུང་རྒྱུགས་
འབུལ་ཞུ་སྲོལ་ནི་གྲྭ་སའི་དགེ་བཤེས་མཚན་རྟགས་གཏོང་
བའི་ལམ་སྲོལ་ལྟར་མང་ཇ་ཉིན་འཁྱོངས་གཟབ་ལེགས་དང་
ཐུག་པ་མེད་བཏགས་འབུལ་དགོས། ཐ་དུས་ལུགས་པོ་རིར
རྒྱུད་བཞི་ཆ་ཚང་ཚོགས་རྒྱུགས་འབུལ་མཁན་བྱུང་ཡོད་པ……
དེར་མཁན་པོའི་གདན་ཐོབ་གནང་ཞིང་། རྒྱུད་བཞི་མཁན་
པོ་ཞུ་བའི་འདུ་སྒོ་ཡང་མཛལ་རྒྱ་ཡོད་ལགས། སྨན་གཞུང་
མ་ཐོན་པར་དགེ་ཕྱུག་རྣམས་སོ་སོའི་དགེ་རྒན་སར་བསྡད་
དེ་དགེ་རྒན་གྱི་ཞུ་ཐོ་གང་ཅིར་ངག་བཀོད་དང་ལེན་ཐོག……
ཉིན་ལྟར་དགེ་རྒན་ནས་སློབ་ཁྲིད་གནང་བའི་དཔེ་ཆ་ཐོ……
འཛིན་བྱས་ནས་ངག་རྒྱུགས་འབུལ་དགོས་པ་དང་དགོང་དུ
ས་སྲོས་ཐོག་དགེ་བསྐོས་ནས་སྐྱོར་ཟུའི་འཁར་ཟ་བཟུང……
འཕྲུལ་ཤག་སོ་སོའི་སྐྱ་ཁར་དོན་ནས་ཆ་ཚོད་གཅིག་གཉིས
ཙམ་རིང་བློ་འཛིན་ངག་སྐྱོར་བྱེད་དགོས། གཞོན་ཁྲལ་དེ་
སྨན་འབུར་འགྲོ་རྒྱུ་སྟེ། ཁ་དྲུག་མ་སླེབས་གོང་ཕྱི་ཡང་ཀུ
དང་། སྤྱད་དཀར་ཤེ་ཏོག ཕྱི་སྤྱད་སོགས་དུས་བཏུ……

དགོས་རིགས་འཐུ་བར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཟླ་བ་བཞི……
པའི་ནང་ལེ་བའི་མེ་ཏོག་དང་། དྲ་ཤེལ་མེ་ཏོག ཨུག་ཆོས་
དཀར་པོའི་མེ་ཏོག་སོགས་འཐུ་བ། ཟླ་བ་ལྔ་པར་པར་པ་ཏ་
ལ་སོགས་ཀྱང་སྨན་འཐུ་བོས་རྣམས་དང་། ཟླ་མཇུག་ཏུ……
ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་འཐུ་བར་འགྲོ་དགོས། ཟླ་བ་བདུན་པའི……
ཆེས་ཤར་ནས་ཐག་ཡེར་པར་སྨན་འཐུ་ཆེན་མོར་སྲིད་སྐྱོང་
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ངོ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལྟར་དགེ་རྒན……
བགྲེས་སོང་དང་ཡོན་རྒྱུང་བ་ལྷུན། དེ་བྱིངས་ཚོགས……
ཡོངས་ནས་སྤོ་སྨན་འཐུ་བ་དང་ངོས་འཛིན་སློབ་ཁྲིད་ཟུང་
འབྲེལ་བྱས་ནས་ལྷ་ཁྲལ་དོག་བདེ་ནས་ཐག་ཡེར་པ་ཚུན་གྱི་
རི་རྒྱུད་གང་སར་ས་གནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་སྨན་སྣ་
ན་ཚང་འཛོམས་པོ་ཡོད། སྨན་འཐུར་ཐོན་པ་ནས་གཟིམ་
ཤལ་ལ་བཞུགས་རིང་རྩན་ལ་སྨན་སློབ་རྣམས་ནས་དགེ་རྒན་
ལས་སྔ་ཚང་མར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ནས་སློབ་ཁྲིད་ཐུས་ཚོག
གཟིམ་ཤལ་ཕར་བརྒྱབ་ནས་ལས་སྣེ་རྣམ་པར་རྒྱུགས་ཚད……
བཞེས་རྒྱུའི་སྨན་ངོ་གྲུ་སྒྲིག་གནང་གི་ཡོད། ཚེས་༡༥ཉིན་ཇོན་སྨར་ཁྲལ་སྒྲིག
སྐབས་མི་ཚོ་ས་ཡང་གྲུངས་ལ་གཞིགས་པའི་གཟིགས……
བཟོས་གནང་རྒྱུ། ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་སྨན
གཉེར་ནས་བཀོད་སྒྲིག་གིས་གཞོན་ཁྲལ་རྣམས་ལོ་འཁོར……
སྨན་བཏང་གི་ཤ་སྒྲིག་སྨན་གད་རྒྱག་པ་དང་བགས་པ་བཤུ
བ་སོགས་ལས་སྣོན་བྱེད་སྔོ་གང་ཅི་འབྲུས་ཚང་བྱས་ནས……
ཆབས་ཅིག་སྨན་ཁྲིག་རྣམས་ཞེར་ལ་ངོས་འཛིན་ཡོད་གི་ཡོད
ལགས་པ་དང་། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་ལོ་འཁོར་སྨན……
བཏང་ཆེ་མོ་ཉིན་བདུན་བརྒྱད་སྐོར་ལ་ཚོགས་ཡོངས་ཞིབས་
དགོས། དེའི་ནང་ནས་དགེ་རྒན་ལས་སྔ་དང་སྨན་པ……
བགྲེས་པ་སྨན་སྦྱིན་ཐོན་པ་ཡན་ནས་རང་སོ་སོའི་སྨན་སྦྱོར་
གྱི་སྦྱོར་དེབ་བསྟམས་ནས་སྦྱོར་ཚད་གོ་ལྟར་གྱིས་ཕྲན་འོང་
ཐོག་ཉམས་སྦྱོང་གསུངས་ནས་སྨན་སྦྱོར་གནང་བ་དང་།
དེ་འོག་ཚང་མས་སྨན་གྱི་འདུལ་སྦྱོང་དང་བཏུང་བཏར་བྱས་

ནས་བཏུང་ས་གཏུན་ཀོང་ལྷ་ཡོད་པས་བཏུངས་ས་རེར་མི་གསུམ་རེ་ཡོད་པ་གདུན་ཀོང་ཕན་རྩུན་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་པ་དང་། སྨན་སྦྱོར་སྣེ་རེ་ཚར་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་དགུར་ཚད་ལྡན་བཀྱབ་བསྡུན་སློབ་དམངས་ནན་པས་འགོ་གཞུང་བསྐུལ་གྱིས་སྨན་རྒྱས་སྦྱོར་དགོས་པ་དང་། སྨན་སྲུད་ནས་ལྷ་ལྡན་སྨན་ལས་ཆེན་མོའི་སྨན་ལུག་བཅུད་དགོས། སྨན་བཏུངས་པས་ཀ་ཚར་བའི་ཁ་ཏུང་སོག་སྣེ་དེ་གདུན་ཀོང་ས་མོའི་གུང་ལེབས་སུ་འབྱར་ནས་མང་ཤུང་བལྟས་བྱེད་པ་དེས། ལས་ཀའི་ནུས་ཤུགས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་འགན་སྲུང་ཕུལ་གྱི་ཡོད། གོང་གསལ་སྨན་སྣ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་སྐོར་ཡོད་པ་དེ་དག་ནད་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞིའི་གཉེན་པོ་གཅིག་འདུས་སུ་གྱུར་པ་ལུས་ཅན་ཡན་པདེའི་གནས་ལ་ཆེད་དུ་སྨན་པ་སོགས་དགེ་མཚན་མིན་ཏུ་ཆེ་བར་མངོན་ནོ། །

ལྕགས་པོ་རི་ཞེའུ་ཧྲུ་ཡི་རྗེ་བཀོས། ལྕགས་པོ་རིའི་རི་ག་ཤམ་གྱི་ནུབ་ངོས་བྲག་ཕེབས་སུ་སངས་རྒྱས་མི་འཁྲུགས་པའི་སྐུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་གཙོས་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་བཀོས་པ་དེ་ཚོ་ནི་ཐོག་མ་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྫོ་རིང་པ་རྗེ་ཏས་ཡོན་སྦྱར་ནས་བཞེངས་པད་དང་། ལྷ་སའི་གྲོང་མི་འདས་གྲོངས་སུ་སོང་བའི་སྐྱེས་རྟགས་བཞེངས་མི་ཐུབ་མཁན་ཡིན་ན་དེ་ཡར་སྐུ་དཀར་སྒྲོན་ན་འཛུམ་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པར་གྲགས་ཐུང་། ཕྱིས་རྗེ་བཀོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་དག་ལ་ཆོན་གཏོང་སྐབས་ཆོན་གསོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྗེ་བཀོས་སྐུ་བརྙན་གཙོ་བོ་དེའི་གཡས་སུ་གདངས་རི་ར་བས་བསྐོར་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་བཅད་ཨོཾ་ཡོ་ཀ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཚིགས་རྐང་གསུམ་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཡི་ཞེས་གསལ་བར་དཔྱད་ན་རྗེ་བཀོས་དེ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་རྗེ་རིང་པ་རྗེ་ཏས་ཡོན་སྦྱར་ནས་བཀོས་ཟེར་བ་དེ་བདེན་པར་སེམས།

ལྕགས་པོ་རིའི་སྨན་རྒྱ། ལྕགས་པོ་རིའི་རི་འདབས་ཀྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྨན་རྒྱ་ཞེས་རྒྱ་མིག་རྫ་རྩིག་གི་ལྕགས་རི་སེར་པོ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་དྲ་ལའི་བླ་མའི་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་ཆུ་ལེན་ས་ཡིན་པ་དེའི་ལྕགས་རིའི་རྒྱལ་སྐོར་སྒོ་ལྕགས་བརྒྱབ་པའི་རྡེ་མིག་དེ་རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་ཆབ་བསྐུ་བས་ཉར་ནས་ཤི་གཞན་ར་བ་དེའི་ནང་འགྲོ་མི་ཆོག ཆུ་མིག་དེའི་ཆུ་ལྕགས་རིའི་ནང་ནས་རྒྱ་རྗོའི་ཡུར་བུ་ཞིག་བརྒྱུད་ལྕགས་རིའི་བྱང་གི་འོག་ནས་ཕྱིར་དོན་འགྲོ་ས་དེར་ཆུ་ལེན་མཁན་དང་ཁྲུས་རྒྱག་མཁན་སོགས་ཡོད། དེ་བཞིན་ལྕགས་པོ་རིའི་ཤར་ངོས་བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་གི་འགྲམ་གྱི་བྲག་འོག་ཏུ་ཆུ་མིག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་སྔ་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་གྱི་ཞོལ་པ་བ་ཁག་ཅིག དང་བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་ཏུ་གནས་སྡོད་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་ལེན་ས་ཡིན་པ་དེའི་ཤུལ་ད་ལྟའང་ཡོད།

ལྕགས་སྒྲགས་པ། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་གནས་སྡོད་ལྕགས་སྒྲགས་པ་ཞེས་པའི་མི་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག

ལྕགས་དམར་སྐམ་གཟན། ལྕགས་དམར་པོ་སྐམ་པས་བཟུང་ནས་རང་གི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་བཟོ་དབྱིབས་བཏོན་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཀུ་ཡོག་རིགས་དང་དགེ་ཕྲུག་སོགས་ལའང་དེ་དང་མཐུན་པར་སློབ་གསོ་དང་སྒྲིན་བཟོད་བྱས་པ།

ལྕགས་བཟོ། ལྕགས་བཞུ་བརྡུལ་བྱས་ཏེ་དངོས་རིགས་སྣ་ཚོགས་བཟོ་བ་དང་། ཚགས་རྒྱག་པ། ཞུགས་སུ་བླུགས་པ། བྱི་མ་བཟོ་བ། ལྕགས་སྦྱུད་འཛིན་པ། མཉམ་སྦྲེལ་ཁྲི་ལྕགས་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ལ་ཟེར། བོད་ཀྱི་ལྕགས་བཟོའི་ལག་རྩལ་ནི་ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁག་གི་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་གཡས་གཡོན་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་དུས་སུ་གྲི་བཟོ་བ་ལ་མཁས་པ་ཟེམ་པོ་སྦྱིན་དགུ་ཟེར་བ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཚོས་བརྡུངས་པའི་གྲི་ལ་དགུ་ཟི་ཟེར་བའི་མིང་ཐོགས་པ་དང་། དེ་དུས་སྐར་ཁམས་སུ་ལྕགས་ཀྱི་ཁྲབ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་དར་ནས་གྲི་གུམ་བཙན་པོས་སྦྱིན་པའི་ཁྲབ་ཀུང་སྐར་ཁམས་ནས་བླངས་ཞེས་གསལ་ཞིང་། 《ཐང་དེབ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པའི་ནང་། བོད་ཀྱི་ཁྲབ་ནི་མིག་གཉིས་མ་གཏོགས་ལུས་པོ་ཡོངས་རྫོགས་ཁེབས་ཐུབ་པ་དང་མདའ་གྱི་རྣོན་པོས་ཀྱང་ཆོད་དཀའ་བའི་བཙན་པོ་ཡོད་ཅེས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་དམག་དཔོན་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་ལྕགས་ཀྱི་བྱང་བུའི་ཡི་གེ་གནང་བ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། (ཐང་དེབ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས)ཟེར་བའི་ནང་འཁོད་དོན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས(སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འགོར)དབྱིང་དང་ཡིལ་ཟེར་བའི་ས་ཆར་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐོག་བོད་དམག་གིས་ལྕགས་ཟམ་བརྩིགས་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་ཁྲི་ཟེར་བའི་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ལྕགས་ཀྱི་ཀ་བ་རིང་པོ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེའི་ཐོག་སྐབས་དེའི་དམག་དོན་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བོད་ཡིག་བཀོས་ཡོད་པ་བཅས་གསལ་བ་དེ་ལ་བལྟས་ན་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ཤི་དང་ཁྲབ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འགོར་སླེབས་དུས་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་པའི་ལག་རྩལ་ཤེས་ཟིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། ལྕགས་ཁྲབ་དང་ལྕགས་ཟམ་བཟོ་རྒྱུ་ནི་སྦྱོར་བརྟང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་བྱད་བཟོ་རྒྱུ་ལས་ཏ་ཅང་དཀའ་ཞིང་། ལག་རྩལ་ཆུ་ཚད་མཐོ་པོ་མེད་ན་བཟོ་མི་ཐུབ་པ་དང་། ལྕགས་ཁྲབ་དང་ལྕགས་ཟམ་བཟོ་ཐུབ་ན་སྦྱོར་བཏང་གི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་བྱད་བཟོ་ཐུབ་པ་ནི་སྨོས་མི་དགོས། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ནས་ཐོན་པ་བརྒྱབ་ནས་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཏེ། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱི་བར་བོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཐོག་གཉེར་ལྕགས་བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པ་དེས་ལྕགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་བྱད་བཟོ་མ་ཤེས་པ་དང་། ལྕགས་བཟོའི་ལག་རྩལ་མཛོ་པོ་མེད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཐོག་ལྕགས་བཟོའི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་བྱད་བེད་སྤྱོད་མ་བཏང་བ་ནི་མཁྲིགས་ཤིང་(ཕེར་དོ་ཤིང་སོགས)ཀྱིས་བཟོས་པའི་ཐོང་གཤོལ་དེས་ལྕགས་ཀྱི་ཐོང་གཤོལ་དང་འདྲ་བའི་ནུས་པ་ཐོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ལྕགས་ཀྱི་ཐོང་གཤོལ་ལས་མ་གནས་ཆུང་བ་དང་། སྟབས་བདེ་བ། ལྕགས་བཟོ་བ་མེད་ཀྱང་ཤིང་བཟོ་སྦྱོར་བཏང་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བཟོ་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕག (1417)ལོར་གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་ལ་སླེབས་སྐབས། ཁོང་གིས་བཀོད་འདོམས་དང་ཆུ་ཚ་འདོན་ཐེལ་གནང་ནས་ལྷ་སའི་མདུན་སྐྱིད་ཆུའི་ལྕགས་ཟམ(དེང་སང་གི་ཟམ་པ་གསར་པ་ཡོད་ས)ཐོག་མར་བཙུགས་པ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་ལ་མ་སེབས་བར་སྟོད་ཡུལ། ལྷ་རྩེ། སྙེ་ཁ་འོན། འཕན་པོ་བྲག་རལ། ཤར་གྲུ་ཁ། འབྲི་གུང་ཞུ། ལྕགས་ཟམ་ཆུ་བོ་རི། རྩེ་རྒྱ་ཁ། འབྲི་རྒྱ། ཉང་རྒྱ། དར་རྩེ་མདོ་སོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་ཆར་ཁྲིན་བསྡོམས་ལྕགས་ཟམ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཙུགས་པའི་ཐ་མ་སྤྲུ་གཤེགས་ཁར་རྡོ་ཁའི་ཉ་མགོ་གྲུ་ཁའི་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་གནང་མཛད། ལྕགས་ཟམ་རྣམས་ཀྱི་ལྕགས་ཐག་སྦོམ་ཚད་སྲུ་གུ་སོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ལག་ངར་གྱི་ཕྲ་སྦོམ་དང་མཉམ་པ་ཤ་སྟག་ཡོད་ལ། ལྕགས་ཟམ་གྱི་བཟོ་པ་སོ་སོའི་མིང་མང་པོ་ཞིག(ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར)ནང་གསལ་བས་ཐམས་ཅད་བོད་རིགས་བཟོ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་དུ་བཞེངས་སྐབས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་ལྕགས་བཟོ་མཁས་པ་མང་པོ་བསྡུས་པའི་ནང་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་འདུག་པ་སྟེ། རིམ་པ་དང་པོ་དཔུ་མཛད(དཔོན་ཚང་པ་སོགས)མི་གསུམ། བྱིངས་དང་དཀྱུས་གྲས(གྲ་སྤྱི་ཐོང་དཀར་བ་སོགས)མི་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ཡོད།

ལྕགས་བཟོ་མཁས་ཅན་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ(? —1855)ནི་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ལྕགས་བཟོ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ལོ་ན་གཞོན་དུས་རྗེ་དྲུང་སྨན་གྲོང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་དར་གྱི་གཡོག་པོ་ཡིན་ཞིང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ཉིན་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྗེ་པོ་བྲང་གི་རྟིག་རྒྱབ་ཏུ་གཅིན་པ་བཏང་སྐབས་མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོ་བསྟན་པ་དར་

རྒྱལ(ཆེ་མོ་ཡ་ར་དཀར་པོ་ཟེར)གྱིས་ཉེས་འཛུགས་རྩད་ཞིང་བྱས་རྗེས་སྲིད་བདག་སྟོན་གྲོང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་དར་ལ……དཏུལ་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་བཏང་བ་དང་། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ཤ་བཞི་སློག་འཕྲུལ་བཟོ་གྲྭ་ཆེ་གང་ལྷགས་བཟོ(བོད་སྙིང་པའི་དུས་ལྕགས་བཟོ་བ་རིགས་མི་གཙང་བར་རྩིས་ཏེ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད)བྱེད་དགོས་རྒྱུའི་ཉེས་ཆད་བཏང་སྐབས་ཁོང་གིས་དགེ་རྒན་གྱི་ས་ནས་ལག་རྩལ་ཏུར་ཐག……སྤྲོད་ཤེས་ཐུབ་པ་མ་ཟད། རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་རིག་པ……བཏང་སྟེ་ལྕགས་ཆས་འགའ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ……དཔེར་ན་བོད་བཟོའི་སྒོ་ལྕགས་ཆུང་ཆུང་གཅིག་ལ་ལྡེ་མིག་སྒྲིགས་གཉིས་ནས་རྒྱ་དགོས་པ་ཞིག་བཟོས་པར་མང་ཚོགས་གྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་མི་མདའ(དཔྱིན་མདའ་ཁ་ལྷམ་དང་འདྲ་བ)གསར་བཟོ་ཆོད་བཅུ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་ཀའི་ནང་དུ་ཞུགས……དགོས་པའི་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ལས་ཀ་གཙོ་གཉེར་ཁག་གི་ལས་འགན་བླངས་སྐབས་ལོ་རབས……བཞི་བཅུ་པའི་ནང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཁོང་ལ……ལྕགས་བཟོ་ལས་ཆེན་པའི་གོ་མིང་སྤྲད། རྗེ་ས་བ་ཆོས་ཀྱི……བཞིའི་ཚེ་མོ་ལས་ཆེན་པ་ཞིས་འབོད།

ལྕགས་རི་ནག་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང……(མངོན་པ་མཛོད)ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། འཇིག་རྟེན་འདིའི……སྐམ་སའི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐམ་ས་ཡོངས་རྫོགས་ལས་ཐུབ་ཁ་ཤས་གྱིས་ཆེ་བའི་བ་ཚྭ་ཅན་གྱི་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཡི་ཡང་ཕྱི་རོལ་དུ་རྒྱ་ལྕགས་ལས་གྲུབ་པའི་རི་ནག……པོས་མཐའ་ནས་ལྕགས་རིའི་ཚུལ་དུ་བསྐོར་ནས་ཡོད་པ་དེ……ལ་ཕྱིའི་ལྕགས་རི་ནག་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་བཤད།

ལྕགས་རི་རིང་མོ། དེ་སྔ་བོད་སྐད་ནང་ཁ་རྒྱན་དུ་རྒྱ་ནག་ལྕགས་རི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་ཁྲིན་ཆེའུ་ཀྲན་གོའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་བདུན་ཚུན་འགོག་ཆེད་ཁག་སོ་སོས་ས་བབ་འགག་གནད་ཆེ་སར་ལྕགས་རི་རིང་པོ་བརྩིགས་ཤིང་། རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚགས(ཙོའོ་ཀྲོན)(左传)ནང་མི་ཀུང(僖公)ལོ་བཞི་པ(སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ༦༥༦)ལོར……ཁྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ(楚国)ཀྱིས་ལྕགས་རི་བརྩིགས་ཚུལ་འཁོད་པ་དེ་ནི་ལྕགས་རི་རིང་པོའི་སྐོར་ཡིག་ཐོག་ལོ་རྒྱུས་སྔ་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཀྲན་གོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆི(齐)དང་། ཁྲུའུ(楚) ཝུས(魏) ཡན(燕) ཀྲའོ(赵) ཆིན(秦) ཀྲུང་ཧྲན(中山)སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ལྷ……རྗེས་སུ་བཟོ་སྐྲུན་བྱས། ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་རྒྱལ་ཕྲན་ཚན་པ་དྲུག་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་གཅིག་སྒྱུར་བྱས་རྗེས་བྱང་ཕྱོགས……ཤུང་ནུའུ་སྡེ་དྲག་གི་བཙན་འཛུལ་འགོག་ཆེད་སྤྱི་ལོའི་སྔོན……གི་༢༡༤ལོར་ཆིན་དང་། ཀྲའོ། ཡན་བཅས་རྒྱལ་ཕྲན……གསུམ་གྱི་བྱང་མཐའི་ལྕགས་རི་རིང་པོ་རྣམས་ཉམས་གསོ……བྱས་ནས་ཁྲོན་སུ་གཅིག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་དེ་ནུབ་ལིན་ཀྲའོ(ད་ལྟའི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་མིན་ཀྲོང)ནས་བྱང་ངོས་དབྱིན་ཧྲན(阴山)དང་། ཤར་ངོས་ལེའོ་ཏུང(辽东)བར་ལ་ལེ་དབར་ཁྲི་ཡི་ལྕགས་རི་རིང་པོ(万里长城)ཞེས་ད་ལྟའང་གྲུང་རྗེ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་རྗེས་ཧན་དང(汉)ཝུའེ་བྱང་མ། ཆི་བྱང་མ། ཀྲོའུ་བྱང་མ(北周) སུའེ(隋)སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཚང་མས་བྱང་ངོས་ཀྱི་སྤྱུགས་རིགས་སྦྱོ་འཚོའི་མི……རིགས་དང་ས་མཚམས་འབྲེལ་བར་ལྕགས་རི་རྒྱག་སྐྱོང་ཡོད་པ་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཏ་ཏན(鞑靼)དང་ཝ་ལ(瓦剌)རིགས་ཀྱི་བཙན་འཛུལ་འགོག་ཆེད་ཧུང་ཝུ(洪武)ནས་དབན་ལི(万历)བར་ཏེ་༡༣༦༨ལོ……ནས་༡༦༡༩ལོ་ཙམ་བར་ཁྲིན་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ནང་སྔ་རྗེས་སུ་ཉམས་གསོ་ཞིངས་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བྱས་ཏེ……ནུབ་ངོས་ཀན་སུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅྱ་ཡུང་ཀོན(嘉峪关)ནས་ཤར་ངོས་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧྲན་ཧའེ་ཀོན(山海关)བར་ཡོད་པ་དེར་པན་ཆང(边墙)ཞེས་ཟེར། ཤོན་ཧྭ(宣化)དང་ཏ་ཐུང(大同)གྲོང་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ངོས་ཏེ་ཀྲི……ལི(直隶)དང་ཧྲན་ཞི(山西)ཞིང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ས……མཚམས་སུ་ད་དུང་ལྕགས་རི་ནང་མ་ཡོད་པ་དེར་ཚེ……པན(次边)ཞེས་འབོད་པ་ཁྲོན་བསྡོམས་རིང་ཚད་སྤྱི་ལི……དྲུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ད་བར་སྲིད་ན……ལྟར་བཞིན་ཉམས་མེད་དུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། ལྕགས་རི……རིང་པོ་དེ་ནི་འཛིན་ཆགས་ཤིང་བསྐྲུན་སྟུག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བཟོ་སྐྲུན་ལྷུབས་པོ་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། (གོང་གསལ་ནང་དོན་རྣམས་རྒྱ་ཡིག་གི……ཚིག་མཛོད་ཆེ་མོའི(辞海)ཁྲང་ཁྲེན(长城)ཞེས་པའི……འགྲེལ་བཤད་གཞིར་བཟུང་བའོ)

ལྕགས་ལུགས་རྒྱས་དཔྱད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༧༡༡)ལོར་དེ་མོ་རྗེ་ཐོག་བུ……འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རྣ་ཁལ་ཞུ……ལག་གཏོང་རྩོགས་སྐོར་ལ་གསར་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས……པའི་རྩ་འཛིན།

ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན། མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཉེ་འདབས་གཡི་དགེའི་ཚར་གཏོགས་རྣ་སྦུག་ཅེས་པའི་གྲོང་དུ་ཡབ་ཁྱི་བ་ཅང་ཨེ་ཏར་དང་ཡུམ་སོ་བཟའ་ཐར་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་གྲངས་གསུམ་བཞེར་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་མི་ཤེས་པའི……ཚུལ་བཞེས། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་རྗེས་རིམ་གྱིས་གསུང་བགྲོས་བསླབས། དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། ཐང་རིང་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་བླ་མ་གོང་མ་གྲགས་པ……འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་རྗེས་བླ་མ……ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཞུན་ཆོགས་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི……དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བསྟན་འཛིན་ལེགས……བཤད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། ཡི་གེ་སྦྱོར་ཀློག་དང་ཆོས་དཔེ་བློ་འཛིན་གྱི་དབྱུ་ཚུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་ཕེབས་པ……ལྕགས་སྦྲང(༡༦༦༡)ལོར་དབུས་ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་ཕེབས། ཀུན་གཟིགས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་སྤྱན་སྔར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་ཞེས་པའི་མཚན་གནང་། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྒོ་མང་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་བློ……གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ……ཉེར་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༦༦༤)ལོར་རྒྱལ……མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱན་སྔར་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་གླིང་བསྟོད་དང་ལྟ་ས……སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཕྱག་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ……པར་གཙང་དུ་ཕེབས། ཤར་རྩེའི་མཁན་པོ་བློ་བཟང་པདྨ་ལ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། ཐུགས་པ……དཔོན་སློབ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལས་དབང་ལུང་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཞུས། ཐུགས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དང་དྲུང་པ་རྒྱལ་ཚབ་པ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ……གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ཆུ་ཕག(༡༦༨༣)ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཡོས(༡༦༨༧)ལོར་ཁྲི་ཆེན་སྐུ་འབུམ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཀྱི་མཛད་དེ་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། ས་འབྲུག(༡༦༨༨)ལོར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཆུ་བྱ(༡༦༩༣)ལོར་གོང་མ་ཁང་ཤིས……གདན་འདྲེན་ལྟར་སླར་ཡང་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། མ་ཕྱིན……བརྩེ་ནས་པའི་གཟི་བྱིན་གྱིས་གོང་མས་དབུ་བླར་བཀུར། དེ་ནས་ལོ་བཞི་ཙམ་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཞུགས་པ་དེ་འཇིགས་གསུམ་ཀྱི་དབང་དང་རྗེས་གནང་། ཁྲིད་ལུང་བཙས་གནང་བ……དང་། དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་འབོགས་པ……སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་མེ་གླང(༡༦༩༧)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ……གསེར་ཡིག་འབུལ་བར་དབུས་སུ་ཕེབས། ཕྱི་ལོར་བྱང……ལམ་བརྒྱུད་དེ་པེ་ཅིན་དུ་ཡོང་། གོང་མས་མཚོ་བདུན་དུ་ལྷ་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གསུམ……ཐམས་ཅད་རྗེ་འདི་ལ་གཏད། མེ་ཕྲི(༡༧༠༦)ལོར་གོང་མས་ཀྲུན་ཧྲིང་ཧྥུའུ་ཤན་བཀང་ཆི་དྲ་སྒོ་སྲིའི་ཡུང་དང……གསེར་ཐམ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་ལྕགས་སྟག……(༡༧༡༠)ལོར་དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་དུ་སོག……ཡུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ཡོངས་ལ་ཞབས་བཅགས་ཏེ་དམ་ཆོས་ཀྱི

བདུད་རྩི་ཞབས། བདུན་ཅུ་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༧༡༡)ལོར་སླར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། ཡུ་དུར་ཧིན་འཕྲུལ་སྙིང་པོའི་ཉི་ཀ བདེ་གཤེགས་དགོངས་རྒྱན། ཕྱིན་ཆད་སྐབས་སྐུར་དུ་འདུག ཁྲིད་བླ་མ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་སྐོར་སོགས་ཡོད་ལྷ་ཙམ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ(༡༧༡༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། མཚན་གཞན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་ཙོང་ཁ་བྱུང་གི་གྲོགས་མདོ་སྨད་ཡུལ་གྱི་ལང་གྲུ་རྩེ་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཐུབ་པ་སྔོ་རྩེའི་ཚར་གདོགས་པའི་འབྲོག་གནས་བྲག་དཀར་ཟེར་བའི་ཁྱུང་པར་ཡབ་ཆེ་གྲུ་ཚང་ས་ཀུ་རུ་བསྟན་འཛིན་དང་ཡུམ་ལྷ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ(༡༧༡༧)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཟུར་སྐུ་བླ་བྲང་དུ་ཕེབས། འཇམ་བཞད་འཛིགས་མེད་དཔང་པོས་ལྕང་སྐྱ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། རྩ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། སྐུ་གོང་མའི་སློབ་མ་ཡ་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་པའི་དྲུང་དུ་གཟབ་གཤར་གྱི་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ཚོགས་མེད་པར་བྱུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་། ཆོས་སྤྱོད་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རིམ་པ། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སྐབས་སོགས་འཕྲུལ་མཁའི་ཆོས་ཚན་པལ་ཆེ་བ་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་རྗེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་པར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་བཞེས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༧༢༤)ལོར་གོང་མ་གཡུང་ཙེང་གིས་གདན་དྲངས་ཏེ་ཟུང་ཀྲུ་ཞི་དགོན་པར་སྐུ་གོང་མའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིར་བཀོད། དེ་ནས་རྗེ་ཁྲི་ཆེན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། དཀའ་ཆེན་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས། ཡ་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་བཅས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་ཀུན་ལ་གསན་སྦྱོང་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྟོབས་པ་བརྙེས། དགུང་ལོ་དགུ་པའི་སྐབས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམིགས་རྣམ་གསོལ་འདེབས་ཚིགས་བཅད་མ་ཟུགས་རྩོམ་གྱི་ཐོག་མར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་ནས་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་དང་། དབང་ཆེན་གྱི་རིགས་མ་གཏོགས་གང་ཞུས་ཅི་དགར་བསྩལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པའི་རྟོད་པར་ཞུགས་ནས་རྩོད་པའི་སྟོབས་པ་འཛོམས་པར་མཛད། རྒྱ་དང་སོག་པོ་མན་ཇུ་བཅས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཀུང་ཐུགས་སུ་ཆུད། གོང་མས་རྗེ་འདི་ལ་ཐུགས་བརྩེད་གསེར་གྱི་བཀའ་ཤུང་དང་བཅས་སྐུ་གོང་མའི་དུས་བཞིན་བཀའ་ཧྲིང་ཕུའུ་ཤན་བཀང་ཆི་ཧྲ་ཐོ་སི་ཞེས་པོད་སྐད་དུ་ཐམས་བཅས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་ཅིས་གཟེངས་བསྟོད་དང་གསེར་སྨང་བརྒྱད་ཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ག ཐུགས་བཞེད་ཀྱི་གསེར་ཡིག་བཅས་ཕུལ། ཤིང་ཡོས(༡༧༣༥)ལོར་སྐྱབས་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མགར་ཐར་ནས་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་པར་ཕེབས། སྐྱབས་མཆོག་དེ་དང་ཁྲི་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་ཡབ་སྲས་ལས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་གསན། མེ་འབྲུག(༡༧༣༦)ལོའི་ཟླ་བཅུ་པར་གཙང་དུ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གནང་། ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། ལོ་དེར་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཆེན་ལུང་དང་མཇལ། གོང་མ་ཆེན་ལུང་ལ་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་མཛད་ར་བསྩལ་དང་། བོད་ཡིག་གཟབ་

གཤར་གྱི་འབྲི་ཀློག དག་ཡིག བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། བདེ་མཆོག་རིལ་བུ་ལྔ་ལྷའི་དབང་བཅས་རིམ་པར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྕགས་བྱ(༡༧༤༡)ལོའི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཤར་ནས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་ཚར་ཅོག་སོ་སྟ་བ་དུ་མ་དང་མཉམ་དུ་སོག་སྐད་དུ་སྒྱུར་འགོ་ཚུགས། ཕྱི་ལོ་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཕྱི་ཉིན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་སྟེ་པར་ཕུད་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོར་ཕུལ། བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༧༤༩)ལོར་རང་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། དགོན་ཆེན་སྐུ་འབུམ་དང་། དགོན་ལུང་། གསེར་ཁོག་གསུམ་ལ་གོང་མས་ཕུལ་བའི་རྫི་མེན་བསྐྱལ་ཞིང་། ཟབ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་རྒྱུ་ཆར་ཕབ་སྟེ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྤྲུལ་པའི་སྐུར་བསྙེན་རྫོགས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བསྐྱབས་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བཏགས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱིན་ནས་བོད་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་གསར་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་སླར་དབུས་སུ་ཕེབས། གོང་ས་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བརྩམས། ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༦༥)ལོར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲི་པ་མཛད་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འཛིན་གྲྭ་གསར་དུ་བཙུགས། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་ཁྲི་པ་དགོངས་ཞུ་གནང་། མེ་ཕག(༡༧༦༧)ལོར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ནས་ཡེ་ཤེས་དགའ་འཁྱིལ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ཁང་བཏབ། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༧༧༡)ལོར་གོང་མའི་ངོ་སྐུལ་ལྟར་བཀའ་འགྱུར་ཆེན་མོ་མན་ཇུའི་སྐད་དུ་སྒྱུར་བའི་དང་ཚུགས་ཏེ་ཟླ་མ་ཁྱེལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་བཟང་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་བཅུས་ཏེ་བསྒྱུར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་གསུང་ལས་སྒྲུབ་པའི་སློབ་མའི་ནང་དམ་པའི་སྐྱེ་རབས་འཛིན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གདན་ཁྲིར་བཞུགས་པའི་བླ་ཆེན། བཀའ་ཐོད་མང་པོ་བྱུང་ལ་པའི་དགེ་བཤེས། སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་སྒོམ་བ་པ། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ། འདུལ་བ་དང་མདོ་སྡེ་ལ་མཁས་པའི་ཏྲ་ཤར། དད་པའི་ནོར་གྱིས་ཕྱུག་པའི་ཁྱིམ་བདག་སོགས་མཐའ་ཡས་དབུས་ནོར་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་གང་བར་གནས། ལེགས་བཤད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་ཡང་《རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙེ་མ》《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཐུབ་བསྟན་ལྷུན་པོའི་མཛེས་རྒྱན》《དག་ཡིག་མཁས་པའི་འབྱུང་གནས》《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མའི་ལ་བཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་འཇུག་སྒོ》《གསང་འདུས་བསྐྱེད་ཡིག་དངོས་གྲུབ་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཟང》སོགས་པོ་ཏི་དགུ་ཙམ་བཞུགས། མཐར་དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོའི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཡེ་ཤེས་དགའ་འཁྱིལ་དུ་གཤེགས།

ལྕང་རྒྱབ་ཁྲི་ཟུར་མཆེད་རབ་ཡོན་ཏན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ཏོང་དུ་ཁ་རྩེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་རིམ་ལྟར་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ལྕང་འདམ། གཞིས་ཀ་རྩེ་རྫོང་ལྕང་འདམ་ཆུས་ལྕང་འདམ་ཤང་།

ལྕང་ལུང་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ལྕང་ལུང་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནི། མདོ་སྨད་མ་ཆུ་རྫ་རྡུད་ཀྱི་རྩེ་གཞུང་སེར་ལེའི་ལྷ་ཚོལ་གྱི་ཆར་གཏོགས་དགོན་ཤུལ་ཞེས་པའི་ཚོ་པར་ཡབ་སྐར་མ་དང་ཡུམ་མཚོ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྟག(༡༨༠༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ཀུན་མགོན་སྐྱབས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལྕགས་ལུག(༡༨༡༡)ལོར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་སྐུ་གོང་མའི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཁྲིར་བཀོད། ལྷ་སྡེ་དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་ལས་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་མེད་

པར་ཞུགས་སུ་རྩུད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ལུག(1871)ལོར་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚིགས་སུ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མཚན་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། ཤིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ཚོགས་ལས་དབང་ལུང་མང་དུ་གསན། བཅུ་གཅིག་པར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཆོད་ཀྱང་བཞུགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། གཞན་མཁན་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་དགེ་འདུན་འོད་ཟེར་དང་དགེ་བཤེས་སྐྱི་རམས་པ་སོགས་ལ་དཔེ་ཁྲིད་ཅི་རིགས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ཤིང་སྤྲེལ(1884)ལོར་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོས་མཁན་སློབ་ཐུགས་མ་དང་། ཀུན་སྤངས་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་དགོན་རོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས་གསང་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོར་བསྒྲུབས་ཤིང་མཚན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན། ར་རྒྱའི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཟབ་གསང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཐུགས་ཀྱི་ཀུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་བཀང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་གདན་ས་ཆེན་པོའི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་མཛད། སོ་ལྔ་པར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་བང་མཛོད་གླིང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཞབས་པད་བཀོད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་དབེན་གནས་དཀར་པོ་གསེང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཅིང་། སློབ་མ་མཆོག་བཞི་སྟེ་ཡ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། བསེ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། རོང་དཀར་མ་ཊི་བ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ། གཡེར་གསེར་ཐུགས་ཆེན་པ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་ཟབ་ཆོས་བདུད་རྩིའི་ཆར་ཆེན་ཕབ། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དང་། དུས་ཞབས་པ་མཆོ་སྣང་དཀྱིལ་པའི་དྲུང་ནས་རིག་གནས་སྙན་རྩོམ་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པ་རྒྱ་ཁྲི་ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཕེབས། སྐྱབས་མགོན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་མཁན་སློབ་ཐུགས་མར་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པར་གདན་སར་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་རབ་གནས་མཛད། ཞག་དཀར་རྡོ་རྗེ་རྫོང་དང་། དབེན་གནས་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་གཞི་བཏིང་། དགུང་ལོ་ང་དགུར་ཕེབས་སྐབས་ཀིརྟི་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བརྩམས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་རོང་པོ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། གསུང་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《སྡོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་སྐལ་བ་བཟང་པོའི་ལེགས་ལམ》དང་། 《ཀིརྟིའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ》 《ཞེར་མགོའི་ཁྲིད་ཡིག》མང་པོ་རྣམས་གཅེས་པོར་གྱུར་པའི་པོད་བཅུ་བཞི་བཀལ་བ་བཞུགས། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(1928)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཞྭང་ལུང་བསྐྱི་ཏ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ནི་སོག་པོ་ཚོ་ཆེན་ཞི་དགུའི་ཡུལ་སོ་ཉིད་གཡོན་རུའི་སོག་ཏུ་ཡབ་ཐའི་རྗེ་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་བདེ་བ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(1770)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཞྭང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་ཞྭང་ལུང་བློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགེ་འཕེལ་དཀའ་ཅན་ཆོས་མཛོད་གླིང་བླ་བྲང་དུ་ཕེབས། མཁན་པོ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་གི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། བཤེས་གཉེན་ངག་དབང་དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་སྐུ་གོང་མའི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕྱིན་ནས་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་སོགས་གསན། ཤ་མི་བཞེས་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དགོན་པའི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེའི་ལོར་གོར་ཁའི་དམག་སྒྲུང་། དབུས་སུ་ལོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས། རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཁར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་ཁོང་ལ་པཎྜི་ཏའི་ཆོ་ཀོ་དང་། དབུ་གདུགས། ཟམ་ཀ པཎ་ཞྭ་སོགས་སྐུའི་ཉེར་སྤྱད་ཆ་ཚང་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ལ་བྱམས་ཆེན་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་འབྲེལ་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་ཡེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་ལ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕེབས། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་མཇལ་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་རང་དགོན་དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། གོང་མའི་ཞབས་བརྟན་བསྒྲུབ་པར་ཡེ་ཅིན་དུ་བཞེངས་འཁུལ་ཕེབས། རྒྱུན་དུ་སྐྱེ་བོ་དུ་མར་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་ཕྱོད་མེད་ཞུགས་ནས། 《བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་མངར》 《གནས་མཆོག་བསོད་ནམས་ཀུན་ལྡན་གླིང་གི་རྟེན་གཙོ་རྗེ་བོ་མ་ཧཱ་བོ་དྷིའི་དཀར་ཆག་ཅེད་དུ་བརྗོད་པ་དྲང་སྲོང་ཞལ་ལུང》 《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་གྱི་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ》 《བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བསྙེན་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་གསང་བདག་དགྱེས་ཞལ་བལྟ་བའི་མེ་ལོང》 《བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་མངོན་དཀྱིལ་གྱི་ཆོ་ག་ཕུལ་བྱུང་ཞལ་ལུང》 《རྒྱ་དཀར་ནག རྒྱ་སེར། གཞི་ར། བལ་བོད་ཧོར་གྱི་ཡི་གེ་དང་དཔེ་རིས་རྣམ་གྲངས》སོགས་པོ་ཏི་དྲུག་ཙམ་བཀའ་རྩོམ་གནང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ཡང་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(1845)ལོར་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

ཞྭང་ལོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རང་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གངས་ལྷགས་དང་རིག་པ་འཛིན་པའི་གནས་མཆོག་དེར་གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཞྭང་ལོ་ཅན་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསུང་སྲོལ་འདུག

ཞྭང་ལོ་ཅན་པ། རྒྱལ་ཁབ་རྩེའི་མངའ་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཤིག སྲིད་གཞིས་ངོ་མ་རྒྱལ་རྩེར་ཡོད་སྐད།

ཞྭང་ལོ་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། ཞྭང་ལོ་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕག(1847)ལོར་བོད་ཀྱི་སྐུ་དྲག་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྐུ་དྲག་གི་ཁྱིམ་ཚང་ཞྭང་ལོ་ཅན་དུ་འཁྲུངས། ཡབ་ཞྭང་ལོ་ཅན་གུང་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་དང་། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དབྱངས་སྐྱིད། གཅེན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་དབང་། གཅེན་མོ་བདེ་སྐྱིད་བཅས་ཞུ་བ་རེད། གང་དེ་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཆུང་ནས་བཟི་མཛོད་ཆེན་པོས་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་དང་། རྒྱན་གྲོལ་ལྷ་སྤྱོད། མི་རབས་གོང་མའི་ཡ་རབས་རྣམ་ཐར་གྱི་རྗེས་སུ་གཞོལ་བ་སོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གནང་རྒྱུར་དོ་གལ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་དྲུག་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གནང་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ལྷ་སའི་དཔག་ལྡན་ཤར་སློབ་གྲྭར་བསྐྱལ་གནང་བ་དང་། སློབ་གྲྭར་བཞུགས་རིང་ཡིག་རྩིས་ཀྱི་སྦྱང་

འབྲས་ཏག་ཏུ་ཨང་གནས་དང་པོའི་གྲས་སུ་སོན་ཞིང་། ཕྱིས་པའི་དུས་ནས་རྩོམ་འབྲི་གནང་རྒྱུར་མཁྱེན་པའི་རིམ་སྟོབས་ལྡན་པས། དཀྱུང་ལོ་དགུ་ལ་སོན་དུས་རང་གི་ཡུམ་ལ་གནང་བའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་གི་ནང་དུ། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་ང་བརྟུང་བྱུང་། །བརྟུངས་པའི་ལན་ནི་ངས་མ་འཇོད། །ང་ལ་ཨ་མ་མེད་པའི་ལན། །བུ་ཆུང་ང་ཡི་སྨྲ་བ་ལ། །ཞེས་བྲིས་གནང་ཡོད། དཀྱུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ལ་སོན་སྐབས་ཡང་ཀྱིས་ཁོང་གཞུང་ལས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྟངས་གོམས་འདྲིས་ཡོང་ཕྱིར་ལ་དམིགས་ནས། ཏག་ཏུ་ཚོལ་ཐུང་ཞིང་དང་དབུལ་དཔར་གྱི་དོན་དུ་འབྲི་ཤུང་ནང་ཕེབས་དགོས་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་རོགས་སུ་འཁྲིད་གནང་ཐོག་གཞུང་ཡིག་འབྲི་སྦྱོང་མཛད། དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཙམ་ལ་གུང་རྒྱུད་འཛིན་ཞབས་ཞུ་གནང་རྒྱུར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཚོག་མཚན་ཐོབ་སྐུ་ཁུང་གི་ཁོ་ཐོབ་རྒྱུད་འཛིན་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཇ་ཞོ་དོ་དམ་གྱི་ལས་འགན་བཞེས་ནས་སྐབས་དེའི་རིང་འགན་བབས་གཞུང་ལས་བྱེད་སྨི་རྣམས་སྐུལ་གནང་ཐོག་ཁྲིམ་དུ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་སྙན་ངག་སོགས་ལ་ཟབ་སྦྱོང་བཏང་བ་མ་ཟད། ད་དུང་སྐབས་ཤིག་རིང་ལྷ་སའི་ཞི་འདབས་དགོན་པ་གསར་དུ་རྒྱུན་བཞུགས་ཀྱིས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་བསྙེན་སྒྲུབ་སོགས་ཆོས་ཐུགས་ཀྱི་གནང་སྒོ་ཡང་ཐུག་ལེན་གནང་། མདོར་ན་ལོ་ཤས་རིང་ལུང་རིག་གི་མཁྱེན་རྩལ་རྒྱས་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་སྟོན་མཛད་པ་དང་སློབ་མའི་འབད་པ་གཉིས་འཛོམས་པའི་མཐུ་ལས་གང་དེའི་སྙན་རྩོམ་གྱི་ཚིག་རྒྱ་དོན་ཟབ་དང་དཔེ་དོན་འབྲེལ་ཆགས་ཀྱི་སྦྱངས་འབྲས་གཟིངས་སུ་ཐོན་པས། སློབ་དཔོན་ཡང་ཐུགས་ཉིད་དུ་དགྱེས་ནས་མ་ལས་ཆེ་བའི་བུ་གཅིག་ཡོད་ཅེས་བསྔགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་གནང་འདུག དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་ཕེབས་སྐབས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་རྩེ་དབྱིན་ཇིའི་དམག་སྐར་དུ་དམག་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཁོངས་སུ་བཏང་བ་ལྟར་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་དམག་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་འཁྱིལ་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ལོག་གནང་མ་ཐག་བཀའ་ཤག་དང་དམག་སྤྱི་ཁང་གིས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་བོད་དམག་གི་མཚོན་ཆ་མགོ་སྐྱོང་བྱེད་དུ་མངགས། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནང་གི་ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་དབར་གྱི་འགལ་ཟླ་རྗེ་ཆེར་སོང་སྟེ། མཐར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་སྤྱི་ཁྱབ་མདའ་དཔོན་ཚ་རོང་ཟླ་བཟང་དགྲ་འདུལ་གྱིས་གཙོས་དྲག་དཔོན་ལས་ཆེ་བ་གནས་དབྱུང་གི་ཆད་པ་བཅད་པས་གང་དེའི་གུང་གི་མཚན་གནས་ཀྱང་ཕྱིར་འཐེན་ནས་ལོ་ཤས་ལས་ཆན་མེད་པར་སྡུས་རྣམ་པ་སྐྱི་ཕྱིངས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༩༣༣)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་ལུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་མིན་གྱི་གནད་དོན་ཐད་གཞུང་ཞབས་ལེར་སྐུ་ཚོའི་ནང་དུ་རྩོད་པ་དྲག་པོ་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་རྩིས་དཔོན་ལུང་ཤར་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རྒྱལ་གཙོར་བྱས་པའི་སྐྱིད་སྡུག་ཀུན་མཐུན་ཞེས་པའི་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མི་གཙོ་གྲས་རེ་བྱུང་ཁིས་གསང་བ་ཕྱི་གྲར་བྱས་པར་བརྟེན། རྩིས་དཔོན་ལུང་ཤར་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ཁོངས་མི་གཙོ་གྲས་རྣམས་ཁག་བགོས་ཀྱིས་ངོ་དམ་བྱས་པའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་ཐོག་དྲུང་རྩིས་ཐུན་མོང་གིས་ཞིབ་དཔྱད་བྱས་མཐར་ཀོང་པོ་རྩེ་སྒང་རྫོང་དུ་ཕྱིར་མི་ལོག་པའི་ས་འཛིན་རྒྱང་འདྲུད་དུ་བཏང་། ཀོང་པོར་བཞུགས་རིང་ཡུལ་དེའི་གཞོན་དུ་འཁར་བོད་ཡིག་གི་སློབ་འཁྲིད་གནང་བ་དང་ལྷ་བཞུགས་ཕྱུན་ཏེ་གྲོགས་པོ་ཚོའི་བར་ཡིག་འགྲུལ་གྱི་ལམ་ནས་བཀའ་རྩོམ་ལྷ་ཚིགས་གནང་ཡོད། དེ་སྐབས་ཀོང་པོར་རྒྱང་འདྲུད་དུ་ཐོན་བཏང་སྐུ་བཅར་ཀུན་འཕེལ་ལགས་དང་ང་འཕྲད་བྱུང་ཞིང་། གཅིག་མཐུན་གྱི་ལས་དབང་དེ་ལས་ཁོང་གཉིས་པན་ཚུན་དབར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་འདྲིས་དམ་ཟབ་བྱུང་། རྗེས་སུ་ལུང་ཤར་ལས་འགྲུལ་ནང་དུ་ནག་ཉེས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་རྒྱང་འབུད་དུ་བཏང་བའི་མི་ལ་ལ་ལྷ་སར་ཕྱིར་ལོག་ཐུབ་པ་དང་ཞབས་ཕྱིད་སྐྱར་ཞུ་ཆོག་པ་བྱུང་ནའང་། གང་དེ་དང་སྐུ་བཅར་གཉིས་ཕྱིར་ལོག་ཆོག་པའི་ཁ་གུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར

བདག་མེད་དུ་ཤུས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲིམས་ལུགས་འདྲ་དྲང་དུ་མི་སྲོད་པའི་རྩུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་ཕམ་དང་ཞེ་གཏིང་ནས་ལོག་སྟེ་མཐར་མེ་ཁྱི(༡༩༤༦)ལོར་ཁོང་གཉིས་གསང་གྲོས་ཀྱིས་གནས་སྐོར་ལ་བསྐྱོད་བཏགས་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་སྐྱིད་པའི་ཡ་མཚན་གྱི་གཟིགས་སྐོར་ཕེབས། རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ལོ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་རིང་ཀ་སྦུག་ཐག་མོད་ཀྱི་སྤྲུས་སློས་ཚོར་བོད་ཡིག་སློབ་འཁྲིད་གནང་བ་དང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དང་ཁུ་ནུ་མཐར་ཕྱིན་སྤུ་དྲ་སོགས་དང་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་མཐའ་ཀླས་གདངས་ཅན་རྩོམ་རིག་གི་མཁའ་དབྱིངས་སུ་རྣམ་པར་རྩེན་ནས་སྨྲ་རྗེས་སུ༼ཏན་ཕྱིས་གསུམ་གྱི་འབེལ་གཏམ་སྣང་བ་རབ་གསལ༽ཞེས་པ་དང་། ༼ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག༽ ༼ཀ་བཤད༽དེ་མིན་སྙན་ཚིག་ཁག་ཅིག་བཅས་རྩོམ་འབྲི་གནང་ཡོད། ཀ་སྦུག་ཐག་མོད་ཀྱི་ར་ཧྲི་ཚོས་ཉིད་དབང་མོ་དང་ལྷན་དུ་འབྲས་སྤྱི་སྒྲོན་ཆེན་སར་སྤྱི་ཤིས་བརྩམས་པའི་དེབ་ཆུང་ཤིག་དབྱིན་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་ཕབ་བསྒྱུར་མཛད། མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་སྐད་ཕྲིན་ལྷུང་པོ་ཅན་བསྐོད་རྣམས་རྒྱལ་པོས་སྲིད་དོན་ལ་ཟི་དྲས་མ་བྱས་ཚེ་ཕྱིར་ལོག་ཆོག་པའི་བཀའ་འགྲོལ་བ་ལྟར་གང་དེ་ས་ཡུན་རིང་སྐྱོམ་པ་ཆུ་འདོད་བཞིན་བཅངས་པའི་རང་ཡུལ་ལ་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་རྒྱུའི་འདུན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ལྷ་སར་གཞིས་མ་ལུ་ཕྱུག་དང་མཉམ་འཛོམས་གནང་བའི་སྐྱིལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། དོན་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་རྒྱ་འབྲུག(༡༩༥༢)ལོར་ལྷག་བསམ་གང་བསྡུས་ཞེས་པའི་ཚོགས་པའི་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཁྲིམ་འཛིན་ཁོངས་སྐྱོ་ཁ་དང་འཕན་པོའི་གཞིས་ཁག་ནས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ལ་འབྲུ་རིགས་མགོ་འདོན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་དང་། གུང་ཀུང་བོད་ལས་དོན་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་བཀའ་ཤག་ཐུན་མོང་གིས་བོད་སྐྱིད་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ལ་འབྲུ་རིགས་མགོ་འདོན་བྱ་རྒྱུར་དམིགས་ནས་མཉམ་འཛུགས་གནང་བའི་གཞུང་འབྲུ་སྤྱི་མཛོད་ཁང་དུ་དོ་དམ་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་། གང་དེས༼དུས་རབས་ཀྱི་བསམ་འཆར༽ཞེས་པའི་ནང་བཅིངས་འགྲོལ་དཔོན་དམག་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ད་བར་གཙོ་བོ་བོད་མི་དམངས་ཚང་མས་ཏག་ཏུ་སྒྲོག་ལས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་གུས་བཀུར་དང་། ཆོས་དད་རང་མོས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ། ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་ལ་བརྩི་འཇོག ལྷག་པར་སྔར་གྱི་རྒྱ་རིགས་དང་ཀྲུང་ནས་མི་འདྲ་བར་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ངོ་མཚར་ཅན་རྣམས་དངོས་སུ་ཐུག་ལེན་ལག་པར་བསྟར་བའི་ཐོག……གཙོ་བོར་ཀྲུང་དབྱང་ནས་མི་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་རིགས་རམ་ཚད་ལས་འདས་པའི་ཐོག་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། བོད་མི་དམངས་ནས་ལས་རིགས་ཏུར་བརྩོན་ཞུས་པའི་འབྲས་བུར་ད་བར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཤུས་བཤད་པའི་རྒྱ་བོད་དབར་གྱི་དོགས་འདོག་ཞི་ཆོམ་གྱི་སྐྱིན་ཆ་ཚང་མ་རྫ་བའི་ཆ་ནག་ཤངས་ཏེ། མི་རིགས་ནང་ཁུལ་དང་ལྷག་པར་དུ་ཐུན་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་དབར་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ཉིད་བཞིན་དེ་བཟང་དེ་ཟབ་ཏུ་སོང་ཡོད་ཅིང་། གུང་ཁྲའི་མི་ཚོགས་དང་ཕྱུར་དྲུག་གི་འགྲོ་བའི་ལམ་བཟང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རང་རེ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་མཉམ་དུ་འགྲོ་བ་ལས་བོད་མིར་འགྲོ་ལམ་གཞན་ཞིག་ཟུར་དུ་མེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། སྔར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐབས་ཀྱང་དང་། སྨུས་རྣམ་པ། ཐའི་ཧྲི་སོགས་ཀྱི་གོ་གནས་བཞེས་སྒྲུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་ལྷ་ས་སློབ་ཆུང་ཨང་དང་པོའི་སློབ་སྟོན་གྲུའུ་རེན་དང་། སློབ་སྤྱི་གཞོན་པ། བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན། བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་གཅེས་གཞོན་ནུ་ཤེས་རིག་མཐུན་ཚོགས་ཚོགས་པའི་གྲུའུ་རེན་གཞོན་པ། བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་རྩོམ་ཞིབ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཁོངས་ཚ་ཕྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ༼གསར་འགྱུར་མདོར་བསྡུས༽ཞེས་པའི་བོད་ཡིག་ཚགས་པར་གྱི་རྩོམ་སྒྲིག་འགན་བཞེས་པ། ལྷ་ས་དམག་དོན་བཀག་འདོམས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་རིག་སློབ་རྩུའུ་ཙུའུ་ཀྲང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་རིག་སློབ་ཙུའུའི་ཙུའུ་ཀྲང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྲིག་ཨུ་ཡོན

ལྷན་ཁང་རིག་སློབ་འཛིན་བསྐྱེད་ཕྲུ་གུའི་སྲུང་ཁང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་སྐབས་དང་པོའི་འཐུས་མི། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ལྷུ་ཡོན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་དངོས་དོ་དམ་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་གཙོ་རིན། ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་གཙོ་ཞི་གཞོན་པ། རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་སྐབས་གསུམ་པའི་ལྷུ་ཡོན་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཐོག་རང་འཕྲིའི་འགན་བབས་ཀྱི་ལས་དོན་རྣམས་ཐུགས་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ལེགས་འགྲུབ་གནང་སྟེ། སྐབས་དེའི་སློབ་གྲྭ་འཛིན་ཚང་ཁག་གི་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་དང་། 《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི》 རྩོམ་སྒྲིག་ཞུས་དག གནའ་རྫས་བདག་གཉེར། དམངས་སྲོད་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་སོགས་ལ་ཐུགས་འཁུར་ཟབ་བཞེས་གནང་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་དང་བོད་མི་རིགས་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ལས་འགྲོལ་ཐབས་ཀྱི་དོན་དུ་རང་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱི་ལེགས་སྐྱེས་གནང་ཡོད། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེར་བའི་ལོ་བཅུའི་ཟང་ཟིང་ནང་རང་རེའི་ཏང་དང་། རྒྱལ་ཁབ། མི་དམངས་བཅས་ལ་གོད་ཆག་ཚབས་ཆེན་ཕྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་གང་དེ་ཡང་སྲིད་དབང་སྒྲིར་འཛིན་ཅེས་པ་ལས་ཐར་ཐབས་མེད་པར་རྡུང་རྡེག་ཐོག་ཀྱང་ཏང་དང་མི་དམངས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་གནང་ཞིང་། ཐང་ཐིང་གང་མགྱོགས་མཇུག་འགྲིལ་ཏེ་ཐུན་པའི་ཁྲོད་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་རེངས་མཐོང་རེ་གནང་ཐུས་ཀྱི་དུས་སུ་དགུང་གྲངས་དོན་ལྔར་ཕེབས་པ་ཆུ་བྱི(༡༩༧༢)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ས་སྐྱིས་མཚམས་ལ་སྐུ་སྒྲིང་གི་བསྟན་གཞི་སྤྲུར་དུ་འཕར་ནས་དགོངས་པ་རྫོགས་སོ། །

ལྷང་པོ་ཡི་ཟར་བུ། འདི་སྨྲའི་ལྷང་པོ་ལྷུག་ལྷུག་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་ལྷང་པོའི་གཟར་བུ་ཟེར།

ལྷམ་དྲལ། ཁང་པའི་འཕྲམ་གྱི་སྟེང་དུ་འགེབས་བྱེད་ཀྱི་ལྷམ་ཤིང་དང་དྲལ་མ།

ལྷི་ཀུང་། རྩེ་ཤིང་ཐ་མོ་ཆུང་པ།

ལྷེ་བ། རང་གི་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་སྤུང་གི་མཛུག་མཐོ་ལ་མགོ་དམའ་བར་བྱེད་པའི་རིག་ཏུ།

ལྷེ་བ་བཞི་ལྷག་བཞི། ཉམས་པའི་ལྷེ་བ་བཞི། སྨད་པའི་ལྷེ་བ་བཞི། ལོག་པའི་ལྷེ་བ་བཞི། བསྒྱུར་བའི་ལྷེ་བ་བཞི།

ལྷེ་བ་ཡ་རི་མ། རི་ལ་ཡོད་པའི་ནགས་ཤིང་གི་ལྷེ་བ་སྣ་མ་སོ། (དེའི་ཐལ་བ་སྨན་དུ་འགྲོ)

ལྷེ་ཡང་གི་བབས། ནག་ཞེས་ཀྱི་ཡང་གི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ།

ལྷེ་ཤིང་སྦྱར། ཤིང་ཅེ་སྦྱར་བ།

ལྷེམ་རྩེ། ལྷམ་རྩེ།

ལྷེག་ཕྲན། ལྷང་མ་སོགས་གསར་སྐྱེས་སྡོང་པོ་མཐེན་ལ་ཕྲ་བ་ལ་ལྷུག་ཕྲན་ཟེར།

ལྷེ་ཚེ། ཁ་མང་།

ལྷེ་སྟོན་རྒྱ་ནག ཨ་ཏི་ཤ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ནག་པོ་བཞིའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཨ་ཏི་ཤ་ལྷེ་སྟོན་རྒྱ་ནག་ནི་ཡབ་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི(༡༠༨༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཕུ་བོ་རིན་ཆེན་དང་ཉི་བོ་གཉིས་རྒྱང་སྟོད་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་སར་སློབ་གཉེར་ལ་བཏང་བས་ལྷེ་སྟོན་རྒྱ་ནག་རྒྱགས་སྐྱེལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཞོར་ལ་ཉན་བྱས་ནས་གོ་བར་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཅིག་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་དང་པོར་མཚན་ཉིད་གཞན་པ་ལས་ཕྱུང་པོ་གྲགས་སེ་ལ་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གསན། འཕན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མཛོད་པ་གསན། སྟག་པ་ཁ་ཆེ་ལ་དབུ་ཚད་གསན། དེ་དག་གི་སྐྱེང་དུ་འགར་བསོད་ཡེས་ལ་འདང་གསན། དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་པོ་དགུར་གསན་ནོ། ། དེ་ནས་ཨ་ཏི་ཤ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་ཐུགས་གསན་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཞུགས་པ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་གྱི་གཞུང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་གནང་ཞིང་། ཁྱད་པར་གྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་དང་ཆ་ལག་གི་ཡིག་ཆུང་ཕྲ་མོ་རང་ལ་རྒྱུས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀུང་ཚུར་ལ་སྤྱན་ནས་གནང་བས་ན། ཨ་ཏི་ཁང་པ་བྲར་ཆོ་གཞན་རྣམས་ལས་མན་ངག་ཟབ་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ཚང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་སློབ་གཉེར་མཛད། གཞན་ཡང་རྒྱང་སྟོད་ཀྱི་རྒྱ་རྩད་སྐོར་པ་ལས་བདུད་རྩི་གཏན། སྤྲང་ཕྱུད་ཀྱི་སྦྲ་དར་སེང་ལས་རྣམ་འཇོམས་དང་ཕུར་པ་རྡ་བ་སོར་བཞག་གི་ལུགས་གསན་པ་སོགས་གསན་པ་མང་དུ་མཛད་དེ་ལུགས་མཚན་ཉིད་རྒྱུད་སྐྱོབ་ཐབས། གཞུང་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་ལགས་སོ། །དེ་ཡང་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་རིང་གཞན་དོན་མཛད་དེ་མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུར་སྐུ་གཤེགས།

ལྷེ་ཐག་མེད་པའི་ལེབ་གསུམ། འཐྱེབ། གྲུམ་པ། སྤུལ་པ་གསུམ།

ལྷེ་བཅད། སྨད་ཀྱི་ལྷེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲལ་སྐྱིད་ལྡེའི་རྒྱུད་པ། བཅད་པོ་མཆེད་གསུམ་གྱི་ཆུང་ཤོས། བཅད་པོ་མཆེད་གསུམ་སྟེ། ཆེ་བ་ཕྱུང་བཅད། བར་པ་འབྲི་བཅད། ཆུང་བ་ལྷེ་བཅད་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གསུམ་གྱིས་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ཡུལ་ནི་ལྷ་གཏོད་གྱིན་གང་བ་བཟང་པོ་ནས་མདའ་འཆུག་པ་ཡུ་བ་གདོང་སྐྱེ་ཤང་གསེར་གཞུང་རིང་མོ་སླ་མཆེད་མོ་སོལ་མངའ་མཛད་ཡུལ་བོད་འབྲོག་ཆ་སྟོམས་པའི་ཡུལ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ། བོན་ཀུང་དུས་ཕྱིས་བཅད་པོ་མཆེད་གསུམ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ལ་དར་ཀུད་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་སྐྱེ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱེ་ཤང་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གཅུང་ལྷེ་བཅད་གཅིག་པོས་བཟུང་བ་ཡིས། ཤར་གཅེན་ཕྱུང་བཅད་སྐབས་ཤང་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་སྐྱེ་ཀླུང་ཐང་ཐལ་ཆེ་བའི་ཞིང་ཁ་ལ་ཆུ་མེད་པ་ཐབ་འདེབས་བྱེད་དགོས་པར་ཕྱིས་ལྷེ་བཅད་ཕྱུགས་སྣ་ཟབ་ཅིང་། འབྱོར་སྤྱིད་ཆེ་བས་ས་ཁྲོལ་དེ་ཚོར་སྐེ་ཚེ་བཅོས་ཐབས་དགོས་པ་འདུག གསུངས་ནས་ཤང་སྟོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུད་དུ་ཙ་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་དང་། སྟོ་རྒྱུད་དུ་སྦྱང་ཡུལ་ཞེང་གི་འོད་ཁ་རྒྱ་བ། ཤང་སྨད་དུ་ཕུ་ཚབ་ཁ་མོ་ཆེ་དང་། སྟོར་ཟླ་ཁ་ཆེན་བཅས་ཁ་ཆེན་ལོ་སོལ་ལ་ཞིང་སྟོན་ཁལ་ཁྲི་ཚོ་རེའི་འདེབས་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བསྐང་ཐུབ་པར་གྲགས་ཤིང་། ཁ་མོ་ཆེ་བཞི་གསར་དུ་བསྐྲུན་པ་རྣམས་སྐྱ་བརྟན་མ་ཆགས་པར་ཁ་སྐྱུང་པ་སྟོད་པའི་ལ་མཁར་བཞེངས་པ་ནི་སྟོད་དུ་རྒྱ་གྲོང་ལྷེ་མཁར་དང་། སྨད་དུ་པ་རྣམ་ལྷེ་མཁར་གཉིས་གསར་དུ་བཙུགས་པ་རིམ་བཞིན་ཁྱུལ་དེ་ཚོར་གྲོང་ཚོ་རྒྱ་ཆེན་ཆགས་པ་ཕྱིས་ཀུང་གནས་པ་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆགས་ཐུབ་པ་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་ཞང་སྨད་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱག་བཏབ་པ་དང་། དེའི་ཉེ་གནས་ལྷེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་ཕྱག་བཏབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཀུང་ལྷེ་བཙད་ཀྱིས་མཛད་དོ། །

ལྷེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། འདི་ཉིད་དབུས་གཙང་མི་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ལོ་སྟོན་གྱི་མཁན་བུ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༠༤༠)ལོར་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་ཕྱག་བཏབ་རྗེས་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་ཕྱིན་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷ་ཡ་ཀ་ར་ལས་སྡོམ་པ་བླངས་ཏེ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། ཕྱིན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཆེ་ལྡན་དངས་པས་རྒྱ་བོ་གཉྲ་ལ་སྤྱན་མ་འཛོམས། ལྷེ་བཙུན་གྱིས་བོན་པའི་མི་ཐ་མལ་བ་ཞིག་ལ་ཕྱ་ཆ་གྲུ་ཉམས་པ་ཕྱིན་ནས་ལྷ་འདི་ཞ་ལུར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཞ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ད་ལྟ་རང་བྱོན་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་ན་བཞུགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་། དེ་དུས་ཞ་ལུ་ལ་ཆེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཟེར་བ་ཡོད་དེ། ལས་ཀ་བ་བཞི་ཡིན་པས་ཆེ། ཡོན་བདག་བཙད་པོ་ཡིན་པས་ཆེ་བ། སློབ་པ་རྒྱ་གར་མ་ཡིན་པས་ཆེ། རྟེན་པ་ལྷ་ཡིན་པས་ཆེ་ཞེས་འཁོད་པའི་དང་པོ་ཀ་བ་བཞི་ནི། དཔལ་སྡོང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཀ་བ། ཀུ་རི་བྲ་ལྷས་ཁ་བྲག་དཔུང་གི་ཀ་བ། གཡུས་ཕུ་མ་རོར་གྱི་ཀ་བ། ཉེ་སེར་མཐུའི་ཀ་བ་བཅས་དང་། ཡོན་བདག་བཙད་པོ་ཡིན་པས་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་ཞ་ལུ་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ལྷེ་བཙད་ནི་བཙན་པོའི

གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཆེ་བ། སྡོམ་པ་རྒྱ་གར་མ་ཡིན་པས་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་བཙུན་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྡོམ་རྒྱུན་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་ཨ་ཙཱ་ཡ་ནས་ཐད་ཀར་བཞེས་པས་ཆེ་བ། དུས་པ་ལྷ་ཡིན་པས་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་ལྷའི་དུས་རྒྱུད་ནི་ཐོག་མར་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་ལས་མཆེད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་དང་ཁྲི་སྲོང་སྐབས་བློན་པོ་དང་སློ་བསྒུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའོ། ། ལྷ་བཙུན་ལ་སློབ་མ་ཀ་བཞི་གདུང་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པ་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ལས་ཞུ་བརྒྱ་སྐོར་མཆེད་དོ། །

ལྷོ་རྩ་བརྟབ། ལྷོ་རྩའི་གཏར་དམིགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཙག་བུ་བརྡེགས་པ།

ལྷེབས། རང་སློག་དོར་བའི་དོན། དཔེར་ན། མར་མེའི་འོད་ལ་སྦྲང་མ་མཆོངས་ནས་ལྷེབས་པ་ལྟ་བུ།

ལྷེའི་དབང་མདོན། རོ་དངོས་སུ་སྨྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལྷེའི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ།

ལྷེའི་དབང་པོ། རང་འབྲས་ལྷེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། ལྷེའི་དབང་པོ་དང་ལྷེའི་ཁམས། ལྷེའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལྷེ་དབང་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལྷེ་དབང་གཉིས། རོ་སྨྱོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷེའི་དབང་པོ་དེ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལྷེའི་དབང་པོ་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷེའི་དབང་པོ་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལྷེའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ལྷེ་ཙ་ཀོ། ལྷེ་ཚ། ཚ་སྣད་ཞིག

ལྷོག་ལྷི་བ། རྒྱལ་རྗེ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དགོན་རིགས་མི་ཚང་ཞིག

ལྷུང་ལྷུང་པོ། འཇོང་འཇོང་པོ་ཡི་བཟང་རྙིང་པ། དཔྱིབས་སྒོང་ལྟ་བུ། ཧྲུང་ཧྲུང་པོ། ཧྲོང་ཧྲོང་།

ལྷུང་མོ། ལྷུང་མོ་ཞེས་པ་རྒྱ་མིག་དང་ཉེ་བའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་འབྲུ་གཟུགས་པོ་སྒོར་མོ་མཐུག་མ་ཡོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་ཧྲང་ལག་སྐྱེས་ནས་མཐུག་མ་ཆད་ན་སྨལ་པར་འགྱུར།

ཆ

ཆ། ཆ་ཤས།

ཆ་ག། གོས་ཀྱི་མཐའ་མི་ཟེག་པའམ་མི་ཟད་པའི་ཆེད་སོར་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་རས་མས་གྲུན་པ་ལ་ཆ་ག་བཏབ་པ་ཟེར་ཏེ་ལུགས་རི་ཞེང་ཆུང་ངུའི་མིང་ངོ་། །

ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཚོམ། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཏེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ།

ཆ་བརྒྱལ། སྐད་ཆ་གསལ་པོ་བཤད་པ།

ཆ་མཐུན་དགེ་བ་གསུམ། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན། ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན།

ཆ་ནྲ། ཆ།

ཆ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ། གཉམ་དུ་པ་སྟེའི་ནང་ཐུབ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆ་མ་འཆལ། ཆ་མ་རྙོགས་པའམ་གང་ཡིན་མི་ཤེས་པ།

ཆ་མ་ཡིན། འོས་མ་ཡིན།

ཆ་རྫས་ཀུན་བླ་ལ་བཀྲིས་སྟེ། ཞུག་མ་རྣམས་ཀུན་ཚང་མ་ཟད་དེ།

ཆ་ཡི་རྒྱན་བཞི། དོན་རྒྱན་ལུས་ཀྱི་སོ་ལྟའི་ནང་གསེས་བཅོ་ལྔ་པ་ཆ་ཡི་རྒྱན་ནི་བསྒྲིབ་བྱའི་དངོས་པོ་དེའི་རང་བཞིན་མི་མཇེས་པ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ལ་བསྐྱེད་བཏགས་པའི་ཟློལ་གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་ནས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་བཞི་ནི། འོས་པའི་ཆ། མ་འོས་པའི་ཆ། ཟློལ་གྱིས་སྨྲད་པའི་ཆ། ཟློལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཆ་བཅས་སོ། །

ཆ(ཕྱ)གཤེན་དུ་བིག་ཅན། ཕྱ་གཤེན་དུ་བིག་ཅན་ཞེས་པའི་ཕྱ་ནི་ཕྱ་གཡང་གི་ཕྱ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་པར། འདིའི་ཕྱ་ནི་མོ་ཕྱ་ཕྱེ་དུ་བིག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་བཏབ་མཁན་མོ་བོན་ལ་ཟེར། ༼བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང༽ལས་དུ་བིག་གི་ཐག་པ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕངས་ཏེ་འཕུར་བ་དང་ས་ཐོག་ཏུ་འབབ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད།

ཆ་གསུམ། མཆོད་ཡུལ་གོང་མ་སྤྱིར་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུར་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག རིགས་དྲུག་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གདོན་བགེགས་ལ་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཆ་གསུམ། ཡང་ན། དུས་བུ་གསུམ་མམ། ཆ་ཤས་གསུམ། ཟུང་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་གསུམ།

ཆག་ལོ་ཙཱ་བ། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ནི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༡༩༧)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༦༤)ལོ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཞུགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱང་ཐང་༼དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ༽ལེ་ཚན[ས་]པའི་ཤོག་གྲངས་༧༤ནས་༧༠༦ར་གསལ།

ཆགས། ཕྱུགས། ལྷམ་གྱི་ཞེ་ས།

ཆགས་རྒྱ། བུ་ཡོན་གྱི་དཔང་རྒྱའམ་གན་རྒྱའི་མིང་།

ཆགས་རྟེན་ཐལ་རེས། ཁྱིམ་ཚང་ཆགས་པའི་རྟེན་གཞི་མེད་པར་རྒྱུར་ཐག་ཆོད་ཡིན་པ།

ཆགས་པའི་ལམ་བྱེད་པ་བཞི། རྡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པ། ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པ། གཉིས་གཉིས་འཁྲུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པ། ལག་བཅངས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པའོ། །

ཆགས་མེད་བདུན། སྦྱིན་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སེར་སྣ་མེད་པས་མི་ཆགས་པ། ཁྲི་བཀོལ་མེད་པས་མི་ཆགས་པ། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས་ཆགས་པ་མེད་པ། ལན་ལ་མི་རེ་བས་ཆགས་པ་ཉིད་ཀུང་མ་ཡིན་པ། རྣམ་སྨིན་ལ་མི་རེ་བས་མ་

ཆགས་པ། བག་ཉལ་ལ་མི་ཆགས་པ། རྣམ་གཡེང་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ།

ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་རིགས་བཞི། དགེ་སློང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ། ཆོས་ཀུན་པའི་ངག་བོད། སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བཅིངས་པ། བུད་མེད་སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བཅིངས་པའོ། །

ཆང་གི་ཉེས་པ་སུམ་ཅུ་པ། དགའ་བ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཆང་འཐུང་བ་ལ་མངོན་པ་དགའ་བའི་མི། །བདག་ལ་ཕན་དང་གཞན་ལ་བདེ་མི་ནུས། །སྨོངས་དང་མཛོག་རན་བྱེད་པ་ཆང་ཡིན་ཏེ། །ཇི་ལྟར་ཏ་ལའི་རག་བཞིན་དེ་མི་བཏུང་། །ཞེས་ཉེས་དམིགས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཆང་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཐུང་བར་བཤད། དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། དགའ་བ་ཅན་འཐུང་བའི་ཆང་དང་། བཏོལ་བའི་ཆང་། བག་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ནི། འདི་དག་ཡིན་པས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ཚེ་འདི་ལ་ནོར་ཟད་པ་དང་། ནད་རྣམས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་རྩོད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དོན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་། གྲགས་པ་མ་ཡིན་ཀུན་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཉམས་ཆུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་འཐོབ་པ་མི་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་འཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་ཅིང་ཡོངས་སུ་གཏུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསང་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་འཁྲིབ་པ་དང་། མཐུ་སྟོབས་ཆུང་དུར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དུ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྲམ་ཟེར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསླབ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྡམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བག་མེད་པ་ལ་བུད་མེད་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉེ་དུ་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་དང་མཛའ་བཤེས་དང་སློབ་དཔོན་དག་གི་སྨོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དག་གིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་མི་མཛའ་བ་དག་དང་གནས་ཀུན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་མི་སེམས་པ་དང་། བག་མེད་ཉམས་པག་ཏུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཀུན་ནས་མི་གནས་པ་དང་། ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐག་རིང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྨྱོན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བག་ཆགས་པས་ལུས་ཞིག་ནས་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟུང་བ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་། དེ་གང་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེར་སྨྱོན་པར་འགྱུར་ཞིང་དྲན་པ་མི་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དགའ་བ་འཐུང་བའི་ཆང་དང་། བཅོས་པའི་ཆང་། བག་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པོ་འདི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། ཆང་གིས་གཡེང་བའི་མི་དག་ནི། གསོན་ཡང་ཤི་བ་དག་དང་མཚུངས་ཅེས་དང་། དགེ་ཕྱིག་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་མདོ་ལས། ཚེ་འདི་ལ་ཆང་འཐུང་ཞིང་སྨྱོས་པ་ནི་ཟངས་ཞུ་འཐུང་བའི་དམྱལ་བར་ལྟུང་ངོ་ཞེས་སོ། །

ཆང་ཀུའི་ཀུང་། (勳国公)རྒྱ་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གོང་མས་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གནང་བའི་གོ་གནས་ཤིག

ཆང་རིགས་བཞི། ན་རྒྱུད་ལས། ཤུན་པའི་ཆང་ནི་ཤིང་ཤུན་རྒྱ། །སྦྱོར་བུ་ལྡན་པ་སྦྱོར་བུའི་བཅུད། །བྱུར་ཆང་བུ་རམ་ལས་བྱུང་བ། །སྦྲང་ཆང་སྦྲང་རྩི་ལས་བྱུང་སྟེ། །ཞེས་སོ། །

ཆང་རྡུལ་སྐོར་དུ་བྱས། ཆང་འཐུང་མཁན་གྱི་མི་གང་ཡོད་རེས་བསྐོར་གྱིས་རྒྱབ་འཐུང་བྱས་པ།

ཆད་ཀ (ཆེད་ཀ)ཆས་ཀ ཆེད་མངགས།

ཆད་མདོ་བཙན། ཕན་ཚུན་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་དོན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ལག་ལེན་བསྟར་བ།

ཆད་མཐའ། ཆད་མཐའ་འཛིན་ཚུལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་མི་འདྲ་བས་དཔེ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། མདོ་སྡེ་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམ་པར་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་། ཚོགས་པ་དང་། ཕུང་པོ་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གང་ཡིན་བཙལ་ནས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་མེད་ན་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ་བས། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་ན་ཆད་མཐའ་ལ་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཁས་བླངས་ཤིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འདྲ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན།

ཆད་པ། གོས་མཐུན་པ།

ཆད་པར་ལྟ་བ། རྒྱུ་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་ཏེ་དེ་རང་བརྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་ཆོས་བྱེད་པའི་དཀའ་བ་མེད་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཆད་པ། འཆད་པ། གཏན་སྨྲ་བ།

ཆད་སྟའི་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དྲུག ཤཱ་ཡི་བུ། ཕུར་བུ་བ། དུང་སྟོང་བ། འཛིག་རྟེན་མིག དུང་སྟོང་འཛུག་སྟོབས། ལ་བ་ཅན། ན་མཆོག་གོ།

ཆད་བཅན་པ། ཕན་ཚུན་ཁས་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་དོན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ལག་ལེན་བསྟར་བ།

ཆད་སོ། སྐད་ཆ་བྱས་པའམ་ཁ་ཆད་བྱས་པའི་དོན།

ཆབ་ཀྱིས་བཀགས། ཆུས་འགགས་པ་སྟེ་གཅིན་པ་འགགས་པའི་དོན།

ཆབ་གང་། ཆུ་གང་། ཞ་ཞེན་ཡོད་པ། ཆུ་བོར་པ་གང་འཐུང་བའི་དྲིན་ཅམ་ཡང་མི་བརྗེད་པ།

ཆབ་རྒྱུན། ཆུ་རྒྱུན་དངས་གཙང་།

ཆབ་སྒོ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྒོའི་ཞེ་ས་སྟེ། བཀའ་ཡིག་ལ་ཆབ་ཡིག་དང་འབབས་ལ་ཆབ་འབབས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་དང་ཀོ་དོན་གཅིག

ཆབ་སྒོ་བསྲུང་བ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་ལ་ཆབ་སྒོ་ཞེས་པའི་ཞེ་ས་ཡོད་ལ། སྒོ་སྲུང་བའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྒོ་ར་བ་ཞེས་འབོད་པ་དེའོ། །

ཆབ་ཏིག རང་འཐག་གི་མིང་།

ཆབ་ཐང་། ཆབ་དང་སྐྱེ་རྒྱ་དང་མཉམ་དུ་འཐུང་བ།

ཆབ་དྲིལ། བྲ་ལའི་བླ་མའི་ཐབ་ཚང་ནང་དུ་དགོས་མཁོའི་ཆུ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་མཁན་ཁལ་དྲིལ།

ཆབ་མདོ་བཀའ་ནག བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༨༢༢)ལོར་ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་གསར་འཛུགས་གནང་རྗེས་ཆབ་མདོ་དགོན་གྱི་ཕྱག་རྫོར་གྲྭ་ཚང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ཤིང་། ས་ཕྱི(༡༨༥༨)ལོར་ཆབ་མདོ་སྲིད་ཐོག་ཐང་ཞེས་པར་ཁང་པ་གསར་རྒྱན་གྱིས་གནས་སྤོ་བྱས། ལས་ཁུངས་འདིར་ཡོངས་གྲགས་སུ་མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་ཅེས་འབོད་ཅིང་། མདོ་སྤྱི་ཐོག་མ་བཀའ་བློན་བླ་མ་བྱམས་པ་བསྟན་དར་ནས་ང་བོད་པར་བཀའ་བློན་དང་ཟུར་སག་སོགས་རིམ་པ་བཅུ་ཙམ་རིམ་པར་འགོ་སྐྱོང་འགོ་ལེན་བྱས། མདོ་སྤྱིས་མདོ་སྨད་རྫོང་ཁག་ཏི་

ཤུ་རྩ་གཉིས་ཙམ་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན་བཅས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ལས་དོན་ལ་ཁྱབ་འདོམས་བྱས་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདིར་སྤྱི་ཁྱབ་བཀའ་བློན་ཁྲིམས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་འོག་ལས་བྱ་མགྲོན་དྲུང་གཉིས་དང་། གཟིམ་འགག་གཅིག དེ་མིན་ལས་བྱ་མཁན་ཆེ་གཅིག་དང་། མཁན་རིམ་གཉིས། ཤར་དགོས་སེར་སྐུ་བཅོ་ལྔ་སྐོར་ཡོད་པ་བཅས་ལས་ཁུངས་དང་གོ་མིང་རྒྱབ་འབྱར་གྱི་ཤི་ལྷ་ས་སའི་འགན་དབང་སྤྲོད་ཕྱོགས་ནི་ལྷ་ས་བཀའ་ཤག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཆབ་ཕྲེང་། ཆབ་སྟུག་དང་། ཕྲེང་བ་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་།

ཆབ་མི་འཚལ་བ། རང་གི་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་མི་གཏོང་བའི་དོན།

ཆབ་འཆད་པ། རྟོགས་ཤི་ཞེབས་པ།

ཆབ་འོག་ཏུ་ཚུད། མངའ་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའམ་འབངས་སུ་ཚུད་པ།

ཆབ་འོག་ནས་ཕྱུང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་དམག་ཁྲལ་དང་། ལས་ཁྲལ། དཔྱ་ཁྲལ་སོགས་རྒྱུགས་མི་དགོས་པར་མངའ་འབངས་ཀྱི་ཐོལ་ནས་བཏོན་ཏེ་ཆོས་བྱེད་རྒྱུར་སློ་བདེ་ཐག་ཐེབས་སུ་གནས་ཆོག་པ་བྱས་པ་སྐྱེ་དམིགས་བསལ་གནང་བ།

ཆབ་སྲིད་སྒྲུང་དང་ལྡེའུ་བོན་གྱིས་བསྐྱངས། རྒྱལ་པོ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན། སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས། ས་ཡི་ལེགས་དྲུག བར་གྱི་ལྡེ་བརྒྱད། འོག་གི་བཙན་ལྔའི་ནང་གསེས་བཞི་པ་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན་བར་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་རིང་ལ་ཆབ་སྲིད་སྒྲུང་དང་ལྡེའུ་བོན་གསུམ་གྱི་མཁས་པ་ཆོས་རྒྱལ་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་བློ་གྲོས་འདོན་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དབང་ཆ་བཟུང་བའི་དོན་ཡིན་པ་བཅས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མ་རྙེད།

ཆབ་སྲིད་ལས་བཞི་སྐྱེ་འཛིན། སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་དང་། དེ་མིན་ཞི་དྲག ནོར་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡོངས་རྫོགས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་འགོ་པ། ལས་བཞི་ནི་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་བཅས་ཡིན། ཞི་བ་སྟེ་འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མི། རྒྱས་པ་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཛུགས་བསྐྲུན་བྱེད་མཁན། དབང་ནི་ཡོང་སྒོ་ཁྲལ་སོགས་བསྡུ་མཁན། དྲག་པོ་ནི་དམག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་བཅས་ལ་ཟེར།

ཆམ་པ་བཞི། སྣ་ཆམ། རིམས་ཆམ། གྲི་ཆམ། རྨ་ཆམ་སོ། །

ཆམ་ཕབ། ཆད་པ་བཅད་པ། བཅོམ་པ། ཕམ་པར་བྱས་པ།

ཆའི་རྒྱུན་བཞི། སྲིད་པར་འོས་པའི་ཆ་རྒྱུན། སྲིད་པར་མི་འོས་པའི་ཆ་རྒྱུན། བསྒྲོད་པའི་ཆ་ལས་སྐྱོད་པར་འཕངས་པའི་ཆ་རྒྱུན། སྐྱོད་པའི་ཆ་ལས་བསྒྲོད་པར་འཕངས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ནོ། །

ཆའོ་དའོ། སོག་པོའི་སྐད་དེ་རིམ་པ་དམའ་བའི་དཔོན་རིགས་ཁག་ལ་གནང་བའི་གོ་གནས་ཤིག་གི་མིང་།

ཆས་པ། སོང་བ།

ཆས་འོངས། གྲ་སྒྲིག་དང་བཅས་འོངས་པའི་དོན། དཔེར་ན། རྟ་ལ་སྒབ་སྒྲས་པ་དང་ལུས་ལ་མཚོན་ཆ་སོགས་ནས་ཞུར་ཆིལ་དང་བཅས་ཐོན་པ་ལྟ་བུ།

ཆི། ཅི།

ཆི་ཏན་ཏའི་ལེའོ། (ཆིས་ཏན་ཏ་ལེའོ 契丹大辽) ཆིས་ཏན་ཆེན་པོ་ལེའོ་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་ཆིས་ཏན་མི་རིགས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་སུས་རྒྱལ་རབས་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་ལ་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་དུ་འཚོ་སྡོད་བྱེད་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། འབྲོག་ལས་དང་། ཞིང་ལས། རི་དྭགས་རྔོན་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་ཡོད། སུས་རྒྱལ་རབས་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཀྲུང་ཡོན་ས་ཁུལ་(ཧོ་ནན་) དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་ནས་ཆིས་ཏན་མི་རིགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་ཐོག་ལ་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཆིས་ཏན་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་གཡེ་ལུས་ཨ་པོ་ཅི(耶律阿保机)ཟེར་བས་ཆིས་ཏན་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་སྒྲུར་བྱས། སྤྱི་ལོ་༩༡༦ ལོར་གཡེ་ལུས་ཨ་པོ་ཅིས་རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས་ཆིས་ཏན་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྲིད་དབང་བཙུགས། སྤྱི་ལོ་༩༤༧ ལོར་ལེའོ་ཐའི་ཙུང་ཡེ་ལུས་ཏེ་ཀོང་གིས་ཆིས་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བའི་མིང་དེ་ལེའོ་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པར་བསྒྱུར། རྒྱལ་ས་ནི་བྱང་ཤར་ལེའོ་ཉིང་ཞིང་ཆེན་གྱི་པ་ལིན་ཙོ་ཆིས་ལ་བྱས་ཤིང་། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་དགུ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་གཡེ་ལུས་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༩༡༦ ནས་༡༡༢༥ བར་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཅུའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། སུང་བྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་བཀྲད་པ་སྲུང་ཏུས་ཞུང་གིས་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་(མཉན་རྫུ་རྒྱལ་ཁབ) དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཆི་ཏན་རྒྱལ་རབས་གཏོར་བཅོམ་ཆིས་ཏན་བྱུང་མ་དང་། གཡས་རུ་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་ཕྱི་མ་དེ་ལ་ཤི་ལེའོ(ལེའོ་ནུབ་མ)ཟེར། དེ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཡུ་ལྷུང་ཞིང་རྒྱལ་ས་ནི་དེང་སང་སུའུ་ལེན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཁྲུའོ་ཁེ་མ་ཁེའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་གོང་དང་མཚུངས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༤ ནས་༡༢༡༨ བར་ལོ་ངོ་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རྒྱལ་རབས་ལྔ་པའི་དུས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོས་གཏོར་བ་ཡིན།

ཆིང་ཀུའི་ཀུང་། ཆང་ཀུའི་ཀུང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆིང་ཝང་། ཕར་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་ཐུན་མཆེད་ནང་མི་སོགས་ལ་ཆིང་ཝང་ཞེས་པ་མིང་འབོད་སྲོལ་ཡོད། ཕྱིས་སུ་མན་ཇུ་རྒྱལ་པོ་ནས་བཟུང་སོ་ས་ཞིག་གི་མིང་དུ་འགྱུར་ཚིག་ཧྲན་ཝང་ལས་མཐོ་བ་ཡོད།

ཆིང་སང་གི་རྒྱལ་བརྒྱུད། དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་ནང་གི་ཆིན་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཟེར། རྒྱལ་རབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། ༡. ཀྲའོ་ཡུ་རྗེས་ཡའོ་ཁྲང་། ༢. ཡོན་ཞེན་རྗེས་ཡའོ་ཤིན། ༣. ཧའི་ཧྲོའུ་ཀྲུ་ཧོང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༣༨༤ ནས་༤༡༧ བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར་ཧྲུང་ཅིན(ཅིན་ཤར་མ) རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལིའུ་ཡུས་ཀྱིས་བྱང་འདུལ་དམག་འཁྲུག་སྐབས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་ནས་ཆ་མེད་སོང་ཞིང་། ཆང་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་བྱས་པའི་ཧྲོའུ་ཆིན(ཆིན་རྗེས་མ) རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་མེད་པར་གྱུར། དེ་རྗེས་ཧྲུང་ཅིན་རྒྱལ་རབས་རྫོགས་ནས་སུས་རྒྱལ་རབས་མ་ཚུགས་བར་གྱི་སྤྱི་ལོ་༤༢༠ ནས་༥༨༡ ལོ་བར་ལོ་གྲངས་༡༦༠ རིང་དེར་ལྷོ་རྒྱུད་ནན་ཅིང་དུ་སྔ་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་རབས་བཞི་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་ཁག་གསུམ་ལ་སྔ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་དུ་བཀོད་ན། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་རབས་བཞིའི་ནང་གསེས། ༡. སུང་རྒྱལ་ཁབ། སྤྱི་ལོ་༤༢༠ ལོར་བློན་པོ་ལིའུ་ཡུས་ཀྱིས་ཅིན་ཧྲན་ཧྲེས་རྒྱལ་པོའི་གོ་གནས་བསྒྱུར་གསོ་བྱས་པའི་མིང་འཁྱེར་ནས་རང་ཉིད་ལ་སྟན་ཤུགས་ཡོང་བ་བྱས་ཏེ། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་སུང་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཅན་ཁང་(དེང་སང་གི་ནན་ཅིན) ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་བརྒྱད་བྱུང་བ་དང་རུས་མིང་ནི་ལིའུ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་ལོ་༤༢༠ ནས་༤༧༩ བར་ལོ་དྲུག་ཅུའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༢. ཆི་རྒྱལ་ཁབ། སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་པོ་ཤའོ་ཏའོ་ཁྲིན་ཟེར་བས་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་མིན་ཉེས་ནས་བཟུང་དཔོན་པོ་དང་བློན་རིགས་རྣམས་ཐུན་ཏུ་འཁྲིག་མེད་སྡུང་མ་ཁག་གསོད་པ་སོགས་བཙན་ཤེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། གོ་སྐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་གོ་གནས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་དེར་གཉིད་ནས་མི་དགའ་ཞིང་། སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཉམས་རྒུད་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཚོད་མགྱོགས་ཙམ་ཡོད་པ་ཤེས་ཏེ་གནས་སྐབས་བཟོད་སྒོམ་ཐོག་སུང་རྒྱལ་རབས་འཐོར་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཆི་ཀའོ་ཏི་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ས་ནི་ནན་ཅན་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་བདུན་བྱུང་ཞིང་(རུས་མིང་ནི་ཤའོ) སྤྱི་ལོ་༤༧༩ ནས་༥༠༢ བར་ལོ་ངོ་ཉེར་གསུམ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༣. ལེང་རྒྱལ་ཁབ། ཆི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་དཔོན་

རིགས་ཤའོ་ཡན་ཟེར་བས་ཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ནང་འཁྲུག་བྱུང་བ་དང་སྟབས་བསྟུན་ནས་ས་གནས་གཞན་དག་གི་གྱིན་ལོག་ཕྱོགས་ལག་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ལེའང་ཤུ་ཧྲེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ལེའང། རྒྱལ་ས་ནི་ནན་ཅིན་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་བཞི་བྱུང་ཞིང་། དུས་མིང་ནི་ཤའོ་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིས་སྤྱི་ལོ་༥༠༢ནས་༥༥༧བར་ལོ་ང་གསུམ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༤ ཁྲིན་རྒྱལ་ཁབ། རོག་མར་ལེའང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔོན་ཆུང་དང་། རྗེས་སུ་དམག་དཔོན་ཆུང་བར་བསྐོས་པ་ཁྲིན་པའོ་ཤན་ཟེར་བས་ལེའང་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ནང་འཁྲུག་མང་པོ་ཞི་འཇགས་བཏང་རྗེས། སྤྱི་ལོ་༥༥༧ལོར་ལེའང་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཁྲིན་ཝུ་ཏྲེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ཁྲིན། རྒྱལ་ས་ནི་ནན་ཅིན་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་ལྔ་བྱུང་ཞིང་། དུས་མིང་ནི་ཁྲིན་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༥༥༧ནས་༥༨༩བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་སྲིད་དབང་བཟུང་། གོང་གསལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་བཞི་པོ་དེར་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལྷོ་རྒྱུད་རྒྱལ་རབས་ཟེར། བྱང་རྒྱུད་རྒྱལ་རབས་ནི་སྤྱི་ལོ་༣༨༦ལོར་ཞན་པེ་མི་རིགས་ཀྱི་ཐ་པ་ཡུ་མི་དུག་གིས་འཛུགས་པ་མང་པོ་མཐའ་ཞིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་དམག་དོན་སྲིད་འཛིན་སྒྲིག་གཞི་བཙུགས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་ཏ་བྱང་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཏའོ་ཝུ་ཏྲེ་ཟེར་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཝེ་བྱང་མ་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཧྲན་ཤི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཏ་ཐུང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྟོད་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཅིག་བྱུང་ཞིང་(དུས་མིང་ནི་ཐ་པ)སྤྱི་ལོ༣༨༦ནས༥༣༤བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་ཞེ་དགུ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། དུས་རབས་དྲུག་པའི་དཀྱིལ་དུ་ཞིང་པའི་གྱིན་ལངས་བྱུང་སྟེ་ཤུགས་དྲག་ཆེ་བའི་དུང་རྡེག་བཏང་བའི་འོག་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་སུ་ཁ་བྲལ་ཏེ་ཝེ་ནུབ་མ་དང་ཝེ་ཤར་མ་གཉིས་སུ་གྱེས། ཝེ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་ཏྲ་ཡེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཡིན་ཀྲང་ཡིན་ལ་རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བ་དེས་སྤྱི་ལོ༥༣༤ནས༥༥༠བར་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཝེ་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་ཧྲན་ཤི་ཞིང་ཆེན་ཤི་ཨན་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་སུ་རྗེས་གསུམ་བྱུང་བས་སྤྱི་ལོ༥༣༥ནས༥༥༧བར་ལོ་ངོ་ཉེར་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར། ཆོས་བྱང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་བྱུང་ནས་ཝེ་ཤར་མའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ས་ནི་རང་འཛུགས་སོག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཆོས་བྱང་མ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་སུ་རྗེས་དྲུག་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཀའོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ༥༥༠ནས༥༧༧བར་ལོ་ངོ་ཉེར་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཀུའོ་བྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་བྱུང་ནས་ཝེ་ནུབ་མའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ས་ཡང་རང་འཛུགས་སོག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཀུའོ་བྱང་མ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཡུའི་ཝེན་ཡིན། སྤྱི་ལོ༥༥༧ནས༥༨༡བར་ལོ་ངོ་ཉེར་ལྔའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་གཅིག་གྱུར་བྱས། རྗེས་སུ་བློན་པོ་ཡང་ཅན་གྱིས་གཏོར་ནས་སྤྱི་ལོ༥༨༡ལོའི་སྐབས་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆིངས་ལྔ། གཞུང་ཆེན་ཀློག་སྐབས་ཀྱི་ཆིངས་ལྔ་སྟེ། ཁོག་དཔུབ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཆིངས་དང་། ས་བཅད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཆིངས། འབྲེལ་བ་འབྲུ་འགྲེལ་གྱི་ཆིངས། བསྡུས་དོན་གྱི་ཆིངས། ལག་ལེན་མན་ངག་གི་ཆིངས།

ཆིན་དགུ། ཀྲུང་གསུམ་ཆིན་དགུ་ལས། ཆིན་དགུ་ནི། སྒྲུན་ཁྲང། ཡང་ཀྲུང་ལིན། ལེ་ལེ། ཟེ་ཀྲུ། ཞིན་ལེ། ཏེན་ལེ། ཙུང་ཀྲིན། ཧྲའོ་ཀྲུ། ཀྱི་སོའུ་ནེ་ཧྲི་བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཕྲ་གནས་དུ་ཆིན་ཧྲི་ཧྲང་ཞེས་པའི་ནང་གཟིགས།

ཆིན་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་གསུམ། ཀའོ་ཤུ་ཧྲེ་ཡའོ་ཁྲང། ཧིན་ཟིན་རྟེ་ཡའོ་ཤིན། ཟའི་ཧྲོ་ཀྲུ་ཡའོ་ཧྲང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ༢༠༦ནས༢༠༧བར་ལོ་ངོ་གསུམ་ཅུ་སོ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེའི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་གོང་དུ་ཆིང་ལང་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཆིན་ཧྲི་ཧྲོང་། (秦始皇)གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་སྟེ(སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ༢༥༩ནས༢༡༠བར)དུས་མིང་དབྱིན་ཡིན་པས་འདིའི་མིང་ལ་དབྱིན་གྲེན་ཟེར། སྐབས་དེར་གསར་དུ་དར་བའི་ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་མཁས་པ་ཞིག་དང་ཀྲུང་གོ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་གོང་མ་དང་པོ་དེ་ཡིན། ཁོང་གི་དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཀྲན་གོའི་དུས་མཇུག་སྟེ། བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་མང་པོས་ས་ཁོངས་བཅད་བཟུང་དང་རང་བཙན་བྱས་ཏེ་ཕན་ཚུན་ཡུན་རིང་དམག་འཁྲུག་བྱས་པ་ནས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་མཐར་ཕྱིན་པ་གཏོར་ནས་བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་བ་སྲུ་བརྟན་དང་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྲན་གོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆིན་དང་། ཆྲུ། ཆི། ཡན། ཧན། ཀྲའོ། ཝེ་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་བདུན་ཕན་ཚུན་དམག་འཐབ་བྱས་ཏེ་ས་ཆ་དང་མི་སེར་འཕྲོག་རེས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱས་པའི་ནང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་མཚོན་ཆ་ལེགས་བཅོས་བྱུང་རྐྱེན་དམག་འཁྲུག་ཐེངས་རེའི་ནང་མི་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་ཤི་རྨས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་དཔུང་འཇུག་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེས་ཕམ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་ལ་སླེབས་སྐབས་ཞིང་ཁའི་ལོ་ཏོག་འཕྲོག་པ་དང་། ཤིང་སྡོང་གཅོད་པ། ཁང་ཁྱིམ་བཤིག་པ། སྒོ་ཕྱུགས་འཕྲོག་ཁྲིད། མི་སེར་གསོད་བྲབ་པ་རྣམས་བྱས། ལྷག་མ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བྲན་གཡོག་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། ཁ་གཏད་རྒྱལ་ཁབ་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཆེད་མི་དམངས་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་དང་སྟོབས་ལ་མ་ཕྱོས་པར་མཐོང་ཤུགས་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་རྒྱ་རགས་ཀྱི་ཁ་བརྩལ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་བསྐྱུར་བ་དང་། ས་ཞིང་བསྐྱབས་ནས་ཞིང་གྲོང་མང་པོ་ས་སྟོང་དུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་བྱས། རྒྱལ་ཕྲན་མང་པོས་ཡུན་རིང་དམག་འཁྲུག་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་འཇིགས་སྣང་ཚབས་ཆེན་བསྐྱལ་བ་དེས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་དང་། གསར་དར་ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་ཁག་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཕྲན་རྒྱལ་པོ་སོ་སོར་ཁོངས་བཅད་བཟུང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་མཇུག་བསྒྲིལ་ནས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཀྱང་གོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་ལས་དོན་ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་བསྟན་ཡོད། གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་དུས་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལས་མ་ཐོན་མེད་པས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལ་མ་སླེབས་བར་དུ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དངོས་སུ་བདག་གཉེར་བྱས་མི་ཆོག་པ་ཡིན་པས། སྐབས་དེར་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆ་བློན་ཆེན་ལུའུ་པུ་ཞེས་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་བ་ནི་བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་གསར་པར་མི་དགའ་ཞིང་། བྲན་གཡོག་བདག་པོའི་ལམ་ལུགས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་འདོད་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་མང་ཞིང་སྟོབས་འགྱུར་ཆེ་བའི་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ལུའུ་པུ་ཝེ་ཚོགས་ཁག་དེ་མ་གཏོར་ན་གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གི་ཆབ་སྲིད་ལས་ཕྱོགས་ལག་ལེན་བསྟར་མི་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཚབས་ཆེན་དེའི་མཇུག་ཏུ་སེམས་ཐག་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ལུའུ་པུ་ཝེ་དང་ལའོ་ཨའི་ཚོགས་ཁག་གིས་སྲིད་འགྱུར་བསླངས་པའི་ཟིང་འཁྲུག་ཞི་འཇགས་བཏང་ཞིང་། ཁོ་ཚོའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཚང་མ་ཕྲ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏོར་བཤིག་བཏང་། ཆྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཡོང་ནས་གཏན་སྡོད་བྱེད་པའི་བློན་པོ་ལི་སི་དང་། ཝེ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཡོང་བའི་ཝེ་ལའོ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་འཆར་དང་ལེན་བྱས་ཏེ་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པར་དཔོན་པོའི་གོ་གནས་སྤྲད་དེ་མཐོང་ཆེན་བྱས། ལས་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་གཉམ་ཐོག་གི་བློན་པོ་མཁས་པ་ཚོའི་བསམ་འཆར་ཉན་འཛིན་བྱས་པ་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཀྲན་ཀོའི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཆིན་རྒྱལ

ཁབ་དང་། ཀྲུ་ལ་ཁབ་དྲུག་པོའི་བར་ཡང་ཡང་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་པོས་ཡང་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་འགོག་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་མཉམ་འབྲེལ་དེ་གཏོར་མ་ཐུབ་ན་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཐབས་མེད་པ་མཐོང་ནས་ཁེ་གཏད་རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་པོའི་བར་དུ་དབྱེན་སྦྱོར་དཀྲུག་ཤིང་ཤེས་ཁ་བྲལ་ཏེ་མི་མཐུན་པར་བཟོས་ཐོག གཞི་ནས་རེ་རེ་བཞིན་གཏོར་བའི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་བྱས། ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ༡༢༡༠པར་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ཐོག་མར་ཆེས་སྟོབས་ཞན་ཡིན་པའི་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ༡༢༡༨པར་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕར་རྒོལ་མ་བྱས་གོང་དུ་ཚི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་མི་མངགས་ནས་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཚི་རྒྱལ་ཁབ་བར་དབྱེན་སྦྱོར་དང་། ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཡའང་དབྱེན་སྦྱོར་འགལ་ཟླ་བཟོས་རྗེས་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་སྒྲིགས་མེད་ཁེར་རྐྱང་དུ་ལུས་སུ་བཅུག་ཅིང་། དེའི་ཕྱི་མོ་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཧྲུ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་དམག་དཔུང་བཏང་སྟེ་ཕར་རྒོལ་བྱེད་སྐབས་གཅིག་ལ་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ༡༢༡༧ལོར་དམག་དཔོན་ཕང་དན་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ཡན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་རྗེས་སུ་འདུས་འགྲིག་ཞུས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྷེ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་རྒོལ་གཏོར་བྱས་པ་དང་། ལྷེ་རྒྱལ་ཁབ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ༡༢༡༦ལོར་དམག་དཔོན་ལིས་ཤིན་དང་མེང་ཡུ་གཉིས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཉི་ཤུ་བཏང་ནས་ཧྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས་པས་ཐོག་མར་རྒྱལ་ཁ་ཁ་ཤས་ཐོབ་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཧྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞང་ཡན་གྱིས་རྒོལ་ལན་བསྒྲིགས་པས་ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྔར་ཡང་དགོངས་ཞུ་བྱས་ཟིན་པའི་དམག་དཔོན་ཀན་པ་ཕང་དན་གྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་ཁྲི་དྲུག་ཙམ་པ་བཏང་ནས་ཧྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གསོན་བཟུང་བྱས། ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ༡༢༢༡ལོར་ལེའོ་ཀྲུང་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་སྲིས་སྲོལ་དུ་སྦྱིན་པའི་ཡན་ཤང་ཞི་གསོན་བཟུང་བྱས་ནས་ཡན་རྒྱལ་ཁབ་རྩ་གཏོར་བཏང་། དེ་ནས་སྔར་ཡང་ཏའི་ས་ཁུལ་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་སྲོས་སྲོལ་དུ་སྦྱིན་པའི་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཏའི་ཤང་ཙ་གསོན་བཟུང་བྱས་ཐོག ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཤུལ་འཕྲོ་རྩ་གཏོར་བཏང་ཞིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ༡༢༡༧ལོར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་འགོག་རྒོལ་ཅི་ཡང་མ་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་ཚི་རྒྱལ་ཁབ་རྩ་མེད་བཏང་སྟེ། ཆིན་ཐེ་ཙོང་གིས་ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་༡༢༡༠ལོར་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནས་ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ༡༢༡༧ལོར་ཚི་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ལས་བཏང་བའི་བར་དུས་ཡུན་ལོ་བཅུ་ལས་མ་འགོར་ཞིང་། རྒྱལ་ཕྲན་མང་པོས་བཅད་བཟུང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་སྲིད་དབང་མཇུག་བསྒྲིལ་ཏེ་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་གུང་ཧོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐེངས་དང་པོ་བཙུགས་ཤིང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཞན་དབྱང(དེང་སང་ཧྥའན་མིས་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཞན་དབྱང)ཡིན། གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧྭང་གིས་དམག་འཁྲུག་ཐེངས་རེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་རེ་བཞིན་ས་གནས་དེར་ལམ་ལུགས་རྙིང་པ་རྩ་གཏོར་བཏང་ནས་ཙུན་ཞན་རིམ་པའི་སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་བཙུགས་ཐོག་མཁར་རྫོང་རྙིང་པ་བཤིག་པ་དང་། རྒྱ་ལམ་བཤད་པ། འགྲིམ་འགྲུལ་ལམ་བདེ་རུ་གཏོང་བ། རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་པོའི་དཔོན་རིགས་རྙིང་པ་དང་ཚོང་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐག་རིང་གི་ས་ཆར་གནས་སྤོས་རྐྱང་འཕྱད་དུ་བཏང་ནས་ཁོ་ཚོ་སྔར་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་བཟོས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྟོབས་ཤུགས་སུ་འཇགས་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་བཟུང་། ཤུང་གོ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་ལས་དོན་གྲུབ་རྗེས་གུང་དབྱང་གིས་དབང་ཆ་གཅིག་སྡུད་བྱེད་པའི་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་སུ་བརྟན་དུ་གཏོང་ཆེད་རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་པོའི་ས་སོའི་ནང་ཁུལ་གྱི་ལྕགས་རི་རྙིང་པ་བཤིག་ཏུ་བཅུག་ཅིང་། ཆིན་དང་། ཀྲའོ། ཡན་བཅས་ཀྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ལྕགས་རི་རྙིང་པར་ཞིག་གསོས་དང་ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་དུ་བཅུག་སྟེ་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ལི་དབར་ཁྲི་ཕྲག་གི་ལྕགས་རི་རིང་པོ་གསར་བཟོ་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཆེད་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་བཅོས་བསྒྱུར་རབ་དང་རིམ་པ་བྱས་ཡོད། དེ་སྔོན་རྒྱལ་ཕྲན་མང་པོས་ས་ཁོངས་བཅད་བཟུང་བྱས་ནས་དབང་བསྒྱུར་དང་ཕན་ཚུན་དམག་འཁྲུག་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དབང་གིས་ས་ཞིང་གི་འཇལ་ཚད་མི་འདྲ་བ་དང་། འཁོར་མདའི་ཞེང་ཚད་མི་འདྲ་བ། བཀའ་ཁྲིམས་མི་འདྲ་བ། ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ། ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགོག་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཚད་མ་གཅིག་གྱུར་བཟོས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་གུང་གསུམ་ཆིན་དགུ་ཟེར། དེའི་ནང་གི་གུང་གསུམ་ནི། ཐིན་ཆེན། ཐེ་ཝེ། ཡུལ་ཧྲི་ཏའི་ཧྥུ་བཅས་ཡིན།

༡. ཐིན་ཆེན། གཡས་ཐིན་དང་གཡོན་ཐིན་གཉིས་ཡོད་པ་དེས་གོང་མ་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ནས་ལས་དོན་ཟབ་གཅོད་བྱེད་པ ༢. ཐེ་ཝེ། དམག་དོན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ཆེན་ཡིན། དེས་གོང་མ་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ནས་དམག་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། ༣. ཡུས་ཧྲི་ཏའི་ཧྥུ། ཐིན་ཆེན་གཞོན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེས་སྲིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ། ཆིན་དགུ་ནི། ཕྲུན་ཁྲང། ཡང་གུང་ཡིན། ཞི་ཝེ། ཐེ་ཕུ། ཐིན་ཝེ། ཏིན་ཁེ། ཙུང་ཀྲིན། ཀྲོའོ་སུ། ཀྲི་སོའུ་ནེ་ཧྲི་བཅས་ཡིན། ༡. ཕྲུན་ཁྲང། དེ་མེས་པོའི་མཆོད་ཁང་དང་མཛད་སྒོ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཐེ་ཧྲི་དང་ཐེ་ཕུ་ཐེར་བའི་རྩིས་པ་དང་། ཐེ་དཔྱི་ཐེར་བའི་སྨན་པ། པའོ་ཧྲི་ཐེར་བའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་དང་། གནམ་རིག་སོགས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་གོང་མའི་སྣ་འདྲེན་བྱེད་པ། ༢. ཡང་གུང་ཡིན། ཕོ་བྲང་ནང་གི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་ཞིག ༣. ཝེ་ཝེ། ཕོ་བྲང་གི་སྒོ་སྲུང་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན། ༤. ཐེ་ཕུའུ། གོང་མའི་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་དང་རྟ་སོགས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག ༥. ཐིན་ཝེ། སྤྱི་ཁྱབ་ཁྲིམས་དཔོན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཉེས་དོན་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཡིན།

༦. ཏེན་ཁེ། མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་གི་འགོ་གཙོ་དང་། མཚམས་འདྲི་མི་སྣའི་སྒོ་ལེན་སྐོར་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན།

༧. ཙུང་ཀྲིན། གོང་མའི་ཁྲིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན། ༨. ཀྲའོ་སུ། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་ལེན་དང་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་སོགས་བདག་གཉེར་བྱས་ནས་ཕོ་བྲང་ནང་གི་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་མཁན།

༩. ཀྲི་སོའུ་ནེ་ཧྲི། ནོར་སྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ཆེན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ནོར་སྲིད་ལས་དོན་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཡིན། དེ་མཚུངས་དེ་སྔོན་རྒྱལ་ཕྲན་མང་པོས་ས་ཁོངས་བཅད་བཟུང་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་གཏོར་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཀྲུན་དང་ཞན་གྱི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་ཡོད་པ། ཐོག་མར་འཛུགས་སྐབས་ཀྲུན་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ཙམ་བར་འཕར་ཡོད། ཀྲུན་རེར་ཀྲུན་དཔོན་རེ་བསྐོས་ནས་དེས་ཀྲུན་གྱི་རིམ་པའི་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་དང་། ཝེ་དཔོན་བསྐོས་ནས་དེ་ས་ཀྲུན་གྱི་རིམ་པའི་དམག་དོན་བདག་གཉེར་དང་། ཇན་ཡུས་ཧྲི་བསྐོས་ནས་དེས་ཀྲུན་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིམས་དོན་ཞིབ་དཔྱོད་དོ་དམ་བྱེད་པ་ཡིན། ཀྲུན་གྱི་འོག་ཏུ་ཞན་རིམ་པའི་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ཏེ་ཞན་དཔོན་གྱིས་ཞན་གཅིག་གི་སྲིད་འཛིན་བདག་གཉེར་དང་། ཞན་ཝེས་ཞན་གྱི་རིམ་པའི་དམག་དོན་དོ་དམ་བྱེད་པ། ཞན་ཁྲིན་གྱིས་ཞན་རིམ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དོ་དམ་བྱེད་པ་ཡིན།

ཞན་གྱི་འོག་ཏུ་ཤང་གི་རིམ་པའི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ཏེ་ཤང་རེར་སན་ལའོ་ཞེས་ཐན་པོ་གསུམ་བསྐོས་ནས་དེས་མི་ལ་ཀོ་བསྟན་སློབ་གསོའི་ལས་ཀ་བྱེད་པ་དང་། སེ་ཧྥུ་བསྐོས་ནས་དེས་ཁྲིམས་དང་། དཔྱ་ཁྲལ། ཧྲུ་ལས་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀར་བདག་གཉེར་བྱེད་པ། དབྱིག་ཇའོ

བསྐོལ་ནས་དེས་ཞེས་དོན་རྟོག་ཞིབ་དང་འཛིན་བཟུང་གི་ལས་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡིན། ཤར་གི་འོག་ཏུ་ཁྲིན་བཙུགས་ཏེ། ཤར་གཅིག་ལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཁྲིན་བཅུ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲིན་རེར་ཁྲིན་ཀྲང་རེ་ཡོད་ཅིང་། ཁྲིན་གྱི་འོག་ཏུ་ཤིས་བཙུགས་ཡོད་པ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཁྲིན་གཅིག་ལ་ཤིས་བཅུ་ཡོད་པ་དང་། ཤིས་རེར་ཤིས་ཀྲིན་རེ་བསྐོས་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་རྩུན་ཞན་ལམ་ལུགས་དེས་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ས་ཞིང་སྐྱེར་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་རྨང་གཞི་བྱས་པའི་ཞིང་བྲན་བདག་པོའི་དཔལ་འབྱོར་གཞིས་འོས་འཚམས་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཚང་མས་ལམ་ལུགས་དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཏེ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་ལག་ལེན་བསྟར་ཡོད། ད་དུང་ས་ཞིང་ལམ་ལུགས་ཐད། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ༢༡༦ལོར་གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མི་སེར་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ས་ཞིང་གྲངས་འབོར་ཞུས་བསྒྲུངས་མེད་པར་གོང་ཞུས་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་ཏེ་ས་ཞིང་གི་གྲངས་ཚད་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དེབ་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ནས་བཅད་གྲངས་ལྟར་དཔྱ་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་པའི་གནད་འབེབས་བྱས་ཤིང་། ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱ་ཁྲལ་སྤྲོད་རྗེས་ས་ཞིང་སྐྱེར་ལ་དབང་བ་དང་། ཐོན་སྐྱེད་བྱས་པའི་ལྷག་འཕྲོ་ཚང་ཟད་རང་ཉིད་ལ་དབང་བ་བྱས་པ་དེས་ཞིང་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

གཞན་ཡང་ད་དུང་གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཀྲུང་གོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཟིན་པའི་ལོ་དེར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དངུལ་ལོར་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཡོད། དེ་སྔོན་རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་གིས་བཅད་བཟུང་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་དངུལ་ལོར་གྱི་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་མེད་པ་དེས་རྒྱལ་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་གཅིག་གྱུར་ཐོག་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་ཡོང་གི་ཡོད་སྐབས་དངུལ་ལོར་རྙིང་པ་དེ་དག་མི་དགོས་པ་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དངུལ་ལོར་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་བཟོས་པ་སྟེ། ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དངུལ་ལོར་ཚད་གཞི་གཞིར་བཟུང་ནས་དངུལ་ལོར་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་གསེར་གྱི་དངུལ་ལོར་ལ་སྦྱང་ཏི་ཞུ་ཡིན་པ་དང་། ཟངས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་དོང་ཙེ་ནི་སྲང་རེའི་གྲངས་ཚད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱད་བདེ་རུ་བཏང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ། དེ་སྔོན་ཀྲན་ཀོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་འཇལ་གསོར་འདེགས་གསུམ་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་མེད་སྐབས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཧྥ་རྫོང་དང་། དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་བར་སྐབས་བདེ་མེད་པ་དེ་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཚད་གཞིར་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཡོད། འཇལ་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་གཞི་ལ་ཚུན་དང་། ཁྲི། གྲང་སོགས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། གསོར་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་གཞི་ལ་ཤིང་རྩེ་དང་། འབོ། ཟོམ། ཏའུ་སོགས་ཡོད། འདེགས་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་གཞི་ལ་ཆེ་དང་། སྲང་། ཏན་སོགས་ཕྱེ་ནས་རྒྱ་མ་དང་ཏན་མ་གཏོགས་དེ་ཕྱིངས་རྩིས་གཞི་ཚང་མ་བཅུ་འཕར་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་སྐབས་གྲངས་ཚད་རྩི་བར་ཧ་ཅང་སྐབས་བདེ་ཡིན། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་གཅིག་གྱུར་བཟོ་བ་དང་། འཁོར་ལོའི་འཁོར་མདའ་ཚད་གཅིག་གྱུར་བྱས་པ། རྒྱ་བོད་མང་པོ་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པ། རྒྱ་ལམ་མང་པོ་གསར་དུ་བཟོ་བ་སོགས་བྱས་པ་དེས་རྒྱལ་ནང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད།

འོན་ཀྱང་དུས་མཚུངས་སུ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ལ་གཤའ་གནོན་དང་བཙག་གཞོག་གཏོང་བའི་ཚད་གཞི་ནི་དེ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་ལས་ལྷག་པ་མ་གཏོགས་ཆུང་བ་མིན་སྐབས། ཆིན་རྒྱལ་རབས་དེ་རྒྱལ་རབས་གཉིས་དང་། དུས་ཡུན་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ༢༢༡ནས༢༠༦བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞི་གཅིག་ལས་གནས་མ་ཐུབ་པར་རྩ་མེད་དུ་སོང་བ་རེད། དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དེའི་ལམ་ལུགས་གསར་པ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་པར་རང་ཉིད་ལ་སྲིད་དབང་ཐོབ་རྗེས། ལི་ཧྲན་པང་སོ་དང་། ཨ་ཧྥང་ཙོ་སྒང་བརྒྱབ་པ། ལུགས་རི་རིང་པོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་རྒྱ་ཆེའི་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་གྲངས་ལས་འདས་པ་མནར་གཅོད་དང་ལྷག་བཅོལ་ཚད་མེད་བཏང་བ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡར་ལངས་ནས་ཕྱིན་ལོག་བྱས་ཏེ་གཏོར་བ་དེ་ཡིན་པ་ལས་ཏའུ་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གསོད་རྒྱ་ཆུང་དྭགས་པ་དང་རིག་གཞུང་དཔེ་དེབ་མེར་བསྲེགས་གཏོང་རྒྱུ་ཞུད་དྭགས་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བ་མིན། གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་གོང་མ་ལོ༡༧བྱས་ཏེ་མཐར་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ༢༡༠ལོར་སྔོ་རྫོགས་ཡུན་མེད་ལ་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་སོང་ནས་ཤིན་ཡོན་ཅིན་དུ་སླེབས་དུས་ནད་ཐོག་དེ་ཟླ་བ་༧པའི་ནང་དུ་ཆིའུ་ཤིན་ཐེར་འདས་ཤིང་གདུང་རུས་རི་པོ་ལི་ཧྲན་དུ་སྦས་ཡོད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་བོད་ཡིག་ཏུ་འགོད་པ་དེ་སྔོན་མ་མཐོང་བས། སྤྱི་ཞབས་ཧྥན་ཝེན་ལན་གྱིས་བརྩམས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི《ཀྲུང་གོ་ཐུང་ཧྲི》(中国通史)ཟེར་བའི་དཔེ་དེབ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནས་གནད་བསྡུས་བྱས་པ་ཡིན།

ཆིབས་ཁ་ཐུབ་པ། རྟ་ཞོན་ནས་སྲབ་མདའ་འཇུས་ཏེ་རྟའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་ཐུབ་པ།

ཆིབས་བསྒྱུར་ཆེན་མོ། དེ་ལྟ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ནང་ཚེས་ཚ་བཟང་པ་ཞིག་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱར་སྤྲོལ་བཏུད་རྗེ་སྟན་ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་མཛད་རིམ་ནི་ལྷ་དྲོ་རྩེ་པོ་བྲང་ནས་འཛོམས་བཞུ་མ་བཏང་ཙམ་ལ་གཟིམ་དྲིལ་ཞལ་ངོ་དང་ལག་དོ་བཅས་ཕྱོན་པ་སྐམ་སེར་ཞིག་གཟིགས་སྐུགས་གོང་སྐྱུར་གཟབ་མཆོར་གྱིས་སྐུའི་ཉེར་ཆས་གདན་ཞུའི་གཟིམ་སྒམ་གསེར་དངུལ་སྤྱིར་ཚག་ཞུ་ལྡན་ཤན་བཅས་ཡོད་པའི་གཟིམ་དོད་རྣམས་ཆིབས་བསྒྱུར་གོང་ཚུད་ཐོན་དགོས་པ་དང་། ཆིབས་ཞབས་སུ་གྲུང་བཀའ་བློན་ནས་དྲུང་གཏོགས་ཡན་གྱི་གནད་བཞུགས་དྲུང་རིགས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆེ་ཁག་དང་འབྲིང་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་དང་། དེ་བཞིན་མཁན་པོ་ལས་སྡེ། དྲར་གདོང་དང་བསམ་ལྷོ་ཁང་ཚན་དགེ་རྒན་སོགས་རང་རང་གི་དབལ་ཕྱོན་ཆས། ལས་ཞུ་ལས་གོས་གཟབ་མཆོར་ལྡན་པ་དང་བཅས་ཆིབས་ཞབས་སུ་བཅར་བའི་སྐབས་ཞེབས་གདོང་ལག་སྐོར་པ་ནས་རྟ་ཐོག་སྲིད་པ་ཏོ་དང་། རྟ་དར་གྲངས་མང་། གར་རོལ་བ། སྐུའི་གཟིམ་འཛོ་གདན་ཞུའི་ཆིབས་ཆེན་དེ་སྤྲི་ལུགས་རྣམས་ལ་གསེར་སྣ་ལུགས་དཀྱིལ་གོང་དམ་སོགས་ཆ་ཚང་སྤར་གྱི་གསེར་ཚག་རྐྱང་མ་སྤུ་ལྡན་ཞེ་ཅིག་བརྒྱབ་པའི་ཐོག་སྐུའི་གཟིམ་འཁོག་དང་། གཟིམ་ཁེབས། ཧོར་ཁོས་སྟག་ཤུན་དང་། ཧོར་སྦྲ་མ་འཛར་ལྡན། གཟིམ་སྡེམ་གསེར་ཚག་སྤུ་ལྡན་གྱི་ཟ་ཧོར་རས། དེ་བཞིན་འཇའ་ས་གསེར་ཐམ་ཡོད་པའི་གཟིམ་སྒམ་རྣམས་གཟིམ་འགག་པར་དྲུང་ཆེ་དང་། དེ་ནས་སྲིད་དྲུང་ཞབས་གསར་བ་ནས་ཆིབས་སྐྱེད་པར་རྒྱབ་འཁུར་གནད་ཞུ་དང་འབྲེལ་ཆིབས་འཁྲིད་ཞུས། བཀའ་ཤག་སྲིད་པས་ཆ་ལམ་སྐོར་མོའི་སྦྱར་པབས་མཚམས་ནས་ཆིབས་རྟག་ཁལ་རྗེ་སྙོག་པ་ནང་གསལ་ལྟར་གདན་གསུམ་བླ་ལས་དང་། རྩེ་སྐོར་གཞུང་ཞབས་རྣམས་ཞེབས་གདོང་དུ་བསྟར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་བཅར། གོང་ལ་མཆོག་ཞེབས་ཕྱམས་ཆེན་ཚོར་ཆིབས་བསྒྱུར་སྐབས་ཞེབས་ཕྱམས་འགོ་པ་དང་། ཞེབས་ཕྱམས་གདན་ཞུ་བ། ཞེབས་གདོང་ཕྱུང་འཛིན་པ། དམག་སྒར་ཁག་གི་ཞལ་ངོ་། ཞེབས་མདུག་ཏུ་སྲིད་བློན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། ཞེབས་ཕྱམས་ཀྱི་རྒྱུར་བཞིར་བཀའ་བློན་རྣམ་པ་དང་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན། སྐུའི་ཉེ་འཁྲིད་དུ་མོད་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་བསྟར་བསྒྲིགས་དང་། ཆིབས་དྲུག་གི་གཡས་གཡོན་དུ་རྗེ་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་དང་། རྗེ་མགྲོན། རྗེ་གཟིམ་འགག་སོགས་ནས་ཆིབས་རྟག་ལ་ལྷ་རྟགས་ཀྱི་བཀོད་བྱས། ཞེབས་ལམ་གཡས་གཡོན་དུ་སྤྲིང་པན་རྩུན་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་སེར་སྤྲེང་མཆོར་དུ་དངར་བ། ཟློ་པ་གཞས་མའི་སྟེ་ཁག དཔའ་བོ། དཔའ་མོ། སྟང་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཞོལ་པ་བཅས་ནས་གྲས་བདུད་ཀྱི་བསྟར་བསྒྲིགས་ཐོག་གྲུ་དབྱངས་ལེན། སྲུང་སྐྱོབ་དམག་སྒར་ཁག་གི་འགོ་དམག་རྣམས་ཞེབས་ལམ་བསྟར་བསྒྲིགས། དམག་སྤྱི་དང་། མདའ་དཔོན་སོ་སོའི་བཟ་བསྟུན་གྲུས་པ་དུད་ཞུས། མི་དམངས་གྲངས་ལས་འདས་པ་གཟབ་མཆོར་གྱི་ཞལ་མཇལ་དང་འབྲེལ་སྤྲོས་བསང་གི་དུད་

པའི་ལྷ་ལམ་དཀྲིགས། ཞབས་ལམ་དུ་བོད་བདར་གཙང་མའི་རྫོང་གཡས་གཡོན་དུ་རྡོ་དཀར་གྱི་བསྐོར་རྫིང་དང་། ས་ཞིག་དཀར་སེར་ཕྲེང་གཉིས་བསྐྲིགས། དབུས་སུ་གཡུང་ལག་དང་། རྟགས་བརྒྱད་སོགས་བཀྲ་ཤིས་རི་མོས་སྤྲས་པ་བྱས་པའི་ཐོག གོང་མ་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ་ཕེབས་སོར་བདེ་འཕོད་ཀྱིས་ཉི་འོད་དུ་དྲུང་བཞེས་ཐོག་ཞབས་སྟོན་དཀར་སྐྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚང་མར་མཇལ་ཁ་བསྐུལ་ཏེ་མཛད་སྒོ་གྲོལ། ནོར་གླིང་པོ་བྲང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱུ་གར་བ་ཚང་མས་ཞལ་ཕྱད་གཟིགས་འབུལ་ཞུས་ཏེ་རང་ཁྱངས་སོ་སོར་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་བ་བཅས་དེ་ཉིན་མཛད་སྒོ་གྲོལ།

ཆིབས་སྐྱེགས། (ཆིབས་བཀྲུག) རྟ་བཞོན་འཁབ་བྱེད་པའི་སྐྱེགས་གྲུ།

ཆིབས་དར་བ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན། སྲིད་སྐྱོང་། རྡོ་ཞག་ཁྲུ་སོགས་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར། རྟ་རགས་བསྒྲིགས་ནས་འགྲོ་སྐབས། སོག་ཆལ་ཕྲུལ་ནག་དར་ཆ་ཚོས་གཞི་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཕྱེར་ཏེ་རྟ་རགས་ཚང་མའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་མཁན་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཆིས། (ཆིས) ཙོ་དམ། བདག་གཉེར།

ཆུ། ཆབ་ཞིང་གཉེར་བ། ཆུ་དང་ཆུའི་ཁམས་དོན་གཅིག

ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ། (རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ) སྟོད་ཀྱི་གངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་རྩེ་བར་འོང་བ་དེ་ནས་ཤར་ཆུ་དང་འདྲེས་ཏེ་ལྷ་སའི་སྐྱིད་བརྒྱུད་ཆུ་ཤུལ་བར་དང་། ཆུ་ཤུལ་ནས་ལྷ་སའི་ཆུ་དང་འདྲེས་ནས་ཡར་ཀླུང་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོར་འབོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཀོང་པོ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་སམ་མངའ་སྡེའི་ཁྲོད་ཤར་ནས་ནུབ་བརྒྱུད། ཤར་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི་ཁྲོད་ནས་སྔོ་བར་དཀྱིལ་དང་པོ་བརྒྱུད་ཉིན་ཏུ་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་དེ་ཡིན།

ཆུ་ཀླུང་གནས་ཅན། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་དེ་ཆུ་ཀླུང་ཞིག་གི་མིང་། རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་ས་ས་གའི་ཁྲིམས་དང་ཏ་ཙང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ཞིག་ན་ཡོད་པར་མཛོད། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཕོ་བྲང་གི་ཡང་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་དགེ་སློང་བཅུ་བདུན་ཞེས་ཆུ་ཀླུང་དེར་རྩེད་མོ་རྩེ་བ་མཐོང་བས་རྒྱལ་པོས་ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆུ་ཀླུང་ཡིད་འོང་ལྡན། འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད་ལས། སྤོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་ཀླུང་ན་ར་ཉེ་འཛ་ཡིད་འོང་ལྡན་ཞེས་སྟོན་པ་ཐུབ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་མགོ་བརྟན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆུ་སྲིན་ཉའི་རིགས་ཅན་རང་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྐྱབས་པ་དང་ཉ་བ་ལྔ་བརྒྱ་བཏུལ་བའི་གནས་ཡོད་ཅེས་གསལ།

ཆུ་ཀླུང་རབ་མེད་བཞི། ཏྲ་ཀིའང(ཏྲ་ཅིའང།)ཧྥུའང་ཧོ། ཧུ་ལུའི་ཤུའི། ཕུའི་ཤུའི།

ཆུ་རྒྱལ། ལྷ་ས་རུ་ཏ་ཙང་དར་བའི་ལུས་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲིག་འཛུགས་ལྡན་པའི་འགྲན་སྡུར་བྱེད་སྲོལ་མེད། ལྷ་ས་ཁུལ་ལ་མཆོད་ན་དབྱར་དུས་མི་ཚང་ཚང་མ་གླིང་ཀ་ལ་ཆུ་བརྐྱལ་བྱ་རྒྱུར་ཏ་ཙང་དགའ་པོ་ཡོད། དབྱར་དུས་གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་རྣམས་དང་བྱིས་པ་རྣམས་ཀུང་ཆུ་བརྐྱལ་བའི་དུས་ཆུ་རྒྱལ་ལྟ་ཚོགས་སྦྱང་ཤེས་ཐུབ་ནས་ཆུ་རྒྱལ་རྒྱག་སྐབས་མཚོ་ས་ནས་མཆོང་བ་དང་། ཡང་ན་ཐད་ཀར་རྒྱལ་རྒྱག་པ། རྐང་ལག་དང་གཟུགས་པོའི་ཁྱེར་བཟོ་འདྲ་མིན་ལ་གཞིགས་ཏེ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་དབྱེར་ན། ཉལ་རྒྱལ་དང་། ཡངས་རྒྱལ། ཕྱི་རྒྱལ་དང་། ད་དུང་ཆུའི་གཏིང་དུ་འཛུལ་བར་རིམ་ཆུ་རྒྱག་པ་ཟེར་བ་སོགས་མང་པོ་ཡོད། དབྱར་མཐུག་བོད་ཟླ་བདུན་པར་སྐར་མ་རི་ཤི་འཆར་སྐབས་ཆུ་ཀླུང་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་དུ་གྱུར་ནས་ཆུ་བཟང་བར་བཤད་དེ་གཟའ་འཁོར་གཅིག་རིང་བོད་རིགས་ཡོངས་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་ས་བ་རྣམས་ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའམ་དེ་མིན་ཀླུང་ཆུར་ཆུ་བརྐྱལ་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྐབས་གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་དང་པོ་ཆུང་བྱིས་པ་རྣམས་ཆུ་བརྐྱལ་བ་དང་ཆུ་རྒྱལ་བ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བརྒྱབ་ནས་རང་སོས་ཀྱིས་ཆུ་རྩལ་འགྱེད་པ་དང་། ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུ་གཙང་པོ་པར་གཙོད་ཚུར་གཙོད་བྱུབ་པའི་རྩལ་ལྡན་མང་པོ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

ཆུ་གང་། ཤ་ཞེན་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། ཆུ་ཐོར་པ་གང་འཁྱུད་པའི་དྲིན་ཙམ་ཡང་མི་བརྗེད་པ་ལྟ་བུའམ། སྙིང་སྟོབས་ཞིགས་པ།

ཆུ་གྲི། ས་འོག་ནས་རང་བྱུང་དུ་ཐོན་པའི་ལྕགས་དང་། མིས་བཟོས་པའི་ལྕགས། ཀྲུང་ཀྲུང་གིས་ལྕགས་སྐྱེ་སྦྱོར་ནས་སྦྱར་བའི་ལྕགས་བཅས་ལྕགས་རིགས་གསུམ་ལས་བཟོས་པའི་གྲི་ཏ་ཙང་རྣོ་ཞིང་ཕྱེམ་པ་ཆག་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག

ཆུ་ངན་ལམ་སྐོར། དེ་རྗོན་ལམ་ལུགས་ངན་པ་ཆགས་ཟིན་པ་དེར་སྦྱ་མཐུད་རྒྱ་སྲིད་འགྲོ་བའི་གཏམ་དཔེ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡུར་བུ་ཞིག་ཁ་རལ་ནས་ཆུ་སྣེར་ལ་དེར་དུས་རྟག་ཏུ་ཆུ་དེ་ནས་སྣེར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ། ཆུ་ངན་ལམ་ཞུགས་དང་དོན་གཅིག

ཆུ་ཏ། ཆུང་ཏ།

ཆུ་ཉམས་མཉམ་བས་ཡོན་ཏན་མཐིལ་བཙལ་ཀོ་བས་སྒྲོལ། མཉན་པ་རྩེ་ཀོ་བ་གཏོང་མཁན་གྱིས་ཆུ་བོའི་གཏིང་དང་ཞེང་ཁ་རྒྱུད་ཡོད་ན་ཀོ་བ་མཐིལ་བཙལ་ཡིན། ཡང་ཆུའི་ཕ་རོལ་དུ་སྒྲོལ་ཐུབ།

ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་མ་དྲོས་པ། (མཚོ་མ་དྲོས་པ) ཡོངས་གྲགས་སུ་མཚོ་མ་ཕམ་ཟེར། འདི་མཚོ་མ་ཕམ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་བཞེད་ཅིང་། བོད་ས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚོ་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ལ། འཛམ་གླིང་ཆུ་བོ་བཞིའི་ཆུ་མགོ་ཡིན་པ་དང་། རྟ་གཞོན་ནས་དཔལ་བསྒྲོས་ཀྱིས་མཚོ་ལ་བསྐོར་ན་ཞག་གཅིག་ཚོགས་ཞེས་པ་བཤད།

ཆུ་གཏེར་རྣམ་བཞིའི་རྒྱན། སྟོད་ཀྱི་གངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ་སྟེ། ཤར། ལྷོ། ནུབ། བྱང་བཞི་ནས་རྟ་མཆོག་དང་། རྨ་བྱ། གླང་པོ་ཆེ། སེང་གེ་བཅས་ཀྱི་དབྱིབས་འདྲ་བའི་ཁ་ནང་ནས་རིམ་བཞིན་ཆུ་བོ་པཀྵུ། གངྒཱ། སིནྡྷུ། སཱི་ཏ་བཅས་འབབ་པ་ཡིན་པས་འཛམ་གླིང་གི་ཆུ་བོ་བཞི་གང་ནས་འབབ་པའི་འགོ་ནི་སྟོད་ཀྱི་གངས་རི་ཏི་སེ་ལ་དཔེ་སྦྱར།

ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཉ་བ། འདི་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་མིང་སྟེ་ལུགས་སྟེང་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་སྐར་མ་ཆུ་སྟོད་ཁེལ་བས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

ཆུ་ཐག ཤིང་རྟའི་གཉའ་ཤིང་ཁྱིལ་བའི་འབྲེང་ཐག

ཆུ་དར། གཞའ་ལྡན་གྱི་སྙིན་འཇོག་ཕུལ་བའི་རས་ཤིག

ཆུ་རྡུལ་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའི་ནང་གསེས་ཕྲ་རྡུལ་བདུན་གྱི་ཚད་ལ་ཟེར།

ཆུ་དྭང་ནོར་བུ། (ཆུ་དྭངས་ནོར་བུ) ནོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀ་ཞེས་པ་གཉེར་རྫའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཆུ་རྙོག་མ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འདི་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་དྭངས་པར་བྱེད་ནུས་ཟེར།

ཆུ་ནང་དྲུག སྲེ་ཀྱ། སྲམ། བན་ཀན། གཅེ་མ། ཁྲག རྒྱས། ཁ་ཐུགས།

ཆུ་སྲིན། འདི་མཁར་རྫོང་དང་ཁང་པའི་གོང་ལྷ་ལ་སོ་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་དག་ཡིག་རྒྱས་པ་རྣམས་སུ་མི་གསལ།

ཆུ་སྦུག (ཆུ་སྦུག ཤུ་སྦུག) ཕང་དུ།

ཆུ་བ། རྩ།

ཆུ་བར། སྟོད་ཀྱི་ལ་ཕྱི་ཆུ་དབར། གངས་རྒྱལ་ཇོ་མོ་མཐོན་མཐིང་དང་ཞག་ཉེ་སར་ཡོད་པར(མི་ལའི་རྣམ་ཐར་མགུར་འབུམ)ལས་བཤད།

ཆུ་བོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ། འདི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ། ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་བཙུན་མོ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། ལྷ་མོ་ཨུ་མ་དང་གངྒཱ་གཉིས་སོ། ལྷ་མོ་གངྒཱ་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་བབས་སྐབས་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེའི་སྟེང་དུ་བབས་པ་དེ་ཉིད་ཆ་ཤས་བདུན་དུ་གྱེས་ནས་རི་ཁ་བ་ཅན་བརྒྱལ་ཏེ། ཤུགས་དྲག་ཆེན་པོའི་སྒྲ

དང་བཅས་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འབབ་པ་ན། རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲོད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་བཞིན་དུ་བསྡད་པའི་དྲང་སྲོང་ཛ་ཧ་ནུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཆུའི་སྒྲས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་གནོད་པའི་དབང་གིས་ཁྲོས་ནས། ཆུ་བོ་གངྒཱ་ཧུབ་གཅིག་གིས་འཐུངས་སོ། །ནམ་ཞིག་རྒྱལ་པོ་དུག་ཅན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བུ་དྲུག་ཁྲི་ཤི་ནས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ་རྒྱལ་པོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ་རང་གི་མེས་པོ་དུག་ཅན་པའི་བུ་རྣམས་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པ་ལས་ཐར་བའི་ཆེད་དུ་ཆུ་བོ་གངྒཱ་འབབ་པར་འདོད་ནས་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་སྤྱད་དེ་ལྷ་ཚངས་པ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཚངས་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ལྷ་ཚངས་པས་ཆུ་བོ་གངྒཱ་ལ་ཁྱོད་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྨྲས་ཀྱང་གངྒཱ་འབབ་ཏུ་མ་འདོད་པ་ལ། ལྷ་ཚངས་པས་ཁྱོད་མེས་པོའི་བཀའ་ལ་མ་ཉན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ནས་གངྒཱ་བླངས་ཏེ་རང་གི་རལ་པའི་ནང་དུ་བཞག་གོ། གངྒཱ་ཕྱིར་འབྱུང་བར་འདོད་ནས་ལྷ་ཡི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གི་བར་དུ་འཁོར་ཞིང་བབས་ཀྱང་རལ་པ་དེའི་མཐའ་མ་རྙེད། སླར་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟས་ལྷ་ཆེན་པོ་ཚངས་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ལྷ་ཆེན་པོས་རང་གི་རལ་པ་བཙིར་བ་དང་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་ཐིགས་པ་གཅིག་གངས་རི་ཏི་སེའི་སྟེང་དུ་བབས་པ་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ཡང་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བདུན་དུ་གྱུར་ཏེ། གངས་རི་ཏི་སེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་གླང་པོ་ཆེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་གངྒཱ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྲག་རྨ་བྱའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་སིནྡྷུ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་རྟ་ཡི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་པཀྵུ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་སེང་གེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་སི་ཏ་བཅས་འབབ་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཆུ་བོ་ཀླུ་དང་། ཆོམ་པ་དང་། ན་ལི་ནཱ་བཅས་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བདུན་འབབ་པའི་ནང་ནས། ཆུ་བོ་གངྒཱ་རི་ཁ་བ་ཅན་བརྒྱུད་ས་འོག་ཏུ་སོང་སྟེ། དམྱལ་བའི་གནས་སུ་རྒྱལ་པོ་དུག་ཅན་པའི་བུ་དྲུག་ཁྲིའི་ཐལ་གྱི་ལྷག་མ་རྣམས་བཀྲུས་ཤིང་དེ་རྣམས་དམྱལ་བ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་པས་ན། ཆུ་བོ་གངྒཱའི་མིང་ལ་ཆུ་བོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟ་དང་། ཚངས་པའི་རལ་འབྱུང་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར།

ཆུ་བོ་གངྒཱ། ཆུ་བོ་འདི་གངས་རི་ཏི་སེའི་ལྷོ་ངོས་བྲག་གླང་པོ་ཆེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཐོན་པ་དང་། 《མངོན་པ་མཛོད》ལས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་གླང་པོ་ཆེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཐོན་པ་ཆུ་འགོའི་ཕྱོགས་མཚམས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་དོན་སྙིང་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་ཆུ་མགོ་གངས་རི་ཏི་སེའི་བྲག་གླང་པོ་ཆེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཐོན་པར་བཤད་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྣང་། ཆུ་བོ་འདི་ཇི་ལྟར་འབབ་ཚུལ་ཟུར《སྟོད་རོང་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༤༥ཡིག་ཆུང་ལས། ཏི་སེའི་ལྷོ་ངོས་བྲག་གླང་པོའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་གངྒཱའི་ཆུ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཤར་དུ་ཁ་བསྐྱོད་ནས་མ་ཕམ་གྱི་མཚོའི་ནང་གི་དཀྱིལ་གཤགས་ནས་མཚོ་དང་གཙང་པོ་མ་འདྲེས་པར་ལ་དྭགས་ལ་བརྒྱུད་དེ། ཞང་ཞུང་དང་གུ་གེའི་ཡུལ་བར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འབབ། དེ་ནས་སོ་ཏི་སྤྱིལ་ཕུག་ཕྱོགས་དང་གར་ཞའི་ཆུ་རྣམས་བསྡུས་ནས་ཤར་འགྲོ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་བཞིན་ཤར་དུ་འབབ་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་དེང་སང་རང་རྒྱལ་གྱིས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་འཛམ་གླིང་ས་བཀྲ་དང་ཀྲུང་གོའི་ས་བཀྲའི་ནང་བཀོད་པ་གཉིས་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་སྣང་བས་འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཀོད་ཅིང་། ཐང་སེང་བླ་མས་མཛད་པའི་རང་རྣམ《རྒྱ་གར་ཞིང་གི་བགོད་པའི་དཀར་ཆག》རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༤༡ལས་ཆུ་བོ་ཡ་མུ་ན་ལས་ཤར་དུ་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་སོང་བ་ན། ཆུ་ཀླུང་གངྒཱ་སྟེ་ཞེང་ལ་ལི་བར་བཞི་བརྒྱ་ཙམ། མཐར་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་དང་། ཉེ་བ་ན་ཞེང་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅུ་ལྷག་པ། མདོག་སྔོ་ཞིང་རླབས་པ། ཉ་སྲིན་དང་ཀླུ་རིགས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེ་ཡང་གནོད་པ་མེད་པ། རོ་མངར་ལ་བསིལ་བ། རྡུལ་དང་འདྲེས་མར་རྒྱུ་བས་ཅུང་ཟད་རྙོག་པ། གཏམ་རྒྱུད་རྙིང་པ་ན་ཆུ་བོ་འདིར་ཁྲུས་དང་ཡན་ལག་བཀྲུས་པས་སྡིག་སྒྲིབ་དག་པ་དང་། ཤིབ་ཏེ་མཆོངས་ན་ལྷའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་གྲགས་པས་སྐྱེ་བོ་ཀླུན་སྒོངས་འགའ་གངྒར་མཆོངས་ཏེ་ཤིབ་བྱེད་པ་མང་པོ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསལ། ཆུ་བོ་འདི་ལ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་བཤད་པ་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་གསལ་ཞིང་། རི་གླང་ཆེན་གྱི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་འབབ་པའི་དབང་གིས་གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་ཅེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དང་། འདི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་རིགས་གཉིས་ཡོད། གཅིག་ནི་ཛ་ཧྣ་ཝིའི་གངྒཱ་སྟེ། དང་པོར་གངས་རི་ཏི་སེའི་སྟེང་དུ་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟའམ(བྷ་གི་ར་ཐ)ཟེར་བས་སྤྱན་དྲངས་པའི་གངྒཱ་ནི་གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ལ། དེ་ནི་དེང་སང་སར་ཛེ་ཡིས་ཞེས་ཀྱང་འདོད་པ་ཀུ་ལེ་ཡུལ་གྱི་སྟོད་རི་སྒང་ཆེན་འདུ་བ་ནས་ཐོན་ཏེ། ཀླུང་ཤུང་། མཐོ་ཤིང་། རོང་ཆུང་བཅས་བརྒྱུད་དེ་རི་བོ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་ཤུལ་ནས་ཁྲུ་ཟུ་རམ་ཤུར། ཤིམ་ལ། ཧི་མ་ཅལ། པན་འཇབ་ཅན་ཌི་ཀྲུ་བཅས་ནས་ར་ཏེ་སེ་ཟིན་བཀལ་ཏེ་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་དེ་ཡིན་ཟེར། གཞན་གཅིག་ནི་དྲང་སྲོང་ཛ་ཧྣུའི་རྣ་བ་ལས་སླུགས་པའི་དབང་གིས་ཛ་ཧྣུའི་བུ་མོར་འབོད་པའི་གངྒཱ་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆུ་བོ་གངྒཱར་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་ཡུལ་གང་གོ་ཏི་རི་ནས། ཧར་ཡུལ། ཏ་སྨ་ཡར། ཝ་ར་ཎ་སི་བཅས་ནས་པ་ཊ་ན་དང་། བྷེང་གོལ་གྱི་གཞུང་གཞགས་ཏེ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ཆུ་འགོ་གང་ནས་འབྱུང་བའི་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར་པོ་ཆེན་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པ་ཤོག་གྲངས་༡༠ཡོད་པ་དེ་དང་《སྟོད་རོང་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༡༨ནང་གསལ་བ་དེ་གཉིས་བཞེད་པ་གཅིག་མཐུན་དུ་སྣང་།

ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫ་ན། བཙན་པོ་པཎྜི་ཏའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། རི་བོ་ག་ཡ་དང་། རི་བོ་སྤྱིང་རྒྱུས་གཉིས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་བརྒྱུད་དེ་ལྷོ་ནས་བྱང་དུ་འབབ་ཅིང་། དབྱར་སྟོན་བཞིན་པའི་དུས་སུ་ཆུ་རྒྱས་ཏེ་འདྲེས་མར་མི་ལུས་གང་ཙམ་འབབ་པ་དང་། དགུན་དཔྱིད་ཆར་ཆུ་དཀོན་པའི་དུས་སུ་བྱེ་མའི་གཞུང་ཙམ་ལས་ཆུ་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ཆུ་ལམ་གྱི་བྱེ་མ་གང་ནས་བརྐོས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་སྣོན་འོང་བ་དེ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ན་དལ་བུས་ཆུ་བོ་གཞན་འབབ་པར་བརྟེན་ཆུ་བོ་དེ་ཡི་མིང་ལ་ནཻ་རཉྫ་ན་སྟེ་མི་མཐོང་བར་རྒྱུ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཡང་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་ཉེ་བའི་ཤར་ཕྱོགས་དང་། ག་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་འདབས་དང་ཉེ་བ་སོགས་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབབ་ཞེས་དང་། ནཻ་རཉྫ་ནའི་འགྲམ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ནགས་ཚལ་དང་སྤང་ལྗོངས་རི་ཐུག་སོགས་འདྲེས་མ་ལ་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་མང་པོ་ཕན་ཚུན་འབབ་པ། མི་ཀུང་ཞིང་ཐམས་ཅད་དང་དྲང་སྲོང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ཐར་ཐོར་ལས་མེད། གནས་དེར་སྟོན་པ་ཐུབ་པས་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་གནས་དང་ཞབས་རྗེས། ཉེ་རྒྱལ་འོད་སྲུང་སྤུན་རྣམས་བཏུལ་བའི་གནས་དང་། སྔོན་འབྱོན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི། ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་སོགས་གནས་བྱིན་ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་གསལ།

ཆུ་བོ་བཞི། ༡. ཆུ་བོ་གངྒཱ་དང་སིནྡྷུ་དང་སི་ཏཱ་དང་པཀྵུ་དང་བཞིའོ། ། ༢. བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གྱི་ཆུ་བོ་བཞི་སྟེ་རྨ་ཆུ། ཟླ་ཆུ། རྫ་ཆུ། འབྲི་ཆུའོ། ། ༣. འདོད་པའི་ཆུ་བོ་དང་། སྲིད་པའི་ཆུ་བོ། མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ། ལྟ་བའི་ཆུ་བོའོ། ། ༤. སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ། ན་བ། འཆི་བ་སྟེ་བཞིའོ། །

ཆུ་བོ་སིནྡྷུ། 《སྟོད་རོང་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༢ཡིག་ཆུང་ལས། ཆུ་བོ་དེའི་འགོ་ནི་ཏི་སེའི་རྒྱབ་ནུབ་སེང་གེའི་ཁ་ནས་འབབ་སྟེ། མར་ཡུལ་གྱི་

གཞུང་ཚུབ་ཅུང་བརྒྱུད་ཐངས་དཀར་དང་ཕུ་རང་གི་རྒྱ་ནམས་བརྒྱུད་ནས་ཁ་ཆེའི་ཅུང་རོས་ན་ལི་དང་བྲུ་ཤའི་ཀྲུང་དུ་ཁྲིད་དེ་དྭ་ཞིག་གི་རྒྱ་ནམས་བསྡུས་ནས་ར་ཙ་ཧུར་གྱི་ཕྱར་དུ་འཕབ་པ་ཕྱུ་རྒྱན་གྱི་ཆུབ་ནས་ཤར་དུ་འབབ་པ་དང་འདྲེས། དུར་ཁྲོད་གདུམ་དུག་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཟླ་དུའི་རྒྱ་ཆུབ་ཏུ་འབབ་པ་དང་། ཁ་ཆེའི་གཙང་པོ། ཙཧཱ། ཟླ་བའི་རྒྱ་ནམས་འདྲེས་ནས་རྒྱ་གར་ཚུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱར་མོ་ནས་ཕྱི་ཚུབ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་འགྲོ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་ནི་གངས་རི་ཏི་སེའི་གནས་ཡིག་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་ལས་གསལ་བ་མ་ཟད། དེང་སྐབས་རང་རྒྱལ་གྱིས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་འཛམ་གླིང་ས་བཀྲ་དང་ཀྲུང་གོའི་ས་ཁྲ་བཅས་ཀྱི་ནང་འཁོད་པའི་རྒྱ་འགོ་དང་རྒྱུའི་འབབ་ཡུལ། རྒྱ་གཞན་དག་གི་འདྲེས་མཚམས་བཅས་པ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་སྣང་བས་འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཀོད་པ་ལགས།

རྒྱ་བྲི་དམག་འཁྲུག རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༩༠༨)ལོའི་ཟླ༡༠པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་ཇོན་ཏེ་ས་ཙུ(༡༩༠༩)ལོའི་ཟླ༩ཚེས༣༠ཉིན་ལྷ་སར་ཕེབས། ལོ་དེར་ཆིང་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་ནས་ཀྲའོ་ཨར་ཧྲུང་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་དང་། ཟེ་ཁྲིན་དང་ཡུན་ནན་མཐའ་མཚམས་དོན་གཅོད་སློན་ཆེན་དུ་བསྐོས་པ་དང་། ཀྲའོ་ཨར་ཧྲུང་གིས་ཟེ་ཁྲིན་སྐམ་དམག་ནས་དྲག་སྐུག་མི་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཆབ་མདོ་བརྒྱུད་ལྷ་སར་བཏང་བ་དེ་དག་དམག་ཁྲིམས་ཧ་ཅང་ཞན་སྐབས་ལམ་བར་མི་སེར་ལ་རྡབ་སིག་ཆེ་བའི་ཐོབ་གསོད་རྡུང་གྲིག་བཅོམ་བྱས་རྐྱེན་མི་རིགས་འཁྲིལ་བར་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཀྲའོ་ཨར་ཧྲུང་གི་དམག་མི་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་ས་སྲུང་དམག་མིར(སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ས་སྲུང་དམག་མི་ཚོ་གྲྭན་པ་ཟླ་བ་ཏུ་རྫོན་པོ་དང་ཞ་མོ་སོག་ཞ་ཕྲོན་གྱི་ཡོད་སྐད)མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་བསད། དེ་ཉིན་ལྕགས་ཕྱི(༡༩༡༠)ལོའི་བོད་ཟླ༡ཚེས༣ཡིན་སྐབས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་གྱི་གྲལ་འཛིན་འཕེལ་བས་སྨོན་ལམ་གྲོལ་ཕྱུན་སུན་ཁང་ཞབས་ཨི་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ་དང་། ལས་རོགས་རྩེ་མགྲོན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་པོ་སྣང་པོ་ཏ་ལ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོང་བའི་ལམ་བར་གྲྭ་ཕྲུག་རྒྱལ་སྐྱིད(སྨན་རྩིས་ཁང་གི་རྩ་རོལ་ཐོག་རྩིག་ཆེད་ཁང་ཡོད་སའི་རྒྱུད)འགྲམ་དུ་ཟེ་ཁྲིན་དམག་དང་ཐུག་པས་དེར་མེ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་རྩེ་མགྲོན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཕུན་ཁང་ཞབས་ཨིའི་ཞབས་གྲས་གཅིག་བསད། ཕུན་ཁང་ཞབས་ཨི་རྨས་པ་སོགས་བྱུང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། སློན་ཆེན་བཤད་སྒྲ་དཔལ་འབྱོར་རྡོ་རྗེ། ཞོལ་ཁང་དོན་གྲུབ་ཕུན་ཚོགས། ཚང་ཁྲིམ་མཁྱེན་རབ་དཔལ་ལྡན། བཀའ་བློན་གསར་བྱུང་བ་དང་། ཟམ་ཚོ་བ། བཀའ་ཚབ་བྱང་ཐང་པ་སོགས་ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཐོན་ཞིབ་པ་མ་ཟད། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཀྱི་བདུན་པ་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྲུ་ཞེང་གསུམ་པ་བསྐོ་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་སྲིད་སྐྱོང་བསྐོས་པ་སོགས་དཔོན་རིགས་བྱིངས་ཆེས་ཤེས་རྗོགས་མེད་ཁར། རྫོང་རྒྱབ་སྒོ་ཁང་དུ་འཆར་ཅན་གྱི་ཆོས་གསུམ་ཐོག་མདའི་དུས་ཆེན་མཛད་སྒོ་སྤེལ་བཞིན་པའི་སར་གནས་ཚུལ་ཐོས་སྐབས་དཔོན་རིགས་འགའ་ཤས་ས་ཆ་དེ་རང་ནས་ཉེ་འདབས་གྲོང་གསེབ་ཁག་ཏུ་ཐོས་འགྲོ་མཁན་ཡང་བྱུང་སྐད། ཟེ་ཁྲིན་དམག་ནས་གང་བྱུང་དུ་མི་གསོད་རྒྱ་འཕྲོག་སོགས་བྱས་ཐབས་དེ་ཆོར་ངོ་རྩོལ་བྱེད་མཁན་ཇི་ཡང་དུ་སོང་བས་དུག་ཟིང་ལངས་པ་མ་ཟད། ཟེ་ཁྲིན་དམག་ནང་ཁུལ་དུ་འང་འགལ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཟིང་ཆ་མང་པོ་ལངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ལྷ་སར་མི་བདེ་བའི་དུག་ཟིང་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེར་བཀའ་བློན་ཚ་རོང་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་བཀའ་ཤག་གི་གཙོ་འགན་འཁུར་བཞིན་པ་དེས་ཉིན་མོ་རྩེ་པོ་ལྟང་དུ་བཀའ་ཤག་ཟུན་རྒྱས་སར་འགྲོ་བ་དང་། མཚན་མོ་ཀྲུ་ཕྲུག་ཡ་མོན་ཨམ་བན་སར་འགྲོ་བ་སོགས(རེ་འགས་ལྷ་སར་བདེ་འཛུགས་ཡོང་རེ་བྱས་པ་ཟེར་བ་དང་། ཡ་ལས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཉན་རྣ་མཁན་ཡིན་སྐད། རེ་འགས་ཟེ་ཁྲིན་དམག་དཔུང་གི་ཞུལ་མ་རེད་ཟེར་བ་སོགས་མིང་སྣང་ཤས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད)བྱས་པར་ལྟ་སར། ལྷ་རྫ་གསེར་བྱ་ཡིན་ཟེར། །པོ་ཏ་ལ་ལ་ཐེབས་ཀྱིས། །དགོང་མོ་གཡུ་བྱ་ཡིན་ཟེར། །ཡ་མོན་གཞུང་ལ་ཐེབས་ཤག །ཟེར་བ་སོགས་ཡིག་སྐུར་སྦྱར་བ་དང་གྱ་གཞས་གཏོང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་སྙིང་སྟོབས་བཟློས་མཐར་ཚ་རོང་བཀའ་བློན་དང་དེའི་བུ་བཀའ་མགྲོན་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་དུ་དམར་གསོད་བཏང་། གཞན་ཡང་སློན་གྲོང་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་དང་དེའི་ཚ་བོ་རྩེ་དྲུང་ཞིག་སོགས་ཟེ་ཁྲིན་དམག་གི་དགའ་ཉེ་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བསད་འདུག ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱལ་དེ་སྟོ་བྱང་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ་སྟོ་རོས་ཕལ་ཆེར་ཟེ་ཁྲིན་དམག་གིས་བཟུང་བ་དང་བྱང་རོས་ནམས་བོད་དམག་གིས་བཟུང་། དེ་ལྟ་ས་ཕག(༡༨༩༩)ལོར་བསྟན་རྒྱས་གླིང་གི་དགོན་བདག་སྲིད་སྐྱོང་ཟུར་པ་དེ་མོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་ཚ་བོ་ནོར་བུ་ཚེ་རིང་དང་དོན་ལྡན་སོགས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་བཀྲོང་སྟེ་དེ་མོ་བླ་བྲང་ནས་ཨུ་མཛད་སྲིད་དབང་འཛིན་རྒྱུའི་རེ་བ་བཅངས་ཏེ་ཁམས་ཀྱི་ཞག་སྤྲུལ་དང་འཁྲུང་རྒྱུས་དཔལ་རི་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ལ་མཇུ་གཏད་ཐབས་བྱས་ཚུལ་གསང་བ་ཕྱུར་སྐབས་དེ་མོ་སྲིད་བྱུར་དང་བླ་བྲང་གི་ལས་སྣེ་ལེ་གློགས་ཡོད་རིགས་འཛིན་བཟུང་ཐོག་འདྲི་ཞིབ་ཀྱིས་རོས་ལེན་བྱས་པ་བཞིན་དེ་མོ་སྲིད་བྱུར་བསྟན་རྒྱས་གླིང་ཆོས་རར་མཚམས་སུ་བཞུགས་རྒྱུ་དང་། ནོར་བུ་ཚེ་རིང་སོགས་ལ་ཉེས་ཆད་ནན་པོ་བཅད་ཐོག་དེ་མོ་སྲིད་བྱུར་རིང་མིན་སྐུ་གཤེགས། བསྟན་རྒྱས་གླིང་ཤག་ཚང་གི་བདག་དབང་རང་གནས་དང་དེ་མོ་བླ་བྲང་གི་བདག་ཐོབ་གཞུང་བཞེས་སོགས་བྱས་པར་བསྟན་རྒྱས་གླིང་ཤག་ཚང་གི་ལས་སྣེ་ཁག་གཅིག་ནས་དུས་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་འཁོན་ལན་སློག་ཕྱིར་ཟེ་ཁྲིན་དམག་དང་གཞོག་འདེབས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་ཐོག་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དགོན་པའི་ནང་ཟེ་ཁྲིན་དམག་གི་རྟེན་གཞི་བཙུགས་པ་དང་། བཞི་སྡེ་དགོན་པའི་ནང་བོད་དམག་གི་རྟེན་གཞི་བྱས་ཏེ་པན་ཚུན་མེ་མདའ་རྒྱག་རེས་སོགས་བྱས་མཐར་ཟེ་ཁྲིན་དམག་གིས་བཞི་སྡེ་དགོན་པ་མེ་ལ་བསྲེགས། བོད་དམག་དང་སེ་རའི་སེར་དམག(གྲྭ་པའི་དམག་མི)གིས་བསྟན་རྒྱས་གླིང་མེ་ལ་བསྲེགས་པ་སོགས་བྱས་པས་མཆོད་ལྷ་ཁ་གྲོང་ཁྱལ་དུ་གནོད་སྐྱོན་ཆེ་བ་བྱུང་། སྐབས་དེར་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དམག་འཁྲུག་གི་དུས་སྐབས་བོད་སྲུད་དེ་ཀྲུ་འཕྲོག་བྱས་ནས་ཕྱུག་པོ་ཆགས་པར་བརྟེན་ཕྱིས་སུ་མི་དེ་ཚོར་དམག་ཕྱུགས་པ་ཞེས་བཏགས་སྐད།

རྒྱ་འཐོག རྒྱུར་བརྒྱལ་བ།

རྒྱ་མ་ཁར། འདི་ས་མིང་ཞིག་སྟེ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་མ་ཤེས།

རྒྱ་མ་མོ་བ། ས་ཞིང་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་ནི་སྐམ་ཞིང་ཟེར་བ་རི་ལྡེབས་ཀྱི་ས་ཞིང་ཆུ་གཏོང་ཐབས་མེད་པར་གནམ་ཆར་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་ལ་སྐམ་ཞིང་ཟེར། གནམ་ཆར་བརྟེན་མི་དགོས་པར་ཡུར་བ་ནས་ཆུ་དྲངས་ཏེ་ཞིང་ཆུ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ས་ཞིང་ལ་ཆུ་ཞིང་དང་ཆུ་མ་ཟེར།

རྒྱ་མི་དབེན་གྱི་མི་དཔོན། ས་སྐྱའི་ཉེ་དམ་དཔོན་ཆེན་ཡིན་ནམ་བརྟག

རྒྱ་མིག་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་གླང(༡༢༧༧)ལོར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་སྐབས་གཙང་གི་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་དགེ་འདུན་ཁྲི་བདུན་འཚོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཞིག་གནང་བ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱ་མིག་ཆོས་འཁོར་ཟེར།

རྒྱ་མིག་གྲིང་འགོ། རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་གནས་སྙིང་དགོན་པ་དང་ཉེ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

རྒྱ་རྩ་ཡོས་ལ་བོད་དམག་བྱུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཏེ་ཙུང་གི་གོང་ཏེ་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་རྒྱ་ཡོས(༧༦༣)ལོ་ལ་བོད་དམག་གིས་འ་ཞ་དང་ཏང་ཞང་གི་དམག་མི་ཁྲི་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཙམ་ཁྲིད་དེ་ཡུང་ཀོང་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དམག་དྲངས་པར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར(ཐང་ཤུའུ་ཉིང་མ)ལས་བཤད།

རྒྱ་རྩེ། རྒྱ་མ་རྩེ་ཕྱེ་ཟུར་སྨན་ཆེན་པོས་རྒྱ་མ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི

ལྷུམ་རིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་བར་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་དང་། རྒྱུས་པས་རྒྱ་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ། །

རྒྱ་ཚགས་ལྷ། སྦྲང་ཚགས། བྱམ་ཚགས། རིལ་བ་ཞབས་ཚགས་ཅན། བསལ་ཚགས། ཚགས་སྤྱད་པོ། །

རྒྱ་ཚོད་གཅིག དུས་ཀྱི་མཐའ། རྒྱ་སྐར་དུག་ཅུའི་ཚད་དང་ཡང་ན་དེང་སང་ཉིན་མཚན་གཅིག་ལ་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྤྱི་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཟེར།

རྒྱ་ཚོད་སྟོང་པ། རྩིས་ཀྱི་རིའུ་མིག་འབྲི་སྐབས་གནས་དང་པོ་གཟའ་གནས། གཉིས་པ་སྐར་གནས། གསུམ་པ་ཁྱིམ་གནས་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དེ་ཚོ་ཚང་མར་རང་རང་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱུན་ཚད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བབ་སྐབས་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་མ་ཡོངས་ཚེ་ཐིག་གཅིག་བྲི་དགོས་པ་དེའི་ཐིག་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཟེར།

རྒྱ་བཞི། ༡. སྟོན་འགྲོ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསང་གཏོར་དང་བཞིའོ། །སྟོན་འགྲོ་རྒྱ་གསུམ་ནི། མཆོད་ཡོན་དང་། ཞལ་བསིལ། ཞབས་བསིལ་ལོ། ༢. འདབ་རྒྱ། འཁྱིལ་རྒྱ། ཁྲུང་རྒྱ། སྨན་རྒྱ།

རྒྱ་བཞི་སྐད་དྲུག མདོ་སྨད་ཀྱི་རྒྱ་བཞི་ནི་འཇི་རྒྱ། མ་རྒྱ། རྒྱལ་མོ་རྟུལ་རྒྱ། ཛ་རྒྱ་སྦྱི་རྒྱ་བཞི་དང་། སྐད་དྲུག་ནི། ཟལ་མོ་སྐད། ཚོ་བ་སྐད། སྣར་ཁམས་སྐད། སྤོ་འབོར་སྐད། དམར་ཛ་སྐད། མི་ཉག་རབ་སྐད་སྟེ་སྐད་དྲུག་གོ།

རྒྱ་བཟང་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་དབང་ཕྱུག ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་སྐུ་སྐྱེར་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྦྲུལ་(༡༧༢༥)ལོར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མཆེད་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་དབུས་ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་ཕེབས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྐུ་གོང་མ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་ཐོག་མའི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པས་རྗེ་འདི་ལ་བཀུར་བརྗོས་ཆེ་བར་མཛད། རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། རྗེ་དྲག་དབང་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་གཞུང་ལུགས་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་ལས་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་གསན་པས་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་སྦྱོང་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེར་བཞིར་ཕེབས་པ་ས་འབྲུག་(༡༧༤༨)ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་ལུང་། གསེར་དགོན། སྐུ་འབུམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིར་བཞུགས། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཆར་གྱིས་བསྐྱངས། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རོང་པོ་མཆན་སྒྲོལ་ལས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྒྲུགས་སོགས་ཆོས་བཀའ་གང་ཟབ་མནོས། གོང་མ་ཆེན་ཡུང་གིས་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེར་ལོ་ཙཱ་མཛད་དུ་བཅུག་ནས་རྗེ་འདི་པ་ལ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་སོགས་ཞི་གནས་ལས་བརྩམས་ཏེ་བཀའ་འདྲི་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་སྟེང་བྲ་ཁྲུང་དུ་ཐོག་མར་ཕེབས་ནས་བསྙེན་མཚམས་དང་། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་དང་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཀུན་རིག་གི་དབང་བསྐུར། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག་(༡༧༧༢)ལོར་བྲ་ཁྲུང་དགོན་པའི་མཁན་རབས་སོ་དགུ་པའི་སེང་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ནས་སྐུ་འབུམ་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་པ་མགོན་ཀྱུ་ཚང་ལ་བཞུགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གདན་ས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱངས། དེ་ལྟར་ལོ་བཅུའི་རིང་འཆད་ཉན་ལ་གཟིགས་རྟོག་གང་དྲག་དང་། བླ་ངོ་རེ་གཉིས་སུ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པ། ལྟ་ཁྲིད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། གདུགས་དཀར། འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བ་སོགས་འདོད་ཆོས་སྡེ་རིགས་སོ་སོའི་སྲོལ་བ་བཞིན་གནང་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རླབས་ཆེ་མཛད། བྲ་ཁྲུང་འདུ་ཁང་ཆེན་པོ་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་ཅན་གྱི་ནང་པར་གསུམ་ཞིག་གསོ་དང་། བྲ་ཁྲུང་གི་རྒྱ་བཟང་བླ་བྲང་གསར་གསོས་གནང་། འདུ་ཁང་དུ་སྨན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཡི་སྐུ་རྒྱབ་ཡོལ་བཞུགས་ཁྲི་དང་བཅས་པ། བཙན་ཁང་དུ་སྟག་ཞགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ལྷ་སྦྱི། དངུལ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། གཞན་ལྷ་ཁང་འདུ་ཁང་སོ་སོར་སྟོང་མཆོད་དང་མཆོད་རྫས་ཀྱི་ཐེབས་དངུལ་མཐོན་ཆེན་ཕུལ། དགུང་ལོ་ང་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་གླང་(༡༧༨༡)ལོར་ཁྲི་དགོངས་ཞུ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་སྦྲུལ་(༡༧༨༥)ལོར་ཆེད་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་དན་ཏིག་དང་། ཁོང་སྐྱ། ཚེ་ཏན་སོགས་ཀྱི་དགོན་པར་ཕེབས་ཤིང་། རིམ་པར་དེ་དག་གི་ཁྲི་པ་མཛད་དེ་ཆོས་སྲིད་ཀྱིས་བསྐྱངས། ཁྱད་པར་དན་ཏིག་ཤེལ་པ་ཡང་ཏིག་རྣམས་ལ་གནས་མཇལ་སྐབས་དག་པའི་གཟིགས་སྣང་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། བྲག་ལ་རང་བྱོན་གྱི་ལྷ་སྐུ་འདི་དང་འདི་རེད་ཅེས་བསྟན་པར་མཛད། མེ་ལུག་(༡༧༨༧)ལོར་བྲ་ཁྲུང་གདན་རབས་དང་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་བརྩམས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ་(༡༧༨༨)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

རྒྱ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ་(༡༦༡༨)ལོ་སྟོད་ལུང་དཀར་ཤེབ་ཁང་གསར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ར་སྟོད་དང་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས། སྒྲིང་བསྒྲེ་ཞེས་པའི་མཚན་རྟགས་ཐྲངས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་ས་སྐྱ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགེ་བཤེས་གཉིས་དགེ་ལུགས་པ་དང་རྩོད་པ་རྒྱག་ཏུ་བཅུག་པར་ཕ་རོལ་ཕམ་པར་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སུ་མདོ་སྨད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མཚོ་སྔོན་ཏུ་ལོ་གཅིག་ཙམ་དང་ནང་དུང་ཐང་ཁིར་ཞེས་པར་ལོ་ཤས་བཞུགས། དེ་ནས་སྐུ་འབུམ་གྱི་ཁྲི་དང་། དགོན་ལུང་ཁྲིར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་གླང་(༡༦༤༩)ལོ་འདུམ་ལུང་བཀྲ་ཤིས་ཐང་དུ་རྒྱ་བཟང་དགོན་དགའ་ལྡན་མི་འགྱུར་གླིང་ཞེས་པ་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་རྒྱ་བཟང་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས། ལྕགས་ཡོས་(༡༦༥༡)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

རྒྱ་བཟང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཚེ་འཕེལ་དང་ཡུམ་མཚོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱ་(༡༧༨༩)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་དགོན་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དུ་བཞུགས་ནས་དགོན་པའི་འདོན་ཆ་ཕལ་ཆེར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་བཅོ་བརྒྱད་བར་ཆོས་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་འདུན་ཡང་དགེ་རྒན་དང་ཕ་མའི་བཀའ་མ་འཁྲོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་ཕྱོལ་ཐབས་ཀྱིས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་གྲུབ་དབང་རིན་ཆེན་ལྡན་ཚོགས་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་བར་མ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྟུལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་དེ་མོ་ནོ་མོན་ཧན་ཞབས་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྡོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་ཆོས་འཛིན་དང་། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ། བླ་མ་སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ང་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྦྲུལ་(༡༨༤༥)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཁན་སློབ་ཞུས། དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཕེབས་པའི་ལོ་དེར་སྟག་ཕུའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་ལ་རྒྱལ་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་མཛལ་ལྷག་པས་བཤད་གནང་བ་དང་། ཚོམ་པ་ལ་མཆོད་ན།《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མན་ངག་གནད་བསྡུས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་》《ཚེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཉིད་ཞག་ཕྱུགས་གཅིག་གིས་སྤྲུར་ཏེ་ལག་ལེན་དུ་བསྒྱུར་བའི་རིམ་པ་མདོར་བསྡུས》སོགས་བཀའ་རྩོམ་པོ་ཏི་འབྲིང་པོ་གཉིས་ཙམ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ཏུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་(༡༨༥༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཆུ་འོད་ཀྱིས་བཀང་རྒྱ་མིང་། འདི་ལ་《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》ལས། འབྲས་བུ་སྨིན་ནས་འཛིག་པའི་ཤིང་རིགས་གསུམ་བཤད་པའི་ནང་ནས་ནང་དུ་ཆུས་གང་བའི་ཆུ་མིང་སྟེ། འགའ་ཞིག་གིས་སྨུག་མ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། དགའ་ཞིག་གིས་འོམ་བུ་ནག་པོར་ངོས་འཛིན། 《མངོན་བརྗོད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་ལས་ཨེ་ར་ནྜ་ཞེས་པའི་མཚན་དུ་ཆུ་མིང་། ཞེས་འབྱུང་བ་སོགས་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་འདུག་པས་བརྟག

ཆུ་འོར། འོར་ནད་དམ་ཆུ་ནད། ཡང་ན་གསོ་དཔྱད་པའི་ཆུ་ནད་ཅིག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད། བསིལ་བ་དང་། ཞིམ་པ། ཡང་བ། འཇམ་པ། དྭངས་པ། དྲི་མ་མེད་པ། ལྟོ་བ་ལ་མི་གནོད་པ། མགྲིན་པ་ལ་མི་གནོད་པ།

ཆུ་ཡི་མ་མ་ཅན། ཆུ་ཡི་མ་མ་ནི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆུ་ཡི་མ་མ་ཅན་ནི་པདྨ་སྟེ། པད་མ་ནི་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པས་མཚོ་ནི་པདྨའི་མ་དང་འདྲ་བའོ། །

ཆུ་རང་བསྐོལ་གྱི་སྐྱིད་འབབ། རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁྱུང་རྒྱུའི་ཆུ་རང་གིས་བསྐོལ་བ་དེ་དཔེར་བཞག་པ། དེ་མིན་རྒྱ་རང་བསྐོལ་ཟེར་བར་གོ་རྒྱུ་གཅིག་ནི། སྐྱིད་འབབ་སྤོད་རྒྱུ་དུས་ཚོད་བཟོས་པ་ནས་འཁྱངས་ན་རྗེས་སུ་སོ་སོས་ཆུ་རང་བསྐོལ་གྱིས་སྐྱེལ་དུ་ཡོང་བ་མ་གཏོགས། བུན་བདག་གིས་མི་ཟུར་དུ་གཏོང་མ་དགོས་པ་ཞེས་པའི་དོན། །

ཆུ་རིགས་བདུན། ཆར་ཆུ། གངས་ཆུ། ཤུང་ཆུ། ཆུ་མིག་ཁྲོན་པ། ལ་ཆུ། ཤིང་གི་ཆུ། རིམ་པས་དང་པོ་མཆོག་ཡིན།

ཆུ་རུང་བ་རྣམ་པ་ལྔ། དགེ་འདུན་གྱི་རུང་བ། གང་ཟག་གི་རུང་བ། ཆུ་ཚགས་ཀྱི་རུང་བ། ཉིན་ཞག་གི་རུང་བ། ཁྲོན་པའི་རུང་བ།

ཆུ་ཤུལ་སྨྲོག་མ་དགོན་པ། སྤར་ལྷ་ས་གཙང་པོའི་སྨད་བརྒྱུད་ཆུ་ཤུལ་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

ཆུ་ཤེལ་དབང་པོ། ཟླ་བའི་མིང་སྟེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཟླ་བའི་འོག་གི་ས་གཞི་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར།

ཆུ་ཤེལ་དབང་པོ་ར་ཆེན་དགའ་མའི་ཁྱིམ་དུ་རྒྱུ་དགའ་སྤྲོད་བཞི་ཟླ་བ། གཟའ་སྐར་བདུན་ནང་གི་ཟླ་བ་རྒྱ་སྐར་ཧ་ཞེན་གྱི་ཁྱིམ་ནང་དུ་སླེབས་པའི་ཟླ་བ་སྟེ། ཧོར་ཟླ་དང་པོ།

ཆུ་སེར། ལུས་ཀྱི་ཆུ་སེར།

ཆུ་སེར་མཁྲིས་པ། ཆུ་སེར་འཁྲིམས་པ་སྟེ་ཆུ་སེར་ཁྲབ་པ།

ཆུ་སེར་སྙིང་ལ་བབས་པ། ཆུ་སེར་སྙིང་ལ་ཞུགས་པ།

ཆུ་སྲང་གཅིག དུས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དར་མའི་དབུགས་ཁྲུག་པ་དྲུག་གི་ཚད།

ཆུ་སྲན། ཆུ་གར་པོ། ཆུ་སྲན། ཁྲག་ངན་དང་ཆུ་སེར་འདུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་སྐྲན་ནད་ཀྱི་མིང་།

ཆུ་སྲི། གཅིན་སྲི

ཆུ་སྲིད། འདི་རིགས་རྒྱུད་ལ་གོ་དགོས།

ཆུ་སྲིན་ཀུམྦྷི་ར། ཆུ་སྲིན་སྦྲུག་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། འདི་དང་ན་ཀུ་ཏི་ཆུ་སྲིན་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་དོ། །

ཆུ་སླི། ཁང་པའི་གོང་མཆུ་ཟེར།

ཆུང་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ལ་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱད་ཟེར་བའི་ཚོགས་པ་མང་པོར་ཕྱེས་པའི་ནང་གི་ཆུང་བརྒྱད་ནི། ༡. འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༢. སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༣. ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད། ༤. འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༥. སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད། ༦. ཡེལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༧. གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། ༨. ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད་བཅས་ཚང་མ་ཕག་གྲུའི་བཀའ་བརྒྱུད་ནས་ཕྱེས་པ་ཞ་སྟག་ཡིན།

ཆུང་ངུའི་ཐུན་མོང་གི་ངེས་མ་བྱེ་ཞི་རྟག་དགུ་ཕྲུག་གི་རྩ་བ་གསུམ། ངེས་པར་འཆི་བ། ནམ་འཆི་ངེས་མེད། ཤི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ་བཅས་སྟེ། དེའི་དང་པོའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། འཆི་བ་འོང་བ་བཟློག་མེད། ཚེ་ལ་བསྣན་པ་མེད་པ། གསོན་ཚེ་འང་ཆོས་བྱ་ལོང་མེད་པར་འཆི་བ། གཉིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། འཛམ་གླིང་བོག་ཚེ་ངེས་མེད་དུ་འཆི་རྐྱེན་མང་ལ། གསོན་རྐྱེན་ཉུང་བ། ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བ། གསུམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ནི། གཉེན་མཛའ་བཤེས་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་རྫས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཤ་རུས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཕན་པ། དེ་ལྟར་བསམ་ནས་ཐག་བཅད་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པར་ཆོས་བྱེད་པ། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བྱེད་པ། དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་བྱེད་པར་ཞེ་དམ་བྱ་བ།

ཆུང་ཟླུག ཛའི་མིང་།

ཆུད་འཛད་བའི་མཚན་མ། འཆི་ལྟས།

ཆུན་མ། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་དང་མནའ་མ་ཆུང་བ།

ཆུའི་མཁར་བརྒྱད། ཐོལ་གོང་། ངར་གདོང་། ཆུ་ལོ། བཙུ་དྲུག་མདོ། ཟོ་བ། ཐུང་ཐོལ། ཁ་གདོང་། མིག་ཕྱིབས་ནམས་སོ། །

ཆུར་ཞུང་གི་རིག་པ། འདི་ནི་ཤ་སྦྱོགས་པའི་ནང་ཚན་དུང་སྐྱོང་རྩེ་ལུང་ལ་སྟོན་པར་འཛིན་པའི་རིགས་ཤིག་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནམ་སྙམ་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་ཞུ།

ཆུས། ཐབས་རྩལ་དེ་དུས།

ཆུས་འཕྱེར་སྐད། ཤོ་ཟུག་རྫོང་ཁོངས་སྨོན་མདའ་ཆུས་ཆུས་འཕྱེར་སྐད་ཤད།

ཆེ་དགུ་རིང་དང་བརྒྱ། ༡. སྨས་ཆེ་བཙན་ཕྲ་རུ་ཅན་ཐང་གཞིར་ལྷ་བཙན་ལ་ཉོར་བུ་ཀེ་ཀེ་རུ་དང་སྟག་གི་གོང་ཐོད་ཡོད་པས་ཆེ། ༢. མཆིམས་བཞལ་པ་རྒྱལ་གཟིགས་ཤུད་ཉིང་ལ་གཡུའི་ཡི་གེ་གཡུང་དྲུང་ཆེན་པོ་དང་། སྦུན་དཀྲི་ཡོད་པས་ཆེ། ༣. འབྲོ་ཁྲི་མདའ་གཙུང་པ་ལ། སེང་གེ་དཀར་མོའི་གོང་རྒྱག་ཡོད་པས་ཆེ། ༤. ལྷ་ནམ་རྒྱལ་ཉེར་ཉ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་བླ་མཁྲིད་ཡིན་པས་ཆེ། ༥. སྣང་རྒྱལ་རམ་ཞིགས་གཟིགས་ལ། གཡུའི་གཡུང་དྲུང་དང་། གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པས་ཆེ། ༦. རྔུང་ཞ་པོ་ཆེ་ལ་གནམ་གྱི་ཞུ་ཡོད་པས་ཆེ་བའོ། །

ཆེ་མཆོག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཆེ་མཆོག་ཧེ་རུ་ཀ་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཞི། མཚམས་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཞི། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད། སྒོ་བཞིར་སྒོ་མ་བཞི་བཅས་ཡོད། དེ་དག་གི་སྒྲུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་བཞུགས་སྟངས་བཅས《དཀྱིལ་ཆོག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》ནང་གསལ།

ཆེ་གཏན། དཔོན་རིགས་མཐོ་ཤུས།

ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བདུན། རིགས་བཟང་བ། གཟུགས་མཛེས་པ། ཚེ་རིང་བ། ནད་མེད་པ། འབྱོར་པ་ཆེ་བ། སྐལ་བ་བཟང་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་བཅས་བདུན་ལ་མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་ནམ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བདུན་ཞེས་བརྗོད།

ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། ཆེན་པོ། འབྲིང་བ། ཆུང་དུ་སྟེ་གསུམ།

ཆེ་བཙུན། ཕོ་གནས་མཛོ་བ་དང་སློབ་ཁྲིམས་སྤྱང་མཁན་གྱི་སྐྱེ་བོ།

ཆེ་བཞི། བདེན་སྟུན་འབྱེད་པའི་དཔང་པོའི་མིང་།

ཆེ་བཞི་རིང་དང་ལྔ། ༡. བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ཆེ། ༢. ཆབ་སྲིད་འཛིན་པའི་ཇོ་མོ་ཆེ། ༣. བཀའ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཞང་བློན་ཆེ། ༤. སྐུའི་ཐུགས་མཁན་ཆེ། ༥. རིང་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེ།

ཆེ་ཞེ། བུ་མོ་སྤུན་གྱི་ནང་ནས་ནན་མོས་ཀྱི་ཞེ་མ།

ཆེ་ཕོས་ངག་དབང་བཀྲད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཅོང་ཁ་རྒྱ་ཏུལ་ཁ་ཞེས་པར་ཡབ་ཐུགས་འཆང་ཚེ་དབང་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་རི་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལུག(༡༧༨༧)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། ལོ་དེར་

གདན་ས་ར་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་མི་ཉག······
མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སར་དགེ་ཚུལ་གྱི་
སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་
ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སླ་འབུམ······
དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན······
བསམ་གནང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིག་དབུས་སུ་ཕེབས་
ནས་སེར་སྨད་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་ཆོས་གྲྭར······
ཞུགས་ནས་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་བསྟེན་ཏེ་གཞུང་
ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ······
ཉེར་གཅིག་ལ་གྲྭ་སྐོར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་
པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ···
ཞུས། དེ་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་
ལ་རྒྱུད་པའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་སྐུ···
འབུམ་གྱི་ཁྲི་ཆེན་ལ་ཕེབས། རྗེ་འདི་བྱང་ཕྱོགས་ཧོར་གྱི···
ཡུལ་སྨད་སོགས་སུ་ཞེངས་དྲུག་ཐེབས་ནས་ཐེངས་རྗེས་མར་
ཏ་ཡན་ཆེ་ལྷ་མའི་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དང་།
དར་ཧན་བེ་ལིག་དར་རྒྱས་ཆོས་གླིང་དུ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་།
ཨ་ལ་ཤ་ཀ་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་དུ་ལམ་རིམ་གྲྭ་ཚང···
སོགས་གསར་སྐྲུན་མཛད། དེ་བཞིན་འབྲུག་རྒྱལ་དབང···
ཆོས་རྗེས་མཛད་པའི《ཆེ་ཤོས་ངག་དབང་བསྟན་པ་དང་རྗེ་
གཉང་མའི་རྣམ་ཐར་སྐོར་ཆ》《བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྙེན་ཡིག་དངོས······
གྲུབ་རྣམ་གཉིས་འཁྲུངས་པའི་ལྕགས་ཀྱུ་ཤེལ་དཀར་མེ······
ལོང་》《རབ་གནས་བསྡུས་པ་ཤེས་སླ་མའི་དགོངས་གསལ······
ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་》སོགས་བཀའ་རྩོམ་མང་དུ་མཛད།
དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༨༥༩)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་
སུ་ཐིམ།

ཆེ་ཤོས་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ།
རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་གླང(༡༨༤༡)ལོར་མདོ་སྨད་
ཀླུང་རྒྱའི་སའི་ཆར་གཏོགས་ཐོག་ཁང་ལ་ཁ་ཞེས་པའི་སྡེ···
བར་ཡབ་ཕྱུགས་འཚང་དབང་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ཀ་རྡོ་ཞེས་
པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སྐུ་
གོང་མ་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་སྐུ་སྐྱེ་རུ་
ངོས་འཛིན་མཛད། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་སྨན་ལམ་དཔལ་
བཟང་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་བསྲུབས་ཤིང་མཚན་
བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། ཀླུ་བོ་བློ···
བཟང་ཕུན་ཚོགས་དང་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར···
གཉིས་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་
རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཡོས་ལོར་ཆེ་ཤོས་བླ་བྲང་དུ་གདན་
དྲངས། སྐུ་འབུམ་སྨན་པ་ཁྲི་ཟུར་དཀའ་ཆེན་བྱང་ཆུབ···
རིན་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་འཇམ······
དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། ཞྭ་ཀྲུ་ཧྲ་རམས་པ་ངག་
དབང་ཆོས་གྲགས། ཕྱོགས་རམས་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་མཛད་ནས་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་
འཛིན་པའི་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ······
ཁྲིམས་ལ་འགོད་པར་མཛད། མཚན་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་
སྒྲོན་མེ་ཞེས་གསོལ། སྐུ་གོང་མའི་མཆོད་དཔོན་ཕྱུགས···
རམས་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དགེ་ཚན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་
ཕྱུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ས་སྦྲུལ་
ལོར་ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་སྐོར་མཛད། སྨད་ཧོར་གྱི་ཡུལ་
དང་། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། ཁྲང་ཨན། ཞི་ཁྲིན་ཁྲིན་ཏུ་
སྦུ། དར་རྩེ་མདོ་སོགས་བརྒྱུད་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་
ཐོག་ལྷ་སར་ཕྱིན། སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད།
གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་
འབྲེལ་མཐའ་ཁྱབ་བཅས་ཞུས། ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་གསན།
དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ཤིང་ཁྱི(༡༨༧༤)ལོར་རང་ཡུལ······
བསམ་གཏན་གླིང་དུ་ཕེབས། བཅོ་ལྔ་པར་གུ་རུ་སྨན······
རམས་པ་བློ་བཟང་ཉི་མ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཚད་
མ་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་གནད་འགག་རིགས་པའི···
འཕྲུལ་འདེགས་ཡོན་ངེས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ནན་ཏན་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་ཐར་ཤུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་དུ་
བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དུས་
འཁོར་དཔོན་སློབ་དང་ཤིང་སྤྲེལ་ལོར་རྒྱུད་པ་མཁན་པོའི···
ཁྲིར་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་
སྐོར་ལ་ཚགས་འཛིན་དང་ངོ་དམ་གང་ལེགས་མཛད།
ཉེར་བརྒྱད་པ་ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོར་གདན་སའི་ཁྲི་ཆེན་ལ་
བཞུགས་ནས་སྨོན་ལམ་གསུང་ཆོས་དང་ཆོས་ཐོག་གི་བཅོ···
བཞག་བཀའ་ཆོས་གང་ཡོད་རྒྱུན་ཤིང་མཐའ་ཆོད་པའི······
བཀའ་དྲིན་བླ་ན་མེད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་དབུས་སུ···
ཕེབས་ནས་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན···
པར་རྫོགས། རྒྱ་འབྲུག་ལོར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕྱིན། དེ་བཞིན་
ཕྱ་ཕྱིར་དབུས་གཙང་དང་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་སོགས་སུ་ལན་དུ་
མར་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་དེ། རང་ཉིད་མདོ་ཕྱོགས་རིག
གནས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་མཐའ་ལས་པས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག···
སྨིན་པ་དང་འགྲོལ་བ་བྱེད་པའི་མཛད་འཕྲིན་བསམ་གྱིས···
མི་ཁྱབ། བཀའ་རྩོམ་ཡང་《ཕྱིས་སྐྱ་བཞེངས་ཚུལ་ངོ་མཚར་
མཐོང་བ་དོན་ལྡན》《དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་
བཅུ་གསུམ་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས་འཇམ་དཔལ···
དགྱེས་པའི་དགོངས་རྒྱན》《དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན······
པོའི་བསྙེན་ཡིག་དོན་གཉིས་མཆོག་སྦྱིན》《སློབ་མ······
དམར་མོའི་ཆོ་ག་ཆ་ལག་ཚང་བ་ཁམས་གསུམ་དབང་དུ···
བསྡུས་པའི་ལྕགས་ཀྱུ》《ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང···
ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་རང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་མནོས་པའི···
དབང་ཁྲིད་ལུང་གསུམ་གྱི་ཐོབ་ཡིག་མདོ་ཙམ་བཀོད་པ···
ནོར་བུ་བཻཌཱུརྻའི་ཕྲེང་མཛེས་དཔྱོད་ལྡན་མགྲིན་པའི་དོ་ཤལ་
ལས་ཁྱུང་གི་སྐོར》སོགས་པོད་འབྲིང་ལྔ་ཙམ་བཞུགས།
དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་
ཕག(༡༩༣༥)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཆེག རིང་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་གཡར་མིང་།

ཆེད་བསྐོས་སེར་སྐྱ་སྤྱི་ལོ། ཆེད་དུ་བསྐོས་པའི་ཞིབ···
དཔྱོད་པ་སེར་མི་བ་དང་སྐྱ་བོ་ཐུན་འབྲེལ།

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བསྒོམ་པ་བཞི། ཡོན་ཏན་འདོད་པའི···
ཕྱིར་བསྒོམ་པ། བསྙེན་པའི་ཕྱིར་བསྒོམ་པ། བསམ་པའི་
ཕྱིར་བསྒོམ་པ། གཉེན་པོ་བསྒོམ་པའོ། །

ཆེད་དོན། ཆེད་གཉེར་གྱིས་མྱོང་དགོས་པའི་ནང་དོན།

ཆེད་པོ། ཆེན་པོ།

ཆེད་ཞིབ་མཐའ་གསལ་མཛད་པ། ཆེད་གཉེར་གྱིས···
ཞིབ་འཇུག་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱས་པའི་ཞེ་ས།

ཆེན་པོ། ཕར་རྒྱ་ཡར་སུ་སྡེབས་པའི་གྲུབ་མཐའི་ཐོག་མ་བྱུང་
བ་གྲངས་ཅན་པས་བློ་དང་ཆེན་པོ་ནི་ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས···
ཡིན་ལ་སེམས་མེད་པའི་བེམ་པོ་ཞིག་སྟེ། བློ་ལ་བེམ་པོས···
ཁྱབ་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན་བདག་གཅིག་ཡིན་དགོས···
པར་འདོད་པ་ཡིན། འོ་ན་བློ་ནི་ཡུལ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་དུ་འདོད་པས། ཡུལ་ཇི་ལྟར་ངེས་ཟེར་ན། དེ་ནི་མེ་
ལོང་ངོས་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་ཤེལ་དུ་དྭངས་པ་ཞིག་སྟེ།
ངོས་གཅིག་ལ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་
བ་དང་ངོས་གཅིག་ལ་སྐྱེས་བུས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཤེས་བྱ······
གཉེར་གསུམ་ཤར་ནས། དེ་གཉིས་སྦྲད་པ་ལས་ཡུལ······
འཇལ་བར་འདོད་པ་ཡིན།

ཆེན་པོ་དགའ་བདེ་ཡབ་སྲས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན···
དགའ་བདེ་དཔལ་བ་དང་། དེའི་བུ་ཆེ་བ་དཔོན་རིན་ཆེན་
སེང་གེ ཆུང་བ་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེ་བཅས་ལ་ཟེར། འདི···
གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག》
ལས་གསལ།

ཆེན་པོ་ལྔ། གཟུགས་མེད་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པ།
རྟག་པ། མི་འགྱུར་བ། མི་འཕོ་བ་སྟེ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་
ནམ་མཁའོ། །

ཆེན་པོ་བདུན། དམིགས་པ་ཆེན་པོ། སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ། ཡེ་
ཤེས་ཆེན་པོ། བརྩོན་འགྲུས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ། ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ཆེན་པོ། ཡང་དག་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ། འཕྲིན་ལས་
ཆེན་པོ་སྟེ་འདི་རྣམས་དང་ལྡན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །

ཆེན་པོ་རྣམ་གསུམ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ།

དཔུ་མ་ཆེན་པོ།

ཆེན་པོ་བཞི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆེན་པོ། གཟུགས་ཀྱི་ཆེན་པོ། ཆོས་ཀྱི་ཆེན་པོ། ལས་ཀྱི་ཆེན་པོ། འདིའི་སྦྱང་གཞི་བཞི་ནི་གོང་གི་རིམ་པ་ལྟར་ལུས། ངག ཡིད། ཕྲ་བའོ། །

ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་ཚན་བཅུ་གསུམ། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། འཇམ་ཡིག་མཛོད་པ་གསུམ། ཞབ་འདྲེན་གདན་གསུམ། སྐུ་ཏ་མཛོ་ཁྲི་བཞི་ཟེར།

ཆེན་པོ་གསུམ། སེམས། རྟོགས་པ། སྣང་བ་ཆེན་པོ།

ཆེན་མ་ལྔ་ནམ་བཟའ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་འཇང་བཟའ་བཙུན་མོར་མ་བླངས་གོང་གི་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་སྟེ། ལྷ་ནམ་གྱི་རུས་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་བཙུན་མོ་ཞིག་སྟེ། མིང་ངོ་མར་ཞི་སྟེངས་ཟེར།

ཆེར་པ། མཆེར་པ།

ཆེར་སྒྲོད་ཀྱི་རིག་པ། འདི་ཡང་མུ་སྟེགས་པའི་ནང་མཚན་མུ་སྟེགས་སྒྲོད་པའམ་བརྟུལ་ཞུགས་ཅི་ཤུ་ཙ་ཟ་ཁས་ལེན་པའི་ལྟ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཙམ་ནས་སྣམ།

ཆོ་ག་གཉིས། སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་དང་ད་ལྟའི་ཆོ་ག

ཆོ་ག་དེ་ཉིད་བཅུ། རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། །དཀྱིལ་འཁོར་དང་ནི་ཏིང་འཛིན་མཆོག །ཕྱག་རྒྱ་སྟངས་སྟབས་གདན་དང་ནི། །བཟླས་བརྗོད་སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་པ་དང་། །ལས་ལ་སྦྱར་དང་སླར་བསྡུ་བའོ། ། ཞེས་སོ། །

ཆོ་ག་ཞི་མི། སྨན་དང་། སྔགས་དང་། རྫས་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཞི་བ་དང་། ཚེ་བསྲིང་བ། རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་བ་སོགས་བྱ་ཐབས་ཏེ་མུ་སྟེགས་པ་དང་། བོན་པོ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་སོགས་ལ་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

ཆོ་ག་རབ་གནས་སྦྱིན་སྲེག་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། འཇུག་གི་བྱ་བ།

ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད། ས་བོན། ཕྱག་མཚན། སྐུ་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །

ཆོ་གའི་འཁྲིད། ཆོ་ག་འདོན་རྩལ་རྒྱས་བསྡུས་དང་། རོལ་མོ་ཕྱག་བཞེས་བཅས་སློབ་འཁྲིད་མཛད་པའི་དོན་ཡིན།

ཆོ་གའི་དམིགས་རྣམ། ངག་ཐོག་ནས་འདོན་བཞིན་པའི་ཆོ་ག་དེའི་ཚིག་དོན་དང་མཐུན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་བ། དམིགས་རྣམ་ནི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཡུལ་ཅན་སེམས་ལ་སྦྱོང་བ་ཤར་བའི་རྣམ་པ།

ཆོ་ངེ་འདྲེན། ཅ་སྒྲ་སྒྲོག་པ།

ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏེ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་ཕམ་པར་མཛད་པའི་ཚེ་ལི་ཙ་བྱི་སོགས་ཀྱིས་ཛེ་ཏའི་ཚལ་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞི་ཀ་གྲུ་བཞི་པ་ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་འབུར་དང་བཅས་པ་ཞིག

ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན། འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་གང་གི་དུས་སུ་བྱུང་ཞེ་ན། འདུལ་བ་ལུང་གི་ཚིག་རིས་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན། སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་དྲུག་པ་ལ་ཡབ་སྲས་མཇལ་འཕྲད་མཛད། ལོ་བདུན་པ་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན། དེ་ཡོར་འདུ་འཛི་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དེ་འགོག་ཆེད་དང་། ཡུམ་ལྷ་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་དེར་དྲིན་ལན་གསབ་ཆེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཕྱིན་ནས་དབྱར་གནས་མཛད་པར་འདུལ་བ་ལུང་གི་དགེ་སློང་མ་སྟོན་པའི་མདུན་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་ལྟུང་བའི་གླེང་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ་བས་སྐབས་དེར་མུ་སྟེགས་རྫོགས་བྱེད་ཤི་ཟིན་པ་དང་ལྷས་བྱིན་གྱིས་མཚམས་མེད་གསུམ་བྱས་ཟིན་པ་ཡིན་ནམ་བརྟག

ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ། རྫུ་འཕྲུལ་ཀུན་བརྗོད་པ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ། གསུང་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ། ཐུགས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །

ཆོ་འབྲང་། ཨ་མའི་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་གཉེན་ཚན།

ཆོ་ལོ། ཤིང་གི་ཤོ་མ་ལ་ཀོ་དགོས་ལས་སྐམ་སྐྱེ་བཏག

ཆོ་ཤོང་། རྩེད་མོ་རྩེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་གྲས་སུ་ཤོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཆོག་ལྷ་བ། ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཆོ་ག འདོན་མཁན།

ཆོག་ཆོག་པོ། ཙོག་ཙོག་བྱས།

ཆོག་ཏུ་མེད་པ་བཅུ། རང་བྱུང་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ངེས་པར་འཇུག་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ཀུན་ཤེས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། སྟོན་པ་ཁས་བླངས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། དྲི་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ལྕི་ཆོས་ཁས་བླངས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། འཕྲིན་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ལྔ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། བཅུ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ཞེས་སོ། །

ཆོག་ཐུ(ཏན)ཁང་། ཆོག་ཐུ་ཏན་ཞེས་ཧོར་ཀུ་ཤྲི་ཏན་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་ཁལ་ཁ(ཏལ་ཏ)དང་ཨོ་རོད་འཁྲུག་རྗེས་ཆ་ཏར་གྱི་ཆོག་ཐུ་སོགས་ཏལ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ནང་འཁྲུག་གི་རྒྱུར་སོང་བས་ཁལ་ཁ་ཡོངས་ནས་ཁོ་རང་དམག་མི་དང་བཅས་པ་ཡུལ་བསྒྲད་དེ་མཚོ་སྔོན་དུ་ཡོང་བ་རྗེས་སུ་ཀུ་ཤྲི་ཏན་གྱི་དམག་གིས་བཅད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཏན་ལ་ཁང་ཞེས་ཡོང་དོན་ནི་སོག་སྐད་ཀྱི་ཏ་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་སྐྱ་ཁ་དང་། སོག་སྐད་ཀྱི་ན་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་སྤྱང་ཀི་ནོན་པ་སོགས་ལ་ཁང་ཞེས་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་།

ཆོད་འདོམས། ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་མཇུག་བསྡོམས་གཅིག་བསྡུས།

ཆོད་ཡིག་འབབ་ཅན། སེམས་ཐག་ཆོད་པའི་ཡི་གེ་འབབ་ཉེས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་ཡོད་པ།

ཆོལ་ཁ་གསུམ། དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་དང་། མདོ་སྟོད་མིའི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྨད་རྟའི་ཆོལ་ཁ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

ཆོས། ཆོས་ཞེས་པར་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་ན་ཆོས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ནང་གི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྟེ་ཆོས་དངོས་ནི་རང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་འགོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཟེར་བ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་རྣམས་ནི་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ལུང་གི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཟེར། ཕྱིར་ཆོས་ལ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་དྷརྨ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་དོན་ནི་འཛིན་པས་ན་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། འདོད་འཇོ་ལས། ཐམས་ཅད་འཛིན་པས་ན་དྷརྨ་སྟེ་ཆོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དཔེར་ན་ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད། དེས་ན་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དེ་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་སྟེ། «རྣམ་བཤད་རིག་པར»ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །མྱ་ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། །བསོད་ནམས་ཚེ་དང་གསུང་རབ་དང་། །འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དག་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ལམ་དང་འགོག་པ་དང་གསུང་རབ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་ཇི་སྐད་དུ། སྡུག་བསྔལ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །སྲིད་ཀུན་སེལ་བྱེད་དམ་པའི་ཆོས། །ཞེས་པ་ལྟར་གང་ལ་དམིགས་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་པ་ཟད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་དྷརྨ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པར་འཇུག་སྐབས་དེའི་སྒྲ་བཤད་ནི་དམ་པ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་དམ་པའི་ཆོས་སམ་ཡང་ན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས

སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།། དམ་པའི་ཆོས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དང་། རྗོད་བྱེད་ལུང་གི་དམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཏེ། མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཁྲངས་འབྱིན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཁྲོག་མར་བཙུགས་པ།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། རྫོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་ཆོས་དང་འཁོར་ལོ་གཉིས་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས། དེའི་སློབ་མས་ཀྱང་སློབ་མ་གཞན་ལ་གསུངས་པ་དེ། འཁོར་ལོའི་རྩིབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འཁོར་བ་དང་འདྲ་བའི་དོན། དེའི་དཔེ། དགེ་རྒན་གྱིས་དགེ་ཕྲུག་དང་། དགེ་ཕྲུག་དེས་ཀོ་རང་གི་དགེ་ཕྲུག་སོགས་མང་པོ་ལ་བརྒྱུད་ནས་འཁོར་འཁོ་བ་དང་འདྲའོ། །གོ་དོན་ཟབ་ཚམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་སྲིད་པའི་ནད་བཅུ་འཇོམས་ཤིང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་བྱ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་བསྡུས་པའི་ངག་གི་གདམས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་སྟེ། དེ་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྱད་ཆོས་མཚུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་ནུས་པ་དང་། ལམ་རྣམས་ལུ་འདོར་ཞིང་འདུག་པ། སྔར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འཁོར་ལོར་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ལྟེ་བ་དང་། གཅོད་པའི་རྩིབས་དང་། སྡུད་བྱེད་མུ་ཁྱུད་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་བཞིན་དམ་ཆོས་ལ་ཡང་བརྗོད་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་མཚུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། ཆོས་གསུངས་པ།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཆོས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡང་ན་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཚེ་སྟོན་མ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་དུ་འཁྲུངས་པའི་སྐབས་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་གི་སྲས་དང་སྲས་མོ་རྒྱལ་སྲིད་བཅས་སྦྱིན་པར་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅེས་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི《སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ》ལས་གསུངས་པ་དེ་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མི་མོང་བཞིན། (རྒྱལ་པོ་མི་མོང་གདོང་) རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཐར་རྒྱལ་པོ་མི་མོང་གདོང་ཟེར་བ་ཁྲིམས་ལ་མཁས་ཤིང་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་དྲང་པོར་གཅོད་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་སྐབས་འདིར་དཔེར་བླངས་པ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་མི་མོང་གདོང་གི་གཏམ་རྒྱུད《སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པར་གསལ།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ། བླ་མས་རང་ཉིད་ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་པའི་བདག་པོར་བསྐོས་པ།

ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གསུམ་དག་བྱེད་ཁྲུས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱས་བརྟན་པའི་འཛིམ་པ་ལས་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་པ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན། བྱམས་པ་ཁྲུས་མཛད། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་ནང་བཞུགས་པ་བྱམས་པའི་འཛིམ་སྐུ་འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་རྒྱ་བཟའ་བལ་བཟའ་བཅས་སྐུ་ཁྲུས་གནང་བའི་ཁྲུས་ཆུ་དང་ས་བསྲེས་པའི་འཛིམ་པ་ལས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་གཏན་ཁྲིམས་ལྔ། རྟག་ཏུ་སྲུང་དགོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་ཁྲིམས་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ལོག་པར་གཡེམ་པ། རྫུན་སྨྲ་བ། ཆང་འཐུང་བ་སྟེ་ཉེས་སྤྱོད་ལྔ་སྤོང་བ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་ཁྲིམས་ལྔ་འོ།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་འདོད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་འདྲ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དང་། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོད་དོ། ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱང་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས། བྱེ་བྲག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་བདག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱུད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། མདོ་སྡེ་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བཞི་ཀས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་འཇོག་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན།

ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་རྣམས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ལུ་སྟེ་བའི་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས་གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་འང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ལ་འཇོག་པ་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། གང་ཟག་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན།

ཆོས་ཀྱི་བདག་བཞི། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ། རྡུལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རིགས་པ། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་གྲུབ་པ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྣེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཟེར་བ་ནི། སེ་ར། འབྲས་སྤུངས། དགའ་ལྡན། དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྟེང་དུ་གཙང་ཁུལ་གྱི་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བསྣན་པས་བཞི་ཡིན་ལ། གདན་ས་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། ཕྱོགས་མཐའ་ནས་འདུས་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་སྟེ་བཞིའོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ། སྤྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དུ་མ་སྤུངས་པའི་ཕུང་པོར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།

བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་དེ་དག །ཅེས་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་དང་མཐུན་པར་བརྒྱད་ཁྲི་ལས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འདོད་པའང་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལས་བརྒྱད་ཁྲིའི་རྣམ་བཞག་མི་བྱེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཕུང་པོ། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ལས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེའི་ཚད་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་། མངོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་ཚིག་བར་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག དེ་སྟོང་དུ་ལོངས་པ་ན་ཆོས་ཕུང་གི་ཚད་དུ་འཛོག་པ་དང་མངོན་པ་འོག་མ་ལྟར་ན་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སྦྱང་གི་བུས་རེག་ཙམ་གྱི་སྣག་ཚས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་འབྲི་བར་ནུས་པའི་ཚད་ཕུང་པོ་རེར་བརྩི་བ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། སྤྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རེ་རེའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཕུང་རེ་རེ་བསྟན་ཅིང་རང་རང་གི་གཉེན་པོའི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ། དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་མངོན་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རེ་རེ་གསུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྟེ། ཚད་ནི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སྦྱང་གི་བུས་ཐེག་ཚད་ཀྱི་སྣག་ཚས་ཆོས་ཕུང་གཅིག་བྲིས་ནས་སོ། །ཡང་རང་གྲོལ་དགའ་དབང་དག་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ནས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡང་། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཙ་བ་འདོད་ཆགས་ལས་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་འདུལ་བ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱེ་ན་གཉེན་པོ་དམ་བཅའ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་གསུངས་སོ། །ཙ་བ་ཞེ་སྡང་ལས་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་མདོ་སྡེ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་སྨོན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག ཙ་བ་གཏི་མུག་ལས་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་མངོན་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གསུངས་སྟེ། དེ་ཡང་དབྱེ་ན། སྐྱེ་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག འགག་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག གཉིས་མེད་ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་གསུངས་སོ། །ཙ་བ་དུག་གསུམ་ལ་ཆ་མཉམ་ལས་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཡོ་ག་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག རྫོགས་རིམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་གསུངས་སོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ། མྱང་འདས་ནི་ཞི་བའོ། །

ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་བླ་མ། རང་གིས་དངོས་སུ་ཆོས་ཞུ་ཐོབ་པའི་བླ་མ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་གི་ས་མ་སྤུན་མཆེད་ལྟ་བུར་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཆོས་ཞུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་བླ་མར་རྩི་དགོས།

ཆོས་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ། བཀའ་ཚད་མ། ལུང་ཚད་མ། རིགས་པ་ཚད་མའོ། །

ཆོས་ཀྱིས་བྲེད(བྲེད)པའི་སློབ་དཔོན། ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་ཞིན་ཏུ་མཁས་ཀྱང་། ཆོས་དང་རང་གི་སེམས་གཉིས་འདྲེས་མ་ཐུབ་པར་སེམས་རྒྱུད་ཐར་ལས་ལྷག་ཏུ་སོང་བ་དེ་ལ་ཆོས་དྲེད་ཁྱེར་ཟེར་བ་ཡིན་ཅིང་། འདི་ར་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ་གྱི་མ་ཡིག་སྔོ་དགེ་དཔར་སྐྲིང་དུ། པ་སྡེའི་སྡེ་ཚན་གྱི་པ་ཡིག་ཕྲིས་འདུག་པ་ནོར་བ་ཡིན་མིན་བརྟག

ཆོས་བཀའ། ཁྲིར་བཏང་དགེ་བ་ལ་ཆོས་དང་། གསུང་རབ་ལ་བཀའ་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་རེ་ཆོས་ནི་ལུང་དང་མན་ངག བཀའ་ནི་དབང་ལ་གོ་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

ཆོས་སྐུ། སྦྱོར་བ་བཞི་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ་ཆོས་སྐུའོ། །གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་མཁྱེན་པར་གསུམ་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བ་བཞི་བསྒོམས་པའི་རྣམ་སྨིན་ནམ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། 《དོན་བསྡུས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ》ལས། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ། །སྒོམ་པའི་དུས་སུ་སྦྱོར་བ་བཞི། །འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པ་ཞིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ཡོད། ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བཞི་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བཞིའོ། །

ཆོས་སྐུ་དག་པ་གཉིས། ངོ་བོ་ཡེ་དག་དང་། ཏིང་འཛིན་གསལ་དག་གཉིས་སོ། །

ཆོས་སྐུའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ལྔ། བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས། ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས། དབང་འབྱོར་བའི་གཟུགས།

ཆོས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་དགུ བཅས་ཉེར་བདུན་དབྱེ་བ། དང་པོ་ཆོས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་ཞིང་ཁམས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། གནས་བསམ་ངོ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད། ཉིད་དེ་འཛིན་མི་གཡོ་བ་ཆེན་པོ། འཁོར་སྐུ་ཚོགས་རང་བཞིན་མི་གཉིས་པ། སྟོན་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད། དུས་གདང་དུའང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་ཞིང་ཁམས་རྩལ་དང་བྲལ་ཞིང་དྲི་མ་མེད་པ། གནས་རྣམ་པ་ཡིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཆོད་པ། ཉིད་དེ་འཛིན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དབྱིངས་སུ་དག་པ། དུས་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་སྐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞིང་ཁམས་སྟོང་ཉིད་རྒྱ་མ་ཆད་པ། གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆར་གཞིར་གྱུར་པ། ཉིད་དེ་འཛིན་འགག་མེད་ཆེན་པོར་རང་གསལ་བ། འཁོར་རིས་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས། བསྟན་པ་རང་བཞིན་མ་བཅོས་པ། དུས་སྙིང་པོ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རང་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་ལོངས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་གང་ཆེན་མཚོ་དེའི་བཞུགས་ཚུལ་ཕྱི་ནས་བསྟན་ནང་གསལ་བ། ནང་ནས་བལྟས་ན་ཕྱི་གསལ་བ། སྐུ་མདུན་དང་རྒྱབ་མེད་པ། ཞལ་ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་ཞལ་ལེ་བ། དེའི་ཞིང་ཁམས་ཕྱག་གི་མཐིལ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་མངའ་མཛད་པ། བསྟན་པ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ། དུས་རྟོགས་པ་མཐོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྐུའི་ལོངས་སྐུ་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། དེའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཟ་དད་པ་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པ། ཞིང་ཁམས་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲངས་མེད་པ། གནས་འོག་མིན། འཁོར་སོ་སོའི་རིགས་ལྔ། བསྟན་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། དུས་སྣང་བ་འདུ་བ་མཆེད་པ་དང་། ལོངས་སྐུའི་སྤྲུལ་སྐུ་རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སོའི་གཙོ་འཁོར། དེའི་མཚན་ཉིད་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་གསལ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ། དེའི་ཞིང་ཁམས་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་འདུས་ཤག་བཀྲམ་པས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད། གནས་ལྷུན་པོ་ཅན། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ། འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། དུས་རིག་པ་རང་

སྐད་ཀྱི་དུས་སོ། །གསུམ་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ། དེའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་བཞིའི་ལུས་སུ་བྱུང་ཞིང་མཛད་པ་ཕྲུམ་རྩ་ཙ་དྲུག་མཐར་ཕྱིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ། དེའི་ཞིང་ཁམས་སྟོང་གསུམ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་བསྐོར་བ་ཚངས་ཆེན་གྱི་ཞིང་ཁམས། དེའི་གནས་མེ་ཏོག་པདྨ་ཁ་སྟོང་དང་ལྡན་པ། འཁོར་སྐྱེ་བ་བཞིས་བསྡུས་པའི་འགྲོ་བ། བསྟན་པ་སྡེ་སྣོད་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་སྐྱ་ཐལ་འགྱུར། དུས་ཆེ་ཡོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་པའི་དུས་དང་། སྤྲུལ་སྐུའི་ཡོངས་སྐུ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། དེའི་ཞིང་ཁམས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག གནས་གདུལ་བྱའི་རྫ་དང་སྦྱར་བ། འཁོར་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། བསྟན་པ་ངེས་དོན་གྱི་ཐེག་པ། དུས་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཁྲིམས་ནས་ཁྲིམས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད། ཞིང་ཁམས་འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་མི་མཇེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་མངའ་མཛད། གནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པ། འཁོར་ཉན་ཐོས་བ་དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་བསྙེན་པ་མ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི། དྲང་སྲོང་མ་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ཐོབ་པ་གྲངས་མེད་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་སྣ་ཚོགས། མ་ངེས་པའི་འཁོར་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བསྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས། དུས་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་སྟེ། གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་ཕན་པར་མཛད་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་སྐུའི་མཆོད་རྟེན་ལྔ། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ། ལྷག་མེད་པ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ། ཐེག་པ་སོ་སོ་ལྡན་པའོ། །

ཆོས་སྐུའི་སྙིང་པོ་ཡི་གེ་དྲུག ཆོས་སྐུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྙིང་པོ་སྟེ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་སློབ་དགོས་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། དྲུག་པོ་དེ་མཐར་ཕྱིན་ན་ས་བཅུ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་དེ་ཡི་གེའི་ཐོག་ནས་མཚོན་པ་ནི་གཟུངས་སྔགས་ཡི་གེ་དྲུག་པོ་སྟེ། ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་མཆོད་དོན་དང་འགྲེལ་བཤད་སྐོར་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཛད་པ་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ལྔ། འདུས་མ་བྱས་པ། གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། སྒྲིབ་པ་དག་པ། རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའོ། །

ཆོས་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ། ངོ་བོ་ཀ་དག་ཡེ་ཤེས། རང་བཞིན་ལྷུན་གྲུབ་ཡེ་ཤེས། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །

ཆོས་སྐྱོང་དཔང་དུ་གསོལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་མགོན་པོ་དང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་སོགས་ལ་དཔང་པོ་གནང་བར་ཞུས་པ།

ཆོས་སྐྱོང་ཞལ་བཞི་པ། ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་ཟེར་བ་གདོང་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡོད།

ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཚན་སྙན་ཆེ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་ཁམས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་བརྒྱད། དགེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། མི་དགེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། ནམ་མཁའ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ། མི་གཡོ་བའི་འགོག་པ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའོ། །

ཆོས་ཁྲི་ལྷ་ཁང་། ཆབ་ཤང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཁྲི་ལྷ་ཁང་ལ་ཟེར།

ཆོས་ཁྲིམས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ། རབ་བྱུང་བཅས་ལ་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་རྒྱ་ཚད་དང་མཐུན་པའི་ཁྲིམས་གདན་འབེབས་གནང་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཁྲིམས་ཟེར། སོ་ཆོས་ཁྲིམས་དེ་ལས་འགལ་བ་བྱུང་ན་སང་གི་ནམ་མ་ལངས་ཙམ་ཚད་རང་གི་ཁྲིམས་གྲོགས་དང་ཡང་ན་རང་དང་སྡོམ་པ་རིགས་མཐུན་ཡིན་པའི་སྡོམ་ལྡན་ཞིག་ལ་རང་གི་ཉེས་པ་ངོས་ལེན་ཞུས་ཚེ་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་རིང་དམན་པའི་ཚ་སྐྱོད་ལྟ་དང་ལེན་ཞུས་ཏེ་ཉེས་ཆད་བཅད་པ་ཐམ་གྱིས་འབུལ་བ་ལས། སྒྲིགས་འཛུགས་ནས་ཕུད་པའི་ཉེས་ཆད་གཅོད་མི་དགོས། གལ་ཏེ་ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་པོས་ཁྲིམས་ལས་འགལ་ནས་ངོས་ལེན་མ་ཞུས་པར་མང་ཉིད་ཀྱི་ནམ་ལངས་ན་ཁྲིམས་ལས་འགལ་ནས་ཞག་གཅིག་སོང་ཟིན་པས་ཚོགས་པའི་སྒྲིགས་འཛུགས་ནང་ནས་ཕུད་པའི་ཆད་ལས་ཐོབ་པ་སོགས་ཉེས་ཆད་ཕྱི་ཡང་གི་རིམ་པ་མི་འདུ་བ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ལུས་ཀྱི་ཐོག་ཉེས་བརྡུང་དང་། འཛིན་བཟུང་བྱས་པ། བཙོན་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་མི་ཆོག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། བོད་དུ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དར་རྗེས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་དེས་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གྲྭ་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་ལེགས་པོ་ཡོང་བའི་འགན་སྲུང་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་པ་དང་ཆབས་ཅིག དགོན་པ་ཁག་ལ་ཐན་གཡོག་དང་། མི་སེར། མཆོད་གཞིས་བཅས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཁོ་ཚོར་བཀས་བཀོད་བརྒྱད་འཛིན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་འདུ་བར་དགོན་པའི་ནང་གི་ཁྲིམས་འགལ་ཤུ་བ་ཆེར་ཡང་ཉེས་བརྡུང་དང་བཙོན་འཛུག་སོགས་བཀས་བཀོད་བརྒྱད་འཛིན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་སྟངས་ཐད་བཀས་བཀོད་བརྒྱད་འཛིན་གྱི་སྲིད་གཞུང་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན།

ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཟླ་བའི་ཁུར་བཟོད་པར་བྱེད་པ། ཆོས་ཁྲིམས་པའི་འགན་ཁུར་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཆོས་ཁྲིམས་པ་དང་། དགེ་བསྐོས། ཞལ་ངོ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག ཡིན་ཀྱང་། དགོན་པ་སོ་སོར་མིང་འདོགས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་ལ་གྲྭ་པས་མིང་འདོད་དུས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོའམ་ཞལ་ངོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་མིང་འདོད་སྐབས་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་དང་ཆོས་ཁྲིམས་པ་ཟེར། གྲྭ་ཚང་སོ་སོ་དང་དགོན་པ་གཞན་དག་ཆུང་ཆུང་གི་དགེ་བསྐོས་ལ་དགེ་བསྐོས་དང་། ཡང་ན་ཆོས་ཁྲིམས་པ་ཟེར་བ་ལས། ཞལ་ངོ་མི་ཟེར། ལས་འགན་ནི་དགོན་པའི་མཁན་པོའི་བཀའ་དང་བསྟུན་ནས། གྲྭ་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་ལྟ་རྟོགས་བྱེད་རྒྱུ་དང་། སྒྲིག་དང་འགལ་བ་ལ་ཉེས་པ་གཅོད་པ། ཚོགས་གཞུང་དུ་སྟོན་གསན་ཞུ་རྒྱུའམ་ཚོགས་གཏམ་གཏོང་རྒྱུ་བཅས་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ་འདྲ་བ་ཡིན། དགོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དགེ་བསྐོས་ཟེར་བ་ལས་འགན་ཁོང་ལྟར་གྱི་རྣམ་དགོན་པའི་སྤྱི་ཆམ་དོ་དམ། གཞན་གྱིས་ཕུལ་བའི་དངུལ་གྱི་དོ་དམ། དགོན་པའི་མི་སེར་དང་མཉམ་དུ་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲལ་སྤྲོད་རྒྱ་དང་། ཚོགས་འདུར་འགྲོ་རྒྱུ་སོགས་བྱེད་དགོས། ད་དུང་དགེ་བསྐོས་འཁྱུར་ན་གྲྭ་པ་ལ་དགེ་བསྐོས་ལྟག་མཆོད་ཡིན་ཟེར་བའི་གཏོང་སྒོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་དགོས། སྔར་མི་དམངས་དང་སྦྱིན་བདག་ནས་ཕུལ་བའི་གཏོང་སྒོའི་ཞབས་རྩ་བོད་དངུལ་སྲང་སུམ་ཅུའི་སྐྱེད་ཐོག་ནས་གྲྭ་པ་བརྒྱ་ཙམ་ལ་ཇ་ཐུག་ཞིག་གཏོང་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དགེ་བསྐོས་སོ་སོའི་ཁྲལ་མཚམས་སུ་སླེབས་ནས་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་དགོངས་པ་ཞུ་དགོས། དགོངས་པ་ཞུས་ཚེ་ཤག་པར་དགོངས་ཞུའི་གཏོང་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་སོགས་ཡོད་སྐབས། དགོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དགེ་བསྐོས་མེད་མཚམས་སླེབས་དུས་ཡུལ་བྲོལ་དུ་འགྲོ་མཁན་ཡོད། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བསྐོས་ནི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་བླ་མའི་ཕྱག་མཛོད་ནས་བསྐོ་བཞག་བྱེད་དགོས་སྐབས། ལྷ་དྲུག་ཆོས་བོད་དངུལ་རྡོ་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ནས་ཁྲི་བར་བསྐྱལ་ནས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཆོས་ལུགས་རང་གི་ཁྲིམས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཉེས་ཆད་བཏང་ན་ཕྱག་འཚལ་རྒྱ་དང་། ཕྱི་རྫས་ཉམས་གསོ་བྱེད་རྒྱ། ཤག་ནང་དུ་བཟང་བཙོན་དུ་འཇོག་རྒྱུ། ཉེས་པ་ཆེ་སོས

དཀོན་པ་ནས་ཕུད་པ་བཅས་དེ་ལས་ལྷག་པས་ཁྲིམས་གཏོང་མི་ཆོག

ཆོས་འཁོར་གཉིས་པ། ཚལ་གུང་ཐང་གི་གུ་ཚང་ཞིག་ཡིན་པར༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽གྱི་ཀརྨ་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

ཆོས་འཁོར་གསུམ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལེགས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་རམ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ། ཡང་ན། ལྷ་ས་དང་། བསམ་ཡས། ཁྲ་འབྲུག་གསུམ།

ཆོས་སྐོང་གྲོང་ཚོའི་རྡོ་ཆས་དུས་རབས་གསར་པའི་གནའ་ཤུལ། དེ་ནི་ལྷ་སའི་བྱང་ངོས་ཉང་བྲན་ཤང་ཁོངས་ཆོས་སྐོང་གྲོང་ཚོའི(སེ་ར་དགོན་པའི་རྒྱབ)བྱང་གི་རི་འདབས་སུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། གནའ་ཤུལ་དེའི་ཤར་རྒྱབ་བར་དུ་རྒྱང་ཐག་སྤྱི་ཁྲི་༧༥༠ཙམ་ཡོད་པ་དང་། སྟོ་ནས་བྱང་བར་རྒྱང་ཐག་སྤྱི་ཁྲི་༡༠ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་ལྔ་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་ཡོད། དུས་ཡུན་རིང་པོར་ས་རྒྱ་མེར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གཙང་རོང་དུག་གིས་ཁག་སོ་སོར་དུམ་བུར་བྱིན་པ་དང་། རྒྱ་ཡོག་འགོག་པའི་རྒྱ་ཡུར་གཅིག་དང་སྐབས་བདེའི་གཞུང་ལམ་ཞིག་གིས་གནའ་ཤུལ་གྱི་ཤར་རྒྱབ་འཕྲེད་བཀག་བྱས་པ་དེས་གནའ་ཤུལ་དེར་གཏོར་བཤིག་ཚབས་ཆེན་བཟོས་ཡོད། གནའ་ཤུལ་དེ་ནི་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་གནས་དོ་དམ་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་རིག་དངོས་ཡོངས་ཁྱབ་ཞིབ་བཤེར་རུ་ཁག་གིས་ལྷ་སའི་རིག་དངོས་ལ་ཐོག་མའི་ཡོངས་ཁྱབ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པའི་ནང་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཞིག་ཡིན། གསར་རྙེད་བྱུང་རྗེས་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ༢༢.༥ལ་ཀར་སྤྱོག་འདོན་བྱས་པས། ཐལ་རྡོང་གཉིས་དང་། ས་ཕུག་གཅིག དུས་རབས་མཇུག་མའི་རྡོའི་སྤུར་སྒམ་གཅིག་བཅས་རྙེད་བྱུང་ཡོད། ཐལ་རྡོང་དང་པོ་དེ་གཙང་རོང་ཞིག་གི་འགྲམ་དུ་གནས་ཤིང་ཆེས་མང་ཆེ་བ་ནི་འཕྲོར་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་ཞིབ་ལྷག་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་གཅིག་གི་གཡས་གཡོན་ལས་མེད། ཐལ་རྡོང་གསུམ་པ་དེ་ཐལ་རྡོང་གཉིས་པར་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ས་རྡོང་ཆེས་མང་ཆེ་བའི་སར་གནས་ཤིང་ཞིབ་ལྷག་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ༡༨ཡོད། གནའ་ཤུལ་དེའི་བྱང་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ས་ངོས་ཙུང་སྐོར་དབྱིབས་ཡིན་པ་དང་། ཐལ་རྡོང་གི་མཐའ་འཁོར་གསལ་པོ་ཡོད་པ། ཐལ་རྡོང་མཐིལ་ལ་རྫོག་བརྩིས་བཏང་ཤུལ་མེད་པ་བཅས་ཡིན། ཐལ་རྡོང་ནང་ནས་བརྡར་བཟོས་ཀྱི་གཡང་ཏིའི་སྡེའུ་དང་། རུས་པའི་ཁབ། རུས་པའི་སྐྱུང་ཁབ་བཅས་དང་། བརྡུང་བཟོས་རྡོ་ཆས་དང་རྫ་ཧྲུག་འབོར་ཆེན་སྤྱོག་ཐོན་བྱུང་ཡོད། ཐལ་རྡོང་གཉིས་པ་དེ་ཐལ་རྡོང་དང་པོར་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ས་རྡོང་གི་བྱང་ངོས་སུ་གནས་ཤིང་། ས་ངོས་སྐོར་དབྱིབས་དང་ཐལ་རྡོང་གི་མཐིལ་ཁ་འཁོར་ལས་ཙུང་ཙུང་བ་ཡོད། ཤར་ངོས་སུ་སྙིགས་བུ་རྩང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཕྱི་ངོས་སུ་འཐུར་ཐོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། ས་ཕུག་ནང་དུ་ཕུང་གསོག་ཟེགས་པའི་ཐལ་མདོག་ཅན་གྱི་བྱེ་ས་སོབ་སོབ་ཀྱི་ནང་ནས་བརྡུང་བཟོས་རྡོ་ཆས་དང་རུས་པའི་སྐྱུང་ཁབ། རུས་པའི་གྱི། རྫ་ཧྲུག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་རུས་པ་སོགས་སྤྱོག་ཐོན་བྱུང་ཡོད། ཞིབ་བཤེར་བྱེད་སྐབས་འཚོལ་སྡུད་དང་ཚོད་ལྟའི་རྟོག་འདོན་བྱས་པའི་ནང་ལ་འོག་ནས་དངོས་ཡུལ་མི་འདུག་པ་ཞིག་ཐོན་པའི་ཕྱུས་སུ་བརྡུང་བཟོས་རྡོ་ཆས་དང་། བརྡར་བཟོས་རྡོ་ཆས། རུས་པའི་ཡོ་ཆས། རྡོ་ཆས་རྫ་ཧྲུག་འབོར་ཆེན་བཅས་ཐུད་ཡོད། རྡོ་ཆས་ནང་བརྡུང་བཟོས་རྡོ་ཆས་མང་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་ཆ་མང་ཆེ་བ་ཐལ་མདོག་བྱུར་ལྡན་གྱི་བྲག་རྡོ་ཡིན། བཟོ་རྩལ་ཞིབ་ཚགས་མེད་རུང་ཡོ་ཆས་ཀྱི་དབྱིབས་བཟོ་ཆ་ཚང་པོ་ཡོད། རྡོ་ཆས་མང་ཆེ་བ་ནི་རྡོ་ལེབ་ཀྱི་རྡོ་ཆས་ཡིན་ཅིང་། རྡོ་ལེབ་མི་ཤུང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་རྡོ་རིལ་གྱི་ངོས་ཕྱར་རྒྱལ་སུ་གནས་ཡོད་པ་དང་། བརྡུང་བཟོས་བྱས་པའི་ངོས་གསལ་ཞིང་ཆ་ཚང་པོ་ཡོད། བཟོ་བཀྲ་འཚམས་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཟུར་ཆ་ཤག་ལ་རྣོ་ཡོད་པའི་རྡོ་ལེབ་རྣམས་ཕྱིར་ན་ཕན་ཚུན་བརྡར་བརྡུང་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣོ་བཏོན་པ་ཞིག་ཡིན། བརྡུང་བཟོས་རྡོ་ཆས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཚང་མང་པོ་ཡོད་པ་སྟེ། ཟུར་གཉིས་ཡོད་པའི་རྡོའི་ཁྲིམ་དང་། གཞོག་ཆས་རིང་གྲས། ཁ་གཉིས་ལྡན་གྱི་གཞོག་ཆས། ཁ་གསུམ་ལྡན་གྱི་གཞོག་ཆས། གཞུང་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྣོ་ལྡན་གཞོག་ཆས། རྩེ་ལྡན་གཞོག་ཆས། སྐོག་ཏེར་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྣང་ཞོག་པོ་ཆས། ཀ་གཟུགས་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྣང་ཞོག་པོ་ཆས། རྡོ་རིལ། ཟུར་གཉིས་ལ་ཁ་རྣོ་བཏོན་པའི་ཨ་ཀོང་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་དང་། བརྡར་བཟོས་རྡོ་ཆས་ཏ་ཅང་ཉུང་ཞིང་ཆ་ཚང་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཡང་ཏིའི་སྡེའུ་གཅིག་ཁོ་ན་རྙེད་བྱུང་ཡོད། གཡང་ཏིའི་སྡེའུ་དེ་ནི་ཆོས་གཞི་ལྷུང་ནག་གི་གཡང་ཏི་དཀར་མོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར་འོད་དང་ལྡན་ལ་དངས་འཛམ་པོ་ཡོད་པ་དང་ཁ་རྡོ་བ། བེད་སྤྱོད་བྱས་ཤུལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་ད་དུང་ཀོས་བཟོས་རྡོ་གཞོང་ཞིག་ཡོད། རྡོ་ཆས་ནང་ཟུར་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྡོ་ཁྲིམ་དང་ཀ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྣང་ཞོག་པོ་ཆས། ཨ་ཀོང་ཅན། གཡང་ཏིའི་སྡེའུ། རྡོ་གཞོང་སོགས་ནི་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཁ་སྣག་ཡིན། གནའ་ཤུལ་ནས་སྤྱོག་ཐོན་བྱུང་བའི་རྫ་ཧྲུག་མང་ཆེ་བ་ལག་པས་བཟོས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་རེ་གཉིས་སྐབས་བདེའི་འཁོར་ལོས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་འདམ་བཟོས་རྫ་ཆས་བྱེད་ཀ་དང་བྱེ་བསྲེས་རྫ་ཆས་བྱེད་ཀ་ཡིན་པ་དང་། མེར་བསྲེག་ཤུགས་ཆུང་ཆེ་བ་དང་། ལས་སྟོན་ཞིབ་ཚགས་པ། རྒྱུ་ཆ་མཁྲེགས་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན། རྫ་ཆས་ཀྱི་ཆོས་གཞི་ནི་རྫ་ཐལ་མདོག་ཅན་མང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་ངོས་ལ་འོད་ལྡན་པའི་ནག་པོ་དང་རྫ་མདོག་དམར་སྨུག་སོགས་ཡོད། འོད་ལྡན་རྫ་ཆས་ནག་པོ་ནི་རྫ་ཆས་ཕྱིའི་ཡོ་ཆས་ཞིབ་ཚགས་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ལྡན་པ་མ་ཟད། ཡོ་བྱད་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཆུང་ལ་སྲབ་པ་དང་ངོས་ལ་རྫ་རྩི་ནག་པོ་བཏང་བ་ལྟར་མཛེས་པོ་ཡོད། རྫ་ཆས་ཀྱི་རི་མོ་རྒྱུག་ཐུལ་ཕྱུག་ཕྱུག་ཚོགས་པོ་ཡོད་ཅིང་། བཀོས་རིས་མང་ཆེ་བའི་ནང་གཟི་མ་རའི་མགོའི་དབྱིབས་དང་། ཐུར་གསུམ་མ། ཆུ་རིས། བསྡོལ་མ་ཅན་གྱི་རི་མོ། སྤྲུལ་རིས་སོགས་ཡོད། ཡོ་ཆས་ལ་འཛམ་འདོན་བྱས་ཟིན་རྗེས་རི་མོ་བཀོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རི་མོ་མང་ཆེ་བ་ཡོ་ཆས་ཀྱི་ཉེ་བས་ལ་བཀོས་ཡོད་ཅིང་ཡོ་ཆས་ཀྱི་ཁ་འཁོར་དང་ཕྲང་གི་ཉེ་བ་ལའང་བཀོས་རིས་ཡོད་པ་འདྲ་ཤས་ཡོད། ཚགས་རིས་དང་སོག་ལེའི་ཁ་ལྟ་བུའི་རི་མོ་ཐིག་རིས། རལ་མོའི་རྒྱུད་སྐུད་ལྟ་བུའི་རི་མོ། རི་མོ་གཉིས་བརྩེགས་བཀོ་བཟོ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་བྲུར་གསུམ་ཁྱུང་བུ་སོགས་ཀྱི་མཛེས་རིས་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། ཡོ་བྱད་མང་ཆེ་བ་ཁོག་མ་ཡིན་པ་དང་ཡོ་བྱད་སྒྲོགས་བརྟུལ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ནང་ལྷུང་བཟེད་དང་། ཕོར་པ། ཁོག་སྤྱིར་སོགས་ཡོད་ཅིང་། མང་ཆེ་བའི་མཆིལ་ཞིལ་རིལ་རིལ་དང་སྙིར་སྙིར་ཡིན་པ་དང་། མཆིལ་ལེབ་ལེབ་དང་ཁང་གསུམ་ཅན་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མེད། ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཡུང་དང་ཁྲབ་ཆེ་ཙམ་ཡོད། གནའ་ཤུལ་ནས་སྤྱོག་ཐོན་བྱུང་བའི་རུས་པའི་ཡོ་ཆས་སྟོན་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁབ་དང་སྐྱུང་ཁབ། གྱི་མདའི་རྩེ། གཞོག་ཆས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད། རུས་པའི་ཁབ་དང་། དབྱིབས་ཅན་གྱི་རུས་པའི་ཁབ། རུས་པའི་གྱི་བཅས་ཀྱི་ངོས་འཛམ་ལ་འོད་དང་ལྡན་པ་དང་ལས་སྟོན་ཞིབ་ཚགས་པོ་ཡོད། ཡིན་ཀྱང་རུས་པའི་ཡོ་བྱད་མང་ཆེ་བ་ནི་རུས་པ་ཆག་རོས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ་རུས་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་བཏར་ནས་རྩེ་མོ་དང་རྣོ་བཟོས་ཡོད། དེ་ཡང་རུས་པ་བེད་སྤྱོད་དེ་བཏར་གཏུབ་ཀྱིས་བཟོ་རྩལ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་བཟོ་འཕྲུལ་ལུས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་བཏར་གཏུབ་བྱས་པའི་རྗེས་ཤུལ་ཡོད་པ་ནས་མཚོན་ཐུབ། རུས་པའི་ཡོ་བྱད་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་ཐལ་རྡོང་གཉིས་པ་ནས་རྙེད་བྱུང་བའི་རུས་པའི་ཁབ་ནི་ལས་སྟོན་ཞིབ་ཚགས་རྩེས་ཡིན་པ་དང་། བཟོ་དབྱིབས་ནི་དེང་སྐབས་ཀྱི་ཀྲུ་ལུགས་ཀྱི་ཁབ་དང་རྣམ་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་ཞིང་ངོས་ལ་འོད་དང་ལྡན་པ། ཁབ་རྩེ་རྣོ་བ། ཁབ་མིག་གི་ནང་བར་འབིགས་པ་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་

ཚད་ལི་རྒྱིས༧. ༥དང་འཁོར་རྒྱ་ལི་རྒྱིས༢༥ཁལ་ཅིག་གི་འཁོར་རྒྱ་ལི་རྒྱིས༡༢བཅས་ཡིན། ཆོས་གོང་གྲོང་རྩེའི་གནའ་ཤུལ་ནི་ལྷ་སར་དང་ཐོག་བཙལ་རྙེད་ཐུབ་པའི་རྫ་ཆས་གསར་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་གནའ་ཤུལ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཆབ་མདོའི་ཁ་རུབ་གནའ་ཤུལ་གྱི་རྒྱུན་མཐུད་ནས་བོད་སྟོངས་སུ་ཚན་རིག་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་གཉིས་བྱས་པ་དང་ཚོད་ལྟའི་སྔོག་འདོན་བརྒྱུད་པའི་རྫ་ཆས་གསར་པའི་གནའ་ཤུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། གནའ་ཤུལ་གཏོར་བཤིག་ཚབས་ཆེན་སོང་ཞིང་ཚོད་ལྟའི་སྔོག་འདོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཆུང་དུ་ཡིན་པ་དང་ཁང་པའི་གནའ་ཤུལ་རྙེད་མེད་ཙང་ས་ཕུག་དང་ཐལ་དོང་། རིག་དངོས་བང་རིམ་གྱི་མཐུག་ཚད་བཅས་ལ་གཞིགས་ན་དེ་གར་སྡོད་ཆད་གདོད་མའི་མི་རྣམས་ཡུན་རིང་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པའི་དངོས་ར་གསལ་པོ་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གནའ་ཤུལ་ལས་བསྡུ་རུབ་དང་ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱུར་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྫ་ཁྲིམ་དང་རྫ་གཞོང་བཅས་ཀྱིས་ཞིང་ལས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཁག་གཅིག་མཚོན་ཐུབ་པ་དང་། ཡ་ཡོང་ཅན་དང་། རུས་པའི་སྐྱེའུ། ཐལ་དོང་ནས་ཐོན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རུས་པ་འཕོར་ཆེན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐབས་དེའི་ཁ་ལས་དལ་རྩོལ་ཡང་བསྐྱར་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཞིན་པའི་དངོས་ར་འཛིན་ཐུབ། ཆོས་སྒོང་གྲོང་རྩེའི་གདོད་མའི་རིག་དངོས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ས་གནས་ཁྱད་ཆོས་དང་དུས་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་བོད་སྟོངས་སུ་ཉེས་རྙོགས་བྱུང་བའི་རྫ་ཆས་གསར་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་བསྐྱར་སྐབས་ཤིང་ཁྲིའི་གནའ་ཤུལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་ཆབ་མདོའི་ཁ་རུབ་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཁྱད་པར་ཆེ་ཙམ་ཡོད། ཆོས་སྒོང་གྲོང་རྩེའི་གནའ་ཤུལ་གྱི་རྫ་ཆས་བཟོ་ལྟ་ཐལ་དང་ཐུའི་རྒྱུ་ཆ། ཡོ་བྱད་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་སོགས་ཟད་ཡར་རྒྱས་ངེས་ཅན་ལྡན་པ་མངོན་ཞིང་དུས་རབས་ནི་ཁ་རུབ་རིག་གནས་ལས་ཕྱི་བ་ཡོད་པས་སྔ་བའི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་རྫ་ཆས་གསར་པའི་དུས་རབས་མཇུག་མའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་རྣམ་གྲངས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་གི་ཡོད། ཆོས་གོང་གྲོང་རྩེ་ནས་རྫ་ཆས་དུས་རབས་གསར་མའི་རྗེས་ཤུལ་གསར་དུ་རྙེད་པ་དེ་ཐོག་ནས་མི་ལོ་བཞི་སྟོང་ལྷག་སྔོན་གྱི་སྔོན་རོལ་ནས་ལྷ་ས་སྨད་ཆུའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ས་གཞི་གཉིས་པོ་འདིའི་ཐོག་གདོད་མའི་རྫ་ཆས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྣམས་འཚོ་གནས་དང་སྐྱེ་འཕེལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཟིན་པ་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ལྗོངས་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་རྫ་ཆས་གསར་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་རིག་གནས་གནའ་ཤུལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་ནང་གི་སྟོང་ཆ་ཁ་གསབ་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ཆོས་གོས་རྣམས་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲ་གསུམ། ལུས་ཁྲི། ལག་ཁྲི། རྟུལ་ཁྲིའོ། །

ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ། བླ་གོས་དང་། མཐང་གོས་དང་། སྣམ་སྦྱར་གསུམ་མོ། །གཞན་ཡང་དགེ་སློང་གི་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དྲུག་གང་ཞེ་ན། སྣམ་སྦྱར་དང་། བླ་གོས་དང་། མཐང་གོས་དང་། གདིང་བ་དང་། ཤུང་བཅེད་དང་། ཆུ་ཚགས་སོ། །

ཆོས་གྲགས། (སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ) སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེའི་དངོས་སློབ་ཡིན། སློབ་དཔོན་འདི་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཉིས་དུས་ཐོག་གཅིག་ཡིན་པར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏྲི་མ་ལ་ཡ་ཟེར་བའི་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། ཡབ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་མུ་སྟེགས་པ་ཀོ་རུནྡ་ཞེས་ཟེར། ཆུང་དུས་རིག་གནས་ལྔ་དང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་སོན་ཙམ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གཟིགས་ནས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དོར་བས་ཕ་མ་ཞེན་པོ་དང་བཅས་པས་ཁྱིམ་ནས་བསྐྲད། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་དེའི་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེའི་དྲུང་དུ《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས》ཚར་གསུམ་གསན། ད་ལྟེ་ཧྲ་རཏྣ་ཀཱིརྟི་དུ་བྱོངས་པའི་ཤུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་མང་པོ་རྗེས་སུ་ཕམ་པར་མཛད། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་ནས་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་བཏུལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་པར་མཛད་དེ་ལྷ་ཁང་དང་ཆོས་གཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གསར་དུ་བཙུགས། སློབ་མ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་དུ་གནས་པ་ནི་ལྔ་ལས་མེད། སྐུ་ཚེའི་མཐར་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་ནས་ཡུལ་ཀ་ལིངྐ་རུ་དང་ནས་འདས། སློབ་དཔོན་འདིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་གྲུབ《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ》དང་། 《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》《རིགས་པའི་ཐིགས་པ》བཅས་གསུམ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཏུ་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཞིང་། 《གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ》དང་། 《འབྲེལ་པ་བརྟག་པ》《རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ》《རྩོད་པའི་རིགས་པ》བཅས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་བནྡེ་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཙེ]པར་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》དང་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཆོས་གྲྭའི་སློབ་དཔོན། ཆོས་སློབ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་དཔོན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་དཔོན་དང་པོ་སྣ་བ་གཅིག་ཐོགས་ལྷ་བུ་ནི་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དག་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མི་རྒྱས་ཁག་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་བསམ་ཡས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མར་བཙུགས་ཏེ་དེར་སློབ་གྲྭ་བ་མི་གྲངས་ཉི་ཤུ་ཙམ་དང་། ཆོས་སློབ་སློབ་དཔོན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་བླ་བ་རེར་རོགས་ཉི་ཙམ་ཡོད་པའི་སྐོར་བཅས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་སུ་གསལ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས།

ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བ། འདི་ཉིད་ས་གཅིག་ཞ་མའི་མིང་པོ་ཡིན་ཅིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་སྤྲ(༡༠༥༩)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ནས་ཡབ་མཆེད་ལས་ཡིག་སྐོག་བསླབས། གཉམ་པའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་སྨིན་འདྲུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མནོས། སྔོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་ཕྲ་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིར་ཕེབས་སྐབས་རོང་ཟམ་ཆོས་བཟང་གི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། སྒྲ་སྙན་སོགས་མཁས་པར་བསླབས། ཨ་ལོ་ཙཱ་བས་སྐད་རིགས་མང་པོ་མཁྱེན་པས་ཁོང་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་མཛད། ཤབ་ཏུ་ཨའི་ཤུག་ཕྱིར་ཕྱིན། ཨ་ཀ་ཤེགས་ཁར་ཕྱུག་དཔེ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་ནས། ཞལ་ཆེམས་བཞག་པ་བཞིན་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དགེ་བཤེས་ཞང་དང་། རྒྱང་རོང་གདངས་པ་ཞབ། མར་པ་སེང་རྫེ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་བལ་པོར་བྱོན་ནས་ཡེ་རང་བའི་སྤྱན་སྔར་མི་ཏྲི་བའི་ཆོས་རྣམས་གསན། དེ་བཞིན་པམ་མཐིང་པ་དང་། འཁོན་སྐྱེ་རྒྱ། དམ་པ་སངས་རྒྱས། རྭ་ལོ་སོགས་ལས་གསན་པ་མང་དུ་མཛད། སླར་ཡང་བལ་པོར་བྱོན་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་བླ་མ་མི་མཉམ་རྡོ་རྗེ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིག་གསུམ་དྲུ་ཁ་སྐོར་པའི་ཕྱུགས་དང་བཅས་པའི་བདེ་མཆོག་དབང་དང་བཅས་པ་གསན། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ནས་འཁོན་ལུ་ཐེངས་ཀྱི་ཐུག་དམར་དུ་སྦྱུབ་པ་མཛད། ལོ་གཉིས་སོང་བ་དང་ལྷམ་དྲལ་གཉིས་ལམ་འབྲས་གསན་དུ་བྱུང་ལ་བྱོན། དེ་རྗེས་རྗོ་ལོ་མ་གཉིས་ཀྱང་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སླར་འཁོན་ཕྱར་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་དམ་བཅའ་རྫོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞིར་ཕེབས་སྐབས་འཁོན་ལུའི་གནས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་དང་། ཐིན་སྐྱེ་ནམ། ལ་

རྡུག ལ་སྟོད་སྟོ་བྱང་གི་གནས་མང་པོར་བཞུགས་ནས་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ལ་ཕྲུབ་སྨིན་ལ་སོགས་པའི་ཕྲིན་བསྐྱངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞིགས་པར་བསྐོར། སློབ་པ་དང་བཤད་པའི་གྲྭ་གཉིས་ཀ་སྤོབས་ཆེ་བར་མཛད། དེའི་ཚེ་ཞ་མ་ལྕམ་སྲིང་ཞེས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་སྙན་པས་ཁྱབ། དེ་ཕྱར་རྗེ་འགོན་ཕུ་བ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། མཚན་དངོས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཞུ་བ་དེས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི(༡༡༤༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག པོ་ཏ་ལ་པོ་བྲང་དམར་པོའི་བྱང་ཟུར་དུ་ཡོད་པའི་བྲག་ཕུག་ལྷ་ཁང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། སྔར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་མ་བཞེངས་གོང་སྒོམ་སྒྲུབ་གནང་བའི་གནས་ཡིན། འདིའི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། རྒྱ་བཟའ། བལ་བཟའ། མོང་བཟའ། སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན། བློན་པོ་མགར་སྟོན་མི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སོགས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་ཡོད།

ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས། (འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་ལྔ་པ) ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་ནི་མལ་དྲོ་གུང་མཁར་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཁང་དུ་ཡབ་ལྷ་སྲས་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་རིག་འཛིན་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་སྲས་སུ་མེ་ལུག་ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་དོར་བུ་ཞེས་བཏགས། དབུ་ལ་གཙུག་གཏོར་དང་ཡི་གེ་ཨ་གསལ་ཡོད་པར་གྲགས། སྐུ་ཆུང་དུ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལ་མཁས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་སྒོ་ཕྱུང་དུ་ཕེབས། ཡབ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་འབྲི་གུང་གི་ཆོས་སྐྱི་དང་གསར་རྙིང་གི་དབང་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སོགས་གསན། དེ་ནས་རྒྱ་མར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་ཡབ་སྐུ་གཤེགས། ཁུ་བོ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡབ་གཤེགས་ནས་ལོ་གསུམ་གསང་རྒྱ་མཛད་པ་དུས་ཡོལ་ནས་ཚོགས་མང་དུ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་འགྲོ་དང་། དངུལ་གདུང་བཞེངས། དེ་རྗེས་ཡུམ་གཤེགས་པའི་འདས་མཆོད་རྣམས་མཛད། ཐེ་པ་མཁར་རྩེ་བས་རྒྱ་མར་དམག་དྲངས་པས་ཀ་ཚལ་དུ་ཕེབས། སྣེ་ཐོ་ཕྲུབ་ཐེ་སོགས་མཚམས་གྲུ་ཁག་པོ་གསུམ་རེ་ནས་བརྗེ་ལེན་གནང་བའི་རྒྱུན་ཚུགས། བླ་མ་མང་པོ་ལས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་ལ་ཐུགས་བརྩོན་པར་མཛད། ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ར་སྒྲེང་དང་། ཉང་པོ་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན། ཕོང་པོ་ནས་དཔོན་ས་ཚོར་དུ་སྒྲོལ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ཤིག་འཁྲུངས་ཡང་ཞག་བཅུ་གསུམ་ལས་སྐུ་མ་འཚོ་ཞིང་མི་རིང་བར་དཔོན་མོ(སྒྲོལ་མ)ཡང་གཤེགས། ང་ཕོད་སྡེ་པའི་སྲས་མོ་ཨེ་སྤྱི་གཡང་འཁྱུག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ཆེ་བ་ནཱ་རོ་གཉིས་པ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྡེ་པ་མགོན་པོ་དཔལ་གྱིས་སྐུ་ལ་བརྡོ་བར་བཙམ་པ་མཁྱེན་ཏེ་བྱང་འབབ་རོང་དུ་ཕེབས། ད་ཆེ་འབྲི་གུང་དུ་མི་འགྲོ་གསུངས་པར་ཞུ་བ་སོགས་ཆེ་ཕྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ཐོག་གདན་སའི་ཁྲི་མངའ་གསོལ། སྡེ་པ་སྲིད་སྲིད་པ་ཡོན་བདག་ཏུ་གྱུར། སྒོམ་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ལག་སོར་ཁང་དུ་བྱོན་པ་ནས་འབྲི་ལག་ཟིན་ཚན་གདུང་གཅིག་ཏུ་ཡིན་ཡང་རྗེ་འདི་འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་བཞུགས་པར་འབྲི་ལག(འབྲི་གུང་ལ་ཐོག་ཁ་ནང་སོ་དང་ལག་སོར་ཁང་གསར་ནང་སོ་ཟེར་ཞིང་བསྡུས་མིང་ལ་ཁང་ཐོག་གཉིས་ཟེར)མ་མཐུན་པས་དུས་འགྱུར་མང་དུ་བྱུང་ཡང་རིམ་གྱིས་འཇགས། ཕྱུགས་སྐྱང་ལོ་གཞུ་སྐྱིད་ཤུ་གྱི་གདོང་དུ་ཐོང་གསར་བཀྲ་ཤིས་ཕྱག་འདེབས་པའི་ས་འདུལ་གནང་། དེ་ནས་ཡངས་རི་སྒར་གྱི་འདུས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་གདམས་ནན་ཆེ་བསྩལ་ཏེ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས། ཆུ་སྟག་ལོ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན། རྗེ་འདི་ལ་བུ་སློབ་བྱང་བདག་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་དང་ཆོས་ལུང་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། རིགས་སྲས་ནི་གདན་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ནཱ་རོ་གཉིས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་རིགས་སྲས་རྣམས་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡང་འབྲི་གུང་གི་ས་ཆར་ཡིན་པ་དང་། ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༥༨༤)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་གདན་ས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁྲིར་ཕེབས། རབ་བྱུང་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་སྒོམ་བཞེས་དང་། སྐུ་ཡོན་གསན་བཞེས་ཀྱིས་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་མཛད་པས་གདུལ་བྱ་བསྐྱངས་ཤིང་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་གྱི་ཕྱག་སྲོལ་ཉམས་མེད་དུ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་གྲངས་ཞེ་བརྒྱད་ཐོག་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ། འདི་ལ་དྲངས་ཚུལ་འདྲ་མིན་གཉིས་ལས། གཅིག་ནི། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གསུམ་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཞིག་ནི་སྲོང་བཙན། ཁྲི་སྲོང་། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གསུམ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན། འདྲེན་ཚུལ་དང་པོ་དེ་ནི། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་ཤལ་གྱི་དུས་སུ་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས། སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་སྲོལ་བཏོད། ཁྲི་སྲོང་གི་དུས་སུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་སྲོལ་ལྟར་དང་། འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་ནི། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་སྲོང་བཙན། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྤྲུལ་པ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ཞེས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་སྲོལ་ལྟར་ཡིན།

ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད། གོང་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་རྒྱལ་ཆོས་བཞི་པ། སྤྱན་ལྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་བཞི་ལ་འདས་པའི་དབང་གིས་ཁོངས་ལ་སྤྱན་ལྔ་ཆོས་བཞི་པ་ཟེར།

ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རང་གི་བདག་རྐྱེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། སྔར་བཟུང་ཟིན་པའི་ཚིག་དོན་རྣམས་མི་བརྗེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཞིག་སྟེ། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་འགྱུར་རོ། །

ཆོས་སྨྲ་བ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས། འབྲི་གུང་གི་གདན་རབས་བདུན་པ་འདི་ཉིད་ཕུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་དང་བཟང་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྲུང་ལས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༢༣)ལོར་བལྟམས། གཙང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ཉིད་དང་ཐོག་ཁ་བ་ལས་འབྲི་གུང་གི་ཆོས་རྣམས་གསན། མཚམས་བཅད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཞིང་དུ་ཕེབས་ནས་བཅུ་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་ལྔ་སྐབས་རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་ཡོས(༡༢༥༥)ལོར་འབྲི་གུང་གདན་སར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ས་འབྲི་མ་མཐུན་པར་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༢༩༠)ལོར་ས་སྐྱ་ལ་འབྲི་གུང་བཙོམ་པས་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག་ཅེས་པ་བྱུང་། དེ་སྐབས་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་དཔོན་བཞེངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་། དཔོན་དང་སྤྱན་སྔ་གྲགས་འབྱུང་གིས་བཞེངས་པའི་སྒོ་མང་དང་རྟེན་གསུམ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། གཙུག་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་སོགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་མེར་བསྲེགས། དགེ་འདུན་མང་པོ་བཀྲོངས། ཆོས་སྨྲ་བ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཤེས་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཆེད་དང་། འབྲི་གུང་གི་ནང་རྟེན་ཕྱུད་འཕགས་ཅན་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་ཀོང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། སྐབས་དེར་འབྲི་གུང་གི་མི་སྡེ་ངལ་ཆེར་ཡུལ་འཁྱུར། ཁང་པ་ཐམས་ཅད་ཞིག་རལ་དུ་གྱུར། ས་ཞིང་ཐམས་ཅད་འཇིག་སྐྱུར་སོང་བ་སོགས་དུས་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་། རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༢༩༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས། ༡. དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་འཚོ་བས་བོང་བ་

མེད་པར་མཛད་ཛེས་པར་སྐབས་ཤིག་ན་བསླབ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་སྤྱོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཁེས་པའི་སྐྱིང་ཁྲབ་སྐྱེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་འདུལ་བ་ཆེས་ཆེར་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་བསླབ་ཁྲིམས་འཆལ་པར་སྤྱོད་པ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་གནས་ནས་ཕྱུང་། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཅིང་ལྷག་པར་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་པ་ནི། ཆོས་སྒྲ་ལན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན། ༢. སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་གིའང་ལམ་འགྲོད་པའི་ཐབས་མེད་པར་གཟིགས་ནས་ཐུགས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་དབང་མེད་པར་བསྐུལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་ཡང་བསླུ་བ་མེད་པར་ངེས་པ་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་ཏེ། གང་ཤིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་༼དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་༽དང་། དེའི་ཡན་ལག་༼རིགས་ཚོགས་༽རྣམས་མཛད་དེ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྲགས་པར་མཛད་པ་ནི་ཆོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་གཉིས་པ་བསྒྲགས་པར་འཛོམ ༣. བསྟན་པ་ནམ་ཡང་མི་ནུབ་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་རྡོའི་དྲ་ཤིག་གི་ར་བ་དང་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་། དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་ལྕགས་རི་བསྐོར་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེར་མཆོད་གཞི་མང་པོ་བཙུགས། སྐུ་ཚེ་སྨད་ལ་གཙོ་ཆེར་སྔགས་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིར་བཞུགས་ཤིང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ལྷག་པར་༼ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་༽སོགས་མཛད་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་པ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་བརྒྱ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ང་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉེར་བཞི། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་དྲུག་དང་བཅས་སོ། །

ཆོས་བརྒྱད། ཡ་ཤམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྙོམས། བདེ་བ་དང་། རྙེད་པ། བཟང་པ། བསྟོད་པ་བཅས་འདོད་པ་ཕྱོགས་བཞི་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། མ་རྙེད་པ། ངན་པ། སྨད་པ་བཅས་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་དགའ་མི་དགའི་བསམ་པ་མེད་པ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྙོམས་པ་ཟེར།

ཆོས་ལྔ། མཚན་མ་དང་། མིང་དང་། རྣམ་རྟོག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སོ། །

ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སྨྲ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཞིག སྨྲ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞིར་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། རས་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ།། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། རས་དེ་དཀར་པོའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་གཞི་དང་། དཀར་པོ་དེ་རས་སྔོན་པོ་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་སྒྲ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་བ་ཡིན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་རྟོག་པ་གཅིག་བརྗོད་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། གཅིག་གིས་རས་ཁྱད་གཞིར་བརྗོད་པ་དང་། གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་རང་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཆོས་བཅུ། ཤེས་བྱ། ལམ། མྱ་ངན་འདས། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། བསོད་ནམས། ཚེ། གསུང་རབ། འབྱུང་འགྱུར། ངེས་པ། ཆོས་ལུགས་སོ། །

ཆོས་བཅུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གདངས་བསྟན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བསྟན་པ། གོ་རིམ་

བསྟན་པ། ངེས་ཚིག་བསྟན་པ། བསྒོམ་པ་བསྟན་པ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། བསྡུས་པ་བསྟན་པ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསྟན་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྔགས་པ་བསྟན་པ། གཅིག་ལ་གཅིག་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །

ཆོས་བཅུ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་བཞི། རྒྱལ་བའམ་དེའི་སྲས་པས་བསྐུལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཐོས། སེམས་ཅན་མགོན་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྙིང་རྗེའི་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་དགའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ།

ཆོས་མཆོག སྦྱོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་དོ། །

ཆོས་མཆོག་ལྔ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སྟེ་ལྔའོ། །

ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་འཇོག་དགོས། སྦྱོར་ལམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྦྱོར་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གསུམ་ལས། འདི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་བཅས་བཞི་བཞི་ཡོད། རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་འང་། དང་པོར་དྲོད། དེ་ནས་རྩེ་མོ། དེ་ནས་བཟོད་པ། དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་སྐྱེས་པ་ཡིན། ཆོས་མཆོག་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡིན།

ཆོས་འཆད་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྔ། བཤད་བྱའི་ཆོས་མ་ཤེས་པ། མན་ངག་མེད་པ། བླ་མའི་གསུང་དང་ལུང་མེད་པ། བཤད་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པ། ཉེད་བཀུར་ཆེད་དུ་བཤད་པ། ཡང་དོན་ཆུབ་པར་མ་བྱས་པ། གདམས་ངག་མེད་པ། དོན་མེད་པར་ཕྱིས་པ་ལ་དགའ་བ། ཆོས་དེ་ལ་མ་དད་པས་སྐྱོན་བརྗོད་པ། ཉེད་བཀུར་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་འཆད་པ།

ཆོས་འཆད་དུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལྔ། རང་ལ་སྨན་པ། ཆོས་ལ་སྨན། ཉན་པ་པོ་ལ་ནད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ།

ཆོས་འཆད་དུས་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་གཏམ་ཉི་ཤུ། དུས་གསུམ་བསྒྲིམ་པ། གོ་རིམ། མཚམས་སྦྱར་བ། རྗེས་སུ་མཐུན་པ། དགའ་བར་བྱ་བ། འདོར་བར་བྱ་བ། མགུ་བར་བྱ་བ། སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པ། མི་སྨད་པ། རིགས་པ། འབྲེལ་བ། མ་འདྲེས་པ། ཆོས་དང་ལྡན་པ། འཁོར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན། བྱམས་པ། ཕན་སེམས། སྙིང་བརྗེ་བ། ཉེད་བཀུར་མི་བརྟེན་པ། བདག་བསྟོད། གཞན་སྨོད་མི་བྱའོ། །

ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཆོས་འཆད་སྐྱོན།

ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ཉི་ཚན་ཉེར་དྲུག མི་ན་བར་འདུག་པ་ལ་འགྲེང་སྟེ་བཤད་པ། ཉལ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་སྟོན་པ། སྟན་མཐོན་པོ་དང་བཟང་པོར་འདུག་པ་ལ་དམའ་བ་དང་ངན་པར་འདུག་སྟེ་བཤད་པ། མདུན་ནས་འགྲོ་བ་ལ་རྒྱབ་ནས་སྟོན་པ། ལམ་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་གྱི་འགྲམ་ནས་འགྲོ་ཞིང་སྟོན་པ། མགོ་གཡོག་པ་དང་། གོས་བརྗེས་པ་དང་། ཆོས་གོས་ཐུག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ་དང་། ལག་པ་གཉའ་གོང་དུ་བསྣོལ་བ་དང་། ཕྲག་པར་བསྣོལ་བ་དང་། ཏོ་གེར་ཅན་(མགོ་སྐྲ་གཙུག་ཏོར་ལྟར་བཅིངས་པ)དང་། ཞྭ་གྱོན་པ་དང་། རྩེད་པན་ཅན་དང་། མགོ་ལ་ཐྲིང་བ་བཅིངས་པ་དང་། མགོ་རྫོང་ཀྱིས་དཀྲིས་པ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་པ་དང་། རྟ་ལ་ཞོན་པ་དང་། འདོ་ལི་སོགས་ཁྲིགས་ལ་འདུག་པ། བཞོན་པའི་སྟེང་ན་འདུག་པ། མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་པ་དང་། ལག་ན་འཁར་བ་ཐོགས་པ་དང་། གདུགས་ཐོགས་པ་དང་། མཚོན་ཐོགས་པ་དང་། རལ་གྲི་ཐོགས་པ་དང་། དགྲ་སྟ་ཐོགས་པ་དང་། གོ་ཆ་གྱོན་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པའོ། །

ཆོས་འཆད་པའི་གཏམ་ལྔ་ཚན་བཞི་ནི། གཏམ་གྱི་

ཉེས་པ་དྲུག་དང་། སྨིན་བཅུ་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་པོ་ཛི་ཨ་ཕུར་དང་། གང་གི་དོན་དང་གང་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། གང་འདྲ་བའི་གདམས་ངག་རེར་ཕྱེ་ཕྱེའམ་གདམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་བརྩམས་པ་ཕྱེ་ཕྱེར་སྦྱར་བ།

ཆོས་འཆད་པའི་གདམས་ངག་བརྒྱད། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ། རྣམ་རྟོག ཉག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། ལམ་འབྲས་ཕུ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐོབ་སྙམ་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ།

ཆོས་འཆད་རྩལ་ལྔ། བརྡ་དག་པ། འབྲེལ་ཆགས་པ། འཚམ་པ། འཐད་པ། སྙན་གསལ།

ཆོས་འཆད་ཡུལ་མིན་པ་འདུལ་བར་གསུངས་པ་ཚན་ལྔ། འཁྲིད་སོགས་ལྔ། མགོ་གཡོག་སོགས་ལྔ། ནོ་གེར་ཅན་སོགས་ལྔ། གླང་ཆེན་སོགས་བཞོན་ལྔ། ལག་ན་འཁར་བ་ཐོགས་སོགས་ལྔ་ལ་མི་འཆད་དེ་ཞིབ་ཕྱ་གོང་དུ་ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་སྡེ་ཚན་ཞེར་དྲུག་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་འཆད་ཡུལ་དང་མི་རུང་དབང་པོ་སྨིན་པ་སོགས་བརྟག་པར་བྱ་བ་ལྔ། མོས་པར་རྟོག་པ། འགྲོ་ལུགས་སྤྱོད་པ་སྐྱ་བ། མིག་དང་གདོང་གི་རྣམ་པ་ཡིས་ནང་གི་སེམས་རྟོགས་པར་བྱ་བ།

ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་མོན་མཐའ་ཡུལ་ཕུན་ཚར་ཞེས་པར་མ་སངས་ཡར་ལ་སྟོན་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ་(༡༤༧༦)ལོར་འཁྲུངས། ཆུང་དུའི་དུས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་བག་ཆགས་གསལ་བར་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སྦྱིན་སྦྱ་ཆོས་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། སྦྱ་རྗེས་སུ་ཆགས་པོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ། འབུམ་རམ་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་དཔང་། མོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། ཐུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ། གཡུལ་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། ཀུན་བཟང་སྐྱིད་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་སོགས་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་མདོ་སྔགས་ཐ་སྙད་དང་བཅས་པའི་ཟབ་ཆོས་ཕལ་ཆེར་གསན་སྦྱོང་གིས་རྒྱབ་པར་ཕྱུར། གཡུལ་རྒྱལ་ཆོས་རྗེས་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དང་། ཉི་ལྡེའི་གདན་ས་ཆར་མདའ་གསོལ། ཁྲིམས་ལྡན་ཕུབ་ཆོས་རྗེ་ཡང་བསྐྱངས། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཀུན་བཟང་རྡོ་རྗེ་ལས་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་དབང་ཁྲིད་མན་ངག་དང་བཅས་གསན་ཏེ་ཉམས་ལེན་ནན་ཏན་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ལྡན་ལུས་ཚོགས་པ་འཁྲུངས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མོ་སོའི་བློ་དང་འཚམས་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཊིག་གིས་མཚོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པས་བུ་སློབ་ཀུང་འབྲི་གུང་པ་རིན་ཆེན་ལྡན་སོགས་ཡབ་སྲས། ཆོས་ལུང་མཁན་པོ་ཀུན་བློ། སྐྱིད་ཚལ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཆེ་བཙུན་མཁས་པའི་བཤེས་གཉེན་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཐུལ་སྐུ་ཐུ་ཚོགས་རང་འགྲོལ་དང་རྫོགས་ཆེན་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་སོགས་སྐྱེད་པོའི་བསྟན་འཛིན་དུ་མ་བྱུང་། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་གནས་ནང་དང་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གདན་ས་མཛད་པས་མཆོད་གཞན་ཕན་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་འབྲུག(༡༥༦༨)ལོར་འདས།

ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས། ཆོས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་གཉེན་དང་ཡུམ་འཛམ་དཔལ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕག(༡༣༥༩)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་སྨྲ་བ་རིན་གཞོན་གྱི་དྲུང་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱང་བརྩོན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཞེས་པའི་ཚེ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་དཔལ་བ་ལས་རྒྱུད་གསུམ་མན་ངག་དང་། སྤྱོད་འཇུག་དང་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། ཁྱད་པར་དུ་བརྟག་གཉིས་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཐེབས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་འོད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་མིའི་དབང་པོ་བསྐྱང་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཆོས་དབང་གཉིས་པ་སོགས་མཁས་དབང་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ན་རོའི་ཆོས་དྲུག ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་མ་ལུས་པའི་དབང་ཁྲིད་ལུང་གསུམ་ཞུས་ཤིང་ལམ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་མས་ཀྱིས་མི་ཆུང་བ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་ཐོབ། གཞན་ཡང་ཤ་བ་རིའི་སྐོར་དྲུག ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་པའི་སྐོར་དྲུག་གཞང་འདུས་རིམ་ལྔའི་ཁྲིད་དང་ནག་ཁྲིད་སྔོར་དམར་ཁྲིད། དགེ་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། ཐོ་སྐྱོང་དོན་བདུན་མ། ལམ་འབྲས་སོགས་ཇི་སྙེད་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་མེ་འབྲུག(༡༣༧༦)ལོར་ཕྱག་ཕྱུང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་ལྷ་སར་ཕེབས། ལོ་ཆེན་བྱང་རྩེ་དང་མཇལ། དེ་ནས་ལོ་ཆེན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སློབ་དཔོན། ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་ཆེན་ལས་ཆོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། དེ་ནས་ཕྱག་ཕྱུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཁྲིད་ཁ་གྲངས་མེད་པ་བཏབ། སྒྲིང་གསེབ་ཏུ་ཤ་མི་འགྲིམ་པའི་ཁྲིམས་མཛད། དབུས་གཙང་གི་ཉེ་དགོན་ཐམས་ཅད་དུ་མང་སློལ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཕྱག་ཕྱུང་ཐང་པའི་སྐུ་འདྲ་བཞེངས། ཤ་ཕྱིར་བྱང་རིས་དང་ཁམས་སྟོད་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། གོང་ནས་རྒྱལ་པོ་ཡེ་དབང་གིས་ཀུ་ཤྲཱིའི་ལས་ཀ དཔལ་གྱི་ཐམ་ཀ་གཡོ་མེད་དང་བཅས་ཕུལ། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༤༢༤)ལོར་ངོ་མཚར་གྱི་བསྟུལ་བཟང་པོ་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

ཆོས་རྗེ་སྐུ་མཆེད་གཉིས། དཔལ་ཆེན་འོད་པོའི་སྲས་ལ་སྐུ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་སོ། །

ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ། མཚན་གཞན་ཆོས་བཞི་གསར་མ་བ་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་ཡབ་བྱང་རིན་རྡོར་བ་དང་ཡུམ་ཟེན་ཟ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༣༥༦)ལོར་དཔལ་ཁྲ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འདབས་སུ་ཆགས་པ་དགོན་གསར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ནས་ཡི་གེ་སྦྱོར་སློག་སྦྱངས། རྒྱལ་སྲས་གྲགས་རིན་པ་ལ་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ལུང་མནོས་ནས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་གསོལ། ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཀྱང་གསན། སློབ་དཔོན་ཚུལ་རྒྱལ་བས་བརྡ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་པར་མཛད། དེ་རྗེས་རྩེད་ཐང་དུ་བརྟག་གཉིས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་གཞོན་དབང་པས་སློབ་དཔོན། ཆོས་སློབ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོས་དུས་སློབ་གནང་སྟེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་ཞུགས་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དམ་པ་འདི་ཉིད་སྲིད་འཁོར་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་གཟིགས་ནས་ཕག་གྲུའི་ཆེ་སྲིད་དུ་ཕེབས་དགོས་ཞུ་ནའང་ཆེ་ཡང་སྨན་ལྷ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལྷ་ན་མ་སོན་པར་ཡོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་ཁྲིར་བཞུགས་རྗེས་ཞིལ་གྱི་ཚོགས་པ་སྒྲུ་མཐུད་བསྐྱངས། གང་གིས་ཕག་གྲུའི་ཆེ་སྲིད་གནང་རིང་རྫོང་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལ་ཚེ་འཕྲུལ་གྱི་ལྡུ་བར་སྤྲོག་གཅོད་སྤོང་འདུག་སོགས་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་མཛད་པ་ཕྱུར་བཞིན་དང་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པས་བསྟན་པའི་དོན་ཆེ་བའི་མཛད་པ་ཁོ་ནར་གནོན། དེ་ནས་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་བླངས། སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ།

མཁན་ཆེན་རཏྣ་དྷི་རྡ་ཛ། འཇམ་དབྱངས་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དབང་ཕྱུག དཔོན་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན། བླ་མ་འབྲི་གུང་པ་རིན་ཆེན་འདུས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོ་སྤྱི་བོར་བསྟེན་ནས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་བཤད་ལུང་མན་ངག་མཐའ་དག་དང་། ས་སྐྱ་པ་ཡབ་སྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་འབྲི་གུང་པ། སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་སོགས་གྲགས་ཆེ་བ་ཕལ་མོ་ཆེ་གསན་པར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ས་སྟེང་དུ་ཁྱབ། ཉམས་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་མི་འཕྲོག་པའི་དད་པ་ཚད་མེད་འཁྲུངས་ཏེ༼སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྟོགས་བརྗོད་སྙན་ངག་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལྷུན་པོ༽ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བཀའ་རྩོམ་གནང་། སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་བྱུང་བའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་པ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱན་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ནས་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ལྷག(༡༣༨༦)ལོའི་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་རྒོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་རྒྱ་ཆལ་མོན་གྲགས་དང་ཡུམ་ཟླ་མོ་དཔལ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ(༡༡༨༩)ལོར་ལྷོ་བྲག་ཏུ་ཡུ་ཆུང་གི་ཁྲར་སྐུ་བལྟམས། གཅེན་པོ་གཉིས་སྔ་བར་གྲོངས་པ་ལ་བརྟེན་སྲིད་གསོ་བའི་སློབ་དཔོན་ཟླ་སྟོན་བྱ་བ་ལ་གཏད། མཚན་མགོན་པོ་དཔལ་དུ་གསོལ། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་མཛལ་སྒྲོལ། ཕྱུགས་བཟང་བ། ཐོ་བའི་བ་ཤི་མཛད་པས་བ་ཤི་དོན་གྲུབ་སེང་གེར་གྲགས། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་པ་ཞུ་ལས་ལམ་རིམ། སློབ་དཔོན་སྟོད་ལས་དབུ་མ། སློབ་དཔོན་ཡུ་ཐི་བ་ལས་སྤྱོད་འཇུག སློབ་དཔོན་ཞང་ལས་འགྲེལ་ཆུང་བཅས་གསན་ཏེ་ཕལ་ཆེར་ཚར་རེས་མཁྱེན་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་ར་ལུང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་རྒྱ་རས་པ་བཤེས་གཉེན་དུ་བསྟེན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེར་གསོལ། རྗེ་བླ་མ་ལས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ། རྣལ་འབྱོར་བཞི། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར། ཐབས་ལམ་གྱི་ཁྲིད། རོ་སྙོམས་ཀྱི་དམིགས་པ་མང་པོ། རབས་བདུན། ཚིག་ཚོགས་སོགས་དང་། ཙ་ལུང་བཅུ་བཞི་པ་ལ་སོགས་དམ་ཚིག་གི་ཆོས་སྐོར། སྐྱབ་ཐབས་བཅུ་གསུམ་མ་དང་ཞལ་གཉིས་མ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་གསན། དེ་ནས་འབྲུག་དང་། འབྲི་གུང་། ར་སྒྲེང་བཅས་ལ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་མང་དུ་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་ལྟར་ཆོས་རྗེ་རྒྱ་རས་པའི་དྲུང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་པ་ལ་ཧོ་སྡག་མཁར་ཆུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་གངས་ཏེ་སེ་དང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ། ཛ་ལནྡྷ་ར་སོགས་པར་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་བཞི་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལ་པོ་མ་ལྷ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིན་ནས་སྤྱིལ་པོ་ཞིག་ཏུ་ལོ་གསུམ་དུ་སྒོམ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དེ་ནས་དཔོན་རས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ལ་ཙ་རི་ལ་ཕྱིན་ནས་ལོ་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ལ་སྤུང་དཀར་དང་ཡང་དཀར་གཉིས་སུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་པས་ཐུགས་དམ་མཐིན་དུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ཐོག་རྒོད་ཚང་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཚམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དྲག་པོ་མཛད་ནས་ལོ་བདུན་བཞུགས། སྟེང་འོག་གི་གདོན་ཐམས་ཅད་རྒོད་ཚང་དུ་འདུས་ནས་ཆོས་ཉན་པ་མཐོང་བས་ཕར་གཞན་དོན་མི་མཛད་པར་སྐྱམ་པའི་བློ་ཡོད་པ་དེར་སོང་། དེ་ནས་རྒོད་ཚང་ནས་ཕྱིན་ཏེ་ལས་སྟོད་ཀྱི་རི་ཁྲོད་རྣམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་སྤྱོད་མཛད། སྐུ་ཆེའི་སྨད་དུ་སྟེང་གྱི་དང་། བདེ་ཆེན་སྡིངས། སྤྱོད་ཕུ། བྱང་སྒྲིང་། བར་འབྲོག རྡོ་རྗེ་གླིང་སོགས་དགོན་པ་མང་པོ་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་དེ་དེ་ནས་ཀྱང་དགེ་འདུན་སྒྲུབ་པ་པོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཐོན་པ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་རྟ(༡༢༥༨)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འདས། འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ཀྱང་ཡང་དགོན་པ། གྲུབ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པ། བྱང་སྒྲིང་པ། ཆོས་རྗེ་ནེ་རིངས་པ། ཞུ་རི་བ། མཉམ་མེད་པ་རི་སྤྱིལ་དཀར་བ། རྗེ་མ་བདུན་པ། ཞི་བྱེད་མགོན་པོ། སངས་རྒྱས་ཁྲིམ་རས། དཔལ་སྐྱེར་སྒང་རས་པ། ཤཱཀྱ་རས་པ། འདར་རས་ལ་སོགས་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །

ཆོས་རྗེ་སྐྱང་པ། རྒྱ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་སློབ་མ་ཆོས་རྗེ་སྐྱང་པ་ནི་ཡབ་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་བ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་ཡུལ་ཀུ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་ཞུ། འབྲི་ཁུང་ཆོས་རྗེ་དང་། སྟག་ལུང་ཐང་པ། རྨོག་ལྕོགས་པ། ལ་ཡག་པ། དྭགས་པོ་འདུལ་འཛིན། ཉེ་གནས་གསལ་བྱང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། གཙོ་བོ་མདོ་བོ་རས་ཏེ། དེ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྙེས། རྫོ་མོ་གངས་ཀྱི་ཕ་རོང་དཀར་ལེབ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཕྱིས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཤོང་གི་ལྷ་ཆེའི་མཐའ་ལ་ཧོར་དམག་བོད་དུ་ལྷགས། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༢༤༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་རྗེ་ཙོ་ནེ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། གོང་གི་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་དགས་པོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་འདར་སྟོན་བློ་བཟང་གྲགས་པ། གོང་གི་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོ། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི་ཡབ་ཡོན་བདག་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ་ཕྱུག་མོ་དཔལ་ལེའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༣༣༣)ལོར་འཕན་པོ་དར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ཙམ་ལ་ཕེབས་སྐབས་གཞན་ཕྱུག་བསྩལ་བ་གཟིགས་ཚེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁྲུངས་ནས་སྨན་ཆབ་མྱང་བའི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་རང་བཞིན་དུ་གསལ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཁན་པོ་བླ་མ་ནམ་ཞེགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དོན་ཡོད་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་མངོན་ཤེས་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ༼རྟགས་ཀྱི་ཊཱིཀྐ༽མཚན་ལ་སོགས་པ་གསན་པས་སྔར་དྲུག་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་རྣམས་མ་བསྒོམས་པ་མངོན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་སྐྱེ་རྒ་མ་གང་དུ་འཁྲུངས་པ་སྣང་ཤར་དྭན་སྣང་བསྐྱེད། དུས་ཕྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པ་ན་འདས་མ་འོངས་རྣམས་ཀུན་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དང་། ལོ་ཆེན་བྱང་རྩེ་ལས་དུས་འཁོར། སྦྱོར་དྲུག་ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན་སོགས་གཞན་ལས་ཚར་རེ་ལ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་ཏཻ་སྟོན་མཁན་ཆེན་བཀྲས་ཚུལ་བ། ལས་སློབ་ཚུལ་བླ་མ། སློབ་དཔོན་སྟོན་རྒྱལ་རྣམས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་དགུའི་བར་དུ་དབུར་ཆོས་དཀོན་ཆོས་མ་ཆག་པར་དུས་འཁོར། བརྟག་གཉིས་སྤྱོད་འཇུག ཟབ་པའི་དགོངས་རྒྱན། སྐྱེས་རབས་ལས་འབྲས་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་དགུ་པ་ཤིང་བྱི(༡༣༦༡)ལོར་སྟག་ལུང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། སྐོར་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ངོ་སྤྲོད། ཆོས་ཡིག་ལ་

སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད། ཟབ་མོའི······གདམས་པས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། གཙོ་བོར་སྤྲ་མཚམས་ཀོ་ན་ལ་བཞུགས། དཀྱུང་པོ་བཞི···བཅུ་ཞི་གསུམ་པར་གདན་སར་བཞུགས་རིང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་འཕེལ་ཞིང་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་པ་གདན་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་སེ་གླིར་པོ་བཞི་བཞུགས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བདེ···མཆོག་དང་གཤེད་དམར་ལ་མཛད། རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ་ལ་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་སྐྱ་ཚད་དུས···འཁོར་རྣམས་ལ་མཁས་ཤིང་། དུས་འཁོར། ཀ་ཙན། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་བཤད་པ་མང་དུ་མཛད། དེའི་བཤད་རྒྱུན་དངུལ་ཆུ་ཆེས་ཆེར་དར། ལོ་ཆེན་བྱང་···ཆུབ་རྩེ་མོའི་ཕྱག་ཕྱི་མཛད་ནས་ཀ་ལ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ···ལན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག···རྗེས་ཀྱང་མིན་ཏུ་ཆེ། རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བཞེས···སྐབས་གཤེགས་པ་རྗེ་བཞིན་དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་བཞེས་པ···རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ལུག(1379)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཆོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི···ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་སྤྲུལ་སྐུ་བཞི་པ། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། གོང་དུ་ཀ་སྐྱེའི་ནང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན···སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། གོང་གི་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན······སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་དོན་ཡོད། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་འབབ་ར་བ། ཟུར་ཕུག་པའི་སློབ་མ་སྨན་གྲགས་ཆེ་བ་འདི་ཉིད་གཙང་ཤངས་ཀྱི་ཆབ་ཕྱུང་པར་ཡབ་དཔོན······འདྲམ་གྱི་སྟེས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱི(1370)ལོར་སྐུ་བལྟམས། གཞོན་དུས་སུ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས······རྒྱལ་མཚན་པའི་གསོལ་ཇ་བ་མཛད། དེའི་མོད་ལ་བྱང་···ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲག་པོ་འཁྲུངས་ཏེ་སློ་མོན་ཙན་པ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་རྣམས་ལ་ཁྲིད་ཞུས་པས་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ········འཁྲུངས། ཁྲིམས་ཟུར་ཕུག་པ་དང་ཤུག་གསེབ་རི་པ་ལ······སོགས་པ་ལ་གདམས་པ་ཟབ་དགུ་གསན། བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོས་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འབབ་རའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་སྟ་གོར་ཕྱིན་ནས·····འཕྲིན་ལས་མང་དུ་བསྐྱངས། སྟར་ཡང་ཤངས་སུ་ཕེབས་ནས་འགྲོ་དོན་ཕུན་རིང་པོ་མཛད། གཙང་པ་བློ་གྲོས·····བཟང་པོ་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན། ཁྲིམས་སུ་སྟ་གོར་བྱོན་ཏེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང·······བདུན་པའི་ལྕགས་ལུག(1451)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། (ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ)ཀརྨ་པའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན། གོང་དུ་ཀ་སྐྱེའི··ནང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སྐབས་སུ་གསལ།

ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ། འདི་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཏེ་ཀ་ཤམ་དུ་ས་སྐྱེའི་ནང་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ། གང་གི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང···དོན་གཅིག་གོ །

ཆོས་ཉན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལྔ། རྒྱལ་གསུང་དང་། རང་གིས་ཐོས་པའི་རྣ་བ་དང་། འདོད་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བགེགས་མེད་ལྔ་འཛོམས་པས་སོ །

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྔ། ཚིག་དང་དོན་མི་འཛིན་པ། བརྡ་མ་འཕྲོད་པ། ལོག་པར་འཛིན་པ། མ་ལུས་པར་མི་འཛིན་པ།

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ། སྣོད་ཁ་སྦུབ། ཞབས་···བརྡོལ། མི་གཙང་བ་ལྟ་བུ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉན་པ་ཡིད་ལ་འཛིན་པ་གསུམ་དགོས།

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་འདོར་རྒྱུའི་དྲི་མ་དྲུག ང་རྒྱལ། མ་དད་པ། དོན་གཉེར་མེད་པ། སེམས་ཕྱི་རུ་གཡེངས་པ། ནང་དུ་བསྡུས་པ། སུན་གཅོར་སྐྱོ་ཚུལ་གྱི་དྲི་མ་དང་དྲུག

ཆོས་ཉན་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། མཉན་བྱའི་ཆོས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ། འཆེ་བ་མེད་པ། གཡེང་བ་མེད་པ། ཤེས་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ། བརྟན་པ། མི་སྐྱོ་བ། ཚིག་དང་དག་གི་རྣམ་པས་མི་བརྩེས་པ། དྲན་པ་མ་ཉམས་པ། རང་ལ་ཕན་འདོད་པས་རྣ་བ་སྒྲགས་ཏེ་ཉན་པ། དབྱོད་པར་ནུས་པ། གུས་པ། མཆོད་པར་བྱེད་པ།

ཆོས་ཉན་པའི་སྐབས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དྲུག རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། ཆོས་ལ་སྨན་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྨན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། ནན་ཏན་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་ནད་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས། དེ་བཞིན······གཤེགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ །

ཆོས་ཉན་པའི་བྱ་བ་བཞི། ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ། ཉན་པའི་ཚེ་ཡིད་ལ་ལེགས་པར་གཏོད་པ། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོ་འཛོག་པ། ཉེས་བཤད་དོར་ནས་ལེགས་བཤད་འཛིན་པའོ། །

ཆོས་ཉན་ཚེ་ཡིད་ལ་བྱ་མི་རུང་བའི་གནས་ལྔ། ལྷ་ས་རྩོལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ། རིགས་དམའ་བ། ཕྱད་ངན་པ། ཚིག་འབྱུ་ངན་པ། ཚིག་རྩུབ་ཅིང་ཁྲོ་ལ་ཆོས་ཉན་པར་མི་སྨྲ་ལ་དེ་དང་དེ་བརྗོད་ཅིང་ཆོས་མི་ཉན་པར་སེམས་པ།

ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་བཅུ། གཉིད་ཆེ་བ། ཤཔས་སྐྱས། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ། བདག་བསྟོད། གཞན་སྨོད་པ། ཟླ་མོའི་གཏམ་ལ་དགའ་བ། རྩོགས་ལ་དགའ་བ། རྙེད་པ་ཆེས་ཆེར་འཛིན་པ། བཀུར་སྟི་ཆེས་ཆེར་འཛིན་པ། ཚུལ་འཆོས་པ།

ཆོས་ཉིད། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། གང་···ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའོ། །

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བར་དོ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ·······བརྒྱད་ཅུ་འགགས་པ། དེ་ཡང་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་བཞི་བཅུ། གསུམ་པ་གཏི་མུག་ལས་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་བདུན་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནི། ཕྱུར་དེ་བའི་སྐྱོད་འབྱུང་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བར་མ་དང་། ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཚོར་བ་དང་། རིག་པ་པོ་དང་། རིག་གཞི་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། བརྩེ་བ་དང་། བརྩེ་བ་བར་མ་དང་། ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ་དང་། དོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བསགས་པ་དང་། ཕྲིད་དང་། ཕྲག་དོག་གོ། གཉིས་པ་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་བཞི་བཅུ་ནི། ཆགས་པ་བར་མ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། དགའ་བ་བར་མ་དང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རངས་པ་དང་། རབ་ཏུ་མགུ་བ་དང་། ངོ་མཚར་བ་དང་། རྒོད་པ་དང་། ཚིམ་པ་དང་། འཁྱུད་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་། འཛིགས་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་། བརྩོན་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བ་དང་། བྱ་བ་དང་། འཕྲོག་པ་དང་། སྟོབས་དང་། དགྲོག་པ་དང་། སྟོ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དགའ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྨིག་པ···དང་། རྣམ་པར་སྨིག་པ་དང་། ཞེ་འགྲས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་། ཚིག་གསལ་བ་དང་། བདེན་པ་དང་། མི་བདེན་པ་དང་། ངེས་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་། གཞན་ལ་སྐུལ་བ་དང་། དཔའ་བོ་དང་། ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་དང་། གཡོ་སྒྱུ་དང་། ཕྱུག་པ་དང་། མི་སྡུན་པ་དང་། ཀུ་ཀྲུ་ཆེ་བའོ། །གསུམ་པ་གཏི་མུག་ལས······གྱུར་པའི་རྟོག་པ་བདུན་ནི། མི་གསལ་བ་དང་། བརྗེད་ངེས་པ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་། མི་སྨྲ་བ་དང་། སྐྱོ་བ···

དང་། ལོ་སོ་དང་། ཞི་ཆོམ་སོ། །

ཆོས་ཉིད་སྒྲོང་རྫོལ། རང་སེམས་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་གསལ་འོར་མཐོང་བས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་རྒྱ་མཚོའི་བ་སྐྱོང་བཟློལ་བ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་སྣར་གྱི་ཆོག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་བཀའ་བརྒྱུད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐད་ཡིན་པས་ཕྱུང་ཟད་གོ་དཀའ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བཤད་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་ལག་ཏུ་མ་སོན་སྐབས་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་འབྲི་མ་སྤྲོབས་པར་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པ་འདིར་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་དགོངས་ཁྲེལ་མི་བཞེས་པར་ཞུ།

ཆོས་ཉིད་དོན་གྱི་ཐུགས་རྗེ། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པའི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དགོངས་དོན་གསལ་པོ་ཞིག་གོ་མ་ཐུབ་ཀྱང་ཚོད་དཔག་བྱས་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཞེས་པ་དགེའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་དེ་དང་མིང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དགོངས་པའི་སྒྲུབས་གཅིག་ཡིན་པ་འདྲ་སྙམ། གལ་ཏེ་མ་ནོར་བྱུང་ཡོད་ན་ཐུགས་མི་ཁྲེལ་བར་ཡོ་བསྲང་གནང་རོགས་ཞུ།

ཆོས་ཉིད་ཟད་སར་སྐྱོལ་བ། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་དུ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཟད་སར་སྐྱོལ་བ་ཞེས་གསུང་སྐྱོལ་འདུག

ཆོས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཆོས་དར་བའི་རྟགས་མཚན་མཚོན་བྱེད་དུ་ཕོ་བྲང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་ཡོད་པ།

ཆོས་སྟོན་ལ་འཚོགས། ཉིན་དཀྱུང་གི་ཟས་ཟ་བའི་སྟོན་མོ་ལ་འཚོགས་པ།

ཆོས་བསྟན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་འགའ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཡང་ཆོས་མི་གསུང་བར་སྐུ་དྲན་ལས་འདས་པ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་བར་ཆོས་གསུངས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་འཁོར་ལོ་དེ་ཚང་བའི་དོན་ཡིན།

ཆོས་བརྟེན་ཆེན་པོ་བཞི། གཤིན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་གཟིགས།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དྲུག ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ་དོན་དུ་དེས་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཇལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཞན་རང་མཚན་པ་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རྣམ་འགལ་བས་མ་གྲུབ་ལ། རྒྱུ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་སྣང་ཚོད་པའི་སྐྱེ་སོགས་ཙམ་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཙམ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྨྲས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་། ༡. སྐྱེ་བ་མེད་པ། ༢. འགག་པ་མེད་པ། ༣. རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། ༤. ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། ༥. གང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པ། ༦. གང་ནས་འོང་བ་མེད་པ། ༧. རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ། ༨. མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པ། འདིའི་སྐོར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ》དང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི《འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ》 རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ》བཅས་ལ་གཟིགས།

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་འདོད་པས་ན་བདག་མེད་པ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ནི་དུད་འགྲོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་འབྱུང་སུ་ཡོད་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ངའོ་སྙམ་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟ་དུའི་བདག་ནི་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་ལ། ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་ནས་གོམས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཟ་མལ་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། འདི་ཉི་ཐག་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ལ་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་སོ་སོའི་རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་རྣམས་སྐབས་བབས་སོ་སོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཆོས་འབེབས་སློང་ཡིག རྒྱ་ཡའི་བླ་མ་དང་། བཀའ་ཤག་ཡིག་ཚང་། གཞན་ཡང་ལྷ་དོན་གྱི་གནས་མཆོད་བ་ཆོས་དགོན་པ་ཁག་ལ་ཞུས་གསོ་དང་། གཏོར་བཟློག་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་སྒྲོན་ཁ་སྒོན་སློང་ཚོག་པའི་ངོ་སྤྲོད་བཀའ་ཡིག

ཆོས་སློག དགོན་པ་ཁག་གི་གྲྭ་པ་ཚོས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རིམ་སོགས་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་བཞིའི་དུས་ཚོད་དང་བསྟུན་ནས་ཚོགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཆོས་མཐུན་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལྔ། ༡. སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ༢. བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༣. གཉིས་ཀའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༤. རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ། ༥. རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ།

ཆོས་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ། མི་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས། མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས། སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས། བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས། དད་ཟས་ལ་མི་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས། འཇིག་རྟེན་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས། སྤང་བའི་འདུ་ཤེས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས། འགོག་པའི་འདུ་ཤེས། འཆི་བའི་འདུ་ཤེས།

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ། ཆོས་ནི་དཔང་བསྒྱུར་བ་སོགས་མཐོང་བ་ན་འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྐྱེར་བར་བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཆོས་མིན་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེར་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཆོས་དོན་འདོད་ཐར་བཞི། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དང་། གནས་གྲོགས་ནོར་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། མཐར་ཐུག་ཐར་པ་ཐོབ་པའོ། །

ཆོས་དོན་མི་རྟོགས་པའི་ལྟ་ངན་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད། མཚན་མར་ལྟ་བ། བཏགས་པ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ། ཀུན་རྟོག་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྟ་བ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ། སྒྱུར་བའི་ལྟ་བ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལྟ་བ། ངེས་པར་འབྱུང་བར་ལྟ་བ། དབང་ཟ་བའི་ལྟ་བ། རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལྟ་བ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ། འཕེལ་བའི་ལྟ་བ། ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྟ་བ། ངན་གཡོའི་ལྟ་བ། བཀུར་སྟིའི་ལྟ་བ། བརྟེན་པ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ། རྩ་བའི་ལྟ་བ། ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། སྤོར་བ་སེལ་བའི་ལྟ་བ། ངེས་འབྱིན་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ། སྡིག་པ་འཕེལ་བའི་ལྟ་བ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་ལྟ་བ། ཆད་པས་བཅད་པའི་ལྟ་བ། སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ། བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ། ལྟ་བ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བའོ། །

ཆོས་དྲུག གཟུང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྣང་བ་མེད་པ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ། མཚན་མའི་གཡོ་བ་མེད་པ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ།

རང་གི་ངོ་བོ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །

ཆོས་བདག གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཕྱི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པས་གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་བདག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།

ཆོས་བདག་གླིང་པ་བརྒྱད། དབུས་ན་སངས་རྒྱས་གླིང་པ། ཤར་ན་དོ་རྗེ་གླིང་པ། ལྷོ་ན་རཏྣ་གླིང་པ། ནུབ་ན་པདྨ་གླིང་པ། བྱང་ན་ཀརྨ་གླིང་པ། ཀུན་སྐྱོང་གླིང་པ། མདོ་སྔགས་གླིང་པ། བསྟན་གཉིས་གླིང་པ་རྣམས་སོ། །

ཆོས་བདེན་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་བཅུ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་བ། སྟོང་པ། བདག་མེད་པ། ཀུན་འབྱུང་། སྐྱེ། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ། ལམ། རིག་པ། སྒྲུབ་པ། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ་པའོ། །

ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་པོ། གོང་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆོས་ལྡན་ས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོ། ཆོས་དང་མཐུན་པར་སྲིད་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ།

ཆོས་ལྷ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི། གོང་གི་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་གཟིགས།

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད། ཕྱིར་བཏང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟེར་བ་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ཆོས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། འདི་ཉིད་རྗེ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་ཡུམ་མི་གཅིག་པའི་གཅེན་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༥༨༡)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ཤིང་རྟ(༡༥༩༤)ལོར་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་བསམ་འགྲུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཉི་ཤུ་པ་ལྕགས་བྱི(༡༦༠༠)ལོར་ཙོ་ནེ་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཉེར་གསུམ་པ་ཆུ་ཡོས(༡༦༠༣)ལོར་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཞུ་མཛད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། ཉེར་བཞི་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༦༠༤)ལོར་ར་སྟོད་ཆོས་གྲྭ་འགྲིམས། འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ལས་ཆོས་མང་པོ་ཞུས། ལོ་དེའི་དབྱར་དུས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། ཕྱག་ཡུང་ནག་སྔོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་སོགས་ཟབ་ཁྲིད་ཆོས་མང་དུ་གསན། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སྲིད་དུ་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། ཁྲི་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན། གྲུབ་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་སྙིང་པོ། ལམ་པ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་བཅས་འདོད་རྒྱུར་གསན། ཉེར་བརྒྱད་པ་ས་སྤྲེལ(༡༦༠༨)ལོར་རང་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རོང་པོ་དགོན་པ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱངས། སོ་ལྔ་པ་ཤིང་ཡོས་ནས་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། སོ་བདུན་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༦༡༧)ལོར་སྦྱར་དབུས་སུ་ཕེབས། བླ་མ་ཕྱ་མ་རྣམས་དང་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། དེ་མོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ན་ཚོག་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ས་རྟ་ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཤིང་སྤྲེལ་ནས་རོང་པོ་དགོན་དུ་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕག(༡༦༥༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་སྐྱོང་གི་ཀ་ཁ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་དེ་ལ་ཆོས་སྐྱོང་གི་ལས་ཟེར་ཞིང་། དེ་མ་བྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།

ཆོས་སྤྱོད། གྲྭ་པ་རྣམས་འདུ་ཁང་དུ་ཚོགས་སྐབས་རྒྱུན་དུ་འདོན་རྒྱུའི་བསྟོད་པ་དང་། སྨོན་ལམ་སོགས་རྒྱུན་འདོན་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་མིང་།

ཆོས་སྤྱོད་བཅུ། ཐུན་མོང་ཁྱད་པར་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ལས། དང་པོ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྟེ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས།

སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་།།
བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་དང་། །
ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་སྟོབས་དང་ནི། །
ཡེ་ཤེས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བཅུ། །

གཉིས་པ་ལ་ནི་བསླབ་བྱ་བཅུ་སྟེ། མོས་པ་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་ནི། །མགོན་པོ་བྱམས་པའི་ཞལ་ནས། ཡི་གེ་འབྲི་བ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ། ཆོས་ཉན་པ། ཀློག་པ། འཛིན་པ། རབ་ཏུ་སྟོན་པ། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱི་དོན་སེམས་པ། ཆོས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་སྟེ་བཅུ། གསུམ་པ་ཐར་ལམ་མཐར་འགྲོ་དོན་བཅུ་སྟེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་ནས། རྟེན་གསུམ་བཞེངས་པ་དང་། ཀློག་འདོན་ཟམ་པ་འཛུགས། །མཆོད་སྦྱིན་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས། །འགྲོ་བ་དོན་ལ་བརྩོན་པ་ང་ཡི་ལུགས། །ལུས་དེ་བོར་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མཁན་ལ་གྲྭ་པ་མིན་པའི་སྐྱ་བོའི་རིགས་གཅིག་དང་། གྲྭ་པའི་རིགས་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གྲྭ་པའི་ནང་ནས་དགེ་སློང་མི་བཞི་ཡན་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ་ལ་དགེ་འདུན་ཟེར།

ཆོས་བྱེད་པ་རྩ་བ་གསུམ། བྱིན་རླབས་རྩ་བ་བླ་མ། དངོས་གྲུབ་རྩ་བ་ཡི་དམ་ལྷ་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར།

ཆོས་བློ་བཤད་བྱེད། དཔེ་དེབ་སོགས་བལྟ་མི་དགོས་པར་བློ་ཐོག་ནས་བཤད་པ།

ཆོས་དབྱིངས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། བློ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤྲིན་དང་འདྲ་བ་དྭངས་ཤིང་བྱང་སྟེ། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་དག་པ་དང་འདྲ་བས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལྔ། བརྟགས་གྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤྲཱ་ཛྙ་ལྔའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ༡. ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། ༢. ཆོས་དབྱིངས་འཁྱིལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ༣. རྣམ་པ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ༤. དབྱིངས་ཆེན་བདལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ༥. འཁོར་འདས་དབྱིངས་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཅས་སོ། །

ཆོས་འབྱུང་། བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་ས་གནས་ཕྱི་དང་ཡུལ་ཡུལ་སོ་སོར་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་བྱུང་རྒྱལ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཆོས་ལུགས་དེ་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གསར་གཏོད་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན། དེའི་ཁ་རིམ། སློབ་བརྒྱུད་རིམ་བྱུང་། ཆོས་ལུགས་སྔར་གྱི་གཞུང་རབ་གང་དང་གང་ཡོད་པ། ཆོས་ལུགས་དེ་དར་རྒྱས་དང་ཉམས་རྒུད་བྱུང་ཚུལ། རྗེས་འབྲང་མཁས་པ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གསུང་རྩོམ་གང་དང་གང་ཡོད་པ་བཅས་གསལ་པོར་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། ༡. ཆོས་ལུགས་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང་། ༢. ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་། ༣. ས་གནས་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་། ༤. རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་བཅས་བཞི་ཡོད། ཆོས་ལུགས་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང་ནི། ས་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེ་བར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སོགས་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད》དང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》 དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》 སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང》ལྟ་བུ་ཡིན། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་ནི། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཚོ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་བོན་གྱི་མཁས་པ་ཤར་རྫ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་མཛོད》 ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་མཛད་པའི《རྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་ཆོས་འབྱུང་》 ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》 ས་སྐྱའི་བླ་མ་མང་པོས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་ཆོས་འབྱུང་》 གཞན་ཡང་འབྲི་

གླིང་བཀའ་བརྒྱུད། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད། སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད། དགེ་ལུགས་པ་བཅས་ལ་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ས་གནས་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་ནི། ས་གནས་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》 ཀུ་ཤྲཱི་བློ་བཟང་ཚེ་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཆོས་འབྱུང》 བྲག་སྒོམ་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་མངའ་རིས། དྭགས་པོ། སྒོ་པོ། ཀོང་པོ། ཆབ་མདོ། ལྷོ་རོང་། ཧོལ་ཁ། རྒྱལ་རྩེ། མི་ཉག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་ནི། བོད་དུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་སོ་སོའི་བྱུང་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཆོས་འབྱུང་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི《འདུལ་བའི་ཆོས་འབྱུང》 ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མའི་ཆོས་འབྱུང》 བོད་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་མང་པོས་མཛད་པའི《གསོ་བ་རིག་པའི་ཆོས་འབྱུང》 ཏཱ་ཧྥོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་མཛད་པའི་གསང་འདུས། བདེ་མཆོག འཇིགས་བྱེད། ཀྱཻ་རྡོར། དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་སྐབས་རེ་དོན་གཞན་ལ་གོ་བ་འདང་ཡོད་དེ་དཔེར་ན《དེབ་དམར》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་10 ནང་སྐུ་གསུང་ལ་བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ཆོས་འབྱུང་ཡིག་འབྲུ་བཅས་པ་སོགས་རྟེན་དང་རིང་བསྲེལ་དཔག་མེད་བྱོན་ཞེས་པའི་སྐབས་དེའི་ཆོས་འབྱུང་ནི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་གྲུ་གསུམ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རི་མོའམ་འདུར་གཟུགས་སྟེ་འདིའི་གྲུ་གསུམ་པོ་དེས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་མཚོན་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཆོས་སྦྱིན་ཚང་འཛོམས། ཆོས་པ་དང་སྦྱིན་བདག་ཚང་མ་མཉམ་དུ་འཛོམས་པ།

ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལྔར་སྣང་བ་ལྔ། ༡. བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཕྱོགས་པ་མེད་པ་དང་། ༢. སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཕྱོགས་པ་མེད་པ། ༣. གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་པ་མེད་པ། ༤. ཕྱོགས་པ་མེད་པ། ༥. ཕྱོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ།

ཆོས་མེད་པའི་ཡུལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་མ་མྱོང་བའམ་སྔར་དར་ཡང་དེང་སྐབས་ཉམས་ཟིན་པའི་ཡུལ།

ཆོས་གཉིས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་སྲིད་གཞུང་དང་སེར་པ་དགོན་རིགས་བཅས་ནས་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་ལ་སྤྲད་པའི་ས་ཞིང་དང་མི་སེར།

ཆོས་གཟུགས་འོང་བའི་དོན་འབྲས་མེད། ཆོས་ངོ་མ་ལྟ་ཞོག ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡང་འོང་བའི་དོན་མེད་ཅེས་འགྲེལ་པ་བྱས་ན་གོ་བདེ།

ཆོས་བཟང་པོ་ཁྱུངས་འབྱུང་བ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློལ་བཟང་པོ་གསར་དུ་བཙུགས་པ།

ཆོས་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་བཞི། ད་ལྟར་བདེ་བ་ལ་ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལ་བདེ་བ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལའང་སྡུག་བསྔལ་བ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་བདེ་བ་ལ་ཕྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལའང་བདེ་བ།

ཆོས་ལ་མི་འཕོད་འཁོར་སྐྱད། བསམ་བློ་ཆོས་ལ་བསྒྱུར་མི་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་སྐྱུད་པ་ལ་ཟེར།

ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ་དྲུག ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་སྤྱོད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ། ཆོས་བདག་པོར་གྱུར་པ། ཆོས་ལས་བྱུང་བ། ཆོས་ལ་གཏོད་པ། ཆོས་ཀྱིས་བྱིན་པའོ། །

ཆོས་ལུགས་གཞན་དགུ། དགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དགུ་ནི། ༡. ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད། ༢. ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༣. འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད། ༤. ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད། ༥. འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༦. འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། ༧. སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། ༨. གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། ༩. ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་བཅས་སོ། །

ཆོས་ཤེས་བཞི། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས། འགོག་པ་ཆོས་ཤེས། ལམ་ཆོས་ཤེས་སོ། །

ཆོས་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཚུལ། དགྲ་བཅོམ་པས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཚུལ། པཎྜི་ཏས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཚུལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད། དགྲ་བཅོམ་པས་དག་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད། པཎྜི་ཏས་གསུངས་ཚུལ་ལ་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་གསུང་ཚུལ་དང་། བི་ཀྲ་མ་ཤཱི་ལའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན། (ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ) བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕོ་ཁྱི་ལོ（1290）ལོར། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དུ་པེ་ཤི་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་གོང་མ་མ་བྱས་གོང་སྔོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་ཁྲི་ལོ་དང་པོར་ས་སྐྱ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་དང་པོ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཕུལ་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བདག་པོར་བསྐོས་པ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་བཟུང་བའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་པ་རེད།

ཆོས་སྲུང་། ཆོས་ལུགས་ཁག་དང་། དགོན་པ་སོ་སོའི་དམིགས་བསལ་གྱི་སྲུང་མ།

ཆོས་གསུམ། བཤད་པའི་ཆོས་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཆོས། འབྲས་བུའི་ཆོས་དང་བཅས་གསུམ་མམ་ཡང་ན་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་མཚན་གཞི་གསུམ།

གཆད། གཅད། (ཙ)

གཆན་ཟན། གཅན་གཟན། (ཙ)

གཆལ། བཅལ། ཚད་གཞལ་བ། (ཙ)

གཆིག གཅིག (ཙ)

གཆིན་སྲི། གཅིན་པ་ཟུང་དུ་འགྲོ་བ། (ཙ)

གཆུག གཅུག (ཙ)

གཆེས་པ། གཅེས་པ། མཐོང་ཆེན་དང་ཞིབ་སུ་བྱེད་པ།

གཆེས་ཕྲ། གཅེས་ཕྲ། ཆེ་ཆུང་།

གཆོད་དཔྱོད་གི་རིང་ལུགས། གཅོད་དཔྱོད་ཀྱི་རིང་ལུགས། ཞལ་ཆེ་བ། སྐབས་འདིར་དཔྱོད་ནི་དྲང་པོར་བསྡུར་བ་ལ་གོ་དགོས།

བཆུ་གསུམ། བཅུ་གསུམ།

མཆད་པ། བང་སོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

མཆན་བུ། ཞུས་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་བས་ལས་འགན་སྤྲད་པའི་ཡིག་བསྒྱུར་གྱི་ཚིག་མའི་མ་ཟིན་བཟོ་མཁན་གྱི་ཡི་གེ་བ།

མཆི་མས་བརྫངས་པ། མཆི་མས་བཀག་པ་སྟེ་མིག་མཆི་མས་གང་བ།

མཆིག་དང་མཆི་གུ། ཡོས་འཛམ་པའི་ལག་སྐོར་གྱི་འདབ་ལོ་ཞིབ་ལ་མཆིག་དང་སྡིང་ཞོ་ལ་མཆི་གུ་ཟེར་རོ། །

མཆིང་། དབུས་སམ་དཀྱིལ་ལམ་གཏིང་ཟབ་པའི་མིང་།

མཆིན་ནད་བཅོ་བརྒྱད། ཞིབ་ཏན་རྒྱས་པ། ལྗེམ་ཟླ། དུག་ཞབས། ཆུ་སེར། ཤུན་བྲ། འོར་ལུང་། ཁ་ལུད། གཞུང་རིངས། མཆིན་ཁྲུམ་ནག་པོ། མཆིན་ནད་ཏལ་སྐེམས། མཆིན་ཐི་དཀར་ནག་གཉིས། གནོད་མཆིན། རྩ་ཕྱིར། མཆིན་ཐུང་། མཆིན་རྒྱུད། ཏན་གྲངས། སྐྲང་དཀྱིར། ཀྲང་སྦྲོས་སོ། །

མཆིན་པ་ཕྲམ། མཆིན་པ་རྒྱུད་པའམ་སུ་བའི་ནད།

མཆིན་པའི་རྣ། མཆིན་པའི་རྣ།

མཆིན་བུ། མཆིན་པ།

མཆིན་སྨན་སྤྱི་ལྡང་དགུ་པ། ༡. སྐྱི་ཡང་དྲི་ཅན། ༢. གུར་གུམ་སྦྱང་གསུམ། ༣. ཤུ་དག་སྔོན་པོ་སྦྱང་གསུམ། ༤. པ་ལེ་ཀ(ཚིགས་འདྲར)སྦྱང་གསུམ། ༥. ཏིག་ཏ་སྦྱང་གསུམ། ༦. བྲག་ཞུན་སྦྱང་གསུམ། ༧. རུ་རྟ་སྦྱང་གསུམ། ༨. བ་ཤ་ཀ་སྦྱང་གསུམ། ༩. གསེར་མེ(ཤྲབས་འདྲར)སྦྱང་གསུམ།

མཆིན་སྨན་ད་ལི་གསུམ་ཐང་། ད་ལི་སྡོང་བཞི། ཤུག་སྐྱེལ་སྦྱང་བཞི། བཙའ་ལྷ་སྦྱང་བཞི།

མཆིན་རྩ། མཆིན་པའི་རྩ།

མཆིན་སྤྱི། མཆིན་པའི་སྤྱིའི་པགས་པ་སྲབ་མོའི་མིང་།

མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། (མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས)བཅོམ་ལྡན་རལ་གྲིའི་སློབ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཞེངས་ཤིག་བླ་མ་མཚན་མོ་འབྱི་པོར་དཔེ་གཟིགས་གནང་ཏེ་བཞུགས་པ་ལ་གནོད་འདྲེ་ཡིན་ཁྲུལ་གྱིས་འཇིགས་སྣང་བསྐྱལ་བས་རྒྱུན་བྱས་བླ་མས་སློབ་མའི་གྲས་ནས་ཕུད། དེ་ནས་སླར་བཞུགས་སྐབས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁོང་ས་བུ་ཡིན་ཐུབ([illegible])མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས། ལོ་བྲང་ཞང་དར([illegible])བཞུགས་སྐབས《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མངོན་པའི་རྒྱན》ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ《མཆིམས་མཛོད》ཅེས་འབོད་པ་དེ་བརྩམས་པ་གནང་ཞིང་། འདིས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཅེས《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོར》བཤད། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལོ་ཚན[ཀ]པའི་ཤོག་གྲངས545ནས548བར་གསལ།

མཆིམས་ཕུ། གྲྭ་ནང་རྫོང་བསམ་ཡས་རྒྱལ་བསམ་ཕུ་ཤང་།

མཆིམས་ཕུ་ནམ་རལ། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྷ་པའི་གྲུབ་ཤིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆིམས་ཕུའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་གཏེར་རྒྱུན་འདུག་ཀྱང་། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་ཚད་མ་ཆོད་ཅིང་། 《བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་མཆིམས་ཕུ་མ》ཞེས་པ་དེ་ཡང་ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཡིན།

མཆིམས་ཕུའི་དཀོར་མཛོད། 《སྦ་བཞེད》སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཐར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་གལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུའི་དཀོར་མཛོད་ནང་སྦས་པར་བཤད།

མཆིམས་ཕུལ་གྱུ་ཕུལ། འདི་གཏུལ་སྐྱིད་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་གོང་སྤྱིལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས་པའི《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ།

མཆིལ་པ། གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ཁང་པའི་ཐོག་ཁར་རྩིག་གསེབ་ཏུ་ཚང་བཟོས་ནས་སྡོད་མཁན་བྱིའུ་ཞིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁང་བྱིའུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

མཆིལ་པ་རྒྱ་བོ། ཁོང་གི་མཆིལ་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

མཆིལ་པའི་སྒྲུང་། སྒྲུང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་པ་པོས་གཟིགས་ཡོད་ཚོད་ལས། དེང་སྐབས་སྒྲུང་དེ་འདྲའི་རིགས་བཀོད་པ་ཞིག་སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་ཞིང་། ཚོད་དཔག་བྱས་ན《བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས》ཀྱི་མཇུག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཞུ་ཆོས་ནང་ནེ་ཙོ་གཡུ་མཐིང་གིས་ཚོང་དཔོན་གྱི་ཆུང་མའི་གཡོག་མོ་ལ་མགོ་བསྐོར་བཏང་ནས་ངན་སྤྱོད་འགོག་ཐབས་སུ་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་སྒྲུང་རེ་བཤད་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་རྟོག་དཔྱད་པར་ཞུ།

མཆིལ་མ་ས་ལ་མི་འབབ་པ་ཙམ་དུ་ཐུ་ཕུད་འདེབས་པ། འདི་ནི་ཞེ་ལོག་པ་འམ་སྐྱུག་བྲོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་བྱ་བ་ངན་པ་འམ་བཙོག་པ་ཞིག་བྱས་པ་མཐོང་ན། དེ་ལ་མི་གཞན་དག་གིས་ཁ་ནས་ཐུ་ཕུད་འདེབས་ཤིང་། མཆིལ་མ་ས་ལ་གཡུགས་པ་ལྟར་ལན་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཆིལ་མ་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐུ་ཕུད་བཏབ་པའོ། །

མཆིལ་མའུ། མཆིལ་མ།

མཆིས་བྲང་། བཟའ་ཟླ། ཁྱིམ།

མཆུ་སྒོགས། གསང་འཛིན་སྐྱེལ་བ་སྟེ་ནང་ཁུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱི་ལ་བཤད་པ།

མཆུ་སྲེ་ལྷ། གནས་གཙང་མའི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་ནས་གསུངས་པའི་མཆུ་སྲེ་ལྷ་ནི། རྡོ་རྗེ་མཆུ་ཞེས་ཁྱུའི་སྤྱིའི་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་གནམ་ལྕགས་མཆུའི་གཟུངས། ལྕགས་མཆུའི་གཟུངས། ལྕགས་མཆུ་ནག་པོའི་གཟུངས་དང་བཞིའོ། །ཁྲ་ཁྱུང་དྲག་པོའི་མཆུ། རྡོ་རྗེ་མཆུ་ཅན་གྱི་མཆུ་སྐྱེ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གཉིས་དང་དྲུག་གོ། ཁྱུང་གི་མཆུ་ཟེར་བ་གཅིག་ཀྱང་འདུག་གོ། །

མཆུ་སྲང་། (ཁའོ་ཆིན)ཁ་ལ་སྦྱར་ནས་གཏོང་དགོས་པའི་རོལ་མོ་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ཀར་ཁའོ་ཆིན་ཞེས་པའི་རོལ་མོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག

མཆེད་པའི་རང་བཞིན་བཞི་བཅུ། འཕོང་བུའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཆགས་པ་དང་། ཉེ་རིང་གི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བར་སྣང་ཙམ་ལ་སེམས་ལ་འཚོད་པ་ནི་དགའ་བ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བས་གསུམ་དང་། འདོད་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་དགའ་བ་རངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཡང་ཡང་རོ་མྱོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མགུ་བ་དང་། གསར་ཐོབ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མགོ་ཡེ་རེ་བར་བརྟེག་པ་ནི་ངོ་མཚར་བ་དང་། ཡིད་འོང་གི་ཕྱོགས་ལ་སེམས་སྐྱེགས་པ་ནི་རྒོད་པ་དང་། བདེ་བས་ངོམས་པ་ནི་ཚིམ་པའོ། །འཁྱུད་པར་འདོད་པའི་སེམས་ནི་མཆོད་བྱེད་དེ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་རྩོམ་འདོད་དོ། །འོ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ནི་མཆོད་བྱེད་དེ་ཆགས་པའི་བྱེད་པ་ཡང་ཡང་རྩོམ་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་བའང་མཆོད་བྱེད་དེ་བྱེད་པ་དེའི་རྒྱུན་མི་འདོར་བར་འདོད་པའོ། །འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མི་ཐུབ་པ་ནི་བརྟན་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སློབ་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེངས་པར་སེམས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་ཏེ་ང་རྒྱལ་བདུན་ལ་སོགས་པའོ། །ལས་སུ་བྱ་བ་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྩོལ་བ་མི་འདོར་བའི་འདུ་བྱེད་ནི་བྱ་བ་དང་། བརྟུན་སེམས་ནི་འཕྲོག་པ་དང་། གཞན་འཇོམས་པར་འདོད་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཐལ་པ་ལ་ཡིད་འདུག་པའི་སྤྲོ་བ་དང་། སྙན་སྐྱེས་ཞེས་པ་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྒྱུར་བའི་སྐྱོན་ཏེ། ས་ཏྭ་ཞེས་པ་ལ་ས་ཏྭ་ཛ་ཞེས་པ་ཉོར་རོ། །དེས་ན་ཚམ་ཚོམ་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཆག་གིས་རྒྱས་པར་བསྒྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཆག་གིས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེ་ནི་ཕྲ་དཀའ་བ་ལ་སྦྱོར་དགོས་ཀྱང་། མི་ཞུམ་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཏེ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་དྲག་པོ་ནི་ཁྲོ་བ་སྟེ་སྟོང་འདོད་ལ་སོགས་པའོ། །གཞན་ཡང་མཛེས་ཚོས་སུ་སེམས་པའི་ཕྲིག་པ་དང་། འགོན་དུ་འཛིན་པའི་ཞེ་འགྲས་བྱེད་དང་། དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི་དགེ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་གོ་བར་འདོད་པའི་ཚིག་གསལ་དང་། བདེན་པར་སྨྲ་བར་འདོད་པ་དང་། མི་བདེན་པ་རྫུན་སྨྲ་བར་འདོད་པ་དང་། ངས་བཅའ་བརྟན་པོར་འཆའ་བའི་ངེས་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྐྱོ་བའི་རྒྱུ་ལས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་འདོད་པ་ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་དང་། སྦྱིན་པར་འདོད་པ་པོའི་བློ་དང་། གཞན་དག་ལས་བྱ་བ་ལ་བསྐུལ་བར་འདོད་པ་དང་། སྐྱོབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དཔའ་བོའི་སེམས་པ་དང་། ཉེས་པ་ལ་མི་འཛེམ་པས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། གཞན་བསླུ་བར་སེམས་པའི་སྒྱུ་དང་། གདུག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ངན་ལ་ཞེན་པ་སྙི་ལྟ་ངན་ལྟ་དང་། གཞན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཚུད་གསོན་ཀྱང་ཧྲི་མི་སྨྲ་བའི་བློ་བརྩམས་པ་ནི་མི་བསྲུན་པ་དང་། རང་གི་ཉེས་པ་སྦེད་པའི་གཡོ་ནི་གུ་ཧྱ་ཉིད་དེ་བཅལ་པའོ། །

མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྟེ་སངས་རྒྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་རྙེད་པ་སོགས་ཟེར།

མཆོག་གི་ཆོས་བརྒྱད། གཟུགས། འཁོར་གཡོག སྤོབས་པ་འབྱུང་བ། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཏིང་འཛིན། ཡོན་ཚོགས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་མཆོག

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། གསུང་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་ཚང་བར་བསྟན་པའི་ཆོས་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐོར་བ་དང་། གདུལ་བྱ་རྒྱུན་མོང་བའི་སྣང་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པར་སྟོན་པས་ན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའམ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་ཟེར་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དོན་དུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ནང་ནས་མཚན་བཟང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་དགེ་སློང་གི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་སྤྲུལ་པ་མི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གསུམ། སྔར་བོད་ལ་བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུའི་རིགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གསུམ་ཟེར་བ། ༡. སོ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ། ༢. བོན་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ། ༣. ཀློ་ལུང་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར།

མཆོག་གི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན། ༡. འཁོར་ལོ། ༢. ནོར་བུ། ༣. བཙུན་མོ། ༤. བློན་པོ། ༥. གླང་པོ། ༦. རྟ་མཆོག ༧. དམག་དཔོན་ནོ། །

མཆོག་བརྒྱད། ༡. ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག་ནི་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་། ༢. རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་ནི་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ། ༣. ཟབ་མོ་ལ་མོས་མཆོག་ནི་རབ་འབྱོར། ༤. ལྷའི་མིག་ལྡན་མཆོག་ནི་མ་འགགས་པ། ༥. མལ་སྟན་བགོ་མཆོག་ནི་ཁྱད་ནོར་བུ། ༦. ཁྲིམས་བདག་དང་ལ་སློབ་མཆོག་ནི་འཆར་ཀ ༧. མང་དུ་ཐོས་པའི་མཆོག་ནི་ཀུན་དགའ་བོ། ༨. བསླབ་པ་གུས་མཆོག་ནི་སྒྲ་གཅན་འཛིན(ནོར་འཛིན་དང་མིང་གཅིག)ཞེས་གསུངས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་ནམ་བརྟག སྐད་བརྒྱུད་ལས་དེ་ལས་གཞན་པར་གསུངས་སོ། །

མཆོག་གཉིས། ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད།

མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དགུ།

༡. རང་དུ་དགའ་བ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེའོ། ། ༢. ཡིད་དགའ་བས(བདེ་བའི)ལུས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ། །
༣. ལུས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །
༤. བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཇོག་གོ །
༥. སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ངོ་། །
༦. ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་མཐོང་བས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་རོ། །
༧. སྐྱོ་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །
༨. འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།།
༩. རྣམ་པར་གྲོལ་ན་བདག་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ་སྙམ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་འབྱུང་ངོ་། །

མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་རང་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་པ། འཕྲིན་ལ་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཀའམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཐོབ་པ་སྟེ་དེའི་སྐོར་ཐ་སྙེའི་ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་རྟགས་སྐབས་སུ་གསལ།

མཆོག་དམན་བར་གསུམ། བཟང་ངན་པར་གསུམ་མམ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ།

མཆོག་ཟུང་གཅིག མཆོག་གཉིས་སམ་ཟུང་གཅིག་ལ་ཟེར།

མཆོག་ཟུང་གཉིས། ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་དགལ་གྱི་བུ་རྣམ་གཉིས།

མཆོག་གསུམ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག ཆོས་དཀོན་མཆོག དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་གསུམ་མོ། །

མཆོང་རྒྱུག བོད་ལྗོངས་ས་ཁུལ་གང་སར་མཆོང་རྒྱུག་གི་རྩེད་མོ་འདུ་ཤིན་སྣ་ཚོགས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་སྟེ་མཆོང་སྟངས་ཐད་མཐོ་མཆོངས་དང་རྒྱང་མཆོངས་སོགས་ཡོད་པ་སྟེ། ལྷ་སར་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ནང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་བྱེད་མི་རྣམ་མཁན་དགེ་འདུན་ཁུང་ཤས་བྱེད་དུ་རྟབ་རྩོད་ཅེས་ན་བཟའ་དང་སྤྱོད་ལམ་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་སྲོལ་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་སྟེ། ཁོ་ཚོའི་གུ་ཆས་སྟོད་འགག་ཐུག་སློད་དང་། སྨད་གོས་གཤམ་ཐབ་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུའི་སྲུལ་ཅན་བཞེས་པ། སྟོད་གཟན་བསྒྲིལ་ཏེ་ཐུག་ངོར་བཞེས་པ། ཕྱམ་ཤ་གཟུགས་མཐའ་སྐག་པོ་བཞེས་པ། འཁའ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱ་ཞེས་རྣ་སྦྲ་འཛོག་པ། མིག་ལ་མི་ནག་བྱུག་པ། མགུལ་ལ་གུའུ་ཅེ་དམར་པོའི་སྲུང་མདུད་དང་ལག་པ་གཡས་ལ་རྩ་སྡེམས་ཞེས་པ་གུའུ་ཅི་དམར་པོས་ལག་ཡུར་བཅིང་པ་སོགས་རེད། དགེ་འདུན་དེ་ཚོས་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ལས་སྤྱིས་མ་ཤེས་པར་གསང་ཐབས་ཀྱིས་ཚོགས་པ་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་པའི་མིང་ལ་སྟོ་ཚང་ཞེས་འབོད། སྒྲིག་གཞིའི་ནང་ཐབ་རྩོབ་བགྲེས་པ་བཞི་དང་། རྒན་འགོ་གཉིས། མ་རྒྱན་གཉིས། མང་ཚོགས་སུམ་ཅུ་ཙམ་དུ་དུང་རེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མང་པོ་ཡོད། ལས་འགན་ནི་གྲོགས་རྒྱུག(འགྲན་སྤྱར)ཅེས་པའི་རྩ་དོན་བཟུང་སྟེ་སྐབས་རེ་ཐབ་བཀྲག་ཅེས་དགོན་པ་ནས་ཐོན་ཏེ་མཆོངས་ར་ཡོད་སར་བསྐྱོད་ནས་མཆོང་རྒྱུག་དང་། རྒྱང་རྡོ། ཐོང་རྡོ། རྒྱབ་རྡོ། ཁྱབ་རྡོ་བཅས་གཡུག་པའི་ལུས་རྩལ་སྣ་ཕྲའི་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་པ། དབྱར་དགུན་གཉིས་ཞོགས་པ་སྔ་ལངས་ཀྱིས་བྱེ་རྒྱག་རྒྱགས་པ(བྱེ་མའི་ཐིག)དང་དཀྱུས་ཁ་ཐག་རྒྱ་གྲང་མོ་ལུས་སྙིང་དུ་གཞིབ་པ། ཆུ་གྲང་མོ་བརྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མཆོང་རའི་གནས་ཚུལ་ནི། རྒྱུག་ཚད་ཕྱི་ཁྲི་ཉི་ཤུ་ཙམ། མཆོང་རའི་མཐོ་ཚད་ནོག་ས་གཅིག་ཙམ། རིང་ཚད་ཕྱི་ཁྲི་ལྔ་ཙམ། ཞེང་ཚད་ཕྱི་ཁྲི་གཉིས་ཙམ། རྒྱང་རྡོ་སོགས་རྡོའི་རིང་ཚད་མཐོ་གང་ཙམ་དང་། ཐིང་ཚད་ཀྱུ་མ་གང་ཙམ་ཡོད་པའི་དབྱིབས་སུ་བཞི་དགུག་པ་ཞིག་ཡོད། སྦྱངས་རྒྱག་ཅེས་པ་ནི་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་གི་རྟབ་རྩོད་དང་སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་རྟབ་རྩོད་གཉིས་པོའི་སྟོ་ཚང་གི་དབར་ལ་ལུས་རྩལ་སྣ་ཕྲའི་འགྲན་སྡུར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་མཆན་ཚོད་པའི་གྲུ་ཚང་སྒྲིག་པ་རེ་ནས་ཤི་ཀྲུང་བ་བཅུ་གསུམ་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཡིན། འགྲན་སྡུར་བྱེད་སྟངས། ༡. མཆོང་རྒྱུག་ནི་སྟོན་རྒྱུག་པ་སོ་སོའི་ཐོད་པར་མར་ཉེལ་སྦྱར་ཏེ་ཉེ་བཀྲུད་གསེར་སྐྱེམས་དང་དཀྱུ་ལྟའི་གསོལ་མཆོད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་བྱས་རྗེས་རྒྱུགས་ནས་རིམ་བཞིན་མཆོང་གི་ཡོད། ༢. རྒྱང་རྡོ་ཞེས་པ་མཆོང་རའི་རྒྱུགས་ལམ་བརྒྱུད་དེ་མཆོང་རའི་ཁ་བཀྲུག་ནས་ལག་པ་ཁ་སྤྲུབ་ཀྱིས་རྒྱང་རྡོ་གཡུགས་པར་ཟེར། ༣. ཐོང་རྡོ་ནི། ལག་པ་གནམ་ལ་བསྟན་ཏེ་ཁོང་ལྟར་མཆོང་རའི་ཁ་བཀྲུག་སྟེང་ནས་རྒྱང་རྡོ་གཡུགས་པར་ཟེར། ༤. རྒྱབ་རྡོ་ནི་མཆོང་རའི་ཁ་བཀྲུག་སྟེང་དུ་རྒྱབ་ལྡོག་ནས་ཁད་པའི་མཐེ་བོང་གཉིས་བཀན་ནས་ལག་གཉིས་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱང་རྡོ་གཡུགས་པར་ཟེར། ༥. ཁྱབ་རྡོ་ནི་མཆོང་རའི་ཁ་བཀྲུག་སྟེང་དུ་ཁད་ཅེ་བཙུགས་ཏེ་ཁད་པ་གཉིས་ཀྱི་དབར་རྒྱང་རྡོ་གཡུགས་པར་ཟེར།

མཆོད་རྒྱུན། མཆོད་པ་འབུལ་བྱེད་དུ་དམིགས་ཏེ་བཞག་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཟེར།

མཆོད་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ནི་སཾསྐྲྀ་ཏའི་སྐད་དུ་སྟུབ་ཞེས་འབོད་ཅིང་དོན་དུ་མཆོད་པའི་ཞིང་ངམ་རྟེན་གྱི་དོན་ཡིན། སཾསྐྲྀ་ཏའི་སྐད་དུ་སྟུབ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་དོན་ཇི་མར་རྟེན་མཆོག་ལྟ་བུ་དང་བང་སོ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཅིང་། རྟེན་མཆོག་ཅེས་པ་ནང་རྟེན་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་ལྟ་བུ་ལ་འགོད་ཅིང་བང་སོ་ནི་རོ་འཇུག་པའི་ཕུར་སྐམ་གྱི་དོན་ཡིན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མ་བྱོན་གོང་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སོ་སོའི་བང་སོ་ཁང་སྟུབ་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན། རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཆ་བཞག་ན་འབང་གནའ་རབས་བོན་གྱི་ཆོས་དར་བ་ནས་འགོ་ཙུགས་ཏེ། ཡུལ་སྐུ་གཞི་བདག བཙན་དང་། རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཡུལ་རྟེན་ནམ། རྟེན་མཁར་དེ་བོད་ཡུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལས་སྔ་བར་འདོད་དོ། དེ་ཡང་དུ་སྐབས་མཆོད་རྟེན་དང་གདུང་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་འབྱེད་མི་ཤེས་པའང་མང་བས་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་ལ་སྐུ་རུས་སམ་ཕུར་ཐལ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་སྐུ་རུས་ཕུར་ཐལ་ཡོད་པ་ལ་གདུང་རྟེན་ཞེས་འབོད་ན་གོ་བདེ་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་ཡིན་ན་གདུང་རྟེན་ཡིན་མ་དགོས་ཀྱང་གདུང་རྟེན་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ། དེ་ཡང་ལུགས

གཉིས་ལས་བུ་སྟོན་ལུགས་དང་ཇོ་སྲིད་ལུགས་གཉིས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་སྤྱིའི་མཐོ་ཚད་ཆ་ཆུང་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་གཅིག་མཐུན་ཐོག་བུ་སྟོན་ལུགས་ལ་ས་འཛིན་གྱི་རྒྱར་ཆ་ཆུང་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། ཇོ་སྲིད་ལུགས་ལ་ཆ་ཆུང་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཡོད་ལ། བུམ་པའི་རྒྱ་དང་། ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཆུང་ཟད་ཡོད། དབྱིབས་གཟུགས་ཟད་པའི་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་རང་རྟ་རེས་ཞེང་པད་སྤུངས་ནི་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་པདྨའི་རྣམ་པ་ཅན། བང་རིམ་བཞི་པ་ཅན(བང་རིམ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་པའང་ཡོད)བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ནི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་དང་ལྡན་པ། བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ནི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་སྒོ་འབུར་དང་བཅས་པ། སྒོ་རབ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད། འབྲིང་ལ་སྒོ་ང་དྲུག ཐ་མ་སྒོ་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཅི་རིགས་དང་། སྒོ་བཞི་རེས་བྲུས་པ་བདེན་པ་བཞིའི་མཚོན་བྱེད། བརྒྱད་རེ་བྱེད་པ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་མཚོན། བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་མཚོན་ཚུལ་བཅས་མང་བར་གསུངས་སོ། །ཆོ་འཕྲུལ་ནི་གྲུ་བཞི་པ་བང་རིམ་བཞི་དང་ལྡན་པ། ཕྱོགས་རེར་སྒོ་འབུར་རང་བཅས་པ། ལྷ་བབས་ནི་བང་རིམ་བཞི་པའམ་བརྒྱད་པ་ངོས་རེར་སྒོ་འབུར་དང་བཅས་པ་སྒོ་འབུར་དབུས་ན་ཐེམ་སྐས་ཡོད་པ། དབྱེན་འདུམ་མཆོད་རྟེན་ནི་བང་རིམ་བཞི་པ་དབྱིབས་གྲུ་བཞིའི་ཟུར་མཉམ་པར་བཅད་པའོ། །རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ནི། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་བང་རིམ་གསུམ་ཅན། མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་ནི་བང་རིམ་མེད་པ། ཁྲི་ཡི་སྟེང་དུ་བུམ་རྟེན་ཡན་ཆད་བཞུགས་པ་བཅས་མཆོད་རྟེན་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། བཞུགས་ཁྲི་དང་། རྒྱུའི་མཆོད་རྟེན། འབྲས་བུའི་མཆོད་རྟེན་གསུམ་ཚང་དགོས་ཏེ། ས་འཛིན་ནས་བ་གམ་མན་ཆོད་བཞུགས་ཁྲི་དང་། བང་རིམ་དང་པོ་ནས་བྲེ་མན་ཆོད་རྒྱུའི་མཆོད་རྟེན། བྲེ་ཡན་ཆད་ནས་ཏོག་གི་རྩེ་མོ་བར་འབྲས་བུའི་མཆོད་རྟེན་དུ་གསུངས། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆ་སོ་སོ་ནི་འོག་ནས་རིམ་བཞིན་གྱེན་དུ་བགྲངས་ན་ས་འཛིན་དང་། ཐེམ་སྐས་དང་པོ། ཐེམ་སྐས་གཉིས་པ། (ཐེམ་སྐས་འདི་པདྨ་བྱེད་པ་ཡང་ཆེ) ཐེམ་སྐས་གསུམ་པ། ཁྲི་གདོང་། གཟུངས་སྒོ། པདྨ་བ་གམ་བཅས་རིམ་པ་བརྒྱད་ནི་ཁྲི་ཡིན། དེའི་སྟེང་དུ་དགེ་བཅུ། དེ་ནས་བང་རིམ་དང་པོ། བང་རིམ་གཉིས་པ། བང་རིམ་གསུམ་པ། བང་རིམ་བཞི་པ། བུམ་རྟེན། བུམ་པ། བྲེ་རྟེན། བྲེ་བཅས་རྒྱུའི་མཆོད་རྟེན་དང་། གདུགས་འདེགས་པདྨ་མ། འཁོར་དང་སོ་འཁོར་རེས་སོས་བཞིན་བཅུ་གསུམ་དེ་ནས་ཐུགས་རྗེ་མདོ་གཟུང་གདུགས་དང་། གདུགས་ཁེབས། ཟླ་བ། ཉི་མ་ནོར་བུའི་ཏོག་བཅས་ཡིན།

མཆོད་རྟེན་ཀ་ཀ། ཤུགས་པོ་རིའི་སྨ་ཕྱོགས་རི་ཟུར་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག

མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལས "མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་དུས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་དང་དཔོན་ཞང་འདུམ་བུ་བར་མ་མཐུན་ནས་བོད་དུ་རེ་རྣམ་དམག་སྟོང་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་རེ་དར་ཚན་ཁྲིག་གོ་པ་ཁྲིད་དེ་རྒྱའི་ཁེན་པོ་རྣམས་བཀུམས། རྒྱ་ཆམ་ལ་ཕབ། དཔོན་པོ་མཉེས་པའི་སྐྱེས་སུ། བོད་ཀྱི་མཆོད་གནས་སོ་པཎ་རྣམས་དང་། རྒྱའི་ཏ་ཤང་རྣམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་མཛད། རྒྱའི་གོང་གུ་མེ་ཏ་ཏ་བར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བྱས་ཏེ་རེ་རར་བོད་བཙན་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྒྱ་རྗེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་པར་བཤད་པ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོར་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན" ཞེས་གསལ་ཞིང་། ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན་བྲག་དགོན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་གྲངས་༡༧པར་གསལ།

མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་དགོན། (白塔寺)དགོན་པ་འདི་པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་སྒོ་མ་ཆེའི་ནང་དུ་ཆགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཟི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པར(༡༠༤༨)ལོར་བཞེངས་ཤིང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པར(༡༢༧༡)ཉམས་གསོ་བྱས། ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་དགོན་མིང་ཏ་ཧྲིན་ཧྲའོ་དབང་ཡན་དགོན་ཞེས་བཏགས། མིང་རྒྱལ་རབས་ཐན་ཧྲུན་ཁྲི་ལོ་དང་པོར(༡༤༥༧)མིའི་དབྱིང་ཞེས་དགོན་མིང་བསྒྱུར། དགོན་ནང་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་བྱིར་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་དགོན་ཏེ་པེ་ནྲ་སི་ཞེས་འབོད། དགོན་པ་དེའི་ནང་གི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་དེ་ནི་པེ་ཅིན་དུ་བཞེངས་པའི་བོད་ལུགས་མཆོད་རྟེན་སྔ་ཤོས་དེ་ཡིན། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་བོད་ལུགས་མཆོད་རྟེན་ལ་དཔེ་བླངས་པ་ཙམ་མ་ཟད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་པ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། 《ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས》སུ། ཆོས་འཕགས་མཆོག་གིས་བལ་ཡུལ་གྱི་བཟོ་པ་བོད་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པར(གུང་ཐང་ཁྲི་ལོ་དང་པོར)འབོད་སྦྱོང་བ་མ་ཟད། ཡབ་ཀའི་ལྷ་ཞིབ་ཏུ་ཨ་ནི་ཀོ་བཀོད་ཅིང་། བྱི་ལོར་མཆོད་རྟེན་བསྐྲུན། བོན་ཏང་ཨ་ནི་ཀོས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་རྒྱའི་རི་བ་གསོལ་བར་ཏེ་བྲིས་(ཆོས་འཕགས་ལ་ཟེར)བོད་མ་མཐོང་བར་འགྲོ་དགོས་པའི་བསླུལ་མ་མཛད་ནས་སྐུ་ཕྱུད་བཞེངས་ཏེ་སློབ་མར་རྗེས་སུ་བཟུང་། དེ་ནས་ཏེ་ཤིའི་རྗེས་འབྲངས་གོང་མ་མཐོང་བར་བསྐོད་ཅེས་གསལ། ཨ་ནི་ཀོ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་སློབ་མའི་ཚུལ་དུ་ཏ་ཏུའུ(པེ་ཅིན)ལ་སླེབས། དོན་དུ་ཆོས་འཕགས་མཆོག་ལྷ་སར་བཞུགས་སྐབས་ཨ་ནི་ཀོའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་འཛོན་ཐང་ལ་མཐོང་ཆེན་གནང་། དོན་དེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་འཁོད་པ་ལྟར། བླ་མའི་ལྷ་ཁང་ལྷ་སྐུ་ཁང་ལྷ་པའི《ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང》ནང་དུ་འབད་འཁོད་འདུག་པར་སྐབས་དེའི་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་དང་པོ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་བལ་ཡུལ་པ་ཨ་ནི་ཀོ་ཀུ་ལི་ཀུང་ཞེས་བྱ་བ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་བྱ་ལས་སུ་གཏན་དྲངས། གཞན་ཡང་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྐུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཞལ་འདེབས་གནང་བའི་སྐོར་སོགས་ཀྱང་གསལ། ཚན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར(༡༧༥༣)མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་དགོན་ལ་ཉམས་གསོ་བྱེད་སྐབས་མཆོད་རྟེན་ནང་གཙོ་བོ་མན་ཏྲ་དང་། སོག་ རྒྱ། བོད་བཅས་ཡིག་རིགས་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་གཟུངས་བསྡུས་ཆ་ཚང་དང་བོད་ཡིག་གི《འཕགས་པ་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ》མིང་ཅན་དཀར་པོ་ལ་བཀོས་པའི་སྙན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པའི་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་སུ་ཅན་ཡུང་གོང་ལས་མ་ཅི་ཡིག་དྲུག་གི་མཚལ་ཡིག་ཕྱག་བསྐྱར་མ་བཀོད་པ་ཞིག་བཅས་ཡོད་འདུག

མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་། བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཞེས་པ་དེར་གསལ།

མཆོད་རྟེན་གྱི་ཆ་དབྱེ་བ་བཅུ། ཐིག་ལྡན་ལེང་ཁྲི་པད་ཆུང་དང་། །གཟུངས་ས་པད་ཆེན་ཐོངས་དགེ་བ། །དེ་སྟེང་སྐྱི་ལ་བང་རིམ་བཞི། །བུམ་རྟེན་བུམ་པ་བྲེ་རྟེན་དང་། །བྲེ་འདེགས་པདྨ་འོད་ཟེར་ཕྲེང་། །ཕོ་འཁོར་མོ་འཁོར་བཅས་བཅུ་གསུམ། །ཐུགས་རྗེ་མདོ་གཟུངས་ཞུ་རྒྱ་གྲམ། །གདུགས་དང་ཆར་ཁེབས་ཟླ་ཉིད་ནི། །ནོར་བུ་ཏོག་དང་བཅས་པའོ། །

མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་གཞུག་པར་བཤད་པའི་གཟུངས་ལྔ། ༡. གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ༢. གཙུག་ཏོར་དྲི་མེད། ༣. གསང་བའི་རིང་བསྲེལ་ཟ་མ་ཏོག ༤. བྱང་ཆུབ་རྒྱན་འབུམ། ༥. རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོའོ། །

མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། དེར་དངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཁག་གསུམ་ལས། གཅིག ༡. སེར་ན་རྩེ་མོ་བཀྲ་པའི་མཆོད་རྟེན། ༢. སྟོར་ཏ་ལ་རིན་ཆེན་བརྩེགས་པའི་མཆོད་རྟེན། ༣. ཧུབ་ཏུ་བདེ་བྱེད་ཁམས་གསུམ་སྒྲོལ། ༤. བྱང་དུ་ཐོན་ལས་གཉེར། ༥. ཤར་སྟོར་རི་མེང་རའི་མཆོད་རྟེན། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་པར་པ་རའི་མཆོད་རྟེན། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པའི་མཆོད་རྟེན། ༨. བྱང་ཤར་དུ་ཏྲི་མ་གཟིའི་མཆོད་རྟེན་ནོ། །གཉིས། ༡. ནུབ་ཏུ་པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་དང་། ༢. ཤར་སྟོར་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། ༣. སྟོར་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན། ༤. བྱང་ཤར་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། ༥. ཤར་དུ་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་ཐེམ་སྐས་ལྡ་བུ། ༦. ནུབ་བྱང་དུ་དགེ་འདུན་དབྱེན་སྡུམ་མཆོད་

རྟེན་བྱུར་བུ་ག་པ། ༧. རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་བཟླུམ་པོ། ༨. བྱང་དུ་སྤྱང་འདས་མཆོད་རྟེན། གསུམ། ༡. རྡོ་རྗེ་དཀར་པོ། ༢. རྡོ་རྗེ་ནག་པོ། ༣. རྡོ་རྗེ་ཆགས་པ་དཀར་པོ། ༤. རྡོ་རྗེ་འདུས་བྱས་སེར་པོ། ༥. ཐུགས་རྡོ་རྗེ་དཀར་པོ། ༦. སྐུ་རྡོ་རྗེ་དམར་པོ། ༧. རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ནག་པོ། ༨. རྡོ་རྗེ་ལྗང་གུའོ། །ཡང་ན་བརྒྱད་ཀ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རི་མོ་ཆ་ཁྲབ་ཆེན་བརྒྱད་རེ་ཡོད།

མཆོད་རྟེན་བསྒྲུབ་པ་ཏི་ཀ། འོག་གཞི་ནས་རིམ་བཞིན་སོ་ཕག་བཅལ་བདུན་བརྩེགས་ལམ་བརྒྱད་བརྩེགས། ཀ་བ། ཀ་རྟེན། ཀ་བའི་ཚར། ཐེ་གདན། ཐེ་གཞུ། གདུང་རྟེན། གདུང་། གདུང་ཁེབས། མཆོད་བརྩེགས་ཁེབས་མ། པད་མཆོད། གདུང་མིག་མང་རིས། ཕྲམ་ཚར། གདུང་རྒྱབ་པ། ཕུམ། ཕུམ་ཁེབ། སྲིད་ཞེང་བམ་ཀུལ་མ། སོ་ཕག་འབྲེམ་མ། ཟ་འདག་གིས་འཆམ་སྦྱར། ཞལ་ཞལ་བྱེད་པའོ། །

མཆོད་རྟེན་བཅུ་གཅིག པད་མ་སྤུངས་པའི་མཆོད་རྟེན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན། བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མཆོད་རྟེན། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན། ལྷ་ལས་བབས་པའི་མཆོད་རྟེན། དབྱེན་བསྡུམས་པའི་མཆོད་རྟེན། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན། དུས་ཚིག་པའི་མཆོད་རྟེན། དུས་མ་ཚིག་པའི་མཆོད་རྟེན། སོལ་བར་གྱུར་པའི་མཆོད་རྟེན་ནོ། །ཡང་ན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་གོང་གི་རྫས་མ་གསུམ་བསྣན་པར་འདོད་དོ། །

མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞི། ཤར་དུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། ལྷོ་རུ་མཆོད་རྟེན་དམར་པོ་པདྨ་བརྩེགས་པ། ནུབ་ཏུ་མཆོད་རྟེན་སྔོན་པོ་བདུད་འདུལ་མ། བྱང་དུ་མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ངོ་། །

མཆོད་རྟེན་དྲིལ་ཞབ་ཅན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་རིམ་གྲོའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཟ་དྲིལ་མའི་ཐག་པས་བསྐུམས་པ་ཞིག་ཡིན།

མཆོད་རྟེན་བརྒྱའི་འཁོར་ལོ་ཅན། སངས་རྒྱས་འགའ་ཞིག་གི་གདུང་རུས་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན།

མཆོད་སྟོན། མཆོད་པའི་དགའ་སྟོན།

མཆོད་བསྟོད་བཞི། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་བསྟོད།

མཆོད་ཐེབས་དམིགས་ཞིང་། མཆོད་འབུལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཕུལ་ཟིན་པའི་ས་ཞིང་།

མཆོད་ཐོབ། མཆོད་ཁང་སོ་སོར་ཉིན་རེ་དང་ཟླ་རེར་མཆོད་འབུལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཆ་འབྲུ། མར། རྩམ་པ། དངུལ། མེ་ཏོག སྤོས། བསང་སོགས།

མཆོད་སྡོང་གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལས་བཟོས་པའི་མཆོད་རྟེན་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་དང་། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་གསུམ་གྱི་གདུང་རུས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

མཆོད་གནས། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡུལ།

མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བཞི། ཐུ་ནེ་བཙན་པོའི་སྐབས་ལྷ་ལར་འདུས་པའི་མཆོད་པ་དང་། ཁྲི་འདུག་ལ་མངོན་པའི་མཆོད་པ། བསམ་ཡས་ལ་མཛོ་ལྡེ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱེད་སྲོལ་བཙུགས་པ་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བཞི་ཟེར་བ་དང་། རྗེས་སུ་ལྷ་སའི་ཡུལ་དུ་བོད་བྲན་ལྷ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་འཛམ་གླིང་སྤྱི་བསང་ཞེས་པའི་ཡུལ་སྲོལ་དེ་ནས་དར།

མཆོད་པ་གཉིས། དངོས་གཤམ་གྱི་མཆོད་པ། ཡིད་སྤྲུལ་གྱི་མཆོད་པའོ། །

མཆོད་པ་རྣམ་པ་བདུན། གཞན་དུ་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་ཞེས་པར་གཟིགས།

མཆོད་པ་སྣ་ལྔ། དབུ་ལ་མེ་ཏོག་གི་མཆོད་པ། ཤངས་ལ་དྲི་ཞིམ་པའི་བདུག་སྤོས་ཀྱི་མཆོད་པ། སྤྱན་ལ་སྣང་གསལ་སྒྲོན་མེའི་མཆོད་པ། སྐུ་ལུས་ལ་དྲི་ཞིམ་ཆབ་བྱུགས་པའི་མཆོད་པ། ཞལ་ལ་རོ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་ཟས་ཀྱི་མཆོད་པ་བཅས་ལྔ་ཡིན།

མཆོད་པ་བཞི། ཕྱི་མཆོད། ནང་མཆོད། གསང་མཆོད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

མཆོད་པའི་ཡན་ལག་བདུན། ཕྱག་འཚལ་བ། མཆོད་པ་འབུལ་བ། སྡིག་ལྟུང་བཤགས་སྡོམ། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། ཆོས་འཁོར་བསྐུལ་བ། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ། དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའོ། །

མཆོད་པའི་ལྷ་མོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་སྡེ་ནས་བཤད་པའི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ༡. སྒེག་མོ་མ། ༢. ཕྲེང་བ་མ(བཞད་པ་མ) ༣. གླུ་མ། ༤. གར་མ། ༥. མེ་ཏོག་མ། ༦. བདུག་སྤོས་མ། ༧. སྣང་གསལ་མ། ༨. དྲི་ཆབ་མ་བཅས་ཡིན། གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཅུ་དྲུག་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་བརྒྱད་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། ༩. པི་ཝང་མ། ༡༠. གླིང་བུ་མ། ༡༡. རྔ་ཟླུམ་མ། ༡༢. རྫ་རྔ་མ། ༡༣. གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ། ༡༤. རོ་རྡོ་རྗེ་མ། ༡༥. རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ། ༡༦. ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་མ་བསྣན་པས་བཅུ་དྲུག་གོ། །

མཆོད་སྤྲིན། མཆོད་པ་མང་པོ་དང་དེའི་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དོན།

མཆོད་ཚོགས་འབབ་འཛིན། དགོན་པའི་གྲྭ་པར་སྦྱོད་རྒྱུའི་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་སོགས་སྐྱེལ་འདྲེན་ཞུ་བ།

མཆོད་ཕྱིར་བཞུགས། ད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་བྱས་པའི་པང་གདན་ཞིག

མཆོད་སྦྱིན། ༡. ཡར་ལྷ་སོགས་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་། མར་ངན་སྐྱོང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་སྟེ། སྐབས་འདིར་རང་གིས་འདོད་པའི་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ཕྱིར། རྟ་དང་བ་ལང་མཐའ་ན་མི་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་བཅད་ནས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྫས་སུ་བྱས་ཏེ་ལྷ་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་སྐྱོང་བ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཆོ་ག་ཞིག་ཡིན་ཏེ། 《ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད》ལས། གཞན་དག་རང་དོན་མཆོད་སྦྱིན་ལ། །གཞན་གྱི་སྲོག་གི་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཁྱོད་གཅིག་པུ། །རང་གི་སྲོག་གིས་སྦྱིན་སྲེག་མཛད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། ༢. དཔྱོད་པ་བའི་མཆོད་སྦྱིན་ནི་མཐོ་རིས་དང་ཚངས་པ་ལྟ་བུ་དན་འགྲོ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་རིག་བྱེད་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་དང་ཁྱུར་བས་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་ལ་སོགས་ཡིན་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་སྐབས་སེ་ལ་བྲེས་བུ་དང་། ཏ་དང་བ་ལང་དང་ར་རྣམས་བསྲེག་ཅིང་བསད་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་དག་དབུགས་བསྒྱུབ་ལ་གསད་པར་བྱ་སྟེ་སེམས་མེད་པར་བྱའོ། །ཏ་དག་གི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་ཏ་རེ་རེ་ལ་ཁབ་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བཙུགས་པ་བཞིན་དུ་ཟུག་ཟེར་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་སྦྱིན་སྲེག་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཁྱུར་བས་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་ཚུལ་ཡང་མ་དང་བུ་ཤིང་སོགས་ལྡན་ཅིག་གཅིག་ཏུ་བསྲེགས་ནས་ཕྱུགས་བཞིན་ཁང་བཞི་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་ཙ་ཟ་བ་ལྟར་དང་། མདང་ལ་སྙོར་ཕྲུལ་ཕྲེག བཞད་སྙོར་སྨྱོས། འཁྲིག་པ་ལྡུག་པར་སྤྱོད་པ་སོགས་པ་བ་ཕྲང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པའི་ཆོ་ག་དེ་ལྟ་བུ་མཆོད་སྦྱིན་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་མཆོད་སྦྱིན་མེད་པར་མཐོ་རིས་དང་ཚངས་པའི་གོ་འཕང་གང་ཡང་མི་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

མཆོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་ལྔ། ༡. རྒྱལ་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་བཙོས་པ་དང་། མི་ཡི་བདག་པོའི་ཨ་ཧྲར་ཚངས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་སྒྲོག་འདོན། ༢. ལྷའི་མཆོད་སྦྱིན་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད། ༣. མི་ཡི་མཆོད་སྦྱིན་མགྲོན་འོང་མཆོད། ༤. ཕ་མེས་མཆོད་སྦྱིན་མཆོད་ཆོས་བྱེད། ༥. འབྱུང་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་གཏོར་མ་སྟེ། དེ་དག་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལྔའོ། །

མཆོད་ཡོན། སྔར་ན་ལྷའི་ཞལ་དུ་ཕུལ་བའི་ཆུ་གཙང་མ་ལ་

ཀོ་དཀོས།

མཆོད་ཡོན་དམ་གཙང་། མཆོད་གནས་དགོན་པ་དང་། ཡོན་བདག་མི་སེར་བར་ཚུལ་འགལ་བ་མེད་པའི་དམ་ཚིག་གཙང་མ།

འཆད་ཁ་བ། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང་(1121)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(1175)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྒྱགས་པ་ཞིག་གི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་སློབ་མ་རས་ཆུང་པ་ལས་མི་ལའི་གདམས་ངག་རྣམས་གསན། གཞན་ཡང་ཤར་བ་དང་། བྱ་ཡུལ་བ། དགེ་བཤེས་བཙན་སོགས་བླ་མ་མང་པོར་གཏུགས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་ཁྱད་པར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བཞུགས། མལ་གྲོར་ཕྱིན་ནས་འཆད་ཁ་དགོན་པ་བཏབ། དེར་འགྲོ་དོན་ལོ་བཅུ་གཅིག་བསྐྱངས། ཚོགས་པ་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་པ་བྱུང་། དེང་སྐབས་མལ་གྲོ་འཆད་ཀ་དགོན་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན།

འཆད་ཉན། འཆད་པ་དང་། ཉན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཏེ། འཆད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ནམ་དགེ་རྒན་གྱིས་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་བཤད་ཁྲིད་བྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་ནི་སློབ་མའམ་སློབ་གྲྭ་བས་དོན་གཉེར་གྱིས་ཉན་པའོ། །

འཆད་པ། འདི་ནི་གཞུང་འཆད་པ་འམ་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཞིབ་པར་བཤད་ན་བཤད་གཞི་ཧ་ཅང་ཆེ་བས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་ཙམ་དུ་བཀོད་ན། གཅིག བཤད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། 1. ཀུན་སྤྱོད་གཙང་བ། 2. མང་དུ་ཐོས་པ། 3. རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པ། 4. སློབ་མ་ལ་བྱམས་སེམས་དང་ལྡན་པ། 5. ང་རྒྱལ་མེད་པ། 6. དུས་སུ་འདོམས་པ། 7. ཡང་ཡང་འཆད་པས་མི་སྐྱོ་བ། 8. རྒྱུད་ཚོད་དང་མཐུན་པར་འཆད་མཁས་པ་བཅས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་སྐྱོན་བརྒྱད། གཉིས། འཆད་ཚུལ་ལ། འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་སྒྲ་གདངས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། འཆད་པའི་སྔོན་འགྲོར་དགོས་དོན་དང་དམིགས་ཡུལ་བཤད་ནས་ཉན་པ་པོ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པ། འཆད་བྱའི་གཞུང་གི་སྤྱིའི་དོན་བཤད་ནས་གཞུང་དོན་རགས་རིམ་ཙམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ། གཞུང་དོན་དངོས་གཞིར་འཆད་པའི་སྐབས་འབྲེལ་བཤད་རྒྱས་བསྡུས་འཚམས་ལ་དོན་འདུས་ཤིང་། ཚིག་གསལ་བ། བརྗོད་བདེ་བ། ཚིག་ཉུང་བ། བློ་ལ་བཟུང་སླ་བ། གོ་བདེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ལ་བཅད་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་སྐབས་དང་འཚམས་པར་སྦྱོར་དགོས་པ། གཞུང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་མིང་དང་། རྣམ་དབྱེ་དང་། ཚིག་ཕྲད་སོགས་ནང་པན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྣམས་གསལ་པོར་འཆད་དགོས་པ། འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་བཅོ་བརྒྱད་སྤངས་ཏེ་ཚིག་ཟིན་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་བཤད་དགོས་པ། དེ་ཡང་གསལ་པོར་འཆད་པ། དཀའ་གནད་གསལ་པོར་དཀྲོལ་བ། རྒྱས་བཤད་དགོས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱས་བཤད། རྒྱས་བཤད་མི་དགོས་པ་རྣམས་མདོར་བསྡུས། གོང་འོག་འཁྲུགས་པ་རྣམས་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་པ། གོ་རིམ་ཡོད་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མ་འཁྲུགས་པ། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་མ་ལུས་པ། སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་དོན་མི་སྤེལ་བ། བཤད་པའི་ཚིག་གི་སྒྲ་དག་ཅིང་ཚིག་གསལ་བ། ཧ་ཅང་མགྱོགས་དྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། ཧ་ཅང་འགོར་དྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། འཆད་པའི་ནང་དོན་སྔ་ཕྱི་མཚམས་ལེགས་པར་སྦྱར་བ། དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་གོ་བ་སླ་བ། སེམས་གཡེང་བའམ་སེམས་ཞུམ་པ་ལ་ཕན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཐུང་ངུ་སྐབས་དང་སྦྱར་མཁས་པ། ངོགས་སྒྲོང་དང་དྲི་ལན་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་པོའི་བློ་སྒོ་འབྱེད་པ་སོགས་དེ་དག་རེ་རེ་ཚང་མར་དགེ་མཚན་གང་ཡོད་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་ཆ་འདི་དང་འདི་ཡོད་བཅས་ཀྱི་ཐོན་ཆུན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ལྡན་ཤུན་ཚོགས་པ་འགའ་ཞིག་གངས་ལྗོངས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ》ཡི་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ས་སྐྱའི་ངོར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ《མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཡི་འགྲེལ་བཤད་རིག་གནས་གསལ་བྱེད》ཞེས་པ་ཤོག་གྲངས་འདའ་ཚད་མའི་ཤོག་གྲངས230ཙམ་པ་ཞིག་བདག་གིས་མཇལ་བ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱང་བ་ན་ལྟ་བ་ལྟར་སྣང་ཡོད་སྙམ།

འཆད་པ་པོའི་ཉེས་པ་དྲུག ཉོན་མོངས་མང་བ། དེ་ཡང་མི་ཤེས་པ། ལེ་ལོ་ཅན། སྙིང་རྗེ་མེད་པ། མི་བརྟན་པ། དུས་མཐའ་རིང་བར་འདོད་པ།

འཆད་པའི་རྒྱུ་གསུམ། མཁས་པའི་ཤེས་རབ། བརྩེ་བའི་བསམ་པ། སྦྱོར་བ་བཟང་དག་པ་བཅས་སོ། །

འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། ཆོས་འཆད་པ་དང་། རྩོད་སྒྲིང་བྱེད་པ། རྩོམ་ཡིག་འབྲི་བ་གསུམ་ནི་མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་མོ། །

འཆད་ཚུལ་གཉིས། ཚིགས་བཤད། སློབ་བཤད་དོ། །

འཆད་ཚུལ་མཐའ་དྲུག (རྒྱུད་སྡེ་འཆད་ཚུལ་གྱི་མཐའ་དྲུག) དྲང་དོན། ངེས་དོན། དགོངས་པ་བཤད་པ། དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

འཆབ་པ། རང་གཞན་གང་རུང་གི་སྐྱོན་གསང་ཞིང་སྦེད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

འཆར་འཕར་ཁུར་འབྲི། འཆར་ཅན་དང་། འཕར་མའི་འགན་འཁུར་ལས་དོན།

འཆར་འཕར་བརྒྱ་ཁག དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ཐོག་མར་བཙུགས་རྗེས་ནས། ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་དང་། ཞོལ་དཔར་ཁང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་ལ་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་རིམ་འདོན་མཁན་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་། ཉེ་འཁོར་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་ཚོ་ནས་གྲྭ་པ་བརྒྱ་ཙམ་པ་རེ་རེས་སོ་སྦྱས་ནས་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་རེ་ཀློག་གི་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྒྱ་ཁག་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་འཆར་ཅན་དང་། དམིགས་བསལ་འཕར་མའི་ཞུས་བཅས་ཁག་གཉིས་ཡོད།

འཆར་འཕར་ཉིན་འཁྱོངས་རིགས། ཚོགས་གཞུང་འཆར་ཅན་དང་། འཕར་མ་གང་རུང་། ཉིན་འཁྱོངས་ནི་ཉིན་གང་ཚོགས་པ་ལ་ཟེར།

འཆི། (མཆི)བཤད་པ་འམ་ཟེར་བའི་དོན།

འཆི་བའི་རྐྱེན་མང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ལ་འཆི་བའི་རྐྱེན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་སྟེ། དུག་དང་མཚོན་ཆ་མེ་ཆུ་གཡང་ས་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་མང་བ་དང་། ཁང་པ་རྡིབ་པ་དང་། སྨན་བཅོས་ལོག་པ། ཟས་མ་འཇུ་བ་སོགས་གསོན་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱང་འཆི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཡོད་དོ། །

འཆི་བའི་རྒྱུ་གསུམ། ཚེ་ཟད་པ། བསོད་ནམས་ཟད་པ། ལས་ཟད་པ།

འཆི་བའི་དངོས་པོ། འཆི་བའི་རྐྱེན་ནམ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དམ་དུས་མིན་པར་འཆི་བ་སོགས་བཞི་སྟེ། ཚེ་ཟད་ནས་འཆི་བ། བསོད་ནམས་ཟད་ནས་འཆི་བ། ཡང་བ་མ་སྤངས་པར་འཆི་བ། གློ་བུར་དུ་རྐྱེན་གྱིས་འཆི་བ་བཅས་བཞིའོ། །

འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལྔ། ལོངས་སྤྱོད་དང་འབྲལ་བ། འཁོར་གཡོག་དང་འབྲལ་བ། གཉེན་བཤེས་དང་འབྲལ་བ། ལུས་དང་འབྲལ་བ། འཆི་བའི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དྲག་པོ་སྐྱོང་བའོ། །

འཆི་མེད་བདག་པོ། འཆི་མེད་ཞེས་པ་ལྷ་དང་དེའི་བདག་པོ་ཞེས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མིང་།

འཆི་སེམས་གསུམ། དེའི་དུས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས་འཆི་བའོ། །

འཆིང་བ་འཆིང་ཡུལ། འཆིང་བ་འཆིང་ཡུལ་ནི་འཁྲུངས་རྒྱས་འཆིང་དབང་ལ་ཁྲུལ་ལ་ཟེར།

འཆིང་བ་ལྕག་རྩེ། འཆིང་དཔར་ལྕག་རྩེ་ཡང་ཟེར། དེང་

ལང་འཕྱུངས་རྒྱས་རྫོང་ཡོད་སའི་རྒྱབ་རིའི་རི་བྲུར་གྱི་སྟེང་… སྟར་གྱི་ཤུལ་རྙིང་མཐོང་ཐུབ་ཙམ་ཡོད།

འཆིང་ང་རྩེ་དྲུག རྒྱལ་པོ་ས་ཡི་ལེགས་དྲུག་གི་རིང་ལ… བརྩིགས་པའི་པོ་བྲང་དྲུག་ལ་ཟེར། ༡. སྟག་རྩེ། ༢. སྟོད་རྩེ། ༣. ཡང་རྩེ། ༤. ཁྲི་རྩེ། ༥. རྩེ་མོ་ཁྱུང་རྒྱལ། ༦. ཁྲི་བརྩིགས་འབུམ་རྒྱུགས་བཅས་དྲུག་ཡིན། དེ་རྣམས་ཕྱར… འཕྱོངས་རྒྱས་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་། དེང་སང་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མཐོང་དཀའ་བར་སྣང་།

འཆིང་པོར། ཛའམ་རྗེ་རིགས་ལས་བྱས་པའི་བོར་པ།

འཆིང་བ་གསུམ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི… མུག་སྟེ་གསུམ།

འཆིབ། བཅིབས་ཀྱི་ད་ལྟ་བ་དང་ཡང་ན་འཛིབ་པའམ… གཞིབ(བཞིབས)ཀྱི་དོན་དུ་འཇུག་པའང་ཡོད།

འཆུན་འདོམས། སྒྲིགས་ཁྲིམས་མི་ཐུབ་མཁན་རྣམས་ལ… ཉེས་ཆད་བཅད་ནས་འཆུན་པ་དང་། ནན་ཏན་གྱིས… བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ།

འཆེལ་བ། ཞེན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་དོན།

འཚོས་པ། བསྒྱུར་བའི་དོན།

ཛ

ཛ། བོད་དུ་ཛ་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད… པར(རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང)ལས་གསལ་ཞིང་། གཏན་བསྒྲགས… ཤིག་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་བསྟན་གཞི་དྲག་པོ་ཞིག་གིས་ཐེབས་པའི་དུས་སུ་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་སྨན་པ་ཆོས་སྨན་སྐྱབས་པ་དེ་ཙམ་ལས་གཞན་དག་མ་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དྲག་སྐྱིད་མ་བྱུང་། ཉིན་ཞིག་པོ་བྲང་གི་ཕྱུ་ཤུའི་བྲར་དུ་ཕྱར་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གི་ཁ་ན་ཤིང་ཏོག་པོ་འདབ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཁྱེར་ནས་སྨན་ལྷན་པར་སྒྲིགས་པ་བཙན་པོས་གཟིགས་ཀྱང་དེ་ལ་དོ་སྣང་མ་མཛད། ད་དུང་ཉི་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་ཚོགས་པ་ཉི་མ་ཤར་མཚམས་སུ་བྱ་དེ་འོངས་ནས་སྔོན་མ་ལྟར་བྱེད་པ་བཙན་པོས་གཟིགས་པ་དང་ཞི་ཆོམ་སྐྱེས་ཏེ་བརྟག་ཞིབ་བྱས་པ་ན། ཤིང་དེ་ནི་བོད་དུ་མེད་པའི་ཤིང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་དེ་ཡི་ལོ་མའི་རྩེ་ནས་ཐན་བུ་ཞིག་ཞལ་དུ་བཅུག་པས་ཞལ་སྐོམ་པ་སེལ་བ་དང་བའི་མཆོག་ཅིག་ཡིན་པ་མཁྱེན་ནས་བློན་པོ་རྣམས་ལ་ཤིང་དེ་ཡི་རིགས་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་འཚོལ་དགོས་པ་དང་། རྙེད་ན་བྱ་དགའ་གསོལ་རས་ཆེན་པོ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས། བློན་འབངས་མང་ཆེ་བས་ས་གནས་མང་པོར་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་མ་རྙེད། རྒྱལ་པོ་ལས་གཞན་བསམ་རྒྱུ་མེད་པའི་བློན་པོ་གཅིག་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་བཙལ་བར་སོང་ཡང་མ་རྙེད། མཐར་རྒྱ་ནག་གི་མཐའ་མཚམས་ནགས་གསེབ་སྟུག་པོ་སྤྱུག་ཐིང་རིང་བསྒྲད་པ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་ཏེ་བསམས་པར། ནགས་གསེབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲའི་གསེབ་ན་ཤིང་དེ་རིགས་ཡོད་པར་ཐག་ཆོད་བསམས་ནས་ཕྱིན་པས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཐུག་སྟེ་འགྲོ་མ་ཐུབ། སྐབས་དེར་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཁོའི་འཁྲིས་དེ་ནས་རྒྱ་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སོང་བ་མཐོང་སྟེ་བསམས་པར། རྒྱ་འདི་ཁ་ཞེང་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་གཏིང་རིང་པོ་རང་མེད་འདྲ་སྙམ་ཏེ་རྒྱ་དེ་བརྒལ་ནས་ཕྱིན་པས་པ་རོལ་གྱི་ནགས་གསེབ་དེར་སླེབས། ནགས་གསེབ་དེའི་ཤིང་ལལ་ཆེ་བ་ནི་ཤུལ་ཁྱེར་ཡོང་བའི་ཤིང་དེ་རང་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་དགའ་ཐག་ཆོད་དེ་ཤིང་དེ་ནས་རྒྱབ་ཁུར་གཅིག་བརྡུས། ཡང་བསམ་མཚོ་ཞིག་འཁོར་བར་རྒྱལ་པོ་བསྟན་གཞི་དྲངས་པ་ལ་ནི་འདི་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་འདུག ས་བག་རིང་པོ་འདི་འདྲར་སླེབས་ནས་ཤིང་རྒྱབ་ཁུར་གཅིག་ལས་ཁྱེར་རྒྱུ་མེད་ན་ཞུང་དྲག་ཐག་ཆོད་པས། ང་ལ་ཁལ་མ་གཅིག་དེད་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡག་པོ་ག་འདུག་རེད་དམ་བསམས་པའི་སྐུ་ལ་སྒོ་བུར་དུ་ཤ་བ་ཕུ་མོ་གཅིག་མི་ལ་འཇིགས་སྣང་མེད་པར་ཁོའི་འགྲམ་དེར་སླེབས་བྱུང་བས། ཤ་བ་ཕུ་མོ་འདི་ལ་ཁལ་བཀལ་ཆོག་པ་ཡང་སྲིད་སྙམ་ནས་བཀལ་བའི་ཐབས་བྱས་པས། ཤིང་དེ་ནས་ཤ་བའི་ཁལ་རྒྱབ་གཅིག་སོང་བ་ཤ་བ་ལ་བཀལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱབ་གཅིག་ཁྱེར་ནས་འོངས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་མཐོང་སར་མ་སླེབས་བར་དུ་ཤ་བ་དེས་ཁྱེར་ཤོགས་བྱས། ཛ་ཤིང་དེ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཕུལ་བས་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་གཞི་ཡོངས་སུ་དྭངས་ནས་བློན་པོ་དེ་ལ་བྱ་དགའ་འདོད་པ་ཆེམ་པ་གནང་ཞིང་། དེ་ས་རྗེན་བྱས་ནས་བོད་ལ་ཛ་དཀར་བསྒོ་རྒྱའི་ཐུགས་བསམ་འཁོར་བ་དང་། ཐང་རྒྱལ་པོར་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་དཀར་ཡོལ་བཟོ་མཁན་ལག་རྩལ་མཁས་པ་བོད་དུ་འབྱོར་ཏེ་སྟོ་ཁ་གྲུ་ནང་ཁུལ་ནས་རྗེ་དཀར་གོང་གི་གཉེར་ཁ་བཀོན་ནས་དེ་ལ་རྒྱ་ཆ་བྱས་ཏེ་དཀར་ཡོལ་བཟོས་པ་མ་ཟད། ལག་རྩལ་མི་སྣ་ཡང་ཁག་གཅིག་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པར་བརྟེན་བོད་ས་གནས་རང་ནས་ཐོན་པའི་དཀར་ཡོལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཡོད་རྒྱལ་རབས་དང་མེད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་དཀྱིལ་བར་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་གསལ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་…

ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཁང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་མངགས་པའི་བློན་པོ་ཀུང་ཞུན་ཟེར་བ་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་མཚམས་འདི་ཞུས་རྗེས། ཉིན་གཅིག་བློན་པོ་དེའི་ཁྱིམ་དུ་རྒྱལ་པོ་རལ་པ་ཅན་སྐུ་མགྲོན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཇའི་སྟེ་ལེན་ཞུས་སྐབས་རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་དེ་ལ་ཆོད་ལྡའི་ཆེད་དུ་འདི་ཀང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་དང་བློན་པོས་འདི་ཉི་རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་ཇ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཁྲུད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཁྱིམས་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པར་དེ་ཉིན་རྒྱལ་པོས་ལ་མཆན་པའི་ཚུལ་གནང་བ་ལས་ལན་གཞན་གང་ཡང་མ་གསུངས། སང་ཉིན་དེར་རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་དེ་སྐུ་མགྲོན་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཇ་སྦྱོན་སྐྱེ་ལེན་གནང་བ་མ་ཟད། ཐུག་སྐམ་ནང་ནས་ཇ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བཏོན་ནས་རེ་རེའི་ཐོན་ཁུངས་དང་། ཁྲུད་ཆོས་བཅས་ཞིབ་གསལ་གསུངས་པར་བརྟེན་བློན་པོ་ངོ་ཚ་ཁ་སྐྱེངས་དགོས་པ་བྱུང་ཚུལ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་འཁོད་པའི་ནང་གསལ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་བྱོན་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་པའི་ཉིན་ཐོག་མའི་སྔོན་འབྲེལ་དུ་བོད་རང་ནས་བཟོས་པའི་དཀར་ཡོལ་འབྲུག་རྒྱབ་མ། གསེར་སྤྱང་ལྡའི་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་གི་ནང་གསོལ་ཇ་སྩབས་མ་དྲངས་ཏེ་ཕུལ་བར། ཇོ་བོ་རྗེ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས། ཡུལ་འདིའི་གཞི་བདག་གཞན་པོ་འཁོར་བཅས་རྣམས། །རྒྱ་ཇ་ལེགས་པའི་མཆོད་པ་འདི་བཞེས་ལ། །རྣལ་འབྱོར་དཔོན་སློབ་བསམ་དོན་འགྲུབ་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དར་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །ཅེས་པའི་ཇ་མཆོད་འདི་ཡང་སྐབས་དེར་གསུངས་ནས་གསོལ་ཇ་བཞེས་རྗེས་ཁྲིད་བོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀུན་ལ་རྒྱ་གར་ན་མེད་པའི་བཀུར་བ་ཞིམ་པོ་ཕྱི་དྲོའི་དུས་སུ་ཡང་འཐུང་ཆོག་པ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ཉི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་རེད། ང་འདི་འཐུང་ན་སྐྱོམ་སེལ་བ་ཙམ་མ་ཟད། རིག་པ་དྭངས་པ་དང་། ལུས་སྟོབས་རྒྱས་པ། གཉིད་དང་རྨུགས་པ་སེལ་བ། དགེ་སྦྱོར་ལ་སྤྲོ་སྣང་སྐྱེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་འདུག་པས་རྒྱ་གར་ལ་འདི་འདྲ་ཡོད་ན་ངས་གསེར་སྲང་ནས་ཕུལ་ཆོག་པ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསུངས། བོད་དུ་གནམ་གཤིས་གྲང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཇ་ཤིང་འདེབས་གསོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་མེད་པར་བརྟེན། མདོ་སྨད་ནས་ཐོན་པའི་རྟ་དང་རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་ཇ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བརྗེ་འཆོང་བྱས་པའི་དུས་ཡུན་ཧ་ཅང་རིང་པོ་ཐུང་སྟེ། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་ཇ་རྟའི་ཚོང་འབྲེལ་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ། སྐབས་དེར་ཇ་དང་རྟའི་བར་གྱི་རིན་ཐང་གི་ཚད་གཞི་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཡིག་ཆ་ད་ལྟའང་མ་མཐོང་ཡང་། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་དཔར་བསྐྲུན་བྱེད་སྐབས། ཇ་དང་འབྲུའི་བརྗེ་འཆོང་གི་རིན་ཐང་ནི་ཇ་ཐུག་ཆུང་གཅིག་ལ་འབྲུ་ཁལ་གཅིག་དང་ཞོ་གསུམ(ཟླ་བཅོ་ལྔ)ཙམ་སྤྲོད་དགོས་ཚུལ(དཀར་ཆག)གི་ནང་གསལ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ཚོང་འགྲུལ་རྣམས་ལ་ཐག་རིང་པོར་ཚོང་ལ་འགྲོ་སྐབས་ཀྱི་ཤ་ཁ་ཤས་རེ་སོང་མཚམས་བཞིན་ཇ་ཁལ་དྲིལ་རྣམས་ལ་ཇ་ཁྲ་སྤྱིར་ན་ལམ་ཐག་རིང་པོར་སོང་ཡང་ལུས་སྟོབས་དང་ཤ་ཤེད་ཟད་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཕན་ནུས་མཐོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོན་པའི་ཉམས་མྱོང་ཡོད། ཇ་དེ་ལ་རྣམས་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་ཟླ་ཁ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཕུ་མ། ༢. མདའ་མ། ༣. ཆར་མ། ༤. རྒྱ་མ། ༥. ཞིང་གསར། ༦. ཞིང་རྙིང་། ༧. གཤང་མ། ༨. ཕྱི་མ། ༩. ཁུད་ཅན། ༡༠. ཁུད་མེད། ༡༡. རྩེ་ཇ། ༡༢. པར་ཇ། ༡༣. ཚ་འདུལ། ༡༤. གྲང་འདུལ། ༡༥. སྨིན་པ། ༡༦. མ་སྨིན་པ་བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་སོ་སོའི་ལོ་འདབ་སྡོང་པོ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཐ་དང་། མདོག དྲི་མ། རོ་བ། ནད་རིགས་གང་ལ་ཕན་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྷ་རེ་ཡོད་པའི་སྐོར་ཞིབ་པར(རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད)ཤི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་དེར་གསལ།

ཇ་འཁོར་དྲུག ཐུག་ཆུང་བཅུ་དྲུག་གམ། ཐུག་ཆེན་བཞི་ཡོད་པའི་སྒམ་མའི་ནང་གི་ཇ་རིང་།

ཇ་ཟུར་མར་གསུམ། འཐུང་ཇ་དང་། སྤར་ཐུད། རྩི་མར་གསུམ།

ཇ་རྒྱ་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་ལྷ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་བོད་ལ་གནས་སུ་ནང་འདྲེན་བྱེད་པའི་ཇ་དང་། སྤྱིར་ཚོང་བྱེད་པའི་ཞུ་གཉིས་ཚོང་འགྲུལ་བྱེད་པར་དོ་དམ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པའི་ལས་ཁུངས་དེས་ས་གནས་ཁག་ལ་ཇ་མོ་དང་ཚ་མོ་མངགས་གཏོང་གིས་ཟོག་ཁྲལ་བསྡུ་ལེན་བྱས་པའི་ཁྲལ་འབབ་ཀྱི་འཛིན་གཏོང་བྱེད་པ་དང་། རྩིས་རྒྱག་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེར་དོ་དམ་མགོན་སྐྱོར་ཇ་ལག་གཅིག་དང་། རྩེ་སྐོར་མཁན་ཆེ་གཅིག་ལས་བྱ་རྩེ་དྲུང་དཀྱུས་མ་གཉིས་ཡོད།

ཇ་ལག་གཉིས། ཇ་མ་དང་ལག་འདེ་བ་གཉིས།

ཇ་ལན་རྒྱ་འཇལ། ལར་ཇ་སྤྱར་པའི་ལན་དུ་ཚུར་ཚ་སྤྱར་བ་ལྟར་དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱེད་པ།

ཇ་ཤིག ཇ་ནི་ཇ་ཤིང་ཞེས་པ་ཤིང་གཅིག་ལ་ནམ་ཟླའི་དབང་གིས་ལོ་མ་ཤེད་ཆེ་ཆུང་གིས་ཇ་བཟང་ངན་ཡོད་པ། ལོ་རེར་ལན་བདུན་རེ་གཅོད་པ། རྒྱ་སྐྱོལ་དུ་བཙོས་པའི་ཁུ་བ་དམར་སེར་ཐོན་པ། འཐུང་ན་རིག་པ་དྭངས་ཤིང་། ལུས་སྟོབས་ལ་ཕན་པ། ཚད་པ་ཅུས་འདོན་པའི་སྨན་དུ་འདང་དུང་། དེ་ཉིད་སྐམ་ནས་ཐུག་གྲུ་བཞིར་བཟོས་པ་གཅིག་ལ་བཞི་ཁྲིག་གཅིག་ཟེར་ལ་བཞི་ཁྲིག་བཞི་ལ་ཐུག་གཅིག ཐུག་བརྒྱད་དམ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཀོ་བཀྲུམས་བྱས་པར་ཇ་སྒམ་ཟེར། ཡང་འཁོར་དྲུག་ཞེས་པ་ཐུག་ཆུང་བཅུ་གཉིས་ལ་ཀོ་བཀྲུམས་སམ། ཐུག་སྙིལ་གྱིས་གདུམས་པ་ཡང་ཡོད། ཡང་ཇ་རིལ་ཞེས་པ་བར་ཁམས་སྤྱོམ་རྩེ་རག་སོགས་ནས་ཐོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་མིན་ཇ་ལ་མིང་འདོད་སྤྱངས་མི་འདྲ་བ། འབྲུ་དང་། འབྲུ་གཉིས། སྤོ་ཅན། ཅན་ཤེལ། རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེ། ཏོར་ཕུ་མི་འབར། འཁོར་ལོ་སྐྱིབས་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཐུག་ཆུང་དུ་བཟོས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དཀའ་པོ་མཁན་ཆེན་གྱིས་བརྩམས་པའི"ཇ་བཤད"ཞེས་པའི་ནང་བཙུན་མོའི་ཤུར་ཇ། ཀླུ་ཁྲ། ཆོས་ཁྲ། ཆོས་དབྱངས་མ་གསེ་ཁྲ། དམ་ཁྲ། མོ་སྣང་ཇ། གན་ཇ། ཇ་སྔོན། ནག་ཞིབ། ནག་རྙིང་། རོང་ཇ། རྩེ་ཇ། ཇ་ནག་སོགས་དབྱེ་བ་མང་ཞིང་། དེ་དག་གི་དྲི་དང་། རོ་བ། སོ་མའི་ཁྱད་ཆོས་བཅས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

ཇ་ཤིག་ཆེན། ཐུག་ཆུང་བཞི་ལ་ཇ་ཤིག་ཆེན་ནམ་ཇ་ཐུག་ཆེན་ཡང་ཟེར།

ཇའི་སང་། འདི་ལ་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའི་གསུང་རྒྱུན་དུ། ལྷར་གོང་མའི་འོག་གི་བློན་ཆེན་ལ་ཇའི་ཤང(茶相)ཞེས་འབོད་པའི་སྒྲ་ཟུར་ཆག་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་སོག་པོའི་དཔོན་ཆུང་ལ་ཁ་ཤེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དགོས་སུ་ཐོས།

ཇི་སྔེ་སྒྲིང་། དེ་སྔ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་ཁང་རྙིང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྱ་གཤམ་དུ་ཇུས་འདེད་གནས་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཇི་གིག་ཤི་མུར། (མེའི་ཤུར་ཨོལ་ཇ་དྲུ)ཐུ་སུ་ཐེ་ཤུར་(ཅིང་ཙུང་ཀུན་ཁེ་ཙོ)ཤིང་སྦྲང་ལོ་པ། རང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༢༨༤)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལུག(༡༣༠༧)ལོ་བར(དབིན་ཅིང་ལོ་གཉིས་ཏའི་དེ་ཅིང་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཅས)ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། མིང་ལ་ཨོལ་ཅེའི་ཐུ་ཟེར། འདིའི་དུས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་གདན་དྲངས་ནས། ཧོར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་བཟོས་གནང་བའི་སོག་ཡིག་ལ་ཡི་གེ་ཁ་མ་ཅན་མང་པོ་ཁ་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ་སོག་ཡིག་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་སྟོན་ཐུབ་པ་བཟོས། ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བླ་མར་བསྟེན། རྒྱལ་ཐམ་མི་འགྱུར་གཡུང་དྲུང་ཡང་ལག་ཏུ་འབྱོར།

ཇི་མི་སླམ་པ། ངོ་ལྟང་མེད་པ། བརྩེ་འཛོག་མེད་པ།

ཇི་ཙམ་ན། དུས་མི་རིང་བར་ཞེས་པའི་དོན།

ཇི་ཞིག་ན། ག་དོན་ནི་མཚམས་ཤིག་ནས། ནམ་ཞིག་ན། སྐབས་ཤིག་ན་ཞེས་པ་དང་འདྲ།

ཇི་བཞིན་པའི་ངང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པའི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ལ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་བཟང་ངན་གྱི་རྟོག་པ་དང་སྣང་བ་གང་འཆར་བ

དེ་ཉིད་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་འགྲོག་པར་དེ་ཁ་རང་གི་སྐྱ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་སེམས་མ་བཅོས་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཞེས་གསུང་སྒྲོལ་འདུག་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཛེ་སྲིད་ཉི་ཟླའི་འགྲོད་པ་མ་རྒྱབ་བར། འཛིག་རྟེན་འདིར་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་འཆར་ནུབ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་མ་གྱུར་བར།

ཛེ་སྲིད་བར་བརྒྱད། ༡. ཛེ་སྲིད་ཉི་ཟླའི་འགྲོད་པ་མ་རྒྱབ་བར། ༢. ཛེ་སྲིད་རྒྱ་མཚོ་མ་ཉམས་བར། ༣. ཛེ་སྲིད་ནམ་མཁའ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར། ༤. ཛེ་སྲིད་བསྐལ་པ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར། ༥. ཛེ་སྲིད་ཕོ་རོག་དཀར་པོར་མ་གྱུར་གྱི་བར། ༦. ཛེ་སྲིད་སོལ་བ་དཀར་པོར་མ་གྱུར་གྱི་བར། ༧. ཛེ་སྲིད་དུང་དཀར་ནག་པོར་མ་གྱུར་གྱི་བར། ༨. ཛེ་སྲིད་ཡོང་བས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་བཅས་ཡོད་རྒྱ་མེད་པའི་དུས་ཚོད་དམ་ཕ་ཅང་གི་དུས་ཚོད་ཡུན་རིང་པོའི་དཔེ།

ཛིང་གིར་རྒྱལ་པོ། མོང་གོལ་གྱི་རྒྱལ་སྲས་ཡེ་སུ་ཁེའི(也速该)དྲུང་ལ་བཙུན་མོ་ཧོ་ཡུན་ནམ་ཧུ་སྒྲེ་ལན་དང་། ཐེ་ནག་ཤི་ཟེར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེན་མ་ལ་བུ་བཞི་དང་། བུ་མོ་གཅིག གཙང་ཧ་པོ་ཐོ་ཧ་ཡར། ཧང་ཐོ་ཧ་ཆའི་ཀོ ཨའི་ཐེ་ཨེ་ཆི་ཀོ། བུ་མོ་ཐེ་མེ་ལུན་ཀོ ཆུན་མ་ལ་བུ། སུ་ཧེ་པེག་ཐེར་དང་ཝུ་ཧེ་པེལ་གེག་ཏེ་གཉིས་བཅས་དྲུག་ཡོད་པའི་བུ་ཆེ་བ་ཐེ་མུ་ཅེན་ཟེར་བ(ཛིང་གིར་རྒྱལ་པོ)འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༡༦༢)ལོ་ལ་སྐྱེས། («དེབ་ཐེར་དམར་པོ»དང་«དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ»སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༡༨༢)ལོར་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་སོག་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་དག་དང་མཐུན་གྱི་མེད་པར་ལྗམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་གསུངས་འདུག)རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སླེབས་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་པ་ས་ཁྱི(༡༡༧༨)ལོར་ཕས་ཨོང་གོ་རྗོད་ཀྱི་ས་ཆའི་ཏོང་ཁི་རད(ཨོང་ཁི་རད)ཀྱི་དྲ་ཤི་ཆེ་ཆེན་གྱི་བུ་མོ་པོར་དྲ་ཧྲུ་ཤིན་ཟེར་བ་བཙུན་མོར་བླངས། རང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་དུ་སླེབས་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༡༨༩)ལོར་ཡུལ་ཁྲོད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཁེར་ཁྱུན་སྲུ་རན་གྱི་འགྲམ་དུ་གནས་པའི་སྡེ་ཁྲི་ཕྲག་བཞི་བཅུ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་རྒྱལ་པོ་བྱས། དེའི་ཉིན་མོ་ནས་བཟུང་ཉི་མ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཧྲིའུ་ཧྲར་མཐོང་མ་མྱོང་བ་གནོག་སྔོའི་ཁ་དོག་འཛའ་ཚོན་ལྟར་བཀྲ་ཞིང་སྐད་སྙན་པ་ཞིག་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཕ་བོང་ཆེ་བཞི་པ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བབས་ནས་ཆིང་གེར་ཞེས་པའི་སྐད་ལན་གསུམ་བསྒྲགས་པས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་བརྩིས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་མིང་ལ་ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོ(ཐའི་ཙུ་ཞིང་ཤུ་ཧྲང་ཧྲི)ཟེར་བ་འདོད་པ་འདི་ཉིད་ནོར་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ངོས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར། རང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༡༩༠)ལོར་མན་ཇུ་ཇུར་ཆེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོན་ཡང(ཡན་ཐྲན)འབངས་དང་བཅས་པ་ཁྲག་ན་ཕྲི་དང་། ཁྱི་ལ་སྟོང་གི་ཇ་མ་མེར་བསྐྱིག་ཏེ་འཁར་བཀོར། རང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༡༩༢)ལོར་སོ་ལོན་གོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚ་ཤན་ཟེར་བ་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ། དེའི་བུ་མོ་ཧོ་ལན་ག་ཟེར་བ་བཙུན་མོར་བླངས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཐ་ཐར་གྱི་ཡི་ཁེ་ཚོ་ཧོ་ཟེར་བའི་བུ་མོ་ཅི་སུ་དང་། ཅི་སུ་ཁེ་གཉིས་བཙུན་མོར་བླངས། རང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༡༩༤)ལོར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཡལ་ཐན་ཟེར་བ་ཡུལ་ནས་བཏོན་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཆ་ཛི་བཅུ་གསུམ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༡༩༥)ལོར་ཐོད་དཀར་རམ་རྒྱ་སེར་གྱི་རྒྱལ་པོ་སུལ་ཏེ་ཟེར་བ་བསད་ནས་དེའི་མངའ་ཁོངས་ཐམས་ཅད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། རང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་རྟ(༡༡༩༨)ལོར་ཁེ་རིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུག་གི་སྲིད་དབང་སྤྲོགས། རང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༠༠)ལོར་ནའི་མན་པ་ཏ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཏྲ་ཡན་ཟེར་བ་ལ་མཐར་བསྐྲད་ནས་དེའི་མངའ་འབངས་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས། རང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༢༠༢)ལོར་ཧོར་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཏ་རིན་ཟེར་བ་གསོན་པོར་བཟུང་ཏེ་དེ་ཡི་སྲིད་དབང་སྤྲོགས། རང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་ཧ་རི་ཡིག་ཟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡར་ས་ལང་ཟེར་བ་དམག་དཔུང་སྦྲོབས་དང་ལྡན་པ་རིས་ཅུར་རྒོལ་བྱུང་བ་དམག་དཔོན་མོ་ཏ་འལིའི་སོགས་དམག་དཔུང་དང་བཅས་པ་མང་གས་ཏེ་ཕམ་ཉེས་བཏང་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། «སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང»(ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༥)སོགས་ལས་རང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྟག(༡༢༠༦)ལོར་བོད་དབུས་སུ་སླེབས་སྐབས། སྡེ་སྲིད་ཇོ་དགའ་དང་ཚལ་པའི་དཔོན་རིགས(སྐབས་འདིར་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གཅིག་ནང་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྲིས་ཀྱང་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེར་ཟད་ལ«དེབ་ཐེར་དམར་པོ»རྩོམ་པ་པོ་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་དུས་མཉམ་པར«དེབ་ཐེར་དམར་པོ»དང་«སི་ཏུའི་བཀའ་ཆེམས»སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ལྡན་མང་པོར་བཤད་པས་རྒྱ་བ་ནས་དུས་མི་མཚུངས་སོ)སོགས་མི་གྲངས་སུམ་བརྒྱའི་བཀུ་བ་དང་སྔ་ལེན་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཏེ། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། དབུས་གཙང་རུ་བཞི། མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་སུལ་ནས་མགོ་བཏགས།

སྐབས་དེར་གཙང་གི་ས་སྐྱའི་བླ་མ(སྐབས་འདིར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཛིང་གིར་ཁན་དང་ཡི་གེའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ས་སྐྱའི་བླ་མ་ནི་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་འདུག་ཀྱང་། ཛིང་གིར་ཁན་གྱིས་བོད་དུ་དམག་དཔུང་བཏང་བའི་ལོ་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྟག(༡༢༠༦)ལོར་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཞེ་བརྒྱད། ས་ཆེན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་ལྔ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཛིང་གིར་ཁན་གྱིས་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ས་སྐྱའི་བླ་མ་ནི་ངེས་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་དགོས་པར་འདུག་པས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར(ཞུ)ལ་ཆབ་ཤོག་དང་སྐྱེས་བཅས་པའི་མི་སྣ་མངགས་ནས་ད་དུང་ང་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བའི་རིགས་ཀྱི་དམག་ལས་འགའ་ཞིག་མ་ཚར་བས་དེ་མཐར་ཕྱིན་ཚེ། ཁྱེད་སྲས་བཅས་ཀྱིས་ཧོར་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་བསྟན་སྤེལ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཙམ་ལས། སྐབས་དེར་དངོས་སུ་མ་ཕྱིན་ཀྱང་རིང་མོ་ནས་བླ་མར་བཟུང་། བོད་མི་ཀུན་ཁྲལ་གྱི་ནང་ནས་བཏོན། རང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༠༧)ལོར་སར་ཐ་ག་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡ་མ་སྦུ་གའི་སྟོག་ཕྱོགས་ནས་མངའ་འབངས་དབང་དུ་བསྡུས། དགུང་གཙང་ནས་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་གདན་དྲངས། སོག་རྗེའི་ཁྲོད་ནས་ཆོས་བྱེད་མཁན་སློག་མར་བྱུང་བས་སོག་ཡུལ་དུ་ཆོས་དར་འགོ་ཚུགས། རང་ལོ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱི(༡༢༡༦)ལོར(«ཧོར་ཆོས་འབྱུང»ལས་རེ་དྲུག་པ་མེ་ཕག་ལོར་ཞེས་གསལ)སྟག་གི་ཟླ་བའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བོད་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕག(༡༢༢༧)ལོར་མི་ཉག་རྒྱལ་སྲིད་དགུ་པ་རྗེ་རྗེ་དཔལ་ལས་སོག་སྐད་ལ་ཤི་ཏེལ་ཞི་ཏུར་ཀུ་ཏ་ཟེར་བ་བཀག་ནས་ཡུལ་སྡེ་ཐམས་ཅད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། དེའི་དཀའ་སྡོམ་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པའི་ཟླ་བ་དེ་ལ་ཧོར་ཟླ་དང་པོ་ཟེར་བའི་སྲོལ་དེ་ནས་བྱུང་། རྗེས་སུ་ཞེ་ཅེམ་གྱི་བཙུན་མོ་ཨུ་ཧེ་གན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བསྒྲོད་པར་འདོད་ནས་གནོད་འཚེ་བྱས་ཀྱང་བཀྲོངས་མ་ཐུབ་པར་སླག་ནས་ཧ་ར་ཤུ་ལུ་ཟེར་བའི་ཆུ་ནག་ལ་མཆོངས་ནས་གྲོམ་པས་ཆུ་དེ་ལ་ཧ་ཐུན་ཟེར། དེ་ནས་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕག(༡༢༢༧)ལོར་གཙང་པ་དྲུང་ཁྲུར་བ་དབང་ཕྱུག་བཀྲ་ཤིས་ལ་ཆོས་ཉན། བན་དེ་མེད་སྐྱིད་ཀྱི་འཛད་ས་ཟེར་བ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་ལྔ་ལ་ཆོས་ཉན་རྫོགས་རྒྱ་ཉིན་མི་ཉག(西夏)ཏུ་འདས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་བརྩུགས་རྗེས་མོན་ཐའི་ཙུའུ(元太祖)ཞེས་མཚན་བསྟོད་བྱས། «ཧོར་ཆོས་འབྱུང»ལས་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཞེས་གསལ། འདི་ལ«དེབ་ཐེར་དམར་པོ»ནས། ཛིང་གིར་རྒྱལ་པོ་ཆུ་སྟག་ལོ་ལ་སྐྱེས་པ་ལོ་

རི་དྭགས་པ་མི་སྡུག་ལ་འདས་ཟེར་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ནོ། སྐྱེས་པོ་ཆུ་སྐྱག་ནས་རྩིས་པའི་རི་དྭགས་པ་མི་ལུག་མ་གནོགས། མི་སྡུག་རྩ་བ་ནས་ལེལ་མི་སྲིད། ཡང་《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས《༩པའི་ཤོག་ལྡག་ལོ་ནས་རྩིས་པའི་དྭགས་ཚུ་རི་གཅིག་པ་ཆུ་སྡུག་ལ་འདས་ཞེས་གསལ་ཡང་། འདི་སྐོར་སྲུལ་པ་མཁན་པོས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང》དང《ཧོར་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཁུངས་དག་པར་བསམ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བྲིས།

ཐིང་གེར་དན་གྱི་དུ་བཞི། སོང་གོལ་དན། ཏུ་ཡི་ལི། ཏུ་ཡའི་ཏུ། ཨ་རི་ཧྲི་གདོ། །

ཏུ་ཞིག ཏུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་སྤྱད་ཀྱི་མི་ཚལ་ཐ་ཚོགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ཞིག་དང་། ཏུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་པའི་འབྲས་བཤད་ཀྱི་མོ་གཞུང་ལ་གོ་དགོས་པ་ཞིག་བཅས་ཡོད། དཔེར་ན། ཐུ་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་པའི་ཡོ་བྱད་ཕྱིང་ཉོག་དུག་ཡོད་པ་དེ་ལས། ཕྱིང་ཉོག་ཁྲ་བོས་སྐྱ་ཀ་དང་། སྤོ་ཤངས་ཀྱིས་ལུག་རོན། ལྕང་ཁྱུས་ནེ་ཙོ། ནག་པོས་སོ་སོག དཀར་པོས་ཁྱུང་ཁྱུང་། ལེར་པོས་ངང་པ་མཚོན་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཕྱིང་ཉོག་ལུགས་སྲིད་ཤོག་བརྒྱལ་བ་ཞིག་དང་། དེའི་མོ་གཞུང་བཅས་ཀྱང་མཐོང་རྒྱུང་བ་དེ་ཏུ་ཞིག་གི་ཀུན་ཤིག་ཡིན་ཚོད་འདུག《ཐ་བཞེད》ཀྱི་ནང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ལང་ཤེམ་དང་ཐ་གསལ་སྣང་གཉིས་ཐང་གི་གོང་མར་མཆམས་འདྲི་ཞུ་བར་བཏང་སྐབས་གོང་མའི་མདུན་དུ་ཏུ་ཞག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་མཁན་གྲུ་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་ལུགས་བཤད་འདུག་པ་རྒྱ་ནག་གི་བོན་པོའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་བརྟག ཏུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་པའི་གཞུང་དེང་སང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་ལྷོ་དགེ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་(ཇ)པའི་ནང《ཞང་ཞུང་སྲིད་པ་འཕྲུལ་གྱི་ཏུ་ཞིག་གི་དཔྱད་དོན་སྣང་གསལ་སྒྲོན་མེ》ལོ་ཚན་གཉིས་ལ་ཤོག་གྲངས༤༢༧ཙམ་ཡོད་པ་དེ་རེད་གཟིགས།

ཏུ་ཞག རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་སྐད་དང་བོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྩིས་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟག་པའི་མོ་ཕྱྭ་ཞིག་ཡིན་ནས་སྨྲས་སོ། རྩིས་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་འདེབས་སྐབས་མགྲོན་ཕྱྭ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། མགྲོན་པོ་དེའི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་དང་། གདོང་གི་དབྱིབས། ལོ་ན་ཆེ་ཆུང་བཅས་གསལ་པོར་སྟོན་ཐུབ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། འཕྲིང་བབས། སྐད་པའམ། སྟེའུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་རྒྱག་པ་སྟེ་བོན་པོའི་མོ་རྒྱག་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཅེར། འདིའི་སྐོར་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཡོད།

ཏུ་ཞུན། (朱温) གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐོང་ཁྲའོ་ཞིང་པའི་གཡར་བཟོའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་སྐབས་ཀྲུའུ་དབེན་གྱིས་ཐོག་མར་སློན་པོ་བྱས་ཤིང་རྗེས་སུ་ཐང་ལ་མགོ་བཏགས། རྗེས་སུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཅེད་ཏིའི་ལི་ཧྲའོ་ཁྲི་ཡོ་བཞི་པ་མི་ལོར(༩༠༧)ལོར་གོང་མ་ཐང་ཅེད་ཏིས་གོ་གནས་ལས་ཕབ་སྟེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ལེའང(ཧྲང)རྒྱལ་རབས་རྗེས་མ་ཟེར་བ་དང་རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའེ་ཧྥུང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་གྱིས(༩༠༧ལོ་ནས༩༢༣ལོ)བར་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཏུན་གར་བའི་དབང་སྒྱུར་ཐོར་བ། ཏུན་གར་བ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་མི་ལོ(༡༧༡༧)སོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་སྟག་རྩེ་མི་དབང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་མིང་ཙམ་གྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལ་བསྐོས། ཁོང་ནི་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐུག་ཙམ་གྱི་བགྲེས་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་དོན་དུ་དབང་ཆ་ཏུན་གར་བས་བཟུང་། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་དགོན་པ་གཙོ་བོ་རྡོ་རྗེ་བྲག་དང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལ་སོགས་པའི་རྙིང་མའི་དགོན་སྡེ་རྣམས་བཤིག རྡོ་རྗེ་བྲག་རིག་འཛིན་པདྨ་འཕྲིན་ལས་དང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་གདུང་སྲས་པདྨ་འགྱུར་མེད་རྒྱ་མཚོ། ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་སོགས་སྔ་འགྱུར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་པ་མང་པོ་བཀྲོངས། གསེར་སྡོང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ཀྱང་བཤིག་སྐྱེས་བྱེད་སྐབས་སྟག་རྩེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀག་ནས་མ་བཤིག་ཙམ་བྱུང་། དུས་རྒྱུན་མི་སེར་ལ་བཙབ་གསོག་ཆེ་བའི་ཁྲལ་སྤྲ་འགྱུར་བསྟན་པར་གནོད་ཚབས་ཆེ་བ་སོགས་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་སྤྱོད་ངན་ཏ་ཅང་མང་པོ་བྱས། སྐབས་བོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ཡིད་མི་རང་བར་གྱུར། ས་ཁྱི(༡༧༡༨)ལོར་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཀྱི་སྲས་བཅུ་བཞི་པ་ཡུན་ཐེས་སྤྱི་ཁྲབ་དམག་གི་གཙང་བའི་དཔུང་སྡེ་ཆེན་པོ་དྲུག་མདོ་ཁམས་སོགས་བརྒྱུད་ནས་ཏུན་གར་བ་བཅོམ་དུ་ཡོང་སྐབས་ཏུན་གར་བའི་དམག་དཔུང་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ནས་ཐོལ་ཐབས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དང་། དབུས་གཙང་ཁང་པོ་བཅས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ནས་གོང་མའི་དཔུང་ཆེན་ལ་རམ་འདེགས་ཀྱིས་ཏུན་གར་བར་ཀོལ་བརྡུང་བྱས་ནས་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་ཏུན་གར་བ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་། གོང་མའི་དཔུང་ཆེན་ལྷ་སར་འབྱོར་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་རྩེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་གནས་དབྱུང་འཛིན་བཟུང་ཞིག་ཏུན་གར་གྱི་སྐབས་ལས་གནས་འཛིན་པ་པོ་ཁག་གཅིག་དང་ཏུན་གར་ནས་ཡིན་པ་བླ་མ་གུ་བ་སོགས་འཛིན་བཟུང་འདྲི་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་སྟག་རྩེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་གྱིས་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱང་ལྷ་བཟང་ཁང་གི་སྐུས་ཚུང་བ་ཨུཏྲ་བཟུངས་སྟེ་ཏུན་གར་བར་རྩིས་སྤྲོད་མཁན་སྟག་རྩེ་བ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བརྗོད་དེ་སྟག་རྩེ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་དང་། བཀའ་བློན་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པ། ཨ་ཆོས་སོགས་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་འགྲམ་དུ་མགུལ་བཅད།

ཏུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན། འདི་ནི་སྟོང་ཧོར་སོག་པོའི་དམག་དཔོན་དགའ་ལྡན་ཚེ་བའི་གཅེན་པོའི་བུ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༧༡༦)ལོར་ཏུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་ནས་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སོག་དམག་དྲུག་སྟོང་བོད་དུ་བཏང་། མེ་བྱ(༡༧༡༧)ལོར་དམག་དཔུང་འདམ་དུ་འབྱོར་ཏེ་དེར་དམག་འཐབ་ལན་འགའ་བྱས་ཀྱང་མ་ཐུབ་པས་ལྷ་བཟང་དཔུང་དང་བཅས་པ་ཕྱིར་ཐབ་ཀྱིས་ལྷ་སར་ཐོན་ནས་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་ཆབ་སྲི་རྣམས་བསྡམས་ཏེ་བསྡད། དེ་དུས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེ་བ་ནི་དབུས་མདའ་དཔོན་ཨ་ཧོང་པ་དང་། འབྲུམ་ཐང་པ་བདས་པོའི་བུ་གཉིས། གཙང་དཔུང་གི་དམག་དཔོན་དུ་ཕོ་ལྷ་ནས་ཀྱི་ཇི་བཀོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས། བསམ་གྲུབ་གླིང་པ། བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པ། སོག་དཔུང་གི་དམག་དཔོན་དུ་རལ་ཐའི་ཇི་བཅས་ཡིན། མི་དེའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཏུན་གར་དམག་ལྷ་སར་འཛུལ། བོད་དམག་སྤུང་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་མ་རྙེད་པར་ཁ་ཐོར། པོ་ལྷ་བཟང་འབྲས་སྤུངས་ལ་བྲོས། ཏུན་དམག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་བཅོམ་འཕྲོག་ཚད་མེད་བྱས། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་ཏུན་དམག་གིས་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་སྒོ་ཕྱོགས་ནས་འཛུལ་ཐབས་བྱས་ཀྱང་ཐར་དཀའ་བས་རྒྱལ་སྟོར་མི་རྒྱག་རྩིས་བྱེད་སྐབས་ལྷ་བཟང་ཁང་རང་ཉིད་དང་། ཞབས་འབྲིང་སྡེ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་ལྷག་རྒྱབ་ནས་ཏ་བཞོན་ཏེ་བྲོས་འགྲོ་སྐབས་ཏ་འདམ་ལ་བྱིངས་ཏེ་འགྲོ་མ་ཐུབ་པའི་ངང་རྗེས་འདེད་ཏུན་དམག་འཁོར་བ་དང་ལག་འཛིངས་ཀྱིས་དམག་མི་ཁ་ཤས་བསད་མཐར་ཁོང་གཉིས་ཏུན་དམག་གིས་ལག་ཐབ་བརྒྱབ་སྟེ་བཀྲོངས། དེའི་ཚེ་ཏུན་གར་བའི་དཔུང་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་དགུང་ན་མཐོན་པོར་ཐེབས་པ་བྱི་རི་སྡུག་ཆེའི་ཞབས་ཏུང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ཁྲིར་བསྐོས། དེ་ནས་པོ་ཏ་ལའི་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་ཚང་མ་སྐྱིད་ཆུའི་ཁར་འཁྲིད་ནས་ན་བཟའ་རྣམས་བཤུས། སྐུ་ཆས་གཡོགས་ཏེ་སོ་སོའི་གཞིས་དང་ས་མིང་གར་ཡོད་སར་བཏང་། རྡོ་རྗེ་བྲག་དང་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་བླ་མ་གཙོ་བོ་རྣམས་དང་། ལྷ་བཟང་གི་ཞབས་འབྲིང་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་བཟུང་སྟེ་བཙོན་དུ་བཅུག གཞུང་ཞབས་རྣམས་བསྐྲངས་ཏེ་པད་དཀར་འཛིན་པ་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་ཡིན་མིན་འདྲི་རྩད་བྱས་པར་ཚད་མ་ལ་འདོད་གཅིག་གིས་མིན་པར་ཐག་བཅད་པས་ཁོང་ཁྲི་ལས་ཕབ་སྟེ་ལྕགས་པོ་

ཞིར་དོ་དམ་བཀག་ཀྲར་བྱས། ཟླ་༡༢ཚེས་༢༩ཉིན་ལྷ་ཐང་སྟེང་དུ་དབུས་གཙང་གི་ཟླ་དཔོན་རྣམས་བསྐོངས་ནོག ཇུན་གར་གྱི་སྣོན་ཆེན་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་དང་། གདུགས་དཀར། ཆོས་འཕེལ་ཏའི་སང་གསུམ་བཅས་ནས་སྐྱིད་ཤྲིན་གསང་ཕུགས་སྙིང་མའི་ཆོས་རྩ་བ་ནས་བྱས་མི་རྟོག་པ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་དོར་དགོས་པའི་ཁྲིམས་བསྒྲགས། དེ་རྟུབ་སྨིན་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་སྐྱོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། གདུང་སྲས་པདྨ་འགྱུར་མེད་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྐྱིད་ཆུའི་འགྲམ་དུ་འཁྲིད་དེ་བསྒྲོངས། ལོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གནས་ཚང་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་པ་དང་ཕྲུགས་ཞལ་འདོན་དགུ་ཚུགས་མེད། ཕྱུགས་པོ་རིའི་རྒྱབ་ཏུ་ཕེབས་དུས་སྔོན་ལམ་འདེབས་པ་ཡིན་ཙས་ཚུང་ཞོགས་གསུངས་ནས་དེ་ཁར་ཞིང་ལ་གཤེགས། དེ་ནས་མ་འགྱངས་བར་སྨིན་གླིང་གདུང་སྲས་སྐུ་གཞོན་དང་། ཕྱག་མཛོད་ཞབས་དྲུང་ཡེགས་གྲུབ། རྡོ་བྲག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་པདྨ་འཕྲིན་ལས། ལྷ་བཟང་ཁང་གི་གཞུང་ཞབས་གཙོ་གྲགས་བུ་ཆུང་དང་། དངོས་གཞི་བ། པདྨ་ཚེ་རིང་། རྒྱལ་སྲེ་ཤུང་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་བསྒྲོངས། ཡོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པའི་སྐུ་གནས་མང་པོའི་སྒོ་བཅིགས་ནས་བཀག རྡོ་རྗེ་བྲག་དགོན་པ་དང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་། རྩ་ཤུལ་ཐར་པ་གླིང་། གསང་སྔགས་བྱང་ཆུབ་གླིང་སོགས་སྙིང་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་མེད་དུ་བཏང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་ཕྱག་དཔེ་ཡོད་ཚད་ས་ཞུང་ལྷར་སྦྱངས་ནས་དེ་སྙིང་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱེད་བཅུག གདན་ས་གསུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བཅས་ཀྱི་འདབས་གནས་གྲོང་རྣམས་རྒྱང་རིང་པོར་བཞིག་སྡོ་བྱེད་བཅུག་པ་སོགས་བཙན་གནོན་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཇུན་གར་བའི་དཔོན་དམག་རྣམས་ཀྱིས་བོད་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་རང་སྣང་གང་དྲན་གྱི་དབང་སྒྱུར་ལོ་གསུམ་ཙམ་བྱས་རིང་དགེ་ལུགས་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡིན་ཁུལ་བྱེད་མཁས་ཙམ་ལས། སྙིང་མའི་བསྟན་པ་ལ་ཏ་ཙང་གི་སྡང་ཟུག་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གཏོར་བརླག་ཚབས་ཆེན་བཏང་མཐར་ཁང་ཆེན་ནས་དང་། ཕོ་ལྷ་ནས། སྦྱི་པ་ང་ཚོད་སོགས་ཀྱིས་ཇུན་གར་བར་ངོ་རྒོལ་བྱས་པས་ཇུན་གར་དཔོན་དམག་རྣམས་སྡོད་ཐབས་མེད་པར་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་དབུས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་བོད་ཀྱི་དངོས་ནོར་ཁྱད་འཕགས་ཡོད་ཆེ་འཁྱེར་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕྱི(༡༧༢༠)ལོར་ཕྱིར་འབྲེད་བྱས། ནག་ཚང་བརྒྱུད་ཐོན་པའི་ཇུན་དམག་རྣམས་ཁང་ཆེན་ནས་ཀྱིས་རྗེས་འདེད་བཏང་སྟེ་ཇུན་དམག་མང་པོ་བསད། འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར་དང་རྩ་ཆེའི་དངོས་ནོར་ཁྱད་འཕགས་མང་པོ་ཚུར་བླངས་སོ། །

ཇུས་འདིང་གནས། (ཧི་ལེ་གླིང)ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཕྱིས་པའི་སྒོ་རྟུབ་མཚམས(དེང་སྐབས་ཐང་ཆེན་གྱི་ཟུར་གཅིག)སུ་ཡོད་པའི་ཇུས་འདིང་གནས་སམ་ཁ་རྒྱན་དུ་ཧི་ལེ་གླིང་ཞེས་པའི་ཁང་ཆེན་དེར་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ལེ་སྲིད་གཙང་པའི་དབང་སྒྱུར་གཏོར་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་སྲིད་དབང་འཛུགས་ཕྱིར་སོག་པོའི་དཔུང་དམག་བོད་དུ་བསྐོངས་རྒྱུའི་ཆེད་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་སྲིད་སྐྱོང་པ་སོགས་ནས་ཇུས་འདོན་སྒྲུབ་སོལ་བྱས་པར་ཕྱིས་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྐབས་ཁང་མིང་དུ་ཇུས་འདིང་གནས་ཞེས་མིང་ཐོགས། ཁང་ཆེན་དེའི་བྱང་སྒོའི་འགྲམ་དུ་དར་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཇུས་ཡག་དར་ཆེན་ཟེར།

ཇོ་ཟོག་འཇོམ་གསུམ། ཇོ་པོ་རྗེ་དང་། ཟོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། འཇོམ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཏེ་གསུམ།

ཇོ་ནང་ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས། ཡུ་མོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སློབ་བརྒྱུད་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༢༩༣)ལོར་ལ་སྟོད་བྱང་གི་ངམ་ཤུར་ཐུང་སྨད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། བར་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞི་ཐོག་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལ་ལམ་འབྲས་གསན། གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཐེ་སྟོད་མང་པོ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱང་འདུར་གྱི་ཆོས་གྲྭར་དགེ་འདུན་མང་དུ་བསྐྱངས། རྟོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བཟང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་བ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་གསན། རྒྱང་འདུར་དུ་འཆད་ཉན་ཡང་མཛད། མན་ངག་ཞུས་ནས་སྒོམ་པའི་ཚེ་ཉིད་དེ་འཛིན་མང་པོའི་སྒོ་ཕྱེ། སྐབས་ཤིག་སྤྱན་ཆེ་བཞེས་པས་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་པ་དོར་ཏེ་སྒོམ་པ་ལ་གཞོལ་བས་ཀུན་སྤངས་པར་གྲགས། བོད་ན་སྦྱོར་དྲུག་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་གསན་པ་མཛད། བྱང་གི་རི་རྒྱུད་རྣམས་སུ་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་གཞོལ་བའི་ཚེ་ཐུགས་དམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་དབང་དུ་འདུས། གཙང་གི་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་ཇོ་ནང་དུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། བཤད་པ་དང་གདམས་པ་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། དེ་དག་གི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས། ལ་སྟོད་པ་དབང་རྒྱལ། ཀུན་མི་ཐུག་ཁ་བ། སྟོན་པ་ཀུན་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ཀུན་སྤངས་པའི་བུ་བཞིར་གྲགས། མཐར་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༣༡༣)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

ཇོ་ནང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། དཔལ་ལྡན་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་རྟ(༡༣༠༦)ལོར་མངའ་རིས་གོལ་པོའི་ས་འི་ཆར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཕར་ཚད་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དབུས་གཙང་གཉིས་ཀར་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་བས་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་ཇོ་ནང་དུ་ཕེབས། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་བརྒྱུད་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་ཐབ་ཆོས་གཞན་མང་དུ་གསན། མན་ངག་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ་འཁྲུངས། བྱང་བདག་ཆེན་ཤ་དབེན་ནས་མཁའ་བརྟན་པས། ཀུན་མཁྱེན་དཔོན་སློབ་གཉིས་མངའ་རིས་སུ་སྤྱན་དྲངས། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བས་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་གླ་བྲང་། འདུ་ཁང་རྙིང་པ། ཤར་རྩུབ་ཀྱི་གུ་ཤག་ལ་སོགས་པ་བཏབ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཕར་ཚད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། དེ་ནས་གདན་ས་མཁན་ཆེན་བསྟན་རྒྱལ་བ་ལ་གཏད་དེ། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༣༥༤)ལོར་ཇོ་ནང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལོ་ལྔ་ནས་དེ་ཡང་གཏད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། འཚལ་དབུས་གླིང་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་རྒྱུད་བཤད་མན་ངག་གི་ཁྲིད་རྣམས་སློབ་མའི་སྡེ་ཆེན་པོར་གསུངས། དེ་ནས་ཡར་ཀླུང་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས། ལོ་ཉུ་བ་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཆོག་དབང་གསན། ཁྲ་འབྲུག་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཏེ་གདུལ་བྱ་དཔག་མེད་ལེགས་པའི་ལམ་དུ་བཀོད། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་མཁར་ཆུང་དུ་བཞུགས། དུས་འཁོར་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་ནས། ས་ག་ལོ་འཁྲིམ་པ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ནང་ནས་གསོལ་ཇ་རྒྱག་པའི་ཆོས་དཔོན་བརྒྱད་རྩ་ཙམ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྟག(༡༣༨༦)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ། (དྷི་པཾ་ཀ་ར་འམ་མར་མེ་མཛད)(ཤུང་ཐའི་ཚུང་རྒྱལ་པོ་ཀཱའོ་ཀུས་ཀྱི་ཟའི་ཕེང་མིན་གོ་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་ཆུ་རྟ་སྟེ་ལོ་(༡༠༤༢རབ་བྱུང་དང་པོའི་སྔོན་རྟ༡༠༤༢ལོར)ཁོང་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཟ་ཧོར་ལ(དེང་སང་རྒྱ་སྐད་དུ་མང་ཅ་ལ་ཟེར)ཡིན་ཅིང་། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཟ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དཔལ་དང་ཡུམ་དཔལ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་འབྲིང་པོ་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྔ་ཡོན་པ་ནས་ཆོས་གསུངས་མཁྱེན་པ་དང་། ནང་དོན་ཕྱིའི་ཤེས་རིག་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀུང་ཞལ་ནས་ཐོགས་མེད་དུ་གསུང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུའི་བར་སྐུ་རྩལ་སྣ་ཚོགས་ལ་སྦྱངས་ཡོད། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུའི་རིང་སྒྲ་རིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྨྲ་རིག་པ་དང་། ཚད་མ་རིག་པ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ

ཏེ་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལོན་དུས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་བའི་རེ་བ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་མཛེས་མ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བདམ་ནས་གཉེན་སྒྲིག་གནང་བར་ཞུས་ཀྱང་བཏན་ནན་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་བར་མཐར་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུར་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མ་ཧཱ་བོ་དྷིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། སྐར་ཡང་སྐྲ་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྐར་རྩིས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་སོགས་སྦྱངས་པ་མཐའ་འཁྱོལ་བ་མཛད། པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཐོབ། གསེར་གླིང་པ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཙམ་བསྟེན་ནས་རྒྱ་གར་དུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། ཐུགས་སེམས་ཧ་ཅང་བཟང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། མངའ་རིས་གུ་གེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་གསེར་མང་པོའི་འབུལ་བ་དང་བཅས་ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་མངགས་ཏེ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་པར་བཏང་ཡང་གདན་དྲངས་མ་ཐུབ། དེ་རྗེས་ལྷ་བླ་མ་ཡིད་ཐང་མ་ཆད་པར་གསེར་འཚོལ་དུ་ཕེབས་པས་ས་ཕྱོགས་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་བཙོན་དུ་བཅུག སྐུ་ཡུས་ཀྱི་རྩ་སྲོག་ཐམས་ཅད་ཡེར་བསྐྱེལ་པ་སོགས་མཐར་གཅོད་ཚད་མེད་པའི་འོག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ཚ་བོ་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་སླར་ཡང་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་མངགས་ནས་བོད་དུ་གདན་ཞུ་གནང་བར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བྱི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པས་བོད་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ཆོག་པའི་གནང་བ་ཐོབ་ནས་དཀྱུང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༠༤༠)ལོར་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་རིང་བཞུགས། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ》སོགས་མཛད། ལོ་གསུམ་སོང་བ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་རྟ(༡༠༤༢)ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྩིས་ལ་སྐབས་དེར་བལ་ཡུལ་མཐའ་མཚམས་སུ་འཁྲུག་པ་ཡངས་ནས་ཕེབས་མ་ཐུབ་པར་གནས་སྐབས་ཕྱིར་འགྱངས་གནང་སྟེ་བཞུགས་སྐབས་ལ་འབྲོམ་སྟོན་པ་ཕེབས་ཏེ་བོད་དབུས་གཙང་དུ་གདན་ཞུ་གནང་བ་ལྟར་ཐོག་མར་བསམ་ཡས། ཡར་ཀླུང་སོགས་སུ་བྲན་ཞབས་བཞུགས་ནས་འབྲོམ་སྟོན་པས་སྙེ་ཐང་དུ་གདན་དྲངས། རིམ་པོ་དགུ་དང་། འཐབ་པོ་དང་། ཡེར་པ། ལྷ་ས་སོགས་སུ་ལོ་ལྔ་བཅས་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། བསྒྱུར་པ། སྐྱར་བཅོས་སོགས་མཛད། དཔེར་ན་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཁྲོད་དུ《དབུ་མའི་གཞུང་རྩོམ་གྱི་འབར་བ》སོགས་རྡོ་བོ་རྗེ་ཉིད་དང་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ལ་གསུང་རྩོམ་ཁག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་ལེ་ཚན་[ཀི][ཁི][གི]གསུམ་ལ་ཡོད། བོད་དུ་བཞུགས་རིང་དགེ་བཤེས་ཕྱུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་དང་། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། དགེ་བཤེས་འབྲོམ་སྟོན་པ། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་སོགས་སློབ་མ་མཁས་པ་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དཀྱུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་རྟ(༡༠༥༤)ལོའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྙེ་ཐང་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རྣམས་སྙེ་ཐང་ན་མི་ཆེར་བཞུགས་ལ་ཡུལ། སྙེ་ཐང་འོར་དུ་སྐུ་གདུང་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ནི་འབྲོམ་སྟོན་པས་མཛད་པའི《བླ་མའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས》དང་། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》 དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་བརྩམས་པའི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཀྱི་ལེ་ཚན་[ང་]པ་བཅས་སུ་གསལ།

ཇོ་བོ་རྗེའི་ལུགས། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྐུ་འདས་ནས་ད་བར་ལོ་ཇི་སྙེད་ཅིག་འདས་ལོ་རྩིས་རྩལ་ལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་ལུགས།

ཇོ་བོ་དྲི་མེ་ཀ་ར། བོད་དུ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཇོ་བོ་ན་རོ་ཏ་པ་ཡེ་ཤེས་དངོས་གྲུབ། (པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ)ལྷག་ཆེར་དུས་རབས་བཅུ་པའི་རིང་བྱུང་བ་འདུ་སྟེ་ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེས་རྒྱ་གར་དུ་ཇོ་བོ་གདན་འདྲེན་པར་སོང་སྐབས་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དཔང་སྟེང་ཕྱི་ཀྱཱ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལའི་དགོན་པར་བཞུགས་ཚུལ་ཡིན་པར་བཤད་པས་སོ། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན་[ཉ]པའི་ཤོག་གྲངས་༡༤ནས་༡༨པར་གསལ།

ཇོ་བོ་རགས་ཁ། ལྷ་སའི་ཤར་ངོས་སྐྱི་འབྲུམ་ཐང་ཕྱོགས་ཚོའི་འགྲམ་གྱི་སྐྱིད་ཆུའི་རགས་སྟེང་གི་ཇོ་བོ་རགས་ཁ་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་གཙང་ཆུ་མིར་ནག་ལྷ་སར་རྒྱ་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་སྐབས་ཤང་ཇི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་རགས་ཐོག་མར་བརྒྱབས་པ་དང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་སྒང་ཟང་ལྷ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ་ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབུམ་གྱིས་ཆུ་རགས་ལ་ཞིག་གསོ་གནང་བ་མ་ཟད། སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སུ་ཡང་ཆུ་རགས་ཀྱི་འགྲམ་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་བཞུགས་པས་སྐུ་འབུམ་ཐང་མཆོད་རྟེན་ཞེས་གྲགས། ཆུ་རགས་ཀྱི་ཁ་དེར་རྡོ་སྒྲོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་རྡོ་རགས་ཁ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ལྷ་སར་རྒྱ་ཉེན་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐབས་ལྷ་སའི་ལྷ་མོ་སྐྱེ་སྐྱིང་གསུམ་པས་མི་ཟེར་འབྲས་ཀྱི་སྤུ་ལ་རྒྱ་རྐྱབ་པ་དང་། ཁྲི་རྒྱ་ལུ་ཟིས་སྤེལ་རྡོ་རགས་ཁ་ཟེར་བའི་རྡོ་མ་བརྐྱངས་ནས་སྐོར་གཙོ་བཞད་དེ་རབ་ཏུ་གནས་སུ་ཕེབས་ཀྱུ་བཅས་དེ་སྐབས་ཇོག་མར་སྒྲོལ་གནོད། དེ་ཉིད་རྗེ་གཟིམ་འགག་ནས་སློན་ཚུད་བརྡ་གསལ་རྗེ་དུང་ལས་ཆན་གཉིས་དང་། སྔོད་དུང་ལས་ཚན་གཉིས། རྗེ་བོད་དུང་དཀྱུས་ཐུག་རེ་ཆིབས་ཞབས་སུ་ཁྲི་པ་བཞུགས་གནས་སུ་འཛོམས། ཁྲི་པ་སྣ་གྲང་ནས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་བཀོད། དེ་ནས་སྡེ་སྲིན་ཙེ་དྲུང་དང་། གསོལ་གཟིམ། གཟིམ་འགག ཞུས་འཛིན་བཅས་ཀྱིས་ཆིབས་གྲལ་བསྒྲིགས་ནས་རགས་འགྲམ་དུ་ཕེབས། བཀའ་ཤག་གདན་གཉེར་ནས་དབྱི་མཆོད་ཞལ་ཕྱག་པའི་བཞུགས་ཁྲི་དང་། ཆིབས་ཞབས་ཀྱི་གདན་བཅས་ལ་ཞབས་སོར་འཁོད། བཀའ་ཤག་གསོལ་ཐབ་ཁོངས་ནས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་ཕེབས། རབ་གནས་དང་ཐུགས་སྨོན་གཟབ་རྒྱས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་གནང་སྟེ་ལེགས་གྲུབ་དང་བསྟན་ཁྲི་པ་བཞུགས་གནས་བར་ཆིབས་གྲལ་བཞིན་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྲོལ་ཡོད།

ཇོ་འབེར། (སྐྱིང་མ་ཇོ་འབེར)འདི་ཉིད་ཡབ་ཏྲེ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༡༤༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་ཁུ་བོ་དང་འགྲོགས་ཤིང་གསང་བ་སྔ་ན་མེད་པའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ལས་རྒྱུད་གསུམ་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་དང་བདེ་མཆོག་མལ་གྱིའི་ལུགས་གསན། རྒྱ་མིག་པ་ལས་ཚད་མ་བསྡུས་པ་གསན། དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ་ལ་སྤྲ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་གྲུབ་ཐོབ་མི་ཏྲའི་གདམས་པ་རྣམས་དང་། བལ་པོ་གྲགས་པ་འདུས་མེ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁ་འཕྱོར་གྱི་གདམས་པ་རྣམས་གསན་ཏེ་དཀྱུང་ལོ་སོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཐོབ་པས་མས་ཀྱི་སྲིས་པ་བཅད། གཟིགས་སྣང་རྣམས་པལ་ཆེར་མི་གསུངས། ལྷ་སར་ཇོ་བོ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་དུས་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་ནང་ནས་ཕྱག་རྡོར་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་མཇལ། མཐར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལུགས་ཡོས(༡༢༢༡)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པར་མཛད་པའི་ལུས་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས།

ཇོ་མོ། ཡིག་རྙིང་ནང་བཙུན་མོ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྗེས་སུ་མགོ་རིམ་བུད་མེད་ཡོངས་ཇོ་མོ་ཟེར།

ཇོ་མོ་གླིང་གསུམ། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་། དབུ་

ཚལ་གསེར་ཁང་གླིང་། དགེ་རྒྱས་ཕྱི་མ་གླིང་ངོ་། དེ་རྣམས་ཀུན་གྱི་སྟོན་དུ་ཕྱ་པོ་དགེ་དཀར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སོ། །

ཛོ་མོ་སྨན་མོ། ཛེ་འདི་ཉིད་ཡེ་ཡུལ་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཀུ་རུའི་སྤྲུལ་ཞུག་ཟར་སོ་ཡུང་དང་ཞེ་པར་ཡབ་དྭགས་བརྒྱུད་སྔགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་པདྨ་དཔལ་འཛོམས་ཀྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལ་སྤྲེལ་(༡༢༥༩) ལོར་འཁྲུངས། སྔོ་ཚུབ་ལ་མཁ་ཡང་གྲོང་དུ་ཕེབས། ཀུ་རུ་ཆོས་དབང་དང་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཉན་སྤྲེལ་ཡེ་ཤེས་རྩལ་མེད་དུ་འཁྲུངས། སྐབས་ཤིག་འབྲུག་པའི་བླ་མ་གླིང་རྗེ་རས་པ་མཇལ་བ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་ཁ་ཕྱེ་བའི་བརྡ་ཐབས་སུ་བརྟེན་ནས་གླིང་ལ་རྟོགས་པ་ཤོད་བརྐལ་འཁྲུངས་ཏེ་རྩ་པོ་གནད་འི་རྩད་ལ་རྟོགས་པ་མཐོ་བར་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་། སྣས་རྩལ་གྱིས་འགྲོ་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ནས་མཐར་དགུང་གྲངས་སོ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༨༣) ལོའི་སྟོན་ཟླ་རྭ་བའི་ཚེས་བཅུའི་ཉིན་ཡུལ་གྲོགས་ལྷ་རིའི་རྩེ་མོར་ཕེབས། དཔོན་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཞིག་མཛད་དེ་གསུམ་ཀས་ལུས་མ་སྤངས་པར་འདབ་ཆགས་རྒྱལ་པོ་མཁའ་ལ་འཕུར་བ་ལྟར་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་ཛེ་མཇོ་ཛེ་མཐོར་ཡོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ཀུལ་དུ་ནོགས་མེད་དུ་གཤེགས་པར་གྲགས་སོ། །

ཛོ་མོ་མཚོ་ཁ། ཚོགས་ཤུར་ཛོ་མོ་མཚོ་ཁ་ཞེས་པ་ནི་རྣ་སྙིང་གི་བླ་མཚོ་ཡིན་པ་ལོ་རེར་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ནས་མཚོ་ཛས་འདེབས་པར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། མཚོ་དེ་ནས་མཚོ་མཇལ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པར་གྲགས།

ཛོ་སྒྲག་རྣམ་གསུམ། ཛོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ། ཛོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །

མཇལ་དམངས། བླ་མ་ཆེ་ཁག་གི་སྐུ་མདུན་དུ་མཇལ་ཁ་ཞུ་མཁན་གྱི་མང་ཚོགས།

མཇལ་ཡིག་མཛོད་གསུམ། མགྲོན་གཉེར། ཕྱག་ཡིག་ཕྱག་མཛོད་དེ་གསུམ།

མཇུག་གཏོན་ཏོ་དམ། གཅིག་འཕྲོ་གཅིག་མཐུད་ཀྱིས་ཏོ་དམ་བྱས་པ།

མཇུག་མ་ཕྱི་མཇུག་གི་གོང་ཏུས་པ་སློམ་པ། ཚང་ཏུས་ཀྱི་མར་སྐྱེ།

མཛེ་བོ། ཕོ་མཚན།

འཛག་ཞུ་ཏི་ཁེབས། ཟླ་འཛག་མ་དང་སོག་མ་ལས་བཟོས་པའི་ཞུ་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག

འཛང་། ཡུན་ནན་གྱི་ལི་ཅང་ས་ཁུལ་འཇང་དང་དེའི་མི་རིགས་ལའང་འཛང་པ་ཟེར།

འཛངས། གཏོད།

འཛམ་མགོན་བློ་ཡི་ལང་ཚོ་བཟང་པོ། འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཡང་ཚོ་ལྡན་ཀུན་ཚོགས་པ་ཞེས་ཅོང་ཁ་པའི་མཚན་ལ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཟུར་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ།

འཛམ་ཆེན། བོད་དུ་ཤེམ་ཐོ་དུད་གྲངས་སྡེ་ཕྱིས་ཐེངས་གསུམ་བཅོས་པ། ཐེངས་གསུམ་པ་བཅོས་སྐབས་འཛམ་ཆེན་འཛམ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཕྱེས་སོ། །

འཛམ་པ། རང་གི་རྒྱུ་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། རྩ་དང་མེ་ཤལ་ཆེ་བས་མཉེན་ཞིང་རེག་པར་བཟོད་པའི་རིག་བྱ།

འཛམ་པའི་ལྷ། འདི་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

འཛམ་དཔལ་སྙིང་པོའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒོམ་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཁག་གཉིས་ཏེ། ༡. མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་ཚིག་བརྒྱུད་དུ་གནང་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ༢. འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྙན་བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་རྗེས་མ་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བཟོད་སྲོལ་ཡོད།

འཛམ་དཔལ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་གསུམ་ལྡན་དུར་ཁྲིག་འཆང་བ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་ཟེར། དེ་ཡང་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ལྷ་ལ་བསྟེན་ན་བསྟེན་མཁན་དེ་སྨྲ་བའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པ་སེང་གེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར། གསུམ་ལྡན་དུར་ཁྲིག་འཆང་བ་ནི་སྐུ་ལ་ན་བཟའ་ཆོས་གོས་དམར་པོ་སྐྱེ་ཤམ་ཐབ། ཆོས་གོས་སེར་པོ་གཉིས་ཏེ་བླ་གོས་དང་གསུམ་བཞེས་པའི་དོན།

འཛམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་མཇུག་ཏུ་ཤོ་ལྷ་བ་ཤྲཱི་སྡོ་གྲོལ་གྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཞིག་གི་མིང་། འདིའི་ནང་དོན་ནི་གཙོ་བོར་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་ཡོད་པ་དང་། ཞོར་ལ་རྒྱལ་པོ་མི་ཡི་ལྷ་ནས་འོད་ལྡན་བར་རྒྱལ་པོ་བཅུའི་མིང་བསྟན་ནས་མཐར་རྒྱལ་སྲིད་ཉམས་ཏེ་མི་རིགས་གཞན་དག་གིས་སྲིད་དབང་འབྱུང་བར་བཤད་ཡོད་ཅིང་། «དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ» རྩོམ་པ་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་དང་། «མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»རྩོམ་པ་པོ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀས་སོང་གསལ་འཛམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་དེ་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་སྐབས། རྒྱལ་པོ་མི་ཡི་ལྷ་ནས་འོད་ལྡན་བར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་ནི་སྤྱོད་བཙན་སྐམ་པོ་ནས་འོད་སྲུང་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་བཅུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་བོད་ཤིང་བྱར་ཕྱར་རྗེས་མཇར་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་དེ་མི་རིགས་གཞན་དག་སོག་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་སོགས་ལུང་བསྟན་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོག་དྲིལ་ནང་། སྔོང་གསལ«འཛམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད»ཀྱི་དཔེ་ཆ་དེ་རྒྱ་གར་ཡི་གེའི་ཐོག་བཀོད་པ་སོ་རང་གིས་དངོས་སུ་གཟིགས་རྩང་བ་མ་ཟད། བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཇོ་རིང་ཞིག་གི་ལྗིངས་སུ་ཡང་གོང་གསལ་གྱི་ཚིག་དུམ་བུ་དེ་ཆ་ཚང་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གར་ཡི་གེའི་ཐོག་གི«འཛམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད»ཀྱི་ནང་གསལ་བའི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་པོ་དེ་ནི་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་བལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཡང་གསལ་བས་དེ་ནི་འགོས་ལོ་དང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་སྒྲེང་བ་མ་ཁྱེན་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ནས་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བྲིས་གནང་འདུག་པ་དཔྱད་གཞི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྙམ། «འཛམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད»མ་ཡིག་གཟིགས་འདོད་ན་ལེའུ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་སྡེ་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་ལེ་ཚན་[ད]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

འཛམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད། (རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད) འཛམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཤིང་། དེའི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་བཞུགས་སྟངས་བཅས་«རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩའི་ལྷ་སྐུའི་སྟང་བརྙན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང»ཞེང་དཔར་ལས་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

འཛམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་ཐུ་ཕྱི་གཉིས། ཐུ་མ་ནི་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ། ཕྱི་མ་ནི་གྲུ་སྐྱབ་ཀྱི་སློབ་མའོ། །

འཛམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གླང(༡༦༣༣) ལོར་སྐྱོ་པོ་འབྲོག་གཞིབ་ཏུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཕྱག་དཀར་གྲགས་རྒྱལ་བ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྒོ་པོ་བདག་པོས་ས་སྐྱར་གྲུ་བསྐོར་དང་དབུས་གཙང་དུ་སློབ་གཉེར་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ་ཙམ་སྐོང་བཟ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་རྗེ་འདི་ཉིད་ས་སྐྱར་བྱོན་པས་སློ་གྲོས་གཞོན་ནུའི་པཎ་གསར་དང་། ངོར་དུ་རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་མཇལ། ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་མཁན་པོ། ཐུག་དཀར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁ་ཆར་བས་སློབ་དཔོན། གཙང་གཞོན་ནུ་སེང་གེས་དུས་གོ་བ་མཛད་

དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་བྱམས་ཆེན་རབ······
འབྱམས་པ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་བརྒྱུད་ཚིམ་པར་
ཞུས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས······
ཆོས་རྗེ་དང་གོ་རམས་ཆོས་རྗེ་མཁན་སློབ་ལས་བསྙེན་པར་
རྫོགས། དགུང་གྲངས་སོ་བཞི་པ་ནས་པཎ་ཆེན་འབུམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་བྱུར་འཆད་གནང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆེ་རྒྱས་པར་མཛད། དགུང་གྲངས་ང་བཞི་པ་ནས་སྐྱིད······
སོས་ཚལ་གྱི་གདན་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་
ཞི་བར་མ་གཤེགས་བར་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱངས།
སྙིགས་སྲུས་མང་དུ་སྩོན་ཞིང་། སློབ་མ་པཎ་ཆེན་དཀོན······
གྲུབ་དཔལ་འབར་གྱིས་ཆོས་འཁོར་ལྷུན་པོ་བཏབ། ལྷ······
དབང་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གཞལ་རི་དགོན་གསར་བཏབ། མཐར་
དགུང་གྲངས་དོན་གཅིག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་
ཆུ་ཕག(༡༥༠༣)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཁྲི་པ་ཉེར་
གཅིག་པ་ས་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་
བདུན་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༨༥)ལོར་ཡབ་ནས་མཁའ་འགྲོ་
ཉིས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་རྟོར་མོ་དམའ་ཟེ་བཟའ་མ་ཅིག་
ཇོ་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྗེ་གདོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས།
དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཤིང་ཡོས(༡༤༩༥)ལོར་མཁན······
ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་
མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ···
བཞེས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པར···
མཛད། ལོ་དེར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་སྡེར་རྡོ་རྗེ་འཆང་དཀོན་མཆོག
འཕེལ་བས་མཁན་པོ་དང་ཆོས་རྗེ་སྐྱོ་པོ་མཁན་ཆེན་པས····
སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་
འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ····
མཚན་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་གྲངས་བཅུ······
གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་འབྲུག(༡༤༩༦)ལོར་ས་
སྐྱའི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ས་རྟ·······
(༡༤༩༨)ལོར་གཞི་ཐོག་གི་གདན་ས་མཛད་དེ་བསྟན་པའི་
བདག་པོར་མངའ་གསོལ། དགུང་གྲངས་ཉེ་ཤུ་པ་ཤིང······
བྱི(༡༥༠༤)ལོར་རྡོ་རྗེ་འཆང་དཀོན་མཆོག་འཕེལ་ནས······
མཁན་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན······
དཔལ་བཟང་པོས་ལས་སློབ། ར་སྟོན་ཡོན་ཏན་འབྱུང······
གནས་ཀྱིས་གསང་སྟོན་པ་མཛད་དེ་དད་པའི་དགེ་འདུན···
གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་ཆེན་
དཀོན་མཆོག་འཕེལ་བ་དང་། ཐུས་པ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན།
ཞ་ལུ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་སོགས་ལས་འདི་
ཕྱི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བཀའ་མན་
ངག་སོགས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་གསན་
བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་
སློབ་མ་ཏ་ཅང་མང་པོ་བྱོན། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་
བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༥༣༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བཀའི་གཏོ་བཞི། ནག་པོ་མགོ་གསུམ། དམར་པོ་མགོ་གསུམ། དཀར་པོ་མགོ་གསུམ། མི་ཁ་པ་ཏུ་དང་བཞིའོ། །

འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོང་གསར་མཁྱེན་བརྩེའམ་དིལ་མགོ་···
མཁྱེན་བརྩེ་དང་། པདྨ་འོད་གསལ་མདོ་སྔགས་གླིང་པ···
ཞེས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་འགའ་མཆིས། རབ་བྱུང་བཅུ་
བཞི་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༢༠)ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི···
ཚེས་ལྔ་ལ་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེ་གཏེར་ལྗོངས་དིལ་མགོའི་གྲོང་
གི་དབྱར་ཙ་ལྷུང་ཆེན་ཐག་ཏེ་འདབས་སུ་ཡབ་རིན་ཆེན···
རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ······
འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལྔ་ཙམ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ···
སྦྱངས་པས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས···
ཐོག་ཨེ་ཝཾ་ཐར་པ་རྩེའི་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ······
འཆི་མེད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་། མཚན་འཇམ······
དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི······
རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར···

གཅིག་པར་སྨིན་གླིང་མཁན་ཆེན་རིག་འཛིན་བཟང་པོ་ལས་
བསྙེན་པར་རྫོགས། སྨིན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་འགྱུར་མེད་སངས···
རྒྱས་ཀུན་དགའ་དང་། ཞེ་ཆེན་འགྱུར་མེད་མཐུ་སྟོབས······
རྣམ་རྒྱལ། ས་སྐྱ་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་སོགས་ས་དགེ་བཀའ···
རྙིང་གི་བླ་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལ······
བྱང་ཆུབ་པའི་མཁས་དབང་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས
མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན
གྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད།
ས་འགྱུར་རྙིང་མའི་བཀའ་གཏེར་དག་སྣང་གི་ཆོས་བཀའ···
རྣམས་དང་། བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ལྷ་ཆོས་ཕྱག···
ཆེན་པ་ཏ་པའི་ཐུགས་བཅུད་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ཡབ་སྲས
ལས་བརྒྱུད་ཅིང་ས་ངོར་ཚར་གསུམ་སོགས་སུ་བརྒྱུད་པའི···
ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག བཀའ······
བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་ཆུང་བརྒྱད་འཆད་བཀའ་བཞི་བརྒྱུད་པའི····
མན་ངག དཔལ་ལྡན་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནི་གུའི···
གསེར་ཆོས། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་རྡོ་རྗེའི་
རྣལ་འབྱོར་ཟབ་དུ་བཙོན་པ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ·······
སོགས་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་མཆེད་དག་གཙོ་བོར་བྱེད་པ།
སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་དེ་དག་གི་དབང···
ལུང་ཁྲིད་དང་བཅས་པ་ཐུགས་ལ་གཏམས། དེ་བཞིན་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ།
བསྟན་འགྱུར་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་འཕགས་བོད་རིས་མེད་ཀྱི་
གསུང་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་གླེགས་བམ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་
བཀླག་ལུང་མཐའ་དག་གསན་བཞེས་མཛད། མདོར་ན
གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་དང་། ས་གཏེར། ཡང་གཏེར་
དགོངས་གཏེར། རྗེས་དྲན། དག་སྣང་། སྙན་བརྒྱུད···
བཅས་བཀའ་བབ་བདུན་དང་ལྡན་ཞིང་། རྙིང་མ་དང་།
བཀའ་གདམས། ལམ་འབྲས། མར་པ་བཀའ་བརྒྱུད།
ཤངས་ཆོས། ཞི་གཅོད་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར། བསྙེན་སྒྲུབ
བཅས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལུགས་གསལ་བར
མཛད་པའི་དཔེ་གཞུང་དང་། སྒྲ། སྙན་ངག གསོ་རིག
སྐར་སོགས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་པར་དུ་འགོད་པ་གླེགས་བམ་བཅུ་
གསུམ་བཞུགས་ཤིང་། ཞལ་སློབ་ཀྱང་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན···
རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ···
མཚོ། རྡོ་གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ས་སྐྱ
ཁྲི་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན། ན་ལེནྡྲའི་གཟིམས་འོག
རྒྱལ་བ་གཙང་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ། ཞི་ཆུ
སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཅིག་པ། སྟག་ལུང་པ་རིན་པོ་ཆེ
དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ཟླ་གཡབ་ཇོ་མི་དྲན···
སོགས་ས་བཀའ་རྙིང་གསུམ་དང་དགེ་ལུགས་པ། གཡུང···
དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་བསྟན···
འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱོན། གཞན་ཡང···
སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་དང་། དེ་དག······
བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་སུམ་ཅུ་སྐོར་གསར···
བཞེངས་མཛད་པ་སོགས་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བསྟན་འགྲོའི་དོན
འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ་ནས་རླབས་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་རེ་ཞིག···
མཐར་སོན་ཏེ་དགུང་གྲངས་དོན་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང
བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༨༩༢)ལོའི་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི···
ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་གཞུ་ལའི་ཏཱ་པའུ་ཝ་ཝང་ཤི་ཐེན་ཙི་ཙའེ་ཧྥུའུ་ཞེས་འབོད་པ། (如来大宝法王西天自在佛)མིང་རྒྱལ······
རབས་ཀྱི་གོང་མ་མིང་ཁྲིང་ཙུའུ་ཡུང་ལོས་ཁྲི་ལོ་ཟླ་པ་སྤྱི་ལོ·
༡༤༠༧ལོར་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཏེ·
ཅིན་པོ་སྐྱང་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་ཆོས་ཞུས། གཞུ་ལའི་ཏཱ་
པའུ་ཝ་ཝང་ཤི་ཐེན་ཙི་ཙའེ་ཧྥུའུ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་དེ་བཞིན···
གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་གོ་གནས་དང་
གསེར་ཐམ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་འཇའ་ཀ། གཡང་ཏིའི་དམ་ཁ་
བཅས་ཞལ་ཡོད་སྐོར། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན།
ལི་ཆན་[པ]པའི་ཤོག་གྲངས་༨༠ནས༨༡བར་གསལ།

འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན། འཕགས་
པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་ཡོད་···

པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ། ཛ་ཡོ་རས་ཀྱི་སློབ་མ་འདི་ཉིད་ཡུལ་ཤུང་སྟོད་ཅི་བྲག་ཁམ་གོང་དུ་ཡབ་ཕྱུང་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་ཡུམ་འབྲི་མོ་ཁྲི་འདྲེན་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༠༨)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་བསོད་ནམས་མགོན་པོར་བཏགས། དགུང་ལོ་བཞི་ཐུ་ནས་སྐྱེ་བ་མང་པོ་དྲན། དགུང་ལོ་དྲུག་བདུན་ནས་སློབ་དཔོན་ལྕེ་སྟོན་མདངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་གསན་ནས་ཁྲིམས་པ་གཞན་ལ་འཆད་པའི་བློ་གྲོས་ལྡན། ཛོ་གཟུངས་ཀྱི་དུང་ནས་སྒྲོག་བསྐྱངས་པས་ཟླ་གཅིག་ཙམ་ནང་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་པོ་ཡུག་སོགས་སུ་མཚམས་དམ་པོར་བཅད་དེ་སྒོམ་ལ་བཞུགས། རིན་པོ་ཆེ་མར་སྟོན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། རྡུང་ཡུང་པས་སློབ་དཔོན། སློབ་དཔོན་གཙང་པོས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་དགུ་རྣམས་ཞུས། སྟན་གཅིག་པོ་བཅུ་བཞི་དང་། ཤ་མི་བཞེས་པར་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞུགས། དེ་ནས་དབུ་རེ་བ་མཆེད་ནས་ལོ་བརྒྱད་བཞུགས། འབྲུག་པའི་ཆོས་སྐོར་དབང་བཀའ་ཐམས་ཅད་གསན། ས་གདོན་གྱི་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་འདག་འབྱུར་བྱས་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་བསྙེན་པ་བསྒྲུབ་པས་ནད་ཀྱི་སྟོག་པ་བསལ། དེ་ནས་ལྷ་རི་མོ་དང་སྦུང་སྟོད་དང་ཆོས་ཕུང་རྣམས་སུ་འདག་འབྱུར་མཛད་དེ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས། མཁན་པོ་སྟོད་ལུང་པ་དང་། མཁན་པོ་དུང་ཁུགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཤྭ་བ་སྒང་སྟོན། སྟོང་ནག་ཆོས་ཀྱི་སེ་སེར། ཀླ་མ་ལྷ་སྐྱང་བ་སོགས་ལས་འདུལ་བ་དང་། ཚད་མ། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་རྒྱུད། དབུ་མ། ས་སྡེ། སྟོད་ཕྱོགས་གསང་འདུས་འཕགས་སྐོར། སྐུའི་བསྟན་བཅོས་སྐོར་དྲུག་སོགས་མང་དུ་གསན་ནས་ལྷ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པས། དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་དང་། འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ་སོགས་ཀྱི་མཚན་བསྟོད་བྱུང་། སྟོད་སྨད་ཀྱི་མཚམས་ཀུ་རུ་ལུང་དུ་དགོན་པ་བཏབ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ་གཞན་དོན་ཟབ་མོ་མེས་པ་བསྐྱངས། ཛོ་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་། ཐུགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་ངག་གི་སྒོར་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་སྒྲ་བསྒྱུར་མང་པོ། ཤི་དཔྱད་དང་ཏ་དཔྱད་སྨན་དཔྱད་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད། འདས་ལོ་མ་རྙེད།

འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ལུག(༡༣༧༩)ལོར་བསམ་ཡས་སུ་ཡབ་དགེ་བསྙེན་པ་ཞུ་བ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཆེད་ཆུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གྲྭ་འཛིན་མཛད། དེར་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ཐུགས་འཛིན་བཟུང་། གསང་ཕུར་གཞལ་ཚོད་རིན་ཆེན་པསམ་གྲུབ་དང་ལྡན་མ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ་ལས་བར་ཚད་དང་། སྐྱོར་སྐྱོ་ལུང་དུ་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་ལས་འདུལ་མཛོད། དཀའ་ལྡན་དུ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་གསུང་རབ་རྣམ་འབྱེད་དང་། རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་གསན་ནས་མཁྱེན་རབ་ཟླ་དང་བྲལ་བར་གྱུར། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཁན་པོ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལས་སློབ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འགོག་པ་རི་ནས་གཏེར་བཞེས་པའི་ཆོས་དུང་གནང་སྟེ་དགོན་པ་ཞིག་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་བཞིན་དགུང་གྲངས་སོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་མེ་སྤྲེལ(༡༤༡༦)ལོར་སྣེའུ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་དགོན་ལེགས་པར་བཏབ། དེ་ཡང་གནས་དེར་ཞབས་ནས་ཐོག་མར་དགོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟིམ་སྤྱིལ་དེར་སང་བྲག་ཐོག་ཁང་ཟེར་བ་དེར་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དགོན་གནས་ལེགས་པར་ཟིན་ནས་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲྭ་ཚང་སོ་སོར་སློབ་དཔོན་བསྐོ་གཞག་མཛད་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཤད་སྲོལ་ཀྱི་སྲོལ་སྒང་དུ་འཕེལ་བར་མཛད། ཆོས་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐོག་ནམ་རྩེགས་སུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་པུ་ཏི་བརྒྱད་བརྒྱད་རང་རང་གི་བློ་འགྲེལ་རེ་དང་བཅས་མྱུར་ནས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིར་ན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་པུ་ཏི་ཆེན་མོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ལ་བཤད་པ་མཛད། གཞན་ཡང་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་དང་། བདེ་མཆོག་ལུ་ནག་དྲིལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་མང་པོའི་བསྙེན་པ་རྒྱུན་དུ་མཛད། ཞག་རེ་ལ་ཨ་རྣ་པ་ཙ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་རེ་དང་། མཚན་བརྗོད་ཚར་གསུམ་རེ། ཡིག་དྲུག་ཁྲི་ཚོ་རེ་ཆག་མེད་བཟླ་བར་མཛད་པས་ཁྱིམ་མ་ཎི་དུང་ཕྱུར་གཉིས་ལྷག་པར་ཡོངས། རྗེ་ཉིད་འཆད་ཉན་ཉུང་ལུས་ཚོགས་པ་བྱུང་བ་དང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མངའ་བས་རླུང་འོད་ཟེར་ལྔ་པ་གཟིགས། ཕྱག་རྫས་རྣམས་ཆོས་ཕྱོགས་དང་སློབ་མ་སྐྱོང་བ། སྦྱིན་པར་གཏོང་བ་ལས་ཆགས་ཞེན་ཡེ་ནས་མི་གནང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཤུས་ཐུད་པ་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་དང་། ཉན་པོ་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྡན་སྒྲོལ་བ། སློབ་དཔོན་ལྷ་ལེན། སྟར་ཐང་པ་རབ་མཆོག ཉག་རེ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དུ་མ་འདུས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བར་ལོ་སོ་གཉིས་རིང་གདན་ས་ཆེན་པོ་འདིར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བསྐོར། ས་འབྲུག(༡༤༤༨)ལོར་བསླབ་བཏུས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་ལེའུའི་མཇུག་ཆོས་ཟིན་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་མཛད། དེ་བཞིན《རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས》དང《ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ལས་དང་པོ་བས་ཉམས་སུ་ལེན་བདེ་བ》སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཐུགས་རྩོམ་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་ལ་ཤེབས་པ་ན་རྒྱ་རྩ་ནས་ལས་འདའ་བའི་ལྟས་བྱུང་བའི་ཚེ་གཟིམ་ཁང་དུ་ཤེགས། ཞབས་གཉིས་སྐྱིལ་ཀྲུང་དང་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་མཛད་དེ་ཐུགས་དམ་ལ་ཐུགས་གཏད་པས། སྐུ་སྨད་ནས་ཉོད་ཡར་ལ་རིམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཚེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་ཤིས་ལྷ་དེ་སྤྱན་དྲངས་པས་དེ་ལ་སྤྱན་གཏད་དེ་ཨོལ་སྐོ་སྤྲ་དཔུང་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་ཞག་འགའ་བཞུགས་པས་ཞལ་ཆེར་གྱིས་སྐུའི་གཟི་མདངས་ལ་དཔགས་ནས་འགྱུར་བ་ཡང་སྐྱེས། དེ་ལྟར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༤༤༩)ལོའི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ཞི་བར་གཤེགས་སོ།

འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། གོང་དུ་ལྕང་ལུང་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པར་གསལ།

འཇམ་དབྱངས་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཀོད། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་བཀོད་པ་བཀའ་འགྱུར་ནང་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་པ།

འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱའི་ཁྲི་པ་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་སྒང་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༡༠)ལོར་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་དང་། ཡུམ་མ་ཅིག་གཞོན་ནུ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དེ་ནས་དཔང་ལོ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ན་བཟའ་བ་བསོད་ནམས་དཔལ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། གཞི་ཐོག་མཁས་བཙུན་ཆེན་པོས་སྤུལ་མ་གཏད་པ་བཞིན་ཚོགས་ཆེན་མོར་རྣམ་འགྲེལ་དང་རིག་གཏེར་སོགས་ཉིན་རེར་ཆོས་ཐུན་བདུན་རེ་ཆག་མེད་དང་། བློ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་འདོད་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ་བས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་བྱུང་། རིགས་ལམ་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བསྟན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་

དང་ལྡན་དུ་པོ་ཏོང་ཧྲ་ཏོད་གསོང་རྙིང་པའི་གཙུག་ལག·····ཁང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཏྲ་དབོན་ཀུ་སྲིའི་མཚན་གསོལ། ཤེལ་གྱི་དམ་ཀ་ཡང་བསྩལ། དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞི་ལ·····ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༤༣)ལོར་དཔལ·····ལྡན་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་གྲངས་བཅོ··ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༣༤༤)ལོའི་ཧོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གཟིམས་ཁང་གོང་མར་སྐུ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན། སེ་ར་ཐེག·····ཆེན་གླིང་གི་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་མཆོག་ནི་ཤང་སྟོད་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང·······གླང(༡༤༤༥)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་མཛད·····པའི་དབུ་ཚུགས། སློབ་དཔོན་བཟོད་དཔལ་བའི་ཞབས་ལ་གཙུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། མཁས་གྲུབ་ཅུང་སེམས་འདུལ་དཀར་པ་སོགས་ལ་བསྙེན་པར······རྫོགས། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རིན་ཆེན་ལྷག་དགོན་དུ་ཉན་བཤད་པ་དང་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཆོས་མང་དུ·····གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༨༥)ལོར་སེ་ར་ཐེག་པའི་གྲྭ་ཚང་གི·····འཆད་ཉན་པ་མཛད། དེ་ནས་དགུང་གྲངས་དོན་གཉིས་ལ·ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྟག(༡༥༡༨)ལོར་སེ་ར·····དགོན་གྱི་ཁྲི་མཐོན་པོར་ཕེབས། ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར·ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ·····བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༥༢༤)ལོར་དགོངས་པ་གཞན·དོན་དུ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༨༢)ལོར་ལྷ་སར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ·བཅུ་ནས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། ཕྱག་ཕྱུ·བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཐང་སག་དགོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།

ས་སྐྱ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། མི་དབང་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནི་ཁོང་གི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་འདུག ཁོང་གི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་བློ·བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཁྱེན་རབ་ལྷ་ཐུབ། སྐུ·ཁ་བརྟོད། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཞུ། གསུང་རྩོམ་པོད་ཆེན་གཅིག་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས·པའི་ལྕགས་བྱ(༡༧༤༡)ལོར་སྐུ་འདས། ཁོང་ནི་མདོ·····སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་ས·····དགེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུག་ཡིག་ལ་མཁས་པས་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག

འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ས·སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་བདུན་པ་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང·····འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྟག(༡༣༩༨)ལོར་ཡབ་བླ་མ་རྒྱལ་མཚན·····ནམ་མཚན་གཞན་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ·མ་ཅིག་ཞལ་ལུ་མ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ·བལྟམས། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་ཐུགས་རིག་ཤིན་ཏུ་སྐྱེན་ཞིང·ཆོ་ག་ཡང་ས་པས་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་ཉིན་གཉིས་ལ·རྟགས་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་ཉིན་གཅིག་ལ་བདེ·····མཆོག་སྒྲུབ་དཀྱིལ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཀུན་གྱིས་འཇམ·····དབྱངས་ཆེན་པོར་མཚན་གསོལ། སློབ་དཔོན་བདག་མའི·····རྣམ་ཐུལ་དུ་གཤེགས་མེད། བསྟན་སྤྱང་ཐན་དུ་འཁོལ་བ·····སོགས་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་བཞུགས། དགུང་ལོ·ཉེར་གསུམ་པ་ལྕགས་བྱི(༡༤༢༠)ལོར་ས་སྐྱའི་གདན་ཁྲིར·ཕེབས། དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ཡས་མས་བར་གདན་ས·····མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༧༣)ལོར་སྐུ·གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་མི་ཕི་གཟུགས་ཅན། འདི་གོང་མ་ཚང·ལ་ཟེར་ཏེ། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ·ལ། གོང་མ་རིམ་བྱོན་ཚང་མ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ·····

དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པ་དང་། མངའ་ཞབས་སུ་ཡོད་པའི·རྒྱ་རིགས་ཚང་མ་འཛམ་གླིང་ན་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཀུན·····དང་མི་འདྲ་བར་ཤེས་རབ་ཆེ་བ། མངའ་འབངས་ཀུན·····ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་མཐར·སླེབས་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་ས་ཁྱོན་ཆེ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་ཡོ་གྲངས·སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་སོང་མཚམས་འཛམ་གླིང་ན་སྟོངས་ལྡན·རྒྱལ་ཁབ་སུས་ཀྱང་འགྲན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཞེས་མོད·····སྨྲ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་གོང་དུ་གོང་མ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འཇམ་དབྱངས་གཙང་པ་བདུན་བརྒྱད། རྒྱལ་ཚབ·དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ཞྭ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན། གཡག་སྟེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་། པ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། འཇམ·····དབྱངས་སྨོན་ལམ་དཔལ་པ་རྣམས་སོ། །

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས·····ལུགས་རྫོག་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དང་། མདོ་སྨད། རྒྱ་སོག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ·····བའི་བླ་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གོང་དུ་ཀ·····སྟེའི་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་པའི་ནང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཕྱར་ཚུང·····ཞིབ་ཙམ་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། (ཤར་པ······འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན)རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས·རྟ(༡༢༥༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་རྟ(༡༣༠༦)ལོ·····བར། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་དངོས་སློབ་ཤར་པ་ཤེས·····རབ་འབྱུང་གནས་རབ་བྱུང་མ་མཛད་གོང་གི་སྐུ་གསུམ་པ·ཡིན་ཅིང་། ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་དངོས་མིན་ཀྱང་གདན་ས·སྐྱོང་བའི་མཛད་རྗེས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཚན་ལྡན·····ཅན་གྱི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་འི་སྐུས་ཧྲམ་པྲ·ལ་སྐུ་མ་གཤེགས་པའི་གོང་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ·····ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་མེད་པའི་གླིང་བརྗོད་སྐ་ཚོགས་བཟློས་ཏེ·གོང་མས་རྒྱ་ནག་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕྱན་ཞིག་ཏུ·····

ཕུད། དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་སོང་བར་རྣམ་སྣ་ལ་ཡང་སྐུ·····གཤེགས་ནས་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་ལོ་མང······པོའི་རིང་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། ལྷ་ཁང་རྙིང་པ་ཁག་གི···ཉམས་གསོ་མཇུག་སྐྱོང་སོགས་མཛད་པ་མ་ཟད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོའི་ཟླ་བ་ལྔ་པ་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཡང་ཐོག་ཐེགས་ཁང་གི་ཕྱོར་ཡུག་ཏུ·རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད། རིགས་བསྡུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དྲུག·བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་བཅས་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད·ཅུ་རྩ་བདུན་སོ་སོའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་བཅས་པ་འབྲི་བར·····མཛད་པ་ད་ལྟའང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་འདི་དང་བཅས·མཛད་ན་རྣམ་སྣ་ལ་སྐུ་གཤེགས་པ་ནས་བདག་ཆེན་བཟང·པོ་དཔལ་བ་བོད་དུ་མ་ཕེབས་པར་གྱི་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་དང་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་ནས·གདན་ས་མ་གནང་གི་བར་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ལོ་སུམ·ཅུའི་རིང་ལ་སྐུའི་གདན་ས་མཛད་ནས་ས་སྐྱ་བའི་ཆོས······ལུགས་ཕྱར་ལས་ལེགས་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་མཛད་རྗེས·ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ······རྟའི(༡༣༠༦)ལོ་འགོར། བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ·ལ་གདན་ས་ཕུལ་རྗེས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡོལ······རྗེའི་ཁྲུས་གདན་དྲུང་ས་ཀུང་པོ་དེའི་ལོ་མཇུག་དགུང་ལོ་བཞི·བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ(ས་སྐྱའི······གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད)ཤོག་གྲངས་༡༤༥ནས······༡༤༦བར་གསལ།

འཇམ་དབྱངས་ལེགས་པ་ཆོས་འབྱོར། མཚན་གཞན་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཞུ་བ་མཆོག་ནི་འབྲས·····སྤུངས་དགོན་གྱི་གདན་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིན། རབ་བྱུང·····བདུན་པའི་ས་སྤྲེ(༡༤༢༨)ལོར་ལྷ་ས་ཚལ་གུང་ཐང་དུ·····འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་གསང་ཕུར་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་གུང·ཏུ་ཆོས་སྣ་དང་སློབ་དཔོན་དཔལ་སྣ་ལས་ཕར་ཚད་གསན། སློབ་དཔོན་གནས་བརྟན་ལས་འདུལ་བ་དང་མདོན་པ་གསན།

པ་སོ་ཆོས་རྗེའི་ས་ནས་གསང་སྔགས་སྙིང་གསན་ཏེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དཀྱུང་པོ་ཁྱེར་ཞྭའི་པོ་གསང་ཤུར་བ····སྨད་པའི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས། ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་འཆད་ཉན་པོ་ཏི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་མཛད་དེ། དཀྱུང་པོ་རེ་ལྔ་བཞེས་པ་རྒྱ་སྐྱར(༡༥༩༡)ལོར་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གཞུང་ཆེན་སོའི་བཤད་པ་གཙོ་བོ་མཛད། སྡེའུ་པས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བཞེངས། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན། ༼རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཞར་བའི་ཟིན་བྲིས༽ ༼ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན༽ ༼ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ༽ ༼དབུ་མ་འཇུག་པའི་གཞུང་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ༽སོགས་མང་དུ་མཛད། ཞལ་སློབ་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། དཀའ་ལྡན་ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། རྩེ་ཤར་གྱི་ཆོས་རྗེ་པཎྜི་ཏ་བཟང་པོ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། ཉི་ཐོད་བླ་མ་དཔལ་ལྡན་འོད་ཟེར། ཁོ་མལ་རབ་འབྱམས་སྨྲ་མཆེད། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྐུ་སྐྱེ་སྔོན་ལམ་གྲགས། བྱེ་ཐོང་མཁན་པོ་རབ་འབྱོར་སེང་གེ། ཁོ་རམས་པ་བཀྲ་ཤིས་སེང་གེ། ཀོང་སྟོན་དཀོན་ཆོག་འབྱུང་གནས། འོལ་དགའ་དཀའ་བཅུ་པ་བློ་གྲོས་གྲགས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། མཐར་དཀྱུང་གྲངས་དོན་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཕག(༡༥༠༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་···རབས་གཉིས་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་···འབྲུག(༡༣༤༠)ལོར་ཡབ་ཕག་གྲུ་དཔོན་བསོད་ནམས་···བཟང་པོ་དང་ཡུམ་ཁང་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ལྷ་མ་སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག···བསླབས། ཆོས་བཞི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་པའི་མཚན་གྲགས་པ་བཟང་པོ་དང་། དཀྱུང་ལོ་དགུ་ལ་མཁན་ཆེན་གཞོན་དབང་དང་སློབ་དཔོན་གཞོན་བརྩོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། དཀྱུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྩེད་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད། ཞིལ་གྱི་གདན་སར་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། བཀའ་པོད་བཞི་སོགས་ལ་བཤད་པ་མཛད་པས···མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། རྩེད་ཐང་གི་ཆོས་པ་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་བར་དུ་བསྐྱངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས····མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་དུ་མ་མནོས། སྡེ་གདོང་ཆོས····འཁོར་ཆེན་མོ་མཛད། དཀྱུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དཀྱུང་ལོ་ཞེར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་····སྤྲེལ(༡༣༦༥)ལོར་ཙ་ཐང་སྡེའུ་གདོང་རྩེའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ····ཕེབས་ནས་ཏའི་སི་དུས་ཕག་གྲུའི་བླ་དཔོན་དུ་དབང་བསྒྱུར། ཆོས་སྲིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཕྱར་བཞིན········བསྐྱངས། དོར་ཇི་གན་ཞི་ལུར་རྒྱལ་པོས་ཏའི་སི་ཏུ་ཆང···ཀུའི་ཀྲུང་ཀ་དྲིན་གུ་ཤྲཱིའི་མཚན་ཕུལ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱི(༡༣༧༢)ལོར་གོང་མ་ཐའི་ཙུའུ་ཀྲུའུ་ཡོན་ཀྲང་གིས···ཏའི་སི་ཏུ་དང་ཀ་དྲིན་གུ་ཤྲཱིའི་མཚན་དང་དམ་ཁ་ཕུལ། ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་འཁུར་བཞེས་རིང་སྲིད་དབང་སྐྱོང་ཐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་ཇི་ལྟར་གདམས་པ་རྒྱུན་འཛིན་····གནང་བ་ཙམ་ལས་འགྱུར་བཅོས་སོགས་གང་ཡང་མ་གནང་བར་སྲིད་པོ་དགུ་བསྐྱངས་མཐར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ····གླང(༡༣༧༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འཇམ་དབྱངས་བསམ་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ། གསང་སྔགས་···རྙིང་མའི་བླ་མ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསམ་འགྲུབ་རྡོ་རྗེ་ཞེ་བ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕག(༡༢༨༥)ལོར་····གཙང་ཉ་ནག་གནས་གསར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན····གཞོན་དུས་ཟུར་བྱམས་པ་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་ཆོས་རྒྱ་ཆེན····གསན། ལྷག་ཏུ་སྒྲུབ་སྐོར་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དེ····ནས་གླན་ཉ་ཚལ་བ་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་ལས་སྐུ་འཕྲུལ་དབང་ཡང་དག་པར་ཞུས། ཕྱི་མ་སེང་གེར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཐིག་ལ་ཐུགས་དམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས། ཐིག་ལེ་ཆེན་པོའི་སྐུར་གྱུར་ནས་ཐུགས་དམ་ཤིན་ཏུ་མཚོ་བར····མངའ། དཔོན་པའི་བྱུར་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས་དང་། ཞྭ་པ་ཞུང་པའི་བླ་མ་སེང་གེ་བ། ཤངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ······བཅས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་འདི་གསུམ་པོ་ཡང་རྗེ་འཇམ····དབྱངས་བསམ་གྲུབ་རྡོ་རྗེས་རྗེས་ཆུང་དུ་ནས་ཞབས་དྲུང་དུ······བཞུགས་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས། ཟླ་ཟེར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་རྗེས་དང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་གྱུར། རྗེ་འདི་ཉིད་དཀྱུང་ལོ་རྒྱ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་འབྲུག(༡༣༧༦)ལོར་འདས།

འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་ན། འཇམ་དབྱངས་རིགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་གི་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིན། བོད་སྐད་ལ་འགྲོ་བ་སྨིན་བྱེད་ཅེས་ཟེར།

འཇམ་བཞད་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། འཇམ········དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་སྟེ་གོང་དུ་ཀ་སྟེའི་ནང་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འཛའ་མ་ཡི། རང་བྱུང་འཕགས་པ་མཆེད་ལྔའི་ནང་ཚན་རྒྱ་གར་དང་བལ་པོའི་མཚམས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས་ཞེས་པོ་རྒྱུས་ཁ་ཅིག་ཏུ་གསལ་ཞིང་འགའ་ཞིག་ཏུ་འདི་བལ་ཡུལ་ཡམ་བུར་བཞུགས་པར་བཤད།

འཛའ་ཞོ། འགྲིམ་འགྲུལ་གཞུང་ལམ་ཞིལ་ཡུལ་གྱི་ས་ཚིགས་གདན་ཞིལ་བྱས་པའི་ཁྲུལ་དེ་ལ་རིགས་གཉིས་སྟེ། ༡. ཆེ་བ་ལ་རྫོང་སྐྱེལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་རྫོང་གཅིག་གི་ས་ཁུལ་ནས་རྫོང་གཞན་གྱི་ས་ཚིགས་བར་སྐྱེལ་བ། ༢. ས་ཚིགས་ནི་རྫོང་སྐྱེལ་མི་དགོས་པར་ས་ཚིགས་དེ་ནས་ས་ཚིགས་གཞན་དག་བར་སྐྱེལ་བ།

འཛའ་ཚོན་རྒྱ་ཤིག ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲིང་གོན་རྒྱལ་ཁང···བྱང་ཤར་ཁོངས་བྲག་རི་ཁུག(ལྷ་ས་བའི་ཁ་རྒྱན་དུ་བྲག་རི···ཁུག་ཟེར)གྲོང་ཚོའི་ཉེ་འཁོར་དུ་འཛའ་ཚོན་ཧྲ་ཤིག་ཅེས···པའི་གླིང་ག་འི་ནང་ཕར་རྒྱ་ཤིག་ཅིག་ཡོད་པ་དེར་དཀྱུར·····དུས་གླིང་གཏོང་གྲོ་གསེང་དུ་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ·····དང་། རྒྱ་ཤིག་དེའི་ནང་ཉ་འདུ་མིན་ལྷ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེ··ཚོའི་རི་མོར་གཞིགས་ཏེ་ཉ་ཤ་ལྷུག་ཟོན་པ་དང་། མཐུར···མགོ་ཟོན་པ། ཧ་ཤ་བཅུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཟིང་བདགས་ཡོད་ཅིང་། དེང་སང་ཡང་དཀྱུར་ཁ་དེ་གར་གླིང་གཏོང་བྲོ·····གསེང་གཏོང་མཁན་ཡོང་གི་ཡོད།

འཛའ་ས། ཕར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་དཔོན་རིགས···བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་གཟེངས་བསྟོད་བཀའ་ཡིག་སྩད་པ་དེ་ལ་འཛའ་ས་གནང་བ་ཟེར།

འཛའ་ས་སྒྲ་རིག་མ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི····(༡༢༥༢)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པའི་ནང་དུ·····དམག་དང་ཨུ་ལག་ཁྲལ་བསྡུལ་མི་ཆོག་པ་དང་ཆོས་ལུགས···ཁག་རྣམས་རང་རང་སོ་སོའི་ལུགས་ལྟར་ཆོས་བྱེད་དགོས···པའི་བཀའ་ཤོག་པ་ཞིག ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན···བང་མཛོད་ཀྱི་ཤོག་གྲངས(༤༤ནས༤༥བར་གསལ་བ་དེར···གཟིགས།

འཛའ་ས་གསེར་ཤིག ཀོང་མ་ཚང་ནས་ལྷ་ལའི་བླ་མ······སོགས་བོད་དང་སོག་རིགས་ཀྱི་བླ་མ་དང་། བོད་ས་གནས་ཀྱི་བཀའ་བློན་སོགས་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་ཕོ་ལའམ། གསོལ་རས་སྤྲད་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། གསེར་ཤོག་དང་། དངུལ་ཤོག མཛོད་ཤོག་སེར་པོ། ཧྲ་ཁྲ་དཀར་པོ་སོགས་ལ་རྒྱ་སོག་བོད་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་ཤན་སྦྱར་རམ་བོད་སོག་ཤན་སྦྱར་སོགས་ཡོད། ཕར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས······བཀའ་བློན་དང་ནང་བློན་སོགས་ལ་གསེར་དངུལ་དང་གཡུ། ཟ་མིན་སོགས་ཀྱི་བྱང་བུ་སྤྲོད་པའི་སོ་རྒྱས༼ཆོས······འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ལྗི་ཚན་གསུམ་པའི་ནང······གསལ་འདུག་པ་དེ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

འཛིག་རྒྱ་གསུམ། མི་དང་རྒྱ་དང་ཀྲུང་བཅས་གསུམ་མོ། ། དེ་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་འདི་དང···

པོ་ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། པར་དུ་གནས་པའི་བསྐལ་པ། མཐར་འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འཇིག་རྟེན་འདི་འཇིག་པའི་སྐབས། དང་པོར་མེས་འཇིག་པ་ལན་བདུན། དེ་རྗེས་ཆུས་འཇིག་པ་ལན་གཅིག དེ་ལྟར་ཆུས་འཇིག་པ་ལན་བདུན་རྫོགས་མཐར་རླུང་གིས་འཇིག་པའོ། །རྒྱས་པར《མངོན་པ་མཛོད》གནས་གསུམ་པའི་མཇུག་ཏུ་གསལ།

འཇིག་རྟེན། སྣོད་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་བཅུད་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་སྣོད་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་གནས་པའི་སྣོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ནང་བཅུད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱའོ། །

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་བདུད་བཞི། འཐབ་བྱེད། གཡེང་བྱེད། ཞུམ་པར་རབ་ཏུ་ཆགས་བྱེད། འདུ་ཤེས་ལོག་པར་བྱེད།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲུབ་ཚུལ་རླུང་བདུན་ཏེ་ཉེར་བརྒྱད། ༡. ལྷོའི་དམར་པོ་འབར་བ་མཆེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མདུ་ལས་དུས་མེ། ཉི་མ། མིག་དམར། ཕུར་བུ། ཕྲིན་པ་སྤེ་དུག་གཟའ་ལྔ་དང་། སློག རྒྱ་གདོང་མེ་བཅས་བདུན། ༢. བྱང་གི་དཀར་པོ་འབར་བ་སྡང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མདུ་ལས་སླ་གཅན། ཟླ་བ། ལྷག་པ། པ་སངས། མདུག་རིང་སྤྲེ་ཞི་གཟའ་ལྔ་དང་། ཆར། རྒྱ་མཚོ་སྨེ་ཆུ་བདུན། ༣. ནུབ་ཀྱི་སེར་པོ་འབར་བ་རགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མདུ་ལས་ས་སྲ་སྲོམ། རྡོ་སྲ་སྲོམ། སྐར་མ་སྲ་སྲོམ། འཇའ་ཚོན་ཏེ་བདུན། ༤. དེ་ལྟར་ཤར་ནུབ་གཉིས་ལ་རླུང་རྒྱུང་བདུན། ལྷོ་བྱང་གཉིས་མི་རྒྱུ་རྒྱུང་བདུན་ནོ། །（གཞན་ཤར་གྱི་ནག་པོ་འབར་བ་ཉེར་སྦོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མདུ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཉམ་གནས་ལ་སོགས་པའི་རླུང་བདུན་ཞེས་བཀོད་དོ）

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད། ཉེད་ན་དགའ་བ། མ་ཉེད་ན་མི་དགའ་བ། སྙན་པ་ཐོས་ན་དགའ་བ། མི་སྙན་པ་ཐོས་ན་མི་དགའ་བ། བདེ་ན་དགའ་བ། མི་བདེ་ན་མི་དགའ་བ། བསྟོད་ན་དགའ་བ། སྨད་ན་མི་དགའ་བའོ། །

འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣོད་བཅུད་གཉིས། ཕྱི་སྣོད་བཅུད་ལ་དག་མ་དག་དང་ཞིང་ཁམས་དག་མ་དག་གཉིས་ཡོད།

འཇིག་རྟེན་གྱི་མིག་མ་ལྟ་བསྐྱེ་ད་རྣམ་གྲི། （ལོ་ཙཱ་བ་རྣམ་གྲི）རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་མིག་ཟེར་ཞིང་། ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་རང་ཉིད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་མཁས་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལ་ཡང་མཁས་པས་མི་རིགས་མཐུན་ཀྱི་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་བཏང་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཤིང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལོ་ཆེན་རྣམ་གྲི་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་སྦྱོང་ཡིག་འབྱི་བར་མཁས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༦༥༤)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ(༡༧༡༧)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་བཞུགས། སྨིན་གྲོལ་གླིང་གཏེར་བདག་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་སོགས་བླ་མ་མཁས་པ་མང་པོ་བརྟེན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་དང་རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་གསུང་རྩོམ་ཡང་ཕྲུག་ཕྱུག《ཚིག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ། 《དུ་ཡིག》《སྙན་ངག་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད》སོགས་ཁ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། རྗེས་སུ་སོག་པོ་ཇུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་བཏང་བའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འཇོར་སྐབས་སྐུ་བཀྲོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ། ལོ་ཆེན་འདིའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་རེས་པར་ཡོད་ཚད་འདུག་ཀྱང་ད་ལྟ་བདག་གིས་མ་མཐོང་ལགས།

འཇིག་རྟེན་འགྲོ་ལུགས་བརྒྱ་བ། གཞེན་སྐྱིག་བྱེད་དུ་བརྒྱུག་པ།

འཇིག་རྟེན་སྒྲོལ་མ། སྒྲོལ་མ་དཀར་མོ་དང་ལྗོན་མོ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད། གོང་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས།

འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་སྤྱོད་པ། མཉམ་དུ་བཟའ་བཏུང་བྱས་པ་དང་། རྩེད་མོ་རྩེ་བ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོའི་རྒྱུན་ལྟར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ཟེར།

འཇིག་རྟེན་དབྱིགས་པར་ལྡན་པའི་ལྷ་མཐུ་བོ་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཆོས་སྐྱོབས་ལ་དགའ་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་དབང་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྐྱེན་ངན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྲུང་མའི་རིགས་རྒྱལ་པོ་དང་། བཙན། ཀླུ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་གྲོགས་བཅོལ་བ་ལས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བ་སོགས་མི་བྱེད་པ་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་དྲུག ཕྱོགས་བཞི་སྟེང་འོག་དང་དྲུག་གོ །

འཇིག་རྟེན་གདགས་པ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ཞེས་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པའི་ཡ་ཀྲུལ་དགྲ་བཅོམ་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་བརྩམས་པའི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་སྟེ། ནང་དོན་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་སྟོན་པ་ཞིག

འཇིག་རྟེན་བདུན། ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྔ། གཟུགས་ཁམས་དང་དྲུག གཟུགས་མེད་ཁམས་དང་བདུན་ནོ་ཟེར། ཡང་ན་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་བར་སྲིད་བཅས་བདུན་ནོ། །

འཇིག་རྟེན་འདས་པ། འདི་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་མིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ། དབྱིངས་གདུགས་ཀྱིན་ལ་བསྐོར་བ་ཧྭ་ཤུ་དང་ཁ་དོག་དཀར་ཞིང་དྲི་ཞིམ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཀུ་མུད་ཀྱི་མདོག་ལྟར་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཞི་ལྟ་ཡོད་པ། སྡིག་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཅིང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པས་དངོས་མེད་ཀྱང་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་རྒྱལ་པ་དམ་པས། ཁ་བ་རྒྱ་མཚོ་མི་རྟག་དང་། །བ་ཞོ་བ་མོ་ཨུ་དྲི་ག་མདོག །གདུགས་དཀར་བཟུང་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ། །ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །

འཇིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནམ་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གཉིས།

འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་བརྒྱད། དམ། བདུད། བཙན། རྒྱལ་པོ། མ་མོ། སྲིན་པོ། གཟའ། གནོད་སྦྱིན་ཟེར།

འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་སྡུག་བསྔལ་ཅན་དགུ། མ་ཉེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། མི་སྙན་པའི་སྡུག་བསྔལ། སྨད་པའི་སྡུག་བསྔལ། སྡུག་བསྔལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། འཇིགས་པའི་སྡུག་བསྔལ། ནད་པའི་སྡུག་བསྔལ། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ།

འཇིག་རྟེན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ（ཕྱུགས་བདག་དང་། དྲང་སྲོང་། ལྷ། འབྱུང་པོ། གསང་བ་པ། ཐུགས་མཁན་སོགས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བྱས་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པ་དངོས་སོ） རེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐེག་པ（འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་བསྒྲོད་པར་བྱེད་པ་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེ་སྟོང་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ） སེམས་སེམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའོ（ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་སྟེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ལས་འདས་པའི་རྒྱུར་ཡང་གཏོགས་ཤིང་དེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་དེའི་སྡེ་སྣོད་དུ་གཏོགས་སོ）

འཇིག་རྟེན་པའི་ས་དགུ། འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད།（བསམ་གཏན་གྱི་ས་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་བཞི）

འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ། ཕྱི་རོལ་རྒྱུ་སྟེགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་ལྷ་དང་གཞི་བདག་ལ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་འདྲེ་མཐུ་བོ་རྣམས་ཡིན། དེ་རྣམས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས

གནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་གི་སྐབས་གནས་ལ་རང་ཉིད་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ། གཞན་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་ལྷ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག་རང་ཡང་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཞིག་ཐུབ་མེད། དཔེར་ན། རང་ཡང་རྒྱ་ཡི་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་མེད་པ་ཞིག་གིས་གཞན་སྒྲོལ་ཐབས་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་རྣམས་ཕྱི་མའི་སྐྱབས་གནས་སུ་བཟུང་ནས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱེད་པའི་གནས་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་དང་། ཚེ་འདིའི་བདེ་འདུན་འགའ་ཞིག་གི་གྲོགས་འཚོལ་བ་ཙམ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་དེ་དཔེར་ན། སྦྱིན་བདག་ལ་འཚེ་བའི་གྲོགས་འཚོལ་བ་དང་། སྨན་པ་ལ་ནད་གསོ་བའི་རེ་བ་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོས། རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་སྐྱོབ་པར་ནུས། །དེ་ཕྱིར་གང་ལ་བསྐྱབས་ན་མི་བསླུ་བའི། །དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་འགྲོ་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

འཇིག་རྟེན་ཐངས། འཇིག་རྟེན་ཕྱིས་པའི་བུ་བཞག་རྣམས་ཙ་བ་ནས་མཚམས་འཛོག་ཐུབ་པ།

འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་གཟིགས་སོར་ངངས། སྐྱེ་བ་རྗེས་མའི་ལྟད་མོར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་བསྒྲིངས་པའི་ཚིག

འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བརྒྱད། སྤྱན་རས་གཟིགས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དང་། ཁ་སར་པ་ཎི། སྒྲོལ་མ། ཁྲོ་གཉེར་ཅན། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་མ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན། ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་པ་བཅས་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་སྲིད་པའི་ཐབས་ཤེས། འཇིག་རྟེན་འདིའི་བཟའ་ཚང་སྟེ། བུ་ནི་ཐབས་དང་བུ་མོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་ཡིན།

འཇིག་རྟེན་གསུམ། ༡. ལྷའི་འཇིག་རྟེན། མིའི་འཇིག་རྟེན། ཀླུའི་འཇིག་རྟེན་བཅས་གསུམ་མམ་ཡང་ན་སྲིད་པ་གསུམ་མམ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་སོ། ༢. ས་འོག་གི་འཇིག་རྟེན། ས་སྟེང་གི་འཇིག་རྟེན། ས་བླའི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །

འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས། གྲུབ་མཐའ་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་ཞིག

འཇིག་པ་རྣམ་གསུམ། དམག་སྐྱོན། ནད་སྐྱོན། མུག་སྐྱོན་གསུམ་མམ། མེ་སྐྱོན། ཆུ་སྐྱོན། རླུང་སྐྱོན་གསུམ།

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུ། ༡. བདག་གཟུགས་ཡིན་ཏེ་བདག་པོ་དང་འདྲ། ༢. བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་ཏེ་རྒྱན་དང་འདྲ། ༣. གཟུགས་བདག་ཡིན་ཏེ་བྲན་དང་འདྲ། ༤. གཟུགས་ལ་བདག་གི་གནས་ཏེ་སྣོད་དང་འདྲ། ༥. བདག་ཚོར་བ་ཡིན། ༦. བདག་ཚོར་བ་དང་ལྡན། ༧. ཚོར་བ་བདག་གི་ཡིན། ༨. ཚོར་བ་ལ་བདག་གནས། ༩. བདག་འདུ་ཤེས་ཡིན། ༡༠. བདག་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན། ༡༡. འདུ་ཤེས་བདག་གི་ཡིན། ༡༢. འདུ་ཤེས་ལ་བདག་གནས། ༡༣. བདག་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན། ༡༤. འདུ་བྱེད་བདག་གི་ཡིན། ༡༥. བདག་འདུ་བྱེད་ཡིན། ༡༦. འདུ་བྱེད་ལ་བདག་གནས། ༡༧. བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན། ༡༨. བདག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན། ༡༩. རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་གི་ཡིན། ༢༠. རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གནས་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ། གཟུགས་བདག་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ། གཟུགས་བདག་གི་ཡིན་པར་ལྟ་བ། གཟུགས་ལ་བདག་གནས་པར་ལྟ་བ། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་བཞི་ལ་བཞི་བཞིར་སྦྱར་བའི་ཉི་ཤུའོ། །

འཇིགས་པ་བརྒྱད། སེང་གེའི་འཇིགས་པ་དང་། གླང་ཆེན་གྱི་འཇིགས་པ། མེའི་འཇིགས་པ། སྦྲུལ་གྱི་འཇིགས་པ། ཆུ་བོའི་འཇིགས་པ། ལྕགས་སྒྲོག་གི་འཇིགས་པ། རྐུན་པོའི་འཇིགས་པ། ཤ་ཟའི་འཇིགས་པ་སྟེ་བརྒྱད། ཡང་ན་མེ་དང་། ཆུ། དུག མཚོན། དམག དགྲ། མུ་གེ། འཆི་བ་བཅས་ཀྱི་འཇིགས་པ་བརྒྱད་དོ། །

འཇིགས་པ་བཅུ་དྲུག ༡. རྒྱལ་པོའི་ཆད་པའི་འཇིགས་པ། ༢. ལྷའི་འཇིགས་པ། ༣. ས་བདག་གི་ནད་ཀྱི་འཇིགས་པ། ༤. རིམས་ནད་ཀྱི་འཇིགས་པ། ༥. མུ་གེའི་འཇིགས་པ། ༦. དམག་གི་འཇིགས་པ། ༧. དྲང་སྲོང་གི་གནོད་པའི་འཇིགས་པ། ༨. གདོན་འདྲེ་འབྱུང་པོའི་འཇིགས་པ། ༩. སྲོག་གི་འཇིགས་པ། ༡༠. སད་དང་སེར་བའི་འཇིགས་པ། ༡༡. ས་གཡོ་བའི་འཇིགས་པ། ༡༢. མེའི་འཇིགས་པ། ༡༣. ཆུའི་འཇིགས་པ། ༡༤. སྐར་མདའ་ལྷུང་བའི་འཇིགས་པ། ༡༥. ནམ་མཁའ་ཐིང་གི་འཇིགས་པ། ༡༦. མི་ལམ་ངན་པའི་འཇིགས་པ་བཅས་བསྡོམས་པས་བཅུ་དྲུག ཡང་དུས་འཁོར་ལས། དགུ་ནི་སེང་གེ་གླང་པོའི་དབང་པོ་མེ་དང་སྦྲང་འགྲོའི་དབང་པོ་ཆོམ་རྐུན་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་རྒྱ་མཚོ་འབྲུག་དང་ཤ་ཟ་དང་ནི་འཆི་འཇིགས་བྱེད་པའི་ནད་དང་དབང་པོས་ངེས་པར་འཚེ། འཕོངས་པ་དང་ནི་ལུད་མེད་ཕྱལ་དང་རྒྱལ་པོ་འཁྲུགས་པའི་འཇིགས་དང་ལྷ་འདྲེ་འཕབ་པ་དང་ནི་ནོར་ཉམས་དང་ཞེས་གསུངས།

འཇིགས་པ་མེད་པའི་གདོང་ལྔའི་ཁྲི། འཇིགས་པ་མེད་པའི་སེང་གེའི་ཁྲི་སྟེ། སེང་གེ་དེ་རི་དྭགས་དང་གཅན་གཟན་གཞན་ལ་སྐྲག་མི་དགོས་པ་ལྟར་དེ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་སེང་གེའི་གཟུགས་བརྐྱན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

འཇིགས་པ་བཞི། ན། རྒ། འཆི། རྒུད།

འཇིགས་པའི་སྣ་བཞི། སྲིད་པ་བར་དོའི་སྐབས་སུ་འཇིགས་པའི་སྣ་བཞི་ནི། ས་རླུང་ལོག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རི་རྡིལ་བའམ་ཁང་པ་རྡིབ་པའི་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་སྣང་བ་དང་། ཆུ་རླུང་ལོག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཆུ་ཆེན་པོས་ལ་ཁྱེར་བའམ་མཚོར་ཕྱིན་པའི་ཉམས་སྣང་། མེ་རླུང་ལོག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚེར་སྲེག་པའི་སྣང་བ་དང་། རླུང་ལོག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རླུང་ཆེན་པོས་ལ་ཁྱེར་བའི་སྣང་བ་བྱུང་ངོ༌། །

འཇིགས་བྱེད། ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད། འདི་ལ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། དབུས་སུ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ། ཕྱོགས་བཞིར་གཤིན་རྗེ་གཤེད་བཞི་དང་། སྒོ་བ་བཞི། མཚམས་བཞིར་ཡུམ་བཞི་བཅས་ཡོད།

འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞི། རྟགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའོ། །

འཇིགས་བྱེད་དགུ། ༡. དབུས་སུ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ། ༢. ཤར་དུ་ལྷ་ཆེན་ཁྲོས་པ། ༣. ལྷོར་འཇིགས་བྱེད་སྔོ་ནག ༤. ནུབ་ཏུ་ཚངས་པ་ཁྲོས་པ། ༥. བྱང་དུ་ཁྱབ་འཇུག་ཁྲོས་པ། ༦. ཤར་ལྷོར་འདོད་ལྷ་ཁྲོས་པ། ༧. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཚོགས་བདག་ཁྲོས་པ། ༨. ནུབ་བྱང་དུ་འབྱིང་གི་རི་ཏི་ཁྲོས་པ། ༩. བྱང་ཤར་སྨིན་དྲུག་ཁྲོས་པའོ། །

འཇིགས་བྱེད་དང་དུས་མཚན་བསྟོལ་བ། ཞབས་གཡས་པའི་འོག་ཏུ་འཇིགས་བྱེད་ནག་པོ་དང་ཞབས་གཡོན་པའི་འོག་ཏུ་དུས་མཚན་མ་དམར་མོ་མནན་པ་སྟེ། འཇིགས་བྱེད་ནག་པོ་ལ་ཞེ་སྡང་མཚོན་པ་དང་། དུས་མཚན་མ་དམར་མོས་འདོད་ཆགས་མཚོན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད།

འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་བཀའ། སྟོང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་དར་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པར་གྲགས། གྲངས་༢༣ དང་ ཀླ་ཕོ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པར་གྲགས་གྲངས་༢༠ ཡོད།

འཇིགས་བྱེད་ར་ལུགས། «དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོག་པ་བདུན་པ»ར་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ལ་ར་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

འཇིགས་མེད་གར་དགུ གར་གྱི་ཉམས་དགུ་དང་དོན་གཅིག

འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་

སྐྱིད་རིབ་གོང་གསེར་མོ་ལྡོངས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཨ་གིར་དུ་གྲགས་པའི་འགྲོག་སྟེ་ཁམས་མདངས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དགེ་འདུན་བསོད་ནམས་དང་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ཁྲི(༡༨༩༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐྱབས་མགོན་ཤར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བཞེས། མཚན་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། སྐབས་རྗེ་དམ་པ་དེ་ལས་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཆིམ་པར་འཐུངས་པས་རྩ་བའི་བླ་མ་སྐྱབས་གནས་ཞག་ཅིག་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་མ་འབྱོངས་པར་རྗེ་གོང་མའི་གདན་ས་ཀ་རིང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དུ་ཕེབས། མིང་སྤྲུལ་ཡོར་གཙན་ཚའི་གྲྭ་ཚང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཟབ་ཆོས་དང་ཁྱད་པར་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་པའི་དབང་ཞུས། གསང་མཚན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ཤི་ལུག་ལོར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱག་ན་པདྨ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པར་ཕྱག་དབང་གི་བྱིན་རླབས་ཞུས། ཟླ་བ་དགུ་པར་རབ་གོང་སྟོད་ཀྱི་སྤྲུས་ཡུལ་དཀར་པོ་གནོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཞང་ཞུང་ཊི་ཀཎ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་གསན། དེ་ནས་བཟུང་སློབ་ཕྱིད་ཀྱི་དབང་དང་རྗེས་གནང་། འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིད་དང་བཤད་ལུང་། རྒྱུད་ཉིད་ཡུང་གི་ཚོགས་གཞི་ཆེ་བ་ཅི་རིགས་དང་ཞལ་ཤེས་སྙན་བརྒྱུད་མན་ངག་གི་རིམ་པ་ཇི་སྙེད་གསན། ཕྱམས་ཆོས་དང་བཀའ་བོད་ལྷུས་མཆོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་གཏན་བསམ་ཐུ་ཐག་ཆོད་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་བཞེས་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མི་སྐྱབ་ལོར་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ལས་སྙན་ངག་ལེགས་པར་སྦྱངས། ས་ཏ་ལ་ཀླུའི་ཕྱིངས་ཀྱི་དབུར་སྐྱིལ་མཚམས་སུ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མཚན་རྟགས་བཞེས། རྒྱ་ཕག་ལོར《བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་པའི་རྩོད་ཡིག་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་གད་རྒྱངས》ཞེས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(༡༩༢༧)ལོར་རོང་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིགས་ཀྱི་ཆོད་པཎ་དུ་བཀུར་ཅིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྣེ་འཕར་ཡངས་པོར་གྲོལ། 《གསུང་རབ་དྲི་མ་མེད་པའི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣོ་བཙན་འགྲེལ་ཆེན》དང་《རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་བཤུལ་དོན》《དྲང་ངེས་བརྗོད་བྱུང་ཆེན་མོ》སོགས་དང་། 《སྙན་ངག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་རྟོགས་བརྗོད》《རྣམ་ཐར་བསླབ་མགུར》《ཆབ་ཤོག》སོགས་ཁྱོན་གསུང་འབུམ་པོད་བཅུ་ཕྲར་ཞེ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༩༤༦)ལོར་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་གདན་སའི་མཇིལ་ཨེ་ཝཾ་དགའ་ཚལ་དུ་སྐུ་ཚེའི་ཐ་མར་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་དར་ཆེན་ནམ་མཁའ་རི་སྲིད་བར་གཡོ་མེད་དུ་བསྒྲེངས། ལོ་དེར་སྐུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

འཇིགས་མཛད་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བརྙན། ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཞིག སྐབས་འདིར་འབྲས་སྤུངས་སྔགས་ཁང་གི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སྔར་ར་ལོ་རྡོ་ཆ་བ་ལྷ་གཤེགས་རྗེས་སུ་གདུང་ལྷ་མའི་ཉེ་འདབས་ལྡན་གྱི་མདའི་ཆུ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བ་ཞིག་ལ། འབྲས་སྤུངས་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་ཤོག་མར་ཚུགས་སྐབས་འདུ་ཁང་ཕྱག་གི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དེ་བཞེངས་དུས་འབྲས་སྤུངས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྐུ་བརྙན་འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ཡིན། ཞིབ་ཆ་མ་བྲིས་སོ།།

འཇིགས་སུ་རུང་བའི་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། ཤར་དུ་བསིལ་བ་ཚལ། ལྷོར་ལྷ་ལི་སྨ་སྒྲོག ནུབ་ཏུ་ལཀྐ་བརྩེགས་པ། བྱང་དུ་པདྨ་བརྩེགས་པ། ཤར་ལྷོར་ལྷུན་གྲུབ་གཏེར། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་གསང་ཆེན་རོལ་པ། ནུབ་བྱང་དུ་ཧེ་ཆེན་བརྡལ་བ། བྱང་ཤར་དུ་འཇིག་རྟེན་བརྩེགས་པའོ།།

འཇིམ་པའི་ཤ་ཟ། འཇིམ་པ་ལས་བཟོས་པའི་རི་དྭགས་ཤ་བའི་གཟུགས་འགོས།

འཇིམ་པས་གཟུགས་མ་ཐུབ། འཇིམ་གཟུགས་དྲང་པོར་གནས་མ་ཐུབ་པར་འགྱེལ་གྲབས་བྱས་པ།

འཇིམ་བཟོ། བོད་ཀྱི་འཇིམ་བཟོའི་ལག་རྩལ་ནི་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྔོན་ནས་དར་ཁྱབ་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཤེད་ཤེས་ཤ་བ་ཟེར་བ་དེས་འཇིམ་པ་ལ་མི་དང་སྟག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཟུགས་འགོས་བྱེད་ཤེས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གི་ནང་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་འཇིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་མང་ཆེ་བ་བལ་པོའི་བཟོ་བོ་བཞེངས་དགོས་བྱུང་བ་ནི་སྐབས་དེར་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏང་གི་མི་དང་སྟག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་འགོས་བཟོ་ཤེས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུའི་རིགས་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་དབང་གིས་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་བོད་མིས་འཇིམ་བཟོ་བྱེད་མ་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་མིན། དུས་རབས་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་རྗེས་མཆོད་རྟེན་ཁྲོལ་དང་ཏིག་ས་ཆར་བཞུགས་པའི་ཀླུ་མེས་འབྲོམ་རྒྱུང་མེས་རྒྱལ་ནང་སར་གནས་མཛལ་ལ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་ཁྲང་ཨན་གོང་ཁྱེར་དུ་རྒྱན་རིང་ཙམ་བཞུགས་ཤོག དེ་སྟོན་རྒྱ་བཟའ་ཅན་ཁྲིད་གོང་རྗེའི་ཡབ་གོང་མ་ཐང་ཤིང་ཚུང་གི་སྐབས་བཞེངས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འདྲ་བརྙན་རྣམས་བཀྲུས་ནས་བོད་ལ་བསྣམས་ཕེབས་ཏེ་དེ་དག་དཔེར་བླངས་ནས་ཕྱག་ཡེར་པའི་གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་ནང་གི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འདྲ་སྐུ་རྣམས་ཐོག་མར་བཞེངས་ཤིང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བོད་དུ་དར་རྒྱས་བྱུང་། བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟོས་པའི་འཇིམ་བཟོས་ལྷ་སྐུའི་ལག་རྩལ་ནི་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། ར་སྒྲེང་། སྣར་ཐང་། གསང་ཕུ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་འཇིམ་བཟོས་ལྷ་སྐུ་རྣམས་བཞེངས། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་འགོར་བོད་ལ་གནས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཁག་གིས་དགོན་པ་མང་པོ་གསར་དུ་བཏབ་པ་དེའི་ཚེའི་ནང་ལྷ་སྐུ་ཆེ་བ་རྣམས་བོད་མི་རང་གིས་བཞེངས་པའི་འཇིམ་བཟོ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཐོག་ཚད་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། ལག་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཚད་ཀྱང་ཅང་མཐོན་པོ་ཡོད། འཇིམ་བཟོས་ལྷ་སྐུ་ཆེ་ཤོས་གྲགས་ཅན་རྣམས་དེང་སྐབས་བཞུགས་མེད། ཀུང་འབྲིང་གྲས་འགའ་ཞིག་ནི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོའི་སྐུ་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་དང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ། སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཕྱག་གི་ལྷ་ཁང་བཅས་ཀྱི་ནང་ལ་ད་ལྟའང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་ནང་དུས་འཁོར་ལྷ་ཁང་གི་དུས་འཁོར་བླ་བརྒྱུད་སྐུ་བརྙན་དང་། སྨན་ལྷ་ཁང་གི་སྨན་གྱི་བླ་བརྒྱུད་སྐུ་བརྙན་བཅས་ཁྱོན་སུམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ནི་འཇིམ་སྐུ་ཡིན། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཁག་གི་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་གསེར་དང་དངུལ་གྱིས་བཞེངས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་མའི་འདྲ་དཔེ་ཡང་འཇིམ་བཟོ་བས་བཟོ་དགོས། འཇིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་ཆེ་བ་མི་ཚད་ལས་ལྷག་པ་དང་ཐོག་ཚད་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཐོག་མར་ལྷ་བྲིས་པས་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་ངོས་ལ་ཕེབས་ཤིང་ཐོག་ཚད་དང་མཐུན་པའི་ཤིང་བཏབ་ནས་སྐུ་རིས་བྲིས་རྗེས། སྐུ་རིས་དེའི་ལྟབ་གསུམ་ནི་འབུར་བཟོའི་ཚད་ཡིན་པ་དེ་བོད་ཀྱི་ལེབ་བཟོ་དང་འབུར་བཟོའི་བྱུར་གསུམ་སྐོར་ཐོའི་རྩིས་ཐབས་ཡིན། ཕོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་སྐབས་འཇིམ་བཟོ་མཁས་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྡུས་པའི་ནང་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱེ་ཡོད། རིམ་པ་དང་པོ་ནི་དབུ་ཆེན་ཡིན། དེའི་ལས་འགན་ནི་འཇིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་ཡལ་ཆེ་བའི་ཕྱག་བཞེངས་རྒྱུ་དང་། གསེར་སྐུ་

ད་དུལ་སྔ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འདུ་དགེ་བསྒོ་རྒྱུ། ལྔ་སྔ་ཁག་གི་འདུར་བསྒོའི་ཐིག་ཚད་གཏན་འབེབས་བྱེད་རྒྱུ། ལྔ་སྔ་ཚེ་རྗེས་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ཕྱག་སྐུ་གཟུགས་གཙོ་བོའི་འདུར་བསྒོ་བྱེད་རྒྱུ། འཆམ་བསྒོ་བ་ཡོངས་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་དགུ་ཚུང་ཡིན། དེའི་ལས་འགན་ནི་ལྔ་སྔ་མང་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་བཞེངས་རྒྱུ་དང་། དབུ་ཆེན་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། རིམ་པ་གསུམ་པ་ནི་བྱིངས་གྲུབ་ཡིན། དེ་ཚོས་ལྔ་སྔ་ཁག་གི་ཕྱག་མཚན་དང་། རྒྱབ་ཡོལ། པད་གདན། བཞུགས་ཁྲི་སོགས་བསྒོ་རྒྱུ་དང་འཇམ་འདོན་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་དགོས། རིམ་པ་བཞི་པ་ནི། དཀྱུས་མའི་གྲལ་ཡིན་ཅིང་། དཀྱུས་གྲལ་ཚོས་འཆམ་བསྒོའི་རྒྱུ་ཆ་བསྒོ་རྒྱུ་དང་འཆམ་བསྒོའི་ལས་ཀ་ཅག་ཅོག་གྲུབ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། སོ་བྱང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་འཆམ་བསྒོ་དབུ་ཆེན(ཚོས་འཕེལ)མི་གཅིག དབུ་ཚུང་འཇམ་དབྱངས་སོགས་མི་བཞི། བྱིངས་གྲུབ་དང་དཀྱུས་གྲལ་བསྡོམས(བརྩོན་ཚུང་སོགས)མི་གྲངས་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད།

འཇུ། མདའ་ཡི་སྐྱག་མ་ཐུང་སྟོམ་པ་དང་མདེའུ་རིང་པོ་ཡོད་པས་ཁྲིད་ཙམ་ཡོད།

འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ།

མཁས་པའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་མདོ་ཁམས་རྫེ་དགེའི་ཉེ་འདབས་ཡ་ཆུ་དིང་ཆུང་གི་ས་ཆར་ཡབ་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་སྤྲིང་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་རྟ(༡༨༤༦)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ཙམ་ནས་ཡབ་དང་ཞང་པོའི་དྲུང་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སློབ་སྦྱོང་དང་གཞུང་ལུགས་བློ་འཛིན་སོགས་ལ་མཁྱེན་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་ཤེས་ཐུབ་པ་མ་ཟད། རྩིས་དཀར་ནག་གི་རྩིས་འགྲོ་ལ་འདང་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༨༥༧)ལོར་གསང་སྔགས་ཆོས་གླིང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཤྲཱ་བརྩོན་གནང་། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་རིང་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་གནས་སྐོར་ལ་བྱོན། ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རྗེས་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་དང་། དབང་ཆེན་དགྱེས་རབ་རྡོ་རྗེ། དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་དབང་། དགེ་བཤེས་ངག་དབང་འབྱུང་གནས། བློ་གཏེར་དབང་པོ་སོགས་མཁས་ཆེན་དུ་མ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཙུག་ལག་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། རིག་པའི་གནས་བཅུ་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་རབ་ཆོས་མེ་སྤྲེལ་ལོར《རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་པ་མེ་ལུག་ལོར《དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན》བརྩམས། དེའི་ཕྱི་ལོར《སྙན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ》མཛད། དེ་བཞིན《སྨན་ཡིག་བརྒྱ་རྩ》དང་།《ཕྱི་རྒྱུད་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ》《ལུས་ལ་ཉེར་མཁོ་སྐབས་བརྒྱད་པ》སོགས་གསོ་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད། མདོར་ན། མཁས་དབང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ཚད། སྙན་རྩིས་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་དང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་ནང་རིག་པ་ལས་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་སྐོར། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་སྐོར། བསྟོད་ཚོགས་དང་གཏམ་ཚོགས། འདོན་ཆོག་སྐོར་སོགས་པར་དུ་བསྐྲུན་པ་ཕྱག་རྩོམ་པོ་ཏི་ལྔམ་ཅུ་ལྷག་བཞུགས། སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པར་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་བསྒོ་དང་། གསོང་། རྩིས་རིག་བཅས་ལ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱག་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་པ་ལ་རིས་མེད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་ཚིག་གི་མེ་ཏོག་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གཏོར། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་བར་མེད་ཁྱབ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ལས་འཕྲུངས་པའི་སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་རྡོ་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ། ཀཿཐོག་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། རྫོགས་སྤྲུལ་ཐུབ་པ། དཔལ་སྤྲུངས་སི་ཏུ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་འཇུ་རི་ཁྲོད་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

འཇུག་སྒོ་གསུམ། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ། ཐར་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ངེས་འབྱུང་། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་སོ། །

འཇུག་ངོགས་སུ་ཉེ་རེག རྒྱ་བོའི་འགྲམ་དུ་ཁྱེར་བྱེད་པ་སྟེ་ཉེ་རེག་ནི་ཁྲུས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

འཇུག་ཆ། དགོན་པར་ཕྱུ་པ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་སྐབས་དགོན་པ་དེའི་བླ་མ་དང་། ལས་སྡེ། གྲྭ་པ་དམངས་བཅས་ལ་ཇ་ཐོའི་འགྱུར་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་པའི་གཏོང་སྒོ་བཏང་བ་དེའི་མིང་ལ་འཇུག་ཆ་ཟེར།

འཇུག་སྒྲིག་རྒྱལ་བཞིན་བྱེད་པ། ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་རང་རྟོགས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་མི་ཚོག་པ་རྣམས་ཟ་བ་ནས་མི་བྱེད་པའི་སྒང་དོར་ཁྲིམས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ལག་ལེན་བསྟར་བ།

འཇུག་སྟོམ་གྱི་ཕྱང་བ་གཉིས། ཙ་ཕྱང་དང་ཞེས་བྱས་ཏེ་ སྦྱ་མ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཕྱི་མ་ལ་ཞེ་ལྔ་ཡོད་པ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ།

འཇུག་པའི་ཁྲུས། ཆུ་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཁྲུས་བྱ་བ།

འཇུག་པའི་བསླབ་པ་དགུ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་འཇུག་ཚིན་སོགས། འབབ་གས་པའི་ལམ། ཚད་མེད་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ། ཟི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ། མངོན་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འཇུག་པའོ། །

འཇུག་ཡུལ། ཤེས་པ་ཡང་དག་པའི་ཡུལ་ལ་ཟེར།

འཇུག་ཤེས་དྲུག ནོ་ཁ་ནང་དུ་མི་ཕྱོགས་པར་རང་རང་གི་ཡུལ་དྲུག་པོ་སོར་ཐད་ཀར་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དྲུག་གོ །

འཇུངས་པ། སེར་སྣ།

འཇུམས། འཇུངས་པ། སེར་སྣ།

འཇོ་སྒྲིག་མ། འཇོ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་འདོད་པ་འཇོ་བ་དང་སྒྲིག་པ་ནི་མཛེས་ཉམས་ཀྱི་བྱེད་སོའི་རྣམ་པ་ངོམ་པ།

འཇོག་པོ་རི་ཁྲོད། གོང་ཁྲིར་ལྷ་ས་ཁྲིང་ཀོན་ཆུས་ཤང་ཐན་ཡུང་པའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཕུར་ཡོད་པའི་འཇོག་པོ་རི་ཁྲོད་འདི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ལེ་རའི་འཇོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་འཕན་པོ་འཇོག་པོར་ཡོད་པའི་སློབ་མ་ཁྲིད་ནས་ཤང་ཐན་ཡུར་རི་ཁྲོད་བཏབ་སྟེ་བཞུགས་ནས་འཕན་པོ་འཇོག་པོའི་མིང་དེ་རི་ཁྲོད་དེར་ཐོགས་སྐད། ལེ་རའི་མཐའ་སྐོར་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁ་བབ་མཆོ་མོས་ཡིན་ལ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་འབྲོག་པ་སྡོད་ས་ཡང་ཡག་པོ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ལག་ཡོར་གྲུ་གྲངས་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་དགོན་བདག་འཇོག་པོ་བླ་བྲང་ཡིན།

འཇོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས།

རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་ཕྱིའི་ཕྱི་སྟག་ཙེར་ཡབ་དཔལ་མགོན་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུའི་སྐབས་ཉན་ཐན་གཞིས་ཀ་སྐོར་གྱི་ཕྱུགས་འཚོ་བར་ཞེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སེ་ར་སྨད་དུ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་སུ་གསོལ། དེ་ནས་རྗེ་གྲགས་པ་འཕྲིན་ལས་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། ཕར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭའི་སྐབས་དབུ་ཐལ་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་སྐབས་གླིང་གྲོང་དུ་ཀ་ཆེན་ཡི་གེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སར་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་སྐྱབས་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གདན་ས་ཕུག་པོ་ཆེར་སྐྱོབ་པར་བརྩོན་བཞིན་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་བལ་ཡུལ་ཁྲོལ་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ཐོག་སྐྱིད་གྲོང་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་གཏང་སྐོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་འབྲི་ལ་མཁན་ཆེན་གྱི་ནམ་ཐར་ཞུགས་ཐོམ་མཛད། དགུང་

ཡོ་ང་བདུན་ལ་ཁལ་ཁ་རྡོ་བརྩོན་དམ་པའི་འབྲུངས་རབས་བརྩམས། དེ་བཞིན《ལྷ་མ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོར་བརྟེན་པའི་ཟླ་ཟླའི་རྣམ་འབྱོར》སོགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རིགས་ལྷ་ཚོགས་དང་། 《གུང་ཐང་དཔལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བྱུང་རབས་དང་བཅས་པའི་དཀར་ཆག་འགྲོ་མགོན་ཞལ་ལུང་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་རྒྱུན》《ཟབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཕྲིན་ལས་སུ་བཅའ་བའི་ཡི་གེ་འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོའི་དགོངས་རྒྱན》ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ཡོད་འཁྱིད་གཉིས་ཙམ་མཛད། འདས་ལོ་སོགས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

འཛོང་ཚོ། ཁྲིམས་ཚོག་ཆེ།

འཛོལ་ཏིག གང་བྱུང་བྱུང་དང་། དུས་ཚོད་ངེས་གཏན་མེད་པ།

རྗེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྗེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་ཡབ་ཟག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་ཨ་རིག་གཡས་ཆེན་བཟའ་སྐྱིད་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔའི་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་སར་བསྐོད། གཡག་ཀུལ་འདུལ་འཛིན་ཚོས་བཟང་དར་རྒྱས་ཀློག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་གུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་དྲུང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ནས་ཆོས་གྲྭ་འཁྲིམ་རིང་ཞག་བཅུ་ཉི་ཤུ་ལ་རྩམ་པ་ཁ་ལ་སྦྱར་མ་སྨྱོང་བ་ཡོད་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཡོ་དེར་བསྡུས་གྲྭའི་རྩོགས་རྒྱུག་ཤུལ། ཐོར་ཤོད་ཆོས་ལྡན་དགེ་ཐན་དུ་བསྟེན་ནས་བཀའ་པོད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡབ་རྗེ་ནུ་ཧའི་མཚན་ཅན་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་བཟུང་བཀའ་ཆོས་གང་གནང་ཆག་མེད་དུ་གསན། འཛིན་གྲྭ་གཞུང་དུ་སླེབས་པ་ནས་དབུ་མ་གསར་མའི་ཤོར་སྟོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་རྟགས་མཛད། གུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་དང་། ནམ་མཁའ་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་སོགས་གསན། དེ་ནས་ཀུན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཁྲི་ཆེན་འཇིགས་མེད་རིག་པའི་སེང་གེ། བཀའ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་བཅས་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཞུས། རྒྱ་ལུག་རིགས་ཀྱང་རྡོ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག བདེ་ཚོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༨༣༠)ལོར་དབུས་ལ་ཕེབས། ལྷ་ལྡན་ཆོས་སྡེ་ཁག་ལ་མང་འགྱེད་ཞལ་འདེབས་དང་། དགའ་ལྡན། ཟུར་ཡེར་པ། ལ་མོ། ཕུན་ཚོགས་གླིང་། མལ་དྲོ་སྤང་གསར། རིན་ཆེན་སྒང་། གར་ཕུག་སོགས་འོལ་ཁའི་རྗེའི་སྒྲུབ་གནས་རྣམས་དང་། འཕན་པོ། གཞིས་རྩེ་སོགས་ཀྱི་གནས་རྟེན་རྣམས་ཞིབ་མཇལ་ཞུས། དེ་ནས་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དྲུང་དུ་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་དང་། ཤར་རྩེ་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ལས་ཞིགས་རྟེན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པའི་གསུང་འབུམ། རྒྱ་བཟང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ལས་ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་འཁྲིད་པོའི་ལུང་རྣམས་གསན་ཏེ་སྙན་ཡོན་ཆེན་པོར་གྱུར། ཐུགས་ཡོལ་ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཐོན། ཨུ་ཀྲེ་སྐར་གསང་ཕྲུགས་སྟོན་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཤིང་འབྲུག(༡༨༤༤)ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིར་འཁོད་དེ་བརྩེ་བཞག་ཆག་མེད་མཛད། ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་པའི་བུ་སློབ་སྤེལ་བ་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་རྫ་བ། མཛོད་དགེ། དཔལ་ཤུལ། སོག་པོ་མདའ་བཅུ་གཅིག ཧོར། རོང་ཚོ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཕྱོགས་གང་སར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ས་སོའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད། གཞན་ཡང་བྲག་དཀར་བྱང་ཆུབ་གླིང་། རྒྱལ་ཡུལ་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་། གཞུང་བ་ཁ་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་སོགས་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་བསྩལ། དེ་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་མཚམས་ལ་ལན་མང་བཞུགས། དགེ་ཚུལ་སློང་ཐུ་ཕྱིར་མང་དུ་བསྒྲུབས། ཅི་མཛད་གཞན་ཕན་འབའ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ཤིང་ཀུན་ལ་མཐུན་གྲུབ་ཕྱིན་མཛད། དེ་ནས་སྔ་སོར་ཞིག་ལ་ཡབ་རྗེ་རྒྱ་ཟའི་ཞབས་ཀྱིས་རྗེ་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་གོང་མའི་དགུང་གེགས་དེ་འཛུར་ན་བཟང་། དེ་ཕན་ཆད་ཉིད་ནས་བབ་ལ་གཟིགས། ཧ་ཅང་བསྒྲིལ་ན་སྐུལ་ཐེགས་དཀའ་བྱུ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བཞིན་རེ་བདུན་གྱི་དགུང་གེགས་འཛུར་བའི་ལོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་རྟ(༡༨༥༨)ལོར་མཁའ་སྤྱོད་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རེ་ཞིག་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན། ཐུགས་དམ་གྲོལ་རིང་ལ་ཉུང་ཟ་སྐོ་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱ་བར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་སོགས་ཇོགས་རིམ་ནས་པ་ཤད་ཆོད་ཤར་ཀྱི་རྟགས་མངོན་མཚན་ཅན་བྱུང་། ཐུགས་སྲས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མང་དུ་བྱོན།

རྗེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཞེར་དྲུག་པ་འདི་ཉིད་ཀོང་ཡུལ་ཨེ་རོང་ཞེས་པར་ཡབ་སྐྱེ་པ་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་དང་ཡུམ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༧༢༤)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ལ་ཇོ་སྐྱ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་དྲུང་དུ་རྟག་ཏྲིལ་ཕུལ་བར་རྗེ་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་དུ་ཆུང་སྲིད་འདི་ཉིད་ཡིན་ངེས་ཤིང་། ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་རྗེ་ཀོང་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་སྟོན་མའི་མཇུག་ཏུ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་སྡེ་ཞེས་སྒྲོར་བ་གནང་། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་ཕྱག་ཆེན་ཆོས་དྲུག་སོགས་འབྲི་གུང་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་དང་། རྫོགས་དཀྱིལ་བདུན། རྡོ་རྗེ་དྲིང་བ་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེ་བརྒྱད་པ། ཟུར་ལུགས་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་འདུས། མངའ་སྒྲིང་དགོངས་འདུས། པདྨ་གླིང་པའི་སྐོར་སོགས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་བཀའ་ཕྲིན་མི་ཁྱབ་པ་དང་། སྐྱེ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་རྗེ་སྒྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟབ་ཆོས་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་མོ་སོགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མགར་ཐང་ནས་བོད་ལྗོངས་སུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སྐབས་ར་སྒྲེང་དུ་ཕེབས་བསུར་བཅར་ཏེ་དེར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་བར་མཚན་ཀུན་བཟང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་ཞེས་གནང་། དེ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ནས་བཟུང་རང་ལུགས་ཀྱི་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་དང་བྱེད་གྲུབ་ཀྱི་རྩིས་དཀར་ནག སྙན་ངག གསོ་དཔྱད་རྒྱུད་བཞི། ལྷ་ཁྲིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་། ཕྱིས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ལས་སྤྲུ་ཀ་ལྷ་པ་སོགས་མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་རབ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ནང་ཆེན་ཕྱི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། སྟོད་མགར་གྱིས་དབུས་བླ་སྤྱི་མང་ཙམ་གྱིས་ཞབས་བརྟེན་ཏེ་བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས་ཀྱི་སྒྲུབ་དབང་ཆེན་མོ་འཛུགས་པར་གནང་། ཐལ་ལྡན་གྱི་འདུས་པ་ཁྲི་སྟག་ལྷག་ལ་དམ་ཆོས་བསྩལ། ཕྱང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྗེ་འདི་སྐུ་ཉེར་གྱུར་པ་མ་ཟད། རྗེ་ཉིད་ལ་གུས་འདུད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅས་འདམ་དང་། ཁྲི་རི་སྟག་རྩེ་སོགས་སུ་གདན་ཞུས་བྱུང་བ་ལྟར་ལན་མང་དུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༧༤༧)ལོར་གདན་ས་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་གྲོ་ཕུང་དུ་ཡང་ཁྱིར་ཞབས་བཀོད། དེར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁྱེན་པོ་གནང་ལྡེ་བསྟེན་པར་རྫོགས། ལྕགས་ལུག(༡༧༥༡)ལོར་རྫོང་གསར་གྱི་ཡིག་དྲུག་འཁོར་ཆེན་གསར་བཞེངས་གནང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་དགོངས་སྟེ་སྦྱིན་ས་འདུས་མཆོད་ཉེན་གསར་བཞེངས། སྟོན་པའི་འབྱུང་རབས་བརྒྱ་པའི་ཤུ་ཐང་བཅོ་ལྔ་ཆེ་ལེགས་གསར་བཞེངས། ཀུ་རུ་པདྨའི་སྐུ་བརྙན་ས་ཡུམ་གཉིས་མཆེད་བརྒྱད། རྟ་གསུམ་རྡོ་རྗེ་གཞིན་ནུ་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ཡབ་ཡུམ་བཅས་གསར་བཞེངས། རྗེ་བའི་མགོན་ཁང་གསར་སྦྱིན་ཐོག་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་སོགས་སྐུ

ཆེན་དུ་མ་གསར་བཞེངས། གཞན་ཡང་གྲོ་ཕུད་ཀྱི་མཆོད་ཁང་ཆེར་ཀུ་ཏུ་པཱ་སྨིན་དངུལ་སྐུ་ཀར་ཐུགས་མ། གནས་བརྟན་བཀའ་ཐང་ཆོས་སྐྱོང་ཡོངས་རྫོགས་སོགས་ཕྱིས་སྐྲ་མང་རབ། ཛེ་སྤྲུལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཛེ་དོན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱལ་བར་གྱི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ཇི་ཡོད་དང་། གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་སོགས་པོ་ཏི་མང་བ་གསར་བཞེངས། གནས་ཆེན་ཙ་རི་ཏྲའི་ཡུལ་སྐད་ཞིག་གསོས་དང་ཐུགས་ལྷ་ཁང་རྫོག་གཉིས་པ། གདན་རབས་བླ་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་སོགས་བཟོད་ལས་འདས། སྐུ་ཚེ་རིལ་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འབབ་ཞིག་བསྐོར་བར་མཛད་དེ། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ཀུན་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དགེ་སློང་དག་དབང་སོགས་སྲས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༦༤༧)ལོར་གཟུགས་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བའི་ཚུལ་བསྟན།

ཛེ་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་བཞི་པ་འདི་ཉིད་བྱ་ཀོང་ཡོང་པོའི་གྲོགས་སྐྱང་གྲོང་ཞེས་པར་ཡབ་ཕྱུགས་རྒྱུད་ཨ་པོ་ལྷ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་གསོ་དཔྱད་པའི་རིགས་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༦༥༦)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཛེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ས་ཕྱི(༡༦༥༩)ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྤྱན་དྲངས། ཛེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་གསུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ་དང་། ཐུགས་སྲས་ཁྲུལ་སྐྲ་ལས་བླ་མ་དགོངས་འདུས་དང་། བདེ་གླིང་གི་སྐོར་སོགས་རྙིང་མའི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགེ་སློང་ར་ཁྲིམས་པ་དང་། ཉི་ཁྲི་རིན་འབྱུང་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་རང་ལུགས་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལྕགས་གླང(༡༦༦༡)ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ལོ་དེ་ཉིད་དུ་སྣེ་ཕུང་དུ་འདུས་ཚོགས་ལ་དབང་ཆོས་རྫོགས་མར་གནང་། སྐབས་ཤིག་ཞེལ་གྱི་ཁང་གསར་ཁྲུང་མའི་གཟིམ་ཆུང་དུ་བཞུགས་ཀྱི་གཞི་བསྙེན་གནང་བའི་ཚེ་ཡི་དམ་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས། ཕྱིས་མལ་དེར་ཞལ་བར་རང་བྱོན་བྱོན་པ་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། ཛེ་ཉིད་ཀྱིས་མགོན་པོ་དང་། ཨ་ཕྱིའི་གཙོ་འཁོར། བཀའ་སྲུང་སྔགས་ནག་ལྷམ་དྲལ། ཏ་ར། ཆོས་རྗེའི་དགེ་བསྙེན་རྣམ་བཞི། ཚངས་པ། ཐང་ལྷ། ཡབ་ཡུམ། པེ་ཏར། གནོད་སྦྱིན་རྩེ་དམར་སོགས་རང་ལུགས་ཆོས་སྐྱོང་ཚང་མའི་གར་འཆམ་ངོ་མཚར་བ་གསར་འཛུགས་གནང་། ཕྱིས་ཞེལ་དུ་ཡང་དེ་མཚུངས་འཛུགས་པར་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་རང་ལུགས་དགོན་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་དར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་རིར་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱན་སྔར་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ལྷུན་ཚོགས་ཞེས་གནང་། སྨིན་གླིང་གི་སྨིན་མཆོག་ཆོས་རྒྱལ་གཏེར་གླིང་པ་སྤྱན་པར། གཡའ་མ་ཕུང་། སེལ་བྲག གནམ་ལྕགས་བྲག་གསུམ་གྱི་ཟབ་གཏེར་གྱི་ཆོས་རྣམས་གསན་རིང་། གཏེར་གསར་དྲག་པོའི་ཆོས་བདག་ཛེ་འདི་ལ་ཟིན་པས། དེ་ཉིད་ཟུང་འབྲེལ་རྩེ་ནང་གུ་ཚང་དེ་སྐབས་འཛུགས་པ་གནང་། དྲག་པོའི་འཕྲིན་ལས་བཟློག་གཞུང་། ཡང་བཟློག་གི་དཀྱིལ་སོགས་བསྐྲུན་བཅོས་བཀའ་ཞིག་མཛད། ལྷ་རྗེའུ་སུ་ཛེ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་རྣམས་མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་གྱིས་བྲིས་པ་བཞེངས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་འཚལ་ཡོངས་རྫོགས་ལྷ་འགྱུར་རྒྱུད་འབུམ་བཅས་མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་ལ་གསེར་དངུལ་ལྷ་རྫས་ལས་གྲུབ་པའི་སྣག་ཚས་བཀྲ་དང་ཉི་ཤུ་དང་། དེ་མཉམ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་རྟོགས་བརྗོད་ཐང་ཆེར་གསུམ་བཞེངས། བཀའ་འགྱུར་རྙིང་རྒྱུད་ཤོག་པམ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་སོག་དཀར་གྱི་ངོས་སུ་བཞེངས། དེ་བཞིན་མངས་རྒྱས་གླིང་པའི་བཀའ་ཐང་། སྟོན་པའི་འབྱུངས་རབས་མཛད་བརྒྱ། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོགས་བརྗོད་བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས་གྲུ་ཐང་། དངུལ་ཀར་ཐུགས་དང་། ཙན་དན་དཀར་དམར་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་འདྲ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། དེ་བཞིན་སྟག་ཡང་ཐོག་ཕྱུན་རྩེ་དགའ་འཁྱིལ་གསར་བཞེངས་དང་། རྫོང་གསར་བཀྲ་ཤིས་ཚུགས་པོ་བྲང་གསར་སྐྲུན་གནང་། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ལ་མཆོད་ན། དོན་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕྱི(༡༧༡༨)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཛེ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་འགོ་བ་གསུམ། དོན་དམ་གསང་ཆེན་གྱི་འགོ་བ། གཟིགས་ཕྱག་གཉུག་མའི་འགོ་བ། གསལ་སྣང་མིག་འཕྲུལ་གྱི་འགོ་བའོ། །

ཛེ་གོལ། ཛེ་ཀོལ། གཙོ་བོ་དང་བྲན། ཛེ་བྲན།

ཛེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཕྱུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་གཡང་ཁྲག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༥༩༥)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་འཚར་ནས་ཐོག་མར་ཡབ་རྗེའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་དཀོན་མཆོག་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་གསོལ། ཆུང་དུ་ནས་མཁས་གྲུབ་མངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་བཀའ་འབུམ་སོགས་མང་དུ་གསན། ཡིག་བདུན་མ་དང་། བསྟོད་པ་ཁྲག་རྒྱལ་མ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མཛད། མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གཉེན་ཛེ་ཡང་བཟློག་གི་ཁྲག་ཞེན་རྣམས་ལ་རྫོགས་འདྲིས་དང་། གསར་རྙིང་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་གི་ཕྱིས་ཞིག་ཏུ་ཚོན་ཕྱི་བ་སོགས་ལ་མཉེན་དུ་བྱང་བ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཛེ་ནཱ་རོ་པ་ལས་དྭང་སྲོང་ཁོག་ཏི་སྐོར་རིགས་གཏད་དང་བཅས་པ་གསན་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྙེན་བསྒྲུབ་ཡུན་རིང་མཛད་པས་གཟིགས་སྣང་མང་དུ་བྱུང་། ཞ་དམར་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཁན་པོ་དང་ལས་སློབ་སོགས་ཁ་བསྐོང་གྲངས་ཚང་གི་དབུས་སུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ཛེ་དྲུང་ལས་སྤྱི་དོན་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ། ཕྱག་མཛོད་ཞེ་པ་དཀོན་མཆོག་ལས་སྙན་ངག་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་རྒྱན། ཞི་པ་ཡུམ་པ་བ་ལས་ཡིག་རིགས་སོགས་གསན་སྦྱོང་དང་། ཛེ་དྲུང་ལས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྩ་དཀྱིལ་ཉེར་བརྒྱད་པའི་དབང་དང་རྒྱུད་ལྷའི་ཕྱག་ལེན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་འཚལ་གྱི་ལུང་གསན། བན་གོང་མོད་པའི་སྡོ་སྒོ་རྣམ་སྲས་དང་། ལས་ཏུ་མཁན་ཆེན་པའི་དཔོན་པོ་ལས་དཀར་ནག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བྱང་བར་མཛད། ཛེ་ནཱ་རོ་པ་ལས་ཁམས་གསུམ་འབྲུག་སྒྲིད་ལས་ཀྱི་རྟུང་དམར་སྐོར་གསན། དེ་ནས་ཡངས་རི་སྒར་གྱི་གདན་ས་མཛད། འཕན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཁ་རགས་ཀྱི་གནས་གཟིགས་དང་། ཚེ་ཆུ་ཕུག་གི་གནས་སྒོ་གསར་དུ་ཕྱེ། གཟིགས་སྣང་རྣམས་གཏན་ལ་ཕབ། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་བཞག དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆོས་ལུང་མཁན་པོ་བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་གསར་མའི་ཆོས་དུ་མ་གསན། ཨ་ཕྱུང་བླ་མ་སོགས་དོན་པོ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་གཏད་ཁྲམ་སེར་འབེབས་སོགས་རིག་སྔགས་ཟབ་མོ་ཁ་ཤས་གསན། དེ་ནས་བདག་ཞུས་ཕྱར་དར་རྩེ་མདོ་དང་ལི་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཕྱིར་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས་ནས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་ལྷ་ཙན་ཏྲ་ཞེས་པ་བོད་དུ་བྱོན་པ་དེ་ལས་སྐད་རིགས་སོགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་གསན་པས་དོགས་གཅོད་མཐའ་ཚད་པ་མཛད། དེ་ནས་ཡངས་རི་སྒར་གྱི་གདན་སའི་ཁྲིར་བླ་མ་སྒང་ས་མདའ་བ་དཀའ་ཞིས་དར་རྒྱལ་ལ་གནང་། ཛེ་ཉིད་སྒྲུབ་དྲུང་པ་བཞིན་རྒྱ་རྟེན་སུ་བསམ་ཡས་དང་། སྒྲོ་ཕུད། རྫོད། ཤང་པོ་བྲག་དཀར་ལྷ་ཆུ། སྒྲོ་གོ། མ་བསྒྲུངས་ཕུང་། ཆུ་རི་དྭ། དུ་རི་རྒྱུབ་བསྐོར། སྐྱམ་པོ། ཨེ་སོགས་ཡུལ་ཕྱང་དང་གནས་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མར་ཕེབས་ཏེ

སྟོད་ལྔ་ཕྲན་ཚེགས་ལ་ཐབ་ཆོས་དང་གནས་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་མེ་སྟག(༡༦༢༦)ལོར་འབྲི་གདན་སེང་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། ཅུ་ལྷུང་པ་པདྨ་རྡོ་རྗེ་འབྲི་རྫོང་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བླ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་དབང་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ། རྫོགས་ཆེན་གསེར་ཞུན་མ། ལམ་འབྲས་ཉམས་ཁྲིད་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལུང་བཅས་དང་། སངས་རྒྱས་གླིང་པའི་གཏེར་ཆོས་ཕལ་ཆེར་གསན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཡོས(༡༦༢༧)ལོར་གཙང་ནས་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྲས་མོ་ཡུམ་དྲུང་ཁབ་ཏུ་བཞེས། རྗེ་ནཱ་རོ་པའི་གདུང་རྟེན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་གནང་། མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་ལ་གསེར་དངུལ་སྤེལ་མས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རྫིང་མ་ཚང་འབུམ་དང་བཅས་པ་པོ་ཏི་བརྒྱ་དང་རྩ་ཤ་བཞེངས། དེ་ནས་གདུང་རྒྱུད་མི་འཆད་པ་མཁྱེན་ནས་ཤིང་བྱ(༡༦༤༥)ལོར་སྐུ་ཕྱག་ཆས་དོར་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་རྗེ་ཉིད་ལ་དགུགས་དབྱུང་བའི་བཀའ་ཁམ་དང་མཆོད་ཡོན་དུ་བཀའ་མཆིད་གསུང་ནས་བཅས་སྐུའི་ཞེས་དམིགས་ལས་གྲོལ་ཞིང་། སྙན་གྲགས་ཆེར་རྒྱས་པར་གྱུར། ཆུ་འབྲུག(༡༦༥༢)ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཁ་སྐྱར་སྐབས་འདམ་ཐང་འགྲོག་ཏུ་ཐེབས་སྐྱིལ་དུ་བྱོན། ཤིང་རྟ(༡༦༥༤)ལོར་བལ་ཡོད་ཀྱི་བཟོ་བོ་ཉི་ཤུ་སྐོར་གྱི་ལས་གྲྭ་ཚུགས་ཏེ་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཆེ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་གསེར་དངུལ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་བཞེངས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀས་བསྐུལ་བའི་གཞིན་རྗེ་ཐུགས་ཐིག་གི་མཆོད་རྟེན་བཅས་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་མཆོད་རྟེན་ཐུགས་ཕྲིན་མཛད་ནས་འབུལ་གནང་བར་མཆོག་དགྱེས་ནས་བཀའི་ཤོག་ཆུ་ཆེན་བཟང་པོ་དང་བསྔགས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེ་བ་གནང་། གཞན《བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོ་རོལ་རྣམ་ཐུགས་ཐེག་ཆེན》སོགས་དང་།《ཡང་ཟབ་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ཁ་ཤས》《འདུལ་བའི་མདོ་རྩར་མཆན་འགྲེལ》《ཟབ་ལམ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ནཱ་རོའི་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་ལུང》《བདེ་མཆོག་སྐ་ལོའི་ལྷ་ལྔ》《དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔ》《དྲུག་ཅུ་པ》《ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ས་ལུགས》《སྨན་རས་གཟིགས་སྡེང་པ་སྐོར་གསུམ་སྐོར》《ལྷན་སྐྱེས་རྣམ་བཞི》《བླ་མེད་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟན》《ངན་སོང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཙུག་ཏོར་དགུ》《ཀུན་རིག》《བཀའ་བརྒྱད》《གཤིན་རྗེ་ཡང་བཟློག་མེའི་སྤུ་གྲི》《ལྕགས་ཤིག》《ཁྲོ་ཆུ་ལོག་ཏྲི》སོགས་གསར་རྙིང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། རིག་གནས་སོགས་གྲངས་རེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་མཛད། ཞལ་སློབ་ལ་མཆེན་ན་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། སྒོ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། མངའ་བདག་རྒྱལ་སྲས་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕག(༡༦༥༩)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་སྟེ་གོང་དུ་ཀ་སྡེའི་ནང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། འདི་ལ་སྐྱི་ཤོད་རྗེ་དྲུང་ངམ་གསང་བདག་རྗེ་དྲུང་ཡང་ཟེར་ཞིང་། (ལོ་ཁ་སྐྱི་ཤོད་དགོན་པར་བཞུགས་པས་སྐྱི་ཤོད་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་རྗེ་དྲུང་དགེ་འདུན་ཆོས་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པས་རྗེ་དྲུང་། སྔ་ཐག་མཁན་ཆེན་ཕྱག་རྡོར་བའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པས་གསང་བདག་རྗེ་དྲུང་ཞེས་ཟེར།) གོང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང(༡༦༩༧)ལོར་ཟངས་རིར་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་མངའ་རིས་གྲྭ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་ཞུས། དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སློང་ཞུས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཕྱུད་མེད་མང་པོ་བསྟེན། མངོན་ཤེས་རྫོགས་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་ཡིན་ཟེར། རྙིང་མ་དང་དགེ་ལུགས་གང་ལ་ཡང་མི་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལར་བསྒྲེ་ཚུར་བསྒྲེ་མང་པོ་ཞིག་དང་ཕྱུད་མེད་བསྟེན་སྐབས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྣང་བཅོས་བྱིས་མ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་བརྩམས་པ་ལས་བརྩམས་ཆོས་པོད་དྲུག་ཙམ་ཐོལ་ཁ་སྐྱི་ཤོད་དགོན་པར་ཡོད།

རྗེ་བཞིན་མ་ཆིག་པ། རྗེ་གདན་བཞུགས་པ་རྗེ་ཞལ་བཞུགས་པ།

རྗེ་བོ། བདག་པོ་དང་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་དཔོན་པོ་སྟེ། རྗེ་བོ་དང་བྲན་ཞེས་བདག་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡོད།

རྗེ་བླས། རྒྱལ་པོའི་ལས་དོན། སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན།

རྗེ་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཏང་ཚའི་ལྷ་ཆ་ཀྱི་སོག་ཤིང་ལུང་མཚེར་ན་ཡབ་ནུ་ཞི་མགོན་སྐྱབས་དང་ཡུམ་སྐྱིད་ཀོའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཞུ་དམར་པཎྜི་ཏའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་རང་དགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་ཚ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིངས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཐེབས་ནས་བསྡུས་གྲྭ། བློ་རིགས། རྟགས་རིག་སོགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་གསན་སྦྱོང་གནང་། ཁྲི་ཐུབ་པ་ལ་ཁ་ལགས་ཁ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། བླ་མ་དེ་ལས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(༡༩༢༧)ལོར་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་གསར་དུ་འཛུགས་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ལ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་བྱོན་ནས་ཨ་ལགས་བླ་ཁོ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་དབང་ལུང་རྗེས་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་གསན། དེ་དུས་བཀའ་ཆོས་ཟིན་བྲིས་སུ་བཏབ་པ་ནས་བླ་མ་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ཚེ་དཔེ་མཇུག་བར་གསུམ་གྱི་ཚིག་དོན་ཡོངས་རྫོགས་མ་ཉམས་པ་ཀུན་གྱིས་ཡ་མཚན་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་རྟགས་སུ་བསྔགས་བརྗོད་མཛད། རང་དགོན་ནས་རྗེ་གསེར་ཁང་པའི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་སོགས་འབུམ་བཅུའི་སྔོན་འགྲོ་བཅས་འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་ཆེན་མཐར་ཕྱིན་མཛད། ཆེན་ཚང་མ་དང་སྐྱ་ནག་ཚོ་དྲུག་གི་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་ཕྱག་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་བསྩལ། རང་དགོན་དུ་གཙོད་དབང་ལྔ་བཞི། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་། ཚེ་དབང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་ནག་གི་རྗེས་གནང་། འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་ཁྲིད་བསྐུལ་སྒྲ། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཐིག་ཁྲིད། བརྒྱ་རྩའི་ཁྲིད། ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་ལུང་སོགས་ཁྲིད་དང་དབང་ལུང་རྗེས་གསུམ་གྱི་བཀའ་དྲིན་མང་དུ་བསྩལ། གསུང་རྩོམ་ཞུ་དག་ཕུལ་བ་དང་མ་ཕུལ་བ་བསྡོམས་པོད་བཅུ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། སྐུ་ཚེ་ཕྱི་མོར་ཁས་བླངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་མིག་འབྲས་ལྟར་གཅེས་པར་སྲུང་ཞིང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་དུ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༩༤༦)ལོར་སྐུ་འདས་དུ་ཞི་བར་གཤེགས།

རྗེ་བློན་འཕྲུལ། འཕྲུལ་གྱི་རྗེ་བློན་ཏེ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་བློན་ཟེར་བ་དང་དོན་འདྲ།

རྗེ་དབོན་བློ་བཟང་ཏི་ཤ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་སྟེ་གོང་དུ་ཁ་སྡེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་དུ་གཟིགས།

རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ། ༡. གནུབ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ(རབ་བྱུང) ༢. སྤྱགས་པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ༣. ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས(རབ་བྱུང) ༤. མཁར་ཆེ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། ༥. སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། ༦. རླངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ(རབ་བྱུང) ༧. པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན(རབ་བྱུང) ༨. མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ། ༩. རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ། ༡༠. གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར། ༡༡. སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས། ༡༢. ཕྱ་མི་ཡེ་ཤེས་དབྱངས། ༡༣. སོག་པོ་ལྷ་དཔལ། ༡༤. ཞང་སྣ་ནམ་ཡེ་ཤེས་སྡེ། ༡༥. མཁར་ཆེན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ༡༦. ལྡན་མ་རྩེ་མང་། ༡༧. མཆན་བུ་ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས། ༡༨. ཤུད་

སྤུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ། ༡༩. འབྲི་རྒྱལ་བའི་སྣ་གྲོལ(རབ་བྱུང) ༢༠. ཁྲིའུ་གི་རྒྱང་ལོ(དྲན་པ་ནམ་མཁའ) ༢༡. ཐན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ༢༢. ཨ་རིན་ཆེན་མཆོག(རབ་བྱུང) ༢༣. ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ(རབ་བྱུང) ༢༤ ཡང་འགྲོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། ༢༥. ལ་སྟོན་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ(རབ་བྱུང)བཅས་སོ། །

རྗེ་འབྲུམ་སྐད་ལྔ་ཁང་དང་མན་ཐང་རིང་པོ། སྣ་མའི་རྗེ་འབྲུམ་སྐད་ལྔ་ཁང་ནི་དེ་སྔ་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྟོད་ཆར་ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མགོན་གཉེར་སྣ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་བོད་སྟོད་ཡུལ་ཞབ་སོགས་རྒྱ་རིགས་སྤྱན་ཆེ་བསད་པ་ཚོའི་སྒྲིབ་སྦྱངས་སུ་དྲ་ཡའི་ལྡེ་མ་སྒྲེང་བདུན་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་སོར་ལྔ་བྱས་པ་འབུམ་གཅིག་ཕྱག་བསྐྲུར་མའི་པར་འདེབས་གནང་སྟེ་ནང་བཞུགས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་སྒོ་རྩིགས་ལྡེ་ཙམ་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་། མཆོད་རྟེན་དེའི་དབུ་ཏོག་འོག་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་ལྕགས་ཐག་ལ་དྲིལ་བུ་བཏགས་ཡོད་པས་རླུང་དུ་རྒྱག་སྐབས་དྲིལ་བུའི་སྒྲ་གྲོང་ཁྱིམ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱད་ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྐས་འཛེག་སྟེ་དབུ་ཏོག་ཚོག་དོན་ས་ཡོད་པས། རྒྱ་འབྲུམ་མཐོ་བའི་སྐད་ལ། །མཐོ་རིང་སྐས་འཛེག་བཙུགས་ཤག །ཕྱོགས་བཞི་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་། །སྐྱན་པའི་དྲིལ་བུའི་སྐད་རེད། །ཅེས་པའི་དམངས་གཞས་ཀྱང་ཡོད་འདུག དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་མཇུག་ཏུ་སྲིད་སྐྱོང་དེ་མོ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་མཆོད་རྟེན་དེར་ཉམས་གསོ་ཆེ་ཙམ་བྱུང་བའི་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཁྲི་རྒྱུར་རྩེ་མོ་ཐང་གི་ཤར་དུ་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པ་མི་ལེགས་རྩལ་དང་། དོན་དུ་བསྟན་རྒྱས་གླིང(བསྟན་རྒྱས་གླིང་ནི་དེ་མོའི་བཞུགས་གནས་ཡིན)གི་ཤར་དུ་མཆོད་རྟེན་འཕེལ་བས་ཡིན་ཡང་ཟེར་ཞིང་། དོན་དུ་ཤར་དུ་མཆོད་རྟེན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ཀྱི་གྲོང་སྡོངས་ཞེས་པ་མི་ལེགས་པ་ཡིན་ཚུལ་ལ་དགོངས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་དེ་བཤིག་ཐོག་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་བཞུགས་རྗེ་སྐུ་རྣམས་ལས་དཀྱིལ་དུ་གསར་དུ་སྤྱན་པའི་ཚ(སྣ་ཚ)ཁང་རིང་པོའི་ནང་བཞུགས་སུ་བཅུག་ནས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུལ་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་ལྷ་ཁང་གསུམ་ཐོག་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་རྟེན་གཙོར་བྱམས་པའི་འཇིམ་སྐུ་ཁྲུས་ཐོག་སོགས་དང་། འཁོར་ཕྱོགས་ཏུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་འཇིམ་སྐུ་དཔར་མ་ཐོ་གང་ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་འབུམ་གཅིག་བཞེངས། འཇིགས་བདག་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ནས་བྱེད། དེའི་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་ཞི་ཁྲོ་ལྷ་ཁང་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་བཞེངས་ཤིང་། རྟེན་གཙོ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་མི་ཚད་དང་། ཞི་ཁྲོ་དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་འཇིམ་སྐུ་སོགས་ཡོད། ལྷ་ས་བའི་ཞི་ཁྲོའི་སྐྱིད་སྡུག་གིས་བདག་པོ་བྱེད།

རྗེ་མར་པའི་བསྲེ་འཕོའི་གདམས་ངག་བཞི།
བསྒོམས་པ་འཚང་རྒྱ་བ་གཏུམ་མོ་དང་སྒྱུ་ལུས། མ་བསྒོམས་ཀྱང་འཚང་རྒྱ་བ་འཕོ་བ་དང་ལས་རྒྱ། གཉིད་ལོག་པས་འཚང་རྒྱ་བ་རྨི་ལམ་དང་འོད་གསལ། རང་བཞིན་ཤེས་པས་འཚང་རྒྱ་བ་བར་དོ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ།

རྗེ་སྨིན་ལམ་དཔལ་བ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ་སྟེ་ཀོང་དུ་ཁ་སྟེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་སྐབས་སུ་གཟིགས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ། དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་སྟེ་རྒྱུད་ཞིབ་ཙམ་གཤམ་དུ་ཙ་སྟེའི་ནང་ཙོང་ཁ་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་མཛད་ཆེན་བཞི། དགའ་ལྡན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད། རྫིང་ཕྱིའི་བྱམས་པ་ཞིག་གསོས། ལྷ་སར་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་བཙུགས་པ། གཞལ་གྱི་ལུང་ར་ཆེན་མོའོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་གསུམ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའོ། །

རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། མཚན་གཞན་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་མཆོག་ནི་ཡུལ་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ཇོ་མོ་ཁ་རག་དང་ཉེ་བར་འབྲང་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ཡབ་ར་མོའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམ་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་བུ་དཀའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕག(༡༥༧༥)ལོར་ཆོས་འཁོར་སྡིངས་སུ་སྐུ་བལྟམས། མེས་པོས་པད་མ་སྒྲི་གཅོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཇོ་ནང་མཁན་པོ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོས་ཇོ་ནང་བླ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ཇོ་ནང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ནས་ཀློག་སློབ་པའི་དཔེ་ཚུགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཇོ་དགོན་ཆོས་ལུང་དུ་ཐེབས་ནས་མཁས་དབང་བྱམས་པ་ལྷུན་གྲུབ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། ཕྱག་ལུང་བ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་མནོས། མཚན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཞེས་གསོལ། རྒྱ་གར་གྱི་བཤེས་གཉེན་བ་ཛྲ་ལ་ནྡ་ཐ་མཆོག་གིས་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་ཞེས་ཏཱ་བའི་མཚན་གསོལ་བའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་ཞེས་པའི་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་ནས་མི་རྗེ་བདུན་ཕྲག་གི་རིང་ལ་མཁན་པོ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སློབ་དཔོན་བྱམས་པ་ལྷུན་གྲུབ། རྗེ་ནང་རྗེ་དྲུང་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་བའི་ལངས་རྒྱས། བརྟ་ཀུ་ར་ན་ཐ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༥༩༡)ལོར་འཛམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་བྱམས་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྲུང་བའི་ཞབས་ཏོག་ལས་རྒྱུད་སྡེའི་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཏེ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བོད་འདིར་སྔོན་མེད་ཀྱི་སྣ་ཕྱེད་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་བར་རྗེ་རང་ཉིད་ནས་གསུངས། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤུ་ཤི་ཛ་ཡ་སྨྲི་དང་པུཎྱ་བཟང་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་དང་། སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ནང་གི་རིག་གནས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བསམ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་རྩེར་སོན་ཞིང་། མདོ་སྔགས་ཟུང་གི་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་སྦྱངས་པས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་ཏེ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་སྐབས་ཇོ་ནང་དུས་འཁོར་ཆེན་མོ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་ཁྲིད་རྒྱས་པར་གནང་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་བུ་སློབ་མང་པོ་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ཤིང་ཡོས(༡༦༡༥)ལོར་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ཅིང་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་གླིང་ཕུག་བཏབ་ནས་གདན་ས་མཛད་དེ་མདོ་སྔགས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། རྒྱལ་དབང་བཞི་པ་ཆེན་པོས་མེ་ཏི་ཕྲ་བའི་མཚན་གསོལ། དེ་རྗེས་སོག་པོ་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྟན་པ་སྤེལ་ཞིང་དགོན་པ་དུ་མ་བཏབ། སོག་ཡུལ་དུ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཞེས་སྙན་གྲགས་ཆེ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྐྱོང་བའི་སློབ་མའི་ཚོགས་གཙོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་ལངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཁས་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ། མཁས་ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ། མཁས་གྲུབ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ཇོ་ནང་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་དང་། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་དང་། བྱང་བདག་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་སོགས་ལ་སྐྱོང་སྦྱིན་བདག་མང་དུ་བྱུང་། རྗེ་བཙུན་མཆོག་གིས་ལུགས་རྩོམ་གནང་བའི་སྐོར་ལ། 《སྟོན་པའི་མཛད་བརྒྱ》དང་། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》སོགས་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྐོར་དང་། མེར་སྙིང་། བཟང་སྤྱོད། དུས་འཁོར། བདེ་མཆོག གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་སྐོར་དང་། ཐེག་མཆོག་རྒྱལ་བའི་དབུ་མ་སོགས་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར་དང་། རྒྱུད་སྡེའི་ཆོ་ག་དུ་མ། བསྟོད་ཚོགས་དང་སྨོན་ལམ་སོགས་ཇོ་ནང་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་པོ་ཏི་བཞི་བཅུ་བརྩམས་ཞིང་གནང་

ངམ་བཞི་བཅུ་ལྷག་མཛད། དེ་ཇོ་ནང་པའི་རིང་ལུགས་ཚང་ལ་མ་ནོར་བར་བསྟན། སྦྱོར་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་སྲེལ་ཏེ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕྱི······(༡༧༣༥)ལོར་རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་གླིང་དུ་སྐུ་གཤེགས།

རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༡༤༧)ལོར་འཁྲུངས། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོའི་གཅུང་པོ་ཡིན། ཡབ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ···དགུང་ལོ་ང་དྲུག་བཞེས་པའི་དུས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་ཡབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་གསན་སྦྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཡབ་གཤེགས་ནས···བཅུ་གསུམ་པ་ལ་གཅེན་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས་གདན་སར་བསྐོས། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཟམ་པ···བར་ལོ་ངོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་རིང་གདན་ས་མཛད། དབུ་རྩེ་སྙིང་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གསེར་ཁྲིས་ཀྱི་བཀའ···འགྱུར་བཞེངས། གཞན་ཡིས་ཕུལ་བའི་དངོས་པོ་གང་བྱུང་ཡང་རྟེན་བཞེངས་དང་། མཆོད་འབུལ། དབུལ་ཕོངས་ལ་སྦྱིན་གཏོང་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནར་གཏོང···བར་མཛད་པས་སྐུ་གཤེགས་སྐབས་གདན་དང་ན་བཟའ་ཆ་ཚང་གཅིག་མ་གཏོགས་དངོས་པོ་གང་ཡང་མ་ལུས་པར···མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ···ཕྱི(༡༢༡༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། གསུང་རྩོམ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་པོད་བཞི་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང···མཛོད》ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༢༥་ནས་༤༨་བར་གསལ།

རྗེ་བཙུན་མི་ཕམ་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། མངོན···རྟོགས་རྒྱན། རྒྱུད་བླ་མ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ཆོས་ཉིད···རྣམ་འབྱེད། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་བཅས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ། མར་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་རྒྱལ་བྱུང་གི་ཀ་ཆེན། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི···ལྕགས་འབྲུག(༡༠༤༠)ལོར་ཡབ་མི་ལ་ཤེས་རབ་རྒྱལ···མཚན་དང་ཡུམ་མྱང་ཚ་དཀར་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་གི་སྐྱ་རྔ་རྩ་རུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུའི···སྐབས་མཚན་ལ་ཐོས་པ་དགའ་ཞེས་ཟེར། ཁོང་སྐུ་བལྟམས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཡབ་སྐུ་གཤེགས་པས་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེས་ལྷག་པོ་ཚད་མེད་བཏང་། དེ་རྗེས་ཡུམ་གྱི་བཀའ···བཞིན་མཐུ་བསླབས་ནས་འཁོན་སྐྱན་པར་མི་མང་པོ་བསད། སླད་ནས་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་དེ་ཆོས་བྱེད་པར་ས་རྟ······(༡༠༧༨)ལོར་ལྷོ་བྲག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་མཇལ། མར་པས་མི་ལར་འདི་ཀོས་ཤིག···གསུངས་པ་ལྟར་བཀའ་ཐོག་མ་བསྒྲུབས། སྐྱེམས་ཚང······གནང་བ་གཙང་མར་བཞེས་པས་གདམས་ངག་གི་སྣོད་དུ···དགོངས་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་། སྡིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བའི་སླད་དུ་སྲས་མཁར་ཟླུམ་པོ། སོག་ཀ ཟླ་གམ། གྲུ་གསུམ་རྣམས···ཅིག་བརྒྱབ་པ་སླར་ཡང་བཤིག མཐར་སྲས་མཁར་དགུ···ཐོག་ཅེས་སུ་གྲགས་པ་གྲུ་བཞི་དགུ་ཐོག་རྩེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ···འབར་བ་ལྟ་བུ་ཅིག་ལས་གསུངས་ནས་མདོ་ཁྲམས་དགུ་རྩེ···དང་བཅས་པ་བརྩིགས་པར་མཛད། གཞན་ཡང་དབང་···ཀྱིས་ནས་ལན་མང་བརྡུང་པ་སོགས་ཡིད་ཚད་ཆེན་པོ······བདུན་གྱིས་སྦྱིན་པ་སྦྱངས་ཏེ་བླ་མ་མར་པའི་དྲུང་དུ་ལོ་དྲུག་ཟླ་བ་བརྒྱད་ཙམ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཕྱིར་དཀའ་བ་ཚད···མེད་སྤྱད་མཐར་དབང་དང་གདམས་ངག་རྫོགས་པར···བཞེས། ལྷ་དང་བླ་མས་གསང་མཚན་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ···ཞེས་བཏགས་པར་གྲགས། བླ་མའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཞལ···བྲལ་ཁར། བླ་མས། ཁྱོད་ལ་བྱིན་དང་གཞན་ལ་བྱིན། །ཀ་ལ་ཏེ་སྙིང་ལ་བཅལ་ཡོད་ན། །སྲུམ་འགྱུར་བས་ཀྱང་མི···ལྷག་གོ །ཞེས་འཁོད་པའི་ཤོག་དྲིལ་ཐམ་ཀ་བརྒྱབ་པ་ཞིག་གནང་སྟེ་སྡུག་ཐུག་པའི་དུས་འདིར་སྤོས། དེ་བར་མ་ལྟ···གསུངས་ནས་བསྟན་པ་གཏད། ཆོས་ལ་ཞེན་པའི་བར·····སྐྱེལ་ཐུང་མཛད་དེ་སྐྱི་ནོར་ཕྱག་བཞག་ནས་སྟོན་ལམ་དང་གནས་དང་རྒྱུད་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དུ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་ཤིང་ཕྱི(༡༠༨༤)ལོར···སྟོད་ཕྱོགས་སྐྱིད་གྲོང་དང་གཉའ་ནང་ཁྲོམ་དུ་ཕེབས་ཤིང་···སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། དེ་ལོ་དགུའི་རིང་ན་བཟའ···རས་རྐྱང་དང་ཟས་ཟ་ཚོད་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་དྲག་པོས་བསྒོམས་པས་སྐུ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མཆོག་གི···དངོས་གྲུབ་ཐོབ། དེ་ནས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགྲོན་བཞུད་མཛད་དེ་སྟོད་དུ་ཚང་བའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཅི་རིགས་གནང་བ་སོགས་ལྡན་པའི་ཐུགས···པ་ས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཅིང་། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཙུགས། ཉམས་མགུར་མང་དུ་བརྩམས་གཤིས་རྗེས་རབས་པས《རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་མགུར་འབུམ》ཞེས་བྱ་བར་བསྒྲིགས། མཐར་ཕྱུགས་ཀྱི་སློབ་མཆོག་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དེ་དགུང་ལོ་གྱ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༡༢༣)ལོར་སྐུ···གཤེགས། སློབ་མའི་མཆོག་ནི་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་དང་། རས་ཆུང་པ། དེ་བཞིན་འབྲི་སྒོམ་རས་པ། སེ་བན་རས་པ། རས་པ་ཞི་བ་འོད། ཁྱི་ར་རས་པ། ངན་རྫོང་རས་པ། བདེ་བ་སྐྱོང་། ར་ཆུང་རས་པ་སྟེ་རས་པ་མཆེད་བརྒྱད། སྟོན་པ་དྲུག རས་མ་བཅུ་གཉིས། གྲུབ་ཐོབ་མ་དྲུག······སོགས་བགྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་། །རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཡོངས་གྲགས་ནི་གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ······མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༤༩༥)ལོར་བརྩམས་པ་དང་། ཡང་རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་ཤྲཱི་གཡོ་མགོན···པོའི་སློབ་མ་རྟ་ཚག་པ་རྗེ་དཔང་རྒྱལ་གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(༡༤༤༧)ལོར་བརྩམས་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས···འབྱུང་ཐུབ་བསྟན་གསལ་བྱེད》ཀྱི་ནང་གི་རྣམ་ཐར···ནང་མི་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཙམ་འདུག་པས་དེ་དག་ཏུ་གཟིགས་པར་ཞུ།

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། ས་སྐྱའི་བླ་མ་འདི་ཉིད་སྔོན་བཙན་གྱི་རྟེན་ཆེན་མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གྲགས་ཤིང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དང་ཁད་ཉེ···བའི་རེད་མདའ་ཁབ་སོར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གླང···(༡༣༤༩)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་ས་བཟང་མ་ཏིའི་དྲུང་དུ་ཚོགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ནོད་དེ་མཚན་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་དཔལ་ས་སྐྱར་མཁས་པ་ཉ་དབོན། མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་འཕེལ། དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ། ལོ་ཆེན་བྱང་རྩེ། རྒྱལ་སྲས་པ་སོགས་ལས་ཚད་མ། ཕར་ཕྱིན། མངོན་པ་གོང་འོག་གློ་སྦྱོང་སོགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལུང་གི་ཆོས་མཐའ་དག···ལེགས་པར་གསན་སྦྱོང་མཛད། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ···དཔལ་ལས་བསླབ་པར་རྫོགས་ཤིང་། འདུལ་བ་དང་ལམ་འབྲས་གསན། དེ་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་བཟང་། ལོ་ཙཱ་བ···གྲགས་རྒྱལ། ལོ་ཙཱ་བ་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་སོགས་ལས···གསང་འདུས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རྒྱུད་མན་ངག་དང་།

མཁན་ཆེན་བྱང་སེང་ལས་དབུ་མ་གསན་ནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་པས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གནས་ལ་ངེས་པ་རྙེད། རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རྗེ་འདི་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ཡངས་ཤིང་མཁྱེན་སྟོབས་ཆེ་བས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ལ་ཡང་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་དེའི་རྩ···འགྲེལ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་དོན་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཁོག་པ་བསྒྲིགས་ཏེ་རང་རང་གི་ལུགས་མ་འདྲེས་པར···ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་མཐའ་དག་པར···དངས་ཏེ་གཞན་ལ་འདོམས་པར་ཐོགས་པ་མི་མངའ་ཞིང་། སྦུལ་རོང་གི་དབེན་གནས་སུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་པའི་ལོ་ལྔ་རྩོད་སྒོམ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཐུགས་དམ་ཉམས···བཞེས་ཁོ་ན་མཛད། ལོ་བདུན་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ···རྣམས་ལ་ཉམས་ཁྲིད་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྩལ། ཁྱད་པར་དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཐམས་ཅད་དུས་ཕྱིས···ནུབ་ནས་མིང་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་སྲོལ་ཕྱེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་མགོ་བོ་ལ་དཔའི་སྐྱེད་པ་ངལ་གསོ་བཅིངས་པའི་ཤིང་རྟ···ཆེན་པོར་གྱུར། རྩོམ་པ་མཛད་པ་ལ། འཛམ་གླིང་མཛེས···

པའི་རྒྱན་མཆོག་དཀའ་ཆེན་བཞི། །རྩ་འཇུག་གཞི་གསུམ་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་བླ་མ། །ཆོས་མངོན་མཛོད་དང་དཔལ་ལྡན་འདུལ་བ་སྟེ། །རྣམ་བཤད་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་བཅུ་ཕྲག་གཅིག །ཅེས་པ་ལྟར་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ལྟགས་སྦྱོམ་གནང་ཞིང་། གསུང་ལས་སྨིན་པའི་སློབ་མ་ཡང་། །སྦྱངས་པའི་མཆོག་གྱུར་ཀུན་མཁྱེན་ཤེར་འོད་དང་། །སྨྲས་ཀྱི་མཆོག་གྱུར་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། །ལྟ་བའི་མཆོག་གྱུར་གོན་རྒྱ་ཉི་མ་གྲགས། །ཉམས་ལེན་མཆོག་གྱུར་ཀུན་དགའ་དཔལ་བཟང་པོ། །རྩོམ་ལྡན་མཆོག་གྱུར་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་དང་། །འཆད་མཁས་མཆོག་གྱུར་བསོད་ནམས་ཤེས་རབ་དང་། །རྩོད་བཟང་མཆོག་གྱུར་དར་མ་རིན་ཆེན་ནོ། །

དེ་བཞིན་བྱང་པ་བཀའ་བཅུ་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་སོགས་དང་། ཡར་ཚད་ཤེས་པའི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅལ་བ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༤༡༢)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་རྡོ་ཕལ། དུང་དཀར་ཚངས་དབྱངས་འབྲུག་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པ་དཔེ་རིང་མདའ་ཚད་མ་དབྱུ་མེད་ཕྱིས་ཚ་ངོས་རེར་ཡིག་ཕྲེང་བདུན་རེ་ཡོད་པ་ལ་ཤོག་གྲངས༡༠ཡོད།

རྗེ་བཙུན་ལ་ར་ཀ། གྲུབ་ཆེན་ལ་ར་ཀ་པའམ་མདའ་བསྙུན་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྲུབ་ཆེན་སྦྲིའི་ཞེས་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཏ་སྐོར་གསུམ་མཁར་དུ་བཞེས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་རཏྣ་པ་ལ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཙུད། སྐུ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆལ་སྐྱེལ་དུ་གཤེགས་པ་རེད་ཅེས་རྗོད་སྤྲོལ་སྨད།

རྗེ་ཞྭ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་མདོ་སྨད་དུ་ཡབ་པད་ཤིག་དང་། ཡུམ་མ་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་སྤྲེ(༡༧༥༢)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་དུ་དགེ་བཤེས་རོང་པོ་ཡེ་ལགས་བསྟེན་ནས་ཀློག་བསླབས། ཆོས་སྤྱོད་སོགས་བློར་འདོན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་རྗེ་ཐར་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བདེ་ཆེན་དགོན་དུ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ལ་གསན་བསམ་ཡང་དག་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་བླ་གཞུང་གི་དྲུང་ཡིག་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་ཁྲུ་ལུགས་དགེ་བཤེས་ཏི་མ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་ལ་ར་རྒྱ་དགོན་དུ་དམ་བཅའ་འཛིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ནས་ལྔ་བཅུ་པར་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ལ་ཐར་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་གསར་རྩོམ་གནང་། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༨༠༣)ལོར་ཞྭ་ཚ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིངས་གསར་དུ་བསྐྲུན་ནས་མཚན་ཉིད་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་ལོར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་པར་རྒྱུད་ཐའི་ཐེབས་བཙུགས། བཀའ་འབུམ་ལ་མཚོན་ན། «སྐབས་རྗེ་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར»དང་། «བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་དམིགས་སྐྱོང་གི་དོགས་གཅོད་འཕྲོ་ཅན» དེ་བཞིན«འགྲོ་མགོན་ཞིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར»དང«ཞྭ་དམར་ལམ་རིམ»སོགས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་པོད་འབྲིང་དགུ་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་གསུང་ཆོས་ཀྱང་གནང་། དགུང་གྲངས་རེ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་སྤྲེ(༡༨༡༢)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཤེགས།

རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སྟེ་གསུམ།

རྗེ་རས་ཆུང་པའི་བསྲེ་བ་སྐོར་གསུམ་མམ་བསྲེ་འཕོ་དགུ་སྐོར། འདོད་ཆགས་བདེ་ཆེན་དང་བསྲེ་བ་གཏུམ་མོ། ཞེ་སྡང་བདེན་མེད་དང་བསྲེ་བ་སྒྱུ་ལུས། གཏི་མུག་མི་རྟོག་པ་དང་བསྲེ་བ་འོད་གསལ། །གཏུམ་མོ་དང་སྒྱུ་ལུས་བསྲེས་ལ་ཉིན་མོ་བསྒོམ། སྒྱུ་ལུས་དང་འོད་གསལ་བསྲེས་ལ་མཚན་མོ་བསྒོམ། བར་དོ་དང་འཕོ་བ་བསྲེས་ལ་འཆི་ཁར་བསྒོམ། གང་ཟག་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ལ་གཏུམ་མོ། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ལམ། ཚེ་ཐུང་འཕོ་བ་དང་བསྲེ་བའོ། །

རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟོད་ཆེན་བཞི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་བཀའ་རྩོམ་གཙོ་བོ་བཞི་སྟེ། «རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ» «བྱམས་བསྟོད་མཐེག་གཞན་མ་ཚངས་པའི་ཅོད་པན» «འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ» «རྣམ་རྒྱལ་མའི་བསྟོད་པ་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་རེ་སྐོང་འཆི་མེད་གྲུབ་པ»རྣམས་སོ། །

རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། རྗེ་འདི་ཉིད་གཙང་སྟོད་ཀྱི་སའི་ཆར་སྤྱད་ཀྱི་ཁུར་མི་ཞེས་པར་ཡབ་དམ་པ་དམར་པོ་དང་ཡུམ་ཆོས་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག(༡༣༨༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུ་ནས་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པས་ཁྱིམ་གྱི་འདུ་འཛི་ལ་མི་དགེས་པར་ཆོས་འཚོལ་བ་ལ་སྤྲོ་བ་བརྟས་པ་ཞིག་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ནར་ཐང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཤེས་རབ་སེང་གེར་གསོལ། ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ་དང་། ཤངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་། རོང་སྟོན་ཆོས་རྗེ་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ལུགས་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མདུན་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྟར་ཐང་དུ་བཞུགས་རིང་མཁན་སློབ་རྣམས་ལས་དབང་དང་རྗེས་གནང་གསན་ཞིང་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༤༡༠)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་མཇལ། འདུལ་བ་དང་མངོན་པ་གཉིས་གསན་བསམ་མཛད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་འོན་བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁར་ལ་ཕེབས། དེར་ཚད་མ། དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད། རྩ་ལྟུང་རྣམ་གཞག་སོགས་གསན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྔ་མ་དོར་ཞིང་ཕྱི་མ་བཟུང་། གསང་ཕུར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་དང་མཇལ་ནས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་འདུས་དཀྱིལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་། བདག་འཇུག་གི་ཆོ་ག་སོགས་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱི་དཀའ་སྟོན་ཐོག་མར་བསྐྱལ། དེ་ནས་དཀའ་ལྡན་ནས་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་མཛོད་བྱས་མདོ་བསྲེ་གཉིས་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་དང་། རིམ་ལྔ་སོགས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་འདུས་པའི་གདམས་པ་རྣམས་དང་། རྗེ་མར་པ་དང་འགོས་ལོ་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མན་ངག་དང་གཞུང་བཤད། འདུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་དང་གཤིན་རྗེ་གཤེད་སྐོར་དང་། འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་དང་། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དག་གི་མན་ངག་རྣམས་གསན་ནས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སྦྱངས་པས་ཕྱིར་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཀ་དང་། ཁྱད་པར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕག(༡༤༡༩)ལོར་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་གནང་སྐབས་སུ། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་འཛུགས་པའི་གཞི་རྟེན་ཞུས་པ་ན། ཆོས་གྲྭའི་མཁས་མང་གི་དབུས་སུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འདུས་པའི་རྒྱུད་སོགས་འཆད་རང་གི་བཤད་སྲོལ་འདི་འཛིན་ཞིང་དར་རྒྱས་བྱེད་ནུས་པ་སུ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་ལན་གཅིག་གཉིས་ཕེབས་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་གསུང་ལན་འབུལ་མ་སྤོབས་པའི་ཚེ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་ཚོགས་དབུས་ནས་བཞེངས་ཏེ་ལྷ་ཕྱག་དང་བཅས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་བདག་གིས་བགྱིའོ་ཞེས་ཞུས་པས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཉེས་ཏུ་དགྱེས་ཤིང་བྱིན་རླབས་མཛད། ནང་མཆོད་ཀ་པཱ་ལ་གང་བ་དང་། གསང་བ་འདུས་པའི་གསེར་གྱི་བྱིན་རླབས་ཅན། འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས། རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཉིས།

བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག་གཏེར་མ། འཆམ་ཡིག དབྱུག་ཏོ་ཞགས་པ་བཅས་གནང་ནས་གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་སྟོན་པར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་རྗེ་གདོང་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རྗེའི་བཀའ་འབུམ་བཞེངས་པའི་ཕྱག་ལས་མཛད། དེ་ནས་གསང་ཕུ་གླིང་སྟོད་མཐོང་སྨོན་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་གནང་སྟེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྤེལ། དེ་རྗེས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་ལྷན་དུ་གཙང་ལ་ཕེབས། བྱང་ཆེན་ཐར་ཐང་ཧ་ནག་སོགས་སུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པས་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས། དེ་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལུང་ལྟར་ལྷུན་པོ་རྩེར་ཕེབས། སེ་ཏུ་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་བདག་མོ་ཤཱཀྱ་དཔལ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བགྱིས་ནས་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་སྒྲུབ་དཀྱིལ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཚུགས། དེ་སྐབས་སྨོན་གསལ་རྣམ་རིས་མཛད་ནས་བར་ཡང་བསྐྱངས། དེ་ནས་སེང་གེ་རྩེར་སྟོད་རྒྱུད་པར་གྲགས་པའམ་སྨད་རྒྱུད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱོགས་གྲྭ་ཚང་ཚོགས་པ་ཕྱག་བཏབ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གླང་(1433)ལོར་དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྨད་པ་དང་དེ་རྗེས་བཞད་སྐྱིད་ཁ་དགོན་སོགས་ཕྱག་བཏབ། ལྕགས་སྤྲེལ(1440)ལོར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་ལྷན་དུ་སྐར་ཡང་གཙང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཐར་ཐང་དང་། བྱང་ཆེན། ལྷུན་པོ་རྩེ་སོགས་སུ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཤིང་བྱི(1444)ལོར་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཊཱིཀ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། འདུས་པ་འདི་མཆོག་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་བཤད་པ་རིམ་པར་གནང་། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་སོ་བརྒྱ་གསུམ་བསྐྱངས་ཏེ་དབྱར་སོས་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ། སྔོན་དུས་རིམ་ལྔ་གདན་རྫོགས། སྦྱོར་དྲུག ན་རོ་ཆོས་དྲུག ལུ་ཧི་པ། རྫོགས་རིམ། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ། ལམ་རིམ་ཁྲིད་དང་ལྷ་ཁྲིད་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། འདུལ་ཁྲིམས་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱང་གནང་། གྲྭ་ཚང་གི་ནང་རྟེན་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བའི་གསང་བ་འདུས་པའི་གསེར་སྐུ་དང་། ནང་ཆོས་ཀ་པཱ་ལ། མགོན་ཆོས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་བསྐུལ། དེ་ལྟར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་དམ་བཅའ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྐྱིད་པ་དཔལ་བ་ལ་གཏད་དེ་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་ཤིང་གླང་(1445)ལོའི་ཟླ་ཆུང་བའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ལ་དགའ་ལྡན་རྒྱུད་ཁང་དུ་བདེ་བར་གཤེགས། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཞུགས་སུ་ཕུལ་བས་དབུ་རྫོང་མ་ཉམས་པ་དང་། རིང་བསྲེལ་ཧ་ཅང་པ་རང་བྱོན་དུ་བྱོན་པས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་བཞེས་ཏེ་ད་ལྟའི་ཐུབ་དབང་བདུད་འདུལ་མའི་གཟུངས་སུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ༼རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ༽ཞེས་པ་ལེའུ་བཅུ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཤད་སྒྲོལ་འཛིན་པའི་སྒྲོལ་མ་འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། རྒྱུད་ཆེན་སྐྱིད་པ་དཔལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་བའི་ཕྲིད་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟར་མངོན་པར་མཐོ་བ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ཡིན། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་དབུས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་བཏབ་རྗེས་རིམ་བཞིན་དབུས་གཙང་མདོ་ཁམས་སོགས་མཐའ་དབུས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་སུ་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དགོན་སྡེ་མང་དུ་འཕེལ། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྲོལ་དཔལ་གསང་འདུས་སོགས་གསང་སྔགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་རོ། །

རྗེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་བླ་མ། སྡོམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་སྐུ་འདུལ་བའི་སྡོམ་པ་ཕྱི་སོ་ཐར། གསུང་མདོ་སྡེའི་སྡོམ་པ་བར་བྱང་སེམས། ཐུགས་ནང་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། །

རྗེན་ང་བ། སེམས་ལ་བཞག་མི་ཐུབ་པ།

རྗེན་པར་འཆར་བ། མངོན་སུམ་དུ་འཆར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ལུས་ལ་གོས་མེད་པར་ཤ་གསལ་པོར་མཐོང་བ་ལ་རྗེན་པ་ཟེར།

རྗེའི་མགུར་ལྷ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མགུར་བཞེས་པའི་སྐབས་མཚན་སྨོས་ནས་བསྟོད་བསྔགས་མཛད་པའི་ལྷ་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ནི། 1. གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། 2. ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། 3. གཙང་ལྷ་འགྱེལ་ཕྱུག 4. ཚོགས་ལྷ་གངས་དཀར། 5. སྐུལ་ཆེན་སྡོང་ར། 6. དོག་ལྷ་བྱང་རྩེ། 7. ཅོག་ལྷ་མཚལ་རྩེ། 8. གངས་དཀར་གཡུ་རྩེ། 9. ཤུམ་རི་གཉན་པོ། 10. འཇོམ་ཆེན་སྡོང་ཁྲམ། 11. དབྱིས་ཆེན་རབ་དེར། 12. འབྲི་ཆེན་སྟོང་དུ། 13. ཨོ་དེ་གུང་རྒྱལ་བཅས་ཡིན་ཞེས་རྫོགས་ཆེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་པདྨ་རིག་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི༼ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར༽ལས་གསུངས། ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྷ་དགུའི་སྟེང་དུ། ཇོ་བོ་མཆིམས་ས་ལྷ། ཇོ་བོ་ཏོས་གསུམ། ཇོ་བོ་གཡའ་ཤང་། ཇོ་བོ་ཁྲུག་ལྷ་བཅས་བཞི་བསྣན་ཚེ། དེ་རྣམས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སོགས་ཀྱིས་བསྟེན་པའི་སྲུང་མ་ཡིན་པས་ན་རྗེ་ཡི་མགུར་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཟེར་རོ། །

རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ། རྒྱ་གར་ཤར་ལྷོ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་སྙན་ངག་གི་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ནི། རྐང་པ་ལ་བསྐོར་བའི་རྗེས་ཁྲིད། ཚིག་ལ་བསྐོར་བའི་རྗེས་ཁྲིད། རིང་བར་ཐོས་པའི་རྗེས་ཁྲིད་གསུམ་མོ། །

རྗེས་བཅས་དགུ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྐར་ཡང་བཅད་པ་དགུ་གནང་བ་སྟེ། སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་བཅས་པ། སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ་གནང་བ་བཅས་པ། སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ་དགག་པ་བཅས་པ། གནང་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་བཅས་པ། གནང་བའི་རྗེས་སུ་གནང་བ་བཅས་པ། གནང་བའི་རྗེས་སུ་དགག་པ་བཅས་པ། དགག་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་བཅས་པ། དགག་པའི་རྗེས་སུ་གནང་བ་བཅས་པ། དགག་པའི་རྗེས་སུ་དགག་པ་བཅས་པའོ། །

རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཞི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོའི་ནང་གི་ག་ད་བ་ས་བཞི།

རྗེས་འཇུག་གི་མ་ནིང་ཡི་གེ་གསུམ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོའི་ནང་གི་ན་ར་ལ་གསུམ་མོ། །

རྗེས་ཐོབ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བས་ན་རྗེས་ཐོབ། སྣང་བ་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྗེས་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་། བྱམས་པ་བཅས་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རོ། །

རྗེས་དྲན་བཅུ། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། སྐྱོ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ། །

རྗེས་དྲན་དྲུག བླ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཡང་ན་བླ་མའི་སྐུ། རྣམ་ཐར། ཡོན་ཏན། བཀའ་དྲིན། བྱིན་གྱིས་རླབས་པ། སངས་རྒྱས་དང་ཐ་མི་དད་དུ་དྲན་པ་བཅས་ཡིན།

རྗེས་གནང་། རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་དབང་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་དམ་སོ་སོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་ལྷ་སྒོམ་པ་བཅས་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ཆོ་ག་ལ་རྗེས་གནང་ཟེར། རྗེས་གནང་དང་དབང་གི་ཁྱད་པར་དང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་དབང་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་བཤད་བྱེད་དགོས་མང་ཡང་། འདི་གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

རྗེས་གཅོད་གཅོད་རིམ། རྗེས་སུ་རྩད་གཅོད་དང་རྒྱུ

གཉེན་གཏོང་ཐབ་ཆོད་ཡིན་པ།

རྗེས་དཔག་ཚད་མ། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་རྟགས་མཐོང་ཞིང་འབྲེལ་པ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་བྱ་དགོས་པས་ན་རྗེས་དཔག་ཅེས་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་བཞི་ཡོད། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ནང་དུ་འདུའོ། །

རྗེས་དཔག་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་གསུམ།

རྗེས་སུ་སྦྱོག་པ་དྲུག མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ༡. གྲམ་ཟེ་རྒྱ་རྒྱལ། ༢. གྲམ་ཟེ་བཟང་ལྡན། ༣. གྲམ་ཟེ་གཞལ་འདེགས། ༤. གྲམ་ཟེ་ཚངས་པའི་ཚོ། ༥. གྲམ་ཟེ་པདྨའི་སྙིང་པོ། ༦. གྲམ་ཟེ་དམར་པོ་སྐྱེ་དྲུག་གོ།

རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས། ལམ་རྗེས་ཤེས་སོ། །

རྗེ་མོ། རྒྱལ་མོ།

བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། བརྡའི་དབང་གིས་རང་ཡུལ་གོ་བྱེད་ཀྱི་མཉན་བྱ་དེ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །རང་ཡུལ་བརྡའི་དབང་གིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཉན་བྱ་དེ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད། དེ་ལ་ཛ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མིང་། ཚིག ཡི་གེ་བཅས་གསུམ་དང་། བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས།

ལྗགས་སྦྱིན་གསོལ་མར། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལྷ་སའི་ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ནས་རྩེ(པོ་ཏ་ལའི་རྩེ་མ) གསོལ་ཐབ་ཏུ་ལྗགས་སྦྱིན་གསོལ་མར་ཞེས་ཉིན་ལྟར་མར་སོར་པ(དཀར་ཕྱེ་ཞིབ་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་མ་བདུན་བརྒྱད་ཙམ) འབུལ་དགོས་པ་དེ་ཙཱ་ལྗགས་སྦྱིན་མེ་མ་ཞེས་པ་ཨ་ལ་སྐྱོ་གཟི་སྨུག་དང་། རིན་ཆེན་སྤྲིང་། ལྷུང་གཟེདས། ཏ་ཐོག་སོགས་སུ་འཇོག་པ་ཡོད་པ་སོ་སོས་ནམ་དུས་རེས་མོས་ཀྱིས་འབུལ་དགོས་རྣམས་གསོལ་མར་ཨཙ་ཞེས་མི་གཉིས་ཡོད་པར་ཞོལ་ཆེབས་ར་ལས་ཁུངས་ནས་བཞིན་ཏ་དང་། ལྗགས་སྦྱིན་གསོལ་མར་ཐུག་ཐུག་འགེལ་ཉ་གཡེར་ཁ་དང་སྣ་ཚལ་ཚ་ཚོང་གཏོང་དགོས་པའི་ཐོག་ས་གནས་སོ་སོའི་ལྗགས་སྦྱིན་དཀར་ཁང་ནས་ཉིན་ལྟར་རེས་མོས་ཀྱིས་འབུལ་དགོས་པ་དེ་དག་ཐོལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ནང་གཟན་གསོལ་མར་ཞལ་ངོས་རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཏུ་འབུལ་བར་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད།

ལྗང(འཇང) འདི་ལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་སྐད་དུ་ལྗང་དང་འཇང་ཟེར་བ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཆང་ཞེས་འབོད་པའི་སྒྲ་ཟུར་ཆག་པ་མ་ལས་དོན་དུ་ཆང་མི་རིགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། མི་རིགས་དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་པོ་ཡིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཚོ་སྔོན་ཀན་སུའུ་ཕྱོགས་ནས་བོད་དབུས་གཙང་དུ་སྤོས་པ་ཡིན་གསུང་ཡང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་པོ་བོད་དབུས་གཙང་གི་ས་གནས་རང་དུ་སྐྱེས་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ས་གནས་གཞན་ནས་སྤོས་པ་མིན་པས། དེའི་སྐོར་རྒྱལ་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་ཆེད་ཞིབ་སྐྱེལ་གནང་ཡོད་པ་དེ་དག་ནང་གཟིགས།

ལྗང(འཇང)གི་ཡུལ། འདི་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ས་ཁུལ་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཡིག་གི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཡུལ་དེ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པར་བཤད་ཅིང་། ཁྲུང་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་གཏེར་ཡིག་ལས། བཙན་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་དུས་སུ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བཙན་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་ལྷ་ཚུང་ནས་གཞོན་གྱིས་ཀུང་ཤག་ཆོད་ལ་བཞག་གྱིས་མཛད། གཡག་རྐོད་ཕྲོག་ཏུ་བཅུག ལྗག་གི་རྣ་བ་ལ་བཙུད་ཅེས་པ་ནས། འཇང་གི་ཡོག་ཏུ་འཇང་ལ་ཆབ་སྲིད་མཛད་དེ་སྦྱ་དཀར་པོ་དཔྱའ་ཕབ། སྦྱ་ནག་པོ་འབངས་སུ་བཀུག་པ་ལ་སྟོག་སྟེ། རྒྱལ་པོ་འདི་ལས་དགུ་རྩོག་བཙན་ཞིང་ཆབ་སྲིད་མཐའ་སྐྱེས་པ་ནི་ཐུན་ཆད་གདུང་རབས་ཀྱིས་མ་མཛད་དོ། ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་ན། འཇང་ཡུལ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་བཙན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པར་གསལ། གང་ལྟར་བཙན་པོའི་དུས་སུ་ཡུལ་འདིའི་སྤྱི་མིང་ལ་འཇང་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ནང་གསེས་སུ་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དཀར་པོ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་འཇལ་བཅུག་པ་དང་ནག་པོ་ལ་དམག་དྲངས་མ་དགོས་པར་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་ཡིན། འཇང་བོད་གཉིས་སྐབས་རེ་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པ་དང་སྐབས་རེ་ཕན་ཚུན་བར་དམག་དྲངས་རེས་བྱེད་པ་སོགས་ལྷ་ཚོགས་བྱུང་སྲིད། དེ་ཡང་སྔོན་དུས་འཇང་དེ་ཐང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཐང་གིས་ཅན་ནན་ཆེ་དུ་ཕྱིར་བསྐོས་པའི་དཔོན་རིགས་མོན་ཡུའི་ཀུང་ཏུང་གིས་ཐང་འཇང་བར་གྱི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་ཐག་གཅོད་འཚམས་པོ་མ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཐང་འཇང་བར་དམག་འཁྲུག་ལངས་ཏེ་འཇང་པ་ཡམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐབས། འཇང་གི་རྒྱལ་པོ་ཀག་ལོ་ཕོང་ཞིད་ནས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་སྐོང་གི་ཤུགས་ཡོས(༧༥༦)ལོར་བོད་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་མེད། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་འཇང་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་མནའ་མར་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་འཇང་ཚ་ལྷ་དབོན་འཁྲུངས། དེ་རྗེས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་གསུམ་ལ་སླེབས་པ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་མེ་སྤྲེལ(༧༥༦)ལོར་སྟོན་ཁྲི་བཟང་དང་། ཞང་སྟོང་བཙན། འཇང་གི་རྒྱལ་པོ་ཀག་ལོ་ཕོང་གསུམ་གྱིས་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ཐང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ། སེ་རྩ་མཁར་ཁབ་ནས་ཙེ་ཙེ་མན་ཆད་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཆུ་སྟག(༧༦༢)ལོར་ཐང་གི་གོང་མ་གསར་པ་ཏེད་ཙུང་གི་ཡུས་ཁྲི་ལ་འཕོད་འཕྲལ། དེ་སྐབས་ཐང་གིས་བོད་ལ་ཁ་ཚད་གཏན་ལེལ་བྱས་མིན་པའི་དབྱར་དང་ས་ཆ་རྣམས་སྐད་རྒྱ་མཚམས་འཛོག་བྱས་པར་བརྟེན། ཐང་བོད་བར་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་ཞིག་བྱེ་སྐྲན་ཆེན་ཞང་རྒྱལ་གཟིགས་དང་ཞང་སྟོང་བཙན་ལ་སོགས་པས་ཐང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཐང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མཁར་གྲོང་དང་ཡུལ་སྡེ་མང་པོ་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བསྡུས། དེའི་ཕྱི་ལོར་སླར་ཡང་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞང་རྒྱལ་གཟིགས་དང་། བློན་སྟག་སྒྲ་ཀླུ་གོང་། ཞང་སྟོང་བཙན། ཞང་བཙན་པ་བཅས་ཀྱིས་བོད་དང་། འ་ཞ། འཇང་གསུམ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཚོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཁྲིད་དེ་ཐང་ལ་དམག་དྲངས་ཤིང་། དེ་རྗེས་གོང་མ་ཐང་ཏེ་ཙུང་གི་ཀྲིན་ཡོན་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་ས་འབྲུག(༧༨༨)ལོ་ནས་ལོ་མང་རིང་། བོད་ཀྱིས་ཟླ་སྔ་མ་ནས་བསྐུས་པའི་དབྱུ་ཁྲལ་ཤིན་ཏུ་ཕྲི་བ་དང་ལོ་ལྟར་དམག་མི་བསྐུལ་ནས་མཐའ་མཚམས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པར་བཏང་བ་སོགས་བྱས་པར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་ཀག་ལོ་ཕོང་གི་ཚ་བོ་གཡིམ་སུ་ཤུན་ཏ་ཅང་བསྐུན་སྣང་སྐྱེལ་ཏེ་ཐང་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུ་བའི་ཤུ་ཤོག་ཕུལ། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱིས་ཤེས་རྗེས་བྱུང་རྗེས་གཡིམ་སུ་ཤུན་ལ་ཞུ་བ་བཏང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་འཇང་གི་བློན་ཆེན་གྱི་ཕྱུ་གུ་རྣམས་བོད་ལ་མི་གཏེར་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གདོན་འགགས་ཕྱུད་པའི་སྐོར(ཐུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག)ལས། ཁྱུང་གི་ཡོག་ཏུ་སྤྱི་དཀར་པོ་འབངས་སུ་མངའ་བ་ལ་ལས། སྐྱོ་བ་རིངས་པའི་ཚེ། དམག་དཔོན་འགྲོ་རམ་ཤགས་བཀའ་ཚལ་ནས། སྒྲུབ་ཅེད་ཆོལ་ཐབས་བསྐྱི་བའི་ཚེ་འཇང་མང་པོ་བཀུམ་ནས། སྤྱན་ཆེན་པོ་ཉིང་རིམ་དང་། སྦལ་གཏོགས་པ་དང་། དཔའ་ངས་ཡན་ཆད་སུམ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱ་གཉིས་བཟུང་ནས། འཇང་རྗེ་ཁྲལ་གྱིས་ཁུང་ཐུག་འཚལ་ཏེ། ངང་ངས་རྒྱལ་མར་བཀུག་གོ ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེ་རྗེས་ཀུང་གཡིས་སུ་ཤུན་ཁོང་ཁྲོས་བཅོད་ཐབས་མ་བྱུང་བར། ཀྲིན་ཡོན་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་ཆུ་གླང(༧༩༣)ལོར་གཡིས་སུ་ཤུན་གྱིས་ཐང་གི་བློན་པོ་ཝུད་ཀོ་ལ་ཡི་གེ་བཏང་ནས་ཐང་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཤིང་། ཐང་

དང་འཛང་ཟུན་སོང་དུ་བོད་ལ་དཔུང་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་འགོ་འདྲེན་པ་ལྟར། དེའི་ཕྱི་ལོ་འཛང་གིས་བོད་ལ་དམག་རོགས་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་དམག་རོགས་སུ་བཏང་བའི་དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་ལྔའི་རྗེས་སུ་དམག་མི་ཁྲི་ཁ་ཤས་བཏང་སྟེ་བོད་ལ་ཚུར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་བོད་དམག་ཕམ་པར་བཟློས་པ་ནས་བོད་དེ་ཐང་དང་འཛང་གི་དམག་ཤུགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་ར་བར་ཚུད་དེ་འཛང་དེ་བོད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ཁ་བྲལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཞིབ་པར་《ཐང་དེབ》(唐书)ནང་གསལ་སྐབས་སུ་གསལ།

སྟོང་འདུ། ལྷ་ས་གཙང་པོའི་ཆུ་རབ་ཏུ་རྒྱལ་ཏེ་སྐམ་ལ་སྟོང་མོ་སྟེ་སྒྲོག་ཆགས་སྟོང་མོའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨའི་བཀའ་ཆེམས《སྒོ་ཐག་ཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ》ལས། གཙང་ཆབ་ཕྱིད་དུ་གྱེས་པའི་ཚེ། པགས་སྔོན་སྟེང་དུ་ཐེ་བཞག་འདུ། ཞེས་གསལ་བ་དེའི་གོ་དོན་ནི་ལྷ་སར་བྱུང་ཚོགས་ནས་འབབ་པའི་གཙང་ཆུ་སྐར་ཡང་རྩེ་ཐང་སོང་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐམ་ས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐམ་སའི་བར་གཉིས་གཙང་པོས་བཅད་དེ་དཀྱིལ་གྱི་སྐམ་ས་སྒྲོག་ཆགས་སྟོང་མོའི་ལུས་དང་པགས་པ་སྔོན་པའི་སྟེང་དུ་ཐེ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་སྐབས་ཆུ་རགས་གང་འདྲ་རྒྱག་དགོས་པའི་སྐོར་ཡང་འོག་ཏུ་གསལ།

སྟོང་འདུའི་དུས་སུ་ཞུ་སྐར་བཀོན་པ། ལྷ་སའི་གཙང་ཆུ་རྒྱལ་བའི་ཆུ་སྐྱོན་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱུང་ཏེ་གཙང་པོ་སྟོ་དུང་གཉིས་སུ་ཁ་ཕྱེས་པའི་སྐབས་ཆུ་རགས་རྒྱག་ཐབས་ནི་གཙང་པོ་སྟོ་བྱང་ཁག་གཉིས་སུ་ཕྱེས་པའི་མཚམས་དེར་ཆུ་རགས་ཞུ་མོ་བསྐོན་པ་ལྟར་རྒྱག་དགོས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་གོང་དུ་དྲངས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨའི་བཀའ་ཆེམས《སྒོ་ཐག་ཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ》ལས། ཆུ་རགས་གོང་སྐོར་ལྷ་དུར་རྩིག །སྟོབས་ལྡན་ཀཱི་ཏུར་གསུམ་པ། །རགས་ཁར་རྩིག་ན་སྐྱང་ཟླ་བཀྲིག །ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

སྟོངས་རྒྱ། རང་ཉིད་རྒྱུན་དུ་སྡོད་ས་དེ་ནས་ས་ཆ་གཞན་དུ་བསྐོར་འཁྱམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་འགྲོ་སྡོད་བྱེད་པའི་མིང་།

སྟོངས་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག འདི་ལ་མངོན་པ་མཛོད་གནས་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི《མཆིམས་མཛོད》《འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན》ཤོག་གྲངས180ནས་འདི་ལྟར། འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཡུལ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་དང《དེའི་འོག་གི་མཐའ་རུ》མཐའ་འཁོབ་ཐོད་སྐོར་དུ། 1. རྒྱ་ཡུལ་དང་། 2. ཏུ་ན་དང་། 3. ལུ་ན་དང་། 4. ཀ་མ་པོ་ཛེ། 5. ཤ་ཁ། 6. སྟག་ཁ། 7. ཁྲི་གདོང་། 8. ལྷ་གདོང་། 9. ཤྲཱི་བ་ཤེའི་གདོང་། 10. གནམ་གདོང་། 11. ཕྱིར་ཕྱོགས་གདོང་། 12. གསོག་སོགས་དང་། 13. གཅེར་བུ། 14. རྒྱ་ཏེ་འགྲོ་བ། 15. ལྷ་མེད། 16. ཐག་ཏཱ་སྐེ་ཞེས་གསལ། ཡང་གསུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གསུང་འབུམ(ཁ)པའི་ནང་གི《གསུང་རབ་རྣམས་ལས་བཤད་པའི་གྲངས་འདྲེན་འགག་ཞིག་བསྡུས་པ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་སྒྲིལ》ཤོག་གྲངས30ལས། ཡུལ་བཅུ་དྲུག་ནི། 1. ཨཾ་ག། 2. མ་ག་དྷ། 3. ཀོ་ས་ལ། 4. བྲྀ་ཛི་ཀ 5. ཤཱི་ཀྱ། 6. མ་ལ་ཡ། 7. ཙན་ཏ། 8. ཞིག་པ། 9. ཀ་ཤི། 10. ཨ་བནྟི། 11. ཀུ་རུ། 12. ཀླུ་ཡེན། 13. བ་ས་ཏ། 14. དཔལ་ཏི། 15. ཡ་བ་ན། 16. ཀམ་པོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་ཐོ་མ་ནི་འཛམ་གླིང་སྐྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རྒྱ་གར་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་པ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན། འདི་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་གནས་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ཅན་དེ་ནས་བྱུང་ཏུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་སྟེ། རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་དང་དྲུག་བཅུ་འདས་པ་ན། ཤིང་ཤཱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ། ཤཱ་ལའི་ཤིང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ། ཤཱ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ཀྱིས་ཤཱ་ལའི་ཤིང་བ་དང་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་ནས། ཤཱ་ལའི་ཤིང་བ་དྲུག་པའི་ཡལ་འདབ་ཀྱིས་བདུན་པའི་ཡལ་འདབ་ལ་ཁྱབ་པའི་བར་དུ་ཁྱབ་ཅིང་མཛེ་ཁྲད་དཔག་ཚད་བཅུ་གསུམ(རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་གཉིས་འདོམ་ཆིག་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ)ཡོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

སྟོན་མིང་ཕུར་མ་བསིག (ཛ་སིག)ཛ་ནི་ཛ་མིང་གི་ལོ་མ་ལག་བརྡུལ་པའི་ལྕུ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཛ་སིག་ནི་ཛ་མིང་ལོ་མ་ཚུར་བསྡུས་ནས་བསྐམས་ཏེ་ཛ་སྤག་དང་ཛ་རིལ་སོགས་སྒྲ་ཚོགས་བཟོས་པ་ཕྱུག་ཆས་ཕྱས་པའི་ཤིག་རའི་ནང་དུ་སྦུགས་ཡོད་པ་ལ་ཛ་སིག་ཟེར།

བརྗེ་བ་གསུམ། བསམས་པ་བརྗེ་བ། རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་བརྗེ་བ། མིང་བརྗེ་བའོ། །

བརྗེད་ངས། རང་གི་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་སྔར་འདྲིས་ཅན་པའི་དོན་དེ་བློ་ངོར་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

བརྗེད་ཡེངས་མེད་པ། དམིགས་རྟེན་སེམས་དེ་ཉིད་མ་བརྗེད་པར་དྲན་པས་དམ་པོར་བཟུང་བ།

བརྗོད་པ་སྤྱིའི་ཐ་སྙད། དངོས་པོ་དེ་དང་དེའི་མིང་གཉིས་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་ཡང་བློ་སྒྲོ་ཚམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀོ་བ་ཆགས་པའི་ཐ་སྙད།

བརྗོད་པ་གཉིས། དུས་གོ་བརྗོད་པ། བསྒྲུབ་པ་བརྗོད་པའོ།

བརྗོད་པ་གསུམ། སྐྱབས་བརྗོད། གཞན་བརྗོད། བདག་བརྗོད་དོ། །

བརྗོད་བྱ། བརྡའི་དབང་གིས་གོ་བར་བྱ་བ་དེ་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། བརྗོད་བྱ་དང་། ཡུལ། གཞལ་བྱ་གསུམ་དོན་གཅིག དཔེར་ན། བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

བརྗོད་བྱ་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ།

བརྗོད་བྱེད་སྒྲ་སྐད་གསུམ། འདུལ་བའི་སྒྲ་སྐད། མངོན་པའི་སྒྲ་སྐད། མདོ་སྡེའི་སྒྲ་སྐད།

ཉ

ཉ་སྐར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས། མགོ་ཟླ་བ། རྒྱལ་ཟླ་བ། མཆུ་ཟླ་བ། དབོ་ཟླ་བ། ནག་པ་ཟླ་བ། ས་ག་ཟླ་བ། སྣྲོན་ཟླ་བ། ཆུ་སྟོད་ཟླ་བ། གྲོ་བཞིན་ཟླ་བ། ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ། ཐ་སྐར་ཟླ་བ། སྨིན་དྲུག་ཟླ་བ་བཅས་སོ། །

ཉ་ཁྲི། སོག་སྐད་དུ་པོར་ཏ་ཞུ། ཡབ་ཀྱི་གུམ་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་ཀླུ་སྲིང་མེར་ལྕམ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བ་ལས་ཆུང་ཤོས། ཡབ་ལོ་ངམ་གྱིས་བཀྲོངས་རྗེས་འདི་ཉིད་ཀོང་ཡུལ་དུ་ཤེབས། དེ་ནས་བཙན་མོ་གོ་མ་རལ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་བུ་ཁབ་ཁལ་དུ་ན་པོར་ཏན་གལ་རྟོན་ཟེར་བའི་རིང་སོ། སྨེ་ཀལ་མཚོའི་ཐེ་འབྲུམ་(སོག་པོ)སྨེ་ཏའི་མི་རིགས་གནས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱུར་ནས་དེར་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་བོར་བཀུར་ཏེ་སོག་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་པའང་སྣང་།

ཉ་རྒྱས་ཟླ་བ། ཟླ་བ་ཡར་ངོའི་ཚེས་གསུམ་ནས་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར་ལ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་རེ་བཞིན་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཞིང་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནུབ་མོར་ཟླ་བའི་ཆ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གང་། དེ་ལ་ཉ་རྒྱས་ཟླ་བ། དུང་ཟླ། དཀར་གསལ་ཟླ་བ་སོགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་ཙམ་ཞིག་ཡོད།

ཉ་ཕྲིབས། ཆུ་བལ།

ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཟླ་བ་རིལ་པོ་ཡོད་སྐབས་ཉ་གང་བ་དང་། ཚེས་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པས་ནམ་སྟོང་པ་ཞེས་པ། བརྒྱད་ནི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཟླ་ཕྱམ་ཡོད་པ་དེ་གསུམ་ལ་ཟེར།

ཉ་འདྲ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་མངོན་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞལ་ཆེམས་སུ་བཀའ་བསྩལ་པའི་ནང་། ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་རྒྱ་སྐྱོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ཞིག་གསོ་ཐབས་གསུངས་སྐབས་རྒྱ་སྐྱོན་ཞེངས་པའི་བྱུང་བ་དང་དེ་སྐབས་རྒྱ་སྐྱོན་ཕྱིས་བཅད་པའི་ལྷམ་པའི་དབྱིབས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཉ་འདྲ་བ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་རགས་ཉམས་གསོའི་སྐོར་གསུངས་པའི《བཀའ་ཆེམས་སྟོ་བྲག་ཁ་མཆིང་ལྷ་ཁང་ནས་བཏོན་པའི་གཏེར་མ》ནང་གི་ཚིག་དུམ་བུ་འགའ་ཞིག《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་མདུག་ཙམ་དུ་དྲངས་པར་མཛད་པ་ལས། གཙང་ཆབ་ས་རྒྱ་གཏོད་ཚུལ་ནི། གཙང་ཆབ་གཡས་ལག་རྐྱང་བའི་ཚེ། །ཉར་ཐོག་སྟེང་དུ་རྡོ་བཞག་འདུ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུ་གཙང་པོ་རྒྱས་ཏེ་གཙང་ཆབ་ཀྱི་ཆུར་གཅིག་ལྷ་སའི་གྲོང་ཕྱུགས་ནས་བསྐོར་ཏེ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་སྐབས་གཙང་པོ་སྐྱི་ཤོད་གཉིས་པར་གྱི་ཐམས་ལ་ཉ་འདྲ་བ་སྟེ། ཉར་ཐོག་གི་མཐིལ་འདུ་བའི་ཉ་གཟུགས་ལྟར་གནས་པ་ལ་ཟེར་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་སྐབས་རྒྱ་རགས་གང་འདྲ་རྒྱབ་དགོས་པའི་སྐོར་ཐོག་ཏུ་གསལ།

ཉ་འདྲའི་དུས་སུ་གཏོག་ལྟར་སྨྲོན་པ། ལྷ་ས་གཙང་པོ་བྱང་ངོས་ནས་ཆུ་ལག་བརྒྱུད་སྟེ་སྐམ་ལ་རྒྱལ་བཅད་པའི་དཀྱིལ་གྱི་འབྲི་དབྱིབས་མགོ་ཆེ་མགོ་ཆུང་ཉ་དང་འདྲ་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་རགས་རྒྱག་ཐབས་ནི༔ སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨའི་བཀའ་ཆེམས་སྟོ་བྲག་ཁ་མཆིང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ༔ ལས། གཙང་པོའི་གཡས་ལག་རགས་ཀྱིས་བཅད། །རགས་ཁར་མཆོད་རྟེན་སྟོ་མང་བརྩིགས། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། ལྷ་ས་གཙང་པོའི་བྱང་ངོས་ནས་ཆུ་ལག་བརྒྱུད་ལ་དེར་རྒྱ་རགས་གཙང་པོའི་གཞུང་ལ་འཕྱེད་དུ་བཅད་ནས་བསྐྱིགས་ཐོག་རྒྱ་རགས་དེའི་སྟེང་དུ་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས། དེ་ནི་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ་དགའ་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོའི་དུས་རྒྱ་རགས་དེ་རྒྱག་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་རགས་དེ་ལ་ཞིག་གསོས་ཞེངས་མང་པོ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

ཉ་ཕག་སྒོང་གསུམ། ཉ་ཤ་དང་། ཕག་ཤ། སྒོང་བཅས་གསུམ།

ཉ་མོ་ཁྲུར། འདི་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་བཞུགས་ཡུལ་ལྷོ་བྲག་རྒྱལ་འཁྲིར་ཤུ་དང་ཧ་ཅང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ཆར་ཡོད་ངེས་ཀྱང་དེང་སང་གི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

ཉ་ཚོ། རྒྱབ་ལ་ན་ཟུག་གཞུས་གྲངས།

ཉ་ཚར་གྱིས་བསྐོར། ཉ་ལྟར་ཕྱི་གན་དུ་བརྐྱལ་ཞིང་བསྐོར།

ཉ་ལས་ལྷག་ན་ཆུང་ཟད་བགྲིས་པ། ཉ་ཤ་ལས་མ་སྨིན་པར་ཆུང་ཟད་ལྡངས་པ།

ཉག་ཕྲན་གྱི་ལས་ལ་བྱང་བ། མདའ་འཕེན་པའི་ལག་རྩལ་ལ་མཁས་པ་སྟེ་མདའི་ལག་རྩལ་གནས་ལྔ་ལ་བྱང་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་། ༡. གནད་དུ་བསྣུན་པར་ཐོག་པ། ༢. ཚབས་ཆེ་བར་ཐོག་པ། ༣. རྒྱང་རིང་བར་ཐོག་པ། ༤. ལྷ་གུགས་པར་ཐོག་པ། ༥. མི་འཆོར་བར་ཐོག་པ་བཅས་སོ། །

ཉག་རོང་སྤྱི་ཁྲབ། དེ་སྔའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་མཐའ་མཚམས་དང་། ཚོང་ལམ། ས་གནས་ལ་ཁག་ཆེ་ས་ཁག་ལ་སྤྱི་ཁྲབ་སྲིད་འཛིན་བསྐོ་འཛུགས་བྱས་པའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན། འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔའི་ཆུ་ཕྲུག (༡༨༥༡)ལོར་ཉག་རོང་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་ནས་ཐག་འགོ་དང་། སྟོང་འཁོར། སྡེ་དགེ། འབའ་ཡི་ས་ཁུལ་ལ་རིམ་བཞིན་དཔུང་འཇུག་གིས་བླངས་ཏེ་ས་ཁུལ་དེ་ཚོའི་མི་ཐན་འགའ་ཞིག་ལ་འགོ་ཞིང་བཏགས་ཐོག་མཐར་བོད་དུ་དཔུང་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་པར་བརྟེན་སྐབས་དེར་སྡེ་དགེ་ས་སྐྱོང་པ་ཡོན་ཏན་སྐྱབས་མཐུན་འཁོར་རྣམས་དང་། ཡུལ་དགོན་འགོ་མི་ཁྲོལ་བསྐྱུར་གྱིས་ས་གནས་སུ་ཡ་མཐུད་ཐུབ་རེ་མེད་སྐབས་མཇུན་ལམ་གང་མཁས་བྱས་པ་དང་། ཉག་དཀྲུའི་ཆ་སྟོད་གནས་ཚུལ་དང་ཉེན་མའི་དམིགས་ཡུལ་བཅས་ཞིབ་ཕྲ་འཕྲོད་པའི་ལྷ་སར་གནས་ཚུལ་སྙེལ་མི་མཐུན་འཁོར་བསམ་ཁང་ལྷ་དར་ཅན་ནས་ཉིན་ཤད་ཇོང་བྱས་དོན་ལྟར་ས་སྐྱོང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་མཉེས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་ཤག བོད་སྤྱོངས་ཚོགས་འདུ་བཅས་ཀྱི་བསྐུར་གྱིས་ཉག་དཀྲུ་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་སྤྱི་ཁྲབ་ཞབས་པད་ཀུ་ཡུང་བ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་དང་དུས་མདའ་པོ་སྐོན་པ། མདོ་མཁར་བ་ཚེ་དབང་ནོར་བུ། དབུས་གཙང་དམག་དཔུང་ཞིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་སྐོར། ཐོབ་དཔོན་རྗེ་མགྲོན་སྐལ་དར་དང་། མད་དུང་ལས་ཚན་བྱུར་སྐྱི་བ་དོ་ལས་བཅས་འཕྲལ་ཁྱོན་དགོས་པའི་བཀའ་བསྒྱུར་དང་འབྲེལ། ཁམས་ཁུལ་ནས་རི་ཆབ(རི་བོ་ཆེ་དང་ཆབ་མདོ) གོ་སྟར་ཤོ་གསུམ(གོ་པ་མདོ། སྟར་རྫོང་ལྷོ་དཔལ་འབར། ཤོ་རྫོང) སྐར་མཛེས་ས་གསུམ(སྐར་ཁམས། མཛེས་སྡང་། ས་ངན)བཅས་ནས་ཡུལ་དམག་མི་ཁྲི་རང་འཁྲིགས་སྐྱིད་འཕྲུགས་ཀྱིས་འགྲོ་འཛོམས་ཡུལ་དགོན་སོ་སོ་ནས་ངོས་འཛིན་ཐོག་དམག་སོགས་རང་ཁུངས་རྫོང་གཞིས་སོ་སོའི་བཀའ་ཁོངས་ནས་འདོན་འདྲེན་དགོས་རྒྱུའི་བཀོད་མངགས་བཅས་ཏེ་དུང་ལས་ཚན་ཆང་ཁྲིམས་པ་དང་། མད་དུང་གནས་གསར་བ་ཤད་སྒྲོལ་གྱིས་བཏང་ཐོག་དངོས་གཞིའི་དམག་དཔུང་དང་། སྤྱི་ཁྲབ་དོ་ལས་ལྷ་ས་ནས་འཕྲལ་ཁྱོན་བརྒྱུད་ཤིང་། མདོ་སྨད་དུ་གཞིས་ཕྱིས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྲབ་བཀའ་བློན་དོ་ལས་དང་། དམག་དཔུང་གཏོས་ཆེ་བཅས་ལ་སྐད་དུ་ཐོན་དང་ཐོན་རྩེས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་གྲུགས་ཆེ་ཁར། བར་སྐབས་སྡེ་དགེ་མིན་ཆད་དུ་ཡུལ་དགོན་གང་མང་ཉག་དཀྲུ་གི་མནར་གཅོད་ཅི་ཆེ་བྱུང་སྟབས་སྡེ་དགེ། སྟོང་འཁོར། བྲག་འགོ། ཧོར་ཁོག་ཆེན་གྱི་སྡེ་དགོན་མི་དམངས་ནས་ཉག་དཀྲུ་ལ་དངོས་བཟུང་ཤུགས་སུ་རྡོ་རྡོལ་གྱིས་བཙན་བཟུལ་ཏེ་དམག་མི་ཕྱིར་འཛིན་བྱས་པ་སོགས་མགོན་རྣམ་དམག

དཔུང་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་ཉམས་ཞན་དུ་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་། ད་དུང་ཁོ་ཚོའི་དམག་དཔུང་ཁག་གཅིག་འཐི་ཧྲའི་རྒྱུད་རྒྱུད་དུ་འཐོར་ཞིང་། བོད་དམག་རྣམས་སྡོ་ཐང་ཁག་བགོས་ཀྱིས་ཐོན་ཏེ་ལྷོ་ཕྱོགས་དམག་དཔུང་གོ་སྒར་སྡོ་གསུམ་དང་། སདན་ཡུལ་དམག་ཁག་གཅིག་གི་འགོ་འཛམས་སུ་དཔའ་སྙིང་ལྡེ་འཆང་རག་རྣམ་དང་། དེའི་གཙང་པོ་དམག་དོན། ལྷ་རྫོང་ཤིང་བཀྲས་རབ་ཅན་ནས་དགྲ་བོའི་དམག་དཔུང་འཛོ་མདའ་ལུལ་དུ་འཐོར་བ་ཞེས་སྐབས་ཐོག་མར་དཔུང་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པར་འཛོ་མདའ་དཔོན་ཚང་ལྷ་ཅན་ལ་གསང་གྲོས་ཀྱིས་དུས་བཀག་བཟོས་ནས་སྤྱི་ལོར་དགུ་བོར་བསྐོར་བཅོམ་མཚན་འགེབས་བཏང་སྐྱེ་དགྲ་དམག་བཤད་པ་དང་། བཟུང་དམག་ཀྱང་སྟོག་ཐོག་བཏང་བ་སོགས་དྲག་རྩུབ་ཀྱིས་དམག་འཐབ་བྱས་སྐབས་ཤག་དམག་ལྷག་འཐོ་རྣམས་འཁྲི་རྒྱ་བརྒྱལ་ནས་སྐྱེ་དགེར་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བས་བོད་དམག་ཁག་བགོས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགེར་འཐོར་ཏེ་ཡོད་ལུགས་སོགས་ཀྱི་གྲགས་སྙིར་ཁྱབ་སྐབས་སྐྱེ་དགེར་ཡོད་པའི་ཉག་དཔུང་རྣམས་ཀྱང་སྐྲར་ཡང་དཔུང་འཐུག་བྱེད་ཇོ་མ་ཐོགས་པར་སྐྱེ་དགེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཕྱིར་བཤིག་བྱས་པར་བརྟེན་བོད་དམག་དང་དམིགས་བསལ་ཇ་དྲག་གི་དམག་འཐབ་ཚེ་རིགས་བྱེད་དགོས་མ་བྱུང་ཡང་། ཉག་རོང་ས་གནས་སུ་བྱེད་གཉེ་མགོན་རྣམ་དང་། ཁང་གསར་ལྷ་དར་སོགས་མི་དན་འགའ་ཞིག་དང་། དམག་དཔུང་བཅས་ནས་རྣམ་ཀུན་འཁྱུལ་བཞུད་བྱེད་སའི་ཐག་ལ་རྒྱ་འཐབ་གཡང་གཟར་ཅན་གྱི་ལམ་འཕྲང་ཁག་ལ་འགོག་སྲུང་བཙན་རྫོང་དམ་བཟུང་བྱས་ཡོད་སྐབས་བོད་དམག་ཤར་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པའི་ཐོག་མི་གྲོན་ཡང་གང་ཙམ་བྱུང་ཞིང་། བོན་ཀུང་ཐུག་འགོ་བླ་མ་ལྷ་སྐྱབས་སོགས་ཁྲོལ་དེའི་ཡུལ་མི་འགའ་ཞིག་ནས་ས་སྣ་ལམ་རྒྱུས་ཀྱིས་གསང་ལམ་ཁག་གཉིས་ནས་དཔུང་བསྐྱོད་བྱས་མཐར་མཁར་རྫོང་བཙན་བཟུང་བྱས་རིགས་གཏོར་མས་བཏང་བ་སོགས་དམག་འཐབ་དུས་ཐུང་ཙམ་ལས་བྱེད་དགོས་མ་བྱུང་བར་མགོན་རྣམ་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ཚམ་ལ་ཕབ་རྗེས་ཐོག་མར་ཉག་ཁོག་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྲུན་རབ་པ་ཚེ་རིང་དཔལ་ལྡན་ལ་ཟའི་རྫིའི་ཁོ་གནས་དང་། ལས་བྱ་མོག་ཐུང་གཉིས་བཅས་བསྐོ་གཞག་གིས་ས་མཚམས་སྲུང་སོགས་གལ་ཆེའི་རིགས་བཀའ་ཤག་ལ་དགོངས་སྐོར་ཞུ་དགོས་པ་ལས། དེ་ཕྱིན་ལྕགས་ཁྲུལ་བསྡུ་ཁྲིམས་འདོམས་ཚང་མ་ཉག་སྤྱི་ཛ་ལས་ནས་བྱེད་པ་དང་། ས་སྲུང་འགོ་དམག་ཐུར་དུ་ཡོད། ཉག་སྤྱི་ཛ་སག་དོར་ཁང་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཁྱབ་ཐུར་དུ་མ་དགོས་པར་ས་སྲུང་མདའ་དཔོན་ནས་གཅིག་སྒྲུབས་བྱེད་ལས་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན།

ཉང་གི་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྟོན། སྟོད་བཙན་སྣམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཀྱི་སྟོན་པོ་མཛངས་པའི་མི་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ལྔ་པ་ཡིན། ཁྲིམས་ཡུལ་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ཉང་བེར(ཉང་བྲན)ནས་ཡིན་པ་དང་རི་ཁྲིམ་རྣམས་ཀྱང་ཐང་དུ་སྣོམས་ནས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཐབས་ཤེས་གསར་པ་བཏོན་པ་དེས་ཞིང་འཇོག་གི་ཐོན་ཟས་བརྗེ་འཚོང་དང་གྲོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད།

ཉང་གི་ཏི་མ་འོད་ཟེར། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བླ་མ་དང་། གཏེར་སྟོན་ཉང་ཏི་མ་འོད་ཟེར་ནི། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག(༡༡༣༦)ལོར་ལྷོ་བྲག་གནས་ཤུལ་དུ་འཁྲུངས། དེ་རྗེས་ལྷུ་ནར་སོན་རྗེས་ལྷོ་བྲག་ཁོ་མཐིང་རྣམ་སྣང་གི་སྐུ་རྒྱབ་ནས། གཏེར་སྒྲོམ་སྨུག་པོ་དང་། སྐུ་བོ་གཉིས། སྒྲོམ་སྨུག་ནང་ནས་བཀའ་བརྒྱད་འདུས་པའི་བརྒྱུད་ཡུང་ཆོས་ཚན་སུམ་ཅུ་རོད་བཅུ་དྲུག་སོགས་གཏེར་ནས་སྟོན་ཚུལ་གསལ། སློབ་མ་ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་སྨྲས་ཞིག་ཚན་པོ་སོགས་བྱུང་མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཞེས་པའི་ཤིང་ཕོ་བྱི་ལོ(༡༢༠༤)ཙམ་ལ་འདས། གོང་གསལ་དཔྱད་གཞི་འདི་ནི་དྲུ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་གླེགས་བམ་གསུམ་པའི་འཕྲུལ་སྐྱེགས་བཤ་བཞི་པའི་ཏོག་ཁྲངས(༢ནས༤ཤོག་གསལ། ཉང་ཏི་མ་འོད་ཟེར་ལ་ནམ་རྒྱན་མངའ་བདག་ཉང་ཞེས་འབོད།

ས་ཁྱིན་འཚེའི་གནས་ཡིག་ནང་སྔོ་བྲག་ཤར་དུ་མངའ་བདག་ཉང་གི་གདན་ས་སྨྲོ་སྟུག་ཅེས་དང་དེ་སྔོན་སྔོ་བྲག་ཁུལ་དུ་རྫོང་གཞིས་བཞི་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་ད་པོ་རྫོང་། ལྷ་ཁང་རྫོང་། སེང་གེ་རྫོང་། དར་མ་གཞིས་སྡོད་བཅས་བཞི་ཡོད།

ཉང་ཆུ། བོད་ལྗོངས་ཀོང་པོ་ས་ཁུལ་གྱི་ཆུ་བོའི་མིང་སྟེ། ཐར་བོད་ཀྱི་ཉང་ཞེས་པའི་ཏུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་སྟོད་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ལ་ཆའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཆུ་མྱུང་ཞིག

ཉང་ཆུ་སྨུ་མོ། ཉང་སྟོད་གཞོད་ཕྱིན་གང་བཟང་གི་རི་ནས་འབབ་ཅིང་རྒྱལ་རྩེ་འཛུད་དངུལ་གྱི་སྲིད་སྐད་ཆུ་ཤུལ་བར་འབབ་པའི་གཙང་གི་ཆུ་འདི་ལ་ཉང་ཆུའམ་མྱང་ཆུ་ཟེར།

ཉང་སྟོད། སྟང་ཆུའི་སྟོད་ཁུལ་ཏེ་རྒྱལ་རྩེ་ནས་གཞིས་རྩེའི་བར་མྱང་ཆུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ།

ཉང་སྟོད་ཀྱི་སྒང་ལྷུང་དགོན་པ། ཉང་སྟོད་རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག

ཉང་སྟོད་འཁྲུང་དཀར་རྩེ། གཙང་ཁུལ་ཉང་སྟོད་འཛོང་རྩེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཉང་སྟོད་མར་ཁ། རྒྱལ་རྩེ་ཆེ་སྲིད་རིམ་བྱུང་ལ་ཟེར། རྒྱལ་རྩེ་སྐྱེ་སྲིད་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་མཛོད་བསྡུས་ཙམ་ནི་ཏྲ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པས་མཛད་པའི་《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ནང་གསལ་ཞིང་། རྒྱས་པ་ནི་བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་ལོ་ཏོག་རྒྱས་བྱེད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆར་འབེབས》ཅེས་པའི་ནང་གསལ།

ཉང་གཉན་རྟོག་ཞིབ། མངོན་ཚང་སྔོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ།

ཉང་བྲན་གྲོང་སྐྱེད་པ། ཉང་བྲན་གྲོང་སྐྱེད་པ་ནི་རྫོང་དུས་ཉང་བྲན་ཁུལ་གྱི་སྐྱེར་གཞིས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཞལ་ངོ་ཧའི་སང་སྡེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ལས་སྡེ་བཞུད་སྡེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་དང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་ནང་ཐུས་རྗེས་གཟེངས་ཐོན་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་བྱ(༡༦༥༧)ལོ་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ལྕགས་བྱི(༡༦༦༠)ལོ་ཧའི་སང་སྡེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་འགན་ལོ་བརྒྱད་བཞེས་ནས་འདས། ས་ལུག(༡༦༧༩)ལོ་ཧའི་སང་སྡེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཚ་བོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་སྲིད་གནང་། གོང་གསལ་སྡེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམ་ཚང་དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཐུགས་འདྲིས་ཆེ་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་གྲོང་སྐྱིད་དུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། གྲོང་སྐྱིད་གཞིས་ཀ་ནས་ཉུབ་ངོས་རི་འདབས་སུ་ར་མ་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཀླུང་རི་ཞིག་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་སྤུར་ཁང་དང་། ཁམ་བུའི་སྡོང་པོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེར་གྲོང་སྐྱིད་ཀྱི་སྤྲོ་ཁང་ཡོད་པ་དང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དེ་གར་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ཟེར། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག(༡༧༠༣)ལོ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས་མཁན་ངག་དབང་རིན་ཆེན་ཡང་གྲོང་སྐྱིད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཡིན་འདུག ཤིང་བྱ(༡༧༠༥)ལོ་ནས་ལྷ་བཟང་ཁང་གིས་སྡེ་དཔང་བཟུང་རྗེས་གྲོང་སྐྱིད་གཞིས་ཀ་གཞུང་བཞེས་ཀྱིས་རྒྱ་དངོས་ཕལ་ཆེར་སེ་རའི་གྲྭ་པར་བགོས་པ་སོགས་བྱས་ཤིང་། དེ་རྗེས་གྲོང་སྐྱིད་གཞིས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་བདག་སྤོད་སེ་ར་བྱེ་སོར་ཤྭད་དེ་སེ་ར་བྱེ་སོ་གཉིས་གྲོང་སྐྱིད་གཞིས་ཀར་གཉེར་སྡོད་བྱས་ཐོག གཞིས་ཀའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཆགས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ལ་བྱེ་སོ་བསྐོར་བ་ཞེས་འབོད། སེ་ར་བྱེ་སོས་གྲོང་སྐྱིད་ཀྱི་ཐོན་འབབ་ནས་ལོ་རེ་སེ་རའི་གྲྭ་དམངས་ལ་འབྲུ་ཐོགས་རྒྱུག་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

ཉང་བྲན་རྒྱ་བཟང་། སེ་རའི་ཉུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཉང་བྲན་རྒྱ་བཟང(རྒྱ་བཟང་བསམ་གཏན་གླིང་ཡང་ཟེར)ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་གྲོང་སྐྱིད་པ་ཧའི་སང་སྡེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ(སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ)ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པར་གྲོང་སྐྱིད་པའི་འཛིན་ཁོངས་སུ་རི་ཁྲོད་ཅིག་འདེབས་རྒྱུའི་ས་བརྟག་ཞུས་དོན་བཞིན་གནས་དེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་དེ་ཕེབས་ཀྱིས་རྒྱ་བཟང་རི་ཁྲོད་འདེབས་པའི་

ཞལ་བཀོད་དང་རྒྱ་བཟང་ཞེས་པའི་མིང་། ཧྲིན་གཙོ་རྫུབ་དབང་གི་རྫོང་སྒོ་སོགས་གནང་། སྐབས་དེར་ཤུ་གྲངས་༡༨ཡོད་པ་དང་དགོན་བདག་ལེ་ར་སྒྲི་སོ་ཡིན། རྒྱ་བཟང་གི་རྟབ་རོལ་ལུ་ཕ་རོང་ཁའི་རི་ཁྲོད་ཡོད།

ཉང་བྲན་ལྷགས་སྨིན་རྒྱ་འཁོར། ཉང་བྲན་ཤུང་ཆོའི་ཁོངས་སུ་ལྷགས་སྨིན་རྒྱ་འཁོར་ཞེས་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཟླ་བའི་བླ་མའི་ལྷགས་སྨིན་གསོལ་ཞིབ་འཛུགས་ལས་བྱེད་དགོས་ཤིང་ཁྱིམ་ཚང་དེར་པོ་ལྟར་བླ་རེའི་བོད་ཆོས་༡༥དང་༡༠བཅས་ལ་འཆར་ཅན་རྩེ་གསོལ་ཐབ་པ་ལེར་སྐུ་གཉིས་ནས་འབག་འཁྱེར་གྱིས་ཟླ་བའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་ཞིབ་དང་། གཟིམ་ཚང་གི་མཆོད་པ་དང་། ཚོགས་རྫས་སོགས་ཕལ་ཆེར་རྩམ་ཁལ་དྲུག་བདུན་སྐོར་འཐག་ལས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ཁྱིམ་ཚང་དེར་ལྷགས་སྨིན་རྒྱ་འཁོར་ཞེས་མིང་བཏགས།

ཉང་ཁྲམ་གཏོན་གསུམ། སྤུང་ཅེང་གྲུ་དང་། དབའ་དབྱི་ཚབ། གཏོན་འགྲོན་པོ་གསུམ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ཟིང་པོ་རྡོ་སྟག་སྒྲ་དོའི་བྲན་སྤུང་རྗེང་གྲུ། དབས་ཏོ་རེ་ལྡུ་གུ་དང་། དེའི་བུ་དབས་དབྱི་ཚབ། དེའི་ཞང་པོ་གཏོན་ཏོ་རེ་སྣོན། དེའི་བུ་གཏོན་བང་སུམ་འགྲོན་པོ་བཅས་ཀྱིས་ཟིང་པོ་རྗེ་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཏེ་འབངས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་གནམ་རི་སློང་བཙན་ལ་རོགས་རམ་ཞུས་ཏེ་ཟིང་པོ་རྗེ་གཏོར། དེའི་ཕྱ་དགར་ཁོང་གསུམ་ལ་བྲན་ཁྱིམ་མང་པོ་གནང་སྟེ་བློན་པོར་བཅུག་པ་སོགས་ཞིབ་པར༼དུན་ཧོང་གི་ཡིག་ཆར༽གསལ།

ཉང་སྨད་རྒྱན་གོང་། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཕྱེ་སྐོར་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་འོག་ལ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་གི་མིང་། དེང་སང་མེད་དོ། །

ཉང་སྨད་ཏི་མའི་རི་བོའི་སྒོ། ཉང་སྨད་ཏི་མ་གདོང་ཞེས་པ་གཞིས་ཀ་རྩེའི་རྫོང་ལ་བསམ་གྲུབ་རྩེ་ཞེས་མིང་ཆ་བཏགས་སོང་གི་མིང་ཡིན།

ཉང་རྩེང་གྲུ། སྤུར་འཕན་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོའི་བྲན་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སློང་བཙན་གྱི་དུས་ཟིང་པོ་རྗེ་གཏོར་རྗེས་སྣོན་པོ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་བཟང་ཞིབ་ཙམ༼དུན་ཧོང་གི་ཡིག་ཆ༽དེབ་དང་པོ་ལས་གསལ།

ཉང་ཞིབ་ན་མར་འགྱེལ། མདོར་རྒྱུད་ཀྱི་ནོག་ནལ་ལྟ་རྟོག་ཞིབ་འདུག་ཐུས་པ།

ཉང་ཡུལ་རྣམ་གསུམ། འདི་ཀོང་པོ་བ་ལ་བརྒལ་ནས་ཉི་ཁ་ཡན་གྱི་ལུང་པ་དེར་ཉང་པོ་ཟེར་ཞིང་། ལུང་པ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་ལ་ཉང་ཆུ་ཟེར།

ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཉང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཡུམ་པདྨ་འབྲི་བ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག(༡༡༢༤)ལོར་ལྷོ་བྲག་ཀ་ཏ་མ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བྲག་འཇོད་ས་སེར་དགོན་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་པ་ཧྲ་ཚོགས་མཛད་པས་ཀུན་གྱིས་སྨྱོན་པར་འཛིན་ཞེས་ཤུགས། ཡབ་ཀྱི་ས་ནས་རྟ་མགྲིན་སོགས་ཀྱི་དབང་གསན་ཏེ་འཛོད་ཕུ་གངས་རར་བསྒྲུབས་པས་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་མང་པོ་གནང་བས་ཁོ་མཐིང་དང་། ཁམས་ཡས། གནས་སྐས་ཅན་གྱི་ལིན་ཕུ་བྲག དབེན་གནས་བྲག་རི་ལྷ་ཁང་སོགས་ནས་གཏེར་ཁ་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས། སློབ་དཔོན་པདྨའི་རྣམ་ཐར་ཟངས་གླིང་མར་གྲགས་པ་ལེའུ་ཞེ་གཅིག་ཅན་ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་དུ་གཏེར་ལ་སྦས་པ་བཏོན། འདི་རྗེ་བོ་མཁར་ཆེན་བཟའ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱིས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཡིན། ཡབ་ཉང་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་སྟོན་པ་དོན་ལྡན། ཞིག་པོ་ཉི་མ་སེང་གེ ཤལ་ཀ་བ་ཅན་པ། སྟོན་པ་ཁ་ཆེ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ལུགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱ་རིག་ཞེས་ཀྱི་བྲ་གོང་སོགས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་ནན་ཏན་མཛད་པས་གྲུབ་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་མ་བྱུང་། རྫོ་འབྲུམ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་རྣམ་མཁའ་འོད་ཟེར་དང་། ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་གཉིས་འཁྲུངས། སྐུ་ཚེ་ཕྱི་མར་སྒོམ་སྒྲུབ་དང་འཆད་སྤེལ་མཛད་ཅིང་། རྫུ་འཕྲུལ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་པར་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱིས་ཚད་མར་འཛིན། སྙིང་མའི་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་ནང་ནས་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་གཏེར་སྟོན་གོང་མ་དང་། གུ་རུ་ཆོས་དབང་ལ་གཏེར་སྟོན་འོག་མ་ཞེས་གྲགས་སྙན་མཉན་ཏུ་ཆེ། ༼ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད༽ཅེས་པ་དེ་འང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པར་གྲགས། མཐར་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༡༩༢)ལོར་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་མཚན་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས། ཆགས་ལོ་ལྔ་བས་གདུང་ཞུས་པས་མེ་ཐང་མ་ནུས། སླར་ཞུགས་རང་འབར་དུ་གྱུར་ཏེ་རྟེན་རིང་བསྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་ཞེས་གྲགས། སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི། སྲས་འགྲོ་མགོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་ལ་སྨིན་གྲོལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་བབས་གཏད་དེ་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བྱས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་ས་སྙིང་རྩེའི་འགྲམ་དུ་ཇོ་བོའི་རྒྱ་རགས་མཛད་པ་དང་། བལ་རིས་ཀྱི་ཟང་ཀ་ཐོག་ཚད་མ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱང་བཞེངས། གུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་པ་བཅས་སོ། །

ཉང་རོ་གྲམ་པ། ཉང་རོ་ནི་རྒྱལ་རྩེ་དང་གྲོམ་པ་ནི་ལྷ་རྩེའོ།

ཉང་རོ་རྩིབས་ཀྱི་ཐལ་བ་ཆལ། ཉང་རོ་ཞེས་པ་དེང་སང་རྒྱལ་རྩེ་རྩེ་ཆེན་ཡིན་པར༼སྤུང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང༽ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། རྩིབས་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེ་རྒྱལ་རྩེ་ཏེ་འདབས་ཀྱི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་ཡོད་འདུ་ཡང་། དེང་སང་མིང་དེ་འདུ་བྱས་པའི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འཚོལ་དགོས་རྒྱུ།

ཉང་རོ་ཤམ་པོ། འདི་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་གི་རྩེ་ཆེན་མཁར་དེ་ཡིན་པར༼ཉང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང༽ནང་གསལ།

ཉང་རོ་ཤམ་པོ་མཁར། ཤམ་པོ་རྗེ་དཀུའམ་ཉང་རོ་ཤམ་པོ་མཁར་ནི་སྔོན་པོ་སོ་དམ་གྱི་སྲིད་གནས་སོ་ཕྱང་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། ས་གནས་ནི་དེང་སང་གི་རྒྱལ་རྩེ་རྩེ་ཆེན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི༼ཉང་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང༽༼རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་འབྱུང༽ན་གསལ།

ཉང་ཤབ། ཉང་ནི་རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་ལ་ཉང་སྟོད་དང་། གཞིས་རྩེ་ཁུལ་ལ་ཉང་སྨད་ཟེར། ཤབ་ནི་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ནུབ་ངོས་ཤབ་དགེ་སྡིངས་ཟེར་བའི་ས་ཁུལ་འདི་ཙམ་ལ་ཤབ་ཟེར། མཁས་དབང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཤབ་སྒོམ་གནས་ཟེར་བར་འཁྲུངས་སྟག(༡༢༩༠)ལོར་འཁྲུངས། མཁས་པ་ལ་ལས་དེ་སྔོན་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ཡུལ་འདི་ལ་ཤབ་གཞུང་སྐྱ་མོ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་འདུ་གསུངས་པ་ཡང་ཐོས།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན། སུམ་བུ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་ཆོས་གོས་བཞི་བརྩེབ་བྱས་ཏེ་བཞག དེའི་ཁར་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་པའི་སྟེང་དུ་མཁར་བསིལ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡོམ་ཁྲིམས། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་ལུགས་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི། དུས་ཀྱི་བསྐལ་པས་མི་ཤེས་པ(བསྒྲིབས) གནས་ཀྱི་བསྐལ་པས་མི་ཤེས་པ། རྒྱ་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁྱབ་མེད་མི་ཤེས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅོ་ལྔ། ༡. དག་བཅོམ་པ། ༢. ཟག་པ་ཟད་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། ༣. དབང་དུ་གྱུར་པ། ༤. སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ༥. ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ༦. ཅང་ཤེས་པ། ༧. གླང་པོ་ཆེན་པོ། ༨. བྱ་བ་བྱས་པ། ༩. བྱེད་པ་བྱས་པ། ༡༠. ཁུར་བོར་བ། ༡༡. བདག་གི་དོན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ། ༡༢. སྲིད་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ། ༡༣. ཡོངས་སུ་ཟད་པ། ༡༤. བཀའ་ཡང་དག་པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ༡༥. སེམས་ཀྱི་དབང་ཐམས་ཅད་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་དང་བཅོ་ལྔའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད། (དམན་པ་ས་བརྒྱད) ༡. དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས། ༢. རིགས་ཀྱི་ས། ༣. བརྒྱད་པའི་ས། ༤. བསྟན་པའི་ས། ༥. འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས། ༦. བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས། ༧. ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། ༨. རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །

ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་འོད་སྲུང་། བསྙེན་རྫོགས་གནང་སྐབས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་རང་གི་ཕ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་བསད་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་དེའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

ཉན་ཐོས་མཆོག་བརྒྱད། ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཤཱ་རིའི་བུ། རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་མོང་གལ་བུ། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་མཆོག་རབ་འབྱོར། ལྷའི་མིག་ལྡན་མཆོག་མ་འགགས་པ། སྨྲ་ལྡན་བགོ་བའི་མཆོག་གུང་ནོར་བུ། ཁྲིམས་བདག་དང་དུ་པ་སྦྱིལ་པའི་མཆོག་འཆར་ཀ། མང་དུ་ཐོས་པའི་མཆོག་ཀུན་དགའ་བོ། བསླབ་པ་ལ་གུས་པའི་མཆོག་སྒྲ་གཅན་འཛིན་རྣམས་སོ། །

ཉན་ཐོས་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད། (སྡེ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད) འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། ༡. གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། ༢. འོད་སྲུང་བའི་སྡེ། ༣. ས་སྟོན་སྡེ། ༤. ཆོས་སྲུང་སྡེ། ༥. མང་དུ་ཐོས་པའི་སྡེ། ༦. གོས་དམར་སྡེ། ༧. རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ༨. ས་སྒྲོག་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༩. སྲུང་བ་པའི་སྡེ། ༡༠. གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ། ཕལ་ཆེན་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ༡༡. ཤར་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༡༢. ནུབ་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༡༣. གངས་རིར་གནས་པའི་སྡེ། ༡༤. འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། ༡༥. བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ༡༦. རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་གནས་པའི་སྡེ། ༡༧. འཇིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༡༨. གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ན་གནས་པའི་སྡེ་བཅས་སོ། །

ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ།

ཉན་ཐོས་སྡེ་བཞི། ཐེག་དམན་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། ཕལ་ཆེན་སྡེ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་རྣམས་སོ། །

ཉན་རྣ། འཐབ་རྩེ་སྐྲོག་ནས་ཉན་པ།

ཉན་པོ། གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་གསང་གཏམ་ཉན་མཁན་ཏེ་མིང་གཞན་ཉན་རྣ་མཁན་དང་ཉན་རྣ་བ་ཡང་ཟེར།

ཉན་ཡིག་ཁག་ཁྲར་མེད་པར་ཞལ་ལྷེ་མི་གཏོང་། ཞུ་ཡིག་གསལ་སྙན་ཞུར་འབུལ་ལེན་བྱེད་མཁན་མེད་པར་ཁྲིམས་ཐག་མི་གཅོད།

ཉན་རང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས།

ཉན་རང་གང་ཟག་ཟུང་བཞི། རྒྱུན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས་རེ།

ཉན་རང་གཉིས་སྤང་བྱ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འདིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་རིགས་སུ་བཞེད་ཅིང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་འབྲས་བུ་དེ་ཙམ་གྱིས་བློ་མ་འཆམ་པར་སླར་བློ་འགྱུར་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པར་འདོད་པས་ན་ཉན་རང་གཉིས་སྤང་བྱར་འཇོག་པ་ཡིན།

ཉམ། སྟོབས་ཤུགས།

ཉམ་ང་བ། གནོད་པ་བྱུང་བ།

ཉམ་ང་བ་བརྒྱད། སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉམ་ང་བ། སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཉམ་ང་བ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉམ་ང་བ། སྡིག་པ་སྤྱོད་པ་རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་གྱི་ཉམ་ང་བ། བྱིས་པ་སྐྱན་པས་སྤྱོད་པ་ཉམ་ང་བ། མི་ཤེས་པའི་ཐིག་ཤོགས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བའི་ཉམ་ང་བ། ངལ་བ་དོན་མེད་སྤྱོད་པས་དུས་འདའ་བའི་ཉམ་ང་བ། དུས་ངན་པས་འཇིགས་ཤིང་བསོད་ནམས་ལོག་པར་བསྔོས་པའི་ཉམ་ང་བ་བཅས་སོ། །

ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ། སྤྱིར་ཡི་དམ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད། མི་ལམ་དུ་གཟིགས་པ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཧོ་ནར་སྣང་བའི་ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་ཞལ་གཟིགས་པ། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་དངོས་སུ་གཟིགས་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད།

ཉམས་ལྷ། སེམས་གནས་དགུའི་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལྷ་སྟེ། ཞིབ་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་ནོར་བུའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞི་ལྷག་གི་སྐབས་མིག་གྲངས་༢༤པར་གསལ།

ཉམས་རྟོགས་ཚད་མ། ཉམས་རྟོགས་ཚད་ལྡན། ཉམས་རྟོགས་རྣམ་དག ཉམས་རྟོགས་ཁུངས་དག་སྟེ། ཟབ་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཉམས་རྟོགས་དེར་ཉམས་རྟོགས་ཚད་མར་འཛོག་པ་ཡིན།

ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་བརྒྱད། སྙན་ངག་གི་དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་ནི་ནང་གི་བསམ་པའི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྒེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་ནི། ༡. སྒེག་པའི་ཉམས་དང་། ༢. དྲག་ཤུལ་གྱི་ཉམས། ༣. དཔའ་བའི་ཉམས། ༤. སྙིང་རྗེའི་ཉམས། ༥. མི་སྡུག་པའི་ཉམས། ༦. བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས། ༧. རྨད་བྱུང་གི་ཉམས། ༨. འཇིགས་རུང་གི་ཉམས་བཅས་སོ། །

ཉམས་སྣང་སྨུགས་པའི་མངོན་ཤེས། རྩ་དང་རླུང་གི་ཉམས་སྣང་སྨུགས་ནས་དེ་མངོན་ཤེས་ཡིན་ཁྲུལ་བྱས་པའི་དོན་ལ་གོ །

ཉམས་པ་བདུན། ཐུན་མོང་དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕུར་པ་རྩ་རྒྱུད་ལས། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་སྨྲ་དགྲ་དང་། །རྡོ་རྗེ་མཆེད་ལ་འཁྲུ་བྱེད་དང་། །གསང་བའི་ཐེག་པ་སྨོད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཇིགས་བྱེད་དང་། །རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་གནོད་བྱེད་དང་། །དམ་རྫས་བདག་གི་སློས་དཀྲུགས། ཞེས་དང་། ཡང་ཕྱོགས་ལས་ཉམས་པ། དོན་ལས་ཉམས་པ། བཀའ་ལས་ཉམས་པ། དམ་ལས་ཉམས་པ། ལས་ཀྱི་ཉམས་པ། མཚན་མས་ཉམས་པ། འདོད་པས་ཉམས་པ་བཅས་སོ། །

ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་རིགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་སྲུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། མི་འཁྲུགས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དྲུག་གོ །དེ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་རང་གི་རིགས་དང་འབྲས་བུ་ཉམས་པ་གཉིས་ལས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཕུད་པའི་བར་གྱི་བཞི་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི་དང་པོ་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་དམན་པའི་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་འགྱུར་བ་འང་སྲིད་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དགྲ་བཅོམ་པ་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་པ་མི་འདོད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་གཏན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉམས་པའི་ཕྱི་བ་བཞི། མི་ཆོས་ལ་མཐའ་བྲལ་ཉམས་པ་སྟེ། ཉན་པོ་ལ་འདུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསླབ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་སྟེ། གསང་སྔགས་ལ་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་སྟེ།

ཉམས་པར་སོར་ཆུད། ཉམས་ཆག་བྱུང་བ་རྣམས་བསྐང་གསོ་བྱེད་པ།

ཉམས་ལེན་ཆིངས་དྲུག དམ་ཚིག དབང་། བསྙེན་པ། སྒྲུབ་པ། འབྲས་བུ། གཞན་དོན་བྱེད་ལས།

ཉམས་ལེན་ཞུ་སྐོར་རྩ་ཚིག ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པའི་རིགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བཀའ་ཡིག

ཉམས་ལེན་ལམ་དུ་འགྲོ་བྱེད་རྩ་བ་གཅིག་སྟེ། སྙམ་དང་། ཨཱ། ཆོས་བཅས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ།

ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ཆོས་བརྒྱད། བླ་མ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ། ཡི་དམ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ། མཁའ་འགྲོ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ། ཆོས་སྐྱོང་བཀའ་རྒྱུད་འདུས་པ་སྟེ་འདུས་པ་བཞི་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉི་མ། གསང་སྔགས་གྲོང་འཇུག་ལམ་རིམ། གུ་རུ་དྲག་པོ་རིགས་སྔགས། འཕགས་མ་ཁྲོས་མ་ནག་མོ་སྟེ་བྱུར་པ་བཞི་བཅས་བརྒྱད།

ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུའི་རྩ་དོན་གསུམ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡེངས་པ་མེད་པའི་སྒོམ་པ། ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པའོ། །

ཉལ་གྲ་མ། ཉའི་རུས་པ།

ཉི་གུ། ཉིང་ཁུ།

ཉི་འབུམ། མཚན་ཆ་ཚང་ལ་ཞང་ཉི་མ་འབུམ་ཞུ། སྙིང་མ་ཉི་འབུམ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཞང་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྟག(༡༡༥༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིར་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ཅིང་། ཁྱད་པར་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་གཞུང་གི་རྫོག་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་སོགས་བསྟེན། ཡབ་དང་ལོ་བཅུ་གཅིག་འགྲོགས་པའི་རིང་ལ་སྙིང་ཐིག་གི་གདམས་པ་ཐམས་ཅད་ཚར། ཚིག་དོན་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་བཅུ་རྩ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི(༡༢༡༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། འདོད་འཇོ་ལས། དབང་པོ་བྱེད་པོ་ཡམ་པ་དང་། །ཆར་འབབ་བསྐྱོད་བྱེད་སྡོན་མིང་འཕགས། །མིག་གཟུགས་ཁྱབ་འཇུག་འོད་ཅན་དང་། །ཚ་བདག་བཤེས་གཉེན་བྱེད་ཀུང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉི་མ་ཐང་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་པ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའི་བླ་མ་ཡིན་པ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་འཇུག་གི་འགྲེལ་བཤད་ནང་གསལ།

ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་ཕྱོགས། ཉི་མ་གསར་དུ་ཤར་བའི་ཕྱོགས་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་དོན།

ཉི་མ་གཟས་བཟུང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཉི་མ་གཟས་བཟུང་བ་ཟེར་བ་ནི། གཟའ་ཆེན་པོ་དགུའི་ནང་ནས་དུས་མི་ཟེར་བས་གཡས་བསྐོར་དུ་འཁོར་བ་དང་། ཉི་ཟླས་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་བ་གཉིས་ཐད་ཀར་འཕྲོད་པའི་སྐབས་སུ་དུས་མིའི་མགོ་མཇུག་གང་རུང་གིས་ཉི་མ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཟེར།

ཉི་མའི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས། བོད་དུ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཉི་མའི་རྟ་བདུན། དེ་ཡང་འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་འཕགས་པ་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་གཞལ་མེད་འཛིན་གྱི་ཐད་ནས་བླ་རླུང་གི་རྟའི་འགྲོས་ཀྱིས་གཡས་བསྐོར་དང་། རང་གི་རྟའི་འགྲོས་ཀྱིས་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་བ་སྟེ། ཉི་མ་ལ་རྟ་རླུང་གི་འཁོར་ལོ་དྲུག་སྟེ། སྟེང་འོག་གཉིས་ནས་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། གནོན་བྱེད་ཀྱི་རླུང་གཉིས། མདུན་གཞུག་གཉིས་ནས་རྒྱ་འདྲེན་གྱི་རླུང་དང་གཞུག་གི་རླུང་གཉིས་ཏེ་དྲུག ཉི་མ་རང་གི་རྟ་དང་བདུན་ནོ། །ཟླ་བ་སྒོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་སྐྱོར་བའི་རླུང་མེད་པས་རླུང་གི་རྟ་བཞིའོ། །

ཉི་རྩ། ཉི་ཚ་བ་ཡི་བརྡ་རྙིང་པ། ཕྱོགས་རེ་བའམ་ཆུང་ཟད་དམ་ལྡན་ཚོགས།

ཉི་ཚེ། ཐུང་ཟད་དང་ཕན་ཙམ།

ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། ཉི་འོད་ཀྱི་ནང་དུ་མཐོང་ཐུབ་པའི་རྡུལ་ཕྲན་རྡོ་སྟེ། ཁང་པའི་ནང་དུ་བ་ཤན་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་སྒེའུ་ཁུང་ནང་ནས་ཉི་འོད་སོག་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་བཞིར་མཚམས་བརྒྱུད་ནས་སྐོར་བ་བརྒྱབ་པ་མཐོང་ཐུབ།

ཉི་ཟེར་དང་འཁྲུགས། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ས་ལ་བབས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེར་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བའི་དོན།

ཉི་ཟེར་རྩལ་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ། སྐད་རྩལ་སྦེ་སྐད་ཀི་ཕྲུ་རྩེའི་རྩལ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་རྩལ་གཅིག་ཟེར།

ཉི་ཟླ་ཕུམ་སྒྲིང་། ཕྱང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱི་གྲས་ནས་དམར་པོ་ཕུམ་སྒྲིང་ལ་བེག་ཅེ་ཡང་ཟེར། གོ་ཁྲབ་གྱོན་པ་ཞིག་ཡོད།

ཉི་འོག ཉི་འོག གནམ་འོག

ཉི་ཤར། རྗེ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྟག(༡༨༠༦)ལོར་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་རྗེ་རིང་ཁྱིམ་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མཚོན་རྟེན་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་སྟོད་རིང་སོ་སོས་ཕྱག་སྐོར་སོགས་མཆོད་དཔག་གི་དགེ་རྩ་གང་བྱས་རྣམས་བཀག་འགོག་མིན་པའི་ཆུང་ཟད་སྤྱོད་བཀོལ་བདེ་ཞིང་འདབས་འབྲེལ་ཡུལ་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུང་ཉི་ཤར་བའི་མི་རིགས་བོད་འདིར་དད་འདུན་ཆེ་ཞིང་། བོད་སྐད་ཀུང་ཐེབས་ཆགས་གོ་དོན་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་དང་ཉེ་བར་ཉི་ཤར་ཟེར་བའི་མི་རིགས་ཞིག་ཡོད།

ཉིང་ཁུ། ཁུ་བའི་ནང་གི་ཡང་ཁུ་འམ་ཉིང་ཁུ་ཟེར། དཔེར་ན། འོ་མ་སྦྲུབས་པའི་ཉིང་ཁུ་ལ་མར་ཞུན་པ་དང་། རྡོ་སྣུམ་གྱི་ཉིང་ཁུ་ལ་སེག་ཧྥུར་ཞེས་པའི་སྣུམ་ཞུན་པ་ལྟ་བུ།

ཉིང་ལག་སོར་མོ་ལྔ། མཐེ་བོང་། མཛུབ་མོ། གུང་མོ། སྲིན་ལག མཐེའུ་ཆུང་།

ཉིན་མོའི་ཆ་ཤས་བཅུ་བཞི། འདུལ་བ་ལུགས་ཀྱི་ཉིན་མོའི་ཆ་ཤས་བཅུ་བཞི་ནི། སྐྱ་རེངས་ཤར་བ། ཉི་མ་མ་ཤར་བ། ཉི་མ་ཤར་བ། ཉི་མའི་བརྒྱད་ཆ་ཤར་བ། ཉི་མའི་བཞི་ཆ་ཤར་བ། ཕྱེ་དྲོའི་དུས། གུང་ཚིགས་མ་ཡོལ་བ། གུང་། ཕྱི་དྲོའི་དུས། ཉི་མའི་བཞི་ཆ་ལུས་པ། ཉི་མའི་བརྒྱད་ཆ་ལུས་པ། ཉི་མ་མ་ནུབ་པ། ཉི་མ་ནུབ་པ། ནུབ་ནས་རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ་ཙམ་གྱི་དུས་རྣམས་སོ། །

ཉིན་མོའི་ཆ་གསུམ། ཉིན་མོ་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་དང་པོ་ནི་སྔ་དྲོའི་ཆ། གཉིས་པ་ནི་ཉིན་གུང་ཆ། གསུམ་པ་ནི་ཕྱི་དྲོའི་ཆའོ། །

ཉིན་མོའི་མཐའི་པད་མ། ཉིན་མོའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་ཕྱི་དྲོར་སྙིབས་ཚེ་མེ་ཏོག་པད་མའི་འདབ་མ་རྣམས་སྒྲིད་ནས་མདངས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དཔེར་བྱས་ཏེ་རང་སྐྱོན་ངོས་ལེན་གྱི་གནོང་ཡོད་པའི་གདོང་གི་རྣམ་འགྱུར་མཚོན་པའི་ཚིག་རྒྱན།

ཉིན་མོའི་དུས་ཚོད་དྲུག ནམ་ལངས་ཡོས་དང་། ཉི་ཤར་འབྲུག ཉི་དྲོས་སྦྲུལ། ཉི་ཕྱེད་རྟ། ཉི་ཕྱེད་ཡོལ་ལུག ཉི་རྒྱུར་སྤྲེལ།

ཉིན་མཚན་གྱི་ཆ་ཉེར་གཉིས། སྐྱ་རེངས་ཤར་བ། ཉི་མ་མ་ཤར་བ། ཉི་མ་ཤར་བ། ཉི་མའི་ཆ་བརྒྱད་ཤར་བ། བཞི་ཆ་ཤར་བ། སྔ་དྲོ། གུང་ཚིགས་མ་ཡོལ་བ། གུང་། ཕྱི་དྲོ། ཉི་མ་བཞི་ཆ་ལུས་པ། བརྒྱད་ཆ་ལུས་པ། ཉི་མ་མ་ནུབ་པ། ཉི་མ་ནུབ་པ། རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ་ཉིན་མོའི་ཆ་ཤས། རྒྱ་སྐར་ཤར་བ། མཚན་མོའི་ཐུན་དང་པོ། ཐུན་དང་པོའི་ཕྱེད། གུང་ཐུན། གུང་ཐུན་གྱི་ཕྱེད། ཐུན་ཐ་མ། ཐུན་ཐ་མའི་ཕྱེད། སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བ་བཅས་མཚན་མོའི་ཆ་ཤས་སོ། །

ཉིན་མཚན་ཐུན་དྲུག གཤམ་དུ་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག སྔ་དྲོ། ཉིན་གུང་། ཕྱི་དྲོ་སྟེ་ཉིན་མོའི་དུས་གསུམ་དང་། སྲོད། ནམ་གུང་། ཐོ་རངས་ཏེ་མཚན་མོའི་དུས་གསུམ་བཅས་དྲུག་གོ།

ཉིན་མཚན་དུས་ཚོད་བཅུ་གཉིས། ནམ་ལངས། ཉི་ཤར། རྟས་ཆེན། ཉིན་ཕྱེད། ཕྱེད་ཡོལ། དགུང་ཁ། ཉི་ནུབ། སྲོད། སྲོད་ཡོལ། ནམ་ཕྱེད། ཕྱེད་ཡོལ། ཐོ་རངས་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །

ཉིན་མཚན་ལན་དྲུག ཉིན་མོ་ལན་གསུམ་དང་། མཚན་མོ་ལན་གསུམ་སྟེ་དྲུག

ཉིན་ཞག བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་རིག་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཉི་མས་ས་ཡི་གོ་ལ་ལ་བསྐོར་བ་བྱེད་པའི་

སྐབས་སུ་རང་འགྲོས་དང་རྒྱུད་འགྲོས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཉི་མའི་རང་འགྲོས་ཀྱིས་ས་ཡི་གོ་ལ་ལ་བསྐོར་བ་ཐེངས་གཅིག་འཁོར་བའི་དུས་ཡུན་ལ་ལོ་གཅིག་ཟེར་བ་དང་། དེའི་ཆ་ཤས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱུད་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཡི་གོ་ལར་བསྐོར་བ་བྱེད་སྐབས་ས་གནས་སོ་སོའི་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་དེ་རིང་གི་ཉི་མ་ཤར་བ་ནས་སང་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་ཤར་ཁའི་བར་གྱི་དུས་ཡུན་དེ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཟེར། ཉིན་ཞག་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཉིན་མཚན་ཆ་སྙོམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུས་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་ལྟར་བྱས་ན་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད།

ཉིན་ཞག་གི་ཉིན་གསུམ། སྔ་དྲོ། ཉིན་གུང་། ཕྱི་དྲོ།

ཉིན་ཞག་གི་དུས་གཉིས། ཉིན་མཚན་གྱི་དུས།

ཉིན་ཞག་གཅིག དུས་ཀྱི་མཐའ། ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་དང་དེང་སང་གི་དུས་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་འམ་ཡུད་ཙམ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག

ཉིན་ཞག་གཟའ་ལྔ། གཟའ་མིག་དམར་དང་། ལྷག་པ། ཕུར་བུ། པ་སངས། སྤེན་པ་བཅས་ལྔས་ཉིན་ཞག་ལ་སྐྱོང་ཚུལ།

ཉིན་ཞག་རེའི་ཐུན་མཚམས་བཞི། ཉི་མ་འཆར་རྒྱུབ་དང་གུང་གཉིས།

ཉུག ཚོད་ལྡུའི་དོན་ནམ་བཤད་མཐོང་སྣོན་ཐོང་ཉུག་ཡུང་ཚོ།

ཉེ་སྦྲུར་ཐོགས་ཕྲུང་། རང་གིས་དགའ་ས་ཉེ་ས་ལ་རྒྱུད་སྦྱོར་བྱས་ཤིང་རང་གིས་མི་དགའ་བའི་མི་ལ་ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་བྱས་པའི་ཕྱོགས་རིས།

ཉེ་འཁོར་བའི་དམྱལ་བ་དྲུག མེ་མ་མུར་གྱི་འོབས། རོ་མྱགས་ཀྱི་འདམ། སྤུ་གྲིས་གཏམས་པའི་ལམ། རལ་གྲིའི་ལོ་མ་ཅན་གྱི་ནགས་ཚལ། ཤལ་མ་ལིའི་ཚལ། ཆུ་ཀླུང་རབ་མེད་དོ།

ཉེ་ཉོན་ཉེ་ཤུ། རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཞིང་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉེ་ཉོན་ཏེ། ཁྲོ་བ། ཁོན་འཛིན། འཆབ་པ། འཚིག་པ། ཕྲག་དོག སེར་སྣ། སྒྱུ། གཡོ། རྒྱགས། རྣམ་འཚེ། ངོ་ཚ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། རྨུགས་པ། རྒོད་པ། མ་དད་པ། ལེ་ལོ། བག་མེད། བརྗེད་ངེས། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་གཡེང་བའོ།

ཉེ་ཉོན་ཉེར་བཞི། གོང་སྨོས་ཉི་ཤུ་ལ་མི་དགེ་བའི་འགྱུར་གཉིད་རྟོག་དཔྱོད་བཞི་བསྣན་པ།

ཉེ་བའི་ལྷ་སྲེ། གྲགས་པ་དང་། དྲི་མེད། གང་པོ། བ་ལང་བདག ལག་བཟང་རྣམས་སོ།

ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྔ། ལུས་ཀྱི་འོད་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ། ལུས་ལ་ཁྲུས་ཆུ་ཆགས་པ། གོས་རྒྱན་ལས་སྒྲ་མི་སྙན་པ་འབྱུང་བ། རྫི་མ་འཛུམ་པ། ཡུལ་དང་ལུས་གཅིག་ལ་སེམས་ཆགས་པ།

ཉེ་བའི་སྡིག་པ་ལྔ། ཆོ་ལོ་རྒྱན་པོ་འཕྲེད་པ། ཁ་ན་མ་མཐོ་བའི་ཤ་ཟ་བ། ཚོག་ངན་ཀློག་པ། འབྱུང་པོ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཀླུ་ཀློ་ལྷ་མིན་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་པ།

ཉེ་བའི་གནས་བཞི། རྣ་བ་གཡོན་པ་གོ་ད་བ་རི། སྨིན་མ་ར་མེ་ཤྭ་ར། མིག་གཉིས་དེ་བཱི་ཀོ་ཊ། དཔུང་མགོ་མ་ལ་ཝ་རྣམས་སོ།

ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལྔ། དགྲ་བཅོམ་མ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱོད་པ། བྱང་སེམས་ངེས་གནས་གསོད་པ། སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གསོད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་འདུ་སྒོ་འཕྲོག་པ། མཆོད་རྟེན་བཤིག་པ་སྟེ་ལྔ་བཅས་དང་། ཡང་གྲོགས་མེད་ཀྱིས་མཚམས་མེད་དང་ཆ་འདྲ་བ་བདུན་བཤད།

ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན། རྒྱལ་པོ་དང་འགལ་བར་སྡོད་པ་དེར་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་འདུད་པར་བྱེད་པའི་རལ་གྲི་དང་། རྒྱར་དཔག་ཚད་བཅུ་དང་ཞེང་དུ་ལྔ་པ་ཆར་གྱིས་མི་བརྟན་ཤིང་རླུང་གིས་མི་བསྐྱོད་པ། གྲང་ན་བསྡོ་ཞིང་ཚ་ན་བསིལ་བར་བྱེད་ལ། གང་དུ་འགྲོ་སར་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཁྱིམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་པགས་པ་ཞིག ཚེང་མས་ཕུལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ནས་བྱུང་བའི་ཀླུའི་པགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱར་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་དང་ཞེང་དུ་བདུན་པ། གྲང་ན་དྲོ་ལ་ཚ་ན་བསིལ་ཞིང་ལྷ་མོ་རྣམས་འོངས་ནས་རོལ་མོ་བྱེད་པ། ཟླ་བ་དང་རྒྱུ་སྐར་དང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལྟ་བར་འདོད་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཁང་བཟང་། འཇམ་ཞིང་དྲི་མ་མི་གོས་པས་གྲང་དྲོ་བཀྲིས་སྙོམ་ངལ་དུབ་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་མེ་དང་མཚོན་སོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པའི་གོས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཉིན་པའི་ཚེ་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་དང་བྱ་སོགས་འཛོམས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐྱེད་ཚལ་དང་། བསམ་གཏན་བྱེད་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་སྙོམ་གསལ་བ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་མལ་ཆ་དང་། གྱོན་ན་ཆུར་མི་བྱིང་ཞིང་ཡུད་ཙམ་ཀྱིས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་འགྲོ་བ་ལ་ངལ་བ་མེད་པའི་ལྷམ་རྣམས་བཅས་ཏེ། ཁང་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མལ་ཆ་རིན་པོ་ཆེ། ལྷམ་རིན་པོ་ཆེ། རལ་གྲི་རིན་པོ་ཆེ། གོས་རིན་པོ་ཆེ། པགས་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཚལ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ནོ།

ཉེ་བའི་ས་དགུ། ས་དགྲ་ཇོ་མ་མིན་ཀྱང་དེ་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བའི་རིགས་ལ་ཟེར།

ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད། དེ་ཡང་། ༡. འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ༢. ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། ༣. སྤྱན་རས་གཟིགས། ༤. ས་ཡི་སྙིང་པོ། ༥. སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ། ༦. ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། ༧. བྱམས་པ་མགོན་པོ། ༨. ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། འདི་རྣམས་ལ་སྐུ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད།

ཉེ་བར་འཁོར། མང་པོས་བསྐོར་བའི་སྐྱེ་པའི་མཁན་པོ་ཡིན། དེ་ཡང་དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉེ་བར་འཁོར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སྐད་ཤ་ཟའི་སྐད་དུ་འདོན། སྐྱམ་ཟན་ཉེར་གཅིག་པ་ནས་ལྟ་བ་ཡིན། ཀྲུ་ཏྲགས་མི་ཏོག་སོ་སྐྱེ་ཀཿ།

ཉེ་བར་དོ་བསྡོ་བ། ལུས་སྲོག་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་རྩིས་བྱེད་མཁན།

ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི། འདོད་པ་དང་། ལྟ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་བཞི།

ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་ལྔ།

ཉེ་དབང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་པ་ལྟར་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག ནོར་ལྷ་བརྒྱད། ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ན་ཡོད་དོ།

ཉེ་ཉོ་མེད་པ། བདེ་བ་དང་། ཞིགས་པ་དང་། སྐྱོན་མེད་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ།

ཉེ་རིང་མི་བཙུབ་པ། ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ལྷུང་བྱེད་མི་རུང་བ།

ཉེ་རིག་འཁོར་འབྱུང་གསུམ། ལག་མཐིལ་གཡོན་པར་ཆུ་ཐིག་སྟེ། གཡས་པའི་སྲིན་ལག་གིས་སྤྱི་མགྲིན་སྙིང་ཀ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཉེ་བའི་གནས་སུ་རེག་པས་ན་རེག གནས་ལ་འཁོར་བས་ན་འཁོར། ཆུ་ལྷག་མ་གང་དུ་འཐུང་བས་ན་འཐུང་བའོ།

ཉེ་སྲས་བརྒྱད། ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

ཉེན་པ། མནར་བ། དཔེར་ན། གཟུགས་པོ་ནད་ཀྱིས་ཉེན་པ་ཡིན་ཡང་སྙིང་སྟོབས་ཉམས་མེད།

ཉེར་སྡུད། ཉེར་མཁོའི་དངོས་སྡུད་ཅེས་པའི་བསྡུས་མིང་།

ཉེར་སྤྱོད་ལྔ། མེ་ཏོག བདུག་སྤོས། མར་མེ། དྲི་ཆབ། ཞལ་ཟས་དེ་ལྔ།

ཉེར་ལེན། རང་གི་འབྲས་བུ་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ཤིང་། རང་གི་རྫས་རྒྱུན་དུ་རྫས་སུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་ས་བྱུང་བའི་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་རེ་རེ་ནས་དེའི་མཚན་གཞི། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་གཉིས་ཡོད།

ཉེར་ལེན་ཕུང་པོ་ལྔ། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། མངོན་

པར་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིའི་སྐྱོད་དང་། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་ནོ། །

ཉེས་སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད། གཟུགས་མི་སྡུག་པ། ཀླ་ཀློ་བ། དཔྱལ་བ་ཆུང་བ། མདོག་སེར་སྐྱ། མིག་སེར་བ། སྐྲ་མཚམས་འབྱར་བ། སྣ་ལེབ་པ། སོ་སྒྲེར་བ། དྲིག་པ། མིག་ཟླུམ་པ། མིག་ཆུང་བ། ཕྱི་ནང་དུ་སྦུར་བ། སྔ་བ་ཆེ་བ། དབྱུང་བ་དང་རྫེ་དང་ར་ཞུར་བ། སྦུ་ཅན། ལག་པ་དང་རྐང་པ་མི་མཉམ་པ། ཚིགས་སྦོམ་པ། ཁ་དང་ལུས་ལས་དྲི་ངན་པ་འབྱུང་བ་སྟེ་ལུས་ལ་མི་སྡུག་པའི་ཉེས་པའམ་སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད།

ཉེས་འཁྲིའི་ཚིག་ལོ་མཉམ་རྡར་གྱིས། ཉེས་པ་འཁྲི་བའི་ཚིག་གི་ལོ་མ་རྣམས་མཉམ་དུ་དབྱུག་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ལ་གོ །

ཉེས་འགལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ནག་ཉེས་དང་ཁྲིམས་འགལ་ཤ་ཅང་ཚབས་ཆེ་བ།

ཉེས་པ་ལྔ། ལེ་ལོ། གདམས་ངག་བརྗེད་པ། བྱིང་རྒོད། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ། འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །

ཉེས་པ་བབས་ཀྱི། ཉེས་ཚད་ཀྱི་རིམ་པ་ཕྱེད་པོའི་གྲས།

ཉེས་པ་གསུམ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་གསུམ། ཡང་ན། རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་ཉེས་པ་གསུམ།

ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གསུམ། ངར་ཅན་གྲང་བ། ཁྲས་པ་ཚ་གདུང་ཆེ་བ། རླན་ཅན་སྣུམ་པའོ། །

ཉེས་སྤྱོད་གསུམ། ལུས། ངག ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ།

ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས། བསླབ་པའི་གཞི་ཉེས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག

ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ། དང་པོ་གོས་བགོ་བའི་རྩེ་བཅུ་ནི། ཤམ་ཐབས་མཐོ་དམའ་མཉམ་པའི་ཟླུམ་པོར་བགོ །ཁ་ཅང་ཐུང་ནས་བརྩེངས་དང་རིང་ནས་འཇོལ། །མས་སྣ་གླང་ཆེན་སྣ་ལྟར་ཕྱོགས་སུ་འཕྱངས། །གོང་ནས་ཏ་ལའི་ལོ་མ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད། །སྐ་རགས་པར་ནས་འཕྱུར་མ་བཞིན་དུ་འཕྱར། །སྐ་རགས་གོང་དུ་སྦྲུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར། །མཛེ་དམན་ཅན་རྣམས་ནམ་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །སྣམ་སྦྱར་བླ་གོས་དག་ཀྱང་ཟླུམ་པོར་བགོ །ཁ་ཅང་རིང་དང་ཐུང་བ་མིན་པའོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་ཡུལ་འགྲོ་བ་ཉི་ཤུ་ནི། དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་ལུས་ངག་ཡོངས་སུ་བསྡམས། །གོས་ཚོགས་ལེགས་པར་བགོ་ཞིང་ཅ་ཅོ་བསྐྱུང་། །མིག་མི་གཡེང་ཞིང་གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་བལྟ། །མགོ་བོ་མི་གཏུམས་ཤམ་ཐབས་བརྗེ་མི་བྱེད། །ཟླ་གོས་ཕྲག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ་མིན། །ལག་གཉིས་མདུན་ནས་གཞུའ་བར་བསྣོལ་བ་དང་། །རྒྱབ་ནས་ལྷག་པར་བསྣོལ་ཏེ་འགྲོ་མི་བྱ། །མཆོངས་དང་རྐང་བརྐྱངས་རྐང་པའི་རྟིང་པ་དང་། །བྲང་ཁ་སོར་བ་བཙུགས་ནས་མི་འགྲོ་ཞིང་། །ལག་པ་དཀུར་བརྟེན་བྲུ་རྒྱང་བཅས་མི་འགྲོ །ལུས་ཉིད་ཀྱོག་པོར་མི་བསྒྱུར་ལག་མི་གཡོབ། །མགོ་བོ་མི་བསྒྱུར་གཞན་དང་ཕྲག་མི་སྤྲད། །ཕན་ཚུན་ལག་པ་སྦྲེལ་ནས་མི་འགྲོའོ། །གསུམ་པ་སྟན་ལ་འདུག་པའི་ཚུལ་དགུ་ནི། ཁྱིམ་བདག་སོགས་ཀྱི་བཤད་པར་མ་བགོས་དང་། །སྟན་ལ་སྲོག་ཆགས་ཡོད་མེད་མ་བརྟགས་དང་། །ལུས་ཀྱི་ཤེད་བསྒྱུར་རྐང་པ་བརྐྱང་ཏེ་བརྒྱུད། །བརླ་གཉིས་དང་ནི་ལོང་དུ་བརྩེགས་པ་དང་། །བྱི་བོ་རྐང་བཀྲུག་རྐང་གཉིས་གདངས་ཏེ་བཀྲམ། །འདོམས་པར་བསྟན་པའི་སྐྱོན་དགུ་སྤངས་ལ་འདུག །ཞར་བྱུང་བསླབ་བྱ་ལག་པས་འགྲམ་མི་བརྟེན། །རྒྱབ་ཏུ་འདུག་ལྡན་ཁྱུར་ནས་མི་འགྲོའོ། །བཞི་པ་ཟས་ལེན་ཚུལ་ལ་བརྒྱད་ཅན་གཅིག་ནི། ཟས་རྣམས་ལྷུང་བཟེད་ཁ་ལས་མཐོར་མི་ལེན། །འབྲས་ཆན་ཚོད་མ་མཉམ་ལྷུང་མཉམ་པར་ལེན། །ཞལ་རིམ་མཐར་ཆགས་ཐ་ཕྱི་མེད་པར་ལེན། །སྣང་ཚེ་མི་གཡེང་ལྷུང་བཟེད་མིག་གིས་ལྟ། །ཟས་མ་ཕྱུང་བར་ལྷུང་བཟེད་མི་བཟེད་ཅིང་། །ཚོད་མ་འདོད་ནས་འབྲས་ཆན་འགེབས་པ་དང་། །འབྲས་ཆན་འདོད་ནས་ཚོད་མ་འགེབས་མི་བྱ། །བཟའ་བཅའི་སྟེང་དུ་སྟོད་གཞན་མི་བཟེད་དོ། །ལྔ་པ་ཁ་ཟས་སྤྱོད་ཚུལ་ཉེར་གཅིག་ནི། སྤྱོད་ལམ་མི་ལེགས་པ་ཡིས་བཟའ་མི་བྱ། །ཁམ་ཚོད་ཏ་ཅང་ཆེ་དང་ཆུང་བ་མིན། །འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་རན་པར་བཟའ་བར་བྱ། །ཁ་སྒོར་མ་སླེབས་པར་དུ་ཁ་མི་གདངས། །ཁ་ནང་ཟས་ཀྱིས་གང་ནས་གཏམ་མི་སྨྲ། །མི་ཞིམ་ཙུག་ཙུག་ཞིམ་ལ་ཅག་ཅག་དང་། །གྲང་ལ་ཧུ་ཧུ་ཚ་མོར་ཕུ་ཕུ་དང་། །ཁ་ཡི་ཕྱི་རོལ་ལྕེ་ཕྱུང་བཟའ་མི་བྱ། །ཆན་སོགས་འབྲུ་མ་རེ་རེར་འཕྲུ་བ་དང་། །ཟས་ལ་འཕྱ་སྨོད་མཁྱུར་བ་གཡས་གཡོན་སྐྱོ། །ཁམ་ཆེ་གཏོག་ཅིང་ཁམ་འབྲུ་སོ་ཡིས་གཅོད། །ལག་པ་སྟོང་དུ་འཁྲིས་པ་ལྕེ་ཡིས་ལྡག །ལག་པར་ཟས་ཀྱིས་འགོས་པ་སྤྲུགས་པ་དང་། །ལྷུང་བཟེད་ཟས་དང་བཅས་པ་སྒྲོམ་སྒྲོམ་བྱེད། །ཟས་ལ་མཆོད་རྟེན་དབྱིབས་བཅོས་ཟས་རྣམས་སྤངས། །དྲུག་པ་ལྷུང་བཟེད་སྤྱོད་ཚུལ་བཅུ་བཞི་ནི། དགེ་སློང་གཞན་གྱི་ལྷུང་བཟེད་འཕྱས་མི་གདགས། །ལག་པ་ཟས་སྦགས་ཆུ་སྣོད་ལ་མི་རེག །གཞན་ལ་ཟས་དང་བཅས་པའི་ཆུ་མི་འཐོར། །ཟས་བཅས་འཁྲུད་ཆུ་ཁྱིམ་གཞན་འཐོར་མི་བྱ། །ཟས་ཀྱི་ལྷག་མ་ལྷུང་བཟེད་ནང་མི་བླུག །ལྷུང་བཟེད་འོག་གཞི་མེད་པར་ས་རྗེན་དང་། །གཡང་ས་གཡང་ཁ་དང་གཟར་གཟར་བཞི་ལ། །མི་བཞག །ལྷུང་བཟེད་འགྲེང་བཞིན་བཀྲུ་དང་འབབ་ཆུ་ཡི། །མི་བཀྲུའོ། །བདུན་པ་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་ཉེར་དྲུག་ནི། ཉན་པོ་མི་ན་བཞིན་དུ་འདུག་པ་ལ། །རང་ཉིད་འགྲེང་སྟེ་འཆད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །ཉལ་དང་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོར་འདུག་པ་དང་། །མདུན་འགྲོར་རྒྱབ་དང་དབུས་འགྲོར་མཐའ་ནས་བཤད། །མགོ་དཀྲིས་གོས་བཟེད་ན་སྐྲ་གཙུག་གཉིས་གཟར། །ལག་པ་གཉའ་བོང་བསྣོལ་དང་ཕྲག་པ་བསྣོལ། །ཞྭ་ཐོད་གཙུག་བཅིངས་དང་ཞྭ་ཅན་དོད་པན་བཏགས། །མེ་ཏོག་ཕྲེང་དང་དར་དཀར་སོགས་ཀྱིས་དཀྲིས། །གླང་ཆེན་རྟ་ཞོན་ཁྱོགས་དང་བཞོན་པར་འདུག །མཆིལ་ལྷམ་ཀྲུག་ཅིང་ལག་ན་འཁར་བ་གདུགས། །མཚོན་ཆ་རལ་གྲི་མདའ་གཞུ་མཛོག་པ་དང་། །གོ་ཆ་གྱོན་ལ་བཤད་རྣམས་མི་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནད་མེད་པ་ནི། འགྲེང་བཞིན་པ་དང་ཆུ་དང་རྩྭ་སྔོན་ནང་། །བཤང་གཅི་མི་འདོར་ཆུ་ལ་མཆིལ་སྣབས་དང་། །སྐྱུག་པ་སོགས་ཀྱང་འདོར་བ་མི་བྱའོ། །དགུ་པ་རྒྱུ་བ་གཅིག་ནི། གནོད་མེད་པར་ཤིང་ལ་མི་གང་ལྷག་པར་མི་འཛེག་གོ །འདི་དག་སྤྱད་ན་ཉེས་བྱས་ཙམ་དུ་འགྱུར་ལ་འདི་དག་ལས་བསྲུང་སྟེ་བསླབ་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉེས་བྱས་གཉིས། ཉེས་པ་དང་བཅོས་མ་བཅོས་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན།

ཉེས་མེད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྡོམ་པ་བླངས་པ་ལ་བར་ཆད་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་སྟེ། སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་སོ་དགུ། སྡོམ་པ་གནས་པའི་བར་ཆད་བཞི། སྡོམ་པ་མཛེས་པའི་བར་ཆད་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག སྡོམ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་བར་ཆད་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་བཅས་དེ་རྣམས་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རབ་བྱུང་བྱས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། གོང་དུ་གསལ་བའི་བར་ཆད་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་དང་རྒྱས་པའི་སྒོར་ཞིབ་པར་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་ནང་གསལ་བས་འདིར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །

ཉེ་ཚེ། སྐྱེན་ཆ་དང་། བར་ཆད། བཀྲ་མི་ཤིས་པ།

ཉེད་པ་ཉེད་དམ། ཟས་ཟོས་སམ་ཞེས་པ་སྟེ། ཉེད་པ་ཁ་ཟས་ཀྱི་མིང་།

ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས། རང་གི་བློས་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་འམ་ཡང་ན་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བློ་བསྒྱུར་བའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་རང་གི་བློས་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་ང་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འདུག་ལྟ་རུ་བཙལ་བས། རང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་རང་གི་ཕུང་པོ་འདི་དབང་བསྒྱུར་བ་པོའི་ང་ཞིག་ཡན་གར་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་

བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ལྟ་བུའོ། ། (དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས)

ཉོན་མོངས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་གསུམ་དང་། དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སེམས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་བསམ་ངན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཕེལ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་མིང་། དེ་ཡོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་བྱ་སྤྱོད་མ་དྭངས་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་སྟེ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲུག་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ། ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་བཅས་སོ། །

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དྲུག ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྟེན། དམིགས་པ། འདུ་འཛི། བཤད་པ། གོམས་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ།

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གསུམ། ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ། ཡུལ་ཉེ་བ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད།

ཉོན་མོངས་གྱ་དགུ། འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བདེན་བཞིར་བརྟན་པའི་མཐོང་སྤང་བཞི་རེ་དང་། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་སོར་དགུ་དང་ གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས་བཞི་རེའི་སྒོམ་སྤངས་དགུ་དགུ་སྟེ་བསྡོམས་དགུ་ཡོད། དེའི་དངོས་གཉེན་པར་ཆད་མེད་ལམ་དང་གྲོལ་ལམ་དང་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་དེ་སྙེད་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་གྲགས།

ཉོན་མོངས་རྒྱས་པ་བཅུ། གྲངས། མཚན་ཉིད། འབྱུང་བ། དམིགས་པ། མཚུངས་པར་ལྡན་པ། རྣམ་གྲངས། ཐོག་པར་ཞུགས་པ། ཁམས་རིས། སྤོང་བྱེད། གཉེན་པོའོ། །

ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་དང་དེ་ཆ་མཉམ་སྐྱེ་བཞི་རེ་རེར་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རེ་ཡོད་པ་རྩོམ་ན་དེ་སྙེད་དོ། །ཕྱིའི་ནད་གདོན་བགེགས་དང་ནང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་སེལ་བྱེད་སྨན་མཆོག་ལུང་གི་དམ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཉོན་མོངས་དེ་སྙེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་སྙེད་དོ། །

ཉོན་མོངས་ལྔ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ། ཕྲག་དོག་སྟེ་ལྔ་འམ་ཡང་ན་ཀུན་སྦྱོར་དང་། ཕྲ་རྒྱས། འཆིང་བ། ཉེ་ཉོན། ཀུན་དཀྲིས་བཅས་སོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཟག་རིགས་བདུན། དུག་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཆ་མཉམ་ལ་སྤྱོད་པ། ཉོན་མོངས་ཆུང་བ་ཅན་བཅས་བསྟན་པས་བདུན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ། ཉོན་སྒྲིབ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའམ་བར་དུ་གཅོད་པའོ། ། མཚན་གཞི་ནི། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་དུག་གསུམ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབ་པའམ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་མང་དྲུག མོངས་པ། བག་མེད། ལེ་ལོ། མ་དད། རྨུགས་པ། རྒོད་པའོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ། ཤེས་སྒྲིབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་པ་མ་གཏོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ཕྱིར་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའམ་བར་དུ་གཅོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་ཕྲ་བ་མི་ཤེས་པ་སོགས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའི་ལུང་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་དུ་སྤངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་གཏན་དུ་སྤངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གཏན་དུ་མ་སྤངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཡོ། ཕྲག་དོག འཆབ་པ། སེར་སྣ། སྒྱུ། རྒྱགས་པ། རྣམ་འཚེའོ། །

ཉོན་མོངས་གཉིས། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སོ། །

ཉོན་མོངས་དུག་ལྔ། ༡. འདོད་ཆགས། ༢. ཁོང་ཁྲོ། ༣. ང་རྒྱལ། ༤. ལོག་ལྟ། ༥. ཐེ་ཚོམ། ཡང་ན་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ། ཕྲག་དོག་བཅས་ལྔ་ཡིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་མོ། །

ཉོན་མོངས་དྲུག འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ། ཐེ་ཚོམ། ལོག་ལྟ།

ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་གཉིས། ཞི་རགས་རྣམ་པ་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་གསུམ། དེས་བདག་སེམས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་འཇོམས་པ།

ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས། མིང་གཟུགས། སྐྱེ་མཆེད། རེག་པ། ཚོར་བ། སྲེད་པ། ལེན་པ། སྲིད་པ། སྐྱེ་བ། རྒ་ཤིའོ། །

ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་ལྔ། ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། མཐའ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། རྟོགས་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། གཉེན་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། ལེགས་པར་སྦྱོན་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །

ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གསུམ། ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ། ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། ཡང་ན། བག་ལ་ཉལ། དམིགས་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གསུམ།

ཉོན་མོངས་ལམ་གསུམ། ཉོན་མོངས། ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ།

ཉོན་མོངས་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །

ཉོན་ཡིད། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་ནས་ང་རུ་འཛིན་ཞིང་། ངོ་བོ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་གཙོ་སེམས་ཤིག་གོ །དེ་ཡང་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ། ངོ་བོ། གྲོགས། ལྡོག་ཕྱོགས་བཅས་ལྔ་ཡི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་དམིགས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ངོ་བོ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པས་བསྒྲིབས་ལ་དགེ་མི་དགེ་གང་དུའང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གྲོགས་སེམས་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། བདག་ཏུ་མོངས་པ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ། བདག་ལ་ཆགས་པ། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་བཅས་དང་ལྡན་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཉོན་ཡིད་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག མི་སློབ་པའི་ས་ཡི་གནས་སྐབས་དེ་དག་མ་གཏོགས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ཅིང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་དུས་དང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་དུས་ནི་རེས་འགའ་བའི་ལྡོག་དུས་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ནི་གཏན་དུ་ལྡོག་པའི་དུས་སོ། །

གཉག་ཕུ་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་ཕྱུག རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༢༩༡)ལོར་ཕུས་གླིང་སྐྱར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ལ་ཐེངས་སྐབས་

མཁན་པོ་ཤཱཀྱ་མགོན་དང་སློབ་དཔོན་འོད་ཟེར་རྩེ་མོ་ལས······
རབ་ཏུ་བྱུང་། མདོ་སྨད་དུ་མཁན་ཆེན་ཀུན་རྒྱལ་ལས······
འདུལ་བ། ཤུལ་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་དང་། སློབ······
དཔོན་ཤེས་རབ་རལ་གྲི་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་གསན།
དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་རྒྱ་བཟང་པ་དང་སློབ་
དཔོན་འོད་ཟེར་རྩེ་མོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས······
ཉན་ཆེན་པ་ཤེས་ལམ་འབྲས་སོགས་གསན། གཡའ་གདུང་
རིངས་སུ་བཀའ་གཉན་ལ་བཞུགས། སྦྱིན་བདག་དང་གཞི་
བདག་མཆེད་གསུམ་དང་བཅས་པས་གཞུག་ཕུ་དགོན······
བཏབ་སྟེ་རྗེ་འདི་ལ་ཕུལ། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས······
མཆོག་ཏུ་རྒྱས། སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་དང་འདས་ལོ······
སོགས་མ་གསལ།

གཉག་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད······
རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(1341)ལོར་གཙང་གསུམ་
མདོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་གཉག་ཆེན་བསོད་
ནམས་དཔང་ཕྱུག་ལ་དགེ་བསྙེན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ······
གཅིག་པ་ལ་མཁན་པོ་དོན་གྲུབ་དཔལ་ལྡན་ལས་དགེ་ཚུལ་
གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་།
ལག་སློབ་དཔལ་ལྡན་བརྩོན་འགྲུས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས།
ས་སྐྱར་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་ཚད་མ་གསན།
དེ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་བཞི་བཅུའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་།
མཁན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་ཡང་རིག་པས་བཅོམ་པས
སྟོན་པ་བཟང་བའི་གྲགས་པ་ཐོབ། རྗེ་འདི་ཉིད་གཡག······
ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ་དང་། ཀརྨ་དཀོན་མཆོག་གཞོན་ནུ།
མཁས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ། གཞན་གཉིས་དང་བཅས······
དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་དྲུག་གིས་དབུས་གཙང་ཁྱི་གྲུ······
སྐོར་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཉ་བརྩོན་གྱིས་གཉག་དཔོན་བསླབ་པ་
ཆེ་བར་འདུས་པས་གྲལ་གྱི་དབུས་སུ་ཞོག་ཅེས་བསྔགས་པ་
མཛད། དེ་ནས་གསང་ཕུ་དང་རྩེད་ཐང་སོགས་སུ་བཀའ་
ཆེན་བཞི་མདོ་རྒྱུད་མཛོད་དྲུག་ལ་བཤད་པའི་གྲྭ་སྐོར་ཕུལ་
པར་གྲགས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་གང་ས་པ།
དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ། མཁས་ཆེན་ཕྱང་སེང་། མ་ཏི་
པཎ་ཆེན། རྒྱལ་སྲས་པ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ། ཇོ་ནང······
ཕྱོགས་ལས་པ་སོགས་བླ་མ་ཡོངས་འཛིན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་
བདེ་མཆོག དུས་འཁོར། སྦྱོར་དྲུག སེམས་བསྐྱེད།
ལམ་འབྲས་སོགས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར།
དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཇོ་གདན་མཁན་པོར་མངའ······
གསོལ། ཞི་གཅིག་པར་རྗེ་གདོང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་པས
སྤྱན་དྲངས་ཏེ། ཇོ་གདན་དགེ་འདུན་སྒང་པའི་མཁན་པོ།
ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་གདན་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་དགུང་གྲངས་ར···
དྲུག་བར་ཞབས་བརྟན་འཁོད། རྩོམ་པ་རལ་ཆེར་སྐུ་མིན་
ཏུ་བགྱིས་པ་ནས་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་ལ···
《འདུལ་བའི་བཀའ་འགྲེལ་བདུད་རྩི་ཐིགས》 དོན་བརྒྱད་
པ་ལ《ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་དོན······
གསལ》 བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ《རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ》 གྱ་གཅིག་
པ་ལ《སོ་ཐར་བ་སྐྱབས་མཆོག་གིས་གནན་སྟོང་དགག་པའི····
ལན་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད》 གྱ་གསུམ་པ་ལ《ལུང་སྡེ་
བཞི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་དང་བཅས་པ་མཆན་བུ》བཏབ། གྱ་ལྔ་
པ་ལ《རྒྱུད་བླའི་ཊཱི་ཀ》མཛད། རྩོད་པ་ཡང་སངས་པ་དང་
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྐོར་ལ་རྩོད་པ་སོགས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་
གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རླབས་ཆེན་བསྐྱངས། གསུང་ལས་གྲོལ
པའི་སློབ་མ་ལ་མཛོད་ན། ཆོས་བཟང་ཉི་མ། དཀའ་བཅུ་
པ་བསྣམ་བཟང་པོ། ཀཱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཀརྨ······
མཐོང་བ་དོན་ལྡན། བླ་བའི་སེང་གེ་རིང་སྟོན་ཆེན་པོ······
སོགས་མང་དུ་བྱོན། དགུང་གྲངས་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་ལ་
ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གླང(1413)ལོར······
དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

གཉགས་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྟོན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན》ནང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན་
པར་གསུངས་ཀྱང་། དུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ······
རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་བློན་པོ་འདིའི་མིང་མི་གསལ། གནའ་
རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྙིང་མ《ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང》དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་
གཙུག་བརྟན་ལ་སྲས་ལྷང་ཚ་ལྷ་དབོན་དང་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ······
བཙན་གཉིས་ཡོད་པར་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྲིད་ཁྲིར་བཀོད···
ཆེད་བློན་པོ་འདིས་སྲས་ལྷང་ཚ་ལྷ་དབོན་མཚན་མོ་ཏ······
རྒྱུགས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རྟ་དཀྲུགས་པར······
བཏེན་ནས་བསྐུར་ནས་བཀྲོངས་པར་བཤད།

གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མ་ར། གཉགས་ཡེ་ཤེས་གཞོན་ནུ་ཞེས་
པ་ཏེས་རྒྱུད་གཉགས་ཡིན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་དང་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ···
འབངས་ཉེར་ལྔའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། འཁྲུངས་ཡུལ་ཡར་ཀླུང···
འཕྱོས་ནས་ཡིན། ཡབ་སྟག་སྒྲ་ལྷ་སྣང་དང་ཡུམ་སྲུ་བཟའ་
སྒྲོན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་མ་བྱུང་གོང་
རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་
དུ་ཆོས་དཔེ་འཚོལ་བར་ཕེབས། རྒྱ་གར་དུ་མ་སླེབས་གོང་
གངས་ཏི་སེར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་
དང་སངས་རྒྱས་ཞི་བ་གཉིས་བཞུགས་པ་གསན་ནས་གསང་
སྔགས་ཐུ་རྒྱུད་དང་སྤྱོད་རྒྱུད་སྐོར་འགའ་ཞིག་དང་། 《མདོ་
སྡེ་ལས་རྣམ་འབྱེད》 《མདོ་སྡེ་གསེར་འོད་དམ་པ》བཅས་
ཞུས་ནས་རྒྱལ་པོར་ཕུལ་རྗེས་སུ་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ལས···
རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དངོས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མ་ར་ཏེ་བོད་སྐད་དུ་
བསྒྱུར་ན་ཡེ་ཤེས་གཞོན་ནུ་ཟེར། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་
དང་། པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ། ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ན། གཡུ་སྒྲ་
སྙིང་པོ་བཅས་ལས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་སྐོར་མང་
དུ་གསན་ཅིང་། དཔལ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
ནས་གྲུབ་རྟགས་བརྙེས། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ······
གཤེགས་རྗེས་བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་བལམ་སྨྱུར་དན་པའི་
རྐྱེན་གྱིས་ལོ་ཙཱ་བ་དང་པཎྜི་ཏ་མང་པོར་བརྐྱལ་བཙོས་བྱས་
རྐྱེན་ཡར་ལུང་དུ་མ་བཞུགས་པར་ཡར་འབྲོག་ཏུ་ཐེབས།
དེར་བཞུགས་སྐབས་ཉིད་ཀྱི་ཕ་སྤུན་གཉགས་དགེ་སྡོན་གྱིས་
ཁོང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་མིན་པར་སྨྲ་སྐྱེགས་ཀྱི་རྡན······
ཐགས་མཁན་རེད་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་དཀྲུགས་གཏམ་མང་པོ་
བཟོས། སྐུ་སྲོག་བཅོད་ཐབས་ཀྱི་ཕྱག་གཡོ་མང་པོ་བསྒྱུམས་
པ་མ་གྲུབ་ནས་ཡར་འབྲོག་ཏུ་མ་བཞུགས་པར་ཀོང་པོར······
ཐེབས། དེར་མཆིམས་ཤུ་རིག་གིས་ར་མ་བདུད་བཀྲུས་པའི་
ཀུན་ཁག་བཙུགས་ཏེ་བཀྲོངས་རྩིས་བྱས་རྐྱེན་བྲོས་ནས······
དབུས་སུ་ཐེབས། ལྷ་སྲས་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཡུམ་གྱིས······
བཀྲོངས་པའི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚོགས་དབུར་པཎ་ཆེན་བི་
མ་ལ་རྒྱ་ནག་ནས་ཡར་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་པ་དང་མཇལ།
སྟར་ལྷ་ལ་གནོད་འཚེ་བྱ་རྩིས་བྱེད་མཁན་གཉགས་དགེ་སྡོན་
དང་མཆིམས་འཛོ་སྲས་ཚང་སོགས་ལ་དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་
རྣལ་པ་བསྟན་ནས་ཚར་བཅད། སློབ་དཔོན་ལོ་ཙཱ་བ······
འདིས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་མང་
པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། བཤད་ཉན་མང་དུ་མཛད་
པས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་དཔལ་གྱི་བྱ་བརྒྱད་སོགས་བྱུང་། ལོ་
རྒྱུས་ཞིབ་པ《གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང》ལས་ཆེ་
བར་གསལ།

གཉན་སྐྱེ། དཔང་པོ་བྱས།

གཉན་ཆེན་པོ་ཐང་ལྷ། (ཉང་ཆེན་ཐང་ལྷ)ལྷ་ས་དང······
ནག་ཆུ་རིང་བར་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི······
གངས་རི་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། རི་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྷ་བཅུ······
གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་གནས་པ་ཡིན་ཟེར་
སྲོལ་ཡོད།

གཉན་རྫོ། དུར་ཁྲོད་སྐྱེད་ཀྱི་རྫོ། རྫོ་དེ་ཚ་པོ་བཟོས་ནས་ན་
ཚ་ཡོད་སར་བཞག་ན་ཕན་ཟེར།

གཉན་པ་འགྲིམས་པ། ལྷ་དང་ས་བདག་གནན་པ་གནས······
པའི་སར་འགྲོ་བའི་དོན།

གཉན་པོ། ཤུར་དུ་རྟགས་ཐོན་པ།

གཉན་པོ་གསང་བ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རིའི་སྐབས་དད་ཉེན་
དུ་བྱུང་བའི་མདོ་གཉིས་སོགས་བཞི་པོ་དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་རང······
ཉིད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གསང་མིང་སྟེ་དེ་རྣམས་སྔར་བསམ་
ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་སྒོའི་གཡས་ངོས་སུ་ཡོད་པའི······
མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་གཟུངས་སུ་ཞུགས་ཡོད།

གཉན་པོ་གསང་བ་གསུམ། སྔར་བོད་རྒྱལ་ཐོ་ཐོ་རི་སྙན་

གསང་བའི་རྙིང་གསུམ།

གཉན་ཡོད། (མཉན་ཡོད) དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ས་ཆར་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་། ཛེ་ཏའི་གདན་དང་ཐག་མི་རིང་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཀོ་སླ་ལ་ཞེས་ཟེར།

གཉན་གཡོན། གངས་རི་གཉན་པོའི་གཡོན་ངོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བྲག་ཕུག་གོ།

གཉན་གཡོན་ལ་ཕྱི་གངས་ཀྱི་ར་བ། གོང་དུ་གངས་མཐོན་མཐིང་རྒྱལ་མོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གཉན་ལོ་དར་མ་གྲགས། འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། པཎྜི་ཏ་མ་ཧི་བཀྲེ། པཎྜི་ཏ་ཤུདྡྷི་སྲི་གདན་དྲངས་ཏེ༼སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན༽དང་། སྒྲོལ་མ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུར། ཁྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་པ་སྤྱན་དྲངས། ཕྱིས་ར་ལོ་དང་མཐུ་འགྲན་པས་གཉིས་ཀ་གཤེགས་སྐད།

གཉའ། དངང་པོ།

གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་པོ་སྤྱི་མིང་གཞན་པོ་དེ་སུ་རྒྱལ་ཡང་ཟེར། རྒྱལ་པོ་དེ་ཀ་དུས་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ་མོས་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཡོད། ༼བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ༽ཞེས་པའི་ནང་། གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རིའི་བར་ལ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་སོང་། རྗེ་རྗེས་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཐུབ། དེ་ནས་སྲོང་བཙན་སྐྱེས་པའི་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་སོང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ན། གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་པའི་ཕྱི་ལོ(617)ལོ་བར་ལོ་བདུན་བརྒྱ་དང་རེ་གཅིག་ཡོད་པ་ཡང་འདེད་ཐུབ་ཏེ་རྩིས་ན། ཉན་ཐུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཉན་ཕུ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྟའི་ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་117ལོ་ལ་བྱུང་དགོས་ཀྱི་འདུག གསུང་༼མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ལེ་ཚན་དྲུག་པ[ང]པའི་ཤོག་གྲངས་12པར་དེ་ལྟར་བོད་རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས། ཞོག་མའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ཤུ་ཕ་བདུན་ལ། ཤི་ལོ་དྲུག་བཅུ་དང་ནི་དྲུག་ཅུ་སོང་། །དེ་ནས་ཐོ་ཐོ་རི་སོགས་གདུང་རབས་ལྔར། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་སོན་ནོ་ཞེས། །བཀའ་གཅིགས་ལ་སོགས་ཡིག་རྙིང་དུ་མར་བཤད། ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ན་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་པའི་ཕྱི་ལོ(617)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་པ་ཡང་འདེད་ཐུབ་ཏེ་རྩིས་ན། ཉན་ཐུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཉན་ཀའོ་ཙུའུ་ལིའུ་པང་གི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཞིང་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་118ལོ་ལ་བྱུང་དགོས་ཀྱི་འདུག གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ༼ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ༽དང་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཤཱཀྱ་རི་བའི་གདུང་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་དང་རྒྱ་གར་ནས་བོད་ས་ཁམས་མཚམས་སུ་བྲོས་བྲོལ་དུ་ཡོང་བའི་རྒྱལ་པོ་རུ་པ་ཏི་ཟེར་བ་དེ་རྗེས་སུ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོར་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་བཤད་ཀྱང་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་གར་ལ་འབྲེལ་བ་བཙོལ་བའི་མོད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་དངོས་དོན་དེ་མ་ཡིན། ས་སྐྱའི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་དུས་ཕྱིས་ཕལ་ཆེར་མཉམ་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་ལྷུང་གླིང་པ་ཀོལ་བའི་ཇོ་རྗེས་བརྩམས་པའི་༼ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་དཀར་ཆག༽ནང་གསལ་བར་གཞིགས་ན་སྤོ་བོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་མོ་བཙུན་བུ་བའི་བུད་མེད་ཅིག་ལ་བུ་ཐུན་དགུ་སྐྱེས་པ་ལས་ཆུང་ཤོས་ཡུ་བེ་ར་ཟེར་བ་བཞིན་མཛེས་པ། ལག་སོར་དྲ་བས་འབྲེལ་བ། མཆུ་རུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཡུལ་མི་ཀུན་གྱིས་གནོད་འདྲེར་རྩིས་ཏེ་ཡུལ་དེ་ནས་ཕུད་པ་རིམ་གྱིས་ཡར་ལུང་དུ་ཐོན་པ་ན་ཡར་ལུང་གི་མི་རྣམས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་འཚོལ་བའི་སྐབས་དང་ཁེལ་ཏེ་བྱུང་ལམ་གཡའ་བ་མི་ཁོང་ཟེར་བ་དེར་སྟོད་ནས་ཕོ་ཆོས་ཁྱེད་སུ་ཡིན། གང་ནས་འོངས་ཞེས་དྲིས་པས་ང་སྤོ་བོའི་ཡུལ་ནས་འོངས། ང་བོད་ལ་འགྲོ་ཟེར། ཁོ་ན་ཁྱེད་ལ་མཐུ་རྩལ་གང་འདུ་ཡོད་ཐུབ་པས་ང་ནུས་པ་ཆེ་དྲགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡུལ་ནས་ཕུད་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས། ཁོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རྗེ་ཡི་ནུས་ཐུབ་པས་ཁྱེད་རང་རྣམས་ཀྱིས་ང་གཉའ་བར་ཁྲི་ལ་བཏེག་གྱིས་དང་། མཐུ་རྩོལ་བས་རྗེ་འཕྲུལ་རིས་ཀྱིས་ཤེས་འོང་ཞེས་སྨྲས་པ་བཞིན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རྗེ་རུ་ཁུར་བས་མཚན་ལའང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་གྲགས་སོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་གསལ་བར་བཤད་པ་དེ་ལས་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནི་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་རྫས་བྲོལ་ཕེབས་པའི་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་སྤོ་བོའི་ཡུལ་ནས་སྤོ་ཁར་ཡུལ་གྲོལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། བོད་སྐད་ཤེས་པའི་བོད་མི་རང་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ། ཡང་རྒྱ་ཡིག་གི་ཐང་དེབ་རྙིང་མའི་ནང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དེ་སྤུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཤུང་བས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཕན་མི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཕྱིར་རྒྱལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་བྲིས་པ་འདྲ་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བྲིས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽གྱིས་མཆོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་གནམ་གྱི་ལྷ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ནི་གནའ་རབས་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དག་སྦྱོར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་མོད་ཚུལ་མིན་པ་ཞིག་ལ་གོ་བར་འགྱུར་བས་འདིར་མང་དུ་བཤད་མ་དགོས་ཤིང་། གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན་མཁས་དབང་ཆབ་སྤེལ་ཚེ་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆེད་རྩོམ༼གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནི་བོད་རང་གི་མི་ཞིག་ཡིན༽༼བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་1989ལོར་པར་སྐྲུན་བྱས་པའི༼བོད་རིག་པའི་ཆེད་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས༽ནང་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་རིང་ལ་བསྐྲུན་པའི་འཕྲིན་ལས་གསུམ། ལྷ་མཁར་སོག་མ་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་མཛད། སྐུས་པའི་དཔོན་པོ་ཡ་ཡོངས་རྒྱལ་བ་ངར་བུལ། སྐྱབས་རྗེ་སྲིད་པ་རྒྱལ་ལྷན་འབངས་སུ་འདུས་སོ། །

གཉའ་ཁྲིམས། ཁྲིམས་བཙན་པོའམ་བདེན་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས།

གཉའ་རྒྱ། དབང་རྒྱ།

གཉའ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས། དབང་འོག་ཏུ་མ་འདུས་པ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་ཁྲིམས་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ།

གཉའ་ནང་། གཞིས་རྩེ་སྒྲོན་ཆུས་ཁོངས་གཉའ་ནང་རྫོང་། ཁོངས་སྲིད་གཞུང་སྒེ་པའི་གཉའ་ནང་རྫོང་ཡོད་སའི་བསྡུད།

གཉའ་བོ། དཔང་པོ་དང་། ཆེ་བཞི་ནི་བཙོན་དཔང་ཞེས་བད་རྙིང་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉའ་རེངས་ཁྲག་མིག ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བའི་སྲིན་པོ་སྐྱ་རེངས་ཁྲག་མིག་ཟེར་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། སེ་ར་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ལུག(1427)ལོར་གཉལ་ཁུལ་དུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་གཞོན་དུས་གསང་སྔགས་ཆོས་ལུགས་མཛད་དེ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་སློབ་མཛད། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒྲུར་ཁང་དུ་མཁས་པ་ཤུས་སློབ་པ་དང་དཀའ་ཆེན་དུ་བ་སོ་ཆོས་རྗེ་སོགས་པ་བསྙེན་ནས་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱོང་བརྩོན་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། རྗེ་སྐྱེ་རེ་བཀའ་བཞི་པ་སོགས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དང་གསང་ཕུ་སྨེ་ཤར་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་གསང་ཕུ་སླེ་ལེར་གྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པ་ན་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དང་། རྗེ་ཉག་པ་ཟལ་འགྱུར་གྱིས་བཙམ་པས་མཚན་སྙན་གྲགས། གཞིས་ཀ་སྐྱེའུ་པའི་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་ས་ནུ་ཁྲིད་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱིས་སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་པའི་བྱེས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དང་པོ་དེ་རྗེ་འདིས་མཛད། ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་གྲྭ་ཚང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྐྱོང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་ལ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཁྲི་ཕེབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར།

དཀའ་རྩོམ(རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ)སོགས་ཕྱག་རྩོམ་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༥༡༤)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

གཉལ་ཟློ་རྡུག གཉལ་གྲུ་སྐོར། ཟངས་ཆེན། ཧི་སྤྱང་། ངང་རྒྱལ། གསེར་བྱི་ཁ། རྟེ་ཙ་ར།

གཉལ་པ་ཞིག་པོ། ཆ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་སློབ་མ་གཉལ་པ་ཡོན་ཏན་སེང་གེ་ཡིན་ནམ་བརྟག

གཉལ་བྱར་ཡོང་གསུམ། རྩ་ཁའི་ཡུལ་མིང་གསུམ།

གཉལ་ལོ་རོ། ལྷོ་ཁ་གཉལ་སྨད་ལྷུན་རྩེ་ཁུལ་ལ་གཉལ་སྟོད་གཉལ་སྨད་གཉིས་དང་ལོ་རོ་དཀར་ནག་ཟེར་བ་ཡོད།

གཉིད། སེམས་རགས་པའི་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་ནང་དུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་། (གཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ཕྲ་མོ་ཡོད)

གཉིས་ཀ་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས། ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ།

གཉིས་ཀས་དག་པ་མ་འཁྲུལ་ན་ཆད་པ་རེ་རེའི་ཕྱེད་སྤྱིར། སྤྱོད་དོན་ལྷ་བུར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཁྲུངས་འཁྲུལ་ངེས་མེད་པའི་རིགས་ལ་ཉེས་ཆད་གཉིས་ཀས་སྤྲད་དགོས།

གཉིས་སྐྱེས། ཕྱིར་བཏང་གཉིས་སྐྱེས་ཞེས་པ་བྱ་དང་བྲམ་ཟེ། སོ། དགེ་སློང་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་ཟླ་བ་ལ་འཇུག་པར་མ་བཤད་ཅིང་། སྐབས་གཞན་དུ་ཟླ་བ་ལ་འཇུག་པའང་ཡོད།

གཉིས་གྲུབ་མེད་པ། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་སྤྲོད་ཀྱང་མ་ཐོག་པ།

གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཅན། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་ལ་ཉན་རང་གཉིས་སྤངས་རྟོགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་སྟེ་གཉིས་སྟོང་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་དགོས་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་བདེན་དང་དཀའ་གསུམ། ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བདེན་པ་ཡོད་སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐག་གཅོད་ཉེ་རིང་མེད་པ་བྱུང་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བློ་ཡིད་ཆེས་ཞིང་དགའ་སྤྲོ་སྐྱེས་པ་ཡོང་བའི་ཐོག་ཁྲིམས་ཞག་གཅོད་མཁན་རང་ཉིད་ཀྱང་བློ་ཆེས་པ་དང་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་ཡོང་བའི་དོན།

གཉིས་ལྡན་དུས། འདིའི་ཡུན་ཚད་ལ་ལོ་གྲངས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་དང་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞིའོ། །

གཉིས་མེད་རྒྱུད། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུད།

གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་རྒྱུད་ཡང་དག་ཡིན་པར་བཞེད། འགའ་ཞིག་གིས་བརྫུན་མ་ཡིན་པར་བཞེད། 《གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད》ཆེ་བ་ལེའུ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན། འགྱུར་བྱང་མེད་པ། 《གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཆུང་བ》ལྷ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བསྒྱུར་བ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡོད། བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཚན[ཅ]པར་གསལ།

གཉིས་མེད་གསུང་བ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྟེན་འབྱུང་ཕན་ཚུན་འགལ་མེད་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འཆར་བར་གསུངས་པས་ན་མཚན་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན།

གཉིས་འཛིན། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་འཛིན་པ་ལ་ཟེར།

གཉིས་འཛིན་བྲལ་བའི་རིག ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དང་རང་སེམས་གཉིས་སུ་མེད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཉམས་འཆར་བ།

གཉིས་འཛིན་ཞིག གཉིས་སྣང་གིས་བདེན་འཛིན་ཞིག་སྟེ་
གཉིས་འཛིན་ཞིག གཉིས་སྣང་གིས་བདེན་འཛིན་ཞིག་སྟེ་
རྩ་མེད་དུ་སོང་བ། །ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སེམས་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཞིང་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ལ་གཉིས་འཛིན་ཟེར། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་སྟེ་རྟོགས་པ་མངོན་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཆར་སྣང་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

གཉིས་སོ་དྲང་བཞག ཕན་ཚུན་དྲང་པོ་དྲང་བཞག

གཉེན་ངོ་ཕྱོགས་ཆ་མེད་པའི་དྲང་པོའི་གཞུང་ལ་བསྟན(བརྟེན)པ། ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པར་དྲང་པོ་བྱེད།

གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་ནང་གི་བཞི་པ་སྟེ། སྡིག་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ། བསྐོར་བ་བྱེད་པ། སྡིག་བཤགས་པ། ཟླ་བསྒོམས་པ། རྟེན་གསུམ་བཞེངས་པ་སོགས་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་གསོག་པ།

གཉེན་པོ་བཞི། རྣམ་པ་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ། རྟེན་རྣམ་བཞིའི་གཉེན་པོ། ཐག་བསྲིང་བའི་གཉེན་པོ།

གཉེན་ཡིག དེ་སྔོན་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་སུ་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུར་རང་མོས་མེད་པའི་ཐོག ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ཡོད་པའི་མི་ཚང་གཞན་གྱི་བུ་དང་བུ་མོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་དང་བུ་མོའི་མནའ་མ་དང་མག་པར་སྒོང་ཕྱིར་བྱས་ཏེ། བུ་དང་བུ་མོ་ཕན་ཚུན་ངོ་ཤེས་རེས་མེད་ཀྱང་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་དུ་བཅུག་སྐབས། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ཕ་མ་གཉིས་དང་། བུ་དང་བུ་མོ་བཅས་པར་བཞག་པའི་འགན་ལེན་ཡི་གེ

གཉེམས་པ། ཤུགས་དྲག་པོ།

གཉོས་རྒྱལ་གནས་ཤེས་རབ། གཉོས་ལོ་ཙྪ་བ་ཡིན་ནམ་བརྟག

གཉོས་ལྷ་ནང་པ། གཉོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པ། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་དངོས་སློབ་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༡༦༤)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༢༢༤)ལོའི་བར་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[༧]པའི་ཤོག་གྲངས《༧》པར་གསལ།

བཉལ་བཅད། བསྐལ་བཅད། ཤུལ་མེད་བརྫོད་པ།

མཉན་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་སྟེ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ལས། དེ་ནས་ཤར་གྱི་རེལ་ཐིའི་ནས་ལ་རེན་ད་དང་དེ་ནས་ཏ་ཀ་མལ་ཧོལ་ཏེ་བལ་རམ་པུར་བར་འགྲོ། བལ་རམ་པུར་ནས་མལ་ཐི་བཅུ་ཙམ་སོང་ན་མཉན་ཡོད(ཤྲཱ་བསྟི)ལ་སླེབས། དེང་སང་གི་མིང་ལ་སེ་ཊ་མ་ཧེད་ཟེར། ཤར་མའི་རྡུལ་ལྷམ་དང་ཤེ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ(ཛེ་ཏ་བ་ན)མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ༡.ཀནྡ་ཀུ་ཊི། ༢.ཀོ་ཤམྦིའི་ཀུ་ཊི། ༣.ཀ་ཀེ་རི་ཀོ་ཊི། ༤.གན་དྷ་ཀུ་ཊི(དྲི་གཙང་ཁང)བཞི་གའི་ཤུལ་ཡོད། དེ་ལ་གན་དྷ་ཀུ་ཊི་ནི་སྟོན་པ་བཞུགས་པའི་གཟིམ་སྤྱིལ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱིར་མཉན་ཡོད་འདི་ནི་སྟོན་པའི་བཞུགས་གནས་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་རང་ལ་དབྱར་ཉི་ཤུ་དང་། རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་མའི་ཤར་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བར་དབྱར་ལྔ་སྟེ་ཉེར་ལྔ་བཞུགས་པ་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྔ་བཞུགས། མཆོག་ཟུང་གཉིས། ལྷ་སྦྱིན་བཟང་པོ། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག འོད་སྲུངས་འཆར་ཀ་ཏ་ཁྱབ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཀུན་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གནས་འདིར་ཡུན་རིང་བཞུགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱང་འདི་ཡིན། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ནས་ཕྱང་དུ་བལྟས་ན་སོ་ཕག་གི་ཕུགས་རི་ཞིག་པོ་མཁར་བརྒྱད་ལྷ་བུ་མཐོང་བ་དེ་མཉན་ཡོད་དུ་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཡིན་ཅིང་དེའི་

ཤར་ཇོས་ན་གྲོང་ཁྱེར་རེ་བ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཤར་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་ཡིན་ནམ་ཟེར། དེ་ལ་ན་མཉན་ཡོད་འདི་ནི་རང་རེ་སངས་རྒྱས་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ན་སྟོན་པའི་མཛད་སྤྱོད་ཀུན་ལ་དྲན་གསོ་ཐེབས་པའི་གནས་ཡིན་མོད་གནས་སྐོར་བ་རྣམས་ལམ་འཕར་སར་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་ནས་གཡས་བསྐྱར་གཡོན་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་འདི་སྙི་པས་ཆེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཉན་ཡོད་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པའི་དུས་སྟོན། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་གཤམ་དུ་མ་སྡེའི་ནང་སྟོན་ལས་ཆེན་མོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

མཉམ་རྗེས་གཉིས། མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གཉིས།

མཉམ་ཉིད་བཅུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད། མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད། སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད། མ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད། དབེན་པར་མཉམ་པ་ཉིད། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པར་མཉམ་པ་ཉིད། སྤྲོས་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད། བླང་དོར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་རྨི་ལམ་དང་མིག་ཡོར་དང་བྲག་ཅ་དང་ཆུ་ཟླ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

མཉམ་ཉིད་འོད་གསལ་ཆེན་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ལ་ཁྱད་མེད་པར་འོད་གསལ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་འབྱོར་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཞིབ་པར་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྔགས་མོང་མ་ཆོས་མཛད་པའི《ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཡིག》ཁག་ལ་གཟིགས།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྔ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཅི་ལ་ཅི་གནས་ཡེ་ཤེས། མ་འདྲེས་ལྷུན་མཉམ་ཡེ་ཤེས། མི་གཡོ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཏེ་བརྟགས་གྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཤྲཱ་ལྷའི་ནང་ཚན་ཞིག

མཉམ་པར་བཞག སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཏེ་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ།

མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཚད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན། སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པའི་འདྲ་སྐུ་དེ་རྒྱ་གར་ནས་རིམ་བཞིན་བལ་ཡུལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་མོ་མང་པོ་སོང་རྗེས་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆའི་དུས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བཙུན་མོར་སློང་བའི་རྟེན་སྐལ་དུ་ཇོ་བོ་འདི་དང་། བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར། ཙནྡན་གྱི་སྒྲོལ་མ་བཅས་གདན་དྲངས་པ་ཡིན་ལ་ཞིབ་པ《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ལ་གཟིགས།

མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་བུ་ཆེན། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ནོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པོ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དུ་ཆེན་ཟེར་རོ། །

མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ལུག(༡༠༧༩)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱ(༡༡༥༣)ལོ་བར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་སྨན་དང་སྔགས་ལ་མཁས་པར་བྱུར་ཏེ་སྨན་པ་རྒྱན་རིང་ཙམ་མཛད། རྗེས་སུ་སུས་དང་སུས་མོ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡང་འདས་ཤིང་། ཕྱམ་ཡང་འདས་པས་ཐུགས་སྐྱོ་སྟེ་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་གནང་ནས་མཚན་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དུ་གསོལ། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་མང་པོའི་ས་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ལ་སྒྲང་ལ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་མཇལ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན་ནས་ལོ་རྡོ་དྲུག་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང(༡༡༢༡)ལོར་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་གནང་། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར་ཞིང་། ཞང་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ལས་དེ་མིན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཚང་མ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་འདི་ལས་གྱེས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དཔོན་པོ་བློ་འོད་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་མང་ཆེ་བའི་འགོར་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་མ་འཁོད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། (ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ)རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༡༤༧)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༠༧)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི》ནང་གསལ།

མཉེན་པ། མཉེན་པ། སྐྱི་བའམ་འཇམ་པའམ་དུལ་བ།

མཉེས་ཐང་། (སྐྱེ་ཐང)འདི་ལ་མཉེས་ཐང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་འཁོད་པ་ཙམ་ལས། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྐྱེ་ཐང་དང་སྙེ་ཐང་ཟེར་ཞེས་འདོད།

མཉེས་གཤེན། བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པའམ་སེམས་བརྩེ་བ།

མཉེས་གཤིན་པ། བྱམས་བརྩེ་དང་། སེམས་པ་བཟང་པོ། མཛའ་གྲོགས་དང་། དགའ་ཉེ་སློ་དཀར།

རྙན་པོ། གཡར་པོ།

སྙིང་མ་པའི་ཐེག་པ་རིམ་དགུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ། ཀྲི་ཡ། ཨུ་པ། ཡོ་ག མ་ཧཱ། ཨ་ནུ། ཨ་ཏི་རྣམས་སོ། །

སྙིང་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་གསུམ། བླ་མ་དང་། ཡི་དམ། མཁའ་འགྲོ་གསུམ།

སྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས། གཉམ་དུ་སྙིང་པོའི་བསྟན་པ་ཞེས་པར་གསལ།

སྙིངས་ཚད་གཉིས། རྣང་ལྡན། རྣང་མེད་དོ། །

སྙིད་སྨ་བའི་ཐབས་དེ་ཉིད་བཅུ་བཞི། གོས་སམ་གནས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དེ་ཉིད། ཕུར་བུ་དང་གུར་གྱི་དེ་ཉིད། ཨཱ་ལིའི་དེ་ཉིད། ཀཱ་ལིའི་དེ་ཉིད། རྒྱ་སོགས་སྦྱོང་རྫོན་དུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཉིད། འདུག་པ་སྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་དེ་ཉིད། བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་དེ་ཉིད། བདུད་རྩིས་ཚིམས་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཉིད། སྒྲ་དང་ལས་འདས་པའི་དེ་ཉིད། ལག་མཆོད་ཀྱི་དེ་ཉིད། དབང་བསྐུར་བའི་དེ་ཉིད། གོ་ཆ་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་སྲུང་བའི་དེ་ཉིད། ཐུགས་རྣམས་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པའི་དེ་ཉིད་རྣམས་སོ། །

སྙོགས་ཚད་གཉིས། ཆ་བས་སྙོགས་པ་དང་། ཤུང་བས་སྙོགས་པ་ལ་ཟེར།

སྐྱག་པ། སྐྱིག་པའམ་འདེད་པའི་དོན་ཏེ་དཔེར་ན། གཅིག་རྗེས་གཅིག་གིས་སྐྱིག་པ་ལྟ་བུ།

སྐྱགས་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྟོན། (བཟང་ཡང་སྟོན་སྐྱགས་ཀུང་ཞུ)སྲོང་བཙན་གྱི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་བློན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་དང་འཕྲུལ་བློན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་ལྟ་པ། བོད་ཀྱི་མོ་རྒྱལ་ཡིག་ཚང་ནང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛངས་པའི་ལས་སུ་རི་ཁྲིམ་གྲངས་སུ་བབ། གོ་མཐོ་མཁར་དུ་བརྩིགས་ནས་གྲོང་ཁྱེར་བཅོས། འདི་ཡན་བོད་ཀྱི་ཁང་ཁྲིམ་རི་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་མཛངས་མི་ལྔ་པ་ཡིན། ཞེས་གསལ་བས་ཁོང་གི་བཀོད་འདོམས་འོག་ས་རྒྱ་གཞིན་པའི་སྒང་ཐང་མང་པོ་གསར་སློལ་བྱེད་འཛུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གང་དུ་ཞིང་ཐང་ཆགས་པ་དེ་གར་ཞིང་དུད་ཀྱི་གྲོང་ཁང་གསར་དུ་བརྩིགས་པས་གང་ཡར་དེ་ལྟ་བུའི་གྲོང་ཚོ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་རིམ་བཞིན་གྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྙད་བཏགས། སྙད་བཏགས། ཁ་གཡར།

སྙན་ཁྲ། གོང་རིམ་ལ་སྙན་ཞུ་ཞུས་ནས་དཀྲུགས་སྙིང་རྒྱག་པའི་ཞེ་ས།

སྙན་བརྒྱད་བཞི། ཆོས་གྲང་ཡུང་དང་བཅས་པ། ཡུང་མན་ངག་དང་ལྡན་པ། མན་ངག་བརྒྱུད་པ་དང་ལྡན་པ།

སྐད་དག སྤྱིར་ན་སྐད་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་གནས་པའི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློར་ཤར་བ་དེ་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚིག་སྦྱོར་སྐད་ཞིང་འཇེབས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ལ་སྐད་དག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། གཞུང་ལུགས་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་བརྩམས་པའི་སྐད་དག་དངོས་བཅས་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིབ་པར་སྐད་དག་གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་གསལ་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྐད་དག་དེ་ནི་འཚོ་བ་དངོས་མཚོན་པ་མ་ཟད་འཚོ་བ་དངོས་ལས་ཀྱང་ཚད་མཐོ་བའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རིག་གནས་ཆུ་ཚད་མཐོ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་མི་རིགས་ཁག་ཚང་མར་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱང་མང་ཞིང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་མཐར་གཏུགས་ན། ལུས་དང་། རྒྱན་དང་། སྐྱོན་སེལ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན། སྐད་དག་གི་ལུས་ཟེར་བ་ནི། སྐད་དག་གི་ཚིག་རྒྱན་གང་ལ་སྦྱོར་བའི་གཞི་སྟེ། ཚིགས་བཅད་དང་། ལྷུག་པ། སྤེལ་མ་གསུམ་ཡོད། སྐད་དག་གི་རྒྱན་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མཚོན་པའི་ཚིག་སྦྱོར་དེ་ཉིད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཏེ། དེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་བཅུ་དང་། ཐུན་མོང་གི་རྒྱན་ལ་རགས་བསྡུས་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔ། སྒྲ་རྒྱན་རིགས་མང་བ། གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་བཅུ་དྲུག སྐྱོན་སེལ་བཅུ་བཅས་སྐད་དག་མེ་ལོང་གི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་། འོན་ཀྱང་《སྐད་དག་མེ་ལོང་》གི་གཞུང་བོད་དུ་མ་བསྒྱུར་གོང་ནས་སྐད་དག་གི་ཚིག་སྦྱོར་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྲིང་མོ་སད་མ་ཀར་ཞང་ཞུང་ལ་བག་མར་བཏང་རྗེས་རྒྱལ་པོས་བསྒྱུར་བའི་གབ་ཚིག་འཕྲིན་དང་། ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་བསྟོད་བསྔགས་ཕུལ་བའི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་དཔྱངས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་བཞེངས་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་དགའ་སྟོན་གྱི་སྐབས་རྒྱལ་བློན་འབངས་བཅས་ཀྱིས་གླུ་བླངས་པའི་གླུ་ཚིག བཀའ་གདམས་པ་ཚོས་དང་ཇོ་ཚོས་ནང་དུ་གསལ་བའི་མགུར་གླུ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་གསུང་མགུར་སོགས་ལ་བརྟགས་ན། དུས་སྐབས་དེ་དག་གི་རིང་བོད་ལ་གནས་སུ་སྐད་དག་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་མགུར་གླུ་མང་པོ་བྱུང་བར་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ། དེ་རྗེས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐབས་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《སྐད་དག་མེ་ལོང་》དང《སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། ལྷག་པར《སྐྱེས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ནི་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་སྐད་དག་གི་ཉམས་འགྱུར་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྩོམ་རིག་ཅིག་ཡིན་ཐབས། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་པོ་རིག་གནས་ཀྱི་ཚད་ཏུ་ཅང་མཐོ་པོ་ཞིག་མེད་ན་སྐད་དག་གི་ཉམས་འགྱུར་དང་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་བློ་ཞིགས་པར་མཚོན་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། གོང་གི་བསྒྱུར་བའི《དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》ནི་རྩོམ་པ་པོ་རང་གིས་བརྩམས་པ་ལྟ་བུ་ལས་ལོ་ཙཱ་བས་བསྒྱུར་བའི་ཉམས་གཏན་ནས་མེད་པའི་འགྱུར་ཏུ་ཅང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེའི་རྟོགས་བརྗོད》ནི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དག་མཁན་རྒྱལ་བའི་སྙེལ་བརྩམས་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྩོམ་ཡིག་དེའི་སྒྲ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་སྟབས་ལོ་ཙཱ་བས་བསྒྱུར་བའི་རྩོམ་ཡིན་ན་ཚད་མཐོན་པོ་དེ་ཙམ་ཡོང་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་མཛད་པའི་སྐད་དག་གི་འགྲེལ་པ་དང་། དཔེར་བརྗོད། རྩོམ་ཡིག་སོགས་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པས་མཚོན་ལོ་རྒྱུས་དང་དཀར་ཆག་གནད་བསྡུས་ཤིག་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི《སྐད་དག་གི་སློབ་དེབ》ནང་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་ལྷུག་གིས་མ་བྲིས་སོ། །

སྐད་དག་གི་སྐྱོན་བཅུ། ༡. དོན་ཉམས་པ། ༢. དོན་འགལ་བ། ༣. དོན་གཅིག་པ། ༤. ཐེ་ཚོམ་ཅན། ༥. གོ་རིམ་ཉམས་པ། ༦. སྒྲ་ཉམས་པ། ༧. གཅོད་མཚམས་ཉམས་པ། ༨. ཚེག་སྦྱོར་ཉམས་པ། ༩. མཚམས་སྦྱོར་ཉམས་པ། ༡༠. ཡུལ་དུས་སོགས་དང་འགལ་བའོ། །ཡང་ན། ཁྱིམ་པ་སིདྡྷ་བཙུའི་ངག་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན། ངའི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་རང་ཚིག་སྨྲ་ཁྱི་འགལ་བ། དགོས་པ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཨ་ལོང་ཡང་ལོང་གི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུབ་བཤད་མང་བ། ཡིད་གཉིས་ཀྲ་བ་གཅོད་མི་ཐུབ་པའི་ཁར་ད་དུང་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་ངག་ཚིག ཚིག་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་མ་མཐུན་པར་འཆོལ་བ། སེང་བཟང་རྣམས་དག་ཡིག་ཁུངས་དང་མི་མཐུན་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ཉམས་པ། ཚིག་རིང་ལྟ་བུའི་ཚེག་སྦྱོར་ཀྱི་ངལ་གསོའི་སྟོད་མཚམས་ཉམས་པ། ཚིག་བཅད་ལྟ་བུའི་ཀང་པར་རིང་ཐུང་མིར་བའམ། ཀང་པ་རེར་ཡང་ཚིག་བར་རིང་ཐུང་མ་སྙོམས་པ་ལྟ་བུའི་ཚེག་སྦྱོར་ཉམས་པ། སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་མ་བྱས་པ(རྒྱ་གར་ལ་ཡོད་ལ་བོད་ལ་ཇི་བཞིན་མེད)ཡུལ་དུས་སྐྱ་རྩལ་འཇིག་རྟེན་ལུང་རིགས་རེ་དུག་པོ་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་དང་འགལ་བའོ། །

སྐད་དག་གི་འགོག་རྒྱན་ཉེར་གསུམ། བྱུང་བ་འགོག་པ། མངོན་བྱུར་འགོག་པ། འབྱུང་འགྱུར་འགོག་པ། ཆོས་འགོག་པ། ཆོས་ཅན་འགོག་པ། རྒྱུ་འགོག་པ། འབྲས་བུ་འགོག་པ། རྗེས་གནང་གི་འགོག་པ། དབང་གིས་འགོག་པ། མ་གུས་པས་འགོག་པ། ཤིས་བརྗོད་ཀྱིས་འགོག་པ། རྩུབ་མོས་འགོག་པ། གྲོས་ཀྱིས་འགོག་པ། འབད་པས་འགོག་པ། གཞན་དབང་གིས་འགོག་པ། ཐབས་ཀྱིས་འགོག་པ། ཁྲོ་བས་འགོག་པ། སྙིང་རྗེས་འགོག་པ། འཇིགས་པས་འགོག་པ། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་འགོག་པ། སྨྲར་བའི་འགོག་པ། དོན་གཞན་འགོག་པ། རྒྱུས་འགོག་པ་བཅས་ཡིན།

སྐད་དག་གི་རྒྱན་གསུམ། དོན་རྒྱན། སྒྲ་རྒྱན། གབ་ཚིག་གི་རྒྱན།

སྐད་དག་གི་རྒྱུའི་རྒྱན་བཅུ་དྲུག རྒྱུའི་རྒྱན་བཅུ་དྲུག་དང་དོན་གཅིག

སྐད་དག་གི་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔ། ༡. རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༢. དཔེའི་རྒྱན། ༣. གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༤. གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། ༥. བསྐོར་བའི་རྒྱན། ༦. འགོག་པའི་རྒྱན། ༧. དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན། ༨. ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༩. སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༡༠. བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན། ༡༡. ལྷག་བྱུང་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༡༢. རབ་བརྟགས་ཀྱི་རྒྱན། ༡༣. རྒྱུའི་རྒྱན། ༡༤. ཕྲ་མོའི་རྒྱན། ༡༥. ཆའི་རྒྱན། ༡༦. རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༡༧. དགའ་བའི་རྒྱན། ༡༨. ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན། ༡༩. གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༢༠. རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༢༡. ཀུན་ལྡན་གྱི་རྒྱན། ༢༢. རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན། ༢༣. བསྒྲོན་དོར་གྱི་རྒྱན། ༢༤. སྦྱར་བའི་རྒྱན། ༢༥. ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༢༦. མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་རྒྱན། ༢༧. འགལ་བའི་རྒྱན། ༢༨. སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན། ༢༩. ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན། ༣༠. ངེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན། ༣༡. ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༣༢. ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱན། ༣༣. ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན། ༣༤. རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན། ༣༥. དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཅས་སོ། །

སྐད་དག་གི་ཐོག་རྒྱན་བཅུ། གཅིག་གི་ཐོག་པ། གཉིས་ཀྱི་ཐོག་པ། སྦྱར་བའི་ཐོག་པ། འགོག་པའི་ཐོག་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐོག་པ། རྟེན་གྱི་དབྱེ་བའི་ཐོག་པ། དཔེ་ཅན་ལྟག་པའི་ཐོག་པ། མཚུངས་ཆོས་སྐུལ་བྱེད་འཕྲེད་བྱེད་ཀྱང་མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་ཐོག་པ། མཚུངས་ཆོས་ཤུགས་ལས་སྟོན་ཅིང་འཕྲེད་པའི་སྐུལ་བྱེད་པའི་ཐོག་པ། རིགས་ལ་མཐུན་ལས་འཕྲེད་པའི་ཐོག་པའོ། །

སྐད་དག་གི་མཚན་ཉིད་གསུམ། སྒོ་དང་། ཐོག་རྩོམ་རྩོལ་གསུམ།

སྙན་ངག་གི་ཟུང་ལྡན་གཙོ་བོ་དྲུག ཕྱི་སྐྱ་བ་རྐང་པ་དང་པོ་ལ་ཡོད་པ། ཕྱི་དཀའ་བ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པ། མཐའ་ཐོག་སྦྱར་བ། ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བ། བསྲེས་པ། བསྡོག་པའི་ཟུང་ལྡན་བཅས་སོ། །

སྙན་ངག་གི་གཟུགས་རྒྱན་ཏི་ཀྲ། བཟླས་པའི་གཟུགས་ཅན། མ་བཟླས་པའི་གཟུགས་ཅན། བཟླས་མིང་མ་བཟླས་པའི་གཟུགས་ཅན། མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན། ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན། ཆ་ཤས་ཅན་གཟུགས་ཅན། ཡན་ལག་གཟུགས་ཅན། ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན། མི་འོས་པའི་གཟུགས་ཅན། མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཅན། ཁྱད་པར་གཟུགས་ཅན། འགལ་བའི་གཟུགས་ཅན། རྒྱུའི་གཟུགས་ཅན། སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན། དཔེའི་གཟུགས་ཅན། ཚིག་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན། མཉམ་འཛོག་གི་གཟུགས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། བསྟོད་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

སྙན་ངག་གི་སྒྲོག་བཅུ་བདུན། སྟོན་ཐུང་གཏམ་དང་སྡེ་བཞི་སྟེ། ༡. གྲོང་ཁྱེར། ༢. རྒྱ་མཚོ། ༣. རི། ༤. དུས། ༥. ཉི་ཟླ་འཆར་རུབ་ལ་བསྟོད་པ། ༦. སྐྱེད་ཚལ། ༧. ཆུའི་རོལ་རྩེད། ༨. ཆང་འཐུང་བ། ༩. དགའ་སྟོན། ༡༠. མ་ཚོགས་པ། ༡༡. བག་མ་ལེན་པ། ༡༢. གཞོན་ནུ་སྐྱེ་བ། ༡༣. གཞོན་ནུ་འཕེལ་བ། ༡༤. གྲོས་བྱེད་པ། ༡༥. ཕོ་ཉ་བགྲོད་པ། ༡༦. གཡུལ་འཐབ་པ། ༡༧. མངའ་ཐང་དར་བ་བཅས་སོ། །

སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོའི་རྒྱན་བཅུ། སྦྱར་བ། རབ་དྭངས། མཉམ་ཉིད། སྙན་པ། ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ། དོན་གསལ་བ། རྒྱ་ཆེ་བ། བརྗིད་པ། མཛེས་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལེའུ་གསུམ། ལུས་དང་། རྒྱན་དང་། སྐྱོན་བསལ་བ་གསུམ།

སྙན་སྦྱངས་པ། སྙན་དུ་གསོལ་བའམ་ཡང་ན་རྣ་བ་ལྡན་པོ་བཟོས་པ།

སྙན་དར། ལྷ་སྐུའམ་བླ་མའི་སྐུ་བརྙན་ལ་སྙོན་རྒྱུའི་ཁ་བཏགས་ཀྱི་མིང་།

སྙན་པའི་ཚིག་གིས་མགོ་བོ་སྐོར་བས་པར་འགྱུར་བ། གཏམ་སྙན་པོ་བཤད་ནས་གཞན་མགོ་སྐོར་བ།

སྙན་ཁྲ། ཁོང་གི་སྙན་ཁྲ་དང་དོན་གཅིག་གོ །

སྙན་འབུལ། སྙན་ཞུ་འབུལ་བ།

སྙན་ཞུ་གསལ་ཇེན། སྙན་ཞུའི་ནང་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་དང་དངོས་ཡོད་འཁོད་པ།

སྙན་ཞུས་ཀྱི་ཞིབ་པར། སྙན་སེང་ཞུས་ནས་ཞིབ་དཔྱོད་བྱས་པར།

སྙི་ལྷ་གཉིས། འཇམ་པོ་དང་མཁྲེགས་པོ་གཉིས།

སྙིགས་དུས། སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་དུས་རབས་ཞེས་པའི་དོན།

སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཇིག་རྟེན་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་ད་བར་ཚེ་ཐུང་ཐུར་མང་པོ་སོང་ཞིང་། ལོ་བརྒྱ་རེ་སོང་མཚམས་མིའི་ཚེ་ཚད་ལོ་གྲངས་རེས་ཅན་རེ་ཐུང་དུ་སོང་སྟེ། དེང་སང་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་ཟེར།

སྙིགས་དུས་ལྔ། སྙིགས་མ་ལྔ་ཞེས་པར་གསལ།

སྙིགས་མ་ལྔ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆགས་ནས་བསྐལ་པ་མར་འགྲིབ་ཀྱི་དུས་སུ་སྙིགས་མ་ལྔ་ལྡག་པར་ཤུགས་ཆེ་བའི་དུས་ཡིན་པ་སྟེ། ༡. དེ་ཡང་སེམས་ཅན་སྙིགས་མ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་། ཀུན་སྤྱོད། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་སོང་བའི་དུས་ཡིན་པ་དང་། ༢. ཉོན་མོངས་སྙིགས་མ་ནི་མི་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། ཕྲག་དོག་བཅས་ཤུགས་ཆེ་བ། ༣. དུས་སྙིགས་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐོག་ནད་ཡམས་དང་། ལོ་ཉེས། མུ་གེ། དམག་འཁྲུག འཐབ་རྩོད་བཅས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། ༤. ཚེ་སྙིགས་མ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་ལོ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས་ལ་རིང་མཐར་བྱེད་དགོས་པ། ༥. ལྟ་བ་སྙིགས་མ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི། ལས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་ལྟ་ངན་མང་བ་བཅས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དེ་ལ་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་དུས་སྐབས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ནས་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་དུས་རབས་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

སྙིགས་མའི་མགོན་པོ་སྨན་གྱི་བླ་མ། སངས་རྒྱས་སྨན་གྱི་བླ་མ་ཞེས་སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི(རྩ་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད། མན་ངག་གི་རྒྱུད། ཕྱི་མའི་རྒྱུད)ཐོག་མ་གསུངས་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྙིགས་མ་ལྔ་ལྡག་པར་བདོ་བའི་དུས་སྐབས་སུ་བྱིན་རླབས་ཆེ་བ་ཡིན་ཟེར།

སྙིགས་མའི་བསིལ་ཟེར། སྙིགས་མ་ལྔ་ཏ་ཅང་རྒྱས་པའི་སྐྱོན་ཟླ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།

སྙིགས་ལས་རབ་ཏུ་སྙིགས་མར་གྱུར། མི་གཙང་བའི་རྫོག་ནས་སྔར་ལས་ཀྱང་མི་གཙང་བར་གྱུར་པ།

སྙིང་ཀུང་རུབ། སྙིང་ཁོང་རུབ། སེམས་སྐྱིད་པོ་མེད་པ།

སྙིང་གར། སྙིང་ཁར།

སྙིང་གི་དཀྱིལ། བླ་མ་བསྒོམ་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། ཕྱག་མཆོད་པ་བྱེད་དུས་བླ་མ་མདུན་ལ་བསྒོམ་པ། གསོལ་འདེབས་བྱེད་དུས་བླ་མ་སྤྱི་བོར་བསྒོམ་པ། རྒྱུན་དུ་བླ་མ་རང་གི་སྙིང་གི་དཀྱིལ་དུ་བསྒོམ་པ་བཅས་སོ། །

སྙིང་གི་ཐིག་ལེ། སྙིང་གི་དབྱིག་དེ་སྙིང་གི་སྙིང་པོ་ལ་ཟེར།

སྙིང་རྗེ། ནད་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཡིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཆོས་མང་པོ་ལ་བསླབ་པར་མི་བགྱི། ཆོས་གཅིག་ལ་བསླབ་པར་བགྱིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའོ་ཞེས་གསུངས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་འཁྱེར་བ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རག་ལས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དང་པོ་རྩ་བ་ཐ་མ་འབྲས་མཆོག་ཉིད། །འདི་ནི་སྙིང་རྗེའི་ལྗོན་ཤིང་ཆེན་པོ་ཡིན། །རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་མེད་གྱུར་ན། །དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དཔེར་ན་ཤིང་གི་རྩ་བ་དང་སྡོང་པོ་སོགས་འོག་མ་འོག་མ་བྱུང་ན་གོང་མ་གོང་མ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང་འདྲ་བས། སྙིང་རྗེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བྱེད་པ་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་པད་དཀར། འདི་ལ་བམ་པོ་དྲུག་པ་དང་བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། པཎྜི་ཏ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཞིང་། རྗེས་མ་ནི་པཎྜི་ཏ་ཛི་ན་མི་ཏྲ། སུ་རེནྡྲ། དཱ་ན་ཤཱི་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བཅས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་སྡེ་[ཚ]པར་ཡོད་དོ། །

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བ། ངན་འགྲོ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པ། ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་བསྲུང་བ། ཡང་དག་པའི་ལམ་དུ་འགོད་པ། (གོང་གཉིས་ནི་དང་པོ་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད། གཉིས་པ་སྤྲོས་མེད་རྣམ་བྱང་གི་སྤྱོད་པ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ)

སྙིང་རྗེ་མ་འབྱོངས། དགྲ་གཉེན་བར་གསུམ་ལ་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡོད་ན་སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་པ་ཟེར་ལ། གཉེན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཡོད་ཀྱང་དགྲ་ལ་སྙིང་རྗེ་མེད་ན་སྙིང་རྗེ་མ་འབྱོངས་པ་ཟེར།

སྙིང་རྗེ་གསུམ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ།

སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བློ་གྲོས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་དགའ། སྙིང

སྤོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཕྲར་བའི་མིའི་སྐྲ་སྐྲུས་ནི་མཐང་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པ་ཁག་ཅིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན།

སྙིང་ཐིག་བཞི། མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག མཁའ་འགྲོ་ཡང་ཐིག བླ་མ་སྙིང་ཐིག བླ་མ་ཡང་ཐིག་བཞིའོ། །

སྙིང་ནད་བདུན། སྙིང་འཁྲུག སྙིང་གཟེར། སྙིང་ཚད། སྙིང་རླུང་། སྙིང་འབིབས། སྙིང་སྐྱིན། སྙིང་ནད་ཁ་ལེ་ནག་པོའོ། །

སྙིང་ནར་རུང་། སེམས་གཏིང་ནས་འགྱོད་བཤགས་དྲག་པོ་སྐྱེས་པ།

སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བཅོས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བ་ཉེར་ལྔ། ཚོགས་ཞིང་ལ་བཤགས་དལ་བའི་ཕུགས་རྒྱུས་སྦྱོང་། །ཕྱི་ནང་ཆུས་བཀྲུ་གཏུམ་མོས་ས་བོན་བསྲེག །སྐྱེ་མེད་དོན་སྒོམ་རྗེ་ནང་དབང་བཞི་ལེན། །ཚོགས་སུ་ཞུ་དང་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བཤགས་བརྗོད། །མཎྜལ་སོགས་འབུལ་བདེ་བཤགས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། །ཞི་བའི་སེམས་སྦྱོང་མཆོད་གཏོར་རྒྱ་ཆེན་བཏང་། །ཡུ་ཡི་ཐུགས་བཟླ་ཟབ་མོའི་བསམ་གཏན་བསྒོམ། །སེམས་ཅན་སྐྱོབ་སྐྱབས་མདོ་རྒྱུད་གསུང་རབ་བཀླག །བླ་མ་གཙུག་བསྟེན་ཟབ་མོའི་བདག་འཇུག་བྱ། །བདེར་བཤགས་ཡིག་བརྒྱ་དུས་བཟང་གཟུངས་སྔགས་བཟླ། །ལུང་བཤགས་ཡན་དྲུག་རྡོར་སེམས་བསྒོམ་བཟླས་བྱ། །རྡོ་རྗེ་གསུམ་ལྡན་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །དབྱིད་ཞིག་དང་ནི་ཤུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་སོ། །

སྙིང་པོ་ལྔ། མི་རྟག་གི་སྙིང་པོ་སྤང་རྩི་དང་། ཆུའི་སྙིང་པོ་ལན་ཚྭ་ལ་སོགས་པའི་སུ་རམ། ཞུན་མར། སྦྲང་རྩི། ཏིལ་མར་ལན་ཚྭ་སྐྱེ་ལྡོང་ངོ་། །

སྙིང་པོའི་བསྟན་པ། (རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས)འདི་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཞེ་སའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། དགེ་ལུགས་པར་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་ནི་བོད་དུ་དར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བྱུང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན། ཡང་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ལ་ཆ་མཚོན་ན་དང་པོ་བྱུང་བའི་མཚམས་ཡང་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ༡. ཆོས་ལུགས་དང་པོ་སྲོལ་གཏོད་མཁན་བླ་མ་དེས་སློབ་མ་ལ་ཆོས་བཤད་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མ་དང་པོར་བྱུང་བ་ནས་རྩིས་འཛིན་པ་གཅིག་དང་། ༢. བླ་མ་དེ་འདྲ་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མས་དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་གཞི་དང་པོར་བཟུང་བ་ནས་ཆོས་ལུགས་དེ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས། སྐབས་རེ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་དགོས་པ་དང་། སྐབས་རེ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཡང་འདུག དེ་ཡང་དང་པོ་རྙིང་མའི་ཆོས་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀུ་ས་ར་དང་། བྲམ་ཟེ་ཤཾ་ཀ་ར། བལ་པོའི་སློབ་དཔོན་ཤཱི་ལ་མཉྫུ་སོགས་སྤྱན་དྲངས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་མང་པོ་བསྒྱུར། དེ་ནས་མི་རབས་ལྔ་སོང་བ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སློབ་དཔོན་པདྨ་སམ་བྷ་བ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས། རྗེ་དང་འབངས་ཉེར་ལྔ་སོགས་སློབ་མ་མང་པོར་ཡོ་ག་རྣམ་གསུམ(༡. ལུང་ཨ་ནུ་ཡོ་ག ༢. བསྐྱེད་པ་མ་ཧཱ་ཡོ་ག ༣. རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ཡོ་ག)གྱི་དབང་དང་མན་ངག་མང་པོ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྔགས་འཆང་ཧཱུྃ་ཀཱ་ར་དང་། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། སངས་རྒྱས་གསང་བ། ཤཱནྟི་གརྦྷ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་མང་པོ་བྱོན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་བསྒྱུར། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་རི་དང་བྲག་དང་མཚོ་སོགས་ལ་གཏེར་དུ་སྦས་པ་བཅས་གོང་གསལ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ནས་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་འདི་བྱུང་ཞིང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང(དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༠༤༠)ལོར་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་དཔལ་ཡུལ་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཉིས་བཞུགས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕག(༡༠༤༧)ལོར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ནས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བ་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་བྱུང་། (ཡང་ཇོ་བོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ(༡༠༥༧)ལོར་འབྲོམ་སྟོན་པས་རྭ་སྒྲེང་གི་གདན་ས་ཞེས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགོན་པ་ཐོག་མ་དེ་བཏབ། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་ནས་རྩིས་འཛིན་ཀྱང་རུང་)དེ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་སོང་བ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་གླང(༡༠༧༣)ལོར་ས་སྐྱ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ས་སྐྱའི་གནས་གཞིས་བཟུང་ནས་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་སོང་བ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང(༡༡༢༡)ལོར་རྗེ་མི་ལ་རས་པའི་སློབ་མ་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་དགོན་པ་གསར་དུ་འདེབས་པ་ནས་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་ཞིང་། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་མ་གཏོགས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། ཕག་གྲུ། ཚལ་པ། འབྲི་གུང་། འབྲུག་པ། སྟག་ལུང་། འབབ་རོམ། གཡའ་བཟང་། ཁྲོ་ཕུ་བཅས་ཚང་མ་དྭགས་པོའི་བཀའ་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང(དགའ་ལྡན)བཏབ་པ་ནས། རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའམ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཡིན) རྙིང་མ་ཞེས་པའི་དོན་མདོ་སྔགས་ལ་གསར་རྙིང་གི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་བས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་མཁས་པ་མང་ཆེ་བའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏི་ཛྙཱ་ན་བྱོན་པ་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྙིང་མ་དང་། མངའ་རིས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་བྱོན་པ་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས། རེས་འཇོག་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་གོང་དུ་བསྒྱུར་བའི་འཇམ་དཔལ་ཟ་རྒྱུད་སོགས་རྙིང་རྒྱུད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མའི་འགྱུར་མགོ་ཚུགས་ཞེས་པ་ཡང་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངེས་བཟུང་མིན་ཏེ། སྐབས་དེར་དུས་ཐོག་ཕལ་ཆེར་མཉམ་པའི་འབྲོག་མི་དང་། ཉ་ནག་དང་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ། ལྷོ་བྲག་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ནས་བསྒྱུར་ཅིང་བཤད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་རྣམས་ཀུང་གསང་སྔགས་གསར་མ་ཡིན་ནོ། །རྙིང་མའི་ཆོས་ལ་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་གསུམ། རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ། ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ། ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མའི་བྱུང་ཚུལ་ནི། པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་རྒྱ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་། གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར་གཉིས་ལ《སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོའི》སྐོར་བཤད་ཅིང་བསྒྱུར་བས། སློབ་མ་དེ་གཉིས་ལས་ཡང་སློབ་མང་པོ་བྱུང་ནས། གཙང་སྟོད་མང་མཁར་དང་། ལ་སྟོད་སྟོ་བྱང་། འབྲི་ཆུའི་བརྒྱུད་ཡོམ་འབོར་སྨད་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་སུ་དར། ཡང་སློབ་དཔོན་ཉ་ན་ར་ཀྲི་རས་བལ་པོ་ཧཱུྃ་ཀྲི་ཏི་ལ་ཙ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད་སོགས་བཤད། བྲ་ཤའི་ཡུལ་དུ་ཁྲོམ་ཏུས་ཆེ་བཙན་སྐྱེས་ལ་བཤད་ཅིང་བསྒྱུར། དེ་ནས་རིམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན། གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མ་རས་བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་ལ《རྫོགས་པ་ཆེན་པོ》སེམས་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཞུས། དེ་ནས་རིམ་པར་འཕེལ་བ་ལས《སེམས་ཕྱོགས》ཀྱི་སྐོར་བྱུང་། ཡང་བཻ་རོ་ཙ་ནས་དཔང་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ《དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད》ལ་སོགས་པ《རྡོ་རྗེ་ཟམ་པའི་མན་ངག》རྣམས་བཤད་པ་ལས《ཀློང་སྡེའི》སྐོར་བྱུང་། སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ(ཤྲཱ་མན)མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་དང་། ཉང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་གཉིས་ལ《རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཏིག》གི་སྐོར་བཤད་པ་ལས་རིམ་གྱིས《ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཏིག་ཏུ་གྲགས་པ》བྱུང་། ཡང་སློབ་དཔོན་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེས། 《རིག་འཛིན་ཤྲཱི་སིང་ཏ་ལ》 《མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཏིག》གི་སྐོར་བཤད་པ་ལས་ཀུང་སྙིང་ཏིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་བཤད། ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ་ནི་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ

འགའ་ཞིག་གིས་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མན་ངག་མང་པོ་རི་དང་བྲག་སོགས་ལ་གཏེར་དུ་སྦས། གཏེར་དེ་དུས་ནམ་གྱི་འདོན་དགོས་པ་དང་། འདོན་རན་པའི་དུས་རྟགས་གཏེར་འདོན་པ་པོའི་གཏེར་སྟོན་དེའི་མིང་རུས་སྐྱེ་ཡུལ་སོ་རྟགས། ལུས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་སོགས་གསལ་བར་འཁོད་པའི་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་བཏབ། རྗེས་སུ་གནས་དུས་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་ན་གཏེར་དེ་ཐོན་ནས་སྤེལ་མ་མང་པོར་ཕྱེལ་བ་ལ་གཏེར་ཆོས་ཞེས་གྲགས། (སྤྱིར་གཏེར་མ་མང་ཆེ་བ་རྙིང་མའི་ཆོས་ལ་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པ་འདྲ་བས་གཏེར་ཆོས་ཚང་མ་རྙིང་མའི་ཆོས་མིན་ནོ) གཏེར་སྟོན་པ་པོ་ལ་ཡང་དངོས་དང་བརྫུས་མི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་པདྨའི་ལུང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་བསྡོམས་གཏེར་སྟོན་རྫོད་ལྡན་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ(དྲ་ལའི་བླ་བའི་གསུང་འབུམ་ཉ་པའི་མཇུག་གི་བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར)ལས་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་གྱི་མཚན་ཙམ་གསལ་ཞིང་། གཏེར་སྟོན་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ(རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད)ཀྱི་ནང་ཡོད་འདུ་སྙམ་ཡང་ཁོ་བོས་མ་མཐོང) ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་སྐོར། སྣ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་ཞལ་གཟིགས་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་མན་ངག་གི་སྐོར་ལ་ཟེར་ཏེ། འདི་ཡང་ས་དགེ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད། རྙིང་མའི་ཆོས་བྱུང་རྩོལ་གྱི་སྐོར་ཞིབ་ཆ(དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ)ལོ་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་དང་། དེ་ལས་བསྡུས་པ་ཐུའུ་བཀྭན་གྲུ་མ་བཟྡའི་གསུང་འབུམ་ཁ་པ(གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང)གི་ལེ་ཚན་གཉིས་པའི་ཤོག་ངོས༦༡ནས་འཇུག་མ་རྫོགས་བར་བཅས་སུ་གསལ།

རྙིང་སྔགས་ད་ལྟ་བརྒྱད་པ། ༡.ད་ལྟའི་མི་རྟོག་སྟོང་དོ། ༢.བཙའ་སྨ་སྟོང་དོ། ༣.ཡི་ཡི་ལིང་སྟོང་དོ། ༤.ཐོ་བ་རིས་དཀར་པོ་སྟོང་དོ། ༥.ཛ་ཏི་སྟོང་དོ། ༦.ཤུག་སྐྱེལ་སྟོང་གང་། ༧.ཟི་ར་ནག་པོ་སྟོང་གང་། ༨.ཀ་ཀོ་ལ་སྟོང་གང་།

རྙིང་སྔགས་ད་ལྟ་བདུན་པ། ༡.ད་ལི་ཡོ་མ་དང་མེ་ཏོག་སྟོང་གང་། ༢.ན་ལེ་ཤམ་སྟོང་གསུམ་ནས་ལྔ། ༣.ཤིང་ཚ་སྟོང་གསུམ་ནི་ལྔ། ༤.ཤུག་སྐྱེལ་སྟོང་གང་། ༥.བཙའ་སྨ་སྟོང་གང་ནི་གང་། ༦.ཡི་ཡི་ལིང་སྟོང་གང་ནི་དྲུག ༧.ཛ་ཏི་སྟོང་བཞི།

རྙིང་སྔགས་ཤིང་ཀུན་བཅུ་གཅིག ༡.སེ་འབྲུ་སྟོང་དྲུག ༢.ཤིང་ཀུན་ཟི་ཙམ། ༣.བཙའ་སྨ་སྟོང་གང་ནི་ལྔ། ༤.ཁ་རུ་ཚ་སྟོང་གང་། ༥.སྟར་བུའི་ཁུ་བ་སྟོང་བཞི། ༦.ཛ་ཏི་སྟོང་གང་། ༧.ཤིང་ཚ་སྟོང་གང་། ༨.ལི་ཤི(ཡང་ན་ཤུག་སྐྱེལ)སྟོང་གང་། ༩.སྨན་ཆེན་ནི་ལྔ། ༡༠.སྟག་པའི་ཟླ་བ་སྟོང་གང་། ༡༡.རྙིང་ནི་ཤ་སྟོང་གང་།

རྙིང་རྫོམས། བཀུག་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་མང་པོའི་ནང་ནས་འདམས་པའི་དོན་ནོ། །

རྙིང་རེ། ཡིད་རྨོངས་པ།

རྙིང་ལ་རུས་པ་བསྐྱེད། འདིར་རྙིང་ནི་སེམས་དང་། རུས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤོབས་པ་སྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་སེམས་ལ་རྙིང་མི་ཟེར་ཞིང་། རུས་པ་ཡང་ཤ་པགས་རུས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་རེད།

སྙེ་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་། སྙེ་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ཆུ་ཤུལ་རྫོང་གི་ཡོངས་སུ་གནས་ཤིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལུག(༡༠༥༥)ལོར་ཇོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཀ་བ་ཤཱཀྱ་དབང་ཕྱུག་གིས་གཙོས་ཇོ་བོའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བཏབ། སྙེ་ཐང་ཞེས་པའི་མིང་ཡང་དེ་སྔོན་སྙེའི་ན་མོ་ཆེ་ཞེས་ས་སྙེ་ཐི་སྒོལ་འདུག་ཀྱང་(མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད)ནང་གསལ་བར། ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཞབས་སོར་བསྐྱོད་དེ་གཤེགས་པ་ལས། ཡུལ་གྱི་དགེ་མཚན་ཁྱིས་ཐུགས་འཕྲོག་ནས་མཉེས་པའི་གསུང་གི་དགྱེས་དབྱུང་བའི་ཡུལ་མཉེས་ཐང་དུ་གྲགས་ཞེས་གསལ་བ་ཕྱར་ན་མཉེས་ཐང་དུ་ཡང་འབོད་སྲོལ་བྱུང་འདུག ཇོ་བོ་ཡར་ཕྱུང་དུ་དགེ་བཤེས་ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གིས་སྤྱན་དྲངས་པའི་དུས་སྟོན་པའི་ཐུགས་དགོངས་ལྟར་དགེ་བཤེས་ཁུ་ཡང་ཐུགས་རྒྱལ་ཆེ་བས་ཇོ་བོའི་ཞབས་ཏོག་ཆེ་བ་མི་འོང་དགོངས་ནས་ཡར་ཕྱུང་དུ་ཇོ་བོ་སྤྱན་འདྲེན་པར་ཕྱིན། ཇོ་བོ་དང་མཇལ་བས་ཕྱུན་རྒྱ་བ་གཅིག་ལས་མ་སོང་ཡང་དེའི་རིང་ཤ་ཅང་སྐྱ་མཉེལ་པོ་བྱུང་། དེར་ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཤུ་པ་གི་ཀ་ཆེན་པོ། ང་རང་དང་པོ་གང་ནས་འོང་པའི་ལར་སྐྱོལ། བཀའ་འཁོར་འདི་ཀུན་ཡང་འོ་རྒྱལ། ན་ཁལ་འདི་ཀུན་ཀུང་མ་ཐན་ཡིན། ཁུ་སྟོན་ནི་འཁོར་ཡོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། ཁོ་བོ་ནི་དམངས་ཞལ་བ་ལྟ་བུ། ཁུ་སྟོན་ལུས་རྩ་ཅ་གསུམ་གྱི་ཡོངས་སྟོད་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ། ཁོ་བོ་ནི་ཟྭེ་ཏ་པུ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་ན་གནས་པ་ལྟ་བུ་གསུངས་ནས་སྨན་ཆབ་ཏོན་པས་སྟོན་པ་ཡང་སྨན་ཆབ་ཕྱིན་ཏེ། བདག་གིས་ཇོ་བོའི་བཞུགས་གནས་སྙེ་ཐང་དུ་འབོད་པ། དབྱར་བསིལ་བ། དགུན་དྲོ་བ། ནགས་ཚལ་དང་ཞིང་སིང་ཡོད་པ་དགུན་ཡང་མེ་ཏོག་སྐྱེ་བ་ཞིག་བཙལ་ཡོད་ཞུས་པས་དེ་ལ་དགྱེས་ནས་ཤུ་པ་ཀི་ཀ་ཆེན་པོ་ད་ལྟ་རང་གཤེགས་གསུངས། ཡེར་པར་དབྱར་གཅིག་བཞུགས། དེའི་དུས་བར་སྟོན(སྙེ་ཐང་གི་མི་ཆེན)གྱིས་སྤྱན་འདྲེན་ལ་བྱུང་ནས་མཉེས་ཐང་དུ་ཕྱིན། བོད་ཁམས་གསུམ་གླིང་དགུའི་མི་ཐམས་ཅད་དེར་ཚོགས་ནས་ཇོ་བོ་ལ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། ངོགས་པ་ཡོད་པའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་དྲི་བ་ཞུས་པར་ཇོ་བོས་ལན་གནང་། ནང་གཅིག་ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས་ཤུ་པ་སི་ཀ་ཁྱོད་ན་རེ། དགུན་ཡང་མེ་ཏོག་ཡོད་ཟེར་བ་མི་ཏོག་ག་རེ་གསུངས་པས། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་སྙེའི་ན་མོ་ཆེའི་ཁར་ཇོ་བོ་གདན་དྲངས་ནས་གསེར་མའི་མེ་ཏོག་བསྟན་པས་ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས་ཛྙན་མ་བྱས་ཅམ་འདུག་གསུངས་ནས་མཉེས། ཇོ་བོ་མཉེས་ཐང་དུ་ལོ་དགུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་གནས་དེར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་རྟ(༡༠༥༤)ལོའི་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས༡༨ལ་གཤེགས་སོ། །དེ་རྗེས་ཀ་བ་ཤཱཀྱ་དབང་ཕྱུག་གིས་འོར་དུ་ཡང་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་པ་དང་། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་གཙོ་འཁོར། སྨན་བླ་སོགས་ལུགས་སྐུ་མང་དུ་བཞེངས་ནས་བཞུགས། ཇོ་བོའི་གདན་ས་ལྷ་ཁང་ཡི་ཙམ་པ་ཞིག་བཞེངས་དགོངས། མཉེས་ཐང་འོར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང(སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང)ནི་ཇོ་བོ་མཉེས་ཐང་དུ་བཞུགས་རིང་གི་བཞུགས་གནས་ཡིན་པར་ངེས། དེང་སྐབས་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་གི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་གྲོང་ཚོར་འོར་ཟེར་བ་དང་སྙེའི་ན་མོ་ཆེ་ནི་གཞུང་ལམ་གྱི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གར་ཡང་ཇོ་བོའི་གཟིམ་ཁང་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་དང་། སྐུ་འདྲ་ཞེས་པ་ལ་འབུམ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ནས་ལྷོ་ངོས་དེ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གདུང་རྟེན་དང་། བྱང་ངོས་དེ་ཇོ་བོ་རྗེའི་གདུང་རྟེན་ཡིན་པར་གྲགས། སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ། ཇོ་བོའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཕྱུང་བསྟན་སྒྲོལ་མ་ཟེར་བ་དེ་བཞུགས། སྒྲོལ་མ་དེས་ཇོ་བོ་བོད་དུ་ཕྱིན་ན་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་པར་འདུག་སྟེ་སྐུ་ཚེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐུང་དུ་འགྲོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པར་གྲགས། གཞན་ཡང་ཇོ་བོའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་བརྙན་ཤར་ལི་ལས་གྲུབ་པ་གཅིག ཤར་ཡི་ལས་གྲུབ་པའི་ཟླ་མ་གསེར་གླིང་པའི་སྐུ་མི་ཚད་མ་གཅིག ཇོ་བོ་རྗེའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་འབྲལ་མེད་མཆོད་རྟེན་གཅིག ཇོ་བོའི་སྐུ་གཅིག པཎ་ཆེན་ན་རོ་པའི་གདུང་རུས་བཞུགས་པའི་བཀའ་གདམས་མཆོད་རྟེན་གཅིག ལི་མའི་ཐུབ་དབང་སྐུ་མི་ཚད་མ་གཅིག བཀའ་གདམས་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་གསུམ། ལྷ་ཁང་ཤར་ནང་། ཇོ་བོ་ཆོས་གསུང་མའི་ཐྲི་མའི་བཞུགས་ཁྲི་དང་། ཚེ་དཔག་མེད་དང་ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད། ཁྲོ་བོ་གཉིས། ཕྱིས་པོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་སྐབས་བཞེངས་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་བཅས་བཞུགས།

སྙེ་ཐང་ཇོ་བོའི་གདུང་རྟེན། ཇོ་བོ་རྗེའི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་སྔོན་སྙེ་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་གི་གྲོང་དཀྱིལ་དུ་བཞུགས། ལྷ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་བོད

འདིར་རྒྱལ་བསྟན་དར་རྒྱས་ཡོང་ཆེད་ཁྲི་བོ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྪ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་ལ་གསེར་མང་པོའི་རྟེན་དང་བཅས་རྒྱ་གར་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་གདན་འདྲེན་དུ་བཏང་བ་བཞིན་འོད་རབ་འབྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་འབྲུག (1040) ལོར་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཐོག་མར་མངའ་རིས་སུ་འཁོད་དེ་ལོ་གསུམ་རིང་བཞུགས་ཐོག་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ཞེས་གདམས་པའི་རྩ་བ་གསུམ་འདྲེས་ཀྱི་མན་ངག སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྩ་བ་དེ་ཉིད་འཆད་སྤྱེལ་མཛད་རྗེས། དབུས་ཀྱི་འབྲོམ་སྟོན་པ་ཆེན་པོས་ཇོ་བོ་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་སྙེ་ཐང་། ཡུ་བ། ཡེར་པ། འཕན་པོ། ཡར་ལུང་། བསམ་ཡས་སོགས་སུ་ཞབས་བཅགས་ཤིང་། བཞུགས་གནས་གཙོ་བོ་སྙེ་ཐང་དུ་མཛད་དེ་ལོ་དགུ་ཙམ་བཞུགས། སྐལ་ལྡན་འདུལ་བྱ་མཆོག་དམན་ཡོངས་ལས་སོ་སོའི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་ཐབས་རྒྱུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མན་ངག་ཤིན་རིམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་སོགས་མཛད་ཞིང་རྗེས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་སྐབས་སྙེ་ཐང་དུ་སྐུ་གཤེགས། དངོས་སློབ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ནས་བྱང་ར་སྒྲེང་དགོན་དུ་སྐུ་གདུང་རིན་ཆེན་གདན་དྲངས་ཏེ་ཞུགས་འཕྲུལ་མཛད་རྗེས་ཕྱིར་ཐལ་རིང་བསྲེལ་རྣམས་བཞུགས་པའི་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་བཞེངས་ནས་ར་སྒྲེང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་བཞུགས་ཡུལ་དང་། སྐུ་གདུང་གི་ཆ་ཤས་ཁག་གཅིག་སྙེ་ཐང་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དེར་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་སུ་གཏོར་བཤིག་ཐེབས་ནས་དེང་སྐབས་གསར་བཞེངས་བྱས་ཡོད།

སྐྱེ་མདོ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་བསོད་ནམས་དཔལ(མཚན་གཞན་སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས) བའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་རྟ (1258) ལོར་སྐྱེ་མདོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ནས་སློབ་ཡིག་སྦྱོང་དུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པའི་བར་དུ་ཡབ་ལས་སྙིང་མའི་རྒྱུད་སྒྲུབ་ཐབས་མང་དུ་གསན་ཞིང་། མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་གསུངས་ཤིང་ཕྱག་ལེན་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་མཛད། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་བུ་སློབ་བསྐུལ་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་བཙུགས། ཡབ་ཀྱིས་ཕྱག་དཔེ་ཐམས་ཅད་གཏད། མདོ་སྔགས་ལུང་རིགས་མང་དུ་གསུངས། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གསུངས། བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་སྐུ་མཚམས་བསྡམས་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཤངས་པ་རྩལ་ཤེ་དང་ལྷན་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་ཞི་བྱེད་ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བ་རི་བའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པར་ངེས་པ་རྙེད། སྤྱིལ་དཀར་བ་དང་ཆོས་མང་པོ་བཙན་རྩུན་གསན་བཞེས་མཛད། བཅུ་བདུན་པ་ལ་འབྲི་གུང་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་དུ་འཚལ་ལ་གསེར་ཁང་པ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། འབྲི་གུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། མེ་བྱི (1276) ལོར་ཆོས་རྗེ་བ་རི་བས་གདན་དྲངས་ནས་ལ་སྟོད་དུ་ཐེབས། ལོ་དེར་ཡབ་མཁར་ཆུར་གཤེགས། ལྕགས་སྦྲུལ (1281) ལོར་སྐྱེ་མདོར་གྲུབ་ཐོབ་སེང་གེ་གྲགས་དང་མཇལ། གདམས་པ་ཡང་གནང་། ཆུ་ལུག (1283) ལོར་གཡམ་བཟང་དུ་འདོད་མཁར་དུ་གྲུབ་ཆེན་པ་ལ་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ཚར་རེ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ཆུ་སྦྲུལ (1293) ལོར་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་ལ་ཤ་བ་རའི་གཞུང་སོགས་ཞུས། ས་ཁྱི (1298) ལོར་ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་དཀྱིལ་ཆོར། ནཱ་རོ་འགྲེལ་ཆེན། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ། མན་ངག་སྙེ་མ། ཀཱ་ལཱ་པ་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་མང་དུ་གསན། མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། ཕྱིས་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་དང་བྱ་བ་བཏུས་པ་གསན། དེ་ལྟར་གཞུང་ཟབ་མོ་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མཁྱེན་པའི་སྤྲིན་རྡོལ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་འབད་མཐར་དགུང་གྲངས་ང་དགུ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག (1316) ལོར་ཆོས་སྐུ་ཞི་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སྐྱེ་མདོ་སྒྲ་བའི་སེང་གེ་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་དང་པོ་སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱི (1216) ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཞབས་སྐབས་སློག་བཟང་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན། གཏུགས་སྟོན་རྒྱལ་འབྱོར་འབུམ་ལ་རིག་པ་ཀློག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀུན་བསླབས། ཡི་གེ་ལཉྫ་ས་ཞག་བདུན་གྱིས་འཛམ་འདོད་ཐུབ། ཕྱིས་ནི་རྒྱ་གར་ནག་ཡུ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་བྲིས་ལྟེར་ལ་སོགས་པའི་བཟོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་གཞུང་འདོངས། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཡབ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡི་དམ་གྱི་བསྙེན་པ་བསྐྱལ་བས་ཉིན་མཚན་འདས་པ་མི་ཚོར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཁྲུངས། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་དུ་མ་སྦྱངས་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུར་པའི་རིག་ལྡན་དེས་ཕྱིར་ཟླ་མ་བཅུ་དྲུག་ཐུག་ཙམ་བསྙེན་པ་ལས་མཐའ་ཡས་ཁུང་གི་སྣང་བ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལས་སྐྱེད། རྣམ་དཔྱོད་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ལྷག་ཏུ་བ་ལས་སྐྱེད། ཡིད་ཆེས་དོན་གྱི་གནས་རྒྱ་གར་པཎྜ་ཆེན་ལས་སྐྱེད། ཕྱི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱ་བ་འཛིན་རི་བ་ལས་སྐྱེད། དཔེ་རྒྱུད་དག་པའི་ནག་ཚགས་ལྷུམ་ར་བ་ལས་སྐྱེད། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཚུལ་འབྲི་ཁུང་པ་ལས་སྐྱེད། ཟིལ་གནོན་ཕྱིན་རླབས་ཀྱི་སྟོད་རི་ཁྲོད་པ་ལས་སྐྱེད། གདམས་པ་གནད་ཀྱི་མཚང་བང་རིམ་པ་ལས་སྐྱེད། ལྟ་དགོངས་དོན་གྱི་ཚུལ་རིགས་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ལན་རེ་གཟིགས་པ་དང་གསན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲགས། མཚན་དངོས་ལ་བསོད་ནམས་དཔལ་ཞེས་ཞུ། འདིས་གསར་རྙིང་གི་རྒྱུད་སྡེ་དང་རིག་པའི་གནས་དུ་མ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་མཁས་པ་དྲི་བོ་མགོན་པོའི་གསུང་རྣམས་ལྷུམ་ར་བ་ལས་སྐྱེད་པས་དྲི་བོའི་ལུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། སྒྲུབ་པས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མང་དུ་ཐོན། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་གླང (1277) ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྐྱེ་མདོ་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག (1268) ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག (1316) ལོར་གཤེགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་མ་རྙེད།

སྐྱེ་མདོ་སྒྲ་བའི་སེང་གེ། (འཇིག་མེད་ཚུལ་ཡང་ཟེར) འདི་ཉིད་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དང་ཡུམ་ཆོས་ཀྱི་དགེ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཐ་ཆུང་དུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་རྟ (1198) ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཞབས་སྐབས་ཡིག་རྩིས་བསླབས་པས་མཆོག་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཞབས་སྐབས་ཡོན་ཏན་དང་སྐུ་ལུས་རྫོགས་ཏེ་ཕྱ་དོལ་གཞུང་གསུམ་སོགས་པའི་ལྟད་མོ་ལ་ཁྲིམ་ཐོག་ཆོད། བཅུ་བཞི་ལ་འདག་འབྱར་མཛད་པའི་ངང་ནས་གཞི་ལམ་གྱི་སྙིང་ཐུན་གསུངས་པས་སྒྲ་སྐོམ་ཐམས་ཅད་དད་པས་མཆི་མ་ཤོར། བཅོ་ལྔ་པ་ལ་འཚོལ་ཚང་ཁྲིམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་སེང་གེ་ལ་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་བསླབས་པས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོད་པའི་ཡ་ཞེར། བཅུ་བདུན་པ་ལ་གྲུ་ཕྱི་ཏ་ཡམ་པོའི་སློབ་དཔོན་ཞང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་ལས་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བསླབས། ཉི་ཤུ་པ་ལ་ཁ་རག་ཏུ་མཁས་པ་ཇོ་བདག་གི་སར་བྱོན་ནས་མདོ་སྒྲུ་འཕྲུལ་སེམས་ཕྱོགས་གསུམ་ལོ་གཉིས་ལ་མཁྱེན། གཙང་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་རྟོད་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། བཟང་ཉེའུ་ཁར་ཡང་མཁས་པ་མང་པོ་ལས་ལྷག་པར་བྱུང་། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་བླ་བོ་ཆེན་པོ་གཤེགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཡར་སྟོན་རྒྱལ་མོ་བྱ་བ་དགེ་བཤེས་ཟླ་བ་བསམ་སོགས་སུམ་ཀྱང་མ་ཐུབ་པ་གཅིག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་ཐོན་སྲིད་མི་སྲིད་ལ་རྩོད་པ་བྱས་པས་ལན་ཏུ་མའི་བར་དུ་ཁོང་ཕམ་པར་བྱས་པས་མཁས་པའི་གཡེར་ཁོད་དེ་སྒྲ་བའི་སེང་གེར་མཚན་ཐོགས། མཚན་དངོས་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་མདོར་ཆེ་འདོན་མཛད། ཕྱག་དཔེ་ཆོས་ཁྲུང་

དང་བཅས་པ་གཏད། སོ་གཅིག་པ་ལ་ལམ་ལྔའི་བསྡུས་ལ་ཞུགས་པས་རྒྱ་ཕྱིབ་པ་དག་པའི་རྟགས། ལམ་རླུང་ལྔ་ཟིན་པའི་རྟགས། འབྲས་བུ་དག་སྣང་ཤར་བའི་རྟགས་སྣ་མ་གོང་མ་ལ་ཇི་ལྟར་ཤར་བ་བཞིན་བྱུང་། བཞི་བཅུ་པ་ལ་སྐྱེ་མདོར་འདུག་འབྱུར་མཛད་པས་འོད་དམར་པོ་ཕྱི་རུ་འདུ་བ་བྱུང་བ་དེ་རྟ་མགྲིན་དུ་གྱུར་ནས་འོད་དམར་པོས་ངམས་ཤོད་ཁྱེངས། རྟ་སྐད་ཐེངས་གསུམ་བསྒྲགས་པའི་དང་པོ་དབུས་གཙང་དུ་བཞིན་ཐོས། ཕྱི་མ་གཉིས་དེ་ཡང་མི་ཚད་པར་ཐོས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ལྟན་གྲུབ་ཐོང་བའི་བརྗེ་བར་ཡིན་གསུངས། བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེ་འདོན་གྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། ཆོས་ཉན་ས་གཞི་ཁྱེངས་པ་ཚོགས་པ་འདིའི་གསུང་ཐ་མལ་ཀུན་ཐོས། ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་པ་ལ་འབྲི་གུང་དུ་རྗེ་སྤྱན་སྔའི་དྲུང་དུ་འབུལ་བ་སྐྱེལ་དུ་ཕྱིན་པས་སྤྱན་སྔ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་གཟིགས། ལྔ་བཅུ་ང་དགུ་ལ་སྐུ་འདས་བ་ཚོགས་གསོག་མཛད། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་བཞད་པའི་ཞལ་ཅན་གཟིགས། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ལུག་(༡༢༦༧)ལོའི་སྤྱི་ཟླ་བའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་རྟགས་ཕྱུད་པར་ཅན་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་སྦྱངས་པས་རིང་བསྲེལ་གྱིས་གང་། ཕྱིས་ནང་རྟེན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐུ་བཞེངས་པའི་སྐུ་ལ་སྣར་ཆུ་གསོལ་བ་ན་ཡང་སྐུ་ཤས་རིང་བསྲེལ་གྱིས་ཁེངས། སྐུ་གསེར་གསོལ་བ་ན་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཆར་ཁ་བབ་པ་བཞིན་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་རིགས་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་ལྷ་བུའི་སྐུ་མཆེད་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བཀའི་ཆུ་བོ་བབས་པའི་སློབ་མ་དཔག་ཏུ་མེད་ཀྱང་གདུང་རྒྱུད་འཛིན་པ་གཙོ་བོ་ནི་འབྲུག་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཡིན།

སྙེ་བོ། བག་མ་སློང་མཁན་གྱི་མིང་ལ་གཉེ་བོ་འམ་གཉེན་དཔང་ཞེས་པའི་དོན།

སྙེམས་པ། ང་རྒྱལ།

སྙོག་འགལ་འཚོམས་འཁྲུགས་སྐད་ཅིག་ཁྲང་མི་བཞེས་པ་མཁྱེན། དགོངས་པ་སྙོག་པ་དང་། དགོངས་པ་འགལ་བ། དགོངས་པ་འཚོམས་པ། དགོངས་པ་འཁྲུགས་པ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡུན་ཐུང་སྐད་ཅིག(སེ་གོལ་གཏོག་པའི་ཡུན་ཙམ)ཡང་མེད་པ་མཁྱེན་པར་འཚལ་ཞེས་པའི་དོན།

སྙོགས་འགྲོ། དེད་འགྲོ་བའི་མིང་།

སྙོད་པ། འཆད་པ། སྨོད་པ།

སྙོན་པ། ཉམས་སྟོད་བྱེད་པ།

སྙོམས་ཆུང་བའི་རྫ་བདུགས། ཁྱིམ་ཚང་འཚོ་བ་རང་འགོ་ཐོན་ཙམ་དང་ཟ་ཆས་བཟོ་མཁན།

སྙོམས་འཇུག་དགུ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག་བཞི། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག

སྙོམས་འཇུག་གཉིས། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག

སྙོམས་འཇུག་པ་དྲུག མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ༡. བདེ་བྱེད་ཀྱི་བུ་ཞུག་སྐྱོད། ༢. སྤྱི་རྒྱལ་ཤེལ་གྱི་བུ་རིང་འཕུར། ༣. ཀུན་ཏུ་རྒྱ་རབ་བཟང་། ༤. ནམ་ཟེའི་ཁྱིའུ་ཀུན་རྒྱལ། ༥. སྲིང་རྒྱལ་འོད་སྲུང་རལ་པ་ཅན། ༦. དུང་སྟོང་ཉོན་མོངས་མེད་དང་དྲུག་གོ།

བརྙན་པོ་ལ་འཚལ་བ། བརྙན་པོ་ནི་གཡར་པོ་དང་། འཚལ་བ་ནི་ཞུས་པ། གཡར་པོ་ཞུས་པ།

བརྙས་ཐུན་གཏན་ནས་མི་ཚོག མཐོང་ཆུང་བརྙས་བཅོས་བྱེད་པ་དང་། གནོད་པ་བསྐྱལ་བའི་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཚོག

བསྙགས(བསྙེགས) རྗེས་དེད་བཏང་།

བསྙད་བཏགས། ཁག་འཛུགས་བྱེད་པ།

བསྙད་ཚིག (ཁྲིམས་ལ)མི་ལ་ཉེས་སྐྱོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་ཧྲན་བུ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོན་འཚོལ་བའི་ཁྲིམས་པའམ་མགོ་བསྐོར་བཏང་བ།

བསྙིང་བཙོས་པ། སེམས་གསོ་བྱས་པ།

བསྙིལ། ཆེད་གཉེར་གྱིས་འགྲིལ་དུ་བཅུག་པའམ་མར་དབྱིལ་བའི་དོན།

བསྙིལ་བ་སྤྲད་པ། གནས་དབྱུང་བྱས་པ་སྤྲད་པ།

བསྙུན་སྨེད། སྐུ་གཟུགས་བདེ་ཐང་ཡིན་མིན་གྱི་མཚམས་འདྲི་ཞུ་བའི་སྲོལ་ཞིག་སྟེ་སྔར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཚོགས་པ་ཡང་ལངས་རྗེས་བྲན་གཡོག་དང་། བཙུན་མོ། བློན་པོ་སོགས་དང་ཐོག་མར་ཐུག་ཕྲད་བྱུང་སྐབས་ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཁམས་བདེ་ལགས་ཞེས་འཚམས་འདྲི་ཞུ་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིས་ན། སྐུ་འཚམས་འདྲི་བྱེད་པ་ནི་ཡ་རབས་ཀུན་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་ཡིན།

བསྙུན་གསོལ་བ། འཚམས་འདྲི་ཞུ་བའམ་ཁམས་འདྲི་བྱེད་པའི་དོན།

བསྙེངས་པ། བསྙེངས་པ། འཇིགས་པ་དང་། ཡང་ན། བག་ཚ་བ།

བསྙེན་བཀུར། བསྙེན་པ་ནི་ཉེ་བོ་བྱས་པའི་དོན་དང་། བཀུར་བ་ནི་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ནས་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། འཚོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས།

བསྙེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞི། སོར་བསམ་བསྙེན་པ། སྲོག་འཛིན་ཉེར་སྒྲུབ། རྗེས་དྲན་སྒྲུབ་པ། ཏིང་འཛིན་སྒྲུབ་ཆེན་ནོ། །

བསྙེན་གནས། སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་སྤྱོད། རྫུན་སྨྲ། ཆང་འཐུང་། ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ། སྒྲ་གར་དང་དྲི་རྒྱན། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་བཅས་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་ཞིག

བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་སྲུང་བྱ་ཡན་ལག་བརྒྱད། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ། ཆང་འཐུང་བ། འཁྲིང་སོགས་གར་སོགས་གཅིག་དུ་བྱས་པ། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་རྣམས་སོ། །

བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྲུང་བྱ་བརྒྱད། ༡. སྲོག་གཅོད་པ། ༢. མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ༣. འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ། ༤. རྫུན་དུ་སྨྲ་བ། ༥. ཆང་འཐུང་བ། ༦. དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ། ༧. འཁྲིང་སོགས་གར་སོགས་གཅིག་དུ་བྱས་པ། ༨. མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་རྣམས་སོ། །

བསྙེན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅས་སོ། །

བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། གོང་གི་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྲུང་བྱ་བརྒྱད་ལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

བསྙེན་པ་གསུམ། མཚན་མའི་བསྙེན་པ། དུས་ཀྱི་བསྙེན་པ། གྲངས་ཀྱི་བསྙེན་པའོ། །

བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་ལྔ་ལས་མ་ལོན་པས་མི་བཅའ་བ། བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་སྟེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་ལོ་ལྔ་ལས་མ་སོང་བས་གཞན་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་སྤྲོད་པའི་མཁན་པོ་བྱེད་མི་ཆོག (དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་གདམས་པའོ)

བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་ན་མཁན་པོར་མི་རུང་། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་སོང་བར་མི་གཞན་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་འབོག་པའི་མཁན་པོ་བྱེད་མི་རུང་། (སྤྱིའི་དབང་དུ་གདམས་པའོ)

བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་བཅུ། མངོན་འགྱུར་བཅུ་དང་དོན་གཅིག

བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་བཅུ། རང་འབྱུང་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ངེས་པར་འཇུག་པས་བསྙེན་པར

རྫོགས་པ། ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། སྟོན་པར་ཁས་བླངས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། དྲི་བས་མཉེས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། བླ་མའི་ཆོས་ཁས་བླངས་པས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ཕྲིན་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་ཕོ་ཉས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། ལྔ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། བཅུ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའོ། །

བསྙེན་རྫོགས། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ།

བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་བརྒྱད། མཁན་པོས་ལས་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གསོལ་བ། བསྐྱབ་བྱས་མཁན་པོར་གསོལ་བ། ཆོས་གོས་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་སྐྱེར་བ། ལྟུང་བ་བྱིན་རླབས་དང་གནས་གསུམ་ལ་བློ་མཐུན་བགྱི་བ། བཀར་ནས་གསང་སྟོན་གསོལ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐོ་བ། གསང་སྟོན་གྱིས་སྐོག་ཏུ་བར་ཆད་དྲིས་ཤིང་ནང་དུ་འོང་ནས་ཞུ་བ། ལས་བྱེད་པས་བར་སྟོད་ནས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ། བར་ཆད་འདྲི་བའི་གསོལ་བ་བྱས་ནས་ནང་དུ་བར་ཆད་དྲི་བའོ། །

བསྙེན་རྫོགས་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་ཁྲིགས **དགོངས་གསུམ།** ཀུན་སློང་དང་། བསམ་པ། འདུ་ཤེས་གསུམ།

བསྙེམས་པ། ང་རྒྱལ་བྱས་པ།

བསྙེལ་བ། བརྗེད་པའི་ཞེ་ས།

བསྙོགས། འདེད་པ། སྙིབས།

བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་གསུམ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཉེར་གསུམ་པ་བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་ནི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་དངོས་དེ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་ཏམ་པས་བསྙོན་ནས་དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་ཁས་བླངས་ཏེ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ལ་བསྙོན་པ་དང་། ཡུལ་ལ་བསྙོན་པ། རང་བཞིན་ལ་བསྙོན་པ་བཅས་སོ། །

བསྙོམ་མི་རུང་བ། གདོན་མི་ཟ་བའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་མི་དགོས་པའི་དོན།

ཏ

ཏ་ཞིན། རྒྱ་སྐད་དུ་ཏ་ཁྲིན(大臣)གྱི་ཟུར་ཆག་སྟེ་དོན་དུ་བློན་ཆེན་ཞེས་པའི་དོན།

ཏ་ཟིག་གི་མོག་མོག ཏ་ཟིག་གི་མོག་ལྡུ།

ཏ་ཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ། (སྟག་གཟིག) (ཏ་སིག)བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཏ་སིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོའམ་སྟག་གཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འཕྲི་སྣང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག གང་ལྟར་ཡང་དེ་ནི་ཐོག་མར་ནི་ཨ་ལ་པོ་བྱེད་གླིང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ཧྲ་ཐེ་ཨ་ལ་པོ་ཐེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། པོ་སི་རྒྱ་མཚོའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་གནས་ཡོད། དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས་གསར་གཏོད་མཛད་པོ་མོ་ཧན་མུ་ཏེ་དང་རྗེས་འབྲངས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ཨ་ལ་པོ་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་བློའི་རྨང་གཞི་བཏིང་། མོ་ཧན་མུ་ཏེ་འདས་པའི་རྗེས་སུ་རིང་པོར་མ་སོང་བར་ཨ་ལ་པོ་རུས་རྒྱུད་ཚོ་ཁག་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་སོ་རྒྱལ་ནོག་ཏ་སིག་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཨ་ལ་པོ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཁ་བྲལ་ནས་ཤར་ནུབ་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་རྒྱལ་ས་ནི་པ་ཀེ་ཏ(དེང་སང་དབྱི་རག་གི་རྒྱལ་ས)ལ་བཙུགས་པ་དེ་ནི་གོས་ནག་ཏ་སིག་ཟེར་ཞིང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བཙུགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་རྒྱལ་ས་ཉི་སི་ཡིན་ཀེར་གྱི་ཧོ་ལྷ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་གོས་དཀར་སྟག་གཟིག་ཟེར། རང་རྒྱལ་གྱི་མཁས་དབང་འགའ་རེས་གསུང་དོན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ནས་བོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྟག་གཟིག་དེ་ནི་གོས་དཀར་སྟག་གཟིག་ཡིན་པ་དང་། «ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ»དུམ་བུ་དང་པོའི་དོན་ཚན(1)པར་གསལ་བའི་ཏ་སིག་ནི་གོས་ནག་ཏ་སིག་ཡིན། གོས་ནག་ཏ་སིག་གི་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱུང་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་དང་ཁྲིམ་མཚེས་ཆགས་སྐབས་དུའུ་ཅིས་རྗེ་དང་ས་འབྲེལ་དུ་གནས་པ་དང་འགལ་ཟླ་བྱུང་། བོད་དང་དུའུ་ཅིས་རྗེ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱུང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ། བོད་ཀྱིས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཏ་སིག་དང་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ། ཀུན་ཡོན་ཁྲི་སོའི་དུས་སུ་བོད་དང་ཏ་སིག་བར་དམག་འཁྲུག་རྒྱུན་རིང་བྱུང་ཚུང་ཞིང་། ཀེ་སར་སྒྲུང་གི«ཏ་སིག་གཡུལ་འགྱེད»ཅེས་པ་དེ་ཡང་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་བརྩམས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དེར་རྒྱུ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཁོ་བོའི་བསམ་པར་དཔྱེ་ལང་ཡང་སྐབས་དེར་ཨ་ལ་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཚུད་ཟིན་སྐབས་རང་རྒྱལ་དང་ཁྲིམ་མཚེས་སུ་གྱུར་པའི་གོས་ནག་ཏ་སིག་གི་ཡོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱ། གཞན་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་གིས་བརྩམས་པའི«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ཤོག་གྲངས་༡༤༡༢ནས༡༤༡༣པ་ལས། དེ་ཡང་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་རྟོར་ཡུལ་ཞེས་པའི་མིང་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་སྟོད་པ་དང་ཚ་ལུགས་སོགས་ཀླ་ཀློ་སྟག་གཟིག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཏུ་རུ་ཥྐ་ཞེས་སམ་སྟག་གཟིག་པ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ལ། སྟག་གཟིག་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་མ་ཁ་དང་མོ་ཀོལ་སོགས་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་ཏུ་ལས་བཟུང་བ་སྟོད་ཐར་ཏར(ལྟ་དག་མེན)གྱི་ཡུལ་ལ་སྟོད་ཧོར་དུ་གྲགས་ཤིང་། དེའི་དམག་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤོ་ཆུན་སོགས་སུ་ཁྱབ་པ་ལ་མོ་གོལ་གྱི་དམག་ཏུ་གྲགས་པས་སྟག་གཟིག་པར་མིང་དུ་བཏགས། ཞེས་དང་། པཎ་ཆེན་

ཨེར་ཏི་ནི་སྦྲ་རྡིང་དྲུག་པའི༼ཤེས་རྣམ་ལའི་རྣམ་བཤད༽༼ཤེས་རྣམ་ལའི་ལམ་ཡིག༽སོགས་གྲངས་ལ་ཡས། རྒྱ་ཧེར་ཞེས་དེང་སང་ཨུ་རུ་སུ་ཀུར(དེ་སྔའི་སུའུ་ཡེན)ཞུགས་པ་ཏ་ཟིག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཐུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་འདུག ངས་མཐོང་བའི་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་ཏྭ་སིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་འམ་ཏྭ་ཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྲིས་པའང་འདུག་ཅིང་། སྐབས་རེ་སོག་པོ་པར་པར་སིག་སིག་པ། ཞེས་བྲིས་པ་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་སོག་པོ་པར་སིག་ཞིག་བྲིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེང་སང་རྒྱ་སྐད་དུ་པོ་སི་ཞེས་བྲིས་པ་འདི་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་བཅས་གཞིར་བཟུང་ན་བོད་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་ཏྭ་སིག་ནི་དབྱི་ལང་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ཞེ་ན། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ཁྲིན་ཀོན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག(༦༤༢)ལོར་ཏྭ་སིག་ཨ་ལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དཔུང་གིས་དབྱི་ལང་ལ་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་བསླངས་པའི་ནང་དབྱི་ལང་ཕམ་སྟེ། དེ་ནས་བཟུང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེང་གེར་ཧན་གྱིས་དབྱི་ལང་དབང་བསྒྱུར་མ་བྱས་བར་དུ་དབྱི་ལང་དེ་ཏྭ་སིག་ཨ་ལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་འོག་ཏུ་གནས་ཡོད་པར་བརྟེན། རྒྱ་ཡིག་གི་ཀུང་རོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཡུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དབྱི་ལང་དེ་ཏྭ་སིག་གི་ཁོངས་སུ་བྲིས་ཡོད་པ་རེད། ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་བོད་ཡིག་གི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལག་གཅིག་གི་ནང་གསལ་བའི་ཏྭ་སིག་ཏུ་རུ་ཀཿདང་། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྟག་གཟིག་བླ་སློའི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་བྱུང་ཟེར་བ་དང་། སྟག་གཟིག་ཏུ་རུ་ཀཿདམག་དཔུང་གིས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ(དེང་སང་གི་ཨ་ཧྥ་ཀན)སོགས་བཟུང་ནས་ཡངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྒྲུབ་ཅེས་གསལ་བའི་སྟག་གཟིག་ནི་ཨ་ལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་བཅས་སོ། །

ཏ་ཐུང་། (ཏ་ཐུན་ནམ། བཏགས་ཐུན་ཡང་ཟེར)སྟེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི༼གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག༽ནང་། ཏ་ཐུང་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་འཐག་ལས་བྱས་པའི་གོས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་ཕུལ་བའི་ཞུ་ཡིག་ནང་ཏ་ཐུང་ཆོས་གཞི་དང་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་བཤད།

ཏྭ་ཞིན། ཏ་ཞིན་དང་དོན་གཅིག

ཏྭ་རེ་པཱ་ཡཾ་ཏི་ཀི། ཏྭ་རེ་ནི་ནང་པའི་ལྷ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་མཚན། ཏྭ་རེ་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་ལ་སྒྲོལ་མ། པཱ་ཡཾ་ཏི་ཀི་ནི། པཱུའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞེས་ཟེར།

ཏཱ་ཀི་འདུ་བའི་ཡར་གྱི་ཚེས། ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བྱུང་བ་ལུགས་སྙིང་གི་ཟླ་བ་སོ་སོའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་དང་མར་ངོའི་ཚེས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་གཉིས་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དུར་ཁྲོད་དུ་ཚོགས་འཁོར་གྱི་དགའ་སྟོན་དུ་འཛོམས་པའི་དུས་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པས་སྐབས་འདིར་ནི་ཟླ་བ་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་ལ་ཟེར།

ཏང་ཏང་དང་སི་ཀུར། འདི་ནི་ས་གནས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

ཏན་ཛ་མེའོ། ཏན་ཛ་མེའོ་ནི་དེང་སང་ཀླུ་ཕྲུག་གྲོང་ཁྱེར་ཁོངས་ཀླུ་ཕྲུག་རྫོང་ཧྲེ་ཚང་རྙིང་པའི་ཁང་པ(རྒྱལ་གཉེར་ཟ་ཁང)དེ་ཡིན། ལྷ་ཁང་དེ་སྟོན་ཚད་མེས་རྒྱལ་ནང་ས་ནས་བོད་ཀྱི་བར་འགྲིམ་འགྲུལ་མི་བདེ་བའི་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་དཔོན་དམག་རྣམས་ཁམས་ཀྱི་ཤར་སྒོང་ལ་བརྒྱུད་སྐབས་ལ་དེའི་ཐོག་ཁ་བ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བབས་ནས་དཔོན་དམག་མང་པོ་འདས་གྲོངས་སོང་བར་བརྟེན་དཔོན་པོ་གཙོ་བོ་ཏན་ཛ་རན་ཟེར་བར་དྲན་གསོའི་ཆེད་དུ་འདུ་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་དེ་བཞེངས་པ་རེད་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། ལྷ་སར་གདན་སྔོད་རྒྱ་རིགས་ཚོས་ཏན་ཛ་ལྷ་ཁང་ནང་ལྷ་གསོལ་བ་དང་དུས་ཆེན་སྐབས་ཁྲང་ཞི་འཁྱབ་སྟོན་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷ་ཁང་དེ་༡༩༦༢ལོ་ཙམ་ནས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་དང་། ཀུན་ཡུན་ཚང་གི་སྐུ་དེ་རྗེས་སུ་ར་མོ་ཆེའི་ཚོ་དཔག་ལྷ་ཁང་ནང་ཡོད།

ཏམ་བུ་ར། དེང་སང་ཤིང་ཅང་ཡུ་གུར་རིགས་དང་ཏ་ཏར་རིགས་ཀྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཅན་གྱི་རོལ་མོ་ཏམ་བུ་ར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཏམ་བུ་རའི་རྒྱུད་མ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དེ། དེ་དྲི་ཟ་ཏམ་བུ་རའི་རྒྱུད་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་བཤད།

ཏ་སྦྲུ་ར། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་རྒྱུད་མང་ཟེར།

ཏའི་ཀིམ། (ཐྭ་ཅིན)རྒྱ་སྐད་དུ་ཐྭ་ཟེར་བ་སོག་སྐད་ཐོག་ཏའི་ཟེར་བ་དང་ཀིམ་ཞེས་ཅིན་གྱི་སྒྲ་ཟུར་བསྒྱུར་བྱས་པ་སྟེ་ཆེན་པོ་རྗེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཏའི་ཏི་ལོ་བཅུ་གཅིག (ཐྭ་ཏེ་ལོ་བཅུ་གཅིག)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་མུར་ཨོས་ཇོལ་ཐུའི་སྲིད་ལོ་རྗེས་མའི་མིང་སྟེ། ཐྭ་ཏེ་ལོ་དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕྲ(༡༣༠༧)ལོ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡི་ལོ་རྒྱུན་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཡོད།

ཏའི་ཏིང་ལོ་བཞི། ཐའི་ཏིང་ལོ་བཞི། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེ་སུན་ཐེའི་མུར་གྱི་སྲིད་ལོའི་མིང་རྟོན་མ་ལ་ཐའི་ཏིང་ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༣༢༤)ནས་ལོ་བཞི་བར་ཡིན།

ཏི་ཀའི་རྩ་ལས་བྲངས། འགོ་བ་སྨར་བ་ཞེས། རང་འཆི་བའི་དུས་ལ་མ་སླེབས་གོང་དུ་འཆི་དགོས་པ་བྱུང་ན། རྣམ་ཤེས་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོན་ཏེ། རང་གི་སེམས་པ་ཡོད་སའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་འཕང་བ་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཁ་ནས་ཏི་ཀའི་སྒྲ་འདོན་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་སྤར་བ་ལ་ཟེར།

ཏི་ཟུར་སྐད། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཀྱང་། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་ལ་དྭགས་གཉིས་འབྲུག་པ་བྱུང་བའི་སྐབས་དེར་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་དེར་ཡོད་ཚུལ༼ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས༽ནང་དུ་གསལ།

ཏི་ཤྲཱི། འདི་སྤྱིར་ན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་གོང་མའི་བླ་མར་བཀུར་བའི་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་ཚོར་སྦྱོད་སྲོལ་ཡོད་པའི་གོ་གནས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། རྗེས་སུ་དེའི་ཐ་སྙད་ཚུར་གཡར་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་བློན་བླ་མ་བྱེད་སྐྱོང་མཁན་ནས་ཕོ་ཚོའི་བླ་མར་བསྟེན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱར་སྲོལ་ཡང་ཡོད།

ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། འདི་ས་སྐྱའི་ཞྭ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རྒྱུད་གྲས་སུ་ཡོད་པའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཟེར། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༣༡༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕྲེ(༡༣༥༨)ལོ་བར་དཀྱུང་གྲངས་ཞེ་བརྒྱད་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཡུག(༡༣༣༡)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་མུར(图帖睦尔)གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཏི་ཤྲཱིར་བཀུར་ཅིང་། དེ་ནས་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་ཐུའོ་གེན་ཐེའི་མུར(妥欢帖木尔)གྱི་ཡོན་བྱང་ཁྲི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ(༡༣༥༨)ལོའི་བར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གསུམ་གྱི་ཏི་ཤྲཱིར་བཀུར་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་སྐུ་འདས་པ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད༽ཤོག་གྲངས་༢༠༠ནས་༢༠༡བར་གསལ།

ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱ་བའི་བླ་ཆེན་གྲགས་སུ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཚན་རྟགས་པ་ཁ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་། འདི་ནི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཞུ་བ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་བཙུན་མོ་གསུམ་པ་མ་གཅིག་དང་མོའམ་མ་གཅིག་ཀུན་དགའ་འབུམ་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྲས་དེ་ཡིན། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕག(༡༣༠༨)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཅིང་ཙུང་ཧྲིན་ཏི་ཨུ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་ཡན་ཐུ(爱育黎拔力八达普颜笃)གོང་མ་མ་བྱས་གོང་དེའི་སྐུས་ཀོ་ཀེན་ཏན་གྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ

དེའི་མཆོད་གནས་གནང་། རྗེས་སུ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་བུ་ཡན་ཐུ་གོང་མ་རྒྱལ་རིང་གི་ལོ་དགུ་དང་གེ་གེན་ཏན་གྱིས་གོང་མ་རྒྱལ་རིང་གི་ལོ་ངོ་གསུམ། ཡེ་སུན་ཐེའི་མུར་གྱིས་གོང་མ་རྒྱལ་རིང་གི་ལོ་བཞི་བཅས་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་རིང་གོང་མའི་མཆོད་གནས་ཏི་ཤྲཱི་མཛད་པས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཟེར། «ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད»སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༥༢པར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ས་མོ་བྱི་ལོ་ལ་གོང་དུ་ཕེབས་ཞེས་འཁོད་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ་དེ་གཞི་རྒྱབ་ཤོག་ཏུ། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རྒྱ་ཁྲི་ལོ་ཞེས་གསལ་བར་འཁོད་པས་སོ། །དེར་མ་ཟད་བདག་ཆེན་འདི་གོང་མའི་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་མཁན་ཐོག་མ་ནི་རྒྱལ་པོ་གེ་གེན་ཏན་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བར་གསལ་ཞིང་། ཏོང་གསལ་གྱི«ས་སྐྱའི་གདུང་རབས»དེར། ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་གེ་གེན་ཏན་གྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ། དེ་ནས་གོང་མ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕྱག་ཕེབས་ཞེས་གསལ་བ། སྐབས་དེར་གོང་མ་དངོས་ནི་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་ཡིན་པ་ལས་གེ་གེན་ཏན་མིན་པར་མ་ཟད། གེ་གེན་ཏན་ནི་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏའི་རྗེས་སུ་གོང་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སོག་པོ་དགེ་བཤེས་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས་པའི«ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་བྱུང་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པ་བསྟན་དཀར་པོའི་སྒྲོན་བུ»དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས«ཡོན་རྒྱལ་རབས»སྐོར་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁུངས་བཙན་མང་ཆེ་བར་གཅིག་མཐུན་དུ་བཤད་ཡོད་པས་གོང་གསལ«ས་སྐྱའི་གདུང་རབས»ནང་གི་བཤད་ཚུལ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་བརྟག་སྐབས་གོ་བ་འདི་ལྟར་ལེན་དགོས་སྙམ་སྟེ། བདག་ཆེན་འདི་མཆོད་གནས་སུ་ཐོག་མར་གདན་དྲངས་མཁན་ནི་རྒྱལ་སྲས་གེ་གེན་ཏན་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེའི་གོང་མ་ནི་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་བུ་ཡན་ཐུའི་གཅེན་པོ་ཧའི་ཤན་ཁྲུ་ལུག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་མཆོད་གནས་ནི་ས་སྐྱའི་དགེ་བཤེས་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཡིན་ལ། ཧའི་ཤན་ཁྲུ་ལུག་འདས་རྗེས་དེའི་གཅུང་པོ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་ནས་གོང་མ་བྱས་སྐབས་བདག་ཆེན་འདི་ཉིད་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་ཏི་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་ཕུལ། ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་འདས་རྗེས་དེའི་བུ་སིད་དྷི་པ་ལ་དབྱིང་ཙུང་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གེ་གེན་ཏན་གྱིས་གོང་མ་བྱས་སྐབས་ཀྱང་སྔར་བཞིན་གོང་མའི་ཏི་ཤྲཱིར་བཀུར། དེ་རྗེས་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་ཡང་ཚ་ཀ་མ་ལའི་བུ་ཡེ་སུན་ཐེའི་མུར་གྱིས་གོང་མ་བྱས་སྐབས་ཀྱང་སྔར་བཞིན་གོང་མའི་མཆོད་གནས་ཏི་ཤྲཱིར་བཀུར་བ་བཅས་སུ་གོ་བ་བླངས་ན་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་རྣམས་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་མེད་པ་ཡོང་འདུ་སྙམ། བདག་ཆེན་འདི་དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༣༢༢)ལོར་བོད་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ས་སྐྱར་ཕེབས། བཀའ་འགྱུར་མཚལ་ཕྱིས་ཆ་ཚང་གཅིག་དང་། གསེར་ཕྱིས་ཆ་ཚང་གཅིག བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་གཅིག་བཅས་བཞེངས། དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོར་གསེར་ཞོ་གང་རེའི་འགྱེད་སོགས་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་། གཞན་ཡང་བླ་མ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གེ་གེན་ཏན་ལ་ཞུ་བ་མཛད་དེ་བོད་དབུས་གཙང་གཉིས་ནས་ཁྲལ་འབུལ་མི་དགོས་པའི་ཡང་ཆ་མོ་མང་ཐུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་ཤིང་བྱི(༡༣༢༤)ལོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་ལ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རང་གི་གཅུང་པོ་རྣམས་ལ་བླ་བྲང་བཞི་སོ་སོར་བགོས་ནས་གདན་ས་མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་སྐུ་མཆེད་ལ་ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་དང་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གནང་། དེ་ནས་རིམ་པར་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་བྱུང་། ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་སྐུ་མཆེད་ལ་གསེར་གྱི་དམ་ཁ་དང་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་གནང་། དེ་ནས་རིམ་པར་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གདུང་བརྒྱུད་བྱུང་། འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་མཆེད་ལ་ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་དང་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གནང་། དེ་ནས་རིམ་པར་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདུང་བརྒྱུད་བྱུང་། དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་ཟུམ་ཤིང་ལ་གསེར་གྱི་དམ་ཁ་དང་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གནང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་གི་གདུང་བརྒྱུད་བྱུང་། གོང་མ་ཡེ་སུན་ཐེ་མུར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་རྗེས་སྔར་ཡང་གདན་འདྲེན་བྱུང་བ་ལྟར་གོང་མའི་ཏི་ཤྲཱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(༡༣༢༧)ལོར་ཞོ་བྲང་ཏའི་དུ(ལེ་ཅིན་ཞོ་བྲང)མཁར་གྱི་ཉེ་འདབས་མི་ཉག་ར་བ་ཞེས་པའི་དགོན་པར་སྐུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས། བདག་ཆེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཨ་མེས་ཞབས་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི«ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད»ཀྱི་ཤོག་གྲངས༡༥༡ནས་༡༥༣བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཏི་ཤྲཱིའི་གདུང་ཙེ་ཚོག་གིས་རྒྱབ་པ། ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པའི་ལམ་བར་ཞིང་པའི་ཕྱིན་སོག་གི་དམག་དཔུང་དང་ཐུག་ཕྲད་བྱུང་སྐྱེ་ཐོགས་པ་ལ་ཟེར།

ཏི་ལེའི་གདངས། གོང་དུ་གདངས་ཏི་ལི་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཏིག་མི་ཆགས་པ། ཏན་ཏིག་མེད་པ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་ངེས་གཏན་མེད་པར་འཚོ་ཞིན་མང་བ།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་དྲུག ཐོས་པའི་སྟོབས། བསམ་པའི་སྟོབས། དྲན་པའི་སྟོབས། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས།

ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། འདི་ལ་བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་དང་ལེའུ་དགུ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་པཎྜི་ཏ་ཤཱི་ལེནྡྲ་བོ་དྷི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ།«སྣར་ཐང་བཀའ་འགྱུར»མདོ་མང་གི་པོད(ད)པར་ཡོད།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ། མཚན་བཅས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མཚན་མེད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མཚན་མེད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཡང་ན་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

ཏིང་འཛིན། བསམ་བློ་གཏོད་པའི་དམིགས་རྟེན་ཡུལ་གཅིག་ལ་སེམས་དམ་ཏིང་ངེར་འཛིན་པའམ་སེམས་དམ་པོར་བཟུང་བ། ཚད་མ་རིག་པའི་ནང་གི་བློ་རིག་དང་«མངོན་པ་ཀུན་བཏུས»གཉིས་སུ་གསལ།

ཏིང་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ལྔའི་གཉེན་པོ་བརྒྱད། དད་པ། འདུན་པ། རྩོལ་བ། ཤིན་སྦྱངས། དྲན་པ། ཤེས་བཞིན། འདུ་བྱེད་པ། འདུ་མི་བྱེད་པ།

ཏིང་འཛིན་གྱི་བགེགས་ཉེས་པ་ལྔ། ལེ་ལོ། བརྗེད་ངས། བྱིང་རྒོད། འདུ་མི་བྱེད། འདུ་བྱེད་པ།

ཏིང་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དགུ། དམིགས་པ། གཟུགས་བརྙན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ། ཏིང་འཛིན་དམིགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། ཏིང་འཛིན་དམིགས་པའི་ཐབས། ཏིང་འཛིན་དམིགས་པའི་སྒོ། ཏིང་འཛིན་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟེན། ནང་དུ་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་ལུས། སྣང་བརྙན་བཅས་སོ། །

ཏིང་འཛིན་སྒོམ་ཚུལ་ལྔ། དད་པས་བདེན་པ་རྣམས་ཤེས་བྱ་དང་སྤང་བྱ་སོགས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བདེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པ། དྲན་པས་བདེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ།

ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབ་གནས་ཀྱི་དབེན་པ་བཞི། ཀུན། ལུགས། སྣག་ཚེར། སྒྲ་དུག་རིང་གིས་དབེན།

ཏིང་འཛིན་དང་བསམ་གཏན་གསུམ། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས། རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཙམ། རྟོག་མེད་དཔྱོད་མེད་བཅས་སོ། །

ཏིང་འཛིན་བཞི། ༡. མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་པ་མཐོང་འགྱུར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཟག་པ་ཟད་འགྱུར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༢. དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། དྲི་མ

མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སེང་གེ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཞིའོ། །

ཏིང་འཛིན་གསུམ། དང་པོའི་སྦྱོར་བ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལས་རྒྱལ་བ་མཆོག་བཅས་གསུམ་མམ། ཡང་ན་མཚན་བཅས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མཚན་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མཚན་མེད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཅས་སོ། །

ཏིང་ལོ། 《དེབ་དཀར》ལས་ཤིང་ཏོག་ཤི་ལ་ཤོ་དགོས་པར་གསུངས།

ཏིན་ཏུའི་འབྲས་བུ། འདི་སྐར་གའི་ཤིང་གི་མིང་སྟེ། སྐར་གའི་ཤིང་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཏིན་ཏུ་ཀ་ཟེར་བ་དེའི་འབྲས་བུ།

ཏུ་རུ་ཥྐ། ཀླ་ཀློ་ཞེས་པ་སྟེ། སྔར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་ཡི་སྤྱི་མིང་།

ཏུང་ཅིན་གྱི་གོང་མ་མི་རབས་བཅུ་གཅིག ༡. ཅིན་ཡོན་རྗེ་སི་ཟུ་ཏུའི། ༢. ཅིན་མིང་རྗེ་སི་ཟུ་རུའོ། ༣. ཅིན་ཁྲིང་རྗེ་སི་ཟུ་ཡན། ༤. ཅིན་ཁང་རྗེ་སི་ཟུ་གཡོག ༥. ཅིན་ཙུ་རྗེ་སི་ཟུ་ཏན། ༦. ཅིན་ཞེད་རྗེ་སི་ཟུ་ཞི། ༧. ཅིན་དྷེ་རྗེ་དེ་ཤིས་ཀུང་དགྱི། ༨. ཅིན་ཅིའབ་ལེན་རྗེ་སི་ཟུ་ཡུས། ༩. ཅིན་ཤུའོ་ཡུ་རྗེ་སི་ཟུ་གཡའོ། ༡༠. ཅིན་ཡན་རྗེ་དེ་ཙུང་། ༡༡. ཅིན་ཀུང་རྗེ་དེ་ལེན་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༤ནས་༡༩༡༡བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཏེ་པོར་ཕྱིག་ཚེ་མཆི། ཏེ་པོར་ཞེས་པའི་དོན་ནི་མིན་ཏུ། རབ་ཏུ། དག་ཏུ། ཚབས་ཆེ་བ་བཅས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་མིན་ཏུའམ་ཧ་ཅང་གི་དོན་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཧ་ཅང་གིས་ཕྱིག་པ་ཆེ་ཞེས་བཤད།

ཏེ་ལོ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བྱུང་བ་འདྲ། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ལེ་ཚན་(ཉ)པའི་ཤོག་གྲངས་༨ནས་༡༢བར་གསལ།

ཏེག ཏེག་ནི་ཐེག་གི་བརྡ་རྙིང་པ་ཡིན།

ཏེའུ་རང་། ཐེའུ་རང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག

ཏོ་ཊ་ཀ ཀླུ་དབྱངས་ཀྱི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་མིང་ངོ་། །

ཏོལ་བ། ཐོལ་བ།

ཏྲི་ཤ་ཀུ་ནེ། ཏྲི་ཤ་ཀུ་ནི་ཞེས་པ་རྒྱ་གསུམ་གྱི་འདུས་མདོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》ལས། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་དྲ་ཤིག་གི་ཡུལ་རྒྱ་མོ་གཙྭ་དང་། གན་ཏི། གུ་ན་པ་གསུམ་གྱི་འདུས་མཚམས་དེར་ཡོད་པར་གསུངས། བཙན་པོ་པདྨེ་ཏའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། ཡུལ་པ་ཛ་པ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ཀླུང་གང་ཀ་ར་དང་། ཡུ་ཏ་ལ་ཟེར་བ་གཉིས་བྱུང་ཤར་ནས་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འབབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་ས་སྤྲ་ར་ཟེར་བའི་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཀླུང་གང་ཀ་རའི་ཆུ་བ་འགྲམ་ན་སེ་མན་ཏ་ཟེར་བའི་ཀླ་ཀློའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། རྒྱ་ཀླུང་ཏི་ཡུ་ཏ་ཟེར་བ་བཅས་གསུམ་འདུས་པའི་མཚམས་དེར་ཡོད་ཅེས་གསལ།

ཀྲུང་ཧྲུ་ཞིང་གི་མི་དཔོན། (中书省)དེ་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀུང་དབྱང་གི་སྲིད་འཛིན་ཏོ་དམ་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེའི་ས་གནས་སོ་སོའི་ཞིང་ཆེན་ཁག་གི་སྲིད་འཛིན་ཏོ་དམ་ལས་ཁུངས་ལ་ཞིང་ཀྲུང་ཧྲུའུ་ཧྲེང(行中书省)ཟེར།

ཏྲི་མ་ཟུ་ཀ དབྱར་དུས་མི་ཏོག་ལ་སོ་བཏབ་ནས་ཁྲག་འཐིབ་པའི་སྲོག་ཆགས་ཆུང་ངུ།

ཏྲི་ལ་ཏ་ཀ སྦྲང་བུ་ཆེ་ཙམ་པ།

ཏྲི་མཧྣལ། མདོ་ཁམས་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་སྣང་ཡང་། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་མ་ཤེས།

ཏྲི་ཧོར་ཁང་གསར་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་ཁམས་དཀར་མཛེས་ཀྱི་སའི་ཆར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༨༤༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་གནང་། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཟིན་བྲིས་ཟུང་འཇུག་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ》《སྦྱོར་ལམ་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ》《ཟབ་ལམ་བླ་མ་མཆོད་པའི་མན་ངག་སྙན་བརྒྱུད་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་རིམ་པ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ》《ཟབ་ལམ་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་བདེ་ཆེན་ཉེར་ལམ》《དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བཤད》སོགས་པོད་འབྲིང་གསུམ་ལྷག་མཛད། སྐུ་ཚེ་མཐའ་མའི་མཛད་པ་མི་གསལ།

ཏྲོན་བྱ་བ། ནན་ཏན་རྗེས་སུ་བསྒྲུབས་པར་བྱ་བ།

གཏང་རག ཡུལ་གང་ཟག་གང་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རེ་བ་བཅོལ་བའམ་བྱ་བ་མངགས་པ་ཞིག་རེ་ཡུལ་དེས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པར་བཀའ་དྲིན་གཞལ་བའི་ཆེད་དུ་དངོས་པོའི་སྐྱེས་འབུལ་བའམ་ཚིག་གིས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་ལའོ། །

གཏད་མེད། བློ་གཏད་ས་མེད་པའམ་ཡིད་ཆེས་ས་མེད་པའི་དོན་ལའོ། །

གཏད་རབས་བདུན། སྟོན་རྒྱལ་བསྟན་དགྲ་བཅོམ་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྤྲོད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་འོད་སྲུང་དང་། ཀུན་དགའ་བོ། ཤ་ནའི་གོས་ཅན། ཉེ་སྦས། དྷཱི་ཏི་ཀ ནག་པོ། ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་སྟེ་བདུན།

གཏད་སོ། གདེངས་འཕེལ་བའམ་གདེངས་ཚོད་འཆལ་བ།

གཏན་ཁྲིམས་ལྔ། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ལོག་པར་གཡེམ་པ། རྫུན་སྨྲ་བ། ཆང་འཐུང་བ་བཅས་ཉེས་སྤྱོད་ལྔ་སྤོང་བ་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་ཁྲིམས་སོ། །

གཏན་གྱི་འདུན་མ། སངས་མ་རྒྱས་བར་གྱི་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་དོན་ཆེན་ལ་གོ་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

གཏན་ཚིག་ཡིག་རིགས། གོང་རིམ་སྲིད་གཞུང་ནས་སྩལ་པའི་བཀའ་ཤོག་ཡི་གེ།

གཏན་ཚིགས་རི་མོར་འཁོད་པར་བྱས་པ། ཕན་ཚུན་གཏོང་བ་མི་བྱེད་པའི་ཚིགས་ཡིག་བཞག་པའི་དོན།

གཏན་མར་ཞིང་། བོད་ལྗོངས་འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གསུམ་འཕྲེང་ཤང་ཁོངས་འོང་གསེབ་གྲོང་ཚོའི་འབྲི་ཞུང་ཚང་ཞེས་པའི་དུད་ཚང་ལ་གཏན་མར་ཞེས་པའི་ཞིང་སོན་ཁལ་བཞིའི་ས་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ལྔ་དུས་ཕལ་ཆེར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི(༡༦༤༨)ལོར་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་ནས་ཇོག་འགེབས་སྐབས་སྐོ་ཁྱུར་དུ་ཀ་བ་འགྱུར་ཉེན་བྱུང་སྟེ་ལས་མི་གཞན་རྣམས་ཐོག་འགྲོ་སྐབས་འཕན་ཡུལ་འོང་གསེབ་ནས་ཡིན་པའི་ཤིང་བཟོ་བ་ཞིག་གིས་གདུང་མཚམས་སུ་ལག་པས་ཚད་རྒྱག་སྐབས་ཏག་ཏག་ཡིན་པ་ཞིག་འཁྲུལ་ཕྱིར་ན་གདུང་མའི་མཚམས་པ་གས་ཕྱི(ཤིང་ཙབ)ཞིག་བྱུང་ན་འགྲིགས་ཐུབ་ལག་གཡོག་དང་ཤིང་ཙབ་མེད་ཐབས་ཀ་གདུང་འགྱུར་ན་མི་མང་པོའི་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོང་སྙམ་སྟེ། དེ་མར་ལག་པ་གཡོན་པ་པགས་ཕྱིར་བརྒྱབ་སྟེ་ལག་གཡས་ཤ་གཅིག་ཞུས་ཏེ་ལག་མགོ་བཅད་ནས་སྤྲད་དུ་བརྒྱབ་སྐབས་པོ་ཏ་ལའི་ཕྲག་གི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་ཐུབ་པར་བརྟེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་ཚོད་དུ་ཤ་ཞིང་སོན་ཁལ་བཞིའི་ས་ཞིག་བྱུགས་པའི་གཏན་ཚིག(བཀའ་ཤོག)གནང་ནས་གཟིགས་སྐྱོང་ཐོབ་སྟབས་ས་ཞིང་དེའི་མིང་ལ་ཡང་གཏན་མར་ཞེས་གྲགས། དེང་སྐབས་ཤིང་བཟོ་བ་དེའི་ཁྱིམ་ཚང་མི་རྒྱུད་ད་ལྟ་ཡོད་ཤུལ་ཀུང་ཡིག་ཆ་དང་ལག་ཆ་སོགས་ཡོད་པ་རྣམས་རིག་གསར་སྐབས་མེར་བསྲེགས་བཏང་སྟབས་ཤིང་བཟོ་བ་དེའི་མིང་ཅི་ཟེར་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཤར་རྒྱུད་བཅོ་བརྒྱད་ཁྲལ་མགོའི་ཀ་བ་ཞིག་གི་གདུང་མཚམས་སུ་ལག་པ་དེ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་སྐད་ཀྱང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་རྩེ་ཤོད་ཉམས་གསོ་གནང་དུས་ཀ་གདུང་བརྗེ་བཅོས་བྱེད་སྐབས་མེད་པ་ཆགས་སྐད།

གཏན་ཚིགས། གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བཀའ་རྒྱ་ཚིག

གམ་གཞུང་དམ་འཁོད་པའི་བཀའ་ཤོག་གི་ཡི་གེ་ཁུངས་བཙན།

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲུ་རྡོར། གཏན་འབེབས་བྱས་ཟིན་པའི་བཀའ་ཡིག་གི་ནང་དོན།

གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་བཅུ་བཞི། མ་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། མ་ངེས་པ་དྲུག ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བཞི་བཅས་སྐྱོན་བཅུ་བཞིའོ། །

གཏན་ཚིགས་རིག་པ། འདི་ལ་མུ་སྟེགས་པ་དང་། བོན་པོ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཁག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟོག་གེའི་ལམ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ལུགས་དེ་འཐད་པ་དང་གཞན་གྱི་ལུགས་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནས་རིག་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་པའམ་སློབ་དཔོན་དང་། དེ་ལ་བསྟན་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྨྲ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱིར་བཏང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་སྐབས་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་ལྔའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཐུབ་པ་དེའི་རིགས་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་གཏན་ཚིགས་རིགས་པ་གང་ཡང་མི་དགོས་ཤིང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རིགས་རྣམས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་སྟེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རིགས་རྣམས་ལུང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡོད་མེད་ནི་རྒྱུ་མཚན་དང་རིག་པས་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི། ཐར་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཡོད་མེད་རྒྱུ་མཚན་དང་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པས། དེ་དག་གི་སྐོར་ལ་རྒྱ་གར་དུ་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གྲགས་ཆེ་གྲས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོ་བཞི། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་དུ་བོན་པོ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡང་རྙིང་མ་ས་སྐྱ་སོགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་རྒྱུ་མཚན་དང་། དེ་སྟོན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པ་ཚང་མ་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དེ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་ཡོད། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚད་གཞི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་ཁྱབ། ལྡོག་ཁྱབ་གསུམ་ཚང་བ་ཞིག་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཅིང་། དེ་གསུམ་མ་ཚང་ན་རྒྱུ་མཚན་འགལ་བ་དང་། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་མ་གྲུབ་པ་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་སྟེ་ཡང་མ་དག་པ་ཡིན་ལ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་བསམ་བློ་དང་ངོས་འཛིན་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡང་མ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་བསམ་བློ་དང་ངོས་འཛིན་ནི་ལོག་རྟོག་ཡིན། ཡང་དག་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་ན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་བཅས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ཡང་ཕྱེ་ན་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཅས་ཡོད། སྐབས་འདིར་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའི་འབྲས་རྟགས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་འགའ་ཤས་དཔེར་མཚོན་ཙམ་དུ་བཀོད་ན་འབྲས་རྟགས་ནི་ཆོས་པ་དངོས་པོ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིགས་པ་ཞིག་སྟེ་ཀ་སྔ་བའི་དཔེའི་འབྲས་རྟགས་ནི། དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་བཀོད་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕ་རོལ་པོ་དེར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཕྱོགས་གསུམ་སྟེ་ཆ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པར་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ་ཡིན། ཚད་མ་ཕྱོགས་གསུམ་ནི། ༡. དང་པོར་གཞི་དེར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དང་། ༢. དེ་རྗེས་མེ་ཡི་རྫས་ཁོན་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག ༣. དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེ་རང་དུ་གསར་དུ་དམིགས་པ་ཡི་མངོན་སུམ་གཅིག ༤. དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག ༥. དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པ་ཡི་མངོན་སུམ་གཅིག ༦. དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་བཅས་ཡིན། དྲུག་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་བྱུང་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་ཏེ་མེ་དུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ་དེ་དཔེར་བཞག་ནས་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་གཉིས་བར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་དགོས་ན་ཕྱོགས་རེ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་དགོས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་བདེན་པ་བཞི་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི། ཐར་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་འབྲས་རྟགས་རིགས་ལྟ་བོ་གང་རིགས་སུ་འདུས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དེང་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ནང་གསེས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་དག་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པ་མེད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་རང་བཞིན་སྟོན་པ་བའི་རྟགས་ནི། རྒྱུ་མཚན་དུ་འགོད་བྱའི་རྟགས་དེས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་འཕེན་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། དུང་གི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་འགོད་པ་ན། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྐྱེན་གཞན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལྟ་བུ་ཁོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྐབས་འདིར་རྒྱུ་མཚན་དུ་བཀོད་པའི་བྱས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་པར་སྒྲུབ་པ་འདིས་དཔེ་བྱས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་སོགས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་བསྟན་པ་ཡིན། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི་དགག་རྟགས་ཏེ་དགག་གཞི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ལས་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དགག་གཞི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པས་མི་རུང་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དེ་ལ་དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སྣང་དུ་རུང་ན་ཕལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་ཟ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་དགོས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་། དེའི་འགལ་ཟླ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་གཉིས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་དེ་ལ་འབྲེལ་ཟླའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུ། འབྲས་བུ་བཅས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། འབྲེལ་ཟླའི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆུང་བ་དང་། ཁྱབ་མཉམ་པ། ཁྱབ་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད་པས། ཁྱབ་ཆུང་བ་བཀག་པས། དགག་གཞི

དེ་ར་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་མི་ནུས་ལ་ཁྱབ་མཉམ་པ་ཆ་མཚོན་གསུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། ཁྱབ་ཆེ་བ་མཚོན་གསུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་མཚོན་གསུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སྣང་དུ་རུང་ན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་སྣང་དུ་རུང་ན་འགལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ཞིང་། འགལ་ཟླ་དེ་ལ་ཡང་འགལ་ཟླའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་ངོ་བོ་སྣང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་ཟླའི་འབྲས་བུ་སྣང་དུ་རུང་ན་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་རྒྱུ་དངོས་སྣང་དུ་རུང་ན་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་སྣང་དུ་རུང་ན་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་ཟླ་སྣང་དུ་རུང་ན་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དངོས་དེའི་འགལ་ཟླ་སྣང་དུ་རུང་ན་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དྲུག་སྟེ་དགག་རྟགས་བཅུ་ཡོད་དོ། །དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨྲ་མི་ནུས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རིགས། དཔེར་ན། རྒྱུ་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་མི་དགེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལུང་ཡིན་པས་ལུང་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་བསླུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་གོ་དོན་ནི། ༡. མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ། ༢. ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པ་མེད་པ། ༣. ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ལ་ཟེར། དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་རྙེད་ཐུབ་པ་ཡིན་པས་བསྟན་པ་རྫུན་མེད་ཡིན་པ་ཡིད་ཆེས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་རྙེད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་ཡང་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཟེར་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་སྟེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་དེ་ཡི་མིང་ཆོས་ལྡན་སོང་བ་ཞིག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མིང་དེ་ལྟར་འདོགས་སུ་རུང་བར་ཤེས་པ་ལ་ཟེར། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དང་། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ནི་མིང་འདོགས་པ་པོ་གང་ཟག་རེ་ལ་གདགས་བྱའི་དངོས་པོ་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་བསམ་སྦྱོར་འཆར་བ་དེ་མཚན་མར་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་མིང་དེ་དོན་དངོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། དོན་དངོས་དང་མ་མཐུན་པའི་མིང་དེ་མིང་དོན་མཐུན་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་ཅིང་། དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་མིང་དེ་ཡང་མ་དག་པ་དང་རྟོག་པ་དེ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕབས་མི་ནུས་པའི་གནད་དོན་རྣམས་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པས། རྟགས་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བྱུང་བའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་ལ་སུས་ཀྱང་འགྱུར་བ་གཏོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བྱུང་བའི་བསམ་བློ་དེ་ར་གཞན་ཞིག་གིས་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཞིག་བཀོད་མ་ཐག་རང་གི་ངོས་འཛིན་ཐ་མ་དེ་ཕྱེ་མའི་ཆང་བུ་ཞིག་པ་ལྟར་འཐོར་བར་འགྱུར་བས་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་མཐིལ་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། འོ་ན་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ན་ཐོག་མར་གཞུང་གང་དང་གང་ལ་སྦྱངས་དགོས་ཞེ་ན། བློ་ཁ་མཛེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་ནས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་ཐུབ་ན་འགྲིག་ཅིང་། བློ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར༼བསྡུས་གྲྭའི་གཞུང་༽ཆུང་འབྲིང་རྒྱས་གསུམ་ཇི་ལྟར་འཚམས་པ་ཞིག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་རྗེས་དེ་ནས༼ཚད་མ་རིག་པ༽བསླབས་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཞིང་། ཕྱག་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ཞིབ་འཇུག་ལེགས་པོ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་མ་སྦྱངས་ན་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཏན་ཚིགས་ཐེ་བམ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན། སྲིད་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་འཁོད་ཡོད་པའི་བཀའ་ཤོག

གཏམ་གྱིས་བཞད་གད་སློང་བ། རབ་བརྟགས་དང་དངོས་ཡོད་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་མཚར་བ་དང་། རྒོད་སྒྲོ་བའི་གཏམ་སྙིང་བཤད་པ་ན་ཉན་པ་པོ་རྣམས་དབང་མེད་དུ་བཞད་གད་ཤོར་ཚད་པར་འཚོར་བར་བྱེད་ནུས་པ་སྨོས་གར་གྱི་སྐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་གྲས་ཤིག་ཡིན།

གཏམ་ཆེས་སོ། གཏམ་དྲང་པོར་སླས་པ་དེས་ང་རང་ཡིད་ཆེས་སོང་ཟེར་བའི་དོན།

གཏམ་དོན་གཉིས་དགེ། མི་ཚེ་འདི་དང་མི་རབས་མང་པོའི་བར་གནས་ཐུབ་པའི་གཏམ་དང་མི་ཚེ་འདིའི་རང་དོན་གཉིས་ཀ་བཟང་པོ་འགྲུབ་པ།

གཏམ་འཕྱུར་རྒྱུག་གཞོང་གསུམ། གཏམ་མཐོ་བཤད་དམའ་བཤད་སྣ་བཤད་སྐྱེ་བཤད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགོལ་བ་དང་བསྒྱུར་བའི་སྐད་ཚུལ་འཇམ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་དཔེ།

གཏམ་ལན་གཞལ། སྦྱོར་བཞལ་བ་ནི། རྟོགས་པ་དང་། ཆོད་གཞལ་བ། གྲངས་ཀ་རྩི་བ་བཅས་དོན་མི་འདྲ་བར་འཇུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གཏམ་ལན་གཞལ་བ་ཞེས་པ་ནི་གཏམ་ལན་སྤྲོད་པའི་དོན་ཡིན།

གཏར་ཀ། ཁྲག་གཏར་བ།

གཏི་མུག་མེད་པ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་བརྟན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་བྱུང་།

གཏི་མུག་ལས་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་བདུན། ༡. མི་གསལ་བ་དང་། ༢. བརྗེད་ངས་པ་དང་། ༣. འཁྲུལ་བ་དང་། ༤. མི་སྨྲ་བ་དང་། ༥. སྨྱོ་བ་དང་། ༦. ལེ་ལོ་དང་། ༧. ཐེ་ཚོམ་བཅས་ཏེ་གཏི་མུག་གི་རྟོག་པ་བདུན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

གཏིང་སྐྱེས། གཞིས་ཁ་རྩེ་གཏིང་སྐྱེས་རྫོང་།

གཏུན་ཁང་རྒྱ་མིག ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་ཁྲོན་པ་བཞི་ཡོད་ལུགས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་གཏུན་ཁང་རྒྱ་མིག་ནི་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡོན་ཆབ་ལེན་ས་ཡིན་སྐབས་མོ་བཤད་ནང་ཡང་གཏུན་ཁང་རྒྱ་མིག་ནས་ཆུ་ཞིག་སླེབས། ལྷ་སའི་ཇོ་བོར་ཡོན་ཆབ་ཕུལ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། དེ་སྔ་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་ཚོགས་མཆོད་སྐབས་བཞེས་ཐུག་གི་ཆུ་གཏུན་ཁང་རྒྱ་མིག་ནས་ལེན་གྱི་ཡོད། དེང་སྐབས་ཁྲོན་པ་དེའི་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་མཁན་གྱིས་ཁྲོན་པ་དེར་ཆུ་གཙང་ལེགས་པོ་ཡོང་ཕྱིར་རྫ་གོ་སེར་རྩིའི་རྒྱ་ཐིགས་དབྱིབས་ཀྱི་ཐོག་ལྡན་ཀ་ཐིགས་དང་། ཆུ་རྩེའི་སྐྱམ་སྐོར་སོགས་ཚར་དུ་དངར་བ་བཟོས་འདུག དེ་བཞིན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྩེ་རྣོར་རྣོར་གྱི་ཁྲོན་པའི་ཐད་དུ་འབར་ཞོ་སྐྱོར་བསྐོར་ནས་བདག་གཅེས་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ་ད་ལྟ་མཛེས་རྒྱ་ཡོད།

གཏུན་བུ། འབྲུ་སོགས་བརྡུང་པའི་གཏུན་ཚུང་།

གཏུམ་སྟོན་བློ་གྲོས་གྲགས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕྱི(༡༡༠༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༡༦༨)བར་དཀྱུང་ལོ་རེ་གཅིག་བཞུགས། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བའི་སློབ་མ་ཡིན། གདུང་རུས་གཏུམ་ཡིན། ཇོག་མཆོའི་མཁན་པོ་སྟོག་པ་ཆེན་པོའི་མཁན་བུ་རྒྱ་འདུལ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་བསླབས་ཏེ་འདུལ་བའི་བཤད་པ་འབང་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་ཆེན་པོ་ལོ་བཅུའི་བར་དུ་བསྟེན་ཅིང་མཉེས་པར་མཛད་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བའི་བཀའ་བབས་ཀྱི་བུ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ནས་རྣམ་ཐར་གྱི་བཀའ་བབས་ཆེན་པོར་གྱུར། དཀྱུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༡༥༣)ལོར་སྣར་ཐང་གི་དགོན་པ་བཏབ། ལོ་བཅུ་བཞི་བར་གདན་ས་བསྐྱངས། དེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་རྡོ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས་གདན་སར་བསྐོ་གཞག་གནང་སྟེ་ལ་སྟོད་བྱང་གི་རྟ་ནེ་ཆོས་ལུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཐུགས་དམ་མཛད། མཐར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕྱི(༡༡༦༨)ལོའི་རྒྱལ་གྱི་ཟླ་བའི་ཚེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་སྐུ་དན་ལས་འདས། གདུང་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཁང་གི་ཤར་གྱི་ཕྱུང་སྟག་ནང་དུ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ནང་གསལ།

གཏུམ་པོ་རབ་སྣང་། སྔར་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ཡུལ་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། སྐབས་དེར་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ནི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལམ་ཡིག》ནང་དུ་ལྷའི་སན་ཙི་ཐེར་བའི་ས་གནས་དེ་ནས་ཨུ་ཛེན་ཐེར་བར་སླེབས་ཤིང་། དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྣང་གི་རྒྱལ་ས་གྲོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་ཐེར་བ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག

གཏུམ་པོ་རབ་སྣང་གི་བུ་ཤར་བ། སྔར་གྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ། རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྣང་གི་བུ་ཤར་པ་ཞེས་བྱིས་པ་ནི་ནོར་འབྱུལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་དག་མང་པོར་ཡུལ་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྣང་དང་། ཡུལ་ཀོའུ་ཤམ་བྷིའི་རྒྱལ་པོ་ཤར་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་དགྲ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཕོ་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དགྲ་ཤ་ལེན་རེས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད་པ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་ཀྱང་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡང་མ་དག་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཤར་པའི་རྒྱལ་ས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཀོའུ་ཤམ་བྷི་ཞེས་པ་དེང་སང་ཡར་ན་ཤི་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱ་བོ་ཡ་མུ་ནའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལམ་ཡིག》དེར་འཁོད་འདུག

གཏུམ་མོ་ཞུར་བ། སྙེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་དུ་ཁྲག་གི་ནུས་མ་ཐུར་གསུམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྙེ་བའི་གཏུམ་མོ་ཟེར་ཞིང་། འོག་སྒོ་བཙུམས་ནས་འོག་རླུང་ཡར་ཐེན་ཏེ་བའི་བར་དུ་སླེབས་པར་བསམ་པའི་རྗེས་ལ། ཁ་བཙུམས་ནས་སྣ་བུག་གཉིས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་བརྒྱུད་ནས་སྙེ་བའི་བར་དུ་ཐད་ཀར་སླེབས་པར་བསམ་སྟེ་རླུང་སྟེང་འོག་ཁ་སྦྱོར་བཟུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྙེ་བའི་ཁྲག་གི་ནུས་མ་ལས་དྲོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་བསྒོམ་པས་ནམ་ཞིག་ན་ཁྲག་གི་ནུས་མ་ལས་དྲོད་མེའི་ངར་ལ་ཚ་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་གཏུམ་མོ་ཞུར་བ་ཟེར།

གཏུམ་མོ་མེ་ལ་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི། ཁ་དོག་དམར་བ། རེག་བྱ་ཚ་བ། ངོ་བོ་བདེ་བ། རང་བཞིན་གསལ་བ་འབར་བ་ལ་ཤར་སྐྱེར་ཆོར་བཅད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཨ་ཤེག་དྲག་ཅན་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཏེང་བ་བཟུང་། གཏེང་པ་ནི་གཏའ་མ་དང་གཏེ་མ་དང་གཏེའུ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། གཞན་ལས་ནོར་བླངས་པའི་ཚབ་ཏུ་བཞག་པའི་རྫས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་བུ་དང་བུ་མོ་གཏེ་མར་གཟུང་བའི་ཆད་པ་བྱས་པའོ། །

གཏེར་དགུ། པད་མ་ཅན། དུང་ཅན། པད་མ་ཆེན་པོ་ཅན། ཆུ་སྲིན་ཅན། རུས་སྦལ་ཅན། ཟ་ཡབ་ཅན། དགའ་བ་ཅན། སྔོན་པོ། སྣིན་བྱེད་རྣམས་སོ། །

གཏེར་སྒྲོམ་རྒྱ་མཚོ། འབྲི་གུང་གཏེར་སྒྲོམ་རྒྱ་མཚོ་ནི་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལི༦༣དང་། རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྐྱེ་ཁྲི༤༥༠༠ཙམ་གྱིས་མཐོ་བའི་སར་གནས། མི་ཊར༡༠༠༠ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་ཡོད། མེད་སྤྲུལ་ལ་གནས་འདིར་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ནོར་གྱི་གཏེར་ཁ་དུ་མ་སྦས་ཡོད་པར་བརྗེད་རི་ཆེན་གཏེར་གྱི་སྒྲོམ་ཞིག་དང་འདྲ་བས་གཏེར་སྒྲོམ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་། མགོ་ཤར་གདངས་དང་། བྲག་རི། རྐེད་པར་ཛ་རི་དང་། སྨད་རི། ཛ་བར་ཤིང་སྡོང་ཚོགས་དང་། མེ་ཏོག་བཀྲ་ཞིང་། ངངས་ཤིང་གཙང་བའི་ཆུ་བོ་དང་། ཆུ་ཕྲན་ལྷུང་ལྷུང་དུ་འབབ་པ། རི་དྭགས་རྣམས་བག་ཐེབས་སུ་རྒྱུ་ཞིང་། བྱ་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མགྲིན་པའི་གླུ་དབྱངས་སྙན་པར་སྒྲོགས་པ་སོགས་མ་བཅོས་ལྷུན་གྲུབ་པའི་མཛེས་སྡུག་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་མཆོག་ཅིག་ཡིན། ཆུ་ཚན་དེ་ནི་ཐོག་མར་ཚགས་ཚུལ་བྱང་གནས་ཡིག་ནང་གསང་སྔགས་བདེ་ཆེན་པོ་བྲང(གཏེར་སྒྲོམ་དགོན་པ)གི་ཚོགས་ཁང་མདུན་དུ་དུག་མཆོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ནས་གཟའ་དང་། སྲིན་པོ། ཀླུ་བདུད་བཅས་ཀྱིས་ཆུ་འདི་འགྲོ་ཐབས་མེད་པའི་སྐུ་གསུམ་ཐུག་གིས་སྦྲོ་བརྒྱབ་པ་ལྟར་བཀག་ཡོད་པར་བརྟེན་སློབ་དཔོན་གྱི་ཕྱག་དགོངས་ལ་དེ་སྐྱར་བཞག་ན་ཡུལ་རྣམས་དུག་མཚོས་འཇིག་པར་ཉེན་པས་འབྲི་གུང་གི་ལྷ་མོ་ཨ་ཕྱིར་བཀའ་གནང་ངས་ཨ་ཕྱིས་བྲག་དེ་མི་སོང་གིས་འབྲེད་བཤག་གནང་བ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་ཐབས་དེ་འགོར་ཆེ་བས་ཁོང་ཉིད་བདུད་འདུལ་ཕུག་པ་ནས་ཀུ་རུ་བདུད་འདུལ་དུ་ག་བོའི་ཞུར་བཞེངས་ནས་རྡོ་རྗེ་འཕང་སྟེ་བྲག་བརྡོལ་བའི་ཁུང་བུ་དང་། རྡོ་རྗེའི་རྗེས་མི་སོང་གིས་བྲག་བཤགས་པའི་ཞལ་ཡིན་ཟེར་བ་ད་ལྟ་ཡང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། ཆུ་ཚན་དེར་མདོ་སྨུག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྨུག་མ་རྡོ་བརྩིགས་སྟེར་མའི་ཟིང་དཔངས་ལ་སྤྱི་ཁྲི་གསུམ་དང་། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་ཤུ་བཞི་མ་ཏི་ཁྲུ་སྐོར་ཡོད་པར་རྒྱ་ཚན་སྨུག་མར་སྐྱེལ་པ་དང་། ཆུ་ཟིང་མདོར་རྒྱ་ཁྱོན་སྐྱི་ཁྲི་ཤུ་བཞི་མ་སུམ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེར་སྦུད་མེད་ཚ་ལུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཆུའི་གཏིང་ཚད་སྤྱིར་སྐར་མ༤༠ནས༡༠༣བར་ཡོད། སྤྱིར་ཆུ་ཚན་གྱི་གྲུབ་ཆ་ནི། གཏེར་དངོས་སླན་ཐལ་སུ་ཟེ་དང་ཅོང་ཞི། ཞག་ཞུན། ཞག་མཚུར་སོགས་འདྲེས་ནས་ཆུ་ཚན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་དང་། དྲི་དང་། མདོག རོ་རྣམས་མི་འདྲ་བ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཞིན་ཆུ་ཚན་དེར་ཕལ་ཆེར་རྡོ་སོལ་དང་། ཅོང་ཞི། སུ་ཟེ་བཅས་འདུས་ཡོད་པ། ཆུའི་ཚ་ཚད་ཧྲུ༤༠ནས༤༡བར་ཡིན། ཆུ་ཚན་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུན་དུ་ཚ་གྲང་སྙོམས་ལ་དངས་ཤིང་གཙང་བའི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ལྡན་ཡོད། ཕན་ནུས་ཐད། གཉན་ཡིག་ནང་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར་མང་པོ་ཡོད་ཐོག་ད་དུང་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པར་གཞིགས་ན། ཕོ་བ་སྐྲག་པོ་དང་། ཚད་པ་སྙིང་པ། ཆུ་སེར། གྲང་བ། མཁལ་མ། མི་རྟོད་ཉམས་པ། གྲུམ་བུ། རྩ་དཀར། པགས་ནད་རིགས་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན། ཆུ་ཚན་དེའི་ཕན་ནུས་ཆེ་ལ་གནས་ཡུལ་དཔེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ནུས་པ་ཡོད་པས་ཆུ་ཚན་ཕྱུག་མཁན་ས་གནས་གང་ས་ནས་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱི་གསེང་བཀྱ་སྐོར་བ་མང་པོས་ཡུལ་སྐོངས་དང་རྒྱ་ཚན་ལ་བལྟ་གས་བཞེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཏེར་བརྒྱ། འདིའི་གཏེར་བརྒྱ་ཞེས་པ་གཏེར་སྣ་ཚོགས་ལས་མང་པོའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གྲངས་འདྲེན་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་དཔྱད་དགའ་ཞིང་། སྔར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་གཏེར་བརྒྱ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་ཙམ་ལས། དེ་དག་གང་དང་གང་ཡིན་གཞུང་རྣམས་སུ་བཤད་པ་མ་མཐོང་ལགས།

གཏེར་ཆེན་ཀུན་སྐྱོང་གླིང་པ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བྱི(༡༣༡༨)ལོར་ཤངས་ལྷ་ཕུ་ཡི་ཐིང་ཞེས་

པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་དཔའ་བོ་རྒྱལ་མཚན་མགོན་དང་། ཡུམ་བདེ་མཆོག་དཔལ་མོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྐྱེ་བ་མང་པོ་ཐུགས་དྲན་གསལ་ཞིང་། སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ཙམ་ནས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་ཕྱག་ཏུ་སོན་པས། དེ་ནས་རིམ་པར་ཟབ་གཏེར་སྣ་ཚོགས་པ་བཞེས་ཤིང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པས་བསྐུལ་ཏེ་བསམ་ཡས་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་གཏེར་ཁ་བཞེས་པས། དེ་ནས་ཆོས་གཏེར་དཔག་མེད་དང་། གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་། ཐུམ་བུའི་ལྷ་ཤ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རླབས་རྟེན་མང་པོ་དང་། བོད་ཕྱུང་འཚེངས་ནུས་པའི་དུག་སྔགས་མང་པོ་ཡང་སྤོན། ཕྱོགས་མཐའ་ཀུན་ཏུ་དཔའ་བོ་གཏེར་སྟོན་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། འགྲོ་དོན་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་། སློབ་མ་ཡང་ལྷ་སྲས་ལྷ་དང་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་གཉིས་སོགས་མཁས་པ་འབག་འབྲོན། ཀུན་མཁྱེན་པ་ཡུ་མེ་རྟོག་པ་དང་ཞ་ལུ་མཁྱེན་རབ་ཆོས་རྗེ་སོགས་ཕྱོགས་མཐའི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་དང་། དངུལ་གཙང་དྭགས་ཀོང་ཁམས་སོགས་ནས་དད་འདུས་སྣ་ཚོགས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྲུས་གད་མོ་སྨ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྡེ་དང་། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ། ཞྭ་ཡིག་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བསྙེན་བཀུར་ཞུས། སྐྱེས་ཆེན་དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་གཏེར་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་མཛད། རིན་སྤུངས་པ་དང་སྣེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་ཡོན་མཆོད་འབྲེལ་ཡར་རྒྱབ་དཔོན་པོ་ཐག་ཆོད་སྐོར་མོས་གུ་ཤུམས་པ་སྐྱིད་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་གདན་དྲངས། སྐུ་ཚེ་རིལ་པོར་འགྲོ་དོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱ་(༡༤༧༧)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

གཏེར་ཆེན་བརྒྱད། དྲན་པའི་གཏེར། བློ་གྲོས་ཀྱི་གཏེར། རྟོགས་པའི་གཏེར། གཟུངས་ཀྱི་གཏེར། སྤོབས་པའི་གཏེར། ཆོས་ཀྱི་གཏེར། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཏེར། སྒྲུབ་པའི་གཏེར་བཅས་སོ། །

གཏེར་ཆེན་ལྔ། ༡. དབུས་སུ་བྲག་པ་ཟ་བའི་སྐོར་སངས་རྒྱས་གླིང་པ། ༢. ཤར་དུ་འདྲིལ་བ་སྟོང་པོའི་སྐོར་རྡོ་རྗེ་གླིང་པ། ༣. ནུབ་ཏུ་གསལ་བ་མེ་ཏོག་གི་སྐོར་པདྨ་གླིང་པ། ༤. ལྷོར་སྨིན་པ་འབྲུའི་སྐོར་རཏྣ་གླིང་པ། ༥. བྱང་དུ་ཕྱིས་པ་ཡལ་བའི་སྐོར་ཀརྨ་གླིང་པ་སྟེ་ལྔའོ། །

གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། (གཏེར་བདག་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ) བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྱི་(༡༦༤༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ་(༡༧༡༤)ལོ་བར་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཁྱི་(༡༦༧༠)ལོར་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་དགོན་པའི་རྨང་གཞི་བཏིང་ཞིང་། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་མེ་འབྲུག་(༡༦༧༦)ལོར་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཁོང་གིས་གསར་དུ་གཏེར་བཞེས་ནས་དར་སྤེལ་གནང་བའི་མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་གཏེར་གསར་ཞེས་ཟེར། ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ《རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་འདི་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བརྗོད་པ་རིམ》ཞེས་པའི་རང་རྣམ་དེབ་ཐེར་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་ཟད་འཁྱུལ་པ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི《རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》པོད་དང་པོའི་ནང《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གསལ།

གཏེར་ཆེན་རིག་འཛིན་རྒོད་ལྡེམ། སྙིང་མའི་གཏེར་ཆེན་འདི་ཉིད་ཡབ་སློབ་དཔོན་སྲིད་འདུལ་དཔལ་དང་ཡུམ་ཇོ་ལྕམ་བསོད་ནམས་ཁྲི་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང་(༡༣༢༥)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་འཁྲུངས། མཚན་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། སྐུ་གཞོན་ནུ་ལ་ཡབ་གཤེགས་པས་ཡུམ་གྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཕ་ཆོས་སྐུ་འབུམ་དང་མ་མོ་སོགས་མཁས་པར་མཁྱེན། དེ་ནས་མཁས་པ་སྣང་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀུ་རུ་ཆོས་དབང་གི་ཆོས་བཀའ་རྣམས་གསན། བྱང་མ་ལས་བྱང་རལ་གྱི་གཏེར་ཆོས་རྣམས་གསན། སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་རྟགས་རྣམས་ཚད་དུ་ཡོང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་ལ་མགོན་གྱི་ཤེས་འཕྲུལ་འཁྲུངས། ཐུག་ལུང་པ་མཁས་བཙུན་རིན་ཆེན་དཔལ་བ་ལས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་གསན། མཉམ་བཞག་ཕོ་ནར་ཐུགས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། དེ་ནས་གྲོལ་བ་རྒྱང་གི་ལྷ་ཁང་དང་རྒྱང་གི་ཞུམ་དུ་ཤུང་གཉིས་ནས་ན་མཁིན་དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། མགོན་པོ་བྱམས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་མཆོག་དྲིལ་ལྔ་བཅུ་ཙ་ལྔ་གཏེར་ནས་བཞེས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཟང་ཟང་ལྷ་བྲག་ནས་བླ་མ་ཡི་དམ་ཌཱཀིའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དགོངས་པ་ཟང་ཐལ་གྱི་རྒྱ་དྲངས་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་དགོས་པའི་ཆོས་ཚན་ཚང་མ་དང་། ཕུར་པ། མོ་དྲིལ། དབུ་སྨན་སོགས་བྱིན་ཅན་གྱི་རྫས་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་གཏེར་ནས་བཞེས། དེ་ནས་རི་བོ་བཀྲ་བཟང་དུ་ཐེབས་ནས་རབ་བྱུང་གི་ཆ་བྱད་མཛད་དེ་གནས་ཆེན་དེར་དགོན་པ་བཏབ། ཨོ་རྒྱན་གུ་རུ་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས། གང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་སྒྲུབ་པར་ཐུགས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། གཏེར་ཆེན་གྱི་སྙན་གྲགས་དབུས་གཙང་མདོ་ཁམས་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་ཆོས་དབང་ཞུ་བར་ཡོང་བའི་གདུལ་བྱ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བས་པར་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་མཛད། དེ་ནས་འབྲས་མོ་གཤོངས་སུ་བྱོན་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ཆེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གསང་ཕུགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཁྲིད་དབང་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཛད། ལོ་རེར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་རེ་མ་ཆགས་པར་མཛད་ནས་གང་ཟག་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་བཀོད། གང་ཉིད་ནི་རིག་འཛིན་བཞི་སློབ་ལམ་ནས་མི་སློབ་པའི་བར་གྱི་སའི་རིག་འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། རིག་འཛིན་རྒོད་ཀྱི་ལྡེམ་འཕྲུ་ཅན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། མཐར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ(༡༤༠༢)ལོར་སྐུ་ལུས་མ་བོར་བར་པདྨ་འོད་ཀྱི་ཞལ་ཡས་སུ་གཤེགས་ནས་གུ་རུའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་པར་གྲགས་སོ། །《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི》ནང་རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་གླང(༡༣༣༧)ལོར་གཙང་ངམ་རིང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱི(༡༤༠༨)ལོར་གཤེགས་པར་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་ཞུ།

གཏེར་ཆེན་སངས་རྒྱས་གླིང་པ། སྙིང་མའི་གཏེར་ཆེན་འདི་ནི་ཡབ་རྣལ་འབྱོར་པ་སྟག་ལུང་སྒྲོན་པ་ཞེས་པ་དང་ཡུམ་ཨ་སྐྱི་རྒྱན་ཞེས་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༣༤༠)ལོར་བྲག་གསུམ་རྡོ་རྗེ་བྲག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཡབ་ཀྱིས་མཚན་རིག་འཛིན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་མཁན་པོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་དུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་བྱ་བ་ལས་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། ཡབ་འདས་རྗེས་ཙ་རིར་བྱོན་ནས་དགོན་པ་ལྷུན་གྲུབ་སྡིང་དུ་མཁན་པོ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོར་གསོལ། མཁན་སློབ་དེ་གཉིས་ལས་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཀོང་པོར་བྱོན་ཏེ་འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་དང་མཇལ་ཞིང་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ཞྭ་རིས་ཀུང་གཞིན་ཏུ་མཁས་པར་མཁྱེན། རྫོང་དཀར་དུ་ལོ་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༣༦༤)ལོར་ཀུ་རི་ཕུག་མོ་ཆེ་ནས་བླ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐོར་རྣམས་གདན་དྲངས། བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོལ་ལ་གཏེར་རྫས་རྣམས་གཟིགས་སུ་ཕུལ་བས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་གཏེར་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཚན་

གསོལ་ཞིང་གཏེར་ཆོས་རྣམས་གསན་ཏེ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས། ལོ་དེ་ནས་བཟུང་དཀར་ཐུག་འཕང་དང་། དགུ་བོ་རོང་། ལང་པོ་ཀ་མདའ་འཕང་། ཀོང་པོ་མཆིམས་ཡུལ། སུ་རི་རིན་ཆེན་འབར་བ། ཙ་རི། རྒྱལ་གསེན་རྫེའི་བྲ་རོང་། བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ་སོགས་ནས་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་བཞེས་ཤིང་། གཞན་ཕན་ཚོགས་ཀྱི་གཏེར་ནི་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཚོད་པ་བཞེས། ཆོས་བདག་སློབ་བུའི་གྲངས་ཀྱང་དགོངས་འདུས་ཁོ་ན་ལའང་གཙོ་བོར་བཀའ་བབས་བརྒྱུད་པའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། གཏེར་ཆོས་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་བདག་སོགས་རྩིས་ལས་འདས་པར་བཞུགས། ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཞྭ་ནག་ཅོད་པན་འཛིན་པ་ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞྭ་དམར་བ་མཁའ་སྐྱོང་དབང་པོ། སྟེ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོ། ལ་ཕྱི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། ཇོ་ནང་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོ། འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་བླ་ཆེན་མི་ཆེན་གྲངས་ལས་འདས། གཞན་ཡང་ཐུ་ཁྲུང་པ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་སོགས་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་ཚོགས་ཀྱང་མང་དུ་བྱོན་ཞིང་བསྟན་པ་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པར་གྱུར། སྐྱིལ་ཕུ་བདེ་ཆེན་བསམ་གྲུབ་དགོན་བཏབ་ནས་གདན་སའི་མཐིལ་མཛད། སྐབས་ཤིག་བདུད་རྩི་སྨན་གྱི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གླིང་པའི་སྨན་ནག་ཏུ་གྲགས། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མཛད་ནས་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་གདུལ་བར་འོས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བཏུལ་ཏེ། མཐར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཁྱི(1346)ལོར་དགོན་པ་ལྷུན་གྲུབ་སྟེང་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

གཏེར་སྟོན་གླིང་པ་དགུ། 1. དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་གླིང་དང་། 2. ཤར་དུ་རྡོ་རྗེ་གླིང་། 3. ལྷོར་རཏྣ་གླིང་། 4. ནུབ་ཏུ་པདྨ་གླིང་། 5. བྱང་དུ་ཀརྨ་གླིང་། 6. ཤར་ལྷོར་ཨོ་རྒྱན་གླིང་། 7. དེ་བཞིན་བསམ་གཏན་གླིང་། 8. ཞིག་པོ་གླིང་། 9. ཀུན་སྐྱོང་གླིང་ཞེས་རིན་ཆེན་གཏེར་སྙིང་གླིང་བཅས་ལ་ཟེར།

གཏེར་སྟོན་ཉི་མ་གྲགས་པ། གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་མདོ་ཁམས་ཟལ་མོ་སྒང་གི་ཕའི་ཆ་ལུང་པ་བན་ཏུ་གྲུ་ཡ་གྲོང་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་ཀརྨ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག(1647)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་དུས་ནས་དད་པ་དང་སྙིང་རྗེས་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་གཏམས་ཤིང་། སྤྱིར་བཏང་བྱིས་པ་བལ་པའི་ངང་ཚུལ་དང་ཡོངས་སུ་མི་མཐུན་པར་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གི་སྤྱ་ཡོན་སྦྱོང་པ་ཙམ་གྱིས་ཚེགས་མེད་མཁྱེན་ཏེ་སྐྱེ་སྦྱངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྷག་པར་ཆེ། གྲུབ་ཐོབ་རྫོགས་ཆེན་པད་མ་རིག་འཛིན་ལས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བཀའ་གཏེར་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་མན་ངག་ཉམས་ཁྲིད་དང་། ཟབ་སྐྱང་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་། འཆད་རྩོམ་གྱི་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ། ཆགས་རི་ཉི་གུགས་དགོན་ནས་སྲིད་རྫོང་འོད་གསལ་སྒྲུབ་སྡེ་ཕུག་བཏབ་ཅིང་འཛིན་སྐྱོང་མཛད། མདོ་སྨད་ཁྲོལ་ཏྲག་མོ་དགོན་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་ཐོག གཙུག་ལག་ཁང་ཁག་དང་དགོན་པ་གཞན་རྣམས་ཉམས་གསོ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས། ཐ་བཏང་མཛད་ནས་ཡུམ་བློའི་ཚལ་སོགས་སྟོན་པའི་མཛད་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་འཕགས་ཡུལ་དང་། བལ་བོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཁག སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་སྒྲུབ་གནས་སོགས་གནས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་གནས་ཆེན་ཕལ་ཆེ་བར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། གཏེར་ལུང་དང་རྗེ་མཐུན་ཟབ་གཏེར་མང་དུ་བཞེས་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྟག(1710)ལོར་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

གཏེར་སྟོན་རྡོ་རྗེ་གླིང་པ། རྙིང་མའི་གཏེར་སྟོན་འདི་ཉིད་ཡབ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་དཀར་མོ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕྲེ(1346)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་སྤྲ་འབྲུག་རྫོ་མོའི་སྐུ་རྒྱབ་ནས་ཁ་བྱང་ཤོག་དུ་བྱུང་། དེ་ནས་གྲ་ཕྱིའི་བྲག་པོ་ཆེའི་གནམ་ལྕགས་འབར་བའི་བྲག་ཅེས་པ་ནས་ཤོག་དྲིལ་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ། བླ་དྭེ་ཕུ་སྟི་བཞི། ཚེ་རྒྱ་གྲུམ་པ་བཞི། རྫོགས་ཆེན་ལྟ་བ་ཀློང་ཡངས་སོགས་ཆོས་ཚན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གདན་དྲངས་ཏེ། ཁྲོམ་གཏེར་མཛད་པས་ཀུན་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དད་པའི་ས་ལ་བཀོད། སུ་རྡེས་སུ་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་བཞེས་ཤིང་ཁྲོམ་གཏེར་མང་པོ་མཛད། གཏེར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་བླ་མ་བདེ་གཤེགས་འདུས་སོགས་འདུས་པ་སྐོར་བཞི། སྙིང་ཏིག་བཅུ་གསུམ། སྐུ་རྣེན་སྟངང་ཡི་དཀར་ལས་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐུ་དང་། ཏ་པག་གི་སྐུ། ཚེ་བུམ་སོགས་དང་། དམ་རྫས་སྐྱེ་བདུན་གྱི་རིགས་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱན་དྲངས། གདན་སའི་མཐིལ་གླིང་མོ་ཁར་མཛད། གཞན་ཡང་སྤོ་བྲག་མོན་བུ་ཐང་། བཟང་གི་ཞུག་སྐད་དགོན་པ་སོགས་བཟུང་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་ཀོང་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཤེས་རབ་མེ་འབར་དང་མཇལ། དེས་ཐོག་སེར་སྒྲུན་སྤུར་སྤྱིལ་པའི་དོན་རྣམས་བཀོལ་བས་ངོ་མཚར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ལ་བཀོད། གཏེར་སྟོན་འདིའི་སའི་གཏེར་རྒྱུད་དུ་འང་རྡོ་རྗེ་གླིང་པ་ངེས་པར་གདན་འདྲེན་པར་སྣང་། སུས་དང་སློབ་རྒྱུད་ཕལ་ཆེར་སྤོ་བྲག་དང་། མོན་གྱི་ཕྱོགས་ན་བཞུགས། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱི(1405)ལོར་སྤོ་བྲག་ཆུ་ཁྱེར་སྐྱ་ལྷ་ཁང་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་གླིང་པ། གཏེར་སྟོན་འདི་ཉིད་དབུ་རུ་རྡོ་ཤཱཀ་རྣམ་གཉིས་བཞུགས་པའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་སྟོད་ལུང་སྟང་རྩེ་ཞེས་པར་ཡབ་ནམ་མཁའ་དབང་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་ཚེ་དབང་བསྟན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གླང(1524)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་རྗེ་སྨན་རྩེ་བ་ནམ་མཁའ་རིན་ཆེན་པའི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་གཅོད་པ་དང་ཡུལ་སྐྱར་ཞུས་པས་ཐུགས་སྡོམ་བྱིན་ནས་མཚན་ནམ་མཁའ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་དུས་གཏེར་སྒྲུབ་མཛད་པས་མནལ་ལམ་དུ་བྱུང་བ་ཟིན་བྲིས་བཏབ་ནས་ལོ་དེར་གསང་ཡུག་ནས་ཚེ་སྒྲུབ་རྒྱལ་བ་འདུས་པའི་སྐོར་དང་། དམ་རྫས་སྐྱེ་བདུན་ཚེ་རྒྱ་སོགས་མང་དུ་བཞེས། དེ་ནས་བཟང་ས་ཡག་བྲག་བྲུ་ར་མཁར་རྡོ་རྗེའི་མཆོད་རྟེན། དབུ་རུ་ཞྭའི་ལྷ་ཁང་། གཞུ་སྟོང་གཏེར་སློས། ལྷ་ས་དང་། བསམ་ཡས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ནས་ཐུགས་དམ་བཟབ་པ་སྐོར་བདུན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ། ཏ་མགྲིན་ནྜ་ག་གླུ་འདུལ། དྲག་པོ་གནམ་ལྕགས་མེའི་འཁོར་ལོ་སོགས་གཏེར་ཆོས་མང་པོ་དང་། སྐུ་ཚབ་རྟེན་གསུམ་དམ་རྫས་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གདན་དྲངས། བཀའ་གཏེར་གོང་མ་རྣམས་ལ་ཐུགས་གཅིག་ཆེར་མཛད་པས། གསང་ཆེན་རྙིང་མ་ལ་བཀའ་གཏེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་ཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་པས་བསྟན་པའི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཞལ་སློབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག ལ་སྦུ་བདག་ཆེན་ངག་གི་དབང་པོ། རྗེ་གདོང་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བསམ་གྲུབ། འབྲུག་པ་ཞབས་དྲུང་མི་ཕམ་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་དང་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སློབ་མའི་ཚོགས། ཁམས་ཀོང་། བྱར་དྭགས། ཨེ་གཉལ། སྣ་མོན། དབུས་གཙང་ཐམས་ཅད་ནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བྱོན་པས་གསང་ཆེན་རྙིང་མའི་སྨྲོག་མཐུད་ལྟར་བྱུང་ཞིང་། གཏེར་ཆེན་འདི་ཉིད་དང་། སོག་ཟློག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཁོང་རང་སོ་ཆེན་བཅས་ལ་སྔང་སོག་གོང་གསུམ་དུ་གྲགས། འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་བཀའ་གཏེར་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ། གཏེར་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདས་ལོ་མ་གསལ།

གཏེར་སྟོན་འོག་མ་ཀུ་རུ་ཆོས་དབང་། རྙིང་མའི

གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་ནང་ཁྲང་རལ་པ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་དང་འདི་རྣམ་གཉིས་ལ་གཏེར་སྟོན་གོང་འོག་གཉིས་ཞེས་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རྗེ་འདི་ཉིད་སྟོ་བྲག་ཏུ་ཡབ་སྤྱང་སྟོན་གྲུབ་པའི་སྙིང་པོ་དང་ཡུམ་དཀར་བཟའ་མགོན་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༢༡༢)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་པ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་བརྩོན་གནང་། དེ་ནས་བོན་གྱི་གཞུང་ཆེན་དང་། མདོས་གཞུང་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། ཡབ་དང་འགྲོ་མགོན་མཆུར་སྟོན་ཡབ་སྲས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གསར་རྙིང་གི་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་བཏུགས་ནས་མདོ་དང་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་། བཀའ་གཏེར་གྱི་སྨིན་གྲོལ་དང་བཤད་རྒྱུན། ཞི་བྱེད་གཅོད་ཡུལ་ཆོས་དྲུག་ཕྱག་རྫོགས་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་གསང་མའི་ཕྱག་རྡོར་ལུགས་དྲུག་གསན་ཏེ་བསྒྲུབས་པས་ཉམས་རྒྱ་འཕོས། བཅུ་གཅིག་པ་ལ་སྒྲ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་རྒྱུད་མན་ངག་ཐམས་ཅད་རྫོགས། བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཀ་ཀ་ནི་ཤ་ཟ། སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སོགས་མཁྱེན་པར་མཛད་ཅིང་ཡིག་བརྒྱའི་སྒྲུབ་པ་མཛད། བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ཡང་དག་དང་མ་གཤིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལུགས་གཉིས་དང་། རྟ་མགྲིན་ལ་སོགས་གསར་རྙིང་མང་པོ་གནང་ཞིང་བསྒྲུབས། བསྙེན་པ་སྒྲིལ་ཞིང་གདུལ་དཀའ་འདུལ་བའི་ཤུགས་བསྟན་ཐོབ། དེ་ནས་ཚད་མ་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། སྤྱོད་འཇུག དགྱེས་རྡོར་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་དང་། ཕྱག་རྫོགས་ཞི་བྱེད་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཆོས་འབྲེལ་གསན། དེ་རྗེས་གྲུ་པ་མདོན་ཞེས་ཀྱི་གཏེར་མ་ཁ་བྱང་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་འཛོར་བ་ལ་བརྟེན་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༢༣༣)ལོར་ཡག་ཤིན་གྱི་ཕུག་པ་གནམ་སྐས་ཅན་ནས་ཁ་བྱང་བཞེས། གཏེར་གྱི་ལྡེ་མིག་དང་། གཏེར་བཤད། གཏེར་བྱང་ལྟར་སྨྲ་ཕྲེ་ནས་གཏེར་ཁ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད། ཐུགས་གཏེར་དང་བཅས་བཅུ་དགུ་བཞེས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་སྣང་བ་གང་ལས་ཁྱབ་པས། བོད་ཡུལ་སྤྱིའི་བླ་ཆེན་མི་ཆེན་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་དད་གུས་ཚད་མེད་ཞུ་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་འོད། ཆོས་འོད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་གུ་རུ་ཆོས་དབང་གི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྔགས་བརྗོད་ཆེན་པོ་མཛད། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་སྟོང་འདུས་མགུར་མོའི་ལྷ་ཁང་དང་། བསམ་འགྲུབ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་མཛད། གསུང་ལས་སྨིན་པའི་སློབ་མ་ཡང་གཉུལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། སྨན་ལུང་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། བལ་པོ་ཧྲཱ་ཟེ་གཙུག་འཛིན། སྟོད་ཕྱན་གྱི་སུ་གུ་སོགས་མང་དུ་བྱོན་ནས་འཕགས་པའི་དང་བོད་ཁམས་མཐའ་དབུས་ཀུན་ཏུ་ཟབ་ཆོས་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་སྤེལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱ(༡༢༧༣)ལོར་སྐུ་ག་ཤེགས། སྙིང་རྒྱུད་དཀར་ཆག་ཏུ་ལྕགས་རྟ(༡༢༧༠)ལོར་གཤེགས་གསུངས།

གཏེར་སྟོན་ར་མོ་ཤེལ་སྨན། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི(༡༢༠༧ནས༡༢༦༦)ནང་གཙང་ཡར་སྟོད་ར་མོ་སྣན་རྒྱ་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཐུགས་གཞོལ་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། ཤེལ་བྲག་དང་། སྨན་ཚུ་འོད་གསལ་རྫོང་བྲག་རིའི་ཕུག་པ་སོགས་ནས་བླ་རྫོགས་ཐུགས་གསུམ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་སྐར་རྩིས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལྔ་ཚོགས་གཏེར་ནས་བཞེས། ཐོག་མ་ནས་སྨན་དཔྱད་ཁུག་ཁྲུག་མཛད་པས་འགྲོ་དོན་ཆེར་མ་བྱུང་སོད། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་གསང་སྔགས་སོགས་རྒྱ་བཅོས་ཀྱི་སྐོར་དང་། འབུམ་བཅོས་སྨན་དཀར་སྨན་ནག་སོགས་ལ་མན་ངག་ཁ་ཚར་དང་བཅས་མཛད་པས། ཕྱག་ལེན་མ་ཉམས་པར་གནས། དུས་དེ་ཙམ་ལ་སོ་པ་ཧ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། རྫོང་གི་མཁས་བཙུན་ཡང་རྒྱ་གར་དང་ཧོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་མང་། རྗེ་ར་མོ་ཤེལ་སྨན་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་ཞིབ་ཆ་མ་གསལ་ཡང་གཏེར་སྟོན་གུ་རུ་ཆོས་དབང་གི་གོང་ཙམ་ལ་བྱོན་པར་བཞེད།

གཏེར་སྟོན་རཏྣ་གླིང་པ། གཏེར་སྟོན་འདི་ཉིད་ལྷོ་བྲག་གྲུ་ཤུལ་དུ་ཡབ་སྤྲུག་པོ་མདོ་སྡེ་དར་དང་ཡུམ་སྲི་ཐར་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ལུག(༡༤༠༣)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་རིན་ཆེན་དར་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། ཆོས་ཀྱི་གསན་པ་འང་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ཕྱག་ལས་ཞོར་ཅིང་ཡུལ་རྩལ་སོགས་ལ་གཞན་གྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པར་གྲགས་ཤིང་། བཟོ། གསོ་བ། སྐར། སྙན་ངག་སོགས་དང་། སྒྱུ་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ནས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་ཐེབས་སྐབས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་དངོས་སུ་གནང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་ཕྱུང་ཆེན་བྲག་ནས་དབུ་བཙུགས་ཏེ་འབྲི་ཁང་ཀོ་ཏོ་བྲག་དང་། མཁར་ཆུ་དཔལ་གྱི་ཕུག་རིང་སོགས་ནས་ཕྱི་རྗེས་སུ་གཏེར་ཁ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཞེས། ཤིང་ཡོས(༡༤༣༥)ལོར་རྒྱལ་བ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་མཇལ་བར་བྱོན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པར་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་གྲགས་པ་དང་མཇལ་ནས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བཀའ་ཇི་སྙེད་གསན། མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་མང་པོ་བསྟན། ཐུགས་སྒྲུབ། སྨན་སྒྲུབ། སྐུ་བརྟན་རིལ་སྒྲུབ་མཛད་སྐབས་དང་། དབང་ཁྲིད་གདམས་ངག་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་འཇའ་འོད་མེ་ཏོག་དང་། སྤོས་ཀྱི་དྲི་བཟང་ཁྱབ་པའི་ངོ་མཚར་བརྗོད་ལས་འདས། སྐུ་ཚེ་གསུམ་གྱི་གཏེར་ཁ་སྐུ་ཚེ་འདི་རང་དུ་བཞེས་པས་ཞིག་པོ་གླིང་པ། འགྲོ་འདུལ་གླིང་པ། རཏྣ་གླིང་པ་ཞེས་མཚན་གསུམ་དུ་གྲགས། སྟོད་གནས་ཀྱི་སེ་ནས་སྨད་མདོ་ཁམས་རྒྱལ་མོ་རོང་ཡན་ཆད་འགྲོ་བ་དཔག་མེད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་བསྒྲུབས། གསུང་མགུར་དང་རྫོང་རྫོག ཆོས་འབྱུང་། དབང་ཁྲིད། ཞལ་གདམས་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་མཛད། བརྒྱུད་འཛིན་སློབ་མའི་ཚོགས་ཀྱང་རྒྱ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། སྟེ་གཏེར་གོང་མ་ཆེན་པོ། ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས། འབྲུག་པ་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་སྤྱན་མཐིང་མ་བ། ཡར་ལུང་སྤྲུལ་སྐུའི་རྒྱུད་པ་སྣ་ཚེ་བ་བསམ་གྲུབ་རྒྱལ་པོ། རྟག་མགོན་ཆོས་རྗེ། ཟ་ར་བ། བྲག་སྟ་ཆོས་རྗེ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་དང་ཕྲིན་ལས་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཁྱི(༡༤༧༨)ལོར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་སོ། །

གཏེར་སྟོན་ལས་འཕྲོ་གླིང་པ། གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལྔ་གཅིག་ལ་མཚན་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། གཏེར་སྟོན་ལས་འཕྲོ་གླིང་པ། རིགས་འཛིན་འཇའ་ཚོན་སྙིང་པོ། ཐུགས་འཆང་རྡོ་རྗེ་ཐོགས་མེད་འབར་བཅས་སོ། །རྗེ་འདི་ཉིད་ཀོང་ཡུལ་ལ་རྟ་གནམ་ཚལ་དུ་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་དང་ཡུམ་མ་སངས་ཏུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༥༨༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལྡན་ཞིང་། དགུང་ལོ་གསུམ་པ་ལ་ཞབས་སྐབས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། རྡོ་ལ་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱང་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཉི་ཤུར་མ་ཞེབས་པར་སློབ་གཉེར་དང་། སྐབས་པར་གསོ་རིག་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཐུགས་འདུན་གནང་ཞིང་། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ཤས་དག་པོ་འཁྲུངས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་མི་ཕམ་བཀྲ་ཤིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་དབང་པོར་གསོལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་ལུང་སོགས་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ཞབས་དྲུང་རྡོར་དུ་རྒྱུན་པ། འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། མཉམ་མེད་ལྷ་རྩེ་བ་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་བཀའ་གཏེར་གསར་རྙིང་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དྲུང་པར་ལྷ་རྩེ་བ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། སོ་ཙོ་བཅུ་བདུན་དུ་འདག་སྙུར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་དུས་སུ་གཏེར

ཀྱི་ལུང་བསྟན་མང་དུ་བྱུང་རུང་ཇི་མི་སྙམ་པར་བཞག་ཀྱང་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་མི་ཕམ་བཀྲ་ཤིས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཐུགས་སྐྱོལ་མཛད་འོག་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༢༠)ལོར་གཏེར་གྱི་ཐོག་མར་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་བྲིས་མ་དང་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་བཞེས། དེ་ནས་བྲག་ལུང་ཏམ་འཕྲང་ལྕགས་ཀྱི་སྒོ་མོ་ནས་ཡང་ཟབ་དཀོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས་སོགས་གསང་གཏེར་དུ་བཞེས་ནས་གཏེར་སྒྲུབ་དང་གསང་རྒྱ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། གཞན་ཡང་ཀོང་པོ་བུ་ཆུ་དང་། བྱང་འཕྲེང་མཛེས་ཞེས་སྔོན་པ་ལུང་གི་གནས་སྒོ་དང་། སྐྱེལ་མོ་ལྷ་རི། ཀོང་འཕྲང་དགེ་འདུན་གནས་དབུ་རུ་ཞུའི་ལྷ་ཁང་སོགས་ནས་ཟབ་གཏེར་མང་པོ་སྤྱན་དྲངས་ཤིག དཀོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས་སོགས་འགའ་ཞིག་གསང་གཏེར་ལས་ལྷག་ཆེར་ཁྲིམ་གཏེར་མཛད། སྐལ་ལྡན་མང་པོ་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་བཀའ་གཏེར་གསར་སྙིང་གི་ཆོས་ཚུལ་མང་པོའི་སྨིན་གྲོལ་གྱི་བདུད་རྩི་བསྩལ། རྗེ་ཉིད་སྐུ་བཙུན་ཞིང་དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ལས་མི་འདའ་བར་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་མཛད་པ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་དེར་བཀྲ་ཤིས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་གཞོལ་ཞིང་བབ་པར་མཛད། བང་རི་འཇོག་པོ་ཞེས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྒོ་ཕྱེས་པའི་གནས་ཁྲོད་འཕགས་དེར་སྒྲུབ་སྡེ་བཏབས། དངོས་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཆོས་བདག་གི་གཙོ་བོ་སྐམ་པོ་ཞབས་དྲུང་ནོར་བུ་རྒྱན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཀརྨ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ། ཞྭ་དམར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔག་བསམ་དབང་པོ། འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་ཆོས་བདག་ཆེས་མང་ཞིང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་རྒྱས་ཏེ། ཟབ་ཆོས་འདི་ཉིད་ཉམས་སུ་བླངས་པས་འོད་ལུས་གྲུབ་པའི་སོ་རྒྱས་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་དགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་ཕྱི་གཉིས་བྱུང་བ་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་དུ་མ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་བཀྲི་བཞིན་པར་དགུང་གྲངས་དོན་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༦༥༦)ལོར་བང་རིའི་འཇོག་པོར་འདས།

གཏེར་སྟོན་སངས་རྒྱས་བླ་མ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོར(དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ)ལ་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཇ་གསུམ་དྲིལ་སྒྲུབ་དང་། རྟ་མགྲིན་དྲེགས་པ་ཟིལ་གནོན་སོགས་གཏེར་ཆོས་མང་དུ་བཏོན་ཞིང་། གཏེར་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

གཏེར་དུ་བཞག གནས་སྐབས་མི་མངོན་པར་སྦས་ནས་འཇོག་པ།

གཏེར་བདག་གླིང་པ། མཚན་དངོས་ལ་པདྨ་གར་དབང་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་ཞུ། རྗེ་འདི་ནི་ཡབ་སྐྱེས་སྟོན་གསང་བདག་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་དང་ཡུམ་ལྷ་འཛིན་དབྱངས་ཅན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༦༤༦)ལོར་གྲྭ་ནང་དར་རྒྱས་ཆོས་གླིང་དུ་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཀུན་དགའ་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཡབ་ལས་གསང་རྫོགས་ཀྱི་དབང་གསན། དེ་རྗེས་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ངག་དབང་པདྨ་བསྟན་འཛིན་ཞེས་བསྩལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ནས་བཟུང་ཟ་རྒྱུད་གསང་བ་སྙིང་པོ་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ། ཡིད་བཞིན་མཛོད་ཟ་འགྲེལ་རྣམས་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་ཡབ་རྗེ་ལས་གསུང་བཤད་རིམ་པར་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་གཡའ་མ་ལུང་ནས་རིག་འཛིན་ཐུགས་ཐིག་གི་སྐོར་སོགས་དང་། དགུང་གྲངས་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་ཟུར་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པས་ཤེལ་བྲག་ནས་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་རིགས་འཛོམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་སྤྱན་དྲངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་སྐད། དགུང་གྲངས་སོ་གཅིག་པ་མི་འབྲུག(༡༦༧༦)ལོར་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་ཤིག ཆོས་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་གྲྭ་བཙུགས། གྲྭ་ཚང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མའི་སྒྲུབ་མཆོད་དང་། བཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་བཞེས་རྣམས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད། ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་རིག་གནས་འཕྲིད་རྒྱུན་ད་ཅང་ཁྱུང་ས་དག་ཅིང་སྐད་གྲགས་ལྡན་ཅས་དགོན་པ་དེ་ལས་རིག་གནས་མཁས་དབང་དུ་མ་དང་། གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་བསྐྱངས། གཏེར་གླིང་པ་མཆོག་དགུང་གྲངས་ལྔམ་ལྟ་ཡས་མས་སུ་ཐུག་དམར་མཆིམས་ཕུ་དང་། གཡའ་མ་ལུང་སོགས་དབེན་གནས་སུ་མཚམས་ལ་ཞུགས་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལུམ་ལྟ་ཟླ་ཕྲ་ཙམ་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་པས་མ་དག་པའི་སྣང་བ་འགགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་སྟེ་ལས་བཞི་གང་ཡང་ཐོགས་མེད་དུ་གྲུབ། དགུང་གྲངས་ཞེ་དགུ་པ་ཤིང་ཁྱི(༡༦༩༤)ལོར་ལྷ་སྡིང་ཆོས་འཁོར་ལྷུན་པོ་དང་། བསམ་གྲུབ་གླིང་། བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་བཅས་དང་། དགུང་གྲངས་ཞེ་དྲུག་པར་སྐུ་འདྲེས་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་དང་། ཕྱག་མཚམས་གཞན་རྣམས་སུ་བྱུང་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལྷག་མ་བདུན་སོགས་རྟེན་གསུམ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་གྲངས་ང་ལྔ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མའི་སྒྲུབ་མཆོད་དང་། གསང་སྔགས་སོ་བྱང་གསར་དུ་བཞེངས། མདོར་ན། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་རྗེ་དང་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་སྨིན་གྲོལ་ཟབ་ལམ་གསན་པའི་བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག ཟབ་ཆོས་སྔ་ཚོགས་གསན་པའི་ཡོངས་འཛིན་ལུམ་ཅུ་ཙ་ལྔ་རྣམས་བསྟེན་ཏེ། ཡུལ་དུས་ཅི་རིགས་པར་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བསྙེན། བྱང་སྡོམ་བཀའ་སློབ་གསུམ་སོགས་ལས་སྔ་འགྱུར་བཀའ་མ་དེང་སང་རྒྱུན་ཡོད་དོ་ཅོག་དང་། གཏེར་མའི་ཇོ་སྡེང་། སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སོགས་སྦྱི་བཀའ་དང་། བདེ་མཆོག གཤེད་སྐོར་སྦྲི་ཡིག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུར་བཀའ། མདོ་ཕྱོགས་མང་པོ་དང་བཅས་པའི་དབང་ཁྲིད་བཤད་ལུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པ་བཀའ་འགྱུར་ར་ཚོག་གི་ལུང་སོགས་ཆོས་བཀའ་གསན་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པའོ། །རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གཙོ་བོར་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་སྔ་འགྱུར་རྒྱུད་འབུམ་རིན་པོ་ཆེས་མཚོན་ཟབ་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཇི་སྙེད་པ་ཞིག་གསན་ནས་ཏེ་གྱིར་བཀྲ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་ཟུར་ལུགས་ཀྱི་ལུང་རྒྱུན་བཞེས། ས་སྐྱ་འབྲི་སྟག་སོགས་ཆེན་པོའི་གོ་སར་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་མཆོག་དུ་མ་དང་། མི་ཆེན། བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད་པའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་གྲངས་མེད་དང་། དེ་བཞིན་བལ་ཡུལ་དང་། འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ནས་དད་འདུས་ཀྱི་སྐལ་ལྡན་མཆོག་དམན་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་ངོ་། །ཕྱག་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན་བཀའ་མའི་སྐོར་གྱི་སྒྲུབ་དཀྱིལ་དབང་ཆོག་སོགས་དང་། བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ། རིག་གནས་སྐོར་སོགས་སྟ་ན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་སྐད་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་གླེགས་བམ་པོད་ཆེན་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས། དགུང་གྲངས་རེ་དགུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ(༡༧༡༤)ལོར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་སོ། །

གཏེར་ཡིག གཏེར་ཡིག་ཅེས་པ་ནི་གཏེར་ནས་བཞེས་པའི་ཆོས་གཞུང་ངམ་དེའི་ཐོག་བཀོད་པའི་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་དམིགས་བསལ་ཅན་རྣམས་སྟེ་དཔེར་ན། རྡོ་གླིང་པའི་གཏེར་ཡིག་ལྟ་བུ།

གཏེར་རྫས། གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་དཔེ་རྣམས་གནས་སྐབས་དར་སྲིལ་གཏོང་བའི་དུས་ལ་མ་བབ་པ་རྣམས་བྲག་ཕུག་བཙན་པོ་དང་། ལྷ་ཁང་། ལྷ་སྒྲུབ་མཆོད་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྦས་ཐོག་སྦས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་བྱང་དང་གཏེར་རྟགས་ཀྱི་མཚན་མ་སོགས་ཀྱང་གནས་གཞན་དུ་སྦས།

གཏོགས་འདོད། གཞན་ནོར་འཕྲོག་འདོད་པ།

གཏོང་ཕོད་ཅན། རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་དངོས་རྣམས་གཏོང་བ་ལ་ཞེན་སེམས་མེད་པ།

གཏོར་བ་ཆེན་པོ། ཕྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མིང་།

གཏོར་མ་ཆ་གསུམ། ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག འབྱུང་པོའི་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག བགེགས་ཀྱི་གཏོར་མ་ཆ་གཅིག

གཏོར་ཟོར། གཏོར་མ་ལ་དཀར་གཏོར་དང་དམར་གཏོར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དཀར་གཏོར་ཏེ་གཏོར་མ་མར་མར་ཁུ་བྱུགས་པ་དེ་ནི་ཞི་བའི་ལྷ་སྤྲུལ་མ་སོགས་ལ་འབུལ་བའི་མཆོད་པ་དང་། དམར་གཏོར་ནི་འབྲི་སྐྱག(སྐྱག་རྡེ)བྱུགས་པ་ལ་དམར་གཏོར་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་དྲག་པོའི་ལྷ་ལ་འབུལ་བའི་མཆོད་པ་ཡིན། ཟོར་ནི་བོན་པོས་རྒྱ་ཟོར་འཕེན་པ་བཟློག་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་བརྟེན་ན་དང་པོ་བོན་པོའི་དྲག་སྔགས་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་མངོན།

གཏོར་ལེན་མིག་ལྷང་། གཏོར་ལེན་ཞེས་པ་བྱ་རོག་གི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་བྱ་རོག་ནི་གཏོར་མ་ལེན་མཁན་གྱི་བྱ་ཡིན་པས། དེས་གཏོར་མ་མ་བླངས་ན་ཆོས་པ་ལ་བར་ཆད་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་དུ་ཡོད་ལ། བྱ་རོག་གིས་ཁྱུག་པའི་སྐད་ཐོས་ན་དེ་མ་ཐག་འཇིགས་ནས་མིག་གཏིང་དུ་ལྷུང་བ་སྟེ་འཇིགས་པའི་མིག་རིག་རིག་པོར་བལྟ་བའི་དོན།

གཏོལ་མེད། (གཏོལ་སྐྱེད)ཆ་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ན་ཐབས་ཤེས་མ་རྫོགས་པའམ་ཐབས་ཤེས་མེད་པ་ལ་གོ་བ་དང་། ཡང་ན་གཏིང་ཚད་མེད་པའམ་ངེས་གཏན་མེད་པ་ལ་གོ་རྒྱ་བཅས་གསུམ་ཡོད།

བཏགས་གྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཀྲུ་རྩ་ལྔ། དང་པོ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་། གཉིས་པ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་། གསུམ་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྔ། བཞི་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྔ། ལྔ་པ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་བཅས་ལས། དང་པོ་ལ། ༡. དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། ༢. ཆོས་དབྱིངས་འཁྱིལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ༣. རྣམ་པ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ༤. དབྱིངས་ཆེན་བདལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ༥. འཁོར་འདས་དབྱིངས་ཆེན་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ། གཉིས་པ་ལ། ༦. མེ་ལོང་གསལ་མདངས་ཡེ་ཤེས། ༧. མེ་ལོང་ཀུན་འཆར་ཡེ་ཤེས། ༨. རྟོག་མེད་ཀུན་གསལ་ཡེ་ཤེས། ༩. ཆགས་མེད་རྫོལ་བའི་ཡེ་ཤེས། ༡༠. གསལ་ལ་འཛིན་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལྔ། གསུམ་པ་ལ། ༡༡. མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ༡༢. མ་འགགས་ལྷུན་མཉམ་ཡེ་ཤེས། ༡༣. མི་གཡོ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ༡༤. མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ༡༥. རྩེ་ལ་རྩེ་གནས་ཡེ་ཤེས་སྟེ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྔ། བཞི་པ་ལ། ༡༦. བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས། ༡༧. བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ༡༨. བྱ་བ་མི་གནས་ཡེ་ཤེས། ༡༩. བྱ་བ་བཏང་བའི་ཡེ་ཤེས། ༢༠. སྒོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྔ། ལྔ་པ་ལ། ༢༡. སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། ༢༢. དོན་རྣམ་འབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ༢༣. རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་ཡེ་ཤེས། ༢༤ རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། ༢༥. ཁོང་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྔའོ། །

བཏགས་ཆོས། གདགས་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པའི་ཆོས་ལ་བཏགས་ཆོས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན། པར་གྱི་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའི་གདགས་གཞི་དང་། ནམ་མཁའ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན། བུམ་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ལྡན་རྣམས་བུམ་པའི་གདགས་གཞི་དང་། བུམ་པ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བཏགས་ཆོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་ངེས་རིགས་འགྲེལ་སྦྱར་ཤེས་པ་དགོས།

བཏགས་མིང་། སྐྱེ་དེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཕྱིས་བཏགས་སྦྱར་བའི་མིང་དེ། དོན་དེའི་བཏགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ཁ་ཆེ་སྦ་ཐག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་བར་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་མིང་གཉིས་ཡོད།

བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱིས་སུ་བཏགས་ཡོད་ཉེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་སོང་སྐྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མགོ་གནོན་པར་བྱས་ཏེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མཐོང་ལམ་དུ་འགོ་བ་ཡིན། (མདོ་སྡེ་རྒྱན)ལས། དེ་ཚེ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤོང་འགྱུར། །འདི་ལྟར་དེ་ཡི་འཇུག་རྗེས་སུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཏགས་ཡོད། ཙི་ཐག་སྒྲ་བས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ། བཏགས་ཡོད་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ། མཚན་གཞི་བུམ་པ། ཀ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ། སྒྲོ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། རང་གི་མཚོན་བྱ་ལས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །

བཏགས་ཤིང་ཆགས་པའི་ལྷ་མིན་སྡེ་བརྒྱད། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། གཡའ་སྦྱངས་སྐྱེས། སྐྱེས་བུ་ཀྲུ་བཙན། པཏྟ་ཆེན་རྟ་དྲ། ཏེ་ལེ་འབར་མ། ཐུར་ཕུད་ཅན། རྒྱལ་པོ་ཤིང་བྱ་ཅན། བྱ་རོང་ལ་ཏེལ་རྣམས་ཏེ་སོ་སོའི་ཡུལ་ལ་མིང་བཏགས་ཤིང་ཆགས་པའོ། །

བཏང་སྙོམས། རང་སེམས་བྱིང་རྒོད་གཉིས་ཀྱིས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་།

བཏང་སྙོམས་ལྔ། ཚོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ་བ། སྡུག་བསྔལ། ཡིད་མི་བདེ་བ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་སོ། །

བཏང་སྙོམས་གསུམ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས། (དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཚན)འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས། ཚད་མེད་བཏང་སྙོམས་སོ། །

བཏང་བཞག་མེད་པ། གཉམ་དུ་གསལ་བའི་བཏང་བཟུང་མེད་པ་དང་གོ་དོན་འདྲ།

བཏང་བཟུང་མེད་པ། རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟ་སྐབས་དམིགས་རྟེན་ལ་སེམས་གནས་པ་དང་མི་གནས་པའི་དུས་སྐབས་ངེས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་དམིགས་རྟེན་ལ་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུར་རེ་སྡོད་པ།

བཏོག དག་ཟེར།

འདོ། བདོ། དར་བ་དང་འཕེལ་བའམ་རྒྱས་པ། དཔེར་ན། ཕྱུགས་བཟང་ཀུན་ནས་བདོ་བ་ལྟ་བུ།

ན་ཁལ་མི་གསུམ་གྱི་ཁྲལ། ན་དང་། ཁལ་མ། མི་གསུམ་ག་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྲལ།

ན་ཀུ་རུབ་ནག་པོ། (ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ནང་ན་ཀུ་རུབ་ནག་པོ་ཞེས་ཀུ་རུབ་ནི་ན་ཐེ་ཁྲབ་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་(ནག་བཞིན)ལས། རྒྱལ་པོ་ཆིབས་ཀུ་རུབ་བརྒྱ་དྲུག་བཏང་ཞེས་ཀུ་རུབ་ནི་བང་རྩལ་མགྱོགས་པའི་རྟ་ཡི་སྤྱི་མིང་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པས་བརྟག

ན་མགོ། དུད་གྲངས་བརྩི་སྟངས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། དུད་ཆུང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་དུད་ཆེན་གཅིག དུད་ཆེན་གཉིས་ལ་ན་མགོ་གཅིག་ཟེར་བ།

ན་མཁྱེན་ལྷ་མོ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༨༢༣)ལོར་ཆབ་མདོ་གོ་འཇོ་རྫོང་ཁོངས་ར་རྒྱ་ཁ་དོའི་ཞག་ལྷ་སྐར་ཞེས་པའི་ས་རུ་ཡབ་ཤག་བློ་བཟང་ཆུབ་དོ་རྗེ་དང་ཡུམ་བློ་མེད་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྲས་མོར་འཁྲུངས། ཡབ་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་བོད་རྗེན་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པར་བཀའ་འདུས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་བཅས་པ་གསན་བཞིན་ཉམས་ལེན་མཛད། ལྷག་པར་དུ་ཡབ་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་ཕག་མོའི་རྒྱུད་ཁྲིད་རྒྱུན་དུ་མཛད་ནས་བསྙེན་པ་ཚར་ཉེར་གཅིག་ཙམ་དང་ནམ་མཁའ་བསྙེན་པ་ཚར་གཅིག་བཞུགས། ཁྱད་པར་དུ་ཡབ་ཀྱི་གཏེར་ཆོས་ཀྱི་ཐིང་ཁྲ་ལྷ་བུ་ཡང་ཏིག་ནག་པོ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཞེས་པར་ཉམས་ལེན་མཛད། ཟླ་ཀི་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྲ་ཞིག་གི་ཤིང་ཏོག་མངོན་ཁྱམ་དུ་བྱིན་རྣམ་པ་དང་། རྒྱུ་ཆུམ་མིག་ནད་དང་བྱིབ་ནད་ལ་སོགས་པ་སྐྱོང་བའི་མཆོག་ཡིན། དགྲ་ལ་སྡང་སེམས་དང་གཉེན་ལ་ཆགས་སེམས་མེད་པ་གཏན་ནས་མི་མཁྱེན། གླུ་དབྱངས་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། དེ་ལྟར་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ངང་ནས་དགུང་ལོ་ང་བདུན་ཞིང་ལ་པོར་ཤེགས་པ་ས་ལུག(༡༨༧༨)

ཕོའི་སོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་གྱི་ཚོགས་པར་བཞུགས་པའི་ཉེ་སྐོར་གསེར་ཁ་དང་རྩེ་རོང་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་གཉེན་ཉེ་དུ་སློབ་ཚང་མ་ཡོང་དེ་གསུངས་པར། ད་ཁྲིད་ཚེ་ཐུག་མ་བྱེད། སྐྱེས་པའི་མཐའ་མར་མི་རྒྱ་ལས་མ་མཆིས། ང་རང་གི་ཚེ་ཚད་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་། བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རྗེ་དང་ཁྱུ་མོ་རྒྱང་རྒྱང་དེ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྐྱེན་བྱུས་ཏེ་ལོ་ཤས་ཆེ་བསྲིང་ཐུབ་པ་བྱུང་། རང་ལ་ཞག་མོའི་ཞལ་མཇལ་ཡང་བྱེདས་ཁ་ཤས་བྱུང་། ད་རེ་ཞིག་གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་ཞིང་དུ་འགྲོ་དགོས། ངའི་ཕུང་པོ་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱས་ནས་ཉར་མ་སྡོད་ཅེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་དེ་ནུབ་མཚན་མོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་ཉིན་བདུན་བཞག་རིང་འོད་ཏུ་ཞུ་ནས་སྐུ་ལུས་ཧྲིལ་པོ་ཁྲི་སྐར་ཉེར་དྲུག་གམ་མཐིད་གང་ཙམ་ལས་མ་ལུས། རྫུལ་དེ་ཡུལ་དེའི་མང་ཚོགས་སྤྱང་ཕྱག་མང་པོའི་ཐུན་མོང་གི་མིག་ལམ་དུ་མངོན་སུམ་སྣང་བ་བྱུང་། མི་མང་པོས་ཐར་བསྐུར་འདེབས་ཞུས་སྐྱོང་བར་བཏོད་གསོལ་ཡང་ཞུས་སྐད།

རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན། རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་ནི་བོད་ལྗོངས་ས་ཁུལ་གང་སར་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་། ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་དེ་བས་དར་པོ་ཡོད། རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་ལ་གནའ་རབས་ཀྱི་དམག་རྩལ་རང་བཞིན་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད་ཅིང་། གནའ་དུས་བཙན་པོའི་དུས་སུ་བོད་དམག་དཔུང་སྟོབས་ཀ་ཅན་ཆེ་སྐོར། (ཐང་རེབ་གསར་སྐྱིད) ནང་དུ་ཡང་འཁོད་ཡོད། དེ་སྐབས་ཀྱི་དམག་དཔུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་མཆོད་ཆ་ནི་མདའ་གྱི་མདུང་གསུམ་ཡིན་པ་ལྟར་བོད་དམག་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རེས། རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་གྱི་ཐོག་ནས་དེ་སྔའི་རྟ་དམག་གི་དམག་རྩལ་རྣམས་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཁྱབ་ནས་རྗེས་སུ་ཡུལ་སྲོལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་འདུ་ཞིང་། བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་དང་འདྲ་བར་ལྷ་སར་དེ་ཟླ་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཀྱི་༢༦ཉིན་རྗོང་རྒྱལ་ཞར་འཕེན་ཞེས་རྫོང་རྒྱབ་ཀྱི་ཁང་གི་རྒྱབ་ཏུ་མོ་ལྟར་རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དེ་སྔའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སྐུ་ཞབས་རྣམས་ཀྱིས་རྟ་རྒྱུག་རྩལ་སྟོན་ལ་ལྟད་མོ་ལྟ་སྲོལ་ཡོད། རྟ་པ་ནི་དེ་སྔའི་སྐུ་དྲག་གི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེ་ཁག་སྣེ་དཔོན་བཞི་དང་ལས་ཚན་རྗེས་འབྲེལ་ལྟར་གཡས་རུ་དང་གཡོན་རུར་བྱེ་ཞིང་། རྟ་པ་ཚོས་མགོ་ལ་སོག་ཞྭ་དང་པ་ཏྲ་ཅན་གྱི་གོས་རྒྱན་ཐོག་མདའ་གཞུ་མག་ཐག་དང་བོད་མདའ་འཁྱེར་ཏེ་རྟ་རྒྱུག་བཞིན་དུ་ཆེད་བཙུགས་འབེན་ལ་མདའ་དང་མེ་མདའ་རྒྱག་པའི་རྩལ་འགྲན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། དེ་བཞིན་ལོ་བཞི་ལྔ་ཙམ་ནས་ཞེདས་རེ་བྱེད་པའི་དུང་འཁོར་རྩལ་རྒྱུགས་ཞེས་པ་དེ་སྔ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གསར་བསྐོ་བྱས་པའི་དཔོན་རིགས་སྐྱེ་བོ་ཚང་མས་རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་ཞེདས་རེ་བྱེད་དགོས་པ་དེའི་རྗེས་རྟ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟ་རྒྱུག་པ་དང་མདའ་རྒྱག་པ། འབྲི་ཀུ་ཞེས་པ་དང་མེ་མདའ་རྒྱག་པའི་རྩལ་འགྲན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོའི་ཁྲམས་པ་གདན་འདྲེན་ཉིན་རྟ་རྒྱུག་མི་རྒྱུག་ཅེས་པ་མི་ཁྲིད་གི་རྒྱུགས་ཤར་དང་། རྟ་ཁྲིད་གི་རྟ་རྒྱུག་གཏོང་བའི་མི་རྟ་རྣམས་གཏན་འཁེལ་འཕྲི་ཁྱུངས་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་ཞིན་མཚམས་པར་མ་རི་དང་ཡས་སྟྭའི་རི་ཟུར་གཉིས་ནས་རྒྱུག་བཏང་བསྐྱགས་པ་དང་རྟ་ཁྲུང་རྣམས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གཞིས་ཀྱི་སྤྱི་རིའི་ཟུར་ནས་བར་སྐོར་བརྒྱུད་ཇོ་བོ་རགས་རྒྱབ་བར་སྤྱི་ལེ་བརྒྱ་ཙམ་ལར་རྒྱུག་པ་དང་། མི་རྒྱུག་རྣམས་ཀྱང་ཐང་སྒང་ནས་ཙམ་ལར་རྒྱུག་གི་ཡོད། མི་རྟ་རྣམས་ཇོ་བོ་རགས་རྒྱབ་དང་མི་ཏོག་ལྷུམ་ར་སོ་སོར་ལྷ་ཁྲིང་གིས་འཛོམ་མཚམས་ཡང་རིམ་སྒྲིག་སྲོལ་ཡོད། ད་དུང་ཞིང་གྲོང་དུ་དབྱར་ཁ་འོང་སྐོར་དང་། འབྲོག་ཁུལ་དུ་ཚོང་འདུས་སོགས་དུས་ཆེན་ལ་རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་དང་། ལ་ལར་རྟ་རྒྱུག་ལམ་དུ་ཁ་བཏགས་བཀྲམ་ཏེ་རྟ་རྒྱུག་བཞིན་རྟ་ཐོག་ནས་ཁ་བཏགས་རྣམས་སྒྲུག་པ་དང་། དེ་མིན་རྟ་རྩལ་སྟོན་པའི་བྱེད་སྒོ་འཁྲུག་པོ་སྤེལ་སྲོལ་ཡོད།

རྟ་ཚག་སྐྲང་། བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཞོངས་འབྲི་གུང་མཐིལ་དགོན་པའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་རི་བོའི་སྟོ་རུ་རྟ་ཚག་སྐྲང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྒྲུབ་པ་འཁོར་ཉུང་བསྡུས་དང་བཅས་པ་སྒྲོ་བསངས་སུ་བྱོན། དེ་འཁོར་རྣམས་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་རེ་སྟོན་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་གཅིག་རྒྱལ་བ་ཞྭ་ནག་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡ་ཏ་ར་སྟོན་པ་ཕྱུང་ནས་ཕུལ། དཔལ་ཆེན་ཆོས་ཡེས་བླ་མའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ། འགར་དམ་པས་རྡོ་རྗེ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བཞེངས། ཛ་མ་སྒྲོ་བོ་བཀྲ་ཤིས་སེང་གེས་ཆོས་གོས་དང་ཛ་ཚགས་གཟར་དུ་རྣམས་ཉི་ཟེར་ལ་བཀལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་རེ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཉེ་གནས་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་མ་ཐུབ་པས་སྐྱེངས་ནས་དེ་གར་གཤེགས། དེར་སྒྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་འཁར་དེ་ས་གདུང་གི་སྟེང་གར་བཙུགས་ཏེ་འདི་བ་རྟེན་འཕྲུག་སྟོང་མ་ཞེས་པ་མཛད་ནས་རིང་བསྲེལ་འཕྲུག་རྒྱ་ཡོད་པ་བྱུང་བས་ཕྱིས་རྟེན་འཕྲུག་སྣང་ཞེས་པའི་མིང་དུ་གྱུར། སྒྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་གནས་དེའི་རྡོ་བཅལ་གྱི་འོག་ཏུ་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་ཞི་ཁྲོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཀོད་ཅིང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྡོ་བཅལ་བཀབ་ནས་རབ་གནས་དང་གནས་འདིར་ཕུང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ངན་སོང་ལས་ཐར་ཐུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྨོན་ལམ་ཡང་ཡང་མཛད་པས་དུས་བྱས་བོད་ཀྱི་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་གྱུར་ཏེ་དེང་སང་ཡང་ལྷ་ས་དང་ཀོང་པོ། ཉང་ཁུལ། དེ་བཞིན་ས་ཁུལ་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་ཕུང་པོ་སྐྱེལ་བར་ཉིན་ལམ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ས་ནས་ཡོང་མཁན་ཡོད།

རྟ་མཆོག་སྐྱོང་བ་པོ། ཚིབས་དཔོན་དང་། རྟ་དཔོན། རྟ་འཚོ་མཁན་བཅས་དོན་གསུམ་ལ་གོ་དགོས།

རྟ་སྟེང་ནས་མདའ་མོ་འཕེན་པ། དེ་ནི་གནའ་རབས་སུ་འཕྲོག་པ་སྐྱུས་སྤྲོ་བ་དང་། རིགས་རྟགས་ཇོན་པ། དམག་དོན་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། སྔར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་དུ་རྟ་དམག་ཏུ་ཁག་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་འབོར་ཆེན་ཡོད་པས་དམག་དཔུང་ནང་རྟག་ཏུ་རྟ་རྒྱུག་དང་། རྟ་རྩལ། མདའ་མོ་འཕེན་པ་བཅས་ཀྱི་དཔའ་རྩལ་སྣ་ཚོགས་འགྲན་པའི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བས་རྗེས་སོར་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལུས་རྩལ་བྱེད་སྒོའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་ནས་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ནང་ལྷ་སར་གཞི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྟ་རྒྱུག་དང་། རྟ་རྩལ། མདའ་མོ་འཕེན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་དང་འགྲན་བསྡུར་ནང་ཞུགས་མཁན་མི་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱ་ཙམ་ཟིན་པ་ཡིན།

རྟ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས། སྙིང་མ་རྟ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡབ་རྗེ་འབུམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ལུག (༡༡༦༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཞིབས་སྐབས་བླ་མ་དམར་སྟོན་འཇམ་གྱི་སར་བྱོན་ཏེ་བདེ་མཆོག་དང་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་ཐིགས་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུས་ཤིང་། གཟུངས་རིང་ལ་བསྙེན་པ་ལོ་གཉིས་མཛད། བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཡབ་དང་ལྷན་དུ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ཞུས། ཁ་རག་སྟོན་སྙིང་གི་སར་སྨྲ་འཕྲུལ་ལོ་གཉིས་གསན། བླ་མ་རྒྱགས་དང་སེ་དུར་ཕུང་པ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཆེན་སྐོར་ལུགས་གཞུང་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་ཆེ་ལ་བཤད་པ་མཛད། དེ་རྗེས་ཡབ་ཀྱི་སློབ་མ་རྗེ་བཙུན་དགས་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྣང་ལུགས་གསན། བླ་མ་ཟངས་རི་རྒྱ་རས་ལས་ཝོ་རོ་རས་ཆུང་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་དང་། དགྱེས་རྡོར་མེལ་ལུགས། འཇམ་དཔལ་གསང་ལྡན་སོགས་མང་དུ་ཞུས། བླ་མ་ལྷུང་ཕུག་དུམ་ལས་དོ་ཧ་སྐོར་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྐོར་མ་ལུས་པ་དང་། གཅོད་རྒྱུད་ཆེན་པོ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བླ་མ་ཞིག་པོའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསན་པ་ལས། དེ་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ལ། ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་མ་དོ་གསུམ་བསྐོར། བཤད་རྒྱུད་མདོ་བཅུ། འཁོར་བ་རྩད་གཅོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བཤད་རྒྱུད་ནི་བཞི། རྩ་བ་འགྲེལ་པ་རྒྱུན་ཆོས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གསན། གདམས་པ་

ཀླན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་ལ། སྐོར་ལུགས་རོང་ལུགས་ཁམས་ལུགས་གསུམ་གྱི་གདམས་ངག་ཕྱག་བཞེས་ཁྲིད་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ནན་ཏན་ཆེར་མཛད། ཞིག་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། གསུང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དྲི་མ་མེད་པ་ལེགས་པར་འབྱུངས་པ་པས་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས། བྱིན་རླབས་ཞུགས། རྫོ་ཡེས་ཕྱིར་བླ་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞབས་ཏོག་མ་གྲུབ་པ་མེད། ཁྱད་པར་ཞིག་པོ་ལ་ཡུལ་གཞིས་ཐམས་ཅད་བཏོང་ནས་སྒོང་ཟག་ཐུབ་ཏེ་ཆོས་འཁོར་ལན་བཞི་བསྐུལ། གདམས་པ་གསུང་སློས་ཐམས་ཅད་ཡི་གེར་བཀོད་པས་ཕྱི་རབས་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ལ་དྲིན་ཆེ་བ་ལགས། ཕྱིས་པོ་དོང་གི་བླ་མ་གྲགས་དཀར་ཚོ་བ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བ་སྒྲོན་མའི་རྒྱུད་དང་། འཕགས་ལམ་བཀོད་པའི་རྒྱུད་གཉིས་གསན། གདམས་ངག་ལྷ་མོ་དག་ཀུང་ཞུས། ཆོས་ཞུས་ཚད་ཀྱི་བླ་མ་བཞིས་ནས་བཅུ་དྲུག སློབ་གཉེར་ནན་ཏན་བྱས་པ་བཅུ་གསུམ། དེའི་ནང་ནས་ཀུང་རྩ་བའི་བླ་མ་དྲུག དེ་ལས་ཀུང་ཁྱད་པར་དུ་དྲིན་ཆེ་བ་གསུམ། འགྲོན་ཟླ་དང་ཐལ་བ་ཞིག་པོ་རིན་པོ་ཆེའོ། །འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གདན་སའི་བྱ་བ་དང་ཞིག་པོའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱབ་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་བྱོན་ཞིང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ལྷ་སའི་རྫོ་ཤྲཱི་ནམ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་ཀུང་ལྷ་ཕྱི་བསྲོམས་པས་སོ་དྲུག་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༢༣༠)ལོའི་སྟོན་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ལ་སྐུ་གཤེགས།

ཏ་སྟོན་རྗེ་འབུམ། འདི་ཉིད་ཡབ་ཏ་པོན་དབང་གྲགས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༡༢༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་གཟན་གྱི་གྲུམ་བུ་ཕྱུང་པའི་བླ་མ་མདའ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱན་སྔར་པོ་ཏོ་བའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསན། དེ་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་འཇོར་འབབས་དང་ཡུལ་གཞིས་མིན་ཏུ་འཛོམས་པར་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་ཤིང་པ་སོག་ནས་གཡོག་བཞི་ཁྲིད་དེ་ཡུ་རྫེ་ཐུན་ཤ་ཚལ་བའི་ཐུགས་སྲས་གཙོས་ཀྱ་བོ་རི་པའི་སྤྱན་སྔར་བྱོན་ཏེ་དཔོན་གཡོག་ལྔས་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ནས་ཞལ་གདམས་སྙིང་མའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་དུ་རྫོགས་ཆེན་སྐོར་ལུགས་གཞུང་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ལ་མིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། བླ་མ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ནས་ལམ་འབྲས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་གསན། གཞན་ཡང་དབུ་རུ་སྟོད་ཀྱི་བླ་མ་འཚར་སྟོན་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟང་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྐོར་གསུམ་གསན། ཟངས་རི་འགྲོ་རས་ལས་ཀོ་རོ་རས་ཆུང་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། ནང་སྟོན་མགོན་པོ་ལས་རྣམ་འཇོམས་དང་ཤུར་པ་གསན། དམར་སྟོན་འཛམ་ལས་བདེ་མཆོག་གསན། བདེ་མཆོག་གི་དབང་བཅུ་ཚ་བརྒྱད་ཞུས། དེ་ལྟར་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ཀྱང་གཙོས་རྒྱ་བོ་རི་པ་དང་། ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལ་རྩ་བའི་བླ་མར་འཛིན། གསན་པ་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་དང་རྒྱ་བོ་རི་ལ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད། གདུལ་བྱའི་ཚོགས་ཀུང་མང་དུ་འདུས་ཏེ་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲུངས། འདི་ཉིད་ལ་སྲས་ཏ་སྟོན་རྗེ་ཡེ་དང་དབུས་པ་རྗེ་བཙོད་གཉིས་ཡོད། མཐར་རྗེ་འཛམ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཏ(༡༡༧༤)ལོའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་འདས།

ཏ་བརྟག་པ། ཏ་ཡི་རྒྱུད་བཟང་ངན་དང་། སྤུ་མདོག གཟུགས་དབྱིབས། གདོང་། མཇུག་མ། རྨིག་པ། ཁོམ་འགྲོས་སོགས་བརྟག་པ་སྟེ། བསྟན་འགྱུར་ནང་(ཏ་དཔྱད་ཀྱི་མི་ཏྲ་སྒ)ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལེའུ་དང་པོར་གང་གསལ་གྱི་ནང་དོན་རྣམས་ཞིབ་ཕྲའི་སྒོ་ནས་བཤད་ཡོད།

ཏ་ཐབ་གཡོག ཏ་གཡོག་དང་། ཐབ་གཡོག

ཏ་བདུན། རླུང་། ཡིད་མགྱོགས། མདོག་ལྡན། ཐིག་ལེ་ཅན། ངེས་བརྗོད། ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་མཚན། རྔ་བོ་འཛོམས།

ཏ་མགོ་བ་ཅང་ཤེས། མི་དང་ཡུན་རིང་འགྲོགས་འདྲིས་ཏེ་མིའི་སྐད་ཆ་ཁྲིར་བཏང་བ་ཐུབ་པའི་ཏ།

ཏ་ནག་རི་ཁྲོད། བཞད་མཐོང་སྒོན་ཇོང་། དར་དམར་ཚགས། ཏ་ནག་རི་ཁྲོད།

ཏ་ཕུག་པ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ནི་སྟོད་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་དུ་ཡབ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དཔལ་ལྡན་དང་ཡུམ་སྐྱིད་འཛོམས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལུག(༡༦༠༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས། དྲུང་པ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དང་རང་གི་ཡབ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུ་གེར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་མཇལ་བར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་དྲུང་པའི་སྐུ་མདུན་དུ་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བཏགས། དུས་ཕྱིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་ཏེ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་མཚན་གནང་། དེ་རྗེས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་དྲུང་པ་དང་སློབ་དཔོན་དཀོན་ཆོག་དཔལ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་དྭགས་ཁྲལ་བརྒྱུད་གཏམ་ས་དཀར་ཏི་སེ་སོགས་ལ་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས། དབུས་རིང་བརྒྱུད་བསམ་གྲུབ་དགའ་ལྡན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་གཉེར་གྱི་འགོ་དེ་ནས་བཙུགས། དེ་རྗེས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་སློབ་ལ་ཞུགས། དཀྱིལ་ཁང་སློབ་དཔོན་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཏུ་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། དཀའ་བཅུ་རྒྱལ་ཚབ་པ་དགེ་ཆེན་དུ་བསྙེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་གྱི་དབུ་ཚུགས། དེའི་ལོ་སྨད་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ལྟར་བཀྲས་ལྷུན་རང་དུ་བཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ལ་དབུས་ཁུལ་མཐིལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལྔ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཚུགས་པ་དང་སྟངས་འཕེལ་ཀྱིས་ཚོགས་གྲལ་དུ་ཕེབས། དེ་སྐབས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་དང་ཞལ་སྔ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ལ་མཇལ། དེ་ནས་རྭ་སྒྲེང་དང་དགའ་ལྡན་སོགས་མཇལ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་སྐབས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཀོ་ཟང་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་བླ་བྲང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལས་གྲུར་ཚོ་ཞིབས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱ་མ་གྲུབ་བར་མར་ལམ་ལ་ཞུགས། དེ་ནས་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཏ་ནག་ཁུལ་རི་ཁྲོད་དུ་ཐུ་ཐལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་གཤེགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ལ་ཏ་ནག་ཁུལ་དུ་སོག་པོའི་དམག་འཁྱུར། དེའི་ལོར་སྡེ་སྲིད་གཙང་པ་གཏོར་ཐམ་བཏང་། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་གཙང་ཁུལ་སྐྱ་སེར་ལ་ཨ་ལེ་ཆེ་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཁྲི་ཕུའི་སློབ་ལམ་ལ་ཕེབས། དེའི་ལོར་སྟོ་གྲག་ཟབ་ཕུ་ལུང་དུ་ཕེབས། ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྟན་སོགས་ཟབ་ཕུའི་རྟེན་གསུམ་རྣམས་དང་གཏེར་སྟོན་ལས་བརྒྱུད་པའི་ནང་རྟེན་དང་། རྗོ་ཀ་ཏ་ར་པ་ལས་གྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྟན་མཇལ། ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ལ་གནས་བསྐོར་བཙམས། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་རྒྱལ་བ་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་རྡོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྟན་གསེར་སྐུ་རྒྱབ་ཡོལ་དང་དེ་མིན་ལི་སྐུ་སོགས་འབུལ་གནང་མཛད། ཏ་ཕུག་རི་ཁྲོད་དུ་ཐ་ཁྲིད་ལོ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས། (བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་འགྲོ་བའི་ཆོས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལག་ལེན་དང་བོའི་སྐོར་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྒོ་གསུམ་ལེགས་པར་སྦྱང་བའི་ཐབས་རྣམ་པར་ཐར་པ་དད་པའི་ལྗོན་ཤིང་)ཞེས་བྱ་བ་སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་གཅིག་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་གཤེགས།

ཏ་བབས། སྒོའི་མཛེས་རྒྱན་ཞིག་སྟེ་བང་རིམ་མཐོ་དམན་རིམ་པ་གསུམ་ནས་ལྷ་བར་དང་འོག་ནས་གོང་དུ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་དཔངས་ཆེ་མཐོར་སོང་བའི་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་ལྟར་ཡོད། དེ་ལ་རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་ཏ་བབས་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོ་བསྲུང་གི་ཏ་བབས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་ཏ་བབས་ནི་མེས

རྒྱལ་ནང་ཁུལ་གྱི་པོ་བྲང་རྙིང་པ་ཁག་དང་། ལྷ་ཁང་……འགའ་ཞིག ཐུ་རབས་ཀྱི་གླིང་ཁ་སོགས་ཀྱི་སྣ་ཆེན་ཐོག……ཡོད་པ་ལྟ་བུ། བོད་ལུགས་ཀྱི་རྟ་བབས་ནི་དགོན་པ་དང་། ལྷ་ཁང་། པོ་བྲང་ཁག་གི་གཞུང་སྒོ་ཆེན་མོའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རྟ་བབས་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྟ་བབས་བང་རིམ་བརྒྱད། ཐོག་ནས་པདྨ་སྤྲུལ་ཁྲི་གཉིས། རྟ་རྐང་ཟ་རང་ཚག་དང་བཞི། །ཤར་བུ་ཆུན་འཕྱང་གཉིས་དང་དྲུག །རིན་ཆེན་ཕྲེང་ཚོག་རྣམ་པའོ། །

རྟ་དབང་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་སྡེ། (ཚོན་རྟ……དབང)ཧྲུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ཡོངས་རྫོགས་གོང་དུ་གཅིག་སྒྱུར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༨༠)ལོར་མོན་མི་རག་བླ་མ་བློ་གྲོས་རྒྱ……མཚོ་དང་མཚོ་སྣའི་ཤིང་དཔོན་ནམ་མཁའ་འབྲུག་གྲགས……གཉིས་བཏང་ནས་མོན་དུ་སྲིད་དབང་བཙུགས། དེའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་རྟ་དབང་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་རྩེའི་དགོན……(ཡོངས་གྲགས་སུ་མོན་རྟ་དབང་དགོན་པ་ཟེར)བཏབ། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཁོང་གི་སྲིད་སྐྱོང་བྱས་ནས་ལོ་ཤས་སོང་མཚམས་འབྲུག་དང་མ་མཐུན་པར་བརྟེན་ཡན་ཆད་འབྲུག་སྡོད་བྱུང་བའི་སྐབས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་རྟ་དབང་དགོན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་འབྲུག་པའི་དམག་དཔུང་རྣམས་མཐའ་བསྐྲད་བཏང་།

རྟ་བྲིས། རྟ་འདོགས་སའི་ར་བ།

རྟ་རྩེད་པོ་ལོ། ཉེ་བའི་དུས་རབས་སུ་རྟ་རྩེད་པོ་ལོ་རྒྱག་པ……མཐོང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གནའ་དུས་བོད་ལ་དར་བའི་ལུས་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན། གནའ་དུས་ཐང་རྡོད་དབར……མཛའ་མཐུན་འགྲན་རྩེད་ཀུང་ཕྱིད་ཚོང་པ(ཐང་དེབ་རྙིང་པའི)གླེགས་བམ་བརྒྱ་དང་གོ་དྲུག་པའི་སྟོད་ཆར་ཅིན་ཡུང་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་བོད་ནས་བློན་ཆེན་ཞང་བཙན་ཏོ་སོགས་གོང་ཇོ(ཀིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ)བསུ་བར་མངགས། གོང་མ་ཀྲུང་ཙུང་གིས་སྐྱེལ་ལོས་ཚལ་གྱི་པོ་ལོ……རྩེད་རར་གསོལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ། རྒྱ་མ་ཏུའུ་ལེ་ཡི་ཐབས་ཡོད་པ་དབྱུང་ཧྲིན་ཙའོ་བྱ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་པོ་ལོ་བས་པོ་ལོ་རྩེ་བ་ལ། གོང་མ་ཀྲུང་ཙུང་ཡང་དེར་གཟིགས་སུ་བྱོན་ཞེས་འཁོད་ཡོད། རྒྱ་ཡུལ་དུ་རྟ་རྩེད་པོ་ལོར་ཀྲ་ཆིའུ(打毬)ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དབྱིན་སྐད་ནང་རྟ་རྩེད་སྒོ་པོ་ལོར་པོ་ལོ(POLO)ཞེས(དབྱིན་སྐད་ནང་པོ་ལོའི་རིགས་གཞན་ལBALLཟེར)བརྗོད་པ་དེ་བོད་སྐད་ནས་གཡར་བ་རང……ཡིན་པ་དེང་དུས་དབྱིན་ཡིག་ཤཱ་ཁས་པ་མང་པོས་བཞེད……ཡོད་ཅིང་། རྟ་རྩེད་པོ་ལོ་ནི་རྡོག་མ་བོད་རང་དུ་བྱུང་བ……དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཕྱིར་དར་བར་མངོན།

རྟ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༨༡༡)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན……བསམ་གནང་། རྒྱལ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི……ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་སྐབས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། རྩོམ་པ་ལ《ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཀ་བསྟོད》 《དྲིས་ལན……ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་》 《ཀླུ་བཤངས་དང་ཀླུ་སྐྱོ་བའི་འདོད……གསོལ》དང་《རྟ་རྒྱུའི་བཤངས་མཆོད》 《སྐབས་ཆེན་ཤངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་མདོར་བསྡུས》 《པ་སོ་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མའི་གདན་ས་རྟ་ཚག་ལྷུན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་གྱི་དགེ……འདུན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ》སོགས་པོད་གཅིག……བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༨༤༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

རྟ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཡུལ་ཡར་ལུང་རྩེ་པ་ཡབ་ཚེ་རིང་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་ཡེ་ལགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ……བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༨༥༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ནོར་བུ་དོན་གྲུབ་ཏུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་ལ……ཞབས་སྐབས་ལྟ་ས་ཀུན་བདེ་གླིང་ལ་གདན་དྲངས། ར……གླིང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ……གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི……རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བསྩལ། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཟུར་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང……ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས……ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན……བཞེས་དགུ་ཚུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་ལྷ་གནས་སུ……ཞབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་ཡོན་རྒྱལ་སྲས་ངག་དབང……ཐོགས་མེད་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས……བསྒྲུབས། ཕུག་རི་བློ་བཟང་ཆོས་འགྱུར་དང་ཤར་ཁྱུག……དྲུམ་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས……མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་མཚན་རྟགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ནས་སོ་བདུན་བར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་གནང་། དགུང་ལོ……ཉེར་དགུ་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཡང་སྲིད……ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་གསེར་ཁྲི་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་ནས་གོང་ས……མཆོག་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་འབུལ་བཞེས་གནང་། རྟ……ཚག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་བཅུ་གཉིས་གནང་རིང་བསྟན་སྲིད་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་ཁར། མི་མང་གི་བདེ་སྡུག་ལ་རྒྱུན་པར་གཟིགས་རྟོགས་ཡངས་ཤིང་། བོད་ལྗོངས་སུ་ཇོ་རྗེ་མཆོར་མའི་ནད་ཡམས་དྲག་པོ་ཡོང……སྐབས་རྒྱ་ཁྱབ་ཡོངས་ལ་རིམ་སྲུང་གནང་སྒོ་སྨོན་མེད……བསྐྲུངས་པས་བྱིས་པ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ནད་ལས་ཐར་གཤིས་མང་ཚོགས་ནང་རྟ་ཚག་ལྷ་འབྲུམ་དཀར་མོ་ཞེས་གྲགས། ཆབ་འབངས་ལ་བྱམས་གཟིགས་ཆེ་བས་དབུལ་གཙང་དུ་སྲོ་ལུར་འབྲུ་གོང་འཕར་བར་སྲིད་སྐྱོང་མཆོག་ནས་སྤྱི་སྤྱིར……ཀུན་གླིང་བླ་བྲང་གི་བཀར་འབྲུ་བཏོན་ཏེ་རིན་གོང་གཅོག་ཐབས་གནང་བ་སོགས་འདི་དང་དེ་འདྲའི་མཛད་བཟང་ཧ་སྐྱིད་མཆིས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་འང་མཁས་ཆེ་བས་བཀའ་རྩོམ་ཡང་ལྷ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་རྒྱུ་མ་ལུས་པའི་གཙུག་ནོར་རྟ་ཚག་རྗེ་དྲུང་རྡོ་ཐོག་བྱ་ཡོངས་འཛིན་སྲིད……སྐྱོང་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ……བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྲིད་ཞིའི་མཛེས་རྒྱན》 《ཚལ་མོག……རིམ་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ》 《ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞ་ལུ་རི་ཕུག་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ཡི་གེ་རབ་གསལ་ནོར་བུ》སོགས་པོད་རྐང་གཅིག་ཙམ་མཛད། མཐར་དགུང་གྲངས་སོ་བདུན་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕྱི……(༡༨༨༦)ལོའི་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་རྗེ་ཤར་རྒྱུད་དུ་སྐུ་གཤེགས།

རྟ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོ། ཀུན་གླིང་རྟ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་སྟེ་རྟ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི……སྲིད་སྐྱོང་ཐེངས་དང་པོ་དང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག……ནས་མཛད་རྗེས་དང་མཚན་སྙན་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། ཁོང་ནི་མདོ་སྨད་སྒོ་ཕོར་ཡབ་དར་ལ་ཚེ་རིང་དང་ཡུམ་བླ་བ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས……འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི……པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༡༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས་དགུང་ལོ་ང……གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ཤིང་སྤྲེལ(༡༧༦༤)ལོར་དཔའ་བོད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་ཞབས་སེན་བཀོད། རིང་པོ་མ་སོང་པར་ཤིང་བྱ……(༡༧༦༥)ལོར་ཅན་ཆིང་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་རྟ་ཚག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སྤྱི་དང་ནང་ཚན་རྗེ་གོང་མ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་གོང་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་དབུ་བླ་གནང……སྐྱོང་བའི་དབང་གིས་སྤྲུལ་སྐུ་འདི་ཉིད་ལ་ཐམ་ཀ་དང……འཇའ་ས་ཕུར་རྒྱན་དང་སྐུ་གོང་མའི་དབུ་ཞྭ་སོགས་ཀྱང……གནང་སར་བཞེས་ཚོག་པ་སོགས་བཀའ་བཟང་ཞིབ་རྒྱས……བསྩལ། ཁོང་མཁན་ལུང་ཁྲི་བཞུགས་ལོ་གསུམ་ཅུ་པ་རབ……བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༧༦༦)ལོར་གསེར་ཡིག་གི……ལམ་ནས་བདག་རྐྱེན་གཟེངས་བསྟོད་སྣན་མེད་པའི་བཀའ་ལུང་སྩལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཕྱུགས་ལོས་ཁོ་ལ་དཔའ་བོད་དགའ་ལྡན་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་ནས་ཕེ་ཅིན་

དུ་ཕོང་མ་མཇལ་བར་ཕེབས། བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ནང་དུ་གོང་མ་ཆེན་པོ་དང་ཐོག་མར་མཇལ་ཏེ་ཚེ་ལྷའི་སྐུ་བརྙན་སོགས་དངོས་འབུལ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་བཅས་བཀའ་འདྲི་གནང་བའི་ཕེབས་ལན་སོགས་ཀྱང་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཐོགས་མེད་དུ་ཞུ་བར་མཛད། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་མཚོ་བདུན་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་ཞུར་སྐུ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྱིང་གསུམ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་སུ་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ལེགས་པར་བཞེས་མིང་མཚན་ཡང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྤྲུལ་པའི་སྙིང་དུ་ཕྱུང་སྐུ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་སྔ་གསར་དུ་བསྟན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོར་གསོལ། རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་ཕེབས་པ་ལྕགས་གླང(༡༧༤༡)ལོ་གསར་ཀྱུས་རྗེས་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་དཔལ་སྣོད་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དུ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༧༤༢)ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཐོན་གནང་སྟེ། རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པའི་ཐོག་ཆུ་སྟག་ལོའི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་སར་འབྱོར། ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཚང་། ཁང་ཚན་སོ་སོར་ཆོས་བཞུགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གནང་སྟེ་དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་སྐུ་འབྲེལ་མཆོད་འདུལ་སྤྱི་འཇོག་སོགས་དང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་སོགས་སྤར་སྤྲོ་ལྟར་མཛད། གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་འདིར་བཞུགས་ནས་མཚན་ཉིད་གསན་བཞེས་མཛད་སྐབས་སྒོ་མང་མཁན་པོ་སྐལ་བཟང་དངོས་གྲུབ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་རིང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་ཐུགས་སྦྱོང་ཉིན་མཚན་འཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་བརྩོན་པར་མཛད་དེ་རིང་པོར་མ་སོན་པར་ལུང་རིག་གི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཁས་མང་གྲངས་མེད་པའི་དབུས་སུ་མཚན་སྙན་ཕྱོགས་ཁྱབ་པ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་བྱ(༡༧༤༩)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་སླར་ཡང་ཕེབས་རྒྱའི་གྲུ་སྦྲིལ་གནང་ཞིང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་བོད་མི་སེར་སྐྱ་ཕལ་ཆེ་ཆེས་གདུང་ཅན་མགོན་པོའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྤེལ་བའི་བྱེད་པོར་མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ངེས་སོ་ཞེས་བརྟགས་ཤིང་སྨོན་པར་འགྱུར་བའི་ཁར་རྗེ་ཉིད་ལྷ་ས་ནས་པེ་ཅིན་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་ནས་རིང་པོར་མ་སོན་པའི་དུས་ཉིད་ནས་བཀའ་ཤག་དང་། ཚོགས་འདུ་ཐུན་མོང་ནས་ཨམ་བན་བརྒྱུད་གོང་མ་ཆེན་པོར་ཞུ་ཚིག་རྗེ་དྲུང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་འདི་བཞིན་གོང་མ་ཆེན་པོ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཞབས་འདེགས་སུ་སྐྱིན་རིས་ཡོད་པས་བོད་འབངས་རྣམས་ལ་བརྩེ་བས་དགོངས་ཏེ་སླར་དུ་ཕྱིར་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་པ་དང་། སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་པོར་བཀས་མངགས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྙན་ཞུ་ཞུས་པ་ལྟར་རེ་འབྲས་སྨིན་པའི་བཀའ་བཟང་ཚོ་ལོ་དང་བཅས་གྲུབ་རྗེའི་ཡམ་ནས་རྗེ་ལིང་ཨམ་བན་བརྒྱུད་དེ་བསྩལ། བོད་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་རྗེས་སྨ་འཛོམས་སྲིད་སྐྱོང་ལེ་ཁྲི་འདོན་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་མཛད་དེ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་བར་མཛད། ལོ་ཤས་སོང་མཚམས་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་བོད་དུ་ཕེབས་ཀྱང་རིང་མིན་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་གོར་ཁ་བ་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་ལྷགས་བག་ཤོར་གོར་ཁའི་དམག་དཔུང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོ་ལང་ཉེ་ཆེར་བརྙེན་པོ་དེར་བཙལ་བོད་སྐྱེ་གཟར་གྱི་འབྲུག་ཐིང་སྙིང་འཇགས་གཏོང་ཆེད་གོང་མས་མངགས་པའི་ཀུང་ཐང་ཆེན་པོ་དཔུང་དང་བཅས་པ་རིམ་བཞིན་འབྱོར། རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་། ཀུང་ཐང(ཧུ་ཁང་ཨན)ཆེན་པོ་སོགས་དང་། བཀའ་འགྲོས་ཀྱི་བསྟན་དགུ་གོར་ཁ་འཆམ་ལ་བབ་སྟེ་བོད་ཁམས་དཀར་པོའི་ཕྱང་བར་འགོད་རྒྱུའི་བཀའ་འདོམས་བསྩལ། གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་ཕམ་ཉེས་སུ་བཏང་རྗེས་ནང་སྲོན་ཆེན་པོ་ཀུང་ཐང་སོགས་ནས་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ལ་ཕྱི་ཞུ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་ལག་རྟགས་སུ་རིན་གཉིས་སྲུང་བདུན་སྟོང་སྐོར

ཀྱི་རྒྱ་སྐྱོར་བ་དང་བཅས་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་ཞེས་གྲགས་པའི་བོངས་བ་རི་འབམ་བ་མ་རིར་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་བའི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་ཆེད་དུ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་ལྷ་ཁང་དགོན་སྡེ་བཅས་གསར་འཛུགས་བྱས་ནས་དགོན་བདག་ཀྱང་ཇ་ཚག་རིན་པོ་ཆེར་འབུལ་རྒྱུའི་རྩིས་ཀྱིས་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་དགོན་པ་དང་། གི་ལར་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རྒྱ་ཡི་ལྷ་ཁང་མཆོད་བྱེད་འཛམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་དང་། རྒྱ་ཡི་མིན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐྱོང་མ་ཀོན་ཡུན་ཚང་གི་ལྷ་ཁང་། (དེང་སང་གི་སར་ལྷ་ཁང་ཟེར) བོད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་ཚོག་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་གིས་དབུས་གཙང་ཀུན་བདེ་གླིང་ཞེས(ཀོ་དོན་ནི་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ཏེ་དབུས་གཙང་གི་ལྗོངས་ས་ཀུན་བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་གླིང་ཞེས་པའི་དོན)པའི་མིང་གནང་བ་དང་ཇ་ཚག་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་དགའ་ལྡན་བསྟན་བཞུགས་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཞེས་འདོགས་གནང་མཛད། ཀུན་བདེ་གླིང་གི་དགོན་པ་གསར་རྒྱག་གི་འགོ་ཚུགས་ནས་མ་གྲུབ་གོང་དེར་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་གིས་ཀམ་ཞུ་དམར་པ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་ད་རེས་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་དུ་སྣེ་འཁྲིད་པ་མ་ཟད། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གཏོར་སྐྱོན་ཤོར་བའི་བྱེད་གཏེ་གཙོ་བོ་ཡིན་སྟབས་ཁྱོན་ཚད་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་བའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོན་པ་དེ་ཀུན་བདེ་གླིང་གི་འཛིན་ཁོངས་དང་ཁྱབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཕབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༨༠༤)ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བསྟན་གཞི་དྭངས་སྐྱིད་མ་བྱུང་བར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་བཞུགས་གནས་གསེར་སྟོང་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་ཐུགས་འགན་བཞེས། དེའི་ཤིང་མོ་གླང(༡༨༠༥)ལོའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་མཉ་ཆིང་གོང་མ་ཅ་ཆིང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་གསེར་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་འཁུར་འཛིན་ཞུ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་བྱེད་དཔལ་ལྡན་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་ཐམ་ཀ་རྣམ་པར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འཁོད་པའི་དངུལ་ཐམ་དང་བཅས་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་ཧྲང་ལོ་ཡེ་ཆེད་འབྱོར་བྱུང་དོན་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་འགན་བཞེས་གནང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་མེ་ཡོས(༡༨༠༧)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་ཅད་གཅོད་དུ་ཕྱན་ཆོས་འཁོར་དུ་གཟིམ་འགག་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཨ་མདོར་རྩེ་དྲུང་དཔལ་མགོན། ལི་ཐང་དུ་འཁྲུངས་པ་རྗེ་དྲུང་། རག་ཤིག་པ་གཙང་དང་ཁོང་པོར་རྩེ་གཉེར་འགྱུར་མེད་དགེ་ལེགས་དང་སྨྲི་ཁང་ཞུང་གྲོང་པ་བཅས་མངགས་ཐོང་མཛད་པ་ལྟར་ཆུང་སྲིད་ཁག་ལྔ་ལས་གདན་དྲངས། གཟིམས་ཆུང་ཉི་འོད་དུ་སྐྱབས་མགོན་ཉིད་དང་ཞབས་པད་རྣམ་བཞི་སོགས་ཚང་འཛོམས་ཀྱི་སར་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་སྤྱན་འདྲེན་གྱི་ཐོག་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལ་བཀའ་ལུང་གསལ་དྭངས་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པར་ལྷན་ཆོས་འཁོར་དུ་འཁྲུངས་པ་འདི་ཉིད་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་གིས་གསལ་པོར་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ངོས་འཛིན་མཛད་པར་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སྐྱབས་མགོན་ཉིད། བསྟན་གླིང་མཆོག་སྤྲུལ། བཤད་གླིང་རྗེ་མི་དྲུག གཞུང་དྲུང་མི་དྲུག་ཚན་པ་དང་། དྲུང་འཁྱེར་སོགས་ཚང་མ་ཀུང་ཐང་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིར་ཕེབས་བསྟུན་མཇལ་དར་སོགས་ཕུལ་རྗེས་རྡོར་དྲིལ་སོགས་སྐུའི་ཉེར་ཆས་ཇོ་འདྲ་གཉིས་རེ་སྐྱལ་ཏེ་ངོས་འཛིན་མཛད་དུ་བཙུག་པར་ཇོ་མ་གང་ཡིན་རྣམས་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པར་ངོས་འཛིན་ཀྱིས་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་པ་ན། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད། ལྷ་ལྷའི་ལུང་བསྟན་སོགས་གང་ནས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གོང་མར་སྙན་ཞུ་འབུལ་གནང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག(༡༨༠༨)ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད

པའི་རྩོལ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ཆར་དྲ་ཡའི་ཟླ་མ་སྨྲ་ཕྲེང་དཀྱུ་པ་ཕུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་རྩོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཤུན་རྩོམས་སུ་གདན་ཞུས་མཛད་དེ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། ཧྲ་ཚག་སྨྲ་ཕྲེང་འདིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་གནང་རིང་སྲིད་ཀྱི་མཛད་ཕྱོགས་ཐད་དེ་སྔོན་སྲིད་སྐྱོང་དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་སྲོལ་ལྟར་ཉམས་མེད་སྐྱོང་ཞིང་། རྒྱ་བོད་མཐུན་སྒྲིལ་དང་ཞི་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་མཛད་མཁས་པ་བཙས་ལ་བརྟེན་སྐུ་སེར་མཆོག་དམན་ཡོངས་ཀྱིས་བསྟགས་བརྗོད་ཀུན་བསྐུར་ཞུ་ཡུལ་ཞིག་ཡིན། གསུང་རྩོམ་སྐོར་《དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་ལོ་རྒྱུས》 《སོ་གསར་ཆོས་གཏོར་གྱི་བཅའ་སྒྲིགས་དང་རོལ་ཚིག》 《ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་གི་གཏོར་བཟློའི་ཕྱག་ལེན་ཟིན་བྲིས》སོགས་པོད་གསུམ་དེ་སྔོན་ཀུན་བདེ་གླིང་དུ་དཔར་ཡོད།

ཧྲ་བྲམ། རྫེ་དྲུང་རིགས་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་ལྷམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་རས་བྲམ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཧྲ་ཨུལ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་བཞོན་ཧྲ་དང་ཁལ་ནའི་ཨུ་ལག་འདི་ལ་ས་ཚིགས་གཅིག་ནས་ས་ཚིགས་གཅིག་པར་སྐྱེལ་དགོས་པའི་ཁྲལ་ཞིག་དང་། རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་གཅིག་ནས་རྫོང་གཞན་དག་གི་མངའ་ཁོངས་བར་སྐྱེལ་དགོས་པ་ཞིག་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད།

ཧྲ་རིང་། འདོན་པའི་སྒྲ་གདངས་རིང་པོ།

ཧྲ་ལ་ནལ་རྒྱ་མི་བཟོ་ན། སྔ་ལ་ནལ་རྒྱའི་དཔེ། ཧྲ་ལ་ནལ་རྒྱ་མ་བཟོས་ན་སྔ་ལ་ནལ་རྒྱ་བཟོ་བ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པ་དེ་དཔེར་བཀོད་པ།

ཧྲ་ལམ་གོང་མ། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱབ་ངོས་སུ་རི་གཤམ་ནས་ལྷག་སྐོའི་འཁྱིལ་བར་ཧྲ་བཞོན་ནས་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྲ་ཡའི་ཟླ་མ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་། སློན་ཆེན། ཧོ་ཐོག་ཐུ་སོགས་ཧྲ་བཞོན་ནས་དེའི་བར་དུ་ཐེབས་ཆོག་པ་དེ་ལ་ཧྲ་ལམ་གོང་མ་ཟེར་ཞིང་། དེ་མིན་གྱི་དཔོན་རིགས། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ཧྲ་ལམ་འོག་མ་ཡན་ལ་ཧྲ་བཞོན་ནས་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་རེད།

ཧྲ་ལམ་སྣར་མོ། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་མཐོ་དམན་རྣམས་ཧྲ་ཞོན་ནས་རིའི་སྐེད་པ་བརྒྱལ་ཙམ་བར་ཕྱིན་རྗེས་དེ་ཡན་ལ་ཧྲ་ཞོན་ནས་འགྲོ་མི་ཆོག་པར་རང་སར་འཇོག་སའི་ལྷགས་རི་ཙན་གྱི་རྫོ་གཅལ་སྣར་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ཧྲ་སོ། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་རྒྱབ་མདུན་གཡས་གཡོན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་བང་རིམ་ཅན་གྱི་སྟེགས་པ།

ཧྲ་སོ་ཡན། པོ་ཏ་ལའི་མདུན་གྱི་རི་གཤམ་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་འགྲོ་བའི་གཞུང་ལམ་གཡས་གཡོན་གྱི་མཐར་ཡོད་པའི་བང་རིམ་ཅན་གྱི་སྟེགས་པ།

ཧྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན། ཧྲག་པ། ཆ་མེད་གཅིག་པུ། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་ཅན་བཅས་ཡིན།

ཧྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག ཕྱིར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ལ་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ལས། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་ན་གྲོགས་འབྱུར་ཡན་རྣམས་ལ་དུས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་ང་ཞེས་ཤར་བ་དེ་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ཞིང་། ང་དེའི་དོན་དུ་ལུས་ལྷ་ཚོགས་པ་བཟུང་བ་ལས་ང་ཞེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་ངོ་དཔྱད་པ་གང་ཡང་མི་བྱེད། གཞན་སྡེ་རྣམས་ནི་ཚེ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དེ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ན་སློ་སྒོམ་གྱི་རྩལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རང་རང་གི་སྟོན་པ་དང་དེས་གསུངས་པའི་ལུང་རིགས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཅིངས་སྒྲོལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ཡི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་ང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འདུག་སྙམ་དུ་བཙལ་ཏེ་མཐར་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བའི་གཙོ་བོ་ཧྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཧྲག་པ། ཆ་ཤག་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཆ་ནས་གཅིག་པུ། རང་སྐྱ་བར་ཐུབ་པའི་ཆ་ནས་རང་དབང་ཅན་ཞེས་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བདག་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ཞིབ་ཙམ་བཤད་ན། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ནི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་འདོད་ཀྱང་། བདག་ནི་ལྟར་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་ལྷ་དོ་ཤེས་པར་སྒོམ་པ་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རྒྱུད་ནས་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། ཕུང་པོ་རྣམས་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ལས་གྲུབ་ཀྱང་བདག་ནི་ཆ་ཤས་གང་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་གཅིག་པུར་གནས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་སྐྱེ་འཇིག་གི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། བདག་ནི་རྒྱ་རྐྱེན་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངའོ་ཞེས་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་ཐུབ་པའི་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན། ཧྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

ཧྲག་ཆད། རང་སེམས་དེ་རང་ཉིད་ཕུང་པོ་གཞན་དག་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་ཧྲག་མཐའ་དང་། ལུས་འཇིག་ན་སེམས་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་པར་ལྟ་བས་ན་ཆད་མཐའོ། །

ཧྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ། མེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཧྲག་པའི་མཐའ་དང་། ཡོད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་དཔེར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅིག་ཀྱང་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་དཔེར་ན། ཐ་སྙད་དུ་མིང་རྐྱང་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཧྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་ལུགས་བཞི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་ཧྲག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །མདོ་སྡེ་པས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་འགག་པས་ཧྲག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་རང་བཞིན་མེད་པས་ཧྲག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །དབུ་མ་པས་ནི་རང་བཞིན་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བས་ཧྲག་པའི་མཐའ་སྤོང་ལ། ཀུན་རྫོབ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་ཆད་པའི་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །གཞན་སྟོང་པས་ཀུན་རྫོབ་གཞན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་མ་གྲུབ་པས་ཧྲག་མཐའ་སྤོང་ལ། དོན་དམ་རང་བྱུང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གཤིས་ལུགས་སུ་གནས་པས་ཆད་མཐའ་སྤོང་ངོ་། །

ཧྲག་ཆད་གཉིས། ཧྲག་ལྟའམ། ཧྲག་མཐའ་དང་། ཆད་ལྟའམ་ཆད་མཐའ་སྟེ། ཧྲག་མཐའ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མིན་པར་ཡུལ་གྱི་རང་གི་སྙིང་ནས་ཚུར་བྱུང་བ་ནི་ཧྲག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ན་ཧྲག་ལྟ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་ཆད་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆད་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། ཧྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ལ་གནས་པ་ནི་དབུ་མ་ཟེར་བ་དང་། དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟོགས་ཟིན་ན། ཧྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་འཛེགས་སྐྲག་བྱ་མི་དགོས་པའོ། །

ཧྲག་ཆད་ལྟ་བཞི། ཡོད་པར་འཛིན་པ། མེད་པར་འཛིན་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ། དངོས་པོ་མཚན་མ་ཅན་དུ་འཛིན་པའོ། །

ཧྲག་ཏུ་བསྙེན་པ་གསུམ། དབྱུང་བ། དཀར་བ། ཕུམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བའོ། །

ཧྲག་བརྟན་གཞིམ་ལྷུག (བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་ཡང་ཟེར) ཧྲག་བརྟན་གཞིམ་ལྷུག་ཅེས་གདུགས་ཡུ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་གི་ཤར་ངོས་རི་ཁུག་གི་ཞབས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་དབེན་ས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ(པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ)ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་མཛད་དེ་བཞུགས་མྱོང་བ་རེད་ཅེས་པའི་བྲག་ཕུག་ཅིག་ཡོད་པ་དེར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༡༠)ལོའི་ཡས་མས་སུ་གདུགས་ཡུ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་གི་གནས་འཛིན་པ་བོང་ཁ་པ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་

ཀྱིས་སྒྲུབ་ཁང་བཏབ། བྲག་ཕུག་ནང་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲུར་གྱི་རང་བྱོན་ཞིག་དང་། ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་སྐུ་ཆུར་གྲུབ་པའི་ཆུ་མིག སྟེང་དུ་ཆོས་འབྱུང་གི་རང་བྱོན་སོགས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། དགོན་བདག་ཚ་བོང་ཁ་བླ་བྲང་ཡིན།

རྟག་པ། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས། སྤྱི་མཚན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཆོས། ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་གང་རུང་གི་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག དེ་ལ་དབྱེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་བཞི་ཡོད།

རྟག་པ་གཉིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་རེས་འགའ་བའི་རྟག་པ།

རྟག་པ་བཞི། ནམ་མཁའ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ། དེ་བཞིན་ཉིད།

རྟག་པ་གསུམ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ། ནམ་མཁའ་བཅས་སོ། །

རྟག་པའི་དངོས་པོ། རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ཁོ་ནས་འདོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གཞན་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆ་ནས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟག་པའི་རྣ་རྫེ། དུས་རྟག་ཏུ་གནས་ཐུབ་པའི་ཆ་ནས་རྣ་རྫེ་དང་འདྲ་བར་བརྟགས་པ་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་ཡུང་ཀྲིང་ཞེས་པ། བོད་སྐད་དུ་གཡུང་དྲུང་ཟེར་བ་དེ་དང་དོན་གཅིག

རྟག་པར་ལྟ་བ། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་རྟག་ལྟ་དང་ཆད་ལྟ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་དེའི་རྟག་ལྟ་ནི། མེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པར་ལྟ་བའི་མཐའ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། བདག་རྟག་པར་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྟག་པར་སྨྲ་བ་བརྒྱད། ༡. གྲངས་ཅན་པ་དང་། ༢. ཚངས་པ་བ། ༣. ཁྱབ་འཇུག་པ། ༤. དཔྱོད་པ་བ། ༥. དབང་ཕྱུག་པ། ༦. བྱེ་བྲག་པ། ༧. རིག་པ་ཅན་པ། ༨. གཅེར་བུ་པ་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བརྒྱད།

རྟག་སྨྲ་བཞི། ཕྱིར་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་པ། ཁྱབ་འཇུག་པ། གཅེར་བུ་པ་བཅས་བཞི་ལ་ཟེར།

རྟག་སྨྲའི་སྟོན་པ་གསུམ། དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ། དྲང་སྲོང་མཆོད་འོས། སྟོན་པ་ཆུ་ཀླུང་ངོ་། །

རྟགས། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྦྱོར་བ་འགོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། རྒྱུ་མཚན། སྒྲུབ་བྱེད་བཅས་དོན་གཅིག

རྟགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ། དེ་ཡང་སོས་སྡིག་ཆོས་གཞི་བསྲུང་བ་ལུས་ལ་འཆང་བ་ཙམ་ལས་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་ནང་དོན་མ་རྟོགས་པ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་མིང་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞག་བདུན་རིང་ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཟས་བཟུངས་ནས་རྒྱུན་དུ་ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཟས་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་ཉེས་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྟགས་ཁྱབ་གྲུབ་ཚུལ། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའོ། །

རྟགས་ལྔ། འགོ་བའི་ལྷ་ལྔས་བསྒྱུར་བའི་རྟགས་ལྔ་ནི། གཡག་དཀར། ཞང་སྒྲོན། ཁྲ་སྐྱར། སྤུད་མེད། རི་དགས། ཏིང་ངེ་འཛིན་མི་གསལ་བའོ། །

རྟགས་བཅུ། རྣལ་འབྱོར་པ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པས། ༡. ས་རླུང་ཐིམ་པས་དུ་བ་སྔོན་ཅན་ནོ། ། ༢. མེ་རླུང་ཐིམ་པས་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་ལྟ་བུའོ། ། ༣. ཆུ་རླུང་ཐིམ་པས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུའོ། ། ༤. རླུང་གི་རླུང་ཐིམ་པས་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའོ། ། ༥. ནམ་མཁའི་རླུང་ཐིམ་པས་འཇའ་ཚོན་སྣ་ཚོགས། ༦. སེམས་ལྷག་པར་བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་མཐོང་ངོ་། ། ༧. རིགས་དྲུག་གནས་མཐོང་ངོ་། ། ༨. ལུས་ལ་འཇའ་ཚོན་སྣ་ཚོགས་འཁོར། ༩. ལྷའི་མིག་ལྟ་བུ་ཡུག་གཅིག་གིས་གཅིག་མི་སྒྲིབ་པར་གསལ། ༡༠. གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་དྲན་པ་སོགས་ཉམས་སྣང་སྣ་ཚོགས་འཆར་བའོ། །

རྟགས་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི། སྔོན་འཇུག་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ནི་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་། གང་གིས་འཇུག་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཞིའོ། །

རྟགས་གཉིས། དེ་ལ་འབྱེད་ཚུལ་གསུམ་ལས། ༡. སྒྲུབ་རྟགས་དང་དགག་རྟགས། ༢. ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་། ༣. རང་དོན་གྱི་རྟགས་དང་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས།

རྟགས་ལྟར་སྣང་གསུམ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཏེ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས། འགལ་བའི་རྟགས། མ་ངེས་པའི་རྟགས།

རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ། བོན་པོའི་ཆོས་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀས་དུ་ལྟའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པར་རང་ཉིད་ལ་བཟང་ངན་ཇི་ཡོང་གི་རྟགས་མཚན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཉེས་བལྟ་བ། དཔེར་ན། སོ་སོ་ཐག་རིང་འགྲོ་སྐབས་རང་གི་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་པའི་ཉིན་མོ་ལམ་དུ་མི་ཆུ་ཟོམ་སྟོང་པར་ཁྱེར་ནས་ཚུར་ཡོང་བ་དང་ཐུག་ན། ད་རེས་རང་ཉིད་བསམ་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། ཆུ་ཟོམ་ནང་དུ་ཆུ་ཁྱིགས་ནས་ཚུར་ཡོང་བ་ཞིག་དང་ཐུག་ན་ད་རེས་རང་གི་བསམ་དོན་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་བོད་ཚུལ་ད་ཅང་མང་པོ་ཡོད།

རྟགས་སྣང་དང་ཉམས་མྱོང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་རླུང་ཐམས་ཅད་ཙ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་རིམ་བཞིན་འབྱུང་ཞིང་ཞུགས་པ་དང་། གནས་པ་དང་། ཐིམ་པ་བཅས་སོ་སོར་ཕྱི་རྟགས་བརྒྱད་དང་། ནང་རྟགས་བརྒྱད་ཡོད། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ།

རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལྔ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའོ། །

རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཆོས་ལུགས་འཇིག་རྟེན་འདིར་གནས་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཡོད་པའི་ཐ་མའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྲ་བྲེགས་པ་དང་ངུར་སྨྲིག་ཙམ་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་ཁྲིམས་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས་ཡིན་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར།

རྟགས་ཡང་དག ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས། རྣམ་དབྱེ། སྒོ་ཁག་གསུམ་ག་ཡིན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་ཡོད།

རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་སྒོ་དྲུག ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། །

རྟགས་ཡང་དག་སྒྲུབ་ཚུལ་ལྔ། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཅས་ལ་ཟེར།

རྟགས་ཡང་དག་གསུམ། འབྲས་རྟགས། རང་བཞིན། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས།

རྟགས་རིགས། ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་གི་ནང་དོན་གྱི་རྟགས་སམ་གཏན་ཚིགས་སྐོར་ལ་རྟགས་རིགས་ཟེར་བ་དང་གཞུང་གི་མིང་། །

རྟགས་རིམ་འབྲེལ་ཞུས་པ། རྟགས་ཐམ་རིམ་བཞིན་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

རྟགས་གསུམ། ཟོ། མོ། མ་ནིང་རྟགས།

རྟའི་དུའི་མཁར། (大都城)སྔར་པེ་ཅིན་ལ་ཟེར་ཏུའུ(中都)གྲོང་ཁྱེར་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལེ་སེ་ཆེན་དན་གྱི་ཀྲི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཞི་པ(༡༢༦༧)ལོར་པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཤར་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་འགོ་ཚུགས། ཀྲི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་ལྕགས་ལུག(༡༢༧༡)ལོར་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་སྤོས་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་པེ་ཅིན་ན་ཏྭ་ཏུའུ་མཁར་ཞེས་མིང་བཏགས། སོག་སྐད་དུ་རྒྱལ་པོའི་མཁར(汗城)ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ཁན་པ་ལི་ཀེ་ཟེར། རྗེས་སུ་མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་ཏེ་ད་ལྟའི་རྒྱ་ཁྲིན་འདི་བྱུང་།

རྟས་པ། དར་བའམ་རྒྱས་པའི་མིང་ངོ་། །

རྟིས་ཚང་མ་ཏི་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས། རེབ་གོང་སྟོད་དུ་གཡུང་སྟོན་བླ་རྒྱལ་གྱི་མི་རྒྱུད་ཕྱག་རྫོར་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག(༡༦༥༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ས་ལག་ལོར་ཡུ་ལོ་གཞིན་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བཅུ་དྲུག་པ་རྒྱ་ཧུག་ལོར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། རྗེ་སྐལ་ལྡན་པ་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་མེ་རྟ(༡༦༦༦)ལོར་དབུས་སུ་ཐེབས། དཔོན་སློབ་ལྔ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ། རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་དབང་ལུང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཀུན་གཟིགས་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། ཞིར་བཏུད་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ལྔ་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ཆ་བརྩམས། སོ་བདུན་པ་རྒྱ་ཕག(༡༦༨༩)ལོར་རྫོང་དཀར་བཀའ་གདམས་ས་བྱང་བཀྲ་ཤིས་གླིང་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་བསྐྱངས། བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༧༡༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

རྟུག་ཁྱང་། ཕྱི་ལའི་ཁྱང་།

རྟུག་པ། ཅོགས་པ།

རྟུལ། རྣོ་བ་མེད་པ། རྟུག་གཟེར།

རྟེན་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྡན། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ། སྔོན་ལས་བསོད་ནམས་བསགས་པ། སྨོན་ལམ་ལེགས་པ་དང་ལྡན་པ་བཞིའོ། །

རྟེན་གྱི་གང་ཟག ཆ་རྐྱེན་ཚང་བའི་མི།

རྟེན་གྱི་སྟོབས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྒོམ་ལ། སྡིག་པ་བཤགས་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཀ་ཚང་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་གཅིག་མ་ཚང་ན་སྡིག་པ་མི་དག་པས་སྟོབས་བཞིའི་ནང་ནས་དང་པོ་ལ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཟེར། སྡིག་པ་མི་དགེ་བཅུ་པོ་རྣམས་གསོག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་གཉིས་ཏེ་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་བསགས་པ་རྣམས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བཤགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྡིག་པ་བསགས་པ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

རྟེན་གྱི་རྡུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ཐ་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དུས་རབས་སུ་བོད་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་ཤཱཀྱ་སུ་ནེའི་སྐུ་རྟེན་གྱི་རྡུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པ་ལ་གོ།

རྟེན་གྱི་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཅས་དྲུག

རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་། གཟུགས་སོགས་མཐོང་བཞིན་པའི་མིག་དབང་། མིག་དབང་ལ་དབྱེ་ན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་མིག་ཤེས་དེ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་དང་བཅས་པའི་མིག་དབང་ཡིན་པས། རྟེན་བཅས་མིག་དབང་ཞེས་བརྗོད། རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་མིག་དབང་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་ལྟ་བུའོ། །དེའི་སྐབས་སུ་རང་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་མེད་ཀྱང་། རང་ལ་བརྟེན་པའི་མིག་ཤེས་ཡོད་པའི་མིག་དབང་དང་། མིག་དབང་ཡིན་པ་རིགས་མཚུངས་པས་ན། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་ཞེས་བརྗོད། ཕྱི་ནག་གྲྭ་པས་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གིས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །

རྟེན་བྲག སྤྱིར་རྟེན་ཐུག་ཞེས་པ། གཡག་གི་ཧ་མ་ནག་པོའམ་དཀར་པོ། དམར་པོ་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་སྤྲད་པ་སྦྲམ་པོ་ལས་ཐུག་རལ་དང་། དེའི་སྟེང་ཐུག་བཅིངས། མདུང་སྟོར། དེའི་ནང་དུ་སྲོག་ཤིང་ལ་སྲུང་མ་སོ་སོའི་ཕྱག་མཚན་དང་སྐུ་བརྙན་སོགས་བཏགས། སྲོག་ཤིང་གི་རྩེ་མོར་མི་འཕད་ཀྱི་གི་ཝང་ལས་བཟོས་པའི་རྩེ་གསུམ་མི་མགོའི་གཟུགས་དོད་པའི་ཏོག་ཡོད་པ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་ཁག་ཆེ་བའི་སྒོག་སྟེང་དུ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡིན།

རྟེན་དང་བརྟེན་པ། འདི་ལ་ཀ་དོན་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པས་སྐབས་དང་སྦྱར་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སུ་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ལ་རྟེན་དང་དེ་དག་འཚོ་གནས་བྱ་ཡུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་བརྟེན་པ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་སྟོད་སྨད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་ནང་གི་མེ་ཏོག་དང་ཟས་རིགས་སོགས་ལ་རྟེན་ཞེས་ཟེར་བ། སྐབས་རེ་ནི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བརྟེན་པ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གོ་དགོས་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

རྟེན་འབྲེལ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཆེན་པོ་ལྔ་སྟེ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཅས་ལྔའོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བརྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བསྔགས་པ་མཛད། རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནི། མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པ་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་ནི་འདི་སྐྱེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། 《དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》ལས་ཀྱང་། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་དཔེར། །རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་དུ་བཞིན། །འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདི་སྐྱེ་སྟེ། །མི་འབྱུང་བས་འོད་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་ཆ་ཤས་ཚོགས་དགོས་པ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་ལ་ཚང་ན་ངེས་པར་སྐྱེ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དང་ཚུལ་ཡིན་པས་ན། གཞི་གྲུབ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། 《རྩ་ཤེས》ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་འགོད་ཚུལ་ནི་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན།

བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་རྣམ་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་དང་། འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དང་། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས། ས་བོན་མ་སྤངས་བར་དུ་སྨྱུ་གུ་བྱུང་བ་བཞིན། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ནི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་པས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སེལ་ཞིང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་རྙེད་ནས། ལྟ་ངན་གྱི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པ་ལ་ནུས་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། 《འཇུག་པ》ལས། དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། 《བཞི་བརྒྱ་པ》ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གཏམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཆེན་པོའི་གཅེས་པའི་སྙིང་པོ་དང་། དོན་འདི་ཤེས་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤེས་ལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། 《བཤེས་སྤྲིངས》ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། །གང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་བ་དེས། །སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རིག་པས་རྣམ་མཆོག་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྐྱེན་གསུམ། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན། མི་རྟག་པའི་རྐྱེན། ནུས་པའི་རྐྱེན།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གསུམ། འཕྲད་པའི་དོན། ལྟོས་པའི་དོན། བརྟེན་པའི་དོན།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི། འཕེན་པའི་ཡན་ལག འཕངས་པའི་ཡན་ལག མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། དང་པོ་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མིང་གཟུགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རེག་པ་ཚོར་བ་དང་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྲེད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་སྒྲ་དོན་བཅུ་གཅིག བྱེད་པ་པོ་མེད་པ། རྒྱུ་དང་བཅས་པ། སེམས་ཅན་མེད་པ། གཞན་གྱི་དབང་། གཡོ་བ་མེད་པ། མི་རྟག་པ། སྐད་ཅིག་མ། རྒྱུད་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། རྒྱུ་འབྲས་མཐུན་པ། སྣ་ཚོགས་པ། རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ།

རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། ཕྱུན་མི་འཆད་པ་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ། སྣོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། འཆི་བས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། ཕྱིའི་གཉིས་ནི་ཕྱི་འཇིག་རྟེན་སྣོད་ཀྱི་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་བཞི་པོ་ནང་བཅུད་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ། མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ། མདོན་ཤེས་ཀྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས། མིང་གཟུགས། སྐྱེ་མཆེད། རེག་པ། ཚོར་བ། སྲེད་པ། ལེན་པ། སྲིད་པ། སྐྱེ་བ། རྒ་ཤི་བཅས་སོ། །

རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡང་ན་ཕྱི་ནང་གི་དེ་དང་། ཡང་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དེའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་བཞི། སྐད་ཅིག་མ། རྒྱུན་ཆགས་པ། འབྲེལ་བ་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལོ། །

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས། བཞི་པ་མིང་གཟུགས། ལྔ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག དྲུག་པ་རེག་པ། བདུན་པ་ཚོར་བ། བརྒྱད་པ་སྲེད་པ། དགུ་པ་ལེན་པ། བཅུ་པ་སྲིད་པ། བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བ། བཅུ་གཉིས་པ་རྒ་ཤི་བཅས་སོ། །

རྟེན་བཟང་གི་ཕུན་ཚོགས་བཞི། ཕྱུགས། ལོངས་སྤྱོད། འཁོར་གང་བཟུམས་འགྲུབ་པ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོག་བཞིའོ། །

རྟེན་བཟང་གི་འབྱོར་པ་བཅུ་གསུམ། ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཚང་བ། མཚམས་མེད་ལྔ་དང་ལས་མཐའ་ལ་ལོག་པ་ཡིན་ཀྱང་? ...

རྟེན་རང་འབྱོར་ལྔ། མི་ཡིན་པ། ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཚང་བ། གནས་ལ་དད་པ། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་བཅས་སོ། །

རྟེན་གསུམ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསུམ་ཡང་ཟེར།

རྟོག་གེ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་རིག་པ། རྟགས་སམ་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀློག་ཕྱིར་གྱི་དོན་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རིག་པ།

རྟོག་གེ་སྡེ་ལྔ། ཁྱབ་འཇུག་པ། དབང་ཕྱུག་པ། རྒྱལ་བ་པ། སེར་སྐྱ་པ། ཕུར་བུ་པ་དང་ལྔའོ། །

རྟོག་གེ་བ་དྲུག མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ༡. ཀུན་ཏུ་རྒྱུ། ༢. གཅེར་བུ་བ། ༣. སྤྱོད་པ་ཅན། ༤. ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། ༥. མི་ཐམ་སྐྱ་ཡི་རལ་པ་ཅན། ༦. གཅེར་བུ་པ་གཞན་གྱི་བུ་སྟེ་དྲུག་གོ།

རྟོག་གེ་འབར་བ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་དུ་བཀྲལ་བའི་རང་གཞུང་དབུ་མ་སྙིང་པོ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ《རྟོག་གེ་འབར་བ》མཛད་པ་ལ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་ཅིང་། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན། གཞུང་འདི་ཇོ་བོ་རྗེས་ཀྱང་རྒྱ་བོད་གཉིས་སུ་ཁྱད་ལན་མང་དུ་གནང་བར་གསུངས་སོ། །ནག་ཚོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད། མངོན་སུམ་ཡང་དག མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། རྗེས་དཔག་ཡང་དག རྗེས་དཔག་ལྟར་སྣང་། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་། སུན་འབྱིན་ཡང་དག སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ངོ་། །

རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག ༡. ཚད་མ་དང་། ༢. གཞལ་བྱ། ༣. ཐེ་ཚོམ། ༤. དགོས་པ། ༥. དཔེ། ༦. གྲུབ་པའི་མཐའ། ༧. ཡན་ལག ༨. རྟོག་གེ། ༩. གཏན་ལ་དབབ་པ། ༡༠. རྩོད་པ། ༡༡. སུན་འབྱིན། ༡༢. ཕྱིར་དུ་རྟོལ་བ། ༡༣. གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ། ༡༤. ཚིག ༡༥. ཐག་ཆོད། ༡༦. ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཏེ་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་གོ །

རྟོག་བཏགས་འཇོག་ལུགས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ལུགས་སམ་འཇོག་ཚུལ།

རྟོག་པ། ༡. སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག དེའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་ན། སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་……

སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་འདྲེས་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ། དེའི་དབྱེ་བར་མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་དང་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད། ༢. བརྟག་བྱའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་རགས་པ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་། (འདི་དང་བློ་རིག་བདུན་ནང་གི་རྟོག་པ་གཉིས་མི་འདྲ)

རྟོག་པ་བསྒྲངས། རྟོགས་པ་མ་བྱེད་ཅེས་པའི་སྐུལ་ཚིག

རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ༡. སྒྲ་ཀྱུ་ལ་ཀྱར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། ༢. འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་ཤེས་པ། མ་འོངས་པའི་དོན་དྲན་པའི་ཤེས་པ།

རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དྲུག འཁྲུལ་བའི་རྟོག་པ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟོག་པ། རྗེས་དཔག་གི་རྟོག་པ། རྗེས་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ། དྲན་པའི་རྟོག་པ། མངོན་འདོད་ཀྱི་རྟོགས་པའོ། །

རྟོག་པ་བརྒྱ། ཆོས། དོན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། རྗེས་ལ་དཀོན་མཆོག ཀུན་དུ་མི་འབྱུང་བ། མཐར་ཐུག་པའི། ཉན་རང་། བྱང་སེམས་ཀྱི། མངོན་རྟོག་གི་རྟོག་པའོ། །

རྟོག་པ་དོན་མཐུན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་མཐུན་པའི་རྟོག་པ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་ན་ཁྲིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་དགོས།

རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ།

རྟོག་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་གནས་འདུན་པ། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་རྣམས་མ་ཉམས་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པ།

རྟོག་པ་ཟློས། དོགས་པ་བྱུང་བ།

རྟོག་པ་ལོག་ཤེས། དཔེར་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ།

རྟོག་པའི་ནད། རྣམ་རྟོག་ངན་པ་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ནད།

རྟོག་དཔྱོད། སྔར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་དྲན་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་བསམ་བློ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་བའི་དོན། རྟོག་དཔྱོད་ཞེས་པའི་རྟོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། ཡུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་དང་འདྲེས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔྱོད་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སྔ་རིམ་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན།

རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས།

རྟོག་མེད་རང་ལ་ཟིན་པ། སེམས་མི་རྟོག་པ་རྩེ་ཤེས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཙན་ས་ཟིན་པ།

རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས། དཔེར་ན། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སོགས་ལྟ་བུ།

རྟོག་མེད་ཤེས་པ། ཤེས་པ་གང་ཞིག རང་གི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་མཚན་དང་གཞི་མ་གྲུབ་གང་རུང་ཡིན་དགོས།

རྟོག་ཞིབ་མཐུག་གནོན། མིག་གིས་ལྟ་རྟོག་དང་རྣ་བས་གནས་ཚུལ་ཉན་པའི་ཐོག་གནས་ཚུལ་ལྟགས་པ་རྣམས་ལ་ཚད་གཅོད་དང་ངོ་དམ་བྱས་པ།

རྟོགས་ལྡན་མི་ཏག་སྒོམ་རིན། འགྲོ་མགོན་ཞབ་ཀོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ། ཡི་གེ་མི་མཁྱེན་ཀྱང་ཤན་སེམས་ཚེ་ཞིང་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་མཐོང་།

རྟོགས་པ་བཞི། ཚད་མའི་དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་ཤུགས་རྟོགས། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཤུགས་རྟོགས། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སོ། །

རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར། སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་དྷརྨ་ཙཀྲ་ཞེས་བྱ་བའི་དྷརྨ་ནི་ཆོས་དང་། ཙཀྲ་ནི་འཁོར་བ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ན། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འགོ་བ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་པོའི་བདག་ཉིད་ཚོགས་པས་ན་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཏེ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིར་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་གསུངས་པའི་ཚེ། ལྔ་སྡེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་དུ་འགོ་བ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་དེ། 《མཛོད》ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །མྱུར་དུ་འགྲོ་སོགས་རྩིབ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་སློབ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཀ་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་ཅིང་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་ཚོགས་ལམ་ནས་མི་སློབ་ལམ་བར་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད།

རྟོགས་པའི་ཆོས་བདེན་པ་གཉིས། ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན།

རྟོགས་པའི་བློ། སྣ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པའི་རིག་པ།

རྟོགས་པའི་བློ་གཉིས། དངོས་རྟོགས་དང་། ཤུགས་རྟོགས་སོ། །

རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན། བསླབ་གསུམ་གང་རུང་གི་བསྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ཡོན་ཏན་ཞེས་པ་ཐོབ་བྱ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན།

རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཟང་། ཁྲུངས་པ་དང་རྟོགས་པ།

རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ། འདི་རྒྱ་གར་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་དཔྱོད་པ་བ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་འདྲ་སྟེ། མུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བ་ནི་སྔར་སྔོན་རྒྱལ་དཔོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་རྒྱལ་དཔོག་པ་འང་ཟེར། དེས་བདག་གི་ངོ་བོ་སེམས་པ་ཅན་དང་། ཞིམ་པོ་མ་ཡིན་པ། ཤེས་རིག་གི་རང་བཞིན། རྟག་པའི་ངོ་བོ། གཞན་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཡན་གར་བ། ཆ་ཤས་མེད་པ་ཞིག་བཅས་ཡིན་པ་དང་། གནས་སྐབས་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཡོད་ཀྱང་། དྲི་མ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་སྡུག་བསྔལ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་བའི་ཐར་པ་ནི་མེད་ལ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། བདེན་དོན་ཡིན་པའི་ངག་ཀྱང་མེད་པ་དང་། ཚད་མ་དྲུག་དང་བརྒྱ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད། རིག་པ་ཅན་པ་ནི། དྲང་སྲོང་ཀ་ཎ་ཌ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་ཀ་ཎ་ཌ་པ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དང་། སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་བློའི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་དང་། རྒྱུད་ཐོས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྦྱར་དང་། བུད་མེད་དང་སྦྱར་ནས་ཁམས་འཛག་པའི་བདེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྱིལ་བདེའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི་ཐར་པ་ཡིན་ཟེར། མུ་སྟེགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་བ》དང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི《དབུ་མ་འཇུག་པ》རྩ་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ》སོགས་ཚད་མའི་གཞུང་དང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ་དང་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ》ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད》བཅས་སུ་གསལ།

རྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ། ལུགས་འདིས་ཉན་རང་གཉིས་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་

པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འཁོར་བཅས་སྤོང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་འགོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཆུང་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད། རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྣམ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་འབྲིང་འཐོབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཉན་རང་ལ་སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་རྟོགས་བྱའི་བདག་མེད་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ཐག་སྒྲུབ་དང་མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ། རང་རྒྱུད་པ་བཅས་ལུགས་ཀུང་མི་བཞེད་དོ། །

རྟེན་པ་བཞི། ༡. ཚུལ་འཆོས་ཅན་ལྟར་ཤིན་པར་གང་ཟག་ལ་མི་རྟེན་པར་ཆོས་ལ་རྟེན་པ། ༢. རྒྱང་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཚིག་ལ་མི་རྟེན་པར་དོན་ལ་རྟེན་པ། ༣. རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་ཅན་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དྲང་དོན་ལ་མི་རྟེན་པར་ངེས་དོན་ལ་རྟེན་པ། ༤. ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟེན་པར་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟེན་པ་བཅས། དང་པོར་ཐོས་པ། བར་དུ་བསམ་པ། མཐའ་མར་སྒོམ་པ། རྒྱུན་གྱི་ཉམས་ལེན་བཅས་ཚང་མ་རྟེན་པ་བཞིར་འདུ་ཚུལ་གྱི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་བྱུང་བ་ཡོད། ཞིབ་ཆ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཡི་ནང་དེར་གསལ།

རྟེས། ལྟོས་པ། ཕན་ཚུན་གཉད་རེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་རག་ལས་པ།

ལྟ་གྲུབ་གཙང་ཞིང་། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ལྟ་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གི་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་འདྲེས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་གཙང་མ་བཟུང་བའི་དོན།

ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང་། དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་གཞུང་གསུམ་ལ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཟེར།

ལྟ་ངན་རེ་གཉིས། རྟག་ལྟའི་བཞི། རྒྱུ་མེད་དུ་སྨྲ་བའི་གཉིས། མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དུ་སྨྲ་བའི་བཞི། ལྟ་མི་སྤོང་བར་སྨྲ་བའི་བཞི། འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་བཅུ་དྲུག དེ་མེད་པར་སྨྲ་བའི་བརྒྱད། དེ་གཉིས་མིན་དུ་སྨྲ་བའི་བརྒྱད། ཆད་པར་སྨྲ་བའི་བདུན། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྨྲ་བའི་ལྟ་བ་ལྔ། ཡང་གཟུགས་ཕུང་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཡིན། བདག་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ལ་བདག་ལྡན་པ་དང་གཟུགས་དང་བདག་མེད་པ་དང་མེ་དང་བུད་ཤིང་བཞིན་དུ་ཟ་མི་དད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་སོགས་བཞི་ལ་སྦྱར་བའི་ཉི་ཤུ། དེ་དུས་གསུམ་ལ་སྦྱར་བས་དྲུག་ཅུ། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་བཅས་རེ་གཉིས་ཟེར། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཁོ་དྲུག་དང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དང་སུམ་བརྒྱ་ནི་གསུམ་འདོད་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་ངོ་། །

ལྟ་རྟོགས་ཉན་རྣ་བྱས་པ། མིག་གིས་བལྟས་ཚུལ་ལུགས་ཡོད་མེད་ལྟ་རྟོགས་དང་། རྣ་བས་མཐོང་ཆུང་གིས་ཉན་པ།

ལྟ་རྟོགས་འོན་སེང་། མིག་གིས་ལྟ་རྟོགས་དང་རྣ་བས་གནས་ཚུལ་ཉན་པ།

ལྟ་སྟངས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད། ༡. ཞིང་རྟོག་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་པ་ལྟ་སྟངས་བྱས་ནས་སྔ་ལ་འབེབས་ཐུབ་པ། ༢. མཆིགས་ཤིང་ཕྱིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ལྟ་སྟངས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཐུར་དུ་འཁུག་ཐུབ་པ། ༣. རྒྱང་རིང་དུ་ཡོད་པའི་ཤིང་རྟོག་དང་མེ་ཏོག་སོགས་ལ་ལྟ་སྟངས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་མདུན་དུ་འཁུག་ཐུབ་པ། ༤. གཅན་གཟན་གདུག་པ་ཅན་ལ་ལྟ་སྟངས་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་དབང་དུ་སྡུད་པ། ༥. སྤར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་སྟངས་བྱས་ནས་ས་ལ་ཕབ་པའི་ཤིང་རྟོག་རྣམས་ལ་སླར་ཡང་ལྟ་སྟངས་བྱས་པས་རང་སར་འགྱུར་ཐུབ་པ། ༦. སྤར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་སྟངས་བྱས་ནས་ཐུར་དུ་བཀུག་པའི་ཤིང་ལ་སླར་ཡང་ལྟ་སྟངས་བྱས་པས་སྔར་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ། ༧. སྤར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་སྟངས་བྱས་ནས་མདུན་དུ་བཀུག་པའི་ཤིང་དང་མེ་ཏོག་རྣམས་ལ་སླར་ཡང་ལྟ་སྟངས་བྱས་པས་རང་རང་སོའི་གནས་སུ་བསྐྱལ་ཐུབ་པ། ༨. སྤར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་སྟངས་བྱས་ནས་བསད་པའི་གཅན་གཟན་གདུག་པ་ཅན་ལ་སླར་ཡང་ལྟ་སྟངས་བྱས་པས་གསོན་པོར་གསོ་ཐུབ་པ་བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་ནི་གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་གནས་ཚད་རིམ་པ་དྲུག་གི་ནང་ནས་རིམ་པ་དང་པོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་གཞི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པའི་བར་དམ་པའི་ཆོས་མཐའ་ཡས་ཤིག་གསུངས་པ་ལས་གསུང་གི་ཐ་མ་ནི་ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་རྩྭ་མཆོག་ཏུ་གཤེགས་ཏེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་སོང་ནས་ཟླ་གཅིག་གི་སྔོན་དུ་ཕེབས་པ་ལུགས་ཟོ་འབྲུག་གི་ལོ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་སྒྲ་ལའི་ཚལ་གྱི་དབུས་ཤ་ལ་གཞིམས་ཁྲི་ལ་སེང་གེའི་ཉལ་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས། མགར་བའི་བུ་ཙུནྡ་ད་ཞེས་པས་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བ་བཞེས། ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད། སྐུས་སྐྲ་གཙན་འཛིན་དང་ཀུན་དགའ་བོ་གཉིས་དགེ་འདུན་ལ་གཏད། ཕྱིའི་སྤྱོད་གཡོགས་བསལ་ནས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་བསྟན། དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་བལྟ་བ་ནི་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ་མི་རྟག་ཨུ་དུམྦཱ་ར་བཞིན་ནོ། །བདེན་པ་བཞི་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས། བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ན་ཞུས་ཤིག ༡. འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན། ༢. ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའོ། ། ༣. ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ༤. མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་རེ་ཞིག་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཛོགས་པ་དང་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་ཁས་ལེན་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་དང་དེ་བཞི་པོ་ཁས་མ་ལེན་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲལ་ནས་ཕུད་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལས་འགལ་མི་ཆོག་པའི་རྩ་བའི་རྩ་དོན་པ་ཞི་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ཡོད།

ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ།

ལྟ་བ་ལྔ། ལོག་པར་ལྟ་བ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནོ། །

ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལས་སྔོན་མཐར་གཏོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད། རྟག་པར་ཁ་ཅིག་རྟག་སྨྲ་བཞི། །རྒྱུ་མེད་གཉིས་དང་མཐའ་ལྡན་བཞི། །མཐར་མི་སྤོང་བཞི་དང་བཅས་སོ། །

ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མཐར་གཏོགས་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས། འདུ་ཤེས་ཡོད་སྨྲའི་བཅུ་དྲུག་དང་། མེད་སྨྲའི་བརྒྱད་དང་གཉིས་མིན་བརྒྱད། ཆད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན། ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་ལྔའི་ལྔའོ། །

ལྟ་བའི་གོལ་ས། གོལ་ས་ཞེས་པ་ནི། ནོར་འཁྲུལ་ལོག་པ་ལ་གོ་དགོས་པས། སྐབས་འདིར་ལྟ་བའི་གོལ་ས་ཞེས་པ་ནི། བདག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དེར་གོ་བ་ཡིན། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་འཇིག་ཅིང་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན། བདག་འཛིན་ལ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་

འཛིན་གཉིས། སྐྱེར་བདག་ཅེས་པའི་སྐད་དོད་དུ་ཨཱཏྨ་ཀ་ཞེས་ཡོད་ལ། དེ་སྐྲ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ལ་ཡང་མ་སྒོས་པར་རྟོགས་སྦྱབ་ཏུ་གནས་པ་ཞིག་ལ་བདག་ཅེས་ཐ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་བདག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐྲ་དོག་པར་བྱས་ན་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གོ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ང་དང་ང་ཡི་བར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བདག་འཛིན་དེ་ནི་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྡང་བ་དང་རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ་མས་མནར་བ་ཡིན་ཏེ། 《སྤྱོད་འཇུག》ལས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་འཚེ་བ་གང་ཡོད་དང་། །འཇིགས་དང་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཀུན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་ན། །འདྲེ་ཆེན་དེ་ལ་ཁོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ལྟ་བའི་མཐའ་བརྒྱད། སྐྱེ་འགག་གཉིས། རྟག་ཆད་གཉིས། འགྲོ་འོང་གཉིས། གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །

ལྟ་བའི་གནད་བཞི། གནས་གནད་རི་ཁྲོད་འཁྱིལ་པར་གཅེས། །ལུས་གནད་རྩ་བཞི་སྲོད་པར་གཅེས། །ངག་གནད་ཉམས་དབྱངས་ལེན་པར་གཅེས། །སེམས་གནད་འདུ་ཤེས་བཤིག་པར་གཅེས། །ཞེས་བསྒྲུབ་བྱའི་གནད་བཞི་དང་མ་བྲལ་བར་བྱ་དགོས་པའོ། །

ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། མཛེས་ཆོས་ཀྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ནས་ཇི་ཙམ་བལྟས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་བལྟ་སྙིང་འདོད་པ།

ལྟ་བྱེད། འཛིན་བྱེད་དང་དོན་གཅིག་པར་ཤིག་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། ལྟ་བྱེད་ཅེས་པ་ཞེ་ས་མ་བྱས་པའི་སྐབས་དང་འཛིན་བྱེད་ཅེས་པ་ཞེ་ས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ཀར་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད།

ལྟ་མིན་ལྔ། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་བཅས་སོ། །

ལྟག་ཆོད། ཕུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་སྡེ་སྒྲ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ།

ལྟག་པ་རེངས་པ། མཇིང་པ་རེངས་པོ།

ལྟག་ཚང་སྔོ་མོའི་སྤྲ་ཕྱེངས། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་ལྟག་སྔོ་ཡོད་པའི་གཤམ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཚིབས་ཕྱེགས་ཡོད་ས་དེའི་མིང་།

ལྟག་ལ་འཚལ། དེ་འདྲ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ལྟ་བུ།

ལྟང་། ལྟང་བཅས། ཡང་པའི་དོན།

ལྟས་ངན་སུ་གཅིག བྱ་རོག་ཤེར་འཛིང་སོགས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་ཞེར་གཅིག ཕ་བ་རྒྱལ་སོགས་ཞེར་ཆགས་ཀྱི་ཞི་ཤུ། ཊིའུ་བ་སྒང་མགོ་སོགས་ཞིག་ཕྲམ་ཀྱི་ཞི་ཤུ། ཕ་བ་སྦྲེལ་ཞེན་སོགས་ཞི་ཤུའོ། །

ལྟས་ངན་པ་བཅུ་གཅིག ཉི་ཟླ་མར་བབས། གློག་འཁྱུག་ཁོག་བབས། སྐར་མདའ་བརྒྱབ། གཟའ་དུ་བ་མཇུག་རིང་ཤར། ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་བྱུང་། ས་གཡོས། རྡིབས་བྱུང་། འབྲུག་བརྒྱབ། དགུ་ཚིགས་ཁོག ཐལ་རླུང་ལངས་པ་བཅས་གཙོ་བོ་རྣམས་སོ། །

ལྟས་ངན་གཟའ་བཞི། ཤར་ནས་དུ་བ་མཇུག་རིང་། ནུབ་ནས་ཕྱག་མགོ་མི་འབར། ལྷོ་ནས་གཡག་མགོ་ཀླུང་འཚུབས། བྱང་ནས་ཆུ་རི་སྟོན་མོ།

ལྟེ་རིང་ཕྱུག་སྟེ། ཕྱུག་པོར་ཕྱུག་སྟེ།

ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་བཞི། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་གསོ་ཐུང་ལན་ཆད་དང་ལྡན་པ། མེད་མི་རུང་གི་སྦྱོར་བ་ནས་མཐུག་གི་བར་བསླབ་ཚིག་གཅིག་པ། དེའི་བར་སྡོམ་རྒྱུན་གཅིག་པ། ལས་དང་པོ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །

ལྟུང་བ་གཉིས། རྩ་ལྟུང་སྦོམ་པོ་སྟེ་རྩ་མ་ལ་བཅུ་བཞི་དང་ཕྱི་མ་ལ་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་ཅུ་གཅིག་ཀྱང་ཟེར་བ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ།

ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་ལྔ། བསླབ་པ་དང་མཚན་གྱི་རྒྱུན་ཐ་དད་པ། ཀུན་སློང་གི་རྒྱུན་ཐ་དད་པ། བཅས་རིགས་ཀྱི་ཐ་དད་པ། ཀུན་སློང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ། འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་སྔར་བརྟེན་ནས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའོ། །

ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ། འདུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ནི་ཕམ་པའི་སྡེ། ལྷག་མའི་སྡེ། ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེ། སོར་བཤགས་ཀྱི་སྡེ། ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་སྟེ་ལྔའོ། །

ལྟུང་བ་ཕམ་པའི་སྡེ་བཞི། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། སྲོག་གཅོད་པ། མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་སྨྲ་བའོ། །

ལྟུང་བ་བྱུང་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལྔ། བྱུང་བ་ཤེས་པ། བཅས་པ་ཤེས་པ། རྗེས་བཅས་པ་ཤེས་པ། བཀག་པ་ཤེས་པ། གནང་བ་ཤེས་པའོ། །

ལྟུང་བ་འབྱུང་བའི་སྒོ་བཞི། མི་ཤེས་པ། མ་གུས་པ། བག་མེད་པ། ཉོན་མོངས་མང་བའོ། །

ལྟུང་བའི་རྣམ་བདག་བཞི། བསམ་སྦྱོར་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ། ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ། རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་བས་བདག་པོར་གྱུར་པའོ། །

ལྟུང་བྱེད་བཅུ་ཚན་དགུ་བཅས་ལྟུང་བྱེད་དགུ་བཅུ། བཅུ་ཚན་དང་པོ་ནི། རྫུན་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། བུད་མེད་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། སྐྱ་ཐོགས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འདོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། མི་ཆོས་བླ་མ་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཕྱུང་གསོད་ཀྱི་ལྟུང་བྱེད། བཤེས་ངོར་བྱེད་ཅེས་སྨྲ་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད། བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་ནི། ས་བོན་དང་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་ལྟུང་བྱེད། འཕྱ་བའི་ལྟུང་བྱེད། བསྒོ་བ་ནར་གནོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། གནས་མལ་ལས་ཕྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད། གཏིང་བ་ལས་ཕྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད། སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཕྱིས་གནོན་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཆུ་བ་འཁྱུང་བའམ་དགུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པས་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད། རིམ་པ་ལྷག་པ་བརྩིག་པའི་ལྟུང་བྱེད། བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་ནི། དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཉི་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཟས་ཆུང་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེར་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཆོས་གོས་གཉེར་ལས་གོས་བྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད། ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་གྲུ་ར་འཛུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སློང་མའི་གོས་འཚེམ་པའི་ལྟུང་བྱེད། དབེན་པ་སྐབས་ཡོད་དུ་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། འགྲེང་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཟས་སྦྱོར་དུ་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། བཅུ་ཚན་བཞི་པ་ནི། ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། ལྷག་པ་ལེན་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཕྱུངས་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། སྤངས་པ་སྦྱོང་བའི་ལྟུང་བྱེད། འདུས་ཤིང་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། གསོག་འཇོག་བྱས་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཟས་བསོད་པ་སློང་བའི་ལྟུང་བྱེད། བཅུ་ཚན་ལྔ་པ་ནི། ཆུ་ལ་སྲོག་ཆགས་ཡོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་གནས་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཉལ་པོ་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲེང་བའི་ལྟུང་བྱེད། གཅེར་བུ་ལ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད། དམག་ལ་ལྟ་བའི་ལྟུང་བྱེད། དམག་གི་ནང་དུ་གནས་པའི་ལྟུང་བྱེད། བཤམས་པ་དཀྲུགས་པའི་ལྟུང་བྱེད། རྡེག་པའི་ལྟུང་བྱེད། བརྡེག་པར་གཟས་པའི་ལྟུང་བྱེད། གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྟུང་བྱེད། བཅུ་ཚན་དྲུག་པ་ནི། ཟན་གཅོད་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། མེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད། འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཞག་ལྷག་པོར་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད། སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཕྱུང་བ་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ལྟུང་བྱེད། དགེ་ཚུལ་བསྐྱིལ་བ་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། གོས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བ་གྱོན་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཡོངས་པ་སྟེ་རྒྱགས་པའི་གཞིར་གཏོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཁྲུས་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། བཅུ་ཚན་བདུན་པ་ནི། དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། གཡག་ཆིལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྟུང་བྱེད། བུད་མེད་དང་

ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད། དངངས་པར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཐེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། མ་བྱིན་པས་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། སྤུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་བྱེད། བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། བརྒྱ་ཚན་བརྒྱད་པ་ནི། རྐུན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བྱེད། ས་རྐོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། མགྲོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་རིང་དུ་འདུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། བསླབ་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་སྤོང་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཉན་རྣ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། མ་ཞུས་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཆང་འཐུང་བའི་ལྟུང་བྱེད། དུས་མིན་གྲོང་དུ་འཇུག་པའི་ལྟུང་བྱེད། བརྒྱ་ཚན་དགུ་པ་ནི། གྲོང་དུ་རྒྱ་བའི་ལྟུང་བྱེད། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ནུབ་མོ་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད། ཁྲོད་དུ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཁབ་རལ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཁྲི་རྐང་འཆོས་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། གདིང་བ་ཚད་ལྷག་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད། གཡན་པ་དགབ་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་ལྟུང་བྱེད། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་ལྟུང་བྱེད། ཆོས་གོས་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་ལྟུང་བྱེད་བཅས་སོ། །

ལྟུང་བྱེད་ཉེས་བྱས། ཕམ་པ། ལྷག་མ། སྤང་ལྟུང་། ལྟུང་བྱེད། ཉེས་བྱས་བཅས་ལ་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔར་འཇོག་པའི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན། ལྟུང་བྱེད་དང་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན ལྟུང་བྱེད་ལ་དགུ་བཅུ་ཡོད། མཚན་གཞི་ནི་བསྙེན་པ་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡང་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་གནས་གཅིག་ཏུ་གཉིས་ཀ་ཉལ་བའི་སྐྱོད་ལམ་གྱིས་གཉིད་ལོག་ཅིང་མཚན་མོ་གསུམ་འདས་པ་ན་ལྟུང་བ་དེ་འབྱུང་། ཉེས་བྱས་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས། མཚན་གཞི་ནི་འཆད་པ་པོས་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་འཆད་པ་དང་། ཉལ་བ་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་། ལྷམ་གྱོན་པ་སོགས་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །

ལྟུང་བྱེད་སྡེ་ལྔ། ༡. ཕམ་ཕམ་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་བཞི། ༢. དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། ༣. ལྟུང་བྱེད། ༤. སོ་སོར་བཤགས་པ་བྱ་བ་བཞི། ༥. བསླབ་པའི་ཆོས་མང་པོ་བཅས་ཡིན།

ལྟུང་མེད་བཞི། དགག་བྱ་ཤེས་དམིགས་མེད་པས་ལྟུང་མེད། སྨྱོ་ཤི་ཚུས་པས་ལྟུང་མེད། བག་ཡངས་དང་འབྲེལ་བས་ལྟུང་མེད། རྐྱེན་དགོས་ཀྱིས་ལྟུང་མེད་དོ། །

ལྟོ་བའི་ཡ་འཚམས། ལྟོ་བའི་ཡར་མཚམས།

ལྟོ་བའི་ས་མདུད། དམག་དོན་དང་སྲིད་འཛིན་ཐོག་གནད་འགག་ཆེ་བའི་ས་ཆ།

ལྟེང་ཀ ཆར་ཆུ་འཁྱིལ་བ།

ལྟེར་དང་ཆབ་འགོགས། ཕྱི་ས་ཆེ་ཆུང་འགོགས་པ་སྟེ་སྐྱག་གཅིན་གཏོང་མི་བདེ་བ།

ལྟོ་གོས་གནས་གསུམ། ཟས་གོས་སྙན་གྲགས་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཡོན།

ལྟོ་འགྲོ་བརྒྱད། ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་འབྱེ་བའི་ལྟོ་འགྲོ་སྟེ་སྦྲུལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

ལྟོ་བསྒྱུར། ཁ་རྒྱུགས་ངན་པ་བཟང་པོར་བསྒྱུར་བ།

ལྟོ་འདུན་ཅན། སེར་སྣ་ཅན།

ལྟོ་སོན། ཟ་འབྲུ་དང་། སོན་འབྲུ།

ལྟོང་ལྟོང་བ། སྟོང་སྟོང་པོ། སྟོང་ཀོང་།

ལྟོར་བཅུག་པ། གཡོ་སྒྱུ་བཏང་བ།

ལྷ་གོན་གྱི་ཆོ་ག་བཞི། ས་ཡི་ལྷ་མོ་ལྷ་གོན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གོན། བུམ་པ་ལྷ་གོན། སློབ་མ་ལྷ་གོན་ནོ། །

ལྟག་གི་ཟར་ཆེན། ལྟག་གི་གཟར་ཆེན། ལྟག་ཡུགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྣ་གདན།

ལྟག་གི་ཟླ་བ། རྒྱ་ནག་གི་རྩིས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ། བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ལྟག་གི་ཟླ་བར་རྩི་བ་ནས་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡོས་ཀྱི་ཟླ་བ། དང་པོ་འབྲུག་གི་ཟླ་བ། གཉིས་པ་སྦྲུལ་གྱི་ཟླ་བ། གསུམ་པ་རྟ་ཡི་ཟླ་བ། བཞི་པ་ལུག་གི་ཟླ་བ། ལྔ་པ་སྤྲེལ་གྱི་ཟླ་བ། དྲུག་པ་བྱ་ཡི་ཟླ་བ། བདུན་པ་ཁྱིའི་ཟླ་བ། བརྒྱད་པ་ཕག་གི་ཟླ་བ། དགུ་པ་བྱི་བའི་ཟླ་བ། བཅུ་པ་གླང་གི་ཟླ་བ་བཅས་སུ་རྩི་སྲོལ་ཡོད་པ་རྒྱ་བཟའ་ཟླ་རྩེ་ཟི་གཉིས་ཀྱི་དུས་ནག་ཅིག་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་ནས་བརྒྱུད་བོད་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྲོལ་བྱུང་།

ལྟག་མགོ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཕག་གྲུ་ཁྲི་དཔོན་ལ་བྱིན་པའི་དམ་ཁ། ལག་པ་འདྲ་བའི་ཡུལ་ལ་ལྟག་གི་མགོ་བོ་ཡོད་པ།

ལྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བློན་པོ་འབལ་སྐྱེས་བཟང་ལྡོང་ཙབ་དང་ལང་མྱེས་ཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཙན་པོ་ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་ཤག་ཏུ་བཀོངས་རྗེས་སྲིད་འགྱུར་ལྡོང་རྩེ་ཕྱིས་བྱས་པ་རྟོགས་ནས་བཙན་པོའི་སྤྱན་དུ་གསོལ་བས་ལང་འབལ་སོགས་ལག་དམར་བ་རྣམས་ཆད་བཅད་དེ་བཙན་པོའི་ཆབ་སྲིད་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ལྟག་སྒྲ་ཁོང་དང་ཞང་རྒྱལ་ཟིགས། ཞང་སྟོང་ཙན་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་བོད་དམག་གིས་ཁྲང་ཨན་དུ་ཞག་བཅོ་ལྔ་བཟུང་བ་སོགས་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་རྩོད་ཐབས་ཆེ་བཞག་ཡོད། རྒྱལ་པོས་བློན་ལྟག་སྒྲ་ཁོང་གི་བྱས་རྗེས་ལ་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཕྱིར་ཞོལ་ལུགས་རི་བོ་མའི(ལྷ་སའི་པོ་ཏ་ལའི་འདུན)རྡོ་རིང་དེ་བཙུགས་ཤིང་། དེའི་སྟེང་བློན་ལྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་དང་། བློན་ཀླུ་ཁོང་གི་བུ་ཚ་རྣམས་བཙན་པོ་ལ་བློ་མ་ལོག་ན་ཚེ་ཚེ་རབས་རབས་བཙན་པོའི་ཞབས་འབྲིང་བྱེད་ཚོག་པའི་མནའ་ཡིག་ཅ་གནང་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་བློན་ལྟག་ར་ཀླུ་གོང་ཞེས་པ་ཞིག་གྲུང་འདུག་པ་དེ་ནི་ཁྲི་སྲོང་གི་བློན་པོ་ཡིན་ཅིང་འདི་ཆོས་ལ་གནག་པས་མཐར་འཕན་པོར་རྒྱལ་པོའི་ཕྱི་སྤྱད་དུ་བཟུང་ནས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཅུག་པ་དེ་ཡིན་པ་ལས་ལྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་མ་ཡིན་ནོ། །

ལྟག་སྤྱོད་ལྟག་སྨད་གཉིས། ལྟག་སྤྱོད་ནི་ལྟག་པགས་ཀྱི་རྒྱབ་འཁྲིས་དང་ལྟག་སྨད་ནི་ལྟག་པགས་ཀྱི་གདན་ལ་ཟེར།

ལྟག་ལྷ་ཀུ་བྲོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སློབ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྲེ(༡༣༩༢)ལོར་གཡའི་གྲོང་པོར་སྐུ་རིགས་སུ་བལྟམས། ལྟག་ལྷ་དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན་པའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། ཆོས་སློབ་ཀྱི་དབུ་ཚུགས། དེ་ནས་གཞལ་རྟོད་རིམ་བཞིན་བསམས། བྱང་སེམས་ར་སྒྲེང་བ། འཇམ་དཀར་བ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ལ་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་ཙོང་ཁ་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དཔག་མེད་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༤༠༤)ལོར་སྟག་ལྷའི་གདན་ས་ཤར་ཕེབས། ཀུ་སྒྲོ་ཆེན་པོ་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་རྒྱས། ཁྲང་པོ། ཞྭ་ནུ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱངས་དེ་ལུགས་བཟང་གི་མཛད་པ་ཕོང་དུ་འཕེལ། བྱང་ལྷ་རི་འགོ་བདེ་ཆེན་གླིང་བཏབ། རྒྱལ་དབང་ཙོང་ཁ་པའི་ཞལ་སློབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྲི་སྒྲིང་མཛོལ་བའི་ཐུ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་རྒྱལ་དུ་གྲགས། དགུང་ལོ་རྒྱ་ལྷ་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེ(༡༤༧༦)ལོར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ལྟག་ཤུ་བ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་པ་སྟེ་གོང་དུ་ཁ་སྐྱིའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་དང་གཟིགས།

ལྟག་ལྷ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པའི་དངོས་གྲུབ། མཚན་གཞན་པད་མ་བཛྲ་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་བཞིན་གཉེར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ནགས་ཤོད་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལ

དབུས་ཁུལ་དུ་གནས་མཇལ་ལ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་ལོར་སླར་ཡང་དབུས་རི་བོར་བསྐོར་བ་ལ་ཕེབས་ནས་སྨང་ཕུག་གུ་རུའི་སྒྲུབ་ཕུག་ལ་བཙུད་རྒྱུར་བཞུགས་སྐབས་ཆོས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་མཁའ་འགྲོའི་བརྡ་ཡིག་གི་ཆར་ལན་གསུམ་བབས་ཏེ། གུ་རུ་ཡབ་ཡུམ་དང་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་ཞིང་འཁོད་པ་དང་དེ་རྗེས་པ་བོང་ཁ་ཕྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་མཆོག་ལ་གསང་ཆོས་རྒྱ་ཅན་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་སོགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་སྐབས་གསང་རྫོང་ཨེ་ཡམ་རྩེག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་ར་ཤད་ཞྭ་སྒྲིད་སྒྲོན་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལོར་གསང་ཐུགས་དཔལ་གྱི་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་བཞེངས་མཛད། བཀའ་རྫོགས་ཡང༌《གར་གྱི་དབང་ཕྱུག་པའི་འཁྲུལ་འབྲུམ་གསང་བའི་ཡོ་རྒྱལ་རྒྱ་ཅན་སྐོར》ཞེས་པ་དང་། 《དཔལ་ཕྱག་སུའི་གསང་ཆོས་རྒྱ་ཅན་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྨིན་བྱེད་དབང་ཆོག་རྒྱ་འབབས་སུ་བཀོད་པ་དོན་གཉིས་འབྲས་བུས་བརྗིད་པའི་ཕྲེང་འདུའི་དབང་པོ》ཞེས་བྱ་བ། 《མཆོག་དམན་མགྲོན་ལ་བསང་དང་གཞེར་སྐྱེམས་འབུལ་ཚུལ་དང་། འཕྲིན་བཅོལ། སྨན་དར་སྦྱིན་ཚིག》སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་པ་པོད་ཆུང་གཉིས་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༩༢༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཕྱག་ཕྲུ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གསལ་གར་གྱི་དབང་པོ། ཡུལ་ཤང་ཡོང་ཀོང་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཁྱེ་བྲག་ཤང་པོའི་གླིང་སུ་གཡུ་ལུང་ཞེས་པར་ཡབ་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཡུམ་བདེ་ཆེན་སྒྲོ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༧༦༥)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་ཕྲུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད་ནས་མཚན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ་ཏེ་ཁྲི་འདོན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་བཀའ་བཅུ་བློ་བཟང་ཐབས་མཁས་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། ལོ་དེར་དེ་མོ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མེས་པོ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ཞེས་པ་ལས་དཀར་ནག་རྩིས་དང་གསོ་རིག་སྨན་དཔྱད་ལ་ཡང་ཐུགས་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་དཀའ་བཅུ་བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ཏེ་བསྡུས་གྲྭ་སོགས་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་སྐབས་དཀའ་ལྡན་བརྒྱུད་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་མཁན་པོ་ནུ་ལི་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་དེ་རྟོར་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་རྣམ་གཉིས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་རབ་རྒྱས་ལས་ལཉྫ་དང་ཝརྟུ་སོགས་ཀྱི་ཡིག་སྣ་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད། སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་མ་བཞུགས་རུང་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཁྱེན་གཉེར་ཡངས་པས་གསུང་རྩོམ་དུ་མ་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ། 《དབེན་གནས་རྫོ་ཧྲི་རི་པའི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་གཏམ》《དགའ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ལས་བརྩམས་པའི་དྲིས་ལན་ཟབ་དོན》《བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་འཕྲིན་བཅོལ་གཞིར་གཏད་མདའ་གསོལ་རྟེན་འཛུགས》《རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་སྒོ་ནས་གཞན་པོ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆོ་ག》《ཀུན་རིག་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཚ་ཀ་གཤིན་དུ་བསྔོས་པ》《དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པ་བསྐྱེད་པའི་འཕྲིན་ཡིག་གི་རིམ་པ》《དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་རྒྱབ་དང་རྗེས་གནང་གི་རིམ་པའི་ཆོས་བསྐྲིགས་བཀླག་ཆོག་ཏུ་བཀོད་པ་རྒྱུད་ལྡན་དང་སྒྲོན་ལྡན་མའི་ཞལ་ཆང་འབྲུལ་པའི་རྩིག་པ་གྲོལ་བའི་གཉེན་པོའི་རྨ་སྨན》སོགས་པོད་བརྒྱད་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

ཕྱག་ཕྲུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། མཚན་གཞན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་ཀོང་པོ་ཤང་པོ་རྒྱ་ནང་དུ་གཏུབས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཡབ་ཕྱག་འཚང་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་དང་ཡུམ་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ(༡༧༡༤)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་དོ་བོ་མཁོའི་བླ་བྲུར་ཆུ་མཁར་སྦྲུལ་སྤྱིའི་དྲུང་དུ་དགེ་སློ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཆོས་འདོན་མཁས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སར་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་བསང་ངོ་བོ་དགོན་གྱི་བླ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཕྱག་ཕྲུ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཤང་པོ་བྲག་དཀར་ལྷ་རྒྱའི་དགོན་པར་ཟབ་མོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་རྒྱུད་སྨད་མཁན་པོ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་པ་མདོ་སྨད་མཁར་མཐར་དུ་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་བཀའ་ཆོས་འབུལ་བར་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་དུ་བར་མ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྩལ། དེ་ཡོར་ནགས་ཤོད་ཕྱག་ཕྲུ་བན་དཀར་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། རྗེ་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་ཕུན་ཚོགས་དང་། སྟོ་པ་དགེ་འདུན་བདེ་ལེགས་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གུ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྩ་བའི་བླ་མ་ཀུན་དགའ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལོར་རྩིས་ལྟར་ནག་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་སོགས་མཇལ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལ་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ལོར་ནགས་ཤོད་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱིས་རབ་བརྟན་དགོན་སོགས་ལ་གཞི་གསུམ་ཕྱག་ལེན་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་ལོར་སྐུ་མཚམས་སུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལ་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་སྡོང་ལ་མཆོད་འབུལ་མཛད་ཕྱིར་ལྷ་སར་ཕེབས། རྗེ་འདིས་གསུང་རྩོམ་བཀའ་འབུམ་སོགས་མང་དག་བཞེངས། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན། 《རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་ཉམས་ལེན་བདུད་རྩི་ཞུན་མའི་ཐིག་པ》《ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་བརྒྱུད་འདེབས》《བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མདའ་བའི་བྱ་མགྲིན་སྔོན་ལྡན་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣ་རྒྱན》《དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ལེགས་ལྡན་བེང་ཆེན་འཛིན་གཏོར་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ》སོགས་པོད་ཆུང་གཉིས་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཕྱག་ཕྲུའི་ཏི་ཤིག བསླབ་སྟོན་ཁུལ་དུ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་བྱུང་བའི་ཕྱག་ཕྲུའི་ཏི་ཤིག་ཟེར་བ་ཚད་འཛིན་ལ་ཞིག་བྱུང་ནས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ལོ་ཐོའི་ཐོག་དབུས་སྤྱོད་ཕྱག་ཕྲུའི་ཆུ་འདྲེན་ཏི་ཤིག་ཟིན་པས་འདེབས་ཆུ་གཏོང་རན་ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་འདེབས་ཆུ་དང་། ཞིང་ཁ་ལྟ་འདེབས། བར་འདེབས། ཕྱི་འདེབས་བཅས་ཏི་ཤིག་ཟིན་མིན་ལ་བལྟས་ནས་འདེབས་སྒྲུབ་ཡོད་ཅིང་ཏི་ཤིག་བལྟ་ས་དེ་ཕྱག་ཕྲུ་དགོན་པའི(བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁུང

མདའ་ཤར་ཁོངས)སྐྱི་ཁང་གི་མདུན་ངོས་རྗེ་པ་པོང་ཞིག་གི་ངོས་སུ་དཀར་ཁུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པས་ད་ལྟའང་མང་ཚོགས་ནས་བདག་གཉེར་དང་སྲུང་བཞིན་པེད་སྤྱོད་བྱེད་མུས་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་སྟག་ལུ་དགོན་པའི་རི་ཕྱེབས་སུ་ཁ་བྱང་ལྷར་གནས་ཡོད་པའི་འགྲུགས་པ་སྟག་རྩེར་བའི་འགྲུགས་པ་སྟག་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཞིག་གནའ་རབས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་མང་ཚོགས་ཚང་མས་ནམ་མཇུག་རིང་བྱང་དང་སད་སྨྲོན་ཡོད་མེད་སོགས་འགྲུགས་པ་སྟག་གི་གཟུགས་དབྱིབས་དང་མཇུག་མ་རིང་ཐུང་གི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་ལྟ་སྲོལ་ཡོད།

སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ། སྟག་བྲག་ཁྲི་སྤྲུལ་གསུམ་པ་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནི་ལྷ་སའི་ནུབ་ངོས་ཤུན་གྲོང་རྫོང་(སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་གནས་ཆུང་གྲོལ་རྒྱལ་ཁོངས་གྲོང་ཆུང་གྲོང་རྫོ)གཞིས་ཀ་ཞེས་པར་ཡབ་ཁ་ཚར་བ་ནང་མ་གོ་ལ(མཚན་དངོས་གང་ཡིན་མ་ཤེས)དང་ཡུམ་ཚེ་བརྟན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གྲོང་ཆུང་གཞིས་ཀ་རོགས་མར་བཞེས་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཁྱི(1874)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྟག་བྲག་སྤྲུལ་སྐུ་སྔ་ཕྱིང་གསུམ་པར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་འདོན་ཆོས་འཛིན་སྦྱོར་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་སྦྱོང་བརྩལ་བརྟག་མཛད་ནས་དཀྱུང་གྲངས་སུམ་རྩའི་ཡས་མས་སུ་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་མཛད་ནས་སྐབས་དེར་ལྷ་རམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཁང་དང་པོ་ཐོབ། སྒོ་མང་འདུལ་བ་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་སྦྱོང་དང་ཉམས་བཞེས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅོ་དྲུག་པའི་མེ་ཡོས(1927)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་བཞིན་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་པར་ཁང་དུ་བཀའ་འགྱུར་པར་ཤིང་གསར་བརྐོའི་ཞུ་དག་གི་ཐུགས་ཁ་གནང་བཞེས། ལྕགས་རྟ(1930)ལོ་མཚན་ཞབས་གནང་། ཆུ་བྱ(1933)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་གདུང་ཚོག་དང་། གསེར་གདུང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོའི་ཞིག་ཚད་ཞུགས་ཁང་གི་ཕྱེབས་རིས་སོགས་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་གཙོ་འགན་བཞེས། ས་ཡོས(1939)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་ཡོངས་འཛིན་གཞོན་པ་དང་། ལྕགས་སྦྲུལ(1941)ལོར་རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་དགོངས་ཞུ་མཛད་ཚབ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་པ་གནང་སྟེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པར་རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་དང་། མཚན་ཉིད། སྔགས་ཀྱི་སྐོར་རྣམས་འབུལ་གནང་མཛད། སྟག་བྲག་བསམ་གཏན་གླིང་རི་ཁྲོད་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་སྐྱེད་ཞིང་ས་གསུམ་གནང་སྟེ་གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་འཕར་བསྣོན་གནང་། ལྕགས་སྟག(1950)ལོ་སྲིད་སྐྱོང་ཐུར་ནས་སྟག་བྲག་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་གདན་བཞུགས་མཛད་མུར་ཆུ་འབྲུག(1952)ལོ་དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་རྩ་དགུ་བཞེས་པའི་ལོ་དེའི་ཟླ་11ཚེས་10ཉིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

སྟག་བཙན་གདོང་གཟིགས། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ། འཕྲུལ་བློན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་བདུན་པ། འདིས་འབངས་མི་ཁྲིམས་རེ་ལ་རྟ་རེ་དང་། མཛོ་རེ། བ་རེ། གླང་རེ་ལ་སོགས་པ་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཤིང་། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་རྩྭ་སྔོན་པོ་བཟས་ཏེ་བསྐམས་ནས་དགུན་དུས་ཀྱི་ཕྱུགས་གསོལ་གསོག་འཇོག་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྲོལ་བཙུགས་ནས་འབྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བར་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱས་རྗེས་བཞག་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་སྐབས་དེའི་བན་བོན་གཉིས་དབར་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རྩོད་གླེང་ཚ་དྲག་ཆེན་པོ་དེར་བར་དུམ་མཛད་ནས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཕྱི་ཐག་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་བན་དེ་ཀུན་གྱི་ཁ་འཛིན་དཔང་པོར་བཞག་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ།

སྟག་རྩེ་མི་དབང་། སྟག་རྩེ་མི་དབང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕྲེ(1728)ལོ་ནས་ལྕགས་བྱི(1780)ལོ་བར་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གནང་ཞིང《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་ཁོང་ནི་རང་བཞིན་བཟང་ལ་གྱ་གྱུ་མེད་པ། སྙིགས་རིས་ཆུང་བ། རང་གཞིས་བཟང་པོ་ཇི་བཞིན་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བསམ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ལ། དཀྱུང་གྲངས་ཀུང་མཐོ་བས་ཞབས་ཏོག་འཁྱེར་བ་དང་གསུང་སྒྲོས་སྒྲ་ཅི་གསལ་བ་སོགས་བགྲེས་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ཧུན་གར་བས་བོད་དུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་རྗེས་དབང་མེད་སྲིད་སྐྱོང་གི་མིང་བཏགས། ཧུན་གར་བས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསེར་སྡོང་དང་། དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་གླིང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་རྣམས་བཞེག་པར་བརྩམས་པ་ན་སྟག་རྩེ་མི་དབང་གིས་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་གནང་བ་དང་། དཀའ་ལྡན་སྐྱབ་མཆོད་སླར་གསོའི་མཐུན་རྐྱེན་གནང་བ་སོགས་མཛད། ཧུན་གར་གྱི་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་ལྷ་བཟང་ཁང་གི་སྤུལ་སུར་ཡ་སྒྲོས་འགྲོ་སྐབས་སྟག་རྩེའི་མི་སེར་རྣམས་ཧུན་གར་བར་འཛིགས་ནས་ཤུར་ཡ་བཟུང་སྟེ་ཧུན་གར་བར་རྫིས་སྣད་པ་དེ་རྗེས་སུ་ཧུན་གར་ལས་ནས་སྤྲོས་རྗེས་དོན་དེ་སྟག་རྩེ་མི་དབང་གིས་ཐུས་པ་རེད་ཟེར་བའི་ཉེས་མིང་བྱུང་ནས་གོང་མའི་ཁྲིམས་ཉེས་སོག་སྐྱེ་བཀོངས།

སྟག་རྩེ་རྫོང་གི་མཁར་རྒྱལ། སྟག་རྩེ་གྲོང་ཚོའི་ཤར་ངོས་རི་སྣའི་རྩེང་དུ་གྲུང་ཀོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཕག་གྲུའི་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བརྩིགས་པའི་གྲས་ཀྱི་གཅིག་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། བདེ་ཆེན་གྲོང་ཚོའི་རྒྱབ་ཀྱི་རི་རྩེང་དུ་མཁར་རྡུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདེ་ཆེན་སྟག་དཀར་རྫོང་ཞེས་ཕག་གྲུའི་དུས་སུ་བརྩིགས་པའི་རྫོང་ཆེན་ཞིག་ཡིན་འདུག བདེ་ཆེན་རྫོང་རྩེར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སོགས་ཕེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ལ་ཕྱིས་སུ་རྫོང་མཁར་རྣམས་ཞིག་རལ་དུ་སོང་ཡང་བདེ་ཆེན་རྩེར་རྒྱལ་པོ་ཕྱུ་ལྷའི་མགོན་ཁང་ཞིག་ཡོད།

སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། སྟར་ཐང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་དངོས་སློབ་འདི་ཉིད་ཡབ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐྱབས་བྱང་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱ(1405)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་མཁས་པར་མཁྱེན། སློབ་དཔོན་གཞན་དུ་བྱོན་སྐབས་ཡིག་ཕྱག་ནན་གཉེར་བཅོ་ལྔ་སྐོར་གྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་ཐུབ། དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་བར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྐང་ཕྱིར་ཕྱལ་ཕྱལ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་ཡང་། དེའི་ལོ་མཇུག་ལེང་གི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀ་རི་ཀ་ལྔ་བཅུ་པ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་དེ་བཤད་པ་ཡང་བརྩམས། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དྲུང་དུ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་གསན་ཞིང་། སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དུ་མ་དང་། རིག་རྩ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དཔག་སྟབ་དུ་མ་མཁྱེན་པ་བྱུང་། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་འཛམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་ལ་མདོ་ཕྱོགས་མང་དུ་གསན་ཅིང་ཀུ་སྐོར་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་མཛད། ཀུ་སྐོར་གྱི་ཚེ་ཡང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུ་མཁན་མང་དུ་བྱུང་། ཡར་རིས་རྗེ་བྱང་སེམས་པའི་དྲུང་དུ་ལམ་འབྲས་དུས་འཁོར་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མང་དུ་གསན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་སུ་ཏྲ་ཀ་ལཱ་པ་དང་ཟླ་རྡོ་ཙནྡྲ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུགས། རིག་གནས་འདི་ལ་སྔ་མའི་བག་ཆགས་མ་གཏོགས་སྐུ་ཚེ་འདིར་ཐུགས་རྩོགས་མ་ཆུག་ཅིང་། ཡིག་ཆ་དཀོན་པ་དང་། ནམ་རྒྱལ་འཛོམས། དུས་འཁོར་སོགས་སྔགས་དུ་མའི་སྐད་དོད་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིག་རིགས་དུ་མ་མཁྱེན་ཡང་གར་ཡང་མ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུར་སོང་། ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་ཐུན་པར་ལ་བྲིས། སྒྲ་ལས་མཚན་མོ་མཛད། ཚ་དྲོའི་བར་ལ་གཞུང་བཟུང་། སྔོན་

ཐེ་རངས་སྐྱོང་རན་མཛད་པས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེལ་བ་ཐུང་ཡང་རགས་རིམ་ཐུགས་སུ་ཚུད། སློར་པོ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་དུ་སྨྱུན་དྲངས། ཟ་སྐྱིད་རིག་གནས་ལྔ་ཆར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་ཅིང་མཁྱེན། ཚོ་དོང་པཎ་ཆེན་དང་མཇལ་ནས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་གྱི་གདན་ས་ར་ཕེབས། འཁོར་པོ་གསུམ་གྱི་མཛད་པས་ཡུན་རིང་དུ་བསྟན་པ་བསྐྱངས། ནང་དུ་ཏིང་འཛིན་ཟབ་མོ་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། དགུང་གྲངས་ར་གཅིག་པ་ཤིང་ཕག(༡༤༥༥)ལོར་དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་བཙམས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། རིག་གནས་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་སོགས་དུ་མ་ལྡགས་རྩོམ་དང་། སྤེལ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སོགས་འགྱུར་ཡང་མང་པོ་མཛད། ཐུགས་སྲས་ལ་ཡང་། ཞྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སློབ་དཔོན་འདུལ་འཛིན་སྟོན་མོ། རྟ་ནག་རབ་འབྱམས་པ་ཤེས་རབ་ཆོས་འཕྱོར། སློབ་དཔོན་དཀའ་བཅུ་པ་སྐྱེས་མཆོག ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཁྲིམས་ཆེན་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ། མེ་ར་བ་བློ་གྲོས་སེང་གེ ཞ་ལུ་བ་བློ་གྲོས་སེང་གེ དཀར་པོ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས། སྤྲ་དུས་ལ་སྤྱངས་པ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ཁྱད་པར་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཡིན་ནོ། །(འདས་ལོ་མ་རྙེད)

སྟག་གཟིག ཁོང་དུ་ཏ་ཟིག་ནོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་གསལ།

སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་ཤིག་སྟེ་ཞང་ཞུང་གི་སྨར་ཡིག་ཀྱང་སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་བྱུང་བར་གྲགས།

སྟག་རི་གཉན་གཟིགས། (སྟག་བུ་སྙ་གཟིགས་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་སོ་གཅིག་པ། ཡབ་འབྲོང་གཉན་ལྡེ་རུ་དང་ཡུམ་མཆིམས་བཟའ་ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་སྲས། འདི་ཉིད་ཐོག་མར་བཙས་སྐབས་དམུས་ལོང་ཞིག་ཡིན་པས་མཚན་ཡང་དམུས་ལོང་དཀོན་པ་བཀྲ་ཞེས་གསོལ། ཡབ་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་བཞིན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་སྨན་པ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྨྱུན་ཕྱི་སྐབས་སྤྱིད་མིད་སྟག་མོ་རི་ལ་རི་དྭགས་གཉན་འདུག་པ་གཟིགས་པས་མཚན་ཡང་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་སུ་རྫོགས། ཁྲི་དོར་སྣང་བཙན་མོང་། སྣ་ནམ་མང་གཉལ། ཞང་ཁྲི་ཟུང་ལན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བློན་པོ་བྱས། ར་ལངས་ཁྲི་ནེ་ཁོད་ཀྱིས་སྐུ་མགོན་བྱས། སྟོང་བཙན་འགྲོ་དཀར་རམ་བོལ་གོད་བཟའ་སྟོང་བཙན་འགྲོ་ག་ཁབ་ཏུ་བཞེས། རྒྱལ་པོ་འདིས་བཙན་པ་རྗེ་དང་། འ་ཞ་རྗེ། དྭང་ཀར་རྗེ། ཟིང་པོ་རྗེ། ཞང་ཞུང་རྗེ་རྣམས་བཏུལ་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་འདུ་བར་བྱས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་འཕྲུལ་བློན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གསུམ་པ་ངོར་སྣང་བཙན་མོང་གིས་ཚོང་ལས་དང་འཇལ་བྱེད་ཐེ་སྲང་སོགས་གསར་དུ་གཏོད། རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་དབུ་རྨིག་བཙན་ལ་སྨན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་འདིའི་གདུང་གི་བང་སོ་དོན་མཁར་མདའ་རུ་བརྩིགས་པ་དང་། ཕྱལ་ནི་ཕྱི་གཟུང་བང་སོའི་གཡོན་ན་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱལ་མེད་ས་ཕུང་བརྫལ་བ་འདྲ།

སྟག་རི་སེང་རི་མཇུག་མ་སྤྲེལ་བ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དམར་པོ་རི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷ་རི་གླང་པོ་ཆེ་བྲིས་ལ་ཉལ་བ་ལྟ་བུ་དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་པོའི་སོ་བྲང་བཞེངས་ན་ལེགས་པ་བཞིན་དུ་ལྷའི་པོ་ཏ་ལ་ཕོ་བྲང་ཆགས་པའི་རི་འདི་ཡིན་པ་དང་། སྟག་ནི་རྗེའི་ལྷ་རི་སེང་གེ་གནམ་དུ་མཆོང་བ་འདྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྕགས་པོ་རིར་འབོད་པ་འདི་ཡིན་ཅིང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ལྷ་རི་སྟག་མོ་སྤྱི་ཁྲོང་དུ་འཚུལ་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་བར་མ་རི་སྟེ་མིང་ངོ་མར་བོང་བ་རི་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ཡིན། རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་སྟག་རི་དང་སེང་རི་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་མ་སྤྲེལ་བ་དེ་བཅད་ཅེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། ལྕགས་པོ་རི་དང་བོང་བ་རི་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་སྤྲེལ་བ་དེ་བཅད་པ་དེར་གོ་དགོས་པས་ཐག་སྒོ་ཀཱ་ལིའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པས་དཔྱད་པར་བྱ།

སྟག་རི་སེང་རིའི་བར་ཀཱ་ལིས་སྤྲེལ་བ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་རྔག་རྒྱུན་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། བྲག་སྒོ་ཀཱ་ལི་མཆོད་རྟེན་འདི་ནི་དེ་སྔོན་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་ས་དཔྱད་ཉམས་སུ་འཇུག་ཆེད་སེང་གེ་གནམ་མཆོང་འདྲ་བའི་ལྕགས་པོ་རི་དང་གླང་པོ་ཆེ་བྲིས་ལ་ཉལ་བ་འདྲ་བའི་དམར་པོ་རི་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་མ་སྤྲེལ་བ་བཅད། རྗེས་སུ་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་ཡུམ་རྒྱ་བཟའ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཁ་རྒྱ་བཟར་རྫིང་པའི་དབང་གིས་རི་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་མ་སྤྲེལ་བ་བཅད་པའི་ཉམས་གསོའི་ཆེད་དུ་རི་རྭ་གཉིས་ཀྱི་བར་མཆོད་རྟེན་འདི་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རྒྱུན་འདུག ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་མང་པོའི་ནང་། རི་རྭ་གཉིས་མཇུག་མ་སྤྲེལ་བ་བཅད་པའི་རི་ནི་སྟག་རི་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བར་མ་རིར་འབོད་པ་དེ་དང་། སེང་རི་ནི་ལྕགས་པོ་རི་ཡིན་པར་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བས་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས།

སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། ཕག་གྲུའི་སློབ་མ་སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ(འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་གཞན་དུ་སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ཞེས་པར་གཟིགས)ཀྱིས་པོ་ཏོ་བའི་བཞུགས་ཤུལ་དུ་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པ་བྱུང་བར་གྲགས།

སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཁྱི(༡༤༡༨)ལོར་སྐུ་བལྟམས། རྗེ་གང་གིས་སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱུད་སྡེ། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། ཁྱད་པར་གཙང་ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན། དཔལ་མོ་ཆོས་སྡིང་དང་ལ་ཕྱི་ལ་སོགས་པའི་གནས་མང་པོར་བཞུགས། སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་བཞེས་པ་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༤༦༡)ལོར་སྟག་ལུང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ནང་གི་མཁྱེན་པ་དང་ཐུགས་དམ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བླ་བྲལ་ཞིང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་ཞབས་ཏོག་འཛིན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མཛད། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་དར་རྒྱས་སུ་གྱུར། དཔལ་སྟག་ལུང་ཐང་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་ཀུན་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་ནར་དར་རྒྱས་ཆེ། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དེ་སྙེད་ཞབས་དྲུང་དུ་ལྷགས་པ་ན་མཁྱེན་པའི་གཏིང་ཟབ་དཔོགས་པར་ཞུམ། འདུལ་གྱི་མཛད་སྤྱོད་རྣམ་ཐར་ཡང་ཤིན་ཏུ་བཟང་། ལྷ་ཆེན་བཞེངས་པ་དང་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པ་སོགས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་ཐེ་ཁྱབ་པ་བྱུང་ནས་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༧༣)ལོར་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་གདན་སར་བཀོད་ནས་ཀུན་སྤངས་མཛད་དེ་ཞབས་བརྟན་པར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་ལ་ཞེ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་འབྲུག(༡༤༩༦)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཐུགས་རྗེ་སྐྱབས་དང་ཡུམ་གཟུངས་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༠༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སུ་གསོལ། མཁན་ཆེན་ཤེར་མགོན་པ་དང་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་པ་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ས་སྐྱར་ཕྱིན་ནས་བླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་བླ་ཆེན་ཀུན་བློ་ལ་སོགས་དང་། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ། འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་པ། ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཇོ་མོ་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་བྱང་སེམས་རྒྱལ་ཡེ་ལས་སྦྱོར་དྲུག་གི་ཁྲིད་དང་། སེམས་འགྲེལ་སྐོར་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་ཕྱེ། དེ་ནས་སྟག་ལུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རཏྣ་གུ་རུའི་དྲུང་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་གསན། དགུང་གྲངས་བཞི་བཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཡོས(༡༣༣༩)ལོར་སྟག་ལུང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལྷ་

ཆེན་རྒྱལ་མཚོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པ་དང་། གསེར་འབུམ་མཚོ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་བཞེངས། རྒྱུད་སྡེ་དང་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བཤད་པ་བརྩམས། ཆོས་དྲུག ལམ་འབྲས། སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྲིད་རྣམས་བཏབ། བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་བཞིན་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་གླང་(༡༣༥༡)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་གུ་རུ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཐུགས་རྗེ་སྐྱབས་དང་ཡུམ་གཟུངས་ལྕམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཁྱི་(༡༢༨༨)ལོར་གཡང་མོད་ཐོང་ར་སྟེངས་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་པ་དང་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་འཛམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་དབུས་སུ་ཕྱིན། རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་ཀྱེ་རྡོར་དང་། བདེ་མཆོག་གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག་གདོན་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་ལུང་མང་པོ་དང་། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེ་(༡༣༠༨)ལོར་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་རྗེས་དཔལ་བཟང་པོས་རྗེ་རཏྣ་གུ་རུ་སྟག་ལུང་གདན་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ལོ་དེར་ས་སྐྱར་ཕྱིན་ནས་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་དགའ་སེང་གེ་རྣམས་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རྗེ་ཀུན་སྤངས་པས་མཁན་པོ་དང་། བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སློབ་དཔོན། ཀུན་མཁྱེན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཀུན་སྤངས་པའི་དྲུང་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན་མོ། སྦྱོར་དྲུག་ལ་སོགས་པ་གདམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དེ་ནས་ལྕགས་ཁྱི་(༡༣༡༠)ལོར་ཕྱིར་ཕེབས། གསེར་ཁྲམ་བཞེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཉིས་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཡོས་(༡༣༣༩)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ། འདི་ནི་ཕག་གྲུའི་སློབ་མ་ཁམས་པ་ཤེ་གསུམ་ཞེས་པའི་གྲས་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྟོད་ཀུ་གཡུང་ལྷང་གི་ནང་ཚན་གཡང་ར་གཡང་མོད་དུ་འཕོད་པ་དེར་ཡབ་སྒྲ་དགེ་ཤན་སྟོན་དང་ཡུམ་མིང་བཟའ་དགེ་གསུམ་ཕྲ་མོ་ཞེས་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཁྱི་(༡༡༤༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་འབྲུག་(༡༢༠༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་ཆོས་སྦྱོར་ཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་གནང་འདོད་ཡོད་ཀྱང་ཡབ་ཀྱི་གནང་བ་མ་ཐོབ། ཡབ་དང་ཨ་ཡར་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱིམ་དུ་བཞུགས་པར་བསྐུལ་ཡང་མ་གསན་པར་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་མཁན་པོ་ཞྭ་ཁང་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་དང་། སློབ་དཔོན་མཆར་སྟོན་སྟོ་མང་པ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དགེ་བཤེས་བྲག་དཀར་པའི་དྲུང་དུ་བཞུགས་ནས། པར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། གསང་སྔགས་སྐོར་མང་པོ་གསན། ཞག་པར་དུ་ཤིང་གིས་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་བསྔོད་བསྔགས་མང་པོ་གསན་པ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དྲུང་དུ་སློབ་དགེ་བ་ཤེས་རྫོགས་ཆོས་སྤྱི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དབང་དང་། ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་སོགས་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་མིང་ཕྱུ་ལོར་རང་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་རྩ་བའི་བླ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱི་ཕྱག་མཛད་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་མཇལ་བ་ནས་བཟུང་བླ་མར་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་བ་ཕྱར་ཕག་མོ་གྲུ་པ་སྐུ་མ་གཤེགས་བར་ལོ་མང་པོའི་རིང་ཏེ་གནས་ཀྱི་འཕགས་བཞེས་གནང་ངས་སློབ་མའི་ནང་ནས་བླ་མ་ལ་མོས་གུས་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟག་ལུང་ཐང་པ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་ཞིང་། བླ་མས་ཆོས་གང་གསུང་བ་རྣམས་ཚིག་འབྲུ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མི་བརྗེད་པར་ཐུགས་ལ་འཛིན་ཐུབ་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་བླ་མའི་ཉེ་གནས་མཛད་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། བླ་མས་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་ནས་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ལྕགས་ཕག་ལོར་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་གཤེགས་རྗེས་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་དང་། གདུང་རྟེན་བཞེངས་རྒྱུ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་གྲུབ། དེ་ནས་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་མ་ཕེབས་བར་ལོ་མང་པོའི་རིང་སེང་གླིང་སོགས་གནས་རིས་མེད་དུ་སྒྲུབ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི་(༡༡༨༠)ལོར་དར་ཐང་རོང་གསུམ་ནང་འབྲུག་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུམ་འགྲིག་ལ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ནས་འདུམ་འགྲིག་ལེགས་པར་མཛད་པས་ཁོ་ཚོ་སོ་སོའི་ལུང་པར་སྦྱིན་དྲངས་ནས་ཡུལ་གཞིས་ཡོངས་རྫོགས་ཐམས་ཅད་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་གཞིས་སུ་ཕུལ་ནས་དགོན་པ་ཞིག་གསར་འདེབས་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་སྟག་ལུང་གི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་ནས་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་།

གསུང་རྩོམ་སྐོར། སྐུ་གཞོན་དུས་སུ་ཐུགས་ཉམས་མཛད་པ་མང་ཆེ་བ་ཁ་ཐོར་དུ་སོང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་། སྐུ་མ་གཤེགས་བར་དུ་ཐུགས་ཉམས་གནང་བ་གང་སྙེད་རྣམས་སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བ་སྟེ་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱོ་པོ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་དང་། རྩ་བའི་བླ་མའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་གདུང་དབྱངས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྐོར། རྡོ་རྗེ་གསུམ་དང་ལམ་རིམ་སྐོར། དགེ་འདུན་སྡེ་ཁག་ལ་གནང་བའི་བཅའ་ཡིག་སྐོར། བསླབ་བྱ་དང་འཕྲིན་ཡིག་གི་སྐོར། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་སྐོར། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཁྲིད་སྐོར། ཞལ་གདམས་དང་མགུར་མ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་སྡེ་ཚན་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་པོད་ཆེ་བ་ལྔ་ཙམ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་》ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༥༠༣ནས༥༡༣བར་དང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལྕགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༧༡༧ནས་ཤོག་གྲངས༧༨༥བར། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི《སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ》བཅས་སུ་གསལ་བས་དེ་རྣམས་སུ་གཟིགས།

སྟག་ལུང་པ། སྟག་ལུང་ཐང་པ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི་(༡༡༨༠)ལོ་ལ་སྟག་ལུང་གི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་ཞིང་། དར་ཐང་རོང་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས་པས་སྡེ་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། དེ་མིང་ལུང་པོ་རྒྱལ་པོས་སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་ལ་དབང་གི་འཛིན་ས་སྤྲད་ཅིང་། འདི་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་དུས་མཚུངས། དཔོན་པོ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད་པས་ཙོང་ཁ་པ་ལས་ཆོས་ཞུས་ཏེ་སློབ་མར་གྱུར་ཏོག དགེ་ལུགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་བཟང་། དེའི་དཔོན་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་དང་། ཧོར་ལང་པ་ཚེ་དབང་གྲགས་པ་ཕུན་མཆེད་ཀྱི་དུས་སྟག་ལུང་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་མ་ཟད། སྲིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་བ་དང་ཉེན་བཞེངས་རྒྱ་ཆེ། དེ་ལ་དཔོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་དང་། གཙུང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཤོག་མར་གཅེན་པོ་ལ་གདན་ས་གཏད་རྒྱུ་མེད་པར་གཙུང་ལ་གདན་ས་གཏད་ཅིང་། རྗེས་སུ་ཡང་གཙུང་གདན་སར་ཡོད་པ་ལ་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་བསླངས།（འདི་སྐབས་སྟག་ལུང་པ་རྣམས་སྤྱི་གོང་ཤངས་རྒྱལ་ཡར་སྟོན་གྱི་དཔོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་བླ་མ་དང་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ་གཉིས་གདན་ས་སུ་ཐོབ་ལ་རྩོད་པའི་ཤེ་ཡན་ཡིན་ཟེར） གཙུང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་གཤེགས་ནས་གཅེན་པོ་ཀུན་སྤངས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་ཉིད་སྟག་ལུང་གི་གདན་སར་ཕུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་། ཕྱི་ཆེན་བཞེངས་པ་དང་། རི་བོ་ཆེའི་དགོན་པ་བཏབ་པ་སོགས

ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་སྟོབས་ཆེ་བར་གྱུར། སྟག་ལུང་པ་ལ་ཡང་ཐམ་ག་སྟག་མགོ་མ་ཡོད་ཅིང་། འབྲི་གུང་པ་དང་སྟག་ལུང་པ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྟག་ལུང་པའི་ཞལ་ངོ་ཅིག་གིས་རྒྱ་ཧ་ལོ་ལ་ནོག་ཁ་ནང་སོའི་དམག་དཔུང་འཐེན་ཡུལ་དུ་དྲངས་པའི་སྐྱ་འཁྲིད་མཁན་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྡེ་གདོང་སྡེ་སྲིད་དང་ཐུང་ཟད་མ་མཐུན་པར་གྱུར། འདིའི་ཁོག་ཁོན་པ་ཀ་བུར་བྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ཕག་སོ་བ་ནས་དཔུང་བཏེག་ཏེ་སྟོང་རྒྱག་གི་སྡེ་རྣམས་བླངས། དེའི་ཞན་དུ་ནོག་ཁ་བ་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཕག་མོ་བར་དམག་དྲངས་ཏེ་སྟོང་རྒྱག་གི་སྡེ་ཚུར་ནོན་ནའང་ནོག་ཁ་ནང་སོའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་སེར་དམག་ཟླ་རྗེས་ཀྱི་དུས་སུ་ནོག་ཁའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པ་དང་། འབྲི་གུང་པ་དང་གདན་ས་མཉིལ་འཁྲུག་པའི་སྐབས་ལ་གནས་བསྡད་མི་བདེ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཞེས་གྲགས། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ》ཤོག་གྲངས༨༧ལ་ག་གསལ།

སྟག་ལུང་མཆལ་ཀྱ་རྭ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༢༣༡)ལོར་ཡབ་ཆོས་ཡགས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་མཁན་པོ་ཐང་སྐུ་བ་དང་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་གྲགས་པ་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་སློབ་ལས་འདུལ་བ་དང་། ལམ་སྒྲོན། རྡོ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། བླ་མ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ལ་ལམ་འབྲའི་བཤད་པ་དང་། མན་ངག་གི་ཉིམ་པ་མང་པོ། བཤད་བརྒྱུད། སྒྲུབ་བརྒྱུད། དབང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་བཀའ་སོགས་མང་དུ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་དབུས་སུ་བྱོན། དེ་ནས་མཁན་པོ་ཐང་དཀར་བ་འོད་ཟེར་འབྱུང་གནས། སློབ་དཔོན་མཁན་དཀོན་པ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། སངས་རྒྱས་ཡར་སྟོན་གྱི་དྲུང་དུ་ན་རོའི་ཆོས་དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་རིང་སྒྲུབ་མཚམས་དམ་པར་མཛད་དེ་ཉག་ཏུ་བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྙེད་ནས་རོ་གཅིག་གི་སྒོམ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དང་མཇལ་ནས་བྱིན་རླབས་སྤྲུལ་ཐབས་དང་བཀའ་ལུང་མང་པོ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ལ་ཞེབས་པ་ཆུ་བྱ(༡༢༧༣)ལོར་སྟག་ལུང་གི་གདན་སར་ཞེབས། སྟོང་གསུམ་ཁྱབ་གནོན་གྱི་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཆེན་པོ་བཞེངས། ཤར་ཕྱོགས་ནང་དུ་ཁྱུང་རིས་དང་། ཉེར་སྐུ་རྣམས་བཞེངས་པ་སོགས་མཛད། ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་བར་དུ་གདན་སར་བཞུགས། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱ(༡༢༩༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྟག་ལུང་སྨན་ཐང་པ། དེ་སྔོན་དུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ལ་ཞིབ་ཏུ་མཁས་པ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་པིར་སོགས་དབང་པོ་དགུ་ཆེན་སྟག་ལུང་དཔལ་མགོན་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྟོད་བསྔགས་གནང་བ་དེ་ཡིན། ཁོང་གིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་རའི་བར་སྣར་གྱི་ཁ་ནང་ལྷའི་ཡལ་པོ་ཆེའི་ཞིང་བཀོད་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་བཅོ་ལྔའི་ལྡེབས་རིས་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ལྡེབས་རིས་སོགས་རིས་པ་རྣམས་བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ལུགས་གསུམ(སྨན་ལུགས། མཁྱེན་ལུགས། སྒར་བྲིས)ཀྱི་ནང་ནས་སྨན་ཐང་གི་ལུགས་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གི་དུས་རྒྱུན་སྨན་ཐང་གི་ལུགས་གཙོ་བོར་གནང་བས་དགུ་ཆེན་སྟག་ལུང་སྨན་ཐང་པ་ཟེར།

སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་དབོན་གྲགས་པ་དཔལ། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༥༡)ལོར་མདོ་ཁམས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་ཤེས་པོ་བའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་མང་པོ་བསྟན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཡར་སྟོན་གྱི་སར་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་དེ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་དང་། ཕག་མོ་གྲུ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྟག་ལུང་པ་ལ་སྙན་བརྒྱུད་འབབ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་གསན། ཕྱི་སྟོད་དང་རྒྱུད་སྡེ་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར། མཁན་པོ་ཐང་ཨག་པ་ལ་སོགས་པར་དབུ་མའི་འགྲེལ་ཆེན་དང་གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་སོགས་མང་དུ་གསན་ནས། མཚན་ཡང་གྲགས་པ་དཔལ་ཞེས་བཏགས། སངས་རྒྱས་ཡར་སྟོན་གཤེགས་ཁར་སྟག་ལུང་གི་གདན་ས་གཏད། སངས་རྒྱས་དབོན་གྱིས་གདན་ས་ལོ་གཅིག་མཛད་ནས་ཁམས་སུ་བཞུད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཁྱི(༡༢༧༦)ལོར་རི་བོ་ཆེ་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་བཟུང་སྟག་ལུང་ཡ་ཐང་མ་ཐང་གཉིས་སུ་ཕྱེ། དགོན་པ་འདི་གཉིས་སོ་སོར་དགེ་འདུན་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་རེའི་འདུ་ཚོགས་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༢༩༦)ལོར་འདས།

སྟག་སེང་གཡག་སེང་། མི་གཉིས་ཀྱིས་སྟག་ལི་གསོབ་སྒྲོན་པའི་རྩལ་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཡག་གི་གསོབ་སྒྲོན་ནས་རྩལ་སྟོན་པ།

སྟང་ཟིལ། བོད་སྨན་ཐིག་ལེ་སྦྱོང་བྱེད་ཚིག་པའི་གཏེར་ཁའི་རིགས་ཀྱི་སྨན་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ནང་གསེས་དཀར་པོ་དང་། སེར་པོ། ནག་པོ་བཅས་རིགས་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད།

སྟངས་སྟབས་དགུ། རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ། རྡོ་རྗེ་རྩེ་གསུམ་པ། རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ། རྡོ་རྗེ་ཕྱེད་ཚོགས། རྡོ་རྗེ་ཀང་སྟབས། གཡས་བརྐྱང་། གཡོན་བརྐྱང་། ས་ག་ཟླུམ་པོ། མཉམ་པའི་སྟངས་སྟབས་སོ། །

སྟངས་སྟབས་ལྔ། གཡས་གཡོན། བརྐྱང་། ས་ག ཟླུམ་པོ། མཉམ་པ།

སྟངས་དྲུལ། སྟངས་དཔྱལ། ཡབ་ཡུམ་མམ་བཟའ་ཚང་ཕོ་མོ་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་ཞེ་ཚིག

སྟན་བརྒྱད། ཚོང་དཔོན་གྱི་སྟན། ཁྱིམ་བདག་གི་སྟན། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྟན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟན། དབང་བསྐུར་གྱི་སྟན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སྟན། ཕྱིར་མི་ཐོག་པའི་སྟན། སེང་གེའི་ཁྲི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཁྲི་སྟན་བཅས་སོ། །

སྟན་ཆགས་པ། ཡུལ་དེར་ལོ་མང་བསྡད་ནས་དེར་གཞིས་ཆགས་པས་ན། སྟན་ཆགས་པ་ཟེར།

སྟན་ལ་འདུག་པའི་ཚུལ་དགུ། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

སྟབས་ཀ་བ་དར་མ་གྲགས། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག(༡༡༠༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཤར་བའི་སློབ་མ་བཀའ་བབས་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བཀའ་བབས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་མལ་གྲོ་སྟབས་ཀ་དགོན་སྒྲུབ་བཏབ། སྟབས་ཀར་ཚོགས་པ་དྲུག་བརྒྱ་རེ་ཙམ་འདུས་ཟེར། མཐར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྤྲེ(༡༡༧༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྟབས(ལྟབས)མ་དགུ་བརྩེགས་ཅན། ༡. ཕོ་བྲང་གར་བཞུགས་པ། ༢. ཡབ་གང་ཡིན་པ། ༣. ཆབ་སྲིད་ལོ་ཇི་ཙམ་བཟུང་། ༤. བཙུན་མོ་གང་ཡིན་པ། ༥. སྲས་སུ་ཡོད་པ། ༦. བློན་པོ་གང་གིས་བྱས་པ། ༧. དུས་རྗེས་གང་ཡོད་པ། ༨. ཚེ་ཚད་ལོ་ཇི་ཙམ་ཐུབ་པ། ༩. འདས་ས་གང་དུ་འདས་པ་བཅས་དགུ་ཡོད།

སྟབས་མ་ལྷ། ཐེལ་ཏབས་མ་ལྡའམ་མ་རིངས།

སྟམས་པ། བཙན་མེད་ཀྱིས་ཐོགས་པ་དང་བཙན་མེད་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་པ།

སྟེ་སྟག དབུས་སྐད་ཁ་རྒྱུན་དུ་སྟེ་གཅིག་ཅེས་ཤིང་བཟོ་བས་ཤིང་བཟོ་བྱེད་སྐབས་ཤིང་གཞོགས་བྱེད་ཀྱི་སྟ་རེ་ཆུང་དུ་གཞོགས་གཅིག་ལ་གཟེར་འགོ་རྡུང་བྱེད་ཀྱི་ཐོ་བ་ཡོད་ཅིང་ཡུ་བ་ཐུག་ཐུག་ཅན་ཞིག

སྟེང་གདོན། གཟའ་དང་རྒྱ་སྐར་གྱི་རིགས་ཏེ་དེས་གནོད་པའི་ནད་གཞི་ནི་རིགས་བཞི་སྟེ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་བཅས་ཀྱི་ནད་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅེས་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་ཅིང་། དེང་སང་ཁྲག་མེད་མཚོ་བའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་གཟའ་ནད་དུ་གྲགས

པའི་ནད་འདིའི་ཡོང་རྐྱེན་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་བཅས་དུག་གསུམ་ནང་ནས་གང་ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཆུ་གཟའ་དང་། མེ་གཟའ། རླུང་གཟའ་བཅས་ཀྱི་ནད་ཐོག་པ་དང་། ཕྱིའི་ནད་རྟགས་གང་དང་གང་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུས《བསྡུ་བཀའ་ཕྲང》གི་ནང་དུ་གསལ།

སྙིང་ཧོད་བར་གསུམ། ཐོག་རིམ་གསུམ་གྱི་སྟེ་ཁང་དང་། འོག་ཁང་། བར་ཁང་གསུམ་ལྟ་བུ།

སྙེམ། སྙེམས། མཐུ་གཏད་ཀྱི་གནོད་པ།

སྙེས་དབང་། སྟོབས་ཤུགས་སམ་སྤོབས་ལེགས། ངང་པ་དང་། གང་བ་ཅན་དང་། ལག་ཟག་དང་། སྨུག་རལ་རྣམས་མདའ་ཤུགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

སྟོང་ཁྲན། རྒྱ་སྐད་དུ་ཐུང་ཀྲུས་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེར་བ་ཡིན་ཞེས་ལུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་གསུངས།

སྟོང་ཆེན་རབ་འཇོམས། གསང་སྔགས་བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་རྗེ་ཡོད་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཞིབ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ་པོད(ཀ)(ང) གཉིས་དང་།《སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་ལྷན་ཐབས》ནང་གསལ།

སྟོང་ཉིད། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་སྟེ་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །

སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག ༡.ནང་སྟོང་ཉིད། ༢.ཕྱི་སྟོང་ཉིད། ༣.ཕྱི་ནང་སྟོང་ཉིད། ༤.སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད། ༥.ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད། ༦.དོན་དམ་པ་སྟོང་ཉིད། ༧.འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད། ༨.འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད། ༩.མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད། ༡༠.ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད། ༡༡.དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད། ༡༢.རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད། ༡༣.ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད། ༡༤.རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་ཉིད། ༡༥.མི་དམིགས་པ་སྟོང་ཉིད། ༡༦.དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དེ་བཅུ་དྲུག་གོ །དེ་ཡང་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་སྟོང་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་དང་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་བོ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་མཆོག་གམ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཁམས་གསུམ་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་དང་པོ་སྐྱེ་དུས་དང་། བར་དུ་གནས་པ་དང་། ཟ་མ་འགྲོ་བ་སྐྱེ་དུས་གསུམ་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། སེམས་ཉིད་ལ་སྨན་ཡོན་གྱི་ཕྲང་ངོར་སྐྱེ་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གནས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སུ་མ་འདུས་པ་མེད་ལ་དེ་དག་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་པར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱ་བསལ་བརྗོད་ལས་འདས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་གང་དུའང་དོན་དམ་པར་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ན་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་རྒྱུན་དང་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

སྟོང་ཉིད་བཅུ་བཞི། ནང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་སྟོང་། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །དོན་དམ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །མཐའ་འདས་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་དང་། །དོར་མེད་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །མཚན་ཉིད་ཆོས་རྣམས་སྟོང་ཉིད།

སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། ཡུམ་ལས། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ཁ་གསལ་མོ་བདེ་ཞིག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་ཉོར་དུས་མཛད་པའི《བརྒྱད་སྟོང་དཀའ་འགྲེལ》ལས་གསུངས་པ་དེར་གཟིགས།

སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་བཅས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་ད། (སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན) དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན།

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་འདི་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན་མིན་བརྟག

སྟོང་ཉིད་བཞི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་འོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཕུང་པོ་ལྔས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དངོས་མེད་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དམ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་ཡེ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གསུངས།

སྟོང་ཐང་ལྡན་དཀར། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་དུས་བཞུགས་སའི་ཕོ་བྲང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་《བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》ཞེས་པ་ཡང་ས་གནས་དེར་ཐོག་མར་བཀོད་པ་ཡིན།

སྟོང་པ་ཉིད། འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་ཁ་བ་ཡིན་སྣང་མི་འདྲ་ཡང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་སུ་ཡང་མེད། སྟོང་པ་ཉིད་ཟེར་བའི་སྟོང་པ་ནི་དངོས་པོ་ཕོ་རང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་མ་ཐེབས། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བས་རྒྱལ་ཐེབས་མ་ཐེབས་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་མ་ཐེབས་ལ་ཕྱིན་དགོས། འདི་ཁ་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས།

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད། ༡.སྐྱེ་བ……

མེད་པ། ༢. འགག་པ་མེད་པ། ༣. རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། ༤. ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། ༥. གང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པ། ༦. གང་ནས་འོང་བ་མེད་པ། ༧. རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ། ༨. མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་སོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། གོང་དུ་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས།

སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས། ཞུ་བདེ་དེས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་སྦྱར་པའི་དོན་ཡིན། ཞུ་བདེ་ཡི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས།

སྟོང་པ་བཞི། སྟོང་པ། ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ། སྟོང་པ་ཆེན་པོ། ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ། །དེ་རིམ་པ་བཞིན། སྣང་བ། མཆེད་པ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་དང་སྦྱར་རོ། ། ༡. དགའ་བའི་དུས་སུ་སྣང་བ་དཀར་ལམ་པ(སྟོང་པ) ༢. མཆོག་དགའི་དུས་སུ་མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ(ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ) ༣. ཁྱད་དགའི་དུས་སུ་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ(སྟོང་པ་ཆེན་པོ) ༤. ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུས་སུ་འོད་གསལ(ཐམས་ཅད་སྟོང་པ)བཅས་ཡིན།

སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ། སྟོང་པ་ལ་ཡང་སྲིད་འཇོག་ཚུལ་མང་ཡང་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་འཇོག་དགོས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་པར་མེད་མཐའ་རུ་འཛིན་པ་ཡིན། སྟོང་ཉིད་དམ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བའམ། མེད་མཐའ་ཁེགས་པ། མེད་མཐའ་བཀག་པར་འཛིན་པ་ཡིན།

སྟོང་དཔོན། ཏ་དཔོན་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་དམག་དཔུང་སྟོང་སྡེ་གཅིག་གི་དཔོན་ཡིན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་དམག་མི་ཁྲི་གཅིག་ཡོད། དཔོན་དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་བུ་ཆུང་གི་རྗེ་ཟེར་བ་དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཡིན། དེའི་འོག་ཏུ་ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་དམག་མི་ལྔ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཡིན།

སྟོང་བྱ་རྒྱང་། སྟོང་སྡེ་གཅིག་གི་ཚད(སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ)མ་ལོངས་པའི་དམག་དཔུང་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པའི་རྟ་སྡེ་ལ་ཟེར།

སྟོང་རྫོང་བྱེད་པ། དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཁ་སྟོང་པས་རྫོང་པ་བྱེད་པ།

སྟོང་གཞི། སྟོང་ཉིད་གདན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །

སྟོང་བཞིའི་རླུང་སེམས། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་བཞི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དང་། སེམས་དེའི་བཞོན་བྱར་གྱུར་པའི་རླུང་བཅས་ལ་འཇོག་པ་ཡིན།

སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བདེ་བ་དྲུག ཡིད་བདེ་ལྷ་མོ་ཅན། ཤིན་ཏུ་སྦྲངས་པའི་དགའ་བདེ། སྒོམ་བྱར་འདྲེས་པའི་བདེ་བ། ཡུལ་གྱི་གདུགས་སོ་འབར་འཛག་གི་བདེ་བ། ཁྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབར་འཛག་གི་བདེ་བ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བཅས་སོ། །

སྟོང་གཟུགས་འཆར་རྟགས་དྲུག སོར་སྡུད་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཙམ། བསམ་གཏན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་སྤྲོས་བྲལ་དུ་ཤེས་པ། སྲོག་རྩོལ་ལ་སྟོང་གཟུགས་སུ་ཤར་བ། འཛིན་པ་ཐིག་ལེ་དངས་མར་ཤར་བ། རྗེས་དྲན་ལ་འབར་འཛག་གི་གདུམ་མོའི་ངོ་བོར་ཤར་བ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་འགྱུར་ཐིག་ལེ་ཤར་བའོ། །

སྟོང་གསུམ། རི་རབ་གླིང་བཞི་ཚང་བའི་འཇིག་རྟེན་བཅས་པ་འདི་གླིང་བཞི་པར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན། དེ་འདྲ་སྟོང་ལ་སྟོང་སྤྱི་ཕུད། དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གཉིས་བར་མའི་འཇིག་རྟེན། དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གསུམ་མི་མཇེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གླིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད། ཐུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་ཆགས་འཇིག་མཉམ་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་འདྲ་སྟོང་ལ་སྟོང་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས། དེ་འདྲ་སྟོང་ལ་རྒྱུད་བཀོད་དང་པོའོ། །དེ་འདྲ་སྟོང་ལ་རྒྱུད་བཀོད་བར་པའོ། །དེ་འདྲ་སྟོང་ལ་རྒྱུད་བཀོད་ཐ་མའོ། །དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་ཆེན་ཡངས་པ་ཞེས། གཞི་དང་སྙིང་པོ་མེ་ཏོག་བརྒྱན། ལོངས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ཆགས་ཡོད་འཇིག་པ་མེད། དེ་འདྲ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ། ཆོས་སྐུའི་ཞིང་ཁམས་ཆགས་འཇུག་ཐལ། ཡུགས་གཅིག་ལ། སྟོང་མི་མཇེད་ལ། སྟོང་རྒྱུད་བཀོད་དང་པོ། དེ་སྟོང་ལ་རྒྱུད་བཀོད་གཉིས་པ། དེ་སྟོང་ལ་མཚམས་སྦྱོར་ཡོངས་སུ་འདས་པའོ། །ཡང་ན། འཇིག་རྟེན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་དང་པོ་སྟེ། རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་(མངོན་པ་མཛོད་)ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། གླིང་བཞི། གླིང་ཕྲན། ཉི་ཟླ། རྒྱུ་སྐར་བཅས་ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྟོང་དང་པོ་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི(མངོན་པ་མཛོད་)ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། གླིང་བཞི་རི་རབ་ཉི་ཟླ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆ་ཚང་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོ། སྟོང་དང་པོ་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་གཅིག་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྟོང་གཉིས་པ་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་གི་སྟོང་ཆེན་པོ་ཟེར་རོ། །

སྟོངས་པ། ཕན་པའམ་གྲོགས།

སྟོངས་མོ་བྱ། ལས་ཀའི་གྲོགས་བྱའོ། །

སྟོངས་ཚད་གསུམ། ཚ་བ་སྟོངས་པ། ཟ་སྟོངས་པ། ལྟུང་སྟོངས་པའོ། །

སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ། ཡབ་སྲིད་ལྷ་ཁྲི་ཟ་མགོན་དང་ཡུམ་ཅིག་རོ་བཟར་སྐུས་རིག་པ་མགོན་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན། ལྡེ་གཙུག་མགོན་བཅས་གསུམ་འཁྲུངས་པར་སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་དུ་གྲགས། ཆེ་བ་རིག་པ་མགོན་ལ་མངའ་རིས་མང་ཡུལ། འབངས་གཞུང་ནག་བཙན། ཤར་དུ་ཐོག་དང་། གསེར་ཁ་ཏོག་ལད་ཀྱི་བདེ་མཆོག་དཀར་པོ། མཆིམས་ཀྱི་ར་བ་དམར་པོ། ལྷམ་ལེ་ཡི་ཤིག་གི་ལ་བོང་གཡག་ཞིར་རྫོ་ཕུག་པ་ཅན་ཡན་ཆད། བྱང་གསེར་ཁ་འགོག་པོ། རྒྱབ་ཁ་ཆེའི་ལ་བཙན་ལ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་མང་ཡུལ་བཟུང་ཞེས་པའང་སྣང་། འདི་ལ་སྲས་འགྲོ་མགོན་དང་། ཆོས་མགོན་གཉིས་འཁྲུངས། བར་པ་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱིས་ཞང་ཞུང་དང་། ཡ་རྩེ་དབང་མཛད། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱིས་སྤུ་ཧྲེངས་བཟུང་ཞེས་པའང་སྣང་། འདི་ལ་སྲས་སྲོང་ངེ་དང་འཁོར་རེ་གཉིས་འཁྲུངས་ཤིང་། སྲོང་ངེས་གུ་གེ་དང་། འཁོར་རེས་སྤུ་ཧྲེངས་བཟུང་། སྲོང་ངེ་དང་འཁོར་རེ་གཉིས་ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱི་སྲས་ཡིན་པར་བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་ཟངས་དཀར། སྤི་གསུམ། ཞི་ཏི། སྤྱི་ལྕོག་དང་བཅས་པ་ལ་མངའ་མཛད། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་ཞང་ཞུང་བཟུང་ཞེས་པའང་སྣང་། དེང་སྐབས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གུ་གེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གནའ་ཤུལ་དེ་འདང་ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་བཟུང་བའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གནའ་ཤུལ་ཡིན་པ་དང་། གནའ་ཤུལ་དེ་ནི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། རི་འདབས་ཀྱི་དེའུ་འབུར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་ཆགས་པ་དང་། དེར་མཛོ་ཚད་བྱི་ཁྲི་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། ཁང་མིག་ཆེ་ཆུང་བསྡོམས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ། དོང་སྦུག་སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ཡོད་ཁོངས་ནས་མཆོད་ཁང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ། དུས་འཁོར་ལྷ་ཁང་སོགས་རྩང་ཐང་བ་ཡོད། ལྷ་ཁང་སོ་སོའི་ནང་འཛམ་སྐུ་ཆག་རོ་འདུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྩིབས་རིས་ངོ་མཚར་ཅན་བྲིས་པའི་ནང་གུ་གེ་རྒྱལ་སྲིད་ཆོའི་སྐུ་བརྙན་ཡང་ཡོད། གཞན་ཡང་ཤུལ་སྡིང་དེའི་མཐའ་འཁོར་ནས་ཁྲབ་རྨོག་དང་། མདའ། མདའ་མདུང་ལ་སོགས་པའི་གནའ་རྫས་རྙེད་ཀྱི་ཡོད།

སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས། རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་དང་། དེའི་སྲས་པུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གཉིས་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ནི་སྲིད་དབང་བཙན་ལུས་ཀྱི་སྐབས་བློན་པོ་ལོ་ངམ་གྱིས་བཀྲོངས་པ་དང་། སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ནི་ལོ་ན་གཞོན་པའི་དུས་སྲིད་དབང་བཙན་མ་ཐུབ་པར་པུར་རིང་འབྲུམས་ནས་སྟོད་དགོས་བྱུང་བས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས།

རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་རྩ་རེ་གཅིག ཉེ་ཉེ་མཚམས་གཉིས། ཙམ་པ་འབྲི་མཚམས་གཉིས། ཕྱུགས་མཚམས་མཚམས་གཉིས། སྲིད་སྟོད་སྲིད་སྨད་གཉིས། སྤྱིལ་རབ་སྟོང་བུ་ཆུང་སྐུ་སྲུང་ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུ་ནི་དབུ་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། ཡར་ལུང་འབྲིང་ལུང་གཉིས། ཡར་མཚམས་གཡུ་འབངས་གཉིས། དགས་པོ་ཞག་ཉི་གཉིས། དཀྱིལ་དང་ལྟོ་ཤག་གཉིས། ལོ་རོ་སྟོང་བུ་ཆུང་སྐུ་སྲུང་བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་གཡོ་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། སྟོང་ཆེན་ཤངས་ཆེན་གཉིས། ལ་མི་འོད་དཀར་གཉིས། ཞེན་གད་འདྲང་མཚམས་གཉིས། སྤྲ་རབ་གཟེད་སྟེ་གཉིས། ཤངས་སྟོང་བུ་ཆུང་སྐུ་སྲུང་ནུབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། མང་ཀར་ཁྲི་འོམ་གཉིས། ཁྲོམ་པ་ལྷ་རྩེ་གཉིས། ཕྱུང་པོ་ཁྲི་འཐད་གཉིས། ཁང་ལར་གང་སྒྲུམ་གཉིས། མཆོ་རོས་སྟོང་བུ་ཆུང་སྐུ་སྲུང་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་སྟེ་རུ་ལག་གི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། (བོད་དང་གྲུ་གུའི་མཚམས་ན་)ཁ་ཇ་མང་མ་གཉིས། གཉེ་མ་ཙ་མོ་གཉིས། ཞག་སྟོང་བུ་ཆུང་སྟེ་ཞང་ཞུང་སྟོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ། (བོད་དང་སུམ་པའི་མཚམས་ན་)ཀུ་གེ་ཅོག་ལ་གཉིས། སྤྱི་གཙང་ཡར་གཙང་གཉིས། ཅེ་དེ་སྟོང་བུ་ཆུང་སྟེ་ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ་སྟེ་ཞང་ཞུང་གི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། རྩེ་མཐོན་པོ་འཐེན་གཉིས། ཀོང་ཚང་ཀོང་སྨད་གཉིས། འཛོང་སྟོད་འཛོང་སྨད་གཉིས། ནེ་སྟོད་ནེ་སྨད་གཉིས། ཁ་རོ་ཁ་ཟངས་གཉིས། ནགས་མེད་སྟོང་བུ་ཆུང་སྟེ་སུམ་པའི་རུ་སྟོང་ལག་རྒྱ་ལྷན་གྱི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་གཅིག་གོ། དེ་རྣམས་ལ་རྒོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ཟེར་དོན་ནི་འབངས་རབ་ཚན་དམག་གི་ལས་བྱེད་པའི་མིང་ཡིན་པའོ། །

སྟོད་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་མགོན་གསུམ། དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་མང་ཡུལ་བཟུང་། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱིས་སྤུ་ཧྲེངས་བཟུང་། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་གུ་གེ་བཟུང་བར་གྲགས་སོ། །

སྟོད་ཀྱི་དཔའ་བའི་ལྡེ་གསུམ། སྟོད་ཞང་ཞུང་དང་གཙང་ནས་ཐོན་པའི་དཔའ་ལྡེ་གསུམ་གྱིས་གྲུ་གུ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་བཏུལ་བ་ལ་ཟེར།

སྟོད་རྒྱུད། གོང་དུ་རྒྱུད་སྟོད་ཤུ་ཚང་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། མངའ་རིས་ས་གནས་ལ་ཁུལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་སྤུ་ཧྲེངས། མང་ཡུལ། ཟངས་དཀར་གསུམ་སྐོར་གཅིག་དང་། ལི། བྲུ་ཤ། སྦལ་ཏི་གསུམ་སྐོར་གཅིག ཞང་ཞུང་། ཁྲི་ཏེ་སྟོད། ཁྲི་ཏེ་སྨད་གསུམ་སྐོར་གཅིག་བཅས་ཡིན། མངའ་རིས་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཆབ་འབངས་ཟེར་བ་སྟེ། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་འབངས་གྱེན་ལོག་སྐབས་བསད་རྗེས་དེའི་དུ་ཆུང་བ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་དང་། ཆེ་བ་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གཉིས་མངའ་རིས་སུ་བྲོས་ཤིང་། བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་གྱིས་ལ་སྟོད་ཁུལ་དུ་བསྡད། སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་སུ་སོང་ནས་དུ་གསུམ་(དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན། ལྡེ་གཙུག་མགོན)བྱུང་བའི་ཆེ་བ་དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་ལ་དྭགས་བཟུང་། དེ་ལས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱུང་། འབྲིང་པ་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱིས་སྤུ་ཧྲེངས་བཟུང་། ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་ཞང་ཞུང་བཟུང་། དེ་ལས་གུ་གེ་བཟུང་། དེ་ལས་གུ་གེ་རྒྱལ་རྒྱུད(ཡ་ཚེའི་རྒྱལ་རྒྱུད)རྣམས་བྱུང་། ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་ས་ཁུལ་དེ་གསུམ་བགོས་ནས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པས་དེ་གསུམ་གྱི་མངའ་འོག་གི་འབངས་ལ་མངའ་རིས་ཟེར། དེ་ལ་ས་དབྱིབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་སྤུ་ཧྲེངས་གངས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་གཅིག མང་ཡུལ་མཚོ་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་བསྐོར་བ་དང་གཉིས། ཞང་ཞུང་གཡའ་

ཡིས་བསྐོར་བ་དང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའོ། །

སྟོད་འབྲུག་པའི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད། ལམ་ཟབ་མོས་གུས་ཀྱི་ཁྲིད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་ཁྲིད། ཐབས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཁྲིད། གསང་སྤྱོད་རོ་སྙོམས་ཀྱི་ཁྲིད། དག་སྣང་ཞིང་སྦྱོང་གི་ཁྲིད། ཆོས་བརྒྱད་འགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཁྲིད། བྱམས་སྙིང་རྗེའི་ཁྲིད། རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲིད་བཅས་སོ། །

སྟོད་སྨད་ཀྱི་དབང་བློན། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་སུ་བཙུགས་པའི་བཀའ་གཙིགས་རྒྱལ་པ་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་སུ་གསལ་བས་སྟོད་ཀྱི་དབང་བློན་ནི་གཙང་དང་སྟོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁྲབ་ཕྱི་བློན་དང་། སྨད་ཀྱི་དབང་བློན་ནི་མདོ་སྨད་མངའ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁྲབ་ཕྱི་བློན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

སྟོད་གཞས། སྟོད་གཞས་ནི་གཙོ་བོ་སྟོད་མངའ་རིས་རྒྱུད་ནས་དར་བའི་གཞས་དང་ཞབས་བྲོར་རོལ་འཛིན་པ་དང་དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་ཞབས་བྲོ་དང་རོལ་མོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཞིག་ཡིན། སྟོད་གཞས་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་ཚུལ་ཐད་དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་གར་རྩལ་ཅན་པ་དག་དང་སྟོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། སྟོད་གཞས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཉམས་འགྱུར་ནི་ཞབས་བྲོ་རྒྱག་སྐབས་ཀང་པའི་འདེགས་འཛོག་ཆེ་ལ་ཤུགས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པ་སྟེ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྟངས་སྟབས་ནི་གཞུ་མོ་བཀང་ནས་མདའ་མོ་འཕེན་པའི་བཟོ་དང་། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྟངས་སྟབས་ནི་སྤུན་བཀལ་ནས་འཐག་ལས་བྱེད་པའི་བཟོ་བྱེད་པ་ཡིན། སྟོད་གཞས་འདི་ཉིད་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་དར་ཁྱབ་བྱུང་རྗེས་དེའི་ཐོག་མའི་ཉམས་འགྱུར་ལ་འགྱུར་ལྡོག་ལྡན་སུ་སོང་བ་ནི་སྟོད་གཞས་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་འགྱུར་ལྡོག་སོགས་ལ་ཡུལ་དུས་རྗེས་འབྲངས་ཀྱིས་དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་གར་མཁས་པ་དག་གིས་རིམ་བཞིན་ལྷ་སའི་དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་གར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་བསྟུན་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་བྱས་སྐབས་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་སྟོད་གཞས་རྒྱག་ལུགས་ནི་ཞབས་བྲོ་རྒྱག་སྐབས་ཀང་པའི་འདེགས་འཛོག་ཡང་ཤ་དོད་ལ་གར་སྟབས་ཉམས་འགྱུར་མཛེས་པ། ལུས་སྟོད་ལ་འཁྱུག་ཚ་མེད་པར་ལག་འཁྱེར་ཡང་ལུས་ཀྱི་པོ་བ་ཡན་ནས་འདས་མི་ཆོག་པ་སོགས། སྟོད་གཞས་མཁས་མིན་ནི་ཞབས་བྲོ་རྒྱག་སྐབས་མགོའི་སྟེང་དུ་ཆང་དཀར་ཡོལ་གང་བཞག་སྟེ་ཆང་རྣམས་ཕྱི་ལ་མ་ལོར་བར་རྒྱག་པ་ནི་སྟོད་གཞས་མཁས་པར་བརྩི་བ་ཡིན། སྟོད་གཞས་ནི་གླུ་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་བ་དང་རོལ་དབྱངས་ཀྱི་གདངས་འགྱུར་ལྡན་པས་པོ་མོ་གཞོན་དར་རྣམས་ཀྱིས་སྟོད་གཞས་རྒྱག་རྒྱུར་དགའ་པོ་བྱེད་པ་མ་ཟད། རྒན་བྱིས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོད་གཞས་རྒྱག་རྒྱུར་དགའ་པོ་བྱེད་པ་ཡིན། ཞབས་བྲོ་དེ་རིགས་ལ་ལྷ་སའི་སྒྲ་སྙན་ཞབས་བྲོ་འང་ཟེར། སྟོད་གཞས་འདིར་ད་དུང་རྒྱག་ལུགས་ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ་ལྷོ་ནི་སྟོད་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཤ་ཞིང་སྒྲ་གར་དལ་ཞིང་སྟོད་ལ་སྐྱབ་འཛེབས་ལྡན་པ་དང་། བྱང་ནི་སྟོད་བྱང་རྒྱུད་ལ་ཞང་བས་སྒྲ་གར་དཔའ་ཉམས་ལྡན་ཞིང་གླུ་གསོགས་ཆེ་ལ་བག་ཡེངས་པ་བཅས་ཡོད། སྟོད་གཞས་ལྷ་སར་དར་ནས་དུས་ཚོད་གང་ཙམ་སོང་རྗེས་དེ་རྟེན་དལ་གཞས་ཟེར་བ་ལ་རྒྱང་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་དང་སྟབས་མགྱོགས་གཞས་གཏོང་བ་རེར་འཁྱུག་གཞས་ཞེས་རིགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན།

སྟོད་རིམས། སྟོད་རིམ་ནི་མི་ཡ་རབས་ཅན།

སྟོད་ལུང་ཁྲི་ཟམ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་ཀྱི་ནང་སྟོད་ལུང་མདའི་ཆུ་འགྲམ་ན་ཁྲི་དང་ཁྲིའུ་སྟེང་དུ་འདུག་སྟེ་ཁྲིམས་བཅད་ཅེས་འཕོད་པར་བཞུགས་ན་སྟོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་ཁུལ་དེར་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བཞུད་ནས་ཆད་པ་བཅད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ས་གནས་དེར་ཐོག་མར་འཁྲིམ་འཁྲུལ་གྱི་ཟམ་པ་ཞིག་བསྲུན་ཐབས་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཁྲིམས་ཟམ་ཟེར་བ་ཡང་གྲགས་སྐད། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུ་པའི་ནང་ཁྲི་ཟམ་རྙིང་པ་དེར་ལོ་ལྟར་ཆུ་སྐྱོན་ཆེ་བས་ཡང་ཡང་ཉམས་གསོ་བྱེད་དགོས་སྐབས

ཞྭན་པ་འདུ་སྲིའི (གདོང་དཀར་ཇོང་འོག) མང་ཚོགས་ལ་ཁྲལ་འཁྲིའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བར་བརྟེན། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ (༡༨༣༦) ལོར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཇ་ལག་ཚ་ཚོང་པ་བློ་བཟང་དགྲ་འདུལ་དང་། མགྲོན་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ངག་དབང་གཉིས་ལ་ལས་ཁུའི་འགོ་འཛིན་བསྐོ་གཞག་གིས་སྤྱི་ལུགས་ཕྱུགས་ཐམ་ཞིག་གསར་སྤྲུན་བྱས་པ་དེ་ནི་བོད་དུ་ཨར་འདམ་གྱི་ཕྱུགས་ཐམ་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་དེའི་ཐམ་རྒྱལ་ཡང་ད་ལྟ་བསྟེད་ཡོད། དེའི་ཁྲིམ་སུ་༡༨༥༥ ལོར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཨར་འདམ་གྱི་ཐམ་པ་ཞིག་གསར་སྤྲུན་གནང་ཡོད།

སྟོད་ལུང་མདའ། དེང་སང་གི་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཡོད་ས།

སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྦྲུལ (༡༠༥༣) ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག (༡༡༠༣) ལོར་སྟོད་ལུང་བཙན་གྱི་དགོན་པ་སྦུག་བཏབ། ཚོགས་པ་གསུམ་བརྒྱ་རེ་ཙམ་འཚོགས། དགུང་ལོ་གྱ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྦྲུལ (༡༡༡༨) ལོར་སྐུ་འདས།

སྟོད་ལུང་འཛམ་མོ་ཆེ། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་བདེ་ཆེན་ཤང་ཁོངས་ཕྱི་ཤིག་ལུང་གི་རི་ལེབ་ལ་སྟོད་ལུང་འཛམ་མོ་ཆེ་ཞེས་མཆོད་རྟེན་གྲགས་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་སོགས་བཀའ་གདམས་པའི་བླ་མ་གོང་མའི་ཕྱིན་རྟེན་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཡོད་སྐད་ལ་ས་ཁུལ་གང་ས་ནས་དེ་གར་ཕྱག་མཆོད་དང་བསྐོར་བ་རྒྱག་པར་ཡོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟ་མཆོད་རྟེན་དེར་ཞིག་གསོ་བྱས་ཟིན་པ་མ་ཟད། མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཏན་ཕྱག་བསྐོར་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

སྟོད་ལྷ་རབས། སྲིད་པའི་ལྷ་རབས་ནས་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཡན་ཆད་ལྷའི་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོད་ལྷ་རབས་ཟེར།

སྟོན་ཚིགས། སྟོན་ཁའི་ཚེས་ཐོག་ཟེར་བའི་བཤུས་མིང་། ལོ་འབྲས་དཀའ་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་ཁག་ལ་སོ་གཅིག་གི་ནང་དབྱིད་ཀ་དང་། དཔྱར་ཁ། སྟོན་ཁ། དགུན་ཁ་བཅས་དུས་ཚིགས་བཞི་གཅིག་ཡས་མས་རེད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཐ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཡིན་པས་སྟོན་ཁའི་དུས་ཚིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་སྟོན་ཁའི་ཆོས་ཐོག་ཟེར།

སྟོན་ཐོག་གི་དྲུག་ཆ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་སྲོལ་ལྟར། དམྱལ་བ་ཡ་ཐོག་གི་མཇུག་ཏུ་སྐྱེར་ལ་དབང་བའི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཡོང་ཆེད་དམངས་ཀྱིས་རང་མོས་ཐོག་དཔོན་ཞིག་འདེམས་བསྐོ་བྱས་པ་དེ་ལ་ཞིང་དཔོན་ཟེར་བ་དང་། ཞིང་པ་དམངས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་ས་ཞིང་གི་སྟོན་འབབ་ཁལ་རེའི་ཐོག་ནས་བྲེ་གསུམ་དང་ཕྱེ་གཉིས (ཁལ་རེར་བྲེ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་དང་བྲེ་རེར་ཕུལ་དྲུག་རེ་རྩིས་པའི་དབང་དུ་བྱས) རེ་སྟེ། ཁལ་གཅིག་གི་དྲུག་ཆ་གཅིག་ཟིན་པའི་དཔྱ་ཁྲལ་སྤྲོད་པ་དེ་ལ་དྲུག་ཆའི་ཁྲལ་ཟེར་ཞིང་། དཔོན་པོའི་ལམ་ལུགས་བྱུང་བ་དང་དཔྱ་ཁྲལ་ལམ་ལུགས་བྱུང་བ་དུས་མཉམ་ཡིན་ཟེར།

སྟོན་པ། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་པ་སྐྱོ་ཙམ་པ་དེར་གོ་ཞིང་། དེ་ནི་རང་རང་གི་སྐྱེར་དཔྱད་ནས་ཕྱག་བཙལ་ལམ་ཐར་བྱེད་དང་བདེ་བ་རྩོལ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དང་། དེ་སྤྲོབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་པ་བཀོད་པའི་གཞུང་ལྷ་ཚོགས་བརྩམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་སྲོལ་གསར་དུ་འབྱེད་པ་པོ་དེར་གོ།

སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་ནས་གཤེགས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་ཡུལ་དུ་སྐུ་མ་འཁྲུངས་གོང་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཡུལ་དུ་ལྷ་ཡི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་དེ་ནས་སྐུ་ཚེ་རན་ལས་འདས་ཏེ་མི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བསྟན་པ། ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་སྟོན་མཁན་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ལ་དྲིན་ཆེ་བའི་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལུགས་སམ་ལམ་ལ་སློབ་ལ་བསྟན་པ་ཟེར། འདི་གི་དོན་རགས་པ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

སྟོན་པ་རྟག་མེད་པ་རྟག་བྱས་པ། པེའུ་ཐུམ་ལག་མཁིལ་ཙམ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་མཁས་པར་རློམ་ནས་མིད་སྟོན་པ་ལྟར་བྱས། མིད་སྨོས་པ་ལྟར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན།

སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་གཟུགས་རིགས་ལྔ།

༡. ཆོས་འཆད་མ། ༢. བདུད་འདུལ་མ། ༣. མཉམ་བཞག་མ། ༤. རྒྱ་གོན་མ། ༥. གྲོང་གཤེགས་མ་དང་ལྔའོ། །

སྟོན་པའི་དགུང་མཉམ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་དོན།

སྟོན་པའི་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྐུ་ཚད། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པའི་སྐུ་ཚད་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྐུ་བཞེངས་སྐབས་བཟོ་བོ་བི་ཤྭ་ཀརྨས་བཞེངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད། རྗེས་སུ་བལ་པོར་གདན་དྲངས་ནས་ས་མང་སོང་མཚམས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བཙུན་མོར་བཞེས་སྐབས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་རང་གི་སྲས་མོ་བོད་དུ་མནའ་མར་བཏང་བའི་རྟེན་སྐལ་དུ་གནང་། ཕྱིར་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོར་བཞུགས་པ་རྗེས་སུ་སྟོང་བཙན་པོའི་དུས་ར་མོ་ཆེར་གདན་དྲངས་ནས་ཇོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་བཞུགས་ཡུལ་བརྗེས་པ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ།

སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་རྣམ་བཞི། བོད་ཟླ་དང་པོ་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་དང་། བཞི་པ་ས་ག་ཟླ་བ། དྲུག་པ་ཆོས་བཞི། དགུ་པ་ལྷ་བབས་བཅས་བཞིའོ། །

སྟོན་པའི་མཛད་པའི་དུས་ཆེན་བཞི། མངོན་པར་སངས་རྒྱས། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ། ལྷ་ཡུལ་ནས་བབས་པ། ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ།

སྟོན་ཟླ་བ་རྒྱང་། འདི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐར་རྩིས་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པའི་སྟོན་ཟླ་ཐ་རྒྱང་སྟེ། བོད་དང་ཧོར་ལུགས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཅུ་པ་ཡིན།

སྟོན་ཟླ་ར་བ། སྐར་རྩིས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཟླ་ར་བ་ནི་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་པའི་འབྱུང་རྩིས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ཟླ་ར་བ་ནི་བོད་ཟླ་ལྔ་པ་ཡིན། དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྟོན་ལས་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་རྩིས་བ་ཡིན་པས་བོད་ས་གནས་ལས་རྒྱ་ནག་ས་བབས་དམའ་བའི་དབང་གིས་ནམ་ཟླ་བཞིའི་དུས་ཚོད་ཟླ་བ་གསུམ་རེས་སྔ་བ་ཡོད། སྐབས་འདིའི་སྟོན་ཟླ་ར་བ་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཅིང་། དུས་སྐབས་དེ་ནི་ལྟ་ཁ་བཟང་ཞིང་ཚར་ཆུ་ཚེ་ཚུང་སྙོམས་པ། ལོ་མ་ཤ་ཆང་སོགས་འདོལ་ཐོ་ཡོད་པས་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་འགྲུལ་པ་འགྲོ་བསྐྱོད་ཀྱི་དུས་སྐབས་བཟང་ཤོས་ཡིན།

སྟོན་མིང་། དཀའ་སྡུའི་སྟོན་མོ་དང་ཟླ་ངན་གྱི་མིད་ཆོས་བྱེད་པའི་མིང་།

སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞི།

གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཅས་བཞི་ལས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་གླིང་བཞི་ཆར་དབང་བྱེད་དེ་མི་དགེ་བཅུ་སྤངས་ནས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་བཀོད་པ། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་ཤར་ལྷོ་ནུབ་གསུམ་གྱི་གླིང་ལ་དབང་བྱེད་དེ་རང་ཉིད་ཡར་བྱོན་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱིན་བཀུར་སོགས་བྱེད་པ། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་ཤར་ལྷོའི་གླིང་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ་གཡུལ་གཤམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོ་བ་ཉན་པ། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ལ་མཚོན་གྱིས་བཙིགས་ནས་བཀའ་བསྒོ་ཉན་པ། དེ་ལ་ལུས་ལ་མཚན་དཔེ་དང་ཡོ་བྱད་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །

སྟོབས་ལྔ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཏིང་

དེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སྟེ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་སྟོབས་ལྔ། ཡང་ན། འཛིན་པའི་སྟོབས་དང་། སོམས་པའི་སྟོབས། ཀུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས། དཀར་པོ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཏེ་བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མའི་སྟོབས་ལྔའོ(བློ་སྦྱོང་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་ལྔ)

སྟོབས་བཅུ། ༡. དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྟེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་བཅས་བཅུ་དང་། ༢. བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་བཅུ་སྟེ། བསམ་པའི་སྟོབས། ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས། སྦྱོར་བའི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས། ཐེག་པའི་སྟོབས། སྤྱོད་པའི་སྟོབས། རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་སྟོབས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོབས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་སྐོར་བའི་སྟོབས་བཅས་བཅུའོ། །རྒྱས་པར་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པ་དང་དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པའི་མཇུག་ཏུ་གསལ།

སྟོབས་བཅུ་གསུམ། བསམ་པའི་སྟོབས། ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས། གཟུངས་ཀྱི་སྟོབས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་སྟོབས། དབང་གི་སྟོབས། སྤོབས་པའི་སྟོབས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས། བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྟོབས་དང་བཅུའོ། །

སྟོབས་དྲུག ཐོས་པའི་སྟོབས། བསམ་པའི་སྟོབས། དྲན་པའི་སྟོབས། ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །

སྟོབས་བཞི། རྟེན་གྱི་སྟོབས་དང་། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས། ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་བཅས་བཞི་ལས། རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས་ནི། སྔར་སྡིག་པ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་སེམས་སྐྱེས་པ། ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི་ཕྱིན་ཆད་སྡིག་པ་མི་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་བ། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི་སྡིག་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་བ་བྱས་ཚད་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར།

བརྟག་གཉིས་མེ་ལུགས། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་སྟངས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་གི་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་སློབ་མ་མེས་སྟོན་ཆེན་པོའི་ལུགས།

བརྟག་ཐབས་བརྒྱད། ༡. ནད་པའི་རྩ་ལ་བརྟག་པ། ༢. ཆུ་ལ་བརྟག་པ། ༣. ལྕེ་ལ་བརྟག་པ། ༤. མིག་ལ་བརྟག་པ། ༥. ཚ་བ་བརྟག་པ། ༦. དབུགས་གཏོང་ལུགས་ལ་བརྟག་པ། ༧. ནད་ཀྱི་སློང་རྐྱེན་ལ་བརྟག་པ། ༨. ནད་ལུགས་དྲི་བའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་བཅས་ཡིན་པར་སྨན་གྱི་(རྒྱུད་བཞི་རྣ་འགྲེལ)ལས་གསུངས།

བརྟག་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད། རྒྱ་མཚོ་དང་རྒྱ་དང་ས་གཞི་བརྟག་པ། རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་པ། གོས་བརྟག་པ། རི་དང་ལྗོན་ཤིང་བརྟག་པ། སྐྱེས་པ་བརྟག་པ། བུད་མེད་བརྟག་པ། རྟ་བརྟག་པ། གླང་པོ་ཆེ་བརྟག་པ་རྣམས་སོ། །

བརྟག་པ་གསུམ། མདོ་སྡེ་དང་མཐུན། འདུལ་བ་ལས་བྱུང་། མངོན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་སྟེ། དེ་ལ་སྔགས་ཀྱི་འདུལ་བ་ནི། ཕྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་དམ་ཚིག་དང་། མདོ་སྡེ་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མངོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །

བརྟགས་ཞིང་ཆགས་པའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། སོ་སོའི་ཡུལ་ལ་ཞིང་བརྟགས་ཞིང་ཆགས་པ་སྟེ། ༡. གཞན་ཟང་ལྷ། ༢. གཡའ་སྤངས་ལ་སྲིན། ༣. སྲིན་པོ་བྲ་བཙན། ༤. བར་ཆེན་ཏུ་ཁྲ། ༥. ཧེ་ལོ་འབར་མ། ༦. རྒྱུ་ར་ཐུང་ཅན། ༧. རྒྱལ་པོ། ༨. མིང་བུ་ཅན།

བརྟད་པ། སྐྱོ་ཤུར་བའམ་སྤྲིལ་བ།

བརྟན་པ་དང་སྤུངས་ཆེར་གྱུར་ཅིག དམ་བཅའ་བརྟན་པ་དང་བསྟོན་པ་ཆེར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ་སྤུངས་ནི་སྟོབས་དང་བརྟན་པའི་བརྡ་སྐད་དོ། །

བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྟགས་ཡོད། དེའི་མཚན་གཞི་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྟགས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྟགས་སུ་བཏགས་པ་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས། གཉམ་གྱི་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

བརྟན་གཡོའི་དངོས། བརྟན་པ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་གཡོ་བ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན།

བརྟུལ་ཞུགས། ཐ་མལ་རང་ག་བ་ཅི་འདོད་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་བརྟུལ་བའམ་མཇུག་སྲིལ་ཏེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པའི་གནས་ལ་ཞུགས་པའོ། །

བརྟུལ་ཞུགས་གྲུབ་པ། ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་གྲུབ་པ་ནི་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འདི་ལ་མེས་མི་ཚིག་པ་དང་། དུག་གིས་མི་གནོད་པ་སོགས་ཡོད་ཟེར།

བརྟུལ་ཞུགས་པདྨ་རྒྱལ་པོ། བརྟུལ་ཞུགས་པདྨ་རྒྱལ་པོ་ནི། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས།

བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སླེབས་རྗེས་དེ་ལ་བོགས་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་གཏན་ཚིགས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཆེན་པོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒོར་གང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ནང་མཛོད་བསྡུས་བཤད་ཐིན་ལ་སྐབས་སུ་འཕབ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འདིར་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་གོལ་སའི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཆ་རྟག་ལྟ་དང་། གཅིག་ནི་དགག་བྱའི་ཚད་མ་ཟིན་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བས་བཅིངས་གྲོལ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་འང་རང་ངོས་ནས་ངེས་པ་དྲང་དུ་མེད་པར་སོང་བའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཆ་ཆད་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་ནུས་ཏེ། (ཙ་ཤེ)ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབུ་མ་ཞེས་པའི་རིགས་ཚིག་གི་དོན་ཡང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས། དེ་ཇི་ལྟར་མཐའ་ལས་འདས་ཚུལ་ལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གང་དུའང་རང་ལུགས་སུ་ཁས་བླངས་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱང་། དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ཞིག་གཞན་ངོར་སྨྲ་མི་དགོས་པར་རང་ལུགས་སུ་བསྙོན་མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟག་པའི་མཐའ་སེལ་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཆད་པའི་མཐའ་སེལ་ཚུལ་ཡིན་ཅིང་། འདི་ནི་དབུ་མ་ཐལ་

འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག མིག་གི་རྣམ་ཤེས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་དྲུག

བསྟམས་པའི་ཡུམ་བརྒྱད། པད་མ་གེ་སར་སྡོང་པོ། ཟག་མེད་ཀུན་ཏུ་བཟང་མོ། རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཉིད། བརྩོན་མོ་འོད་འཆང་ལྷ་མོ། དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ། དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་སྒྲོན་ལྡམ། མཁའ་འགྲོ་ལས་ཀྱི་དབང་མོ། རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མའོ། །

བསྟར་མཆིས་པ། བསྟ་བར་འོས་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

བསྟར་མི་ལང་། བསྟུས་ན་ཟད་མཐའ་མེད་པའི་ལྟད་མོ་ཡོད་པ།

བསྟུས་པས་མཐོང་བའི་ཡུལ་མེད། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟ་བའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟད་མོ་ལྟ་བ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ད་ལྟ་བ་དེ་ལས་སོགས་སུ་བལྟ་བྱའི་སེམས་ཤིག་གང་འདུ་འདུག་བལྟས་ན་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པས་ལྟ་མཁན་པོ་ཞིག་དགོས་པ།

བསྟང་། ཕན་པ་བྱེད་པ་དང་ཕན་འདོགས་པ།

བསྟན་འགྱུར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གསུང་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་བརྩམས་པའི་གཞུང་གང་ཡིན་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་ལས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་པ་ལ་བསྟན་འགྱུར་ཟེར། འོན་ཀྱང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མཇུག་ཏུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཕ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྔ་དར་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་ཁག་གཅིག་ཙམ་མ་གཏོགས་མི་འདུག་པ་ནི། བོད་ཀྱི་མི་འགའ་ཞིག་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྫུན་མ་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ལྷུད་འཇུག་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱོན་ཕྱོན་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་བཅད་མཛད་པ་ཡིན། རྒྱ་གར་ནུ་བསྟན་འགྱུར་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་མེད་ལ། རྒྱ་ནག་དང་བོད་དུ་ཐ་སྙད་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་དུ་བཀའ་འགྱུར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་བརྩམས་པ་དང་བསྟན་འགྱུར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་བརྩམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རྩེ་བ་གོང་དུ་ཀ་སྡེའི་ནང་བཀའ་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ནང་གསལ་བ་དང་ཤས་ཆེར་འདྲ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་བོད་ཡིག་གི་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་བ་ཐོག་མར་བསྒྲིགས་པ་ནི་གོང་གསལ（ཀ་སྡེའི་ནང）ལྟར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག（༡༣༣༥）ལོར་ཞ་ལུ་སྐུ་ཞང་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞུས་དག་གནང་མཁན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་ཞིག་བཞེངས་པ་ཞ་ལུའི་གསེར་ཁང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་དཀར་ཆག་ཀྱང་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ（བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཕྲེང་བ）བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ（པ）པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་དཔེ་རྒྱུན་མང་ཆེ་བ་སྔར་ཐང་དང་། དེ་རྗེས་སུ་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་བ་ཞ་ལུའི་བསྟན་འགྱུར་ལ་མ་དཔེ་བྱས་ཏེ་བཞེངས་སྐྲུན་འདུག སྣ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་འདས་རྗེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་དབུས་གཙང་གི་ཡིག་འབྲི་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་ཏེ་བཞེངས་པའི་བསྟན་འགྱུར་གསེར་བྲིས་ཆ་ཚང་གཅིག་ད་ལྟ་ཡང་ཏཱ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་ཐུབ་མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དུ་ཡོད་ཚུལ། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྦྲུལ（༡༧༣༧）ལོར་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གིས་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དཔར་བསྐོས་བྱས་ཏེ་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་བཞག་པ་ལ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་ཟེར། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱ（༡༧༤༡）ལོར་ཕོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་ཞིག་དཔར་བསྐོས་བྱས་ཏེ་སྣར་ཐང་དུ་བཞག་པ་ལ་སྣར་ཐང་བསྟན་འགྱུར་ཟེར། དེ་དང་དུས་མཚུངས་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱ་སོག་བོད་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཚ་བ་མཁས་པ་མང་པོ་ཚོགས་ཏེ་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་མན་ཇུའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་འགོ་ཚུགས། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་འགོ་སྟེ་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་ཅོ་ནེ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་ཞིག་དཔར་དུ་བསྐོས་ཏེ་ཅོ་ནེ་དགོན་པར་བཞག་པ་ལ་ཅོ་ནེ་བསྟན་འགྱུར་ཟེར། དེའི་དཀར་ཆག་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པ（བཀའ་ཡི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ）གསུང་འབུམ་པོད（ཙ）པའི་ནང་དུ་ཡོད། ཞིབ་པར་གོང་གསལ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་པོད་གྲངས་དང་། ནང་དོན། གོ་གྲངས་བཅས་སོ་སོའི་དཀར་ཆག་ནང་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

བསྟན་རྒྱས་གླིང་། དེ་ནི་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱབ་བྱང་ངོས་སུ་གནས་པ་དང་དེ་སྔོན་འཛུགས་སྐྲུན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རྙིང་གྲས་ཤིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང（༡༧༥༧）ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ཞིང་ལ་ཕེབས་པ་དང་ཟླ་བ་བཞི་པར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་དེ་མོ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོར་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་མིང་གནང་སྟེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་འཆི་བཞུགས་སྐབས་ལྟར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་འགན་དབང་འཛིན་རྒྱུ་མ་ཟད། བྱ་བ་སྒྲུབ་མཁན་ཡིད་གཟབ་དང་གནད་དོན་འཕྲད་ཚེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་འཆི་ཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ལྟར་དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་དང་གྲོས་མོལ་བྱེད་པ་ལས་རང་དགར་དཀའ་ལུང་ཕབ་པ་དང་དབང་ཆ་སྤྱད་དེ་ཟིང་ཆ་སློང་རྒྱུ་མེད་པའི་བཀའ་ཕབ་ཅིང་། དེ་ནས་དེ་མོ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་བཟུང་ཞིང་། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་བྱེད་དཔལ་ལྡན་ནོ་མིན་ཧན་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་གནང་། དེ་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་སོང་བ་ས་ཡོས（༡༧༥༨）ལོ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་གོང་མ་ཞིང་ལ་ཕེབས་རྗེས་ཡང་སྲིད་གསར་པ་ངེས་བརྟན་བྱུང་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མ་ཕེབས་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་གནད་ན་གསུམ་གྱི་རྗེ་ཐོག་ཐུའི་གྲལ་ནས་སུ་འོས་པས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་བཟུང་བའི་འགོ་ཚུགས། དེ་མོ་བདེ་ལེགས་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ（༡༧༦༢）ལོར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁང་ཁྱོངས་ལྷ་མ་ཁང་གསར་ཟེར་བའི་ས་གནས་དེར་བསྟན་རྒྱས་གླིང་དགོན་པ་འདི་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཆུ་ལུག（༡༧༦༣）ལོར་ལས་མཇུག་འགྲིལ་ཞིང་། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདིར་བཏགས་པའི་མིང་ནི་དགའ་ལྡན་གསང་སྔགས་དགའ་ཚལ་ཟེར། ཡང་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བསྟན་རྒྱས་གླིང་ཞེས་པའི་སྒོ་བྱང་རྒྱ་བོད་མན་སོག་བཞིའི་ཡི་གེར་འཁོད་པ་ཞིག་གནང་བ་ནས་ཡོངས་གྲགས་སུ་དགོན་པའི་མིང་ལ་བསྟན་རྒྱས་གླིང་ཞེས་འབོད་པ་དེ་བྱུང་ཞིང་། དུས་སྐབས་ཤིག་གི་རིང་ལྷ་སའི་གླིང་ཁག（ཚེ་སྨོན་གླིང་། ཀུན་བདེ་གླིང་། ཚེ་མཆོག་གླིང་། བསྟན་རྒྱས་གླིང་）གི་ནང་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ལ། དེ་མོ་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྣ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། སྣ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་བཅས་ནས་རྟ་ཕྲེང་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གནང་རིང་གི་ཚང་དང་བླ་བྲང་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་། ད་ལྟ་གནས་པའི་བསྟན་རྒྱས་གླིང་ཐོག་བརྩེགས་ཁང་ཆེན་འདི་ནི་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་རྩོལ་ཕྱག་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན། དེ་སྔོན་ཡུའུ་ཧྲུན་དམག་འཁྲུག་མ་བྱུང་གོང་གི་བསྟན་རྒྱས་གླིང་ནི་ལྷ་སའི་གླིང་བཞིའི་ནང་གི་ལྟ་སྙིང་དང་། འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྒོ་དེ་ཕྱིང་གུར་ནང་བརྒྱུད་དུ་གནས་ཡོད་པ་དང་། ནུབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྒོ་དེ་ཟལ་ཞིམ་གྱི་བརྒྱུད（ད་ལྟའི་ལྷ་ས་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་ཡང་དང་པོ） ལྷོའི་རྒྱལ་སྒོ་དེ་སྟེང་བཀོད་ཁུང་གསེབ་ཀྱི་བརྒྱུད་དུ་གནས་པ་བཅས་ཡིན་མོད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི（༡༩༡༢）ལོར་དགོན་པ་འདིའི་ནང་ཡུའུ་ཧྲུན་དམག་མིག་འཛུལ་ཐོག་དགོན་པས་རྒྱ་དམག་དང་མཉམ་འབྲེལ་

ཇོག་ནས་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ཡ་ངོ་ལོག་རྒྱས་རྐྱེན……
བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་གཞུང་འཛིན་བཏང་བས་ད
ལྟ་ཐོག་མ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐོག་བརྩེགས་ཁང་ཆེན་གཅིག་ལས
ལྷག་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་དགོན་པའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཁག
གི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ལ་སྐོར་བལྟས་ཤིང་རྒྱ་ཁྱོན་
སྨི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་༡༤༧༠དང་། སྒྲུག་ཐག་རིང་ཚད་སྨི……
ཁྲི༤༧ཕྲག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། འོག་རིམ་གྱི་ཤར་ལས་ནི་ཁང་
པ་དེའི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ད་ཙང་བརྫེད་ཉམས་ལྡན་
པ་ཞིག་ཡོད། འཛུགས་སྐྲུན་དེ་ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་དབྱེ……
ནས་ཤར་ངོས་མདུན་ཕྱོགས་དེ་མཆོད་ཁང་གྲུ་བཞི་དང……
འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་དང་གཞི་ཁྱོན་ཁང་མིག་ལྔ་དང་། སྒྲུག
ཐག་རིང་ཚད་ཁང་མིག་ལྔ། རྒྱ་ཁྱོན་སྨི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་ཉིས་
བརྒྱ་བཞི་བཅུ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། མཆོད་ཁང་གི་རྒྱབ……
ཕྱོགས་སུ་ལྷ་ཁང་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཁང……
རྒྱང་ཆེ་བ་དེར་ཞེང་ཚད་སྨི་ཁྲི་དྲུག་དང་གྲངས་རྒྱང་བརྒྱད་
དང་། སྒྲུག་ཐག་རིང་ཚད་སྨི་ཁྲི་ལྔ་དང་གྲངས་རྒྱང་བཞི་
ཀ་བ་བཞི་བཅས་ཡོད། གཡས་གཡོན་གཉིས་རྒྱང་རྒྱང་བ
དེར་ཆ་སྙོམས་ཞེང་ཚད་སྨི་ཁྲི་བཞི་དང་། ཀ་བ་གཉིས་རེ
ཡིན་ཞིང་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོ་ཚང་མའི་སྒོ་མཆོད་ཁང་ནང……
བལྟས་པ་དང་སྒོ་ཉིས་སྒྲིག་ཡིན། ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་ཁང
དབར་གྱང་གཉིས་ཀྱིས་རྫོད་ཡོད་པ་དང་གྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི
བར་ལ་ཞེང་ཚད་སྨི་ཁྲི་གཅིག་དང་གྲངས་རྒྱང་བརྒྱད་ཀྱི……
བར་ཁྱམས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ཚེ་ནི་མཐོང་དགོན་པའི་ཤར……
ལས་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ཡིན། མཆོད་ཁང་གི་རྒྱལ་སྒོ་མདུན
མར་ཞེང་ཚད་སྨི་ཁྲི་གསུམ་དང་གྲངས་རྒྱང་དྲུག་དང་།
སྒྲུག་ཐག་རིང་ཚད་སྨི་ཁྲི་གཉིས་དང་གྲངས་རྒྱང་གསུམ་ཡོད་
པའི་སྒོ་འཁོར་གཅིག་ཡོད། དེར་ཀ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ……
དག་གི་བཟོ་བཀོད་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་གྱི
ཨར་ལས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ཤར་ངོས་ཀྱི་ཁང་
པ་རྣམས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕྱི(༡༨༥༥)ལོ་ནས……
བཟུང་བཀའ་ཤག་སྲིད་གཞུང་གིས་འབྲས་སྤུངས་དགོན……
པའི་གོ་ཚ་ཁང་ཚན་ལ་དོ་དམ་བྱ་རྒྱུར་སྤྲད་པས་སོ་ཕྱར་སྐྱོན་

ལམ་ཚོགས་སྐབས་ཀོ་ཙ་ཁང་ཚན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས
དེ་གར་གནས་ཚང་དུ་བཞུགས་ཐོག ཁོང་ཚོས་དུང་དེའི
ནང་གི་སྲུང་མ་གཙོ་བོ་ཙིའུ་དམར་པོ་ལ་གསོལ་མཆོད་སྒྲུ……
མཐུད་དུ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ནུབ་ངོས་ཀྱི་ཁང་པའི་མདུན……
ངོས་སུ་ཁང་མིག་བཞི་དང་། གཞི་ཁྱོན་ཁང་མིག་བཅུ། རྒྱ
ཁྱོན་སྨི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བཅས་ཡོད་པའི……
མཆོད་ཁང་གཅིག་དང་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སྟར་བ་ཁོད་མི་སྙོམས
པའི་མཛོད་ཁང་ཞིག་ཡོད། དེ་དག་དེ་སྔ་ས་སྐྱ་དགོན་པར
བདག་པ་དང་། ད་དུང་པར་ཁང་ཡང་བྱེད་སྲོང་། རྗེས
སུ་སྐར་པང་བསམ་ཡས་དགོན་པར་བདག་ནས་ལོ་ལྟར……
བསམ་ཡས་དགོན་པ་ནས་མི་དྲུག་རེ་སྲུང་མར་འཕྲིན་བཅོལ
བྱེད་པར་གཏོང་བ་དང་། ལོ་ལྟར་ཞེངས་རེ་འབྲི་སྲོལ་ཡོད།
ནུབ་ངོས་ཀྱི་ཁང་པའི་རྩེ་ཐོག་ཏུ་ད་དུང་ལྷ་ཁང་གཅིག་ཡོད་
པ་དེར་གཞི་ཁྱོན་སྨི་ཁྲི་བརྒྱ་དང་གྲངས་རྒྱང་གཅིག་དང……
སྒྲུག་ཐག་རིང་ཐུང་སྨི་ཁྲི་བཅོ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་ལྷ་ཁང་མདུན་གྱི
མཆོད་ཁང་ལ་ཀ་བ་བཞི་དང་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་ཐེངས་ཆ་ཁྲི་ཅེ་ལ
ཤས་ཀྱི་མཛེ་བ་ཡོད་པ་ནི་ལྷ་ཁང་གཙོ་བོ་དང་དེར་ཀ་བ……
བཞི་ཡོད་ཅིང་། དཀྱིལ་ངོས་སུ་ཁྲ་བཅད་སྒོ་གསུམ་བྱས་པ
ཞིག་ཡོད། ལྷ་ཁང་གི་རྩིག་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་དེ་ཐ་ཤེལ་ས
རིས་ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད། དགོན་པ་འདིར་གཏོར་སྐྱོན་མ་སྲུང
གོང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སྲིར། གཙང་ཁང་དབུས་མ
དཔང་ཕྱག་ལས་དཀའ་ཚལ་དུ་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་གི་སྐུ་བརྟན
མང་དག་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་གཙོར་འབྲས་སྤུངས་ནེ་ཕུགས་ཁང
གི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུའི་འདྲ་ཚོག་བཞེངས་ཏེ་སྐུ་ཚད་དེ་དང
མཉམ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇིགས་མཛད་རྡོ་རྗེ་དཔའ་བོ་
གཅིག་པའི་སྐུ་བརྟན་ཡོད། ཤར་ཕྱག་ཏུ་གཙང་དངོས་གྲུབ
དཀའ་ཚལ་ནང་རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་མགོན་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར……
པའི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་ཐོག་ཚད་མ་ཁྲི……
རྒྱབ་དང་བཅས་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་ཉེ་བའི་སེམས……
དཔའི་ཉེམ་སྐུ་དྲུག སྒོ་སྲུང་སྲུག་ཁོར་དང་རྟ་མགྲིན་བཅས
ཐོག་ཚད་མ། རྒྱལ་རྩེ་བརྩེ་ཆེན་ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི……
བྱམས་པའི་སྐུ་བརྟན་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་གཙོ་འཁོར

སོགས་བཞུགས། གཙང་ཁང་རྒྱབ་མགོན་ཁང་གདུང་ཆེན་
རྣམ་རོལ་དུ་སྙེ་ཐང་ཆོས་རྫོང་ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི་ཆོས་རྗེ
བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན
བསེ་པགས་ལས་གྲུབ་པའི་གུར་མགོན་ལྕམ་དྲལ་གྱི་འཆམ་སྐུ
དང་། གཉན་མགོན་ཐམ་ཟེའི་གཟུགས་ཅན། གཞན་ཡང
ས་ལུགས་ཀྱི་ཡི་དམ་སྲུང་མ་ཕྱིས་འགྱུར་ཕྱིན་ཅན་སོགས……
བཞུགས། (དགོན་པ་དེར་དེ་མོ་དགུ་འཆམ་ཞེས་འཆམ……
གཟབ་རྒྱས་ཤིག་ཀྱང་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད་འདུག)

བསྟན་རྒྱས་གླིང་སྒྲོག རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ལུག……
(༡༨༥༥)ལོའི་རྗེས་སུ་དེ་མོ་སྲིད་བྱུར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས
རབ་རྒྱས་དགུ་ཉིས་བྱུང་རྗེས་དང་། ཆུ་ཕྱི(༡༩༡༢)ལོའི……
རྗེས་སུ་བསྟན་གླིང་ཤུ་ཚང་རྒྱ་འཛོར་དུ་སོང་ནས་དེ་སྔའི……
དགོན་ཤལ་གྱི་འདུ་ཁང་ཕྱག་ཏུ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི……
འཇིམ་བརྟན་སྐྱི་ཁྲི་གསུམ་ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་ཞིག་དང་།
ཐུབ་དབང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འཇིམ་སྐུ་མི་ཚད།
བར་ཐོག་ཏུ་གུར་ཞལ་གྱི་མགོན་ཁང་། རྩེ་ཐོག་ཏུ་གཏོད་
ཁྱིན་ཙིའུ་དམར་པོའི་རྟག་བཅས་ཡོད་པའི་ངོག་གི་འདུ་ཁང
འབྲས་སྤུངས་ཀོང་པོ་ཁང་ཚན་ནས་བདག་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་
བར་ཐོག་གི་གུར་ཞལ་མགོན་ཁང་དང་རྩེ་ཐོག་གི་ཙིའུ་དམར་
ཐུག་བསམ་ཡས་དགོན་པ་ནས་བདག་སྐྱོང་བྱེད།

བསྟན་བཅོས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ།
རྩོམ་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ལྡན་པའི་རྗེས
འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི……
གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་བརྩམས་པའི
རྩོམ་རིག་རྣམས་ལ་ཟེར་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་དེ་རིགས……
བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ༼བསྟན་འགྱུར༽ཟེར་ལ། བསྟན……
བཅོས་ཞེས་པའི་མིང་གི་གོ་དོན་ཡང་། རྩོམ་ཡིག་དེ་ལ……
བརྟེན་ནས་ལྟ་སྒོམ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པའི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་བཅོས་ཐུབ་པ་དང་། ངན……
སོང་དང་འཁོར་བའི་སྐྱེ་གནས་ལས་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི
དོན་ཏེ། དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན……

ཞེས་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས། གཞན་ཡང་སངས
རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྩོམ་པ་པོས་བརྩམས་པ……
རྣམས་བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་ལས་བསྟན་བཅོས……
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྩོམ་མགོ་ལྔ། ཐེག་པ་གྲགས་པའི་རྣལ……
གསལ་ལས་གསུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྩོམ་མགོ་ལྔ་ནི།
རྩོམ་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ། གཞུང་གང་ལས་བཏུས་པ།
ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་པ། དགོས་ཆེད་གང་ཡིན་པ།
དང་ནས་ཞབས་སུ་བསྡུ་བའི་དོན་བཅས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་དགུ། དོན་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས། དོན་
ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས། དོན་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས།
ངན་གཡོའི་བསྟན་བཅོས། བརྩེ་བྲལ་གྱི་བསྟན་བཅོས།
སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བའི་བསྟན་བཅོས། ཐོས་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་
བསྟན་བཅོས། རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས། སྒྲུབ་
པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས།
དྲུག་པོ་སྤང་ཞིང་དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན།
ངན་སོང་དང་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་
བསྟན་བཅོས་གསུམ་ནི་བླང་བྱའོ། །

བསྟན་བཅོས་བཅུ་གཅིག རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས།
གསུང་རབ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ཚད་
མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ས་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད།
དམིགས་བུའི་རྒྱུན་བརྟགས་པ། ཉི་ཤུ་པ། དབུས་དང……
མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཆོས་མངོན་པར……
ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ། རྣལ……
འབྱོར་བསྟན་པའོ། །

བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྣང་དྲུག དོན་མེད་པའི་བསྟན……
བཅོས་དང་དོན་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས། ངན་གཡོའི་བསྟན་
བཅོས། བརྩེ་བྲལ་གྱི་བསྟན་བཅོས། ཐོས་པ་ལྷུར་ལེན་པའི……
བསྟན་བཅོས། རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གསུམ། དོན་དང་ལྡན་པའི……
བསྟན་བཅོས། སྡུག་བསྔལ་སྤོང་བའི་བསྟན་བཅོས། སྒྲུབ་

པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས།

བསྟན་བཅོས་རྣམ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གསུམ་དང་མཚུངས།

བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པའི་ཚད་གསུམ། རབ་ཀྱིས་དང་པོའི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། འབྲིང་བས་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་མཐོང་ཐོབ་པ། ཐ་མས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ།

བསྟན་པ། བསྟན་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལས་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལྷག་པ་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷག་པ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་དང་མུ་སྟེགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའམ་ལྷག་པས་ན་ལྷག་པ་ཞེས་སོ། །ལུང་གི་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱ་བསླབ་པ་གསུམ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྗོད་བྱེད་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བཞག་པ་སྟེ། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རིམ་སུ་གནས་པའི་གསུང་རབ་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཚུལ་འཆལ་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་བསླབ་ཁྲིམས་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རིམ་སུ་གནས་པའི་གསུང་རབ་ནི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒོམ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་གི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་གསུངས། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རིམ་སུ་གནས་པའི་གསུང་རབ་ནི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ནགས་ཤིང་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྟ་རེ་དང་འདྲ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ནི་ཤིང་མཁན་གྱི་དཔུང་པ་བརྟན་པོ་དང་འདྲ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་ཤིང་མཁན་གྱི་ལུས་རྐང་ལག་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གསུངས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་བསླབ་པ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་མེད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལན་གསུམ་བསྡུས་པ་ལས་བཀའ་བསྡུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་རྗེས་མ་སྐྱེ་ཕྱི་ལོ་དེར་བྱུང་བ་ཡིན། དེའང་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྔོན་ཙམ་དུ་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མཽའུ་གལ་གྱི་བུ་གཉིས་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས། དེ་ནས་སྟོན་པ་འཁོར་དགེ་སློང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་དང་བཅས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས། དེའི་དུས་ན་བསྐལ་པ་མང་པོ་ཐུབ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དགེ་སློང་དཔལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀུང་འདས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྣང་བ་སོ་ཞིག་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་སེལ་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་དགེ་སློང་རྣམས་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཚིག་དོན་འཛིན་པར་མི་ནུས་པ་ལ་ཕན་གདགས་ཕྱིར་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་ཕུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་ཞལ་ཆེམས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་འདུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་བཞུགས་རིང་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ངོར་བཟུང་ནས་ཡོད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་གནད་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཚེ་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་པའི་ཐོག ཀུན་དགའ་བོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའི་སྣམ་སྦྱར་བརྩེགས་པའི་ཁྲི་ལ་འཛེགས་ཏེ་ཞལ་བྱང་རྒྱབ་སྙིང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གཟིགས། ཤིག་མ་ཆི་མས་གང་། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར། སྟོན་པའི་གདུང་དང་བཅས་ནས། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་སྙིང་གཞི་བྱས་ཏེ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་སྟན་ལས་བབས་ཏེ་འཁོད་པ་དང་འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་སྟ་མ་རེ་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས། དེ་རྗེས་འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་སོ། །

བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། བདུད་ཡབ་རྗེ་ནག་པོ། སྲོག་བདག་དཀར་པོ་སྐྱོང་འཇིན། ཡུལ་ལྷ་རྒྱ་སངས། དཔལ་ལྡན་མགོན་པོ་ནག་པོ། དམན་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ། སྲིན་པོ་སྲོག་གི་བདག་པོ། གནམ་ཐེའུ་དཀར་པོ། མ་མོ་རེ་མ་ཏི་སོ། །

བསྟན་པ་བསྐྱེད། འབད་བརྩོན་བྱེད་པའི་དོན།

བསྟན་པ་གཏད། གཤམ་དུ་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་ཞེས་པར་གཟིགས།

བསྟན་པ་གནས་པའི་དུས་གསུམ། བསྟན་པ་དངོས་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་པ། ལྔ་བའི་སྐྱིགས་མ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསྒྱུར་དཀའ་བ་ལ་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པ་ལུང་གི་དུས། འབྲས་བུའི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་འབྱུང་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་འབྱུང་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་འབྱུང་བ་ལྔ་བརྒྱའོ། །སྒྲུབ་པའི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་རབ་བསླབ་ལྡན་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཏིང་འཛིན་བསླབ་ལྡན་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་ལྡན་ལྔ་བརྒྱའོ། །ལུང་གི་དུས་ལའང་གསུམ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་ཆོས་ལྡན་ལྔ་བརྒྱ་དང་། འདུལ་བའི་ཆོས་ལྡན་ལྔ་བརྒྱ་དང་། མངོན་པའི་ཆོས་ལྡན་ལྔ་བརྒྱའོ། །གཟུགས་བརྙན་གྱི་བསྟན་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་རྟགས་ཙམ་འཛིན་ནོ། །

བསྟན་པ་གནས་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་བ་ཕྲག་བཅུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ངོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བཤད་པའི་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དང་དོན་གཅིག

བསྟན་པའི་ཁུར་བསྐུར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་མཛད་མཁན་གྱི་རྒྱུན་འཛིན་པར་བསྐོས་པ།

བསྟན་པའི་སྙིང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་གཙོ་བོ།

བསྟན་པའི་གཏད་རབས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཆོས་ལུགས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་དེ་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོས་རང་ཉིད་འདས་ཁར་རང་གི་སློབ་མའི་ནང་ནས་ཡོན་ཏན་འཛོམས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་ལྡན་པ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་དུ་བསྐོས་པ་དེར་བསྟན་པའི་གཏད་པ་ཟེར་ཞིང་། བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་འོད་བསྲུངས་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་བསྐོས་པ་ནས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བླ་མ་སློབ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་རྗེས་མའི་ནང་ནས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བདམས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོར་བསྐོས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་ལ་ཟེར།

བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་འོད་སྲུངས། ཀུན་དགའ་བོ། ཤ་ནའི་གོས་ཅན། ཉེ་སྦས། དྷཱི་ཏི་ཀ་ནག་པོ། ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །

བསྟན་པའི་བདག་པོ། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ༡. ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་བདག་པོ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། ༢. གསང་ཆེན་རྙིང་མའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས། ༣. བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ ༤. བཀའ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ། ༥. ས་སྐྱའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། ༦. དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་བདག

པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བཅས་ཡིན་པར་གསུང་རྒྱུན་དུ་ཡོད།

བསྟན་པའི་ནང་མཛོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་གི་བང་མཛོད་ནི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་འདུལ་བའི་གཞུང་ཡིན།

བསྟན་པའི་མིག་རྒྱན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ།

བསྟན་པའི་མེ་རོ་བསླངས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱས་པ་སྟེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཝུ་ཙུང་（唐武宗）གི་ཧུའི་ཁྲང་（会昌）ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ཕྱགས་ཟླ（༨༤༡）ལོར་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྣུབས་པ་ནས། སུང་བྱང་མའི（北宋）རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སུང་ཐའི་ཙུང་ཀྲའོ་ཀོང་དབྱི་ཐའི་ཕིང་ཤིན་གོ་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ（宋太宗赵光义太平兴国三年）ས་སྟག（༩༧༨）ལོ་བར་བོད་དབུས་གཙང་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་མ་གྲགས་པར་གྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུས་མདོ་སྨད་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་མཛད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་སྐྱོང་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྲུང་མོ་རིགས་ཞི་དྲག་བཅུ་གཉིས་སྟེ་ཚན་གཉིས། བསྟན་མ་ནི་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱོང་ངམ་སའི་ལྷ་མོ་འདང་ཟེར། ༡. རྡོ་རྗེ་ཀུན་གྲགས་མ། ༢. རྡོ་རྗེ་གཡའ་མ་སྐྱོང་། ༣. རྡོ་རྗེ་ཀུན་བཟང་། ༤. རྡོ་རྗེ་བགེགས་ཀྱི་གཙོ་སྟེ་འདི་བཞི་བདུད་མོའོ།། ༥. རྡོ་རྗེ་སྤྱན་གཅིག་མ། ༦. ཁ་རག་ཁྱུང་བཙུན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་ཡུམ། ༧. རྡོ་རྗེ་ཀླུ་མོ། ༨. ཨ་རི་རབ་འབྱམས་རྡོ་རྗེ་གྲགས་མོ་རྒྱལ་ཏེ་འདི་བཞི་གནོད་སྦྱིན་མོའོ།། ༩. ཀོང་བཙུན་དེ་མོ་རྡོ་རྗེ་བོད་ཁམས་སྐྱོང་། ༡༠. བཙན་ལ་མོ་རོ་རྗེ་སྨན་གཅིག་མ། ༡༡. སྨན་བཙུན་རྡོ་རྗེ་གཡའ་མོ་སེལ། ༡༢. རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མ་སྟེ་འདི་བཞི་ནི་སྨན་མོ་ཡིན་ནོ།།

བསྟན་མའི་གཟིམ་ཁང་། འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་ཤར་ངོས་རི་ཕྱེད་ལ་བསྟན་མའི་གཟིམ་ཁང་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་གནས་སྲུང་བསྟན་མ་རྡོ་རྗེ་དྲག་རྒྱལ་མ་དང་། བསྟན་མ་རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྒྲོན་མ་སོགས་བཞུགས་ཤིང་། སྐུ་རྟེན་དུད་མེད་ཡིན་པ་དེར་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རིམ་པ་བཞི་པའི་རྩིས་ཐང་ཡོད་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་ནས་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཚེ་བསྟན་མའི་ལྷ་ཆེན་བཅར་དགོས་ཐོག ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་གཟིམ་ཆུང་ནང་བསྟན་མ་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་སྐབས་སྒྲོན་དར་དང་། མཐུན་རྫས（ལྷ་མཆོད་དངོས་རྫས）སོགས་གནང་སྲོལ་ཡོད་ལ་སྔོན་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཀྱང་སྐབས་རེ་ཡུང་ཞུ་འབུལ་སྲོལ་ཡོད་འདུག དེའི་ཤར་ངོས་སུ་ཤར་ཞེས་པའི་བཙན་ཁང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རབས་བཞི། ཧོར་གུ་ཤྲི་ཆོས་རྒྱལ་ནས（༡༦༤༢ནས༡༦༥༤） ད་ཡན་ཧན་བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ（༡༦༥༤ནས༡༦༦༨） དཱ་ལའི་ཧན་བསྟན་འཛིན་དྷ་ལེ（༡༦༦༨ནས༡༧༠༡） རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང（༡༧༠༣ནས༡༧༡༧）

བསྟན་འཛིན་ད་ལའི་ཁང་། ཁུ་སྲིད་ཧན་ལ་བུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཆེ་ས་བསྟན་འཛིན་དྷ་ཡན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་བུ་དྲུག（༡. རཏྣ་དཱ་ལའི་ཧན། ༢. མི་ནག་ཚོ་ཡོན། ༣. པའི་ལི་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས། ༤. དགེ་འདུན་མེ་ནག། ༥. བསོད་ནམས་མགོན་པོ། ༦. བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་བཅས）ཡོད་པའི་ཆེ་བར་ཡོངས་གྲགས་སུ་བསྟན་འཛིན་ད་ལའི་ཧན（རཏྣ་དྷ་ལའི་ཧན་ནམ་དགོན་མཆོག་དྷ་ལའི་ཧན་ཡང）ཟེར། འདིས་རང་གི་ཕ་བསྟན་འཛིན་ད་ཡན་གུ་ཤྲི་ཧན་འདས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕག（༡༦༧༡）ལོ་ནས་ཆུ་ཕག（༡༦༨༣）ལོ་བར་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང（སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་དང་མཉམ་དུ་ལོ་གསུམ་དང་། སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་མཉམ་དུ་ལོ་ལྔ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་དུ་ལོ་ལྔ་བཅས）སྲིད་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་ཕྱིས་སུ་སྲིད་དབང་བཟུང་མུས་སུ་དུག་སྦྱིན་བྱུང་ནས་འདས། འདི་ལ་དུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བར་བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ་དང་། ཆུང་བར་ལྷ་བཟང་ཀྲུ་ཡི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་དང་། ལྷ་བཟང་ཧན་ཡང་ཟེར།

བསྟན་འཛིན་ཚད་མ། ཡུང་གི་བསྟན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་ནི་ལུང་གི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་བསླབ་པ་གསུམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་པ་ནི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་དོན་གྱིས་བསྟན་འཛིན་ཚད་མ་ཞེས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན།

བསྟན་རིམ། ཇོག་པོ་སྣ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ་གྲོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི《བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ》འདི་ནི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གཞུང་ཏ་ཆང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡིན་པས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《བསྟན་རིམ་ཆེན་མོ》འདི་གཡར་པོ་བཞེས་ཏེ་གདན་དྲངས་སྐབས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཕྱག་ཕྱེས་སྣན་བསུ་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

བསྟབས་པ། འབུལ་བཞེས་སྟེར་བ།

བསྟི་གནས། ངལ་གསོ་བའི་གནས་དང་བཞི་བབ་སྡེ་འདུག་པའི་གནས།

བསྟིང་བ། བརྡུས་ཐབས་ཀྱིས་སྨིན་ལྷ་བ།

བསྟིམས། ངལ་གསོའི་ཆེད་དུ་གནས་པ།

བསྟེན་པའི་ཟླ་མ་བརྒྱད། ཀུ་རུ་ཆེན་པོ་སྨྲི་ཏི་ན། རྒྱ་གར་མཁན་པོ་སུ་ཛ་ཏ་ཤྲི། མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་ལས་ཀྱི་དབང་མོ། རིགས་ལྡན་རྒྱལ་བ་པདྨ་དཀར་པོ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཧྲི་མ་མི་ཏྲ། སེང་ག་ལ་རུ་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། ཟ་ཧོར་ཡུལ་དུ་བླ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ། ན་ལེནྡྲ་རུ་ན་ས་སྒྲོའོ། །

བསྟོད་འགྲེལ། བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་སྟེ། ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་ནི་བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་བསྟོད་ཚོགས（ཀ）པའི་ནང་དུ་ཡོད།

བསྟོད་པ་ཚངས་པའི་ཅོད་པན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པ། ནང་དོན་འོལ་ཁ་རྫིང་ཕྱིའི་བྱམས་མགོན་ལ་བསྟོད་པ་འབུམ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཞིག་ཡིན།

ཐ

ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་ལྷ། གཞོན་ནུའི་ལྷའོ། །

ཐ་ཁོབ། (མཐའ་འཁོབ) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་དར་བའི་ལུང་པ་རྣམས་ཐ་ཁོབ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་དང་། ཐ་ཁོབ་ནི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མི་ཤེས་པའི་ངན་པའི་དོན།

ཐ་གི། སྤྱིར་ན་ཅུང་ཟད་དང་ཅུང་ཞིག སྙིང་པོ། ཞི་བ། མཐའ་ཙམ་གྱི་བར་རམ་ཅུང་ཟད་ཅེས་པར་གོ་དགོས།

ཐ་རྡོད། ཞིང་ཁ་བཏབ་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ས་ཆ་ལ་ཐ་རྡོད་ཟེར་བ་ཡིག་སྐད་ཡིན་ཅིང་། ཁ་སྐད་ལ་ཐ་གོག་ཟེར།

ཐ་སྙད། སྤྱིར་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད། ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་ཐ་སྙད། ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་མང་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད།

ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་བརྒྱད། མིང་། རིགས། རུས། ཟས། བདེ་སྡུག སྤྱོད་པ། ཚེ་ཡི་ཁྱད་པར། ཡུན། ཚེ་ཐུབ་ཚད།

ཐ་སྙད་གཉིས། བརྗོད་པ་སྒྲའི་ཐ་སྙད། རྟོག་པ་བློའི་ཐ་སྙད་དོ། །

ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ། འདི་ཐ་སྙད་ཅེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་གོ་དགོས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་འབྲས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་པའི་དོན་ཡིན།

ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། འཇིག་རྟེན་པའི་བརྡའ་ཐ་སྙད་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་དཔྱོད་པའི་བློ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་དངོས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ངེས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་བརྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས། གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་ཤེས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ལས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མ་རྟོགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

ཐ་སྙད་ཚད་མ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བུམ་པ། ཀ་བ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་ཞེས་མིང་འདོགས་མཛད་པ་ཡིན།

ཐ་སྙད་གཞི་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་བ་དྲུག སྐྱེ་བའི་བརྗོད། རིགས་རྣམས། ས་མ། བུ་བ། དར་རྒུད། ཚེ་སྣ་ཚོགས།

ཐ་སྙད་གསུམ། མི་ཡིན་པ་ལྷ་ཤེས་པ་དོན་ཁོ་ན་གསུམ་ནས། ཡང་ན་མི་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། འདོད་ཁམས་པའི་ས་པ་ཡིན་པ་སྟེ་གསུམ།

ཐ་དད་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་ཐུབ་པའི་དགེ་སློང་ལྔ་སྡེའོ། །

ཐ་དད་པ་བཞི། དུས་མཉམ་པའི་རྫས་ཐ་དད་པ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ། དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་པ། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་པའོ། །ཡང་ན། རྫས་ཐ་དད། ངོ་བོ་ཐ་དད། རིགས་ཐ་དད། རང་ལྡོག་ཐ་དད་དོ། །

ཐ་དད་རང་། གདུལ་བྱ་རང་རང་སོ་སོའི་བློ་ལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་སོ་སོའི་བློ་པ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས།

ཐ་བ། མ་རུངས་པ་དང་། ངན་པ། མི་སྙན་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཐ་མ་ཁ། དེང་སང་སྣ་ཐམག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ། མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གནོད་སེམས་དང་ལྔའོ། །

ཐ་མའི་མཛད་པ། དགོངས་པ་རྫོགས་པ་དང་། གཤེགས་པ། སྐུ་མི་རྟག་འཚོར་བ། ཞལ་མ་འཚོ་བ། འདས་པ། ཞིང་དུ་གཤེགས་པ། ཤི་བ་སོགས་ཀྱི་ཞེ་ས།

ཐ་མལ། རང་བབས་སུ་བཞག་པ།

ཐ་མལ་རྟོག་པ་བསྒྱུར་བ། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཐ་མལ་རང་ག་བར་འཛིན་པའི་འཆར་སྣང་དང་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་རྣམས་བསྒྱུར་ནས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གོ་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཡིན།

ཐ་མལ་རྟོག་མེད། རང་སེམས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་ཉམས་ཡང་མི་འབྱུང་བ་རང་གྲོལ་དུ་སོང་བ།

ཐ་མོ། གླང་དར་མ། (དེབ་ཐེར་དམར་པོ)ལྷུག་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༤པའི་ཐོག་མེ་ཕོ་འབྲུག་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདས། ཁོ་དེ་ཉིད་ལ་གཙང་པོ་ཐ་མོ་ཞེས་པ་རྒྱལ་སར་བསྐོས་ཞེས་དང་། རྒྱ་ཡིག་གི《ཐང་དེབ་གསར་མ》ལས་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མའི་མིང་སྟེ། བོད་སྐད་ཀྱི་དར་མ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་རྒྱ་སྐད་ཐོག(达磨)སྒྲ་བསྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ཐ་ཤལ། ཐ་མའི་ཐ་མ་སྟེ། སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་སེམས་ཡོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་དམའ་འབེབས་བྱ་ཡུལ།

ཐག་གཅོད་པ། ཐག་པར་བྱས་པ།

ཐག་མཚོང་། དེ་སྔ་དབུས་གཙང་རྒྱུད་དུ་བོད་རིགས་བུད་མེད་གཞོན་ནུ་དང་ཕོ་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་ལུས་རྩལ་གྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན། ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་ཡང་ལོ་གསར་དང་དེ་མིན་དགའ་འཛོམས་བྱེད་སྐབས་བུད་མེད་གཞོན་ནུ་ཕོ་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་མཚོང་རྒྱག་པ་གང་སར་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། ཐག་མཚོང་རྒྱག་སྟངས་ནི་རིང་ཚད་སྤྱི་ཁྲུ་འགའ་ཤས་ཡོད་པའི་ཐག་པ་གང་རུང་གི་རྩེ་མོ་རེ་རེ་ནས་མི་རེས་བཟུང་སྟེ་མཐའ་མཉམ་དུ་སྐོར་གཡུག་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་དུ་མི་གཉིས་མཉམ་དུ་མཚོང་བ་ནས། ཡང་ན་མི་གཅིག་གིས་མཚོང་གི་ཡོད། ཐག་མཚོང་རྒྱག་པའི་སྐབས་སྐོར་བ་གཡས་སྐོར་གཡོན་སྐོར་དང་། རྐང་པའི་འདེགས་འཇོག་བྱེད་སྟངས། མཚོང་ཤུགས་མང་ཉུང་བཅས་འགྲན་པ་དང་། ད་དུང་མི་གཅིག་རང་སོ་སོས་ཐག་པ་གཡུག་སྟེ་སོ་སོའི་མཚོང་ཚད་དང་མཚོང་གྲངས་མང་ཉུང་འགྲན་གྱི་ཡོད། ཐག་མཚོང་རྒྱག་སྐབས་ཀ་དང་དེ་ཉིད་ཚིག་ཡོད་པའི་མཚོང་གཞས་སྙན་འཇེབས་ལྡན་པ་ཡང་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད།

ཐགས་ཟངས། སྣམ་བུ་ཐགས་སའི་ཤིང་།

ཐང་ཀ སྒོང་བའི་ཐང་ཀྱི་སྐུ་བརྙན།

ཐང་ཀའོ་ཙུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཐང་ཀའོ་ཙུའུ(唐高祖)མིང་དངོས་ལི་ཡུའན(李渊)ཟེར། སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སུའི་ཡང་ཏིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐའེ་ཡོན་སྡེའི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཀྱང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཐོག རྒྱུན་དུ་ཆང་ལ་དགའ་ཞིང་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ངན་ཅན་ཞིག་ཡིན། དོན་ཀྱང་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ཀྱིས་སུའི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཚབས་ཆེན་གྱིས་ཐུང་རྡེག་ཕོག་པ་དང་དུས་མཚུངས་ས་གནས་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་དང་ས་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཉམ་དུ་གྱེན་ལངས་བྱས་ཏེ། སུའི་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་དར་ཆ་བསྒྲེངས་ཏེ། ས་བདག་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁའི་འབྲས་བུ་རྐུ་འཕྲོག་བྱེད་ཆེད། སྤྱི་ལོ༦༡༧ལོར་ལི་ཡུའན་རང་ཉིད་དང་བུ་ལི་ཧྲི་མིན་གཉིས་ཀྱིས་ཐའེ་ཡོན་ནས་དམག་དྲངས་ཏེ། སྤྱི་ལོ༦༡༨ལོར་སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡང་ཏི་རང་གི་དམག་དཔོན་གྱིས་བསད་རྗེས། ལི་ཡུའན་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཐང་ཀའོ་ཙུའུ་ཟེར། རྒྱལ་རབས

ཀྱི་མིང་ནི་ཐང་དང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཁྲང་ཨན་(ཧྲན་ཤི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤི་ཨན་ཡིན་)

ཐང་སྐུ་དགོན་པ། (མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས)སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་གསར་འདེབས་མཛད་སྐབས་དང་དུས་མཉམ་དུ་བཏབ་པར་གྲགས་ཤིང་། དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་སླུ་མེས་ཀྱིས་ཞིག་གསོ་མཛད་དེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གཙུགས། བར་ལམ་ཇོ་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་པས་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། དེ་གར་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་འཛིམ་སྐུ་སོགས་ཡོད་པ་དང་དགོན་པའི་ལྷོ་ངོས་སུ་དབུས་སྟོད་ལྷ་མོ་ཞེས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

ཐང་གི་དཀྱིལ་ན་རི་བོགས་ཆད་གཉིས། དམར་པོ་རི་དང་ལྕགས་པོ་རི་སྦྲེལ་བའི་རི་རྒྱུད་གཅིག་དང་། འོང་བ་རི་སྟེ་རི་ཆུང་ཁེར་ཆུང་པ་གཉིས།

ཐང་རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱུང་ཞིང་(དུས་མིང་ནི་ལི་ཡིན་)

༡. ཐང་གཞོ་ཙུའུ་ལི་ཡུའན། ༢. ཐང་ཐའི་ཙུང་ལི་ཧྲི་མིན། ༣. ཐང་གའོ་ཙུང་ལི་ཀྲི། ༤. ཐང་ཀྲུང་ཙུང་ལི་ཞེའན། ༥. ཐང་གུད་ཙུང་ལི་ཏན། ༦. རྒྱལ་མོ་ཝུ་ཙེ་ཐན། ༧. ཐང་ཀྲུང་ཙུང་ལི་ཞེའན། ༨. ཐང་ཧྲང་ཏི་ཁྲུང་མའོ། ༩. ཐང་རུད་ཙུང་ལི་ཏན། ༡༠. ཐང་ཞོན་ཙུང་ལི་ལུང་ཅིས། ༡༡. ཐང་སུའུ་ཙུང་ལི་ཧེང་། ༡༢. ཐང་ཏའི་ཙུང་ལི་ཡུས། ༡༣. ཐང་ཏེ་ཙུང་ལི་ཁུའོ། ༡༤. ཐང་ཧྲུན་ཙུང་ལི་སུང་། ༡༥. ཐང་ཞན་ཙུང་ལི་ཁྲུན། ༡༦. ཐང་མུའུ་ཙུང་ལི་ཧེང་། ༡༧. ཐང་ཅིང་ཙུང་ལི་ཀྲན། ༡༨. ཐང་ཝེན་ཙུང་ལི་ཨང་། ༡༩. ཐང་ཝུ་ཙུང་ལི་ཡན། ༢༠. ཐང་ཞོན་ཙུང་ལི་ཁྲིན། ༢༡. ཐང་དབྱི་ཙུང་ལི་ཙུའི། ༢༢. ཐང་ཤིས་ཙུང་ལི་ཡའན། ༢༣. ཐང་ཀྲའོ་ཙུང་ལི་ཡེ། ༢༤. ཐང་ཨའེ་ཏིས་ལི་ཅུ་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༦༡༨ནས་༩༠༧བར་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དུས་ཡུན་རིང་མྱོས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་བཅས་ཕ་ཚང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཁྲབ་འཕང་པོ་ཞིག་དང་མཐུན་ཚོད་བར་མཛའ་གྲོགས་འགྲོ་འོང་གི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཐེངས་དང་པོར་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས་བརྗེ་རེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གོང་འཕེལ་འབྱུང་བའི་དུས་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་གི་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཐང་བོད་དབར་ལ་མཚམས་ཐོག་དམག་འཁྲུག་ཐེངས་མང་བྱུང་ཡང་དེས་ཐང་བོད་བར་གྱི་མཛའ་གྲོགས་འབྲེལ་བར་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པ་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་བ་དང་དུས་མཚུངས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱང་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་བོ་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་དང་ས་གནས་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་བར་དང་། དཔོན་རིགས་ཚོགས་པ་བར་དང་། བློན་པོ་ཕྱོགས་ཁག་ཕན་ཚུན་དབར་སྲིད་དབང་འཐོག་རེས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ངོ་དྲག་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ། ཐང་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེ་ཆུང་དུ་སོང་ཞིང་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ས་བོགས་དང་ཁྲལ་གྱི་ཁུར་པོ་སྟར་བས་ལྡག་པར་གྱི་ཏུ་སོང་སྟེ་འཚོ་བ་འཁྱོལ་ཐབས་བྲལ་བའི་དབང་གིས་སྤྱི་ལོ་༨༥༩ལོར་ཀྲེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤར་རྒྱུད་ནས་བཟུང་ཆེའུ་ཧྥུས་འགོ་ཁྲིད་བྱས་པའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་བྱུང་འགོ་ཚུགས་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་ས་གནས་ཁག་ནས་གྱེན་ལངས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ལོ་༨༧༥ལོར་རྒྱ་ཆུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་ནས་ཧྭང་ཁྲའོ་ཟེར་བས་འགོ་ཁྲིད་བྱས་པའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ཀྱིས་སྤྱ་རྗེས་ལོ་བཅུའི་རིང་འཐབ་རྩོད་བྱས་པ་མ་ཟད། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་དེས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་སྟོབས་ཤུགས་ལ་རྒྱ་མེད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྡུང་རྡེག་བཏང་ཞིང་དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་སོང་མཐར་ཐང་རྒྱལ་རབས་རྩ་བ་ནས་འཇིག་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

ཐང་གཅིག དུས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐང་གཅིག་ཟེར།

ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལུགས་མོ་གླང་(༡༣༦༡)ལོར་གཙང་ལ་སྟོད་གཡས་རུ་བྱང་མའི་ཆབ་འོག་ཨོ་ཡ་ལྷ་རྩེ་རིན་ཆེན་སྡིངས(ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་མདོ་སྨི་ཆུས)ལ་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་སྐུ་བལྟམས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ(༡༤༨༥)ལོར་གཙང་སྟོད་རི་བོ་ཆེར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་འཚོ་ཞིང་བཞེས་པར་དེས། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་ཡབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་རྒྱ་གར་ལྷ་མོ་གཉིས་ལ་རིགས་ཀྱི་སྲས་བུ་ལུས་སྲིད་དྲུག་བྱུང་བ་ནི་སེ་རོ་དཔལ་དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ་ཚུལ། འཕན་པོ། ཚ་དར། ཁྲི་བོ་དཔལ་ལྡན། ལྷམ་མོ་དཔལ་འཛིན་རྡོ་རྗེ་མ་བཅས་ཡིན་པ་ལས་ལྔ་པ་ཁྲི་བོ་དཔལ་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིས་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོར་འབོད་པ་དེ་ཡིན། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་བྱིས་པའི་དུས་ནས་སྙིང་ཀུན་འཛོམས་ལ་ཕན་སེམས་ཆེ་བ། རིག་པ་རྣོ་བས་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁོང་དགོན་པ་ཀུན་སྡིངས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ་བའི་དྲུང་དུ་ཀློག་ཡིག་སློབ་པར་བསྐུལ། གང་དེས་སྙིང་རུས་ཆེན་པོས་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་བོད་ཡིག་དང་། ལཉྫ། ཝརྟུ་སོགས་བཟང་སྤྱོད་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁྱེན་དུ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་མ་ཕྱི་རི་བ་ཤར་དགོན་པ་བྱང་སྡིངས་སུ་ཉི་མ་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མདོ་སྔགས་སྨྲ་བའི་དགོན་པར་དཀའ་ཐུབ་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཚན་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོར་བཏགས། ངམ་རིང་ཆོས་སྡེར་སྐྱབས་པ་བློ་གྲོས་རྡོ་རྗེ་དང་། དཀོན་མཆོག་དར་མ་ལས་ཐེ་སྙིང་གི་རིག་ལམ་མང་པོ་གསན། དེ་རྗེས་ས་སྐྱར་དཀའ་བཞིའི་གྲྭ་སྐོར་ལ་བྱོན། དེ་ནས་གངས་བུ་ལེར་དར་མ་དཔལ་བ་ལས་ཆུའི་དཀའ་ཁྲིད་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། ལྷ་གདོང་པ་བསོད་ནམས་མཆོག་དང་། ཀུན་སྤངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། རིང་མཁན་པ་གཞོན་ནུ་ཟླ་གྲགས། བྱ་ཕུར་བ་སོགས་ལས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་དང་། མི་ཏྲུང་གི་རྙོམ་ཐབས་སོགས་མན་ངག་དུ་མ་གསན་ནས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་དབེན་པའི་གནས་སུ་ལོ་མང་རིང་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་གཞོལ། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཧྲ་ཧོ་མ་ཧུ་རིར་གསེར་དངུལ་སོགས་ཆ་རྐྱེན་དུ་མཛད་ནས་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ལ་སྐུ་དཀར་གསོལ་ཞིང་། བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་ལ་ཉམས་གསོ་ལེགས་པོ་མཛད། ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་རིང་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་འགྲོན་བཞུད་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་། ཟངས་གླིང་སོགས་ལ་ཕེབས། གྲུབ་ཐོབ་མང་པོ་ལ་ཆོས་གསན། རྡོ་རྗེ་གདན་དང་ཞི་བའི་གསང་བ་རྡོ་རྗེ་ཕུག་ཏུ་ཐུགས་སྙིང་མའི་གྲུབ་ཐོབ་རྣལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་ཞེས་པ་ལས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་མ་ལུས་པ་གསན། ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། སླར་བོད་ལ་ཕེབས་ནས་ཐབ་ཆོས་དེ་དག་གཏེར་དུ་སྦས། དེ་ནས་ཡུམ་རྒྱ་གར་ལྷ་མོ་འདས་པའི་གདུང་རུས་ལ་མདངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མང་པོའི་ས་པར་བཏབ་ནས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། གཞུང་རྟེན་གསེར་ཞིས་ཀྱི་མདོ་སྡུད་པ་སྐུ་རྟེན་ལ་ཕྱིས་ཐང་བཞེངས་པ་བཅས་ནི་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་གསུངས། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཞེས་མཚན་ཐོག་ཚུལ་ནི། ཁྲོབ་གདུལ་ཆེན་པོའི་ཐང་ཆེན་ན། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལྡུར་བཞུགས། །དེ་ཕྱིར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཐོབ། ཅེས་གཙང་

རྒྱལ་རྩེའི་ཐང་ཁར་བཞུགས་པའི་དུས་དེ་ནས་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ནི་གནས་མཆོག་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་ཐེངས་གཅིག་ཚལ་གུང་ཐང་ནས་ལྷ་སར་འགྲོན་པའི་ལམ་བར་ལྷ་གདོང་ཤན་ཁར་གྲུ་དཔོན་ལ་གྲུ་རྫན་གནང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་ལ་ཁར་རྡེག་པ་དང་རྒྱ་ཁར་གཞན་དཔོན་གྱི་དཔེ་ལྟར་གྲུ་དཔོན་གྱིས་ཁོང་གི་དབུ་ལ་ཤན་སྐྱ་ལན་གསུམ་གཞུས་ཏེ་ཆུ་ནང་དུ་བསྐྱུར་བས་ཐུགས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཕམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཉམ་ཐག་གི་སྐྱོ་པོ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཀྱང་འདི་དང་འདི་འདྲའི་བཀྲས་གཅོས་དང་དཀའ་ཚེགས་སྔོང་དགོས་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མཁྱེན་ནས་སྐར་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་ཆུ་གྲུང་བརྒྱལ་མི་བཏུབ་པ་རྣམས་ལ་ལྕགས་ཀྱི་ཟམ་པ་འཛུགས་རྒྱུའི་མི་ཕྱེད་པའི་དམ་བཅའ་ཐུགས་ལ་བཀོད། དེ་ནས་འབངས་དུ་མས་བཅལ་བའི་གསེར་ཞོ་བརྒྱ་ཟམ་པ་ཕྲག་ཐལ་སུ་བསྡམས་ཏེ་ཀོང་པོར་ལྕགས་འཚོལ་བར་ཕེབས།

དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན་དང་འདུལ་གྱི་སློབ་མ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་བ་རྣམས་ཁྲིད་དེ་སྤྱ་རྗེས་སུ་ཀོང་ཡུལ་སྤྱིད་ཙ་དང་། ཀྭ་ཁ། སྨན་མོ་སྣང་སོགས་ལ་ཕེབས་ཤིང་། ས་ཆ་དེ་ཚོའི་མང་ཚོགས་ལ་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་པའི་དགོས་པ་དགེ་མཚན་ཞིབ་བསྒྲགས་ཏེ་ལྕགས་ཀྱི་སློང་མོ་མཛད་པ་དང་དུས་མཚུངས་རང་ཉིད་འཁོར་བཅས་ལྕགས་ཁ་ཐོག་འདོན་གྱི་ལས་ལ་བཞུགས། ལྷག་པར་ཀོང་པོ་སྨན་མོ་སྣང་དུ་ཚོགས་ཁང་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་གྲུབ་ནས་ལྕགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་སྟོབས་ཆེ་བ་བཏོན། ཀོང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་བ་ལ་དམིགས་རྟེན་མཛད། མགར་བ་མང་པོ་བསགས་ནས་ལྕགས་བརྡུངས་དགོས་དགོངས་པའི་ཚེ་ཀོང་པོ་བ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་ལྕགས་ཁྲར་པོ་བརྒྱ་གསུམ་ཕུལ་བ་སོགས་ལྕགས་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་བར་ཀུན་དགའ་སོགས་མགར་བ་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཟོ་མཛད། ཞག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་ལྕགས་ཐག་འདོམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞི་གྲུབ་པས་མཆེད་ལྕགས་ཤུག་རྐང་དུ་སྟོང་ཟུག་མང་པོ་བཟོ་རྒྱུད་མཛད། དེ་དག་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་མཛོ་གཡག་ཀྱང་ཀོང་པོ་བ་རྣམས་ལ་སྐུལ་མ་གནང་སྟེ་རྔོག་མ་ཁོ་ནར་མཛོ་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ལ་ལྕགས་བཀལ་ནས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བཟུང་། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་རང་ཡང་གཙང་སྟོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་འབྲུལ་བ་བྱུང་ཚད་ལྕགས་ལ་བསྒྲིལ་ཏེ་ལྕགས་ཤུག་རྐང་དུ་བརྡུངས་ནས་རྐང་ཐུ་བཅོ་ལྔ་ལ་རྡོས་ཚང་བྱས་པའི་ལྕགས་ཕུར་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་སུམ་བརྒྱ་བྱུང་བ་པ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་དང་ཕྲང་ས་ཀྱི་སྣོ་ནས་ལག་རི་བར་བསྐྱལ། ལྕགས་ཕུར་ཉིས་བརྒྱ་ཐམ་པ་དཔལ་ཆུ་བོ་རིར་བརྫངས། ལྕགས་ཕུར་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་བརྒྱ་ལ་སྟོད་ཕྱང་ལ་བརྫངས། གཞན་ཡང་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དང་མོན་ཡུལ་སོགས་ལ་ཕེབས་ནས་ལྕགས་མང་པོ་བསྒྲུབས། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་ཀོང་ཡུལ་ལ་ཕེབས་པར་ཚབ་དཀར་ནག་སོགས་ཀོང་པོའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་ལྕགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་མི་གཅིག་པ་མང་པོ་བརྙེས་པ་སྤྱན་འགྲིགས་པས་ལྕགས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སྤ་ས་ནས་ཀོང་པོ་ཚ་སྒང་དུ་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་བཞག་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཀོང་ཡུལ་ཙ་ཀོང་དཔལ་གྱི་གནས་གསར་དུ་ཕེབས་པའི་སྐུ་གདོང་དུ་ལྕགས་ཤུག་རྐང་ཐུ་དོས་མགོ་སུམ་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཕུལ། དེ་ནས་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ལ་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རྗེས་དཔོན་སློབ་མ་ཚོས་སྤྱན་ཀོང་ཙ་ཀོང་ལ་མངགས་པ་ལྟར་དེ་གར་ལྕགས་ཤུག་རྐང་ཐུའི་ཕུང་པོ་རི་ལྟར་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀོང་པོ་བ་ཆོས་རྫན་པ་ཆེན་པོ་གནང་ནས་བཟུངས་པས་ཉ་མགོ་གྲུ་ཁར་ཕེབས། དེ་ལྟར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་སློང་མོ་མཛད་པའི་ལྕགས་དང་རང་ཉིད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ལྕགས་ཁ་ཐོག་འདོན་གནང་ནས་བྱུང་བའི་ལྕགས་རྣམས་ལས་ལྕགས་ཤུག་རྐང་ཐུ་ཁྲི་ཕྲག་ཏུ་མ་བཟོ་སྐྲུན་མཛད་དེ་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ཁག་ལ་བྲངས་སོ། །ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་ས་ལྷ་གདོང་ཤན་ཁར་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་ངལ་ཆེན་པོ་ཕྱེད་པས་ཐོག་མར་སྤྱིད་རྒྱུའི་གྲུ་ཁ་འདི་ཉིད་དུ་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟར་དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་ཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་པོ་ཁྱི(༡༤༣༠)ལོར་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པ་དང་ཁྱུལ་དེའི་སེར་སྐྱ་ཀུན་ལ་གཙང་པོའི་ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་རྡོ་གསོག་པའི་སྐུལ་མ་གནང་བར་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་མི་ཐུབ་ཟེར་བ་སོགས་མ་འདོད་པའི་གཏམ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཡང་། མི་སེར་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་བ་མང་དུ་བསགས་ནས་ཆུའི་བྱང་དུ་ཟམ་རྟེན་བརྩིགས་ཤིང་། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྲག་ལ་ལྕགས་ཕུར་བཏང་ནས་ལྕགས་ཐག་གི་སྣེ་གཉིས་བཀལ། ལྕགས་ཟམ་ལ་འདོགས་བྱེད་ཐག་པ་འབྲུལ་མཁན་མ་བྱུང་བར་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པ་ལ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཁོ་བོས་ཤར་ཀོང་པོའི་ཡུལ་ནས་ལྕགས་འདི་ཙམ་འཁྱེར་ཡོད་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐག་པ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མི་སྟེར་བ་བསམ་པ་ཆུང་ཙེས་གསུངས་པ་དང་། མཐར་སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་མདའི་མི་སེར་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་པ་མི་ཁུར་བརྒྱ་ཕུལ་བ་ལྕགས་ལ་བཏགས་པ་བཅས་ཏེ་དེ་རང་ལ་ལྕགས་ཟམ་ལེགས་པར་གྲུབ། དུས་དེ་ནས་བཟུང་གྲུབ་ཐོབ་ལྕགས་ཟམ་པ་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །གཞན་ཡང་ཡར་ཀླུང་ཉ་མགོ་གྲུ་ཁའི་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་པའི་ཚུལ་ནི་མདུང་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་ལ་འཕྱར་དར་གྱིས་མཛེས་པ་གཙང་པོའི་དབུས་སུ་བཙུགས། ལྷོ་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་རྡོ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཡང་བྱེ་མའི་གསེབ་ནས་རྡོ་བཏོན་ཏེ་ཤན་དང་ཀོ་བ་རྣམས་སུ་བཏུག ། དར་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་སླེབས་པ་དང་རྡོ་རྣམས་རྒྱ་གླང་ཆེན་པོ་ལ་བསྐུར། ཟམ་འབྱམ་ལེགས་པར་གྲུབ། ལྕགས་རྣམས་སྦྲེལ་ནས་དབུས་གཙང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དྲིལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་མེར་བ་ལྟ་བུའི་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཟམ་སེག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་བཅས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་མོ་གླུག(༡༤༤༥)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཡན་ལ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་བཅས་འདི་ནི་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་འཛུགས་པར་མཛད་པའི་མཐའ་མཇུག་གི་ལྕགས་ཟམ་དེ་ཡིན། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་འཛུགས་སྐྲུན་གནང་བའི་ལྕགས་ཟམ་རྣམས་ཁག་གསུམ་ལ་དབྱེ་ཆོག་པ་སྟེ། ཐང་ཀར་དུས་འདོན་སྡེ་ཁྲིད་ཀྱིས་བསྐྲུན་པ་ལྟ་བ་སྐྱིད་ཆུའི་ལྕགས་ཟམ་ལྟ་བུ་དང་། དུས་འགོད་དང་། གཞི་འདིང་བ། ལྕགས་ཐག་འཐེན་པ་སོགས་འགག་རྩའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ངོ་མ་བཞུགས་ཤིང་། བར་གྱི་བྱ་བ་ཏུ་སློབ་རྣམས་སྐྱུག་ཏུ་བཅུག་པ་ཆུ་བོ་རིའི་ལྕགས་ཟམ་ལྟ་བུ། ལྷ་སློབ་རྣམས་མངགས་ཐོང་གནང་ནས་བསྐྲུན་པ་ཡར་ཀླུང་ཉ་མགོ་གྲུ་ཁའི་ལྕགས་ཟམ་ལྟ་བུའོ། །གང་དེས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ལ་བཞེངས་ལྕགས་ཟམ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད། ཤན་ཆེན་དང་གྲུ་འཛིངས་པ་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད། ཤིང་ཟམ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ། སྐུའི་རྟེན་རྒྱབ་མཐོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཆེ་ཚད་དང་། ཆུང་ཚད་མཐེབ་གང་ལས་ཆུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དངུལ་ཅ་ར་ལྷ་མེན་སྤོས་ཤེལ་དུང་རྣམས་ལས་གྲུབ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ། འཇིམ་པ་ལས་གྲུབ་པ་རྒྱབ་མཐོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ནས་མཐོ་གསུམ་མའི་བར་སྟོང་ཕྲག་ལྔ། གྲང་རིས་རས་བྲིས་བཅས་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འདུ་ཁང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་དང་དྲི་གྱ། གསུང་གི་རྟེན་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཞིག་གི་མགོ་བྱས་བཀའ་འགྱུར་བཅོ་བརྒྱད། བསྟན་འགྱུར་བཅོ་ལྔ། ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དཔལ་རི་བོ་ཆེའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་རེ་ལ་སྒོ་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཡོད་པ་ཆེ་ཚད་དང་ཕྱོགས་རེ་ལ་འདོམ་བརྒྱད་ཡོད་པས་ཆུང་ཚད་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག དབེན་གནས་ཐར་པ་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་སྡེ་མང་པོ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྲོག་སྐྱབ་པ། ཐོས་ཡུལ་དང་མཐའ་འཁོབ་རྣམས་སུ་གནས་སྐོར་འབྱེད་པ་སོགས་དང་། ཐོག་མར་ལྕགས་ཟམ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བོད་ཀྱི་ཨ་ཅེའི་ཟློས་གར་གསར་གཏོད་གནང་བ་དང་། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་འཛུགས་སྐྲུན་གནང་བའི་ལྕགས་ཟམ་དེ་རྣམས་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་དབྱུང་ཟམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རིང་ཚད་དང་ཞེང་ཚད་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་རིང་བའི་ཚད་ལ་སྤྱི་ཁྲི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་དང་ཐུང་བའི་གྲས་ལ་སྤྱི་ཁྲི་ལྔ་བཅུ་ཙམ་དུ་ཡོད། ཞེང་ཚད་ལ་ལར་སྤྱི་ཁྲི་གཉིས་ཙམ་དང་། མང་ཆེ་བར་སྤྱི་ཁྲི་གང་དང་སྤྱི་སྐར་ཕྱེ་བཅུའི་ཚད་དུ་ཡོད་པར་སྣང་། ཟམ་པ་རྒྱག་ཡུལ་

གྱི་ས་བབ་དང་། གཙང་པོའི་ཞེང་ཚད། གཏིང་ཚད་སོགས་ལ་གཞིགས་ཏེ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་འདི། གཙང་པོ་ཁ་ཞེང་ཆེ་ཡང་གཏིང་ཚད་ཉ་ཙམ་ཟབ་མོ་མེད་ལ་འབབ་རྒྱུན་གཟར་ཚད་ཀྱང་ཆེན་པོ་མེད་པའི་རིགས་ལ་རྒྱུ་ཁྲུང་གི་དབྱིབས་སུ་ཟམ་འདྲམ་བརྩིགས་ཡོད་པ་དང་། གཏིང་ཚད་ཟབ་ལ་རྒྱུ་འཁྱིལ་ཆེ་ཞིང་། འབབ་རྒྱུན་གཟར་པོའི་རིགས་ལ་ལྕགས་ཐག་ཡུག་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་བ་དེ་ལ་ཡང་ལྕགས་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཟམ་ཧྲུར་ལ་བརྟེན་པའམ། གཞོགས་གཅིག་ཐག་རིང་རིང་ཚད་ཕྱི་ཁྲི་གཉིས་ཙམ་དང་སྨོམ་ཚད་ཕྱི་སྐར་དུག་ཙམ་ཡོད་པའི་ལྕགས་ཐུར་བཏབ་ནས་ཞིང་ཚད་རྟེན་བྱེད་རྡོ་ཅིག་གི་ཐིགས་བུ་སྲ་བརྟན་བརྒྱབ་ཡོད། སྒོ་བར་དུ་ག་ཤུག་པའི་རྡོ་སྐོར་མོ་བར་མཚམས་རེས་ཙན་དང་བཅས་སྐར་དུ་བསྒྲིགས་པར་ལྕགས་ཐག་བརྒྱུས་ཏེ་མཚམས་མཚམས་ལ་རྒྱབ་བཀག་ལྕགས་ཐུར་བཏབ་ནས་རྡོ་ཆེན་སྒོར་མོ་དེ་རྣམས་ཟམ་ཧྲུར་དང་ཟམ་འདྲམ་གྱི་དཀྱིལ་དུ་བཙུད་དེ་གཡས་གཡོན་རྡོ་རྩིག་གིས་བརྫེས་ནས་ཞིང་ཚད་བརྟན་ཐུབ་པ་བགྲོས་ཡོད། ཟམ་འདྲམ་དང་ཟམ་ཧྲུར་གྱི་མདུན་ངོས་ལྕགས་ཐག་འགེལ་སར་གདུང་མ་འཕྲེད་དུ་བཀལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མི་སེར་ཆོས་གཞུང་ཞིང་ཞིང་འབོད་སྲོལ་འདུག ལྕགས་ཐག་འཕྲེམ་པའི་སྐབས་བརྡར་ཤུགས་ཆེ་བས་རྡོ་ལ་མ་རེག་པར་གདུང་མ་དེ་དག་གིས་ལྕགས་ཐག་ལ་གནོད་སྐྱོན་གྱི་ཐན་ཆ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། གདུང་མ་བརྡར་ཟད་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་གསར་དུ་བརྗེ་ཆོག སོ་མའི་ཐག་པས་ལྕགས་ཐག་ལན་ཚན་སྒྲིལ་བའི་དྲ་མིག་གི་སྟེང་དུ་རྡོག་ཤིང་ཞིབ་པ་པང་ལེབ་བཏིང་ནས་རྩི་འདིར་བགྲོད་ཆོག་པ་ཡོད། གཞན་ཡང་ལྕགས་ཐག་གཉིས་གཤིབ་དང་བཞི་ཐགས་སྦ་རྩིགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྕགས་ཐག་སྒྲ་སྒོམ་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་ལས་འགྱུར་བཞུད་ཆེ་ཞིང་ཟམ་ཐག་རིང་བའི་གྲུས་ལ་ཁྲིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ཡོན་པའི་ལག་རང་ཙམ་དང་། ཐུང་བའི་རིགས་ལ་དེ་ལས་ཐུང་ཟད་ཐ་ཡོད། ལྕགས་གྲུག་ཁང་བུའི་འགྲིག་ཁ་མིག་བཙུམས་པ་སྒྲར་མཐུད་ཀ་གང་ཡིན་མཇོན་མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ལྕགས་ཐག་ཐུབ་ཏུ་ཙང་དག་པོ་ཡོད་པའི་རྡོག་ལུ་གུ་བརྒྱུད་དུ་སྦྲེལ་བའི་ལྕགས་གྲུག་ཁང་བུ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཀོང་གཅིག་ཏུ་སྤྲུགས་པ་ལྟ་བུའི་བཟོ་བཀོད་གཅིག་མཚུངས་འཛམ་ཤ་སྟོད་པ་བཅས་འདུག ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་ལ་ཆར་རྒྱུན་དྲག་པོའི་འོག་ཏུ་གནས་ཀྱང་བཙའ་མི་རྒྱབ་པ་དང་ལྕགས་ཀྱི་རང་མདོག་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་ལས་དུ་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད། ལོ་རབས་ལྔ་བརྒྱ་པའི་དུས་སྐབས་ཙམ་ལ་འདང་བོད་སྤྱང་ས་ཀྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་ཐོག་ལ་ཕན་ནུས་ཐོན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲིམ་འགྲུལ་མི་བདེ་བའི་ལུང་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ད་ལྟ་ཡང་ལྕགས་ཟམ་དེ་ཚོའི་ཐོག་འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ལྷར་སོང་རང་བྱུང་འགྱུར་བའི་ལོ་རབས་ནང་ཉམས་གསོ་དང་། བདག་གཉེར་མེད་པས་ཉམས་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ད་འདིར་བསྟར་སོང་མི་ལོ་ཁྲིས་སྟོང་ཙམ་གྱི་སྔོན་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཟམ་པ་འཛུགས་པའི་རིག་པ་དང་ལག་རྩལ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ནི་དར་མ་དཔལ་བ་སོགས་ལས་མི་རྒྱུད་དང་རྒྱུའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐོབ་རྗེས་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་མི་རྒྱུད་གི་སློམ་དང་རྒྱུའི་དཀའ་ཐུབ་ལྟར་སྦྱངས་ཏེ་ཤུང་ཁམས་ཀྱི་རང་འཕེལ་བདེ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཐུལ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ངར་བཙོད་ཐུབ་པ་དང་རྒྱལ་མི་ཚུགས་པ་སོགས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་རྒྱལ་ཐོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་ཤུང་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱས་མཁའ་ཆེ་ཤོས་དང་སྐོས་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞུ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་ནི་དམངས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཇི་སྙེད་མཛད་པ་དང་། ལུག་པར་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་སྐྲུན་དང་ལྷ་མོ་གསར་བཏོད་གཏོང་བ་སོགས་ཡིན། གང་དེའི་བཀའ་དྲིན་ལ་རྗེས་དྲན་ཞུ་ཆེད་རྫ་དུས་ཁྲིམ་ཚང་སོ་སོར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བརྙན་རེ་བསྟེན་པའམ་ཡང་ན་གནས་ཁང་གསར་པར་སྤོ་སྐབས་ཐོག་མར་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་བརྙན་གདན་འདྲེན་པ་སོགས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

ཐང་ཐའི་ཙུང་། (唐太宗) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་རུས་མིང་ལི་ཡིན་པས་མིང་ལ་ལི་ཧྲི་མིན(李世民)ཟེར། སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་༡༡༧༤མེ་ཕག(༦༢༧)ལོ་ནས་༡༡༩༦ས་བྱ(༦༤༩)བར་ལོ་ཉེར་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཁོང་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐྱེན་གྲགས་ལྡན་པའི་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་གོང་མ་ཞིག་དང་ཐང་གོའི་ཙུང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་ལི་ཡེའན(李渊)དང་མཉམ་དུ་སུའི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཇོ་ལོག་བྱེད་པའི་དར་ཆ་ཕྱར་ནས་ཀྱིན་ལང་ལ་ནང་ཞུགས། ལི་ཡེའན་གྱིས་གོང་མ་ཐུབ་སྐབས་ཆིན་ཝང་དང་ཐང་ཀྲུའུ་ཡི་གོ་གནས་བསྐོས། དེ་ཙམ་ཏེ་སོགས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ལ་དྲག་གནོན་བྱས་ཤིང་ཕང་ཧྲི་ཁྲུང་སོགས་གནོད་འཚེ་ཅན་ཚ་མེད་བཏང་། སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་༡༡༦༡མེ་ཁྱི(༦༢༦)ལོར་བོད་ས་གནས་དང་ཐོག་མའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་། སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་༡༡༨༨ལྕགས་སྤྲེལ(༦༤༠)ལོར་རང་གི་ཚ་མོ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་བྱིན་ནས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྔར་ལས་ལྷག་པར་གོང་འཕེལ་བཏང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་དང་། དབྱི་ལང་། ཀའོ་ལི་སོགས་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་བར་གྱི་མཛའ་གྲོགས་འབྲེལ་བ་འཕར་གོང་འཕེལ་བྱུང་། རྒྱལ་ནང་དུ་ཞུན་དང་དམག་དཔུང་བཀོད་ཏེ་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་ལམ་ལུགས་དང་། ས་གནས་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཡིག་ཚད་བཏང་ནས་འཛིན་ཐང་ཆེ་རྒྱང་ལ་གཞིགས་ཏེ་བསྒྲ་གཞག་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་ཞིང་། མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་བར་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་ལམ་ཁག་གཅིག་གསར་བཟོ་བྱས་པ་དེས་ཚོང་ལས་དང་། རིག་གནས་བརྗེ་རེས་གོང་འཕེལ་ཡོང་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་། མདོར་ན་ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་སྐབས་དེར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་ཐད་འཛམ་གླིང་ནང་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་གོ་གནས་བཟུང་ཡོད།

ཐང་འདྲེ་ཅན་རྣམ་པ་གསུམ། དེ་སྔོན་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་སྐབས་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། སྐབས་དེར་བལ་ཡུལ་དང་བོད་བར་གྱི་ས་ཆ་མི་མེད་ལུང་སྟོང་དུ་ལྷ་འདྲེའི་ཚོ་འཁྲུལ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་གནའ་རབས་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། ཁྲམ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཐང་སྒོ་ཆེ། དབུས་གཙང་གི་མཁར་ལ་མི་བཅུའི་ནང་ཚན་གྱི་མེར་རྩལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་སྐོར་དྲུག་ཅུ་ཐ་མའི་མེ་སྦྲུལ(༡༠༡༧)ལོ་བཏབ། རྗེ་ལྷ་ཁྲི་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གིས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་དགོན་པ་ཞིག

ཐང་སྐྱི། གཞིས་ཁ་རྩེ་གདོང་དཀར་ཆུས་ཐང་སྐྱི་ཤད།

ཐང་དམག་གིས་པོ་ཏ་ལ་མེ་ལ་བསྲེགས་པ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་མང་སྲོང་གི་སྐུ་དུས་སུ་ཐང་གི་དམག་དཔུང་འབོར་ཆེན་ལྷ་སར་འཐོར། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ(ཕྲི་རྩེ་དམར་པོ)མེ་ལ་བསྲེགས་པ་སོགས་ཀྱི་དུས་ཐིང་བྱུང་། དེའི་སྐོར་དེབ་ཐེར《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལས། དེ་ནས་སླར་རྒྱ་དམག་གི་སྐད་ཆེན་པོ་བྱུང་བས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་སྒོ་མེ་ལོང་ཅན་དུ་བཅུག ལྷོ་ལ་ཞལ་བ་བྱས་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་སྦྱིས། མི་རིང་བར་རྒྱ་དམག་རྣམས་ལྷགས་ཏེ་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་མེ་ལ་བསྲེགས། ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་འཕྲུལ་སྣང་ཁང་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་སྤུ་དང་གཅིག་གི་སར་གདན་དྲངས་སོ་ཞེས་གསལ་ལ་དེ་བཞིན《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་ལའང་འཁོད་འདུག་མོད། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བཀོད་མེད།

ཐང་མཚམས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་རྒྱུད་སྲས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ནས་གཞན་རྣམས

འབངས་ཀྱི་གྲས་སུ་བབ་པ་སྟེ། ལྷེ་བརྒྱད་ནང་གི་བཞི་རྩལ་ནམ་ལྷའི་གཙིན་པོ་དང་། ལེགས་དྲུག་ནང་གི་ཡི་གེ་ལེགས་ཀྱི་གཙེན་པོ་བཙན་ལྷའི་ནང་གི་རྒྱལ་དྭ་རེ་མོང་བཙན་གྱི་གཞུང་པོ་ལྷབ་ནག ཁྲི་སྲོག་རྗེ་སྲོག་བཙན་གྱི་གཞུང་པོ། ཤུད་མཐའ། རྒྱབས་མཐའ་འབྲིང་སྐྱ། སྐྱ་འབྲིང་བཅས་བཞི། ལྷ་བོ་བོ་རིའི་གཞུང་པོ་ལྷ་བཟང་། འགྲོ་གཉན་ལྡེའུའི་གཞུང་པོ་རྒྱ་བཙན་དང་། མོན་དུ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས། གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་གཞུང་པོ་འོལ་གོང་ཆེ་ན་ཡེར་ལེགས། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གཞུང་པོ་ཆོས་སྲོང་ཚ་གཉལ་དུ་ཕྱུག་ནས་བསྒྲོངས། མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་གཞུང་པོ་འ་ཞ་ཆ་མེར་གེ་ཐང་མཚམས་སུ་ཤབ་པས་འགག་ཁྲིར་གྲོངས། འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་གཞུང་པོ་ཉ་ཡོང་ཆ་དུར་ཕུའི་བདག་དང་ཁུ་རྒྱུའི་བདག་གཉིས། ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་གཙེན་པོ་པ་ཚབ་ཚ་ལྷ་བལ་པོ་དང་། གཞུང་པོ་ཡོད་པོ། ཡོད་ཚུང་བཅས་གསུམ།

ཐང་ཐམ་ཚང་། (唐三藏玄奘) ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཚན་སྙན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། (སྤྱི་ལོ600ནས664)ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྫོང་ཆེན་ཀུང་ཀུང་གི་གདུང་བརྒྱུད་ཡིན་ཀྱང་། ཆུང་དུས་ནས་རབ་བྱུང་བཏང་སྟེ་ཐོག་མར་མདོ་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་དཔེ་དེབ་ལ་གཟིགས་རྒྱུ་ཆེ། དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དཀར་ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་དྲིན་གོན་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་མི་ཕག(627)ལོར་གོང་ལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ཡང་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག ཚོང་པ་དང་ལེགས་འགྲུལ་མི་ཕྲུའི་གྲལ་གྱི་རྒྱ་གར་བའི་ཡོངས་སུ་ཞུགས་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྐད་དང་ཇོ་ཆོས་ལོ་གསུམ་རིང་སྦྱངས་ཏེ་ནང་མི་ཞིག་གི་རོགས་རམ་འོག་རང་ཉིད་ཀྱི་རེ་འདུན་རྣམས་གོང་མའི་སྣན་དུ་འཁྱོལ་ནས། དྲིན་གོན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་ས་གླང་(629)ལོར་གཏང་བ་ཐོབ། ལམ་ཡིག་བསྟམས་སྟེ་ལོ་དེར་རྒྱ་གར་དུ་ཐོན་ནས། ལམ་ཞོར་འགྲོ་ཚང་དང་། ཤུ་ཤུའི་ས་ཆ་བརྒྱུད་དེ་ཞིབ་པའི་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཆོས་ཀུང་སྡེ་ལེན་ཞབས་ཏོག་ཞུས་པ་ཞུས་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕྱིན། ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་མཇལ་དང་སློབ་གཉེར་བྱེད་འཕྲོལ་གནང་། སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་གྲགས་པ་དང་། པི་ཤུད་ན་མིཏྲ། ཛ་ཡ་བྷ་དྲ། གུཎ་དེ་ཝ། ཛི་ན་ར་ཀྵི་ཏ་སོགས་མཁས་པ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན་ནས། རིག་གནས་དང་། ཚད་མ། མངོན་པ། དབུ་མ། འདུལ་བ་སོགས་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་དགོན་པའི་ནང་ནས་མཁས་པ་མང་ཐོས་བཞུགས་པའི་དགོན་པ་ཤྲཱི་ནཱ་ལེནྡྲ་ཞེས་པ་མིང་། དགེ་འདུན་དང་སྐྱེ་བོ་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོས་བསྙུ་བ་ཞུས། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཞིབས་པའི་ལྷ་མགོན་ཆོས་ལུགས་མཁས་ནོས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ལེན་ཞུས་ཏེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཚད་མ་དང་མངོན་པ་མཛོད་སོགས་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཞིང་བཞུགས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་། སྔོ་ཕྱོགས། ལྷ་ཆེའི་ཡུལ་སོགས་སུ་ཕྱོན་ནས་གནས་མཇལ་དང་ཆབས་ཅིག་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཛ་ཡ་སེ་ནཱ་སོགས་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་དང་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཞིང་། «གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ»ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་གཞུང་མང་པོ་བརྩམས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་དང་། རྒྱལ་བློན། ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དད་གུས་ཆེ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོར་གྱུར། སྦྱིར་རྒྱ་ནག་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་པའི་ཏ་ཤང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་འདི་འདྲ་བའི་མཛད་རྗེས་ཆེ་བ་དང་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་འདིའི་མཚན་ལ་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་དེ་བ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་ལྷར་འབོད། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མ་སོགས་ལ་དགོངས་ཞུ་གནང་སྟེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་ཁར། རྒྱལ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་ཐོ་དང་དངོས་འབུལ་མང་པོ་ཕུལ་ཏེ་རྟེན་གསུམ་སྐུ་ཚོགས་གླང་པོ་ཆེའི་ཁལ་གྱི་སུམ་ཆ་གཉིས། ན་བཟའ་ཆ་ཚང་། ཁལ་མ་གླང་པོ་ཆེ་གཅིག གསེར་ཊམ་ཁྲི། དངུལ་ཊམ་སུམ་ཁྲི། ཁ་ཆེའི་རས་ཡུག་བརྒྱ་ཐམ་པ་སོགས་ཕུལ། དེ་ནས་ལམ་ཞོར་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་ཀོང་ཀྲིར་འཁོར། སྐབས་དེར་ཁྲལ་མ་གླང་པོ་ཆེ་དེ་ཤི་བ་ཀོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་ཐོས་ནས་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཁལ་ཐུང་། ཡན་ཚན་གྱི་ལས་བཞི་བཞུགས་པ་བཅས་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་དཀའ་སྤྱད་འཕྲད་ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་། ཐེན་ཀྲིན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ཤིང་སྦྲུལ་(645)ལོར་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཤན་དུ་བདེ་བར་ཕྱག་ཕེབས། གོང་མས་བློན་ཆེན་ཅི་ལུ་ཞིའང་སོགས་བློན་ཆེན་འབོད་ཤས་དང་། དགེ་འདུན་མང་པོར་བསུ་བ་བྱེད་དུ་བཏུག ཐབ་གཉིས་པའི་ནང་གོང་མ་དང་མཇལ་ཞིང་། ནྲྀ་ཡའི་ལོ་མར་ཕྱིན་པའི་ཆོས་དཔེ་པོ་ཏི་དྲུག་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན། ལངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་ཇོག་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ། ཙནྡན་ལས་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཆུང་གསུམ། གསེར་ཟངས་ལས་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་བ་གཉིས། ཁ་ཆེའི་རས་དང་། གསེར་དངུལ་གྱི་དོང་ཙེ་སོགས་དངོས་སྦྲེལ་མང་པོ་ཕུལ། གོང་མས་དེ་རྣམས་ལ་བདག་གཉེར་ལག་པོ་བྱས་ཏེ་ཁྲང་ཨན་ཧུང་ཧྥུ་སི(长安弘福寺)བཞུགས་གནས་སུ་གནང་། དགོན་པ་དེའི་ཏཱ་ཤང་ལི་བཞུན་སོགས་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་བཅུ་གཉིས་རོགས་རམ་དང་། ཤྭན་ཙང་གིས་ཀྲུང་ཧྲུན་ཟླ་ཚད་ཐ་ཧིར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་དོ་ནོར་ཞིབ་ཀྱི་དགའ་བཤེས་མཁས་པ་བཅུ་གཉིས་རོགས་རམ་དང་། སློབ་པོ་ཝེན་ཀོ་ཀུང་དང་དམ་པར་བསྐོས་ནས《རྒྱལ་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》དང་《བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ》སོགས་པ་བཀའ་བསྟན་པོ་ཏི་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ(ལེ་ཚན་ཅིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་ཅུ་སོ་ལྔ)རྒྱ་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། འགྱུར་རྩིང་འགའ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བཅོས་ཀྱང་གནང་། ཚེ་ཨེན་ཐི་སི(慈恩寺)བྱམས་པ་སྙིང་རྗེར་བའི་དགོན་སྡེ་ལ་ཞིག་གསོས་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་ཏེ། གོང་མའི་སྐུ་ཞེ་ཕང་ཡིའུ་ཏའོ་ཚུང་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་དགོན་པ་དེར་གདན་དྲངས། ཀྲུང་ཧྥུ་སི(弘福寺)ནས་བཙུན་གཡར་ལྔ་བཅུ་དང་། དེ་ནས་དགོན་ཁག་སུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་བཅས་བཞུགས་ཏེ་བཅུ་རྒྱ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་། སློབ་དཔོན་དང་རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཚོ་བ་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་སྦྱར། དགོན་པ་ཆེ་བ་གསུམ་སློབ་དཔོན་ལ་ཕུལ་ཏེ་རེ་ཞིག་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཁན་པོ་གནང་། 《འདུལ་འགྲེལ་ཤེས་ལུགས་མ》《རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་དོན་བསྡུས་སྐབས་བརྒྱད་མ》《ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ》《མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ》《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《ཚད་མ་བསྡུས་པ》ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དེང་སང་ཡང་བསྟན་འགྱུར་ནང་དུ་བཞུགས། ལོ་བཞི་བཅུའི་རིང་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གནང་ནས། དཀྱུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་པ(ཐང་ཀའོ་ཙུང་གི་ལིན་ཏེའོ་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ)ཆུ་ཕག(663)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སློབ་དཔོན་འདིའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ《ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་འདུག་ཀྱང་བདག་གིས་ད་ཡན་མཐོང་མ་བྱུང་ཞིང་། འདིར་བཀོད་པ་ནི། སོག་པོ་ལོ་ཙཱ་བ་གུང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་གནད་བསྡུས་བྱས་པ་ཡིན།

ཐང་ཡུ་ཕུ་ཕན་འཆང་། (唐书吐蕃传) དེ་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་རྒྱ་སྐད་སྒྲ་ཟློས་པོ་མ་བྱུང་བ་ལས་ཐང་དེབ་བོད་ཀྱི་སྐོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྱ་གསལ་དུ་ཐང་ཤུ་ཐུ་ཧྥན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཐང་བཞི། རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་། ཨ་མདོ་འབམ་ཁམས་ཀྱི་གཡེར་མོ་ཐང་། ཞྭགས་རྗེ་གྱི་སུ་ཐང་། ཁམས་ཀྱི་པདྨ་ཐང་།

ཐང་ཡིག སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། ཞུ་བ་པོ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ཐང་ཡིག་སྡེ་ལྔ་ཡོད་དེ་པདྨ་བཀའ་ཐང་། རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་། བློན་པོ་བཀའ་ཐང་། བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང་། ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང་བཅས་ཡིན། པདྨ་བཀའ་ཐང་ནི་སློབ་དཔོན་རང་

ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་སྨད་ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་དང་། རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱིས་ཞུས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། བློན་པོ་བཀའ་ཐང་ནི་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང་ནི་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་དང་ལྷ་ལྕམ་མནྡཱ་ར་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པས་ཞུས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང་ནི་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱིས་དམ་ལ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཐང་ཡིག་ཆེན་མོ། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཐང་ཡིག་ཆེན་མོ་ནི། 《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ》ནང་གསེས་དུམ་བུ་གཉིས་པ《རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང》ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། འདི་ནི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱ(1345)ལོ་ནས་རིམ་བཞིན་བྲུ་ཚལ་གསེར་ཁང་གླིང་གི་འོག་ནས《ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང》 ཡར་ལུང་ཤེལ་བྲག་ནས《རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང》《བློན་པོ་བཀའ་ཐང》《ལོ་པཎ་བཀའ་ཐང》གསུམ། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་ནས《བཙུན་མོ་བཀའ་ཐང》བཅས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཞེས་གསང་ཆེན་རྙིང་མའི་ཆོས་འབྱུང་མང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་དག་གི་ནང་བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་ལས་མི་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞི་གལ་ཆེ་བ་མང་པོ་ཞིག་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད། ཐུག་སྒོ་རབ་འབྱམས་པ་སོགས་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་བཀའ་ཐང་འདིའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚིག་སྐྱོན་དང་དོན་སྐྱོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་བཟུང་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་དང་དགག་པ་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱོན་ཆ་དེ་དག་ཕྱི་རབས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསར་བཅུག་བྱས་པའི་ལྷད་སྐྱོན་ཡིན་པ་ལས་སྤྱིར་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་དཔྱད་གཞིར་འོས་པའི་རིན་ཐང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཀུན་མཐའི་ཕྱོགས་ཞེན་བཟུང་ནས་སྐུར་འདེབས་བྱེད་མི་རུང་ལགས།

ཐང་ཤུ་ཐུ་ཧན། (唐书吐蕃传)ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ནང་"ཐང་ཤུ་ཐུ་ཧན"ཞེས་པ་རྒྱའི་དེབ་གཏེར་ལས"ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཧྲན་པོ་མ་བྱུང་བ་ལས་དོན་དུ་ཐང་དེབ་བོད་ཀྱི་སྐོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་པའི་དེབ་ཐེར་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཐང་ཤུའུ་ཟེར་ཞིང་། ཐུ་ཧྥན་ནི་རྒྱ་སྐད་ནང་བོད་ཀྱི་མིང་རྙིང་པ་ཡིན་པས་ཐང་དེབ་བོད་ཀྱི་སྐོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེབ་འདི་ལ་རྙིང་མ་དང་གསར་མ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྙིང་མ་ལ་སྤྱི་བསྡོམས་དེབ་ཞེས་བརྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ཐུ་ཧྥན་གྱི་སྐོར་ནི་དེབ་ཡང་བརྒྱ་དང་གོ་དྲུག་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྟོད་ཆ་དང་སྨད་ཆ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡོད་རེད། བོད་ཡིག་ཐོག་མ་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གསལ་པོར་ཐིམ་ཡོད་པས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེབ་འདི་ཅིན་རྒྱལ་རབས་རྗེས་མའི་གོང་མ་ཅིན་ཀའོ་ཙུའུ་ཤིན་ཐྲུ(晋高祖天福)ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ་ལྕགས་གླང(941)ལོར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱ་འགོ་བརྩམས་ཏེ། གོང་མ་ཁྲུའུ་རྟིའི་ཁེ་ཡུན(出帝开运)ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་ཤིང་སྤྲེལ(945)ལོར་བརྩམས་གྲུབ་པས་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་འགོར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་བློན་ཆེན་ཀཱའོ་དབྱིན(赵莹)ཟེར་བས་རྩོམ་འབྲིའི་མགོ་བརྩམས་ཏེ། རྗེས་སུ་བློན་ཆེན་སང་ཝེ་ཧན(桑维翰)དང་། ལེའུ་ཞུས(刘昫)གཉིས་ཀྱིས་རྩོམ་འབྲིའི་ལས་འགན་ཁུར་ཞིང་། དེབ་ཐེར་འདི་འབྲི་བར་འབད་བརྩོན་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་ཀྲང་ཀཱའོ་ཡོན(张昭远)དང་། ཅ་ཝེ(贾纬)ཞེས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། བརྩམས་གྲུབ་རྗེས་བློན་ཆེན་ལེའུ་ཞུས་ཀྱིས་གོང་མའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བར་བརྟེན་དེབ་འདིའི་ཐོག་ཏུ་ལེའུ་ཞུས་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཞེས་བཀོད་ཡོད། ཐང་ཡིག་གསར་མ་ནི། སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཤུང་རེན་ཙུང་གི་ཆིང་ལིས(庆历)ཁྲི་ལོ་བཞི་པ་ཤིང་སྤྲེལ(1044)ལོར་རྩོམ་འབྲི་བྱེད་པའི་འགོ་བརྩམས་ཏེ་ཤུང་རེན་ཙུང་གི་ཅའི་ཡུའོ(嘉祐)ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་ལྕགས་ཕྱི(1060)ལོར་བརྩམས་གྲུབ་པས་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་མཇུག་མ་རྫོགས་བར་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་ཙམ་ཐོགས་ཤིང་། རྩོམ་པ་པོ་ནི་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་པ་སྐད་གྲགས་ཅན་ཡེའུ་དབྱང་ཤིའུ(欧阳修)དང་། སུང་ཆིས(宋祁) ཧྥན་ཀྲིན(范镇) ལོས་ཞ་ཆིན(吕夏卿)བཅས་ཀྱི་མིས་རྩོམ་འབྲི་བྱས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་བཅུའི་རིང་ལ། གཙོ་བོ་སུང་ཆིས་ཟེར་བས་བརྩམས་པ་དང་། དེ་ནས་ཡེའུ་དབྱང་ཤིའུ་ཡིས་ཀྱང་རྩོམ་འབྲི་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་རེད། དེབ་འདིར་ཐོན་བརྩམས་དེབ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་བོད་ཀྱི་སྐོར་ནི་དེབ་ཡང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལའང་སྟོད་ཆ་དང་སྨད་ཆ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡོད། དེབ་འདི་ཐང་རྒྱུད་སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བར་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་ཀ་རིམ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་བསྡུས་འཚམས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་བལྟ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཐང་རྒྱུད་གསར་རྙིང་གཉིས་བྲིས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོས་བོད་ཡིག་ཏུ་མ་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་དེབ་འདི་ནས་དྲངས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དང་། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》 ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་བརྩམས་པའི《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》སོགས་སུ་ལུང་ཁུངས་སུ་དྲངས་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཐང་ལྷའི་བྲག བྱང་གི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་ཟེར་བའི་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། རི་དེར་བོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་དགུའི་ནང་གི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་གནས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རིའི་མིང་ལ་ཡང་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཚུལ་དག་རྒྱུན་དུ་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཐང་སྟོད། གྱིམ་སྟོད་དང་དམ་སྟོད།

ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་སྣོ་ཚ་འབབ་ཞིག་ཏུ་སོང་། གང་ཟག་སོ་སོའི་སྣོ་ཙ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པས། དོན་ལ་གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱུ་མཚན་རྣམ་དག་གཞན་ཡང་མེད་པས། ལམ་རྣམ་དག་ལ་ངེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མི་རྙེད།

ཐན་ཀོར། (ཐན་སྐོར)ཉེ་འཁོར་རམ་དྲུང་ངམ་རྒྱལ་ཕྲན།

ཐན་ཤིན། ཡར་ཚུར་བསྐུར་བའི་གཏམ་ཐམ་ཡི་གེ།

ཐབ་མགོ་འཛིན། རྗེ་མི་སེར་གྱི་བཀོད་འདོམས་འགན་འཁུར་བ།

ཐབ་ཏུ་བ་མ་ཆད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད། ཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་མེ་གཏོང་མཚམས་བཞག་མ་སྤྱོང་བ་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཁྱིམ་གྱི་ནང་འགྲུལ་པ་བར་འགྲོ་ཚུར་འོང་གི་རྒྱུན་གཏན་ནས་མ་ཆད་པ།

ཐབ་མོ་བཀྱི། འཐབ་འཛིང་བྱེད།

ཐབས། དཔལ། རྟགས་མཚན། ནད་རྟགས།

ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་བཞི། མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དབང་གི་རྒྱུད། སྨིན་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པའི་རྒྱུད། ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུད། ཉེ་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་དོ། །

ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔར་རྣལ་འབྱོར་བའི་བར་ཆད་བཞི། ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད། ཞུགས་པ་ན་ཕྱི་རོལ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད། སེམས་རྒྱུད་ཟིན་པ་ན་སྐྱོན་པ་འཕེལ་བའི་བར་ཆད། ཆེར་བརྟན་པ་ན་ཏིང་འཛིན་ངོ་མི་ཤེས་པའི་བར་ཆད་དོ། །

ཐབས་མཁས་དྲུག སེམས་ཅན་གྱི་དགེ་རྩ་ཆུང་ངུ་ནས་ཚད་མེད་པར་བསྒྱུར་བ། ཚེགས་ཆུང་ངུས་དགེ་རྩ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པ། བསྟན་པ་ལ་འགྲས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་སེལ་བ། བར་མར་གནས་པ་རྣམས་བསྟན་པར་འཇུག་པ། ཞུགས་པ་རྣམས་སྨིན་པར་བྱེད་པ། སྨིན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། །

ཐབས་བཞི། མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་ལས་དཔྱད་དང་མཐུན་པ་ལྡན་པའི་ཐབས། བང་མཛོད་ནོར་གྱིས་གང་བའི་ཐབས། དབྱིག་བཙལ་བྱེད་ཐབས་བསམས་པ་ན། ཇོ

བསྒྲུང་ཐབས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི།

ཐབས་ལམ། ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་པའི་རླུང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཤེས། ཞིབ་ཕྲ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ།

ཐབས་ལམ་སྨན་བརྒྱུད། སྤྱིར་ཐབས་ལམ་ཞེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་སྔགས་ལམ་ལ་ཐབས་ལམ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཐབས་ལམ་ཟབ་མོ་བླ་མ་གཅིག་གི་སྙན་ནས་གཅིག་གི་སྙན་དུ་བརྒྱུད་པ་ལས། ཡི་གེར་བྲིས་མི་རུང་བར་བཤད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཐབས་ཤེས་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་སམ། ཡང་ན་ཐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན།

ཐབས་སུ། ཐབས་ཅིག་ཏུའམ་ཆབས་ཅིག་ཏུ། ལྷན་ཅིག་ཏུ། མཉམ་དུ།

ཐམ་ཐམ་ཟུག་པ། ཐལ་བྱང་དུ་ཟུག་པའམ་གཏིང་རིང་པོ་ཟུག་པ།

ཐམ་ལགས་པ། འཐམས་ལགས་པ། མཐུན་པ།

ཐམ་པད། ཐམས་ཅད།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་མི་ཤེས་སྟོང་སའི་རྒྱ་བཞི་སོགས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་ཀུན་མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཟེར།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་མཆོག་གི་གཞུང་ཤིང་གཅིག་པུ། བྱང་ཆུབ་སེམས།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐིལ་གནོན་བཞད་པ་རྩལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསང་མཚན་གཞན་ཞིག་སྟེ། ཡོང་གིས་གསང་སྔགས་རྫ་འབྱུར་གྱི་དབང་གཞན་སྐབས་སྣ་མས་བཏགས་པའི་གསང་བའི་མཚན།

ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་དགེ་སློང་། རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དམར་ནོར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་སྡེ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པའི་དགེ་སློང་སྟེ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའམ་སྨྲ་བ།

ཐའི། མདའ་ཡི་སྒྲུག་མ་ཕྲ་སྦྲོམ་འདྲ་དང་ད་ལས་འདྲ་ཡང་མདེའུ་ཕུང་ཕུང་བས་ཡང་སྤྱིད་འཕྱིད་ཙམ་ཡིན། མདའ་རྩིག་མར་སྤྱོང་སྐབས་རྩིག་མར་འདྲ་དང་། དེ་ནས་དཔྱང་ཤུགས་དང་མདའ་ཡི་འགྲོད་ཚད་སྦྱོང་བརྟར་བྱེད་ཆེད་ཐའི་ཞེས་པ་དེ་སྤྱོད་སྲོལ་ཡོད།

ཐའི་ཇི། (台吉) དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཐའི་ཇི་ཟེར་བར་སྐུ་བོ་མ་གཏོགས་སེར་མོ་བ་གཏན་ནས་མེད། གོ་གནས་རིམ་པ་ནི་ཞ་སག་གི་འོག་ཏུ་ཡིན།

ཐའི་ཧྲང་རྒྱལ་པོ་ཏེན་བཙུར་ཡོན། ཏའི་ཙུང་རྒྱལ་པོ་ཧྲན་ཀྲོའུ(陕州)ལ་ཆར་ཕྱོགས་ཞེས་པ་སྟེ། ཧྲན་ཀྲོའུ་ནི་ལེད་ཐང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐའི་ཧོ(太和)ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་མེ་ཕྱག(༨༢༧)ལོར་ཧྲན་ཤན(陕县)ཟེར་ཞིང་དེང་སང་གི་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སན་མེན་ཤ་གྲོང་ཁྱེར(河南省三门峡市)དང་དེའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ལ་ཟེར།

ཐའི་ཡང་ཧྥུའི་ལིའུ་ཤུ། (太原府留守) འདི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པོ་རང་མ་བསྒྱུར་བ་ལས་དོན་དུ་ཐའི་ཡོན་ཧྥུའི་ལིའུ་ཤིའུ(ཐའི་ཡོན་ས་གནས་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་པ་ཞེས་པ)ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཐར་སུའི་རྒྱལ་རབས་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་འགོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཁག་གཅིག་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་སྲིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་ལ་གནས་ལོ་སོར་བཞག་པ་ལ་ལིའུ་ཤིའུ(留守)ཟེར་ཞིང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་འཛུགས་མཁན་ཐང་གའོ་ཙུའུ་ནི་ཐོག་མར་སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཡང་རྒྱིའི་སྐབས་ཐའི་ཡོན་ས་གནས་ཀྱི་ལྷ་རིམ་པའི་ལིའུ་ཤིའུ་བྱེད་ཅིང་ཡོད།

ཐར་ཕྱིས་ཞག་པ། ངོས་འཛམ་ཤིང་འཛུར་མདུད་མེད་པ།

ཐར་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་ལྡན་སྐྱེད་ཆད་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོད་མི་དགོས་པར་ཐར་ཟིན་པས་ན་ཐར་པ་ཟེར་ཞིང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཤུགས་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་སྟེ་ཐོག་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པས་ཉོན་མོངས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤངས་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཕྱིར་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཅིངས་ཐར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་བདག་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། ཇི་སྲིད་ཡོན་ཏན་དགུ་པོ་དེ་བདག་ལ་འབྲེལ་པ་འདུ་བ་དེ་སྲིད་དུ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་བདག་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པའི་ལས་བསགས་ནས། ཆོས་བྱས་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བས་ཞེ་སྡང་འཕེལ་ཏེ། མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་འཁོར་བར་བཅིངས་པ་དང་། ནམ་ཞིག་བླ་མའི་མན་ངག་ལས། བདག་ལུས་དབང་བློ་གསུམ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཤེས་ཏེ། བདག་གི་བ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དུ་བསྒོམས་ནས་ཡོན་ཏན་རྣམས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གང་ཡང་གསོག་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ལས་གསར་པ་མ་བསགས་ཤིང་རྙིང་པ་ཟད་པས་སླར་བླངས་པའི་ལུས་དབང་བློ་བདེ་སྡུག་འདོད་སྡང་སོགས་བདག་དང་བྲལ་ཞིང་། གསར་པའི་ལུས་དབང་བློ་སོགས་མ་བླངས་པས་ཕུང་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཆད་དེ་བདག་རྐྱང་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་པ་དེའི་ཚེ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཡིན་ཟེར། ཕྱི་རོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་གཅེར་བུ་པས་ནི་ལུས་གཅེར་བུར་སྡོད་པ་དང་། དཀའ་ཐུབ་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་སྤྱོད་པ་དང་། མི་འཚེ་བ་དང་། བདེན་སྨྲ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྡོམ་བརྩོན་དམ་པོས་ཚེ་སྔ་མ་ལ་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཟད་པར་བྱས་ལ། འདིར་ཡང་སྡོམ་མེད་པའི་ལས་གསར་པ་ཉེ་བར་མི་བསགས་པས། ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཟད་པས་སྐྱེ་བ་ཟད་ལ། སྐྱེ་བ་ཟད་པས་སྡུག་བསྔལ་ཟད་དེ་ཟད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་བཀྲིས་པ་ཡིས། །མདུད་པ་འཇིག་པར་གཅེར་དུས་འཚོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་སྟོང་ཀྱི་གངས་ཏི་སེ་དང་མཚོ་མ་ཕམ་ནི་གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སུ་བརྩི་བ་སྟེ། གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ་ཀུ་རུ་ཙ་ལས་ཐོག་མ་སྟོན་པ་ཁྱུ་མཆོག་ཅེས་པ་དེ་ཡང་དེ་ཉི་ལ་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་སྤྱད་པས་སྔོན་གྱི་ལས་རྣམས་ཟད་དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་གྲགས་སོ། །

ཐར་པ་བཏང་། རབ་ཏུ་བྱུང་།

ཐར་པའི་ལམ། འཁོར་བའི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ།

ཐར་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་གཅིག་པུ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ།

ཐར་ལམ་འགྲོ་དོན་བཟླ། ཆོས་སྐྱོང་བཙུའི་ཕྲུན་སོང་ཁྱད་པར་མཆོག་གསུམ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ནང་ཚན་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་ནས། རྟེན་གསུམ་བཞེངས་དང་ཕྱག་འདོན་ཟམ་པ་འཛུགས། །མཆོད་སྦྱིན་བྲུས་དང་བསྐོར་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་ང་ཡི་ཐུགས། །ལུས་དེ་ཕོར་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་འགོད་ཚུལ་ལྔ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་རེ་རེ་བའི་འགོད་ཚུལ། ཆོས་ཅན་དུ་མ་བསྡོམས་པའི་འགོད་ཚུལ། གསལ་སྦྱོར་གྱི་འགོད་ཚུལ། རྟགས་སྦྱོར་གྱི་འགོད་ཚུལ། སྦྱངས་འཚང་གི་འགོད་ཚུལ།

ཐལ་འགྱུར་སྒོ་བརྒྱད་སྐོར་ཚུལ། རྟགས་གསལ་ཁྱབ་པ་སྒོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས། རྗེས་ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། ལྡོག་ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། ཕྱིར་ཁྱབ་རྣལ་མ་དང་། འགལ་ཁྱབ་རྣལ་མ་སྟེ་བཞི་དང་། རྗེས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ལྡོག་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཕྱིར་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། འགལ་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞི་བཅས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་གཉིས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་།

ཐལ་འགྱུར་བ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་རྟགས་སྦྱོར་འགོད་མི་དགོས་པར། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ནང་འགལ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་སོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ལུགས་འདིར་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་རྗེས་ཙམ་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་སློབ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རྩ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་མཛད་ཅིང་། རྩ་བ་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་མང་པོ་མཛད་ནས་བཀྲལ་ཞིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་གསུངས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མཛད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འགོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་གསུངས་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པར་མཛད། །དེའི་རྗེས་སུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་རྩ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་མཛད་ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་གནས་ཤིང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་དེ་རྣམས་མི་འཇུག་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དང་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ། འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སྣང་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་མཁས་པ་ཕལ་ཆེ་བས་ནི་སྲོལ་འབྱེད་སློབ་དཔོན་ཟླ་བའི་ཞབས་ཡིན་པར་བཞེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད། རང་མཚན་མི་འདོད་པ། རང་རྒྱུད་དང་རང་རིག་མི་འདོད་པ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་ཀྱང་ཕྱི་དོན་འདོད་པ། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཕྲ་རགས་མེད་པ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཤེས་དང་དཔྱད་ཤེས་ཚད་མར་འདོད་པ། ཡིད་མངོན་དང་རྟོག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ། ཞ་བའི་མི་རྟག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་པ་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་ཙམ་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་གསུམ་པོ་གང་དུའང་མ་སྐྱེས་པར་འདོད་པ།

ཐལ་འགྱུར་བཞི། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

ཐལ་སྒོ། ཀོ་བས་བཟོས་པའི་རྒྱལ་པའི་ནང་དུ་ཐལ་བ་བླུགས་པ་ལ་ཐལ་སྒོ་དང་རྒྱལ་པ་དེ་འདྲའི་ནང་དུ་རྩམ་པ་བླུགས་པ་ལ་རྩམ་སྒོ། མར་བླུགས་པ་ལ་མར་སྒོ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཐལ་ཕྲེང་ཏོག་པོ། ཐལ་འགྱུར། ཐལ་དག ཀུན་འཕྲིན་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཐལ་ཕྲེང་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྲེང་བ་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་མང་པོའི་དོན་ཡིན། ཏོག་པོ་ནི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་གིས་གཞུང་དོན་ལ་ས་ཚོད་ཡོད་པའི་གོ་བ་སྟེར་མི་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཐལ་འབྲུར། ཐེལ་རྩེ་བརྒྱབ་ཡོད་པ།

ཐལ་རང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པའང་འཐད། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་དང་མ་བླངས་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས། ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ལས། སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མིན།

ཐལ་ལུས་ཏེ་བག་རིགས་མེད་པ། ཐལ་དྲགས་ནས་སྐྱག་པོ་བྱུང་བ་དང་། ཚད་གཞི་མ་ལོངས་པའི་ལུས་པ་བཅས་ཀྱི་ཏེ་བག་སོང་རིགས་མེད་པ།

ཐི་ཧྲ་ལེགས། བོད་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་པ། ལེགས་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ། ཡབ་དེ་ཤོ་ལེགས་དང་ཡུམ་ཀླུ་སྨན་མེར་མོའི་སྲས། དཔོན་གསས་འབེ་མོ་ཀླུ་བཙུན། ལྷ་བོན་བཅོ་པན་གྲགས་ཀྱིས་བྱས། བཙན་མོ་གུར་སྨན་ནམ་མཚན་མོ་གུང་སྨན་བྱ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་གུ་རུ་ལེགས་འཁྲུངས།

ཐིག་ལེ། ཤུ་མ་དང་ཕྲག་པའི་ཕྲའི་ཐུགས་ཀར་སྐད་ཅིག་གིས་འཕང་བར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན།

ཐིག་ལེ་ལྔ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཞོམ་དུ་མེད་པར་གནས་པའི་རང་སེམས་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་རྩ་བ་སྨོན་ཐལ་གྱི་ཐིག་ལེ། སེམས་དཀར་དམར་རླུང་གསུམ་གྱིས་དཀྲུགས་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་ཤར་བ་ནི་འཁྲུལ་བ་མ་རིག་པའི་ཐིག་ལེ། ཀུན་བརྟགས་མེད་གཞི་ལས་བསྒྱུར་བ་བརྟགས་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། གཞན་དབང་གི་གཉེན་པོར་རླུང་འཆིང་བ་རླུང་གི་ཐིག་ལེ། ཁམས་དཀར་དམར་དེ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་བཅས་པ་ལ་རྫས་ཀྱི་ཐིག་ལེའོ། །

ཐིག་ལེ་ཅན། འདི་སྔོར་ཉི་མའི་རྟ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་པར་མངོན་བརྗོད་ལས་བཤད་ལ། སྐབས་འགར་སྤྱིལ་དང་གཅན་གཟན་གཟིག་ལ་གོ་དགོས་པའང་འདུག་ཅིང་། འདིར་ནི་གླང་པོ་ཆེ་སྟེ། དམག་ཇར་འགྲོ་བའི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཆང་སྦྱར། མགྱུར་ཆོས་དང་སྤྱི་བོར་མཚལ་དང་ལི་ཁྲིའི་ཐིག་ལེ་བཀོད། ཟླ་ལ་མཆོད་ཆའི་འཕོར་ལོ་བཅིངས་ནས་འགྲོ་བར་བཤད།

ཐིག་ལེ་གཉིས། ལས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེའོ། །

ཐིག་ལེ་བཞི། སྙིང་གའི་ཐིག་ལེ། ནོར་བུའི་ཐིག་ལེ། སྤྲུལ་པའི་ཐིག་ལེ། མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའོ། །

ཐིབས་པོ། ནགས་ཚང་ཅིང་འཐུག་པོ།

ཐུ་པོ། ངན་པ།

ཐུ་བོ། ཐུ་བོ། ཕུ་བོ་དང་རྒན་པ།

ཐུ་བ། གོས་ཀྱི་པང་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་གོས་ཀྱི་གཉམ་མཐའ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟེང་དུ་འདེགས་པ།

ཐུ་རུས། ནའི་ཤུ་ཀ་སྦེ་རྟེའུ།

ཐུ་ཡུ་ཧུན། འདི་ཡུལ་ཆེར། རྒྱ་སྐད་དུ་ཐུ་ཡུ་ཧུན(吐谷浑 ཡང་ན 吐浑)ཞེས་པ་དེ་ཡིན་འདུ་སྙམ་ཞིང་། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ལུགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༢༥་པའི་ཞོག ཐུ་ཡུ་ཧུན་ནི་ཧོར་སེར་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཐུ་ཡུ་ཧུན་ནི་སྦ་རབས་ཀྱི་མི་རིགས་གྲས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། ཐོག་མར་ཞན་པེའི(鲜卑)མི་རིགས་ཀྱི་ཚ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱལ་བྱང་ཤར་ལོའོ་ཉིད་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཐུབ་བྱང་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་འབྲོག་པའི་ཚོ་ཁག་ཅིག་ཡིན་རུང་། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་དུས་རབས་བཞི་པའི་མགོར། མི་རིགས་དེའི་འགོ་པ་ཐུ་ཡུ་ཧུན་གྱིས་སྡེ་ཁྲིད་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སྤོས་ཏེ་དེང་སང་གི་ཀན་སུའུ་དང་། མཚོ་

སྟོན་པར་གྱི་ས་ཁྱོན་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་ཤིང་། རྒྱ་ཡིག་ཕེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྟོབས་ཆུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིམ་བཞིན་ཞུང་། ཆེས། ཞེད་ཆུང་མ་བཙས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐང་ལ་རྫོང་སོག་བྱས་ཕུབས་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས།

ཐུག(དུག)ཆེས། སྐད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ནས་འཛིང་བ་པ།

ཐུག་རྩལ། ཐམ་པ་དང་ཐུག་པ་རྒྱུན་དུ་གཏོང་བའི་མ་དབྱུལ་འཛུགས་ལ་པ།

ཐུགས་ཀ སྙིང་ཁའི་ཞི་ས་སྟེ་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་དེ་ལ་ཟེར།

ཐུགས་ཀྱི་རྟེན། མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཡིན། དེ་ཡང་མཆོད་རྟེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོན་པ་སྟེ། བད་ཆུང་གིས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་མཚོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བང་ཆེན་གྱིས་དགེ་བ་བཅུ། སྐང་དགོས་ཚད་མེད་བཞི། བང་རིམ་བཞིས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་དང་། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ་བཅས། བུམ་གདན་བཅུ་ས་སྟོབས་ལྔ། དུམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན། བྲེས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་གྱིས་སྟོབས་བཅུ་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ། གདུགས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ཉི་མ་དང་ཟླ་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས། ནོར་བུའི་ཏོག་གིས་ཆོས་སྐུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོན་པ་ཡིན།

ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གསང་བཅུ། ཐུ་གསང་བཞི། བར་གསང་བཞི། གསང་བར་འོས་པ་དང་། གསང་བ་གཉེར་གཏད་པ་སྟེ་བཅུ་སྟེ། ཕྱི་གསང་བཞི་ནི་ལྟ་ཐབ་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་པོ་དང་། ལྷ་མིང་གཟུགས་དང་གྲུབ་རྟགས་རྣམས། ཕྱི་གསང་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་དོ། བར་གསང་བཞི་ནི། བསྒྲུབ་པའི་གནས་དུས་གྲོགས་དང་རྫས། ཀུན་ལ་གསང་སྟེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། གསང་བར་འོས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ངན་སྤྱོད་ཀུན། ཤིན་ཏུ་གསང་ནི་བྱང་ཆུབ་རྒྱུ། གསང་བ་གཉེར་གཏད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་ཡིན། བར་གཉེར་དུ་གཏད་པ་ནི། གཉེར་གཏད་པ་ནི་དམ་པ།

ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་བརླབས་བཀའ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཐུགས་རྗེ་དང་། བདེན་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་གསུམ།

ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ། མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཟེར།

ཐུགས་ཀྱི་སྲས། བླ་མ་དེའི་སློབ་མ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ངེས་ཀྱི་སློབ་མ་ཞིག་ལ་བླ་མ་དེས་རང་ཉིད་ལ་མངའ་བའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཁོངས་རྫོགས་སྐྱེས་གསང་མེད་པར་གནང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲས་དང་འདྲ་བར་ཐུགས་རྗེས་ཆེ་བཟུང་ཡོད་པའི་སློབ་མ་ཞིག

ཐུགས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་སྤངས་ནས་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཞི་མའི་ཚིག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཡིན།

ཐུགས་མགོ་སྐྱུང་འཁྱིལ། ཉེར་མཁོའི་དངོས་རིགས་ཤ་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ཕུལ་བའི་ཞེ་ས།

ཐུགས་རྒྱུད་གཏམས་པར་མཛད། ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པའམ་ཐུགས་ལ་རྒྱུད་པར་མཛད་པའི་དོན་ཡིན།

ཐུགས་ལྔ། ཆོས་སྐུ་མི་རྟོག་ཆེན་པོའི་ཐུགས། ལོངས་སྐུ་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ཐུགས། སྤྲུལ་སྐུ་འགྲོ་བ་སྐྱོལ་བའི་ཐུགས། མི་ཕྱེད་རྡོ་རྗེའི་ཐུགས། མངོན་བྱང་གིས་ཅིར་ཡང་ལ་ལེར་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་སོ།།

ཐུགས་གཅོས། སྐུ་ངན་དང་སེམས་ཁྲེལ་གྱི་ཞེ་ས།

ཐུགས་ཆད། ཡིད་ཐང་ཆད་པའི་དོན།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཟེར་བ་ཞལ་རས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ༼རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང༽ནང་ཡོད།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབང་ཆོག རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ[ཙ]པའི་ནང་དུ་གསལ།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་ཆོག ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་དང་། ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ། པ་བོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོས་མཛད་པ་བཅས་ཁག་གསུམ་ཡོད།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག ལྷ་བ་སྐུ་ཚོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་། །ངར་འཛིན་སྤྲིན་ལྔ་སྐྱེ་མཆེད་ཡུལ་ལ་ཆགས། །ང་རྒྱལ་ལས་རྣམས་དབང་གིས་ཁོང་ཁྲོ་བ། །ཞི་ག་ལམ་འཕགས་པའི་སྒོ་མེད་ཐབ་མ་རྟོགས། །ལྟ་བའི་དྲ་བ་ཆགས་སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བྱིས་ཞེན། །གཡོ་ཅན་མཐོ་རིས་ཐར་པ་ལས་ཉམས་པ། །ཡང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་བཅུ་དྲུག་ཅན་ལ་ལྟག་པར་ཐུགས་བརྩེ་བའོ།།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མཆེད་ལྔ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། ཐར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བལ་ཡུལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ཞིག་གི་ཙན་དན་སྡོང་པོའི་ནང་ནས་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མཆེད་ལྔ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཨ་ཀ་ར་མ་ཏི་ཤཱི་ལ་བཏང་ནས་གདན་དྲངས་པ་ལས་སྐུ་བརྙན་ལྔ་པོ་སོ་སོས་གསུང་རྩོམ་པ་ལྟར་གཅིག་བལ་ཡུལ་མཐིལ་དུ་བཞུགས་པ་འཕགས་པ་འཛའ་མ་ལི། གཅིག་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་མཚམས་སུ་བཞུགས་པ་འཕགས་པ་འཛའ་མ་ལི། གཅིག་བལ་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས་པ་སྐྱ་གམ། གཅིག་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པ་འཕགས་པ་ཝ་ཏི། གཅིག་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར་བཅས་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན། ཞིབ་པར༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽དང་། ༼རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང༽གཉིས་སུ་གསལ། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བའི་ནང་རང་བྱུང་འཕགས་པ་མཆེད་བཞི་མ་གཏོགས་མཆེད་ལྔ་ཡོད་པ་མི་གསལ་བ་དེ་ནི་བལ་ཡུལ་དང་བོད་ཀྱི་མཐའ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་འཕགས་པ་སྐྱ་ཀི་ཞེས་པ་འདི་མི་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་དགུ། ཐུགས་རྗེ་ལྷ་ཁང་དུ་རིན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་བྱུང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། གཡས་ངོས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། སྒོ་འགྲམ་དུ་ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་བཅས་བཞི་དང་། གཡོན་ངོས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཎི། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་མ། སྒོ་འགྲམ་དུ་ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན་བཅས་བཞི་ཡོད་པར༼རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང༽དང་། ཐུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི༼ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང༽གཉིས་སུ་གསལ།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་གྱི་ཞལ་གདམས་སུ་གྲགས་པ༼མ་ཎི་བཀའ་འབུམ༽ཡོད་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གི་ཞལ་གདམས་ཁག་གཅིག

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྲུ་ཚ་གཅིག འདི་རྣམས༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ནང་མཚན་བྱང་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བ་བཀའ་འགྱུར༼མདོ་མང༽[ཙ]པའི་ནང་ཡོད། ༼དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ༽ནི་བཀའ་འགྱུར༼མདོ་མང༽[ཇ]པའི་ནང་དུ་ཡོད། ༼འོད་ཟེར་རྣམ་བཀོད༽ ༼རྒྱ་གྲུབ་ཟླ་ཚོགས༽ ༼སྡོང་པོ་བཀོད་པ༽ ༼མཚན་རབ་ཡོངས་སུ་བསྔོན་པ༽བཅས་དེང་སང་གི་བཀའ་འགྱུར་ནང་དུ་མི་སྣང་ཞེས་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་གསུངས་སོ། །

ཐུགས་དམ། དམ་བཅའ། ཉམས་བཞེས། ཡི་དམ།

ཐུགས་དམ་གྱི་རིམ་པ། ཐ་དྷཱ། ཉིན་མོ། དགོང་མོ

བཅས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྲུང་པ་དང་། ཆོ་ག་འདོན་པའི་གོ་རིམ་མི་འདྲ་བ།

ཐུགས་དམ་ཞལ་གཟིགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་དད་པ་བྱེད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཞལ་གཟིགས་བྱུང་བ་སྟེ་དེ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ༡. ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སླེབས་ནས་མི་དང་མི་ལྷད་པ་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་ཡི་དམ་དེ་ཞལ་གཟིགས་པ་ནི་རབ་དང་། ༢. ཆུ་དང་རླུང་གི་ཉམས་སྣང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ངོར་ཞལ་གཟིགས་པ་འབྲིང་། ༣. གདོན་བགེགས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞལ་གཟིགས་པ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད།

ཐུགས་དམ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན། ཕྱག་ཁྲམ་ལ་ཐུགས་དམ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཞེ་ས་བྱས་པ་དང་། ཕྱག་ཁྲམ་བཀྲུབ་ཡོད་པའི་བཀའ་ཤོག་གི་དགོངས་དོན་ཟེར་བའི་དོན།

ཐུགས་དམ་ལ་འབུབ་མེད། སྤྱིར་ཐུགས་དམ་ཞེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་གོ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་ནས། ཉམས་རྟོགས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འབུབ་མེད་ཅེས་པ་ཉམས་རྒྱ་མེད་ཅེས་པའོ། །

ཐུགས་འདྲེས་ཤིང་ཆེམ། ཕན་ཚུན་བར་ཐུགས་མཐུན་པ་དང་འདོད་པ་ཆེམ་པ་བྱུང་བ།

ཐུགས་འགྲིགས་པ། ཐུགས་དགྱེས་པའམ་མཉེས་པའི་དོན།

ཐུགས་བག་བཀྲུངས་པ། ཞེ་ས་བྱས་པ་སྟེ། དོན་དུ་སེམས་བག་མ་འཁྲུམ་པར་བག་ཡངས་པོར་གྱིས་ཞེས་པའི་དོན།

ཐུགས་སྨམ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཚོར་བ་རྣོ་བའི་དོན།

ཐུགས་སྒྲི་རྟུར། དགོངས་པ་མ་ཚིམས།

ཐུགས་གཉོལ་མཛད། ཐུགས་བཞེས་མཛད་པའི་དོན་ནམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་པ།

ཐུགས་བཞེད། འདི་རེ་བ་དང་འདོད་པའི་ཞེ་ས་ཡིན།

ཐུགས་ཡིད་དབྱེར་མེད། བླ་མའི་ཐུགས་དང་རང་གི་སེམས་གཉིས་དབྱེ་བ་མེད་པར་འདྲེས་པ་ལ་ཟེར། གོ་དོན། རང་གི་གོ་རྟོགས་གནས་ཚད་དེ་བླ་མའི་གོ་རྟོགས་གནས་ཚད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་སླེབས་ནས་བླ་མ་དང་གོ་རྟོགས་གནས་ཚད་མཉམ་པ་ལ་ཐུགས་ཡིད་འདྲེས་པ་ཟེར།

ཐུགས་རབ་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཐུགས་རབ་ཏུ་ཆེས་སྟེ། ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ནས།

ཐུགས་ལ་སྤྱི་བར་ཤར། ཐུགས་ལ་བཅགས་པའམ་ཐུགས་ཁུར་བསྣམས་པའི་དོན་ཡིན།

ཐུགས་ལ་བཏགས། བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་པའི་ཞེ་ས།

ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཛོ་མོ་བརྒྱད། མཛེ་རབ། ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། རྡོ་རྗེ་བཟའ་སྒྲོན། དགའ་རྒྱན་གཟའ་མཚོ། མར་སྒོམ་གཟའ་ཆེན། ལྷ་ལྕམ་པདྨ་གསལ། ཇོ་ལྕམ་ཁྲོམ་རྒྱན། རུ་མ་སྦྱིན་པ་ལེའོ། །

ཐུགས་སུ་བདུད་རིས་གནོན་གསོལ། སེམས་ལ་གནོད་འདྲེ་ཞུགས་ཞིང་པ་ཞི་བའི་ཚིག

ཐུགས་སྲས་རྗེ་འབངས་གྲོགས་ལྔ། ༡. ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན། ༢. ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། ༣. ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། ༤. རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ༥. བཻ་རོ་ཙ་ན་བཅས་ལྔའོ། །

ཐུགས་བསེལ། སེམས་གྲོལ།

ཐུན་བསྐྱེད། ཐུན་བསྐྱེད་པའམ་ཐུན་སྤར་བ།

ཐུན་དྲུག ཉིན་མཚན་གྱི་ཐུན་བསྒོམས་ན་ཐུན་དྲུག་ཡོད་དེ། སྐྱ་རེངས་ཤར་ནས་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་ཉིན་ཐུན་དང་པོ། ཉི་མ་ཤར་ནས་ཉིན་གུང་མ་ཟིན་བར་ཉིན་ཐུན་གཉིས་པ། ཉིན་གུང་ཡོལ་ནས་ཉི་མ་མ་ནུབ་བར་ཉིན་ཐུན་གསུམ་པ། ཉི་མ་ནུབ་ནས་སྲོད་མ་ཡོལ་བར་མཚན་ཐུན་དང་པོ། སྲོད་ཡོལ་ནས་ནམ་གུང་མ་ཤར་བར་མཚན་ཐུན་གཉིས་པ། ནམ་གུང་ཡོལ་ནས་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བར་མཚན་ཐུན་གསུམ་པ་བཅས་ཡིན།

ཐུན་ཟླ། སྔགས་བཀྲུབ་པའི་ཕུང་ས་དཀར་སོགས་འདེབས་པའི་དོན།

ཐུན་མིན་གྱི་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད། སྐུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་སྟོན་པ་སྐུའི་དབང་ཕྱུག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་དུ་ཆོས་ཅིག་ཅར་སྟོན་པ་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག རྫུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་ཀུན་འགྲོའི་དབང་ཕྱུག སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ནི་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག གདུལ་བྱ་རྒྱ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་སོ། །

ཐུན་མོ་ཆེ། མ་ཧཱ་འདོན་པའི་སྒྲ་ཐུན་མི་ཆད་པར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཐུན་པ།

ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད། རལ་གྲི། མིག་སྨན། རྐང་མགྱོགས། མི་སྣང་བ། མངོན་ཤེས། བཅུད་ལེན། མཁའ་ནས་སྤྱོད། ས་སྤྱོད་རྣམས་ཏེ་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་དང་དོན་མཚུངས་སོ། །

ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་རྟགས་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཕྱིའི་རྟགས་མཚན་དུ་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། ༡. རིལ་བུའི་དངོས་གྲུབ། ༢. མིག་སྨན་གྱི་དངོས་གྲུབ། ༣. ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ། ༤. རལ་གྲིའི་དངོས་གྲུབ། ༥. རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། ༦. མི་སྣང་བའི་དངོས་གྲུབ། ༧. འཆི་མེད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། ༨. ནད་འཇོམས་པའི་དངོས་གྲུབ་བཅས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་པའམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་པ་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན། ལྷ་སྣངས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་(གོང་དུ་ལྷ་སྣངས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས)ཀྱི་ནུས་པ་ཐོད་དུ་ཆུད་ཚེ་གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་ཚད་རིམ་པ་དྲུག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་གཞི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད། རིལ་བུ་མིག་སྨན་དངོས་གྲུབ་དང་། །ས་འོག་རལ་གྲིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། །ནམ་མཁའ་འཕུར་དང་མི་སྣང་དང་། །ཤི་བ་མེད་དང་ནད་འཇོམས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་གྲུབ་རྟགས་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག་གོ །

ཐུན་མོང་གི་རྟགས་བཅུ། རྣལ་འབྱོར་པ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཟིན་པས། ས་རླུང་ཟིན་པས་དུ་བ་སྨིག་རྒྱུ་སོ། །མེ་རླུང་ཟིན་པས་སྲིན་བུ་མེ་ཁྱེར་རོ། །ཆུ་རླུང་ཟིན་པས་སྒྲོན་མེ་འབར་བའོ། །རླུང་གི་རླུང་ཟིན་པས་མི་འཕར་བའོ། །ནམ་མཁའི་རླུང་ཟིན་པས་འཇའ་ཚོན་སྣ་ཚོགས། སེམས་ལྷག་པར་བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་མཐོང་ངོ་། །འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་མཐོང་ངོ་། །ཡུལ་ལ་འཇའ་ཚོན་སྣ་ལྔས་འཁོར་རོ། །ལྷའི་མིག་ལྟ་བུ་ཡུལ་གཅིག་གིས་གཅིག་མི་སྒྲིབ་པར་གསལ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་སྔོན་གྱི་གནས་དྲན་པ་སོགས་ཉམས་སྣང་སྣ་ཚོགས་འཆར་བའོ། །

ཐུན་མོང་གི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ། ༡. རྣལ་འབྱོར་ཅན། ༢. མིང་ཙམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར། ༣. འདུན་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༤. ལས་དང་པོ་བའི་རྣལ་འབྱོར། ༥. རིགས་ཆེན་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༦. སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༧. རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༨. ཁྱད་ཆེན་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར། ༩. མཚན་མ་རྟགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ༡༠. འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཅུའོ། །མ་ཊི་བཀའ་འབུམ་ལས། ཐུན་མོང་གི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་ལ། རྣལ་འབྱོར་ཅན་ནི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ། མིང་ཙམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཆོས་ལ་མོས་པ་ལ་བྱ། འདུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་མོས་ཤིང་གུས་པ་ལ་བྱ། ལས་དང་པོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་དགེ་སྡིག་གཉིས་འབྱེད་ཤེས་པ་ལ་བྱ།

རིགས་ཆེན་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཕྱི་ནག་བྱེད་པ་ལ་བྱ། སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཅི་བྱེད་ཆོས་སྤྱོད་ལས་མ་གཡེང་བ་ལ་བྱ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོར་ཞུགས་ནས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ལ་བྱ། ལུང་ཆེན་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་མན་ངག་ཐོབ་པ་ལ་བྱ། མཚན་མ་རྟགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ལོག་པ་ལ་བྱ། འགྲོ་བ་འདྲེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་གང་ལ་གང་འོས་སུ་མཛད་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐུན་མོང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། གཟུགས་ཕྲ་བའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་རགས་པའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་ཡང་བའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་ཡང་དག་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན། གཟུགས་རབ་ཏུ་བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན། འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཡང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཕྱུག་བརྒྱད་དེ། སྐུ་ཡི་དབང་ཕྱུག་དང་། གསུང་གི་དབང་ཕྱུག ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ཀུན་འགྲོའི་དབང་ཕྱུག གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ཅི་འདོད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་སོ། །

ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། སའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྲིད་མེད་ཆུའི་སྐྱོབས། ཆུའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མེ་ས་མི་ཆོག མེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དབྱེན་སྤྱད་ནུས་ཤིང་ཆུའི་མི་འཇིགས། རླུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འཕུར་བ། བསྐལ་པར་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་སོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྐུའི་སྣ་དགུ་འགགས་པས་ཕྱ་ཀ་དགུའི་རྒྱ་བ་ཆད། འདོད་དཀར་བསྐྱར་པའི་ལུས་གྲུབ། གསུང་གི་སྣ་བཞི་འགགས་པས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ཐོབ། ཐུགས་ཀྱི་སྣ་སྙིང་ཁ་ནས་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་ཏེ། དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་སོགས་བཅུ་གཅིག་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ལ་རེག་པ་སོགས་ལམ་རྫོགས་པའོ། །

ཐུན་མོང་གི་ལས་ཆེན་བརྒྱད། བརྟགས་པ་གཉིས་ལས། ༡. དབང་དང་། ༢. མངོན་སྤྱོད་དང་། ༣. དགུའི་སྐྱེ་འཇིགས་པ། ༤. བསྐྱོད་པ། ༥. བསད་པ། ༦. དགུག་པ། ༧. ཞི་བ། ༨. རྒྱས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།

ཐུན་མོང་གི་སྒྲུང་བ་བཅུ་བཞི། ཕྱིབ་མ་དྲུག ཐིག་ལེ་འཛག་པ་དྲུག སྒྲིབ་པ་གཉིས་རྣམས་སོ། །

ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་རྣམ་པ་གསུམ། དོན་རྒྱན་དང་། སྒྲ་རྒྱན། གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་བཅས་གསུམ།

ཐུན་མོང་བའི་དབང་ལྔ། མི་བསྐྱོད་པ་ཆུའི་དབང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཅོད་པན་གྱི་དབང་། འོད་དཔག་མེད་རྡོ་རྗེའི་དབང་། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དྲིལ་བུའི་དབང་། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་མིང་གི་དབང་ངོ་། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་བཅུ། ༡. སྦྱར་བ། ༢. རབ་དྭངས། ༣. མཉམ་ཉིད། ༤. སྙན་པ། ༥. མིན་ཏུ་གཞོན་པ། ༦. དོན་གསལ། ༧. རྒྱ་ཆེ་བ། ༨. བརྗིད་པ། ༩. མཛེས་པ། ༡༠. ཏིང་ངེ་འཛིན་བཅས་སོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་ཚིག་བརྒྱད། གཡོན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་རྫོངས་པས་བསྒོད། །ཁ་དད་འཛིན་དང་གྲུས་པ་སྟོད། །ཕྱག་རྒྱ་མི་སྤྲུབ་ཕྱག་རྒྱ་འབྲལ། །སྤྱོད་པ་ཉམས་དང་དམ་རྫས་བྲོའོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གསུམ། མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། སྐུ་ཡི་དབང་ཕྱུག གསུང་གི་དབང་ཕྱུག ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ཀུན་འགྲོའི་དབང་ཕྱུག གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ཅི་འདོད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་སོ། །

ཐུན་མོང་མིན་པ་གསུམ། རང་བཞིན། རྒྱུན། རྣམ་འགྱུར་གསུམ།

ཐུན་མོང་རིག་པ་བཞི། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔའི་ནང་ནས་ནང་རིག་པ་བུད་པའི་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་བསླབ་བྱ་སྒྲ་བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། ཚད་རིག་པ། གཏན་ཚིགས་རིག་པའོ། །

ཐུན་ཚོད་དུ་དུང་བའི་སྨན་གསུམ། དུས་དུང་གི་སྨན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། ཞག་བདུན་པའི་སྨན་ལས་བྱུང་བ། ཇི་སྲིད་འཚོ་བ་བཅང་གི་སྨན་ལས་བྱུང་བའོ། །

ཐུན་མཚམས། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པ་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཐུན་གྲོལ་ནས་ངལ་གསོ་བྱེད་པ།

ཐུན་མཚམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདུན། ལོངས་སྤྱོད་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། ལས་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། དམ་ཚིག་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར། ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཁྲུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར། ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར།

ཐུན་མཚམས་ཀྱི་སྦྱིན་གསར་པ་དབང་པོའི་གཞུང་མཆར་པོས་དཀྲིགས་པ་དང་མཚུངས་པའི་སྙོད་གཡོགས། དུང་འཁོར་སྐུ་ཞོ་ཆོས་རྒྱ་ཕྱུ་ཚལ་སྤྲུས་པའི་སྐབས་སྐྱོན་རྒྱུའི་སྤྱོད་ཀོས་ཁྲ་བོ་གཞི་ལི་ཁྲིའི་མདངས་ཤིས་ཆེ་བ་ལ་གོས་ཆོས་གཞི་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱན་སྤྲོས་བྱས་པ་དེ་ནི་མཚམས་སྦྱིན་གསར་པ་ལ་འཛབ་ཆོད་སྐྱ་ལྟར་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་སྒྲོ་བཏགས་པ།

ཐུན་གསུམ། ཞོ་དྲོ་ཕྱི་དྲོ་དགུང་ཐུན་གསུམ་ལྟ་བུ།

ཐུབ་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལུང་གི་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་ལུགས་སྲོལ།

ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ། འདམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་སྐྱེ་མཛད་རྣམ་ཐུང་ཞིབ་ཙམ་ཁོང་ཏུ་ཀ་ཉེའི་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་པའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

ཐུབ་བསྟན་རྡོ་རྗེ་བྲག (རྡོ་རྗེ་བྲག)འདི་བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་སྙིང་མའི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། བྱང་བདག་པོ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་དང་། སྐྱེ་པ་རིན་སྤུངས་པའི་ནང་པོ་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་བརྟེན། སྣང་པོ་ཞིང་ཤག་པ་དང་། བྱང་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་མཉམ་སྤེལ་བྱས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་ཡུལ་ནས་བསྐྲད། དེར་བརྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་པ་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་བྱེས་སྐར་བྱེད་པའི་དབང་གིས་སྐོང་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་སྔགས་པ་གྲུ་ཚང་ལ་ཨེ་ཝམ་ལྕོག་སྐར་ཟེར། རྗེས་སུ་དེའི་སྲས་བྱེད་བཞི་པ་རྡོ་རྗེ་བྲག་རིག་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུ་པདྨ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་དགོན་པ་གསར་དུ་བཏབ་པ་ལ་ཐུབ་བསྟན་རྡོ་རྗེ་བྲག་ཅེས་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་རྙིང་མའི་གདན་ས་ལྟ་བུར་གྱུར། དེང་སང་བོད་དུ་རྙིང་མའི་ལྷ་ཆེན་མཚན་ལྡན་ཆེ་བའི་གྲས་ཡིན་པ་རྡོ་རྗེ་བྲག་སྤྲུལ་སྐུ་ཡང་དགོན་པའི་མིང་བླ་མར་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཐུབ་བསྟན་གསེར་མདོག་ཅན། དེ་སྟོན་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་གླང(༡༤༦༩)ལོར་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་བཏབ་པའི་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་ཞིག

ཐུབ་ལྡན་གང་ཆེ་བ། རྩོམ་པ་གང་གཙང་།

ཐུབ་པ། སྲིད་ཐུབ་པ་ཞེས་པ། དྲང་སྲོང་དང་། དགེ་བཅོམ་པ། སངས་རྒྱས་བཅས་ལ་འཇུག

ཐུབ་པ་བཀའི་མདོས་བཞི། སྒྲོལ་མདོས། བརྒྱ་བཞི་ཚོམ། སྟོང་རྒྱན་ཟླ་མདོས། གཏོ་ཆེན་ཁ་འབར་མ།

ཐུབ་པ་བདུན། རྣམ་གཟིགས། གཙུག་ཏོར་ཅན། ཐམས་ཅད་སྐྱོབ། འཁོར་བ་འཇིག གསེར་ཐུབ། འོད་སྲུངས། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའོ། །

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ། ཐུབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་། བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། དོན་ཀྱང་། ཆོས་ལུགས་ཚང་མ་ལ་བསྟན་པ་ཟེར་ཆོག

ཉའང་ཟེར་སྲོལ་མེད།

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལྔ་སྟོང་གནས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཆོས་ལུགས་འཛིག་རྟེན་ནོག་གནས་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཆོས་ལུགས་རྩ་མེད་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོ་ལྔ་སྟོང་དེ་ཡང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་བཅུར་བགོས་པའི་ཚན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ན། དགྲ་བཅོམ་པའི་ལེའུ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལེའུ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ལེའུ་བཅས་འབྲས་བུའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་རྗེས་ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་བར་པ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷག་མཐོང་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལྷག་མཐོང་གི་ལེའུ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་བཅས་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་རྗེས་ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཆོས་མངོན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་སྟོན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་མངོན་པའི་ལེའུ་དང་། མདོ་སྡེའི་ལེའུ་དང་། འདུལ་བའི་ལེའུ་བཅས་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་རྗེས་ཐ་མའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཙམ་མ་གཏོགས་ལྷ་སྟོད་དངོས་དང་མི་ལྡན་པས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བཅས་ཁྲིན་བསྡོམས་ལྔ་བརྒྱ་ཚན་པ་བཅུ་ལ་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་དུ་ལོ་དུང་ཕྱུར་མང་པོའི་བར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་དུས་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་འདུག

ཐུབ་པའི་དབང་པོ། འཁོར་བར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཚར་བས་ན་ཐུབ་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པས་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཟེར།

ཐུབ་པའི་མཛད་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཁྲུངས་པ་ནས་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་གྱི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་བཅུ་གཉིས།

ཐུབ་དབང་། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། རྗེ་འདི་ནི་ཨ་མདོ་ས་རྫོང་ལང་གྲུའི་ཐུགས་སྲས་ཚོགས་སྤྱིང་ལུང་པར་སྤྲ་སྐྱིའི་རིགས་སུ་ཡབ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་དང་ཡུམ་བ་རི་བཟའ་ཆོས་མཚོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༧༣༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་རྒྱ་ཁྱི་ལོར་སྐུ་གོང་མ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲིར་འཁོད། བདེ་ཆེན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། དམར་གཙང་དཔོན་ཆུང་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་ལས་ཡི་གེ་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༧༤༧)ལོར་ལྕམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྐྱེས་ལྡངས་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་གྲུབ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་པ་དྲག་པོས་གཞན་སྦྱོང་ལྷུར་བཞེས་པས། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་དབྱར་གྱི་རྒྱ་གཉེར་བཞིན་གོང་དུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ས་སྦྲུལ(༡༧༤༩)ལོར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ཤིང་ཕག(༡༧༥༥)ལོར་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་མདུན་ས་རུ་ཕེབས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལས་ལུང་ཆོས་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཕུར་ལྕོག་ཏུ་བླ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ལུང་དང་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་རེས་ཐོས་གནང་བ་གསན་ཞིང་། ཉེར་གཅིག་པ་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་རྗེ་དེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། ལོ་འདིར་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་སུ་ཕེབས་པར་བཀའ་ཆོས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསན། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། སྐྱག་ཕུ་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ། འབྲུ་ལ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་སྒྲོན། པ་རི་ངག་དབང་དོན་གྲུབ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་ལས་གཞན་པ་ལུགས་ཕྱིན་མཛད། རྟག་སྦྱོར་དང་། ཀུན་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་པ་དྲག་པོས་གཞན་སྦྱོང་ལྷུར་བཞེས་པས་མཁྱེན་རབ་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལ་འགྲན་པའི་ཟླ་དང་བྲལ་བར་གྱུར། གཞན་ཡང་སྙན་ངག་དང་། མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། སྐར་རྩིས་སོགས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་ལའང་སྦྱངས་པ་མཐར་སོན། ཉེར་གསུམ་པ་ས་ཡོས(༡༧༥༩)ལོར་གཞུང་ནས་ཞ་ལུ་མཁན་པོར་བསྐོས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༧༦༡)ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། ལྕམ་པ་མཁན་ཆེན་སོགས་སྐུ་སློབ་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། མེ་ཕག(༡༧༦༧)ལོར་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། དཔོན་དམངས་ལ་བཀའ་ཆོས་གནང་། གོང་མས་འདི་ལ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་ས་དང་ཆ་བཞི་བའི་ལུང་ལམ་ཕུལ། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་མེ་ལུག་ལོར་བྱ་ཁྱུང་གི་མཁན་རབས་ཞེ་གཉིས་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་གསུམ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་སྡེ་མང་དུ་ཕྱག་བཏབ། ཕྲིན་ཅན་གྱི་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས། རིས་མེད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《ལྕང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར》དང་། 《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》 《བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་མི་འཁྲུགས་པ་ལྷ་དགུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་བའི་ཆོ་ག་གནད་ཀྱི་ཟླ་རྒྱན》 《གདུགས་དཀར་བཟློག་ཆེན་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་པོའི་ལག་ལེན་ཆོ་ག་རིམ་པ་བཀྲ་ཤིས་ཀུན་འབྱུང》 《རྗེ་བཙུན་ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་དམིགས་རིམ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་བདེ་ཆེན་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ》 《ཤིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་སྙིང་ནོར》སོགས་པོད་ཆུང་བཅོ་ལྔ་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༨༠༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཐུར་ཐུར། ཐོག་སྐད།

ཐུར་མའི་རང་གྲིབ་བདུན། ཆ་བདུན་ཐུར་མའི་རང་གྲིབ་བདུན།

ཐེ་བོ་སྦྲུལ་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་སྟག(༡༨༠༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་དཀའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་ས་ཕག་ལོར་གོང་གི་བཀའ་བཞིན་མདོ་སྨད་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་སྡོང་བཞེངས་རྒྱུའི་ཆེད་འཕྲུལ་སྣང་མཁན་པོར་ཕེབས། རྗེ་འདིའི་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆུང་ངུའི་ཟིན་བྲིས་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་ངོགས》ཞེས་པ་དང་། 《ཐུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བཟང་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་པོད་འབྲིང་གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་རྟ(༡༨༤༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཐེ་ཚོམ། བློ་རིག་བདུན་དུ་དབྱེ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་རིག་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ཡོད།

ཐེ་ཚོམ་མིང་ཅན་གསུམ། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། ཆ་མཉམ་པའི་ཐེ་ཚོམ།

ཐེ་ཚོམ་ཟ་གནས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ། ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །

ཐཱེ་ཡེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཀུང་གསུམ་ཞེས་པའི་དཔོན་ཆེན་གཙོ་བོའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་དམག་དོན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེས་གོང་མ་ལ་རིམ་འདེགས་ཞུས་ནས་དམག་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཐེག་ཆེན། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པའི་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་ལམ་པ་སྤངས་ཏེ་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་རང་གིས་འཁྱེར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཐེག་པ་གོང་འོག་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཐེག་པ་འོག་མ་ཐེག་ཆུང་ངམ་ཐེག་དམན་ཉན་རང་གི་ལམ་ཁག་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་རིམ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཏེ་རིམ་པ་གོང་མ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ཟེར་ལ། རིམ་པ་འོག་མ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའམ་མདོའི་ཐེག་པ་ཟེར།

ཐེག་ཆེན་བཀའ་ཐེག་དམན་མདོ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་བརྒྱད། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཚན་ཉིད་དེ་ར་འཇུག་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱུ་འབྲས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། །བསླབ་པ་གསུམ་དང་དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་གྱུར་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆེན་པོ་བདུན། དམིགས་པ་ཆེན་པོ། སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ། ཡང་དག་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ། འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆེ་བ་བདུན་ནོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བཅུ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ལས་དང་པོ་བའི་ས་དང་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བསྣན་པའི་བཅུ་གསུམ་མོ། །

ཐེག་ཆེན་གཉིས། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་མ་ངེས་དང་། ཡང་རྒྱ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་དང་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའོ། །

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དྲུག བར་ཆད་མེད་ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ། མཉམ་བཞག་ལམ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལམ། འདའ་བྱའི་ལམ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མོ། །

ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ངེས་པ།

ཐེག་ཆེན་པའི་ལམ་གཉིས། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད། སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དྲུག

ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ལྔ། འཕེན་པའི་སྟོབས། གོམས་པའི་སྟོབས། སུན་འབྱིན་གྱི་སྟོབས། དཀར་པོ་པའི་སྟོབས། ས་བོན་གྱི་སྟོབས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས།

ཐེག་ཆེན་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག དགེ་བ། མི་དགེ་བ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། མ་འདས་པ། ཟག་བཅས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས། འདུས་བྱས། འདུས་མ་བྱས་པ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། སྦྱོར་བ་ཅི་བྱེད་པའི་སྔོན་རོལ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཧི་མི་སྐྱམ་དུ་བཟོད་པ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྲོ་བའི་རིགས་ཅན་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགེ་བ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་རིགས་ཅན་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐེག་ཆེན་རིགས་སད་རྟགས་བཞི། སྙིང་རྗེ། དགའ་བ། བཟོད་པ། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ། ཕར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ།

ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་བཞི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོམ་ཉི་སྤངས་པ། ཆོས་འཛིན་སྤངས་པ། རྣམ་པར་རྟོགས་པ་སྤངས་པའོ། །

ཐེག་པ་དགུ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས། ཀྲི་ཡ་ཨུ་པ་ཡོ་ག་གསུམ། མ་ཧཱ་ཨ་ནུ་ཨ་ཏི་དགུའོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ། ༡. ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པས་དུལ་བ། ༢. ལྷག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པས་ཞི་བ། ༣. ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ། ༤. ལུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕྱུག་པ། ༥. སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ། ༦. སློབ་མ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ། ༧. སྨྲ་མཁས་པ། ༨. བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ། ༩. བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ། ༡༠. སྐྱོ་ངལ་སྤངས་པའོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་བཅས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཟེར། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་པ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་སུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་མཐོ་དམན་རིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་སྟེ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཞེས་པ་ནི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་ཁུར་འཁྱེར་ནས་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་ན་མེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེའང་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཁུར་ཆེན་པོ་ལྡན་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་དང་། རང་དོན་འབའ་ཞིག་པའི་དོན་གྱི་ཁུར་ཆུང་དུ་ལྡན་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་དུ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་དབྱེ་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་དང་སྐབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནི་གསུམ་མམ་གཉིས། ཀྱང་རུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཡལ་ཆེ་བའི་ལུགས་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཀྱང་རུང་ཞིང་། ཡང་ན་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ཐེག་པ་ཆུང་བའམ་ཐེག་དམན་ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཞེས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ཅེས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེའི་དགོངས་དོན་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་ཟེར།

ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་པ་གཉིས། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ།

ཐེག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ཐེག་པ་ཆུང་དུ་བའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བློ་ཡུལ་དུ་མ་སོང་བའི་ཆོས།

ཐེག་པ་རིམ་དགུ། འདི་ལ་བོན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་རིམ་དགུ་དང་། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་རིམ་དགུ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ། བོན་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ནི། ཕྱྭ་གཤེན། སྣང་གཤེན། འཕྲུལ་གཤེན། སྲིད་གཤེན་ཏེ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་བཞི། དགེ་བསྙེན། ཨ་དཀར། དྲང་སྲོང་། ཡེ་གཤེན་ཏེ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་བཞི། ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་དགུའོ། །གཉིས་པ། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ནི།

༡. ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། ༢. རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། ༣. ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་བཅས་སྤྲུལ་སྐུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། ༤. ཀྲི་ཡ(བྱ་རྒྱུད) ༥. ཙརྱ(སྤྱོད་རྒྱུད) ༦. ཡོ་ག(རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད)བཅས་ལོངས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་གསང་སྔགས་ཕྱིའི་ཐེག་པ་གསུམ།

༧. རྒྱུད་མ་ཧཱ་ཡོ་ག ༨. ལུང་ཨ་ནུ་ཡོ་ག ༩. མན་ངག་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་སྟེ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་གསུངས་པའི་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་བཅས་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུར་གསུངས་སྲོལ་འདུག དེར་དགེ་ལུགས་པས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཟེར་བ་ལས་ཐེག་པ་དགུ་ཟེར་སྲོལ་མེད། དེ་ནི་སྟོན་པས་ཆོས་གསུང་སྐབས་བཤད་བྱའི་ཡུལ་སློབ་མ་ཁག་བཞི་ལ་བལྟོས་ཏེ་གནས་ཚད་མཐོ་དམན་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པ་དེ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཟེར་རོ། །ཞིབ་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་གསུང་《མཛོད་བདུན》རྩ་འགྲེལ་དང་། འཇམ་མགོན་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ》གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གཟིགས།

ཐེག་པ་གསུམ། ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའོ། །དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་པའི་ཉན་ཐོས་ནི། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཤྲཱ་ཝ་ཀ་ཞེས་པ་ཉན་པ་དང་ཐོས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ཉན་ཐོས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་བརྟེན་ཞིང་དེ་ལས་ཆོས་ཉན་པ་དང་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དང་། ཐོས་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཐོས་སྒྲོག་ཀྱང་ཟེར། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྱང་འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་ཐོས་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་། གཙོ་བོ་བདེན་བཞིའི་སྒོ་ནས་བླང་དོར་ལ་ཞུགས་པ་གཞན་དོན་ལ་མི་བློ་བར་རང་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན། གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ཞེས་པའི་རང་རྒྱལ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བལྟོས་པར་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན་རང་སངས་རྒྱས་སམ་རང་རྒྱལ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་སྔོན་གོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པར་གྱུར་པ་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ། འདུ་འཛིའི་ལ་མི་དགའ་བར་དབེན་པར་གནས་པ། ཉན་ཐོས་ལས་ཤེས་རབ་ཟབ་ཀྱང་གཞན་དོན་ལ་མི་བློ་བར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་པས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པའི་གྲོང་དུ་འཁྲིད་པས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡུད་པ་ལས། ཅི་ཕྱིར་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་ཆེན་བྱ་ཞེ་ན། དེ་གང་ཞོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་འདས། ཐེག་པ་འདི་ནི་མཁའ་འདྲ་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་ཏེ། དགའ་སྐྱིད་བདེ་བ་མཆོག་པར་ཐོབ་བྱེད་ཐེག་པའི་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ་སྟེ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སེམས་བསྐྱེད་ཁྱད། ཅེས་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱིས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། ཆེན་པོ་བདུན་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །ཡང་དག་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམིགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྡེ་སྣོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ། སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་པ། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་རྟག་ཏུ་གུས་སྦྱོར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ཞིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པར་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་སོ། །དེ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་དང་། མི་ལྡན་པ་ནི་ཐེག་དམན་ནོ། །དེས་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བདག་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་དམན་པ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཙམ་ཞི་བའི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གིས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཟེར་རོ། །

ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་གཉིས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པའོ། །

ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས། ཉན་རང་གི་མི་སློབ་པ།

ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བ། རང་དོན་དུ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་དེ་ཁོ་ན་ལས་ཐེག་པ་གོང་མའི་ལམ་ལ་ནམ་ཡང་འཇུག་མི་སྲིད་པའི་ཉན་རང་གི་དགྲ་བཅོམ་པའོ། །

ཐེག་དམན་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད། ཞལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལྔ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་བདུན། གནས་བརྟན་པ་གསུམ། མང་བཀུར་བ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད།

ཐེག་དམན་པའི་སྡེ་བཞི། ཉ་སྡེའི་ནང་ཉན་ཐོས་ཟླ་བའི་སྡེ་བཞིར་གཟིགས།

ཐེག་དམན་རིགས་ངེས། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་ཆེན་དང་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་རང་གི་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲོད་རྩེ་མན་ཆད་དུ་ཐེག་ཆེན་དུ་ལྡོག་སྲིད་ཅིང་། བཟོད་པ་འབྲིང་མན་ཆད་དུ་རང་རྒྱལ་དུ་ལྡོག་སྲིད་ལ། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྡོག་པར་ཉན་ཐོས་པ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐེག་དམན་ས་བརྒྱད། དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས། རིགས་ཀྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་བའི་ས། སྲབ་པའི་ས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ས། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་སྟེ་བརྒྱད།

ཐེག་དམན་སློབ་པ། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སོ། །

ཐེག་ལམ་རྣམ་གསུམ། ཐུན་མོང་གི་ལམ(ལྷ་དང་ཚངས་པའི་ཐེག་པ) ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ(ཉན་རང་གི་ཐེག་པ) རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ལམ་དེའི་གོ་འཕང་དུ་བསྒྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ(ཐེག་པ་ཆེན་པོ)

ཐེག་གསུམ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་གཞི་དང་ཞི་སྣོ་གཅིག་ཐུ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ།

ཐེབ་འདི། ཐེབས་འདི་འམ་ཐེངས་འདི།

ཐེབ་རྩེ། སྟེར་མའི་མིང་།

ཐེབས་སྐྱུར་ལས་ཁུངས། དེ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལྔ་བ་སྟོན་ཚོགས་གཉིས་རིང་འདུས་ཚོགས་སུ་འབུལ་རྒྱུའི་འཕྲེད་དངུལ་མ་རྩ་སྲིད་གཞུང་ལ་བཞག་སྟེ་སྐྱེད་གཏོང་བྱས་པའི་སྐྱེད་དངུལ་སྟེང་ནས་ལོ་ལྟར་སྐུ་འཕྲེད་འབུལ་རྒྱུར་འགན་ལེན་བྱེད་པའི་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཡོད་པ་གཅིག་ལ་ལྷ་ཕྱག་ཐེབས་སྐྱུར་དང་གཅིག་ལ་རྩེ་རྣམ་གན་ཐེབས་སྐྱུར་ཟེར།

དེའི་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་པོ་ལྟར་འཁོར་འགྲིམས་བྱེད་པ་ལས་ངེས་གཏན་མེད།

ཇེམ་གཉེར་ལྷ་བ་ཆེ། གབ་ཚིག་འདིའི་ནང་དོན་ནི། གབ་བྱ་སྐྱིད་འདེགས་ཀྱི་སྒྲུང་དང་། དེའི་ངོས་སུ་བཀོད་པའི་ཉག་གཞི་རི་བོ་དེ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུང་རྩོམ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། གབ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ནི། ཇེམ་པའི་གཉེར་མ་ཅན་ལ་ལྷ་བ་ཆེ་བ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཀྱི་མི་རྣམས་བློ་སྨྲ་འཕྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིབས་བྲིས་ཐོག་གོང་གསལ་གྱི་གབ་ཚིག་དེ་བྲིས་པའི་འགྲམ་དུ་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་ཆ་ཚང་ཞིག་རི་མོར་བྲིས་ཡོད་ཅེས《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》ལས་གསལ།

ཇེམ་བྲུ་བཀོག་པའི་ལྷ་ཁང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་ཞང་ཞུང་བཟའ་ལི་ཐིག་སྨན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མ་རྙེད།

ཇེའུ་རང་གྲུན་དགུ། ༡. རྒྱལ་ཇེའུ་ཁྲ་བོ། ༢. ཏི་ཤ་ཁ ༣. ཀན་ཐོར་གསུམ་རྒྱལ་པོ་ལ་གནོད། ༤. ལས་ཇེའུ་སྨུག་པོ། ༥. ལིགས་ཇེའུ་ཁྲ་བོ། ༦. ས་ཇེའུ་ནག་པོ་གསུམ་དམངས་ལ་གནོད། ༧. ཐུག་ཐིན། ༨. མིང་ཐིན། ༩. ཆུ་ཐིན་གསུམ་ཕྱུགས་ཕྱུགས་ལ་གནོད། དགུ་ཀའི་ཁང་པས་བཅག་པའོ། །

ཇེར་ཟོ། སྐྱང་སོགས་སྟོད་སྨད་ཁ་ཡངས་པ།

ཇེར་ལ་འབྲུད། ཆ་མེད་དུ་ཐོན་འགྲོ་བའམ། ཆ་མེད་དུ་དག་འགྲོ་བའི་དོན།

ཇོ་གོན་ཐེ་མུར། (ཐོའོ་ཏུན་ཐེའུ་མུར妥懽帖睦尔) ས་ཧྲ་ལོ་པ། རང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༣༣༣)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༣༦༨)བར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་རིང་སྲིད་བཟུང་། མིང་ལ་ཧྭེན་ཧྲིན་ཧོ་ཏུས་ཧྭ་ཏེར། རྒྱལ་པོ་འདིས་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་པོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཡོས(༡༣༣༩)ལོར་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༣༥༤)ལོར་ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཏའི་སི་ཏུའི་གོ་གནས་དང་། བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་སྩལ། 《ཧོར་ཆོས་འབྱུང》དུ་རྒྱལ་པོ་འདིས་ས་སྐྱའི་བླ་མ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་གདན་དྲངས་པར་བཤད་པ་ནི། ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་དང་བསྡུར་དགོས། འདིའི་སྲིད་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི(༡༣༥༨)ལོར་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གདན་དྲངས། འདི་སྐབས་རྒྱ་དྷ་ཞེས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱུ་ཧྲེ་གེ(朱格)ཟེར་བ་གཅིག་གཡོ་སྒྱུ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་རྒྱལ་པོས་རྟོག་དཔྱོད་མ་བྱས་པར་ནོར་བཀལ་ཏེ་སྡེ་ཆེན་པོའི་དཔོན་པོར་བསྐོས་པ་དེས་རྒྱ་ནག་གི་མི་སྡེ་མང་པོ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་། རྒྱལ་པོའི་ནང་བློན་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་ཕྲ་མ་བཅུག་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་ཐག་རིང་དུ་བཏང་། ནང་བློན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐོག་ཐ་ཧོ་ཐའི་ཙེ(托塔和太子)གསོད་དུ་བཅུག མཐར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༣༦༨)ལོར་མིང་གི་དམག་དཔུང་གིས་རྒྱལ་ས(ཏ་ཏུའི་པེ་ཅིན)བཟུང་སྟེ་བོ་གོན་ཐེ་མུར་བྱང་ངོས་དབྱིན་ཕྱང(应昌)ཞེས་དེང་སྐབས་ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁེ་ཤི་ཁེ་ཐང་ཆི་ཤི་ཏྲ་ལའི་ནོར(克什克腾旗西达来诺尔)རས་སོག་སྐད་དུ་ཁེ་ཡིན་ཙུ་རན་ཞེས་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་བྲོས། པ་ར་ཏོ་ཐོ་ཞེས་པའི་མཁར་བརྩིགས། ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་སོག་ཡུལ་ཙམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས། རང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༧༠)ལོར་འདས།

ཇོ་ཙའི་གཏོང་སྒོད། བསམ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ལ་བརྟག་དཔྱད་མ་བྱས་པར་ལག་ལེན་བསྟར་བ་ལ་ཇོ་ཙོ་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་གཏོང་བ་དེ་གཏོང་སྒོད་ཟེ་མདོག་ཁ་ཡང་། རྗེས་སུ་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་དེ་ལ་ཟེར།

ཇོ་དོན། བར་ཐོ་བཏང་བའི་དོན་སྙིང་།

ཇོ་སྤྲི། ཁྲབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་གྱོན་བྱེད་སྟོད་གོས་ཞིག་གི་མིང་།

ཇོ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

རྗེ་འདི་ནི་སོག་ཡུལ་དུ་ཐིང་ཤིར་རྒྱལ་པོའི་རིགས་རྒྱུད་ལས་ཡབ་དཔལ་མཆོག་དང་ཡུམ་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་འཁྲུངས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ནས་སོག་ཡིག་དང་མན་ཇུའི་ཡི་གེ་བསླབས་ཏེ་མཁས་པར་བྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་བར་ཡང་ཡུམ་གྱིས་ནར་ཆེན་ཕང་གི་ཁྲ་མོ་བཙུན་མོར་བསུས་ཏེ་སྲས་གཉིས་བཙས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ཐོག་ཆོས་ཐང་མཁན་པོ་ངག་དབང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཞུས་པས་ཡིད་ཤུར་ཀྱི་སྟོང་བ་མཐོང་ཞིང་ཐུགས་སྐྱོང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་ཕེབས་སྐབས་ངེས་འབྱུང་བསམ་པས་སྐུལ་ཏེ་འཁོར་མང་ཟང་ཟིང་སོགས་ཐམས་ཅད་མཆིལ་མ་བཞིན་དོར་ནས་རྗེས་ཐང་མཁན་ཆེན་གྱི་ཞབས་དྲུང་དུ་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། རྒྱལ་བའི་དབང་ཕྱུག་བློ་བཟང་ཚེ་འཕེལ་དང་སློ་མང་མཁན་པོ་མཛུ་སྟོབས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་འགྱུར་ནས་བཟུང་སྟེ་པོ་ཏི་ཁྲམ་བརྒྱ་དང་། དབང་ཁྲིད་བརྒྱ་ཚར་བཅས་ཀྱི་ལུང་རྒྱུན་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ཐོག་གཙང་དུ་ཕེབས། ལྷ་རྗེ་བ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཐོག་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ལོ་གཉིས་རིང་གཞུང་ཆེན་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ནས་ལོ་ཤས་ནང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བསྟེན། དེའི་ནང་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་། དཔལ་ཆུ་བླ་མ་དབང་ཕྱུག་ཆོས་བཟང་། སེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལྷ་བྲུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་སྨིན་པར་བྱེད་དགོངས་ཏེ་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ཐོག་ཕ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་རིང་མཚམས་བསྙེན་ལ་བཞུགས། དེ་རྗེས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ཤིང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྙེན་པ་མཛད། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིན་ནས་གཙང་དང་། ས་སྐྱ། ངོར་དགོན། ཞ་ལུ། སྟོད་ལུང་། འབབ་པོ། སྟག་ལུང་རྣམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ས་སྐྱ་དང་། ཇོ་ལུགས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དབང་ཁྲིད་ལུང་གསན་ཁྲིད་ཕལ་ཆེར་གསན། ཡེར་པ་ལྷ་རིར་ཕེབས་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་ལ་བཞུགས། དེ་སྐབས《གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ》དང《སྔགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང》《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོར་ཕྲེང་ཕྱིད་པ》ཕྱོགས་བསྒྲིགས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ནས་རེ་གཅིག་བར་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་སོགས་སུ་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྲག་ལ《གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ》དང་།《སྔགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང》《དཀྱིལ་མཆོག་རྡོར་ཕྲེང་ཕྱིད་པ》སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ཐོག་ཁམས་འདུ་ཕིར་ཕེབས་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མར་ཆོར་སྲིང་ཞིང་ཞེང་གསུམ་བསྐྱལ། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་ཐོག《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོར་ཕྲེང》གི་པར་གསར་བསྐོའི་ཞུས་དག་དང་། འཛམ་སྟོང་སུ་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་འཆད་སྤྲེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། བཀའ་འབུམ་ཡང《རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》《རྡོ་རྗེའི་ལུགས་གསང་འདུས་འཇིགས་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་དཀྱིལ》《ཆོས་དབྱིངས་གསུམ་དབང་གི་དཀྱིལ་ཆོག》《དཔལ་མཆོག་རིགས་བསྡུས་དབང་བཅུ་བཞི》《སྤྱན་རས་གཟིགས་དོན་ཡོད་ཞགས་པ》《ས་རྒྱུད་པའི་མཆོག་སྦྱོང་འཁྲུལ་ལུགས》《སམ་པུ་ཊའི་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས》《ཏི་ཕུལ་ལུགས་སྒྲོལ་མའི་དབང》སོགས་པོ་ཏི་ཆུང་བ་གཉིས་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༨༥༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཇོ་རངས་རིག་པ་གསུམ་བརྩེགས། ཁངས་རྒྱས་བཙམ···

ལྡན་འདས་དེ་ཉིད་ཚེ་རབས་རིག་པ་གསུམ་བརྙེས་ཏེ། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཤེས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའོ། །

ཐུ་ལོས་ཀྱི་བུ་བཞི། ཧིང་གེར་ཏན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་ལ་བུ་བཞི་བྱུང་བའི་བཞི་པ་ཐོ་ལོས་ལ་བུ་བཞི་སྟེ། མོང་གོལ་ཏན། ཏུ་པི་ཨེ། ཏུ་ལའི་ཏུ། ཨ་རི་རྡོ་ཀ་བཅས་ཡིན།

ཐོག་ཐི་མུར་འཛམ་ཡ་ཐུ་རྒྱལ་པོ། (ཝེན་ཙུང་) མིང་འབྲུག་ཡོར་པ་རང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་སླེབས་པ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྦྲུལ(1328)ལོ་མཇུག་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(1332)བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། མིང་ལ་འཛམ་ཡ་ཐུ་ཟེར། འདིའི་སྲིད་ལོ་བཞི་པ་ལ་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་གདན་དྲངས། རང་ལོ་ཉེར་དགུ་ལ་འདས།

ཐོག་མེད་དུས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར། སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་དེ་མི་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། མི་དེའི་ད་ལྟའི་སེམས་དེ་ཁ་སང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། ཁ་སང་གི་སེམས་དེ་ཁའི་ཉིན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན། དེ་དང་འདྲ་བར་གཞོན་ནུའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དེ་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། བྱིས་པ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བར་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐོག་མ་ནི་རང་གི་ཕ་མ་ངོ་ཤེས་པའི་བསམ་བློ་དེ་ཡིན་ཅིང་། བསམ་བློ་དེ་ཡང་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་མིན་པར། དེའི་རྒྱུ་སྔ་མ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱུ་སྔ་མ་དེ་རིམ་པས་རིག་འདེད་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་སེམས་དེ་མ་གཏོགས་སེམས་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱུ་རྐྱེན་བྱས་ནས་སེམས་ཡོང་མི་ཐུབ་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་འགོ་དང་པོ་དེ་དུས་ཚོད་འདི་འདྲ་ཞིག་ནས་བརྩིས་ཟེར་ཆོག་པའི་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ཟེར།

ཐོགས་མེད། (སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད) སློབ་དཔོན་འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ནང་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གསར་གཏོད་མཁན་ཡིན་པས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་སྲོལ་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདི་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བ་མ་མཐོང་ཡང་། སློབ་དཔོན་འདི་དང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གཉིས་ཡུམ་གཅིག་པའི་སྤུན་མཆེད་ཡིན་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་ཚུལ་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ནང་གསལ་ཞིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསུངས་པ་བཅས་ཀྱང་བརྟགས་ན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཞི་པ་ནས་ལྔ་པའི་མཇུག་བར་བྱུང་བ་ཡིན་ཚོད་འདུག སློབ་དཔོན་འདིའི་ཡབ་ནི་རྒྱལ་རིགས་དང་ཡུམ་བྲམ་ཟེ་མོ་པྲ་ས་ན་ཤཱི་ལ(རབ་གསལ་ངང་ཚུལ་མ)ཡིན། ཆེར་སོང་བའི་དུས་སུ་རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཡུམ་གྱིས་བསྐུལ་བ་བྱས་པ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་སློབ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོག་སོ་གཅིག་མཛད། དེ་རྗེས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་། ལོ་རེ་ཚིགས་བཅད་ཁྲི་བཅུ་རེའི་ཚིག་དང་དོན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་གནང་། དེ་ནས་ལོ་མང་པོའི་རིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྒོམ་སྒྲུབ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། སྐུ་ཚེའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ(དེང་སང་གི་ཨ་ཀྲ་ཏན)དང་། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་དང་། ལྷ་ཁང་དང་། མཆོད་རྟེན། ཆོས་གཞི་སོགས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གསར་དུ་བཙུགས། རང་ཉིད་ལ་སློབ་མ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུན་དུ་མཉམ་དུ་གནས་པའི་འཁོར་དགེ་སློང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཙམ་ལས་མེད་པ་ཚད་མ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚད་ངེས་ཅན་རེ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་མཐར་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ན་ལེནྡྲ་དགོན་པར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་བར་བཞུགས། མཐར་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། 《ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དོན་སྟོན་པ《དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས》 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་སྟོན་པ《ས་སྡེ་ལྔ》སྟེ། 1.《ས་ཡི་དངོས་གཞི》 2.《རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ》 3.《གཞི་བསྡུ་བ》 4.《རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ》 5.《རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ》བཅས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ《ཐེག་བསྡུས》 ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》 འདི་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་པར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐར་ཐོད[ཛི][ཞི][ཞི][ཟི][འི][ཡི][ཤི]བཅས་སུ་ཡོད། 《མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐར་ཐོད[རི]པར་ཡོད། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་སྐར་ཐོད[ཕི]པར་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས《ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ》དེ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་བསྒྱུར་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་ཕྱིན་ཚང་མ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་བ་ཡིན། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པར་གསལ།

ཐོགས་རེ། དུས་ཡུན་ཐུང་ཙམ་གྱི་རིང་།

ཐོང་མི་པ། རང་ཉིད་གསོད་པར་འདོད་པ་ཞེས་པའི་དོན།

ཐོང་སྒྲོ། དཔྱ་ཤ་ལེན་པར་ཡོང་མཁན།

ཐོང་ཞེས་བྱ་བ་བློ་ཡིན། རྣམ་རྟོག་འདི་དོར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གཞན་ཞིག་ཡིན།

ཐོང་སྐམ་ལྔ། 1. བདུད། 2. སྲིན་པོ། 3. བཙན། 4. རྒྱལ་པོ། 5. མུ་སྟེགས་ཏེ་ལྔའོ། །

ཐོན་གྱི་ལུག་ར་ཁ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐོན་མི་ལས་རྟ་ཧའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྙེ་མོ་ཐོན་ནས་ཡིན་པ་དང་ས་གནས་དེར་ཐོན་ལུག་ར་ཁ་ཟེར་བའི་གྲོང་དང་དེའི་ས་ཞིང་ཡང་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། ཐོན་པ་ནི་ཐོན་མི་ལས་རྟ་ཧའི་མི་བརྒྱུད་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་ཡང་མཐོང་། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་དང་། ཀློགས་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཐོན་མི་ལས་རྟ་ཧའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྙེ་ཁ་གཉལ་གྱི་ས་འདབ་ར་ཞེས་པའི་གྲོང་ཚོ་དེ་ནས་ཡིན་པར་བཞེད་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

ཐོན་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕག(1383)ལོར་གཙང་སྟོད་དུ་ཐོན་པའི་ཞལ་ངོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་བློ་དང་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དབུ་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མངོན་པ། ཚད་མ་སོགས་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། པ་ཏི་བཅུ་ཕྲག་གི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། པ་སོ་ཆོས་རྗེ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། མདོ་ཕྱོགས་ལ་ཐུབ་པར་གྱུར། རྒྱུད་པ་སྨིན་པ་དཔལ་དང་། མཁས་གྲུབ་གྲགས་བཟང་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དཀའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ལས་ཟབ་ཆོས་གསན་ཏེ་ལྷ་རིར་སྒྲུབ་པ་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པའི་ཆོས་ཁྲི་མཐོན་པོར་ཐེབས་ཏེ་དམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བསྐོར། ལོ་ལྔ་རིང་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ

གནོལ། དེ་ཇེས་ཐོན་སྐྱེའི་ཆོས་སྡེ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཏབ་སྟེ་སྡེའི་ལུགས་བཟང་དར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༥༢༡)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊ། བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག……རྨོངས་པའི་དྲི་མ་སེལ་བར་མཛད་ཅིང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱོན་པའི་ནང་གི་ཡང་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་བོད་དུ་བསྒྱུར་མཁན་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་……བཙན་སྒམ་པོའི་སློབ་དཔོན་ཡང་ཡིན། ཁོང་གི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་སྐོར་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་དུ་འཁོད་ཡོད་ན་ཡང་རྒྱས་ཤིང་ཆ་ཚང་བ་ནི། གནས་ལྔ་མཁྱེན་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད……པའི(སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཐོན་མིའི་ཞལ་ལུང)གི་ནང་། ༡. སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ……མཛད་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན། ༢. ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ……མངགས་པ། ༣. ཐོན་མིའི་འབྱུང་ཡུལ་དང་ཡབ་ཀྱི……མཚན་སོགས་ལ་མཁས་པའི་བཞེད་པ་མང་ཚུལ། ༤. ཐོན་མིས་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱུངས་པ་མཛད་ཚུལ། ༥. ཐོན་མིའི……སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ལ་དཔྱད་པ། ༦. ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་ནམ་ཕེབས་པ་དང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ། ༧. ཐོན་མིས་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་བོད་དུ་ལོག་ཕེབས་པ། ༨. ཐོན་མིས་ཡི་གེ་བཟོས་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་དགའ་སྟོན་མཛད་པ། ༩. ཐོན་མིའི་གདུང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་བཅས་དོན་ཚན་དགུའི་སྒོ་ནས་ཐོན་མིའི་ཆེ་བ་དང་རྣམ་ཐར་གསུང་ཇེས། ཐོན་མིས་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་བཟོས་ཚུལ་སྐོར་ལ་དོན་ཚན་ཆེ་བ་བཞི་སྟེ། ༡. དབྱངས་གསལ་དང་འཕྲུལ་རྐྱེན་མགོ……འདོགས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ༢. ཡི་གེ་གསར་པ……རྟག་སྟོན་དགོས་པའི་རྐྱེན་དང་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ། ༣. བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་དབྱིབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོས་པ། ༤. ཐོན་མིའི་བརྩམས་ཆོས། ༥. ཐོན་མིའི་བསྒྱུར་ཆོས……བཅས་ཀྱི་དོན་ཚན་སོ་སོར་གསལ་བཤད་དང་དོགས་གཅོད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་འདུག་པས་གོང་གསལ་གསུང་རྩོམ་དེར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བའི་ཆེད་དུ་འདིར་བརྗོད་སྤྲོས་ཙམ་ལས་བཀོད་མེད་དོ། །

ཐོན་མིས་གསར་དུ་བཟོས་པའི་བོད་ཡིག་དྲུག སྟོད་དུ་ཙ་ཚ་ཛ་གསུམ་དང་། སྨད་དུ་ཞ་ཟ་འ་གསུམ།

ཐོན་རིགས་ཀྱི་ས་ལ་སྤྱོད་པ། སྐྱེ་བོ་ཐོན་པ་ཞེས་པ་ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊའི་རིགས་བརྒྱུད་ཡིན་ཞེས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བོ་ཐོན་པ་ནི་ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊའི་བརྒྱུད་པ་མིན། ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊ་ནི་ཡུལ་སྙེ་ཁ་བརྒྱུད་གཉའ་ནས་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་འདང་འདུག གང་ལྟར་ཐོན་པ་སྲིད་གཅོད་ཚེ་བརྟན་ཞེས་རྗེས་སུ་བཀའ་ཤག་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས……བཀའ་བློན་བཞིའི་གྲས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན།

ཐོན་ལོ་གསུམ། (天历)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ……ཐུག་ཐེའི་མུར་འཇའ་ཡཱ་ཐུའི་སྲིད་ལོ་སྔོན་མའི་མིང་ལ་ཐེན་ལིས་ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༢༨)ལོ་ནས་ལྕགས་རྟ(༡༣༣༠)ལོ་བར་ཡིན།

ཐོབ་རྒྱལ། གཞིས་ཀ་རྩེ་རྣམ་གླིང་རྫོང་ཐོབ་རྒྱལ་ཆུས། ཐོབ་རྒྱལ་ཤང་།

ཐོབ་ཐང་། ཕྱིར་ཐོབ་ཐང་ཞེས་སོ་སོའི་སྐལ་བ་དང་། སྐལ་ཐོབ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་གཞན་དུ་གོ་ས་ལ་གོ་བ་ཡང་ཡོད།

ཐོབ་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་ཆོས་བཅུ་བཞི་འདོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རང་གང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བྱེད་ཀྱི་རྫས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་གང་ཞིག་སྔར་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དེའི་རྒྱུན་ལྡན་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དཔེར་ན……ནོར་ལ་ཁལ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ་ལྟ་བུའི་རྫས་ཡོད་པར……འདོད་དོ། །དེ་ནི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་པས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཐོབ་པ་སྐྱེད་དང་ལྡན་པའོ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐོབ་པ་གཉིས། རྙེད་ཐོབ། ལྡན་ཐོབ་བོ། །

ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་བདུན། རྒྱ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས……སེམས་རྨོངས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཆགས་པས་ཐོས་པའི་བར་མ་སྐྱེ་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་མ་རིག་པ་དང་། དྲན་པ་ཉམས་པའི་བརྗེད་ངས་དང་། ཆེན་པོ་ལ་ཆུང་ངུར་འཛིན་པ་དང་གཟུགས་ལ་སྒྲར་འཛིན་པ་སོགས་འཁྲུལ་བ་དང་། ངག་སྨྲ་བར་མི་ནུས་པ་མི་སྨྲ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་དང་། ཡུལ་གང་ཡང་ངེས་ཤུན་པའི་སྐྱོ་བ་དང་། དགེ་བ་ལ་མི་སྤྲོ་བའི་ལེ་ལོ་དང་། ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་བཅས་སོ། །

ཐོབ་བྱ་མྱང་འདས་གསུམ། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞི་བ་བཅས་སོ། དེ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ……གསུམ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ། རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་བཅས་གསུམ་མམ་ཡང་ན་ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགྲ་བཅོམ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་སྟེ་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར་རོ། །

ཐོབ་བྱའི་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད། ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ། དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པ། རྗེས་ལ་རྟོགས་པ། དཀོན་མཆོག་ལ་རྟོགས་པ། ཀུན་དུ་མི་འབྱུང་བ་རྟོགས་པ། མཐར་ཐུག་པའི……རྟོགས་པ། ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པའོ། །

ཐོབ་ཡང་དག ཐོབ་པ་ལ་ཞེ་ཆོམ་མེད།

ཐོར་ཏོ། རྩེ་མོའམ་གཙུག་ཕུད།

ཐོར་ཏོ་འབྱུང་བ་བརྒྱ་རེ་དགུ། སྨང་ཆེན་ཤ འབྲུག་རུས། མི་ཐོད། ཐོག་རུས། འགྲོན་བུ། སེ་བ་རུས། བ་མེན་ཟ། ཟེར་མོའི་རུས། འབུ་སྐྱོག ད་བྱིད། ཤིན་ཏུ། ཁྱུག་ཏུ། ཕ་ཤུད། ཆུ་ལང་ཤ། ཕྱི་ཚེ་ཀ། མཆིལ་པ། ནལ་ཟན། ཆུ་སྲིན་ཕྱེར་མོ། ཕྲུ། ཐེའུ། བྱ་མ་བྱི། བྱང་པ། ཏུས་སྤྲལ། ཁེག་སྲིན། བསེ་སྤྲུར། སྦྲོག་མ། སྦྲིང་བྱིང་བུ་ཨུ། སྦུ་མའི་འབུ། ན་དུན་བུ་མོ། ཆུ་སྲི། ན་སྲི། ཆ་ག་བ། ཕྲུར་མགྲོགས། ཟི་ཕྱིར། ཚོ་གཅིག……ལུས་གཉིས། ཞོ་དུར། སྤལ་བ་ནག་པོ། ཆུ་སྦལ། སྲེ……མོང་། ལྕགས་སྦྲུལ། ཏིཔ་ཡོ་པའི་ཤ། བྱི་ལྟག་ཤ། དབང་རིལ། དཀར་ཁྲ་མེན། ལྕགས་རྡོ། ཟོག་ལྕགས། ཟངས་རྡོ། ཞ་ཉེ། སྤང་མ། མཐིང་། ཆུ་རྡོ། རྒྱ……མཚོའི་ལྦུ་བ། ལྷང་ཚེར། ཐིམ་པ། ཚར་འབྲུམ། ཡོག་མོ། སྤང་མའི་འབྲས། སྤྲིན། ཕོ་འདོག མ་ཁལ། ཁྲི་ཐུག ཨི་ཐོག སྤྲ་བཟང་། རྫི་བ་དུ་ཙ། རྒྱ་ཤུག བ་མཁལ། བྱི་ཤང་དཀར་པོ། སྤྲ་ལོ་ཤ་འཛིན། མཆིན་དཀར། ཤུ་ཐི། ཟ་ཚོད། བྱི་བཙུང་། སྲུ་མ་དཀར་ནག ཤིང་ཙན་སེར་པོ། ལུག་མིག ཤི་སྒྲ་སེར་པོ། གཡར་མོ་ཐང་། ལུག་མིག རྒྱ……སྐ། ལུག་སུག ར་སུག འབྲི་མོག བལ། སྤྲ་རམ་པ། མི་རྟོག་ཞེབ་ཏན་སྟེ། ཟོ་ཁྲག་གཅོད། བ་ཏོ་ལ། བྱ་རོག ནོར་བུ། ཁྲག་ཆུང་བ། སྤང་རྩན། ཕྲུ་ཏྲུ། སྤྲ་བའི་ཐོ……ག སྦྲ་སྨང་། སྐྱེལ་རྒོད། སྐྱེལ་དམར། ཕ་བ་དགོ་དགོ། ཤལ་མ་ལི། འཛིབ་རྩི་དམར་ཤད། ཚང་སྤབ། ཡུངས……དཀར། སེ་ཤ་རྒྱུའི་ནད་མ། དུད་པ། བྱ་བལ། རྒྱ་སྤོག སོ་ཕག་སྣང་དྲེག བྲག་ཞིང་རམ། ས་སྨུག ཟ་དོག འབའ་ཆ། ཞིང་གི་བོང་བ། སོག་ཆེག དབུལ་རྒྱ། ཐོན་སོ་ཚབ་འབྱིན། མི་བོང་གི་གཡང་། སྤྱ་ཆེལ། སྲིན་ལག མཚལ་ཐལ། སོ་ཞེ། མི་རྟོག་སྣང་སྐྲ། སྤྲད་མ། དཀར་སྐེ། ཁང་པའི་ལ་རྡུལ། འཁར་གོང་སྲིན་ཅན། ལ་ཆ། འཛིན་པ་དཀར་པོ་དང་སེར་པོ། འཛིན་པ་ནག་པོ། རདུག་འཛིན་པ། སྤྲུང་དུག བྱི་འཛིན། ནད་འཛིན། གསང་འཛིན། འཇིབས། ཁྲི། ཁྲ་མ། གྲོ། ནས། སོ་བ། སྲེད། སྲན་མ། མོན་སྲན། རྒྱ་སྲན། མ་ཤ། སྲན་ཆུང་། ཏིལ། ཟར་མ། སྲ་སོ། མར་གསར། མར་རྙིང་། ཞུན་མར། ཚི་མར། ཏིལ་མར། ཡུངས་མར། ཀང་མར། ཚིལ། ཁྲད་མར། སྣོག་པ། བཙོང་། ཀུན་དོང་། ཀེའུ། ཞང་མ། ཟ་ཚོད། སྒུམ། རྒུ་ཡོ། ཏུག་པ།

ཐོས་པ་བརྟག་པའི་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་སྐྱོང་གིས་བརྩམས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཞིག་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

ཐོས་པ་རྫོགས་པའི་རིམས། གཞུང་ལུགས་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པའི་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ལུས་ཚོགས་པ་དེ་རང་ཉིད་ཁོངས་རྫོགས་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་རིམས་ནད་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་དོན།

ཐོས་བྱུང་། ཐོས་པའི་དོན་ལ་བསམ་བློ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཤེས་རིག

ཐོས་བསམ། དང་པོ་ཆོས་ཉན་པའི་སྐབས་ལ་ཐོས་པ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྔར་ཐོས་པ་བྱས་པའི་དོན་ལ་ཡང་ཡང་རྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན།

ཐོས་བསམ་གླིང་། ༡. གཞན་ལས་ཉན་པ་དང་ཐོས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོས་པ་དང་། ཐོས་པའི་དོན་གྱི་རང་གི་ལུང་དང་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཏེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སྡེ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་གླིང་ཞེས་བརྗོད། ༢. བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གྲྭ་ཚང་བཞིའི་ནང་ཚན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཤངས་སྟོན་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱིས་འཆད་ཉན་མཛད་པ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། གཙོ་བོར་གཞུང་ཆེན་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་པའི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་ཞིག་ཡིན།

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། དང་པོར་ཐོས་པ། དེ་ལས་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ། བར་དུ་བསམ་པ། དེ་ལས་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ། ཐ་མར་སྒོམ་པ། དེ་ལས་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ། ཐོས་པ་ནི་གཞན་གྱི་ངང་ནས་ཐོས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་བློ་ལ་མ་བརྗེད་པར་ངེས་པ་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་ཟིན་པའི་དོན་དེ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་བ་དེ་བསམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་ར་ཐག་ཆོད་པའི་ཤེས་རྟོགས་སྐྱེད་པ་དེ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། བསམ་པའི་དོན་དེ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་སྒོམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་འདོད་འདོད་དུ་གནས་ཐུབ་པ་ནི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །

གཐང་། གཏང་། སྨན་གཏོང་བ། (ཙ)

གཐང་རག གཏང་རག ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་ནས་དངོས་པོ་འབུལ་བ། (ཙ)

གཐད། གཏད། གཏད་ནི་བཀའ་གཏད་བྱ་བ་སྟེ་བཀའ་བློག་གནང་བའི་དོན་ནོ། །(ཙ)

གཐན། བརྟན་པ། (ཙ)

གཐལ་འཐལ། གཏལ་གཏལ་ཏེ་ཞི་མིན་ར་མིན་བཙོས་པ།

གཐུགས་པ། གཏུགས་པ། ཟད་པ། (ཙ)

གཐུབ། གཏུབ། དུམ། (ཙ)

ཐུབ་གཐུབ། གཏུབ་གཏུབ། (ཙ)

གཐོལ་སྐྱེད། གཏོལ་མེད། རྒྱུ་མེད་དང་། ངེས་མེད། ཐབས་མེད། (ཙ)

བཐབ། བཏབ། གཙུག་ཏུ་བཙུགས་པ།

བཐབ་པ། བཏབ་པ།

བཐགས། བཏགས།

བཐོགས། བཏོགས།

མཐའ་འཁོབ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། མཐའ་འཁོབ་དང་ཡུལ་དབུས་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ས་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་ཤིང་། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་དང་། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལ་དབུས་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཡུལ་རྣམས་མཐའ་འཁོབ་ཡིན་ཅིང་། བོད་འདི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དབུས་སུ་འཛོམ་ཆོག གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དབུས་སུ་བཞག་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་ར་ཤིང་འཕེལ་གྱི་ནགས་ཚལ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་འདམ་བུ་ཅན་གྱི་སྟོན་ཆུ་ཀླུང་དེ་བ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བྲམ་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་ཀ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཀ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས། བྱང་དུ་ཨུ་ཤི་རའི་རི་ཞེས་བྱ་བ་གནས་པ་དེ་དག་གི་བར་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡུལ་དབུས་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མཐའ་འཁོབ་ཅེས་འདོད་པ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། ཕྱིར་བཏང་མཐའ་འཁོབ་ཟེར་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་དར་བའམ་རྒྱང་རིང་པའི་ཡུལ་ལ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ཡིན།

མཐའ་ཅན་དྲུག ༡. གསང་སྔགས་ལག་ལེན་གྱི་མཐའ་ཅན། ལག་ལེན་བླ་མའི་མཐའ་ཅན། བླ་མ་གདམས་ངག་གི་མཐའ་ཅན། གདམས་ངག་སྒྲོང་བའི་མཐའ་ཅན། སྒྲོང་བ་བསྒྲུབ་པའི་མཐའ་ཅན། བསྒྲུབས་པ་འབྲས་བུའི་མཐའ་ཅན་ནོ། །ལ་ལར། ཐག་ལྟ་བས་བཅད། ལ་སྤྱོད་པས་དོར། གཞི་དམ་ཚིག་གིས་བཟུང་། རིམ་པ་དབང་གིས་བསྒྲོད། ཉམས་སུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྟར། དོན་མན་ངག་གིས་བསྒྲུབ་ཅེས་སོ། ། ༢. འབྲི་གུང་བས་ནི། དྲང་དོན་ངེས་དོན་གཉིས། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་དང་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དགོངས་པ་ཅན་དང་དགོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པའོ། ། ༣. ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུད་ལས། རྒྱས་བཤད་རིམ་པ་རིང་ལུགས་བཞིན། །རིམ་པ་དབང་གི་བསྒྲོད་པར་བྱ། །ས་མ་ཡ་ནི་ཤེལ་སྒོང་ལྟར། །གཞི་ནི་དམ་ཚིག་གཙང་མས་བཟུང་། །ཏིང་འཛིན་ལུས་དང་གྲིབ་མ་ལྟར། །ཉམས་སུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བླངས། །མན་ངག་གཏར་ཆང་འབྱུང་བ་ལྟར། །དོན་ནི་མན་ངག་ཟབ་མོས་བསྒྲུབས། །ལྟ་བ་ནམ་མཁའི་མཐུད་སྐོར་བཞིན། །ཐག་དང་འཛིན་ནི་ལྟ་བས་བཅད། །སྤྱོད་པ་མི་ཤ་རྙིད་པ་བཞིན། །ལ་ནི་སྤྱོད་པས་དོར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཐའ་གཉིས། མཐའ་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་། ཞི་བ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་འཇོག་ཅིང་། གཅིག་ནི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་འཇོག་གོ།

མཐའ་གཉིས་བཅོམ་པ། དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན།

མཐའ་བརྟེན་གྱི་ཚོ་ག་ཕྱི་མ་བཞི། སྔགས་གཏད་པའི་ཚོ་ག མིག་དམན་གྱི་ཚོ་ག མེ་ལོང་གི་དབང་གི་ཚོ་ག མདའ་འཕང་པའི་ཚོ་གའོ། །

མཐའ་དྲུག ཁོང་གི་མཐའ་ཅན་དྲུག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

མཐའ་འདུལ་བཞི། སྔར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་དཔྱད་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་བསྡད་པ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་གནོན་ཆེད་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བཅུ་གཉིས་ནང་ནས། ༡. སྲིན་མོའི་དཔུང་པ་གཡས་གནོན་ཆེད། དབུ་རུ་ཀ་ཚལ་མི་འགྱུར་ལྷ་ཁང་། (དེང་སང་མལ་དྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་གོང་དཀར་རྒྱལ་ཀ་ཚལ་གྲོང་ཚོ་ཡོད་ས) ༢. སྲིན་མོའི་དཔུང་པ་གཡོན་གནོན་ཆེད་གཡོ་རུ་ཁྲ་འབྲུག བཀྲ་ཤིས་བྱམས་སྙོམས་ལྷ་ཁང་(དེང་སང་སྣེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས་ཁྲ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁྲ་འབྲུག་གྲོང་ཚོ་ཡོད་ས) ༣. སྲིན་མོའི་དབྱི་མགོ་གཡས་གནོན་པའི་ཆེད་གཡས་རུ་གཙང་འགྲམ་བྱང་ཆུབ་དགེ་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་(དེང་སང་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཐད་མ་ཆོད) ༤. སྲིན་མོའི་དབྱི་མགོ་གཡོན་གནོན་ཆེད་རུ་ལག་གྲོམ་པ་རྒྱང་དྲི་མེད་རྣམ་དག་གི་ལྷ་ཁང་(དེང་སང་གཞིས་ཀ་རྩེ་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཏུ་ཡོད)

མཐའ་འདེད་ཞེ་བསྙེད། ཕྱུ་ཚོགས་མཐར་སྐྱེལ།

མཐའ་བྲལ། འདི་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ཏེ། ལྟ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ནང་ཚན་གཉིས་པ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྟེ་རང་སེམས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པ་སྟེ། འདི

པོ་རབ་ཏུ་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།

མཐའ་བཞི། སྐྱེ་མཐའ་འཆི་བ། འདུས་མཐའ་བྲལ་བ། བསགས་མཐའ་འཛད་པ། མགོ་མཐའ་ལྟུང་བ་སྟེ་བཞིའོ། །ཡང་ན་ཕྱོགས་བཞིའམ། ངོས་བཞིའམ། མཐའ་སྐོར། ཡང་ན་ཟུར་བཞིའམ། ཡང་ན་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་། མེད་པའི་མཐའ། གཉིས་ཀའི་མཐའ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མཐའོ།།

མཐའ་ཡི་རྒྱ། (མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༧༡པར། མཐའ་ཡི་རྒྱ་དང་གུ་གུ་རོག་ཏུ་འདུལ་ཞེས་པའི་མཐའ་ཡི་རྒྱ་ནི་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུག་སྐྱོང་བའི་རྒྱ་སྟེ་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཐང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

མཐའ་ཡི་སོ་ཁ། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་ས་མཚམས་གནད་ཁེལ་བྱས་པའི་སོ་ཁ་སྟེ། དཔེར་ན་ཐང་བོད་མཇལ་འབྲེལ་རྡོ་རིང་ནང་འཁོད་པའི་ཅང་ཅུན་ཡུལ་དང་། ཧྲའི་ཧྲང་ཧྲན། ཆིང་ཧྲུའི་ཤན་བཅས་ནི་རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་ཕན་ཚུན་གྱི་སོ་ཁ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་འདིར་སོ་ཁ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་བྲི་དགོས།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ། དབུ་མ་པ་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ནི་དྲི་མ་སྦྱོང་དག་རུང་གི་རྒྱུ་ཡོད་པས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུའི་གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སོགས་རིགས་པ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱུ་ཡི་ནི། །གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་། །རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཤེས་པ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་མི་འདོད་དེ། དེས་དེའི་ཚེ་ལྷག་ཀུན་གྱིས་བསྡུས་པའི་རིག་པ་ཙམ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་ཀྱང་། རིག་པ་ཙམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བར་འདོད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་ངེས་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེ་ལས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེ་ལས་སྒྲུབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་འདས་པའི་ཚེ་གྲོངས་པ་ཡིན་པས་རིག་པའི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་བྱུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པས་སླར་ལམ་གོང་མ་ལ་འཇུག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན།

མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ། བྱེ་མདོ་གཉིས་དང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པས་རིགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཡིན།

མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ། ཐེག་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ངེས་པ།

མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ཡང་དག་པར་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སོ། །

མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ། ངོ་བོ་ཀ་ནས་དག་པ་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད། རང་བཞིན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད། ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་དེ་གསུམ།

མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་དགུ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྙོམས་འཇུག ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པ། སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཅས་དགུའོ། །

མཐར་ཕྱིན་པའི་གྲུབ་རྟགས་བརྒྱད། མཁའ་འགྲོའི་དབང་དུ་བསྡུས། ཡན་ལག་སྨན་གྱིས་མ་གོས། འབྱུང་བ་ཆུ་ཡིས་མི་ཁྱེར། འབྱུང་བ་མེ་ཡིས་མི་འཚིག སྡེ་བརྒྱད་དབང་དུ་བསྡུས་པ། ང་རྒྱལ་བཙན་གཤུངས་པ། ཞ་ཞིང་རིངས་དང་ཀུམ་པ། སྲིན་པོ་ཆོས་ལ་བཀོད་པའོ། །

མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟགས་བཞི། དམན་འདུ་ཞིང་མཐུ་རྩལ་ཆེ་བ་དང་། བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་རིག་པ་ཆགས་པ་དང་། ཡིད་འོང་འབྱུང་ཞིང་འདོད་པ་འགྲུབ་པ་དང་། མང་པོས་བཀུར་ཞིང་གྲགས་པ་ཐོབ་པ་བཞིའོ། །

མཐིལ་བཞི། ལག་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་མཐིལ་གཉིས་དང་། རྐང་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་མཐིལ་གཉིས་ཏེ་བཞི།

མཐུ་བྱད། འདི་ནི་མི་གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་པ་བྱུང་ཚེ་བྱེད་པ་པོ་མི་དེའི་མིང་བྱང་བྲིས་པའི་ཤིང་ངམ་འཕོར་པོ་སོགས་རྫས་ངན་ལྔ་ཚོགས་དང་བསྲེས་ཏེ་སྤྱང་དམར་པོའི་རྭ་དང་། ཙ་སོང་། ཀ། གཡག་སོགས་ཀྱི་མགོའི་ནང་བླུགས་ཏེ་མི་ཚང་དེའི་སྒོའི་ཐེམ་པའི་འོག་དང་། ལམ་བཞི་མདོ། རི་ཡི་རྩེ། ཟམ་པའི་འོག་སོགས་སུ་སྦས་ནས་མི་ཚང་དེའི་མི་རྒྱུད་རྩ་སྟོངས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་སྟེ་བོད་དང་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་ཐབས་ཤེས་དེ་རིགས་ཡོད་ཟེར།

མཐུན་རྐྱེན་ལྔ། ཡུལ་མཐུན་པའི་རྐྱེན། རྒྱུད་མཐུན་པའི་རྐྱེན། རྟགས་མཐུན་པའི་རྐྱེན། བསམ་པ་མཐུན་པའི་རྐྱེན། ཚོགས་མཐུན་པའི་རྐྱེན་ནོ། །

མཐུན་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །

མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པ་པོའི་སྦྱིན་བདག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འབྱོར་པ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ཆོས་བྱེད་མཁན་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ན་ཆོས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཐུང་དུ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་བས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཟས་གོས་སྡོད་གནས་སོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་འབྱོར་ལྡན་སྦྱིན་བདག་ཡོད་པའི་དོན།

མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་གསོག་པ་ལྔ། ཕྱག་དང་། མཆོད་པ། བསྐུལ་བ། གསོལ་བ་གདབ་པ། ཡི་རང་ངོ་། །

མཐུན་གཉིས་ལ་ལྷུང་བསྐྱེབས། ཞིང་པ་རྣམས་ཞིང་ལས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་མཐུན་པའི་ལུང་ཐང་དུ་སྡོད་པ་དང་། འབྲོག་པ་རྣམས་འབྲོག་ལས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་མཐུན་པའི་རི་ཁུལ་དུ་སྡོད་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མཉམ་བསྡེབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་སོས་བརྗེ་འཚོང་བྱས།

མཐུན་པ་སྤུན་བཞི། ཐོན་ཡུལ་ཀ་ཤི་ཞེས་བྱ་བའི་ནགས་སྟུག་པོ་ཞིག་ན་བྱ་གོང་མ་སྲིག་པ་དང་རི་བོང་དང་སྤྲེའུ་དང་གླང་པོ་བཅས་མཐའ་མཐུན་དབྱེར་མེད་དུ་འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་སྐབས་སུ་ཉིན་ཞིག་ཁོ་ཚོས་ང་ཚོ་དེ་ལྟར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ན་རྒན་པར་ནན་གཞོན་སུ་སུར་བསྙེན་བཀུར་དགོས་ཡིན་མ་ཤེས་ན་ག་ལ་རུང་སྙམ་དེས་ན་ང་ཚོ་ནི་ལོ་རྒན་གཞོན་ངེས་པར་རྟག་གོ་ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་དམ་བཅས། དེ་ནས་བྱ་གོང་མ་སྲིག་པས་ཤིང་ནྱ་གྲོ་དྷ་ཞིག་བསྟན་ནས་ཤིང་འདི་མཐོང་མཁན་སྔ་མོས་དེ་སུ་ཡིན་ཅེས་དྲིས་པར་གླང་ཆེན་གྱིས་ཁོ་བོ་ཕྲུ་དང་མཉམ་དུ་ལམ་འདི་ནས་འགྲོ་དུས་ཤིང་འདི་ཁོ་བོའི་ལུས་དང་མཉམ་པ་མཐོང་བྱུང་ཞེས་དང་། སྤྲེའུས་དེ་དུས་ཁོ་བོའི་ལུས་དང་མཉམ་པ་མཐོང་བྱུང་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་རི་བོང་གིས་ངས་ཤིང་འདིའི་ལོ་མ་གཉིས་སྐྱེས་པ་ན་ལོ་མའི་ཟིལ་པའི་ཐིགས་པ་ལྕེས་བལྡགས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཚང་མས"ཁྱེད་ན་ཁྱོད་རྒན་པ་འདུག"ཅེས་དང་། བྱ་གོང་མ་སྲིག་པས་ངས་ལ་སོན་རྣམས་ཟོས་ནས་ཕྱོགས་འདིར་རྟུག་པ་བོར་བ་ལས་ཤིང་འདི་སྐྱེས་པ་ཡིན།

ཞེས་བཤད་པར་གཞན་ཚང་མས་ཕྱུས་ན་ང་ཚོའི་དཀྱིལ་ནས་ཁྲིད་ཐན་སྨོས་རེད་འདུག"ཅེས་དེ་ལྟར་གླང་པོ་ཆེས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས། སྤྲེའུས་རི་བོང་དང་གོང་མ་སྲིག་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས། །རི་བོང་གིས་ནི་གོང་མ་སྲིག་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་ཅིང་། །ཡང་བ་དང་གཟར་པོའི་སྐྱོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཚེ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སྤྲེའུ། དེ་ལ་རི་བོང་། དེ་ལ་གོང་མ་བསྲེ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་ཚེ་ཆོས་ང་ཚོར་ཞེ་ས་དང་ཕྱུས་ཞབས་གཅིག་ཕྱུ་ཡོད་པས་ནི་འཕྲིག་པར་ད་དུང་དགེ་བ་གཞན་ཡང་ཚུང་ཟད་བླངས་ནས་འདུག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་རྩེ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་གོང་མ་སྲིག་པས་ང་ཆོས་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ཁྲོག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་ལ། ཁྲོག་ཆགས་མེད་པ་ཡོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་སོ། །དེ་རྣམས་འདི་སྐད་དུ། ང་ཚོས་ཁྲོག་གཅོད་སྤངས་ཟུང་མ་བྱིན་ལེན་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པས། ད་མ་བྱིན་ལེན་ལས་ལྡོག་པར་བྱའོ། །ང་ཚོས་རྩ་བ་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། དེང་ཕྱིན་ཆད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྤངས་ལ། འཛིན་པ་མེད་པ་ཡོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་མ་བྱིན་ལེན་སྤངས་སོ། ། ད་ནི་འདོད་ལོག་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ད་ཕྱིན་ཆད་བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བགྲོད་པར་མི་བྱའོ། ད་ནི་རྫུན་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ད་ཕྱིན་ཆད་ཅི་ཡང་རུང་བ་མི་སྨྲ་བར། བརྟགས་ཤིང་བརྟགས་པའི་ཚིག་དུས་སུ་སྨྲའོ། །ད་ནི་འབྲས་བུའི་ཆང་དང་། སྦྱར་བའི་ཆང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ད་ཕྱིན་ཆད་སྨྱོས་པར་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་སྤངས་ལ། སྨྱོས་པར་མི་འགྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་གཞི་ལྔ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་གོང་མ་སྲིག་པས་སྨྲས་པ། ང་ནི་གཞན་དག་ཀྱང་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ང་ཚོའི་ནང་ནས་སུས་སུ་དག་དགོད་པར་བྱ། སྤྲེའུས། ཁོ་བོས་སྤྱིའུ་ཐམས་ཅད་དགོད་པར་བྱའོ། །རི་བོང་གིས་ཁོ་བོས་རི་བོང་དང་སྤུ་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོད་པར་བྱའོ། གླང་ཆེན་གྱིས་ཁོ་བོས་གླང་པོ་ཆེ་དང་། སེང་གེ་དང་། སྟག་དང་། ཕྱུགས་ཐམས་ཅད་དགོད་པར་བྱའོ། །གོང་མ་སྲིག་པས། དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་འདུལ་བའི་རྐང་མེད་དང་། རྐང་གཉིས་དང་། རྐང་བཞི་པ་དང་། འདབ་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཁོ་བོས་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ཀ་ཤིའི་དུད་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་ལ་བཀོད་པས་གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་ནགས་སྟུག་པོ་དེ་ན་དགའ་བར་གནས་པའི་ཚེ། ལྷས་དུས་དུས་སུ་ཆར་འབབ་པས། ནག་ཏུ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་ལོ་ཏོག་འཕེལ་བ་ན། རྒྱལ་པོས་ང་ཡི་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་བྱས་པའི་མཐུ་ཡིན་ནོ། །བཙུན་མོ་དང་། གཞོན་ནུ་རྣམས་དང་། བློན་པོ་དང་། གྲོང་གི་བུ་པ་དང་། གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས། བདག་ཅག་གི་མཐུ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོས་བསམས་པ། འདི་ཐམས་ཅད་ངའི་མཐུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན། ཡང་སྙིང་རུའི་མཐུ་ཡིན་མི་ཤེས་སྙམ་ནས། ལྟས་མཁན་བཀུག་སྟེ་སྨྲས་པས། དེ་ཚོ་གིས་ཀྱང་མ་ཤེས་པར། ཧ་ཅང་མི་རིང་བའི་སྐྱིད་སོས་ཚལ་ཞིག་ན་དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དྲུང་དུ་རྒྱལ་པོ་སོང་ནས་དྲིས་པས། འདི་གཞན་གྱི་མཐུ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ན་ཕྱུག་ཆགས་བཞི་གནས་པ་དེའི་མཐུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། རྒྱལ་པོས་ཕྱུས་ན་བལྟ་བར་འགྲོའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་དྲང་སྲོང་གིས་བལྟ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད། དྲང་སྲོང་གིས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བླངས་པ་དེ་བླངས་ནས་སྤྱོད་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པར་རྒྱལ་པོས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་བླངས་ཞེས་དྲིས་པར་དྲང་སྲོང་གིས་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་སྟེ། སྲོག་མི་གཅོད། གཞན་གྱི་ནོར་མི་འཕྲོག འདོད་ལོག་མི་སྤྱོད། བརྫུན་མི་སྨྲ། སྨྱོས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐུང་བའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟ་ན་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བླངས་ནས་སྤྱོད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་བླངས་ནས་སྤྱོད་པས་བཙུན་མོ་དང་གཞོན་ནུ་ནས་ཡུལ་མིར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླངས་ནས་སྤྱོད་པར་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེ་བས་བསླབ་པའི་གཞི་ལྔ་བླངས་ནས་སྤྱད་པས། ཡུལ་ཞིག་ནས་ཤི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ཏེ། ལྷའི་འཁོར་རྒྱས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་མཐོང་ནས། གུས་བཅས་ཞེ་སར་བཅས་པ་དང་། །དཀའ་ཐུབ་ཚལ་ན་གནས་པ་ཡི། །གོང་མ་སྲིག་གི་ཚངས་སྤྱོད་དག །འཇིག་རྟེན་ས་སོར་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཅེས་སྨྲས་སོ། །དེའི་དུས་ཀྱི་བྱ་གོང་མ་སྲིག་ནི་ང་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་ནི་ཤཱ་རིའི་བུ། སྤྲེའུ་ནི་མོའུ་གལ་གྱི་བུ། གླང་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་བོའོ། །དེས་ན་གནས་བརྟན་དང་བར་མ་དང་གསར་བུ་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟི་དང་། ཞེ་ས་དང་། འདུད་པ་དང་བཅས་པས་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟི་སོགས་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་མི་རྒྱས། དེ་མ་རྒྱས་པར་སློབ་པའི་ཆོས་མི་རྒྱས། དེ་མ་རྒྱས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་རྒྱས། དེ་མ་རྒྱས་པར་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་བདག་ཅག་སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་ཞིབ་ཕྲ་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་གླིང་འགྲེམ་ནང་གསལ།

མཐེབ་ཀྱིས་ཁ་རྫོན་པ། ལུས་ཀྱི་མེད་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་ཆེན་ས་ལ་བསྐྱོལ་ཐུབ་པ། མིང་གཞན་ཕེར་ཀུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

མཐེམ་མོ། མཐེ་མོ།

མཐོ་གང་། རྒྱ་བོད་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར། མཐོ་གང་ལ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད།

མཐོ་ལྡིང་གི་ལྷ་ཁང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་མངའ་རིས་གུ་གེའི་མཐོ་ལྡིང་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སུང་ཐའི་ཙུང་གཙོ་ཀུས་ཀྱི་ཀྲི་ཏའོ་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་མེ་སྤྲེལ(༩༩༦)ལོར་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། དབུ་ཞྭ་ནམ་མཁར་བསྐྱུར་བ་གང་དུ་བབས་ས་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་བཞེད་ནས་དབུ་ཞྭ་བསྐྱུར་བས་དབུ་ཞྭ་མཐོན་པོར་ལྡིང་ནས་སར་འབབ་པའི་གནས་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་མཐོ་ལྡིང་དམར་དཔལ་དཔེ་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་གསོལ། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོས་ཆོས་གཞིས་དང་མི་ཞིང་མང་པོ་ཕུལ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ཡང་དགོན་པ་དེར་ཕེབས་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔར་ཕེབས་པ་དང་ལན་ཆུན་ཞལ་མཇལ་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསུང་གླེང་མང་པོ་གནང་ཞིང་། ཁྱེད་ལྟ་བུའི་པཎྜི་ཏ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་བཞུགས་བཞིན་དུ་ང་བོད་དུ་འོང་དགོས་པ་མི་འདུག་གསུངས་ཏེ་ཧ་ཅང་ཐུགས་མཉེས་པོ་བྱུང་། དགོན་པ་དེར་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱུང་གིས་བཞེངས་པའི་ཁང་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་རྟེན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད། རྗེས་སུ་ལོ་མང་རིང་སྐབས་དེའི་མཁས་པ་མཚན་སྙན་ཆེ་བ་རེས་སྐྱོང་བར་མཛད། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སེངྒེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་མངའ་རིས་ཁུལ་གྱི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་རྣམས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་བསྒྱུར་བ་སོགས་གནོད་འཚེ་བྱས་པ་དང་། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སྤུན་མཆེད་པར་ནང་འཁྲུག་བྱུང་བ་དང་སྐབས་བསྟུན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་དཔལ་བཟང་དང་བཅས་པ་མངའ་རིས་སུ་བཏང་ནས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས། དེ་ནས་བཟུང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཡོས(༡༦༨༧)ལོ་ནས་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་དང་བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་གཉིས་རེ་རེས་ཀྱིས་མཁན་པོ་གཏོང་བའི་སྲོལ་བཙུགས་སོ། །

(དེང་སང་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རྩ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་ཙ་ཧྲེང་ཆུས་མཐོ་ལྡིང་ཤང་གནས་ཡུལ།)

མཐོ་འཚམས་པ། གནོད་པ་དང་བརྙས་བཅོས་བྱེད་པ།

མཐོ་རིས། ལྷ་དང་མིའི་ཡུལ་ཏེ། ལྷ་དང་མིའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མང་དུ་གསོག་དགོས་པ་དང་། དེར་སྐྱེས་པ་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། མཐོ་རིས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཟུགས། གནས། ལོངས་སྤྱོད། ཚེ། བསོད་ནམས། ཤེས་རབ། སྐྱབས་པ་བཅས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ

སྤྱད་པ་གཅས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱུལ་···ཆེན་གཞན་ཐོབ་པ་ལས་མཐོ་བས་ན་མཐོ་རིས་ཟེར།

མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྔོན་བྱེད་འཆི་ལྟས་ལྔ། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྡུག་པར་གྱུར་པ་དང་། གདན་ལ་མི་དགའ་བ། མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་རྙིད་པ། གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་པ། ལུས་ལ་སྔོན་ཆད་མེད་པའི་རྔུལ་འབྱུང་བ།

མཐོ་རིས་བདེ་འགྲོ་བ་གསུམ། མི། ལྷ། ལྷ་མ་ཡིན་ནོ། །

མཐོ་རིས་ཚོར་བདུན། རིགས་བཟང་། གཟུགས་བཟང་། འབྱོར་པ་ལྡན་པ། དབང་ཕྱུག ཤེས་རབ་ཆེ་བ། ནད་མེད། ཚེ་རིང་བ།

མཐོ་རིས་གནས་བཅུ། མིའི་གླིང་བཞི། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གོ།

མཐོ་རིས་རྣམ་སྨིན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ཚེ་རིང་བ། ཁ་དོག རིགས། དབང་ཕྱུག ཚིག་བཙན་པ། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པ། སྟོབས་དང་ལྡན་པ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བརྒྱད་རེ་ཡོད།

མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན། རིགས་བཟང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། གཟུགས་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན། ཚེ་རིང་བའི་ཡོན་ཏན། ནད་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། སྐལ་པ་བཟང་བའི་ཡོན་ཏན། ནོར་ཕྱུག་པའི་ཡོན་ཏན། ཤེས་རབ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བདུན།

མཐོང་ཁྲབ། མཐོང་ཁྲབ་ནི་ལི་ཡུལ་དང་། དེ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ས་གནས་ཤིག་ཡིན་ཞེས། (དེབ་ཐེར་དཀར་པོ།) ལས···གསལ།

མཐོང་ཁྲབ་གླིང་སྡེ་དགུ། མདོ་སྨད་ཁྲལ་གྱི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་གཅིག་ལ་མིང་གཞན་མཐོང་ཁྲབ་གླིང་སྡེ་དགུ་ཟེར།

མཐོང་སྒོམ་ལམ་གསུམ། བར་ཆད་མེད་ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས།

མཐོང་ཕྱུགས་རྫོང་། འདི་སྔོན་གཞུང་གི་དབང་འཛིན···ལས་ཁུངས་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་རྫོང་ཞེས་བཏགས···པ་དེ་མིན། སློབ་དཔོན་པདྨས་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས···པའི་བྲག་ཕུག་ལ་རྫོང་ཞེས་བཏགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི···ནང་ནས་གཅིག་ཡིན། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་ཆད་མ་ཆོད།

མཐོང་ཆོས་སྐྱོང་གྲུབ། ཤིག་གིས་མཐོང་གསལ་དང་། ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

མཐོང་ཆོས་སྐུ་གསུམ་དུ་ཐོན། མཐོང་ཆོས་སྐྱོང་ཚོར་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། དེའི་རང་མདངས···ལོངས་སྐུ། དེའི་ངོ་བོ་ཆོས་སྐུ་བཅས་སྐུ་གསུམ་དུ་འཆར་བ།

མཐོང་ཆོས་རྟོགས་གསུམ། ཤིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་ཐོས་པ། ཡིད་ཀྱིས་དོགས་པ་གསུམ།

མཐོང་ཆོས་རྟོགས་གསུམ་མྱོང་ཙམ་མི་ཚོག་པ། མི་གཞན་གྱིས་མིག་མཐོང་བ་དང་། ཧ་བ། དོགས་པ་སྐྱུར་བ་བཅས་གསུམ་པོ་གང་གི་ཡང་སྐད་ཆའི་ཟུར་ཙམ་གླེང་མི···ཚོག་པ།

མཐོང་སྣང་ཉོན་མོངས་ཀུན་སྤོང་གསུམ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས···བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན།

མཐོང་སྤངས། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པ···རྣམས་སོ། །

མཐོང་བ་རྒྱ་ཕྲིའི་བརྟག་ཐུལ་དགུ། ཆད་དེའི་དུས་སུ། མདོག ཆྱང་བ། དྲི། མེ་ཏོག་བཞི་དང་། དད་ཡལ···དུས་སུ། ཀ་ཡ་སྦྲེལ་མ་གཉིས་དང་། གྲང་ཚིན་ནས་ཐོག···དུས། ཐོག་ཚུལ། ལོག་རྗེས་ལ་བརྟག་པ་གསུམ་མོ། །

མཐོང་བརྗོད་ཆེ་བ། རྟེན་མཐོང་ཆེན་པོ།

མཐོང་ལམ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན···ཉིད། དེ་ཡང་བདེན་པའམ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང···བའི་ལམ་ཡིན་པས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད། མཚན་གཞི་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད···མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཞི···ནི། སྔར་མ་མཐོང་བའི་བདེན་པ་གསར་དུ་མཐོང་བའི···ལམ་ཡིན་པས་ན་མཐོང་ལམ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་ན། མཐོང···ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས···གཉིས། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལའང་། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ···སོགས་ཡོད། མིང་གི་གོ་དོན་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ···སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག···པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་བཞག···གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས···བརྗོད་པ་ཡིན།

མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས···ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི···ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི···བཟོད་པ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི···བཟོད་པ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། འགོག···པ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ལམ་ལ་ཆོས···ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི···བཟོད་པའོ། །

མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག བདེན་པ···མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད།

མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་པ། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ···ཆོས་ཤེས་པ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི···ཤེས་པ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི···ཤེས་པའོ། (མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་མཐོང···ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སེམས་སྐད་ཅིག་མ···བཅུ་དྲུག་ཟེར་རོ)

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ···དུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལས་གཞན···གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་མཉམ་གཞག་རྟེན་གཅིག་ལ་སྤོང་བས···ན་དེ་ལྟར་བརྗོད། དེ་དང་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་དུ···གྱུར་པའི་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དོན་གཅིག་སྟེ། 《མཛོད》ལས། བཟོད་དང་ཤེས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན། བར···ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་ཆེན···གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དེའི···ཚེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། ས་དང་པོ་ཐོབ···པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན།

མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་མངོན་ཤེས་འཆད་པ། སྟོང་ཉིད···མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་མཐོང་ལམ་ཟེར་ཞིང་། ལམ་དེ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་མངོན་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་ལུང···བསྟན་འཆད་ན་མཚམས་རེ་ཤིག་ལ། མཚམས་རེ་མི་ཤིག···པ་ཡང་ཟེར།

མཐོན་དྲིང་། མཐོན་མཐིང་། མདོག་ནག་པོ།

འཐབ་ཀྲོལ། འཐབ་རྩོད་སློང་བ།

འཐབ་ལྷ། འཐབ་འཁྲུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་དགྲ་སྟབས་འགྱུར་བསྒྱུར···བྱེད་པའི་ལ་གཏད།

འཐམས་པ། མཐུན་འགྲིག་བྱུང་བ།

འཐུ་བ། ནགས་ཁྲོད་ནས་འཐུད་ཤིང་གི་རིགས་གཅོད་པ། ཁམས་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་ལ་ཤིང་གཅོད་པར་ཤིང་འཐུ་ཟེར། དེ་ནི་ཡི་གེ་དང་སྐད་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བ་ཞིག་རེད།

འཐུག་པོ་ལྔ། ཊ་ཋ་ཌ་ཎ་ཥ་ལ་ཟེར། དེ་ལྟ་ལ་འཐུག་པོ···ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྟེང་འོག···བརྩེགས་ནས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་གློག་དུས་སྒྲ་གདངས་རྒྱུབ···ཅིང་། རྒྱུད་ལུགས་དྲག་པོའི་སྔགས་ནས་བཟློད་དགོས་པའི···གནས་ཀྱིས་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན།

འཐུམས། འཐུམས་ཞེས་པ་སྤྱིར་བཏང་ལ་གོ་རྒྱུ་མི་འདུག་པ···མང་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཤུ་དོག་པོའི་ནང་ཚུད་ནས···འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་ཟེར།

འཐུས་སྟོ་ཚང་མིན་རིགས། རེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས···པའི་རིགས་ཆ་མི་ཚང་བ་དང་། ལུས་པ་སོགས།

ཐིག་ཐིག ཀོ་ལྷམ་མཐེབས་པོའི་སྒྲ།

ད

ད་ཀོ། ད་ཀོ་ནི་ད་ནི་དང་འདི་ཀོ་ནི་འདི་ནི་ཞེས་པའི་དོན།

ད་སྐན་དཀར་ནག དཀར་ནག་ནི་བདེན་རྫུན་དང་ཡིན་མིན་ལ་སོ་དགོས་པ་དང་། ད་སྐན་དཀར་ནག་ཟེར་བ་འདི་ནི་ད་ནན་ཇོ་མ་དང་ད་ཏན་འདུ་བའི་ནད་གཞིར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ད་སྙོམས། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ཤུགས་ཆེ་བ།

ད་ལྟའི་ཚོ་ག་རིམ་པ་ལྔ། ཡུལ་རིས་མེད་གང་དུ་གནས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པའི་བློ། དུས་རིས་མེད་དུས་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་འཚམ་གནས་སྐབས་ལམ་ཚེ་རིས་མེད་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར། སེམས་ཅན་ནམ་གང་ཟག་རིས་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པའི་བསམ་པ་ལས་ལྡོག་པ། ཡན་ལག་རིས་མེད་སྤྱང་བྱ་ཐ་དག་སྤོང་བ། གཉེན་པོ་ཐ་དག་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་དང་ལྔའོ། །

ད་སྟེ་གདུང་རབས་ལྔ་ན། ད་ལྟར་ཉིད་ནས་རྩིས་པའི་གདུང་རབས་ལྔ་འདས་པ་ན་ཞེས་པའི་དོན།

ད་གདོད་མཚོས་པ། གཞི་ནས་འོང་བ།

ད་ན་བྷི་ལ་དང་སན་ཀྲི་ཏི་ལ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་སློབ་མ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་མཉམ་དུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི（1204）ལོར་བོད་དུ་ཕྱིན། ས་པཎ་གྱིས་དེ་རྣམ་ལས་སྒྲ་ཚད་སོགས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་། སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད་སོགས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ་རིག་གནས་བཅུ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་པས་ས་པཎ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོར་གྱུར།

ད་ནངས། དེ་རིང་གི་ཞོགས་པ་ལ་ཟེར། ཡིག་སྐད་ལ་ཞོགས་པའི་མིང་ལ་ནངས་པར་དང་། མཚན་མོ་ལ་ནུབ་མོ་ཟེར།

ད་ཡན་རྒྱལ་པོ། ཀུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱི་བཙུན་མོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཛོར་ཤོད་བཟའ་ལ་བུ་བཞི། འབྲིང་བ་ཧོ་ཐོན་བཟའ་ལ་བུ་ལྔ། ཆུང་བ་མོད་བཟའ་ཨེར་ཁེ་ཏ་ཐུན་ལ་བུ་གཅིག་བཅས་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཆེ་ཤོས་བསྟན་འཛིན་ད་ཡན་ནམ་བོད་མིང་ལ་བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ཟེར། འདིས་ཀུ་ཤྲཱི་ཧན་འདས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཡོས（1651）ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་དགུའི་རིང་སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་སྦྲེལ་བྱས་ཏེ་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་སུ་འདས།

ད་ར་ཁ་ཆེ། （达鲁花赤）ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ས་གནས་སོ་སོར་བསྐོ་གཏོང་བྱས་པའི་དཔོན་པོ་ཞིག་གི་གོ་གནས་ཤིག་ཡིན། དེང་སང་གི་དམག་དོན་སྤྱི་ཚབ་ལྟ་བུའི་ལས་འགན་བྱེད། ས་ཆ་གཞན་དག་ཏུ་ད་ར་ཁ་ཆེ་ངོ་འགྲོ་བྱེད་དགོས་རིགས་སོག་རིགས་རང་ལས་འགྲོ་སྲོལ་མེད་ཀྱང་། བོད་དུ་དམིགས་བསལ་བྱས་ཏེ་རང་ཁུངས་ནས་མི་འགྲོ་གཏོང་ཆོག་པ་བྱུང་།

ད་ལས་ཁང་། གོང་དུ་ཏ་ཐེའི་ནང་བསྟན་འཛིན་ཟླ་ཡའི་ཏན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟླ་ཡན་ཧོང་ཐའི་ཇི། འདི་ཀུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱི་བུ་དྲུག་པ་རྡོ་རྗེ་ད་ཡའི་ཧོང་ཐའི་ཇི་ལ་བུ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི（ཞི་རོ་ཙན། དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་། ཟླ་ཡའི་དའི་ཆིང་། ཟླ་ཡན་མི་ཏན་དའི་ཆིང་）བཞི་པ་ཟླ་ཡན་མི་ཏན་དའི་ཆིང་གི་བུ་ཟླ་ཡན་ཧོང་ཐའི་ཇི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་འདུག དེ་མིན་ཀུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱི་བུ་བརྒྱད་ཧུན་གར་ནས་མཚོ་སྔོན་དུ་སྤོས་པའི་ནང་མེད་འདི་འདུ་བྱས་པ་མི་གསལ།

དག་པ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། དེ་ཡང་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་རང་སྣང་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པར་བཤད་རྒྱུ་གཅིག་དང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་དང་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་གཉིས་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དག་པ་མཁའ་སྤྱོད་ནི་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་མང་པོའི་ནང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་ཚུལ་ཐུན་སུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

དག་པ་བཞི། རྟེན། དམིགས་པ། ཐུགས་རྗེ། ཡེ་ཤེས།

དག་པ་ས་གསུམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུའི་ནང་ཚན་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་དང་གསུམ་མོ། །

དག་པ་གསུམ། དགེ་བཅོམ་པས་དག་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་བཤད་པ་སྟེ། ཉན་པ་པོའི་སྣོད་དག་པ། འཆད་པ་པོའི་ངག་དག་པ། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དག་པའོ། །

དག་པ་གསུམ་གྱི་ཁྲུས་འཕྲལ། རྩ་དག་པ། རླུང་དག་པ། ཐིག་ལེ་དག་པའོ། །

དག་པའི་གཞན་དབང་། གཞན་དབང་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སུ་སྣང་ཡང་མ་ཞེན་པའི་སྣ་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་དང་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ།

དག་ཚངས་བྱེད་པ། དེ་སྔོན་མ་ཤེས་ཁ་གཡོགས་བཀལ་བ་དེར་དཀར་འདོན་དང་དག་སེལ་བྱེད་པ།

དག་རྫོགས་སྨིན་གསུམ། གནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་མཛད་པ་ཡོངས་དག་པ་བཞི་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པ། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་བཅས་ལ་དག་རྫོགས་སྨིན་གསུམ་ཟེར།

དག་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བྱེད་མཐུན་རྐྱེན་གསུམ། བསམ་སྦྱང་བྱས་ཏེ་དེར་སྐྱེ་བའི་འདུན་པ་དྲག་ཏུ་སྤྱང་བ་དང་། དེར་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་ཤུགས་དྲག་ཡང་ཡང་འདེབས་པ་དང་། རང་གི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་སུ་དེའི་ཆེད་དུ་བསྔོ་ཞིང་ལྟ་བ་རྣམ་དག་གི་རྩིས་ཐེབ་པར་བྱ་བ།

དང་ལྷའི་སྐད་འཇུག་ཚུལ་ལྔ། རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་རང་དབང་ཅན་དང་ལྷའི་སྐད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ལྔ་ནི། 1. འབྱེད་པ། 2. སྡུད་པ། 3. རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པ། 4. ཚིག་སྐབས། 5. གདམས་ངག་བཅས་སོ། །

དང་བསྒྲོད་ཀུན་སྣང་བྱེད་པ། གཞན་གྱིས་བཙན་སྐུལ་བྱེད་མ་དགོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་འགུལ་ཐོག་བྱེད་པ།

དང་བ་སྙིང་། ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཆ་བཞག་པ། ཁས་ལེན་པའི་དོན།

དང་བས་ལྷུར་ལེན། གཞན་གྱིས་བསྐུལ་མཁན་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་རྟོགས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་པ།

དང་ར། ར་བའམ་ར་སྐོར།

དད་གུས་སྤྲོ་གསུམ། ཡོན་བདག་མཐོང་བའི་དད་པ། བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་གུས་པ། སེམས་གཏིང་ནས་དགའ་བའི་སྤྲོ་བ་བཅས་གསུམ། ཡང་ན་སྐུ་ལ་དད་པ། གསུང་ལ་གུས་པ། ཐུགས་ལ་སྤྲོ་བའོ། །

དད་གོས་ཡ་གི། ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ལས་སྙན་བུ་ཐུང་བའི་ཁ་བཏགས་ཤིག་གི་མིང་།

དད་འདུན། དད་པ་ནི་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་དང་། འདུན་པ་ནི་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པའོ། །

དད་ལྡན་ཡོན་གྱི་བདག་པོ། དགོན་པ་དེའི་བླ་མ་དང་། གྲྭ་པ། ཆོས་ལུགས་བཅས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཅིང་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ། བློན་པོ། ཚོང་པ་སོགས་ལ་འཇུག

དད་པ། དད་བྱའི་ཡུལ་གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག དད་བྱའི་ཡུལ་གསུམ་ནི། བདེན་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་། མི་བསླུ་བ་བཅས་སོ། །

དད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི། མདོ་སྡེ། ལྟ་བ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། གྲོགས་དད་ཅན་དང་བླ་མ་བསྟེན་པ།

དད་པ་ལྔ། འདོད་པའི་དད་པ། དང་བའི་དད་པ། གུས་པའི་དད་པ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དད་པའོ། །

དད་པ་རང་ལྷང་། དད་གུས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་མ་བསྐུལ་རང་མོས་ཀྱིས་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ།

དད་པ་གསུམ། ལྷ་ལ་དང་བའི་དད་པ། གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ། ཐུགས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དད་པ།

དད་པའི་དགེ་འདུན། རང་ཉིད་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུ་སྐབས་དཔང་པོ་ཞུ་ཡུལ་དང་སྡོམ་པ་ཞུ་ཡུལ་དུ་རབ་ལ་དགེ་སློང་བཅུ་ཚོགས་དང་། མཐའ་འཁོབ་དགེ་སློང་ལྔ་ཚོགས་དགོས། དེ་ལ་དད་པའི་དགེ་འདུན་ཟེར་ཞིང་། སྡོམ་པ་འདོགས་པའི་ཚིག་གསུང་མཁན་མཁན་པོ་དང་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡིན་ཀྱང་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཡུལ་དགེ་འདུན་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན།

དད་པའི་སྤུ་ལོང་གཡོས། རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་ལ་དད་པ་ཤུགས་དྲག་སྐྱེས་སྐབས། རང་གི་ལུས་ལ་བ་སྤུ་ལང་ནས་ཏེ་གཡོ་བ་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན།

དད་རྗེས། སྦྱིན་བདག་དད་པ་ཅན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་ཤི་འབྲེལ་འདས་པོ་དང་། གསོན་པོའི་ཆེད་དུ་བླ་མ་དང་། དགེ་སློང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙས་ལ་ཕུལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ཚད་ལ་ཟེར།

དད་སོགས་སྟོབས་ལྔ། དད་པའི་སྟོབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། དྲན་པའི་སྟོབས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྔའོ། །འདི་ནི་དད་པ་ལྔ་པོ་ལ་མཚོན་ན་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གཅོད་མི་ནུས་པས་ན་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་རྫི་བ་མེད་པའི་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་དང་རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ལྔ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་དུ་གཏོགས་སོ། །

དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། དད་པའི་དབང་པོ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། དྲན་པའི་དབང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྔའོ། །

དན་ཀོང་། འཛིམ་པའི་རིལ་བུ་སྐམ་པོ་འབེན་དུ་བྱས་པའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་མིང་།

དན་ཁ། ཁས་བླངས་པ་དང་གཏན་འཁེལ་བའི་དོན་ཡིན།

དན་གྲོགས། སྡོང་གྲོགས་མཉམ་ཟླ་གྲོགས།

དན་ཏ་ཀའི་དགོན་པ། འབྲོག་དགོན་པ་སྟེ། ༡. རྩ་དང་། རྒྱ། ཤིང་གསུམ་གང་ཡང་མེད་པའི་ས་དགོན་གྱི་ཐང་དམ། ༢. མི་མེད་པའི་ལུང་སྟོང་ལྟ་བུ།

དན་འབབ་གི་ཐང་། རི་ང་ལ་ནང་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་ཡོད་པའི་མདུན་གྱི་ཐང་ཆེན།

དན་ཞི་མེད་ཆེ། འདུམ་འགྲིག་བྱེད་འདོད་མེད་ཚེ་ཞེས་པའི་དོན།

དམ་གོང་། ཁས་ལེན།

དམ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་བཙན་འཁོར་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། བརྒྱ་ནི་རྒྱ་གར་ཡུལ་ན་བཞུགས། བརྒྱ་ནི་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ན་བཞུགས། བརྒྱ་ནི་གྲུ་གུའི་ཡུལ་ན་བཞུགས། དྲུག་ཅུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ན་བཞུགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དམ་བཅའ་བཅུ། འདུ་འཛིའི་གནས་མི་སྤྱད་པ། གཞན་སྨྲེན་མི་སྒྲོང་བ། གཞན་ལ་ཚིག་རྩུབ་མི་སྨྲ་བ། ཉེ་དུ་དང་སྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་མི་བྱ་བ། དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པ། གང་གི་ཚེ་ཡང་ལུས་ཕན་ཚུན་ལ་མཉེ་བ་དང་བཟའ་བཏུང་ཏ་ཅང་མང་པོར་བསྟེན་པ་སོགས་མི་བྱ་བ། གཞན་ལ་ཕོ་བྱད་སྦྱིན་པ། རང་དང་ཉེ་རྒྱུང་རིང་རྒྱང་སློག་གི་ཕར་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་འཁོན་འཛིན་མི་བྱེད་པ། རང་གི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་མ་གཏོགས་རང་དོན་དུ་མི་འཆང་བ་དང་ཆོས་འཆད་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ། གཞན་གྱི་ལྡན་ཚོགས་ལ་ཕྲག་དོག་མི་བྱ་བ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྒྲུངས་ཤིང་སྐྱོན་འཛུག་ཆོ་ག་ཞུང་དུའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཐུན་བཞིར་སྦྱང་བ། ཡི་དམ་གང་གི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐུན་བཞིར་གསལ་སྣང་བརྟན་པོ་བྱེད་པ་དང་བཅུའོ། །

དམ་བཅའ་སྒྲོག་བྱངས་སུ་བསྟེན་པར་བྱས། ཁས་བླངས་པ་སྔོག་གི་བྱངས་སུ་བསྟེན།

དམ་བཅའ་ལྟག་བཅས་བཞི། དབྱེ་བ་འདྲེན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟག་བཅས་དང་། གནད་ཚིགས་འདྲེན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟག་བཅས། རིམ་ཚིག་འདྲེན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟག་བཅས། རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟག་བཅས་ལ་ཟེར་རོ། །

དམ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། དགེ་ལུགས་པའི་སྲུང་མ་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། ༡. སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྲུང་མ། སྤྱན་རས་གཟིགས་སྲུང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ། སྤྱར་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ། ༢. སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པའི་སྲུང་མ། གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སྲུང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས། ༣. སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ། སྐྱབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་སོགས་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྲུང་མ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྲུང་མའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསུམ་པ་དེ་ཡིན།

དམ་ཉམས་པའི་མདོ་བཞི། རྩ། ལག ཀླད་མ། ཞལ་གྱིས་མ་ཉམས་པ་བཞིའོ། །

དམ་པ། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། བཟང་པོ། རབ་ཏུ་གྱུར་པ་བཅས་ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། དམ་པ་མིན་པ། དམན་པ། ངན་པ། ཟ་མའི་ནང་གི་ཟ་ཤལ་བཅས་ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་(ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད)ལས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བསྟོད་པས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ལ། །སྨད་པས་མི་དགར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་གནས་པ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

དམ་པ་རྒྱ་གར། གོང་དུ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པར་གཟིགས།

དམ་པ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས། འདི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི་ལྷ་དང་ལས་འདས་ཁར་ཕྱག་ན་འཛུག་བླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་དུས་འཁོར་གསུངས་ནས། སྟ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་སྒྱུ་དྲན་ལས་འདས་ཤིང་། བོད་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཐོག་མ་དར་བའི་མགོ་རྩོམས་པའི་ལོ་དེ་ལ་རབ་བྱུང་དང་པོ་བརྩིས་པ་ཡིན་ཞེས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ།

དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བདུན། སྡུ་སྡེགས་ཅན་གྱི་གནས། ཐེག་གྲོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ། ལོག་པའི་སྒོར་བ། གཅིག་ལ་གཅིག་འཚེ་བའི་སྒོར་བ། ལྟ་བ་འཕྱུར་བའི་ཐེབ་པོ། དགེ་རྩ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ། མ་ཐོབ་ཅིང་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པའོ། །

དམ་པའི་སྐུ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་སྟོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན། འདི་ནི(དེབ་ཐེར་དམར་པོ)ལྟར་ན་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༥པའི་ཐོག་དམ་པའི་སྐུ་ལས་འོད་བྱུང་ནས་ཐིམ་ཞིང་བྱིན་རླབས་ཞུགས་ཞེས་པར་གོ་དགོས)

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བརྗེས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། ས་གནས་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་རྟེན་བཅས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཆ་མ་གོ་བའི་བར་ཀྱི་དུས་སྐབས་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་གོ་བ་ཆགས་ནས་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བྱེད་པ་མ་བྱུང་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིལ་གཏོད་པ་ཟེར། དེ་ནས་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བྱེད་མཁན་ཐོག་མར་བྱུང་བ

ནས་དར་རྒྱལ་གྱི་དུས་སྐབས་བཅས་ཐེར་སྒྲོལ་ཡོད།

དམ་པའི་ཆོས་གཉིས། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཏེ། དེ་དག་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །

དམ་པའི་ཆོས་བདུན། ཆོས་ཤེས་པར་གྱུར་པ་དང་། དོན་ཤེས་པར་གྱུར་པ། དུས་ཤེས་པར་གྱུར་པ། ཚོད་ཤེས་པར་གྱུར་པ། བདག་ཉིད་ཤེས་པར་གྱུར་པ། འཁོར་བ་ཤེས་པར་གྱུར་པ། གང་ཟག་མི་མཚུངས་པ་མང་པར་གྱུར་པ་བཅས་སོ། །

དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས། འདུལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གསལ་གུ་བརྩོན་གྱི་སྲུང་ཁྲིམས།

དམ་པའི་སྨོན་པ་གསུམ། འབྲས་བུ་ལ་སྨོན་པ། ཐབས་ལ་སྨོན་པ། འཕྲིན་ལས་ལ་སྨོན་པ་གསུམ་མོ། །

དམ་པའི་རིགས་ཅན་ལྔ། ༡. སྲིན་པོ་བློ་གྲོས་ཐབས་ལྡན་དང་། ༢. ལྷ་གྲགས་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་། ༣. ཀླུ་རྒྱལ་འཛིན་པོ། ༤. གནོད་སྦྱིན་སྐར་མདའ་གདོང་། ༥. མི་ཡི་རྣ་ཡི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །

དམ་པོས་དམ་བཅིངས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲིམས་དམ་པོ་འཛུགས་པ་དེས་ཚད་གཞི་བྱས་ཏེ་གཞན་རྣམས་ཁྲིམས་དམ་པོའི་ནང་དུ་བཅིངས་ཐུབ་པ།

དམ་ཐུགས་ཅན། ངོ་དམ་བྱེད་པའི་དོན།

དམ་ཚིག དམ་བཅའ་བྱས་པའི་ཚིག་དེ་ལས་འགལ་མི་ཆོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

དམ་ཚིག་གི་སྲུང་བྱའི་དགྲ་བཞི། ལོ་སོའི་དགྲ། གཉིད་ཀྱི་དགྲ། རྨུགས་འཐུར་གྱི་དགྲ། གསང་བའི་དགྲའོ། །

དམ་ཚིག་གི་གཙོ་བོ་གཅིག་པུ། བླ་མའི་དམ་ཚིག

དམ་ཚིག་གི་རྩ་བ་བཅུ་བཞི་དང་མཐུན་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད། དབང་མ་ཐོབ་ཅིང་ཐོབ་ཀྱང་ཉམས་པས་དམ་ཚིག་མེད་པ། གསང་མི་ཐུབ་པ། རང་ཉིད་ལ་མི་དད་ཅིང་མཚན་ཉིད་མི་ལྡན་པའི་རིག་མ་བརྟེན་པ་དང་པོ། འདི་ནི་གཙོ་བོར་ཁྲིམས་པ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ཚོགས་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་གྲལ་དང་བཟའ་བཏུང་ལ་རྩོད་པས་མཆོད་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་སྦྱིན་སྲེག་རབ་གནས་སོགས་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དུས་སུ་འཁྲུག་ལོང་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པ། རྒྱུད་ནས་མ་གསུངས་ཤིང་སྣོད་པའི་རིག་མ་ལས་བྱེ་ནང་གི་དམ་ཚིག་བདུད་རྩི་བླངས་ན་གསུམ་པ། དད་པ་དང་ལྡན་པས་གདམས་ངག་ཞུས་པའི་དུས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་མེད་པའམ། དེ་མཐུད་ཀྱིས་མི་སྟོན་པ་བཞི་པ། གཞན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དྲི་བ་དྲིས་པ་ལ་ལན་མི་སྟོན་པར་ཀུ་རེ་ཅོད་པའི་གཏམ་སྣ་བའམ་ཐག་ཅ་དྲིས་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལྔ་པ། ཞག་ཆེན་ལ་མི་དད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཁྱིའི་ནང་དུ་ཞག་བདུན་འདས་པར་འདུག་པ་དྲུག་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་བྱང་འཇུག་གི་རྣལ་འབྱོར་མི་ཤེས་ཀྱང་ཕྱིའི་བླ་མ་དང་བསྐྱེད་རིམ་ཙམ་ཤེས་པས་ང་ནི་སྔགས་འཆང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའོ་ཞེས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྨོངས་པ་བདུན་པ། སློབ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ལ་སློབ་བཤད། ཚད་ལྡན་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ཚོགས་བཤད། སྣོད་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ཐུན་མོང་ཙམ་འཆད་དགོས་པ་ལ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་གསང་བ་བསྒྲགས་པ་རྣམས་ནི་བརྒྱད་པའོ། །

དམ་ཚིག་གི་རྫས་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པ། དམ་ཚིག་ཞེས་པ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་རང་གི་བླ་མའི་ན་བཟའ་དང་གྲིབ་ས་ཙམ་ཡང་འགོམ་མི་རུང་བའི་ཡོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་དམ་ཚིག་རྫས་ལ་འཛོག་ཚུལ་མང་ཡང་ཡི་དམ་གྱི་དམ་ཚིག་གི་རྫས་ནི་ཚོགས་ཡིན། བཤེས་གཉེན་བརྟེན་ཚུལ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕུལ་བའི་རྫས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན། ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི་ཚོགས་ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དམ་ཚིག་གི་རྫས་ལྔ། མིའི་ཤ། གླང་པོ་ཆེའི་ཤ། བ་ལང་གི་ཤ། ཁྱིའི་ཤ། རྟའི་ཤ།

དམ་ཚིག་བཅུ་བཞི། ཤུར་ལས་དམ་ཚིག་བཅུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། ༡. དཀོན་མཆོག་མི་སྤང་། ༢. དམ་ཚིག་རྟག་ཏུ་སྲུང་། ༣. རྡོར་དྲིལ། ༤. གཙུག་ཏོར་འཆང་། ༥. སྦྱིན་སྲེག ༦. དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས། ༧. རབ་གནས། ༨. གཏོར་མ་ཉེར། ༩. ཕྱག་བརླབས། ༡༠. བསྐུལ་ཞུགས་དམ་ཚིག ༡༡. སེམས་ཅན་བསྲུངས། ༡༢. སངས་རྒྱས་མཆོད་དང་། ༡༣. ཛམ་བྷ་ལར་ཆུ་སྦྱིན། ༡༤. དགེ་ལས་ཚ་ཚ་འདེབས་པ་བཅུ་བཞིའོ། །

དམ་ཚིག་ཉམས། རང་གིས་བླ་མ་དེ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཞུས་རྗེས་དད་པ་ལོག་ནས་ཁ་གཏོང་བ་དང་བཀའ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱས་པ།

དམ་ཚིག་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཅུ་བཞི། སློབ་དཔོན་བརྙས་དང་བཀའ་འདས་ལྡན་ལ་ཁྲོ། །བྱམས་བཏང་བྱང་སེམས་སྤོང་དང་ཆོས་ལ་སྨོད། །གསང་སྒྲོགས་ཕུང་པོ་བརྙས་དང་སོམ་ཉི་ཟ། །གདུག་ལ་བྱམས་ལྡན་དོར་རྟོག་སེམས་སུན་འབྱིན། །དམ་ཚིག་རྫས་འཛེར་བུད་མེད་སྨོད་པ་བཅས་སོ། །

དམ་ཚིག་གསུམ། རྡོ་རྗེའི་དམ་ཚིག དྲིལ་བུའི་དམ་ཚིག ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་གོ། །

དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད། གསང་སྔགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུད་སྐབས་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག་གི་མཚན།

དམ་རྡ་བ། འདི་ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྲི་ས་ཁུལ་གྱི་ཤོད་ས་རྡོ་མི་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་པ་ཞིག་གི་མིང་མི་ལ་ཐོགས་པ་རེད།

དམ་ལ་བཏགས་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ལ་ཆོས་བཤད་ནས་བཀའ་ལ་ཉན་དུ་བཅུག་པའམ་བཀའ་ལས་མི་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ལེན་པ།

དམ་ལ་ཐོགས། དམ་ལ་བཏགས་ཞེས་པའི་སྡུད་ཚིག་གོ། །

དམ་སེལ་ཇི་འཕེལ། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ།

དམ་སྲི། སྐྱེ་བ་སྔོན་མར་རང་གི་བླ་མ་ལ་དམ་ཚིག་ཉམས་ནས་ཚེ་འདིར་མིའམ་འདྲེ་སོགས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟེར། ཞིབ་ཆ་འབྲི་མ་དགོས།

དའི་ཆིང་། (དའི་ཆིང་སྤྲ་བྱུར) འདིའི་མིང་དངོས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་དང་། མིང་གཞན་པའི་ལེ་ཁང་ཆེན་པ་ཡང་ཟེར། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཕ་མའི་མིང་སོགས་ཞིབ་ཆ་བཀོད་པ་ད་ཕན་མ་མཐོང་ཡང《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་དུ་གསལ་བ་དང་མ་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཀོད་ན། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་ལ་མཚམས་སུ་དགྲ་བོ་འོང་མི་འོང་གི་རྟོག་ཞིབ་དང་འོང་ཚེ་འཕྲལ་དུ་ཇོལ་ལན་སྤྲོད་དགོས་པ་སོགས་མངགས་ཏེ་བཏང་རྗེས་སུ་ཇུན་གར་གྱི་དམག་སོད་དུ་འོངས་སྐབས་མངའ་རིས་ནས་ལྷ་བཟང་ཁང་ལ་དགྲ་བོའི་གནས་ཚུལ་འཕོད་པའི་ཡི་གེ་བཏང་སྟེ། ཕོ་རང་རང་ཉིད་མངའ་རིས་ཀྱི་མི་དམངས་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། ཇུན་གར་བ་ལ་དམག་འཐབ་བྱེད་ཤིང་བྱས་ཀྱང་ཇུན་གར་བས་མགོ་སྐོར་བསླུ་བྲིད་ཀྱི་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཤད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དམངས་ཚོགས་མགོ་བོ་འཁོར་ཏེ་ཇོལ་ལན་སྤྲོད་མཁན་མ་བྱུང་བར་ཇུན་གར་གྱི་དམག་ལྷ་སར་སོར། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་བསད་ནས་ཇུན་གར་བས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ལོ་ལྔ་ཟའི་རིང་གཞའ་ནང་གི་རྫོང་བཟུང་ཁུལ་གྱིས་སྟོད་ཁུལ་དུ་བསྡད། ཁང་ཆེན་པས་མངའ་རིས་ནས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཇུན་གར་བར་ཕར་རྒོལ་གྱིས་ཕམ་པར་བྱས་པའི་སྐབས། ཕོ་ལྷ་ནས་རིས་ཀྱང་གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་དམངས་ཚོགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ནས་དའི་ཆིང་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ། གཙང་ཁུལ་གྱི་རྫོང་གཞིས་ཚང་མ་ཇུན་གར་བའི་ལག་ནས་ཐོབ། དེའི་བྱུས་རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང(༡༧༢༡)ལོར། གོང་མ་ཁང་ཞི་ནས་པའི་སེའི་ཚ་པོ་དང་བཅས་བཀའ་བློན་གྱི་གཙོ་བོར་བསྐོས། དེའི་ལས་རོགས་སུ་ཡོད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོར་པའི་ལེ་ཚ་སོ་དང་ལུམ་པ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོར་ཁུང་གི་ཚ་སོ་སྤྲད་དེ་གོང་གསུམ་ནས་པོ་གསུམ་རེད···

སྲིད་དབང་བཟུང་ཕྱུལ་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༧༢༨)ལོར(གོང་མ་གཡུང་ཟེང་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ) གོང་མ་གཡུང་ཟེང་གིས་ཨ་ས་ཁན་ཨམ་བན་བོད་དུ་མངགས་ཏེ། སྐར་ཡང་བཀའ་བློན་གསར་པ་གཉིས་བསྐོས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་པ་བཞིན། དེ་སྐབས་ཅིས་དཔོན་ཡིན་པ་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་དང་སྦྱར་ར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ལ་བཀའ་བློན་བསྐོས། ཁོང་གཉིས་ཀར་ཞའི་ཇིའི་རྩ་བོ་ཡང་མཉམ་དུ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་སྐོར་ལ་བཀའ་བློན་རྣམས་མི་མཐུན་པ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བར་བརྟེན། ཟླ་བའི་ཟླ་མ་ནས་བཀའ་བློན་ཚོར་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་པའི་སེ་ཁང་ཆེན་པས་བཀའ་བློན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། བཀའ་བློན་གཞན་གྱིས་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་ལས་དོན་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་བཀའ་བློན་གྱི་ཐམ་ཀ་ནག་པོ་ཀླུ་བཞི་སྦྲིང་དྲུག་མ་འཁོར་ཡིག་ཡོད་པའི་ཁ་རིས་སུ་པའི་སེ་ཁང་ཆེན་པས་གཙོ་བོ་དང་། པའི་སེ་ང་ཡོད་པས་རོགས་རམ་སོགས་བྱེད་སང་རྣམས་ཀྱི་ཐམ་ཀ་རྒྱ་ཡ་ཞེས་འབོད་པ་གནང་ངོ་། བཀའ་བློན་རྣམས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཟིམ་ཆུང་ཁམས་གསུམ(གཞུང་སྐྱིད་སྡེང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན)ལས་ཁུངས་ཚུགས་པའི་སྲོལ་བརྗོད(འོན་ཀྱང་དེ་དུས་བཀའ་ཤག་མི་ཟེར་ལ། མགྲོན་གཉེར་དང་དྲུང་ཡིག་སོགས་ཀྱང་མེད) དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་རྟ(༡༧༢༦)ལོ་ཕར་ལོ་རྗེ་གསུམ་རིང་བཀའ་བློན་ལྔ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཐ་ཕྱིར་བཀའ་བློན་ང་བོད་པ་དང་། ལུམ་པ་བ་དང་། སྦྱར་ར་བ་གསུམ་ནས་གོང་མ་གཡུང་ཟེང་ལ་དའི་ཆིང་པུ་དུར་དང་པོ་ལྷ་ཐའི་ཇི་ནས་ལས་དོན་ལེགས་པོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ཅེས་ལྷ་ཕྱིར་ཡི་གེ་ཐེབས་མང་བཏང་བར་བརྟེན། དེ་སྐོར་གནས་ཚུལ་ཞིབ་བྱེད་པར་གོང་མ་གཡུང་ཟེང་ནས་བློན་ཆེན་གཉིས་མངགས་པ་བཞིན་བོད་དུ་འབྱོར་རྒྱུ་དང་། དའི་ཆིང་པུ་དུར་ལ་ཡང་ཕར་ལས་རིམ་པ་མཐོ་བའི་གོ་ས་འོང་རྒྱུ་སོགས་བཀའ་བློན་གསུམ་ནས་ཐོས་པར་བརྟེན། བཀའ་བློན་གསུམ་གྱི་བསམ་པར་ང་ཚོས་ཕར་ནས་དའི་ཆིང་པུ་དུར་དང་པོ་ལྷ་ཐའི་ཇི་གཉིས་ཚར་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་དེ་བློན་ཆེན་གཉིས་མ་འབྱོར་གོང་དུ་གྲུབ་མ་ཐུབ་ན་བློན་ཆེན་གཉིས་འབྱོར་རྗེས་དའི་ཆིང་པུ་ཐུར་ཕར་ལས་དཔང་ཆེ་རུ་འགྲོ་ངེས་ལྟམ་ནས་མོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོའི་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་བཀའ་བློན་གསུམ་ནས་ལས་ཁུངས་ཚུགས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་བཀྲོངས། འོན་ཀྱང་པོ་ལྷ་ཐའི་ཇི་ཕར་ནས་ངོགས་པ་ཡོད་པར་བརྟེན་གཙང་ཡུལ་དུ་སོང་བས་བཀའ་བློན་གསུམ་པོས་སྐྱག་མ་ཐེད་པ་ཡིན།

དའི་ཆིང་ཁོ་མོའུ་ཆི། (དའི་ཆིང་ཧྲ་མོ་ཆི)གུ་ཤྲི་ཧན་གྱི་ཏུ་ལྷ་པ་ཚེ་རིང་ཨེལ་ཟུ་ཆིའི་བུ་མཁའ་འགྲོ་དང་དར་རྒྱས་སྒྲོ་མོག་བུ་གཉིས་ལས་ཆུང་བ་དར་རྒྱས་སྒྲོ་མོག་བུའི་བུ(དཔལ་འབར། བསྟན་འཛིན་ཚེ་བརྟན། དའི་ཆིང་ཁོ་མོའུ་ཆི། སེན་ཐར་བཅས) བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་གསུམ་པ་དེ་ཡིན།

དའི་ཆིང་བ་ཐུར་གྱིར་བཀྲམ་པ། འདི་ནི་བཀའ་བློན་ང་ཕུལ་སྦྱར་གསུམ་དང་གྲོས་བྱས་ཏེ་དའི་ཆིང་བ་ཐུར་གྱི་མཚན་གྱི་འོག་ཏུ་དམར་གསོད་བཏང་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་དེའི་སྐོར་གོང་དུ་ང་ཕོའི་ནང་ང་ཕུལ་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་དའི་ཆིང་པ་ཐུར་བཀྲོངས་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དར་སྐུ། ལྷ་སྐུ་བཞེངས་རྒྱུའི་འཇིམ་པའི་ནང་དར་གོས་ཀྱི་ཕྲད་པ་དང་དར་གོས་ཀྱི་ཚལ་བུ་མང་པོ་བཙུགས་ནས་བསྲེས་པ་དེ་ཉིད་སྐུ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་བཞེངས་པའི་སྐུ་ལ་ཟེར་ཞིང་། འཆམ་འབག་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་དར་འདམ་ལས་བཟོས་པ་ཡིན་སྟབས་བཟོ་རྩལ་བདེ་ཞིང་ཡང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད།

དར་གན་ཐའི་ཇི། (དར་ཧན་ཐའི་ཇི) དར་གན་ནམ་དར་ཧན་ཞེས་པ་སོག་སྐད་ཡིན་ལ་ཐར་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་སྐབས་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བོན་པའི་མི་རྣམས་ལ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དར་ཧན་ཞེས་པའི་མིང་སྤྲད་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། མིང་དེ་ཐོབ་རྗེས་ཁྲལ་ཆེ་ཆུང་གང་རུང་ས་ཆག་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད།

དར་གྱི་ཆོས་གོས་ལྔ། ཟི་ཤིར། ཙོད་པན། གར་གྱི་སྭ་དུང་། གསང་ཁེབས། ཚེ་ཀུའི་སྐུད་དཀྱིལ་སོ། །

དར་གྱི་ལྷ་སྒྲི། གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀལ་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཕྱུ་རིང་ཟེར་བ། དར་ཆེན་ཆེས་གཞི་ལྷ་ཚོགས་ལྟབ་ལྟབ་ཏུ་འཕྱུར་བ།

དར་གྱི་ན་བཟའ་ལྔ། ཟ་འོག་གི་ཅོད་པན། དར་གྱི་སྟོད་གཡོག དར་སེར་པོའི་ཆོས་གོས། དར་ཇེ་དཀྱུའི་སྐུད་དཀྲིས། ཐགས་ཀྱི་ཕུ་དུང་ངོ་། །

དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ། དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ་ནི་འཕན་ཡུལ་དར་རྒྱལ(དར་ཡུལ)དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ལྷ་རིག་རྩེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱིས་གསན་ནས་མགར་སྟོང་བཙན་སོགས་བློན་པོ་བཞིས་འཕན་ཡུལ་ནས་བསུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཁོས(དབང་རིམ)མཐོ་བའི་གྲབས་བྱེད་སྐབས་དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེས་མཆིམས་མང་བཞེར་རྔན་པ་ཞེས་པ་མགོ་སྐོར་ཏེ་བློ་གྲོས་བརྩེད་ཐབས་བྱས་ནས་སྐྱིད་མོད་ཤོ་མ་རར(ཕྱུན་གྲུབ་རྫོང་དབྱེ་རུ་ཡུང་ཤང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད)ཁོས་བཞམས། དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ་ནི་སྲོང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ལྷ་རིག་གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་བཙན་པོ་མང་སྲོང་གི་དུས་སུ་ས་ཞིང་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ་དང་། ར་སང་རྗེ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་དང་དངོས་སྡིག་བརྗེ་ཆོང་གི་འབྲེལ་བ་བཙུགས་པ་སོགས་མཛད་སྐད།

དར་ཉམས། གྲུད་པའི་དར་ཆ་ཉམས་པ།

དར་ལྷས། ཉམས་པ་དེ་སླར་ཡང་དར་བའི་རྒྱ་རྐྱེན་རགས་ཙམ་མཐོང་བ།

དར་པོ་གླིང་། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཤར་པའི་དྲུང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་དར་པོ་གླིང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་དྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་བཏབ་པར་གྲགས་ཤིང་། དེ་གར་དགེ་བསྙེན་ཕྱིང་དཀར་བ་དང་། དགྲ་ལྷ་སོགས་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་པ་དང་། དར་པོ་གླིང་གི་ལྷ་མི་བ་ཞེས་ལྷ་གསོལ་མཁན་ཚོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཡོད། བདག་གཉེར་རྗེ་ནམ་རྒྱལ་གྱུ་ཚང་ནས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ཁར་མགོན་པོ་བ་མི་གཅིག་བཙུགས་པ་དེས་དུས་རྒྱུན་གྱི་གསོལ་མཆོད་རྣམས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ནོག རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ནས་ཡུང་ཞུ་སོགས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

དར་འཕན། ཆོས་གཞི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་གོས་དར་ལས་བཟོས་པའི་དར་འཕན་ཏྲེ་ཏྲེ་ལུམ་བརྩེགས་དང་ལྷ་བརྩེགས་ཡོད་པ་སྟེ། དེང་སང་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་འདུ་ཁང་ནང་ཡོད་པའི་ཀ་འཕན་ཟེར་བ་དེ་དང་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག

དར་མོ་བ། སྨན་པ་མཁས་པ་དར་མོ་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སློབ་མ་ཐར་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་བླ་སྨན་བྱེད་མྱོང་བ་ཞིག

དར་མོ་སྨན་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས། དར་མོ་སྨན་རམས་པ་མཆོག་ནི་སྟོད་ཁ་ཡར་ལུང་ཤར་དར་མོའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲོན་སྐྱིད་པོའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལུག(༡༦༣༨)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཐོག་མར་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཚལ་ཀླུ་སྡིང་སྒྲིང་དུ་བཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་ཕྱུར་མར་གསོ་རིག་འགྲོ་ཕན་གླིང་གི་ཐོ་བཙུན་གྱི་གྲས་སུ་ཚུད་རྗེས་ཇི་ཐང་སྨྱལ་སྤྲུལ་སྐུ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། དྲུང་སྟོང་བསྟན་འཛིན་དར་རྒྱས་སོགས་སློབ་དཔོན་བཅུ་ཕྲག་འགའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གསོ་དཔྱད་ཀྱིས་མཚོན་རིག་པའི་གནས་ཀུན་སྦྱང་བརྩོན་དབྱེས་ཕྱིན་མཛད་པས་སྨན་རམས་པའི་མཚན་ཐོབ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་སྐུའི་བླ་སྨན་པ་མཛད། རྗེ་བོ་སྡེ་དམར་པོའི་ལྷ་དབང་རྩོམ་གསར་ཆེན་ཐོག་ཏུ་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭའི་སློབ་དཔོན་གནང་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་དགོངས་དོན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྨན་པ་ཛྙ་ན་ཏྲ་ཞེས་པ་ཞིག་བཅས་ལ་ཞིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ལས་ཤིག་འབྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྦྱངས་པས་འགྲོ་ཕན་འཕེལ་བར་གྱུར། ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དཀོན་པོ་ལྷ་བཙུན་དཀྱ་བཞིས་སྐབས་སྨན་རྫུང་གི་འགྲེལ་སྒྲིབ་པར་གསེགས་བཅོས་གནང་བ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་།

མིའི་རུས་དུམ་སྐོར་དཔྱད་པ་གནང་ཆེད་ཕུང་པོ་བཤག་ལས་མཛད་དེ་རུས་པ་རེ་རེ་བཞིན་གཏན་ལ་ཕབ། རྗེ་ཉིད་མཆོག་གིས་ཁོང་ནི་སྨན་པའི་རྒྱུ་དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་། འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་འབྱུང་བའི་སྨན་བླ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་འདུག་ཅེས་བསྔགས་བརྗོད་ཆེན་པོས་མངོན་པར་བསྟོད། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་སོགས་གསོ་བ་རིག་པའི་དགོངས་དོན་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད་ནས་བསྟན་འགྲོར་སྨན་པའི་ཕྲུག་བཞེས་དུ་མ་གནང་བ་སོགས་ལ་ཁོང་ས་ཆེན་པོས་གཟིགས་པ་ཆེས་ཆེར་མཛད། གསུང་རྩོམ་ཡང་གྲངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྨན་གྱི་མན་ངག་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པར་གྲགས་པའི《བཀའ་རྒྱ་མ》དང་། 《མན་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་ལེགས་བཤད་གསེར་རྒྱན》 《བཤད་རྒྱུད་སྡོང་འགྲེམས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐུར་མ》 《ནམ་བཀྲ་གསེར་གྱི་གན་མཛོད》 《བདུད་ལེན་འཆི་གསོས་བདུད་རྩིའི་ཉིང་ཁུ་འདོད་ལྡན་དགའ་བསྐྱེད་མཐོང་བ་འཛུམ་མེར་ནོར་བུའི་བང་མཛོད》 《རིན་ཆེན་ཕུང་སྤོར་གྱི་གསལ་བྱེད་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་ཉིང་ཁུ》 《ལྷན་ཐབས་ཀྱི་གསང་སྨན་ངོས་འཛིན》 《གཡུ་ཐོག་གསར་རྙིང་གི་རྣམ་ཐར》སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་དང་མན་ངག་ལག་ལེན་བཅས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ནད་ཀྱི་སྨན་གཞུང་མང་པོ་ལྷུགས་རྩོམ་གནང་ནས་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། ནད་ཐོག་གི་ལག་ལེན། སྨན་གྱི་ངོས་འཛིན། སྦྱོར་ཚད། ལས་སྔོན་བྱ་ཐབས་སོགས་ལ་ཕན་བསྐྱེད་ཆེས་ཆེར་ཐོན། དངོས་སློབ་སྨན་རམས་པ་བློ་གྲོས་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་པ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་ཐོན་ཏེ་འགྲོ་ཕན་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་སྐབས་བོད་དབུས་གཙང་དང་། མཚོ་སྔོན། མདོ་སྨད། ཐ་ན་སོག་ཡུལ་བཅས་པར་མཁས་དབང་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ཁྱབ། དེ་ནས་དགུང་གྲངས་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་སྐབས་རྭ་སྒྲེང་བྱང་ཆུབ་གླིང་གི་མཁན་པོ་མཛད་ནས་སྐུ་ཚེ་ཡང་རིང་དུ་བཞུགས་མེད་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཚེས་ཚ་གསལ་པོ་མ་རྙེད།

དལ་བ་བརྒྱད། ངན་སོང་གསུམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་དང་ཀླ་ཀློ་སོགས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་ལུས་རྟེན་ནི་དལ་བ་བརྒྱད། དལ་བ་ནི་ཆོས་བྱེད་ལོང་ཡོད་པའི་དུས་སྐབས་ཅེས་པའི་དོན། དལ་བ་བརྒྱད་ནི། ༡. དམྱལ་བར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ༢. ཡི་དྭགས་སུ་མ་སྐྱེས་པ། ༣. དུད་འགྲོར་མ་སྐྱེས་པ། ༤. ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་མ་སྐྱེས་པ། ༥. ལྷ་ལ་མ་སྐྱེས་པ། ༦. ཆོས་མེད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་སྐྱེས་པ། ༧. དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མིན་པ། ༨. མཚམས་མེད་ལས་བྱེད་པའི་ཀླ་ཀློ་མ་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །

དལ་འབབ་སྙིད་ཆུ། ཁོང་གི་སྙིད་ཆུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དལ་འབབ་ལོ་ཧི་ཏ། (དལ་འབབ་ཆུ་པོ) འདི་ནི་ལྷ་སའི་ཆུ་དང་གཙང་གི་ཆུ་གཉིས་ཆུ་ཤུལ་དུ་འདྲེས་ནས་སྟོ་ཁ་བརྒྱུད་དུ་འབབ་པའི་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

དལ་འབྱོར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་མི་ལུས་ཐོབ་པར་དཀའ་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་དལ་འབྱོར་ཚང་བའི་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ནི་ཧ་ཅང་གིས་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དལ་འབྱོར་ཚང་བའི་མི་ལུས་ཞེས་པ་ནི་དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་པ་བཅུ་ཚང་དགོས་ལ། མི་ལུས་ཐོབ་པའི་ནང་ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ཚང་བ་ལྟ་ཞིག བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་སྟ་གཉིས་གསུམ་འཛོམས་པ་ཡང་ཧ་ཅང་དཀའ་བ་ཡིན། དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ནི་དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་པ་བཅུ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དལ་བ་བརྒྱད་ནི། ༡. དུད་འགྲོར་མ་སྐྱེས་པ། ༢. ཡི་དྭགས་སུ་མ་སྐྱེས་པ། ༣. དམྱལ་བར་མ་སྐྱེས་པ། ༤. སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མ་དར་བའི་ཡུལ་དུ་མ་སྐྱེས་པ། ༥. མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཀླ་ཀློར་མ་སྐྱེས་པ། ༦. ལོག་ལྟ་ཅན་དུ་མ་སྐྱེས་པ། ༧. གླེན་ལྐུགས་སུ་མ་སྐྱེས་པ། ༨. ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་མ་སྐྱེས་པ་བཅས་བརྒྱད་ཡིན། འབྱོར་པ་བཅུ་ནི། ༡. མི་ཡིན་པ། ༢. སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ། ༣. དབང་པོ་ཚང་བ། ༤. ཕ་མ་བསད་པ་སོགས་མཚམས་

མེད་ཀྱི་ལས་མ་བྱས་པ། ༥. སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་བཅས་ལྔ་ནི་ཆོས་བྱེད་མཁན་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡིན་པས་ན་རང་འབྱོར་ཟེར། ༦. སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ། ༧. དེས་ཆོས་གསུངས་པ། ༨. བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ། ༩. བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ། ༡༠. ཆོས་བྱེད་མཁན་ལ་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་མཁན་ཡོད་པ་བཅས་ལྔ་ནི་གཞན་ངོས་ནས་ཚང་དགོས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡིན་པས་ན་གཞན་འབྱོར་ལྔ་ཟེར། ཞིབ་ཕྲ《བཀའ་གདམས་ཀྱི་ལམ་རིམ》དང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི《ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང》སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དམ་པ་ཚོས་མཛད་པའི་ལམ་འཁྲིད་རྣམས་ལ་གཟིགས།

དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དཀོན་ཞིང་དེ་ཡི་ནང་ནས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བའི་མི་ལུས་དཀོན་པ་དང་། དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ནི། དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་བ་བཅུ་ཚང་བའི་མི་ལུས་ཤིག་ལ་ཟེར། ཞིབ་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི》གཞུང་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསལ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །

དལ་འབྱོར་བཅུ། མི་ཡིན་པ། ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཚང་བ། ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ། གནས་ལ་དད་པ(དེ་དག་ལ་རང་འབྱོར་ལྔ་ཟེར) སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ། དེས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ། བསྟན་པ་གནས་པ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། གཞན་གྱིས་སྙིང་བརྩེ་བའོ(དེ་དག་ལ་གཞན་འབྱོར་ལྔ་ཟེར) དེ་བཅུ་ལ་དལ་འབྱོར་ལུས་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པ་བཅུ་ཡང་ཟེར།

དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅུ་དྲུག དལ་འབྱོར་ལུས་ལ་དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། གཟུགས་བཟང་བ། ནད་མེད། རིགས་བཟང་། གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་དྲུག་དང་། དད་པ། ཤེས་རབ། དྲན་པ། ཏིང་འཛིན། བྱམས་པ། སྙིང་རྗེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ཡིད་ཀྱི་བདུན། ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པ། རྒྱལ་བསྟན་དང་མཐུན་པ། བཤེས་གཉེན་མཇལ་བ་སྟེ་ཕྱུན་མོང་གི་ཆོས་གསུམ།

དལ་འབྱོར་མི་ལུས། དལ་བ་བརྒྱད་དང་འབྱོར་པ་བཅུ་ཚང་བའི་མི་ལུས།

དིང་ཁྲི་བཙན་པོ། (དེང་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་པའང་སྣང) བོད་རྒྱལ་གསུམ་པ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་མུ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་ས་དིང་དིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས། ལྷ་གཅིན་ཅོང་སྨིན་དཀར་གྱིས་བྱས། གསས་མཁར་ཁོ་མ་ཡིངས་རྗེ་བཞེངས། སོ་ཐམ་ཐམ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་སོ་ཁྲི་བཙན་པོ་འཁྲུངས།

དིང་ཧྲུང་། འདི《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》མ་ཡིག་ཁག་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཙམ་ནང་འདི་ལྟར་གཅིག་མཚུངས་སུ་བྲིས་འདུག་པ་ནི་ཡིག་ནོར་བྱུང་བ་སྟེ་ཐང་དེད་ཙུང(唐德宗)ཞེས་པའི་འཕྲེང་པོ་དང་ཡི་གུ་ནོར་བ་དང་རྗེས་འཇུག་ང་དང་ད་གཉིས་ནོར་ནས་དིང་ཙུང་ཞེས་བྲིས་པ་ཡིན་ངེས།

དུ་ཀུ་ལ། ཕྱི་ནང་གཉིས་གསལ་ཀྱི་ལྷ་ཆོས་ཤིག་གི་མིང་།

དུཿཁ། རྒྱ་གར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དོན།

དུ་ཙག ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཡོལ་རྗེས་ལྷ་ས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ལོ་གསར་གྱི་དུ་ཐུག་ཅེས་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཐབས་དང་བསྟུན་ནས་གཙང་སྦྲ་གད་བདར་བྱ་རྒྱུས་བྱས་ཏེ་ལོ་གཅིག་གི་རིང་གསོག་ཐེབས་པའི་དུ་བ་སོགས་གད་སྙིགས་རྣམས་གཙང་མ་འབྱུགས་རྗེས་དུ་རལ་གྱི་གཡུང་དྲུང་ཞིག་ལམ་གསུམ་མདོར་བྲིས། ཐབ་ཚང་གི་གདུང་མ་དང་གྲུང་ཐེབས་སུ་བཀྲ་ཤིས་མཚོན་བྱེད་དཀར་ཐིགས་རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

དུ་བ་གནམ་ཐོན། ཁྱིམ་ཚང་ཡོད་ཚད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ཏེ་ཐབ་ནང་དུ་མེ་བཏང་སྟེ་དུ་བ་གནམ་ལ་ཐོན་ཚད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུད།

དུ་མ་རོ་གཅིག་པ། ངང་ཤེས་ལ་འཆར་སྣང་བཟང་ངན་པར་གསུམ་འདི་འཆར་དང་འདི་མི་འཆར་བྱ་བ་མེད་

པའི་དུ་མ་ཞིག་འཆར་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་རང་སེམས་ཆོས་སྐུ་དེའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ལས་ཡོགས་སུ་མེད་པས་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཡིན་པ།

དུག་ལྔ། དུག་རན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྔ་སྟེ། ༡. འདོད་ཆགས། ༢. ཞེ་སྡང་། ༣. གཏི་མུག ༤. ང་རྒྱལ་དང་སེར་སྣ། ༥. ཕྲག་དོག་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ནུས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཆགས་ཡུལ་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད། ཞེ་སྡང་གིས་ཡུལ་དེ་ལ་གནོད་པའི་སེམས་སྐྱེ་བར་བྱེད། གཏི་མུག་གིས་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རྨོངས་པར་བྱེད། ང་རྒྱལ་གྱིས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་གེགས་བྱེད། སེར་སྣས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་ངུར་གཏོང་བར་བྱེད། ཕྲག་དོག་གིས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》རྩ་འགྲེལ་དང《མངོན་པ་མཛོད》རྩ་འགྲེལ་བཅས་ལ་གཟིགས།

དུག་ཅན་སྨྲང་རྗེས་རྒྱ། རྒྱ་མཚོ་དང་བ་ལང་གི་རྗིག་རྗེས་ཀྱི་རྒྱ།

དུག་གཉིས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུག(རང་བཞིན་གྱི་དུག)དང་སྦྱར་བའི་དུག་གོ །

དུག་ལྡང་བ། དུག་ལྡང་བའམ་དུག་ལང་བ།

དུག་རྣད་གསུམ། སྦྱར་དུག འགྱུར་བའི་དུག རང་བཞིན་གྱི་དུག་གོ །

དུག་རྒྱལ། མཐོང་བ་དང་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་དངངས་སྐྲག་སྐྱེ་དགོས་པའི་མིང་།

དུག་གསུམ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཞེན་པའམ་ཆགས་པའོ། །ཞེ་སྡང་ནི་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་པོ་རྣམས་ལ་བརྙེན་ཅིང་གསོད་པའམ་ཆོས་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀུན་ནས་མནར་བའི་སེམས་པའོ། །གཏི་མུག་ནི་མ་རིག་པ་སྟེ་ལས་འབྲས་དང་བདེན་པ་དཀོན་མཆོག་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་རྨོངས་པའོ། །དུག་གསུམ་པོ་འདི་མཚོན་བྱེད་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྒོ་འཁྱུར་འོག་ཐིམ་པའི་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་རི་མོ་ཟླུམ་སྐོར་གྱི་ནང་བཞི་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་དུ་འདོད་ཆགས་མཚོན་བྱེད་དུ་ཕུག་རོན་དང་། ཞེ་སྡང་མཚོན་བྱེད་དུ་སྦྲུལ། གཏི་མུག་མཚོན་བྱེད་དུ་ཕག་པ་བཅས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བཀོད་ཡོད།

དུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་གསུམ། མི་སྡུག་པ། བྱམས་པ། རྟེན་འབྲེལ་བསྒོམ་པ།

དུང་དུབ་ཅན། དུང་གདུབ་ཅན།

དུང་མཚོའི་བྱར། བར་སྐོར་གྱི་ཤར་སྟོད་ཀྱི་བྱར་དུ་ཡོད་པའི་དུང་མཚོའི་བྱར་གྱི་ཚ་ཁང་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཚ་ཁང་དེའི་ནང་གི་ཚ་རྡོ་རྣམས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཕྱག་ཚ་ཡིན་སྐད་དང་། ཅིག་རྡེབ་ལ་སུ་ཡོད་པའི་སོ་ཕྱིན་གྱི་སྐུ་དེ་རྫ་དུས་བར་སྐོར་གྱི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད་ཀྱང་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དུང་མཚོའི་བྱར་དུ་ཕྱོགས་རྒྱལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་)ནང་གསལ། ལྷ་ཁང་དེའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཤར་སྐུ་རིང་དར་ཆེན་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་བཞུགས་པར་མཛད་འདུག

དུང་སོ་འཁོར་མོ། དུང་གི་མདོག་དང་འདྲ་བའི་སོ་གྲལ་འཁྱིལ་ཚོ་ཡོད་པ།

དུད་འགྲོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་ཚན། རྐང་ལག་བཞི་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ་གཟུགས་པོ་དུད་དེ་འགྲོ་བའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་སྤྱིའི་མིང་།

དུད་འགྲོ་རྒྱང་། ཕྱིར་ན་གནས་པ་དང་ཁ་འཐོར་བའོ། །

དུད་ཆུང་། སྔར་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ཁྲལ་རྟེན་ལ་ཆ་མེད་པའི་གཡོག་རྒྱུག་དུད་ཚང་ཆུང་ངུ་སྟེ། དུད་ཆུང་གི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་དང་ཁྲིམས་འཁོས་སོགས་ཁྲལ་པ་ལས་ཀྱང་ཞན་པ་ཡོད། དུད་ཆུང་ཁག་གཅིག་ནི་ཁྲལ་པའི་དུད་ཚང་ཁྱིམ་གཞིས་སྐོར་བ་དང་། དུད་ཚང་ཡོགས་སུ་དོན་པ། ཇུས་སྤྱིལ་དུ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་རིགས་དང་གཞན་ཡང་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པ་དང་། གཞན་གྱི་གླ་པ་བྱས་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་མཁན་ལས་རིགས་པ་གཞན་དག དེ་བཞིན་ཁྲལ་པ་ཆེན་པོའི་དུད་ཚང་གི་ཁང་པ་གླས་ནས་སྡོད་མཁན་ཡུལ་སྡེ་གཞན་གྱི་གཞིས་ཆགས་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དུད་ཆུང་ནས་མངའ་ཚལ་ཏུ་ཕྱུར་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ཕུད་དུད་ཆུང་མང་ཆེ་བ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག(༡༩༥༩ལོར)སྐབས་ཞིང་ཟྭན་དབུལ་ཕོངས་ལ་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད།

དུད་ཀྱི་མནངས། དུད་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འཕྲོག་པ།

དུབ་པ་བསལ་ཕྱིར། དཀའ་ངལ་གྱིས་ཐང་ཆད་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ།

དུམ་པ། འཆམ་པའམ་མཐུན་པ།

དུམ་བུ་ལྔ་བའི་འཛམ་གླིང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཁམས་ལ་དུམ་བུར་བགོས་ན། ཡོ་རོབ་གླིང་། ཨ་མེ་རི་ཁ་གླིང་། ཨེ་ཤེ་ཡའི་གླིང་། ཨོ་ཤི་ཡའི་གླིང་། ཨ་ཧྥི་རི་ཁ་གླིང་བཅས་གླིང་ཆེན་ལྔ་ཡོད།

དུམ་བུ་དྲུག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད》དང་དེའི་འགྲེལ་པ་བཅས་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རང་ཅག་གནས་ཡུལ་གྱི་འཛམ་གླིང་འདིར་ས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་དུམ་བུ་དཀྱིལ་མ་ལ་ནང་གསེས་དུམ་བུ་དྲུག་སྟེ། རྒྱ་གར། བོད། ལི་ཡུལ། རྒྱ་ནག རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ་སྟེ་སོག་པོ། ཤམ་བྷ་ལ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། བོད་ཀྱི་དབུས་གླིང་དུམ་བུ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ཡིན་ཟེར་སྲོལ།

དུམ་བུ་རི། ལྷ་མའི་ཞེ་འདངས་རྒྱ་མ་ཁྲི་མཁར་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་གདམས་པའི་དགོན་པ་ཞིག

དུར་ཁྲོད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། ཤར་ན་རྩེ་མོ་བརྩེགས་པའི་མཆོད་རྟེན། ལྷོར་དུ་ལ་རིན་ཆེན་བརྩེགས་པའི་མཆོད་རྟེན། ནུབ་ཏུ་བདེ་བྱེད་ཁམས་གསུམ་སྣོལ། བྱང་དུ་འཁྱིལ་ལས་གཏེར། ཤར་ལྷོར་ཏི་མིང་ཏའི་མཆོད་རྟེན། ཤར་བྱང་དུ་ཉི་མ་གཟིའི་མཆོད་རྟེན། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ལང་པ་ཏའི་མཆོད་རྟེན། ནུབ་བྱང་དུ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནོ། །

དུར་ཁྲོད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གཡས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་བརྒྱད། ཤར་ན་ཀུན་ནས་འཁྱིལ་བའི་ནགས་ཚལ། ལྷོར་སྐྱིད་ཞིམ་ཚལ། ནུབ་ཏུ་ཁྱོན་པའི་ཚལ། བྱང་དུ་འདེབས་པའི་ཚལ། ཤར་ལྷོར་སེང་ཤིང་གི་ཚལ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་དོན་ཅན་གྱི་ཚལ། ནུབ་བྱང་དུ་ཞུ་བའི་ཚལ། བྱང་ཤར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚལ་ལོ། །

དུར་ཁྲོད་ཀྱི་དཔལ་སྐྱེས་པའི་ཤིང་བརྒྱད། ཤར་དུ་ཤི་རི་ཤ་སེར་པོ། ལྷོར་ཙུ་ཏ་ར་ལྗོན་པོ། ནུབ་ཏུ་ཀང་ཀ་ལ་དམར་སྐྱ། བྱང་དུ་ཨ་ཤཀ་ཏ་ལྡང་ཁྲ། ཤར་ལྷོར་ཀ་རན་ཛ་སེར་པོ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་འཁྲི་ཤིང་ཅན་སྔོ་དམར། བྱང་ཤར་དུ་ཨ་རྫུན་ལྡང་ཁྲ། ནུབ་བྱང་དུ་ཀ་པྲི་ཨ་ཏྲ་སྔོ་ཚོགས་སོ། །

དུར་ཁྲོད་མཁའ་འགྲོ་བརྒྱད། ༡. ཤར་ན་སེ་བྱེད་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ ༢. ལྷོར་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་གཟི་བརྗིད་ཅན། ༣. ནུབ་ཏུ་དྲི་མ་པདྨ་མཁའ་འགྲོ། ༤. བྱང་ན་ལས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་བདེ་བ་ཅན། ༥. ཤར་ལྷོར་མི་འདའ་དམ་ཚིག་མཁའ་འགྲོ ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་སྣ་ཚོགས་མཁའ་འགྲོ་མི་རྒྱབ་མ། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་ཐམས་ཅད་མཁའ་འགྲོ་ཀུན་རྒྱ་མ། ༨. བྱང་ཤར་ན་རྒྱུད་འཛིན་འཇིག་རྟེན་མཁའ་འགྲོ་མོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅེར་བུ་རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་གིས་བརྒྱན་པ་ཀྱི་ཐོད་འཛིན་ཅིང་ཁྲ་ཏྲི་ཁ་འཕྱར་བའོ། །

དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། གཅིག ༡. ཤར་དུ་གཏུམ་དྲག ༢. ལྷོར་དུ་ཚང་ཚིང་འཁྲིགས་པ། ༣. ནུབ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་འབར་བ། ༤. སྐེར་ཀེང་རུས་ཅན། ༥. དབང་ལྡན་ཧ་ཧ་རྒོད་པ། ༦. སྲིན་བཀྲ་ཤིས་ཚལ། ༧. བདེན་བྲལ་དུ་མུན་ནག ༨. རླུང་དུ་ཀི་ལི་ཀི་ལི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས། ནམ་གྲངས་རྒྱ་མཚོའི་གཉེར་ལས། ༡. གཏུམ་དྲག་ཅན། ༢. གད་རྒྱངས་སྒྲོགས་པ། ༣. པདྨ་འཁྱིལ་བ། ༤. ཀྱཻ་ལ་སྒྲོག་པ། ༥. རབ་འཇིགས། ༦. མི་བཟོད་གཏུམ་པ། ༧. རབ་རྒྱུ། ༨. དྲག་ཞལ་ཅན། གསུམ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ། ༡. ཤར་དུ་བསིལ་བའི་ཚལ། ༢. ལྷོར་ཀུ་ཡི་སྒྲ་སྒྲོག ༣. ནུབ་ཏུ་ལཀྵ་བརྩེགས་པ། ༤. བྱང་དུ་པདྨ་བརྩེགས་པ། ༥. ཤར་ལྷོར་ལྷུན་གྲུབ་གཉེར། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་གསང་ཆེན་རོལ་པ། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་ཧ་ཆེན་གདལ་བ། ༨. བྱང་ཤར་དུ་འཇིག་རྟེན་བརྩེགས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །(ཡོངས་གྲགས་སུ་འདྲེན་ཚུལ་དང་པོ་དེ་ཁུངས་དག་པར་བཞེད་དོ)

དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་གི་སྤྲིན་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཤར་ན་སྒྲོགས་སྔོན་པོ། ལྷོ་ན་འཁྲིགས་པ་སེར་པོ། ནུབ་ན་དྲག་པོ་དཀར་པོ། བྱང་ན་སྨུག་པོ་དཀར་པོ། ཤར་ལྷོ་ན་གདུང་བྱེད་དམར་པོ། ལྷོ་ནུབ་ན་གདངས་པ་སེར་པོ། ནུབ་བྱང་ན་ཆར་འབེབས་ལྗང་ཁུ། བྱང་ཤར་ན་གཏུམ་དྲག་ལྷང་ཀུ་འོ། །

དུར་ཁྲོད་ཆས་བརྒྱད། འདོག་པའི་རྒྱན་གཉིས། བགོ···བའི་དཔྲ་གོས་གསུམ། བྱུག་པའི་རྫས་གསུམ། དང་པོ་ནི་ཐོད་སྐམ་ལྔའི་རྒྱན་དང་། ཐོད་རློན་ལྔ་བཅུའི་དོ་ཤལ་དང་གཅིག སྦྲུལ་རིགས་ལྔའི་ཡན་ལག་བརྒྱན་པ་དང་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་སྟོད་ལ་གླང་ཆེན་གྱི་ཀོ་རློན། སྨད···ཞིང་ལྤགས་ཀྱི་གཡང་གཞི། སྐུ་སྨད་ལ་སྟག་ལྤགས་ཀྱི་ཤམ་ཐབས་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཐལ་ཆེན་གྱི···ཚོམ་བུ། སྨིན་ཐག་ཏུ་རཀྟའི་ཐིག་ལེ། ཁོས་ཁོ་ལ་ཞག་གི་ཟོ་རིས་རྣམས་སོ། །

དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད། གོང་གི་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

དུར་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྲུབ་ཐོབ······བརྒྱད། ཤར་དུ་ཨིནྡྲ་བྷུ་ཏི། ལྷོར་ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ། ནུབ་ཏུ་པད་མ་བཛྲ། བྱང་དུ་ཀུ་ཀུ་རི་པ། ཤར་ལྷོར་ཏཾ···ཀི་པ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་པ། ནུབ་བྱང་དུ་ལུ་ཧི་པ། བྱང་ཤར་དུ་ར་ཧུ་པའོ། །

དུར་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་བརྒྱད། ཤར···དུ་བརྒྱ་བྱིན་དཀར་པོས་གླང་པོ་ཆེར་བཞོན་པའི་རྡོ་རྗེ···འཛིན་པ། ནུབ་ཏུ་ཆུ་ལྷ་དཀར་པོས་ཆུ་སྲིན་བཞོན་པའི་སྦྲུལ་ཞགས་འཛིན་པ། ལྷོར་གཤིན་རྗེ་སྔོ་ནག་མ་ཧེ་བཞོན་པའི་བེ་ཅོན་དབྱུག་འཛིན་པ། བྱང་དུ་གནོད་སྦྱིན་སེར་པོས་རྟ་དམར་བཞོན་པའི་དབྱུག་ཏོ་འཛིན་པ། ཤར་ལྷོར་མེ་ལྷ་དམར་པོས་ར་སྐྱེལ་དཀར་པོ་བཞོན་པའི་བསྲུང་སྲེག་དང་རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས་འཛིན་པ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་སྲིན་པོ་ནག་པོ···རོ་ལངས་བཞོན་པའི་རལ་གྲི་ཐོགས་པ། ནུབ་བྱང་དུ་རླུང་ལྷ་ལྗང་ཁུ་ཤ་བ་བཞོན་པའི་བ་དན་འཕྱར་བ། བྱང་ཤར་དུ་དབང་ལྡན་དཀར་པོས་ཁྱུ་མཆོག་བཞོན་པའི་རྩེ་གསུམ···འཛིན་པ། ཞེས་བརྒྱན་ཞིང་རང་རང་རིག་མས་གཡོན···ནས་འཁྱུད་པའོ། །

དུར་ཁྲོད་བཞི། རོ། འགྲོ། འཆག ཉལ་སྟོད།

དུར་བ། རྫམས་པའི་ཚོད་ཏེ་དཔེར་ན། ཟས་ལ་དུར་བབས་ལས་ལ་དུར་བ་ལྟ་བུ།

དུར་གཤེན་མཆོད་ཆ་ཅན། འདི་ནི་བོན་ཤེས་པ་ཅན···བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེལ་འདུར་ཤེས་ཤིང་བོན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ། གང་ལྟར་བོན་དེས་གཤིན་གསོན་གྱི་ཕྱིར་བྱེད་ཅིང་། གཤིན་པོའི་ལྷ་སྲོག་འཁྱར་བའི་གདོན་འདྲེ···འདུལ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཟེར།

དུལ་ཆེ་བ། སེམས་ཆུང་ཞུམ་དྲགས་པ།

དུལ་བའི་དཔལ། ཆོས་ཁྲིམས་དང་མ་འགལ་བ། བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན།

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། སྤྱིར་ན་ཕྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ཕྱི་སྣོད···ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འབྱུང་བ་བཞི་ཉི་ཟླ་རྒྱ་སྐར་ལ་སོགས་པ། ནང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་ནང་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་ཁམས་ལ་སོགས་པ། གཞན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཕྲ་ཀ་ཉམ་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན། ཤམ་བྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ···པདྨ་དཀར་པོས་མཛད་པའི(དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ···ཆེན་དྲི་མེད་འོད)ལ་ཟེར། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི···འགོར་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བློ་གྲོས་བཟང···པོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་རྒྱུད[ཐ][ད]པོད་གཉིས་སུ་ཡོད།

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་ལྔ། གསོད···རྫུན་རྐུ་དང་འདོད་ལོག་ཆང་འཐུང་བ། །སྲུང་བྱ་སློབ་པའི་གཞི་ལྔ་ཞེས་སུ་བཤད། །ཚ་སོ་ཁ་ན་མ་ཐོའི་ཟས་ཟ་དང་། །རང་ཚིག་འབྱུང་པོ་ལྔ་མིན་ཆོས་སྤོབས་པ། །རྣམ་པ་ལྔ་ནི་བྱ་བ་མིན་ལྔའོ། །བ་ལང་བྱིས་པ་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་དང་། །མཆོད་རྟེན་བརྟེན་པ་གསོད་པ་ལྔ་རུ་གྲགས། །རྗེ་གྲོགས་རྗེ་བོ་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་། །བླ་མར་ཁོང་ཁྲོ་བསྐྱོམ···རྣམས་འཁྲུ་བ་ལྔ། །མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ལྕེ་ཡིད་དབང་ལྔ། །ཞེན་པར་མི་བྱེད་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་ལྔ་སྟེ། དེ་ཡང་། ༡. གསོད། ༢. རྫུན། ༣. རྐུ། ༤. འདོད་ལོག ༥. ཆང་འཐུང་བ(དེ་རྣམས་སྲུང་བྱ་སློབ་པའི་གཞི་ལྔ་ཞེས་སུ······བཤད) ༦. ཚ་སོ། ༧. ཁ་ན་མ་ཐོའི་ཟས་ཟ་བ། ༨. རང་ཚིག ༩. འབྱུང་པོ། ༡༠. ལྔ་མིན་ཆོས་སྤོབས···པ(དེ་རྣམས་ལྔ་ནི་བྱ་བ་མིན་ལྔའོ) ༡༡. བ་ལང་། ༡༢. བྱིས་པ། ༡༣. སྐྱེས་པ། ༡༤. བུད་མེད། ༡༥. མཆོད་རྟེན་བརྟེན་པ(དེ་རྣམས་ནི་གསོད་པ་ལྔའོ) ༡༦. རྗེ་གྲོགས། ༡༧. རྗེ་བོ། ༡༨. སངས་རྒྱས། ༡༩. དགེ་འདུན། ༢༠. བླ་མར་ཁོང་ཁྲོ་བསྐྱོམ(དེ་རྣམས་ནི་འཁྲུ་བ་ལྔའོ) ༢༡. མིག ༢༢. རྣ་བ། ༢༣. སྣ། ༢༤. ལྕེ། ༢༥. ཡིད་དབང་བཅས་ལྔ་སྟེ། ཞེན་པར་མི་བྱེད་བརྟུལ···ཞུགས་ཉེར་ལྔའོ། །

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ། ཕྱི་དུས···ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། རི་རབ། གླིང་བཞི། གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་སོགས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན། ནང་དུས་ཀྱི······འཁོར་ལོ་ནི། འདོད་ཁམས་ལྔ། འདོད་ལྷ་དྲུག གཟུགས་ཁམས་བཅུ་དྲུག གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་སྟེ་ནང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྲིད་པ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག······སོགས་ཡིན། གཞན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། སྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་སོགས་ཡིན།

དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བའི་ལས་གསུམ། མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ལན······གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་སོ། །

དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤར། ཚེ་རྫོགས་པ་འཆི་བའི་དོན།

དུས་ཀྱི་མཐའ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དུས་ཀྱི་དུམ་བུ་བཞི། ཆགས་བསྐལ། གནས་བསྐལ། འཇིག་བསྐལ། སྟོང་བསྐལ་ལོ། །

དུས་ཀྱི་དབྱུ་ཁྲལ་བསྡུ་བ་པོ། ལོ་རེའི་ཁྲལ་བསྡུ་བ་པོ་སྔོ···ཡོང་བཞིན་པ་ཞེས་པ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྐོས་པ···ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ས་གནས་སོ་སོར་ཡོང་ནས། ཇོང་དང་། མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་ཁྲལ་བསྡུས་རྩིས་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ···ཁྲལ་ནས་བྱུང་བའི་འབྲུ་མར་སོགས་ཆད་ལུས་མེད་པ་སྤྲོད···སྤྲོད་དགོས་པ་ཡིན་སྐད།

དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་གཉིས། སྟོན་པ་དང་སློབ་དཔོན་ལ······ཕྱག་འཚལ་བ། ཅོག་པུར་འདུག་པ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱོར་དུ···གཞུག་པའོ། །

དུས་ཀྱི་ལོ་ཐང་། ལོ་རེའི་གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཁྲལ།

དུས་ཀྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ། འཆི་ལྟས་ཀྱིས······འཁྱུགས་པ།

དུས་ཀྱིས་བཙུས་པ། དབང་གིས་བཙུས་པ་སྟེ་དབང་དུ···བསྡུས་པའི་དོན།

དུས་འཁོར་གྱི་གཟུགས་གཞལ་བྱེད་ཆ་བཅུ······གཅིག རྡུལ་ཕྲ་རབ། ཕྲ་མོ། སྐྲ་རྩེ། སྐེ་ཚེ། ཤིག

ནས། སོར་མོ་རྣམས་རིམ་བཞིན་བརྒྱད་འགྱུར་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་ལ་ཁྲུ། ཁྲུ་བཞི་ལ་འདོམ། འདོམ་ཉིས་སྟོང་ལ་རྒྱང་གྲགས། རྒྱང་གྲགས་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་གོ །

དུས་འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༦༥༦)ལོར་ཧོར་ཡུལ་ཨ་ཏ་ཧོ་ཆེན་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ་ལོར་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ནས་དུས་འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་ངག་དབང་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད། དགུང་ལོ་བདུན་པར་སྡེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཡི་གེ་སྦྱོར་ཀློག་གི་དབུ་བརྙམས། བཅུ་གཅིག་པར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས། མཁས་གྲུབ་དམ་པ་དུ་མར་མཇལ། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༦༩༤)ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་བསྙེ་བཞག ཐོག་མར་གདན་སར་སྐབས་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཆོས་པར་བཞེས། བླ་མ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྱམས་ཆོས་དང་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ཚིག་རྒྱུགས་ཕུལ་ཏེ་ལེགས་སོ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྒྲ་དོན་རིགས་རྒྱན་དང་སྡོམ་རྟགས་སོགས་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་འབེལ་གཏམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་ཉེར་གསུམ་བར་གཞུང་པོ་ཏི་ལྔ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་ཅིང་གོ་རིག་རྫུང་འབྲེལ་གྱི་རིགས་ལམ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་བྱུང་། ཉེར་ལྔ་པར་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་བཀའ་ཡོད་ལྷའི་བརྒྱལ་ལན་མཛད་དེ་དོ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་ཐོན་ཞིང་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། རྗེ་འདི་སྐུ་ཚེ་སྟོད་ལ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་དང་། སྐུ་ཚེ་སྨད་དུ་ཧོར་སོག་གི་ཡུལ་ཁམས་ཁ་སོགས་སུ་བཞུགས་པ་མ་ཟད། སྐབས་འགར་སྐོར་རྒྱུག་ཀྱང་མཛད་དེ་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རྒྱུན་མང་དུ་སྩལ། གཡོན་རུའི་སར་རྒྱ་བོ་རུང་ཡང་ཆེས་སྦྱིན་བདག་ཐུབ་སྟེ་བདེ་མཆོག་གླིང་བསྐྲུན་ཞིང་ཕྱག་ཁང་བཞེངས། སྐུ་བཞི་ལ་རྒྱུད་དང་། དུས་འཁོར་སྨན་པ། རིག་གནས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་བཞི་བཙུགས། བདེ་མོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་བླ་བྲང་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ཅོང་ཁ་བརྒྱད་བཅུའི་ལྷ་ཁང་གཡུ་ཐོག་ཅན་བདེ་ཡངས་བཅས་པ་གསར་དུ་བསྐྲུན། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་རྟ(༡༧༣༨)ལོར་ཀུ་རེ་ལུ་ཆེན་གཡོན་རུའི་ཐེག་ཆེན་རིན་གྱི་སར་སྐུ་གཤེགས། གསུང་ཚོམ《དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག》《དཔལ་ལྡན་རིག་པ་འཛིན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་སྤྲིན་གྱི་བཞོན་པའི་རྟོགས་བརྗོད》སོགས་མགུར་དང་སྙན་ངག་ཆབ་ཤོག《གཞུང་འགྲེལ་རྟོགས་བརྗོད》《ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་དམིགས་ཁྲིད་ཐར་པའི་སྒོ་འབྱེད》《ལྷ་མགུར་གྱི་འགྲེལ་པ་མཁས་པ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན》《ལམ་རིམ་ཆུང་ངུའི་བདེན་གཉིས་སྐབས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན》《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐོར་ལས་བརྩམས་པའི་དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་པད་མོའི་སྤྲིན་པ》《དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་བསྐྲོག་བསྐུར་ཟླ་ཚུལ་གཏོད་འཚེ་ཀུན་གསལ》སོགས་པོད་གསུམ་ཙམ་བཞུགས།

དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར། གྱ། ཤི་གུག གུར། ཐུགས་མདའ། རལ་གྲི། མེའི་འཕྲུལ་འཁོར། རླུང་གི་འཕྲུལ་འཁོར། ཤིང་རྟའི་ཚད། ཁང་བཟང་། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆུ་ཐེན་དུ་འདྲེན་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་རོ། །

དུས་འཁོར་བ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་གཞན་དང་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བའི་དུས་འཁོར་ལ་རྒྱུད་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད། ལག་ལེན། སྐར་རྩིས་བཅས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་དང་། དགེ་བཤེས་ཚོར་དུས་འཁོར་བ་ཟེར།

དུས་འཁོར་དབང་མོ་ཆེ། གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ལ། བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། དབང་གོང་མ་གསུམ། གོང་མའི་གོང་མའི་དབང་བཞི། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བཅས་སོ་སོར་ཕྱེ་བས་བཅུ་དྲུག་དང་། སོ་སོར་མ་ཕྱེ་ན། གོང་གི་ཕྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་བཀྱི་སྟེང་དུ། གོང་མའི་བུམ་དབང་གསུམ་དང་གོང་མའི་བུམ་དབང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་དབང་གཉིས་གཅིག་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲང་བ་བཅས་གསུམ་བྱུང་བ་བསྣན་པས་བཅུ། གོང་མའི་དབང་བཞི་པ་ཚིག་དབང་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །

དུས་འཁོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་དྲུག སོར་སྡུད། བསམ་གཏན། སྲོག་རྩོལ། འཛིན་པ། རྗེས་དྲན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

དུས་འཁོར་ལས་བཤད་པའི་གླིང་དྲུག ཟླ་བ་དང་། འོད་དཀར་དང་། རབ་མཆོག་ཀུ་ཤ་དང་། མིའམ་ཅི་དང་། ཁྲུང་ཁྲུང་དང་། དྲག་པོའི་གླིང་རྣམས་སོ། །

དུས་འཁོར་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལུག་གི་གླིང་བདུན། ཟླ་བ། འོད་དཀར། ཀུ་ཤ། མིའམ་ཅི། ཁྲུང་ཁྲུང་། དྲག་པོའི་གླིང་། འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །

དུས་འཁོར་ལས་བཤད་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད། ཚོང་པ། ཟླ་མཁན། ཤིང་རྒྱུད་མཁན། ཆང་མ། སྒྱུག་ཟླ། འབྲེག་མཁན། འབྲུ་དམར་མཁན། ལྷུ་མཁན། མགར་བ། ཤིང་མཁན། འཐག་མཁན། རྐོ་སྐྱག་མཁན། ཉ་པ། བཙོ་བླག་མཁན། སྐྱུག་མ་མཁན། ཤན་པ། གཤེད་མ། ཤིང་རྟ་མཁན་ནོ། །

དུས་འཁོར་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིག་པ་ལྔ། གཞན་ལ་འཚེ་བ། རྫུན། འདོད་ལོག མ་བྱིན་ལེན། ཆང་འཐུང་བ།

དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་རོལ་མོ་བདུན། རྔའི་མཆོག ཆང་གི་མཆོག རྒྱུའི་མཆོག ངོ་མའི་མཆོག ཞིའི་མཆོག སར་གྱི་མཆོག སྤྲང་རྫིའི་མཆོག །

དུས་ངན་བཅུ་གསུམ། ཀུ་རུ་ཆོས་དབང་གི་ཛོགས་ཆེན་གསང་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལས། དུས་ངན་བསྟན་པ་བཅུ་གསུམ་སྟེ། ༡. གཏེར་འདི་དོན་དང་དུས་མཇུག་མར། །བུད་མེད་ལུས་ལ་དུང་རྒྱན་དར། །མཁའ་འགྲོའི་ལུང་བསྟན་དུས་ཡིན་པས། །དབང་བསྐུར་བསྒྲུབ་ཐབས་སྤེལ་དུས་ཡིན།། ༢. ཕྱུག་འབྲུགས་གཡུལ་ངོ་འབྱེད་པའི་ཚེ། །འགོང་པོ་གཡོས་པའི་དུས་ཡིན་པས། །ཟབ་གཏེར་འདོན་ཅིང་འགོང་པོ་མནན། ། ༣. སྨོ་ཕྲི་ལམ་ཟན་བསྒྲུགས་པའི་ཚེ། །ཕྱིག་དུག་སྟོན་པ་དར་དུས་ཡིན། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་སྤེལ། ། ༤. གཡོ་བ་བརྒྱ་བསྒྲས་བྱུང་བའི་ཚེ། །ས་གཏེར་མི་ཐུབ་དུས་ཡིན་པས། །གཏེར་འདོན་གཏེར་ཆོས་སྤེལ་བར་བྱ། ། ༥. བཟང་ཤོས་ཆ་ག་གཏོང་བའི་ཚེ། །མི་ཚེ་ཐུང་བའི་དུས་ཡིན་པས། །མི་ཆོས་ཞག་ལ་ལྷ་ཆོས་སྒྲུབས། ། ༦. རྫོག་གི་བྱིའུ་མགོ་དུད་པའི་ཚེ། །བླ་མེད་རྟོགས་པའི་དུས་ཡིན་པས། །ཐུགས་ཀྱི་ཡང་གཏེར་དོན་ཁྲིད་སྒྲོང་། ། ༧. ལྟགས་བཙུན་སྐེ་འབྲུག་བྱུང་བའི་ཚེ། །བསྟན་པ་ཉམས་པའི་དུས་ཡིན་པས། །བསྟན་བསྲུང་དྲག་ལྟགས་སྤེལ་ཅིང་སྒྲུབ། ། ༨. ཆོས་མེད་ཙོ་འདྲི་མང་བའི་ཚེ། །ཁྲི་མཆོད་དར་བའི་དུས་ཡིན་པས། །བརྩོན་པར་འདུག་སྐྱེ་ཕྲང་རྒྱལ་བསྐྱབ། ། ༩. མཐའ་དམག་བོད་དུ་ཕྱུང་དུས་སུ། །ལྷ་སྲིན་འཁྲུག་པའི་དུས་ཡིན་པས། །རང་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། ། ༡༠. ཀོལ་ངན་རེ་བ་སྐྱོན་པའི་ཚེ། །ས་བཅུད་ཉོར་བའི་དུས་ཡིན་པས། །གཏོད་སྦྱིན་ནོར་ལྷ་བསྙེན་མཆོད་བྱ། ། ༡༡. ཁྲིམས་མེད་བཙན་གཟུགས་དར་བའི་ཚེ། །བདུད་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་དུས་ཡིན་པས། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྲུང་འབྲི་སྐོག་བྱ། ། ༡༢. ཕྱི་བསྙོན་པོང་བསྙོན་བྱུང་བའི་ཚེ། །དགེ་སྡིག་འཆོལ་རྒྱུད་དུས་ཡིན་པས། །མན་ངག་ཟབ་མཁར་སྤེལ་བར་བྱ། ། ༡༣. སྨྱས་པའི་རྒྱལ་འཁོར་འཁབ་བྱུང་ཚེ། །གསང་སྔགས་འབྲུའི་དུས་ཡིན་པས། །མན་ངག་སྤེལ་བསྒྲུབ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད། །དེ་ལྟར་དུས་གནད་འཛོམ་དུས་ཚེ། །

དགེ་ཐིག་སྨྱུར་དུ་སྨིན་གྱུར་པས། །དེ་ཚེ་འབད་དང་དོན་···
ཆེན་ཡིན། ཞེས་སོ། །

དུས་ལྔ། དཀན། དཔྱིད། སོས། དབྱར། སྟོན་ཏེ་ལྔའོ། །

དུས་ཆེན་ཆེ་རིགས་ཁག བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་གཙོ་བོ་ལྷ་སར་ལོ་ལྟར་སྔར་སྲོལ་གྱི་དུས་ཆེན་ཆེ་རིགས་དཔེར་ན་བོད་···ལུགས་ལོ་གསར་དང་། སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ། བཅོ་ལྔ་མཆོད་པ། ཇོ་བོ་རགས་གསོ། བཅོ་བརྒྱད་ཞོག་མདའ། ཤ་བཞི་ཅིས་བཤེར། སྨོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག བྱམས་པ་གདན་···འདྲེན། ཛོང་རྒྱབ་ཞར་འཕེན། གནམ་མདའ། དགའ་···ལྡན་སྔོད་མཆོད། ཚོགས་མཆོད་ཆེན་མོ། ཚོགས་མཆོད་···སེར་ཕྲེང་། བརྒྱད་གཏོར་མཛད་སྒོ། ཆིབས་བསྒྱུར་ཆེན་མོ། ས་ག་ཟླ་བ། འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན། འཛམ་གླིང་སྤྱི་བསང་། དྲུག་པ་ཚེས་བཞི། ཞོ་སྟོན། ལྷ་བབས་དུས་ཆེན། དཔལ་ལྷའི་རི་ཁྲོད། བཞི་མཆོད། དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད། ངན་པ་དགུ་འཛོམས། སེར་རུ་ཕྱུར་མཛལ། རྩེ་དགུ་གཏོར། ར་ཆེ་སྨོན་ལམ་སོགས་མང་དག་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་ཀ་སྙིང་གི་རིམ་ལྟར་ཁག་སོ་སོའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

དུས་ཆེན་དྲུག ༡། གནས་སྟོང་། ཆོས་བརྒྱད། ཉི་ཤུ···དགུ། ཡར་ངོའི་ཆོས་བཅུ། མར་ངོའི་ཉེར་ལྔ་རྣམས་སོ། །

དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམས། (ས་གའི་ཟླ་བ་སྐྱེ་བོད་ཟླ···བཞི་པ)སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདུད་བཏུལ་བའི་དུས་ཆེན་དང་། བྱང་ཆུབ་བརྙེས་པའི་དུས་ཆེན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ཆེན་བཅས་ལྷུ་གྲུགས་པའོ། ཡང་ན། ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ། སངས་རྒྱས་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གསུམ་མོ། །

དུས་སྙིགས་མ། སྙིགས་མ་ལྔ་ཡི་ནང་ཚན་དུས་སྙིགས་མ་སྟེ་རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས་སོ། །

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ། དུས་ཀྱིས་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཆ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་ལྡན་གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོག་པའི་ཡུན་ཚད་ལ་ཆ་དྲུག་ཅུ་རེ་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད། དེ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག དེ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐང་ཅིག་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་གོ། ཡང་ན། དབྱུགས། ཆུ་སྲང་། ཆུ་ཚོད། ཉིན། ཞག ཟླ་བ། ལོ། བསྐལ་པ་བཅས་སོ། །

དུས་མཐའི་ཉི་མ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་ཚེ་མེས་འཇིག་བདུན་རེའི་མཚམས་སུ་ཆུས་འཇིག་པ་རེ་རེ་དང་། ཆུས་འཇིག་པ་བདུན་རྫོགས་ནས་རླུང་གིས་འཇིག་པར་བཤད་ཅིང་། གོང་གསལ་མེས···འཇིག་སྐབས། ཉི་མ་འདི་ཉིད་སྔར་ལས་བདུན་འགྱུར···གྱིས་ཚ་བ་ཆེ་བར་གྱུར་ནས་ཉི་མ་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ཉི་རེ་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། མཚོ་ཕྲན། ཆུ···ཀླུང་རྫིང་ཀ་སོགས་བསྐམས་ཏེ་ཉི་མ་བདུན་པའི་ཉིན···འཇིག་རྟེན་འདི་མེས་ཚིག་པར་བཤད་པ་ལྟར། དེ་འདྲའི་ཉི་མ་ལ་དུས་མཐའི་ཉི་མ་ཟེར།

དུས་འདའ་བ། དུས་ཚོད་བསྐྱལ་བ།

དུས་མ་ལགས་པའི་འཆི་བ་བརྒྱད། ནད་པ་རིམ་འགྲོ་མི་བསྟེན་པ། སྨན་ཡོག་པ་བསྟུལ་བ། རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ། མི་མ་ཡིན་གྱིས་མདངས་ཕྲོགས་པ། མེ་ཆུ་སོགས་འབྱུང···བས་གནོད་པ། དུད་འགྲོ་མ་རུང་བས་འཚེ་བ། གད···གཡང་ལ་ལྷུང་བ། བྱད་དང་རོ་ལངས་ཀྱིས་འཚེ་བའོ། །

དུས་མིན་འཆི་བ་བརྒྱད། བུད་མེད་ཀན་མོ་དང་ཉལ་པོ་སྤྱོད་པ། ནད་མེད་བཞིན་དུ་སྨན་སྟོབས་ཆེན་བསྟེན་པ། ཁང་རྙིང་གད་འོག་ཏུ་ཉལ་བ། འབྱུང་པོ་མང་བའི་གནས་སུ་གཅིག་པུར་འགྲོ་བ་དང་སྡོད་པ། ནད་པས་སྨན་པའི···ངག་ལ་མི་ཉན་པ། གཡུལ་དུ་འཇུག་པ། མི་ཐུབ་པ་ལ···བརྡོ་བ། གཞན་སར་ཉལ་བ་བཅས་སོ། །

དུས་ཚད་དགུ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ། དེའི་སྐད་ཅིག ཐང་ཅིག ཡུད་ཙམ། ཉིན་ཞག ཟླ་བ། ལོ། བར···བསྐལ། བསྐལ་ཆེན། ཡང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དེའི་སྐད་ཅིག དབྱུགས། ཆུ་སྲང་། ཆུ་ཚོད། ཉིན་ཞག ཟླ་བ། ལོ། བསྐལ་པ།

ཉི་དགུན་གྱི་དུས། (ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར) དཔྱིད་ཀྱི་དུས། (ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར) དབྱར་གྱི་དུས། (ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས···བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར) དབྱར་ཐུང་ངུའི་དུས། (ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག) དབྱར་རིང་པོའི···དུས། (ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ནས་བཅུ···པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར་ཏེ་ཟླ་བ་གསུམ་ལ་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བའོ) ༢. ཉིན་མོ་ཆ་ཤས་བཅུ་བཞི་མཚན་བརྒྱད་དང་ཉེར་གཉིས་ལས། ཀར་ཤད་ལས། སྐྱ་རེངས་ཤར། ཉི་མ་མ་ཤར་བ། ཉི་མ་ཤར་བ། ཉི་མའི་བརྒྱད་ཆ་ཤར་བ། བཞི་ཆ་ཤར་བ། སྔ་དྲོའི་དུས། གུང་ཚིག་མ་ཡོལ་ན། གུང་གི་དུས། ཕྱི་དྲོའི་དུས། ཉི་མའི་བཞི་ཆ་ལུས་པ། བརྒྱད་ཆ···ལུས་པ། ཉི་མ་མ་ནུབ་པ། རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བའོ། །མཚན་མོ་བརྒྱད་ནི། རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ་མཚན་ཐུན་དང་པོ། ཐུན་དང་པོའི་ཕྱེད། གུང་ཐུན། དེའི་ཕྱེད། ཐུན་ཐ་མ། ཐུན་ཐ་མའི་ཕྱེད། སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

དུས་ཚིགས་ཉེར་བཞི། ༡. དཔྱིད་རྩོམ། ༢. ཆར་འབབ། ༣. སྲིན་བུ་འགུལ། ༤. དཔྱིད་མཉམ། ༥. དྭངས་གསལ། ༦. འབྲུ་ཆར། ༧. དབྱར་རྩོམ། ༨. སྲི་བ་གང་། ༩. སྨུར་འདེབས། ༡༠. དབྱར་ཉི་ལྡོག ༡༡. ཚ་བ་ཆུང་། ༡༢. ཚ་བ་ཆེ། ༡༣. སྟོན་རྩོམ། ༡༤. བསིལ་འགྱུག ༡༥. བད་དཀར། ༡༦. སྟོན་མཉམ། ༡༧. བད་འཁྱག ༡༨. སད་འབབ། ༡༩. དགུན་རྩོམ། ༢༠. ཁ་བ་ཆུང་། ༢༡. ཁ་བ་ཆེ། ༢༢. དགུན་ཉི་ལྡོག ༢༣. གྲང་ངར་ཆུང་། ༢༤. གྲང་ངར་ཆེ།

དུས་ཚིགས་དྲུག དགུན་སྟོད། དགུན་སྨད། དཔྱིད། སོས་ཀ དབྱར། སྟོན་ནོ། །

དུས་ཚིགས་བཞི། ནམ་ཟླ་དུས་བཞི།

དུས་ཚོད་ངན་པ་བཞི། ཉི་ཤར་དང་། ཉི་ཕྱེད། ཉི་ནུབ། ནམ་ཕྱེད།

དུས་ཚོད་བཅུ་གཉིས། ཉིན་མཚན་ཕྱོགས་གཅིག་དུས···ཚོད་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། ༡. ནམ་གུང་བྱི་བ(༢༣—༡) ༢. ནམ་ཕྱེད་ཡོལ་གླང(༡—༣) ༣. ཐོ་རངས···སྟག(༣—༥) ༤. ནམ་ལངས་ཡོས(༥—༧) ༥. ཉི···ཤར་འབྲུག(༧—༩) ༦. ཉི་དྲོས་སྦྲུལ(༩—༡༡) ༧. ཉིན་ཕྱེད་རྟ(༡༡—༡༣) ༨. ཉིན་ཕྱེད་ཡོལ་ལུག(༡༣—༡༥) ༩. ཉི་སྨུར་སྤྲེལ(༡༥—༡༧) ༡༠. ཉི···ནུབ་བྱ(༡༧—༡༩) ༡༡. ས་སྲོས་ཁྱི(༡༩—༢༡) ༡༢. སྲོད་འཁོར་ཕག(༢༡—༢༣)ཅེས་དེང་དུས་ཀྱི་ཆུ···ཚོད་ལ་སྦྱར་བའོ། །

དུས་བཞི། མཛོད་ལས། འཇིག་དང་། ཆགས། སྟོང་། གནས་བཞིན་འདོད་དོ། །ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱིས། འདས་པ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟ་དུས་གསུམ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་དུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་། ཆོས་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི་མ་རེས་པ་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དུས་སོ། །ནམ་ཟླ་དུས་བཞི་སྟེ། དཔྱིད། དབྱར། སྟོན། དགུན་བཞིའོ། །

དུས་བཞིའི་མེ་ཏོག་བཞི། ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག ལྷུང་མ། འབྲས་བུ། སྨུག་མའོ། །

དུས་བཟང་བཞི། ཟླ་བ་རྒྱང་ཟོ་ཅིག་གི་ཚེས་བརྒྱད་ནི······སངས་རྒྱས་སྨན་བླའི་དུས་ཆེན། ཚེས་བཅུ་ནི་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་དུས་ཆེན། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནི་སངས་རྒྱས་དུས་ཆེན། གནམ་གང་ནི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་ཆེན།

དུས་ཡུན་འཇལ་བྱེད་བདུན། གོང་དུ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དུས་གསུམ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ། ད་ལྟ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་སྤྱིར་གྲགས་པའི་དུས་འདས། མ་འོངས། ད་ལྟ་དུས་གསུམ། རྟགས་འཇུག་སྐབས་སུ་བྱ་བྱེད་ཟ་དང་མི་དང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་འདས། མ་འོངས། ད་ལྟ་གསུམ།

དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ། དུས་གསུམ་སྤྱི་ཙམ་པ···དང་། དུས་གསུམ་ཁྱད་བྲག་པ། དུས་གསུམ་ཐོར་བུ་བ།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་གསུམ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས···

འཁོར་བ་འཛིགས། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མགོན་པོའོ། །

དུས་གསུམ་ནོར་བུ་བའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ། སྤྱིར་ན་འཕྱུལ་གཏན་ནས་མེད་པའོ། །འཕྱུལ་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་འཇུག་གཅིག་གཉིས་ལས་མི་འགྱུར་བར་ཡིག་གཟུགས་གཅིག་པའོ། ཡིག་གཟུགས་འགྱུར་ཡང་དུས་གསུམ་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་སྒྲ་གདངས་མི་འགྱུར་བའོ། །

དུས་གསུམ་བདུད་འདུལ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ། ད་ལྟ་བ་བཅས་ཀྱི་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པ་བཏུལ་ནས་སངས་རྒྱས་པ།

དུས་གསུམ་སྤྱི་ཙམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དྲུག ༡. བྱ་ཚིག་ལ་མ་ཞིང་ག་ད་གཉིས་གང་རུང་གིས་འཕྱུལ་ཡོད་ཅིང་། ༢. བྱེད་ཚིག་ལ་མ་འ་ཡིག་གི་འཕྱུལ་ཡོད་པ། ༣. མིང་གཞི་པ་སྔེ་ལས་གཞན་ཡིན་པ། ༤. འདས་ཚིག་ལ་བས་འཕྱུལ་ཡོད་པ། ༥. དུས་གསུམ་གྱི་ཚིག་རྣམས་སྒྲ་གདངས་སོ་སོར་འགྱུར་ཞིང་། ༦. མགོ་ཅན་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་ལྡན་པའི་དུས་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་སྤྱི་ཙམ་པའམ་དུས་གསུམ་སྤྱིར་བཏང་བའོ། །

དུས་གསུམ་བྱེ་བྲག་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི། ༡. བྱ་ཚིག་དང་འདས་ཚིག་གཉིས་ཀར་སྔོན་འཇུག་བོ་ཡིག་བས་འཕྱུལ་ཡོད་པ། ༢. བྱེད་ཚིག་ཕལ་ཆེར་ལ་འཕྱུལ་ག་དང་འ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་གཉིས། ༣. སྐབས་འགར་འདས་ཚིག་དང་སྐུལ་ཚིག་གཉིས་ལ་ཡང་འདྲུག་ཡོད་པ། ༤. མིང་གཞི་ལ་འགོ་ཅན་ཟང་བ་བཅས་པ་བཞིའོ། །

དུས་གསུམ་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག དུས་གསུམ་པོ་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་འདོད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞིས་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཡིག་ཚོགས་མང་བར་དོགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོབ་དང་སངས་རྒྱས་ལྷའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་ཕྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་མ་འོངས་ནས་ད་ལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པ་ན། དེ་དག་གི་དངོས་པོ་དོར་ཡང་རྫས་མི་འདོར་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ན་དབྱིབས་དང་རོ་འགྱུར་ཡང་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ལྷས། ཕྱུ་གུ་སོགས་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་སྔ་ཕྱི་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གསུམ་སོ་སོར་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན་བུད་མེད་གཅིག་ཕྲུག་ལ་མ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་དང་བུ་མོར་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་ལྟར་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱུ་གུའི་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད། ཕྱུ་གུ་ཕྱུ་གུའི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པས་ན་དུས་གསུམ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན།

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཅུ། རིན་ཆེན་འབར་བ་ལས། རྡོ་རྗེ། དྲིལ་བུ། ཡེ་ཤེས། ལྷ། དཀྱིལ་འཁོར། སྦྱིན་སྲེག སྔགས། རྡུལ་ཚོན། གཏོར་མ། དབང་བསྐུར་རོ། །

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མོས་པ་སྤྱོད་པའི་ཆ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་ཚེ་སྔར་བཞིན་བསྒོམས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་དེ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པས་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པའོ། །

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཐམ་གཉིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམས་མིང་བཏགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་རང་ལུགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པ་ཡིན། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན། དེ་ལྟར་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚད་དུ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་ཁས་བླངས་ཀྱང་འཇོག་བྱེད་བློ་ལ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས་བློ་གནོད་མེད་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འདྲའི་བློ་གནོད་མེད་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་བློས་ཀྱང་ཡུལ་འཇོག་ཐུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞི། བདག་གི་དེ་ཉིད། སྔགས་ཀྱི་དེ་ཉིད། ལྷའི་དེ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོ། །

དེ་གོང་བོད་ན་ཚོང་དང་བྲེ་ཤུང་མེད། དངོས་ཟོག་གི་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་དངོས་ཟོང་སྟེ་དངུལ་མ་བྱུང་གོང་གི་ཚོང་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་བརྗེ་ཚོང་བྱེད་པའི་ཚོང་ལས་ཡིན་ཅིང་། ཐོག་མའི་དུས་སྐབས་སུ་བརྗེ་ཚོང་གི་ཚད་གཞི་གཏན་ཁེལ་མེད། དུས་ཡུན་རིང་པོ་སོང་རྗེས་བརྗེ་ཚོང་གི་ཚད་གཞི་གཏན་ཁེལ་མེད་པའི་ཚོང་བྱེད་སྟངས་དེས་ཚོང་བྱེད་མཁན་ཉོ་བདག་ལ་ཐོན་པར་རྙོག་དྲ་མང་པོ་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་མི་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་བྲེ་སྲང་སོགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་བཟོ་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་གོང་འཕེལ་བྱུང་རྗེས་ནོར་ཟོག་ལྷག་མང་དུ་སོང་རྗེས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་བརྗེ་ཚོང་བྱས་ན་སྐབས་མི་བདེ་བས་དངོས་ཟོག་གི་ཚབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་དངུལ་བཟོ་དགོས་བྱུང་བ་ཡིན།

དེ་སྒྲའི་འཕྲད་འཇུག་ཚུལ་དགུ། རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་འཕྲད་རང་དབང་ཅན་དེ་སྒྲའི་འཕྲད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་དགུ་སྟེ། ༡. ཟ་སྐད་འདས་མ་ཟག་པ་དང་། ༢. རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན། ༣. བརྗོད་བྱའི་ལྟག་མ་འདྲེན་པ་བཅས་ཟ་སྐད་དབང་དུ་བྱས་ན་གསུམ། ༤. བདེན་པའི་དངོས་པོ། ༥. གསང་བའི་དངོས་པོ། ༦. བདག་གི་བའི་དངོས་པོ། ༧. གཞན་གྱི་དངོས་པོའམ་རོལ་པོའི་དངོས་པོ་བཅས་དངོས་པོའི་དབང་གི་བཞི་དང་། ༨. སྔར་འདས་པའི་དངོས་པོ། ༩. འབྱུང་འགྱུར་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་བཅས་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཉིས་ཏེ་བསྡོམས་པས་དགུ་ཡོད།

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཞི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དམ་བཅའོ། །

དེ་ཉིད་བཅུ། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་བརྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། ༡. གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི། ཕྱིར་བཟློག་གཉིས་(བགེགས་སྲུངས་པ་དང་ཐིག་པ་སྲུངས་པ་གཉིས་སོ)ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། །གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཁ་སྦྱོར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་། །གཏོར་མ་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་། །དྲག་ཤུལ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་དང་། །རབ་ཏུ་གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། ། ༢. ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། །སྟངས་སྟབས་འདུག་སྟབས་བཟླས་བརྗོད་དང་། །སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་པ་ལས་སྦྱོར་དང་། །སླར་བསྡུ་བ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། །ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། ། ༣. ཆོ་གའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་རབ་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དང་ནི་ཏིང་འཛིན་མཆོག །ཕྱག་རྒྱ་སྟངས་སྟབས་གདན་དང་ནི། །བཟླས་བརྗོད་སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་པ་དང་། །ལས་ལ་སྦྱར་དང་སླར་བསྡུ་བའོ། ། ༤. སློབ་དཔོན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། གནས་དང་དུས་དང་ལྷ་དང་སྔགས། །བཀྲང་ཐིང་ཕྱག་རྒྱ་སྦྱིན་སྲེག་དང་། །དབང་བསྐུར་དང་ནི་རབ་གནས་ཀྱི། །དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས། ། ༥. དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི། རིན་ཆེན་འབར་བ་ལས། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་ཡེ་ཤེས་དང་། །ལྷ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱིན་སྲེག་དང་། །སྔགས་དང་རྡུལ་ཚོན་གཏོར་མ་དང་། །དབང་བསྐུར་དེ་ཉིད་བཅུ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དང་ཉེ་བ་ལྔ། སློབ་དཔོན་བསད་པ། དགེ་སློང་མ་ལ་སུན་ཕྱུང་བ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ།

དཔའ་བཤད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ།
མཆོད་རྟེན་བཤིག་པ་དང་ལྔའོ །

དེ་དང་འཆལ་སྟེ། དེ་དང་མཐུན་འདོད་འདུག་ཅེས་པའི་
བརྗ་སྙིང་།

དེ་དོན་ཡིད་འདོམས་ཀྱིས། ཁོང་དུ་བཀོད་པའི་དོན
གནད་དེ་རྣམས་སེམས་ལ་བཞག་དགོས་པ།

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། རང་འབྲས་ཤེས་པ་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་ཏུ
གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ། དེའི་མཚན
ཉིད། དེ་དང་ཤེས་པ་དོན་གཅིག

དེ་མོ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། (དེ་མོ་སྐུ
ཕྲེང་དྲུག་པ) དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ནང
ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་མཚན་སྙན་དང
མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་ནང་ནས་ཀུང་སྲིད་སྐྱོང
གནང་མཁན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ནི་དེ་མོ་སྐུ
ཕྲེང་དྲུག་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤ་ཡོས
(༡༧༧༨) ལོར་བོད་ལྗོངས་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་ཡུལ་དུ་ཡབ
བསོད་ནམས་ལྷ་དར་དང་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ
འཁྲུངས། ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རྣམ་རིག་བཀྲ་བས་ཕྱུག
དཔེ་འཛིན་སློབ་ལ་དཀའ་བ་མེད་པ་དང་། ཕྱག་སོར
བདེ་བས་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དང་ཡུལ་ལྗོངས
སོགས་རི་མོ་འབྲི་བར་མཁས་པ་བཅས་ངོ་མཚར་གྱི་རྟགས
དང་ལྡན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས
རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་སྐྲ་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན
ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ།
སྐབས་དེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས
མཁས་པར་བསྔགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱངས་པའི་སྐབས
སུ་བབས་པ་དང་འབྲས་སྤུངས་ཆོས་སྡེར་ཆོས་ཞུགས
གནང་དགོས་ཞེབས་པ་བཞིན་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ
གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་བློ་གླིང་དཔོན་སློབ་ར་སྒྲེང
མཁན་པོ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཏེ
རིག་ལམ་སྒོ་འབྱེད་བསྡུས་གྲྭ་རྩི་བཞག་གསན། དེ་སྐབས
རྒྱ་ནག་གོང་མའི་རྒྱལ་སྲས་བཅུ་བདུན་པས་རྗེ་ཉིད་སྤྱན
འཚར་རྗེས་ལེ་ཅིན་དུ་ཁོང་གི་མཆོད་གནས་སུ་གདན
འདྲེན་དགོས་པས་དེ་སྐབས་ཕྱོགས་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྗེས
སུ་བཟུང་ཕྱིར་རྒྱ་སོག་གི་སྐད་རིགས་གསན་སྦྱོང་དགོས
པའི་ཞུ་ཡིག་དང་དངུལ་ཟླ་ཆེན་དང་དར་གོས་ཀྱི་རྟེན
བཅས་འབྱོར་པས་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་སྐད
རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་བྱང་ཆུབ་པའི་དབུ་ཆེན་ཆོས
མཛད་བློ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་དགེ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ནས་གསན
ཞལམ་ལ་བརྩོན་པ་ལྟར་བཞིན་ཀྱིས་མཁས་པར་གྱུར།
གཞན་ཡང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྨན་མཁྱེན་བྱེའུ་པ
སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་རི་མོའམ་འབུར་བཟོར་མཁས་པས
སྐུ་ཐང་དང་འབུར་བཟོའི་སྐུ་བརྙན་སོགས་བཟོ་རྩལ་ཕྱུད
དུ་འཕགས་པའི་ཉམས་འགྱུར་ལྡན་པ་ཡོད། དེ་རྗེས་ཏཱ
ལའི་བླ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཁན་པོ་དང་། ཁྲི
ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ
དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་རིམ་བཞིན་བཞེས།
དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྐལ་བཟང
རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་པ
དང་། ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་བཀའ་སློབ་དང་དབང
ལུང་ཁྲིད་སོགས་མང་དུ་བསྐྱལ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ
མ་མཆོག་གིས་བཀའ་བསྐྱལ་གནང་བ་ལྟར་ལྷ་ལྡན་སྨོན
ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་འཛུགས་གནང་སྐབས
གཞུང་ཆེན་ལྔའི་དཀའ་གནད་ལ་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན
པའི་ལན་འདེབས་གནང་འཕེལ་བྱུང་བར་མཁས་མང་གི
བསྔགས་བརྗོད་ཐོབ་ཁར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་ཀྱང
དགྱེས་ཚོར་གྱིས་སྐུ་བཅར་མངགས་གཏོང་མདུན་དམིགས
བསམ་གཟིགས་གསོལ་མཇལ་དར་ནང་མཛོད་བསྩལ་ཞིང་།
དེ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ
དང་ཐུགས་སྦྱང་གཤིན་ཞིང་སྐུའི་གཡས་བཅར་དུ་གྱུར།
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཙོས་གཞན
ལ་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་འབོག་གནང་སྐབས་ལས་སློབ

གཤེགས་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐུར་འོས་སུ་ཡོད
སྐོར་ལ་གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་ཨམ་བན་ནས་ཡུན་རིང་ཏཱ་ལའི
བླ་མའི་སྐུ་བཅར་ཐུགས་གཏད་ཆེ་བ་བོད་ཀྱི་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སུ
ཡོད་ཅེས་སྐྱེས་བསྐུར་སྐབས་བཀའ་བློན་བཞི་སོགས་བོད
ཀྱི་མི་རྣམ་དཔོན་རིགས་ཚང་མས་དེ་མོ་སྤྲུལ་སྐུ་ནི་ཏཱ་ལའི
བླ་མའི་ཞབས་བཅར་ཡུན་རིང་ཞིང་ཐུགས་སྤྲུལ་གཙོ་བོ
ཡིན་པ་མཁྱེན་དབྱངས་གཅིག་ཐུར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ
གོང་མར་ཞུ་རྗེ(ཀྲི-ཞ)ཕུལ་བ་བཞིན་གོང་མས་དེ་མོ
སྤྲུལ་སྐུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད
བཅུག་སྟེ་དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞལ་བཞུགས
བཞིན་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་དང་མཐུན་པ
བྱེད་དགོས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཆེ་ཆུང་དང་བཀའ་བློན
སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གུས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་བཀའ་ཡིག་དེ
གཟའ་ཚེས་དགེ་བར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏཱ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་དུ
འོད་འཕྲོལ་བར་བཀའ་སྩལ་བཞིན་དབུལ་སྐུ་དྲུག་དང
གདན་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁྲི་གདན་ཟུར་སོགས་སེར
སྐྱ་མཆོག་དམན་ཚང་འཛོམས་ཤར་བསྒྲགས་པ་དང་།
གཡང་ཏི་དང་གསེར་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐེར་སྣོད་བརྫ
བཀོད་ངོ་མཚར་ལྡན་པ་མང་པོ་དང་། གོས་དར་སོགས
རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་བཅས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ
ཚབ་ཏུ་གཟེངས་བསྟོད་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་དེ་མོ་ཧོ
ཐོག་ཐུས་ཁོ་བོ་ནི་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་བློ་གྲོས་དང
ཉམས་མྱོང་དམན་ཞིང་གསུང་ངག་མི་བདེ་བ་བཅས་ཀྱིས
དགོངས་འཁྲོལ་ཞུ་ཐབས་གནང་བར་ཡམ་པན་གཉིས
དང་བོད་ཀྱི་མི་ཆེན་ཚང་མས་ཞུ་ནན་མཐར་བཀྲོལ་ཞུས
པར་རྒྱལ་ཚབ་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་མཛད་དེ་བོད་རབ
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང་(༡༧༥༧)ལོར་བོད་ཀྱི
བཀའ་བློན་རྣམ་བཞི་དང་། རྩེ་མགྲོན་དྲུང་འཁོར།
གདན་ས་གསུམ། དེ་མིན་དགོན་སྡེ་ཁག རྫོང་གཞིས།
སྨིར་བཙན་སོགས་དཔའ་ལྡན་མི་དྲང་གི་ཁོངས་སུ
གཏོགས་པ་མཐའ་དག་གིས་དགའ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ
ནས་རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད་པར་ཕྱག་བཅས་རྟེན
འབྲེལ་ཞུས། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐུའི
གདུང་མཆོད་ལ་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྤྱན་ཟུར་མཆོད་ཕྱིན་དང་།
དགེ་འདུན་གྱི་སྟེར་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེ་མཛད་པ་དང་།
རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་གདུང་བཀྲ
ཤིས་འོད་འབར་གསར་བཞེངས་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་དང་།
གཟུངས་འབུལ། སྐུ་གདུང་ཟ་མ་ཏོག་དུམ་པར་གྱུར
འདྲེན་པ་སོགས་ལ་ལྷུགས་བཀོད་ཕྱག་བསྟར་གནང་བ
དང་། རབ་གནས་ཀྱི་དབུ་བཞུགས་ཀྱང་གནང་བ་མ་ཟད།
རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལ་ཕྱ་སྙོལ་ལྟ་བླ་མ་ལ་ལུང་ཞུ་དང
འབྲེལ་ཕྱོགས་གང་སར་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་མཛད་པར
བརྩད་ཆོད་རྗེ་མཐུན་བྱུང་བ་དང་། གོང་མས་ཀྱང་ཐོས
མཐུན་ཐོབ་པ་ལྟར་རྗེ་ཉིད་དང་ཨམ་བན། བཀའ་བློན
བཞི་སོགས་ངོ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་འཇམ
དཔལ་རྒྱ་མཚོ་གཞིས་རྩེ་བཀྲས་ལྷུན་དགོན་ནས་གདན་ཞུ
དང་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ
གསུམ་པའི་ས་ཡོས(༡༧༥༩)ལོར། མན་ཅིང་གོང་མ
ཆན་ལུང་གིས་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེར་འཛའ་ས་གསེར་ཡིག
དང་། དཔལ་ཐམས་ཀྱི་ཁ་རིས་སུ་རྫོང་ཀྱི་ལས་དོན་ཁུར
འཛིན་ཞུ་སེར་བསྟན་པ་འཛིན་བྱེད་དཔལ་ལྡན་ནོ་མིན
ཧན་གྱི་ཐམ་ཀ་ཞིག་འབོད་པ་གནང་། སྲིད་སྐྱོང་གནང
རིང་ཁྲིམས་འགལ་ལུགས་དགག་བྱེད་མི་ནག་པོའི་ཚད
འགེལ་གྱིས་བཀག་འགོག་དང་། གཞུང་དོན་ལ་ཐུགས
འཁུར་ཆེ་ཞིང་སྐུ་སྙེར་གྱི་དོན་རྒྱུད་དུ་བསྒྲིད་ནས་ཐན
གཞན་གྱིས་གསུང་བརྟག་ཞུ་བའི་རྟེན་ཡང་སྲིད་གཞུང་གི
ཕྱག་མཛོད་དུ་འབབ་པར་མཛད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཁྲབ
ཀུམ་ཐག་མི་སེར་གྱི་བདེ་ཐབས་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བས་ཀྱང
འགྲོ་ལག་འདོན་གྱི་ཁྲལ་འཕར་མའི་རིགས་འཕྲི་སྐྱོང་བྱེད
མི་དགོས་པར་ཐུགས་འཁུར་དང་། ཆེ་བཙན་ཁག་ལ
དམིགས་བསལ་མེད་པར་ལམ་ཐོག་འདུར་ཐུགས་སུ
བཏང་བ་སོགས་མི་སེར་གྱི་བདེ་ཐབས་ལན་ཐུགས་ཆེ་བའི
ཕྱག་ལེན་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ
(༡༧༦༢)ལོར། བསྟན་རྒྱས་གླིང་བན་གཙང་གྲྭ་ཚང

གསར་དུ་བཙུགས་པ་གནང་བ་མ་ཟད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་གནང་རིང་སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་དང་། ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་དུས་རབ་པའི་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་སྟེང་འོག་གང་སར་ཉམས་གསོ་རྒྱ་ཆེ་མཛད་དེ་ཉམས་གསོར་གྲགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་རྙིང་དང་བརྙེན་པ་ཚང་མ་གསར་བཞེངས་དང་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་མཛད་དེ་ནང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་མེད་གསར་བཞེངས་དང་འབྲེལ་ན་བཟའ་དང་། མཆོད་རྫས་སོགས་རྟེན་སོགས་དང་གནང་སོལ་འབབ་ཞིག་ལས་གསར་བཟོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་ཆས་དང་གསེར་གོང་བཙས་ལུལ་བ་མ་ཟད། གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་དང་། གཉྫི་ར། རྒྱལ་མཚན་སོགས་གསར་བཟོ་མཛད། མདོར་ན་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་རིང་བསྟན་སྲིད་དང་། མི་སེར་གྱི་འཚོ་ཐབས་སོགས་སྐོ་གང་ལས་མཛད་རྗེས་དང་མཚན་སྙན་མིན་དུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། མཐར་དགུང་གྲངས་ང་ལྔ་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱ(༡༧༧༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

དེ་ཙམ་ལྔ། ཁྱི་རོལ་གྲགས་ཅན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཞེར་ལྔའི་ནང་ཚན་སྟེ། གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ།

དེ་ཙམ་ནས་བཟུང་། འདི་དུས་ཚོད་ཞིབ་ཆ་མ་ངེས་པའི་ཛ་སྐད་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཅིང་། དུས་ཚོད་ངེས་ན་དེ་ནས་བཟུང་ཞེས་སྦྱོར་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་། གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་།

དེ་ཝི་ཀོ་ཊི། འདི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ལྷ་མོའི་མཁར་ཟེར་ཞིང་། ཡུལ་འདི་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. འགའ་ཞིག་གིས་ཀོང་པོ་དང་། དྭགས་པོ། ཀློ་ཡུལ་བཅས་གསུམ་འདུས་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཙཱ་རི་ལ་ངོས་འཛིན། ༢. འགའ་ཞིག་གིས་ཙཱ་རི་ནི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཚན་དེ་ཝི་ཀོ་ཊིའི་གནས་ཚབ་ཅིག་ཡིན་པ་ལས་གནས་དངོས་མ་ཡིན་པར། དངོས་དེ་ནི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་བྷ་ཊཱ་ལ་ཡོད་པའི་ཧི་ཝོ་ཀྲི་ར་ཕུར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་གསུངས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དང་། ངོར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ནང་བཤད་པའི་ཙཱ་རི་ཏྲ་ནི་རྒྱ་གར་ཧྲོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ན་ཡོད་པའི་ཁུངས་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་དྲངས་ཏེ་གསུངས་ཡོད། ཞིབ་པར་ངོར་མཁན་ཆེན་གྱི་གསུང་རྩོམ(ཙཱ་རི་ཏྲ་དང་དེ་ཝི་ཀོ་ཊིའི་ཡུལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ)ཞེས་པར་གསལ།

དེ་བཞིན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་ལྷ་ཕྱིའི་བྱེད་པར་མེད་པར་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། སྲིད་པ་འཁོར་བ་དང་ཞི་བ་མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མངོན་པར་གཤེགས་པའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དྲུག ༡. རྣམ་སྣང་། ༢. མི་བསྐྱོད། ༣. རིན་འབྱུང་། ༤. འོད་དཔག་མེད། ༥. དོན་ཡོད་གྲུབ་པ། ༦. རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བཅས་དྲུག་གོ །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞི། རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་མང་དང་། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། གཟུགས་མཛེས་དམ་པ་འཇམ་དབྱངས། སྐུ་འབྱམས་ཀླས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྔ། རྣམ་སྣང་། མི་བསྐྱོད་པ། འོད་དཔག་མེད། རིན་འབྱུང་། དོན་གྲུབ་རྣམས་སོ། །(རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་དོན་གཅིག)

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་སྣང་བ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རབ་བྱུང་བྱས་པ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས། ༡. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་མེད་པ་ལ་མ་མོས་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེའོ། ། ༢. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་མེད་པ། ༣. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྲོག་མེད་པ། ༤. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ཟག་མེད་པ། ༥. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ། ༦. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཞི་མེད་པ། ༧. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གནས་མེད་པ། ༨. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ང་ཡིར་བྱ་བ་མེད་པ། ༩. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་པོ་མེད་པ། ༡༠. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ། ༡༡. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མ་སྐྱེས་པ། ༡༢. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འཆི་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་མ་སྐྱེས་པ། ༡༣. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ༡༤. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ༡༥. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཞེ་སྡང་དང་བྲལ་བ། ༡༦. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ། ༡༧. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འོང་བ་མེད་པ། ༡༨. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པ། ༡༩. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ། ༢༠. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པ། ༢༡. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ། ༢༢. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་མ་མེད་པ། ༢༣. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྨོན་པ་མེད་པ། ༢༤. ཀྱི་མ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་འདི་ནི་ཕན་ཚུན་རྩོད་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་ཅིང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་འཁྲབ་པ་དང་ཞེ་སྡང་ལ་ཞུགས་པར་གཟིགས། ༢༥. ཀྱི་མ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་ཞིང་ལམ་ཉམ་ང་བར་ཞུགས་པ་ལམ་གོལ་བ་ལ་གནས་པ། ༢༦. ཀྱི་མ་འཇིག་རྟེན་ན་གནས་པ་འདི་དག་བཀྲམ་ཞིང་འདོད་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་སྟེ་ཆག་མི་ཤེས་ཤིང་གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ། ༢༧. ཀྱི་མ་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ནི་ནོར་དང་འབྲུ་དང་ཁྱིམ་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སྲིད་པས་འཁོར་བ་སྟེ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལ་སྙིང་པོར་འདུ་ཤེས་པ། ༢༨. ཀྱི་མ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་མ་རིག་པས་འཚོ་བ་སྟེ་གཅིག་ལ་གཅིག་འཕྲིད་པར་གནས་པ། ༢༩. ཀྱི་མ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་ལོ་ཅན། ལྟ་བ་ཉེས་པ། ཐ་ཆད་པ་དང་བཀྲུང་སྐྱེ་དང་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ལ་སྦྱོར་ཀྱང་བདག་ཅག་ནི་ཆོས་ཤེས་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ། ༣༠. ཀྱི་མ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཁྱིམ་གྱི་གནས་ནས་ཕྱུག་བཟླུམ་གྱི་སྡོད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། ༣༡. ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་ཐེ་བར་འགྲོ་བ་སྟེ་བསྐྱབས་པས་ཐེ་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད། ༣༢. སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་ཕྱིད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫུ་དན་ལས་འདས་པ་འདི་བཏང་ཞིང་། གང་འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དམན་པ་ཚོལ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་གང་འདི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་མོས་པར་བྱའམ་ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མི་འཇིགས་པ་བཞི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མི་འཇིགས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཞོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འཇིགས་པ། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་རྣམས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ལུང་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་གཅིག་ཉིད་མཁྱེན་པ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཅུ། ༡. སྟོན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པས་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་གནས་དང་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ༢. དེ་བཞིན་དུ་ལས

འཕྲུལ་བསྟན་པས་རང་རང་གིས་རྟུལ་བའི་ལས་འཕྲུལ་རང་རང་གིས་སྤྱོད་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པ། ༣. དབང་པོ་མཐུན་པར་ཆོས་བསྟན་པས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་དམན་མཁྱེན་པ། ༤. ཁམས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་སོགས་ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ། ༥. ཆོས་པ་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་མོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ། ༦. ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་ལས་འཁོར་འདས་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ། ༧. ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་སྤྱངས་པས་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་ཀུན་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚུལ་མཁྱེན་པ། ༨. དགེ་བ་རྒྱུད་མ་གསན་པས་སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ༩. སེམས་ཅན་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སོགས་ལས་ལྷའི་མིག་གིས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པ། ༡༠. ཟག་པ་ཟད་པའི་དོན་དུ་ཆོས་སྟོན་པས་ཞི་བ་ཟག་ཟད་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཐོབ་པ་བཅས་གསུངས་སོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་སྒོ་ཚན་བརྒྱད། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ། རིགས་ཀྱི་ཡུམ། རིགས་ཀྱི་གཙུག་ཏོར། རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ། རིགས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་ཕོ་ཉོ། རང་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས། རང་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ནོ། །

དེ་ཡེས། དེ་ལུགས་སམ་དེ་ལྟར།

དེ་རྨ་ཡེགས། (རྨ་ཡེགས་བཙན་པོ་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་བཅུ་གཅིག་པ། ཡེགས་རྟག་གི་ཡ་གྱལ། ཡབ་ཡེ་རྨ་ཡེགས་དང་ཡུམ་རྒྱ་ལྕམ་བྲ་མ་ནའི་སྲས། བོན་དགོན་གསས་ལུན་ཐང་ས་བསྐྱེད། ལྷ་མོན་ཅོ་སྟག་ཀླུ་གསས་ཀྱིས་བྱས། ཀླུ་སྨན་མེར་མོའམ་ཀླུ་ལྕམ་མེར་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ཐི་རྨ་ཡེགས་འཁྲུངས།

དེད་དཔོན། གནའ་བོའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་རྣམས་སུ་གྲུ་གཟིངས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་གྲ་བསྒྲིགས་བྱས་ནས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཁག་ལ་ནོར་བུའི་རིགས་འཚོལ་མཁན་ཚོགས་པ་འགྲོ་སྐྱོལ་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་པ་དེའི་འགན་འཁུར་པའམ་འགྲོ་བྱེད་དེ་ལ་ཚོང་དཔོན་ནམ་དེད་དཔོན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བར་ཟེར།

དེན་ཕོ། གདོན་རིགས་ཤིག

དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ། དེབ་ཐེར་འདི་ཉིད་རྩོམ་པ་པོ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཞེས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་དང་རྒྱ་གར་བལ་ཡུལ་བཅས་སུ་མཚན་སྙན་མཉེན་དུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེའི་འབྱུང་འདས་སོགས་མཛད་རྣམ་ཞིབ་ཕྲ་ཁོང་དུ་གཞིའི་འགོས་ཞེས་པའི་ནང་སོང་ཟིན་པས་སྐྱར་བློས་མ་དགོས་པ་དང་། དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་འདི་ནི་དཀྱིལ་ལོ་གྲུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༦༧༨)ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་མཇུག་རྫོགས་པར་མཛད། དེབ་ཐེར་འདི་མཛད་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་སོང་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་སྙིང(༡༦༤༡)ལོར་ལྷ་གཤེགས་ཤིང་། ལོ་དེར་ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱབ་ཁྲི་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་ལ་བསྟུལ་མ་གནང་བ་ལྟར་ཁོང་གིས་རྒྱ་ཡོན་སྦྱར་ཏེ་དོལ་ལྷུན་གྲུབ་ལྷ་རྩེར་དཔར་བསྐྲུན་གྱི་མ་ཡིག་བྲིས་ནོག་གཉལ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷུན་པོར་དངོས་སུ་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྦྲང(༡༧༡༣)ལོར། ཀཀྲྀ་དམར་པ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་སྔོ་ཁྲིད་བྱས་པའི་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་གིས་བོད་སྤྱོངས་སུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་དམག་དཔུང་གཏོར་ལམ་བཏང་ནས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོན་པ་དགེ་ལུགས་དགོན་པར་བསྒྱུར་རྗེས། དེབ་ཐེར་འདིའི་དཔར་ཤིང་རྣམས་ཡངས་པ་ཅན་ནས་ཀུན་བདེ་གླིང་དུ་སྤོས་ཤིང་། དེ་སྐབས་དཔར་ཤིང་ནང་ཁག་གཅིག་མ་ཚང་བ་ཕུད་མང་ཆེ་བ་མ་ཉམས་པར་བསྡད་ཡོད། དེབ་ཐེར་འདིའི་ནང་དོན་དང་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་རགས་ཙམ་ཞུས་ན། ༡. དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་འདི་ནི་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གྲགས་ཅན་མང་པོའི་ནང་ནས་ཁྲུངས་བཙན་པ་དང་། དཔྱད་གཞིའི་རྣམ་གྲངས་མང་བ། ལོ་གྲངས་ཁ་གསལ་བ། སྔ་ཚན་སོ་སོ་ནས་འཚོལ་བདེ་བ་བཅས་ཀྱི་དགེ་མཚན་མང་པོ་ལྡན་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྩོམ་པ་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཡང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་མིང་ཐུང་རྒྱུད་པས་དུས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཞེས་མཁྱེན་གཅིག་ཏུ་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། དཀྱིལ་ལོ་བརྒྱད་ཙ་གྱ་གསུམ་ལ་ཞེབས་རྫེས་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞིབ་གཟིགས་བརྟག་དཔྱད་གནང་སྟེ་བརྩམས་པར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་སྔོན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་མཁས་དབང་མང་ཆེ་བས་ཚད་མར་འཛིན་ཅིང་གདེང་འཇོག་མཐོ་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཏ་ཅང་ཤེགས་པོ་ཞིག་ཡིན། ༢. དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་འདི་ལ་སྔ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ཡོད། གཅིག སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གཟིགས་སྤྱོད་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་རིགས་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཀྱིས་ཟད་ཀར་བཀོད་པ་ལས། དེ་དག་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བློས་པ་མཛད་མེད་པ། གཉིས། དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་བཙན་མེད་པའི་རིགས་པས་ཀུང་བསྒྲུབ་པར་དཀའ་བ་རྣམས་གཞན་གྱི་ཟེར་སྒྲོས་རྟོག་རྫུན་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པར་མ་མཛད་པར་ཕྱི་རབས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སླར་ཡང་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱུའི་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་པ་གནང་ཡོད་པ། གསུམ། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཟབ་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་དང་རྣམ་ཐར་ནང་འཁོད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་འབྲི་གནང་མཛད་ཐོག་ཚང་མར་གདེང་འཛོག་མཐོ་པོའི་བསྟོད་བསྔགས་གནང་བ་མ་གཏོགས། རང་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་བཟུར་ཟ་དང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་གཏན་ནས་བཀོད་མེད་པའི་དཔང་པོ་ཞེས་གསལ་པོར་ཉེས་མི་ཐུབ་པ། བཞི། རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་དེབ་ཐེར་འདི་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་འཛུག་མཛད་པ་ཏ་ཅང་དྲང་པོ་ཡིན་པ་སྟེ། དེབ་སྔོན་ལྷུགས་དཔར་མའི་སྣང་ཆའི་ཤོག་གྲངས་༡༩༨༤པར་གསལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བ་ནི་ལྷ་རབས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག་པའི་ཁུངས་བཙན་ཡིན་པ་དང་། དཔྱད་གཞི་ཁུངས་བཙན་མེད་པའི་རིགས་རྣམས་གཞན་གྱི་ཟེར་ཆོད་ཙམ་བྲིས་པ་མ་གཏོགས་རིགས་པས་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་མི་སྣང་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན། ཁོང་དུ་གསལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འབྲི་བར་མཁས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་གཟབ་ནན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ཕྱི་རབས་པ་ཆོས་ངེས་པར་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འོས་པའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན། ༣. དེབ་ཐེར་འདི་བརྩམས་པར་མཛད་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་རྐྱེན་ནི་སྐབས་དེར་ཕྱི་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཁྲི་རབས་དགུ་པ་སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྟེ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ནང་ཁུལ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བའི་དབང་གིས་ནང་འཁྲུག་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་སྡེ་པ་རིན་སྤུངས་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོས་གཙང་ཁུལ་གྱི་རྫོང་གཞིས་མང་པོ་བླངས་ཏེ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྲིད་དབང་ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས་ནས་རིང་པོར་མ་སོན་པའི་སྐབས་སུ་འཁེལ་ཞིང་། འགོས་ལོ་རང་ཉིད་དང་སྡེ་གདོང་སྡེ་སྲིད་ཛོ་མའི་བར་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལེགས་པོ་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་འབྲི་བ་གནང་རྒྱུར་མཁོ་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་སྡེ་གདོང་ཕོ་བྲང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་འཚུར་རྒྱུར་འགོག་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་དེ་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འཛོམས་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཐོག་སྡེ་གདོང་སྡེ་སྲིད་ཁྲི

རབས་དྲུག་པ་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་རྗེ་སྲིད་ངོ་མའི་དབུ་བླར་གྱུར་པ་དང་། རྗེ་གདོང་སོ་བྲང་དང་། གདན་ས་མཐིལ། རྩེད་ཐང་དགོན་པ་བཅས་ལ་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཧ་ཅང་རྙེ་འཛོམས་པོ་ཡོད་པས་དུས་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་དེབ་ཐེར་འདི་རྩོམ་འབྲི་གནང་ཐུབ་ན་ད་ཡོད་ཀྱི་དེབ་ཐེར་འདི་ལས་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཆོས་འཆད་སྤེལ་དང་། གསུང་རྩོམ་ཀ་ལ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གནང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེས་གོ་སྐབས་འཕྲོག་ནས་དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་མ་ཕེབས་པར་དུ་རྩོམ་འབྲི་གནང་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་སྐུ་ན་མཐོན་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱ་ཕྱིར་ཕེབས་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་སྙིང་ལ་མ་འཛེམས་པར་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འཚོལ་བསྡུ་དང་ཞིབ་གཟིགས་ནོག ལོ་ཙ་གསུམ་གྱི་རིང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་དེབ་ཐེར་འདི་འབྲི་བར་མཛད་དེ་རང་ཅག་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བའི་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ལྟ་བུར་འཇོག་གནང་མཛད་པ་དེར་ང་ཚོས་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་གུས་འདུད་དང་རྗེས་དྲན་ཞུ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དེབ་ཐེར་འདི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡང་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ནས་༡༩༥༣ལོའི་བར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རོགས་རམ་གནང་བའི་ཨུ་རུ་སུའི་མི་རོའེ་རིཆ་ཟེར་བ་དེས་དབྱིན་ཇིའི་ཡི་གེར་བསྒྱུར་ཏེ་དཔར་བསྐྲུན་ཟིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཧྲུབ་སྒོམ་ཀྲུ་ལ་ཁབ་ཏུ་བོད་ཀྱི་རིག་པའི་ཐད་ལ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ཨ་ཅེ་རི་ཀའི་མི་ཕྲུའི་ལི་ཟེར་བ་དེས་བོད་ཀྱི་ས་ཆའི་ཆགས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་གི་ཡོད་པས། གོང་གསལ་དབྱིན་ཇིའི་ཡི་གེར་བསྒྱུར་བའི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ནང་གསལ་བའི་ས་ཆའི་མིང་རྣམས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་ཞིབ་དཔྱད་ནན་ཏན་བྱས་རྗེས་༡༩༥༩ལོར《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ས་མིང་ཟུར་བཀོལ་དཀར་ཆག》ཅེས་པ་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཕྲ་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་སྐྱེས་མཆོག་པས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར《ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཞོན་ནུའི་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ》མིག་གྲངས་༧༤ཡོད་པ་མི་རིགས་པོ་བྲང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་དང་། ཆག་ལོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་མ》ས་སྐྱ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་གཉིས་ནང་གསལ།

དེབ་ཐེར་དུ་འབྲི་བ། བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་འབྲི་ཚུལ་རིགས་གསུམ་སྟེ། ༡. ཤོག་དྲིལ་དུ་ཕྱིས་ནས་འབྲི་བ་དང་། ༢. སྒྲིགས་བམ་དུ་ཕྱིས་ནས་འབྲི་བ། ༣. དེབ་ཐེར་དུ་འབྲི་བ་བཅས་ལས《གོང་གསལ་གཉིས་ཀྱི་འབྲི་ཚུལ་སྐོར་པོ་ཕྱོགས་འབྲི་བ་ཞེས་པར་གཟིགས》དེབ་ཐེར་དུ་འབྲི་ཚུལ་ནི་ཤོག་མར་འབྲི་གཞིའི་ཤོག་བུ་རྣམས་ཚད་གཅིག་མཉམ་དུ་སྦྲུས་ཏེ་སྙེབ་མགོ་ལྟ་ནས་བདུན་པར་ཀྱི་བརྩེགས་སྟ་ཚོགས་དང་། གོས་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཤ་བྱས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་སྒྲིགས་བམ་དུ་འབྲི་བ་ལས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དཀའ་ཞིང་ལག་རྩལ་འཇོང་པོ་མེད་ཚེ་དཔེ་དེབ་ཚད་ལྡན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་སོང་ཉེན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཤོག་བྲིས་པའི་ཡིག་གཟུགས་ནི་ཡི་གེའི་ཤ་ཚེ་ཞིང་ཀ་ང་བ་ཐུང་བའི་དཔེ་ཚུགས་མ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། བོད་ས་གནས་ཀྱི་རིམ་བྱུང་སྲིད་གཞུང་གི་ཀ་ལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་དཔེ་དེབ་དེའི་གྲས་ཤ་སྟག་ཡིན།

དེབ་ཐེར་དམར་པོ། འདི་ནི་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕྱི《༡༣༤༦》ལོར་བརྩམ་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཀྲུ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་པའི་ལོ་སྟེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཡོས《༡༣༦༣》ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེབ་ཐེར་འདིར་དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཧ་ཅང་མཐོང་ཆེན་གནང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདིའི་ནང་གི《ཐང་དེབ》བོད་ཀྱི་སྐོར་གྱི་དུམ་བུ་དེ་ཡང་ཆ་ཚང་བ་དྲངས་ནས་ཐང་བོད་རྒྱལ་རབས་གཉིས་དུས་མཚུངས་བསྒྲིགས་པའི་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་ཡོད་པ་དཔེར་ན་མཁས་དབང་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་གོང་གི་དུམ་བུ་ཆ་ཚང་དྲངས་ཡོད་པ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བའི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[མ]པའི་ནང་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་དུམ་བུ་ཆ་ཚང་ཞིག་དྲངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དེབ་ཐེར་འདིའི་དཔེ་བཀྲུས་མ་ཁག་མང་པོ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་བཅས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཐང་བོད་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན། དེབ་ཐེར་འདིའི་ཐོག་མའི་ཁ་བྱང་དུ《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཧུ་ལན་དེབ་ཐེར》ཞེས་འཁོད་པ་མ་ཟད། འཇིགས་རིངས་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག》ཏུ་ཡང《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》འདི་ལ་ལྷན་ཐབས་སུ《དེབ་ཐེར་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འཁོད་པ་ལྟར་དེ་སྔོན་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་གོང་སྔོན་སྲིད་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་གྲས་སུ《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་ཁ་སྐོང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ཅེས་འཁོད་པའི་དཔེ་རིང་བྲིས་མ་ཞིག་ཁོ་བོས་མཐོང་ཕྱོང་བ་དེའི་ནང་དོན་ནི་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བཀོད་པ་ཤལ་ཆེ་བ་ནི་གནད་བསྡུས་ཙམ་དང་། ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་ནས་བརྒྱུད་ཚུལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་དང་། དཔོན་དང་མ་གཞན་རྣམས་བཟུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་མྱོན་ལས་རྗེ་རྗེའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཁོད་འདུག་པ་འདིའི་གྲས་ད་དུང་ཡོད་མེད་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་མཛོར་བསྡུས་ཙམ་ཡིན།

དེབ་སྔོར། གུ་དམངས་ལ་མང་ཇ་གཏོང་རྒྱུའི་མ་དངུལ།

དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་བ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཐོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་རྟོགས་པ་བསྐྱེས་པ་དང་། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྟར་ཐུན་པ་དང་། ད་སྐྱབས་ཤིག་དཔེར་འོས་པའི་ཆོས་པ་ཚད་ལྡན་བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

དེའི་ལྟ་བའི་འཚོལ་བྱེད་གནད་བཞི། དཀག་རྫ་དེས་པའི་གནད། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གནད། གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད། རྫས་བྲལ་ངེས་པའི་གནད། ཡང་གནད་བདུན་དང་དགུ་ཡང་ཡོད།

དེའི་བསྟན་པ་གནས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་བ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་ཙམ་མ་ཟད་དེ་ཡུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཐོས་སྒྲུབ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཐོག་གནས་མེད་ན་རང་ཉིད་ཆོས་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་དོན།

དེཝུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྤྲེལ《༡༧༢༥》ལོར་ཡང་རྗེ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་ལྷ་དགའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཆབ་མདོ་གོ་འཇོ་གསེར་དགའ་སྡོང་དུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་འཇོ་མདའ་ཞི་དཀར་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་གནང་ནས་འདོན་ཆོས་དང་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སྨན་རྩིས་བཅས་པར་ཐོས་བསམ་དབྱིངས་ཕྱིན་གནང་། སློབ་དཔོན་ཀརྨ་བསྟན་འཕེལ་དང་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་སོགས་མཁས་གྲུབ་རིམ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད་པས་བོད་ཆེན་པོའི་ལྗོངས་འདིར་དེཝུ་དམར་པ་པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་མཚན་སྙན་ཁྱབ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་གོ་འཇོ་རུ་དེཝུ་དམར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་གླིང་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་རྗེ་དགེ་ལྡན་ཐུབ་ཁྲུལ་དུ་ལོ་ཤས་བཞུགས་ཤིང་། དེ་སྐབས་ལྷ་ཐོག་རྒྱལ་པོས་རྗེ་འདི་ལ་སྣང་བྲག་གིས་ཁོང་གི་ཕྲུག་རྩོམ་ལོན་ཆེན་མི་བསྒྲིགས་ཆ་བསྒྱུར་བྱས་པས་མ་ཚད་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་སུ་མ་བཏུབ་པས་རི་ཞིག་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་གནས་སྐོར་དུ་ཕེབས་ནས་ཚུར་ཕེབས་རྗེས་ལྷ་ལྡན་སེ་ར་དགོན་དུ་བཞུགས། གསོ་བ་རིག་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྨན་རྫས་

རིག་པའི་སྐོར་ལ་ཕྱག་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གསུང་རྩོམ་ཡང་ནང་རིག་པའི་སྐོར་དང་། སྨན་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། སྐར་རྩིས་སོགས་ཐུན་མིན་དང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྣ་ཚོགས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ《བདུད་རྩི་སྨན་གྱི་རྣམ་དབྱེ། རྩ་བོ། རྒྱས་པ། མིང་བཅས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཤེལ་གོང་ཕྲེང་བ》དང་། 《ལག་ལེན་གཅེས་བསྡུས》《སྨན་ཀུན་བཅུད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཀུན་གསལ་སྣང་མཛོད》《གསོ་རིག་མངོན་བརྗོད་ཉེར་མཁོའི་དོན་གསལ》《མེ་བཙའ་དང་གཏར་གའི་སྐོར》སོགས་དཔེ་ཆ་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་ཕྱག་རྩོམ་མཛད། སློབ་མ་ཡང་དཔལ་སྤུངས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོགས་མཁས་བཙུན་ལྡན་པ་མང་པོ་བསྐྱངས་པ་སོགས་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

རེས། རེས་པ། ཞི་དུལ་རང་བཞིན་བཟང་ལ་རྒྱུད་འཇམ་པ། དཔེར་ན། སེམས་རྒྱུད་རེས་པ་ལྟ་བུ།

རེས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་རྣམ་པར་སྣང་བ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་རིང་ལ་ལ་གནས་གང་དུ་ཡང་རྒྱུན་མ་མེད་པར་ཡུལ་ཁམས་བདེ་སྐྱིད་དང་ལྡན་པའི་དོན།

རོ་ཁག་རྣམས། རོ་བདག་ཁག་སོ་སོ་རྣམས་ཞེས་པའི་བསྡུས་ཚིག

རོ་ཅིག (རོ་ཆིག) ཐེངས་ཅིག

རོ་དམ་བསྒྲུལ་ལྷུགས་རྩ་འཛིན། བཙན་བསྒྲུལ་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་ལ་རོ་དམ་བཙན་བསྒྲུལ་དང་། རང་རྗེས་ཡོད་པའི་རིགས་ལ་སྒྲུལ་ལྷུག་གཏོང་རྒྱུའི་རྩ་དོན་དམ་འཛིན།

རོ་དམ་བསྐོར་གཡེང་། ལས་དོན་དེ་ལ་དམ་འཛིན་དང་། དམ་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར་ལག་ལེན་ཐོག་འཁྱོལ་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བལྟ་རྟོག་བྱས་པ།

རོ་དམ་སྒྲིལ་པོ་ཐུར་བསྒོས། རོ་དམ་བྱེད་མཁན་མི་གཉིས་ཐུང་འབྲེལ་དུ་བསྒོས་པ།

རོ་བདག ཚལ་བཏང་བ་མིན་པའི་བདག་པོ་རོ་མ།

རོ་ཕོག་གསར་སྤྲེལ་གྱི་བསྒྱུར་བཀོད། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་ཕོག་ཐུག་གསར་པ་བཟོས་ཏེ་འགྱུར་ལྡོག་བཏང་བ་ཡིན།

རོ་ཤལ། མགུལ་རྒྱན་ཕྲེང་བའི་རོ་ཤལ།

རོ་ཧ་གསུམ། སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ས་ར་ཧ་པ་དགྱེས་པའི་གླུ་གཞི། རྒྱལ་པོ་རོ་ཧ་དང་། བཙུན་པོ་རོ་ཧ། དམངས་རོ་ཧ་བཅས་གསུམ།

རོག་བདེ་ཆབ་རྫིང་། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་རོག་བདེ་ཤར་སྒོ་ཨོལ་གྲོང་ཚོའི་ཐུབ་ཞོལ་ཏུ་ཆབ་རྫིང་གླིང་ཁ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་པ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཕུར་ལྕོག་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་དུས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ནས་མཇལ་བར་ཕེབས་སྐབས་གླིང་ཁ་དེའི་ནང་ཆབ་རྫིང་དུ་ཆབ་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

རོག་བདེ་ལྷུགས་སྨིན་ཆུ་འཁོར། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་རོག་བདེ་ཤར་གྱི་ཁོངས་སུ་ལྷུགས་སྨིན་ཆུ་འཁོར་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཀྱི་ལྷུགས་སྨིན་གྲུ་ཞིབ་དེ་ནས་འཐག་ལས་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག

རོག་བདེའི་སྒྲོག་ཁང་རྙིང་པ། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་རོག་བདེའི་སྒྲོག་ཁང་རྙིང་པ་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེ(༡༨༢༤)ལོར་བཙུགས་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲོག་ཁང་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲོག་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་དུས་འགོད་དང་། ཐིག་ཡིན། འཕྲུལ་འཁོར་སྒྲིག་གཏོམ་སོགས་ཚང་མ་དབྱིན་ཇིའི་ལོན་ཀྲོན་དུ་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྐྱོང་བའི་ཕུང་ཚོགས་པ་རིག་འཛིན་རྗེ་རྗེས་འགག་སྣང་ས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༩༢༨)ལོར་རྒྱ་ཤཱགས་སྒྲོག་ཁང་དངོས་སུ་ལེགས་བསྒྲུབས་ཟིན་ནས་སྒྲོག་འདོན་ཐུབ་པ་བྱུང་། ད་ལྟའང་སྒྲོག་ཁང་རྙིང་པའི་ཁང་ཤུལ་དང་ཆུ་རྫིང་བཅས་ཡོད། ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་སྒོར་དངུལ་ཆེད་གཏོང་གིས་སྒྲོག་ཁང་རྙིང་པའི་ཤར་དུ་ཡོད་པའི་མཁར་མཛོ་རི་འདབས་སུ་སྒྲོག་ཁང་གསར་པ་བཟོ་བསྐྲུན་གནང་བ་དེ་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ལ། འཕྲུལ་ཆས་སོགས་གང་ས་ནས་ཆ་རྐྱེན་བཟང་སྟབས་སྒྲོག་ཁང་རྙིང་པ་དེ་གོ་མི་ཆོད་པར་གྱུར་པ་རེད། སྒྲོག་ཁང་རྙིང་པའི་འགྲམ་དེར་དངུལ་དཔར་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྔར་དེ་གར་དངུལ་དཔར་རྒྱག་ས་ཡིན་འདུག་ཀྱང་དེ་རྗེས་གྲྭ་བཞིར་སྤོས་འདུག་ཀྱང་རོ་ད་ལྟའང་ཡོད། གཞན་ཡང་རོག་བདེའི་ནང་དུ་བཙན་པོའི་དུས་སུ་རྩིས་གྲངས་ཁྲི་སྐོར་ཡོད་པའི་བཤད་རྒྱུན་འདུག་ཅིང་། ས་ཁྱི(༡༩༥༨)ལོར་ཞིང་ལས་ཏ་ཀྲེར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུས་ས་ཞིང་ལ་རགས་སྐོར་བཟོ་བྱེད་ས་རྡོ་རྡོག་སྐབས་ས་འོག་ནས་རྩིག་ཤུལ་དང་། ཐབ། རྫ་ཁོག་སོགས་རྙེད་འདུག

རོག་པ། སྲུད་པ།

རོག་ཡག ཏ་ཡ། ཟོ་སྨན་ཞིག

རོག་ས། ས་གཞིའི་མིང་།

རོགས་ཅན་མི་ཡན། རོགས་པ་ཡོད་པའི་མི་འཁྲུམས།

རོགས་རྒྱང་ཟམ་པ། འབྲུག་ཡུལ་དུ་འབབ་པའི་ཆུ་ཆེན་ཞིག་གི་ཟམ་པའི་མིང་།

རོང་རལ། སྤྱིར་ན་རོང་པ་ཟེར་བ་མདའ་ཕྲུགས་ལའི་ཤུབས་ལ་ཟེར་ཞིང་། རོང་རལ་ནི་ར་རུ་སོགས་ཕྱུགས་ཕྱུགས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་སེ་ཟས་ཕྲུགས་ནས་མི་འབར་བ་རེས་ཕྲུང་ཁྲིམ་སོགས་པ་མིག་ཕྲུབ་པ་ཞིག

རོད། ཤུགས།

རོད་ཁྲུགས་ཆེས། (གཡོད་ཁྲུགས་ཆེས) གཞི་ནས་ཁྲུགས་ཡོད་ཆེས་པ།

རོན་མཁར་མདའ། དེང་སྐབས་འཕྱོངས་རྒྱས་རྫོང་འཕྱོངས་པོ་རྒྱས་ཁོངས་རོན་མཁར་ཤར་ཡོད་པའི་ཡུལ།

རོན་གྱི་སྐད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ་རང་གི་བླ་མ་ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་ཡོད་ན་མཚན་སྨོས་སྐབས་མགོར་དེ་སྔར་དགོས་ལ། བླ་མ་དེ་གཤེགས་ཟིན་ན་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་ཞེས་སྔར་དགོས་པ་ཡིན།

རོན་གྲུབ་རིན་ཆེན། འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ་ཡུལ་གྱི་བླ་མ་དེ་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་སྨད། (གནས་ཀྱི་ཕྱི་ཐག་དང་དུས་སོགས་མ་ངེས) དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་སེང་གེ་སོགས་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་། བྱམས་ཆོས་སོགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་གཙང་གི་ལྷར་ཐང་དུ་ཕར་ཕྱིན་གསུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དགུང་ལོ་བཞི་ནས་བཅུ་དྲུག་པར་དུ་ཕ་བུ་བསྐྱངས་པ་ལྟར་མཛད་ནས་ཀ་ཁ་སློབ་པ་ནས་བཟུང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་མང་པོ་སློབ་པ་གནང་།

རོན་འགྱུར་གྱི་ལེ་ཚོམ། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་པ་ལ་ཆེར་མི་རྟག་ལས་ཆེ་བསྣམ་པའི་ལེ་ཚོམ་ལྟ་བུ།

རོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ། སྔར་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་སྙན་ངག་མཁན་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་དོན་རྒྱན་རྣམ་གྲངས་སོ་ལྔ་ནི། ༡.རང་བཞིན་བརྗོད་པ། ༢.དཔེ་རྒྱན། ༣.གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༤.གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན། ༥.བསྐོར་བའི་རྒྱན། ༦.འགོག་པའི་རྒྱན། ༧.དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན། ༨.ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༩.སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༡༠.བསྡུས་པའི་རྒྱན། ༡༡.ཤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན། ༡༢.རབ་རྟོག་གི་རྒྱན། ༡༣.རྒྱུ་ཡི་རྒྱན། ༡༤.ཕྲ་མོའི་རྒྱན། ༡༥.ཆ་ཡི་རྒྱན། ༡༦.རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༡༧.དགའ་བའི་རྒྱན། ༡༨.ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན། ༡༩.གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་རྒྱན། ༢༠.རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༢༡.ཀུན་ཕན་གྱི་རྒྱན། ༢༢.རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན། ༢༣.བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན། ༢༤.སྦྱར་བའི་རྒྱན། ༢༥.ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༢༦.མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་རྒྱན། ༢༧.འགལ་བའི་རྒྱན། ༢༨.སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན། ༢༩.ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན། ༣༠.ངེས་པར་བསྟན་གྱི་རྒྱན། ༣༡.ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ༣༢.ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱན། ༣༣.ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན། ༣༤.རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན། ༣༥.དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཅས་སོ།།

དོན་ལྔ། དོན་སྙིང་ལྔ་དང་མཚུངས་ཏེ། སྙིང་དང་། གློ་བ། མཆིན་པ། མཚེར་པ། མཁལ་མ་ལྔ་དང་། ཡང་ན། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔའོ། །

དོན་གཉིས། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་སམ་ཡང་ན་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་གཉིས།

དོན་སྙིང་སྣོད་ལྔ། ཁོག་པའི་ནང་གྲོལ་ཏེ། སྙིང་དང་། གློ་བ། མཆིན་པ། མཚེར་པ། མཁལ་མ་བཅས་ལྔ།

དོན་དང་བྲལ་བ་མེད་པ། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་གཞན་དོན་དང་ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་པ།

དོན་དམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཞིབ་པར་པར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཁག་དང་། སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ཁག་ལ་གསལ།

དོན་དམ་གཉིས། རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ།

དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་གསུམ། གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་ན། དོན་དམ་པ། ཐོབ་པ་དོན་དམ་པ། སྒྲུབ་པ་དོན་དམ་པའོ། །

དོན་དམ་བདེན་པ། འདི་ལ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཐལ་འགྱུར་བས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་ཚད་མར་སོང་བས་རྙེད་དོན་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཚད་མས་རྙེད་དོན་གང་ཞིག་ཚད་མ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བ་ནི་རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན། དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། ཡེ་ཤེས་དམ་པས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དང་། དེ་འདྲའི་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་གྱི་མཆོག་གམ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དམ་པ་དང་། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་གནས་པས་བདེན་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། ། ༢. དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རང་ཉིད་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་གཉིས་སྣང་ལ་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་གཉིས་སྣང་དང་བདེན་སྣང་གཉིས་སྣང་དུ་བཤད་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། དོན་དམ་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་སྟེ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་དང་བདེན་པའི་སྤྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དང་། ༣. སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་བདག་གཉིས་གང་རུང་གིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལྟ་བུ། སྒྲ་བཤད་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་དམ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དང་། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པས་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་ཡོད། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་རྫུན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན། ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན། ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫུན་པར་གྲུབ་པ་དང་། རྫུན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་ཏོ། ། ༤. མདོ་སྡེ་པས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཆོས་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཡང་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་གཟུགས་དང་། ཤེས་པ། གང་ཟག་རྣམས་ལྟ་བུའོ། ། དོན་དམ་བདེན་པ། དངོས་པོ། རང་མཚན། འདུས་བྱས། བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན། བློ་དོན་དམ་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའི་ཟོ་བོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་དོན་དམ་ནི་བློ་དོན་དམ་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ༥. བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དེ་ལས་གཞན་བཅོམ་པ་འམ་བློས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བཤིག་ཏུ་མེད་པ་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་པའི་བློ་ནམ་ཡང་འདོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་པའོ། ༦. ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པས་ནི་མི་གསལ་བའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་དོ། །མི་གསལ་བའི་ཤེས་བྱ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་ལས་གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན། (སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས།) ༡. བརྗོད་དུ་མེད་པ། ༢. གཉིས་སུ་མེད་པ། ༣. རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ། ༤. ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་འདས་པ། ༥. ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པ།

དོན་དམ་བདེན་པ་བཞི། མྱང་འདས། འགོག་བདེན་ཕྲ་མོ། སྟོང་ཉིད། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའོ། །

དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང་། འདུལ་བ། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ཕྱུང་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་སྤྱིའི་མིང་སྟེ། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་(མདོ་མང་)པོད་[ཀ]ནས་[ཤ]བར་པོད་ཁྱུམ་བཅུ་ཙམ་ཡོད།

དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ལྔ། གོང་གི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་ཞེས་པར་གཟིགས།

དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། གོང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས། གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད། (སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སོ)

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས། བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་རྒྱས་ཐེབས་པ་ལ་ཟེར།

དོན་བདུན་ཅུ། ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་ཀྱི་དོན་བདུན་བཅུ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག རྩེ་སྦྱོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད། མཐར་གྱི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་རྣམས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ནི། སེམས་བསྐྱེད། གདམས་ངག ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག རང་བཞིན་གནས་རིགས། དམིགས་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ། གོ་སྒྲུབ། འཇུག་སྒྲུབ། ཚོགས་སྒྲུབ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཅས་དང་། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ཕན་ཡོན་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཅས་སོ། །གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་ནི། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་བ།

སྦྱོར་བ་དེའི་མཇུག་ཉིད། དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བཅས་སོ། །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ནི། རྣམ་པ། སྦྱོར་བ། ཡོན་ཏན། སྐྱོན། མཚན་ཉིད། ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགེ་འདུན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྦྱོར་བ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་བཅས་སོ། །རྩེ་སྦྱོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ནི། དྲོད་རྩེ་སྦྱོར། རྩེ་མོའི་རྩེ་སྦྱོར། བཟོད་པའི་རྩེ་སྦྱོར། ཆོས་མཆོག་རྩེ་སྦྱོར། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་བཅས་སོ། །མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ནི། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པ། གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཅས་སོ། །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ནི། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཅས་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་བཅས་རྣམས་སོ། །འདི་དག་སྟོན་བྱེད་སྒོ་གསུམ་ཡོད་དེ། འགོ་སྨོས་པས་གོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྒོ། སྨོས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ། ཚིག་ལ་འཆེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོའོ། །འདི་རྣམས་ནི་སྦྱར་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དོན་བདུན་བཅུ་ཡིན་ལ། གྲངས་བསྡོམས་ན། བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དགུ་བཅུ་གཅིག །བརྒྱད་དང་བཅུ་གསུམ་བཞི་དང་བཞི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱས་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དོན་སྤྱི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྣ་བཟང་ནོར་ལྡེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞི་ལྷག་སྐབས། ཤོག་གྲངས།༤༥ཡར། ཡུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་བློ་ལ་ཤར་བ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་ཆ་འདྲ་དང་རྣམ་པ་འཆར་ཟེར། དེ་ལ་དམིགས་རྟེན་ཡུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་དང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་འཆར་བའི་ཆ་གཉིས་འཛོག་དགོས་ཞེས་གསལ།

དོན་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་གྲོགས་ཀྱི་བྱ་བ། ཐབས་ལ་རྨོངས་པའི་བྱ་བ། ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ། འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་བྱ་བ། མྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་བའི་བྱ་བ། ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་བྱ་བ། གནས་འཆའ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ། བློ་མཐུན་པར་འདོད་པའི་བྱ་བ། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱ་བ། ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བྱ་བ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའོ། །

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཐུས་ཡོད། དེའི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་འཛོག་པ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཐུས་སུ་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ།

དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ། ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག དེའི་མཚན་གཞི་ནི་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་ནམ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཕལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱའོ། །

དོན་མེད་སྐད་དཀྲིས། སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་དཀྲིས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་སྐྱོན་འདོགས་བྱས་པ།

དོན་སྨྲ་གཉིས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའམ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ན་དེ་གཉིས་ལ་དོན་སྨྲ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན།

དོན་ཚ། དོན་གནད་ཀྱི་སྙིང་པོའམ་གཙོ་བོ།

དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་བརྒྱད། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བདུན་པ་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་དམ་བཅའི་ཚུལ་དུ་སྔོན་ལ་བཀོད་ནས། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བརྒྱད་ནི། ༡. ཀུན་ཁྱབ་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ༢. ཁྱད་པར་ལ་གནས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ༣. སྦྱར་བ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ༤. འགལ་བ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ༥. མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ༦. འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ༧. འོས་མིན་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ༨. མི་འོས་མིན་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་བཅས་སོ། །

དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསང་མཚན་ཡིན། དེ་ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་མེ་ཏོག་འདོར་བའི་སློབ་མའི་རིགས་ལ་བརྟགས་ཏེ་མཚན་གསོལ་བའི་སྲོལ་ཡོད།

དོན་ཡོད་ཞགས་པ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དེའི་སྐུ་མདོག་དང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ》ནང་དུ་གསལ།

དོན་རང་གི་སྡོད་ལུགས། དོན་ནི་ཡུལ་ཏེ་རང་གི་གནས་ཚུལ་ལམ་གནས་སྟངས་ལ་སྡོད་ལུགས་ཞེས་བཏགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡུལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་སྡོད་ལུགས་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན།

དོན་ལ་སྤྲོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས……

བདུན། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །

དོར། གླང་གཉིས་ལ་རྨོན་དོར་གཅིག་ཅེས་ཆ་སྒྲིལ་གྱི་དོན་དང་། དོར་གྲངས་ཞེས་རྨོན་དོར་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་རྩིས་སྟངས་ཤིག་སྟེ་རྨོན་གླང་དོར་གཅིག་གིས་ཉིན་གཅིག་ལ་རྨོས་ཐུབ་པའི་ཚད།

དོར་ཀ་ཡངས་པ། ས་ཞིང་བདེ་ཞིང་ཡངས་པ།

དོར་ལྡང་། རྐང་གོས་སམ་རྐང་དཀྲིས་ཀྱི་མིང་།

དོར་བྲུས་པ། ཁྱོ་བྲལ་པ།

དོལ་གྱི་འཇུར་སྟོན་དབང་ངེ། དོལ་གྱི་མདའ་ན་འཆེལ་དང་འཇུར་ཞེས་པའི་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འཇུར་གྱི་རིགས་སྟེ་ཐུགས་འཆང་གི་རྒྱུད་པར་ཡབ་མེད་དུ་མཐུ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་མེད། ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷ་པའི་སར་སློབ་གཉེར་ལ་བརྩོན། ཡུམ་གྱི་འཁོས་ཀ་ཞན་རྐྱེན་ཡུམ་གྱིས་དཀག་བྱ་བྱས་ཀྱང་མ་གསན་པར་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དཀའ་བ་སྤྱད་ཅིང་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ངའི་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་ཅི་བྱེད་ཅིག་གསུངས་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་དད་པས་ལྷོ་བྲག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་མར་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཆོས་རིམ་ལྔའི་མན་ངག་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་ཞུས། སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་པ་རོ་མཉམ་རྡོ་རྗེ། མགོན་གཏད་པ་ཀཱིརྟི། འཆེལ་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་གཙོ་བོ་ཡིན། སྐུ་གཤེགས་ཁར་དབུའི་གཙུག་ཏོར་ཡང་འབོད་ཞིང་། གཤེགས་པའི་ཚེ་ངའི་བུར་མ་སྦྱང་བར་ཞོག་གསུངས་པས་ཐུར་པའི་མཆོད་ཁང་དུ་ཞལ་ཐུབ་ཏུ་བསྟན་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་མཛད་རྣམ་སྔར་ཁ་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཟིགས་ན《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཤོག་དཔར་མའི(སྟོད་ཆ)ཤོག་གྲངས ༥༠༠ནས༥༠༣བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

དོལ་པ། མཚན་དངོས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ(དོལ་པ་དམར་ཞུར་

བའམ་རོག་དམར་ཁྲ་བ་པང་(ཞུ)བོད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕག(༡༠༥༨)ལོ་ལ་འཁྲུངས། དཀྱུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༡༢༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། པོ་ཏོ་བ་སོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་རིང་བསྟེན། 《བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་འགྲེལ་པ》བརྩམས། པོ་ཏོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་ཕྱོར་དུ་དཔེ་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་དེའི་བསྒྲིགས་པ་པོ་ཡིན།

དོས་བཞིན། དོས་ན་ཞེས་དོ་པོ་འགེལ་བའི་ཉ་དྲིལ་དང་། བཞིན་རྒྱུའི་བཞིན་ཀ།

དོས་ཤིག དེད་པར་བྱེད་ཤིག་ཅེས་པའི་སྐུལ་ཚིག

དྭགས་ཀོང་གཉིས། དྭགས་པོ་དང་ཀོང་པོ་གཉིས།

དྭགས་ཀོང་སྤྱི་ཁྲབ། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་དྭགས་པོ་ས་ཁུལ་དང་ཀོང་པོ་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁྲབ་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྔ་ཀོང་པོ་སྤྱི་ཁྲབ་ལས་མེད་ཀྱང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༥༥)ལོའི་རྗེས་སུ་དྭགས་ཀོང་སྤྱི་ཁྲབ་ཅེས་པར་མིང་བསྒྱུར་ནས་སྤྱི་ཁྲབ་པ་མི་གཅིག་དང་ལས་ཁུངས་གནས་ཡུལ་ཀོང་པོ་རྩེ་ལྷ་རྫོང་དུ་ཡོད། དེའི་མངའ་ཞབས་ནི་ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་དང་། ཅེ་ལྷ་དང་། ཇོ་མོ། སྤུ་ནས། རྒྱ་ཚ་སྣང་རྫོང་ལ་སོགས་པའི་རྫོང་གཞིས་ཁག་རྣམས་ཡིན།

དྭགས་པོ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ། རྗེ་འདི་ནི་དྭགས་པོ་མདའ་རུ་སྐྱེ་ཞིང་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་ཐུགས་བརྩོན་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་སྡོ་གྲོལ་འཕེལ་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཕར་ཚད་གསན། སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐེབས་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་ཏི་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་གནང་བས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། རྒྱུད་སྨད་དུ་རྒྱུད་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་ལས་གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་གསན། དགའ་ལྡན་དུ་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་འཛིན་གྲྭ་ཐེབས་ནས་འཁོར་སོགས་གསན། རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་ཁྲི་ཐོག་ཕེབས། དེ་ནས་དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་མཛད། གསུང་རྩོམ《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱི་ཀ》དང་། 《འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་བཤད་གཞན་ཕན》 《རྗེ་བཙུན་འཕགས་པ་ལྷའི་གསུང་ལན་དུ་བསྒྲིངས་པ་ལས་བཟང་སྙིང་པོ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》 《དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ》 《གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣམ་བཤད》སོགས་པོད་འབྲིང་གསུམ་ཙམ་མཛད། འདས་ལོ་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

དྭགས་པོ་སྒོམ་པ། (དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ)(རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༡༡༦)ལོའི་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྤྲང(༡༡༦༩)ལོ་བར་དཀྱུང་ལོ་གསུམ་བཞུགས། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གཅེན་པོ་རྒྱ་བ་གཞོན་རིའི་སྲས་ཆེ་བ་ཡིན། པོ་རྒྱལ་རྒྱུད་བཟད་ཞིབ་པ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཞུགས་དཔར་མ(སྟོད་ཆ)ཤོག་གྲངས་༥༡ ནས་༥༥ བར་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[ཉ]པའི་ཤོག་གྲངས་༧༧༧ པར་གསལ།

དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་མཆེད་གསུམ། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ། དེའི་གཅེན་པོའི་སྲས་དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ། དེའི་གཅུང་པོ་དྭགས་པོ་སྒོམ་ཆུང་།

དྭགས་པོའི་བཀའ་བརྒྱུད། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སློབ་མ་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཡིན། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲང(༡༡༢༡)ལོར་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར།

དྭགས་པོའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད། ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད། ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་བཅས་བཞིའོ། །

དྭགས་ཁུལ་རྒྱ་བཞི། དྭགས་པོ་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ནམ་སྙམ།

དྭངས་མ་ལྔ། ཤའི་དྭངས་མ་ཚ་དཔྱ་མ། ཁྲག་གི་དྭངས་མ་ཤ་ཐུང་། རུས་པའི་དྭངས་མ་རྐང་བ། རྐང་གི་དྭངས་མ་ཁུ་བ། དྭངས་མའི་དྭངས་མ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སོ། །ཡང་ན་སྙིང་མེའི་ཁམས་དྭངས་མ་སྤྱི། སློ་བ་ལུགས་ཀྱི་ཁམས་དྭངས་མ་ནང་བ། མཆིན་པ་ཤིང་གི་ཁམས་དྭངས་མ་མིག མཆེར་པ་སའི་ཁམས་དྭངས་མ་ཤ། མཁལ་མ་ཆུའི་ཁམས་དྭངས་མ་རྡོ་རྗེ་བཅུའོ། །

དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༦༨༡)ལོར། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《ཁྲིམས་ཡིག་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང་》ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ནང་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་དོན་བྱེད་ལུགས་སྐོར་དང་། རྫོང་གཞིས་ཁག་དང་། ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར་སོགས་ཞིབ་ཏུ་བཀོད་ཡོད།

དྲ་བ། (ཁྲབ)དྲ་བ་ཞེས་པ་སྐབས་རེ་ཁྲབ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་དམར་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲབ་ཞེས་གསལ། བོད་ཀྱི་ཁྲབ་ནི་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གུམ་བཙན་པོའི་དུས་སུ་སྐར་ཁམས་ནས་བབས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེ་བར་གསལ་ཞིང་། 《ཐང་དེབ་ལས་བོད་ཀྱི་སྐོར》(唐书·吐蕃传)ཞེས་པའི་ནང་། བོད་ཀྱི་ཁྲབ་ནི་མིག་གཉིས་མ་གཏོགས་ལུས་པོ་ཡོངས་རྫོགས་ཁེབས་ཐུབ་པ་དང་། མདའ་ཡི་རྣོན་པོས་ཀྱང་རྨོད་དཀའ་བའི་བཙན་པོ་ཡོད་ཅེས་འཁོད་པ་དང་། དེ་སྔོན་མངའ་རིས་གུ་གེ་རྒྱལ་པོའི་སོ་བྲང་དང་དགོན་པ་རྙིང་པ་ཁག་གི་མགོན་ཁང་ནང་བཟོ་རྩལ་ཆུ་ཚད་མཐོ་བའི་ཁྲབ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

དྲ་བ་དང་དྲ་ཕྱེད། ནོར་བུ་དང་མེ་ཏོག་སོགས་སྤེལ་བའི་སྣེ་ལྷན་ཐུན་སྤེལ་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་དྲ་བ་དང་། སྣེ་ལྷན་ཐུན་མ་སྤེལ་བར་ཐད་ཀར་ཐུར་དུ་འཕྱང་བའི་སྣེ་མོར་དྲིལ་བུ་དང་། རྔ་ཡབ་ཡོད་པ་ནི་དྲ་ཕྱེད་པ་ཡིན། པོ་ཏ་ལའི་གཞིར་གདུང་ལྷ་ཁང་ཁག་དང་། སེ་འབྲས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་འབུར་གཏུག་ལ་སྐྱེད་བཅས་ལ་སྦྱོར་བས་སྤྲིས་ཐིག་རི་མོར་ཕྱིན་པ་དང་། ཤོལ་ཆེན་ཆོས་ཚོགས་དུས་དུས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པ་མང་པོ་ཡོད།

དྲ་བའི་ཡན་ཀ རི་ཁྲོད་དུ་བསྡད་ནས་ཆོས་བྱེད་མཁན་ཚོའི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དང་དགེ་ཚ་སོགས་འཕྲུར་བྱེད་ཀྱི་སྟོད་དུ་ཕད།

དྲག་སྔགས། དྲག་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་སྔགས་པ་བྱེད་པ།

དྲག་པོ་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས། བསྟན་པ་ལ་གནོད་ཅིང་འཚེ་བར་བྱེད་པའི་དགྲ་བོ་རྣམས་དྲག་པོའི་འབྲུལ་འཁོར་དང་སྦྱིན་སྲེག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚར་གཅོད་པ་ལ་ཟེར། འདི་སྐོར་ཞིབ་ཆ་མ་ཤེས།

དྲག་པོ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༡. བཙན་སྤྱལ་མགོ་ཅན། ༢. རྒྱུ་རྫི་ཡ་བ་ཏྲི། ༣. བདུད་པོ་ནག་པོ་བཀྲག་མེད། ༤. སྲིན་པོ་སྲོག་གཅོད་ནག་པོ། ༥. རྒྱ་བདུད་ནག་པོ་སྤྱལ་ཞགས་ཅན། ༦. སྲོལ་གིང་ཡམ་ཤུད་དམར་པོ། ༧. གནོད་སྦྱིན་སྲོག་གཅོད་ནག་པོ། ༨. མ་མོ་ནག་མོ་ཁྲག་འཛག་མ་དང་བརྒྱད་དོ། །

དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག 《འདོད་འཇོ》ལས། མ་སྐྱེས་ཀྱང་གཅིག་འཕེལ་དང་བསྡོད། །དྲག་པོ་དང་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ལྡན། །འཕྲོག་བྱེད་དེ་ནས་བདེ་འབྱུང་དང་། །སྤྱན་གསུམ་གཞན་ལས་རྒྱལ་བ་དག །དབང་ལྡན་དང་ནི་ས་གསུམ་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ༡. མ་སྐྱེས་ཀྱང་གཅིག ༢. འཕེལ་དང་། ༣. བསྡོད། ༤. དྲག་པོ། ༥. བརྩོན་འགྲུས་ལྡན། ༦. འཕྲོག་བྱེད། ༧. བདེ་འབྱུང་། ༨. སྤྱན་གསུམ། ༩. གཞན་ལས་རྒྱལ་བ། ༡༠. དབང་ལྡན། ༡༡. ས་གསུམ་པ་བཅས་སོ། །

དྲག་པོ་སྡེ་ལྔ། སྟོབས་པོ་ཆེ། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས། རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན། མི་གཡོ་རྣམ་འཇོམས།

དྲག་པོའི་དཔྱད་པ་བཞི། འདྲལ་བ། གཅོད་པ། འདྲུད་པ། འབྱིན་པའོ། །

དྲག་པོའི་མཚོ་ཆེན་བཞི། རྒྱུའི་གསང་ཐབས་ལས་རིམ་ལྟར་ན། ཤར་ན་ཡར་ལྷ་བདུད་རྩིའི་མཚོ། ལྷོ་ན་རལ་ཏུ་བརྡལ་གྱི་མཚོ། ནུབ་ན་རྣ་ཀོ་བཙན་གྱི་མཚོ། བྱང་ན་གང་བཟང་གནོད་སྦྱིན་གྱི་མཚོ་བཞིའོ། །ཡང་ལུགས་གཅིག

ལ་ཕྱ་ཏེ་གནམ་མཚོ། ལྷ་མཚོ་དཀར་མོ། སྲིན་མཚོ་དམར་མོ། གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོ་བཞི་འོ། །ཡར་འབྲོག་གནམ་མཚོ་འདི་ཉི་འདྲེན་མི་འདྲེན་སྣ་ཚོགས་འདུག་གོ །

དྲག་པོའི་ལས་བདུན། དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་བཀུག་པ། བསྐྱོད་པ། དབྱེ་བ། སྐྲག་པ། སྨྱོ་འབོགས། བསད་པ། མནན་པའོ། །

དྲག་དཔོན། དྲག་པོ་དམག་གི་དཔོན་པོ།

དྲག་གསུམ། གཟའ་མིག་དམར། ཤུར་བུ། སྲིན་པ་གསུམ།

དྲང་གར་རྗེ། འདི་ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་ཁམས་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་རྫོང་དཔག་མཛད་པ་ཙམ་ལས་ངེས་གསལ་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ཡང་། འདི་འབྲེལ་བའི་འགྲེལ་བཤད་གཞན་དུ་དྲང་རྗེ་བ་ལྷའི་ཡུལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དྲང་ངེས་གཉིས། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉིས་ཏེ། དྲང་བའི་དོན་ནི་གཞན་འཁྲིད་པའི་ཆེད་དུ་གོ་སླ་བར་བཤད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་དང་། ངེས་པའི་དོན་ནི་དངོས་གནས་པའོ། །

དྲང་ངེས་ཕྱེ་བ། ཕྱིར་བཀོད་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་ལ། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དང་། བརྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དང་། གཉིས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སེམས་ཙམ་པ། རང་རྒྱུད་པ། ཐལ་འགྱུར་བ་བཅས་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད། སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་སློབ་ཐེན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་མདོ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཟེར་ཞིང་། རང་གི་སློབ་ཐེན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་ལ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཟེར། རང་རྒྱུད་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡང་ཡིན། རང་གི་བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་བའི་མདོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང་། རང་གི་བསྟན་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ་དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ། དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག ཐལ་འགྱུར་བས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་མདོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་མདོ་དེའི་དགོངས་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་རང་གི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་མདོ་དེ་ཡི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དགོངས་པའི་དོན་གཞན་དུ་དྲངས་དགོས་པར་འདོད་དོ། །

དྲང་རྗེ་བ་ལྷའི་ཡུལ། དྲང་རྗེ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་དུས་སུ་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག་པའི་དྲང་གར་རྗེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་སྐབས་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག་པའི་བན་པ་རྗེ་དང་དྲང་གར་རྗེ་སོགས་མདོ་སྨད་བར་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་རྗེ་དཔོན་ཚོ་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡང་མཐོང་བས་གཞི་འཛིན་ས་གང་ཡིན་བརྟག

དྲང་ཐབས་སུ་བཅལ། མ་ཡོ་བ་དྲང་པོར་བཅལ།

དྲང་དོན། དངོས་བསྟན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་མདོ་ནི་དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་དུ་མི་རུང་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པའི་སྟོན་རུང་ཡིན་པ་དང་། བདེན་བཞི་ལས་བརྩམས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ངོས་ནས་བཞག་པས་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས་ཆེར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའོ། །འཁོར་ལོ་བར་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་ལམ་རྒྱས་པར་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེའི་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲ་ཇི་བཞིན་མིན་པའི་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སོགས་དེ་དག་ལས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཚིག་རྣམས་དྲང་དོན་དགོངས་གཞི་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ་དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དེ། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་བསྟན་ན་ཆད་ལྟར་སྐྱེ་བས་རེ་ཞིག་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་ཕྱུས་རགས་པ་བཤད་ནས་ཕྲ་མོ་མ་བཤད་པ་དང་། ཕུང་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པས་དྲང་དོན་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡང་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དེ་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་རེ་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གི་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་མི་ནུས་པ་ལ་སྟོན་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་བསྟན་ཏེ་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ཕྱིས་ཕྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པས་དེ་ཡང་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དོ། །འཁོར་ལོ་བར་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་དེ། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རྟོགས་ནུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་རྟོན་རྣམས་ལ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དྲང་ངེས་འཛོག་ཚུལ་འདི་ལྟར་བཞེད་མོད་ཀྱང་། ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ཚད་དྲང་དོན་དུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ངེས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད། ༡. ལམ་ལ་འཇུག་པ་དྲང་དོན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་ངེས་པའི་དོན། ༢. ཀུན་རྫོབ་སྒྲུབ་བྱེད་དྲང་དོན་དང་། དོན་དམ་སྒྲུབ་བྱེད་ངེས་པའི་དོན། ༣. ལས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་དྲང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་སྟོན་ངེས། ༤. ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བསྟན་པ་དྲང་། རྣམ་བྱང་སྟོན་པ་ངེས་པའི་དོན། ༥. འཁོར་བར་སྐྱོ་བསྐྱེད་དྲང་དོན་ལ། འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་ངེས་པའི་དོན། ༦. ཚིག་འབྲུ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་དྲང་། ཟབ་ཅིང་བརྟགས་དཀའ་ངེས་པའི་དོན། ༧. ཚིག་མང་སེམས་ཅན་མགུ་བྱེད་དྲང་། ཚིག་ཉུང་བརྒྱང་བདེ་ངེས་པའི་དོན། ༨. བདག་སོགས་གཙོར་བཤད་དྲང་བའི་དོན། བདག་མེད་སྟོན་པ་ངེས་པའི་དོན། ཞེས་སོ། །

དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་གཉིས། དྲང་ངེས་གཉིས་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

དྲང་དཔོན། ཁྲིམས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ་བཅའ་ཞིབ་དཔྱོད་དཔོན་རིགས་ཏེ། ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་ཅན་དང་། ཞུ་གཏུགས་མཁན་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་བདེན་པ་ཡོད་མེད་ལ་གཞིགས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་མཁན་ཡིན། དེའི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་དཔོན་ནི་ཞལ་ལྕེ་པས་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་པ་ལྟར་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་ཁྲིམས་

ཟག་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་མེད།

དྲང་འབྲེལ། ཉེ་རིང་ཕྱོགས་ལྷུང་དུ་མ་སོང་བའི་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་ལ་ཟེར།

དྲང་མོ་དྲང་རྒྱང་། རི་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་འདུག་ཀྱང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།

དྲང་སྲོང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ལས་དྲང་པོ་དེར་ཞུགས་ནས་མཐར་ཕྱུག་གི་དམིགས་ཡུལ་དེར་མ་སླེབས་བར་དུ་ཁྲིམས་གཙང་མར་སྲུང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར། དེ་ལ་མུ་སྟེགས་པའི་དྲང་སྲོང་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དྲང་སྲོང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་། དཔེ་དེབ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཕྱུ་མཆོག་སྐྱེ་བ་ལང་གི་སྐད་ཅེས་བྲིས་པ་ཡང་འདུག་ཅིང་། 《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》དུ་ཐམས་བརྗོད་ལྡན་པའི་དྲག་པོའི་ཉམས་དང་དཔའ་བོའི་ཉམས་འགྱུར་སྟོན་སྐབས་སྐད་འདིའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བླངས་པར་བཤད།

དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རི་བོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ན་གནས་པའི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དེ། ༡. ཤར་ན་འོད་ཅན། ༢. ལྷོར་འགྲོ་བ་འཛིན། ༣. ནུབ་ན་བཟོད་པ་ལྡན། ༤. བྱང་ན་ཐུབ་པ་འཛིན། ༥. ཤར་ལྷོ་ན་སྐལ་ལྡན། ༦. ལྷོ་ནུབ་ན་རབ་བརྟུལ། ༧. ནུབ་བྱང་ན་གདངས་ཅན། ༨. བྱང་ཤར་ན་ཀུན་ཤེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྲི་སྟན་གྱི་ཕྱུགས་པར་ཕྱེད་སྐྱིལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་སྙིང་རུས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན། སྐུ་དཀར་པོ་ལྷག་པར་བཅིངས་པ་ངང་གི་ཞྭ་ལ་བཀྲང་བ།

དྲང་སྲོང་བདུན། དབང་པོ། གསལ་བ། རྩེ་ཅན། བདེ་ལྡན། གསེར་ཅན། ཕྱོགས་ཅན། ཤ་ཀུ་ན་བཅས་ལས། ཡང་ན་འོད་ཟེར་ཅན། ཉི་མ། རྒྱན་ཤེས། འོད་ཡངས། ལྷ་མིན་འཇོམས། མཆོད་སྦྱིན་ཅན། གནས་འཛིན་སྟེ་སྐར་མ་སྨིན་བདུན་ལ་གནས་པའི་དྲང་སྲོང་བདུན་ནོ། །

དྲང་སྲོང་གཟའ་ལྔ། མིག་དམར། ལྷག་པ། ཕུར་བུ། པ་སངས། སྤེན་པ་སྟེ་ལྔའོ། །

དྲང་སྲོང་གཟེགས་ཟན། ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པའི་སྟོན་པ་ཞིག་གཞན་གྱིས་འོར་བའི་གཟེགས་མ་ཟ་ཞིང་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པས་ན་གཟེགས་ཟན་ཞེས་ཟེར། དེས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པའི་གཞུང་《བྱེ་བྲག་གསལ་བའི་མདོ》ཞེས་པ་དེ་བརྩམས་པ་ཡིན།

དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱའི་གནས། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་འཁྲུངས་ཡུལ་གྱི་མིང་། དེང་སང་བལ་ཡུལ་དང་ཉེ་ས་ཞིག་ཏུ་དེའི་རུལ་ཡོད་འདུག ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་གི་ནང་གསལ་དོན། སྐབས་དེར་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་པོ་བྲང་གི་རུལ་ཙམ་ལས་མེད་པ་དང་། མཐའ་སྐོར་དུ་ལེ་དགུ་བཅུ་ལྔ་ཙམ། གྲོང་ཚོ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་ཙམ། ལྷ་ཁང་སོག་པོ་མང་པོ་ཡོད་པར་བཤད།

དྲང་སྲོང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་བཅུ་བདུན་ཏེ། དེ་ལ་ནང་གསེས་སྐྱེ་ཚན་བཞིར་ཕྱེ་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་གནས་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་གནས་གསུམ། གསུམ་པ་ལ་གནས་གསུམ། བཞི་པ་ལ་སོ་སྐྱེའི་གནས་གསུམ་དང་འཕགས་པའི་གནས་ལྔ་བཅས་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །

དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་གནས། ཆུ་བོ་ཡ་ར་དང་ཧ་སི་བརྒལ་ནས་བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་ལེ་དཔག་བཅུས་ཚད་པའི་ས་ན་ཡོད་པའི་ནགས་ཚལ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། (ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག)ལས། སྐབས་དེར་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་བརྗིད་ཆགས་པ་ཞིག་གི་ནང་དགེ་འདུན་ལྔ་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་རྟ་བའི་སྡེ་བཞིའི་ནང་ནས་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་ཡིན་པ། དགོན་པ་དེའི་ནང་གི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་ཆོས་འཁོར་མ་ཞིག་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལྔ་བརྒྱ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

དྲངས་པའི་དོན་གྱི་མིང་ལ་བཅུ་གཅིག མདོ་ཞེ་གང་དག་བདག སེམས་ཅན། སྲོག སྐྱེས་བུ། གང་ཟག ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ། ཤེད་བདག བྱེད་པ་པོ། ཚོར་བ་པོ། ཤེས་པ་པོ། མཐོང་བ་པོ་རྣམས་སྒྲ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་བཤད་པ། བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་དང་བཅས་པར་བསྟན་པའོ། །

དྲན་དང་ཤེས་བཞིན། དྲན་པ་ཟེར་བ་ནི་སྔར་གོམས་འདྲིས་བྱུང་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་མ་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་སེམས་དེ་ལ་དྲན་པ་ཟེར། དཔེར་ན་བུས་ཨ་མ་དྲན་པ་ལྟ་བུ། ཤེས་བཞིན་ནི་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་དང་བསམ་བློའི་ཐོག་ལ་ཉེས་སྐྱོན་ཡོད་མེད་སེམས་ཀྱི་ཟུར་ཞིག་གིས་རྟོག་དཔྱོད་བྱས་པ་ན་དེ་འདྲའི་སེམས་དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་ཟེར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ལམ་དུ་འགྲོ་སྐབས་སེམས་ཀྱི་ཟུར་ཞིག་གིས་ལམ་གྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཉན་པ་ལྟ་བུ།

དྲན་པ། སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡུལ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བརྗེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་བྱའོ། །

དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའོ། །

དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། རབ་གནས་ཀྱི་རྗེས་དྲན་བཞིའི་སྐབས་སུ་འདྲེས་པའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་ན་ཉན་པར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད། ཉན་པར་མི་འདོད་པ་ལ་ཁྲོང་བ་མེད། རེས་ཉན་རེས་མི་ཉན་པ་ལ་ཆགས་ཁྲོང་གཉིས་ཀ་མེད་པར་བཏང་སྙོམས་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་གནས་པའོ། །

དྲན་པ་དྲུག སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས། དགེ་འདུན། ཚུལ་ཁྲིམས། གཏོང་བ། ལྷ་སྟེ་དྲུག་པོ་རྗེས་སུ་དྲན་པ།

དྲན་པ་བཞི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་དང་འདྲའོ། །

དྲན་འཛིན་ཚད་ལས་ཀྱི་ཞལ་སྒྲོ། ཁྲིམས་འགལ་ཚོར་སྔར་མི་འགལ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་ཉེས་ཆད་གཏོང་བའི་ཁྲིམས་ཤིག

དྲན་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། དུས་རྟག་ཏུ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་སེམས་ལ་འཇོག་པ།

དྲལ་བ། ༡. བཅོམ་པ་དང་། ཞིག་པ། རལ་བ། གསེལ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ༢. 《ཐུན་མོང་གཉེར་ཡིག》ལས། ཕྱུགས་ཀྱིས་ནི་མ་དྲལ་ན། སྨུག་གིས་ནི་རི་རྩི་ཕྲུགས། ཞེས་བྱ་ག་སྲུག་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ། ༣. མིང་པོའམ་གཅེན་པོ་ཡང་འཇུག་སྟེ། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་གྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས། དྲལ་པོ་ནི་མིང་པོའམ་ཕུ་བོའི་མིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དྲས་གྲོ། རས་ཀྱི་དྲས་འགྲོ།

དྲི་གཉིས། ཞིམ་པའི་དྲི་དང་མི་ཞིམ་པའི་དྲིའམ་ཡང་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་དང་སྦྱར་བྱུང་གི་དྲིའོ། །ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་ནི་ཙནྡན་གྱི་དྲི་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱར་བྱུང་གི་དྲི་ནི་སྦྱར་སྤོས་ཀྱི་དྲི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དྲི་ལ་དབྱེ་ན་ཞིམ་པ་དང་དྲི་ང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ། དྲི་ཞིམ་པ་ལ། ཤས་མི་ཆེ་བའི་མཉམ་པའི་དྲི་དང་། ཤས་ཆེ་བའི་མི་མཉམ་པའི་དྲི་དང་། གཉིས་པ་དྲི་ང་བ་ལ། ཤས་མི་ཆེ་བའི་མཉམ་པའི་དྲི་དང་། ཤས་ཆེ་བའི་མི་མཉམ་པའི་དྲི་གཉིས་སོ། །

དྲི་ལྔ། ཙནྡན་དཀར་དམར་ཛཱ་ཏི་གུར་ཀུམ་ག་བུར་ཏེ་ལྔ། ཡང་ན། ཙནྡན་དང་། གླ་རྩི། ཛཱ་ཏི། གུར་ཀུམ། ག་བུར་ཏེ་ལྔའོ། །

དྲི་གཙུག་མཛད། དྲི་ལྡན་མཛད་པའི་དོན་ཡིན།

དྲི་བ་བཞི། འགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དྲི་བ། རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་བྱ་བའི་དྲི་བ། རྣམ་པར་དྲིས་ནས་བྱ་བའི་དྲི་བ། རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་བའོ། །

དྲི་མ་འགགས་པ་ལྔ། ཉེས་པ་གསུམ(རླུང་། མཁྲིས། བད་ཀན)དང་། ཤིན་ནད། ཕྲུར་སེལ་སོགས་པའོ། །

དྲི་མ་དྲུག དྲི་ཆེན། དྲི་ཆུ། མིག་སྐྱག རྣ་སྐྱག མཆིལ་མ། སྣབས་ཏེ་ནང་གི་དྲི་མ་དྲུག་དང་། སྤྱི་བོ། མཆིན་པ། སྙིང་ཁ། ལྟོ་བ། གསང་གནས། རྐང་མཐིལ་ཏེ་ཕྱིའི་དྲི་མ་དྲུག་གི ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། སྒྱུ། གཡོ། རྒྱགས་པ། འཚེ་བ། འཁོན་འཛིན། རྣམ་པར་འཚེ་བ་བཅས་སོ། །

དྲི་མ་གསུམ། བཤད་གཅིན་རྟུལ་གསུམ་མམ། ཡང་ན་དུག་གསུམ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ།

དྲི་མེད་རྣམ་ལྔ། དྲི་མེད་ཀུན་དགའ། དྲི་མེད་ལྷུན་པོ། དྲི་མེད་འོད་ཟེར། དྲི་མེད་རྡོ་རྗེ། དྲི་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །（པཎྜིའི་རྫོགས་སྲས་དྲི་མེད་རྣམ་ལྔ་ཞེས་སོ）

དྲི་མེད་ལྷའི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན། ལྷའི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་དང་མཚུངས་སོ། །

དྲི་གཙང་ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྦུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་ལ་ཟེར།

དྲི་ཟི་སྔོན་པོ། ཟི་ཡང་ཀུ། ཙནྡན་དང་། ཀཱ་ཤི། ཧྲྀ་ཏི། ཀུར་ཀུམ། ཀ་ཕུར་བཅས་དྲི་ལྔ་ལས་དྲི་ཟི་སྔོན་པོ་ནི་དྲི་ལྔའི་ནང་གི་སྣ་རྩེ་ལའོ། །

དྲི་ཟི་སེར་པོ། དྲི་ཟི་སེར་པོ་ནི། ཟི་ཡང་ཀུའི་རིགས་མེ་ཏོག་སེར་པོ་འཆར་བ་ཞིག་གི་མིང་།

དྲི་འཛིན་དབང་མཚོན། དྲི་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མཚོན་བྱེད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་སྣའི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་གོ། །

དྲི་བཙོན། ལྕང་གི་མིང་སྟེ་དྲི་བཟང་ངན་གང་ཡིན་ཀྱང་ལྕང་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དྲི་ཡི་བཙོན་པའམ་དྲི་ཡི་ཏ་ལྷ་བུ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཏགས།

དྲི་ཟ་རྟ་མགོ་ཅན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་དྲི་ཟའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོན་པ་རྟ་མགོ་ཅན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནོར་བཟང་གི་བཙུན་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མའི་ཡབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཟེར།

དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ། ལྷ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

དྲི་ཟའི་འཇིག་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དྲི་ཟའི་གླིང་ན་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དྲི་ཟའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་མདོག་ཁྲུད་མི་ལས་ལྷག་པ་དང་། ལྷ་ལས་དམན་ཞིང་གླུ་གར་རོལ་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

དྲི་བཟང་ལྡེ་བ་ཅན། རི་དྭགས་གླ་བ་དང་། ཁྲབ་འཇུག་མེ་ཏོག པདྨ་བཅས་གང་རུང་ལ་གོ་དགོས།

དྲི་བཟང་བཞི། ག་པུར། ཤུག་སྤྲེལ། ཀླུ་ག་གེ་སར། ཤིང་ཚ་རྣམས་སོ། །

དྲི་རོ་གཉིས་རེ། ཞིམ་མི་ཞིམ།

དྲི་གསུར། མི་ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་དོའམ་བར་སྲིད་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་རྩམ་པ་དང་མར་སྲེས་པའི་ཕྱེ་མར་སེར་བསྲེག་པའི་དྲི་གསུར་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་པའི་དོན།

དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། སྣ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དེའི་མཚན་ཉིད། དྲི་དང་། དྲིའི་ཁམས་དང་། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དོན་གཅིག དེའི་དབྱེ་བར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི་དང་། སྦྱར་བྱུང་གི་དྲི་གཉིས་ཡོད།

དྲིའི་རྣམ་གྲངས་བཞི། སྣ་རྒྱུན་ལས། དྲི་ཞིམ་དང་མི་ཞིམ་དང་མཉམ་དང་མི་མཉམ་པ་བཞི་ཕྱེ་སྣག་ཅེས་སོ། །

དྲིའི་དབྱེ་བ་དྲུག ཚོར་བ་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་ན་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། དྲི་ང་བ། བར་མ་གསུམ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱེ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ། ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་གསུམ་བཅས་སོ། །

དྲིའི་ལག་རིས། དྲིས་དཔྱད་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་བྲིས་པའོ། །

དྲིལ་བསྒྲགས་པ། དྲིལ་བུ་དཀྲོལ་བཞིན་པར་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་ཟླན་ཚོགས་འགྲེལ་པར་བཤད།

དྲིལ་ཅོང་། དྲིལ་བུའི་ཁོག་པ་ལྟ་བུའི་ཅོང་གི་མིང་ངོ་། །

དྲིལ་བུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཡི་ཕྱག་མཚན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན། འདི་ལ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ཀའི་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཚན་རི་མོ་འབུར་དོད་དུ་ཡོད་པའི་དམ་ཚིག་གི་དྲིལ་བུ་དང་རིགས་ལྔ་ལྷ་ས་རའི་དྲིལ་བུ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཞིབ་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི《རྒྱལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན》དང་སོག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དམ་ཚིག་གི་རྫས་དང་པོ་ཆད་ཀྱི་རྣམ་བཞག》གཉིས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

དྲིས་ལན་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་གཅིག ཤྲཱ་རིའི་བུ། རབ་འབྱོར། བརྒྱ་བྱིན། ཡང་རབ་འབྱོར། བྱམས་པ། ཡང་རབ་འབྱོར། བརྒྱ་བྱིན། རབ་འབྱོར། བྱམས་པ། རབ་འབྱོར། ཀུན་དགའ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་དུ་དྲིས་ལན་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །

དྲིས་ལན་བཞི། ཆོས་ཀུན་བསྡུས་ཏེ་མགོ་གཅིག་པ། རྣམ་ཕྱེ་དྲི་བ་བཞག་པའི་ལུང་སྟོན་པ།

དྲུ་གུའི་དཔྱད་ལུགས། དྲུ་གུ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་དཔྱད་ཐབས་ཀྱི་དཔྱད་ལུགས།

དྲུག་སྐྱེས་སྨའི་གནས་དྲུག ཁ། མགྲིན། ཕོ། སྙི། ཀན། ཁོག་པ།

དྲུག་མཁྲིགས། ཤིང་གི ཀླང་ཆེན། ཏ་ཆ་ཚོག མ་ཏྲ། ཤང་ཤང་། ཀུད་དྲུག་གིས་བཅིངས་པའོ། །

དྲུག་ཐང་། བླ་བ་རེ་རེར་སྲི་དྲུག་རེའི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་པ།

དྲུག་ལྡན། འདི་ལ་དཔེ་དེབ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དྲུག་སྐྱེས་ཞེས་བྲིས་པ་ཡང་འདུག 《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》ལས་དྲུག་སྐྱེས་ནི་མ་བུའི་སྐད་དང་འདྲ་ཞིང་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་དྲག་པོའི་ཉམས་མཚོན་པའི་དབྱངས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད།

དྲུག་ལྡན་བུ། གཅིག་ཏུ་བསྡུགས་པ་བརྗོད་པ། ལུས་ཀྱི་བུ་བཞིན་བསྡུགས་པ། སྒྲ་ཚོགས་པ་དབུས་དང་། བར་སྐབས་དང་། ཟླ་མར་བསྡུགས་པས་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པ།

དྲུག་སྡེ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས། དགའ་བོ། ཉེ་དགའ་བོ། འགྲོ་མགྲོགས། ནབས་སོ། འདུན་པ། འཆར་ཀ་སྟེ་དྲུག་སྡེའི་མིང་གི་སྐད་དོད་རིམ་བཞིན་ནནྡཿ ཨུ་པ་ནནྡཿ ཨ་ཤྭ་ཛིཿ པུན་ཏྲ་སུ། ཚནྡ། ཨུ་དཱ་ཡིཿ

དྲུག་པ་དྲུག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་དྲུག རིགས་ལྷ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རིགས་དང་དྲུག རིགས་ལྷའི་ས་བོན་ཡི་གེ་ལྷ་མི་འགྱུར་བའི་ཡི་གེ་དང་དྲུག སྐུ་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་དྲུག མ་དྲ་མོ་ཀ་ལ་སོགས་ཐབས་ལྷ་སྙིང་པོ་དོན་དང་དྲུག ཤེས་རབ་ལྷ་དོན་དམ་བློ་ལས་འདས་པ་དང་དྲུག དེ་ལྟར་དྲུག་པ་དྲུག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྡན་པའོ། །ཡང་ན་སྐུ་ལྷ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དྲུག རིགས་ལྷ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་དྲུག ཡེ་ཤེས་ལྷ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དང་དྲུག མཁའ་འགྲོ་ལྷ་དབྱིངས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་དང་དྲུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །

དྲུག་པ་ཚེས་བཞི། བོད་ཟླ༦ཚེས༤ཉིན་དྲུག་པ་ཚེས་བཞིའི་དུས་ཆེན་ཡིན། དེ་ནི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཉིན་ཞེ་དགུ་སོང་བ་ན་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིའི་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཀུན་ཤེས་ཀཽཎྜི་ནྱ་དང་། རྟ་ཐུལ། སྣང་བ། མིང་ཆེན། བཟང་ལྡན་བཅས་འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་རྗེས་དྲན་ཞུ་ཕྱིར་དེ་ཉིན་གྲོང་མི་མང་པོས་ལྷ་ས་བའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ཁྲོད་ཁག་ལ་གནས་མཇལ་དུ་བསྐྱོད་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ནང་ཞོན་ཆོས་ཤེ་འཛུམ་དང་རི་ཁྲམ་སྤྱིང་བ་ཉེ་ཀ་བཞི་གླིང་སོགས་ལ་ངལ་གསོ་བརྒྱབ་རྩེད་རོ་མོ་ཆེ་བརྒྱུད་གཞས་དང་རྣམ་ཐར་གཏོང་བཞིན་ཡོད་སྲོལ་ཡོད།

དྲུང་གཏོགས། དྲུང་འཁོར་གྱི་གོ་གནས་ངོ་མ་མེད་ཀྱང་དེའི་གྲས་སུ་གཏོགས་པ་དཔེར་ན་ལྷ་བྲིས་ཆེན་མོ་དང་འཇིམ་བཟོ་ཆེན་མོ་སོགས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་མཁན་མཁས་པའི་གྲས་ནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞབས་ཞུས་ཏེ་འཛོམ་ཐུབ་མཁན་རྣམས་ལ་གོ་གནས་དེ་སྤྲོད་སྲོལ་ཡོད།

དྲུང་སྟོད། རྩེ་དྲུང་གི་གྲོན་ཆས་ཁོལ་སྟོད་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

རྡུང་དུག་འཁྱིལ་དཀྱུས་གསུམ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་རྩེ་ཤོད་གཉིས་ཀྱི་རྡུང་འཁོར་རིམ་པ་མཐོ་བ་དང་། འཁྱིལ་བ། ཤོད་ཀྱི་རྡུང་འཁོར་དཀྱུས་མ་བཅས་གསུམ།

རྡུང་ན་སྒྲོད་པ། (རྡུང་འཁོར) དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དུ་གཏོགས་པའི་དཔོན་རིགས་སྐུ་ངོ་གོ་གནས་ཡོད་པའི་གྲས་སྟེ། ལས་ཚན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད།

རྡུང་ཡིག་ཆེན་མོ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་རྡུང་ཡིག་ཆེན་མོ་ཞེས་པར་ཚ་མཚོན་ན། ཡིག་ཚང་གི་འགན་དབང་ལག་བསྟར་བཀོད་འདོམས་ཀྱིས་དགོན་པ་ཁག་དང་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་དང་སྤྱི་འདོམས་བྱེད་ཅིང་། དྲུ་ཡིའི་བླ་མ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་མཚན་ཐོག་ནས་བཅའ་ཡིག་དང་། རྩ་ཚིག གཏན་ཚིགས་ཤེ་བསམ། བཀོད་རྒྱ། ལམ་ཡིག ཐན་ཐྲིང་ཡིག་དང་བཅས་པའི་ཟིན་བྲིས་བཟོ་འགོད་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ཐམ་ཀ་རྣམས་བདག་གཅེར་གྱིས་དྲུ་ཡིའི་བླ་མའི་སྤྱི་མདུན་དུ་ཕབ་རྒྱག་བྱེད་དགོས། ཕྱོགས་མཚུངས་སྲིད་སྐྱོང་དང་སྲིད་བློན་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ཚིག་དང་། ལག་ཁྱེར། བཀོད་རྒྱ་བཅས་གཏོང་དགོས་རིགས་ཀྱི་མ་ཟིན་ཡང་བཟོ་བཀོད་དང་། ཐམ་ཀ་ཕབ་རྒྱག ཐམ་ཀ་ཚང་མའི་སྤྱི་སྡོད་ཞི་ཤིག་བདག་གཉེར་བཅས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་སྡོད་དམ་ལྷམ་ཁར་དྲུ་ཡིའི་བླ་མ་རང་གི་མཇལ་ཐམ་ལ་ཞེལ་ཞུ་དགོས། དེ་བཞིན་རྩེ་རྡུང་གསར་བསྐོ་ནས་བཀའ་སློན་བླ་མའི་བར་ལས་ཚན་བསྐོ་འཐེན་གྱི་འཆར་གཞི་དང་། སྐུ་ཞ་ཁག་གི་མཁན་པོ་ལས་སྤྱི་བསྐོ་གཞག་སོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོས་ཏེ་དྲུ་ཡིའི་བླ་མར་ཆོག་མཆན་ཞུ་རྒྱུར་འབུལ་དགོས་པ་དང་། (གོང་གསལ་ཡིག་ཚང་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་ལས་དོན་སྟེན་ཞུ་དགོས་རིགས་དྲུ་ཡིའི་བླ་མ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་། སྲིད་བློན་བཅས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཐད་ཀར་ཞུ་བ་ལས་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད) བཀའ་ཤག་གི་བཀོད་གཏོང་ལྟར་གལ་ཆེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་རྡུང་ཕྲིས་མཉམ་ཚོགས་ཤོག་ལྟར་ཐོག་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་བསྡུས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀུང་བྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་རྩེ་སློབ་གྲྭ་དང་། སྣེ་མོ་ཡོན་བདག ཨེ་པ་ཡོན་བདག འདོད་དཔལ་སོགས་བཟོ་རིགས་ཁག་གཅིག་ལ་ཡང་ཡིག་ཚང་གི་འགན་དབང་ལྟར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་ཡིན།

རྡུངས་མ་ཐོས་པ། རྣ་བ་མ་ཐོས་པ།

རྡེ་ཅའི་གཟུངས། རྡེས་ཐགས་བཏབ་པ།

རྡེ་རྗེ། རྡེས་མའི་འབྲས་བུ།

རྡེག་རྣམ་བཅོས་པའི་ཤུ་ཤུལ་བཅུ་པ། ༡. ཤུ་ཤུལ་དཀར་པོ་སྲུང་དོ། ༢. ཧལ་ཀ་རྡོ་རྗེ་སྲུང་གདང་། ༣. སོ་མ་ར་ཛ་སྲུང་གདང་། ༤. ཏ་ཏ་སྲུང་གདང་། ༥. བ་ཤ་ཀ་སྲུང་གདང་། ༦. ཨ་ཏུ་ར་སྲུང་གདང་། ༧. བ་ཏུ་ར་སྲུང་གདང་། ༨. སྤྲ་ཏུ་ར་སྲུང་གདང་། ༩. སྣེ་ཧྲིས(ཤུན་པ་དང་ཚིགས་འདོར་བ)སྲུང་གདང་། ༡༠. ནག་ཞུན་སྲུང་གདང་།

རྡིགས་པའི་ལྷ་དབོན་ཙིཙ་དམར་པོ། བཙན་འབྲུམ་གྱི་ལྷ་དབོན་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། མིང་གཞན་གནོད་སྦྱིན་ཡང་ལེ་བེར་དུ་གྲགས་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྲུང་མར་བསྐོས་པས་བསམ་ཡས་ཆོས་སྐྱོང་དུ་ཡང་འབོད།

རྡིགས་པའི་གཙོ་བོ་སྐུ་ལྔ། ཡོངས་གྲགས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྔ་ཟེར། ༡. ཤར་ཕྱོགས་སྐུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་མོན་བུ་པུ་ཏྲ། ༢. ལྷོ་ཕྱོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོ་གནོད་སྦྱིན་ཤིང་བྱ་ཅན། ༣. ནུབ་ཕྱོགས་གསུང་གི་རྒྱལ་པོ་དགྲ་ལྷ་སྐྱེས་གཅིག ༤. བྱང་ཕྱོགས་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་པོ་པེ་ཧར། ༥. དབུས་ཕྱོགས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་སྦྱིན་བཅས་རྣམས་ལ་ཟེར། དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུམ་བློན་པོ་འཁོར་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད། དགེ་ལུགས་པ་དང་། རྙིང་མ་བ་གཉིས་ཀས་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་སྲུང་མ་ཞིག་སྟེ། རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྔ་རྡིགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར།

རྡིགས་པའི་གཙོ་བོ་བེག་རྩེ། (ཆོས་སྐྱོང་ལྕམ་སྲིང་) 《ལས་མཁན་པ་ཤན་པ་དམར་པོའི་རྒྱུད》ལས་གསུངས་པའི་སྲུང་མ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་འདུ་ཤེས་མང་པ《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་ལས་བཤད་པའི་ལྷ་སྲུའི་སྟང་བརྟན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང》གི་ནང་དུ་གསལ།

རྡེད་པོ་བཞི། བླ་མ་མིག་རྡེད། གདམས་ངག་སྣ་རྡེད། དམ་ཉམས་ཆོས་རྡེད། གྲོང་པོ་ལྟམ་རྡེད་དོ། །

རྡེའུ་རྗོག མཐའ་ལ་སྤུ་རིང་པོ་ཡོད་པའི་ཁ་གདན་གྱི་ཐག་ཞིག་དེར་རྒྱམ་ཅེའང་ཟེར།

རྡ་བའི་ཡི་གེ་བཞི། ཤ་ཊ་ས་ཏ་སྟེ་ཡི་གེ་བཞི།

དྲོད། སྦྱོར་ལམ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཤིང་གཙུབ་པ་ལས་མེ་འབྱུང་བའི་སྔོན་དུ་དྲོད་འབྱུང་བ་ལྟར་མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལྟ་བུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་སྔ་ལྟས་སུ་དྲོད་ཐོབ་པས་དྲོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

དྲོད་ཀྱིས་བཅོས། དྲོད་དྲང་ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པ།

དྲོད་རྟགས་ཉམས་རྟོགས། ལངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སོ་རྟོགས་མཐོང་པོར་སོང་ནས་གནས་ཚད་དེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སླེབས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བཞིའི་སྟོབས་ཤུགས་རྡེ་རང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་རང་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱི་རྟགས་དང་ནང་རྟགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན།

དྲོད་མི་ཐུབ་པ། གསང་བ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ།

དྲོད་མི་ཤེས་པ། ཚོད་མི་ཤེས་པ།

དྷརྨ་པཱ་ལ། ༡. ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ་དྷརྨ་པཱ་ལ་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༦༨)ལོར་ཡབ་འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གཤེགས་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་སོང་མཚམས་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་འབུམ་ལ་སྐུ་དྷརྨ་པཱ་ལ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ཙམ་ནས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་རིམ་བཞིན་གནང་ནས་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕེབས་པ་ལྕགས་འབྲུག(༡༢༨༠)ལོར་བླ་མ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་པས་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཐོག་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་གདུང་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཞུགས་ཡུལ་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཏེ་ཤྲིར་གྱི་མཚན་ཕུལ། ཞང་བཙུན་དང་ཕྱུག་པོ་བན་དཀར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲིམས་བསྒྱུར། དྷརྨ་པཱ་ལ་ཧོར་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕག(༡༢༨༧)ལོར་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་སྐབས་ཁམས་ཀྱི་ཧྲེ་མཇལ་ཟེར་བའི་ས་གནས་སུ་གཤེགས། གོང་ལ་བུ་བརྒྱུད་མེད་པས་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་བརྒྱུད་ཆད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། ༢. པཱ་ལའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་དྷརྨ་པཱ་ལ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ར་ས་པཱ་ལའི་བུ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་འདིས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤཀའི་འདས་ལོ་༡༣༢༢ ཅུགས་ཏ་ལོ་ནས་འདས་ལོ་༡༣༨༧ཆུ་བྱ་ལོ་བར(༧༨༠ནས་༨༥༣)ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཡར་ལུང་བང་སོའི་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེའི་ནང་འཁོད་ཡོད་པར《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད། རྒྱལ་པོ་འདིས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་བར་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་རྡོ་ཡི་ཇུན་ཆད། བྱང་ངོས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཇུན་ཆད། ལྷོ་ཕྱོགས་འབིགས་བྱེད་ཀྱི་རི་ཇུན་ཆད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས། རྒྱ་གར་མ་ག་དྷའི་བྱང་ངོས་ཆུ་བོ་གཏྲའི་འགྲམ་དུ་རི་དེའུ་ཞིག་གི་རྩེར་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤྲཱི་ཡའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་། དེར་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱལ་པོ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བུ་ཞིག་ནང་དུ་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཞིབ་ཏུ་སྣང་བ་ལས་རྒྱས་པར་གསལ།

དྷརྨ་ཀོ་ཥ། (བོད་སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་ཅེས་གྲགས) སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་བོད་རིགས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས

རྡིགས་པའི་གཙོ་བོ་བེག་རྩེ། (ཆོས་སྐྱོང་ལྕམ་སྲིང་)

པ་ཞིག་སྐྱེ་འདི་དང་རྒྱའི་དྷ་ཤད་མ་ཧྲ་དེ་ཕ་གཉིས་ཀྱིས་…… མཉམ་དུ་རྒྱ་ནག་གི་སྨན་གཞུང༼སྨན་དཔྱད་ཆེན་མོ༽བསྒྱུར་པ་མ་ཟད། བོན་མི་ལམ་རྨ་ཏྲ་དང་། དེའི་མཆན་བུ་རྣམ་ཀོ་ཁ། ལྷ་ལུང་རྗེ་རྗེ་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་གྱི…༼གཉན་པོ་གསང་བ༽བསྒྱུར་ཞེས་པའང་སྣང་བས། འདི་ནི་རྒྱའི་སྐད་ཙམ་མ་ཟད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་…མཁྱེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག ༼བོ་དོང་པཎ་བཀའ་འབུམ༽ནང་འདི་ཉིད་ལ་པཎྜི་ཏ་རྣམ་ཀོ་ཞེས་འབོད་དོ། །

གདགས། ཉིན་ངོས་སྐྱེ་ཉེ་འོད་ཐོག་པའི་ངོས་ཀྱི་ལུང་པ།

གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ། (ཁྲི་སྒྲེ་བཙན་པོ་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་དྲུག་པ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། ཡབ་མེར་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་གདགས་ལྷ་དཀར་མོའི་སྲས། སྐུ་གཤེན་ཅོ་ན་མི་ཆེན་གྱིས་བྱས། གསས་མཁར་གཡུང……དྲུང་ལྷ་རྩེ་བཞེངས། བཙན་པོ་འདིའི་རིང་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ…བྱུང་བར་བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཤིབས་ལྷ་སྟོན་མོའམ…སྨན་ཁྲི་ལྕུག་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་སྲས་ཤིབས་ཁྲི་བཙན་པོ……འཁྲུངས།

གདགས་གཞི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་འདོགས་པའི་གཞི་དེ་ལ་གདགས་གཞི་ཞེས་པ་ཡིན། འདིར་ཀོ་བ་རགས་པའི……དབང་དུ་བྱས་པ་ལས། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་གཞི་ཆེ་ཞིང་དཀའ་བའི་གནད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན།

གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ། ཕུང་པོ་དེ་གང་ཟག་ཅེས་པའི……མིང་གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་གདགས་གཞིར་འཛོག་པ་ཡིན་ཅིང་། ཕུང་པོ་གདགས་གཞིར་འཛོག་ཚུལ་གྲུབ……མཐའ་གོང་འོག་ལྟ་སྟངས་མི་མཐུན་པ་ཡིན། རང་རྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཆོག་པའི་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་མེད་ན་གང་ཟག་འཇོག་མི་ཐུབ་ཤིང་། ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་ཡང……འཇོག་མི་ནུས་པས། ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ……པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་དང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞི……རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག མདོ་སྡེ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་……དང་མཚུངས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག ཐལ་འགྱུར་བས་ཕུང་པོར་བརྟེན་ནས་གང་ཟག……ཅེས་མིང་ཙམ་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ལས་གདགས་གཞི་ཕུང……པོའི་སྟེང་དུ་གང་ཟག་བཙལ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་གཏན་ནས་མི……སྲིད་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྲིད་ན་གང་ཟག་ཐ་སྙད་བཏགས……པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། བདེན་པར་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་གོང་དུ་སོང་བ་བཞིན་ཡིན།

གདན་གཉེར། གདན་དང་ཕྱག་ཚེ་སོགས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན།

གདན་བཞི། རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི་ཞེས་པའི་གདན་བཞི་ནི……བདག་གཞན་སྦྱོར་གསང་བཞི་སྟེ། རྒྱུད་སྡེ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན། དེ་ལ་རང་གི་གདན་དང་། གཞན་གྱི་གདན། སྦྱོར་བའི་གདན། གསང་བའི་གདན་ཡང་ཟེར།

གདན་ས། ཆོས་ལུགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་དགོན་པ་ཁག་གི་གྲྭ་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སྡེ་གནས་ལ་ཞེ་ས་བྱས་པའི་མིང་།

གདན་ས་འཁྲུགས། སྐབས་འདིར༼དེབ་དམར༽ཕྱོགས……དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༡པའི་ཐོག་ཡོས་ལོ་ལ་གདན་ས་འཁྲུགས་ནས་ཕོངས་པུའི་སྐབས་དེར་དེ་ཤྲཱི་རས་པས་གྲལ……དཔོན་མཛད་ཅེས་པ་དེར་གོ་དགོས་པ་སྟེ། གདན་ས……གསར་པ་མ་བསྐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གདན་ས་བ་བྱེད་འདོད་ཡོད་མཁན་གྱིས་འཁྲུགས་པ་བསླངས་པ།

གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ། སེ་ར། འབྲས་སྤུངས། དགའ་ལྡན་བཅས་གསུམ་ལ་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཟེར། སྤྱིར་ན་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཚང་མར་སོ་སོའི་གདན་ས་རེ་ཡོད། གདན་སའི་གོ་དོན་ནི། རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། སེ་ར་དང་། འབྲས་སྤུངས། དགའ་ལྡན་གསུམ་ནི། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས……ལུགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན། དེའི……ཐོག་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བསྣན་ན་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་ཟེར་བ་དང་། དེའི་ཐོག་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གཉིས་བསྣན་པས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག……ཟེར་སྲོལ་ཡང་ཡོད།

གདན་ས་ཐིལ། (མཐིལ)སྔ་ཁ་གདན་ས་མཐིལ་ཞེས་རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་གདན་ས་སྐྱེ་དགོན་པ་ཞིག་གི་མིང་དང་། འབྲི་གུང་གདན་ས་མཐིལ་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་སྤྱན་སྔ་ཤུགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལས་ནས་རྗེ་ཆོས་དྲུག་ཞུས་གནང་ཚུལ༼བསྟན……འཛིན་མིང་གི་རྣམ་གྲངས༽ཞེས་པའི་ནང་གསལ།

གདན་ས་ཐོག གདན་ས་འཛིན་མཁན་དུ་བསྐོས་པ།

གདན་གསུམ། ཕུང་པོ་ལྷ་རིགས་ལྔར་གསལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདན། འབྱུང་བ་ལྔ་ཡུམ་ལྔར་གསལ་བ་ལྷ་མོའི་གདན། སྐྱེ་མཆེད་ཀུན་སེམས་དཔའ་སེམས་མར་གསལ་བ་སེམས……དཔའི་གདན་ནོ། །

གདན་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར། ས་སྐྱ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གདན་གསུམ་ཚང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདན་དང་། རིག་མ་དང་ལྷ་མོའི་གདན། ཁྲོ་བོ་དང་ཁྲོ་མོའི་གདན་ནོ། །

གདབ། གདབ་པ་ནི་མཚོན་ཆ་དང་དབྱུག་པའམ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལྕུག་ཕྲན་གྱི་མིང་ངོ། །

གདབ་རྩེ་སེར་པོ། སུ་ཟི་སེར་པོ། རྡོ་སྨན་ཞིག

གདབས། བཏབ། བདབ། གདབ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན།

གདམས་ངག རང་དང་གཞན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་མ་རུངས་པ་སེལ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་བསླབ་བྱ་གནད་ལ་ཕིག་པའི་རིགས་ལ་ཟེར།

གདམས་ངག་བརྗོད་པ་བཅུ་གཅིག ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི……གནས་སྤྱོད་པ། ལྟུང་བ་བརྗོད་པ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས……བརྗོད་པ། མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྫོགས་པ་བརྗོད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཉམ་པ་བསྒྲུབ་པ་བརྗོད་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐུན་པ་བརྗོད་པ། དུལ་བ་གནས་པ་བརྗོད་པ། དགོས་པ་རྗེའུ་བསྒྲུབ་པ་བརྗོད་པ། མ……བརྗོད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པ་བརྗོད་པ། གུས་པ་ལ་སྦྱར་བ་བརྗོད་པ། བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ངེས་པ་བརྗོད་པ།

གདམས་ངག་གཙོ་བོ་ལྔ། སེམས་བསྐྱེད། སྡོམ་ཀུན། བསྐྱེད་རིམ། རྫོགས་རིམ། བསྔོ་བའོ། །

གདམས་པ། བསླབ་བྱ།

གདམས་པར་ཤར་བ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་ཤེས་པའམ་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བའི་དོན་ཡིན།

གདམས་པར་གསོལ། ནན་ཏན་གྱིས་ཞུ་བ་གསོལ་བའི་དོན་ཏེ༼མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད༽ནང་གདམས་པར་གསོལ་ཞེས……པའི་གོ་དོན་ནི་དེ་སྟོན་པོ་ལྷ་ཟའི་རིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི……དྲུང་ཡིག་རྒྱུས་ཏེ་བྱག་རྫོས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་བྱ་དགའ་ལ……སྲིད་རིན་ཆེན་རྩེའི་ཁང་པ་དང་དེའི་ལྷམ་གཞིས་མི་སེར……དང་བཅས་པ་གསུང་ཅིང་། རྗེས་སུ་དྲན་གར་གྱིས་བོད་ལ……དབང་བསྒྱུར་བའི་ཕོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་བཀའ་བློན……བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པས་བཙན་འཕྲོག་བྱེད་རྩིས་བྱེད་སྐབས། ཕོ……ལྷ་ནའི་ཇི་ནས་ལྟག་རྩེ་རྩེ་སྲིད་ལ་ཞུས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕུལ་བ་དེ་ལ་ཟེར།

གདིང་བ། རབ་བྱུང་གི་སྤྱད་ཀྱི་རྗེ་ཐག་གས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན། གདིང་བ་ལ་རབ……འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་རབ་ཁྲུ་བརྒྱད་ཞེང་བརྒྱད། འབྲིང་པ་ཁྲུ་དྲུག་ཞེང་དྲུག ཐ་མ་ཁྲུ་བཞི་ཞེང་བཞི་བཅས་ཚང་མ་མཐའ་ལ་སྣམ་པ་བྱེད་གཤག་གི་ལུགས་རི་དང……དཀྱིལ་ལ་སྣམ་པ་བྱེད་ཀའི་ཚ་སྣན་ཡོད།

གདུ་གདུ་བ། བསྐོལ་ཏེ་གར་པོ་བཟོ་བ།

གདུག་པ། འདི་སྐབས་འགར་དུག་གི་ཁ་རྣངས་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། སྐབས་འགར་ངན་པའམ། བརྟག་པོ་ལ་གོ······དགོས་པ་བཅས་རྣ་ཚོགས་འདུག

གདུགས། ཉི་མ་དང་ཉིན་མོའི་མིང་སྟེ། 《བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ》ལས། ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་ཤེས་པའི། །རབ་རིབ་འཛོམས་ལས······གདུགས་དང་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གདུགས་དཀར། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་དམ་ལྷ་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་སྐུའི་བཀོད་པ་ཅི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད།

གདུགས་གཅིག་གི་བར་དུ་སྐྱིལ་མར་གཞིགས། ཉིན་ལམ་གཅིག་གི་སར་ཐེབས་སྐྱིལ་ཞུས་པ།

གདུགས་ཚོད། གསོལ་ཚིགས།

གདུགས་ཚོད་སྨྲར། ཉི་མ་ཉིན་དགུང་ལ་སླེབས་སྐབས······དགེ་འདུན་ལ་ཁུང་ཚོགས་འབུལ་བ་ལ་ཟེར།

གདུགས་ཞབས། སྤྱིར་དུགས་ཞེས་པ་ཉིན་མོ་དང་། ཉིན་གུང་ཕུབ་རྒྱུའི་གདུགས་བཅས་དང་། ཞབས་ཞེས་པ་རྐང་པའི་ཞེ་ས་དང་། གཉིས་ལ་ཡང་གོ་དགོས་པས་སྐབས་དང་སྦྱར་ཤེས་པ་དགོས།

གདུགས་ལྔ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་། ལ་ཐོང་ཁ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤར་ངོས་རི་འཕྲེབས་སུ་ཡོད་པའི་གདུགས་ལྔ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཁང་ནས་ཡོན་སྦྱར་ཏེ་བཏབ་ཅིང་། སེར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚང་ནས་ཞལ་བདག་གིས་ཕྱོགས་པ་གྲུ་ཚང་ཤོང་ས་ཀྱི་དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྡམས་ཏེ་ཤུ་ཙ་གཅིག་གཏོང་སྐྱོལ་ཐོག་ཚོ་གཉ་ཕྱུག་ཡིན་སེར་ཕྱོགས་པ་དང་མཐུན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕག་སྤྲེལ(༡༩༢༠)ལོའི་ལས་མས་སུ་སེར་སྨད་རྒྱལ་རོང་ལ་ཐོང་ཁ་མཁན་སྤྲུལ་ཕྲམས་པ་བསྟན་འཛིན་རི་ཁྲོད་དེར་བཞུགས་སྐབས་སེར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚང་ནས་རི་ཁྲོད་ཀྱི་དགོན་བདག་ལ་ཐོང་ཁ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་ལ་ཕུལ་བར······བརྟེན་ལ་ཐོང་ཁ་པ་ཡང་སེར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚང་ལ་སྦྲིགས······ཞུགས་གཏང་སྲོལ་དང་། དེ་རྗེས་རི་ཁྲོད་དུ་ལྷ་ཁང་དང་། འདུ་ཁང་། གྲྭ་ཤག་སོགས་རྒྱས་སྤྲུན་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ཤོར་ལྷ་ཁང་ལས་ཕྱིད་མ་ཐེ་བའི་གྱི······གྲངས་༧ཡོད་པ་དང་དགོན་བདག་སེར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚང་ཡིན།

གདུགས་རིམ་བཅུ་གསུམ། མཆོད་རྟེན་ལ་གདུགས་ཀྱི······རིམ་པ་བཅུ་གསུམ།

གདུགས་ཤར། ཉི་མ་ཤར་བ་སྟེ། ཉིན་གུང་གི་གསོལ་སྟོན་ལ་གདུགས་ཚོད་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ཡང་རང་ཉིད་གནས་སའི་མཐོང་གང་ནམ་མཁའི་ཕྱེད་ལ་ཉི་མ་སླེབས་པའི་ཚོད་ལ······ཟས་ཟ་བའི་དོན་ཡིན།

གདུང་། ཁང་པའི་འཛུགས་སྐྲུན་ནང་གལ་ཆེ་བའི་ལྕམ་སྟེ······འགེལ་བའི་གདུང་མ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་འཛུགས་སྐྲུན་ཐོག་གཞུའི་སྟེང་དུ་གདུང་མ་འགེལ་བ་ལས། གཞུ་དང་གདུང་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གདུང་ཕྱན་མེད་པ་གནའ་རབས་ཀྱི་འཛུགས་ཐུན་ཁྱད་ཆོས་ཡིན།

གདུང་ཁང་། སྐུ་གདུང་འཇོག་སའི་ཁང་པ་སྟེ། སྤུར་ཁང་ཞེས་པ་དང་དོན་མཚུངས།

གདུང་ཁེབས། གདུང་མའི་སྟེང་དུ་གདུང་ཁེབས་བད······གཟུགས་མ་པདྨ་གེ་སར་གྱི་ཆོན་རིས་དང་བཀོད་དཀྱིལ་སོགས······རྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལའང་ཟེར་གོ །

གདུང་སྙིངས། གདུང་རྒྱུད་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་བར་སྟོང་བྱུང་བ།

གདུང་སྲན། གདུང་མ་ཕུང་བའི་རིགས་སྟེ། སྐའི་སྟེང་གི······གདུང་མ་ལྟ་བུ།

གདུང་རྩ། གདུང་མ་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་མཐུད་མཚམས།

གདུང་ཡུས། ལུག་བཟླལ་ཏ་ཤང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ལས་ཀ······གང་ཡང་བྱེད་མི་འདོད་པ་ལ་ཟེར།

གདུང་རིགས་ལྔ། ལྔ་གདུང་རིགས་ལྔ་ལ་གཟིགས།

གདུལ་བའི་དངོས་པོ་ལྔ། བཟོགས་པ། སྨད་པ། བསྐྱོད་པ། སྐར་བསྒྲུམ་པ། ཕྱུང་བ་སྟེ་མི་འཛིགས་པ······བཅས་ལྔ།

གདུལ་བྱ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་བཤད་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འགོད་ཐུབ་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག

གདུལ་བྱ་གཉིས། དབང་པོ་རྣོན་པོ་དང་། རྟུལ་པོ།

གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ནོ། །

གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་དྲུག ས། ཆུ། མེ། རླུང་། རྩ། ཐིག་ལེ། ཡང་ན་མ་མཁའ་འབྱུང་བཞི་ཡེ་ཤེས་ཁམས།

གདུལ་བྱའི་མོས་པ་གསུམ། དམན་པ། རྒྱ་ཆེན་པོ། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ།

གདེངས་ཀ སྦྲུལ་མགོ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ལ་གདེངས་ཀ······ཟེར་རོ། །

གདེངས་ཅན། ཀླུའི་མིང་སྟེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མགོར་སྦྲུལ་གྱི་གདེངས་ཀ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

གདེངས་ཅན་བརྒྱད། ཀླུ་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག

གདེངས་ཅན་འཛིན་པ། གདེངས་ཅན་མགོན་ཏེ་ཀླུའི······རྒྱལ་པོ་ལ་ཟེར།

གདེངས་ཅན་དབང་པོ་མ་དྲོས་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི······བཤད་སྲོལ་ལ། ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ཅེས་ཚོ་བསླལ་པ་མང་པོའི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། བསྐལ་བཟང་འདིའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཚང་མ་ལས་ཆོས་ཉན་ནུས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྡིང་གིས་གནོད་པ་བྱེད་མི་ནུས་པར་བཤད། ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ནི······གཞན་དུ་གསལ་ཞིང་། འདིར་དེའི་ནང་གི་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་གི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེའོ། །

གདོང་། ངོ་རོས།

གདོང་དཀར་བྲག་ཞབས་ཀྱི་བྲབ་དབང་རྣ་སྐྱ། (སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས)བྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ······པའི་སྐུ་དུས་སུ་སྐྱིད་གྲོང་ཤུན་ཀྱི་སྤྱག་རྩེར་བྲུབ་དབང······བདུད་འདུལ་མའི་སྐུ་བརྙན་བཀོད་ལེགས་གསལ་བ་ནི་གདོང་དཀར་གྲོང་ཚོའི་བྲབ་ཕྱག་ལེབས་སུ་བྲུབ་དབང་གི་སྐུ······བརྙན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན······པའི་ནང་བཀོད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྐྱབས་གཏོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་བཀོད་ཅིང་། ཐར་པའི་འགྲོ་ཚུགས་སྐྱ་ཁོ་ལ་······པའི་ནང་བསྐོས་པ་ཕྱིར་ཚ་གུང་ཉམས་མེད་དུ་གནས།

གདོང་གུར་ཀུམ། གུར་ཀུམ་མའམ་ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ།

གདོང་ལྔ། འདི་ནི་སེང་གེའི་མིང་སྟེ། འདིའི་རྐང་ལག་བཞི་ཡང་གདོང་དང་འདྲ་བར་གླང་ཆེན་གྱི་སྤྱི་བོ་འགེམས་པར་བྱེད་ནུས་པས་ན་གདོང་ལྔ་པ་དང་ཁ་ལྔ་པ་ཟེར།

གདོང་སྔ་བ། རྡར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཆེ་བ་ཞིག མི་ཚང་འདིའི་སྔོན་གཞིས་རྒྱལ་རྩེ་རྫོགས་སུ་ཡོད། རྗེས་སུ་མི་ཚང་དེའི་བུ་བརྒྱུད་རྫོགས་ནས་མདོ་མཁར་བའི་བུ་ཞིག་མདོ་མཁར་ནས་ཡོགས་སུ་ཐོན་པ་གདོང་སྔ་བའི་མ་དང་ཁྲིམ་ཚང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱིལ་བའི་རྗེས་སུ་མདོ་ཐུར་དུ······ཡང་འདོད། ཡང་རྗེས་སུ་མདོ་ཐུར་ནས་བུ་བརྒྱུད་བྱུང་བ་རྗེ་རིང་དུ་མག་པར་བཏང་བ་རྗེ་རིང་པའི་ནང་མི་དང་མཐུན་པར་སོགས་སུ་ཐོན་ནས། མདོ་ཐུར་རང་ལ་ཕྱིར······སོག་ཕྱུས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། གདོང་སྔ་བ། མདོ་ཐུར། རྗེ་ཐུར་བཅས་མི་ཚང་གཅིག་ལ་མིང་གསུམ་ཆགས་ཡོད་སྐད།

གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ། ཐ་བཞེད་ལས། གདོང······དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་ནི་རྒྱ་ནག་ཡིན་པར་བཤད། ས་སྐྱ་ཛོར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་ནི་བོད་ཉིད་ཁོ་ནར་ངོས་འཛིན་དགོས་ཞེས་གསུངས། བོ་དོང་པོ་ཏྟ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་མཛད་པའི《བསྟན་རྩིས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》ལས། ལྷ་མོ་མེད་པའི་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་ནི་བལ་པོའི་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཁག་གཉིས་ཁུངས་དང་བཅས་པ་དྲངས་ནས་གསུངས།

གདོང་གཞུག་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། མདོ་སྨད་ཅུ་ཕྲུང་དགོན་གྱི་མཁན་རབས་སོ་གཉིས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞན་དོན་འཇམ་ཚང་དང་མཆེར་མི་ཆེ་ཡང་ཞུ། འབྲུངས་ཡུལ་རོང་པོའི་ཚེ་དུག་ཤིན་འཇབ་ལ་ཡིན། ཐོག་མར་ཅུ་ཕྲུང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཞུགས་ནས་ཟབ་ཆོས་གསན་སྦྱོང་མཛད།

དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་སེར་ཕྲེང་གྲྭ་ཚང་དུ་གཞུང་…… ལུགས་གསན་སྦྱོང་ཐོག་ལྷ་རྫས་སྨན་རམས་པ་མཛད། སྲུམ་རྟགས། སྙན་ངག ཚིས་དཀར་ནག་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་ཆེ། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕག（༡༧༩༡）ལོར་བྲག་ལྷུང་དགོན་གྱི་སེང་ཁྲི་ཐེབས། དབུ་མ་འཇུག་པ་སོགས་འདོན་དུ་བཙུགས། ཐུག་དཀར་སྟག་རམས་པ་གདན་དྲངས་ཏེ་བཀའ་ཆོས་མང་…… ཙམ་ཞུས། དམ་ཅན་མགར་ནག་གི་གསོལ་ཁ་གསར…… འཛུགས་དང་སྐྱེས་རི་ལ་བདེ་ལྡན་ལྷུན་པོའི་ལ་བཙས་བརྟན་ནས་བསང་ཡིག་གསར་རྩོམ་གནང་། དེ་ལྟར་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས་ནས་འཆད་ཉན་འཕེལ་བ་དང་། དོན་གཉེར་བ་སོ་སོར་ཡི་གེ་འབྲི་སློབ། རྩིས་དཀར་ནག…… སྙན་ངག་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དཔེ་དང་། བྱམས་ཁང་གི་སྐུ…… བརྟན་ལ་ཞིག་གསོ་དང་རྒྱན་གྱི་མཛད་སྒྲུབ་ལེགས་པ་བཅས་ཚང་མས་གཙུག་ཏུ་བཀུར། གསུང་རྩོམ་ཡང་ལྷ་བསྟུས་ནས་བཟུང་གཟབ་འཛིན་པར་གྱི་རྩིས་གཞི་གསར་རྩོམ་དང་། སྐྱ་སོའི་དེབ་ཡིག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་ཁྲིག་ལ་སྦྱ་ཁྲིག…… དང་། ཕྱི་ཁྲིག་འགག་རེ་བཅས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ…… གཉིས་པའི་ཤིང་ཡོས（༡༧༩༥）ལོར་གདན་ས་བཞག་ནས་མཆོར་མོ་ཆེའི་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་ཚེ་དང་སྒྲུབ་པ་སྙོམས་པར…… མཛད། （འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མི་གསལ）

གདོང་བཞི་པ། （མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་པ）བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་ཚང་མས་ཁས་ལེན་ཅིང་གཙོ་བོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བས་བརྟེན་པའི་སྲུང་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་བཅུ་བདུན་ཙམ་དང་…… འཁོར་མང་ཤུང་ལྷ་ཚོགས་བཅས་ཡོད་པས་ཞིབ་པར《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི་ལྷ་སྐུའི་སྣང་བརྙན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་》གི་ནང་དུ་གསལ།

གདོང་ཡོན་པོར་སྐྱངས་པ། ཁ་སྣ་འཁྱོག་པ་དང་གདོང་སྐྱངས་པ།

གདོད། གཞི་རྩའམ་ཐོག་མའི་དོན་ལ་འཇུག

གདོད་མའི་དབྱིངས། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་རྙིང་མ་བ་ཚོའི་ཤེད་སྐྱོལ་ལ། སེམས་ཅན་ཚོའི་སེམས་དེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ལ། བར་དུ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་དྲི་མས་གོས་པ་དེ་དག་ན། སེམས་དེའི་དང་པོའི་ངོ་བོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་གདོད་མའི་དབྱིངས་ཟེར། དགེ་ལུགས་པས། སེམས་དེ་སངས…… རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞི་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། དང་པོ་ཉིད་ནས…… སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མིན་ཟེར།

གདོད་ཟས་འཚལ། གཞི་ནས་སྤོ་ཚས་ཟས།

གདོད་ཤེས། ད་ལྟ་རང་ཤེས།

གདོན་བཀྲོལ། （བསྙད། འགྲོལ）འདི་གདོན་འདྲེ་ཕྱིར…… བུད་གཏོང་བའི་ཆོ་ག་ཞིག་པ་སྐུ་རིམ་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད།

གདོན་མི་ཟ་བ། ངེས་པ་དང་། ཐག་ཆོད་དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ །

གདོན་ཟིན། སེམས་སྨྱོ་བོ་ས་བྱུང་བ།

གདོན་རིགས་བཅོ་བརྒྱད། དཔེར་ན། ༡. ལྷ་དང་། ༢. ལྷ་མིན། ༣. དྲི་ཟ། ༤. ཀླུ། ༥. གནོད་སྦྱིན། ༦. ཚངས་པ། ༧. སྲིན་པོ། ༨. ཤ་ཟ། ༩. ཡི་དྭགས། ༡༠. གྲུལ་བུམ། ༡༡. བྱད་སྟེམས། ༡༢. གཡེང་བྱེད། ༡༣. རོ་ལངས། ༡༤. མཇུག་ལྟ། ༡༥. སྐེམས། ༡༦. དྲང་སྲོང་། ༡༧. རྣ་པོ། ༡༨. གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའི་…… གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གདོན་རིགས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། གནས་གདོན། ལུས་གདོན། ལམ་གདོན་གསུམ་ལ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བས་གཙོ་…… བོའི་གདོན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དེ་སོ་གཅིག་གི་ཞག་རེ་ནས་དེ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བར་ཆད་བརྩམས་པའི་ཆ་ནས་གདོན་…… རིགས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའོ། །ཞེས་མ་ཅིག་གི་གཅོད་གཞུང་…… ལས་བཤད་དོ། །

གདོན་གསུམ། སྙིང་གདོན་གཟའ་དང་ཕྱབ་འཇུག ཕར་…… གདོན་བཙན་དང་རྒྱལ་པོ། འོག་གདོན་ཀླུ་དང་ས་བདག་གོ། ཡང་ན་ཚར་མ་འདོན་པའི་གདོན། ཀུན་དུ་རྒྱུ་བའི་གདོན། གྲིབ་གནོན་གྱི་གདོན།

གདོལ་པ། སྤྱིར་གདོལ་པ་ཞེས་པ་མགར་བ་དང་། བཤན་པ། བཙོན་རྫི་སོགས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

གདོལ་པ་ནག་པོ། འདི་ནི་བོད་སྐོལ་ལ། སེམས་ཅན་ཕྱིག་པ་རྣ་ཅན་ལ་གླུ་གདོལ་པ་ནག་པོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་ནི་སྔར་ཡུ་གུ་ཆེན་པོ་ཆགས་ནས་ཨ་མ་གསོད་མཁན་ལ་གདོལ་པ་ཟེར་བས་སྐྱེ་མིང་གི་ཐོག་ལ་བཏགས་པ་ཞིག་རེད།

གདོལ་རིགས། ཤ་མ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་མཁན་ནམ། ཉ་པ་དང་། མགར་བ། བཤན་པའི་རིགས་ལ་འདང་ཟེར།

གདོས། རྒྱལ་བ་ལྔ་པའི་མིང་སྟེ། 《ཀུན་རྟོང་གཉེར་ཡིག》མཁའ་བོའི་བོད་ཡིག་ཤད་དྲིལ་ལས་དོན་མ་རིག་པ་ནི་གཏི་…… མུག་འཁྲུལ་བའི་རྣམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་…… ཀྱི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་བྱུང་བས་འཁོར་བའི་གདོས་…… ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ།

བདག་རྐྱེན། རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་བྱེད། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་དངོས་པོ་དོན་…… གཅིག

བདག་གིར་འཛིན་པའི་མཚན་རྟགས་གཟུགས་ཅན…… གཡུ་འོད་འབར་བ་བཀོད་པ། བོད་དུ་གནའ…… རབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ་དུ་མོ་ཞིག་མནའ་མར་ཞེན་རྒྱུ…… གཏན་འཁེལ་ཟིན་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་ཕ་མ་འམ་སྤུན་གཡུ་བཟང་པོ་ཞིག་བུ་མོ་དེའི་མགོ་བོར་འདོགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། གཡུ་ནི་སྐྱེས་པ་པོ་ཡི་བླ་སྲོག་གནས་ཁུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

བདག་བློ་འཕྱང་ཐུག ན་རོ་མེད་པའི་ཕ་བ་མ་གསུམ་དང་། ན་རོ་ཡོད་པའི་ང་ཕ་མ་མོ་གསུམ་བཅས་དྲུག ཅན་དང་ལྡན་གཉིས་ནི་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པས་བདག་སྒྲའི་ཁོངས་སུ་མིན།

བདག་ཅག་སྟོ་བལ། ཤི་ཡུལ་མཐོང་ཁྱབ་ཏུ་ཐར་བལ་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྩེ་ཞིག་ཡོད་རྣམ་ལྔས་ཀྱི། ཐར་བོད་ཀྱིས་ཀླུངས་པའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་གི་མི་རྣམས་ས་གནས་གཞན་དུ་སྤོ་རུ་བཙུག་འདུག་ཅིང་། ཤུ་ཤུ་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཙུག་རྗེས་བྲུ…… ཤའི་མི་རྣམས་ལྷོ་མོན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྤོ་བཙུག་པར《བཀའ་ཐང》ནང་གསལ་བས། བལ་པོ་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཙུག་པའི་རྗེས་སུ་བལ་པོ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཤི་ཡུལ་དུ་སྤོར་བཙུག་པ་ཡིན…… ནམ་སྙམ།

བདག་ཆགས། བདག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་རང་ཕྱོགས་ལ…… ཤིན་ཏུ་ཆགས་པའི་དོན།

བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས…… ཕག（༡༢༩༩）ལོར་ས་སྐྱའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ…… དཔལ་བའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཧོར་གྱི་རྒྱལ་སར་ཕྱིན་ནས…… བུ་ཡན་རྒྱལ་པོ་དང་། ཧི་ཀན་རྒྱལ་པོ། ཡེ་སུན་ཐེ་མུར…… བཅས་གསུམ་གྱི་དབུ་བླ་མཛད། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཐུན་མོང་དུ་དབང་བསྒྱུར། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕྱི（༡༣༢༤）ལོར་རྗེ་འདིས་གདན་ས་སྐུ་མཆེད་སོ་སོར་བགོས་ཏེ་མཁས་བཙུན་པར་ཞེལ་ཟམ་དང་། གཞི་ཐོག་ཏེ་དྷྭ་ལེགས་འབྱུང་སྡུད་ལ་གསེར་ཐམ། ལྷ་ཁང་བླ་བྲང…… འཇམ་དབྱངས་དོན་རྒྱལ་སྐུ་ལ་ཞལ་ཐམ། རིན་སྤང…… དབང་ཀུན་ལེགས་སེང་ཁྲིད་ལ་གསེར་ཐམ་བཅས་སོ་སོར…… གནང་བ་ནས་བཞུང་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དང་། ལྷ་ཁང་བླ…… བྲང་། རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་། དུས་མཆོད་བླ་བྲང་བཅས…… བཞིར་ཕྱེས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང（༡༣༢༥）ལོར…… འདས།

བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ……མཚན། དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་བཅུ་བདུན་པ་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན…… མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྟག（༡༣༩༨）ལོར་ཡབ་བླ་མ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་མཚན་གཞན་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ…… མཚན་དང་ཡུམ་མ་ཅིག་ཞལ་ལུ་མ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ…… གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་ཐུགས…… རིག་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་ཞིང་བློ་ཕྱོགས་ཡངས་པས་སློབ་གཉེར་མཛད

སྐབས་ཉིན་གཉིས་ལ་རྟགས་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། ཉིན་གཅིག་ལ་བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་དཀྱིལ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཀུན་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོར་མཚན་གསོལ། སློབ་དཔོན་པད་མའི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་གྲགས་ཤིང་། བསྟན་སྲུང་བྲན་དུ་འཁོལ་བ་སོགས་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༤༢༠)ལོར་ས་སྐྱའི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ཡས་མས་བར་གདན་ས་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༤༧༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན། མཚན་གཞན་མཁས་བཙུན་ཆེན་པོ་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་དང་ཡུམ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོར་ལྷ་རྩེར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་འདྲིས་གཞི་ཐོག་ལྷ་བྲང་གི་གདན་རབས་དང་པོ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཅིག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང(༡༣༢༥)ལོར་དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་གདན་ཁྲིར་ཞབས་ནས་བཟུང་གདན་ས་ལོ་བཅུ་དགུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༤༣)ལོར་འདས།

བདག་འདུག ཕྱིར་ན་གཞན་ལ་དབང་མ་བསྒྱུར་བོང་དུ་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འདུག་ཅིང་ལྷའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་ལྟ་བའི་དབང་བླངས་པ་དང་སློབ་མ་གཞུག་པར་གནང་བ་ཆོད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཡང་ཚིག་གཏོང་སྐབས་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཡི་དམ་ཚང་མར་རང་རང་གི་བདག་འདུག་རྒྱས་བསྡུས་གང་ཡང་ཞེན་རྒྱུ་ཡོད།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་བ་ལ་རཀྵི་ཏ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༦༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕག(༡༢༨༧)ལོ་བར། ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་པོ(ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད)ཀྱི་ཤོག་གྲངས༡༤༣ནས༡༤༤པར་གསལ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ། (བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ) རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༢༦༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི(༡༣༢༤)བར་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་པོ(ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད)ཀྱི་ཤོག་གྲངས༡༤༤ནས༡༤༦བར་གསལ།

བདག་གཉིས། ལམ་གྱི་སྣང་བ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཉིས་སོ། །

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུ། གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ། གཟུགས་ལ་བདག་ཡོད་པ། བདག་ལ་གཟུགས་ཡོད་པར་ལྟ་བ། དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་སྦྱར་བས་སོ། ། (བདག་གཟུགས་ལས་གཞན་དུ་ལྟ་བ་སོགས་བསྟན་པས་ན་ཉེར་ལྔ་ཞེས་སོ)

བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བའི་སྨིག་ཆགས། མིས་བདག་པོ་མ་བྱས་པའི་སྲོག་ཆགས་བྱ་དང་རི་དྭགས་སོགས།

བདག་ཏུ་བཟུང་། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་དམིགས་ནས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའམ་བཟུང་བ་ལ་ཟེར།

བདག་ཐབ་སྐོར། ས་སོའི་བདག་དབང་དང་ཐབ་ཚའི་སྐོར།

བདག་དོན་ཉེར་གཅིག དམ་ཚིག་ལ་མ་ཡ་འདུམ་ཕྲེ་བཙུ་ན། བདག་དོན་ཉེར་གཅིག་ གཞན་དོན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བཤད་དེ། དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་གསལ་བཀྲ་ལས་བྱུང་ཚོང་དམ་ཚིག་མདོར་བསྡུས་ནས། བདག་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ༡. རྒྱན་འགྱེད། ༢. ཕྱུས་མཛེས་འདུས་པ། ༣. ཚང་། ༤. རྡིགས་སོགས་ཁྱིངས་སེམས། ༥. རྡོ་རྗེ་གསུམ་པོས་ཕྱག་བྱེད། ༦. ཚེ་རིག ༧. དགེ་སྦྱོང་། ༨. ཤིག་བསྒོད། ༩. ལོ་མོ། ༡༠. སེར་སྣ། ༡༡. གཉིད། ༡༢. གཡེང་། ༡༣. ཁྲོ་གཏུམ། ༡༤. ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་གཏོང་། ༡༥. བཀག ༡༦. གཅོག ༡༧. ཐེག་པའི་གྲོགས་བསྟེན། ༡༨. བག་མེད་སྤྱོད། ༡༩. དམ་བཅའ་འདོར། ༢༠. ཆོས་མི་ཤེས། ༢༡. ངོམ་པ

དགའ། སྣང་བ་ཉི་ཤུ་གཅིག་འཁྲོག་པ། བདག་དོན་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞེས་སོ། །

བདག་དོན་བདག་གཅེས། རང་གི་དོན་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གལ་ཆེན་པོར་རྩིས་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་གནས་དཔེ།

བདག་འཛིན་ཅན། བདག་འཛིན་ཅན་ཏེ་ཞབས་འཛིན་པའམ་རྐང་འཛིན་པ།

བདག་པོའི་རྐྱེན་བརྒྱད། རྣ་ན་ལ་དབང་བྱེད་པ། འཕེན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ། ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ། གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ། འབྲས་བུ་ལ་དབང་བྱེད་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །

བདག་མེད། རང་རྐྱགས་ཐུབ་པའམ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པ།

བདག་མེད་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ།

བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ། དེ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཟེར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་འདི་གཉིས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བདག་འཛིན་འདི་གཉིས་མ་བཟློག་ན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟློག་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་དེ། «རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ»ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་རྩོད་ངས་པ་མ་རིག་པ་དེ་གཉིས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཤེས་རབ་དེ་གང་ཞེ་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡིན་ཏེ། «བཞི་བརྒྱ་པ»ལས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཡོད། འདི་གཉིས་ལ་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་ཡང་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དོ། །

བདག་མེད་ལྟ་སྨོ་གཉིས། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་དང་། གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་གཉིས་སོ་སོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོད་ཅིང་། བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་། གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་པས་སོ། །དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ནི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་གཉིས་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྟོང་གཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དང་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འདོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཅེས་པའི་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་གྲུབ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། པོ་ན་ཕྱི་ཐག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་གང་འཛོག་ཞེ་ན། ཕྱི་ཐག་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་མང་བཀུར་སྡེ་ལྟ་སྨྲད་པའི་སྡེ་པ་གཞན་ཀུན་དང་མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་ཁས་ལེན་ནོ། །

བདག་མེད་ལྟ་རགས། བདག་མེད་པ་ནི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན། བདག་མེད་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་ཀྱི

བདག་མེད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཕྲ་རགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས་ལ་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པས་རྒྱས་པར་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་ཁག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བདག་མེད་གསུམ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད། ཆོས་ཀུན་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ། ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ།

བདག་རྐང་། བདག་གཅིག་པུའམ་བདག་ཕལ་པ།

བདག་འཛིན། མིང་བཏགས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཕྲ་མོ་དེ་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན། བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཐ་ཚོར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། [དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ནི་བདག་འཛིན་གཉིས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདག་འཛིན་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན།

བདག་འཛིན་ཀླུ་ཏྲ་ཐེ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཏི་ཀླུ་ཏྲ་ཐི་འབྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག ངག་གི་བདག་འཛིན་ཨ་ཀར་ཤ་ཀླུ་ཏྲ་ཐེ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཆད་པར་ལྟ་བ། སེམས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཏྲ་ག་ཀླུ་ཏྲ་ཐེ་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བཟུང་བའོ། །

བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེ། སྡོན་ཆད་རང་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་། གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་དེ་གོ་ལ་བརྗེས་ནས་རང་ཡལ་བར་འདོར་ཞིང་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བསམ་བློ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟེར།

བདའ་བ། ཞིམ་པའི་དོན་ཏེ༼མངོན་བརྗོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག༽ལས། བདའ་བ་བསོད་པ་ཁ་ཟས་མཆོག་གི་མིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདར། ཕྱིར་བཅམ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་སྟེ༼ཡམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྡ་དཀྲོལ༽ལས་སེམས་ཅན་ལ་བདར་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕྱིར་བཅམ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་རལ་གྱི་བདར་དང་བདེན་པ་བདར་ཞེས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

བདུད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བའི་གདོན་འདྲེའི་རིགས་ལ་བདུད་ཟེར།

བདུད་ཀྱི་མདའ་ལྔ། (བདུད་ཀྱི་ཡམ་འདོད་པའི་མདའ་ལྔ་ཡང་ཟེར)དེ་ལ་འདྲེན་ཚུལ་གསུམ་ལས། ༡. ཆགས་པར་བྱེད་པའི་མདའ། སེམས་རྨོངས་པར་བྱེད་པའི་མདའ། སེམས་ང་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་མདའ། འཐབ་པར་བྱེད་པའི་མདའ། འདུ་འཛི་དང་རྙེད་བཀུར་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་མདའ་དང་ལྔའོ། ། ༢. སློབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱིས། སྨྱོས་བྱེད། འདོད་བྱེད། རྨོངས་བྱེད། ཤུང་བྱེད། བསྐྱལ་བྱེད་དང་ལྔ་བཤད་དོ། ། ༣. ཨ་མ་ར་ཀོ་ཤའི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་ལས། སྨྱོས་བྱེད། སྐེམ་བྱེད། ཡང་དག་རྨོངས་བྱེད། བསྐེམས་བྱེད། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ལྔ་བཤད་དོ། ། འདི་ནི་ལྷའི་བུའི་བདུད་རིགས་པ་སྟེ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་སྟེ་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་ནམ་ཆུ་སྲིན་རྒྱལ་མཚན་ཅན་ཡང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བསླབ་པ་སྟོད་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་མདའ་འདི་ལྔ་པོ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཀློང་རྡོལ་གསུང་འབུམ་གྱི་དེབ[༡]པ་ལས་གསུངས་སོ། །

བདུད་རྒྱལ་སྐྱ་བཙན་སྡེ་བཞི། བདུད(བདུད་བཞི་སྟེ) རྒྱལ(རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་མི་མ་ཡིན་གྲུབ་ཤིག) བཙན(འདྲེའི་རིགས་གཅིག) སྐྱ་བཙས་བཞིར་ཟེར།

བདུད་ལྔ། ཕུང་ཨ་ནུ་ཡོ་གའི་དམ་ཚིག་སྐབས་སུ་དགུ་བཞི་འདུལ་བ་དང་། བདུད་ལྔ་བཟློག་པ་ཞེས་པའི་ནང་གསེས་བདུད་ལྔ་ནི། ༡. རྣམ་རྟོག་འཁྲུག་པའི་བདུད། ༢. བཏང་སྙོམས་ལེ་ལོའི་བདུད། ༣. ལོངས་སྤྱོད་འདུ་འཛིའི་བདུད། ༤. ཚིག་རྒྱུན་མཚོན་ཆའི་བདུད། ༥. ཁྲོ་གཏུམ་ངང་ཐུང་གི་བདུད་དང་ལྔའོ། །

བདུད་བཏུལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ན་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་ནས་དེའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པ། ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་ནས་ལུས་ཤ་ཁྲག་རྫས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་གནས་འགྱུར་ནས་འཇའ་ལུས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུར་འགྱུར་བ། ལྷའི་བུའི་བདུད་བཅོམ་ནས་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་ནས་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བརྙེས་པ་བཅས་ལ་བདུད་བཏུལ་བ་ཟེར། འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་དེ་ལས་གཏིང་ཟབ་ཅིང་གོ་དཀའ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །

བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཉིས་མཐའ་ཡོད་དུ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་ནས་ཕམ་པར་བྱས་རྗེས་ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་བྱི་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས་པ། ཁྲི་དཔྱིབས་ཀྱི་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་བང་རིམ་བཞི་ཀ་གུ་བཞི་པ། ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་འཕར་ཡོད་པ་ཞིག(བྱ་ལའི་སྣ་མ་སྒྲ་སྒྲིང་ལྟ་པའི་གསེར་གདུང་དཀར་ཆག)ཤོག་གྲངས༢༥(༥)པར་གསལ།

བདུད་རྩི། ཁོང་དུ་སོང་ན་ནད་མེད་པ་དང་། ཚེ་རིང་བ། ཡང་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོད་ཐུབ་པའི་བཏུང་བ།

བདུད་རྩི་ལྔ། དྲི་ཆེན། དྲི་ཆུ། བྱང་སེམས་དཀར་དམར། ཀང་མར་རྣམས་སོ། །

བདུད་རྩི་ཟས། ལྷའི་སྲུ་ནིའི་ཡབ་ཟས་གཙང་མ་དེའི་འོག་མ་ཟས་དཀར། གྲི་བོ་ཟས། བདུད་རྩི་ཟས་སྐྱེ་ཙུ་སྐྱུན་བཞིའི་ཟ་རྒྱང་།

བདུད་རྩི་གསུམ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི། འཆི་མེད་ཚེ་ཡི་བདུད་རྩི། ནད་མེད་སྨན་གྱི་བདུད་རྩིའོ། །

བདུད་རྩིའི་རྒྱ། གངས་རི་སེ་ནས་འབབ་པའི་རྒྱ་བོ་གཙྭ་ལ་ཟེར། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲུང་གཏམ་ནང་རྒྱ་བོ་གཙྭ་འདི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་ལྷ་ཡུལ་ནས་ཕབས་ཏེ་གངས་ཏི་སེ་བརྒྱུད་ནས་འཛམ་གླིང་དུ་བབས་པ་དང་། དེ་ལ་ཁྲུས་བྱས་ན་ཉིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ལྷག་མེད་དུ་དག་ཅེས་གཏན་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

བདུད་བཞི། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་དབང་ཕྱུག་དཀར་པོ། ཕུང་པོའི་བདུད་ཚངས་པ་སེར་པོ། ལྷའི་བུའི་བདུད་ལྷ་དབང་ཁྱབ་སེར། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཁྲབ་འཇུག་ནག་པོ་བཞིའོ། །

བདུད་ལས་བཞི། རང་གི་བླ་མ་ལ་མི་གུས་པ། ཡིད་མི་བདེ་བྱེད་པ། ཤིངས་ཚིག་སྨྲ་བ། ཚེ་འདི་ལ་གཙོ་བོར་སེམས་པའོ། །

བདུན་རྣམ་དག བཤགས་པ་དང་། ཡི་རང་བ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྐྱབས་འགྲོ། སྨོན་སེམས་བསྐྱེད་པ། འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པ། བསྔོ་བ་སྟེ་བདུན།

བདུན་ཚིགས། མི་དེ་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཕ་མ་ཉེ་འབྲེལ་དང་། སློབ་དཔོན་སློབ་མ་བཅས་ཀྱིས་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་ཏེ་ཞག་ཞེ་དགུའི་བར་དུ་དགེ་རྒྱུན་མཆོད་འབུལ་བྱས་ན་གཤིན་པོ་དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཤིན་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བཟང་པོར་འཕོས་ཐུབ་པའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཀ་བེད་མ། ཡུལ་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་གནོད་པ་བཤིག་གཏོང་མཁན་གྱི་གཉེན་མ་སྟེ་དགྲ་བོ།

བདེ་སྐྱིད་འཁོལ་སུ་ཐེབས་པ། ལུས་བདེ་སེམས་སྐྱིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གནས་སུ་ཐུབ་པ།

བདེ་ཁང་བ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན། མདོ་སྨད་ཅོ་ཁྲུང་དགོན་གྱི་མཁན་རབས་སོ་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་ཡབ་གནམ་ལྕ་འབུམ་དང་ཡུམ་པདྨ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ལུག(1823)ལོར་ཅོང་ཁ་སླེལ་རིའི་གཡས་འདབས་ཚེར་ཤུག་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཨ་སྒྲོ་ཆོས་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་སྐྱེར་གྲགས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་དུ་གསོལ། གྲོང་དགེ་ཞིག་ལས་ཀློག་དང་འདོན་ཆ་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཅོ་ཁྲུང་དུ་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། མཁྱེན་བརྩོན་ཆེ་བས་འཕྲུལ་དུ་སྨྲར་དཔོན་ཁྱེར། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་སྐུ་འབུམ་གྱི་སློན་ལམ་ཐོག་རམ་བཅའ་བཞག དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཐོག་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། བསམ་བློའི་དཀའ་ཆེན་སྔ་རྒྱ་དག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དགེ་གནས་དུ་བརྟེན་ནས་བཀའ་པོད་ཚང་མར་ཤ་ཆོད་ཅུས་ཆོད་དུ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་ཐོག་སྨན་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། མིང་འཛམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་རྫོགས་པར་གསན། སོ་གཉིས་ཐོག་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་འགྲིམས། སྤྱིར་ཆུ་བཟང་བླ་མ། འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ། བཀོད་པ་བཟང་པོ། མཐའ་རིས་ཞབས་དྲུང་། བླ་མ་བྱམས་པ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལས་ཆོས་རྒྱུན་མང་ཙམ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་ལྔའི་ཐོག་སྔར་མདོ་སྨད་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དམ་བཅའ་མཛད་པ་མཁས་པའི་མིག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཁུང་གཡོན་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཤིན་ཏུ་དབེན་པར་བཞུགས། དེར་དད་འདུས་ཀྱི་སློབ་མ་འགའ་ཅུང་བས་སྐྱབས་འགྲོ་བརྩེགས་ནས་ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་དང་སྡོམ་གསུམ་བསླབ་བྱ་སོགས་ཁྲིད་ཅིང་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྲུག་ཡིན་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་མཆོད་བཙུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྤྲེ(1872)ལོར་ཅོ་ཁྲུང་གི་ཆོས་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅུ་བཞུགས། རིང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་གཟབ་བཤད་ཀྱིས་གཙོས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། སློབ་གཉེར་འཕེལ་བའི་ཐབས་སུ་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་གསར་དུ་བཙུགས། ལྷ་ཁང་རྟེན་གསུམ་སྙིང་པོ་ཡོད་ཚད་ཞིག་གསོས་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཡང་ཅིའི་འགན་བསྣམས་ནས་རྒྱུད་པའི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་། མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་སོགས་རྟེན་བཞེངས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་མཚོན་ལྷ་ཁང་ཕྱི་ནང་དང་། དགོན་པའི་ཉེ་འཁོར་རྣམས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཆེ་ཆུང་དྲུག་ཅུ་ཙ་བདུན་བཞེངས། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལ་གདན་ཞུས་ལྟར་ནང་ཆེན་དགོན་པར་ཕེབས། དེར་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ། དགེ་འདུན་ལ་སྐུ་འགྱེད། ཕྱོགས་འདུས་མི་མང་ལ་ཆོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་བསྩལ། བཀའ་རྩོམ་པོད་གཅིག་ཕྱག་མཛད། ཆོས་འབྲེལ་གནང་བའི་སློབ་མ་ཆེ་གྲས་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་དོན་གྲུབ། མཁན་པོ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ར་སོ་སྤྲུལ་སྐུ། དན་ཏིག་ཞབས་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་སོགས་འགྲོ་འདྲེན་དམ་པ་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགུང་གྲངས་ཀུ་བཞི་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕྱི(1888)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

བདེ་མཁར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན། བདེ་མཁར(ཀླུ་ཁང་པ)ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་ནི་འཕན་པོ་ཡུལ་ནང་སོ་ཞེས་པའི་སྡེར་པ་ཞིག་སྟེ་བདེ་མཁར་ནང་སོ(ཡུལ་སྐད་དུ་ནན་ཁང་ནང་སོ་ཟེར་བ)དང་། རྒྱལ་གྲོང་ནང་སོ། ཁང་གསར་ནང་སོ(སྡེར་ཆ་ཆུང་ཞིང་གཞུང་ཞབས་མེད)བཅས་ཡོད་པ་ལས་སྡེར་བདེ་མཁར་བའི་ཁྲིམ་དུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྤྲེལ(1896)ལོར་བལྟམས། ལྷ་སའི་ཇོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་གི་བྱང་ངོས་སུ་ས་ཆ་དང་ཁང་པ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཀླུ་ཁང་བ་ཞེས་འབོད། ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་ཆུང་དུས་ཡིག་རྩིས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་རྩིས་ཁང(བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སྐུ་དྲག་ཚོའི་སློང་བརྡར་བྱེད་ས)དུ་འཛུལ་ནས་རྩིས་དྲུང་ཞུས། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ་རྩིས་པ་དང་། དེ་ནས་བཀའ་བློན་ལྷ་ས་བྱམས་པ་བསྟན་དར་གྱི་ལས་བྱར་མདོ་སྨད་དུ་བསྐྱོད་དེ་བཀའ་དྲུང་བྱས། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་སྐྱིད་ལྷ་སར་བཀའ་དྲུང(བཀའ་ཤག་གི་དྲུང་ཡིག)གི་འགན་འཁུར་རིང་འཛིན་ཐང་ཆེ་བའི་གྲགས་པ་ཆེ་ཅན་བྱུང་། དེ་རྗེས་ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་བའི་འགན་འཁུར་ཐོག་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བོད་སྐོངས་ཚོགས་འདུ་ཐུག་བསྡུས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་ཕྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྐུ་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པའི་གསེར་སྡོང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལས་སྦྱ་བྱས། མི་རིང་བར་རྩིས་དཔོན(རིམ་པ་བཞི་པའི་གོ་གནས་ཡོད་པའི་སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་ཀྱི་འགོ་དཔོན)བསྐོས། སྟོད་ཕྱོགས་སོགས་ལ་ས་ཞིབ་བྱས། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(1950)ལོར་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ཆབ་མདོར་འབྱོར་སྐབས་བོད་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་སྲིད་བློན་ལས་ཚབ་ཀྱི་འགན་བླངས། སྲིད་བློན་ལས་ཚབ་ལས་ཕྱིལ་གློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་མཉམ་དུ་བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མིང་རྟགས་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་རྗེན་ལས་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་བདེ་མཁར(ཀླུ་ཁང་པ)ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གཉིས་སྲིད་བློན་ལས་ཚབ་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་གླང(1973)ལོར་འདས།

བདེ་མགོན་གྱི་བསྙེན་པ་མཛད། ཡི་དམ་བདེ་མཆོག་དང་། ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོའི་ཟླ་སྒྲུབས་དང་སྙིང་པོའི་སྔགས་སོགས་ཆོ་གའི་གཞུང་ལྟར་སྒྲུབས་གྲངས་གསོག་པ།

བདེ་འགྲོ། ལས་བཟང་པོ་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་མྱོང་མཁན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་སྟེ། 1. མི། 2. ལྷ། 3. ལྷ་མ་ཡིན་བཅས། དགེ་བ་ཆེན་པོས་མི་དང་། འཕྲིན་གིས་ལྷ། ཆུང་བས་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་སྐྱེས་ཞེས་བཤད།

བདེ་འགྲོ་བཟང་། ལྷ་དང་མི་གཉིས་ལ་ཟེར།

བདེ་ཆས། ས་སའི་ཀོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མ་མཐུན་པའི་སྟབས་བདེའི་ཆས་གོས་ལ་ཟེར།

བདེ་ཆེན་རོ་བརྒྱད། ཏག་པ་དང་། མི་གདུང་བ། བསིལ་བ། གཅིག་པ། བདེ་བ། དྲི་མ་མེད་པ། དགའ་བ། ཡིད་དང་བ་རྣམས་སོ། །

བདེ་མཆོག འདི་ལ། 1. བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས། 2. བདེ་མཆོག་ནག་པོ་ལུགས་ལྷ། 3. བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་དང་ལྷ་ལྔ། 4. བདེ་མཆོག་དམ་རྫོང་སྙན་བརྒྱུད་སོགས་ཡོད།

བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྔ། བདག་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་རིམ་པ། སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའི་རིམ་པ། ནོར་བུ་འགེངས་པའི་རིམ་པ། ཛ་ལནྡྷ་རའི་རིམ་པ། བསམ་མི་ཁྱབ་པའི་རིམ་པའོ། །

བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་གི་མཚན། བདེ་མཆོག་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་ལྔར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་དྲིལ་བུ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། མིང་ལའང་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔ་ཞེས་བརྗོད།

བདེ་མཆོག་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་ཞིག་གི་མཚན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས། སྙིང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ་བཞི། དཔའ་བོ་ཉེར་བཞི། དཔའ་མོ་ཉེར་བཞི། སྒོ་མཚམས་མ་བརྒྱད་བཅས་ཡིན།

བདེ་མཆོག་སྙོམ་འཇུག་གི་རྒྱུད། དེ་སྔོན་བོད་ཤིལ་བུའི་དུས་མཇུག་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོར་ནཱ་རོ་ཏ་པ་དང་དུས་རིམ་མཉམ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཏ་བ་སྒྲོན་ལས་གྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་རྒྱུད[ཁ]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

བདེ་མཆོག་མི་དྲི་བཅུ་གསུམ་མ། གསང་སྔགས་སྐབས་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག སློབ་དཔོན་མི་དྲི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་ལྷ་བཅུ་གསུམ་བྱས་པའི་དབང་ལུང་མན་ངག

བདེ་མཆོག་ཡན་ལག་བདུན། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་ལྡན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་བདུན་ནི། ༡. ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ། ༢. རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བདེ་བ། ༣. འདུ་བྱེད་ཀྱི་བདེ་བ། ༤. གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདེ་བ། ༥. བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བདེ་བ། ༦. རང་བཞིན་མེད་པའི་བདེ་བ། ༧. ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་པས་ན། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །

བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཡི་དམ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྐོར་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་འཁོར་མེད་པའི་གཙོ་བོ་རྐྱང་པ།

བདེ་སྟོང་སྐབས་ཀྱི་ཁ་སྦྱོར་བཞི། འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་རྩ་རྒྱུད་བརྟེན་པ་རང་བཞིན་ཁ་སྦྱོར། བོ་ལ་ཀ་ཀོ་ལ་སྦྱོར་བས་གཉིས་མེར་གཉིས་གནས་ཚེ་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཁ་སྦྱོར། ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་བསྒོམ་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཁ་སྦྱོར། སྣང་སྟོང་དང་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནི་རྟོགས་པའི་ཁ་སྦྱོར་བཅས་སོ། །

བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས། དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་དང་། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལྟ་བུ། བདེ་བ་ནི་དགའ་བཞི་དྲངས་པའི་བདེ་བ་ལས་སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ན། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན།

བདེ་ལྡན་ཞིང་གི་མགོན་པོ། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་དེ་ལྟར་ཆེ་བསྟོད་ཞུ་སྲོལ་ཡོད།

བདེ་ཐུག་སྨན་ཞུ། སྡུག་བསྔལ་ཞུ་འབོད་བྱས་པའི་སྨན་ཞུ།

བདེ་བ་ཅན། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་བཞུགས་སའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སམ་ཡང་ན་སྐྱེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་དེང་ར་སྨོད་དགོན་པར་འབོད་པ་དེ་ཡིན། སྔར་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་མ་ཐུང་གོང་དུ་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. གསང་ཕུ། ༢. བདེ་བ་ཅན། ༣. ཚལ་གུང་ཐང་། ༤. དགའ་གདོང་། ༥. སྐྱོར་མོ་ལུང་། ༦. ཟུལ་ཕུ་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན།

བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུའི་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན། གོང་དུ་བདེ་མཆོག་ཡན་ལག་བདུན་ཞེས་པར་གཟིགས།

བདེ་བ་གཉིས། གནས་སྐབས་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ(ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་) མཐར་ཐུག་བདེ་བ་ངེས་པར་ལེགས་པ། (བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་) ཡང་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བའོ། །

བདེ་བའི་མཆོག་གཅིག་པུ། སེམས་སྐྱིད་པ།

བདེ་བར་གཤེགས་པ། ༡. ལེགས་པར་གཤེགས་པ། ༢. ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་གཤེགས་པ། ༣. མ་ལུས་པར་གཤེགས་པ། ཡང་། ༡. བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ། ༢. མཁྱེན་པ་བརྟན་པ། ༣. མ་ལུས་པར་མཁྱེན་པ་བཅས། ཡང་། སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་དང་། རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་གཉིས། སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་ལ། ༡. ལེགས་པར་སྤངས་པ། ༢. མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ༣. ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པའོ། །

བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་སྐྱིལ་བ། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་རབ་གནས་དང་ཤིས་བརྗོད་མཛད་པ།

བདེ་བར་གཤེགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་མ་བྱོན་གོང་གི་སངས་རྒྱས་ཏེ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་བཤད།

བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ། (ཇོ་ཤཱཀ་རྣམ་པ་གཉིས།) ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་རྒྱ་ནག་ནས་གདན་དྲངས་པ་དེང་སང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ན་ཡོད་པ་དེ་དང་། (སྔར་རྒྱ་ནག་ནས་གདན་དྲངས་པ་དེ་རྭ་མོ་ཆེར་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་བཟའ་དང་བལ་བཟའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་ཁ་བསྒྱུར་བ་བཞེངས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དེང་སང་ཡང་ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་ཕྱོགས་མ་འགྱུར་བར་གནས་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་བཟའ་རྗེས་མས་ཇོ་བོ་གཉིས་བཞུགས་ས་བརྗེས་པ་ཡིན།) གཉིས། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཇོ་བོའི་སྐུ་གཉིས་ལ་ཟེར། འདི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་གཟིགས་པར་འདོད་ན《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》དང《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ནང་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་། མི་འཕྲིན་ཚད་ཀྱི་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་དོ་ཡིན།

བདེ་བས་རྒྱུད་བརྣན། སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སེམས་རྒྱུད་ཚིམ་པར་བྱས་པ།

བདེ་ཞིབ་ལས་ཁུངས། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟག(༡༨༣༠)ལོར་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་དོ་དམ་དྲུང་རྩིས་གཉིས་དང་། ལས་བྱ་སེར་སྐྱ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། གཙོ་བོའི་ལས་འགན་ནི། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་སྐོར་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་མཚོན་རྒྱལ་ཁབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ལ་སློབ་སྒྲ་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་སྐྱོབ་ཁང་གསར་རྒྱག་དང་འབྲེལ་ཞིང་འགྲོགས་མི་དམངས་ཀྱི་ང་སྡུག་གཞི་རྒྱ་མ་ཆུང་ཙམ་སྐྱོང་འགུགས་ཐོག་རྫོང་གཞིས་ས་སོའི་ལས་བྱ་དྲུང་ཁང་། གཙོ་ཆེན། གཞན་ཡང་སྲིད་ཆོས་ཁོངས་ནས་དགེ་རྒན་ཇི་དགོས་ཁོངས་འཛུགས་ཀྱི་སློབས་ཐོབ་གཞུང་གནས་ནས་བསྐུལ་ཐོག་སྲ་དྲག་རིའི་མཚམས་རྫོང་གཞིས་སྐྱེ་སྟོད་ཚོ་སོས་སྐྱོབ་འབྲས་གང་འདུ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་བདེ་ཞིབ་ལས་ཁུངས་སུ་ཐད་ཀར་ལྷན་ལེང་ཞུ་ཐོག་རྣམ་ཀུན་སློབ་ཁང་ལ་ལྟ་རྟོག་གཏེར་སྐྱོང་བྱེད་དགོལ་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་འབེབས་ཡོད། དེ་འབྲེལ་ལྷ་ཚོལ་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ལུགས་ལ་དང་ཞིན་བྱེད་པའི་ཚོ་སྐོའི་ཆབ་སྲིད་ཡལ་མ་གཏུགས་སྐྱུས་པ་དང་། ཉལ་ཐ་སྒོག་ཆོང་དང་འཛིན་འཕྲུང་མི་ཆོག་པ། ཟྭ་ཕི་ལྷ་དང་། སྣ་ཅང་བརྒྱབ་ནས་རྒྱུན་འཇུགས་མི་ཆོག་པ། གཏན་འབེབས་ཆང་ཁང་ལས་བཀོལ་བའི་ཕྱོགས་སྤྱོས་ཀང་ཐུང་དུ་བཙོང་མི་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་འདོམས་མཇུག་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་ལུང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསམ་ཞིབ་འཆར་འགོད་ཞུ་དགོས་པ་བཅས་སོ། །

བདེ་ལེགས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་གཅིག་པུ། ཚུལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན།

བདེ་ལེགས་ཀྱི་རི་ཁ་ཅན། (ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས) ཁ་བཏགས་ཀྱི་རྩེ་ཚར་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ། ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་མཚན་བདེ་ལེགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཤ་ཀ་གཅིག་བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གྱིས་ཐགས་སུ་བཏགས་ཡོད་པའི་ཁ་བཏགས། ཡོངས་གྲགས་སུ་ནང་མཛོད་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་ཟེར་ཞིང་། རིང་བ་ལ་འདོམ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ཡོད།

བདེ་ལེགས་སུ་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། ནོར་གྱི་ལྷ་ལྷ་མོ་ནོར་རྒྱུན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། དཔལ་ལྡན་གྱི་ལྷ་རིག་བྱེད་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཚེ་ཡི་ལྷ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅས་ཡིན།

བདེ་གཤེགས། ལམ་བདེ་བ་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ།

བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། ༡. པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་ཡུམ་སྤྱིའི་ཚལ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཏེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞི་ཟླུམ་པོ་ལ་པདྨ་དང་འཁོར་ཡོལ་བྲིས་པ། ༢. བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཏེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་བང་རིམ་བཞི་གྲུ་བཞི་བྱས་པ་ཞིག ༣. བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་། ཝ་ར་ཎ་སེར་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐོར་བའི་ཚེ་འཁོར་ལྔ་

སྟེ་བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞི་ཀའི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ཟུར་བཞིར་སྒོ་འཕྱར་དང་བཅས་པ། སྒོ་འཕྱར་སོ་སོར་སྒོ་རབ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། འཕྲེང་ང་དྲུག ཟམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་པ་ཞིག ༤ ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་ཕམ་པར་མཛད་པའི་ཚེ་ལི་ཙ་བྱི་སོགས་ཀྱིས་ཛེ་ཏའི་ཚལ་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི། མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞི་ཀ་གྲུ་བཞི་པ་ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་འཕྱར་དང་བཅས་པ་ཞིག ༥ ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་བཀའ་དྲིན་གསབ་ཆེད་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་ཡུམ་ལྷར་སྐྱེས་པ་ལ་ཆོས་གསུངས། མི་ཡུལ་དུ་སླར་བབས་པའི་ཚེ་གྲོང་ཁྱེར་གསལ་ལྡན་དུ་ཁྱིམ་པ་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི། མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞི་ཀ་གྲུ་བཞི་མ་ཕྱོགས་བཞིར་སྒོ་འཕྱར་དང་བཅས་པ་སྒོ་འཕྱར་གྱི་དབུས་སུ་ཐེམ་སྐས་ཡོད་པ་ཞིག ༦ དབྱེན་ཟླུམ་མཆོད་རྟེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་ལྷས་བྱིན་གྱིས་དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དབྱེན་བྱས་པ་ན་མཆོག་ཟུང་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེན་བསྡུམས་པར་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་མ་ག་དྷའི་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞིའི་ཟུར་བཞི་ཆ་མཉམ་དུ་བཅད་པ་ཡིན། ༧ རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ཉེ་བ་ན་ལི་ཙ་བྱིའི་བུ་ཙུན་དས་སྐུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཟླ་བ་གསུམ་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་། དེའི་ཚེ་ཡངས་པ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་གསུམ་ཟླུམ་པོར་ཡོད་པ་ཞིག ༨ མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་རྩྭ་ཅན་པའི་གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་གདན་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བང་རིམ་མེད་པར་བུམ་རྟེན་པདྨ་ཡན་ཆད་ཡོད་པ་ཞིག་བཅས་ཡིན། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་པོ་དེར་བང་རིམ་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་དང་བང་རིམ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ལ་འཛིན། སྲང་དགེ། གདོང་ཆེན། བད་ཆུང་། བད་ཆེན། གཞུང་སྐྱེ། བུམ་གདན། བུམ་པ། ཐི། ཆོས་འཁོར། གདུགས། ཟ་ར་ཚགས། ཉི་ཟླ། ཏོར་བུའི་རྟོག་བཅས་བཟོ་དབྱིབས་འདྲ་ཞིང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཐིག་ཚད་སྐོར་བཟོ་དབྱིབས་མིག་ལམ་དུ་མཛེས་མི་མཛེས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། རྗེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻཌཱུརྱ་གཡའ་སེལ》དང་། རོང་མཐའ་སྐུ་ཕྲེང་བོང་མ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་ཐིག་དང་ལག་ལེན་བཤད་པ་གསལ་བར་བཀོད་པ་བཟོ་རིག་མཛེས་པའི་ཁ་རྒྱན》གཉིས་ཀྱི་ནང་བཀོད་པའི་ཐིག་ཚད་ནི། སྔོན་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་ལག་ལེན་གཞིར་བཟུང་ནས་ལེགས་བཅོས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། མཆོད་རྟེན་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་མཛེས་ཤིང་ལག་ལེན་བསྟར་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད། དེ་དག་གི་དཔེ་རིས་ནི་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་། སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་གཤམ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ལ་གཟིགས།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་བཅུ། ༡ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ། ༢ གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ༣ མྱང་འདས་ཆེ་བ། ༤ སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་མདོ། ༥ དཔལ་ཕྲེང་སེང་གེ་ང་རོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༦ ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ། ༧ འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ༨ རྔ་བོ་ཆེའི་མདོ། ༩ རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས། ༡༠ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ།

བདེ་གཤེགས་རིན་པོ་ཆེ། གཤམ་དུ་པ་སྟེའི་ནང་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་བོས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་དེ། རང་རེའི་བློ་ལ་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཀུན་རྫོབ་འདི་དག་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བཙལ་བའི་ཚེ་རྙེད་དམ་མི་རྙེད། རྙེད་ན་དེ་དག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གྱུར་ལ། བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལས་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་གང་ཡང་མི་རྙེད་པ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རང་རེའི་ལུས་པོ་ལ་ཆ་མཆིས་ན། མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོགས་པའི་ཤ་རུས་རྫོགས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་དམིགས་ནས་ངའི་ལུས་སོ་སྙམ་དུ་བློས་ཕར་བཏགས་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟེང་ན་ལུས་ཡོ་རེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྙོན་མེད་དུ་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ལུས་དེ་བློས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་རང་ངོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་འདྲའི་ལུས་དེ་མགོ་དང་རྐང་པ་དང་ལག་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལས་སོགས་སུ་ཡོད་དམ་ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་ཡོད། སོགས་སུ་ཡོད་ན་ནི་མགོ་དང་རྐང་ལག་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་རྗེས་སུ་ལུས་དེ་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པས་སོགས་སུ་མེད་པ་ཐག་བཅད། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། མགོ་བོ་ཡང་ལུས་མིན། རྐང་པ་འང་ལུས་མིན། ལག་པ་འང་ལུས་མིན། དེ་ལྟར་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་རིག་པས་བཙལ་ན་ལུས་དེ་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པས་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་བློ་ལ་སྣང་བ་འདི་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ལུས་རང་ངོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པ་གོ། ཟླ་ཤིང་ལུས་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ལྟར་དུ་ཡན་ལག་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དཔྱད་ན་དེ་དག་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ལག་པ་ཞེས་པ་ནི་མཐེ་བོང་དང་མཛུབ་མོ་དང་། མཐིལ་ཆུང་སོགས་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལག་པ་རང་ངོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་མེད་པས། ཕུལ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན། ལྷ་མ་མཁན་གྱིས་རྡེའུ་ཤིང་བུ་སོགས་རྟ་གླང་དུ་སྤྲུལ་པའི་ཚེ། ཕྱགས་ཟས་ཀྱིས་མིག་བསླད་པའི་ལྟད་མོ་བ་ནི་སྤྲུལ་གཞི་དེ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གཞི་དེར་དང་པོ་ནས་རྟ་གླང་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་ཅིང་། སྒྱུ་མ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་རྡེའུ་ཤིང་བུ་སོགས་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་དེ་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལས། བློ་ལས་སྤྲུལ་པའི་དོན་རང་ངོས་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟ་གླང་ཞིག་ཡོད་པར་མི་ཞེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན།

བདེན་རིམ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ།

བདེན་ངོས། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ་རྟོག་མ་མེད་པ་ནས་སོམས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་རེའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེའོ། །

བདེན་གཉིས། བདེན་པ་གཉིས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཡིན། གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་ཕྱི་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་རྗེར་ཞིང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོ་མ་དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས

བརྗོད་པ་ཡིན།

བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཆ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། བདེན་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ། རང་རང་གི་ལྡོག་གཞིའི་ལྡོག་ཆ་ནས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཙམ་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་གཟུགས་བདེན་མེད་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་བདེན་སྟོང་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་བདེན་པ་བཀག་ཙམ་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འང་བདེན་འཛིན་དང་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཞིར་འགྱུར་བ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །བདེན་གཉིས་ལྡོག་པ་ཙམ་ཡང་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་རྒྱུ་མེད་པར་གཅིག་ཡིན་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་བདེན་སྟོང་དེར་དམིགས་ནས་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་ལམ་གོང་མ་སྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒྲོང་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་སྒྲོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཞིར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཅིང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྲུབ་པ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བཞེད།

བདེན་གཉིས་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཡི་གེར་བྲིས་པའི་དཔེ་ཆ་ལ་ཟེར་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་ནང་དོན་ནམ་བརྗོད་བྱ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་གཉིས་ལ་ཟེར།

བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེན་དོན་དངོས་དེ་ཡིན་པས་དེ་རྟོགས་པ་ན་བདེན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཟེར།

བདེན་པ་མཐོང་བ། (སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོ་མ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་དངོས་པོའམ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ངོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ངོ་བོ་དེ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་བའམ་བདེན་པའི་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་ཟེར་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཟེར་བའི་སྟོང་པ་ནི། བུམ་པའི་ནང་དུ་ཆུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་དང་གཏན་ནས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ལ་གོ་དགོས།

བདེན་པ་བཤར། དེ་སྔོན་བོད་དུ་རྒྱལ་བློན་རྣམས་མནའ་སྐྱེལ་བཀའ་གཙིགས་འཛུགས་སྐབས་རང་རང་སོ་སོས་དད་པ་བྱེད་ཡུལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མིང་སྨོས་ནས་དཔང་པོར་འདོད་པའི་ཚིག་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར།

བདེན་པ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། (བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར) སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་འཇིག་རྟེན་འདིར་དང་པོར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཤིག་སྟེ། སྟོན་པ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་པའི་རྟོར་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཐོ་རེངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཞག་ཞེ་དགུའམ་བདུན་ཕྲག་བདུན་རིང་ཆོས་ཉན་པའི་སྣོད་བརྟག་པའི་ཚེད་དང་། རང་ལ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་དེ་དག་གཞན་གྱིས་རྟོགས་དཀའ་བར་དགོངས་ཏེ་ཆོས་མི་གསུང་པར་བཞུགས་ཏེ། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཤིག་བདག་གིས་རྙེད། །སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་ནུས་པས། །མི་སྨྲ་ནགས་ཀྱི་དབུས་སུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཐུགས་ལས་ཆུང་ངུར་བཞུགས་པ་ན་ཚངས་པ་བརྒྱའི་ཞིང་ནས་ལྷགས་པའི་ཕྱུང་ཆུང་སེམས་པ་དང་། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྲུངས་ལས་འདུས་པ་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྷ་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། དུང་དཀར་པོ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཕུལ་ཏེ་ཆོས་གསུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས། ཝཱ་ར་ཎ་སི་ནས་ལེ་དབར་བཅུ་ཙམ་ཆོད་པའི་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་སེང་གེའི་ཁྲི་ཆེན་པོའི་སྟེང་སྔ་ཕྱིར་དུ་བྱུང་བའི་ཁྲི་དང་པོ་གསུམ་ལ་བསྐོར་བ་མཛད་ཅིང་། ཁྲི་བཞི་པ་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་གིས་བཞུགས་ནས་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་དང་། དུག་གསུམ་གྱི་ཤས་ཆུང་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨིག་ཏུ་མ་སྨྱུར་བའི་འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་དང་ལྷའི་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཞིར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས། ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་རིམ་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་ཡང་བཟླས་པ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཅས་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེར་ངོ་བོ་ལ་བཟླས་པ་བཞི། བྱ་བ་ལ་བཟླས་པ་བཞི། བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཟླས་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཡོད། འདི་རྣམས《ཕར་ཕྱིན》ཀྱི་གཞུང་དང་《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ་ལ། 《འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི》ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྐོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

བདེན་པའི་ངག་མེད་པ། བདེན་པའི་ངག་མེད་དེ། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ངག་ནི་རྫུན་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བས་འདོད་དོ། །

བདེན་པར་གྲུབ་པ། གོང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པར་གསལ།

བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ། མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལས་ཀུན་བཏགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དེ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་གི་གནས་ལུགས་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

བདེན་འབྲེལ་ཆེར་མ་མཆིས་པ། བདེན་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཆེར་མེད་པ།

བདེན་ཚིག་སྨོན་ལམ། རང་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་གཙང་མ་ཡོད་པའི་བདེན་པའི་ཚིག་བརྗོད་དེ་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ།

བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པ། འདོད་ཚུལ་འདི་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཉན་རང་གི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པས་ཁྱབ་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་དང་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་། གཙོ་བོ་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པར་འཇོག་གོ །

བདེན་འཛིན་ཕྲ་མོ། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ནི་བདེན་འཛིན་ཕྲ་མོ་དང་ཀུན་བཏགས་ལྟ་བུ་རགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན། ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་གྲུབ

མཐའ་གྲོ་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་། གྲུབ་མཐའ་གྲོ་བསྐྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངམ་ངམ་ཞུགས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན། ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རང་རྒྱུད་པས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཞིག་ལ་འཛིན། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།

བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོ་ལས་མེད་པས་ན། དེ་ཡི་ངོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འམ་ཡང་དག་པ་འམ་བདེན་པར་གནས་པས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། 《བཞི་བརྒྱ་པ》ལས། གལ་ཏེ་བྱིས་པ་འདར་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །འཁོར་བའི་ཞེན་དམིགས་ཤེས་གྱུར་ན། །སྐད་ཅིག་དེ་ལ་སེམས་དང་ནི། །སྙིང་དང་ལྡན་ཅིག་གས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་དོར་བྱ་འཁོར་བ་ལ། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། བླང་བྱ་ཐར་པ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། 《རྒྱུད་བླ་མ》ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་ནད་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ནི་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འདྲ་བར་སྤང་བར་བྱ། སྡུག་བསྔལ་ཐ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་འགོག་པ་ནི་ནད་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་འདྲ་བར་ཐོབ་པར་བྱ་བ། དེའི་ཐབས་སུ་ལམ་ཟག་མེད་སྒོམ་པ་ནི་སྨན་བཟང་པོ་དང་འདྲ་བ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན། དེ་འདར་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ། མཚན་གཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་སོ། །འབྱུང་འགྱུར་ཉེར་ལེན་ཕུང་པོའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ལས་ཉོན་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ངོ་བོ། མཚན་གཞི་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །གཉེན་པོ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་བཅོམ་པའི་སྤངས་པ་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོ། མཚན་གཞི་ནི་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བའོ། །ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བར་ནུས་ཤིང་རང་འབྲས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་ངོ་བོ། མཚན་གཞི་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུའོ། །བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་འང་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བས་ཁྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། མི་རྟག་པ། སྡུག་བསྔལ་བ། སྟོང་པ། བདག་མེད་པ་བཞིའོ། །དེ་འདར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཚེ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་། རབ་སྐྱེ། རྐྱེན་བཞིའོ། །དེ་འདར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཀུན་འབྱུང་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་དྲག་ཏུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ། ངེས་འབྱུང་བཞིའོ། །དེ་འདར་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡིག་པའི་ལས་རྣམས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྱ་ནོམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕན་བདེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ལམ། རིགས་པ། སྒྲུབ་པ། ངེས་པར་འབྱིན་པ་བཞིའོ། །དེ་འདར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རིགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་བཀོད་པའོ། །

བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་སྐབས་ཀྱི་བཟླས་པ་བཅུ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ། འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ལ་བཟླས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་བཟླས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་སྤང་བར་བྱར་མེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱར་མེད། ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་སྒོམ་པར་བྱར་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་ལ་བཟླས་པའོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་སྐྱེས་སོ། །རིག་པ་སྐྱེས་སོ། །བློ་སྐྱེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་དང་བཅས་བློ་བཞི་བཞི་སྐྱེས་ན་བཟླས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །

བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག ༡. མི་རྟག་པ། ༢. སྡུག་བསྔལ་བ། ༣. སྟོང་པ། ༤. བདག་མེད་པ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི། ༥. རྒྱུ། ༦. ཀུན་འབྱུང་། ༧. རབ་སྐྱེ། ༨. རྐྱེན་ཏེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི། ༩. འགོག་པ། ༡༠. ཞི་བ། ༡༡. གྱ་ནོམ། ༡༢. ངེས་འབྱུང་སྟེ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི། ༡༣. ལམ། ༡༤. རིག་པ། ༡༥. སྒྲུབ་པ། ༡༦. ངེས་འབྱིན་ཏེ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་བཅས་བཅུ་དྲུག་གོ །

བདེན་བཞིའི་ཚིགས་བཅད། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ཚིག་བཞི་པོ་དེ་ཡིན།

བདོག་པ། ནོར་དང་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྟེ། 《བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས》ལས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདོག་པ་མ་ལུས་པ་བཏང་བས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་ཤིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐབས་འགར་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། 《བསེལ་གླིང》ལས། ཀུན་ཏུ་ཚིག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཆོག་མཁྱེན་ན། །ནོར་མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་པ་ཡགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མདངས་འཕྲོག་པ། སྣིང་གཞི་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་སྲོག་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ལ་མདངས་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་འཕྲོག་ན་ཚེ་རིང་དུ་མི་གནས་སོ། །

མདའ་རྐོད་སྒྲོ་མ། མདའ་རྩེ་ལ་རྒྱང་ཤུགས་འདོང་པོ་ཡོང་ཆེད་བྱ་རྒོད་ཀྱི་སྒྲོ་བཙུགས་པ་ལ་ཟེར། སྔར་བོད་ཀྱི་མདའ་ལ། རྐོད་སྒྲོ་མ་ནི་རྒྱང་རིང་བར་འགྲོ་བ་དང་། སྐྱག་སྒྲོ་མ་ནི་ཤུགས་ཆེ་བ། ཁྲ་སྒྲོ་མ་ནི་འཕུར་མགྱོགས་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད།

མདའ་རྒྱང་མ། མདའ་ཡི་རླུག་མ་ཕྲ་ཞིང་། མདེའུ་ཡང་ཕྲ་ལ་རྫིང་བ་བཅས་སྤྱིད་ཚད་ཡང་མོས་ཡིན་ཅིང་། མདའ་རྩལ་འགྲན་སྐབས་རྒྱང་རིང་དུ་འཕངས་ཏེ་བར་ཐག་རིང་བྲང་བསྒྱུར་བྱེད་ཡིན། དེ་སྔོན་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་སྡང་འཁོར་རྩལ་རྒྱུག་དང་། ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས༢༩ཉིན་རྫོང་རྒྱབ་གནམ་མདའ་ཞེས་པའི་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

མདའ་ལྷ། དྭངས་པར་བྱེད་པ། སྐོངས་པར་བྱེད་པ། ཀུན་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ། ཀུན་བསྐུལ་བར་བྱེད་པ། ཀུན་སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བདུད་དཀའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་མེ་ཏོག་མདའ་ལྔ་ཞེས་ཟེར།

མདའ་ཏེ་འབེན་འབྱུངས་མེད་པ། མདའ་ལ་ཐག་ཏེ་དྲགས་པ་དང་འབེན་ལ་ཐག་རིང་དྲགས་པ་ལྟ་བུའི་ཏེ་དགའ་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ།

མདའ་སྟོང་གིས་རྐང་པ་ནས་དྲིལ་ཏེ་འབེན། མདའ་ཡི་ཡུ་བའི་སྟོང་ཁ་རྩེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་བཟའི་རྐང་ཀྱི་གོང་བ་ནས་འབེན་པ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་མཛའ་མར་ལེན་སྐབས་སྟོང་མཁན་གྱིས་བུ་མོའི་ལུས་ལ་ལག་པས་འཆང་མི་རྩིག་པའི་བརྡ་མཚོན་ཡིན།

མདའ་སྟེ་ཁ་མ། སྔར་བཏང་གི་མདའ་མང་ཆེ་བའི་མདེལ་རྩེ་ཟུར་གསུམ་མཚུ་རིང་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། མདའ་འདིའི་མདེལ་རྩེ་ཟུར་གསུམ་ངོས་མཉམ་གྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

མདའ་དཔོན། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དམག་དཔོན་རིམ་པ་གཉིས་པ། དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་གྱི་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་ཁུལ་མིག

མདའ་དཔོན་ལྷ་སྡིངས་པ། མདའ་དཔོན་ལྷ་སྡིངས་པ་དཀྲ་ལྷ་ནི་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་དམག་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་སྐབས་རང་སྲོག་བློས་བཏང་བའི་བཙན་རྒོལ་གྱི་དཔའ་བོ་ཞིག་རེད། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོར་འཁྲུགས་པ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་མིད་དུང་སྲུལ་རྣམ་པ་དང་ཆིབས་དཔོན་ཆེན་མོ་བ། དེ་རྗེས་བོད་དམག་གི་གཙང་མདའ་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས་པར་མདའ་དཔོན་ལྷ་སྡིངས་སྲས་སུ་གྲགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༩༠༣)ལོའི་ཟླ་བ་༡༡པར་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པས་སེང་པའི་ཁང་དམག་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་དང་། གོར་ཁའི་དམག་མི་གྲངས་བདུན་བརྒྱ་ཏ་དམག་བརྒྱ། མི་སྣུམ་དང་མི་མདའ་སྣག་ཐག་གི་དམག་སྐྱེ་ཁག་གཅིག སྨན་ཁང་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་མགོ་སྐྱོད་དཔུང་སྐྱེ་སོགས་མི་གྲངས་ཆིག་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་གྱིས་འཛུགས་ཐུབ་པའི་ནང་དབྱིན་ཇིའི་མི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ལས་མེད། དབྱིན་དམག་གི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་མཀྲ་ཁྲ་ཐང་རྒྱའི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཧྲང་ཞའོ་དམག་དཔོན་ཏུང་ཏའོ་ཐང་གིས་དམག་སྡེ་ཁྲིད་དེ་ལོ་དེའི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་དབྱིན་དམག་རྣམས་ནག་ཐང་དུ་འཛོམས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྫ་ལེབ་ལ་བརྒལ་ཏེ་གྲོ་མོ་རིན་ཆེན་སྒང་དང་། ཕག་རི་རྫོང་ལ། གྲུ་ཏུ་སོགས་སུ་འོངས། སྐབས་དེ་དུས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དམག་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གཡུལ་ངོའི་མདུན་ཕྱོགས་ཕག་རིར་འཁྱུར་ནས་འཁོག་རྐོལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་། དུས་དེར་དབྱིན་དམག་གིས་ཕག་རི་བཙན་བཟུང་བྱས་རྗེས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་རྩེ་ཕྱོགས་སུ་དམག་སྐྱོད་བྱེད་པའི་གྲབས་བྱས། བོད་དམག་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་རོགས་ཇི་ཡོད་མ་སེལ་ཐབས་དབྱིན་ཇིས་དོ་པོ་དགོར་འདྲེན་མཁན་བོད་མི་གཉིས་ཆེད་མངགས་ཕྱུགས་རྫིར་བརྗེས་ནས་ཀ་ལ་པར་བོད་དམག་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་དཔུང་རོགས་གང་ཡོད་ཞིབ་བརྟག་བྱས་ཏེ་བོད་དམག་གི་དམག་སྒར་མཁའ་ལ་བབས་ཚང་ཚོང་ཞིང་ཡོད་པ་ཞིབ་དགའ་ཐུབ་ཏེ། ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་འཁོགས་པ་དུད་དྲེ་ནས་བོད་དམག་གི་ཡུལ་སྲོག་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་ཁུང་ཚོས་ཤུད་དཔལ་དམག་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་དམག་ཕྱིན་ཏེ་ཁྲིམས་བཅིངས་ཀྱི་ཁ་མཁས་ཤིག་འཛམ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མདའ་དཔོན་ལྷ་སྡིངས་པ་སོགས་འབྲུམ་མི་རྣམས་ནས་དེ་ལྟར་དང་ལེན་བྱས་བོད་དམག་རྣམས་ལ་བཀའ་བཟང་བཏང་བས་བོད་དམག་ཡོངས་ནས་མེ་མདའི་སྒྲུད་ཏེ་བསད་དེ་བྲོ་སྟོད་དང་བསྡད། དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པ་ནི་གཡོ་འཁྲུལ་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་ལས་ལ་བྱང་ཆུབ་པས་སྒོ་ཏུ་དབྱིན་དམག་མང་པོ་བོད་དམག་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡིབ་སྟེ་བསྡད་ཅིང་། མི་མདའི་ཁོག་ནང་གི་མདེའུ་བཏོན་ཡང་མི་མདའི་མཐིལ་གྱི་རྩམ་ཕྲ་གསུམ་ཅན་སྟེ་ཤོག་པ་མའི་ནང་མདེའུ་སྦས་ཏེ་ཤུར། དེ་ནས་ལྷན་ཚུན་གོ་སྐོར་བྱེད་འགོ་རྩམས་ཏེ་ཆུ་ཚོད་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་སོང་སྐབས་དབྱིན་ཇི་དམག་གི་དམག་དཔོན་ཞིག་གིས་སྔོ་ཐུར་ནི་མེ་མདའ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཏོན་ནས་ལྷ་སྡིངས་སྲས་དང་། རྣམ་སྲས་སྒྲིང་སོགས་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུམ་མི་རྣམས་ལ་མེ་མདའ་འཕངས་སྐབས་དེ་གར་འཐབ་འཛུགས་ཆེ་ཙམ་ཡང་དེས་བོད་དམག་ཕམ་པ་དང་། མདའ་དཔོན་ལྷ་སྡིངས་སྲས་ཐལ་ནས་རོ་ཡི་དཀྱིལ་དུ་ཤི་བཙྭ་བཏབ་པ་དབྱིན་དམག་ལ་གཤང་བཟ་བྱུང་ནས་དབྱིན་དམག་གིས་བཟུང་བར་ཡོང་དུས་ཁོང་གིས་རྟ་བཞིན་ཏེ་ཤར་རིའི་ངོས་སྦྱས་སྐབས་མི་རྨྱུགས་འཕངས་པས་ལྷ་སྡིངས་སྲས་དཔའ་ངར་ལྡན་པའི་ངང་སྐུ་གཤེགས། མདོར་ན། ཐེངས་འདིའི་དབྱིན་རྐོལ་དམག་འཐབ་ལ་ཕམ་ཞེས་བྱུང་ནའང་བོད་ཀྱི་སེར་སྐྱ་དམག་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་མདའ་དང་། མདའ་གྱི་མཛད་གསུམ། ཝུར་རྡོ་སོགས་འཕྲར་ཏེ་མི་སྒྲིགས་དང་། འཕྲུལ་མདའ། མེ་མདའ་སྦྲག་སྦྲག་སོགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་མཚོན་ཆ་འཁྱེར་བའི་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་དམག་ལ་དཔའ་ངར་ཞུམ་པ་མེད་པའི་དམག་འཐབ་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་སེར་རྒྱལ་གྱི་མཐའ་མཚམས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྲོག་བློས་བཏང་བའི་སྐུ་གཤེགས་དཔའ་བོའི་མཛད་རྗེས་ལ་བསྔགས་པར་འོས་སོ། །

མདའ་འཕེན། དེ་ནི་བོད་རིགས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་གནའ་དུས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཐ་ལྟ་ས་ཁུལ་དུ་ཡ་ཙང་དར་པོ་ཡོད། དེ་ནི་རྣ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་དང་མི་འདྲ་ཞིང་མདའ་འཕེན་གྱི་རྩལ་འགྲན་ནི་དེ་ལྟ་བོད་རིགས་སྐྱེས་པ་ཚོས་དབྱར་དུས་སྒྲིང་གཏོང་སྐྱིད་གཏོང་དུས་མདའ་འཕེན་གྱི་རྩལ་འགྲན་སྤྱར་བྱེད་ཅིང་། མདའ་ལ་རྒྱང་མདའ་དང་། གནམ་མདའ། དེ་མིན་པི་ཤུ་སོགས་ཡོད། རྒྱང་མདའ་ནི་རྒྱང་ཐག་རིང་པོར་འཕེན་པ་

དང་། གནམ་མདའ་ནི་མདོ་ས་དང་ཟམ་ཐོག་ཏེ་སར་འཕེན་གྱི་ཡོད། ཁ་ཤུ་ནི་མདའ་རྩེར་མདའ་སོ་མེད་པར་མདའ་སོའི་ཚབ་ཏུ་རྟུང་ཤུགས་སྐྱེད་ཅིང་། ཤིང་ལ་དཀྲུག་བརྐྱབ་པའི་ཐེ་ཏུ་ཞེས་པ་སྐད་སྒྲ་སྙན་པོ་ཐོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བསྐར་རྒྱུ་ཡོད། མདའ་སོ་སོའི་རིང་ཐུང་དང་མདའ་སོ་སོགས་མི་…འདྲ་ཞིང་སོ་སོར་ཕྱུད་ཆོས་ཡང་ཡོད།

མདའ་ཡབ། ཁང་པའི་སྟེང་དུ་བཀག་པའི་ལན་ཀན་གཡས་གཡོན་གཉིས་དམའ་ཞིང་དཀྱིལ་མཐོ་བའི་མདའ་ར་སྟེ། དམག་འཐབ་ཀྱི་སྐབས་འོག་ནས་སྟེང་དུ་མདའ་འཕངས་པ་རྣམས་གཡོལ་ཐུབ་པ་དང་། སྟེང་ནས་འོག་ཏུ་རྡོ་ར་བྱེད་…མཁན་རྣམས་ཀྱིས་མདའ་ར་ཡན་ཆད་གཉིས་ཀྱི་བར་ནས་…དགྲ་ཕྱོགས་ལ་མདའ་འཕངས་རྒྱག་པ་ཞིག་ཡིན། རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་མདའ་ཡབ་དེ་ཁང་པའི་མཛེས་རྒྱན་ལྟ་བུར་…འགྱུར་ཏེ་བྱ་འདབ་དང་མདའ་ཡབ་གཉིས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་སྣང་ཡང་། མདའ་ཡབ་ནི་ཁང་པའི་རྩེ་མོར་སྒྲིལ་ནས་ཡོད་པ་དང་། བྱ་འདབ་ནི་མདའ་ཡབ་ཀྱི་འོག་…ཟུར་ནས་ཐུར་དུ་འཕྱང་བ་སྟེ། དེང་དུས་སྒོ་དང་སྒེའུ་ཁུང་གི་སྟེང་དུ་ལྕགས་ཤོག་བཀབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

མདུད་པ་བཞི། བརྣབ་སེམས། གནོད་སེམས། ཚུལ་…ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན། བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན།

མདུན་བསྐྱེད་བསྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་དྲུག རྟེན་བསྐྱེད་པ། བརྟེན་པ་ལྷ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ། ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པ། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ། བཤགས་སོགས་བྱ་བ། ཚད་མེད་བཞི་བསྒོམ་པའོ། །

མདུན་དུ་བདར་བ། ཀུན་པའི་ཆེད་མདུན་པར་མཛེས…པར་འཁོད་པའམ་མདུན་ནས་རྟོན་དུ་འགྲོ་བ།

མདུན་ན་འདོན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་མདུན་ན་འདོན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོའི……མདུན་དུ་སྐར་རྩིས་དང་རིག་བྱེད་སོགས་འདོན་པའི་རྒྱལ་…པོའི་བླ་མཆོད་ཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་…དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་…དཀར་པོ》ལས་མདུན་ན་འདོན་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་པུ་རོ་ཧི་ཏ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སྐར་རྩིས་དང་རིག་བྱེད་སོགས་འདོན་པའི་བྲམ་ཟེ་བླ་མཆོད་རེ་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། ཞིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བློན་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་མིང་དུ་འཁྲུལ་ནས་…སྣང་། དེས་ན་སྔོན་གྱི་དུས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐུ་བོན་བྱ་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ཚོད་ཙམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཡོད།

མདུན་ས། ཚོགས་ལམ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་མིང་ལ་འདང་སྐད།

མདུན་བསུས། འདི་ཕྱི་ཁྲིད་པ་དང་། སྔོན་དུ་འགྲོ་བ། སྣ་དྲངས་པ། མགོ་བཙམས་པ་བཅས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འདི་རྣམས་སྐབས་རེ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ན་ཚིག་ཀུང་སྐབས་རེ་མདུན་བསུ་བ་སོགས་དང་། མགོ་བཙམས་པ་གོ་དོན་སོ་སོར་བཞག་དགོས་པ། དཔེར་ན། གཡུལ་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་པ་དང་ལས་དོན་གྱི་སྣེ་དྲངས་པ་ལ་མགོ་ཁྲིད་པ་ཟེར་ཚིག་ཀུང་མགོ་བཙམས་པ་ཟེར་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

མདེ། མད་དེ། བདེན་དེ།

མདོ་ཁམས། མདོ་ཁམས་ཟེར་བ་ནི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ……(མངའ་རིས་ཕྱུང་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ཡན་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ནས་རྨ་ཆུ་ཁུག་པ་ཡན་མདོ་སྟོད་མི་ཡི་ཆོལ་ཁ། རྨ་ཆུ་ཁུག་པ་ནས་རྒྱ་ཡི་མཆོད་རྟེན……དཀར་པོ་ཡན་མདོ་སྨད་རྟ་ཡི་ཆོལ་ཁ)ཀྱི་ནང་ཚན་ཕྱི་མ……གཉིས་ལ་མདོ་ཁམས་ཟེར་ཞིང་། མདོ་སྟོད་དེ་ལ་ནང་……གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། རྒྱ་བཞི(ཛ་ཆུ། རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུ། འབྲི་ཆུ། ཟླ་ཆུ)དང་། སྒང་དྲུག(ཟལ་མོ་སྒང་། ཚ་བ་སྒང་། སྨར་ཁམས་སྒང་། སྤོ་འབོར་སྒང་། དམར་ཛ་སྒང་། མི་ཉག་རབ་སྒང་)དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། མདོ་སྨད་ནི་མ་ཆུ་སྔོ་ཁྲང་བརྒྱུད་དེང་སང་མཚོ་སྔོན་དང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་མངའ་ཁུལ་རྣམས་ལ་ཟེར། མདོ་སྟོད་མདོ་སྨད་གཉིས་བསྡོམས་པར་མདོ་ཁམས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡང་ཡོད། དེང་སང་ཚབ་མདོ་མངའ་ཁུལ་ལ་མདོ་སྨད་མངའ་ཁུལ་ཟེར་བ་ནི། སྔར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐབས་མཚིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་…གཞིར་བཞག་བྱས་པ་ཡིན།

མདོ་ཁམས་རྒྱལ་སྤྱིན། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་མདོ་སྨད་མངའ་ཁུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེང་སྐབས་ས་བཀྲའི་ནང་མི་གསལ།

མདོ་ཁམས་སྐད་དྲུག སྨད་མདོ་ཁམས་སྐད་དྲུག་ བོད་…ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་སྤྱི་བའི་སྐད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟལ་མོ་སྐད་དང་། ཚ་བ་སྐད། སྨར་ཁམས་སྐད། སྤོ་འབོར་སྐད། དམར་ཛ་སྐད། མི་ཉག་རབ་སྐད་བཅས་དྲུག་གོ །

མདོ་ཁམས་གཉིས། ཨ་མདོ་དང་ཁམས་གཉིས།

མདོ་ཁམས་དྭེ་མཛལ། འདི་སྔོ་དགེ་ཁྲི་ལའི་ཐུབ་ངོས་སུ་འཁོར་ལོ་མདོ་ཟེར་བ་ཡུལ་སྤྱོངས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དེའི…ཤར་ངོས་དང་ཉེ་བ་ན་ཡོད།

མདོ་ཁམས་མདོ་ཆེན། མདོ་ཁམས་ལ་མདོ་སྟོད་དང་མདོ་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ནང་གི་མདོ་སྟོད་ལ་མདོ་ཁམས་ཟེར་ཞིང་། མདོ་སྨད་ལ་མདོ་ཆེན་ཟེར།

མདོ་ཁམས་གསུམ། རྫ་ཀ་བདེ་འབྱམས་ཀྱི་རྣམ། བྲུ……འབོར་ཟབ་མོའི་རྣམ། ཀུང་ཀུང་གཡར་མོའི་ལྷུམ་མོ། །

མདོ་མཁར་བའི་དཔལ་གདུང་། མདོ་མཁར་བ(རིགས་ཤིག)ནི་རྗེ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཁྲུལ་ཡིན་ལ་སྟག་ལུང……དགོན་པའི་དགོན་བདག་ཀྱང་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཀ་ཐིའི……གདུང་རྒྱུད་ཅེས་སྟག་ལུང་གི་གདུང་རྒྱུད་ཟ་ཆེར་བརྩེ་སྨོལ་ལྟར་མདོ་མཁར་བའི་མི་རྗེ་སྨོན་པ་ཕྲིམ་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང……སྟག་ལུང་གི་གྲུ་པས་ཕྱག་འཚལ་སྨོལ་ཡོད། མདོ་མཁར་…བའི་མི་རྗེ་སྨོན་པ་རྒྱན་གཞོན་གང་འདྲ་ཞིག་འདས་གྲོངས་སོང་དུང་དེའི་སྤུར་ཞུགས་འབུལ་གྱིས་སྤུར་ཐལ་བརྡུག་པའི་དདུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་རེ་བཞེངས་ཏེ་སྟག་ལུང་དགོན་པར་འཇོག་སྲོལ་བཞིན་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ…(༡༨༩༧)ལོར་དེ་ལྟའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི……བཀའ་བློན། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ས་གྲི་ཕྲིག་ཤུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཕྱུག་ལས་ཕུ་ཡོན། བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་གི་སི་ལིང་ཡོན……གཞོན་པ་མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཡང་ཕྱག་ཕྱུང་དགོན་པར་བཞེངས་ནས་གནས་སྐབས་ཡོད།

མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ། མདོ་མཁར་ཞེས་པ་ནི་ཁྲིམ་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཕར་མེས་པོའི་དུས་བྱུང་ཕྱག་ཕྱུང་དགོན་པའི་ཁྲི་པ་དང་། དཔོན་རིགས་ཀྱིས་བོད་མདོ་ཇོང་དང་ལྷུན་གྲུབ་ཇོང་གཉིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བཞིན་པའི་སྐུ་ནས་སྐབས་ཤིག་ཕྱུ་མ་མཁན་འགའི་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིམ་ཚང་ནང་བན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་སྟོད་སྨིང་ཐུང་བའི་མཐར། བྱང་ཕྱག་ཕྱུང་གི་དགོན་གནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྫོང་གཞིས་སོགས་འཛིན་དབང་ཡོད་ཚད་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཐེམས་བླངས་ཏེ། འདིའི་ཕ་དང་མེས་པོ་སོགས་ལ་བསྐལ་བ་ཐུང་ཟད་སྐྱིད་ནས་ཐུར་འཛོག་བྱས། གཞིས་ཀྱི་མིང་ལ་མདོ་མཁར(ཕུན་ཚོགས་རབ་བརྟན)ཟེར་བ་དེང་ལང་བོད་རང་སྐྱོང་སྤྱོངས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཁུལ་ཁོངས་མཚོ་སྣ་རྫོང་མདོ་མཁར་ཆུས་མདོ་…མཁར་ཟེར་བར་ཡོད། འདི་ཉིད་ནི་བྱང་ཕྱག་ཕྱུང་དུ་ཡབ་ངག་དབང་ཚངས་པ་དང་ཡུམ་མདང་དྲུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང(༡༥༧༧)ལོར…འཁྲུངས། (རང་རྣམ《བཀའ་བློན་རྟོགས་བརྗོད》ནང……འཁྲུངས་ལོ་མེ་གླང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་རབ……བྱུང་དང་ལྷ་ཚེས་མི་གསལ་ཡང་འདི་པ་ས་གནས་སྲིད……གཞུང་གི་བཀའ་བློན་གནང་བཞིན་པའི་མི་སྐྱང་ལོར་དྭ……ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུངས་ལོ་རབ……བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང(༡༥༧༧)ལོ་ཡིན་པར་ར……འཐོད) ལོ་དྲུག་ནས་བཅུ་བཞི་བར་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྩིས་སྔོན་ངག་བཅས་སྦྱངས། ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་སྨིན་སྨིན་དུ་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམ་གྲིའི་དྲུང་སྔོན་ངག་ལེའུ་གསུམ་དང་། རྩིས་སྐོར། ཡིག་རིགས་ལྷ་ཚོགས། སྙན་ངག་དབྱངས་ཅན་མའི་རི་མོ་ཡོངས་རྫོགས། སྡེབ་སྦྱོར། སྙིང་མའི་ཆོས……ཕྱུགས་བཅས་ལ་སྦྱངས། དེ་སྐབས་སྨ་རིག་པའི་རི་མོ……

ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱུགས་འཕྲོད་པའི་ཕྱག་རྗེས་སུ་ལོ་ཆེན་རྣམ་ཕྲི་ནས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་མིང་ཚངས་སྤེལ་དཀྱིལ་པའི་བློ་ལྡན་ཞེས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ་མེ་སྤྲེལ(༡༧༡༨)ལོར་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ཡོང་བཞེས་སུ་བསྐྱོད། དེའི་ཕྱི་ལོ་གཞིས་ཀ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཟུང་བཞིན་པའི་སྐབས་སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་དམག་སློབས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ལྷ་སར་དམག་ཐོག་ཏུ་བསད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་རྫོང་དཔོན་འཚོ་འགྱུར་བྱུས། ཕྱག་རྩེ་རྩེ་སྲིད་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བསྐོས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཕྱུགས་རྩེ་ཕྲི་ཤུ་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་ལོ་གཉིས་བཟུང་བཞིན་པའི་སྐབས། 《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད》མགོ་བརྩམས་ནས་མཇུག་མདོ་མཁར་དུ་རྫོགས་པར་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་ནས་བོད་དུ་ཐོག་མར་གདན་དྲངས་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་སོང་བའི་རབ་བྱུང་སྐོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་སྐྱག་ལོ་ངོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དྲུང་འཁོར་ཞུས་སུ་ཞུགས། ལོ་དེའི་རྗེས་མར་ཁོང་དཀར་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐོག ཕོ་ལྷ་ནས་ཇི་ཅུང་ཁྲུལ་དུ་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་བསྐྱོད་པའི་ཚབ་ཏུ་རྩིས་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བླངས། རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོ་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པ། སྦྱར་ར་བ། ལུམ་པ་བ་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་པའི་སེ་ཁང་ཆེན་ནས་བསད་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ནང་ཕན་ཚུན་མ་མཐུན་པའི་འཁྲུག་ཟིང་ཡངས་ཏེ་ལོ་འཁྱིད་གསུམ་ཙམ་སོང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤྲེ(༡༧༢༨)ལོར་གོང་མའི(ཡུང་ཀྲེང)བཀས་མངགས་པའི་བློན་ཆེན་ཡ་ལི་ཏན་ཨམ་བན་སོགས་བོད་དུ་འབྱོར་ཏེ་བཀའ་བློན་གསུམ་སོགས་ཉེས་ཅན་ཚང་མ་ཚར་བཅད། ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་བཀའ་བློན་གྱི་གོ་གནས་རང་འཇགས་ཐོག་དེའི་ལས་རོགས་སུ་ཛ་སག་ཟླའི་ཇིའི་གོ་གནས་དང་ཐུགས་བཀའ་བློན་བསྐོས། དེ་ནས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་ཕྱང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཨམ་བན་སྒྲ་ཅེན་དང་། ལྷ་ཏུན་གཉིས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འཁྲུགས་ཟིང་བྱུང་བའི་སྐོར་ལ། སླར་ཡང་གོང་མའི་བཀས་མངགས་བློན་ཆེན་ཨ་ལི་ཏན་ཨམ་བན་འབྱོར་ཏེ་ཉེས་ཅན་རྣམས་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཆར་བཅད་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་དེར་བྱས་རྗེས་གཟེངས་བསྟོད་དུ་བཀའ་བློན་གྱི་གོ་གནས་རང་འཇགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་དང་། སྔོད་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་རྩ་ཆིག་བཟོས་ཏེ་ཁྲིམས་བསྒྲགས་བྱས(འདི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་རྣམ་ཐར)དང་། 《རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་རྟོགས་བརྗོད》གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ) ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བཀའ་དོན་ལྟར་ཕྱ་བ་སློབ་མཁན་གྱི་ལས་ཁུངས་ལྷ་ཁྲུར་བཀའ་ཤག་ཅེས་དྲུང་འཁོར་སྐུ་ངོའི་ཁོངས་ནས་མི་གསུམ་དང་། རྩེ་དྲུང་གྲལ་ནས་གཅིག(བཀའ་བློན་བླ་མ)བཅས་བཀའ་བློན་བཞི(ས་དབང་ཞབས་པད) མགྲོན་གཉེར་བཞི(བཀའ་མགྲོན) དྲུང་ཡིག་བཞི(བཀའ་དྲུང) འགག་པ་བཞི་བཅས་ནས་ཚུགས་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་ཐོག་མར་བྱུང་། མདོ་མཁར་བ་འདི་ས་བཀའ་ཤག་མ་ཚུགས་གོང་པོ་ལྷ་ནའི་ཇི་དང་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུ(༡༧༢༩)ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས(༡༧༤༧)བར་ལོ་བཅུ་དགུའི་རིང་དང་། དེ་རྗེས་པོ་ལྷ་ནའི་ཇི་འདས་པའི་ཚབ་ཏུ་དེའི་བུ་ཕྱང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དང་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་ལོ་ངོ་གསུམ། ཕྱང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བསད་པའི་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༧༥༡)ལོ་ནས་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོ་བར་བཅས་ཁྲིད་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཙམ་བཀའ་བློན་བྱས། ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ་ལྷག་པར་སྐུ་བོའི་ཁྲིད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་མཁས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས་མཚན་སྙན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་། གསུང་རྩོམ་ནི《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》དང་། 《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད》 《ལངས་རྒྱལ་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར》ཞེའུ་མང་པོ་ཡོད་པ། 《རྒྱ་གར་སྐད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཉེར་མཁོའི་བརྡའ་སྤྲོད་གསལ་བྱེད་ཀ་ཡེའི་འཕྲེང་བར་བསྒྲིགས་པ》སོགས་ཡོད། རང་རྣམ《བཀའ་བློན་རྟོགས་བརྗོད》ཞེས་པ་དེ་རང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོར་བརྩམས་ནས་དེའི་ཕྱི་ལོར་འདས། ཁོང་གིས་བརྩམས་པ་གནང་བའི་རྩོམ་རིགས་མང་པོའི་ནང་ནས《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད》དང《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཞིང་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་ཚབ་མཚོན་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། 《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད》ནི་ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་བརྩམས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། སྙན་འཇེབས་ཚིག་སྦྱོར་གྱི་ལམ་ནས་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རིང་པོ་དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་གི་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་གཅེས་ནོར་གྱི་གྲས་ཤིག་རེད། གཏམ་རྒྱུད་ནང་རྩོམ་པ་པོས་གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་གཏམ་དཔེ་མང་པོ་བཀོད་ནས་མིའི་གཟུགས་བརྙན་དང་། ཡུལ་གྱི་མཛེས་སྡུགས། བསམ་པའི་འཆར་སྣང་སོགས་སྙེ་མང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངོན་སུམ་བཞིན་བྲིས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཚིག་སྦྱོར་དང་མངོན་བརྗོད་རྣམས་སྤྱད་དེ་སྙན་འཇེབས་དང་། གོ་དོན་ཟབ་པ། བོད་མི་སྤྱི་ཡིས་གོ་བའི་ཐལ་སྐད་ཀྱི་རྣང་གཞིའི་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱོར་ཡང་དག་སྤྱད་པ་བཅས་ཀྱིས་རྩོམ་ཡིག་དེས་ཀློག་པ་པོ་ཚོའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ད་ཅང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚིག་སྦྱོར་གྱི་ཐོག་ནས་གནའ་ཕྱི་མོ་ནས་བོད་མི་རིགས་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་རྣམ་པར་དཀྲ་ལ་ཟད་མཐའ་མེད་པའི་མིང་ཚིག་ཡོད་པ་མཚོན་པས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་གི་དཔེ་དེབ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་མཚོན་མི་ཐུབ་པ་མེད་པ་ར་སྤྲོད་བྱས་ཡོད། རྩོམ་རྩལ་ཐད་ཀྱི་ལྷ་ཕན་ཚུན་གླེང་མོལ་དང་། ཡུལ་གྱི་མཛེས་སྡུགས། བྱ་བ་དོན་རྐྱེན་གང་ཞིག་ལ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ཚིག་བཅད་སྙན་ངག་གི་ཐོག་ནས་བྲིས་པ་དང་། བྱ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། གཟུགས་བརྙན་དུ་བཀོད་པའི་མི་སྣའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཚུལ་སོགས་ཚིག་ལྷུག་ཐོག་བྲིས་ཡོད་པས་བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་རྩོམ་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པ། གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཁང་ཆེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁུལ་ལ་རྒྱུན་གོམས་བཟང་པོས་སྦྱིལ་པ་དང་འདྲ་བར་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་སྙེ་རྩོམ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་མ་ལུས་པ་སྙན་ངག་མི་སོང་གི་གཞུང་ཚད་མར་འཇོག་པ་མཚོན་པ། སྐབས་འབྱལ་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ་ཚིག་ཀྲང་མང་ཉུང་ཅི་རིགས་སྤྱད་པའི་ཐོག་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འཚམས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ཀུང་མཉམ་བསྡེབས་ཀྱི་སྤྱད་ནས་མཛོན་པར་མཚོན། ཚིག་བཅད་རྣམས་ཚིག་ཀྲང་རིང་ཐུང་ཅི་རིགས་ལྡན་ཡང་ཚིག་བར་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་ཚིག་ཀྲང་བཞི་རེར་སྡེ་པ་རེ་བཅིས་ནས་རྒྱན་ཏེ་སྟོན་པའི་སྙན་ངག་གི་རྩ་བའི་རྒྱུན་སྲོལ་གཏོར་ནས་ཚིག་ཀྲང་མང་ཉུང་ཅི་རིགས་རྒྱན་རྣམས་མཉམ་བསྡེབ་ཀྱི་བྲིས་ཡོད་པ་དེས《སྙན་ངག་མེ་ལོང》མའི་གཞུང་དོན་གྱི་འདུག་སྡོ་ཡངས་པར་གྱུར་པའི་ལེགས་སྦྱོར་ལུལ་ཡོད། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནི་རྩོམ་པ་པོ་དར་མའི་དུས་སུ་བྲིས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན(༡༧༣༣ལོར་གྲུབ) འདི་ནི་སྙིང་དོན་གསལ་ལ་ཚིག་དོན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ། རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྙེད་ཞིང་ཕལ་པའི་རྒྱུན་དུ་མ་སོང་བ། ཕུར་སྤྲོལ་བཟང་པོའི་རྩོམ་རྒྱུན་གྱི་ཉམས་དང་ལྡན་པ། ནང་དོན་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་པ་ལ་རིག་རྩོམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པ། རྩོམ་ཚུལ་ཐད་བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་རྒྱུན་སྲོལ་རྩོམ་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡིན། རྩོམ་རྩལ་བྱང་ཆུབ་པ་དང་རྩེར་སོན་གྱི་གནས་སུ་སླེབས་ཡོད། ཁོང་གིས་ཚིག་ལྷུག་གི་ཐོག་ནས་དོན་བརྗོད་པ་ལ་ལ་ཚིག་ཉུང་ལ་དོན་ཟབ་པ། ལ་ལ་ལྷ་ཞིང་ཞིབ་ཚགས་པ། ཚིགས་བཅད་སྐབས་སུ་ལ་ལར་ཉམས་འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སླུས་ཤིང་བཏུས་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀློག་པ་པོ་ཚོའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་དང་། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》འདིའི་ནང་དུས་རབས་གཅིག་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ

གཅིག་སྟུད་ཀྱིས་མཚོན་ཡོད་ལ་སྐབས་དེ་དུས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་གོང་མའི་གུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་ཡིན་ཡང་བསྟན་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་གཙོས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

མདོ་འགག་དྲུག ཀལ་ཆེ་བའི་སྙིང་དོན་གྱི་གནད་འགག་དྲུག་སྟེ། སྐྱིད་ན་མི་དགའ་སྡུག་ན་དགའ་བ་དང་གཅིག བསྟོད་ན་མི་དགའ་སྨད་ན་དགའ་བ་དང་གཉིས། མཐོ་ན་མི་དགའ་དམའ་ན་དགའ་བ་དང་གསུམ། འབྱོར་ན་མི་དགའ་རྒུད་ན་དགའ་བ་དང་བཞི། ཕྱིན་ན་མི་དགའ་འགྲོགས་ན་དགའ་བ་དང་ལྔ། གཉེན་ལ་མི་དགའ་དགྲ་ལ་དགའ་བ་དང་དྲུག

མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་གསུམ། ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་མདོ། ལོངས་སྐུས་གསུངས་པའི་རྒྱུད། ཆོས་སྐུས་གསུངས་པའི་མན་ངག་གོ །

མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཞི། མ་རྨོངས་པ་དང་། ཐབས་མང་། དཀའ་བ་མེད་པ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་ཏུ་རྫོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཅས་སོ །

མདོ་སྔགས་ཐུག་ལེན། མདོ་ལུགས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་ལག་ལེན་དང་། སྔགས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་སྲུང་མའི་མཆོད་འབུལ། གདངས་དབྱངས་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན།

མདོ་སྟོད་གནས་དྲུག ནང་ཆེན་རྒྱམ་གཞུང་།

མདོ་དོན་སྙིང་པོ། མདོར་བསྡུས་ཞུ་རྒྱུའི་སྙིང་པོའམ་ཞུ་རྒྱུའི་དོན་གནད་གཙོ་བོ།

མདོ་དྲུག སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ(ཕལ་པོ་ཆེའང་ཟེར) འཕགས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་སོགས་སོ །

མདོ་སྡེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་ནང་ཚན་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཟེར། དེའི་ནང་དོན་ནི། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཡིན། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་ཞིག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་སྐོར《མདོ་མང》པོད[ཀ]ནས[ཨ]བར་པོད་སུམ་ཅུ་སྐོར་ཡོད། གསང་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

མདོ་སྡེ་གང་དག་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་ངེས་པའི་དོན་བཅུ་གསུམ། མདོ་སྡེ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ། སྨོན་པ་མེད་པ། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་བྱུང་བ། དངོས་པོ་མེད་པ། བདག་མེད་པ། སེམས་ཅན་མེད་པ། སྲོག་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པ། བདག་པོ་མེད་པ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཡི་བར་དུ་མེད་པར་བསྟན་པ་བཅས་སོ །

མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་བཅུ། ༡. དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ། ༢. ཆོས་འཕགས། ༣. བློ་གྲོས་རྣམ་དག ༤. རབ་འབྱོར། ༥. བློ་གྲོས་ཡངས་པ། ༦. ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས། ༧. དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། ༨. བྱམས་པ། ༩. སྤྱན་རས་གཟིགས། ༡༠. ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམ་པར་ངེས་པ་བཅས་ཡིན།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཊཱི་ཀཱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་མཛད་པའི《མདོ་སྡེ་རྒྱན》ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ》(བསྟན་འགྱུར་བོད[ཕི]པའི་ནང་ཡོད) སློབ་དཔོན་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཛད་པའི《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད》(བསྟན་འགྱུར་བོད[མི]པའི་ནང་ཡོད) སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད་པའི《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད》(བསྟན་འགྱུར་བོད[མི]དང[ཙི]གཉིས་ལ་ཡོད)སོགས་ཁ་ཤས་དང་། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་དགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་ཡོད། གོང་གསལ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ལ་སོགས་པས་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་སྨན་དཔྱད་སོགས་བསྒྱུར། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ《དགེ་བ་བཅུ་ཡི་མདོ》དང《རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མདོ》《ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ》《ཤེར་ཕྱིན་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ》བཅས་བསྒྱུར་བར《ཐང་ཡིག》(བ་བཞེད)ལས་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་གཞན་དག་གང་དང་གང་བསྒྱུར་བའི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད། སྨན་དཔྱད་ཀྱི་སྐོར་ནས་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་བོད་དུ་ཁྱེར་ཡོང་བའི《སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ》འམ་མིང་གཞན《སྨན་དཔྱད་སོ་མ་ར་ཛ》ཡང་ཟེར་བ་དེ་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཀྱིན་དྲ་དང་། རྒྱ་ཕྱག་སང་ཤི ཁྱུང་པོ་ཙེ་ཙེ། ཁྱུང་པོ་དུམ་ཚུགས། ཅོག་ལ་མན་ལེ་འབར་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་དེང་སང་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད། ཁྲོམ་གྱི་ཡུལ་ནས་སྨན་པ་མཁས་པ་བི་ཇི་ཙན་པ་ཤི་ལ་ཧ་ཟེར་བས《རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང》《བྱང་ཁོག་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དམར་བྱང》《ཡན་ལག་གི་བཅོས་ཐབས》《དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མ་གསུམ་དང་བུ་བཅུ་བདུན》《རྩ་སྔོན་མ་ཡིན་པ་གསང་བའི་བུ་བཞི》 འབྲིང་གི་སྐོར《ཟིན་བྱས་སྐྱག་པོ་ཏེ་ཀ་ཡང་རྟིག་གཉིས》 བསྡུས་པ《ཡི་གེ་དམར་ཆུང་རྩ་འགྲེལ་རྟིག་གཉིས》《གསོ་དཔྱད་རིན་ཆེན་དབྱིག》《རོ་བཀྲ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང》སོགས་གཞུང་ཆེ་ཆུང་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཞིབ་པར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《གསོ་རིག་གི་ཁོག་དབུབ》ལས་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

མདོ་སྡེ་གདམས་ངག་འབོགས་པའི་རྒྱལ་པོ། འདི་མདོ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན།

མདོ་སྡེ་པ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན་མདོ་སྡེ་པ་ཞེས་བརྗོད། རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་པར་ཁས་བླངས་པས་ན་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན།

མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་མདོ་མང་པོད[ཛ]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

མདོ་སྡེ་ལས་རྣམ་འབྱེད། མདོ་འདི་བཀའ་འགྱུར《མདོ་མང》[ས]པའི་ནང་ཡོད། འདི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་ལ་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ཆོས་དཔེའི་གྲས་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསལ་ཞིང་ནང་དོན་དེ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་པོར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན།

མདོ་སྡེ་ལུང་སྡེ་བཞི། ལུང་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ལུང་བར་མ། ལུང་རིང་མོ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཏེ་བཞི།

མདོ་སྡེའི་རྒྱུད་རིམ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་བར་གྱི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྲིམ་སྒྲ།

མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད། འདི་ལ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང《མདོ་མང》[ཀ]ནས[ཨ]བར་པོད་སུམ་ཅུ་སྐོར། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ། དབུ་མ་དང་། ཚད་མ། འདུལ་བ། མངོན་པ་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་བཤད་གྲྭ

མདོ་ཕྱོགས་ལམ་རིམ་བརྒྱད་པ་གསུམ། ཟབ་མོ་ལྟ་

རྒྱུད། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད། ཉམས་ལེན་ཕྱིན་རླབས་རྒྱུད་བཅས་སོ། །

མདོ་མེད། (ནོར་ལ་རྩིས་ཆུང་བྱེད་པ) རང་གི་རྒྱུ་ནོར་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ནོར་སོགས་གང་ཡང་བདག་པོ་བརྒྱབ་མི་ཤེས་པའི་སྟང་ཆུང་བྱེད་མཁན་ལ་ཟེར།

མདོ་སྨད། (ཨ་མདོ) སྨད་མདོ་ཁམས་སྟོད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མདོ་སྨད་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་བཏགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པ་དེང་སང་ཨ་མདོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་འབྲི་ཆུའི་སེ་མོ་ཞུང་རིང་བརྒྱལ་བའི་བ་ཡན་ཧ་རའི་ཤར་རོང་ཨ་ཆེན་གངས་རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་། མདོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་པ་སྦྱར་བའི་མིང་ཞིག་སྟེ། དེ་མན་ཆད་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར་རོ། །

མདོ་སྨད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད། མཚོ་སྔོན་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་སྔར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཤིང་ཡོས (ཐང་གྲོ་ཚུང་གི་ཆེན་ཤིང་ཁྲི་ཀོ་གཉིས་པ) (༩༠༥) ལོར་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ཀྱི་འགོ་པ་སློན་པོ་ཧྭན་ཧྥུ་སྐྱག་རྩེ་གཉུགས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁོར་བཙན་བཀོངས་པའི་རྗེས་སུ། དེའི་བུ་ཆེ་བ་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། ཆུང་བ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་གཉིས་མངའ་རིས་སུ་བྲོས་པ་ལས། བུ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་ནས་ལ་དྭགས་དང་། གུ་གེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་བྱུང་ཞིང་། བུ་ཆུང་བ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་ལ་བུ་གསུམ་ཡོད་པའི་འབྲིང་པོ་འོད་ལྡེ་ལ་བུ་བཞི་བྱུང་། བུ་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྡེ་ཟེར་བ་མདོ་སྨད་དུ་སོང་ནས་མདོ་སྨད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་རྣམས་བྱུང་བ་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཙོ་པ་ཟེར་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྲུང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡོད།

མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྲབ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་སྒང་(༡༩༡༢) ལོར་ཨུ་རྫུན་རྒྱ་དམག་བོད་ས་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་རྗེས་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་ཞི་དག་སྒྲི་འཛོམས་བཀའ་བློན་ལྷ་མ་བྱམས་པ་བསྟན་དར་ངོ་ལས་བསྐོ་གཞག་གིས་ཆབ་མདོ་ས་གནས་སུ་བཀའ་ཤག་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁུངས་དངོས་སུ་བཙུགས་ཤིང་། དེར་ལས་བྱ་རིམ་བཞི་སེར་སྐྱ་གཉིས་དང་། སོགས་དཔོན་མཁན་རིམ་གཉིས། མགྲོན་ལས་གཉིས། བཀའ་དྲུང་གཅིག བཀའ་མགྲོན་གཅིག གཟིམ་འགག་གཅིག ལས་བྱ་དགུ་མ་རྩེ་ཤོད་སེར་སྐྱ་བརྒྱ་སྐོར་བཅས་ཡོད། ལས་འགན་ནི། མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་ས་སྲུང་མདའ་དཔོན་དང་། རྫོང་འགོ་གཞིས་སྡོད་བཅས་ཀྱི་མི་འགོ་ངོ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཟིན། ས་སྲུང་འགོ་དམག་ས་གནས་གང་དུ་བཙའ་སྡོད་དགོས་མིན་མདོ་སྤྱི་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ་དང་། རྫོང་གཞིས་ས་སོའི་ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་འདོམས་བྱེད་སྒྲིགས། འཆར་འཕར་ཀང་འགོ་ལག་འདོན་གྱི་ཁྲལ་རིགས་ཉེ་རྒྱང་མི་སྙོམས་པའི་རིགས་ལ་ས་ཆའི་ཞིབ་གཅོད། དམག་སོགས་འདུ་འགོད། ས་འབབ་ཁག་ཏུ་ཇ་སྤུ་བལ། པགས་རིགས། སྨན་རྫས་ལ་སོགས་པའི་ནོ་ཁྲལ་བསྡུ་དམ་བསྐོ་གཏོང་བཅས་མདོར་ན་ཁུལ་དེའི་ཞི་དུལ་བྱེད་སྐོའི་ནང་ནས་ག་མཚམས་ཐོབ་ནོར་གྱི་ཚོད་བསྐྱད་མོ་ཡང་རིགས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་དགོངས་སྐོར་དགོས་པ་ལས། དེ་ཕྱིངས་མདོ་སྤྱི་རང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཆོག་པ་བཅས་རེད།

མདོ་སྨད་རྫོང་ཆེན་བཞི། པཎྜ་ཆོས་རྫོང་ངམ་ཤུ་ལ་ཡང་རྫོང་། བྲག་དཀར་སྤེལ་རྫོང་། ཨན་ཆུང་གནམ་རྫོང་། ཤ་རྫོང་བཅས།

མདོ་ཚན་གསུམ། ཙ་བ་ཤད། ཚ་མཇུག། བཀའ།

མདོ་ཁྱུངས། ཅོང་ཞི། (སྨན་རིགས)

མདོ་རས་མ། འདི་ཡང་གང་ཟང་ལྷ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་མ་མཐོང་།

མདོ་རིས། མདོ་བ་ཞི་ཉའི་མིང་དེ་རྗེ་མདོ་བའི་སྤུ་རིས།

མདོ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་རྫས་བརྒྱ། མེ་ཏོག འཕྲེང་བ། སྤོས། ཟུག་པ(སྤྲུག་པ) ཕྱེ་མ། ན་བཟའ། རྒྱན། གདུགས། རྒྱལ་མཚན། བ་དན་ནོ།།

མདོ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཅུ་དྲུག མ་སྨད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཀུན་པར་སྦྱོང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བསྔབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། ལུས་ངག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཀུན་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཀུན་སྤྱོད་དགེ་བ། ཀུན་སྤྱོད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ། ཀུན་སྤྱོད་གནོད་པ་མེད་པ། ཀུན་སྤྱོད་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། ཀུན་སྤྱོད་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ། ཀུན་སྤྱོད་ཐབས་དང་ལྡན་པ། ཀུན་སྤྱོད་འཚམ་པ། ཀུན་སྤྱོད་མཉེན་པ། ཀུན་སྤྱོད་གདུང་བ་མེད་པ། ཀུན་སྤྱོད་འགྱོད་པ་མེད་པ། ཀུན་སྤྱོད་ཡིད་ལ་བཅགས་པ་མེད་པའོ། །

མདོ་ལས་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་ལྔ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ། ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་དགའ་བ་ཐོབ་པ། ཚད་མེད་པ་ཤེས་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ། གོང་མ་པས་ཀྱང་ཆེས་གོང་མའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །

མདོ་ལུགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས།

མདོ་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལྔ། ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱོར་ལམ། ས་དང་པོ་མཐོང་ལམ། ས་གཉིས་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་སྒོམ་ལམ། ས་བཅུ་པ་མི་སློབ་པའི་ལམ།

མདོ་ཡོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། འདི་ལ་མིང་གཞན་ཞུ་བཞིས་བདེན་སྟོན་གྱི་ཞལ་ལྕེ་ཟེར། དེ་ཡང་ཁྲིམས་ཁང་ནང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བདེན་རྫུན་བརྟགས་ནས་བདེན་པ་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་རྫུན་པ་ལ་ཉེས་ཆད་གཅོད་པ་དང་། ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཞུ་དོན་སྙིང་པོ་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཟེར།

མདོག་ཆོས། གཞིས་ཀ་རྩེ་རྣམ་གླིང་རྫོང་མདོག་ཆོས་རྒྱས་མདོག་ཆོས་ཤར།

མདོག་གནག་པ། གདོང་མདོག་ནག་པོ།

མདོང་སྒྲོལ། གདོང་གསལ་བ། ཁྲབ་བསྒྲགས། ངོ་དགའ་བྱེད་པ།

མདོས། བལ་ཚོན་སྣ་ལྔའམ་རས་སྐུད་སི་ཤིང་བཅས་སྔོན་སྔ་མང་པོ་ལས་ལྷས་བཏགས་སུ་བྱས་པའི་ཁང་བཟང་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་མི་ཟུགས་ནད་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་། དེའི་མཐའ་སྐོར་ཤིང་བྱང་ལྷ་ཚོགས་བཞུགས་པའི་ངོས་སུ། གནམ་ལ་འཕུར་དགུ ས་ལ་འཛུལ་དགུ རི་དྭགས་འཕྱོ་དགུ གཅན་གཟན་རྩེར་དགུ་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་བྲིས་པ་བཙུགས། དེ་ཡི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཟས་སྣ་ཏོར་སྣ། དར་སྣ། འབྲུ་སྣ། རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་སོགས་ལྷ་འདྲེ་མགུ་བའི་མཆོད་རྫས་མང་པོས་བཀང་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱུང་ཚད་འདོམ་གང་ཡས་མས་དང་ཆེ་ཚད་ལ་ཐོག་སོ་གསུམ་ལྷག་ཡོད་པ་ཡོད།

མདོས་ཐག འདི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མདོས་ཀྱི་ཚེ་ག་ཞིས་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་ཙཏྲན་གྱི་སྟོག་ཤིང་ལ་སྦྲུག་མའི་རྩིབས་བཟོས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་ཕིབས་དང་། འཁོར་ལོ། གདུགས། སི་ཤན་གྱིས་ཕར་ཚུར་བཏགས་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

འདག་ཆར་ལོ་གསུམ། སྔོ་ལ་འདག་བཟུར་བྱས་ཏེ་མི་དང་ཕྱུག་སྡུད་མ་བྱས་པར་སྐྱེམ་སྐྱབ་ལ་བསྡད་པ།

འདན་ཕུལ། དེང་སང་ཟི་ཁྲིན་དཀར་རྩེ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་འདན་ཁོག་ཟེར་བ་འབྲི་ཆུའི་འགྲམ་དུ་ཡོད། ཁམས་ཀྱི་སྐོར་ཐང་སྐྱེལ་མ་ལྷ་ཁང་ཡོད་ས་དེར་ངོས་འཛིན།

འདབ་དྲ། ཞབས་འདེགས།

འདབ་དྲུག གསོག་རྩེར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདབ་དྲུག

འདམ་བརྒྱ་ཧོག་བརྒྱད། འདམ་གཞུང་ས་ཁུལ་ཏེ་དེ་སྔ་མན་ཆད་གོང་མས་གཞུང་བཟང་བརྩེ་སྲུང་དུང་བདེན་ལས་སྐྱོང་མཛངས་ཅན་ཞེས་པའི་ཚ་ཁོ་གནང་སྦྱོང་བའི་སོག་པོ་གུ་ཤྲི་ཧན་གྱི་དཔུང་དུས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ལ་གུ་ཤྲི་ཧན་གྱི་དམག་དཔུང་ཁག་གཅིག་བཙའ་སྡོད་བྱ་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པས་འདམ་བརྒྱ་ཧོག་བརྒྱད་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡུག(༡༧༥༡) ལོ་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་མན་ཆེང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས……

འདམ་བརྒྱ་མིག་བརྒྱད(ཚོ་བ་བརྒྱད)བོད་སྟོད་ཨམ་བན་གྱི་ཐད་ཀའི་མཐའ་ཁོངས་སུ་བཏུག སྐབས་དེར་ཚོ་བ་རེར་ཐེམ་དུད་བརྒྱ་ཡས་མས་ཡོད་པ་དང་། དེར་བརྒྱ་དཔོན་རེ་དང་བོད་དམག་དཔོན་གཙོ་ཡིང་རེ། ཧ་དམག་གི་དམག་དཔོན་ཁྲིན་ཧྲུའུ་རེ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚང་མ་བོད་སྟོད་ཨམ་བན་གྱིས་ཐད་ཀར་བསྐོ་གཞག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བརྒྱ་མིག་བརྒྱད་པོ་དེར་དམག་དཔོན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱེད་ཙམ་ལྡན་ཡོད་པས་ལོ་ལྟར་དམག་མི་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གསུམ་རེ་ལྷ་སར་བཏང་ནས་བོད་སྟོད་ཨམ་བན་གྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་སྲུང་གི་ལས་འགན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད། བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་ཟླ(1913)ལོ་ནས་བཟུང་འདམ་བརྒྱ་མིག་བརྒྱད་པོ་མེ་ར་སྤྱི་སོལ་སྤྱིལ་ལེན་དོ་དམ་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག(1959)ལོར་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་རྗེས་ས་གནས་དེར་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཞི་དམངས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་ནས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

འདམ་ཅིག་རྫོང་ལ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཁུལ་གྱི་ལ་ཞིག་གི་མིང་།

འདམ་པོ། སྔག་ཏུ་ཤེས་སྦྱིན་ཐེར་འདོན་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་སྟེ། «ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་གནའ་བོའི་བོད་ཡིག་ཤོག་དྲིལ»ལས། ཤྲི་རྟོང་སྒང་ཁྲི་འབབས་སྟེ། ཡུམ་བདག་དང་འདམ་པོ་སྦྱིད་མར་དབང་ངོ་། །འདམ་པོ་མ་མཆིས་ན། སྒང་ཁྲི་ཡུལ་བདག་དབང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་འགྲོག་པའི་གཏམ་དཔེར་རྒྱུན་མ་མེར་འདོད་རེད། འདམ་པོ་མི་འདོད་རེད་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་རོ། །

འདམ་བུ། འདམ་རྫ།

འདམ་རོད་དཀར་མོ། འདམ་གཞུང་རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

འདར་སྡོན་བློ་བཟང་གྲགས་པ། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རིམ་བྱོན་ནང་གསལ།

འདས་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་རྟག་པ་ཡིན། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཚུལ་ཐད་མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་བཅས་རྣམས་འདུ་སྟེ་ད་ལྟ་བ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཅིང་། འདས་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་འདས་མ་འོངས་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་འདས་པའི་ཚེ་ན་སྨྱུ་གུ་སྐྱེས་ཟིན་པ་དེ་འགག་ཅིང་ཞིག་པའི་ཆར་གྱུར་པས་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་དངོས་མེད་དང་། མ་འོངས་པའི་ཚེ་ན་སྨྱུ་གུ་དེ་སྐྱེས་པའི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་དོད་གཞེར་སོགས་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆར་གྱུར་པས། དེ་ཡང་རང་གི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་འདས་མ་འོངས་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད། རང་ལུགས་སུ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་རྟག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིག་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་མེད་དགག་དང་། མ་སྐྱེས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་མེད་དགག་གཉིས་ལ་ལྟ་རྗེས་སུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

འདས་པ། རང་གི་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་ཞིག་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་མེད་དགག་དེ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། སྨྱུ་གུ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་དེའི་མཚན་གཞི། འདས་པ་དང་། འགག་པ། ཞིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག (མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས)

འདས་པའི་རྗེས་སུ་མ་འབྲེང་། དེ་ལྟ་བུ་འདས་ཟིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མི་འགྲོ་བ་སྟེ། འདི་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ། སེམས་འདས་པའི་རྗེས་མི་གཅོད་ཅེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

འདས་མ་འོངས་ཞིག་པ་རྣམས་དངོས་པོར་འདོད་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་དེ་བྱ་སྨྲ་བས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་གྱི་རང་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཇོག་ཚུལ་འདི་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་ཞིག་པ་རྣམས་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འདས་མ་འོངས་ཞིག་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་པས་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་པའམ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཚུལ་ནི། ས་རྩ་བ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ན་ཤི་ཞེས་སེམས་ཅན་ཤི་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཤི་བ་ནི་གང་ཤི་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པ་ལས་བཞག་དགོས་སོ། །ཡང་མར་དང་སྡོང་བུ་ཟད་པ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱུར་གསུངས་པས་གང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་འདས་པའམ་ཞིག་པ་ལའང་རྒྱུ་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཚུལ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གནས་ཏེ་གལ་ཏེ་རྐྱེན་མ་ཚང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི། དེ་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་འོངས་པ་ལའང་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་དེར་རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་དང་མ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོར་འདོད་དོ། །

འདི་བྱས་གནས་ལན་ཁ་གསལ། ལས་དོན་འདི་དང་འདི་བྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པའི་ཡིག་ལན་གསལ་པོ།

འདིའི་ལོའི་དབང་ཐང་ཐོར་བ་འགག་རེ་སྐར།

«དེབ་ཐེར་དཀར་པོ»ཞུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༦ འདིའི་ལོའི་དབང་ཐང་ཐོར་བ་འགག་རེ་སྐར་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར《ཐང་དེབ》གསར་རྙིང་གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐོར་འཁོད་པའི་དུམ་བུ་ཁག་གཅིག་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཏུའུ་ཀུང་ཏུས་ཞེས་པས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ལོ་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཐང་(མིང་། མི། ས། ལུགས། རྒྱ) སྐོར་ཐོར་བ་འགག་རེ་སྐར་ཞེས《དེབ་དམར》རྩོམ་པ་པོས་མཚན་འགོད་བྱས་འདུག་པ་ལྟར་ཐོར་འཕྲུལ་མི་ཤུང་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག

འདུ་འཁོད། རྒྱུན་དུ་ཡར་འགྲོ་ཚུར་འོང་བྱེད་མཁན་དང་གཏན་སྡོད་བྱེད་མཁན།

འདུ་འགོད་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། ལས་ཁུངས་དེའི་ཡིང་ཆ་ཚང་ལ་འདུ་འགོད་པའི་སྲིད་འཛིན་རྒྱ་འཕྲིལ་ཞིག་ཟེར། ལས་ཁུངས་འདི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི(1948)ལོར་བཙུགས་པ་དང་། དོ་དམ་བཀའ་བློན་ཞུར་ཁང་དབང་ཆེན་དགེ་ལེགས་དང་། དྲུང་རྩིས་མགྲོན་ལམ་སོགས་ལས་བྱ་མང་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ལས་ཁུངས་དེའི་ལས་འགན་ནི་སྐབས་དེར་བོད་དམག་རྩིས་ཡོད་ཐོག ཡ་དང་སྒྲོང་དྲུག་དམག་སྒར། ཡ་དང་བཅུ་གཉིས་དྲུག་སྡེའི་དམག་སྒར། བ་དང་ཀོང་དམག མ་དང་གཙང་ལྷུན་སྒྲོང་དྲུག་དམག་སྒར་བཅས་གསར་འཛུགས་བྱས་པར་བརྟེན་དམག་ཤོག་སོགས་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་འདུ་འགོད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་མ་བྱས་ཐབས་མེད་བྱུང་སྟེ་དབུས་གཙང་། སྔ་དུགས་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་གཞིས་འབྲུ་དང་། འབབ་ཞིབ། འབྲུ་སོགས། སོ་ལས་བཅས་གཞུང་འབྲུ་གང་ཡོད་བསྡུ་བསྐྱིལ་གྱིས་བསྒྲུ་གཏོང་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལས་ཁུངས་དེ་ནས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་མཚུངས་གྲོན་དངུལ་གཏོང་དམིགས་སུ་རྒྱ་དངུལ་སྲང་བཅུའི་སྐོར་མོ་ཁ་རིས་སུ་འདུ་འགོད་ལས་ཁུངས་ཞེས་འགོད་པ་པར་བརྒྱབ་སྟེ་དམག་ཤོག་ལས་ཤོག་ཀྱི་གྲོན་དངུལ་དུ་གཏོང་དགོས།

འདུ་འགོར་རྩམ་པ། ཞ་སྒྲིག་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

འདུ་བ་གསུམ་གྱི་དངོས་གྲུབ། ཉིན་མོར་མི་འདུ་དང་། མཚན་མོར་མཁའ་འགྲོ་འདུ། ནང་རུས་ཏུ་ཟས་ནོར་འདུ་བའོ། །

འདུ་བྱེད་བརྒྱད། དད་པ། འདུན་པ། རྩོལ་བ། ཤིན་སྦྱངས། དྲན་པ། ཤེས་བཞིན། འདུ་བྱེད་པ། འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །

འདུ་བྱེད་གཉིས། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །

འདུ་ཟལ་སློས་གར། འདུས་བྱས་སམ་རྟེན་འབྱུང་ཞེས

པའི་དོན་དང་པོར་ཚུར་འདུས་ནས་མཐར་འགྲེལ་བའམ་ཞིག་འགྲོ་བ་དེ་ལ་ཟེར།

འདུ་འཛི། ཡུལ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྲིལ་ཐིང་གི་རྣམ་པ།

འདུ་ཤེས། རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་གང་ཞིག རང་གི་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་དོན་གཅིག དེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཐ་སྙད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད། དེ་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བར་དྲུག་ཡོད།

འདུ་ཤེས་དྲུག མཚན་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས། མཚན་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས། ཆུང་ངུ་བའི་འདུ་ཤེས། ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས། ཚད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་སོ། །

འདུ་ཤེས་གསུམ། ཆུང་བ། ཆེ་བ། ཚད་མེད་པ།

འདུན་པ། རང་འབྲས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག

འདུན་པ་གསུམ། འཐད་འདོད། མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ། དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ།

འདུན་པའི་རྩེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཐོབ་དགོས་ན། དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་དགོས། ཡོན་ཏན་མཐོང་ན་དེའི་ཆེད་དུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་འདོད་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོང་བ་ལ་ཟེར།

འདུན་མ། ཁྱིམ་འདུན་མ་ཞེས་པ་གྲོས་ཚོགས་དང་། སྐད་ཆ་བཤད་པ། རེ་བ་ཡོད་པའི་ལས་དོན་བཅས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

འདུན་མ་འདུན་རྐྱེན་གྱིས་བཅད་པ། གྲོས་བསྡུར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་དང་མི་འགྲུབ་ནི་གྲོས་མི་རང་རང་གིས་ཕྱིར་ཡོང་བའི་བཟའ་བཏུང་གི་ཆ་རྐྱེན་བཟང་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་བཅད་པ།

འདུམ་ཁྲ། བར་འདུམ་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཁ་མཆུ་ཐུག་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་སྤྲད་པའི་ཁ་མཆུ་བསྡུམས་པའི་ཡི་གེ།

འདུམ་གནས། བར་འདུམ་ལ་གནས་པ།

འདུལ་སྐོར་གྱི་ལུང་དང་ལྷག་ལེན། འདུལ་བའི་གཞུང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དང་བཤད་ཁྲིད། དེའི་ལག་ལེན(སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག བསླབ་པ་འབུལ་བ། གཞི་གསུམ། ཡོ་བྱད་བྱིན་བརླབས། སྤང་ལྟུང་ཕྱིར་བཅོས། ཕྱིན་ལེན། རྟུབ་ལྷག་བསྒྲུང་བ)སོགས།

འདུལ་ཁྲིམས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཉིད་ནས་གསུངས་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་སྡེ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་བྱ་བའི་སྒྲིགས་ཁྲིམས་དེ་ལ་འདུལ་ཁྲིམས་ཟེར། དེ་ལ་ཐོག་མར་བྱིས་པ་ལོ་བདུན་ལ་རབ་བྱུང་ནས་དགེ་ཚུལ་མ་བྱས་བར་དེར་ཁྲིམས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་རྗེས་ཁྲིམས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་སླེབས་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་རྗེས་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་བཞི། དེ་ལས་ཆུང་ཟད་ཉེས་པ་ཆུང་བ་བཅུ་གསུམ། དེ་ལས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆུང་བ་སུམ་ཅུ། དེ་ནས་ཉེས་པ་ཡང་བ་དགུ་བཅུ། དེ་ལས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆུང་བ་བཞི། ཉེས་པ་ཆུང་ཤོས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་བཅས་བསྡོམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་ཡོད།

འདུལ་བ། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་ལུས་ངག་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་འགོག་པར་བྱེད་པའམ(དེ་ལ་ཕྲན་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདུལ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ། གསང་སྔགས་ཀྱི་འདུལ་བ་བཅས་གསུམ་ཡོད)འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ནི་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ(ཆོས་སྐོར་ཞུགས་པའི་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་བསླབ་ཁྲིམས)བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་ཟེར་ཞིང་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང《འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི》ལ་པོད་བཅུ་གསུམ་ཡོད། དེ་ཡང《འདུལ་བ་ལུང་གཞི》པོད[ཀ][ཁ][ག][ང]བར་པོད་བཞི་དང་། བམ་པོ་བརྒྱ་དང་དགུ། ཤློ་ཀ་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས《དགེ་སློང་པའི་རྣམ་འབྱེད》[ཅ][ཆ][ཇ][ཉ]བར་པོད་བཞི་དང་། བམ་པོ་བརྒྱ་གསུམ་ཤློ་ཀ་ཉིས་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དགུ་བརྒྱ། 《དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད》པོད[ཏ]པ་པོད་གཅིག་དང་། བམ་པོ་ཞེར་བརྒྱད། ཤློ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་བཞི་བརྒྱ། 《དགེ་སློང་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ》དང་། 《དགེ་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ》སོ་སོར་བམ་པོ་གཉིས་རེ་བཅས་ཡོད། 《ལུང་ཕྲན་ཚེགས》པོད[ཐ][ད]བཅས་པོད་གཉིས་དང་། བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུ། ཤློ་ཀ་ཆིག་ཁྲི་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ། 《གཞུང་དམ་པའམ་གཞུང་བླ་མ》ལ་པོད[ན][པ]གཉིས་བཅས་ཁྱོན་བཅུ་གསུམ་ཡོད། འདིར་བསྟན་འགྱུར་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་བཀའ་བསྡུ་བའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པས་རྩིས་མེད།

འདུལ་བ་སྟོད་ལུགས། དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་དྷརྨ་པཱ་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་དང་། འདུལ་བའི་བཤད་པ་བཙུགས། དེ་ནས་སློབ་མ་པཱ་ལ་རྣམ་གསུམ་སོགས་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་སྟོད་འདུལ་ལུགས་ཏེ་འདུལ་བ་སྟོད་དར་ཟེར།

འདུལ་བ་མདོ་རྩ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ》འདིའི་ནང་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ནང་བཞུགས་པའི《འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི》ཡི་བརྗོད་དོན་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བསྒྲིགས་ནས་གནད་ཚང་བར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ལེའུ་ཞི་ཤུ་དང་བམ་པོ་དགུ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སྐུ་རིག་བཙན་པོའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ལེ་ཚན[ཟ]པའི་ནང་ཡོད། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་པཎྜི་ཏ་ཨ་ལཀྵ་དེ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྟེང་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ལེ་ཚན[འུ]དང[ཡུ]གཉིས་སུ་ཆ་ཚང་ཡོད། དེ་མིན་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་ལེ་ཚན[རུ]དང[ལུ][ཤུ][སུ]བཅས་ལ་ཡོད་པ་ཡོད་ཅིང་། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་དུ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་མཚོ་སྣ་བས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་མཆན་འགྲེལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》ཞེས་པ་ཧ་ཅང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་བོད་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་། དེ་སྔོན་ལྷ་སར་ཞིང་དཔར་ཡོད་ཅིང་ད་ལྟ་ལུགས་པར་ཐོན་འདུག

འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཏེ་ནར་འཁོར། ཐོག་མར་དགེ་སློང་བཅུ་བདུན་སྡེའི་གྲལ་མིག་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་རྗེས་གྲོགས་དགེ་སློང་བཅུ་དྲུག་པོ་བཏུལ་བར་རྒྱལ་ཆེ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ།

འདུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་གསུམ། གསོ་སྦྱོང་། དབྱར་གནས། དགག་དབྱེ་སོ། །

འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད། ཆོ་ག་ཞིབ་མོ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ། རིག་བྱེད། བརྡ་སྤྲོད། སྨྲ་རིས་སྦྱོར། སྙེལ་གསལ། ངེས་ཚིག སྦེབ་སྦྱོར་མཁས་པ། སྐར་མའི་རིག་པ། རྟགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ། རྒྱུར་ལྷུང་གི་རིག་པ། ཆེར་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་པ། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིག་པ། བྱེ་བྲག་པའི་རིག་པ། རྩི་དྲུག་ཅུ་པ། ཟུར་མེད་ཀྱི་རིག་པ། གནས་འདུག་གི་རིག་པ། ཡང་ན། ཡི་ཤང་གླིང་བུ་ཚོང་ཧ་མཁན། །ཁྲིད་མཁན་ཚང་ཚོང་ཕྱུགས་འཚོ་བ། །འཇིག་མཁན་འཁྲུ་མར་འཚོར་བ་དང་། །མགར་བ་ཤིང་མཁན་སྦྱ་མཁན་པོ། །ཐགས་པ་ཀོ་ལྤགས་རྒྱུ་མཁན་པ། །བཙོ་བླག་སྨུག

མ་མཁྱེན་པོ་དང་། །བཤད་པ་གདོལ་པ་མེད་ཏུ་མཁྱེན་ནོ། །

འདུལ་བ་ལུང་། ཏོང་དུ་འདུལ་བ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི། ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་། ལུང་གཞི། ལུང་ཞུ་བ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཏེ་བཞིའོ། །

འདུལ་བའི་སྐོར་གསན། འདུལ་བའི་གཞུང་གི་བཤད་པ་དང་། ལག་ལེན་གྱི་སློབ་ཁྲིད་གསན་པ།

འདུལ་བའི་མཁན་པོའི་ཆོས་བཞི། བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་པར་མ་ཆད་དུ་སོན་པ། འདུལ་བའི་ཚིག་དོན་ལ་མཁས་པ། ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལྡན་པ། ལྟ་ཕྱུགས་ཚན་ཉེར་གཅིག་གང་རུང་ཚང་བ།

འདུལ་བའི་བརྒྱུད་རིམ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་སོགས་འདུལ་བའི་བླ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ།

འདུལ་བའི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་བཅུ། བརྟན་པ། མཁས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། སོ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ། ནང་གི་འཁོར་དག་པ། ཆོས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ། ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་འདོགས་པ། དུས་སུ་གདམས་ངག་འདོམས་པའོ། །

འདུལ་བའི་ལས་ཐུག ཤྲུ་གཟན་ཉེ་བས་རྩིག་བཀྲུད་བཀྲུལ་ནས་ལག་པས་བྱུལ་བྱུལ་ལན་གསུམ་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་སྐུ་ཕྱག་གི་ཚུལ་དུ་དེ་ལྟར་གནང་སྲོལ་ཡོད་སྐད།

འདུལ་བའི་ལུགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གཙང་ཁང་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་བྱ་ཚུལ་ལྟར་གཙང་ཁང་རྒྱས་པའི་ལུགས་སུ་དབུས་སུ་གཙང་ཁང་དང་། མཐའ་སྐོར་དུ་ཁྱམས། སྐོར་སྒོ་ཁང་དང་སྒོ་འགྲམ་སྒོ་སོགས་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། འདུལ་བའི་ལུགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཁྱམས་གྲང་ཁང་། བསིལ་ཁང་སོགས་རིགས་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་པར་འདུལ་བའི་གཞུང་གཞི་སྐད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གསལ།

འདུལ་བའི་བཤད་རྒྱུད། དུས་རབས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ས་གནས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་དར་བྱུང་སྐབས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སློབ་བརྒྱུད་གྲུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་དང་། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས་སོགས་ནས་བོད་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཁྲ་ཅན་མང་པོ་འཕེལ་ཞིང་འདུལ་བའི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་སྐོར《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ཁ]པའི་མགོ་ནས་མཇུག་བར་དང་།《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ལེ་ཚན[ཉ]པའི་མགོ་ནས་མཇུག་བར་གསལ་ཡོད།

འདུལ་བའི་བསླབ་ཁྲིམས། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བསླབ་ཁྲིམས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཅད་པས་ན། བསླབ་ཁྲིམས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན།

འདུལ་བར་བཏོན་པའི་ཕུན་ཚོགས་གསུམ། བསམ་སྦྱོར་སྟོན་གྱི་རྒྱུ།

འདུལ་བར་བཤད་པའི་མི་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན། མི་ཡིན་པ། ཟླ་ཤེལ་དོན་གོ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མ་ནིང་སོགས་མིན་པ།

འདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ། ཉན་རང་དང་། ཐེག་ཆེན་དང་། གསང་སྔགས་རིགས་ཅན་གསུམ་མོ། །

འདུལ་འཛིན། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་བཅས་ལ་གཙོ་བོར་ཉམས་བཞེས་མཛད་མཁན་ལ་འདུལ་འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནི་དབུ་སྟོང་སྨམ་(དབུ་སྟོང་འབྲང་མདའ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར)དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟག(༡༣༧༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུ་ནས་གདན་ས་མཐིལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གཟིམ་དཔོན་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་བརྟེན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་གསན་སྦྱོང་གནང་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་པོར་གྱུར་ཏེ་རྗེའི་སློབ་མ་རྣམས་ཅད་ཀྱིས་རྗེ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གུས་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོས་ཞུས། མདོ་སྔགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པས་འདུལ་ཊཱི་ཀ སྙིང་འགྲུམ། བསླབ་བྱ། གཞི་གསུམ་ཆོ་ག་སོགས་ཆོས་བསྒྲིགས་མང་པོ་བརྩམས་ཏེ་འདུལ་འཛིན་ཞེས་པ་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པར་གྲགས། དགའ་ལྡན་དགོན་པ་བཞེངས་པའི་ཚེ་རྗེའི་བཀའ་བཞིན་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་དང་བརྙེན་པར་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་བར་འགྱུར་བཞེས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་གདན་སར་མངའ་གསོལ། རྗེའི་གདུང་རྟེན་བཞེངས་པ་སོགས་མཛད། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་རྫོགས་སུ། ཤར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱིད་མོ་ཚལ་ཏེ་བཙུན་མོ་རྣམས་རྒྱུན་དུ་བཞུགས་པས་བཙུན་མོ་ཚལ་ཞེས་གྲགས་པའི་སར་ཆོས་སྡེ་བཏབ་ནས་དགེ་འདུན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་བསྡུས། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་གྱི་བསྙེན་རྫོགས་ལས་སློབ་ཀྱང་མཛད། བཀའ་རྩོམ《འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ》དང་།《རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་གསལ་བྱེད་འཕྲུལ་སྒྲོན》《བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོ་གའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ》སོགས་པོད་འབྲིང་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟག(༡༤༣༤)ལོར་བཙུན་མོ་ཚལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིལ་བུ་བཙུན་མོ་ཚལ་གྱི་དགོན་པར་བཞུགས།

འདུལ་འཛིན་མཆོག་གཉིས། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ལས་འདུལ་བའི་ལུང་དང་དགོངས་འགྲེལ་མཐའ་དག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། སྐུ་ཚེའི་རིང་ལ་འདུལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟ་ཞིབ་རྣམས་རང་གིས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་དང་གཞན་ཡང་སྤེལ་བར་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་རྣམ་གཉིས་སོ། །

འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ནི་གཙང་ཏ་ནག་མདར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ(༡༤༠༢)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་རྣམ་ཐར་བཞད་གྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལོ་སྟོབ་པ་ས་མ་ལྷ་བྲི་ལས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། རྩིས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལས་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་བཞིན་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྣར་ཐང་ལ་བསྟེན་ཅིང་གདན་ས་གོང་འོག་གཉིས་སུ་ཡང་ཆོས་གཞིས་མཛད་དེ་དཔལ་གསང་འདུས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། རྗེས་སུ་དགའ་ལྡན་ལ་ཕེབས་ཏེ་རྗེའི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་སོགས་གསན། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་སོ་སོའི་ཇོ་ཇོའི་ཚིག་ཀང་ཟབ་མོའི་ལམ་འཁྲུགས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་ལེའུ་སོ་སོའི་དཀའ་གནད་མཐའ་གཅོད་པའི་ཁུངས་དང་བཅས་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་ཅེས་པའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་མཛད། གཙང་དུ་སྔགས་རྒྱུད་པའི་གྲྭ་རབས་གཉིས་པ་གནང་། མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་དཔལ་གྲུབ་གཤེགས་ནས་རྗེ་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་བཞེས་པ་ལྕགས་སྟག(༡༤༧༠)ལོར་སྣར་ཐང་ཆོས་སྡེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་གདན་ས་ལོ་གསུམ་བསྐྱངས་ཏེ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༧༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འདུལ་ལུགས་ཀྱི་ཉི་མའི་ཆ་བཅུ་བཞི། སྐྱ་རེངས་ཤར་བ། ཉི་མ་མ་ཤར་བ། ཉི་མ་ཤར་བ། ཉི་མའི་བརྒྱད་ཆ་ཤར་བ། ཉི་མའི་བཞི་ཆ་ཤར་བ། སྔ་དྲོའི་དུས། གུང་ཚིགས་མ་ཡོལ་བ། གུང་། ཕྱི་དྲོའི་དུས། ཉི་མའི་བཞི་ཆ་ལུས་པ། ཉི་མའི་བརྒྱད་ཆ་ལུས་པ། ཉི་མ་མ་ནུབ་པ། ཉི་

མ་ནུབ་པ། ནུབ་ནས་རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་ཙམ་མོ། །

འདུལ་ལུགས་ཀྱི་རྟོད་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཆོས་བདུན། མངོན་སུམ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞི་བ་དང་། དྲན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ། མ་སྨྱོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ། གང་མང་གིས་ཞི་བ། ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་དུ་གཞུག་པ། ཕྱུང་བ་ཁས་བླངས་པ། དགེ་འདུན་སྤྲོ་རྩེ་མཐུན་པས་རྩ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞི་བྱེད་བཅས་སོ། །

འདུལ་ལུགས་ཀྱི་རྟོད་པ་བཞི། འཁྱེད་ཕྱིར་རྟོད་པ། མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྟོད་པ། ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྟོད་པ། བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟོད་པའོ། །

འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས། དེང་སང་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར《མདོ་མང》པོད[ན]པའི་ནང་དུ་ཡོད། དཀར་ཆག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་ཞེས་འཁོད་འདུག

འདུས་པ་ལུགས་གཉིས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་སོ་སོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གསང་བ་འདུས་པ།

འདུས་པའི་སྒོ། དགོན་པའི་མིང་།

འདུས་པའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉེར་བཞི། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཞེ་བདུན། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ།

འདུས་པའི་ལྷ་ཚོགས་བཅུ་དགུ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལུགས་ཀྱི་གསང་བ་འདུས་པ་ལྷ་བཅུ་དགུ་སྟེ། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ། ཡུམ་བཞི། རྡོ་རྗེ་མ་དྲུག ཁྲོ་བོ་བཞི་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ》ལས་གསལ།

འདུས་བྱས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ། དངོས་པོའི་རིགས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་འདུས་ཤིང་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ན་འདུས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

འདུས་བྱས་ཀྱི་རྐྱེན་བཞི། རྒྱུ་རྐྱེན་ལྔ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གསུམ། དམིགས་རྐྱེན་བཅུ་གཅིག བདག་རྐྱེན་བརྒྱད་བཤད། མདོར་ན། རྒྱུའི་རྐྱེན། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན། བདག་རྐྱེན་ནོ། །

འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། སྐྱེས་པའི་ཐ་མར་འཇིག་པ་སྟེ་སྐབས་འདིར་འཆི་བ་ལ་གོ་དགོས།

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི། སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད། གནས་པའི་མཚན་ཉིད། རྒ་བའི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

འདུས་བྱས་བརྒྱད། བསྡུས་པ་ལས་འགྱུར་བའི་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་བཅས་བརྒྱད་དོ། །

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཆོས་གང་ཞིག་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་བྱས་པའམ་སྐྱེས་པའི་ཆར་གཏོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་ཞིང་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པར་འགགས་པས་ན་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེས་སྣུམ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་ཟད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གནས་པའི་རང་དབང་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ། ཆོས་རྣམས་རྐྱེན་ནི་མང་པོ་དག །ལྡན་ཅིག་འདུས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། །རྐྱེན་ནི་མང་པོ་འདུས་པའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་བྱེད་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདུས་བྱས་ཕུང་པོ་ལྔ་མཆེད་ཁམས་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའོ། །དེ་ལྔའི་དཔེ་ལྟ་ནི། དབུ་བ་བརྫོལ་བ། ཆུའི་ཆུ་བུར། སྨིག་རྒྱུ། ཆུ་ཤིང་། སྒྱུ་མ་བཅས་སོ། །

འདུས་བྱས་རང་མཚང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་མཚང་ཞེས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་སྐྱོན་ལ་ཟེར་ཞིང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱོན་ནི་ཐ་མར་འཇིག་པ་དེ་ཡིན།

འདུས་སྲང་། དེང་སྐབས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་པ་ཤོད་རྫོང་ཁོངས་འདུས་སྲང་ཆུས་དང་འདུས་སྲང་གྲོང་ཚོ་ཡོད་ས།

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས། དེ་དང་རྟག་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་པར་མ་བྱས་པས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་གཞི་འདི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་འདོད་པ་ལས། འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ནམ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བས་ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་ཀྱང་། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བཞིར་འདོད་པ་ཡིན།

འདུས་མ་བྱས་བརྒྱད། (འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད)དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ(ཆོས་དགེ་བ་དང་། ཆོས་མི་དགེ་བ། ལུང་མ་བསྟན་པ་བཅས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད) ནམ་མཁའ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག མི་གཡོ་བ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དང་རྟག་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །

འདུས་མ་བྱས་གསུམ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ། ནམ་མཁའ།

འདུས་བཟང་། ཁ་ཆེ་འདུས་བཟང་ཞེས་པ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན།

འདུས་རིམས་ལྔ། རྒྱུན་རིམས། རྟག་པའི་རིམས། ཉིན་གཅིག་པ། ཉིན་གསུམ་པ། ཉིན་བཞི་པའོ། །

འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ། བཙན་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་སྲས་ཡིན་ཅིང་། ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་བཙན་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་དེར་འབྲུངས་པར་བཤད། འབྲུངས་ལོ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འདུག ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག་ནང་། ཕྱི་ལོའི(༦༧༦)ལོ་ལ་ཁྲི་མང་སློང་དགུང་དུ་གཤེགས་ནས། བཙན་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་སྐུ་བལྟམས་པར་བཤད། 《ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་རྙིང་མ》ལས། བཙན་པོ་མང་སློང་གཤེགས་པའི་ལོ་དེར་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་ཁྲི་ལ་འཁོད་པ་དང་། དེ་དུས་འདུས་སྲོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དེ་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞི་རྣམས་འདིར་མ་བྲིས་མིང་། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་བཙན་པོ་སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ནས་དཔའ་མཛངས་ལྡན་ཞིང་སྟོབས་རྩལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསལ་བ་ལྟར། 《ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག》ལས་ཀྱང་། བཙན་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་། སྐུ་ཆུང་ནས་གཞོན་གྱིས་ཀྱང་། ཤག་ཀོད་ལ་བཤན་གྱིས་མཛད། གཡག་ཀོད་སློག་ཏུ་བཅུག སྟག་གི་ན་བ་ལ་བཟུང་བ་སོགས་པ། ཐུགས་སྐྱམ་པའི་སྙིང་དུ་སྒྲ་རྩལ་ཆེན་པོས་བསྟན་ཏེ། མི་དང་མི་འདྲ་བར་འཕགས་པས་ཕྱི་འོག་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། འབངས་མགོ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཚན་ལྷ་དྲགས་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས་སྟེ། བཀའ་མཆིད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དོ་ཞེས་གསལ་ཐོར་འཁོད་ཡོད་པས་དཔའ་མཛངས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་རྣམས་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་བུ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གིས་བསྐྱངས་ཤིང་། མགར་གྱི་དུ་གཞན་དག་རྣམས་དམག་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཡོད་སྐབས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་རིང་བོད་ཀྱི་ཞི་དྲག་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བློན་པོ་མགར་གྱི་མི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ལག་ཏུ་བཟུང་སྟེ། བཙན་པོ་ནི་མིང་ཙམ་ལས་དོན་དངོས་ཀྱི་དབང་ཆ་བློན་པོའི་ལག་ཏུ་ཤོར་བ་ཞིག་བྱུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཝུ་ཙེ་ཐེན་གྱི་རིན་ཡི་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་སྟེ་ལུག(༦༩༩)ལོར་བཙན་པོས་རི་དྭགས་བརྔོན་པར་ཁ་གཡར་ཏེ་དམག་དཔུང་བསྡུས་ནས་མགར་ཁྲི་འབྲིང་འ་ཞའི་ཡུལ་དུ་དམག་དཔོན་ལ་བསྡད་སྐབས་བཙན་པོས་དམག་ས་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག

བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་ཞིག་བཏང་། ཁྲི་འབྲིང་གིས་ཀུང་ཀློ་དོགས་བྱུང་སྟེ་བཙན་པོའི་མདུན་དུ་ལོག་མ་འོངས་པར་བརྟེན་སྒོ་བུར་དུ་ཁྲི་འབྲིང་ལ་དམག་དྲངས་ནོག་ཁོའི་རྟོགས་གཏོགས་མི་ཉིས་སྟོང་ཙམ་བསད་རྗེས་ཁྲི་འབྲིང་རང་སྟོག་བཅད། མཁར་གྱི་བུ་བཙན་སྙོད་རང་གཡོག་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཁྲིད་ནས་ཐང་གི་གོང་མ་ཝུ་ཙེ་ཐེན་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཏེ་གོ་གནས་ཀུང་ཕྱུང་། གོང་མ་ཝུ་ཙེ་ཐེན་གྱི་ཁྲིང་ཨན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་ཕྱི་ལོ(༦༩༩)ལོར་བཙན་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་འཛང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་ལོག་བྱས་པར། བཙན་པོ་རང་ཉིད་ཇོ་མས་དམག་སྣེ་ཁྲིད་ནས་འཛང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་སྐབས་ཡང་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་དམག་ནོག་ཏུ་འདས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་བློན་པོ་རྒྱལ་ཆེན་ཤི་བདུན་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱན་གྱིས་དེ་ལ་ཕན་པའི་ཇ་འཚོལ་དུ་བཏང་ནས་བོད་དུ་ཇ་ཐོག་མར་བྱུང་བ། ཇ་དེ་བཞེས་པའི་སྟོད་བཟང་པོ་དཀར་ཡོལ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་མཁས་ཅན་དགོས་ཞེས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་བོད་དུ་ཇ་བཟོའི་ལག་རྩལ་མཁས་ཅན་བཏང་ནས་དཀར་ཡོལ་བོད་དཀར་བཟོས་པ་སོགས་ཞིབ་པར《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༢ནས༡༢༨བར་དང་།《ཇ་ཡི་བཤད་པ》དང་།《དཀར་ཡོལ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས》བཅས་སོང་གསལ།《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》གི་ཤོག་གྲངས༡༡༧ནས༡༡༨བར་འཁོད་པ་དེར་གཟིགས། བཙན་པོ་འདིའི་བང་སོ་ནི་ཡབ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་བང་སོའི་གཡོན་ངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་ལ་ལྕགས་རི་ཡང་ཡོད་ཅེས་གསལ་ཞིང་། བང་སོ་འདི་འབངས་ཀྱིན་ལོག་གི་སྐབས་སྲིད་འཁྲུག་འཕྲུལ་བྱུས་ཐེན་པས་དེང་སང་བང་སོའི་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད། ལྡེའུ་ཇོ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང》ལས། བཙན་པོ་འདིའི་གདུང་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་པར་བཤད།

འདུས་བསགས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གྲངས་ཅན་པས་རྩལ་རྫས་དུ་མ་འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་གོང་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། རྩལ་རྫས་ནི་ས་རྩལ། ཆུ་རྩལ། མེ་རྩལ། རླུང་རྩལ་བཞི་ལ་རྩལ་བཞི་དང་། ས་རྫས། ཆུ་རྫས། མེ་རྫས། རླུང་རྫས་བཞི་ལ་རྫས་བཞི་ཟེར།

འདེབས་སྐྲོངས། ཞིང་ཁ་བཏབ་ནས་བདག་གཉེར་བྱེད་པ།

འདེམས་བསྒྲུགས་ཀྱི་དོན་འཆར། འདེམས་བསྒྲུགས་བྱས་ཏེ་ངོས་འཕབ་ཡོད་རེས་ཀྱི་མིའི་མིང་ཐོ་བཀོད་པའི་འཆར་གཞི།

འདོགས་ཡིག་བཞི། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་ཡ་ར་ལ་ཝ་བཞི་ནི་འདོགས་ཡིག་བཞིའོ། །དེ་ལ་སྐད་འདོགས་ཡི་གེ་བཞིའང་ཟེར།

འདོང་པ་ཙམ་དུ་ཆ་མ་འཆལ་གྱི། ཡོང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགྲོ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་གཉིས་ཀར་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

འདོད་ཁམས། འདོད་ཡོན་ལྔ་ལས་ཁམས་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའམ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་འཁྲིག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་འདོད་ཁམས་ཞེས་གྲགས། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་མནར་མེད་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་ཏེ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད། དམྱལ་བ་ཉེ་ཚེ་བ་དང་ཉེ་འཁོར་གཉིས། ཡི་དྭགས་ཕྱིར་གནས་དང་ཁ་འཐོར་གཉིས། དུད་འགྲོ་ཕྱིར་གནས་དང་ཁ་འཐོར་གཉིས་བཅས་ངན་འགྲོ་ཉེར་གཉིས་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ཀྱི་མི་ལྷ་མ་ཡིན་སྤྲ་གཅན། མགུལ་ཕྲེང་། རབ་གཏོན། ཐག་བཟང་རིས་ཀྱི་གནས་བཞི་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་ལྷ་དྲུག་བཅས་བདེ་འགྲོ་ཉེར་གཉིས་ཏེ་བསྡོམས་པའི་འདོད་ཁམས་ཞེ་བཞིའོ། །གནས་རིས་སོ་སོའི་ཚེ་ཚད་དང་། ལུས་ཁོངས་སྟོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདོད་ཁམས་ཀྱི་གྲུ། (འདོད་ཁམས་ཀྱི་གནས་རིགས་ཀྱི་ཕྱི)ཚ་དམྱལ་བརྒྱད། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོའི་གནས། གླིང་བཞི། འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་གནས།

འདོད་ཁམས་སོ་དྲུག ཚ་གྲང་དམྱལ་བ་བཅུ་དྲུག ཡི་དྭགས་ལྷ་མིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གླིང་བཅུ་གཉིས། འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་གནས། ལས་ཞུགས་སོ་སྒོ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་བཅས་སོ། །

འདོད་དགུ་འཁྲིལ་བ། སོ་བྱང་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཚང་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཕུན་ཚོགས་འདོད་དགུ་མཐའ་དག་འཁྱིལ་བའི་གནས་ལྟ་བུ། ནོག་མར་གཟིམ་ཚང་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཚེ་དཔག་ལྷ་ཁང་དུ་བསྒྱུར།

འདོད་རྒྱལ། རང་སྟང་གང་དྲན།

འདོད་ཆགས། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་སེམས་ཆགས་ཤིང་འབྲལ་དཀའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

འདོད་ཆགས་ལྔ། ཕྱི། ནང་། ཕྱག་བརྒྱལ། གཟུགས། འཛིག་ཚོགས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས།

འདོད་ཆགས་མེད་པ། ཡོ་བྱད་ནོར་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སེམས་མེད་ཅིང་མི་ལེན་པའི་བསམ་པ།

འདོད་ཆགས་བཞི། གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པའི་འདོད་ཆགས། ལག་པ་བཅངས་པའི་འདོད་ཆགས། རྒོད་པའི་འདོད་ཆགས་བལྟས་པའི་འདོད་ཆགས་ཏེ་བལྟས་དང་། དགའ་དང་། ལག་བཅངས་དང་། གཉིས་འཁྱུད་དོ། །འདོད་ཆགས་རིགས་བཞི་ཡང་ཟེར།

འདོད་ཆགས་བཞིའི་གཉེན་པོ་བཞི། མི་རོ་རྣམ་པར་བཟོས་པ། བམ་པ། འབུས་ཞིག་པ། ཤི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པར་དམིགས་པའོ། །

འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་སྡིག་པ་བཞི་བཅུ།
༡. ཆགས་པ་བར་མ་དང་། ༢. ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་དང་། ༣. དགའ་བ་དང་། ༤. དགའ་བ་བར་མ་དང་། ༥. ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ༦. རངས་པ་དང་། ༧. རབ་ཏུ་མགུ་བ་དང་། ༨. ངོ་མཚར་བ་དང་། ༩. རྒོད་པ་དང་། ༡༠. ཚིམ་པ་དང་། ༡༡. འཁྱུད་པ་དང་། ༡༢. འོ་བྱེད་པ་དང་། ༡༣. འཛིགས་པ་དང་། ༡༤. བརྟེན་པ་དང་། ༡༥. བསྙོན་པ་དང་། ༡༦. ང་རྒྱལ་བ་དང་། ༡༧. བྱ་བ་དང་། ༡༨. འཕྲོགས་པ་དང་། ༡༩. སྟོབས་དང་། ༢༠. དཔྱོག་པ་དང་། ༢༡. སྦྲ་བ་དང་། ༢༢. ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དགའ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ༢༣. ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ༢༤. ཐེག་པ་དང་། ༢༥. རྣམ་པར་སྙིག་པ་དང་། ༢༦. ཞི་འགྲུས་པ་དང་། ༢༧. དགེ་བ་དང་། ༢༨. ཚིག་གསལ་བ་དང་། ༢༩. བདེན་པ་དང་། ༣༠. མི་བདེན་པ་དང་། ༣༡. ངེས་པ་དང་། ༣༢. ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ༣༣. སྦྱིན་པ་པོ་དང་། ༣༤. གཞན་ལ་སྨྲས་བ་དང་། ༣༥. དཔའ་བོ་དང་། ༣༦. ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་དང་། ༣༧. གཡོ་སྒྱུ་དང་། ༣༨. ཕྲག་པ་དང་། ༣༩. མི་སྨྱུན་པ་དང་། ༤༠. གྱ་གྱུ་ཆེ་བའོ། །

འདོད་བརྟག་བརྟབ་བསྙིག རང་འདོད་སེམས་བརྟག་གིས་ལྟག་པོ་གཏོང་བ།

འདོད་བརྟག་འཕར་ལེན། རང་གི་འདོད་པ་གང་ཡོད་ལྟར་སྤྱོད་ཁ་དང་ཞུ་རྟེན་སོགས་འཕར་མ་ལེན་པ།

འདོད་པ་བཅུ་གསུམ། (འདོད་པའི་རྒྱ་ལྟའི་སྐད་འཚོང་མ་བཅུ་གསུམ་ཡང་ཟེར) ར་གོ་ཤའི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་ལས། སྨིག་གི་འོད་ཅན་མ་དང་། ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་དང་། པད་དཀར་མ་དང་། ལག་བཟང་མ་དང་། དགའ་བའི་ཤིང་རྟ་མ་དང་། རབ་ཏུ་སྨོས་བྱེད་མ་དང་། མི་ན་ཀ་དང་། སྤྲ་འདྲེས་མ་དང་། ལེགས་རྒྱན་མ་དང་། མཉྫུ་སྒྲོས་མ་དང་། ཨལ་ཥུ་དང་། ཆུ་ཤིང་བརྒྱ་ཅན་མ་དང་། སྙིང་ལེགས་མ་ཞེས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །

འདོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་རེ་བཞི། འོ་བྱེད་པ། འཁྱུད་པ། སོ་འདེབས་པ། སེན་མོ་འདེབས་པ། ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པ། ཤིང་གི་སྦྲ་སྒྲོག་པ། སྨྱོས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ། སྙིང་ན་འདུག་པ། དེ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལའང་བརྒྱད་བརྒྱད་ཕྱེ་བས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ། །

འདོད་པའི་གཏམ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཏམ་སྟེ་འཁྲིག་ཚིག་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བ།

འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ། ཆ་བའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མར་སྣང་བའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མར་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མར་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་རྟོག ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག ཚུལ་བཞིན་གྱི་རྣམ་རྟོག མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་རྟོག་བཅས་བརྒྱའོ། །

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྔ་སྟེ། གཟུགས་མཛེས་པ། སྒྲ་སྙན་པ། དྲི་ཞིམ་པ། རོ་མངར་བ། རེག་བྱ་འཇམ་པ་བཅས་རྣམས་སོ། །

འདོད་ཞེན་ལོག་སྲིད། རང་གི་འདོད་པ་གང་ཡོད་ལྟར་ཁྲིམས་འགལ་བྱེད་པ།

འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་བདུན་ཏེ། སྔ་མ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ནི་ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་དྲག་པོ་བཅུ། ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་དང་ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས་ཏེ། ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་དང་ལྷ་དབང་བརྒྱ་སྦྱིན་བཅས་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། ཕྱི་མ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་བདུན་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་གསུམ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གནས་གསུམ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་གསུམ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་བརྒྱད་བཅས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་ལ་གནས་པའི་ལྷ་བཅུ་བདུན་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་གྲངས་འདྲེན་དང་ངོས་འཛིན་སྐོར《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་གནས་གསུམ་པའི་ནང་གསལ།

འདོད་ཡོན། ཉེར་སྤྱོད་དམ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དངོས་པོ་སྤྱི་ལ་ཟེར། དེང་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཚུལ་ལྟར་ན་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་པ་འདི་ཡིན།

འདོད་ཡོན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དཔེ་ལྔ། རུས་གོ། མདུང་ཐུང་། ཤ་གི་ཁའི་ཤ་སྒང་རྩེ། སྦྲུལ་གདུག མེ་ཏུར།

འདོད་ཡོན་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། སྒྲའི་ཡོན་ཏན། དྲིའི་ཡོན་ཏན། རོའི་ཡོན་ཏན། རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་ནོ།།

འདོད་ཡོན་ལྔའི་མཆོད་པ། གཟུགས་མེ་ལོང་། སྒྲ་པི་ཝང་། དྲི་བདུག་སྤོས། རོ་ལྷ་བཤོས། རེག་བྱ་ལ་དར་དཀར།

འདོད་ཡོན་ལམ་ཁྱེར། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་ཆོས་ཀྱི་འགལ་རྐྱེན་ཡིན་པས་སྤང་དགོས་ཀྱང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་ནས་སོ་རྟོགས་མཐོན་པོར་སླེབས་ན་འགལ་རྐྱེན་དུ་མི་འགྱུར་བར་གྲོགས་སུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་དོན།

འདོད་རིས། རང་མོས། རང་འཐད།

འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདོད་ཁམས་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་དང་དེའི་ནང་གསེས་ལྷ་ལ་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། འཐབ་བྲལ། དགའ་ལྡན། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དེ་དྲུག

འདོད་ལྷའི་འཆི་ལྟས་ལྔ། གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་པ། མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་རྙིང་བ། མཚན་ཁུང་དུ་རྔུལ་འབྱུང་བ། ལུས་ལ་དྲི་ངན་བ། སྟན་ལ་མི་དགའ་བའོ། །

འདོན། སྔར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཁྲལ་རྐྱེན་ས་ཁྲལ་གྱི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྟེ། འདོན་རེའི་ཚད་ཆེ་ཆུང་ངེས་གཏན་མེད་ཅིང་འདོན་ཆེ་བར་སོན་ཁལ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ས་ཞིང་ཡོད་ལ། ཆུང་བར་སོན་ཁལ་ཉི་ཤུ་སུམ་ཅུའི་ས་ཡང་མེད། འདོན་གྲངས་ལ་གཞིགས་ནས་ས་བོགས་དང་། དམག་ཁྲལ། རྟ་ཁལ་གྱི་ཁྲལ་སོགས་གང་འཚམ་རེ་རྒྱག་དགོས། འདོན་རེར་ཀང་གཉིས་རེའམ་བཞི་རེ་ཡོད།

འདོན་ཆ་རྒྱུགས་སྤྲོད། དེ་སྔ་དགོན་པ་ཁག་གི་ཚོགས་འདོན་རྒྱུགས་སྤྲོད་བྱེད་སྟངས་རིགས་གཉིས་ཡོད། ༡. སོ་སོ་དགོན་པ་དེར་སྒྲིགས་ཞུགས་བྱས་རྗེས་ཚོགས་གཞུང་གི་འདོན་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བློ་འཛིན་བྱས་ནས་དགོན་པ་དེའི་མཁན་པོ་འམ་བླ་མ་དང་། ཡང་ན་དབུ་མཛད་བཅས་ཀྱི་མདུན་དུ་ངག་ཐོག་ནས་རྒྱུགས་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ༢. གྲྭ་དམངས་རྣམས་ཚོགས་ཁང་དུ་འཚོགས་ནས་ཇ་ཐུག་འཐུང་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་བློ་ཐོག་ནས་རྒྱུགས་སྤྲོད་སྲོལ་ཡང་ཡོད།

འདོན་ཆ་མེད་སྙོམས། འདོན་པ་འདོན་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་མཉམ་སྙོམས་ཏེ་ཆ་སྙོམས་ཀྱིས་གཏོང་བ།

འདོམ་གཅིག (གང་) ལག་པ་གཉིས་བརྐྱངས་པའི་ཚད་དམ་ཁྲུ་བཞི་ལ་གཞུ་སྟེ་འདོམ་གཅིག

འདོམ་པ། ཐུག་པའམ་ཐུད་པ།

འདྲངས་པ། འཐུངས་པ། ཟས་ཀྱིས་ཚིམ་པ།

འདྲིལ་ཞིང་རྡུང་བ། བད་ཀན་འདྲིལ་ཞིང་བརྡུངས་པ།

འདྲིས་གཞུང་། སྔར་འདྲིས་པའི་ངོ་མ་ངོར་པ་ལ་འདྲིས་གཞུང་བཟང་པོ་ཟེར།

འདྲུ་དང་ཕྱུགས་མཚམས་ཡུལ། འབྲུ་ཡི་རྩུས་རྒྱུད་དང་། ཕྱུགས་མཚམས་རྩུས་རྒྱུད་ལ་དབབ་པའི་ས་ཆ།

འདྲུབ། འཚེམ་པའི་དོན་ནམ་འདྲུབ་པ་སྟེ་རྨ་ཁ་སོགས་སྐྱར་གསོས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

འདྲུབ་སྐྱེ། རྨ་ཁ་སོས་པའི་སྨན་ཐང་།

འདྲུལ་བ། འགྲུལ་བ། སྐྱོད་པའམ་འགྲོ་བ།

འདྲེ། བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། མི་རེ་རེ་ལ་སོར་སྐྱོང་སྐྱབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལྷ་རེ་དང་། གནོད་འཚེ་གཏོང་ཞིང་སྡུག་གི་བདག་པོ་བྱེད་མཁན་འདྲེ་རེ་ཡོད་ཟེར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། མི་དེ་ཤི་ཁར་རྐྱེན་ངན་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཤི་ན་འདྲེ་ལ་སྐྱེས་ཟེར། འདྲེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེའི་རྩ་བ་ཐུག་ས་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་མཁན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་གི་རེད་ཟེར་བའི་སྨྲ་ཚུལ་དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་བོན་ཆོས་ཁག་མང་པོའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་འདྲེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། མིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལུས་པོ་དང་ཕྲལ་ཚར་རྗེས་སྒྲོན་མེ་ཤི་བ་ལྟར་ཡལ་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་ཡོད་ཟེར་བའི་འདྲེ་དེ་ནི། ཤི་མཁན་མི་དེ་ཡི་སྣ་སྒོ་ལ་ཐམས་ནས་སྡོད་མཁན་གྱི་གདོན་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་པས་མི་དེ་ཤི་རྗེས་དེ་མེད་པར་མ་བཟོས་ན་དེས་ཁྱིམ་ཚང་དང་། མི་རྒྱུད་རྗེས་མ་ལ་སྲུ་མཐུད་ནས་གནོད་པ་སྐྱེལ་གྱི་རེད་ཟེར་རོ། །

འདྲེ་ཐོག ས་ཐོག་ལ་ཕར་ཚུར་སྐྱལ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་དོན། ཁ་སྐད་ལ་འདྲེ་ཐོག་བརྒྱབ་པ་ཟེར།

འདྲེ་ཡི་འདུན་ཤུང་། གདོན་འདྲེ་འཚོགས་ས།

འདྲེད་དེ་བརྡབ་འཆོས་པ། འདམ་རྫབ་བམ་ཕུགས་རྩམ་ལྟ་བུ་མེར་ནས་འཁྱོལ་བ།

འདྲེན་མཆོག འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ནས་ཡར་འདྲེན་མཁན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ།

འདྲེས་ཀང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། འདྲེས་ཀང་བདུན་(ཕུང་པོ། སྐྱེ་མཆེད། ཁམས། རྟེན་འབྲེལ། ཟས། བྱང་ཕྱོགས་ཆོས་བཅས) ལས་དབྱེ་བ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་རིག་ཚོར་ཁམས་དྲུག་རེ། །ཀུན་ཉོན་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །ང་གསུམ་ཉོན་མོངས་འདྲེས་སུ་བཞེད། །ཕྱིན་དྲུག་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དང་། །བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བདེན་པ་བཞི། །བསམ་གཏན་ཚད་མེད་གཟུགས་མེད་པའི། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྙོམས་འཇུག་དགུ། །སྒོ་གསུམ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ཏིང་འཛིན། །གཟུངས་སྒོ་སྟོབས་བཅུ་མི་འཇིགས་བཞི། །སོ་སོར་རིག་བཞི་བྱམས་པ་ཆེ། །སྙིང་རྗེ་མ་འདྲེས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། །རྒྱུན་བཞི་རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་། །སངས་རྒྱས་མཁྱེན་གསུམ་ལྔ་བཅུ་ལྔ། །ཞེས་བྱང་འདྲེས་ཏེ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་སྒྲོམ་ལྟར་རོ། །

འདྲེས་ཁྲིད། བོད་དུ་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་མི་འགའ་ཞིག སེམས་པ་མི་བདེ་བའི་ནད་ཐོག་ནས་དུས་ཚོད་རིང་པོ་མ་སོང་གོང་ལ་གར་སོང་མེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་གདོན་འདྲེས་སེམས་བསྒྱུར་ཏེ་ཁྲིད་པ་རེད་ཅེས་སྨྲ་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་རེད།

རྡུང་ཆེས། རྡུང་ཆེས་སོང་བ་ཞེས་འགྱེལ་བའི་དོན་ལ་འཇུག

རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ཤ་ཟ། ཤུག་དར་ཕྲན་གྱི་འདྲེའམ་རྩུབ་མའི་ནང་གི་འདྲེ། །

རྡུལ་ཕྲ་རབ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆ་མེད་པའི་རྡུལ་དེའི་མཚན་ཉིད། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས།

རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད། རང་གི་ཚོགས་པ་ན་རང་ཉིད་མ་གཏོགས་རྡུལ་གཞན་མི་གནས་ཤིང་། རྡུལ་གྱི་ནང་ནས་ཕྲ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན། ཆ་མེད་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཤར་ནུབ་སོགས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རེག་པ་ན་ཤར་ལ་རེག་པའི་ཆ་དེས་ནུབ་ལ་མ་རེག་པ། ནུབ་ལ་རེག་པའི་ཆ་དེས་ཤར་ལ་མ་རེག་པའི་ཆ་དང་ལྡན་ན་ཆ་བཅས་དང་། དེ་ལྟར་ཆ་ཕྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཆ་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན།

རྡུལ་ཕྲན་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་ཚོགས་པ་ན་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག

རྡུལ་བརྩེགས་དབང་། རྡུལ་བརྩེགས་ནི་རི་ཡི་མིང་ཡིན་པས་རི་ཡི་དབང་པོའམ་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། གངས་རི་ཏི་སེ་འཛམ་གླིང་ན་ཡོད་པའི་རི་ཡི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན།

རྡུལ་རྫས་བརྒྱད། ས་རྡུལ། ཆུ་རྡུལ། མེ་རྡུལ། རླུང་གི་རྡུལ་བཞི་དང་། གཟུགས་རྡུལ། དྲི་རྡུལ། རོ་རྡུལ། རེག་བྱའི་རྡུལ་བཞི་དང་བརྒྱད་དོ། །

རྡེ་ག ཤྲི་ག་སྟེ་ཟས་རིལ་གྱི་མིང་ངོ་། །

རྡེག་བརྩེགས་བརྒྱུས་པ། རྡེག་བརྩེགས་པ་སྟེ་རྡེག་པ་འབའ་རྫང་པ།

རྡེའུ་དང་ཤིང་བུ་གཅིག་ཏུ་གསོལ། ས་གནས་སོ་སོའི་སྤྱོད་སྒོ་དང་ཉ་མཚམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་ཏུ་རྩེ་བྱེད་རྡེའུ་དང་། ཤི་དང་ས་ཆའི་ཤིང་འཕོད་བྱེད་ཤིང་བུ་མང་པོ་བཅོས་པ།

རྡེའུ་རྩེད། བོད་དུ་དར་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྩེད་མོའི་རིགས་ཤིག ཡོངས་གྲགས་སུ་སྦུང་ཕྲུ་ར་ལུག་ཟེར་བ། འགྲོ་ལམ་དྲུག་ལམ་མེད་པའི་སོག་ལུག་གཅིག་ལ་སྦུང་ཕྲུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་སྦུང་ཕྲུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལུག་ཚུད་ན་ལུག་ཤི་ཟེར་བ་ལུག་ཤམ་པ་དང་། ལུག་གི་རྗེས་སུ་སྦུང་ཕྲུ་ཡོད་ན་ལུག་མི་སྦུང་ཕྲུས་འདེད་པ་ཟེར་བས་ལུག་གཡས་གཡོན་དུ་སྤོས་དགོས་པ། ལུག་གི་སྔོན་དུ་སྦུང་ཕྲུ་ཡོད་ན་ལུག་ནི་བདེ་ཟེར་བ་ལུག་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

རྡོ་གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ། (གྲུབ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ) རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༦༧)ནས་མེ་སྟག(༡༩༢༦)ལོའི་བར་རྡོ་སྨད་གཙང་ཆེན་དངོས་གྲུབ་དཔལ་འབར་གླིང་ཞེས་པའི་དགོན་པར་གསར་རྙིང་རིས་མེད་ཀྱི་མདོ་སྔགས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་བཙུགས་ཏེ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སླ་མ་མང་དུ་ཐོན། སྙིང་ཐིག་དུམ་གཉིས་དང་། མཛོད་བདུན། རྡོ་གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ་སོགས་ཀྱི་པར་ཞིང་ལྷ་ཚོགས་བཞུགས་པའི་སྙིང་མའི་དགོན་པ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར། མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་དང་འཁྲུངས་འདས་སོགས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མ་རྙེད།

རྡོ་གྲུབ་ཆེན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར། རྗེ་འདིས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༡༠)ལོར་གྲུབ་ཆེན་དགོན་གྱི་གདན་ས་བའི་ཐོག་མར་ཡར་ལུང་པདྨ་བཀོད་ཅེས་པ་ཁམས་ཀྱི་ཐང་མ་ཤུལ་གསེར་ཐའི་སྟོད་ཡར་ལུང་གི་ས་ཆར་རྡོ་གྲུབ་ཆེན་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། འཁྲུངས་འདས་སོགས་ཀྱི་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

རྡོ་སྐོར། རྡོ་སྐོར་ནི་དེ་ཐ་བོད་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་ལ། རྒྱུག་སྟངས་ཐད་ལུང་ཚན་སོ་སོར་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ལྷ་སར་རྡོ་སྐོར་རྒྱུག་སྟངས་ནི། གཡག་གི་ར་ཅོ་དང་ཡང་ན་ས་རྡོའི་ཐོ་འདོག་གི་འབེན་བཙུགས་ཤིང་། རྒྱང་ཐག་སྤྱི་ཁྲི་ལྔ་བཅུ་ཙམ་གྱི་ས་ནས་རྡོ་གཡུགས་དགོས། རྡོ་སྐོར་རྒྱུག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གཡུགས་བྱེད་རྡོ་ཡི་ཞེང་ཚད་སྤྱི་རྒྱ་གང་ཙམ་ཡོད་པ་དབྱིབས་སྐོར་མོ་དང་གྲུ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་ཞིང་། ཤུད་གཅིག་མཚུངས་སོ་སོའི་མདུན་དུ་སྦྲུངས་ནས་སྣ་རྟིང་གིས་རྡོ་སྐོར་གཡུགས་ཏེ་འབེན་དེ་དག་གཏོར་ཐུབ་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡང་འབྲི་གཡག་གི་ར་ཅོའི་རྩེ་ལ་རྫ་དམར་བཀོན་ཏེ་རྡོ་སྐོར་གྱིས་གཏོར་ཐུབ་མིན་འགྲན་པ་དང་། རྫ་དམར་གཡུགས་ཐུབ་ན་ཞིགས་པར་བརྩི་སྲོལ་ཡོད། རྡོ་སྐོར་གཡུགས་སྐབས་རྐང་རྡོ་གཞུས་པ་ལྟར་མིན་པར་ལག་པ་དང་རྡོ་ཁ་བསྣུངས་ཏེ་འཕྱོང་པོར་གཞུས་ནས་དམིགས་པའི་འབེན་ལ་ཕོག་པ་དང་དེ་གཏོར་ཐུབ་པ་བཟླ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

རྡོ་རྗེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཡི་ཕྱག་མཚན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན། འདི་ལ་ཡང་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་དང་། རྩེ་དགུ་པ། རྡོ་རྗེ་ཕྱེད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཞིབ་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི《རྒྱལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན》དང་སོག་པོ་དམ་ཆོས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《གསང་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་རྫས་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྣམ་བཞག》གཉིས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

རྡོ་རྗེ་གླུ་འཛིམ། ཞུ་ཤེ་དང་ཕྲེ་ཚ་བཞུས་པའི་གླུ་བ་ལ་བཟང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་འཛིམ་པ།

རྡོ་རྗེ་སྐུའི་མཆོད་དཔེ་བརྒྱ་གཉིས། ལྷ་མོ། ཞྭ་ནག ཤིག་ཡོར། སྦྲག་སྐྱ། ཇི་ལམ། ཐག་ཅ། ཤིག་འཁྱིལ། དྲི་ཟའི་གྲོང་། འཛབ་ཆེན། སྔོག རྩེ་འདུར། སེ་སོང་གི་གཟུགས་སོ། །

རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། རིང་རབས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྒྱུ་དང་ལྷག་པར་དགེ་སྟོན་གྱི་བྱ་བར་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མཁས་དབང་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ནི་བོད་ལྗོངས་གཙང་གཡས་རུ་ཆར་གཏོགས་པའི་ངམ་རིང་རྫོང་གི་རྩ་ཤག་གཞུང་ཁྲོབ་ཟླ་བང་ཚ་ཤོག་པ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་དུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་གླང(༡༩༡༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་གི་ཐོག་ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༩༣༠)ལོར་རྗེ་བཙུན་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཨ་ཡ་མཆོད་སྒྲོའི་སྲས་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་གི་གཡོག་ཏུ་གཏོང་གནང་བཞིན་སྐུས་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་དང་ལྷན་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས། ཕྱག་ལས་ལོ་ལྔ་ཙམ་མཛད་རྗེས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་ཚང་གི་ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་དཀའ་ཆེན་འབྱུང་མེད་དང་། དཀར་ལེབ་དྲུང་ཡིག་ཚོ་ཀུན་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་བརྡ་སྤྲོད་རིག་གནས་ལག་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༩༣༥)ལོ་ནས་མཁན་དྲུང་མཁྱེན་རབ་དཔལ་ལྡན་ལྷག་གི་དྲུང་ཡིག་མཛད་དེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། དེ་རྗེས་རྩེ་དྲུང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དབྱངས་ནས་ཟམས་རིའི་རྫོང་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ལྟར་ཟམས་རིའི་རྫོང་དཔོན་གཉན་སྐྱེ་ལོ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དེ་ནས་ཀྱི་ཕྱི་རིམ་བཞི་སྒྲུབ་མཁན་པ་ཡར་འཕེལ་གྱི་དྲུང་ཡིག་ལོ་བཞི་ལྷག་ཙམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༩༤༦)ལོར་རྩེ་དྲུང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་གཡོག་མཛད་ནས་རྒྱ་གར་དྷི་ལིར་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ལོར་སློམ་མདའ་ཡར་འཕེལ་གྱི་ཕྱག་ཆབ་མཛད་དེ་ལ་སྐུར་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་སྐུའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་ཉམས་གསོའི་ལས་ཀྱི་དོ་དམ་པ་མཛད། དེ་རྗེས་ཤོད་ཉིད་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་བོད་དམག་ཁུལ་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་གནང་སྐྱེ་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་དང་། སྙན་ངག སོ་རྒྱལ་བཙས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོར་པེ་ཅིན་ལ་ཕེབས་ཏེ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དུ་བོད་ཡིག་གི་བསྒྱུར་ཡིག་ཞུ་དག་གི་ལས་ཀ་གནང་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་མཚན་མོར་ལས་ཞོར་སློབ་གྲྭར་ཕེབས་ནས་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྟེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་སོང་རྗེས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་ཡིག་ཆ་ཚང་མར་ཞུ་དག་བྱེད་ཆེ་ས་ལོག་པར་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ་བསྒྱུར་ཡིག་གི་ཟ་སྐད་གསར་པ་ཁག་ཅིག་གཏན་འབེབས་མཛད། ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་རང་ནང་ཞིང་གནས་བཟུང་བདག་པོའི་ཚོ་ཆབ་ཏུ་བཅོས་ཏེ་ཡི་ཅིན་ནས་ལ་ཡུལ

དུ་ངལ་རྩོལ་བསྒྱུར་བཀོད་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ཏེ་རྣམ་རིང་རྫོང་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་རིང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་དང་། འཚོ་བའི་དཀའ་ངལ་སོགས་གྱངས་ལས་འདས་པའི་དཀའ་སྡུག་གི་འཕྲོད་དུ་བཅང་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལ་བཅངས་པའི་ལ་རྒྱ་མ་དོར་བར་སློག་ཏུ་དགེ་གཉིས་དང་ལྷུག་རྩོམ་སོགས་གནང་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་རྟ(༡༩༧༨)ལོར་ཐང་ཞིང་གི་དུས་མཇུག་འགྲིལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོང་ཉིད་ལའང་གྲུ་ཡངས་གྲོལ་ནས་གནད་ཞུས་སྔར་ཁྲིན་ཏུའུར་ཕེབས་ཏེ་《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོའི》གཙོ་སྒྲིག་གཞོན་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ལྕགས་བྱ(༡༩༨༡)ལོར་སླར་ཡང་མི་རིགས་དགེ་སློབ་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་བར་ལམ་གཡོན་གྱི་བསམ་བློའི་ཤུགས་རྐྱེན་ངན་པའི་དབང་ལས་གཏོར་བརླག་ཚབས་ཆེན་ཕོག་ཏེ་ཟ་ན་དགེ་རྒྱུན་ཡང་བརླག་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གནའ་དཔེ་ཁག་གཅིག་བདམ་སྒྲིག་གནང་ནས་དགེ་སློབ་མཛད། ཤིང་གླང(༡༩༨༥)ལོར《རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད》ལ་ཞུ་དག་མཛད་དེ་སྟན་གཞི་དྲག་པོ་ཐོག་ཏུང་ཕྱག་ལས་བར་མཚམས་ཆད་མྱོང་མེད། དེ་རྗེས་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་དབུ་འཛིན་གཞོན་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་གྱི་ལས་དོན་གཙོ་གཉེར་མཛད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་བ་དང་། ལྷག་པར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་རིག་གནས་ཡུལ་བྱུང་རྣམས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་སྔོན་བྱོན་མཁས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ལས་བདམས་བསྒྲིགས་གནང་ནས《གངས་ལྗོངས་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད》ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་འགྲེམ་སྤེལ་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཀོད་གནང་མཛད། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ལག་དོན་གཙོ་བོའི་གྲས་བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྡུར་གྱི་སྒོ་ནས་པར་འགྲེམ་བྱ་རྒྱུ་དང་། གྲུང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་སློབ་གླིང་གི་ཆེད་བསྒྲིགས་སློབ་དེབ《གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྒོ་འབྱེད་ལྡེ་མིག》ཅེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་དང་། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་གྲྭའི་ཆེད་བསྒྲིགས་སློབ་དེབ《གངས་ལྗོངས་ཤེས་རིག་ཉིན་བྱེད་མདུན་བསུས་སྐྱ་རེངས་དང་པོ》ཞེས་པའི་དཔེ་ཚོགས་སོགས་དཔར་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་ཐུགས་ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚད་མེད་གནང་ཡོད། མདོར་ན་མཁས་དབང་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཡར་ནས་ཡར་འཕེན་དུ་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ་མི་རིགས་དགེ་སློབ་ཁང་གི་ཤུས་ཆེན་པ་དང་། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་གྱི་གོ་མིང་དཔྱད་བསྡུར་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ཆེད་ཞུས་ཞིབ་འཇུག་པ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྐབས་བཞི་པའི་སྲིད་གྲོས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་རྒྱུན་ལས་པ། སྐབས་ལྔ་པའི་སྲིད་གྲོས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་པ། ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པའི་བློ་འདོན་པ། བོད་དང་རྒྱལ་རིགས་སྲུང་ཞབས་ཚ་ལྷན་ཚོགས་གྲ་སྒྲིག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི། གྲུང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་གི་ནང་བསྟན་ཞིབ་འཇུག་པ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ཡིག གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་སྒྲིག་གི་བློ་འདོན་པ་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༩༩༡)ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་གནས་མཆོག་ལྷ་ལྡན་དུ་སྐུ་གཤེགས། བཀའ་རྩོམ་སྐོར་ལ《སུམ་རྟགས་ཀྱི་སྙིང་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་འདྲེན་པའི་མོ་ཤ》ཞེས་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་ཁག་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས《རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་གཅིག་བཟོས་ཏེ་པར་བསྐྲུན་བྱས་ཡོད་པ་བཅས་ལགས།

རྡོ་རྗེ་ཅན། འདི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

རྡོ་རྗེ་འཆང་། རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྟེ་ལོངས་སྐུའི་ཆ་བྱད་དུ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གོ་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ནས་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཡིན། ཐེག་པ་དང་ལམ་གཉིས་སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད།

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད། ཤཱཀྱ་མུ་ནེས་གསུངས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེའི་མིང་།

རྡོ་རྗེ་ཐོགས་མེད་རྩལ། ཀླུ་ལའི་བླ་མ་ཀླུ་གླིང་ཡུལ་པས་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་དབང་གཞན་སྐབས་བརྟགས་པའི་གསང་མཚན་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ། རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཡི་ཕྱག་མཚན་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན། རྡོ་རྗེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པ་དང་། རྩེ་དགུ་པ། རྡོ་རྗེ་ཕྱེད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། དྲིལ་བུ་ལ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་ཀའི་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཚན་རི་མོ་འབུར་དོད་དུ་ཡོད་པའི་དམ་ཚིག་གི་དྲིལ་བུ་དང་། རིགས་ལྔ་སོ་སོའི་དྲིལ་བུ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཞིབ་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི《རྣལ་འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན》དང་། སོག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《གསང་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་རྫས་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྣམ་བཞག》གཉིས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

རྡོ་རྗེ་གདན། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷོ་རྒྱབ་མཚམས་སུ་ཡོད་པར《ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་ནང་བཤད་ལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། གནས་དེ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཏེ་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དང་མཆོད་རྟེན་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། དེ་ཡང་གནའ་བོ་ལ་འདི་ཐོག་མར་བྲམ་ཟེ་མོ་ཛ་ལའི་ཕུ་ཐ་ཆུང་གིས་བཞེངས་ཀྱང་ཟེར། ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་ཡིན་ཡང་ཟེར། གང་ལྟར་ཀུང་བར་སྐབས་ཤིག་ན་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཆག་ཆུར་པ་ལས། མ་ག་དྷའི་ཁྲིམ་བདག་འཆི་མེད་ལྷ་བ་ཞིག་གིས་ཞིག་གསོས་བགྱིས་ཏེ་ད་བར་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་སོང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་ཉམས་པ་ན། ཧྲར་མའི་ཡུལ་གྱི་ནང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིག་གསོས་བགྱིས་ཏེ་ད་བར་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་སོང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་སྒོར་ཉིས་འབུམ་ལྷག་གི་འགྲོ་སོང་བཏང་སྟེ། ས་བལ་ཅིང་ཞིག་རལ་བཅོས་ཏེ་ད་ལྟ་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་སོང་། དབུས་ཀྱི་གན་རྫེ་ལའི་རྩེའི་མཆོད་རྟེན་ཆུང་དུ་དེ་ཡི་སྐྲུན་གྱིས་བཞེངས་ཤིང་ནང་དུ་རྟེན་པའི་རིང་བསྲེལ་ཕྲ་གང་བཞུགས། ཕྱི་ཁང་སྟེང་འོག་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེང་མ་དེའི་ནང་དུ་རང་རེའི་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་སྟོན་བཞུགས་པར་གྲགས། སྐོར་ལམ་གྱི་རྡོའི་ར་བ་ཞིག་འདི་དག་ཀུང་གྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས་བཞེངས། ཀ་བ་དེ་དག་གི་སྟེང་ན་མགོན་པོའི་ཞལ་བརྒྱད་དང་སྒྲོལ་མའི་ཞལ་བརྒྱད་ཡོད་པ་མི་གཅིག་གིས་དེ་ཐམས་ཅད་མཇལ་ན་དངོས་གྲུབ་ཆ་རེ་ཐོབ་ཟེར། དེ་དག་ནི་ཀ་བའི་ནང་ངོས་པད་ཀོར་གྱི་དཀྱིལ་ན་མིའི་གདོང་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཡིན། དེ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་བདུན་ཕྲག་དང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་སྤྱན་མིག་མི་འཛུམ་པར་བཞུགས་པའི་སླ་བརྟན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ཐད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དེ་ན་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བདུན་གཉིས་པར་དང་པོ་བཞེངས་པའི་རྐྱལ་ཏུ་ཞབས་རྗེས་ཆ་གཅིག དེ་ནས་གོམ་པ་དོར་པའི་རྐྱལ་ཞབས་གཡས་གཡོན་ལ་སྲོལ་བ་ཐོ། སླར་ཡང་ཡུད་ཙམ་བཞེངས་སར་ཞབས་རྗེས་ཆ་གཅིག་བཅས་རྡོ་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ལས་དེང་སང་ལ་གཉིས་དང་ཆ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཙམ་ཡོད། དེ་ནས་ཞབས་བཅག་པའི་རྐྱལ་སྐོར་ལམ་བྱང་གི་སྐྱོགས་རིང་པོའི་སྟེང་ན་

པདྨའི་སྲིད་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། བྱང་ངོས་དུ་ཤིག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་མཆོད་རྟེན་ཚུང་ངུ་བུ་ག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་དགྲ་བཅོམ་ཨང་པོའི་གདུང་བཞུགས་ཤིང་སྐྲ་སེན་སོགས་དེར་འཕང་ན་ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྒོ་ཁེགས་པར་བཤད། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ར་བའི་འདབས་ན་དབུས་མ་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་པ་དང་འོར་སྲུང་སྐབས་དེར་བཞུགས་ཏེ་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དངོས་མ་མིན་པ་གཞན་རྣམས་བསྲེགས་པའི་གནས་ཡིན། དེ་ལ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་གནས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཤིང་ཚིག་པ་རྣམས་ཀྱི་སོལ་བ་སྦྱངས་པའི་ས་ར་ཤ་ཀར་ཟ་སྟེ་བྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཞིག་སྐྱེས་པ་ད་ལྟ་བྱང་རོལ་སྒོར་ལམ་གྱི་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཤིང་དེའི་རྩར་ར་ས་ཀུ་ལའི་ཁྲིན་པ་ཡོད། དེའི་རྒྱ་ནོན་པས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དངུལ་ཆུར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་འབྱུང་ན་བོ་ནད་དྭག་ཟེར། ཁྲིན་པ་མ་རྨུས་ཀྱང་ཁ་ཁྱེར་གསལ་བར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལོ་ཤས་འདིའི་འོག་ཏུ་འདག་ཞལ་བྱས་ཟིན་འདུག མཆོད་རྟེན་དབུས་མའི་སྟོ་ངར་ས་རྡོག་ཞིག་ཏུ་ཡངས་པ་ཞིག་ཡོད་ས་དེར་སྟོན་པའི་བཞུགས་གདན་གྱི་རྡོ་རྣམས་བོར། དེར་སྟོན་མཆོད་རྟེན་དབུས་ཀྱི་འདི་དང་འདྲ་བའི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། ར་བའི་ཕྱི་རོལ་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྡོ་ལ་བཞེངས་པའི་དུས་འཁོར་སློས་བསླངས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཡོད་ཅེས་རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ། འདི་ཙམ་ཞིག་ཆག་ལོ་དང་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་སོགས་ཀྱི་གསུང་དང་ཡང་ལེགས་པར་འགྱུར་བས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ཡིན་ལ་གཞན་ཨང་དུ་བཤད་པར་དཀའ། དེ་ཡང་ཆག་ཆོས་དཔལ(༡༡༩༧ནས༡༢༦༤)སོགས་ཀྱི་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ལ། དགེ་སློང་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་རྒྱུན་དུ་དཀོན་གཉེར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པས་གནས་གཞི་རྙེན་དང་བཅས་པ་ཟླ་རྟིགས་ཀྱི་ཛ་ཀི་དག་གི་ལག་བར་སོར། མཆོད་རྟེན་གྱི་གཞིབ་ཏུ་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་བརྩིགས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དབང་ཕྱུག་གི་རྟེན་འཛུགས་པ་དང་ཁྲག་མཆོད་བྱེད་པ་སོགས་ཀི་འཚམ་པ་དུ་མ་བྱུང་བར་དགེ་བསྙེན་ན་ཙ་སྟཱ་ལ་ནས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར། སྔར་ཡང་ནང་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བདག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཁྲིམས་གཏུགས་སོགས་བྱེད་ཤུལ་ལ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསུངས་འདུག

རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ཆེ་བ་མྱ་ངན་མེད་པའི་དཔལ། འབྲིང་བ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། ཆུང་བ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེའོ། །

རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི། བདག གཞན། སྦྱོར་བ། གསང་བ་དང་བཞིའོ། །

རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས། བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་མཚན།

རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག སོ་སོར་སྡུད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། སྲོག་རྩོལ། འཛིན་པ། རྗེས་སུ་དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །

རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་ལ་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཁའ་སྤྱོད་སྐོར་གསུམ་སྟེ། ༡. པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད། ༢. པཎ་ཆེན་མཻ་ཏྲི་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མཻ་ཏྲི་མཁའ་སྤྱོད། ༣. རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བོ་དྷི་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཨིནྡྲ་མཁའ་སྤྱོད་བཅས་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐུའི་བཞུགས་སྟངས་དང་ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར《གྲུབ་མཐའ་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ》ནང་དུ་གསལ།

རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ། རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་བདེ་ཆེན་མཚོ་མོ་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡབ་གཞིས། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐུ་མཆེད་དུ་ལྷ་རྒྱ་དགའ་ཚལ་བར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཕྱིན་སྟོང་ཆེ་སྟོན་གླིང་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོར་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་དག་དབང་བློ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་བདེ་ཆེན་མཚོ་མོ་ཞེས་གསོལ། བསམ་སྡིང་གི་གདན་ས་འི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། པོ་དོང་པཎ་ཆེན་གྱི་བཞེད་སྲོལ་ལ་མཁས་པའི་དམ་པ་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་བསྟེན་ཏེ་གསན་བསམ་ཉམས་བཞེས་མཛད་ནས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་སྙན་གང་སར་ཁྱབ། དད་ཟས་རྣམས་ཚུད་བཟོས་སུ་མ་སོང་བྱིར་དགོན་པར་གཙུག་ལག་ཁང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་དང་། བཞེངས་པ་དང་ཉམས་གསོ་ཆེ་གནང་། དགོངས་གཏེར་དཔལ་མོ་སྒྲིང་ཞིག་སོགས་བཟུམ་ཆོས་ཀུང་མང་ཙམ་ཡོད། དགུང་གྲངས་དེ་བཞུགས་ཡིག་ལམ་མ་མཐོང་ཡང་སྐུ་འདས་མ་བཅམས་ཡལ་སུ་ཡིན་པ་དང་། སྐུ་གདུང་བསམ་སྡིང་དུ་གདན་དྲངས་འདུག

རྡོ་རྗེ་རྩེ་བརྒྱ་པ། ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལག་ཏུ་བཟུང་བའི་རྡོ་རྗེར་རྩེ་མོ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག

རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོའི་དབང་རིམ་ཉེར་གཅིག རྒྱུད་ཆེན་རང་ཤར་ལས། དབང་པོ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རབ་འབྲིང་། ཐ་མ། རབ་ལ་བདུན་ཏེ། རབ་ཀྱི་ཐ་མ། རབ་ཀྱི་འབྲིང་། རབ་ཀྱི་རབ། རབ་ཀྱི་ཕུལ། རབ་ཀྱི་མཆོག རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ། རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །

དེ་འང་མཐོང་ཚུལ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། རྟོགས་པའི་ཚད་ནི། སྣང་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། གོ་བའི་དུས་ནི། ཤེས་པའི་ལྟ་ལུགས་ནི་ཤར་ནས་རང་རང་གི་ནང་གི་སྣང་བ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པོ། །འབྲིང་ལའང་བདུན་ཏེ། འབྲིང་གི་ཐ་མ། འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་རབ། འབྲིང་གི་ཕུལ། འབྲིང་གི་མཆོག འབྲིང་གི་རྩེ་མོ། འབྲིང་གི་མཐར་ཕྱིན་པའོ། དེ་ལའང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཚད་ནི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནི་འབྲིང་གི་དབྱེ་བའོ། །ཐ་མ་ལའང་བདུན་ཏེ། ཐ་མའི་ཐ་མ། ཐ་མའི་འབྲིང་། ཐ་མའི་རབ། ཐ་མའི་མཆོག ཐ་མའི་ཕུལ། ཐ་མའི་རྩེ་མོ། ཐ་མའི་རྩེ་ཟིན་པའོ། །

རྡོ་རྗེ་རྩེར་མའི་ཡམས་ནད། (ལྷ་འབྲུམ་དཀར་ནག)

འདི་ནི་དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཅོས་ཐབས་དཀའ་བའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ལྷ་མ་ཚོའི་རྣམ་ཐར་ནང་ནད་དེ་བོད་ལ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་པ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འདུག དེ་ནི་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་ནས་བོད་དུ་ཡོང་བའི་ཚོང་པ་དང་དེ་ཚོའི་དངོས་ཟོག་ནས་བོད་ལ་ཁྱབ་ནས་འགོས་པའི་ནད་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། བོད་ནས་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་མི་སྣ་མང་དག་ཞན་ཤུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་འབྲུམ་པ་ཐར་བ་ཞིག་མིན་ན་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་སླེབས་རྗེས་འབྲུམ་ནད་འགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེའི་བཅོས་ཐབས་ལ་རྒྱ་རིགས་སྨན་པའི་སྟོན་འགོག་འབྲུམ་འཛུགས་སྨན་བཅོས་གྲུབ་རྗེ་འབྲུམ་ནད་ཐོག་མའི་མིའི་ནོར་ཀོག་བཞུས་པའི་ཁྲག་སྨན་དེ་སྔོན་འགོག་རྡ་ཡུལ་གྱི་སྣའི་ནང་དུ་རྡབས་འབེན་བྱས་རྗེས་འབྲུམ་ནད་སོག་ཏེ་དག་སྐྱིད་བྱུང་ན་འབྲུམ་ནད་སྔོན་འགོག་བྱེད་ཐུབ་ཅིང་། དེ་མིན་འབྲུམ་པའི་ཐོར་ཀོག་སྐམ་རྒྱ་དང་བསྲེས་ནས་དཔུང་པ་གཡས་གཡོན་ལ་རྨ་བཟོས་གཏོད་པའི་ནང་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྔོན་འགོག་རྡ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཚོད་འདུག

རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཏེ། འདི་ལ་ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་དང་། ནང་གི་དེ་ཉིད་བཅུ་བཅས་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཚང་བ་དགོས། འདིའི་སྐོར་དུ་ལའི་བླ་མ་སྐྱིད་བདུན་པའི་གསུང་《དབང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་གསལ》དང་། ལྕན་སྐྱ་པཎྜི་ཏའི《རིག་འཛིན་དགའ་སྟོན》ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས།

རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ། འདི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མཁན་སྒྲིད་དང་། རང་ལ་དབང་བསྐུར་མཁན་གྱི་བླ་མ་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བཅས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

རྡོ་རྗེ་བཞི། སྐུའི་རྡོ་རྗེ། གསུང་གི་རྡོ་རྗེ། ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བཅས་གསང་སྔགས་ལས་གསུངས་པའི་རྡོ་རྗེ་བཞིའོ། །

རྡོ་རྗེ་བཞི་བསྐྱེད། སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ། ས་བོན་བསྡུས་པའི་རྡོ་རྗེ། གཟུགས་ཉིད་རྫོགས་པའི་རྡོ་རྗེ། ཡི་གེ་དགོད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་ནས་པད་ཉི་ལ་སོགས་པའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཟླ་ཉི་ས་བོན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སླར་འདུས་པ་ལས་ལྷའི་སྐུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དེ་གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་དགོད་པ།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། སྐུ་མདོག་ཤ་རིས་ཀུང་། བཞུགས་སྟངས་ཞབས་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ཕྱག་གཡས་རྡོ་རྗེ་སྙིང་ཁར་བརྟེན་ཅིང་། ཕྱག་གཡོན་དྲིལ་བུ་པང་ཁའི་སྟེང་ན་བཟུང་བ། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཆ་བཞེས་པ། པད་མ་དང་ཟླ་བའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ཞིག གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་སྐབས་རེ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད།

རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་བཅུ་གྲུང་། ཕྱིར་བཟློག་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། །གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཁ་སྦྱོར་འབྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་། །གཏོར་མ་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་། །དྲག་ཤུལ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་དང་། །རབ་ཏུ་གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲུབ། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཏིང་འཛིན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། །སྟངས་སྟབས་འདུག་སྟངས་བཟླས་བརྗོད་དང་། །སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་པ་ལས་སྦྱོར་དང་། །སླར་སྡུད་པ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། །ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་བཞི། དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དབང་། རབ་གནས། སྦྱིན་བསྲེག་བཅས་སོ། །

རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚན་ཉིད་བཤད་སྐབས་ཀྱི་ནང་གི་དེ་ཉིད་བཅུ། ཕྱིར་ལྡོག་བཟློག་གཉིས། དབང་བཞི་བསྐུར་བ། ཁ་སྦྱོར་དབྱེ་བ། གཏོར་མ། རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ། དྲག་ཤུལ་སྒྲུབ་པ། རབ་གནས། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པ། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ། བདག་འཇུག་ལེན་ཅིང་རྗེས་སུ་གནང་བ་བཅས་པའོ། །

རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚན་ཉིད་བཤད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིའི་དེ་ཉིད་བཅུ། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར། སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ལྷ་ལ་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ། སྟངས་སྟབས། འདུག་སྟངས། ལས་ལ་སྦྱོར་བ། སླར་བསྡུ་བ། བཟླས་བརྗོད། སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་པའོ། །

རྡོ་རྗེའི་ཀང་ལྷབས་བཞི། རྡོ་རྗེ་རྩེ་གཅིག་པ། རྡོ་རྗེ་རྩེ་གསུམ་པ། ལྔ་པ་སྣ་ཚོགས་རྡོ་རྗེའོ། །

རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མཆོག་བརྒྱད། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་ལྔ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་བསྣན་པས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་བརྒྱད་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་གཟིགས།

རྡོ་རྗེའི་མཆེད་པོ། བླ་མ་གཅིག་གི་དྲུང་ནས་དབང་མཉམ་དུ་ཞུ་སྟོང་བ་རྣམས་ལ་རྡོ་རྗེའི་སྤུན་ནམ་རྡོ་རྗེའི་མཆེད་པོ་ཟེར།

རྡོ་རྗེའི་ཏིང་འཛིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ལམ་ལྔ་ཡི་ནང་ནས་སྒོམ་ལམ་དང་། ས་བཅུའི་ནང་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན། རྒྱུད་བླ་མའི་བརྗོད་བྱ་རྡོ་རྗེའི་གནས་བདུན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། །ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་ཐ་མ་སྟེ། །བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །རྡོ་རྗེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྡོ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་མོ་ལུག(༡༡༢༧)ལོར་ཤབ་ཀྱི་དྲང་མདའི་ཟླ་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་གོང་མ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུའི་ཐོག་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད་དེ་ལྔ་བཅུ་ཙ་དགུའི་བར་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་ཚོགས་དཔོན་མཛད་པས་སྣར་ཐང་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲགས་པས་ཁྱབ། ཚོགས་པ་འཕང་ཆེ་བར་བསྐྱངས་ཤིང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༡༨༥)ལོར་ཟླ་ངན་ལས་འདས། གདུང་རྟེན་ནི་གདན་ས་སྣར་ཐང་པའི་གདུང་རྟེན་གྱི་ཤར་ན་བཞུགས་སོ། །

རྡོ་སྡེ། བང་རིམ་ཡོད་པའི་རྡོ་རྡིག

རྡོ་བ། སྨན་རྒྱུས་ནས་རྡོ་བས་སྐྲན་ནད་སེལ་ཞིང་རྒྱས་འཛེར་འགོག་ཅེས་པའི་རྡོ་སྨན་དེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཔེ་སྐྲིང་འགའ་ལས་རྡོ་ཐོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དང་འདྲ།

རྡོ་གྲིས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། སྐྱེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་རྡོ་གྲིས་གསེར་མོ་ལྗོངས་ཞེས་པའི་ཡུལ་གྱི་གཏོག་ཏོར་ཁུང་པ་ཞེས་པའི་གྲོང་སྡེར་ཡབ་ལྷ་ཁྱུང་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ལྷ་ཁྱུང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༨༨༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་བྱི་ལོར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་དོན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ལེགས་པར་བཞེས་ཏོག དགེ་ལྡན་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་ཡི་གེ་སྦྱོར་ཀློག་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཨ་ཁུ་ཀུང་ཐང་ཀློ་གྲོས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་སོགས་སྐྱེ་སྟོད་འཛིན་པའི་བླ་མ་དུ་མ་བསྟེན། ཨ་ཁུ་ཀུང་ཐང་ཀློ་གྲོས་ཚང་གི་མདུན་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། མཁས་དབང་འཕྲུལ་ཕྱུང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་སྤྲུལ་དཀར་པོ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང་། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་ཤིང་། སློ་ཐམས་ཅད་ནས་འགྲན་པའི་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་པར་གཤེགས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དམིགས་བསལ་གྱིས་ལྷ་རམས་འཕར་མའི་མིང་བཏགས་བཞེས། ནོར་བུ་གླིང་ཀའི་སྟོད་རྒྱུགས་སྐབས་ཨང་པོ་ཐོབ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་ལྟར་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཨང་དང་པོ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་འདུམ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཚན་སྙན་གྱི་མེ་ཏོག་དགུང་དུ་འཕོར། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་མེ་སྤྲེལ་ལོ་ནས་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་ལྟར་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབུམ་བོད་ཞོལ་དཔེའི་དཔར་གཞི་གསར་བཞེངས་ཞུ་དག་དང་། བཀའ་འགྱུར་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཞུ་དག་ལེགས་པར་མཛད། སློབ་མའི་ཚོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། གྲགས་ཆེ་བ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགེ་བཤེས་གཞུང་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དང་། དེ་མིན་སློབ་གཉེར་ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ལ་སྒྲ་སྙན་ངག་སུམ་རྟགས་སོགས་ཁྲིད་ནས་སྐྱེད་སྲིང་མཛད་དེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་གསོ་གོང་སྤེལ་གྱི་བྱ་བ་མང་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༩༣༥)ལོར་ཀོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས་ལྷ་སྡོད་སྐུ་ཚབ་ཅང་ཚན་ཉིད་བརྒྱུད་ནང་ལར་ཕེབས་དགོས་ནན་ཞུས་པ་ལྟར་ལྷ་འབྱོར་བརྒྱ་དཔོན་བཞི་ཏན་ཀྲུ་མོན་གྱིས་ཕེབས་རོགས་ཞུས་ཏེ་སྐུ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་དགོན་གསར་ཐུབ་བསྟན་འཛིགས་བྲལ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་མང་པོ་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་རྗེས་དྲན་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཞུགས། དེའི་རྗེས་གཞུག་ཏུ་འབར་མ

དང་། གམ་པོ་ཛ། ཤིང་ག་ལ། རྩོམ་རྟན་སོགས་ལ་ཞབས་ནས་དེ་གའི་ཆོས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧྲིང་གྲུང་གཞོན་པ་དང་ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་འཇགས་དུ་མ་བཞེས། གསུང་འབུམ་དེབ་གཟུགས་ལྷུག་དཔར་མ་པོད་བཞི་བཞུགས་པ་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་པར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད། དགུང་ལོ་རྒྱ་ལྷག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལ་སླེབ(༡༩༩༨)ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས་༡ཉིན་མཚོ་སྔོན་དུ་སྐུ་གཤེགས།

རྡོ་སྣན་གཙོ་བོ་སོ་བཞི། སླག་པ་སྤེལ་རྒྱས། དཀར་པོ་སྤེལ་རྒྱས། རྡོ་དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ། གངས་ཞིག ཁབ་ལེན། པི་རྟོབས། མཆིར། ཞག་མགོ། བྲེ་མགོ། གསེར་རྡོ། དངུལ་རྡོ། སྤང་ཞིལ། གསེར་ཞིལ། དངུལ་ཞིལ། གུ་བཞི། ཅོག་ལ་མ། རྡོ་ཐལ། ཡི་ཁྲི། རྡོ་ཁྲ། རྡོ་མཁྲིས། ག་ཤའ་རྡོ། སྤང་རོམས། པ་ལྷ། རྡོ་སོལ། པ་རྒྱ། རྡོ་རྒྱུས། མཐིང་རྒྱུས། ཏི་ཚ་སེར་པོ། མཚལ། ཡིག་ཏུ་ཤེལ། བཙག་ཡུག ཅོང་ཞི། རྡོ་ཐལ། ཏ་མིག་གོ།

རྡོ་ཚད་གཅིག བོད་དངུལ་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ།

རྡོ་བཟོ། བོད་འདིར་སྔ་རབས་སྐྱེ་བོའི་གོང་གི་ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་སྔོན་ནས་རྡོ་བརྩིགས་ཀྱི་ཁང་པ་དང་། རྡོ་བརྐོས་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ཤེས་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་མཁར་རྡོ་རྩིག་ལས་བཞེངས་པ་དང་། པོ་ཏ་ལའི་སོ་བྲང་ཡང་རྡོ་རྩིག་གིས་བཞེངས་པའི་མཐོ་ཚད་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་སོ་དགུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་སྐབས་ཐོག་སོ་འོག་མ་བོད་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྩིག་ཡིན། གཞན་ཡང་རྡོ་ལ་ཡི་གེ་དང་ལྷ་སྐུ་བཅས་བརྐོ་བའི་ལག་རྩལ་ནི་ཐོག་མར་བལ་པོའི་རྡོ་བཟོ་བའི་ལ་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར། རྡོ་ལ་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་བརྐོ་བའི་ལག་རྩལ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ནས་མེས་ཡོད། གཞན་ཡང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། ཞ་ལུ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ། ཤིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་ལྷ་ཁང་དང་། རྡོ་རིང་གི་མཆོད་རྟེན་དོ་མཚར་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན་སྐབས་དེ་དག་གི་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་རྡོ་བཟོའི་ལག་རྩལ་ལྷ་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་གཟིགས་ཐུབ། ད་ཡོད་པོ་ཏ་ལའི་སོ་བྲང་དཀར་པོ་དང་། དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་བོད་ཡོངས་ཀྱི་རྡོ་བཟོ་མཁས་པ་མང་ཆེ་བ་བསྡུས་པའི་ནང་རིམ་པ་བཞིར་ཕྱེ་འདུག རིམ་པ་དང་པོ་དབུ་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་མིང་བཟོ་ཆེན་མོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཁང་པའི་འཆར་འགོད་ས་བཀྲ་བཟོ་རྒྱ། རྡོ་བཟོ་ཕྱིངས་ལ་རྩིག་བཟོའི་བཀོད་འདོམས་བྱ་རྒྱ། རྩིག་བཟོའི་ཐིག་ཚད་གཏན་འཁེལ་བྱེད་རྒྱ། བཅག་གདོང་སོགས་གལ་ཆེའི་རྩིག་པ་རྣམས་རང་ཉིད་རྡོ་མས་རྩིག་རྒྱ་བཅས་ཡིན། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་དབུ་ཆུང་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་ལས་ཡུལ་དངོས་སུ་འགོ་ནས་མཐུག་པར་རྩིག་པ་རྒྱུག་རྒྱ་དང་། དབུ་ཆེན་ལ་རོགས་རམ་གྱི་ལས་འགན་སྒྲུབ་རྒྱ་ཡིན། རིམ་པ་གསུམ་པ་ནི་ཕྱིངས་གྲུས་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་ཚོའི་ལས་འགན་ནི་རྩིག་པ་གལ་ཆེའི་གྲས་ཡུད་པའི་གནད་ཆུང་བའི་རིགས་རྣམས་རྩིག་རྒྱ་དང་། རྩིག་རྫོར་དགོས་པའི་རྡོ་ཆེན་བཟོ་དབྱིབས་ལྟ་ཚོགས་བཟོ་བཅོས་བྱེད་རྒྱ། རྡོ་རིང་དང་། རྡོ་སྐས་ལ་དགོས་པའི་རྡོ་ཆེན་བཟོ་རྒྱ། རྡོ་བརྐོས་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་བཟོ་རྒྱ་བཅས་ཡིན། རིམ་པ་བཞི་པ་ནི་དགུས་མའི་གྲས་ཡིན། ཁོ་ཚོའི་ལས་འགན་ནི། རྩིག་བཟོར་དགོས་པའི་རྡོ་ཆེན་བཤག་ལས་དང་། རྡོ་རྩིག་པར་གྱི་ཐབ་ལྡེ་བཟོ་རྒྱ། རྩིག་པའི་བར་སྐོང་རྫོང་བྱེད་རྡོ་ཕྲུག་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་བཟོ་རྒྱ། རྡོ་གཡམ་བཟོ་དབྱིབས་འདོན་རྒྱ་བཅས་ཡིན། པོ་ཏ་ལའི་སོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་སྐབས་བོད་ཡོངས་ཀྱི་རྡོ་བཟོ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་པའི་ནང་དབུ་ཆེན(རྒྱ་སྨོན་དང་ཀྲུས)མི་གཅིག དབུ་ཆུང(དོལ་རྣམ་གླིང་སོགས)མི་གྲངས་བདུན། ཕྱིངས་གྲུས(ཟ་དམ་དགོས་འདོད་སོགས)མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། དགུས་མའི་གྲས(ཀུ་ཏ་སྐྱབས་སོགས)མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ཧྲི་ཤུ་ཙ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡུལ་དང་མིང་བཅས་ཞིབ་པར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་ནང་གསལ།

རྡོ་ཡང་སྒྲེང་མི་ཐུབ་པ། རྡོ་འདེགས་མི་ཐུབ་པའམ་ཐེག་མི་ཐུབ་པ།

རྡོ་རིང་བཀའ་བློན་གུང་པཎྜི་ཏ། མཚན་དངོས། མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན་ཏེ། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༧༢༡)ལོར་ཡབ་མདའ་རིས་སྤར་དཔོན་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས(དེའི་ཚེ་སྒྲ་དུར་གྱི་གཞུང་པོ)དང་། ཡུམ་བསོད་ནམས་ལྷ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྲས་གསུམ་ཡོད་པ་ནས་ཆེ་བ་ནམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན། འབྲིང་པ་གུང་པཎྜི་ཏ་འདི་ཉིད། ཆུང་བ་ལྷ་བྲག་གི་ཞི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་གར་དབང་མཆོག་གྲུབ་བཅས་གསུམ་ཡོད། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་སྦྱོང་དཔོན་ཆོས་རྫོང་པའི་ལར་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་ཡི་གེ་དང་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་མཛད་རྗེས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་མདུན་སར་སྤེལ་སྦྱོར། ཤར་ཅིག། སྙན་ངག་སོགས་ཆ་ཚང་བའི་རྒྱུགས་འབུལ་ཐུབ་པར་བརྟེན་བྱ་དགའི་དངོས་པོ་མང་པོ་གནང་བ་མ་ཟད་ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ཞེས་པའི་མཚན་བསྟོད་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་གཅེན་པོ་ཀུང་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་ནད་མནར་གྱིས་འདས་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་། ཕོ་ལྷ་ཐའི་ཇི་གཉིས་ནས་འདས་པོའི་གཅུང་པོ་ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ལ་རིག་གནས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་གོང་མ་ཆེན་ཡུང་ལ་ཞུས་པར་བརྟེན་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ(༡༧༤༠)ལོར་བཀའ་ཤག་བློན་གཅེན་པོ་གུང་རྣམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་གྱི་གུང་གི་གོ་གནས་དེ་གཅུང་པོ་ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ལ་སྐུ་མཇལ་དགོས་ནས་བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་བཅུག་པ་དང་། ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ(༡༧༥༠)ལོར་བཀའ་བབ་པ་ལྟར་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་བུ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བོད་སྲིད་ཞམ་པན་སྐྱ་ཅིན་དང་ལག་དུན་གཉིས་ཀྱིས་གློག་ཐོག་བཏང་རྗེས། འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་མགྲོན་གཉེར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་སྡོད་པའི་ཨམ་བན་གཉིས་དང་། ལས་བྱེད། ཚོང་པ་སོགས་རྒྱ་རིགས་མང་ཆེ་བ་བསད་པའི་ཞིང་འཁྲུག་ཐང་སྐབས། ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རྡོ་ལོག་བྱེད་གཏེ་རྣམས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཐོག་སྐབས་འཕྲུལ་གྱི་འཕྲེང་འཛུགས་ཡོང་བ་བྱེད་ཐུབ་པར་བརྟེན། དེའི་ཕྱི་ལོ་བཀའ་ཤག་གསར་དུ་འཛུགས་སྐབས་བཀའ་བློན་གྱི་གཙོ་བོ་ནོ་ཡོན་གུང་པཎྜི་ཏ་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་ཐོག དེ་ནས་བཟུང་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ(༡༧༨༡)ལོ་བར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་རིང་བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་རྗེས་ན་རྒས་ལུས་གཙང་གིས་དགོངས་ཞུ་མཛད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ལ་བཀའ་ཡིག་ཞུང་བསྐུལ་ལས་ཀ་སྦྱོར་བཞིན་གནང་དགོས་ཞུང་ཡོད། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོར་འདས།

རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར། སྐུ་དཔོན་དགའ་བཞི་རྡོ་རིང་ཞེས་པ་ནི་ཕྱར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དུས་སུ་མིང་གྲགས་ཆེ་ལ་འབྱོར་ཕྱུགས་རྒྱལ་བའི་དཔོན་རིགས་སྙིང་ཁུངས་སྐུ་དཔོན་ཆེ་ཁག་བཞིའི་གྲས་མིག་ཡིན་ཅིང་། རྡོ་རིང་གི་པ་མེས་རྣམས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དུས་ནས་དྲུང་འཁྲིད་དགུས་ལ་མ་ཕྱུས་པའི་དཔོན་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྐུ་ཞབས་ཁང་ཆེན་པ་དའི་ཆེད་བ་ཏུར་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་དུས་བཞིས་བཀར་ཡོངས་ཀྱི་ལས་ཚན་ཕྱག་སྒྲུང་ཞིང་སྐྱིད་སྐྱར་དཔོན་ལས་ཐོག་སྐབས་མངའ་རིས་བསྐྱུད་ཐོས་འགོ་བའི་སོག་པོ་དྲུན་གར་བའི་དམག

རྣམས་ཐེག་མེད་དུ་བཏང་ནས་ཁོ་པ་ཚོས་རྒྱ་འཕྱིར་ཁྲུས་པའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ནང་རྟེན་སྲིད་བཙན་སྨམ་པའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་འཕགས་པ་མོ་ཀེ་ཤྲ་ར་དང་། རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་སོགས་དགུ་ལག་ནས་བླངས་ཏེ་ཉམས་མེད་ཐེམ་འབུལ་ཞུས་པར་བརྟེན། ཀོང་ཁུལ་ཁོང་ལ་པའི་ཞིའི་ཆ་ཚ་དང་སྐུགས་བཀའ་བློན་གཙོ་བོའི་ལས་འཕྲུར་བསྒོ་གཞག་མཛད། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར་བཀའ་བློན་ང་ཕུམ་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་དའི་ཆེང་པ་དུར་བཤད་ཅིང་དཔུང་དམག་ཁྱད་སྦྱོད་སྟོབས་སུ་ལྡགས་སྐབས་དའི་ཆེང་པ་དུར་གྱི་གཙང་པོ། བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྐུ་བོ་ཇོ་དུང་མཁའ་རིས་སྐར་དཔོན་ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས་ལ་ཡ་ཕ་འཁོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་མངགས་པ་ལྟར་མདའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དཔུང་གི་སྐྱེ་ཁྲིད་དེ་རྒྱལ་རྩེར་དགྲུས་དམག་ལ་གཡུལ་འཐབ་བྱས་ཏེ་འདས། ཡ་ཕ་བཀོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲིར་འཁོད་མ་ཐག་དགའ་བཞི་པར་གཟིགས་བསྐྱངས་ཆེན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེའི་གཞུང་སྐྱེར་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་གང་ལར་སོམས་འདྲིས་འཛོན་ཐང་ཆེ་བའི་རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏ་ས(མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན)མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་གི་བུ་མོ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་འཛོམས་ཆུང་མར་བླངས་ནས་དགའ་བཞི་པའི་རྒྱུད་འཛིན་པ་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་འཁྲུངས། བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཆུང་དུས་ནས་རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏས་རྒྱུན་སློབ་གྱི་སློབ་གསོ་དང་སྦྱོང་བརྡར་གཏོང་རྒྱུར་དོ་ནན་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་ལྔ་ཙམ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་མཛད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་བཟུང་རྫ་རྗེས་སུ་ལེར་ཕྱིས་དགེ་བཤེས་སུ་རིམ་དང་། དགེ་བཤེས་ཐོགས་མེད། སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་བླ་མ་ཚོས་རྫོང་པ་སོགས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་གྲུ་ཕ་ཁག་གི་ཆོས་སྤྱོད་རབ་གསལ་དང་། བཟོ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁག ཐུན་གཞུང་། འདུས་འབྱུང་སྦྱར་རྩིས། ཚད་མ་སོགས་རིག་པའི་གནས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་ཅིང་། ལྷག་དོན་རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏ་དང་སློབ་དཔོན་ཚོས་རྫོང་པ་ར(སྟན་དག་མི་ཡོད)ཐེངས་གསུམ་ཙམ་ཞིབ་ཁྲིད་མཛད་པ་དེས་ཁོང་གི་རྩོམ་རིག་གཤར་གཏོད་བྱེད་པའི་བློ་སྒོ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། རྒྱང་གཞི་སྤྲ་བརྟན་བྱུང་། ས་ཕག(༡༧༧༩)ལོར་རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏ་ས་དང(བོད་སྤྱོངས་ཀོ་འཛོ་རྫོང་ཁོངས)དཔུང་འདུག་ལ་སྐྱོད་ཅེར་བུ་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གཞུང་ལས་སོམས་འདྲིས་ཡོད་ཕྱད་དུ་དམིགས་པ་བསམ་བཀའ་ཤག་ཡིག་ཕྱག་དང་མགྲོན་དྲུང་གྲལ་སུ་བཞག ལྕགས་གླང(༡༧༨༡)ལོར་དངོས་སུ་ཞབས་ཏོག་ཞུས་པ(སྔར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་གླིག་ཁོངས་སུ་ཐོག་མར་ཞུགས་པ)དང་ཆབས་ཅིག་བཀའ་དྲུང་དུ་བསྒོ་གཞག་བྱས། ཆུ་ཡོས(༡༧༨༣)ལོར་ཀོང་མ་ཆན་ཕུང་གིས་རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏའི་བཀའ་བློན་དང་ཛ་སག་གི་གོ་གནས་ཆ་ཚོ་བཅས་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ལ་པ་ཤུལ་དུ་འཛིན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ནས་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་གཙོ་བོའི་གྲལ་སུ་གྱུར་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་བཀའ་བློན་གྱི་འགན་འཁུར་བྱས།

ཟ་ཧྲམ་འཆང་བའི་གོར་ཁ་དབང་སྒུར་གྲུལ་རིམ་པས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་སེར་སྐྱ་དཔོན་རིགས་གཙོ་བོ་རྣམས་རྣམ་ཀུན་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལ་ཆགས་དང་མི་དམངས་ལ་གཞན་གནོན་བཙན་གཡོག་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ངོ་ནར་གཡེང་ནས་ཡུལ་འདིར་གཟིམ་ཆུང་སྐར་པའི་ཁང་དམག་དང་ཧ་དམག་ཁྲ་བཙུས་སྤྱོད་ལས་གཏོར་རྒྱུག་ཏུ་ཡོང་སྐྱོལ་ཙམ་ལས། རང་སྐྱོང་དུག་ཤུགས་མེད་པའི་གནས་བབས་ཚོད་རྩིས་བྱས་ནས་རྒྱུན་ལྡན་བལ་ཡུལ་དུ་རྟེན་བཞེངས་སྐྱན་སྐྱུབ་བྱེད་སྐུལ་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་བཀག་ཉར་ཐོག་བོད་ཁྲལ་གཅིག་མཚུངས་འགྲོ་རྒྱུགས་བྱེད་པའི་གོར་ཏམ་གསར་རྙིང་གཉིས་བར་གྱི་འཛིང་ཁྲིད་ལ་ཁག་བཏགས་ནས་མཚོན་ཤུགས་འཛེམས་མེད་གྱིས་བོད་ཀྱི་གཉའ་སྐྱིད་རོང་གསུམ་གོར་ཁའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཅིས་སྤྲོད་བྱུང་ན་རབ་དང་། དེ་མིན་དྲག་ཤུགས་ཀྱིས་ལེན་དགོས་ཟེར་ན་མི་ལེགས་པ་སོགས་བཟློད་ཐབས་བྲལ་བའི་བརྙས་བཅོག་དང་། སྒྲ་ཏམ་གྱི་ཙ་ཙེ་སྦྲུག་པར་སྐབས་དེའི་རྒྱ་བོད་བླ་དཔོན་ཚང་མ་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་རང་ས་བརྟན་སྲུང་བྱེད་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་དང་བཀོད་མངགས་བྱས་ཐོག་རྫོང་ཁག་སོ་སོས་ཀྱང་ནང་འཛུལ་གོར་དམག་ལ་འགོག་དཔུང་གིས་འཐབ་ལག་སྤྲད་ཀྱང་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་གོར་ཁའི་འདྲེ་ལག་ནག་པོས་གཉའ་སྐྱིད་རྫོང་དགའ་སོགས་བཙུང་ཞིང་ཕྱར་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུ་གདུང་ཁག་མང་གནས་པའི་རྫོང་དགའ་ཆོས་སྡེར་གོར་དམག་ལྷགས་ཏེ་དངུལ་གདུང་རྣམས་ཀྱི་དངུལ་དང་ཐ་རྒྱན་གང་ཡོད་བཤུས་འཁྱེར་བྱས་མིན་རྗེས་ཟ་ཆེའི་གླགས་པས་དང་མཆོད་ཁང་མེར་བསྲེགས་ཤིང་ཧུ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་ཡང་བཏོན་ནས་རྒྱ་ལམ་ཁར་དབྱུགས་པ་སོགས་ལ་མཚམས་ས་ཁྲུལ་ཁག་གི་མི་དོར་ཕྱུགས་གསུམ་ལ་གནོད་འཚེ་ཚད་མེད་གཏོང་བའི་བཙན་འཛུལ་ངན་སྤྱོད་ཀྱི་མདུན་དུ་གོང་མའི་བཀའ་མངགས་ལྟར་པན་ཏྲ་ཀུང་ལ་རྒྱ་སོག་རོང་གསུམ་གྱི་དཔུང་དམག་ཁྲམ་སྐྱོང་ཙམ་ཡོད་རུང་ཁོ་པས་དགྲ་བོར་མཚོན་རྩེ་ནམ་ཡང་མ་གཏད་པར་ཞི་མཐུན་ཆིངས་འགྲིགས་བྱེད་རྒྱ་བོ་ནར་ཞུ་ཚོགས་བྱས་སྐབས་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གོང་མའི་དཔོན་རིགས་ཆེར་གོར་དཔུང་རང་ཁོངས་ནས་མཐར་སྐྲོད་བྱང་མཚམས་གཞི་ནས་ཆིངས་འགྲིག་བྱས་ན་ལེགས་པ། ད་ལམ་དེད་གཞུང་སྐྱེར་མངའ་འབབས་ཚང་མས་དམག་གྲོན་མགོ་དགོས་ཞབས་ཞུ་དང་། ངལ་བ་དང་བླངས་བྱས་རིགས་སྟོང་ཟད་མི་འགྲོ་བ་ཅི་ནས་དགོས་རྒྱུ་ཡང་ཡང་བརྗོད་ཀྱང་ཡམ་པན་ཐ་ཀྲུང་གིས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་སོགས་གཞུང་བློ་ལ་གསུམ་གྱི་རྗེ་གཡོག་ལྔ་བཅུ་ཙམ་མདའ་ཡི་གདུང་གསུམ་གྱི་དུག་ཆས་སྦྲུལ་པའི་གོར་དཔུང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་མཐའ་ནས་བསྐོར་བའི་ཆིངས་འགྲིག་བྱེད་ཡུལ་དུ་བཏང་ངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོར་བོད་སྟོད་ཡམ་བན་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བྱུན་མོང་ཐོག་སྐར་ཡང་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་དང་བཀའ་བློན་གཡུ་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་སོགས་གཉའ་ནང་ཚོང་འདུས་སར་ཆིངས་འགྲིག་བྱེད་པར་བཏང་ཞིང་། སྐབས་དེར་སྔོན་ཚུད་ནས་གྲ་སྒྲིག་འབྱུས་ཚང་བྱེད་པའི་གོར་དཔུང་གིས་རང་ཕྱོགས་ལྷ་ཆེན་གྱི་དུས་མཆོད་དང་སྟབས་བསྟུན་ནས་གོར་དཔོན་ཛ་མ་དར་ཛ་ལ་རམ་ཐོ་མ་བཀའ་བློན་རྡོ་རིང་དང་གཡུ་ཐོག་གི་འདུག་གནས་སུ་ཡོང་ནས་ཐོག་མར་འཚམས་འདྲི་ཡིན་ཁུལ་དང་དོན་ཆེན་གསང་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ཁུལ་གྱིས་ཞབས་གྲལ་རྣམས་ཕྱིར་འདོན་བྱིན་རྗེས་གོར་ཁ་རང་སྟོད་འོས་རྫོང་སྒོ་བསྒྲུ་རིན་རྩ་ཆག་བྱས་ཚབ་ཏུ་གཉའ་ནང་ཁུལ་ནས་ས་ཁོངས་ཐུན་དུ་དགོས་རྒྱུ་བཤད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱུལ་དེའི་ས་བཀྲ་བསྟན་པར་ཁོང་གཉིས་སེམས་གཡེང་བའི་སྐབས་སྒོ་ཕྱུར་ཁང་པའི་རྒྱབ་ནས་གོར་ཁའི་འཛབ་དམག་ལྷགས་ཏེ་གསོན་བཟུང་བྱས། བོད་མི་རྗེ་གཡོག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་རང་ཕྱོགས་ལས་དཔུང་སྟོབས་མིན་ཏུ་ཆེ་བའི་འདྲེ་དམག་དང་དཔའ་ངར་ཞུམ་མེད་ཀྱིས་གཡུལ་འཐབ་བྱས་ཏེ་ས་གཞི་ཚད་མ་ཁྲག་དང་མི་རོས་ཁེངས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཀྱང་མཐར་བཅམ་སྐྱེ་བཀའ་བློན་རྡོ་གཡུ་གཉིས་སོགས་བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་བལ་ཡུལ་དུ་བཙན་ཁྲིད་བྱས། གཞན་ལམ་དང་སྐྱིད་རོང་ཁུལ་གྱི་གོར་དཔུང་རྣམས་ཐད་ཀར་གཞིས་རྩེར་དཔུང་འཇུག་གིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གཡེར་དངུལ་སོགས་དར་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་བཤིག་བཅོམ་འཕྱར་གསུམ་གྱི་བཙན་འཛུལ་ངན་སྤྱོད་ཆེས་ཆེར་སྤེལ་བའི་སྐབས་མཉམ་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་དུ་ཆེད་གཏོང་བྱས་པའི་དམག་དཔུང་གིས་གོར་དམག་ལ་དཔའ་ངར་ཆེན་པོས་འཐབ་ལག་སྤྲད་ཅིང་གོར་དམག་རྣམས་མཐའ་མཚམས་རྫོང་ཁ་ནས་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་རྒྱུར་བལ་ཡུལ་གླིང་གསུམ་བྱུང་བའི་ཤུལ་ཙམ་མེད་པར་སོང་ཉེའི་མཚམས་ཕྱི་དགྲ་ནང་འཁྲིད་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་བླ་མ་ཞྭ་དམར་བ་རང་སློག་རང་གིས་བཅད། གོར་ཁ་དབང་འཛིན་པས་རང་དབང་མེད་པར་གོང་མའི་དམག་དཔུང་ལ་མགོ་སྒུར་ཞིང་ཀུང

ཐང་གིས་བྲིས་པའི་གན་རྒྱའི་ཐིག་དོན་བཞིན། བལ་ཡུལ་དུ་བཙན་འཛུགས་བྱས་པའི་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཕྱིར་ལྡོག་ཐེལ་འབྱོལ་དང་། དེ་མིན་ཆ་རྐྱེན་ཡོངས་རྫོགས་བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་ཞུ་རྒྱུ་ཁས་བླངས། རང་དམག་བལ་ཡུལ་ཡམ་བུའི་གྲོང་ལ་ཉེ་བའི་མཚམས་······ནས་དམག་དཔུང་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། གོར་བོད་དམག······འཁྲུག་ཐེངས་གཉིས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡང་ཀུང་ཀའི་ཡོ་རྒྱས་ཐོག་རང་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱ་མི་རིགས་ཁག་དཔུང་པ་མཉམ་གཉིགས་ཐོག་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་བཙན་འཛུལ་པར་དྲག་ཤུགས······ཕར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་མེས་རྒྱལ་མངའ་ཁོངས་སྲུང་བའི་དཔའ་བོའི་མཛད་རྗེས་ཤིག་ཡིན། བཀའ་བློན་རྡོ་རིང་དང་གཡུ་ཐོག་གཉིས་ཀྱང་ལེ་ཚན་དུ་ཆེད་འཁྱགས་བྱས་པ་ལྟར······འབྱོར་རྗེས་ཧོང་མ་ཆན་ཡུང་གིས་ད་ལམ་གོར་ཁ་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་དང་སྐྱོད་ཚབས་ཆེན་སྣ་ཚོགས་བྱས་རིགས་ཀྱི་ལན་རྐྱེན་ཡོངས་རྫོགས་བློན་པོ་སྣ་ཀུང་རང་ལ་ཐོག་ཡོད་ཅིང་། ཞེད་ནས་དེ་འཕྲུལ་ཁོ་པར་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེས་པ་དྲག་པོ་གཅོད་རྒྱུ་ལ་ཁོ་པ་རང་གིས་ཉེས་པ་ངོས་བླངས་ཏེ་རང་སྲོག་རང་གིས་བཅད་འདུག་ཅེས་ཞིབས་པ་སོགས······བཀའ་ཁྲིམས་བཙན་པོས་རང་སྲིད་སྲུང་སྐྱོད་པ་ཞི་དག······གང་ཡོང་རང་སྐྱ་དམེར་པའི་བློ་གྲོས་རྩལ་ནུས་ཡང་རྗེར་སོན་པ་བཅས་གསལ་པོར་མཚོན་པ་རེད། ཡང་བཀའ······བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གཤིན་རྗེ་ཤུ་དུའི་གོར······དམག་གིས་བཀུག་ནས་བལ་ཡུལ་ལ་ཁྲིད་སྐབས་ཉམས་མེད་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྙན་ཚིག་ལ། དཔའ་བོ་བཞིན་དུ་དགྲ་བོའི་དཔུང་གིས་སྐར། །རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་བཟས་ལ······དུག་སེལ་བྱེད། །ཕོ་ཉ་བཞིན་དུ་ཐག་ཞགས་ཀྱིས་བསྡམས་ཏེ། །ནོར་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཀུན་སེལ་ཚེ་བྱེད། །ཅེས་པ་སོགས······ཧོང་གསལ་དཔེར་བརྗོད་པ་དག་ནས་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ནི་སྙན་ངག་ཚིག་བཅད་རྩོམ་རྒྱུར་རྩོམ་ཤུ་དོག་པོ······ཞིག་ཡིན། བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ལ་རྩོམ་རིག་གི······གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་དོན་ཡང་ཐད་ཀར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་པའི་ཚད་གཞིར་རག་ལུས་པ་ཞིག་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན་ན་རྩོམ་པ་པོ་བོད་ཀྱི་སྐ་ཚད་སྐད་གསུམ་ལ······ཐུང་རྒྱབ་པའི་རྫོག་དུ་དྲང་དམངས་གྲོད་ཀྱི་མིང་ཚིག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་ལའང་གོམས་འདྲིས་ཇི་ཙམ་ཡོད་མིན་གོང་གསལ་རྣམ་ཐར་ལས་ངོ་བཤུས་བྱས་པའི་དུམ་བུ་དེ······ཚིས་མཚོན་ཐུབ།

ཇོ་རིང་ནང་མ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྡེ······སྲིད་མི་ཕོག་ལྷ་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་······དམར་པོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་ནས་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་པའི······དྲན་གསོའི་ཆེད་དུ་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་གྱི་རི་ཞེང་ས་སུ······བཞེངས་པའི་རྡོ་རིང་ཞིག་སྟེ། འདིའི་ངོས་སུ་ཡི་གེ་གང་······ཡང་མེད།

ཇོ་རིང་ཕྱི་མ། རྡོ་རིང་དེ་ནི་ལྷ་སའི་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་དུ་བཙུགས་ཤིང་། ད་དུང་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་རྡོ་སྐས་ཀྱི་གཡས་སུ་རྡོ་རིང་གཞན་ཞིག་སྟེ་རྡོ་རིང་ནང་མར་སྤྱས་ནས་མིང་དེ······ལྟར་ཆགས། རྡོ་རིང་དེའི་རྩེ་མོར་རྡོའི་ཆར་ཁེབས་ཏོག······བཅས་ཡོད་ལ་ངོས་གསུམ་ལ་བོད་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པ་ལས་ཐུང་ངོས་སྟོང་པ་ཡིན། རྡོ་རིང་དེ་ནི་བོད་དུ་དབར······མཐོང་བའི་རྡོ་རིང་ནང་གི་ཐ་སྙིས་ཡིན་ཞིང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་བློན་ཆེན་པོ་སྟག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་གི་རྣམ་རྗེས་ལ་གཟིགས་བསྟོད་དང་ཞལ་བཞེས་བཀའ་གཙིགས་གནང་དོན་རྡོ་རིང་ཐོག་བཀོད་པ་ཞིག་ཡིན། རྡོ་རིང་གི་ནང་དོན་ལ་བརྟགས་ན་བོད་ཀྱིས་ཐང་རྒྱལ······རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་བླངས་པའི་ལོ་སྔོ། སྤྱི་ལོ······༧༦༤ ལོའི་མཇུག་ཙམ་ལ་བཙུགས་པར་མངོན།

ཇོ་ལ་ལྷ་གཟུག་འདུལ། ཇོ་ལ་ཤ་གཏུབ་པ་ལྟར་གང་······འདོད་པའི་བཟོ་དབྱིབས་ལྟར་བསྒྱུར་ཐུབ་པ།

ཇོ་རྒྱལ། བར་ཁམས་ཀྱི་ནང་ཚན་སོག་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡུང་བ་ཞིག

ཇོ་སྙིན་ཟན། ཕྱིག་རྗོར་འོས་པའི་ཇོ་ཁ་པོ་ལ་ཟེར། ཇོ་དེ······རིགས་གཤག་ལས་བྱེད་བདེ་བ་དང་། ཕྱིག་ཇོ་དང་རྒྱ······འཁོར་གྱི་འཁོར་ཇོ། ཡི་གེ་དང་རི་མོ་སོགས་བརྐོ་རྒྱུ་བཅས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་ཆ་ཡིན།

ཇོའི་སྙིང་པོ། ཆུ་ནང་ཇོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩལ་དུ་འབྱུང་བས་ན་ཇོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མདོག་གནག་པ་ལ་འོད་ཟེར་དམར་པོ་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་མདོག་དམར་པོར་བཤད་པ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཐིང་ལ་བཤད་པའང་སྣང་།

ཇོའི་ལྷ་མདའ། ཐོ་ཁ་བསམ་ཡས་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས་དང་ཉེ་བ······ཡོད། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་ནང་ཨ་མེ་རི······ཀའི་མཁའ་དམག་གི་གནམ་གྲུ་གཅིག་ཇོའི་ལྷ་འདིར་ལྷུང་······གྱུར་ཡོད།

ཇོར་བ་ཆེ། དོར་ཇ་ནག་པོའང་ཟེར། ཧོར་རྒྱལ་དུ་གོ་དན་གྱི་བློན་པོ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག་······(༡༢༤༧) ལོར་ཁོལ་སྟེ་ཁྲིད་པའི་ཧོར་དམག་བོད་དུ་སླེབས། རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེས་བསྲེགས། ར་སྒྲེང་ལ་ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ནས་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་ལ་སྙན་གསེང་ཞུས་ཏེ། གོ་དན་གྱིས་ས······པཎ་གདན་དྲངས་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ།

ཇོལ་བོན། བོན་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཇོལ་བོན་ཞེས་པའི་ཐ······སྙད་དེ་འདུ་སྦྱོར་སྒྲོལ་མི་ལྟང་བས་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞའ་རབས་བོད་དུ་དར་བའི······བོན་ཆོས་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ། གང་ལྟར་ཟ་སྐད་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གོ་དོན་ནི། རྫུ་བཀུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་དཀར་མེ······ལོང》གི་བོན་ཆོས་འབྱུང་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཐད་དུ་འདི་ལྟར། གཞའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་རྒྱལ་རབས་དྲུག་པ་ཁྲི་ལྡེ་བཙན······པོའི་དུས་སུ་དབུས་ཀྱི་ངམ་ཤོད་འོན་ཞེས་བྱ་བར་ཧུས······གཤེན་ཡིན་པའི་བྱིས་པ་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་པ་ཞིག་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འདྲེས་ཁྲིད་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་ལ་མིའི་ནང་དུ་ཐུད་པ་ལ། མི་མ་ཡིན་གྱི་ཐུས་པས་ཡུལ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ན་ལྷ་འདྲེ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་ཕན······གནོད་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད། དེ་ལ་གསོལ་མཆོད་དང་། ཡས་སྟག་གཏོང་ལུགས་འདི་འདྲ་བྱས་པས་ཕན་ཟེར་བ་ལྟ་ཚོགས་ཤེས་པ་བྱུང་། རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ་གཉའ་ཁྲི······བཙན་པོ་ནས་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་རིང་ཆབ་སྲིད་བོན་གྱིས་བསྐྱངས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་། བོད་ཡུལ་དུ་བོན་དར་བའི་ཐོག་མ་འདི་ནས་བྱུང་བར་མངོན། བོན་ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་བོན་རྣམས་ལ་མར་འདྲེ་སྲི་གནོན་པ་དང་། ཡར་ནན་གྱི་ལྷ་མཆོད་པ་དང་། བར་ཁྱིམ་གྱི་ཐབ་ལ་འདོན་པ་གསུམ་ཙམ་ལས་བོན་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མ་བྱུང་བས། ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་རིང་ནས་བོན་དར་བར་ཡང་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས······མཛད་པའི《བསྟན་སྙིང་དགོངས་གཅིག》ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་གནང་མཛད་པའི་བཤད་སྲོལ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་ཐུའུ་བཀྭན་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་མིན་ཚོད་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་གོང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ······བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་བྱུང་ཟིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་ཡང་བོན་གྱི་མཁས་པ་མི་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པ་ལས······བོད་ཀྱི་བོན་ཆོས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་གྱི······སྟོན་པ་མི་བཅུ་གཉིས་མིན། བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དེ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་ཚེ་མི་གཤེན་གྱི་སྤྱ་རྒྱལ་གྱིས······ཞང་ཞུང་གི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེ······བདེན་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་ཞང་ཞུང་ནས་བོད་དབུས་གཙང་དུ་དར་བའི་བོན་ཆོས་ཡིན་པ་ལས། བོད་དབུས་གཙང······གཅིག་བུའི་ནང་གསར་དུ་བྱུང་བའི་བོན་ཆོས་ཡིན་མི་སྲིད། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཇོན་མདའི་བྱིས་པ་ཞིག་ལོ་ན་ཆེན་པོར་སོན་ནས་བཙམས་པའི་བོན་གཞུང་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ནི······བོད་ལ་གནས་རང་དུ་བྱུང་བའི་བོན་ཆོས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་བཞག་ཆོག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྗོལ་བོན་ཞེས་པའི་མིང······བཏགས་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད་སྙམ་པས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་ཞུ།

ཇོང་། ཡང་བའི་མིང་སྟེ། 《རྗེ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》ལས་དགེ······སྦྱོང་རྣམས་ནི་ང་རྒྱལ་གཞན་པས་ཆེ། ས་ཡི་བདག་པོ······

འོངས་ཚེ་ཅིས་ཀྱི་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷན་སྐྱེས་ཐང་། བར་ཁམས་ལྷན་མའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཐང་ཞིག་གི་མིང་།

ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། འདི་ལ་དབྱེ་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། སྲོག་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་སོ། །《མངོན་པ་མཛོད》ལས་བཅུ་བཞི་པོ་འདི་ཙམ་གསུངས་ཤིང《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》ལས་བཅུ་བཞི་པོ་འདིའི་སྟེང་སོ་སྐྱེ་སོགས་བཅུ་བསྣན་ནས་གྲངས་ཉེར་བཞིར་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །

ལྷན་པ་གསུམ། ས་བོན་དང་ལྡན་པ། དབང་དང་ལྡན་པ། ཀུན་འབྱུང་དང་ལྡན་པའོ། །

ལྷན་མ་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། མཚན་གཞན་གདན་ས་སྟོང་དཔོན་ཞུ་བ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག（༡༨༩༠）ལོར་ཁམས་ལྷན་མ་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ལྷན་མ་སྒོ་ཆོས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། རྗེས་སུ་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ཙམ་ལ་སྦྱིན་བདག་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཐེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། བཀའ་རྩོམ《ཚུལ་དང་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་ཉིན་བྱེད》《ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་བར་འབྱེད་པའི་གཏམ་གྱི་སྦྲུལ་དགོངས་རྒྱན་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་སོགས》མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གླང（༡༩༤༩）ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ལྷན་མ་རྩེ་མངས། ལྷན་མ་ཙེ་མང་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ཞལ་ཆེར་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དུས་ཀྱི་ཡིག་མཁན་ཆེ་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གིས་བོད་ཡིག་གི་དབུ་མེད་ལ་བཀས་བཅད་གནང་ནས་ད་ལྟ་བར་དར་བའི་དབུ་མེད་དེ་ནི་ལྷན་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཡིན།

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་གང་ཞིག་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དོན་གཅིག དངོས་པོ་ནི་དེའི་མཚན་གཞི།

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་བསྡུས་པ་བརྒྱད། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་དང་སྙོམས་འཇུག་དང་། སྲོག་དང་མཚན་ཉིད་མིང་གི་ཚོགས་སོ། །

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་བཅུ་བཞི། གཞན་གྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅུ་བཞི་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅུ་བཞི། 《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་ནི། ཐོབ་པ། མ་ཐོབ་པ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག སྲོག་གི་དབང་པོ། སྐྱེ་བ། གནས་པ། རྒ་བ། མི་རྟག་པ། མིང་གི་ཚོགས། ཚིག་གི་ཚོགས། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་སོ། །

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཉེར་གཉིས། འདུ་ཤེས་པའི་སྙོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག འདུ་ཤེས་མེད་པ། སྲོག་གི་དབང་པོ། རིས་མཐུན་པ། སྐྱེ་བ། རྒ་བ། གནས་པ། མི་རྟག་པ། མིང་གི་ཚོགས། ཚིག་གི་ཚོགས། ཡི་གེའི་ཚོགས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ། འཇུག་པ། སོ་སོར་ངེས་པ། འབྱོར་འབྲེལ་བ། མགྱོགས་པ། གོ་རིམས། དུས། ཡུལ། གྲངས། ཚོགས་པའོ། །

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཉེར་གསུམ། 《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》ལས་བཤད་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་ནི། ཐོབ་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ། སྲོག་གི་དབང་པོ། སྐྱེ་བ། གནས་པ། རྒ་བ། མི་རྟག་པ། མིང་གི་ཚོགས། ཚིག་གི་ཚོགས། ཡི་གེའི་ཚོགས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ། འཇུག་པ། སོ་སོར་ངེས་པ། འབྱོར་བ། འབྲེལ་བ། མགྱོགས་པ། གོ་རིམ། དུས། ཡུལ། གྲངས། ཚོགས་པའོ། །

ལྷབ་ཅོར། (དཔྱ་ཁྲལ)དེ་སྔོན་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་རྙིང་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་། དཔྱ་ཁྲལ་གྱི་མིང་ལ་ལྷབ་ཅོར་ཞེས་ཟེར་ཡོད། དེ་ནི་ས་གནས་སོ་སོའི་ཡོ་རེའི་ཐོན་འབབ་ཐོག་ནས་བསྡུས་པའི་དཔྱ་ཁྲལ་ཏེ། དེའི་ནང་འབྲུ་རིགས་དང་། པགས་པ། བལ། སྣམ་བུ། སྣ་ཕྱི། རྩ་ཚྭའི་སྨན་རིགས། ཤ་ཁྲ། གསེར། དངུལ་སོགས་ཡོད།

ལྷམ་ལྷམ། རྩ་བའི་བཙའ་བ་དང་ཤིང་ཐོག་སོགས་ཀྱི་མིང་།

ལྷམ་པ། ཚོད་མ་མཁན་གྱི་མིང་སྟེ། 《འདུལ་བ་ལུང་ཕྲན་ཚོགས་ཀྱི་གཞི》ལས། སྲིད་ཚོས་ཚལ་དང་ཏ་ཙང་ཡང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་ལ་ཕུག་གི་ར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སོང་བ་དང་དེ་ལ་ལྷམ་པས་ལ་ཕུག་ཕྱུར་གང་ཕྱིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བུའོ། །

ལྡེ་རྒྱལ་པོ། བོད་རྒྱལ་ཉེར་གཉིས་པ། ལྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་ལྡེ་སྣོལ་པོ་དང་ཡུམ་ས་བཙུན་སྨན་རྗེའི་སྲས། ཞང་ཞུང་ད་ས་ཏ་རིས་སྐུ་བོན་བྱས། སྨན་བཙུན་ལུག་སྐྱེང་ངམ་སྨན་བཙུན་ལུང་གོང་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་སྤྲིན་བཙན་འཁྲུངས།

ལྡེ་སྟོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་། མཁས་པ་ལྡེ་སྟོན་གྱིས་མཛད་པའི《བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》འདི་ད་ཕན་ཚད་གཅོད་ཐེངས་མང་དུས་མཐར་མི་སྲིད་འགའ་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་མི་ཐོས་བྱུང་ཡང་གསལ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་མཁྱུད་བྱས་ཏེ་ལྟ་ཀློག་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་།

ལྡེ་སྣོལ་ནམ། (གནམ་ལྡེ་སྣོལ་ནམ་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་ཉི་ཤུ་པ། ལྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་སེ་སྣོལ་པོ་ལྡེ་དང་ཡུམ་ཐོ་བཟའ་རི་མོ་མཚོའི་སྲས། ཞང་ཞུང་ཁ་ལ་དན་ཅིས་སྐུ་བོན་བྱས། ཁྲི་སྨན་རྗེ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ལྡེ་སྣོལ་པོ་འཁྲུངས།

ལྡེ་སྣོལ་པོ། (བསེ་ལྡེའི་སྣོལ་པོ་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་ཉེར་གཅིག་པ། ལྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་ལྡེ་སྣོལ་ནམ་དང་ཡུམ་ཁྲི་སྨན་རྗེ་མའི་སྲས། ཞང་ཞུང་དར་མ་ཏ་རིས་སྐུ་བོན་བྱས། ས་བཙུན་སྨན་རྗེའམ་ཁྲི་སེ་བཙུན་གཉན་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ལྡེ་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས།

ལྡེ་སྤྲིན་བཙན། (རྒྱལ་སྤྲིན་བཙན་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་ཉེར་གསུམ་པ། ལྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་ལྡེ་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་སྨན་བཙུན་ལུག་སྐྱོང་གི་སྲས། ཞང་ཞུང་སྟ་ལ་མ་དོས་སྐུ་བོན་བྱས། ཉེ་བཙུན་མང་མ་རྗེའམ་གཉན་བཙུན་མང་སྐྱོ་རྗེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་ལོང་བཙན་འཁྲུངས། ལྡེ་བརྒྱད་བང་སོ་ཆུ་ཀློང་གི་གཞུང་ལ་བཏབ། མཚོ་ལ་ཁ་བ་བབ་པ་འདྲ་སྐད།

ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན། (འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་ལྡེ་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་བཅུ་བདུན་པ། ལྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་ཟ་ནམ་ཟིན་ལྡེ་དང་ཡུམ་མཚོ་སྨན་ཁྲི་དཀར་གྱི་སྲས། ཞང་ཞུང་མཚོ་མི་ཀུན་སྣང་གིས་སྐུ་བོན་བྱས། སེ་གཉན་མེར་མོའམ་བསེ་གཉན་མང་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་སེ་སྣོལ་ནམ་ལྡེ་འཁྲུངས།

ལྡེ་ཚབ། ལྡེ་མིག་བརྒྱུས་མཐའ་ལྟབས་བདེའི་ལྡེ་མིག

ལྡེམ་དགོངས་ཅན་བརྒྱད། ལྡེམ་པོ་བཞི། དགོངས་པ་ཅན་བཞི་དང་བརྒྱད་དོ། །ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་བཞི་ལ། ༡. གཞུག་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོས་ཏེ་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༢. མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས…

ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་དང་། ཨ་དང་ནམ་མཁའ་དང······ འདྲའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༣. གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བསྟན་པའོ། ། ༤. བསྒྱུར་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། དོན་ཟབ་མོའི་ཚིག་དུ་ཡི་གེ་རྣམས་བསྒྱུར་ཏེ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགོངས་པ་ཅན་བཞི་ལ། ༥. ཆོས་སྐུ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་བཏུས་པའི་གཉེན་པོར་ང་ཉིད་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན······ སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༦. དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཆོས······ བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ······ སྙེད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ན་ཆོས་འདི་རྟོགས་པར་འགྱུར······ ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ༧. དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་གང་དག་བདེ་བ······ ཅན་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་དག་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ལྟ་བུའོ། ། ༨. གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར། སྦྱིན་པ་ནི་དམན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྡེའུ། ལྡེའུ་ཞེས་པ་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་གབ་ཚིག་གི་རིགས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་བར་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་བདུན་གྱི་རིང་ཆབ་སྲིད་སྒྲུང་དང་ལྡེའུ། བོན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱངས་ཞེས་པའི་ལྡེའུ་ནི་ཚིག་ཐུང་ལ་ནང་དོན་ངོ་མཚར་ལ་ཁོད་སྤྲོ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི······ རྣམས་བློ་སྒོ་འབྱེད་ཐུབ་པའི་རིག་རྩལ་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན། དེ་ཡང་བསམ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་མ་སྨྲས་ནས་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་འདྲ་བ་དང་། སྒྲ་འདྲ་བ། དབྱིབས་འདྲ་བ་སོགས་འདྲ་ཆོས་སྦྱར་ཏེ་མི་རྣམས་བློ་སྒོ་འབྱེད་དུ······ འཇུག་པའི་ཐབས་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལོ······ ཆུང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཐབས་ཤེས་དེའི་སྒོ་ནས་རང་བྱུང་གི་ཚན་རིག་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཆོག་པ་རེད། ཞིབ་དག་ལྡེའུ་གསུམ་པའི་གབ་ཚིག་གི་སྐབས་སུ་གསལ།

ལྡེའུ་གནམ་སྟོན་ཁ་གཞེན་པོ་ཆེ། ལྡེའུ་བོན་ཞེས་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ཁྲིར་ཤི་བའི་སྐབས་དེའི་གྱི་ཤེད་བོན་པོ······ རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་མ་ཤེས་ནས་ཁ་ཆེ་དང་། བྲུ་ཤ ཞང······ ཞུང་གསུམ་ནས་བོན་པོ་གསུམ་གྱི་ཤེད་བྱེད་དུ་བོས་པ······ གཅིག་གིས་རྔ་མིག་དང་གཅིག་གིས་ཁྱུང་སོགས་བསྐྱབས······ ནས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བར་གཅིག་གིས་གཤེན་པོ་འདུལ་བ······ དང་གྲི་འདུལ་བ་སོགས་བྱས་ནས་སུ་ཕྱིགས་དབང་ཐུག······ པའི་ལྟ་བ་བོད་དུ་འཕྱུར་བ་ཞིག་བོན་གྱི་ཆོས་སྐད་དང······ བསྲེས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་གཞུང་གཞན་དུ་འཁྱར་བོན་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ལྡོ་ལི། (འདོ་ལི) ཕེབས་ཕྱམས་ལམ། ཕྱམས་ཁྲི་ལ་གོ་དགོས།

ལྡོག་རྒྱ་བཅུ་གཉིས། རླུང་ཞི་ནས་མཁྲིས་པར་ལྡོག་པ། བད་ཀན་དུ་ལྡོག་པ། རླུང་མ་ཞི་བར་མཁྲིས་པར་ལྡོག་པ། བད་ཀན་དུ་ལྡོག་པ། མཁྲིས་པ་ཞི་ནས་རླུང་དུ་ལྡོག་པ། བད་ཀན་དུ་ལྡོག་པ། མཁྲིས་པ་མ་ཞི་བར་རླུང་དུ་ལྡོག་པ། བད་ཀན་དུ་ལྡོག་པ། བད་ཀན་ཞི་ནས་རླུང་དུ་ལྡོག་པ། མཁྲིས་པར་ལྡོག་པ། བད་ཀན་མ་ཞི་བར་རླུང་དུ་ལྡོག་པ། མཁྲིས་པར་ལྡོག་པའོ། །

ལྡོག་ཆོས། རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་ལྡོག་ནས་རྟོག་ངོར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས།

ལྡོག་ཆོས་གསུམ། རང་ཡིན་ལྡོག་ཆོས། རང་མ་ཡིན་ལྡོག་ཆོས། ལྡོག་ཆོས་ཕུང་གསུམ་ཅན་ནོ། །

ལྡོག་པ། རང་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། དཔེར་ན། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ།

ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཅུ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཀོད་པ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནི་སྒྲ་དོན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་དཔེ་དང་དོན་གཉིས་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ལས······ སླར་ཕྱུད་ཆོས་འདྲ་མིན་གཞན་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་མི་མཚུངས་པར་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས······ རྣམ་གྲངས་བཅུ་སྟེ། ༡. གཅིག་གི་ལྡོག་པ་ཅན། ༢. གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཅན། ༣. སྤྱུར་བའི་ལྡོག་པ་ཅན། ༤. འགོག་པའི་ལྡོག་པ་ཅན། ༥. གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཅན། ༦. རྟེན་གྱི་ལྡོག་པ་ཅན། ༧. དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་ལྷག་པའི་ལྡོག་པ་ཅན། ༨. མཚུངས་ཆོས་འབྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀ་སྨྲས་ཟིན་པའི་ལྡོག་པ་ཅན། ༩. མཚུངས་ཆོས་ཤུགས······ དང་འབྱེད་སྨྲས་ཟིན་པའི་ལྡོག་པ་ཅན། ༡༠. རིགས་མཐུན་འབྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་བཅས་སོ། །

ལྡོག་པ་ཐ་དད། ཐ་དད་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ······ ཞིག་སྟེ། ལྡོག་པ་སོ་སོ་བའི་ཆོས་དེ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི······ མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་གཟུགས་ཤེས་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །

ལྡོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད······ འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས······ པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱུ་དང······ འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང······ རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ······ དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད······ འཕེན་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་འབྲས་བུ་དང······ འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད······ འཕེན་པའི་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས······ པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས······ པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ······ བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི······ རྒྱུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི······ འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི······ རྒྱུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བུ་མ······ དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ······ འགྱུར། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི······ ཁྱབ་བྱེད་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག་པ་གཉིས། སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི······ ལྡོག་པ་རིགས་གཅིག དགག་པར་གྱུར་པའི་ལྡོག་པ······ རིགས་གཅིག་གོ།

ལྡོག་པའི་སྟོབས། (ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས) གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་ནང་གི་གསུམ་པ་སྟེ། ཕྱིན་ཆད······ སྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྡིག་པ་རྩ་བ་ནས་མི་བྱེད་པར་འདུ······ གཅོད་པ།

ལྡོག་པ་གསུམ། རང་ལྡོག དོན་ལྡོག གཞི་ལྡོག

ལྡོང་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ནང་ཆེས་ཆེ······ བའི་རུས་ནི་རུས་ཆེན་བཞི་དང་། མིའུ་གདུང་དྲུག ལྡོང་གི་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཤར་གྱི་རུས་མིང་མང་པོ······ ཡོད། མཚོ་སྔོན་དང་། ཆབ་མདོའི་ཁུལ་རྫོང་གི་ས་ཆ······ མང་པོ་ལ་རྡོ་ཤུལ། ར་ཤུལ། དགེ་ཤུལ། སེར་ཤུལ། ཤུལ······ ཤུལ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་དག་ནི་ལྡོང······ གི་རུས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཆགས་ཤུལ་ཡིན་སྐད།

ལྡོངས་པ། གནས་སྐབས་སུ་མིག་མ་རིག་པར་བསྒོ་བ་དང······ ཡོང་བར་བྱེད་པ།

ལྡང་མིག་གསོ། ཡོང་ཁྲི་ཟ་བའི་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་ལ་ཕྱང······

མིག་ཐེར་ཞིང་། གཡོ་བ་ནི་ཀྱུག་ཀྱུག་སྟེ་དེའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར།

སྡར་མ། སྙིང་ཆུང་།

སྡར་མའི་རྒྱན། དམག་ས་ནས་བྲོས་རྩལ་སོང་བའི་སྡར་མའི་མཚོན་རྟགས་སུ་ཝ་ཡི་མཇུག་མའི་ཞྭ་གཡོགས་པ།

སྡལ་མ། སྡར་མ་སྟེ། སྙིང་སྟོབས་ཆུང་བའི་མི།

སྡིག་གྲོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ། ཉེས་པར་བྱེད་དུ་འདུག་པ། བག་མེད་པར་བྱེད་དུ་འདུག་པ། ཡོན་ཏན་དམའ་བར་འཛིན་དུ་འདུག་པ་བཅས་གསུམ་མོ། །

སྡིག་བཅུ་རང་བཞིན་གནས་ལྔ་དག སྔོན་ཆད་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤང་བ་ལ་འབད་བརྩོན་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ད་ལྟ་རང་གིས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྤང་མ་དགོས་པར་བསམ་སྤྱོད་གང་ལའང་སྡིག་པས་མ་གོས་པས་ན་སྡིག་པ་བཅུ་པོ་ཆོས་དབྱིངས་སྟོང་པའི་ངང་དུ་དག་ཟིན་པ་སྟེ་སྡིག་པ་དང་བྲལ་ཟིན་པའམ་སྡིག་པ་སྤངས་ཟིན་པའོ། །

སྡིག་ཆེའོ་མཆི་ན། སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན།

སྡིག་བཏོ། སྡིག་ཏོའམ་སྡིག་ཅན།

སྡིག་ལྟུང་བཤགས་པ། སྡིག་པ་ནི་སྲུ་པ་ཡིན་མིན་སུས་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ལྟུང་བ་ནི་སྲུ་པས་བྱས་ན་ཉེས་པ་ཡོད་ལ་སྲུ་པ་མིན་པས་བྱས་ན་ཉེས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། བཤགས་པ་ནི་སྔར་བྱས་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་ལ་སྡོམ་སེམས་བྱས་པ་ལ་ཟེར།

སྡིག་པ་མི་དགེ་བ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་མི་དགེ་བ་དང་། དེ་དག་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་དང་གཞན་ལ་གནོད་ཅིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །

སྡིག་པ་བཤགས་པའི་སྟོབས་བཞི། གཤམ་དུ་སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྡིག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི། རྟེན་གྱི་སྟོབས་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས། ཉེས་པ་ལས་སླར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཏེ་བཞི།

སྡིག་སྤྱོད་ཁྲམ་ཟས་ཟ་བ། རང་གི་འཚོ་བའི་དོན་དུ་རང་གིས་སྡིག་པ་བསགས་པའམ། གཞན་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཟས་ཟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་སྡིག་པ་བསགས་ནས་བྱུང་བའི་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཟེར།

སྡིག་བྱེད་མི་ལྔ། འབྲུ་མར་འཚོང་བ། སྨད་འཚོང་མ། ཆང་འཚོང་མཁན། བཤན་པ། སྡིག་བྱེད་རྒྱལ་པོ།

སྡིག་བསགས་རང་འཁུར། རང་གིས་སྡིག་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་རང་གིས་འཁུར་བ།

སྡུག་ཀུན་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ལག་བདུན་དུ་བསྡུས་པ། གང་གིས་འཕེན་པའི་ཡན་ལག དེ་ལྟར་འཕེན་པའི་ཡན་ལག གང་འཕངས་པའི་ཡན་ལག གང་གིས་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག གང་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅས་སོ། །

སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྐྱེའི་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད། སྡུག་བསྔལ་དྲུག་སོགས་ལམ་ཁྲིད་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཟེར་རོ། །

སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབྱེ་བ་བརྒྱད། སྡུག་བསྔལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ལ་མ་བསྒྲུབས་པ། བསྒྲུབས་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། བར་མ་མ་བསྒྲུབས་པ། ཐུབ་ལ་མ་བསྒྲུབས་པ། ཆེས་ཐུབ་ལ་བསྒྲུབས་པ། ཤིན་ཏུ་ཐུབ་ལ་བསྒྲུབས་པ། བསྒྲུབས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱེ་བར་གནས་སོ། །

སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་འདི་ཁོ་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མྱོང་བ་འདི་བྱུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྲོག་ཆགས་སྲིད་འབུ་ཡན་ཆད་ལ་འབྱུང་བའི་ངའམ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དེ་ར་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་གཞུང་གཞན་ལས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །

སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། བྱེ་བྲག་མེད་པར་འདུག་པའི་སྡུག་བསྔལ་གཅིག དགའ་བའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དང་རྣམ་སྨིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་འགྱུར་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་གསུམ། སྡུག་པའི་དངོས་པོ་བྲལ་བའི་རྒྱུན་གྱི་གནས་སུ་སྡུག་པའི་དེ་བཞི། འདོད་འདུན་གྱི་གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉིད་རྨུགས་ཀྱི་རྒོད་འགྱོད་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དེ་ལྔ། ངན་སོང་དུ་ལྟ་བ་བསྟེན་ལྷའི་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོངས་འཚོལ་གྱི་བསྲུང་བའི་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་མེད་པར་གྱུར་པའི་དེ་དྲུག སྐྱེ་ཀ་ན་འཆི་མི་སྡུག་པ་དང་འཕྲད་པའི། སྡུག་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི། འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པའི་དེ་བདུན། ཀུན་ཚ་བསྒྲེས་སྨོ་ཀྱི་དབང་མེད་པའི་བདག་ལ་གནོད་པའི་གཞན་གནོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་སྣ་གཅིག་གི་དེ་བརྒྱད། བདག་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ནད་མེད་ལས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་དང་ལྟ་བ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་འདིའི་ཕྱི་མའི་དེ་དགུ། བཟའ་བ་བཏུང་བ་བཞོན་པ། གོས། སྤོས། མེ་ཏོག ཕྲེང་བ། གར། གླུ། རོལ་མོ་དང་། སྡུག་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་སྣང་བའི་ཡོ་བྱད་ལྔའི་ལྔ་སྟེ་བཅུ། ཡང་སྡུག་བསྔལ་སྤྱི་གཅིག ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྟོན་དང་འདིའི་རྒྱུ་བྱས་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་ལ་ཡུན་རིང་བཟོད་ཐབ་མེད་དང་ལྷ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་གསུམ། ཐམས་ཅད་སྒོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་བ་དེ་བཞི། ལོག་པར་ཞུགས་པའི་དེ་ལ་བདག་གཞན་གནོད་པས་དང་། ཁམས་མ་སྙོམས་པས་དང་། མི་རིགས་བྱས་པ་དང་། བདག་བྱས་དང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དང་། སྒོ་གསུམ་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པ་ལྔ། འཇུག་པའི་མ་ངེས་དེ་ལ་ཡུལ་དང་མཐོ་དམན་འགྱུར་དང་ཕ་མ་གོ་ལྡོག་དང་བུ་ཆུང་མ་འགྱུར་དང་། ཕན་ལས་བྱེད། ཚེ་ཤིས་འཆི་བ་དང་། མཛའ་བཤེས་གྲོགས་དང་ཉེ་བའི་སྐྱག་དང་ལོངས་སྤྱོད་མ་ངེས་པའི་དེ་དྲུག མི་འདོད་བྱས་པའི་དེ་ལ་རྩོ་རིང་བྱེད་པ་བཟང་། རིགས་མཐོ། དབང་ཕྱུག་སྟོབས་ཆེན་ཤེས་པ་གཞན་ལ་མ་འདོད་ཀྱང་ཕོག་ཐུ་འབྱུང་བའི་དེ་བདུན། ཕོངས་པའི་དེ་ལ་ཁྱིམ་པའི་བུ་ཆུང་མ་སོགས་འཕྲིལ་པ་རབ་བྱུང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བ་སྐྱུ་གི་དམག་འཕྲོག་དགོན་གཙང་རོང་ཉམ་ང་བ་གཞན་ལ་རག་ལས་ཇོ་ཚ་བ་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་ཉམས་པ་ཕོངས་པ་བརྡེག་བཅད་བཀྱུད་གསོད་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དམ་དྲག རྗེས་འབྲེལ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་ལ་འཇིག་པའི། ཟད་པའི། རྒ་བའི། ན་བའི། འཆི་བའི། ཆོས་ཅན་འཇིག་ཟད་སོགས་དང་། མ་རྙེད་མི་སྨན་པའི་དུ་ཁ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་སྟེ་དགུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དེ་ལ་རྒྱུའི་ཚོར་བའི་བདེ་བ་མེད་ཙམ་གྱི་ཚོར་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དུ་ཁ་དང་མཐོན་འབྱུང་རབ་དབེན་ཉེར་ཞི་ཛོག་བྱང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འདོད་ཁམས་ཀུན་སྤྱོད་ལས་སོ་སྐྱེའི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་ལྔ་དང་གཉེན་པའི་ལོ་ཚད་མེད་པའི་ཁམས་མ་སྙོམས་པའི་དཀའ་འགྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལྔ་སྟེ་བཅུ་བཅས་པ། དེ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡང་དེ་སྙེད་དོ། །

སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད། སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ། དགྲ་མི་སྡུག་པ་དང་འཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ། གཉེན་སྡུག་པ་དང་འབྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། གང་འདོད་པ་བཙལ་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་སོ། །

སྡུག་བསྔལ་དྲུག ངེས་པ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ངོམས་པ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ལུས་ཡང་ཡང་འདོར་བའི་སྡུག་བསྔལ། ཡང་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྡུག་བསྔལ། ཡང་ཡང་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། གྲོགས་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དྲུག་ཀྱང་ཟེར།

སྡུག་བསྔལ་བདེ་བར་ཤར་བ། ལུས་ལ་ནད་སོགས་རྐྱེན་ངན་དང་སེམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གང་བྱུང་ཡང་དེའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་གང་སྣང་བདེ་བའི་གྲོགས་སུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར།

སྡུག་བསྔལ་སྡོག་པ་པོ། མ་སྐྱེས་པ། མ་བྱུང་བ། མ་བྱས་པ། འདུས་མ་བྱས་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་བཅས་སོ། །

སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི། མི་རྟག་པ། སྡུག་བསྔལ་བ། སྟོང་པ། བདག་མེད་དོ། །

སྡུག་བསྔལ་བྱེ་བྲག་གཅེས་པ། སྡུག་བསྔལ་ཏ་ཅང་མང་པོས་ཧ་ཅང་ཏུ་མནར་བ།

སྡུག་བསྔལ་བཞི། སྐྱེ། རྒ། ན། འཆི་སྟེ། སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །

སྡུག་བསྔལ་གསུམ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་གསུམ། འདི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཅིང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། དཔེར་ན་ལུས་ལ་ཚོར་མ་ཟུག་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་པའི་ཚོར་བ་གཟུགས་སུ་སྡུག་བསྔལ་ཟེར་བ་དེ་རང་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། དང་པོ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་། རིམ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གྲང་བའི་ཚེ་ཉི་མར་སྡོད་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་བཞིན་རང་ཉིད་ཁྱབ་ཙམ་ནས་ད་ལྟའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཞི་དང་མ་འོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐྱེད་ཡིན་ཅིང་། འདི་རིགས་དྲུག་གི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་པ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བས་ན་འདུ་བྱེད་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན།

སྡུག་ལྡས། དགྲ་མི་མིས་པའི་མདོན་མཚན་བྱུང་བ།

སྡུག་བདེན་གཉིས། ཕྱི་དང་ནང་གི་འཕམ་རྒྱལ་སྐྱིད་སྡུག་དེའི་ཕྱོགས་གཉིས།

སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་ལྔ། སེམས་ལ་སྒྱུ་ངན་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་ངག་འདོན་པ། ལུས་ལ་གནོད་པ་སྐྱེད་པ། འདོད་པས་ཡིད་གདུང་བ། ལོངས་སྤྱོད་མ་ཚང་བ་བཅས་ལྔའོ། །

སྡུད་རིམ། མངའ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྡན་ཞིག་གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། ས་ཆུར་ཐིམ་པ་དང་། ཆུ་མེར། མེ་རླུང་ལ། རླུང་སྣང་བ། སྣང་བ་མཆེད་པ། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ། ཉེར་ཐོབ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་གོ་རིམ་ལྟར་རྫོགས་རིམ་སྐབས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པ་སྒོམ་ནས་རྩལ་སྦྱོང་དགོས།

སྡེམ་པ་མ་ཕྲུབ་པ། ཁྲིམ་མ་འཛིན་པ།

སྡེམས་བཀྱིས་ནས། ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱས་ནས།

སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། སྡེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་འམ་གསང་མཚན་རཏྣ་བཛྲ་ནི་མཆོ་སྔོན་གསེར་ཏྲི་དུག་སྐྱིད་བདུན་རྩེ་ནས་ཡོ་ཆེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ངེ་ལེན་ནྡ་ཐན་ཞེས་པར་ཡབ་སོག་རིགས་ཀ་འདུམ་སྨན་པ་ངག་དབང་ལྡན་ཆོགས་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༧༧༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཕེབས་དུས་རྔོང་པོའི་ཤར་ནོ་མོན་ཧན་རིན་པོ་ཆེར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནས་མཚན་ཞུས་པར་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གིས་དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་སྐུ་གོང་མ་འཇིགས་མེད་ཡེང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་སེམས་སྐྱབས་དཀའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་གདན་དྲངས། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་སྔར་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་བཅུ་བར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིར་ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་དྲུང་རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་རྗེ་ཀུང་ཐང་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དཀའ་རམ་འཛིན་གྲྭར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་སྐབས་སུ་ཚང་ཚ་གན་ལེ་ཤིང་གི་ཁྲི་པ་ཁོ་གཉིས་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་ཨ་ཀྱ་ཧོར་ཆེན་གྱི་དཔོན་ངེ་ལི་ཡུམ་སྲུལ་ཀྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་སོག་ཡུལ་གྲུར་ཕེབས་ནས་དོ་ལོན་ཅུ་ལག་དགོན་གསར་བཞེངས་དང་། ཧར་ཆིན་ཝེ་ཡིའི་དགོན་པར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། དུས་འཁོར་དབང་ལན་གྲངས་ཁ་ཤས་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སོགས་དབང་རྗེས་གནང་། ལམ་རིམ་བློ་སྦྱོང་གི་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། རྒྱ་ནག་པར་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་སོར་རྒྱ་སོག་ཡུལ་གྲུ་ནས་ཕྱིར་སོག་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་གཟིགས་གཙོར་བཞུགས་ཀྱི་སྟོད་སྐུའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་དང་། བརྟེན་པ་གཟིམ་ཁང་དང་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ཁོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་པར་ཕེབས། ཇོ་དགོན་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་ཚོགས་ཆོས་རབ་ཀྱི་སྒྲིག་འཕྱུར། བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་གང་ཅིར་ཉོ་དམ་ཞིབ་ཏིག་ཡང་ཡང་མཛད་པས་འཆད་རྩོད་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་མིན་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་རྗེ་ཉིད་སྐར་ཡང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཡོངས་རྫོགས་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་ས་སྐྱའི་དུས་ལྟར་ཏོར་གྱི་རང་སྐད་དུ་འདོན་རྒྱུའི་སྲོལ་འཛུགས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༨༤༠)ལོར་ཆོས་འཁོར་སྐར་ཞེར་ཕྱིན་གླིང་གསར་འདེབས་མཛད། དེར་བདེ་གཤེགས་འདུས་གསུམ་གྱི་དབང་བསྐུལ། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་ལ་ཞང་སྒྲ་བླ་བྲང་ཐུང་ཀུ་སེར་ཐུག་ཕེབས་ཏེ་ཞང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། སོང་ལ་དུས་འཁོར་དང་ཀུན་རིག་དབང་བསྐུལ། དོ་ལོན་ཧུ་ལག་ཏུ་ཏེ་གར་བསྙེན་རྫོགས་བརྒྱ་དང་རེ་བརྒྱད་དང་། དགེ་ཚུལ་སུམ་ཅུ། རབ་བྱུང་བརྒྱ་ཕྲག་པ་སོགས་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་ལ་ཕེབས་སྐབས་ནི་ལའི་དགོན་དུ་ལོ་གསར་གྱི་དཀྱིལ་སྒྲོན་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་སོག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་ཉིན་བཅོ་བརྒྱད་རིང་རྒྱས་པར་གནང་། བཀའ་འབུམ། «རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསང་གསུམ་བཀྲ་ཤིས་རི་མོ»དང་། «རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་རྟོགས་བརྗོད་པད་དཀར་ཕྲེང་བ» «དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་གཞག་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང» «རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ» «བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་མི་འཁྲུགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱུང་གནས་ཆོ་ག» «བསྟན་སྲུང་རྣམས་ཀྱི་གཏོར་འབུལ»སྐོར་སོགས་མང་དུ་མཛད། ཕྱིས་སུ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་པ་དང་། ཕྱི་སོག་ནང་སོག་གི་དགོན་པ་མཆོད་གཞིས་དང་བཅས་པར་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གནང་། རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་གསར་སྒྲུབ་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོར་གཅིག་ཏུ་ཕན་པའི་མཛད་བཟང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། དགུང་གྲངས་རྒྱ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༨༦༢)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཞི་ཉིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

སྡེ་དགེ་སྐྱི་ཁྲབ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༩༡༧)

ཡོར་མདོ་སྐྱི་བཀའ་བླ་བྲམས་པ་བསྟན་དར་ནས་མདོ་སྨད་ཁྲུལ་ས་སྲུང་འགོ་དམག་ཁག་བགོལ་གྱིས་གཏོང་གནང་······མཛད་ཕོངས་སེ་དགེ་ཁྲུལ་དུ་དམིགས་བསལ་སྐྱི་ཁྲལ་བྱར་དུ་མ་དགོས་པ་རྣམ་ཀུན་ཁྲིམས་འདོམས་བྱེད་སྐྱོ་ས་སྲུང་····མདའ་དཔོན་ནས་གཅིག་སྐྱོགས་ཀྱིས་ལ་མཚམས་དང་། གཞན་ཡང་བྱེད་དོན་ཆེ་གྲུས་མདོ་སྨྱིར་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས་པ་ལས། དེ་ཕྱིངས་ས་སྲུང་མདའ་དཔོན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུའི་སྲོལ་འཛུགས་ལུར་ལཅ་བྱུང་དུ་གྱུར་པ་རེད།

སྡེ་བརྒྱད། འདི་ལ་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི《གསུང་རབ་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་གྲངས་འདྲེན་གྱི་རིམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ》ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་ན། རྒྱུད་སྡེ་ལས་གསུངས་པའི་སྡེ་བརྒྱད་ནི། ༡. ལྷ། ༢. ཀླུ། ༣. གནོད་སྦྱིན། ༤. ལྟོ་འཕྱེ། ༥. མཁའ་ལྡིང་། ༦. ལྷ་མིན། ༧. གྲུལ་བུམ། ༨. མིའམ་ཅི་རྣམས་སོ། །ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ། ༡. དཀར་པོ་ལྷའི་སྡེ། ༢. ནག་པོ་བདུད་ཀྱི་སྡེ། ༣. དམར་པོ་བཙན་གྱི་སྡེ། ༤. སྨུག་པོ་དམུའི་སྡེ། ༥. ཁྲ་བོ་གཟའ་ཡི་སྡེ། ༦. ཤ་ཟ་སྲིན་པོའི་སྡེ། ༧. དཀོར་བདག་རྒྱལ་པོའི་སྡེ། ༨. ནད་བདག་མ་མོའི་སྡེ་བཅས་སུ་འདྲེན་ཚུལ་དང་། ཡང་སྙིང་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་སྡེ་བརྒྱད་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ཁག་བཞི་ལས། དང་པོ། ཕྱིའི་སྡེ་བརྒྱད་ནི། ༡. ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་སྦྱིན། ༢. ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་ཐགས་བཟང་རིས། ༣. ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ། ༤. སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལང་ཀ་མགྲིན་བཅུ། ༥. བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དམུ་རྗེ་བཙན་པོ། ༦. མིའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་འཛིན་པ་རྣ་མགོ་ཅན་སོགས། གཉིས་པ། ནང་གི་སྡེ་བརྒྱད་ནི། ༡. གླུ་སོག་མ་མེད་པ། ༢. མ་མོ་ཙ་མུཎྜི། ༣. གཤིན་རྗེ་དམར་པོ། ༤. གཟའ་བདུད་ནག་པོ། ༥. བཙན་ཡམ་ཤུད་དམར་པོ། ༦. བདུད་མོ་གསེར་མིག་མ། ༧. ཡུལ་ལྷ་མ་ཧཱ་དེ་བ། ༨. སྨན་མོ་འབྲུག་སྒྲོག གསུམ་པ། གསང་བའི་སྡེ་བརྒྱད་ནི། ༡. དབང་ཕྱུག་མ་ཧཱ་དེ་ཝ། ༢. ཀླུ་འཆི་བདག་མགོ་དགུ། ༣. གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༤. མ་མོ་ཨེ་ཀ་ཛ་ཏི། ༥. བདུད་པོ་རལ་པ་རྒྱ་གཅིག ༦. སྲིན་པོ་ཡཀྴ་ནག་པོ། ༧. གནོད་སྦྱིན་སོ་ཀ ༨. གཟའ་ཁྲབ་འཛུག་བཅས་དང་། བཞི་པ། དྲག་པོ་སྔགས་ཀྱི་སྡེ་བརྒྱད་ནི། ༡. བཙན་སྤྱལ་མགོ་ཅན། ༢. དམུ་བདུད་ཡ་བ་ཏི། ༣. བདུད་ནག་པོ་བཀྲག་མེད། ༤. སྲིན་པོ་སྲོག་གཅོད་ནག་པོ། ༥. ཀླུ་བདུད་ནག་པོ་སྦྲུལ་ཞགས་ཅན། ༦. སྐྱེལ་ཀྱིང་ཡམ་ཤུད་དམར་པོ། ༧. གནོད་སྦྱིན་སྲོག་གཅོད་ནག་པོ། ༨. མ་མོ་ནག་པོ་འཇིགས་མ་བཅས་སོ། །ད་དུང་དེ་མིན་པའི་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

སྡེ་བཅུ། རུ་སྡེ་རེ་རེ་ལ་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད་དང་། སྟོང་བུ་ཆུང་གཅིག སྐུ་སྲུང་གི་སྟོང་སྡེ་རེ་བཅས་བཅུ་ཡོད།

སྡེ་སྣོད་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བསྟན་བཅོས་གཉིས།

སྡེ་སྣོད་གསུམ། སྟོན་པ་བུདྡྷ་ཐུབ་པས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ······བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་སྙིང་པོ་སྟེ། མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མོ། །དོན་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་སྡེ་སྣོད་དམ་ཡང་ན་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་ཚིག་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་སྣོད་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ན་སྡེ་སྣོད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ལྷག་པ་སེམས་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་སོ། །

སྡེ་པ། འདི་ཕྱི་དུས་བོད་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་བ་སྡེ་ཝ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་བྱར་ཆག་ནས་ཁ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་ཝང་དུ་འབོད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐོག་མར་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཆོ་ལོར་སྦྱར་ཞིང་ཕྱིས་རིན་སྤུངས། སྡེ་ཝ་གཞུང་། གཙང་པ་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་འདུག

སྡེ་པ་ཕྱེད་བརྒྱད། བོད་ཡིག་གི་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བཞི་བཞི་སྡེ་པ་རེར་བཅིལ་བའི་ཀ་སྡེ་ནས་ར་སྡེ་བར་སྡེ་པ་བདུན་དང་། ཤ་ས་གཉིས་སྡེ་པ་ཕྱེད་དེ་སྡེ་ཚན་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དོ། །

སྡེ་སྤྱི་ནས་འགན་ལེན་ཞུས་དོན། གོང་སྡེ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་འགན་ལེན་ཞུས་ཟིན་པ།

སྡེ་བཞི། འདིའི་སྡེ་བཞི་ནི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་སྡེ་བཞི་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྡེ་བཞི་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་ཐར་པའི་སྡེའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ནི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུའོ། །ཐར་པའི་སྡེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའོ། །སྲིད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡེ་གཉིས་ནི་དོན་ནམ་ནོར་གྱི་སྡེ་དང་འདོད་པའི་སྡེའོ། །དོན་ནོར་གཉིས་ཨརྠ་ཞེས་སྐད་དོད་གཅིག་པས་དོན་ནམ་ནོར་གྱི་སྡེ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་བཙལ་བ་དང་ནོར་གསོག་བསྒྲུབ་བྱེད་པའོ། །འདོད་པའི་སྡེ་ནི་ལྷ་མིའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྡེ་བཞི་ནི། ཁྲིམས་ཀྱི་སྡེ་དང་། དམག་གི་སྡེ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྡེ། མངའ་ཐང་གི་སྡེ་བཅས་སོ། །ཡང་ན། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ། དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེ་བའི་སྡེ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་བཅས་སོ། །

སྡེ་བཞི་དཔལ། གོང་གི་སྡེ་བཞི་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

སྡེ་བཞི་ལས་གྱེས་པའི་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད། འོད་སྲུང་སྡེ་པ། གཞི་ཀུན་པ། ས་སྟོན་སྡེ་དང་། ཆོས་སྲུང་བ། མང་ཐོས་པ། གོས་དམར་བ། རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་སྨྲ་བ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ལས་གྱེས་པ་བདུན། ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྡེ་པ། ནུབ་ཀྱི་རི་ལ་གནས་པ། གངས་རིར་གནས་པ། བཏགས་པར་སྨྲ་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྨྲ་བ་སྟེ་ཕལ་ཆེན་པ་ལས་གྱེས་པ་ལྔ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་གནས་པ། འཇིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ལ་གནས་པ་སྟེ་གནས་བརྟན་པ་ལས་གྱེས་པ་གསུམ། ས་སྒྲོག་རི་བ། བསྲུང་བ་པ། གནས་མ་བུ་ཡི་སྡེ་རྣམས་ནི་མང་···པོས་བཀུར་བ་ལས་གྱེས་པ་གསུམ་མོ། །

སྡེ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད། འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། ༡. གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། ༢. འོད་སྲུང་བའི་སྡེ། ༣. ས་སྟོན་སྡེ། ༤. ཆོས་སྲུང་སྡེ། ༥. མང་དུ་ཐོས་པའི་སྡེ། ༦. གོས་དམར་སྡེ། ༧. རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ་བཅས་དང་། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ༨. ས་སྒྲོག་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༩. སྲུང་བ་པའི་སྡེ། ༡༠. གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ། ཕལ་ཆེན་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ༡༡. ཤར་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༡༢. ནུབ་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༡༣. གངས་རིར་གནས་པའི་སྡེ། ༡༤. འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། ༡༥. བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ༡༦. རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་གནས་པའི་སྡེ། ༡༧. འཇིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ། ༡༨. གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ན་གནས་པའི་སྡེ་བཅས་སོ། །

སྡེ་བཞིའི་ལུང་། འདུལ་བའི་ལུང་སྡེ་བཞི་སྟེ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་། ལུང་གཞི། ལུང་ཞུ་བ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་བཅས་བཞིའོ། །

སྡེ་གཟར་ལངས། ཡུལ་སྡེ་ནང་དུ་འབྲུག་ཡོང་བྱུང་བ།

སྡེ་སྲིད་འཁྲུངས་ཁང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ནི་······གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་བྱང་ངོས་སུ་རི་དོན་གཅོད་ཁང་ཁོངས་······ཉང་བྲན་ནང་(སེ་ར་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས)ལྷུར་གྲོང་······སྨད་ཅེས་སེ་ར་དགོན་པའི་མཆོད་གཞིས་ཤིག་ཡོད་པ་དེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར་ཡབ་སྐྱེ་པ་ཨ་སུག་དང་ཡུམ་བུ་འཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཁོང་གི་སྐུ་ཞང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་······བཞེས་པས་ཁྱིམ་ཚང་འདི་ནས་སྡེ་སྲིད་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། རྗེན་དུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་དང་སྐུམ་གྱི་རྒྱན་ཡོད་པས···སྐུམ་རྒྱན་དེ་ལས་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་མ་ཐེབས་པ་བཞག་གནང་བའི་སེ་རའི་རིགས་ཀྱི་ཁ་ཟས་བསྡིག་གི་ཡོད། རྗེས་སུ་ལྷ···

བཟང་གིས་ཐེ་སྲིད་བཀོད་པ་ནས་ཁང་ཁྱིམ་རྣམས་སེར་སྐྱ་ཚོའི་ཁོངས་སུ་སྤྲད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐེ་སྲིད་ངག་གི་དབང་པོ། ཕག་གྲུ་ཐེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག（༡༤༣༩）ལོར་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཞིལ་གྱི་སྤྱན་སྔར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་གླང་（༡༤༨༡）ལོར་ཕག་གྲུའི་ཐེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ནང་སོ་མཚོ་སྐྱེས་པས་བློན་ཆེན་དང་། སྡོན་པ་རིན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཀ་བཞི་བཟུང་། ཐེ་སྲིད་ངག་གི་དབང་པོ་དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྦྲུལ（༡༤༨༥）ལོར་རྒྱལ་རྩེ་དང་དབུས་སུ་ཐེ་གཟར་བྱུང་རུང་ངག་གི་དབང་པོ་ཉིད་གང་ལའང་མ་ཚུགས་པར་སྐྱིད་ཤོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་བར་འདུམ་ཁོ་ན་མཛད་པས་ཐེ་གཟར་གྱི་ཡོ་འཁྲུགས་ཆེ་བ་མ་བྱུང་། དེ་དུས་རིན་སྤུངས་པ་ཤུགས་རྒྱས་པའི་སྐབས་ལ་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་འཛིན་འཁྲུར་བྱས་ཏེ་སྐྱེའུ་པའི་ལག་ནས་རྫོང་གཞིས་འགའ་ཤས་འཕྲོག་སྐབས་དེར་ལྷ་རིགས་ཀྱི་གདུང་འཛིན་པ་སྤྱན་སྔ་ཉིད་མ་གཏོགས་མེད་པས་སློན་པོ་འགའ་ཤས་གྲོས་ཏེ་རྫོང་ཁ་བའི་སྲས་མོ་ཞིག་གོང་མ་ངག་གི་དབང་པོའི་བདག་མོར་ཕུལ་བ་དེ་ལ་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་འཁྲུངས། ཐེ་སྲིད་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཁོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པ་དང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན་བསམ་མཛད། རྩེད་ཐང་གི་མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་དང་། སྤྱན་མཆོད་ཚེ་མོ་བཅས་ལ་བདག་རྐྱེན་བཟང་པོ་མཛད། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཉང་པོ་གྲུ་ལ་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་པར་མཐུན་རྐྱེན་གང་ཡིགས་སྦྱར་བ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་ལས་ལྷག་པ་བསྐྱངས་ཏེ་མཐར་དགུང་ལོ་ང་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཁྱི（༡༤༩༠）ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆུ་གླང་（༡༤༩༣）ལོར་མིང་གོང་མས་ཐེ་སྲིད་ངག་གི་དབང་པོར་ཕྱང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཚེ་ལོ་དང་གནང་སྦྱིན་གནང་། སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས་ཟིན་སྐབས་གནང་སྦྱིན་རྣམས་ཕྱག་མཛོད་ལ་བསྐུལ་ནས་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ཕྱིར་ལོག

ཐེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཧྲང་ས་ལྷ་གཟིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་བ་ཐོག་རྒྱུགས་པའི་ཉེ་གནས་རྡོ་རྗེ་དཔལ་ལ་ཕག་གྲུའི་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ཡི་ག་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་དྲུང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཏཱ་སི་ཏུའི་འཛའ་ས་བྱུང་བས་དེ་ནས་ཐེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཞེས་འབོད་དེ་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས།

ཐེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱོན་བཅུ་གཉིས། ༡. ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན（༡༣༥༤ནས་༡༣༧༡） ༢. ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན（༡༣༧༢ནས༡༣༨༥） ༣. གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ（༡༣༨༥—༡༣༩༠） ༤. བསོད་ནམས་གྲགས་པ（༡༣༩༡—༡༤༠༨） ༥. གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན（༡༤༠༩—༡༤༣༤） ༦. སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན（༡༤༣༥—༡༤༣༩） ༧. གྲགས་པ་འབྱུང་གནས（༡༤༤༠—༡༤༦༨） ༨. ཀུན་དགའ་ལེགས་པ（༡༤༦༨—༡༤༧༣） ༩. རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ（༡༤༧༤—༡༥༡༣） ༡༠. སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་པོ（༡༥༡༤—༡༥༦༤） ༡༡. ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ（༡༥༦༥—༡༥༧༤） ༡༢. འགྲོ་བའི་མགོན་པོ（༡༥༧༨—༡༦༡༧）（ས་སྐྱིད་རྒྱལ་རབས་འཕྲོས། ལོ་༢༦༤ལ་ཆོས་སྲིད་བསྐྱངས་སོ）

ཐེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ཧའི་སང་ཐེ་པའམ་གོང་སྨད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཐེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྲས་པོ་ཡིན། གོང་སྨད་ཅེས་པ་ཁྱིམ་གྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་སའི་ཤར་ཐན་གྱི་མདར་ཡོད། གཙང་པ་ཐེ་སྲིད་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་བཀའ་དགེའི་བར་གྱི་འཁྲུག་རྩོད་ནང་གོང་སྨད་པས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པར་སྐྱན་པའི་བྱ་བ་དུ་མ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། གོང་སྨད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོར་ཧའི་སང་ཐེ་པ་ཞེས་ཀྱང་འབོད། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་འབྲུག（༡༦༥༢）ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཧའི་སང་ཐེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་རྗེས་ཞབས་སུ་ཕེབས། གོང་མ་ཤུན་ཀྲིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས་ཧའི་སང་ཐེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་མཇལ་འཕྲད་ནང་ཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད་གོང་མས་གནང་ཆ་ཡང་བསྩལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་བྱ（༡༦༥༧）ལོར་ཐེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ（བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་ནས་རྒྱ་ལི་ཆོས་མཛད་ཡང་ཟེར）སྐུ་འདས་རྗེས། ལྕགས་བྱི（༡༦༦༠）ལོར་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་ཐེ་སྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས། ལས་ཐམ་ནག་པོ་སྤྱིད་གསུམ་མ་ཞིག་ཡོད། ཤར་ནུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གྲོང་སྨད་པའི་འཛིན་ཁོངས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་ས་བརྟག་ཞུས་ནས་ལྷ་བཟང་རི་ཁྲོད་བཏབ། ཆུ་སྟག（༡༦༦༢）ལོར་འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་རྒྱལ་པོ་བསྟན་སྲུང་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་མཇལ་བར་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་ཐེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་ནས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་ཐེ་སྲིད་མཆོག་ལས་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག་སྐོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་མང་པོ་ཞུ་གནང་མཛད། ཤིང་སྦྲུལ（༡༦༦༥）ལོར་ཧོར་མ་ཁང་མིས་ཀྱི་རི་སྐྱོལ་ཕྱར་བྱམས་གླིང་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཁང་གསར་རབ་བརྟན་གཉིས་ཆེད་གཏོང་གིས་རྒྱ་སོག་ས་མཚམས་འཁྱིལ་བའི་སོག་པོའི་སྡེ་དཔོན་རྣམས་ལ་རང་སྡེ་རང་བཟུང་དང་ས་མཚམས་འཁྱིལ་བའི་རྒྱ་སྡེ་རྣམས་ལ་ཕུན་གཙེར་མ་བྱས་པར་ཐར་ཕྱུགས་ཚོང་གི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་བས་འཁོན་རྩོད་ཞི་འདྲགས་དང་ཚོང་འབྲེལ་སྔར་སོར་ཆུད་པ་བྱུང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་བཀའ་བཀོད་དགོངས་དོན་ཇི་བཞིན་བསྟན་སྲིད་ཞུ་བ་ལོ་དགུ་བསྒྲུབས་ནས་ས་སྤྲེལ（༡༦༦༨）ལོར་འདས་པའི་ཞབས་མཇུག་ཏུ་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་ཀུབ་ངོས་སུ་གུ་འབུམ་ཁང་ནང་དངུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད།

ཐེ་སྲིད་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ། པ་སྣམ་ཁུལ་ཤེར་སྦྲེལ་བཞི་པའི་མི་སྡེ། རྒྱུད་ཐོག་ཆུང་དུས་སྦྲེལ་བཞི་ཆོས་མཛད་ཟེར་བ་སྟེ། ཐོག་མར་བཤད་སྒྲ་བཀའ་བློན་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་བསམ་ཡས་ཁྲམས་གཞོན་བཞུགས་སྐབས་བན་ཚུན་ངོ་ཤེས་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་བྱུང་ཞིང་། དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་བསམ་ཡས་དཀར་མོའི་ལས་ཀ་བྱས་རྗེས་རྩིས་ཆད་ཀྱི་རྒྱན་པས་ཞོལ་ལས་ཁུངས་སུ་དོ་དམ་གནང་བ་དང་། རྩིས་ཆད་སྒྲུབ་དམིགས་མེད་རྒྱན་སྐར་སློ་ཞག་བདུན་གཡོག་ཏེ་རྩོལ་གཞིས་སུ་ས་འཛིན་གཏོང་རྒྱུའི་རྫོང་དུ་ཞོལ་རྡོ་རིང་སྐད་དུ་འཛུགས་རིང་བཀའ་བློན་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་ཐེར་ཕེབས་སྐབས་གཟིགས་ཏེ། བཀའ་ཤག་ལ་བཀའ་བློན་ཞུས་ནས་དཀར་མོའི་རྩིས་ཆད་རྣམས་བཤད་སྒྲ་རང་ནས་སྒྲུབ་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དོ་བདག་སློབ་པ་ཆོས་མཛད་བཤད་སྒྲར་གསོལ་རས་ཞུས་ཆོག་པ་ཞེས་སྣན་ཞུ་ཕུལ་བར་རྒྱལ་སྐྱོན་བཀའ་འཁོལ་བྱུང་བ་ལྟར་ཞོལ་ལས་ཁུངས་ནས་བསྐྱལ་ཏེ་བཤད་སྒྲ་ཉར་གནང་གིས་ཕྱི་འགྲོ་སོགས་ལས་དོན་བྱ་ཕྱར་བཤད་སྒྲའི་སྲས་མོ་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱུང་ཞིང་། དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་འཛིན་ཐང་ཆེ་ལ་ཡིག་རྩིས་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་བཤད་སྒྲ་བཀའ་བློན་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་ནི་མི་དཔྱད་བརྟག་པར་མཁས་ཤིང་། རིགས་སྲས་མེད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་བཤད་སྒྲའི་མིང་ཐོག་ནས་ཞབས་ཕྱིད་ཞུ་གནང་མཛད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཕག（༡༨༣༩）ལོར་བོད་དང་ལ་དྭགས་དམག་འཁྲུག་སྐབས་དཔུང་མདའ་དམག་དཔོན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་དཔུང་གཙང་ཡུལ་དམག་གི་འགོ་འཁྲིད་ནས་མདའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ནས་ཕ་རོལ་པོའི་དམག་དང་འཐབ་ལག་འཐེན་དེ་ཁོད་དམག་ནས་གདོང་གཏུག་ལག་འཛིན་ཐུབ་པའི་སྐྱིད་པོར་ལ་སིང་གི་དམག་སྤྱི་སྐུམ་བཀྲ་སྐོར་བསད་པ་དང་། བདུན་བཅུ་སྐོར་གསོན་བཟུང་བྱས་པའི་ཁོངས་སུ་ལ་དྭགས་པའི་བཀའ་བློན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད

པ་ཚང་མ་སྐྱེལ་མི་དང་བཅས་དབུལ་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བརྫངས། དེ་དང་དེ་འདྲའི་དམག་འཐབ་རིམ་པ་བྱས་པ་བརྒྱུད་མཐར་རྒྱལ་ཁ་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པའི་བྱས་རྗེས་སུ་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོར་བཀའ་བློན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ། དེ་ནས་མོན་པ་ཤེས་རབ་གྲགས་པས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་མགོ་བརྩལ་ནས་མོན་ཁྲལ་ཟང་ཟིང་སྐབས་ཀ་དངང་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཐའ་འདོམས་ཞིབ་དཔྱོད་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༨༠༤)ལོར་བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་རྨར་ཁམས་དང་བྲག་གཡབ་ས་དན་སོགས་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕྱི(༡༨༤༠)ལོའི་ཡས་མས་སུ་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ཡོལ་ཅི་རྟོ་ཐོག་ཐུ་དག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་ནས་གཏན་ཚིགས་དང་ཤེ་བཟ་འགོ་མཆན་ཞུས་རིགས་ཚང་མར་སྲིད་ཐམ་གནང་ཐལ་ཆེ་བར་བརྟེན་ཞབས་པད་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་བཀའ་བློན་ལྷན་རྒྱས་སར་སྐྱབས་མགོན་ཕྱག་གི་ཕྱག་ཐམ་ཡང་སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོས་ཐམ་འཛིན་ཞུས་ཏེ་ཕྱག་ཐམ་ཕྱལ་སྐབས་རྗེ་དྲུང་ཚང་འཛོམས་ཐོག་གནང་ལམ་ལྷ་བྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར་སྲིད་ཐམ་ལའང་དེ་ལྟ་བུ་གནང་ཐུབ་ན་ཆབ་སྲིད་ལ་ཐལ་ཕྱུས་མི་ཡོང་ཚུལ་དགོངས་འཆར་གནང་བ་དེ་སྲིད་སྐྱོང་གི་དགོངས་པར་མ་ཕེབས་པར་དོན་གནད་ཆུང་དུ་ཞིག་ལ་བསྐྱད་བཏགས་ཀྱིས་གནས་དབྱུང་བཏང་སྟེ་སྐྱེ་མོ་བྱ་སྐྱ་གཞིས་སུ་ཚུལ་མཐུན་སྡོད་དགོས་བཀའ་བསྒྱུར་གནང་། བལ་ཡུལ་གྱི་སྲིད་བློན་འཐང་སྒྲ་ཐུར་རཏྣ་དང་དེ་ཟླ་འབྲེལ་འདྲིས་ཡོད་སྟབས་བཤད་སྒྲ་སྐྱེ་མོར་བཞུགས་རིང་འཚམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་འགྱུར་བས་རྐྱེན་བྱས་སྲིད་སྐྱོང་གིས་བཀའ་ཤག་དང་གྲོས་བསྡུར་གྱིས་མདའ་དཔོན་ཐོན་པ་དམག་མི་བཅས་བཏང་སྟེ་བཤད་སྒྲ་གསོད་ཅེས་ཁ་གསལ་གསུང་མེད་ཀྱང་ཕྱིར་ཕྱོག་རྒྱུ་མེད་པ་བཟོ་དགོས་བཀའ་མངག་དང་ཉེས་བསྐུགས་བཀོད་རྒྱུ་དང་བཅས་གཏོང་གནང་མཛད་ཀྱང་མདའ་དཔོན་ཐོན་པས་སྐྱེ་མོ་བྱ་སྐྱ་གཞིས་ཀྱི་སྒོ་ཁང་ནང་དམག་མི་དང་བཅས་མཚན་འགོབས་བྱས་ཐོག་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་ཤག་གི་བཀོད་རྒྱ་དེ་བཤད་སྒྲར་ཕུལ་བ་ཞིག་གཟིགས་ཀྱིས་ཕྱིར་ཕྱོག་རྒྱུ་མེད་པ་བཟོ་དགོས་ཟེར་བའི་ཚིག་འདིར་བལྟས་ན་ཤལ་ཆེར་གསོད་རྒྱུ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་ཏེ། སྟོན་ཆད་ཞབས་ཞུ་ཕྱུས་པ་ནས་བཟུང་བཤད་སྒྲར་འགྱུར་སྟངས་དང་། དེ་ནས་ལས་མཚན་ཞིག་པ་རིམ་འཛོམས་ཀྱིས་ལ་ཤེད་དམག་གི་བྱས་རྗེས་ལ་བཀའ་བློན་བསྒོ་གཞག་གནང་བ་སོགས་ཞིབ་གསུང་གནང་ནས་དགོངས་གསོད་བཏང་ག་རེ་གནང་ནའང་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་གནང་ན་འགྲིག་གི་རེད་ཅེས་གསུང་པ་དང་། ཐོན་པས་བཤད་སྒྲ་གསོད་རྒྱུའི་བསམ་པ་སྣང་ཅིག་ལ་འབྱུར་ཏེ་སྐྱེ་མོ་རྒྱལ་བྱེད་དགོན་དུ་ཆེ་བཙོན་ལ་བཞག་ཐོག་མདའ་དཔོན་ཐོན་པ་ལྷ་སར་ཕྱིར་འཁོར་ནས་སྲིད་སྐྱོང་དང་བཀའ་ཤག་ལ་བཤད་སྒྲ་སྐྱོ་ཤས་ནད་གཙང་ལ་བརྟེན་གྱི་གཟུགས་བསྒོས་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཚེ་བཙོན་དུ་བཞག་ཡོད་ཅེས་ཞུས། དེ་རྗེས་བཤད་སྒྲ་དང་དགའ་ལྡན་དགོན་པ་གཉིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་ཡོན་ཡིན་སྟབས་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་མཁན་པོའི་ཕྱག་མཛོད་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་གྲྭ་ཤར་འཁའ་ཤས་ཀྱིས་སྐྱེ་མོར་བཤད་སྒྲ་གང་དུ་བཙུག་ཡོད་མེད་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ནས་གྲྭ་པས་བཙོན་ཕྱུང་བ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཡོང་ཐབས་ཀྱིས་སྣ་ཚུའི་ནང་ཡིག་འཕྲུལ་བརྗེ་རེས་བྱས་ཏེ་མཐར་དགའ་ལྡན་པས་བཤད་སྒྲ་རྒྱལ་བྱེད་དགོན་གྱི་བཙོན་ནས་འདོན་རྒྱུའི་ཕྱི་གླིང་ཡོད་བཞིན་པའི་ཁར་འདྲས་སྤྱངས་རིགས་ཤུ་ཆེན་མོའི་མཆོད་ཚོགས་ཆག་པའི་སྐོར་ལ་འདྲས་སྤྱངས་ཤུ་དམངས་དང་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་དབར་ལ་འཁོན་གཞི་བྱུང་བའི་སྐབས་འདྲས་སྤྱངས་པའི་རྒྱབ་རྩ་དགའ་ལྡན་པས་བྱས་ཏེ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་སྨོན་འཛུགས་དང་རོ་རྒོལ་བྱས་ནས་དགའ་འདྲས་ཤུ་ཤར་ཁག་གཅིག་གིས་སྐྱེ་མོ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དགོན་ནས་བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་ལྷ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་ཕྱི་ཉིན་དགའ་འདྲས་གཉིས་ནས་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་གཞུང་ཞབས་ཚོ་ལྷ་ས་སྣ་ཐང་སྟེང་དུ་ཚོགས་འདུ་སྐོང་འཚོགས་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་བཤད་སྒྲས་

ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུའི་ལས་ཀའི་གནས་ཚུལ་དང་། སྐྱོ་དོན་མེར་ལྡངས་ཀྱི་ནག་མེད་ཉེས་འགེལ་བྱུང་ཚུལ། སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་གི་གཞུང་དོན་མཛད་འཛོལ་བྱུང་རིགས་ཚང་མ་ཞིབ་གསུངས་རྗེས་ད་ཆ་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པ་དང་བོད་སྤྱངས་མི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་དགའ་འདྲས་གཉིས་ནས་ལས་འགུལ་བྱེད་རྒྱུའི་འཆར་གཞིའི་སྟེང་བོར་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་རང་ཉིད་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་དགོངས་ཞུ་གནང་ན་བཟོད་མེད་དང་དེ་མིན་དགའ་འདྲས་གཉིས་ནས་རོ་རྒོལ་མཐར་སྐྱོད་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་མཐའ་ཚིག་ཆེན་པོ་གནང་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཕྱོགས་སུ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གཅིག་པུ་ལས་མེད་གཉིས། སྐུ་བཅར་སྒྲི་མཁན་དར་དན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་། སྲིད་སྐྱོང་སྐུ་ཉེ་ཞབས་པད་བཀྲ་ཤིས་ཁང་གསར་སོགས་མི་རར་ཡོས། དེར་ཡང་བཞུགས་གནས་མ་བཅོས་པར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡོས་ཕེབས། དེ་སྐབས་དགའ་འདྲས་དྲུང་སྤྱིས་མཆོད་བོད་སྤྱོངས་སེར་སྐྱ་ཚོས་སྤྱི་ཞུས་ལྟར་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དགུང་གྲངས་བདུན་ལས་མ་ཕེབས་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱར་ཡུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཚུལ་བཞེས་ཐོག བདང་དོན་སྲིད་དོན་ཕྱག་རོགས་ཞབས་ཞུར་བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོར་རྗེ་མི་ཏན་གྱི་ཆེ་མོ་དང་བཅས་སྲིད་སྐྱོང་བསྐོ་གཞག་གནང་། བཤད་སྒྲ་རྗེན་སྐུ་ཆོ་ཡིན་ཡང་དབུ་སྐྲ་བཞར་ཏེ་ས་སྐུ་གཟུགས་ལ་རྗེན་ན་བཟའ་བཞེས་ཕྱོགས་ལེ་སྲིད་འདྲ་བ་མི་བཞེས་མཐུ་མེད་བྱུང་བས་ལེ་སྲིད་བཤད་སྒྲ་ཞེས་གྲགས། སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ནས་ཡེ་ཤེས་དུ་མན་ཏྲ་གོང་མར་རྒྱལ་གཞིར་ཡོང་བའི་རེ་ཞུ་གནང་ཡང་རྒྱལ་བློན་མ་ཐུབ་པས་ལྷ་སྡོད་མན་ཆེང་ལམ་བཞག་བརྒྱུད་ལེ་སྲིད་བཤད་སྐྱར་ལྷ་རབ་སྲིད་སྐྱོང་མཚན་གནས་རང་འཇགས་ཐོག་བོད་ལ་ཕྱིར་སོག་ཚོག་པ་དང་མཚོད་གཞིས་ཁར་དབང་རང་འཇགས་ཡོང་བའི་སྐབས་བསྐུལ་ཞུས་པར་ལེ་སྲིད་དང་བཀའ་ཤག་བཅས་ཀྱིས་རྡོ་ཐོག་ཐུའི་མཚན་གནས་རང་འཇགས་ཐོག་གནད་ས་ར་སྒྲེང་ལ་ཚུལ་མཐུན་གྱིས་བཞུགས་རྒྱུ་དང་། ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྐུ་དྲུས་སུ་བདག་པའི་མཆོད་གཞིས་མ་གཏོགས་རྒྱལ་རྟོག་འདི་སྐབས་གསར་ཆོད་ཚང་མ་གཞུང་བཞེས་གནང་ཀྱང་། ར་སྒྲེང་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་གསར་ཆོད་ཚང་མ་གཞུང་བཞེས་གནང་། ར་སྒྲེང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ནས་དེར་སྐུ་ཚེ་འདས་སོ་སོར་གྱུར་པ་ཀྲོང་དབྱང་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་གླང་(༡༨༥༥)ལོར་བོད་ཟླ་༨ཚེས་༢༨ཉིན་ནོར་གླིང་ཕུན་སུམ་དགའ་ཚལ་དུ་སྐུ་འདས།

ཇེ་སྲིད་ལངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། ཇེ་སྲིད་ངངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས་དངོས་སུ་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་གྱི་སྡེ་སྲིད་རིམ་པ་བསྐོས་པའི་ཀུན་ནས་མཚན་ཐོག་ལྔ་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༦༥༢)(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེང་ཧྲི་ཙུའུ་ཧྲུན་ཀྲི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་པ)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱ(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆིང་རྗེང་ཙུའུ་ཁང་ཞིས་ཁྲི་ལོ་ཞེ་བཞི་པ)(༡༧༠༥)ལོར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་བཀྲོངས། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཤར་ཐན་གྲོང་སྡོད་གཞིས་ཀར(དེང་སང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྟེ་རེ་ཁྲུག་དོན་གཅོད་ཁང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཤར་ཐན་ནམ་ཤར་རལ)ཡབ་ཨ་སུག་དང་ཡུམ་བུ་ཁྲིད་རྒྱལ་མོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་མདུན་དུ་ཞབས་ཕྱིར་བཞུགས་ཐོག ཚོར་ལ་སྐྱ་དང་། སྙན་ངག་སྙན་ཚིས་སློབ་སྦྱོང་མཛད། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ལུག(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆིང་རྗེང་ཙུའུ་ཁང་ཞིས་ཁྲི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ)(༡༦༧༩)ལོ་ནས་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་མ་འདས་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་དང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་རྟ(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཁྲི་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ)(༡༧༠༢)

མ་གཏོགས་རྒྱལ་ཐོག་འདི་སྐབས་གསར་ཆོད་ཆང་མ་གཞུང་བཞེས་གནང་རྒྱུའི་བཀའ་ཡིག་གནང་། ར་སྒྲེང་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་ལམ་དུ་སྐུ་གཤེགས། ལེ་སྲིད་བཤད་སྒྲ་རང་གི་བློ་ཉེ་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་མཁན་པོའི་ཕྱག་མཛོད་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ལ་གཞུང་གི་ཞབས་སྡོད་ཐོག་བླ་ཕྱག་མཁན་ཆུང་གི་གོ་གནས་སྩལ། ལེ་སྲིད་བཤད་སྒྲ་ལོ་མིན་ཏན་གྱིས་ལོ་རྗེ་གསུམ་རིང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕྱི

ལོ་བར་ལོ་ཧྲི་ཤྲཱ་རྩ་རྟག་རིང་སྲིད་དབང་བསྒྱུར། ཐེ······
འབྲས་དཀའ་གསུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སོགས(བཀའ་
བརྒྱུད་པ་ཕུད)ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་འདུ་བའི་དགོན་པ་ཁག
ཚང་མར་ཞིབ་བཤེར་ཐོག་འགའ་ཞིག་ལ་མཆོད་གཞིས་མི་
སེར་མང་པོ་སྤྲད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་གཏན་འཛུགས
ཀྱི་འབྲུ་སོགས་ཛ་མར་སོགས་སྤྲོད་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས······
བཀོས་གནང་བ་དང་། ས་གནས་ཁག་གི་སྲོན་ཁུངས་དང་
མི་སེར་ཐེམ་གྲངས་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ཏེ་ཡུལ་སྡོན་དངོས······
ཐོག་གི་ཁྲལ་བསྡུ་རྒྱུ་དང་། མི་སེར་རྣམས་ཀྱི་ཐེམ་ཐོ······
གཞུང་དེབ་གསར་དུ་བཀོད། 《ཁྲིམས་ཡིག་དྭངས་ཤེལ་མེ་
ལོང་》ཟེར་བ་བརྩམས་ནས་ལས་ཁུངས་མང་པོ་གསར······
འཛུགས་བྱས། བཀའ་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བྲན་ལམ
ལུགས་ལྟར་ལས་ལྷག་པར་ཆ་ཚང་དུ་བཏང་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་
བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་འདས་རྗེས་དེ་རྟོན་ཞལ་ཆེམས་གནང་
དོན་ལྟར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི······
གནས་ཚུལ་སྐོར་བོད་ལ་གནས་སུ་ཁྱབ་བསྒྲགས་མ་བྱས······
པར་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་གསང་བ་མཛད། དངོས་སློབ་པ་
པོང་ཁའི་དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་དང་། རྣམ་
རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་རྩེ་པ་བཀྲས་རབ་པ་གཉིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་
ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་ཚབ་བྱེད་དུ་བཅུག་ཐོག གོང་མའི······
འཚམས་འདྲིའི་ཡིག་ལན་དང་། གཞན་དག་གི་ཆོས······
ལུགས་སྐོར་ལ་དྲི་བ་བཏོན་པའི་ལན་བསྒྱུར་བ་སོགས་བྱེད་
དུ་བཅུག ཝན་ཀྱང་དགེ་སློང་ཁོང་མ་གཞི་རིག་གནས······
དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལེགས་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས···
ལུགས་སྐོར་ལ་གཞན་དག་གིས་དྲི་བ་བཏོན་པའི་ལན་དང་
རྩོམ་ཡིག་ཐད་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་མཁྱེན་ཡོན་རྒྱ་
ཚད་ལ་སླེབས་ཀྱི་མེད་སྟབས་དོགས་པ་ཟ་མཁན་ཉིན་རེ···
ལས་ཉིན་རེ་མང་དུ་སོང་ཞིང་། སྐབས་དེར་གསང་བ་དེ་
འདྲ་བྱེད་དགོས་དོན་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་
བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་དེ་བཙུགས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་
གསུམ་ལས་སོང་མེད་པ་མ་ཟད། སྔར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དངོས
སུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ལ

དད་པ་ཡོད་པའི་ས་གནས་ཁག་ནས་ངོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུག···
ཐེངས་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་། ཕྱག་པར་དུ་སྲིད་དབང······
གསར་དུ་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་སོང་བའི་རབ······
བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕག(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁང་ཞི···
རྒྱན་ཀྱི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ)(༡༦༨༣)ལོར་ཕྱག་མཛོད······
བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཕྱུན་མཆེད་གཉིས་ཀ་རྩེའི་རྩེ་
པ་ནང་སོ་ནོར་བུ་འབྲུག་པ་སྲིད་གཞུང་དང་ངན་འབྲེལ
བྱས་ནས་བསླངས་པའི་ངོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུག་དེས་དུས་ཚོད
ཐུན་དུ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་མནར······
གྲབས་བྱས་པར་བརྟེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་འདས
པའི་གནས་ཚུལ་མི་ཚང་མས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་གསར·········
འཛུགས་བྱས་པའི་སྲིད་དབང་དེ་མེར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ནི་ཏཱ····
ལའི་བླ་མ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མཁྱེན····
ནས་སྐུ་འདས་ཁར་སྡེ་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་སྐུ
འདས་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ལོ་ཤས་རིང་གསང་བ་བྱེད·····
དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འདས་ནས་ལོ···
བརྒྱད་སོང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་རྟ(ཆིང་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཁྲི་ལོ་ཉེར་དགུ་པ)
(༡༦༩༠)ལོར་པོ་ཏཱ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་འཛུགས་སྐྲུན
བྱ་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་སོང་རྗེས་གསང་
བའི་སྒོ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཕྱག་གདུང་བཞུགས
པའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་དངོས་སུ་བཞེ···
སྐྲུན་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་གོང་མ་ཁང་
ཤིས་ཀྱི་མདུན་དུ་འཚམས་འདྲིའི་མི་སྣ་བཏང་ཐོག་དེའི·····
མདུན་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་འབྲལ་མེད···
བསྣམས་རྒྱུའི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དང་འཇིམ་བཟོས་འདྲ་
སྐུ་ཞིག་བཅས་བསྐུར་ཏེ་དངོས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་
པ་སྐུ་འདས་ཞེས་གོང་མར་སྙན་སེང་མ་ཞུས་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱི
གོ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་ཡོང་བའི་ཐབས་མཁས་གནང་ཡོད།
བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཁྱི(ཆིང་ཁང་ཤིས་ཁྲི
ལོ་སོ་གསུམ་པ)(༡༦༩༤)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཉེར
དགུ་ལ། མཚམས་འདྲིའི་མི་སྣ་ཡེ་ཤེས་དགེ་སློང་དང་ཐུང་

ཁྲི་སྒྱུར་གོ་ཆེ་སོགས་བཏང་བའི་མདུན་གསེར་གྱི་བྱང་བུ···
ཤོག་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ལ་གསེར་སྲང་༡༢༠ཡོད་པའི་ངོས
སུ་རྒྱ་དང་། སོག་པོ། བོད་བཅས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ཤན···
སྦྱར་གྱི་འཇའ་ས་བཀའ་ཡིག(འདིའི་ངོ་བཤུས་ཆ་ཚང་སྡེ་པ
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ
སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི···
དཀར་ཆག》ཤོག་གྲངས༥༨༩ནས༥༩༢བར་གསལ)དང་།
རྡོ་རྗེ་འཆང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཆོས་སྲིད་འཛིན་ཅིང་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་སྐྱོང་བའི་ས་དབང་ཞེས་པའི་གོ·······
གནས་དང་། ནང་དོན་དེ་དང་འདྲ་བའི་གསེར་ཐམ་ལ···
གསེར་སྲང་༡༢༠ཡོད་པ་བཅས་སྩལ། (འདི་སྐོར་སྡེ་པ·····
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སོ་སོའི་ལོ···
རྒྱུས་ནང་འཁོད་དོན་དུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་མིང་རྒྱལ···
རབས་བཅས་རིམ་བྱུང་གི་སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་སྲིད་ཚང་མ་དེ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་མངགས་རྗེན་འབྲུལ་མི་སྣ་པེ་ཅིན་དུ·········
མངགས་ཏེ་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཚོགས་པའི་
འཇའ་ས་དང་ཐམ་ཀ་ཞུས་པར་བརྟེན་ནས་གོ་གནས་བྱུང་
བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཀྱང་སྡེ་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས
གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང···
ཚོག་པའི་གོ་གནས་དང་འཇའ་ས་ཐམ་ཀ་བཅས་ཞུ་མ······
དགོས་པར། ཆེད་མངགས་མི་སྣ་བཏང་ནས་དམིགས······
གསལ་གཟེངས་བསྟོད་ཆེན་པོ་གནང་བྱུང་ཞེས་འཁོད་ཡོད)
སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན·······
མཛད་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྣམ་གཞུང་།
སྐར་རྩིས་རིག་པ། སྨན་རིག་པ། སྙན་ངག་བཅས་ཀྱི་ནང་
རྩོམ་ཡིག་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཁྲོན་བསྡོམས་པོད་ཆེན··
(པོད་རེ་བ་ལ་ཤོག་གྲངས༥༠༠ཕྲག་ཙམ་ཡོད)༢༨ཙམ···
ཡོད་པ་དེའི་ནང་ནས་བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་རྩོམ·····
ཡིག་སྐོར་གཉམ་གསལ《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསེར་
གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་ཐར་གླིང་རྒྱ···
མཚོར་བགྲོད་པའི་གྲུ་རྫིངས》ཤོག་གྲངས༧༦༧(འདི་ནང་
པོ་ཏཱ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས

ཧ་ཅང་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་ཡོད) 《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་
ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》རྒྱས་པ་དང་། འབྲིང་
པོ། བསྡུས་པ། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་བྲིས་མ་ཤོག·······
གྲངས་༣༠སྐོར(འདི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ······
ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་གནས་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་མིན་པ་
རྣམས་ཞིབ་ཕྲ་བྲིས་ཡོད) 《གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་དབུབ་
དྲང་སྲོང་དགྱེས་པའི་དགའ་སྟོན》ཤོག་གྲངས་༢༩༢ (འདི་
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལེགས
པོ་ཞིག་ཡིན) 《སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་བཻཌཱུརྻ་སྔོན་
པོ》ཤོག་གྲངས་༡༠༦༧(འདི་བོད་ཀྱི་སྨན་མཁས་པ་ཚོས···
བརྩམས་པའི་སྨན་གཞུང་མང་པོའི་ལེགས་ཆ་བསྡུས་ཏེ་ཤོག
ཆ་ཚང་ལ་གོ་བདེ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན)
《ཕུག་ལུགས་རྩིས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བཻཌཱུརྻ་དཀར་པོ》ཤོག
གྲངས་༦༢༩ (འདི་དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་མཁས་པ་ཚོས
བརྩམས་པའི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ཚང་མའི་ལེགས་ཆ་བསྡུས
པ་ཞིག་ཡིན)《བསྟན་བཅོས་བཻཌཱུརྻ་དཀར་པོའི་དྲིས་ལན་
འཁྲུལ་སྣང་གཡའ་སེལ》ཤོག་གྲངས་༦༧༤(འདི་ནང་སྐར་
རྩིས་གནད་དོན་སྐོར་ལ་གཞན་གྱིས་དྲི་བ་བཏོན་པའི་ལན་
དོན་ཚན་༢༠༨ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས
ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཡི་གེ་དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་ཀྱི···
ཐིག་ཚད། བོད་ལུགས་ལྷ་སྐུའི་ཐིག་ཚད་དེབ་ཐེར། 《བོད་
ལུགས་གླུ་གར་གྱི་དེབ་ཐེར་མིག་ཡིད་རྣ་བའི་དགའ་སྟོན》
སོགས་ཡོད) 《དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་བཻཌཱུརྻ་སེར་པོ》ཤོག
གྲངས་༦༡༩ (འདི་ནང་སྐབས་དེའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི
མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ···
ཁག་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དགོན་པ་དེ་རྣམས་ས་ཁུལ·····
གང་དུ་ཡོད་པ། དགོན་པའི་ཨང་གྲངས་ག་ཚོད་ཡིན་པ།
སྐབས་དེར་གྲྭ་པ་ག་ཚོད་ཡོད་པ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཡིག
ཆ་དང་འདོན་ཆ་གང་དང་གང་ཡིན་པ། ཤུ་རྒྱུན་འགྲོ······
ཁུངས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བཅས
གང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པ། མཆོད་གཞིས་ས་ཞིང་གི
རྒྱ་ཁྱོན་དང་མི་སེར་ཐེམ་དུད་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ། མཆོད······

གཞིས་མེད་པའི་དགོན་པ་ཚོར་སྲིད་གཞུང་ནས་འབྱ་དང་། ཇ་མར་སོགས་ཀྱི་ཐོགས་མང་ཞུང་ཇི་ཙམ་སྤྲོད་དགོས་པ། སྐབས་དེར་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་དགོན་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་དགེ་བསྐྱར་དགོན་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་བཅས་ཞིབ་ལྷ་ཐྲིས་ཡོད) 《ལྗོང་དོར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང》ཤོག་གྲངས༤༥ (འདི་ནང་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་། ལས་ཁུངས་ཁག རྫོང་གཞིས་ཁག་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་རྣམས་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་ཡོད) 《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི་སྙན་ངག་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་གླུ་དབྱངས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ》ཤོག་གྲངས༢༠༧ (འདིའི་ནང་སྡེ་སྲིད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཆན་འགྲེལ་དང་དཔེར་བརྗོད་ཁག་མང་པོ་ཡོད) རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁང་ཤི་ཁྲི་ལོ་བཞི་བཅུ་པ) (༡༧༠༡) ལོར་གུ་ཤྲི་དཔོན་གྱི་བུ་ཆེ་བ་བསྟན་འཛིན་དྭ་ལའི་ཧན་ལ་དུག་སྨན་བྱུང་ནས་འདས་རྗེས་དེའི་བུ་ལྷ་བཟང་ཧན་ཁྲི་ལ་བསྐོས་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལྷ་བཟང་ནས་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ལོན་ཐབས་སུ་སྡེ་སྲིད་ནས་གོང་མར་བརྩི་བཀུར་མེད་ལུགས་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་མཛད་པར་སྐྱོན་འདོགས་སོགས་ཀྱི་དབྱེན་སྦྱོར་བྱས་པར་སྡེ་སྲིད་ནས་ཀུང་དེ་ལན་འཛོལ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁོང་གཉིས་བར་འགལ་བ་ཇེ་ཆེར་སོང་མཐར་ཁོ་གཉིས་ཤན་རྩོད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མ་བསྲུན་པར་རང་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་ཁོ་རང་གི་ཕ་དུག་སྨན་བྱུང་ནས་འདས་པའི་ནག་ཉེས་དེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡོད་རྒྱུ་བཤད་དེ་འགལ་ཟླ་ཟུར་ལས་ཆེ་རུ་སོང་ནས་ལོ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་བྱིན་པའི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ལུག (༡༧༠༣) ལོའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཚོགས་སྐབས་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱི་གཡོག་པོ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་འཁོར་དཔོན་རིགས་ཁ་ཤས་བསད་པར་བརྟེན་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་དམག་དཔུང་བསྒྲིགས་ཏེ་འཐེན་པས་ལྷ་བཟང་གི་དཔུང་སྡེ་འདམ་གཞུང་བར་ཕྱིར་འཐེན་གྱིས་བསྐྱར་བསྒྲིགས་བྱས་ཏེ་ལྷ་སར་དཔུང་འདུག་བྱས་རྐྱེན་དོད་སོག་བར་དམག་འཁྲུག་ཆེན་པོ་ལངས། ལྷ་བཟང་ཧན་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་དང་ཁོ་རང་གིས་དད་པ་བྱེད་སའི་བླ་མ་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་སྐབས་དེའི་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ(སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ཅིང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ནི་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་ཚོར་མཆོད་གཞིས་ཞི་ཞེར་མང་པོ་སྤྲད་པའི་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས་མགོ་རིམ་གྲྭ་པ་ཁག་གཅིག་གིས་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱུན་དུ་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་གྲྭ་པ་ཁག་གཅིག་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་དེ་ཙམ་གྱི་དགའ་པོ་མེད་པར་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ལངས། སྐབས་དེར་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འཛུས་མི་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བར་འདུམ་མཛད་དེ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་གཞོལ་ནས་སྲས་ངག་དབང་རིན་ཆེན་སྡེ་སྲིད་ལ་བསྐོས། འོན་ཀྱང་ལྷ་བཟང་ཧན་དང་མཉམ་དུ་སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྲས་སྡེ་སྲིད་ངག་དབང་རིན་ཆེན་དང་ལྷ་བཟང་གཉིས་ཀུང་མཐུན་པོ་མ་བྱུང་བར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱ(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཁྲི་ལོ་ཞེ་བཞི་པ)(༡༧༠༥)ལོར་སླར་ཡང་འཁྲུག་ཟིང་བྱུང་སྟབས་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་འཚུས་མི་སོགས་ནས་བར་འདུམ་མཛད་དེ་སྡེ་སྲིད་བྱུར་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སྟོད་ཁ་གོང་དཀར་དུ་བཞུགས་རྒྱུ་དང་། ལྷ་བཟང་རང་ཡུལ་དུ་སོག་རྒྱུའི་ཐག་བཅད། ལྷ་བཟང་གིས་ནག་ཆུ་བར་ཕྱིན་ནས་ཕྱིར་སོག་གིས་སོག་དམག་རྣམས་འཕན་པོ་དང་སྟོད་ལུང་ལམ་ཁག་གཉིས་ནས་ལྷ་སར་དམག་དྲངས། སྡེ་སྲིད་དམག་ཕམ་ཏེ་ལྷ་ས་གཙང་པོའི་ཐོག་ཀོ་གྲུ་བཏང་ནས་གོང་དཀར་རྫོང་དུ་བྲོས། སྐབས་དེར་ལྷ་བཟང་རང་ཉིད་ཀྱིས་དམག་སྡེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་དེ་འཕན་པོ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་བ་དང་། ལྷ་བཟང་ཧན་གྱི་བཙུན་མོ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མོའམ་རྒྱལ་མོ་ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས(འདི་ཐོག་མར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་བཙུན་མོར་ཡིན་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱས་པ་དེར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་ཁ་ཡ་མ་བྱས་ཐབས་རྗེས་སུ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱིས་མནའ་མར་བླངས་པ་ཡིན་ཟེར་སྐྱོལ་ཡོད)ཟེར་བ་དེས་དམག་ཁག་གཅིག་ལ་སྣེ་ཁྲིད་དེ་སྟོད་ལུང་སུ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་། སྐབས་དེར་གལ་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བཟང་གི་ལག་ཏུ་ཐེབས་ན་གསོལ་ཐོགས་ལྟན་བུ་འཚོ་རྗེན་དུ་ཕྱུལ་ནས་བཟང་བཙན་དུ་འཛོག་རྩིས་ཡོད་ཀྱང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་པར་ང་རང་དང་ལྷ་བཟང་གཉིས་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་དགྲ་ཟོ་ཡིན་སྟབས་གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ལྷ་བཟང་གི་ལག་པར་ཐེབས་ན་དེ་མ་ཐག་གསོད་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐག་ཆོད་པས་དེ་ལས་སྟོད་ལུང་ཕྱུར་ལྷ་བཟང་གི་བཙུན་མོ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མོའི་སར་སོང་ནས་མགོ་བཏགས་ཞུས་ན་རང་ཉིད་ལ་སྲོག་སྐྱོན་ཡོང་གི་མ་རེད་དགོངས་ཏེ་གོང་དཀར་ནས་ཐོན་ཐོག་སྟོད་ལུང་ཕྱུར་ལྷ་བཟང་གི་བཙུན་མོ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མོའི་སར་མགོ་བཏགས་ཞུ་བར་ཐེབས། སྐབས་དེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་སྲོག་སྐྱོན་མི་འབྱུང་ཆེད་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ཚང་མ་སྟོད་ལུང་ཕྱུར་ལྷ་བཟང་གི་བཙུན་མོའི་སར་ངོ་ཆེན་རྒྱུགས་སྐྱོར་ཞུ་བར་བཏང་གནང་མཛད་ཀྱང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ཚོས་སྟོད་ལུང་མདའི་ཟམ་པ་ལ་བསྐོར་ནས་འགྲོ་བའི་ཤུལ་དུ་ལྷ་བཟང་ཧན་གྱི་བཙུན་མོས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་མགུལ་ཐིགས་ནས་སྲོག་ཐོག་བཏང་བ་དང་། སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྲས་ངག་དབང་རིན་ཆེན་དང་། སྲས་མོ་གཅིག དྲུང་འཁོར་ཁ་ཤས་བཅས་པེ་ཅིན་དུ་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་རྩིས་འབུལ་བྱས་ཐོག་སྐྱེལ་འཕྲིན་པོ་དམག་ཟོར་ཚེ་དབང་དེང་སང་ལྷ་ས་གཙང་པོའི་འགྲམ་གྱི་དམག་ཟོར་རྡོ་ཕུང་ཟེར་བ་ཡོད་ས་དེར་རང་སྲོག་རང་གིས་བཅད་ནས་ཤི་བ་སོགས་བྱུང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་གི་སྡེ་སྲིད་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་དང་། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《མཚོ་སྔོན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཚངས་གླུ་གསར་སྙན》 སེར་སྨད་མཁན་པོ་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར》ཞེས་པའི་ནང་གསེས《དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཞེ་བརྒྱད་པ་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》 ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པ《འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དོ་མཚར་ཀེ་ཏ་ཀའི་ཕྲེང་བ》སོགས་ལ་གཟིགས།

སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ། (མཚན་གཞན་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་རྒྱ་ཡི་ཆོས་མཛད་ཀུང་ཟེར) རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༥༩༥)ལོར་སྟོད་ལུང་རྒྱ་ཞེར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ནར་སོན་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ལས་སྣེར་ཞུགས། དེ་རྗེས་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་འགན་བཞེས། ཆུ་ཁྱི(༡༦༢༢)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དགུང་ལོ་དྲུག་སྐབས་འབྲས་སྤུངས་སུ་གདན་ཞུ་མཛད། སྐབས་དེར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་རིས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པར་སྡང་ཟུག་བྱས་པར་བརྟེན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༦༣༣)ལོ་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་སོག་པོ་ལྷ་བཙུན་ཆུང་བ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་མཉམ་དུ་སོག་དམག་ཁྲིད་ནས་དབུས་ཀྱི་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་རྒོལ་ལན་སྤྲད། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་བླ་བྲང་ལ་ལྷ་ས་རགས་མན་ཆད་ཀྱི་

ཆོས་གཞིས་བདག་དབང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་འབྲས་སྤུངས་སུ་བཞུགས་ཚོག་པ་སྤྲང་། དེ་རྗེས་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་སྲིད་སྐྱོང་བྱེ་རི་སྟག་རྩེ་བའི་སྡེ་པ་ཨ་མཆོད་སྤྲེལ་ཇོ་རྗེ་སོགས་ཧྲན་གར་བའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་སོག་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་རྣམས་ལ་དཔུང་རོགས་ཡོང་བ་ཞུས་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྨུགས་སྦྲུལ (༡༦༤༡) ལོར་གུ་ཤྲི་ཁང་གི་དཔུང་ཆེན་གྱིས་གཙང་པ་སྡེ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་པེ་རི་ཚོགས་པ་སོགས་ཆམ་ལ་ཕབ་ཅིང་། བསམ་གྲུབ་རྩེ་དང་། དབུས་གཙང་མཐའ་དག་དབང་དུ་བསྡུག་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁའི་དྲན་གསོར་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་བྲུས་ཡག་དར་ཆེན་ཞེས་པ་འདི་བཙུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ (༡༦༤༢) ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་དབང་ཆ་ཚང་མ་བཞེས་པ་དང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དྲུ་བརྙེས་པ་དང་འབྲེལ་ཞལ་ངོ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་སྡེ་སྲིད་བསྐོ་གཞག་བསྩལ། ལོ་དེར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་གཙང་དང་སྟོད་ཁུལ་མངའ་སྡེ་རྣམས་ལ་བཀྲ་བསྐོར་དང་། ས་མི་ཞིབ་བཤེར། ཁྲལ་བཅོ་ཁྱུངས་འདུག་བྱེད་མིའི་ལས་བྱེད་པ་རིམ་བཞིན་བསྐོ་རྫོང་གཏོང་ཞིང་། མེ་བྱ (༡༦༤༥) ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་མཆོག་ནས་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་བཀའ་གྲོས་ཀྱིས་རྩེ་ཤར་རྒྱུད་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་སྐྱང་འདེགས་པའི་དགུ་བཙུགས་ནས་ས་ཕྱི (༡༦༤༩) ལོ་བར་ལོ་བཞིའི་ནང་གྲུབ། ཕར་གྱི་སྡེ་གདོང་དང་གཙང་པ་སྡེ་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ལ་སྔོན་འཕྲི་དང་འབྲེལ་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་རྒྱ་སྐྱེད་ཐོག་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་ཕིབས་གསར་བཞེངས་དང་། ར་སྒྲེང་གི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་དབུ་རྩེ་དང་བཅས་པ། དགའ་ལྡན་ཡང་ས་པ་ཅན། འོལ་ཁ་རྫིང་ཕྱི་ལྷ་ཁང་། སེ་འབྲས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་རྙིང་པ་རྣམས་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་སོགས་སྡེ་སྲིད་འདི་ཉིད་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དགུ་ཐོག་དཔུང་འདེགས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐུ་ཆེ་གང་ཕོར་འབད་བརྩོན་སྟོད་མེད་ཀྱིས་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག སྐུ་མཐར་ས་ཕྱི (༡༦༥༨) ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་ལྷ་ལྡན་ལྷ་བྲང་སྟེང་དུ་སྐུ་གཤེགས།

སྡེབ་སྦྱོར། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཀྱི་ཡང་གི་སྒྲ་སྡེབ་པའི་རྩོམ་རྩལ་ཞིག ཕྱིར་སྡེབ་སྦྱོར་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་དང་། བོད་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་གཉིས་ལས་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ཡི་གེ་སྒྲ་བ་དང་ཡང་བ་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་རིགས་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ལས་འབྱུང་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》ལས་ཚིགས་བཅད་ལ་རྐང་པ་གཉིས་པ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཤད། གཉིས་པ་ནི། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་སྡེབ་སྦྱོར་ལ་རྐང་པ་བཞི་རེ་ཆ་མཉམ་དུ་བསྒྲིགས་པ་ཞིག་སྟེ་དེ་ལ་ཡི་གེ་བགྲང་བ་ཝྲྀཏྟ་དང་ཛཱ་ཏི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཝྲྀཏྟ་ནི་ཡི་གེ་བགྲང་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་མཉམ་པ་དང་། ཕྱེད་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་བཅས་གསུམ་དང་། ཛཱ་ཏི་ནི་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་བགྲང་བ་སྟེ། དེ་ལ་འཕགས་མ་དང་། རོ་ལངས་ཅན། ཕྱི་མོ་མཉམ་པ་དང་གསུམ། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི། རྒྱ་གར་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་པཎྜི་ཏ་དམར་སེར་ཅན་གྱིས་བརྩམས་པ《སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་རྩ་བའི་མདོ》དང་། དེའི་དཔེར་བརྗོད་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་ལྷས་བརྩམས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བས་མཛད་པའི《སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གཉིས་ནི་གཞུང་ཕ་ཚང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་དུ་ནི། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད་པའི《སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་རྩ་བ་བསྡུས་པ》 ལོ་ཆུང་བ་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོས་མཛད་པའི《སྡེབ་སྦྱོར་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང》ལ་བསྒྱུར་བཅོས། སྟག་ལུང་ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས《སྡེབ་སྦྱོར་རྩ་འགྲེལ》བསྒྱུར་བཅོས་མཛད་པ། ལོ་ཆེན་ཆོས་གྲགས་མཛད་པའི《སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་མེ་ལོང》 སྨན་འགོ་པཎྜི་ཏ་ཚེ་དབང་དོན་གྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི《སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ》དང་དཔེར་བརྗོད་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་མཛད་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་མི་ཉུང་བ་ཡོད། གཉིས་པ། བོད་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་ནི། ཚིགས་བཅད་ལ་རྐང་པ་དྲུག་པ་ནས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་བར་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་སྡེབ་སྦྱོར་བྱེད་སྟབས་ཚིག་ཕྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དང་། ཚིག་བར་མང་ཉུང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཉུང་བསྡུས་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་པ་ཁོ་བོས་སྙན་ངག་གི་སློབ་དེབ་ནང་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་ཟློས་ཀྱིས་མ་བཀོད་ལགས།

སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཆ་ཤས་གསུམ། ཤློཀ་ཧྲྀ་ཏི་ངོ་མཚར་རྟོགས་བྱེད།

སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ༡. མདོར་བསྡུས་པ། ༢. ཚིགས་བཅད་ཀྱིས་བཅིངས་པ། ༣. ཁ་གསལ་བ། ༤. ངོ་མཚར་བའི་སྦྱོར་བ་ཡོད་པ། ༥. ངལ་གསོ་དང་ལྡན་པ། ༦. འདོན་སླ་བ། ༧. འགྱུར་ཁུག་དང་ལྡན་པ། ༨. རིམ་པ་དང་ལྡན་པ།

སྡེབ་སྦྱོར་གཉིས། ཤློཀ་དང་ཧྲྀ་ཏི།

སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད། མདོར་བསྡུས་ཚིགས་བཅད་གསལ་བ་དང་། །མོ་ཉིད་དཔེར་བརྗོད་འགྱུར་བ་དང་། །མི་འདྲེས་རིམ་ཅན་འདོན་སླ་དང་། །ཞོད་དང་ཚིགས་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྡེབ་སྦྱོར་གསུམ་སྦྲགས། ལྷཱ། ཕྲུ། བོད་ཡིག་གསུམ་སྦྱོར་བའི་ཐབས།

སྡེབ་སྦྱོར་གསུམ་ལྡན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགོ་རྒྱན་མཆོད་བརྗོད་སོགས་སུ་ལྷཱ། ཕྲུ། བོད་ཡིག་གསུམ་ཀྱི་ཡང་བསྡེབས་ཏེ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལམ་གྱི་ཕྲེང་བའི་ཟུར་ཚིག

སྡོང་པོ་ཀ་འགྲེད། སྡིག་སྡོམ་བཀྲང་བའི་དོན།

སྡོམ་རྣམ་གཉིས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། ཐེག་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས།

སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་རིས་པ་ལྔ། སེམས་ཅན། ཡན་ལག ཡུལ་དུས། ཚེ། རིས་པ།

སྡོམ་པ་གོང་མ་གཉིས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཡིན། གོང་མར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ན་གོང་མར་འཛོག་པ་ཡིན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི། བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་དང་། སེར་སྣས་ཟང་ཟིང་དང་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་བ་སོགས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་སྨོད་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་ལས་མི་འདའ་བ། སེམས་ཅན་ལ་བདེ་བ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་མི་བཏང་བ་སོགས་ཡིན།

སྡོམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་ལྔ། བསླབ་པ་ཕུལ་བ། ཤི་འཕོས་པ། མཚན་གཉིས་བྱུང་བ། མཚན་ལན་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ། དགེ་རྩ་ཆད་པའོ། །

སྡོམ་པ་ཐབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལྔ། སེམས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་ཐབ་འདོད། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཐབ་ཤེས། འགལ་རྐྱེན་ངེས་པ་ཐ་བྲལ། དེ་ཐམས་ཅད་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པའོ། །

སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་བཅུ་གསུམ། ཤན་པ་དང་། བྱ་ཀྲུག་གསོ་བ། ཕག་གིས་འཚོ་བ། ཉ་པ། རི་དགས་རྔོན་པ། བྱ་པ། ཁོང་རྒྱུས་འཚོ་བ། ཆོམ་རྐུན་པ། གཤེད་མ། གླང་པོ་ཆེ་འཛིན་པ། སྦྲུལ་གྱིས་འཚོ་བ། བཙོན་བསྲུང་། ཕྲ་མ་བྱེད་པ་བཅས་སོ། །

སྡོམ་པ་ལེན་ཡུལ་དགེ་འདུན་གྱི་ཐུགས་དགོངས་གསུམ། མ་འཁྲུལ་བ། ལས་བྱེད་འདོད། ཕན་འདོད་སྙིང་རྗེ།

སྡོམ་པ་ལེན་ཡུལ་ལྔ། སྟོན་པའི་སྐུ་གཟུགས། ཆོས། མཁན་པོ། སློབ་དཔོན། དགེ་འདུན།

སྡོམ་པ་གསུམ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། ཡང་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པའོ། །

སྡོམ་པ་བསྲུང་བའི་ཕན་ཡོན་གཉིས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་ནོ། །

སྡོམ་པས་བསྡམས་པའི་དགེ་བ། སྡོམ་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ།

སྡོམ་མིན་གཉིས། ཉེས་སྤྱད། ཚུལ་འཆལ་ལོ། །

སྡོམ་བརྩོན་དམ་པ། དེ་དག་གི་མཚན་དོན་ཙམ་བཤད་ན། དབུས་ཀྱི་པཎྜིཏ་ཐོང་པོས་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་མཆོད་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་དང་ཆོས་མཚུངས། པཎྜིཏ་ཕྱི་པའི་རལ་གྲིས་ནི་འཇམ་དཔྲངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་མཆོད་དེ་སྤྲུལ་གཞིའི་མཚན་མ་ཕྱིད་དོ། །དེ་གཉིས་ཡོན་མཆོད་རྣམ་པ་ཟ་དད་ཀུང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལམ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ལས་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་སྲས་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔར་གྲགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མི་རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་ཡིན་པས་པཎྜིཏ་ཟེའུ་འབྲུ་ལས་འཁྲོན་པའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པའོ། །ཕྱད་སྟོང་གི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་ངང་སེར་མགོ་གཉིས་པས་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཀླུ་མ་ལ་སྦྲི་ལ་སྤྱི་པཎྜིའི་དང་ཚུལ་གཉིས་མཚོན་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་ཀུབ་དགོངས་པ་གཅིག་པས་ཡུལ་གཅིག་ལ། གསུང་གི་ཆོས་སོ་སོར་སྟོན་པས་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཅན། སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀ་འང་རྟེན་སྡོམ་བརྩོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བཞུགས་པས་ངང་སེར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ནི་ཅོ་མགོ་གཉིས་པས་ནི་སྤྲུལ་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་མཚོན་ཏེ། ཐུགས་དགོངས་གཅིག་ལ་ཆོས་སོ་སོར་སྟོན་པས་ཡུལ་གཅིག་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཅན། ནི་ཅོས་བུ་སྐད་དང་མི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ལྟར་ལོ་ཙཱ་བས་ཀྱང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བས་ཅོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་གནས་པ་ནི་དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ལ་དུས་དབང་གིས་མེའི་གནོད་པ་འབྱུང་བ་ལུང་བསྟན་པ་ཞི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ་ཞལ་ཆུང་གི་གསེམ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ལ་ཕན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དེ་དག་གི་དགོས་པ་ནི། བོད་རྗོངས་པའི་གླིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཤར་བ་ནི་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་པོ་ལྷ་བ་དང་བཅས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་བདག་པོའི་དྲིན་དང་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྗེས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲན་བསྐུལ་དང་དད་པའི་ཀ་ཤལ་འདེབས་པ་དང་། བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་དུ་གཟོ་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས་ན་སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཉན་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་འབུངས་ཤིང་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་དག་གི་ཞབས་ཏོག་ལ་འང་བརྩོན་དགོས་སོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ལགས། ནོ་རྗེ་དང་བོ་རི་ཕྱི་བ་སོགས་ནི་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པ་དག་གིས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོར་རློམས་ཏེ་རང་དགར་བཀོད་པར་སྣང་ངོ། །

སྡོམ་གསུམ། འདུལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ། གསང་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གོ།

བརྡ་སྤྲོད་པ། དེ་ནི་སྒྲ་རིག་པ་དང་དེའི་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ནི《སུམ་ཅུ་པ》དང་།《རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ》《དག་ཡིག》《སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར》《མིང་གི་རྣམ་གྲངས》བཅས་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་ཡིན། བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཤེས་པ་ལ་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་ནི། ༡. སྒྲ། ༢. སྐད། ༣. ཚིག ༤. དོན། ༥. མིང་། ༦. མཚན་མ། ༧. བརྡ། ༨. ཐ་སྙད་བཅས་ཡིན། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་དང་འཕྲད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆར་སྣང་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་ཞིང་། འཆར་སྣང་དེ་དག་གཞན་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེས་པ་ལ་སྒྲ་གདངས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཚིག་མི་གསལ་ཞིང་ཆ་མི་ཚང་བའི་ཐོག་མའི་སྒྲ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྒྲ་ཟེར། དེ་རྗེས་སྒྲ་གདངས་དེ་ལ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་གོ་དོན་སྟོན་ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་བྱུང་། དེ་རྗེས་དངོས་པོ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་རེ་ཡོད་པ་དེ་བློ་ལ་འཆར་ནས་རིགས་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་དབྱེ་བ་དེ་བྱུང་། དེ་རྗེས་མཚན་མ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་རིགས་འདྲ་བ་ཚོར་སྤྱི་མིང་དང་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཚོར་བྱེ་བྲག་གི་མིང་རེ་བཏགས་ཏེ་མིང་བྱུང་། དེ་རྗེས་མིང་དུ་བཏགས་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ཁྱད་གཞི་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚིག་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཚིག་དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྲད་སོགས་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་དོན་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་རྗེས་བརྗོད་དོན་ཚང་བའི་བརྗོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རིམ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་བརྡ་ཞིག་བྱུང་། དེ་རྗེས་བརྡ་དེ་ལ་རོལ་པོར་སྦྱར་བ་ན་བརྡ་སྦྱར་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་བརྡ་སྦྱར་ན་མིང་གི་སྒྲ་ཙམ་བློ་ལ་ངེས་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་དང་། མིང་དང་མིང་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངོས་འཛིན་པའི་བློ་ཡི་ཐ་སྙད་གཉིས་སྐབས་དེར་སྐྱེ་ཐུབ་ཅིང་། བརྡ་སྦྱར་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དངོས་སུ་མེད་པར་བརྡ་སྦྱར་ན་སྐབས་དེར་མིང་གི་སྒྲ་ཙམ་བློ་ལ་ངེས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དངོས་དང་འཕྲད་པ་ན་ཐོང་རྗེས་གཞི་ནས་མིང་དང་མིང་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངོས་འཛིན་པའི་བློའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་སྒྲ་དང་བློའི་ཐ་སྙད་གཉིས་པོ་དེར་སྐྱེ་མིང་ལ་ཐ་སྙད་ཟེར། དེར་བརྟེན་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་ཚུལ་དེ་དག་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

བརྡ་བྱང་ཀེར་རེ་རེས་བླངས། བརྡ་ཐོ་འགྱུར་བྱང་ཟེར་བའི་ལག་མཆན་བྱེད་དུ་བརྡ་ཡིག་ཐོག་ཀེར་རེ་རྟགས་བྱས་སྦྱོལ་ཡོད།

བརྡ་མ་འཛོལ། གོ་བརྡ་མ་འཕྲོད་པ།

བརྡ་ཡིག བརྡ་ཡིག་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གཞུང་པོད་འབྲི་བྱེད་དུ་སྤྱོད་པའི་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡིན་པ། དཔེར་ན་མཁའ་འགྲོ(ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ)གྱི་བརྡ་ཡིག་ལྟ་བུ་དང་བརྡ་ཡིག་ཀུང་ལྔ་ཚོགས་ཡོད།

བརྡ་ལ་བྱང་བ། དངོས་པོ་དེའི་མིང་དང་དོན་དངོས་གཉིས་འབྲེལ་ནས་བརྡ་སྦྱར་ཤེས་པ།

བརྡ་ལ་མ་བྱང་བ། དངོས་པོ་དེའི་མིང་ཙམ་གོ་ཐོང་ཡང་མིང་དེ་དང་དོན་དངོས་གཉིས་འབྲེལ་ནས་བརྡ་སྦྱར་མ་ཤེས་པ།

བརྡབ་ཐོག་དོས་དྲག རྐང་ཤུགས་ཆེན་པོས་ཕར་ཚུར་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ།

བརྡལ། བརྡལ་བ་ནི་བཀྲམ་པའི་དོན།

བརྡལ་ས། ཇ་པོ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་སྐྱ་ཆ།

བརྡུགས། འདི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ནང་དུ་བྲིས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ཅིང་། གོ་དོན་ནི་ཟད་པའམ་ཐོགས་པའི་དོན། དཔེར་ན། དེ་འདྲའི་མི་དེའི་ཐབས་བརྡུགས་པ་ལ་ཡང་ཟེར་བ་ནི་དེ་འདྲའི་མི་དེའི་ཐབས་ཟད་པ་ལ་ཡང་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །《དག་ཡིག་ངག་སྒྲོན》སོགས་ལྟར་ན་རྟགས་ལ་སྦྱོར་འཇུག་མེད།

བསྡམས་འཁོལ་བཀྱིལ་བ། ཁྲིམས་ཐོག་ཏུ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཟིན་པ།

བསྡམས་གཅོད་གྲུབ་རྗེས། སྔོ་བསྡམས་ནས་སྔོ་ལྷགས་བརྒྱབ་ཚར་རྗེས་ཞེས་པའི་དོན།

བསྡིགས། འཇིགས་སྣང་སྐུལ་བ་དང་། འཇིགས་སུ་འཇུག་པ།

བསྡུ་དངོས་བཞི། མཁོ་བ་སྦྱིན་པ། སྙན་པར་སྨྲ་བ། དོན་མཐུན་པ། དོན་སྤྱོད་པ་བཅས་སོ། །མཁོ་བ་སྦྱིན་པ་ནི་གཞན་དག་ལ་དགོས་མཁོ་གང་ཡོད་སྦྱིན་པ། སྙན་པར་སྨྲ་བ་ནི་གཞན་དག་ལ་སྐད་ཆ་སྙན་པོར་སྨྲ་བ། དོན་མཐུན་པ་ནི་རང་གིས་བླང་དོར་ལག་ལེན་ལུགས་མཐུན་བྱེད་པ། དོན་སྤྱོད་པ་ནི་རང་གིས་བླང་དོར་བྱས་པ་བཞིན་གཞན་དག་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ།

བསྡུ་བ་རྣམ་བཞི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད། ༡. མཁོ་བ་སྦྱིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱར་ཕན་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གང་མཁོ་བ་དེ་ཡང་མེད་དུ་སྦྱིན་པ། ༢. སྙན་པར་སྨྲ་བ་ནི་འགྲོ་བ་གང་ལ་ཡང་གཏམ་སྨྲ་བའི་ཚེ་ན་ངག་འཇམ་ཞིང་ཐབས་མཁས་པོའི་སྒོ་ནས་སྨྲ་བ། ༣. དོན་མཐུན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་སྨྲས་པའི་བླང་དོར་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐོག་མར་རང་གིས་ལག་ལེན་བསྟར་བ། ༤. དོན་སྤྱོད་པ་ནི་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ཀུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་བླང་དོར་གྱི་ལམ་དེ་ལ་བཀོད་པ་ལ་ཟེར། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ནུས་པ་ནི། དང་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་བར་བྱེད། གཉིས་པ་དེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བློ་འགུགས་པར་བྱེད། གསུམ་པ་དེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། བཞི་པ་དེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལམ་བཟང་པོ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལས་ཆེ་བའི་ནང་གསལ། (བསྡུ་བཞི་འམ་བསྡུ་དངོས་བཞི་ཡང་ཟེར)

བསྡུས་གྲྭ། ཚད་མ་རིག་པའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བས། ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་སོགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་རིག་པའི་འགྲོས་སྒྱུར་ནས་ཚད་མའི་གཞུང་གི་དོན་བསྡུས་པ་དང་། ཉེར་གཅིག་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་སྒོ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

བསྡུས་གྲྭའི་བསྡུས་ཚན་ཉེར་ལྔ། ཁ་དོག་དཀར་དམར། ཡོད་རྟོགས་མེད་རྟོགས། ཡིན་ལོག་མིན་ལོག ལྡོག་པ་ངོས་འཛིན། རྒྱུ་འབྲས་ཆུང་ངུ། གཅིག་ཐ་དད། ཁྱབ་མཐའ་འགོག་ཚུལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག འགལ་འབྲེལ་ཆུང་ངུ། མཚན་མཚོན། ཟས་ལྡོག ཁྱབ་པ་སྡེ་བརྒྱད། ཁས་ལེན་སོང་ཚུལ། རྟགས་སྒྲ། དགག་གཞི་བཟློ་ཚུལ། ཐལ་འགྱུར་ཆུང་ངུ། དུས་གསུམ། སྤྱི་མཚན་དང་རང་མཚན། སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད། དགག་སྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ། འགལ་འབྲེལ་ཆེ་བ། ཐལ་འགྱུར་ཆེ་བ། རྒྱུ་འབྲས་ཆེ་བ། ཡང་བློ་རིགས་དང་རྟགས་རིགས་བསྣན་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །

བསྡུས་ཆུང་། བསྡུས་ཆེན་ནང་གི་ཁ་དོག་དཀར་དམར། ཡིན་ལོག་མིན་ལོག རྒྱུ་འབྲས་ཆུང་བ། སྤྱི་བྱེ་བྲག ཟས་ལྡོག་འགལ་འབྲེལ་སོགས་ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་སློབ་རྒྱུའི་བསྡུས་ཚན་རྣམས་ལ་བསྡུས་ཆུང་ཟེར།

བསྡུས་ཆེན། ཐལ་འགྱུར་ཆེ་བ། གཞན་སེལ། སེལ་འཇུག སྒྲུབ་འཇུག རྒྱུ་འབྲས་ཆེ་བ་སོགས་དབང་པོ་རབ་ཏུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་རྒྱུའི་བསྡུས་ཚན་རྣམས་ལ་བསྡུས་ཆེན་ནོ།།

བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཞི། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅུ་པ་བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་ནི་བརྗོད་འདོད་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བསམས་པར་བྱས་ནས་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ཚིག་ཏུ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་དཔེ་ཅན་དེ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བཞི་ནི་སྤྱིའི་བསྡུས་བརྗོད་དང་ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་ལ་ཁྱད་ཆོས་མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀའི་བསྡུས་བརྗོད། སྔོན་མེད་བསྡུས་བརྗོད་རྣམས་སོ། །

བསྡུས་འབྲིང་། རྟག་སྔ་རྩི་ཚུལ། དགག་གཞི་རྩི་ཚུལ། ངེས་འཕངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་དབང་པོ་འབྲིང་དུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་རྒྱུའི་བསྡུས་ཚན་ལ་བསྡུས་འབྲིང་ཟེར།

བསྡུས་ཚན། བསྡུས་གཞུང་ནང་གི་ཚན་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཁ་དོག་དཀར་དམར་ཟེར་བ་བསྡུས་ཚན་གཅིག ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་ཅེས་པ་བསྡུས་ཚན་གཅིག རྒྱུ་འབྲས་ཆུང་བ་ཞེས་པ་བསྡུས་ཚན་གཅིག་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བསྡུས་ཚན་བཅོ་བརྒྱད། ཁ་དོག་དཀར་དམར་ཟས་ཆོས་ལྡོག་ཆོས་གཉིས། །འགལ་དང་མི་འགལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །འབྲེལ་དང་མི་འབྲེལ་ཐ་དད་ཐ་མིན་གཉིས། །རྫས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས། །སྔ་བཙན་བར་བཙན་ཕྱི་བཙན་མཚན་མཚོན་གཉིས། །རྟགས་མང་གསལ་མང་དགག་པ་འཕར་ཚུལ་གཉིས། །དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་ཕྲད་མཐུན་རྣམ་པ་གཉིས། །ཡིན་གྱུར་མིན་གྱུར་ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་གཉིས། །ཡོད་རྟོགས་མེད་རྟོགས་དངོས་རྟོགས་རྟགས་རྟོག་གཉིས་སོ། །

བསྡུས་ར། གོང་གི་བསྡུས་གྲྭ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ་ཕྱར་བསྡུས་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཟེར།

བསྡོངས་པ། མཉམ་དུ་གཤིབས་ནས་འགྲོགས་པ།

བསྡོམས། ཐུག་པའམ་ཟད་པ།

ཌའི་གི་འདུ་བའི་ཡར་གྱི་ཆོས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ་ལུགས་སྙིང་གི་ཟླ་བ་སོ་སོའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅུ་དང་མར་ངོའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ་གཉིས་ནི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དུར་ཁྲོད་དུ་ཚོགས་འཁོར་གྱི་དགའ་སྟོན་དུ་འཛོམས་པའི་དུས་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ན

ན་ག་ར། ཕུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》ལས། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་བལ་ཡུལ་དང་ཁད་ཉེ་བར་རྒྱ་བོ་གངྒཱའི་འགྲམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲའམ(བོད་སྐད་དུ་སྐྱ་ནར་གྱི་བུའམ་སྐྱ་བོའི་བུ)དེང་སང་པ་ཊ་ན་ཞེས་ནཱ་ག་རའི་ཡི་གེ་བྱུང་སའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལམ་ཡིག》ལས། ཡུལ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཡིན་པ་དང་། དེར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་དང་། བཙུན་མོའི་འདུ་བརྟན། གཞན་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས། ནཱ་ག་རའི་ཡི་གེ་ནི་ཀ་ཨི་ཀའི་ཡིག་གཟུགས་དེ་ལས་མགྱོགས་སུ་གབྲིད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱི་སྣང་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་དཔེ་རིས་ཀྱང《ཡིག་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་མོ》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེའི་ཤོག་གྲངས༥ནས༡༠བར་གསལ།

ན་ཕྲད་འཇུག་ཡུལ་བཅུ་བཞི། ལ་དོན་ཡི་གེ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ན་ཡི་ཚིག་ཕྲད་འཇུག་ཡུལ་བཅུ་བཞི་ནི། ༡. དམིགས་ཀྱིས་འབྱེད་པ། ༢. རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ། ༣. རྒྱུ་མཚན་དོན་གྱིས་བསྟན་པ། ༤. ལས་སུ་བྱ་བ། ༥. དགོས་ཆེད། ༦. བརྟེན་གནས། ༧. ཚིག་སྔ་ཕྱིའི་དོན་འགལ་བར་སྟོན་པ། ༨. སྔ་ཚིག་དོན་མི་འཚོས་པས་ཕྱི་ཚིག་ངེས་པར་བྱེད་པ། ༩. དེ་ལས་བཟློག་པ་ཉིད། ༡༠. འགལ་བ་བའང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ། ༡༡. སྨོན་པའི་དོན་ཅན། ༡༢. འདྲི་བའི་དོན་ཅན། ༡༣. ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞི་ལ་སྦྱར་བ། ༡༤. ཚེ་སྐབས་ལ་སྦྱར་བ་བཅས་སོ། །

ན་འདིའི་གཞུང་གཅོད་ཏམ་མཐའ་བསྐོར། ཕུང་དང་འདམ་འདྲེས་པའི་ཐང་འདིའི་གཞུང་ནས་ཐད་ཀར་ཕོང་ན་ཤིག་སམ་མཐའ་ནས་བསྐོར་ཏེ་སོང་ན་ཤིག་ཤེས་པའི་དོན།

ན་བའི་རྒྱུ་གསུམ། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་གོ །

ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལྔ། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ། སྡུག་བསྔལ་འཕེལ་བ། ཡིད་མི་བདེ་འཕེལ་ཞིང་དེ་ལ་གནས་པ། ཡིད་འོང་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མེད་པ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནན་གྱིས་སྤྱོད་དགོས་པ། སྲོག་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་དང་ལྔའོ། །

ན་མེ་རུ་ཀ། ལྷམ་བུ་དྲི་མ་ཅན་ཞིག་གོ །

ན་མོ། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པའི་དོན།

ན་མོ་སྨོ་ཀེ་ཤྭ་ར་ཡ། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིན་ཅིང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ན་མོ་ནི་ཕུས་པས་འདུད་པ་དང་ཕྱག་འཚལ་བའི་དོན། ལོ་ཀེ་ཤྭ་ར་ཡ་ནི་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཡ་ཚིག་སྔོན་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡ་ཡུལ་དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱར་བ་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་ཕྲད་ཚིག་ཡིན་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ནི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། འདིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་འཆད་པའི་ཐོག་མར་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ་བོད་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་ཡིན་པར་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན།

ན་གཞོན་སྒྲིགས་སྦྱིབས་ཀྱིས་འདར་ཡམ། གཞོན་ནུ་ཁ་མཐུན་གྱིས་འགྲམས་བསྡད།

ན་བཞིའི་རྒྱུན། སྐྱེར་ཞའི་རྒྱུན་ལ་ཉན་སོང་དུག་ལྔ་སྤྱངས་བྱེད་ན་བཞིའི་རྒྱུན། ན་བཞིའི་རྒྱུན་ནི་གཏི་མུག་རྣམ་དག་ཐ་ཕྱུང་ཀ་ཏ་ན། འདོད་ཆགས་རྣམ་དག་ཆུ་སྲིན་པ་ཏ་ན། ཞེ་སྡང་རྣམ་དག་རི་དྭགས་ཤ་ར་ན། ཕྲག་དོག་རྣམ་དག་སྤྲང་ཆེན་ཏ་ཧི་ན། ང་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་ཁྱབ། དེས་ན་དུག་ལྔ་འཛོམས་པ་ཡིན་ནོ། །

ན་བཟའ་ཟ་ཀོ་ཆེན་ཁྲ། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་རྩེ་དྲུང་པོ་གནས་མཐོ་གྲས་དྲུ་ནྲམ་དང་ཛ་སག་གི་གོ་གནས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྱ་ཆས་སྟེང་དུ་གྱོན་པའི་ཟུ་ཕྲུང་ཅན་གྱི་གོས་ཤིག་ལ། རྒྱ་སྐད་དུ་དྭ་བཀའ་ཅེའམ(大褂子)ཡང་ན་ན་བཀའ་ཅེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་ཆོས་གཞི་སེར་པོ་སེར་ཁྲུང་དང་། སེར་པོ་ཆེན་ཁྲ་ཞིག་གཉིས་ཡོད།

ན་རག་སྐོང་བཤགས། དམ་ཚིག་ཉམས་ཆགས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མར་མནར་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོང་བ་ལ་ན་རག་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་མམ་ཡང་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ། ངག་གིས་ཡིག་བརྒྱ། ཡིད་ཀྱི་འགྱོད་སེམས་ཀྱིས་སྐོང་བ་ཤགས་བཅས་སྐོང་བ་ཤགས་སྒྲིའི་དོན།

ན་རའི་བུ། ན་ར་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་མི་ཞེས་པ་སྟེ་མིའི་བུ་ཞེས་པའི་དོན།

ན་རོ་པའི་གདམས་ངག (ན་རོ་ཆོས་དྲུག)རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ན་རོ་ཏ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་པ་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་ནི། རྩ་བ་གསུམ་དང་ཡན་ལག་གསུམ་སྟེ་དྲུག་དང་པོ་རྩ་བ་གསུམ་ནི། ༡. མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དང་བདེ་མཆོག་ནས་བཤད་པའི་གཏུམ་མོ། ། ༢. ཕ་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུ་ལུས། ༣. དེ་ནས་བཤད་པའི་འོད་གསལ་བཅས་དང་། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་ནི། ༡. མ་རྒྱུད་གདན་བཞི་ནས་བཤད་པའི་འཕོ་བ། ༢. དེ་ནས་བཤད་པའི་གྲོང་འཇུག ༣. བར་དོའི་གདམས་ངག་བཅས་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་འདོགས་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། ༡. གཏུམ་མོ་བདེ་དྲོད་རང་འབར། ༢. སྒྱུ་ལུས་ཆགས་ཞེན་རང་གྲོལ། ༣. རྨི་ལམ་ཉིད་འཁྲུལ་རང་དག ༤. འོད་གསལ་གཏི་མུག་རང་སངས། ༥. འཕོ་བ་མ་བསྒོམ་སངས་རྒྱས། ༦. བར་དོ་རྒྱལ་བ་ལོངས་སྐུ་བཅས་དྲུག་ཡིན་གསུང་སྲོལ་འདུག ཆོས་དྲུག་འདྲེན་ལུགས་ཡང་གཅིག་ནི་གཏུམ་མོ། སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ། རྨི་ལམ། གྲོང་འཇུག འཕོ་བ་སྟེ་དྲུག་གོ །

ན་རོས་ཏེ་ལོ་བཙལ་བའི་ཚེ་དཀའ་བ་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་པ། དང་པོ་མཁར་གྱི་རྩེ་ནས་མཆོངས། །གཉིས་པ་མཁལ་ཁྲུང་ཁྲུར་མ་བཀྲུབ། །གསུམ་པ་མེ་དཔུང་ནང་དུ་མཆོངས། །བཞི་པ་མི་གཙང་འདམ་རྫབ་བྲོས། །ལྔ་པ་འབྲས་ཆན་སྟོན་མོ་བཀྲུས། །དྲུག་པ་རྒྱལ་པོའི་བག་མ་འཕྲོག །བདུན་པ་སྔོན་པོའི་རྒྱང་མ་བཀྲུས། །བརྒྱད་པ་རང་གི་རྒྱང་མ་བཏང་། །དགུ་པ་རྡོ་རྗེ་མོ་བཙལ་བཏང་། །བཅུ་པ་རྒྱང་མ་རྡོ་ལ་བསྐུས། །བཅུ་གཅིག་པད་འདམ་ཟམ་པ་བྱས། །བཅུ་གཉིས་ཐང་ཆེན་འཁྲུལ་ཤུལ། །བླ་མ་ཏེ་ལོ་ཤེར་བཟང་དྲུང་། །ན་རོས་དཀའ་བ་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་དོ། །

ན་ལ་ནྡ། འདས་བུ་སྦྱིན་ཞེས་པ་སྟེ། ན་ལ་ནི་འདམ་རྩ་དང་ད་ནི་སྦྱིན་པའི་སྐད་དོད་ཡིན།

ན་ལེ་ཤམ། ན་ལེ་ཤམ། ཕོ་རིལ། ཤིང་སྨན་ཞིག

ན་ལེནྡྲ། 《ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ལས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ལི་དཔག་བཞི་བཅུ་མ་ཟིན་ཙམ་གྱི་སར་ཡོད། ན་ལེནྡྲ་ཞེས་པའི་མིང་དོན་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། གནས་དེ་ནི་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུའི་འཁྲུངས་ས་གྲོང་ན་ལ་ནྡ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་སྐབས་དེའི་དུས་གསོའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་དབུས་དང་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་རྒྱལ་པོ་ལྔས་སྟོང་ཤག་གཅིག་ཕྱིས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་ཡིན་སྐབས་སོ་སོ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་འཚོ་བ་དང་རིམ་ལུ་མ་ཆད་པའི་མགོན་མེད་ཡོངས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཁང་པ་དང་……

གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ཅང་མང་ཞིང་སྐབས་དེར་འཛམ་བུ་གླིང་ན་འདི་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་འདི་ལས་བཟོ་བཀོད་ལེགས་པའི་ལྷ་ཁང་མེད་པར་གྲགས་ཞེས་གསལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། དེ་ནས་ན་ལེནྡྲའི་གྲྭ་ཟུར་ལ་སླེབས། ཀང་ཐང་ལ་ཅུང་ཟད་སོང་ན་སྔོན་གྱི་དགོན་ཤུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད། ན་ལེནྡྲ་ནི་སྔོན་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་ནག་གི་བཙུན་པ་ཐང་ཟང་ཙང་ཕེབས་པའི་དུས་དགེ་སློང་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་བཞུགས་ཞེས་ཟེར། ཨཏྟ་དེ་ཁ། ཞི་བ་འཚོ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀླུ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགོན་པ་འདི་ནས་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། བོད་དང་རྒྱ་ནག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བ་ཡང་དགོན་པ་འདི་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཙམ《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ནང་ཡོད།

ན་རོ་གཉིས་པ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ན་རོ་གཉིས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནི་ཡབ་གདན་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་གཡང་ཁྲིག་མའི་སྲས་སུ་མིང་ཁྲི་ལོ་གཞུ་སྟོད་སྤྲོ་ལུང་དུ་སྐུ་བལྟམས། སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་སོགས་ལས་ཡི་གེ་དང་གསུང་རབ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་གནང་། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་པའི་སྤྲུལ་པར་གྲགས། ཡབ་ནས་འབྲི་གུང་གི་ཟབ་ཆོས་ཁག་སོགས་ཆོས་མང་པོ་གསན། གཞན་ཡང་བླ་མ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་མང་པོ་གསན་བསམ་མཛད། སྐམ་པོ་མཁྱེའི་མཚན་ཧུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་བཅུ་དྲུག་བར་ཞིབ་བྱང་ཆུབ་གླིང་རིན་པོ་ཆེར་སྒོམ་བཅས་གྲོལ་མེད་རིམ་གཉིས་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་རྩལ་འདོན་པར་མཛད། བསམ་ཡས་དང་སྟག་ཤུང་སོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། ཕག་མོ་བའི་དམག་དང་ཆོས་རྗེ་བར་ལེ་བའི་མཐུ་སྟུང་ཡང་བྱེར་བཟློག གདུང་བརྒྱུད་སྤེལ་བར་སྨོས་བསྟན་པའི་ནོར་བུ་འཁྲུངས། སྟག་གདོང་རྩེར་གཟིམ་ཁང་ཞུང་ལོ་ཅན་བསྐྲུན། ཡབ་གཤེགས་པའི་དངུལ་གདུང་བཞེངས། མི་རིང་བར་སོག་པོ་ཨ་དན་ལྷ་བྱུར་གྱི་ནོར་སྟོད་པ་དང་བསྡོངས་ནས་བོད་ཡུལ་ཕལ་ཆེར་དབང་དུ་བསྡུ་བར་བརྩམ་སྟེ་ཀྲུང་མིག བརྒྱུད་རྫོང་གི་ཁད་ཉེར་སླེབས་ཀྱང་ནོར་དཔོན་གཙོ་གཡུལ་རྒྱལ་སོགས་འབྲི་གུང་དམག་དང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སྤྱོད་མཛད་པས་བཟློག ཆུ་ཕྱི་ལོ་གཞུ་ཏུ་ཨུར་གཡང་ཐུགས་མཆོག་སྒྲུབ་གླིང་གི་སྒྲུབ་སྡེ་བཏབ། བྱང་ནོར་བརྒྱུད་ཁམས་སུ་ཕེབས་པས་འགྲོ་དོན་ཆེ་བ་བྱུང་། གདན་ས་འི་ཁུར་རྗེ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་ལ་ཕུལ་ཏེ་ཀུན་སྤྱངས་ཀྱིས་གཉེར་སྐྱོམ་དང་། སྤྲེ་ཤུང་སོགས་སུ་བཞུགས། སྐབས་ཤིག་མི་ངན་འགའ་ཞིག་དང་རིགས་སྨོས་བསྟན་པའི་ནོར་བུ་དང་དཔོན་ས(ཕྱམ)ཕུན་ཚོགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞལ་ངོ་ནང་ཞིག་བྱུང་བར་ཞུ་དམར་དུག་པ་སོགས་ཀྱི་ལེགས་སྤེལ་མཛད་ཀྱང་དོན་སྨིན་མ་བྱུང་། དུས་དེར་སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་པ་ཨ་དཔལ་གྱིས་འཕགས་པ་མི་ཀེ་ཤ་རའི་སྐུ་སོགས་པོར་བརྟན་ནས་སོག་དམག་བོད་ལྷགས་ཀྱིས་རྗེ་འདི་བྱང་དུ་གདན་དྲངས་པར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་ཤས་བཞུགས་རྗེས་དཀྲུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔའི་སྟེང་ཞི་བར་གཤེགས།

ན་རོ་ཆོས་དྲུག རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ན་རོ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་སྟེ། མ་རྒྱུད་ཀྱེ་རྡོར་དང་བདེ་མཆོག་ནས་བཤད་པའི་གཏུམ་མོ། །ཕ་རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་པ་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུ་ལུས། དེ་ནས་བཤད་པའི་འོད་གསལ་སྟེ་རྩ་བ་གསུམ་དང་། མ་རྒྱུད་གདན་བཞི་ནས་བཤད་པའི་འཕོ་བ། དེ་ནས་བཤད་པའི་གྲོང་འཇུག བར་དོའི་གདམས་ངག་སྟེ་ཡན་ལག་གསུམ་བཅས་སོ། །ཡང་ན། གཏུམ་མོ། །འོད་གསལ། སྒྱུ་ལུས། ཟུང་འཇུག འཕོ་བ། གྲོང་འཇུག་སྟེ་དྲུག

ན་རོ་ཏ་པ་ཛྙཱ་ན་སིདྡྷིའི་རྣམ་འཕྲུལ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་པ་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་རྣམ་འཕྲུལ། འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་ཕམ་པདྨ་དཀར་པོ་པཎ་ཆེན་ན་རོ་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕག(༡༥༢༧)ལོར་འཁྲུངས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་དང་། རིག་གནས་ལ་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྲུལ་སྐུ་རིམ་པར་བྱོན་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་མཐོང་། འདིས《འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་པདྨ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད》《འབྲུག་པ་ཆོས་འབྱུང་》སོགས་བརྩམས་ཆོས་པོད་བཅུ་བཞི་ཙམ་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་གནམ་འབྲུག་དགོན་དུ་ཡོད།

ནག་ཆང་། བུད་མེད་དང་ཆང་།

ནག་རྒྱ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཁོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་གྱི་མངའ་ཁུལ་ནག་ཆུ་རྫོང་ཡོད་ས་དེ་ཡི་ཞུང་པའི་མིང་དང་རྒྱ་གཉིས་ཀར་གོ་དགོས།

ནག་པ་ཟླ་བ། ཧོར་ཟླ་གསུམ་པ།

ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཁྲག་འཐུང་གི་རྒྱལ་པོ། འདི་སྤྱིར་ན་ཁྲོ་བོའི་རིགས་ལས་ཆེ་བར་འདུག

ནག་པོ་སྤྱོད་པ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་སློབ་དཔོན་ཀཎྷ་པ་ཞེ་བ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས《གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ།

ནག་པོ་སྤྱོད་པ་ཆུང་བ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྤྱོད་པ་སྟེ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་རྗེས་མ།

ནག་པོ་བརྩེགས་འཛོམས། ནག་པོ་བརྩེགས་པ་ཞེས་པ་དུག་གི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་འཛོམས་པ་ནི་དུག་འཛོམས་སྟེ། སྨན་ཞེས་པའི་དོན།

ནག་པོ་གཡོགས་འགེལ། མི་ཐུབ་བཞིན་དུ་བཙན་ཤེད་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་ཏུ་བཙུག་པ།

ནག་ཚང་། སྟོད་ཁུལ་མངའ་རིས་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ནག་ཆུ་ཁུལ་གྱི་འབྲོག་པའི་ཡུལ་ཞིག

ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ། (དགེ་བཤེས་གུང་ཐང་པ་འདང་ཞུ)འདི་ཉིད་ལྕགས་ཕག(༡༠༡༡)ལོར་མངའ་རིས་རྫོང་དགའི་ལྷ་གདོང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ནག་ཚོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་དང་འདུལ་བ་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་འདུལ་འཛིན་པར་ཡང་གྲགས། རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་བྱོན་པ་ན་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེས་མགོ་གཉེར་མཛད་དེ་ཇོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་པཎྜི་ཏའི་ས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན་པ་དང་། རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ལས་འདས་པ་གསན། སླར་བོད་དུ་ཕེབས་པ་ན་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་གླང(༡༠༣༧)ལོར་འདི་ཉིད་འཁོར་ལྔ་དང་བཅས་ཕྱག་རྟེན་གསེར་སྲང་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། གསེར་ཤིང་པ་གཅིག་བསྐུར་བ་རྣམས་བསྣམས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཇོ་བོ་རྗེ་གདན་འདྲེན་པར་ཕེབས། ཇོ་བོ་རྗེ་ལོ་བཅུ་དགུའི་བར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅིང་། མཐར་ནག་ཚོས་པི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་གནས་བརྟན་ལ་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་པར་གདན་དྲངས་རྒྱུའི་མནའ་དམ་ཕུལ་ཏེ་བོད་དུ་གདན་དྲངས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཇོ་བོ་སྤྱན་དྲངས་ནས་བོད་ཁམས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བས་སྐབས་དེར་བོད་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ལ་སློབ་དཔོན་ཞེས་བརྗོད། ནག་ཚོ་སྐྱེ་ཐང་ནས་མངའ་རིས་སུ་འཁྱོན་ཁར་ཇོ་བོས་བསླབ་བྱ་མང་པོ་མཛད་པ་དང་དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་སྐུ་ཕྱག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཕྱིན་ཐབས་མཛད། འདུལ་བའི་མདོ་རྩ་དང་། གསང་འདུས་རྒྱུད་དཔེ། ཕྱི་རབ་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ཐབས་སྐོར་སོགས་ལྷས་ཆོས་ཉི་ཤུ་གནང་། དེ་རྗེས་ཇོ་བོ་རྗེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་པར་གྲགས། མཐར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་འབྲུག(༡༠༦༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྐོར་ལས།《མ་ག་དྷ་བཟང་མོའི་རྟོགས་བརྗོད》《འཕགས་པ་སློབ་མ་ཀུ་རུ་ཀུལླེའི་རྟོགས་པ་ལེའུ་ལྔ》

《དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རབ་བྱེད་བཞི་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ》སོགས་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། 《བདུད་བཏུལ་བ་ལ་བསྟོད་པ》《ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ》《དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ》《འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ》《སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་པ》《དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ》《སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ》《དགེ་བ་རྡོ་རྗེའི་དཀའ་འགྲེལ་རྣལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》ཞེས་བྱ་བ་སོགས་མང་ངོ་། །

ནགས་ཀྱི་དཔལ་མོ། ནགས་ཚལ་གྱི་ལྷ་མོ།

ནགས་སྐྱ། གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་ཤིང་།

ནགས་གནས་རྗེ། ནགས་གནས་ཞེས་པ་དགེ་སློང་དང་། སྤྲེའུ། རི་དྭགས། གླང་པོ་ཆེ། ཁྱུ་བྱུག་བཅས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་དོན།

ནགས་མ་བྱ་ཚོགས་ཅན། འདི་ལ་མི་རིགས་པོ་བྲང་ནས་གཡར་པོ་ཞུས་པའི《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དཔར་མའི་ཡིག་ཆུང་ནང་ཀོང་པོའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་ཅེས་བྲིས་འདུག་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་ལ་ལྷོ་ཁའི་ཁུལ་དུ་བྱ་ས་ལྷ་ཁང་ཡོད་པའི་གནས་དེ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་སྲོལ་འདུག

ནགས་ཚལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པོར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་དེ། ༡. ཤར་དུ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི། ༢. ལྷོར་ཀླུ་སྒྲུབ་སྙིང་པོ། ༣. ནུབ་ཏུ་པདྨ་བཛྲ། ༤. བྱང་དུ་ཀུ་ཀུ་རི་པ། ༥. ཤར་ལྷོར་ཏམ་ཀྱི་བ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་བ། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་ཡུ་ཧི་ལ། ༨. བྱང་ཤར་དུ་ར་ཧུ་ལ། དེ་རྣམས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ཚལ་དང་རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་མོ་བཅས་ཏེ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་མཛད་ཅིང་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་གནས་པའོ། །

ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གཡས་སུ་ཡོད་པའི་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཤར་ན་ཀུན་ནས་རྒྱལ་བའི་ནགས་ཚལ། ༢. ལྷོར་སྐྱེད་མོས་ཚལ། ༣. ནུབ་ཏུ་ཁྱིམ་པའི་ཚལ། ༤. བྱང་དུ་འདྲེས་པའི་ཚལ། ༥. ཤར་ལྷོར་སེང་ལྡིང་གི་ཚལ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་འོད་ཅན་གྱི་ཚལ། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་དུ་བའི་ཚལ། ༨. བྱང་ཤར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚལ་ལོ། །

ནགས་ཚལ་བདག་པོ། ནགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ལ་ཟེར།

ནགས་སྔོད་སྔོག་དྲུག ནགས་སྔོད་ལུང་པར་སྔོག་ཁ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། འཕྲི་རུ། ནོམ་ལག ཕྲེང་རིང་། སྔག་དྲུག རག་ཤི། འགོམ།

ནང་ཁྲལ། ཁྲལ་པ་ཚོས་དཔོན་པ་དང་སྡེར་པ་སྐུ་དྲག་ཁག་གི་གཞིས་ཀར་ཀང་འགྲོ་ལག་འདོན་གྱི་ཁྲལ་རིགས་རྒྱག་པར་ནང་ཁྲལ་ཟེར། ནང་ཁྲལ་ཁོངས་ཀྱི་ཞུ་ལག་དེ་ས་གནས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་ཞུ་ལག་ལྷུལ་ཕྱོགས་གང་མི་མཚུངས། སྤྱིར་ན་ཞུ་ལག་གི་ཁྲལ་རིགས་རྣམ་པ་ཆེ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག གཅིག་ནི་གཞིས་ཀའི་ཕྱག་འདེབས་ས་ཞིང་ཚོ་འདེབས་དང་། གཞིས་ཀའི་ཡར་པོ་རྒྱུག་རྒྱུ། ཞིང་ལས་ཡོ་བྱད་ཉམས་གསོ། སྣུན་རོག་འཁོལ་རྒྱུ། ཆུ་ལེན་རྒྱུ། སྤུད་ཤིང་གཤག་རྒྱུ། ཕྱུགས་འཚོ་རྒྱུ། རྡོ་འཐག་རྒྱུག་རྒྱུ། རྩམ་བྱེ་འཐག་རྒྱུ། ཀོ་བ་མཉེ་རྒྱུ། སྨུམ་པ་ཙོར་རྒྱུ། སྐྱེ་མོ་འཐག་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་ཞུ་ལག་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་གཞིས་ཀའི་སྐྱེལ་འདྲེན་དང་། ས་ཐག་ཉེ་འགྲུངས་ཁག་ལ་བང་ཆེན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་སོགས་ཡིན།

ནང་གི་དཀར་གསུམ། ཞོ། ཞག རུས་པའོ། །

ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད། རྣ་བའི་སྐྱེ་མཆེད། སྣའི་སྐྱེ་མཆེད། ལྕེའི་སྐྱེ་མཆེད། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དྲུག

ནང་གི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལྟེ་གསུམ། དེ་ལའང་མདོར་བསྡུས་ན་གསུམ་ལས་ཕྱི་བསྐྱེད་རིམ། ནང་རྫོགས་རིམ། གསང་བ་རྩ་རླུང་མན་ངག་སོགས་ལྟེ་གསུམ།

ནང་གི་གྲུལ་བུམ་སྣ་ལྔ། ལྷ་ཁྲབ་འདུག ཀླུ་ཁྲབ་འདུག གཟའ་ཁྲབ་འདུག ས་བདག་ཁྲབ་འདུག ཞི་བཙན་ཁྲབ་འདུག་གོ །

ནང་གི་མངར་གསུམ། ཤ་ཁྲག་ཟུས་པ་གསུམ་མོ། །

ནང་གི་ཆས་བརྒྱད། ཆོས་བཀའ་གཏད་པ་པོ་ཏི་གླེགས་བམ་དང་། ནང་གི་ཆས་བརྒྱད་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བསྐུར། དེ་ཡང་། ༡. ཆོས་གོས་གསེར་གྱི་ཏ་རིས་ཅན་ཁ་ཐེར། ༢. ཐོད་ཀ ༣. ཤམ་ཐབས། ༤. བཻཌཱུརྱའི་ལྷུང་བཟེད། ༥. ཁ་ཊྭཱཾ་གའི་འཁར་གསིལ། ༦. དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ། ༧. ཚོད་ཕྲེང་། ༨. འདབ་ལྡན་རིགས་ལྔ་དང་བརྒྱད་དོ། །

ནང་གི་ཉམས་ལེན། ཁས་བཤད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་དོན་ཡིན།

ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གསུམ། ༡. བྱ། ༢. གཙན་གཟན། ༣. རི་དྭགས། ༤. ཕྱུགས་ལུག ༥. ཆུ་གནས་སྲོག་ཆགས། ༦. ཧ་སྐྱང་སོགས་བཀོལ་ཆགས། ༧. སྤྲ་འབྲོག ༨. མདའ་མཁར། ༩. བར་དགོན་གནས། ༡༠. དབུས་སུ་ལྷ་ཁང་། ༡༡. རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་། ༡༢. ཆོས་འཆད་ཉན། ༡༣. ཡུལ་འབངས་མཐུན་སྒྲིལ་བཅས་སོ། །

ནང་གི་དེ་ཉིད་བཅུ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་གི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི། ཕྱིར་ཟློག་གཉིས། དབང་བཞི་བསྐུར་བ། ཁ་སྦྱོར་དབྱེ་བ། གཏོར་མ། རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ། དྲག་ཤུལ་སྒྲུབ་པ། རབ་གནས། དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་པ། མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ། བདག་འཇུག་ལེན་ཞིང་རྗེས་སུ་གནང་བ་རྣམས་སོ། །

ནང་གི་དྲི་མ་དྲུག དྲི་ཆེན། དྲི་ཆུ། མིག་རྣག རྣ་སྤབས། སྣབས། མཆིལ་མ། ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ཁྲོ། ཁོན། རྒྱག་པ། འཆིག་པ། འཁོན་འཛིན། རྣམ་འཚེའོ། །

ནང་གི་བླ་མཆོད། གཙོ་བོར་ཆོས་ཞུ་ཡུལ་གྱི་བླ་མའམ་མཆོད་གནས།

ནང་གི་རྩ་བརྒྱད། རྩ་བརྒྱད་སྟོང་ལ་སྦྱར་བའི་སྐད་ཞེས་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ་གཉིས་པ་ནང་གི་རྩ་བརྒྱད་ནི། མཆོག་ཆེན་མི་ལ་ཚང་སྟེ། ༡. རྩ་བ་སྙིང་། ༢. སྟོང་པོ་ཁུག ༣. ཀྱུན་པ་ལྕགས་པ། ༤. ལུ་བ་ཁང་ལག ༥. མི་ཏོག་སེན་མོ། ༦. སོ་མ་སྐྲ་དང་བ་སྤུ། ༧. འབྲས་བུ་དབང་པོ། ༨. ཐང་ཆུ་ཁང་དམར་ཚིལ་བུ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

ནང་གི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལྔ། སྡིག་འཛིན། ཁྲལ་བྱེད། མི་མཉམ། ཀྲིན་རྒྱ། སྦུར་ལེན་ཏེ་ལྔའོ། །

ནང་གི་ཚིམས། བཙན་པོའི་སོ་བྲང་ནང་གི་ལས་དོན་སྐྱེ་ཚུང་ཚང་མའི་འགན་འཁུར་མཁན།

ནང་གི་གཟུགས། སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས། དབྱེ་ན། དབང་པོ་ལྔ་ཡོད།

ནང་གི་གཟུགས་ཀྱི་བརྟེན་དབང་བཅུ། བརྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་། བརྟེན་བཅས་ཀྱི་རྣ་དབང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣ་དབང་། བརྟེན་བཅས་ཀྱི་སྣ་དབང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྣ་དབང་། བརྟེན་བཅས་ཀྱི་ལྕེ་དབང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལྕེ་དབང་། བརྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དབང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལུས་དབང་།

ནང་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞི། བདེ་མཆོག་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་རེ་ཡོད།

ནང་གི་ཞིག་པ་བཞི། བླ་མ་སྤངས་པ། གྲོགས་ལ་གདུང་སེམས་བཅད་པ། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་སྤང་བ། དཀྱིལ་འཁོར་གཉེན་པོའི་བསྒྲུབ་པ་དང་མཚམས་བཀྲལ་བའོ། །ཡང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་གསང་སྔགས་ལ་ལོག་ན་རྡོ་རྗེ་དམྱལ་བར་སྐྱེ། ལྟ་བ་ལོག་ན་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ། སྤྱོད་པ་ལོག་ན་བྱོལ་སོང་དུ་སྐྱེ། འཕྲིན་ལས་ལོག་ན་གཤིན་རྗེར་སྐྱེ། མཆོད་རྫས་ལོག་ན་དུད་འགྲོར་སྐྱེ། ཐུགས་ལོག་ན་བར་ཆོད་དུ་འགྲོ། བདེན་པ་ལོག་ན་ཙ་དྲར་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདུག

ནང་གི་བསམ་གཏན་སྐྱོན། རྟེན་འབྲེལ་མཐུ་ལས་ཕྱི་རོལ་འཛིན་པར་སྣང་།

ནང་གི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༡. ཀླུ་སོག་མ་མེད། ༢. མ་མོ་ཙཱ་མུཎྜི། ༣. གཤིན་རྗེ་དམར་པོ། ༤. གཟའ་བདུད་ནག་པོ། ༥. བཙན་དམར་པོ། ༦. བདུད་མོ་གསེར་མིག་མ། ༧. ཡུལ་ལྷ་མ་ཧཱ་དེ་ཝ། ༨. སྨན་མོ་འབྲུག་སྒྲོགས……

སོགས་དང་བརྒྱད་དོ། །

ནང་གྲོལ། ནང་ཐོལ།

ནང་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་ནི། ༡. བསྐྱེད་པ་མ་ཧཱ་ཡོ་ག ༢. རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཨ་ནུ་ཡོ་ག ༣. རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་བཅས་གསུམ།

ནང་དངོས་པོར་འཛིན་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བར་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཡུལ་སོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་པར་འཛིན་པ། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་དང་དངོས་པོར་འཛིན་པའམ། དངོས་འཛིན་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དང་། དངོས་སྨྲ་ཟེར་རོ། །

ནང་ཆག་འབྲུལ་རྒྱུ། ནང་ཁྲོལ་ནས་ཆག་ཡང་གཏོང་རྒྱུའི་ཞེ་ས།

ནང་མཆོད་རཀྟའི་རྩ་བ་བརྒྱད། ནང་མཆོད་རཀྟའི་དབྱེ་བ་ལ་རྩ་བ་ཡན་ལག་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཡོད། དེའི་ཡན་ལག་གྲངས་ལས་འདས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་རྩ་བ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཡབ་ཀྱི་ཁུ་གསལ་བའི་རཀྟ། ༢. ཡུམ་གྱི་པདྨའི་རཀྟ། ༣. སྲིད་པ་ཆགས་པའི་མེ་ཁྲག ༤ གཡུལ་དུ་བསད་པའི་དཔའ་བོའི་སྙིང་ཁྲག་སྐྱེ་ནང་གི་རྩ་བ་བཞི་དང་། ༥. སྟག་གཟིག་ལ་སོགས་གཅན་གཟན་གྱི་ཁྲག ༦. བྱ་རྒོད་ལ་སོགས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་ཁྲག ༧. རྟ་བོང་ལ་སོགས་ཐིག་ཧྲུམ་གྱི་ཁྲག ༨. གཡག་སོགས་ཐིག་ཟག་གི་ཁྲག་སྐྱེ་ཕྱིའི་རྩ་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་དོ། །

ནང་མཆོད་རཀྟའི་ཡན་ལག་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ།

༡. མཚལ། ༢. ལི་ཁྲི། ༣. བཙག ༤ སྤོང་རོས། ༥. རྡོ་དྲིག་སྐྱེ་བའི་རཀྟ་ཨ། ༦. ཙན་དན་དམར་པོ། ༧. སེང་ལྡེང་། ༨. མཛོ་མོ་ཤིང་། ༩. ཀ་མི་ཀ། ༡༠. བསེར་ཤིང་དམར་པོ་སྐྱེ་ཤིང་གི་རཀྟ་ཨ། རྗེས་ཀྱི་གཉིས་པོ་མ་རྙེད་ན། སྐུར་བུ། ཀཎྜ་ཀ་རི་དམར་པོས་ཚབ་བྱ་བར་བཤད། ༡༡. པདྨ་རཱ་ག ༡༢. བྱུ་རུ། ༡༣. མཆུར་དམར། ༡༤ མེ་ཤེལ། ༡༥. རྡོ་རྒྱུས་དམར་པོའམ་སྤྲུལ་རྒྱུས་གང་རུང་སྐྱེ་རྡོའི་རཀྟ་ཨ། ༡༦. ཏ་ལི། ༡༧. ཁྲག་རྒྱང་། ༡༨. སྐྱང་སྣ། ༡༩. སེ་གོང་། ༢༠. ཕྱུག་རུ་དམར་པོ་སྐྱེ་མེ་ཏོག་གི་རཀྟ་ཨ། ༢༡. ར་མོ་ཤག ༢༢. ཐེ་ཤིང་། ༢༣. སྣ་ལོ། ༢༤ གྱི་མ། ༢༥. རྨུག་མ་དམར་པོ་སྐྱེ་སྤྲིའི་རཀྟ་ཨ། བྱི་མ་དེ་དངོས་ནི་མདེ་ཁམས་སྒང་ཐང་སོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཁྲག་རྨུག་ཞེས་པ་དེའོ། ༢༦. རྒྱན་འབྲུམ། ༢༧. རམ་བུ། ༢༨. (ཁ་སུར)ཏྲེའོ། ༢༩. བ་མ་ཁལ་སྨུག་པོ། ༣༠. སྨྲ་ཙ་ར་སྐྱེ་འབྲུའི་རཀྟ་ཨ། ༣༡. རྒྱ་སྐྱེགས། ༣༢. ཤིང་ཀུ་ར། ༣༣. འབྲི་མོག ༣༤ བུ་རམ། ༣༥. ཐག་ཞུན་སྐྱེ་རྩིའི་རཀྟ་ཨ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དྲིལ་བས་རཀྟ་ཡན་ལག་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་སོགས་གང་དམར་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་ཚད་ཐམས་ཅད་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཟངས་སོགས་རྡོ་རིགས་དམར་པོ་ཐམས་ཅད། ཤྲུལ་དམར་པོ་དང་ཤིང་དྲིལ་དམར་པོ་སོགས་མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཐམས་ཅད། གཙང་དམར་དང་ས་འབྲེལ་དམར་པོའི་རིགས་ཐམས་ཅད། སྣ་མའི་འབྲས་བུ་དང་འོལ་མོ་སེ་སོགས་འབྲས་བུ་དམར་པོ་ཐམས་ཅད། འབྲས་དམར་དང་ཁྲི་དམར་སོགས་འབྲུའི་རིགས་དམར་པོ་ཐམས་ཅད། གཞན་ཡང་སྲོག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རཀྟའི་རིགས་མཐའ་དག་པའོ། །

ནང་མཆོད་གསེར་སྐྱེམས། མཆོད་འབུལ་བྱེད་སྐབས་ལྷ་ཀླུའི་མདུན་དུ་ཇ་ཆང་འོ་མ་ཆུ་སོགས་འབུལ་བར་གསེར་སྐྱེམས་ཕུལ་ཟེར།

ནང་གཏམ་ཕྱིར་སྐྱེལ། ནང་གི་གསང་གཏམ་ཕྱི་ལ་བཤད་པའི་དོན།

ནང་རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་མང་། གདུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཟེར་བ་མཆོད་རྟེན་བཀོད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ངང་རིམ་ཅན་སྒོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད།

ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག སྒོམ་བྱེད་པའམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་སྟེ། རང་སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་གཡེང་བ་དེ་ལས་ནང་དུ་བསྡུས་ཏེ་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་དོན།

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་མི་གཏོད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། སྙིང་ཐག་པ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་འཇོག་པ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྟོན་པ། བསྟན་པ། ལྟ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན། དེའི་ནང་གསེས་ལྟ་བའི་འབྱེད་ཚུལ་ནི། ལྟ་བ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི(ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའོ)ཁས་བླངས་མ་བླངས་ཀྱིས་འཇོག་པ་ཡིན། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་གི་བདག་མེད་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པས་གང་ཟག་རྟག་པ་ཡིན་པ། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པ། ཕུང་པོར་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་གང་ཟག་དེ་གསུམ་གང་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཐེག་ཆེན་སྨྲ་བ།

ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི། དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་གཉིས། མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་གཉིས།

ནང་བློན། འདི་ལ། དེབ་ཐེར་དཀར་པོར། རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ས་ཆ་ནང་ཕྱོགས་སུ་སོ་ལྟ་དང་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་ནང་སོ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་པར་བཤད།

ནང་བློན་ཁྲུང་ཐང་ཆེན་པོ། (中堂) གོང་མ་ཆིན་ཡུང་སྐབས་གོང་མའི་འོག་ཏུ་གསེར་གྱི་ཀ་བ་ལྟ་བུའི་ནང་གི་བློན་ཆེན་བཞི་ཟེར་བ་ཞིག་བསྐོས་ཡོད་པ་དེའི་གྲས།

ནང་མ། ནང་མ་ནི་གནའ་བོའི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རོལ་མོ་དང་ཞབས་བྲོའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་བསྒྱུར་བཅོས་གོང་འཕེལ་བྱུང་བའི་སྒྱུ་གར་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ནང་མའི་སྒྱུ་གདངས་གནའ་ཉམས་ལྡན་པ་དང་གར་སྟབས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་མཛེས་པ། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཟབ་མོ་ལྡན་པ་བཅས་ཡིན་པས་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་དར་ཁྱབ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད། ནང་མའི་སྒྲ་གཞས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ཁག་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་སྟེ། དང་པོ་འཛོག་དང་། བར་དུ་རྒྱང་གཞས། མཇུག་ཏུ་འཁྲུག་གཞས་བཅས་ཡིན། འཛོག་ནི་རོལ་མོ་དཀྲོལ་བ་ལས་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་གཞས་འགོ་འཛུགས་པའི་གདངས་དབྱངས་ཡིན། རྒྱང་གཞས་ཀྱི་གདངས་དབྱངས་ནི་ནང་མའི་སྙིང་བཅུད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་གཞས་གདངས་སྙན་ཞིང་དལ་བ་ཞིབ་པ་ཞབས་བྲོ་དེ་ཙམ་མེད་པ་ལ་གར་མཁན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་ཀྱི་སྒྱིག་ཉམས་དང་ཀུན་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་སྐབས་སྐབས་སུ་ཐུག་འཁྲུལ་དང་རྫོ་འོལ་སོགས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད། འཁྲུག་གཞས་ནི་མཚམས་ཚིགས་ཀྱི་འགྱུར་ཁུག་ཤུར་ལ་སྒྲ་སྐད་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ནི་ནང་མའི་གཞས་ཀྱི་ཆེས་འཁྲུག་རྩེར་གྱུར་པའི་མཚམས་དེ་ཡིན། སྟོད་གཞས་དང་ནང་མ་གཉིས་ཕྱོགས་མང་པོའི་ཐད་ལ་ཚུན་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ནང་མའི་གཞས་ནང་གི་རྩ་བའི་སྟངས་སྟབས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་སྟོད་གཞས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། ནང་མའི་གཞས་ཚིག་ཕལ་ཆེ་བ་དྲུག་ཚིག་ཡིན་པ་དང་ནང་དོན་ཡང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད། ནང་མའི་གཞས་ཀྱི་རོལ་དབྱངས་ལ་མཚོན་འཛིན་ནན་པོ་ཡོད་པས་གཏོང་བྱའི་རོལ་མོ་ནི་སྒྲ་སྙན་དང་། གླིང་བུ། ཡང་ཆིན། པི་ཝང་། ཡིང་ཤང་། སྒྲན་ཆག་སོགས་ལས་རོལ་མོ་གཞན་སྤྱོད་སྲོལ་མེད།

ནང་གཙང་གིས་བརྩེ་བས་བསྐྱངས་པ། ནང་གི་སློབ་མ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་གྲས་སུ་བཞག་ནས་བྱམས་བརྩེས་བསྐྱངས་པ།

ནང་གཞིས་གཏོར། ཁྲིམ་ཚང་དང་གཞིས་ཀ་གཏོར་བ།

ནང་གཟན། སྔར་ན་དེ་སྔ་བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་འོག་ཏུ་བྲ་མེད་ཚེ་གཡོག་ཕྱག་ཁྱད་ལ་ཟེར། འོན་ཀྱང་རྗེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕྱག་མཛོད་སྐུ་དྲོའི་གྲས་དང་། རིན་སྤྲ་སྤང་རྡུག་མཛོད་སྐུ་དྲོའི་གྲས་ལ་ཡང་ཕྱག་མཛོད་ནང་གཟན་དང་ཕྱག་ནང་ཡང་ཟེར།

ནང་རིག་པ། བོད་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འདུ་ལ་བཀའ་པོད་ལྔ་ནི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་སྡོམ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡང་མདོ་རྩ་འདུལ་བའི་སྡོམ། དབུ་ཚད་མཛོད་གསུམ་མངོན་པའི་སྡོམ། ཕར་ཕྱིན་མདོ་སྡེའི་སྡོམ་ཡིན། ཡང་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་དབུ་ཚད་གཉིས་དང་སྤྱོད་པ་ཕར་ཕྱིན་གྱིས་འཆད་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་མཛོད་ཀྱིས་འཆད་ལ་འདུལ་བས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཆད་པས་སོ། ཡང་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཐུབ་བསྟན་ཕྱིན་དུ་འདྲེགས་པའི་ཀ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་པཎྜི་ཏ་མང་དུ་བྱོན་ཀྱང་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཉིད་གྲགས་ཆེ་ལ། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནི་བཀའ་པོད་ལྔ་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་མངོན་པའི་གཞུང་ལུགས། ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས། ཡོན་ཏན་འོད་དང་ཤཱཀྱ་འོད་གཉིས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཞེས་ཏེ་བཞི་ལྟར་གྲགས་སོ། །དེའི་ནང་ནས་འདུལ་བ་ནི། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་སུ་གསུངས་པ་རྩ་བའི་ལུང་《སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ》དང་། བཤད་པའི་ལྟེ་བ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་ཚིག་འགྲེལ་ལྟ་བུ《ལུང་རྣམ་འབྱེད》 འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཕྲ་མོ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པ《ལུང་ཕྲན་ཚེགས》 ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་འཆད་པ《ལུང་གཞི》 དཀའ་བའི་གནད་གཏན་ལ་འབེབས་པ《གཞུང་བླ་མ》བཅས་ཡིན། ཤེག་དམན་གྱི་འདུལ་བ་ནི《བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ》ཞེས་པ་དེའི་ནང་གསལ་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་འདུལ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ》དང་། འདུལ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ《ཀརྨ་ཤ་ཏམ》 དགེ་བཙོམ་པ་ས་ག་ལྷས་མཛད་པའི《མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད》 སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོས་མཛད་པའི《ཀ་རི་ཀ་ལྔ་བཅུ》 སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་པ》སོགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་གཅིག་པུ་ཡང་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་འདུལ་བ་པོད་བཅུ་གསུམ་དང་། བཀའ་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་པོད[དུ]ནས[ཤུ]བར་པོད་བཅོ་བརྒྱད་ལ་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་ཡོད། བོད་ལྗོངས་འདིར་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་འདུལ་བའི་སྡོམ་རྒྱུན་དང་བཤད་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སློབ་དཔོན་ཛྙཱ་ན་མི་ཏྲ་དང་དྷ་ན་ཤཱི་ལ། ཛི་ན་མི་ཏྲ་གཉིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཅོག་རོ་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྐར་ཤཱཀྱ་འོད། གཡོ་དགེ་འབྱུང་། གཙང་རབ་གསལ་བཅས་བཞི་ནི་འདུལ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་། སྨར་གཡོ་གཙང་གསུམ་ལ་བསྟན་པ་སྨད་དར་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་ཞེས་གྲགས། གྲུང་དར་མས་ལངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྤྲུལ་སྐབས་ཁོང་གསུམ་མདོ་སྨད་དུ་བྲོས་བྱོལ་ཞིབས་དགོས་བྱུང་། ཁོང་གསུམ་ལ་སློབ་མ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། ཡང་སློབ་མཁས་བཙུན་མི་ལུ་ལེ་ཚན་གསུམ་བཞུགས་ཤིང་། བོད་ལྗོངས་སུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྲང་ཏེ་དར་མ་སྟིང་པོ་དང་། དབང་པོ་ལྡ་བ་བློ་གྲོས་འབྱུང་ལས《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》ལ་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་དབང་པོ་ལྡ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》ཞིག་ཀྱང་མཛད་ཅིང་། གཞན་ཡང་འགྲེལ་པ་མཛད་མཁན་འགའ་ཞིག་བྱུང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ཚུགས་རྗེས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དེ་ཕར་ཕྱིན་དང་དབུ་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་ཆབས་ཅིག་མཛད་པ་མ་གཏོགས། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་མཛད་སྲོལ་མ་དར་ཞིང་། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས《མངོན་པ་འོག་མ་མཛོད》ལ་གཙོ་བོར་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཞོར་རྫོགས་ལྟ་བུར་གནང་སྲོལ་འདུག མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས《མངོན་པ་མཛོད》དང་དེའི་རང་འགྲེལ་བཅས་མཛད་ཅིང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་གང་བ་སྤེལ་དང་། དེའི་སློབ་མ་པཱུརྞ་ཏྲ་ན་ཤི་ལ་དང་ཛི་ན་མི་ཏྲ་གཉིས་ཡིན། ཁོང་གཉིས་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོད་དུ་བྱོན་ནས་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་བཤད་རྒྱུན་སྤེལ། 《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་སྐོར་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཁུ]ནས་པོད[གུ]པ་བར་པོད་བཅུ་གཅིག་ལ་ལེ་ཚན་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཡོད། བོད་ལྗོངས་འདིར་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡང་སློབ་པཎྜི་ཏ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་དྷ་ན་ཤཱི་ལ་གཉིས་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོད་དུ་བྱོན་ནས་ལོ་ཙྪ་བ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་སོགས་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་བཤད་པ་གསན་པ་ནས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་མ་ཚུགས་པར་དུ་བཤད་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་བྱུང་བའི་ནང་ཁུལ་ཆེ་བ་ནི་འཕན་དཀོན་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་རོག་ཆོས་ཀྱི་བརྩོན་

དུག རྒྱུད་འཛིན་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུ་གཉིས་སོགས་བྱུང་བ་ལས་མཁས་པ་མི་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་འདུལ་བའི་བཤད་རྒྱུན་དང་སྡོམ་རྒྱུན་སྤེལ་བ་ནས་བཟུང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ཏེ། གཟུངས་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་སློབ་མ་གཟུངས་ཀྱི་བུ་བཞི་དང་། རྒྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ལ་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞི་སོགས་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་གནང་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བ་དང་། རྟོད་ལུང་ཐག་མ་དགོན་པ་དང་། སྤྱིར་མོ་ལུང་། དགའ་བ་གདོང་། གཉལ་ཟང་ཆེན། གཉལ་གྲ་སྐོར་སོགས་འདུལ་བའི་བཤད་གྲྭ་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པ་དང་མཆན་འགྲེལ་དོགས་གཅོད་བཅས་མཛད་པའི་ནང་ནས་བོད་ཡོངས་ཀྱི་མཁས་པ་ཚང་མས་ཚད་མར་འཛིན་ཅིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་དུ་མཚོ་སྣ་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་མཛད་པའི《འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》ཡོངས་གྲགས་སུ《མཚོ་ཊཱིཀ》ཅེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ནས་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་བར་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག(གསང་ཕུ། ར་སྒྲེང་། ཚལ་གུང་ཐང་། དགའ་གདོང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་། བྱལ་ཕུ)གི་ནང་འདུལ་བར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་འཛིན་གྲྭ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སློབ་ཡུན་ལོ་བཞིའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་པ་དང་། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དཀྱིལ་ནས་རིམ་བཞིན་དར་བའི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཕྲག་ཡོལ་ཆེ་བར་འདུལ་བའི་འཆད་ཉན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད། བཀའ་པོད་ལྔའི་གྲས་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》མཛད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱིས་ཀྱང《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་མཛད་པ《བསྟན་འགྱུར》མདོ་ཕྱོགས་པོད[རི][ལི]གཉིས་

འགྲུས་གཉིས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ཡིན། འབན་དཀོན་མཆོག་རྡོ་རྗེའི་བཤད་རྒྱུན་ནི་ལ་སྨྲའི་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་བར་བརྒྱུད་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གསན་ཏེ་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ལ་དར་སྤེལ་བྱུང་། རོག་ཆོས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་བར་དུ་བརྒྱུད་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་ཞིང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སློབ་མ་དང་ཡང་སློབ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་དོགས་གཅོད་སོགས་མཛད་པའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་ཚད་མར་འཛིན་ཅིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་མཁོར་སྟར་ཞང་མཁན་ཆེན་མཆིམས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས(ཡོངས་གྲགས་སུ་འཇམ་དཀག་པ་གྲི་ཟེར་བ་བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲིའི་སློབ་མ་དེ་ཡིན)ཀྱིས་མཛད་པའི《འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན》སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ《མཆིམས་མཛོད》ཅེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། ཕར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་རྒྱུན་ནི་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱག་དོན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསན་པ་ནས་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་བྱུང་ཞིང་བར་དུ་སེང་བཟང་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསན། དེའི་སློབ་མ་ཡོན་ཏན་བཤེས་གཉེན་ལ་སོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་གསན་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་པ་བློ་བ་བཟང་པོས་གསན་པ་བཅས་ནི་རྒྱ་གར་དུ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་རྒྱུན་བྱུང་ཚུལ་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཅས་ཀྱི་རིང་ལ(འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ)དང་། ཕར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་པའི་སྐོར་ཁག་གཅིག་བཅས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ(འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ)དུས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དུ་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་དང་། གཞན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་བཞི་སྟེ། 《མདོ་སྡེ་རྒྱན》《དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད》《ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད》《རྒྱུད་བླ་མ》བཅས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྡེ་ལྔ》《སའི་དངོས་གཞི》《གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ》《གཞི་བསྡུ་བ》《རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ》སོགས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐོར་རྣམ་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་དང་། ཕར་ཕྱིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་བཅས་བསྒྱུར་འགྱུར་ཡོད[ཕི]ནས་བོད[ཧི]བར་ཡོད་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད། བོད་འདིར་བསྟན་པ་སྔ་དར་དང་ཕྱི་དར་དུ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་སོགས་དང་། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ལ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། སློབ་གཉེར་དར་སྤེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟབས་གདན་ས་རང་རང་སོ་སོར་འཆད་ཉན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྒྱས་བསྡུས་མི་འདྲ་བ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། བཀའ་པོད་ལྔའི་ནང་ནས་ཚད་མའི་སྐོར་ནི་ཚད་མ་རིག་པའམ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་ཤིང་ཚིག་འགྲེལ་བཤད་བྱར་དུ་རང་རང་སྡེ་པའི་ནང་གསལ་བར་བརྟེན་འདིར་བསྐྱར་ཟླབས་ཀྱིས་བརྗོད་མ་དགོས་ལགས།

ནང་སེམས་ཀྱི་ནད་དམ་དུག་གསུམ་ཉོན་མོངས་གསུམ། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིའི་ལུས་ཀྱི་ནད་གསུམ་སྟེ། རླུང་། མཁྲིས་པ། བད་ཀན།

ནང་སོ། སོ་གནས་ཤིག་སྟེ། དེང་སང་གི་མགྲིན་གཉེར་དང་འདྲའོ། །

ནང་སོ་དར་རྒྱས། བྱང་ངོས་ནང་སོ་དར་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བླ་མ་སྐྱེ་ཤེར་ལྷ་པའི་བླ་སྨན་གནང་བ་དང་། ལྷ་དབང་ཕྱུག(ཤར་ཆེན་ཕྱུག)ཏུ་གསོ་རིག་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་མཛད་སྐབས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་འཁྲུལ་བཞེས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བྱང་ངོས་ནང་སོ་དར་རྒྱས་ནས་གསོ་རིག་གི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་སོགས་གསན་བཞེས་གནང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྟག(1842)ལོར་རྒྱུད་བཞི་གྱི་ཐང་སོར་བཞག་གིས་པར་བཀོ་མཛད་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་པར་བྱང་གནང་བའི་ནང་“སྨྱུལ་ཞིང་ལྷ་ན་སྡུག་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས། །རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་ཡི་གཟུགས་བསྒྱུར་པ། །སྒྲོག་འཚོའི་མཆོད་སྦྱིན་འགྱེད་མཁས་བྱང་ངོས་པ། །གསོ་རིག་དར་རྒྱས་ཉིད་པོས་བསྒྲུབ་པ་ལས”ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ངོས་ནང་སོ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་གསོ་རིག་སྤེལ་བའི་བྱ་བ་མང་དུ་མཛད་མཐར་མེ་སྤྲེལ(1877)ལོ་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་སྐུ་ན་སྨིན་པོ་བཞུགས་ཡོད་ཀྱང་འཁྲུངས་ལོ་མ་གསལ་སྟབས་དགུང་གྲངས་གསལ་བར་མ་ངེས།

ནང་སོ་ཆོར་བུ། སྟོད་ལུང་རྒྱ་ལེར་འཁྲུངས་པའི་སྐྱེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པའི་ནང་སོ་ཆོར་བུ་ནི་གཡོ་ཁྲམ་ཆེ་ཞིང་ཧམ་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་འདུག ཆོར་བུས་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པའི་ལས་སྣེ་བཟུང་སྟེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐྱེ་ཤེར་ལྷ་པའི་བཞེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་མང་པོ་བྱས་ཐོག་རང་ཉིད་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འཁྲུངས་ཁང་གད་ཁ་གསར་པའི་གོ་ཐབས་ཡིན་པ་དེ་ངེད་སྤྱད་ནས་འབྲས་སྤུངས་གཟིམ་ཁང་གོང་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཚད་པས་ལྡན་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཐུགས་རྒྱན་མཁྱེན་པར་དར་ཛོང་བཀྲུབ་ནས་སྐུ་བསྒོངས་པ་དང་སྙོད་དུ་ཕྱིན་ནས་ཐིང་ཆ་བསླངས་པ་སོགས་བྱས་མཐར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་རྒྱལ་གཏོད་བྱས་ནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་བྲོས། ནང་སོ་ཆོར་བུའི་བྱེད་སྟངས་ངན་པ་རྣམས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

ནང་བསམ་པའི་འགྱུར་བ་བརྒྱད། དགའ་བ། ཁོང་ཁྲོ། ཞུ་ངན། ཁྲོ་བ། སྨྲ་བ། འཇིགས་པ། སྨུག་པོ། ངོ་མཚར་བ།

ནད་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་དྲུག པགས་པ་འགྲམས་པ། ཤ་ལ་རྒྱུ་བ། རྩ་རྒྱུ་བ། རུས་ལ་ཞེན་པ། དོན་ལ་བབས་པ། སྣོད་དུ་ལྷུང་བའོ། །

ནད་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ། རླུང་དང་བད་ཀན་གྲང་བ་རྒྱུའི་རང་བཞིན། ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་ཚ་བ་མེའི་རང་བཞིན། སྲིན་དང་ཆུ་སེར་ཚ་གྲང་རྡུལ་མོང་གི་རང་བཞིན་བཅས་སོ། །

ནད་ཁྱད་པར་གྱིས་གསོ་ཚུལ་དགུ། ཉེས་གསུམ་གསོག་དུས་ཞི་བྱེད་དང་ལྡང་དུས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱིས་བཅོས་ཤིང་ཞི་བའི་སྐབས་སུ་མི་འགྲུགས་པར་བྱ་བ་སྤྱིའི་གསོ་ཚུལ། མ་ཞུར་བཅས་པ་དང་ཁུང་པ་དང་གཞན་དབང་ཅན་གསུམ་གང་འཚམས་སུ་བཅོས་པ་བྱེ་བྲག་གི་གསོ་ཚུལ། མ་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སད་མདའ་བཏང་བ། རོལ་འཛིན་ངེས་པ་ཉེད་ནས་སྨན་དཔྱད་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ། གཉེན་པོའི་རྩིག་ཏུ་མི་འབབ་པ་ལ་ནད་ལམ་དུ་གཟུང་བ། ཐང་བཅོས་དམན་ལྡག་ཡོག་པ་ལ་གཉེན་པོ་བསྒྱུར་བ། ཤིན་ཏུ་རྟེན་ཆེན་གྱི་ནད་ལ་གཉེན་པོ་རྩལ་ཕྱུགས་པ། ནད་སྟོབས་ཆུང་ངུའི་རིགས་ལ་གཉེན་པོ་ཆ་ཡིས་བསྐྱེད་པ། ཉེས་གསུམ་ཆུང་བའི་ནད་ལ་གཉེན་པོ་གཞན་གཏོང་མེད་པ། ལྡན་པ་དང་འདུས་པའི་ནད་ལ་འདུ་བ་ཆ་སྙོམས་སུ་བཅོས་པ། ཐམས་ཅད་ལ་འང་བཅོས་བྱ་བཅོས་བྱེད་འཚམས་ཤིང་མ་ནོར་བ་བཅས་སོ། །

ནད་བརྟག་གསུམ། དཔྱད་པ་དོན་རིག་བརྟག་པ། མཐོང་བ་ཡུལ་རིག་བརྟག་པ། ཐོས་པ་སྨྲ་རིག་བརྟག་པའོ། །

ནད་ཐོག་སྨན་ཁེལ། དུས་ཐོག་ཏུ་ཕན་ནོགས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ། ནད་གཞིའི་ཐོག་ཏུ་སྨན་གནད་ལ་ཁེལ་བ་དང་འདྲ་བ།

ནད་དང་ནད་མེད་ཀྱི་རྩ་འཕར་བའི་གྲངས་བཅུ་གཉིས། (དབུགས་རེར་ལན་ལྔ་རེ་འཕར་བའོ) ཆེ་ཆུང་སྙིང་སྐྲད། དུག་དལ་བྱིང་རྒྱས། སྙིང་འཇེབ་ཐང་སྟོད་བཅས་མེད་པར་འཕར་བ་ནད་མེད། བཟློག་པར་ནད་ཡོད་ཅེས་སོ། །

ནད་དང་རྩའི་ཡན་ལག ནད་དང་ལུས་པོའི་ཁྲག་རྩའི་ཡན་ལག

ནད་བདུན། རླུང་། མཁྲིས། བད་ཀན། རླུང་པ། རེ་གཉིས། ལྷན་གསུམ། གསུམ་དུས་གཅིག

ནད་མུག་འཁྲུག་རྩོད། སྨན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་ནད་ཡམས་དང་། ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་གནོད་འཚེ་ཐོག་པའི་མུ་གེ། སྡེ་ཁག་ཕན་ཚུན་བར་མི་མཐུན་པའི་དམག་འཁྲུག་དང་རྩོད་གླེང་།

ནད་མེད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་གསུམ། བསྟན་པའི་གཞི་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞེས་ཕྱིས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ལས། འཕྲེང་བཞིན་པ་དང་ཆུ་དང་རྩ་སྔོན་ནང་། །བཤང་གཅི་མི་འདོར་རྒྱ་ལ་མཆིལ་ཐབས་དང་། །སྐྱུག་པ་སོགས་ཀྱང་འདོར་བ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནད་ཞྭ། བོད་དུ་ནད་པའི་རིགས་ཀྱིས་གྱོན་པའི་ཞྭ་མོ་རྟོལ་སྐྱའི་ཙིའམ། ཐུའུ་སློའུ་ཙེ་ཟེར་བ།

ནད་ཡན་ལག་བརྒྱད། ལུས་ནད་དང་། བྱིས་ནད། མོ་ནད། གདོན་ནད། མཚོན་ནད། དུག་ནད། རྒས་ནད། རོ་ཙའི་ནད་དེ་བརྒྱད།

ནད་རིགས་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི། ༡. སྨན་སྦྱོར་ཙ་ར་ཀ་ལས། བརྒྱ་དང་གཅིག་ནི་ཀུན་བརྟགས་གདོན་གྱི་ནད། །བརྒྱ་དང་གཅིག་ནི་འཕྲལ་བྱུང་རྐྱེན་གྱི་ནད། །བརྒྱ་དང་གཅིག་ནི་འབྱུང་འདུས་གཞིའི་ནད། །བརྒྱ་དང་གཅིག་ནི་སྔོན་བྱུང་རང་བཞིན་སྔོན་གྱི་ནད་ཅེས་པའོ། ༢. རླུང་གི་ནད་རིགས་བརྒྱ་དང་གཅིག མཁྲིས་པའི་ནད་རིགས་བརྒྱ་དང་གཅིག བད་ཀན་ནད་རིགས་བརྒྱ་དང་གཅིག ལྷན་འདུས་ནད་རིགས་བརྒྱ་དང་གཅིག་གོ ། ༣.《མ་ཧེ་བཀའ་འདུམ》ལས། ནད་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞི་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་ལས་ནད་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི་སྐྱེ། ཞེ་སྡང་ལས་མེ། མེ་ལས་མཁྲིས་པ། མཁྲིས་པ་ལས་འབྱུང་བ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག གཏི་མུག་ལས་ས། ས་ལས་བད་ཀན། བད་ཀན་ལས་གྱུར་པ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག ཕྲག་དོག་ལས་རླུང་། རླུང་ལས་གྱུར་པ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག འདོད་ཆགས་ལས་ཆུ། ཆུ་ལས་འདུས་པ། འདུས་པ་ལས་གྱུར་པ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག ནད་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི་པོ་དེས་འབྱུང་བ་ཆ་མ་སྙོམས་པས་ལུས་ན་བར་བྱེད་དོ། །

ནན་རྒྱ། ནན་གྱིས་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གན་རྒྱ།

ནན་ཏུར། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས། ངན་ལ་ནན་ཏུར་མ་བྱས་ན། །ནམ་ཡང་དྲན་ཤེས་རེམ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ༢. རྩུབ་ཚིག་གི་མིང་སྟེ། 《མངོན་བརྗོད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྡེ་མིག》ལས། ནན་ཏུར་དང་ནི་ཚར་གཅོད་ཚིག །བརྒྱད་བཀག་འབབ་ཤ་རྩུབ་ཚིག་མིང་། །ཞེས་དམ་ཞིང་ནན་པའི་སྒོ་ནས་གཅུན་ཐབས་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད། ༡. སྔོག་མར་བསྒྲིགས་པ་ནན་ཏུར་ཞེས་པ་དྲན་སྐུལ་བ་ཚིག་སློབ་ས་པ། ༢. དེས་ཀྱང་མ་ཉན་ན་སྨད་པ་ནན་ཏུར་ཞེས་པ་མང་པོ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་གསེ་གསེ་གཏོང་བ། ༣. དེས་ཀྱང་མ་ཕན་ན་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་ཞེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲམ་དུ་སྡོད་མ་བཅུག་པར་ཕྱིར་ཕུད་པ། ༤. དེས་ཀྱང་མ་ཕན་ན་ཕྱིར་འབྱེད་ནན་ཏུར་ཞེས་པ་རང་ཡུལ་དུ་གནས་མ་བཅུག་པར་རྒྱང་རིང་ས་གནས་སུ་ཕུད་པ་བཅས་ཡིན་པར《འདུལ་བའི་གཞུང》རྣམས་ལས་གསལ།

ནན་ལ་ནོར། སྐད་ཆ་ནན་པོར་འདྲི་བ་དང་། ཞུ་བ་ལེན་པ།

ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད། (གནམ་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད)《བཀའ་གདམས་བུ་ཆོས》ལས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལུང་པའི་ཁུལ་ཆ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེས་པ་ལས་གནས་ཀྱི་ཆར་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་བཀྲ་དབྱིབས་ཐོན་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐང་ཆེན་དུ་གན་རྐྱལ་དུ་ཉལ་ནས་མིག་གཉིས་ཀྱིས་གནས་ཀྱི་བཀྲ་དབྱིབས་ལ་བལྟས་པ་ན་གནམ་ཆར་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱིབས་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་པར་བཤད།

ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན། མཚན་གཞན་མཁས་བཙུན་ཆེན་པོ་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་དང་ཡུམ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་

སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོར་ལྷ་རྩེར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་འདིས་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་རབས་དང་པོ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང(༡༣༢༥)ལོར་དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་བཟུང་གདན་ས་ལོ་བཅུ་དགུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༤༣)ལོར་འདས།

ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་བཞེངས་པ་གནང་རྒྱུའི་ཚེད་དུ་བལ་པོའི་བཟོ་བོ་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ་འཛམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་བྱས་ཟིན་ནས་སང་ཉིན་ལྷ་སྐུ་བཞེངས་རྩིས་བྱས་པའི་ཐོ་རུབ་ཁ་རང་སྔོན་དུ་ཕེབས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཞལ་བཅུ་གཅིག་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད།

ནམ་གྱི་སྐྱ་རེངས་གསུམ། རི་བོ་ཏ་ལར་ཉི་མ་ཤར་ཚེ་དང་། གསེར་གྱི་རི་བདུན་ལ་ཉི་མ་ཤར་ཚེ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་རི་ལ་ཉི་མ་ཤར་ཚེ་དང་གསུམ་མོ། །

ནམ་གྱི་ཆ་གསུམ། མཚན་མོ་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་པའི་ཆ་དང་པོ་ནི། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དམ་ནམ་སྟོད་དམ་ནམ་གྱི་སྟོད་ཆ། ཆ་གཉིས་པ་ནི་ནམ་གུང་ངམ་ནམ་གྱི་བར་ཆ། ཆ་གསུམ་པ་ནི་ནམ་གྱི་ཆ་སྨད་དམ་ནམ་སྨད།

ནམ་དུས་བཞི། དབྱིད། དབྱར། སྟོན། དགུན་ཏེ་བཞི།

ནམ་ནངས། (ནམ་མནངས)ནམ་ལངས་པའི་དོན།

ནམ་པ་ལྡེ་རྒྱལ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནམ་པ་ཟེར་བ་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞང་ཞུང་ནམ་པ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། ནམ་པ་དང་ཞང་ཞུང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལྟར་སྣང་བས་དཔྱད་པར་བྱ།

ནམ་ཕྱུགས་མེད་པ། ཕྱུགས་བརྟན་པོ་མེད་པའི་དོན།

ནམ་བར་སྟར་གྱི་ཞལ་སྐྱེ། རྟ་དང་ཕྱུགས་སོགས་སེམས་ཅན་གཡར་ནས་བདག་པོར་རྩིས་སྤྲོད་རྗེས་ནས་བྱེད་ཐོང་དུ་འཆི་སྐྱོན་བྱུང་ན་གཡར་མཁན་གྱིས་འགན་འཁྲུར་དགོས་པ་དང་། ནམ་བྱེད་ཡོལ་ནས་ཤི་ན་བདག་པོས་འགན་འཁྲུར་བ་མ་གཏོགས་གཡར་མཁན་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཞེས་འཁོད་པའི་ཁྲིམས་ཤིག

ནམ་ཟླའི་དཔལ། འདི་ལོ་དང་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་ཟླ་བ། ཉི་མ་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་ཟླ་བ་བཅས་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། དུས་བཞིའི་ནམ་ཟླ་ལ་གོ་དགོས་པ་དཔེར་ན། ཁ་སྐད་ནང་། ནམ་ལ་དབྱར་ཀ ནམ་ལ་དགུན་ཀ་སོགས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ནམ་ཟླའི་དཔལ་ཞེས་པ། ལོ་གཅིག་དུས་བཞིའི་ནང་གི་ནམ་ཟླ་སྐྱིད་པོས་དབྱར་དང་སྟོན་གཉིས་ལ་ཟེར།

ནམ་ར་ཆག་གོང་། ནམ་ར་དང་ཆག་གོང་ཞེས་ལུང་པ་གཉིས་ཡིན་འདྲ་སྙམ་སྟེ། ནམ་ར་ནི་འདམ་གཞུང་ངམ་ནག་ཆུ་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་ས་མིང་དཀར་ཆག་ནང་གསལ་ཞིང་། 《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང》ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཤོག་གྲངས་༡༧༨ལས་ལྷ་ས་ནས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་ནག་ཆུའི་ཆུ་ཆེན་པོ་དེ་བརྒལ་རྗེས་ནམ་རའི་ས་གནས་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་པར་གསལ། ཆག་གོང་ནི་འཕན་ཡུལ་གྱི་ནང་གསེས་ཆག་གི་ལུང་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ནར་མ་དྭ། འདི་ཆུ་བོ་སིན་དྷུའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དེ། ནར་མ་དྭ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་བྱེད་འཛིན་ཆུ་ཀླུང་ཟེར། ཆུ་བོ་སིན་དྷུ་ནི་བོད་ཀྱི་གངས་རི་ཏི་སེའི་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་འབབ་པ་ཀ་ཤྨཱིར་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཞུང་བརྒྱུད་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཁ་ར་ཅིའི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འབབ་པ་ཡིན་ཅིང་། སྔོན་དུས་སུ་ཆུ་བོ་སིན་དྷུ་འབབ་པའི་ཡུལ་ཁ་ནར་ཧིན་དུའི་ཡུལ་ཟེར་བ་དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་མིང་དུ་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རིགས་ལམ་དཀར་པོར》གསལ།

ནལ་གྱི་བུ། ནལ་ནི་ཁྲི་ཤུག་གཉིས་རུལ་པ་གཅིག་པའི་མིང་དང་། ནལ་གྱི་བུ་ནི་ཕ་ངོས་བརྒྱུད་མེད་པའི་བུའམ་ཁྲི་ཤུག་རུལ་པ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྲུ་གུ །

ནས་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་རྡུལ་ཤིག་བདུན་ལ་ནས་གཅིག

ནས་ཐང་། ནས་འབྲུ་རླུག་པའི་བང་བའམ། སྤོད་དེ་འདས་བུ་དང་སྤྱག་མའི་ཚལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བླུས་པའི་འབྲུ་བྲུག་པའི་སྣོད་ལ་ཐང་ངམ་སྦུང་ཟེར་རོ། །

ནི་གུའི་ཆོས་དྲུག གཏུམ་མོ་བདེ་སྟོང་རང་འབར། སྒྱུ་ལུས་ཆགས་སྡང་རང་གྲོལ། རྨི་ལམ་ཉིང་འཁྲུལ་རང་དག འོད་གསལ་གཏི་མུག་རང་སངས། འཕོ་བ་མ་བསྒོམ་སངས་རྒྱས། བར་དོ་རྒྱལ་བ་ལོངས་སྐུའོ། །

ནི་སྐྱའི་ཕྲད་འཇུག་ཚུལ་བཅུ། རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྲད་རང་དབང་ཅན་ནི་སྐྱའི་ཕྲད་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། ༡. དགར་བ་དང་། ༢. བསྣན་པ། ༣. ཁ་སྐོང་བ། ༤. ཚིག་རྒྱན་གསལ་བྱེད། ༥. གཏན་ཚིགས་འདྲེན་པ། ༦. རིམ་ཚིག་འདྲེན་པ། ༧. དབྱེ་བ་འདྲེན་པ། ༨. རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པ། ༩. བྱེད་ཀྱི་དོན། ༡༠. དངོས་པོའི་རྒྱུན།

ནུ་འཛིང་། ནུ་མའི་ལྷེབས་སམ་ངོས།

ནུ་ཟླན། སྡུད་མེད་ཀྱི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད།

ནུ་མ་ལ་ཐལ་བྱུགས་ནས་འོ་མ་བཅད། སྡུད་མེད་འགའ་ཞིག་ཕྲུ་གུ་སྐྱེས་རྗེས་འོ་མ་བཅབས་ན་ནུ་མ་ལ་སྨན་རྫས་འགའ་ཞིག་བྱུགས་ཏེ་འོ་མ་རང་བབས་སུ་འབོང་བའི་ཐབས་འགའ་ཞིག་བོད་ཀྱི་རྫས་སྦྱོར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁ་ཤས་ནང་གསལ་བ་དེའི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

ནུ་རྡེ། ཤིང་ཁྲ་སྐྱེ་ཚང་གི་མིང་དུའང་བཤད།

ནུབ་ཁ་རག་གངས་རྗེ། སྟོ་ཁའི་ཁྲ་འབྲུག་ནས་བརྩིས་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་དེང་སང་སྣ་དཀར་རྩེ་རྫོང་དཔལ་རྩེ་རྒྱུས་ཤོང་ལ་ཇོ་མོ་ཁ་རག་གི་རི་ཡོད་སའོ། །

ནུབ་ཏུ་རྒྱའི་ཁ་གནོན། བོད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་གངས་རི་དང་མཚོ་དང་མཚོའུ་མང་བའི་རྒྱན་གྱིས་ཆ་སྒྲོན་ཡང་ཡང་ཡོང་སྣ་བལ་དེ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་གུ་ལང་དང་སེང་ཀུན་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ།

ནུབ་ན་ཤུན་གྱི་བྲག ལྷ་སའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཤུན་གདོང་དཀར་གྱི་རི་རྩེར་ཡོད་པའི་བྲག་མི་ཐེང་ནག་པོ་ཡངས་ནས་ལྷ་ས་ངོས་སུ་ཚུར་བུ་ར་བྱེད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ནུབ་ཕྱོགས་བླ་བ་ཆེས་པའི་མཐའ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་བྲག་རི་བླ་བ་ཆེས་པ་འདྲ་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་ནམ་བརྟག

ནུབ་ཕྱོགས་སོག་པོ། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་སོག་པོ་སྔོ་པར་སེལ་གམ་རེང་སང་པོ་སེར་འགོད་པ་དབྱི་ལང་ལ་གོ་དགོས་མིང་། ཧོར་ཡིག་གི་ཡི་རྒྱས་འགྲེལ་ཤེས་ནང་ཧྲ་ཐིག་སོག་པོ་ཞེས་གསལ་བ་དེ་ཡིན།

ནུབ་བྱང་ན་གླུ་བདུད་ནག་པོའི་ཉལ་ས། ལྷ་སའི་ཐང་འདིའི་ནུབ་དང་བྱང་གཉིས་སུ་ཀླུ་བདུད་ནག་པོའི་ཉལ་ས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་ནུབ་ཀྱི་གུ་སྒྲིགས་དང་བྱང་གི་ནྲ་མོ་ཆེ་གཉིས་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་པར (རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་) སོགས་སོ་རྒྱས་ཅང་པོར་གསལ།

ནུབ་རྡོ་མ་ལ་དགུ། གཙང་གི་ཤངས་གཞོང་པ་ཚལ་ནས་ཕྱིན་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་བྱེ་མའི་རི་རྒྱུད་ཅིག་སྟེ། དེང་སང་ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་བྱེ་མ་ལ་ཟེར་བའི་རི་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

ནུབ་གཞུ་སྣེ་མོ། ལྷ་སའི་ནུབ་ངོས་སྟོད་ལུང་ནས་ནུབ་ཏུ་སོང་ཚེ་སྣེ་མོ་རྫོང་དུ་གཞུ་ཟེར་བའི་ལུང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ །

ནུབ་ཡེལ་ཞབས་ཤིངས་པོ་ཆེ། བར་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་མོད་སྟག་པ་ཚལ་ནས་རྩིས་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཡེལ་པ་ཟེར་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག

ནུབ་ལ་ཀེམ་གཡག་མིག གཙང་ཁུལ་ཤུད་ཀྱི་དུར་ས་སྦྲ་ནས་རྩིས་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་གཡག་གི་མིག་འདྲ་བའི་བྲག་ཡོད་པའི་རི་ཞིག་གི་མིང་།

ནུབ་ལྷག་ཉལ་བསྲུང་བ། བཙན་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་གནས་གཅིག་ཏུ་ཁྲུ་བརྒྱད་དང་བྱེད་ཀའི་ནང་རོལ་ཏུ་ཞག་གསུམ་གྱི་མཚན་མོ་མཐའ་འདས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དེ་ནུབ་ལྷག་ཉལ་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན། དེ་བསྲུང་བས་ན་ནུབ་ལྷག་ཉལ་བསྲུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ནུས་ལྡན་དབང་ཡོད། ནུས་པ་དང་། དབང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།

ནེ་ནེ་ཆོས་ལྡན་བཟང་མོ། ནེ་ནེ་ཆོས་ལྡན་བཟང་མོ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དཀྱིལ་ནས་ཕྱི་ཤུའི་དཀྱིལ་བར་གྲགས་ཆེ་བའི་རྗེ་བཙུན་མ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་ད་ལྟའི་ཡང་ས་རི་སྐར་ཤང་ཁོངས་ཀྱི་སོད་མདོ་སྨད་དུ་ཡིན་པ་དང་། སྐུ་ཚེ་རིལ་པོར་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་དགུང་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་པའི་ལས་མལ་སུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། ཞལ་སློབ་དང་། ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། དུས་སྐབས་དེར་འབྲི་གུང་གི་ནེ་ནེ་ཆོས་ལྡན་བཟང་མོ་དང་། ཤུགས་གསེབ་ལོ་ཆེན་ཆོས་ཉིད་བཟང་མོ། སྔག་ལུང་གི་ཆོས་དྲུང་མ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཉིད་དཔལ་མོ་གསུམ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་སྙན་ཆེ་ཙམ་ཡོད་མཁན་གྱི་བུད་མེད་ཡིན་སྐབས་རྗེ་བཙུན་མ་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་འབོད་མཁན་ཡང་ཡོད་འདུག

ནེ་ནེ་མོ། (རྩོ་བོ)རྒྱ་སྐད་ཧོག་བུ་དང་བུ་མོའི་ཨ་མའི་ཨ་མ་ལ་ནེ་ནེ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

ནེ་ཕྲ་ལ་ཞེས་བལ་ཡུལ་གསུམ། ཡམ་བུ། ཡེ་རང་། ཁོ་ཁོམ་རྩེ་དེ་རེ་རེར་རྒྱལ་པོ་རེ་ཡོད།

ནེ་ཤུང་རི་བརྟན་དགོན། ནེ་ཤུང་རི་བརྟན་དགོན་ནི། ཐོག་མར་སེ་ར་དགོན་པ་ཆགས་སའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་སྐད། ཐོག་མ་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཞང་གཡུ་བྲག་པའི་སློབ་མ་རབ་འབྱམས་ཆོས་རྗེས་ཕྱག་བཏབ་ནས་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་བཞུགས་སྐབས་སྐྱབས་རྗེ་དེའི་བླ་སློབ་ཡོངས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། དེ་རྗེས་ཀུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་སེ་རའི་ཁྲི་པ་མཛད་སྐབས་སུ་བཙུན་མ་ཐལ་ཆེ་བས་ཀུན་མཁའ་དགེ་ལུགས་འཛིན་ཅིང་། སེ་ར་སྨད་པོ་ཁང་ཚན་དང་། ཀུང་རུ་ཁང་ཚན། ནེ་ཤུང་རི་བཅས་ནི་ཕྱུང་པ་མཁན་པོས་ཞལ་བདག་གནང་། དེ་དུས་བཙུན་མའི་སྒྲུབ་དཔོན་མཁའ་སྤྱོད་དཔལ་མོས་ཡུ་བཙུན་མ་ཉམས་ཏུ་བསྟད་ན་མི་ལེགས་པས་བཙུན་དགོན་དེ་ད་ལྟའི་དགོན་པ་ཆགས་སར་སྤོས་སྐད། བཙུན་དགོན་དེར་ནེའུ་ཆུང་རི་དང་། མི་ཆུང་རི། ནེ་ཤུང་རི་སོགས་འབོད་ཅིང་། ནེ་ཆུང་རི་ཞེས་པ་ནི་རི་དེ་བྲག་རི་ཡིན་ཙང་དགོན་པ་ཆགས་ས་དེར་ནེའུ་ཤིང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིན་ཟེར། མི་ཆུང་རི་ཟེར་དོན་ནི་རི་ངོས་སུ་མི་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བསྡད་པ་འདྲ་བའི་རི་མོ་ཡོད་པ་ལ་ཡིན་སྐད། ནེ་ཤུང་རི་ཞེས་པ་ནི་མཁའ་སྤྱོད་དཔལ་མོས་བཙུན་དགོན་སྤོ་མའི་ས་བཏག་མཛད་སྐབས་བྱ་ནེ་ལེ་ཞིག་གིས་ནང་ཆེན་བཀྲམ་པའི་དཀྱིལ་ནས་རབ་འབྱམས་ཆོས་རྗེའི་གཏོར་ཆས་བླུག་པའི་སྡོང་དེ་ཕྱུང་(མང་པོའི་ནང་ནས་བཏོན་པའི་དོན)ནས་ད་ལྟའི་དགོན་པ་ཆགས་ས་དེར་བསྐྱུར་བས་ནེ་ཤུང་རི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

ནེ་ཙོའི་གཏམ། འདི་སྐད་དང་འཁྲུག་པོའི་གཏམ་གཉིས་ཀར་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

ནེ་ཙོའི་ཁ་འཛིན། འདབ་ཆགས་ནེ་ཙོའི་ལྕེ་སྐྱེ། ནེ་ཙོས་སྐད་མང་དུ་སྨྲ་བར་གྲགས་པས་ན་དེ་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན།

ནེ་ལེ། དེང་སང་ཡུལ་སྐད་འགར་ཐྲི་མོང་ཟེར་བ་བཅོ་དབྱིབས་བྱི་བ་དང་འདྲ་བ་ལ་ལུས་བོང་དེ་ལས་ལྡབ་གཅིག་ཙམ་ཆེ་ཞིང་། ཁྱི་ཁྲ་དང་ངང་པ་སོགས་བཟུང་ནས་ཟ་མཁན་གྱི་སྲོག་ཆགས་འགྲོ་ན་མགྱོགས་ལ་ཤིང་པ་སོགས་ལ་ཡིན་དུ་འཛེགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་(རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱི་ལེའུ་ལུས་ཞིན་བྱིན)ལས་བཤད།

ཆེ་ཙ་ལྷང་། ན་ཚོད་མཉམ་པའི་ཆུང་གྲོགས།

ཆོ་ཆོ་པདྨ། ཆོ་ཆོ་པདྨ་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། འདིས་ཧོ་ཡི་དགྲ་བོ་ལ་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འདུལ་མཁས་པ་དང་། ནང་དུ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་སྐྱོང་བ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས《ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས》ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༤༩་པར་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་ཙམ་གསལ།

ཆ་ཡོན་ནང་སོ། (ཆོ་ཡོན)ཆོ་ཡོན་ཞེས་པ་སོག་སྐད་ཡིན་ཏེ་དོན་དུ་དཔོན་པོ་འམ་སྐུ་དྲག་ཅེས་པའི་མིང་།

ཆོག་དང་སྐྱོག་ཤལ། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ》ལས། ཆོག་དང་སྐྱོག་ཤལ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རས་པ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཆོག་སོགས་འདུས་པའི་དོན་ལྟག་པར་ཤ་ཕྱུངས་པ་དང་མཁྲིན་པར་པགས་པ་འཕྱང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་ནི་གཉའ་བའམ་སྐེ་ཚིགས་རྫིང་གི་ཤ་འཕྱག་པ་དང་། སྐྱོག་ཤལ་ནི་མགྲིན་པའི་འོག་གི་པགས་པ་ཟུར་དུ་འཕྱང་བའི་མིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། 《ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད》ལས། ཆོག་དང་སྐྱོག་ཤལ་མེད་ནའང་། ཡ་མོ་ཅན་གྱི་བ་ལང་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོངས། ཉེས་པ་འམ་ཤི་བའི་དོན།

ཆོངས་ཁྲིམས། ཆོངས་འཁྲི་ན་སྤྱི་ཆོར་འཕྲུལ་སྣང་ཡོད་ན།

ཆོངས་པ་ལ་ཆོངས་པར་ཤེས་པ། ཆོར་བཅས་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་ཤེས་པ།

ཆོད་ཅིང་མཆིས། ཐོབ་ཡོད་པ།

ཆོན་ཟུར། སྔོན་དུ་ནན་ཏུར་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཆོར་ལྡན་བརྒྱད། ཚུལ་བརྟེན་པ་ཟླ་བ་དང་། འཛིན་བྱེད་མེ་དང་རླུང་དང་ནི། །ནམ་ལངས་འོད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་པོ་ཆོར་གྱི་ལྷ་ཞེས་བྱ། །

ཆོར་བུ་གླིང་ག ཆོར་གླིང་ནི་གནའ་བོའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་གཡུའི་ཕྲ་ཚོམ་ཞིག་དང་འདྲ་བས་སྤོངས་ནང་ཁུལ་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་བོ་དུ་མའི་སེམས་པ་དབང་མེད་དུ་འཁུགས་པའི་གནས་མཆོག་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། གནའ་བོའི་དུས་རབས་ལྔའི་ཆོར་གླིང་ཆགས་ཡུལ་དེ་ནི་ཕྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནགས་ཚལ་སྟུག་པར་དཀྲིགས་པའི་དབུས་སུ་དངས་ཤིང་གཙང་བའི་ཆུ་ཕྲན་ཕྱང་ཕྱང་དུ་བབས་པ་དང་འདབ་ཆགས་སྣ་ཚོགས་སྐད་སྙན་འགྱུར་ཞིང་། རི་དྭགས་དང་གཅན་གཟན་ཡང་ཐར་ཐོར་དུ་གནས་པའི་རང་བྱུང་གི་གནས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་གནའ་དུས་སུ་སྐྲ་བ་ཚལ་དུ་འབོད། དེ་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་དབྱར་དུས་སུ་གནས་དེར་དབུ་གུར་ཕུབ་ནས་ཆབ་ཞུགས་སྒོ་གསེང་ལ་ཕྱོན་སྐྱོང་བ་དང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ཐོག་མ་འབྲས་སྤུངས་སུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་གནས་དེར་ཆབ་ཞུགས་འགྲོད་བཞེས་གནང་གི་ཡོད་པས་ཁོང་གིས་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཞབས་ལ་འབབ་ཀྱུམ་གྱི་སྨན་གཞི་ཐོག་པར་བརྟེན། དེར་ཆབ་ཞུགས་དང་ཆབ་རྫིང་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་ནས་ཆབ་བཞེས་ཐེངས་མང་གནང་བས་སྨན་གཞིར་ཕན་འབྲས་ཐོན། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༧༥༥)ལོར་ཆབ་ཞུགས་མཛད་ཡུལ་གྱི་ཤར་ངོས་སུ་ཕོ་བྲང་ཐོག་ཚད་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་གསར་བསྐྲུན་མཛད་པར་རྒྱལ་བའི་མཚན་དེ་ཕོ་བྲང་ལ་ཐོགས་ནས་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དུ་གྲགས། དེ་ནི་ཆོར་གླིང་དུ་ཕོ་བྲང་བསྐྲུན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞིང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའི་ཆོར་གླིང་དེ་ཉིད་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སྐུ་ན་ཆུང་དུའི་སྐབས་གཟན་བསམ་མཛད་ཡུལ་དང་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས་ཀྱི་དབྱར་དུས་བཞུགས་གནས་སུ་གྱུར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་སུ་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་བྱང་ངོས་ཀྱི་ཆོས་ར་དང་། མཚོ་དཀྱིལ་ཕོ་བྲང་ཀླུ་ཁང་དང་བཅས་པ། ཐུབ་ངོས་ཀྱི་གྲུ་འཛིན་ཕོ་བྲང་། ཕོ་བྲང་དེ་དག་གི་མཐའ་འཁོར་ལྕགས་རི་སེར་པོ་བཅས་གསར་བསྐྲུན་གནང་ཞིང་རབ་པའི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་དང་ཤིང་ལྗོན་འཕོར་ཆེན་འདེབས་འཛུགས་གནང་བ་བཅས་ཀྱིས་ཆོར་གླིང་འདི་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐྱིད་ཚལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་གསོ་དང་ཁ་སྐོང་གང་འཚམས་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ཆོར་གླིང་དུ་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བའི་བཟོ་སྐྲུན་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་སྟེ་ཐོག་མར་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དང་མཚོ་དཀྱིལ་ཕོ་བྲང་སྤོངས་ཁུལ་ཁག་གཉིས་ལ་ཉམས་གསོ་རྒྱ་སྐྱེད་གནང་སྟེ་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་ཡང་སྟེང་ཐོག་སོ་གཅིག་སྤར་སྟེ་སུམ་ཐོག་གི་གཟིམ་ཆུང་གསར་བཞེངས་དང་། མཚོ་དཀྱིལ་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱ་ཞེང་རྒྱ་སྐྱེད་ཐོག་རྒྱ་རྡོའི་རགས་རྩིག་དང་སྒྲོམ་སྐོར་གསར་སྐྲུན་མཛད། སྤྱིར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༩༢༢)ལོ་ནས་དབུ་འཛུགས་ཀྱིས་ཆོར་གླིང་ནུབ་ངོས་ཀྱི་ས་སྟོང་ཐོག་སྤྱན་གསལ་ཕོ་བྲང་དང་། བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་། བསྐལ་བཟང་བདེ་འཁྱིལ་ཕོ་བྲང་མ་ལག་བཅས་པ་གསར་སྐྲུན་མཛད་པ་མ་ཟད་ཆོར་གླིང་ཁོར་ཡུག་གི་ལྕགས་རི་ཆེན་མོ་ཡང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ཏེ་ཆོར་གླིང་གི་གཞི་ཁྱོན་སྔར་བས་ཆེ་བ་དང་ལྷག་པར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ཐོག་མར་སྔོན་གྱི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་ཕོ་བྲང་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་གསར་སྐྲུན་གནང་བ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོ་ནས་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོ་བར་དུ་རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་ཕོ་བྲང་མ་ལག་དང་བཅས་པ་གསར་སྐྲུན་མཛད་པ་དེ་ནི་ཡང་རྩེར་སོན་པའི་བོད་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་གྲུབ་པ་ཇི་བཞིན་བརྗིད་ཆགས་ལ་བཀོད་པ་མཛེས་པ་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་གཟི་འོད་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཞིག་ཡོད། ཆོར་གླིང་འདི་ཉིད་དང་ཐོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་གསར་འཛུགས་མཛད་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་མཐར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པས་རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་ཕོ་བྲང་གསར་སྐྲུན་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་པའི་བར་དུས་ཡུན་མི་ལོ་གཉིས་བརྒྱ་ཙམ་སོང་རིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་སྐྱེད་བར་མ་ཆད་པ་མཛད་ནས་ད་ལྟའི་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་སུམ་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའི་བརྗིད་ཆགས་ཡིད་འོང་གི་ཆོར་བུ་གླིང་གི་རྣམ་པ་གྲུབ་ཅིང་། བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དང་། སྤྱན་གསལ་ཕོ་བྲང་། རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་ཕོ་བྲང་བཅས་ནི་ཆོར་གླིང་དུ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གནང་ཡུལ་ཕོ་བྲང་གཙོ་བོ་ཁག་ཡིན། བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དང་སྤྱན་གསལ་ཕོ་བྲང་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མཚོན་པའི་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ལྡན་གྱི་བཟོ་སྐྲུན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་ཕོ་བྲང་ནི་བཞེངས་པའི་དུས་ཚོད་ཐུང་ཙམ་བས་བོད་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་རྣམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁར་དེང་རབས་ཀྱི་བཟོ་སྐྲུན་ལག་རྩལ་བསྡུ་ལེན་གང་ལེགས་བྱས་ནས་བསྐྲུན་པ་ཞིག་ཡིན། ཕོ་བྲང་དེར་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བཟོ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ལྡན་ཡོད། ཕོ་བྲང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་བཞུགས་གནས་དང་སྐུའི་ཤེར་ཆས། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གནང་ཡུལ་སོགས་ཆ་ཚང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སོ་སོར་བསྐྲུན་པའི་ནང་རྟེན་རིག་དངོས་རྩ་ཆེན་དང་། ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་མཚོན་པའི་ལྡེབས་རིས་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་སོགས་མཐོང་སྣང་ལ་དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ད་ཆ་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་སེང་གཏོང་སའི་སྐྱིད་གླིང་དུ་གྱུར་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཉམས་གསོ་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱས་པ་བརྒྱུད་ད་ཕྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་སོང་ཡོད་ཅིང་། ཆོར་གླིང་གི་ཡུལ་ལྗོངས་མཛེས་ཉམས་ནི་ལྕགས་རི་སེར་པོའི་ནང་གི་མཚོ་དཀྱིལ་ཕོ་བྲང་ཁུལ་དུ་ཡིན། གནས་དེར་སྔོ་ཞིང་དྭངས་པའི་མཚོ་བུའི་དབུས་སུ་གསེར་མདོག་ཅན་གྱི་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཤིང་ལོའི་ཁྲོད་ནས་གསེར་འོད་ཆེམ་ཆེམ་འཕྲོ་བ་དང་། མཚོའི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནམ་ལ་བསྙེགས་པའི་སྡོང་ཤིང་ཐོང་པོ་དང་མཚར་སྡུག་བཀྲ་བའི་མེ་ཏོག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བས་མི་རྣམས་ནི་ཞིང་ཁྲོད་ཀྱི་ལམ་བུའི་ཕྱེད་ནས་སྐྱོད་པའི་སྐབས་ལྷ་གནས་ཀྱི་སྐྱིད་ཚལ་དུ་སླེབས་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ...

འཆར་ཐུབ། ནོར་གླིང་དུ་ད་དུང་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་སྐྱེ་མཆེར་བྱེད་པའི་རྩི་ཤིང་འདྲ་མིན་མང་དག་འདེབས་གསོ་བྱས་ཡོད་པ་སྲེད། ས་ཁུལ་གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནས་སྐྱེ་འདེབས་བྱས་པའི་ཙོ་མཚར་ཅན་གྱི་རྩི་ཤིང་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་རགས་རྩིས་ལྟར་ན་རྩི་ཤིང་རིགས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་འདུག་པས་ནོར་གླིང་ནི་ས་མཐོའི་སྙིང་གི་རྩི་ཤིང་ར་བ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ཀྱང་མི་འོས་པ་མེད། ནོར་གླིང་དུ་ཐར་ཡོད་སྤྱན་གཟིགས་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཁར་དུས་ཕྱིས་ཤ་བའི་ར་བ་དང་། སློའུའི་ཚོགས་གནས་པའི་བཙོས་མའི་ཐག་རི། མེ་ཏོག་གི་ར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཁ་སྐོང་བྱས་ཡོད། ནོར་བུ་གླིང་ག་ནི་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་བློ་སྒོས་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་བསྡུས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་འབྲུག་བུ་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་དེ་ཉིད་སྒྲིགས་བསྟུས་དངོས་མང་གཉམ་སྟོན་ཁང་ཞིག་དང་འདྲ་བར་གནས་དེར་བཞུ་སྐོར་ལ་ཕེབས་མི་ཚོར་བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གནས། སྒྲ་རྩལ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་རང་རང་གི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་ཤེས་བྱའམ་ཤེས་རྟོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་རེས་ཅན་ལགས།

ནོར་བུ་ཆ་བདུན། རྒྱལ་པོའི་རྣ་ཆ་དང་། བཙུན་མོའི་རྣ་ཆ། བློན་པོའི་རྣ་ཆ། བསེ་རུའི་རུ། གླང་ཆེན་མཆེ་བ། ནོར་བུ་མིག་གསུམ་སྐྱེ་བདུན། ཡང་ལྷའི་ནོར་བུ་འབར་བ། མིའི་ནོར་བུ་མིག་གསུམ། ཀླུའི་ནོར་བུ་མིག་གཅིག་དཀའ་བ་འཁྱིལ་པའོ། །

ནོར་འཛིན་སྐྱིད་ཚལ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཀླུ་སྡུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ནོར་འཛིན་སྐྱིད་ཚལ་ཞེས་པའི་ཁང་པ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བཞི་པ་སྐུ་བཞུགས་ཆོས་རྒྱུན་ལྷ་ས་ར་ཐེབས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་པར་གྲགས།

ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན། ནོར་འཛིན་ནི་ས་གཞི་དེ་ཡང་ནོར་དུ་སོགས་གཏེར་རིགས་དུ་མ་དང་ལྡན་པས་ན་དེ་ལྟར་གྲགས། ས་གཞིའི་ཁྱོན་ནམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་གནས་ཀྱི་ཡིན།

ནོར་ར་རེ་བཞི་བཅུ་ཆ་ལྔ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་འདུ་མིན་ནོར་སོ་ཡོད་པའི་ས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་《མིང་ཚིག་དཀར་པོ》ལེའུ་སོ་གཉིས་པའི་ནང་བཅུ་གསུམ་ལས་མི་གསལ་བས་ས་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་གཞན་དག་ནས་འཚོལ་དགོས།

ནོར་སྤྲུལ་ཞང་ཚན། འདི་སྡེ་པ་ནོར་བུ་དང་། དེའི་ཚ་བོ་ཟམ་སྐྱ་ཞབས་ཟེར་བ་གཉིས་ཡོད་པ། དེ་གཉིས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༧༤༤)ལོར་གཞིས་ཀ་རྩེར་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོས། ཐོག་མར་ནང་སོ་ཡིན་ཀྱང་། གཞིས་ཀ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་བྱས་པ་ནས་རྩེ་པ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། དེས་རྣམ་ཀུན་སྣག་ནས་ཛ་ལོག་གི་བྱ་སྤྱོད་བརྩམས་ཀྱང་རེ་ཞིག་བར་དོན་མ་གྲུབ། གུ་རི་ཀྲན་དང་སྐྱེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཚོགས་འཕེལ་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་རྡོ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རང་ནས་ལོ་ཛོ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཛ་ལོག་བྱས་པ། སེ་འབྲས་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་སོགས་མང་པོས་བར་ཆིངས་བྱས། དེ་ནས་སླར་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕག(༡༧༥༩)ལོར་འབྲུག་པ་དང་ལག་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་སླར་ཡང་དམག་དཔུང་འཁྲིད་ནས་ཛ་ལོག་བྱས་པ་ལ། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་དམག་དཔུང་བྲངས་ཏེ་ཟ་མེད་བཏང་བ་རེད། འདི་སྐོར་ཞིབ་ཆ་རྟ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྣམ་ཐར་བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༤ནས་༡༤༧བར་དུ་གསལ།

ནོར་གསོག་གི་མཆོག་ཅིག་བུ། ཕྱིན་པ་བཏང་བ།

ནོར་ལྷ་བརྒྱད། ཚ་ཛ་བརྟན་པ་ཟླ་བ་དང་། འཛིན་བྱེད་མེ་དང་རླུང་དང་ནི། ནམ་ལངས་འོད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས། ༡. ཆུ། ༢. ལྷ་བརྟེན་པ། ༣. ཟླ་བ། ༤ འཛིན་བྱེད། ༥. རླུང་། ༦. མེ། ༧. ནམ་ལངས། ༨. འོད་བྱེད་བཅས་ལྷ་སྡེ་བརྒྱད་དོ། །

ནོས་པ། མནོས་པ། ལེན་པའམ་ཐོབ་པ།

ནོས་ཤིག ལོང་ཤིག

རྣ་གྲོ་ཏ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་མཆུ་ཞེང་གབ་པའམ་དཔང་མཉམ་ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་གྲུའི་ཁྱོན་དང་དཔང་མཐོ་དམན་ཚད་མཉམ་པའི་མིང་ཞིག་ཡིན།

རྣ་གྲོ་ཏའི་ཀུན་དགའ་ར་བ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕུལ་བའི་ཀུན་དགའ་ར་བ།

གནག་གླིང་། གནག་གདང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་གནག་ནི་མིན་ཏུ་ནག་པོར་སོང་བའམ་ལྡོག་ས་རིགས་ཀྱི་མིང་ལས་སྐབས་འདིར་ཕྱོགས་ལ་ཁོ་དགོས་པ་དང་། གདང་ནི་ས་ལ་ཐག་པ་བརྒྱངས་པའི་སྟེ་མཆོར་ཕུར་པ་བརྒྱབ་པའི་སྔ་ཕྱོགས་འདོགས་ས་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྤྱིར་ན་གདང་གཅིག་ལ་གནག་བཅུ་བཏགས་ཐུབ།

གནག་རྫས། བཙན་དུག་ཁོང་བའི་མདོག་ལྟར་ནག་པོ་ནག་རྒྱུད་དང་། རྫས་ནི་འོད་མདངས་ལྡན་པའི་དོན། དཔེར་ན། སེམས་ཅན་ལྷ་ནག་ལ་གནག་ཕྱུགས་དང་། ཁ་འཛམ་གཉིད་རྩུབ་ལ་སེམས་གནག་པོ་ཟེར་བ་ལས། སེམས་ནག་པོ་མི་ཟེར་བ་ཕལ་སྐད་ཁ་རྒྱུན་ལ་དཔེ་རིས་གསལ་བ་ལྟར་རེད།

གནང་བཀག་གི་ཁྱད་པར། ནད་པ་ལ་ཕྱི་རྡོའི་ཁ་ཟས་གནང་བ་དང་། ནད་པ་མིན་པའི་དགེ་སློང་གཞན་ལ་ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཟས་བཀག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གནང་ཅེན་འཚལ་ཞིང་། མཐོང་ཆེན་བྱེད་ཅིང་།

གནང་སྦྱིན་གྱི་དངོས་པོ། བྱས་རྗེས་བཞག་མཁན་ལ་བྱ་དགའ་སྤྲད་པའི་དངོས་པོ།

གནང་སྦྱིན་བདག་རྐྱེན་ཐལ་དྲག་པ། དངོས་པོའི་གསོལ་རས་དང་མིང་གི་ཐོ་གནས་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་རྒྱ་ཐལ་ཆེ་བ།

གནང་ཞུའི་ཛ་འགྲེད། གནང་བ་ཞུ་ཆེད་གཏོང་བའི་ཛ་དང་དཔུལ་འགྲེད།

གནད་དུ་བསྟུན་པར་སོག་པ། མདའ་འཕེན་པའི་ལག་རྩལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་སྟེ། ཐོག་མར་འཕེན་གར་ལ་གཏད་པ་དེ་རང་ལ་ཕོག་པ་ལ་ཟེར།

གནད་སྨིན་འབབ་སྐྱབ་བྱེད་པ། གང་དུ་དམིགས་པའི་གནད་ཐོག་ཏུ་ཕན་པར་བྱས་པ།

གནད་ལ་བསྐྱེ་བ། གསོ་ཐབས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ། རྫིའི་མདོ་ཅའི་ཟིན་བྲིས་ལས། གནད་ལ་བསྐྱེ་བ་ནི་ཡོན་པོ་དང་། བྱུ་གུའི་རྣམ་པས་གནོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལུས་ལ་ཡང་མི་བྱའོ། །

གནམ་བསྐོས། གནམ་གྱི་ལྷའི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་སྟེང་གི་བདག་པོར་བསྐོས་པ། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་གོང་མ་ལ་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཡི་གེ་རྙིང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་བདག་པོ་ཟེར་བ་དང་། གོ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་། བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན།

གནམ་བསྐོས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་། འདི་ནི་དེ་སྔོན་སྲིད་ཞག་མོ་སྤྱ་པའི་སྐབས་ཇོ་ཁང་སྟོན་མོའམ་མིང་གཞན་འབྲས་སྤུངས་དགོན་ཁང་ཡང་ཟེར་བ་སྟེ་གདོང་པའི་དགོན་རིགས་རྣམས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཡོང་སྐབས་འཚོར་ཤག་བྱེད་ས་ལ་ཟག་གྱུ་སེ་ཤིད་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྤྲུག(༡༥༡༨)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་ཕུལ་ཞིང་། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་གནང་བ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་འབྲས་སྤུངས་སུ་བཞུགས་དུས་ཀྱི་བླ་བྲང་ལྟ་བུ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་ལ་ཕེབས་པའི་ཤུལ་དུ་སྲིད་སྐྱོང་ཀྱི་ཁྲི་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་པས་རྫོ་ཤིང་དང་ཁྱལ་ཐི་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་སོན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་བྱས་པའི་འོག སྐུ་ཕྲེང་མཛད་པ་ལྔ་མཐུན་པ་ཆོས་བཟང་འཁྲིད་ལས་ཀྱིས་རྒྱ་བསྐྱེད་གསར་བསྐྲུན་གནང་བ་མ་ཟད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་གནང་རྗེས་ཉམས་གསོས་དང་སྤེལ་ལས

ཕྱིས་ཨང་པོ་གལར་བཞེངས་གནང་བ་སོགས་ཞིབ་པར་སླ་ཐེང་རིམ་ཕྱོན་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་ཞིང་། སྲིད་གཞུང་གི་མིང་ལ་ཡང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། གནམ་བསྐོས་ཞེས་པ་ནི་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཐེར་བཞམ་དེ་རྫོང་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བར་དུ་མི་རྒྱལ་ཡི་གེར་འཁོད་པའི་ནང་གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐེར་བ་དང་འདྲ་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་ལ་ཆེ་བསྟོད་བྱེད་པའི་མིང་ཡིན། དེ་ཡང་རང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཐོག་གི་གོང་མར་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཐེར་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ལྷ་རབས་པོ་རྒྱལ་ནང་རྒྱལ་པོ་ལ་གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐེར་བ་གཉིས་ཀ་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་པོ་རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་སུ་མཐུད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་དང་འབངས་ཀྱི་རྟེན་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དབང་གིས་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་གནམ་དང་གནམ་གྱི་ལྷས་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་གཏན་ནས་མིན་ཟེར་རྒྱུན་ཡོད།

གནམ་གོ་ལ། གཟའ་རྣམས་འགྲོད་གནས་ཀོ་ལ་ཞེས་གྲགས་ལ། རྒྱ་སྐར་ལ་སོགས་ལྟ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །འདེགས་བྱེད་རླུང་གི་འཁོར་ལོ་རླུམ་པོ་ཡི། །གཡས་སྐོར་རི་རབ་ལ་ཉེའི་ཕྱོགས་དེ་མཇོ། །ཉི་རིར་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་དེ་དམའ་བ་སྟེ། །མཇོ་དམན་སྣང་གསོང་གིས་རྒྱུ་ཁྱིམ་ཀྱི་གཞི། །ཁྱབ་སྟེ་དེ་སྟེང་རྒྱུ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད་ཆགས། །གཡས་སུ་འཁོར་ལས་སྟེ་གླིང་དཔུས་མ་འདིར། །ཟླ་སྐར་ཐོག་མར་སྣང་ཕྱིར་རྒྱུ་སྐར་ཀྱི། །དང་པོའི་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་མར་ལུག་ཁྱིམ་ཉིད། །དེ་ཡང་སྒོ་བཞིན་ཕྱི་བཞིན་སྐར་ཚོང་གཅིག །ཁྱུས་པའི་རྒྱུ་སྐར་ཉེར་བདུན་རེ་རེ་ཡང་། །ཡུལ་གྱི་ས་ཁྱོན་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་སྟེང་། །སྐར་མ་གཉིས་དང་བཞི་ཆ་ཁྱིམ་རེའི་ཚད། །བཞི་ཆའི་ཀང་པ་རེ་ལ་ཆུ་ཚོད་ནི། །བཅོ་ལྔ་དེ་འདྲ་དགུ་ལ་མདའ་ཡོན་ཟླ། །བགོད་བྱའི་ཁྱིམ་སྐར་ཆགས་རྫེས་བགོད་བྱེད་གཟའ། །ཁྲི་བའི་ཤར་སྒྲིང་དཔུས་མའི་ཚངས་ཐིག་སྟེང་། །ཀ་ཏའི་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་མར་ཉི་མ་སྐྱེས། །དེ་ནས་ཟླ་བ་ཟ་སྐར་མིག་དམར་འཆུ། །ཕུག་པ་ལྷ་མཚམས་ཕུར་བུ་མི་བཞི་དང་། །པ་སངས་ནབ་སོ་སྨིན་པ་ལྷུབས་ལ་སྐྱེས། །རང་རང་སྐྱེས་ཞག་དབང་ཕྱིར་རིས་གཟའ་གྲགས། །སྨྲ་གཅན་ནག་པ་དུས་མེ་ནམ་གྱུ་དང་། །མདུག་རིང་ཆུ་སྐད་སྟེང་སྐྱེས་དེ་རྣམས་ཀུང་། །རང་རང་སྐྱེས་སྐར་ཞིང་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་། །དེ་ཉ་དགུ་ཟླ་ཕུགས་ན་ཟླ་ཅེས་གྲགས། །སྐར་ཁྱིམ་གོ་ལ་འདི་ནས་ལྟར་བ་བཞིན། །གཡས་སྐོར་རི་རབ་ཉིན་ཞག་རེ་ཡིས་འཁོར། །རང་བགྲོས་གདོང་མཇུག་གཡས་སྐོར་ཉི་མ་སོགས། །གཟའ་གཞན་རི་རབ་གཡོན་སྐོར་སྐར་ཁྱིམ་སྤྱོད། དལ་ཀང་རང་རང་སྐྱེལ་སྐར་ལས་བཟུམས་ཤིང་། །སྐུར་ཀང་དལ་བ་ལས་བརྒྱམས་རིལ་རིལ་མིན། །ཟླ་ཁྱིའི་ཀང་པར་འཕེལ་དང་འགྲིབ་པ་ཡིས། །སྐྱོད་མཐར་ཉི་མ་ནུབ་སོགས་བསྒྲོས་ཀྱིས་འཁོར། །ཟླ་ཕུག་པ་སངས་མདུག་རིང་ཞི་གཟའ་གཡོན། །དམར་ཕུར་སྤེན་པ་དྲུག་གཟའ་གཡས་ནས་རྒྱུ། །སྨྲ་གཅན་མཇུག་པོའི་བགྲོས་སུ་ཐལ་ཆེར་འདོད། །དེ་ནས་གནམ་གྱི་གོ་ལའི་འཁོར་ཚུལ་ཡང་། །ལུ་ཐིགས་ལུགས་སུ་ཚོམ་རྩེགས་ཞེས་བྱ་བ། །ཁྱིམ་སྐར་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་ཅན་གཟའ་རྣམས་ཀུང་། །སྟ་བྱང་བགྲོད་གཉིས་མེད་པར་སྐྱེར་རིམ་དུ། བརྩེགས་པས་ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་ཅན་འཆུག་མེད་འདོད། །གཟའ་རྣམས་བགྲོད་གཉིས་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། །ཕྱིད་བསྐྱེད་སྟེང་བསྐྱེད་ལུགས་གཉིས་སྲིད་བཞི་ཀར། །དུས་བཞི་མི་འཁོར་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་འདོད། །ཕྱེད་བསྐྱེད་ལུགས་དེ་སྤྱི་ཐང་གྲགས་མེད་དང་། །ཕྱོགས་འདིར་ཨ་མེད་དམ་ཚོས་བཏན་པའང་བཞེད། །ལྷར་ཐང་ལུགས་སུ་ལྷུག་ས་སྐྱོག་མ་ཞེས་པ། །ཤར་རྒྱབ་དབྱར་གཅིག་སྟོ་བྱང་དགུན་གཅིག་ཟེར། །ཀྱི་འཛིན་མ་ཞེས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི། །དགོངས་དོན་མཁའ་ལ་ཁྱིམ་དང་ས་གཞི་ལ། །དུས་བཞི་གཡས་སུ་འཁོར་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་ལུགས། །འདི་ཡང་གཞན་གྱི་འཁྲུལ་པའི་ལུགས་བཀག་སྟེ། །རང་ལུགས་རྣམ་དག་ཐུབ་པ་ཞལ་ལུང་དང་། །ཕུ་དཔེའི་དགོངས་དོན་གོ་ལའི་ཐིག་རིས་ནི། །

སྐམ་པའི་གཞི་ལ་ཚངས་ཐུར་ཐིག་གདབ་སྟེང་། །ཆེ་ཆུང་ཐི་ལྟར་འདོད་པའི་རླུམ་སྐོར་བྱ། །དེ་ཉིད་ཕྱེད་བགོ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཡང་། །ཕྱེད་ཕྱེད་བྱས་པས་རིམ་བཞིན་ཆུང་མི་རྒྱ། །ལས་མའི་ཕྱི་ཐིག་ཡིན་ནོ་ནང་མ་དེའི། ཕྱེད་ནས་བསྐོར་བ་ལྷུན་པོའི་སྟེང་གི་རྒྱ། །དེའི་ཕྱུམ་ཆ་ཉེ་བའི་ནང་སྐོར་ནི། །རི་རབ་རྩ་བའི་དེ་ཡི་བརྒྱུད་ཆ་གཅིག །དེའི་ཕྱིར་བསྐོར་བ་འགྲམ་སྟེགས་ལྷག་མ་ནི། །བཅོ་བརྒྱད་ཆ་བསྐོར་གླིང་མཚོ་རི་དྲུག་པ། །ཡས་མའི་མཐའ་དང་ཚངས་ཐིག་བཞི་འཕྲད་པའི། །གཡས་གཡོན་ཚངས་ཐུར་བར་དེ་ཕྱུམ་ཆ་བྱ། །ཐིག་གིས་བཅད་པས་བཅུ་གཉིས་གླིང་གི་ས། །སྟོ་དབུས་བྱེད་བྱང་དྲུག་བྱས་ཡུལ་དྲུག་ཡིན། །དེ་ནས་ཁྱིམ་ཟླ་བཅུ་གཉིས་འཁོར་ཚུལ་ནི། །གླིང་རྣམས་སོ་སོའི་ནང་མཐའི་དཔུས་དྲང་དུ། །བཟུང་སྟེ་དུས་བུ་བདུན་པའི་ཕྱེད་ནས་བསྐོར། །རང་རང་སྟོ་བགྲོད་ཐད་དེའི་བྱང་བགྲོད་དང་། །གཡས་གཡོན་དཔུས་མའི་གླིང་གི་མཐུམ་གཉིས་འཆར། །དེ་འདྲ་བཅུ་གཉིས་བསྐོར་བ་ཁྱིམ་གྱི་གྲངས། །ཁ་དོག་རི་རབ་དཔུས་ནི་ལྟར་ཀུའི་སྟེང་། །ཤར་ནག་སྟོ་དམར་ནུབ་སེར་བྱང་ཕྱོགས་དཀར། །ལུག་དང་བུ་མོ་དཀར་ཞིང་ཉ་སྐྱ་དམར། །ཞིམ་བུམ་ནག་ལ་སྐྱང་དང་སེ་ཏྲི་སེར། །ཀར་འཕྲིག་སྡོན་པོ་གཞུ་དང་རྒྱ་སྨིན་ལྗང་། །དེ་ཡང་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་རང་རང་གི། །བགྲོད་པའི་ལམ་ལས་མི་འདའ་གཡས་སྐོར་རྒྱ། །ལུག་ཁྱིམ་ཤར་དཔུས་བསིལ་རིར་ཉེ་ཞིང་མཇོ། །རྒྱུ་དཔུས་མེར་ཉེ་དམའ་ཞིང་སྟོ་བྱང་དུ། །མཉམ་པའི་ལམ་ནས་འགྲོ་བའམ་དེ་བཞིན་དུ། །ཀ་རྐ་སྟོ་རུ་བསིལ་རིར་ཉེ་ཞིང་མཇོ། །བྱང་དུ་མེར་ཉེ་དམའ་ཞིང་ཤར་རྒྱ་མཉམ། །སྣང་ནི་རྒྱུ་རུ་བསིལ་རིར་ཉེ་ཞིང་མཇོ། །ཤར་དུ་མེར་ཉེ་དམའ་ལ་སྟོ་བྱང་མཉམ། །ཆུ་སྨིན་བྱང་དུ་བསིལ་རིར་ཉེ་ཞིང་མཇོ། །སྟོ་རུ་མེར་ཉེ་དམའ་ཞིང་ཤར་རྒྱ་མཉམ། །ཚུལ་དེས་ཁྱིམ་གཞན་བརྒྱད་ལྷའང་རིགས་འགྲེ་སྦྱར། །ཕྱད་པར་སྟ་དགུ་འཛམ་གླིང་ཆུང་དུ་ཡི། །སྟེང་ཐང་ཁྱིམ་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་ཤེས་བྱའི་ཕྱིར། །རྒྱ་མཚོའི་བཞི་ཆ་གཅིག་ནི་ནང་དོར་དེ། །ཚངས་ཐིག་འཕྲད་པ་ནས་བཟུང་བསིལ་རི་དང་། །མི་མཚམས་བར་སྐོར་རླུམ་པོ་དེ་ཡི་དཔུས། །ཤར་རྒྱབ་མཉམ་ལམ་མཆོན་པའི་རི་མོས་བཅད། །མཉམ་ལམ་དེ་ཡི་ཤར་ཕྱེད་བྱང་མར་ལུག ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱབ་བྱེད་བྱང་མ་ཏུ། །སྤུ་མོའི་བར་གྱི་བྱང་ཁྱིམ་དྲུག་བཀོད་ཅིང་། །རྒྱབ་བྱེད་སྟོ་མར་ཕྱིང་ནས་ཤར་གྱི་ཕྱེད། །སྟོ་རུ་ཉ་ཡི་བར་བཀོད་སྟོ་ཁྱིམ་དྲུག །དེ་ལྟའི་སྟོ་ཁྱིམ་དྲུག་དབྱིབས་འོད་མི་གཞུ། །བྱང་ཁྱིམ་པདྨའི་དབྱིབས་ཞེས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། །གསུངས་པའང་དུས་བུ་མོ་སོའི་ཁྱིམ་འདིས་རྫོགས། །དེ་བཞིན་དུས་བུ་ཞག་མ་བཅུ་གཅིག་པོའི། །རང་ཟད་གོ་ལའང་ལྟར་བཞིན་ཟླུམ་པོར་བསྐོར། །མཉམ་པའི་ལམ་བཅད་སྟོ་གླིང་ཤར་མ་ནས། །བཟུང་སྟེ་གཡོན་སྐོར་སོ་སོའི་ཤར་གྱི་ཕྱེད། །ཕྱང་མར་ཞ་དུས་ཆུ་སྲིན་གཞུ་ཤིག་སྟང་། །དུ་མོ་སེང་ཀར་འཕྲིག་ལྷུང་བཀོད་པ་ནས། །བརྩམས་ཏེ་ཁྱིམ་རྣམས་གཡོན་སྐོར་དགོད་པ་ཡི། །གླིང་རྣམས་རང་རང་ཐད་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་རྟོགས། །ཚུལ་འདི་འགོས་པོའི་བཞེད་བཞིན་སྤྱི་བྱང་བར། །གནས་དྲུག་བྱས་པར་ཁྱིམ་གང་འགྲོ་བའི་ལམ། །དུམ་བུ་སོ་སོའི་ཐད་རེར་མི་འདྲ་ནེ། །འོང་བའི་ཚུལ་ཡང་ཕྱོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར། །སྐར་ཁྱིམ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཚད་མེ་ནས་བཟུང་། །བསིལ་རིའི་བར་གྱི་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་སྟེང་། །དེ་ལས་སྟོ་བྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ། །ལྷ་བརྒྱ་རེ་རེར་དེ་དཔུས་ལྔ་ཁྲི་ནི། །ཉི་མ་སྟོ་བྱང་བགྲོད་པའི་བར་ཁྱོན་ཡིན། །མཐོ་ཚད་བྱང་བགྲོད་མཐའ་དེར་ས་གཞི་ལས། །དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་མཁའ་ལས་འཁོར། །སྟོ་བགྲོད་མཐར་ཐུག་དམའ་ཚད་ས་གཞི་ལས། །བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་འཕགས་པའི་སྟེང་ནས་འགྲོ། །མཉམ་གཉིས་སྐབས་སུ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྔ་བརྒྱས་འཕགས། །ཉི་མའི་སྟོ་བྱང་བགྲོད་པ་ལ་ས་རེའི་ཕྱེད། །ཉིན་ཞག་བྱེད་བཅས་བརྒྱ་དང་གྱ་གཉིས་སུ། །སྟེང་འོག་སྟོ་བྱང་འགྲོ་བ་དེ་ཡིས་ནི། །དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་ལ་བགོས་ཐོར། །ཞག་རེར་གདུང་བྱེད་སྟེང་འོག་འགྲོ་བའི་ཚད། །བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བགོས་ཐོར་དེ་ནི། །གདུང་བྱེད་སྟོ་དང་བྱང་དུ་འགྲོ་བའི་ཚད། །དེ་བཞིན་ཞག་རེས་ལྔ་ཁྲི་བགོས་པའི་ཐོར། །ཉི་དཀྱིལ་སྟོ་བྱང་བགྲོད་པའི་ཚད་དུ་རེས། །མཁྱོགས་བུལ་ཚད་ཀུང་རྒྱ་ཚོད་རེའི་ཡུན་ལ། །དཔག་ཚད

ཧྲུག་སྟོང་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་འགྲོ། །ཉིན་ཞག་རེ་རེར་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་དང་། །བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་རེ་ནི་བགྲོད་པར་བྱས། །དེ་ནས་ས་ལ་དུས་བཞི་འཁོར་ཚུལ་ཡང་། །དཔེར་ན་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་ལ་གནས་ཚེ། །སྟོ་དབུས་དབྱིད་འབྲིང་བྱང་དངུལ་སྟོན་འབྲིང་དང་། །ཤར་དབུས་དབྱར་འབྲིང་ནུབ་དངུལ་དགུན་འབྲིང་གནས། །དེ་ཚེ་ལྷོ་གླིང་ནུབ་མར་དབྱིད་ར་སྨེ། །ལྷོ་གླིང་ཤར་མར་དབྱིད་ཟླ་གནས་སོགས་མཚོན། །རང་ཅག་གནས་པའི་ས་འདིར་ཀྱང་དང་ནི། །བུ་མོའི་ཐོག་མར་མཉམ་གཉིས་འཁྲིག་གཞུ་ལ། །བགྲོད་མཐའ་ཐོག་ཕྱིར་ལྷོ་གླིང་ཤར་མ་ཡི། །ཚངས་པའི་གནས་ཀྱི་སྨིན་གཏེར་ཤུག་པས་བཞེད། །བགྲོད་མཉམ་རི་མོར་མཐུན་སོང་དེ་ལྟར་ནའང་། །ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་ཡུལ་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །དངོས་སུ་བཅད་པར་སྣང་ཕྱིར་ལྟོ་དབུས་མིའི། །ས་ཡི་ཆ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རེས། །འདི་ན་ཤུག་པའི་ལེགས་བཤད་སྟོན་བྱུང་ལས། །གསར་དུ་སྦྱོས་པ་མེད་ཀྱང་རང་ཡིད་ལ། །ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བ་མི་བསྐྱེལ་བའི། ཆེད་དུ་ཡི་གེའི་ལས་སུ་སྤྲར་ཡང་བྱས། །ཞེས་ཞིབ་པར་ཤུག་ལུགས་ལེགས་བཤད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་གཙུག་ལག་རྩིས་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་ལེན་གསལ་བའི་ཡི་གེ་རྩིས་རིག་རྣམ་གསལ་འོད་ཀྱི་རྩིག་ལེ་ལག་ས་དང་གནམ་གྱི་གོ་ལའི་སྐབས་སུ་གསལ།

གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན། གཉའ་ཁྲི་གནམ་ལ་ཁྲི་བདུན་ཞེས་པར་གཟིགས།

གནམ་གྱིས་བསྐོས་པའི་ས་ཡི་འཛིན་འཛིག གནམ་གྱིས་བསྐོས་པའི་ས་ཡི་བརྒྱ་སྦྱིན་ཞེས་པའི་དོན།

གནམ་ལྷགས། ནམ་མཁའ་ནས་བབས་པའི་ཐོག་ལ་གནམ་ལྷགས་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྦྱོར་བཏང་ལ་གནམ་ལྷགས་ཟེར་བ་ཐོག་ས་ལ་བབས་པའི་མདེའུ་ལ་ཟེར་སྲོལ་གཅིག་དང་། མེ་མདའ་དང་། མེ་སྒྲོགས་ལ་གནམ་ལྷགས་ཀྱི་མདའ་བོ་ཆེ་ཟེར་སྲོལ་ཡང་ཡོད་པས་སྐབས་དང་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་དགོས།

གནམ་མཆོད་པ། སྔོག་པོའི་སྐད་དུ་ལྷ་མཆོད་པ་ལ་གནམ་མཆོད་པའམ་གནམ་ལྷ་མཆོད་པ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ལ། ཡང་བཤད་སྲོལ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་པོ་ནི་གནམ་གྱི་ལྷས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདག་པོར་བསྐོས་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོས་ངེས་པར་དུ་གནམ་གྱི་ལྷ་མཆོད་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར།

གནམ་སྟོང་། ཆེས་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་མིང་སྟེ་བོད་ཟླའི་ཚེས་སུམ་ཅུའི་དགོང་མོ་གནམ་ལ་ཟླ་བ་མ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པའི་སྟོང་སངས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

གནམ་དུ་བྲན། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱལ་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་རྣམས་འདས་པ་ལ་ཞི་ས་བྱེད་ཚེ་གནམ་དུ་གཤེགས་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་འདུག དེ་ནི་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་གནམ་ནས་མི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོར་ཕེབས་པ་དང་། འདས་པའི་ཚེ་སླར་གནམ་དུ་ཕེབས་པའི་གནམ་གྱི་ལྷ་ཡུལ་དེ་རང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡོད།

གནམ་མདའ། སྔར་བོད་ས་གནམ་སྲིད་གཞུང་སྐབས་བོད་ཟླ7ཚེས་15ཉིན་དེ་གནམ་མདའ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་གྲོལ་སྟོན་ཚབས་ཅིག་སྐོར། གོང་ཆེས་ཉིན་མཛད་སྒོ་ཚོགས་ཡུལ་རྫོང་རྒྱབ་དབུ་གཡབ་འོག་ཏུ་བཀའ་ཤག་གདན་གཞིར་ནས་བཞུགས་གདན་རྒྱག་ཕྱོགས་སུ་བཞི་རྩིས་བཤེར་དང་འདྲ་བ་ཡིན། དེ་ཉིན་ཚེ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མཛད་ཆེན་གྲོལ་སྟོན་ཆེན་མོའི་ཉིན་དེར་ལྷ་དྲུ་བཀའ་བློན་དང་། གུང་། ཇ་སག ཐའི་ཇི། རིམ་བཞི་བཅས་ནི་བཟའ་ཆོས་གཞི་སེར་པོ་དང་། མི་དྲག་སུམ་རྣམ་པ་དང་ནང་མའི་ལས་ཚན་བཀའ་ཤག་མེད་པ་ཡན་ཏོག་ཞུ་དང་། ན་བཟའ་ཆོས་གཞི་ཕྱོན་པོའམ་གང་རུང་། རྩིས་པ་དང་། ཟ་ཟམ། ལས་ཚན་ཆུང་ཁག དམག་དུང་བཅས་ན་བཟའ་རྒྱ་སྒྲུག ཌུང་དཀྱུས་རྒྱན་ཆས་ཁ་གསར་བཅས་བཞེས་དགོས། མཇོད་སྣའི་སྒང་གཟིགས་ཡམ་དུ་ཏུ་པའི་གསོལ་ཇ་ཁག་དང་། འདམ་སོག་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་རྟ་རྒྱུགས་མདའ་ཤར་རེ་རྒྱུགས། ལྷ་ཕྱག་ནས་ཚ་དར་གཡོགས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས། སྤྱི་ཁང་དུ་དགེ་བཀའ་ཡོན་མཛད་སྟོ་དངོས་ཚུགས། བཀའ་ཞག་མ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསོལ་བའི་རིམ་བསྐྱར་ཞུས། ཡ་སོར་ཁྲི་པས་ནི་ཁྲིད་དཔུང་མདའ་གཉིས་དང་། དམག་དུང་། ཀོ་མཛོད་གཉེར་པ། གཟིམ་ཤིང་། ཟླ་གཅིག་དུང་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བསྐོར་བཅས་ཟིན་རྗེས་དུས་མཐའ་ནས་བཅས་གདན་ཐོག་འཁོད། ཆ་པའི་གོ་མཆོད་བཞག་པས་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་བསྐལ་བ་བཅུ་གཉིས། གྲོས་ཐུལ་རྒྱུགས་པའི་སྐབས་ལ་རིགས་ལྔ་ཡི་རྒྱལ་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་འདུ་གང་ཅན་བཞིས་ནས་བག་ཡངས་ཚུལ་དུ་འཁོད་ལ་ཇ་ཞིའི་ཡན་གྱིས་སོག་ཞུ་ཆུང་ཆུང་བཞིས་སྐྱོལ། ཇ་ཞིའི་མན་ནས་རྡུང་དཀྲུས་ཡན་ཕོ་རྟལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལག་ལེན་ཡོད་མི་ནས་ཚ་འཛོག་པར་ལྷ་ཕྱག་ནས་ཚ་དར་རེ་དཔོག་ཏེ་མདའ་འཕྲུག་བསྐྱིལ་རྩེ་ཚང་མ་ཏོག་ཞུ་བཞིན་ནས་བཞུགས་གྲལ་དུ་འཁོད། སེ་དཔང་རྣམ་པར་ཤུད་གཏོར་ཞུས་རྗེས་ཚང་མ་ཡར་བཞེངས་ནས་རྩེ་པོ་བྱང་ལ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་གྲལ་བསྒྲིགས། གོ་བབས་མཐུལ་དར་སྔོན། བསང་མེ་ཤར། བསང་རྣམ་འཛོ་ཆེན་བཀྲུག་ནས་ཤུག་རེ་བཞེས། བཀྲ་ཤིས་ཤུད་གཏོར་ཤུབ་པ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་འཇེན་རྗེས་མཛད་སྒོ་གྲོལ་བ་བཅས་ཀྱི་སྲོལ་ཡོད།

གནམ་ལྷེ་འོད་སྨུངས། (མངའ་བདག་འོད་སྲུངས་ཀྱང་ཟེར) འདི་ཉིད་ཡབ་གླང་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་དང་ཡུམ་བཙན་མོ་ཚུན་མ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་རབ(༡༠༡)ལོར་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཞེས་པ་དང་ཆུ་ཕྱི(༦༤༢)ལོར་འཁྲུངས་སོགས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཙམ་མཆིས། སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་ཡབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་ཆེན་མ་ལྟ་ནམ་བཟའ་གསོད་དམ་འཕྲོག་པར་དོགས་ནས་མཚན་མོར་མར་མེའི་འོད་དང་མ་བྲལ་བར་བསྲུངས་པས་མཚན་དེ་ལྟར་ཆགས་སྐད། མངའ་བདག་འདི་སྐུ་ནར་མ་སོན་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། བློན་པོ་དགུ་ཁྲི་ཐོག་སྒྲ་དང་། ཐོག་དཔལ་གསུམ་སྒྲ་ཚེ། ཐོག་རྒྱལ་ཏོ་རེ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྐུ་དུས་སུ་ཡབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་བྱ་བ་དེ་མཚམས་འཛོག་ཐུབ་པ་དང་རྟེན་གྱི་སྤྱན་སྔར་སྐྱབས་འགྲོ་ཁས་བླངས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་བྱས། རྫོ་རོ་རྣམ་གཉིས་དང་བྲུམས་མགོན་རྣམས་ལ་འོག་ནས་བརྟེན་ཏེ་རང་རང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་མཆོད་པའི་རྒྱུན་བཙུགས། ལྷ་ཁང་ཞིག་པ་རྣམས་སྤྲར་གསོས། དེ་སྐབས་ཐང་དམག་གིས་བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་དབང་དུ་བསྡུས། དེ་ནས་འོད་སྲུངས་དང་ཡུམ་བརྟན་གཉིས་མངའ་རིས་ལ་མ་འཆམ་པར་འཁྲུག་ལོང་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་འོད་སྲུངས་ཀྱིས་གཡོ་རུ་དང་ཡུམ་བརྟན་གྱིས་དབུ་རུ་བཟུང་། དེའི་ཕྱོགས་ཐོད་ཡུལ་ཕལ་ཆེར་ལ་ཁྱབ་སྟེ་ཡུལ་གྲུ་རེ་རེར་ཡང་ཆེ་སྲིད་ཆུང་སྲིད་མང་ཚན་ཕུང་ཚན་གསེར་པ་གཡུ་པ་ཤ་ཟན་རྩམ་ཟན་ཞེས་སྡེ་གཉིས་སུ་ཆད་དེ་རྩོད། མཐར་འབངས་ཀྱིན་ཐོག་བྱུང་ནས་བཙན་པོའི་བང་སོ་བྲུས་པ་སོགས་བོད་ཡིལ་བུར་གྱུར། སོ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་མ་ཞ་ཁྲིད་གསུམ་ལ་བསོད་ནམས་ཟད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ཅིག་རོ་བཟའ་རྒྱལ་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་དཔལ་འཁོར་བཙན་སྐུ་འཁྲུངས། མཐར་འོད་སྲུངས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་བོད་ཤིང་སྒྲ(༡༠༥༤ནས༡༥༥

བཞེད་ཚུལ་མི་གཅིག) ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་དང་། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་བོད་ཤིང་སྤྲེལ(༡༠༥༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོགས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མཆིས། བོད་ལྗོངས་ཀྱི་བང་སོ་ནི། བོད་ལྗོངས་གྲུལ་ནི་འཕྲུལ་རྒྱལ་རྒྱབ་ན་ཡོད། མིང་ནི་སྐྱེས་བུ་ལྷ་བསྙེན་བྱ་བ་ལགས། དེ་ནི་བཙན་པོའི་བང་སོ་མཐའ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་བཙན་པོའི་བང་སོ་བརྩིགས་པའི་སྲོལ་ཡང་ཆུབ་སྐད།

གནམ་བོན་གཏེར་ཁ་ཆེ། འདི་བོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་འདུ་སྐབས་ཡང་《བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང》ད་ལྟ་མཐོང་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་མི་གསལ་བས་དཔྱད་པར་ཞུ་ལགས།

གནམ་སྟེང་ལྡིང་། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་མཇུག་ཏུ་དགེ་བཤེས་ཨར་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག དེ་རྟེན་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་སྟོད་ལུང་ཡུལ་ཡོད་དོ། །

གནམ་མཚོ། བོད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚོ་ཆེན་བཞིའི་གྲས་ཡིན། ལྷ་ས་ནས་ཐག་མི་རིང་བའི་འདམ་གཞུང་རྫོང་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། མིང་གཞན་གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོ་ཡང་ཟེར། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་འདམ་གཞུང་རྫོང་གནམ་མཚོ་ཆུས་ཁོངས་གནམ་མཚོ་ཤང་ཡོད་ས་ར་གནམ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡི་མིང་ཡིན། མཚོ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། རྐང་ཐོན་ནས་དལ་བགྲོས་ཀྱིས་མཚོ་ལ་སྐོར་བ་ཕྱིན་ན་ཉིན་བཅུ་གཅིག་ལ་འཁོར་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། རང་ལྗོངས་ཀྱི་ཉ་ཡི་ཐོན་ཁུངས་མཐོ་ཤོས་གྲས་ཀྱི་མཚོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མཚོའི་དབྱིབས་ནི་མཚོ་འགོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། མཚོ་མཇུག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་ཆུང་བ་གྲུ་མའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ས་ཁྲ་དཔར་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་བོད་ཡིག་གི་ས་བཀྲའི་ནང་གནམ་མཚོ་དང་གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོ་ཞེས་པའི་མཚོ་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་མིང་བཀོད་འདུག་པས་ས་གནས་ཐོ་མར་རྩད་ཞིབ་བྱ་དགོས།

གནམ་རི་སྲོང་བཙན། (གནམ་རི་སློན་བཙན་ནམ་སློན་བཙན་རླུང་ནམ་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་སོ་གཉིས་པ། ཡབ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་ཡུམ་སྟོང་བཙུན་འགྲོ་དཀར་གྱི་སྲས་སུ་ས་སྟག(༥༥༨)ལོར་འཁྲུངས་སྐད། དབས་སྟང་བཞེར་དང་། ཚེ་སྤོང་ན་གནག་སེར། ཁྱུང་ཚང་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཟླ་བོ་བྱས་པ་དང་། གཙོའི་བོན་པོ་ཁྲི་སྣང་གྲགས་པས་སྐུ་རྟོན་བྱས། ཚེ་སྤོང་བཟའ་འབྲི་མ་ཐོད་དཀར་ཁང་དུ་བཞེས། གཉུང་པོ་འོལ་མོད་ཚ་སྤྱན་གྱིས་ལེགས་བྱ་བ་ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ། རྒྱལ་པོ་འདིའི་རིང་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ནས་རྩིས་དང་སྨན་དཔྱད་བླངས། མཐའ་ཡི་རྒྱ་དང་གྲུ་གུ་འོག་ཏུ་བཏུལ། ཕྱར་དཀའ་བོ་དང་སྦྱ་དཔྱང་རི་བྱ་བའི་གྲུང་གཉིས་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་བྱས་ཏེ་ཕྱང་གཡག་ཟལ་ཀ་རུ་རིང་བྱ་བའི་བྱང་འབྲོང་སྨྱོན་པ་བསད་ནས་ཤ་ཏ་སྨ་ལ་བཏགས་པ་ལྷུང་བ་ལ་ཚ་འགོག་པས་སྨྲ་བ་ཚོར་ཏེ་ལན་ཚྭ་རྗེ་ཤེལ་ནས་ཚྭ་ལེན་པའི་སྲོལ་བྱུང་སྐད། གཞན་ཡང་དེ་སྐབས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་རྗེ་མས་དམག་མི་ཁྲི་ཐུག་ཙམ་ཁྲིད་ནས་གཡུལ་བ་ཤམས་ཏེ་མཁར་ཕྱ་སྨ་ནི་གཏོར། དགུ་གི་བྱིང་པོ་རྗེ་ནི་བཀུག་མས། མང་པོ་རྗེ་གསུམ་བུ་ནི་ཕྱུ་གུའི་ཡུལ་དུ་བྱོས། ཕག་གི་ཡུང་བ་སྦ་མན་ཆད་གོང་པོ་བྱི་ཤ་ཡན་ཆད་བཙན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་སོན་ཞིང་། བཙན་པོས་བཀའ་ཕབ་སྤྱི་སྔར་ཡུལ་ངས་པོ་ཟེར་བ་ལ་འཕན་ཡུལ་ཞེས་མིང་བཏགས་སོ། །དེ་སྐབས་སྤུང་ཅོང་སྐྱ་དང་། དཔས་དབྱི་ཚབ། མཉན་འདུན་པོ། ཆེས་པོང་ནག་སེང་བཅས་ཀྱིས་ཕྱིར་རྒྱལ་ལ་སྣ་དཀར་བྱས་པས་ཟུན་གཡོག་ཁྲིམ་དུད་མང་པོ་དང་ཡུལ་ཆེན་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱལ་པོའི་བློན་པོར་བཅུག་པ་དང་། ཁྱུང་པོ་ཕྱུང་སད་ཀྱིས་རྩང་བོད་ཀྱི་རྗེ་བོ་མར་ཕྱུན་ཞེས་པའི་མགོ་བཅད་དེ་རྩང་བོད་ཀྱི་འབངས་མི་ཁྲིམ་དུད་ཁྲི་ཐུག་གཉིས་ཕྱིར་རྒྱལ་བཙན་པོའི་མངའ་འབངས་སུ་ཕུལ་བ་དང་། སེང་གོ་མི་ཆེན་གྱིས་དྭགས་པོ་ཡོངས་རྫོགས་ཕྱིར་ཡང་བཙན་པོའི་མངའ་འབངས་སུ་བཀུག་པ་སོགས་དབུས་གཙང་ཕལ་ཆེ་བ་སྤུ་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཞབས་སུ་ཚུད། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོའི་བཞུགས་གནས་ཀྱང་ཡར་ལུང་གཙང་པོའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྤོས་ཏེ་མལ་གྲོའི་ཕོ་བྲང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་བཞེངས་པར་སྣང་། མཐར་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་མོན་དུག་ཕྱུལ་ནས་བཀྲོངས་པར་གྲགས་ཤིང་། བང་སོ་དོན་མཁར་མདར་བརྩིགས་པ་དང་། བང་སོ་གྲུ་བཞིར་བརྩིགས་པ་དེ་ནས་བྱུང་། །གྲལ་ནི་ཕྱི་གཟུང་བང་སོའི་གཡས་ན་ཡོད། །ཕྱལ་ཆེ་དབྱིབས་ནི་གྲུ་བཞི་སོག་ཀ་རིས། །མིང་དུ་གུང་རི་སོག་ཀར་བཏགས་སོ་སྐད། །

གནམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ། བོད་ཀྱི་ལྷ་རབས་བོན་གྱི་གཞུང་ནང་གནམ་ལ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར། རྩིས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོའི་ནང་བཤད་ཚུལ་དེ་སྤྱན་འབྱོངས་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གནམ་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་བཤད་པ་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་།

གནམ་ཟླ། གཞུའི་མིང་།

གནམ་ལ་ཁྲི་བདུན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་བྱུང་བའི་མིང་ནི། མུ་ཁྲི། དིང་ཁྲི། སོ་ཁྲི། མེར་ཁྲི། གདགས་ཁྲི། སྲིབས་ཁྲི་བཅས་བྱུང་བ་རང་རང་སོ་སོའི་སྐྱེས་པའི་ཡུམ་གྱི་མིང་ནས་གྲུས་ཏེ་མཚན་གསོལ་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱལ་པོ་འདི་རྣམས་འདས་སྐབས་ཀྱི་གཙུག་ཏུ་ཡོད་པའི་འོད་དཀར་པོའི་རྒྱ་ཐག་ལ་འཛུལ་ནས་ནམ་མཁར་གཤེགས་ཏེ་འཇའ་ཚོན་ལྟར་ཡལ་ནས་འགྲོ་བ་ལས་རོ་མེད་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་བོན་གྱི་བཤད་སྲོལ་ཡིན།

གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་བདག་པོ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བོན་ཆོས་པ་རྒྱས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དེ་གནམ་རིམ་པ་དགུའི་ཡང་སྟེང་གི་ལྷ་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐོག་མར་ལྷ་རི་རོལ་པོའི་རྩེར་བབས་ཤིང་དེ་ནས་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་པ་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་རྣམས་གནམ་གྱི་ལྷ་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་གྱི་བདག་པོར་ཕེབས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཟེར། འདི་དང་རྒྱ་ནག་གི་གོང་མ་རིམ་བྱུང་ལ་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཟེར་བའི་མིང་སྲོལ་ཡོད་པ་གཉིས་པན་ཚུན་ཤུགས་རྐྱེན་ཟེབས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཀོ་དོན་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད།

གནའ་ཞིག འདི་གནའ་དུས་ཤིག་ཞེས་པའི་ཚིག་སྔུད་དང་། སྔོན་དུས་ཤིག ཕར་ཞིག ཕ་མ་ཞིག ཕ་དུས་ཤིག་སོགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གནས་ཀྱི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་བཅུ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་གནས་ཀྱི་བླ་མའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་ནི། བརྟན་པ། མཁས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཤ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ། ནང་གི་འཁོར་དག་པ། ཆོས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ། ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་འདོགས་པ། དུས་སུ་གདམས་ངག་འདོམས་པ་རྣམས་སོ། །

གནས་སྐབས་ལྔ། ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་མ་བསྐྱེད་པ། བསྐྱེད་པ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ལམ། སློབ་པའི་ལམ། མི་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་སོ།

གནས་སྐབས་བཞི། ལས་དང་པོ་པ། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་བ།

གནས་བསྐལ་གྱི་དུས་བཞི། རྫོགས་ལྡན་དུས། གསུམ་ལྡན་དུས། གཉིས་ལྡན་དུས། རྩོད་ལྡན་དུས་སོ། །

གནས་ཁ་གཉིས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེ་གཉིས།

གནས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་གསུམ། ལུས་ཐོབ་སེམས་ཀྱི་གནས་འགྱུར། ལམ་གྱི་གནས་འགྱུར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་འགྱུར་རོ། །

གནས་སྔོ་གདོང་བརྟན་དགོན། མཁར་རྫོ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤར་རོང(ལྷ་ས་ཤར་རོང)རི་བ་ཤམ་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྔོ་གདོང་རི་ཁྲོད་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་སྨྲ་སྟེ་ཤར་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ། རྟོག

མར་གྱུར་དགོན་ཡིན་ཡང་། རྗེས་སུ་གནས་ནང་གི་བཙུན་མ་དང་། གྲྭ་བཙུན་སྡོད་གནས་བརྗེས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་བཙུན་མ༧༠ཡོད་པ་དང་དགོན་བདག་མཁར་རྗེ་སྣ་བྲང་ནས་བྱེད།

གནས་བརྒྱད། སྒྲ། སྐད། མིང་། མཚན་མ། བརྡ། ཚ་སྐད། ཚིག དོན་བཅས་སོ། །

གནས་ངན་ལེན་བཅུ་བདུན། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཚོར་བའི་གནས་ངན་ལེན། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ངན་ལེན། ལས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན། སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྟོག་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཟས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན། འཁྲིག་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྨི་ལམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན། ནད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན། རྒ་བའི་གནས་ངན་ལེན། འཆི་བའི་གནས་ངན་ལེན། ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བཅུ་བདུན་ཏེ་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བདུན་ནོ། །

གནས་ངན་ལེན་བདུན། གནས་ངན་ལེན་ཆེན་པོ། གནས་ངན་ལེན་འབྲིང་བ། གནས་ངན་ལེན་ཆུང་ངུ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་སོ། །

གནས་བཅར་ཡོད་པ། རྫོང་ཚིག་པའམ་བཤད་ས་ཡོད་པ།

གནས་བཅུ་གཉིས། ཏེ་ཏ་ཀའི་གནས་བཅུའི་སྟེང་དུ་འཐུང་གཅོད་དང་ཉེ་བའི་འཐུང་གཅོད་གཉིས་བསྣན་པ།

གནས་ཆུང་། (གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་)བོད་ཀྱི་ས་ཆུས་ནོག་བཤད་སྟོལ་ལ། སྔར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཟིན་རྗེས་ལྷ་ཁང་འདི་ཉིད་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྲུང་མ་གཞན་པོ་ཞིག་དགོས་པར་བསམས་ནས་སློབ་དཔོན་པདྨ་ལ་ཞུས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་མང་པོ་ཞིག་ལ་བཀའ་བབས་སྐབས་པོ་ཆོས་ཞུས་དོན། ང་རྗེས་ལྷ་ཁང་འདི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མི་ནུས། དེ་བས་བྱང་ཕྱོགས་ཧ་ཏ་ཧོར་གྱི་སྒོམ་གྲྭ་བེར་བ་ན་དགུའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་མི་མ་ཡིན་རྒྱལ་པོ་པེ་ཧར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་ཧོར་རྒྱ་ཁབ་ཙམ་གྱི་རྗེས་ལ་བྱ་རྒོད་པོའི་ཉིན་ལས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྗེས་འདེད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལྷ་ཁང་འདིའི་སྲུང་མར་བསྐོས་ན་ཞེས་ཞུས། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱལ་པོར་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་རྒྱལ་པོས་རང་གི་སྲས་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོའི་དཔུང་དང་བཅས་མངགས་ཏེ་ཧ་ཏ་ཧོར་གྱི་སྒོམ་གྲྭ་བཅོམ་ནས་དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནོར་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་བོད་དུ་དྲངས། དེ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱལ་པོ་པེ་ཧར་ཡང་རྗེས་འབྲངས་ཏེ་བོད་དུ་ཕེབས་པ་སློབ་དཔོན་པདྨས་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྲུང་མར་བསྐོས། གནས་ཆུང་ནི་དེའི་ལས་བྱེད་བློན་པོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྗོག་མར་ལྷ་ས་ཚལ་གུང་ཐང་གི་སྲུང་མར་ཡོད་པ་ལ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་རྟ(༡༥༤༦)ལོར་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་སྐབས་དགོན་པ་དེའི་མཁན་པོས་སྤྱག་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདི་ཙམ་ཡང་སྲུང་མི་ཐུབ་ན་ང་ཚོས་བསྙེན་མཆོད་བྱས་པར་དགོས་པ་མེད་ཟེར་ནས་གནས་ཆུང་བཀུག་ནོག་ཤུག་རོན་གྱི་ར་ཞིག་ལ་བཀྱིམས་ནས་སྒམ་གྱི་ནང་བླུགས་ཏེ་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ནང་དོར། དེ་སྐབས་འབྲས་སྤུངས་བདེ་ཡངས་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་སྟོག་པ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་ཉེ་གནས་ལ། དེ་རིང་འབྲས་སྤུངས་མདུན་གྱི་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་སླེབས་ཏེ་གཙང་ཆུའི་ནང་ནས་དངོས་པོ་བླུགས་པའི་སྒམ་ཆུང་ཞིག་ཕྱིར་ཡོང་བ་ཡོད་པས་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཟུང་ནས་ཁ་མ་ཕྱེ་བར་ངའི་མདུན་དུ་ཁྱེར་ཤོག་ཅེས་གསུངས། ཉེ་གནས་ཀྱིས་ཆུའི་ནང་ནས་དངོས་པོ་བླུགས་པའི་སྒམ་ཆུང་དེ་ལག་ཏུ་ཁྱེར་ནས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་མདུན་གཤམ་ལ་སླེབས་སྐབས་བསམས་པར། དེ་རིང་ངའི་བླ་མས་སྒམ་འདི་ཆེད་མངགས་ཡིན་པར་བརྟེན་པ་འདིའི་ནང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་ཞི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་སྙམ་ནས་ཁ་ཕྱེ་བས་དེ་ཡི་ནང་ནས་ལུག་རོན་ཞིག་འཕུར་སོང་བ་དང་། དགོན་པའི་གཤམ་གྱི་ལྕུར་རྫོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྩེར་བབས། དེའི་གནས་ཚུལ་བླ་མར་ཞུས་པས་བླ་མས་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རིང་ཁོ་མ་ཚོད། སྒམ་ཆུང་དེ་ཁ་མ་ཕྱེ་པར་ངའི་མདུན་དུ་འཁྱེར་ཡོང་ན་སྲུང་མ་འདི་ཉིད་དགོན་པའི་ནང་དུ་གནས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་ནས་ལུག་རོན་བབས་པའི་ཤིང་སྡོང་དེའི་འགྲམ་དུ་ཉེན་མཁར་ཆུང་དུ་ཞིག་བརྩིགས། དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་སྐྱོང་དེར་གནས་ཆུང་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་ཤིང་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་སྲུང་མར་གྱུར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྲུང་མར་བསྟེན་ཅིང་དེ་སྔའི་ཚོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཚུགས་རྗེས་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གནས་ཆུང་གི་ཉེན་མཁར་ཆུང་དུ་དེར་གཞི་བྱས་ནས་གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་སྒྲ་དབྱངས་གླིང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་དེ་བཏབ་པ་ཡིན།

གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་སྒྲ་དབྱངས་གླིང་། གནས་ཆུང་དགོན་(འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་མདུན་དུ་ཡོད)ནི་བོད་ས་འབྲས་སྤུངས་བདེ་ཡངས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཟུག་པ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་ལྡན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པ་ཡིན་ཟེར། ད་ལྟའི་གནས་ཆུང་སྒྲ་དབྱངས་གླིང་འདི་ཉིད་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༦༨༠)ལོ་ནས་ས་སྦྲུལ(༡༦༨༩)བར་ལོ་དགུའི་རིང་སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་སུ་རྩིག་སྐྲུང་བཏིང་། ཁྲུབ་ཏུ་ཆོས་སྐྱོང་ནས་ངའི་གནས་གཞི་ལས་ཐུགས་ཁང་རྒྱག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པས་ཞུས་མིང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་བསྩལ་བ་ལྟར་ཐོག་མའི་སྒོ་སྒྲ་དང་བཅས་གང་ཅིའི་ལྟགས་བཀོད་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ནས་གནང་ཞིང་། ལས་གྲྭ་དོ་དམ་སྲིད་སྐྱོང་པ་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྦུ་ཤུང་པ་ཕུན་ཚོགས་སྐལ་བཟང་། དེ་བཞིན་རྡོ་མེད་ལས་མི་ཁྲིན་ལྷ་སྐོང་ནས་ལྕགས་བྱ(༡༦༩༡)ལོར་འགོ་བཙུགས་ཏེ་དེའི་ཕྱི་ལོ་བཟོ་སྐྲུན་ལྟར། ཆུ་སྤྲེལ(༡༦༩༢)ལོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཟོ་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ངོ་མཚར་ཁྱད་ཆོས་དང་བཅས་ཏེ་བསྐྲུན་ཟིན་པ་དང་། ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གནང་སྟེ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གི་འདུས་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་དང་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་སྐབས་དེ་སྔའི་གནས་ཆུང་གཡུ་ལོ་འཀོད་དགོན་དང་སྒྲོ་སྟོང་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་གཅིག་ཏུ་སྲིལ་ཏེ་དགོན་མིང་དུ་གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་སྒྲ་དབྱངས་གླིང་ཞེས་གསོལ། དགོན་པའི་ནང་མི་ལྷ་མགོ་རོས་གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་དྲུ་བླ་མ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གནས་ཆུང་སྐུ་པའམ་གཉེར་པ། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ། སློབ་དཔོན། དབུ་མཛད། དགེ་བསྐོས། ཆོས་སྐྱོང་གི་བྱང་ཡིག་དང་སྐུ་མདུན་ཞེས་ཆོས་སྐྱོང་སྐུ་ཤིངས་སྐབས་ཞབས་ཞུ་བ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་གྲངས་ནི་སྡེ་སྲིད་སྐབས་བརྒྱ་དང་གཅིག་འཛུགས་པ་གནང་བ་ནས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔའི་ཚད་གཞི་བཟོ་གནང་མཛད། སྒྲིག་ལམ་ཐད་ལོ་ལྟར་ཟླ་གཅིག་རིང་གི་དབྱར་གནས་དུས་ཚོད་ལས་རྣམ་ཀུན་ཕར་ཚུར་གང་བྱུང་འགྲོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་ཅིང་། གལ་ཏེ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་གནད་ཡོད་ཚེ་དགོངས་ཞུ་བྱེད་དགོས། གྲྭ་ཤག་ཏུ་རང་གི་ནང་མིར་ཡང་ཞག་སྡོད་གནས་གཡར་མི་ཆོག་པ་དང་། གྲྭ་ཤག་ནང་སྨན་ཆུ་སྐོལ་རྒྱུའི་མེ་གཏོང་དགོས་ནའང་གནང་བ་ཞུ་དགོས་པ་སོགས་འདུལ་ཁྲིམས་དམ་པོས་འདུལ་སྐྱེ་སྐྱོང་ཞིང་། ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་གིས་བསྟན་པའི་སེར་རྒྱུན་དུ་གྱུར། དེ་གར་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་སྐུ་དགྲ་ལྷ་ཚོད་ལྡན་དཀར་པོའམ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བརྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཁྱུང་ཞུའི་འགོ་བརྗོད་དུ་གཞུང་བསྟེན་དགྲ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཞེས་འགོད་སྲོལ་ཡོད། དེ་···

གའི་འདུ་ཁང་གི་གཞུང་སྣེའི་སྟེང་རྒྱ་ཡིག་གི་ལེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་གོང་མ་རྣ་གོང་གིས་གནང་བ་ཡིན་སྐོར《དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ། གྲུབ་མཐའ་ས་དགེ་རྙིང་གསུམ་རིས་མེད་དུ་བཞེད་ཅིང་། དགོན་བདག་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ནས་བྱེད་པས་གཞུང་དགོན་ཡིན།

གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་གི་མཛད་པ་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་བསྟན་པའི་གནས་ལ་ཟེར། དེ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། ༡. ལུམ་བིའི་ཚལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་ཡིན། རྒྱ་ཡི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐང་ཟན་ཙང་གི《རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག》རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བ་ལས། མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལི་དཔར་བདུན་བརྒྱ་སོང་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་དང་། གྲོང་སྟོང་བཅུ་ཕྲག་ལྷ་ཁང་གོག་པོ་མང་པོ་ཡོད། ཕོ་བྲང་གི་ཉེ་བར་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུལ་གཅིག་ཕུ་ལས་གཞན་དུ་མི་མེད། ཕོ་བྲང་ཡོད་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ལི་དཔར་བརྒྱ་ཙམ་ན་ཤུཀྲིའི་ཚལ་གྱི་ལྷ་ཁང་དུ་དུང་ཡོད་ཅེས་གསལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་བལ་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ས་གནས་དེང་སང་མིང་ལ་ཏུ་མན་དེ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། གནས་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་སྐུ་འཕྲུལ་མའི་སྐུ་བརྙན་དང་། རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་རྡོ་རིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་ཕྱོགས་དེར་སླེབས་ནས་ཕྱོགས་འདིར་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་སོ་ཞེས་རྡོ་རིང་བཙུགས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསལ། ༢. ཝཱ་རཱ་ཎ་སི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཆོས་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན། སློབ་དཔོན་ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ལས། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ནས་རྩིས་པའི་ལྷོ་ནུབ(ལྷོ་ཕྱོགས)མཚམས་ལི་དཔར་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ན་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་འགྲམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་ཝཱ་རཱ་ཎ་སི་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཤར་མཚམས་ཆུ་བོ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སི་བརྒལ་ནས་ལི་དཔར་བཅུ་ཙམ་སོང་བའི་ས་ན་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་ཡོད། དེར་རྟ་བབས་དང་ཁང་བརྩེགས་སོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་མཛེས་པའི་དགེ་འདུན་སྡོང་ཕྲག་གཉིས་ཙམ། ཉེན་གཙོ་ཐུབ་པ་ཆོས་འཁོར་མ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལྔ་བརྒྱ་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལམ་ཡིག》ལས། ཀ་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ལི་དཔར་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་སོང་ན་ཝཱ་ར་ཎ་སི་ལ་སླེབས། དེ་ལ་དེང་སང་གི་མིང་བི་ན་ར་སི་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་རྙིང་ཤོས་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ནས་མི་འགོར་ཐོག་ཞུགས་ཏེ་ཙུང་ཟད་སོང་ན་སཱ་ར་ནཱ་ཐ་ཟེར་བར་སླེབས། དེ་ནི་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་ཞེས་པ་སྟོན་པས་ཐོག་མར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་གནས་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཞིང་། ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་ལམ་ཡིག་གཉིས་སུ་གསལ། ༣. ཡངས་པ་ཅན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐོར་བའི་གནས་ཡིན། 《ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ལས་ཆུ་བོ་ཤ་ར་ཊ་སི་བརྒྱུད་པའི་ཤར(བྱང་ཤར)དུ་ལི་དཔར་སྟོང་གི་སར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་ཤུལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལི་དཔར་བདུན་ཙུའི་སྐོར་ཡོད། མི་ཁྱིམ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ལ་གནས་རྟགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏྲ་ན་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ལི་དཔར་ཁ་ཤས་སོང་མཚམས་རྒྱ་ས་ར་ཟེར་བའི་གྲོང་དང་ཐག་ཉེ་བར་བེ་ཤཱ་ལི་སྟེ་གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཤུལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ༤. བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི། དེ་ནི་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་ཐེངས་གསུམ་པ་བསྐོར་བའི་གནས་ཡིན། 《ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ལས། རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལི་དཔར་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་སོང་བ་ན་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་ཞེས་ཏེ་འཁོར་གྱི་རི་གཞན་དག་ལས་མཐོ་ཞིང་། རྩེའི་སྐབས་ལས་ཞེང་ལ་གོམ་པ་བཅུ་དང་དཔྱིས་ལ་ལི་དཔར་ཕྱག་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་ཐག་ཉེ་བ་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཡོད་པར་བཤད། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ལམ་ཡིག་ལས། རྒྱ་གར་ན་ལེནྡྲ་ནས་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན་ར་ཛ་གི་རི་ལ་སླེབས། དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་ཕོ་བྲང་ཆགས་ས་ཤུལ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གི་ཛ་ཀུ་ཊི་ཟེར་བའི་རི་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ༥. མཉན་ཡོད། དེ་ནི་སྟོན་པས་རྫུ་འཕྲུལ་པ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་གནས་ཡིན། 《ཐང་ཟན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ལས། གནས་དེ་སངས་རྒྱས་སྐུ་བསྐྱམས་པའི་གནས་སེར་སྐྱ་ནས་རྩིས་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་ནང་ཤིང་ལྡན་པ་ཁ་ཤས་དང་། རྡོའི་ཀ་བ་འདོམ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་གཅིག རྒྱལ་པོ་ཐུ་དན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཡུམ་ལ་ཆོས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་བཅས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པར་གསུངས། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས། བལ་རམ་པུར་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཚལ་ལེ་བཅུ་ཙམ་སོང་ན་མཉན་ཡོད་ལ་སླེབས། དེང་སང་ས་ཧེ་ཐ་མ་ཧེད་ཟེར། གནས་དེ་ཕྱར་མའི་དྷརྨ་ས་ལ་མགོན་ཁང་དང་ཐག་ཉེ་སར་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ(ཛེ་ཏ་ཝ་ན)མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ར་དྷ་ཀུ་ཊི། ཀོ་ཤ་མ་བྷིའི་ཀུ་ཊི། ལ་ཤེའི་ཀུ་ཊི། གན་དྷ་ཀུ་ཊི་བཅས་ཡོད། གནས་དེར་སངས་རྒྱས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནས་མུ་སྟེགས་པ་ཕམ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ༦. རྡོ་རྗེ་གདན། འདི་ནི་སྟོན་པ་མཆོག་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན། 《ཐང་ཟན་ཙང་གི་རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག》ལས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ལྷོ་ནུབ་ལི་དཔར་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་སར་ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫ་ན་འབབ་པ་དེ་བརྒལ་ནས་ཤར་འགྲམ་ན་ག་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་ལི་དཔར་དྲུག་ཅུ་ན་ག་ཡ་གོ་རིའི་རི། དེའི་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་བྱང་ཞིག་ཏུ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དང་མ་ཧཱ་བོ་དྷིའི་གཙུག་ལག་ཁང་། དགོན་པའི་མདུན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དང་། དགོན་པའི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་གསུངས་འདུག ༧. ཆུ་བོ་ནེ་རཉྫ་ན། འདིའི་འགྲམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལོ་དྲུག་རིང་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་གནས་ཡིན། 《ཐང་ཟན་ཙང་གི་རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག》ལས། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ལི་དཔར་བཞི་བཅུ་ཙམ་སོང་བ་ན་ཆུ་བོ་ནེ་རཉྫ་ན་ཡོད་པར་གསུངས། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ལམ་བྱང་བྱེ་མའི་ཐོག་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས། ༨. རྩ་མཆོག་གྲོང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཡིན། 《ཐང་ཟན་ཙང་གི་རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག》ལས། སངས་རྒྱས་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་ལུམ་བིའི་ཚལ་གྱི་ལྷ་ཁང་ནས་ཤར་ཕྱོགས(ཤར་ལྷོ)སུ་ལི་དཔར་བདུན་ཅུ་ཙམ་ན་ཀུ་ཤ་ནའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་དང་དེའི་ནུབ་བྱང་མཚམས་ལི་དཔར་བཞི་བཅུ་སོང་བའི་ས་ན་ས་ལའི་ཚལ་ཆེན་པོ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལི་དཔར་སུམ་ཅུ་ཡོད་པ། མཐའ་སྐོར་དམའ་ཞིང་། དཀྱིལ་མཐོ་བའི་རི་འདུར་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། གནས་དེར་སོ་ཕག་གིས་བརྩིགས་པའི་ལྷ་ཁང་གཅིག་གི་ནང་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐུ། དེའི་གཞོགས་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཀ་བ་ལ་བཀོས་པའི་ཡི་གེའི་ཐོག ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་སངས་རྒྱས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་གཅིག་དགུ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཟེར་བའི་ལུགས་གཉིས་བཀོད་འདུག གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བོའི་པར་འགྲམ་ན་སྐུ་གདུང་བཞུགས་པའི་གནས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལི་དཔར་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ། ཐོག་མར་སྤྱིལ་བུ་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྟ་གཏིང་ཟབ་ཚད་འདོམ་དྲུག་གི་ཀ་ཕྱོང་ཆེན་པོར་སོང་འདུག་ཅེས་གསལ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི《རྒྱ་གར་

གནས་ཡིག》ལས་སྣ་ར་ན་ཐའི་གྲུ་ཚུགས་ནས་ཏ་སིལ་དེ་ཨོ་རི་ཡ། དེ་ནས་རྡོ་ཞར་དང་། དེ་ནས་རྩ་མཆོག་གྲོང་ཁྱེ་དེང་སང་གི་མིང་ལ་མ་ཐ་ཀུ་བར་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས། གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ཞིབ་པར་གཟིགས་ན་གོང་གསལ་གནས་ཡིག་དང་། ལམ་ཡིག ཆག་ལོ། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ། སྟག་རས་དག་དཔང་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་ལམ་ཡིག་དང་རྣམ་ཐར་ཁག་ལ་གཟིགས།

གནས་འཆར་གཞུག་རྣམ་གྱི་སྡེ་ཚན་ལྔ། བར་དུ་གཅོད་པ་ཤེས་པ། བར་དུ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ། སྨྲ་བ། རྗེས་སུ་བསྟན་པ། གནས་འཆར་གཞུག་རྣམ་པའོ། །

གནས་ཉེར་བཞི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་ནས་མིང་ཙམ་འབྱུང་ཞིང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང་》དང་པཎ་ཆེན་ཤེར་ཏི་ནི་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་《ཤམ་བྷ་ལའི་རྣམ་བཤད》ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀུང་བསྡོམས་ནས་དོན་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པར། ༡. པུ་ལི་ར་མ་ལ་ཡ(རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་བྱང་ལྷ་ལ་ཡི་སྟོ་ངོས་ཀ་ལ་ཡའི་རྒྱ་གླིང་འབབ་པའི་གནས) ༢. ཛཱ་ལནྡྷ་ར(ཆུ་བོ་གཙྭ་མཚོ་མ་ཕམ་ནས་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་ཉིན་འགའ་ཞིག་སྟོ་རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་ནས་འབབ་ཅིང་། ཏེ་ལིའམ་ཧྲི་ལིའི་བྱང་ཕྱོགས་ཏ་རི་དྭ་ཕར་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཁྱོགས་ནས་འབབ་པའི་ཉང་ངོས་ཛྷ་ལ་མུག་གམ་ཛ་ལ་མུ་ཁི་སྦྱི་ཧོ་ལ་མེ་འབར་བའི་གནས) ༣. ཨོ་ཊི་ཡ་ན(འདི་ནི་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན) ༤ ཨརྦུ་ཏ(རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་དགུས་མཛོ་ལ་མཐའ་དམའ་བ་འབྱུང་རྒྱས་ལམ་སྐྱིང་གི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་གི་མིང) ༥. གོ་ད་ཝ་རི(བལ་པོའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་ངོས་རང་རྒྱལ་གྱི་གཞའ་ནང་ཚོང་གི་ཉེ་འདབས་ལ་ཕྱི་གངས་ར་ཞེས་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། འདི་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དུ། སྟོད་གཞའ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལ་ཕྱི་གངས་ར་ཞེས་གསལ་ཞིང་། ལ་ཕྱི་གངས་ར་ཞེས་པ་ནི་མ་ལ་ཡའི་རི་ཡི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་ས་བཀྲའི་ནང་སྣོ་ས་ཡིན་ཟན་ཞེས་གསལ་བ་དེ་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་རྒྱ་སྐད་དུ་ཤི་ཤ་པང་མ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ། དེ་མིན་ལ་ཕྱི་གངས་ར་ཞེས་པ་སོགས་སུ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས) ༦. ར་མེ་ཤྭ་རི(རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་དབྱིབས་གྲུ་གསུམ་དུ་ཆགས་པའི་རྩེ་མོ་རྣོ་སྣ་ཕྱོགས་སུ་གནད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་སྟེ་དེར་ཡོད། འདི་ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུ་བཏང་ནས་སོང་ན་ལང་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་རམ་ཡམ་ཀའི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་རྒྱལ་པོ་ར་ཝ་ནས་སྲིན་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་པར་བཤད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་པས། དེང་སང་སིང་ག་ལའང་། སྲི་ལངྐའམ་སི་ལི་ལངྐ་ཟེར) ༧. དེ་ཝཱི་ཀོ་ཊི(འདི་བོད་སྐད་དུ་ལྷ་མོའི་མཁར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདི་ལ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། ཀོང་པོའི་ཡུལ་དང་། དྭགས་པོ། སྐུ་ཡུལ་གསུམ་གྱི་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཙ་རི་ལ་ངོས་འཛིན་པ་གཅིག་དང་། རྒྱ་གར་ཡ་སམ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་གཡང་ཚ་རྣ་ཞེས་པའི་ནང་ཚན་ཏི་ར་པུར་ཞེས་པའི་རི་བོ་དེར་ངོས་འཛིན་པ་གཅིག་ཡོད། ༨. མཱ་ལ་ཝ(རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད) ༩. ཀཱ་མ་རཱུ་པ(བལ་ཡུལ་དང་ཟབ་ཏེ་བའི་གངས་རྒྱལ་མོ་མཐོན་མཐིང་གི་འགྲམ་ནས་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཙུ་བོ་ལོ་ཧི་ཏ་ཀ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཡ་ལུ་ཚང་པོ)བོད་སྐད་དུ་རྣ་མཆོག་ཁ་འབབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་གཞིས་ཀ་རྩེ་ནས་མྱང་ཆུ་དང་འདྲེས། ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུ་ཞུལ་ནས་སྐྱིད་ཆུ་དང་འདྲེས་ནས་ཡར་ལུང་བརྒྱུད་དུ་འབབ་པ་ལ་ཡར་ལུང་གཙང་པོ་ཟེར། དེ་ཉིད་ཀོང་པོ་ཡུལ་ནས་ཁ་སྐོར་བལྟས་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཐོན་པའི་ས་དེར་ངོས་འཛིན། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་སམ་གྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་ནས་ཤར་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི་བྱང་ནས་ཁ་སྐོར་བལྟས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འབབ་པས་གོང་གསལ་ཆུ་བོ་དེའི་དྲུམ་བུ་ལ་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྲ་རམ་པུ་ཏྲ་ཟེར) ༡༠. ཨོ་ཏྲི(རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ཏ་བརྩུ་པའི་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་བཤད་ཀྱང་ས་གནས་ངོས་མ་ཟིན) ༡༡. ཊི་ཤ་ཀུ་ཏེ(རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་བོ་གཉྫ་དང་། གནད་ཧི་སུ་ཏ་པ་གསུམ་གྱི་འདུས་མདོ་དེར་ཡོད) ༡༢. ཀོ་ས་ལ(རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་གནད་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན) ༡༣. ཀ་ལིངྐ(རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཧི་ལིངྐ་ལ་སོགས་པའི་ལིངྐའི་མིང་ཅན་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན) ༡༤ ལམ་པ་ཀ(ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་བཤད) ༡༥. ཀཱཉྩི(རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཏེ་ཡིང་ཀ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད) ༡༦. ཧི་མ་ལ་ཡ(བོད་སྐད་དུ་རི་བོ་གངས་ཅན་ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རི་རྒྱུད་མིན་ཏུ་རིང་བ་ཞིག་གི་མིང) ༡༧. མྲེ་ཙྪ(མངའ་རིས་རྒྱ་གའི་ཡུལ་དུ་ཡོད) ༡༨. ཤྲཱི་ཀ་ཏེ་ཝ་ཏ(ལི་ཡུལ་ལྷུང་ར་སྲུག་པོའམ་དེང་སང་ཤིན་ཅང་དུ་འབོད་པའི་གནས་ཀྱི་ཧུབ་ངོས་སུ་ཡོད་པར་བཤད) ༡༩. སོ་ར་ཥྚ(འདི་བོད་སྐད་དུ་བཟང་པོ་ཅན་ཟེར་ཞིང་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་རང་རྒྱལ་ནས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་ས་བཀྲའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་སུ་ལ་ཙཏ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ནམ) ༢༠. སུ་ཝརྞ་དྭཱི་པ(འདི་བོད་སྐད་དུ་གསེར་གླིང་ཟེར་ཞིང་། དེང་སང་ཨིན་རྡུ་ནེ་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་ཧྭ་ཡི་རྒྱུད་ཁྲུང་རྫོང་གྱི་གླིང་ཕྲན་ཆེ་བ་སུ་མད་ཏྲ་ལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ཡོད) ༢༡. ནཱ་ཀ་ར(རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་བལ་ཡུལ་དང་ཁོད་ཏེ་བར་ཆུ་བོ་གཉྫའི་འགྲམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ལི་ཕུ་ཏྲའམ་བོད་སྐད་དུ་སྐྱ་བོའི་བུ་ཟེར། པ་ཊ་ན་ཞེས་ན་ག་རའི་ཡི་གེ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་པར་བཤད) ༢༢. སིན་དྷུ་གངས་རི་ཏི་སེའི་བྱང་ངོས་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་སིན་དྷུ་ཞེས་པ(བོད་སྐད་དུ་སེང་ཁ་འབབ་ཟེར། དེ་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་དང་པོར་བྱང་དང་། དེ་ནས་པ་ཡི་ཙ་སིའི་སྟོ་ངོས་ནས་རེ་ཞིག་བར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བསྐོར་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་ཁྱིམ་ཅན་དེའི་ཁ་ཕྱོགས་ཤར་དུ་འཁྱོགས་ནས་འབབ་ཅིང་། མཐར་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི་ཡུལ་ནས་དཀྱིལ་ནུབ་པོ་བརྒྱུད་རྒྱལ་ཁ་ཁར་ཏེའམ་ཁ་ར་ཆར་འབོད་པའི་ཉེ་འདབས་ནས་ཨ་ར་པིའི་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པས་རྒྱལ་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་གྲོང་གི་གནས་དེ་ཡོད་པར་བཤད) ༢༣. མ་རུ(ཀསྨིར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཛཱ་ལནྡྷ་རའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པར་བཤད) ༢༤ ཀུ་ལུ་ཏ(ཀསྨིར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་དང་། མངའ་རིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུང་ཧྲའི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད)

གནས་སྙིང་། (ཁང་དམར་རྫོང་ས་ཤུད་སྐར་ཆུས་གནས་སྙིང་ཤར)རྒྱལ་རྩེ་ཁུལ་ཉང་སྟོད་གནས་སྙིང་དགོན་པ་ནི་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་དུས་ཉིན་ཅིག་གནས་སྙིང་དགོན་པར་ཞབས་སོར་འཇོག་སྐབས་རབ་གནས་ཞུས་པར་གནས་ཀྱི་སྙིང་པོར་འདུག་གསུངས་པས་གནས་སྙིང་དུ་གྲགས་ཟེར། དེང་སང་གནས་སྙིང་ལས་གནས་རྙིང་འབྲི་སྲོལ་མི་འདུག གནས་སྙིང་དགོན་པ་འདི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བླ་མ་རྒྱ་འཇམ་དཔལ་གསང་བའི་རྒྱུད་འཛིན་བླ་མ་རིམ་པས་འཛིན་སྐྱོང་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དུས་སུ་ཙོང་ཁ་པས་གནས་སྙིང་དུ་ཕྱག་སྐོར་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་བཞེངས་དགོན་ཡིན་སྐབས། མཁས་གྲུབ་རྗེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཡང་གནས་སྙིང་དུ་གདན་དྲངས་པ་ཙམ་ནས་དགེ་ལུགས་སུ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྱུར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ཚེ་ཏྲི(༡༥༨༢)ལོར་རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོས་གདན་དྲངས་ཤིང་། དེ་དུས་གནས་སྙིང་རིན་པོ་ཆེས་བཞེངས་པའི་གོས་སྐུ་མཇལ་བ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། གནས་སྙིང་དགོན་པ་གཉིས་འབྲེལ་ལམ་ཟབ་པོ་ཆགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱའི་འཇམ་གསང་གི་གདུང་རྒྱུད་ཆད་ཚུལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་བ་དང་། དེ་རྗེས་གུང་པཎྜི་ཏ་རྗེ་ཆེན་དགའ་བཞིར་གཞིས་སྐོར་ཞབས་དུས་སྟོ་བ་ཚེ་དར་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་གནས་སྙིང་དགོན་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་འདྲ་ཡོད་མེད་འདྲི་ཚོད་བྱས་པས་ལན་ལ། གནས་སྙིང་དགོན་མ་ལག་ཕྱིངས

ཡར་འབྲོག་བསམ་ཕྱིངས་ལྷ་སྲང་ནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་ཉམས་གོག་ཆེར་མེད་རྩལ་བཤད་འདུག

གནས་བརྟན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། བསྙེན་པར་རྫོགས(དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་པ)ནས་སྡོམ་པ་ལ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བར་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འདུལ་བ་ཤེས་ཤིང་ཕྱུགས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་ནང་ནས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ནི་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལ་གནས་བརྟན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པ་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསལ།

གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་བཅུ་དྲུག (༡. གནས་བརྟན་ཡན་ལག་འབྱུང་། ༢. མ་ཕམ་པ། ༣. ནགས་ན་གནས། ༤. དུས་ལྡན། ༥. རྡོ་རྗེ་མོའི་བུ། ༦. བཟང་པོ། ༧. གསེར་བེའུ། ༨. བྷ་ར་དྭ་ཛ་གསེར་ཅན། ༩. བ་ཀུ་ལ། ༡༠. སྒྲ་གཅན་འཛིན། ༡༡. ལམ་ཕྲན་བརྟན། ༡༢. བསོད་སྙོམས་ལེན། ༡༣. ལམ་བསྟན། ༡༤. ཀླུའི་སྡེ། ༡༥. སྦེད་བྱེད། ༡༦. མི་ཕྱེད་པ་བཅས) ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ངའི་བསྟན་པ་མ་ནུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་ངའི་བསྟན་པ་སྐྱོང་དགོས་ཞེས་བཀའ་བབས་པ་ལྟར། ཁོང་རྣམས་ཀྱང་གླིང་བཞི་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་དང་། སོ་མ་བདུན་པའི་རི་ཕུག རྒྱ་དཱ་པ་ཤུ་ནའི་གླིང་། གངས་རི་ཏི་སེ་སོགས་གནས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་ལ་བཞུགས་ནས་བསྟན་པ་དར་སྤེལ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་དང་། གནས་བརྟན་གྱི་གྲུབ་ཕུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་དེ་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་རྒྱལ་ས་ཁྲིང་ཨན་དུ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་གདན་དྲངས་སྐབས་གནས་བརྟན་རྣམས་ལ་སྟེ་ལེན་ཞུ་མཁན་དང་རྒྱན་དུ་གོང་མའི་མཆོད་གནས་དང་། གོང་མའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་དགེ་རྒན་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། གནས་བརྟན་གྱི་གྲུབ་ཕུ་ཡོད་པའི་དགེ་བསྙེན་དྷརྨ་ཏཱ་ལ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་ཛཱ་ལནྡྷ་ར་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་བྲག་ཡེར་པར་བཞུགས་སྐབས་ཉིན་གཅིག་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འདྲེས་སྟོན་པས་གནས་བརྟན་རྣམས་གསོལ་སྟོན་གྱི་ཞིན་ཡིན་ཞུ་མཁན་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། བོད་ལ་ཏ་ཤང་དང་དགེ་བསྙེན་གཉིས་བཅས་པའི་གནས་ཚད་གནས་བརྟན་རྣམས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གནས་བརྟན་བཅོ་བརྒྱད(十八罗汉) ཅེས་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན། བོད་ཀྱི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་སྐུ་བརྙན་ཁྲིམས་ཐང་དང་འཇིམ་སྐུ་ནི་ཐོག་མར་དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་ཀླུ་མེས་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སློབ་མ་ཀླུ་མེས་འབྲོམ་ཆུང་མདོ་སྨད་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་སོགས་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་མཇལ་བར་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲིང་ཨན་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་སྐབས། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐང་གི་གོང་མ་མིང་ཙུང་གིས་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་གདན་དྲངས་ནས་ལྷ་བ་ཁ་ཤས་བཞུགས་ཏེ་ཕྱིར་ཐེབས་གཏང་ཁར་གནས་བརྟན་རྣམས་ལ་ན་བཟའ་མཆོད་བྱེད་དུ་རྒྱ་ལུགས་ཀྱ་ཤང་གི་ཆས་དང་འདྲ་བའི་གོས་ཆེན་ཏིང་ཙོན་མངགས་བཏགས་མ་རེ་ཕུལ་ཏེ། དྲན་རྟེན་དུ་རི་མོ་མཁས་པ་རྣམས་ནས་གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་ཐང་རེ་བྲིས་པ་དེ་དངོས་སུ་གཟིགས་པར་བརྟེན་ཀླུ་མེས་ཀྱིས་འདྲ་ཐང་དེ་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་འདྲ་བཤུས་གནང་ནས་བོད་དུ་བསྣམས་ཕེབས་རྗེས་བྲག་ཡེར་པར་གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པ་གནང་སྟེ། འདྲ་ཐང་བཤུས་གྲིས་ལ་མ་དཔེ་བྱས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འཇིམ་སྐུ་བཞེངས་པ་ནི་བོད་དུ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་རྒྱ་ནག་ལུགས་ཤང་གི་ཆས་གོས་བཞིན་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་བྲིས་སྐུ་དང་འབུར་སྐུ་མང་པོ་དར་ཁྱབ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་གསོན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་པོ་ཚང་མ་རྒྱ་གར་བ་ཡིན་པས་ན་བཟའ་སྐུ་བྱད་དང་འབྱར་ཆ་གང་ཅིན་ཡང་བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྒྱུན་དུ་ཚང་མ་རྒྱ་ནག་གི་ཧྭ་ཤང་གི་ཆས་གོས་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་ཡིན། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་པོ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཆེ་ཆོག་གླིང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་རྟོགས་བརྗོད》གསུང་འབུམ[ཁ]པའི་ནང་ཡོད་པ་དང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་སྐུ་བརྙན་བོད་དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་དུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད་རྒྱལ་བསྟན་འཛད་མེད》ཀྱི་གླེང་གཞིའི་ནང་དང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀཿཐོག་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《རིན་པོ་ཆེ་དང་གོས་དར་རྣམ་དབྱེའི་བཤད་པ》ལས་གོས་ཆེན་ཏིང་ཙོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕོད་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

གནས་བརྟན་པ་གསུམ། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་ན་གནས་པ་དང་། འཇིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ན་གནས་པ་སྡེ་གསུམ།

གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་བཞི། མངོན་ཤེས་ཐུལ་ལ་དཀའ་བ། མངོན་ཤེས་མྱུར་ལ་དཀའ་བ། མངོན་ཤེས་ཐུལ་ལ་སླ་བ། མངོན་ཤེས་མྱུར་ལ་སླ་བའི་ལམ་སྟེ། །

གནས་ནང་རི་ཁྲོད། མཁར་རྟ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤར་ངོས(ལྷོ་ནུབ་ཤར་ངོས)ཞིང་ཤུར་ནང་ཆགས་པའི་གནས་ནང་རི་ཁྲོད་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་མཁར་རྟ་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་རིག་འཛིན་ཆོས་རྗེ་ཀྱིས་བཏབ། དེ་གར་རི་ཆུ་བྲག་ཤུག་སོགས་ངོ་མཚར་ཆེ་ལ་བཟང་བས་མདོག་དཔལ་རི་ཞིག་བྲག་རི་ཞིག་ལ་རི་སྐོར་རྒྱག་ས་དང་། སྒོམ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཅེས་པའི་ཕུག་པ་སོགས་ཡོད། རི་ཁྲོད་དེ་ཐོག་མར་མཁར་རྟ་རིག་འཛིན་ཆོས་རྗེ་རྒྱུས་མཁར་རྟའི་གཉེར་ཆོས་ཕྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཉམས་བཞེས་གནང་སའི་བཙུན་མའི་སྒྲུབ་སྡེ་ཞིག་ཡིན་རུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤུགས་རྟ(༡༩༥༠)ལོའི་ཡས་མས་སུ་ཀུན་དགའ་གིས་བཙུན་མ་རྣམས་སྤོད་བཟོད་མི་བདེ་བ་བཟོས་སྐབས་གནས་སྒོ་གདོང་གི་གྲྭ་པ་དང་། གནས་ནང་གི་བཙུན་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤོད་གནས་བརྗེས་ཏེ་གནས་ནང་གྲྭ་དགོན་དང་གནས་སྒོ་གདོང་བཙུན་དགོན་དུ་གྱུར་འཕེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོ་གནས་ནང་ལ་གྲྭ་གྲངས་༡༧ཡོད་པ་དང་དགོན་བདག་མཁར་རྟ་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། གོང་གསལ་མཁར་རྟ་དང་། གནས་སྒོ་གདོང་། གནས་ནང་བཅས་ལ་མཁར་རྟའི་སྐྱབས་སྡེ་གསུམ་ཞེས་འབོད།

གནས་པ་མེད་པ་སྤྲོད་པའི་མཆོག རང་སེམས་ལ་རྟོག་པ་བཟང་ངན་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་བཅོས་མའི་གནས་པ་ཆེད་དུ་མ་བཟློས་པར་རྣམ་རྟོག་དེ་ཁའི་ངང་དུ་སེམས་སྐྱོད་ནས་འཛོག་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་མཆོག་ཡིན།

གནས་པ་བཟང་པོ། རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་རླུང་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱང་རང་གི་དབང་དུ་འདུས་ཐུབ་ཅེས་གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་གཞུང་གི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཡོད།

གནས་པར་མི་བྱ་བ། ཞམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་པའོ། །

གནས་མ་བུ་ལ། གནས་མ་བུ་ནི་རང་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་དང་། གྱེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའི་ནང་གི་མང་བཀུར་བའི་སྡེ་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། གནས་པའི་རིགས་ཉིད་ཀྱི་བུད་མེད་ཅིག་གནས་མ་ཡིན་ལ་དེའི་བུ་ཡིན་པས་གནས་མ་བུ་བ་ཞེས་བརྗོད། ལུགས་འདིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅིག་ཁས་ལེན་པས་ན་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཡིན་མ་ཡིན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་

དུ་མ་ཞིག་བྱུང་བ་ལས། གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས། བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་ན་མུ་སྟེགས་པས་འདོད་པའི་བདག་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་ཕུང་པོ་མ་བཟུང་བར་བདག་བཟུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་འདོད། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན་འང་ཕུང་པོ་འཇིག་ན་བདག་ཀྱང་འཇིག་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་ཏུ་མར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་དང་། མདོ་དང་ཡང་འགལ་བར་མཐོང་སྟེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཕུང་པའི་གང་ཟག་གམ་བདག་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བརྟེན་པ་མཛོད་ཞེས་ཟེར། ((ཚད་མའི་དེ་ཉིད་))ལས། མུ་སྟེགས་པ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ཡིན། །དུ་མ་སོགས་འགྱུར་ཕྱིར་དེ་ཉིད། །མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་བརྗོད་མེད་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གནས་མ་བུ་པ་ལ་སོགས་པའི་མང་བཀུར་སྡེ་ལྔས་བདག་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ཚན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་པའི་བདག་མེད་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་དགོས་པས་དེ་ནི་གནས་མ་བུ་པ་ལ་སོགས་པའི་མང་བཀུར་སྡེ་ལྔས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ཞིང་བདག་མེད་པར་འདོད་པས། ཐུབ་པའི་ལུགས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྡེ་མདོ་ཀུན་དང་མཐུངས་ཤིང་གཞན་སྡེ་ནམ་ཡང་མིན་ནོ། །

གནས་གཙང་མའི་ས་ལྔ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་ཏེ་ལྔ།

གནས་གཙང་མའི་ལྷ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་དུ་སྐྱེ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག

གནས་ཚུལ་ངེས་འབྱེད་དགོས་རྒྱུ། གནས་ཚུལ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ།

གནས་ཞིང་རྒྱ་བའི་སྐྱེ་རྒྱུ། འཚོ་ཞིང་གནས་པ་དང་། འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་ཡི་རིགས།

གནས་བཞི། ཁྲིམ་ན་གནས་པ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ། ནགས་ཁྲོད་ན་གནས་པ། སློང་བ་པ་བཅས་དང་། ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ལུས། དུས། ཡུལ། ལྟུང་གི་གནས།

གནས་རིགས་བརྒྱད། རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག གཉེན་པོ་དང་སྤོང་བའི་སྐབས་པ། སྤང་བྱ་ཡོངས་སུ་བཏུགས་པ། ཤེས་རབ། སྙིང་བརྩེ་བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། གཞན་དོན་ཕོ་རིམ་དུ་བྱེད་པ། ཡེ་ཤེས་ཐོལ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐབས་པའོ། །

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་གཅིག

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། བདག་མེད་གྲ་མོ་གཉིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་དོ། །

གནས་སྣང་ཐག་པ་མི་ལེན། སྙིང་མའི་སྐྱུད་མ་ཞིག

གནས་གསུམ་ཡི་གེ། གནས་གསུམ་ནི་སྤྱི་བོའི་གཙུག་དང་། མགྲིན་པ། སྙིང་ཁ། གནས་གསུམ་ཡི་གེ་ནི། ཨོཾ། ཨཱཿ ཧཱུྃ།

གནས་གསུམ་གྱི་རྟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤ། བདག་གི་ཆེད་དུ་བསད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པའི་ཤ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེས་པ་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བྱུང་བའི་ཤ་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཤ་ལ་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་ཅེས་བྱའོ། །

གནུབས་ཡུལ་གླིང་དགུ། འདི་གཙང་གི་རོང་རིན་སྤུངས་ས་ཁུལ་དུ་ཡིན་ཞིང་((མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་))དང་། སྐུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ། རོང་གི་ས་ཆ་འདི་རྣམས་ལ་ཞུང་ཚན་དགུ་བགྲང་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགས་གསུངས་ཀྱང་ཁོ་བོས་ཞིབ་ཆ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱ་མ་བྱུང་བ་ཕངས་སེམས་ཆེ།

གནུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། (སྐུབས་ཞེས་པའང་སྣང) འདི་ཉིད་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་གི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་ནས་བོད་དང་། བལ་པོ། རྒྱ་གར། བྲུ་ཤའི་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ཅིང་། འདི་ལ་མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ་གྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བབས་པ་ཡིན་པར་གྲགས། འདི་དང་སོ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག ཟུར་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས་བཅས་ལ་སོ་ཟུར་གནུབས་གསུམ་ཞུ་ཞིང་། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་བཀའ་མའི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་འགོ་སྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མའི་སྐབས་རྒྱལ་པོས་འདི་ཉིད་བཀུག་ནས་ངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྟུབས་ཟིན་པས་ཁྱོད་ལ་ནུས་པ་ཅི་ཡོད་བརྗོད་པར་འདིས་སྔགས་བཟླས་པའི་ཕྱག་པ་ལ་བརྐྱེན་ནས་རྒྱལ་པོར་འཇིགས་སྣང་བྱས་པས་རྒྱལ་པོ་སྐྲག་སྟེ་ཁྱེད་འཁོར་བཅས་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་དོ་ཟེར་ནས་བཏང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཡེར་པར་ཕྱིན་ཏེ་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་ལ་ངས་རྒྱལ་པོ་སྡིག་ཅན་སྐྲག་པར་བྱས་ཡོད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒྲོལ་ཅིག་ཟེར་ནས་བསྐུལ་ཏེ་བསྒྲོངས་ཞེས་སྐད། གནུབས་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྲས་དྲུག་ཡོད་པ་ལས་བཞི་དང་རུའི་ཁེང་ལོག་སྐབས་བཀྲོངས་པ་དང་། གཅིག་རྣ་ཡར། གཅིག་ཁྲིལ་མེད་དུ་སོར་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ།

གནོང་བཀུར། གནོང་འཁུར་བ་སྙེ་རང་སྐྱོན་ནམ་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ།

གནོད་འགལ་དུ་འགྲོ་རིགས། གནོད་པ་བསྐྱལ་ཏེ་རྒྱབ་འགལ་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་སྤྱོད་རིགས།

གནོད་སྦྱིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། གདོན་འདྲེའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་གདོན་འདྲེའི་རིགས་ཞིག་ཡིན་ཟེར།

གནོད་སྦྱིན་ཁང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་སྐོར་གྱི་སྒོ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་གནོད་སྦྱིན་བང་མཛོད་ཀྱི་ཁང་པ།

གནོད་སྦྱིན་གྱི་རིང་དགོན་གང་བ་བཟང་པོ། (གནོད་སྦྱིན་གང་བ་བཟང་པོ) གནོད་སྦྱིན་དེ་གནས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་རི་འབྲུམ་པོ་ལྷའི་ཕྱེར་གཞིས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གནོད་སྦྱིན་རྟ་བདག་བརྒྱད། རྣམ་སྲས་དང་འཕགས་མ་ཡབ་ཡུམ་ལ་འཁོར་དུ། ༡. ཛམ་བྷ་ལ། ༢. གང་བ་བཟང་པོ། ༣. ནོར་བུ་བཟང་པོ། ༤. ཡང་དག་ཤེས། ༥. འབྲོག་གནས་ནག་པོ། ༦. ལྷ་ཆེན་སེར་སྐྱ། ༧. ཙི་ཡི། ༨. ཀུན་ཏྲ་ལི།

གནོད་སྦྱིན་ཀུ་བེ་ར། ནོར་ལྷ་རིགས་ཀྱི་གནོད་སྦྱིན་ཀུ་བེ་ར་སྟེ། བྱ་རྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་ནང་ཚན་ནོར་ཅན་གྱི་རིགས་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

གནོད་སྦྱིན་ཕོ་དགུ་མོ་དགུ། དབུས་སུ་འཛམ་བྷ་ལ་དང་ནོར་རྒྱུན་མ། ཤར་དུ་ནོར་བུ་བཟང་དང་ཟླ་འོད་མ། ལྷོར་གང་བ་བཟང་དང་སྦྱིན་མ། ནུབ་ཏུ་གཉེར་སྦྱིན་དང་རབ་སྦྱིན་མ། བྱང་དུ་རྣམ་ཐོས་དང་འཕགས་མ། ཤར་ལྷོར་ཕྱར་བུའི་ཕྲེང་བ་དང་རབ་བཟང་མ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་རོལ་པའི་ཕྲེང་བ་དང་ཐུལ་མ། ནུབ་བྱང་དུ་གནོད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷ་མོ་མཛེས་མ། བྱང་ཤར་དུ་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་དང་དབྱངས་ཅན་མའོ། །

གནོན་འཕན་ལྔ་སུམ། གནོན་མཐོན་པོ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། གནོན་བང་ལུས་མཐོན་པོ་ཡང་ཟེར། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར((ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་))དེབ་དང་པོར་གསལ།

བནབས་ཐོག ཤིང་ཏོག

མནང་། མནངས། རྒྱུ་ནོར་ཚོམ་པའམ་སྤྲོད་པ།

མནན་པ། (སྲི་མནན་པ) རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བའམ་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་ལ་མི་དགའ་བའི་མི་དང་། གདོན་འདྲེ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་དབྱིབས་བྲིས་པའི་ལིངྐ་དང་། འཁོར་ལོ་ལ་ངན་རྫས་སྣ་ཚོགས་བཅུགས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལམ་བཞི་མདོ་དང་། རི་རྩེ། རྒྱལ་ཁྲིའི་མ་ཞེམ་འོག་སོགས་སུ་མནན་ནས་ཕྱིན་ཆད་ནམ་ཡང་ལྡང་མི་ནུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ཤིག

མནན་བསྒྲགས་འཕངས་གསུམ། ཤི་མནན་པ། གདོན་བགེགས་བསྒྲིགས་པ། གཏོར་ཟོར་འཕངས་པ་སྟེ······གསུམ།

མནོ་བསམ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ། བསམ་ངན་ལོག་བཅངས།

མནོལ། སྨོལ་པ་སོགས་བླུགས་པའི་དོན།

རྣ་རྒྱན་གཡུ་སྤྲངས་ཀྱི་པད་འདབ། (རྣ་རྒྱན་པད······འདབ)དབུས་གཙང་གི་བུད་མེད་ཚོའི་རྣ་རྒྱན།

རྣ་ཅན་དྲུག བད་མཁྲིས་རླུང་གསུམ་དང་། ཁྲག་ལས་གྱུར་པ། རྣག་འཛག འབྲུམ་ཐོར། འབྲུད་པགོ། །

རྣ་བའི་བུ་རམ། རྣ་བའི་བུ་གར་སྐྱན་པའི་གཏམ།

རྣ་ལྷགས། རྣ་བ་གཏད་པ། རྣ་བ་ཞན་པའམ། རྣ་བ་ཕྱིར་བཀྱིད་ནས་ཉན་པའི་དོན།

རྣ་སྨན་ཤུག་ཆོས་བརྒྱད་པ། ༡. ཤོག་སྙུ་སྦྱང་དོ། ༢. ལང་སོན་སྦྱང་དོ། ༣. རྒྱལ་ཚ་སྦྱང་དོ། ༤. རྒྱ་ཚ་སྦྱང་དོ། ༥. རྡ་རྡ་སྦྱང་དོ། ༦. ཤ་རི་དྲི་ཅམ། ༧. ཤིང་ཀུན་དྲི་ཅམ། ༨. ཕྱུག་ཆོས་འབྲས་བུ་སྦྱང་དོ།

རྣ་རྩར་བཏང་རིལ། དབུས་གཙང་གི་སྐྱེལ་པའི་རྣ་རྒྱན་ཞ······ཤོང་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

རྣ་སྦྱོར(ཟུང)སྒྲོགས་སྦྲུངས། ནང་བར་ཀ་རེས་སྒྲོགས······སྦྲུངས་བྱེད་པ།

རྣང་སྐད་བཟུར། ཞིང་ཚིགས་བརྩེས་པ་སྟེ། རྣང་ནི་ཞིང་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་ངོ་༎

རྣམ་དཀར་གྱི་སྒོ་གསུམ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ། དད་པ་ཐར་ལམ་སྒོ། རིས་འབྱུང་སེམས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་སྒོ······བྱང་ཆུབ་སེམས།

རྣམ་དཀར་ཆོས་ཕྱོགས་སུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ······དཀར་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མཆོད་འདུལ་དང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས།

རྣམ་མཁྱེན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མངའ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དོན་ཀུང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་བློ་གཅིག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་བློས་མ་འཆུན་པས་རྣམ་མཁྱེན་མི་འདོད་ཅིང་། འོ་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེར་བ་ལ། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་སོགས་སྤངས་ཏེ་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་པས་གང་ལ་དགོངས་པ་གཏད་ཀྱང་མཁྱེན་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྲོ་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་སྟོང་བྱེད་དོ། །

རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་སྐོང་ཆེན་པོ། དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ།

རྣམ་མཁྱེན་གཉིས། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས།

རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས། ཀུན་བཏགས་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། བུམ་པའི་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དང་ཡོད་རྒྱུའི་ཀུན་བཏགས་གཉིས་དོན་གཅིག

རྣམ་གྲོལ། ཐར་པ་ལ་ཟེར།

རྣམ་གྲོལ་ལམ། རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལས་གསར་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་དོན་གཅིག་སྟེ། 《མཛོད》ལས། བཟོད་དང་ཤེས་ལ་ཁ་རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་ནས་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐམས་སུ་མྱོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་། དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཕྱི(༡༥༧༦)ལོར་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཁལ་ཀན་གྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་སྐབས་རྩེ་ཧུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཐུགས་པ་གྲྭ་ཚང་ཡན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པ་ཟེར་བའི་དགོན་པ་དེ་ནས་གྲྭ་པ་ཁྲི་ཕྲུ་ཙམ་མཉམ་དུ་འཁྲིད་དེ། པོ་ཆོར་ཉིན་ཕྱར་ཕྱ་མོ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཚེ་ཆོག་འདོན་དུ་བཅུག་ཐོག་མིང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཞེས་བཏགས་ཏེ་སྐུ་ཞབས་གྲྭ་ཚང་དུ་བསྒྱུར། དེ་ནས་བཟུང་སོག་པོ་ཇུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་མ་འཇོར་བར་ལོ་མང་རིང་དགེ་ལུགས་དང་། ས་ལུགས། རྙིང་ལུགས་བཅས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྒྲ་ཚོགས་འདོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། ཇུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོད་དུ་ཡོད་པའི་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་རྩ་མེད་བཟོས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་མེད་པ་བཟོས་ཤིང་། དེ་ནས་སྐར་ཡང་ལོ་ཤས་རིང་བསྒྱུར་གསོ་བྱུང་ཡང་། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ཀེང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་བོད་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ཆེད་དུ་མེད་པ་མ་བཟོས་པར་རྩ་མེག་རང་སྐམ་ལ་འགྲོ་བ་ལྟར་གྱི་བྱ་ཐབས་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར། སྐབས་དེའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་དའི་ཆིང་སྦྱ་དུར་རལ་ཁང་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོས་པོ་ཏ་ལར་ཡོད་པའི་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་གྲྭ་པ་རྣམས་རྫེད་ཐང་ཤོ་རྒྱན་གླིང་དུ་གནས་སྤོ་བྱས་ཏེ། གསར་དུ་རྒྱུད་སྐད་གྲྭ་ཚང་ནས་གྲྭ་པ་ཁག་གཅིག་བསྡུས་ནས་དགེ་ལུགས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས། གཞུང་དགོན་དུ་གཏོགས་པས་དགོན་བདག་ཡིག་ཚང་ནས་བྱེད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་གྲྭ་གྲངས་༡༢༥སྐོར་ཡོད་ལགས། ཞིབ་པར(ཐེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻཌཱུར་སེར་པོ》དང《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》སོགས་ལ་གསལ།

རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་སྐུ་ཚེ་རིང་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཟླ་བ་གསུམ······བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་། དེའི་ཚེ་ཡངས་པ་ཅན་པ······རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་གསུམ་ཟླུམ་པོར་ཡོད་པ་ཞིག

རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད། གཞན······ལྡན་རྣམ་གཅོད། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་གསུམ་མོ། །

རྣམ་བཅས། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་བཅས་སུ་འདོད་ཚུལ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འཆར་བར་ཁས་ལེན་པ་སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་པ་དང་། རྣམ་པ་དུ་མ་ཤར་བ་ན་ཤེས་པ་ཡང་དུ་མར་ཁས་ལེན་པ། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་གསུམ་མོ། །

རྣམ་བཅུ། ༡. ནམ་མཁའ། ༢. རླུང་། ༣. མེ། ༤. ཆུ། ༥. ས། ༦. བརྟན་པ། ༧. གཡོ་བ། ༨. གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས། ༩. ཉི་མ། ༡༠. ཟླ་བ་བཅས་ཏེ། །ལྷ་ཚོགས་པདྨ་ཉི་མ་ཟླ་བ་དང་། །ཟླ་གཅན་དུས་མེ་ལ་སོགས་གདན་གྱི་སྟེང་། །རླུང་ཁམས་ཡ་ལྟར་ར་དམར་མེ་ཡི་ཁམས། །ཝ······དཀར་ཆུ་ཡི་ཁམས་ལ་སེར་ས་ཡི་ཁམས། །མ་ནི་ལྷ་ཚོགས་ཁམས་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ། །ཀྵ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས······གྱུར་པ། །དེ་སྟེང་ཧམ་དཀར་སྐྱེ་མེད་ཆོས་སྟོན་པ། །སྣ······ཚོགས་པདྨའི་སྟེང་དུ་ཟླ་བ་དཀར། །དེ་སྟེང་མེ་ཉིལ་ལས······གྲུབ་ཉི་མ་དམར། །ཟླ་ད་སྔོན་པོ་དུ་བའི་མདོག་ཅན་སོ། །ཕྱིན་རིམ་སྒྲག་པོ་པདྨའི་ཚུལ་དང་མཉམ། །ཡིག་ཀང་མང་ཤུང་རྒྱ་གར་ཡུལ་རིགས་ཕྲད། །ཅེས་བྱུང་ངོ་། །

རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྙིང་པོ་ཡིན། དེ་ནི། ཡ ར བ ལ མ ཀྵ ཧ ཞེས་པའི་ཡི་གེ······བདུན་དང་། ཡི་གེ་གཟུགས་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་ན་ལྡན······

ནམ་ཟླ་ཚེས། ཐིག་ལེ། སྨུག་གི་ཡ་ཡིག་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ནཱ་ད་བཅས་ཡི་གེ་རྣམ་པ་བཅུ་བརྩེགས་ལར་གནས་པ་ཞིག་སྟེ། གནམ་བཅུ་དབང་ལྡན་ཞེས་རྟག་ཏུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལཉྫ་ཞར་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན། པཉྩའི་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྟངས་རྒྱས་བསྡུས་ལས། སྤྱི་ཤད་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་པར་ཉུང་ཟད་རེ་ཡོད། འདིའི་མཚོན་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་སྦྱར་ན། ཡ་ནི་རླུང་གི་ཁམས། ར་ནི་མེའི་ཁམས། བ་ནི་ཆུའི་ཁམས། ལ་ནི་སའི་ཁམས་ཏེ། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འབྱུང་བ་རིམ་བརྩེགས་ཀྱི་སྙིང་པོའམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན། མ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། ཀྵ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས། ཧ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ནམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན། ཉ་ལྡན་ཟླ་ཚེས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྨུག་དང་། ཐིག་ལེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྡོད་མཚོན་བྱེད་ཡིན། ནཱ་ད་ནི་སྨུག་གི་ཡ་ཡིག་ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་ཁམས་མཚོན་བྱེད་ཡིན། དེའི་ཚོན་མདོག་ནི། འོག་གི་འབྱུང་བ་རིམ་བརྩེགས་བཞི་སོ་སོའི་རང་མདོག་སྟེ། ཡ་ལྗང་ཁུ། ར་དམར་པོ། བ་དཀར་པོ། ལ་སེར་པོ། མ་འདོད་པའི་ཁམས་འདོད་ཡོན་ལྔ་མཚོན་བྱེད་ཁ་དོག་ལྔ་ལྡན། ཀྵ་གཟུགས་ཁམས་མཚོན་པའི་དཀར་པོ། ཧ་གཟུགས་མེད་ཁམས་མཚོན་པའི་སྔོན་པོ། ཟླ་ཚེས་ལྷ་ལྡན་ནི་སྨུག་ཟླ་བའི་ཁམས་དཀར་པོ། ཐིག་ལེ་ནི་རྡོད་ཉི་མའི་ཁམས་དམར་པོ། ནཱ་ད་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྔོན་པོ་ཡིན། འདི་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པས། འདི་ཁང་སྟེང་དུ་བཀལ་ན་ས་དཔྱད་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནས་བཀྲ་ཤིས་པར་བྱེད། གཟའ་སྐར་ངན་པའི་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་བཟློག་ནས་གནོད་པ་སྲུང་། ཁྱིམ་དུ་བཞག་ན་རྐྱེན་ངན་དང་བར་ཆད་སྲུང་། དགེ་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཡོད་ཚུལ་རྒྱུད་སྨོས་ཡོད་པར་བརྗེད། ཞལ་ཆེ་བས་ཁང་སྟེང་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཀྱི་གྱང་ངོས་སུ་འབྲི་སྲོལ་ཆགས་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་འདིར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡི་ནང་གཞན་གསུམ་མཐའ་དག་བསྡུས་ཡོད་པས་གཞུང་གཞན་ལ་གཟིགས་པར་མཛོད།

རྣམ་རྟོག སྔར་ཤེས་པ་ལ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཡིད་ཤེས་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ཅིང་། རྣམ་རྟོག་ནི་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་ཤེས། དཔེར་ན་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་པོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུར་གྲོལ། བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམ་ཀྱི་གསུང་སྒྲོལ་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་སྐོམ་པའི་སྐབས་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་གང་སྐྱེས་ཀྱང་བཟོ་བཅོས་མ་བྱས་པར་རང་བབས་སུ་བཞག་པས་རྣམ་རྟོག་དེ་ཉིད་བ་རླབས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཐིམ་པ་བཞིན་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་ཤར་ཐིམ་ནས་ཡལ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་སེམས་གསལ་ཞིང་དྭངས་པ། སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོས་སྐུའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྣམ་རྟོག་རང་སར་གྲོལ་བ། འདི་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་ཁྲིད་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་སྣོད་ནས་བཞག་པས་རང་སར་ཡལ་འགྲོ་བ་དེ་ལ་ཤར་གྲོལ་དུས་མཉམ་པ་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྣམ་ཐར་སྒོ་བཞི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ། མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ། སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཐོ་པའི་སྒོ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ།

རྣམ་ཐར་བརྒྱད། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རོ། །

རྣམ་ཐར་འཛིན། ཞུ་སྒྲོད་བྱེད་པའི་དོན།

རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ། ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ནང་གི་རྣམ་ཐོས་སྲས།

རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མཐར་ཕྱུག དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཉིས་སོ། 《དབུས་མཐའ》ལས། རྣམ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བདུན་གྱི་དཔྱད་པ། ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པ་དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་ཐ་དད། རྟེན། བརྟེན་པ། ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ། ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ། དབྱིབས་བཅས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཤིང་རྟ་འཇོག་གིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་ལའང་ཤིང་རྟ་འཇོག་མི་རུང་བས་ཤིང་རྟ་ཞེས་པ་མིང་ཙམ་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་ལས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན།

རྣམ་བདུན་ཤིང་རྟའི་རིགས་པ། ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མ་ཡིན། །ཡན་ལག་ལ་མེད་ཡན་ལག་དག་དེར་མེད། །འདུས་ཙམ་མ་ཡིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་བདེན་པ། རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ནང་ནས་སེམས་ཙམ་པ་ལ་ནང་གསེས་ཕྱེ་ན། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་བརྫུན་པ་གཉིས་ཡོད། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་བཞིན་གྲུབ་ཅིང་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པས་ན་རྣམ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ཡིན། འདིར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལས་རྒྱས་པར《གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》སོགས་ལས་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་མཛོད།

རྣམ་བདེན་པའི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ། སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་པ། སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ(འདི་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཡོད)ཡོད་ཅིང་། སྒྲ་བཤད་ཙམ་ཞིག་བྱས་ན། དང་པོ་ནི་ཁྲ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་ཚེ་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་སྙེད་དུ་གྲངས་མཉམ་པས་ན་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་བཟུང་བའི་ཡུལ་དང་། འཛིན་པ་ཤེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་སྒོ་ང་གཤགས་པ་ལྟར་བྱེད་མ་ཡིན་པས་སྒོ་ང་ཕྱེད་ཚལ་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དུ་མར་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བས་ན་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བཟློད་པ་ཡིན།

རྣམ་འདྲེན། གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་འདྲེན་པའམ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །

རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། བསྐལ་པ་འདིའི་མིང་ལ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཟེར་བ་དང་། བསྐལ་པ་འདི་མགོ་ཚུགས་ནས་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་ལྔ་འབྱུང་བའི་ནང་ནས་བཞི་པ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ཟེར། འདི་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རྣམ་གནོན་སློབ་དཔོན་བཅུ་གཉིས། ཡེ་ཤེས་ཞབས། མར་མེ་མཛད་པ། བཟང་པོ། པདྨ་རྒྱལ་བ་ཅན། དཔལ་འཛིན། ཀ་མ་ལ། སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ། ལི་ལ་བཛྲ། མི་ཐུབ་ཟླ་བ། དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྲུང་། བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ། པདྨ་བསྲུང་བ། ཡང་མཆོག་བརྒྱད་ཆེན་པོ་བཞི། རྐྱང་ཕྱུང་སློབ་དཔོན་གཉིས། ཞེས་པའང་མཆིས།

རྣམ་སྣང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྔའི་ནང་ཚན་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། སྒྲིབ་འཛིན་གྱི་རྒྱང······བཅས་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་ཚ་ལྟ་བུར་ཤར་བ་ཞིག་ཡིན།

རྣམ་སྣང་གི་ཁྱད་ཆོས་བདུན། ༡. རྐང་པ་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ༢. ལག་པ་མཉམ་བཞག ༣. སྒྲིད་པ་དྲང་པོར་བསྲང་། ༤. ལྕེ་རྩེ་རྐན་ལ་སྦྱར། ༥. མགྲིན་པ་མ་ཡོ་བ། ༦. མིག་སྣ་རྩེར་ཕབ་པ། ༧. དཔུང་པ་ཐད་ཀར་བརྒྱངས་པ།

རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་། སྤྱོད་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་མིང་།

རྣམ་སྣང་ཆོས་བདུན། རྐང་པ་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ལག་པ་མཉམ་བཞག སྒལ་ཚིགས་དྲང་པོར་བསྲང་བ། མགྲིན་པ་ཅུང་ཟད་གུག་པ། དཔུང་པ་རྒོད་གཤོག་ལྟར་བརྒྱངས་པ། མིག་སྣ······རྩེར་ཕབ་པ། ལྕེ་རྩེ་ཡ་རྐན་ལ་སྦྱར་བ་རྣམས་སོ། །

རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱང་ཆུབ་པའི་འཁོར་ལོ། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་བསྣན་པས་སྟོང་པ་ཉི་ཤུའོ། །ཡང་ན། ཡུལ་གཅིག་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ། ཐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ། དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་བསམ་པས་ཕྱེ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའོ། །རྩ་རླུང་གི་སྐབས་སུ་དུས་འཁོར་ལྟར་ན། གཙུག་ཏོར་ནམ་མཁའི་འཁོར་ལོ། དཔྲལ་བ་ཆུའི་འཁོར་ལོ། མགྲིན་པ་མེའི་འཁོར་ལོ། སྙིང་ཁར་རླུང་གི་འཁོར་ལོ། ལྟེ་བར་སའི་འཁོར་ལོ། གསང་གནས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་དྲུག་གོ །རྐང་ལག་གི་ཚིགས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ལ། འཁོར་ལོ་བཅུ······གཉིས། སྨིན་མཚམས་དང་སྣེ་འོག་གི་འཁོར་ལོ་གཉིས······བཅས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱང་ཆུབ་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་རྟག་པ། དུས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ······འཇིག་མི་བྱེད་པ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ།

རྣམ་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ།

རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་། སངས་རྒྱས་ཆོས······ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་རྩེ་མོར་ཡོད་པ་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་བཞུགས་གནས་ཁང་བཟང་།

རྣམ་པར་ཐར་པ་དགུ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྣམ་ཐར། འདུ་ཤེས་མེད་པའི(འདུ་ཤེས་མིན་པའི)རྣམ་ཐར། འདུ་ཤེས་དང་། ཚོར་བ་འགོག་པའི······རྣམ་ཐར་རོ། །

རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་ཅན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ······ཆེན་པོའི་དག་པའི་གཟིགས་སྣང་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སྐོར་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པ་ཞིག་སྐྱ་བྲིས་མ་མ་གཏོགས་དཔར་བསྐྲུན་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་གསུང་རྩོམ་བཀའ་རྒྱ་མ་པོད་གཅིག་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། གོང་གི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ། (རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ)

༡. སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ། མཚན་མ······མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ། སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ······པར་ཐར་པའི་སྒོ་དང་གསུམ་མོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི······བརྗོད་བྱང་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མེད······པའི་ཆོས་དང་ཡོད་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི······མཚན་ཉིད་ནི་མེད་པའི་ཆོས་ཏེ་དེ་བསྒོམ་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱའོ། །ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱང······རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་ཏེ་གཞན······དབང་འདུས་བྱས་དེ་དང་ཇི་སྲིད་འགྲོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ······སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ནི་སྨོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཚན་མར་གྱུར་པ······མེད་དེ། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ནི······མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། ། ༢. རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར་ལས། བཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་སྨོན་པ་མེད་པ། དམིགས་པའི་མཚན་མ······ཐམས་ཅད་ཞི་བས་མཚན་མ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསང་སྔགས་ལས་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པ······ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒོ་བཞག་སྟེ་བཞིར་བཤད་དོ། །

རྣམ་པར་འདྲེན་པ་ཆེན་པོ། འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ······རྣམས་ཕ་རོལ་ཏུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ལ······ཟེར་བ་ཡིན།

རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ། སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལ་དམིགས་ནས······གནོད་འཚེ་བྱེད་འདོད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས······བྱུང་ངོ་། །

རྣམ་པར་འཚེ་བ། སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྙིང་བརྩེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

རྣམ་པར་གཡེང་བ། སེམས་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་དེར་མི་གནས་པར་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཕྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས······ཡོད་ཀྱང་དེ་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་མི་འདོད་དེ། བསྟན་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་སུ······ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་གྱི······རྣམ་པ་གསལ་བར་ཤེས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་སྟེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དྲུག་ཡོད།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི······བཤད་སྲོལ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ལས་སེམས་ལ······རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟེར་ཞིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ལས་གཉིས་པ་སོགས་སྐད······ཅིག་དང་པོ་དེའི་རྒྱུན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། ནས་ཀྱི་སྦྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་དང་། འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོན་པ་དང་། སྤྱི་ཟླ་འདུན་པ་དང་། ལྡ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱུ་གུ་རྣམས་དང་པོ་སྨིན་སྐབས་ཀྱི་སྦྱུ་གུའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དགུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ······ཤེས་པར་བྱ་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ། རྒྱུ། འཇུག་པ། རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་མཚན་ལས་བྱུང་བ། མི་མཐུན་པ། གཉེན་པོ། ཕྲ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

རྣམ་པར་སྨིན་འབྱིན་པའི་སྟོབས། གཉེན་པོ་སྟོབས······བཞིའི་ནང་གི་གཉིས་པ་སྟེ། རང་གིས་ཕར་བྱས་པའི་སྡིག་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྱོད་སེམས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱེས་པ།

རྣམ་དཔྱོད། ལེགས་ཉེས་དབྱེ་འབྱེད་ཐུབ་པའི་སེམས་ལ······རྣམ་དཔྱོད་དང་། བློ་གྲོས། ཤེས་རབ་ཟེར།

རྣམ་དཔྱོད་གྲུ་གཟིངས། ལེགས་པ་དང་ཉེས་པ་སོ་སོར······དབྱེ་བ་འབྱེད་ནུས་པའི་བློ་གྲོས་དེ་གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ།

རྣམ་སྨིན་ཆུང་མ་གསུམ། བཤེས་སྤྲིང་ལས། རང་བཞིན་དགྲར་འགྲོགས་གཤེད་མ་ལྟ་བུ་དང་། །ཁྲིམ་ཐབ་བཀྲལ་བའི་ཇོ་མོ་ལྟ་བུ་དང་། །ཆུང་དུ་འབང་ཀྲུ་བ་ཆོམ་ཀུན་ལྟ་བུ་ཡི། །ཆུང་མ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམ་པར་སྤོང་། །ཞེས་སོ། །

རྣམ་བྱང་གི་སྟོབས་ལྔ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་སྟེ་ལྔ།

རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ལྔ། དད་པ། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའོ། །

རྣམ་བྱང་བཞི། རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་བྱང་། དམིགས་པའི་རྣམ་བྱང་། རྣམ་དག་གི་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་བྱང་། ཐོབ་པའི་རྣམ་བྱང་།

རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོའི་གནས་སྐབས་སུ་དོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་པ་རྣམས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་དོ། །

རྣམ་དབྱེ། མིང་ལེ། ཀུན་བཤད་ཀྲིཏ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྒྱུར་བ་དང་དབྱེ་བ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྐྱེན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། མཚམས་སྦྱོར་ལེའུ་ལྔའི་བསྒྱུར་བ་དང་དབྱེ་བ་ནི་ཡི་གེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པ་སོགས་ཞིབ་པར་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་ལས་གསལ།

རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད། དང་པོ་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པ། གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ། གསུམ་པ་བྱེད་སྒྲ། བཞི་པ་དགོས་ཆེད། ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས། དྲུག་པ་འབྲེལ་སྒྲ། བདུན་པ་གནས་གཞིའམ་རྟེན་གནས། བརྒྱད་པ་འབོད་པའི་སྒྲ་བཅས་ཡིན།

རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་བཞལ་བ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། མིག་དབང་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་སྐམ་པས་ལྕགས་འཛིན་པ་ལྟར་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆེར་དུ་དངོས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་ཅིང་། དེའང་དབང་པོས་དོན་གྱི་རང་མཚན་མཐོང་ནས་ཤེས་པས་འཛིན་པར་འདོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་པ་མེད་པའི་དབང་སྐྱེས་བློས། །ཕྲ་རབ་བསགས་པ་དངོས་སུ་རིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། དབང་པོ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་མཐོང་བྱེད་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་དོན་དུམ་པ་ལྟ་བུའང་འདུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྣང་དང་ཀ་ས་ཁ་ཅི་དད་པར་སྐྱག་ན་མོ་ཡོད་པས། བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་བུམ་པ་མེད་པ་རྗེན་ཆེར་དུ་དངོས་སུ་ནམ་ཡང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཟེར། དོན་ན་ཤེས་པས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་གཞལ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཡུལ་དབང་བློ་གསུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སོགས་སུ་དོན་འགག་ཀྱང་དེས་བཞག་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པས་ཡུལ་མྱོང་བར་འདོད་པས་ན། ཤེས་པས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་ནི་འདྲ་རྣམ་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པར་འཛིན་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་མིན་པར་སྔ་ཕྱིར་འདོད་དོ། །

རྣམ་སྨིན་བསྐྱེད་རྒྱལ། ཚེ་སྔོན་མའི་རྣམ་སྨིན་ལ་བརྟེན་ནས་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ།

རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཅུ། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཞལ་ཆེར་ཛམྦུའི་གླིང་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ། ས་གཉིས་པ་དེ་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ། ས་གསུམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་དབང་བའི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྐྱེ། ས་བཞི་པ་རབ་འཐབ་བྲལ་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་ལ་སྐྱེ། ས་ལྔ་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་ལ་སྐྱེ། ས་དྲུག་པ་རབ་འཕྲུལ་དགའི་ལྷའི་དབང་པོ་ལ་སྐྱེ། ས་བདུན་པ་དབང་སྒྱུར་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་ལ་སྐྱེ། ས་བརྒྱད་པ་སྟོང་གི་སྲིད་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ལ་སྐྱེ། ས་དགུ་པ་སྟོང་གཉིས་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་ལ་སྐྱེ། ས་བཅུ་པ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་གནས་གཙང་མའི་དབང་པོ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། །

རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ཚེ་རིང་བ། ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཚིག་བཙུན་པ། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པ། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། །

རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ། འབྲས་བུ་ལྔའི་ནང་གསེས(རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་བཅས)ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འདིའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་རེ་རྣམ་སྨིན་ལ་གོ་བ་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རིགས་མཐོ་བར་སྐྱེ་བ་སོགས་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། བརྒྱད་པོ་དེ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་མིན། རྣམ་སྨིན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། རིགས་མཐོ་བར་སྐྱེས་པ། ཚེ་རིང་བ། སྐྱེས་པ་ཡིན་པ། སྟོབས་དང་ལྡན་པ། དབང་ཆེ་བ། ནད་མེད་པ། ཚིག་བཙུན་པ། གཟུགས་བཟང་བ་བཅས་བརྒྱད།

རྣམ་སྨིན་སྤྱོད་བྱེད། ལས་ངན་བསགས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཟེར།

རྣམ་རྫུན་དྲི་བཅས་པ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་འདི་རྣམས་མ་རིག་པའི་མཐུས་སྔོན་པོ་སོགས་ཀྱི་རོལ་གྱི་བཟུང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བས་རྣམ་ཤེས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་སྣང་གི་དྲི་མས་བསླད་པར་འདོད་པས་རྣམ་རྫུན་དྲི་བཅས་པ་དང་། ཡང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མ་རིག་པ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་ཡོད་དེ། གཉིས་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་སེར་དུ་སྣང་བ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པས་ན་རྣམ་རྫུན་དྲི་བཅས་པ་ཞེས་ཟེར། དོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྫུན་པ་ལ་རྫུན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །རྣམ་རྫུན་པ་ལ་དྲི་བཅས་དང་དྲི་མེད་གཉིས་ལས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་དང་། མ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་འདུག་ནའང་། འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་མ་ཟད་པར་དུ་དྲི་མ་ཟད་པ་ཁས་བླངས་དགོས་པས་སོ། །དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲི་མ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་ན། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། དཔེར་ན་འོ་མ་ཞོ་ཆགས་པའི་ཚེ་འོ་མ་ཞོ་ཡི་ངོ་བོར་སོང་བ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་དངོས་ཕྱུས་ཤིག་གི་བཙོ་བའི་ཚེ་ལྕགས་རང་ཉིད་ཀྱིའི་ངོ་བོར་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། སེམས་དང་དྲི་མ་ངོ་བོ་སོ་སོ་ནས་འབྲལ་རུང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་ན་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ཉི་མ་སྤྲིན་པས་སྒྲིབ་པའི་ཚེ་ཉི་མ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲིན་པའི་ངོ་བོར་མ་སོང་བས། ཉི་མ་དང་སྤྲིན་པ་ངོ་བོ་སོ་སོ་ནས་འབྲལ་རུང་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་རྫུན་དྲི་མེད་པ། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་ཕྱིའི་རྣམ་པའི་ཀོག་པ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་ཤེལ་དག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་སྣང་གི་དྲི་མས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསླད་པར་འདོད་པས་ན་རྣམ་རྫུན་དྲི་མེད་པ་དང་། ཡང་ན། སྔོ་སེར་དུ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་བདེན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ལས་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་དོན་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གཉིས་སྣང་མེད་པར་འདོད་པས་ན་རྣམ་རྫུན་དྲི་མེད་པ་ཞེས་ཟེར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དྲི་མེད་པ་དང་། འཁྲུལ་སྣང་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་དྲི་བཅས་པར་འཇོག་པ་ཡིན།

རྣམ་རྫུན་པ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་ཚེ་དེ་ཡང་འཁྲུལ་ཞིང་། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་བཞིན་མ་གྲུབ་པས། བརྫུན་པར་འདོད་པས་ན་རྣམ་རྫུན་པར་གྲགས། ཡང་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ན། རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་རགས་པ་སྣང་ཚུལ་འདི་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཁས་བླངས་པ་དང་། འཁྲུལ་པར་ཁས་བླངས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན། རྣམ་བདེན་པས་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་རགས་པ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལ་

གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། རྣམ་རྫུན་པས་རྡུལ་ཕྲན་བསགས་པའི་རགས་པ་སྣང་ཚུལ་ཡང་འཁྲུལ་པས་སྣང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མི་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། འདི་ད་ཅང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནད་ཅིག་ཡིན། འདིར་རགས་རིམ་ཅན་ལས་ཞིབ་པ《དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད》སོགས་ལ་གཟིགས།

རྣམ་བཞག (གཞག) ༡. འབྱེལ་བ། ༢. ལུགས་སྲོལ་འཛུགས་པ། ༣. ལས་དོན་བཅས་གསུམ་ལ་འཇུག

རྣམ་བཞག་ཟླ་བ་སྒྲོ། (ཟླ་བ་མེ)ནང་མཛོད། ཡ་མེ་སོར་དར། ཡ་མེ་ཕྱེད་སྙིང་ཕྱེད་ལག བར་མཛོད། ཟླ་ཕྱི་ལྷ་རིས་ཅན། ཕྱི་མཛོད། ཟླ་ཕྱི་དཀྱུས་མ་བཅས་ཡོད།

རྣམ་བཞིའི་རིག་འཛིན། རྫས་ཀྱི་རིག་འཛིན། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན། ལུས་ཀྱི་རིག་འཛིན། ཚེའི་རིག་འཛིན་ཏེ་བཞི། རྫས་ཀྱི་རིག་འཛིན་ནི། མིག་སྨན་དང་རྫས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན་ནི། རང་སྟང་དུ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །ལུས་ཀྱི་རིག་འཛིན་ནི། མི་ལུས་མ་སྤངས་པར་འདོད་པའི་ལྷ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་འཇའ་ལུས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཚེའི་རིག་འཛིན་བསྣན་ནས་རྣམ་བཞིའི་རིག་འཛིན་ཟེར་རོ། །

རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ། ངོ་བོ་མེད་པར་རྟོག་པ། ངོ་བོར་རྟོག་པ། སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ། སྐུར་བ་འདེབས་པའི་རྟོག་པ། གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ། ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོག་པ། ཁྱད་པར་དུ་རྟོག་པ། མིང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་རྟོག་པ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་རྟོག་པའོ། །

རྣམ་གཡེང་དྲུག སྒོ་ལྔའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཡེང་བ། དེ་ཉིད་ལ་འདུག་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མྱང་ཞིང་ཞེན་ཅིང་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བ་ནང་གི་གཡེང་བ། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་པ་མཚན་མའི་གཡེང་བ། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཡེང་བ། ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་གཅིག་མ་རྫོགས་པར་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གཡེང་བའོ། །

རྣམ་གཡེངས། ཡུལ་གཅིག་ལ་སེམས་མི་གནས་པར་གང་བྱུང་ལ་གཡེངས་འགྲོ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རྒོད་པ་དང་། འཕྲོ་བ་གཉིས་ཡོད། རྒོད་པ་ནི། དུག་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སེམས་གཡེངས་པ། འཕྲོ་བ་ནི། སྐབས་དེའི་དམིགས་པ་ལ་མི་སྡོད་པར་གཞན་དག་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་སྟེ་འདི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྒོད་པ་རྒྱ་ཆུང་བ་ཡིན།

རྣམ་རིག་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་རིག་པའམ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན། རྣམ་རིག་པ། སེམས་ཙམ་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་སོགས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རྣམ་ཤེས་བརྒྱད། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བརྒྱད།

རྣམ་ཤེས་དྲུག མིག་གི་རྣམ་ཤེས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་དྲུག

རྣམ་ཤེས་འཕོ་བའི་བུ་ག་དགུ། ཚངས་བུག སྨིན་མཚམས། མིག རྣ། སྣ། ཁ། ལྟེ་བ། རྒྱུ་ལམ། བཤང་ལམ་མོ། །

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཅས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསྣན་པས་བརྒྱད་དོ། །

རྣམ་ཤེས་གསུམ་དག་པའི་སྐོར། མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་དང་འབྲལ་བའོ། །

རྣམ་སྲས། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྐུ་མདོག་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཞིབ་པར་ས་སྐྱ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ནང་རྣམ་སྲས་བཀའ་བཅོ་ལྔའི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་རེ་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

རྣམ་སྲས་ག་ན་མཛོད། དེ་ནི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་ཡོད་པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ཅིག་སྟེ། དེ་སྔ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པའི་སྐབས་ལ་ལྟར་གསེར་དངུལ་གོས་དར་ཇ་བཅས་བཀར་འཇུག་ཞུ་དགོས་པའི་མཛོད་ཁང་དེའི་འདོན་འཇུག་གཙོ་བོའི་འགན་འཁུར་རྩེ་ཕྲུག་མཁན་པོ་དང་། བཀའ་ཤག་ཕྱག་ཕྱུད་ཁྱིང་ནས་ཁ་ཏེ་ལོ་ལྟར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་སྟོད་ལས་བཀར་འཇུག་ཞུ་དགོས་གསུམ། ཞལ་གཉེར། བཟེར་དཔང་། སྣང་རྩེ་ཤག གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མཆོད་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་། དཀོན་གཉེར་དཔོན་བཅས་ནས་སོ་ལྟར་སྒྲིག་འབུལ་ཞུ་དགོས་ཁོངས་སྣང་ཆེའི་གསེར་དངུལ་གོས་དར། མཐའ་དབུས་དང་འདུས་ལག་ནས་སྐྱབས་མགོན་རྗེ་མེད་གཉིས་ལ་དང་མཇལ་འབུལ་ཆེན་ཕྱོགས་ནས་རྗེ་མེད་ཕྱག་མཛོད་གཉིས་ལ་ཕྱུར་ལམ་གྱི་འབབ་སྒོ་ཁག་ཕྱུད། དེ་འཕྲོས་གསེར་དངུལ་གོས་དར་གང་ཡོད་དང་། གཞུང་གནས་ནས་སོ་གནང་ཆགས་སུ་རྗེ་མེད་ཕྱག་མཛོད་གཉིས་ཀྱི་འབབ་ཕྱོགས་ནས་ཕྱམ་རིགས། སྨན་རིགས། ཕྱོལ་སོགས་མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་མགོ་བའི་དངོས་རིགས་བསྐུར་ནས་གཞུང་ཞོལ་ལག་ཏོ་དང་ཏོས་རྒྱ་ལམ་ཡིག་བཅས་ཇ་ངར་སོགས་མཁོ་སྒྲུབ་བྱེད་པོ་མདོ་སྨད་དཔོན་ཞེས་རྗེ་ཕྱག་ནང་ཞིག་ཆེད་བསྐོས་ཀྱིས་གཏོང་ལམ་བཞིན་རྗེ་ཛ་དང་། དར་ཚོས་རྒྱ་དངུལ་སོགས་མདོ་སྟོད་འཁོར་རིགས་ནས་ཕྱུགས་མགོ་ཕྱུད། དེ་ཕྱིངས་ཇ་དར། རྒྱ་དངུལ། གཞན་ཡང་མཁར་ཁོངས་གཞུང་ཁང་ཁག་གི་ཁང་གླ་དངུལ་ཊམ་དཀར་དང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོ་ཡ་ཐོན་འཕྲུལ་བཟོ་ཁང་། གྲོ་སྟོད་ནོར་བུ་མཆེ་སྐྱིད་ནས་ཟངས་ཊམ། རྗེས་སུ་སོར་ཁང་བཅས་ནས་ཊམ་དཀར་དང་། པད་ཤག ཐིག་སོར་བཅས་པར་འགྲེམས་གནང་བའི་མ་འཇོག་གམ། བར་ཁི་ལྷ་བུར་ལོ་ལྟར་གསེར་དངུལ། ཊམ་དཀར་སོན་ཆེ། ས་ཏ(༡༩༡༥)ལོར་ནོར་ནོད་གསེར་ཊམ་ལས་ཁུངས་བཙུགས་པ་ནས་གསེར་ཊམ་པར་རྒྱག་གི་གསེར་ཊམ་རེར་པད་ལོར་སྲང་ཉི་ཤུ་རེ་རྩིས་ཁྲིམ་ར་གང་སར་སྤྱོད་ལེན་བྱེད་པའི་ཟ་ཐང་པར་ཕྱུད་གཞུང་ཁི་ལྷ་བུར་ལོ་ལྟར་རྒྱ་དངུལ་ས་ཡག་དང་། ཧ་མིག་མ། གཞེར་ཊམ་དོ་པོ། སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཁོངས་ཀྱི་གཞུང་ཁང་། མི་རྩ་པོ་མའི་མི་ཐོགས། ཟ་ཞྭ་ལས་ཁུངས་ནས་དོ་དམ་བྱེད་པ་ཀྱུ་ཕྱུབ་ཚ་བལ། ཟ་མ། པགས་རིགས་སོགས་ཀྱི་མི་ཁྲལ་ཐར་ལམ་ཊམ་དཀར་ཞེ་གཅིག་བསྡུས་ལེན་བྱས་འབབ། ནག་རྩི། ལུ་རི་འགྲོ། གྲོ་ཚོ། ཕག་རི་བཅས་ས་འགག་ཁག་ནས་ཟ་ཁྲལ་སྨམ་ཟ་དང་། འཁོར་དྲུག ཟ་རིལ་བཅས་དོ་གཉེར་སྐོང་ཅིག་སྟོང་བརྒྱལ་བ་སོགས་ལོ་ལྟར་རྩེ་རྣམ་ག་ན་མཛོད་ཁང་སྙིང་ཤོད་དུ་བཀའ་ཤག་དང་། སྤྱི་མཁན། དྲུང་རྩིས། རྩེ་ཤོད་སྤྱ་ཚོག་བཅས་ཕྱིན་མོང་ནས་བཅུག་ལྟ་དང་བྲགས་བསྟུ་འཇུག་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

རྣམ་གསལ་ཕྲིགས་ཆགས་སུ་སྤེལ་བ། ཡིག་ནག་ཏུ་གསལ་པོར་འཁོད་དེ་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ཐོག་བཀོད་འབེབས་བྱས་པ།

རྣམ་གསུམ་འཁོར་ལོ། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཅས་གསུམ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས།

རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ། མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་དང་བྲལ་བའོ། །རང་གི་དོན་དུ་བསད་པ་དང་། བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། ཐོས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དག་གསུམ

མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་དེ་སྟོན་གནང་ཞིང་། ཁྱིམ་ལྟས་སྦྱིན་ཕུལ་བ་ནས་ཟ་གནང་ངོ། །

རྣའི་དབང་མཚན། སྒྲ་དོན་སུ་ཤར་བྱེད་རྣ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ།

རྣའི་དབང་པོ། རང་འབྲས་རྣ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། རྣའི་དབང་པོ་དང་། རྣའི་ཁམས། རྣའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་རྣ་དབང་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣ་དབང་གཉིས། སྒྲ་ཐོས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣ་དབང་དེ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་རྣ་དབང་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣ་དབང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣ་དབང་ཡིན་ནོ། །

རྣལ་དུ། ནན་ཏུའམ་ལྷུ་མཐུད་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་སྟེ། 《བཀའ་སྡོན་རྟོགས་བརྗོད》ལས། མཛོད་སྤྱོད་མཐའ་དག་རང་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་པོས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་རང་རྟགས་ཀྱི་རྣལ་དུ་མི་གནས་པར་ཁྲོ་ཞིང་གཏུམས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྣལ་འབྱོར་གྱི་གཞི་གཉིས། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པ་སྟེ་ཐབས་ཤེས།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལྔ། གཞི། སྦྱོད་པ། མི་ཤོང་། ལྟང་བ། གནས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ། གཟུངས་དཀྱིལ། ཆོས་དཀྱིལ། ཕྱག་དཀྱིལ།

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དུམ་བུ་བཞི། རྡོར་དབྱིངས་ཀྱི་དུམ་བུ། ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དུམ་བུ། འགྲོ་འདུལ་གྱི་དུམ་བུ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་དུམ་བུ་རྣམས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ། དཀྱིལ་འཁོར། ཕྱག་རྒྱ། བདག གནས་ལ་སོགས་པ་བསྲུང་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་པའི་ཚིག་དང་། བཟླས་བརྗོད། བསྒོམ་པ། ཕྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱིན་སྲེག་དང་། ཉེ་བར་བསྡུ་བ། གཤེགས་སུ་གསོལ་བའོ། །

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བརྒྱད། ཆུ་དང་ཅོད་པན་རྡོ་རྗེ་དང་། །དྲིལ་བུ་མིང་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །ལུང་བསྟན་པ་དང་སྐབས་ཕྱིན་དང་། །ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཕྱོགས་བཅུ་བཞི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཟུང་བ་སྟེ་རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གསུམ། རྡོ་རྗེའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། དྲིལ་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སློབ་དཔོན་བཟུང་བ་སྟེ་རྡོ་རྗེ་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གསུམ། ཆོས་དང་། ཟང་ཟིང་། མི་འཇིགས་པ། བྱམས་པའི་སྦྱིན་པ་སྟེ་རིན་ཆེན་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་བཞི། ཕྱི་བྲ་སྣོད་དང་། གསང་བ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་འཛིན་པ་སྟེ་པདྨའི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གསུམ། མཆོད་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་པའི་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གཅིག་བཅས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསུམ། རྩ་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད། ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་རིག་གི་མཁྱེན་པ་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་དང་། དཔྱད་ཤེས་གཉིས་ལས་དེར་གྱུར་པའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་མེད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་རགས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་སོགས་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་བཞེད་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལའང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །

རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཨ་མེས། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཆ་ཚང་ལ་ཨ་མེས་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་ཟེར། བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་ཞུ་ཞིང་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤིང་ཡོས(༡༠༡༥)ལོར་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁར་སྐུ་འཁྲུངས། ཇོ་བོའི་སློབ་མ་བདེན་གཉིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཀྱི་ཁུང་པ་དང་སྤྱན་སྔ་བ་ལ་གསུངས། དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་འདི་ཉིད་བྱང་དུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༠༦༤)ལོར་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་ཆུ་འགོ་ར་སྒྲེང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་རྟ(༡༠༧༨)ལོར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་འདས་ནས་གདན་ས་འཛིན་དགོན་པ་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐྱངས།

རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་མཚན་སྟེ། འདི་ལ་གཙོ་འཁོར་བསྡོམས་ལྷ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་(གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བསྡོམས་པས་གཅིག མཁའ་འགྲོ་མ་བཞི། གདོང་ཅན་མ་བཞི། ཕྱོགས་བཞིའི་ལྷ་མོ་བཅུ་གཉིས། མཚམས་བཞིར་ལྷ་མོ་བསྡོམས་པ་བརྒྱད། ཆོས་སྐྱོང་བརྒྱད། འཇིག་རྟེན་པའི་འཁོར་བཅུ་དྲུག ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལྔ)ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་དང་། སྐུ་མདོག ཕྱག་མཚན་སོགས་ཞིབ་པར《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》ནང་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་གྲངས་སོ་བཞི་པའི་ཞབས་ཏུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་ཆེ་དང་འབྲེད་རྟོགས་ལ་ནང་གསེས་བཞིར་དབྱེ་རིག་འཛིན་བཅུ་དྲུག དབང་བཞི་རྫོགས་རྫུན་ལས་ཐོབ་རྒྱུ་ཡི་ས་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ས། འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་བཞི་ལ་ཕྱིར་དབང་དུ་སྨར་བ་དང་མ་སྨར་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ནང་གསེས་བཞི་བཞིར་དབྱེ་ན། ༡. རྣལ་འབྱོར། བུ་བའི་རྣལ་འབྱོར། སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྦྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ༢. ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། རང་ས་ངེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གྲོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། བྱ་བྲལ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། ༣. བརྡའི་ས། དོན་གྱི་ས། བརྡ་དོན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ས། མ་འདྲེས་པའི་ས། ༤. རྫུ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་བའི་ས། ཕྱུད་པར་རྟོགས་པའི་ས། མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ས། དཔའ་བོ་རིགས་འབྱེད་ཀྱི་ས་བཅས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་པ། རྣལ་ཞེས་པ་ནི་གནས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་སེམས་གཡེང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་རང་གི་སྒོམ་བྱའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །འབྱོར་ཞེས་པ་ལྷག་མཐོང་སྟེ། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པའམ་ལྷག་པར་དུ་མཐོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་པའོ། །

རྣལ་འབྱོར་པའི་སྣང་གཞི་བར་དོ་ལུས་གསུམ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལུས། བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས། ཡིད་ཀྱི་ལུས་སོ། །ཡང་ན། །སྐྱེ་ཤི་བར་དོ(སྐྱེས་ནས་མ་ཤི་བར་དུ

སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་སྟེ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལུས།) མི་ལམ་བར་དོ(གཉིད་དུ་སོང་ནས་སད་ཀྱི་བར་མི་ལམ་བར་དོ་སྟེ་བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས།) སྲིད་པ་བར་དོ(ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་མ་བླངས་བར་དུ་སྲིད་པ་བར་དོ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་སོ)

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ། རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཚུར་ཟད་ཀུང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་གཞིའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གཏན་ལ་འབེབས་པས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཞེས་ཟེར།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པར་འཛོག་པ་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པས་མིང་འཐད་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། དེས་ན་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད། ལུགས་འདི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་སྲོལ་འབྱེད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་བདེན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣམ་རྫུན་པ་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཡོད། རྣམ་རིག་པ། སེམས་ཙམ་པ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་བརྒྱད། ཕ་རྒྱུད་དང་། མ་རྒྱུད། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད། མཁའ་འགྲོ་མའི་རྒྱུད། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་རྒྱུད་དྲུག བྱ་བ། ཙ་བ། སྤྱོད་པ། རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་བླ་མ། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་དོ། ། ཡང་ན། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར། གསང་བའི་མཛོད། རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་ལས་བྱུང་བ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གུར། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་བཞི། རྣལ་འབྱོར། རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ།

རྣལ་འབྱོར་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས། རྩེ་གཅིག་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། སྤྲོས་བྲལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། རོ་གཅིག་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། བསྒོམ་མེད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་མོ། །

རྣལ་འབྱོར་ཡོ་གའི་སྐབས་སུ་གོས་གསུམ་དང་ཕྲེང་བ་གསུམ། ཡོ་ག་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས། སྡོམ་པ་གསུམ་ནི་ལེགས་གནས་པ། གོས་ནི་དང་པོར་བཟོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ཚ་ག་བསྒྲུབས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་རྩ་ཁྲིལ་ཡོད་དང་། གཙང་མའི་གོས་ནི་གསུམ་པ་དག ཡིན་གསུམ་དུ་ནི་བརྗེ་བའོ། །སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ནི་ནང་གི་ཕྲེང་། ཡན་ལག་བདུན་པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡིག་པ་སྦྱངས་པ་ནི་གསང་བའི་ཕྲེང་། ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་བསྒྲལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཕྲེང་དང་གསུམ་མོ། །

རྣལ་འབྱོར་རིགས་པའི་དབང་དྲུག བདག་བསྐྱེད་པ་དང་ཁྲུས་བྱ་བ། ཁྲོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བསྲུང་འཁོར་བྱ་བ། ཚོགས་ཞིང་གི་སྤྱན་སྔར་ཕྱག་དང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སོགས་བྱ་བ། རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོ་ནས་ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་བར་བྱ་བ། རང་ཚོགས་སྔར་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་བཞུགས་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་བྱ་བ་དང་བཟླས་པ་བྱ་བའོ། །

རྣལ་འབྱོར་གསུམ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ།

རྣེའུ་ལྷག་པ། བརྡ་མིན་སྐྲངས་པ།

རྣོ་ལ་ཞང་དུ་ཕོས་པ། རྣོ་ནི་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་བཙུན་མོའི་རུས་མིང་ཡིན་ཅིང་། སྲས་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཨ་མའི་རུས་རྒྱུད་ཡིན་པའི་མི་རྣམས་ལ་ཞང་དུ་འདོད་པ་དེ་ནས། ཞང་པོའི་མིང་ཐོག་མར་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡན་ཆད་ཞང་པོའི་རིགས་ལ་རྣོ་འབམ་རྗེ་བོ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུན་ཡོད་པར་བཤད།

སྣ་དཀར་རྩེ་བ། (བོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྣ་དཀར་རྩེ་རྫོང)ཉེར་རྒྱལ་པོ་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་ཡར་འཛུགས་ནས་བཟུང་སྣ་བྲག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་དབང་བའི་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཛབ་ས་ཡོད་པས་སྔ་རྩིགས་ཆེ། ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན་ཨང་ལེན་དུ་གྲགས་པའི་དཔོན་དྲུག་ཤུལ་ཅན་དེ་ཡང་འདིའི་མི་བརྒྱུད་ཡིན། ཁྲི་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་། ཏེ་ཙ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཁུ་དཔོན་གྱི་རིང་པོ་རོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་བླ་མར་བསྟེན། ཡར་འབྲོག་པ་ཚང་མ་རོང་གི་སློབ་མར་གྱུར། སྐྱེ་པ་རིན་སྤུངས་པ་དང་གཉེན་སྲིད་དུ་འབྲེལ(དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་རོང་པཎ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་བརྩམས)བས་ཞིང་འཇགས་པོ་བྱུང་ནའང་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་དུས་མི་བདེ་བའི་འགོ་ཚུགས། རྫོང་འདི་དུས་སྐབས་གང་གི་སྐབས་སུ་བྱུང་མིན་གསལ་བར་མ་མཐོང་ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་འགོར་ས་སྐྱ་པའི་སྲིད་དབང་ཕྲོགས་རྗེས་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བཙུགས་པར་བཤད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག འདིའི་སྐོར་ཞིབ་པ《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ》ནང་གསལ།

སྣ་ཁྲག་གཅོད་པའི་སྨན་སྤྲ་ནག་དྲུག་པ། ༡. སྤྲ་ནག་རྒྱ་མ་གང་། ༢. མཁན་སྤྲ་རྒྱ་མ་གང་། ༣. མཐོན་ཐལ་སྲང་གསུམ། ༤. ཟ་འོག་ཐལ་སྲང་གསུམ། ༥. གུར་གུམ་སྲང་གསུམ། ༦. དོམ་མཁྲིས་ཞོ་གང་།

སྣ་ཆེན་པོ། སྟོན་པོའམ་སྣ་པའི་གཙོ་བོའི་མིང་སྟེ། 《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན》ལས། མདུན་ན་འདོན་དང་སྣ་ཆེན་པོ། གཞུང་ལུགས་འཛིན་སོགས་སློབ་དཔོན་ཞེས་དང་། 《དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བཞད་བསྒྲོལ》ལས། སྣ་ཆེན་པོ་ནི་སྣ་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྣ་ཐོན། མཐའ་ཆོན། གཉེན་སྒྲིག་དཔར་པོ།

སྣ་ནད་ལྔ། སྣ་བསྒྲུབས། འབྲུམ་ནོར། ཤ་ཡུ། ནག་འཛག ཁྲག་འཛག་གོ །

སྣ་ནམ་བཟའ་ཞི་སྟེང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆེ་བའི་མིང་།

སྣ་ནམ་ཡུལ། སྣ་ནམ་གྱི་རུས་བརྒྱུད་ནས་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་གི་བཙུན་མོ་འགའ་ཞིག་བླངས་སྟོང་བས་རུས་བརྒྱུད་དེ་ནས་བློན་པོ་རྣམས་ལ་ཞང་བློན་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

སྣ་ཕུ་བ། (གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པ་པདྨ་རྡོ་རྗེ) རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་གླང(༡༡༢༨)ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༡༨༨)བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བཞུགས། འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོད་ཉོད་རིག་པའི་འབྱུང་གནས(དེང་སང་གི་རྒྱལ་རྩེ)ཀྱི་གླང་པོ་ལྷའི་གླིང་སྐད། ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སེ། ཡུམ་གཟུངས་མོ་དར་ཆུང་གི་ལྷུམས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་འབྲི་ཀློག་མཁས་པར་མཁྱེན། སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག་བསྟེན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ཡང་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་ཡབ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སློབ་དཔོན་གླིང་གི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་མང་པོའི་བར་བླ་མ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་མཐོན་པོར་སོང་རྗེས་སྣ་ཕུ་དགོན་པ་བཏབ་ནས་བཞུགས་པས་གྲུབ་ཆེན་སྣ་ཕུ་བ་ཞེས་མཚན་ཐོགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསལ།

སྣ་ཕང་། མདེའུའི་མིང་སྟེ། སྣ་ཕང་ནི་མདེའུ་སྟེ་མདའི་འཕིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྕགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ》ལས། བཞིན་བཟང་སྣ་ཕང་ཆོས་གོས་ལ་ཐོགས་ཀྱིས་ཆོས་གོས་མི་རལ་བར་དལ་བུས་ཕྱུང་ཤིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྣ་མ། མནའ་མ།

སྣ་མའི་མེ་ཏོག ཛ་ཏིའི་མེ་ཏོག

སྣ་ཚོགས་གྲོལ་བ། རང་སེམས་ལ་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་བར་གསུམ་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆར་བ།

སྣ་ཚོགས་འགག་མེད་སྤྲུལ་སྐུ། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ་གོ་དོན

ཞི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ཤུགས་ཆེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་འབྲས་དུ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ལས་སྣང་འབྱུང་བ་དེ་ལ་མ་དག་པའི་སྣང་བ་ཟེར་བ་དང་། ལས་སྣང་དེ་སྦྱངས་ནས་གནས་འགྱུར་ན་དག་པའི་སྣང་བ་འཆར་ཞིང་། དག་མ་དག་གི་སྣང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ངོས་སུ་གཟུགས་བརྙན་འཆར་བ་ལྟར་འགག་མེད་དུ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྣ་ཚོགས་འགག་མེད་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་གསུངས་སྲོལ་ཡོད་འདུག

སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ། ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲ་བོ་འཛིན་པའི་ཚེ། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྔོ་སེར་སོགས་རེ་རེའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་ཅིང་ཁྲ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་གཏད། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་སྔོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ཁྲ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྐྱེས་པར་འདོད་པས་ན་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དང་། ཁམས་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྲུལ་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ནས་སོ་སོའི་མོས་པ་དང་འཚམས་པའི་ལྷང་ཏོར་གྱི་ཐབས་ལམ་བསྟན་ནས་རིམ་གྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འདྲེན་པར་མཛད་པ།

སྣ་ཚོགས་ཞིག་པ། ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་སོ་སོའི་དང་མོས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་དགུ་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ།

སྣ་ཚོགས་འཛིན་བྲལ། རང་སེམས་ལ་འཆར་སྣང་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་ཡང་སྣང་བ་ཙམ་ལས་དེ་ལ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ།

སྣ་ལུངས། སྣ་ཁུག་འགགས་པ།

སྣག་ཚོག 《དཔྱངས་ཅན་དགའ་སྟོའི་བརྡ་བཀོལ》ལས་ཤ་དུམ་ཕྲ་བཅོས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྣང་གྲག་རིག་གསུམ། གཟུགས་སྣང་ཞིང་། སྒྲ་གྲག་པ་དང་། དོན་གསལ་བ་གསུམ།

སྣང་འགྲོས་གསུམ། མ་དག་པའི་སྣང་བ། རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ། དག་པའི་སྣང་བའོ། །

སྣང་རྒྱང་བག་ཡངས། མཐོང་ཡང་མ་མཐོང་བ་དང་། གོ་ཡང་མ་གོ་བའི་ཁུལ་བྱས་ནས་རང་སྣང་གང་འདོད་དུ་འཛོག་པ།

སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག འདི་དཔེ་དང་དོན་གཉིས་ཀར་སྦྱར་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་འཇའ་ཚོན་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པ་དེ་རྒྱང་རིང་ནས་བལྟས་ན་མངོན་པར་སྣང་ཞིང་། སྣང་བ་ལྟར་ལག་པས་རེག་ཏུ་མེད་པ་སྣང་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཟུང་འདུག་ཡིན་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པས་ན་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་གང་ཡང་སྣང་དུ་རུང་ལ། སྣང་བཞིན་དུ་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་འབའ་ཡིན་པ་བཅས། སྣང་སྟོང་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་སུ་གཅིག་འགྲོ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་མེད་པར་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་དོན།

སྣང་སྟོན་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན། སྣང་སྟོན་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག(1796)ལོར་ཇ་བ་ཁུལ་དུ་ཡབ་སྣང་ཞིག་གདུང་རིགས་ནོར་བུ་དང་ཡུམ་མཁར་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་དྲུག་ལ་ཐེབས་པ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་འདོན་གསུམ་ཟབ་པར་སྦྱངས་པས་རང་གྲོལ་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པའི་དུས་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་བློ་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བོན་སྟོན་འགྲོ་བའི་འཁྲིད་ཁ་ཞུས་པ་དང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བཞེས་སྐབས་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་གནས་མཇལ་བར་ཕེབས། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གདན་ས་གཙང་ཇོབ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྨན་རི་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་དེར་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་དགོངས་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་པས་མཚན་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བོན་རྒྱལ་སྨན་རི་དགོན་དུ་ཐེགས་ཞུགས་མཛད་དེ་དགོན་པའི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གྱི་ཁྲིག་ལམ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་ཐིག་རྩ། ཁྲིར་གདངས་འཁྲིན་ལས་དང་དུང་འབུད་གཏོར་བཟོ་འཆམ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་ནང་བྱིན་ཆུད་པར་མཛད། དེ་ནས་ས་སྐྱའི་དགོན་ལག་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འབྲས་ཡུལ་སྐྱིད་ཚལ་དུ་མཁན་པོ་སྐལ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བསྡུས་གྲྭ་ཚན་པ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྩ་གཞུང་འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། ཚད་མ། པར་ཕྱིན། དབུ་མ་སོགས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེར་ལྔ་པ་ལ་ས་སྐྱའི་གོང་མ་ཆེན་པོ་པདྨ་བདུད་འདུལ་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཀའ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་རྟགས་གསོལ། དེ་ནས་བསྒྱུར་དུ་བོན་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྨན་རི་དགོན་དུ་ཞབས་འཁོར་བསྐྱོད་པར་མཛད། དེར་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་དགོངས་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་དག་པ་དྲང་སྲོང་གི་སྡོམ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཐམས་པ་ཞུས་ཏེ་ཤ་ཆང་དང་དུས་མིན་ཁ་ཟས་སྤོག་བཅོང་སོགས་ལ་སྤང་བྱ་མཛད། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གམ་ནས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྐོར་གྱི་བོན་རྒྱུན་ཐོས་པ་གང་བྱུའི་ཚུལ་དུ་མཛོས་ནས་ལོ་བདུན་རིང་སྐྱེད་རྫོགས་སྒོམ་གསུམ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་དགེ་སྦྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཆེད་ངེས་མེད་རི་ཁྲོད་སོགས་ལ་མཚམས་སྒྲུབ་སྐྱངས་ལ་བཞུགས་པར་མཛད། དེ་ནས་སྨན་རིའི་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་དགོངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་དང་ལུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལས་གདན་སའི་ས་མིག་འཛིན་པར་བྱོན་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ཤིང་ལུག(1835)ལོར་ཏུ་ལག་གཡུང་དྲུང་གླིང་དགོན་ཕྱག་བཏབ། མཐར་དགུང་གྲངས་རེ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ཆུ་ཕག(1863)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྣང་སྲུགས་ཇ་བོ་རྫོགས་པའི་ལྷ་སྐུ་གསུམ། རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར(སེམས་ཞུ་བདེ་རུལ་བས་ཕྱིན་ཀྱིས་བརྟབས་པའི་རྐྱེན་དང་ལྷ་བསྒོམ་པའི་མཐུས་རྣམ་རྟོག་མེད་བཞིན་གསལ་སྣང་ཤར་བའི་ལྷ་སྐུ)སྒྱུ་ལུས་བདག་བྱིན་རླབས(རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་ལྷ་སྐུ)མཚན་མའི་རྣལ་འབྱོར(དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་སྣང)

སྣང་ཕྱོགས་དང་སྟོང་ཕྱོགས། རྟེན་འབྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། འདི་རྣམས་འཛོག་ཐུབ་ན་སྣང་ཕྱོགས་ནས་ཡོད་པར་འཛོག་ཐུབ་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག དགག་བྱ་འདི་རྣམས་ངོ་ངོར་ཁེགས་ན་བློ་དེ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྟོང་ཕྱོགས་གྲུབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན།

སྣང་བ་བརྒྱད། དྲན་པ། བློ་གྲོས། རྟོགས་པ། ཆོས། ཤེས་རབ། བདེན་པ། མངོན་ཤེས། བསྒྲུབ་པའི་སྣང་བ་དང་བརྒྱད་དོ། །

སྣང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སློབ་པ་སྦྱོད་པའི་ཆ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོའི་ཚེ་ཐར་བཞིན་བསྒོམས་པས་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲ་མ་ཙམ་ལས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གསལ་སྣང་གོང་དུ་མཆེད་ཅིང་འཕེལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པའོ། །

སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས། སྲིད་པ་ཐང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་ན་དེ་ཡི་ཆ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་ཐུབ་པའི་དོན།

སྣང་བ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སློབ་པ་སྦྱོད་པའི་ཆ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པས་བྱེ་ནང་གི་ཆོས་

ལ་ཤིང་དུ་བཏགས་པའི་མིང་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལས་གསལ་སྣང་གྲོལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པའོ། །

སྣང་བ་རྣམ་བདུན། རྨི་ལམ། སྒྱུ་མ། སྨིག་རྒྱུ། སྒྲ··· བརྙན། གཟུགས། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར། སྤྲུལ་པ།

སྣང་བ་ཐུན་མོང་དུ་གྲོངས་པ། སྣང་ཚུལ་བརྗོད་པ་འདས། སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ཡིད་ལ་བཞག་ཐབས་མེད་པ། སེམས་ཤུན་པ་དང་། མི་འདོད་པ། ཞེ་ལོག་པ་བཅས་ལ་གོ··· བཅས་སྐམ་སྐྱེ་དོན་ལ་གནས་མིན་དཔྱད་འཚོལ།

སྣང་བ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྣང་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྟོག་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པར··· འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ནི་སྐབས་འདིའི་མཚོན་ཞེན་ཡིན།

སྣང་བ་བཞི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ། ཉམས་གོང་འཕེལ། རིག་པ་ཚད་ཕེབ། ཆོས་ཉིད་ཟད་པའི་སྣང་བའོ། །

སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་ནི··· དབང་པོ་ལྔ། དོན་ལྔ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གོ། །《མཛོད》ལས། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ལྔ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་པོ་ལྔ་ནི། མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཏེ་དབང་པོ་ལྔ། དོན་ལྔ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའོ། །འདི་བཅུའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག··· གཉིས། དབྱིབས་བརྒྱད་དང་ཁ་དོག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཐུན་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་ལུས་ཀྱི་གཡོ་འགུལ་འདེགས··· འཇོག་སོགས་བྱེད་པ་ན་དེའི་ཐུ་ལོགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ནི་རང་གི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་སྣང་ཞིང་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས··· ཀྱིས་རིག་པར་བྱར་མེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ན་རྣམ··· པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ལ··· དབྱེ་ན་སྡོམ་པ་དང་། སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ། བར་མའི··· གཟུགས་ཏེ་གསུམ་དུ་ཡོད། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས··· མཚན་ཉིད་པར་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ··· ལྟར་མི་འདོད་དོ། །

སྣང་བ་གསུམ། ལམ་འབྲས་ནས་འབྱུང་བའི་སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཅེས་པའི་སྣང་བ་གསུམ་ནི་མ་དག་པའི་སྣང་བ། ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ། དག་པའི་སྣང་བ་གསུམ།

སྣང་བའི་རང་བཞིན་སོ་གསུམ། ཆ་བྲལ་ནི་ངོ་བོ་ཞེ··· སྡང་སྐྱེ་ཡུལ་ལ་མི་སྡུག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །དེའང་ཆུང་ཟད་འཛིན··· སྣང་ས་མི་གསལ་བ་ཆུང་དུ་དང་། གསལ་པོ་བྱུང་ཡང་ཡུན་ཐུང་བ་སོགས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྩོམ་མི་ནུས་པ་འབྲིང་དང་། གསལ་ལ་ཡུན་རིང་བས་འདུ་བྱེད་ལ་བསྐུལ་ནུས་པ་ཆེན··· པོའོ། །ཡིད་ལ་འགྲོ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཕར་སེམས་པ་དང་། འོང་བ་ནི་ཚུར་ནང་དུ་སེམས་པ་སྟེ་གཉིས་ཀར་སེམས་པའོ།། སྒྲ་རན་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་བྲལ་བའི་གདུང་བ་སྟེ་ཆེ··· ཆུང་གསུམ་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱི་རིགས་འགྲེའོ། ཞི་བ་ནི་དལ་ཞིང་ཐང་ཆད་པ་ལྟར་ཧད་དེ་འདུག་པ་སྟེ་ཤེས་བཞིན་མ··· ཡིན་པའོ། །རྣམ་རྟོག་ནི་མིང་དོན་འབྲེལ་ནས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །འཇིགས་པ་ནི་སྐྲག་པ་སྟེ་དེའང་ཆེ་ཆུང་གསུམ་མོ། །སྲིད་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་བྱུང་བའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེན་པ་སྟེ་དེའང་གསུམ་མོ། །ལེན་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའོ། །བཀྲེས་དང་སྐོམ་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་གཉིས་དང་། ཚོར་བ་ནི་ཙ་བོ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་རྣམས་ཡིན་ལ་ཆེ་ཆུང་གི··· དབྱེ་བས་གསུམ་མོ། །རིག་པ་པོ་སྟེ་རིག་པ་དཔོན་དང་། རིག་ཅེས་པ་ནི་རིག་མཁན་བྱེད་པ་པོ་དང་། འཛིན་པའི་གཞི་སྟེ་རིག་བྱའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན··· པའི་ལོག་ཤེས་ཏེ་ཡུལ་གསུམ་པོ་དེའི་དབྱེ་བས་གསུམ་དང་། རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་དཔྱོད་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ནི་རང་ངན་པར་སོང་བའམ་འགྱུ་བ་མི་འདོད་པའམ། གཞན་ཁྲེལ་གྱིས་དོགས་པས་བྱ་བ་ངན་པ་ལ··· འཛེམ་པ་སྟེ། ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱང་འདིའི་ནང་དུ་བསྡུའོ། །གཞན་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། གཞན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང··· ལྡན་པར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་ནི་བརྩེ་བ་སྟེ་དབྱེ་ན་ཆེ་ཆུང་གསུམ་མོ། །ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྡུག་པ་དང་བདེ་བར··· འདོད་པ་དང་། གནོད་པ་ལས་བསྐྱང་བར་འདོད་པ་སྟེ··· གསུམ་མོ་ཞེས་ཀྱང་འཆད་ལ། ཐེ་ཚོམ་དང་འབྲེལ་བར··· ཉམ་ངའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་ནི་དོགས་པ་དང་། གཏོང་མི་ནུས་པའི་སེར་སྣ་ནི་གསོག་པར་འདོད་པ་སྟེ··· བསགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སེམས··· འཁྲུགས་པ་ནི་ཕྲག་དོག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ། སྤྱིར་བཏང་སྣང་བར་འཛོག ཚུལ་མང་ཡང་སྐབས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཟླ་མོ་འབམ། ཀུན··· རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན། ཡོད་མཐའ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་བཀག་ཐུབ་པའམ། ཤིགས་ཐུབ་པ། སེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བའི་དོན་ཡིན།

སྣང་མོ། ཉིན་མོ་ཁ་དཀར་ངོ་དཀར།

སྣང་རྫེ་སྐྱ་འབུམ། ལྡོང་ཡུར་སྣང་རྫེ་གྲོང་ཚོའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཐང་ཕྱེར་དུ་ས་འབུམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྣང་རྫེ་སྐྱ་འབུམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་ནི་སྡེ་སྲིད་གྲོང་སྡེ་པ··· སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་གདུང་རྟེན་ཡིན་སྐད། སྡེ་སྲིད··· སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བཟང་གི་བཙུན་མོས་མཆོད་རྟེན··· ཡོད་སའི་ས་ཆ་དེར་བསྐོངས་སྐབས་མཆོད་རྟེན་དེར་སྐྱ··· འབུམ་མམ་དཀྱུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། རིག··· གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་མཆོད་རྟེན་རྩ་བཤིག་ཏུ་བཏང་ཡང་ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་ཟིན་ནས་ཕྱག་སྐོར་བྱེད་མཁན་ཡོད།

སྣང་རྩེ་ཤག་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད··· གཞུང་སྐབས་ཐོག་མར་ལྷ་ས་དང་། ཞོལ་ཁྲལ་གཉིས་ཀ··· ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ནས་དོ་དམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚད་ནི《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་ལྷ་ཞོལ་གྱི་བྱ་བའི་སྡེ་མོ་འཛིན་པ་ང་ཡོད་བློ་བཟང་ཞེས་གསལ་ཞིང་། སྣང་རྩེ་ཤག་ནི་རྫོང་ལྟ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས··· སྲིད་གཞུང་གི་ཙ་འཛིན《བཀའ་ཤག་རྒྱ་དེབ》ཅེས་པའི··· ནང་རིམ་པ་ལྔ་པ་སྣང་རྩེ་ཤག་མི་དཔོན་གཉིས་ཞེས་གསལ། སྣང་རྩེ་ཤག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་ནི་གླིང་སྐོར་ལམ་གྱི་ནུབ་ངོས་ནས། ལྷོ་གླིང་སྐོར་ལམ་གྱི་བྱང་རྒྱུད། ནུབ་གཡུ་ཐོག་ཟམ་པའི་ཤྲོད་ནས་ཤར་དུངས་པའི་ཤར་ངོས། བྱང་གླིང་སྐོར་བྱང་ལམ་གྱི་ལྷོ་རྒྱུད་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི··· གྲོང་ཁྱུལ་རྣམས་ཡིན། ལས་ཁུངས་དེའི་གནས་ཡུལ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་བྱང་ངོས་སུ་གནས་པ་དེར་སྣང་རྩེ་ཤག་ཅེས་པ་ནི་ཁང་པའི་མིང་ཡིན། དེ་གར་འགོ་འཛིན་མི་དཔོན་གཉིས་དང་། དྲུང་ཡིག་གཅིག གཉེར་པ་གཉིས། ཁང་གཉེར་གཅིག ཞ་ཡི་སི་དམག་སྐར་གྱི་བརྒྱ་དཔོན··· གཅིག བསྐོར་བྱ་བ་མི་ཉི་ཤུ་སྐོར། བཙོན་སྲུང་པ་གཅིག བཅས་ཡོད། རགས་སྟོབས་འགོ་པས་རག་སྟོབས་པ་དང་། ཡི་གཏོང་བ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་བྱེད་དགོས། ལས··· ཁུངས་དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱུལ་གྱི··· ཁྲིམས་འདོན་དང་། བདེ་འཇགས་དོ་དམ། ས་ཆ་ཁག་བགོས་ཀྱིས་བསྐོ་མཁན་ས་རེས་བསྐོར་བྱ་བ་རེ་ཡོད་པ་དེས་ས་སོའི་ས་ཁོངས་སུ་གནས་ཚུལ་ཇི་བྱུང་དུས་ཐོག་ཏུ་སྙན··· སེང་ཞུ་དགོས། ས་གནས་འགག་ཆེ་ས་རུ་ཞུ་ཡི་སི་དམག་མི་རེ་ཉིན་མཚན་རྟག་སྡོད་ཀྱིས་སྐོར་གཡེང་རྒྱག་རྒྱུ་མཆོད··· བདེ་འཇགས་དང་། གཙང་སྦྲ་བཞུ་བསྐུལ་བྱེད་རྒྱུ། མི་གསོད། རྐུན་དོན་ཆེ་རིགས་མི་དཔོན་ནས་བཀའ་ཤག་ལ··· དགོངས་སྐོར་སྙན་སེང་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྤྱོད་དོན་ཆུང་ཙག་དེ་ག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། ད་དུང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱུལ་དུ་ཆང་མ་ཁྱིམ་ཚང་དགུ་བཅུ་ཙམ་པ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས··· ཆང་ཁྲལ་བསྡུ་འབབ་སོགས་གཞུང་ཕྱིས་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། སྣང་རྩེ་ཤག་དྲུང་ཡིག་གིས་ལྷ་ས་ཚོ་པའི་འགོ་འཛིན་བྱེད··· དགོས་པ་ཡིན། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱུལ་དུ་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་བྱེད་དགོས་ཚེ་ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས་སུ་སྙན་སེང་ཞུ··· འགོད་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཡིན། གོང་གསལ་སྣང་རྩེ···

ཤག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ནང་དང་། ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གྲོང་ཁྱེལ་དུ་ཡོད་པའི་མི་སེར་རྣམས་ཀྱི་དཔོན་ཁུངས་ཞིབ་གསལ་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་ཅང་དོན་དུ་མི་སེར་དགུས་མ།(གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱའི་ནང་མི་ངོ་མ་ཟོ་མོ་དང་། གྲུ་པ་ཤུད)ཚང་མ་གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་གི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་ནས་དཔོན་ཁུངས་དེ་ནས་ལག་འཁྱེར་ཞིག་བླངས་ཏེ་ལོ་རེ་མི་ཐོགས་དངུལ་གཏན་འབེབས་ལྟར་སྤྲད་ན་མི་བདག་ཏུ་ཉར་ཏེ་གཞན་གྱི་བརྙས་འཚེར་བྱེད་མཁན་བྱུང་ཡང་དཔོན་ཁུངས་དེས་འགན་འཁུར་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་གཅིག་གིས་དཔོན་ཁུངས་གཅིག་ལས་བསྟེན་མི་ཆོག

སྣང་རྩལ། འདི་ལྟ་རྩལ་དང་བསམ་རྩལ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ལ། སྐབས་གཞན་དུ་ཕྱིའི་ལྟ་སྣང་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གནས་ཚུལ་ལའང་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

སྣང་ཡུལ། བློ་དེའི་སྣང་ངོ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་བློ་དེའི་སྣང་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བློ་དེའི་བཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་སྣང་ཡུལ་རྣམས་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག རྟོགས་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་རྟག་པ་དོན་གཅིག བར་ཆད་མེད་ལམ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་སྣང་ཞིང་བདག་མེད་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ནས་བདག་གིས་དབེན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། དཔེར་ན། བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། བུམ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་རང་ལ་གསལ་བར་སྣང་ནས་བཟུང་བར་བྱ་བ་དེ་བུམ་པ་ལས་གཞན་འཛོག་རྒྱུ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རང་རང་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན། རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ལ་དོན་སྤྱི་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རང་གི་སྣང་ངོ་ལ་སྣང་བ་དེ་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྣང་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་སྤྱི་ལས་གཞན་པའི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡུལ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་གསུམ་ཡོད། འཁྲུལ་ཤེས་དང་ལོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད།

སྣང་གཡེལ། ཕྱི་རོལ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་སྐར་ཁུང་སོགས་ཀྱི་མིང་།

སྣང་རའི་གྲོང་བརྒྱད་དམ་བདུན། སྣང་ར། གྲུམ་གསུམ། ཚོ་བཞི། ནང་ཁོག གྲུམ་ཀང་། སྙིང་སོ། གཅན་ཚ་རྣམས་ཡིན།

སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ། བློ་རིག་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་རིག་པ་དེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློར་གྱུར་པའི་དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རང་རིག་མངོན་སུམ་བཅས་གསུམ་ཡོད།

སྣང་གཉེན་བལ་ཐོད་ཅན། བོན་ཤེས་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲལ་ནས་གཡང་ཤེས་ཕྱྭ་མི་བོན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། འདིས་ལྷ་གཡང་འགུགས་པ་ལ་བརྟེན་མི་རྒྱུད་དང་ནོར་ཕྱུགས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག

སྣང་ས་འོད་འབུམ། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་འགོ་དང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱང་སྟོད་རྒྱལ་རྩེ་རི་ནང་ས་ཁུལ་དུ་ཞིང་ཟན་ཟན་ཀོན་གཉིས་ཀྱི་བུ་མོ་སྣང་ས་འོད་འབུམ་ཞེས་པ་རི་ནང་དཔོན་པོ་སྒྲ་ཆེན་གྱི་བུ་གྲགས་པ་བསམ་གྲུབ་ཀྱི་མནའ་མར་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་བླངས་རྗེས་མནར་གཅོད་ཚད་མེད་མྱོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྣང་སེམས་འདྲེས། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་སྣང་དང་རང་སེམས་སོགས་སུ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་འཆར་སྣང་།

སྣང་སྲིད་བཀའ་རྒྱུད་དུ་ཤེས། སྣང་ཞིང་སྲིད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་གྲོགས་བྱེད་པའི་དཔེ་ཆར་ཤེས་པ།

སྣང་སྲིད་ཐམས་ཅད། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད།

སྣད་པ། རྨས་པའམ་སྣད་པའི་དོན་ཏེ། 《ངག་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་པ》ལས། སྣད་ཡར་རྨས་པའམ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་སྣད་པའི་མིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྣམ་སྦྱོད། སྣམ་བུ་བཙོས་པའི་སྟོད་ཐུང་།

སྣམ་སྦྱིས། ཆབ་ཁང་གི་མིང་སྟེ། 《ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྡ་བཀྲོལ》ལས། སྣམ་སྦྱིས་ནི་ཆབ་ཁང་ངམ་སྦྱིས་ཁང་སྟེ་མི་གཙང་བ་དོར་བའི་ཁང་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྣམ་ལྷན་སྦྲིགས་བྱ། དགེ་སློང་གི་ཆོས་གོས་ལ་སྣམ་ལྷན་ཉེར་ལྔ་དང་། ཆོས་གོས་ཆེ་ཚད་ལ་སྦྲིགས་བུ་བདུན། ཆུང་ཚད་ལ་ཉེར་དང་ལྔ་ཡིན།

སྣམ་སྦྱར་གྱི་གྲ་རྟགས་བཞི། ཤྲུལ། པད་མ། རིན་པོ་ཆེ། ཉིང་ལོ། །

སྣའི་དབང་མངོན། དྲི་དངོས་སུ་སྣོམ་བྱེད་སྣའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ།

སྣའི་དབང་པོ། རང་འབྲས་སྣ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། སྣའི་དབང་པོ་དང་། སྣའི་ཁམས། སྣའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་རྟེན་བཅས་ཀྱི་སྣ་དབང་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྣ་དབང་གཉིས་ཡོད། དྲི་སྣོམ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྣ་དབང་དེ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་སྣ་དབང་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྣ་དབང་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྣ་དབང་ཡིན་ནོ། །

སྣར་ཐང་། སྣར་ཐང་དགོན་པ། དེ་ཡང་རི་བོ་གླང་པོ་ཆེའི་སྣ་ཞགས་བརྒྱངས་འདྲའི་འདབས་སུ་བཏབ་པ་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྣར་ཐང་ཞེས་མིང་བཏགས་པར་གྲགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན(དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་གཞིས་ཀ་རྩེ་རྫོང་ཆུ་མིག་ཤུག་ཁོངས་སུ་ཡོད)རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱ(༡༡༥༣)ལོར་དགེ་བཤེས་ཤར་བའི་སློབ་མ་གཏུམ་སྟོན་བློ་གྲོས་གྲགས་པས་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་འདི་ནས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱོན། ཕྱིར་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་མགོར། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་དང་། དབུས་པ་བློ་གསལ་སངས་རྒྱས་འབུམ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ལ་གནས་སུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མ་དཔེ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་ནས་ཞུས་དག་བསྒྲིགས་གནང་བའི་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༣༡)ལོར་ཕོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་པོད་བརྒྱ་ཐམ་པའི་དཔར་ཤིང་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མཐུད་ནས་བཞེངས་པའི་བསྟན་འགྱུར་པོད་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་དཔར་ཤིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་དཔར་ཤིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ཆ་ཚང་གི་ཐང་ཀ་བཅོ་ལྔའི་དཔར་ཤིང་སོགས་དཔར་ཤིང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལག་བྲིས་དཔེ་ཆ་རྩ་ཆེའི་རིགས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད། སྣར་ཐང་དགོན་དུ་དེ་སྔ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་དང་མཆོད་ཁང་གཙོ་གྲས་ལག་བཅུ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་ནས་གདན་དྲངས་པའི་སྨན་འཛིམ་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དང་། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དང་ཤིང་བཀོས་རི། གསེར་ཟངས་ཀྱི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སོགས་བཞུགས། དེ་མིན་སྐུ་ཆེན་དང་ཤེལ་ཆེན་སོགས་མང་པོ་བཞུགས་པ་ཡོད། ད་དུང་མིང་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་དུས་ཀྱི་སྐུ་ཐང་རྙིང་མ་ཡང་མི་ཉུང་ཙམ་ཡོད། གཞན་ཡང་གདུང་རྟེན་ལྷ་ཁང་དུ་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུ་གདུང་གི་མ་ལས་གྲུབ་པའི་

བཀའ་གདམས་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་ཞིག་ཚད་མ་དང་། ཆུང་ཐོས་མཐོ་གང་ཙམ་བར་ཡོད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་བཀྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཆོས་ཆ་ཚང་བཞུགས་པ······བརྩས་ཡིན་ཀྱང་ད་ཆ་ཤུལ་ཙམ་ལས་ལྷག་མེད།

སྣར་ཐང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད···རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྟག(༡༣༣༨)ལོར་རྒྱ་སྨད་ཁྲང་བྲ་བར་གྲོའི་རིགས་སུ་སྐུ་བལྟམས། མཆིམས་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་རྫོགས་པར···གསན། དགའ་བཅུ་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་ལས་ཀྱང······གདམས་པ་གཞན་མང་དུ་གསན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི···ཤིང་ཡོས(༡༣༧༥)ལོར་སྣར་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། བསྐུལ་བཏུས་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་སོགས་རྩོམ་པ་མང་དུ་མཛད། ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྗེ་འདིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། གདན་ས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༤༠༡)ལོར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

སྣར་ཐང་པ་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ······བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྟ(༡༣༧༨)ལོར་གཙང་ཟར་འཁྲུངས། སྐུ་ན་ཆུང་དུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཐུགས་བརྩོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་བཀའ······གདམས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་གསན་ཏེ་མཁས་པའི་མངའ···རྙེད། གདན་ས་གོང་མ་ཁྲི་གཉོལ་མཛད་ཀྱང་རྗེ་ཉིད་ཁྲི་ལ་མ་ཕེབས་པར་གདན་ཁྲི་ལོ་བཞི་རིང་སྐྱོང་བར་ཞུས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་རྟ(༡༤༣༨)ལོར་སྣར་ཐང་གདན་སའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་གདན་ས་བསྐྱངས་མཐར་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ······ཕག(༡༤༦༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྣར་ཐང་པ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། (ཕྱི་མ)རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༤༢༤)ལོར་སྣར་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་། རབ་འབྱམས་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ། མཁས་པ་དཔལ་ལྡན···ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་ཕོར་བསྙེན་ནས་ཉེ་སྡོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན···མཐའ་ཡས་པ་གསན། སྣར་ཐང་ཁྲིད་ཕྲུག་ཀུ་ཚང་གི······འཆད་ཉན་ཡང་ཐོགས་མེད་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་རྟ(༡༤༨༦)ལོར་སྣར་ཐང་ཆོས་སྡེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་འཆད་ཉན་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། སྐུ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་མཛད་པ་མི་གསལ།

སྣར་ཐང་པ་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ། རྗེ་འདི་སྣར་ཐང་གི་ཉེ་འཁོར་རོང་གུ་ཞེས་བྱ་བར་དབང་གི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་···དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༣༥༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ······བདུན་པར་སློབ་ཡིག་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཏུ་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད། མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་འོད་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་གི་སྐོར་སོགས་ལེགས་པར་གསན། ཁྱད་པར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་སྐོར···རྣམས་རྫོགས་པར་མནོས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས······བཞེས་པ་ས་འབྲུག(༡༣༨༨)ལོར་སྣར་ཐང་གི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། གཞུང་དང་གདམས་ངག་གི་སྒོ་ནས་མཁས་པ······རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིད་ཆོས་པར་མཛད་ཅིང་། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་ལེགས་པར་བཏབ། དཔལ་ཡིད······བཟང་རྩེ་བ་དང་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེས་ཀྱང་ཞབས་ལ······གཏུགས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་རྗེ་འདི་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཅས་མནོས་ཤིང་། ཟབ་ཆོས···ཀྱང་མང་དུ་གསན། མིང་རྒྱལ་རབས་གོང་མས་མཁན······ཆེན་ལ་ཕུ་མ་དམར་པོའི་ཀ་འཕན་དང་སྐྱ་འཕན་ཞིག་ཀྱང་ཕུལ། སྤྱོད་འཇུག་གི་ཊཱི་ཀ་སོགས་ལྷགས་རྩོམ་མཛད། གདན་ས་ལོ་བཅུ་བསྐྱངས་ཏེ་མཁན་བྲུར་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༤༢༣)ལོར་ངོ་མཚར་གྱི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

སྣར་ཐང་པ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་འདི་ཉིད···སྣར་ཐང་གི་ཤུའི་སྡེང་ཀུམ་ཁ་རིར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ(༡༢༢༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། འགྲོམ་སྐུ་མ་ར་ལས་ཀློགས་བམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་གསན། ཁྱད་པར་མཆིམས་དང་སྐྱོ་སྟོན་པ་གཉིས་ནས་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཀའ་དྲིན་མནོས། ས་ཕྱི(༡༢༨༨)ལོར་སྣར་ཐང་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། ཚུལ······ཁྲིམས་སྲུག་བརྒྱུས་བསྐྱོས། ཆོས་ཁྲིམས་དམ་པར་མཛད། གདན་ས་ལོ་བདུན་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ······གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

སྣར་ཐང་པ་བཟོད་པ་དཔལ་གྲུབ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༤༠༡)ལོར་ཆུ་མིག་གཞུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་རབ་ཏུ···བྱུང་། མཚན་བཟོད་པ་དཔལ་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། སྤྱི་རྗེས་སུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། རྗེ་ཤེས···རབ་སེང་གེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ···སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཞེ་སྡོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། སྣར་ཐང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི···འཆད་ཉན་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད······བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་བྱི(༡༤༦༨)ལོར་སྣར་ཐང་ཆོས་སྡེའི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་གདན་ས་ལོ་གསུམ་བསྐྱངས་མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༤༧༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སྣར་ཐང་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་ཤབ་སྟག་ལ་དང་ཉེ་བའི་སྒྲོང་སྐྱོ་ཁར་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་གླང(༡༤༢༡)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཐུགས་རབ་ཆེ་ལ་སྒོ་གསུམ་བག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན···གྲུབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཇི་སྙེད་གསན་པས་ཤེ་སྒོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཙོང་ཁང་དུ་པོ་ཏི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤྲཱ་སྐོར་མཛད། མཐིལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་པ་དང་མཇལ། ཆོས་རྗེ······བྱམས་པ་གླིང་པ་ལས་སྒྲ་བསླབས། ལོ་རིང་དགའ་ལྡན་དུ་སྡོན་ཏེ་རྒྱུད་ཆེན་སྤྱིན་པ་དཔལ་ལས་གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྫོགས་པར་གསན། སླར་ཡང་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་སྣར་ཐང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། དེ་ནས་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཚེ་འདིར་མཇུང་ལམ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱེད·······གསུངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དབེན་གནས་དང་ཀང་བཞི་ཕུའི་དབེན་གནས་སོགས་སུ་ཐུགས་དམ་གཙོ་བོར་མཛད། སྐབས་དེ་ཤེས་སུ་ཉེ་གནས་ཆེན་པོས་སྣར་ཐང་གི་མཁན་པོར་གདན་དྲངས་ཀྱང་ཞིབས་དཀའ་བར་བྱུང་བ་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་བཀའ་ལུང······ཕེབས་པ་བློག་མི་ནུས་པར་དགུང་ལོ་ཞེ་བཅུ་ང་གསུམ······བཞེས་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༤༧༣)ལོར་སྣར་ཐང་ཆོས་སྡེའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་ཁྲི་བྲུར་དུ་ཕེབས་ནས་དབེན་གནས་ཁོ་ནར་ཐུགས་དམ་དུ་བཞུགས། འདས་ལོ་མི་གསལ།

སྣར་མ། ཕར་མའི་མིང་སྟེ། 《བོད་ཀྱི་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་དང་དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང》ལས། མ་གྲུམ་ན་མ་ཕྱུང་བའི་ཆད་པར། སྣར་མ་འི་དོམ་བཏགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྣར་མོ། དར་མ། ཕོ་དར་མ།

སྣན་པ། སྙན་པ་ཞི་གཞུས་པའི་དོན།

སྣབས་རྗེ་སྲིས་པ། སྣབས་ཡུལ་གླིང་དགུ་ཞེས་གཙང་རོང་ས་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་གི་རྒྱལ་པོ་ཡིན། འདི་རྒྱལ་པོ······གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་འབངས་སུ་བསྡུས་པར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་བྲ་ཐོན་ཆད་མ་མཐོང་ལགས།

སྣབས་རྗེ་སྲིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེ་དགུ།

༡. གཙུགས་རྗེ་སྲིས་པ། ༢. སྤོང་རྗེ་གྲང་པ། ༣. ཕོ་རྗེ་གློ་བ།

༤. མཆིམས་རྗེ་སྲས་པ། ༥. ཉག་གཉེ་ཕྲུག་པ། ༦. ཟླ་ས་བསྐོལ་པ། ༧. ཁྲིགས་སྣེ་བ། ༨. མེའུ་ཚང་པ། ༩. སོ་ཁྲི་པ།

སྦུབས་བཙན་ཏོ་རེ། རྡུལ་མེད་སྦུབས་ཡིན་ཅིང་མེད་ལ་…བཙན་ཏོ་རེ་ཟེར་བའི་སྨན་པོ་ཞིག

སྦུབས་མཚོ། (ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ) བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྣ་དཀར་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་དཔལ་དི་རྒྱལ་ཡར་འབྲོག་གྲོང་ཚོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད། སྔར་བོད་ཀྱི་དུས་རྒྱུད་ཁོངས་སྦུབས་ཀྱི་དུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་རྣམས་ས་གནས་དེར་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་དུས་ཀྱི་མིང་ཡུལ་ལ་བཏགས་ཏེ་སྦུབས་ཡུལ་གླིང་དགུ་ཞེས་ཆགས་པ་དང་། སྦུབས་ཀྱི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་སྔགས་པ་དང་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་རོང་གི་སྦུབས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་དག་རྒྱུན་དུ་སྒྲོལ་ལ། ཡར་འབྲོག་གི་མཚོའི་ཁོར་ཡུག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་རྟ་པའི་ཉིན་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད་པ་དང་ཆུའི་འབྱུང་ཁུངས་ཚད་མཐོ་ཞིང་། ཉ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག་ཡིན།

སྦེ་གདོང་། འདི་སྔོག་མར་འབྲི་གུང་སྐོམ་པ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ཁྲི་དཔོན་བྱེད་སྐབས་ཐོག་མར་བཙིགས་པའི་གཞིས་ཀའི་གྲུབ་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཏཱའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁྲི་དཔོན་བྱེ་རྗེས་སྦེ་གདོང་གཞིས་ཀ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་མེད། དྭ་ཤིས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་པོ་བྲང་གི་ལྟེ་བ་ཡིན། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྣེ་ཁ་ས་ཁུལ་ཁོངས་སྦེ་གདོང་རྫོང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན།

སྦེ་སྨོ་བ། སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་གྲས།

སྦེ་སྨོ་ལས་འཛིན། སྔོན་ན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གཞུང་ཡིག་ནང་གསལ་བའི་སྦེ་སྨོ་ལས་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་རྫོང་དཔོན་དང་། དགོན་པའི་ནང་གི་མཁན་པོ་དགེ་བསྐོས་སོགས་ལ་གོ་དགོས།

སྦེ་བཞིན་ཟ་གཡོག དེ་སྔོན་སྒྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་བོད་ས་གནས་སུ་གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་ལས་བབ་སོགས་ལ་གནས་ཚུལ་རྒྱུས་ཡོད་བྱས་ནས་བོད་རྒྱ་དང་། འཚོ་བ་དང་དེ་མིན་གྱི་ལས་དོན་གཞན་དག་སྒྲུབ་སྐབས་ལན་ཚན་ཏོ་རྗེ་བྱེད་མཁན་དྲག་སྐྱབ་སྐབས་ཀྱི་མཁན་དེ་ཡིན།

སྦེའུ་རྫོང་ཤུལ། (སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས) དབའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གླང་ (༡༣༥༩) ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བཙུགས་པའི་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གྲས་ཀྱི་མཁར་ཤུལ་ཡིན་པ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཏ (༡༥༥༢) ལོར་ཀུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་ཕམ་པར་བྱས་ནས་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་གསོན་བཟུང་གིས་སྦེའུར་བཙོན་འཇུག་བྱས་རྗེས་བསྐྱར་སོག་པོ་རྟེལ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིག་འགྱུར་ནོན་སྐབས་ས་གནས་དེ་ཀ་ནས་སྲིད་ཚར་གཡུགས་ཏེ་བཀུམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད།

སྦེའུ་ཟུར་པ་ཡེ་ཤེས་འབར། འདི་ཉིད་དགོན་པ་བའི་བུ་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཏ (༡༠༤༢) ལོར་སྐར་ཐོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུ་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་པའི་བཙུན་པ་བྱས། མཚན་ཡེ་ཤེས་འབར་ཞེས་གསོལ། དེ་དུས་རང་ནས་སློབ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལེགས་པར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་ར་སྒྲེང་དུ་དགོན་པ་བ་མཇལ་དུ་ཕྱིན། དང་པོར་ཁ་འབར་མའི་གཏོར་མ་ཞིག་བསླབས་ནས་ང་ཡང་རྗོ་བོ་དང་མཇལ་བའི་དུས་སུ་དང་པོར་འདི་གནང་བ་ཡིན་གསུངས། རྗོ་བོའི་གདམས་པ་སྣ་ཚང་བར་ཐུགས་ལ་བཏགས། ལན་ཅིག་ཕྱག་སོར་གསུམ་གྱིས་མགོ་ལ་བྱིན་རླབས་མཛད་པས་དབུ་ལ་ཕྱག་སོར་གསུམ་པོ་ཐིམ་པའི་ཤུལ་སྐྱོང་ལོག་གེ་བ་ཡི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཡོད། ཡི་དམ་དུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་གསོལ་བ་གནང་ནས་དེའི་བསྙེན་པ་མང་དུ་མཛད་པས་ཞལ་ཡང་ལེགས་པར་གཟིགས། དེར་མ་ཟད་དགོན་པ་བའི་གདམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་ཚིག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གདམས་པ་མཛད་པས་ཀུན་མངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས། དགོན་པ་བ་ཕྱིན་པ་དང་། རྗོ་བོའི་ལས་བོས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཉིན་ཞག་འཛིན་སྤྱོད་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན། མི་ལོ་གསུམ་ལ་ཆེན་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱམས་བརྩེ་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་མཆོད་གནས་སུ་ལྷག་པར་མཛད། སྒྲིབ་པ་བཅུ་ཕྲུག་གི་མགོ་རུ་ཡང་བཟང་སྐུ་ཞུགས་ཏེ། བཤེས་གཉེན་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཁྲི་གཏོང་ལྡན་བར་རྒྱས། སློབ་མ་མཁས་པ་ཡང་མང་དུ་ཡོད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་ཆེན་སྣང་བ་ཆེན་པོ། གཙང་སྟོན་ལྷ་སྦྱིན་གཉིས། གཉལ་པ་ཨ། བྲང་པ་ཡུལ་སྨན། དཔལ་སྟོན་ཆུང་། མངའ་རིས་པ་བྱང་ཆུབ་དགེ་མཛེས། གཙང་རོང་པ་སྦྱང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་སྟོང་ཕྲག་རེ་ཙམ་འདུས། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི (༡༡༡༨) ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འདི་དང་ཕྱན་ཐུན་དུ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་པ་ཞེས་གྲགས་སོ།

སྦོག་ཟན། སྨས་དུ་བཅོས་པའི་འཁུར་བ།

སྦོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ། སྦོད་ཁ་སྦུབ། ཞབས་ཞོལ། དྲི་མ་ཅན་ཏེ་གསུམ།

སྦོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་གནས་དང་གསུམ། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླའི་འཇིག་རྟེན་གནས་སོ།

སྦོད་བཅུད། སྦོད་ནི་ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་འགྲོ་བ་མིའི་ཆགས་བརྟེན་བྱེད་ཡུལ་ས་གཞི་རིལ་པོ་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་བཅུད་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལྷ་བུ་མིའི་རིགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་དགོས།

སྦོད་ཆགས་པའི་ཐོག་བཞི། མཁའ། རླུང་། ཆུ། སའོ།

སྦོད་དྲུག ཟོ་བ། རྒྱ་མ། ཁོང་ག མཁྲིས་པ། ཕྲང་བ། བསམ་སེའུའོ།

སྦོར། སྦོར་ས་ནི་ཟླ་བཟང་པོ་དང་ཟླ་བཟང་བའི་ཕྱང་ཐོག་གི་མིང་།

མཇུག་པ། བསྙད་པ།

བསྙད་པ། ལུས་ལ་སྨིན་བྱུང་བ་དང་རྣམས་པའི་དོན།

པ

པ་ཏྲོ། (སྤ་གྲོ)འདི་སྔར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་གོང་དུ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ། རུ་གནོན་དང་བཅས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅུ་གཉིས་བཞེངས་པར་བཤད་པའི་ནང་ཚན་སྤ་གྲོ་སྐྱེར་ཆུའི་ལྷ་ཁང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ཡང་འབྲུག་པ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

པ་ཊ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཞིག་གི་མིང་སྟེ་སྔོན་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ལི་པུ་ཏྲ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་བོད་སྐད་དུ་སྐྱ་ནར་བུའི་གྲོང་ཁྱེར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། ཤྲཱི་ཡི་ཤུ་རི་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་འོངས་པའི་ལམ་དུ་གཙྭ་བཀལ་མ་ཐག་པ་ཊ་ན་ལ་སླེབས། དེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ(ཨ་ཤོ་ཀ)མྱ་ངན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་བཞེངས་མཁན་དེའི་རྒྱལ་ས་ཡིན། རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་དང་གཞན་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒྲུ་ཁྲིམ་ཁང་གི་ནང་དུ་སྔོན་གྱི་ལྷ་བརྙན་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་དང་། མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་བཙུན་མོའི་འདྲ་བརྙན་ཡིན་ནམ་ཟེར་བའི་རྡོ་སྐུ་ཤེལ་ལྟར་འཚེར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

པ་ཏ་ཏ། རྩ་རྒྱུང་གི་མིང་སྟེ། པགས་སྒྲོག་དང་། སྒྲོག་ཅན་ཡང་ཟེར།

པ་ཎི་པ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོན་པ་ན་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་པ་ཎི་ཞེས་པ་ན་ཆུང་དུས་ནས་སྨྲ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས《པ་ཎི་ཝྱ་ཀ་ར་ཎ》ཞེས་པ་ཤློ་ཀ་གཉིས་སྟོང་ཡོད་པ་ཞིག་བརྩམས། དེ་ལ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་བུ(ཤེ་ཥ་ནཱ་ག)ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་བརྩམས་པ་དེ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་འཆད་ཉན་མེད་ཁམས་རེ་ཚར་བ་ལ་ལོ་གཉིས་ཙམ་འགོར་བར་བཤད། སློབ་དཔོན་ར་མ་ཛྙཱ་ནས་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་བསྡུས་པའི་སྙིང་པོའི་རྩ་བ་དང《འགྲེལ་པ་རབ་ཏུ་བྱ་བ》ཞེས་པ་ཞིག་བརྩམས་པ་དེར་མིང་དང་དབྱངས་གསལ་བྱེད་རྣམ་བཅད་བཅས་མཚམས་སྦྱོར་ལ་ལེའུ་ལྔ། པོ་སོ་མ་ཉིད་ཀྱི་དབྱངས་གསུམ་དང་། པོ་སོ་མ་ཉིད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་གསུམ། མི་ཟད་པ་ཕྲད་མེད་དུ་བརྗོད་པ། བྱེད་ཅན། ཚིག་ཕྲད། ཕྲ་བརྒྱུད། དེ་ཐན་བཅས་མིང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས། རྣམ་དབྱེའི་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆད་དུ་སོགས་ཀུན་བཤད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན། བྱེད་ཅན་གྱི་ལེའུ་བཞི་བཅས་ལེའུ་ཞེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་བརྩམས། དོན་ཀུན་དྲ་བའི་ཐུས་ལྟ་སྤྲིང་ལྟ་པ་ཡན་ལ་མིང་ཙམ་ལས་བོད་སྐད་དུ་མ་འགྱུར་ཞིང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སྣྲ་ལ་ཧྲ་དྲ་དང་། དེའི་གཅུང་པོ་པཎྜི་ཏ་གོ་ཀུ་ལ་ནཱ་ཐ་མི་ཤྲ་སྐུ་མཆེད་གཉིས་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལ་གསེར་ཞོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་སློབ་ཡོན་གནང་སྟེ། འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ལ(སྒྲ་མདོ་པ་ཎི་པ)ཆ་ཚང་བར་སློབ་དགོས་པའི་བཀའ་སྩལ་གནང་བ་ལྟར་ཁོང་གིས་པཎྜི་ཏ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྒྲ་གཞུང་འདི་ཆ་ཚང་བ་སློབ་སྦྱོང་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་ཉིད་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཁྱི(༡༦༥༨)ལོར《སྒྲ་མདོ་པཎི་པའི་འགྲེལ་པ་རྡོར་གྱི་ཕྲེང་བ》ཞེས་པ་འདི་བརྩམས་པར་མཛད་པ་ནས་སྒྲ་གཞུང་འདི་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ཡིན། 《དབྱངས་གསལ》ལ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་ཨ་ནུ་ཤྲཱ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ནམ་ཞིག་པཎྜི་ཏ་གཞན་དག་དང་རྩོད་གླེང་གནང་སྐབས་རྣམས་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལ་ཕྱམ་སུ་ཞེས་པ་ཞལ་ཐོར་ནས་ཕྱམ་བླ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཁུངས་ཁུངས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ། སྔོན་གྱི་ཡི་དམ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་ཞལ་བསྟན་ནས་སྒྲ་མདོ་འདི་གསུངས་པས་གཞུང་འདིའི་མིང་ལ《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ》ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། གཞུང་འདི་ལ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་དྲུག་ཡོད། 《འགྲེལ་པ་པྲི་ཡ་ད་ས》ཞེས་པ་རྩོམ་པ་པོའི་སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཞིག་དང་། 《ཀ་མ་དྷེ་ནུ》ཞེས་པ་དེང་སང་དཔར་ཡོད་པ་གཅིག སློབ་དཔོན་གོང་གསལ་གྱིས་མཛད་པའི《གསལ་ལྡན་རྒྱ་ཆུན》 གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་པཎྜི་ཏས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ《པ་རི་དི་པེ་ཀ་སྒྱེ》ཡོངས་སུ་སྤང་བྱེད་ཅེས་པ་དང《མ་ཏ་ཀྲི》ཞེས་ཐུན་དུ་བསྒྱུར་པ་སོགས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་པཎྜི་ཏ་མང་པོས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཡོད།

《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ》འདི་བོད་ཀྱི་ལྷ་མཐོང་ལོ་ཙཱ་བ་བཤེས་གཉེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གཞུང་རྐྱང་ཙམ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་བསྒྱུར་ཞིང《མཆོག་ཏུ་གསལ་བ》ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བསྐུལ་མ་གནང་བ་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༦༦༥)ལོར་འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་འགྲེལ་པ་རབ་ཏུ་བྱ་བ་གསལ་ལྡན》སློབ་དཔོན་ཨ་ནུ་བྷུ་ཏིས་མཛད་པ་འདི་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། གཞན་ཡང་བྲ་ཟླ་བློ་བཟང་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་ཊཱི་ཀ་གི་མཚན》ངམ་རིང་མཁན་པོ་ཚོགས་སྤྲུལ་པ་སྐལ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་ཊཱི་ཀ་གི་མཚན》སོགས་མང་པོ་ཡོད།

པ་སྣམ(གནམ)ཚོར་བུ་ཕྲེང་སྡེ། གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་པ་སྣམ་རྫོང་གི་སྔར་ས་སྐྱས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་རྒྱལ་མཁར་རྩེའི་དཔོན་རིགས་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གིས་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་སོགས་རྫོང་མང་པོ་བརྩིགས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་འདི་ཡིན་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལྷུག་མ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༣༨པར་གསལ།

པ་སྣམ་ཕུན་གྲུབ་རྩེ། གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་པ་སྣམ་རྫོང་ན་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ། རྫོང་འདི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་འགོར་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱ་པའི་ལག་ནས་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བཙུགས་པར་བཤད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལྷུག་མ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༥པར་གསལ།

པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལུག(༡༠༥༥)ལོར་འཕན་ཡུལ་པ་ཚབ་སྒང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུའི་དུས་ཁ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ་སཛྫ་ནའི་སྲས་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་པཎྜི་ཏ་མང་པོ་ལས་ཆོས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གསན་སྦྱོང་མཛད། བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་སུ་ཕྱིངས་པའི་དགེ་འདུན་ཚོགས་གཡུ་བོ་ཆེ་ཕག་སྐུར་ཟེར་བ་ཞིག་ཕུལ་ནས་གང་བ་ཤེལ་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྒྱུར་བར་ཞུས་པ་བཞིན་བསྒྱུར། འཕན་ཡུལ་དུ་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་ཚུགས་ཏེ་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་མཛད་པའི་རྩ་འཇུག་གཞི་གསུམ། རིག་པ་དྲུག་ཅུ་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བསྒྱུར། ཕྱིས་ར་མོ་ཆེར་པཎྜི་ཏ་ཀ་ན་ཀ་ཝརྨ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བཅོས། ཡང་སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་མཛད་པའི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་སྔར་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། སྣར་ཚུལ་གྲགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་དེའི་ཁྲོད་ནས་བམ་པོ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་པཎྜི་ཏ་དང་ལྷན་དུ་བསྒྱུར་བཅོས་པ་དང་། གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་བསྒྱུར་བཅོས་ཀྱང་དག་པ་མཛད། འདུས་པའི་སྐོར་མང་པོ་བསྒྱུར་བ་དང་འཆད་ཉན་ཡང་མཛད། སློབ་མ······

རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙང་བར་སྨོས། ཆ་བུ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས། དར་ཡོན་ཏན་གྲགས། ཞང་ཟང་སག་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་བཙས་ལ་པ་ཚབ་ཀྱི་བུ་བཞི་ཞེར་གྲགས། དེ་བཞིན་བཙན་ཁང་པ་རྒྱལ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་དབུ་མ་རིན་དུ་དར་བར་མཛད་པ་བཅས་སོ། །

པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་》ལྟར་ན་ཉེར་བཞག་ཀི་འབྱུར་བྱང་གི་གཉས་དུ་བྱང་ཕྱོགས་པ་ཚབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པའི་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་གུས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་གཞན་པས་ཆེས་མཐོ་བ་དང་ལྡན་པ་ར་མ་པ་ལའི་རིང་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྔ་དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་ཞིག་འགྱུར་བའི་འགྲོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་བསྒྱུར་བཅོ་ཞེས་གསལ། སློབ་ཕྱིའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ཞི་ར་ནྟ་ནས་མཛད་པ་དང་། འདིས་བསྒྱུར་བའི་དམིགས་བརྟག་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མར་གསལ།

པཱ་ལ་རྣམ་གསུམ། ས་རྒྱ་པཱ་ལ་དང་། ཀུ་མ་པཱ་ལ། སུསྣྲ་པཱ་ལ་བཅས་གསུམ་པོ་པཎྜི་ཏ་རྣམ་པཱ་ལ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་སྐབས་ལྷན་དུ་ཕེབས། དེ་དག་ལས་ཞང་ཞུང་པ་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྡོམ་པ་བླངས། དེའི་སློབ་མ་དཔལ་འབྱོར་དང་ཞང་མོ་ཆེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེང་གེ་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་མཆེད་པ་རྣམས་ལ་འདུལ་བ་སྟོད་འདུལ་དུ་གྲགས་སོ། །

པཱ་ལ་བདུན། ཕྱིར་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་བྷང་ག་ལར་པཱ་ལའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱ་རྗེས་བཟུང་བའི་བཅུ་བཞི་བྱུང་ཞིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ༡. གོ་པཱ་ལ། ༢. དེ་ཝ་པཱ་ལ། ༣. རྣམ་པཱ་ལ། ༦. མ་ཧི་པཱ་ལ། ༧. མ་ཧཱ་པཱ་ལ། ༡༠. ནེ་ཡ་པཱ་ལ། ༡༣. ར་མ་པཱ་ལ་བཅས་བདུན་པོ་དེ་ནི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཡུན་རིང་ཞིང་ལངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ་བས་པཱ་ལ་བདུན་ཟེར།

པཱ་ལའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། མཁས་པ། སྡེབ་པོ། བྱ་སྤྱན་བཅས་ཕྱིར་བཏང་བའི་རེའུ་མིག				
རྒྱལ་པོའི་མིང	འབྲེལ་བ	སྲིད་ལོའི་གྲངས	རབ་ལོའི་གྲངས	སྤྱི་ལོའི་གྲངས
༡. གོ་པཱ་ལ	ཤིང་གི་ལྷའི་རྒྱུད	༤༥	མོ་ཡི་ཤིང་བྱ	༦༨༥ — ༧༣༩
༢. དེ་ཝ་པཱ་ལ	གོ་པཱ་ལའི་བུ	༤༨	ཕོ་ཡི་ལྕགས་རྟ	༧༣༠ — ༧༧༧
༣. རཱ་ས་པཱ་ལ	དེ་ཝ་པཱ་ལའི་བུ	༡༢	ཕོ་ཡི་ས་རྟ	༧༧༨ — ༧༨༩
༤. དྷརྨ་པཱ་ལ	རཱ་ས་པཱ་ལའི་བུ	༦༤	ཕོ་ཡི་ལྕགས་རྟ	༧༩༠ — ༨༥༣
༥. མ་སུ་རཀྵི་ཏ	དྷརྨའི་མཚན་པ	༨	ཕོ་ཡི་ཤིང་ཁྱི	༨༥༤ — ༨༦༡
༦. བ་ན་པཱ་ལ	དྷརྨ་པཱ་ལའི་བུ	༡༠	ཕོ་ཡི་ཆུ་རྟ	༨༦༢ — ༨༧༡
༧. མ་ཧི་པཱ་ལ	བ་ན་པཱ་ལའི་བུ	༥༢	ཕོ་ཡི་ཆུ་འབྲུག	༨༧༢ — ༩༢༣
༨. མ་ཧཱ་པཱ་ལ	མ་ཧི་པཱ་ལའི་བུ	༤༡	ཕོ་ཡི་ཤིང་སྤྲེལ	༩༢༤ — ༩༦༤
༩. ཤཱ་མུ་པཱ་ལ	མ་ཧཱ་པཱ་ལའི་མཚན་པ	༡༤	མོ་ཡི་ཆུ་ཕག	༩༦༥ — ༩༧༨
༡༠. ཤྲེ་ཥ་པཱ་ལ	མ་ཧཱ་པཱ་ལའི་བུ	༣	ཕོ་ཡི་ཤིང་ཁྱི	༩༧༩ — ༩༨༡
༡༡. ཙ་ཎ་ཀ	རྒྱལ་པོའི་ཞང་པོ	༢༨	ཕོ་ཡི་ས་སྟག	༩༨༢ — ༡༠༠༩
༡༢. བྷེ་ཡ་པཱ་ལ	མ་ཧཱ་པཱ་ལའི་བུ	༢༦	ཕོ་ཡི་ལྕགས་ཁྱི	༡༠༡༠ — ༡༠༣༥
༡༣. ནེ་ཡ་པཱ་ལ	བྷེ་ཡ་པཱ་ལའི་བུ	༣༥	(༡)ལྕགས་འབྲུག	༡༠༤༠ — ༡༠༧༤
༡༤. ཨཱ་མ་པཱ་ལ	ནེ་ཡ་པཱ་ལའི་བུ	༡༣	(༡)ཤིང་ཡོས	༡༠༧༥ — ༡༠༨༧
༡༥. ཧསྟི་པཱ་ལ	ཕ་ཧཱུའི་སྤུན་པོ	༨	(༡)ཆུ་ཕག	༡༠༨༣ — ༡༠༩༠
༡༦. ཀྵནྟི་པཱ་ལ	ཧསྟི་པཱ་ལའི་བུ	༡༥	(༢)ལྕགས་ལུག	༡༠༩༡ — ༡༡༠༥
༡༧. རཱ་ཧི་པཱ་ལ	ཀྵནྟི་པཱ་ལའི་མ་ཕུན	༡༤	(༢)མེ་ཁྱི	༡༡༠༦ — ༡༡༡༩
༡༨. ར་མ་པཱ་ལ	ཀྵནྟི་པཱ་ལའི་བུ	༤༦	(༢)ལྕགས་བྱི	༡༡༢༠ — ༡༡༦༥
༡༩. ཡཀྵ་པཱ་ལ	ར་མ་པཱ་ལའི་བུ	༡	(༣)མེ་ཁྱི	༡༡༦༦

འདི་དག་གི་རྗེས་ནས་དེའི་བློན་པོ་ལ་ཝ་སེ་ནས་སྲིད་དབང་འཕྲོགས་ཏེ་སེ་ནའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

པགས་པའི་སྒྲོ་ལྡན། ཕྲང་ཕྱུའམ་སྤུང་པ་སྐྱེ་པགས་པའི་གཞོག་པ་སྤུབ་མོ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པའོ། །

པགས་སྐྱེད་པ། བག་མེད་པ། དྲན་བརྟན་པོ་མེད་པ། ཚ་མེད་པ།

པཆུལ་པ། ཕྲ་ལེན་པ་སྟེ། ཕྲ་ལེན་ནི་ཡུལ་གྱི་མིང་ངོ་།

པད་དཀར། 《དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ》སྟེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཨུ་ཙ་གཅིག་གི་གྲུས་ཏེ། བྱ་མི་སེམ་རྣོ་ཏས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར《མདོ་མང》(ཇ) པའི་ནང་དུ་ཡོད།

པད་དཀར་འཆང་བ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

པད་སྐྱེས། ཚངས་པའི་མིང་སྟེ་གསེར་གྱི་པདྨ་ལས་སྐྱེས་པའམ་ཁྱབ་འཇུག་གི་ལྟེ་བའི་པདྨ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་ཅེས་མངོན་བརྗོད་འགྲེལ་པར་བཤད་ཅིང་། པད་སྐྱེས་མགྲིན་སྔ་ནི་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

པད་སྦྲངས་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ནི་ཐོག་མར་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་ལུམ་བིའི་ཚལ་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཏེ། དེའི་བཅོ་དབྱིབས་ནི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་བཞི་ཟླུམ་པོ་ལ་པདྨ་དང་འཁོར་ལོ་སྤྲས་པ།

པདྨ་ཀ་ར། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཏེ་པདྨ་ལོ་སྤྲ་བ་ཞེས་གསལ་བ་དེར་བཟླིགས།

པདྨ་བོད་འཕྲེང་། སློབ་དཔོན་པདྨའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་བཤད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

པདྨ་མཐར་བྱེད། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཁྲོ་བོ་པདྨ་མཐར་བྱེད་ལ་ཡུམ་མི་མཇེད་པར་སྤྲས་པ་སྟེ། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས། ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར《མངོན་རྟོགས》ལས་གཟིགས་པར་ཞུ།

པདྨ་དབང་ཆེན། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁྲོ་བོའི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་རྟ་མགྲིན་གྱི་མཚན་གཞན་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་རྟ་མགྲིན་དམར་ཆུང་དང་། གསང་སྒྲུབ། ཡང་གསང་། ཕྱག་རལ་ཅན་སོགས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྐུ་མདོག་དང་། ཕྱག་མཚན། བཞུགས་སྟངས་སོགས་ཞིབ་པར《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ》དང་《ཟུར་བཀའ་བརྒྱ་རྩ》སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ།

པདྨ་དབང་ཆེན་རྟ་མགྲིན་ལྷ་བཅུ་བདུན། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་བསྡོམས་གཅིག སེམས་མ་བརྒྱད། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཞི། སྒོ་མ(སྒོ་སྐྱོང་)བཞི་བཅས་སོ། །

པདྨ་དམར་པོའི་སྒྲུད་པ་ཞགས་ཀྱུ་ཟུང་པ་དང་འདྲ་བའི་རྩལ་གཟན། དེ་ལྟ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། དཔོན་རིགས་དྲུང་འཁོར་སྐུ་ཐོ་ཆོས་རྒྱ་ཕྱུ་ཆས་སྤྲས་པའི་སྐབས་གྱོན་རྒྱུའི་གཟན་ཁྲ་དམར་པོ་ལ་སྣང་ངག་གི་སྐོ་ནས་རིང་བཏགས་བྱས་པ།

པདྨ་འོད། བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་རྙིང་མ་བའི་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་ལ་པདྨ་འོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའོ། །

པདྨའི་ཐུགས་སྲས་དྲི་མེད་རྣམ་ལྔ། དྲི་མེད་ཀུན་དགའ་དྲི་མེད་ལྷུན་པོ་དང་། །དྲི་མེད་འོད་ཟེར་དྲི་མེད་རྡོ་རྗེ་དང་། །དྲི་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་རྣམ་ལྔའོ། །

པད་མོ་ཅན། པདྨ་ཅན་ཏེ་མཚོ་དང་། རྫིང་བུ། པདྨའི་ཚལ། པདྨའི་ལྕུམ་ར། འདོད་ལྷ། ཁྱབ་འཇུག་གི་ཆུང་མ་དཔལ་མོ། ལྷུན་མེད་མཛེས་མ་བཅས་ལ་གོ་དགོས།

པདྨ་ལམ་ལྷ་བ། གཉམ་དུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་ལམ་ལྷ་བ་ཞེས་པར་གཟིགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་བཅུ། ༡. མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང(མཁས་གྲུབ་རྗེ༡༣༨༥ནས༡༤༣༨)བར། ༢. བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ(༡༤༣༩ནས༡༥༠༤)བར། ༣. དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ(༡༥༠༥ནས༡༥༦༦)བར། ༤. བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན(༡༥༧༠ནས༡༦༦༢)བར། ༥. བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས(༡༦༦༣ནས༡༧༣༧)བར། ༦. དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས(༡༧༣༨ནས༡༧༨༠)བར། ༧. བསྟན་པའི་ཉི་མ(༡༧༨༢ནས༡༨༥༣)བར། ༨. བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག(༡༨༥༥ནས༡༨༨༢)བར། ༩. ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ(༡༨༨༣ནས༡༩༣༧)བར། ༡༠. ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན(༡༩༣༨ནས༡༩༨༩)བར།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ཞེས་པར་གཟིགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། གཤམ་དུ་ས་སྡེའི་ནང་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། གཤམ་དུ་བ་སྡེའི་ནང་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཅེས་པར་གཟིགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་གཙང་སྟོད་ལྷན་དྲུག་བརྒྱ་པའི་སྦྲེའུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྒྱང་འཆོ་བ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་དང་ཡུམ་མཚོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༥༧༠)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྟག(༡༦༦༢)ལོ་བར་དགུང་ལོ་གོ་གསུམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དབེན་ས་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་དབེན་དགོན་གྱི་ཁྲི་བཀོད། དགུང་ལོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༦༠༡)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་མཁན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་ཆུ་གླང(༡༦༡༣)ལོ་ནས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུར་ཐེབས་མེད། ལོ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་དགེ་བཤེས་རྒྱ་ཚད་མཐོ་ཤོས་རིམ་ལྷ་རམས་པ་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། ཡང་རིམ་བྱ་དཀའ་གཅད་རྒྱུ་སོགས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་གནང་ཞིང་། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་སློབ་གཉེར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་བསྐུལ་མ་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༢༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངོས་འཛིན་མཚན་གསོལ་མཛད་དེ་འཕྱོངས་རྒྱས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་གདན་དྲངས། རིང་སྐུ་གོང་མའི་ཁྲིར་བསྐོས་པའི་འགན་བཞེས་གནང་། སེ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་མཁན་པོ་གཅིག་ཚོགས་ལོ་དྲུག་རིང་མཛད། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༦༤༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དང་གྲོས་མོལ་གནང་སྟེ་སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་གདོང་ཕྱང་ཤར་ཕྱིན་ཡང་དུ་མན་ཇུའི་གོང་མ་དང་པོ་ཧྲུན་ཀྱི(顺治)ལ་འཚམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་དང་རྟེན་བཅས་བསྐུར་བ་གནང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༦༤༤)ལོར་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྱི་ཁྲིར་འཁོད་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀར་བསྔགས་བརྗོད་ཡི་གེ་དང་མཚམས་རྟགས་བཅས་ཕུལ། གསུང་རྩོམ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་པོད་ལྔ་ཡོད།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༦༦༣)ལོའི་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ཡབ་ཞབས་དྲུང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་ཡུམ་ཚེ་བརྟན་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་རྒྱལ་ཚང་དུ་སྐུ་བལྟམས། གདུང་རྒྱུད་བོན་ཡིན་པར་གྲགས། ཤིང་འབྲུག(༡༦༦༤)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། མེ་ལུག(༡༦༦༧)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༦༧༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་སྔགས་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གོང་མ་ཁང་ཞི་ཤིས་ཚ་ཉ་མངགས་ཏེ་གདན་ཞུ་ལན་དུ་མ་ཕྱུང་ཞིང་ན་ཕེབས་མ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ་མེ་སྐྱར(༡༦༩༧)ལོར་རྒྱལ་དབང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ལ་དགེ་བསྙེན་དང་། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འབོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༡༣)ལོར་གོང་མས་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི(པཎ་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་པཎྜི་ཏའི་བསྡུས་མིང་། བོད་སྐད་དུ་མཁས་པའི་དོན་དང་། ཨེར་ཏེ་ནི་ཞེས་པ་སོག་སྐད། བོད་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན)ཞེས་པའི་མཚན་འཕར་དང་འཛའ་ཐམ་ཀ་ཕུལ། དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་ཐམ་སྐད་དེ་ལྟར་གྲགས། མེ་བྱ(༡༧༡༧)ལོར་སོག་པོ་ཇུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་དམག་ཁྲིད་དེ་མིན་ཅང་ནས་བོད་དུ་འཛུལ་དུས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་བར་འདུམ་བྱེད་དུ་ཕེབས་ཀྱང་དོན་འབྲས་མ་བྱུང་བས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། ལྕགས་བྱི(༡༧༢༠)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་འབོགས་པར་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༦༧༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༧༣༧)ལོ་བར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གདན་ས་ལ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བསྐྱངས། ལམ་རིམ་སྐྱོར་ཡིག་དམར་ཁྲིད་དང་རང་རྣམ་སོགས་བཀའ་འབུམ་པོད་བཞི་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༧༣༧)ལོར་བླ་བྲང་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་བཞུགས་པའི་མཆོད་སྡོང་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་རྟ་ལོ་བར་བཞུགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་རྟ(༡༧༣༨)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་གཙང་ཤངས་རྣམ་གླིང་སྟོད་ཁོང་ཁྲམ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཐང་ལྷ་དང་ཡུམ་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ཉི་ཟླ་དབང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སློབ་དཔོན་བསྟེན་ནས་ལྷག་ཀློག་སློབ་སྦྱོང་མཛད། རྒྱལ་དབང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཕེབས་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་དགོན་དུ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༧༥༢)ལོར་ཕུང་ད་ལས་པ་དུར་ཀྱིས་གདན་ཞུ་ཞུས་པ་བཞིན་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་དྲུང་ནས《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་ཆེན་ལ་བརྟེན་པ་རྒྱས་པ་མཐའ་དག》《རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་པའི་འོད་ཀྱི་དགོངས་པ》《མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན》སོགས་གཞན་བཞེས་ཀྱིས་དབང་དང་རྗེས་གནང་། ཁྲིད་ལུང་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཐལ་ཕྲེང་རྩོམ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལོ་དེར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ཞི་བར་གཤེགས་པས་དེ་འཕྲལ་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བཀའ་བློན་སོགས་ཀྱིས་ཞུ་བ་བཞིན་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་དཀར་ཆག་བརྩམས་པར་མཛད། ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་རྩེ་ཕོ་བྲང་དུ་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་གསར་བཞེངས་ལ་རབ་གནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་བཙལ་འཚོལ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ལས་བཀའ་བཞེས། ལྕགས་སྦྲུལ(༡༧༦༡)ལོར་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། ས་བྱི(༡༧༦༨)ལོར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འབུལ་གནང་མཛད། མེ་སྤྲེལ(༡༧༧༦)ལོར་གོང་མས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས། མེ་བྱ(༡༧༧༧)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དང་ཞལ་འཛོམས། རྒྱལ་དབང་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། དབང་ལུང་རྗེས་གནང་སོགས་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ཕུལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ཐོག་མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་འབུམ་དང་། ཉེར

ཡུལ་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་ཕྲག་དུ་མར་མདོ་སྔགས་ཀྱི···
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས
ཕག(༡༧༧༩)ལོའི་ཟླ་དྲུག་པར་རྗེ་ཉིད་སྐུ་འཁོར་དང······
བཅས་པ་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་རྒྱ····
ནག་ཏུ་ཕེབས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གོང་མར་ཆོས་དང
རྫས་གནང་མང་པོ་བསྩལ། 《བཅོམ་ལྡན་འདས་མ····
གདུགས་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་དངོས་གྲུབ་བདུད་རྩིའི་གཏེར
བཟང་》ཞེས་པ་བདག་བསྟོད་དང་བཅས་པ་གསར་རྩོམ····
མཛད། གོང་མས་ཀྱང་ཏའི་ཐམ་ཀ་དང་འཇའ་ས་ཕུལ།
གསུང་ཆོས《ཤམྦྷ་ལའི་སྨོན་ལམ》དང་། 《ཤམྦྷ་ལའི་ལམ···
ཡིག》 《དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་གྱི
མའི་འོད་ཟེར》 《མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དབང་མོ་ལ
བརྟེན་པའི་ཚེ་སྒོ་འདེབས་ཚུལ》 《འདོད་གསོལ་སྨོན···
ལམ》 《ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་རྣམས་ལ་མཆོད་གཏོར་འབུལ
ཚུལ་གྱི་རིམ་པ》སོགས་པོད་འབྲིང་དགུ་ཙམ་མཛད།
ལྕགས་བྱི(༡༧༨༠)ལོར་པེ་ཅིན་ཧོང་སི་ཞེས་པའི་དགོན···
པར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི····
དགོན་པར་གདན་དྲངས་ཏེ་གསེར་སྡོང་གསར་བཞེངས་ཀྱིས
བཞུགས་སུ་གསོལ།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

གཙང་ཤང་སྣོད་པ་ཐམ་སྐྱིད་གཞོངས་སུ་ཡབ་དཔལ་ལྡན···
དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་འཆི་མེད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ
བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༧༨༢)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཞི
པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་སྐུ་བལྟམས། ལོ་དེར་རྒྱལ་དབང་སྐུ
ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ
གོང་མ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང···
བདུན་པར་ངོས་འཛིན་མཛད། ལོ་མཇུག་ཏུ་ཡང་སྲིད་རིན
པོ་ཆེ་པ་སྣམ་ཐར་པ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། ཤིང་སྦྲུལ···
(༡༧༨༥)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་དབུ་སྐྲ་གཙུག
ཕུད་བཞེས་ཏེ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས
ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ།

དགུང་ལོ་བདུན་པ་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན···
པོར་པཎ་ཆེན་སྐུ་གོང་མའི་ཁྲི་མཐོན་པོར་ཕེབས། དགུང···
ལོ་བརྒྱད་པ་ས་བྱ་ལོར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ····
མཆོག་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་པ
ལྕགས་ཕག(༡༧༩༡)ལོར་གོར་ཁ་པས་བོད་དུ་དམག······
བཏེགས་པས་དཔའ་བོ་ཨམ་བན་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ···
དབུས་སུ་ཕེབས་རེ་ཞུས་པ་ལྟར་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ······
དབང་ཡབ་སྲས་གསེར་ཞལ་ལྟན་དུ་འཛོམས། དགུང་ལོ་ཉི
ཤུ་པ་ལྕགས་བྱ(༡༨༠༡)ལོར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ
མཚོ་མཆོག་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས
རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་འབྲོང
རྩེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། ཡོངས་འཛིན་ཀུ་ཤེ་པ་བློ་བཟང
བསྟན་འཛིན་བཅས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ལས་མདོ···
སྔགས་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར
ལྔའི་ཐོག་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ····
ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་ནས་མ་འགྱངས་པར་རྒྱལ་དབང
དགུ་པར་རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་ཕུལ་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་བསྟན
པའི་འབྱུང་གནས་ངག་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས······
གསོལ། ཆུ་བྱ(༡༨༡༣)ལོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཁན
པོ་མཛད་དེ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ།
ཆུ་རྟ(༡༨༢༢)ལོར་རྒྱལ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག
ལི་ཐང་སྐྱེས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ནས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ······
བསྙེན་གྱི་བསླབ་སྡོམ་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང···
འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ང
གསུམ་ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ཕྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་བསྙེན་རྫོགས
ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་། ལྕགས་སྟག(༡༨༣༠)ལོར་རྒྱལ་དབང
སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་རྒྱལ····
དབང་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས···
ནས་མཚན་ངག་དབང་བསྐལ་བཟང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ····
མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ
རེ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང·········
འབྲུག(༡༨༤༤)ལོར་ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ···

ཁྲིམས་སྲིད་སྐྱོང་གནས་དབྱུང་གནང་རྗེས་ཟླ་བརྒྱད་པའི···
ཚེས་དྲུག་ནས་ཕྱི་ལོའི་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་བར········
ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ཐུགས་འཁན་ཡོངས་སུ་བཞེས།
མེ་རྟ(༡༨༤༦)ལོར་རྒྱལ་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག
ལ་སོ་ཐར་རབ་བྱུང་གི་བསླབ་སྡོམ་ཕུལ། ཐུགས་རྩོམ···
《ཤམྦྷ་ལའི་སྨོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་པ》 《ཡོངས་འཛིན་བློ
བཟང་ཐུབ་པའི་རྟོགས་བརྗོད》 《རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང
དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི···
ཆོས་ཀྱི་གསན་ཡིག་བཻཌཱུརྱའི་ཕྲེང་བ》 《གསུང་རབ་ཀུན
གྱི་སྙིང་པོ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་གཞན···
ཕན་སྙིང་པོ》 《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་དོན
དངོས་གྲུབ་བང་མཛོད》 《རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྒྲུབ་དཀྱིལ་འཆི
མེད་བདུད་རྩི》 《ཚད་མའི་ལམ་ཁྲིད་རིགས་པའི་སྒོ་བརྒྱ···
འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག》 《བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི
མཆོད་ཆོག་མཆོག་ཐུན་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འདབ་བརྒྱ་མཛེས···
པར་གྲོལ་བའི་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ》 《དྲི་ལན་གྱི་རིམ་པ》
སོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཕྱག་རྩོམ་པོ་ཏི་དགུ་ཙམ
མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ
བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་གླང(༡༨༥༣)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི
ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། སྐུ
གདུང་རིལ་པོའི་མཆོད་སྡོང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་རབ་བྱུང···
བཅུ་དྲུག་པའི་མི་ཏྲ་ལོ་བར་བཞུགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བསྟན་པའི་དབང······

ཕྱུག གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་བྱལ་ཚང་ཞེས་པར་ཡབ་དོན······
རིགས་བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ···
གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས····
(༡༨༥༥)ལོའི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་སྐུ་འཁྲུངས།
དགུང་ལོ་གསུམ་ཐོག་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་མཆོག···
སྤྲུལ་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི·····
དགོན་པར་གདན་འདྲེན་ཞུས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་དགོན···
པའི་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ཨ་ཆི་ཏྲ་ཐོག

ཐུགས་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི···
དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བདུན་ནས
ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་བར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་ཐུགས······
གཉེར་མཛད། ས་སྐྱའི་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་མེ་ཏྲི་རྣམ་ཐ
ར་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་སྡོམ་རྒྱུན
ཀྱི་བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་པ་བཞེས། སྨིན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་གྱི་དྲུང
ནས་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་བཀའ་ཁ་ཤས་གསན།
ཤིང་ཕག(༡༨༧༥)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ
གཤེགས་འཕྲལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྱུར
ཐོན་གསོལ་འདེབས་བཀའ་རྩོམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར···
གསུམ་ལ་ཞབས་སྐབས་ཕུར་ལྕོག་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་རྒྱ
མཚོའི་དྲུང་ནས་བླ་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས།
དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་ཞབས་སྐབས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས···
རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡང་སྲིད་གཙུག་ཕུད······
བཞེས་ཏེ། མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ
ཞེས་གསོལ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་གླིང་ཞལ་སྔ་ནས་རྒྱལ
བཟོད་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ···
མཚན། ཕུར་ལྕོག་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས
ཡོངས་འཛིན་དུ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས···
མང་དུ་གསན་ཞིང་། ཕྱག་རྩོམ་ཡང《སྐྱབས་དགའ་མི་ཡོང
མའི་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད》 《རབ་བརྗིད་རྡོ་རྗེའི···
གསེར་གྱི་གཞའ་ཤིང་ཞེས་པའི་དཔལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི···
བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ》 《རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན···
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་པོའི
རྣམ་ཐར་དད་ལྡན་པད་ཚལ་བཞད་པ》 《སྨུར་མཛད་ཡེ
ཤེས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་དང་མགོན་དཀར་བཅས་ཀྱི་བསྐང
གསོ་ཆོག་བསྒྲིགས》《ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་འཁྲུངས་རབས
བཞིའི་གསུང་བ་ཤད་སྟོན་འགྲོ》སོགས་པོད་འབྲིང་གསུམ···
ཙམ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༨༨༢)ལོར
བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགེ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་། བློ
སྦྱང་ཞབས་འདྲིང་ལས་བྱེད་པའི་བྱེད་སྒོ་བཅས་ལ་ཞིབ·····
འཇུག་གནང་། མཐར་ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ

དུག་ཉིན་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་ཧྲིལ་པོ་མཆོད་སྡོང་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་རྟ་ལོ་བར་བཞུགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། དྭགས་པོ་ཀ་ཤར་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྟ་མགྲིན་དང་ཡུམ་དམ་ཆོས་མཚོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༨༨༣)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྐུ་བལྟམས། ཕྱ་ཕུན་ཛོ་བོ་པྲཀྲ་སུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་གསེར་དུམ་དཀྲུགས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་པ་དང་འབྲེལ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་དཔོན་ཐང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་རྒྱལ་དྲུང་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། ཆུ་འབྲུག(༡༨༩༢)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གདན་སའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཐེབས། ཆུ་སྟག(༡༩༠༢)ལོར་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་དབྱིན་ཇིའི་དམག་ལྷ་སར་འཛུལ་བའི་ཕྱི་ལོ་དབྱིན་ཇིས་གདན་ཞུས་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས། མེ་རྟ(༡༩༠༦)ལོར་གཙང་དུ་ཐེར་ལོག་མཛད། ཤིང་སྟག(༡༩༡༤)ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་བོད་ལྗོངས་ན་སྔར་མ་གྲགས་པའི་སྐུ་ཚད་ཁྲུ་ཚེག་བདུན་བཅས་ཁྲུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཞིག་གསར་བཞེངས་མཛད། དེ་ནི་འཛམ་གླིང་ན་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་གྲགས། ས་ལུག(༡༩༡༩)ལོར་ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོ་མཆོག་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལྟ་བསྙེན་སྒྲུབ་པའི་ལེགས་འགྲུལ་འཛོལ་ཐུག་གི་ཆོས་མཐུན་མཛད་སྐབས་འོར་དུ་བཀྲལ་ལྷུན་ལྷ་བྲང་གི་ཆོས་གཞིས་ཞིང་འབྲོག་དམག་སོགས་དང་། ལས་ཐོག་འཁྲི་ཕྱུག་སྐོར་བཀའ་འཕྲིན་མ་ཆོད་པ་རྣམས་སྐབས་ཞུའི་བཀའ་མོལ་གནང་བ་སོགས་བདུན་ཕྲག་ཁ་ཤས་སྐུ་བཞུགས་རྗེས་གཙང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དེ་རྗེས་ལྷ་གཞུང་བར་གྱི་འགལ་ཟླའི་དབང་གིས་ཆུ་ཕག(༡༩༢༣)ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་མཚན་མོ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྙན་འཁོར་ཁོ་ཕྲུག་དང་བཅས་བྱང་ཐང་བརྒྱུད་གྲོས་ཐོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡམ་པར་མཚོ་སྔོན་དང་། ལན་ཀྲུའུ། ཤིས་ཨན། ཐའི་ཡོན་བཅས་བརྒྱུད་པེ་ཅིན་དུ་མིང་གླང(༡༩༢༥)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ཏེ་ཀྲུང་ནན་ཧའི་ཡི་ཡིང་ཐའི་དུ་བཞུགས། ཀོ་མིན་ཏང་གཞུང་ནས་སྐྱོ་ལེན་ཞབས་བསུ་རྒྱ་ཆེ་ཞུས། དེ་ཕྱིའི་མཛད་སྤྱོད་བཞིན་གསེར་ཡིག་དང་གསེར་ཐམ་ཕུལ། དེ་ནས་ནང་སོག་དང་། ནན་ཅིན། ཧང་ཀྲོའུ། མཚོ་སྔོན་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་ཆོས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༩༣༣)ལོར་ཁམས་སྐྱེ་དགུ་མདོར་ཕེབས་འཛུལ་སྐབས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་པཎ་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས་ན་རྒྱའི་དམག་མཉམ་དུ་ཁྲིད་མི་ཆོག་པ་དང་། ཡར་ལམ་ལྷ་སར་ཕེབས་མི་ཆོག་པ། སྲིད་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་ལ་སྐྱུར་བཅེ་དང་ཞེན་དགོས་པ་སོགས་དོན་ཚན་གསུམ་བཏོན་པའི་ཁར། བླ་བྲང་གི་ཞབས་འབྲིང་པ་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཕྲ་སྨྲོད་ཀྱི་རྒྱུན་དན་སྡུ་ཚོགས་འཛོམས་པར་བརྟེན་ནས་བོད་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མ་ཐུབ་པར་མེ་གླང(༡༩༣༧)ལོར་སྐྱེ་དགུ་མདོར་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་དྲངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཏ་ལོ་བར་བཞུགས། 《ལམ་རིམ་ཚོགས་བཅད་མ》དང་། གསུང་རྩོམ《ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པ》《ས་མིང་གི་བཅོས》སོགས་པོ་ཏི་བཞི་ཙམ་བཞུགས།

པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནི་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་ནོག་མའི་མཚན་ལ་མགོན་པོ་ཚེ་བརྟན་ཞུ་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟག(༡༩༣༨)ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཞུན་ཧྭ་རྫོང་ཁོངས་ཡིས་མདོ་ཤང་གི་རྡོ་མཚར་ཞེས་པའི་གྲོང་ཚོར་ས་སྐྱ་འཁོན་གྱི་རིགས་ལས་མཆེད་པའི་ཡབ་མདོ་དཔོན་ཚང་དུ་ཡབ་ཡིབ་མདོ་སྐྱོང་དཔོན་གུར་མགོན་ཚེ་བརྟན་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ལྕགས་སྦྲུལ(༡༩༤༡)ལོར་པཎ་ཆེན་བཞུགས་སྒར་ནང་སྒར་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་དང་། ས་གླང(༡༩༤༩)ལོའི་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན། སྐབས་དེའི་མིང་གོ་སྲིད་གཞུང་ནས་ཆོག་མཆན་ཕུལ་བ་བཞིན། གསེར་བུམ་དཀྲུག་འདོན་མི་དགོས་པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་མཚན་བཞེས་པ་དང་། སྐྱབས་རྗེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་ཁོ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། སོ་དེའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དགོན་དུ་ཁྲི་གསོལ་བཟབ་རྒྱས་ཞུས། སྐུ་ན་ལྔ་པའི་སྐབས་ནས་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཀའ་ཆེན་ཨང་ཉི་མ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ཚན་མཐེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་གསན་སྦྱངས་དང་ཉམས་བཞེས་མཐར་ཕྱིན་མཛད་པ་མ་ཟད་དགོན་སྡེ་ཉམས་གསོ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་བཞེངས། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་གཉེར། དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་བཤད་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུ་སོགས་ལ་ཐུགས་འཁུར་ཆུད་མར་མཛད་པས་གྲུབ་འབྲས་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་ཐོབ་པ་དང་དེ་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེའི་དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ལ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་། འཇིགས་བྱེད་དབང་ཆེན། ཐུབ་རྒྱབ་ལམ་རིམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་སོགས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་བསྟན་པ་ཡང་དར་ལ་མཛད་རྗེས་འགྲན་ཟླ་ཐྲལ་བ་འཛོག་གནང་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་གཙོས་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིགས་གནས་ལ་ཕྱུགས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་མི་སེར་དང་འཕེལ་ཆེན་འབྱུང་བ་སྟོང་མེད་གནང་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གླང(༡༩༤༩)ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྙེས་པའི་མཛད་སྒོའི་ཉིན་དེར། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མའོ་ཙེ་ཏུང་དང་ཀྲུའུ་ཏེ་རྣམ་གཉིས་ལ་གློག་འཕྲིན་བཏང་གནང་སྟེ་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་གསར་པ་དབུ་བརྙེས་བསྐྱར་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཞུས་པ་དང་བོད་ལྗོངས་ལ་བཅིངས་བཀྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྲོས་མཐུན་འཛོག་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བ་མ་ཟད། གྲོས་མཐུན་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་རྗེས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ནང་སྐྱིད་གྱིས་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་ནས་བཅེ་བཀུར་ཞུས། ཆུ་འབྲུག(༡༩༥༢)ལོའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་ཉིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་ཞིབ་པ་དང་། སོ་སྔང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་ལྷན་དུ་འཛོམས་འབྲང་བས་དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་དུ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱུང་བའི་མཚོན་རྟགས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན། སོ་དེ་གའི་སྤྱི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་གསུམ་ཉིན་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཞབས་སོར་འཁོད། དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་མཛད་པ་མང་པོ་སྤེལ་གནང་མཛད་ཅིང་། ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོའི་ཟླ་དགུ་པར་སྐབས་དང་པོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་དང་པོར་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་དང་། སྲིད་གྲོས་རྒྱལ་ཡོངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོའི་ཟླ་བ་བཞི་པར་བོད་རང་

སྐྱིད་སྡོང་ས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་བཅས་སྐབས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རང་སྐྱིད་སྡོང་ས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཨུ་ཡོན་གཞོན་པ་དང་པོ་གནང་། ལོ་དེ་གའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པར། རྒྱ་གར་སྲིད་གཞུང་གི་གདན་ཞུས་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་གསོའི་མཛད་ཆེན་ནང་ཞུགས། རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་རིང་གང་ཉིད་ལ་པ་ར་ན་སི་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་ནས་མཚན་འཛིན་ནང་བསྟན་པཎྜི་ཏའི་མཚན་གནས་ཕུལ་བ་བཞེས། ས་ཁྱི་(༡༩༥༨)ལོར་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བཀའ་ཆེན་གྱི་མཚན་གནས་བཞེས། ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཨུ་ཡོན་ལས་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་དང་། ལོ་དེ་གའི་སྐབས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འདུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འདུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པར་འདེམས་ཐོན་བྱུང་། ལྕགས་གླང་(༡༩༦༡)ལོའི་ཟླ་བ་དགུ་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་སྟོན་དུས་ཆེན་གྱི་མཛད་སྒོར་ཞུགས་རྗེས་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་ལོ་ཕྱེད་ཙམ་བཞུགས་རིང་མཚོ་སྔོན་སོགས་ས་ཁུལ་དུ་ལས་དོན་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་པ་དང་། མཚོ་སྔོན་སོགས་ས་ཁུལ་དུ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཅུང་འབྲེལ་གནང་སྟེ་ཟླ་ཤས་རིང་ནང་ཚོལ་དང་དགོངས་བཞེས་གནང་བ་བརྒྱུད། ཆུ་སྟག(༡༩༦༢)ལོའི་ཟླ་བ་ལྔ་པར་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ལ《བོད་ཀྱི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་གནས་ཚུལ་དང་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་བདེ་སྡུག་དང་སྐྱིད་ཕྱིན་གྱི་རེ་སྐུལ་དང་རེ་འདུན་གྱི་སྙན་ཞུ》(དེ་རྗེས་སུ《ཡི་གེ་འབུམ་བདུན་ཁྲིའི་གོང་འབུལ་ཡི་གེ》ཞེས་པ་དེ་ཡིན)ཞེས་མགོ་བརྗོད་དུ་འགོད་པའི་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བ་དང་སྙན་ཞུ་དེའི་ནང་གོ་རིམ་ལྡན་པ་དང་ཕྲ་གསང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་དང་དེ་བཞིན་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གཞན་དག་གི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་གྲོས་འགོ་བཀོད་གནང་མཛད། འོན་ཀྱང་དེ་རྗེས་གཡོན་གྱི་ནོར་འཁྲུལ་དང་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་རིང་དུས་བཞག་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་སྐྱོན་བརྒྱུད་སྟེ་ལོ་ངོ་དགུའི་རིང་བཙོན་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། ཏང་གི་སྐབས་བཅུ་པའི་ཀྲུང་ཡང་ཚང་འཛོམས་ཕྱོགས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པ་འཚོགས་རྗེས་ནོར་འཁྲུལ་དག་སེལ་དང་དབུ་གནས་སྐྱར་གསོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཏེང་ཞའོ་ཕིང་མཆོག་ནས་ཁྱེད་ནི་རྒྱལ་གཅེས་པ་ཆེ་མོས་ཡིན་ཞེས་གདེང་འཇོག་མཐོན་པོ་ཆེན་པོ་མཛད། ས་རྟ(༡༩༧༨)ལོ་ནས་བཟུང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་ཁབ་དཔལ་ཡོན་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་སྐྱར་གསོ་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ལོ་བཅུའི་ནང་རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་ཁག་དང་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ལས་དོན་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་ཏེ་སྤྲོ་སེམས་ཆེན་པོས་བོད་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་ཐད་འཛིན་པའི་ཏང་གི་བྱེད་ཕྱོགས་སྲིད་ཇུས་དྲིལ་བསྒྲགས་གནང་བ་དང་། བོད་ཁུལ་གྱི་འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱ་གཞག་ཁག་དང་མི་དམངས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་བར་ཐུགས་འཁུར་གནང་ཞིང་། ཏང་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་དང་ཆོས་ལུགས་སྲིད་ཇུས་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པ་དང་། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་ཡར་རྒྱས་དང་དར་རྒྱས་ཡོང་བར་སྐུལ་མ་ཡོང་བའི་ཐད་ལེགས་སྐྱེས་ཤུགས་ཆེ་ཕུལ་གནང་བ་མ་ཟད། སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པར་སྣེ་ཁྲིད་མཛད་དེ་པོ་ལེ་ཞི་ཡ་དང་། ཨོ་ཏ་ལི་ཡ། བལ་ཡུལ་བཅས་སུ་འཚམས་འདྲི་གནང་བར་ཕེབས་པ་དང་རྒྱལ་ནང་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་མགྲོན་དང་མཇལ་འཕྲད་ཐེངས་མང་གནང་སྟེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གྲོགས་པོ་ཚོར་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཁག་དང་ལས་དོན་ཁག་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་སུ་རང་རྒྱལ་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་སྒོ་དབྱེ་དང་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པར་སེམས་ཤུགས་ཀྱིས་ཁེངས་ཚུལ་གསུངས་པར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གྲོགས་པོ་ཚོའི་ཚད་མཐོའི་བསྟོད་བསྔགས་དང་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་ཡོད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་གོང་འཕེལ་དང་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་ཐུགས་འཁུར་གནང་ཆེ་བཞེས་གནང་ཡོད་ཅིང་། ལོ་བཅུ་ལྷག་གི་མཛད་འཕྲིན་གཙོ་གྲས་ནི། ༡. མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུར་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་རྩ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་གང་ལེགས་དང་ཡང་དག་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་དགོས་པའི་ནན་གསུང་གནང་ཡོད་ལ་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ད་ཅང་མཐོང་ཆེན་གནང་ནས་བོད་རིགས་དང་རྒྱ་རིགས་དབར་དང་། བོད་རིགས་དང་མི་རིགས་གཞན་དག་དབར། བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པའི་ནན་གསུང་ཡང་གནང་ཡོད། ༢. བོད་དང་བོད་ཁུལ་གཞན་དག་གི་དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་ཆེད་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་མཆོག་རྣམ་གཉིས་ནས་གྲོས་འགོ་བཏོན་གནང་བ་ལྟར། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་ཡོས(༡༩༨༧)ལོའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་བོད་དར་རྒྱས་རོགས་སྐྱོར་ཞབས་ཞུ་ལྷན་ཚོགས་བཙུགས་གནང་མཛད། ༣. བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་དང་། བེད་སྤྱོད། གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་ལྷག་པར་དུ་མཐོང་ཆེན་གནང་ཞིང་། མེ་ཡོས(༡༩༨༧)ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པར་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་སྐུ་གཞོན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་འགོ་འདོན་གནང་མཛད་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འདུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་གྲོས་ཚོགས་ཐོག《བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་། བེད་སྤྱོད། གོང་འཕེལ་བཅས་གཏོང་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་གཏན་འབེབས་འགའ་ཞིག》ཅེས་པར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ། བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་འཕགས་པའི་གཙོ་འཛིན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་ཐུགས་གཅིག་ནས་ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་ལ་གཞོགས་འདེགས་ཀྱིས་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་གནང་ཏེ་དགོན་པ་དང་གྲྭ་བཙུན་གྱི་ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོང་གནང་བ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་བསྟུན་གནང་སྟེ་བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དེ་རིམ་བཞིན་རང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་འཚམས་པ་ཡོང་ཆེད་ཕན་ཡོད་ཀྱི་ཕྱག་ལས་མང་པོ་གནང་ཡོད་པ་སྟེ། བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་བསྟན་པ་ཡང་དར་ཡོང་ཕྱིར་སླ་རྗེ་མས་པེ་ཅིན་དུ་ཀྲུང་གོའི་བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་བཙུགས་གནང་བ་དང་འབྲེལ་དུ་འཛིན་ཡང་གནང་ནས་ཆབ་སྲིད་ཐད་མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཐད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་ཅི་ཙམ་ཡོད་མཁན་བླ་སྤྲུལ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་པ་སོགས་ཡིན། གསུང་རྩོམ《སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འགྲེལ་པ》དང་《ཀྱེ་རྡོར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད》ཅེས་པ་སོགས་ཡོད། མཐར་ས་སྦྲུལ(༡༩༨༩)ལོའི་སྤྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་དགུ་ཉིན་གཙང་སྟོད་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱི་མཉམ་བཞུགས་སྐུ་གདུང་མཆོད་ཁང་ཤར་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་བསྐྲུན་བཞེངས་མཛད་ཆེན་གཙོ་སྐྱོང་གནང་བར་ཕེབས་ཤིང་། མཛད་ཕྲིན་ཆེ་དྲགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱོ་ངལ་དུ་སྐུ་སྙིང་ལ་སྙུན་གཞི་ཐོག་ཏེ་ཐབས་གང་ཟད་ནས་ཐུར་སྐྱོབ་ཞུས་ཀྱང་ཕན་འབྲས་མ་ཐོན་པར་ལོ་དེའི་སྤྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་༢༨ཉིན་གཞིས་ཀ་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བདེ་ཆེན་སྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གི་གཟིམ་ཆུང་བཤད་སྒྲུབ་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་དུ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། སྐུ་གཤེགས་སྐབས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ལ་ཕེབས་ཡོད། སྐུ་འཚོ་བཞུགས་རིང་སྐབས་དང་པོའི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འདུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་དང་། སྐབས་གཉིས་པ་དང་། ལྔ་པ། དྲུག་པ། བདུན་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འདུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པ། སྐབས་གཉིས་པ་དང་ལྔ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི

གཞོན་པ། སྐབས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན། ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཚོགས་གཙོ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཨུ་ཡོན་གཞོན་པ་དང་པོ་དང་། ཀྲུའུ་རེན་ཨུ་ཡོན་ལས་ཚབ་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སྐྱོང་ཡོད་ཅིང་། སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཀྲུང་དབྱང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞུ་ཆོག་ནང་ཁོང་ཉིད་ནི་རླབས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་རིང་ལུགས་པ་དང་། སྲིད་གུགས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་དོན་གཉེར་སྐྱོ་མཁས་ཅན། ཀྲུང་ཁྲིན་དང་གི་ལྷག་བསམ་བྱོལ་མེད་ཀྱི་གྲོགས་པོ། ཀྲུང་གོའི་བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་གཙོ་འཛིན་ཞིག་བཅས་ཡིན་ཞེས་གདེང་འཇོག་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞུས་ཡོད།

པཎ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ། རྗེ་འདི་ནི་ཕྱུང་དུ་གྲོ་བའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དེ་རྗེས་དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་སེར་བྱིན་དང་། ཚད་མའི་སྐོར་སོགས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པའི་དྲུང་དུ་གསན་པས་མཁས་པར་སྦྱར། བྱང་པ་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་ཐུགས་རྒྱུད་འཕྱོངས་པའི་ཚད་དུ་བྱེད། དེ་ནས་ངམ་རིང་སྤྱང་འབུལ་གྱི་ཚང་གི་བཤད་ཉན་མཛད། སེ་ར་བྱེས་ཀྱི་བླ་མར་ཐེབས་ནས་འདུལ་བའི་སྒྲིག་དོན་དང་། མཛོད་ཀྱི་སྒྲི་དོན། ལར་ཕྱིན་ཕྱི་དོན་སོགས་ལེགས་བཤད་མང་དུ་བརྩམས། སྐྱན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་མཐར་ཁྱབ། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་སེ་རའི་ཁྲི་པར་ཐེབས་དགོས་གསུངས་ཀྱང་སྐུན་མི་གསལ་བས་དགོངས་ཞུ་མཛད། འཁྲུངས་འདས་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

པཎ་ཆེན་ནང་སྟོད། དེ་ཡང་ནང་སྟོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནི་རྒྱལ་སྲིད་སྲི་ཞུ་ཁང་ནས་ཚོགས་མཚན་གནང་བ་བརྒྱུད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོར་སྔར་ཡོད་ས་སྐྱིད་བཞུགས་སྒར་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྐྱང་གི་ཚང་གཞིའི་ཐོག་བསྐྲུན་སྒྲིག་བྱས་ནས་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་འོག དེ་སྔའི་ཐུག་མཇོད་སྐྱབས་དབྱིངས་ཇ་སག་བླ་མའི་འགན་དབང་སྤྱོད་པའི་བླ་བྲང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོའི་སྲིད་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་མགོ་གནས་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་དེར་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཇ་སག་བཀག་མཐོང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ(ཅིའི་འཇིགས་མེད་ཀྲུང་ཅེར)དང་ལྷ་སྨོན་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ནས་ཀྲུའུ་རེན་ཀན་པ་གནང་བའི་ཁྲིད་ཀྲུའུ་རེན་ཀན་གཞོན་དང་ཨུ་ཡོན་བསྡོམས་མི་གྲངས་བཅུ་བདུན་ཡོད། ཚན་པ་དེའི་འགན་དབང་ནི་ནང་སྟོད་ཁོངས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་ཞབས་འདྲེན་གསར་བསྐྲུན་དང་། གནས་སྐོར་རམ་གནས་དབྱང་། ལས་ཁུངས་ཁག་དང་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་མི་འགྲོ་བསྐོ་འཛིན་གྱི་སྐད་ཞུ་ཕུལ་ཏེ་ཐུག་རྟགས་ཞུ་རྒྱུ། རྩེ་སྒོར་ལས་ཁུངས་ཕུད་དེ་མིན་ལས་ཁུངས་ལམ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ལ་སྤྱི་འདོམས་འགོ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ། ཁ་ཤམ་དོག་གི་ལས་དོན་སྐྱན་སེང་འཚོར་རིགས་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་སོགས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁབ་ཁང་དང་ཀྲུང་ཀྲུང་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ལ་སྐབས་བསྟུན་སྙན་སེང་དགོངས་བསྐོར་ཞུ་འབོལ་རིགས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གཞིས་རྩེ་ཡན་ལག་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་དོན་ཅི་གྲོས་བསྡུར་མཐུན་ལས་བྱ་རྒྱུ། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་གཏུགས་གྲོས་མོལ་བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཡིན། ནང་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུན་གཏན་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་ཚང་མའི་གཙོ་སྐྱོང་ཐག་གཅོད་ཀྲུའུ་རེན་ཇ་སག་གཉིས་རང་ནས་གནང་བ་མ་གཏོགས་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ་དང་ཨུ་ཡོན་རྣམས་ལ་ལྷུན་ཐེབས་དགོས་ཀྱི་མེད། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༩༨༡)ལོའི་སྤྱི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ལྷ་སར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་རྒྱུན་ལྷན་ཀྲུ་ཆེའི་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པའི་ཐོག་དེ་སྔའི་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྐྱང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ལས་ཐམ་ཅོས་འགྱེལ་ཞུས་ཏེ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འགན་མཇུག་བསྒྲིལ་བའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་། ནང་སྟོད་ཀྱི་ལས་ཐམ་ཡ་མ་དེ་ཡི་ཨར་བཀོད་པའི《ལྷ་བྲང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོའི་སྲིད་འཛིན་ནང་སྟོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཐམ་ཀ》ཞེས་བོད་རྒྱ་ཡི་གེ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བཞི་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་། རྒྱུན་སྤྱོད་ཐམ་ག་ཙཱཀྲན་དམར་པོར་བཀོད་པའི《པཎ་ཆེན་ནང་སྟོད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང》ཞེས་གྲུ་བཞི་ཆུང་བ་གཅིག་ཡོད།

པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། ལ་སྟོད་བྱང་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༤༡༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་གཞོན་དུས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ། རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ལ་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་རིག་གནས་ཟབ་མོ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཏན་ཡོད་བྱར་གྲོང་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཕེབས། ལོ་བདུན་རིང་འཚོ་ཁྲུན་མཛད། དཀོན་མཆོག དགའ་བ་ལ་ངམ་རིང་དགོན་གྱི་དབུ་མཛད་དང་། དཔལ་ལྡན་ཀ་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་བཤད་ཤུ་མཛད། དཀོན་མཆོག་རི་ལྷ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ(༡༤༥༤)ལོར་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པར་ཕེབས་ནས་བསྟན་པའི་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ། དེའི་སྐབས་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་དགོན་ཕྱག་བཏབ། ཕྱིར་ན་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ། འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་སྦས་པ། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་། དགེ་བ་ཀུན་བཀྲ་ཤིས་པ། བླ་མ་དོན་ལྡན་པ། ཆོས་རྗེ་ཚུལ་རྒྱལ་བ། འཕགས་པ་འོད་པ་ལ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལ་དགེ་སྡེ་གསུམ་གྱི་གསང་སྔགས་ལ་མཁྱེན་པ་ཆེ། གསུང་རྩོམ་ཡང《རྩོམ་པ་ཉེ་ཤུ་པའི་ཊཱི་ཀ》《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག》《ཐབ་ལམ་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཁྲིད་པའི་རིམ་པ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན》《ཀུར་མགོན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས》སོགས་སྒྲུབ་ཐབས་ཁག་དང་། གདམས་པའི་སྐོར་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་གདུང་ལ་དངུལ་གྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲན་སྤྲས་པ་ཞིག་བཞེངས། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཁྱི(༡༤༧༨)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ། ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་བཞི་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༤༣༢)ལོར་སྟོད་ཀྱི་སའི་ཆར་སྐུ་འཁྲུངས། མཁར་ཆེན་ཐུག་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྔགས་ཀྱི་ཐུག་ལེན་ལ་མཁས། དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་། དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ས་སྐྱ་དང་ཞྭ་ལུ་སོགས་སུ་ཡང་ཆོས་མང་པོ་གསན། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསན། དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་སྡེ་འཛིན་པ་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ་དང་ཆོས་རྗེ་བ་སོ་བའི་དྲུང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞུས། སླར་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལས་སྒྲ་དང་སྙན་ངག་སོགས་གསན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལུག(༡༤༨༧)ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གདན་ས་ཁྲིར་ཕེབས། ཟབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགོན་པའི་ཤར་རྩེས་ཀྱི་སྐྱིད་ནའི(དེང་སྐབས་སྐྱིད་སྐྱིད་ནག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན)ས་ཆ་རྣམས་སུ་མཆོད་རྟེན་དང་། ལྷུང་རེ་གསེར་སྐྱུན་གདང་། གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་ཆབ་སྒྲོན་ཁང་པ་དང་བཅས་པ་གསར་རྒྱག་མཛད། གདན་ས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བསྐྱངས་ཏེ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༥༡༠)ལོར་ཁྲི་བརྒྱུར་དུ་ཕེབས། 《རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》དང་།《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》སོགས་བརྩམས་པར་མཛད། འདས་ལོ་མ་གསལ།

པཎ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཁྱི(༡༤༡༨)ལོར་ལ་སྟོད་བྱང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་དགེ་

འདུན་གྲུབ་པ་དང་། འདུལ་འཛིན་པ། རྗེ་བཙུན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་དྲུང་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྤྲེ(༡༦༧༨)ལོར་བཀྲས་ལྷུན་དགོན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་གདན་ས་བསྐྱངས། བླ་བྲང་སྐྱིད་དུ་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཁང་དང་དེའི་ཀ་ཐུག་རྩེ་གསོལ་ཐབ། དེའི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ནང་ཆུང་གཉིས་བཅས་ཁང་མིག་བརྒྱད་དང་། ལྕགས་སྤྲེ(༡༦༨༠)ལོར་འདུ་ཁང་སྐྱིད་དུ་གཉེར་གཏད་གནས་བརྒྱ་སྐུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། དེ་ནས་གདན་ས་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་ལ་གཏད་དེ་དབེན་པར་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས། འདས་ལོ་མ་གསལ།

པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན། ས་སྐྱའི་བླ་མ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༤༢༨)ལོར་གསང་ཕུའི་ཁར་ཚོགས་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྦྱོར་མོ་ལུང་དུ་རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དྲི་མེད་ལེགས་པའི་བློ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ན་ལེནྡྲར་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་བར་རོང་སྟོན་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་སྡེ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་ངོར་དགོན་དུ་ངོར་ཆེན། ཐེག་དཀར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། མུས་ཆེན་གསུམ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་ལས་གསང་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་སློབ་དེ་གསུམ་དང་། ཀྲུང་ཕུང་པ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། པཎ་ཆེན་ནགས་རིན་སོགས་ལས་གསུང་རབ་སྔོར་དྲུག་གི་གཙོས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་གསང་ཕུའི་གནས་ཐོ་སྣ་ཚང་གི་འཛིན་བདག་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར《གཞུང་ལུགས་བཅུ་ལ་བཤད་པའི་དགའ་སྟོན》དང་། 《གཱི་སླ་ལས་དྲངས་པའི་གནས་བསྟོད་དང་ང་བརྒྱད་མ》སོགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་གླང(༡༤༦༩)ལོར་གསེར་མདོག་ཅན་དུ་འདུས་ཚོགས་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་སྤེལ་ཏེ། དགུན་ཆོས་ལ་མངོན་པ་གོང་འོག དཔྱིད་ཆོས་ལ་དབུ་མ། དབྱར་ཆོས་ལ་འདུལ་བ་གཙོ་བོར་འཛིན་པར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་སོགས་གསན། གསེར་མདོག་ཅན་དུ་དྲི་ལྡན་གསེར་གྱི་ཞུར་མ་མཛད། མཛོད་ནང་མཁས་གྲུབ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་བཅུ་ཕྲག་བཞི་ལྷག་ལས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སློབ་དཔོན་བཞི་པ་དང་དེའི་ཉེ་གནས་བློ་ལྡན་པའི་དྲུང་དུ་ཀ་ཙན་སྐྱན་ངག་སོགས་སྦྱངས་ཤིང་། རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པས་ཁྱབ། ཡོངས་རྫོགས་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཕྱིར་རིག་གནས་ལྔ་དང་། ཁྱད་པར་སྨྲ་རིག་དང་། ནང་རིག་གི་སྙིང་པོ། བཀའ་བར་མཐའ་དང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བའི་གནད་ཟབ་མོ་ལ་འདི་ཀོ་ན་བཀའ་དྲིན་ཆེ། དེ་བཞིན་མངའ་རིས་འཁོར་འཕྲུལ་འདུ་ཁང་སྐྱིང་པ་དང་། ཁྲིམས་གསར་པ་མགོན་ཁང་། གསེར་སྐུ་སོགས་བཞེངས། ཕྱག་རྩོམ་ལ་ཡང་། 《ཚད་མའི་དཀའ་འགྲེལ་སྡེ་དོན་ཆེ་ཆུང་གཉིས》 《རྣམ་རིག་ཊཱིཀ་ཆེན་གཉིས》 《པར་ཕྱིན་ཊཱིཀ་ལུང་སྙིང་སྤྱི་དོན་གསུམ》 《ཟབ་འདྲུག་ཊཱིཀ་སྟོང་ཕྲུན་ཆེན་མོ་གསུམ》 《འདུལ་བའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་བརྒྱ་ཊཱིཀ》དང་། 《བདེ་གསང་རྣམ་བཤད་གསེར་ཞུན་ཆོས་ཚན》སོགས་རྩོམ་པའི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མཛད། གསུང་ལས་བྱོན་པའི་སློབ་མ་མཁས་ཆེན་པ་དང་། ལྷུང་རབ། ཇོར་རྒྱལ་བ། སློབ་བཟང་སོགས་མང་དུ་བྱོན། དེ་ལྟར་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༥༠༧)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི། (ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན)རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༡༢༧)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ(༡༢༢༥)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་དགུ་བཞུགས། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ(དེང་སང་གི་ཀཤྨིར)དུ་སྒོང་ཁྱེར་ཁྲ་ཕ་སུ་རར་ཡབ་ཚོང་དཔོན་ཆེན་པོ་ས་མ་ཛ་ཡའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ནས་བཟུང་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། དེ་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མཇུག དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ལོ་འགོར་ནུབ་ཕྱོགས་དུ་རུ་ཀའི་དམག་དྲངས་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་དང་ཤར་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་ནུབ་དང་བྱང་དབུས་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་དུ་རུ་ཀའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཚུད་དེ། པཎྜི་ཏ་དང་། མཁས་པ། རབ་བྱུང་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་འབར་མ་དང་། ཟའི་གོ ། ཅན་ཡུ་ཀྲི་སོགས་སུ་བྲོས་ཐེབས་ཤིང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་སོགས་ཞུང་ཤས་ཤིག་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་སྐོའི་ས་ཁུལ་དང་ཉེ་བའི་ནེཔཱ་ལའི་ཚོང་འདུས་སུ་བྱོལ་ཕེབས། དེར་ལོ་ཙཱ་གཅིག་ཅམ་བཞུགས་མཚམས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར། བོད་ཀྱི་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་གྲོ་མོ་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས། སྐབས་དེར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་ཤིང་། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལས་སློབས་མེད་པའི་སྐུ་གཞོན་ནུ་ཞིག་ཡིན་སྐབས། ཁོང་ལ་ཆོས་འགའ་ཞུས་གསུངས་ནས་རང་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་དགོངས་པ་བྱུང་། རྗེས་སུ་ཁོང་གི་སློབ་མ་པཎྜི་ཏ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གསུང་གླིང་གནང་བ་དེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཞོར་ལ་གསན་པས་ཐ་ཅང་ཐུགས་མཉེས་ཏེ། བོད་ལ་ལོ་ཙཱ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་གསུངས་ནས་ཁོང་གིས་ཆོས་ནམ་གསུངས་ཀྱང་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སྐད་བསྒྱུར་གནང་དུ་བཅུག ཕྱག་ཏུ་འབབ་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡོད་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་གནང་། ལོ་བཅུའི་རིང་བོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གནང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཁྱི(༡༢༡༦)ལོར་བོད་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། བོད་དུ་བཞུགས་རིང་མང་ཚོགས་དང་། དད་ལྡན་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་འབུལ་བ་རྣམས་ས་གནས་སོ་སོའི་དགོན་པ་དང་། རྟེན་བཞེངས་སོགས་ལ་གནང་བ་ལས། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྫེ་གཅིག་ཀྱང་ཕྱིར་འཛིན་མི་མཛད། ཁ་ཆེར་ཡང་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་མཛད་དེ་དགུང་ལོ་གོ་དགུ་ལ་སྐུ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན(༨)པའི་མགོ་ནས་ཤོག་གྲངས་༥ནས༨བར་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན(༡)པའི་ཤོག་གྲངས་༡༤ནས༢༠བར་གསལ།

པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་གོང་དུ་ཁ་སྐྱེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་ཞེས་པར་བཀོད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

པཎྜི་ཏ། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིན། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཤེ་རིག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་པ་ཎ་ནི་ཤེ་དང་ཊི་ཏ་ནི་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་བཅས་བཅུ་ཀ་མཁྱེན་པའི་མཁས་པ་ཡིན་ན་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དང་། ལྔ་རེ་གཉིས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ན་པཎ་ཆུང་ཞེས་ཟེར།

པཎྜི་ཏ་ཧྲཱ་བ་ལ། ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གིས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་འགོ་ཙམ་ལ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་རྟ་ན་པ་ལ་མངའ་རིས་སུ་གདན་དྲངས། འདུལ་བའི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནས་སྟོད་ཁུལ་དུ་འདུལ་བ་བརྒྱུད་སྤེལ་མཛད། འདི་ཉིད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མང་པོ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་མཁན་དུ་ཤྲཱ་ཛྙཱ་ལ་དང་། གུ་ཎ་པྲ་བྷ། པྲཛྙཱ་པྲ་བྷ་ལ་བཅས་ལ་པྲ་བྷ་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས།

པཎྜི་ཏ་བཻ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏ། འདི་ཉིད་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ས་ཙ་ན་དང་ཡུམ་སྐལ་བ་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀོ་ས་ལའི་གྲོང་ཁྱེར་སོ་མ་པུ་རིར་སྐུ་འཁྲུངས།

དཀྲུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཕེབས། སྐབས་ཞང་པོ་རྡུ་སྟེགས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲངས་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་དང་ཤར་ཕྱོགས་སོགས་ས་ཆ་མང་པོར་བྱོན་ཏེ་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་། ཨ་མ་ན་སི། ཌོ་ཀ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་གདམས་ངག་དང་བརྒྱུད་ལེན་གྱི་མན་ངག ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས། ཕ་རྒྱུད་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཀྱང་གསང་ཞིང་ཁྱིམས་སྲུང་ཁོ་ན་མཛད། ཡུལ་ཕྱི་ནུ་ཛ་བཞི་ལས་མ་བྱོན་པ་དབུ་རྒྱན་ལས་མེད། དེ་ནས་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་བཙལ། དེ་ལྟར་བོད་དུ་ཡན་ལྔ་བྱོན་ཏེ་དབུས་གཙང་གི་ས་ཆ་སྟོད་སྨད་མང་པོར་བཞུགས། འཕན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས། ཌོ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཡང་མཛད། ཌོ་ཀ་སྐོར་གསུམ་ཀ་འདིའི་ཆོས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་སྟོད་དུ་སྤྱལ་སྐུ་བླ་བ་འོད་ཟེར། གཙང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚ། དབུས་སུ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཡོད། སྐྱབ་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་མཐར་འོན་གྱི་སྐྱང་ཁར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏི། (སྨྲྀ་ཏི་ཛྙཱ་ན་ཀཱིརྟི་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་དྲན་པ་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ཞེ) རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཏ་ཙང་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་བལ་པོ་སེ་ནུ་བ་པཎྜ་ཏ་ཙེ་ཝམ་ཨ་ཏ་ཙེས་པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏི་དང་ལྷ་ལ་རིང་བ་གཉིས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས། ལམ་བར་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་མོ་བའི་སྙན་ནད་ཀྱིས་གྲོངས་ནས་བོད་སྐད་མ་མཁྱེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གཙང་རྟ་ནག་ཏུ་མི་ཚང་ཞིག་གི་ལུག་རྫི་གནང་། མཐར་ཁོང་གི་སློབ་མ་དགྱལ་ལོ་ཟླ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མི་ཚང་དེ་ལ་གསེར་ཕྱིན་ནས་བླུས་ཏེ་ཁམ་ཡུང་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཆོས་ཞུས། མཐར་མདོ་ཁམས་ལྡན་མའི་ས་ཁུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། འགྲོམ་སྟོན་པ་སོགས་སློབ་མ་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་སྐད་རིག་པ་བསླབས་པ་གནང་། དེང་སང་《སྐད་ཀྱི་མཚོན་ཆ》ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་ཡང་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་བརྩམས་པར་གྲགས་ཤིང་། དེ་ནི་སྐད་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་འགྱུར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཤུམ་རྟགས་སོགས་སྐད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ནང་འདིའི་ནང་ནས་ལུང་དུ་མ་དྲངས་ཡོད། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་མང་པོ་བཀའ་འགྱུར་ནང་བཞུགས་ཡོད། པཎྜི་ཏ་འདི་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན།

པཎྜི་ཏ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེ། ཐུར་རྒྱལ་པོ་སྐྱང་དར་མའི་སྐབས་ལྷ་སར་བཞུགས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

པཎྜི་ཏ་སངས་རྒྱས་གསང་བ། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཞིག སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ཀྱི་སློབ་མ། བྱ་རྒྱུད་དང་། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན། རྗེས་སུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གངས་ཏི་སེར་ཕེབས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བྲན་ཀ་མུ་ལེ་ཀོ་ཤ་དང་། གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར་གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་འཚོལ་དུ་བཏང་བ་རྒྱ་གར་དུ་མ་སླེབས་གོང་སློབ་དཔོན་ཁོང་དང་མཇལ་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཞུས་ནས་བོད་དུ་ལོག་དགོས་བྱུང་། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་སུམ་ཅུ་པའི་ནང་དུ་གསལ།

པར་པར་བཀྲིད་པ། འཕར་འཕར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ《ཏུང་དྲང་གཉེར་ཡིག་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ》ལས། སྐྱིགས་བུས་བཏབ་པ་ལ་ལག་པ་གཡས་པའི་རྩ་པར་པར་བཀྲིད་པ་དམ་དུ་མནན་ན་ཆད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

པའི་ལེན་དབང་། (白兰王) འདི་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་གོང་མས་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རྒྱུད་ནང་བླ་མ་མིན་པའི་གདན་ཆེའི་མི་སྣ་ལ་སྤྲད་པའི་གོ་གནས་ཤིག་གི་མིང་།

པའི་ཧུ། (柏海) པོ་ཏེ་ཐེར་བ་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་མཚོ་ནག་སྟོང་རྩའམ་སྐྱོང་རྩའི་མཚོ་ནག་ཏུ(青海省鄂陵湖或扎陵湖)འགོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཨ་མདོ་རྫ་ཡིས་ཐེར་བའི་ཕྱུང་པར་མཚོ་ནག་སྟོང་རྩ་ཐེར་བའི་ས་ཆ་དེ་ཡོད་ཅེས་མདོ་སྨད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས་གསལ་ཞིང་། ཐང་གྲེན་ཀོང་ཁྲི་སོ་བཅོ་ལྔ་པ(སྤྱི་ལོ641)ལོར་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ས་འདི་བར་ཕེབས་བསུར་ཕེབས་ཡོད་ཚུལ་རྒྱ་ཡིག་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ།

པས(པའི)སེ། (贝子) མན་ཇུའི་སྐད་ཡིན་ལ། ཆིང་རྒྱལ་རབས་སུ་མན་ཇུ་དང་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ལ་སྤྲད་པའི་ཆ་ཚོ་རིམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ་དང་པོ་ཇུན་ཝང་(君王) གཉིས་པ་པའི་ལེ(贝勒) གསུམ་པ་པའི་སེ(贝子) བཞི་པ་ཅན་གོ་གུང་(镇国公) བཅས་ཡིན།

པི་ལམ། གནའ་རབས་ནས་དར་བའི་རོལ་མོའི་རིགས་སྟེ། འབྲུར་ཐིག་ཅན་གྱི་སྦུད་པ་ཕན་ཚུན་བརྡར་བ་ལས་སྒྲ་མཐོ་དམན་སྣ་ཚོགས་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་བསྒྱུར་ཆོག་པ་ཞིག

པིབ་པ་ལ། ཆུ་ལྡན་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་དང་ཨ་ཤྭཏྠ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

པིར་ཐོགས་དབང་པོ། བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་མིང་སྟེ། རི་བོང་གི་འཇུག་མའི་སྤུ་དང་ཞྭ་བྱིའི་སྤྲལ་གཞུང་གི་ཕྲ་སྤུ་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་པིར་ཕྱག་ཐོགས་ནས་རི་མོ་འབྲི་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་ལག་རྩལ་མི་སྣ་ལ་པིར་ཐོགས་དབང་པོ་ཞེས་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ནི་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་རི་མོ་ཡོད་ལ་རྗེས་སུ་བལ་བྲིས་ཀྱི་ལག་རྒྱུན་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཐང་ཀ་བོད་དུ་འགྱུར་རྗེས་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་རྣམས་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེ་དག་ཚང་མས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་རི་མོའི་ལག་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཉམས་པ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་ལག་རྩལ་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་ཟད་རྒྱུས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་བོས་ཟུར་དུ་བྲིས་ཡོད་པས་འདིར་བསྐྱར་ཟློས་མ་བྱས་སོ། །

པུ་དེ་གུང་རྒྱལ། (སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་དགུ་པ། བར་རབས་སྟོད་ཀྱི་ལྡེང་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ། འདི་སྟོད་ཀྱི་ལྡེངས་གཅིག་ཡིན་པར་བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད། ཡབ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་ཀླུ་ཕྱིང་མེར་ལྕམ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་བཙམས་པ་ལས་འབྲིང་པོ་བྱ་ཁྲི་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་མང་ཆེ་བར་གསལ་ནའང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རྙིང་ཁག་གཅིག་ནང་སྲས་གཉིས་བྱུང་བ་ལས་ཆུང་བ་ཤ་ཁྱི་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཤ་ཁྱིས་དམག་སྲུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ཁྲིད་དེ་སྟོའི་ཤ་ལྕན་ཞེན་དུ་གཤེགས་ཞེས་འཁོད། ཡབ་བློན་པོ་ལོ་ངམ་གྱིས་བཀོངས་རྗེས་སྲས་གསུམ་ཀོང་ཡུལ་དུ་བྲོས་ཕེབས་པའམ་སྤྱུགས་ཤིང་། མཐར་རུ་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འབྲིང་པོ་བྱ་ཁྲི་སྤོ་བོའི་ཡུལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སར་བཀོད། ཡུམ་གྱིས་སྲས་ལ་འཇུས་ནས་ལྷ་ལ་དམོད་འདོར་བས་རྨ་མཁའ་ལས་ཕྱོད་ཀྱི་བུ་དེ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་མཚན་དུ་ཆགས། བོན་ཀུང་རྗེས་སུ་འབངས་ཀྱིས་སྤྲ་ཉམས་ནས་པུ་དེ་གུང་རྒྱལ་དུ་གྲགས། བཙན་པོ་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་ཞང་ཞུང་ནས་གཤེན་པོ་དུ་མ་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་། བོན་གྱི་དཔེ་མང་དུ་བསྒྱུར་ནས་སྔར་ཡང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་འབྱུང་བའི་ལྟས་སུ་སྒྲུང་རྣམས་དར། མཛོད་པའི་སྡེ་སྣོད་འབྱུང་ལྟས་ལྡེའུ་སྒྲུང་། བོན་སྐྱོང་ལྡེའུ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ལྷ་མའི་གདུང་རྣམས་ལ་ཕྱིས་ནས་ཡོད་སྐད། སྤྱི་མཁར་ཕྱིང་བ་སྟག་རྩེ་བཞེངས། འོམ་ཐང་སྨན་མཆིམས་སོམ་ཐང་ཐང་གཉའ་ཁབ་ཀྲུ་བཞིས། དེའི་དུས་སུ་འཕྲུལ་བློན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་དང་པོ་རུ་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་བཏོན་པ་དང་། སྡོན་པ་རྡོར་བསྲེགས་ཀྱིས་ས་ཞིང་རྨོ་བ། རྒྱལ་ཐམས་པ

བཙུགས་པ་སོགས་མཛད། དེ་སྐབས་སྔོ་རྒྱུད་ཡར་ལུང་ཁུལ་དུ་ཏན་མོ་བལ་མ་ཞེས་པས་བླ་བའི་དཀར་ཆའི་འཕེལ་རྒྱབ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་ཆོས་བརྩིས་པ་ལ་ཏན་མོ་བལ་མའི་བླ་རྩིས་སུ་གྲགས་པའང་བྱུང་། སྟོད་ཀྱི་རྩིངས་གཉིས་ཀྱི་བང་སོ་ཐ་དང་གཡང་ལ་བརྟན་ཅེས་འབོད་ཡོད་དོ། །

སུ་རང་རྒྱལ་རབས། སུ་རང་གི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ནི་སུ་གུ་ནས་ཆད་པ་དང་ཀུ་ཀེ་དང་སུ་རང་སྲིད་དབང་གཅིག་འཛིན་གྱི་དུས་སྐབས་ལྔ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱི་གདུང་པོ་འཁོར་རེས་སུ་རང་གི་སྲིད་དབང་བཟུང་། པོ་བྲང་ནི་སུ་རང་གི་སྤུ་མཁར་ཉེ་བཟུངས་སུ་མཛད་པ་སོགས་འཁོར་ཆགས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དུ་སུ་རང་གི་གདུང་རྒྱུད་རྫོགས་པ་ཡིན་ཚུལ་ཀ་ཐོག《བཙན་པོའི་གདུང་རབས》སུ་གསལ།

སུ་ལི་སི། (ཉེན་རྟོག་པ)འདི་ནི་དེ་ལྡ་བོད་ལ་གནས་སྡོད་གཞུང་གི་བདེ་སྲུང་ཉེན་རྟོག་གི་དམག་དཔུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༩༢༡)ལོར་དབྱིན་ཇོངས་བོད་མི་ལེགས་ལྡན་ལ་ཉེ་བ་བྱ་བའི་བཀོད་དུས་འོག་བཙུགས། དེའི་ནང་ཇོག་མར་ལྔ་ལས་བཅའ་སྡོད་ལ་གླིང་སོགས་ཁ་ཆེའི་གཞོན་ནུ་ལས་མེད་ཅིང་། དལ་སྟོད་ཁག་གཅིག་བསྡུས་ཏེ་དམག་ཁྲིམས་དང་། ནས་འགན་བྱེད་སྐོ་ཁག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་རྗེས་མི་དཔོན་གྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་འགན་དབང་ལག་བསྟར་བྱེད། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་ཤེལ་དཀར་དང་ལྷ་རྩེ་སོགས་ནས་བསྡུས་པའི་དིང་རི་དམག་སྒར་གྱི་ཁོངས་ནས་གསར་སྐོང་བྱས་པ་དང་། ཡང་ལ་ཕྱི(༡༩༥༤)ལོར་དེ་དག་ཀུན་ཕྱིར་སློག་སྐྱེ་ཆ་དང་དམག་སྒར་གྱིས་ཉེན་རྟོག་བདེ་སྲུང་གི་ལས་འགན་འཁུར་ཞིང་། བཀོད་འདོམས་དབང་ཆ་མདའ་དཔོན་དང་ལྡ་སའི་མི་དཔོན་ཉུང་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱོང་པ་ཡིན།

སུ་ཤྲིར་ལྟ་ལ་ཡ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》ལས། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་བང་གྷ་ལའི་ལྟོ་ངོས་ཟ་ལ་ཡུལ་ཆུ་ཀླུང་འབབ་སའི་གནས་དེ་ཡིན་པར་གསུངས། ཕུ་ཤྲི་ར་ལྟ་ལ་ཡ་ཞེས་པ་རྒྱལ་བའི་རི་ཞེས་པའི་སྒོ་དོན་ཡིན་པར་སྨད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད། བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་དེ་ནི་སྟོང་ཁྲིར་པ་ཏུ་ལི་ཕུ་ཏྲར་ངོས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་འདུག

སུ་ཤེལ་ཅི། དྲིལ་མའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པར་བཤད་ཅིང་། ཞིང་ཏའི་རྩ་བ་ཞེས་ཡུང་ནས་འབྱིད་ལས་གསུངས་ལ། ཞིང་ཏའང་དྲིལ་མ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །

སུ་ས་ལའི་འདབ་མ། ཨུ་སུའི་འདབ་མ་ཡིན་པར་ཡུང་ཐོན་ཆོག་ལས་གསུངས་མིང་། འགྲེལ་རྒྱུད་མཁན་པོས་སུ་ས་ལའི་འདབ་མ་ཟར་མའི་འདབ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

སུ་ཧྃ། སུ་ཧྃ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཤམ་བྷ་ལའི་ལམ་ཡིག》དུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་དཔེ་རིས་ཆ་ཚང་བ་སྐུ་འབུམ་ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་བྲང་གི་ཤིང་དཔར་ཁང་ནས་བརྒྱུད་པར་གསལ།

སུགས། སྒུགས། གཏན་མ་དང་ཡུན་རིང་པོ།

སུད་དུ་བཞག་པ། གཅིག་ཕུའམ་ཐང་ཐང་འཛོམ་པའི་དོན།

སུར་རྒྱལ་བོད། འདི་ལ་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་གྲི་གུམ་གྱི་སྲས་བྱ་ཁྲིས་བློན་པོ་ལོ་ངམ་བཏུལ་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་མཚན་ལ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་དང་། ཁོང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་རྣམས་ལ་སུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་འབོད་པ་ཡིན་ནམ་བརྟག

སུར་བ། ཤུར་པ། ས་ལ་འཛུགས་བྱེད།

སུས་མོ་སྐྱེ་མོང་། སུས་མོའི་མེ་ཏོག་སྐྱེ་ལྡང་།

སེའུ་རས་དམར་ཁྲ། རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་སོགས་ནས་འོང་བའི་རས་དཀྲིས་མ།

པོ་ཏ་ལ། (རྒྱ་གར་སྐད)བོད་སྐད་ལ་གྲུ་འཛིན་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སིཾ་ཧ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ(དེང་སང་གི་སི་ལི་ལན་ཁའམ་ཤྲཱི་ལངྐ)ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བ་ནི་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་ཟེར་བའི་གནས་དེ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། གནས་དེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་སྲོལ་ཡོད་སྐབས། དེའི་མིང་དེ་ལྷ་སའི་པོ་བྲང་དམར་པོར་བཏགས་པ་རེད། ལྷ་སའི་པོ་ཏ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་སུ་གཟིགས།

པོ་ཏི་གཅིག འདི་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད། ཆེ་བ་ལ་ཤོག་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་སྐོར་དང་། འབྲིང་པར་བཞི་བརྒྱ་དང་སུམ་བརྒྱ་བརྒལ་ཙམ། ཆུང་བར་སུམ་བརྒྱ་མ་ལོངས་པ་ནས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཡན།

པོ་ཏོ་བ། འབྲོམ་གྱི་དངོས་སློབ་བཀའ་གདམས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཡ་གྱལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་ཏོ་བ་ནི་འཕན་ཡུལ་སྨྲས་ཀྱི་བྲག་ཐང(གསུམ་འབྲིང་ཤང)དུ་ཡབ་སྨྲ་གཞེན་སྲིད་ལ་ཕྱུག་སྐྱེ་སྲིད་ཅེས་གྲགས་པ་དང་ཡུམ་མེ་ལོ་ཞེས་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་མོ་ཡོས(༡༠༢༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་གཉེན། བྱིས་པའི་དུས་ནས་གཞན་སྡུག་བསྔལ་བ་གཟིགས་ན་འདིའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཐབས་གང་གིས་སེལ་བར་ནུས་སྙམ་པ་དང་། གཞན་བདེ་བ་གཟིགས་ན་ཐུགས་དགའ་ཞིང་འདིའི་བདེ་བ་འདི་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་པར་གོང་དུ་སོང་ན་སྙམ་པ་ཞིག་ཡོད། ཡབ་ཀྱི་བླ་མཆོད་ཐ་སྟོམ་ཞེས་པས་བསླབ་ནས་ཡེར་པ་བ་རྫོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རིན་ཆེན་གསལ་ཞེས་བཏགས། ཁུ་སྟོན་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་ཕྱིན་མཛད། ཡེར་པར་ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་སྐྱེས་རིམ་བར་པ་གཅིག་གསན། ཐོས་བསམ་དང་བསམ་གཏན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། སྒོམ་པར་བཞེད་ནས་སྟོན་སྒོམ་ལ་ཕྱོགས་ཞུས་པར་སྟོན་སྒོམ་གྱིས་བྱང་ར་སྒྲེང་ན་འབྲོམ་སྟོན་བྱ་བ་བཞུགས་པས་དེ་ལ་མན་ངག་ཞུས་ན་ལེགས་གསུངས་པ་ལྟར་ར་སྒྲེང་དུ་དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ནས་གདམས་ངག་ཞུས། ལོ་བདུན་གྱི་རིང་དུ་འབྲལ་མེད་བཞུགས་ནས་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཞུས་པར་འབྲོམ་སྟོན་པས་སྤྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟར་བསྐྱངས། འབྲོམ་སྟོན་པ་འདས་ཁར་པོ་ཏོ་བར་བཤེས་གཉེན་མདོ་སྡེ་ལ་ཁྱེད་ལ་སེམས་བཟང་པོ་ཡོད་གསུངས། དགོན་པ་བ་འདས་རྗེས་ར་སྒྲེང་བསྐྱངས་པར་དགོངས་ཀྱང་མི་ལྟས་ཀྱི་རྐྱེན་བྱུང་ཆས་དངོས་གང་ཡོད་དོར་ཏེ་གཅིག་པུར་གཤེགས། པོ་ཏོ་བ་དང་། སྤྱན་སྔ་བ། ཕུ་ཆུང་བ་གསུམ་ཀྱང་མེད་ན་འཁོར་སོགས་སུ་བསྡུ་ཏེ་སྒོམས། སྒོ་ལེགས་དགོན་པ་སོགས་སུ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དཀྱུང་པོ་ལྡུག་རུ་རེ་གཅིག་པ་ལ་སྐྱལ་གྱི་པོ་ཏོ་དགོན་ན་བཞུགས་དུས་འཕན་ཡུལ་སྟོད་དུ་སྡེ་སྟོད་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་གྲོལ་པ་མང་པོ་ཕྱུས་སུ་བསྡད་བཅུག་ནས་སྟོད་མོ་བཏང་། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་དང་དེའི་འཁོར་རྣམས་ཀུན་ཟང་ཞིང་གི་དངོས་པོར་མི་ཆགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་དང་། པོ་ཏོ་བ་ནི་རྩེ་སྡོད་ལ་མཁྱེན་པ་རྒྱས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་བ་ཞིག་ཡིན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་པོ་ཏོ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པས་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ཞེས་གྲགས། བཀའ་གདམས་ཞེས་པའི་སྐད་དེ་ཡང་དེ་དུས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན། དཀྱུང་གྲངས་དོན་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱ(༡༡༠༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། བུ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་བྱུང་། ཁོང་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་སློབ་མ་ལ་ཆོས་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ལ་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། གཙང་ན་རམ་ཐང་གཉིས། གཙང་སྟོད་ན་བྱ་ཡལ་གཉིས། གཞུལ་གྱི་སྣང་གཉེར་གཉིས། ཉལ་ན་འབེ་རོག་གཉིས་ཏེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། གླང་ཐང་པ་དང་ཤར་བ་ལ་དབུས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ཟེར་ཞིང་། ཁོང་རྣམས་ནི་གཙོ་བོའི་སློབ་མ་རྣམས་སོ། །སློབ་མ་དག་གིས་བླ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་བསྒྲིགས་ཏེ་འགྲེལ་པ་སྦྱར་བ་ལ

ཕེའུ་དུམ་སྟོན་པོ་ཞེས་ཟེར། ཡོ་རྒྱལ་ཞིབ་པ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》གི་ཤོག་གྲངས་༡༦ནས་༢༢༢བར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཕ་སྐྱེ་ཀར་འབྲི་བ། (སྐྱེགས་པས་དུ་ཕྱག་ནས་འབྲི་བ)བོད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་རྣམས་འབྲི་བའི་སྐབས་འབྲི་ཚུལ་རིགས་གསུམ་ཡོད། ཤོག་དྲིལ་དུ་ཕྱས་ནས་འབྲི་བ་སྟེ། སྔར་བོད་དུ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཤོག་མར་ཤོག་དྲིལ་དུ་ཕྱས་ནས་འབྲི་བ་ཡིན་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ།

ཕར་མགོ་མགོ་ཅན་སྐྱིད་ཅིང་རྒྱགས། ཡབ་ཆོག་འདིའི་ཡབ་རྩའི་ནང་དོན་ནི་མཆོད་རྟེན་ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དཀྱིལ་དུ་དུམ་པའི་སྟོ་བ་ཆེ་ཞིང་རྒྱས་པ། སྨད་དུ་བང་རིམ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་དུམ་པའི་སྟོབ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བར་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཡབ་བྱེད་ནི་མགྲིན་པ་རིང་ལ་མགོ་བོ་ཆེ་ཞིང་སྨད་རྒྱགས་པ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་དཔེ་ཚིག་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྡེབས་བྲིས་ཚོག་ཡབ་ཆོག་འདི་དང་དེའི་འགྲམ་དུ་དྲི་བའི་ལན་མཆོད་བྱེད་དུ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རི་མོ་ཞིག་བྲིས་ཡོད་ཅེས《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》ལས་བཤད།

ཕྱི་ཕྱི་ལིང་། ཕི་ཕི་ལིང་གི་མིང་སྟེ། 《དུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ》ལས། དེ་མ་སྐྱེད་ན་ཕྱི་ཕྱི་ལིང་དང་ན་ལེ་ཞམ་དང་ཀྱུམ་པའི་སྣ་ཀུན་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕྱུད། དཔྱོད་པ། སློས་ཟབ་ནན་གྱིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ།

པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད། (རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད) ༡. མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༢. དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ༣. ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ༤. རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ༥. ལས་གྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ༦. ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ༧. ཉི་ཤུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ༨. སུམ་ཅུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའོ།། འདི་ནི་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་སྡེ་ཐུམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉེ་ཤུའི་ནང་ཚན་ནོ། །《མེས་པོ་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན》ལས་ཁ་ཅིག་གིས《ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད》ཀྱི་འགྲེལ་པ་མི་འདྲེན་པར《རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ》འདྲེན་པ་འཐད་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱ་དན་རྩེ། གཞིས་ཀ་རྩེ་འབྲོང་པ་རྫོང་ཕྱ་དྲུན་ཚུལ་སྒྲ་བདུན།

ཕྱིར་ཡང་འདྲ། འདི་ཡང་ལྷ་ས་གཙང་པོའི་ཆུ་དེ་སྟོན་ལས་ཀུང་ཆེ་དུ་སོང་སྟེ་ཕྱམ་ས་རྒྱས་བཅད་པའི་བཟོ་དབྱིབས་རྒྱ་ནང་གི་སྒྲིག་ཆགས་ཕྱིར་དང་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨའི་བཀའ་ཆེམས་སྐྲ་ཐག་ཁ་མཐིང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ་ལས། ཀོ་བ་མཚོ་ལ་ཕྱིང་འདྲའི་དུས། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། སྐམ་ས་མཐའ་སྐོར་གྱི་ལ་རྫ་རྣམས་འོག་ནས་རིམ་ཟད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁྲིར་ཏེ་གཙང་པོའི་འགྲམ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྒྱ་ཕིབས་རྣམས་མཐོང་ཙམ་དང་། རྒྱང་ཐག་རིང་པོ་ནས་སྨོན་ལམ་ཙམ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་འགྲམ་དུ་འགྲོ་ས་མེད་པའི་དུས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན།

པྲེ་ཏ་པུ་རི། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》ལས། མངའ་རིས་ཀུ་ལེའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག་ལ་ཡང་བོད་སྐད་དུ་ཡི་དྭགས་གྲོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་མང་པོར་གསལ།

དཔག་ཚོག་པ་རིན་རྗེར། འདི་ནི་མངའ་རིས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་བ་པོ་ཡིན་པར་ཚལ་པའི《དེབ་དམར》ནང་གསལ་ཞིང་། དེང་སང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པའི《ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས》དེ་ཡིན་ནམ། དེ་མིན་གཞན་ཞིག་ཡོད་མིན་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས།

དཔག་ཚད། ཇི་སྐད་དུ། གཟུགས་མཐའ་ཕྲ་རབ་རྡུལ་བདུན་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག །དེ་བཞིན་ལྕགས་ཆུ་རི་བོང་ལུག་དང་གླང་། །ཉི་ཟེར་སྐྱེ་མ་ཤིག་ནས་སོར་ཚིགས་སོར། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཁྲུ་གང་དེ་བཞི་ལ། །གཞུ་འདོམས་ཞེས་གྲགས་ལྔ་བརྒྱ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག །དགོན་པའི་ཚད་དེ་དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་དོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《མངོན་པའི་གཞུང》དང《དུས་འཁོར》གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱང་ཐག་རིང་ཐུང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་མཚོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དཔག་ཚད་རྩི་སྟངས་ནི་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་བདུན་ལ་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག རྡུལ་ཕྲན་བདུན་ལ་ལྕགས་རྡུལ་གཅིག ལྕགས་རྡུལ་བདུན་ལ་ཆུ་རྡུལ་གཅིག ཆུ་རྡུལ་བདུན་ལ་རི་བོང་གི་རྡུལ(སྤུ་རྩེར་ཆགས་པའི་རྡུལ)གཅིག རི་བོང་རྡུལ་བདུན་ལ་ལུག་རྡུལ(སྤུ་རྩེར་ཆགས་པའི་རྡུལ)གཅིག ལུག་རྡུལ་བདུན་ལ་གླང་རྡུལ(སྤུ་རྩེར་ཆགས་པའི་རྡུལ)གཅིག གླང་རྡུལ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་གཅིག ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་བདུན་ལ་སྒྲོ་མ་གཅིག སྒྲོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་གཅིག ཤིག་བདུན་ལ་ནས་འབྲུ་གཅིག ནས་འབྲུ་བདུན་ལ་སོར་མོ་དཀྱུས་མའི་ཚིགས་གཅིག སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམས་གང་། གཞུ་འདོམས་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གིས་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པ། རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་ཡིན་ཏེ་སྤྱིར་ན་མི་གཟུགས་ཚད་ལྡན་གྱི་ཁྲུ་གང་ལ་སྐྱི་སྐར(公分)ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ཡོད། ཁྲུ་བཞི་སྟེ་སྐྱི་སྐར་ཉིས་བརྒྱ་ལ་འདོམ་གང་། འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་སྟེ་སྐྱི་སྐར་ཆིག་འབུམ་མམ་སྐྱི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་སྟེ་སྐྱི་ལི་གཅིག་དང་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ཚད་མཉམ་ཞིང་། རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་དམ་སྐྱི་ལི་བརྒྱད་ཀྱི་ཚད་མཉམ་པ་དེ་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》དེབ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས༡༦༢༢ནང་དཔག་ཚད་ཅེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱ་ཡིག་གི་མཇུག་ཏུ་དཔག་ཚད་གཅིག་ནི་ཧྲི་ལི་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་གི་ཚད་དང་མཉམ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་བྱས་ན་ཧྲི་ལི་གཉིས་ལ་སྐྱི་ལི་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། ཧྲི་ལི་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་ལ་སྐྱི་ལི་བཅུ་གསུམ་སྟེ་སྐྱི་ཁྲི་ཆིག་ཁྲི་སུམ་སྟོང་ཡོད། དེ་རིགས་པས་གཞལ་ན་སྐྱི་ཁྲི་ཆིག་ཁྲི་སུམ་སྟོང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་སྐྱི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་དང་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་ཚད་མཉམ་དགོས་མིང་། དེ་ལ་སྐྱི་ལི་གཅིག་དང་སྐྱི་ཁྲི་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་ཡོད་པས་དེ་ཧྲི་ལེར་ཕབ་ན་སྐྱི་ལིའི་ལྷབ་གཅིག་སྟེ་ཧྲི་ལི་སུམ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་ཅིང་། ཧྲི་ཁྲིར་བརྩིས་ན་སྐྱི་ཁྲིའི་གྲངས་གོང་གསལ་གྱི་ལྟབ་གསུམ་སྟེ་ཧྲི་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ལྔ་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་པས་གོང་དུ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་དེ་དང་རྒྱབ་འགལ་ཆེན་པོར་སོང་ཡོད།

དཔག་ཚད་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཡོ་ཛ་ན།

དཔག་ཚད་མདའ་རྒྱང་གང་། མཐའ་སྐོར་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་དཔག་ཚད་གཅིག་དང་། ཐད་ཀའི་རིང་ཚད་མདའ་རྒྱང་གང་གི་ཚད་ཅེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ངང་སོའི་ཕྱི་ནས་བསྐོར་བའི་ས་ཞུང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་དང་རིང་ཚད་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེང་སང་གི་མཐོང་ཚོད་ལ་དེ་འདྲ་མི་འདུག

དཔག་བསམ་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སྟོད་ཀྱི་གངས་རི་ནས་བྱང་དུ་ཕྱིན་པའི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཤིང་དཔག་བསམ་སྡོང་པོ་ཟེར་བ་སྡོང་པོ་མི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡལ་འདབ་ལྷ་ཡུལ་ལ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

དཔང་བརྒྱད། རྒྱུད་ཡ་ཐན་ཚུན་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་བདེན་དཔང་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད།

དཔང་པོ་ཆར་གཅོད་པའི་གནས་གསུམ། བདེན་རྫུན་ཤན་མི་འབྱེད་པ། རྒྱལ་ཁ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤན་འབྱེད་པ། ཚོད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་ཤན་འབྱེད་པའོ། །

དཔང་པོ་གསུམ། ཤན་འབྱེད་པའི་དཔང་པོ། རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་དཔང་པོ། ཆར་གཅོད་པའི་དཔང་པོའོ། །

དཔང་བཙུགས་དམ་བཟར། མནའ་བསྐྱལ་སྐབས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལྷ་དང་བླ་མ་སོགས་དཔང་དུ་བཞག་ནས་ཁས

ཞེན་དམ་བཅའ་བྱས་པ།

དཔང་ལག ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་མཁན།

དཔང་ལོ་ལྷ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། ལོ་ལྷ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ཕྱུ་པའི་མེ་ཕྱི(1276)ལོར་ལ་སྟོད་ལྷོ་བྱང་ཤང་ཀི་ཝེ་འབུ་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་བལྟམས། ཡུམ་སྐྱ་མོར་གཤེགས་ནས་ལུག་གི་ལོ་ནས་གསོལ་བས་ལུ་ཤུ་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་ཆོས་རྗེ་སྦྱང་སྤྱིང་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་ནོད། མཚན་བློ་གྲོས་བརྟན་པར་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་མཁན་ཆེན་གསེར་ཁང་པ་དང་མི་སྟོན་འདུལ་འཛིན་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་གཉིས་ལས་མདོ་རྒྱ་རྫོགས་པར་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ནས་བཅུ་དགུ་བར་རྟག་བདེ་སེང་རྒྱལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཕར་ཚད་མངོན་གསུམ་དང་། དབུ་མ། ཁྱད་པར་དུ་དུས་འཁོར་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་རྟག་བདེ་བ་གཤེགས་ནས་མང་མཁར་ཁྲ་ཚང་དུ་ལོ་ལྷ་བ་ལོ་མཆོག་ལས་དུས་འཁོར་མོན་ལུགས། ཀ་ལཱ་པ་དང་ཙནྡྲ་པ། སྙན་ངག་མི་ཡོང་སོགས་གསན། རྟག་བདེ་ཉི་ཕུག་གི་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་དཔལ་དང་། ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་གཞི་ཐོག་པ། འཇམ་སྐྱབ། རོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་པད་བསྟེན། དུས་འཁོར་ལུགས་བརྒྱུད་གཉིས། རྣམ་འགྲེལ། རིག་གཏེར་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བ་ལ་མཁན་ཆེན་གསེར་ཁང་པ་དང་མི་སྟོན་འདུལ་འཛིན་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཨ་ཙ་ར་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕལ་སྐད་བསླབས། འཇམ་དབྱངས་གཞི་ཐོག་པ་དང་པཎྜི་ཏའི་དབང་གི་ལོ་ཙཱ་མཛད་པས་ལོ་ཙཱ་བར་གྲགས། ཉེར་གཅིག་པ་ལ་བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་སྒྲ་སྙན་ངག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། བལ་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ལན་བདུན་ཕེབས། བལ་པོ་པཎྜི་ཏ་བལ་ཆེ་པ་ལ་མན་སྙེ་དང་དགོངས་རྒྱན་སོགས་ཞུས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་ལ་ཤུང་ཐང་གནས་པོ་ཆེར་ཆོས་གཞི་བཙུགས་ཏེ་ཤུང་ཐང་པ་བདེ་བླ་སོགས་སློབ་མའི་ཚོགས་མང་དུ་འདུས་པ་ལ་དབྱར་དུས་འཁོར། དགུན་ཕར་ཚད་མངོན་གསུམ་གྱི་དུས་ཆོས་གསུངས། སྙན་པའི་གྲགས་པ་རྒྱ་གར་དང་ཧོར་ཡུལ་ཆུན་ཁྱབ། ཡ་ཚེ་དང་ཧོར་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་བྱུང་བ་ལ་བར་ཆད་དུ་གཟིགས་ནས། སྤྲིངས་ཡིག་གོང་འོག་ཙམ་གྱིས་ཡ་ཚེ་བཟློག ཅང་ཕུ་དགོན་གསར་ལ་སེང་གེ་གླིང་དུ་བཏགས་ཏེ་དེར་བཞུགས་པས་ཧོར་བཟློག ཞིག་པའི་གྲོགས་པོའི་གཡོ་བ་རིང་དུ་སྤངས། སྐབས་དེར་ས་སྐྱར་བྱོན་ནས་ལོ་མཆོག་པ་ལ་མངའ་བའི་བཀའ་ལུང་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པ་ལ་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞུ་བ་བཞིན་བོ་དོང་ཨེའི་གདན་ཁྲིར་ཐེབས། ཤུང་ཐང་བ་བདེ་བླ་སོགས་སློབ་བུ་མང་དུ་བྱོན། རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྲས་དབོན་པོ་ལོ་ལྷ་བ་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་ཡིན། དགུང་ལ་ཐེབས་ནས་ལྷ་ས། བསམ་ཡས། ཤུང་ཐང་། ལྷག་ཡུང་། ར་སྒྲེང་། གསང་ཕུའི་ཐོག་རྣམས་སུ་དུས་འཁོར། དགོངས་རྒྱན། ཕར་ཚད་མངོན་གསུམ། དབུ་མ་རྒྱན། སྒྲ་སྙན་ངག་ཟབ་མོའི་མདོ་ལྔ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པས་དབུས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཕལ་མོ་ཆེས་གསན། སྨར་ཐང་དུ་མཆིམས་སྐྱོ་བཟང་པ་སོགས་ལ་དགོངས་རྒྱན་སྙན་ངག་གནང་། མཁས་པའི་བདག་ཉིད་བུ་དོན། རྒྱལ་སྲས་པ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ཤུང་ཐང་བ་བདེ་སྐྱི། མ་ཏི་པཎ་ཆེན། ཀུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ། འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན། ཉི་རིང་པ་འཇམ་དབྱངས་མཚན་ཅན་སོགས་ཀྱིས་དཔང་ལོ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་བཏུད། མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཐུགས་དམ་ལས་མི་གཡེལ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ་མཚོན་ན། དཔལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་བསྒྱུར་བའི་འགྲོ་རྣམས་རྫོགས་པར་བསྒྱུར། བསྟན་འགྱུར་ལས། 《དཔལ་ལྡན་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་སྦྱར་མི་གཡོ་བའི་སྙིང་པོ་སྣང་བ》ཞེས་བྱ་བ། 《རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་བརྗོད་བྱང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགེངས་པ》ཞེས་བྱ་བ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གནས་བརྟན་ཉི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ། 《དཔང་མངོན་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་པཉྫི་ཀ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དཔང་པོས་མཛད་པ》སོགས་དང་། 《ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ》རྒྱལ་དབང་བློས་མཛད་པ་དང་། སི་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་པ《ཙནྡྲ་པའི་ཡི་གེའི་མདོ》 《ཏིང་མཐའི་བྱ་བ》 སློབ་དཔོན་གཙང་ཁ་ཉིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་མདོར་བསྟན་སོགས་གཞི་འགྱུར་དང་ཞུ་ཆེན་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། 《དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བསྡུད་འགྲེལ་ཀ་ལཱ་པ》སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ་ཚིགས་གསུམ་གསལ་བ》སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བཀའ་རྩོམ་མཛད་ཅིང་། གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་རྟ(1342)ལོར་བོ་དོང་ཨེར་དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤེགས།

དཔའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དགྲ་སྟེ་འཇོམས་པ་དང་རང་སྟེ་བསྲུང་བ་ལ་དཔའ་བའི་རྟགས་མཚན་དུ་སྟག་གི་སྤྱིག་པ་སྟེ་སྟག་པགས་ཀྱི་སྟོད་གོས་གྱོན་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་དཔའ་བོ་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་སྟག་གི་སྤྱིག་པ་དང་སྟག་གདན་གསོལ་རས་སུ་གནང་བ་དང་། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་དང་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་སོགས་སྟག་པགས་དཀར་པོའི་སྟོད་གོས་སུ་དུང་མེད་པ་ཁན་སྦྱར་ལྷ་བུ་རེ་བཞེས་སྲོལ་ཡོད་པ《ཐང་དེབ་གསར་རྙིང་》གཉིས་སུ་གསལ།

དཔའ་སྟེ་གསུམ། སྟོད་ཀྱི་དཔའ་སྟེ། བར་གྱི་དཔའ་སྟེ། སྨད་ཀྱི་དཔའ་སྟེ་བཅས་གསུམ་ཡིན། སྟོད་ཀྱི་དཔའ་སྟེ་ནི། འགོ་དང་། ཁྱུང་། མགར། སྤྲབས། གཉན་བཅས་ཀྱི་སྟེ་ཁག་ཕྱིས་གྲུ་གུ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་བཏུལ་བ་དང་། བར་གྱི་དཔའ་སྟེ་ནི། སྤས་རྒྱ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་གནས་པ་དེས་ལྷོང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་བཏུལ་བ་དང་། སྨད་ཀྱི་དཔའ་སྟེ་ནི་མཛོང་ཁྲབ་སྲིད་སྟེ་དགུ་དང་འཇའ་སྟོང་སྟེ་དྲུག་གིས་རྒྱ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་བཏུལ་བ་བཅས་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་གྱི་དཔའ་སྟེ་གསུམ་ཟེར།

དཔའ་ན་ལྔ། ༡. དགྲ་མགོ་གནོན་པ་དཔའ་བོའི་དགེ། ༢. ཁྲིད་ཀྱི་མདུན་ས་ཟིན་པ་མཛངས་པའི་དགེ། ༣. ཤགས་ཐེབས་པ་བླུས་པའི་དགེ། ༤. ཕ་སོག་ཆེ་བ་དྲག་པོའི་དགེ། ༥. གཏོང་ཕོད་ཆེ་བ་བསམས་པའི་དགེ་བཅས་ཡིན།

དཔའ་བོ་ཉེར་བཞི། གསང་སྔགས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་བརྟགས་པའི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ན་དཔའ་བོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གྲོང་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་ཡི་གནས་བརྒྱད་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་ཁྱབ་པ་སོགས་སྐུ་ཡི་དཔའ་བོ་བརྒྱད། འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་གསུང་གི་གནས་བརྒྱད་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་སྐྲ་གུ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་གསུང་གི་དཔའ་བོ་བརྒྱད། པུ་ལི་ར་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་བརྒྱད་ན་བཞུགས་པའི་དཔའ་བོ་ཚོད་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་བརྒྱད་བཅས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད།

དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕྱི(1504)ལོར་གཉགས་ཀྱི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་ཡབ་བླ་མ་དར་དང་། ཡུམ་ལས་སྐྱིད་སྐྱོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྟོ་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་དགེ་བསྙེན་ཆ་ཤུང་པས་དཔའ་བོ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཆོས་དབང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་སྟོ་བྲག་གྲོ་བོ་དགོན་པའི་གདན་སར་ཕྱུན་དྲངས། བླ་མ་རྟོགས་ལྡན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་སྦྱང་བརྩོན་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་ཤར་རྟོགས་ཡོ་བ་ཏེ་ཏ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་མང་པོ་དང་། དབུས་སྟོན་ཏེ༔ཏ

ཀ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་གསན། དེ་རྗེས་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་དགུ་ལ་ཀོང་པོར་ཕེབས་སྐབས་བྱེད་པོ་འདུམ་པ་སྐད་དུ་ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས་མིད། མཚན་ལ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གསན་སྦྱོང་མང་ཆེ་བ་བླ་མ་འདིའི་དྲུང་དུ་མཛད་པ་དང་འབྲེལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་ཀ་ཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ལ་གསན་སྦྱོང་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་གནང་བས་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་རབ་ཏུ་འབར། གསུང་རྩོམ་ལ《སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན》དང་། 《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》《ཕག་མོའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ》《གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་བཞིའི་རྣམ་བཤད》《སྨན་དཔྱད་ཟིན་བྲིས་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ》《རྡོ་ཞུན་གསལ་སྒྲོན》《རྩིས་གཞུང་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་མང་དུ་མཆིས། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༥༤༥)ལོར་བརྩམ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རིང་ཡོངས་སུ་ཆ་ཚང་བར་མཛད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་འདི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་ལྟ་བའི་མེ་ལོང་དང་མཚུངས་ཤིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་ཡིག་ཁུངས་བཙན་ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་བཅས་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྟག(༡༥༦༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དཔའ་བོའི་རྒྱན། དཔའ་བོའི་མཚོན་རྟགས་གུང་(གཟིག་འདྲ་བའི་སྟག་ཆགས་ཤིག་གི་མིང་)དང་སྟག་པགས་ཀྱི་གདན་ཐོབ་པོ། །

དཔའ་བོའི་ཆས་བརྒྱད། འདོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་ཏེ། ཐོད་སྐམ་ལྔའི་དབུ་རྒྱན། ཐོད་རློན་ལྔ་བཅུའི་དོ་ཤལ་ལོ། །བགོ་བའི་གོས་གསུམ་ནི་སྐུ་སྟོད་ན་གླང་ཆེན་གྱི་ཀོ་རློན་སྟོད་གཡོགས། སྐུ་སྨེད་ན་ཞིང་ལྤགས་ཀྱི་གཡང་གཞི། སྐུ་སྨད་ན་སྟག་ལྤགས་ཀྱི་ཤམ་ཐབས། བྱུག་པའི་རྫས་གསུམ་ནི་ཞག་གི་ཟོར་རིས་དང་། སྨིན་ཐག་ཁྲག་གི་ཐིག་ལེ། དཔྲལ་བ་ཐལ་ཆེན་གྱི་ཚོམ་བུ་རྣམས་སོ། །

དཔའ་བོའི་ལྟག་སློག སྟག་པགས་ལས་བཟོས་པའི་སྟོད་གོས་སུ་ཕུ་མེད་པ་དེང་སྐབས་ཁྱད་སྤུར་ཟེར་བ་དེ་དང་བཟོ་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། ཁྲི་སྲོང་། རལ་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནང་བཟའ་བེར་གྱི་འོག་ཏུ་སྟག་པགས་དཀར་པོའི་སྟོད་གོས་བཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པོ་ཡོད་པ་དང་དཔའ་བོ་རྣམས་རྗེས་ཅན་ལ་སྟག་གི་སློག་པ་གནང་སྲོལ་ཡོད།

དཔའ་མཚན་དྲུག དཔའ་བོ་རྣམས་ལ་མཚོན་རྟགས་སུ་སྟག་སྟོད་དང་སྟག་ཤམ་གཉིས། ཟར་ཆེན་དང་ཟར་ཆུང་གཉིས། གོང་རས་དང་སྟག་སློག་གཉིས་བཅས་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསལ།

དཔའ་མཛངས་རིགས་གསུམ། སྙིང་ཁོག་ཅན་དང་། དྲང་བ། གཞིས་རྒྱུད་འཇམ་པ་སྟེ་གསུམ།

དཔའ་ཞིང་བརྟན་རྩགས་པ། གཞན་གྱིས་ཐུབ་མི་ནུས་པའི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་སྒྲུབ་པར་བློ་སྤོབས་ཆེ་ཞིང་དཀའ་སྤྱད་ལྷག་བརྟུལ་ཅི་བྱུང་ཡང་བཟོད་ཐུབ་པ།

དཔའ་བླ། དམག་དཔོན་ཆེན་པོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་དཔུང་རོགས་དང་། དམག་དུའི་རྗེས་འདེད་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

དཔའ་རིས་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་རབ་གསལ། དཔའ་རིས་བློ་བཟང་རབ་གསལ་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༨༤༠)ལོར་དཔའ་རིས་ཡུལ་གྱི་འབྲོག་སའི་ཁྱིམ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་ཆེས་ཕྲ་བའི་དུས་སུ་དག་ཅུང་ཡར་ཤེང་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཚོགས་ཞུགས་མཛད་ཅིང་། ཐུགས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དགོན་པའི་འདོན་ཆ་སོགས་ལྷུར་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད། སྐུ་ན་ཅུང་སྨིན་པ་ན་དགོན་ལ་ཕྱག་ཕེབས་? དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་ཕྱོགས་བཀའ་པོད་ལྔ། སྔགས་ཕྱོགས་རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐུགས་གཉེར་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་ཤིང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྒྲུབ་འབྲས་བཞིན་དུ་གཅེས་པར་བཟུང་ནས་གདན་ས་མཆོག་གི་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དམིགས་བསལ་གྱིས་རྡོ་རམས་པ་འཕར་མའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། གདན་ས་མཆོག་གི་རྩོད་རྒྱུགས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། དགུང་ལོ་ང་ཞར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་རྟ(༡༨༩༤)ལོར་ཀུན་སྤྱི་དང་དཔའ་རིས་མཚོ་སྔོན་གྱི་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་། རོང་པོ་དགོན་ཆེན། ཨ་རིག་དགོན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཕྲ་དུ་མར་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་བཤད་སྒྲུབ་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། འཇུ་མི་ཕམ་གྱི་དཀའ་སྡོམ་ལ་དགག་ལན་བརྩམས་གནང་བ་སོགས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་བྱ་བས་དུས་འདའ་བས་མཁས་པའི་གྲགས་སྙན་ས་སྟེང་དུ་ཁྱབ། མེ་རྟ(༡༩༠༦)ལོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་རྗེ་ཉིད་ལས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོ་གསན། ཁྲིམས་ལམ་སྲུང་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡི་ཅིན་དང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔ། སོག་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་། སྐལ་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ཇི་བཞིན་བསྐྱངས་པར་མཛད། ལྕགས་ཁྱི(༡༩༡༠)ལོའི་ཡས་མས་སུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྐྱར་ཡང་ཕྱི་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་བརྒྱ་ཕྱེས། སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་ལ་ཉེ་བར་འགོད་བཞིན་པའི་ཚེ་ན་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་རེ་ཞིག་བསྡུ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

དཔལ་ཁང་ཆོས་མཛད། དཔལ་ཁང་ཆོས་མཛད་ཞུ་བ་འདི་ནི་གཙང་གི་བཞད་ཤར་ཕྱོགས་དཔལ་ཁང་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་དུས་མཉམ་དུ(༡༥༠༧ནས༡༥༥༤)བྱུང་། མཚན་དངོས་རག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དབྱངས་ཅན་སྙེམས་པའི་སྡེར་འཕོད། དག་ཡིག་དག་སྦྱོར་སྡོམ་པ་པོ་ཡིན། འབྱུང་འདས་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

དཔལ་ཁྲིད། མངའ་རིས་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

དཔལ་འཁོར་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་པོ། (རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ)དགོན་པ་དེ་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ཁོངས་རྒྱལ་རྩེ་གྲོང་ནང་དུ་གནས་ཡོད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟག(༡༤༡༤)ལོར་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་པས་ཐོག་མར་ཞ་སྟོད་ཤུང་ར་དགོན་པ་བཏབ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སློབ་དཔོན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་ནང་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་དམིགས་ནས་གསར་ཕྱག་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་ཆོག་སྒྲ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཡོད་པ་བཙུགས་མིད། དེའི་མཆོད་རྒྱུན་དུ་དམིགས་པའི་མཆོད་གཞིས་སོན་འབྲུ་ཁལ་བཞི་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་དང་བྲེ་བཞི་ཙམ་འགྲོ་བ་ཐེབས་སུ་སྦྱར། དེ་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་སོང་བ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཁྱི(༡༤༡༨)ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་གཉིས་ལ་ད་ལྟའི་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་དགོན་པ་འདི་གསར་དུ་བཏབ་ནས་སྔར་ཡོད་ཤུང་ར་དགོན་པའི་ཆོས་གཞིས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་འདིར་སྤོས་མིད། དགོན་པ་འདིར་གྲྭ་ཚང་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་ནི། དགེ་ལུགས་གྲྭ་ཚང་བདུན། ས་ལུགས་གྲྭ་ཚང་བཞི། ཞ་ལུའི་གྲྭ་ཚང་གཅིག དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་བཞི། ས་སྐྱ་དགེ་ལུགས་ཐུན་མོང་གི་གྲྭ་ཚང་གསེར་ཁང་རིག་པ་བཅས་ཡིན། དགོན་པ་འདིར་གྲགས་ཆེ་བ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། སྐུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་། བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཆོས་རྒྱལ་རྩེ་ཞེས་ཕྱག་ཡོངས་མ་བཅས་ཡིན། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ནི། དཔལ་ཆོས་དགོན་པ་འདེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་ས་ཕག(༡༤༡༩)ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་མིད། ཕྱིལ་འདུར་ཆེན་བཅུ་གཉིས། མདའ་ཡབ་ལན་ཀན་དང་བཅས་པ། གཙུག

ལག་ཁང་གི་གཙང་ཁང་དབུས་མར་ཀ་ཆེན་བརྒྱད། མདུན་གྱི་ཁྱམས་ལ་ཀ་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད། སྒོ་འགྱུར་ཤར་ནུབ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གཉིས་སོ་སོར་ཀ་བ་དྲུག་རེ་བཅས་ཁྲིན་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད་ཅིང་། གཙང་ཁང་ཆེན་མོའི་དབུས་སུ་རྟེན་གཙོ་ཐུབ་དབང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྐུ་ཟངས་ཁལ་ཆིག་སྟོང་ལ་གསེར་སྲང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཅུ་ཐམ་པ་འགྲོ་བའི་གསེར་ཆས་སྦྱགས་པ་ཁྲི་དྲུག་འགྲིགས་དང་བཅས་པ་ཞོད་ཀྱི་ལྷ་བཟོ་དཔོན་མོ་ཆེ་སྐྱབས་པས་བཞེངས་པ་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འཇམ་དབྱངས་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གསེར་སྐུ་རེ་ལ་ཟངས་ཁལ་ཉིས་བརྒྱ་དང་། གསེར་སྲང་སུམ་བརྒྱའི་གསེར་ཆས་སྦྱགས་པ། བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་ཛའི་ཧེ་ཙ་སོགས་ཀྱིས་བཞེངས་པ། རྟེན་གཙོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་དང་། གཡོན་དུ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཡས་ཕྱལ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་སོགས་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དང་། གཡོན་ཕྱལ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དབྱངས་སོགས་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་བཅས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུ་དྲུག་གི་ཉེ་སྲས་ཐིག་ཚད་མ། བར་སྟོངས་སུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་བྲིས་ཡོད་པ། སྒོ་འགྱུར་ནུབ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་བཞེངས་ཤིང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་རྣམས་འབུར་སྐུ་དང་། དེ་མིན་གྱི་མགྲོན་ཁང་གྱི་ལྷ་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་རྣམས་ལྡེབས་བྲིས་སུ་བྲིས་ཡོད། སྒོ་འགྱུར་ཤར་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ནི། གོང་གསལ་ཕྱི་ཕྱི་ལོ་དེར་བཞེངས་ཤིང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་སློབ་དཔོན་སྐུ་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཕྱག་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་འབུར་སྐུ། འཁོར་གྱི་ལྷ་དང་ལྷ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་ལྡེབས་བྲིས་དང་། གཞན་ཡང་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་སོགས་བླ་བརྒྱུད་རིགས་རིམ་གྱི་འབུར་སྐུ། ལྡེབས་བྲིས་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ་བཅུ་ལྔ་སོགས་ལྔ་སྐྱོང་ཐུག་ཕྱག་ཙམ་ཡོད། གཞན་ཡང་འདུ་ཁང་དང་། ཁྱམས་གཡས་གཡོན། སྟེང་གི་སེང་གཡབ་སོགས་ལ་མདོ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མང་པོའི་ཞིང་བཀོད་དང་ཡོགས་བྲིས་རྣམས་ཡོད། རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༦༤༥)ལོར་གཙང་ཁང་ཆེན་མོའི་སྟེང་གི་གཞལ་ཡས་ཆེན་མོའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དབུས་སུ་དུས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གཡས་ཕྱོགས་གསང་སྔགས་བླ་མེད་པ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་བ་བདུན་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བླ་མེད་མ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་བ་བདུན་བཅས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་བ་བཅོ་ལྔ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་བ་དེ་དག་གི་སྟེང་དང་འོག་གི་བར་སྟོང་རྣམས་སུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆུང་བ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་བཅས་ཁྱོན་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ་ཆུང་བསྡོམས་པའི་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་ཡོད། གཞལ་ཡས་ཆེན་མོའི་གཡས་ངོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལྷ་ཁང་ནང་། ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རགས་རིམ་གྱི་འབུར་སྐུ་དང་། དཀྱིལ་དུ་བདེ་མཆོག་གི་སློས་བསྐང་། ཡོགས་བྲིས་སུ་ཐུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ས་སྐྱའི་གདུང་རབས། སྟེ་དེས་ཀྱི་ལྡེབས་བྲིས་ལ་གོང་མ་ལེ་ཆེན་ཅན་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་མཇལ་དུ་བཞུགས་པ། བྱང་རྡོས་ཀྱི་འོག་བྲིས་ལས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་སུ་སྟེགས་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་བཏུལ་བ་སོགས་ལྡེབས་བྲིས་མང་པོ་ཡོད། གཞལ་ཡས་ཆེན་མོའི་ཤར་ངོས་གནས་བརྟན་ལྷ་ཁང་ནང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ཐུག་རི་མ། འཇམ་དབྱངས་སྐུ་མེད་གཙོ་འཁོར་ལྔ། སློལ་མ་འཇིགས་བརྒྱད་སོགས་ལྡེབས་བྲིས་མང་པོ་དང་། བར་ཁྱམས་ཀྱི་བསྐོར་ལམ་དུ་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ། མདུན་ངོས་ཀྱི་ཁྱམས་སུ་མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ནས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་སོགས་ལྡེབས་བྲིས་མང་པོ་ཡོད། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྐུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕུག(༡༦༤༧)ལོར་བཞེངས། མཆོད་རྟེན་དེ་ནི་ཤྲཱི་དྷཱ་ནྱ་ཀ་ཊ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དང་སྐབས་མཚུངས་ཤིང་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་ལ་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དང་། ལྷ་སྐུ་ཕྲིས་འདུས་བསྒོམས་པའི་གྲངས་འབུམ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པ། མགོ་ཚད་མཆོད་རྟེན་གྱིས་འཛིན་ནས་ཏོག་གི་བར་ཁྲུ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་དུ་བཅེལ་བའི་ཁྲུ་དགུ་བཅུ་ཝོ་གསུམ་རྩེ་རྩེས་ཁུ་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུ་འདོམ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་དང་ཁྲུ་བྱེད་དང་དོ་ཡོད་པ་དེར་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ཐོག་ཚད་ལྟར་བྱས་ན་ཐོག་སོ་བཅུ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཁྱོན་ནི་བང་རིམ་དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་ཁྲུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་(འདོམ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན)རེ་ཡོད་པ་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་ཁྱོན་བསྡོམས་ན་ཁྲུ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་གཉིས་སྐྱི་གཞུ་འདོམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ། བང་རིམ་བཞི་ལ་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་ལྔ་ལྔ་དང་། བུམ་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་བཞི། བྲེ་ཡི་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་རེ་རེ། ཆོས་འཁོར་སྟོད་སྨད་གཉིས་ལ་ལྷ་ཁང་རེ་རེ་བཅས་ཁྲིན་ལྷ་ཁང་དགུ་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པ། ལྷ་ཁང་ཚང་མར་མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་འབུར་སྐུ་དང་། བྲིས་སྐུ། དཀྱིལ་འཁོར། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སོགས་བར་མཚམས་མེད་པར་ཐེངས་ཤིང་། ལྷ་ཁང་སྟེང་མོད་ཀྱི་བར་དུ་སྟེང་འགྲོའི་རྡོ་སྐས་རྒྱུ་མའི་འཁྱིལ་འགྲོས་ལྟར་རིམ་པར་བརྩེགས་པས་འགྲོ་ལམ་བདེ་བ་དང་། བང་རིམ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་བང་རྒྱང་། བང་ཆེན། ཕུ་ཤུ། ལན་ཀན་བཅས་བརྩེགས་མར་བཀོད་པས་མིག་ལམ་ལ་མཛེས་ཤིང་ཆར་ཆུའི་གནོད་པ་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་སོགས་བཟོ་བཀོད་རྡོ་མཚར་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་དང་། བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཆོས་རྒྱལ་རྩེ་ཁྲིམ་སྤྱངས་མ་ནི་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་པས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༦༣༡)ལོར་རྩོམ་མར་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཆོས་པོད་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེང་སང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕྱུགས་ཀྱི་གཙང་ཁང་གཡོན་མའི་ནང་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ཡིན། གཞན་ཡང་བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཆོས་མ་བཞེངས་གོང་དུ་སྐུ་ཆོས་ཆ་ཚང་གཅིག་ཀྱང་བཞེངས་པ་དང་། གསེར་ཆོས་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས་ཚར་རྗེས་བསྟན་འགྱུར་སྐུ་ཆོས་དཔུ་མེད་བྲིས་མ་ཚར་གཅིག་ལ་པོད་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕྱུགས་ཀྱི་གཙང་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་ཤུལ་རེད། མདོར་ན་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་དགོན་པ་འདི་ཡི་ནང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྟེན་གསུམ་དང་། ལྡེབས་བྲིས་སོགས་ན་ཅང་མང་ཞིང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོའི་ཁྲི་ལོ་༤་པ(རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ལོ(༡༤༠༦)ལོ་ནས་བཟུང་ད་བར་ལོ་རྡོ་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་རིང་ལྡན་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲུབ་ཁང་གི་ཐད་ཀའི་སྲུང་སྐྱོང་བྱེ་ཚན་དུ་གཏོགས་པ་དང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་ཚང་ཁག་རྣམས་གཏོར་བཤིག་སོང་ཡང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། དེར་ཡོད་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སྐུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་བཅས་ད་ལྟ་ཡང་རྫ་བའི་ཆ་ནས་ཉམས་ཆག་མ་བྱུང་བར་གནས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་ཉམས་ཆག་བྱུང་རིགས་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གྲོན་དངུལ་གནང་སྟེ་ཉམས་གསོ་བྱེད་མུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཆིས། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་ལོ་རྒྱུས་རྩུང་ཟད་ཞིབ་པར《ཁྱུང་ཡུལ་སྟོད་སྨད་པར་གསུམ་གྱི་རྡོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་འཇུག་སྒོ》ཤོག་གྲངས༡༤ནས༦༤བར་དང་། རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁ་བྱང་དུ《རྣམ་ཐར་དད་པའི་ལོ་ཏོག་རྒྱལ་བྱེད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆར་འབེབས》ཞེས་མ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༡༧ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

དཔལ་འཁོར་བཙན། ཡབ་གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུངས་དང་ཡུམ་ཅོག་རོ་བཟའ་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་ཤིང་བྱ(༨༩༥)ལོར་ཡར་ཀླུང་འཕང་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཞེས་དང་། བོད་ཟླ་གྲང(༦/༡ནས༡༥བཞེད་ཚུལ་མི་གཅིག)ལོར་འཁྲུངས་སོགས་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མཆིས། འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སླེབས་སྐབས་ཡབ་འོད་སྲུངས་གཤེགས་པས་གཙང་གི་གྲོམ་པ་ལྷ་རྩེར་གཤེགས་རྫོང་ཆོས་

འཁོར་ཆུ་ཆེར་བསྐོར་བ་དང་། དུས་མཚུངས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་འཁོད། བློན་པོ་འགྲོ་ཐུག་སྣ་ལྔ་སྟར་དང་། ཅང་འ་ཚོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ཡབ་མེས་ཀྱི་བང་སོ་ལ་ཞིགས་ཆགས་བྱུས་ནས་ཆུ་ཁྲུང་ཤུར་ཁ་བརྩིགས། དེ་ནས་སྒྲོལ་ཕུའི་སྐྱིད་ཕྱུང་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བཞེངས། གསུང་རབ་དང་ཐིས་སྐུ་ལ་སོགས་པ་བྱས། མེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་དམད་ཅིང་། ཆོས་ལ་གུས་པ་ཞིག་བྱུང་། འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་ཞེབས་སྐབས་བོད་དུ་རབ་བྱུང་སོགས་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། སློག་པ་ཇོས་བསམ་གྱི་འགོ་ཚུགས་པས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དགུ་བཀྲེས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་གཙང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གྲོལ་པ་ལྷ་རྩེའི་བྲག་ལ་སོ་བྲང་མཛད་ནས་བཞུགས། མཐར་དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་གྲོམ་པ་ལྷ་རྩེར་སྨག་རྩེ་སྐྱགས་ཀྱིས་བཀྲོངས། དེ་ཡང་། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་སྨག་རྩེ་སྐྱགས་ཀྱིས་བཀྲོངས། རྒྱ་མཚན་སྐྱགས་བྱེད་གཙང་དུ་བཤུགས་པར་བྱས་པ་དང་། གཙང་གི་འབྲི་བྱེད་མར་ཡར་ཕྱུང་དུ་དབབ་པར་བྱས་པས་སོ་ཞེས《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ། དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱིས་བཙུན་མོ་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་རྒྱུད་མ་མཆིམས་བཟའ་བཙུན་ནེ་ལ་གཅེན་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་དང་། ཆེན་མ་ལྷ་ནམ་བཟའ་ལེགས་བཙུན་ལ་གཏུང་སྲིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གཉིས་འཁྲུངས་སོ། །

དཔལ་གྱི་ཆས་བརྒྱད། ༡. གཟི་བརྗིད་འབར་བ་རྒྱུ་ཡིན་བརྗིད་པའི་ཆས། ༢. ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཀླའི་ཆས། ༣. གདུག་པ་ཅན་བསྒྲིག་ཡེ་ཤེས་མེའི་ཆས། ༤. སྐྱི་ཤི་ཟད་གཅོད་མཆེ་བ་ཀླ་ཚེས་ཆས། ༥. ཁྲབ་མཛད་རེ་བསྐོང་རྡོ་རྗེའི་གཤེགས་པའི་ཆས། ༦. མདའ་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་རྡོ་རྗེ་སྐྱག་པའི་ཆས། ༧. སངས་རྒྱས་སར་བགྲོད་དབང་གི་བསེ་ཁྲབ་ཆས། ༨. གནོད་གདུག་བརྣག་བྱེད་རྒྱ་ཅིའུ་ལྷགས་ཀྱི་ཆས་ཞེས་པའམ། ཡང་ན། ༡. དབྱུ་སྐྲ་གྱེན་བརྗེས་འཁོར་བ་རྡུ་བརྣག་ཆས། ༢. རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་གསོག་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཆས། ༣. མཐིང་ནག་ཅོད་པན་དཔའ་རྟགས་ཐིལ་གདོན་ཆས། ༤. ཐུ་གཙུག་རྡོ་རྗེ་ལྷག་པ་རིག་པའི་ཆས། ༥. དབང་གི་བསེ་ཁྲབ་གཟི་འབར་བགྲོད་པའི་ཆས། ༦. གཉིས་མེད་སྦྱོར་བ་ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱི་ཆས། ༧. གནོད་གདུག་བརྣག་བྱེད་རྒྱ་ཅིའུ་ལྷགས་ཀྱི་ཆས། ༨. ཉོན་མོངས་ཅན་བསྒྲིག་རྡོ་རྗེ་མེ་ཡི་ཆས། དེ་རྣམས་དཔལ་གྱི་སྐུ་ལ་ཡེ་ནས་རྫོགས།

དཔལ་གྱི་ཆས་བཅུ། རྒྱ་ཅིའུ་ཆེན་པོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆས་དང་། བསེ་ཁྲབ་དབང་གི་ཆས། གཅན་གཟན་གཟིག་གི་ཆས། སྦྲུལ་སྐྱ་རྡོ་རྗེའི་ཆས། གདུག་པ་སྦྲུལ་གྱི་ཆས། དཔའ་བོ་སྟག་གི་ཆས། གཟི་མདངས་ཞིང་ལྤགས་ཀྱི་ཆས། དམར་གསལ་ཁྲག་གི་ཆས། རྒྱལ་ཆེན་སེང་གེའི་ཆས། གདུམ་པ་རྡོམ་གྱི་ཆས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐུ་འཕྲུལ་རྫས་སྒྲོག་ལྟར་ན་དཔལ་གྱི་ཆས་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱུད་ལྟར་ན། དཔལ་གྱི་ཆས་བཅུའོ། །

དཔལ་གྱི་རྡོ་ཙའི་གྲོང་ཁྱེར། (ཡར་འབྲོག་དཔལ་དེའི་གྲོང་ཚོ) དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཁོངས་སྣ་དཀར་རྩེ་རྫོང་དཔལ་དེའི་རྒྱུས་ཡོད་ལ།

དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཙ་ལྔའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི། ཤར་དུ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་། ལྷོར་འཕགས་སྐྱེས་པོ། ནུབ་དུ་སྤྱན་མི་བཟང་། བྱང་དུ་རྣམ་ཐོས་སྲས་སོ། །

དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྲུང་མ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་ནི། ལྷ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཀླུ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། གཟའ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད། ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི། འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དགུ་སྟེ་དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཙ་ལྔ་ཡོད་ཀྱང་།《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཞེས་གསལ་འདུག་པ་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་མེད། གོང་གསལ་དེ་དག་སོ་སོའི་གྲངས་འདྲེན་ནི《གསུང་རབ་རྣམས་ལས་བཤད་པའི་གྲངས་འདྲེན》ཞེས་པ་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

དཔལ་ཀ་ལི། (ཀ་ལོ་ཟླ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ) གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་བཤད། འཁྲུངས་ཡུལ་ཁམས་ལྡན་མ་ནས་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་རྒྱག་པ་རྗེ་ནང་དྷ་ར་ན་ཐས་མཛད་པའི《འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》དང་།《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན(ཏ)པའི་ཤོག་གྲངས༡༢པར་གསལ།

དཔལ་ཆེན་ཀ་ལོ། གོང་དུ་དཔལ་ཀ་ལོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དཔལ་ཆེན་རྒྱ་བོ་རི། (ལྷུགས་ཟམ་རྒྱ་བོ་རི) ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཤར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཏ་ལམ་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་སར(སྟོ་ཁ་གོང་དཀར་རྫོང་ཁོངས) ཡོད་པའི་རི་ཆུང་དུ་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མེད་ཕྱོལ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་གནས་འདིར་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སྒོམ་ཆེན་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་གཉིས་ཀྱི་རིང་སྐུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་མཚན་ལྡན་ཅན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའམ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོས་གནས་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་མེད་ལྷུགས་ཟམ་ཞིག་ཀྱང་འཛུགས་པར་མཛད་པས་ཡོངས་གྲགས་སུ་གནས་འདིར་ལྷུགས་ཟམ་རྒྱ་བོ་རི་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན།

དཔལ་ཆེན་འོད་པོ། (དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་ཆེ) རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༡༥༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕག(༡༢༠༣)ལོ་བར། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་སྲས་ཆུང་མོས་ཡིན། ཡབ་དགུང་ལོ་ང་དགུ་པ་ལ་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་ལ་མཁས་ཤིང་ལྷག་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པས་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་སྨན་པ་མཛད།《གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་རྒྱུད་ཀྱི་མའི་འོད་ཟེར》ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་བརྩམས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ང་བཞི་པར་སྐུ་གཤེགས།

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འདི་ལ་སྐབས་རེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཟེར་བའི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ཡི་དམ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས་པ་དང་། སྐབས་འགར《དུས་འཁོར་གྱི་རྩ་རྒྱུད》དང་འགྲེལ་པ་སོགས་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད། དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་འདི་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་དུ་དར་ཞིང་། དེ་ནས་བོད་དུ་དར་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་ཇི་འདྲ་བྱས་ཏེ་དར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་འདྲ་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་དེའི་ཕྱི་ལོ་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་བཞེད་ཚུལ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྟོན་གྱི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བ་ནི་བཤད་སྲོལ་ཕྱི་མ་ལྟར་ཁས་ལེན། དུས་འཁོར་གྱི་ནང་དོན་ནི། ཕྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཉི་ཟླ་རྒྱུ་སྐར་སོགས་ཀྱི་འཁོར་ཚུལ་རྣམས་ནང་དུ་མི་ཡི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལྔ་དང་། རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་བཅས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་རིས་ཅན་ཡོད་པ་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན། དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་འདི་བོད་དུ་ཐོག་མར་དར་བའི་དུས་ཚོད་གང་ཡིན་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ(༡༡༧༡) བོད་མེ་ཡོས(༡༠༢༧)ལོ་ལ་གྱི་ཇོ་ལོ་ཟླ་བས་བོད་ལ་གནས་སུ་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་བཏང་བ་དང་དུས་མཚུངས། རྒྱ་སྐྱེགས་པའི་བྱེད་རྩིས་ལུགས་ཀྱི་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་འདས་ལོ༦༠འི་ལོ་གྲངས་རྩོམ་པ་ཡིན་པས། མེ་ཡོས་ལོ་དེ་ལོ་འཁོར་རྩིས་ནས་རབ་བྱུང་སྐོར་གཅིག་འགོ་ཚུགས་པའི་རྩིས་སྲོལ་དར་བ་ཡིན། དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་བོད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བཀའ་འགྱུར་ཕྱོགས་ཕྱོགས[ཀ]པའི་ནང་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་སོགས་ཆོས་ཚན་ལྔ་ཁ་བདུན་ཙམ་དང་། བསྟན་འགྱུར་ཕྱོགས་ཕྱོགས་བོད[ཀ][ཁ][ག][ང][ཅ]པ་བར་བོད་ལྔ་ལ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་སོགས་ལེ་ཚན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། འབྲོ་ལོ་ཙཱ་བ། ར་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་བོད་འདིར་རྩིང་ཁ། ས

སྐྱ། བཀའ་བརྒྱུད། དགེ་ལུགས་སོགས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་དུས་འཁོར་གྱི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །དུས་འཁོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་རྒྱུད་སྡེའི་ཟབ་དོན་སྒོ་འབྱེད་རིན་ཆེན་གཅེས་པའི་ལྡེ་མིག》ལ་ཤོག་གྲངས་༤༨ ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྙེ་མ》ལ་ཤོག་གྲངས་༡༢༤ འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ཉ]པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབས་བཅས་ལས་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

དཔལ་ལྡན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། (ཀོ་སྟོན་བདུད་རྩི་གྲགས) གཏུམ་སྟོན་བློ་གྲོས་གྲགས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ད་ཕན་མ་རྙེད་ལགས།

དཔལ་ལྡན་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མ། 《ལྷ་མོ་མེ་ལྕེ་འབར་བའི་རྒྱུད》ལས་གསུངས་པའི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩའི་ལྷ་སྐུའི་སྣང་བརྙན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང》ཤིང་དཔར་ལ་གཟིགས།

དཔལ་ལྡན་ནཱ་རོ་ཏ་པ་རྣམ་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། (འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ) དཔལ་ལྡན་ནཱ་རོ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་འབྱུང་ཕལ་ཆེ་བའི་འགོར་ཡོད་ཅིང་། འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་ཕམ་པདྨ་དཀར་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་པད་ཚལ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད》དང་། རྩིས་དང་སྙན་ངག ཐུགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་བརྩམས་ཆོས་པོད་བཅུ་བཞི་གནས་འབྲུག་དགོན་དུ་ཡོད། དེའི་སྐུ་སྐྱེ་དཔག་བསམ་དབང་པོ་སོགས་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་རྙེད། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་མཚན་གསལ་བ་དེ་འབྲུག་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་མི་ཕམ་དབང་པོ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྤུངས་པ། བོད་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་སྟེ་གཤམ་དུ་བ་སྡེའི་ནང་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་ཟེར་བར་གཟིགས།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པ་དང་། དུས་མཉམ་དུ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་གནས་ཀྱང་འདི་ཡིན། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ལ་ཤྲཱི་དྷ་ནྱ་ཀ་ཊ་ཀ་ཞེས་དང་། བོད་སྐད་ལ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཞེས་མཆོད་རྟེན་འདིའི་རྩ་བའི་འཁོར་ཡུག་རྒྱང་གྲགས་བཞི་བཅུ་ཡོད་པ། རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག རྡུལ་ཕྲན་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ལྕགས་རྡུལ་གཅིག ལྕགས་རྡུལ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆུ་རྡུལ་གཅིག ཆུ་རྡུལ་བདུན་གྱིས་རི་བོང་གི་རྡུལ་གཅིག རི་བོང་གི་རྡུལ་བདུན་གྱིས་ལུག་རྡུལ་གཅིག ལུག་རྡུལ་བདུན་གྱིས་གླང་རྡུལ་གཅིག གླང་རྡུལ་བདུན་གྱིས་ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་གཅིག ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་བདུན་གྱིས་སྲོ་མ་གཅིག སྲོ་མ་བདུན་གྱིས་ཤིག ཤིག་བདུན་ལ་ནས་གཅིག ནས་བདུན་ལ་སོར་ཚིགས་གཅིག སོར་ཚིགས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་གཞུ་གང་། གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་བཅས་ཡིན། མཆོད་རྟེན་འདི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ནས་རྒྱ་མཚོ་ལ་གྲུ་བཏང་ནས་ཉིན་གསུམ་ཙམ་ཕྱིན་པས་སླེབས་པར་གསུངས། མཆོད་རྟེན་གྱི་མདུན་གྱི་ཤར་ནས་ཤུགས་རི་ཡི་མའི་ཤར་སྐོར་བར་དུ་གྲོང་ཁྱེར་དཔལ་ལྡན་ཅན་མི་ཁྱིམ་འབུམ་ཕྲག་ལྔ་དང་ཚོང་འདུས་ཆེན་པོ་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་དངོས་ཆས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པར་གསུངས།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་བའི་ཁམས་ཚན་བཅུ་དྲུག ༡.ཧར་གདོང་། ༢.བསམ་བློ། ༣.ཀླུ་འབུམ། ༤.བྱ་ཕྱག ༥.བྲ་ཏི། ༦.གཞུང་པ། ༧.ཟུར་ཆེ། ༨.ཟེ་བོ། ༩.འཚང་པ། ༡༠.རྟ་འོན། ༡༡.མངའ་རིས་སྟག་མོ། ༡༢.རེབ་རྩ། ༡༣.རྩ་བཟང་། ༡༤.གུང་རུ། ༡༥.སྦ་ཏི། ༡༦.འཁའ་ཤིང་བཅས་བཅུ་དྲུག་གོ།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་ཁམས་ཚན་ཉེར་དྲུག ༡.ཀོང་པོ། ༢.ཚོ་ཁང་། ༣.ཚ་བ། ༤.ཏྲེ་བོ། ༥.སྤོ་འབོར། ༦.མི་ཉག ༧.ཐུན་མ། ༨.གླིང་པ། ༩.གཙང་པ། ༡༠.དབུས་སྟོད། ༡༡.རོང་པོ་ཤར། ༡༢.རོང་པོ་ནུབ། ༡༣.ཀོ་བོ། ༡༤.ཤག་རི། ༡༥.ཕྱུ་བ། ༡༦.མངའ་རིས་དཔེ་ཁུབ། ༡༧.རྒྱལ་བ། ༡༨.ཤར་པོ། ༡༩.འཕགས་ར། ༢༠.སྤྱིངས་ཁ། ༢༡.རྩོལ་ཁང་། ༢༢.སྟོད་ཐང་། ༢༣.མངའ་རིས། ༢༤.གུ་གེ ༢༥.རྒྱ། ༢༦.གྲགས་པ་བཅས་ཉེར་དྲུག་གོ།

དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་གུར། (མགོན་པོ་གུར) བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་ཚང་མས་ཁས་ལེན་ཅིང་། གཙོ་བོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་སྲུང་མ་ཡིན་པའི་སྲུང་མ་ཞིག་སྟེ་འདི་ལ་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་དང་། འཁོར་མང་ཉུང་སྣ་ཚོགས་བཅས་ཞིབ་པར《སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་དང་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི་ལྷ་སྐུའི་སྣང་བརྙན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང》ནང་དུ་གསལ།

དཔལ་ལྡན་རེ་མ་ཏི། (དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དམག་ཟོར་མ) 《ལྷ་མོ་མེ་ལྕེ་འབར་བའི་རྒྱུད》ལས་གསུངས་པའི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་སོགས《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩའི་ལྷ་སྐུའི་སྣང་བརྙན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང》ཤིང་དཔར་ལ་གཟིགས།

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱོང་། དཔལ་འབྱོར་དང་མངའ་ཐང་བཅས་ཀྱི་དཔལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞིང་། ས་སྐྱོང་བདེ་འཇགས་སུ་སྐྱོང་བ།

དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ། ཙོང་ཁ་པའི་བསྟོད་པ་དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག་གཅིག་བུ་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་སུམ་ཅུ་སྐོར་ཡོད་པ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན།

དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་རྟེན། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ལ་སྐུ་རྟེན་དང་། ནང་རྟེན། གསང་རྟེན་གསུམ་འཛུགས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཀྱི་རྟེན་ནི་རས་རིས་དང་འབུར་སྐུ་ལ་ཟེར་བས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བའི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་རྟེན་ནི་ཐོག་མར་རས་རིས་ཀྱི་ཐང་ཀ་ཡིན་ཅིང་། རྗེས་སུ་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དུང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོའི་སྐབས་རས་རིས་ཀྱི་ཐང་ཀ་དེ་སྲུང་སྐྱོབ་ཡོང་ཆེད་དཔལ་ལྷ་མོའི་འཛིམ་སྐུ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་དེའི་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཕུལ་བ་ཡིན་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསུངས་ཡོད་ཅིང་། ནང་རྟེན་དང་གསང་རྟེན་སྐོར་ཡིག་ཆ་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཁྲིམས་བསྒྲགས་མི་རུང་བའི་བཀའ་རྒྱ་དམ་པོ་ཡོད།

དཔལ་སྣར་ཐང་ཆོས་ཀྱི་སྡེ། གོང་དུ་སྣར་ཐང་ཞེས་པར་གཟིགས།

དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་པོ། གཞིས་ཀ་རྩེ་རྒྱ་མཚོ་ཤུལ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་པོ་རྫོང་ངོ་།

དཔལ་ཞི་བ་བཟང་པོ། གྲུབ་ཆེན་ཀུ་ཀུ་རི་པ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་མཛད་པའི《གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་ཐར》བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་སྟེ་དགེ་དཔར་མའི་ནང་གསལ།

དཔལ་གཡས་རུ་བྱང་པ། གཡས་རུའི་ཁོངས་གཏོགས་བྱང་ངམ་རིང་གི་བདག་པོ་ལ་ཟེར།

དཔལ་ལྷ་མོ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་སྲུང་མ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ལྷ་མོ་སྲིང་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་བ་ནི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དང་ཆུང་བ་ནི་རེ་མ་ཏི་ཡིན་པ་བསྐལ་པ་མང་པོའི་གོང་དུ་བྱུང་ཞིང་། རྗེས་སུ་བསྐལ་པ་འདི་ལ

སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་བྱོན་པའི་དུས་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུ་ནེ་དགེ་སློང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་ལྡན་དུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ལ་ཆོས་ཞུས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྲུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་བཀའ་འགྱུར་ནང་གི《ལྷ་མོ་མེ་ལྷེ་འབར་བའི་རྒྱུད》ལས་གསུངས་སོ། །

དཔལ་ལྷའི་རི་ཁྲོད། བོད་དབུས་ཁུལ་གྱི་དུས་ཆེན་ཞིག་སྟེ། བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ནང་ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་སྲུང་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་གསོལ་མཆོད་དུས་ཆེན་ཡིན་ཅིང་། ཟླ་བ་དེའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཟུང་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སློང་མོ་བ་འདུ་མིན་ཁག་ཙམ་མ་ཟད། བྱིས་པ་དང་ལྷ་ཁང་ཁག་གི་དཀོན་གཉེར་སོགས་ནས་དཔལ་ལྷའི་མདུན་ཆང་ཞེས་དངུལ་སློང་སྤྱོད་ཡོད། ཚེས་བཅུ་དགུ་ཙམ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཔལ་ལྷ་ཕྱོགས་ལ་མེ་རུ་དགོན་པའི་ཚོགས་ཡོངས་ནས་གཏོར་སྒྲུབ་ཚུགས། དེ་སྔོན་ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་གཏེར་བཞེས་དཔལ་ལྷ་དྲག་མོའི་ཞལ་འབག་གསོལ་བའི་སྐུ་གསོལ་དེ་ན་བཟའ་དང་རྒྱན་ཆ་གཟབ་པར་སྤྲོན་ནོག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནོག་ཁར་དཔལ་ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་འགྲམ་གྱི་ཀ་ཞིབས་འོག་ཏུ་གདན་དྲངས། ཞལ་སྟོ་རུ་གཟིགས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་མདུན་དུ་མཆོད་སྦྱིན་བཤམས། ལྷ་ས་བ་ཚོས་བཟང་གསོལ་གསེར་སྐྱེམས་འབུལ་བ་སོགས་བྱེད། དཔལ་གསོལ་མ་ཞེས་དཔལ་ལྷའི་གསོལ་མཆོད་བྱེད་མཁན་མི་དྲག་ཁག་གཅིག་ལ་ཁྲལ་འཁྲི་རང་བཞིན་གྱིས་འཛུགས་དགོས་པའི་བུད་མེད་བཅུ་གྲངས་ཉེག་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ལྷ་སའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་གཟབ་མོས་བརྒྱབས་ཏེ་དཔལ་ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་འགྲམ་དུ་གྲལ་ལ་འཁོད་ནས་བཤད། ཁོང་ཚོར་ཡང་དབུ་མཛད་ཅེས་སོ་ན་ཐོན་ལ་རྒྱས་མངའ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་འགོ་འཛིན་བྱེད། ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་མེ་རུ་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཚོས་ཞལ་འདོན་གསུངས་སྐབས་དཔལ་གསོལ་མ་ཕལ་ཆེ་བས་ཀྱང་དཔལ་ལྷ་ཞི་དྲག་གི་བསྐང་བཤགས་བསྟོད་འཕྲིན་སོགས་མཉམ་འདོན་བྱེད། ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་གྱི་ཐོ་རེངས་སྔ་ཆར་སྐུ་གསོལ་འདི་ཉིད་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡངས་སྟེང་ཁྲམས་འོག་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་ཁྲུས་གསོལ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀོན་གཉེར་ནས་ཞལ་བསིལ་ཞུས་ཏེ་ཚེ་ཕྱག་ནས་ཞལ་གསེར་འབུལ་མི་ཚེ་ཕྱག་ནང་བགྲེས་པ་གཅིག་དང་། གཉན་འཛགས་བྱུར་འཁྱོངས་ལྷ་བྲིས་པ་བཅས་ནས་སྐྱོན་འབུལ་ཞུས། རྩེ་འཕྲུལ་རྩེ་ཕྱག་མཛོད་དང་། བླ་ཕྱག་སོ་སོ་ནས་ཕྱག་ས་སྐོན་སྣན་ཤལ་སྐྱ་ལྷ་སྐྱོན་འབུལ་ཞུས་ཟོག་གསེར་ཞིབ་སོགས་རིན་ཆེན་སྐྱ་ལྷ་ཞིབ་ཞིབ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་གསེར་སྐྱེམས་འབུལ་ལམ་ཞུས། བཀའ་ཤག་ལྡན་ཚོགས་གནང་མ་ཆག་ཏུ་བཀའ་སྐྱོན་ལྡན་རྒྱས་འཕྲིན་བཙོལ་ལ་ཕེབས། དེ་མཇུག་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་རྫོ་མ་རྣམས་དང་། མི་མང་པོ་མོ་ཚེ་འཕྲིན་ཚུང་གསུམ་མཐའ་དག་གཟབ་འཆོར་དང་ལྡན་པ་འཚང་ས་གཉིབས་ཀྱིས་ཡོང་སྐྱེ་འཕྲིན་སྐྱེམས་དང་། སྙན་ཤལ་འབུལ་མེ་རུ་ཚོགས་ཡོངས་ནས་གཟབ་གསོལ་གྱི་ཚོག་དང་། ཚོགས་གཏོར་བཤམས་འབུལ་ཟིན་རྗེས་དངོས་གྲུབ་གཏོར་མ་ཞེས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐིལ་གྱི་གནམ་ཡངས་སྟེང་ནས་རྒྱ་ཐིབས་འོག་ཏུ་འཛོམས་པའི་མཛལ་དམངས་ཚོར་ཚོགས་གཏོར་སྟེར་བ་ཧྲབ་ཧྲོབ་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བྱེ། དེའི་དགོང་མོ་དཔལ་ལྷ་དྲག་མོ་དེ་བཞིན་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཐད་པང་བཅལ་སྟེང་གདན་ཞུ་ཞུས་ཏེ་ཇོ་བོ་དང་ཞལ་སྤྲོད་ཀྱིས་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ཞོགས་པ་སྔ་པོ་ནས་ལྷ་ས་བའི་ཁྲོམ་འཛོམ་མ་རྣམས་ཀྱང་གོས་གང་གཟབ་བྱོན་ཏེ་དཔལ་ལྷ་གསོལ་མཆོད་བྱེད། ཉི་དོད་ཙམ་དུ་དཔལ་ལྷ་ཕྱག་གདོང་གི་སྐུ་གསོལ་དེ་ཇོ་ཁང་ནོག་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་སྟོ་མ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་བསྐྱོད་འཁྱམས་རའི་མཐིལ་དུ་གདན་དྲངས། ཕྱག་གཡས་པའི་ཕྱག་མཚན་བེ་ཅོན་ལྟུངས་ནས་རལ་གྲི་མེ་རིས་ཅན་ཞིག་ཕུལ། ལྷ་ཁང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས་ནས་སྣན་དར་སྐོན། མེ་རུ་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཆོས་ན་བཟའ་གཟབ་བཞེས་ཏོག་འཕྱར་དང་དང་། སྤོས་སྣ་བའི་སྣ་ཁྲིད་རོལ་མོ་ཁ་རོལ་བ་ཚོས་སྣེ་ཞུ་དང་། སྡུ་ཡུ་སྒྲོག་གདན་སྐྱར་བའི་བླ་གྲས་བསྐྱབས། སྤོས་བོར་བ་ཚོས་སྣེ་ཞུ་དང་། གོས་ཆེན་གྱི་ལྷག་ཁེབས་གྱོན། དངུལ་གྱི་སྦྱིས་འོར་ཐོགས་པ་སོགས་བྱས་ནས་གྲལ་བསྟར་ཕྱིག་པའི་རྗེས་སུ་དཔལ་ལྷའི་སྐུ་གསོལ་དེའི་ནང་སྐུ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་མི་དའི་གྲུ་པ་སྨོམ་ལྡན་བསྙེན་པ་སོང་པ་གཅིག་འཛུལ་ཏེ་གཡས་གཡོན་ནས་སྐུ་མདུན་པ་གྲུ་པ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ཚོས་སྐྱོར་ཏེ་ཇོ་ཁང་ནང་མའི་ཕྱྭ་དོས་ནས་ཤེད་ཤེད་སྒོ་མོ་དང་འཁྱམས་ར་བརྒྱུད་ལྷ་སའི་བར་བསྐོར་དུ་ཐེབས་སྐབས་མི་མང་པོ་མོ་དང་བལ་འབྲུག་སོགས་ཚང་མས་སྣན་དར་ཕུལ། ལྷ་མོའི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་མ་བུའི་གདུགས་འཕྱར་མཁན་གྲྭ་པ་ཕྱག་ཁེབས་སྐྱོན་པ་ཞིག་དང་། ལྷ་མོའི་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་སུ་གྲུ་ཆུང་འཆམ་གོས་སྐྱོན་ཞིང་རྒྱ་སྐྱིན་དང་སེང་གེའི་གདོང་འབག་སྐྱོན་པ་གཉིས། ཞྭ་ནག་གི་ཆས་གོས་སྐྱོན་པའི་སྤྱ་པ་ཛ་འཕྲེར་བ་བཞི་དང་། རོལ་མོ་བ་གཅིག་ལྷ་འབྲུམ་ཐང་གི་གྲལ་པ་འཁའ་ཞིག་གིས་རྣམ་པོ་རྒྱལ་ཞེས་རལ་དཀར་པོའི་ཤ་པ་དང་། ལྟམ་ཏོག་གཅིག་མ་སྐྱོན་པ། སྣལ་པར་དང་ཆེན་སྡ་ལྔའི་དར་འཕྱར། ལག་གཡས་པར་རྒྱུག་རིལ་བྲ་བོ་གཅིག་དང་། གཡོན་དུ་ཞུབ་འཁྱེར། སྐྱེལ་བ་རྣས་པོ་རྒྱ་བོ་འཛུམ་བསྐྱེར་དགོད་པ་རལ་པ་དཀར་པོ་ཐོར་ཚོག་ཅན་གྱི་གདོང་འབག་ཅིག་སྐྱོན་པའི་འཁོར་དུ་བོད་ཁོག་དཀར་རིལ་གཉིས་དང་། ཨ་ཙ་ར་གཉིས་སོགས། དཔལ་གསོལ་མ་བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བོན་ཏེ་ཐོག་མར་ཀླུ་ཕྱུག(དེང་སང་མང་ཚོགས་སྐུ་རྩལ་ཁང་ཡོད་ས)ཏུ་གཏོར་བརྫོར་འཕང་། དེ་ནས་ཁྲིམ་གཟིགས་ཁང་གི་ཐང་སྟེར(དེང་སང་ཁྲོམ་གཟིགས་ཁང་གི་ཆོང་ར)པར་སྐོར་ཤར་གྱི་ལམ་དཀྱིལ་སྣེར་བཤད་སྡུའི་ཁང་པའི་སྟོ་ངོས་བཅས་སུ་གཏོར་ཟོར་རེ་འཕེན། དེ་ཉིད་ཀ་རྩ་ཤག་གི་ཆོས་རྗེར་ཆོས་སྐྱོང་ཞྭ་བྲེ་པ་ཁོག་ཞུགས་ཀྱིས་ལྷ་མོའི་ཐེངས་སུ་འབྱུངས་ནས་དགའ་ལྡན་དར་སྐྱོན་གྱི་འགྲམ་ནས་ལྷ་མོར་ཤུལ་བཀོད་དང་བཅས་ཕྱིར་ལོག ལྷ་མོ་ཐེབས་པའི་ལམ་འཕེལ་དུ་ཡོད་པའི་སྐུ་དྲག་ཚོ་དང་། མི་དྲག་ཁག་ཆོས་གཞིས་སྒྲིམས་དང་སྣན་དར་སྐྱོན་འབུལ་ལམ་ཁའི་གཡས་གཡོན་ནས་མང་ཚོགས་ཆོས་མཇལ་ཁ་ཞུ་པ་དང་། སྣན་དར་ཕུལ། ཕྱིར་འཁོར་མཚམས་འཁྱམས་རའི་ཀ་རིང་ལྷ་དོས་སུ་ལྷ་མོའི་གོས་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀྲམས་པའི་མདུན་མཆོད་པ་ཕྱིག ལྷ་མོའི་སྐུ་གསོལ་ཞལ་ཇོ་ཁང་དུ་ཕྱོགས་ནས་བཞུགས། དེ་གར་མདའ་གསོལ་གྱི་ཞལ་འདོན་ཤུབ་བརྟན་སྐུ་གསོལ་ལྷ་ཁང་དུ་གདན་ཞུ་བྱེད། ལྷ་ས་བའི་བུ་མོ་སྨ་ཕྱུག་ཐོག་མར་གཡོག་མཁན་ཕལ་ཆེ་བར་དེ་ཉིད་སྤྱ་ཕྱུག་གཡོག ཡང་ཚོགས་ཆོས་དེ་ཉིད་ནས་དཀྲན་ཆས་བཀས་ཚག་བྱིན། དེ་རྟིང་དགོང་ཟས་སུ་ཤ་འབྲས་བཟའ་བ་དང་། པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་དུ་ཡོད་པའི་དགའ་ཉེ་ཚོར་ཡང་ཤ་འབྲས་སྐྱེལ་སྐྱོལ་ཡོད།

དཔུང་གི་གཙོ་བོ་ལྔ། འདི་ལ་ཐོལ་ཁ་རྗེ་རྡུང་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ(སྐྱེ་ཤུང་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ)རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཤོག་གྲངས་78(ལས་དེ་དུས་རྟེན་གར་གྱི་དམག་བོད་དུ་ཡོང་བའི་དམག་དཔོན་གྱི་གཙོ་བོ་ལྔ་ནི། ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ། གདུགས་དཀར་ཧའི་ཧི། སངས་རྒྱས། ཆོས་འཕེལ།(ཐབ་ཅི་འདི་སྐྱོན་ལམ་ཧའི་སང་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱད)ཞེས་པ་རྣམས་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

དཔུང་གི་ར་མདའ། དཔུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། རྗེས་འདེད། དཔུང་རོགས་བཅས་གསུམ་ཀར་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

དཔུང་བུ་ཆུང་། ཀང་ཐང་གི་དམག

དཔུང་སྒྲིག་བྱང་། དཔུང་སྒྲིག་སྤུང་བ་སྟེ། ཐམ་ཚིགས་སྦྲུད་པ། (ཅ)

དཔུང་ཚོགས་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས། དམག་དཔུང་ཕར་འགྲོ་བ་དང་ཚུར་ལྡོག་པའི་ཐུ་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད།

དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི། སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་རིགས་བཞི་སྟེ་གླང་པོ་ཆེའི་ཚོགས་དང་། རྟའི་ཚོགས། ཤིང་རྟའི་ཚོགས། དཔུང་བུ་ཆུང་ཀང་ཐང་གི་ཚོགས་ཏེ་བཞིའོ། །

དཔེ་རྒྱན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔའི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་དཔེའི་རྒྱན་ནི་མཚོན་བྱེད་དཔེ་དང་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཡན་ཚུན་འདྲ་བའམ་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་

གྲངས་ལྡན་ཙུ་མོ་གཉིས་ནི། ༡. ཚིག་དགེ། ༢. དངོས་དགེ། ༣. བརྟག་པའི་དགེ། ༤. ཕན་ཚུན་གྱི་དགེ། ༥. ངེས་པའི་དགེ། ༦. ངེས་པ་མེད་པའི་དགེ། ༧. བསྡུས་པའི་དགེ། ༨. ཕྱལ་ཆུང་གི་དགེ། ༩. རབ་བཏགས་ཀྱི་དགེ། ༡༠. རྣད་དུ་བྱུང་བའི་དགེ། ༡༡. སྤོངས་པའི་དགེ། ༡༢. ལེ་ཚོམ་གྱི་དགེ། ༡༣. གཏན་འབེབས་ཀྱི་དགེ། ༡༤. སྤྱར་བའི་དགེ། ༡༥. མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དགེ། ༡༦. སྨད་པའི་དགེ། ༡༧. བསྔགས་པའི་དགེ། ༡༨. བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དགེ། ༡༩. འགལ་བའི་དགེ། ༢༠. འགག་པའི་དགེ། ༢༡. ངོ་བསྟོད་ཀྱི་དགེ། ༢༢. དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དགེ། ༢༣. ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགེ། ༢༤. བྱུང་མིན་གྱི་དགེ། ༢༥. སྲིད་མིན་གྱི་དགེ། ༢༦. མང་བའི་དགེ། ༢༧. རྣམ་འགྱུར་གྱི་དགེ། ༢༨. སྡེང་བའི་དགེ། ༢༩. མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་དགེ། ༣༠. ཟླ་བོ་དངོས་པོའི་དགེ། ༣༡. མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་དགེ། ༣༢. རྒྱུའི་དགེ་བཅས་སོ། །

དགེ་ཚའི་དགེ་ཀན། དེ་སྔོན་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ཏུ་སློབ་ཁྲིད་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་ཀན་ཞིག་སྟེ། གཞུང་ཆེན་པོར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འདོད་ཡོད་པའི་སློབ་གཉེར་བ་རེ་རེར་ཁོས་མེད་འཚམས་པའི་དགེ་ཀན་ཞིག་ལག་ཐེག་དགེ་ཀན་གྱིས་འཚོལ་ཏེ་དེའི་དྲུང་དུ་སློབ་གཉེར་མངགས་བཅོལ་ཞུས་པ་དང་། འཛིན་གྲྭ་གཅིག་གི་སློབ་མ་ཚང་མས་མོས་མཐུན་བྱས་ཏེ་དགེ་ཚའི་དགེ་ཀན་གཅིག་འཚོལ་བ་ཡང་ཡོད། དགེ་ཚའི་དགེ་ཀན་གཅིག་གིས་ཉིན་རེས་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཛིན་གྲྭ་མང་པོར་དུས་དང་ཁག་བགོས་ཏེ་སློབ་ཁྲིད་གནང་མཁན་ཡང་ཡོད།

དགེ་འཛོག་ལྟངས་ཁག་གསུམ། དགེ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དགེ་བཀོད་པ། དགེའི་རྗེས་སུ་དགེ་ཅན་བཀོད་པ། དགེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་ཅན་བཀོད་པ།

དགེ་གཉིས། དགེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་གཉིས།

དགེ་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་བཅུ། ཆོས་མཐུན་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལྔ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལྟར་སྣང་བ་ལྔ་སྟེ། ༡. སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ༢. བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༣. གཉིས་ཀའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། ༤. རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ། ༥. རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། ༦. སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། ༧. བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ། ༨. གཉིས་ཀ་ལྡོག་པ་མེད་པ། ༩. ལྡོག་པ་མེད་པ། ༡༠. ལྡོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཅས་སོ། །

དགེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ། མཚན་བཟང་པོ་གཉིས་པ་དེ་རྟགས་མཚན་གཙོ་བོ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་དུ་སྐུའི་ཀུན་སྤྱོད། སྤྱན་གྱི་གཟིགས་སྟངས་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ། ༢. སེན་མོའི་མདོག་སྣུམ་པ། ༣. སེན་མོ་མཐོ་བ། ༤. སོར་མོ་རྣམས་ཟླུམ་པ། ༥. སོར་མོ་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ། ༦. སོར་མོ་རྣམས་རྒྱས་པ། ༧. རྩ་མི་མངོན་པ། ༨. རྩ་མདུད་མེད་པ། ༩. ལོང་བུ་མི་མངོན་པ། ༡༠. ཞབས་མི་མཉམ་པ་མེད་པ། ༡༡. སེང་གེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ། ༡༢. གླང་པོའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ། ༡༣. ངང་པའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ། ༡༤. ཁྱུ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ། ༡༥. གཡས་ཕྱོགས་སུ་ལྡོག་ཅིང་གཤེགས་པ། ༡༦. མཛེས་པར་གཤེགས་པ། ༡༧. མི་གཡོ་བར་གཤེགས་པ། ༡༨. སྐུ་འཁྲིལ་བག་ཆགས་པ། ༡༩. སྐུ་ཕྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟ་བུ། ༢༠. སྐུ་རིམ་པར་འཚམ་པ། ༢༡. སྐུ་གཙང་བ། ༢༢. སྐུ་འཇམ་པ། ༢༣. སྐུ་རྣམ་པར་དག་པ། ༢༤. མཚན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ༢༥. སྐུ་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་བ། ༢༦. གོམ་པ་སྙོམས་པ། ༢༧. སྐུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་མདོག་ཅན། ༢༨. སྐུ་ཞུམ་པ་མེད་པ། ༢༩. སྐུ་རྒྱགས་པ། ༣༠. སྐུ་ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པ། ༣༡. སྐུ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེས་པ། ༣༢. གཟིགས་པ་རབ་རིབ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ། ༣༣. དཀྱུ་ཟླུམ་པ། ༣༤. དཀྱུ་སྐབས་ཕྱིན་པ། ༣༥. ལྟོ་མ་སྐྱེངས་པ། ༣༦. ཕྱལ་ཕྱང་ངེ་བ། ༣༧. ལྟེ་བ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ། ༣༨. ལྟེ་བ་ཟབ་པ། ༣༩. ཀུན་ནས་མཛེས་པ། ༤༠. ཀུན་སྤྱོད་གཙང་བ། ༤༡. སྐུ་ལ་སྨེ་བ་དང་གནག་བག་མེད་པ། ༤༢. ཕྱག་ཤིང་བལ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ། ༤༣. ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་ཡོད་པ། ༤༤. ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ། ༤༥. ཕྱག་གི་རི་མོ་རིང་བ། ༤༦. ཞལ་ཧ་ཅང་ཡང་མི་རིང་བ། ༤༧. ཞལ་གཟིགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ། ༤༨. ལྗགས་མཉམ་པ། ༤༩. ལྗགས་སྲབ་པ། ༥༠. ལྗགས་དམར་བ། ༥༡. གླང་པོ་ཆེའི་ང་རོ་དང་འབྲུག་གི་སྒྲ་དང་ལྡན་པ། ༥༢. གསུང་སྙན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ། ༥༣. མཆེ་བ་ཟླུམ་པ། ༥༤. མཆེ་བ་རྣོ་བ། ༥༥. མཆེ་བ་དཀར་བ། ༥༦. མཆེ་བ་མཉམ་པ། ༥༧. མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ། ༥༨. ཤངས་མཐོ་བ། ༥༩. ཤངས་གཙང་བ། ༦༠. སྤྱན་རྣམ་པར་དག་པ། ༦༡. སྤྱན་ཡངས་པ། ༦༢. རྫི་མ་སྟུག་པ། ༦༣. སྤྱན་དཀར་ནག་འབྱེས་ཤིང་པདྨའི་འདབ་མའི་མདངས་ལྟ་བུ། ༦༤. སྨིན་ཚུགས་རིང་བ། ༦༥. སྨིན་མ་འཇམ་པ། ༦༦. སྨིན་མ་སྤུ་མཉམ་པ། ༦༧. སྨིན་མ་སྣུམ་པ། ༦༨. སྙན་ཤལ་སྟུག་ཅིང་རིང་བ། ༦༩. སྙན་མཉམ་པ། ༧༠. སྙན་གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ། ༧༡. དཔྲལ་བ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ། ༧༢. དཔྲལ་བ་དབྱེས་ཆེ་བ། ༧༣. དབུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། ༧༤. དབུ་སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་པ། ༧༥. དབུ་སྐྲ་སྟུག་པ། ༧༦. དབུ་སྐྲ་འཇམ་པ། ༧༧. དབུ་སྐྲ་འཛིངས་པ། ༧༨. དབུ་སྐྲ་མི་གཤོར་བ། ༧༩. དབུ་སྐྲ་དྲི་ཞིམ་པ། ༨༠. ཕྱག་དང་ཞབས་དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀྲ་ཤིས་དང་གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་བས་བརྒྱན་པ། (སྔོན་རིས་འཕྲུལ་བ)

དགེ་རྒྱུགས། བོད་ཡིག་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་རིགས་ཤིག དེ་དགེ་ཚ་ལག་བྲིས་སུ་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན།

དགེན་པ། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་བཏང་སེམས་དང་མཐོ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་འཇམ་བཏང་སེམས་ཆེ་བའི་དོར་ཟློས་ཀྱི་མིང་ལ་གོ་བར་གསུངས།

དགོང་ལའི་ཁང་པ། ར་སྒོར་གྱི་ཁང་པ་སྟེ། 《དབྱངས་ཅན་དགའ་བློའི་བརྡ་དཀྲོལ》ལས། དགོང་ལའི་ཁང་པ་ནི་ར་སྒོར་གྱི་ཁང་པ་སྟེ་དགོང་ལ་ནི་ར་སྒོར་དང་ཆོས་ཀྱི་སོགས་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། ས་སྐྱའི་དགོན་ཆེན་མི་ཐོག་གཉིས་པ། ཐོག་མར་ནང་གཉེར་བྱས། དེ་རྗེས་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་འདས་པའི་ལོ་དེར། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས་ནས་ལོ་དྲུག་རིང་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་བསྐྲུན་མ་ཐུབ་པར་ལུས་པའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་འོག་ཐོག་དང་ཐོག་ཁང་། ཁྱུགས་རི། རྒྱ་ཕིབས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་། ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་། དབུ་རྩེ་ཕྱུང་བཅས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། རྗེས་སུ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་སྐབས་འཕགས་པ་དང་ཐུགས་མ་མཐུན་པ་བྱུང་ཡང་ཟེར། འཕགས་པའི་ཉེ་གནས་ཀྱིས་ཐོག་མར་འཕགས་པ་དང་དཔོན་ཆེན་བར་དཀྲུགས་ཤིང་བྱས། རྗེས་སུ་གོང་མ་སེ་ཆེན་ལ་དཔོན་ཆེན་གྱིས་བླ་མའི་བཀའ་ལ་རྩིས་མེད་བྱས་ཟེར་བ་སོགས་ཕྲ་མ་མང་དུ་ཞུས་ཀྱིན། ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་ཕབས་ཏེ་བྱ་རོག་རྫོང་གི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་ལོ་དྲུག་ཙམ་བསྡད། དེ་ནས་སླར་ཡང་འཕགས་པའི་ཉེ་གནས་ཀྱིས་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཁན་ལ་ཕྲ་མ་མང་དུ་ཞུས་ཀྱིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༢༨༠)ལོར་མི་ཆེན་སང་ཁ་བ་སོགས་ཧོར་དམག་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་བཏང་ནས་བྱ་རོག་རྫོང་(ཤུང་སྐྱོད་མང་ར)གི་མཁར་བསྐོར་ཏེ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་སྲོག་ཐོག་བཏང་།

འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་སྟག་ཚང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》སྐད་ཆར་གསལ་བ་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་རྣམ་ཐར་སོགས་དང་བསྡུ་བསྡུར་

ཐུས་ཏེ་ཕྱིས།

དཔོན་ཆེན་པོ་སྔོན་ལམ། དྲང་ཆེན་སྔོན་ལམ་རྗེ་རྗེ། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་དཔལ་བའི་ཕུ་ཆུང་བ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཟིན་《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ།

དཔོན་དང་མ་གཞན་རྒྱ། ཐོག་མར་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་ཞེ་གནས་ཡིན་ཅིང་། རྗེས་སུ་ཞི་དྲག་གི་ལས་དོན་གང་ཅིར་འཛིན་ཐང་ཆེ་བས་སྣེ་མི་སེར་གྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པས་དཔོན་དང་མ་གཞན་ཟུར་ཐོགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་མཐོང་།

དཔོན་བདུན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལུགས་དཔར་མའི་ནང་། ༡. ཡུལ་དཔོན། ༢. དམག་དཔོན། ༣. ཆིབས་དཔོན། ༤. རྫོང་དཔོན། ༥. ཕྱུ་དཔོན། ༦. དྲང་དཔོན་བཅས་མ་གཏོགས་གཅིག་མ་ཚང་བས་ཆད་སྙོན་ཐུང་བ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དཔེ་ཕྱིས་མ་འདྲ་ཉེད་ན་ཁ་གསབ་བྱེད་དགོས་མིང་། དེ་ནི《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》ལས། རྫོང་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་སྤེ་དཔོན་གྱིས་ཡུལ་སྤེའི་དཔོན་བྱེད་ཅེས་གསལ་བ་དེ་ཡིན་འདུ།

དཔོན་སློབ་དགུ། འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བཅས་དགུ་ཡིན།

དཔྱ། ཚོང་དང་སོ་གམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲལ།

དཔྱ་སྒྲིམས། དཔྱ་ཞེས་པ་ཁྲལ་དང་། སྒྲིམས་ཞེས་པ་ལག་རྟགས་སམ་འབུལ་ཚན་ཏེ། དཔྱ་ཁྲལ་དང་ལེགས་སྒྲིམས་འབུལ་བར་ཟེར།

དཔྱ་བསྡུས། དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུས་པ་སྟེ། ཞིང་ལས་དང་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས། ཚོང་ལས་བཅས་ཀྱི་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུས་པ་ནི་སྐབས་དེའི་ཕྱི་ཚོགས་དེ་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་འཕོ་ལྡོག་ཟིན་པའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན།

དཔྱད་ཁྲ། དཔྱད་མཚམས་ཁྲ་མའི་བསྡུས་མིང་། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཁག་གཉིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་ཡིག་ཆའི་མིང་། ཁ་མཆུ་ཐག་བཅད་པའི་ཡི་གེ།

དཔྱད་སྒོམ་དྲུག བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་བསྒོམ་པ། དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྙེད་དཀའ་བ། འཆི་བ་མི་རྟག་པ། ལས་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །

དཔྱད་ལྔ། སྨན་བཅོས་ཐུ་ཐབས་ལྔ་སྟེ། ༡. ཚ་བའི་ནད་རོ་འདོན་པ་ལ་གཏར་ག༡༧ ༢. གྲང་བའི་ནད་ཞུགས་བཅག་པ་ལ་མེ་བཙའ༡༡ ༣. ལྷན་འདུས་ཀྱི་བད་ཀན་འཛོམས་པ་ལ་དུགས་པ༢༠ ༤. ལྷན་འདུས་ཀྱི་མཁྲིས་པ་འཛོམས་པ་ལ་ལུམ༢༦ ༥. ལྷན་འདུས་ཀྱི་རླུང་ནད་འཛོམས་པ་ལ་བྱུག་པ༢༤བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར་གསོ་རིག་སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི་རྩ་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

དཔྱད་ཐབས་བཅུ། བཤལ་སྨན། སྐྱུག་སྨན། སྣ་སྨན། འཇམ་རྩི། ནི་རུ་ཧ། གཏར་ཁ། མེ་བཙའ། བདུག ལུམས། བྱུར་མའོ། །

དཔྱད་དྲུག གོང་གི་དཔྱད་ལྔ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། སོག་གཞོན་བྱུར་མའི་དཔྱད་བསྣན་པས་དྲུག་ཡིན།

དཔྱད་པ་གསུམ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དཔྱད་པ། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དཔྱད་པ། ཁས་ལེན་སྔ་ཕྱི་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པའོ། །

དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་ཕྱོགས་པའི་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ། མ་མཐོང་བ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་ཕྱོགས་པའི་ཆ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པ་མེད་པ། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཕྱོགས་པའི་ཆ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་པ།

དཔྱད་མཚམས་འདྲ་གཉིས་སུ་བསྒྲོ་བ། ཁ་མཆུ་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་དཔྱད་མཚམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁག་གཉིས་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྒྲོད་པ།

དཔྱད་གཞི། བརྟག་དཔྱད་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཞི། དཔེར་ན སེམས་ཙམ་པས་གང་ཟག་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་བཙལ་ནས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བརྩིས་པ། ཆེད་རྒྱུའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་དཔྱད་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

དཔྱད་བཞི། ཤར་གྱི་སྟག་སྐྱ་བོ་སྐྱེ་དགའ་མོ་འཕྱར། ལྷོ་ཡི་གཡུ་འབྲུག་སྔོན་མོ་སྨེ་སྣ་ས་སྒྲིད་ཆུ། ནུབ་ཀྱི་བྱ་དམར་མོ་སྐྱེ་ཤུན་གྱི་སྤག་དམར་རྩེའུ་གདོང་། བྱང་གི་རུས་སྦལ་ནག་པོ་སྐྱེ་ཕ་བོང་ཁའི་བྲག་རི།

དཔྱད་ཡིག གཏར་ཁ། མེ་བཙའ། དུགས། ལུམས། ཐུར་མ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་པ་གསོ་བའི་དཔྱད་ཐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེང་དུས་མང་ཆེ་བ་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་བསྙུལ་མིང་ལ་གོ་དགོས།

དཔྱད་གསུམ། བསྲེག་བཅད་བརྡར་གསུམ་གྱིས་བརྟག་པའམ་ཡང་ན་ལུང་རིགས་རྟགས་གསུམ་གྱིས་དཔྱད་པ།

དཔྱལ་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཚན། པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏི་ར… རྗེར་བཞུགས་པ་ལས་གསེར་གྱིས་བླུས་མཁན་སློབ་ཆ་དེ… ཡིན་ཅིང་། དེའི་དཔོན་པོ་དཔྱལ་སེ་ཙོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་ཅིང་། དེས་ལམ་མཁྲིད་པ་ལ་གཏུགས། ཀྱཻ་རྡོར་གྱི་འགྲེལ་པ་མཛད། དེའི་དཔོན་པོ་ཕག་མོའི་སྐོར་གྱི་རྩ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་དཔྱལ་ལོ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ཡིན་ཞེས་མི་ཧ་ལུགས་ལག་སྒོ་ཞལ་གཉིས་མའི་དབང་བརྒྱུད་ལས་གསལ།

དཔྱི་དཀྱིག དཔྱི་སྐྱིག དཔྱི་དཀྱིགས། དཔྱི་དཀྱིགས་ལམ། དཔྱི་ཚིགས།

དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། དེའི་སྐབས་སུ་རྩ་དང་སྔོན་ཤིང་རྣམས་སྔོན་པོར་འགྱུར་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་བཞད་པ། མི་དང་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་དགའ་སྤྲོའི་སྣང་བ་འཆར་བ་བཅས་ཀྱི་དུས་ཡིན་ཅིང་། ཅུ་ཁུ་བྱུག་གིས་ཀྱང་སྐད་སྙན་པར་སྒྲོག་པས་ན་དེ་ལ་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན།

དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་། རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་དྲུག་དང་། དུས་བཞི་བརྩི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དུས་བཞི་བརྩི་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་བཞི་དང་དེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ར་བ། འབྲིང་པོ། ཐ་ཆུང་གསུམ་རེ་ཕྱེས་པའི་དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་ནི་བོད་ལུགས་ཀྱི་ས་ག་ཟླ་བ།

དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོ། བོད་ཟླ་གཉིས་པ།

དཔྱིད་ཟླ་ར་འབྲིང་ཐ་གསུམ། རྒྱ་ནག་རྩིས་གཞུང་དུ་དབྱར་ཟླ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ། དགུན་ཟླ་ར་འབྲིང་ཐ་གསུམ། སྟོན་ཟླ་ར་འབྲིང་ཐ་གསུམ། དཔྱིད་ཟླ་ར་འབྲིང་ཐ་གསུམ། དཔེར་ན། དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་ནི་ལུགས་རྙིང་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ངོས་འཛིན་པ་ལྟ་བུ།

དཔྱིས་ཕྱིན། མཐར་ཕྱིན་པ།

དཔྱོད་པ། བདག་ཕྱིའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བའི་བློ་ནས་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་།

དཔྱོད་ལ་བ། ཤར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་ལྷེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་འདིར་སྤྱོད་པ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་འདུག ཤིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ཡང་ཟེར་ཏེ། རྒྱལ་དཔོག་པ་སྟོན་པར་འཛིན་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་སོ། །

དཔྲལ་བའི་དབྱིབས་ཆེ་བ། དཔྲལ་བ་ཞེང་ཆེ་བའི་དོན་ཏེ། སྔར་གྱི《མི་དཔྱད་བརྟག་པ》ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནང་དཔྲལ་བ་ཞེང་ཆེ་བའི་མི་དེ་རིག་པ་རྩེ་ཞིང་མཁས་མཛངས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད།

དཔྲལ་རིས་གསུམ་བྱས་པ། བྲམ་ཟེའི་ལུགས་སྲོལ་ཏེ། དཔྲལ་བར་ས་དཀར་གྱི་རི་མོ་གསུམ་བྱས་པའོ། །

འདྲལ། འཕྲལ།

སྤྲགས་པའི་མགོ་ཕྲུབས། དྲགས་པོ་དང་། ཁེང་པོ་སོགས་སུ་ཕྱིན་སྤྱོལ་ཡོད་པའི་རི་དྭགས་ཀྱི་སྤགས་པ་བརྩེས་པའི་གོན་པ་སྒྲ་རྒྱུང་མེད་ཅིང་། གཡས་གཡོན་གྱི་

སྤོང་གཉིས་སྦྱོང་བ་ཡིན་པ་ཞིག

སྤ་གྲོ་སྐྱེར་ཆུ། འབྲུག་ཡུལ་སྤ་གྲོའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་རུ་གནོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།

སྤ་ལྕག་ཀ་དུང་གི་སྒོ་མོ། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་ཐར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་དང་ཧྲུ་སིག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་རང་བྱུང་གི་བྲག་སྒོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། བྲག་སྒོ་དེའི་སྟེང་དུ་ཤ་བའི་རྭ་ཅོ་བཀལ་ནས་ཡོད་པ་ཤ་བའི་དུང་རྭ་བཀལ་བའི་སྒོ་ཆེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་འདིར་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་པ་ཡིན།

སྤང་སྐོང་ཕྱག་རྒྱ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་སུ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཞིག་སྟེ། ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བསྒྱུར།

སྤང་རྒྱན། སྨན་རིགས།

སྤང་བྱའི་གནས་ངན་ལེན་བཅུ་བདུན། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཚོར་བ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཉོན་མོངས་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ལས་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྣམ་པར་སྨིན་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྒྲིབ་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། སྒྲིབ་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྟོག་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཟས་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། འཁྲིག་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྨི་ལམ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ནད་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། རྒ་བ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། འཆི་བ་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན། ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་གནས་བརྗོད་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནོ། །

སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུ། བཅུ་ཚན་དང་པོ་ནི། འཆང་འབྲལ་འཇོག་དང་འགྱུར་འདུག་ལེན་དང་སློང་། ཚོང་དང་རིན་ཐང་ནོར་སྣམས་བསྐྱུར་ལྷག་སྟེ། གོས་ལྷག་འཆང་བའི་སྤང་བ། འབྲལ་བའི་སྤང་བ། ཀླ་འཇོག་གི་སྤང་བ། ཆོས་གོས་འགྱུར་འདུག་གི་སྤང་བ། གོས་ལེན་པའི་སྤང་བ། སློང་བའི་སྤང་བ། སློང་བའི་རིགས་པ་སློང་བའི་སྤང་བ། ལྷག་པ་སློང་བའི་སྤང་བ། སོ་སོ་ནས་སྣམས་པ་སློང་བའི་སྤང་བ། བསྐྱུར་བའི་སྤང་བའོ། བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་ནི། སྲིན་བལ་བལ་ནག་ཆ་གཉིས་ལོ་དྲུག་དང་། །མཐོ་གང་མི་ལྡན་ཁྲུར་མཐིལ་གསེར་དངུལ་རེག ཕྱུན་སྦྱོང་ཀོ་ཆོང་སྟེ། སྲིན་བལ་གྱི་ལྡན་གྱི་སྤང་བ། བལ་ནག་གི་ལྡན་གྱི་སྤང་བ། ཆ་གཉིས་བསྲེས་པའི་སྤང་བ། ལོ་དྲུག་གི་སྤང་བ། མཐོ་གང་གི་སྤང་བ། ལམ་དུ་བལ་ཐོགས་པའི་སྤང་བ། བལ་འཁྲུར་དུ་འཇུག་པའི་སྤང་བ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་སྤང་བ། མངོན་མཚན་ཅན་གྱི་སྤང་བ། ཉོ་ཚོང་བྱེད་པའི་སྤང་བའོ། །བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་ནི། ལྷུང་བཟེད་ཐགས་ཀྱིས་བྱིན་འཕྲོག་གཏད་བྱུང་འབྲལ་སྤང་རས་ཆེན། བསྔོས་བསྒྱུར་གསོག་འཇོག་སྨན་འབྲལ་ལྷུང་བའི་སྡེ་སྟེ། ལྷུང་བཟེད་འཆང་བའི་སྤང་བ། ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཚོལ་བའི་སྤང་བ། ཐགས་འཐག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤང་བ། འཐག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤང་བ། བྱིན་འཕྲོག་གི་སྤང་བ། གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ། རས་ཆེན་གྱི་སྤང་བ། བསྔོས་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྤང་བ། གསོག་འཇོག་གི་སྤང་བ་བཅས་སོ། །དེ་ལ་འདྲེན་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་འདུག་པ་དཔྱད་གཞིར་བཀོད་ན། བཅུ་ཚན་དང་པོ་ལ། ༡. འཆང་བ། ༢. འབྲལ་བ། ༣. འཇོག་པ། ༤. འགྱུར་འདུག་པ། ༥. ལེན་པ། ༦. སློང་བ། ༧. སྣད་གཡོག་དང་སྤྱོད་གཡོགས་སུ་བཅས་པ། ༨. རིན་ཐང་། ༩. སོ་སོ་བ། ༡༠. བསྐྱུར་བ། བཅུ་ཚན་གཉིས་པ་ལ། ༡༡. སྲིན་དར། ༡༢. བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག ༡༣. ཆ་གཉིས་བསྲེ་བ། ༡༤. ལོ་གཅིག་ཏུ་འཆང་བ། ༡༥. མཐོ་གང་། ༡༦. ལམ་ན་བལ་ཐོགས་པ། ༡༧. བལ་སྦྲེལ་དུ་འཇུག་པའི་སྤང་བ། ༡༨. གསེར་དངུལ་ལ་རེག་པ། ༡༩. མངོན་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ། ༢༠. ཉོ་འཚོང་བྱེད་པ། བཅུ་ཚན་གསུམ་པ་ལ། ༢༡. ལྷུང་བཟེད་འཆང་བ། ༢༢. ལྷུང་བཟེད་འཚོལ། ༢༣. བལ་འཐག་ཏུ་འཇུག་པ། ༢༤. ཐགས་པ་བསྐྱེད་པ། ༢༥. བྱིན་འཕྲོག ༢༦. སྔོན་ཟླ་བ་ཆུང་ལ་ཐལ་བ། ༢༧. ཞག་བདུན་ལ་བྲལ་བ། ༢༨. དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་དུས་མ་ཡིན་པར་འཚོལ་བ་དང་འཆང་བ། ༢༩. བསྔོས་པ་ལས་བསྒྱུར་བ། ༣༠. གསོག་འཇོག་བཅས་སོ། །

སྤང་སྤོས། སྔོ་སྨན་ཞིག

སྤང་སྤྲིམ། སྨན་གཞུང་འབྱུང་དཔེ་ལས་གངས་ཀྱི་ཐང་སྤྲིམ་བུ་བ་ནི་གཡའ་རིའི་སྤང་མཚམས་ལ་ཁར་སྐྱེ། ནུས་པ་གཉན་ནད་གག་སྨུག་འཇོམས་ཞེས་གསལ།

སྤང་བྱ་ལྔ། ༡. སྲོག་གཅོད་པ། ༢. མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ༣. མི་ཆོས་བླ་མའི་བརྫུན་སྨྲ་བ། ༤. ལོག་གཡེམ་བྱེད་པ་བཅས་རྩ་བ་བཞིའི་སྟེང་དུ། ༥. ཆང་འཐུང་བ་བསྣན་པས་སྤང་བྱ་ཡན་ལག་ལྔའོ། །

སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཞི། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག རྫས་འཛིན་རྟོག་པ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ།

སྤང་བྱ་དྲུག ༡. རྐུན་པོ་འཇིགས། ༢. འདུས་ལ་ལྟ་བ། ༣. ལེ་ལོ། ༤. སྡིག་པའི་གྲོགས་ལ་བརྟེན་པ། ༥. ཆང་འཐུང་བ། ༦. མཚན་མོ་རྒྱུ་བ།

སྤང་བྱ་བདེན་པ་གཉིས། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ།

སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་བཅུ། རྩ་བའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མར་སྣང་བའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མར་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག མཚན་མར་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་རྟོག ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག ཚུལ་བཞིན་གྱི་རྣམ་རྟོག མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་རྟོག་གོ །

སྤང་བྱ་སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་སྦྱོར་བ་གསུམ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་བརྟེན་པ། དེའི་ལྟ་མ་ལ་རྒྱ་ངོ་བོ་ཞེས་དམིགས་ཤེས་པ་གསུམ།

སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གཉིས། མངོན་འགྱུར་རེ་ཞིག་ཉམས་སྨད་དང་། ས་བོན་གཏན་དུ་སྤངས་ཏེ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའོ། །

སྤང་བླང་དོན་ཚང་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་རྒྱ། བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་ཆ་ཚང་བ་དང་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པ།

སྤང་བླང་ཕྱོགས་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐའ་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་ཕྱོགས།

སྤང་བླང་བྱེད་སྒོ་ལྔ་ཞིབ་འཁོད་པའི་ཆ་ཤིག བྱེད་དགོས་པ་དང་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་པའི་ཆ་འཛིན་བཀའ་ཡིག

སྤང་བླང་ཚུལ་གནས། སྤང་བྱའི་བྱ་བ་ངན་པ་དང་། བླང་བྱའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་གཉིས་འདོར་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་ལུགས་བྱས་པ།

སྤང་བླང་འཛིན་པ་ཞིག་པ། རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ནམ་རྟོགས་པ་ན་སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱ་འདི་ཞེས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུལ་བ་མི་དགོས་པར་རྣམ་རྟོག་གང་ཤར་ཆོས་སྐུའི་རྣམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་འགྲོ་བས་སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་འབད་བརྩོན་མི་དགོས་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

སྤང་བླང་འཛོལ་མེད་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་པ། ངེས་པར་དུ་བྱེད་མི་ཆོག་པ་དང་། ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་གཉིས་གཏན་ནས་མ་ནོར་བར་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ།

སྤང་ཡོག ཡོག་མོ། སྨན་རིགས།

སྤངས་རྟོགས། སྤང་བྱའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་ཞིང་རྟོགས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའོ། །དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ

ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤངས་རྟོགས་གཉིས། མ་རིག་པ་སྤངས། རིག་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ། །

སྤངས་པའི་ཕུར་བྱེད་སུམ་ཅུ། གོང་དུ་སྤང་ཕུང་སུམ་བཅུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྤངས་བྱའི་སྒོ་ནས་བརྒྱད། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ངེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག རྣམ་པར་ཞི་བ། ནུབ་པ་བཅས་སོ།།

སྤད། བུ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

སྤན་ལེན། འགན་ལེན་གྱི་དོན།

སྤར་ཁ་བརྒྱད། ༡.ལི། ༢.ཁོན། ༣.དྭ། ༤.ཁྱེན། ༥.ཁམ། ༦.གིན། ༧.ཟིན། ༨.ཟོན་བཅས་ཏེ། གནའ་རབས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རྩིས་རིག་ནང་བཤད་པའི་མོ་རྒྱས་ལྟར་ན། ཞྭ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྔོན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཧོང་(皇)གསུམ་དང་རྗེ(帝)ལྔ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཧོང་དང་པོ་ཧྥུ་ཞི་ཤི་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས། སྤར་ཁ(八卦)ཞེས་པའི་རི་མོ་དང་། ལྷུན་ཤན་ཞེས་པ་ཞིག་བརྩམས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་རྗེ་ལྔའི་ནང་གི་བཞི་པ་ཡོའུ་ཐོའུ་ཟང་ཤིའི་དུས་སུ་འབབ་ས་ཞིག་གིས་ཉ་བཟུང་སྐབས་ཧོ་ནན་ཏྲའོ་ལུའུ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་རུལ་སྦལ་ཞིག་ལག་ཏུ་ཐེབས་པ་དེ་རྒྱལ་པོར་ཕུལ་བ་དེའི་རྒྱབ་ན་བཀའི་རི་མོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་ཁའམ་སྤྱ་བཀའི་རི་མོ་བཟོས་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་ལུའུ་ཐོའུ་ཟེར། ལུའུ་ནི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་མཚོ་དེ་དང་། ཐོའུ་ནི་དཔེ་རིས་ཀྱི་དོན་ཡིན། གཞུང་འདི་ལ་ཀུན་ཅང་ཟེར། དེ་ནས་ཀུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཀྲོའོ་ཝིན་ཝང་གི་སྤར་ཁ་བརྒྱད་ལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཕྱེས་པའི་སྦྱོར་ཚད་ཀྱི་གཞུང་ཅིའུ་ཡི་ཟེར་བའི་གཞུང་ཞིག་བརྩམས་པ་བཅས་ལ་སྦྱོར་ཚད་གཞུང་གསུམ་ཟེར། སྤར་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོ་ནི་གཤམ་གསལ།

གཅིག་གཉིས་གཅིག་ནི་ལི། ☲ མེ།

གཉིས་གཉིས་གཉིས་ནི་ཁོན། ☷ ས།

གཉིས་གཅིག་གཅིག་ནི་དྭ། ☱ ཕུགས།

གཅིག་གཅིག་གཅིག་ནི་ཁྱེན། ☰ གནམ།

གཉིས་གཅིག་གཉིས་ནི་ཁམ། ☵ ཆུ།

གཅིག་གཉིས་གཉིས་ནི་གིན། ☶ རི།

གཉིས་གཉིས་གཅིག་ནི་ཟིན། ☴ ཤིང་།

གཅིག་གཅིག་གཉིས་ནི་ཟོན། ☳ རླུང་བཅས་ཡིན་ཞིང་།

སྤར་ཁ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཚུལ་ནི་ཁྱེན་པ། ཁོན་མ། ལི་ཟིན་ཟོན་གསུམ་བུ་མོ་གསུམ། དྭ་ཁམ་གིན་གསུམ་བུ་གསུམ་ཡིན་ཞེས་སོ། ཕོ་རྣམས་གཡས་སྐོར་དང་མོ་རྣམས་གཡོན་སྐོར་དུ་བྱས་ནས་བརྩིས་པས་རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཁམ་ནོག ཉེར་ལྔ་ལིས་ནོག སོ་བདུན་ཁམ་ནོག ཞེ་དགུ་ལིས་ནོག རེ་གཅིག་ཁམ་ནོག དོན་གསུམ་ལིས་ནོག གྱ་ལྔ་ཁམ་ནོག་སྟེ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐེག་ནོག་ཀུན་དེ་ལྟར་བརྩིས་པ་ཡིན། མོ་རྣམས་གཡོན་སྐོར་དུ་བྱས་ཏེ་བརྩིས་པས་འབྲོག་སྐེ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྤར་ཞང་། (པར་ཞང་) ཞགས་མའི་ལྷན་རིང་གི་མིང་སྟེ། «འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ»ལས། རྒྱལ་གྱིས་ཀང་པ་མ་རུང་ནས། ཀང་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་ཞང་རྩམ་པར་བྱས་ནས། ངེས་སྦྱོང་བ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྲ་སྤྲ་བོ། ཕྲ་སྤྲ་བོ།

སྤྲ་སྨོ། ཡུལ་མིའི་མིང་སྟེ། «ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་བོད་ཀྱི་གནའ་རིག་ཡིག་ཆ»ལས། སྤྲ་སྨོའི་རྒྱབ་སོར་བཞིར་གཅལ་བའི་ཁྲང་ཁྲང་པོ་དང་། ཤོང་མའི་འོག་ཁྲང་ཁྲང་པོའི་དཀྱིལ་དུ་བཏབ་ན་ཕན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྲ་རང་རྒྱལ་པོ། མངའ་རིས་པུ་ཧྲེངས་ཀྱི་ས་ཆར་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་རྒྱལ་པོ།

སྤྲ་ལ་འབབ་པ། སྤྲོ་ལ་འབབ་པ།

སྤྲ་ཐོལ་ཐོལ་པོ། སྤུ་འཐུག་པོ།

སྤྲ་ཧྲེངས། མངའ་རིས་ས་ཁུལ་པུ་ཧྲེངས་རྫོང་།

སྤུག ཆབ་རོམ་ལོ་སྟོང་ལོན་པ་ན་གོང་དུར་ཆགས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྤུག་ཅེས་བྱ་ལ། མདོག་ཞང་སེར་དང་ཁྲ་བོའང་ཡོད་པར་བཤད།

སྤུན་ཉེའི་ལར་བརྒྱུད། ཕན་ཚུན་སྤུན་ཉེ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པའི་དོན།

སྤུན་བདུན་ཞོལ་པ། མིང་རྒྱས་པ་ལ་འཁྲུངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཞོལ་པ་སྟེས་རྣམ་སྤུན་བདུན་ཟེར་བ་འདི་ནི་སྔར་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་བོད་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་རྣམས་ལ་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་ཆེད་མཐུན་རྐྱེན་སློང་མོ་འཚོལ་བའི་ཐབས་སུ་སྙེ་ཁ་ས་ཁྲོལ་ཤོངས་འཁྲུངས་རྒྱས་རྫོང་ཁུལ་སྤེལ་ལྷ་ཟེར་བ་ཁྲིམ་ཚང་གཅིག་ལ་བུ་མོ་སྤུན་བདུན་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་བསླབ་ཏེ་མི་གཉིས་ཀྱིས་རྔོན་པ། གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ལུ། གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་མོ། གཅིག་གིས་སིལ་དཀྲོལ། ཐང་སྟོང་རང་གིས་ཇ་རྔ་བཏང་སྟེ་ཟློས་གར་སྙན་ནས་སློང་མོ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ལྷ་མོ་འཁྲབ་སྟོལ་རིམ་བཞིན་དར་སྐྱེད།

སྤུར། འདས་གྲོངས་སོང་བའི་རོ་ལ་ཞེ་ས་བྱས་པའི་ཚིག

སྤུར་རྒྱལ་བོད། པུར་རྒྱལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྤུར་རྒྱལ་བཙན་པོའི་བང་སོ། སྤུར་རྒྱལ་བཙན་པོའི་བང་སོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བཏབ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བང་སོ་སྐྱེ་མོད་སྒྲོངས་སྟོ་ཁ་འཕྲོངས་ཀྱུ་ར་རིའི་འདབས་སུ་བཏབ་ཡོད། ཆོས་རྒྱལ་བང་སོར་བང་སོ་ཟི་ཙམ་ཡོད་མེད་སྐོར་«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»དང་«རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་»གཉིས་ལྟར་ན་ས་དེར་བང་སོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཙམ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ད་ཆ་དེ་ལྟ་བུའི་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ནི་ལོ་ལོ་དམག་འཁྲུག་དང་དུས་རྒྱུན་ནང་གཏོར་བརླག་སོང་བའམ། ཡང་ན་ལ་ལ་ཆར་ཆུས་འཇིག་པ་གང་རུང་བྱུང་བར་ངེས། ཡང་སྔོན་བང་སོ་ཁ་གྲངས་རི་ཙམ་ཡོད་མེད་ནི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་ཞིབ་གནང་གཞིར་བྱས། ད་ཆ་ར་རིའི་འདབས་སུ་བང་སོ་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་བང་སོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་བཙན་པོ་སུ་དང་སུ་བཞུགས་ཡོད་མེད་ཐད་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་གཏན་འཁེལ་བའི་ཚིག་ཐག་གཅོད་པར་དཀའ། འོན་ཀྱང་སྔོན་བཙན་པོ་སྒམ་པོ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཅས་ཀྱི་བང་སོ་ངོས་འཛིན་བྱའི་ནང་ལས་ཆེ་བ་གཅིག་མཐུན་ཡིན། ད་ཡོད་ཀྱི་བང་སོ་རྣམས་ནི་ས་རྫོས་བརྩིགས་པའི་ཐོག་ལེབ་མོ་ཤ་སྟག་རེད། བང་སོའི་ཞིག་ཁ་ནས་ཀྱང་ཞུལ་བང་རིམ་གསལ་པོ་མཐོང་རྒྱུ་འདུག་པས་ཀྱང་སྔར་རེའི་དཔར་ལ་མགོ་ཚད་ལེའི་རྩིས་བཅོ་ལྔ་ནས་ཀྱི་ཤུ་བར་ཟིན། དང་ཐོག་བང་སོ་དེ་དག་སྟེང་དབྱིབས་སུ་བཞི་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་ཆར་ཆུས་བཤལ་བའི་དབང་གིས་ད་ཆ་བང་སོའི་སྟེང་ཐོག་རྣམས་དབྱིབས་སྐོར་མོ་ཡིན། ཤུ་ར་རིའི་རི་སྐེད་མཚམས་སུ་བང་སོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱི་བང་སོ་ཡིན་པར་གྲགས། བང་སོ་དེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཞིང་ཁའི་ནང་འགྲམ་དུ་རྡོ་རིང་བཙུགས་པའི་བང་སོ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་བང་སོ་ཡིན་སྐད་ཀྱང་། ཡང་དག་མིན་ཟད་ཞིབ་དཔྱད་གནང་དགོས་པ་ཡོད། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བང་སོ་ནི་ཡུ། རིའི་ཤར་ངོས་རི་ཟུར་དུ་བཏབ་ཡོད། མོ་རྒྱལ་གྱི་དེབ་ཐེར་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་ཤིང་མོ་གླང་གི་ལོ་ལ་བྱུང་མཁར་དུ་གཤེགས། དེ་ཡི་བང་སོ་ཤུ་ར་རི་ལ་བརྩིགས། ཁྲལ་ནི་ཡང་གི་རྒྱབ་ངོས་གསལ་ནས་ཡོད། དེ་ནི་མ་གྲོངས་དུས་ནས་ཉིད་ཀྱིས་བརྩིགས། ཞིང་ནི་འཕྲུལ་རི་གཙུག་སྣང་བྱ་བ་བཏགས། དེ་ཡི་རྩ་ན་རྡོ་རིང་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། བང་སོ་ཕྱི་རྒྱུད་ཅན་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་ཞེས་འཁོད་ཡོད། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བང་སོ་ནི་བང་སོ་དང་པོའི་གཡོན་ངོས་རི་གཉམ་གྱི་རྒྱ་བོའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐའ་ལྷུགས་རིམ་བསྐོར་བའི་ནང་བང་སོའི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་གཏད་པ་ལ་ཡུང་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐོར་ཞིང་། ནང་དུ་རྡོ་རྗེའི་ཉིས་བསྐོར་ཅན་སྒྲིང་ཕུག་ལྷུབ་པ་དེའི་སྒྲིང་ལྷ་ཁང་དམར་པོ་སྒོ་ཤར་དུ

གཏད་པ། ད་ཡོད་ལྷ་ཁང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་རྒྱ་ཁྱོན་ཀ་དུག་གི་ས། ནང་རྟེན་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་འཁོར་དུ་ཕྱག་གཡས་ནས་བརྐྱེས་འཕགས་པ་ཡོ་ཀེ་ཤྭ་ར། མར་མེ་མཛད། རྒྱལ་བ་ཚེ་དཔག་མེད། ཕྱག་རྡོར་བཅས་དང་། ཕྱག་གཡོན་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། གུ་རུ་སྣང་སྲིད། ཏཱ་མགྲིན་དཔའ་འཇིགས་དང་། མདོ་རུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། གཡས་སུ་རྒྱ་བཟའ། བློན་པོ་མགར་བ་སྟོང་བཙན། གཡོན་དུ་བལ་བཟའ་དང་། ཇོ་མོ་ལམ་སྒྲོ་ན་སོགས་རྟེན་མང་དུ་བཞུགས་ལ། ད་དུང་སྐུ་ལྗིབས་སུ་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་དང་། གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ལྗིབས་བྲིས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕུར་སྲོང་བཙན་ལྷ་ཁང་གི་ནང་སློའི་སྒོ་རོས་སུ་སྲོང་བཙན་བང་སོའི་དཀར་ཆག་བཀོད་ཡོད་སྐད་དང་།

དཀར་ཆག་ནང་། སྲོང་བཙན་བང་སོ་རྒྱ་བོའི་མདའ་རུ་ཆགས། །ཆེ་རྒྱང་ཚད་ནི་དཔའ་ཆེན་མདའ་རྒྱང་གང་། །སྟེང་གི་ཞེང་ནི་ཉག་གི་རྫོ་རྒྱང་གང་། །ནང་དུ་ལྷ་ཁང་ལྷ་ཡི་བཞུགས་སུ་གསོལ། །བང་སོ་ནང་རྒྱན་ཅན་དུ་གྲགས་པ་ཡིན། །གསང་བའི་མཚན་ནི་ཤུ་རི་སྨུག་པོ་ཞེས། །འཛམ་བུ་གླིང་གི་ནོར་ཕུད་ལན་གསུམ་བསྟུས། །ལྷ་སྲུ་མི་ཡི་སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྐྱིད་བསྒྲུབ། །ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་རེའི་ནང་བང་སོ་འདིར་རིན་ཆེན་མིག་དགུ་ཡོད་པའི་དབུས་སུ་བཙན་པོའི་སྐུ་ཕུང་གསེར་གྱིས་བཏུམས་པ་བཞུགས་མེད། ནང་གི་རིན་ཆེན་ཐམས་ཅད་ནོར་གྱིས་བཀང་བ། ཀླིགས་མའི་དུས་སུ་རྒྱ་བོས་འཇིག་སྐྱེ་གནས་སྐོ་ཐེ་རྒྱ་ཡིན་པ་སོགས་བརྗོད་འདུག མཁས་པ་ལ་ལས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བང་སོ་དེ་བང་སོ་ཡང་ལྷ་པར་སྤྱི་བ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བང་སོ་དེ་བང་སོ་ཡང་བརྒྱུད་པར་འཛོག་པ་གནང་ཡོད། དེ་ལྟར་ཕུར་རྒྱལ་བཙན་པོའི་བང་སོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལྷ་ཁང་རྣམས་ཆ་ཤིག་སོང་བ་ཕུད། ད་ལྟ་ལྷག་བསྡད་རྣམས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་གནད་རིག་དངོས་སྲི་ཚན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་རྒྱལ་ཁབ་ནས་དོ་དམ་སྲུང་སྐྱོབ་མཛད་བཞིན་ཡོད།

ཕུར་སྒྲོམ། སྐུ་གདུང་མེར་བསྲེག་སྐབས་ཚྭ་རྐྱན་ལས་བཟོས་པའི་སྒྲོམ་མར་ཁྲུས་བཀང་བའི་ནང་དུ་བཞག་ནོག སྒྲོམ་དེ་སྲེག་ཐབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་ལ་འོག་ནས་མེ་སྦར་ཏེ་སྐུ་གདུང་སྲེག་སྲོལ་ཡོད།

ཕུར་སྦྱོང་། ཕུར་སྦྱོང་བ་ཞེས་པ་ནི་ཕུར་དེ་རྒྱུད་ཐོས་སུ་མ་གཏད་བར་གཙང་དག་ཏུ་སྦྱང་བ་ལ་ཟེར། དེ་ལ་བོད་ས་གནས་སུ་ཐབས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ཡོད། ༡. མེ་ལ་སྲེག་པ། ༢. བང་སོའི་ནང་དུ་སྦས་ནས་འཇོག་པ། ༣. བྱ་རྒོད་ལ་སྦྱིན་པ། ༤. གདུང་རྟེན་བཞེངས་པ། ༥. དམར་གདུང་དུ་འཇོག་པ་བཅས་ཡིན། དང་པོ། ཕུར་མེ་ལ་སྲེག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། མི་འཁྲུགས་པ། ཀུན་རིག་བཅས་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་ལྷ་གསུམ་གང་རིགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་རོ་མེ་ལ་སྲེག་པའི་བྱ་ཐབས་རྒྱས་བསྡུས་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིར་ན་ཕུང་པོ་མེ་ལ་སྲེག་སྐབས་ཐོག་མ་དུར་ཁྲོད་གཙང་ས་ཞིག་ཏུ་ཁྱེར་ནས་མར་དང་ཤིང་སྤྱད་བཞིན་དུ་མེད་གཙང་ཨམ་མེ་སྦར་བའི་ནང་དུ་སྲེག་ཏེ་འཚིག་པའི་དུས་པའམ་ཐལ་བ་མཆོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཕར་ཆགས་བྱེད་པ་ཡིན། གཉིས་པ། བང་སོའི་ནང་དུ་སྦས་ནས་འཇོག་པ་ནི། བོད་གནའ་རབས་བོན་གྱི་ལུགས་སྲོལ་མང་པོ་ཞིག《རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང》དང《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》སོགས་ལས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཐོག་མར་བང་སོའི་དབྱིབས་ལ་ཕུང་ཕུངས་པ་ལྟ་བུ། རྗེས་སུ་གྲུ་བཞི་ཁ་ལེབ་པ་ལྟ་བུ། དེ་རྗེས་ཁང་པ་དང་འདྲ་བ་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་གཙང་མར་བཀྲུས་རྗེས་དུར་ས་གཙང་མའི་མཐིལ་དང་། མཐའ་སྐོར་དུ་ཤིང་བསྲེག་པའི་སོལ་བས་གཏུམས་པའི་དཀྱིལ་དུ་བཞག་ཏེ་རུལ་སླད་མི་ཡོང་བ་བྱས་ནོག ཕུང་པོའི་མདུན་དང་མཐའ་སྐོར་དུ་ཟས་གོས་དང་གཤིན་པོའི་རྒྱན་སྤྱོད་ཡོ་བྱད་སོགས་བཞག་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ས་གཡོགས་ཏེ་ཤིང་སྔོ་སོགས་འདེབས་འཛུགས་ཁར་ཡོ་དུས་སུ་གཤིན་པོའི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་དུར་སར་འཛོམས་ནས་དྲན་གསོའི་མཆོད་པ་འབུལ་སྲོལ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ། བློན་པོ་བཅས་ཀྱི་བང་སོ་བརྩིགས་པའི་ནང་དུ་མི་གསོན་པོ་བང་སོའི་ནང་དུ་འཇོག་པའི་སྲོལ་ནི་བོད་དུ་གཏན་ནས་བྱུང་མ་མྱོང་ཞིང་། དུར་ཕྱུང་ནི་རང་ཉིད་མ་ཤི་བར་དུ་བང་སོ་ཕྱུང་ནས་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ནོག ལོ་རེའི་ལོ་མཆོད་སྐབས་གཤིན་པོའི་ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་ཟས་ནོར་དང་ཕྱུགས་རིགས་སོགས་ནི་ཁོའི་ཐོབ་སྐལ་ཡིན་པས་ལྟ་ཁོས་ལ་སེམས་ཁྲེལ་མི་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། གསུམ་པ། བྱ་རྒོད་ལ་སྦྱིན་པ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བོད་དུ་ཕེབས་གསུམ་པ་ཕེབས་སྐབས་ཞི་བྱེད་གཅོད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དར་ཁྱབ་གཏང་བ་ནས་གཤིན་པོའི་ཕུང་པོ་རྣམས་དཀོན་མཆོག་སྤྱི་ཞུའི་མགྲོན་ལ་མཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་འབུལ་བ། མགོན་པོ་ཡོན་ཏན་མགྲོན་ལ་གཏང་རག་གི་ཚུལ་དུ་འབུལ་བ། རིགས་དྲུག་སྙིང་རྗེའི་མགྲོན་ལ་སྦྱིན་པའི་ཚུལ་དུ་གཏོང་བ། གདོན་བགེགས་ལན་ཆགས་ཀྱི་མགྲོན་ལ་བུ་ལོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་བཅངས་ནས་དངོས་སུ་བྱ་རྒོད་ལ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཅིང་། གཤིན་པོའི་ཕུང་པོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་ནས་བྱ་གཏོར་བྱེད་མཁན་ལ་རྫོགས་ལྡན་དང་དེང་སང་རྟོབས་ལྡན་དུ་འབོད་སྲོལ་ཡོད། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐུ་དུས་སུ་གོར་ཁ་བཙན་འཇུལ་དམག་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་སྐབས་སུ་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་བློན་ཆེན་ཧྥུ་ཁང་ཨན་གྱིས་བོད་མིས་གཤིན་པོའི་ཕུང་པོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་ནས་བྱ་གཏོར་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་རྗེས་བྱང་ཕྱོགས་ལུགས་སྲོལ་དེ་ཀླ་ཀློ་མ་རབས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་ཏུ་རྩིས་ནས་ཁྲིན་ཆད་དེ་འདྲ་མི་ཆོག་པའི་གཏན་འཕེབས་བཟོས་ཀྱང་། བློན་ཆེན་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་སྐར་ཡང་ལུགས་སྲོལ་དེ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཡོད། བཞི་པ། གདུང་རྟེན་བཞེངས་པ། མེ་ལ་སྲེག་ཟིན་པའི་ཐལ་བ་དང་། ཚིག་རོ་ལུས་པའི་རུས་པ་བཅས་ལ་ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་རུས་ཚིག་བྱས་ཏེ་ས་དང་བསྲེས་པའི་སཱཙྪ་བཏབ་ནས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ནང་དུ་འཇོག་པ་དེར་ཟེར། དེ་ནི་རང་གི་བླ་མ་སོགས་སྐྱེ་བོ་སྐྱིར་བཏང་མིན་པའི་རིགས་ལ་རྒྱ་ཁྱབ་ཏུ་ལག་ལེན་བསྟར་སྲོལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ལྔ་པ། དམར་གདུང་དུ་འཇོག་པ། རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་དང་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ལྡན་དམིགས་བསལ་ཅན་འགའ་ཞིག་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་བྱིས་འབྱུང་གི་དགོས་པ་མང་པོའི་དོན་དུ་སྐུ་གདུང་མ་ཉམས་པར་འཛོག་པ་དེར་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐུ་གདུང་ནང་གི་སྣི་གཙང་བ་རྣམས་བཤལ་སྦྱོང་གི་སྨན་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཚ་བཤལ་རྒྱ་བཤལ་བྱས་ཏེ་སྐམ་ཐག་མ་ཆོད་བར་དུ་ཚྭ་ཡི་ནང་དུ་བཞག བཤལ་སྦྱོང་གཙང་མར་བྱུང་བ་དང་སྐམ་ཐག་ཆོད་རྗེས་ཞལ་རས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་རྣམས་སྨན་སྦྱོར་བསྲེས་པའི་འཇིམ་པས་ལེགས་པར་གསོས་ཏེ་འདུ་སྐུ་བཞེངས་ནོག ཤིང་ཙན་དན་ལས་བཟོས་པའི་སྒྲོམ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ། རིམ་པ་རེ་རེའི་བར་དུ་སྟོང་ཆ་སོར་ལྔ་ཡས་མས་བཞག་པའི་ནང་མའི་ནང་དུ་དམར་གདུང་གི་འདུ་སྐུ་དེ་འཇོག་ཅིང་། སྒྲོམ་བར་མའི་ནང་དུ་བཞག་པའི་བར་སྟོང་རྣམས་སུ་དྲི་བཟང་ཞིང་བསིལ་བའི་རིགས་ཀྱི་སྨན་སྣས་བྱུར་བཀང་། སྒྲོམ་བར་མ་དང་ཕྱི་མའི་བར་སྟོང་རྣམས་སུ་དྲི་བཟང་པོ་མིང་བསྒྲགས་པའི་སོལ་ཕྱེ་དང་སོལ་བས་བཀང་སྟེ་སྒྲོམ་ཕྱི་ནང་ཚང་མར་ཁ་ལེབས་ལེགས་པར་གཡོགས་པའི་སྤྱས་རྣམས་ལྷ་ཚོས་ཀྱིས་དམ་པོར་བཀག་དགོས་པ་སོགས་སྐུ་གདུང་རུལ་སྲུངས་དང་འབུ་སྲིན་མི་འབྱུང་བའི་སྔོན་འགོག་བྱ་ཐབས་ཀྱི་མཛད་པ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་ལེན་མང་པོ་ཡོད། དེ་སྔོན་བོད་དུ་རྙིང་མ་དང་། བཀའ་གདམས། བཀའ་བརྒྱུད། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་དམར་གདུང་ཡོད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ནི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་སོང་ཞིང་། མང་ཆེ་བ་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལས་མས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ཀྱང་ཕལ་ཆེ་བ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཏོར་བཤིག་ཕོག་ནས་དེང་སྐབས་ལྷག་མར་ལུས་པ་བརྒྱད་ཙམ་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ཚོ་ཡང་རེ་གཉིས་

མ་གཏོགས་ཐལ་ཆེ་བ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ལོ་གསུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

སྤྲུར་ལེན། སྤྲོས་ཉེལ། རྫ་ཡི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སེར་པོ་ཞིག་སྟེ། དེས་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་འགོས་པའི་རྒྱུ་ལེན་ཐུབ་པ་དང་། ཁུལ་ལ་འཆང་ན་སྙིང་རྒྱུང་སེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པར་བཤད།

སྤྲུས་སྐྱེ། གཞིས་ཀ་རྩེ་དང་ཧ་ཅང་ཐག་མི་རིང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་འདུག

སྤེན་སྤེའུ་ལོ་བདུན། (ཡེན་ཕོའུ) འདི་དེབ་ཐེར་དམར་པོ་དབུ་མེད་ནས་དབུ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་འདྲི་བྱེད་སྐབས་ཡིག་མཁན་གྱིས་ཡ་ཡིག་དང་པ་ཡིག་ས་མགོ་ཅན་གཉིས་ནོར་ནས་འདི་ལྟར་བྲིས་པ་ལས་དོན་དུ་ཡེན་ཕོའུ(延祐)ཞེས་པ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧོང་ཐའེ་ཞེ་ཡུར་པར་པ་ཏ་བུ་ཡན་བུའི་སྲིད་ལོ་རྩིས་མའི་མིང་སྟེ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༣༡༤)རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༢༠)བར་ལོ་བདུན་ཡིན།

སྤྲ་སྤྲོ་ཚང་། གཙང་རྫོང་གྲོང་ཚེར་སྤྲ་སྤྲོ་ཚང་ཟེར་བར་དེ་རྫ་ཕྱོང་ཁ་པའི་གསོལ་ཞིབ་འཛུགས་པའི་རང་འཛུགས་གཅིག་ཡོད་པ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གསར་ཐེབས་རིམ་ཅན་ནས་སྔོག་མར་དགའ་ལྡན་དུ་ཐེབས་སྐབས་ཡར་ལམ་རང་འཛུགས་དེར་གསོལ་ཞིབ་ཐེངས་རེ་འཛུགས་དགོས་པ་དང་། གསོལ་ཞིབ་འཛུགས་ཚར་རྗེས་རང་འཛུགས་དེ་དམ་འབྱར་བྱས་ནས་སྤྲ་སྤྲོ་ཚང་ལ་རང་འཛུགས་བཞག་སྲོལ་ཡོད་འདུག

སྤྲ་ཐོ་ཀཱ་གནམ་སྡེ་པ། སྤྲ་ཐོ་ནི་དེ་ཕྱི་རོལ་དང་འབྲེལ་གཏུགས་ཧ་ཅང་ཤུང་བའི་ཚོ་པ་ཆུང་གྲས་ཤིག་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ས་ཁུལ་འདིའི་ཚོ་དཔོན་ལ་ཀཱ་གནམ་སྡེ་པ་འབོད། ཀཱ་གནམ་རྒྱལ་པོ་ཡང་འབོད། ཀཱ་གནམ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ལ་སྤོ་ཡུང་མ་བུ་དྲུག་དང་། མོན་ཚོ་ཁག་ལྔ་སྤོ་བྲག་དཀར་ནག་སོགས་འདུས་ཡོད། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་སྤོ་ཐོ་ས་ཁུལ་ལ་བདག་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་སྤོ་ཡུལ་རྫོང་དང་། རྒྱལ་མོ་རྫོང་། གཡུ་རི་རྫོང་། ཐང་སྟོད་རྫོང་སོགས་ལ་རྫོང་དཔོན་བཏང་བ་དང་། ཆུ་མདོར་སྤྱི་ཁྱབ་རྫོ་དམ་པ་མངག་གཏོང་གིས་ས་ཁུལ་དེ་དག་ནས་ཁྲལ་རིགས་བསྡུ་ལེན་བྱེད་པ་རེད།

སྤྲ་འབོར་སྐད། (སྤུ་འབོར་སྐད) འབྲི་ཆུ་དང་ཟླ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆགས་པའི་ས་ཆའི་སྐད་རྒྱུན། དེང་སྐབས་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ལྷ་ཕྱུགས་དང་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནུབ་རྒྱུད་འབབ་ཐང་། ལི་ཐང་། རྒྱལ་ཐང་སོགས་ཡིན།

སྤྲ་ལེན་མང་བ། གསར་རྙིང་འགོ་ལེན་དང་། འགྱུར་ལྡོག་མང་བ།

སྤྲོགས་པ། སྤྲོབས་པ། ཐུབ་པའམ་ཡང་ན་མི་འཇིགས་པའི་དོན་ལ་འཇུག

སྤྲོང་བའི་སྦྱོར་བ་གསུམ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། དང་དུ་མི་ལེན་པ། གཉེན་པོ་རྟེན་པའོ། །

སྤྲོད། ཤ་སྨན་ཏེ་ཟས་ཀྱི་རོ་བཅུད་དམ་སྤྲོ་བ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་རྫས་ཡིན།

སྤྲན་ཟ་རི། དེང་སང་དཔོན་པོ་རི་ཟེར། ལ་སྒྱུའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་རིའི་མིང་།

སྤྲབས་པ། སྨོད་པའམ་རྒུས་པ།

སྤྲར། སྤྲོར་མིང་སྟེ་འཚོམ་བུ་ཡང་ཟེར།

སྤྲར་ཐང་གསུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་ནག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ལོ་སྐར་དྲུག་ཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཕྱོགས་ཁམས། ལུས་ཁམས། དབང་ཐང་གི་ཁམས། རླུང་རྟ། མེ་བ། གཟའ་སྐར་བཅས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གྲངས་དྲུག་རེ་ཡོད་པ་བསྒོམས་ན་གསུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

སྤྲལ་ཉེལ། སྐད་རྫོང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་བཏག་ཐབས་ནང་སྤྲལ་ཉེལ་ལ། སྤྲོལ་ཉེལ་སྐུར་ལེན་ཁ་ཆེ་མོང་གོལ་དང་། །མངའ་རིས་མཚོ་དང་མོན་གྱི་ཡུལ་ནས་འབྱུང་། །ཁ་ཆེ་གུར་གུམ་མཛོག་འདྲ་བཟང་པ་དང་། །དཀར་སྨུ་ཆུ་སྐྱུར་འདྲ་དང་དམར་ནག་ངན། །ཞུས་མ་ཀ་བུར་ཤོས་དཀར་བསྲུས་པའི་བཅོས། །ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་བཅུད་བསྲུས་བཟང་ཤོས་ཡིན། །འདམ་སོགས་དུག་ཆུ་ལས་ནོན་ངན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

སྤྲོས་བཟངས། སྤྲོས་དང་དྲི་ཞིམ་བྱེ་མའི་བསངས་དུད།

སྤྲུང་ཆེར། རྫ་སྨན་རིགས་ཤིག སྤྲུང་ཆེར་དཀར་པོ་དང་། ཆེར་སྨུག་སྤྲུང་ཆེར་ནག་པོ། ཆེར་ཞུང་སྤྲུང་ཆེར་སོགས་རིགས་ལྔ་ཚོགས་ཡོད་པ།

སྤྲུད་པ་རྣམ་སྤྲོང་གི་དམིགས་པ་ལྔ། མི་སྡུག་པ། བྱམས་པ། རྟེན་འབྲེལ། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་འགྲང་བ་བཅས་ལྔའོ། །

སྤྲེན། སྤྲིན་པ་ཊེ་ཏུ་ར་བྱེད་མཁན་ནམ་ལྟ་རྟོགས་པའི་མིང་།

སྤྲིན་ལྔ། ཤའི་སྤྲིན་དང་། ལྷའི་སྤྲིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲིན། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲིན་ཏེ་ལྔ། དེ་དག་རིམ་བཞིན་དུ། ༡. ཤའི་སྤྲིན་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ལ་ཡོད་དོ། །རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་། དངོས་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྒྲིབ་པར་གཟིགས། ༢. ལྷའི་སྤྲིན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ལ་ཡོད་དོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་། སྟོད་དུས་གཅིག་ལ་གཟིགས། ༣. ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་དོ། །དམིགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མར་གཟིགས། ༤. སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དོ། །ཐབས་སྨོན་ལས་བྱུང་། ཡུལ་ཀུན་སྒྲ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་གཟིགས། ༥. ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲིན་ནི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡོད་དོ། །བླ་མའི་དྲིན་ལས་བྱུང་། ཡུལ་རྣམས་སྟོང་པར་གཟིགས་སོ། །

སྤྲིན་ལྷ། ༡. མིག་གི་མདུན་ཞེས་པའི་ཞེ་ས། ༢. བླ་མའི་འཁོར་གཡོག ༣. ཕག་མོ་གྲུ་པའི་མཁན་པོའི་ཞ་སྐད།

སྤྲིན་ལྷ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ། སྟག་ཁ་བྲ་འབྲུག་དང་འདབ་ཆགས་པ་དགོན་གསར་དུ་དབོན་རིན་རྫོང་བ་དང་། ཡུམ་ཟིན་ཟ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༣༥༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མེ་སྟག(༡༣༨༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ཡང་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་གསོལ། ཆུ་མོ་ཡོ་ལ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཁྲིས་གཙོས་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཀྱང་འདིར་ཆོས་འབྲེལ་མང་པོ་གནང་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པའི་འདི་པའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཚུལ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྲིན་ལྷ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས། ཕག་གྲུའི་གདུང་རྒྱུད་ཡོན་ཆེན་རྒྱལ་པ་སྐྱབས་དང་ཡུམ་འགྲོ་སྒྲོལ་བཟའ་ཁྲུ་སྨུག་སྨན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་འདི་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ནས་སོ་བཞི་བར་བླ་མ་དང་འབྲལ་མེད་དུ་གཟིམ་གཡོག་ཞུས་པས་སྤྱན་སྔ་བ་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་དེ་ནས་ཐོགས། ཕྱིས་ཆ་དངས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐེལ་གྱི་གདན་ས་འཛིན་པ་རྣམས་དང་། འབྲི་གུང་པའི་བླ་མའི་མཚན་གནས་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་སྤྱན་སྔ་ཞེས་བྱ་བའི་འདོད་སྲོལ་བྱུང་། བཀའ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱ་འགྲོ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཐེལ་གྱི་གདན་ས་ཤག་སྟོང་བར་འགྱུར་སྐབས་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པས་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ལ་གཟེངས་བསྟོད་དང་བཅས་རབ་བྱུང་འཛིན་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༠༨)ལོར་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཐེལ་གྱི་གདན་ས་སར་བསྐོ་གཞག་གནང་བས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་པས་ཡར་རྒྱས་འཕྲིན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་བྱུང་། དེ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་གདུང་འཕྲུལ་དུ་ཐེབས་དུས་གཙུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འབྲི་གུང་གླིང་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞུ་ནན་མཛད་པ་ལྟར་འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་ཡང་འཛིན་སྐྱོང་གཅིག་ཕྱོགས་གནང་། དེར……

བཞུགས་པའི་ལོ་བདུན་པ་ལྕགས་ཁྱི(༡༤༩༠)ལོར་རྫོང་དམག་ཐོད་དུ་ཕྱུགས་ནས་ར་སྒྲེང་དང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་སོར་བསྲེགས་པ་དང་སོ་སྟོན་སོགས་སྨྱུ་སེར་ཕྱུ་བརྒྱ་བསད། དེ་སྐབས་རྫོང་དམག་འདམ་དུ་སླེབས་པའི་ཞར་བྱུང་བས་འབྲི་ཁུང་ཟེལ་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་འགྲོས་པར་བརྩམས་པའི་ཚེ་མི་འཇིགས་པའི་གསུང་གིས་དབུགས་ཕྱུང་ནས་བཞུགས། དེ་ཡང་ནོག་ཆར་རྫོང་གི་དམག་དཔོན་མི་ལི་གྱི་བྱང་བ། སྤྲུ་མཆོད་པ་ཅན་གྱིས་དད་པ་སྐྱེས་ནས་པ་དང་དུའི་འདུ་ཤེས་བྱུང་ནས་སྐྱེས་འབུལ་བ་སྐྱེལ་བར་ཁས་བླངས་ཏེ། མི་ཕྱུགས་གང་ལ་ཡང་གནོད་པ་མེད་པར་ཕྱིར་ལོག དེ་ནས་ཞག་གི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ན་རྫོང་རྣམས་དམག་དཔོན་ཕྱུས་ནས་དམག་སླེབས་བྱུང་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་ལ་བརྟེན་པས་ཞི་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་དམག་རྣམས་ཚོང་པ་འགྲིམ་པ་བས་ཀྱང་འཇམ་ཞིང་ཁྲོ་ཚོ་མེད་པར་ལོག དེ་ཕྱིན་ཆད་སྐབས་ཤེས་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་མི་བཀད་པ་དང་ལྷ་ཁང་བསྲེགས་པ་སོགས་ཆེར་མ་བྱུང་། བོད་ཁམས་ཀྱི་ལ་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་མཛད། དེ་བཞིན་འབྲི་ཁུང་གི་སྐྱེ་ཡང་ཆེར་འཕེལ་ནས་ཁྲི་ཚོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ཡང་དུས་དེར་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་མངས་གཉིས་ཀྱང་བཞེངས། རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་ལྷ་གནོང་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༤༥༥)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྐུ་གཤེགས། གདུང་བཞུ་བས་རིང་བསྲེལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབར་བྱོན། བུ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་སྒོ་མངས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཕྱི་སློབ་ཀྱང་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ། གཅུང་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ། རྒྱལ་སྲས་ཐོག་ཁ་བ། རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་བསོད། རིན་པོ་ཆེ་གཉེར་རྒྱབ་པ། སྤྱན་སྔ་སྒོ་མངས་པ། སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ《སྣ་རིང་ཆོས་འབྱུང》མིག་གྲངས་༢༨༠པའི་ནང་མིག་གྲངས་འགའ་ཞིག་དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན(༡)པའི་མིག་གྲངས་༡༥༩ནས་༡༡༠བར་གསལ།

སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན། རྗེ་འདི་ལ་ཕག་གྲུ་གཙང་རྒྱ་བོའམ་གཉིས་མཆོད་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་ཡང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༤༥༠)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༤༨༨)ལོར་ཞལ་གྱི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་དཔོན་ཟུར་དུ་མ་བསྐོས་པར་བླ་དཔོན་ཕྲུགས་མ་མཛད། ངོ་སྟོན། རྒྱལ་ཐང་། སློན་མཁར། མོན་ཁ་སོགས་ཕག་གྲུའི་འཛིན་དབང་ལ་སྔོ་སྟོན་ཤོར་མང་པོ་ཕྱུག་ཟས་ཀྱིས་བླུ་བར་མཛད་པས། ཕག་གྲུའི་ཁྲི་བསྐོར་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་དུ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་ལོ་ཉེར་གཉིས་བསྐྱངས་མཐར། དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༥༡༠)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སྐུ་གཤེགས།

སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་པོ། གོང་དུ་ནེ་སྲིད་ངག་གི་དབང་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྤྱན་སྔ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། འབྲི་ཁུང་གདན་རབས་དགུ་པ་འདི་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱི་གཅུང་པོར་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༨༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་བསྲིངས་ཏེ་གཅེན་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་སྙིང་ཡོག་བྱང་སྐྱེ་ཀོང་པོར་ཕྱུག་ཐོབ་ཨར་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས། སློབ་དཔོན་པདྨ་ལ་སོགས་བླ་མ་རྣམས་དང་། ཞི་ཁྲོ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞལ་གཟིགས་པ་སྐྱེ་དགུ་ཀུན་གྱིས་ཐོས། ཕྱུག་ཐོབ་ཨར་རྗེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོའི་ཆོས་མཛོད་ཀུན་གསན་ཅིང་། ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དེ་ནས་འབྲི་ཁུང་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གཅེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁས་གྲུབ་དགེ་བཤེས་དུ་མ་ལས་མདོ་སྔགས་རྒྱུད་སྡེའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་གསན་ཅིང་། དོན་རྣམས་ལ་བྱང་ཞིང་ཐུབ་པར་མཛད། དེ་ནས་གནས་ཆེན་གཏེར་སྒྲོམ་གྱི་དབེན་གནས་རྣམས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། གནས་གསར་མ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྒོ་ཡང་མང་དུ་ཕྱེ། གཟིགས་སྣང་རྣམས་གཏན་ལ་ཕབ། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དང་ཚོགས་ཞབས་སྐྱོང་ཞིང་མ་སོགས་གཏེར་ཁ་ཤིན་བཞེས། དེ་ནས་སྒྲིང་རྒྱལ་གྱི་དབེན་གནས་སུ་སྒྲུབ་སྡེ་འདེབས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་མེ་སྟག(༡༥༡༦)ལོར་གཅེན་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་པས་རྗེ་ཉིད་སེང་ཁྲི་མངའ་གསོལ། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པའི་མཁན་ཆེན་ལས་བསྙེན་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། འདུལ་བའི་གནས་ལ་བྱང་བར་མཛད། མཁན་ཆེན་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་བཤད་པ་བསྐྱངས། ཐར་ཕྱི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཞལ་དུ་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གྲུབ་སྟེ་རྟེན་གསུམ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞེངས། མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་ཞུན་མའི་མདོ་སྡེ་སོགས་བཀའ་འགྱུར་གསེར་མ་རབ་མང་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་བཀྲ་ཤིས་སྒོང་ས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་གསུམ་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ཤིང་། སྒྲིང་གི་མགོན་ཁང་ཨ་ཕྱི་ཁང་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཡང་གྲུབ་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ་བྱ་སེང་བེང་ཡུལ་བཅས་བཞེངས། གཞུ་སྐྱིད་གཡའ་མ་རིར་མགོན་ཁང་དང་སྒྲུབ་སྡེ་ཡང་བཏབ། གནས་གསུམ་གྱི་རི་པ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་བཙུགས། རི་ཁྲོད་ཕལ་ཆེར་རིམ་གཉིས་ལ་བརྩོན་པའི་སྒོམ་ཆེན་གྱིས་ཁྱབ་པར་མཛད། དུས་ཀུན་ཏུ་ཆོས་གཏམ་ཆེ་བ་རྣམས་ཕྱག་སྒོ་ནས་གསུང་བ་མ་གཏོགས་ལྷ་བཅད་འདག་སྨྱུར་ལ་བཞུགས་ཤིང་། ཟབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡོ། དབུས་གཙང་གི་ཆེ་དགུ་ཞལ་མཇལ་ལ་ཡོང་བ་རྣམས་ཀྱང་བོལ་བ་ཕྱི་ནང་གི་མཇལ་ཁྲུགས་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་ཞལ་མཇལ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གསུང་གླེང་མི་མཛད་པ་སོགས་འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་མཛད་པ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ། དེ་ལྟར་ལོ་མང་གདན་ས་བསྐྱངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༥༥༠)ལོར་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུ་མྱང་ལས་འདས།

སྤྱན་སྔ་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། སྤྱན་སྔ་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནི། ཡུལ་དབུས་སྟོད་ཕུས་ཡུང་བ་ཆོས་སྒོ་དགོན་གྱི་ཞོལ་སྦྱ་རྣམ་ཁང་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་དཔྱེར་དཔོན་ཆོས་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་རྡོ་མོ་ལྷ་མ་འབུམ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༥༠༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་བཞི་ནས་ཡི་གེ་སྦྱོར་སློག་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ས་འབྲུག(༡༥༠༨)ལོར་ཁུ་བོ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དེ་ནས་སྒྲ་དགོན་དུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ཤེས་རབ་པའི་དྲུང་དུ་ཕར་ཚད་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་མདོ་རྩ་གཞན་སྦྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ས་ཁྱི(༡༥༡༨)ལོར་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བྱོན། རི་བོ་མདངས་ཅན་དུ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཚ་འདུག་གཉིས་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་སྦྱོང་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཞ་ལུ་གནས་སྙིང་དུ་ཕར་ཚད་དང་། མདོ་རྩ། ཚ་འདུག་སོགས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལྕགས་འབྲུག(༡༥༢༠)ལོར་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་ལས་སློབ་སློབ་དཔོན་དོར་བཟང་། གསང་སྟོན་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་སྔ་གཞུག་ཏུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། མཁས་གྲུབ་རྗེ། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་པ་བཅས་དཀའ་ཞན་གྱི་ཁྲི་ཐོག་ཐེབས་པ་བཞི་དང་། གཞན་རྗེ་བཙུན་འཛམ……

དཔལ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་བརྩོན་བཟང་སྐྱོང་བ། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཆོས་སྐྱོང་བ། དཀྱིར་ཀུན་དཀའ་བློ་གྲོས། རིན་པོ་ཆེ་གཞོན་ནུ་འོད་སོགས་བཅུ་ཕྲག་གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཀུན་ལ་མཁས་ཤིང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ཡུན་རིང་པོར་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ནས་མལ་གྲོ་རིན་ཆེན་སྒང་དང་སྐམ་དགོན་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕག(༡༤༥༥)ལོར་རིན་ཆེན་སྒང་གི་གདན་སར་ཞིབས་ཏེ་ཁྲི་ཐོག་བཞུགས། རྗེ་འདིའི་ཞལ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མང་དུ་བྱོན། གཙོ་བོར་རབ་འབྱམས་པ་སྨོན་ལམ་དཔལ། ཆོས་རྗེ་ཀུན་ལེགས་པ། ཆོས་རྗེ་རབ་འབྱམས་བློ་བཟང་སོགས་ནི་ཁྲིད་དུ་འཕགས་པ་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ཡང་། «ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྒོམ་པའི་བློ་སྦྱོང་ཕན་བདེའི་ཆར་འབེབས» «བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ཡིག་གཞན་ཕན་སྙིང་པོའི་ཐུར་འདུག་རིན་པོ་ཆེ» «དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་ཆེན་མོ» «སྤྱོད་འཇུག་གི་བསྡུས་དོན་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན» «བཤེས་སྤྲིང་གི་བསྡུས་དོན་དགོངས་པ་རབ་གསལ»སོགས་པོད་འབྲིང་གསུམ་ཙམ་མཛད། དགུང་གྲངས་དོན་གཅིག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༤༧༢)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

སྨན་ལྷ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་བདག་པོ་སྣ་ཀ་རིན་པ་དང་ཡུམ་ཐི་ན་རིན་འཛོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག(༡༣༨༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་པ་ལ་སྨན་ཐ་ཤུགས་པ་བྱུང་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་སྨན་རྩ་ཀུན་སྤངས་པ་ལས་ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་གསན། མཁན་ཆེན་གྲགས་རྡོར་བ་དང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་དཔལ་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། བླ་མ་ཆོས་དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་སྒོ་ཕྱེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་རྩེད་ཐང་དུ་བརྟག་གཉིས་གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་མཚམས་བཅད་དཔོན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་མཁན་ཆེན་སངས་བློ་བ་དང་། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་པས་ལས་སློབ། གསང་སྟོན་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཅུ་པས་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་གྲངས་ཉེར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱ(༡༤༠༥)ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས། བླ་མ་རིན་གཞོན་པ་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། ཕག་གྲུའི་གདན་ས་ལོ་གཉིས་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕག(༡༤༠༧)ལོའི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་གཤེགས།

སྨན་ལྷ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར། དགེ་བཤེས་སྨན་རྟ་བ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་སྟག(༡༠༣༨)ལོར་འཕན་པོ་ཉན་སྣར་སྣང་དུ་ཡབ་དགེ་བསྙེན་ཤཱཀྱ་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་ཨ་མོ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག(༡༡༠༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཕག(༡༠༩༥)ལོར་ལོ་དགོན་པ་བཏབ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི«བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང»ལས་གསལ།

སྨན་ལྷ་རིན་ཆེན་ལྡན། རྗེ་འདི་ནི་སྟོད་དིང་རི་ཡབ་ཡུམ་བསགས་པ་ཅན་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༡༨༢)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔ་དྲུག་ལ་ཞིབས་ཙམ་ནས་ཆོས་ལ་དད་ཞེན་དྲག་པོ་འཁྲུངས། ཁྲིམས་ལྷ་གདོང་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཞེས་པ་དིང་རིར་བཞུགས་པ་དང་མཇལ། ཐོས་ཤུགས་ལྡན་ཅིང་མིན་པ་བྱུང་། ཆོས་འབྲེལ་ཞུ་བས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་བཞི་པ་གསན། དེ་ནས་པ་རྗེ་སྟོན་པ་ལ་འབྲི་ཀློག་ལ་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཛད། ལྷ་གདོང་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཕེབས་སྐབས་སྐར་མཇལ་བས་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲངས་ཏེ་ཞི་བར་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་རིང་ཞབས་ཐུང་ཞག་གཅིག་དང་མ་བྲལ་བར་སྨན་སྔར་བཞུགས་པས་སྨན་ལྷ་པར་གྲགས། ཆོས་རྗེ་ལས་གསར་རྙིང་གི་དབང་གདམས་པ་ཁྱུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གསན། ཀོ་བྲག་པ་ལ་འང་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། གོད་ཚང་པའི་རྒྱུད་དབང་འདུག་སྐོར་ཐམས་ཅད་གསན། ས་པཎ་ལ་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཞུས། གཞན་ཡང་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན། སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། གནས་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཤར། ཕྱིས་དིང་རིར་བཞུགས་ནས་ཚོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱངས་པས། ཐུར་ཕུག་པ་དང་སྨུག་ཐོབ་ཉི་མ་མགོན་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན། འདས་ལོ་མ་གསལ།

སྨན་བསྟར་ཞུ་རྒྱ། ཤིག་ལམ་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་པར་གོ། |

སྨན་འདྲེན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་མགྲོན་བཞི། ས་བདག་ཁོངས་ཆེན། ཕྲི་པ་ཏྲ། ཏོན་པན་ཀྱ། ཡི་དྭགས་གཉེར་སྲུང་བཅས་བཞིའོ། |

སྨན་རས་གཟིགས། (བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ངོ་བོ་ཐུགས་བརྩེའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་ཡིན་པ། རྣམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུར་རོལ་བ་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་དང་། ཕྱག་བཞི་ལྡན། སྤྱི་བོར་རིགས་ལྡན་བདག་པོ་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་པའི་དབུ་བརྒྱན་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་ལ། སྨན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པའི་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི«སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ»དང་། «སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི»ནང་དུ་གསལ།

སྨན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ། ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་གཟུངས། པདྨ་སྙིང་པོའི་མདོ། ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་མདོ། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་གཟུངས། དོན་ཡོད་ཞགས་པ། དོན་ཞགས་སྙིང་པོ། པདྨ་མཆོག དབང་བསྐུར་འཁོར་ལོ། ཚེ་ག་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་བསྐྱལ་བ། འོད་ཟེར་རྣམ་བཀོད། པདྨ་ཅོད་པན་གྱི་རྒྱུད། ཡི་གེ་དྲུག་པའི་མདོ། དམ་ཆོས་པད་དཀར། པུཎྜ་རི་ཀའི་མདོ། ཆུ་སྲུང་ལྷ་ཚོགས་པའི་མདོ། སྟོང་བ་རོལ་པའི་མདོ། མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ། མཚན་རབ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་མདོའོ། |

སྨན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལྔ་བརྒྱ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ། «བ་རི་བརྒྱ་རྩ»ནས་བཤད་པ་དགུ། «སྒྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ»ནས་བཤད་པ་ཉི་ཤུ། «རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ»ནས་བཤད་པ་བཅུ་དྲུག «སྣར་ཐང་བརྒྱ་རྩ»ནས་བཤད་པ་བཞི་བཅས་བསྡོམས་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འདྲ་མཚུངས་རྣམས་སྤུད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཞིབ་པར་གོང་གསལ་གྱི་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་གསལ།

སྨན་རས་གཟིགས་འཇིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབས།

༡. ཤར་ཕྱོགས་མེའི་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། ལྷ་མདོག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པ་སྐྱབས་སྦྱིན་ཟ་ཡབ་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་ཆུ་ཤེལ་འཛིན། ༢. ཤར་ལྷོར་ཆུའི་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་རིན་ཆེན་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་འཁོར་ལོ་འཛིན། ༣. ལྷོ་རུ་སེང་གེའི་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། གསེར་མདོག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་ནོར་བུ་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་པོ་ཏི་འཛིན། ༤. ལྷོ་ནུབ་གླང་པོའི་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། དམར་གསལ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་ཀུནྡལ་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་མེ་ཤེལ་འཛིན།

༥. རྒྱབ་ཏུ་རྒྱལ་པོའི་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། དམར་གསལ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་ལྕགས་ཀྱུ་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་ཞགས་པ་འཛིན། ༦. རྒྱབ་བྱང་གྲུའི་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། དཀར་སེར་མདོག་ཅན་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་རྒྱལ་མཚན་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་ཀུ་རྫེ་བསྣམས། ༧. བྱང་དུ་མཁའ་འགྲོའི་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། སྔོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་རྩེ་གསུམ་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་ཏྲ་ཏྲ་འཛིན། ༨. བྱང་ཤར་མི་རྒོད་འཇིགས་སྐྱོབས་མཛད། ཨཀྵིའི་མདོག་ཅན་ཕྱག་བཞི་པ། གཡས་པས་སྐྱབས་སྦྱིན་རྡོ་རྗེ་འཛིན། གཡོན་པས་པདྨ་དྲིལ་བུ་འཛིན། ཀུན་ཀྱང་ན་དཀྱིལ་ཞལ་འཛུམ་ལྡན། རྒྱང་གྲོས་དར་དང་རིན་ཆེན་བརྒྱན། ཕྱག་ཞམ་དང་བཅས་སྐུ་ཡིད་ཙམ། བརྒྱད་ཞིང་ཞབས་གཉིས་སེམས་དཔའ་ཡི། སྐྱིད་སྐྱིལ་ཀྲུང་དུ་བཞུགས་པའོ། །

སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞི་ཁྲོ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཞི་བ་དང་ཁྲོ་བོ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཞི་བ་ལ་ཡང་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ། དོན་ཡོད་ཞགས་པ། ཡི་གེ་དྲུག་པ། སེང་གེ་སྒྲ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། ཕྱག་བཞི་པ། ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་སོགས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁྲོ་བོ་ལ་རྟ་མགྲིན། འཁོར་བ་དེ་མཆོག མགོན་པོ་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཞི་བ་དང་ཁྲོ་བོ་བསྡོམས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ཙམ་དུ་ཕྱེ་སྲོལ་ཡོད།

སྤྱན་རས་གཟིགས་རང་བྱོན་གྱི་ཇོ་རིང་། ཇོ་རིང་འདི་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་སྤུ་ཧྲེངས་རྫོང་ཞི་བདེ་གྲོང་ཚོའི་ལམ་བྱར་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ། དེ་ནི་བཙན་པོའི་དུས་སུ་འཛོ་ཁྲི་བཙན་དགུ་མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱིས་བཞེངས།

སྤྱར་མ། ཉེས་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མིང་ངམ་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་འགྲོགས་པའི་བུད་མེད།

སྤྱི་ཁྱབ་བཀའ་ཤག དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་ཤག་ལས་ཁུངས་ཏེ། སྔ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་བཞིའི་ལས་ཁུངས་ཁག་བཞི་ཡོད་པ་ལས་འདི་ནི་སྣུ་ཡི་རྒྱས་པའི་ལས་ཁུངས་བཀའ་ཤག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷོ་སྒོའི་ཡང་སྟེང་དུ་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ་(༡༧༢༡)ལོར་གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཀྱིས་དའི་ཆིང་པ་དུར་དང་། པའི་མི་ང་ཕོད་རྗེ། རྗེ་རྒྱལ་པོ། ཀུང་ལུམ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ། སྦྱར་ར་བ། བློ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་བཅས་ལ་ཐོག་མར་བཀའ་བློན་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཏེ་ལོ་འདུན་རིང་མཉམ་དུ་དབང་སྐུར་བྱས་ཀྱང་བཀའ་ཤག་ཟེར་བ་དངོས་སུ་མེད་ལ། མཐར་ནང་ཁུལ་མ་མཐུན་པས་ང་ཡུམ་སྦྱར་གསུམ་ཉམས་ཉེས་བྱུང་སྟེ་པོ་ལྷ་ནའི་ཇི་ལ་དུས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་བཀའ་བློན་ཟེར་བ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྗེས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ལུག་(༡༧༥༡)ལོར་ཆིང་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་འགན་དབང་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་འཛིན་དགོས་པ་དང་། ཞབས་ཀྱི་པད་ཆེ་འདེགས་མཁན་ལྟ་བུར་བཀའ་བློན་བཞི་བསྐོ་དགོས་པའི་གསེར་ཡིག་ཕེབས་པ་ལྟར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་སྲིད་དབང་འཕོ་བའི་སྐབས་དེར་བཀའ་ཤག་ལས་ཁུངས་ཞེས་པ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཡིན། དེ་ཚུན་གྱི་བཀའ་བློན་གྱི་ཐོག་མ་ནི། ཇོ་རིང་ཇོ་ཡོན་པ་སྐྱིད་ཏ་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་རབ་བརྟན་དང་། ཐོན་པ་སྲི་རྫོང་ཚེ་བརྟན། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ། རྩེ་མགྲོན་དར་ཧན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ལ་བསྐོ་གཞག་གནང་ཞིང་། བཀའ་ཤག་གསར་ཚུགས་ཀྱི་ཉིན་དེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཆེན་ཞབས་ཀྱིས་ཕྱག་སྟོན་དང་འབྲེལ་བཀའ་ཤག་ཏུ་བཀའ་ཤག་གི་ཐམ་ཀ་"སྲིད་ཞི་བདེ་སྐྱིད"ཅེས་པ་བོད་ཡིག་ལ་དཔང་སྐྱར་ཆགས་པའི་གཉེར་བཞུད་མཛད། རྗེས་སུ་བཀའ་ཤག་གི་ཐམ་ཀ་འདྲ་གཅིག་བཟོས་པ་དེར་བདེ་སྐྱིད་ཕྱུ་གཞོན་ཟེར་ཏེ། དེ་མདོ་སྤྱི་སོགས་བཀའ་བློན་རྣམས་ཕྱོགས་མཐར་དོན་གཅོད་དུ་སྐྱོད་སྐབས་ཁྱེར་ཏེ་ཞི་དུག་ཡོངས་ལ་ཐམ་ཀ་དེ་གས་བཀོད་ཤུང་བསྐྱར་བ་ཡིན། བཀའ་ཤག་གི་འགན་དབང་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་གི་བཀོད་དོན་འོག་ཞི་དུག་ལས་ཁུངས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་བཀོད་འདོམས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་སྲིད་གཞུང་ལ་འབབ་པའི་གསེར་དངུལ་འབྲུ་མར་སོགས་ཀྱི་འབབ་དེབ་ཁག་དང་། གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་གྱི་ས་ཁང་མི་གསུམ་བདག་ཐོབ་ཀྱི་འབྱེད་ཁྲ་སོགས་རྩ་འཛིན་གལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་ཚང་མར་བཀའ་ཤག་གི་དམ་ཕྱག་ཕབ་དགོས་པ་མ་ཟད། ལས་ཁུངས་ཁག་གིས་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་འབྲུ་དངུལ་དགོས་རིགས་ཀྱང་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་ཞུ་དགོས་པ་དང་། བཀའ་ཟམ་འཁོད་པའི་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལེན་དགོས། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཁྲབ་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་བཀའ་རྒྱ་དང་ལམ་ཡིག་བཅས་འཕང་བཀའ་ཐམ་ཕབ་དགོས་པ་དང་། ལས་དོན་ཆེ་རིགས་དང་འབྲེལ་ཁའི་རིགས་འཆར་གཞི་བཟོས་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཚིག་མཆན་ཞུ་དགོས། ད་དུང་རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་གཞུང་སྒེར་དོན་གནད་སྐྱོན་ཞུ་འབུལ་མཁན་ལ་ཡན་འདོམས་དང་། སྒེར་གྱི་ཁྲོད་དོན་སྐྱོན་ཞུ་འབུལ་མཁན་ལ་ཞིབ་གཅོད་བསྐྱེས་ཐག་གཅོད་དཔྱད་མཚམས་ཁྲ་མ་སོགས་ལ་ཚིག་མཆན་དང་བཀའ་ཐམ་ཕབ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡང་སྐྱོད་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་ས་མཚམས་དང་། དམག་དོན་སོགས་གལ་ཆེའི་རིགས་དང་། རྩེ་སྒོད་ལས་ཚན་ཆེ་ཁག་བསྐོ་གཞག་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དེ་སྔ་ལྷ་སྒོད་ཡམ་བཅད་ལ་གོ་བཤུར་ཐོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་དགོངས་སྐོར་དང་འབྲེལ་གོང་མར་གསེར་སྙན་སྤྲོད་ཏེ་བཀའ་འཁྱོལ་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། ས་མཚམས་དང་དམག་དོན་སོགས་གལ་ཆེའི་རིགས་དང་། དེ་མིན་བྱེད་དཀའ་ཆེ་བའི(དཔེར་ན། ལུང་ཤར་དང་ར་སྒྲེང་གི་དོན་རྐྱེན་ལྟ་བུ)ལས་དོན་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དང་། དྲུང་རྩིས་བརྒྱད་སོགས་སྒང་ཚོགས་ཕྲོས་བསྡུར་གྱིས་ཐག་གཅོད་ཐུབ་ན་རབ་དང་། དེས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་དོན་སྒང་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛིང་བསྡུས་གསུམ་སྒང་ཚོགས་ཀྱིས་བསམ་འཆར་རྣམས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཚིག་མཆན་ཞུས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། རྩེ་རྣམ་གཉ་བཀར་འདུག་དང་ཇ་ཁྲལ་བཀར་འདུག་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བཀའ་བློན་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་འདུག་འདོན་གྱི་སྟན་རིམ་ཆེད་འགོད་གྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་གོང་འབུལ་ཞུ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡང་ཡོད་པས་བཀའ་ཤག་འདི་ནི་དབང་ཆ་ཆེ་ཞིང་འགན་ལས་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པ་འདིའི་གོང་གསལ་འགན་དབང་ནི་བཀའ་བློན་བཞི་མཉམ་སྒྲོས་ཀྱིས་སྐྱོད་པ་ཡིན། བཀའ་བློན་བཞིའི་ནང་ཏུ་བཀའ་ཤག་སྐྱིད་སྔོད་གཉིས་ལས་སྐྱིད་ལ་མགྲོན་དྲུང་ཁང་ཞེས་པ་བཀའ་དྲུང་གཉིས་དང་བཀའ་མགྲོན་གསུམ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། སྔོད་ལ་དྲུང་འཁོར་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་བཀའ་ཤག་སྔོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་ཕབ་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ཡིག་སྒྱུར་གཅིག་དང་། འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་སྲོལ་འཛུགས་གཏོང་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་ཤག་ཁང་གཉེར་ཟེར་བ་ཞིག་བཅས་ཀྱང་བཀའ་ཤག་གི་ལས་དོན་མི་སྣའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན། དེ་མིན་བཀའ་བློན་བཞི་ལ་སོ་སོར་མཉེད་དྲུང་རེ་གཡོག་པོར་འཁྱིད་རྒྱུ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་ཟེར།

སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ལས་ཚན་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་སུ་གསར་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་ནས་བཟུང་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་མཁན་གྱི་ལས་དོན་ཏེ་ཡུལ་སྒེར་ཤག་རྩེ་ཕོ་བྲང་ཤར་ཀྱུད་བཅོ་བརྒྱད་སྐུལ་འཛོམས་ཀྱི་འཁོར་སྒོ་རྒྱུན་ལྡན་ཡོད་པ་དང་། ནོར་གླིང་དབང་སྒེར་ཤག་ཡོད། སྤྱི་བཅར་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་མདུན་དུ་གཏན་སྒོད་ཀྱིས་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་གང་ཅིར་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་གསོལ་བ་འདེབས་ཞུ་བ་དང་སྐུ་སྒེར་གྱི་ཕྱག་རྫས་ཚང་མར

ཙོ་དམ་བྱེད་མཁན་དྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་ཕྱག་མཛོད་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཆབ་སྲིད་ནོར་ཀུང་རྩེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་དང་། རྩེ་འགག རྣམ་གན་དང་། མཛོད་ཕྱག མཛོད་ཆུང་། ཞོལ་ཆིབས་ར་བཅས་ལ་ཕྲུགས་ཡོངས་ནས་འགོ་འདོམས་བྱེད་པའི་ཐོག་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་སྐབས་བཀའ་ཤག་དང་མཉམ་ཚོགས་བྱེད་དབང་ཡང་ཡོད། ད་དུང་མཁན་ཁོངས་ཞེས་དྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་སྐྱེར་གྱི་གཞུང་ཁང་ཁག་དང་། གཞུང་སྒྲིང་གཞིས་ཁག སྐྱེར་ཆོས་ཁོངས་ཀྱི་ཁྲལ་མི་མཛོད་ཕྱག་ཏུ་སྒྲུངས་བཅོལ་ཞུས་རིགས་ཀྱི་མི་ཚ་སོགས་ལ་བདག་གཉེར་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་མཁན་གྱི་ལས་དོན་མང་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེར་ཤག་ཏུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པས་སྐྱེར་བཙུགས་ཕྱག་མཛོད་གཅིག་དང་། དྲུང་ཡིག་གཅིག ལྷམ་གཅོད་དོ་དམ་རྩེ་དྲུང་གཅིག་བཅས་ཡོད། སྐྱེར་གྱི་ཕྱག་མཛོད་ལ་སྲིད་འཛིན་གྱི་ཀོ་གནས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་དབང་ཆ་མི་ཞུང་བ་ཡོད་པས་རྩེ་སྒོད་དྲུང་དཀྲུས་དང་། ཕྱག་ནང་ཕལ་ཆེ་བས་ཞུ་འབུད་གཟན་སྐུར་སོགས་ཀྱིས་ཞབས་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

སྤྱི་ཁྱབ་འགོ་འཛིན། སྤྱི་ཁྱབ་འགོ་པ།

སྤྱི་ཁྱབ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བོ་དམ་པ། ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་དགོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་གཙོ་བོ་ལ་ཟེར།

སྤྱི་ཁྱབ་རྩ་ཆེག བོད་ལྗོངས་ས་ཁུལ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་རྩ་འཛིན་བཀའ་ཡིག

སྤྱི་མཁན་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ། མདོ་སྨད་སྐུ་ཡི་ནས་ཡིན་པའི་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེའི་གྲྭ་པ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཅེས་པ་སྐྱེར་བཤད་སྐྱ་བ་དང་འཁྲིལ་འདྲིས་ཆེ་ཁར་ལྷག་པར་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་ནང་ཕྱུས་རྗེས་ཆེ་ཙམ་བཞག་པས་བཤད་སྒྲ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་གཞུང་ཞབས་སེར་མོ་བའི་ཁོངས་སུ་བཙུད་ནོག་ལས་གནས་གལ་ཆེ་འགའ་ཤས་འཁྱུར་རིང་གཞུང་དོན་སེམས་ཚ་འཁོལ་ཞིང་། ཞིབ་ཁང་ལས་ཁུངས་གསར་བཙུགས་དང་། གཞུང་རྩིས་ཆད་ལུས་གཙང་བཤེར་སོགས་བྱས། དེ་ནས་དར་དྲན་མཁན་པོ་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་དང་། མཁན་པོའི་འགན་འཁུར་སྐབས་དམ་སེམས་རྩེ་ཆེར་སོང་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་རང་ལག་ཏུ་ཐོབ་རེས་དྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་སྐྱེང་བཅུ་གཉིས་པ་ག་ཁོང་ཁ་རི་ཁྲིད་དུ་བཞུགས་སུ་བཙུག་རྒྱུ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་རྩེ་དྲུག་གི་ཕྱག་ནས་སྲིད་འགན་འཁོག་ཕྱི་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་རང་ཉིད་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བགོད་ཐོག་རྩེ་དྲུག་ཛ་སག་གྲགས་པ་ཞེས་རབ་དང་། ཚ་བ་ཨ་ཏན་སོགས་དང་དན་འབྲེལ་གྱིས་བྱ་སྤྱོད་ལག་བསྟར་བྱེད་བདེ་ཡོང་ཆེད་བཀའ་བློན་མཚོ་སྨོ་ཤིག་དམར་ཚེ་རིང་དང་ལུ་ལུང་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ། མདའ་དཔོན་ཁྲི་སྨོན་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ་སོགས་གཞུང་ཞབས་འགའ་ཞིག་ལྷ་རྩེས་སུ་ཟབས་རྣམ་པ་འདུ་མིན་གྱིས་བསྐོངས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འབྲས་ཐུངས་སྣོ་གསལ་སྒྲིང་གི་ཚ་བ་ཕྱག་མཛོད་ནས་ཤེས་པ་དང་། དོན་དེ་མཁན་པོ་དར་མདོ་སྦྱལ་སྐུ་བརྒྱུད་རྩེ་དྲུག་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཞུས་སྐབས་རྩེ་དྲུག་ཛ་སག་དང་ཚ་བ་ཨ་ཏན་སོགས་འཛིན་བཟུང་བྱས་རྗེས་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཆེར་ཁོ་པས་བཀའ་སློན་བཤད་སྒྲ་ཚེ་རིང་དབང་ཕྱུག་འཕྲིད་དེ་དགའ་ལྡན་དགོན་པར་ཕྲོས་ནས་དེ་གའི་གྲྭ་པ་དོན་དཔོས་མི་ཤེས་པ་ཁག་ཅིག་ལ་རྫུན་སྨྱོལ་གྱིས་རྗེས་འདེད་མཁན་གཞུང་དམག་ལ་འགོག་རྒོལ་བྱས་སྐབས་དགའ་ལྡན་དུས་མཇུག་ཞིང་ཞེར་བ་བྱུང་མཐར་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་གྲོས་འགྲོ་སྐབས་རྒྱ་མའི་ཁྲུར་རང་ཉིད་ཀྱི་དགེ་ཕྲུག་མགོན་པོས་བསད། དུས་དེར་དགའ་ལྡན་དགོན་པར་གཏོར་བཤིག་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་བ་དང་། བཤད་སྒྲའི་བཀའ་བློན་ཆེ་རིང་དབང་ཕྱུག་གནས་དབྱུང་གིས་རྒྱང་འབུད་ཐོག་པ་ཤད་སྐུའི་མཁར་དབང་གཞུང་བཞེས་སོགས་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་དགའ་འབྲས་དྲུང་སྤྱི་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཡང་འཁོར་འདུག

སྤྱི་རྒྱན་གསུམ། གསལ་བྱེད། མཛེས་བྱེད། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན།

སྤྱི་གཉེར། དགོན་པའི་ནང་གྲྭ་མང་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་སྐྱེར་ལ་འགན་ཁུར་མཁན་གྱི་སྤྱི་སོ་དང་གཉེར་པ།

སྤྱི་འབྲས་དྲུག་འདེམས་ཐོག སྤྱི་པའི་འབྲུས་མི་དྲུག་པ་རེ་འདེམས་བསྐོ་བྱེད་དགོས་པ།

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག རང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཤེས་བྱ་དང་། དངོས་པོ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཡིན་ཏེ་རང་གི་གསལ་བ་རྟག་རང་གི་བྱེ་བྲག་དངོས་པོ་དང་རྟག་པ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལ་ཕྱེས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚོགས་སྤྱི་རིགས་སྤྱི་དོན་སྤྱི་གསུམ་ཡོད། ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རང་གི་རིགས་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཤེས་པ་དང་། ཀ་བུམ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན། ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་ཤེས་པ་རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་རང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དེ་ཤེས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་དེ་དངོས་པོའི་ཁྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤྱི་བྱེ་བྲག་འགལ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་བཅུ་ཚུལ་ཡོད་པ་སོགས་གཞུང་དངོས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྱི་དོན་གྱི་ཆོས་དྲུག ཙཀྲི་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིང་བ། ཡུལ་སྣང་ལྷ་སྐུ་སྒྲ་མར་ལྟ་བ། སྒོ་ལམ་བདུན་པའི་གནད་ཀྱིས་བཟུང་བ། རིག་འཛིན་རྩེས་གཞིག་གི་འོད་གསལ་སྣང་བ། བར་དོ་རང་ངོ་ཤེས་པ་གཅོད་པ། འདའ་ཀའི་ཡེ་ཤེས་གཏད་དུ་འཕོ་བའོ། །

སྤྱི་ཟོལ་ཅན། ངོ་ཚ་མི་ཤེས་པ།

སྤྱི་བོ་རྒྱ་སྣབས། སྤྱི་བོའི་སྣ་སྣབས། སྤྱི་གཙུག

སྤྱི་བྲིངས། མི་སེར་དམངས་ཚོགས།

སྤྱི་མཚན། ཡུལ་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས། རྟོག་པའི་བཟུང་ཡུལ་རྣམས་དེའི་མཚན་གཞི། དཔེར་ན་བཟུང་ཡུལ་གཞི་སྤྱི་མཚན་དང་། སྒྲ་དོན་དང་། ནག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག

སྤྱི་ཤོད་ཚ་བ་སྒྱུ། ལྷ་སའི་ཤར་རྒྱུད་ཤོལ་ཁའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

སྤྱིའི་མཆོད་རྟེན་གསུམ། ཉན་ཐོས་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ནོ། །

སྤྱི་གསུམ། རིགས་སྤྱི། ཚོགས་སྤྱི། དོན་སྤྱི།

སྤྱིར་བཏང་རྒྱལ་པོ་ཀི་ཀྲུ་ཐུང་། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》（ཆུ་ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༤༥）ནང་སྤྱིར་བཏང་རྒྱལ་པོ་ཀི་ཀྲུ་ཐུང་ཞེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་ཀྲི་ཀྲུ་ཙུ་བཞི་བར་ཐུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཡོད་པས་འདིར་ཡི་གེ་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཐུང་བར་ངེས།

སྤྱོ་བ། （སྤྱོས་པ）སྨན་པ་དང་། ཞིགས་པ། གཞེ་གཞེ་གཏོང་བ།

སྤྱོད་འཇུག 《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ》འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། མགོ་ནས་འཇུག་བར་ཚིག་བཅད་ཡིན་ལ་གོ་བདེ་ཞིང་བློ་ལ་འཛིན་བདེ་བ་ཡོད་པ་དང་། ནང་དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་ཀྱི་མན་ངག་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས་ཕྱི་ཕྱིར་འགྱུར་བཅོས་ཞེངས་གཉིས་བྱས་པ། བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་འགྲེལ་ལེ་ཚན(ལ)པའི་ནང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་མང་པོས་མཛད་པའི་ནང་ནས་ཁག་བཅུ་ཙམ་གོང་གསལ་བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་འགྲེལ་ལེ་ཚན(ཤ)པའི་ནང་ཡོད་ལ། བོད་དུ་ཡང་གྲུབ

མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་རྒྱལ་བསྟན་སྣ་ཚོགས་མཛད་ཡོད་པས་འདིར་འབྲི་བར་མ་ཡངས། 《སྤྱོད་འཇུག》ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ཆ་ཚང་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་རྒྱན་དུ་དག་སྦྱོར་གནང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱོད་པ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། ཛམ་བྷ་ལ་ཆུ་སྦྱིན། ཁ་འབར་མ་ལ་གཏོར་མ། འཕྲོག་མ་མོ་ལ་ཆང་བུ། འཇུར་གེགས་ལ་ཆུ་གཙང་སྦྱིན་པའོ། །

སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་དམ་ཚིག་བཞི། འདི་ནི་ལྷག་པའི་དམ་ཚིག་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གཅིག་སྟེ། དེ་ལ་དགྲ་བཞི་སྲུང་བ་ནི། ལེ་ལོའི་དགྲ། གཉིད་ཀྱི་དགྲ། རྩོལ་ཕྱུར་གྱི་དགྲ། གསང་བའི་དགྲ་སྲུང་བའོ། །

སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཁྲུལ་རྟོག་པས་ཐེ་བ་སོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་དང་། གསུང་གི་སྤྱོད་པ་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཚིག་སྨྲ་བ་སོགས་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ། ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྗེད་ངས་པ་མེད་པར་ཡུན་རིང་པོ་ནས་མཛད་པ་དང་གསུངས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཕྱེད་བཞིན་དུ་འདུག་པས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་མི་མངའ་བ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་འཁོར་འདས་ཐ་དད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ། གདུལ་བྱ་བརྟགས་ནས་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ན་ཡལ་བར་འདོར་བ་སྲིད་ཀྱི་མ་བརྟགས་པར་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པ་མི་མངའ་བའོ། །

སྤྱོད་པ་བཞི། ཐེག་ཆེན་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུའི་སྤྱོད་པ། ཐེག་དམན་ལ་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གྱི་སྤྱོད་པ། གཉིས་ཀ་སློབ་པ་རྣམས་མཐུས་འདུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ། ཐམས་ཅད་འདུལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་སྤྱོད་པའོ། །

སྤྱོད་པ་ཤུགས་འབྱུང་འགག་མེད། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཟང་ངན་ཅི་ཡིན་ཀྱང་བཟོ་བཅོས་དང་བཀག་འགོག་མེད་པར་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་ལམ་གང་བྱུང་ཉམས་ལེན་གྱི་གྲོགས་སུ་འཁྱེར་ཐུབ་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྣམས་སུ་གསལ།

སྤྱོད་པ་གསུམ། ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྤྱོད་པ། ཆགས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཅས་དང་། ཡང་ན། སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ།

སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་སྤྱིར་དམ་ཚིག་ཁྱད་པར་བ་བཅུ་བཞི། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ། ངག་གི་བཞི། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་བཅས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤངས་པས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་གནས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་གཏོང་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤོང་བ། ཆོས་ནོར་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ། འགྲོ་བ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ནི་རྩ་བ་བཞི་སྟེ་བསྲུངས་པས་སྤོང་བྱའི་དམ་ཚིག་གོ །

སྤྱོད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལྔ། མོས་པས་སྤྱོད་པ་ཅན། ལྷག་པའི་བསམ་པས་སྤྱོད་པ་ཅན། མཚན་མ་དང་བཅས་པས་སྤྱོད་པ་ཅན། མཚན་མ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཅན། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཅན་ནོ། །

སྤྱོད་ཤས་བཤུལ་བ་དྲུག གོང་གི་སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག་ལ་གཟིགས།

སྤྱོད་ཡུལ་འགྲོ་བ་ཉི་ཤུ། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

སྤྱོད་ཡུལ་བཅུ་གསུམ། མོས་པ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། རིག་པ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། རྣམ་པར་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། སོ་སོ་རང་གི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། དོན་མ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། རྣམ་པར་ཤུན་འབྱིན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། ཀུན་ནས་མི་ཉང་བའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། དོན་ཆེན་པོ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། གོད་མ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར། བསམ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཤེས་པའམ་ཧ་གོ་བའི་དོན།

སྤྱོད་ལམ་བཞི། འགྲེང་བ་དང་། འཆག་པ། ཉལ་བ། འདུག་པ་སྟེ་བཞི། ཡང་ན། ཟ་དང་། འདུག་དང་། འགྲོ་དང་། ཉལ་བའོ། །

སྤྱན་པ། འཇོན་པའམ་ཞེབས་པ་སྟེ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཚིག་གམ་འདོད་པའི་བརྡ།

སྤྱམས་པ། ངོམ་པ་སྟེ་གཞན་གྱི་སྣང་ངོར་འཕྱར་འཕྱར་བྱེད་པའི་དོན།

སྤྲ་མེ། མེ་སྤར་ན་འབར་བདེ་བའི་འབར་རྫས་ཤིག་སྟེ། མེ་བཙའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

སྤྲང་པོ་ལ་རྩལ་བརྩུགས། སྤྲང་པོ་རྣམས་ལ་ཉིན་ཞར་ཚོགས་པ་ཕྱུག་པ་ཞེངས་རེ་སྐྱེར་བའི་མ་དངུལ་འཛུགས་པ།

སྤྲད་མཆན་རིམ་འགོད་བྱེད། སྤྲོད་ཡིག་གི་གཤམ་དུ་སྤྲོད་མཁན་སོ་སོས་རང་མིང་འགོད་པའི་ཡི་གེ་རྟགས་ཐེལ་འཕྱུར་མ་རེ་རིམ་བཞིན་འགོད་དགོས་པ།

སྤྲད་མཆན་རིམ་གྲངས། བརྡལ་སྤྲ་སྤྲོད་མཁན་སོ་སོའི་མིང་མཆན་འགོད་བྱེད་དུ་བཀོད་པ།

སྤྲུལ་རིས། དཔལ་བར་ས་དཀར་གྱི་རི་མོ་བྲིས་པའི་མིང་སྟེ། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་གྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས། སྤྲུལ་རིས་ནི་དཔལ་རིས་ཏེ་དཔལ་བར་སོར་མོས་ས་དཀར་གྱི་རི་མོ་གསུམ་བྱས་པ་དང་ཞེས་གསུངས།

སྤྲིན་བརྒྱད། སྒྲོགས་པ། གཡོ་བ། དྲག་པོ། ཆེར་སྒྲོགས་པ། བརྟན་པ། གང་བ། འབེབས་པ། གཏུམ་པོའོ། །

སྤྲིན་མགྲིན། འདི་མི་དང་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལའང་མཐུན།

སྤྲིན་ཆེན་པོ་བརྒྱད། དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་སྤྲིན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཤར་ན་སྒྲོགས་པ་སྔོན་པོ། ༢. ལྷོ་ན་འཁྲིག་པ་སེར་པོ། ༣. ནུབ་ན་དྲག་པོ་དཀར་པོ། ༤. བྱང་ན་སྨུག་པོ་དཀར་པོ། ༥. ཤར་ལྷོ་ན་གདུང་བྱེད་དམར་པོ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ན་གང་བ་སེར་པོ། ༧. ནུབ་བྱང་ན་ཆར་འབེབས་ལྗང་ཁུ། ༨. བྱང་ཤར་ན་གཏུམ་དྲག་ལྗང་ཁུའོ། །

སྤྲིན་ཆེན་མོའི་མདོ། བམ་པོ་བཅུ་དང་ལེའུ་སོ་བདུན་ཡོད། བོད་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་བཀའ་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་ཝ་ཚན(ཝ)པའི་ནང་ཡོད།

སྤྲིན་མཆོད་ལྷ་མོ་བརྒྱད། དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་སྤྲིན་ཆེན་བརྒྱད་པོར་མཆོད་མཁན་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཤར་ན་ཁྲུས་ཆབ་མ། ༢. ལྷོ་ན་ཡོན་ཆབ་མ། ༣. ནུབ་ན་མེ་ཏོག་མ། ༤. བྱང་ན་བདུག་སྤོས་མ། ༥. ཤར་ལྷོར་སྣང་གསལ་མ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ན་དྲི་ཆབ་མ། ༧. ནུབ་བྱང་ན་ཞལ་ཟས་མ། ༨. བྱང་ཤར་དུ་སིལ་སྙན་མ་ཞེས་སྤྲིན་གསེབ་ནས་ལུས་ཕྱེད་མ་ཐོན་པའོ། །

སྤྲིན་ལ་གནས་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད། གོང་གི་སྤྲིན་མཆོད་ལྷ་མོ་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག

སྤྲུལ་སྐུ། འདི་ནི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གང་ལ་གང་འཚམས་པའི་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ནས་དོན་མཛད་པ།

སྤྲུལ་སྐུ་གཉིས། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའོ། །

སྤྲུལ་སྐུ་རིམ་པ་ལྔ། བོད་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་གྲྭ་ས་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་གོ་ས་མཐོ་དམན་གྱི་དབང་གི་རིམ་པ་ལྔ་ནི། ༡. རྒྱལ་སྤྲུལ(བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གནང་སྐྱོང་བའི་སྤྲུལ་སྐུ) ༢. ཧོ་ཐོག་ཐུ(རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་མིན་ཀྱང་མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ། པཎ་ཆེན་གསུམ་གང་རིགས་ནས་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་སྩོལ་བའི་བླ་མའི་སྤྲུལ་སྐུ) ༣. ཚོགས་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ། (ཧོ་ཐོག་ཐུའི་འོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་གོ་གནས་མཐོ་བ་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ནང་ཁྲི་མཐོན་པོ་ཐོབ་པ) ༤. ཁྲི་སྤྲུལ(དགའ

ལྡན་ཁྲི་པའི་སྤྲུལ་སྐུ） ༥. མཁན་སྤྲུལ（སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དགོན་པ་ཁག་གི་མཁན་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་ཏེ་ཐྲ་ཚང་སྤྲུལ་སྐུ）

སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ། བཟོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་གསུམ། ཡང་ན་རང་བཞིན་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། འགྲོ་འདུལ་སྤྲུལ་སྐུ། མ་དག་སྤྲུལ་སྐུའོ། །

སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ། སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ནི་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་ཞིང་། སྟོད་ལུང་ཡམ་པའི་ཏེ་འཁོར་དུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་འབྲུག（༡༥༥༦）ལོ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་འབྲས་སྤུངས་སུ་སྤྱན་དྲངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པར་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ནས་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཞེས་མཚན་གནང་། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་བྱར་བདེ་བ་ཅན་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་སོ་སོ་ནས་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཡོངས་འཛིན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར་བརྟེན་ནས་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་སྨན་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ཕྱག་ཕྱིར་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཨེལ་ཐན་རྒྱལ་པོས་མེ་ཏྲི་པ་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད་ཕུལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་བཀའ་བཞིན་ཆབ་མདོའི་ཁ་མཆུ་བསྡུམས་པ་དང་། ལི་ཐང་གི་ཆོས་སྡེ་དང་། ཐུབ་ཆེན་གྱི་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཐུགས་འཕྲུར་བཞེས། དཔྱལ་ལུ་སྤྱན་ཛིས་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་མང་དུ་བསྐོར་ཞིང་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་བརྩམས། ཆབ་མདོའི་བླ་མར་གདན་འདྲེན་བྱུང་ཡང་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་འབྲུག（༡༥༩༢）ལོ་འོལ་ཁར་སྐུ་གཤེགས།

སྤྲུལ་སྐུའི་ངོས་འཛིན། བོད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ（༡༢༨༤）ལོ་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་ཀརྨ་པཀྴིའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དེ་ནི་བོད་དུ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སོགས་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བའི་ལམ་སྲོལ་དར་ཁྱབ་བྱུང་ཡོད། བླ་མའི་སྐུ་སྐྱེ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནང་གང་ཟག་ཕྱུད་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་འགྲོ་བའི་དོན་ཕྱིར་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པ་ཞེས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དར་བ་ཞིག་ཡིན།

སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ལྔ། ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་པ། གདུལ་བྱ་སྨིན་པར་བྱེད་པ། ལུང་སྟོན་པར་བྱེད་པ། འཕྲིན་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་གང་འདུལ་བའི་གཟུགས་སྟོན་པ། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལ་སྣང་བའོ། །

སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྲུལ་པ་སྟོན་པའི་གནས། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་གནས་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཁག་ལྟ་བུ།

སྤྲུལ་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས། ཆོས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའོ། །

སྤྲུལ་པའི་ཐོག་བབས་ཕྱེ་ན་བརྒྱད། རྟེན། རྒྱུ། ཞིང་། དུས། རང་བཞིན། འཇུག་པར་བྱེད་པ། སྨིན་པར་བྱེད་པ། གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། །

སྤྲུལ་པའི་གྲས་བརྒྱད། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན། རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ཁྲི་བཙན་པོ། འཁོར་འབངས་ལྷ་ཡི་དབང་པོ། རྒྱ་གར་ཨ་ཙ་ར་ནག་པོ། སྒྲིག་ས་མའི་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ། ཏེ་ལོ་པཎྜ་པ་ར། ཨ་ཛི་ཙན་དྲ་གོ་མིའོ། །

སྤྲེའུ་རྫོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། མདངས་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཡིན་པར་སྐན་ཀྱི་གཞིའི་ནང་དུ་གསལ།

སྤྲེལ་ཟླ་ཚེས་བཅུའི་གར་འཆམ། དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལོ་འཁོར་རེའི་སྤྲེལ་ལོ་ནམ་ཤར་ཀྱི་བོད་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་སྐོར་མོ་ལུང་གི་གཉེར་པ་ལྷ་ཚུའི་ཆོས་བཅུ་བའི་སྐྱིད་སྡུག་ནས་གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་དང་། ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གར་འཆམ་རྒྱག་གི་ཡོད། དེ་དུས་ལོ་རྒྱང་ཞིག་གིས་སྤྲེའུའི་གདོང་འབག་དང་ཤུབས་གྱོན་ཏེ་ལུས་ཀྱི་རྩལ་རྩེད་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ཅིང་། ཇ་རོལ་དང་དུང་རྒྱ་འབུད་དཀྲོལ་མཁན་ཚོས་ཞྭ་མོ་འབོག་ཏོ་དང་། ཕྲུག་པ་གཡོན་པའི་སྟེང་ལ་ཤན་ནམ་འབུ་རས་ཀྱི་ལེམ་ལྡེང་ཞིག་གྱོན་སྟོལ། རོལ་མོ་དཀྲོལ་མཁན། ཇ་རྡུང་མཁན་སོགས་ཚང་མ་ཁྲིམ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། གུ་རུ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་འབག་གྱོན་མཁན་འཆམ་དཔོན་ནི་ལྷ་རྒྱ་བཙན་ཁང་གི་སྐུ་བརྟེན་ནས་བྱེད་ཅིང་། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དོན་སྐབས་ཆོས་བཅུ་པ་ཆོས་གོས་རྣམ་དང་། སྨན་རྒྱ་གཏོང་པ། འཆམ་པ་བྱིངས་རྣམས་མཚན་བརྒྱད་སོ་སོའི་ཞལ་འབག་གྱོན་ཞིང་ཕྱག་མཚན་ཐོགས་ཏེ་འཆམ་རར་ཞུགས་བསྐྱིལ་ནས་དོན་གྱི་ཡོད། བུད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཆམ་གོས་དང་འབག་མ་གྱོན་པར་ལྷ་ས་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་གཟབ་མཆོར་སྤྲས་ཏེ་གཅིག་གི་ལག་ཏུ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་སྣམ་པ་ཞིག་དང་། གཅིག་གི་ལག་ཏུ་རྫོང་པ་ཞིག་ཐོགས་ནས་གཙོ་བོའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡོང་བ་དེ་གཉིས་ལྷ་ལྷམ་མན་དཱ་ར་བ་དང་། མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་བྱེད་པ། གཞན་ཆོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྲམས་ར་དང་། ཛོ་བང་པོ་ཏ་ལ། ནོར་བུ་གླིང་ཁ། ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདུན་བཅས་སུ་འཆམ་རྒྱག་པ་དང་། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་དང་། རྩེ་ཕྱག ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་སོགས་ནས་ཁ་བཏགས་དང་གནང་སྦྱིན་སྤྲོད་སྤྲོལ་ཡོད། འཆམ་པ་བའི་འགྲོ་ཁུངས་ཟད་དེ་ནི་གཞོང་པ་ལྷ་ཆུའི་ཆོས་བཅུ་ཚོགས་པ་ཞེས་གཞོང་པ་ལྷ་ཆུའི་ཞེ་སྐོར་དང་། གནམ་སྟོད། ཞང་སྟོན། བྲག་སྐད་སོགས་ལུང་པ་ཕུ་མདའ་ཁག་གི་མི་ཚང་ཆེ་ཁག་གི་ཁྲལ་དུད་ཏེ་ཤ་སྐོར་ཡོད་སྐད་དང་། སྤྱི་ཞིང་སོན་ཁལ་གསུམ་ཙམ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཞུང་དུ་ཕྱིན་ནས་མཐར་ལྷ་ཚུ་བཙན་ཁང་དང་། ཟམ་གདོང་ཚུ་འཁོར། སྤུབ་ཕུག བདེ་སྐྱིད་གཞིས་ཀ་སོགས་ཀྱི་ཚང་དུག་པོ་རེས་གཞོང་པ་ལྷ་ཆུར་ཟླ་རེ་ཆོས་བཅུའི་ཆོ་ག་རེ་གཏོང་གི་ཡོད། སྤྲེལ་ལོ་ཤར་སྐབས་ཆོས་བཅུའི་སྐྱིད་སྡུག་ནས་གདོང་དཀར་རྫོང（གཞིས）ལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་བཞིན་རྫོང་གིས་ལུང་པ་ཕུ་མདར་བཀའ་བཏང་ནས་འཆམ་པ་བསྡུ་རུབ་ཀྱིས་ཐད་གྲུས་ཆོས་ཕྱིས་པ་ཆེར་སློབ་པ་དང་། འཆམ་འབག་ཕྱག་མཚན་སོགས་རྫས་སྒྲིག་ཡོད་པ་ཕུད། དུང་རྒྱ་དང་འཆམ་གོས་རྣམས་སྐྱུར་མི་ལུང་དགོན་པ་ནས་གཡར་ལམ་ཡོད། གུ་རུའི་ལྷ་ལྷམ་འཁྲབ་མཁན་གཉིས་གསར་ཐུང་གཞིས་དང་། རྒྱུད་མཁར་གཞིས་ལ་འཁྲི་བ་བཞིན་རྒྱན་གོས་ཀུང་གཟབ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། འཆམ་པ་བ་ཚོའི་འཚོ་བ་དང་། གར་འཆམ་རྒྱག་ཡུལ། སྐྱི་ཐེས་དོ་དམ་སོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན་སྤྱི་ཁྱབ་པ་ཞེས་མི་གཉིས་ལ་རྩིས་ཐེད་ཁ་ཤས་བཅས་ཡོད་འདུག

སྤྲེལ་ལོ་སྤྲེལ་ཟླ། ལོ་འཁོར་རེའི་སྤྲེལ་ལོ་ནམ་ཤར་ལ་སྤྲེལ་ལོ་སྤྲེལ་ཟླ་ཞེས་དུས་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ལོ་དེའི་བོད་ཟླ་༥པའི་ཚེས་༡༠ཉིན་འབྲས་སྤུངས་དགོན་འདུས་བས་ཀྱི་གནས་ཆུང་དགོན་པར་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་དང་། དཀའ་གདོང་། བསྟན་མ། ཙེ་ཤར། དན་བག་ཞང་པོ། ཡལ་ལྷའི་སྐུ་བཙན། པ་རི་བཙན་ཁང་། རྒྱང་མཁར། གདོང་དཀར་ཨ་རིལ་སོགས་ལྷ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་ལ་ལྷ་གོང་ལུགས་ཀྱིས་གནས་ཆུང་དགོན་པར་སྐོར་བར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་དུས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཡང་གནས་ཆུང་དགོན་པར་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཉིན་སེ་ར་དགོན་པར་ཡང་ཀརྨ་ཤར་ཆོས་སྐྱོང་དང་ཏག་བྱན་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་གཙོ་སྐྱོང་འདོག་ལྕགས་རོང་དང་། གཙང་རལ། ཕུགས་གྲོངས། ཤར་བྱན་གྲུ་བྱི་ཤར། དོག་བདེའི་གཞི་བདག ཀླུ་འབུམ་ཐང་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ཕེབས་མཁན་རྩེ་ལེ་ར་ཚོགས་ཆེན་མདུན་ལ་ཕེབས་ཏེ་ལེ

རའི་གླིང་སྐོར་དུ་འགྲོ་སྐབས་ལྷ་བདག་ཁང་ཚན་སོ་སོའི་ཁང་ཚན་ནས་ལྷ་དེར་ཞལ་ཟ(ཟ་ལུ་ཤུང་ཙོ)དང་སྨན་དར་འབུལ་སྲོལ་ཡོད།

སྤྲུ་བདེ་ཁང་གསར། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྙིང་པའི་སྤྲོ་ངོས་ཤུ(རྒྱལ་ཁ་ལམ་གྲོང་ལྷན་ཁོངས)ཡོད་པའི་གྲྭ་བདེ་ཁང་གསར་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་གཟིམ་ཁང་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་པར་བཞེངས་པ་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་ལྡན་གྱི་རྟེན་མཁར་དུ་གསར་བསྐྲུན་གནང་བའི་བདག་འཛིན་དབང་ཆ་སྟོ་ཁ་རི་པོ་ཆོས་གླིང་གི་བླ་མ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོར་གནང་བ་ནས་བཟུང་རི་བོ་ཆོས་གླིང་དགོན་ནས་བདག་འཛིན་གྱིས་རྒྱུན་དུ་བསྐྱང་གསོ་བ་མི་གཅིག་ཡོད་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཤུགས་ལྡན་སྐུ་གསོལ་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱི་སྐོར་འགྲམ་གྱི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྣོན་སྐྱིད་ཁང་གསར་ཞེས་པ་དེ་ཡང་རི་བོ་ཆོས་གླིང་ནས་བདག་པོ་བྱེད་པ་དེར་བཙན་སྐོད་ཁ་ཆེ་དམར་པོ་སོགས་ཁོག་ཞུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤྲུ་བདེ་ཁང་གསར་གྱི་འདུ་ཁང་གི་རྒྱལ་སྐྱོའི་སྟེང་རྒྱ་ཡིག་གི་པན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧྲ་གོང་སྐབས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ནས་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ཏེ་བཀའ་འཁྲོལ་ཐུང་བ་བཞིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་དང་ཨམ་བན་གཉིས་གཙོ་བཞུགས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་སྐུ་བརྟེན་དང་སྤྲུ་བདེ་ཁང་གསར་གྱི་ཆོས་རྗེ་སོ་སོར་ཨམ་བན་ནས་བན་རེ་གནང་རྩོལ་«ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་ཐར»ནང་གསལ།

སྤྲུག་མ། མི་རྟོག་འཛིག་པའི་སྤྱོད་ལྷག་མ་ལས་བྱས་པ།

སྤྲུལ་པ་བཅད། ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་བྱ་བ་གཞན་དག་མཚམས་འཇོག་བྱས་པ།

སྤྲུལ་པ་ཆོད་པ། རང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་རྩ་བ་ནས་ཆོད་པ་སྟེ་སེམས་མི་རྟོག་པའི་ངང་ལ་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པ།

སྤྲུལ་བྲལ། རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་གི་གཉིས་པ་སྤྲུལ་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། རང་སེམས་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་སྟེ། རྗེ་སྒོམ་ཚང་པས་འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་། ས་བཅུའི་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བའི་དོད་ཡིན་པར་གསུངས།

སྤྲུལ་མེད་མི་རྟོག་ངང་ལ་སྤྱོད། སེམས་དེ་ཡུལ་གཞན་ལ་སྤྲུལ་པ་མེད་པ་སྟེ། མ་ཡེངས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོག་མེད་དུ་འཇོག་པ་འམ་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་གང་གིས་ཀྱང་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་སེམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ངང་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། བཀའ་བརྒྱུད་པས་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་ཉིད་དེ་འཛིན་བསྒོམ་པའི་སྐབས་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་གང་གི་དབང་དུ་ཡང་མི་གཏོང་བར་སེམས་རྟོག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་དང་པོར་བསྒོམ་པའི་སྐབས་དང་། རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱད་བླངས་མ་བྱས་པར་རང་བབས་སུ་ཡལ་བཅུག་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆུང་ཟད་བྱུང་བ་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར།

ཕ

ཕ་གུ། རྩིག་པའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་ལ་འབུར་བའི་ཞ་གུ་སྐ་རགས་བཅིངས་པ་ལྟར་ཡོད་པ། འདི་བསྟན་དཔར་གྱི་ནང་མི་གསལ་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ནས་རྡོ་སྒྲིད་བྱེད་མི་ཐུབ། གང་ལྟར་སྔོན་བད་དང་རྩིག་པ་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐ་རགས་ལྟ་བུའི་རྡོ་རྩིག་རིམ་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཕ་རྒྱུད། འདི་ལ་གསུང་སྒྲོལ་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་ན། གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་སྒྱུ་ལུས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལྟ་བུ།

ཕ་རྒྱུད་སྐོར་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཛྙཱ་ན་མ་ཏྲ་ཨ་ཙཱ་རྱས་བོད་ཀྱི་ཁ་རག་གཏོས་ལོ་རྩྭ་བར་གནང་བའི་ཕ་རྒྱུད་སྐོར་གསུམ་སྟེ། 1. གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས། 2. གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག 3. རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་བཅས།

ཕ་གཅིག་བླ་མ། རང་གི་ཕ་དང་མཚུངས་པའི་བླ་མ་འམ་རང་གི་ཕ་གཅིག་པུ་དང་མཚུངས་པའི་བླ་མར་ཟེར།

ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས། ཞི་བྱེད་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་ཐོག་མར་དར་བར་མཛད་པ་པོ་སྟེ། འདི་ཉིད་བོད་དུ་ལན་ལྔ་བྱོན་ཞིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་མངའ་རིས་ཐང་ལས་སྐོ་ནས་ལྷོ་རིར་བྱོན། གཉིས་པ་ཁ་ཆེ་ནས་མང་འ་རིས་སུ་བྱོན། གསུམ་པ་བལ་པོ་ནས་བྱོན་པ་ན་ཡར་ལུང་གི་སྐྱང་ར་སེར་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་དེ་དང་འགྲོགས་ནས་གཙང་དུ་སྐྱ་བརྡོད་ནམས་བླ་མ་དང་། སྐྱང་ར་སེར་པོ་ལ་གཏོད་སྐོར་གནང་། བཞི་པ་ཤབ་ཅུག་ཏུ་བྱོན་ནས་དབུས་སུ་རྨ་སོ་ཀམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དོན་མཛད། ལྔ་པ་ནི་དེ་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བྱོན། ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་ནས་སླར་དིང་རིར་ཕྱག་ཕེབས་པའོ། ཕ་དམ་པ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ཐམ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་རྒྱལ(1117)ལོ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དུས་ཕ་དམ་པའི་མཁྱེན་དཔྱད་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ཁམས་ཀློང་ཐང་སྨོལ་མར་གཏེར་དུ་སྦས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གོད་སྲོལ་ལ་དཀུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས་ཟེར་བ་ཡང་སྣང་། དེ་ཡང་ཕ་དམ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གཅོད་སྐོར་ལ་ཕོ་གཅོད་དང་མོ་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྐྱང་ར་སེར་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་མ་གཅིག་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཟེར་རོ། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་ཟད་ཙམ་«དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ»ལྟུགས་དཔར་མ་སྐྱིད་ཆའི་ཤོག་གྲངས་1015ནས་1040བར་གསལ།

ཕ་སྤད་གཉིས། ཕ་དང་བུ་གཉིས།

ཕ་བྱི། ཕ་རོལ།

ཕ་བོང་ཁ། ཕ་བོང་ཁའམ་སྤྱ་མཁར་མ་རུ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་བྱང་ངོས་སུ་ཕྱི་ལོ་བརྒྱད་ཅམ་འདས་པ་ན(དབུ་གདུགས་རི)ཡི་སྟོ་ངོས་རི་འདབས་སུ་གནས་ལ། མཐའ་འཁོར་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ས་བྱུང་བཟང་པོས་རྣམ་པར་མཛེས་མིང་། གཙོ་བོའི་འཇུགས་སྒྲུབ་སྐུ་མཁར་མ་རུ་ནི་མིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རུས་སྦལ་མོའི་དབྱིབས་ཅན་རྡོ་ཕ་བོང་གི་སྟེང་དུ་འཕྱིང་ངེར་གནས། རྡོ་ཕ་བོང་དེ་ནི་ས་ངོས་ལས་ཕྱི་ཁྲི་གི་ཤུ་ཙམ་གྱིས་མཐོ་ཞིང་། རྒྱ་ཁྱོན་ཕྱི་ཁྲི་ཁྲུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་འཁོར་གཡང་གཟར་ཆེ། ཕ་བོང་ཁའི་འཇུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་ལྷ་ཁང་སྐོར་དབྱིབས་དང་། ཐང་ངོས་གྲུ་བཞིའི་དབྱིབས་དང་ལྡན་པ། སྒོ་ཐུང་བལྟ་རྡོ་སྐམ་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་གནའ་རབས་འཇུགས་སྐྲུན་གྱི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་རྗེ་མཚར་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལས་དུ་མངོན་ཐུབ། སྤྱ་མཁར་མ་རུ་ནི། ཕ་བོང་ཁའི་དཀར་ཆག་ནང་གསལ་བར། གནའ་དུས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་རིང་བལ་བཟའ་ཁྲི

བཙུན་གྱིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་དགོངས་ནས་རྒྱ་མོ་བཟའ་རྩིས་བརྩིས་པས་རྒྱ་བཟའ་བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་འདི་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་ཉལ་བའི་དབྱིབས་སུ་གཟིགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་འོ་ཐང་གི་མཚོ་འདི་སྲིན་མོའི་སྙིང་ཁྲག་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་འདི་ཡི་གེགས་སེལ་ཆེད་དུ་མཚོ་སྲུབ་ནས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་དགོས་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་མཛད་པའི་ལྷ་ཁང་ཉིན་མོ་མིས་བཞེངས་པ་མཚན་མོ་ལྷ་འདྲེས་བཤིགས་ནས་བརྩིགས་མ་ཐུབ་པས་སླར་ཡང་རྒྱ་མོ་བཟའ་ལ་རྩིས་བརྩིས་པས་གནས་མཆོག་འདི་ཉིད་དུ་ས་བདག་གཞིར་གྱི་རྣམ་སྤྲུལ་གྱི་དབྱིབས་ཅ་ངོང་ཆེན་པོ་འདིའི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཞིག་བཞེངས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལྟར་སོ་ལག་ཁྲི་ཆུས་བསྐམས་པ་ལས་དགུ་བརྩིགས་བཞེངས། ཕྱོགས་བཞིར་མི་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཐག་བཞིལ་བརྟན་པར་བྱས་ཞེས་འཕོད་པར་གཟིགས་ན་ཕོ་བྲང་འདི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྔོན་དུ་བཞེངས་པར་ངེས། དེར་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ལོ་གསུམ་ཙམ་བསྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་དམ་བཅའ་བ་གནང་ཞེས་དང་། ཡང་བཤད་སྲོལ་གཞན་ཞིག་ལ་ཉིན་ཞིག་གི་ཚོགས་པ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་བློན་པོ་རྣམས་ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་ཡང་སྟེང་དུ་ཕེབས་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་ཡུལ་ལྗོངས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་སྐབས་གློ་བུར་དུ་བྱང་ངོས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་རི་འདབས་ཀྱི་སྔོན་ཤིང་གི་ཁྲོད་དུ་ནག་རིལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་བློན་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་སྐྱེས། ཕྱི་ཉིན་སྲོང་བཙན་བློན་པོ་འགའ་དང་མཉམ་དུ་བདེ་མཆོག་རིར་ཕེབས་སྐབས་དངོས་པོ་ནག་རིལ་དེ་ནི་ཐག་ཞགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་འཇལ་ཐུབ་ཙམ་ཡོད་པའི་རྡོ་ནག་རྡུལ་སྤྲུལ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། སྲོང་བཙན་ཐུགས་དགྱེས་ནས། ངས་རྒྱ་གར་ནས་ཕེབས་གྲབས་ཡོད་པའི་བྲམ་ཟེ་སམ་བྷོ་ཊ་མཆོག་ལ་ཕོ་བྲང་ཞིག་བཞེངས་ནས་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་གནང་བའི་མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབ་དགོས་པས། ས་འདི་ནི་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་འདུག་ལ་རྣམ་སྤྲུལ་འདི་ཡང་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་འདུག་པས་ད་ནི་རྡོ་འདིའི་སྟེང་དུ་ཕོ་བྲང་ཞིག་བཞེངས་ཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། བཙན་པོས་བཀའ་ཤར་མ་ཐག(སྐུ་མཁར་མ་རུ)བཞེངས་པའི་ལས་འགོ་ཚུགས། དཀའ་ངལ་གང་འདྲ་ཞིག་འཕྲད་ཀྱང་དེ་གའི་ལག་མི་ཚོས་འབད་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཙན་པོས་གཏན་འཁེལ་གནང་བའི་ཞག་ཚད་ལྟར་རྩིག་རྫང་བསྐོས་ཤིང་ཀྱང་བརྩིགས། དེའི་ཐོག་ཁྲི་རྒྱ་འཕོལ་མ་རྒྱུགས་ནས་རྡོ་དང་བརྩིགས་པ་ཡུག་གཅིག་ཏུ་གྲོལ། དེ་ནས་རིམ་པ་རེ་རེ་བཞིན་རྩིག་པ་བརྐྱངས་ཐོག་བརྩེགས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕོ་བྲང་ཞིག་མགྱོགས་མྱུར་དུ་རྗེ་ཡི་རྣམ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་སྟེང་དུ་འབྱུང་དེར་བཞེངས། ཕོ་བྲང་བཞེངས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཐུ་མི་སམ་བྷོ་ཊ་རྒྱ་གར་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕེབས་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ད་ཁྱེད་ཕེབས་པ་ཡག་ཐུང་ལམ་སེང་སྐུ་མཁར་དུ་ཕེབས་ཤིག བོད་ཡིག་གསར་དུ་གཏོད་པའི་ལས་འགན་དེ་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྣམས་དགོས་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཉིད་གཅིག་པུ་ཡིན་སྙམ་པའི་སྒྲོ་ཤས་གནང་མི་དགོས། ངས་ཀྱང་ནམ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཞུག་ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་བའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཆོག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ལྟའི་དཔེར་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་དབུ་ཅན་བྲིས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དུ་ཡི་གེ་དྲུག་མའི་གཟུངས་ཐུ་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བྲིས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡི་གེ་གཟིགས་སུ་ཕུལ་བ་དེ་ཉིད་རྗེ་བཀོད་སུ་མཛད་པ་ན་ཆ་ཕ་བོང་ཁའི་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད། རྒྱལ་བློན་གཉིས་ཕོ་བྲང་འདི་རུ་བཞུགས་ནས་ལོ་མང་པོའི་བར་རང་གི་ཡི་གེ་དང་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་མཁས་པར་སྦྱངས། མངའ་འོག་པ་ཀུན་ལའང་མཁས་པར་བསླབ་ཏུ་བཅུག་སྟེ་བོད་ཡིག་ཐོག་མར་སྤེལ་བར་མ་ཟད། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཡབ་ཡུམ་བློན་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདིར་བཞུགས་ནས་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྲོལ་གཏོད་དེ་བོད་འབངས་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐུལ། མདོ་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་སོགས་རྒྱ་གར་ནས་གདན་དྲངས་པ་རྣམས་བསྒྱུར། སྦྲ་མདོ་གསུམ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཅས་བསྒྱུར།

རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དུས་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བརྟུད་སྐྱོང་བའི་བཀའ་འབུམ་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སྐོར་སོགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་བར་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་གོས་དཀར་ལྕང་ལོའི་ཕྱིང་བ་འཆང་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་བསྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས། ཁྱད་པར་བོད་རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནས་གནས་འདིར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆགས་ཤིང་། དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མང་པོ་རྒྱུན་དུ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་དར། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་མི་རབས་མང་པོར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་། གླང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་སྐབས་ཐོག་མར་གནས་འདིའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཕྱིར་བསྐྲད་ནས་ཕོ་བྲང་དགུ་བརྩེགས་ཀྱང་མེར་བསྲེགས། རྗེས་སུ་བཀའ་གདམས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་ཏོ་བ་ཆེན་པོས་སློབ་མ་བཀའ་བབས་མེད་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་མཆོད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་འདྲེན་ནུས་པའི་བཀའ་བབས་པ་དགེ་བཤེས་བྲག་དཀར་པ་དང་འགྲོགས་ནས་གནས་འདིར་ཕེབས། ཆོས་བཅུ་ཕྲུག་ཏུ་བཞུགས་ནས་བྲག་དཀར་བ་ལ་གདམས་པ་མང་པོ་གནང་བ་དང་། སྒྲུབ་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ཉམས་རྒྱུད་ཕྱུར་པས་ཕ་བོང་ཁ་འདིར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚུགས་ལ་བསྟན་པ་དར་བ་ཀྱིས། བོད་འབངས་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་བ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བྲག་དཀར་བས་བཀའ་དང་དུ་བླངས་ནས་ཆོས་བཅུ་ཕྲུག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད། སློབ་མའི་ཚོགས་མང་དུ་འདུས། ཕྱར་གྱི་ཕོ་བྲང་གི་ཤུལ་དེར་འདུ་ཁང་ཉིས་ཐོག་ཅིག་བཞེངས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་པས་རབ་བྱུང་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འདུས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་ཕ་བོང་ཁ་ཆེན་པོ་འཁོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་གདན་སར་ཕེབས། ཚོགས་པ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞུགས་པ་སོགས་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཤ་སྟག་གདན་རབས་བདུན་ཙམ་ཕེབས་ནས་བཀའ་གདམས་པའི་བཞེད་སྲོལ་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་ཞུགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ངོས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་ཤིང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་གདུང་དང་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་བྱིན་ཅན་ཤ་སྟག་དང་། བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གསུང་དུས་ཀྱི་ཁྲི་སོགས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་རིང་གནས་འདིར་ཉམས་ཆགས་བྱུང་ཡང་། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་མར་ཞོར་གནས་འདིར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་ཞིག་གསོ་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བོད་ཡོངས་ལ་ལུགས་ཟུང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་རིང་མཆོག་ཉིད་ནས་གནས་འདིར་ཕོ་བྲང་གསུམ་ཐོག་དང་། འཁོན་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྙན་མི་ཚད་མ་བཞེངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ནས་གནས་འདིར་ཆེད་མངགས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་། བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་མཚམས་སོགས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་མཛད། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཕོ་བྲང་མི་འགྱུར་ཐུམས་པ་གླིང་དུ་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་ཞུམས་སུ་བཞུགས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་རྗེའི་ལྷེབས་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ཞིག་རི་མོ་ཆ་ཅང་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཞིང་། ཇི་ལྟར་མངལ་དུ་གཞོན་ནུས་འཕེལ་བ་དེ་ལྟར་རྗེའི་སྣང་བརྙན་ཡང་རིམ་བཞིན་གསལ་བར་གྱུར་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་དཔེའི་སྐུ་མཆོག་མངལ་གྱི་ཕྱུངས་ལས་གྲོལ་མ་ཐག་རྗེ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་འང་མཚན་དཔེའི་སྣང་བརྙན་གསལ་པོར་ཀུན་གྱི་འདྲེན་བྱེད་ལམ་དུ་གསལ་བ་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཕོ་བྲང་གི་རྟེན་གཙོར་བཞུགས། ཕ་བོང་གི་བྱང་ངོས་སུ་ཆོས་བཅུ་ལྷ་ཁང་དུ་གྲགས་པའི་ཤུག་པར་གནས་འདིའི་སྒོ་སྲུང་ཡིན་ཟེར་བའི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་སྣང་བརྙན་རང་བྱོན་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེར་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཡབ་ཡུམ་དང་མཁན་ཆེན་སྟ་རི་ས་ཏ། སློབ

དཔོན་བརྒྱ་ལམ་ཧྲ་བ་བཅས་ཀྱང་དངོས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པ་ཡིན་ཟེར། གཞན་ཡང་ལྷ་བའི་ཐིམ་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་རྫོ་སྐུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་སོགས་ཁྱད་འཕགས་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མང་དག་ཅིག་བཞུགས། དེང་སང་སྐུ་མཁར་མ་ཏྲ་ཐོག་རྩེག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕོ་བྲང་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཙང་རྫོ་ནག་གི་ཏས་ཕྱལ་མའི་དབྱིབས་ནི་སྔར་བཞིན་བསྡད་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ཁྱང་རོ་འབང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྐུ་མཁར་མ་ཏྲ་ཞེས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་མངོན་ཐུབ། གཞན་ཡང་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་ཁུལ་དུ་རྒྱ་མིག་རང་འདོན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཐོག་མར་ས་འདིར་ཞབས་བཅགས་སྐབས་ཞབས་འོག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོན་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། ཆུ་མིག་དེ་ནས་ཆུ་ནི་གཅིག་གིས་འཐུང་ན་ཉུང་ཙམ་དང་། ཡང་མི་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གིས་བཏུངས་ཀྱང་ལྷང་བ་བཅས་ཟད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆུ་མིག་ཅིག་ཡིན་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། ཕྱིར་ན། ལ་ཕོང་ཁ་ཞེས་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་ནི་བོད་རྗེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་གནས་དང་། ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊས་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད་གནས། ཆོས་སྐྱུར་གྱི་གནས་དང་པོ། བོད་རྗེ་བློན་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་ཡི་གེ་སློབ་འགོ་ཚུགས་པའི་གནས། སྤུར་རྒྱལ་སྐབས་ཐོག་བརྩེགས་དགུ་ཐོག་གི་ཤར་ལས་འདྲུགས་སྤྱན་ཐིམ་ཕྱལ་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཡིན་ལ་ལྷ་ཁང་ཡང་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་། ད་ལྟའང་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱི་ནང་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གནས་འདིར་མཇལ་བར་ཡོང་མཁན་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཡོད།

ལ་ཕོང་ཁ་པ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྐྱིད་ཚལ་སྤྱིལ་བའི་མི་ཏོ་མེད་དུང་ཚེ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་ཚེ་འབྲང་བཟང་མོ་དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ལྷ་ལྡན་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་གཡུ་ཐོག་ཞར་ཞེས་པའི་གནས་ཚང་དུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྟག(༡༨༧༨)ལོའི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ངག་དབང་བསྟན་པ་རབ་བརྟན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཞི་པར་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུའི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་ངག་དབང་རབ་བརྟན་ཞེས་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཕུར་ལྕོག་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྩལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་སྲིད་སྐྱོང་ཚེ་སྨོན་གླིང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་པ་ཕོང་ཁའི་མཁན་པོ་བསྐོས་འཛིན་བཟང་པོའི་སྤྱལ་སྤྱར་ངེས་འཛིན་གནང་སྟེ་སེར་སྨད་གྲྭ་ཚང་ཁོངས་རྒྱལ་རོང་ཁང་ཚན་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་རིགས་ལམ་བསྡུས་གྲྭ་ནས་གཞུང་དོན་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་སྐབས་གླིང་བསྐྱེའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་རྩེ་བཞི་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བསྙེན་རྫོགས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། བར་བར་དུ་སྨྲ་དང་སྙན་ངག མངོན་བརྗོད་སྡེབ་སྦྱོར། དཀར་ནག་རྩིས་རིག་སོགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་མཁྱེན་པའི་མཆོག་ཏུ་སོན། རིགས་ཀྱི་ཚོད་པན་བྲག་རི་རྫོང་རྗེ་འཆང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་འགའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ལུང་རྒྱུན་པོ་ཏི་ལྔ་བརྒྱར་ཉེ་བ་དང་། རྗེས་གནང་སྟོང་ཕྲག་ལ་ཉེ་བ། ཁྲིད་ཆེན་ཁག་ལྔ་བཅུ་བརྒྱལ་བ། དབང་ཆེན་བཅུ་ཕྲག་གཉིས་སུ་ཉེ་བས་མཆོད་ལ་དགེ་སྦྱིང་མ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་པས་ཆེན་པོ་གནང་། དེ་དག་གསན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ་སྡོམ་གསུམ་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཕྲ་རག་ནས་སྲུང་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་བསྲུངས་ཤིང་། མདོ་སྔགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྐོར་བར་མཛད་པས་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞིས་མཆོད་པའི་བོད་ཡུལ་དབུས་གཙང་ཟ་བྲང་མདོ་ཁམས་སྟོད་སྨད་སོགས་ནས་དགེ་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་སྟེ་ཁག་གི་མཁན་སློབ་བླ་སྤྲུལ་བཀའ་རབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་སློ་གསལ་མཁས་མང་འདུས་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་བུར་མ་གྱུར་པ་མེད། ཐུགས་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཆེ་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མཆོག་ཕྱ་སྒྲ། རྗེ་འདི་དབུས་གཙང་ཡས་མས་དང་། དྭགས་ཀོང་། སྤོ་བྲང་། མདོ་སྨད། བར་ཁམས་དང་བཅས་པར་ཕེབས་ཏེ་སྟོད་བརྒྱུད་མཐའ་དག་ལ་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཕྲིན་བརྒྱ་འབེབས་ཤིང་། མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབྲེལ་ཚད་དོན་དང་ལྡན་པར་མཛད་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོ་རུ་མ་ནུས་སྨིན་པར་མཛད་པ་སོགས་གསང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐད་དུ་བྱུང་བ་ཆེས་མང་ངོ་། ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པ་ས་ལུག(༡༩༡༩)ལོར་ནོར་གླིང་དུ་བཀའ་འགྱུར་པར་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་ནང་བཞུགས་ནས་དཀར་ཆག་གི་འཕྲོ་རྣམས་བརྩམས། ཉིན་ཟིན་ལུ་ཏག་བརྟན་རེ་ཁྲོད་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་གསར་དུ་བཞེངས། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན། 《གསན་ཡིག་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ》 《བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སེང་ལྡེང་ནགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཟབ་མ་ཏིའི་དོ་ཤལ》 《ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བདེ་ཆེན་ཉེ་ལམ》 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཆན་བུ་བཞི་སྒྲགས་ཀྱི་བཀའ་མཆན་ནོར་བུ》 《རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆུང་ངུའི་བཤད་ལུང་དང་པཎ་ཆེན་གྱི་མྱུར་ལམ་ཉམས་ཁྲིད་སྦྲགས་མའི་གསུང་བཤད་ཟིན་བྲིས་མདོ་ཙམ་དུ་བཀོད་པ་ཟབ་རྒྱས་སྙིང་པོ》 《ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཕ་བོང་ཁའི་བཀའ་རྩོམ་དང་ཕྱག་བཞེས་ལྡན་ཚོགས་སྐོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ》སོགས་པོད་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་རེ་བཞིར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༩༤༡)ལོར་གཟུགས་སྐུ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས།

ལ་ལྷ་དེ་སེ། ཡབ་སྐད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་གྱི་ལ་རྒྱལ་ཁོད་ལྡེ་ལ་སྲས་བཞི་བྱུང་བའི་འབྲིང་པ། འདི་དང་གཙང་ཁྲི་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་སྟར་ཡུམ་བརྟན་རྒྱུད་ལ་མེར་བའི་ཇོར་སྐྱ་ཁྱད་པར་ཅན་དགུ་ཞེས་པ་སྟེ། ལས་ཐོག་པའི་གསེར་ཁྲི་ཆུ་དར་ཅན། ཤུད་པ་བང་སོ་ཅན། གསེར་སྐུ་རུ་རིས་ཅན་གསུམ་དང་། མས་ཐོག་པའི་ཐངས་སྐྱེ་བ་ཅན། དངུལ་སྒྲོགས་ཤ་བ་ཅན། མི་ཧྲར་ཧྲི་ཡིག་ཅན་གསུམ། སྨན་བླས་ཐོག་པའི་མཆོད་བཤན་ཁྲུང་སྐྱེ་མིག་ཅན། གྲིང་སོལ་ནག་ཐོག་པའི་མཆུར་གཡུ་འཆང་བ་ཅན། བེར་དམར་ཀེ་ཚེ་ཀྲེ་སྐྱེད་ཅན་བཅས་ཅན་དགུ་ཚོར་སྣང་ནས་ལ་ལྷ་དེ་སེར་དབུལ་གཏོང་ཤོར་ཁ་ཅན(ལ་ལས་དངུལ་སྒྲོགས་ཤ་བ་ཅན་དུ་བཞེད)ཐོབ་སྐྱེ་གཙང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། ལ་ལྷ་དེ་སེའི་རྒྱུད་པས་ལྷུབ་ས་ཡུལ་རོང་དང་། གཡག་སྡེ། ཉང་སྟོད། སྟག་ཚལ་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མངའ་མཛད་དོ། །

ལ་གཉིས་ཚེར་རྟེར་རྒྱལ་རྣམས། ཁྲིམ་གཞིས་དང་འགྲོག་པ་དངོས་རིགས་བཅས་ཡོད་ཚད།

ལ་རོལ་ཕྱིན་པ་བཅུ། ཤར་ཕྱིན་བཅུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག རྒྱ་གར་སྐད་དུ་པ་ར་མི་ཏ་ཥ་ཊ། བོད་སྐད་དུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག དེ་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་དྲུག་གོ ། 《མ་ཏི་བཀའ་འབུམ》ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་ཤེས་སེམས་སྟོང་པར་ཤེས། སྟོང་པ་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཤེས་པས། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་མཐར་ཕྱིན་པས་སེམས་དང་ཡུལ་ངོ་སྤྲོད་པས་མ་དང་བུ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། བལྟ་ཐབས་གསུམ་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་ཐབས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལ་ལྟ་རུ་གཟིགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཟིགས་ཐབས་རིགས་དྲུག་སེམས་ཅན་ལ

སྙིང་རྗེས་གཟིགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟིགས་ཐབས་ནམ་མཁའི་མཐའ་གཟིགས། དེ་ཡང་བསྟུས་པས་མཐོང་བ་མེད་དེ་ཧར་སོང་གི་མིག་གིས་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། ལེ་ལོ་དང་བཏང་སྙོམས་སུ་མི་འཇོག་པར་རྩ་བྲལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པས། རྒྱལ་པོ་གདན་ལ་བཞུགས་ཀྱང་འདོད་པ་རྒྱུགས་ལས་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་གནས་ཡུན་རིང་དུ་བཟོད་པས། དང་པོ་ལྟ་སྟངས། བར་དུ་མཉམ་བཞག ཐ་མ་རྗེས་ཐོབ་སྙོམ་པའོ། །དེ་ནི་མས་བུ་གསོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། བྱིང་རྒྱུགས་རྟོད་འཐིབས་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་སྐྱོན་མེད་པར་ཤེས་བཞིན་གྱི་བྱ་རས་བྱིན་པ། དཔེར་ན་སྨིག་མོ་མི་སོང་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་མཐའ་བྲལ་དེའི་ངང་ལ་བཞག་པས། རང་དོན་རྫོགས་ནས་གཞན་དོན་འབྱུང་བས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གིས་འཁོར་བ་རབ་མེད་ལས་བརྒྱལ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐམ་སར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་གོ་བདེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ༡. སྦྱིན་པ། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་ཆགས་ཞེན་མེད་པའི་བློ་ནས་གཞན་ལ་སྦྱིན་ནག་པ་ནས་སྦྱིན་པའི་བསམ་པའི་དགེ་བ། ༢. ཚུལ་ཁྲིམས། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟ་རེ་ཙམ་སྤང་བ་ལས་ཉེས་སྤྱོད་ཞིག་པ་དང་ལྷུང་བ་སྡེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་གོས་པར་བསྲུང་བའི་དགེ་བ། ༣. བཟོད་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་དཀའ་སྤྱད། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་སོགས་ལ་མི་བཟོད་པ་གཏན་ནས་མེད་པར་དང་དུ་ལེན་ཐུབ་པའི་བསམ་པ་བརྩོན་མིན་ཞིག ༤. བརྩོན་འགྲུས། ཞུམ་པའི་ལེ་ལོ་དང་། སྙིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པའི་ལེ་ལོ་གསུམ་སྤངས་པའི་འབད་རྩོལ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བསྐྱེད་པའི་བློ་བ། ༥. བསམ་གཏན། རང་གི་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་གཅིག་ལ་དྲན་ཤེས་བརྟན་པོའི་སྒོ་ནས་མ་ཡེངས་པར་བསྒྲུབ་པའི་སེམས་གསལ་ཞིང་དྭངས་པ་ཞིག ༦. ཤེས་རབ། སྣང་དོར་གྱི་གནད་ཀུན་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་འབྱེད་ཐུབ་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་བཅས་སོ། །

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དྲུག སེར་སྣ། རྩོལ་འཆལ། ཞེ་སྡང་། ལེ་ལོ། རྣམ་གཡེང་། ཤེས་འཆལ་རྣམས་སོ། །

ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད། དེ་ནི་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༡༥༨)ལོར་ཕག་གྲུའི་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བས་དེ་ནས་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་བར་གྲགས། དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་གཟིགས་འདོད་ན《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》སོགས་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་གཞན་ནང་གསལ།

ཕག་གྲུ་ཁྲི་སྐོར། རྒྱ་མར་འབྲི་གུང་དང་ཕག་མོ་གྲུ་པ་གཉིས་སྟེ་དགོན་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་སྤྱིའི་དཔོན་སློབ་པ་ཤག་རིན་གྱིས་བྱས། དེ་རྗེས་ཉེ་གནས་ལྡན་མ་སྒོམ་བརྩོན་ནས་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་རིན་རྒྱལ་བར་ཁྲི་དཔོན་རིམ་པར་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཉེ་གནས་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་མདོ་ཁམས་ནས་བོད་དུ་སླེབས་ཏེ་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསོལ་ཇ་བ་བྱས། བྱ་བ་གང་ཡང་མཁས་པས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བཀྲངས་ནས། གོང་མའི་མདུན་དུ་ཞུ་ཐབས་མཁས་པས་ཕག་གྲུ་ཁྲི་སྐོར་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་འབྲི་གུང་པར་གཏན་འཛིན་སུ་དབང་བའི་བཀའ་ཤོག་དང་དམ་ཁ་བཅས་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྟག(༡༢༥༦)ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་ཁྲི་དཔོན་བྱས་པའི་རིང་ལ། སྟེ་གཉེར། ཏ་ལ་སྒང་། ཐུ་མོ། ཟངས་རི་ཙོ་ཐང་སྣང་། ཚོང་འདུས་ཐག་ཁ། ཟང་པོ་ཆེ་གླིང་སྐྱིད། འཇོལ་གཞིས་ཀ མོན་མཁར་བཀྲ་ཤིས་གདོང་། རྒྱལ་ཟང་། ལྷུགས་རྩེ་གི་ཁྲ། མཆོད་རྟེན་གླིང་། ཚད་དཀར་བཅས་གཞིས་ཀ་བཅུ་གཉིས་བཙུགས། དེ་ནས་དེའི་ཁུ་བོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན། བྱང་གཞོན། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཚ་བོ་གཞོན་ནུ་ཡོན་ཏན། དེ་རྗེས་དེ་ཤི་ཐུགས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་གོང་མའི་དྲུང་དུ་ཞུ་ཕྱོགས་བྱས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་གཙང་རྒྱ་པོ་ལ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཛའ་ས་བྱུང་། ཤིང་གཤེགས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཅེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་གྱིས་ཁྲི་དཔོན་བྱས། དེ་ནས་གྲགས་པ་བཟང་པོ། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བུ་རྒྱལ་མཚན་སྐྱབས་ཀྱི་བར་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཏཱ་སིའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་བ་ཡིན། ཞིབ་པར《ཀློང་རོང་ཆོས་འབྱུང》དང་སྟག་ཚང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》 སྤྱན་ཕྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་འོད་སྟོང》བཅས་ལ་གསལ།

ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ། ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་སློལ་གཏོད་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་དབང་འཕེན་ལ་ཟར་དང་ཡུམ་བཙུན་ནེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༡༡༠)ལོར་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྨ་རྒྱུད་འབྲི་ཞུང་རྨི་སྨོད་ཀྱི་སྟག་རོང་ལབ་ཁང་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དགུ་པར་བྱ་ཡུ་ལྷ་ཁང་དུ་མཁན་པོ་སྙིང་དེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་དང་འོད་ཟེར་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། མཚན་ལ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསོལ། མདོ་ཁམས་སུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞུགས་རིང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་ལ་གསན་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་དབུས་སུ་ཕྱིན། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་མང་པོའི་དྲུང་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པ་ལ་ཟུལ་ཕུར་བུ་འདུལ་བ་འཛིན་པས་མཁན་པོ་དང་། དགེ་བཤེས་རྒྱ་དམར་གྱིས་ལས་སློབ། ཨར་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། མཁན་སློབ་ལས་འདུལ་བ། གསང་སྟོན་ལས་ཕར་ཕྱིན། སྤང་སྟན་ལས་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་གསན་པས་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ལུགས་ལུག(༡༡༥༡)ལོར་བླ་མ་ཞང་དང་མཇལ་དུ་སྨམ་པོར་ཕྱིན་ནས་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་དྲུང་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཏེ་སློབ་མར་གྱུར་ནས་ལོ་གསུམ་བཞུགས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། འོན་ཏུ་ཐེབས་ནས་མཚལ་སྒང་དུ་ལོ་རྗེ་ལྷ་ཙམ་གྱི་བར་བཞུགས་རིང་སློབ་མ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་དྭགས་པོའི་གདམས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་སྨིན་པར་མཛད། དགེ་འདུན་གང་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་མི་འགལ་བའི་སྤྱོད་པ་འཛིན་དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། གདམས་ངག་བཏབ་པ་རྣམས་ཐེབས་སླ་ཞིང་ལམ་གནད་ཀྱི་སྒོ་མང་དུ་སྐྱེས་པས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ། དེ་ཡང་རྗེ་སྒམ་པོ་བ་དེ་བཀའ་གདམས་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པས་བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཉིས་འདྲེས་སུ་གྲགས་པ་བཞིན་མཚལ་སྒང་དུ་མཛད་པའི་གར་གྱི་ཉམས་དགུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༡༥༨)ལོར་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་ཐེལ་བཏབ་སྟེ་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གདམས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེ་ལ་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་བྱ་བའི་གྲུབ་མཐའི་མཚན་ཐོགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་དང་མཐུན་པར་ཟླ་བ་མར་ངོར་མཚམས་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཟླ་བ་ཡར་ངོ་ལ་ཡང་སྐུ་དྲོ་མཚམས་མཛད་པ་དང་ཕྱི་དྲོ་ཁྲིད་དང་ཚོགས་ཆོས་གསུངས། དགེ་འདུན་རྣམས་ཀུན་མིན་ཏུ་དད་པས་གཟིམས་ཕྱིལ་ནས་ཆོས་ཁྲིའི་བར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞྭ་སེར་དང་དར་ཁ་ལ་སོགས་པ་འདིངས། དགེ་འདུན་དེ་རྣམས་ནས་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་སྨྲ་བཏབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་བ་ལྡན་ཞུམ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་པས

ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཞབས་དྲུང་དུ་སློབས་པ་ཁོ་ནལ་ཆོག་པའི་སྐན་པས་ཕྱུར། ཡོན་བདག་གི་བསྙེན་བཀུར་དང་འབུལ་བ་གང་ཐུང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་ཐུག·····རྩལ་ཁོ་ནར་སྦྱིན་གཏོང་མཛད། གདན་ས་དེར་ས་སྨག···ནས་ཕྱུགས་ལྷག་པར་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་རིང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་གི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱུ་པ་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་གདུགས་ཐོགས་ལྔ་བརྒྱ་ཞེས་པ་ཡང་བྱུང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ལ་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱད་ཟེར་བའི་ཚོགས་པ་མང་པོར་ཕྱེས་པའི་ནང་གི་བཀའ་བརྒྱུད་·····ཆུང་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་སྟེ། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད། ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད། ཡེར་པ་བཀའ་བརྒྱུད། སྨར་བ་བཀའ་·····བརྒྱུད་རྣམས་ཀུན་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ལས་ཕྱེས་པ་ཤ·····སྟག་ཡིན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༡༧༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ། མཐར་ཕྱུག་གི་བུ་བཞི་སྟེ། མོས་གུས་མཐར་ཕྱུག་སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས། རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱུག་ཐ་ཕུ་བ་གླིང་རས་པདྨ་རྡོ་རྗེ། ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱུག་སྐར་ཤུ་བ་རྡོ་གྲོལ་སེང་གེ། རྩལ་པའི་མཐར་ཕྱུག་མཚན་ཕུ་རྒྱ་རས་རྣམས་དང་། གདམས་པའི་བུ་བཞི་སྟེ། སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ། རྟོགས་ལྡན་མི་ཉག་སྒོམ་རིང་། གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རས་སེ་བོ། ཀུན་ལྡན་གཙང་པ་རས་ཆུང་། དེ·····བཞིན་རྗེ་གཅིག་རྟོགས་པ་བྱེད་དང་བཞི། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་བཞི། ཡི་གེ་མའི་བུ་བཞི། ཉེ་བའི་སྲས་བཞི། གཞན·····ཡང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་། འདི་སྐོར་གྱི་ངོ་སྤྲོད་གནད་བསྡུས་ཙམ་ཞིག《གནའ་རབས་བོ་རྒྱལ་ཡིག་ཚའི་ཚིག་འགྲེལ》དུ་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་བཞི་ཡོད། བོ་རྒྱལ་ཟུང་ཟད་རྒྱལ་པ་རི་བོ་ཆེ་དཔོན་ཚང་ཆེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས༤༡དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[ན]པའི་ཤོག་གྲངས༣༤༨ནས༥༢༤བར་གསལ།

ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་བཞི་པ་འདི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཕག·····(༡༣༥༩)ལོར་ཡབ་དཔོན་རིན་རྡོར་བ་དང་། ཡུམ·····དཔོན་མོ་རིན་མཆོག་གི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ·····པར་སྤྱན་སྔ་བཅུ་གཉིས་པའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་བསོད་ནམས་གྲགས་པར་གསོལ། དེ་རྗེས་སྣེ་གདོང་དུ་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་ལས་མཁན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་རྩེད་ཐང་གི་གདན་སར·····ཕེབས་ནས་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཏེ་ཚོགས་པ་ལོ་བཅུ·····གསུམ་བསྐྱངས། ལྷ་སར་དགེ་བཤེས་མང་དུ་འཚོགས་པའི་སར་ཆོས་འཁོར་མཛད། ལོ་ལྔ་བ་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་། མཁན་ཆེན་གཞོན་དཔལ་བ་སོགས་ནས་བསྙེན་རྫོགས·····བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི·····ལྕགས་བྱ(༡༣༨༡)ལོར་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས·····ནས་ལོ་བཞིར་སྲིད་བསྐྱངས་ཏེ་ཤིང་གླང(༡༣༨༥)ལོར་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ལས་བཏོན་ཏེ་གདན་ས་ཐེལ་གྱི་སྤྱན་སྔ་སོ་བཅུ་དགུ་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱི(༡༤༠༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི····ཐོག་དང་པོ་སྟེ། གཞམ་དུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕག་གྲུ་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ། གཞམ་དུ·····དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕག་གྲུ་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། གཞམ་དུ·····དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕག་གྲུ་དབང་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། གཞམ་དུ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕག་ཏུ། ཤོག་ཏུའམ་ཐུང་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། 《མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར》ལས་གདོན་གྱིས་ཕག་ཏུ་ཕྲུང་པོ་རྡོ་སྨས·····གདན་འདྲེན་པའི་གྲོས་བཏབ་པས་ཁོ་ན་རེ་ཟླ་ལ་ཕན་ན···ཕྱིའི་ཆོལ་ཀྱིས་བོས་ཤོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕག་ནད་བརྒྱད། ཤ་བཀྲ། གླང་ཤུ། མཛེར་པ། ཟ་ཁོང་། ཤུ་བ། སྐྲན་རྡོར། རྡོ་ཁབས། ཕྲི་མའོ། །

ཕག་མོ་དགོན་པའི་རྡོང་ལམ། (སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས)གྱི་སོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔའི་ནང་ཆགས་པའི་ཕག་མོ་དགོན་པ་དེ་རི་ལྗིབས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྔོན་དེ་གར་དོང་ལམ་ཞིག་ཡོད་སྐད་ཀྱང་དངོས་སུ་བསྐྱོད་སྤྱོད་མཁན་མེད། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོའི་ཡས·····མས་སུ་ཞིང་ལས་ཏ་ཀྲིར་སློལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ནང་ཆུ་ཡུར···བཟོ་སྐབས་རི་གཤམ་གྱི་ཕག་མོ་ཞོལ་གྲོང་ཚོའི་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ཕྲིན་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་འགྲམ་ནས་དགོན་པའི་བར་དོང····ལམ་རྫོ་སྐག་ཅན་ཞིག་དོན་འདུག་ཀྱང་སྐབས་དེར་གནའ·····ཤུལ་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་སྟབས་ཆུ་ཡུར་གྱི་ཝོག་ཏུ་བཙུབ་སྐད་འདུག

ཕག་རི་རྫོང་། འདི་རྒྱ་གར་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཕག་རི་ཞེས་པ་དང་། ཡང་གཞན་ཞིག་ནི་པ་སྟམ་རྫོང་། པ་སྟམ་གྱི་རི་ཕག་པ་འདུ་བར་རྫོང་ཡོད་པས་ན་ཕག་རི་རྫོང་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེང་སང་པ་སྟམ་རྫོང་ཡོད་ལ་དེ་ཡི་ཁོངས་རྫོང་·····འདི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ·····འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གིས་རྫོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྩིགས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ཤོག་གྲངས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༤༨པར་གསལ།

ཕན་བདེ་སྐྱོང་བ། ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་དང་བདེ་བར་སྐྱོང་བའི་དོན།

ཕན་བདེའི་དགེ་མཚན་བཞད་པ། ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་དང་བདེ་སྐྱིད་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཐོན་པ།

ཕན་འདོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཚན་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ཕུལ་ཐ···མལ་དུ་གནས་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ། ནང་འཁོར་པ་དག·པ། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་འདོགས་ལ་བརྩོན་པ། དུས་སུ་འདོམས་པའོ། །

ཕན་ཕུན། 《བརྡ་གསར་རྙིང་གི་རྣམ་གཞག་བློ་གསལ་ཡིད་འཕྲོག》ལས། ཕན་ཕུན་ཞེས་པ་ཙལ་ཙོལ་དང་། མ་དུང་ཉིད་དུ་ཕྱུར་པའི་དོན་ཞེས་ཙལ་ཙོལ་དང་མ་དུང་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྐབས་རེ་འཕྲུག་སོང་དང་། ནམ་མ་ལངས་ཀྱི་དོན། ཆུད་ཟོས་ཀྱི་དོན་བཙལ་ལ་འཇུག་སྟེ···《འདུལ་བའི་གླིང་འབྲས་ཀྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས། ཕན་ཕུན་ཞེས་པ་སྐབས་འགར་འཕྲུག་སོང་ལ་འདའ་འཇུག····ཅེས་གསུངས་པ་དང་། 《དུན་ཏོང་གཏེར་ཡིག་བོད་ཀྱི་ཡིག་རྙིང》ལས། མིང་ཚིག་པའི་ནམ་ཀ་ཕན་ཕུན་ན་ཞེས་ནམ་མ་ལངས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ། 《འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མིང་དོན་བརྡ་དཀྲོལ》ལས། ཕན་ཕུན་ནི་ཆུད་ཟོས·····ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཕན་སྲུང་དགེ་འོས་མཛད་དགོས་པ། ཕན་ཐོགས·····ཡོད་པའི་རིགས་རམ་བྱེད་དགོས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

ཕམ་པ་བཞི། དགེ་སློང་གིས་ཕམ་པ་ཞེས་པའི་ལྟུང་བ་བྱུང་བའམ་སྲོག་གཅོད་རྐུན་མི་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་བཞིའོ། །

ཕམ་པབས། ཟས་ཀྱི་ལྷག་མའམ་གསོལ་རས་ཀྱི་མིང་སྟེ། 《བརྡ་གསར་རྙིང་གི་རྣམ་གཞག་བློ་གསལ་ཡིད་འཕྲོག》ལས་ཕམ་པབས་ལྷག་མའམ་གསོལ་རས་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། 《བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་མིང་བརྡ་བཤད་པ》ལས། ཕམ་འཕབས་ནི་ཁ་ཟས་ལྷག་མའམ་གསོལ་ལྷག་གི་མིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕམ་ལྷག་སྦོམ་པོའི་ལྟུང་བ། དེ་ཡང་ཐོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕམ་པ་བཞིའི་སྦོམ་པོ་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྦོམ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡང་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཁོངས་ཀྱི་སྦོམ་པོར་མཆོད་ན་ཀུན་མ་ཞིག་བསོད་འདོད་ཀྱང་ཐོར་ཏེ་མི་གཞན་བསད་པར་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་སྦོམ་པོར·

འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞིབ་ཏུ་བཤད་གཞི་མང་ཡང་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས།

ཕར་ཕྱིན། སྐབས་འདིའི་ཕར་ཕྱིན་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་བཅུ་སོགས་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་གོ་དགོས། ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་མཛད་པའི《བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ》(༡.《མངོན་རྟོགས་རྒྱན》《མདོ་སྡེ་རྒྱན》《རྒྱུད་བླ་མ》《དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད》《ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད》བཅས་ཡིན)བསྟན་འགྱུར་པོད[ཕི]པའི་ནང་ཡོད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《ས་སྡེ་ལྔ》(《ས་འི་དངོས་གཞི》《གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ》《གཞི་བསྡུ་བ》《རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ》《རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ》བཅས་ཡིན)བསྟན་འགྱུར་གྱི་པོད[ཛི][ཝི][ཞི][ཟི][འི][ཡི]བར་པོད་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ལས་མང་ཆེ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཏུ་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ཡིན། ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་གི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི《ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ》གྱི་བརྗོད་དོན་དུ་སྦས་པའི་དགོངས་པ་རྣམས། དངོས་པོ་བརྒྱད(མཁྱེན་པ་གསུམ། སྦྱོར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ)དང་དོན་བདུན་ཅུ(རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ། ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི། ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི)བཅས་སུ་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དོན་དབྱེ་ཚུལ་དང་གོ་རིམ་བཤད་ཚུལ་བཅས་རྒྱས་བསྡུས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་དེ་དག་ཡིན། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བརྩམས་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པ་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཕར་ཕྱིན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་ཚོགས་འབྲིང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། (འདི་བཞི་ལ་མོས་པ་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར) ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་གཉིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་གསུམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་བཞི་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་ལྔ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་དྲུག་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྨན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། (འདི་བདུན་ལ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར) ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་དགུ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུངས་དང་སྤོབས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་སྙན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། (ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲ་སྙན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྦྱོར་བས་བསྡུས་པ་འདི་མན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དག་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ) གཙོ་བོ་ལོངས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། གཙོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཉེར་གཉིས་སོ། །(མཐའ་མ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར)

ཕར་ཕྱིན་བཅུ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་དང་། །ཐབས་དང་སྟོབས་དང་སྨོན་ལམ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བཅུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་བཅས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་། སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཅས་བཞི་བསྣན་པས་བཅུའོ། །(འདིར་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟེར་བ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འགྲུབ་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཐབས་མཁས་དྲུག་དང་ཕྱིའི་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩམས་པའི་ཐབས་མཁས་དྲུག(༡. སེམས་ཅན་གྱི་དགེ་རྩ་ཆུང་ངུ་ནས་ཚད་མེད་པར་བསྒྱུར་བ། ༢. ཚེགས་ཆུང་ངུས་དགེ་རྩ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པ། ༣. སྟོན་པ་ལ་འགྲུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་སེལ་བ། ༤. བར་མར་གནས་པ་རྣམས་བསྟན་པར་འཇུག་པ། ༥. ཞུགས་པ་རྣམས་སྨིན་པར་བྱེད་པ། ༦. སྨིན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ)འདུས་ཡོད།

ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ཡིན། ཐེག་པ་དང་ལམ་དོན་གཅིག ཐེག་པའི་གོ་དོན་ནི་ཐེག་པ་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཏུ་ཐེག་པས་ན་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།

ཕར་ཕྱིན་དྲུག གོང་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྦྱིན་པ་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པའོ། །

ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དྲུག སེར་སྣ། ཚུལ་འཆལ། ཁོང་ཁྲོ། ལེ་ལོ། རྣམ་གཡེང་། ཤེས་རབ་འཆལ་བ།

ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལྔ། ཤར་རྒྱུད་རི་ལ་གནས་པ་དང་། གངས་རིར་གནས་པ། འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བ། བཏགས་པར་སྨྲ་བ་ཕྱི་སྡེ་ལྔ།

ཕལ་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་བཟང་ཟད་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ལྔ། ཞལ་ལུང་ལས། ཤི་དང་བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་དང་། །གྲུལ་དང་འཁྲིག་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ། །སྦྱོང་བར་འགྱུར་བས་རགས་པ་མངོན་འགྱུར་པ། །ལུས་གཉིས་དང་བཅས། ཞེས་སོ། །

ཕལ་བ་ལ་རེས་པ་བརྒྱད། ༡. བློ་མ་སྦྱངས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། ༢. ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ཕྱིར་བཟློག

པ་དང་། ༣. སོ་སོར་ཐར་པ་སྤངས་ནས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ༤. ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་འཛིན་ཞིང་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ༥. བསྙེན་བཀུར་གྱི་ཕྱིར་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་། ༦. རང་གི་ཟབ་མོ་བཟོད་པར་སྨྲ་བ་དང་། ༧. དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་སྦྱིན་ཞིང་ལེན་པ་དང་། ༨. ཞི་གནས་པའི་ནོར་ཁ་ཏོན་པ་ལ་སྦྱིན་པའོ། །

ཕས་ཕམ་པ་བཞི། མི་གསོད་པ་དང་། མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་སྨྲ་བ། མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྟེ་བཞི།

ཕས་བསུ་རང་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་བཞི་པ། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་དམག་བཤམས་མ་དགོས་པར་ཕ་རོལ་པོས་རྩར་བསུ་བས་ན་ཕས་བསུ་དང་། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་དེ་ལྟར་མི་ཐུབ་པར་རང་ཉིད་ཕར་འགྲོ་བ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་བོ་ལས་རྒྱལ་བ་བཅས་དེ་འདྲའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞིའོ། །

ཕིང་གཅིག་པའི་ཕྱུ་ཕྱི། འདི་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི(一品都[illegible])ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའོ། །

ཕུ་ཆེན། ཀྲུ་ཡའི་ལྷམ་སྤྱི་ཕྱིང་བདུན་པའི་སྐབས་བོད་ས་གནས་སུ་བཏང་བའི་ཨམ་བན། ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་སྒྲོག་ཇོག་ཏུ་བཏང་རྗེས་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཇཱ་གྲོན་གཉེར་སྐྱོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་བསད་པ་དེ་རེད།

ཕུ་ཆུང་བ། དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བ་ནི། འཕན་ཡུལ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱི་ར་རྫིང་ཁར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ལུག(༡༠༣༡)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཡབ་ཡུམ་འཛོར་པ་ཆུང་ཡང་གསེར་ཞོ་བཙམས་ནས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དུ་བྲོས་ཏེ་ཞང་ཆེན་པོ་དང་། གླན་ཚུལ་བྱང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་དུ་བཏགས། ཁུ་སྟོན་ལས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་ཚར་བཅོ་ལྔ་གསན་པ་སོགས་ཐོས་པ་མང་དུ་མཛད། འདུལ་བ་ལ་ཡང་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་སྐྱེ་ཐང་དུ་ཇོ་བོའི་ཞལ་མཇལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱང་གསན། འབྲོམ་སྟོན་པའི་ཕྱག་ཕྱི་མཛད་ནས་ར་སྒྲེང་དུ་ཕེབས། གདམས་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བས་ཤ་གཟུགས་རང་ཟ་གསུངས་ནས་སྒྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཉམས་སུ་བཞེས། འཕན་ཡུལ་ཕུང་པའི་ཕུར་ཕུ་ཆུང་དུ་སྒྲུབ་ཁང་བཙིགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་བུ་སློབ་སྐྱོང་བ་ཆེར་མི་མཛད། རྒྱུན་དུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷ་ཕྱི་རིམ་བཞིན་སྤུང་སྤོས་དང་། རིང་བུ་བཞི་སྦྱོར། ཨ་ག་རུ་དང་དུ་རུ་ཀ་སོགས་ཀྱི་སྤོས་སྦྱོར་འབུལ་བར་མཛད། དེ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་མཐར་དགུང་གྲངས་དོན་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི(༡༡༠༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ཅ]པའི་མིག་གྲངས་༡༩༡ཤོག་བྱང་༧ཤར་དང་། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》བཅས་སུ་གསལ།

ཕུ་ཐོ་ཧྲན། (普陀山)རྒྱ་ནག་གི་ནང་པའི་གནས་རི་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ་ཀྲེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་ཕུ་ཐོ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཀྭན་ཡིན་གླིང་ཆོས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཕུ་ཐོ་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་པར་བྱུར་ཆག་པ་དང་། གྲུ་འཛིན་གྱི་དོན་ཡིན་པས་བོད་མིས་གྲུ་འཛིན་དང་པོ་ཞེས(བོད་ཀྱི་པོ་ཏ་ལ་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པ་ཟེར)བརྗོད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་རི་བོ་དེ་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་རི་ཡིན་པ་དང་གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་གིས་འདིར་སྒྲུབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད་སྐབས་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་ཏེ་ཁོང་ལ་ཁ་མདོག་བདུན་ལྡན་གྱི་ནོར་བུ་གཟི་འོད་འབར་བ་ཞིག་གནང་བ་ནས་བཟུང་མ་ནུ་ཅིན་འི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རི་བོ་འདི་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་སུ་ངོས་བཟུང་ནས་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་ནང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཤིང་རྟེན་བཞེངས་པ་སོགས་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཆར་གསལ་ལ། ཕུ་ཐོ་ཧྲན་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་མཚོ་ཡིས་བསྐོར་ཅིང་། ཡུལ་ལྗོངས་རབ་ཏུ་བརྗིད་པས་མི་རྣམས་གནས་འདིར་མཚོ་གླིང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས(海天佛国)ཞེས་མཚན་གསོལ།

ཕུ་མདའ་བར་གསུམ། ལུང་པའི་ཕུག་དང་། མདའ་འམ་མདོ། བར་དེ་གསུམ་བསྡུས་པ།

ཕུ་འབྲོག་གི་རྩ་བ། ལུང་པའི་ཕུར་ཡོད་པའི་འབྲོག་པའི་རྩ་ཐང་ལ་ཟེར།

ཕུང་ཁམས་ཉེར་གཅིག གཟུགས་ཕུང་རྣམ་སྣང་གི་ངོ་བོ། ཚོར་བ་རིན་འབྱུང་། འདུ་ཤེས་འོད་དཔག་མེད། འདུ་བྱེད་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ། རྣམ་ཤེས་མི་བསྐྱོད་པ། མིག་ས་འི་སྙིང་པོ། རྣ་བ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། སྣ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། ལྕེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག ལུས་སྒྲིབ་པ་རྣམ་སེལ། ཡིད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའོ། །ས་སངས་རྒྱས་སྤྱན་མ། ཆུ་མཱ་མ་ཀི མེ་གོས་དཀར་མོ། རླུང་དམ་ཚིག་སྒྲོལ་མ། གཟུགས་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ། སྒྲ་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ། དྲི་དྲི་རྡོ་རྗེ་མ། རོ་རོ་རྡོ་རྗེ་མ། རེག་བྱ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ། ཆོས་ཁམས་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་མ་དང་བཅས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྔ། ཁམས་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བཅས་བསྡོམས་པས་སོ། །

ཕུང་ཁམས་སོ་དྲུག ཕུང་པོ་དྲུག ཁམས་དྲུག དབང་པོ་དྲུག ཡུལ་དྲུག ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག ལས་ཀྱི་དབང་བྱ་བའི་དྲུག་སྟེ་སོ་དྲུག་གོ །

ཕུང་པོ་ལྔ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་ལྔའོ། །དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་དེས་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་གོ །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི། སའི་ཁམས། ཆུའི་ཁམས། མེའི་ཁམས། རླུང་གི་ཁམས་དང་བཞིའོ། །རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་ནི། མིག་གི་དབང་པོ། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །གཉིས་པ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ། སྡུག་བསྔལ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆུང་ངུ། ཆེན་པོ་རྒྱུར་པ། ཚད་མེད་པ་དང་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་དང་། སེམས་དང་མི་ལྡན་པ་བཅུ་བཞི་དང་གཉིས་སོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ནི། ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ལྔ། སོ་སོར་ངེས་པ་ལྔ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག ཉོན་མོངས་པ་དྲུག ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ཤུ། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བཞི་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་གོ །དེ་ལས་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ལྔ་ནི། རེག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ་དང་ལྔའོ། །སོ་སོར་ངེས་པ་ལྔ་ནི། འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་དང་ལྔའོ། །དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་ནི། དད་པ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ། མ་ཆགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ། ཞེ་སྡང་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ། གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ། བརྩོན་འགྲུས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ། བག་ཡོད་པ། བཏང་སྙོམས། རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་དང་བཅུ་གཅིག་གོ །ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ་བ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། ལྟ་བ། ཐེ་ཚོམ་དང་དྲུག་གོ །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཉི་ཤུ་ནི། ཁྲོ་བ། འཁོན་དུ་འཛིན་པ། འཆབ་པ། འཚིག་པ། ཕྲག་དོག སེར་སྣ། གཡོ། སྒྱུ། རྒྱགས་པ། རྣམ་པར་འཚེ་བ། ངོ་ཚ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། རྨུགས་པ། རྒོད་པ། མ་དད་པ། ལེ་ལོ། བག་མེད་པ། བརྗེད་ངས་པ། རྣམ་པར་གཡེང་བ། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་ཉི་ཤུའོ། །གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བཞི་ནི། འགྱོད་པ། གཉིད། རྟོག་པ། དཔྱོད་པ་དང་བཞི་སྟེ་བསྡོམས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་གོ །སེམས་དང་མི་ལྡན་པ་བཅུ་བཞི་ནི། གཟུགས་

སེམས་དང་སེམས་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ………གདམས་ཏེ་ཐོབ་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་འགོག་པ་ལ……སྙོམས་པར་འཇུག་པ། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ། སྲོག་གི་དབང་པོ། རིགས་མཐུན་པ། སྐྱེ་བ། ན་བ། གནས་པ། མི་རྟག་པ། མིང་གི་ཚོགས། ཚིག་གི་ཚོགས། ཡི་གེའི་ཚོགས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད། དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་དང་པོའི་ནང་གི་ང་རྒྱལ་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དང་ལྟ་བ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ…ཡོད་པ་ནི་སོ་སོའི་རྣམ་གྲངས་ལས་གསལ་ལོ། །ལྔ་པ་རྣམ…པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡིད…ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། ཀུན…གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །འདི་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཆུང་དུ་ལས་གསུངས་པ་གཞིར་བཟུང་སྟེ…བྲིས་སོ། །

ཕུང་པོ་ལྔའི་དཔེ་ལྔ། དབུ་བ་རྡོལ་བ། ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར། སྨིག་རྒྱུ། ཆུ་ཤིང་། སྒྱུ་མའོ། །

ཕུང་པོ་ཞུགས་ལ་ཞེན་པ། རོ་མི་ལ་སྨིག་པའི་དོན་ཏེ་ཕོང་དུ་སྦྱར་སྦྱོང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕུང་པོ་གསུམ། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ། མ་ངེས་པའི་ཕུང་པོ།

ཕུང་པོ་གསུམ་པ། ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕུང་པོ་དང་། སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཕུང་པོ་བཅས་སོ། །

ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་ཉོན……གཉིས་སྤངས་ཟིན་པ་རྣམས་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཚེ་ཤ་རུས……རྫས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་མེད་པར……འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་འདིར་སྐུ……གཤེགས་པའི་ཞི་བའི་ཚིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡིན།

ཕུང་པོའི་སྡུག་བསྔལ་ལྔ། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྡུག…བསྔལ་གྱི་སྣོད། མངོན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག…བསྔལ་གྱི་སྣོད། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣོད། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །

ཕུང་འཚེངས་མེད་པ། ཕུང་བ་ནི་སྐྱོན་བྱུང་བའི་དོན་དང་འཚེངས་པ་ནི་དགེ་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་པས་ཕུང་འཚེངས…མེད་པ་ནི་དགེ་སྐྱོན་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཕུད་བུ་ཅན། སྤྱིར་བཏང་རལ་པ་ཅན་དང་ཐོར་ཅོག་ཅན། བྲར་ཕུད་ཅན་བཅས་ལ་གོ་བའི་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། བྲར…ཕུད་ཅན་ནི་ལུང་རྒྱལ་རབས་དང་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོའི་སྲས་སྤྱི་བོར་བཅིང་བ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཞྭ་བཏབ་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། །

ཕུན། སོར་མོ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་རིང་ཚད་དེ་སྨན་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་འཇལ་ཚད་ཅིག

ཕུན་ཚོགས་བཀོད་པ། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་ཞིག་གི་མིང་སྟེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དགེ་མཚན་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། ཐོག་མར…གཟིམ་ཆུང་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་སྒྲ་ཁང་དུ་བསྒྱུར།

ཕུན་ཚོགས་འདུ་ལམ། པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་གི་མདུན་ངོས་རྡོ་རིང་ནང་མ་ནས་བདེ་ཡངས་ཤར་བརྒྱུད་དུ་འགྲོ་བའི…ལམ་དེ་ཡི་མིང་།

ཕུན་ཚོགས་སྡེ་ཚན་ལྔ། རྩལ་ལྡན། མང་ཐོས། བརྟན…འགྱུས། ཤེས་རབ། དྲན་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

ཕུན་ཚོགས་སྡེ་བཞི། ཆོས། ནོར། འདོད་པ། ཐར་པ…སྟེ་བཞི།

ཕུན་ཚོགས་བྱེད་པོ། ལྷའི་བཟོ་བོ་བི་ཤྭ་ཀརྨ་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཕུན་ཚོགས་བཞི་ཚན། ཡེ་ཤེས་སྤྱངས་པ། མཐུ་སྟོབས། གཟུགས་སྐུ། ཕུན་ཚོགས་བཞི་བཞིའོ། །

ཕུན་ཚོགས་རབ་བརྟན་དཔལ་འབྱོར། (དཔལ……འབྱོར་རབ་བརྟན)སྔར་ཀུ་བྲི་རྟན་གྱིས་བོད་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་སྐབས་སྟོད་ཡུལ་དབུས་གྲུབ་པོ་བྲང(ལྷ་ས……གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཁང་ཆེན་སྲིན……བད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡབ་ཚང་གི་ཆགས་ཡུལ་དུ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་སྤྲད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡབ་གཞིས་བསམ་གྲུབ་ཕོ་བྲང་བྱ་བ་དེ་དུས་བྱུང་བར་གྲགས)ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཁང…པར་སྲིན་བད་ཡོད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རྒྱུན་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་སུ་ལྷ་བཟང་ཁང་རྒྱལ་པོ་བྱེད་སྐབས་བསམ…གྲུབ་ཕོ་བྲང་དུ་མ་བསྡད་པར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་གཞུང་སྒོ་ཆེན་མོའི་མདུན་གྱི་ཁང་ཆེན་ཡོངས་གྲགས་སུ་དཔལ་འབྱོར་རབ་བརྟན་དུ་སྒོས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཕུན་ཚོགས་གསུམ། རྒྱུ། འབྲས་བུ། ཕན་འདོགས་པ།

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྔ། ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། དུས…ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། གནས…ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

ཕུབ་ཀྱི་ལྷ་སྐོར། ཕུབ་ཀྱི་བང་རིམ་སྟེ། མཐའ་ནས་རིམ…བཞིན་དཀྱིལ་དུ་བསྐུམ་པའི་རིམ་པ།

ཕུབ་ཤུད། ཕུ་ཤུད་ཀྱི་མིང་སྟེ། «ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ»ལས་ཕྱུ་ཐུག་སོ་དང་ཐེ་བ་སོ་དང་ཕུབ་ཤུད་སོ་དང་མཆིལ་པ་སོ་དང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕུར་སྒྲོག་ངག་དབང་བྱམས་པ། མདོ་སྨད་ཟལ་མོ་སྒང་གི་ཆར་གདོགས་པའི་ཟམ་ཁ་སྒང་སྟོ་རོམ་ཞེས་པར་ཡང་ཨ་ཏུ་འཕགས་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༨༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་བལྟམས་རྗེས་བཀའ་བརྒྱུད་བླ་མ་གྲགས་པ་ཕུན་ཚོགས…ལ་མཚན་ཞུས་པར་བདེ་མཆོག་བསྲུང་ཞེས་བསྩལ། དགུང…ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཁུ་བོ་དབང་ཕྱུག་ཆོས་སྐྱོང་ལས་ཡི་གེ་སློབ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས…ཐོག་ཆབ་མདོ་སྐྱ་ཞབས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་གི……གནས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ངག་དབང་བྱམས་པ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་འཕགས་པ་ལྷའི་དྲུང་ནས……འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་བཞེས་པ་ནས་རྡོ་རྗེའི་རིགས་སུ་སྒྱུར་ཏེ་གསང་མཚན་སེར་ན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས་ནས། ཐོག་མར་དགའ་ལྡན་དགོན…དུ་ཆོས་ལུགས་གནང་རྒྱ་མཛད་ཀྱང་ལེར་བྱིས་གྲྭ་ཚང་དུ……གནས་གཟིགས་མཛད་སྐབས་ཞལ་རས་ལ་ཆུང་བསིལ་ཐོག་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་བདེ་མཆོག་གི་ཞལ་ཞིབ་བྱིན་གཟིགས་པའི་རྐྱེན་བྱས་ལེར་བྱིས་གྲྭ་ཚང་རང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁས་ཆེན་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་དང་བྱ་བྲལ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་པོར……གསན་སྦྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་རིགས་ཆུང་ཚོགས་ལངས་མཛད། དེའི་སྐབས་སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་གླིང་བསྲེའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཐོས་བསམ་ལ……བརྩོན་པར་མཛད་ནས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར……གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ…མཚོའི་དྲུང་དུ་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ནས་དབེན་གནས་སུ་སྒྲུབ་པར་གཞོལ། དགུང་ལོ་སོ་དགུ་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐུ…ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྒོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུར་ཕེབས་སྐབས…འཕགས་པ་ལྷ་ཡི་ཡོངས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཆབ་མདོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ཡོར་གཙང་དུ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་ངར་ཕེབས། ཚོགས་ཡོངས་ལ་ལམ…རིམ་གྱི་གསུང་ཆོས་བསྩལ། དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་ཡོར་རྗེ…འདི་ཉིད་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ……

མང་ཁུངས་ལྷར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐིལ་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་གསར་བཞེངས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་མཛད་སྒོར་ཕེབས། དེའི་ལོར་ཕྱི་དབང་གིས་བསམ་ཡས་ཉམས་གསོ་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་པའི་རབ་གནས་ལ་ཕེབས་པ་དང་སྒྲུབ་སྐོ་གནས་ཡུ་ཐོན་ཏེ་འབྱོངས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ས་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་བླ་མཆོད་ཡང་མཆོ་ཚོགས་དང་གུ་སྣན་སོགས་འབུལ་བ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་དུས་ཆོས་སུ་སྒྲུར་པའི་མཆོད་འབུལ་དང་། ལྷ་སའི་དུར་ཁྲོད་རག་ས་ཁར་སྐྱེག་ཁང་བརྩིགས་ཏེ་སྐྱེག་སྦྱར་གྱི་གནང་སྒོར་ཞུགས། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། རྒྱུན་དུ་ཐར་འདོད་སྐྱེས་བུ་མང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་གནང་། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱིཀ་ཐོད་དཀར་བྱེད་པ》 《གསུང་མགུར་བསླབ་བྱའི་རིམ་པ》 《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་གདམས་པ་ཐོར་བུ་ཐིན་གྲིས་སུ་བཀོད་པ》 《གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ》 《འཇམ་ལུགས་ཆེ་དབང་རིགས་ལྔའི་ཟུར་འདེབས་འཆི་མེད་སྟོག་གི་དཔལ་སྦྱིན》 《རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》 《སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་གི་རིམ་པ་དང་སྨོན་ཚིག་གི་རིམ་པ》སོགས་པོད་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཏ(༡༧༥༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་ཁམས་ཛ་ཆུ་ཁོར་རྟོག་གི་འབྲོག་པ་ཡབ་བྱམས་ཆོས་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ(༡༨༢༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཕུར་ལྕོག་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། གནས་བརྟན་མས་ཕྱག་ཕྲིན་དང་འདོན་བྱ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་བསྒྲགས། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ལོ་དེར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྩལ། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་བསྟན་འགྲུབ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་ཤར་ཕྱིན་ཚོགས་ལངས་གནང་། དེའི་རྗེས་ཚོགས་ཆེན་དུ་ལྷ་ཕྱི་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་ཚོགས་ལངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་བཞེས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་རིགས་པའམ་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་ལ་མཁས་པའི་གོ་འཕང་རྙེད། གསུང་ཆོས《དཀའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་གསལ་བའི་ཉི་ཟླ》 《གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འཇིགས་མཛད་དཔའ་བོ》 《རྟ་མགྲིན་མགོན་དཀར་བཅས་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱིན་རླབས་མཆོག་སྩོལ》 《ཚད་མའི་གཞུང་དོན་འབྱེད་པའི་བསྡུས་གྲྭའི་རྣམ་གཞག་རིགས་ལམ་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ལས་རིགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་རྣམ་བཤད》 《རིགས་ལམ་ཆེ་འབྲིང་གི་རྣམ་བཤད》 《སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཁྱེན་རབ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར》སོགས་པོད་འབྲིང་གཉིས་ཕྱག་བཀའ་རྩོམ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཕྱག་འཁྱོང་བཞེས། དགུང་ལོང་ཞེ་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་ཡོངས་འཛིན་གནང་། བསྙེན་རྫོགས་མཁན་སློབ་ཐུགས་མ་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་ཆ་ཚང་འབུལ་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཏ(༡༩༠༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཕུར་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་དཔལ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་ཞེས་སྐུ་སྟོད་ཁྲོ་བོ་ལ་སྐུ་སྨད་ཕུར་པའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཕུར་པ་ལྷ་ནག་དང་། ལྷ་ཁྲ་སོགས་ཀྱི་འདུ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་དཔྱད་གཞི་བདག་གིས་མ་མཐོང་།

ཕུར་པ་ལྷ་བཅོ་བརྒྱད། (རྙིང་ལུགས) གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་བཅོམས་གཅིག ཁྲོ་བོ་བཅུ། ཡུམ་ལྔ། སྒོ་སྲུང་གཉིས་བཅས་སོ། །

ཕུར་བུ་ལྕོག་རི་ཁྲོད། ཕུར་ལྕོག་རིགས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་གླིང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་ཕྱག་བཏབ། དེ་གར་ཐོག་མར་མཆོད་རྟེན་ཁ་ཤས་ཡོད་སྐོར་སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་པས་ཐོག་མར་རི་ཁྲོད་དེའི་དབུ་མཛད་གནང་བ་དང་སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འདས་རྗེས་རྗེ་འདི་ཉིད་གནས་ཀྱི་བླ་མ་མཛད་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་དཔོན་ཆེན་མང་པོ་ཞབས་ལ་གཏུགས་སྐབས་བླ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་མཚན་སྙན་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། ཕོང་ནི་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་མགོན་སྤྱིལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་གསུང་ཆོས་མང་པོ་ཕུལ་བ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་བཞེས། དེ་རྗེས་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་བྱོན་རི་ཁྲོད་དེའི་ཞལ་བདག་གནང་སྟེ་འདུ་ཁང་དང་། བླ་བྲང་། གུ་ཤག་སོགས་རྒྱ་སྐྱེད་མཛད། དགོན་བདག་ཕུར་ལྕོག་བླ་བྲང་ནས་བྱེད།

ཕུར་བུ་བ། རྒྱང་འཕེན་པའི་གྲུབ་མཐའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ལ་ཟེར།

ཕུལ། བོད་ཀྱི་སྲང་ཚད་འཇལ་བའི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ཞོ་གང་ལ་ཡ་ཕྱུར་ཀྱི་ཤུ་ཛ་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་དུས་བདུན་དུ་བསྒོས་པའི་གཅིག་སྟེ་ཡ་ཕྱུར་གསུམ་ལ་ཕུལ་གང་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲང་གང་ལ་ཕུལ་གང་ཟེར་ཞིང་། ཡ་ཕྱུར་ཉི་ཤུ་ཛ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དུས་བདུན་ལ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཡ་ཕྱུར་གསུམ་ལ་ཕུལ་གང་ཟེར་བ་དེ་ལ་བདུན་ཕུལ་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་བོད་ས་གནས་ལས་ཆེ་བར་སྤྱི་གང་ལ་དུག་ཕུལ་ཕྱི་བ་མང་།

ཕུལ་ཆེ། བཟོ་དབྱིབས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡོད་པ་དང་རྒྱུ་རྩོན་ཆེ་བ།

ཕུལ་ཉམས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ། རྫོམ་པ་ལ་སྐྱོན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་ལ་ཟེར།

ཕུལ་ཉམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། རྩོམ་པའི་ལྷག་མ་ཙུང་ཟད་ཡོད་པ་ཕུལ་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དཔེར་ན་མི་བཤད་དེ་རྩོམ་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་སུ་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་མེད་ཀྱང་སྡོམ་པ་གཞན་དག་ཉམས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་དེ་ཡང་འབུལ་དགོས་ལ་མ་ཕུལ་ན་ཉེས་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཟེར།

ཕུལ་བ། མཐར་ཕྱིན་པ་འཛམ་འདེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་སྟེ། 《འདུལ་བ་སྟོན་པོའི་འགྲེལ་པ》ལས། དེ་ཙམ་དམ་སོང་དུ་ཕུལ་ཡང་མི་སྐྱེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་བཞི། དོན་རྒྱན་ཕུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅུ་གཅིག་པ་ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་ནི་བརྗོད་འདོད་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་བྱུང་པ་བརྗོད་བསམས་པ་དེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་ཀྱི་མཚམས་ལས་བརྒལ་བའི་ཉུད་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ་དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བཞི་སྟེ། ཕྱུད་འཕགས་ཕུལ་བྱུང་དང་། ཞེ་ཆེམ་ཕུལ་བྱུང་། རེས་པ་ཕུལ་བྱུང་། གྲགས་པ་ཕུལ་བྱུང་ངམ་དོ་མཚར་ཕུལ་བྱུང་བཅས་སོ། །

ཕུལ་མེད། བཟོ་དབྱིབས་དམིགས་བསལ་ཅན་མེད་པ།

ཕུལ་ལ་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ། རྫོམ་པ་ཕུལ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཚང་འབྱུང་བའམ་གཞན་གྱི་སྲོག་གཅོད་སོགས་བྱས་པ་ནི་རྫོམ་པ་ཕུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་རྫོམ་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཏེ།

སྟོམ་པ་མ་ཕྱུལ་གོང་དུ་སྟོམ་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པས་ན་མ་ཉམས་པ་ཡིན།

ཕྱུལ་ལམ་བྱངས་པ། ཕྱུལ་བའི་ལམ་སྲོལ་གཏན་འཁེལ་ཆགས་ཟིན་པ།

ཕོ་ཆེ་བ། ཞིངས་པའམ་ལྟ་བ་མཐོ་བའི་མིང་།(ཙ)

ཕོ་ཞེག་ཆེ་བ། ཞིངས་པ་ཆེ་བའམ་ཁྲུར་ཁྱེར་བའི་མིང་།(ཙ)

ཕོ་ཏ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། རྡོ་རྗེའི་ཕོ་ཏ་བཅུ་དྲུག རིན་ཆེན་ཕོ་ཏ་བཅུ་དྲུག པདྨའི་ཕོ་ཏ་བཅུ་དྲུག ལས་ཀྱི་ཕོ་ཏ་བཅུ་དྲུག་གོ། །དབྱུག་གུ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །

ཕོ་ཏ་ལ་འབབ་རིའུ། (ཆ་བཞེད)ཀྱི་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་གོང་ཇོར་རྒྱལ་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་འབྲེལ་ཞུ་ཆེད་ཁང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་ཞིག་བོད་དུ་བཏང་བ་དེའི་མིང་ལ་འབབ་རིའུ་ཟེར་བ་དང་། ཁོང་ཁང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲེར་སོག་བྱེད་ཁར་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་གར་མཁན་ལང་མི་ཟེར་བ་དེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་རྩེད་རོགས་སུ་ཕུལ་བར་བཤད།

ཕོ་ཏ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། ཤར་དུ་དུང་གི་ཕོ་ཏ་དྲུག་ཅུ། ལྷོར་ལྕགས་ཀྱི་ཕོ་ཏ་དྲུག་ཅུ། ནུབ་ཏུ་ཟངས་ཀྱི་ཕོ་ཏ་དྲུག་ཅུ། བྱང་དུ་གཡུའི་ཕོ་ཏ་དྲུག་ཅུ། སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་ཕོ་ཏ་དྲུག་ཅུ། འོག་ཏུ་བསེའི་ཕོ་ཏ་དྲུག་ཅུའོ། །

ཕོ་མདོ། (བོད་མདོ)འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་ལ་གོ །

ཕོ་ནད་ཚ་བ་བདུན། ཚ་བ་འགྲམས་བབས། འཁྲུགས་བབས། དུག་ཟབས། གཉན་སྲུང་། ཕོ་བ་སུར་པ། མཁྲིས་པ་ལྡུད་པ། མཆིན་ཁྲག་ལྡུད་པའོ། །

ཕོ་བའི་སྨན་དྲུ་ཡི་བདུན་པ། ༡. དྲུ་ཡི་ཐལ་བ་སྨན་བཞི། ༢. ཤིང་ཚ་སྨན་དོ། ༣. ཤུག་སྐྱེལ་སྨན་དོ། ༤. ཀ་ཀོ་ལ་སྨན་དོ། ༥. ཟི་ར་ནག་པོ་སྨན་དོ། ༦. པི་པི་ལིང་སྨན་དོ། ༧. ན་ལེ་ཤམ་སྨན་དོ།

ཕོ་བའི་སྨན་སེ་འབྲུ་བཞི་པ། སེ་འབྲུ་སྨན་གང་། ཤིང་ཚ་སྨན་དོ། ཤུག་སྐྱེལ་སྨན་དོ། པི་པི་ལིང་སྨན་དོ།

ཕོ་ཕོ། ཕུན་ཚེ་བའི་མིང་།(ཙ)

ཕོ་བྲང་ཁྲི་རྩེ་དམར་པོ། ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཐོག་མའི་མིང་ཡིན་པར(ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)སོགས་སོ་རྒྱས་བཤད་ཞིག་ཏུ་གསལ། འདི་ལྟར་ན་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཐོག་མར་བཏགས་པའི་དུས་སྐབས་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་པར་སྣང་ཡང་དཔྱད་གཞི་མང་པོ་འཚོལ་བའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་ངོ་། །

ཕོ་བྲང་གི་བསྐུལ་མཛད། ཕོ་བྲང་ཆགས་ཡུལ་ས་ཆ་གཞན་དུ་སྤོས་པ།

ཕོ་བྲང་གི་མཛད་བྱང་། ཕོ་བྲང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་བྱང་།

ཕོ་བྲང་གི་ཞུ་མོན་གཏོང་། (ཕོ་བྲང་གི་ཞུ་མོན་གཏོང)འདི་ཕོ་བྲང་ནང་གི་ཁྲིམས་དཔོན་ཁང་ཡིན་པར(ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ཤོག་གྲངས་༤༥པར་གསལ།

ཕོ་བྲང་གོང་རི་དཀར་པོ། ཕྱར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་རྫོང་ཆེན་བཅུ་ཐམ་པ་བཙུགས་པའི་གྲས་དེར་སང་རྫོང་ཡུང་བའི་ཆེན་རྫོང་གདོང་དཀར་ཤོད་ཀྱི་འགྲམ་གྱི་རི་སྟེང་དུ་རྫོང་ཤུལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཕོ་བྲང་རྒྱལ་མཁར་རྩེ། རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གིས་ས་སྐྱའི་ལས་ཚན་བཟུང་སྐབས་རྫོང་མཁར་མང་དུ་བརྩིགས་པའི་ནང་གི་གཅིག་སྟེ་དེང་གི་རྒྱལ་རྩེ་ཡིན།

ཕོ་བྲང་སྣང་བ། ཕྱར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ལ་གོ །

ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཏ་ལའི་རྒྱ། གོང་དུ་ཏ་སྐེའི་ནང་ཏའི་ཏུའི་མཁར་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕོ་བྲང་ལྡན་དཀར། (ལྡན་མཁར)བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྐྱེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས་བོན་རྒྱས་ལྡན་དཀར་སྣོད་ཟེར་བའི་ས་ཁུལ་དེར་ཡོད། ཕོ་བྲང་འདིར་སྟོན་དུས་གསུང་རབ་མང་པོ་བཞུགས་མིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཕོ་བྲང་དེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་གསུང་རབ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཞིག་ལོ་ཙཱ་བ་བཻ་དཔལ་བརྩེགས་སོགས་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིག་པར་མཛད་པ་ལ(དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ)ཞེས་འདོད་པ་ཐོག་མར་བྱུང་ཚུལ(བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང)གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཟད་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང(སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག)ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་ཞེས་གསལ་ལ་ལྡན་དཀར་ཞེས་ཟིན་འདུག

ཕོ་བྲང་སྐྱེ་ཚེ། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་བར་རྒྱལ་རབས་འཁའ་ཤས་ཀྱིས་བརྩིགས་པའི་ཕོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་དང་། སྟག་རྩེ། ཡང་རྩེ། ཁྲི་བརྩིགས་འབྲུམ་རྒྱུགས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡར་ལུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ལ་ཆ་སྐྱེ་གདོང་ཡས་མས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ། དང་པོ། ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲེལ་རིམ་སྐོར། ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་བཞེངས། (ཐང་ཡིག་གསར་མའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས)ཞེས་པའི་དེབ་ནང་དུ་ཀྲིན་ཀོན་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་གོང་མས་རང་གི་ཚ་མོ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བག་མར་གཏང་། བོད་དུ་འབྱོར་ནས་ཁོ་བོའི་སྟོན་ལ་གོང་མའི་སྲས་མོ་དང་གཉེན་བཟུང་བ་ནི་མེད་ན་ཀོང་ཇོ་ལ་སྐུ་མཁར་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་ཕྱི་རབས་སུ་ངོམས་པར་སྨྲས་ནས། ཕོ་བྲང་བརྩིགས་ཏེ་བཞུགས་ཞེས་འཁོད་པའི་ཕོ་བྲང་དེ་ནི་ལྕགས་རི་ཆེན་པོའི་སྒོ་ངོས་ཀྱི་མཁར་དགུ་ཐོག་དེ་ཡིན་ཅིང་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་བལ་བཟའ་རྒྱལ་རབས་གནང་ནས་བཞེངས་ཏེ། ཕོ་བྲང་དེར་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས། དེ་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་ལྕགས་རི་བརྒྱབ་པའི་ཐོག་དེའི་སྒོ་ངོས་སུ་རྒྱ་བཟའི་བཞུགས་གནས་མཁར་དགུ་ཐོག་ཅན་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་བར་དུ་དངུལ་ཟམ་གཅིག་ཀྱང་བརྒྱབ་ནས་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་བྱེད་ས་བྱས་འདུག་ཅེས་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འཁོད་ཡོད། སྐབས་དེའི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་གཞི་ཁྱོན་སྐོར(བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མའི)ནང་དུ་འཁོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དམར་པོ་རི་ལ་ལྕགས་རི་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བའི་ཚད་དཔག་ཚད་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཀུ་བཞིར་སོ་ཕག་གིས་བརྩིགས། གཞན་འཇིགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྕགས་རིའི་ནང་དུ་སོ་ཕག་གི་མཁར་དམར་པོ་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་ཡོད་པ། རྗེའི་སྐུ་མཁར་གྱི་རྩེ་མོ་དང་བཅས་པ་སྟོང་ཡོད་པ་བརྩིགས། མཁར་རེ་རེའི་རྩེ་ལ་མདུང་བ་དར་དམར་པོ་ཁྲིའུ་ཅན་སྟོང་སྟོང་བཙུགས་པ་ཤིན་ཏུ་ལང་ཀ་པུ་རི་དང་ཆེས་མཚུངས་པ། མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་གཞན་ཐུབ་པར་བྱེད་པ་མཁར་དེ་བཙན་པའི་དཔང་དུ་ཆུས་ན་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་པོས་དམག་དྲངས་ཀྱང་། མཁར་དེ་ལ་ལྔ་ཡུས་ཐུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་རྩེ་མཁར་གྱི་རྩེར་ཕྱ་ར་བྱེད་པའི་མི་གཅིག་དང་། སྒོའི་ཕྱུག་བཞི་ལ་མི་རེ་རེ་སྟེ་མི་ལྔས་ཐུབ་པ། གཞན་ཡང་ལྕགས་རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ན་ཡར་ལ་བརྩིགས་པའི་ཕོ་བྲང་མཁར་དགུ་ཐོག་སོར་བཟའི་མཁར་ལ་དཔེ་བླངས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་མཉམ་པ་བརྩིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གསེར་དངུལ་གྱི་ཟམ་པ་ཕྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་ཕར་གཤེགས་མཛད་པ་ཞེས་འཁོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བཟའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་ཕོ་བྲང་ཡིན། གཞན་ཡང་ཕོ་བྲང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོར་རྒྱལ་པོའི་ཆིབས་ཀྱི་རྟ་ཁྲུགས་ས་ལ་འཕང་ལ་སྒྲ་འདོམ་དོ་དང་། ཞེང་དུ་འདོམ་བཅོ་བརྒྱད། དཀྱུས་སུ་འདོམ་སུམ་བརྒྱ་ཡོད་པ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཙ་དང་སོ་ཕག་དང་སྨྱུང་ལེབ་བརྩིགས་ཏེ། མཐའ་ན་ཤིང་གི་སྟ་བ་སྟ་བྱེད་ལ་ཚོན་རྩེ་བརྒྱུས་ནས་སྒྲ་སྟེས་མཐུན་པ། རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་རྟ་གཅིག་རྒྱུགས་ཀྱང་རྟ་པ་སྟོང་རྒྱུ་ཁྲུགས་པའི་སྒྲ་སྐད་འབྱུང་ཚུལ་འཁོད་ཡོད།

དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཏུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་བསྐྱར་སྐྲུན་མཛད་པའི་སྐབས་དེའི་སྐོར་གྱི་ཉེ་བས་རིམ་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་བདེ་ཡངས་······ཤར་གསུམ་སྣམ་འགོའི་ཀ་ཕུང་སྟེང་གི་གྱང་རིས་སུ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་བཞིན་བཀྲུས་ནས་བཀོད་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་པོ་བྲང་དེ·····དག་ད་བར་ཉམས་མེད་སྲུང་འཛིན་མ་ཐུབ་པ༼དབུས་······གཙང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར༽ནང་དུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན། དེ་རྗེས་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཐིང་ཚ་ཐུང་སྟེ་རྒྱ······དམག་གིས་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་བཤིག་ནས་སྲུན་རས··········གཟིགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གཅིག་མ་གཏོགས་ལུས་མི་འདུག་ཅེས་འཁོད་པ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་གྱི་ནང་དུའང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་པོ་ཏ་ལར་ཐོག་བརྒྱབ་ནས་གཏོར་སྐྱོན་ཕོག་ཚུལ་འཁོད་པ་བཅས་ལས་ད་ལྟའི་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དེ་གནའ་བོའི་པོ·····བྲང་གི་རྗེས་ཤུལ་ཐོག་ཏུ་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ······གསལ་པོར་མངོན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས·····དཀྱིལ་གྱི་རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡུན་རིང་ཡམ་ཡོམ་ཟང་ཟིང་གི་གནས་སུ་གྱུར་པས་པོ་བྲང་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཉམས···གུད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་འཁོད་པ····ལྟར་ན་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་བཀའ་····གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ལྷང་པོ་གྲགས་སེང་པོ་ཏ་ལར·····ཆོས་གསུང་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་མཚུར་ཕུ་ཀརྨ་པ་དང་། དགེ་ལུགས་བསྟན་པའི་སྤྲུལ་འབྱེད་ཙོང་ཁ་པ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་བཅས་ཀྱིས་པོ་ཏ་ལར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་སྤེལ་གནང་ལུགས་འཁོད་པ་དེ་དག་ལས་སྐབས་དེར་པོ་ཏ་ལ་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཡོད་པའི···གསལ་བཤད་བྱུང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི····དགེ་ལུགས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཉིན་བཞིན་ཇེ་ཆེར་སོང་སྟེ་མཐར་བོད་ཡོངས་སུ་དབང་བསྒྱུར། ༼བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མེ་ལོང་འཕྲོས་བསྒྲིགས༽ནང་དུའང་། སྐབས་དེར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་རིན་སྤུངས་པའི་དབང་ཆ་གཡོ····འགོག་བྱས་ནས་སླར་ཡང་ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་བཅོམ་པས། སྐབས་དེར་ཧོར་གར་རྒྱལ་པོ་གུ་ཤྲི་ཁན་གྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་རྗེས་དམག་ཁྲིད་དེ་མཚོ་སྔོན་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་སྟེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་གཏོར་རྗེས། བོད་རབ·····བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་བོད་ཤིང་སྟོ་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་གྱི་གདོང་པ་སྐད་དེ་གུས་འདུད་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ནས་གུ་ཤྲི་ཁན་གྱིས་བོད་རྫོང་ཁ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་ལག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་རྒྱལ་པོ་དེས་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པར་ཕུལ་བ་ལྟར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་སྲིད་དབང་བཙུགས་པ་རེད་ཅེས་བཀོད་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་སྲིད་དབང་ཐུག་བཞེས་མཛད་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་རྗེས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་བསྐྱར་སྐྲུན་གནང་འགོ་བཙུགས་པ་བོད་ཀྱི་དེབ་ཐེར་དུ·····འཁོད་པ་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་བྱ·······(༡༦༤༥)ལོའི་བོད་ཟླ༣ཚེས༢༥ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་མཆོག་གིས་གུ་ཤྲི་ཁན་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་དུ་དམར་པོ་རིར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བར་ཕེབས་ཏེ་རྩེ་པ་བསོད·····ནམས་རབ་བརྟན་ལ་པོ་བྲང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་གཙོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བསྩལ་བ་ལྟར་དུས་ཡུན་ལོ་གསུམ་སོང་རྗེས་ས་ཕྱི(༡༦༤༨)ལོར་པོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་གྲུབ་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ཀྱང་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་ནས་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་རྩེ་ཐོག་གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་དུ་གནས་སྤོ་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱད་སོང་བའི་ལྕགས་རྟ····(༡༦༩༠)ལོར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གཙོ་སྐྱོང·····གནང་བའི་འོག་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་སླར་ཡང་རྒྱ་སྐྱེད་ཆེན་པོ་ཞེངས་གཅིག་མཛད་དེ་པོ་བྲང་དམར་པོ་དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་གདུང་གསེར་སྐྲུན་མཛད་པ་ཆུ་བྱ········(༡༦༩༣)ལོའི་ཟླ༤པར་མཇུག་བསྒྲིལ(པོ་བྲང་ནང་རིམ་

དང་ཞོར་གཏོགས་བཟོ་སྐྲུན་ཁག་གཅིག་མེ་ཕྱི(༡༦༩༤)ལོར་གཞི་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གྲུབ)བོད་ཟླ༤ཚེས༢༡ཉིན་པོ་བྲང་དམར་པོ་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་པའི་དགའ་སྟོན····གཟབ་རྒྱས་ཚོགས་པ་དང་སྨྲགས་ཡི་གེ་མ་འཁོད་པའི་རྡོ····རིང་གཅིག་ཀྱང་དྲུང་རྗེན་དུ་བཙུགས(དེ་ལ་རྡོ་རིང་ནང་མ་ཟེར) དེའི་རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྐུ་མཐུད་ཉམས་གསོ་རྒྱས་སྐྲུན་མཛད་ནས་ད་ལྟའི་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་གཞི་ཁྱོན་འདི་ལྟ་བུ་ཆགས་སོ། །གཉིས་པ། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་བཟོ་བཀོད་སྐོར། སྙན་པའི་གྲགས་པ་འཛམ····གླིང་ས་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་ཁྱབ་པའི་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི། རྒྱ····མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་གནའ་བོའི་མཁར་རྫོང་གྲས་ཤིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་སྒྱུ····རྩལ་གྱི་སྙིང་བཅུད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག····ཡིན། བརྗིད་ཆགས་གཟི་འོད་འབར་བའི་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དེ་ལྷ་སའི་དམར་པོ་རིའི་སྟེང་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། རྣ་པའི་ཉིན་ལམ་གཅིག་གིས་ཆོད་པའི་ཐག་རིང་གི་ས་ནས····ཀྱང་བཀྲག་མདངས་མཚར་དུ་དངར་བའི་ཁང་བརྩེགས····དང་། གསེར་འོད་ཆེམ་ཆེམ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་ཕིབས་བཅས····དཀྱུང་སྔོན་མཐིང་པོའི་དབྱིངས་སུ་ཐ་ཡམ་ལམ་དུ་མངོན་ཐུབ་པས་སྐྱོ་བའི་ཡིད་དབང་ཅིག་ཅར་འཕྲོག་པའི་ནུས་པ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་མཐོ་ཚད་ལ་ཕྱི····ཁྲི༡༡༧.༡༩དང་ཤར་ནུབ་དབར་གྱི་རིང་ཚད་ཕྱི··········ཁྲི༣༦༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དམར་པོ་རིའི་རང་བྱུང་ཆགས····དབྱིབས་དང་བསྟུན་ཏེ་སྟོ་རྫོང་རིམ་ལྡེབས་ནས་རྩེ་མོའི་བར་བསྟར་ཆགས་སུ་བསྐྲུན་ཡོད་ཅིང་། ཁང་ཆེན་གཙོ་བོར····ཐོག་བརྩེགས་བཅུ་གསུམ་ཡོད། བཟོ་སྐྲུན་དངོས་པོ་ཡོངས་རྫོགས་རྡོ་ཤིང་ལས་གྲུབ་པ་དང་རྩིག་པའི་ཞེང་ལ་སྨི་ཁྲི······གཉིས་ནས་ལྔ་བར་ཡོད་པ་དང་། རྩིག་པ་ཚང་མ་ཛ་རྡོ····ཆེན་པོ་ཤ་སྟག་ལས་བརྩིགས་ཤིང་། ཕྱི་རྩིག་གི་མང་གཞི་ཟད་ཀར་བྲག་རྡོའི་སྟེང་དུ་བཙུགས་ཡོད། མིད་སྨན་ལྟར་ན་པོ་བྲང་གི་ཕྱི་རྩིག་གནད་ཆེ་བ་རྣམས་རྡོ་རྩིག་ཕྱི་ནང་····རིམ་པ་ཉིས་གཤིབས་སུ་བསྐྲུན་ཡོད་པའི་མཐོ་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཐོག བར་ནག་རིས་ཅན་དེའི་མཚམས་སུ་རྩིག་པའི་རྩེ་ནས་ཁྲོ་ཆུ་ཞུན་མ་བླུག་པར་སྦྲུགས་ཡོད་པས་སྤུ་ཞིང་བརྟན་པ་མ་ཟད། ས་ཡོམ་འགོག་པའི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ད་བར་ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སོང་ཟུང་ཐར་བཞིན་ཉམས་ཆག་མེད་པར་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེ་ལས་གནའ་བོའི་བོད་རིགས་ཀྱི་བཟོ་སྐྲུན་ལག····རྩལ་དེ་རྩེར་སོན་གྱི་ཚད་དུ་སླེབས་ཡོད་པར་ར་འཕྲོད་ཐུབ། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་པོ་བྲང་དམར་པོ་དང་པོ་བྲང་དཀར་པོ་ཁག་གཉིས་ལས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་དོན་སུ་པོ་བྲང་དམར་པོ་དང་དེའི་གཞོགས་ཤར་ངོས་སུ་པོ་བྲང་དཀར་པོ་སྟེ་དཀར་དམར་ཁྱིལ་མའི་ཁང་རྫོགས་དེ་དག་ལ་པོ་བྲང····དང་ལྷ་ཁང་ཐུང་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད། པོ་བྲང་གི་རྩེ་ཐོག་ཏུ་ཞམས་འགྱུར་མེ་འདྲ་བའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ····ཕིབས་དྲུག་བཀབ་ཡོད་པའི་རྩེ་མོ་བཞིར་ཆུ་སྲིན་དང·······གདུང་རིང་གི་སྟེང་དུ་ཤང་ཤང་དང་གཉ་རི་རས་བརྒྱན་པ་དང་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བསྟར་ཞིང་བསྒྲིགས་ནས་གསེར་འོད་ཆེམ་ཆེམ་འཕྲོ་ཞིང་ལྷག་པར་བརྗིད་ཆགས་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར། པོ་བྲང་གི་ནང་རིམ་སུ་གསང་སྔགས····དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་སྒྲིག་བཀོད་བྱས····ཡོད་པ་དང་། པོ་བྲང་གི་ཀ་གདུང་བརྐོས་མ་དང་། ལྡེབས་རིས་མཚོན་མདངས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ། ལྷ་ཁང་······དང་མཆོད་ཁང་གི་ཀ་གཞུ་དང་། གདུང་མ། སྒོ་སྟེང་·····བཅས་གང་སར་མཛེས་རིས་སྣ་ཚོགས་བཀོད་ཡོད་པས་དེའི་ནང་དུ་སླེབས་མ་ཐག་ཏུ་ལྷའི་པོ་བྲང་ས་སྟེང་དུ་འཕོས······པའམ། ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་འཇིག་རྟེན་གཞན་ཞིག་ཏུ········སླེབས་པ་ལྟ་བུའི་འཆར་སྣང་ཡོང་གི་ཡོད། པོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་པའི་སྐོར་ལ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི·····༼གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག༽ནང་དུ་འཁོད་གསལ། ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག་དང་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་གཉིས་བཤིག་ནས་པོ····བྲང་དམར་པོ་པོ་ཏ་ལའི་དབུས་སུ་བཞེངས་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྒྲུབ···

ཁང་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་ཡང་པོ་ཏ་ལའི་མཆོད་ཁང་སྤྱི་བསྡོམས་ཀྱི་གྲས་ཡིན་པའི་ཁར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་མཚམས་སུ་བཞུགས་སྒྲུབ་པའི་གནས་ཡིན་པར་བརྟེན་དེ་དག་བཤིག་ན་རྟེན་འབྲེལ་མི་ལེགས་པར་དགོངས་ནས་མཐར་ཤར་རྫོང་གི་ལྷ་ཁང་ཁག་གཅིག་བཤིག་ནས་པོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཁྲ(1690)ལོའི་ཟླ་4པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསེར་གདུང་ཁང་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཆུ་བྱ(1693)ལོའི་ཟླ་4པར་ཕྱི་ངོས་ཀྱི་ལས་གྲྭ་མཇུག་བསྒྲིལ་ཞིང་། ཁྲིན་བརྩམས་འགྲོ་སྔོན་རྒྱ་དངུལ་སྒང་213~138སོང་། སྐབས་དེར་ལོ་རེར་ལ་གནས་ཁག་གི་རྫོང་གཞིས་རེས་མོས་ཐོག་ནས་བསྐུལ་བའི་ལས་མི་དམངས་རྒྱུགས་ལྔ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ཁར་ལྷ་ཕྲིས་པ་དང་། ཚགས་པ། པར་པ། ཚོན་པ། རྡོ་བཟོ། ཤིང་བཟོ། འཇིམ་བཟོ། ལུགས་པ། ཐུགས་བཟོ། གསེར་བཟོ། ལྷ་བཟོ། ཟངས་བཟོ། འཚེམ་བཟོ། སྤུད་བཟོ། མཉན་པ་སོགས་ལག་རྩལ་བཟོ་པ་མི་གྲངས་1700ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། གོང་མ་ཁང་ཞིས་རྒྱ་ཕེབས་བཟོ་མཁན་རྒྱ་རིགས་ལག་རྩལ་པ་མི་གྲངས་100ནང་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་ཕྱིས་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་བལ་ཡུལ་ནས་གསེར་བཟོ་དང་ལྷ་བཟོ་མཁས་ཅན་གྱི་བལ་པོའི་བཟོ་པ་ཡང་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། དེའི་ཐོག་ཞལ་མི་བསྟན་ན་ཉིན་ལྟར་ལས་ཀ་དེར་ཞུགས་མཁན་མི་གྲངས་7700ལྷག་ཙམ་ཡོད། ལས་བཟོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཞལ་མི་རྣམས་རྒྱུགས་རང་འཕྲར་ཕྱིས་ལས་ཁྲལ་ལ་ཡོང་པ་ཤུད། དེ་ཕྱིངས་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་བཟོ་རིགས་ཚད་མར་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བགོས་ཏེ་ཟླ་རེའི་གླ་སོགས་དང་། འཛུགས་སྐྲུན་ཀྱི་གཞུམ་ལ་འཕར་མའི་རྟོན་མོ་དང་བྱ་དགའ་བཅས་ཡོད་ཚུལ་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་ནང་གསལ། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་བཟོ་བཀོད་ནི་རིམ་པ་མང་བའི་ཀུ་བཞི་ནར་མོའི་ངོས་སྣམས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ནས་གྲུབ་པ་དང་། རིམ་པ་ཕན་ཚུན་བསྡོལ་མར་བརྩེགས་ཤིང་། དེ་ཡང་དམར་པོ་རིའི་ལ་དཔྱིབས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་བསྟུན་ཡོད་སྐབས་ཤུག་ཀྱིག་དང་ངོས་སྙོམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བ་དང་། པོ་བྲང་དང་། མཁར་རྫོང་། ལྷ་ཁང་། ལས་ཁུངས་ཚུགས་ས་དང་། ལས་ཤག་བཅས་སྡེ་མང་ཅུང་དུ་འབྲེལ་བ། སྒྲོལ་རྒྱན་ཉལ་འཛིན་གང་ལེགས་བྱས་ཡོད་པའི་ཁར་ཀ་བ་དང་གདུང་མ། སྒོ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་འགོད་ཐད་ལ་བོད་སྤྱི་རབས་ཀྱི་ཤིང་བརྩིགས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་དང་། གནམ་རྒྱན་སོགས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། མི་རིགས་གཞན་དག་གི་བཟོ་སྐྲུན་ལག་རྩལ་ངོས་འཚམས་ཀྱི་བསྲེ་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད།

གསུམ་པ། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ལྡེབས་རིས་སྐོར། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་མཆོད་ཁང་དང་ཚོམས་ཆེན་ཚང་མའི་ཀུང་ངོས་སུ་ཚོན་མདངས་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་ལྡེབས་རིས་ཆེས་མང་པོ་བཀོད་ཡོད། ལྡེབས་རིས་ཀྱི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་། དེའི་ནང་མང་ཆེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལྡེབས་རིས་ནི་རྒྱུན་དུ་ལྷ་འབྲེལ་རི་མོའི་རྣམ་པ་སྤྱད་ནས་ཤལ་ཆེ་བར་བོད་ཡིག་གི་འགྲེལ་བཤད་བཀོད་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དཔྱད་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། བོད་ཡིག་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན། པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ལྡེབས་རིས་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི(1648)ལོའི་ཟླ་5པར་འབྲི་འགོ་བརྩམས་པ་དང་ལས་ཀར་ཞུགས་མཁན་ལྷ་བྲིས་པ་མི་གྲངས་63ཡོད་ཅིང་། ལས་རྒྱུན་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་དུ་གྲུབ་པར་བྱས་ཡོད། སྐབས་དེར་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་སུ་མཁས་གྲགས་ཅན་གྱི་རི་མོ་མཁས་པ་ཚང་མ་བསྡུས་པའི་ཐོག་པ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པས་ཆེད་མངགས་གཙང་ཁུལ་གྱི་ཤུགས་ཅན་ལྷ་རིས་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་ཁར་གཏོང་གནང་གིས་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་ཤར་གྱི་ལྡེབས་རིས་འབྲི་བའི་ལས་དོན་ནང་ཞུགས། ལྡེབས་རིས་དེ་ཚོའི་ནང་དོན་ནི་བོད་མིའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་འཕེལ་རྒྱས་ལོ་རྒྱུས། དེ་བཞིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནས་ལྔ་པའི་བར་གྱི་རྣམ་ཐར་རགས་བསྡུས་སོགས་ཡིན། པོ་བྲང་དམར་པོའི་ལྡེབས་རིས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན། ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན་ཁྲིན་སྟོམ་ལྷ་རིས་པ་མི་གྲངས་238ལས་ཀར་ཞུགས་ཡོད་པའི་ནང་སྨན་ཐང་ལུགས་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་མི་183དང་མཁྱེན་བརྩེའི་ལུགས་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་མི་75ཡོད་པས་ལྷ་རིས་པའི་མི་གྲངས་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ལྡེབས་རིས་འབྲི་བའི་སྐབས་ལས་ལྡབ་གསུམ་ལ་ཉེ་བ་འཕར་ཡོད། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ལྡེབས་རིས་ནི་བྲིས་ཆ་ཞིབ་ཚགས་ལ་གཟུགས་བརྙན་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཡོད་ཅིང་། གཤམ་དུ་ཚད་བྱེད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བྲིས་ཆ་ཁག་གཅིག་བདམས་ནས་ངོ་སྤྲོད་རགས་ཙམ་ཞུས་ན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དོན་མཚོན་པའི་བྲིས་ཆའི་ཐད། པོ་བྲང་དཀར་པོའི་གསུམ་སྐས་འགོའི་ཀ་གྲངས་སྟེང་ཀུང་ངོས་སུ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་དམར་པོ་རིའི་སྟེང་དུ་བཞེངས་པའི་པོ་བྲང་གི་རྣམ་པ་བཀོད་པའི་རི་མོ་དང་། དེའི་འགྲམ་དུ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་སྐོར་རི་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་དབུས་སུ་ཏ་གསུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ཤིང་རྟའི་ནང་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་དང་དེའི་གཡོན་གཡས་སུ་ཀོང་ཇོ་བཞུགས་པ་སྐུ་འཁོར་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱ་བསྐོར་འགྲོ་བ་བཅས་བྲིས་ཡོད། དེ་མིན་ད་དུང་བོད་ཀྱི་བློན་ཆེན་མགར་སྟོང་བཙན་གྱིས་སྟོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཆེད་དུ་ཐང་གོང་མའི་དྲུང་དུ་གཉེན་སློང་བ་དང་། གོང་མས་གཉེན་སློང་པོ་ཕར་རིག་པ་ཟེངས་དུག་འགྲན་དུ་བཙུག་པའི་རི་མོ་འཁོད་ཡོད། པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་ཤར་གྱི་ལྡེབས་རིས་སུ་ཕྱིས་མེད་ཀོང་ཇོས་ལེ་ཡོང་བསྐམས་པའི་རི་མོ་འཁོད་པ་སོགས་ལྡེབས་རིས་དེ་དག་ལས་ལོ་རྡོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གོང་ནས་ཐང་བོད་གཉིས་དབར་གཉེན་འབྲེལ་མཛའ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གསོན་རྗེན་དུ་མངོན་པར་བྱས་ཡོད། པོ་བྲང་དམར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཀུང་ཐོག་ཏུ་ལྡེབས་རིས་ཚད་པ811ཡོད་ཅིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་ཚེ་ཕྱིལ་ཕྲའི་མཛད་པ་བཀོད་པ་དེའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་འབྲུག(1652)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲི་མཇལ་བའི་མཛད་སྒོའི་བྲིས་ཆ་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་གསེར་གདུང་ཁང་གི་ལྡེབས་རིས་ནང་དུ་འདང་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(1908)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཀོང་ཞུའི(光绪)དང་ཚེ་ཞི་ཐའེ་ཧའུ(慈禧太后)གཉིས་དང་མཇལ་ཕྱད་གནང་བ་དང་། པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་གནས་ཚུལ་བཅས་བཀོད་ཡོད། པོ་བྲང་དམར་པོ་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་པའི་སྐོར་ལ་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་ནུབ་མའི་བར་ཐོག་ཀུང་ངོས་སུ་ལྡེབས་རིས་ཚོ་གཅིག་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ཡི་ཐོག་ནས་པོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྡོ་མ་གསལ་རྗེན་དུ་མཚོན་ཐུབ་པ་སྟེ་ཕྲེལ་འཚབ་ཆེ་བའི་ལས་མི་ཚོས་ཤིང་གདུང་ཆེན་པོ་དཔྱང་པས་བཏེགས་པ། རྡོ་ཆེན་རྐྱལ་པར་འཁུར་ནས་སྲིད་པ་སྒྱུར་བཞིན་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཇུད་ཀྱིས་རི་སྟེང་དུ་སྤྲེལ་བ། ལག་ཤེས་པ་ཚོ་དང་ཚོ་བུས་ནས་རྡོ་རྩེ་གཅིག་སྒྲིམ་གྱིས་རྒྱ་ཆ་རྡ་ཚོགས་ལས་སྦྱོང་བྱེད་པ། མཉན་པ་ཚོས་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ཟ་རླབས་ཡང་ཡོང་གི་ཁྲོད་དུ་ཀོ་བ་ཐུར་ཐུར་བཀང་བའི་ཀོ་གྲུ་བཏང་ཞིང་བསྐྱོད་པ། ལས་གྲྭའི་ལས་ཡུལ་ཐོག་ལས་མི་གཅིག་རྗེས་པའི་སྟེང་ལས་མར་ལྷུང་ཏེ་རྡོ་སྐམ་གྱི་འགྲམ་དུ་དབུགས་ཆད་པ་སོགས་བཀོད་འདུག པོ་བྲང་དམར་པོའི་ལྡེབས་རིས་སུ་ད་དུང་སྔར་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བཀོད་འདུག་པར། སོག་པོའི་ཏ་དམག་ཟླ་གཅིག་ཕྱ་ལའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་མགོ་འཕང་མཛོ་ཞིང་སྤོབས་ཉམས་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ལག་ཏུ་ཁྲག་ཐོན་འཛགས་པའི་མི་མགོ་རེ་འཁྱེར་ཡོད་པ་དེ་ནི《གསེར་གདུང་དཀར་ཆག》ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན་པོ་བྲང་དམར་པོ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་པའི་སྐབས་གོང་པོ་ཁྲལ་གྱི་མི་དམངས་ལ་ཤིང་ཁྲལ་ཕྲིད་པོ་བཀལ་བའི་ཁར་ལས་དཔོན་གྱིས་སྔར་དོན་ཞེར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏམ་གཙོན་ཚོད་མེད

ཐུལ་བའི་རྟེན་གྱིས་ཡུལ་དེའི་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱུན་རྟོག་བྱས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་རྒྱལ་རིམ་གྱིས་འཛེམས་བག་མེད་པར་སོག་པོའི་ཧ་དམག་བེད་སྤྱད་དེ་དག་གཏོན་བྱས་ཐོག་རྒྱུན་སོག་བྱེད་པ་མི་ལུས་རུ་རྟག་ཙམ་དམར་གསོད་བཏང་བ་མ་ཟད་ཁོ་ཚོའི་མགོ་ལག་ལྷ་ས་རར་འཁྱེར་ནས་སྐྲམ་སྡུན་བྱས་པའི་སྐོར་མཆོད་བྱེད་ཡིན་འདུག་ལ(རྗེབས་བྲིས་དེ་དག་རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་སྒྲིག་གནང་བ་ཡིན) བོད་ཀྱི་རྗེབས་རིམ་འབྲི་བར་སྤྱོད་པའི་ཚོན་རྩི་ཡལ་ཆེ་བ་སྙེ་མོ་དང་། ཟལ་སྒྲོ་ཁུང་དཀར། ཡང་ལ་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་ཧ་གསེབ་ཐག་ཕུག་ནས་བརྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་ནི་རང་རེའི་མེས་པོ་ཚོས་སྤྱག་ཉེན་དང་དཀའ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་ཐག་རི་གཡང་གཟར་ཅན་ནས་ལུན་པ་བཏག་པའི་ས་ཁྲུང་ལི་ནང་ནས་ཚོན་རྩི་འདུས་པའི་གཏེར་རྫོ་རྫོག་པོ་རེ་རེ་བྱུང་ནས་རྐྱ་འདོན་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་རྗེབས་རིས་ཁག་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་ཚུ་ཚད་ཏ་ཅང་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་མཚོན་པ་དེ་ལས་བོད་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ཀྱི་རྣོ་སྒྲོས་དང་གསར་གཏོད་ནུས་པ་མཚོན་ཐུབ། བཞི་པ། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་དང་མཆོད་ཁང་སྐོར། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་དགུན་ཁའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་ཚོམས་དང་གཟིམ་ཆུང་། ལྷ་ཁང་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་ལ། ཕྱར་ཆགས་བྱས་པའི་རིག་དངོས་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་པས་པོ་བྲང་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རྟེན་རྫས་བཟམ་སྡོན་ཁང་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག ༡. ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པར་བསྐྲུན་པའི་ཐག་ཕུག་གི་རྣམ་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་དམར་པོ་རིའི་རྩེ་མོར་ཆགས། ལྷ་ཁང་དེའི་ནང་དུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་། ལྷ་ཁང་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཆུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་གནས་ས་ནི་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ཆགས་སའི་རི་རྩེ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ལ་ཚད་ཡིན། ༢. འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ཁང་དེའི་ནང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་སྐྱོང་བ་དང་། རྟེན་གཙོ་ལྷ་རྒྱུ་ཙནྡན་ལས་གྲུབ་པའི་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྐུ་བརྙན་དེ་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་ཡིན། ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་ཐོད་དུ་མན་ཆིང་གོང་མ་ཐུང་ཀྲེས་བྲིས་པའི་བསོད་ནམས་ཞིང་གི་ཇོ་མཚར་འབྲས་བུ་ཞེས་འབོད་པའི་སྦྲ་བཟ་བཀལ་ཡོད། ༣. ཚོམས་ཆེན་ཤར་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་བཞེངས་ཤིང་། པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ནང་གི་ཚོམས་ཆེན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ཚོམས་ཆེན་འདིའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཕྱག་བཞེས་སོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཆེན་མོ་གནང་སྐྱོང་བ་དང་། གསེར་ཁྲིའི་བདུན་ཀྱི་ཀ་བའི་ཐོད་དུ་མན་ཆིང་གོང་མ་ཐུང་ཀྲེས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ལོ(༡༨༤༧)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པར་ཕུལ་བའི་སྦྲ་བཟ་རྒྱ་ཡིག་ཏུ(振锡绥疆)ཞེས་དང་བོད་ཡིག་ལ་འཛིན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ་ཅེས་འབོད་པ་ཞིག་བཀལ་ཡོད། ༤. ཚོམས་ཆེན་ནུབ་ལ་སྲིད་ཞི་ཕུན་ཚོགས་སུ་འབོད་ཅིང་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྱི་བཞི་མ༥༨༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ནི་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ནང་གི་ཚོམས་ཆེན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གལ་ཆེན་རྣམས་ཚོམས་ཆེན་འདིའི་ནང་དུ་ཚོགས་པ་དང་། རྗེབས་རིས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་ཚེ་རྫོལ་བའི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་བཀོད་ཡོད། ཚོམས་ཆེན་ནང་དུ་མན་ཆིང་མན་གོང་མ་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་བྲིས་པའི་སྦྲ་བཟ་རྒྱ་ཡིག་ཏུ(涌莲初地)ཞེས་དང་བོད་ཡིག་ལ་པད་མ་རྒྱས་པའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་འབོད་པ་ཞིག་བཀལ་ཡོད། ༥. ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་ནི་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ནང་གི་གཟིམ་ཆུང་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པར་ཕུལ་བའི་འདྲ་ཐང་དང་། བོད་རྒྱ་མན་སོག་བཞིའི་ཡི་གེའི་ཐོག་ནས་སྤེལ་བའི་མངའ་བདག་རྫོང་དེའི་སྐུ་ཚེ་ཁྲི་ཐག

སྐུ་ཚེ་ཁྲི་ཐག་ཁྲི་ཐག་ཅེས་བཀོད་པའི་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཀྱི་མཚན་བྱང་མཆོད་ཤིང་བསྒྲིགས་ཡོད། ༦. རྣམ་བསྐྱངས་ཁང་གི་ནང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལུགས་ལྟག(༡༧༥༡)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་ལྷུགས་བཀོད་གནང་བ་ལྟར་བཞེངས་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བསྐྱངས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མན་ཆིང་གོང་མ་ཀའོ་ཙུང་གིས་ཕུལ་བའི་གསེར་གྱི་རྭ་བབ་བཅུ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་པོའི་སྒོ་བཞིར་བསྒྲིགས་ཡོད། ༧. གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་ཤར་ནུབ་གཉིས་ནི་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་རྩེ་ཐོག་ཏུ་ཆགས་ཤིང་གཟིམ་ཆུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་མཆོད་ཁང་དང་། མཇལ་ཕྲད་གནང་ས། ཕྱག་དཔེ་ཁང་། མཚན་གཟིམ་ཁང་བཅས་ཆ་ཚང་ལ་སྤྲོས་པ་རྒྱས་པ་ཡོད། གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་ཤར་ནུབ་མ་ནི་མཇལ་དམངས་གནང་ས་དང་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་དྲུང་ཟ་ཚོགས་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། གཟིམ་ཆུང་ནང་དུ་རྩེ་དྲུང་རིམ་པ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ལས་འཛུལ་མི་ཆོག་ལ་མོད་དྲུང་རྣམས་ལ་དེ་བས་དམ་དྲག་ཆེ། གཟིམ་ཆུང་གི་སྒོའི་ཕྱིར་ཐོག་ཡངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་ནས་བལྟས་ན་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་དང་ཟབ་རིང་རི་རྒྱུད་བཅས་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། ༨. བླ་མ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་གྲགས་ཅན་བླ་མ་གསུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དང་། ལྔ་པ། དྲུག་པ། ཙོང་ཁ་པ་སོགས་དང་དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཡོད། ༩. ལི་མ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་དུ་སྐུ་བརྙན་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གི་ཁག་གཅིག་ནི་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པ་ཡིན།

༡༠. བཀའ་འགྱུར་ལྷ་ཁང་ནི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་བཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད་ད་དུང་གསེར་ཆུས་བྲིས་པའི་སྐར་རྩིས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དང་། ཙོང་ཁ་པ་དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་རྣམ་ཐར་སོགས་བོད་དཔེ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བཞུགས།

༡༡. སྨན་བླ་ཁང་གི་ནང་དུ་རྟེན་གཙོ་སྨན་བླ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་དང་། དེ་ཤིན་པོད་དང་། རྒྱ་ནག རྒྱ་གར། བལ་པོ་བཅས་ཀྱི་སྨན་པ་གྲགས་ཅན་གྱི་སྐུ་བརྙན་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས། ༡༢. དུས་འཁོར་ལྷ་ཁང་གི་ནང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་བློས་བསྐྱངས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་དུས་འཁོར་གྱི་ལྷ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་འཇིམ་པ་ལས་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་བླ་རྒྱུད་ཀྱི་སྣང་བརྙན་བཅས་བཞུགས། ༡༣. ལམ་རིམ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་དུ་རྟེན་གཙོ་བོ་སྐུ་རྒྱ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་དགེ་ལུགས་བསྟན་པའི་སློབ་འབྱེད་ཙོང་ཁ་པའི་འདྲ་སྐུ་དཔངས་སུ་སྤྱི་ཁྲི༢. ༤ཡོད་པ་དང་དེའི་གཞོགས་གཉིས་སུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་ལམ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྣང་བརྙན་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཞུགས། ༡༤. རིག་འཛིན་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་རྟེན་གཙོ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་དཔངས་སུ་སྤྱི་ཁྲི

༢. ༢ཡོད་པ་དང་དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་བཞུགས་ཤིང་། བཞུགས་ཁྲི་དང་རྒྱབ་ཡོལ་གྱི་ཐོག་ཏུ་ས་བྲ་དང་། སེང་གེ ཅང་ཤེས། གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་བཀོལ་བཀོད་ཀྱིས་མཛེས་པར་རྒྱན། ལྷ་ཁང་དེའི་ནང་དུ་ད་དུང་གསེར་ཟངས་ལས་བཞེངས་པའི་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་བཞུགས། ༡༥. འཁྲུངས་རབས་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་རྟེན་གཙོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚད་ཅན་དཔངས་སུ་སྤྱི་ཁྲི༢. ༢༤ཡོད་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནས་ལྔ་པའི་བར་གྱི་སྣང་བརྙན། སྨན་བླ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་གདུང་རྟེན་བཅས་བཞུགས།

༡༦. མཆོད་ཁང་དགའ་ལྡན་འཁྱིལ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་གཟིམ་ཆུང་གནང་སྐྱོང་བ་དང་། མཆོད་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པས་བཞེངས་གནང་བའི་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཅིག་སྟོང་བཞུགས་པས་ཚེ་དཔག་ལྷ་ཁང་དུའང་འབོད།

༡༧. འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་

པའི་གསེར་གདུང་ཡིན་ཞིང་། གསེར་གདུང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད(པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་དང་། བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན། ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། ལྷ་བབ་མཆོད་རྟེན། དབྱེན་ཟླུམ་མཆོད་རྟེན། རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན། མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན)བཞུགས། དེའི་ནང་ན་དུང་དྲ་ལྔའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་གདུང་ཁག་གཉིས་ཀྱང་བཞུགས། ༡༨. དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་གདུང་ཡིན། གསེར་གདུང་ཁང་ལ་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སྟེང་ཐོག་ཐུགས་བཞིའི་གྱུང་ངོས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་ཚེ་ཕྱི་ཡི་མཛད་རྣམ་ལྡེབས་རིས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། གསེར་གདུང་མདུན་གྱི་མཆོད་སྟེགས་ཐོག་དཀར་ཡོལ་དང་། གུ་གུ་ཤའི་མཆོད་རྫས་དང་། གསེར་གོང་། དངུལ་ཉིང་སོགས་བཟོ་སྐྲུན་དག་ལ་བཀོད་པ་ལེགས་པའི་རིག་དངོས་དང་སྨྲ་རྩལ་ནོར་རྫས་མང་པོ་སྒྲིག་གསོས་བྱས་ཡོད། གསེར་གདུང་གི་འགྲམ་དུ་ཨུ་ཏྲིག་དང་བྱ་རུ་བསྒྲུར་དུ་བརྒྱུད་པ་ལས་གྲུབ་པའི་མཇལ་ལྡུམ་དང་། ཀ་གདུང་གི་ཐོག་ཆེན་མདངས་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་ཀ་འཕན། གདུང་ཁེབས། རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྫས་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྲས་ནས་མཛེས་མིང་བརྗིད་ཆགས་པ་ཡོད། ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ནང་དུ་ད་དུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ། དགུ་པ་བཅས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་ཁང་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་ཁང་དུ་མ་ཡོད། པོ་ཏ་ལའི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》དང་། པོ་ཏ་ལའི་ངོ་སྤྲོད་རགས་བསྡུས་དེབ་ཆུང་གི་ནང་དུ་གསལ།

ཕོ་བྲང་འཕང་ཐང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་དུས་གསར་དུ་བརྩིགས་པའི་ཕོ་བྲང་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད། ཕོ་བྲང་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བརྩིགས་གོང་དུ་ཆུ་མིག་བྱུང་སྐྱེ་རྒྱུས་ཕྱིར་ཞེས་བཤད། 《དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ》ཞེས་པ་དེ་ཕོ་བྲང་འདིའི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཙན་པོའི་སྐབས་བཀོད་པའི་དཀར་ཆག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཟ་མ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཕོ་བྲང་འདི་རྗེས་སུ་སྐར་ཡང་ཉམས་གསོ་བྱས་པ་དང་། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་ཕོ་བྲང་འདིར་བཞུགས་པའི་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་རྣམས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན་འདུག

ཕོ་བྲང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་། འདི་ནི་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཤང་དུ་ཡོད་པའི་བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་མིང་ཡིན། དེ་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་སའི་འཁྲུངས་ཁང་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་དེའི་ནང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འདྲ་སྐུ་དབུ་ཞྭ་ལ་ཇོད་ནག་པོ་བཅིངས་པ་ཞིག་འདུག་ཚུལ་ལ་གནས་དེར་ཕེབས་སྐྱོང་བའི་ཕྱི་རབས་ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་གནང་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས། ཐར་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ལྷ་ཁང་དེར་དཀོན་གཉེར་རྒྱུན་འཛུགས་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ནས་མོ་ལྷར་གྲྭ་པ་གཉིས་རེ་ཐེབས་སྤྱོལ་འདུག ཉེ་འདབས་སུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་ཆབ་བཞེས་གནང་བའི་ཞིང་བུ་དང་། ངལ་གསོ་གནང་སའི་ས་རྟགས་སོགས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་ས་གནས་དེའི་རྒན་རབས་རྣམས་ལ་གསུང་རྒྱུ་འདུག་པས། དེ་ནི་ས་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་ངེས་པར་དུ་འགོད་དགོས་པ་དང་ཞིབ་འཇུག་གཅིག་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་གནའ་ཤུལ་གྲགས་ཅན་ཞིག་རེད། རྒྱ་ཡིག་གི་ས་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་རྒྱ་མ་ཡར་ལུང་ཞེས་པ་སྐྱོ་ཁར་ཡོད་ཅེས་བྲིས་པ་ནི་བོད་ས་གནས་ངོ་མར་རྒྱུས་མངའ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཞིག་རེད།

ཕོ་བྲང་བྲག་དམར་འོམ་བུ་ཚལ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཁ་ཤར་དུ་གནད་པའི་བྲང་ངོས་ཀྱི་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕོ་བྲང་བྲག་དམར་མགྲིན་བཟང་།

ཕོ་བྲང་རིན་ཆེན་སྤུངས། (རྩེ་པ་རིན་སྤུངས་པ)གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་རོང་ས་རིན་སྤུངས་རྫོང་དུ་ཡོད། རྫོང་འདི་སྔར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་འགོ་ཙམ་ལ་ཏཱའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱ་བའི་ལག་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བླངས་པའི་རྗེས་སུ་བརྩིགས་པ་ཡིན་ཚུལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལྟགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨༥པར་གསལ། རྗེས་སུ་རིན་སྤུངས་པས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་བླངས་པའི་རྗེས་སུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ས་ལྷ་བུར་སྤོས།

ཕོ་བྲང་ཤང་དོ། (ཕོ་བྲང་ཧྲང་ཏུའུ)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་མ་སྤོས་གོང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་རྙིང་པ་བོད་སྐད་དུ་ཤང་དོ་ཟེར་བ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཧྲང་ཏུའུ(上都)ཟེར་ཞིང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡོན་ཤན་ཙུང་ཚོང་གོལ་ཧན་གྱི་སྲིད་ལོ་དྲུག་པ་འདོད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག(༡༢༥༦)ལོར་རྒྱལ་སྲས་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་ལྷུན་ཧེ(滦河)ཟེར་བའི་ཆུ་བོ་དེའི་ལང་ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཆུ་ཞིག)དེའི་བྱང་ངོས་སུ་ཕོ་བྲང་ཞིག་བརྩིགས་པ་དང་། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༦༠)ལོར་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན་གོང་མར་བསྐོས། ཐོག་མར་ས་གནས་དེར་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་མིང་ལ་ཁའི་ཕིང་ཧྥུ(开平府)ཟེར་བའི་མིང་བསྒྱུར་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སུ་སྲིད་ལོ་བཞི་པར་ཧྲང་ཏུའུ་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བྱས། ཧྲང་ཏུའུ་མཁར་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་ཨིང་ཡེར་ཧན་གྱིས་བརྩིགས་པའི་རྒྱལ་ས་ཧེ་ལིན(和林)ལས་ཆེ་ཞིང་། སྐབས་དེའི་གྲོང་ཁྱེར་ཏྲ་ཏུ་མཁར(དེང་སང་པེ་ཅིན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཤར་ཁུལ)ལས་ཆུང་ཙམ་ཞིག་ཡོད། དེ་སྔོན་བོད་དུ་མཚན་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་སྔར་ཟང་མཁན་ཆེན་མཆིམས་ནམ་མཁའ་སོགས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་དེར་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ས་གནས་དེར་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་གཞུང་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད་པ་གསུང་རྩོམ་སོ་སོའི་མཇུག་བྱང་དུ་གསལ།

ཕོ་བྲང་བསམ་གྲུབ་རྩེ་མོ། དེང་སང་གི་གཞིས་ཀ་རྩེ་རྫོང་ལ་ཟེར།

ཕོ་མ། ལྷུ་པའམ་ལྦུ་གཡག་གི་དོན།(ཙ)

ཕོ་མོ་མེད་པའི་རྒྱུད། མིའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ལ་ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་པ།

ཕོ་རྩལ་སྣ་དགུ། སྐྱེས་པ་ལ་ངེས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྩལ་སྣ་དགུ་ནི། མཐེབ་ཀྱིས་ཤ་འདོན་པ། རྐང་གིས་རྒྱུ་ཆོད་པ། ཡང་རྩལ་བྱ་འདྲ་བ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་དགེ་ཐོན་པ། གཏམ་གྱིས་བཤད་གད་ཐོན་པ། གཤགས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གནོན་པ་སྟེ་ངག་གི་རྩལ་གསུམ་དང་། མཛངས་ལ་བློ་འགྱུ་བ། དཔའ་ལ་སྙན་ཚུགས་པ། ཁ་གསལ་ལ་གཏིང་མི་དཔོག་པ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་རྣམས་སོ། །

ཕོ་རྟེན་སྣ་དགུ། གཏམ་ཡིག་རྩིས་གསུམ། མདའ་རྡོ་མཆོང་གསུམ། བང་རྒྱལ་སྒྲི་གསུམ་རྣམས་སོ། །

ཕོ་ཚང་ལུམ་མདོ། བྱང་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

ཕོ་མཚན་གྱི་ནད་ལྔ། སོས་ཟིན། འབྲུམ་ཅན། མདུད་འདུ། ལྷུངས་འབྱར། གྲ་མ་ཅན་ནོ། །

ཕོ་ཡིག་སུམ་ཅུ། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ལ་ཕོ་ཡིག་སུམ་ཅུ་ཟེར་རོ། །

ཕོ་ཡུ་མོ་ཡུ་གསུམ། རྒྱང་དང་། སྒྲ་བ། རི་བོང་གསུམ།

ཕོ་ར་མོ་ཡུ་གསུམ། ཤ་བ། རྐྱང་བ། གཙོད་བཅས་གསུམ།

ཕོ་ར་མོ་ར་གསུམ། འབྲོང་དང་། གཉན་དང་། གནའ་གཡག་གསུམ།

ཕོ་ཤའི་ཁ་ཀ། ཤའི་དུམ་བུ་དང་བཅས་པའི་ཐུག་པའི་མིང་།

ཕོ་ལྷ། བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་དང་བོན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མི……

དཔའ་བོ་རྣམས་ལ་ཕོ་ལྷས་ཕྱག་པ་གཡོན་ངོས་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས། མི་དབང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ་(1689)ལོར་ཡབ་པད་མ་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུམས་པོ་ལྟར(དེང་སྐབས་པ་སྣམ་རྫོང་འདུས་བྱུང་རྒྱུས)འཁྲུངས། གོང་འཚོ་བཞུགས་རིང་ལ་བོད་དུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་དང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དབར་གྱི་འགལ་ཟླ་ཇེ་དར་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་མཐར་ལྷ་བཟང་གིས་སྡེ་སྲིད་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་། ཇུན་གར་བས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་མང་པོ་དྲག་ཤུགས་ཀྱིས་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ། བོད་ལ་ལོ་བདུན་ཙམ་ནོན་ལྷ་ཙམ་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་ཁོ་ཕྱིའི་མི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་ལྷ་བཟང་དམག་ཞོག་ཏུ་བསྐོངས་ནས་ཇུན་གར་བས་ལོ་གསུམ་ཙམ་རིང་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་། གོང་མའི་དཔུང་ཚོགས་ཀྱིས་དྷ་ལའི་བླ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ལྡན་དུ་འབྱོར་ནས་ཕྱག་རྗེ་སྡེ་སྲིད་སོགས་དམར་གསོད་བཏང་བ། ཡང་ལོ་ཤས་ནས་དགུང་བློན་རྣམས་འགལ་ཟླར་གྱུར་ཏེ་ནང་ཁྲོལ་དུ་དམག་འཁྲུག་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་བའི་མཐར་མན་ཆེན་གོང་མའི་དམག་དཔུང་ཁྲིངས་གཉིས་པ་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་ང་ལུམ་སྦྱར་གསུམ་སོགས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆད་པ་དྲག་པོས་དམར་གསོད་བཏང་བ་སོགས་གཡུལ་འགྱེད་ཟང་ཟིང་ཡོ་ལང་ཆེ་ཞིང་། ཆབ་སྲིད་ཐོག་གཡོ་འགུལ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ལ་དྷ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། ཚོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། ཤུར་ཕྱོགས་ངག་དབང་བྱམས་པ། རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཆོས་དང་། སྲིད་དང་། རིག་གནས་བཅས་ཐད་ཀྱི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་འབོར་ཆེན་ཐོན་པའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། མི་དབང་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་སྐབས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཐོན་པའི་གྲགས་ཅན་མི་སྣའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། གོང་ནི་བྱིས་པའི་དུས་ནས་བློ་མཁས་ཤིང་། དྲག་ཤུལ་ཆེ་བ། མཚོན་ཆའི་རིགས་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ། འཐབ་འབྱེད་ཀྱི་རྩེད་འཛོར་ཞེན་དུ་སྤྲོ་བ་ཞིག་ཡིན། ཤེས་བྱར་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ཡི་གེ་ཀྲིག་གི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར། རྗེས་སུ་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་སོང་ནས་རིག་པ་འཛིན་པ་གཏེར་བདག་གླིང་པའི་ཞབས་ལ་གདུགས་ནས་སྔར་ཡང་སྦྱངས་མེད་ཐོག་ཡི་གེ་འབྲི་བ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་རིག་པའི་གནས་ལ་སྦྱང་བརྩོན་ཟབ་པར་མཛད་ཐོག ཁོ་རྩལ་དགུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ནི་ལྷ་བཟང་ཁང་གི་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་ཡིག་རྩིས་བསླབས་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་རྗེའི་ཇོང་དཔོན་དུ་བསྐོས། ལྕགས་སྟག(1710)ལོར་འདམ་གྱི་ཤ་ཚལ་དུ་ལྷ་བཟང་གི་སྐྱེར་ཞར་དྲུང་ཡིག་ཏུ་བསྐོས། ཕོ་ལྷ་དེས་ལྷ་བཟང་ཁང་ལ་བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་ཞབས་ཏོག་བསྒྲུབས་ཤིང་ཧོར་ཟླ་ནག་ཁག་བཞི་ངོ་ལོག་པ་སྐོར་ཡང་རང་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བའི་གཡུལ་འགྱེད་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ(1714)ལོའི་བོད་འབྲུག་དམག་འཁྲུག་སྐབས་བཅས་ལ་གཡུལ་གྱི་ཁ་ལོ་བར་སོང་ནས་བྱས་རྗེས་བཞག་པ་མ་ཟད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ(1717)ལོར་ཇུན་གར་པ་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ལ་ཚུར་རྒོལ་བྱས་པར་འགོག་རྒོལ་གྱི་དམག་འཐབ་ནང་དུ་དཔུང་གི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཏེ་གཡུལ་བཤམས་པས་ཕོ་ལྷ་བ་རང་གི་རྐང་པར་མདེལ་ཐོག་ནས་རྨས་པར་གྱུར་པ་སོགས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ནམ་བཞུགས་ཀྱི་བར་དུ་ཞི་དྲག་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འབད་པས་བསྒྲུབས། ཇུན་གར་པས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་བཀྲོངས་ཏེ་དབང་བསྒྱུར་ཅིང་། ལྷ་བཟང་གི་མངའ་ཞབས་དཔོན་རིགས་དང་མཉམ་དུ་མི་དབང་ཕོ་ལྷ་ཡང་བཙོན་དུ་བཟུང་། ལོ་ན་བདུན་ཅུ་ཐག་ཙམ་སླེབས་པའི་སྐྱེ་པ་ཕྱག་རྗེ་བ་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་སྲིད་སྐྱོང་ལ་བསྐོས་པའི་རྗེས་སུ། ཕྱག་རྗེ་བས་ཞུ་ངོར་བྱས་ཏེ་མི་དབང་ཕོ་ལྷ་ཁྲིམས་ཐུན་ནས་གློད་བཀྲོལ་བཏང་། ས་ཁྱི་(1718)ལོར་ཕོ་ལྷ་བས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྡེ་སྲིད་ཕྱག་རྗེ་པ་དང་ཇུན་གར་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ལ་རེ་ཞུས་ལྟར་གཞུའ་ནང་རྫོང་སྡོད་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཕོ་ལྷས་ནད་བརྫུ་བཏབ་སྟེ་སྙིང་གདོན་གྱིས་ཟིན་ནས་ཞབས་གཡོན་མ་ཀ་ལ་འཛུགས་མི་ཐུབ་པའི་རྫུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུམ་པོ་ལྟར་གནས་བཅས་ཏེ་གོང་མའི་དམག་རོགས་བསྒུགས་པ་དང་། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁང་ཆེན་ནས་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་དཔོན་རྣམས་དང་འབྲེལ་མཐུད་ཀྱིས་ཇུན་གར་པར་རྒོལ་རྒྱུའི་སྒུལ་སློང་ཐབས་གནོན་ལེགས་པར་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱི་(1720)ལོར་སྟོད་གཙང་ཕྱོགས་ནས་ཕོ་ལྷ་ནས་དང་ཁང་ཆེན་ནས་གཉིས་དམག་བསྐུལ་བ་དང་། དེང་སི་ཙང་ཇུན་གྱིས་གཙོས་གོང་མའི་དཔུང་ཚོགས་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་བརྒྱུད་ཡོང་བ། ཡན་ཙང་ཇུན་གྱིས་གཙོས་གོང་མའི་དཔུང་ཚོགས་ཀྱིས་དྷ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བྱང་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་པ། དབུས་ནས་སྡེ་པ་ང་ཕོད་སོགས་ཀྱིས་ཇུན་གར་བར་ངོ་ལོག་སྟེ་ལྷ་འདུམ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱབས་ཞུར་བཙར་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཇུན་གར་བའི་དཔུང་ཚོགས་རྣམས་ཕྱིར་འབྲེན་མི་ཐུབ་ཀ་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ནས་སྡེ་པ་ཕྱག་རྗེ་བ་སོགས་ཇུན་གར་བས་བསྐོས་པའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཆར་བཅད་པ་དང་སྦྲགས། ལྕགས་གླང་(1721)ལོར་ཕོ་ལྷ་བར་ཐའི་ཇིའི་ཆེ་ཡོ་དང་སྦྲགས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། ཆུ་ཡོས་(1723)ལོར་ཡན་ཅིང་གོང་མས་ཕོ་ལྷར་དགུས་གཙང་གི་བཀའ་སློབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མཁན་ཇ་རིང་རོས་པའི་ཡིའི་ཐམ་ག་ཞེས་པ་ཞིག་གནང་། སྐབས་དེའི་བཀའ་བློན་གཙོ་བོ་ཏའི་ཆིང་བ་ཏུར་དང་། ང་ལུམ་སྦྱར་གསུམ། ཕོ་ལྷ་བ་བཅས་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་དབང་བསྒྱུར་ལོ་དྲུག་ཙམ་རིང་མཐུན་སྒྲིལ་མཉམ་ཙུབ་མ་ཐུབ་པས་འགལ་ཟླ་ཆེར་སོང་ནས། ང་ལུམ་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་ཁང་ཆེན་ནས་དང་ཕོ་ལྷ་བ་གཉིས་ཆར་གཙོད་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་མཐུན་བྱུང་མཚམས་ཕོ་ལྷ་བར་མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་གི་གསང་བརྡ་བྱུང་སྟེ་གཞིས་བཞུགས་ལྷ་ཐུམ་ཆབ་གཞིའི་སྤྱན་གཞིར་ཁ་འདོགས་ཀྱིས་གཞིས་འཁོར་དུ་དགོངས་ཞུ་བྱས་ཏེ་གསང་བའི་ཐོག་འབྲུམ་པོ་ལྟར་བཞུགས། མི་རིང་བར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(1727)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྲིད་སྐྱོང་ཁང་ཆེན་ནས་དའི་ཆིང་བ་ཐུར་ང་ལུམ་སྦྱར་གསུམ་གྱིས་བཀྲོངས་ཤིང་། སྲིད་པ་ཐང་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐོ་དྲངས་ཏེ་དཔོན་དམག་ལུམ་བརྒྱ་སྐོར་འབྲུམ་པོ་ལྟར་མངགས་ཏེ་ཕོ་ལྷ་བ་ཡང་གསུས་ཆར་གཅོད་བྱ་རྩིས་བྱས་ཀྱང་ཕོ་ལྷ་བར་དེ་སྔོན་ནས་གསང་བརྡ་བྱུང་ཡོད་སྟབས་ཡུལ་གཞན་དུ་བྲོས་ཐབས་བྱས་འབད་པ་སྟོང་ཟད་དུ་གྱུར། དེ་ནས་ཕོ་ལྷ་བའི་རྗེས་སྙོད་མངའ་རིས་སུ་སོང་ནས་དའི་ཆིང་བ་ཐུར་གྱི་གཅེན་པོ་མངའ་རིས་སྐྱར་དཔོན་དགའ་བཞི་བ་དང་ལ་དྭགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་ཇོ་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་དཔོན་རིགས་དང་མདའ་དཔོན་ཁག་གི་དཔུང་ཤུགས་བསྒྲིལ་ཏེ། དའི་ཆིང་བ་ཐུར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོའི་དགུ་ཤ་ལེན་རྒྱུའི་འཐོད་ཚིག་གི་ཐོག་ཏུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(1727)ལོའི་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ལ་དགའ་ནས་ཕོ་ལྷ་བ་དང་ལྷུང་པོ་ཅན་པས་གཙང་དང་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་དམག་ཁྲིད་དེ་དབུས་ལ་ཤར། ཞམ་པ་བ་དང་སྦྱར་ར་བས་དབུས་དང་དྭགས་ཀོང་གི་དཔུང་ཚོགས་གཙང་དུ་བཏེགས་ནས་སྣ་ཚུན་དགྲ་འཐབ་ལན་འགའ་བྱས། ལོ་དེར་གཙང་དམག་རེ་ཞིག་རྒྱལ་རྗེ་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དུས་ཕོ་ལྷ་བས་ལྷ་རྩེ་དམག་སྒར་ནས་གོང་མ་གཡུང་གླིང་ལ་དཔུང་རོགས་ཡོང་བའི་ཡི་གེ་བཏང་། དབུས་གཙང་སྡེ་གཟར་གྱི་མི་གསོད་ཁྲག་སྐྱོར་དེ་ལ་གཙང་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུས་ནས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་བཅས་ཀྱི་བླ་མ་ལས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་ཆིངས་མོལ་གནང་བར་ཕོ་ལྷ་བས་ཁས་མ་བླངས། འདི་ཙམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕོ་ལྷ་བའི་རིང་མི་དབང་སྐུ་ཞབས་ཞེས་

དབུས་གཙང་གི་ལྗོངས་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པར་གྱུར། ལམ་བར་དུ་སྐྱིད་གྲོང་དང་། ཁྲུང་རྫོང་དཀར་པོའི་སྟེ་མོ་ལས་འཛིན་ལྟགས་སྐག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་གྲོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལ་བཀའ་བསྒོས་ཏེ་ཞེ་པ་ཤའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་དེ་ཉིད་གསར་དུ་བསྐྲུན་པ་དང་མི་གཉིས་པའི་ཞབས་གསོ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་བྱེད་དགོས་པའི་མངག་བྱ་བྱས། དེ་ནས་ཁ་རོ་ལ་དང་འབྲས་ཁུད་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་སུ་ང་ལུམ་སྐྱར་གསུམ་གྱི་དཔུང་དང་གཡུལ་མདོན་པར་བསྒྲིགས་ཀྱང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕམ་ཉེས་བྱུང་སྟེ་ས་དགའ་བར་དུ་ཕྱིར་འབེན་བྱས། ཕ་རོལ་གྱི་དཔུང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་འདེད་ནས་ངམ་རིང་བར་སླེབས་ཏེ། སྟོད་གཙང་གི་མི་སེར་ལ་རྡབ་གསིག་ཆེན་པོ་བཏང་བས་མི་རྣམས་ཤོང་ཁྲོ་བའི་སྐབས་དེར་ཕོ་ལྷ་བས་སྔར་ཡང་སྤྱིལ་སྡོང་བྱས་ཏེ་དཔུང་འདུག་ཞིང་ས་གཉིས་པའི་ཤུལ་ལས་དུ་ཞུགས། རིམ་བཞིན་ལམ་བར་དུ་རྒྱལ་རྩེ་སོགས་ལ་གཡུལ་བསྒྲིབ་ཤུང་ཟད་རེ་བྱས་ཏེ་མཐར་འཕན་ཡུལ་བརྒྱུད་གར་པའི་ཇེ་འདབས་སུ་འཁོར་ནས་དམག་སྒར་བཏབ། དེའི་ཚེ་དཀུང་སྟོན་ཡུམ་པ་བ་དཔུང་དང་བཅས་པ་དགའ་མོ་འཕྲང་བསྲུང་བའི་སྐད་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱབ་རི་དང་འཕྲང་ལམ་གྱི་བཙན་ས་བཟུང་ནས་འདུག་པ་ན། ཕོ་ལྷ་བས་མཚན་ཐོག་ཏུ་མིའི་འཕྲུལ་འཁོར་ལྡན་པའི་དམག་མི་སུམ་བརྒྱ་མངགས་ནས་དགའ་མོ་འཕྲང་གི་རི་བོ་མཐོ་ཤིང་མཐོ་བའི་རི་རྩེ་བསྐོར་ཏེ། རི་རྩེར་བཙན་ས་བཟུང་ནས་གནས་པའི་ཡུམ་པ་བའི་དཔུང་ཚོགས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཕམ་པར་བྱས་ཤིང་། ཐོ་རེངས་ནམ་ལངས་སུ་ཇེ་བ་ན་མི་དབང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཏ་ཐི་དྲངས་ཏེ་དྲག་ཤུགས་ཆེན་པོས་ཕར་རྒོལ་གྱི་གཡུལ་བསྒྲིགས་པ་ན། ཕ་རོལ་གྱི་དཔུང་ཚོགས་རབ་ཏུ་ཕམ་སྟེ་ཕྱིར་ཞིང་ཡུམ་པ་བ་རང་ཉིད་ཀྱང་འཁོར་ཁུང་དུ་དང་བཅས་ཏེ་རལ་གྱི་ཡང་པོར་ནས་ལྷ་ལྡན་པོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ནང་དུ་མ་སླེབས་བར་ལ་རལ་ཕྱུགས་སུ་སོང་། དེ་ལྟར་མི་དབང་ཕོ་ལྷ་བ་དང་དཔུང་ཚོགས་ཀྱིས་རྗེས་བསྙེགས་ཏེ་ལྷ་ལྡན་རཱ་ས་དང་བཅས་པ་སླེབས་ནས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་དང་ང་ལུམ་སྐྱར་གསུམ་དང་དཔུང་གི་ལྷག་མ་རྣམས་གནས་བཅའ་ཡུལ་གྱི་འཛིན་གཉིས་པའི་པོ་བྲང་གི་མཐའ་ནས་དཔུང་ཚོགས་ཆེན་པོས་བསྐོར་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༧༢༨)ལོའི་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་ནས་བཟུང་མི་དབང་ཕོ་ལྷས་བོད་ཀྱི་མངའ་རིས་དང་བཅས་པར་དབང་བསྒྱུར། སྐབས་དེར་མི་དབང་ཕོ་ལྷས་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནི་དེའི་ཚེ་ང་བྱུར་དམར་བསོད་གཏོང་མཁན་དང་དམག་འཁྲུག་སློང་མཁན་གྱི་བྱེད་གཏེ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་སྟེ། ལྷ་རྩེ་ནས་གོང་མར་ཕུལ་བའི་ཞུ་ཡིག་ནང་དུ་དྭ་ལའི་བླ་མས་བཏང་བའི་དབུས་གོང་སོག་པོ་དང་བཅས་ནས་གཙང་པའི་པོ་རྣམས་མཐོང་ཚད་བཤད། མི་རྣམས་བཀོལ་སྤྱོད། ཁང་པ་མེར་བསྲེག ཆེ་ལོའི་ལོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་གཏོར་བརླག་ཏུ་གཏོང་བ་སོགས་མདོར་ན་བསམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་བྱེད་འདུག་པས་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྐྱིད་དང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་དགོངས་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དཔུང་ཆེན་བདེན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་བ་ཞིག་གིས་ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་འཕྲལ་དུ་བརྩེ་བས་མ་བཟུང་ངོ། གཙང་མངའ་རིས་དང་བཅས་པའི་དམག་མི་རྣམས་བློ་ཕམ་ཆེ་ངེས་ཡོང་འདུག་པས་དེད་རྣམས་སྙིང་རྗེའི་ར་བ་ནས་མ་འདོར་བ་ཞིག་མཁྱེན། ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྗེ་ཕོ་ལྷ་ཆེན་པོ་དཔུང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་རྗེས་སུ་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པར་བཞུགས་བཙོན་མི་བདེ་བའི་འཇིགས་སྐུལ་དང་ཐབས་ཞི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ང་ལུམ་སྐྱར་གསུམ་རྗེ་ཕོ་ལྷ་བང་གི་ཕྱིར་སློངས་ཐོག་རང་རང་སོ་སོའི་ཤག་ཏུ་དམག་མི་སུམ་བརྒྱ་རེས་བསྐོར་ཏེ་བཟང་བཙོན་བྱ་བྱུར་བཞག རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ(༡༧༢༩)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་གནམ་གང་ཉིན་ཨ་ཕི་ཁན་ཨམ་བན་དང་མི་རིང་འཛང་གི་དཔུང་དམག་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དང་བཅས་ལྷ་སར་འབྱོར་ཞིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཕོ་ལྷ་བ་དང་གོང་མའི་དམག་དཔུང་གིས་ལྷ་ས་བ་མ་རིའི་འདབས་སུ་ང་ལུམ་སྐྱར་གསུམ་གྱིས་གཅོས་པའི་ལེ་གཏོགས་པ་རྣམས་འཁྲིད་དེ་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ལུགས་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་། ཤ་བཅད་ནས་ཁ་ལ་འཛུད་པ་དང་། མིག་ཡ་གཅིག་བཏོན་ནས་ཡ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ། སྒོ་བ་ནས་རྒྱ་མ་དྲངས་ཏེ་ཁར་འཛུད་པ་སོགས་ཟད་མི་ཤེས་པའི་སྡུག་ལ་སྦྱར་ནས་བཀུམས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེ་དུ་དང་བུ་ཕྲུག་ཆེ་ཡང་དུས་གཅིག་ལ་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་། ལོ་དེའི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་མཆོག་དང་གང་གི་ཡབ་རྗེ་སོགས་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཆ་ཚང་ཕོ་ལྷ་བས་བཟུང་། ལྕགས་སྤྲེལ(༡༧༤༠)ལོར་གོང་མས་ཕོ་ལྷ་བར་དབུས་གཙང་གི་བཀའ་བློན་ཀྱི་ཏཱ་ཝང་བྱེད་མཁན་ཇུ་རོས་ཀྱུན་ཝང་གི་ཐམ་ཀ་དང་གཟེངས་བསྟོད་ཅུ་དཀའ་དངུལ་སྲང་ཆེན་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ་བསྩལ་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། ཕོ་ལྷ་བས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལོ་བཅུ་དགུ་སྐྱོང་རིང་ཐོག་མར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཟུང་གི་དགོས་པར་གཞིགས་ནས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོ་སོར་གཞིས་འབངས་གང་འཚམས་སྦྱར་འདེགས་སུ་ཕུལ་བ་དང་། རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཁག་སོར་བཀུར་སྟི་ཞབས་ཏོག མཆོད་ཐེབས་མ་ཆད་འབུལ་སྐྱོར། གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཞབས་གསོ་དང་གསར་བཞེངས། བོད་ཡུལ་དུ་ཇག་རྐུན་དང་ཁྲམ་པ་སོགས་གཙང་བཤེར། ཆུ་ཟམ་གྱི་སྟོལ་འཛུགས། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཕིབས་ཆེན་དང་རྗེ་མོར་བདེ་གཤེགས་གསུམ་གྱི་གློས་བྱང་ས་དཀྱིལ་འཁོར། དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིའི་དྲུང་ཐོག་རྒྱ་ཕིབས། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་བྲིས་མ་གཡས་བཞག་སོགས་བཞེངས། ལུག་པར་རྒྱལ་མཆོག་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་པར་ཤིང་བསྒོ་རྒྱ་འགྲོ་ལུས་ཀྱི་འགྲོ་བསྐྲུངས། བསྟན་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་པར་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་མེད་གཤིས་ཤིང་པར་མ་བྱེ་པར་བསྐོས་ཀྱིས་དཔལ་སྣར་ཐང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། གདན་ས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མཐའ་དག་པར་དུ་བརྐོས། དངོས་འབྲེལ་དཀའ་དཔལ་རྩེ་ཆེའི་ཆབ་འབབས་ཀྱི་རྐང་འགྲོ་ལག་འདོན་སོགས་ཀྱི་ཁྲལ་རིགས་རྩ་ཆག་གཏོང་བ་སོགས་བྱས་ཀྱང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་ཕྱི་ཕྱིར་དགོངས་བབས་ཤིག་རང་མ་ཞུས་པ། ཞང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ནང་། བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ཕོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་སྐྱིར་བསྟན་པ་དང་བསྟན་འཛིན་བཅས་པར་གུས་མཆོད་ལྟར་ལེན་པ་དང་། དཔའ་མཛངས་བརྟུལ་ཕོད་པ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཆར་ནས་བསྔགས་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གཏིང་ནས་མི་དད་ཅིང་། སོག་སྦྱབ་མང་དུ་བགྱིས། ཞེས་གསུངས་སོ། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པ་མེ་ཡོས(༡༧༤༧)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་ཕོ་ལྷ་བའི་མཛད་པར་གཞན་འགྱུར་ནག་པོས་ཟིན་ཏེ་གཤེགས།

ཕོགས་ཁང་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གཉེར་ཚོགས་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༧༨༢)ལོར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་རྒྱ་སྒྲོང་དམག་གསར་འཛུགས་དང་འབྲེལ་དམག་ཕོགས་མ་རྩ་དངུལ་འབབ་ཀྱང་གནང་བ་ལས་བཙུགས་པའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན། ལས་ཁུངས་འདིར་ལས་བྱེད་དོ་དམ་མི་ལྷ་ནི་རྩེ་མགྲོན་མཁན་རིམ་གཉིས་རང་ལས་མེད་ཅིང་། འདི་ལ་ལྷ་ས་ཕོགས་ཁང་ཡང་ཟེར། འདིས་གོང་གསལ་དངུལ་འབབ་སྐྱེད་གཏོང་གིས་དམག་ཕོགས་རྒྱག་སྤྲོད་དང་། ཕྱིས་རྫོང་གཞིས་གཞུང་འཛིན་རྗེས་དྲུང་རིགས་ལེར་སྐྱ་དང་། དམག་སྒར་ཁག་སོགས་ཀྱི་ཕོགས་ཡིག་ལྟར་གཏོང་བྱེད་རྒྱུའི་འགན་དབང་སྤྱོད་པ་ཡིན།

ཕོགས་ཞིབས། སྐབས་འགྱུར་ལྡན་པའི་ཕྱུག་པོ་ཁག་གིས་དགོན་པའི་གྲྭ་པ་རྣམས་ལ་ལོ་ལྟར་དུས་ཆེད་གཏན་ཁེལ་ཞིག་ལ་འབྲུ་དང་དངུལ་སོགས་ཀྱི་ཕོགས་སྤྲོད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་

བཞག་པའི་མ་འབྲུ་དང་མ་དཔྱལ་རྣམས་སུ་ཡོན་པ་ཏང་སྟེ་དེའི་སྐྱིད་ཁའི་ཐོག་ནས་གྲུ་པར་སོགས་སྤྲོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་གོ །

སོགས་མདའ་རྩིས་གྲས། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སྐུ་བོའི་ཁ་གནས་རིམ་པ་འབྲིང་གྲས་ཏེ། སོགས་དཔོན(དམག་མིའི་སོགས་དཔོན) མདའ་དཔོན(དམག་སྐར་ཁག་གི་མདའ་དཔོན) རྩིས་དཔོན(རྩིས་ཁང་གི་རྩིས་དཔོན) སྟེ་དཔོན་ཆེ་ཁག་ཚོའི་སྤུས་རྣམ་པ་བཅས་ལ་གོ །

ཕོད་མདོའི་མཁར་ཤུལ་དང་ཕོད་མདོ་ལྕགས་ཟམ། འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཕོད་མདོ་ཤར་ཕོད་མདོ་གྲོང་ཚོའི་བྱང་ངོས་རི་ལྟའི་སྟེང་མཁར་ཤུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་སྤྲེལ(༡༠༥༦)ལོའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་དཔོན་ཞང་འབྲུག་ཁ་བེར་ཆུང་གིས་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཡུལ་དེ་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་འདེབས་སར་ཕུལ་ཏེ་དཔོན་པོ་རང་འབྲོམ་སྟོན་གྱི་ཡུལ་བསྟན་པ་བཞིན་སྲིད་ཀ་སྙིང་ཡུང་བའི་ས་དང་ཞང་ཡུང་པ(ར་སྒྲེང་ཆགས་སའི་རྒྱུད)དང་། ཐུག་ཡུང་པ(ཐུག་ཡུང་གི་རྒྱུད)དབུ་རུ་ཡུང་པ་བཅས་ཀྱི་མདོ་ཤ་གཅིག་དང་མདོ་གསུམ་འཕེལ་ཡུལ་དེར་རྫོང་མཁར་བརྩིགས་ནས་གཞིས་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་བར་སྐབས་ཤིག་ཕོད་མདོ་རྫོང་ཁང་ཡང་དེར་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སུ་རྫོང་ཁང་དེ་ཐང་གི་དཀྱིལ་དུ་གསར་རྒྱག་བྱས་ནས་རི་སྟེང་གི་རྫོང་དེ་ཀུང་རོར་སོང་སྐད། ཕོད་མདོ་གཙང་པོའི་ཐོག་གི་ཕོད་མདོ་ལྕགས་ཟམ་ནི་སྔ་མོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ལྕགས་ཟམ་མང་པོ་གསར་བསྐྲུན་གནང་བའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་སྐད་དང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་གླང(༡༩༦༡)ལོ་བར་ཟམ་པ་དེ་བོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་བའི་འགྲུལ་ལམ་ལྟེ་བ་ཞིག་ཡིན། སྔོན་དུས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ལམ་ཞབས་བྱིས་སོགས་ཁང་ཞིག་ཕོད་མདོར་བཙུགས་སྲུང་ལ། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཐོག་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་ནས་ཁྲིན་ཧོད་དང་མཚོ་སྔོན་གཞུང་ལམ་སྟེ་མཇུད་མ་བྲིན་བར་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་སོགས་ཁང་ཞིག་ཀྱང་འཛུགས་སྐྱོང་ཡོད། ལྕགས་ཟམ་བཞི་བསྐྱིགས་ཀྱི་སྟེང་ངང་ལེབ་བཏིང་བ་དང་གཡས་གཡོན་ལག་འཛུ་རྒྱན་དུ་འཁྱིམ་པའི་ཐག་པ་སྦོམ་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དབྱར་ཁ་ཆུ་པོ་རྒྱས་དུས་ཟམ་ལྕགས་ལ་ཆུ་ཐུག་པ་དང་། མི་འགྲོ་སྐབས་ཡམ་ཡོམ་ཆེ་བས་ཡུལ་དེའི་མི་སྨྲད། དེ་ཡིན་འགྲུལ་པ་ཟམ་སྟེང་འགྲོ་མཁན་ཚང་མ་ཞེད་སྣང་སྐྱེ་ཡི་ཡོད་སྐབས་དམངས་གཞས་སུ་ཡང་། ཕོད་མདོ་ལྕགས་ཀྱི་ཟམ་པ། །དཀྱིལ་བའི་འཕྲང་ལམ་དོག་པ། །ཞེས་ཐེར་སྤེལ་བྱུང་། དམངས་གཅིའི་བཅོས་བསྐྱར་རྗེས་ཟམ་པ་གསར་རྒྱུན་གྱིས་ཨར་འདམ་རྡོ་རྩིག་གཞུ་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཟམ་ཆེན་བརྡངས་འཁོར་ཤར་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་བསྐྲུན་ཀྱང་། ཟམ་རྙིང་གི་ལྕགས་ཞག་རྣམས་གནའ་ཤུལ་ཁོངས་སུ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་ཏེ་ད་ལྟ་ཚང་མ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

ཕྱག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུས་ཕྲིན་ལས་བཅུ་བྱེད་པ། ཞི། རྒྱས། དབང་། བསད། དགུག བསྐྲད། དབྱེ། ལྐུགས། སྨྱོ་འདོག མནན་པའོ། །

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྔ། བྱང་སེམས་ཕྱག་རྒྱ། ལྷ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ། མོས་གུས་ཕྱག་རྒྱ། གནས་ལུགས་ཕྱག་རྒྱ། བསྔོ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའོ། །

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བཅུ། དོ་ཧ་ཆེ་བ། དོ་ཧ་ཆུང་བ། སྐུའི་མཛོད་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ། གསུང་གི་མཛོད་འཇམ་དབྱངས་རྡོ་རྗེ། ཐུགས་ཀྱི་མཛོད་སྐྱེ་མེད་རྡོ་རྗེ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་མཛོད། སྙམ་རིམ་དྲུག་པ། འཆི་ཁ་མའི་གདམས་ངག རྟོག་པ་མེད་པའི་རྒྱུད་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆུང་ངོ། །

ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ། ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་ཚུལ་ཏེ། གཙུག་ཏོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། འཁོར་ལོའི་ཕྱག་རྒྱ། པདྨའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་བྱ་རྒྱུད་རིགས་གསུམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཕྱག་རྒྱ་དྲུག བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག གཞན་ཡང་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན། གཡུའི་མཆོད་རྟེན། མུ་དྲའི་ཕྱག་རྒྱ། ཙིནྟ་མ་ཎི་བཀོས་ཐོར་བཅས་ཀྱི་སྤྱིའི་མིང་།

ཕྱག་རྒྱ་བདུན། རྐང་པ་སྐྱིལ་ཀྲུང་། ལག་པ་མཉམ་བཞག སྐེད་པ་དྲང་མོར་བསྲང་བ། ལྕེ་རྩེ་ཀན་ལ་སྦྱར་བ། མགོ་བོ་མ་ཡོ་བ། མིག་སྣ་རྩེར་བབ་པ། དཔུང་པ་ཐད་ཀར་བརྐྱངས་པ།

ཕྱག་རྒྱ་སྦྲོལ་བཅས་བཞི། དཀྱིལ་འཁོར་སྦྲོ་བ། ཆོམ་དུ་སྦྲོ་བ། གྲངས་སྦྲོ་བ། ཞལ་ཕྱག་སྦྲོ་བའོ། །

ཕྱག་རྒྱ་བཞི། ༡. རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ(ལས་རྒྱ) དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ(དམ་རྒྱ) ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ(ཆོས་རྒྱ) ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ(ཕྱག་ཆེན)དང་བཞིའོ། ༢. གཞི་ལུས་ངག་ཡིད་བྱ་བ་བཞི། འབྱུང་བ་བཞི། སྣང་ཞིང་ཡོན་ཏན་སོང་བཞི། སྟོང་ཆེན་དུ་སྐུ་ཕྱག་ཆེན། གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཐུགས་དམ་ཚིག་གི་འཛིན་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བཞི་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་སྐུ་བཞི་རུ་ཡང་སྦྱོར་བའོ། །

ཕྱག་རྒྱ་བཞི་འཆད་ཐབས་དོན་ཚན་བཅོ་ལྔ། 《ཀུན་རིག་ཊཱིཀ་ཆེན》ལས་ཞིབ་པར་གསུངས་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

ཕྱག་རྒྱ་གསུམ། སྦྱང་བྱ་གཞིའི་ཕྱག་རྒྱ། སྦྱོང་བྱེད་ལམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། སྦྱངས་པ་འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱའོ། །

ཕྱག་བཅས་གསེར་སྙན་རིན་པོ་ཆེར་སྙན་ཅམ་མི་སྨིན་མཐུ་མེད། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གསེར་ལས་ལྷག་པའི་སྣང་གི་སྟེང་དུ་ཞུ་བ་སྙན་དུ་ཅམ་མི་སྨིན་ཐབས་མེད་བྱུང་།

ཕྱག་རྫས་བཞི། དྲག་པོའི་མཚོ་ཆེན་བཞི་ལ། མཚོ་ཁ་དོག ལྷོ་ཕོ་ལ་ཕྱག་རྫས་སྔོན་པོ་འདུག་པའོ། །ཕྱོ་ཕྱོགས་མཚོན་ཁའི་ཐག་ལ་སྐྱ་རྒྱབ་ཀྱི་རྫས་ཡོད་དེ། སྐྱ་རྫས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གྲགས།

ཕྱག་བརྙན། ཞབས་ཕྱིའམ་འཁོར་གཡོག་གི་མིང་སྟེ། བཀས་དུ་བཀན་པའི་ཀོས་ཐག་ཕྱག་བརྙན་ལ། བརྒྱུད་བཀག་འཁང་ར་མ་བྱེད་ཕྱམས་པས་སྤྲོད། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕྱག་བདེ། དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་གྲྭ་པ་རྣམས་འདུ་ཁང་ནང་དུ་ཚོགས་འཚོགས་སྐབས་ཇ་དང་ཐུག་པ་སོགས་བླངས་ནས་བླུགས་མཁན་དེ་ཚོའི་མིང་།

ཕྱག་རྡོར་དབང་བསྐུར་གྱི་རྒྱུད། དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་[ད]པའི་ནང་ཡོད།

ཕྱག་རྡོར་ཞི་ཁྲོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་ཞི་བ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་དང་། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཁྲོ་བོ་ལ་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད། གོས་སྔོན་ཅན། གཏུམ་པོ་ཆུང་ངུ། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ། མདུད་སྙིང་འཁྱིལ་བ། ལྕགས་སྤུབས་ཅན་སོགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་བཞུགས་སྟངས་དང་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར《སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ》ནང་དུ་གསལ།

ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཆེ་བ་དགུ། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་མི་ལྷ་སྟེ་བརྒྱད་གནོད་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་བ་བསྣན་ན་དགུར་ཡང་གྲགས།

ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཆེ་བ་བརྒྱད། ༡. འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་དབང་གི་ཆེ་བ། ༢. གོས་སྔོན་ཅན་ཆོས་སྐྱོང་གི་ཆེ་བ། ༣. འབྱུང་འདུལ་མི་དམིགས་ཀྱི་ཆེ་བ། ༤. རྣམ་འཇོམས་ཁྲུས་ཀྱི་ཆེ་བ། ༥. ཨ་ཙནྟ་དྲག་སྔགས་ཀྱི་ཆེ་བ། ༦. གཏུམ་པོ་ཆུང་གི་ཆེ་བ། ༧. ཕྱག་རྡོར་མདོ་ལུགས་མཛེ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་བ། ༨. སྔ་བ་མ་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་མི་ལྷ་སྟེ་བརྒྱད་གནོད་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་བ་བསྣན་ནས་དགུ་འདྲེན་པ་འང་སྣང་ངོ། །

ཕྱག་ནང་། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་རྩེ་པོ་ཏ

ལའི་འཕྲུལ་བདེ་ལས་ཁུངས་དང་ལྷ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱ་སྐྱ་བོ་དཀྱུས་མའི་གྲས་ཏེ། ཕྱག་མཛོད་ནང་གཟན་ཞེས་པའི་ཚིག་སྡུད་བྱས་པ་ཡིན།

ཕྱག་ཕྱི་ལ་གཏུག་མར་གནས་པ། ཕྱག་ཕྱི་ནི་ཞབས་ཕྱིའམ་གཡོག་པོ། གཏུག་མར་གནས་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་ལྡན་དུ་གནས་པའམ་གནས་དེར་བླ་ཕྱིད་ཡན་གནས་པ་ཞིག་ལ་འཛོག

ཕྱག་སྤྲལ། ཡིག་མཛོད་དང་བང་མཛོད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི《ཁྲུང་ཅིང་མཇུན་འབྲེལ་རྡོ་རིང》ཡི་གེ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ། བློན་པོ་རྩིགས་འཛིན་པ་ལ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལག་ཡིག་ཏུ་བྲིས་ཏེ་རྩིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་སོ་སོའི་ཕྱག་སྤྲལ་དུ་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་བཙན་ཁང་ལ་གོ་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དེ《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ》ལས། ཕྱག་སྤྲལ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་མི་གཏེ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྙེད་རིམ་དུ་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱག་ཕྱག ཆུ་ནོར་མཛོད་ཕྱག་དང་དེའི་གཉེར་པ་བྱེད་མཁན་གཉིས་ཀའི་མིང་སྟེ། དེ་སྔོན་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་མཆོད་གཞིས་ཐོག་ནས་ཁྲལ་བསྡུ་རྒྱུ་དང་གྲྭ་པར་གཏོང་སྐྱོ་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཆ་དང་། ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཚང་མ་མཁན་པོའི་ལག་ཏུ་བཟུང་ཡོད་སྐབས་གྲྭ་པ་དམངས་དང་མཁན་པོའི་བར་གྱི་འགལ་བྲ་ཚབས་ཆེ་རུ་སོང་ཏེ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་བྱུང་བར་བརྟེན་མཁན་པོར་གྲྭ་ཚང་ནས་ཐོགས་སྐྲོད་རྒྱ་མ་གཏོགས། དཔལ་འབྱོར་ཐོག་གི་དབང་ཆ་མེད་པ་བཟོས་ནས་གྲྭ་ཚང་གི་དཔལ་འབྱོར་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་ཕྱག་མཛོད་ཕྱག་པ་ཟེར་བ་མི་ཁ་ཤས་ཟུར་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཕྱག་རྗེ་སྒྲོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་ལུགས་ལས། སྒོལ་ལ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཕན་ཚུན་བར་བླ་མ་དང་སློབ་མའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མཇལ་ཕྲད་གནང་དུས་ཕན་ཚུན་མཉམ་ཕྱག་གནང་བ་ལ་ཟེར།

ཕྱག་ཚང་། ཐབ་ཀ་པའམ་ཟ་མ་བཙོས་མཁན་ཏེ་མ་ཆེན།

ཕྱག་མཚན། ཆོས་ཀྱི་བརྡ་མཚོན་པའི་རྟགས་སུ་ཕྱག་ཏུ་བསྣམས་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་དྲིལ་བུའམ་བགྲང་ཕྲེང་སོགས་ལ་ཟེར་རོ། །

ཕྱག་མཚན་གསུམ། ཁ་ཊྭཱཾ། རྡོ་རྗེ། མི་མགོ། །

ཕྱག་འཚལ་བ་གསུམ། རྐང་ཕྱག ཕྲུས་མོ་ལ་འབྱུད་ཕྱག ཡན་ལག་ལྔ་ཕྱག་བྱ་བ།

ཕྱག་འཚལ་བའི་རིམ་པ་གསུམ། རབ་ལྟ་བ་བདར་འཇལ་བའི་ཕྱག འབྲིང་བསྒོམ་པ་གོམས་པའི་ཕྱག ཐ་མ་སོས་གུས་པ་རབས་ཀྱི་ཕྱག་གོ །

ཕྱག་འོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཞི། ཁྲིམས་པའི་ཕྱག་ཡུལ་རབ་བྱུང་སྔེ་ཕྱུ་དང་། རབ་བྱུང་གཞན་གྱི་ཕྱག་ཡུལ་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་གི་ཕྱག་ཡུལ་རང་ལས་བསླབ་པ་རྒན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་ཕྱག་ཡུལ་སངས་རྒྱས་སོ། །

ཕྱད་མ་ཕྱོད། དྲན་པ་འཐོར་ནས་གང་ཡང་སེམས་ལ་འཆར་མི་ནུས་པར་གྱུར་པ།

ཕྱར་གྲ་ཕྱར་སྟོད། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཞབས་སྡོད་རྩེ་དྲུང་། དེ་མིན་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་སོ་དང་། བླ་བྲང་ཆེ་ཁག་གི་ཕྱག་མཛོད་སོགས་རྩེ་དྲུང་གི་གོ་གནས་ཡོད་མཁན་ཆོས་གྲུ་ཆས་རྙིང་དུ་གྱོན་པའི་གཟན་ལ་གོས་ཆེན་གྱི་མཐའ་འཛགས་བྱས་པ་ལ་ཕྱར་གྲ་ཟེར་ཞིང་། དེ་དང་རིགས་འདྲ་བའི་སྣམ་བུའི་སྟོད་ཐུང་ལ་གོས་ཆེན་གྱིས་མཐའ་འཛགས་དང་གོང་བ་ཡོད་པ་ལ་ཕྱར་སྟོད་ཟེར།

ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས། སྣོད་གྲུ་བཞི་སྣེ་བཞི་ནས་མཉམ་དུ་བཟུང་ནས་འགྱོགས་པ་སྟེ། ལས་དོན་ལ་ཚང་མས་ཕུར་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་པའི་དོན།

ཕྱར་ར། ཅ་དང་འབྲུ་རིགས་སོགས་ཐུགས་པའི་སྐྱེ་སྣོད།

ཕྱི། དར་ཡོལ་ལམ་ཀན་པོའི་མིང་།

ཕྱི་དཀྱིལ་གསུམ། རས་བྲིས་ཀྱི་ཕྱི་དཀྱིལ། རྡུལ་ཚོན་གྱི་ཕྱི་དཀྱིལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕྱི་དཀྱིལ།

ཕྱི་འགྱུར་བཅུ་གསུམ། དུས་ཕྱི་ཙམ་དུ་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཁག་བཅུ་གསུམ། འགྱུར་སྔ་ཕྱིའི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞི་ལེགས་པ་ཞིག་ནི་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ན་ཐའི《འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང》དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི《འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང》སོགས་ཡོད།

ཕྱི་རོལ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་བདུན། འདི་བར་ཁས་བླངས་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པ། གྲུབ་གསལ་ཞུགས་པའི་འདྲི་བ། སྐབས་སུ་མ་བབས་པ་འདྲི་བ། སྐྱོན་བརྗོད་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་མི་བརྗོད་པ། སྐྱོན་མེད་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ། སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་རྣམས་སོ། །

ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། དེའི་ནང་གཙོ་བོ་རྩེ་མོད་ཞྭ་སྐྱ་གཉིས་དང་། ལས་བྱ་མོད་སྐོར་རིམ་པའི་གཅིག རྩེ་མོད་དྲུང་དཀྱུས་མི་འགའ་ཞིག་བཅས་ཡོད། འདི་ཚུགས་ཡུལ་ནི་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིང་རའི་ཡང་སྟེང་རབ་གསལ་བར་སྣང་སྣ་སྣའི་ནང་ཡིན། ལས་ཁུངས་འདི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་རྟ(1942)ལོར་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་གི་དུས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྣ་སྙལ་དོགས་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། ཐོག་མའི་ཇོ་དྲས་དུ་ཛ་སག་གཡུ་ཐོག་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་དང་། ཛ་སག་སུར་ཁང་དབང་ཆེན་ཚེ་བརྟན་གཉིས་ལ་བསྐོས་ཤིང་། ལས་བྱར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་ཤེས་པ་ཆ་རྐྱེན་དུ་བྱས་ཏེ་མི་དྲུག་ཙམ་བསྐོས། ཕྱི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས་འདི་ཕྱི་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་གང་ཅིའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས་བོད་རང་བཙན་ཡིན་ཁུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་ནང་དོན་མཚོན་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པ་ནི་སྨོས་མ་དགོས་པས་དེས་བྱས་པའི་ལས་དོན་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྲོ་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན།

ཕྱི་ཞག་བསྡུང་བ། འདི་དཔེ་དང་སྦྱགས་པའི་དོན་ཞིག དཔེར་ན། རང་གི་ལག་པར་ཐག་པའི་སྣེ་གཅིག་བཟུང་ནས་སྣེ་གཅིག་རྒྱབ་ངོས་སུ་སྤྲད་དེ་འགྲོ་སྐབས་ཐག་པའི་མཇུག་རིང་པོ་བྱས་ནས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའམ་ཡང་ན་མི་ལ་ལས་མདུན་ལ་ཡོད་དུས་དགའ་མདོག་ཁ་པོ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱབ་བསྟན་ཚར་ནས་དགའ་པོ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱི་ཞག་བསྡུང་བ་ཟེར། འདིའི་བསྡུང་བ་ཞེས་པ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱ་ཚིག་ཡིན།

ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན། སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རང་རེ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་ཕྱོགས་ཐུབ་ཏུ་ཚུར་ཡིན་དེར་གྲུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་མ་རིག་པའི་རྣམ་རྟོག་སྣ་ཚོགས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་ཤར་བ་མ་གཏོགས་སེམས་ལས་གཞན་གྱི་ཕྱི་དོན་ནི་གང་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། འཁྲུལ་པས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་གཞིའི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྲ་ཤད་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། དོན་མེད་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་སྙམ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ། དོན་མེད་ཀྱང་དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་སོགས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། ཕྱི་དོན་བདེན་པར་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེའི་ངོར་མེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པ། དཔེའི་ཚུལ་མང་པོས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ལུགས་འདི་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ཕྱི་དོན་མེད་པ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པའི་

ངོར་ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་རིགས་པས་བཙལ་ནས་འཇོག་པར་མི་ནུས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་དབང་དུ་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ་ཤེར་མདོ་ལས་བཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དང་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་མེད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཚིག་དེའི་ཙམ་སྒྲས་ཀྱང་ཕྱི་དོན་གཅོད་པ་ཆ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་བྱས་ལ། ལས་ནི་སེམས་པ་དང་བསམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཁམས་གསུམ་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པར་གྲུབ་པས། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཙམ་སྒྲ་སྨོས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་ནས་རགས་པའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དོན་སྣང་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ན་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཟེར། དེ་ཡང་། ཕྱི་དོན་བེམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོའི་རྩ་གཞི་ནི་བདེན་གྲུབ་ཟེར། དེ་ཡང་། ཕྱི་དོན་བེམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོའི་རྩ་གཞི་ནི་ཆ་ཤས་བཀལ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་མེད་གཅིག དེ་བདུན་ལ་བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག དེ་ལྟ་བུའི་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཤན་ཚུན་ལྷུབ་ཆགས་པར་འཁྱུར་བ་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་བྱུང་ངོ་། །

ཕྱི་ཆ་ཡར་ཕྱིན། དེའི་རྗེས་ཤུལ་འཁམ། དེའི་རྐུབ་ལ་རྗེས་འདེད་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་པ།

ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཁྱད་པར། རང་གཞན་ནམ་ཕྱི་ནང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་ཟ་དད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྟོན་པ། བསྟན་པ། ལྟ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། ཡང་ན། ལྟ་བ། སྒོམ་པ། སྤྱོད་པ། འབྲས་བུ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་བཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་སོགས་ཡོད། འབྱེད་ཚུལ་དང་པོ་དེ《གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》ནང་གསལ་བཞིན། སྟོན་པ་སྐྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་དེ《ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད》ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བཅོམ་ལྡན་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན་ཁྱོད། །སྐྱོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྡན། །ཞེས་སྟོན་པར་འཛིན་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། བསྟན་པ་སེམས་ཅན་ལ་འཚེ་བ་མེད་པ་སྟེ།《ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད》ལས། གཞན་དག་རང་དོན་མཆོད་སྦྱིན་ལ། །གཞན་གྱི་སྲོག་ནི་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད། །གཞན་ཕྱི་དོན་དུ་ཁྱོད་གཅིག་པུ། །རང་གི་སྲོག་གིས་སྦྱིན་སྲེག་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ལྟ་བ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་འདོད་དེ།《ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད》ལས། རྟོག་གེ་བ་དག་དངོས་པོ་རྣམས། །སྟོང་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་འཚལ། །ཚིག་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུང་ཟད་ཀྱང་། །མི་སྟོང་མེད་ཅེས་ལེགས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན། སྒོམ་པ་སྲིད་རྩེའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་མི་འགྲོ། སྤྱོད་པ་ངལ་དུབ་ཀྱི་མཐའ་དང་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤོང་མི་སྤོང་། འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་བྲལ་འབྲས་འགོག་བདེན་འདོད་མི་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་སོགས་བཞེད་པ་མང་ཡང་། ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར་སྟོན་པས་འབྱེད་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ནི་གཙོ་བོ་ལྟ་བས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཟད། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ནི་གཞན་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བར་འཇོག་པ་ཡིན། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་གཙོ་བོ་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་གང་ཟག་དེ་གསུམ་གང་གི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན། རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ཁས་ལེན་པས་ཕྱི་ནང་གྲུབ་མཐའ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་གོང་དུ་ན་སྡེའི་ནང་གནས་མ་བུ་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕྱི་ནང་གི་རིག་པ། རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ(སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར། སྐར་རྩིས)ནི་ཕྱི་རོལ་མུ་སྟེགས་པ་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀས་བསླབས་སུ་རུང་བའི་རིག་གནས་ཡིན་པས་ཕྱི་རིག་པ་ཟེར་ཞིང་། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ(སྒྲ། ཚད་མ། བཟོ། གསོ་བ། ནང་རིག་པ)ཡི་ནང་ནས་དང་པོ་བཞི་ཡང་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བས་བསླབ་བྱའི་རིག་གནས་ཡིན་པས་ཕྱི་རིག་པ་དང་། ནང་རིག་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསླབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ནང་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

ཕྱི་ནང་མེད་པའི་སེམས། ཕྱི་ཡི་ཤངས་པགས་སྣ་ལེན་སོགས་དང་། ནང་གི་དོན་ལྔ་སྣོད་དྲུག་སོགས་ཆ་ཤས་གང་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱབ་པའི་སེམས།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ། ཕྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། ནང་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས། གཞན་ཆོས་ཉིད་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །ཡང་ན་ཕྱི་འཇིག་རྟེན། ནང་སེམས་ཉིད། གཞན་རང་ལུས་ཞེས《ལས་བྱང་མེ་ཏོག་ཕྲེང་མཛེས》འགྲེལ་པར་དཀའ་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །གནས་གསུམ་ཀྱང་དེའོ། །

ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། གསང་བ་དང་གསང་བ་མིན་པའི་ལས་དོན་ཚང་མ།

ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མཆོད་པ། ཕྱི་དངོས་སུ་བཤམས་པའི་མཆོད་པ། ནང་ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ། གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བཅས་ཡིན།

ཕྱི་པ་དང་ནང་པའི་ཁྱད་པར། ཕྱི་ནང་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱིས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇོ་བོ་རྗེས། ཕྱི་པ་ནང་པ་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྱད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནང་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་ཕྱི་པའོ། །

ཕྱི་བའི་ལྟ་བ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ། བདག་ལས་སྐྱེ་བ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ། ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟག་མཐའ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཆད་མཐའ་དེ་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་གཉིས་རང་གི་དམན་སྐྱིབ་གཉིས།

ཕྱི་འབྲེད། ཕྱི་དྲོའི་མིང་སྟེ།《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ》ལས། དེ་དག་ཕྱི་འབྲེད་མཉམ་ཡོད་དུ་འདུག་འདོད་ནས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕྱི་བློན། སྔར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་སྲིད་གཞུང་གི་ཕྱིའི་ལས་དོན་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་གྱི་བློན་པོ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཕྱི་དོན་བློན་ཆེན་ཞེས་པའི་མིང་བསྡུས་ཏེ་ཕྱི་བློན་ཞེས་ཟེར། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཕྱི་བློན་དྲུག་ཡོད་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་གསལ་ཡང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་གནས་མཐོ་དམན་རིམ་པ་དང་། ཇོབ་ཐང་ཡིག་ཚང་གང་གི་ཐོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྐོར་ཆོས་འབྱུང་དེའི་ནང་དུ་མི་གསལ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་བློན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་སོ་སོའི་མིང་དང་བཅས་པ་བཀའ་གཙིགས་རྡོ་རིང་ནང་གསལ་ཞིང་། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་ཕྱི་བློན་ཡོད་པ་བཀའ་གཙིགས་ཀྱི་ནང་གསལ་ཡང་ཕྱི་བློན་དང་། སྔོད་སྐད་ཀྱི་དབང་པོ། དམག་དཔོན་བཅས་ཀྱི་མིང་ཐོ་མཉམ་དུ་སྤེལ་ནས་བཀོད་པ་ལས་མི་གྲངས་ཇི་ཡོད་ཀྱི་གསལ་ཁ་མེད། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་བློན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ཀྱང་། དཔོན་ཞང་མཇལ་འབྲེལ་གྱི་རྡོ་རིང་བརྩུགས་དུས་སྐོས་ཐོབ་ནང་མཉམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱི་བློན་གོ་གནས་མཐོ་དམན་གཉིས་ཀྱི་མིང་འཁོད་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་བློན་གཞན་དག་གི་མིང་འཁོད་མི་འདུག གཞན་ཡང་བློན་དུས་སུ་མཆིམས་

ལ་སོ་ལྔ་བྱེད་མཁན་དང་ལྔ་རྫོགས་བྱེད་མཁན་སློན་པོ······
བཞག་པ་དེ་ལ་འདང་ཕྱི་སློན་ཟེར་ཞེས《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》
ཡི་ནང་གསལ།

ཕྱི་མ་གཉིས། སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་ཟེར།

ཕྱི་མའི་སྣང་ཞུས་སྒྲོག་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི······
བཤད་སྲོལ་ལ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་འཁོར་
བའི་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་རྟོགས་བྱས་ཏེ་འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་"
ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེས་པ།

ཕྱི་མའི་ལམ་ཆེན། ཤི་བའི་མིང་ལ་ཕྱི་མའི་ལམ་ཆེན་ཟེར།

ཕྱི་མོ། སྤྱིར་བཏང་རང་གི་ཨའི་མ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་
རེར་ཨ་དཔེ་ལ་ཡང་གོ་དགོས།

ཕྱི་མོ་རྒྱབ། ཨ་དཔེ་ཇོ་ཨ་ཅུ་མེད་སོང་བ།

ཕྱི་སྨུག་མ། ཕྲུགས་ནས་འོངས་པའི་ཕྲུང་མོ།

ཕྱི་ཡི་ཆས་བརྒྱད། ཇང་ཡིག་ལས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ······
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དབང་། ཕྱི་ཡི་ཆས་བརྒྱད་སྤྲུལ"
པའི་སྐུ་རུ་བསྒྱུར། ཞེས་པས་དེ་ལ། ༡. ཐང་གོས།
༢. ཐུམ་སྒྲུར། ༣. ཤམ་ཐབས། ༤. སྟོང་བཟེད།
༥. འཁར་གསིལ། ༦. པོ་ཏི། ༧. གདུང་བ། ༨. རྒྱ······
ཚོགས་དང་བརྒྱད་དོ། །

ཕྱི་རབས་པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་བྱུང་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཕྱི་ཐག་སྒྲ
བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ······
འཛིན་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒོ་ཁང་། ཁང་པའི་སྒོ་ཆེན་ཡོད་སའི་མདུན་གྱི་
ཁང་པ་སྟེ། དགོན་པའི་འདུ་ཁང་གི་མདུན་གྱི་སྒོ་འཕྱོར"
ཟེར་བ་དེའོ། །

ཕྱི་རོལ་རྟག་ཆད་གཉིས། རྟག་པར་ལྟ་བ་གྲངས་ཅན་པ།
ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་འཕེན་པའོ། །

ཕྱི་རོལ་བརྟག་དཔྱད་གཉིས། རྟགས་དཔྱད་དང་མི······
བཙ་གཉིས་སོ། །

ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་། རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་
པས་སྟོང་པ་སྔོ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རགས་པ་དེའི་ངོ་བོར་མ་
གྲུབ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོང་དུ་འཛོག་པ་ཡིན།

ཕྱི་རོལ་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་།
དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་གནས་འཚོལ་བའི་གང་ཟག་དེ་"
ལ་ཕྱི་རོལ་པ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་སྐད་བཤད་ནི་རང་སྡེ་ནང་
པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལ་དཔྱོད་
ཀྱང་ལུགས་མཐུན་གྱི་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ······
མེད་པས་ན་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ།
རང་སྡེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་གྱི་སྡེ་ཡིན་པས་ན་
གཞན་སྡེ་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་ངན་པའི་མུའམ་མཐའ་
ལ་བརྟེན་ཞིང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་པའི་ལམ་ལ་སྟེགས་འཆའ"
བས་ན་མུ་སྟེགས་པ་ཞེས་སོ། །

ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས། མུ་སྟེགས་པ་དང་བོན་ནག

ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཅུ་གཉིས། ལྟའི་ཟླ་མའམ་
ཕུར་བུའི་རྗེས་འབྲང་རྒྱང་འཕེན་པ། དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱའི་
རྗེས་འབྲང་གྲངས་ཅན་པ། ལྷ་ཚངས་པའི་རྗེས་འབྲང······
རིག་བྱེད་པ། ཚངས་པའི་རྗེས་འབྲང་བརྡའ་སྤྲོད་པ།
ཚངས་པའི་རྗེས་འབྲང་རིག་བྱེད་མཐའ་བ། ཚངས་པའི་"
རྗེས་འབྲང་གསང་སྟོན་པ། ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྗེས་འབྲང་
ཁྱབ་འཇུག་པ། མུ་སྟེགས་རྒྱལ་དཔོག་གི་རྗེས་འབྲང······
དཔྱོད་པ་བ། ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་རྗེས་འབྲང་ཡེ་ཤྲིད་
པའམ་དབང་ཕྱུག་པ། མུ་སྟེགས་གཟན་དང་ཟླུབ་པ་ཅུག
པའི་རྗེས་འབྲང་ཅུག་སྒྲུབ་པ་འམ་བྱེ་བྲག་པ། མུ་སྟེགས"
ཀུང་མིག་པའི་རྗེས་འབྲང་རིག་པ་ཅན། མུ་སྟེགས་རྒྱལ་བ་
དམ་པ་དང་ཕྱུ་མཆོག་གི་རྗེས་འབྲང་ཟད་བྱེད་པ་དང་བཅུ་
གཉིས་སོ། །འདིའི་དང་པོ་དེ་ལ་ཆད་པར་སྨྲ་བ་དང་གཞན་
བཅུ་གཅིག་ལ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ཟེར་བས་ཕྱི་རོལ་རྟག་ཆད"
གཉིས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བ། མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་
མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་
གྲངས་ཅན་པ་དང་གཞན་རྣམས་དེ་ལས་གྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།
《དབུ་མ་འཇུག་པ》ལས། དེ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ"
བརྟེན་ནས། །མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲངས་ཅན་པས་བཏགས་པའི······
བདག་དེའི་ཁྱད་པར་ལས་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་བསྙོན་འཕྲིའི་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི······
ལུགས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། མདོ་ཚངས་པའི་དྲྭ་བ་ལས་ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་
རྩ་གཉིས། དད་པ་ཆེར་འབྱུང་གི་མདོ་ལས། དམ་པ་མིན་
པའི་ལྟ་བ་ཉེར་བརྒྱད་དང་གཞན་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་
བ་བཅུ་བཞི། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་དགུ་བཅུ་རྩ་དྲུག
ལྟ་ངན་ཉི་ཤུ་སོགས་ལྟ་བ་ངན་པ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ"
ཡོད་པས། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། ལོག་པའི"
ལམ་ལ་གྲངས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་ལོག"
རྟོག་གི་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་འདི་སྐྱང་དང་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས"
ཁ་ཆོད་གཅོད་དཀའ་བས་གཞན་སྡེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ······
གྲངས་ངེས་བཟུང་བ་མི་རིགས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་
མ་ཕལ་ཆེ་བའི་གསུང་ལས། གྲངས་ཅན་པ། བྱེ་བྲག་པ།
རིག་པ་ཅན་པ། དཔྱོད་པ་བ། གཅེར་བུ་པ། རྒྱང······
འཕེན་པ་རྣམས་ལ་རྩ་བའི་སྡེ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་ལ། མུ"
སྟེགས་པ་ཀུན་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་བསྡུས་ན་
རྟག་ཆད་ཀྱི་སྡེ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས།
དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྔ་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་ཕྱི་མ་ནི་ཆད་
པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱི་རོལ་པའི་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་རྟོག་གེ་སྡེ་ལྔ། གྲངས་
ཅན་པ། དབང་ཕྱུག་པ། བྱེ་བྲག་པ། རིག་པ་ཅན་པ།
གཅེར་བུ་པ་རྣམས་སོ། །

ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གེ་སྡེ་དྲུག གྲངས་ཅན་པ། ཕུར་བུ"
དང་། བྱེ་བྲག་པ། རིག་པ་ཅན། གཅེར་བུ་པ། ཆད"
པར་སྨྲ་བ་རྒྱང་འཕེན་པ་རྣམས་སོ། །

ཕྱི་ས་ཆེ་རྒྱང་སྲི་བ། སྐྱག་གཅིག་ཙང་དུ་འགྲོ་བ།(ཙ)

ཕྱིང་རྡུལ་གནམ་འཕྱུར། ཕྱིང་པ་སྙིང་རྡུལ་གནམ་ལ······
འཕྱུར་ན་དྲི་ངན་ཁ་བ་དེ་དཔེར་བཀོད་པ།

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ། ཡོངས་གྲུབ་ལ་སྐྲས"
བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཚུལ་ན་གཉིས་སྣང་ནུབ་
པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་གོ །མཚན་གཞི་ནི།
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་སྐྲས"
བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཀོད་པ་
ཙམ་ལས་ཡོངས་གྲུབ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དམིགས་
ན་སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་
མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་
མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན······
ཉིད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བཞི། ཆོས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི"
ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། ཆོས་ཅན་གྱི་
རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། ཆོས་ཅན་གྱི་
ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པ།
བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་
བར་འཛིན་པ། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའོ། །ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་བཞི་དང་དོན་གཅིག

ཕྱིན་དྲུག གོང་དུ་པར་ཕྱིན་དྲུག་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཕྱིན་དྲུག་གི་ངོ་བོ་རྒྱབ་ཡོལ་དྲུག མཁའ་ཤིང་། རྒྱ"
སྲིན། ཕྱིས་པ། སྤྲང་པོ་ཆེ། ཤར་ཟླ(བསེ་ཁ་སྒོ) སྒྲ"
ཕྲུག་རྣམས་སོ། །

ཕྱིན་དྲུག་གི་ཆོས་མཆོག་བརྒྱད། རྟེན། གཞི། རྒྱུ······
མཚན། ཡོངས་བསྔོ། རྒྱུ། ཡེ་ཤེས། ཞིང་དག་པ།
གནས་མཆོག

ཕྱིན་དྲུག་གི་ཆོས་བཞི། སྦྱིན་པ་ལ་སེར་སྣ་ཉམས་པ།

ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ། སྨིན་པས་འདོད་པ་རྫོགས་པ། སྨིན་པས་སེམས་སྨིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱོར་སྐྱ།

ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི། རྒྱ་ཆེ་བ། ཟད་ཟིན་མེད་པ། དོན་ཆེ་བ། མི་ཟད་པ།

ཕྱིའི་དཀར་གསུམ། འོ་མ་དང་། ཞོ། མར་གསུམ་མོ། །

ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། རོའི་སྐྱེ་མཆེད། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དྲུག

ཕྱིའི་ཀོ་རྒྱ་གཅོད་པ། ཕྱིའི་ཐོས་པའི་ཀོ་རྒྱ་ཙམ་གཅོད་པ་སྟེ། གཞན་དང་ཁ་ཤགས་འགྱེད་པ་ཙམ་ལ་མཁས་གྲོགས་ཡོད་ཅིང་། ནང་ཉམས་ལེན་ལ་མཁོ་བའི་གནད་མ་བསྟན་པ།

ཕྱིའི་གྲུལ་བུམ་ལྷ་ལྔ། ༡. དུང་སེང་། ༢. གཡུ་འབྲུག ༣. མཚལ་བྱ། ༤. རུས་སྦལ་ཁྲ་བོ། ༥. གསེར་སྦྲུལ་ལྡོའི། །

ཕྱིའི་མངར་གསུམ། ཀ་ར། བུ་རམ། སྦྲང་རྩི།

ཕྱིའི་དེ་ཉིད་བཅུ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ནི། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར། དང་པོ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ཕྱག་ལ་རྒྱལ་འདེབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ། སྟངས་སྟབས། འདུག་སྟངས། ལས་ལ་སྦྱོར་བ། སྒྲར་བསྡུ་བ། བཟླས་བརྗོད། སྦྱིན་སྲེག མཆོད་པ་རྣམས་སོ། །

ཕྱིའི་དྲི་མ་དྲུག ༡. སྤྱི་བོ། ༢. མཁྲིས་པ། ༣. སྙིང་ཁ། ༤. ལྕེ་བ། ༥. གསང་གནས། ༦. རྐང་མཐིལ།

ཕྱིའི་རྩ་བརྒྱད། རྩ་བརྒྱད་སྟོང་ལ་སྦྱར་བའི་སྐད་ཞེས་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ་དང་པོ་ཕྱིའི་རྩ་བརྒྱད་ནི། ཤིང་ཙནྡན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ལ་ཚང་སྟེ། ༡. རྩ་བ་ཤུ་ལ་ཊ་ཏ། ༢. སྡོང་པོ་ཙན་དན་སྨུག་པོ། ༣. ཤུན་པ་ཤིང་ཚ། ༤. ལོ་མ་རྣ་ཏ་ཏྲ་ཊ། (འདི་ཁོ་ཡུ་ཡིན་པར་བཤད་མོད་ཀྱང་། དོན་ལ་རྒྱ་ཤུག་གི་ལོ་མ་ཡིན་པར་རྟོད་ཚད་ཐུལ་ཐུས་གསུངས་སོ།) ༥. ཡུ་བ་ལི་ཀ། ༦. མེ་ཏོག་གུར་གུམ ༧. འབྲས་བུ་ཛ་ཏི། ༨. ཐང་ཆུ་ག་བུར་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ཤིང་ཙནྡན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ལ་ཚང་ངོ་། །

ཕྱིའི་གཟའ་སྐར་དུས་སྦྱོར། གཟའ་དགུ་དང་། རྒྱུ་སྐར་ཉེར་བདུན་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་དུས་ཡུན་གྱི་ཆུ་ཚོད་དང་ཆུ་སྲང་གི་གྲངས་རྩིས་པའི་དུས་སྦྱོར་ཏེ་ཉིན་མཚན་གཅིག་ལ་དུས་སྦྱོར་ཉེར་བཞི་ཡོད་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་གཟའ་བདུན་དང་དགུའི་དུས་སྦྱོར་རྩིས་ཚུལ།

ཕྱིའི་གཟུགས། སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས། དེའི་དབྱེ་བར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། རོའི་སྐྱེ་མཆེད། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྔ་ཡོད།

ཕྱིའི་ཡུལ་ཉེར་བཞི། བདེ་མཆོག་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་རེ་ཡོད་པ།

ཕྱིའི་རླུང་ལྔ། ༡. ས་རླུང་སེར་པོ། ༢. ཆུ་རླུང་དཀར་པོ། ༣. མེ་རླུང་དམར་པོ། ༤. རླུང་གི་རླུང་ལྗང་ཁུ། ༥. ནམ་མཁའི་རླུང་མཐིང་ནག

ཕྱིའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༡. དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན། ༢. ཐགས་བཟང་རིས། ༣. ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ། ༤. བྱ་རོག་མགོ་བརྩེགས། ༥. ཚངས་པ། ༦. སྲིན་པོ་ཤིང་ཀ་མགྲིན་བཅུ། ༧. བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༨. དགྲ་རྗེ་བཙན་པོ་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་སོ། །

ཕྱིར་རྒོལ་བ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་གཞུང་ལ་གཞན་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའམ། རྩོད་སྒྲུབ་བྱེད་པར་འོང་བའི་མི།

ཕྱིར་འཆོས་པ། བསླབ་པ་ཕྱིར་བཅོས་པ་སྟེ་སྡོམ་པ་སླར་གསོ་བ། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་མིང་ནས་སྨོས་ཏེ་བཤགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་སེམས་བྱས་ནས་སྔར་བྱུང་ལྟུང་བ་རྣམས་མེད་པར་བཟློས་པའི་དོན་ཡིན།

ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལྔ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ། མཐོང་ཆོས་ཞི་བ། ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ། ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའོ། །

ཕྱིར་མིག་ཡུང་དབྱར་གནས། སྤྱོད་ཡུལ་བདེ་ཆེན་རྫོང་བདེ་ཆེན་ཤར་ཁོངས་ཕྱིར་མིག་ཡུང་དུ་དེ་སྔོན་ལོ་རེའི་བོད་ཟླ༧ཚེས༡༥ནས་ཟླ༨ཚེས༣༠བར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་དབྱར་གནས་ཚུགས་ཤིང་། རྒྱུད་སྨད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་གསུམ་ཤིག་ལྷ་ས་ནས་དེ་གར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་དབྱར་ཁྲིམས་ཞལ་བཞེས་གནང་ཐོག་མཁན་པོས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་བ་དང་། འདུ་ཁང་གི་ཐོག་ཁར་མཚམས་པ་བ་རྣམས་ལ་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་འཆད་པར་མཛད། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་རྩེ་དྲུང་དཀྱུས་མ་ཞིག་དབྱར་གནས་དོ་དམ་དུ་ཆེད་མངགས་བསྐོ་གཏོང་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་འདུག

ཕྱིར་ཞིང་རྣམ་རྟོག་བཟློས། ཕྱར་ལས་ལྷག་པར་དོགས་པ་ཟ་བ།

ཕྱིར་བསྣན་པ། ཕྱིར་བསྡུས་པ་སྟེ། བསྣན་པ་ནི་བསྡུས་པའམ་ཕྱོགས་གཏོགས་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་ངོ། །

ཕྱིས་བུ། ཟངས་གཞོང་ཆུང་ཀྱི་མིང་སྟེ། (འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ)ལས། དེ་ནི་བདག་ཅག་ལས་སྟོང་གིས་ཀུན་ཁྲུག་གི་ཕྱིས་བུ་ཡིན་འདོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཕྱིས་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ། ཕྱི་རོལ་གཅེར་བུ་པས་རང་རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལས་ཕྱིས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བའི་ལས་འབྲས་ཆུད་མི་འཛའ་བ་སྟོན་པའོ། །ཕྱོགས་འདིས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྔོན་གྱི་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་པས་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

ཕྱུག་ཕྱུང་མ། མཛེས་མ་ལུས་ཕྲ་མའི་མིང་། (ཚ)

ཕྱེ་ཕུད་ཀྱིས་ཡོལ་གོ་བཀང་བ་ལ་རྡོ་བརྡུང་སྙིང་པོས་རྒྱན་དུ་བྱས་པ། ཕྱེ་མར་དང་ཆང་ཕུད། ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་རྙིང་པ་གཉིས་ལ་བཀྲ་ཤིས་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་གང་བརྩམས་ཀྱང་དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་འགྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་བྱེད་དུ་རྩམ་པ་གསར་པ་རང་ཀིལ་ཡོངས་མ་སྨྱུད་པ་ཞིག་མར་ཁུ་དང་བསྲེས་ཏེ་ཐེམས་པའི་ཕྱེ་ཕུད་གཙང་མ་ལ་མར་དཀར་དང་མར་ཚོན་གྱིས་རི་མོ་བྲིས་པའི་དཀར་རྒྱན་བརྒྱན་པ་དེ་ནི་ཞིང་འབྲོག་གཉིས་ལ་ལོ་ལེགས་ཡོང་བ་དང་། འཚོ་བ་བདེ་སྐྱིད་དང་ལྡན་པ་ཡོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཕྱེ་མར་དང་ཆང་ཕུད་བསྐྱོགས་ཏེ་སྐུ་མགྲོན་ལ་འབུལ་བའི་སྲོལ་ཡོད།

ཕྱེ་ཕུར། དྲི་བཟང་གི་སྨན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་ཐུམ་བུར་བྱས་པའི་སྙེ་མོར་དང་དཀར་ཁོལ་ཆོས་གཞི་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དར་ཤིང་ལྔ་བརྩེགས་དང་བདུན་བརྩེགས་སོགས་ཡོད།

ཕྱེ་གསལ་ཆེན་མོ། ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན་མི་རབས་གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་སྐབས། དམག་ཁྲལ་དང་ཞིང་པའི་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་སྐབས་ས་ཚུགས་ཀྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་། ས་ཆ་བཟང་ངན་དང་། མི་མང་ཉུང་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཁྲལ་རྫབ་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་ལ་ཟེར།

ཕྱེ་གསལ་བྱེད། དབྱེ་འབྱེད་ཞིབ་འཇུག་གསལ་པོར་བྱེད་པ།

ཕྱེས་འབྲེད། ཕྱི་དྲོའི་དུས་ཀྱི་མིང་།

ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དམ། ཕྱོགས་ཀུན་ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་སུ་འཁྱུད་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་བརྒྱད། ཤར་དུ་ས་སྲུང་བུ། ཤར་ལྷོར་པད་མ་དཀར་པོ། ལྷོར་གཡོན་སྐྱེགས། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ས་ལ་དགའ། ནུབ་ཏུ་གསལ་བྱེད། ནུབ་བྱང་དུ་མེ་ཏོག་སོ་ཅན། བྱང་དུ་ས་ཀུན་ལ་ཞུགས་པ། བྱང་ཤར་དུ་ཆ་མཛེས་རྣམས་སོ། །

ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་གསུམ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས། དེ་གཉིས་ཀའི་ཚོགས་དོན་ནོ། །

ཕྱོགས་སྐྱོང་བརྒྱད། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་བརྒྱད་ནི། ༡. ཤར་དུ་བརྒྱ་བྱིན་དཀར་པོ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་ནས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ། ༢. ལྷོར་གཤིན་རྗེ་སྔོ་ནག་མ

ཏེ་ལ་ཞོན་ནས་བོད་དབྱུག་འཛིན་པ། ༣. ནུབ་ཏུ་ཧུ་ཧྲ་དཀར་པོ་ཆུ་སྲིན་ལ་ཞོན་ནས་ཀླུ་ཞགས་འཛིན་པ། ༤ བྱང་དུ་གནོད་སྦྱིན་སེར་པོ་རྟ་དམར་ལ་ཞོན་ནས་དབྱུག་ཏོ་འཛིན་པ། ༥. ཤར་ལྷོར་མེ་ལྷ་དམར་པོ་ར་སྐྱེལ་དཀར་པོ་ལ་ཞོན་ནས་བགྲང་ཕྲེང་དང་རིལ་བ་སྤྱི་བླུགས་འཛིན་པ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་སྲིན་པོ་ནག་པོ་རོ་ལངས་ལ་ཞོན་ནས་རལ་གྲི་ཐོགས་པ། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་རླུང་ལྷ་ལྗང་སྔོན་ཤ་བ་ལ་ཞོན་ནས་བ་དན་ཕྱར་བ། ༨. བྱང་ཤར་དུ་དབང་ལྡན་དཀར་པོ་གླང་མཆོག་ལ་ཞོན་ནས་རྩེ་གསུམ་འཛིན་པ། ཀུན་ཀྱང་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་ཅིང་རང་རང་དང་འདྲ་བའི་རིག་མས་གཡོན་ནས་འཁྱུད་ཅིང་མཆོད་རྫས་རྣམས་ཀྱི་གཡོན་ངོས་སུ་གནས་པའོ། །

ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཕྱོགས་བཅུ་པོ་སྲུང་ཞིང་སྐྱོང་བའི་ལྷ་ཀླུ་གནོད་སྦྱིན་སོགས་བཅུ་སྟེ། ༡. ཤར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ་བརྒྱ་བྱིན། ༢. ལྷོ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ་གཤིན་རྗེ། ༣. ནུབ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ་ཆུ་ལྷ། ༤ བྱང་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ་གནོད་སྦྱིན། ༥. ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་མེ་ལྷ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་སྐྱོང་སྲིན་པོ། ༧. ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སྐྱོང་རླུང་ལྷ། ༨. བྱང་ཤར་ཕྱོགས་སྐྱོང་དབང་ལྡན་དང་། ༩. སྟེང་དུ་ཚངས་པ། ༡༠. འོག་ཏུ་སའི་ལྷ་མོ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་བཞོན་པ་བཅས་ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་གསལ།

ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅོ་ལྔ། ༡. དབང་པོ། ༢. མེ་ལྷ། ༣. གཤིན་རྗེ། ༤ སྲིན་པོ། ༥. ཆུ་བདག ༦. རླུང་ལྷ། ༧. གནོད་སྦྱིན། ༨. དབང་ལྡན། ༩. ཚངས་སྦྱིན་པ། ༡༠. སའི་ལྷ་མོ་དང་བཅུ་དེའི་སྟེང་དུ། ༡༡. ཉི་དབང་། ༡༢. ཚོགས་བདག ༡༣. ཉི་མ། ༡༤ ཟླ་བ། ༡༥. ཐགས་བཟང་རིས་བསྟན་པའོ། །

ཕྱོགས་གླང་། (སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ)སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ། ཚད་མ་རིག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སིཾ་ཧ་བཀྲ་ཞེས་བྱ་བ་ཀཉྩིའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། རིགས་ནི་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཡིན། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་བཤད་པ་དེར་དོགས་གཅོད་ཡོད། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་སུ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནག་སླ་བའི་སློབ་དཔོན་གླང་པོ་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། མཚན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོར་གསོལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་མཐར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དྲུང་དུ་ཐོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་ལོ་མང་པོའི་རིང་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཨོ་ཏི་ཝི་ཤའི་བྲག་ཕུག་ཏུ་སྒོམ་སྒྲུབ་གནང་ཞིང་བཞུགས། དེ་ནས་ཐེངས་ཤིག་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུ་དུར་ཛ་ཡ་ན་ཞེཀྲ་དགོན་པར་ཡོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོར་རྩོད་གླེང་བྱེད་འདོད་པ་ན་སྐབས་དེར་ན་ལེནྡྲར་ཡོད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྩོད་པར་མ་ནུས་པར་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ནས་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་གདན་དྲངས། སློབ་དཔོན་གྱིས་མུ་སྟེགས་པ་དེ་རྩོད་པས་ཕམ་པར་མཛད་དེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་བསྒྱུར། སྐར་ཡང་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨོ་ཏི་ཝི་ཤ་རང་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་ཚེ་མ་རྫོགས་པར་དུ་དེར་བཞུགས་ནས་སྐབས་སྐབས་སུ་ཆོས་གསུངས་པ་དང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྩོད་པ་བཟློག་པ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་སོགས་མཛད། ཡུལ་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག ཆོས་གཞིས་མང་པོ་བཅས་འཛུགས་པར་མཛད། སློབ་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་འཁོར་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད། བསླབ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེའི་ནགས་ཚལ་དབེན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་འདས། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་ད་ལན་མཐོང་བའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆེར་མི་གསལ། སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཁ་འཐོར་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། བོད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲགས་ནི། 《ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》དང《དེའི་རང་འགྲེལ》 《དམིགས་པ་བརྟག་པ》དང《དེའི་རང་འགྲེལ》 《དུས་གསུམ་བརྟག་པ》 《ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ》 《ཕྱོགས་ཆོས་དགུའི་འཁོར་ལོ》འདི་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་སྐོར་པོད[ཅེ]པར་ཡོད། 《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཏུ][ཐུ]གཉིས་ལ་ཡོད། 《ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཀི]པར་ཡོད། འདི་དག་ལས་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》དང་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་པར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཕྱོགས་སྐྱོང་བརྒྱད་པོའི་ཆུང་མ་སྐྱོང་མོ་བརྒྱད། ཕྲིན་ཤོལ། དམར་སེར། སེར་སྐྱ། དཔེ་མེད་མ། ཟངས་སྐྱ། སོ་ལེགས། ཡན་ལག་མཛེས་པ། གསལ་ལྡན་མའོ། །

ཕྱོགས་འགྲུལ་ཆེན་མཇལ་བ། ས་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཡོང་བའི་འགྲུལ་པ་ལྷ་ཆེན་མཇལ་མཁན།

ཕྱོགས་བཅུ། ཤར་སོགས་ཕྱོགས་བཞི་དང་ལྷོ་ནུབ་སོགས་མཚམས་བཞི་དང་སྟེང་འོག་གཉིས་བཅས་བཅུའོ། །

ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་སྲས། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།

ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས། ༡. ཤར་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། ༢. ལྷོ་ཕྱོགས་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་མེད་པའི་དཔལ། ༣. ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་འོད་འཕྲོ། ༤ བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ། ༥. ཤར་ལྷོའི་སངས་རྒྱས་པད་མོ་དམ་པའི་དཔལ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྣང་བ་དམ་པའི་དཔལ། ༧. ནུབ་བྱང་གི་སངས་རྒྱས་གདུག་དམ་པ། ༨. བྱང་ཤར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གླང་པོ་དམ་པའི་དཔལ། ༩. སྟེང་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དགའ་བའི་དཔལ། ༡༠. འོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་པད་མོའི་དཔལ།

ཕྱོགས་གཉིས་འགྲོད་པ། ཉི་མ་ལ་དབྱར་ཉི་ལྡོག་ནས་བཟུང་ཉི་མའི་རྒྱུག་ལམ་བྱང་ཕྱོགས་དང་། དགུན་ཉི་ལྡོག་ནས་བཟུང་ཉི་མའི་རྒྱུག་ལམ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲོད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

ཕྱོགས་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་བའི་དཀར་ནག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་སོ། །

ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱོན་དགུ། བསལ་བ་ལྔ(མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསལ་བ། ཡིད་ཆེས་པས་བསལ་བ། འཇིག་རྟེན་པས་བསལ་བ། རང་གི་ཚིག་གིས་བསལ་བ)དང་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བཞི(ཁྱད་པར་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གྲགས་པས་བསལ་བ)དང་བཅས་དགུའོ། །

ཕྱོགས་མཐུན་དཔེས་བཅུ། རྟགས་ཀྱི་གཞི། སྟོང་པའི་གཞི། སྟོང་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི། ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི། འཕྱུར་གཡེང་གི་གཞི། འདོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི། གནོད་པའི་གཞི། གནས་པའི་གཞི། མ་གྲུབ་པའི་གཞི། མི་སྤྱོད་པའི་གཞིའོ། །

ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་རི་རྣམས་རང་བྱུང་གི་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རི་དཔྱད་ངོས་འཛིན་ཚུལ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ལྟར་བཤད་ན། ༡. ཤར་ཐབ་གྲོང་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱབ་རི་ཕ་བོང་ཁ་དང་ཆུ་བཟང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་རི་གདོང་གདུགས་ཀྱི་ཤམ་བུ་གསུམ་དང་ཏོག་བཅས་ཀྱི་བཀོད་དབྱིབས་ཅན་ནི་གདུགས། ༢. མལ་གྲོང་གི་རིའམ་རི་སྐྱིའི་

ཐག་ཉ་རིས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་ནི་གསེར་ཉ། ༣. ཤིང་སྡོང་བཙན་གྱི་རིའི་རྩེ་མོ་ཟླུམ་པའི་གཟུགས་དབྱིབས་ཅན་ནི་ཟླུམ་པ། ༤. རྡོག་བདེ་ར་ཁ་ཐག་གི་རི་རྒྱུད་མི་རྟག་པདྨའི་དབྱིབས་གསལ་བར་དོད་པ་ནི་པདྨ། ༥. ཤ་བོང་ཁའི་རྒྱབ་རི་སྐྱོང་བཙན་སྨམ་པོའི་ཞལ་འབག་ཏུ་གྲགས་པའི་རི་དབྱིབས་དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་གྱི་གཟུགས་དོད་པ་ནི་དུང་དཀར། ༦. ལྷ་སའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཐིག་རག་གི་རྒྱབ་ཀྱི་ཕུག་མའི་རི་ཁ་ཤར་དུ་ལྟ་བའི་རྩེ་མོ་ལྷ་སྨྲུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐོན་པ་ནི་དཔལ་བེའུ། ༧. གདུགས་རིའི་བྱང་ཤར་ཟོར་ལུ་ཡོད་པའི་རྫོག་ཕྱོག་ཟེར་བ་རི་དབྱིབས་རྒྱལ་མཚན་ཤམ་བུ་ཅན་དང་རྟོག་གི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དོད་པ་ནི་རྒྱལ་མཚན། ༨. སྟོད་ལུང་བྲང་བུའི་རིའི་ཞེ་འདབས་སུ་འཁོར་ལོའི་རྩིབས་རྣམས་ཐག་དང་རྩིབས་ལྟེ་རྣམས་སྐྱང་གསེང་དུ་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཏ་ལ་སྒང་ཁར་འབོད་པ་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ། ལྷ་སའི་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་བཤད་ཚུལ་ཡིན།

ཕྱོགས་དྲུག ཤར། ལྷོ། ནུབ། བྱང་། སྟེང་། འོག་བཅས་དྲུག

ཕྱོགས་ནི་བཅིང་བ། ༡. སྲུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམ་པ། ༢. ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ཏུ་ཆེན་སྲུང་སྣ་ཐུའི་ཐི་གྲུས་སྤེལ་ནས་སྔགས་བཟླས་པའི་ཕུར་བུ་བཏབ་པ་གཉིས་ཀར་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བསྐོས་པའི་མི་དཔོན། ས་གནས་སོ་སོར་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་མི་དཔོན།

ཕྱོགས་བྲལ་ཆ་ལུང་འགོད་མཁས། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ན་བའི་རྒྱུད་བཟང་པོར་འགོད་པ་ལ་མཁས་པའི་དོན།

ཕྱོགས་མེད་བདུན། ལས་འཛིན་ཕྱོགས་མེད་དུ་སད། དེས་རླུང་ཕྱོགས་མེད་དུ་ཤོག དེས་གཏུམ་མོའི་མེ་ཕྱོགས་མེད་དུ་འབར། དེས་ཆུ་ཕྱོགས་མེད་དུ་ཐུལ། དེས་ཁམས་ཕྱོགས་མེད་དུ་འདུ། དེས་ཐག་བཅས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཕྱོགས་མེད་དུ་འཆར། དེས་ཐག་མེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཕྱོགས་མེད་དུ་འཆར་བ་རྣམས་སོ།

ཕྱོགས་མེད་རིས་མེད། འདི་ནི་སྔར་བོད་དུ་བྱུང་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བ་ཁག་གཅིག་སྟེ། དགེ་བ་དང་སྡིག་པ་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱ་ཞེས་ཕྱོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་དང་བླང་བྱ་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་མི་དགོས་པར་སེམས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་མཉམ་བཞག་བྱས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་ཟེར་སྨྲ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འཛིན་པ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འཛིན་པ་བཅས་ཕྱོགས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་གཉིས་ལ། ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན།

ཕྱོགས་བཞི་དུས་ཀྱི་ངོ་མཚར་ལྔ་ལྡན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལ་གྲངས་མེད་ཅིང་ཚད་མེད་པའི་ནང་ནས། རང་ཅག་གནས་པའི་འཛམ་གླིང་འདི་ནི་ངོ་མཚར་བའི་ཞིང་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དཀྱིལ་དུ་ཤར་ཕྱོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་དང་། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན། ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མཁའ་འགྲོ་དངོས་སུ་གནས་པའི་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་། བྱང་ཕྱོགས་སུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཤ་སྐྱག་གིས་སྐྱོང་བའི་གནས་ཤམ་བྷ་ལ་བཅས་ཟུར་མཐའ་བསྐོར་ནས་ཡོད་པས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཟེར།

ཕྱོགས་བཞིའི་གནས་ཆེན་བཞི། ཤར་ན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། ལྷོ་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་རི་བོ་གྲུ་འཛིན། ནུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་ཨོ་རྒྱན། བྱང་ན་རིགས་ལྡན་གྱི་གནས་ཤམ་བྷ་ལའོ།

ཕྱོགས་བཞིའི་བྲག་ལ་ཕྱལ་ཕྱིའི་ཞབས་རྗེས་བཞག ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་པོ་དང་རྩ་རི་ཉེ་བ་ན། གངས་ལ་གསེར་འཛོམས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་དང་། ལྷོ་བྲག་མཁར་ཆུའི་ཞབས་རྗེས་དང་། རྒྱབ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་ལ་ཐོག་ཏུ་ཞབས་རྗེས་བཞག་པ་ད་ལྟ་བསམ་ཡས་ན་ཡོད་པ་འདི་དང་། བྱང་དུ་ཀོང་གངས་ཀྱི་འདབས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་བཞི་འོ། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལྟར་ན། གངས་ཏི་སེའི་ཕྱོགས་བཞིར་ཞབས་རྗེས་རེ་རེ་ཡོད་པ་ལ་འདོག་གོ །

ཕྱོགས་སུ་རིང་བ། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པའི་དོན།

ཕྱོགས་སྣང་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལ་སྣང་བ་བརྒྱད། བར་ཆད་དང་པོ་ལ་དད་པ་བརྟན་པོ། གཉིས་པ་ལ་སྣང་འཁོར། རྟགས་བརྙས། རྟགས་མཐུད་གསུམ། གསུམ་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ། གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱ་མཚོའི་དོན་དང་མ་བྲལ་བ་གསུམ། བཞི་པ་ལ་གཞན་དབང་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་རྣམས་སོ །

ཕྱྭ་དང་ར་ཡི་ཡུལ། ཕྱྭ་ཡི་ཉུས་རྒྱུད་དང་ར་ཡི་ཉུས་རྒྱུད་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ།

ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ། གསང་ཕུའི་མཁན་ཐོག་དྲུག་པ་ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ནི་གསང་ཕུའི་མཁན་པོ་མཛད་མཁན་གྱི་ནང་ནས་དབུ་མ་དང་ཚད་མ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་ལམ་ལུགས་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་གྱི་སློབ་གསོའི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་མཁས་པའི་སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་གླང་(༡༡༠༩)ལོར་སྐུ་ཞེས་པའི་ཡུལ(འབག་ཤས་ཀྱིས་ཆ་ཡང་ཟེར)སྟེ། དེང་སྐབས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྟག་རྩེ་རྫོང་ལ་མོ་ཆུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བལྟམས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་གླང་(༡༡༦༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ནས་ཐུགས་རིག་གསལ་ཞིང་མགུར་མ་ལྷ་ཚོགས་གསུང་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས། དགེ་བཤེས་རྒྱ་དམར་བས་པ་མ་ལས་སློང་ཏེ་ཞབས་ཕྱིར་ཕྱིན་ནས་ཁོང་གི་དྲུང་ནས་ཚད་མ་དང་དབུ་མ་གསན་སྦྱོང་གནང་། ཞང་ཚེ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་བླ་མའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ཞེས་བཏགས། ཁོང་དང་དེའི་སློབ་མ་ཉན་བྲན་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕར་ཕྱིན་དང་སྤྱོད་ཕྱོགས་སྐོར་གསན། གསང་ཕུའི་གདན་ས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་མཛད། ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་གདན་སའི་སློབ་གཉེར་སློལ་གསར་གཏོད་གནང་བའི་མཛད་རྗེས་གཙོ་བོ་ནི། ༡. གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་སློབ་གཉེར་ཐབས་ལམ་གསར་དུ་གཏོད་པ། ༢. སློབ་ཚན་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤེལ་བའི་ལམ་སྲོལ་གཏོད་པ། ༣. དགེ་རྒན་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་གཏན་འཁེལ་གནང་ནས་དགེ་རྒན་སོ་སོའི་ཁྱད་རྣམ་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ།

༤. འཛིན་གྲྭ་བགོ་བའི་ལམ་ལུགས་གསར་དུ་གཏོད་ཅིང་། འཛིན་གྲྭ་སོ་སོའི་སློབ་ཡུན་གྱི་ལོ་ཚད་གཏན་འཁེལ་གནང་བ། ༥. ལོ་གཅིག་གམ་སློབ་དུས་སོ་སོའི་ཆོས་ཚན་གྱི་སློབ་ཚན་ནང་དོན་གཏན་འབེབས་གནང་བ། ༦. འཛིན་གྲྭ་ཡན་ཆུན་གཏུགས་རིམ(འགྲན་བསྡུར)བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་གསར་དུ་གཏོད་པ། ༧. ཆོས་ཚོགས་སྐབས་བགྲོ་གླེང་གཙོ་བོ་དང་སློབ་ཁྲིད་ཞར་བྱུང་། ཆོས་མཚམས་སྐབས་སློབ་ཁྲིད་གཙོ་བོ་དང་བགྲོ་གླེང་ཞར་བྱུང་བྱ་རྒྱུའི་སྲོལ་གཏོད་པ། ༨. སློབ་གཉེར་ལེགས་གྲུབ་རྣམས་རང་སོར་ཐོག་དགོན་པ་གཞན་དང་གྲྭ་ཚང་གཞན་ལ་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་འགྲོ་བའི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད་པ། ༩. སློབ་གཉེར་ཐོན་པའི་རིགས་ལ་སློབ་གཉེར་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ལེགས་ཉེས་ལ་གཞིགས་ནས་མཚན་གནས་སྤྲོད་པའི་སྲོལ་གཏོད་པ། ༡༠. ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་བཅུད་བསྡུས་པའི《བསྡུས་གྲྭ》ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གསར་རྩོམ་མཛད་ཅིང་དེ་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་གནང་བ། ༡༡. མཚན་ཉིད་རྩོད་སྐབས་ཀྱི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་འདེབས་ཚུལ་དང་། རྩོད་གླེང་གཏོང་མཁན་གྱིས་འཛིན་གྲྭའི་དབུས་སུ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཐོག་མར་ཁས་ལེན…

བཟུང་མཁན་ལ་གུས་འདུད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཏེ། གཟན་ལྷུར་འབེབས་ནས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་བགྲོ་གླེང་འགོ་ཚུགས་པའི་རྒྱ་སྐད་གཏོང་བ་དང་། དེ་ནས་གཟན་སྐེད་པར་དཀྲིས་ཏེ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གསུང་ལས་འཕྲོས་པའི་ཁས་ལེན་དྲི་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་འཕེན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ལག་པས་ཐལ་མོ་རྡེབ་པ། ཁྱབ་མཐའ་འཁོད་པ། རྒྱུ་མཚན་འདྲི་བ། འཁོར་གསུམ་བསྐོར་བ་སོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་དང་མཚན་ཉིད་རྩོད་པའི་ཟ་སྐད་དང་ཐུ་ཞབས་བཅས་པའི་ཚོ་མཚར་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སློབ་གཉེར་སློལ་ལམ་ཞིག་གཏོད་གནང་སྐབས་བོད་ཀྱི་གདན་ས་ཁག་ཏུ་ཁོང་གི་སློལ་གཏོད་དེ་དར་ཁྱབ་གོང་འཕེལ་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་བ་མ་ཟད། ད་ལྟ་ཡང་ཁོང་གི་སློབ་གཉེར་ལམ་ལུགས་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན། ཁོང་སྐུ་ཚེའི་རིང་སློབ་མ་གྲངས་ཀྱི་མི་ལངས་པ་ཡོད་པའི་ནང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སེང་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེ། གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ། དར་བག་སྨྲ་བའི་སེང་གེ། ཟླ་ཤ་བསོད་ནམས་སེང་གེ། མ་བྱ་རྩོད་པའི་སེང་གེ། རྟོགས་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ། ཉང་བྲན་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ། འདན་མ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ། གཉལ་པ་ཡོན་ཏན་སེང་གེ་བཅས་ཡིན། སློབ་མ་གྲགས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་གཉལ་པ་དང་། ཟླ་ཤ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ཚང་མས་ཚད་མ་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱས་བསྡུས་དུ་མ་མཛད་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་སྐོར་ལ《བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔའི་འགྲེལ་པ》《ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ》《ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔའི་རྣམ་གཞག》(རྒྱས་བསྡུས་གཉིས)《དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》《དབུ་མ་སྣང་བའི་འགྲེལ་པ》《སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོའི་འགྲེལ་པ》བཅས་མང་དུ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་མང་ཡང་འདིར་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བར་དོགས་ནས་མ་བཀོད་པས་ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་མཁན་རྣམས་ཁོང་གི་དངོས་སློབ་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེས་མཛད་པའི《རྣམ་ཐར་དད་པའི་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཀྱུར་འཕྱེད་པ》ཞེས་པ་དང་། ཞབས་དྲུང་རིན་ཆེན་འཚོར་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི《གསང་ཕུའི་གདན་རབས》《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ཚ]བཅས་སུ་གཟིགས་ན་གསལ།

ཕྱུ་གཡང་འགུགས། བོན་གྱི་ཆོས་སྐད་ལ་ཕྱུ་གཡང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི། མི་དང་ལྷ་སོགས་ཚེ་རིང་བོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེའི་གཡང་དང་། བསོད་ནམས་ཅན་གྱི་ནོར་གཡང་། སྐྱན་ཡུགས་ཅན་གྱི་ཐུགས་པ། རིགས་རྒྱུད་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྲིད་འཕེལ་བའི་གཡང་སོགས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནང་གི་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་ལ་གཡང་དང་། དེ་མ་ཚང་བ་རྣམས་ལ་འགུགས་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུར་སྡུད་པ་ལ་ཕྱུ་གཡང་འགུགས་པ་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་འདུག རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་ནང་དོན་བསྒྱུར་ནས་རྣམ་པ་རང་སོར་བཞག་པ་ཡིན་སྐབས། བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཚང་མར་རང་རང་གི་གཡང་འགུགས་ཆོ་ག་ཡོད།

ཕྱུ་གཡང་འགུགས་པའི་དོན་སྒོ། ལུག་དམར་མོའི་ལག་པའི་ཤ་དང་ཚིགས་གསུམ་ཅན་གྱི་མདའ་ལ་དར་ཚོན་སྣ་ལྔ་དང་། གཟི། སྤོས་སེལ། སྤྲ་ཏ། གཡུ། མེ་ལོང་བཅས་བཏགས་པའི་མདའ་དར་ཕྱེ་མར་བཅས་ལག་ཏུ་ཐོགས་ཏེ། ཚེ་དང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་བར་བྱེད་པའི་བོན་ཆོག་ཅིག་སྟེ། སྔར་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་གོང་ནས་བོད་ཀྱི་བོན་པོ་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེའི་ནང་ནས་གཡང་ཤེས་ཕྱ་བོན་གྱིས་གཡང་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བོན་ཆོས་བསྣུབས་པའི་སྐབས་སུ་གཡང་ཆོག་སོགས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་མ་བསྣུབས་པར་བཞག་པ་མ་ཟད། རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་བོན་གྱི་གཡང་ཆོག་བྱེད་སྲོལ་གྱི་རྣམ་པ་རང་སོར་བཞག་ནས་ནང་དོན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཕྲ་རྒྱས་གོ་བརྒྱད། ཉོན་མོངས་པ་ཕྲ་བ་ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་མཐོང་དཀའ་བས་ན་ཕྲ་ལ་དང་། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱས་པའོ། །དེ་གོ་བརྒྱད་འདྲེན་ཚུལ་ནི་སྡུག་བདེན་ལ་ལྟ་བའི་བཅུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་བདེན་ལ་འཇིག་ལྟ་ལོག་ལྟ་བརྒྱལ་ལུགས་མཆོག་འཛིན་མ་གཏོགས་པའི་བདུན་དང་། ལམ་ལ་མཐོང་སྤངས་དང་པོ་འཇིག་ལྟ་ལོག་ལྟ་གཉིས་ལས་གཞན་བརྒྱད་དང་། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་ལྟ་བ་བཞི་དང་ཐེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་ལྟ་མིན་པ་བཞི་སྟེ་འདོད་པའི་སོ་དྲུག ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་གི་ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་འདོད་པའི་དེ་རྣམས་དང་འདྲ་བས་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པ་གོ་བརྒྱད།།

ཕྲ་མེན། གསེར་དང་དངུལ་སྦྱིལ་ནས་བཟོས་པའི་དངོས་རིགས་སྟེ། དཔེར་ན་ཐང་གི་གོང་མས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་ཕུལ་བའི་ཕྱག་རྟགས་ནང་ཕྲ་མེན་གྱི་ཞུ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཕྲ་མེན་གྱི་རིག་པ་འཛིན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། ཕྲ་མེན་མ་ཞེས་པ་ནི་ཉིན་མོ་མི་དང་མཚན་མོ་གདོན་འདྲེར་གྱུར་ཏེ་མི་ཡི་ཤ་ཁྲག་ཟ་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་རེ་མི་ཡི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་མདུན་དུ་ཁ་མཁས་འདྲ་ཆགས་བཤད་དེ་རྒྱབ་ཏུ་སྙིག་གཡོ་སྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གནོད་འཚེ་གཏོང་བའི་རིགས་རྣམས་ཕྲ་མེན་མ་དང་འདྲ་བའི་དཔེར་བླངས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་མཐུན་པོ་ཡོད་པའི་མིའི་བར་དཀྲུག་ཤིང་བྱེད་མཁན་ལ་ཟེར། ཕྲ་མེན་ནི་འདྲེ་དང་རིག་པ་ནི་སྔགས་ཏེ། འདྲེའི་སྔགས་བཟླས་མཁན་ཟེར་བའི་དོན།

ཕྲ་མེན་མ། ཉིན་མོའི་དུས་སྐྱིར་བཏང་གི་མི་དང་འདྲ་བ་ལ་མཚན་མོའི་དུས་གདོན་འདྲེའི་རིགས་སུ་གྱུར་ནས་མི་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་མཁན་ཞིག་དང་། ཉིན་མོའི་དུས་སུ་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་སྤྲུལ་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་མི་མ་འདི་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད།

ཕྲ་མེན་མ་བརྒྱད། ཤར་དུ་ཡོ་རྩ་མ། ལྷོར་མེ་ལྕེ་གདོང་། ནུབ་ཏུ་ཙཽ་རི་མ། བྱང་དུ་ཙན་ཏེད་མ། ཤར་ལྷོ་རྡོ་རྗེ་མ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཏུ་ཤུ་མ། ནུབ་བྱང་དུ་རྡེག་པ་མ། བྱང་ཤར་ན་སྣ་ཚོགས་མ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞིང་ལྤགས་མནབ་ཅིང་རུས་རྒྱན་ཅན། མཆོད་ཆ་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་ནས་རོ་ལ་རྔམ་པའོ། །

ཕྲ་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚན་ཞར་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག

ཕྲ་མོའི་རྒྱན་གཉིས། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅུ་བཞི་པ་ཕྲ་མོའི་རྒྱན་ནི་བསམ་བློ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོ་བྱའི་དོན་བརྗོད་ཐབས་ཟུར་གྱིས་སྟོན་པ་དང་། བསམ་བློ་སྟོན་བྱེད་མེད་པར་འཕྲལ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གསར་པ་ཞིག་དང་ཡིས་གསལ་བའི་སྒོ་ནས་ནང་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒོ་མཚོན་པའི་ཕྲ་ཞིང་རྟོགས་དཀའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ནི་ཟུར་གྱི་ཕྲ་མོ་དང་། རྣམ་པའི་ཕྲ་མོའོ། །

ཕྲ་བཟོ། རྡོའི་རིགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་བརྡར་བཟོ་དང་། གཤག་བཟོ། དབྱིབས་བཟོ། རྫས་འགྱུར་གྱི་ཆུའི་ནང་སྦྱངས་ནས་འབྱུ་བ་སོགས་ཀྱི་བཟོ་ལས་ལ་ཟེར། བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་ལེགས་ཉེས་ཤེས་དབྱེ་འབྱེད་ཤེས་པ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་བརྩམས་པའི《སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི》ཡི་ནང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་མང་པོར་ནད་བཅོས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ལུགས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་འགོར་ཀརྨ་ཆགས་མེད་ར་ག་ཨ་སྱས《རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་པ》དང་། གོས་དཀར་ཞོ་དཀར་ཡོལ་བརྟག་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་མི་འདྲ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྡོའི་རིགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་བརྡར་བཟོ་དང་གཤག་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཐད་ཟབ་མོ་དང་ཁ་ཆེའི་ཉམས་མྱོང་ལྡན་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ལྔ་པའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་ཞུ་པའི་དུས་ནས་ལྷ་སར་གཞིས་ཆགས

ཏེ་སྟོད་པའི་བལ་པོ་དང་ཁ་ཆེའི་ཚོང་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ནས་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་བལ་པོ་བཟོ་རྒྱལ་མཁས་པ་མང་པོ་བསྡུས་པའི་ནང་ལྷ་རྒྱན་བཟོ་རྒྱལ་ལ་མཁས་པའི་བལ་པོ་ཛ་ན་ཙན་དར་སོགས་མི་ཞེ་དྲུག་ཡོད།

ཕྲག་དོག གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

ཕྲན་བུའི་ནད་བརྒྱ། ཉ་ཤོག འཁྱག སྨུགས། ཤེལ་ཚིག ཁབ་བམ་མདེའུ་ཁོང་དུ་སོར་བ། གྲི་བར་གྱི་མ་རྨུག་པ། ཤ་འབམ་ཟན་གྱིས་བརྟུངས་པ། གཞུའ་རེངས། བསེ་དྲི། ཉ་མ་སྐྲངས་པའོ། །

ཕྲི། ཕྲིའི་ཕྲན་པའི་ནང་གི་པར་ཕྲན་སྨན་མའི་མིང་ཡིན།

ཕྲུ་རྟོག་བཙུགས་པ། ཐབ་ཁང་བཙུགས་པའི་མིང་སྟེ། 《འདུལ་བའི་སྐད་འབྱམ》ལས་ཅི་ཡིན་བརྟག་གོ་སྙམ་ནས་ལེགས་འོངས་ཀྱི་མིང་གིས་ཕྲུ་རྟོག་བཙུགས་པ་དང་ཆུང་རྩིས་མེད་བདག་གི་མིང་གིས་བཙུགས་པ་དེ་ཚོ་ནས་དེས་བསམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཕྲུ་དཔོན། འཇོག་ལས་ཏོ་དམ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཡིན་པ་དང་། རྟོར་སྒྲུགས་དང་འཇོག་སྐྱེའི་ཏོ་དམ་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ།

ཕྲུ་བ། རྫ་མའམ་ཁོག་མའི་མིང་སྟེ། 《དག་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ》ལས། ཕྲུ་བ་སྟོད་རྫ་མའམ་རྫེའུ་ཁོག་མིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྲུ་ཕྲུགས་པ། བྱེ་མའམ་ས་རྡུང་རགས་པ་སྡུགས་པའི་དོན་ཏེ《འདུལ་བའི་སྐད་འབྱམ》ལས་སོ་ཕག་གི་ཕུར་མ་སྡུགས་པས་སྡུག་བསྔལ་བར་གྱུར་ནས་བྱེ་མའམ་བའི་ཕྲུ་ཕྲུགས་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྲུ་མ། སོ་མའི་མིང་སྟེ། 《བརྡ་སྤྲོད་དཔག་བསམ་སྟོན་པའི་སྙེ་མ》ལས། ཕྲུ་མ་ནི་སོ་མ་ཞེས་གསུངས་སོ། །(ཙ)

ཕྲུ་མ་བཏབ། ཕོ་བྲང་ངམ་དགོན་ཁང་བརྒྱབ་པའི་དོན།

ཕྲེ་གཟར་གཉིས། ཤོག་མ་དང་གཟར་བུ་གཉིས།

ཕྲག་ཕྲིག ཀྲད་ལག་གིས་ས་གཏོར་བའི་དོན།

ཕྲུགས་གཅིག ཟུང་གཅིག་ལྟ་བུའམ་ལྭ་ལྭ་ཡོད་པ་ལ་ལྭ་ཕྲུགས་དང་དྲུག་དྲུག་ཡོད་པ་ལ་དྲུག་ཕྲུགས་ལྟ་བུ།

ཕྲུམ་སྐྱེ། ཕྲུར་རའི་མིང་།

ཕྲུམ་རྩེད། ཞོ་མ་དང་དར་བ་བསྐོལ་བའི་ཐིགས་མའི་མིང་རས་ཞིའི་སྟོད་ཀྱི་མིང་།

ཕྲུལ་ཕྲུལ། གྲོད་པའི་ཞེ་སའོ། །

ཕྲེང་ཕྲེང་པོ། ཐང་ཐང་པོའམ་མཁྲེགས་པོའི་མིང་།

ཕྲེང་བ་སྐོར་གསུམ། ཨ་བྷ་ཡ་ཀ་རས་མཛད་པའི《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》《སྒྲུབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་ཕྲེང》《སྦྱིན་སྲེག་འོད་ཀྱི་སྙེ་མ》རྣམས་སོ། །

འཕག་པ། འགྲོ་བའམ་མཐུག་པའི་དོན།

འཕགས་རྒྱལ། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་ཡུལ་འདི་མ་ལ་ཡའི་ནང་གསེས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། 《འདུལ་བའི་སྐད་འབྱམ》ལས་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དགེ་ཆོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ལས་དེང་སང་ཨུ་ཛེན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་རབ་སྣང་གི་གྲོང་ཁྱེར་འཕགས་རྒྱལ་ཡིན་ཅིང་འཕགས་པ་ཀ་ཏྱ་ནས་བསྟན་པ་དར་བར་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས།

འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ།

འཕགས་པ། ༡. སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ནས་རིང་དུ་འཕགས་པའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ན་འཕགས་པ་སྟེ། ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་ནམ་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་པ་དེ་དང་དེའི་འཕགས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། མཐོང་ལམ་ཡན་ལ་གནས་པ་རྣམས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གོ། ༢. འགྲོ་བའམ་བསྐྱོད་པའི་དོན་དང་། ཡང་ན་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ལས་བརྒལ་བའམ་ལྷག་པར་དུ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་མཆོག་བཞིའི་ནང་ཚན། པར་ཕྱིན་རང་ལས་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་སྟེ། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་འབངས་ཀྱི་དཔོན་སྲས་སུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་བཞེས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་ལས་བཏུས་སྟེང་རིག་པའི་གཙུག་ལག་མང་པོ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན་ནས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་ཉི་ཁྲི་སྣང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་དོ། །

འཕགས་པ་མཆེད་བཞི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་བལ་ཡུལ་སྟོ་མཚམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཙན་དན་གྱི་སྡོང་གཅིག་དུམ་བུ་བཞིར་བཅད་ནས་བཟོས་པའི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ཝ་ཏི་དང་། དབུ་ཁང་། འཛམ་མ་ལི། ལོ་ཀེ་ཤྭ་རཿསྟེ་བཞི།

འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་སྐྲ་བཞར་མཁན་གྱི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། འདུལ་བའི་བསླབ་ཁྲིམས་ཀྱི་གནད་དོན་མང་པོར་དོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དྲི་བ་ཞུས་ནས་དོགས་པ་གཅོད་པར་མཛད་པས་འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་སོགས་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོར་བསྐོས་ཐོག རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ལ་ཡོད་པའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་བརྗོད་ནས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་བཀའ་འགྱུར་གྱི《འདུལ་བ་ལུང》དུ་གསལ།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྔ། སའི་དངོས་གཞི། རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྡོམ་བསྡུ་བ། གཞི་བསྡུ་བ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་བཅས་སོ། །

འཕགས་པ་ན་གཱ་རྫུ་ན། འདི་བོད་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཅེས་པ་སྟེ། ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་སྟོན་པ་ལ་ཀླུ་དང་། སྲིད་སྐྱབ་དང་འདྲ་བས་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་ཞེས་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་སྲོལ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ནང་གསལ།

འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག གོང་དུ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ཞེས་པར་གཟིགས།

འཕགས་པ་རྣམ་གསུམ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཏེ་ཐུགས་ལུགས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་མགོན་པོ་གསུམ།

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། གོང་དུ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་གཟིགས།

འཕགས་པ་ས་ལམ། ས་བཅུ་པའི་རྟོགས་པ་བརྙེས་ཟིན་པའི་འཕགས་པ་བྱམས་པ་མགོན་པོའམ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ལ་ཟེར།

འཕགས་པ་ཝ་ཏི། འཕགས་པ་མཆེད་ལྔའི་ནང་ཚན་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་དུ་བཞུགས་པ་ཧྲ་ལའི་ལྷ་ས་སྤྱི་ཐོང་ལྔ་པའི་སྐབས་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོས་ནང་འཁྲུག་བསླངས་སྐབས་ཁ་ཤས་རིང་པོ་ཏ་ལར་གདན་དྲངས། རྗེས་སུ་སྐར་ཡང་མདའ་རིས་སུ་རང་འཇགས་གདན་ཞུ་སྐབས་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤ་རའི་གཡས་ངོས་སུ་བཞུགས་པའི་འདྲ་ཚོགས་དེ་བཞེངས་གནང་མཛད་པ་ཡིན།

འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། འདི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མ། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་ཤིང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་སྡུད་པ་པོར་བསྐོས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ལ་ཡོད་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་བཀོད་ནས་ཕྱོགས་བསྡུས་མཛད། མཐར་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་དུ་ཐེབས་ནས་འགོག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞུགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མ་བྱོན་བར་དུ་སྐུ་གསོན་པོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་བཀའ་འགྱུར་གྱི《འདུལ་བ་ལུང་》གི་ནང་གསལ།

འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ། བཞེད་ཚུལ་འདི་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་ཀྱང་། ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་ཟིན་སྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པས་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་བཞེད་དོ། །ལུགས་འདིར་ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་མ་རྟོགས་ན་སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་ཁེགས་མི་ནུས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་སྲིད་སེམས་བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་ཐེག་དམན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའང་ཐོབ་མི་ནུས་པས། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། །

འཕགས་པ་ལག་ན་པདྨ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་སྟེ། ཕྱག་མཚན་དུ་མེ་ཏོག་པདྨ་དཀར་པོ་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཏགས།

འཕགས་པ་ལག་ན་པདྨ་ཁ་སར་པ་ཎི། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཁ་སར་པ་ཎི་སྟེ། འདིའི་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཕྱག་མཚན་བཞུགས་སྟངས་སོགས《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི་ལྷ་སྐུའི་སྣང་བརྙན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་》ཤིང་དཔར་མར་གཟིགས།

འཕགས་པ་ལག་ན་པདྨ་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལུགས། དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོ་ལུགས་སོགས་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཏེ་མཚན་གཞན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཟེར། འདིའི་སྐུ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་ཐད་ཞི་བའི་ཞལ་བཞི་དང་། ཁྲོ་བོའི་ཞལ་བདུན་བཅས་ཞལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྩ་བའི་ཞལ་དཀར་པོ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་ཁྲོ་ཞལ་སེར་པོ་གསུམ། དེའི་སྟེང་དུ་ཁྲོ་ཞལ་དམར་པོ་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་ཁྲོ་ཞལ་ནག་པོ་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་ཞི་བའི་ཞལ་གཅིག་བཅས་བརྩེགས་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་འདྲ་བ་མ་ཟད། ཕྱག་མཚན་ཡང་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཞིབ་པར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་ལས་གསལ་ཞིང་། སྟེང་གི་ཞི་བའི་ཞལ་མན་ཆད་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་བཞེངས་ནས་བཞུགས་པའི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པར་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

འཕགས་པ་ལག་ན་པདྨ་རང་བྱོན་ལྔ་ལྡན། (ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་ལྔ་ལྡན) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སྤྱི་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་ཡལ་ག རྒྱ་མཚོའི་གླིང་གི་འདམ་རྫབ། ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫའི་བྱེ་མ། ཙནྡན་གོར་ཤཱིའི་དུམ་བུ། གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ས་རྡོ་རྣམས། བ་དམར་པོའི་འོ་མ་དང་། ར་དཀར་མོའི་འོ་མས་སྦྱལ་བའི་འཇིམ་པ་ལས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་གི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཞིག་བཞེངས་རྩིས་བྱེད་པའི་སྐབས། ༡. སྤྱན་རས་གཟིགས་ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་རང་བྱོན་དུ་ཐེབས་པ་དང་། ༢. སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཨ་ཀ་ར་མ་ཏི་ཤཱིས་གདན་དྲངས་པའི་ཙནྡན་སྤྲུལ་གྱི་སྙིང་པོའི་རང་བྱོན་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ། ༣. སླར་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་པ། ༤. ཀོང་ཇོ་དང་། ༥. བལ་བཟའ་ཡང་རྒྱ་མ་གཡས་གཡོན་ལ་ཐིམ་པ་བཅས་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་དང་། ཞིབ་ཆ《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》གི་ལྷུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༨༠ནས༡༨༢བར་གསལ།

འཕགས་པ་ལག་ན་པདྨའི་རྣལ་འབྱོར་བ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡི་དམ་དུ་བརྟེན་མཁན་གྱི་སྒོམ་ཆེན་པ་ཞེས་པའི་དོན།

འཕགས་པ་ལག་ན་པདྨའི་ཕོ་བྲང་རི་བོ་གྲུ་འཛིན། འདི་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གནས་གང་དུ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། ༡. ནང་པའི་ཆོས་གཞུང་ལས་ཆེ་བའི་ནང་དུ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སིནྡྷ་ལ་ཞེས་པའི་གླིང་ཕྲན་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ན་རི་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་པའི་རི་བོའི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། ༢. རང་རེའི་ཀྲུང་གོ་ཆེན་གྱི་བྱང་ཤར་གླིང་ཕྲན་ཆེ་ཆུང་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། ཆེ་སྤོས་ཧྲིང་ཧེའི་ཞོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་གླིང་ཕྲན་ཆུང་དུ་ཞིག་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཕུ་ཐོ་ཧྲན་ཞེས་དོན་དངོས་སུ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡང་འདུག རི་བོ་འདི་རང་རྒྱལ་དུ་སྙན་གྲགས་དང་ལྡན་པའི་རི་བོ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱ་མེད་དཔུས་མཐོ་བ་ཡིན།

འཕགས་པ་ལག་ན་རལ་གྲི་ཅན། འཇམ་དཔལ་དབྱངས།

འཕགས་པ་མིང་ཀུན། བལ་ཡུལ་དུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པ་ཞིག འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

འཕགས་པ་ལྷ། (སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ) རྗེ་འདི་ནི་གཞན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་མདུན་རྡོ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འདབས་སུ་ཟབ་མོ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཛད་པ་ཡབ་ཀུ་ཅོར་རྟོགས་ལྡན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་སངས་རྒྱས་མཚོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག(༡༤༣༩)ལོར་འཁྲུངས། (གང་འདིའི《རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ》ལས་ཆུ་ལུག་ལ་འཁྲུངས་པ་མཛད་འདུག་ཀྱང་ཡི་གེ་ནོར་བའི་སྐྱོན་དུ་སོང་བར་ངེས་ཏེ་འདིར《དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་》དང་པཎ་དབང་གིས་མཛད་པའི《ཞལ་ཏ་བཀའ་བརྒྱུད་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་འབྱུང་》ཞེས་པ་ལྟར་བྱས་ཤིང་། དེ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་འདས་ནས་ལོ་བཅུ་དགུ་སོང་བྱིན་པ་དེ་ཡིན། རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་ལུག་ལོར་འཁྲུངས་པ་དང་། སོང་པོ་སྒྲང་མདུད་ཀྱི་ཕྱག་ལ་ཡིག་དྲུག་རང་བྱོན་ཤར་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་བར་གྲགས) དགུང་གྲངས་གསུམ་དུ་ཡབ་ཀྱིས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་གནང་ཞིང་། མཚན་འཇམ་དཔལ་དུ་གསོལ། ཡབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དུ་སོན་སྐབས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཕགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཐ་འཕྲུལ་ཅན་ཞིག་འདུག་པས་ཆོ་ཀལ་གྱི་བུ་ཞེས་མིང་གསོལ་ཟེར་བར་ང་ལ་འཕགས་པ་ལྷ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པས་མཚན་དེ་ལྟར་མཛད། གཙོ་བོར་སློབ་དཔོན་ནམ་རིམ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་མགོན་པོ། བཀའ་བཅུ་པ་ནམ་རྒྱལ། རྟོགས་ལྡན······

བརྩོན་འགྲུས་འབུམ། བྱང་སེམས་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་དཔལ། རྒྱལ་སྲས་ཤར་ལུང་པ། དུང་པ་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ནུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བླ་མ་བཞི་བཅུ་ཞག་བསྟེན་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན་ཅིང་། བསམ་སྒོམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕྱི(༡༤༦༩)ལོར་འགྲོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཆེན་པོར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་དང་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་པས་མཁན་པོ་དང་། རབ་འབྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སློབ་དཔོན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་པས་གསང་སྟོན་བཅས་མཛད་དེ་དད་པའི་དགེ་སློང་བཅུ་ཚོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་བཞེས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས། ཡེར་པ་ལྷ་རི་སྙིང་པོ་དང་། ཁང་པོ་རི་བོ་ཆོས་འཕེལ། བཀྲ་ཤིས་བྲག་ར། མཁའ་སྤྱོད་རི་ཁྲོད། སྤོད་སྨན་སྙིང་རི་ཁྲོད། ལེན་རི་ཁྲོད། ཤག་ཏི་ཕུག་སོགས་ལ་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ལུང་དང་། ཉི་གླ་ཐང་། ཉི་མ་གླིང་། དེ་མོ་བློ་གསལ་གླིང་། སྒོ་རོ་ཚུ་མདོ་དགོན། རྒྱ་རི་བོ་ཆེ་སོགས་ས་དགོན་སྡེ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཕྱག་བཏབ་པ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསར་བཞེངས་བསྐྲུན། བརྩམས་ཆོས་ཀུན་(བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱིན་ཕྱིས་ཆེ་ཆུང་)དང་(སྤྱི་དོན་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་)སོགས་མང་དུ་མཛད། དགུང་གྲངས་ཞེ་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལུག(༡༤༨༧)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་བྲག་གསུམ་མཚོ་རྒྱའི་དྲུང་། སྨན་ནང་ཁུང་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཞི་བར་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་ཐོག་མར་མདའ་ལུ་མདོ་ཆེན་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོས་ཐབས་མཁས་ནང་ནས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ལུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གསེར་སྡོང་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞེས་གྲགས།

འཕགས་པ་ཡངས་རྒྱས། (སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ)འདི་ཉིད་ནི་ལྷ་གོང་མ་ཞིང་དུ་གཤེགས་ནས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་སོང་བ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༥༠༧)ལོར་ཡབ་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ལངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་ཆོས་ལྡན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཆོས་ཁང་རྩ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་བཅུ་དགུ་བར་སྲུས་ཀུང་བརྟག་དཔྱད་གདན་འདྲེན་ཞུ་མཁན་བྱུང་མེད་ཅིང་། དེའི་ལོར་གཟིམ་ཁང་ནས་ཐོན་ཏེ་དེ་མོ་ལ་བརྒྱུད་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས། སློབ་དཔོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། དེ་མོ་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལས་སློབ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ནས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་བོ་ཡེ་གང་དང་། རྩ་མདོ་གུམ་རྫོང་། སྤྱང་མདའ། ཚ་བའི་ཁུལ། ཞག་ཕྲི་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དེ་རྗེས་ལི་ཐང་ལ་ཕེབས་བཞུགས་སྐབས་འཇང་གི་དམག་གཡང་ཐབས་ཀྱིས་སླེབས་ནས་ལི་ཐང་གྲོང་བསྐོར་བས་གང་ཉིད་པར་འདུམ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མཐར་ས་དམ་རྒྱལ་པོས་དམག་མི་རྒྱག་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་ཞུས། དེ་ནས་གོང་པོ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ཅིང་སྐབས་བོད་ནས་ཆོས་རྗེ་ཁྲི་ཐོག་པ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ལ་བྱར་བཞུགས་པ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། འབྲས་སྤུངས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱིས་འཇང་ཞབས་སུ་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཞུགས་དགོས་བཀའ་ཡིག་བསྩལ་དོན་ལྟར་ས་དམ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཟླ་གཅིག་ཙམ་རིང་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པའི་ཐུགས་བཞེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་བཀའ་ཆོས་ཉིན་མཚན་མེད་ནས་གནང་བར་འབྱུང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་མོ་སྦྲུལ(༡༥༥༧)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པར་ཞབ་བདེར་ལྷ་གཤེགས། མཛད་རྣམ་རྒྱུང་ཞིབ་ཙམ་དོད་ལྡོངས་ཞིད་གོས་ཀྱིས(བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱུ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས)དགུ་པ(སྤྱིའི་འདོན་ཐེངས་༡༥)ནང་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། (སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ)རྗེ་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེར་གྲགས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༥༦༧)ལོར་ཡོང་པོ་སྟོད་དུ་སྐུ་བལྟམས། དག་དབང་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་འཕགས་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་སྡེར་གསོལ། མེ་གླང(༡༥༧༧)ལོར་ཆབ་མདོར་ཕེབས། ས་ཕྱི(༡༥༧༩)ལོར་འཇང་ས་དམ་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རྗེ་དྲུང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཤིང་རྟ(༡༥༩༤)ལོར་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དཔོན་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཕྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་འཕགས་པ་ལྷས་སྒོམ་མདའ་གསང་སྔགས་བདེ་ཁྱུག་བཏབ། ཆབ་གདངས་དཀར་བདེ་ཆེན་དགོན་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༦༠༤)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

འཕགས་པ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། (སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ)རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༦༠༥)ལོར་ཡོང་པོ་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་། རྒྱལ་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཞིང་། འཕགས་པ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྡེ་ཞེས་མཚན་གསོལ། སྐབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་པད་དཀར་འཆང་བ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་ཞིང་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ངོམ་མེད་གསུངས། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་ཟབ་སྙིང་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༢༠)ལོར་ཆབ་མདོའི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀུང་ཡོད་དུ་བཀུར་ཞིང་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བའི་ཐུས་དགུང་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པ་ཆུ་ལུག(༡༦༤༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། (སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ)རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༦༤༤)ལོར་རྫ་རྒྱུད་གནས་ཆེན་ཀ་པོ་ཁྲུང་ཕྲུག་གམ་འདབ་ཆགས་འདུ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་དུ་སྐུ་བལྟམས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་མཆོག་གིས་འཕགས་པ་ལྷའི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་གནང་ཞིང་མཚན་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། ཟབ་ཆོས་མང་དུ་བསྩལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཐོག་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་བློ་བཟང་འཕགས་པ་བསོད་ནམས་ལྡན་གྲུབ་བདེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོར་བསྩལ། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༦༥༢)ལོར་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་འབྲུག(༡༦༦༤)ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བླ་ཆེན་པོ་དང་པཎ་ཆེན་བརྒྱུད་དེ་སྡོམ་པའི་ཚ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྡོམ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མེ་ལུག(༡༦༦༧)ལོར་སླར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལས་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་གསན། ས་སྤྲེ(༡༦༦༨)ལོར་ཡུགས་རིའི་དཔལ་གདུང་ཆེན་མོ་ལེགས་པར་གྲུབ། ས་ལུག(༡༦༧༩)ལོར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་གོང་ས་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་འཛོམས་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༡༣)ལོར་དགོངས་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

འཕགས་པ་ལྷ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ། (སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ)ཆབ་མདོ་ཛ་རྒྱུད་གནས་ཆེན་ཀ་པོ་ཕུག་གི་ལྷ་ཞོལ་བུ་ཚོག་ཅེས་པར་ཡབ་ལྷ་རྗེ་ཚེ་དབང་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་རྟ(༡༧༡༤)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་སྐུ་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནས་འཕགས་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་དང་མཚན་ཐེལ་གྱི་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་པར་བསྩལ། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ······

གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་འཕགས་པ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྩལ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་པ་རྫོགས་པར་བཞེས། ཞིགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་སོགས་གསན་ཞིང་། དཀའ་གནད་ཀྱི་དོགས་གཅོད་རྣམས་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕག(༡༧༡༩)ལོར་གོང་མས་བོད་དུ་གདངས་ཏེ་སེར་ཁྲིག་ཁྲིད་ཚད་ལྡན་པར་མངགས་པའི་དཔོན་དམག་རྣམས་ལ་ཆབ་མདོ་ནས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་ཐེད་སྒོ་གང་ལེགས་ཞུས་པ་དང་གོང་མའི་ཞབས་བརྟན་དང་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྤེལ་བའི་ཀ་བ་ཆབ་པོ་ཆེ་སྐྱབ་པར་བརྟེན་གོང་མས་ཨེར་ཏི་ནི་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་མཚན་གནས་ཐམ་ཀ་གསེར་ཡིག་བཅས་བསྩལ། སྐུ་ཕྲེང་འདི་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་གོང་མར་འཚམས་ཞུའི་སྐུ་ཡེར་འགྲུལ་མི་མངགས་སྐྱོལ་ཐོག་མ་བྱུང་། དགུང་གྲངས་ཞེ་གཅིག་ཏུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༧༥༤)ལོར་ཞིང་དུ་གཤེགས་སོ། །

འཕགས་པ་ལྷ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་དགོན་པོ།

(སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ)མདོ་སྨད་སྤོ་འབོར་སྒང་ལི་ཐང་ཁུལ་ཐུབ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཁོལ་དུ་ཡབ་ཨ་བརྟན་མགོན་པོ་དང་ཡུམ་རྒྱལ་མཆོག་དཔལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡུམ་གྱི་སྐུ་མཆེད་སྡེ་པ་ཡ་འབྱམ་གྱི་སྲས་མོ་སྐྱིད་མ་འཕེལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕག(༡༧༥༥)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་གྲངས་བདུན་དུ་བཞེས་པ་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༧༦༡)ལོར་དབུས་སུ་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དབུའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ནས་མཚན་ཡེ་ཤེས་འཇིགས་མེད་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་ཞེས་གསོལ། སྐར་ཆབ་མདོར་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་དང་ཡིག་རྒྱུག་སོགས་གསན་སྦྱོང་གནང་། དགུང་གྲངས་བཅུ་བདུན་བཞེས་པ་ལྕགས་ཡོས(༡༧༧༡)ལོར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་དབུ་མར་སོགས་མཚན་ཉིད་གསན་སྦྱོང་གནང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། དགུང་གྲངས་ཉེར་གཅིག་བཞེས་པ་ཤིང་ལུག(༡༧༧༥)ལོར་ཆབ་མདོར་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་ཁར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དང་དེ་མོ་མཆོད་ཡོན་ནས་གཟིགས་བསྐོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། མེ་སྤྲེལ(༡༧༧༦)ལོར་ཟླ་སྒང་གི་ཝོ་ཐང་ཕྱིང་པ་བཞེངས་ནས་གསར་སྐྲུན་གྱི་དབུ་འཛུགས་བསྐྲུན་ཏེ་ས་ཕག(༡༧༧༩)ལོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚོན་རྩེ་ཞེལ་རིས་དང་བཅས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་། རྒྱ་དཔོན་ཀྲུང་ཐང་བལ་བོད་འབྲུག་རྫོང་སྐོར་གྱི་དོན་གཅོད་དུ་ཡོང་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱིར་ཕྱོག་སྐབས་ཆབ་མདོར་འགྱུར་བས་འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་འཁོར་ནས་སྐྱེ་ཞེན་ཞབས་རྫོང་གཟབ་རྒྱས་གནང་། དགུང་གྲངས་བཞི་བཅུར་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༧༩༤)ལོའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་གྱི་ཕྱིའི་དྲོ་སྐུ་ཁྲུང་འཕར་ལྷང་ཆེ་བའི་ཚུལ་བཞིས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐུ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

འཕགས་པ་ལྷ་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ།

(སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༧༩༥)ལོར་ལི་ཐང་དུ་འཁྲུངས། སེ་འབྲུག་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་རྟ་ཚག་ནོ་མིན་ཧན། ཞོད་སྡོད་ཤུང་ལས་བཏུ། ཏིང་ཨམ་བན་བཅས་སྤྱན་འཛོམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྤྲུལ་སྐུར་གོང་མའི་འདུ་ཐང་མདུན་གསེར་རྫམ་བཏག་ནས་ངོས་བཟུང་བཞིན་གོང་མར་གསེར་སྙན་སྦྲོན་པར་བོད་སྟོད་ཤུང་ལས་བཏུ་བཀྲུད་གོང་ནས་གསེར་ཡིག་དང་ཁ་བཏགས་སོགས་བསྩལ་བའི་གཟིགས་བཅོས་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ལུག(༡༨༤༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འཕགས་པ་ལྷ་མཁས་གྲུབ་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

(སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ)རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༨༤༨)ལོར་ལི་ཐང་དུ་འཁྲུངས། རྒྱ་ཕྲའི་ཟླ༨ཚེས༡༢ཉིན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་སྐུ་ཞབས་དང་འབྲེལ་སྲིད་སྐྱོང་རྭ་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ནས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔ་དང་། པོ་ཏ་ལར་གོང་མའི་འདུ་ཐང་མདུན་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ཏེ་ནོན་པས་གོང་མར་གསེར་སྙན་སྦྲོན་པ་དང་འབྲེལ་མི་འགྱུར(༡༨༥༨)ལོའི་ཟླ༨ཚེས༢༢ལ་གདན་ས་རོར་འཁོད། སྐུ་ཕྲེང་འདི་ཉིད་ནས་ཐུགས་གཡབ་ཡུལ་བདེ་ཆེན་འཛམས་ཡོང་པའི་ལས་དོན་ལ་སྐུ་ན་ཕྲ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་བཀོད་པ་བཏང་སྟེ་ཞབས་འདེགས་བཞེད། མི་ཕྱུལ་བའི་གཟིགས་བཅོས་སུ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕྱུང་མོང་གལ་སྐྱོར་ཁང་བརྒྱད་པོད་རྫོང་ཤམ་བན་ནས་མན་ཧྲུའི་ཡི་གེའི་ཐོག་བཀའ་བསྒྱུར་གྱུར་པའི་ནང་གསལ་མི་དཔྱོད་ཅན་ཞི་ཞེས་པའི་ཚོ་ལོ་བསྩལ། ཡང་བྱང་གྱི་ཁྲི་བཞུགས་རྟག་པ་བླ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་བསྟན་དགུ་ཉག་རོང་མཐར་སྐྱོད་གནང་སྐབས་ཆབ་མདོ་ནས་དམག་དང་སོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་བྱུང་བའི་གཟིགས་བཅོས་སུ་ཧིང་ཡོན་ཆན་ཞིའི་མཚན་དང་བསྟོད་བསྔགས་ཡིག་རིགས་ཤོན་སྤྱར་གྱི་བཅད་སོགས་བསྩལ། ཕྱང་གྱི་ཁྲི་བཞུགས་རྟག་པར་གོང་ས་ཆེན་པོ་ནས་འཕགས་པ་ལྷས་མཁར་ཕྱུང་དཔོན་དམག་གི་སོགས་ཐོབ་ཁོངས་སུ་ཞལ་འདེབས་ཐྲམ་མི་དམའ་ཙམ་དང་འཇུལ་ཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གཟིགས་བཅོས་སུ་ཧོ་ཐོག་ཁེ་ཐུའི་གསེར་ཡིག་དང་ཞྭ་སེར་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཨེར་ཏི་ནི་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་ཐམ་ཀ་ཞེས་པའི་དྲུལ་ཐམ་བཅས་འཚམས་ཞུ་ཞབས་བཏན་སྐུ་ཡེར་འགྲུལ་མི་མཁན་པོ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་བརྒྱུད་དེ་བསྩལ། དགུང་གྲངས་ང་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༩༠༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འཕགས་པ་ལྷ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་མི་ཕམ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན།

(སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ)རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༩༠༡)ལོར་སྨར་ཁམས་རྫོ་འདུམ་སྨང་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་འཕེལ་དང་ཡུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲོལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ཤོན་གྱིས་ཆབ་མདོའི་ཁྲི་བཀོད། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་པ་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་ཀྲའོ་ཨེར་ཧྥུང་གི་རྫིས་འཇུག་ཞིབ་བྱུང་ཡིན་ནས་ཆབ་མདོ་བླ་དགོན་ཕྱི་ནང་སྟོད་བརྒྱུད་མེར་བསྲེག་ཙ་བརླག་བཏང་བས་ཆགས་གནས་བྲལ་ཏེ་རྗེ་ཉིན་གཡོལ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷ་སར་ཆོས་ལུགས་སློབ་གཉེར་དུ་ཕེབས་ནས་གསན་བསམ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་མི་ཕམ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དགུང་གྲངས་བཅུ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་རྟ(༡༩༡༨)ལོར་དགོན་གནས་ཉམས་གསོའི་དོན་དུ་ཡུལ་ལྷ་ས་སྐུ་སྲིད་བཅུ་གསུམ་པར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་དོན་སློབ་གཉེར་མཇུག་སྐྲོང་མཚན་བཏགས་ལེན་རྒྱ་དང་བསྙེན་རྫོགས་སྐྱབ་རྒྱུར་དགོན་པ་གཞི་རྐང་ཉམས་གསོ་ཆེར་བསྐྱུན་སྐྱར་ཡང་གདན་སར་ཞབས་བཅར་ཞུ་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་ཞུས་སྙིན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལུག(༡༩༡༩)ལོར་དགུང་གྲངས་བཅོ་བརྒྱད་བཞེས་སྐབས་ཆབ་མདོར་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་དགོན་གནས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་གཏན་ཚིགས་ས་ལུག་ཤེ་པ་གཏན་འཕེབས་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གནང་། ལྕགས་སྤྲེལ(༡༩༢༠)ལོར་དགུང་གྲངས་བཅུ་དགུ་བཞེས་ལོར་རིགས་མ་བསྙེན་བཞེས་ལ་བརྟེན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ཕྱིན་ཆད་དགེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་འཛིན་ལྷ་སྤྱིལ་ཆེ་ཁག་ནས་བསྟན་རྩ་སོ་ཐར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་རས་སུ་ཐོར་བའི་བག་མེད་འཚོལ་སྤྱོད་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་ལས་འཚུན་འདོམས་ཆེད་འཕགས་པ་ལྷའི་ཏོ་ཐོག་ཐུའི་ཀོ་གནས་དབྱངས་ཏེ་གསེར་ཡིག་ལས་ཐམ་མདོ་སྤྱི་བཀའ་ལྷ་ནས་དམ་བསྟན་དང་འབྲེལ་ཆབ་ལྷ་ནས་དཔོན་གཡོག་བདུན་གྱི་གསོལ་ཐོགས་ཕྱུལ་ཏེ་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་ཅིག་ཏུ་བཤགས་སྡོམ་གྱི་བཅད་རྒྱུར་ཐོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀོད་རྒྱ་ཚན་ཐེབས་འབྲེལ་འཕགས་པ་ལྷའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལས་

ཚབ་ཞི་བ་ལྷ་སྐྱིད་དྲུག་པ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་བསྐོ་གཞག་གིས་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱིད་བཅུ་པ་དེ་ཉིད་མར་ཐང་སྒོར་ཁྲོལ་བཞུགས་ཁང་ཞན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐུར་བཞུགས་གནང་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། ཝོན་ཀྱང་སྔོ་དགོན་མི་སེར་བཅས་པས་བརྩི་བཀུར་དང་ཀུན་སྤྱར་རྨུས་ཞུས་པ་དང་གང་ཉིད་ནས་ཀྱང་དགོན་འབབས་ཐུགས་སློས་སུ་མ་བཏང་བར་དགོན་པ་ཉམས་གསོའི་ལས་དོན་ལ་ཐུ་མཐུད་ཐུགས་འཁུར་བཞེས་མེད། དཔའ་མོད་ར་སྤྲུལ་གདན་དྲུང་དེ་འདུས་ཀྱར་དགེ་ཚུལ་སྡོང་གི་སྡོམ་པ་འབོག་འདུག་པ་དང་། དབང་ལུང་ཞུ་འདུག་པ། ཀར་མདའ་ཁྲི་སྤྲུལ་གདན་དྲུང་ནེ་རྒྱུད་སྡེའི་དབང་དང་བཀའ་བསྟན་གྱི་ལུང་རྒྱུན་སྩོལ་ཐབས་མཛད། ཆུ་སྦྲུ(༡༨༣༣)ལོར་སྔོ་མགོན་སྐྱི་མགྲིན་ནས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་སྐྱིད་བཅུ་གསུམ་པར་འཕགས་པ་ལྷ་གང་འདིའི་ཁོ་མིང་བསྐུར་གསོ་ཡོད་པའི་རི་འདུན་སྙན་ཞུ་དང་ཕྱག་གི་འཕྲུལ་རྗེ་བླ་བྲང་གི་མགྲོན་གཉེར་དོན་རྒྱལ་ལྷ་ལར་མངགས་གཏོང་བྱས། སྐབས་དེར་བཀའ་ཐག་མ་ཆོད་གོང་ལྷ་སྐྱིད་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རྫོགས་ཏེ་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ནས་གནང་བའི་སྲིད་ཐམ་འགོ་མཆན་དུ་འཕགས་པ་ལྷའི་མཆན་ཡུང་གོ་གནས་སྟར་ཡུགས་བསྐྱར་གསོ་ཆོག་འཐུས་དང་ཆོས་ཕྱོགས་རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་འཛིན་ཆོག་སོགས་བླ་ཚབ་དགོན་རྫོང་སྤྱལ་སྐུ་ནས་འཁྱར་བཞིས་དགོས་ཞིས་ཐེབས་དོན་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྦྲུ(༡༨༣༦)ལོར་དགུང་གྲངས་༢༢བཞེས་ལོ་ཧོར་ཟླ༡ཚེས༢༢ཉིན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱིད་བཅུ་པའི་མཚན་གནས་བསྐྱར་གསོའི་ཁྲི་གསོལ་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས། ཤིང་ཕག(༡༨༣༥)ལོའི་ཧོར་ཟླ༡ཚེས༢༢ནས་བབ་ཏུས་ཆེན་ཉིན་ཕ་བོད་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་མདོར་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་ཞབས་བརྒྱ་སེར་སྦྲེངས་སོགས་བཀུར་བསྟི་སྲི་ཞུ་བླ་མེད་མཛད། དགུང་གྲངས་སོ་དྲུག་པ་མེ་གླང(༡༨༣༧)ལོའི་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྐུ་ཁམས་ཏུང་བསྟུན་ཚུལ་བསྟན་པས་ཞབས་རིམ་དང་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་བ་བྲིངས་མང་བཏབ་ཀྱང་དྭངས་བསྐྱོད་མ་ཐུང་བར་ཆབ་མདོར་སྐུ་གཤེགས།

འཕགས་པ་ལྷ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

(སྐྱིད་བཅུ་གཅིག་པ) རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཡོས(༡༨༣༨)ཧོར་ཟླ་༡༢ཚེས་༢ཉིན་ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་དང་ཉེ་བ་མཆོ་གསུམ་པའི་ཁོངས་ཨ་མདོ་སྒོང་སྟ་ཡུ་ཚང་དམ་རྒྱུ་བསྐོར་ཞེས་པར་ཡབ་བློ་བཟང་ངག་དབང་དང་ཡུམ་རིག་འཛིན་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། སྔར་ལམ་གསེར་ཕུམ་དཀྲུགས་འདོན་ཞུ་སྐྱོལ་ཡང་དེ་སྐབས་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་མེད་ཁར་རྒྱལ་བ་ལྷ་སྐྱིད་བཅུ་བཞི་པ་ལྷུན་གྲུབ་བས་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་ལ་གནས་ཚུལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བར་ཆེད་མངགས་ལྷ་སར་མི་སྔ་མངགས་གཏོང་གིས་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་ཤར་ལ་སྙན་ཞུའི་བཀའ་ལན་ཕྱིར་ཕེབས་སུ་འཕགས་པ་ལྷའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཁྲི་གསོལ་བྱས་འཕྲུལ་ཞེས་སྲིད་ཐམ་འགོ་མཆན་བསྐུལ་འགྱུར་སྣང་བ་བཀའ་བསྩལ་གྱི་མཛད་རྗེ་བསྐུར། ཧྲ་ལའི་བླ་མ་ནས་མཚན་བསྟན་འཛིན་འཛིགས་མེད་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་དང་སྲིད་སྐྱོང་སྟག་བྲག་ནས་གསོལ་ཆེན་སེར་པོའི་ཐོག་འཕགས་པ་ལྷར་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དཔལ་བཟང་ཞེས་པའི་མཚན་ཡིག་དམ་འགྱུར་དང་མཚན་སྤྱིལ་གྱི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་བཅས་གནང་། དགེ་བཤེས་མཁྱེན་རབ་མཐར་ཕྱིན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཐུག་ཕྱིས་ཡིག་སློག་དང་ཐུགས་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བཞེས། དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་དམ་པ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལ་གསན་བསམ་ཐུགས་གཉེར་རྒྱུན་འཁྱོངས་མཛད། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་ལྕགས་སྟག(༡༨༥༠)ལོར་ཆབ་མདོ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་དུ་རིགས་ལྟུང་ཚོགས་བཞེངས་གནང་། ཤིང་ལོའི་ཟླ༡༠པའི་ཚེས༡༨ཉིན་ཏེ་ཆབ་མདོར་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་འཁྱོར་པའི་ཉིན་གསུམ་པར་འཐབ་ས་མདུན་མའི་བཀོད་འདོམས་དམག་སྤྱི་ཕང་ཆི་ཆེད་བླ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་པན་ཆུན་འཚམས་འདྲི་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༨༥༢)དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་དཔུས་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ཞིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སེ་རར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སེ་རར་གཏན་བཞུགས་ཀྱིས་རིགས་ལམ་ཆེ་ཆུང་གི་སློབ་གཉེར་དམ་བཅས་སོགས་ལེགས་གྲུབ་ཐེན་ནས་ལྕགས་སྤྲེ(༡༨༦༠)དགུང་གྲངས་ཉེར་གཉིས་སུ་ཐེབས་སྐབས་ལྷ་རམས་མཚན་རྟགས་བཞེས་འཆར་ཡོད་ཀྱང་ས་རྟ(༡༨༥༨)ལོའི་ཟླ་འགྱུར་དུས་དབང་གི་རྐྱེན་པས་ལྷ་རམས་མཚན་བཞེས་གནང་ཐབས་བྲལ། སྐུ་ཕྲེང་འདིའི་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་གནས་ཐང་སྟོག་མ(༡༨༥༡)ལོའི་ཟླ་དང་པོར་ཀུང་ཧྭ་ཧི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མདོ་སྨད་མངའ་ཁུལ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ་དང་པོའི་མཚན་གནས་བཞེས་པ་ནས་སྟ་རྫེས་སུ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ལས་ཨུ་ཡོན། ཀྲུའུ་རེན་ཨུ་ཡོན་གཞོན་པ། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་ཨུ་ལྷན་གྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་སྐབས་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ། ལྔ་པ། དྲུག་པ། བདུན་པ་བཅས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་དང་། ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་བཅས་གནང་ཐོག་སྐབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་ཀྲུང་གཞོན་པའི་མཚན་གནས་བཞེས་ཏེ་ད་ལྟ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༨༥)ལོར་དགུང་གྲངས་ང་བདུན་དུ་འཆི་ཞིང་བཞེས་པ་ལགས་སོ། །འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱིད་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་ཞིབ་ཙམ་གཟིགས་འདོད་ཆེ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱུ་ཆ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི(བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱུ་ཆ་བདམས་བསྒྲིགས)དེབ་དགུ་པ(སྤྱིའི་འདོན་ཐེངས༡༤)ནང་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་། མ་བྱང་པོ་ཏ་ལའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་མཐའ་མཚམས་ནགས་ཁྲོད་ཅིག་ནས་གདན་དྲངས་པའི་རང་བྱུང་འཕགས་པ་མཆེད་བཞིའི་ནང་ཚན་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྐུང་བརྙན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་པས་ན་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན། སྔོ་སྲིད་སྐབས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི(གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག)ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན། འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་དང་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག་གཉིས་གནའ་རབས་ཀྱི་ཤུལ་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད་པ་བྱིན་རླབས་ཅན་ཡིན་པའི་དབང་གིས་བཤིག་མ་རུང་པར་རང་འཛུགས་བཞག་ཡོད་པར་བཤད། ལྷ་ཁང་འདིའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བལ་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཙན་དན་ལས་གྲུབ་པའི་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྐུ་དང་། དེའི་གཡས་ངོས་སུ་མངའ་རིས་སྐྱིད་གྲོང་དུ་བཞུགས་པའི་འཕགས་པ་ཝ་ཏི་འདྲ་ཚོན། ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐྱིད་ལྔ་པ་ལེ་ཙེན་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་སོག་པོའི་ཡུང་ནས་ཕུལ་བའི་ཙནྡན་དམར་པོ་རྣམས་བོད་དུ་བསྣམས་ནས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཆུང་ད་ཙང་མང་པོ་བཞུགས་པ་ད་ལྟ་ཉམས་ཆག་མེད་པར་གནས་ཡོད།

འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་གསུམ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ།

འཕགས་པའི་དགེ་འདུན། འཁོར་བ་ནས་ཐར་ཟིན་པའི་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་སུ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཟེར། འཁོར་བ་ནས་ཐར་མེད་པའི་སློབ་པ་ལ་སོ་སྐྱེའི་དགེ་འདུན་དང་། སློབ་པ་བཞི་ཡན་ཆད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་། སློབ་པ་ཡིན་མིན་གང་ལྟར་ཡང་མི་གསུམ་ཡན་ཆད་ལ་སྡེ་ཁག་དང་། མི་སྡེ་ཟེར་བ་དང་། གྲོང་གསུམ་ཡན་ཆད་ལ་གྲོང་སྡེ་ཟེར།

འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས། མཉམ་བཞག་སྟོང

གྱིས་བྱུང་ཞིང་མཉམ་བཞག་དེའི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཟེར་ཞིང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བརྟགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལས་རྒྱུད་ཆད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། དེའི་ཚེ་སེམས་གཉིས་སྣང་མེད་པས་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་ཡུལ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་ཤེས་པའི་ཟླས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱུང་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་སྣང་ཡང་ཞེན་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རང་གི་སྤྲུལ་པའི་ན་ཆུང་མ་སྣང་ཡང་ཞེན་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་བསྡུས་ལས། མི་ཤིག་ཤིག་ནི་བརྩམས་པ་ལྟར། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཤེས་དེ་འདྲ། །ཞེས་མཉམ་བཞག་སྣང་མེད་དང་། །དེ་ཉིད་ཤིག་ནི་ཕྱི་བ་ལྟར། །དེ་རྗེས་ཐོབ་པའི་ཤེས་དེ་འདྲ། །ཞེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བར་གསུངས་སོ། །

འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས། བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱི་སྤྲིན་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཚེ་སེམས་ལ་གཉིས་སྣང་མེད་པས་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན།

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་དང་བཞིའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗོད་བྱང་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གྲུབ་ཟིན་པ་འདི་ནི་སྔར་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། ཉོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཁམས་གསུམ་རྒྱུད་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་རྐྱེན་དང་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་རིག་ནས་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པའོ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་འགོག་པ་དང་ཞི་བ་དང་གྱ་ནོམ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའོ། །སྡུག་བསྔལ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ལ། ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དག་སྟེ། དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་འགག་ཅིང་སྤང་སྟེ། དེ་ཡང་ལམ་དང་རིགས་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱིན་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དངོས་སུ་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བཙལ་ཏེ་རྙེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ནས་འཕགས་པའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ན་ལམ་མོ། །དེ་ལ་རྟོགས་པ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྒོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་ལྡན་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལས། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་པའི་བདེན་པ། ལམ་གྱི་བདེན་པའོ་ཞེས་དྲང་ངོ་། །འདི་ལ་བདེན་པ་བཞི་འང་ཟེར་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བསྐོར་བའི་ཆོས་འཁོར་བཞི་ཡིན་པས་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཟེར་རོ། །

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག སྡུག་བསྔལ་ལ། ༡. མི་རྟག་པ། ༢. སྡུག་བསྔལ། ༣. སྟོང་པ། ༤. བདག་མེད་པ། ཀུན་འབྱུང་ལ། ༥. རྒྱུ། ༦. ཀུན་འབྱུང་། ༧. རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ། ༨. རྐྱེན། འགོག་པ་ལ། ༩. འགོག་པ། ༡༠. ཞི་བ། ༡༡. གྱ་ནོམ་པ། ༡༢. ངེས་པར་འབྱུང་བ། ལམ་ལ། ༡༣. ལམ། ༡༤. རིགས་པ། ༡༥. སྒྲུབ་པ། ༡༦. ངེས་པར་འབྱིན་པ་བཅས་སོ། །

འཕགས་པའི་ནོར་བདུན། དད་པ་ཆུ་བོ་ལྟ་བུའི་ནོར། ཚུལ་ཁྲིམས་མེ་ཏོག་ལྟ་བུའི་ནོར། སྦྱིན་གཏོང་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་ནོར། ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་ནོར། དམ་ཚིག་ཤེལ་སྐོང་ལྟ་བུའི་ནོར། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་མས་མི་བསླུ་བ་ལྟ་བུའི་ནོར། ཤེས་རབ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་ནོར་ཏེ་དེ་ཡང་། ༡. དད་པའི་ནོར་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་དང་། བླ་མ་ལ་དད་པ་སོགས། ༢. ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནོར་ནི། ཉེས་སྤྱོད་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། ། ༣. ཐོས་པའི་ནོར་ནི། ཡུལ་མང་པོ་ལས་ཐོས་པ། གཞུང་མང་པོ་ཐོས་པ། གྲོགས་མང་པོ་ལས་ཐོས་པ་བཅས་ཐོས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་ལྡན་ཞིག་གོ ། ༤. གཏོང་བའི་ནོར་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ཞེན་མེད་པར་གཞན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་གཏོང་ཕོད་པའོ། ༥. ངོ་ཚ་ཤེས་པའི་ནོར་ནི། རང་གིས་ཉེས་སྤྱོད་འདི་འདྲ་བྱས་ན་གཞན་ལ་གདོང་སྟོན་མི་ཕོད་པར་ངོ་ཚ་བའི་བསམ་པ། ༦. ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ནོར་ནི། རང་གིས་བྱ་བ་ངན་པ་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་ཞེ་ཁྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བསམ་པ། ༧. ཤེས་རབ་ཀྱི་ནོར་ནི། བླང་དོར་གྱི་ཆ་སོ་སོ་ནས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་གསལ་པོར་འབྱེད་ནུས་ཤིང་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་ཐུབ་པའོ། །

འཕགས་པའི་ཡུལ། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཁྲུངས་པ་དང་། ཆོས་གསུངས་པ། ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པ་སོགས་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་དང་། ཆོས་ཚིག་མང་དར་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡུལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

འཕགས་པའི་རིགས་བཞི། ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། བསོད་སྙོམས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། སྤོང་བ་དང་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བཞིའོ། །

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ། ཡང་དག་པའི་ངག ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི། ས་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འདི་ལྟར་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དམིགས་ཤིང་གཅོད་པས་ན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་གོ ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ནོར་བར་བརྟགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ངག་གིས་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་འཆད་པས་ན་རྟོག་པ་དང་ངག་གཉིས་ནི་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ ། ཡང་དག་པའི་ངག་ནི། རྩོད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་འདྲི་བའི་ལན་མ་ནོར་བར་འབྲེལ་བའི་གཏམ་སྨྲ་བས་ན་འདི་ནི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་སྤངས་པས་འདི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་ནི། ཡོ་བྱད་བསྒྲུངས་ནས་ཟང་ཟིང་མང་པོ་ལ་མངོན་འདོད་མི་བསྐྱེད་མི་གསོག་སྟེ། རང་གི་ལུས་དགེ་བ་སྤྱོད་ནུས་ཙམ་གྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཚད་ཙམ་ཞིག་ཚོལ་བས་ན་འདི་ནི་ཚོད་ཟིན་པར་འཚོ་ཞིང་ཡོ་བྱད་བསྒྲུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་དེ། ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་གསུམ་ནི་སྐྱོན་མེད་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ ། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་ནི། བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤང་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་དྲན་པས་ནི་ཞི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞུམ་རྒོད་བྱུང་ན་རྩེ་གཅིག་ཏུ་སྒོམ་ཞིང་གཉེན་པོ་བསྟེན་དེ་

སྣང་ལ། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་མི་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ལ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཟེར། འདི་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་དུ་འབང་གཏོགས་སོ། །

འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དྲུག མ་ག་དྷ། ཡངས་པ་ཅན། མཉན་ཡོད། འཁོར་བ་འཛིན། གནས་བཅས། ཙམ་པ་ཀ་སོ། །

འཕགས་ལམ། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་རིང་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་སྟེ། ཐེག་པ་རང་རང་གི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་སྐབས་ལས་དེའི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་འཕགས་ལམ་ཡིན་ནོ། །

འཕགས་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཟུང་འཇུག་ལ་སྒྲིབ་ཆས་སྒྲི་བ་བཅུ་གཉིས། མ་རིག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མུན་པ་སེལ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐོང་བ། ལྷག་བསམ་བརྟན་པོ་རང་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་མི་བྱེད་པས་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ། འདོད་པའི་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་མཐོང་བ། སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པར་སྤྲུལ་ནས་འཕྲིན་ལས་བྱེད་པ། དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བརྗོད་བྲལ་དུ་མཐོང་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔེ་དང་རྒྱུ་མཚན་རྟོགས་པ། ཤེས་བྱ་ལ་བློ་གྲོས་བླ་ན་མེད་པ་རྒྱས་པ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མུན་པའི་བག་ཆགས་སེལ་བ། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། སྔར་གྱི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག

འཕགས་ལམ་གསུམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ།

འཕང་ཐང་དགེ་ར། བཙན་པོའི་སོ་བྲང་འཕང་ཐང་གི་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་བདེ་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག

འཕངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྔ། ༡. རྒྱང་རིང་འཕོག་པ། ༢. མི་འཆོར་བར་འཕོག་པ། ༣. ཚབས་ཆེ་བ་འཕོག་པ། ༤. གནད་དུ་འཕོག་པ། ༥. སྒྲ་དྲག་པར་འཕོག་པ་ཞེས་འཕངས་རྒྱན་སྣ་ལྔ་བྱ་བའོ། །

འཕན། ཀ་འཕན། གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་ཁང་ལྟ་བུའི་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་འགེལ་བྱེད་དར་གོས་ཚོས་གཞི་སྣ་ཚོགས་ལས་བཟོས་པའི་འཕན་ལག་ལྔེ་ལྕེ་གསུམ་བསྒྲིགས་ལ་རྩེ་མོར་འཕན་མགོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག

འཕན་ཁར་བཞག་པ། བ་ཁར་བཞག་པའམ་ཕྱོགས་ཞིག་ཏུ་བཞག་པ།

འཕན་པ། ཆག་པའམ་ཉམས་པའི་དོན་ཏེ། 《སྣང་སྲིད》ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་བཟང་ལ་འཕན་མེད་པ། ཞེས་དང་། 《མཛོད》ལས། འཆལ་ཁྲིམས་དེའི་རྒྱུས་འཕན་མ་བྱུང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འཕན་པོའི་སྐོར་གཞས། འཕན་པོ་ཡུལ་དུ་སྐོར་བཞས་དང་ཚོ་ཆེ་བར་བརྩེན་པོ་གསར་དང་། འོང་སྐོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་ཕོ་མོ་རྣམས་སྐོར་གཞས་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་རེ་མཚན་མོ་མི་སྐོར་བརྒྱབ་ནས་མཚན་གང་སྐོར་གཞས་རྒྱག་གི་ཡོད། ལྷག་པར་དར་ཡུལ་དུ་སྦྱ་གཞས་དང་སོ་ཆེ་སྐབས་སྐྱ་གཞས་དང་དང་བའི་དང་ཡུལ་ཡིན་ཟེར། འཕན་པོའི་སྐོར་གཞས་ལ་གཞས་གདངས་དང་གཞས་ཚིག རྐང་པའི་འདེགས་འཛུགས། ལག་པའི་སྟངས་སྟབས་སོགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད། གཞས་ཚིག་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་ལུང་དང་། ཤུགས་ཅན་སྐྱེ་བོ། ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ། ནམ་ཟླ་དུས་བཞི་སོགས་ལ་དགེ་བསྔགས་པ་ཡིན་འདུག

འཕན་ཡུལ་སྟོང་སྡེ། འཕན་ཡུལ་སྟོད་སྨད་ལ་གནས་པའི་སྟོང་སྡེ།

འཕན་ཡུལ་དར་རྒྱལ། དེང་སང་གི་ས་བཀྲའི་ཐོག་འཕན་པོའི་ལུང་པར་དར་རྒྱལ་ཟེར་བའི་ས་མིང་མ་འཁོད་པས་ས་གནས་དེ་འདྲ་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་དགོས།

འཕན་ཡུལ་ཟལ་མོ་སྒང་། ས་གནས་འདི་འཕན་པོར་ཡོད་རེས་ཀྱང་། དེང་གང་འཕན་པོར་ས་མིང་དེ་འདྲ་བྱུས་པའི་ས་ཆ་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས།

འཕར་བསྐྱལ་དངོས་རྫོད། ཁྲལ་འཕར་མ་བསྐྱལ་བའི་དངོས་རྫོད།

འཕར་འཁྲི་འགེལ་སྒྲུབ། ནམ་ཀུན་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཀྱང་སྐབས་དེར་བཙན་དབང་གིས་འཕར་མ་བཙན་འགེལ་བྱས་སྐབས་མི་སེར་རྣམས་གང་ཡང་ཟེར་མ་ནུས་པར་སྒྲུབ་དགོས་བྱུང་བ།

འཕུལ་ཧྲེན་གཉིས། ཡི་གེའི་སྔོན་རྗེས་གཉིས།

འཕུལ་ཡིག་ལྔ། སྔོན་འཇུག་ཡི་གེ་ག་ད་བ་མ་འ་སྟེ་ལྔ།

འཕེན་བྱེད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག འཕེན་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་ཡན་ལག འཕངས་པ་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག མངོན་པར་གྲུབ་པ་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག གང་གིས་འཕེན་པའི་ཡན་ལག ཇི་ལྟར་འཕེན་པའི་ཡན་ལག གང་ལ་འཕངས་པའི་ཡན་ལག གང་གིས་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཡན་ལག ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག གང་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །

འཕེན་བྱེད་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས། འཆི་ཁའི་མཚམས་སྦྱོར་བཟང་ངན་དང་དཀར་ནག་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག

འཕེན་བྱེད་ལས་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་བཅས་གསུམ་དང་། ཡང་ན་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ། བསགས་ལ་མ་བྱས་པ། བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་དང་གསུམ་མོ། །

འཕེན་བྱེད་ལས་གསོག་དུས་ཀྱི་བསམ་པ་གསུམ། འདུ་ཤེས། ཉོན་མོངས། ཀུན་སློང་བཅས་གསུམ་མོ། །

འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་བཞི། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ། འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་དགེ་བ། གཉིས་ཀ་མི་དགེ་བའོ། །

འཕེལ་གྱི་མང་ལུགས། མང་དུ་འགྲོ་ལུགས་སམ། མང་དུ་འགྲོ་སྟངས།

འཕེལ་ཟད་འཁྲུགས་གསུམ། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་འཕེལ་ཟད་འཁྲུགས་པའི་དོན།

འཕོ་སྐྱས། ས་གནས་གཅིག་ཏུ་གཏན་འཛུགས་སུ་མ་བསྡད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སོ་བསྒྱུར་བྱས་པ། དཔེར་ན། འབྲོག་པའི་རུ་བ་དབྱར་དགུན་འཕོ་སྐྱས་བྱེད་པ།(ཚ)

འཕོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཟླ་ཤ་དགུ། ཚངས་དྲུག སྨིན་མཚམས། མིག ཟླ། སྨྲ། ཁྲ། སྐྱེ་བ། ཆུ་ལམ། བཞད་ལས་བཅས་སོ། །

འཕོ་བའི་དབྱེ་བ་བཅུ་གཅིག སྤྱངས་ཏེ་འཕོ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྤྱོད་དང་རྩོལ་བས་འཕོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྩོལ་བས་འཕོ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་བླ་མར་འཕོ་བ་དང་། བཙན་ཐབས་དག་ཏུ་འཕོ་བ་དང་། སྤྲོས་མེད་ཆོས་སྐུའི་འཕོ་བ་དང་། སྤྲོས་བཅས་གཟུགས་སྐུའི་འཕོ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་འཕོ་བ་དང་། སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་ཡི་འཕོ་བ་དང་། ཡིད་འོད་མཁའ་འགྲོའི་འཕོ་བ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

འཕོང་གི་གནས་ལྔ་བྱང་བ། ༡. རིམ་གྱིས་བསྒོམས་ན་ཕོག་པ་དང་། ༢. བསྒོམ་མི་དགོས་པར་ཕོག་པ་འབྱུང་ལ། ད་དུང་སྦྱངས་པས་རྒྱང་རིང་པོར་ཕོག་པ་དང་། ༣. གང་ལ་འཕངས་ཀྱང་མི་འཆོར་བར་ཕོག་པ། ༤. གང་ལ་གཏད་ས་ལྟར་གནད་དུ་ཕོག་པ། ༥. ཤུགས་སམ་ཚབས་ཆེ་བར་ཕོག་པ་དང་གཟུགས་མ་མཐོང་ཡང་སྒྲ་གྲགས་པ་ལ་གཏད་ནས་འཕངས་པས་ཕོག་པར་བྱང་བའོ། །

འཕོངས་རྒྱན་སྣ་ལྔ། མདའ་རྩལ་གནས་ལྔ་ལ་བྱང་ཆུབ

པའི་དོན་ཏེ། ༡. གཏན་དུ་ཐོག་པ། ༢. ཚབས་ཆེ་བར་ཐོག་པ། ༣. རྒྱུན་རིང་བར་ཐོག་པ། ༤. སྣ་གྲངས་པར་ཐོག་པ། ༥. མི་འཚོར་བར་ཐོག་པ་བཅས་ཡིན།

འཕྲུང་མོ་ཕྲུག ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲ་བའི་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལྟར་ཡིན་མིན་རྣམ་འབྱེད་མི་ཤེས་པ།

འཕྲུང་མོ་སེལ་བྱེད། ཐེ་ཚོམ་སེལ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན། འཕྲུང་འཕྲུལ་ནི་མཐའ་གཉིས་ཀར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་བས་གཉིས་ཀར་དོགས་པ་ཟ་བ།

འཕྲུན་སྒྲ། འཕྲུན་ནི་དབང་མེད་དུ་ཡུལ་གྱུར་བའམ་འཁྲུམ་པ་ལ་ཟེར།

འཕྲུར་གཡེང་བྱེད། སྤྱིར་བཏང་ལ་སེམས་གཡེང་བ་དང་། རྩེད་མོ་རྩེད་བློ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བག་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག

འཕྲེང་བ་རྩེ་དྲུག ཕར་ཕོད་རྒྱལ་ལེགས་དྲུག་སྐབས…… འཕྲོངས་རྒྱས་ལུ་བཏབ་པའི་ས་བླང་དྲུག་སྟེ། སྟག་རྩེ་དང་། ཁོད་རྩེ། ཡང་རྩེ། ཁྲི་རྩེ། རྩེ་མོ་ལྷུང་རྒྱལ། ཁྲི་བརྩེགས་འབུམ་གདུགས་བཅས་སོ། །

འཕྲེར། ཁོང་ཁོང་གིས་འཐོན་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་མིང་།

འཕྲོན་པོ། སྨྲས་པ་འཆལ་པོའི་མིང་སྟེ། 《བོད་ཀྱི་བརྡ་སྐད་མིང་གཞི་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས》ལས། འཕྲོན་པོ་གཞན་གྱི་ལུད་མེད་བགྲོད་མཁན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །(ཚ)

འཕྲོར་འདོད། ཕྱི་ཡོགས་ལ་འདུ་ཆགས་པོ་ཞིག་འདོད་པ།

འཕྲང་། འོག་ཏུ་ཆུ་དང་ཕྲག་གཡང་གཟར་པོ་ཡོད་ལ། སྟེང་དུ་ཡང་འགྲོ་སའི་ལམ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ལས་མེད་པ། གོམ་པ་སྤོས་སྟངས་མ་འཁྱིག་ན་ལམ་སེང་ཟགས་འགྲོ་ས་དེ་འདྲ…… ཞིག་ལ་ཟེར།

འཕྲུལ་གྱི་ཐབས་རྒྱགས། བསམ་བློ་བཏང་བཏང་མ…… བཏང་བར་སེམས་ཤར་ཚད་ལག་ལེན་ལ་བཀལ་བའི་དོན།

འཕྲུལ་ཐེས་ཕྱུགས་ཐེས། དོན་དག་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཚད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། 《བེའུ་བུམ་སྔོན་པོ》ལས། ང་སྐལ་དེའི་དུས་སུ་འཕྲུལ་ཐེས་ཕྱུགས་ཐེས་ཐམས་ཅད་གཙོད་དེ་སྲི་མོང་གི་གཏམ་དུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

འཕྲུལ་བདེ་ལས་ཁྲུངས། འདི་ནི་དེ་སྔ་བོད་ས་གནས…… སྲིད་གཞུང་གི་གཉམ་འོག་ལས་ཁྲུངས་ཏེ་རྩེ་ཕྲུག་ལས་ཁྲུངས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་གཉམ་དུ་ཙ་སྡེའི་ནང་རྩེ་ཕྲུག་ལས…… ཁྲུངས་ཞེས་པར་གཟིགས།

འཕྲུལ་འཕྲུལ་རྩ་འཛིན་བྱེད། དུས་ཐོག་ཏུ་སྨིན་བཙོད་བྱེད་དགོས་པ་ལ་སྨིན་བཙོད་དང་ཉེས་ཆད་གཏོང་དགོས་པ་ལ་ཉེས་ཆད་གཏོང་བ།

འཕྲིན་པ་མཁན། སྤྱིར་བཏང་ན་ཕོ་ཉའམ། བང་ཆེན་ལ་གོ་དགོས།

འཕྲིན་བྱང་། བཀའ་ཡིག་བྱང་བུ།

འཕྲིན་ལས། སྤྱིར་འཕྲིན་ལས་ནི་མཛད་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲོ……འདུའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནི་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་བདག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཡིན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནི་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་འབད་རྩོལ་རྒྱུན་ཟད་ཀུན་མི་མངའ་བཞིན་དུ་སྔོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མཐུ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་འོད་ཟེར་སྤྲོ་བ……བཞིན་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཐའ་ཡས་པས……གདུལ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གང་ཞིག་གང་གིས་གདུལ་བ་ཡི། །ཇི་གང་གང་དུ་གང་གི་ཚེ། །དེ་ཡིན་ནམ་རྟོག་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར། །ཁྱབ་པ་རྟག་ཏུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས།

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བ། འདི་ཞེ་ས་བྱས་པ་ཅན་ལས། དོན་དུ་ལས་དོན་སྒྲུབ་མིའི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་དོན།

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ། སྐུ་འདས་སྐབས་མཇུག སྒྲུབ་མ་གྲུབ་པར་ལུས་པའི་མཛད་པའི་ལྷག་མ་རྗེ་མཛད་རྗེས་ཀྱི……འགྲོ་ལུགས།

འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་བཅོ……ལྔ། མི་རྟག་ཐོག་པའི་ལྟ་དོར་གཞན་བཟང་རྟོག རང་……ལྷའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཉིན་མཚན་དུས་ལས་ཡོལ། ཕྱི་རོལ་ལྟར་དགའ་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་སོར་ཞེན། རང་གིས་དབང་མ……རྫོགས་པར་གཞན་ལ་བསྒྲུར། ཚེ་འདིའི་ཆེད་དུ་ཟབ་མོའི……དོན་རྣམས་སྟོན། བསྙེན་པ་ཐོག་མར་བཀྲས་དང་རྒྱལ……འཆོས་བྱེད། རྒྱུ་མེད་ལས་སྦྱོར་དོན་མེད་གཡེང་བས……འདའ། སྐྱབས་རྣམས་མི་སྐྱོབ་ཐོག་མའི་སྤྱོད་ལ་དགའ། ཟང་ཟིང་ལ་ཆགས་དམ་ཉམས་འདུལ་མི་བྱེད། སྤྱོད་པ……དུས་སྐབས་མི་འབྲེལ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔའོ། །

འཕྲིན་ལས་བརྒྱད། རོལ་རྩེད་ལྟ་ཚོགས་མཛད། རྫུ……འཕྲུལ་ལྟ་ཚོགས་མཛད། བསམ་དོན་འི་སྒྲུབ་པ་མཛད། པ་མ་ཨ་དུ་མཛད། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མཛད། བོད་ཡུལ་ཞབས་བཅགས་མཛད། རིན་ཆེན་གཏེར་སྦས་མཛད། སྲིན་པོའི་ཁ་གནོན་མཛད་དོ། །

འཕྲིན་ལས་ལྔ། ཞི་བ། རྒྱས་པ། དབང་། དྲག་པོ། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །

འཕྲིན་ལས་གཉིས། བྱེད་པ་པོ་རང་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་འཕྲིན་ལས་སོ། །

འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞི། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་བཞིའོ། །

འཕྲུལ་འཁོར་བརྒྱད། ཟང་ཟོང་གཞིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྡོའི་འཕྲུལ་འཁོར། ཆུ་སྟོང་འདེགས་པ་ཀྲུའི་འཕྲུལ་འཁོར། རི་སྟོང་འཇོམས་པ་མེའི་འཕྲུལ་འཁོར། བརྩིགས་པ་འཇིག་པ་གུར་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར། རང་ཕྱོགས་སེམས་སོ་བླང་སྲུང་བ་རལ་གྲིའི་འཕྲུལ་འཁོར། གཞན་བདེ་བར་སྤྱོད་པ་རྩེད་མོ་བྱེད་པ་རླུང་གི་འཕྲུལ་འཁོར། མི་རྟོག་དང་བཟའ་ཤིང་གི་ར་བའི་དོན་དུ་ཆུ་བྱིན་དུ་འདྲེན་པའི་འཕྲུལ་འཁོར། གོ་ཆ་འཇིག་པ་ལྕགས་མདའི་འཕྲུལ་འཁོར་རོ། །(འདི་ནི་དུས་འཁོར་ལུགས་སོ)

འཕྲུལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སྒྲོགས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར། ཀྲུའི་འཕྲུལ་འཁོར། གྱི་གུག་གི་འཕྲུལ་འཁོར། གུར་གྱི……འཕྲུལ་འཁོར། ལྕགས་མདའི་འཕྲུལ་འཁོར། རལ་གྲིའི……འཕྲུལ་འཁོར། མེའི་འཕྲུལ་འཁོར། རླུང་གི་འཕྲུལ་འཁོར། ཤིང་རྟའི་ཚད། ཁང་བཟང་། ཁྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆུ་བྱིན་དུ་འདྲེན་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །གྲངས་འདྲེན་མི་རྟོག་ཐེང་གྲེལ་ལས། འདི་ལ་རྫ་མཚར……བའི་སྦྱོར་བ་བཅུ་གཉིས་ཟེར་ཡང་། གཞན་རྣམས་ཁ……མཐུངས་སོ། །

འཕྲུལ་འཁོར་བཞི། སྦྱིན་སྲེག ཡནྟྲ་རྫས། མནྟྲ་སྔགས། ཏནྟྲ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་སྲིད་གསུམ་མཐོང་བ། ཐར་རྒྱ……དཀར་ནག་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུང་གཏམ་མང་པོའི……ནང་ཞལ་རྗེའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལོང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བལྟས་ན་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་མཐོང……ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གྱི་སྔོན་པ་མཁས་པ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་ཤེལ་རྫའི་རིགས་ཀྱི་ནོར……བུ་ཞིག་རྙེད་པ་དེ་ནད་པའི་མགོ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ནད་པ་དེའི་ལུས་པོའི་ནང་གི་ནད་གཞི་གང་དང་གང་ཡོད་མཐོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཚུལ《འཚོ་བ་སྨན་གྱི་གཞིའི་གླིང་གཞི》ནང་གསལ།

འཕྲུལ་ཐིག ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་མིའི་གཟུགས་བརྙན་ཅི……འདྲ་བ་རྣམས་སྤྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པའི་སྟེ་མོ་ནས་འཐེན་པ་ན་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་མི་གསོན་པོ་དང་འདྲ་བར་གཡོ……འགུལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཐག་སྒྱུལ་འདྲ་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མོར་ཡོད་པའི་ཐག་པ།

འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག འདི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ……བསྟོད་བསྔགས་བྱས་པའི་མིང་སྟེ། ཐང་བལ་བཟའ་ཁྲི……བཙུན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་བཞེངས་སྐབས་མཐིལ……ཞལ་རྣམས་མི་ཁོང་གྱིས་པ་ལྟར་སྣང་ས་ཤིང་དེའི་ངོས་སུ……སྣང་གི་ཡོགས་ཐིས་དང་འགྱུར་བཀོས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས……

བརྟན་གསལ་བར་སྣང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་གཟིགས་སུ་ཕུལ་བར་རྒྱལ་པོས་ཁྱེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་འཕྲུལ་དུ་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲུལ་སྣང་དུ་ཐོགས་པ་དང་། གཙོ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དྲི་གཙང་ཁང་ཞེས་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང་གསུང་རྟེན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་དེའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཁྱམས་བཅས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་དག་སྐོར་ཞིབ་ཟུ་ལྟ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང》དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་མཛད་པའི《ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོས་བགྱིས་པའི་དཀར་ཆག》བཅས་སུ་གཟིགས། དེང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། རྒྱ་བཟས་གདན་དྲངས་པའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ནི་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །

འཕྲུལ་བློན་བཅུ་དྲུག རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གྲགས་ཅན་བློན་པོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། མེད་ཐབས་མེད་པའི་བཀའ་ཡི་འཕྲུལ་བློན་བཞི། ནང་བློན་བཟང་པོ་དྲུག ཕྱི་བློན་བཙན་པོ་དྲུག་བཅས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ནི《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ།

འཕྲུལ་བློན་མཛངས་པའི་མི་བདུན། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་གི་སྐབས་བློན་པོ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱས་རྗེས་ཡོད་པའི་བློན་པོ་མཁས་མཛངས་ཅན་བདུན་ལ་ཟེར། དེ་ནི། ༡. རྒྱལ་པོ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་སྐབས་ཀྱི་བློན་པོ་རུ་ལས་སྐྱེས(འདིས་བློན་པོ་ལོ་ངམ་བཏུལ་ཞིང་། ཤིང་མེ་ལ་བསྲེགས་ཏེ་སོལ་བའི་མེའི་ནང་གསེར་དངུལ་ཟངས་ཞུགས་བཞུ་བ། ཤིང་ལ་མིག་ཕུག་ནས་གཉའ་ཤིང་བགྲོ་བ། སྲོན་ཕྱུགས་གཉིས་བསྒྲིགས་ནས་རྨོན་པ་རྒྱག་པ། ཐུ་ཆུ་ཕྱུར་བར་དྲངས་ཏེ་ཞིང་ལ་ཆུ་གཏོང་བ། ཐང་ཐང་སྤྱོལ་ནས་ཞིང་འདེབས་པ། ཆུ་ལ་ཟམ་པ་འཛུགས་པ་བཅས) ༢. རྒྱལ་པོ་ཨི་ཤོ་ལེགས་སྐབས་ཀྱི་བློན་པོ་ལྷ་བུ་མགོ་དཀར(འདིས་ས་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་དོར་ཁ་རྩིས་ནས་ཚད་འཇལ་བ་དང་། འབྲོག་ལས་ལ་སྤྱལ་ཀ་བརྩིས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཁ་གྲངས་མང་ཇུང་འཇལ་ཐབས་གཏན་ཕབ་ཞིབ་བགྲོས) ༣. རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་སྐབས་ཀྱི་ངོར་སྣང་མང་བཙན(འདིས་རྫོང་ཚད་འཇལ་བའི་བྲེ་ཕུལ་གྱི་ཚད་གཞི་དང་། ཁྲིད་ཚད་འདེགས་པའི་སྲང་གི་ཚད་གཞི་ཐོག་མར་བཟོས་ཏེ་ཞིང་འབྲོག་གཉིས་ཀྱི་ཚོང་ལས་ལ་སྟབས་བདེ་དང་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང) ༤. རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ(འདིས་བོད་སྤྱིའི་ཡུལ་སྐད་དང་མཐུན་པའི་རིང་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་དང་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མཛད) ༥. རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བློན་པོ་གཉགས་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྟོན(འདིས་འབངས་ཀྱི་རི་ཁྲིམ་སྲུང་ཐང་དུ་སྤོས་ཏེ་མཁར་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བསྒྱུར) ༦. རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་བློན་ཆེན་འགོས་ཁྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག(འདིས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་སྐབས་ཕན་ཚུན་ཁ་གཏད་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་ཕུལ་བའི་ཞུ་བ་ལས་གཞིར་བཟུང་ནས་བདེན་རྫུན་བརྟག་དཔྱད་བྱ་ཐབས་ཀྱི་བྱང་བུ་རིགས་དགུ་བཟོས་ཏེ་གསོས་ཐང་དང་། དགུང་བློན་ཆེན་པོ་ནས་འབངས་ཀྱི་བར་རིམ་པ་མཐོ་དམན་དང་བསྟུན་ནས་ཁྲམ་པ་དང་བསད་པའི་སྟོང་འཇལ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོང་ཐང་གསར་པ་གཏན་འབེབས་བྱས། ༧. རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་བློན་པོ་སྟག་བཙན་ལྡོང་གཟིགས(འདིས་འབངས་མི་ཁྲིམ་རིས་ཆ་རེ་དང་། མཛོ་རེ། བ་རེ། སྐྱང་རེ་བཅས་གསོ་དགོས་པ་དང་། དབྱར་ཁ་རྩྭ་མང་པོ་བཙས་ཏེ་དགུན་རྩྭ་གསོག་འཇོག་བྱ་དགོས་པར་གཏན་འབེབས་བྱས་པ) བཅས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་། སྐད་ཡིག ཚོང་ལས། ཞིང་འབྲོག་སོན་སྐྱིད་བཅས་ལ་ཕན་ཡོད་ཀྱི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་པ་མཐོང་ཐུབ།

འཕྲུལ་ཡིག འཕྲུལ་ཡིག་ལ་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ་གཅིག་ནི་བརྡ་ཡིག་དང་གཏེར་ཡིག་ལྟ་བུ་གསང་བར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་བཀའ་བརྟགས་འཕྲུལ་ཡིག་ཅེས་པ་རཏྣ་གླིང་པའི་གཏེར་ཡིག་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཆུ་ཡིག་དང་། མེ་ཡིག རླུང་ཡིག་སོགས་འབྲི་བྱ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཡི་གེར་ཟེར།

འཕྲུལ་གཉེན་བལ་མཆོད་ཅན། འདི་ནི་བོད་ཤེས་པ་ཅན་པཎྜི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་སྨྲ་ཤེས་གཏོ་རྒྱུའི་བོན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། བལ་ཆོན་ཐ་ལྷའི་སྐྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའ། ས་གཞི། ཁང་བཟང་སོགས་ལྷས་ཏེ་མདོས་ཁང་བཅོས་པའི་མདུན་དུ་ནད་པའམ་རྒྱུན་ལེལ་བྱ་ཡུལ་གྱི་འདྲ་བརྟན་བཞག མཐའ་བསྐོར་དུ་ལྷ་འདྲེ་མཐུ་བའི་མཚན་རྟགས་རྟ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བ་བཀྲམས་ཏེ་གནོད་བྱེད་གདོན་འདྲེར་བསྔོས་པས་བར་ཆད་སེལ་བ་དང་། ལྷ་འདྲེ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཡི་ཆོས་ཉིད་དང་ཕན་གནོད་ཤེས་པའི་བོན་ཞིག་ལ་ཟེར་སྲོལ་འདུག མདོས་དེ་ཡང་གོང་བཞིན་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་ཡོད།

འཕྲེང་བའི་རྩལ། སྙིང་ཞེ་དའི་དོན།

འཕྲོག་བྱེད། འདི་ལྟ་དབང་ཕྱུག་དང་། བརྒྱ་བྱིན། གསེར་རྗེ། སེང་གེ། རི་དྭགས། ནམ་མཁའ། ཉི་མ། ཙནྡན་དཀར་པོ། ཨ་རུ་ར། སོ་མའི་འཁྲི་ཤིང་། ན་ལ་ཤམ་དཀར་པོ། དཔའ་བོ་བཅས་ལ་འདུག

འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་བྱུང་བའི་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་དྲུག་གི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། འདི་ས་པཎ་གྱིས་རྩོད་པས་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་ནང་པ་ལ་བཙུད། མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་པོའི་མགོའི་རལ་པ་ས་སྐྱའི་དབུ་རྩེ་རྙིང་མ་ན་ཡོད་ཟེར།

འཕྲོད་པ་ཉེར་བརྒྱད། ཀུན་དགའ་དུས་ཀྱི་དབྱིག་པ་དང་། །དུལ་བ་སྐྱེ་དགུ་གཞོན་ནུ་རོག །རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བེའུ་རྡོ་རྗེ་ཐོ། །གདུགས་གྲོགས་ཡིད་འདོད་མཁལ་མེ་དང་། །རྩ་བརྟན་འཆི་བདག་མདའ་ཕུབ་པ། །མདུང་དང་བདུད་རྩི་གཀུན་ཤིང་དང་། །གླིང་པོ་སྡིག་སྦྲུལ་ཟད་གཡོ་བརྟན། །འཕེལ་བ་དང་བཅས་ཉེར་བརྒྱད་དོ། །

འཕྲོད་སྦྱོར་བཅུ། ས་ནང་འཕྲོད་པ་དངོས་གྲུབ་སྦྱོར། ཆུ་ནང་འཕྲོད་པ་བདུད་རྩི་སྦྱོར། མེ་ནང་འཕྲོད་པ་འཕེལ་འགྱུར་སྦྱོར། རླུང་ནང་འཕྲོད་པ་ཕུན་ཚོགས་སྦྱོར། ས་ཆུ་འཕྲོད་པ་མི་འཕྲོད་སྦྱོར། ཆུ་རླུང་འཕྲོད་པ་མི་མཐུན་སྦྱོར། ས་མེ་འཕྲོད་པ་བསྲེག་པའི་སྦྱོར། མེ་ཆུ་འཕྲོད་པ་འཆི་བའི་སྦྱོར་དང་བཅུའོ། །

འཕྲོས་ཁྱབ་གང་འདོམས་རེ་མོད་རྒྱ། ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་སྐད་ཆ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་རེ་མོད་རྒྱ།

འཕྲོས་བཤད་བྱས་པ། དོགས་པ་སེལ་བའི་གསལ་བཤད་བྱས་པ།

བ

བ་ཀུ་ལ་ཡི་སིང་། འདི་ཉི་མ་དང་ཟླ་བས་ཁ་འབྱེད་མི་ནུས་པར་མཛེས་མའི་ཁ་ཡི་འགྲམ་རྒྱ་འཇོར་བས་ཁ་འབྱེད་······ཅེས༼མཛོད་བརྗོད༽དུ་བཤད།

བ་གྲུས་མ། བ་དུས་མཐའ་བཞོན་མ་སྟེ། བེའུ་འཕྲང་བའི་བ་མོ།

བ་སྦང་རྒྱལ་འཇུག བ་སྦང་རྩྭའི་ནང་དུ་རྒྱལ་རྒྱག་ཏུ······བཅུག་པ་ལྟར་མི་གཞན་ལ་རང་སྟང་གང་དྲན་བྱེད་དུ······བཅུག་པ།

བ་དན། མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྟེ། དར་གོས་ཚོན་གཞི་སྣ་ཚོགས་སྦྱིལ་བའི་རྩེ་མོ་ཟུར་གསུམ་ཅན་གྱི་ལྡེ་ལྡེ་གསུམ་བརྩེགས་······དང་བཞི་བརྩེགས་ཀྱི་ལྡེ་མོར་གཡེར་ཁ་འཁྲོལ་བ། དེང་······སང་འཕན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། པོ་ཏ་ལ། དགོན་པ་ཁག་བཅས་ཀྱི་ཀ་འཕན་ལ་གཟིགས།

བ་སྤྲིལ་ཟན་མ། ཙ་དང་སྨན་སྣ་མང་པོ་སྦྱིལ་བའི་རིལ་བུ······དམར་པོ་གསོ་ཚགས་བྱས་པ་དེ་རིགས་ལ་ཟེར།

བ་བྱུང་ལྔ། བ་ལས་བྱུང་བའི་བའི་ཆུ་དང་། ལྕི་བ། འོ་མ། མར། ཞོ། །

བ་མ་རི། ལྷ་སའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀུན་བདེ་གླིང་གི་རྒྱབ་རི་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་སྔོན་ཀ་ཤམ་དུ་ཡོང་བ་རི་ཞེས་པར་གཟིགས།

བ་ཡ་ཞེ། ཆར་པ་གཏོར་བའི་རླུང་གི་མིང་ལ་དྲང་སྲོང་བ་ཡ་ཞེ་ཟེར།

བ་རག ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐང་ཆེན་ཞིག

བ་རི་རིན་ཆེན་གྲགས། (བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང་ཟེར) འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷག་པ་འབྲུག(༡༠༤༠)ལོར་སྐྱེད······མདའ་རིས(ཁམས་སུ་འབྱུང་ཞེས་པའང་སྣང་)སུ་སྐུ······འཁྲུངས། གཙོ་བོར་དོན་ཞགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་བ་ལགས། རྒྱ་གར་དུ་ཐུ་སྡིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་མི་བརྒྱ་ཕྲག་སྦྲད་དུ་གསོད་པ་གཞེར་གང་ཡོད་ཀྱིས་བྲུས། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་བླ་མ་མཛད། ས་སྐྱ་གོང་མ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་སྐུ་གཤེགས་དུས་སྲས་ས་ཆེན་ནར་མ་སོན······པས་བླ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གདན་ས་ལོ་བཅུའི་བར་བསྐྱངས། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༡༡༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས······བཞུགས་ཤིང་། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ལགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། ༼འཕགས་མ་འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས༽ ༼གུ་རྒྱུད༽ ༼དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ༽ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ། ༼འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ༽སོགས་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། ༼དཔལ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེའི་སྒྲུབ་ཐབས༽ ༼རྡོ་རྗེ་གུར་ནས་གསུངས་པའི་རོ་སྲེག་གི་ཆོ་ག༽ ༼དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་དཀའ་འགྲེལ༽སོགས་མང་ངོ་། །

བ་ཀྵ་ཤི་ཡི་དུས་སྦྱོར། བ་ཤི་ཞེས་པ་རྣམ་གྲངས་ལས་རིས་པ་ཅན་ཞེས་ལས་ལ་རག་ལས་པའམ། ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ན་ཚུང་གོ་བདེ་ཞིང་། དེས་ན་ལས་འབྲས་རང་སྟེང་དུ་འཁོར་བ་བཟློག་ཏུ་མེད······པའི་དུས་སྦྱོར་དང་འདྲ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱ།

བ་ཤི། བོད་ཀྱི་གདུང་རུས་མིག་གི་མིང་སྟེ། ༼དེབ་ཐེར་སྔོན······པོ༽ལས། སངས་རྒྱས་དགེ་སློང་རི་ཡུལ་རྗོག་ཅན། གདུང་བ་ཤི་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

བ་སོ་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ། མདོ་སྨད་······འབའ་ཡི་ཐང་ཆབ་དཀར་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡབ་ཡ་སྐྱེ་དང་ཡུམ་ཚེ་དབང་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༨༥༣)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བསྩལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་གདན་སར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་ས་སྨད་ཁྲུལ་དུ་འབྲུལ་ཕུད་ལ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞིན་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཚོགས་ལངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པར་སྔགས་ཚང་ར་བ་སྟོད་དུ་ཚད་མའི་རྟགས་གཞེར་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྡེབ་དང་སྒྲ་རིག་པ་སོགས་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དེའི་ལོ་སྨད་དུ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། ནགས་ཤོད། ཧོར་མདོ། རི་བོ་སོགས་དགོན་པ་ཁག་ལ་གནས་མཇལ་དང་། སྐྱོ་འགྲོ་མང་པོར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར། དཔའ་ཤོད་བརྒྱུད་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་དང་། ངག་དབང་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་དུས་དཀྱིལ་དབང་པོའི་འཁྲུལ་འཁོར། རྟ་མགྲིན་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལོ་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་དུ་འབྲས་སྤུངས་ཀུན་དགའ་ར་བའི་བཞུགས་གྲལ་ཆེན་མོའི་ས་ར་སེ་འབྲས་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་བདུན་གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བགྲོ་གླེང་ཡུལ་བས་སོ······སོར་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལན་གནང་ནས་པ་རོལ་ཕམ་པར······མཛད། གོང་ས་མཆོག་ནས་བསྔགས་བརྗོད་ཐོབ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལ་མདོ་སྨད་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཕྱིར······ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལོར་མདོ་སྨད་སོག་ཡུལ······སོགས་ལ་ཕེབས་ནས་འགྲོ་དོན་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ······གཅིག་ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་གོང་ས་མཆོག་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྡེ་སྲིད་སོགས་མཇལ། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ལ་བཞུགས་གནས་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གསར་སྐྲུན་མཛད། ཕྱག་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན། ༼སྙན་ངག་མེ་ལོང་ལེའུ་གཉིས་པའི་དཔེར་བརྗོད་དོ་མཚར་སྣ་ཚོགས་གཏམ་གྱི······འདབ་བརྒྱ༽ ༼གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་བུ་ཞབས་ནས······བརྒྱུད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་ཐོ······རིན་ཆེན་ཏོ་ཤལ༽ ༼སྐར་གྱི་བཅའ་ཐོ་འདོད་འཇོའི་བུམ་བཟང༽ ༼པི་ཤ་ཀཱ་བྲུའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ༽སོགས་པོད······གཅིག་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་ང་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕག(༡༧༠༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བ་སོ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག རྗེ་འདི་ནི······དབུས་སྟོད་ཐུན་དྲུག་རྫོང་དུ་ཡབ་སྐྱེ་པ་སྨམ་བུ་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་རྟ(༡༦༠༦)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེ······ནས་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང······ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ······བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་ལྷ་ས······སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད་པས་མཁས······པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དེ་ནས་གཞིས་དགོན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས······ནས་བྱ་ཕྱུག་མདོ་སྔགས་རང་རྒྱལ་གླིང་དང་ན་ཚག་དགོན་པ་སོགས་དགོན་ཁག་སུམ་ཅུ་ཙམ་དང་། དགེ་འདུན······སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཙམ། མི་སེར་དུད་ཁག་སྟོང་ཕྲག་བདུན······ལ་ཉེ་བའི་བླ་མ་དང་དཔོན་པོ་གཉིས་ཀ་མཉམ་དུ་མཛད།

དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་ལོ་རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་རང་རྣམ······
ཐུགས་རྗེས་ཡོང་བའི་ཞབས་སྐྱལ་ཞུས། མཁས་པའི་དབང་
རྣམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷ་སྒོམ་སྒྲུབ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་··
པའི་རིམ་པ། གཅོད་ཀྱི་གདམས་པའི་སྐོར་གྱི་དབུ་ཕྱོགས།
གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ·····
སྤྲུལ་པའི་དོན་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བྲིས་པ། གསང་··
བ་འདུས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་··
དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ···
གསུམ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད། ཕྱག་རྒྱ···
ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་
རྒྱན་གྱི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་
རྩོམ་པོད་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་ལ་
ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༨༥༢)
ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་པ···
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྐུའི་གཅུང་
པོ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་སྐོར་གོང་དུ་ཁ···
ཆེའི་ནང་ཁྲི་ཆེན་རིམ་བྱོན་སྐབས་སུ་གཟིགས།

བ་སོ་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། མདོ་སྨད་ཁྲལ་དུ་
རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱི(༡༥༣༧)ལོར་འཁྲུངས། ཆུང་
དུའི་དུས་མཚན་ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་དང་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ··
ཡང་ཞུ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཞིབས་སྐབས་ཡབ་ཡུམ་ལ··
རབ་ཏུ་བྱུང་དགོས་པའི་ཞུ་བ་གསོལ། བླ་མ་ཀུན་དགའ་
བཟང་པོ་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྙེན་ནས་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་འཛིན་
སྦྱོར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་རྒྱལ་བ་དམ་པ··
འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ·····
བཞེས། མཚན་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ··
ནས་སྣར་ཐང་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་བཞུགས། སྤྱོད་འཇུག་
དང་། བློ་སྦྱོང་སོགས་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ··
ཉེར་གཅིག་ཐོག་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་ཕུ་སོགས་ལ་ལོ·
བཅུ་གཅིག་རིང་བཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་
ཐུགས་གཉེར་མཛད། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ······
མཇལ་བར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི···
བདུད་རྩི་ཐོབ། དགུང་ལོ་སོ་བཞིའི་ཐོག་རང་ཡུལ་དུ·····
ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ཆུ་འབྲུག་ལོར་ཆབ་མདོ་
བྱམས་པ་གླིང་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། ཕྱོགས་དེའི·····
འདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་དུ་བཀོད།
གསུང་རྩོམ་རྟ་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས།
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚིག་དོན་ཅུང་···
ཟད་མཆན་གྱི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱེད་པ། རང་གཞན་··
དོན་གཉིས་སྒྲུབ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས། རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་
གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་སོགས་མང་དུ་མཛད།
དགུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་·····
སྦྲུལ(༡༦༠༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བག་རྐྱང་། སྙིང་མེད་དམ་འཆོར་བ་མེད་པའི་དོན་ཏེ(ཀླུ་
ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག)ལས། གསོད་པ་མངོན་དུ་འོང་བཞིན་
དུ། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་བག་རྐྱང་སྤྱོད། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

བག་ཆགས། སྔར་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་བའི་གསུང་ཚུལ·····
ལྟར་ན། དཔེར་ན། བུམ་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་བུམ་པ་
རྟོགས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་རང་འགག་ཀྱང་སེམས་སྟེང་དུ····
བུམ་པ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
ལ་བག་ཆགས་ཟེར་ཞིང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ།
བག་ཆགས་བསྒོ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་པོ་གང་རུང་··
གིས་བསྒོ་གཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཕྱིས་བགོ···
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་འགག་ཀྱང་དེའི་རིགས་འདྲའི་འབྲས་བུ···
སྐྱེད་ནུས་པའི་ལག་རྗེས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་ལ་བག་ཆགས་ཞེས······
བརྗོད་པ་ཡིན།

བག་ཆགས་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས།

བག་ཆོས། ཁུར་བའི་ཟས་ཀྱི་མིང་།

བག་ཟོབ། འདི་བག་ཡངས་པོར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་སྐུལ་ཚིག

བག་མེད། ལེགས་པའི་བྱ་བར་འཇུག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས··
ལས་སེམས་མི་བསྲུང་ཞིང་། གང་འདོད་དུ་འཇོག་པའི···
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

བག་མེད་ཀྱིས་སྐྱུར་འདུག ཀུན་སྤྱོད་བག་མེད་པ།

བག་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ། དཀའ་བ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ···
ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། དཀའ་བ་ཅན་འབྲུའི་ཆང་
དང་བཙོས་པའི་ཆང་བག་མེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་
སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་སྟེ། འདི་དག་ཡིན་པས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ༡. ཚེ་འདི་ལ་ནོར···
ཟད་པ་དང་། ༢. ནད་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་།
༣. འཐབ་པ་དང་རྩོད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
༤. དོན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་། ༥. གྲགས་པ་མ་ཡིན་ཀུན་
འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ༦. ཤེས་རབ་ཉམས་ཆུང་བར···
བྱེད་པ་དང་། ༧. ལོངས་སྤྱོད་འཐོབ་པ་མི་འཐོབ་པར···
འགྱུར་བ་དང་། ༨. ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཟད···
ཅིང་ཡོངས་སུ་གཏུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ༩. གསང་མི་
ཐུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ༡༠. དེའི་ལས་ཀྱི་མཐའ·····
ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་དང་། ༡༡. མཐུ་སྟོབས་ཆུང་དུར····
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ༡༢. མར་མི་འཛིན་པར·····
འགྱུར་བ་དང་། ༡༣. ཕར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ···
དང་། ༡༤ དགེ་སྦྱོང་དུ་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༡༥. བྲམ་ཟེར་མི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༡༦. རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་
བ་དང་། ༡༧. སངས་རྒྱས་ལ་མི་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༡༨. ཆོས་ལ་མི་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ༡༩. དགེ·····
འདུན་ལ་མི་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ༢༠. བསླབ་པ···
ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༢༡. ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་འགྱུར་བ་དང་།
༢༢. དབང་པོའི་སྒོ་མ་བསྡམས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༢༣. བག་མེད་པ་ལ་བུད་མེད་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར··
བ་དང་། ༢༤ ཉེ་དུ་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་དང་མཛའ་
བཤེས་དང་སློབ་དཔོན་དག་གིས་སྨོད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༢༥. སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དག་གིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ༢༦. སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་
བ་དང་། ༢༧. ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༢༨. ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
༢༩. དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
༣༠. ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ···
དང་། ༣༡. དེ་མི་མཛའ་བ་དག་དང་གནས་ཀུང་མཁས་
པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བར་མི་སེམས་པ་དང་།
༣༢. བག་མེད་ཉམས་བག་ཏུ་སྤྱོད་པ་འགྱུར་བ་དང་།
༣༣. དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཀུན་ནས་མི···
གནས་པ་དང་། ༣༤ མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐག་རིང་
དུ་འགྱུར་བ་དང་། ༣༥. སྨྱོན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་
ཤིང་བག་ཆགས་པས་ལུས་ཞིག་ནས་ངན་སོང་ངན་འགྲོ·····
ལོག་པར་ལྟུང་བ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་།
གལ་ཏེ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ···
མཉམ་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་། དེ་དག་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེ···
དང་དེར་སྨྱོན་པར་འགྱུར་ཞིང་དྲན་པ་མི་གསལ་བར་གྱུར་
ཏོ། དཀའ་བ་འབྲུའི་ཆང་དང་བཙོས་པའི་ཆང་བག་མེད་
པའི་གནས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པོ་འདི་ཡིན···
པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་མདོ་དྲན་པ···
ཉེར་བཞག་ལས། ཆང་གིས་གཡེང་བའི་མི་དག་ནི། །
གསོན་ཡང་ཤི་བ་དག་དང་མཚུངས། །ཅེས་དང་། དགེ···
སྡིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། ཚེ་འདི་ལ་ཆང······
འཐུང་ཞིང་ཐྲོས་པ་ནི། ཟངས་ཞུ་འཐུང་བའི་དམྱལ་བར་
ལྟུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །

བག་ཡངས་ཀྱི་ལོ་འདོན། རང་སྟང་གང་དྲན་བྲལ་ཏེ་ལོ་
ལན་བཏོགས་པ། ལོ་ལན་ནི་སྙན་དང་ཉེས་པ།

བག་ཡངས་པར་གྱུར། སེམས་ཁྲེལ་མེད་པར་འགྱུར······
བའམ་སེམས་སྤྲོད་པོར་འགྱུར་བ།

བག་ཡངས་རང་ཉམས། རང་སྟང་གང་དྲན་གྱིས་སྒྲིག···
ཁྲིམས་ལ་རྩིས་མེད་བྱས་པ།

བག་ཡོད། རང་སེམས་བྱ་བ་ངན་པ་ལས་སེམས་སྲུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

བག་ཡོད་རྩལ་མཐུན། ཡུལ་དག་གི་བྱ་སྤྱོད་རང་འདོད་ལྟར་གང་བྱུང་མ་ཡིན་པར་སྒྲིག་ཁྲིམས་སེམས་ལ་བཞག་ནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ།

བག་ལ་ཉལ་བ་བདུན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་བ། ཁོང་ཁྲོའི་བག་ལ་ཉལ་བ། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་བ། ང་རྒྱལ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་བ། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ། ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་བ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་བ་བཅས་སོ། །

བང་ན་ཉལ། སྨུ་གུ་སྐྱེས་པའི་མ་ཁལ་མ་ནས་མ་ལངས་པར་ཉལ་བའི་མིང་སྟེ། 《ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ》ལས། བུ་བྱུང་སྟེ། མ་བང་ན་ཉལ་ནང་། ཤ་ཆོས་ལེགས་སུ་བཀྱོལ་ཏེ་སྦོད་དང་སྦྱར་ཏེ། སྦྱལ་ནང་མ་ལ་ཡང་ནད་ཆུང་། བུ་ལ་ཡང་བཟང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བང་ཕྱིན། ཕོ་ཉའམ་གཏམ་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་དོན།

བང་ཟ། བང་མཛོད་ཀྱི་དོན།

བང་སོ། གནའ་རབས་བོད་དུ་མི་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་རོ་སྦས་སའི་དུར་ཁང་བརྩིགས་པའམ། དུར་ཁུང་བྲུས་ནས་དེའི་ནང་རོ་སྦས་ནས་འཇོག་པ་ལ་ཟེར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ལོ་ངམ་གྱིས་བཀྲོངས་རྗེས་སྤུར་བྱུང་བ་ནས་བང་སོ་རྩིག་སྲོལ་བྱུང་བ་ལས། དེ་ཡན་ཆད་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ལ་བང་སོ་རོ་མ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་ཚུལ་ཙམ་ལས། དོན་དངོས་སུ་བང་སོ་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མི་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་སྔོན་པོ་ལོ་ངམ་གྱིས་བཀྲོངས་རྗེས་སྤུར་ཀོང་ཆུའི་ནང་དུ་དོར་བ་ཀོང་ཆུ་བརྒྱུགས་པར་ཁྱེར་ཏེ་དེར་མི་ཚང་ཞིག་གི་བང་མཛོད་དུ་ཞར་བ་དང་། སྲས་འབྲིང་བ་བྱ་ཁྲིས་རྨས་ཏེ་ཀོང་པོ་ནས་ཡར་ལུང་དུ་གདན་དྲངས། འཕྱིང་ཡུལ་ངར་ཐང(དར་ཐང)ཞེས་དེང་སང་འཕྱོང་རྒྱས་འཕྱིང་བར་སྟག་རྩེ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐང་ཞིག་ཏུ་བང་སོ་བརྩིགས་པར་བཤད། 《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ལས་ཀོང་ཡུལ་གསེ་མོ་ཐོག་ཏུ་བང་སོ་བརྩིགས་པར་བཤད། ད་དུང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་ཀོང་ཡུལ་ཆ་དཀར་གསེ་མོ་ཐུག་ཏུ་བང་སོ་བརྩིགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་བསྡུར་ན་ཐོག་མར་བང་སོ་ཀོང་པོར་བརྩིགས། རྗེས་སུ་འཕྱོང་རྒྱས་འཕྱིང་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པ་དང་། དེ་ནས་སྤོད་ཀྱི་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱི་བང་སོ་ཟ་དང་གཡའ་ལ་བཏབ་ཅེས་པ་ཙམ་ལས་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་། བཀོད་དབྱིབས་ཀྱང་ཇི་འདྲ་ཡིན་མིན་བཅས་གསལ་པོ་བཤད་པ་ཞིག་མི་སྣང་། དེ་བཞིན་དུ་སའི་ལེགས་དྲུག་གི་བང་སོ་གཡའ་ཤུད་འདྲེས་མཚམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། བར་གྱི་ལྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་བང་སོ་ཆུ་བོའི་གཞུང་ལ་བཏབ་ཅེས་པ་ཙམ་ལས་མི་གསལ། བཙན་ལྔའི་བང་སོ་ནི་འཕྱིང་ཡུལ་ཏེ་འཕྱོང་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་ས་ཕུང་སྒང་ས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་དམིགས་བསལ་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་གང་ཡང་མེད་པར་བཤད། དེ་ནས་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱི་བང་སོ་ནི་འཕྱོང་རྒྱས་དོན་མཁར་མདར་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་དབྱིབས་མེད་པའི་ས་ཕུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། འབྲོ་གཉན་ལྡེའུ་ལ་མཛེ་ནད་བྱུང་ནས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཞུགས་པའི་བང་སོ་ནི་གསོན་པོའི་བང་སོ་ཡིན་སྟབས་ས་རྩྭ་དང་གུར་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་དང་འདྲ་བར་སྣམ་པོ་ཞིག་ཞང་མདའ་ཟེར་བའི་ས་གནས་སུ་ཡོད་པར་བཤད། སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་བང་སོ་ནི་དོན་མཁར་མདའི་ཤེལ་པོ་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱི་བང་སོའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་བཟོ་དབྱིབས་དམིགས་བསལ་མེད་པའི་ས་ཕུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བང་སོ་དེའི་འོག་ན་བཙན་མོ་འབྲོ་བཟའ་སྨན་བཙུན་དང་། བློན་པོ་མོན་བུ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་བང་སོ་ས་ཕུང་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་བང་སོ་ནི་དོན་མཁར་མདར་བརྩིགས་པའི་མེས་པོ་ཁྲི་གཉན་གཟུངས་བཙན་གྱི་བང་སོའི་གཡས་རོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་སོག་ཀའི་དབྱིབས་ཏེ་ལུག་གི་སོག་པའི་རྩལ་ལེབ་དང་འདྲ་བར་སྣབ་ཆེ་མཐོ་ཆུང་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། བང་སོ་ཀླུ་བཞིར་བརྩིགས་པའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་རལ་པ་ཅན་བར་གྱི་བང་སོ་ནི་འཕྱོང་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཚང་མའི་བཟོ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་མ་ཤ་སྒམ་ཡིན་པའི་ཐོག སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བང་སོ་ནི་ཕྱི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི། ནང་དུ་ཞ་ཁང་ལྔ། དབུས་སུ་རིང་ཚད་ཁྲི་ཅེ་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པའི་སྦྱ་རུའི་སྟོང་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱ་བཟའ། བལ་བཟའ་བཅས་གསུམ་གྱི་འཛིམ་སྐུ་བཞུགས་ཤིང་། ཐུར་བཞིའི་མཚོན་ཁང་ནང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བའི་བང་མཛོད་དང་། ནང་གི་འོག་གཞིར་རྡོ་གཅལ་བཏིང་བ། ཕྱི་སྣ་གྲུང་ས་མཐུག་པོ་བརྒྱངས་ཤིང་། ནང་སྐྱ་རྡོ་རྩིག་ཅན། བང་སོའི་སྒོ་མོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ། བང་སོའི་ཕྱིར་ས་སྒམ་པོ་དང་རྡོ་རིང་གིས་བཀབ་ནས་རི་ཚང་དེའུ་འབུར་ཞིག་དང་འདྲ་བར་གྱུར་པ། དེའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཞེང་ཚད་གོམ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་དང་། མཐོ་ཚད་གཞུ་འདོམ་བཅུ་གཉིས། བང་སོའི་རྩེ་མོར་ལྷ་ཁང་ཆུང་ངུ་ཞིག་བཅས་ཡོད་པར་བཤད། འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་བང་སོའི་ཕྱིར་ལུགས་རི་ཡོད་པ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བང་སོའི་རྩ་བར་རྡོ་རིང་ཡི་གེ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། བང་སོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྲོང་བཙན་གྱི་བང་སོ་དང་། མང་སྲོང་གི་བང་སོ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་འབངས་ཕྱིན་ལོག་གི་སྐབས་བྲུས་ནས་ཤུལ་མ་གཏོགས་མ་ལུས་པར་བཤད། ཞིབ་པར་བོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་དག་གིས་བརྩམས་པའི《སྔ་རབས་བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་འབེལ་གཏམ་ལུང་གི་སྙིང་པོ》དང་། དེ་བཞིན་བང་སོའི་སྐོར་གྱི་ཆེད་རྩོམ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་གཟིགས།

བང་སོ་ལྷ་མའི་གཡོན་དུ་བརྩིགས། མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་བང་སོ་ནི་ཡབ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བང་སོ་ཁ་ཐུག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གཡོན་ངོས་སུ་རིའི་གཤམ་གྱི་ཐང་དེར་ཡོད།

བང་སོ་ནང་རྒྱན་ཅན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བང་སོའི་མཚན་ཡིན། བང་སོ་འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་གསང་སྔགས་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་འཇིགས་མེད་གླིང་པའི་གསུང་འབུམ(ང)པའི་ནང་གི《གཏམ་ཚོགས་ཐེག་པའི་རྒྱ་མཚོ》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

བང་སོ་མི་འདྲ་བ། གནའ་རབས་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བཙན་པོ་དང་། བཙུན་མོ། བློན་པོ། འབངས་བཅས་འདས་རྗེས་བང་སོ་བརྩིགས་ནས་བང་སོའི་ནང་རང་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ཤུགས་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཆ་ཆེན་རྣམས་འདས་པོའི་རོ་དང་མཉམ་དུ་སྦས་ནས་འཇོག་སྲོལ་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་རིགས་རྫོག་འབྱེད་མི་ཆོག་པ་བཟོས་པ་ཡིན།

བད། ར་བཟི་བ་ལ་སྨྲ་བར་བད་ལྟ་བུ་ཞེ་ས་བྱས་པ།

བད་ཀན་གྱི་རྒྱུ་ལས་ལྔ། དྭངས་མ་ཤ་ཚིལ་རྐང་ཁུ་བ། བཤང་གཅི། སྣ་སྐྱེ། སྣ་མཆེར་མཁལ་མ། ཕོ་བ་སྙིང་དྭངས་སོ། །

བད་ཀན་གྱི་ནད་གཞན་རྒྱུད་ཅན་དྲུག སྨུག་པོ་ཅེར་བ། སྨུག་པོ་རྒྱས་པ། སྨུག་པོ་འཕྲིངས་པ། སྨུག་པོ་འཁྱིལ་བ། སྨུག་པོ་རྫོལ་བ། སྨུག་པོ་གཤགས་པའོ། །

བད་ཀན་གྱི་ནད་རང་རྒྱུད་ཅན་དྲུག ཞེན། སྐྱུགས། དྲིག མེ་ཉམས། མགུལ་འགགས། བད་ཀན་སྨུག་པོ། འབྲུ་སྐྱེས་སོ། །

བད་ཀན་གྱི་སྤྱི་རྟགས་བཅུ། ལྕེ་ལ་སྣུམ་པའི་ཟས་སྤྱོད། དང་ག་མི་བདེ་བ། ཁ་ཟས་འཇུ་དཀའ་བ། སྐྱུག་པ། ཁ་མངར་དྲོ་བ། ཕོ་བ་སྦྲོས་པ། ལུས་སེམས་ལྕི་བ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་གྲང་བ། ཟས་རྗེས་མི་བདེ་བ། ཟས་སྟོད་སྟོད་ན་འཕྲོད་པའོ། །(ཕྱིར་ཐད་པའི་བརྟག་ཚུལ་ཟེར)

བད་ཀན་གྱི་ཟས་རིགས་དགུ། ལུག་ཤ། གཡག་ཕོད་ཀྱི་ཤ། གཅན་གཟན་གྱི་ཤ། ཉ་ཤ། སྦྲང་རྩི། སྐམ་སར་སྐྱེས་པའི་འབྲུ་རྙིང་གི་ཟན་དྲོན། འབྲིའི་ཞོ་དར། གར་ཆང་། ཆུ་བསྐོལ་མ། །

བད་ཀན་ལྔ། སྨན་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ལུས་ཀྱི་བད་ཀན་ལྔ་སྟེ། རྟེན་བྱེད་དང་། མྱག་བྱེད། མྱོང་བྱེད། ཚིམ་བྱེད། འབྱོར་བྱེད་དེ་ལྔའོ། །

བད་ཀན་སྨྱུང་བྱེད་གཉིས། དུག་སྨུག འཇམ་སྨུག་པོ། །

བད་ཀན་འཐི་བྱེད་གཉིས། རིལ་བུ་དང་། ཐེམ་ལམ་སོ། །

བད་ཀན་རིམ་གཉིས། རྩིངས་བུ། སླུགས་པའོ། །

བད་ཀན་སེལ་བའི་སྤྱོད་ལམ་གཉིས། རྩོལ་བས་བཙག་པ། རྡོ་སར་འདུག་པའོ། །

བད་ཀན་སེལ་བའི་རོ་གསུམ། ཚ་བ། སྐྱུར་བ། བསྐ་བ་གསུམ་སྟེ། རྣོ་བ། རྩུབ་པ། ཡང་བ་གསུམ་གྱི་ནུས་པ་ལྡན་པའོ། །

བད་མཁྲིས་རླུང་གསུམ་གྱི་གནས་བཞི། གླད་པ། མཆིན་པ། མཁྲིས་པ། དཔྱི་སྙིང་ངོ། །

བད་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཡུལ་བད་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ཡིན་པར་འདུལ་བ་ལུང་གི་གླེང་གཞི་མང་པོར་གསལ་ཞིང་རྒྱལ་པོ་ཤར་པ་དང་འཆར་བྱེད་གཉིས་མིང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་དངོས་སུ་མི་གཅིག་རང་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

བན་ཁོལ་ཀུང་བུ་རིས། རྒྱ་བཟའ་ཕུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ལྷ་སའི་ས་དཔྱད་བརྟག་པའི་ནང་བཤད་པའི་རི་ཞིག་སྟེ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གྱིས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་ལས་སྟོང་མ་ཐུབ་པར་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོར་རྩིས་ཞུ་བར་བཏང་བས་རྒྱ་བཟའ་ཕུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་སྤོར་ཐང་བཀྲམ་སྟེ་རྩིས་པར་ལྷ་སའི་ས་བཀྲ་གསལ་པར་བརྟན་པའི་ནང་ཁྲོད་དུ་འཕགས་པའི་རི་བཞི་ཞེས་པའི་ཡ་གྱལ་ཤར་དུ་བན་ཁོལ་ཀུང་བུ་རི་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ(མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ཞེས་གསལ་བ་དེ་ལྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་བདེ་ཆེན་གྲོང་ཚོའི་ནུབ་ངོས་ཀྱི་རི་བྲུར་དེ་ནས་སྐྱེ་ཞིན་ཏེ་ཤེང་ཚང་བུའི་ཕ་རི་ནས་སྤུངས་ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

བན་ཆེན་པོས་མནའ་ཚིགས་བརྟན། ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ལས་ལྷ་སའི་ཐང་དུ་བོད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཚིགས། བན་ཆེན་པོས་མནའ་ཚིགས་བརྟན་ཞེས་པ་དེ་ནི་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་བློན་ཆེན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བན་དེ་ཆེན་པོ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་དུ་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་གསལ་ཞིང་། རྡོ་རིང་དེ་ལ་ཁྲང་ཆིང་མཐུན་འབྲེལ་རྡོ་རིང་ཟེར། རྡོ་རིང་འདི་ནི། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ཐང་མུའུ་ཙུང་ལི་ཧེང་གི་ཁྲང་ཆིང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ལྕགས་གླང(821)ལོའི་དགུན་ཟླ་ར་བའི(བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ)ཚེས་བཅུ་ཉིན་རྒྱ་བོད་གཉིས་བར་དམག་མཚམས་བཞག་སྟེ་ཁྲང་ཨན་རྒྱལ་སའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མཇལ་དུམ་གྲོས་མོལ་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྲིད་ལོ་སྐྱིད་རྟགས་ལོ་བརྒྱད་པ་ཆུ་སྟག(822)ལོར་དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི(བོད་ཟླ་དྲུག་པ)ཚེས་དྲུག་གི་ཉིན་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་སྦྲ་སྟོད་ཚལ་དུ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་ཞི་དུག་བློན་ཆེན་རྣམས་འཚོགས་ནས་མཇལ་དུམ་གྲོས་མོལ་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྲིད་ལོ་སྐྱིད་རྟགས་ལོ་དགུ་པ། གོང་མ་ཐང་མུའུ་ཙུང་གི་ཁྲང་ཆིང་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་ཆུ་ཡོས་སྤྱི་ལོ(823)ལོའི་དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོའི(བོད་ཟླ་གསུམ་པ)ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་དུ་རྡོ་རིང་འདི་བཙུགས་ཏེ། དཀའ་སྟོན་ཆེན་འབྲེལ་རྒྱུས་པར་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཕྲ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར(ཐང་དེབ་གསར་མ)ནང་དུ་གསལ། རྡོ་རིང་འདིའི་མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི༤.༧༨དང་། ཞེང་ཚད་ལ་སྤྱི་ཁྲི༠.༩༥ མཐུག་ཚད་ལ་སྤྱི་ཁྲི༠.༥༠ཡོད། རྡོ་རིང་འདིའི་རྩེ་མོར་ཆར་ཁེབས་དང་རྟོག་ཡོད། ཕྱོགས་བཞིར་ཡི་གེ་བཀོད་པའི་ནང་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡོན་ངོས་སུ་བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་ཅན་ཡིག་ཕྲེང་༧༧དང་། གཡས་ངོས་སུ་རྒྱ་ཡིག་འཕྲེད་ཕྲིས་ཡིག་ཕྲེང་༦ཡོད། ནང་དོན་ནི་བཀའ་གཙིགས་འདིའི་མགོ་བརྗོད་སྙིང་གཞི་ཡིན། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་སུ། མནའ་གཙིགས་སུ་ཞུགས་པའི་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་མིང་ཐོ་བོད་རྒྱ་ཤན་སྦྱར་གྱིས་བཀོད་ཡོད། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ། མནའ་གཙིགས་སུ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་ཐོ་རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་གྱིས་བཀོད་ཡོད། ཤར་ཕྱོགས་སུ། སྐབས་དེའི་རྒྱ་བོད་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། ས་མཚམས་སུ་དམག་འཁྲུག་ཟིང་མང་བྱུང་ཡང་ཕན་ཚུན་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་གནོད་བཤིག་ནམ་ཡང་བྱུང་མེད་པ་སོགས་མནའ་གཙིགས་འདིའི་ནང་དོན་དངོས་གཞི་རྣམས་བྲིས་ཡོད་པ་དེ་ནི། ཐང་བོད་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས། བདེན་དོན་ར་སྤྲོད་བྱེད་པའི་དཔང་ཡིག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ད་ལྟ་ཡང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་ངོས་སུ་ཉམས་ཆག་མེད་པར་གནས་ཡོད། རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་འདིའི་མཇུག་ཏུ"同一盟文之碑亦树于唐之京师"ཞེས་རྡོ་རིང་འདི་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཀེང་ཤིར་ཡང་བཙུགས་ཡོད་པ་དང་། མ་ཡིག་གི་ཟིན་བྲིས་ཀྱང་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་ཡིག་ཚང་ནང་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད་ཚུལ་གསལ།

བན་དེ་བྲན་ཀ་དཔལ་ཡོན། (བན་དེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན)ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དང་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་བློན་ཆེན། བློན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྲིད་སྐྱོང་རོགས་ཞུས། ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཙན་པོས་བློན་ཆེན་པོ་བྲན་ཀ་དཔལ་ཡོན་ལ་སོགས་པར་རྒྱ་དང་མཇལ་དུམ་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་ཆེན་བཀའ་བསྩལ་ལུགས་ཆབ་མདོའི་ལྡན་མ་བྲག་བརྐོས་ཀྱི་ཡི་གེར་གསལ་ཡོད་ལ། སྲས་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཕན་ཚུན་དམག་མི་དྲང་རྒྱུའི་ཆིངས་ཡིག་འཇོག་སྐབས་འདི་ཉིད་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་བློན་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་རྡོ་རིང་གི་བྱང་ངོས་སུ་སྐབས་དེར་མཇལ་དུམ་ལ་ཞུགས་མཁན་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་བློན་པོའི་ཁོངས་ནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཡང་དང་པོར་བཀོད་ཡོད་པ་ནས་མཚོན་ནུབ། འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཆོས་ལ་གནག་པའི་བློན་པོ་དབས་ཀྱི་རིལ་སྨྲ་མ་བརྩུག་སྟེ། བློན་ཆེན་པོ་བྲན་ཀ་དཔལ་ཡོན་དང་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མ་གཉིས་ཀ་ཉལ་བ་སྙམས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྙན་དུ་གསོལ་བས་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་ན་བཙུན་མོ་ངང་ཚུལ་མ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་རང་སྲོག་ཕྱེབས་པ་དང་བློན་ཆེན་པོ་བྲན་ཀ་དཔལ་ཡོན་གྱིས་ཁོ་རང་བསད་ན་རྒྱལ་པོ་བསྒྲངས་ཀྱི་རྡོགས་ནས་བྱང་དུ་བྲོས། མཐར་བྱང་ཐང་དུ་བཀུམས་ནས་དམར་གདུང་སྐྱེ་ཐང་རྒྱ་གྲོང་ན་ཡོད་ཅེས་གྲགས། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་བློན་ཆེན་པོ་བྲན་ཀ་དཔལ་ཡོན་ཉེས་མེད་དུ་བསད་རྐྱེན་མཐར་གནོད་སྦྱིན་དུ་སྐྱེས་ནས་བོད་སིལ་བུའི་སྐབས་ཁེང་ལོག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཁན་ཡིན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད།

བན་དེ་མྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་སྨ་ཧྲི་ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལོ་བདུན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་ལ་མཉམ་པར་བཞག མཛོད་ཞེས་མངའ་བས་མྱང་བན་ཤའི་སྤྱན་ཅན་ཞེས་གྲགས། པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་སྙིང་ཐིག་གི་མན་ངག་རྫོགས་པར་གནང་། བོད་རྒྱལ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དང་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བློན་མཛད། དབུ་རུ་ཞྭ་ལྷ་ཁང་བཞེངས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་སྲུང་སྐྱོང་དང་། སྲིད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུགས་བསམ་ཚོལ་མེད་ཀྱིས་བསྒྲུབས་སྟབས་བཙན་པོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་བྱས་རྗེས་ལ་བསྔགས་བརྗོད་གནང་ཕྱིར་དབུ་རུ་སྟོད་ཞྭ་ལྷ་ཁང་གི་རྡོ་རིང་དེ་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་རེད། རྡོ་རིང་དེའི་ནང་བན་དེ་མྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཛད་རྗེས་བཀོད་པ་མ་ཟད། སྐད་ཕྱིན་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་མྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སེམས་པོ་བློན་ཕྲང་བཟང་འདུས་ཀོང་གི་བུ་ཚའི་ནང་ནས

འཛོན་ཐང་ཆེ་བ་ཞིག་བརྡམས་ནས་འཁོར་དུ་འདུག་རྒྱུ་དང་། རང་ཉམས་ལ་དཔག་པའི་གོ་གནས་སྦྱིན་དེ་ཁོང་ཚོའི་ཐབ་ཁྲིམ་དང་། ས་ཞིང་། ཕྱུགས་ཟོག ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་ནམ་ཡང་བཙན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་མི་བཞེས་ལ་གཞན་ལ་ཡང་མི་སྤྲོད་པའི་གཏོགས་ཀྱི་དབུ་སྒྲུང་གནང་བ་འདི་ཁྲིན་ཚད་དུ་སྨྲས་ཕྱི་རབས་པས་ཆབ་སྲིད་མངའ་མཛད་སྐབས་དང་། ཆབ་སྲིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཁྲི། མི་བརྩོས། མི་བསྒྱུར་བ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་བྲིས་ཡོད།

བན་ཧྲ་ཛི་བ་ཀ། ཧ་ལག་འཚོ་ཞེས་པ་སྟེ། མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཧྲ་ཏིའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཧྲ་ཏིའི་མེ་ཏོག་ཡིན་ཡང་ཟེར།

བན་སྡེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲྭ་པའི་རིགས་ལ་བརྗེ་ཟེར་པ་ཡིན།

བན་ཧེ་ཐན་པ། གྲྭ་པ་ཚོའི་འགོ་བྱེད་དཔོན་རིགས།

བཙེ་རྗོར་ཁེ་ཡམ་པ། (བན་ཡམ་པ) འདི་སྐར་འགྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་བཤད་ནས་འཁྲུག་ཟིང་བྱུང་བ་སྙིང་འཛགས་བཏང་སྐབས་གོང་མས་བོད་དུ་བཏང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་རྒྱ་ཚིག་བཅོ་མཁན་དེ་ཡིན།

བན་པ་ཆེ། འདི་ལ་དེང་སྐབས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་ཁམས་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གྲུབ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་གསུང་མི་འདུག་པས་བརྟག་དགོས།

བབ་ཆོལ་དུ་འཛོག་པ། མ་བརྟགས་པར་འཛོག་པ།

བབས་བཀོད། གནས་ཚུལ་ཚབས་ཆེ་ཆུང་གི་བབ་དང་བསྟུན་པའི་སྒྲོན་བརྗོད་དང་ཉེས་ཆད་བཀལ་བ།

བབས་བཀོད་འབྲེལ་བ། རྒྱ་མཚན་དྲི་བ་དང་སྒྲོན་བརྗོད་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་པ།

བབས་ལྷག་བཞི་ཟུར། སོ་སོའི་ནག་ཉེས་ཀྱི་བྱེད་བབས་ལ་བསྟུན་པས་དཔྱད་མཚམས་སྲི་བྱེད་སྒྲུག་ཤུ་དང་སྣག་ཚའི་རིན་བབས་ནས་བཞི་ཟུར་གཅིག་ཁྲིམས་འདེགས་ལས་ཆད་པར་སྦྱད་པའི་དཔྱལ།

བབས་འབྲེལ་མ་ཆགས། གནས་བབས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། འོས་བབས་མེད་པ།

བམ་པོ། དེ་སྔོན་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་ཡིག་གི་གསུང་རབ་རྣམས་ཤོག་དྲིལ་དུ་བྲིས་ནས་འཛོག་པ་དང་སྒྲིགས་བམ་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་པ་ལྟ་ཚོགས་ཡོད། བམ་པོ་ནི་བོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚིགས་བཅད་ལ་ཚིག་རྐང་བཞི་དང་། ཚིག་ཕྲུག་མར་ཚིག་པར་ཏེ་ཡིག་འབྲུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་རེ་ལ་ཤློ་ཀ་རེ་དང་ཤློ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་སྟེ་ཚིག་བར་སུམ་སྟོང་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ལ་བམ་པོ་གཅིག་ཏུ་རྩིས་པ་ཡིན། སྐབས་རེ་ཤློ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ལ་བམ་པོ་རེར་རྩིས་པ་ཡང་ཐོ་ཞུང་བ་ཡོད།

བམ་པོར་སྒྲིལ་བ། མཉམ་པོར་བསྡམས་པ།

བཛྲ་གུ་རུ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མཚན་སྔགས་འབྲུ་གསུམ་གྱི་སྔགས་དང་སྦྲེལ་བ་ཞིག་སྟེ། ཨོཾ་ཨཱཿཧཱུྃ་བཛྲ་གུ་རུ་པདྨ་སིདྡྷི་ཧཱུྃ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

བཛྲ་ཧ་ར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ། བཛྲ་ཧ་ར་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་སྐད་བོད་སྐད་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཟེར། ཏཱ་ལའི་ཞེས་པ་སོག་སྐད་དུ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ས་སྟག་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧྲེན་ཙུང་དབན་གླིས་ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ(༡༥༧༨)ལོར་ཐུ་མེད་ཚོ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨལ་ཐན་ཧན་གྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་ཆོས་ཞུས་རྗེས་གསེར་སྲང་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལས་བཟོས་པའི་ཐམ་ཀ་ཆེ་བ་ཞིག་ཕུལ་བ་དེའི་ཁ་རིས་སུ། ཧོར་ཡིག་གསར་པས"རྡོ་རྗེ་འཆང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཐམ་ཀ་རྒྱལ"ཞེས་འཁོད་པ་དང་། ཡང་དེ་ལས་ཆུང་བའི་ཐམ་ཀ་ཞིག་གི་ཁ་རིས་ལ"ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བཛྲ་ཧ་ར"ཞེས་འཁོད་པ་ཞིག་སོགས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དངོས་པོ་མང་པོ་ཕུལ་བ་དེ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་ཆགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་མཁན་ཚོས་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཡང་མཚན་དེ་ལྟར་སྦྱར་བའོ།།

བཛྲ་ས་ན། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་དུ་རྡོ་རྗེ་གདན་ཞེས་ཟེར། དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་ཆོས་མ་ཧཱ་བོ་དྷི་འམ་བོ་དྷི་ག་ཡ་ཞེས་འབོད་པ་མཆོད་རྟེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་པཱ་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་སར་ཡོད།

བཛྲ་ཧེ་རུ་ཀ་ཀེ་སིང་། འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་གང་ནས་བཤད་པ་དང་། ལྷ་ཚོགས་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པའི་དཔྱད་གཞི་ད་ལྟ་མ་རྙེད་ལགས།

བར་བསྐལ་གཅིག དུས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་ཁྲུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག

བར་བསྐལ་བཞི། ཆགས་པའི་བསྐལ་པ། གནས་པའི་བསྐལ་པ། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ། སྟོང་པའི་བསྐལ་པ།

བར་ཁ། སྤྱི་སྲིད་ཀྱི་སྐབས་བདེ་འཛུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བར་ཐག་བྱུང་བའི་སར་འདེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མདའ་ཞིག་སྟེ། མདའ་སྙེར་ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་བེ་ཤུ་ཟེར་བ་ཕྲིལ་མོ་ཁུང་བུ་ཅན་ཞིག་བསྐར་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་དང་པོའི་རྫོང་རྒྱབ་གནམ་མདའི་དགོང་དུ་རྫོང་འཁོར་ཚོས་རྩལ་འགྲན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

བར་ཁང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་སོ་གཉིས་པ།

བར་ཁམས། འབྲི་ཆུ་དང་། ཛ་ཆུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་སྟེ། སྡེ་དགེ མི་ཉག འབའ་ལི་རྒྱལ་གསུམ། སྤོ་སྤུར་སྤོ་གསུམ། སྨར་ཁུག་ཆབ་གསུམ། དཀར་མཛེས་དར་གསུམ་སོགས།

བར་ཁྲུག་བཅོ་བརྒྱད། ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་བར་ཡར་འཕེལ་མར་བཅུ་བར་འགྲིབ་པའི་ཡར་མར་བར་ཁྲུག་བཅོ་བརྒྱད་ལ་བར་བསྐལ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱང་ཟེར།

བར་གྱི་སྟེང་གཉིས། ཐར་དོད་རྒྱལ་ཁུམ་ཙུ་པ་འཛིན་གཞུན་ཞི་ཏུ་དང་། སོ་གཅིག་པ་ཐུག་རི་གཞན་གཟིགས་གཉིས།

བར་གྱི་དཔའ་ཤེ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་སྨྲས་ཀྱི་རྒྱ་ཞི་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ལྗང་ལ་དམག་བརྒྱབ་ནས་བཏུལ་བ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།

བར་གྱི་ལེགས་དྲུག བོད་རྒྱལ་བཅུ་པ་ཨི་ཤོ་ལེགས་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་དེ་ཤོ་ལེགས། བཅུ་གཉིས་པ་ཐི་ཤོ་ལེགས། བཅུ་གསུམ་པ་གུ་རུ་ལེགས། བཅུ་བཞི་པ་འབྲོམ་ཞི་ལེགས། བཅོ་ལྔ་པ་ཐི་ཤོ་ལེགས་བཅས་དྲུག་གོ།

བར་མངའ་དར། གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་མན་ཆད་ནས་དཔལ་འཁོར་བཙན་ཡན་ཆད་ཀྱི་གདུང་རབས་ནི་བར་གྱི་མངའ་དར་ཡིན།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ཐོས་པ་སྤྱོད་པའི་ཆ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཞིག་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཚེ་སྔར་བཞིན་བསྒོམས་པས་མིང་དེ་དག་གིས་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་ལྷ་སོགས་དེ་མ་ཐག་ཡིན་པས་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད།

བར་ཆད་མེད་ལམ། རང་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལམ་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་གང་རུང་དངོས་སུ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གོ་བ་སླབས་བདེ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན།

བར་ཆད་གསུམ། ཕྱི་རོལ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད། འབྱུང་བ་ལུས་འཁྲུགས་ཀྱི་བར་ཆད། གསང་བ་ཉིད་རང་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་དོ།།

བར་རྒྱ་ཁ། ཕྱུགས་པོ་རིའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རྒྱུད།

བར་དུ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གསུམ། ཀང་པའི་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་བར་དུ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ནི། ཐོག་མ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་ཐ་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་དང་། ཀང་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་འདྲ་ཞིང་བར་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ། ཀང་པ་བཞི་ཀ་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་བཅས་སོ། །

བར་དུ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བཅུ་གསུམ། ཀང་པའི་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ལ་དབྱེ་ན་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གསུམ་ནི། ཀང་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་དྲུག་སྟེ། ༡. ཀང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༢. དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༣. དང་པོ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༤ གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༥. གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༦. ཀང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་བཅས་དང་། ཀང་པ་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་གསུམ་སྟེ། ༧. ཀང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༨. དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༩. ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ། ༡༠. ཀང་པ་བཞི་ཡོད་པ(གཅིག) ཀང་པ་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་གསུམ་སྟེ། ༡༡. ཀང་པ་དང་པོ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་ཕྱི་མ་གཉིས་འདྲ་བ། ༡༢. དང་པོ་དང་གསུམ་པ་འདྲ་ཞིང་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་འདྲ་བ། ༡༣. སྔ་ཕྱི་གཉིས་འདྲ་ཞིང་བར་མ་གཉིས་འདྲ་བ་བཅས་སོ། །

བར་དོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་ཤི་འཕོས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་མ་ཐུབ་པར་གནས་པའི་རིང་དེ་ལ་བར་དོ་ཟེར། དེ་ཡང་ཐ་མལ་པའི་མི་ཤས་ཆེ་བ་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཚེ་འདིའི་ལུས་དང་ཁ་བྲལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་ལུས་མ་བླངས་ཀྱི་བར་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནས་བདུན་ཕྲག་བདུན་བར་དུ་སྡོད་དགོས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་བར་དོ་བ་དེ་ཡི་ལུས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡིན་པས་རང་གི་གང་བསམ་པ་དེར་སླེབས་ཐུབ་པ་དང་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བ། ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ། མ་ཡི་མངལ་སྒོ་དང་། རྟེན་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་གཏོགས་ས་རྡོ་རི་བྲག་སོགས་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན། བར་དོ་བ་དེ་ལ་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་གང་དུ་སྐྱེས་ན་དེའི་འཆར་སྣང་གསལ་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་མ་བུ་ཕྲུག་དང་། ཉེ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་འབུལ་སོགས་དགེ་བ་སྤོབས་ཆེན་བསྒྲུབ་ཐུབ་ན་གཤིན་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ལས་ངན་བཟློག་ནས་སྐྱེ་བ་བཟང་པོར་གནས་འཕོ་ཐུབ་པ་ཡོད་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར་བཀའ་འགྱུར་ནང་གི《ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་མདོ》ལས་གསལ།

བར་དོའི་སྐབས་ཀྱི་འཇིགས་སྣང་བཞི། ས་རླུང་ལོག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རི་ཉིལ་བའམ་ཁང་པ་རྡིབ་པའི་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་སྣང་བ། མེ་རླུང་ལོག་པས་མེར་སྲེག་པའི་སྣང་བ། ཆུ་རླུང་ལོག་པས་ཆུ་ཆེན་གྱིས་ཁྱེར་བའམ་མཚོར་ཕྱིང་བའི་སྣང་བ། རླུང་གི་རླུང་ལོག་པས་རླུང་ཆེན་གྱིས་ཁྱེར་བའི་སྣང་བའོ། །

བར་དོའི་སྐབས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དྲུག གནས་ངེས་མེད་རི་རྩེ་ཐང་སྟོང་ཁང་སྟོང་ལ་སོགས་པར་ཡུད་ཙམ་རེ་སྡོད། རྟེན་ངེས་མེད་ཟམ་ཟུར་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་ཡུད་ཙམ་རེ་བརྟེན། སྤྱོད་པ་ངེས་མེད་སྐད་ཅིག་རེ་ལ་སྣ་ཚོགས་བྱེད། ཟས་ངེས་མེད་རིགས་དྲུག་གི་ཟས་སྣ་ཚོགས་མཐོང་ཡང་མི་ཐོབ་པའོ། །གྲོགས་ངེས་མེད་ལྷ་དང་འདྲེ་སྲིན་བར་དོའི་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་དང་ཡུད་ཙམ་རེ་འགྲོགས། སྣང་ཚུལ་ངེས་མེད་ཡིད་ཀྱི་འཆར་སྒོ་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་པའི་སྣང་བ་འཆར་བའོ། །

བར་དོའི་ཁྱད་པར་བཞི། ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ཤུགས་དང་ལྡན་པ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བ། གང་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པ། རིས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་བའོ། །

བར་དོའི་འགྲོ་ཚུལ་གསུམ། ལྷའི་བར་དོ་གྱེན། མིའི་བར་དོ་ཐད་ཀ ངན་འགྲོའི་བར་དོ་སྤྱི་ཚུགས་སུ་འགྲོའོ། །

བར་དོའི་འཇིགས་སྣང་གསུམ། དུག་གསུམ་སོ་སོ་ལས་བྱུང་བའི་འཇིགས་སྣང་།

བར་དོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལྔ། ཡིད་ལས་བྱུང་བ། དྲི་ཟ། སྲིད་འཚོལ། སྲིད་པ་བར་མ། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པའོ། །

བར་དོའི་འོད་གསལ་མ་བུ་གཉིས། ཐར་སྨིན་པའི་དྲན་པའི་འོད་གསལ་མ་ལྟ་བུ་དང་། བར་དོའི་འོད་གསལ་བུ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། །ཡང་རྙིང་མའི་གཞུང་ལ་ལར། ད་ལྟའི་རིག་པ་གཞི་ཀ་དག་གི་འོད་གསལ་མ་ལྟ་བུའི་ཁྲེགས་ཆོད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། གཞི་ལྷུན་གྲུབ་སྣང་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བུ་ལྟ་བུའི་ཐོད་རྒལ་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་བར་དོར་མ་བུ་འདྲེས་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་དོ། །

བར་དོའི་ཟུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད། གཏུམ་མོ་ལས་རྒྱ་གཉིས། རྨི་ལམ་བར་དོ་གཉིས། འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་གཉིས། འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་གཉིས་རྣམས་སོ། །

བར་དོར་འདའ་བ་གསུམ། མྱུར་བ། མྱུར་བ་མིན་པ། རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བའོ། །

བར་དབང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྐད་ཆར་འགན་སྐྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་དབང་པོ།

བར་ཕུག ངམ་རིང་རྫོང་དུ་ཡོད་ཅིང་། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་འདས་སའི་ཕུག་པ་དེ་ཡིན།

བར་བུར། བ་རི་བུ་རེའི་བསྡུས་ཚིག་སྟེ། དགེ་སློང་གི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོའི་བཏད་དཀྲོལ་ལས། བར་བུར་ནི་བ་རི་བུ་རེ་ཞེས་པ་སྐྱེ་ཆེ་ཆུང་དང་དབྱིབས་སོགས་མི་མཐུན་པར་ལྡན་དུ་སྡེབ་མི་བདེ་བའི་པོ་བྱད་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་བར་ཕྱོགས་ཏེ་སྔར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐབས་གཙང་ལ་གཡས་རུ་དང་རུ་ལག དབུས་ལ་དབུ་རུ་དང་གཡོ་རུ་སྟེ་རུ་བཞིར་ཕྱེ་བ་དེ་དག་ཕྱིས་སུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར་གཡས་རུ་དང་། གཡོན་རུ། ཤུས་རུ། གུང་རུ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་བསྒྱུར།

བར་མ། སྒྲ་དབྱངས་ལེན་སྐབས་དབྱངས་ཀྱི་གདངས་མི་འདྲ་བ་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་གི་བར་མ་ནི་བྱ་ཁྲུང་ཁྲུང་གི་སྐད་དང་འདྲ་བའི་སྒྲ་གདངས་ཞིག་ཡིན་པར《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》ལས་བཤད་པས་སྒྲ་གདངས་མཐོ་དམན་མཉམ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

བར་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བཅོ་ལྔ། ཡི་སྙན་པ་ཀང་པའི་དང་པོར་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་ནང་གསེས་དང་པོ་བར་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་སྟེ། ཀང་པ་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་། ༡. དང་པོའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་དང་། ༢. གཉིས་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། ༣. གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། ༤ བཞི་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་སྟེ་བཞི། ཀང་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་ལ། ༥. ཀང་པ་དང་པོའི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན།
༦. དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན།
༧. དང་པོ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན།
༨. གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན།
༩. གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན།
༡༠. གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བཅས་དྲུག ༡༡. ཀང་པ་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། ༡༢. ཀང་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། ༡༣. ཀང་པ་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། ༡༤ ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བཅས་བཞིའི་སྟེང་དུ། ༡༥. གོང་གི་ཀང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་དེ་བསྣན་པས་བཅོ་ལྔའོ། །

བར་མ་དོར། བར་སྣང་བཞག་པའམ་བར་ནས་ཁེ་བཟང་ཟ་བ་ལ་ཟེར།

བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པའི་སྟོན་དུ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་གདབ་པ། ཁྲིམས་པའི་རྟགས་སྟོང་བ། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ལེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞིག་ལ་འཇོག

བར་ཚོ། གཞིས་ཀ་རྩེ་དིང་རི་རྫོང་གད་དམར་ཆུས་བར་ཚོ།

བར་མཇུད། བར་འདུམ་བྱེད་པའི་ཞེ་ས།

བར་ལག་འདྲིར་བསྐྱོད། བར་སྣང་དང་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་ལག་འདོགས་དང་། བཀའ་ཡིག་འདྲིར་ཁག་འདོགས་བྱས་པ།

བར་ལངས་པ། ཕྱིས་ལ་སློ་ཕྱིར་དུ་ཐོར་པ་ལངས་པ་ལ་ཟེར།

བལ་སྒང་མོ། ཀང་རྗེས་བྲམ་པོ་ཤིན་པར་ཆུར་རིང་བའི་བལ་པོའི་སྐད་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ཐུག་ཅིག་སྟེ། 《ངོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》ལས། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ས་ཆ་བལ་སྐྱང་མོ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཁྱོགས་པ་ཉེ་མའི་ཤུང་ལ་ཚུང་ཟད་བསྟད་དེ་འགྲོ་བས་རྒྱ་མིན་ཏུ་ཆེ། གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བལ་འདབ་རྫ་གཏོར། དོན་མེད་ཀྱི་རྩོག་ཏུ་སྐྱུར་ལངས་བྱེད་མི་འཇུག་པའི་དཔེར་བྱིན་བལ་ཐང་ལ་སྤྲངས་པའི་སྙིང་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་བཀོད་པ། བལ་བསེད་པའི་ཤིང་ཤིང་ལ་བལ་འདབ་ཟེར།

བལ་སྤེར། བལ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྤེར་མ།

བལ་པོ་ལི་རྒྱལ། བལ་པོ་ལི་རྒྱལ་ཟེར་བ་ལི་ཡུལ་དང་བལ་ཡུལ་དོན་གཅིག་པའི་གོ་བ་བླང་རྒྱ་ཤིན་པས། བལ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་དམིགས་བསལ་ཐོན་ཟོག་འདི་ལི་ཡིན་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས། ཧུན་རྫོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དོན་ཆེན་གནད་བསྡུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཞེས་པའི་ནང་། རྒྱ་བཟའ་ཀུན་ཁྲིན་གོང་ཇོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་བླངས་ནས་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་བར་དེར་བལ་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་བསྐོས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་ཁྲི་ལོ་འདྲེན་སྐབས་བཙན་པོ་དབྱར་བལ་པོ་ན་བཞུགས་ཞེས་ཐེངས་མང་པོ་བྱུང་འདུག་གོ །

བལ་པོའི་བཟོ་བ། གནའ་རབས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ཡས་མས་ནས་ལྷ་སར་གཞིས་ཆགས་པའི་བལ་པོའི་བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་པ་མང་ཆེ་བ་ནི་གསེར་དངུལ་ལི་མ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་བཞེངས་རྒྱུ་དང་། རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱན་བཀར་བཟོ་དང་གཡུ་གས་ལས་ལ་མཁས་པ་ཡོད། སྐབས་དེར་བལ་པོའི་བཟོ་པ་ལག་རྩལ་མཁས་ཅན་ཤིན་ཏུ་མང་། པ་མ་ལ་གཉིས་སོགས་མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷ་སྐུ་གནད་ཆེ་བ་ཁག་དང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ལྷ་རྒྱན་བརྡར་བཟོ་དང་གཡུགས་ལས་བྱེད་མཁན་ཡིན་པར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲམས་པའི《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ།

བལ་པོའི་ལྷ་གཅིག བལ་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་བཙུན་མོ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ལ་ཞེ་ས་བྱས་པའི་འབོད་སྣང་ཤིག

བལ་འགྲོག ཙ་ཆུ་འཛོམས་པའི་འགྲོག་པའི་ཏ་ས།

བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན། ནེ་པ་ལའི་གོང་ཇོའི་མཚན་ལ་ཁྲི་བཙུན་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་གཅིག་ཁྲི་བཙུན་ཡང་ཟེར། མིང་ཡལ་པར་བལ་བཟའ་གོང་ཇོ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད། 《དབུས་གཙང་གི་དཀར་ཆག》ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་ཆའི་ནང་བལ་མོ་བཟའ་ཞེས་ཀྱང་འབོད་འདུག དེ་ཡང་གསར་དུ་བརྩམས་པའི《ནེ་པ་ལའི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པའི་དེའི་ནང་ནེ་པ་ལའི་གོང་ཇོའི་མིང་ལ་བྷྲྀ་ཀུ་ཏཱི་ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། དེབ་ཐེར་དེའི་ནང་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཨཾ་ཤུ་ཝརྨའི་ཟེར་བ་འདྲེས་ཁོ་ངོའི་སྲས་མོ་བྷྲྀ་ཀུ་ཏཱི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མནའ་མར་ཕྱིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་ཅིང་། ཨཾ་ཤུ་ཝརྨ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འོད་ཟེར་གོ་ཆ་ཟེར། ཡང་སྐྱིད་ཁྲི་བཙུན་གོང་ཇོའི་ཡབ་ཀྱི་སྲོར་པོ་རྒྱས་དཔེ་ཆའི་ནང་མིང་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་། 《ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་ཞི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཡིག》ནང་ལས་ཨཾ་ཤུ་ཝརྨའི་སྲས་མོ་ཁྲི་བཙུན་གོང་ཇོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བག་མར་བཏང་བ་རེད་ཅེས་འཁོད་ཡོད། དེ་བཞིན《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ》ཞེས་པའི་ནང་ནེ་པ་ལའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆའི་སྲས་མོ་ཁྲི་བཙུན་གོང་ཇོར་ཞེབས་བསྒྲུབ་ལུས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན་ནེ་པ་ལའི་གོང་ཇོ་འདི་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པ་དང་བཞིན་མདངས་མཛེས་ཤིང་ཞལ་ནས་དྲི་བསུང་འཐུལ་བ། ཁོང་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་སོན་སྐབས་དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོན་པའི་ཕུར་རྒྱལ་གྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་གཉེན་སྒྲིག་གནང་། འདི་དུས་ལོ་ཚིའི་ལོ་ཚད་ལ་གཞིགས་ན་ནེ་པ་ལའི་གོང་ཇོ་འདི་བོད་དུ་ཕྱིན་པའི་དུས་ཚོད་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བར་རྒྱ་བཟའ་བོད་དུ་མ་ཕྱིན་གོང་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་སྔོན་དུ་ཕྱིན་པར་བཤད། འདི་དུས་ནེ་པ་ལ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཡིན་ལ་རྒྱལ་ཚང་དང་ཁྲི་བཙུན་གོང་ཇོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ད་དུང་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་སོན་པའི་སྐུ་འདྲ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་འདྲ་དང་། མི་ཟླ་ཙནྡན་གྱི་ལུང་བཟེད། རང་བྱོན་ཙན་དན་གྱི་སྒྲོལ་མ། བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་སོགས་རྫོངས་སྐལ་བྱས་ཏེ་བོད་དུ་བསྣམས་ཕེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ནང་པའི་རིག་གནས་ཀྱང་བོད་དུ་དར་སྤེལ་གནང་ཐོག་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ལྷ་སའི་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་བཞུགས་ས་མཛད། རྗེས་སུ་རྒྱ་ཐེན་འཕགས་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་སྤོ་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་འདྲ་འདི་ཉིད་ད་བར་དུ་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་བཞུགས་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ནེ་པ་ལའི་ཁྲི་བཙུན་གོང་ཇོ་དང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་པ་དེས་བོད་ལ་ནང་པའི་རིག་གནས་དར་བ་མ་ཟད། ཕྱོགས་མཚུངས་རྗེ་ཤིང་རྐོས་མའི་ལག་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་བལ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ཐོན་གྱི་བཟོ་བཀོད་སྒྱུ་རྩལ་ཡང་དར་ཁྱབ་བྱུང་ཡོད་གཉིས། མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་རིག་གནས་ཐོག་ཏུ་འཕེལ་རྒྱས་ཐུས་རྗེས་དྲིས་ཅན་ཞིག་བཞག་གནང་ཡོད། བོད་རིགས་མི་དམངས་ཚོས་ནེ་པ་ལའི་གོང་ཇོར་དྲན་གསོ་ཞུ་ཆེད་གང་ས་གང་དུ་བལ་བཟའི་འདྲ་སྐུ་བཞེངས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འདྲ་སྐུ་མང་ཆེ་བ་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། རྒྱ་བཟའ་གོང་ཇོ་བཅས་དང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་འཛམ་སྐུ་ཡིན། ད་ལྟ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གྱི་སྐུ་འདྲ་བདག་གཅེས་ལེགས་གྲོས་ནི་པོ་ཏ་ལ་པོ་བྲང་དམར་པོ་ཏ་ལའི་ལྷ་ཁང་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག་ནང་གི་སྐུ་འདྲ་དེ་ཡིན། སྐུ་དེའི་ཞལ་མདངས་སྒྲུབ་ལ་བག་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ནི་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཤུགས་རྐྱེན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད།

བལ་ཡུལ། དེང་སང་གི་ནེ་པ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ།

བལ་ཡུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། འཕགས་པ་མཆེད་བཞི་སྟེ། བལ་ཡུལ་གྱི་འཕགས་པ་འཇའ་མ་ལི། མང་ཡུལ་གྱི་ཛོ་བོ་ཝ་ཏི། བོད་བལ་གྱི་མཚམས་འཕགས་པ་དབུ་ཁང་། རྗེ་པོ་ཏ་ལའི་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་ར་བཅས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་འཕགས་པ་འཇའ་མ་ལི་བཞུགས་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཟེར།

བལ་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་ལྔ། ༡. ཤཱནྟ་པུ་རི། (ཞི་བའི་གྲོང་) ༢. བ་སུ་པུ་རི། (ནོར་གྱི་གྲོང་) ༣. ཨགྣི་པུ་རི། (མེའི་གྲོང་) ༤. ནཱ་ག་པུ་རི། (ཀླུའི་གྲོང་) ༥. བཱ་ཡུ་པུ་རི། (རླུང་གི་གྲོང་)

བས་ཀན། ནད་ཀྱི་ཐེ་བྲག་བད་ཀན་གྱི་བརྡ་རྙིང་པའོ། །

བས་མཐའ། ཟད་པའི་མཐའ་སྟེ། གྲོང་ཟད་པའི་ཐག་རིང་པོའི་དོན་ནོ། །

བས་པ། ཟད་པའམ་མཐའ་དག་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་ངོ་། །

བི་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ། 《མདོ་རྩེ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག》གི་འགྱུར་བྱང་དུ། རྒྱལ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བ་པྲ་ལས་

མཛད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མིག་ཏུ་གྱུར་པ་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ནང་འཕང་ཞེས་གསལ་ཞིང་། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ཤོག་གྲངས་༢༥༢ ལས། རྒྱལ་པོ་རྣམ་པ་ལས་བཞེངས་པར་བཤད་པས་མི་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་། པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་ནི་པཎ་ཆེན་ཨ་ཐུ་རའི་སློབ་མ་ཡིན་པས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཁུངས་དག་པར་མངོན་པ་མ་ཟད། 《སྔོ་ཕྲག་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་བཞི་པ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་རབས་སུ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཝ་པཱ་ལས་བཞེངས་པར་གསུངས་ལ《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ན་ཡི་ནུབ་འགྲམ་བརྒྱུད་དེ་ཆུ་བོ་གསེར་ལྡན་ཨན་ཏ་ན་ཏི་དང་ཤར་འགྲམ་བརྒྱུད་དེ་ཆུ་བོ་ནི་རཉྫ་ན་གཉིས་ཕྲད་ནས་བྱང་དུ་གཏར་འབབ་པ་ལས། ཆུ་བོ་གསེར་ལྡན་དང་ཆུ་བོ་གཉ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་མཚམས་དང་ཕ་ཅང་མི་རིང་བའི་ལར་རི་ནག་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་སྟེང་ན་ཇོ་ཁང་འགའ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ཤུལ་ཡིན་པ་དང་། དེར་སྔོན་དུས་དགོན་སྡེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ད་ཏ་ཀའི་དཔུང་གིས་གཏོར་བ་ཡིན་ཅིང་། དེང་སང་ཡང་ནང་པའི་རབ་བྱུང་རྒྱུད་སྡུག་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱུན་དུ་གནས་ཅེས་ཨ་ཙཱརྱ་དཀ་ཟེར་ཅེས་གསལ། གཞན་ཡང་དགེ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། ཡང་ཀླུ་ཡ་ནས་ཀ་ཡི་ཀ་ཏར་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཡུལ་ཏན་གན་ཛི་ཏྲ་པའི་ཤུ་ཟན་ལ་སླེབས། དེར་གྲོང་དང་ཉེ་བའི་གནྡྷའི་ཆུ་དཀྱིལ་ན་ནག་རི་ལྷ་ཁང་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཚུར་ངོས་ཀྱི་ལྷ་འགྲམ་ནག་རི་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་ས་དེ་བི་ཀྲ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་དགོན་ཤུལ་ཡིན་ཀྱང་ས་མ་བརྐོས་པས་ས་ཞིག་འདི་ཡིན་ད་དུང་མི་ཤེས། དེ་ནས་སོང་པས་ཆུང་ཀལ་ཤུར་དུ་སླེབས་ཤིང་དེ་ནི་སྔོན་གྱི་ཆནྡྲ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་སྟེ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་དང་ཇོ་བོ་རྗེ་འཁྲུངས་ཤའི་གནས་ཡིན་ཅིང་ཡུལ་ཚིག་ཡང་དེ་ཡིན། ཟ་ཧོར་རམ་བྷ་ཧོར་ཡང་དེ་དང་ཉེ་བ་ན་རྫོང་གྱི་སོ་ཐང་གི་ཤུལ་སོགས་ཡོད་ཟེར། ཀ་ཡི་ཀ་ཏ་ནས་རེལ་དང་འཁྲུལ་ཅེལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཆེར་མི་རིང་བ་ན་ཅིཏྟ་གོང་ཡོད། དེར་མ་ཧཱ་སུ་ཀྲི་ཏིའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་དུ་བཞུགས། ཡུལ་དེར་ནི་སྟོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་བསྟན་པ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་ཤིང་། པཎྜི་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཡོན་ས་ཡང་འདི་ཡིན་པར་སེམས་ཞེས་གསལ།

བི་བྱི་དཀའ་བྱེད་དང་བི་ཤྭ་དཀའ་མཛེས། ཡབ་ཧ་ཆེན་པོ་དང་ཡུམ་གངས་ལྟའི་སྲས་བི་བྱི་དང་ཡུམ་དྲིལ་བཟོའི་སྲས་མོ་བི་ཤྭ་ཡིན་པར་གསུངས། འདི་གཉིས་ཆུང་དུས་ནས་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས། རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བུ་དང་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ་ལ་གསོ་བའི་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། བདུད་རྩི་སྨན་གྱི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་འཆི་མེད་ཚེའི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། རྗེ་བཙུན་མ་སྒྲོལ་མས་བསྐུལ་བ་ལྟར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བྱོན། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱིས་པོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་དུ་བྱོན་དུས། རྒྱལ་པོས་འོད་ལ་གསོ་དཔྱད་དར་བའི་ཆེད་ལྷ་ལྕམ་ནམ་སྲས་མོ་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཆ་བི་བྱི་དཀའ་བྱེད་ཀྱི་ཆུང་མར་ཕུལ་བར་སྲས་སྨན་པ་དུང་གི་ཐོར་ཅོག་འཁྲུངས། སྲས་ཆེར་འཚར་བ་ན་ཡབ་ཀྱིས《སྨན་དཔྱད་འཚོ་བའི་མདོ》དང་། 《འགྲེལ་བཤད་ཤོག་འབུགས》 《ས་བཅད་ལག་ལེན》དང་བཅས་པ་གནང་སྟེ་ཡུམ་སྲིང་གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་བྱོན་ནོ། །

བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། (འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིན་པས་བོད་སྐད་དུ་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་ཞེས་འགྱུར) བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཕྱང་པོའི་སྐད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་པར་ཕྱིམ་བདག་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། སློབ་དཔོན་ཤྲཱི་སིཾཧ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ཏེ་རིག་པའི་གནས་བཅུ་ཕྲག་ལ་མཁས་ཤིང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྐོར་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྒྱུར་བས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་བཙུན་སྙན་ཀུ་ན་ར་གཉིས་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་རྣམ་གྲངས་བཞེངས་ཏེ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐར་མ་ཐོབ་ཅིང་དང་བཀའ་སྒྲུབ་ཞུགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་བསྒྱུར། ཀུན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞེས་གྲགས། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། མཁན་པོ་དེ་སྐུ་འདས་རྗེས་ན་ལེནྡྲ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྟགས་སྣ་ཚོགས་ཤིང་མཐོང་ནས་རང་ཉིད་ལ་དམའ་འབེབས་བྱེད་པ་གསན་ཏེ་དགོན་པའི་ཕྱིག་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལ་གཤེགས། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་སྔར་གསང་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་ཚོར་མ་གཏོགས་དགོས་པ་མེད་སྐབས་འདིར་མ་བྲིས། གཟིགས་པར་འདོད་ན《ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》པོད་གསུམ་སྟེ་དགེ་པར་ཁང་དུ་ཤིང་དཔར་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

བིར་ཝ་པ། (གྲུབ་ཆེན་བིར་ཝ་པ) འདི་རྒྱ་གར་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ཡིན། དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་མིན་གསལ་པོར་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་མཐོང་། རིགས་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་སྲིད་སྤངས་ནས་ན་ལེནྡྲ་དགོན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཁན་པོ་རྣམ་མི་དྲུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ཞེས་(བོད་སྐད་དུ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་དུ་གྲགས)བཏགས། མཁན་པོ་དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། མཁན་པོ་དེ་སྐུ་འདས་རྗེས་ན་ལེནྡྲ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྟགས་སྣ་ཚོགས་ཤིང་མཐོང་ནས་རང་ཉིད་ལ་དམའ་འབེབས་བྱེད་པ་གསན་ཏེ་དགོན་པའི་ཕྱིག་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལ་གཤེགས། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་སྔར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་ཚོར་མ་གཏོགས་དགོས་པ་མེད་སྐབས་འདིར་མ་བྲིས། གཟིགས་པར་འདོད་ན《ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》པོད་གསུམ་སྟེ་དགེ་པར་ཁང་དུ་ཤིང་དཔར་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

བིས་པ་དག་དབང་མི་ཕམ་ཟླ་བ། མདོ་སྨད་མར་ནང་ཚོ་ལྷར་བིས་ཐང་འཛའ་མོའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕག(༡༧༦༧)ལོར་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་དངོས་སློབ་བིས་པ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་རུ་ངོས་བཟུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ས་ཕག་ལོར་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། བདེ་ཆེན་པ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་ལས་གསུམ་རྟགས་དང་། མཁྱེན་རབ་དབང་མཁྱེན་རབ་ལས་སྙན་ངག་བསླབས། ཤར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐལ་ལྡན་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་ཆེན་དུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་འཇམ་དཔྱངས་བཀྲ་ཤིས། ཚེ་མགོན་ཟླ་མ། དགོན་ལུང་དུ་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྒྲུབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས། ཞང་པ་སྟོམ་ཆེན་བློ་བཟང་ཟླ་བ་རྣམས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། ཕྱིད་པར་དུ་ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་ཐུགས་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁྲིད་བཅས་ལེགས་པར་གསན། ཐུའུ་བཀྭན་གྱི་ཞལ་ནས། གྲང་ཐང་ཕྱུལ་པའི་སྐུ་དང་འདི་པ་ཤྭ་བའི་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་རྣམས་ཅན་ལ་མཁས་པ་དེང་སང་དཀོན་གསུངས། རོང་པོ་དུས་འཁོར་སྤྲུལ་ཚང་གསང་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༠༧)ལོར་རོང་པོ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ཐེབས། འོན་ཀྱང་འཆད་ཉན་གྱི་བདུད་རྩི་སྦྲོ་ཁོམ་མ་བྱུང་བར་ལོ་དེར་སྐུ་གཤེགས། ཕྱག་རྩོམ་ཤར་ཕྱུལ་པའི་སྐུ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། རྩིས་གཞུང་མཁས་པའི་སྙིང་ནོར་སོགས་པོ་ཏི་གསུམ་ཙམ་ཡོད། དུས་ཐོག་དེར་རྩོམ་པ་ལེགས་པའི་ཚད་བྱེད་དུ་གྲགས།

བེ་ག་དགུ། ཁ་དང་། ཉ་བ་གཉིས། མིག་གཉིས། སྣ་ཁུང་གཉིས། བཤང་ལམ། གཅིན་ལམ་སྟེ་བུ་ག་དགུ།

བུ་སྨར་བ། བུ་རམ་མར་ཁུའི་ནང་བཙོ་མཁན་ལག་རྩལ་མི་སྣ།

བུ་ཆེན། སློབ་མའི་ནང་ནས་བརྒྱུད་འཛིན་ཐུབ་ངེས་ཀྱི་གྲས།

བུ་ཆོས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་འབྲོམ་སྟོན་པ་གཉིས་ཀའི་སློབ

མར་ཕྱུར་པ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞུས་ཏེ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་གསུངས་པའི་འགྲེམས་སྟོན་པའི་འབྱུང་རབས་རྣམ་ཐར་སྐོར་སོགས་འཁོད་པའི་དཔེ་ཆ་བོད་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བུ་ཆོས་ཟེར། རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་གླང་(1073)ལོར་བཀའ་གདམས་པའི་གདན་ས་ཆེ་ཤོས་གསང་ཕུ་བཏབ། ཁོང་གི་གཅུང་པོ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་བུ་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་མང་པོ་བསྒྱུར། ཚད་མ་སོགས་བཤད་པ་མང་པོ་མཛད། དེ་ཙམ་ནས་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་གསང་ཕུ་སོགས་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ངོ་། །

བུ་སྟོན་ཁ་ཆེ། གཤམ་དུ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཅེས་པར་གཟིགས།

བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་སོང་བ། བུ་སྟོན་རང་ཉིད་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཁྱི(1322)ལོར་བརྩམས་པར་བཤད།

བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་གཙང་སྟོད་ཁྲོ་ཕུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤབ་སྨད་སྐྱིམ་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྙིང་མའི་སྔགས་ཆེན་བྲག་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག(1290)ལོའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་ངོ་མཚར་གྱི་ལྟས་བཟང་པོ་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་ཨ་ཡུམ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་། དཔོན་རྒྱལ་སེང་ལས་རྩིས་དང་ཡི་གེའི་རིག་པ་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁྲོ་ཕུ་བསོད་ནམས་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་རྙིང་མའི་སྔགས་རྩལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་གི་སྤྱན་སྔར་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་གསན། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་སྨན་དཔྱད་དང་བཟོ་རིག་སྐོར་གྱི་ཐིག་ཚད་ཀུན་སྦྱང་བརྩོན་གནང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་མེ་ལུག(1307)ལོར་ཁྲོ་ཕུར་མཁན་ཆེན་སེང་གེ་དཔལ་དང་སློབ་དཔོན་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་མགོན་ལས་ཕར་ཕྱིན་དང་འདུལ་བ་ཚད་མའི་གཞུང་སོགས་མ་ལུས་པ་གསན་ཏེ་ལོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་ཉིན་མོ་གསོལ་བ་དལ་སྡོད་ཀྱིས་བཞེས་སོང་དང་ན་བཟའ་རལ་པ་འཛར་ཚེམས་ཡོད་མེད་ལ། མཚན་མོ་དཀར་མེའི་འོད་ལ་དཔེ་གཟིགས་མཛད་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་བཞེས་པ་ན་དབུས་གཙང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དབུས་ནས་མཁས་པ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་དང་ཁ་རག་བྱང་གཞོན། གཙང་ནས་མཁས་པ་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་དང་། འཇམ་སྐྱ་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བཏུལ་བས་སྙན་གྲགས་དབུས་གཙང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། མཁས་པའི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ལ་བུའང་སྟོན་པ་བྱུང་འདུག་ཅེས་བུ་སྟོན་ཞེས་པའི་མཚན་ཡང་དེ་ནས་ཐོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ཆུ་ཕྱི(1312)ལོར་མཁན་ཆེན་བཀའ་བཞི་པ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་དང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། ཁྲོ་ཕུར་ཕར་ཕྱིན་དང་། འདུལ་བ། མངོན་པ་བཅས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་ཐར་པ་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་ཐར་ལོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། ལོ་བཞི་ཙམ་འབད་པ་སྐྱོད་མེད་མཛད་པས་སྒྲ་ཙནྡྲ་པ་དང་ཀ་ལཱ་པའི་མདོ་འགྲེལ་དང་བཅས་སྒྲ་རིག་པའི་སྐོར་ལེགས་པར་གསན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྐད་དག སྐྱེལ་སྦྱོར། སྦྱོར་གར་སོགས་ལ་མཁས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་མ་མྱོང་ནའང་རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་དང་། ཁ་ཆེ། སིང་ག་ལ་སོགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་མཁྱེན་ཏེ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་དག་ཅིག་བོད་བསྒྱུར་མཛད། དེ་ནས་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཁྲིད་མ་ལུས་ཏེ། འདག་སྦྱར་གྱི་སྐུ་མཚམས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་པས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་དྲུག་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་སོགས་དུས་འཁོར། རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་དུ་མ་གསན། དེ་རྗེས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཐུགས་སྨོན་དགྱེས་ཕྱིན་མཛད་ཕྱིར་དཔོན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་ཆ་ལག་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གསན་པས་དུས་འཁོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདི་ན་ཕྱིས་ཐོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པ་བུ་དོལ་གཉིས་ཞེས་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ལྕགས་སྤྲེལ(1320)ལོར་ཞ་ལུ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་གདན་ས་བཟུང་། སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ནས་དམ་ཆོས་འཆད་སྤེལ་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་མཛད། དེ་རྗེས་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཡིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་ཞ་ལུ་རི་ཕུག་ཏུ་བདེ་ཆེན་ཕོ་བྲང་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གསར་དུ་བཞེངས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ཆེན་པོ་བཙུགས། རི་ཕུག་ཏུ་ཚོགས་པ་དྲུག་དང་། ཞ་ལུར་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་འདུས། སྣར་ཐང་གི་བསྟན་འགྱུར་ལ་ཞུ་དག་གནང་ཞིང་། དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་པ་བསྒྲིགས། རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་གླེགས་བམ་ཕལ་ཆེ་བར་ཞིབ་མོར་དཔྱད་དེ་བསྒྲིགས་རིམ་སྤྱི་གཏན་འབེབས་མཛད་ནས་བསྟན་འགྱུར་དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་སྐྱེས་ཆེན་རྗེ་བུ་སྟོན་ནི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་འཛིན། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བུ་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་བཏོད་པས་དེའི་རྒྱུད་འཛིན་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་ཞ་ལུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་བུ་ལུགས་ཞེས་གྲགས། ཆོས་གསུངས་པའི་གནས་ཞ་ལུ་དང་། རི་ཕུག ཁྲོ་ཕུ་གཙོ་བོར་མཛད། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་སྐབས་ལྷུག་སྤྱར་བ། ཚིག་གསལ་བ། དོན་ཟབ་པ། མཁས་པ་སྔ་མས་གསུངས་པའི་རྗེས་ཟློས་མ་ཡིན་པ། ཕྱི་ཕྱིའི་བློ་སྦྱོང་དང་། འགལ་བའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ། དཀའ་གནད་ཟབ་པ། གཞུང་ཆེན་པོ་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་དཀའ་གནད་རྟོགས་དཔྱོད་ཞུས་དག་མཛད་དེ་དཔྱད་གཞི་མ་དགོས་པར་ཐུགས་ནས་གསུངས་པར་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ཏུ་ལས་པར་གྱུར། སློབ་མའི་རིགས་སུ་རྒྱ་གར་དང་། བལ་པོ། རྒྱ་ནག ཡུ་གུར། སོག་པོ། བོད་དབུས་གཙང་མངའ་རིས་མདོ་སྟོད་སྨད་གང་ལས་འདུས། ལྷ་ཕྱིར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དང་། བོ་དོང་། སྣ་ཁ་ཁྲ་འབྲུག ཞོལ་ཁ། དྭགས་ལ་སྒམ་པོ། གདན་ས་ཐག་ཤ། བསམ་ཡས། ཡེར་པ། ལྷ་ས། མཚུར་ཕུ་སོགས་གང་སར་འཆད་ཉན་ཡོད་པ་རྣམས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་ཅིང་། མེད་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་མཛད་འཕྲིན་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ་པས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུ་རུ་མ་ལ་སོགས་ཀྱིས་དད་གུས་བླ་མེད་ཞུས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(1344)ལོར་གོང་མའི་གདན་ཞུའི་གསེར་ཡིག་པ་འབྱོར་ཡང་མ་ཕེབས་པར་དབེན་པར་སྒྲ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་འགྱུར་བསྒྱུར་དང་གཞི་བསྒྱུར་མཛད། ཧོར་གྱི་མི་དཔོན་བརྒྱ་ཕྲག་དམག་འབུམ་ཚོ་གསུམ་དང་ཁྲི་ཐིག་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དང་བཅས་དྲུང་དུ་ལྷགས་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ཞུས། རེ་གཉིས་པ་ལྕགས་ཡོས(1351)ལོར་གཡའ་བག་གཉིས་ཞིང་འབྲུག་པ་བསྡུམ་ཆེད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། ཞབས་ལམ་ཀུན་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་བསྩལ། སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལམ་ལ་བཀོད། ཕྱི་ལོར་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཞེངས་ཤིང་རབ་གནས་མཛད། ཆུ་སྦྲུལ(1353)ལོར་ས་སྐྱར་ཕྱིན། ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོར་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲ་བཅུ་གཅིག་ཅན་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པ་བཀོད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བཞེངས། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་བཞག་དེ་ཉིད་གསལ་བ་ཞེས་པ་ཐུགས་རྩོམ་མཛད། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས

གསུམ་དང་། རིན་ཆེན་གསེར་ལས་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་། བོད་ཀྱི་སོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་གསུང་རྟེན་དུ་མ་བཞེངས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་ལ་སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ལ་ཞ་ལུའི་གདན་ས་གཏད་ནས་རི་ཕུག་ཏུ་གཏན་བཞུགས་མཛད་ཅིང་། དགུང་གྲངས་དོན་བཞི་པའི་མཇུག་ནས་སྐུ་མཚམས་བཅད་དེ་ཉིན་མཚན་འཁོར་ལོ་ཕུག་ཏུ་ཐོག་ཕུར་བཞུགས་པ་ལས་དབུ་སྐྲ་ལ་མི་རེག་པར་ཉམས་བཞེས་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་སྐབས་དགུང་གྲངས་དོན་ལྔ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(1364)ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ལ་ཞ་ལུ་རི་ཕུག་ཏུ་ཞི་བར་གཤེགས། རྗེ་འདི་ཉིད་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་བསྔགས། གསུང་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ཕ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་སོ་སོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སྒྲུབ་ཐབས》དང་། 《པར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཆུང་》 《མངོན་ལམ་སྟོང་མཐུན》 《ལྟ་བ་དག་སེལ》 《བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང》ཁྱད་པར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐོར་ཤིན་ཏུ་མང་། ད་ལྟ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་བཀའ་རྩོམ་རགས་རྩིས་ལྟར་ན་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལེ་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་དང་། མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་སྐོར། ཕར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་བཅོས། འདུལ་བའི་བསྟན་བཅོས། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས། མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས། དེ་བཞིན་རྩིས་དང་། སྒྲ། གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས། ཆོས་འབྱུང་། དཀར་ཆག་བཅས་ལ་ལེ་ཚན་བརྒྱད་ཅུ། ཁྱོན་པོད་ཆེན་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཡོད(རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་པར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད)ཅིང་། ད་དུང་ལྷ་ཇོམ་ཀྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་གྲིགས་བམ་དུ་བསྒྲུ་མ་ཐུབ་པའི་གཞུང་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ་མཚོན་ན། དཔང་མདོར་བསྟན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཤུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་པ། རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩིའི་དཀའ་འགྲེལ་དེ་མེད་སྙིང་པོས་མཛད་པ། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་རྒྱན་གྱི་བཀའ་འགྲེལ་རབ་ཞི་བ་ཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤྲཱི་ལ་བཛྲས་མཛད་པ། སྒྲོན་གསལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཐུགས་རྗེ་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ། གསང་འདུས་གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཁུངས་མ་སོགས་གཞི་འགྱུར་དང་། སྦྱ་ཀྵ་ལ་པའི་འགྲེལ་པ་དུས་ཞྭའི་མཛད་པ་འགྲོ་བསྒྱུར། དོན་ཞུགས་ཆེ་ག་ཞིབ་མོའི་རྩོར་སྐོང་བསབས་པ་སྔར་མ་འགྱུར་བའི་འགྲོ་བསྒྱུར་སོགས་སྔོན་མ་འགྱུར་བའི་བཀའ་བསྟན་ལག་གཅིག་གཞི་འགྱུར་དང་། ལག་གཅིག་ཞུས་ཆེན། ལག་ཅིག་ཏོར་གོང་བསབས་པ། རྒྱུད་སྡེ་མ་རྣམས་ཤུན་སྦྱང་བ་བཅས་རྗེ་འདིས་ཞུས་དག་མཛད་སྦྱོར་བའི་བཀའ་བསྟན་དང་བསྒྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཚད་མར་འཛིན་པར་མཛད་དོ། །གསུང་ལས་འཕྲུངས་པའི་སློབ་མར་མཚོན་ན། གཙོ་བོ་སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ། བྱང་པ་དཀོན་མཆོག་གྲགས། གཏང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་མགོན་པོ། ཡོ་ག་བ་རིན་བཟང་། ཡོ་ཏ་བ་ཆེ་དཔང་། ལྷུང་པོ་ལྷས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་ངོ་། །ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་པ་ཀྲྀ་ཕྱུ་བ་བསོད་ནམས་སེང་གེས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་རོལ་མོ་ཉེར་གཅིག་པ》བླ་མ་མགོན་པོ་དཔལ་བས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》 ཚེ་ཚོག་སྤྲིང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛེས་རྒྱན》བཅས་སུ་གསལ།

བུ་མོ་མ་ཡོམ། བུ་མོ་མ་སྐྱང་དམ་མ་བཟུངས་ཀྱི་དོན།

བུ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་པོ་ནོར་བཟང་གི་རྣམ་ཐར་ནང་དྲི་ཟའི་བུ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མ་དང་རྒྱལ་པོ་ནོར་བཟང་གཉིས་ཇོན་པའི་བུའི་རིགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་བཙུན་མོ་ལྔ་བརྒྱས་ཟླ་དོག་བྱས་ཏེ་གནས་སྐབས་ཁ་བྲལ་དཀོལ་བྱུང་བའི་མཐར་རྒྱལ་པོ་ནོར་བཟང་དང་བུ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མ་གཉིས་སླར་ཡང་འཕྲད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

བུ་སྨད་གཉིས། ཨ་མ་དང་བུ་མོ་གཉིས།

བུ་སློངས། བུ་དང་བུ་མོ་ཆུང་བའི་མིང་།(ཙ)

བུ་ཟན་མོའི་བུ། བུ་ཟན་མོ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་སྲིན་མོ་ལ་འདུག་པས་ལམ་པའི་མ་ཁ་དང་པོར་བུ་སྐྱེས་ཚད་ཤི་བས་བུ་ཟན་མཁན་མོ་ཞེས་སྐད་པའོ། །

བུ་བཟངས། ཡ་མེད་དམ་ཁྲིལ་མེད་ལ་གོ་དགོས།(ཙ)

བུ་ཡན། གོང་མ་ཨ་ཡུ་པར་པ་ཏྲ་གེ་གན་རྒྱལ་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། གོང་མ་ཨ་ཡར་པར་ཏྲ་བུ་ཡན་ཐུའི་ལའང་འབོད།

བུ་སྲིང་། བུ་མོ་སྲིང་མོ་ཟེར་བའི་དོན་ཏེ། མཚོ་སྔོན་པོའི་ཁལ་སྐད་དུ་བུད་མེད་སྤྱིའི་མིང་ལ་བུ་སྲིང་མར་འབོད་སྲོལ་ཡོད།

བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྒྱད། འདོད་ཆགས་ཆེ་བ། ཕྲག་དོག་ཅན། སེར་སྣ་ཆེ་བ། ཕ་མ་དང་རྒན་གཞོན་ལ་མི་གུས་པ། ཚིག་ལ་མི་བརྩི་བ། བུ་ཕྲུག་ལ་མི་བརྩམས་པ། ཆགས་པ་གཞན་ལ་སྤྱོད་པ། བག་མེད་པའོ། །

བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ལྔ། བློ་མང་བ་དང་། སྙིང་སྟོབས་ཆུང་བ། གཞན་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སླ་བ། ཟས་ནོར་ལ་སེར་སྣ་ཆེ་བ། རང་ཉིད་ཆེ་བ་སྟེ་ལྔའོ། །

བུད་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྱུ་རྩལ་རེ་བཞི། ཀུན་ཏུ་འཕྱུད་དང་འོ་བྱེད་དང་། །སེན་མོ་དང་ནི་སོ་གཙོད་དང་། །མངར་བ་དང་ནི་ཤིང་བྱ་བ། །སྐྱེས་པའི་བྱ་དང་སྟེང་དུ་གནས། །རྣམ་བརྒྱད་བརྟག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་དང་། ཡང་། སེན་མོས་འབྲད་དང་སོས་འདེབས་དང་། །འཁྱུད་པ་དང་ནི་འཛམ་སྦྱར་དང་། །བྱ་བ་དང་ནི་ལག་པས་གདང་། །སྐྱེ་ཡི་ཐེབ་དག་དང་ནི། །སྐྱེས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་དང་བརྒྱད། །རེ་རེ་ལ་ཡང་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ། །དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བུད་མེད་ཀྱི་ས་དམ་པ་ལྔ། རིགས་མཐོན་པོ་བག་མར་ཞེན་པ། ཁྱིམ་ལྡན་ཁྱིམ་ཚོགས་པ། ཁྱིམ་བདག་ཀྱང་དེའི་དབང་དུ་འགྱུར་བ། བུ་དང་ལྡན་པ། སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །

བུད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད། བཞིན་བྲིད་འགེངས་པ། དུ་མ་མཐུར་བ་སྟོན་པ། འཛུམ་ཞིང་སོའི་ཕྲེང་བ་སྟོན་པ། བྲ་སྐུང་བྱེད་ཅིང་མཚན་ཁུང་སྟོན་པ། མཆུ་སུམ་པ་ལྟར་དམར་བ་སྟོན་པ། མིག་བྱེད་བརྩུམས་ནས་བལྟ་ཞིང་བསྒྱུར་བར་འཛུམ་པ། ནུ་མ་བྱེད་གཡོག་པ། གོས་བསྐྱིལ་བར་བྱེད་པ། སྙིང་པ་སྟོན་པ། གོས་ཤེལ་ལྟར་མི་བསྐྱིབ་པ། རྐང་པའི་ཀྱི་སྐྲ་འཕྲིན་པ། ན་མའི་བར་ནས་ཤིང་བ་སྟོན་པ། བརླ་བྱེད་ཙམ་སྟོན་པ། མགོ་དང་ལྟོ་བ་ལ་བྱ་ནི་ཙེ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བཀྲ་བ་སྟོན་པ། མིག་བྱུར་གྱིས་བལྟ་བ། གོས་ལེགས་པར་མ་བགོས་པ་ལྟ་བུར་བཅོས་པ། སྐྱིད་པ་ནས་གསེར་གྱི་རྒྱན་བསྒྲོད་པ། འཕྱལ་བ་ལྟར་བཅོས་ཏེ་མན་ཚུན་དུ་འགྲོ་བ། ཞིང་ཟོ་ཚ་བ་ལྟར་བཅོས་པ། ཆུ་ཤིང་ཆུང་ཤིས་བསྐྱོད་པ་ལྟར་བརླ་འགྱུལ་བ། བརྗིད་པའི་སྣ་འཕྲེན་པ། སེང་རས་བགོས་ཤིང་བགོད་ཅིང་ཆགས་པ། གོས་རྒྱན་འདོར་ཞིང་ཟོ་ཚ་བ་ལྟར་ཡིན་པ། མཛེས་པའི་ཤ་བཀྲ་དང་གསང་བ་སྟོན་པ། སྤྲོས་ཀྱིས་བཀྲུས་པ། མཐུར་ཆོས་ལ་ཆེན་ཐུག་པ་རྣ་ཆ་སྟོན་པ། མགོ་རང་བཞིན་གཡོགས་ཤིང་སྐད་ཅིག་ཙམ་སྟོན་པ། ཁ་ཅིག་སྟོན་རྩེས་རྩེ་ལ་པས་ངོ་ཚ་བ་ལྟར་འདུག་པ། བུ་མོ་མ་ཉམས་པ་དང་དུ་མ་བཅས་པ་དང་ན་ཆུང་ཚད་བབས་ཀྱི་གཟུགས་སྟོན་པ། མི་རྟོག་འཁོར་བ་དང་སྤོབས་པ་དང་ལུས་ཙམ་སོ་བརྒྱད་དོ། །འདི་དག་ཆེད་དུ་མ་བསྒྲུབས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉེས་སོ་ཞེས་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་གསལ།

བྱད་མེད་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལྔ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གླེང་གཞི་ལས། བུད་མེད་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་སྐྱེར་བཏང་གི་བུད་མེད་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལྔ་ནི། ༡. དུས་ཤེས་ཤིང་ཟླ་མཚན་ཤེས་པ་སྟེ་ཕྲུ་གུ་ཆགས་པའི་དུས་དང་ཟླ་མཚན་འབབ་པའི་དུས་ཚོད་ཤེས་པ། ༢. སྐྱེས་པ་ཆགས་པ་ཤེས་ཤིང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཤེས་པ་སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་མཉམ་དུ་འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་དུས་ལ་བབས་མིན་ཤེས་པ། ༣. གང་ལས་མངལ་ན་ཞུགས་པ་ཤེས་པ་སྟེ་ཕྲུ་གུ་དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕ་སུ་ཡིན་ཤེས་པ། ༤. གང་གི་དུས་སུ་མངལ་ན་ཞུགས་པ་ཤེས་པ་སྟེ་ལུས་ལ་ཕྲུ་གུ་འཁོར་བའི་དུས་དང་ཟླ་ཚེས་ཤེས་པ། ༥. ཁྱིའུ་ཤེས་ཤིང་བུ་མོ་ཤེས་པ་སྟེ་རང་གི་ལུས་ལ་འཁོར་བའི་ཕྲུ་གུ་དེ་བུ་དང་བུ་མོ་གང་ཡིན་ཤེས་པ་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས།

བུད་མེད་བརྟག་པ། འདི་ནི་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ལ་བརྟག་པ་སྟེ། མགོ་དང་། སྣ། མིག རྣ་བ། སྐ། མཆུ། སོ། འགྲམ་པ། དཔུང་པ། ལག་པ། སྙིང་པ། ནུ་མ། རྐང་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་བདེ་སྡུག་དང་། འབྱོར་རྒྱུད། ཚེ་རིང་ཐུང་། ལས་དོན་གྲུབ་མི་འགྲུབ། རིགས་རྒྱུད་བཟང་ངན་སོགས་བརྟག་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་ཕྲ་གཟིགས་འདོད་ན་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་《མི་དཔྱད་རྒྱ་མཚོ་བརྟག་པ》ཞེས་པར་གསལ།

བུད་ཀྱི་བཀྲི་ཏ། (སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ)ཞེ་སྡིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ།

བྲན། བྲ་སོན་གྱི་བསྡུས་ཡིག

བྲབ་ཏ། ཐུག་བརྡལ་ལམ་ཕཙ་ཁ།

བྲམ་ཐང་། འཛམ་པ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག

བྲམ་ཟེ་གཉིས། རྣམ་རྒྱལ་བྲམ་པ་དང་ལས་ཀྱི་བྲམ་པའོ། །

བྲམ་པ་བདེན་སྨྲོང་། རང་གི་གདགས་གཞི་སྤོ་སྤྱིར་ཞུགས་ཞུམ་ཆུ་སྦྱར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་བྲམ་པ་ཞེས་སྙིས་པར་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་དང་རང་གི་སྟོད་ལུགས་རྫས་ནས་བྲམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོངས་པའོ། །

བྲམ་པའི་ཆས་བཅུ། ཡུམ་གྱི་སྐབས་སུ། བྲམ་པའི་ཆས་བཅུ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བྲམ་དབང་ཆས་བཅུ་མ་འཛོམས་ན། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེབས་མི་འགྱུར། །རྒྱུའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས། །སྔགས་སློ་ཐུང་ཙམ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ༡. གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཚོགས་འཁོར་ཆས། ༢. བཀོལ་ཉན་དུས་ཐུང་འཁོར་གྱི་ཆས། ༣. བར་ཆད་བསྲུངས་པ་མཚམས་ཀྱི་ཆས། ༤. ལ་ཉེ་བརྟགས་པ་སྔ་གོན་ཆས། ༥. དམིགས་རྟེན་བཅའ་བ་དམ་གྱི་ཆས། ༦. ཞུ་སྦྱིབས་ལྡན་པ་ལས་ཀྱི་ཆས། ༧. ཡོན་ཏན་འཛོམས་པ་ཡུམ་གྱི་ཆས། ༨. ཕྱག་རྒྱ་བསྒྱུར་བ་གར་གྱི་ཆས། ༩. སྟངས་སྟབས་འཁྱིད་བ་གིང་གི་ཆས། ༡༠. བྱི་དྲག་བྱེད་པ་རོལ་མོའི་ཆས། བློས་ཆུང་རྨོངས་པས་གནད་མི་ཤེས། གསང་སྔགས་མཁན་པོ་ལག་ལེན་རྟག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

བྲམ་པའི་རྫས་བདུན། ༡. འོ་མ། ༢. ཆུ། ༣. བྲམ་པ། ༤. གཟུངས་ཐག ༥. རྡོ་རྗེ། ༦. ཁ་རྒྱན། ༧. མགུལ་ཆིངས་གཟུངས་ཐག་སྨུག་ཆེན་སྲུང་བདུན་ནོ། །

བྲམ་དབང་བཅུ་གཅིག ཆུ། ཅོད་པན། རྡོ་རྗེ། དྲིལ་བུ། མིང་དབང་སྟེ་སློབ་མའི་དབང་ལྔ། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་། ལྗགས་ཀྱི་དབང་། ལུང་བསྟན་དང་དབུགས་དབྱུང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པའི་དབང་། རྡོ་རྗེའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་། སྤྱོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་། རྗེས་གནང་རྣམས་སོ། །

བྲམ་རྫས་ཉེར་ལྔ། ༡. གསེར། ༢. དངུལ། ༣. བྱུ་རུ། ༤. མུ་ཏིག ༥. ཟངས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྔ། ༦. དབང་ལག ༧. གན་ཊ་ཀ་རི། ༨. ཀླུ་སྤྲིན། ༩. རྩ་གང་། ༡༠. ཤ་དག་དཀར་པོ་སྟེ་སྨན་ལྔ། ༡༡. གསེར། ༡༢. ཟླ་ཤེ། ༡༣. རྫ་ཏི། ༡༤. གུར་གུམ། ༡༥. ཙནྡན་སྟེ་དྲི་ལྔ། ༡༦. ནས། ༡༧. གྲོ། ༡༨. ཏིལ། ༡༩. སྲན་མ། ༢༠. འབྲས་ཏེ་འབྲུ་ལྔ། ༢༡. ལན་ཚྭ། ༢༢. ཏིལ་མར། ༢༣. མར། ༢༤. བུ་རམ། ༢༥. སྦྲང་རྩི་སྟེ་སྙིང་པོ་ལྔ་དང་ཉེར་ལྔའོ། །

བྲའི་ཡི་གེ་བརྩེ་དྲུག ཀ་ག་ང་ད་ཏ་ན་པ་བ་མ་ཙ་ཛ་ཉ་ཙ་ཛ་ལ་ཧ།

བྲར་མར། ཚང་མའམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན།

བེ་ཅོན། འདི་མཆོད་ཆ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཡུ་བ་རིང་པོའི་ཐོག་ཏུ་གྲི་རིང་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡོད།

བེ་སྐབས། གཉེན་སྐབས་ཀྱི་མིང་སྟེ། 《དབྱངས་ཅན་དགའ་སྐྱོའི་བགྲ་དཀྲོལ》ལས། བེ་སྐབས་ནི་བེའུ་འབྱུང་ལྟས་གཉེན་སྐབས་ཡུད་ལྟ་བུ་འདྲེས་པ། ཞེས་དང་། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ》ལས། དེང་ཁོ་ནར་འབྱུང་བར་ཅེས་ཤེས། གཉེན་བེ་སྐབས་དང་བཅས་པར་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེས་པར་སྣ་བུའོ། །

བེ་བ། ཆུ་ཐིང་གི་མིང་།(ཙ)

བེ་རི། བེ་རི་དོན་ཡོད་ཞེས་པ་དཀར་མཛེས་ཁྱུ་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། ནང་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་སྟབས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་སོགས་མང་པོ་གཏོར་ཏེ་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་བསྒྱུར་མཁན་ཞིག བེ་རི་ནི་ད་ལྟ་དགེ་སྡག་སྤྱིལ་སྤུའི་དགོན་པ་ཡིན་ཞིང་། དམར་དམག་རྒྱང་བསྐྱོད་སྐབས་བོད་པ་སྲིད་དཔྱོད་ཞེས་པ་འདིར་འཇོག་ས་གནང་མཛད་འདུག

བེ་རི་ཁང་། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་ཅེས་དེ་དོར་དཀར་མཛེས་ཁྱུལ་དུ་དབང་ཆེ་ཞིང་བོན་པོ་མ་གཏོགས་ཆོས་ལུགས་ཚང་མར་མི་དགའ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཁམས་ཁྱུལ་གྱི་ས་སྐྱ་རྙིང་མ་བཀའ་བརྒྱུད་དགེ་ལུགས་པ་བཅས་ཀྱི་གྲྭ་པ་དང་བླ་མ་མང་པོ་བཙོན་ལ་བཅུག་ནས་བསད་པར་བརྟེན་ཀུ་ཤྲཱི་ཧན་གྲིས་བེ་རིར་དམག་དྲངས་ནས་བསད་པ་དེའོ། །

བེ་རོ་ཙ་ན། བེ་རོ་ཙ་ན་ཞེས་པ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཟེར། འབྱུངས་པོ་དང་འདས་པོ་ཞིང་པར་མ་ཉེད་ཀུང་སྤྱི་ལོ་༡༤༨༠ ཡས་མས་སུ་བོད་རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པ་མཁས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཞལ་མཐུན། ཕོང་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་རྙིང་མའི་བླ་མ་གྲགས་ཅན་ཞིག་དང་། བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་རྣམ་གྲུབ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་དང་། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ཐོག་མར་སྒྲུབ་པའི་སད་མི་བདུན་གྱི་ནང་ཚན། གནའ་དུས་ཀྱི་སྨན་པ་གྲགས་ཅན་བཅས་ཡིན་པས་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་བཀའ་དྲིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད། བེ་རོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་སྙེ་མོ་བྱེ་མཁར(ད་ལྟ་སྙེ་མོ་རྫོང་ཐང་ས་རི་ཆུས)ཡང་པ་གོར་ཉེ་འདོད་དང་ཡུམ་སྲུམ་ཟེ་དཀར་སྒྲིད་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཆུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་གན་ཛག་ཐང་ཏ་ཞེས་བཏགས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་བློ་རིག་རྣོ་ཞིང་སྐྱེ་སྟོངས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལྡན་པས་མཚན་སྙན་ཡུལ་གྲུ་གང་སར་ཁྱབ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་མ་སོན་པར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་བོད་རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་རྗེས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསུང་ཕྱི་ཉེན་མེད་པས་སློབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འཛུགས་དགོས་ན་བོད་འབངས་ཡོངས་ལ་སྒྱུལ་སྐོང་བྱས་ནས་ལོ་ཙྪ་བ་བསླབས་ཏེ་དམ་ཆོས་བསྒྱུར་དུ་འཇུག་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་བྱས་ན་བོད་དུ་དམ་ཆོས་དར་ཞེས་གསུངས། དེར་རྒྱལ་པོས་སློབ་དཔོན་གྱི་བཀའ་བཞིན་བོད་ཕྲུག་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སྟོང་ཙམ་བསྐོང་བསྡུ་བྱས་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲ་བསྒྱུར་གླིང་དུ་སྒྲ་བསྒྱུར་སློབ་ཏུ་བཅུག དེ་དུས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྤྱུ་རྡོ་མས་བོད་ཀྱི་ལ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཐེབས་ནས་བློ་རིག་བཀྲ་བའི་བོད་ཕྲུག་ཏུ་མ་བསྐོང་པའི་དུས་ལ་སྙེ་མོ་བྱེ་མཁར་ན་གན་ཛག་ཐང་ཏ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ལས་མ་སོན་ཀུང་བློ་རིག་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མཁྱེན་ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་རྡོ་མས་སྣོན་འབངས་རྟ་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྙེ་མོ་བྱེ་མཁར་ཐེབས་ནས་བེ་རོ་ཙ་ན་གདན་དྲངས་ཤིང་། ཕ་མ་གཉན་ཆེན་……

གཉིས་ཀུང་ཡུལ་ཡར་ལུང་རིག་པ་ཅན་བཞག ཏུ་གན་ཧག་ཐང་ཏ་བསམ་ཡས་སྨྲ་བསྒྱུར་གླིང་དུ་གྲུབ་ཧྲངས་ཏེ་མཁན་པོ་བོ་ཧི་ས་ཏྭ་དང་། ཨོ་རྒྱན་པད་མ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཞུག་ནས་སོ་བདུན་བར་དུ་བློ་སྦྱོང་འཐེལ་ཐབས་དང་ལོ་གསུམ་པར་སམ་སྐྲིའི་ཏའི་སྐད་རྣམས་མཁས་པར་སྦྱང་དུ་བཅུག དེ་ནས་བསམ་ཡས་སྨྲ་བསྒྱུར་གླིང་དུ་བཻ་རོ་ཙ་ནས་ཆོས་བསྒྱུར་བས་བོད་ཀྱི་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུའི་ལོ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གྲས་ཉི་མ་ལྟ་བུར་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་སྐབས་བཙན་པོ་རབ་ཏུ་ཁྲེལ། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་བོ་ཧི་ས་ཏྭས་བོད་མིས་རབ་བྱུང་གི་བསླབ་ཁྲིམས་སྲུང་ནུས་མིན་ཚོད་ལྟའི་ཕྱིར་བཻ་རོ་ཙ་ན་སོགས་བོད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐོག་མ་སད་མི་བདུན་བྱུང་ཞིང་། དེ་འཕངས་ཤེར་ལྟར་གྲགས་པའི་ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་མདོ་སྔགས་རྒྱུད་པ་རྣམས་བཻ་རོ་ཙ་ནས་བསྒྱུར་གསུངས་མེད། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་འབངས་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་གཉིས་པོ་ཧི་ས་ཏའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་ལོ་ཙྪ་བསླབ་ཏུ་གཏོང་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོས་བོད་ཕྲུག་རབ་བྱུང་བློ་གྲོས་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་པ་གོར་ཧེ་འདོད་ཀྱི་བུ་བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་གཙང་ཐང་ལྷའི་བུ་ལེགས་གྲུབ་གཉིས་ལ་གསེར་ཕྱེ་བྲེ་གང་དང་གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་ཞིག་བསྐུར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བཀའ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བསླབ་ཏུ་བཏང་། ལོ་ཙྪ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀའ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་དར་བར་འགྱུར་བས་ངས་བཤད་ཆོག་ཀྱང་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་ཐུག་དོག་ཆེ་བས་གསང་ཐབས་ཀྱིས་བཤད་ཆོག་གསུངས་ནས་ཆོས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་གསུངས། བཀའ་ལུང་གི་ཕྱིའི་ཚིགས་ཤུང་བོད་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་གསུངས། རྒྱ་གར་བ་ཆོས་ལ་ཕྲག་དོག་ཆེ་བས་ལམ་ལ་སྒྲོག་ལ་ཞེན་ཁ་ཡོད་པས་རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་གནང་ནས་བསླབ་ཏུ་བཅུག་པས་གཙང་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་མ་བསླབས། བཻ་རོ་ཙ་ནས་བསླབས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཻ་རོ་ཙ་ན་ཞེས་བཏགས་སོ། །བཻ་རོ་ཙ་ན་བོད་དུ་ཐེབས་ནས་རྒྱལ་བློན་འབངས་བཅས་ལ་རྫོགས་ཆེན་གསུངས། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོས་གསང་སྔགས་བོད་དུ་དར་བར་ཤག་དོག་ནས་བོད་དུ་དཀྲོག་གཏམ་བཟློ་མཁན་རྐང་མགྱོགས་གཉིས་བཏང་ནས་བཻ་རོས་ཕྱི་པ་ཨ་ཙ་ཧྲེ་གས་པའི་ངན་ཆོས་མང་པོ་ཁྱེར་སོང་བས་བོད་ཕུང་རེས་ཡིན་ཞེས་ཕྲ་མ་བཙུག་པར་བརྟེན་བོན་ལ་དགའ་བའི་བློན་པོ་ཏར་སྤུ་གོང་ལ་སོགས་པས་དེ་ལ་སྐད་བཏགས་ཏེ་བཻ་རོ་ཙ་ན་གསོད་དགོས་ཟེར་བས་རྒྱལ་པོས་གསོད་མ་བཅུག་པར་སྦྱང་པོ་ཞིག་ལ་བཻ་རོའི་ཞྭ་གོས་བགོན་ནས་ཆུར་བསྐྱུར། བཻ་རོ་ཙ་ན་པོ་བྲང་གི་ཀ་བ་ལ་ཁོག་དོང་བྲུས་ནས་བཅུག་ནམ་ཕྱེད་ཙམ་ན་གསོལ་སྟོན་ཧྲངས་ནས་ཆོས་གསན་པས་སེམས་མ་བུ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལེའུ་ལྔ་བཟུ་ཚར་བ་ན། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་པ་བཟའ་དང་བོན་ལ་དད་པའི་བློན་པོས་ཤེས་ནས་བཙན་པོ་ལ་འང་དབང་མ་ཐུབ་པར་བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་མ་བསྐྱད་ཀ་མེད་བྱུང་། བཻ་རོས་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་རྫོགས་ཆེན་གསུངས་ཤིང་དར་བར་མཛད་པས་རྫོགས་ཆེན་དར་བའི་ཡུལ་དང་པོ་མདོ་སྨད་ནས་ཡིན་ཞེས་པ་དེའང་བཻ་རོ་ཙ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་གྲགས། དེ་ནས་བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་དང་དགོངས་པ་བསྡུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་དང་དགོངས་པ་བསྡུར་ཞིང་། ཀུ་སུ་ལུ་ཙནྡྲ་ཧྲི་ཧེ་སོགས་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་ཞུས། དེ་ནས་བོད་དུ་ནང་བསྟན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་སོང་རྗེས་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་བཻ་རོ་ཙ་ན་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་མཛད་ཅིང་། བཻ་རོས་ལོ་ཙྪ་བ་ནམ་མཁའ་སྙིང་པོ་དང་ལྷན་དུ་གསང་སྔགས་སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུད་མང་པོ་བསྒྱུར། བཻ་རོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་གྲས་མིང་དུ་འཁོད་པ་བསྟན་འགྱུར་ལས། «རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས» «རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དམར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས» «རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་དཀར་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས» «རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ» «པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྡུས་པ» «སོ་སོར་ཐར་པའི་འགྲེལ་པ་འདུལ་བ་བསྡུས་པ» «རིག་པ་གྲུབ

པའི་སྒྲོན་མེ» སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་བམ་པོ་བརྒྱ་ཐག་དང་ཡིག་འབྲུ་ཁྲི་ཚོ་བརྒྱ་ཕྲག་བསྒྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཁོང་ཉིད་ནི་རྒྱ་བོད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་མང་པོ་མཁྱེན་པ་ཟབ་པས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་པ་རྣམས་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་བྲིས་པ་དང་བཞིན་ལས་བསྒྱུར་ཡིག་གི་བཟོ་ཙམ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་རྫོག་ལོ་ཆེན་པོ་ཀླུ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་བཻ་རོ་ཙ་ན་ནམ་མཁའི་ཉི་མ་འདྲ་ཞེས་བསྟོད་བསྔགས་ཚད་མེད་པ་མཛད་ཡོད། བཻ་རོ་ཙ་ན་ནི་རྩོམ་སྒྲིག་གང་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས «བཻ་རོའི་སྒྲའི་འབྱུང་ས་དཔེ» ཞེས་པ་དང «མིང་དོན་བརྡ་སྤྲོད་རྣམ་ལྔ» ཞེས་པའི་རྩོམ་དང་སྨན་དཔེ་མང་དུ་མཛད་པ་མ་ཟད། རྩིས་སྨན་འདྲེས་མ་མང་དུ་བསྒྱུར་ཡོད། གཞན་ཡང་ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་བསྒྱུར་བ་མང་ཞིང་། མཚན་ཡང་མང་བས་མདོ་བསྒྱུར་ནང་དུ་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཞེས་གྲིས། སྔགས་བསྒྱུར་ནང་དུ་བཻ་རོ་ཙ་ན་གྲིས; བོན་བསྒྱུར་ནང་དུ་གཏན་ཧག་ཐང་ཏ་གྲིས། རྩིས་བསྒྱུར་ནང་དུ་ཨིན་དྲ་བཻ་རོ་གྲིས། སྨན་བསྒྱུར་ནང་དུ་ཚེས་འབར་ཕྱུ་པ་བཅུག་པ་བཅས་སུ་གྲགས། «བཻ་རོའི་འདུ་འཕག་ཆེན་མོར» འཁོད་པར་གཞིགས་ན། ཁོང་སྤྱི་རྗེས་སུ་བོད་རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། མུ་ནེ་བཙན་པོ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་བཅས་ཀྱི་རིང་ལོ་ཙྪ་བ་གནང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཆེན་གཙོ་བོ་མཛད་པ་གསལ་ཞིང་མཐར་སྐུ་ཚེའི་དུས་རབས་དགུ་པ་ཤར་ཙམ་ལ་བསམ་ཡས་ཀྲད་པོ་རིའི་རྩེར་ཞི་བར་གཤེགས།

བཻ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏ། འདི་ཉིད་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཙན་དང་ཡུམ་སྐལ་བ་བཟང་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རྒྱ་གར་ཤྭ་ཐུགས་ཀོ་ས་ལའི་གྲོང་ཁྱེར་སོ་མ་པུ་རིར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཞང་པོ་མུ་སྟེགས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲངས་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་ཤར་ཕྱོགས་སོགས་ས་ཆ་མང་པོར་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་། ཨ་མ་ན་སི། དོ་ཏ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་གདམས་ངག་དང་བརྒྱུད་ལེན་གྱི་མན་ངག ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། དཔེ་མ་རིགས་ཚོགས། ཕ་རྒྱུད་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ནས་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཀྱང་གསང་ཞིང་ཁོངས་སྦྱང་ཁོ་ན་མཛད། ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལས་མ་ཕྱིན་པ་དག་རྒྱུན་ལས་མེད། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་བཅོལ། དེ་ལྟར་བོད་དུ་ལན་ལྔ་ཕྱིན་ཏེ་དབུས་གཙང་གི་ལ་ཆ་སྟོད་སྨད་མང་པོར་ཕེབས། འཕན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས། དོ་ཏ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་ཡང་མཛད། དོ་ཏ་སྐོར་གསུམ་ག་འདིའི་ཆོས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་སྟོད་དུ་སྤྱལ་སྒྲ་བ་བོད་ཟེར། གཙང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་མཚན། དབུས་སུ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཡོད། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་མཐར་འོད་ཀྱི་སྣང་ཁར་སྤྱི་དན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །

བཻ་རོ་ཙ་ནའི་དཀའ་བ་བཅུ་དྲུག ཐུགས་རྗེ་ལྡན་པའི་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱིས། །མན་ངག་ཚོལ་བར་ཀུན་ལ་བསྐུལ་བའི་ཚེ། །བཙལ་བས་མ་རྙེད་མཐའ་འཁོབ་འཛིགས་པའི་ལམ། །ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་མ་ནུས་བླངས་ཏེ་དཀའ། །དེ་ནས་བདག་ཉིད་ལམ་དུ་ཞུགས་ཙ་ན། །སྐད་རིགས་མི་མཐུན་གཅན་འཕྱང་འཛིགས་པའི་ལམ། །མཆོད་པའི་ལམ་མཁན་མེད་པར་དེར་ཕྱིན་པར། །ཀར་ལ་ལ་ཐོག་ཁ་བ་བྱུང་བའི་ཚེ། །གོམ་གང་འགྲིལ་ན་འཆི་བར་ཕྱིན་པ་ལ། །དོ་ཤི་དོ་ཆད་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་པར་དཀའ། །ཚ་བ་རོང་གི་གནོད་སྦྱིན་གདུམ་པོ་ཡིས། །མི་འདུག་དབང་མེད་མཚན་གཅིག་འདུག་པ་ལ། །གནོད་སྦྱིན་ཤ་རྗེན་ཟ་ལས་ཐར་དུ་དཀའ། །རྗེས་སུ་དཀའ་བའི་བལ་ཡུལ་ཁ་བ་ལ། །གཅན་གཟན་ཚུལ་བཞིན་གཟུགས་བཞི་བཙུག་ནས་སུ། །ཉིན་ཡིབ་མཚན་འགྲོས་བྱས་ནས་ཕྱིན་ཏེ་དཀའ། །ཐག་ར་སྐྱག་པོར་རྐང་ལྡན་ཚོགས་གནས་སར། །རྐང་ཙན་ཚོགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཟ་བ་ལས། །རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པས་མ་ཟོས་ཐར

བ་དཀའ། །གཟུར་ས་མེད་པའི་རྒྱ་གར་འཕུང་ལ་ཕྱིན། །ཁྲིམས་ཀྱི་འཕུང་སྤུང་གསོད་པར་ངེས་པ་ལས། །རྫུ་འཕྲུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྲིད་དེ་ཐར་བ་དཀའ། །གཟུར་མེད་བགེགས་འཕུང་ལམ་ལ་ཕྱིན་པའི་ཚེ། །བཛ་འཕྲད་དཀའ་བའི་འཕུང་སྤུང་མི་དང་འཕྲད། །འོད་མའི་རལ་གྱི་བཀྲུང་སྐྱེ་ཐར་བ་དཀའ། །ཆུ་འཕྲང་ཤིང་འཕྲང་འཇིགས་སྐྲག་སྐྱི་དུང་ཤར། །མཚལ་ཙ་ཙ་གདོང་ཤི་ནས་ཅེ་སྤྱང་ཚོགས། །ཤ་ཟའི་ངར་སྐད་འཇིགས་ལས་ཐར་དུ་དཀའ། །ཨ་ག་ཏའི་གཙན་འཕྲང་འཇིགས་པའི་ཤར། །བཛ་འཕྲད་དཀའ་བའི་མཐའ་མི་གསེར་འདོད་ཀྱིས། །གསེར་རྫས་ཤ་ལུས་བཀྲོལ་ལས་ཐར་ཏེ་དཀའ། །ཀྲི་ཡ་ཀྲིག་ཤའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། །མཐའ་ཡི་སོ་པ་རྟོགས་མི་ཕྱུང་ཟེར་ནས། །འཇིགས་པའི་སྦལ་དོང་བཙུག་ནས་ཐར་ཏེ་དཀའ། །ཕྲ་སུ་ཏ་དང་ཧྲི་ཧྲི་སྤྲིང་ཕྱིན་ནས། །སྤྲུལ་གདུག་དོམ་དང་རྒྱལ་པོའི་འཇིགས་པ་ལས། །ཞག་དྲུག་རྡོ་ཤི་བྲུས་ལས་ཐར་དུ་དཀའ། །ཨ་ཀ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། །ཐར་བར་དཀའ་བའི་དུག་གི་རྒྱ་མཚོ་ལས། །རས་ལ་གཟིངས་བཅས་དོ་ཤི་ཐར་ཏེ་དཀའ། །ཨ་ཕ་ཏའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། །མཐའ་ཡི་ཚོན་པས་ཁོ་ཐག་མ་ཆོད་པས། །དབྱུག་པས་ཆར་བཞིན་བརྡུང་ལས་ཐར་ཏེ་དཀའ། །ཨུཙྪ་པ་སོ་ཀྲི་ནའི་ཡུལ་ཕྱིན་ཏེ། །བགེ་འབབ་ལུགས་འབབ་སྤྲུལ་འབབ་འཇིགས་བརྒྱུགས་དང་། །གདུག་པའི་སྤྲུལ་དུག་ཁ་ནས་ཐར་ཏེ་དཀའ། །ཨི་བ་ཨི་ཤའི་ཡུལ་དུ་སྲུད་མེད་ཚོགས། །མང་པོས་ཟས་ལ་དུག་རིགས་མང་བསྲེད་ནས། །ཚར་བར་དཀའ་བའི་དུག་ལས་ཐར་ཏེ་དཀའོ། །

བཻ་རོ་ཙ་ནའི་ཡང་དག་བཅུ་གཅིག ཐང་ཡིག་ལས། བཻ་རོ་ཙ་ནའི་ཡང་དག་བཅུ་གཅིག་ནི། ༡. སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཤེས་ཤིང་སེམས་ཅན་དོན་ལ་བརྩོན། ཐུགས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་དག ༢. བསྒྲུབ་ཕྱིས་མི་རྙེད་པའི་ཨན་ངག་ཕྱག་མ་མེད་པར་རྙེད་པས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡིན་ཡང་དག ༣. ལོ་བཅོ་ལྔ་ལས་མ་ལོན་པར་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ལམ་རྒྱུས་མེད་པར་ཕྱིན་པས་ལྷའི་སྤྲུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་དག ༤. བར་གྱི་ལམ་ཕྲང་ལ་མི་རྗོད་དང་གཅན་གཟན་གདུག་པ་ཅན་ལ་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཚུགས་པས་འཁོར་བ་མི་སྡོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ཡང་དག ༥. རྒྱ་གར་ནས་བོད་ཀྱི་བར་ལ་ཟླ་དྲུག་གི་ལམ་ལ་ཉིན་ལམ་ཞག་གསུམ་གྱིས་སླེབས་པས(སྒྲིབ་རབས་ལས། རྒྱ་བོད་ལམ་ཞག་ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་ལས། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པའི་རྐང་མགྱོགས་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས། རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ས་སྐྱའི་བར་དཔག་ཚད་བརྒྱའོ)རྐང་མགྱོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་དག ༦. སྦལ་དོང་ཞིག་དོང་དུ་བསྐུར་ཀྱང་གློས་ཤིང་ཉམས་པ་མེད་པས་བཟོད་པའི་བརྩོན་འགྲུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་དག ༧. ཨན་དག་གི་ཆོས་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་ཅིང་རྟོགས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་དག ༨. མཐའ་བཞི་བརྒྱུད་ནས་སྒྲ་བསྒྱུར་ལ་མཁས་པས་སྒྲིབ་གཉིས་བྱང་བ་ཡིན་ཡང་དག ༩. རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཨན་ངག་གསོས་དགུ་ཐོས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་དག ༡༠. སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བརྟགས་ནས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྟོན་པའི་ཞལ་སྐྱིན་ཡིན་ཡང་དག ༡༡. རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོབས་བཞི་དང་ལྡན་པས་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཡང་དག་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཻ་རོ་ཙ་ན་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་དུ་ཁང་པ་དིབ་པ་མཆོད་བྲག་སེ་ཆུ་སོགས་ཀྱི་དོ་ཤི་དོ་ཚད་ལྔ་བཅུ་རྩ་བདུན་བྱུང་སོ། །

བཻ་རོའི་སྐབ་ཤུག ལོ་ཙཱ་བ་བཻ་རོ་ཙ་ན་ནི་སྐྱེ་མོ་ཁྲལ་དུ་བྱི་ཨའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་སྐུ་བལྟམས། ཁོང་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་སྒྲ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་ཁོང་གིས་དབེན་པའི་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ལ་སྐྱེ་མོ་བྲེ་མཁར(ད་ལྟ་ཐང་ས་རི་རྫོང་) པ་ཤོར། བྲག་ཡེར་པ། བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ། སྒོ་ཁ་འབྱོངས་རྒྱུས། མདོ་སྨད་རྒྱལ་རོང་ཚ་ཁོ་བཅས་སུ་ཁོང་གི་སྐབ་ཤུག་ཡོད།

བཻཌཱུརྱ། ཤིན་ཏུ་དངས་པ་ཞེས་པ་དེ་ལ་རིགས་གསུམ་དང་ཁ་དོག་དཀར་སེར་སྔོ་ལྗང་སོགས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

བཻཌཱུརྱ་མཐིང་ཁའི་ལན་ཐུ། ནོར་བུ་ཨིནྡྲ་ནཱི་ལའི་མདོག་དང་འདྲ་བའི་སྐའི་ལན་ཐུ།

བཻཌཱུརྱའི་རྩ་རྒྱུད་གཙང་མ་རྒྱུད་གིས་བསྒྲོད་པའི་གཉེར་རིས་སྒོམས་པར་ཁྲབ་པ་ལྷ་བུའི་གོས་བཟང་པོ། དེ་ནི་ཐུང་འཁོར་སྐུ་རྩ་ཚོས་རྒྱ་ཡུ་ཆལ་སྦྲལ་པའི་ཚེ་གོན་རྒྱུའི་ཤམ་ཐབས་སྟོན་པོ་སྲུལ་མང་པོ་བྲིས་པ་དེ་ལ་བཻཌཱུརྱའི་ཁྲ་བ་གཙང་མ་རྒྱུད་གིས་བསྒྲོད་པ་ནི་གཉེར་མའི་རི་མོ་ཆ་སྒོམས་པར་ཁྲབ་པ་ལྷ་བུར་རབ་བཏགས་བྱས།

བཻཌཱུརྱའི་ལྷུང་བཟེད། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་སྟོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་སྐབས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་ནོར་སྐལ་དུ་གནང་བ་ཞིག་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྐོ་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་གནོད་སྦྱིན་ཁང་པར་གཉེར་དུ་བསྒྲུས་པ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསལ།

བེམ་པོ། རྡུལ་དུ་གྲུབ་པ་བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཟུགས་རགས་པ་དང་། གཟུགས་ཕྲ་བ་གཉིས། བེམ་པོ་དང་གཟུགས་དོན་གཅིག ཕྱིའི་བེམ་པོ་དང་ནང་གི་བེམ་པོ་ལྟ་བུ། ཕྱིའི་གཟུགས་དང་ནང་གི་གཟུགས་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །དེ་ཡང་རང་ཉིད་རྡུལ་རྫས་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

བེམ་པོ་གཉིས། ཕྱི་དང་ནང་གི་གཟུགས།

བེམ་རིག་གཉིས། གཟུགས་དང་ཤེས་པ་གཉིས།

བེམ་རིག་འབྲལ་བ་མེད་པ། ལུས་དང་སེམས་ཁ་བྲལ་བ་མེད་པ་སྟེ། བེམ་པོ་རང་གི་ལུས་དང་རིག་པ་རང་གི་སེམས་གཉིས་ཁ་མ་བྲལ་བར་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ།

བཻཏྲ་ཐམ་བརྒྱ་རྩ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིབས་ཕྱིས་ཐོག་འགོད་པའི་རི་མོ་ལྟར་ཞིན་ཕྱིས་བཀོད་པའི་བོད་ཆུང་ཏུ་ཞིག

བཻཏྲ་རས། སྔོན་དུས་རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་སོགས་ནས་ཐོན་པའི་རས་ཆེན་ཁྲ།

བེར་ཆུང་། ཕུ་ཐུང་ཁ་ཞེང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱུ་གུའི་གོས་ཤིག

བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་དང་། འཇིགས་མེད་གྲགས་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་མཆིས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༣༧༥)ལོར་ཡང་ཉ་མའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་སྟོན་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་གཙང་ལ་སྟོད་སྲོ་སྒྲོགས་དབྱིག་གུ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲོག་གནས་སུ་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ལ་གཡུང་དྲུང་སངས་རྒྱས་སྐྱིད་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གཞན་སློང་མཛད་པས་ཚོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བདུན་པར་གྲུམ་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་གང་གི་སྒྲ་ཞང་པཎ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ལ་ཤངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྷན་དུ་བོ་དོང་ཨེའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་ཕེབས་ནས་མཁན་པོ་ཉིད་ནས་ཚོགས་སྡེ་མ་དགེ་རྩོལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཡེ་ཆོས་སྡེའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཐོག་མར་ཚད་མ་རིག་པ་ལ་བློ་སྦྱངས་ཏེ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་གཟིགས་ནས་དཔང་ལོ་དང་། ལོ་ཆེན་གྲགས་པའི་ཏྲི་ཀ་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་ས་སྐྱར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གྲྭ་སྐོར་ལ་ཕེབས་དུས་སྙན་ངག་ལ་ཆེད་དུ་སྦྱངས་པ་མ་གཏང་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་པ། གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གི་རྟོགས་བརྗོད་ལ་སོགས་བཀའ་རྩོམ་དུ་མ་མཛད། དེའི་དུས་ཕྱག་དཔེ

ཕྱག་ན་འཛིན་ལ་འཁོར་ཚོགས་པ་མེད་པ་བྱུང་ནས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱགས་པས་ཕྱག་ལ་ཞིན་ཕྱག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དཀྱུང་པོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཨེ་ཆོས་སྡེའི་ཞུགས་རིའི་ཕྱང་ཤར་ཕྱོག་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྒྲུ་མཚམས་བཅད་དེ་དབྱངས་ཅན་མ་སྒྲུབ་པས་ཞལ་བསྟན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་ལུང་བསྟུལ་བར་གྲགས། དེ་སྐབས་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོའི་བསྟོད་པ་ཤུང་བའི་སྒྲ་དབྱངས་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་ཨེ་ཆོས་སྡེར་སྒྲུ་མཚམས་དམ་པར་བཅད་དེ་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཐའ་དག་ལ་དཔྱད་པ་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཁར། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ལ་ཡང་འདྲིས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར། མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་དབྱིག་གཉེན་དང་། ཙནྡྲ་གོ་མི་ལྟར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་འདྲིས་ཤིང་སྟོན་དཔོན་གྱི་ཁ་ལས་མ་ཐོབ་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་བཤད་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པ་འདི་འདྲ་བ་དག་ནི་སྔོན་ཆད་བོད་འདིར་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་གྲྭ་སྐོར་ལ་ཐེབས་པའི་ལམ་བར་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་བཀའ་རྩོམ་གནང་། དེ་ནས་དཔལ་སྣེ་ཐང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དང་། གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ས་སྟེང་དུ་ཁྱབ། དེ་རྗེས་སྟག་ལུང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་དང་མཇལ་ནས་དོ་ཧ་སྐོར་གསུམ་གདམས་པ་དང་། སྟག་ལུང་པོ་ལྟ་བ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་ལས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ལ་སོགས་ཆོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། པད་དཀར་ཟུར་པོ་དང་བའི་བུ་མོ་ཡོད་ལ་དགའ་བ་འཕེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་དང་པོ་སྡུག་མོ་ཡུལ་སྙིན་གྱི་སྐྱེས་རབས་དང་། ནག་ཏུའི་རྟོགས་བརྗོད་དོན་རྒྱན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་བརྩམས། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཐེབས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལས་སློབ་ཕྱུངས་ཚང་ལེ་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། དེ་ནས་ཨེ་ཆོས་སྡེའི་གདན་ས་མཛད་ནས་མངོན་པ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། ཤེར་ཕྱིན། རྣམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། ཨེའི་གནས་བསྟོད། རྒྱལ་བ་ཀླུ་ཀྱིའི་དབང་པོ་ལ་ཕྱུད་པར་འཕགས་པ་བསྟོད་ལ་སོགས་པ་བཀའ་རྩོམ་མཛད། དེ་བཞིན་རྗེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ལས་རྒྱུད་ཀྱི་སྨིན་བྱེད་དབང་གི་རིམ་པ་མཐའ་དག་དང་། ས་ཕྱུར་གྱི་དབང་གི་རྫོར་ཅན་ངག་ཕྱུགས། རྫོགས་རིམ་ཕྱུགས། དོན་ཞགས། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། ཡིད་བཞིན་ཅན། གཟུངས་ཆེན་ལྔ། གསང་ཆེན་ཐབས་མེད་པའི་མན་ངག་གི་རིམ་པ། གསང་འདུས་རིམ་ལྔ་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་འབུམ་ཕྲག་པ་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཡུལ་ཀྱི་རྩལ་དང་ཡིག་རིགས་སྣ་ཚོགས་འབྲི་བ་ལ་མཁས་པས་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་སྡེབ་སྦྱོར་བསྟན་བཅོས་དང་། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད་ཅིང་། སྙིའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་ནང་བྱན་རྩལ་པ་མཁས་པའི་རྩེ་མོར་སོན་ནས་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་མང་པོའི་འགྱུར་ལེགས་པར་བཅོས་ཤིང་། དཀའ་བའི་གནད་གཞི་འགྱུར་ཡང་མང་པོ་མཛད། གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་མཁས་པར་མཁྱེན་ལ། བཟོ་རིག་པ་བཞང་བྱང་ཆུབ་པ་སོགས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅམ་ནས་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོ་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་གཟིགས་ནས། མཁས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་རྣམས་བསྒྱུར་བའི་དགོས་པ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་དཔལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདུས་པ་ལེགས་པར་བསྒྲུམ་འགོ་ཚུགས། དེ་བཞིན་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ནས་གཞི་བདག་སྐྱོང་མའི་བར་སྒྲུ་རྣམས་དང་། དཔལ་དེ་ཉིད་འདུས་པར་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རི་མོར་བྲིས་པ་ཐང་སྐུ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་སྡེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བློས་བསླངས་དུ་མ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་སྒྲུབ་མཆོད་བྱེད་དུས་སྦྱིན་རླངས་ཆོག་པའི་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་སྐུ་པར་དུ་བཏབ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་འབུར་དུ་དོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བཞེངས་པ་སོགས་པོ་དོང་ཨེའི་བཤད་གྲྭ་ལས་ཐོན་པའི་མཁས་གྲུབ་འདི་ཉིད་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཉིད་འདུས་པ་སོགས་པོད་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ལྷག་གི་བཀའ་རྩོམ་བཞུགས་ལ། གཡག་ཕྱི་པཎ་ཆེན་དང་རོང་ཏིཀ་པ་གཉིས་ཀ་རྩོད་པས་ཕམ་པ། ངམ་རིང་རིག་གཏེར་བཀག་པ། མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྨྲ་ན་ལྷ་དུས་རྩོད་པས་བཅོམ་པར་མཛད་པ། སྐབས་ཤིག་རང་ཁང་གི་གྲུབ་མཐའ་བཙུགས་པར་བཞེད་དེ་དཔལ་མོ་ཆོས་སྡིངས་སོགས་དགོན་པ་ཁ་ཤས་བཏབ་ནས་དེར་འཆད་ཉན་མཛད་པས་བོ་དོང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱུང་བ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཕྱིན་མཛད་མཐར། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཕག(༡༤༥༡)ལོའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་གནམ་གང་ཉིན་ཞི་བར་གཤེགས། གང་གི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ། བཀའ་བབས་ཀྱི་ཕྲུ་ཆེ་གསུམ་དང་། འཁོར་གྱི་གདུང་རྒྱུད་གསུམ། རིག་སྔགས་འཆང་བ་གཅིག ཏི་སྐྲ་ཕྲུར་གྲགས་པའི་མཁས་པ་གཉིས། འཛིན་ཆེན་མིག་གསུམ། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཁས་པ་དྲུག མདོ་སྔགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཅུ་གསུམ། ཤཱཀྱ་ཐྲིའི་གདན་ས་གཉིས། གཙུག་རྒྱན་བཅུ་དྲུག མཚན་ཉིད་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ་བཞི། སྔགས་རབ་འབྱམས་པ་གཉིས། སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་བཞི། ཐུགས་འཆང་དྲུག་པོ་གཉིས། གྲུབ་ཆེན་ལྔ་བཅུ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས། རྩོམ་པ་ལ་ཡང་། དེ་ཉིད་བསྡུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇུག་པའི་སྒོ་བཞི། ལེའུ་ཉི་ཁྲི་ཅིག་སྟོང་། མན་ངག་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་། ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པས་རྒྱས་པ་ལ་གླེགས་བམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ། འབྲིང་པོ་ལ་ཉི་ཤུ། བསྡུས་པ་ལ་གླེགས་བམ་གཉིས། ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་གླེགས་བམ་གཅིག་ཡོད་པའི་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །

བོག་སྒྲོན། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་ནས་གནས་ཚད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱ་འགོར་པོ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་སྒྲོང་རྩེ་སྦྲོད་བྱ་ག་པ།

བོག་པ། སྐྱག་ཅིང་འཛེགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱལ་བའི་མིང་སྟེ། 《སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ》ལས། ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ན། །བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །(ཅ)

བོག་རན། ངག་ཟིན་གྱི་མིང་སྟེ། 《འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད》ལས། དེ་དག་ལ་ལྟུམ་གྱི་ཁྲུར་བ་དང་། མོན་ཁྲུར་དང་། བོག་རན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བོགས་འདོན། བོགས་ནི་ཡར་སྐྱེད་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། བོགས་འདོན་ནི་ཡར་སྐྱེད་ཐོན་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱུར་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

བོང་སྐོར། བོང་བུས་བསྐོར་བའི་རང་འཐག

བོང་བ། སྤྲ་བོ་སྤྲེ་ས་དུམ་མམ་ས་རྡོག་གི་མིང་།

བོང་བ་རི། ལྷ་སའི་ལྕགས་པོ་རིའི་ནུབ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་རི་ཆུང་ཞིག་སྟེ་ཚང་ལ་འདྲེལ་བ་འདུ་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བཟའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་དུས་དཔོན་གོང་ཕྱུན་ཚང་(བོད་ཡིག་གི་གསོལ་མཆོད་ནང་སྐྱིན་རིང་རྒྱལ་པོ་ཟེར)གསོལ་མཆོད་བྱེད་ས་ཡིན། རྒྱུན་དུ་མི་ཚོས་གེ་སར་ལྷ་ཁང་ཟེར་ཡང་དོན་དུ་གེ་སར་མ་ཡིན་པ་རྒྱའི་གོང་ཧྲིས་ཞེས་པ་ཡིན། ལྷ་ཁང་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༩༢)ལོ་ཆིང་གོང་མ་ཆན་ལུང་ཁྲི་ལོ་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་གོར་ཁ་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་མཐར་

སྤྲོད་གཏོང་མཁན་གོང་མའི་དཔོན་རིགས་ཀྱང་ཐང་ལྕུའུ་ཁང་ཨན་གྱི་འདོད་མོས་ལྟར་ཁྲིད་སྐྱོང་ཏ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོར་བཀལ་བཀོད་དང་གྲོན་དངུལ་སྤྲད་བཏུབ་སྟོང་སྐོར་བཅས་གནང་ནས་མགྲོན་གཉེར་སྡེ་པ་སྐལ་བཟང་ནས་རྒྱལ་དང་ལིས་རུན་ཐང་ཡེ་གཉིས་སོགས་ལས་བྱེད་དུ……བསྐོས་ཏེ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྫོ་ཤིང་ལས་བཟོ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་ཟླ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རིང་ལས་ཀ་བྱས་ནས་ད་ལྟའི་ལྷ་ཁང་འདི་བསྐྲུན། ལྷ་ཁང་དབུས་མའི་ནང་གོན་ཡུན་ཆང་གཙོ…འཁོར་དང་། ལྷ་ཁང་རྒྱབ་མའི་ནང་འཇམ་དཔལ……དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་སོགས་ཡོད། ལྷ་ཁང་གི་བཟོ་དབྱིབས་ཁོར་ཡུག་ནི་རྒྱ་ནག་གི་གནའ་བོའི་མཁར་གྱི་དབྱིབས་འདྲ་ཞིང་། དེ་གར་དྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མཐོ་ཚད་ལི……སྨི༡༣༢དང་ཞེང་དུ་ལིའི་སྨི༡༠༨ཡོད། དྲིལ་བུ་དེའི…ནང་དུ་ཡི་གེ་དང་སྦྱར་རི་མོ་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཟླ་ལྷ་ཁང…དེའི་འཛིན་བདག་ཀུན་བདེ་གླིང་ནས་བྱེད་སྲོལ་འདུག

སྔོང་བྱ་ཚ། ཟོ་སྨན་སྨ་ཚའམ་ལྕེ་ཚ་མེ་ཏོག་གི་མིང་།(ཙ)

བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དྲུག བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་དྲུག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་ཁྲི་རྗེ་འདུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཁོལ་དྲུག་ཟེར་བ། ༡. བོད་ཡུལ་སྤྱི་ལ་རུ་ཆེན་ལྔར་ཕྱེ་བ། ༢. ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ། ༣. ཁྲོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་བ། ༤. གཞུང་གི་མི་སྡེ་ཁྲིང་དང་ཡང་ཁྲིང་དུ་ཕྱེ་བ། ༥. ཞང་གསུམ་བློན་དང་བཅས་པས་དཔུང་གི་མངན་ལ་འཛིན་པ། ༦. དཔའ་སྡེ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་ཡི་སོ་ཁ་སྲུང་བ་བཅས་དྲུག་ལ་ཟེར།

བོད་ཀྱི་གངས་ཆེན་བརྒྱད། ༡. རི་བོ་གངས་ཅན། ༢. གཞན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ༣. ཇོ་ཆེན་སྤོམ་ར། ༤. ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། ༥. གནོད་སྦྱིན་གངས་བཟང་། ༦. ཇ་དོང་ཡུ། ༧. ག་ས་བུ་ལེ། ༨. གངས་རི་ཏ་སྐྱ (ཇ་སྦྱལ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུའི་གསུང་འབུམ[ཇ]པར་(བཀའ……བརྒྱད་རང་བྱུང་རང་ཤར)ཞེས་པར་གསལ)

བོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་བཞི། ཤམ་པོ་ལྷའི་གནས། བུ་ལེ…སྐུའི་གནས། གནས་པ་བཟང་པོ་གནོད་སྦྱིན་གྱི་གནས། ཏ་སྐྱ་བཙན་གྱི་གནས་བཞིའོ། །

བོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཆེན་བརྒྱད། ༡. འཇམ་དཔལ་སྨྲའི་བཀའ་བབ་རྒྱུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ༢. དབང་ཆེན་གསུང་གི་བཀའ་བབ་དན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ༣. ཡང་དག་ཐུགས་ཀྱི་བཀའ་བབ་གནུབ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། ༤. ཡོན་ཏན་བདུད་རྩིའི་བཀའ་བབ་གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར། ༥. འཕྲིན་ལས་ཕུར་པའི་བཀའ་བབ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། ༦. སྲིད་པ་མ་མོའི་བཀའ་བབ་སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། ༧. འཇིག་རྟེན་དྲེགས་པའི་བཀའ་བབ་སྣང་ས་དཔལ་གྱི……སེང་གེ། ༨. སྟོབས་ལྡན་ནག་པོའི་བཀའ་བབ་བཻ་རོ་ཙ་ན་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

བོད་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ལྔ་གསུམ། རྡོ་ཐུག་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། རྗེ་མི་ལ་རས་པ་ཐོས་པ་དགའ། གླིང་པོ་རྣལ……འབྱོར་པ་བཅས་གསུམ་མོ། །ར་ལོ་རྡོ་བ་དང་། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་དང་ལྷ་ཅེས་ཀྱང་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་པར་གྲགས།

བོད་ཀྱི་མགུར་ལྷ་བཅུ་གསུམ། ༡. ཐང་ལྷ་ཡར་བཞུགས། ༢. ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། ༣. ཙང་ལྷ་གྱོལ་ཡུག ༤. སྒོག་ལྷ……གངས་དཀར། ༥. སྨུག་ཆེན་སྟོང་ར། ༦. རྡོག་ལྷ་བྱང་རྗེ། ༧. ཅོག་ལྷ་མཆལ་རྗེ། ༨. གངས་དཀར་ཤ་མེ་རྗེ། ༩. ལྷུམ་རི་གཞན་པོ། ༡༠. འཇུམ་ཆེན་སྟོང་ཕྲམ། ༡༡. དབྱིས་ཆེན་རབ་རེར། ༡༢. འབྲི་ཆེན་སྟོར་རུ། ༡༣. བོད་ཀྱི་པ་ཏུ་བཅུ་གསུམ་མོ། །

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པ། དེ……ཡང་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《དེབ་དམར》ནང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པ་ལ་འདི……ཞིབ་པར་སྣང་བ་ཆེ་ཡོང་ཞིག་འདིར་བྲིས་ཏེ་ཞེས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར《ཐང་དེབ་གསར་རྙིང》གཉིས་ནས……བཤད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཅུང་བཀོད་དུམ་བུ་ཁག……འདི་རྣམས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ཞེས་རྩོམ་པ་པོས་མཚན་འགོད་གནང་བ་ལྟར་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་ཐུན་རྫོང་ནས་རྙེད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་དྲིལ་དུམ་བུ་དེ་དང་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ན་གཅིག་བཤུས……གཅིག་གསལ་གྱིས་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་འདུག དོན……ཀྱང་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ནོག་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ། དཔེར་ན། རྒྱ་བཟའ་ཨུན་ཤིན་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ལོ་བཞི་བཅུ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེས་ཁྲིད་དཔང་བཟུང་བའི་ལོ་གཉིས་པ་ལུགས་འབྲུག་ལོ་ལ་འདས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་མྱ་ཤེ་བཙན་པོའི་རྗེས་སུ་ཇུ་ཅེ་བཙན་པོ(རྒྱ་སྐད་དུ་ཙུ་ཏིག་ལ་ཀུའུ་ཅི་ཟེར་བས་ཀུའུ་ཞེས་པ་ཐར་གྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཀྲིའུ་ལ་ཇེའུ་འབས་ཅེའུ་ཞེས་སུ་བསྒྱུར་བ་ལྟར་ཡིན)ཞེས་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་བཙན་ཞེས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན། ཁ……ལི་ཁ་ཆུ་སྟེ། རལ་པ་ཅན་ཞེས་རིམ་པར་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིད་དཔང་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་ཡང་མི……མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མི་མཐུན་པ་དེ་རྣམས་ཏུན……ཧོང་ནས་རྙེད་པའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་དྲིལ་ཁག་དང་བསྡུར་ན་ར་ཆོས་ཐར་ཡོད་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་གདེང་འཇོག་ག་འདྲ་བྱེད་དགོས་མིན་ཡང་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་སིལ་བུར་བོར་རྗེས་ཀྱི་མངའ་བདག་བཞི། སྐྱིད་སྟོད་མངའ་བདག་ཁྲི་ལྡེ་ཡུམ་བརྟན། ཡར་ལུང་ཇོ་བོ་རྒྱ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ། མངའ་རིས་མངའ་བདག་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན། ལ་སྟོད་རྒྱལ་པོ་བཙན་ཕྱུག་ལྡེའོ། །

བོད་ཀྱི་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ། ས་པཎ་ཀུན……དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། རྗེ་བློ་བཟང་གྲགས་པའོ། །

བོད་ཀྱི་འཛམ་གནོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད། དཔེ་ཤར་ཚགས་བྲིས་པའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གཞིར……བཟུང་ན། རྒྱལ་པོ་གནའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་རྩིས་པའི་རྒྱལ་རབས་སུམ་ཅུ་པ་སྟག་བུ་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་དུས་ཞིང་……འབྲོག་གི་བར་ཐབ་ཚད་དང་རིས་ཚོམ་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ཚོང་ལས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་འཇལ་གནོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཏན་ལེལ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུར་ཁ་ཆ་དགོས……གདུགས་བྱུང་བར་བརྟེན། བློན་པོ་ཁྲི་ངོར་སྣང་མང……བཙུན་གྱིས་བྲི་དང་སྲང་ཞོག་མར་བཟོས་ཞག ཞིང་པའི་ས་ཁྲལ་ནས་ཐོན་པའི་འབྲུ་རིགས་རྣམས་བྲེ་ལ་འཇལ་ནས་ཉོ་འཚོང་བྱེད་དགོས་པར་གཏན་འབེབས་བཅོས་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ……དུས་ཀྱི་བྲེ་དང་སྲང་གི་ཚད་གཞི་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་མེད། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཀྱུན་ཏོང་ནས་རྙེད་པའི་བོད་ཡིག་གི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ……པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཀྱི་བྲེ……དང་སྲང་གི་འཇལ་ཚད་གཅིག་གྱུར་བཟོས་ཞེས་གསལ་པ……ལྟར་ན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་དུ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་གི་བྲེ་དང་སྲང་གི་འཇལ་ཚད་གཅིག་གྱུར་མེད་པར་གོ་ཐུབ་ཀྱང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་དུ་ས་གནས་ཁག་གི་འཇལ་གནོར་གདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་བཤད་མེད་པ་མ་ཟད། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གཅིག་གྱུར་བཟོས……གནང་བ་ཡང་གསལ་བཤད་བྱུས་མེད། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་འཇལ་གནོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞིའི་སྐོར་སྐབས་དེར་བརྩམས་པའི་བོད་སྨན་གྱི་གཞུང་འགའ……ཞིག་གི་ནང་ལ་ཁྱོར་ཏེ་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་ཟེ་གང་། དེ་ཆ……བདུན་ལ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་སྙེ་ཡ་ཁྱོར་གསུམ་ལ་སྲུལ……གང་། སྲུལ་བདུན་ལ་བྲེ་གང་དུ་བརྩིས་པ་དེ་ལ"དྲུག་སྲུལ"ཞེས་བཤད་སྲོལ་གཅིག་དང་། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་ཡ་ཁྱོར་ཏེ་ཤུ་རྩ་གཅིག་དུམ་བུ་དྲུག་ཏུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་སྙེ། ཡ་ཁྱོར་གསུམ་དང་བྱེད་ཀ་ལ་སྲུལ་གང་། སྲུལ་དྲུག་ལ་བྲེ་གང་དུ་བརྩིས་པ་དེར"དྲུག་སྲུལ"ཞེས་རྩི་སྲོལ་ཡོད……ལུགས་བཤད་ཡོད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བརྩམས……པའི་བོད་ཀྱི་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་བཤད་པའི་འཇལ་

ཚད་དང་གསེར་ཚད་ནི་ནས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས། འཕྲིང་བ་གཉིས། ཆུང་བ་གཉིས་བཅས་བསྡོམས་པའི་དྲུག་ལ་ཁམ་རྟེག་འཕྲིང་གི་ཚད། ཁམ་ཚོག་དྲུག་ལ་སྐར་ཤུལ་གང་། སྐར་ཤུལ་དྲུག་ལ་བྱ་སྐྱོང་གང་། བྱ་སྐྱོང་དྲུག་ལ་མཁར་ཤུལ་གང་། མཁར་ཤུལ་དྲུག་ལ་མཁར་བྲེ་གང་། མཁར་བྲེ་ཉི་ཤུ་ལ་མཁར་ཁལ་གང་དུ་བརྩིས་པ་ནི་སྐབས་དེའི་གསེར་ཚད་ཡིན། འཇལ་གསེར་འདེགས་གསུམ་སྐོར་ཞིབ་རྒྱས་ཙམ་གཟིགས་འདོད་ན་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་ཆེད་རྩོམ《གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་འཇལ་གསེར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་རྩོལ་སྐོར་གླེང་བ》ཞེས་པར་གསལ།

བོད་ཀྱི་འཛིམ་བཟོ། བོད་ཀྱི་འཛིམ་བཟོའི་ལག་རྩལ་ནི་གནའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་བོན་པོའི་ཆོས་ཐོག་མར་དར་བ་ནས་བཟུང་བོན་པོ་ཚོས་འཛིམ་པ་ལ་རི་དྭགས་ཤ་བའི་གཟུགས་བཟོས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཅིག་འཕྲུལ་སྟོན་རྩུབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པ་དེ་བཞིན་བཟུང་ན། སྐབས་དེ་དུས་ནས་འཛིམ་པ་ལ་སྒྲིག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དབྱིབས་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད་ལག་རྩལ་ཡང་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་ཐུབ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ནས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འཛིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་མང་ཆེ་བ་རྣམས་བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་བས་བཞེངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འཛིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་རྣམས་བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་བས་བཞེངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་རྗེས། མཆོད་རྟེན་ཞིང་ཆེན་དན་ཏིག་ས་ཁུལ་གྱི་དགེ་སྐྱོང་གྲུ་མེས་འབྲོམ་ཆུང་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲུང་ཧྲན་དུ་ཕེབས་ནས། དེ་སྟོན་ཐང་གི་གོང་མ་མིང་ཙུང་སྐབས་ཕྱིས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འདྲ་རིས་དཔེ་བཀུག་མཛད་ནས་བོད་དུ་རི་མོའི་ལག་རྒྱུན་ཕྱེལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རི་མོ་དེ་ལ་མ་དཔེ་བྱས་ཏེ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འདུར་སྐུ་ཐོག་མར་བཞེངས་ཏེ། བྲག་ཡེར་པ་དགོན་པར(དེང་སང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁོངས)གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་ནས་བཟུང་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་དར་རྒྱས་ཆེར་རྒྱུ་ཞིང་སྐྱེ་དགུས་གཙང་མདའ་རིས་ཁམས་གསུམ་བཅས་ལ་དགོན་པ་གསར་པ་མང་པོ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དེ་ཚོའི་ནང་ཡོད་པའི་འཛིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་མང་ཆེ་བ་རྣམས་བོད་རིགས་འཛིམ་བཟོ་བས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེར་ན། སྐབས་དེར་བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ཐར་ཐང་དགོན་པ་དང་། ས་སྐྱ། ར་སྒྲེང་། དཔལ་ལྷ་སྐྱམ་པོ། ཞ་ལུ། གཞང་ཕུ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་འཛིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་བཞེངས་མཁན་ཤལ་ཆེ་བ་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་འཛིམ་བཟོ་བ་ཡིན་ལ། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་འགོ་ནས་བཟུང་བོད་རིགས་འཛིམ་བཟོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལག་རྩལ་རྒྱ་ཚད་མཐོ་རུ་སོང་སྟེ་འཛིམ་བཟོའི་ལྷ་སྐུ་ཆེ་གྲས་ཐོག་ཚད་གསུམ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་བཞེངས་ཐུབ་པ། འགའ་ཤས་ནི་ཐོག་ཚད་བཞི་ཐུག་ཙམ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ཚོའི་འཛིམ་བཟོའི་ལག་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཧ་ཅང་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

བོད་ཀྱི་སྟོན་པ་གསུམ། འཛོམ་སྟོན་རྒྱལ་པའི་འབྱུང་གནས། ཇོག་སྟོན་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་བཅས་འདི་གསུམ་ལ་བོད་ཀྱི་སྟོན་པ་གསུམ་ཟེར།

བོད་ཀྱི་ཐོག་མའི་རིགས་དྲུག སེ། རྨུ། སྟོང་། ལྡོང་། དབྲ། འདྲུ། །

བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་བཅུ་གཉིས། རྙིང་མ་པ། ས་སྐྱ་པ། དགེ་ལུགས་པ། ཇོ་ནང་པ། ཞང་པ། འབྲི་གུང་པ། ཀརྨ་པ། བུ་ལུགས་པ། བཀའ་གདམས་པ། འབྲུག་ཆེན་པ། སྟག་ཆེན་པ། ཞི་བྱེད་པའོ། །

བོད་ཀྱི་ནང་འབབ་ཆུ་བོ་ཁག ནང་འབབ་ཆུ་བོ་ནི་རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་སྟོད་རྒྱུད་དབྱི་མཚམས་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས་དང་། གངས་རིན་པོ་ཆེ། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་བྱང་རྒྱུད། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་སྟོ་རྒྱུད་དབྱེ་མཚམས། གཞན་ཡང་རི་བོ་ཏི་སེ་ལ་ཡའི་བྱང་རྒྱུད་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ནས་རྒྱུག་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྟོ་བྱང་གཉིས་ནས་རྒྱུག་པའི་ནང་འབབ་ཆུ་བོ་མང་ཆེ་བ་སྨམ་མའི་ཐོག་གི་མཚོ་དང་མཚོ་ཚྭ་ཁག་ལ་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞིང་། ཆུ་བོ་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་སོ་འཁོར་མར་འབྱར་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་གཙང་པོ་རྒྱ་ཆེ་བཟང་བ་འགའ་ཤས་ཕུད་ལལ་ཆེ་བ་ནམ་དུས་ལ་གཞིགས་ནས་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུད་དུ་ནང་འབབ་ཆུ་བོ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་སུ་སེར་གླིང་མཚོར་འབབ་པའི་ཙ་སྐྱ་གཙང་པོ་དང་། ཟླ་མཚོར་འབབ་པའི་གཡུ་འབྲུག་གཙང་པོ། གཡི་སྨུག་ཆུ་ཁར་འབབ་པའི་སྐྱ་རྭབ་གཙང་པོ། ཤུག་རྩེ་མཚོར་འབབ་པའི་འབོག་ཚང་གཙང་པོ། བཀྲ་རི་གནམ་མཚོར་འབབ་པའི་མཚོ་ལ་གཙང་པོ། ངང་ལ་རིང་མཚོར་འབབ་པའི་ལྷ་མོ་གཙང་པོ་སོགས་ཡོད། དེ་ཁྲོད་གདང་ཡའི་སྟོ་སྡུག་ཤ་ཨ་མདོ་རྫོང་ཁོངས་ནས་རྒྱུག་པའི་ཙ་སྐྱ་གཙང་པོའི་རྒྱ་རྒྱུན་རིང་ཚད་ཕྱི་ལེ་བཞི་བརྒྱ་བཅུ་མེད་དགུ་ཡོད། བོད་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་འབབ་ཆུ་བོ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོར་འབབ་པའི་ཁ་འབྲུང་སྐྱ་རྒྱ་ཞེས་པ་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེའི་འོག་ཏུ་བོད་ཀྱི་སྟོ་ནུབ་ཁུལ་གྱི་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོར་འབབ་ཅིང་། རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་ཡོད་པའི་སྣག་གཙང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གནའ་སྲོལ་ལུས་རྩལ། བོད་ལྗོངས་ས་ཁུལ་དུ་གནའ་དུས་ནས་བོད་རིགས་མི་སེར་རྣམས་ཀྱིས་བརྟོད་པའི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཧ་ཅང་མང་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་གནས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་གསལ་ལྡན་པ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། རྟ་རྒྱུག་མདའ་འཕེན་དང་། གཡག་རྒྱུག མཆོང་རྒྱུག ཐག་མཆོངས། ཆ་རྒྱལ། རྡོ་འགྲོགས། རྡོ་སྐོར། ཤུར་རྡོ་སོགས་ཡོད་པ(དེའི་སྐོར་ཞིབ་སྦ་ཀ་སྲིད་གཞིར་བཟུང་བཀོད་ཡོད)མ་ཟད། ལྷག་པར་གནའ་དུས་བཙན་པོའི་དུས་སུ་ཞ་རྩེད་པོ་ལོ་ཡང་ཡོད་པར་གྲགས། བོད་ཀྱི་ལུས་རྩལ་རྣམ་གྲངས་མང་ཆེ་བ་སྐྱེས་པས་རྩེ་བ་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་པོ་རྩེད་དགུ་ཟེར་བའི་གྲས་སུ་མདའ་རྡོ་མཆོང་གསུམ་དང་བང་རྒྱལ་ཐེ་གསུམ་དང་དེ་མིན་པོ་རྩལ་དགུ་ཟེར་བའི་གྲས་ལ་མཐེབ་ཀྱིས་ཤ་ཐོན་པ་དང་། རྒྱལ་ཀྱིས་ཆུ་ཆེན་རྒལ་བ། ཡང་རྩལ་བྱ་ལྟར་ལྡིང་བ་སོགས་བརྗོད་པ་ལྟར་ལུས་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྣ་ཚོགས་བོད་རིགས་དམངས་ཁྲོད་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་དཔར་སྐྲུན། ད་ལྟ་ཤར་ཚོགས་བྱུང་པའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ན་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱི་སྐབས་ལ་བོད་ཡིག་དཔར་སྐྲུན་གྱི་ལས་རིགས་དར་སྤེལ་མི་འདུག་ཅིང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུ་ཙུང་དའི་ཧྲན(武宗海山)གྱི་སྐབས་དཔལ་པ་སྔ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི་གཉིས་ཀྱིས་བོད་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྡུས་བྱས་ནས་ཆ་ཚང་གཅིག་ཐོག་མར་བསྒྲིལ་བ་བོད་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱེད་སྲིད་བཞིན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མ་དཔེ་ཆ་ཚང་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་། མཚུར་ཕུ་དགོན་པ། ས་སྐྱ། མངའ་རིས། ཁམས། སོག་ཡུལ། མེས་རྒྱལ་ནང་ཡུལ་བཅས་ལ་དར་ཁྱབ་བྱུང་བ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་བྲིས་མ་ཤ་སྟག་ཡིན། བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱི(༡༤༠༨)ལོར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་ནང་བློན་ཟའི་ཀྲིན(ཀྲུག་ཏམ)བཞི་བོད་དུ་མངགས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་འཚམས་འདྲི་ཞུས་བྱིན། ཙོང་ཁ་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་བཏང་ནས་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ཐོག་མར་སྤེལ། གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་ནན་ཅན་དུ་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ཟངས་དཔར་དེ་ཐོག་མར་དཔར

བསྐོས་བྱས་ཐོག ས་སྐྱ་པ་དང་། གཙྪ་པ། ཚོང་ཁ་པ་བཅས་ལ་བོད་ཡིག་ཟངས་དཔར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་རེ་ཕུལ་རྒྱ་བསྒྱུར་བ་རྣམས་བོད་དུ་འགྱུར་རྗེས། བོད་དུ་ཡོད་པའི་མཁས་པ་མང་པོ་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། མཛོད་རྒྱ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་སྔོན་མ་གཞི་བོད་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ནས་བཟུང་ཤིང་གི་ཞེབས་དང་། རྡོ་རྡོས་ལ་ཤིང་སོ་དང་མེ་ཏོག་སྦྲག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་རིས་བཅས་བརྐོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཚོའི་གྲས་བརྐོས་རིས་མཁས་པ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཚ་ཚད་མཐོ་དམན་ལ་གཞིགས་པའི་གང་འདོད་ལྟར་བརྐོས་ཚོག་པ་ལས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་མེད་པས་ཚུང་ཟད་སྐྱབས་བདེ་ཡང་། ཤིང་ལེབ་ཐོག་ཏུ་ཡི་གེ་བརྐོ་རྒྱུ་ནི་མ་དཔེ་ཕྲིས་པ་ལྟར་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ལ་གཞིགས་ནས་བརྐོ་དགོས་པས་ལག་རྩལ་གྱི་ཚ་ཚད་མཐོ་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཟངས་དཔར་དང་ཁྲི་དཔར་ལུགས་བརྒྱབ་ནས་བརྐོ་རྒྱུ་དེ་ཤིང་དཔར་ལས་སྟབས་བདེ་ཡང་། སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཟངས་དང་། ཁྲི་ཡི་གཉེར་ཁ་དཀོན་པོ་ཡིན་པས་དཔེ་ཆ་བོན་ཆེན་པོ་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུར་རྒྱུ་ཆའི་ཟད་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། བོད་རང་གི་དཔར་སྐྲུན་རྒྱུ་ཆའི་ཟད་ཤིང་ཆ་འདོལ་པོ་ཡོད་པའི་ཐོག བོད་ས་གནས་ཀྱི་བརྐོས་རིས་ཟད་ཤིང་བརྐོས་དང་། རྡོ་བརྐོས་ཀྱི་ལག་རྩལ་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཡོད་དང་བསྟུན་ནས་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་ལྔ་པ་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཐོག་མར་ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྔའི་གསུང་འབུམ་ཐོག་མར་དཔར་བརྐོས་གནང་ཤིང་། ཚོང་ཁ་པ་འདས་རྗེས་སྡེ་ཝུ་རྫོང་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་དཔར་བརྐོས་བྱས་པའི་དཔར་ཤིང་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་དགའ་ལྡན་དཔར་སྐྱིང་ཟེར་གི་ཡོད་པ་དང་། དཔར་ཤིང་དེའི་ཐོག་དཔར་འདེབས་བྱས་པའི་དཔེ་ཆ་ཁག་མང་དེང་སང་སེར་འབྲས་སྤུངས། པོ་ཏ་ལ་བཅས་སུ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ། དེ་ཚོའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། དཔར་ཤིང་གི་འགོར་ཡོད་པའི་ལྷ་སྐུ་རྣམས་དབུ་ཆེ་ཞིང་། སྙིད་པ་དང་རྐང་ལག་ཕྲ་བ། སྟོད་ཞེང་ཆེ་བ་བཅས་བརྐོས་རིས་དེ་ཙམ་ལེགས་པོ་མེད་རུང་། དཔར་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་ནི་ཟངས་དཔར་དང་ཁྲི་དཔར་ཐོག་བཀོད་པའི་ཡིག་གཟུགས་ལྟར་ཏ་ལས་དགོས་པའི་ལག་རྩལ་ཡོད། བོད་ཡིག་གི་དཔར་སྐྲུན་ལག་རྩལ་བོད་དུ་དར་བ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐར་ལམ་ཕྱག་པའི་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཡིག་གཟུགས་དང་དག་ཆའི་ཐད་ཐར་ལམ་ཚུང་ཟད་ཁྱབ་ཆེ་བའི་གཅིག་གྱུར་བྱུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་གི་ཡུལ་སྐད་པན་ཚུན་གོ་བརྡ་མི་འཕྲོད་པ་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་ཕུད། དེ་མིན་ཀྱི་སྐད་རྣམས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་མང་ཆེ་ངས་གོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས། དཔར་སྐྲུན་ལག་རྩལ་དར་བ་དེས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐར་ལས་ལྷག་པར་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་ཕྲུལ་འདེད་གཏོང་ཐུབ་པའི་ར་སྤྲོད་གསལ་པོ་ཐུབ་ཡོད། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་ནན་ཏན་དུ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཏེ། སྐབས་དེར་བོད་ས་གནས་སུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཕྱི་སྣ་ས་སྐྱ་པ་དང་། གཙྪ་པ། ཚོང་ཁ་པ་བཅས་ལ་དཔར་ཕུད་དུ་ཆ་ཚང་རེ་ཕུལ་བ་དེས་བོད་ས་གནས་སུ་དཔར་བརྐོའི་ལག་རྩལ་གསར་གཏོད་བྱེད་པའི་སྒོ་གསར་པ་ཕྱེ་བ་མ་ཟད། དེ་ནས་བཟུང་དབུས་གཙང་། མངའ་རིས། མདོ་ཁམས། སྡེ་དགེ ཕྱུན་ནག སེ་ཁྲིན། ཀན་སུའུ། མཚོ་སྔོན། ནང་སོག ཕྱི་སོག་བཅས་ཁུལ་བོད་ཡིག་གི་ཤིང་དཔར་དང་ཁྲི་དཔར་བཅས་མང་པོ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་དཔར་ཁང་ཆེ་ཤོས་ནི་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༧༤༡)ལོར་སྐབས་དེའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་མི་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་ཤིང་དཔར་ཐོག་བརྐོས་ཏེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕུལ་བ་དེ་སྣར་ཐང་དགོན་པའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་རེད། ༢. བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱི(༡༧༤༤)ལོར་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྡེ་དགེ་དགོན་ཆེན་དུ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཁག་མང་པོ་དཔར་བརྐོས་བྱས་པའི་དཔར་ཁང་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་ཟེར། ༣. རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༧༥༢)ལོར་ཅོ་ནེ་དཔོན་བསྟན་སྲུང་ཚེ་རིང་དང་མི་མོ་རིན་ཆེན་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་དཔར་དང་། པེ་ཅིན་གྱི་དཔར་མ། སྣར་ཐང་དཔར་མ་བཅས་ལ་སྦྱི་མོ་བྱས་ཏེ་བཀའ་བསྟན་ཤིང་དཔར་བརྐོས་ཏེ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཅོ་ནེ་དཔར་ཁང་། ༤. དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་རྗེས་པོ་ཏཱ་ལའི་ཞོལ་དུ་དེ་སྔོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད་མུས་ཀྱི་དཔར་ཁང་རྙིང་པ་རྒྱ་སྐྱེད་བྱས་ཐོག་བཀའ་འགྱུར་སོགས་ཆོས་དཔེ་ཁག་མང་པོ་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པ་དེར་དེང་སང་ཞོལ་དཔར་ཁང་ཟེར། དེ་མིན་སེ་ར་དང་། འབྲས་སྤུངས། དགའ་ལྡན། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། སྐུ་འབུམ་སོགས་དགོན་པ་ཆེ་ཆུང་མང་པོར་བོད་ཡིག་གི་ཆོས་དཔེ་དང་། རིག་གནས། སྨན་གཞུང་། ལོ་རྒྱུས། དག་ཡིག་སོགས་ཀྱི་དཔར་ཤིང་ཧ་ཅང་མང་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཏ་ཅང་མཐོང་དཀོན་པ་ཞིག་རེད།

བོད་ཀྱི་ལྷ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་དགོས་པའི་ལས་ཚན་བཅུ་གསུམ། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། མཇལ་ཡིག་མཛོད་གསུམ། ཞབས་འདྲེན་གདན་གསུམ། སྒྲུ་མཛོ་ཕྱི་བཞིའོ། །

བོད་ཀྱི་མི་བུ་རིགས་བཞི། ས་སྐྱེའུ་དང་། མ་ཐག་ཤིང་ཚོ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་སྤྲེ་ཀྲུ་བྱུང་བ་དེ་ནས་བརྒྱུད་པ་མང་དུ་འཕེལ་ནས། བསེ་དང་། རྨུ། སྟོང་། སྟོང་བཅས་རུས་རྒྱུད་ཚན་པ་ཁག་བཞིར་གྱེས་པ་ལས་རུས་རྒྱུད་ཚོགས་ཁག་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས《བོད་ཀྱི་རུས་མཛོད》ལས་གསལ།

བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་དེང་སང་གི་བོད་ཡིག་འདི་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནས་བཟུང་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཚད་མཐོ་རུ་སོང་བར་བརྟེན། ཀོ་བདེ་ཞིང་ཚིག་སྟབས་ལ་དོན་ཟབ་པའི་གླུ་དང་། སྙན་ངག གཞས་ཚིག་སོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དཔེར་ན། དུན་ཧོང་གི་ཤ་ཁོག་ནས་ཐོན་པའི་ཏ་གླུ་དང་། གྱིམ་པོ་སྤུན་དྲུག་གི་གླུ། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། མང་སྲོང་། འདུས་སྲོང་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ནི་ཚིག་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་དཔེ་དང་དོན་སྦྱོར་སྟངས་སྟན་ལ་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་སྒྲ་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཚད་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་པའི་རིག་རྩལ་གྱི་རྩོམ་རིག་ལེགས་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ས་སྐྱ་བའི་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་འགོ་རྩོམ་པ་དང་ཆབས་ཅིག ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྨན་ངག་རྩོམ་སྟངས་དང་སྒྲ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་རྩོམ་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་གཞུང་《མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ》ཟེར་བ་བརྩམས་གནང་བ་མ་ཟད། བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་རྩོམ་ཡིག《ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད》ཟེར་བ་བརྩམས་ནས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་རྒྱ་ཚད་གོང་མཐོར་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་མིང་རྟེན་ཡོ་ནྟ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་གསེར་མང་པོ་བསྐུར་ནས་དཔལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་། རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་ཞིང་། ཁོང་བོད་དུ་ལོག་རྗེས་རྒྱ་གར་གྱི་མངོན་བརྗོད་དང་སྙན་ངག་གི་གཞུང་མེ་ལོང་མ་སོགས་མང་པོ་བོད་སྐད་ཐོག་བསྒྱུར་དུ་བཅུག་པ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཚད་ཐད་ཐར་ལས་ལྷག་པའི་གོང་འཕེལ་གསར་པ་བྱུང་ཞིང་། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དཀྱིལ་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་སྐད་གྲགས་ཅན་གཙང་སྨྱོན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ

མཚན་གྱིས《མི་ལའི་མགུར་འབུམ》རྩོམ་སྒྲིག་བྱས། དེ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་མཇུག་བར《ང་ཚང་ལྷ་མོའི་གཏམ་རྒྱུད》དང《ཛེ་སྒོམ་གཏམ་རྒྱུད》《བྱ་མགྲིན་སྔོན་ཟླ་བའི་གཏམ་རྒྱུད》《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད》བཅས་བྱུང་བ་དང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་བཅུ་དགུ་པའི་རིང《བྱ་སྤྲེལ་གཏམ་རྒྱུད》དང་། 《ཤན་ཀོན་འཐེལ་གཏམ》《ར་ལུག་གླང་གསུམ་གྱི་འཐེལ་གཏམ》《ཆུ་ཤིང་བསྟན་བཅོས》སོགས་བྱུང་། གཞན་ཡང་ད་དུང་དུས་སྐབས་གང་གི་ནང་རྩོམ་པ་ཡིན་མིན་དང་རྩོམ་པ་པོ་སུ་ཡིན་མི་ཤེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད《གླིང་སྒྲུང》ཁག་དང་། 《བྱ་དེ་དཀར་པོའི་སྒྲུང》དང་། 《ཤིག་དང་ཤྲི་བ་དགེ་སློང་གསུམ་གྱི་སྒྲུང》《ར་ཁྲི་ལུག་གསུམ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད》སོགས་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་དང་འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཐོག་ཆེག་ལྡན་ལ་གོ་བདེ་བའི་རིག་རྩལ་རྩོམ་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ཏུ་ཅང་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས།

དུས་རབས་ལྔ་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་སྟེ། སྤུར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བདུན་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། དེའི་གཞུང་ལུགས་སོགས་དར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་ནང་གྲུབ་མཐའ་གི་རིག་གནས་ལས་ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སོགས་དར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་ལ། རིག་པའི་གནས་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་མ་ཧ་པཎྜི་ཏ་དང་། མཁས་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱོན་པའི་ནང་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ཨ་རྱ་དེ་ཝ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཡོན་ཏན་འོད། ཤཱཀྱ་འོད་བཅས་ལ་འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས་ཤིང(རྒྱན་དྲུག་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ཐོགས་མེད། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། དབྱིག་གཉེན། ཨ་རྱ་དེ་ཝ་བཅས་དྲུག་དང་མཆོག་གཉིས་གི་ཡོན་ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་དོ) སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སློབ་མ་ཁྲི་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་འོད། ཕར་ཕྱིན་རང་ལས་མཁས་པ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། མངོན་པ་རང་ལས་མཁས་པ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་རང་ལས་མཁས་པར་གྱུར་པའི་སློབ་མ་མཁས་དབང་ཆེན་པོ་བཞི་བྱོན་ལ་དེ་ཡི་ནང་ནས་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དྲུང་དུ་བྱོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་མང་པོ་གསན། ཕྱག་པར་དུ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཆེས་མཁས་པར་གྱུར་ནས་ཏེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་རྩོད་དུ་འོང་བའི་མུ་སྟེགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་རྩོད་པས་ཕམ་པར་བྱས། དེ་ནས་སླར་ཡང་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨོ་ཏི་བི་ཤ་ནང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གནས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ》སོགས་མཛད། ཤིང་རང་བཞུགས་པའི་བྲག་ཕུག་ཏུ། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་ཞེས་པ་སོགས་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་སྟེ་བར་མཛད་དེ་མཐར་ཚད་མའི་མདོ《ཀུན་ལས་བཏུས་པ》ཞེས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྩར་གྱུར་པ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་མཛད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་སློབ་མ་མཁས་མཆོག་ཅིག་བྱོན། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཆུང་དུས་ནས་བློ་རིག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་རིག་གནས་ལྔ་དང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པར་གྱུར། རྗེས་སུ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གཟིགས་ཏེ་མུ་སྟེགས་པའི་གཞུང་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་རྡོར་བས་པ་མ་ཞང་པོ་དང་བཅས་པས་ཁྲིམ་ནས་བསྐྲད། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལས《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས》ལན་གསུམ་གསན། ལན་གཅིག་གསན་པས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་དང་མཉམ། ལན་གཉིས་པ་གསན་པས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་མཉམ། ལན་གསུམ་པ་གསན་པས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིག་རྩོར་བར་ཤེས་ནས་སློབ་དཔོན་ཉིད་ལ་ཞུས་པས་སློབ་དཔོན་ཧ་ཅང་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡང་རྩོམས་ཤིག་ཅེས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྐུལ་ཞིང་བཅོལ་བའི་གནང་བ་ཐོབ། རྒྱལ་པོ་མི་རྟོག་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཏེ་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ》དང་། འབྲིང་བསྡུས་པ《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》ཤིན་ཏུ་བསྡུས་པ《ཚད་མ་རིགས་ཐིགས》བཅས་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་། 《གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ》《རྩོད་པའི་རིགས་པ》《འབྲེལ་པ་བརྟག་པ》《རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ》བཅས་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་རྣམས་ལེགས་པར་མཛད། ན་ལེནྡྲ་རྩོད་གླིང་དུ་འོངས་པའི་མུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་མང་པོ་ལྷ་རྗེས་སུ་བཟུང་པར་མཛད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་བར་མཛད། སྐུ་ཚེའི་མཐར་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་ནས་ཡུལ་ཀ་ལིང་ཀར་མྱ་ངན་ལས་འདས། ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་ནི་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཞུང་གིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས》དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །རང་རེ་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིར་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་གོང་ཙམ་བར་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མ་དར་ཞིང་དེ་ནས་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་བཙན་པོའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ནས་ཆོས་སྲིད་སྐྱོང་བའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་སོགས་གདན་འཛོམས་ཏེ་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་བཀའ་བསྟན་སོགས་མང་པོ་བསྒྱུར་དུ་བཅུག་པ་ལས་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས》དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ《ཚད་མ་སྡེ་བདུན》སོགས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཅིང་། དགོན་སྡེ་སོ་སོ་ལ་རྩོད་གྲྭ་དང་། སློབ་གྲྭ། བཤད་གྲྭ་ལེགས་པར་བཙུགས་ཏེ། འཆད་ཉན་གྱི་སྲོལ་ཐོག་མར་ཕྱེལ་སོང་། འོན་ཀྱང་མི་རིང་བར་གླང་དར་མས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་སྟེ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོག་ཀྱང་ལྷག་མེད་དུ་སྦས་པར་བྱས་སོ། །དེ་རྗེས་མངའ་རིས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། ཕྱིར་བོད་དུ་བྱོན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས། ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བསྒྱུར་ལ། ལོ་ཆེན་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་གངས་ཅན་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་བྱོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོར་གྲགས་སོ། །ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོར་དངོས་སློབ་མཁས་མཆོག་མང་དུ་བྱོན་པ་ལས་རྔ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་དང་ལོ་ཆུང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་ལོ་ཙཱ་བ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་གཉིས་བྱོན་པའི་ནང་ནས་རྔ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས》ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་སྡེ་བདུན》གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ》དང་དེའི་རང་འགྲེལ་སོགས་ལེགས་པར་བསྒྱུར་ཅིང་འཆད་ཉན་གྱི་གདན་ས་ཕབ། འདི་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་བཀའ་དྲིན་

ལས་བརྩོན་པའི་སློབ་མ་ཚ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་ཐོག་མར་བསྒྱུར་ཞིང་སྤེལ་བར་བྱས་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་དུ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་མཁྱེན་རྟོལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། མཚན་སྙན་གྱི་བ་དན་སྲིད་རྩེར་གཡོ་བའི་མཁས་དབང་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱོན་པ་ལས་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསང་ཕུ་དགོན་པ་ཐོག་མར་བཏབ་སྟེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ནས་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་མཛད་པ་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་ཡང་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་འདུས་ལ་དེ་ལས་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་མཐའ་དཔོན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཅེས་སུ་གྲགས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བྱོན་པ་དེས་རྒྱ་གར་གྱི་གཞུང་ལས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས》དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་སྡེ་བདུན》ལས་རྣམ་འགྲེལ་བསྒྱུར་སྡེ་མ་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་དང་། བསྟན་བཅོས་གཞན་རྣམས་ཆ་ཚང་བསྒྱུར། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》ལ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ལྷག་པར་ཁོང་གིས་མཛད་པའི《ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཤད་པ》ཞེས་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་རང་གི་མཁས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྔ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ཡིན་ཅིང་(དེ་ནི་དེ་སྔ་དཔེ་རྙིང་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༩༩༦)ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་མ་ཕྱི་དཔུ་མེད་བྲིས་མ་དཔེ་རིང་ཤིན་ཏུ་རྙིང་པ་ཞིག་ལག་ཏུ་སོན་པ་གཞིར་བཟུང་པར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད) འདི་ཡན་ཆད་དུ་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ཏེ《ཚད་མ་ཀུན་བཏུས》སོགས་འགྱུར་གཞུང་ཁོ་ན་ལས་བོད་མི་རིགས་རང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་དང་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་ཉི་ཚལ་ཆེར་མ་བྱུང་བར་གྲགས། མཁས་མཆོག་འདི་ཉིད་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཚད་མ་གསར་པ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་སྟེ། མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་སློབ་མའི་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་འདུས་པ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་བུ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་དགེ་བཤེས་གྲོ་ལུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སློབ་མ་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས(ལོ་རྒྱུས་ཟུར་དུ་གསལ) གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རིག་པའི་གནས་སམ་གཞུང་ལུགས་ཁག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བླ་མ་དུ་མ་བསྟེན། དཔལ་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་དགོན་པའི་གདན་ས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་མཛད། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི《ཚད་མ་སྡེ་བདུན》གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལས《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》ལ་འགྲེལ་པ་ཚད་མའི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་མ་དང་།《ཤེས་བྱའི་གཞི་ལྔའི་བཤད་པ》《བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ》《དབུ་མ་བདེན་གཉིས》《དབུ་མ་རྒྱན》དང《དབུ་མ་སྣང་བ》《སྤྱོད་འཇུག》བཅས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་།《དབུ་མ་བསྡུས་པ》ཆེ་ཆུང་གཉིས་སོགས་མང་དུ་མཛད། དེ་ལྟར་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ཚད་མའི་བསྡུས་གཞུང་དང་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་མང་དུ་མཛད་པ་དེ་ནས་བཟུང་ཐོག་མར་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་མདོ་སྡེ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི《བསྡུས་གྲྭ》ཞེས་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཅིང་། བོད་མི་རིགས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་དང་མཐུན་པའི་རིག་ལམ་དང་རིག་ལམ་གྱི་ཐབས་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། བཀྲ་ཤིང་པས། རྟ་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁ་དོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་རིག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྩོད་གཞི་དང་སྒྲུབ་རྟགས་སོགས་ལེགས་པར་བཀོད་དེ། དམ་བཅའ་བ་ལ་རྩོད་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་དམ་བཅའ་བ་དེའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཁུངས་སྐྱེལ་སར་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པའི་རང་ལན་མཆོག་བྱེད་དུ་འདོད། ཅིའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ། རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་སོགས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཤིང་ཁས་ལེན་འཛིན་གང་རུང་བྱེད་པ་དང་། རྩོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ཧྲི་སྐད་གཏོང་བ། ཐལ་སྐད་སྒྲོག་པ། ཐལ་མོ་རྡེབ་པ། འཁོར་གསུམ་བསྐོར་བ་སོགས་ཡན་ལག་གི་རྩོད་པའི་སྟབས་པ་དང་རིགས་པའི་ཉམས་འགྱུར་སོགས་དང་མི་སྐྱེས་པར་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་ཐབས་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མའི《བསྡུས་གྲྭ》ཞེས་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འདི་ཕྱ་པ་ཉིད་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་སྤེལ་ཏེ་དར་བར་བྱས་པ་ལགས་སོ། །

བོད་ཀྱི་ཚོང་ཁྲལ། དེ་ཡང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ཚོང་ཁྲལ་ནི་གཙོ་བོ་ཚོང་ཟོག་གི་དཔྱ་ཁྲལ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱུན་སྤྱོལ་གྱི་ཁྲལ་རྟེན་ལ་གཞིགས་ནས་བོད་ལ་སོ་ཁྲལ་དང་ཚགས་ཁྲལ་གཉིས་བཙུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཐ་སྙད་མིང་ལ་རྒྱ་ཚོང་དཔྱ་ཁྲལ་ཟེར། སོ་ཁྲལ་ནི་ཚོང་ཟོག་གི་རིགས་ལ་གནས་སོ་སོར་སླེབས་སྐབས་འཇལ་དགོས་པའི་ཁྲལ་ཞིག་དང་ཚགས་ཁྲལ་ནི་ཚོང་འདུས་ཀྱི་ཚོང་གི་ཁྲལ་ལ་ཟེར། བཅིངས་འགྲོལ་གོང་དུ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ལྷ་རྩེ་དང་། ཕག་རི། ནག་ཆུ། ཉག་རྒྱ། གྲོ་མོ། གཉའ་ནང་སོགས་བོད་ཡོངས་སུ་སོ་ཁག་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་བཙུགས་ཡོད། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ཚོང་ཟོག་དཔྱ་ཁྲལ་དེ་ཚོང་ཟོག་འཕྱུར་བ་དང་ནང་འདྲེན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་འབོར་ཚད་ལ་གཞིགས་ཏེ་བསྡུ་བ་དང་། སོ་ཁྲལ་དུ་གཙོ་བོ་དངོས་ཟོག་བསྡུ་སྲོལ་ཡོད། རྗེས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༩༥༠)ལོ་ནས་བཟུང་གྲོ་མོ་སོགས་སུ་ཚོང་ཟོག་སྒོ་གྲངས་ལ་ཅི་ལྟ་བར་ཁལ་རྒྱབ་རེ་ནས་སོ་ཁྲལ་སྒོར་གསུམ་བསྡུ་བའི་གཏན་འབེབས་བཟོས་འདུག

བོད་ཀྱི་མཛེས་རིག བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ནི་སྔ་མོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་གོང་ནས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྡེབས་རིས་དང་ཀ་བ་དང་གདུང་མའི་ལྡེབས་སུ་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་རོ་སྨད་ནང་དུ་བཀོད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་། པོ་ཏ་ལ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་རི་མོའི་ཐོག་བྲིས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེའི་གྲས་ནས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་པོ་ཏ་ལའི་བཟོ་དབྱིབས་དང་། སྐབས་དེའི་དམག་མིའི་ཆས་དང་རྟ་དར་སོགས་རི་མོར་བྲིས་པ་རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྡེབས་བྲིས་ནང་དེ་རིང་ཡང་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུའི་རི་མོ་ནི་ཐོག་མར་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མནའ་མར་ཕེབས་སྐབས་བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་བ་དང་། ལྷ་བྲིས་པ་ཁག་གཅིག་བོད་དུ་ཁྲིད་ཡོང་བ་དེ་ཚོའི་ས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཤིང་། རི་མོ་དེའི་ལག་རྒྱུན་ལ་བལ་རིས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། བལ་པོའི་ལག་རྒྱུན་ལྟར་གྱི་རི་མོ་བྲིས་སྟངས་དེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་མ་ཐོགས་བར་དུ་གནས་པ་རེད། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོའི་སྐབས་ཁྲེའུ(དར་རྩེ་མདོ)ཡིས་འཐགས་པའི་ལྷ་སྐུའི་ཐང་ཀ་ཁག་གཅིག་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཙོང་ཁ་པར་ཕུལ་བ་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་རྣམས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་དང་ཚོན་གཏོང་སྟངས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ལ་ཡར་རྒྱས་གསར་པ་བྱུང་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཙོང་ཁ་པ་འདས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སྨན་ཐང་པ་སྨན་བླ་དོན་གྲུབ་ཟེར་བ་དེས་ཐོག་མར་དོ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོའི་སར་བལ་པོའི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སུ་མཆོང་སྐུ་དགོན་པའི་ནང་ནས་མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་འཐགས་པའི་རས་ཐང་མཐོང་ནས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཤིང་བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྒྱུན་དང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་གནའ་རབས་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་པའི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་

ལ་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྣང་ལུགས་ཞེར། ཡང་གཙང་གི་གོང་དཀར་སྨད་ཕྱོད་ཞེར་བར་སྐྱེས་པའི་རི་མོ་མཁས་པ་མཁྱེན་བརྩེ་ཞེར་བ་དེས་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་སྣང་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཁྱེན་ལུགས་ཞེར། ཡང་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་དུས་དྭགས་པོ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེའུ་ཕྱ་བཟོ་ཞེར་བ་སྤྲུལ་པའི་རི་མོ་བ་ཡིན་པར་གྲགས་པ་དེ་རུང་དུས་ནས་རི་མོ་ལ་དོ་སྣང་ཆེ་ཞིང་། སྐབས་དེར་བོད་དུ་སྨད་གྲགས་ཡོད་པའི་རི་མོ་བ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་དྲུང་ནས་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་དང་ཚོན་གཏོང་སྟངས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པའི་ལག་རྩལ་ལེགས་ཀུན་གཅིག་བསྡུས་བྱས་པའི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་གསར་པ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེར་ཆེའུ་རིས་ཞེར། དེ་ནི་ལག་རྩལ་ཧ་ཅང་ལེགས་པའི་གྲུབ་ཤིག་རེད། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་པོ་ཏ་ལ་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་གསར་རྒྱག་བྱེད་དུས་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་བསྐོངས་ནས་པོ་ཏ་ལར་རི་མོ་འབྲི་བཅུག་པ་དང་། སྐབས་དེར་སྨད་གྲགས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་མོས་གཙང་པ་དབུ་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོ་དང་རྡོ་བྲག་སྨན་ཐང་པ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དབུ་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་ལྡེབས་རིས་གལ་ཆེ་གྲོས་ཚང་མ་བྲིས་པ་དང་། རྡོ་བྲག་སྨན་ཐང་པ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུས་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་ནང་གི་ལྡེབས་རིས་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བྲིས་པ་དེང་སང་ཡང་ཉམས་ཆག་མེད་པར་བཞུགས་ཡོད། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་དུས་ཐོག་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་སྡེ་དགེ་ཀ་ཐོག་པའི་སི་ཏུ་པཎྜི་ཏ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཞེར་བ་ཆུང་དུས་ནས་རིག་གནས་དང་། སྨན། རྩིས། རི་མོ་བཅས་ལ་ཧུར་བརྩོན་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བརྩམས་པ་མ་ཟད། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་ཡང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཤིང་། ཧྭ་ཤུ་དང་། མི། ཕྱུག་ཆགས་བཅས་འབྲི་སྟངས་བོད་ལུགས་གོང་གསལ་ཁག་གསུམ་གཞིར་བཟུང་ཐོག ཡུལ་ལྗོངས་དང་། རི། བྲག ཤིང་། ཆུ། གནམ། རྩི་ཤིང་། ཁང་པ་སོགས་འབྲི་སྟངས་དང་། ཚོན་གཏོང་སྟངས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་ལྟར་བྱས་ཏེ། ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མི་ལ་རས་པའི་ལོ་རྒྱུས། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་བཅས་བྲིས་ནས་རི་མོ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཤིང་དཔར་དུ་བརྐོས་པ་ད་ལྟའང་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་ཡོད། གོང་གསལ་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་དེ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཐོག་བལ་པོའི་རི་མོ་དང་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དེས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཡི་གེ། དེང་སང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་བོད་ཡིག་འདི་མ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྔོན་ལ་སྟག་གཟིག་གི་སྲུངས་ཡིག་ཞེར་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་མངའ་རིས་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་པར་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་ཧ་ཅང་སྐབས་བདེ་བའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཡིག་གཟུགས་རིམ་གྱིས་དབུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེར་འགྱུར་ཞིང་། དབུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་མཁྱོགས་པོར་བྲིས་པས་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེར་སྲོལ་ཡོད། དུས་རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོན་སྐྱེད་དང་། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་། བལ་པོ། རྒྱ་གར། ཏ་ཤིག་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དག་དང་མཛའ་གྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར་བརྟེན། མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གཞུང་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཉམས་མྱོང་སློབ་སྦྱོང་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་དང་རིག་གཞུང་སྤེལ་རེས་བྱེད་རྒྱུའི་ཐད་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཁག་རྣམས་ཕན་ཚུན་མཛའ་གྲོགས་དང་འགྲོ་འོང་གི་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུར་ཧ་ཅང་སྟབས་བདེ་ཡོད་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་ཡི་གེ་མེད་སྐབས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་རིག་གཞུང་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་དང་། མི་རིགས་གཞན་དག་ཚོ་དང་ཕན་ཚུན་ཐོན་སྐྱེད་དང་རིག་གཞུང་གི་ཉམས་མྱོང་སྤེལ་རེས་བྱེད་རྒྱུར་ཧ་ཅང་སྟབས་བདེ་པོ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ནས། ཐོག་མར་བོད་རིགས་ཀྱི་བུ་ཕྲུག་རིག་པ་གསལ་བ་མི་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ལ་གསེར་སོགས་དངོས་པོ་མང་པོ་བསྐུར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་ཡང་མང་ཆེ་བ་ཚད་པ་མ་ཐུབ་ནས་ཤི་སྐྱོན་བྱུང་། ཕྱག་འཁྱོལ་རྣམས་རྒྱ་གར་སྐད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ཕྱིར་ལོག་བྱ་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ད་དུང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་བློན་པོ་གཉལ་བ་ཐོན་མི་སྣང་གྲགས་ཞེར་བའི་བུ་ཨ་ནུ་ལ(སམ་བྷོ་ཊ)གསེར་ཐོན་ཆེན་པོ་བསྐུར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཡི་གེ་དང་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་བཏང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་ལི་བྱིན་དང་། པཎྜི་ཏ་ལྷ་རིག་པའི་སེང་གེ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་རྒྱ་གར་ཡི་གེ་སོགས་ཡི་གེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་ཕྲུག་ཙམ་སྦྱངས་ཤིང་། ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྒྲ་རིག་པ་ཡང་མཐར་ཕྱིན་པ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་བོད་དུ་ལོག་ཏེ། སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཐོག ཤར་བོད་ཡིག་རྙིང་པ་དེར་ཆ་མ་ཚང་བའི་རིགས་གསར་དུ་བསྣན། རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་དང་ཁ་ཆེའི་ཡི་གེ་སོགས་སྐད་ཡིག་སྒྲ་སྦྱོར་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ནང་ནས་བོད་སྐད་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དང་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་བླངས་ཏེ་ཡིག་གཟུགས་དང་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་ཡི་གེའི་འགྲོ་ལུགས་ཐོག་མར་བཟོས་ཤིང་། སྒྲ་སྦྱོར་ཡི་གེ་དེ་དང་བསྟུན་ནས་སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས《སུམ་ཅུ་པ》དང《རྟགས་འཇུག》སོགས་བརྒྱད་བརྩམས། དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་བཅས་སྔར་ལས་ལྷག་པར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་བ་མ་ཟད། མི་རིགས་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་ཡི་གེ་བྱུང་བ་དེས་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་ཐོན་སྐྱེད་ལག་རྩལ་དང་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ཐད་ལ་ཡང་སྔར་ལས་ལྷག་པར་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུ་རྒྱ་ཡིག་དང་རྒྱ་སྐད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་འགྲོ་མཁན་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོའི་ཁྲོད་ལ་ཡང་རྒྱ་ཡིག་རྒྱ་སྐད་གཉིས་ཀ་ཤེས་མཁན་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ་ཚོས་ལོ་ཤར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ལ་འཚམས་འདྲི་ཞུ་བར་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་བློན་པོ་འགའ་ཞིག་གི་སྲས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་བྱས་ཤིང་། སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་ཧ་ཤང་དང་སྨན་པ་མཁས་པ་མང་པོ་བོད་དུ་ཡོང་ནས་གཞིས་ཆགས་ཏེ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀ་ཤེས་མཁན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དང་སྨན་པ་ཁག་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་ཚོས་རྒྱ་ཡིག་གི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་དང་སྨན་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀ་ཤེས་མཁན་གྱི་བོད་རིགས་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ་ཚོས་ཀྱང་རྒྱ་ཡིག་གི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དང་། གནམ་རིག རྩིས་གཞུང་སོགས་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བ་བཅས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་ཐད་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ཡིག་གཟུགས་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་བྱུང་ནས་གཅིག་གྱུར་མེད་སྐབས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཡིག་མཁན་མཁས་པ་ཁྱུང་པོ་གཡུ་ཁྲི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་ལྡན་མ་རྩེ་མང་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་གཉིས་ཀར་ཐིག་ཚད་བཟོས་ཤིང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ཐིག་ཚད་ལྟར་བྲིས་པའི་ཡིག་གཟུགས་ལྡན་དུ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་སྐབས། ཁྱུང་པོའི་ལུགས་དེར་ཕྱི་ལུགས་དང་། ལྡན་མ་རྩེ་མང་གི་ལུགས་དེ་ལ་ལྡན་ལུགས་ཞེར། ཐིག་ཚད་བཟོས་པ་ནས་བཟུང་ཡིག་གཟུགས་ཐད་རྩ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་གྱུར་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟའང་ཐིག་ཚད་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་དང་། ཞིག་དཔེ་གཉིས་ཀ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་རྩ་ཡིག་གཟུགས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད།

བོད་ཡིག་གི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་ཐད་རྩ་བའི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་རྣམས་ད་ལྟའི་བར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་དང་མིང་ཚིག་དང་བརྡ་སྐད་འགའ་ཞིག་གི་དག་ཆའི་ཐད་བཅོས་བསྒྱུར་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་ཡོད། ཐེངས་དང་པོ་ནི། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འགོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་ཡིག་ཐོག་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་མང་པོ་བསྒྱུར་སྐབས། དེ་སྔོན་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་བསྒྱུར་བའི་མིང་ཚིག་དང་བརྡ་སྐད་འགའ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་བྱུང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་བསྟུན་ནས་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་པ་དང་། ཐེངས་གཉིས་པ་ནི། དུས་རབས་དགུ་པའི་དཀྱིལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་སྐར་ཡང་ཡི་གེའི་རྗེས་འཇུག་དང་སྔོན་འཇུག་སོགས་ཁག་གཅིག་མི་དགོས་པ་བཟླས་པ་དང་མིང་ཚིག་རྙིང་པ་ཁག་གཅིག་སྐབས་དེའི་བོད་སྐད་དང་བསྟུན་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་བྱས་པ། ཐེངས་གསུམ་པ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སླར་ཡང་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་སྐབས་མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་རྒྱ་གར་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་མང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་དུས་སྔར་ཡང་མིང་ཚིག་དང་བརྡ་སྐད་ཁག་གཅིག་ལ་འགྱུར་བ་བྱུང་བ་རྣམས་སྐབས་དེའི་སྐད་དང་བསྟུན་ནས་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་ད་བར་གཞི་རྩའི་ཐོག་བཀག་བཅད་བཅོས་བསྒྱུར་ཐེངས་གསུམ་པ་ལྟར་གནས་ཡོད། མདོར་བསྡུས་ན། དུས་རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྦྲ་སྦྱོར་ཡི་གེ་འདི་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སོ་བརྒྱད་ཙམ་སོང་ཡོད་རུང་། བོད་ཡིག་རྙིང་པ་རྣམས་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཚད་ཅུང་ཟད་མཐོ་ཙམ་ཡོད་པ་ཚོས་ཀློག་ཤེས་པ་མ་ཟད། ནང་དོན་རྣམས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ་གི་ཡོད་པ། དཔེར་ན། རྡོ་རིང་ཐོག་བཀོད་པའི་བོད་ཡིག་སྔ་ཤོས་གྲས་ལྷ་ས་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་གྱི་རྡོ་རིང་ཞོལ་མ་དེ་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ད་བར་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་སོང་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ཐོག་བཀོད་པའི་བོད་ཡིག་རྣམས་ཚང་མ་ཀློག་ཐུབ་པའི་ཐོག་ནང་དོན་ཡང་ཚང་མ་གོ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རེད། གཞན་ཡང་ད་ལྟ་རང་རེས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་ཡིག་འདིར་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ཡོད་ཅིང་། ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་ནི། བོད་ཡིག་འདི་སྦྱོར་ཀློག་གི་ཡི་གེ་ཡིན་པས་ཤེས་མགྱོགས་པ། ཡི་གེ་དབྱངས་གསལ་སྦྱར་ནས་རྩ་བའི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་དེ་དག་མགོ་ཅན་དང་། འདོགས་ཅན་སོགས་སོ་སོར་བགྲང་ཀྱང་དབྱངས༤ གསལ་བྱེད༣༠ འདོགས་ཅན༡༤ མགོ་ཅན༡༥ མགོ་ཚེག་མེད་གསུམ་བཅས་བསྡོམས་པའི་གྲངས༡༠༨ལས་མེད། གོང་གསལ་ཡིག་གཟུགས་དེ་གྲངས༦༡དེ་ལེགས་པར་འབྲི་ཤེས་ན་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་འབྲི་ཤེས་པ་དང་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཡིག་སྦྱོང་སྟངས་ལྟར་ཡི་གེའི་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་སྒྲ་མི་འདྲ་བ་རེ་བྱས་ཏེ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ཙམ་སྦྱོང་དགོས་པ་དང་མི་འདྲ་བས་ཤེས་མགྱོགས་པ་ཡིན། བོད་ཡིག་ཐོག་རྒྱུན་སྤྱོད་ཡི་གེའི་ཁ་གྲངས་ནི། སྟོན་དུས་ད་དྲག་དང་འ་ཆེན་སོགས་ཡོད་པས་རྒྱུན་སྤྱོད་ཡི་གེ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སྐད་གསར་བཅད་བྱུང་རྗེས་ཡི་གེ་ཐབས་བདེ་རུ་བཏང་བར་བརྟེན་དེང་སང་རྒྱུན་སྤྱོད་ཡི་གེའི་ཁ་གྲངས(སྐྱ་ཚབ་ཡི་གེ་སུད)ལྔ་སྟོང་ཙམ་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཡིག་ཐོག་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་རྒྱུ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཁ་གྲངས་ཡིན། ཡིག་གཟུགས་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་པོ་དེ་ཉུར་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མི་དགོས་པར་རྩ་བའི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཡིག་གཟུགས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་དེ་སྦྱངས་གོམས་ཐོན་པར་འབྲི་ཤེས་ན་ཤེས་ཚར་བ་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་ནི། བོད་ཡིག་འདི་སྒྲ་སྦྱོར་ཡི་གེ་ཡིན་པས་འདྲ་གཟུགས་ཡི་གེ་དང་མི་འདྲ་བར་སྒྲ་སྦྱོར་ཚད་ལྡན་གྱི་ཁ་གྲངས་ཉུང་བ་སྟེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིག་གཟུགས་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་གི་ཐོག སྔོན་འཇུག་ལྔ། རྗེས་འཇུག་བཅུ། ཡང་འཇུག་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱ་ཀློག་སྟངས་བསྟན་ན(དེང་སང་སྔོན་འཇུག་དང་ཡང་འཇུག་ཡོད་པའི་སྒྲ་གསལ་པོར་མི་ཐོན་པ)སྒྲ་ཀློག་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་ལས་མེད་པས་སྐུའི་འགྱུར་བ་མང་བ་རྒྱ་ཡིག་དང་མི་འདྲ་བར་སྦྱོར་བཏང་སྒྲ་མཐོ་དམའ་མཉམ་ཞན་བཞི་ཡི་བརྗོད་པ་སྒྲ་དག་པོར་ཀློག་ཤེས་ན་འགྲིག་ཅིང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་བྲིས་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་སྒྲ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་བོད་ཡིག་རང་གི་ཐོག་ནས་སྒྲ་སྦྱོར་འབྲི་ཐུབ་པ་ཡིན་པས། སྔོན་དུས་རྒྱ་ནག་དང་། རྒྱ་གར། ཁ་ཆེ། སོག་པོ། ཡུ་གུར། ཧྲུ་ཤིག་སོགས་ཀྱི་སྐད་བོད་ཡིག་ཐོག་བྲིས་པ་རྣམས་སྐབས་དེའི་ཡུལ་སྐད་དང་ཏག་ཏག་མཐུན་པ་ཡོད། རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ནས་བྲིས་ན་སྒྲ་སྦྱོར་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཐོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དཔེར་ན་ལྷ་ས་ལ་ལྷ་ས་དང་འབྲས་སྤུངས་ལ་ཀྲེ་པང། པུ་ཏི་ཤི་ལ་པ་ལི། ཤྲཱི་ལཾ་ཀ་ལ་སི་ལི་ལན་ཁ་ཞེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པ་ནི། བོད་ཡིག་ལ་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་ཆ་ཚང་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ། བོད་ཡིག་ལ་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་དང་། དབྱངས་གསལ། སྔོན་འཇུག་འཇུག་པ་བཞི། རྗེས་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི། ཕྱད་རང་དབང་ཅན་དང་། གཞན་དབང་ཅན། དངོས་པོ་བདག་གཞན། དུས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྩ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་རྩ་བ་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་ནི། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འགོར་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་ཐོན་མི་འབྱུག་གིས་བརྩམས་པ་དང་། སུམ་རྟགས་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོར་ཐོན་མི་ལས་རྩ་ཏུ་ས་བརྩམས་པར་བཞེད་ཅིང་། དེང་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནི་བོད་ཤིལ་དུའི་དུས་རབས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་དང་རིག་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བརྩམས་ནས་ཐོན་མིའི་མཚན་བྱང་བཀོད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས། གང་ལྟར་བོད་སྐད་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་གཞུང་ཆ་ཚང་ཡོད་ཐོག དེང་དུས་མཁས་དབང་མང་པོས་ཁ་སྐོང་དང་གསལ་བཤད་མཛད་ནས་ཕར་ལས་ལྷུན་ལྷུམ་ཚོགས་སུ་སོང་ཡོད། ཁྱད་ཆོས་བཞི་པ་ནི། རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ཡི་ནང་ནས་ཐོན་པའི་མིང་མཛོད་དང་ཚིག་མཛོད་ལྷུན་ལྷུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེང་རབས་ཀྱི་བརྡ་སྐད་གསར་པ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་ཚིག་མཛོད་གསར་པ་རྩོམ་སྒྲིག་ཟིན་པའི་ནང་མིང་ཚིག་ཁྲི་དྲུག་ལྷག་ཙམ་བསྡུས་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་ཆེད་ལས་ཚན་པ་ཁག་སོ་སོས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གྱི་མིང་ཚིག་བོད་ཡིག་ཐོག་ཕབ་བསྒྱུར་བྱས་ཟིན་པའི་གྲས། ཨང་རྩིས། རྫས་འགྱུར། ཞིང་ལས། གསོ་རིག གནམ་གཤིས། ས་གཤིས། ཁྲིམས་ལུགས་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཡང་བོད་ཡིག་གི་རྩ་བའི་རྒྱུན་སྤྱོད་ཡིག་གཟུགས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་པོ་དེ་རང་གཞིར་བྱས་ནས་མིང་ཚིག་གསར་པ་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། མིང་ཚིག་གསར་པ་རེ་ཐོན་དུས་ཡིག་གཟུགས་གསར་པ་བཟོ་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་གཏན་ནས་མེད།

ཁྱད་ཆོས་ལྔ་པ་ནི། བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བའི་རིག་གནས་དང་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གོ་དོན་རྣམས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཡི་གེ་ནས་ཚུར་བསྒྱུར་སྐབས་སྒྲ་བསྒྱུར་དོན་བསྒྱུར་གང་བྱས་ཀྱང་ཁུངས་དག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་སྟེ། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་ནས་བཟུང་བོད་ལ་ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་གནས་རྣམས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགོ་བར་ལོ་ཙཱ་བ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱང་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་ནས་བསྒྱུར་བྱའི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་གོ་དོན་མ་ནོར་བར་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་རྨང་གཞི་འདིང་རྒྱུར་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་གནས་སྐོར་མི་རིགས

གཞན་གྱི་སྐད་ནས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བ་དང་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བ་གཉིས་ཀོ་དོན་ཤེས་དཀའ་སྟབས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རྒྱ་ཡི་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་གི་ཞལ་ནས་ཐོས་པ་མ་ཟད། རི་པིན་དང་། དབྱི་དྲ་ལི། འཇར་མན། ཨུ་རུ་སུ་སོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བའི་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྐབས། བོད་ཡིག་གི་ཆོས་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྡུར་གནང་ན་གྲུབ་འབྲས་ལེགས་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་ཚུལ་གསུང་འདུག་པས་དེ་ནི་ཉམས་མྱོང་རྩ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཁྱད་ཆོས་དྲུག་པ་ནི། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པ་སྟེ། བོད་སྐད་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྟེ། དབུས་གཙང་། ཨ་མདོ། ཁམས་བཅས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡན་ཚུན་ཀོ་བརྡ་འཕྲོད་དཀའ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་བོད་ཡིག་ཐོག་བྲིས་པའི་ཆོས་དཔེ་དང་ཡིག་ཆ་གང་ཡིན་ཚང་མས་གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བྲིས་པའི་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་དང་ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ཡི་གེ་བཅས་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཚད་མཐོ་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་བལྟས་ན་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཤེས་པ་དང་གོ་བ་ལོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་ཡི་ཐོག་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་དུ་གནས་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་ཏེ་དབུས་མདོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྐད་ལྟར་ཡི་གེ་བྲིས་ན་དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་སོང་བར་བོད་ཡོངས་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་ཡི་གེ་བརླག་ཉེན་ཡོད། ད་ལྟ་དབུས་མདོ་ཁམས་གསུམ་མཁས་པ་ཚང་མས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་གྱི་འགྲོ་ལམ་ནི་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་དེ་ལྷ་སའི་སྐད་ཀྱི་རྨང་གཞི་བྱས་ཐོག་ཅིང་དང་ཚིག་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཚིག་སྦྱོར་རྣམས་དབུས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྐད་ནས་ལེགས་ཆ་བླངས་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྐད་ཅིག་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལྷ་སའི་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་དེ་ཚང་མས་ཡག་པོ་སྦྱོང་དགོས།

བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་བཤད་པ་བཅུ་གསུམ། སྲོག་གི་ཡི་གེ(དབྱངས་བཞི) རྗེན་གྱི་ཡི་གེ(དབུ་ཤད་གཉིས) བ་ས་བུ་རྩེའི་ཡི་གེའི་མ་ནི(ཤ་དང) ཕ་ནི(ཤ་བོར་བའི་ལྷག་མ་ཉེར་དགུ་དང) བུ་ནི(གི་གུ་འགྲེང་བུ་ན་རོ་ཞབས་ཀྱུ་ཡ་བཏགས་ར་བཏགས) ཙ་མོ་མ་ནིང་གི་ཡི་གེ(མིང་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཕོ་ལྷ་མོ་ཉེ་ཤུ་ཕོ) སྐྱའི་ང་རོའི་དབྱེ་བ(དྲང་བ། དཀྲུག་པ། སྐྱེད་པ། བསྐྱེད་པ། བསྒྲེང་བ། བསྒྲོད་པ) ང་རོ་འདྲེན་ཚུལ(ཨ་ཏ་འ) ཡི་གེའི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར(དམ་པ། སྟོད་པ། ཤིན་ཏུ་སྟོད་པ། ཁྱད་པར་དུ་ཆེས་སྟོད་པ) རྒྱང་པའི་ཡི་གེ(མགོ་འདོགས་མ་སྒྱུར་བ) འདོགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ(ཡ་ར་ལ་ཝ) མགོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ(ར་ལ་ས་དང་བརྩེགས་པའོ) ཁྱབ་ཆུང་བའི་ཡི་གེ(ཕ་ལྟ་ཕྱ་ཏ་ཐ་ཐུལ་ཤ་ཞ་ག་ཐ་ཕ་སོགས) རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཡི་གེ(རྗེས་འཇུག་བཅུའོ) ཡང་འཇུག་གི་ཡི་གེ(ད་ས) གཉིས་བཅས་སོ། །

བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ། ཀ་ཅ་ཏ་པ་ཙ་ཞ་རའི་སྡེ་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད།

བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་རྒྱུའམ་གནས་བརྒྱད། མགྲིན་པ། སྤྱི་བོ་སོ་གསུམ་པོ་དོག་པའི་གནས། ལྕེ་བ། རྐན། སྣེ། སོ། མཆུ་སྣེ་ལྷ་པོ་ཡང་སའི་གནས་སོ། །

བོད་ཀྱི་རིག་རྩལ། བོད་ཀྱི་བྲོ་གར་དང་གླུ་གཞས་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་ནས་དར་སོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མེས་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་དུས་སུ་འཕན་པོ་ཀླུམ་ཡ་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིང་པོ་རྗེ་ལ་སྡོན་པོ་དྲུག་གིས་རྡོ་ཁོལ་བྱས་ཏེ་སྔ་ཁར་ཐོས་གསོལ་བྱེད་ཐོག ཉིན་མོ་ཞིང་ནགས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་གབ་ནས་མཚན་མོའི་དུས་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་གླུ་གཞས་བཏང་བའི་གཞས་ཚིག་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་བཅས་ཀྱིས་བློན་པོ་གསར་པ་བསྐོ་གཞག་བྱེད་སྐབས་རྒྱལ་བློན་རྣམས་མཉམ་དུ་མཐའ་བསྐྱལ་བའི་གླུ་གཞས་ཀྱི་ཚིག་ཕྲན་ཏུན་ཧོང་གི་ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཀོད་པ་དེང་སང་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བློན་པོ་མགར་གྱིས་ཐང་ཐའི་ཙུང་ལར་ཕྱིན་ནས་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཕྲིན་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་བསློང་སྐབས། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ཐོག་མར་ཕྱག་ཕྱེད་ཐུབ་པའི་ཉིན་དེར། བློན་པོ་མགར་གྱིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་དང་མཚོན་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བཅས་ལ་བསྟོད་བསྔགས་བརྗོད་པའི་གླུ་གཞས་ཀྱི་གཞས་ཚིག་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་མང་པོའི་ནང་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། དེང་སང་བོད་དུ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པའི《རྒྱ་བཟའ་བོད་ལ་ཕེབས་པ》ཟེར་བའི་གླུ་གཞས་དེ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ལྷ་སར་ཐོག་མར་སླེབས་པའི་ཉིན་མོ་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བསུ་བ་ཞུ་བའི་གཞས་ཚིག་ཡིན་ཟེར་བའི་བཤད་རྒྱུན་ཡོད་སྐབས། གཞས་ཚིག་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ལ་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པའི་གཞས་ཚིག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ནང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་ལ་ཕེབས་པ་དེས་བོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་དང་། འཇོག་ལས། གསོ་བ་རིག་པ་བཅས་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་སྟོང་ཕྱོགས་གསལ་པོར་བཀོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་ནས་ཡང་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་མཛའ་བརྩེ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་ཕྱོགས་གསལ་པོར་མཚོན་པ་ཞིག་རེད། བོད་ལ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་སྟོད་གཞས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་མངའ་རིས་སྟོད་ཁུལ་དུ་ཡངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་ཨ་ཏི་ཤ(མིང་ཏྲ་ལ་ཡི་རྒྱལ་སྲས)གདན་འདྲེན་སྐབས་མངའ་རིས་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《མཐོ་ཐང་སྤྲུལ》ཟེར་བ་གསར་རྩོམ་བྱས་ནས་བསུ་བ་ཞུས་པའི་གཞས་ཚིག་ཁག་གཅིག་འབྲོམ་སྟོན་པས་བརྩམས་པའི《ཨ་ཏི་ཤ་ཡི་རྣམ་ཐར》ནང་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་གཞས་ཚིག་སྔོར་བཏང་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚིག་རྐང་ཟད་རིང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

བོད་ཀྱི་རོང་ཆེན་བཞི། ཤར་ཀོང་པོ་རོང་། ལྷོ་ཁྲ་མོ་ལྷག་ཚང་རོང་། སྨད་ཚ་བ་རོང་། བྱང་སྨད་རྒྱལ་མོ་རོང་བཞིའོ། །ཡང་ན། ཤར་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་། ལྷོ་མོན་ཁ་ཤྲི་མ་ནགས་ཀྱི་རོང་། ནུབ་མི་ཡུལ་ཛའི་རོང་། བྱང་སྤྱིད་ཡུལ་གངས་ཀྱི་རོང་བཞིའོ། །

བོད་ཀྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ་རིག་པའི་གནས་བཅུར་དབྱེ་ཞིང་། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔའི་ཐོག་མ་བཟོ་རིག་པ་ལའང་ལུས་བཟོ་དང་། ངག་བཟོ། ཡིད་བཟོ་བཅས་ནང་གསེས་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལས་ལུས་བཟོར་གཙོ་ཐལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ནང་གཙོ་བོ་སྐུ་རྟེན། གསུང་རྟེན། ཐུགས་རྟེན་བཅས་བཞེངས་ཚུལ་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་ནང་གསེས་ལྷ་བྲིས་དང་། ལུས་བཟོ་ཐལ་པའི་གྲུབ་སྐྱེ་ཤིང་བཟོ་དང་། རྡོ་བཟོ། འཇིམ་བཟོ། ཞལ་བ། ཚོན་བཟོ། གསེར་བཟོ། དངུལ་བཟོ། ཟངས་བཟོ། ལྕགས་བཟོ། ཕྲུ་བཟོ། ལུགས་མ། ཁོལ་བཟོ། ཀོ་བཟོ། ཐག་བཟོ་སོགས་དུ་མ་མཆིས་ཤིང་། དེ་དག་སྔར་ཞིབ་ཕྲ་ཀ་ཁྱེད་པོ་རིམ་ལྟར་བཀོད་ཡོད་པས་ཁག་སོ་སོའི་ནང་གཟིགས།

བོད་ཀྱི་ལོ་གསར། སྔར་ན་བོད་དབུས་ཁུལ་གྱི་མི་དམངས་ཚོས་རང་རང་འཁོས་སྐྱུར་ལ་གཞིགས་ཏེ་བོད་ཟླ་༡༢པ་ནས་བཟུང་ལོ་གསར་གྱི་ཉེར་མཁོའི་ལྟ་གོན་རིམ་བཞིན་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཤ་མར་འབྲུ་རྫས་སོགས་ལོ་གསར་གྱི་ཉེར་མཁོ་དང་། གཟབ་སྤྲོས་གྱོན་ཆས་སྣ་ཚོགས། སྙེར་ཁའི་ཁ་ཟས་དང་། ལུག་མགོ། ལོ་ཕུད། ཕྱེ་མར་གྱི་རྟེན་བསྐྲ་དང་ལོ་གསར་མེ་ཏོག་སོགས་སྒོ་ལོ་ཕྱེ་མར་གྱི་ལོ་ཆས། ཁང་པའི་དཀར་ཕྱུག་དང་། དར་ཤིང་། ཤམ་བུ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱེད་པ་དང་། ཆང་བཙོ་བ་དང་། སྒོ་ལུག་དང་ཁུར་བ་སོགས་ཁ་ཟས་སྣ་ཚོགས་འགར་བ་མ་ཟད། ཁྲིམ་ཚང་སོ་སོའི་ཐབ་ཚང་གིས་གཙོས་ཁང་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དུ་བ་དང་ཐལ་བ་རྣམས་གཙང་མར་འཕྱག་པ་སོགས་ལོ་གསར་གྱི་སྔ

གོན་བྱེད་ཅིང་། བོད་ཟླ་༡༢ཚེས་༢༨ཉིན་གྱི་དགོང་མོ་དགུ་ཐུག་མ་འབྱུང་གོང་ཁྲིམ་མི་ཚང་མར་སྤྱུགས་གོང་རྒྱང་དུ་རེ་ཕྱུད་ནས་དེས་མི་སོ་སོའི་གཟུགས་པོའི་སྟོད་སྨད་ཚང་མར་ཕྱུར་སྐྱེ་ལོ་གཅིག་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཞག་མ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་གེགས་པར་ཚང་མ་སེལ་བའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་རྗེས་དེ་སྤྱད་བསྒོས་ནས་ཟ་ཁོག་ཆག་དུམ་ཞིག་ནང་སྤྲུགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ལ་སྤྲོད་ཅམ་ལ་དགུ་ཐུག་འཐུང་འགོ་ཚུགས། དགུ་ཐུག་ཅེས་པ་ཐུག་པ་བག་ཐུག་ནང་ཟས་ཕྱེ་སྒྲེ་གྲངས་དགུ་འཛོམས་དགོས་པའི་ཐོག་བག་ཐུག་ཐུང་ཆེ་བ་ཁག་རེག་ནང་ཤུར་པན་དང་། སོལ་བ། དཀར་ཡོལ། རྒྱ། བལ་སྦྲིས་སོགས་སྤྱུགས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉི་ཟླ་བཅས་ཀྱི་དཔྱིབས་བསྒོས་ཏེ་དེ་རྣམས་ཐུའི་ཕོར་པའི་ནང་ནས་ཐོན་ཐུབ། ཕན་ཚུན་དཔར་དེ་དག་གི་མཚོན་བྱེད་གང་ཡིན་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ནས་ཚང་མ་བཞད་བགད་ལིང་ངེར་གྱུར་ཞིང་། མི་རེས་དགུ་ཐུག་ཕོར་པ་དགུ་རེ་འཐུང་དགོས་པས་ཕོར་པ་དགུ་མ་ཡོན་པར་ཁུ་བ་ཤིག་པ་རེས་ཕོར་པ་རེའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་གོང་གསལ་དྲི་སྤྱུད་སྤྲུགས་སྟོད་ཟ་ཁོག་ཆག་དུམ་དེའི་ནང་དཀར་ཡོལ་ནང་གི་ཐུག་པ་འབྱུང་འཛོལ་རྣམས་ཀུང་སྤྲུགས་ནོག ད་དུང་སྤྲང་མ་དང་ཟ་རོ་སྤྲུགས་ནས་ཟ་ཁོག་ཆག་དུམ་དེ་བུ་མོ་ཞིག་གིས་འཁྱེར་བ་དང་། བུ་ཞིག་གིས་སོག་མ་ཆགས་པ་ཞིག་ལ་མེ་སྤར་ཏེ་ཁང་པ་ཚང་མར་མེ་ཡུལ་བརྒྱབ་ནས་མར་དོན་སོག་ཅེས་གདོན་འདྲེ་ཕྱིར་འབུད་བྱེད་པའི་ངར་སྐད་སྒྲོག་བཞིན་དུ་སོ་སོའི་ཁྲིམ་ཚང་ཀེ་འཁོར་གྱི་ལམ་མདོ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱལ་ཏེ་དེའི་མཇུག་མི་མདའ་བོད་མདའ་མེ་མདའ་སྒྲ་བརྒྱབ་ནས་འདོན་བགེགས་སྐྲོད་པའི་ཚུལ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། བོད་ཚེས་༡༠གནམ་གང་ཉིན་ལྷ་གོན་གཙོ་བོར་གྲོ་སོ་རྩེ་མར་དང་། ཁ་ཟས་སྐྱེར་ཁ། ལུག་མགོ། སོ་ཕུད། ཆང་ཕུད། གྲོ་མ་འབྲས་བསིལ། ཐ། མར། ཇ། ཞལ་ཟས། ཤིང་འབྲས་ཐུད། བུ་རམ། ཤེལ་དཀར་ཆ་སོ་མ། ཁྱི་རིལ། གཞན་ཡང་ཡུལ་ནོན་བཟའ་བཅའ་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་སྐྱེར་མའི་ནང་སྤྲུགས་ཏེ་མཆོད་གསོལ་མདུན་སྒྲིག་གསོལ་གཟབ་རྒྱུས་བྱེད་པ་དང་། མཆོད་གསོལ་དང་ལྷ་ཁང་ལ་སྤྱན་ཞལ་སྟོན་པ། ཐབ་ཚང་གི་རྩིག་ལྡེབས་སུ་གྲོ་ཕྱེའི་དཀར་ཐིག་གི་ཡས་སྐོར་དང་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་རི་མོས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ། ཆུ་ཟངས་དང་ཆུ་བན་ཟ་མ་སོགས་བཅུད་ཀྱིས་གཏམས་པའི་སྟེང་ལ་ཁ་བཏགས་དཀྲི་བ། ཁང་པའི་ནང་གི་གདུང་ཁེབས་དང་སྒོ་སྐྱེའུ་ཁུང་སོགས་ཀྱི་ཤམ་བུ་གསར་དུ་བརྗེ་བ། སྒོ་རའི་ཕྱི་ནང་དང་ཁང་པའི་མདོ་ཐུག་གང་ལར་གད་འཕྱིས་ཞིགས་པར་བྱས་ཐོག་གདན་སྟེག་སོགས་རྒྱས་སྤྲོས་ཅི་ཆེ་དང་། ཐབ་ཚང་གི་རྩིག་ལྡེབས་སུ་ཕྱེ་ཞིབ་ཀྱི་དཀར་རྟགས་ཞེས་བཀྲ་ཤིས་རི་མོ་དང་ཐབ་གྱི་ཐོད་དུ་གྲུ་མོ་མཚོན་བྱེད་ཕྱིག་རའི་གཟུགས་འབྲི་བ། རྒྱལ་སྒོའི་མདུན་ནས་དཀར་ཐིག་འཐེན་ཏེ་སྟེ་རྫོགས་མཚམས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ཕྱི་སྨ་རྒྱག་པ་དང་། དཀར་ཐིག་གི་དཀྱིལ་དུ་མི་འགྱུར་རྟག་ཏུ་བརྟན་པའི་གཡུང་དྲུང་གི་རི་མོ་འབྲི་བ། རྒྱུས་པར་དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རིན་ཆེན་གདུགས་དང་། གསེར་ཉ་དང་། གཏེར་ཆེན་བུམ་པ། པདྨ་བཟང་། དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ། དཔལ་བེའུ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། འཁོར་ལོ་བཅས་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་བརྒྱད་འབྲི་སྲོལ་ཡོད། བོད་ཟླ་༡ཚེས་༡ཉིན་དེ་ལྷ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ལོ་གསར་མཛད་སྒོ་ཉིན་གསུམ་སྟེ་ཚེས་གཅིག་ཉིན་བླ་མ་ལོ་གསར་དང་། ཚེས་གཉིས་ཉིན་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར། ཚེས་གསུམ་ཉིན་གཟབ་གསོལ་གྲོལ་སྟོན་མཛད་སྒོ་བཅས་དང་། བླ་མ་ལོ་གསར་ཞེས་པ་ནི་ཞོགས་པ་སྔ་ཆར་པོ་བྲང་ཡངས་སྟེང་དུ་རྣམ་གྲས་དུང་བཟོ་དང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་དབྱེ་ཞིང་གར་རོལ་པས་བཞེངས་བཟོ་ཤུལ་བསྟན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་བཞེངས་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་རིམ་པ་གྲུབ་རྗེས་གཟིམ་ཆུང་དགའ་ལྡན་ཡངས་རྩེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ལ་གསོལ་ཇ་དང་། བཞེས་སྒོ། བཞེས་འབྲས། གྲོ་སོ་སྤྱི་མར། ཆང་ཕུད་སོགས་འབུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐུ་བཅར་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་གསོལ་གཟིམ་རྣམས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་མཚན་གཟིམ་ལྷ་མོ་ཁང་གི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲུལ་སྣིད་བཀས་མཆོད་ནང་མ་མཁན་སྣེ་ཆེ་ཆུང་ཡན་ནས་ཕྱག་འཚལ་དང་འབྲེལ་གོ་བབས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་མཇལ་དར་རེ་འབུལ་བར་ཕྱག་དབང་བསྩལ། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་། མཚན་ཞབས་རྣམ་པ། སྐུ་བཅར་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ། རྣམ་གྲྭ་སློབ་དཔོན་དང་དབུ་མཛད། གཞུང་བཟང་པ་བཅས་ནས་གསུང་ཞབས་ཞུས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་མངོན་རྟོགས་སྤྱན་འདྲེན་བསྐང་བ་བཅས་རིམ་པར་ཚུགས་མཚམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཚོན་བྱེད་དུ་གསོལ་ཇ། གསོལ་གྲོ། ཕྱེ་མར། གྲོ་ཐུག་སོགས་རིམ་བཞིན་ཕུལ་བཞེས་གནང་། ཞལ་འདོན་སེམས་ཉིད་འཕྲིན་ལས་མའི་མཚམས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་བཞེངས་མཛད་དེ་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་མའི་སྐུ་ཐང་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རང་མདངས་མཚོན་བྱེད་ནང་མཛོད་སྣ་ཕུའི་སྤྱན་ཞལ་སྟོན་ཆོག་འཕྲིན་བསྐུལ་གྱིས་བརྒྱན་པ་འབུལ་གནང་གྲུབ་པ་དང་། སྐུ་བཅར་རྣམ་པས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་གཟིམ་ཆུང་དུ་གདན་ཞུ་མཛད། རྩེ་སློར་ནང་མ་རྣམ་པ་ཡན་གྱིས་ཕན་ཚུན་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཇལ་དར་འབུལ་རེས་གནང་། གཟིམ་ཆུང་མདོ་སྒྲུག་ཏུ་གསོལ་ཚོགས་རྒྱ་མ་རྫུལ་ཞིབས། དེ་ནས་ཉི་མ་རྩེ་ཤར་མཚམས་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ཡངས་སྟེང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། དཔལ་ལྡན་འདོད་ཁམས་བདག་མོར་ཆོས་གཏོར་འབུལ་སྐབས་བཀའ་སྟོན་ཁྲི་པ་ནས་གཞུང་གནས་ཀྱི་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། རྩེ་ཤོད་ལས་ཚན་ཡན་ནས་གོ་བབས་ཀྱི་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕྱག་དབང་སྩལ། མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་གྲུབ་མཚམས་གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་དུ་ཕྱག་ཙམ་ཞབས་སོར་འཁོད་རྗེས། འདི་ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནས་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་སྟོན་ཆེན་པོའི་དབུ་བཞུགས་སུ་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲུལ་བཀའ་སྟོན་ཁྲི་པས་གཞུང་གནས་དང་འབྲས་སེ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁན་པ་སོ་སོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་དང་འབྲེལ་རྟེན་གསུམ་རེ་བཏེགས། བྱིངས་མཛད་སྐོར་ཕེབས་མཁན་རང་རང་གི་གདན་ཐོབ་ལ་འཁོད། ལོ་དེའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་ནས་ཕྱག་དཔེ་གྲགས་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་བསྒྲོ་གླེང་ཚུགས། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ཕྱེ་མར་དང་། གསོལ་ཇ། གྲོ་མ་འབྲས་བསིལ། སྟོན་ཆེན་དཀར་སྒྲོ། མར་ཟན་ཤིང་འབྲས་སྣ་ཚོགས་སོགས་ལ་འདེགས་འབུལ་ཞུས། མགྲོན་ཚོས་གཟན་བྱེད་ཕབ་ནས་གུས་འདུད་དང་སྙུགས་བཀའ་བརྒྱུད་ལེན་ཐོག་ཏོ་ཐོག་བུ་དང་། བཀའ་བློན་མི་དྲུག འབྲས་ལེའི་གླ་མ་ལས་སྐྱེ་བཅས་པ་ཁམས་བཟང་པོ་བྱུང་ངམ་ཞེས་མཚམས་འདྲི་ཕྱུལ་མཚམས་གདན་ཐོག་ནས་ཕུལ་བཏུད་མཚམས་ལན་ཞུས། གདན་ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད། ཚེ་སྨོན་གླིང་། ཚེ་བཞི་ལྷུགས་གསུམ་སོགས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ལོ་གསར་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚེ་སྒྲུབ་རིལ་བུ་ཕུལ། གཞན་ཡང་གར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྲམས་འཁྱུར་ལྡན་པའི་གར་ཁྲབ་པ་དང་བགྲོ་གླེང་པས་ཤེས་བརྗོད་དང་བཅས་ཚོགས་བཀྲ་བཅས་དེ་ཕྱག་འཚལ་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བ་རང་སློག་ཐོག་ཕྱག་དབང་སྩལ་བ་སོགས་དེ་ཉིན་གྱི་མཛད་སྒོར་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་རྣམས་དང་གདན་ས་གསུམ་སོགས་དགོན་ཁག་གི་མཁན་པོ་ཚང་མས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུག་བཅར་དབང་གིས་བླ་མ་ལོ་གསར་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད། ཚེས་གཉིས་ཉིན་ཏེ་ལོ་གསར་ཉིན་གཉིས་པར་ཕྱིར་བཏང་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་ཟེར་ཞིང་དེ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བདག་དབང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བཞེས་པའི་ཁོངས་ནས་སྔར་གྱི་ལུགས་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་དགུང་གསར་གྱི་མཛད་སྒོ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་སྲོལ་ཆགས་འདུག འདི་ཉིན་ལྷ་སྡེའི་ཆུ་ཚོད་དགུ་པ་ཙམ་ལ་ན་བཟའ་བཞེས་སྒྲིགས་ཟིན་རྗེས་སྔོར་ན་བཟའ་འཕྱར་ཀྱ་འཕྱ་སྒྲོད་དང་། སྲིད་སྐྱོར་བཀའ་བློན་ནས་དྲུང་དཀྱུས་ཡན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་གྱི་རྟགས་ཚང་བའི་རྒྱ་ཕྱུ་ཆས་གྱོན་བཞེས་གནང་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་སྟེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་རིན

སྤྱངས་ཀྱི་སྟོལ་ལྟར་རིན་ཆེན་ཕྲེ་བ་དང་། མགྲོན་གཉེར། གསོལ་དཔོན། སྣོམ་འཛིན་གཉིས། ཆུག་འཛིན་གཅིག ཐྱིངས་བཅུ་ཕྲག་བཅས་ཀྱིས་སྤྱན་བསུས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར···ཞབས་ཏོར་འཁོད། རྣམ་གྲུ་རྫོ་དབུ་དང་། གསུང་བཟང་པས་མཆོད་རོལ་དང་བཅས་གསུང་རོགས་ཞུས་ཏེ་ཡོངས···འཛིན་བགྲེས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲུང་གི་ལག་གཏོད་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་དང་། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། རྫས་བརྒྱད་བཅས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་མཛུན་འགྱུར་ཞལ་འདོན་ཚོག་མཚམས་དང་བསྟུན་རིན་ཆེན་ཕྲེ་བ་བརྒྱད་བྱ་ལའི་ཟླ་མར་རིམ་འབུལ་ཞུས། དེ་ནས་སེ་འབྲས་སློབ་དཔོན་ཕྱག་དམེ་ལེགས་གྲུབ་གཉིས་ནས་བསྒོ་སྙིང་ཚུགས། བཀའ་སྟོན་ཁྲི་པས་སྐུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་གཞུང་གནས་ཀྱི་རྟེན་གསུམ········བརྟེགས་འབུལ་ཞུས། དེ་ཉིན་མཛད་སྒོར་ཕེབས་མཁན་···སྲིད་སྐྱོང་གིས་གཙོས་གུང་དཀའ་བློན་དང་། ཡབ་གཞིས་སྐུ་འཁོར། དྲུང་རིགས་སེར་སྐྱ། རྩེ་རིག་གནས་སློབ་དགེ། གདན་ས་ལག་གི་ཟླ་མ་ལས་ཐེ། དྲུང་གཏོགས། རྩེ་མེད་ཕྱག་ནང་། དབུས་གཙང་གི་ཚོ་ཆེན་ཞེས་ལ་བཀྲས་དང་། གཟིམ་པ། ལྔ་ས་ཆོ་པ། འབྲས་ཕུ་སྐྱིད་སོགས་དང་། ད དྲུང་ཁ་ཆེ། བལ་པོ། ལ་དྭགས། འབྲུག་པ་སོ་ཕྱག····བཅས་ཀྱི་མི་སྣ་ལྔ་ལས་ཡོད་རིགས་ཁག་ཚང་མ་ཡོད། དེ་དག་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་བ་དང་ཕྱགས་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་བརྒྱད་ཚང་མར་སྐུ་ཁམས་བདེ་པོ་ཡིན་ནམ་ཞེས········འཚམས་འདྲི་གནང་བར་ཚང་མས་བཀའ་ལན་ཞུ་བའི་མཆོད་ཐྱེད་དུ་ཡར་ལངས་ནས་ཕུས་འདུད་ཞུས། མཇལ་རྗེངས···གཉིས་པར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཆེན་སོ་སོ་ནས་ལོ་གསར་རྟེན་འབུལ་སྐུ་ཚབ་མགྲོན······གཉེར་གདོང་ཞུ་བ་དང་། འབུལ་དངོས་བཅས་ཕུལ་བ་སྟེ་དྲུང་ནས་སྣང་ངས། དེ་བཞིན་འབྲི་གུང་། མཚུར་ཕུ། སྟག་ལུང་གསུམ་ནས་རྟེན་འབུལ་སྤྱན་ལམ་བསྟར། སྨིར་སོ་སོ་ནས་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བ་རང་སྒྲིག་ཐོག་ཕྱག་དབང་ཞུས། སྲུང་མདུད་དང་རྩེ་ཕྱག་ནས་གནང་ཆ་བསྐྱལ་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་ཕྱག་འཚལ་ཞུས། འབྲས་ཕུ་སྐྱིད་པ་ནས་མཆོད་གར་འཁྲབ། དེའི་སོ་རྒྱུས་ནི་འབྲས་ཕུ་སྐྱིད་གི·····མཆོད་སྤྲིན་འདུལ་དེབ་ནང་རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང······འཇིགས་མེད་གྲགས་པའི་གཟིགས་སྣང་དུ་རྗེ་བཙུན་མི་ལས་མགོན་པོ་མཇལ་བས་ལྷ་སྐྱེ། དྲི་ཟ། མིའམ་ཅི། ལྷ་འབྱི་ཆེན་པོ། ནམ་མཁའ་ལྡིང་། གནོད་སྦྱིན་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ། ཤིས་བརྗོད་དགའ་བ་འཁྱིལ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་རང······གཟུགས་ཀྱི་ཟློས་གར། སྐུ་དབྱངས་ཀྱི་རིམ་པ་བདུན་ལས་དྲངས་ཏེ་སྙན་ཚིག་ཉམས་དང་བསྟུན་པའི་གཟིགས་མོའི···སྟོལ་རིན་སྤུངས་ནས་གཏོད་པ་གཞིས་རྩེ་བསམ་གྲུབ་རྩེར··དར། བར་དུ་ཉམས། ཤིང་ཡོས་ལོ་བྱུང་པོ་ཏ་ལར་འདར་ས་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་འཁྲུང་རྒྱལ་གྲོང་སྟོད་པ་དང་བཅས་པས་སྐར་ཡང་སྦྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ཡིན་··འདུག་ཅེས་འཁོད། འཁྲབ་སྟོན་མི་སྣ་དང་གར་པ་ཟིམ་པ····གྲངས་བརྒྱད་ཀྱི་གི་གར་དང་འཆར་ཅན་གར་ཕྲུག་བཅུ·····དྲུག་ཙམ་ཀྱིས་གར་ཐེངས་གཉིས་པ་འཁྲབ། དེ་ཉིན་གྱི···སྟོན་ཆེན་ཚོས་གཅིག་ལས་རྒྱས་མེད། མཇུག་ཏུ་རྩེ་མེད་ཀྱི་ཞབས་ཕྱོད་གསར་མཇལ་ཞུ་བ་དང་། རྩེའི་མཛད་སྒོ་གྲུབ་མཚམས་ལྷ་ཞོལ་རྫོ་རིང་ནང་མར་གནམ་གྲུ་ཐག་རྩེད་དང་དེ་རྒྱ་རྒྱང་བཀལ་ཐག་ཤུར་གཏོང་བའི་སྟོལ་ཡོད། ཚེས······གསུམ་ཉིན། ལོ་གསར་ཉིན་གསུམ་པར་སྐུ་བཅར་སྐྱི་མཁན་དང་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ་ནས་ཕྲ་ལའི་ཟླ་མ་གདན་··ཞུས་ཀྱིས་མཚན་གཟིམ་ལྷ་མོ་ཁང་གི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས··སོར་འཁོད། ཡོངས་འཛིན། སྐུ་བཅར་མཆོད་མཁན། མཚན་ཞབས་རྣམ་པ། རྣམ་གྲུ་སློབ་དཔོན། དབུ་མཛད་བཅས་ནས་ཞབས་ཞུས་ཀྱིས་བསྐང་བ་འཕྲིན་བསྐུལ་དང···ཚོགས་འཁོར་སོགས་ཞལ་འདོན་གནང་རིང་གསོལ་ཇ་དང་བཞེས་འབྲས་བཅས་ཞལ་འདོན་ཚོག་མཚམས་དང་བསྟུན་ནས་ཕེབས། ཤིས་བརྗོད་ཟིན་པ་དང་ཕྲ་ལའི་ཟླ་མ་སྐུ····བཞེངས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ལྷ་མོའི་ཐིམ་ཐང་ལ་སྤྱན་ཞལ་ཕྱེད་འབུལ་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ལ་སོ་གཅིག་རིང···ལེགས་པར་ཡོད་མེད་དང་བླང་དོར་ཞུ་སྐོར་སྐར་ཕྱེ་དྲུང···ནས་གཟན་བཏག་དཀར་ཡོལ་ཕྱུ་རིང་ནང་ཕྲུགས་པ་སྐྱ····

བཅར་སྐྱི་མཁན་བརྒྱད་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ཏེ་ཟན་བསྲིལ་ཚར····རྫེས་གཟིམ་ཆུང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། མདོ་སྔག་ཏུ་དྲུང་བཞེས་ཟ་ཆུན་ཐོག་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་(ཞལ་ངོ)གཉིས་དང་། ཆབ་བདག་མ་གཉིས། ནང་མ་ཆབ་རིལ་བཞི། ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད། དགེ་གཡོག···ཅན་པ། ཤིང་གཉེར་དང་། དགེ་གཡོག་ཕྱིངས་བཅུ་དགུ་ཇ་མ་གཉིས་བཅས་འཁོར་ཕྱག་དང་ཕྱགས་སྣོན་ལམ་རིང་གི་ཕྱེད་སྐོའི་བཀའ་བསྒྱུར་ཞུ་བཅར་ལ་རྩེ་གཟིམ་འགག་ཏུ་མགྲོན་བརྒྱད་ཀྱིས་ཕྱེད་སྐོའི་བཀའ་བསྒྱུར་བསྐུལ་ཟིན····མཚམས་ཕྱག་འཚལ་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བ་རང་སྒྲིག་ཐོག་ཕྱུང་མདུད་རེ་བསྐུལ། དེ་ཉིན་མི་དཔོན་གཉིས་ནས་དགའ་ལྡན་དར་ཆེན་སྤྲུ་བཞེངས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྙན···སེང་མཇལ་བཅར་ལ་མགྲོན་བརྒྱད་མཇལ་དར་རང་སྒྲིག···ཐོག་ཕྱུང་མདུད་རེ་བསྐུལ། སྨད་སྨོར་རྣམས་ཕ་རྡོ་གདན་རྒྱང་དུ་ལྷ་ཆོས་གཟབ་གསོལ་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་རྩེ་ནས་སྐུ···ཚབ་སྐུ་བཅར་མཁན་ཆེ་གཅིག་དང་ཕྱག་དམ་ཐུང་ཞུ་སྤྲོད་དར་བཅས་ཕེབས། ཕྱི་དྲོ་ཞོང་རྒྱབ་ཕྲུ་ཁང་དུ་གསོལ·····ཚོགས་ཐོག་གར་ཕྱག་པས་སྐུ་གར་རོལ་དབྱངས་དཀྲོལ·····གཏོང་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་མཆོད་ཆང་བཀྱག་པ་དང་བཀའ་བློན་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་དེར་སོག་ཞུ་བཞེས་སྲོལ་ཡོད། དེ་རྗེས་མདའ་པས་ཕོ་རྒྱལ་མདའ་རྩེད་འཕྲན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་རིམ་པ་ཟིན་མཚམས་སྣ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས····བཀའ་སྟོན་ནས་དྲུང་དཀྱུས་ཡན་ལ་ལེགས་དར་རེ་ཕུལ་ཏེ་མཛད་སྒོ་གྲོལ་བར་ཆོས་གསུམ་གྲོལ་སྟོན་ཞེས་ཟེར། མང་ཚོགས་ནས་ལོ་གསར་གྱི་ཐུ་རྒྱབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྷ་གོན···ཁག་ལེགས་པར་ཟིན་རྗེས། ཚེས་གཉིས་ནས་གསུམ་ཉིན་ཀྱི་ལྷ་གསོལ་སྐབས་འཛུགས་རྒྱུའི་ཁམས་མཐུན་དར་ཕྱོག་སོགས་སྟོན་ཚུད་ཕ་སྤྲོག་ཐུལ་མཐར་ཆེས་གཅིག་ཉིན་གྱི····ཉོགས་པ་མི་རྣམས་ལྷ་ཡངས་ཀྱིས་སྤྱིན་ཆས་གཟབ་མཆོར་གང་ཡོད་མཉམ་ལས་ཏེ་དུད་ཚང་སོ་སོ་ནས་གཙང་ཐོའི······འགྲམ་དུ་རྒྱ་བཤང་གཏོང་བ་དང་། དཀར་སྟོ་རྒྱག་པ་རྒྱ་ཕུད་ལེན་པ། སྤོད་ཁང་དུ་གསོལ་ཇ་དང་། གྲོ་འབྲས། ཕྱེ་མར། ཆང་ཕུད། གྲོ་ཐུག ཆང་སྐོལ། ཁ་ཟས······བཅས་མཆོད་བཞེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་རིང་འབྲས་དཀར་འཁོར་ན་ཁ་བདུགས་གཡོགས་པ་དང་། དཀར་སྒོ་ལྔ་རྗེར་སོགས་ཟས་སྣའི་རིགས་ཀྱི་ནོམ་སྣོད་པ། དེ་ནས་གཙུག······ལག་ཁང་ཡས་མས་སུ་མཆོད་མཇལ་དུ་འགྲོ་བ། ནམ·····ལངས་མཚམས་གྲོང་པ་ཕན་ཚུན་ཕྱེ་མར་ཆང་ཕུད་བསྐོར་རེས་ཐོག་དེ་ཉིན་རང་ཁྱིམ་སོ་སོར་སྣ་སྐྱིད་བྱེད་པ་ལས་ཤ་སོག་ཟ་བ་དང་། ཁ་རྗེད་རྒྱག་པ། བན་ཚུན་མགྲོན་བསྐྱོད་སོགས་བྱེད་སྲོལ་མེད། ཚེས་གཉིས་ཉིན་ནམ་ཟླ་འགོའི་གཟའ་ཚེས་བཟང་བ་ཞིག་གི་སྔ་དྲོ་སྔར་སོ་སོའི་ཐོག་སྟེང་དུ་ཁམས་མཐུན་དར་ཕྱོག་འཛུགས་པ་དང་། བསངས་གཏོང་བ། ལྷ་རྒྱལ་འབེབ་པ། རྣམ་ཐར་གཏོང་བ། མི་རྣམས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་དུད་ཚང་སོ་སོའི་ཁ····ཟས་དང་ཆང་བཅས་མཉམ་དུ་སྤྲད་ནས་རེ་རོལ་སྤྲོ་བའི····རྣམ་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་ངང་ནས་གྲོལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལོ·····གསར་ཉིན་གྲངས་ནི་རང་རང་འཁོས་འགྱུར་ལ་གཞིགས་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད།

བོད་ཀྱི་ཤིང་སྲང་ཁལ་བཞི། ཤིང་སྲང་ཁལ་རེར་དངུལ་སྲང་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་དང་ཞོ་ལྔ།

བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནི་ཧི་མ་ལ་ཡ་དང་། ཁྲ་ཧྲུ། གདང་ལ་སོགས་རི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་གསུམ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཞིང་། ཞིབ་པར་དབྱེ་ན་ས་ཁུལ་ཁག་བཞི་སྟེ། དང་པོ། བོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ས་མཐོ་ནི་ཁྲ་ཧྲུ་དང་། གདང་ལ། གངས་ཏི་སེ་སོགས་རི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་གཞན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་བར་དུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་འབྲོག་ཡུལ་གཙོ་བོ་ཡིན། གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སྟོད་ཕྱོགས་རོང་ས་ནི་གངས་ཏེ་སེ་དང་ཧི་མ་ལ་ཡ་རི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་དང་དེའི་ཆུ་ལག་རྒྱུག་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཡིན། གསུམ་པ། བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ཆེན་གྲོག་རོང་ཁུལ་ནི་ནག་ཆུའི་ཤར་རྫུད་ནས་བཟུང་རི་ཆེན་གྲོག་རོང་དུ་མ་རིམ

བཞིན་ཤར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཕོར་ནས་ཆགས་ཤིང་། བོད་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་ཀྱི་ཕྲེད་ཕྱག་རི་རྒྱུད་དང་གཙང་ཆེན་གསུམ་རྒྱུག་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཡིན། བཞི་པ། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་ཁུལ་ནི་བོད་ཀྱི་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱལ་དང་རྒྱ་གར། བལ་པོ། འབྲུག་པ། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་འབྲེལ་དུ་གནས་པའི་ས་ཁུལ་དེ་དག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས། དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་གི་མི་རྒྱུས་མཁས་པ་ལ་ལས་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་བླ་མའི་ཆོས་ལུགས་ཟེར་བ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། བོད་རང་གི་མི་རྒྱུས་ཐོག་མིང་དེ་འདྲ་འདོགས་སྲོལ་མེད། ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གོང་གི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་གསར་དུ་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལ་ཡོད་པའི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གཉིས་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ལུགས་དེ་གཉིས་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། བོད་ཀྱི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་དེར་བོན་རྙིང་མ་དང་བོན་གསར་མ་ཟེར་བ་གཉིས་དང་། བོན་རྙིང་མ་དེ་ལ་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ་གཉིས་ཡོད། བོན་དཀར་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་མ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་གི་སྔོན་སྤྱི་ལོ་༡༡༧ལོ་ཡས་མས་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱུང་། སྐབས་དེར་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་འོན་མདའ་ངམ་གྲོང་དུ་ཚེ་མི་གཤེན་གྱི་བྱ་རྒྱལ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེ་ནི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་རེད། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ས། ཀླུ། བཙན། རི། ཤིང་། ཐོག གློག སེར་བ། སྐྱེས་ལྷ། ཕོ་ལྷ། མོ་ལྷ་སོགས་ཡོད་པ་དང་། མི་ཤི་རྗེས་གཤིན་པོ་དེའི་རྣམ་ཤེས་གནས་པའི་ལྷ་ཕྱོགས་འཕྲོག་མཁན་གྱི་འདྲེ་ཡོད་པས་དེ་འདུལ་དགོས་པ་སོགས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་། མོ་རྒྱག་པ་དང་ལྷ་འགུགས་པ། གཏོར་སྦྱིན་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་བདུན་སོང་རྗེས་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་སྐབས་མཐའ་རིག་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་དུ་བོན་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ཏ་ཟིག་ཡ་ལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་དབྱི་ལང་བརྒྱུད་བོད་དུ་དར་བའི་མུ་སྟེགས་དབང་ཕྱུག་པའི་ལྟ་བ་དེ་བོད་དུ་ཕྱར་ཡོད་བོན་པོའི་ཆོས་དང་མཉམ་དུ་བསྲེས་ནས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་བརྩམས་པ་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འགྱུར་བོན་ཟེར། ཆོས་ལུགས་དེས་མི་ཤི་བ་དང་ན་བའི་སྐབས་སུ་སྐུ་རིམ་ལ་སེམས་ཅན་པོ་མོ་སྟོང་ལྷག་ནས་བཅུ་ཕྲག་བར་གསོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཤི་ན་དེའི་བློན་པོ་དང་། བཙུན་མོ། གཡོག་པོ་བཅས་གསོན་པོར་དུར་གྱི་ནང་དུ་སྦས་ཀྱི་ཡོད་སྐད་ལ་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོན་ནག་པོ་ཟེར། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་བཟུང་། ཁྲི་ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན་གྱི་བར་རྒྱལ་རབས་ཉེར་ཙ་བདུན་གྱི་རིང་(ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ)སྐུང་དང་ལྡེའུ་བོན་གསུམ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་དང་བལ་བཟའ་གཉིས་མནའ་མར་བླངས་རྗེས། ཇོ་བོ་རྣམ་གཉིས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་མང་པོ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་དང་དུས་མཚུངས། དེང་སང་ཆོས་བོད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་གསར་གཏོད་བྱས་ཏེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་ཤིང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་དགེ་བ་བཅུ་ལ་གཞི་བཞག་ནས་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ཟེར་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་བཟོས་པ་དེ་རེད། བོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་མེད། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་གཉིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་བོད་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་བྱས་ཐོག ལྷར་ཡོད་བོན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁག་གཅིག་ནང་དོན་བསྒྱུར་ནས་རྣམ་པ་རང་སོར་བཞག་སྟེ་བོན་པོའི་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་མི་རྣམས་བློ་འགུགས་ཐབས་བྱས་པ་མ་ཟད་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་སྐུ་རྣམས་བོད་ཀྱི་མིའི་བཟོ་དབྱིབས་ཅན་དུ་བཞེངས་པ་དང་། ཆོས་ཁྲིམས་དང་། གྲྭ་པའི་ཆས་གོས་སོགས་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱས་པའི་སྐོར《སྦ་བཞེད》ནང་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཐོག་ནས་དུང་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྤྱི(༡༢༨༨)ལོར་གྲུབ་ཐོབ་ཨུ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཀརྨ་པཀྴིའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ལ་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་གཞི་ནས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་དེ་སྔོན་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་བ་ནས་བཟུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་མེད། ལམ་ལུགས་དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། དེར་མ་ཟད་ད་དུང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རོལ་མོ་དང་། གུ་དབྱངས། མགུར། འཆམ། དུས་ཆེན། ཟློས་གར། རི་མོ་སོགས་ཚང་མར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། 《བློན་པོ་བཀའ་ཐང》གི་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་ཁ་ཤས་ནང་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་དུག་ཡོད་ན་སྨན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་དང་། འབྲོག་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་རྗེས་མར་གྱིས་ཁྲག་གཅོད་པ་དང་། ཕྱིའི་ཆོལ་གྱིས་རྨ་བཅོས་པ་དང་། ཆང་གི་སྙིང་ལུམས་ཀྱིས་རྨ་བཅོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་དཔེར་ན་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས། བོད་ཀྱི་སོ་ཐ་བ་མཁས་པ་བི་ཇི་ཙན་དང་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཀྱིན་ད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བསྒྱིགས་བསྒྱུར་བྱས་པའི་སྨན་གཞུང་《སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ》ཟེར་བ་དེའི་ནང་འཁོད་པའི་སྨན་དཔེར་ན། ལུག་རུས། ཤུམ་ཏིག འོང་ང་དཀར་པོ། བྱ་རྐང་སྤོས། པ་ཤ་ཀ ཤུང་རྩི་ཏོ་ཏོ། པ་ཡག་ཙ་བ། ཤང་ཚང་བ། འབྲི་མོག་སོགས་སྨན་རྫས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས་ཤིག་ཡོད་པ་ཚང་མ་བོད་ས་གནས་རང་ནས་ཐོན་པའི་སྨན་ཁ་ནུས་ཡིན། སྨན་བཅོས་བྱེད་ཐབས་ཐད་ལ་མཚོན་ན། རྩ་བརྟག་ཐབས། འཕར་རྩ། སྡོད་རྩ། ཚ་བའི་རྩ། གྲང་བའི་རྩ་སོགས་རྩ་སྣ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཐབས་དང་། འཕར་རྩ་དང་སྡོད་རྩ་རྣམས་དོན་ལྔ་སྣོད་དྲུག་དང་འབྲེལ་ནས་ལུས་པོ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་ཚུལ་བཤད་ཡོད་པ་དང་། གླད་པའི་ཆགས་ཚུལ་སྐོར་ལ། གླད་པ་ཆེ་ཆུང་དང་གཟུགས་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་གླད་པ་ཐད་ཚུན་ལྡེབས་བརྩེགས་བརྒྱབ་ནས་གནས་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་བཅས་ཚན་རིག་གི་ཚད་མཐོ་ཙམ་ཡོད། ད་དུང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཏུ། བོད་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་མཛད་པའི་སྨན་གཞུང་རྒྱུད་བཞི་ནི་བོད་དུ་སྔར་གྲགས་ཡོད་པའི་སྨན་གཞུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ཁོང་གིས་རྒྱ་ཁྱབ་དང་བོད་མི་དམངས་ཀྱིས་ནད་རིགས་དང་འཐབ་རྩོད་བྱས་པའི་ཉམས་མྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡོམས་གནང་བའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག དེ་སྔོན་རྒྱ་ནག་དང་། ཞང་ཞུང་། རྒྱ་གར། བལ་པོ། སོག་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་བཅས་ནས་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བའི་སྨན་གཞུང་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་མང་

རིང་རྒྱ་གར། བལ་པོ། སིང་ག་ལ། སེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་བཅས་སུ་སྨན་བཅོས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཉམས་མྱོང་བཅས་གཅིག་འདུས་བྱས་ཏེ་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐོར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་གཅིག་གྱུར་ཐོག་ཁས་ལེན་གནང་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཁུངས་ལུང་ཟུར་པ་ཞིག་རང་ཡིན། རྒྱུད་བཞི་འདིའི་ནང་ཀྲུང་ལུགས་སྨན་གཞུང་གི་བཤད་ཚུལ་སྐོར་ཕྱུད་པའི་བོད་རང་གི་དམིགས་བསལ་ཐོན་ཟས་ཡིན་པའི་སྨན་རིགས་ཉིས་བརྒྱ་མ་ཟིན་ཙམ་འཁོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱུད་བཞི་ནི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཀླུ་དེ་མས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ། དེ་བཞིན་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་སྨན་གཞུང་ནང་མིའི་ལུས་པོའི་རྩ་ཐིག་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ་འཁོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྨན་གྱི་ངོ་སྤྲོད་སྨན་ཐང་སོགས་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་བཅས་བོད་རིགས་སྨན་པ་མཁས་པ་དུ་མས་རྒྱུན་རིང་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཤ་སྟག་རེད།

བོད་ཁམས། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》དང་《སྔོ་ཐུག་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ཀྱི་ནང་བོད་ལ་གནས་སུ་མི་མ་བྱུང་གོང་མི་མ་ཡིན་རིགས་དགུས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཡུལ་གྱི་མིང་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བཏགས་པའི་ནང་ནས། བདུན་པ་མ་སངས་རྒྱས་དགུས་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་བོད་ཁ་ཉག་རྡུག་ཟེར་བའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི》ནང་། གཡུང་དྲུང་བོན་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན། ཐོག་མར་བོན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་ཟེར་ཆག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་གད་མོ་སྐྱོང་བའི་གཏམ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ཡང་ཐབ་བུ་བཙམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ཡན་ཆད་ལ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་པོ་ན་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་རྒྱུད་དར་བས་བོན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་ནའང་ཡ་མཚན་ཆེ་ཆེར་མེད། རྒྱ་ནག་པ་རྣམས་སྔོན་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བོན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པ་ཡང་བོན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པའི་སྒྲ་དང་ཐག་ཉེ་པོ་ཡོད། དེར་མ་ཟད་རྗེས་འཇུག་གི་ད་ན་གཉིས་ཕན་ཚུན་བརྗེས་པ་ཡང་མིན་དུ་མང་བ་དཔེར་ན། བཙན་པོ་དང་བཙད་པོ། རྒྱན་པོ་དང་རྒྱུད་པོ་སོགས་ངེས་མེད་དུ་བྲིས་པ་ལྟར་བོན་དང་བོད་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བརྗེ་སྲིད། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་ཨི་སི་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་སྔོན་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བོན་གྱི་ཆོས་དར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡུལ་གྱི་མིང་བོན་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་ལུགས་ལ་ལར་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ། བོན་ཟེར་བའི་ཚིག་གི་མིང་ཡུལ་ལ་སྦྱར་བཏགས་པ་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་འདུག ང་རང་གི་བསམ་ཚོད་ལ། བོན་གྱི་དཔེ་ཆའི་ནང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་བོན་གྱི་སྐུ་དང་བོན་སྐུ་ཞེས་ཟེར་འདུག་པས་བོན་ཟེར་བ་དེ་ཡུལ་གྱི་མིང་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་དོགས་པ་འདུག

བོད་ཁམས་རྒྱས་གང་བ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་མང་ཆེ་བའི་ནང་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་འདི་ཐོག་མར་རྒྱལ་གང་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆུ་དེ་རྣམས་ཀོང་པོ་སྐྱིད་རྒྱ་ལ་སེ་གཏམ་ཟེར་བའི་རིའི་ཁོག་པ་བརྟོལ་ཏེ་རྒྱ་གར་ཨ་ས་ཨམ་དང་མོང་ཙ་ལ་བརྒྱུད་ཧིན་རྡུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འབབ་པ་ནས་བྱུང་རིམ་གྱིས་སྐམ་ས་དང་ནགས་ཚལ་ཆགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་རྒྱལ་གང་བ་ཟེར་བ་ནི་ལྷ་ས་དང་ཡར་ལུང་གཉིས་ཀྱི་ས་ཆ་རྒྱལ་གང་བ་ལ་ཟེར་བ་ལས་བོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ས་ཆ་རྒྱལ་གང་བ་ལ་ཟེར་བ་མིན། བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་གང་ནས་མེད་ན་བོད་ཀྱི་སྐམ་ས་མ་ཆགས་གོང་གི་ཟི་ཁྲིན་དང་། ཀན་སུའུ། ནང་སོག མཚོ་སྔོན་སོགས་བོད་ས་གནས་ལས་ས་བབས་ཧ་ཅང་གིས་དམའ་བས་དེ་ཚོ་ཡང་རྒྱལ་གང་ནས་ཡོད་དགོས། ས་ཁུལ་དེ་ཚོ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐམ་ས་མ་ཆགས་གོང་ནས་སྐམ་ས་ཆགས་ཏེ་མི་ཡི་རིགས་རྒྱུད་ཐེན་པས་གོང་གི་སྨྲ་ཚུལ་དེ་མི་འགྲིག་ཟེར་མཁན་ཡོད། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཡི་ནང་བོད་དང་། རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག བལ་ཡུལ། སོག་ཡུལ་བཅས་ཚང་མ་སྐམ་ས་ཆགས་པ་དང་མི་བྱུང་བ་སོགས་དུས་སྐབས་ཕལ་ཆེར་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད། བོད་ས་གནས་འདི་སྐམ་ས་མ་ཆགས་གོང་རྒྱལ་གང་ནས་ཡོད་པའི་བཤད་ཚུལ་དེར་བོད་དུ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་མ་བྱས་སྔོན་ཆད་ཚན་རིག་གི་ཐོག་ནས་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད་རུང་། དེང་སྐབས་ཚན་རིག་གིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པར་ས་རྡོ་དུང་ཕྱུར་ལྔའི་སྔོན་ནས་ས་རྡོ་བྱེ་བ་གསུམ་གྱི་སྔོན་བར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ས་གཤིས་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་གཡང་རྡོའི་ཆགས་རིམ་ནང་དུ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་ཡོད་པའི་བྱི་རུ་དང་ཉ། མཚོ་རྩ་སོགས་སྲོག་ཆགས་དང་རྩི་ཤིང་གི་འགྱུར་རྡོ་ཏ་ཅང་མང་པོ་རྙེད་པ་དེས་ས་རྡོ་དུང་ཕྱུར་ཉི་ཤུ་ཕྲག་གི་གོང་དུ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་ཁུལ་དེ་མཚོ་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པར་ར་སྤྲོད་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ས་བབས་དེ་ལས་ཏ་ཅང་གིས་དམའ་སར་གནས་པའི་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་སོགས་སྐབས་དེར་རྒྱལ་གང་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་པར་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཞིབ་ཆ《དྲི་བ་ཁྲི་བརྒྱ》(十万个为什么)ཟེར་བའི་རྒྱ་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་ཡང་བརྒྱུད་པར་གཟིགས།

བོད་ཁམས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་བརྗོད། དེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ཟི་ནས་སྐམ་ས་ཆགས་པ་དང་། སྐམ་སའི་ཐོག་སྲོག་ཆགས་བྱུང་བ་ནས་མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་པ་བཅས་ལ་ཟེར། དེའི་སྐོར་ལ་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་། བོད་ལྗོངས་འདི་ཐོག་མར་རྒྱལ་གང་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་གཡའ་རི་དང་གངས་རི། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ལ་བྲག་རི་དང་སྤང་སྟོངས། སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་ལ་རྩྭ་ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་བ་སོགས་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་རགས་ཙམ་བཤད་ཡོད་ཅིང་། ཡང་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ནི་ཤ་རྒྱང་ལ་སོགས་པའི་རི་དྭགས་ཀྱི་གླིང་དང་། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ནི་སྤྲག་གཟིག་ལ་སོགས་པའི་གཅན་གཟན་གྱི་གླིང་། སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་ནི་འདབ་ཆགས་བྱ་ཡི་གླིང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེས་རང་བྱུང་གི་ཁོར་ཡུག་གོང་གསལ་དེར་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་བཤད་ཡོད། དེང་སྐབས་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་གཤིས་རིག་པ་མཁས་ཅན་སྐུ་ཞབས་ཀྲོའོ་ཙུང་ཝེའི་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་མཁས་ཅན་སྐུ་ཞབས་སྨན་ཡིན་ཡན་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཚན་རིག་བརྟག་དཔྱད་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆེད་རྩོམ་ནང་འཁོད་དོན། ད་ལྟ་ཏ་ལས་ལོ་རྡོ་དུང་ཕྱུར་གཅིག་དང་བྱེ་བ་དྲུག་གི་སྔ་རྗེས་སུ་བོད་ལྗོངས་འདི་རྒྱལ་གང་བའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་སྟོད་གསར་དུས་རབས(ས་གཤིས་རིག་པའི་ཐོག་གི་ལོ་རབས་རྩི་ཚུལ)ཀྱི་ལོ་ས་ཡ་གཉིས་དང་འབུམ་ལྔའི་གོང་ལ་སླེབས་ཡོད། རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་ས་བབས་མཐོ་རུ་སོང་སྟེ་སྐམ་ས་ཆགས་པ་དང་། སྟོད་གསར་དུས་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་རིམ་བཞིན་མཐོ་རུ་སོང་བ(འདི་ལ་ས་གཤིས་རིག་པའི་ཐོག་ཧི་མ་ལ་ཡའི་འགུལ་བསྐྱོད་ཟེར)དང་ལྷག་པར་དུ་བོད་ལྗོངས་ས་ཁུལ་གྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཏེ། ནུབ་དང་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བབས་མཐོ་བ་དང་། ཤར་དང་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བབས་དམའ་བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཆགས་ཤིང་། ས་ཞེན་འགུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེའི་ནང་གནའ་བོའི་སྲོག་ཆགས་རིགས་དང་རྩི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་འཕེལ་བྱུང་བ་བརྒྱུད་རིམ་བཞིན་བོད་ས་གནས་རང་དུ་སྐྱེ་འཕེལ་དང་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཡོད་པའི་མཚོན་རྟགས་སུ་སྲོག་ཆགས་དང་རྩི་ཤིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་རྡོ་དང་། རྡོ་ཆས་དུས་རབས་རྙིང་པ་དང་གསར་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིས་བཟོས་ཡོ་བྱད་མང་པོ་བཅལ་རྙེད་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཡོད་རབ་དང་རིམ་པ་དྲངས་ཡོད། ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་ཆེད་གཏམ་དེ་ཚོ་དང་། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་ནས་མཐུན་པོ་ཡོད་འདུག་པས་ཞིབ་པར་འཚོལ་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་

ཡིག་ཆ་གཞན་ཁག་ལ་གཟིགས་གནང་ཞུ།

བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ། རྟོན་གྱི་ས་སྐྱ་བའི་ཡིག་རྙིང་ཞིག་ནང་གསལ་བ《རྡོ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་རང་རྩོམ》བོད་དང་པོའི་ཤོག་གྲངས༢༠ནས་ཤོག་གྲངས༢༡བར་དྲངས་པ་དང་། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད》ཀྱི་ཤོག་གྲངས༨༠པར་གསལ་བ་གཉིས་གནད་བསྟུན་བྱས་ཏེ་བཀོད་ན། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཞེངས་དང་ངོ་ཤེས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ཕུལ་བར་བཤད་པས། དེ་ལ་ཁྲི་སྐོར་རེ་ལ་ལྷ་སྡེ་བཞི་སྟོང་དང་མི་སྡེ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཁང་པ་ཀ་བ་དྲུག་གིས་ཡོད་པ། མི་བཟའ་མི་གཉིས། བུ་ཕོ་མོ་གཉིས། གཡོག་ཕོ་མོ་གཉིས་ཏེ་མི་དྲུག ཕྱུགས་རྟ་ཕོང་གཉིས། ར་ཡང་ར་ལུག་རེ་རྣམས་དང་། ཞིང་ཧོར་གྱི་སོན་ཁལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཧོར་དུད་ཚང་གཅིག་ཟེར་བ་ཡིན། དུད་ཚང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་རྟ་ཆེན་གཅིག དེ་གཉིས་ལ་རྟ་མགོ་གཅིག དེ་གཉིས་ལ་བརྒྱ་སྐོར་གཅིག དེ་བཅུ་ལ་སྟོང་སྐོར་གཅིག དེ་བཅུ་ལ་ཁྲི་སྐོར་གཅིག དེ་བཅུ་ལ་ཀླུས་གཅིག དེ་བཅུ་ལ་ཞིང་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། ཧོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཞིང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་ཞིང་གཅིག་མ་ལོངས་ཀྱང་། བླ་མ་བཞུགས་ས་དང་བསྟན་པ་དར་ས་ཡིན་པས་ཞིང་གཅིག་ཏུ་རྩིས་ནས་ཕུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ནང་དབུས་གཙང་གཉིས་མ་གཏོགས་མངའ་རིས་དང་མདོ་ཁམས་ཡུལ་འདིའི་ཁོངས་སུ་རྩིས་མེད།

སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱང་པར་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་རྩིས་སྐྱངས་དང་། དེའི་ཐེམ་དུད་དང་མི་འབོར་བཅས་ཀྱི་རེའུ་མིག་གཤམ་གསལ།

ཁྲི་སྐོར་མིང་།	ཐེམ་དུད།	མི་འབོར།
ལ་སྟོད་ལྷོ།	༡༩༩༠	༡༡༩༤༠
ལ་སྟོད་བྱང་།	༢༢༥༠	༡༣༥༠༠
ཆུ་མིག	༣༠༠༣	༡༨༠༡༨
གུར་མོ།	༥༥༧༠	༣༠༧༢༠
ཞ་ལུ།	༣༨༩༢	༢༣༣༤༢
ཤངས།	༡༥༠༠	༩༠༠༠
རྒྱ་མ།	༥༩༥༠	༣༥༧༠༠
འབྲི་གུང་།	༣༦༣༠	༢༡༧༨༠
ཐག་སྒྲ།	༢༤༣༠	༡༤༥༨༠
ཚལ་པ།	༣༧༠༠	༢༢༢༠༠
བྱ་ཡུལ།	༥༩༥༠	༣༥༧༥༠
གཡའ་བཟང་།	༣༠༠༠	༡༨༠༠༠
ཡར་འབྲོག	༧༥༠	༤༥༠༠

གོང་དུ་གསལ་བའི་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཐེམ་དུད་ཀྱི་ཁ་གྲངས་ནི་ས་སྐྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་ནས《རྡོ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་རང་རྩོམ》ནང་དྲངས་པ་ལྟར་ན། མངའ་རིས་མན་ཆད་ནས་ཞ་ལུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཐེམ་དུད་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་མཁན་རྒྱའི་མི་ཆེན་ཨར་མགོན་དང་ཧོར་སུ་ཨ་ཧུ་གན་གཉིས་ཀྱིས་བརྩིས་ཤིང་། ཞ་ལུ་ནས་འབྲི་གུང་ཡན་གྱི་ས་ཆའི་ཐེམ་དུད་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་མཁན་ས་སྐྱ་བའི་སྦྱིན་བདག་སུ་ཧུ་ཨ་སྦྱིད་ཟེར་བ་དེས་རྩིས་པ་དང་། དེ་མིན་གྱི་ས་ཆའི་ཐེམ་དུད་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་མཁན་ནི་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་དང་པོ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་ཟེར་བ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མས་ཟམ་ཀླུ་གུན་ཤིང་དཔེན་དུའི་ཟེར་བའི་གོ་གནས་སྩལ་པ་དེས་བརྩིས་པ་ཡིན་ཚུལ་ས་སྐྱའི་དེབ་ཐེར་ཤོག་དྲིལ་གྱི་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྐབས་དེར་ཐེམ་དུད་ཞིབ་བཤེར་ཞིབ་ཚགས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་གོང་གསལ་རེའུ་མིག་ལྟར་གཞིར་བཟུང་ན་དབུས་གཙང་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཐེམ་དུད་བསྡོམས་འབོར་བཞི་ཁྲི་གསུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་དང་། ཐེམ་དུད་རེར་མི་དྲུག་རེ་བརྩིས་པའི་མི་འབོར་ཉིས་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཅིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ(ཁྲི་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་དང་ཅིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ)ལས་མེད་པས། ད་དུང་དེའི་ཐོག་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ལ་དེ་ལས་མི་གྲངས་ཆུང་ཞིང་། སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་དབུས་གཙང་གཉིས་ལས་མི་འབོར་མང་བས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དང་སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་བསྡོམས་པའི་མི་འབོར་དེ་དབུས་གཙང་གཉིས་ལས་ལྷག་གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་ཡོད་པར་བརྩིས་ན་ཡང་མི་འབོར་ཁྲི་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་དང་བཞི་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལས་མེད་ལ། དེའི་ཐོག་གོང་གི་དབུས་གཙང་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་མི་འབོར་བསྡོམས་པ་དེ་བསྣན་ན་ཡང་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་མི་འབོར་དགུ་འབུམ་ཅིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ(ཁྲི་དགུ་ཅུ་གོ་གཅིག་དང་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ)ལས་མེད་ཕྱོགས་སྐབས་དེར་བོད་ལ་མི་འབོར་དེ་ཙམ་ལས་མེད་པ་ཨེ་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་གནས་ཀྱི་གཞིར་འདུག་པས་ལོ་རྒྱུས་མཁས་ཅན་ཚོས་བརྟག་དཔྱད་གནང་རྒྱུའི་དཔྱད་གཞིར་བཀོད།

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ(༡༦༡༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་ཞིང་། བོད་ཀྱི་སྨན་ངག་པ་ཆེན་པོ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྐད་དཔྱད་ཀྱི་རིག་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས། ཟུར་ལུགས་དང་འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་ལུགས་སྲོལ་བཞེས་ཀྱིས《སྨན་གྱི་རྩ་རྒྱུད་བཤད་པ་བཻཌཱུརྱའི་མེ་ལོང》《དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་སྣང་བ་གསར་པ》《ལུག་ཐིག་ཀླ་བ་ཉེར་བུ》སོགས་གསོ་རིག་གི་ཕྱག་རྩོམ་དང་། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར《སྨན་འགྲེལ་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱན》ཞེས་བྱ་བ་ཕྱག་རྩོམ་མཛད།

བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ། ས་སྐྱ་ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ཤོག་གྲངས《པར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་ས་སྐྱ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་དབང་ཞེངས་གཉིས་པ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ་བའི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནི། མངའ་རིས་ཀྱང་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ཡན་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ནས་རྨ་ཆུ་ཁུག་པ་ཡན་མདོ་སྟོད་མིའི་ཆོལ་ཁ། རྨ་ཆུ་ཁུག་པ་ནས་རྒྱའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཡན་མདོ་སྨད་རྟའི་ཆོལ་ཁ་ཞེས་གྲགས། དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་ལ་མི་གྲངས་མང་པོ་མེད་ཀྱང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་ཞིང་ཆེན་གཅིག་གི་ཚད་མ་ལོངས་ཀྱང་བོད་དབུས་གཙང་ནི་བླ་མ་བཞུགས་ས་ཡིན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་ས་ཡིན་པས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་ཞིང་ཆེན་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ནས་ཕུལ་བ་ཡིན་ཚུལ་གསལ།

བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱས་པ། བོད་ས་གནས་སུ་བཀའ་ཤག་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་། ལས་དོན་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་གྲུས་ལ་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ཟེར་བ་ཞིག་འཚོགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེར་བཀའ་བློན་བཞི་དང་། དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་བཞི། རྩིས་དཔོན་བཞི། ཇོ་ལག ཐའི་ཇི་སོགས་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་མང་ཆེ་བ་ཞུགས་དགོས་པའི་ཐོག ད་དུང་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་དང་། སྤྱི་སོ། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་ཕྱག་མཛོད་སོགས་ཞུགས་དགོས།

བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ། ཐང་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་མངའ་རིས་ཙམ་ལ་བོད་དང་དེའི་ལྷག་མའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བོད་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་ཡིན། འགའ་ཞིག་གིས་དབུས་གཙང་གཉིས་ལ་བོད་དང་། མདོ་ཁམས་ལ་བོད་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་མཁན་ཡོད་ཀྱང་དེ་མི་འཁྲིག་སྟེ་འབྲོམ་སྟོན་པས་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་བོད་ཆེན་པོ་ན་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་དཔག་མེད་བཞུགས་པ་དེར་ཕེབས་པར་ཞུ་བ་ཕུལ་ཚུལ་ཇོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་དུ···

གསལ་བས་སོ། །

བོད་དུ་གྲགས་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག ཨོ་རྒྱན་པདྨའི་བོད་དུ་གྲགས་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག་ནི། །འགྲོ་དྲུག་དོན་མཛད་བརྒྱད་ལྷ་རྗེ་བ་མཛད། །ལྷ་འདྲེ་བཏུལ་མཛད་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་མཛད། །མདོ་རྒྱུད་བསྒྱུར་མཛད་འཁོར་ལས་རྣམ་བཞི་མཛད། །སྒྲུབ་སྒྲོལ་གཉིས་མཛད་མནན་བསྲེག་འཕང་གསུམ་མཛད། །དུས་བཞི་མཁྱེན་མཛད་བསྟན་ཞབས་གཏེར་སྦྱོང་མཛད། །རྒྱ་བོད་དྲིན་ཆེན་གང་ལ་གང་འདུལ་མཛད། །ཨོ་རྒྱན་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་མཛད་པ་འདི། །ལུས་གྲིལ་པ་དང་མཇོང་ཐོས་གཞན་ལ་སྟོན། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བོད་འདིར་སྔོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་མགོན་གསུམ། དཔལ་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་གྱིས་མར་ཡུལ་བཟུང་། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་གྱིས་པུ་ཧྲེངས་བཟུང་། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་གུ་གེ་བཟུང་སྟེ། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱི་སྲས་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དོ། །

བོད་མིའི་ཉེ་རབས་ཀྱི་རྒྱན་གོས། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས་ལྟ་བུའི་བུད་མེད་ཚོའི་ཉེ་རབས་ཀྱི་གྱོན་ཆས་ནི་བོད་མི་གཞན་དང་འདྲ་བར་ཕྱུ་པ་གྱོན་པར་བྱེད། དེ་ཡང་གོས་ཆེན་དང་། ཐེར་མ། རས། སྣམ་བུ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་ཏེ་སྟོན་དཔྱིད་གཉིས་ལ་ཕྱུ་ཡོད་དང་། དབྱར་ཁ་ཟུ་མེད། དགུན་དུས་སུ་པགས་ཚགས་བཅས་གྱོན། ཀང་ལྷམ་ནི་ཟོམ་པ་དང་འཇར་ཏ་རང་འདོད་ལྟར་བྱེད། ཆུང་དུས་ནས་སྐྲ་ལ་ཞུང་པོ་རྒྱག་པ་དང་། བུ་མོས་ཞུང་ཁོའི་ཐོག་ཕྲག་འཛར་ཞེས་གཡུ་དང་བྱུ་རུ་སྤེལ་མར་བསྒྲིགས་པ་མི་དྲག་ཆེ་གྲས་ཀྱི་བུ་མོ་རྣམས་ཕྲག་འཛར་གྱི་སྟོད་དུ་གཡུ་རྒྱག་པ་དང་། རྣ་བར་ཨ་ལོང་དང་ཐ་ལམ་སོགས་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་འཁོར་ལ་དཔག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཆ་འདྲ་མིན་འདོགས་པར་བྱེད། བུ་མོ་རྣམས་ལོ་གཞོན་དུས་ཏེ་མཐའ་མར་མ་འགྲོ་ཀོང་དུ་ཕ་མས་དུས་ཆེན་བཟང་པ་ཞིག་ལ་བུ་མོར་སྐྲ་ཕྱུག་གཡོགས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད། དེ་ནས་བཟུང་གཞི་ནས་བུ་མོས་སྐྲ་ཕྱིས་ལྟས་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་གནད་འཆིང་བར་བྱེད། ཕྱིར་བཏང་ལྷ་སའི་བུད་མེད་རྣམས་དབྱར་དུས་སུ་ཞྭ་མོ་མི་གྱོན་ཡང་། རྒུད་ཡོན་ཆེ་བ་རྣམས་གླིང་སྐོར་སོགས་ཏེ་འོག་ཏུ་འགྲོ་སྐབས་བསྐལ་བཟང་བཤེལ་གཡབ་ཅེས(རྡ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་བྱུང་བ)ཕྱུག་མའི་རྩིབས་རུས་ཅན། རྒྱ་ཞེར་མ་དང་། གོས་ཆེན་སོགས་གང་རུང་ལས་བཅོས་པ་དཔལ་བའི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་ཉི་སྲིབ་ཏུ་བཀྱུད་པ་ཞིག་ཡོག་སྟོག་གིས་བཅིངས། དགུན་དུས་སུ་ཞྭ་མོ་ཆེས་ཡང་ཞུ་ཞེས་ཟེར་མ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་ཞྭ་མོ་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་ལ་ན་རྟོག(ཧྲེ་ཤེལ)ཆེ་བ་རེ་དང་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ཆུང་བ་རེ་བཀག་པའམ་སྤུ་མ་གུ་རིང་གིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་གྱོན་པར་བྱེད། ན་ཚོད་ཆུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱིད་སྐབས་སུ་སྐྱིད་པ་ནས་འཕོངས་ཆོས་བར་ཁེབས་པའི་པགས་པའམ་བར་ཚང་ཅན་གྱི་སྐྱིད་དགྲིས་དགྲིས་པར་བྱེད། ཉེ་རབས་ལྟ་བའི་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གྱོན་ཆས་ནི་ཕྱུ་ཆེན་རང་ཡིན་པ་ལས་བུད་མེད་ལྟར་ཕུ་མེད་གྱོན་སྲོལ་མེད་ཀྱང་། དབྱར་དུས་སུ་ཕུ་ཐུང་གཡས་པ་འབུད་པ་དང་དགུན་དུས་སུ་ཕྱུ་ཤ་འདྲ་མིན་གྱི་པགས་ཚགས་གྱོན་པར་བྱེད། ལོ་ན་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱུ་པའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་རྐྱབ་ལུལ་བཞིའམ་དྲུག་སྒྲིག་པ་དང་ལག་ལས་ཕྱུས་ཀྱི་སྦྱ་ཟུར་ལ་ཟུར་སྐྱེལས་སྒྲིག་པར་བྱེད། ཀང་པར་ཀོ་ལྷམ་དང་། ཟོམ་པ། འཇར་ཏ་ཡུ་རིང་ཅན་རང་འདོད་ལྟར་གྱོན། མགོ་ལ་དབྱར་དུས་སུ་ཕྱིང་ཞྭ་དང་། དགུན་དུས་སུ་ཚེ་རིང་སྤྱིན་ཁེབས། འཛའ་བདང་པགས་སློག་བཅས་གྱོན། ཕྱིར་ན་སྐྱེས་པ་མང་ཆེ་བ་ཆུང་དུས་ནས་སྐྲ་ལྡང་ཡོ་རྒྱག་པ་དང་། ན་ཚོད་གཡས་པར་གཡུ་རུ་དང་གཡོན་མར་ཡ་ལོང་འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་དྲག་རྣམས་ཀྱི་བུ་ཚོས་ལྗང་ལོར་ཁབ་རྒྱུན་པ་དང་ན་ཆོག་གཡོན་མར་སོག་གྱི་འདོགས་སྲོལ་ཡོད། ལྷ་སའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཆས་གོས་ནི་རང་རང་སོ་སོའི་ལས་གནས་ལ་གཞིགས་པའི་ལས་གོས་རྣམ་གྲངས་མང་ཞིང་། རྒྱ་ཆ་དང་། བཟོ་དབྱིབས། ཚོས་གཞི་སོགས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། ཆས་གོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་དེ་སྔ་བོད་རིགས་རང་གི་ཆས་ལུགས་སུ་གྱུར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་དང་རྒྱ་ལུ་ཆས་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བར་སྐབས་མོང་གོལ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཆས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོར་ཁ་སུ་དང་ཏ་ལབ་ཆེ། ཞྭ་མོ་ཞུ་ཤིར་སོགས་ཀྱང་ཡོད། དཔོན་རིགས་རྣམས་ནི་ནམ་དུས་སོ་སོ་དང་མཛད་སྒོ་འདུ་མིན་སོ་སོར་གནད་འཕེབས་གཞིར་བཟུང་གི་ཆས་ལུགས་ཅི་འདྲ་བ་གྱོན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཕྱི་རྡ་ལའི་བླ་མའི་ཆིབས་བསྒྱུར་སྐབས་སེར་སྐྱ་དཔོན་རིགས་ཁག་རང་རང་སོ་སོར་ཐ་དད་པའི་གཟབ་བཞེས་ཀྱི་ཆས་སུ་ཞུགས་པ་མ་ཟད། གཞོན་ནུ་ཡའང་གསེར་ཚགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྲུས་ཤིང་གཡུ་དྲིལ་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་གསེར་སྐྲ་དང་། གསེར་སྤུས། གསེར་སྐྱེད་དང་། དམ་དོམ། དཔྱལ་ཁེབས། གཟར་ཆེན། གཟར་ཆུང་། སྐྲ་ཤུབས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་སྤྲོས་མཛེས་པར་སྤྱད་པ་སོགས་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་དང་ལས་ཚན་སོ་སོའི་རྒྱན་གོས་རེ་རེ་བཞིན་འགོད་པ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཡིག་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་པས་མ་ཐིས་ཤིང་། ལྷ་སའི་བུད་མེད་རྣམས་གཟབ་མཆོར་སྐབས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ནི་ལྷག་པར་མཛེས་ཤིང་འཛམ་གླིང་གི་མི་རིགས་གཞན་པ་སུ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བར་བོད་མི་རིགས་རང་གི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་ཤུགས་ཆེན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞུས་ན། གནའ་དུས་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ནི་རྣམ་ཀུན་ནས་ལུས་པོར་འདོགས་པར་བྱེད། ཉེ་རབས་སུ་ལོ་གསར་སོགས་དུས་ཆེན་ཁག་དང་། གཞན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་མགྲོན་པོར་འགྲོ་བ། གླིང་ཁ་སོགས་སྤྲོ་སྐྱིད་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལྷ་མོ་ལྟ་བུའི་ཡིད་འོང་གི་མཛེས་མ་ཞིག་ཏུ་བརྒྱན་པར་བྱ་རྒྱུར་སྤྲོ་སྣང་ཆེ་བས་རྒྱན་གོས་གཟབ་མཆོར་གང་ཆེ་བྱེད་པའི་སྲོལ་དར་ཞིང་། ལྷ་སའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་དུ་བཀུར་བ་ནི་མཛད་སྟོད་ཆེ་ཁག་ཏུ་རྒྱན་བཟང་མ་ཞེས་པའི་རྒྱན་གོས་གཟབ་པར་སྤྱད་པའི་གླིང་ཞུ་མ་རྣམས་ཡིན། རྒྱན་བཟང་མའི་རྒྱན་གོས་ནི་དཔོན་རིགས་ཚེ་གྲལ་གྱི་ལྕམ་ལྷམ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་དང་ཉ་ལམ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཐང་པ་སྟེ། རྒྱན་བཟང་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་འདུ་རྒྱ་སེའམ་ཟིའུ་རྒྱ་སྐྱུག་སོགས་ཀྱི་ཕྱུ་པའི་འོག་ཏུ། གྲུའུ་ཅེ་སྐ་ཆུའི་འོག་ལྷ་གྱོན། ལུས་སྟོད་ཀྱི་ཕྱུ་པའི་སྟེང་དུ་ཤམ་ཐབས་ནག་པོ་གཉེར་མ་བསྡོལ་ཞིག་གི་གོས་དང་ཕྱུ་པའི་སྟེང་དུ་སྟེང་བཙེགས་ཞེས་རྒྱ་སེའི་ལྷུ་མེད་ཞིག་གྱོན། མདུན་དུ་འཛར་པང་ཞེས་སྐྱིན་ཁེབས་ཏ་ཤིག་མ་དང་དངོས་རྩེ་མ་སོགས་ཀྱིས་བཟོས་ཤིང་རྩེ་མོར་མི་ཤག་གི་ཁྲིམ་འཛར་ལྡན་པའི་པང་གདན་བཅིངས། ཀང་ལྷམ་ནི་ཟོམ་ཞེས་རྩེ་དུང་གི་རས་ཟོམ་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱོན། མགོ་བོའི་སྐྲ་ནི་མགོ་དཀྱིལ་དུ་རྩེ་གཙུག་ཞེས་སྤོར་མོ་ཞིག་ལྟར། དཔྱལ་བའི་མདུན་གྱི་སྐྲ་རྣམས་སྐྲ་མཚམས་དཀྱིལ་ནས་ཕྱེ་ཞིང་། གཡས་གཡོན་སོ་སོ་ནས་འཐེན་པས་སྐྲ་བ་གཉིས་ཀ་འགེབས་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བྲིས་སྐྲ་ཐུལ། སྐྲ་རྩེ་རེ་རེར་སྐྲ་གཞུག་རེ་བཅིངས། ཕྱགས་སློམ་སེམས་ཅན་གྱི་ར་ཅོ་འདྲ་བ(ཟུར་ཕུད)ཁྲང་སུ་དུ་མ་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཟི་ལྷུད་ནག་པོས་སྐྲ་རྒྱུས(ལྐན་བུ)ཕྲུག་འཆམ་ཀྱིས་མགོ་བོར་གྱོན་ཏེ་རུ་ཅོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་སྐྲ་རྒྱུས་རྣམས་སྐྱེལ་སྐྱེང་བར་སིལ་བུར་སྒྲོན། དེ་ནས་སྐྲ་ཤིས་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེད་སྐབས་ཀྱི་མཚམས་སུ་སྦུ་རྟིག་ཁྲེང་བརྒྱད་བརྒྱ་གྲངས་ཤིག་གསེར་གྱི་ཕྲ་བཀོད་གསུམ་ཀྱིས་སྤེལ་ཞིང་། གཡུ་ཕྲིལ་གྱི་རྒྱན་སྤྲོས་མཛེས་པར་བྱས། ཁྲིད་རྩེ་གཅིག་ལྟག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཏོར་བུ་དཀར་འཕྲིལ་གྱིས་སྐྲ་རྒྱས་ཀྱི་ཡན་བུ་གཉིས་སྦྲེལ། སྐྲ་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་མོ་གཉིས་ལ་སྐྲ་གཞུག་རེ་བཅིངས་པ་དེ་ཏ་ལམ་ས་མཐིལ་ལ་མ་རེག་ཙམ་དུ་འཕྱང་བྱུས་ཏུ་སྐྱོད། སྐྲ་རྒྱས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཕྱི་ཧྲིག་ཞོག་པོ་སྟོང་ལྕག་དུག་བདུན་ཙམ་གྱིས་བསྒོས་ཤིང་། ཐི་རུ་རྡོག་ཆེན་བཅུ་བཞི་དང་ཐི་རུ་གཉིས་རེའི་དབར་དུ་བོད་གཡུ་སྦྲུས་ལེགས་རེ་མཚམས་འཛུག་བྱས་ནས་སྟེ་མོ་དང་མཚམས་རྣམས་ལ་མཛེས་རྒྱན་སྦྲུས་པའི་ཨ་ཏིག་ས་ཕྲུག་ཟུར་གསུམ་ཞིག་གྱོན། ས་ཕྲུག་ལ་གསེར་གྱི་ལྷུགས་གུ་བཞི་ཡིས་སྐྲ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷུགས་སྒྲོམ་དང

ཀླུའི་རྩེ་གཙུག་ཏུ་བསྒོམས། ཐ་ཕྱག་དཀྱིལ་གྱི་སྟོང་ཆ་ཟུར་གསུམ་དེའི་ཐོག་ཏུ་རྩེ་གཡུ་ཐག་པ་ཞེས་གཙུག་གཡུའི་གཞི་གདན་དུ་གྱུར་པ་ཨུ་ཏིག་སྐུད་པར་བརྒྱུས་ཏེ་དམ་པོར་སྒྲིག་འཚེམས་བྱས་པ་ཆེ་ཆུང་ལག་མཐིལ་ཙམ་དབུས་སུ་གཙུག་གཡུ་བསྐར་བ་ཞིག་གིས་བཀབ། རྩེ་གཡུ་ཐག་པའི་ཐོག་ཏུ་ཨུ་ཏིག་རྡོག་པོ་ཆེག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཙམ་གྱིས་བསྒྲེས་པའི་ཨུ་ཏིག་ཐོད་ཁེབས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨུ་ཏིག་ཐུག་ཁེབས་ཞེས་ཁེབ་མ་ཁ་སྤུག་སྔོག་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་གྱོན། རྣ་བ་གཉིས་ལ་ཨ་དབྱིལ་འབྲུམ་འཛར་ཞེས་གསེར་གྱི་རྣ་རྒྱན་སྐོར་མོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སྤྲེལ་སྟེ་མོར་འབྲུམ་འཛར་ཁྲིད་རྩེ་གཅིག་ཙམ་རིང་བ་ཞིག་རྣ་བའི་མདུན་དུ་བཏགས་ཤིང་། འབྲུམ་འཛར་རྣམས་བྲང་ཁ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་དཔྱངས། ཨ་དབྱིལ་འབྲུམ་འཛར་བརྟན་པོར་རྣ་བ་གཉིས་ཀྱི་མདུན་དུ་གནས་ཕྱིར་འབྲུམ་འཛར་ཡར་འཛིན་ཞེས་ཨུ་ཏིག་ཕྲུགས་དབྱིལ་དང་གསེར་གྱི་དུ་བཀག་གཡུ་ཡི་ཕྲ་རྒྱན་བཅས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་མཆོག་མའི་ཐོག་ཏུ་བཏང་ནས་སྣེ་གཉིས་སུ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཨ་དབྱིལ་འབྲུམ་འཛར་རེ་བསྒྲིགས། སྐེ་ལ་དཀར་ཤལ་དམར་ཤལ་ཞེས་གཡུ་དང་། ཕྱི་ཐ། སྤོས་ཤེལ་བཅས་ཀྱི་དོ་ཤལ་ཕུས་མོ་ཕྱོལ་བ་གསུམ་གྱོན་པའི་ཐོག་ལ་ད་དུང་ཨུ་ཏིག་དང་། བྱུ་རུ། གཟི་བཅས་སྤེལ་མར་བརྒྱུས་པའི་ཤུང་ཐག་གིས་གསེར་སྦྱངས་བརྡུང་གི་གའུ་ཟུར་བརྒྱད་མ་གཡུ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ། རིན་ཆེན་ཕྲ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྲ་ཚོམ་བརྒྱབ་པ་ཞིག་བྲང་ཁའི་དཀྱིལ་ཕྱོགས་སུ་བཏགས། དེ་ནས་གའུ་གསུམ་སྒྲོམ་ཞེས་གོང་གསལ་གའུ་ལས་ཆུང་ཆུང་བའི་གསེར་གྱི་གའུ་གསུམ་ཨུ་ཏིག་དང་གཟི་བྱུ་རུ་སྤེལ་མར་བརྒྱུས་པའི་ཤུང་ཐག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཏེ་གའུ་གཉིས་བྲང་ཁའི་གཡས་གཡོན་དང་། དཀྱིལ་གྱི་གའུ་དག་ཏ་ལས་གྲོད་པའི་སྟེང་དུ་བཏགས་ཤིང་གཉའི་ཡར་འཛིན་ཞིག ཨུ་ཏིག་ཕྲེང་བརྒྱུས་ཏེ་ཁྲུ་ཙམ་རིང་ཐུང་ཁྲིད་རྩེ་གཅིག་ལེབ་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཀྱིལ་དུ་ཡར་འཛིན་སོག་སྐོར་ཞེས་གསེར་གྱི་གའུ་གསེར་ཚགས་ཅན་གཡུ་དང་རིན་ཆེན་ཕྲ་ཡི་རྒྱན་པ་དང་། འགོ་མཇུག་གཉིས་ལ་གསེར་གྱི་ཕྲ་བཀག་རེ་བསྐར་བ་ཞིག་གིས་གའུ་གསུམ་སྒྲོམ་གྱི་དབུས་ཀྱི་གའུ་ཆེ་བ་དག་དཔུང་མ་གཡོན་དུ་བཏགས་ཏེ་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲང་ཁ་ནི་ཡར་འཛིན་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས། བྲང་ཁ་གཡས་པར་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ཞེས་ཨུ་ཏིག་དང་གཟི། མ་ཤད་སོགས་སེ་ཤན་གྱི་སྐུད་པར་བརྒྱུས་ཏེ་དབྱིབས་གཟུགས་མཛེས་པར་བསྒྲིགས། དེ་ནི་བཟོ་གྲྭའམ་ཡང་ན་ཆེད་ལས་ཀྱི་བཟོ་པས་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱན་ཆའི་བདག་པོ་རང་གི་སོར་མོའི་འདུ་བྱེད་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་བློ་གྲོས་དང་མཛེས་རིག་མཆོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེར་བརྟེན་ལྷ་སའི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ནི་གཞི་རྩ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀོད་པ་འདྲ་མིན་ཁ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཆ་ཏ་ཙང་མཛེས་པ་ཞིག་སྐྱེ་སྟེང་བརྩེགས་ལ་སྐྱེད་རྒྱགས་མེད་པས་སྟེང་བརྩེགས་ལུས་ཐོག་ཏུ་དམ་པོར་འཁྱིལ་ཕྱིར་སྐྱེད་སྐབས་སུ་གསེར་གྱི་ཐིག་ར་ཞེས་སྣེ་གཉིས་ལ་གསེར་གྱི་ལྕགས་ཀྱུ་ལྡན་པ་ཞིག་བཀྱབ། ཐིག་རའི་དཀྱིལ་དུ་མེ་ཏོག་ཞལ་ཁ་ཕྱེ་བའི་འདབ་མ་ལྔ་ལྡན་གྱི་དབྱིབས་ལ་གཡུ་ཕྲིལ་གྱི་ཕྲ་ཚོམ་བཏབ་པ་ཞིག་དང་། དེའི་སྣེ་མོ་གཅིག་ནས་ཨུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་གཅིག་དང་སྣེ་མོ་ཁ་གཅིག་ནས་བྱུ་རུའི་ཕྲེང་བ་གཅིག་པང་གདན་ཐོག་ཏུ་འཕྱང་འཕྱུལ་དུ་བཏང་ཞིང་། ཕྲེང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྣེ་མོ་གཅིག་ནས་དག་ཐིག་རའི་དཀྱིལ་གྱི་པད་འདབ་ལ་བསྒྲིགས་པས་ཕྲེང་བ་གཉིས་པང་གདན་ཐོག་ཏུ་སྐོར་མོར་དཔྱངས། འབབ་ཕྲུག་ཁབ་ཤུབས་ཞེས་སྒྲུ་དངུལ་ལ་གསེར་ཚགས་དང་གཡུ་ཡི་ཕྲ་རྒྱན་བཏབ་པ། བཟོ་དབྱིབས་འབབ་ཕྲུག་དང་ཁབ་ཤུབས་ཀྱི་གཟུགས་ལྟར་མཚོན་བྱེད་ཙམ་དུ་བཅོས་ཤིང་། སྐེ་སྐོར་འཕྲུལ་འཕྲུལ་གྱིས་བརྒྱན་པ་གཉིས་ལུས་པོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཟུར་ལྟེབ་དང་ཉེ་བར་སླེད་རགས་སུ་བསྒྲིགས། ལུས་སྟོད་ཀྱི་སྐལ་པར་གོས་ཆེན་འཇའ་བསྒྲིགས་ཀྱི་གོས་གཟན་པང་གདན་ལྟ་བུ་ཞིག་འཕྲེད་དུ་གྱོན་ནས་སྣེ་མོ་གཉིས་བྲང་ཁར་ཐིག་གིས་བསྒྲིགས། དེ་ལ་འདིང་བ་རིན་ཆེན་སྟེ་ལྷ(གཟན་སྟེ་ལྷ)ཞེས་འབོད། གོང་དུ་བརྗོད་པ་ནི་རྒྱན་བཟང་མའི་རྒྱན་གོས་ཡིན། ཉེ་རབས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་བུད་མེད་དང་ལྷག་དོན་དུ་གཞོན་ནུ་མ་མང་ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་འཛིང་ཅན་གྱི་རྒྱན་གོས་ནི་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་བབ་དང་དུས་རབས་འཕེལ་ཕྱོགས་སོགས་དང་འཚམས་པར་མ་གྱུར་པས་ལོ་གསར་དང་གཉེན་སྒྲིག་བཅས་ཀྱི་མཛད་སྒོར་ཕྱ་ཕྱག་སོགས་སྤྱོད་ཏེ་གཟབ་མཚོར་བྱེད་པ་ལས་དུས་རྟག་དང་བློ་སྐྱིད་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐ་ཕྱག་མི་གྱོན་པར་ཉུ་མོ་ཡང་ཞུ་ཞིག་གྱོན། བྲང་ཁར་གའུ་རྩུལ་ཞེས་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་དང་རྩུལ་སོགས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཕྲ་རྒྱན་བཏབ་ཅིང་། བཟོ་དབྱིབས་མེ་ཏོག་དང་ཕྱེ་མ་ལེབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཅི་རིགས་གའུའི་ཚབ་ཏུ་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། གའུ་རྩུལ་གྱི་འདོགས་ཐག་ལའང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གཟི་དང་ཨུ་ཏིག་བཅས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བརྒྱན། བྲང་ཁ་གཡོན་མར་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བཏགས། ཕྱིས་སུ་གསེར་གྱི་ཕྲ་རྒྱན། ཚོགས་ཁེབས། དེ་བཞིན་གའུ་དང་གའུ་རྩུལ་ལ་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་སོགས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ཁྲ་ཚོམ་རྒྱག་རྒྱུར་དང་ཞེན་ཆེ་བ་སོགས་རྒྱན་ཆ་སྐབས་འདིར་གཏོང་བ་དང་རིན་ཐང་ཇེ་ཆེར་གཏོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་། ལྷ་སའི་བུད་མེད་རྣམས་ནི་མཛེས་རྒྱན་ལ་དང་ཞེན་ཆེ་ཞིང་བཟོ་བཀོད་གསར་གཏོད་བྱེད་རྒྱུར་རྣམ་རིག་བཀྲ་བས་རྒྱན་ཆས་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་རིག་སྟོབས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ལྷ་སའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ནི་ལོ་ངོ་སྟོང་གི་སྔ་རོལ་ནས་ད་ལྟ་བར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་ཐོག་གཅིག་གི་རིང་ལའང་རྒྱན་གོས་ལ་འགྱུར་བ་ཡོང་ཚུལ་ཀུན་གྱི་མཐོང་སྣང་དུ་གྱུར། ནས་པོའི་ངག་ལས་མཆེད་པར་གཞིགས་ན་ལྷ་སའི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཕྱག་ནི་དེ་ཕྱ་སྐོར་སྐོར་ཡིན་པ་དང་དེ་ནས་ཟུར་གསུམ་དུ་གྱུར། ད་ཆའི་པ་མའི་མི་རབས་དེ་རང་དུ་ཐ་ཕྱག་གི་ཟུར་གསུམ་པོ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་ཇེ་རྣོར་སོང་སྟེ། མཐར་ཉེ་རབས་ཀྱི་ཐ་ཕྱག་རྭ་ཅོ་འདྲ་བ་དེར་གྱུར། ཡང་གསེར་གྱི་གའུ་ལ་མཚོན་ན་དེ་སྔའི་གའུ་ནི་ཁ་ཙང་ཆེན་པོ་མེད་ལ་གཟུགས་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ཡིན་ནའང་རྗེས་སུ་རིམ་བཅོས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱད་དང་ཟུར་དྲུག་སོགས་འདྲ་མིན་བཏགས་པ་མ་ཟད། ཕྱིས་སུ་གའུ་རྩུལ་ཞེས་གའུའི་མཚོན་བྱེད་ཙམ་དུ་དབྱིབས་ངེས་མེད་རང་སོས་ལྟར་གསར་གཏོད་ཀྱིས་འདོགས་པར་བྱེད། བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ནི་བཟོ་དབྱིབས་གཅིག་ལས་གཅིག་མཛེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་སོང་ཞིང་། རིན་ཐང་ཡང་ཇེ་མཐོར་སོང་སྟེ་ཕྱིས་སུ་འབྱོར་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ལ་ད་ལྟའི་ཐང་གཞི་བརྩིས་ན་མི་དམངས་ཤོག་སྒོར་ཁྲི་བརྒྱ་ཟིན་པའང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད། ལྷ་སའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན། མི་ཉུང་བ་ཞིག་ནི་རྣམ་ཀུན་གྱི་འཚོ་བ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་ཆས་རང་ཡིན། རང་ཉིད་མཛེས་པར་རྒྱན་སྤྲོས་སུ་རྒྱུར་རབ་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཁོ་སྤྱད་དེ་རྣམས་རྒྱུ་གསེར་དང་། དངུལ། རྫས་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་ཤིང་། དཀྱིལ་ཆགས་རྒྱུག་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཕྲ་རྒྱན་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དཔེར་ན་སེར་སྦྱུ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཆབ་ཐུགས་དང་། རྒྱ་གྲི་ཁོར་ཤུབས། སེར་རིལ་སྨུག་སྨྲག་སོགས་ནི་རྣམ་ཀུན་འཚོ་བ་དང་ལས་ཀའི་ཁྲོད་དུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་ཆས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཐ་དུད་མེད་མང་ཆེ་བའི་ལག་པ་གཡས་པར་གྱོན་པའི་དུང་འཁོར་ནི་གནའ་རབས་སུ་འགྲོག་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་མཐོ་རྡད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བ་ཕྱུགས་སོགས་ཀྱི་འོ་མ་འཛོ་བའི་སྐབས་སུ་འོ་མའི་ཐིགས་པ་རྣམས་ལག་ངར་བརྒྱུད་དེ་ཕུ་ཞུང་ནང་དུ་མ་སོང་པར་དུང་འཁོར་ཐོག་ནས་ཟོ་ཀར་འོ་ཟོམ་ནང་དུ་ལྷུང་བའི་ཆེད་དུ་གྱོན་པ་དང་རྗེས་སུ་འོ་མ་འཛོ་དགོས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚང་མས་གྱོན་ཏེ་རྒྱན་ཆར་གྱུར། སྐྱེས་པའི་མཐེ་བོང་དུ་གྱོན་པའི་ཀྲད་ཀོར་ནི་མདའ་འཕེན་པའི་སྐབས་སུ་གཞུ་ཀྲད་བསྣོན་བྱེད་ཡིན། དེ་བཞིན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་པང་གདན་ནི་བུད་མེད་རྣམས་ཐབ་ལས་སོགས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྤྲུ་པའི་ཐོན་སྐྱེར་ཡིན།

གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་ཁག་ནས་ལྷ་སའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་གོས་རྣམས་ནི་འཚོ་བའི་ཉམས་མྱོང་དང་ཐོན་སྐྱེད་ལག་བསྟར་གྱི་ཁྲོད་དུ་རིམ་བཞིན་བྱུང་བ་ཞིག

ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་ནས་རིམ་བཞིན་མཛེས་སྡང་ལ་དགའ་ཞིང་གསར་གཏོད་ཀྱི་རིག་སྟོབས་ལྡན་པའི་ལྷ་ས་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཚོན་ཡོད། འགའ་རེས་སྣ་ཕྲུག་ཅེས་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ"宝珠"ཞེས་པའི་སྒྲ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་གནས་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ཆར་དཔེ་བཀྲས་ནས་བཟོས་པ་རེད་ཅེས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་དུ་སྣ་ཕྲུག་རྒྱུན་སྲོལ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་སྣ་ཕྲུག་ཅེས་པའི་ཕ་སྐད་ནི་བོད་སྐད་རང་ཡིན་ཏེ་སྣ་ཞེས་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་དང་ཕྲུག་ཅེས་པ་ནི་སྣམ་བུའི་དོན་ཡིན། གནའ་དུས་སུ་སྣ་ཕྲུག་ནི་དང་ཐོག་སྣ་ཚོ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་སྣམ་བུ་དམར་པོ་ཞིག་རང་ཡིན་པ་དང་རྗེས་སོར་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་སོང་སྟེ། གཡུ་ཐྲིལ། ཨུ་རྟིག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་པའི་སྣ་ཕྲུག་ཟུར་གསུམ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་རེད། ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ལུ་ཆས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་དུ་པོ་ཏིའི་ཆས་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་དེང་སྐབས་སུ་འགའ་རེས་བོད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་ལ་ལའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡོ་རོབ་གླིང་དུ་འཆོལ་བར་འགྲོ་བ་ནི་དགོད་བྲའི་གནས་སུ་ཟད། རང་རེའི་བོད་རིགས་མི་དམངས་རྣམས་ནི་འཚོ་བའི་སྤྲོ་སྣང་ཆེ་ཞིང་། མཛེས་ཆ་ལ་དགའ་བས་ས་ཁུལ་ཚང་མར་རང་གི་འཁོར་བབ་ལ་གཞིགས་པའི་རྒྱན་ཆ་འདོགས་པ་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་མ་ཟད་ལྷག་པར་ཁམས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ལ་ལར་སྐྱེས་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱན་ཆ་འདོགས་རྒྱ་མང་དྲག་སྟེ་ཡར་ལངས་མི་ཐུབ་པར་མི་གཞན་པས་གཡོག་གཉིས་ནས་སྐྱོར་ཏེ་ཡར་སློང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། ཐོན་ཁུངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་འབེལ་སྤོང་ས་འདིའི་ཐོན་ཁུངས་ཁྱད་ཆོས་དང་ཡོངས་སུ་འཚམས་མེད། ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་མེད་པའི་མལ་གཟན་སྣ་རིང་འཇམ་ཞིང་དྲོ་བ་བརྩུགས་ཕྲུག་ཅེས་པ་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཧ་ཅང་རིང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་ཟླའི་ཁྲོད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕ་ཡུལ་གྱི་གང་ཅིའི་ཁྱད་ཆོས་དང་བསྟུན་ཏེ། གསེར་དང་། གཡུ། གཟི་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོན་ཁུངས་རྣམས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་རིགས་དང་ས་གནས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཕྱུགས་ཆེན་ལྡན་ཞིང་ལྷ་ན་ཕྱུག་པའི་རྒྱན་གོས་ཆ་ཚང་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་ཡོད།

བོད་མིའི་གཉེན་སྒྲིག་གོམས་སྲོལ།

གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་རྣམས་ནར་སོན་རྗེས་གཉེན་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་ནི། ཕོ་མོའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་བོད་མི་ཚོས་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་རང་གི་བུ་ཕྲུག་འགྲོ་སྟངས་བཟོ་རྒྱུ་དེ་དོན་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ཏེ་ཧ་ཅང་གཟབ་ནན་ཏན་ཏིག་བྱེད་པ་རེད། དེ་སྔོན་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གཞན་དང་འདྲ་བར་བུ་ཕྲུག་གི་གཉེན་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡོངས་སུ་ཕ་མའི་ལས་འགན་ཡིན་པ་ལས་གཞོན་ནུས་རང་གི་གཉེན་སྒྲིག་སྐོར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྩིས་གཏོགས་བྱས་ནས་ཕ་མར་གྲོས་འདྲི་རྒྱུ་ལྟ་ཅི། ལྟ་ན་ཉེ་རྣམས་ལའང་འཛེར་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་ཕོ་མོའི་སྐོར་ལེ་ནས་མི་གླེང་། དེང་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་བསྡུར་ན་དེ་སྔ་གཞོན་ནུ་རྣམས་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ལོ་ཚད་རྒྱ་ཁྱབ་ཀྱིས་ཐུབ་པ་ཡོད། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་གྲགས་ཅན་རྩོམ་པ་པོ་རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མདུན་ཐབས་སུ་ཤར་བ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་བའི་བུ་མོ་རྣམ་རྒྱལ་སྒྲོལ་མ་རང་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་མནའ་མར་བླངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐབས་དེར་བུ་ཡིན་ན་ལོ་བཅུ་གྲངས་ལ་སླེབས་སྐབས་ཕ་མ་ཚོས་རིགས་རུས་དང་། སྒོ་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་ཆ་མཚུངས་ལས། མགོ་གྲལ་རྣམས་ཀྱི་བུ་མོ་མང་པོར་བརྟག་དཔྱད་གཟབ་ནན་བྱས་རྗེས། མནའ་མར་འོས་པོ་སྨས་པའི་བུ་མོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་མིང་དང་ལོ་རྟགས་བཅས་བླངས་ཏེ་ལོ་རྟགས་ཀྱི་བདུན་ཟུར་ཏེ་ཕྱི་རྟ་ཞིག་པའི་བདུན་ཟུར་ཞེས་པ་སོགས་ལོ་རྟགས་མི་མཐུན་པ་ཁག་དྲུག་ཡོད་པ་རྣམས་གཉེན་སྒྲིག་བྱ་རྒྱུའི་བུ་དང་བུ་མོའི་ལོ་རྟགས་བདུན་ཟུར་བར་མི་འཕེལ་བ་བྱེད། དེ་ནས་མིང་དང་ལོ་རྟགས་རྣམས་རྩིས་མཁན་གྱིས་བག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་རྟགས་ཏེ་བཟང་བ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་རང་རང་སོའི་བླ་མ་འམ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་བརྟག་ཞུར་ཕྱུལ་ཏེ་བཟང་ངོས་དེ་མནའ་མར་ལེན་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱེད། ཆང་སའི་བྱེད་སྒོ་དང་པོ་ནི་སློང་ཆང་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཉིན་བུའི་ཕ་མ་འམ་ཡང་ན་ཉེ་ཚན་སོང་སྟེ་བུ་མོའི་ཁྱིམ་དུ་མཛད་སྒོ་དང་བཅས་བུ་མོའི་ཕ་མར་ནུ་རིན་ཞེས་ཁ་བཏགས་དང་། དངུལ། ལག་རྟགས་ཕྲན་བུ་སྤྲོད་པར་བྱེད་ལ། བུ་མོ་མནའ་མར་སྟེར་རྒྱུ་ཐག་ཆོད་ན་དེ་ཉིན་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་ཕ་མ་དང་གཉེན་དཔང་བཅས་འཛོམས་ཐོག་ཏུ་གཉེན་ཡིག་འཇོག་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་བུའི་རིགས་རུས་དང་། ཀུན་སྤྱོད། ཁྱིམ་ཚང་གི་གནས་བབས་སོགས་ལ་མ་མོས་ན་བུ་མོ་མནའ་མར་མི་སྟེར་བ་ལས་སློང་ཆང་ཉིད་ཀྱི་ནུ་རིན་དང་ལག་རྟགས་ཚེ་རྒྱང་ལ་བསྐྱལ་ནས་བུ་མོ་སྟེར་མི་སྟེར་གྱི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་སྲོལ་མེད། དེ་བཞིན་བུ་མོའི་ཁྱིམ་ནས་མནའ་མར་འགྲོ་མཁན་བུ་མོ་དེར་ཁྱིམ་ཚང་གི་འཕོས་བབ་ལ་གཞིགས་པའི་སྐལ་བ་བ་མ་མས་སྣོས་བཅད་དེ་བསྐུར་བར་བྱེད་པ་ལས་བུའི་ཁྱིམ་ནས་མནའ་མའི་སྐལ་ཐོབ་ཆེ་ཆུང་ལ་རྩོད་གླེང་བྱེད་སྲོལ་ཡེ་ནས་མེད་པ་མ་ཟད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མནའ་མའི་ཁྱིམ་ནས་བུ་མོར་རྒྱན་གོས་སོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་བསྐུར་དགོས་པར་བརྟེན། བུ་མོ་མང་བའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཕ་མ་རྣམས་ཐུང་སེམས་ནད་ཆེ་ཙམ་ཡོད། དེ་ཡང་བུ་མོར་སྐལ་བ་ཁྱད་དུ་ཞིག་ལས་མ་བསྐུར་ན་བུ་མོ་གཞའ་དམའ་པོ་བྱས་ཡོང་བསམ་པ་ལས་སྐལ་བ་ཁྱད་ན་མནའ་མར་ལེན་མཁན་མི་ཡོང་སྙམ་པའི་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཨ་ཡིན། སློང་ཆང་བཏང་ཟིན་རྗེས་མནའ་མ་དངོས་གཞི་བསུ་བའི་སྐབས་སུ་བླ་མཁྱེན་གྱི་རྩིས་འབྲས་དང་བསྟུན་གཟའ་ཚེས་བཟང་བ་ཞིག་ཉིན་བུའི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་མཛད་སྒོའི་ཐོག་ཏུ་བུའི་ཕ་མ་དང་བག་མ་བསུ་བར་འགྲོ་མཁན་གྱི་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ཀུང་བཞུགས་གྲལ་དུ་འཁོད་པའི་དཀྱིལ་སུ་མནའ་མར་འདྲགས་བྱེད་ཀྱི་མདའ་དར་གྱི་འཇའ་འོད་སྒྲེང་ནས་བུའི་ལག་པ་བརྒྱུད་དེ་སྐུ་ཚབ་ལ་སྤྲོད་རྗེས་སྐུ་ཚབ་ཀྱིས་མདའ་དར་དེ་འཁུར་ཏེ་བག་བསུའི་རྟ་རྒྱགས་ཀྱི་དཔུང་སུ་བག་མ་བསུ་བར་ཐོན། མནའ་མའི་སྒོ་འགྲམ་དུ་འབྱོར་སྐབས་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེའི་ཐོག་དགའ་སྟོན་དང་ཞབས་སྟོད་བྱས། དེའི་སང་ཉིན་ནམ་ཆོས་ཚ་སྐབས་བསྟུན་ཀྱིས་ལྷ་རྫོང་མནའ་མའི་ཁྱིམ་དུ་མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་ཏུ་སྐུ་ཚབ་ཀྱིས་མདའ་དར་གྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་བརྒྱབ་ནས་མནའ་མར་མདའ་དར་གོང་བའི་ནང་བཙུགས། མནའ་མའི་ཁྱིམ་གྱི་སྤྱང་མ་དང་ཡུལ་ལྷ་བཅས་ལ་མནའ་མ་གསོལ་རས་ཞུ་བའི་ལྷ་འབྲུལ་གྱི་གསོལ་མཆོད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ཟིན་རྗེས་བག་མ་དངོས་སུ་ཐོན་སྐབས་རིགས་ཀྱི་བླ་གུ་དང་ལྡན་པར་སྒྲུར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཕྱོན་ཚད་ནས་ཀ་སྒྲིག་བྱས་པའི་རྟ་རྐང་མ་རྟེའུ་བཅས་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བཞོན། མདུན་དུ་གཏོང་སྐྱང་མིས་ཁྱེར་ཆེད་ལག་སྣོད་པ་སོགས་ཕྱག་འཆང་ཞིག་གིས་ཁྲིད་པ་ཧོའི་རྒྱབ་ཡིག་སྒྲིག་པ་དང་འཕྲིན་བཅོལ་ཟིན་རྗེས་སྲིད་པ་ཧོ་དར་ཤིང་ལ་བསྐོགས་ནས་ཁྲ་རགས་ཀྱི་སྟེ་དྲངས་ཏེ་བག་མ་བསུ་མཁན་རྣམས་བག་མའི་སྔོན་དང་། སྐྱེལ་མཁན་བག་གཡོག་དང་བཅས་པ་བག་མའི་རྗེས་སུ་རྟ་རྒྱགས་བསྐྲིགས་ཏེ་ལམ་དུ་ཞུགས། ལམ་བར་དུ་ཆུ་ལྟ་དང་ཤུལ་པོ་སྐྱེལ་མཁན་འགྲོ་བ་འཕྲད་ན་མགྲོན་ཆེན་ལ་གྲོགས་ཆེན་ཐུག་པ་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བརྩིས་ནས་ཁ་བཏགས་གཡོག་པ་དང་། དེ་ཉིན་གཞས་བཏང་བ་ཡིན་ན་བག་ལམ་ཁ་བས་འཁྱག་ཅེས་ལྟས་མི་ལེགས་པར་བརྩི་བར་བྱེད། ལམ་བར་དུ་བུའི་ཁྱིམ་ནས་བསུ་ཆང་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་བསུ་བ་ལན་ཁ་ཤས་བརྒྱུད་བུའི་ཁྱིམ་དུ་སླེབས་མཚམས་རྒྱས་པར་བྱེད་ན་སྒོ་བཤད་དང་འབེབས་བཤད་སོགས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། བུའི་ཁྱིམ་གྱི་ཆོམས་ཆེན་དུ་བུ་དང་བག་མ་གཉིས་ཁྲི་སྟེང་དུ་འཁོད་རྗེས་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ཉེ་ཤོས་དང་ཡན་ཚན་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་བཅས་སྐྱེལ་བ་རྣམས་ཀུང་བཞུགས་གྲལ་བསྒྲིགས་ཏེ་གྲོ་མ་ཕྱེ་མར་དང་། ཆང་ཕུད། གྲོ་འབྲས་བཏང་རྟེན་ལེགས་དར་གཡོག་པ་དང་། འབྲུལ་མཚན་བཏགས་པ། གཞས་ཆེན་བཏང་བ་སོགས་མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་ཟིན་རྗེས་བུ་མོའི་ཁྱིམ་གྱི་སྐུ་ཚབ་ནས་དར་བཤད་དང་འབྲེལ་ཁམས་མཐུན་དར

འཇུག་ས་ཟིན་པ་དང་ཞོགས་ཟས་དང་། ཉིན་དགུང་། དགོང་དྲོ་བཅས་ཀྱི་གསོལ་སྟོན་རིམ་བཞིན་བཤམས། དེའི་མཚན་མོ་བུ་དང་མནའ་མ་གཉིས་ཀྱི་མལ་གདན་ཐོག་ཏུ་གྲོ་ཡིས་གཡུང་དྲུང་གི་གཟུགས་དབྱིབས་བསྒྲིགས། དེའི་ཐོག་ཏུ་མལ་ཁེབས་བརྡིས་ནས་སང་ཉིན་ཕྱ་དྲོ་གཡུང་དྲུང་གི་གཟུགས་དབྱིབས་ཐོར་གཞིག་ཏུ་སོང་ཡོད་མེད་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་སྲོལ་ཡང་ཡོད། དེ་ནས་རང་གི་འཁོས་འཁྱོར་ལ་གཞིགས་པའི་གསོལ་སྟོན་ཉིན་ཤས་གཏོང་བར་བྱེད། སྐབས་དེར་གཉེན་སྒྲིག་གི་གསོལ་སྟོན་ལ་མགྲོན་པོར་མགྲོན་པ་གཏོང་བའི་སྲོལ་མེད། དགའ་ཤེ་ཕྱུན་མཆེད་དང་བཅས་པས་འོས་སེང་ཤང་གསར་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བར་འགྲོ་བ་ཙམ་ཟད། ཤེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་རྟེན་འབྲེལ་མཚོན་བྱེད་དུ་ཉིན་གང་གསོལ་སྟོན་གཤོམ་པར་བྱེད། གོང་དུ་སྨོས་པ་ནི་བག་མ་བསུ་ལེན་གྱི་བྱེད་སྒོ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་རེ་རེ་བཞིན་དུ། མདའ་བཤད། འབེབས་བཤད། སྒོ་བཤད། གཡུ་བཤད་སོགས་བཤད་པ་མང་ཞིང་། མཛོད་སྒོའི་སྐབས་སུ་གཞས་ཆེན་རྒྱག་པ། མི་དྲག་འཁོར་ལྡན་གྱི་གཉེན་སྒྲིག་ཡིན་ན་ཟླ་བྱེད་ལྟག་ཙམ་ཉིན་གང་གསོལ་སྟོན་གཏོང་བའི་རིང་ལ་རོལ་དབྱངས་སྒྲ་གར་དང་མི་རྩལ་འགྲན་པ་སོགས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡང་མང་པོ་བྱེད། ལྷ་སའི་ཕྱིར་བཏང་གི་གྲོང་མི་འཁྱེར་པ་ཚང་བ་རྣམས་ཀྱི་བུ་ཕྲུག་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་སུ་འཁོས་ཐབ་ཀྱིས་རྒྱན་པས་མཛད་སྒོ་དང་གསོལ་སྟོན་དེ་ལྷ་བུའི་རྒྱལ་པོ་ཅ་ཐབས་སྲོལ་ཡང་ལྷ་ས་བ་རྣམས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྩི་ཆེ་བས་ཕོམས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཁོས་ཐབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་བྱེད་གང་ཐུབ་བྱེད་པ་རེད། བག་མ་བསུ་ལེན་གྱི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་མནའ་མ་ནི་རང་འདོད་ལྟར་རང་གི་ཕ་མའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་མི་ཆོག་པར་གཟའ་ཚེས་བཟང་པ་ཞིག་ལ་མནའ་མ་དང་བུའི་ཕ་མ་དང་བཅས་པ་མནའ་མའི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་སོང་སྟེ་གཉེན་འཕྲད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་བྱེད་པ་དང་ཉིན་ཤས་སྡོ་སྡོད་གཏོང་བར་བྱེད། དེ་ནས་བཟུང་མནའ་མས་རང་གི་ཕ་མ་ཕྱུག་འཕྱད་ལ་འགྲོ་བར་དགག་བྱ་མེད། དེ་སྔའི་གཉེན་སྒྲིག་མང་ཆེ་བ་ཕ་མས་ཐག་གཅོད་བྱས་པར་བརྟེན་གཉེན་སྒྲིག་མ་བྱས་གོང་དུ་བུ་དང་བུ་མོ་ཕན་ཚུན་མཐོང་རེས་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མནའ་མ་རྒྱ་ཐོག་ཏུ་ཏུ་འཐོད་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་ཞིང་། ཕ་མས་རང་གི་ཁྱིམ་གཞིས་ཁ་ཐོར་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་བུ་ཕྲུག་རྣམས་རྫོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་ཁྱིམ་ཐབས་བྱེད་པའི་རེ་བ་བཅངས་ཏེ་བུ་གཉིས་ལ་མནའ་མ་གཅིག་ལེན་མཁན་ཡོད་ལ། བུ་མོ་གཉིས་ལ་མག་པ་གཅིག་ལེན་མཁན་ཡང་ཡོད། དེང་སྐབས་གཉེན་སྒྲིག་གི་དགའ་སྟོན་ལ་བུའི་ལས་ཁུངས་དང་བུ་མོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་རོགས་དང་། གྲོགས་པོ་གྲོགས་མོ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་མཁན་ཧ་ཅང་མང་བས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གྱི་ནང་མི་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ནང་ཁུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྐུ་མགྲོན་ཕེབས་སྐབས་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་གདན་ཐོག་ཏུ་བསྡད་དེ་ཁ་བཏགས་ལེན་པ་ཙམ་གྱི་མཛད་སྒོའི་མཚོན་བྱེད་དང་། དེ་མིན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཁག་འགའ་རེས་རྒྱས་ཙམ་དང་འགའ་རེས་སྡུད་བསྡུས་བདེ་སོགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན།

བོད་མིའི་སྤྱོད་ཁང་འཛུགས་སྐྲུན་བཟོ་རྩལ། བོད་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་བཟོ་རྩལ་ལ་དགོན་པ་དང་། ཕོ་བྲང་། ཁྱིམ་བཏང་གི་ཁང་པ་བཅས་བཟོ་དབྱིབས་ཁག་གསུམ་དུ་དབྱེ་ན་འགྲིག་ཅིང་། དགོན་པའི་བཟོ་ཁྱད་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུས་སུ་འདུ་ཁང་(ཚོགས་ཁང་)དང་། ཕྱག་ཏུ་གཙང་ཁང་(རྟེན་གཙོའི་བཞུགས་ཁང་) འདུ་ཁང་གི་གཞུང་སྒོའི་མདུན་སྒོ་འཁྱར། སྟེང་དུ་མཆོད་ཁང་དམ་ལས་ཤག་སོགས་ཀྱི་ཁང་པ་སྣ་ཚོགས། མཐའ་སྐོར་དུ་གྲྭ་པའི་སྡོད་ཤག སྒོ་འགྲམ་ཕྱོར་ཕྱུག་ཏུ་བར་ཁྲམས་འགྲོ་ལམ། སྒོ་འཁྱར་གྱི་སྟེང་རབ་གསལ་དང་གཞན་ནམས་ལ་སྐྱེ་ཙ་ཁྱང་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས། འདུ་ཁང་དུ་དཀར་གསལ་སེང་གཡབ་ལ་ཀ་རིང་(གཉིས་ལས་མི་ཉུང་བ)དང་དེའི་མཐར་ཀ་བྱང་།

རྩིག་ངོས་སུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དང་། གཏམ་རྒྱུད་ལྡ་ཚོགས་ཀྱི་རི་མོ། སྣ་འཁྱེར་འཁོག་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་དང་། སྲིད་པ་འཁོར་ལོ། འདུལ་བའི་དཔེ་རིས་སོགས་ཀྱི་ལྡེབས་རིས། ཀ་སྟེང་དུ་ཤིང་བརྩེགས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་མཛེས་རྒྱན་ལ་བྱ་འཕྱུག་དང་། པད་མ། ནོར་བུ་སོགས་ཀྱི་མཛེས་རིས་འབྲི་སྲོལ། ཀུང་སྟེང་དུ་སྤེན་པད་ལ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྤེན་རྒྱན། ཡང་ཐོག་རྩེར་རྒྱ་ཕིབས་ལམ་སྤྲན་ཇི་ར། རྩིག་བྱར་དུ་སྦྱང་མ་ལག་གི་རྟེན་ཕྱུག་དང་། གསེར་ཟངས་ལམ་རས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། མདུན་ངོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་ལོ་དང་རི་དྭགས། རྩིག་བྱར་དུ་དྲིལ་བུ་བཅས་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་ཡོད། ལྷ་ཁང་གི་བཟོ་ཁྱད་ནི་དགོན་པ་དང་འདྲ། ཕོ་བྲང་གི་བཟོ་ཁྱད་ནི། འོག་ཁང་དུ་མཛོད་ཁང་དང་། བར་ཁང་དུ་ལས་ཁུངས་དང་ལས་བྱེད་མི་སྣའི་སྡོད་ཤག སྟེང་ཐོག་ཏུ་གཙོ་བོའི་བཞུགས་གནས་དང་མཆོད་ཁང་སོགས་ཡོད། འོག་ཁང་ལ་རླུང་འགྲོ་སྒོ་དོག་ལ་ནང་ཡངས་པ་ཞིག་གམ་རྒྱུག་ཕྲ་ཡོད་པའི་སྒོ་ཁྱུང་ཚུང་ཚུང་རེ་བྱུང་། སྟེང་ཁང་རྣམས་ལ་སྒོ་ཁྱུང་རིམ་བཞིན་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་དཀར་གསལ་རྗེ་ཆེར་ཡོད་པ་རྟོག་རྩིག་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལྷག་ཆེར་འོག་ཁང་ཐག་ཤུར་ཡིན། སྟེང་ཁང་རྣམས་ལ་ཤིང་བཟོ་རིམ་བཞིན་རྗེ་ལེགས་དང་། ལྷག་པར་ཚོམས་ཆེན་ནམ་གཟིམ་ཆུང་ལྷ་ཐུར་ཀ་གདུང་དང་སྒོ་སྒེ་ཁྱུང་སོགས་པད་ཆོས་དང་རྒྱན་རིས་བཀོས་དཀྱིལ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ཁང་ལ་སྦྱིན་ཚིག་དང་སྟེང་དུ་ལྷན་ཇི་ར་དང་ཐུག་རྒྱན་སོགས་དཀོན་པ་དང་འདྲ་རྡང་བོ་ཐང་ལ་དར་ལྕོག་ཀུང་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད། གཞིས་ཁང་དང་སྐྱེར་པ་ཁག་གི་ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་ཁང་བཟོ་ནི་རྫ་ཟང་གི་བཟོ་ཁོངས་སུ་གཏོགས། མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡོད་ཁང་ལ་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ཁང་པའི་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁང་བཟོའི་ཐད་རྒྱ་ལམ་འགྲམ་གྱི་འོག་ཁང་ལ་ཚོང་ཁང་དང་རྒྱབ་ངོས་སུ་སྡོད་ཁང་ངམ་ཁང་སྒྲ་གཏོང་ཡུལ་ཡང་ཡོད། བར་ཐོག་དང་སྟེང་ཐོག་རྣམས་བཟོ་བཀོད་མཛེས་ཆགས་ལྡན་པའི་སྒོ་ཁྱུང་སྒོ་སྐར་སོགས་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན་སྤྲས་པའི་བཟོ་བཀོད་ཞིབ་ཕྲ་ལྡན་པར་ཁང་བཟོ་བཀོད་མཛེས་ལ་དཀར་ཆ་གང་དོད་ཐོག་ཤིང་ཆར་ཡང་རྒྱུན་རིས་ཀྱི་བཟོ་སྲོལ་ཡོད། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁང་པ་སྐྱེ་སྐྱི་ཁང་དང་སྒེར་ཁང་ལ་བཟོ་ཁྱད་ནི་སྒྱི་ཁང་ཤལ་ཆེར་སྒོ་ར་ཆེ་བ་གཅིག་གི་ནང་ཁང་མིག་མང་པོ་ཡོད་ལ་སྒོར་མོ་མོའི་ནང་ཐེམ་དུད་མང་པོ་ཡོད། གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཁང་པར་མ་ཁང་གི་རྒྱབ་དང་གཡས་གཡོན་དུ་ཕྱུགས་ར་དང་གཟན་ཁང་སོགས་ཡོད། གཞིས་ཁང་ལས་དེ་བྱིངས་ཁང་པ་ཤལ་ཆེར་ཐོག་གཅིག་མ་ཡིན། གྲོང་ཁྱེར་ནང་གཞུང་ལམ་གྱི་འཕྲུལ་དུ་འཁེལ་ཞིང་ཕྱོགས་གཞན་དུ་སྒོ་འདོན་ཡུལ་མེད་པ་རྣམས་ཕུད། དེ་མིན་ཕྱོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཚང་མར་གཞུང་སྒོ་བྱང་དུ་བཏོན་སྲོལ་མེད་ལ། གཞུང་སྒོ་དང་སྐས་འཛིག་ཐད་ཀ་དང་། ཁང་རྒྱབ་ཏུ་ཤིང་སྡོང་ཀང་གཅིག་དང་རྒྱ་ཤིག་འཁེལ་བར་འཛེམ་ཞིང་། གལ་སྲིད་གཞུང་སྒོ་དང་སྐས་འཛིག་ཐད་ཀར་འཁེལ་ན་སྒོ་ནང་དུ་རྩིག་པ་ཞིག་བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡོད། བོད་ཁང་ཤལ་ཆེར་ཁ་སྒོ་ལྷོ་བྱེད་པ་ནི་དབྱར་དུས་སུ་གྲང་འགྲོ་དང་དགུན་དུས་ཉི་འོད་ཁང་པའི་ནང་ཤོག་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། ཐོག་ཀ་(རིང་མཚམས་ཕུད)ཚང་མ་ལེབ་མོ་ཡིན་སྐབས་ཐོག་སྟེང་དུ་ཟས་རིགས་བསྐམ་པ་དང་ཉི་མ་སྲོ་ས་སོགས་བྱས་ཆོག རྩིག་ཁང་རང་བདག་བྱེད་པ་ཕལ་ཆེར་ཀྱི་ཁང་བཀོད་ནི་མཛོད་ཁང་གཙོ་བོ་དང་ཚོམས་ཆེན་རྣམས་བྱང་ངོས་དང་། ཤར་ལྟོའི་ངོས་སུ་ཐབ་ཚང་། ལྷ་ཁང་ནུབ་ཀྱི་ཁ་བཏོན་གསང་གཅོད་བཟོ་སྲོལ་ཡང་(ཞི་དཀར)ནང་གསལ་ལ་དཔྱད་བརྟག་པ་ནས་བཤད་པ་དང་བསྟུན་པ་ཡིན། གྲོང་མིའི་སྡོད་ཁང་ཕལ་ཆེར་གྱི་ཡང་སྟེང་དུ་རྩིག་བྱར་ཁག་ལ་དར་ལྕོག་འཛུགས་ཡུལ་ལྷ་བཙུགས་བཟོ་སྲོལ་ཡོད། ཁང་པ་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་གྲུ་ནར་རམ་གྲུ་མཉམ་བཟོ་བ་མ་གཏོགས་གྲུ་བཞི་ཟུར་ལྷ་བུ་མི་བཟོ་བ་ནི་ཁང་པ་གྲུ་བཞིར་འཕྱུག་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། ཁང་བརྩིར་ང་ཟླ་གཟུགས་ཞེས་ཁང་པའི་མདུན་ཕྱང་ཐོག་དང་དེ་ནས་རྒྱབ་ངོས་ཐོག་རྩིག་རིམ་སྤར་བྱས་པ། རྒྱབ་རུལ་ཞིས་མདུན་ངོས་ཟད་ལ་རྒྱབ་ཏུ་བློ་འཕྱུར་གཅིག་གམ་

གཉིས་ཡོད་པར་བྲུར་ཨང་དང་བྲུར་བརྒྱད་སོགས་ཟེར། ཚོན་རྩིའི་ཐད། འོག་ཁང་དུ་སྣེ་དང་སྣེ་ཁྲུང་མ་གཏོགས་ཚོན་གཏོང་གི་མེད། སྟེང་ཁང་རྣམས་ལ་ཚོན་རྩི་མཛེས་རིས་སྣ་ཚོགས་བཀོད་ཀྱི་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་པོ་བྲང་དམ་གཞིས་ཁང་སོགས་ཀྱི་ཚོམས་ཆེན་དང་གཟིམ་ཆུང་གཙོ་བོ་སོགས་ཀྱི་རྩིག་ལེབས་དང་གདེང་ཆར་མཛེས་རིས་སྣ་ཚོགས་དང་། བར་ཁྱམས་ལྷ་ཁྲུར་སྐྱོར་བཏང་གི་ཚོན་རྩི་གཏོང་གི་ཡོད། ལྷ་ཁང་དམ་དགོན་པ། གྲྭ་ཤང་སོགས་ལ་ཚོས་གཞི་དམར་སེར་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཁྲིམ་པའི་ཁང་པར་ཚོས་གཞི་སྔོ་ལྗང་ཤས་ཆེ་ཙང་ཚོམས་ཆེན་དང་མཆོད་ཁང་དེར་ཚོན་རྩི་དམར་སེར་ཁོ་ན་གཏོང་གི་ཡོད། རྩིག་ལེབས་ཀྱི་ཚོན་རྒྱས་བསྡུས་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐོག་མཚམས་སུ་ཤམ་བུ་དང་རྩིག་པའི་སྟོད་ཡོལ་ཅམ་ནས་དམར་སྔོ་ལྗང་གསུམ་གྱི་སྙིང་རིས། གཉམ་དུ་ཐང་གཉམ་ཞེས་དམར་པོའམ་རྒྱ་སྨུག་གཏོང་གི་ཡོད། ཨར་རྒྱག་རྒྱ་ཚའི་ཐད་རྡོ་ཆེན་དང་། རྒྱ་རྡོ། རྡོ་གཡམ། ཤིང་། ས། ས་དམར། ཐྲེ་མ། སྤྲ་དཀར། ཨར་ཀ་སོགས་དགོས་པ་དེ་དག་གི་འགྲོ་ཁུངས་ནི་རྡོ་ཆེན་གྱིས་ཕྱི་རྩིག་དང་། ས་དམར་གྱིས་ཁོག་འདག་སྤྲ་དཀར་དང་ཐྲེ་མ་བསྲེས་ནས་འཛམ་ཞལ། ས་དང་ཐྲེ་མ་བསྲེས་ནས་རྒྱབ་ཞལ། ས་དམར་གྱིས་ཐོག་འདག་དང་མཐིལ་ཞལ། ཨར་ཀའམ་སྤྲ་དཀར་སྤྲ་སག་བསྲེས་པས་ཐོག་ཞལ་དང་། མཐིལ་ཞལ། ཤ་རྒྱབ། རྡོ་གཡམ་གྱིས་གོང་ལའི་རྒྱ་འཛར། ས་ཐག་དང་ཡང་ན་སྤང་མ་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཀ་དབྱུག་དཔར་ཤས་ནས་ཞལ་བ་བརྟང་བའི་ཤག་མ་ཞེས་པའམ་སང་ལེབ་སོགས་ཀྱིས་བར་བཅད། རྒྱ་རྡོས་གྲལ་རྡོ་དང་། རྩིག་འཕྲམ་གྱི་རྒྱ་ལེན། ཤིང་གི་ཀ་གདུང་དང་། ཐུམ་དུལ། སྣོ་སྒོའི་ཁྲུང་གི་ཤིང་སབས་དང་ཙ་གཞི་སོགས་བཟོ་གི་ཡོད་པ་དེའི་བཟོ་རིགས་ཐད་ཤིང་བཟོ་དང་། རྡོ་བཟོ། ཞལ་དཔོན། ཚོན་པ། ཐུགས་བཟོ་སོགས་དགོས་ལ་ཁོང་ཚོར་ཡང་དབུ་ཆེན་དང་། དབུ་ཆུང་། དཀྱུས་མ། དམངས་རྒྱུགས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད། ལས་ཀ་བྱེད་རིང་མིང་བཟོ་དབུ་ཆེན་གྱིས་བཟོ་ཐུན་འཆར་འགོད་དང་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཅིང་། རྡོ་བཟོ་དབུ་ཆེན་གྱིས་མིང་བཟོ་དབུ་ཆེན་ལ་རྣམ་འདྲེགས་ཀྱིས་རྩིག་པའི་ཐིག་དང་འཚོང་འབེབས་བྱེད་པ། མིང་བཟོ་དབུ་ཆུང་གིས་ལས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ཀ་གདུང་སོགས་ཀྱི་བཟོ་འདོན་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱས་ཐོག་མིང་བཟོ་དཀྱུས་མ་ཚོའི་ལས་ཀར་བཀོད་པ་གཏོང་བ་སོགས་བྱེད། རྡོ་བཟོ་དབུ་ཆུང་ཚོས་རྩིག་བྲུར་སྔོང་བ་དང་དཀྱུས་མ་ཚོའི་ལས་ཀར་བལྟ་ཞིབ་བྱེད་པ། མིང་བཟོ་དཀྱུས་མ་ཚོས་མིང་ལ་གཞོག་རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད་ལ་རྡོ་བཟོ་དཀྱུས་མ་ཚོས་རྩིག་པ་བརྩིགས་པ་དང་། རྡོ་ལ་བཟོ་འདོན་པ་སོགས་བྱེད། དམངས་རྒྱུག་ནས་ས་རྡོ་དབོར་སྐྱེལ་དང་། རྩིག་རྫང་ས་བྱ་པ། སེང་རྡོ་རྒྱག་པ། རྡོ་སྲུབ་དུ་ཤིག་འདག་འཁྱོང་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཞལ་དཔོན་ནས་རྩིག་ལེབས་སུ་ལེབས་ཞལ་འཛམ་རྒྱབ་དང་། སྣོ་དང་སྒེའུ་ཁུང་གི་གཡས་གཡོན་ནག་རྩི་མཐིལ་ཞལ་དང་ཐོག་ཐེང་། ཤ་རྒྱབ་བཅས་ཀྱི་ཨར་ཀ་གཏོག་པ་སོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་གྱི་ཡོད། ཐུགས་བཟོ་ནས་སྣོའི་ཤན་དང་། མཛོ་སྣ་དང་དགྲི་ཐུགས། སྣོ་འཁོར་སོགས་བཟོ་བ། ཚོན་པས་མིང་ཚོན་དང་ཞེབས་ཐྲིས། རྩིག་ཚོན་སོགས་གཏོང་གི་ཡོད། ཐོད་ཁང་གི་རྩིག་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་རྩིག་རྫང་སྲུས་ནས་སེང་རྡོ་ཞེས་རྡོ་ལག་པས་ཐེག་ཙམ་ཞིག་གིས་བཙག་བཙག་བཏང་བས་རྩིག་རྫང་བརྟན་པ་དང་རྩིག་པ་རྡོ་བསྐྱར་རེ་ཤོང་ས་མཚམས་སེང་རྡོ་རེ་བརྒྱབ་ཐབས་རྩིག་པར་བབས་གཞོད་ཐུང་པ། ཙབ་ལ་དང་སྦྱུབ་བཀག་གིས་རྡོ་ཆེན་བར་དུ་ཕྱིད་གཞུང་དུ་བསྒྲུག ཐབས་རྡོ་ཆེན་གྱི་སྒྲིག་ལ་སྦྱོར་གྱི་ནུས་པ་ཐོན་པ། རྩིག་རྡོ་རྣམས་སྐྱལ་ནས་རྩིག་ཐབས་ཤན་ཚུན་སྒྲིག་དམ་པ། རྡོ་ཆེན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཁོག་རྡོ་ཞེས་རྡོ་ཆེན་དང་། གསེབ་རྡུག་ཅེས་རྡོ་རྡུག་འདམ་པའི་ཁར་བླུགས་པ་དེས་རྩིག་པའི་ཁོག་པ་ཚགས་དམ་པ། གཉམ་ནས་སྟེང་བར་འབེན་ཞེས་རྩིག་ཞེང་ཕྱི་རོལ་ནས་ལྷུམ་པར་བརྟེན་འོག་གི་རྩིག་རྫིར་གནོན་ཤུགས་ཆུང་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད། མིང་བཟོ་ལས་ཐད་ཀ་སྟེང་དུ་གཞུ་ཆུང་(སྤྲེ་ཡོག)དང་།

གཞུ། གདུང་མ། པད་ཆོས། ཐུམ། དུལ་མ་སོགས་རིམ་བཞིན་བཏང་ནས་ཐོག་པ་ཀ་པ་པ་དང་། ཀ་གདུང་ལ་ལར་སྐྱ་བརྒྱན་དང་དུ་བ་དུ་ཕྱིད་སོགས་ཀྱི་མཛེས་རིས་བཀོས་དཀྲོལ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཞུ་ཆུང་རིལ་པོའམ་ཡང་ན་ཀ་པ་དང་གཞུ་ཆུང་གི་བར་མཁྲིགས་མེད་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་ནི་ཀ་བའི་གཅེན་ཁར་ཉོན་ཤུགས་ཆུང་ཙམ་ཡོང་བའི་ཐུད་ཡོད། ཡང་སྟེང་གི་ཐོང་ལའི་སྟེང་བད་ཤུར་ཁ་མེད་ཡང་སྙིན་བད་ཡོད་ན་སྙིན་བད་ཀྱི་སྟེང་འོག་ལ་འཁྱིད་ཐོག་དེའི་སྟེང་དུ་ཁ་ལ་སྨར་ཞིག་སྣོར་མོ་ཡང་བཀོ་ཀློལ་ཡོད། ཞལ་བར་རྒྱུབ་ཞལ་ཞེས་པ་དཀྲུས་མ་གསུམ་ཆ་གཅིག་ལ་ཐྲེ་མ་གསུམ་ཆ་གཉིས་བསྲེས་ནས་མིང་གི་སྟོད་པང་གིས་འཁོད་སྙོམ་བཟོ་བ་དང་། འཛམ་ཞལ་ཞེས་རྒྱབ་ཞལ་གྱི་སྟེང་དུ་སྤྲ་དཀར་གསུམ་ཆ་གཅིག་ལ་ཐྲེ་མ་གསུམ་ཆ་གཉིས་བསྲེ་དགོས། ཐོག་བཀབ་སྟངས་ནི་ཤུམ་གྱི་སྟེང་དུལ་མ་གཏོང་བ་དེ་ཡང་སྟེང་དུལ་ཞེས་མིང་གི་ཡལ་ག་སོགས་བརྒྱབ་ནས་སྒྲིག་པ་དང་། དུལ་པང་ཞེས་པང་ལེབ། གཞན་ཡང་མིང་གི་གཤག་ཚལ་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད། དེའི་སྟེང་དུལ་རྡོས་མནན་ནས་ས་བཟང་བའི་ཐོག་འདག་དང་དེའི་སྟེང་ཨར་ཀ་བཙག་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། ཐོག་ཕུབ་ཉིན་གྲངས་༡. ༢. ༥. ༡༩ ༢༠. ༢༦བཅས་ལ་དུས་ཚོད་སྐར་མ་རྒྱ་ཚགས་ཡིན་པས་འཛོམས་དགོས་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་བཅས་བོད་ལུགས་ཁང་པའི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི་ལག་རྩལ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་ཡིན།

ཐོད་མིའི་སྤོད་གུར། གནའ་དུས་ཡངས་པའི་བོད་སྟོངས་ས་མཐོར་འཚོ་སྡོད་བྱེད་པའི་བོད་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ས་མཐོའི་རང་བྱུང་གནས་བབ་དང་བསྟུན་ནས་འབྲོག་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་མི་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་གནས་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་གུར་ཡིན་ཞིང་། དེ་དུས་ཀྱི་གུར་ནི་ཕལ་ཆེར་བོད་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ཕྱིང་གུར་དང་སྦྲ་གུར་སོགས་ཡིན་པར་མངོན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བོད་སྤྱོང་ས་མཐོར་བཟོ་ལྡན་མོང་ཅན་པའི་ས་རྡོ་ཤིང་གསུམ་གྱི་ཁང་ཁྱིམ་དར

ནས་ད་ཆ་དེང་དུས་ཅན་གྱི་ཁང་ཆེན་གྱིས་སྤྱད་པར་གུར་གུང་གནའ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་མཁན་བོད་རིགས་རྣམས་གུར་ནང་སྡོད་རྒྱུར་དགའ་ལ་གུར་གྱི་བཟོ་རྩལ་དང་རྒྱ་སྐྱེས་ཀུང་ཧེ་ལེགས་སུ་གྱུར། གུར་ཆེ་ཆུང་དང་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཀ་ཅང་མང་ཞིང་། གུར་ཆེ་བའི་མ་གུར་ཁོ་ནར་ཁང་པ་ཀ་བ་བཅུ་གྲངས་དང་ཆུང་ཤོས་ལའང་ཁང་པ་ཀ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད་པའི་བཟོ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་དང་། གྲུ་བཞི་ཟླུམ་ནར་ཡིན་པ། རྒྱ་བཟང་གོས་དང་། འགོ་ལྷམ། རས་སོགས་ཡིན་པ་ལ་འགོ་སྣམ་དང་། རས་སོགས་ཚོན་ལྗ་དང་ཚོན་ལྗ་མིན་པའི་པ་ཏྲ། གུར་གྱི་སྙིང་པ་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་འཇའ་གསུམ་རྩེག་གི་གཉམ་ཟླ་ཊོན་པོ། མ་གུར་གྱི་མདུན་ངོས་སུ་མ་གུར་དང་གཞི་མཚུངས་ཀྱི་ཐོག་མེད་ཡོལ་སྣར་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་དང་། ཡ་ལར་ཡོལ་སྣར་གྱི་ནང་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ཐོན་པ་སྐུ་ནས་བཟུང་བོད་སོག་གི་འབྲེལ་བ་ཇེ་དམ་དུ་གྱུར་དབང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་ལྷ་དགོན་ཆེ་ཁག་སྤྱགས་ཐོན་སོགས་ལ་སོག་གུར་ལྟར་ནང་དུ་སྡེབ་སྒྲོམ་དང་བར་ཚང་ཡོད་པའི་སྒོར་དབྱིབས་ཅན་གྱི་གུར་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། དྭ་ལའི་བླ་མ་ཕྱོགས་ཡིབས་སྐབས་བཞུགས་ཞག་འཕེལ་སར་དྭ་ལའི་བླ་མའི་དབུ་གུར་བཟང་གོས་སེར་པོ་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་སོད་གུར། སོག་གུར་དབྱིབས་ཅན། དེ་མིན་ཁྱིར་གཟིག་པགས་སོགས་མཐོགས་པའི་སོག་གུར་སོགས་ཡོད་པ་དཔྱས་སུ་རྒྱུས་ཐོག་སྐུ་འཁོར་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་གོ་བབས་ལྟར་ཡོད་པའི་གུར་ལྟར་པ་ཕྱི་ནང་རིམ་པ་དབྱེ་བའི་དབུ་གུར་སྣར་སྒྲིག་ཡོད། ལྷག་པར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་སྟེང་ན་རིམ་གྱི་ཡང་སྲིད་མཆོག་བྱོལ་ཐོག་མ་ལྷ་མར་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྐབས་དང་། དེ་མིན་ཕྱོགས་ཡིབས་གནང་བར་ཡིབས་བསྒྱུ་ཡིབས་སྐྱོལ་སོགས་གཟབ་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་ཁག་ལ་སྤྱོད་པའི་དབུ་གུར་མ་བྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་དབུ་གུར་ཤིང་གུར་ཆེན་པོ་གཞི་རྣམ་ལ་འགོ་སྐྱམ་ཚོན་ཕྲའི་པ་ཊ་ཡོངས་སུ་ཁེངས་ཤིང་། རྩེ་ཏོག་ཏུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་གཉྫིར་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་མཛེས་པ།

གཞི་རའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྨ་བྱའི་གཟུགས་ཡོད་པ། བཟང་པོས་ཀྱི་ཀ་འཐན་སོགས་མཆོད་རྫས་ཀྱི་རྒྱན་འགྲེམས། མདུན་དུ་གཞི་མཚུངས་ཀྱི་ཡོལ་སྒོར། པ་ཏ་ཅན་གྱི་ཟླ་གཡབ་བཅས་རང་འགྲིག་རྣམ་པར་བཀྲ་ཞིང་བརྫིད་ཉམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཟུ་དང་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་དགོན་པ་ཆེ་ཁག་ལ་དགེ་འདུན་ཇི་ཡོད་གནོང་པའི་ཚོགས་གུར་དང་སྐོར་ཁག་འགྱུར་ལྡན་ཚོར་ཡང་ཆེ་ཆུང་དང་། བཟོ་དབྱིབས་འདྲ་མིན། འགོ་སྣམ་དང་། རས་སོགས་ཀྱི་པ་ཏ་ཡོད་མེད་བཅས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། གཉེར་གུར་དང་ཐབ་གུར་ལ་སྤྱོད་བྱེད་གཞི་གདན་རས་དཀར་ཡིན་པ་དང་། མགོ་སྣ་ནག་ཡིན་པ། མཐའ་འཛག་དང་སྦུབ་ལེ་རས་དཀར་ཡིན་པ་གུར་དཀར་དུ་མགོ་ནག་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། གུར་དེ་ཐོག་སྣ་ནག་ཡིན་པས་ཆར་ཐོག་འགོག་པ་དང་གཉམ་རས་ཡིན་པས་བཤིལ་ལ་རྩ་ཤུབས་འགོག་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད། ད་ལྟའང་བོད་བྱང་ཐང་གི་འབྲོག་ཁུལ་དང་། དེ་མིན་ཡུལ་འབྲོག་གི་འབྲོག་པ་ཁྱེར་འཁོར་དྲག་ཞན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་མང་ཆེ་བའི་སྡོད་གནས་ནི་སྦྲ་གུར་ཡིན། སྦྲ་གུར་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་མང་ཆེ་བ་ནི་གྲུ་བཞི་དང་། ཆུང་སྒོར་ཙམ་ཡིན། ཆེ་ཆུང་ནི་དབུལ་ཕྱུག་དང་། ཁྱིམ་ཚང་གི་མི་མང་ཉུང་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་གུར་ཆེ་བར་ཁང་པ་ཀ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད་པ་དང་། ཆུང་བར་ཡང་ཁང་པ་ཀ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད། སྦྲ་གུར་ནང་ཁྱིམ་མི་ཚང་མ་ཉལ་སྡོད་བྱེད་ཅིང་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་བའི་ཉེར་སྤྱོད་དེ་མིན་རྒྱུ་དངོས་འཛིན་ཆས་ཚང་མ་འཇོག་གི་ཡོད། རྩྭ་ར་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཕྱིར་འབྲོག་པ་རྣམས་སྡོད་གནས་ཡང་ཡང་སྤོ་དགོས་སྐབས་གུར་ནི་ཁྱེར་བདེ་བ་དང་། རྒྱ་ནི་འབྲི་གཡག་གི་རྩིད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་གདངས་ཆར་རླུང་གསུམ་གྱི་གྲང་ངར་དང་། ཆར་རྩའི་ཐིག་པ་འགོག་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ལྡན་ཡོད། ད་དུང་དེང་དུས་རས་ཆ་ཉོ་བདེ་བས་བོད་བྱང་ཐང་གི་འབྲོག་ཁུལ་དུའང་དབྱར་དུས་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་རས་གུར་ཚོ་དང་ཚོ་བྱུས་ནས་མཛེས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་མིན་བྱ་ཐལ་རི་ཁྲོད་པ་དང་སྟོད་གནས་ཆགས་ཆེན་དང་ཐལ་བའི་སྤྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བསྐྱོན་རས་གུར་ཐབས་ཆགས་ཙམ་བཟོས་ནས་གར་འགྲོའི་སར་ཁྱེར་ཏེ་ཐང་སྟེང་དུ་སྡོད་མ་དགོས་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་བཅས་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་གུར་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་སོ། །

བོད་མིའི་གནའ་རབས་ཀྱི་རྒྱན་གོས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ཁག་ལ་འཇོད་པར་གཞིགས་ན། གནའ་རབས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་དར་དམར་པོའི་ལ་ཐོད་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱང་བཤད་ལ། ཟ་འོག་གི་ཞྭ་དང་ལྷམ་ཟླ་འཁྱིལ་བཞེས་པ་དང་སྤྱོད་ཁང་འ་རིས་ལ་དྭགས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་གསར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟོན་གྱི་ཆས་ཡིན་ཟེར་ནས་ཞྭ་དམར་བཙན་ཞྭའི་དབྱིབས་ཅན་རྩེ་མོ་མཐོ་ཞིང་ལྷ་བའི་གཡས་ཟུར་དུ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་ཞིག་དར་དམར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ལྷག་མ་མདུན་ནས་བརྫོལ་བསྒྲིགས་ཏེ་གྱོན་པར་བྱེད། སློབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་ཞྭ་ཆེར་རྒྱལ་པོའི་ཆས་འདྲ་བ་དང་། དམག་དཔོན་རྣམས་ལྷག་པགས་གྱོན་པར་བྱེད་ལ་དམག་དཔོན་ཆེ་གྲས་རྣམས་ཀྱིས་སྟག་དཀར་པོའི་པགས་པ་གྱོན། གཟིམ་འགག་ཆོས་འཁྱེར་བའི་འབོག་ལྷག་གམ་སྟག་གི་ཐོག་སུ་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཁྲི་སྲོང་གི་དུས་སུ་དཔའ་བོ་རྣམས་ལ་བསྩལ་བའི་ཆས་སུ་གྲགས། སྐབས་དེ་དུས་ནས་བོད་མི་རྣམས་གསེར་དངུལ་གྱི་རྒྱན་ལ་གཅེས་སྤྲས་ཆེ་ཞིང་རིགས་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་སོ་སོའི་དཔུང་པའི་སྟེང་ན་མཚན་མ་བཏབ་ནས་སྟོང་། གཞའ་རབས་སུ་རྒྱལ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཆས་གོས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐད་ལ་རྒྱ་ནག་གི་སྒྲོས་ལས་མཆེད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྙད་རིགས་གཞན་དུ་ཐོས་པ་ཞིག་སྣང་བར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་མཚན་ཅི་གསལ་བ་ཞིག་ཐོས་ཏེ་རྒྱལ་མོ་དེའི་སྤྱོད་ཐུང་སྟོ་ནག་ཤུ་དྲུང་གི་ཁ་ས་ལ་རེག་པ་ཙམ་དུ་རིང་བ་ཞིག་གྱོན། སྨད་ལ་དར་ནག་པོའི་གཤམ་ཐབ་གྱོན། སྐྲ་ལ་ཞུས་མ་ཆུང་དུ་མང་དུ་བྱུས་ཤིང་། རྣ་བ་ལ་ཨ་ལོང་བཏགས། ལྷམ་ཟོ་ཡི་བྱ་བ་གྱོན། དགུན་དུས་སུ་པགས་པའི་གྱོན་པ་ཕྱི་ལ་ཚེམ་དྲུབ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ཞིག་གྱོན། སྐབས་དེར་འབངས་མི་སྤྱིར་བཏང་བ་རྣམས་ནི་ཏ་ལམ་འཕྲོག་པའི་ཆ་ལུགས་སུ་གནས་ཏེ་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ཕྱིང་པའི་ཕྲུ་པ་དང་། དགུན་ཁ་པགས་པའི་སློག་པ་གྱོན་ཞིང་། ཕུ་ཐུང་རྩེ་ཐུ་ལ་རྩ་བ་སྒོམ། མི་རྣམས་ཀྱིས་གདོང་པར་ཆོས་དམར་བྱུག་པར་བྱེད་ཅེས་གསལ། བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དགའ་ལྡན་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་གི་གྲས་སུ་གྱུར་པའི་སྣེ་གདོང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞབས་འབྲིང་མི་དྲག་རྣམས་ལ་བོད་སྔ་རབས་ཀྱི་ཆས་ལུགས་བཟང་པོ་མི་ཉམས་པ་གྱོན་པ་ལས་ཧོར་ཆས་སོགས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཆས་ལུགས་ལ་མ་གཟིགས་གྱོན་པ་རྣམས་ལ་མི་མཉེས་ཤིང་། ལྷག་པར་ལོ་གསར་སོགས་མཛད་ཆེན་ཁག་ལ་ནང་བློན་མི་དྲག་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནས་སྔར་བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་སྐབས་ཀྱི་ཆས་གོས་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་གྱོན་སྟོལ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་གོ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་མི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་སྟེ་སྡེ་སྲིད་རིམ་བྱུང་དང་ལྷན་དུ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རིང་ལྷ་སའི་དཔོན་རིགས་མི་དྲག་རྣམས་སོག་པོའི་ཞྭགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆས་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྔོ་སྐྱོ་པོ་འགའ་རེས་རྒྱ་ཧོར་བོད་སོགས་ཀྱི་ཆས་ལུགས་བདེ་ཆས་དང་། འགའ་རེས་ཧོར་མིན་བོད་མིན་སོགས་ཆས་གོས་ཡ་མ་གཟུགས་རང་སྟང་གང་དྲན་བྱས་པས་རྗེས་སོར་བོད་མིའི་རྒྱན་གོས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཀྱང་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་རྨོངས་པར་འགྱུར་གྱི་དོགས་ནས་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ལ་བཀའ་བསྐོད་ནས་སྔར་གྱི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་སོ་སྒྲིག་མཛད་དེ་གཞུང་ཞབས་མིང་སྙན་ཀྱི་ཁོངས་ནས་རིན་རྒྱན་བཞེས་རྒྱུའི་སྲོལ་དེ་མཐའ་འཁྱོངས་གནང་བ་ནས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོ་བར་ཆེབས་བསྒྱུར་ཆེ་ཁག་དང་། ལོ་ལྟར་རྒྱ་དང་པོའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་གྱི་མཛད་སྒོ། དེ་བཞིན་མཛད་སྒོ་རྒྱུས་གྲུབ་བཅས་ལ་བཞེངས་སྐུལ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ང་ཚོར་སྔ་མོའི་རྒྱལ་བློན་གྱི་རྒྱན་གོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུར་རྩ་ཆེའི་དཔྱད་གཞི་བྱུང་ཡོད། རིན་རྒྱན་གྱི་གཞི་རྩའི་ལྷུ་པ་ནི་རྩེ་ཕེར་ཞེས་པ་རྫོར་བལ་བཏགས། ཚོན་ཁྲ་ཡང་མ་རིས་ཅན་སོགས་རྒྱ་གོས་ཆེན་གྱིས་བཟོས་པ། ཕུ་ཐུང་གཉིས་ལྡན། སྐུ་ཐུར་སུལ་ཅན་དེང་སྐབས་ཀྱི་ཏུ་ཡིའི(རྒྱ་ཆས་ཤིག)ལྟར་ཁ་མདུན་དུ་བཤགས་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། གོང་པ་དང་ཕུ་ཐུང་ལ་སུམ་རྒྱན་ལྡན་པ་ཞིག་གྱོན། སྐྲ་ལོ་རྣམས་དྲུའུ་རྩེ་དམར་པོ་དང་ལྡན་དུ་ལན་བུར་ལྷས(རྗེས་སོར་སྐྲ་ཏོག་ལ་སྐྲ་ཟུར་གྱི་ལན་དུ་ཞིག་བསྒྲིགས་པའི་སྟོལ་དུ་གྱུར)མགོ་ལ་གཙུག་ཞུ་ཞེས་གྲུ་པའི་ཞྭ་མོ་རྩེ་སྒོ་དང་འདྲ་བ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གྱོན། རྣ་ཏོག་གཡས་པར་རྣ་གཡུ་དང་གཡོན་སར་སོག་ཐྱེལ། སྤྱ་ཕྱུག(སྤྱ་ཕྱུག)ལ་ལི་ཤན་དམར་པོའི་ལྷུང་ཐག་གཉིས་བསྒྲིགས་པ་དེའི་ཐོག་ཏུ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་རིན་རྒྱན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ཆའི་གྲུ་གསེར་གྱི་སོག་སྒོར་སྐྱེད་གའུ་ལྷ་བུའི་སྒོར་དབྱིབས་ཅན། སྟོད་ཆ་དབྱིབས་ཟླ་རྫེ་འདུ་བའི་སྟེང་ན་གཡུའི་ནོར་བུ་མི་འབར་དང་། གཉམ་ཆར་ཅོ་པ་ཏ་གཟུགས་རིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་རྣ་བཀྱང་ཞེས་བོད་གཡུ་ལེབ་མོ་རིང་ཚད་ཁྲིད་རྩེ་གང་ཙམ་ཞིག སྣེ་གཅིག་སུ་ཕྱུག་ལ་བཏགས་ནས་སྣེ་གཞན་དེ་སྣ་ལོའི་ལན་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་ལག་གཡོན་པས་བཏེགས། ལྷུགས་དཀྲུས་དཔྱང་གཡས་པའི་ཐོག་ཁུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཐང་ཟུར་ལ་འཕྱང་འཕྱུལ་དུ་བཏགས། ཐང་ཁའི་དཔུང་སུ་གཡུ་ཡིན་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་གསེར་གྱི་གའུ་ཆེ་ཆུང་སྟེར་མ་ཆུང་བ་ཙམ་ཞིག་བཏགས། ཤེལ་དཀར་མར་ཞེས་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་བྱུ་རུའི་ཏོ་ཤལ་དང་། ཆེ་ཆུང་ཐོག་མགོ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་སྤོས་ཤེལ་གྱི་ཏོ་ཤལ་པང་དུ་སླེབས་པ་གཅིག་སྐེ་ལ་གྱོན། མདུན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གོས་ཆེན་གྱི་སོར་ཤུབས་ཤིག་དཔྱངས། ཀོ་ལྷམ་རྫོག་གཅིག་མ་ཞིག་གྱོན་ཞིང་། སྨེད་པར་སྨེད་ཀྱི་གཟེར་བར་བྱེད། གོང་

གསལ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་གི་ལྷ་ཁྲིད་ལག་མོ་གྲུ་པ་དང་། རིན་སྤུངས་པ་སོགས་རྩེ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་སྟར་བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་སྐུ་དུས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་བཟོས་པའི་རྒྱན་གོས་ཡིན་ལུགས་སོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་རྣམས་ལ་ཁ་གསལ་འཁོད་ཡོད་པར་གཞིགས་ན་རིན་རྒྱན་ནི་སྟར་བོད་རྗེ་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་སུ་སྣང་། ད་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཁག་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ན་གཟིམ་རྩང་བའི་རྒྱ་ལུ་ཆས་དག་ནི་སྟོན་གྱི་མི་དཀ་སྐུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆས་ཡིན་ཞིང་། མགོ་ལ་ལ་ཐོད་དཀྲི་བ་དང་སྐྱེད་ལ་སྐུལ་གྱི་གཉེར་མ་མང་པོ་བརྩོལ་བསྒྲིགས་པའི་གོས་ག་ཤམ་ཐབས་ཀྲ་བྲ་ཞིག་གྱོན་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྟར་བཙན་པོའི་དུས་ནས་ད་ལྟ་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་སྔ་རོལ་བར་དེ་སྐུར་གནས་ཡོད་ཚོད་ལགས། རྗེས་སོར་རྒྱ་ཆ་གོས་ཆེན་དང་ལེ་ཤན་འཇའ་བསྒྲིགས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱན་སྤྲོས་མཛེས་པར་བྱས་པ་ལས་གཞི་རྩའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་འགྱུར་བ་ཆེ་བ་བྱུང་མེད། དཔེར་ན་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་སྐྱང(༡༧༩༣)ལོར་རྫོགས་པར་བརྩམས་ནས་ད་བར་ལོ་ངོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ལས་མ་སོང་བའི(མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད)ནང་དུ་མི་དབང་པོ་ལྷ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་གཞིས་ཀ་རྩེར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཇལ་བར་ཕེབས་སྐབས་སུ་གཞིས་རྩེ་རྫོང་དཔོན་དང་འབངས་རྣམས་ཀྱི་ཆས་ལུགས་ཞིབ་པར་བཀོད་པ་འདི་ལྟར་ཏེ།
དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་བསིལ་ལྡན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་པ། གནའ་བོའི་སྲོལ་བཟང་པོ་ནུབ་པ་མེད་པ། ཆས་ཀྱི་མཛེས་སྡིང་ཁྲིམས་ཀྱི་སྲུ་བ་ཡིན་པས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བསམ་འགྲུབ་རྩེའི་ལྷ་སོར་སྤྱོད་པའི་རྗེ་བོ་དག་ཀྱང་ཞྭ་བཟང་པོ་ཀ་ཤི་ཀའི་ཡ་ཐོད་ཅན་(རྫོང་འཁོར་གྱི་ཡར་གོང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན) ཨུཏྤལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྙིང་པོའི་དབུས་སུ་བཞིན་རས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཁྲུས་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་ན་རྒྱན་འཆང་བ། བཻཌཱུཪྻའི་ཁྲ་རྒྱན་གཙང་མ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་གཉེར་རིས་སྟོམས་པར་ཕྲུང་བ་ལྟ་བུའི་གོས་བཟང་པོ(རྫོང་འཁོར་སྐུ་པོའི་ཤམ་ཐབས་དེ་ཡིན)དང་། ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ཐྲིན་གསར་པ་དབང་པོའི་གཞུ་མཚར་པོས་དཀྲིགས་པ་དང་མཛུངས་པའི་སྟོད་གཡོགས་དང(རྫོང་འཁོར་སྐུ་པོའི་སྟོད་གོས་འཇའ་བསྒྲིགས་མ) པདྨ་དམར་པོའི་སྦུད་པ་ཐགས་སུ་ཐན་པ་དང་འདྲ་བའི་རྟུལ་གཟན(རྫོང་འཁོར་སྐུ་པོའི་གྱོན་པ་གཟན་ཐ)མནབས་ཏེ་ཡ་རབས་དུ་མའི་ཆས་ཀྱི་མཛེས་པ་དང་།
འབངས་རྣམས་ཀྱང་སྐྲ་དོ་ཐོར་དུ(སྐྲ་སྙོར་བཅུས་པ)བཅིངས་པ་དང་། ཞིལ་བུར་གོལ་བ(སྐྲ་རྒྱང་ལོ་བྱས་པ)དང་། གོས་ཀྱི་ལྟ་བྲར་ལུལ་ཞིབ་ཅན་དང་། ཀུར་ཀུམ་གཞོན་ནུའི་མེ་ཏོག་འཕར་བ་ལྟ་བུའི་ཞྭ་བཟང་པོ(པག་ཞྭ་དང་ཞྭ་མོ་འདོག་ཐོ)གླུབས་པར་བྱེད་ཅེས་བཀོད་ཡོད་པ་འདི་ནས་ལ་ཐོད་དང་། ཞྭ་མོ་དང་གོས་གཉིས་དེང་སྐབས་ཀྱང་གྱོན་སྲོལ་ཡིན་པ་མཚོན་ཞིང་། ཀུན་རབས་ཚོའི་སྲོལ་ལས་ད་ནས་ལོ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གྱི་སྔ་རོལ་ནས་ལྷ་ཁའི་མི་དྭག་གི་རྒྱང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་བཞེས་སྐབས་སྐྱད་གོས་ཞེས་པའི་ག་ཤམ་ཐབ་གྱོན་སྲོལ་ཡོད་ཚོད་འདུག་ལ། ཏེ་ལམ་བར་རྒྱན་བཟང་མས་ཀྱང་སྐྱད་གོས་ཞེས་པའི་གཤམ་ཐབ་གྱོན་སྲོལ་ཡོད་ཚོད་འདུག ལ་ཐོད་མགོ་ལ་དཀྲི་རྒྱུ་དེ་འགོར་གཞི་ཆེ་བས་སྐབས་ཤི་བདེ་བར་བརྟེན་ལ་ཐོད་ཀྱི་མཆོན་བྱེད་དུ་ཨར་གོང་གྱོན་ཏེ་རྗེས་སོར་གཞུང་ཞབས་དྲུང་འཁོར་གྱིས་བཞེས་པའི་རྒྱ་ལུ་ཆས་ཞེས་པ་དེར་གྱུར་པར་སྣང་། ད་ལྟ་ནས་ལོ་ངོ་༡༧༠ལྷག་གི་སྔ་རོལ་ན་རྡོ་རིང་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བརྩམས་པའི(དགའ་བཞི་པའི་མི་རབས་ཀྱི་འབྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཐོལ་མེད་གཏམ་གྱི་རོལ་མོ)ཞེས་བྱ་བའི་ནང་རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ལ་གཙང་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པའི་བུ་མོ་རྣམ་རྒྱལ་སྒྲོལ་མ་བག་མར་ལེན་སྐབས་རྡོ་རིང་ནས་མནའ་མར་སྤྲད་པའི་རྒྱན་ཆའི་རྣམ་གྲངས་ཞིབ་པར་བཀོད་པ་སྟེ།
བདེ་ལྡན་སྒྲོལ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་གཡུ་ཛོ་མས་དབུས། དཔལ་ཚར། གསེར་གཡང་། གསུམ་སྦྲིད། ལྷག་ཁྲབ། ལྷག་འཕྲུལ། གཡས་འཁྱིལ། ལྷག་ཛར། ཐ་སྨུག འཛིན་ཐག་ཨ་སྒོང་། ཨ་སྒོར་འབུམ་ཛར། སྒོས་མེལ། མེལ་དཀར་དམར། ཕྱིག་ར་ཆེ་ཆུང་། སོར་གདུབ། ལག་གདུབ། གའུ་སོགས་བཅོ་སྤྲུངས་གསེར་གྱི་གདན་གཞིར་གཡུ་དམར་ཞི་མཚུངས་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱན་དང་། གཞན་ཡང་གཡུ། བྱུར། སུ་རིག སྤུར་ལེན་ལ་སོགས་པ་སྲིད་ན་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཆ་དུ་མར་སོ་སོའི་མདོན་རྟོགས་སྤྲ་ཞིབ་ཚང་མ་ཡིག་ལམ་དུ་སྐབས་འདིར་གསལ་བར་འགོད་མི་ལང་རུང་ལམ་ཙམ་གནས་ཚད་གོང་བབ་ཀྱི་དངུལ་སྲང་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་གྱི་རིན་གོང་ཟིན་པའི་རྒྱན་ཆ་སྤུས་ལེགས་ཞེ་གཅིག་ཅེས་འཁོད་པ་ལ་བརྟག་ཚེ་སྐབས་དེའི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་དུས་ལས་རྣམ་གྲངས་ཆེས་ཆེར་མང་དུ་སོང་ཞིང་། སྐབས་དེའི་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་འབྲུ་ཁལ་གཅིག་ལ་བོད་དངུལ་སྲང་མེད་ཞོ་གསུམ་ཡིན་པ་དེར་དཔོས་པོའི་ཐང་གཞིར་གཞིགས་ན་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་ཆར་དངུལ་སྲང་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་གྱི་རིན་ཐང་ཟིན་པ་ནི་ཏ་ལས་དགོས་པའི་རིན་ཐང་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་མི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་ལ་དང་ཞེན་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་མཚོན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཉེ་ལམ་ལོ་རབས་ལྔ་བཅུའི་ནང་སྐུ་དྭག་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ནི། བཟོ་དབྱིབས་ལ་ལེགས་བཅོས་དང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་སྨོས་མེད་ནོག་རིན་ཐང་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་རྡོ་རྗེ་པ་ལམ་དུ་མ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲ་ཡི་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དང་། ཡར་འབེན། ཉ་རྒྱན། གའུ། ཚོགས་ཁེབས་སོགས་མཛེས་པར་བརྒྱན་ཏེ། རིན་ཐང་ཆེས་ཆེར་འཕར་བ་ཡིན་ནོ། །

བོད་མིའི་འཛེམས་སྲུང་སྐོར། བོད་རིགས་མང་ཆེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་ཞེན་ཆེ་བས་དགེ་སྡིག་སྤང་བླང་དང་འབྲེལ་བ་དང་དེ་མིན་གོམས་གཤིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གཏན་འཛེམས་སྲུང་དགོས་པའི་གནས་མིན་ཏུ་མང་སྟབས་འདིར་རེ་རེ་བྱས་ནས་འགོད་ཀྱི་མི་ལང་བས་དཔེ་མཚོན་ཁ་ཤས་ཤིག་བཀོད་ན། ༡. སྲོག་གཅོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཕྱུགས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་བཅུ་སྤོང་དགོས་པའི་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་དེ་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གྲྭ་བཙུན་སློབ་ཏེ། ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་ནི་སྡིག་པའི་ལས་ཚབས་ཆེར་རྩིས་ཏེ་ཆུང་འདུ་སྲིན་ནས་ཆེ་མི་ཕྱུགས་སོགས་སྲོག་ལྡན་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་གིས་དེ་དག་སྲོག་མི་གཅོད་ཅིང་། ཞ་ན་བསམ་ཤེས་མེད་པའི་བྱིས་པས་འབུ་སྲིན་བསད་པ་འང་བཀག་པ་དང་། རང་གིས་ཐད་ཀར་སྲོག་གཅོད་རྒྱུ་ལྟར་བཞག རང་ལ་དམིགས་ཏེ་གཞན་གྱིས་སྲོག་གཅོད་པའང་བཀག་པ་སོགས་དངོས་བརྒྱུད་གང་ཐད་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་འཛེམས་ཀྱི་ཡོད། ཤ་ནི་བོད་རིགས་མང་ཆེ་བས་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་ཟ་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཀྱང་། ས་གནས་སོ་སོར་རྒྱུད་འཛིན་རང་བཞིན་གྱི་རིས་གཏན་མི་སྣས་སེམས་ཅན་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་སུ་རུང་གིས་བྱེད་ཀྱི་མེད། ༢. བོད་རིགས་མང་ཆེ་བས་མ་གཞི་ཤ་རིགས་ལྟ་ཚོགས་ཟ་གི་ཡོད་ཀྱང་འཛེམས་སྲུང་ཐད་ཆུང་དམ་ཙམ་ཡོད་མཁན་མི་ཁག་གཅིག་གིས་ཉ་ཤ་པག་སྔོང་གསུམ་སྟེ་ཉ་ཤ་དང་། ཕག་ཤ། བྱ་སྔོང་བཅས་མི་ཟ་ཞིང་། དེ་དག་མི་ཟ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སེམས་ཅན་དེ་ཚོའི་ལུས་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་བ་མིའི་ལུས་ཁམས་དང་ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གནོད་པའི་སྡིག་ལྡན་འབྲུ་ཕྲ་གཞན་དག་མང་པོ་གནས་ཡོད་པས་སྨན་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་འཛོམས་པ་དང་། ཤ་དེ་དག་ནི་བཙོག་པ་གྲིབ་ཅན་ཡིན་པར་བརྟེན་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་ལ་གནོད་པར་སྐྱེ་གི་ཡོད། འཚོ་བའི་ཆུ་ཚད་མི་འདྲ་བས་འཛེམས་སྲུང་ཐད་དམ་སྟོད་མི་འདྲ་ཡོད།
བོད་རིགས་ཟས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བོངས་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་སེམས་ཅན་སྲོག་གཅིག་པ་ཉ་བོང་སོགས་དང་ཁྱི་དང་བྱི་ལ་སོགས་སྡེར་མོ་ཅན་གཅན་གཟན་རིགས་ཀྱི་ཤ་ཟ་བ་ནས་མི་ཟ་བ་དང་། མི་གཞན་གྱིས་ཟོས་ན་ཡང་ཏ་ཙང་སྐྱུག་སྣོར་སྐྱེས་ཏེ་ཐ་ན་དེ་དག་གི་ཟས་སྣོད་དང་ཡང་ཁ་ལག་མ་འདྲེས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་དུང་སེམས་ཅན་འབྲི་གཡག་སོགས་དེ་རིང་བསད་པའི་ཤ་ནི་ཉིན་ཤ་ཡིན་པས་ཉིན་དེ

རང་ལ་ཟ་མི་ཏུང་བར་རྟེན་ཏེ་ཉིན་ཤ་ཡིན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་ཟ་བ་དང་ཤ་བཙོལ་ཚོང་མཁན་ཚོས་ཀྱང་ཚོང་རྒྱུར་འཛེམས་ཀྱི་ཡོད། ༣. བོད་རིགས་རྣམས་ནི་བྱ་བ་སྒོ་དང་། སྨོན་ལུ་བྱ་བ་ཆེ་རིགས་སླེབ་ན་ངེས་པར་དུ་སྒོའི་གཟའ་སྐར་འཕྲང་འགྲོད་ངན་པ་སོགས་ལ་འཛེམས་ཤིང་། ལྷག་པར་མི་ལོ་སོའི་གཟའ་སྐར་ངན་པར་འཛེམས་རྒྱུ་དེ་བས་གལ་ཆེར་རྩིས་ཏེ་རང་གིས་མ་ཤེས་ན་འབང་གཞན་ལ་དྲིས་ནས་གཟའ་འཁོར་རེའི་ནང་མི་སོ་སོར་གཤེད་གཟའ་དང་། གཟའ་འཁོར་མ་ཡིན་པའི་གེག་སྐར་བདུད་སྐར་གཤེད་སྐར་བརྩས་འཕེལ་རྒྱུ་ཡོད། དཔེར་ན་ལོ་རྟགས་སྟག་ཡིན་ན་རེ་གཟའ་སྲིན་པ་གཤེད་གཟའ་འཕེལ་བ་དང་། གེག་སྐར་ནག་པ། བདུད་སྐར་དབོ། གཤེད་སྐར་བྲ་ཉེ་བཅས་འཕེལ་བས་ལྷག་མོ་པའི་ངོས་ནས་གཟའ་སྐར་དེ་དག་དང་། ད་དུང་རང་ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྟགས་གང་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་རང་གི་ལོ་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་ནམ་ཤར་ནི་རང་གི་ལོ་གེག་ཡིན་ཞིང་། ད་དུང་ལོ་ཟླ་ཉིན་གསུམ་ནག་པོ་སོགས་ཀྱི་དུས་ལ་ཆང་ས་དང་ཁང་ཁྱིམ་གསར་སྐྲུན་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ངེས་པར་དུ་འཛེམས་གཡོལ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། གལ་སྲིད་གནས་ཚུལ་ཆེས་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཡོལ་ཐབས་མ་བྱུང་ན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གེགས་སེལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ༤. བོད་རིགས་རྣམས་རང་ཡུལ་ནས་ཐག་རིང་ལ་ཕྱོགས་ཐོན་བྱེད་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་གཤེད་གཟའ་སོགས་ལ་འཛེམས་དགོས་ཁར། ད་དུང་ཕྱོགས་ཐོན་སྐབས་དམིགས་བསལ་གྱིས་གཟའ་སྐར་དུས་ཚོད་འཛེམས་དགོས་པ་ནི་རེ་གཟའ་ཉི་མ་དང་ལྷག་པར་ཟླ་རེའི་ཚེས་༢, ༨, ༡༥, ༢༠, ༢༨བཅས་ལ་སྐར་མ་རྒྱུ་ཚོགས་འཕེལ་བའི་ཉིན་ཕྱོགས་ཐོན་མི་བྱེད་ཅིང་། ཕྱོགས་ཐོན་བྱས་ན་ལམ་བར་བདེ་བསྒོད་མི་ཡོང་བའི་གེགས་བར་རྐྱེན་ངན་དང་འཕྲད་པར་བཤད། གལ་སྲིད་གཡོལ་ཐབས་མ་བྱུང་ཚེ་རྒྱ་ཚོགས་ནང་ནས་རྒྱ་གཏོར་བ་སོགས་ཀྱི་གཏོ་བཅོས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ༥. བོད་རིགས་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་ན་འཛེམས་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་ཁ་གཏད་གཉིས་གཉེན་འབྲེལ་དུ་ཐུར་པ་གཉེན་སྒྲིག་འཛེམས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེར་རྩིས་ཀྱི་ཡོད། བོད་རིགས་ཀྱིས་ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་བར་ཡས་མས་བདུན་བརྒྱུད་ཚུན་ཐག་རིང་ཐུང་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་བདུན་རྒྱུད་ནང་ཚུད་གཉིས་ཀར་འཛེམས་ཀྱི་ཡོད་པ་སྟེ། ཕ་རྒྱུད་མ་མཐར་འབྲེལ་བའི་ཚིགས་བདུན་དང་། མ་རྒྱུད་མ་མཐར་ཚིགས་ཐག་ལྔའི་ནང་ཚུད་མིན་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་སོ་སོས་སྔོན་ནས་ཏན་ཏིག་གིས་ཞིབ་བཤད་བྱས་པ་བརྒྱུད་དངོས་འབྲེལ་གཉེན་འབྲེལ་མིན་ན་གཉེན་སྒྲིག་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པ་དང་གལ་སྲིད་གཉེན་འབྲེལ་དུ་ཐུར་པ་ཡིན་ཚེ་ན་ཆ་རྐྱེན་གཞན་དག་ཇི་ལྟར་འཛོམས་ཀྱང་གཉེན་སྒྲིག་འཛེམས་ཀྱི་ཡོད། བོད་རིགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཤ་རུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཇི་ཙམ་ཐུང་བའི་མི་གཉིས་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྲུ་གུ་ཡང་སྐྱེ་གཟུགས་ལེགས་ཤིང་ཤེས་རིག་བཀྲ་བ་ཡོང་བའི་དེང་དུས་འཕྲོད་བསྟེན་ཚན་རིག་གི་བཤད་སྟངས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་ས་དར་གོང་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་བརྟན་བརྒྱུད་གཉེན་འབྲེལ་གྱི་འཛེམས་རྒྱུ་དེར་ངོ་སྣང་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་ཕོ་མོ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་ལོ་རྟགས་བདུན་ཟུར་འཕེལ་མིན་ལ་ངོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བདུན་ཟུར་ནི་ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ལོ་རྟགས་སྟག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གི་ལོ་རྟགས་སྤྲེལ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་བདུན་ཟུར་འཕེལ་བ་བཞིན་བྱ་ཡོས་དང་བྱི་རྟ་གླང་ལུག་སོགས་བདུན་ཟུར་འཕེལ་བ་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ན་མི་མཐུན་གེགས་བར་ཡོང་རྒྱུར་རྩིས་ནས་གཉེན་སྒྲིག་དུ་དགོས་བྱུང་ན། སྐོར་ལམ་སོགས་འགྲུལ་བཞུད་ཆེ་བའི་ཁང་པའི་ཀྲུང་ངོས་ལ་བདུན་ཟུར་གང་ཡིན་དྲིས་ནས་གེགས་སེལ་གཏོ་བཅོས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། དཔེར་ན། སྟག་སྤྲེལ་གྱི་བདུན་ཟུར་ཡིན་ན་སྟག་སྤྲེལ་རྩལ་གྱི་བདུན་ཟུར་གཅོད་ཟེར་ཕྲིས་པ་བཞིན་བདུན་ཟུར་སོ་སོར་བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་བཅས་སོང་གསལ་ནི་བོད་རིགས་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་འཛེམས་སྲུང་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཤས་ཤིག་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་པའོ། །

བོད་མིའི་ཟ་ཆས། བོད་མིའི་གཙོ་བོའི་ཟ་ཆས་ནི་རྩམ་པ་དང་། གྲོ་ཞིབ། འབྲས་བཅས་ཡིན་ཞིང་། བཏུང་བ་གཙོ་བོ་ནི་ཇ་སྲུབ་མ་དང་། ཇ་ཐང་། ཇ་མངར་མོ། ཆང་བཅས་ཡིན། རྩམ་པ་ནི་ནས་སྲན་སོགས་རྔོས་ནས་ཕྱེ་མར་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་གྲོ་ཞིབ་དང་འབྲས་ལྟ་བུའི་ཟས་རྫིན་པ་མ་ཡིན། སྐབས་མི་བཏང་ནས་བཙོ་མི་དགོས་པར་ཇ་ཆང་དམ་ཐ་ན་ཆུ་འཁོལ་གྱི་སྣགས་ལུ་ཐུན་ཙམ་བྱུང་ན་ལག་སོར་གྱིས་གཡོས་ཏེ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ཟ་ཆོག་པར་བརྟེན། ལས་དོན་ཐེལ་བ་ཆེ་བ་དང་། ཕྱོགས་ཐོན་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཁྱེར་ཏུ་ཅང་སླ་བས་བདེ་པོ་ཡོད། རྩམ་པ་ནི་བོད་རིགས་མང་ཆེ་བའི་ཟས་རིགས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ས་གནས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤུགས་ཆེན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་རྣམས་སུ་འཁོད་པར་གཞིགས་ན། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་དུས་ནས་མི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནས་དང་། གྲོ། བྲ་བོ། སོ་བ་རྣམས་ལ་ལ་གཏོར་ཏེ་མ་རྨོས་པའི་ལོ་ཏོག་ཟ་བར་བྱེད། 《ཐང་ཡིག་གསར་མ》ལས། སྤུར་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་སུ། ལོ་ཏོག་གྲོ་ནས་བྲ་བོ་སྲན་མ་འདེབས། སྒོ་ཕྱུགས་གཡག་རྟ་ཕྱུ་ལུག་ཕག་རྣམས་འཚོ། ཡང་ན་བག་ཕྱེ་ལས་སྦྱར་ཞིག་བྱས་ཏེ་འོ་མ་སོགས་བཏུང་ཞིང་རྔོད་སོར་དེ་ཡང་ཟ་ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་ན། བོད་རིགས་ཀྱིས་རྩམ་པ་དང་གྲོ་ཞིབ་ཟ་བའི་གོམས་གཤིས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཧ་ཅང་རིང་པོ་ཡོད་པར་མཚོན། རྩམ་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་ནས་རྩམ་དང་། སྲན་ཞིབ། འབལ་སྲན། གྲོ་རྩམ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་བ་དང་འདོད་ལམ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཟ་བར་བྱེད་ལ་སོ་སོའི་གོམས་གཤིས་ལྟར་ནས་རྩམ་ཡང་ཞིབ་ཆེན་དང་། བར་ཞིབ། རྩིང་ཧྲུལ་སོགས་ཞིབ་རྩིང་གི་དབྱེ་བ་མང་ཞིང་འབྲུ་སྐྱར་གྱིས་བཏགས་པའི་ཞིབ་ཆེན་གྱི་ཕུགས་ནི་སྤྲ་བ་ཞེས་ལ་དྲི་ཞིམ་མངར་ཞིང་འཇུལ་བར་བྱེད། ཡང་རྩིང་ཧྲུལ་ནི་ཞོགས་པ་ཇ་ལྟར་ལྷག་པ་དང་མར་སྤྲགས་ཟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་རྩིར་པ་ཡིན། སྲན་ཞིབ་ནི་རྩམ་འགམ་རྒྱུག་སྐབས་མེད་དུ་མི་ཏུང་བ་བྱེད་པ་དང་། འབལ་སྲན་ནི་ནས་དང་སྲན་མ་མཉམ་བསྲེས་ཀྱི་རྩམ་པ་ཡིན་སྐབས་འབལ་སྲན་གྱི་ཐུགས་ནི་རོ་མངར་པས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཛྙ་བ་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། བོད་སྤྱོངས་སུ་ཛ་ཡུལ་དང་པདྨ་བཀོད་སོགས་ལ་གནས་ཁ་ཤས་ལས་དེ་ཕྱིངས་ལ་འབྲས་ཐོན་ཁུངས་མེད་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཁག་ལ་གཞིགས་ན་ལོ་ངོ་སྟོང་གི་སྔོན་ནས་བོད་མིས་འབྲས་ཟ་བ་མ་ཟད། འབྲས་ཆང་ཡང་འཐུང་གི་ཡོད་པ་མཚོན་ཐུབ་པ། དཔེར་ན《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དུ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན（༧༤༢ནས༧༩༧）ཞབས་འདྲུགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཐོག་ གཡས་ན་ན་ནམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡད། གཡོན་ན་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡད། དེར་ཡང་རྒྱལ་པོས་སྲུས་རྒྱན་དུ་མས་བརྒྱན་ཏེ། གསེར་སྐྱོགས་འབྲས་ཆང་གིས་གང་བ་སྲུས་ཀྱི་ལག་ཏུ་གཏད་པའི་སྐོར་བཀོད་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་སུ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆོས་རྫ་འབྲས་སྐྱབ་དང་། གཉིད་སྐྱེས་འབྲས་སྐྱབ（གཟར་འབྲས་སྐྱབ）ཤག་རི་འབྲས་སྐྱབ་སོགས་གདན་འཛུགས་ཀྱིས་ལོ་ལྟར་འབྲུག་དང་། བལ་ཡུལ། རྒྱ་གར་སོགས་ནས་འབྲས་འབོར་ཆེན་ནང་འདྲེན་བྱེད་པ་དང་། ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྣ་ཐྲག་དོ་པོ་ཚོང་དང་། གྲོ་མོ། སྤྱོད་སོགས་ནས་འབྲས་འབོར་ཆེན་ཏོ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཚོང་རྒྱག་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། ལྷ་སའི་ཁྲོམ་རའི་ཐོག་གི་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། སྨན་འབྲས་དང་། གསོལ་སྨུམ། འབྲུག་འབྲས། གཏའ་འབྲས། སྤོ་འབྲས། ཨ་ལུ། དམར་འབྲས་སོགས་ཡོད། ཇ་ནི་བོད་མིའི་བཏུང་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། བོད་དུ་ཇ་ཐོག་མར་དར་བ་ནི་འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་རླུང་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ（༦༧༦ནས༧༠༤）ཡི་དུས་སུ་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་ནས་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཇ་ལ་དབྱེ་བ་རྣམ་གྲངས་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ཕྱུ་མདའ་གཉིས་དང་། ཆར་མ་རྒྱ་མ། ཞིང་གསར་ཞིང་སྙིང་། ས་ཆ་ཡང་སྤྱི་དང་། ཕུད་ཅན་ཕུད་མེད། རྩེ་ཟ། པར་ཇ་དང་། ཚ་འདུལ། གྲང་

འདུལ། སྨིན་དང་མ་སྨིན་ནོ་ཞེས་ཡིག་རིགས་ཁག་ཏུ་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྣམ་གྲངས་སོ་སོའི་མདོག་དང་བྲོ་བ། ཁྱད་ཆོས་སོགས་ཞིབ་པར་བཀོད་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཐངའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་གནའ་དུས་དང་མི་འདྲ་ཡང་ཛ་སྨུག་ཆུང་གི་ནང་སོ་ཅན་དང་འབྲུ་དང་གཉིས་སྐྱེ་བའི་ནང་ཛ་ཏྲགས་ནོར་ཏུ་མི་འབར་དང་། རིགས་འཛིན་རྡོ་རྗེ། སེང་གེ་ཞལ་མ། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཕྲག་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ལ་ལ་མདོག་ལེགས་པ་དང་འགའ་རེ་བྲོ་བ་འདྲ་མིན་སོགས་ཡོད་པ་ལས་རང་རང་སོ་སོའི་འཕྲོད་ལམ་དང་བྲོ་བའི་གོམས་གཤིས་སོགས་ལ་གཞིགས་ཏེ་འབྱུང་བར་བྱེད་ལ། ལ་ལས་རང་གི་འདོད་བློ་ལྟར་འབོར་ཚད་འདྲ་མིན་གྱི་ཛ་རིགས་བཞི་ལྔ་ཙམ་བསྲེས་ནས་ཛ་ཁྲ་རྒྱག་པར་བྱེད། ཛ་སྦུབ་མའི་གཙོ་ཆེའི་གྲུབ་ཆ་གཞན་ཞིག་ནི་མར་ཡིན་ཅིང་། མར་གྱི་རིགས་ལ་འབྲི་མར་དང་། བ་མར། མཛོ་མར། ར་ལུག་གི་མར་སོགས་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྲི་མར་ནི་མདོག་མཛེས་ལ་རོ་ལེགས་པས་ཀུན་གྱིས་དགའ་སྣང་བྱེད། ལྷག་དོན་དུ་འབྲི་མར་མའི་འོ་མས་དཀྲོགས་པའི་མར་ནི་བཅུད་ཆེ་བས་ལུས་ཁམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ། འབྲི་མར་དང་བ་མར་མཛོ་མར་བཅས་ནི་དགུན་ཁ་ཁ་དོག་ཙང་དཀར་ཡང་སྟོན་ཁ་ཁ་དོག་ངང་སྔ་དང་དབྱར་གཞུང་དུ་སེར་ཞ་ལྷ་བུ་སེར་ཐིང་ཐིང་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་རྩྭ་སྔོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཟ་རྒྱུ་ཐུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན། མར་འདོན་ཐབས་ཐད་མཐོང་དཀྲོགས་དང་། རྒྱལ་དཀྲོགས་སོགས་ཡོད། མཐོང་དཀྲོགས་ཀྱི་མར་དེ་ལེགས་པ་ཡིན། བོད་རིགས་ཀྱིས་མར་ཟ་བའི་གོམས་གཤིས་དེ་ནི་གནའ་དུས་ནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། གསོ་བ་རིག་པ་མ་དར་སྔོན་ནས་མར་གྱིས་རྨ་ཁའི་བཅོས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། དཔེར་ན། 《གསོ་རིག་སྙན་གྱི་ཁོག་འབུགས》སུ་རྨ་གསར་པ་ལ་མར་ཁུ་བཏང་ནས་རྩ་ཁ་སྡོམ་པ། སྦྲང་མའི་འཛིབ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱི་དང་བོད་དུ་མི་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་ཡོད་པར་ཁ་ཅིག་གྲགས་ཞེས་འཁོད་ཡོད་པས་ལོ་རྒྱུས་ཧ་ཅང་རིང་པོ་ཡོད་པ་མཚོན་ཞིང་། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་མར་འདུ་ཤིན་གྱི་རོ་བཅུད་དང་། ནམ་དུས་འདུ་ཤིན་ལ་མར་གྱི་རོ་བཅུད་ལ་འགྱུར་བ་ཇི་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཕྱོགས་གང་གི་མར་རོ་བཅུད་ཆེ་མིན་བཅས་ལ་བོད་མིས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་ཉམས་མྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན་ལྷ་ས་ཏེ་འཁོར་ལ་མཆོད་ན་མལ་དྲོ་གཟི་ཕྲུག་དང་འདམ་གཞུང་ནས་ཐོན་པའི་མར་ནི་མདོག་དང་རོ་བཅུད་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། ལྷག་དོན་དུ་གཟི་ཕྲུག་ཁུལ་དུ་རྩྭ་བཅུད་ཆེ་བས་མར་ཕྱུགས་ཧ་ཅང་ལེགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དྲ་ཡའི་སྣ་མའི་ལྷགས་སྲིད་གསོལ་མར་ཡང་གཟི་ཕྲུག་ནས་བཞེས་པ་རེད། མར་གྱིས་ཛ་སྦུབ་མ་བཟོ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཟས་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། དཔེར་ན་མར་ཐུགས། བག་ཚ་མར་ཁུ། ཞོ་མ་མར་ཁུ། མར་ཟན་ཐུད། ཐུག་པ་ཐུགས་བཙོས་མ། ཞོ་མར་ཁུ། འབྲས་སིལ་སོགས་གྲགས་ཅན་གྱི་ཟས་རིགས་ལ་མར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། ཛ་མངར་སོ་འབྱུང་བའི་གོམས་གཤིས་དེ་དུས་གང་ཞིག་ནས་བྱུང་བ་ཡིག་རིགས་སུ་འཁོད་པ་མ་མཐོང་ཡང་དེ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་དར་བ་སྨོས་མེད་རེད། དཔེར་ན་ལྷ་སར་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱི་ཛ་མངར་དང་ཛ་ཁང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁྱིམ་ཚང་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་དར་ཁྱབ་ཏུ་སོང་ཟིན་པ་རེད། བོད་མིའི་བཏུང་བ་གཙོ་བོ་གཞན་ཞིག་ནི་ཆང་ཡིན། ཆང་ནི་འབྲུ་བཙོས་ནས་ཕབ་བརྒྱབ་སྟེ་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་ལ་རྒྱ་བརྒྱབ་ནས་བཙགས་པའི་ཤིང་ཁུ་ཡིན་པ་དང་། ཆང་གི་ནང་དུ་ཨ་རག་ཤིང་ཁུའི་ཚད་གཞི་%༢༠ ཡས་མས་ལས་མེད། འོན་ཀྱང་ཆང་ལ་ཛ་སྦུབ་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡོད། བོད་མིའི་ཆང་ནི་ཁ་བཏགས་དང་འདྲ་བར་བདེ་སྐྱིད་དགའ་སྤྲོའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྐྱེས་འདས་ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་བྱེད་སྒོ་བཟང་ངན་གང་ཅིར་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་དང་། ཆང་ནི་གསོལ་སྟོན་སོགས་ལ་སྤྲོ་བ་འཕེལ་ཕྱིར་འཐུང་བ་མ་ཟད། རྣམ་ཀུན་སྐྱོམ་སེལ་དུ་འང་འཐུང་བར་བྱེད་པ་བཅས་ཡིན། གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཟས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཧ་ཅང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡིན་ཏེ། ས་གནས་ཀྱི་བོད་ཟས་རིགས་མང་བའི་ཐོག་ལ་ལྷན་ཁྲིད་ཧོར་ཛོ་ལྷ་སར་ཕེབས་པ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་དབོན་ཞང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་ཕན་ཚུན་སློབ་སྦྱོང་དང་སྤེལ་རེས་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་དོན་དུ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ལྷ་སར་ཨམ་བན་དང་དམག་དཔུང་སོ་མང་རིང་བཅའ་སྡོད་བྱས་པ་དང་། ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་རྒྱ་རིགས་ཚོང་པ་དང་། ཟ་ཁང་གཉེར་མཁན་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གནས་སྡོད་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་ནང་སའི་ཟས་རིགས་གསོལ་སྦྱོར་ལག་རྩལ་དང་ཚལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་ལྷ་སར་ཁྱབ་བདལ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་ལྷ་ས་བ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་གནས་མཇལ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། ཚོང་པ་མང་པོ་སོ་ལྟར་རྒྱ་གར་ལ་ཚོང་སྐྱབ་ཏུ་འགྲོ་བ་བཅས་ཀྱིས་རྐྱེན་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ཟས་རིགས་འགའ་རེ་ཡང་ལྷ་སར་དར་ཡོད། དེ་སྔ་ལྷ་སའི་ཁྲོམ་གཞུང་དུ་ཆེད་མངགས་རྒྱ་མཚོའི་ཉིན་ཁྱུངས་ཀུན་ཚལ་ཚོང་མཁན་གྱི་ཚོང་ཁང་དང་ཆེད་མངགས་སྨན་ཁྲོག་གི་རིགས་ཚོང་མཁན་ཡང་ཡོད། བོད་མིའི་གཙོ་ཆེའི་ཤོར་ཟས་གྲས་སུ་ཤ་རིགས་ཤས་ཆེ་ཞིང་། གཙོ་ཆེའི་ཟ་ཤ་ནི་ཚགས་ཤ ལུག་ཤ་ཡིན་ཀྱང་། ཕག་ཤ། ཉ་ཤ། བྱ་ཤ་སོགས་ཀྱང་མང་ཆེ་བས་ཟ་བར་བྱེད། འོན་ཀྱང་རྟ་ཤ། སྤང་ཤ། ཁྱི་ཤ་སོགས་ནི་འཛེམས་བྱར་བྱས་ནས་མི་ཟ་བ་མ་ཟད། གཞན་གྱིས་ཟ་བ་མཐོང་ན་འང་སྐྱུག་བྲོ་བྱེད་པ་དང་། དེ་སྔ་ཡིན་ན་ཤ་རིགས་དེ་རྣམས་ཟ་མཁན་མཉམ་དུ་སྡོད་ཡང་མི་ཟ་ཞིང་། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྡིག་ཆགས་མཆེ་སྐྱེར་ཅན་གཅན་གཟན་གྱི་རིགས་དང་། རྐེག་གཅིག་པ་བཅས་དེ་རིགས་ཀྱི་ཤ་མི་ཟ། ཆགས་ཤ་དང་ལུག་ཤ་སྐམ་པོ་ནི་བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱིས་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་པའི་ཟས་ཤིག་ཡིན་པས་ཀུན་གྱིས་ཤ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་ཤ་སྐམ་པོ་ཞིབ་མོར་བཞོགས་ཏེ་ཚྭ་དང་ཛ་ཚ་ཐང་སྣུམ་ཏེ་གཤགས་འདེད་དུ་ཟ་རྒྱུར་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད། རྣམ་ཀུན་གྱི་ཁ་ལག་གྲས་སུ་ཤ་མོག་མོག་དང་ཤ་འབྲས། ཤུགས་འདེད་དུ་ཤ་བཙེམ་དང་། རྒྱ་མ་བཟོས་པ། ཤ་བཀྲུག ཤ་རྡོག་བཙོས། དེ་བཞིན་དགུན་དུས་སུ་མཆིན་འགྲུག་སོགས་སི་པན་མཉམ་དུ་ཟ་སྐྱུར་དགའ་པོ་བྱེད། ཚལ་རིགས་ཀྱི་གྲས་སུ་དེ་སྔོན་ཉིག་ཁོག་ལ་ཕུག་དང་། པད་ཚལ། ཨོར་སུན། རྫིན་ཚལ། ཀུའུ་མ་ཀྲུ། ཀོའོ་བེད། ལན་གོའི་པད་ཚལ། ཙུ་སུ་སོགས་ཡོད།

བོད་མིའི་ཡ་རབས་གུས་ཞབས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན།

བོད་མི་རིགས་ནི་ལོ་རྡོ་སྟོང་ཕྲག་གི་གོང་ནས་ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་མི་དང་མི་ཡི་བར་ལ་ཡ་རབས་གུས་ཞབས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། དེ་ལྟ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་བླ་མ། སློབ་དཔོན། དགེ་རྒན། དཔོན་རིགས། རྒན་རབས་བཅས་ལ་གུས་བཀུར་བྱེད་སྲོལ་དང་། ཁྱིམ་ཚང་གི་ནང་དུ་ཕྲུ་གུས་ཕ་མར་གུས་ཞབས་ཞུ་སྲོལ། ཁྱིམ་དུ་སྐུ་མགྲོན་ཕེབས་སྐབས་གུས་ཞབས་ཞུ་སྲོལ། ཕན་ཚུན་མིང་འབོད་སྐབས་གུས་ཞབས་ཞུ་སྲོལ། ཡི་གེ་གཏོང་སྐབས་གུས་ཞབས་ཞུ་སྲོལ་སོགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐོག་ནས་གུས་ཞབས་ཞུ་སྲོལ་དང་། ངག་ཐོག་གི་ཞེ་ས་ཞུ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་འདུས་ཡོད། གུས་ཞབས་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་སུ་ཡིན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ངག་ཐོག་གི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས། མཉམ་དུ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་སྟངས། ཚུར་བསུ་ཕར་སྐྱེལ་སོགས་ཡ་རབས་བཟང་པོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར་བ་ལས་འཕངས་ཏེ་སེར་གྱིས་དཔོན་རིགས་ལས་མི་དྲག་ལ་མགོ་སྒུར་ལྕེ་སྟོར་བྱེད་པ་གཅིག་པུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན། དང་པོ། རང་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། ཕ་མ། སེམས་པོ་བཅས་ལ་གུས་བཀུར་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཞུ་དགོས་པ། ཐོག་མར་མཇལ་བའམ་རང་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་པ་དང་བཞུགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མགོ་བོ་སྒུར་ཏེ་གུ་ཡ་ཡིན་ཚེ

ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའམ་ཡང་ན་ཕྱུས་མོའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཉན་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཤིང་། ཚུར་གསུང་བའི་བཀའ་སློལ་མ་རྫོགས་བར་དུ་གུས་པས་ཉན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞུ་ལན་རྣམས་ཞིབ་དང་བཅས་ཏེ་ཞུ་དགོས་པ་ལས་མཚན་ཧྲེན་པར་པོས་ནས་ཞུ་མི་རུང་བ་དང་། རང་གི་བློ་ལ་མི་བབས་པའི་བཀའ་ཞིག་གནང་ཡང་རྗེས་སུ་གོ་སྐབས་བསྟུན་ནས་རིམ་བཞིན་འཇམ་པོའི་ངག་གིས་ཞུ་བ་མ་གཏོགས་ཐུན་མཆེད་ཕན་ཚུན་དང་བཟའ་ཚང་ཕན་ཚུན་ཁ་རྗོད་རྒྱག་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཐོག་ཐད་ཀར་ཞུ་མི་རུང་བ་ཡིན། སློབ་དཔོན་དང་ཕ་མ་སེམས་པོ་བཅས་དང་མཉམ་དུ་བཟའ་བཏུང་བྱ་དགོས་བྱུང་ཚེ་ཁོང་རྣམ་པས་མ་བཞེས་གོང་དུ་རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་མི་རུང་བ་དང་། བཟའ་བཏུང་སྐབས་ཅག་སྒྲ་དང་རྒྱ་སྒྲ་སྒྲོགས་པ། མདུན་ཅོག་ཐོག་ལག་པ་གཉིས་བཀན་ནས་བཟའ་བ། ཁ་མ་བཀབ་པར་སྐད་ཤངས་ཆེན་པོས་སྒྲ་རྒྱག་པ་དང་། ཧབ་ཁྲིད་རྒྱག་པ། སྟབས་ལུད་དོར་བ། ལག་པ་ལ་གཅིག་གིས་སྟོད་སྨད་པར་འཛོག་ཚུར་ལེན། ཕར་ཚུར་འགྲོ་སྐབས་དང་སྐབས་ཀྱི་གདང་ཏུར་ཡར་འཛོག་མར་བབས་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་ཤུགས་ཆེན་པོས་རྡོག་སྒྲ་དང་བཅས་ནས་འགྲོ་བ། ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚེ་ན་དགེ་རྒན་དང་ཕ་མའི་རྗེས་དང་གཡོན་ངོས་ཀྱི་ཟུར་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་མདུན་དང་གཡས་ངོས་ནས་འགྲོ་མི་རུང་བ། རྟ་བཞོན་པ་དང་འཁོར་ལོའི་ནང་དུ་འགྲོ་སྐབས་དགེ་རྒན་དང་ཕ་མ་གཉིས་ཆིབས་རྟ་དང་འཁོར་ལོར་ཞབས་ཤུབ་རྗེས་གཞི་ནས་རང་ཉིད་རྟ་ཞོན་པའམ་འཁོར་ལོར་བསྡད་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་དང་བབས་སྐབས་ཀྱང་སྔོན་ལ་རང་ཉིད་རྟ་དང་འཁོར་ལོ་ནས་འབབས་དགོས་པ་སོགས་གུས་ཞབས་ཞུ་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད། གཉིས་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་ཀུན་རབས་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཙིན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གུས་ཞབས་དང་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་གཏམ་གླེང་བྱ་དགོས་པ་ལས་བཟའ་ཚང་སྤུན་མཆེད་ལྟར་བྱེད་མི་རུང་། ཚོགས་འདུ་འཚོགས་སྐབས་གཏམ་གླེང་འགོ་ཁྲིད་རིམ་ནས་འཛུགས་དགོས་པ་དང་གཞོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒན་རབས་ལ་ཐད་ཀར་ཁ་རྗོད་རྒྱག་མི་རུང་བར་གཏམ་གླེང་གི་སྐབས་རང་ལ་ཞིབ་པ་དང་བསྟུན་ནས་གནས་ཚུལ་བབས་གསེད་འཇམ་མཁས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཞུ་དགོས་ལ་གལ་ཏེ་རང་གི་ནོར་འཛོལ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ན་རྒན་རབས་རྣམས་དགོངས་པ་དྲངས་པ་ཞུ་དགོས་པ། ཕར་འགྲོ་ཚུར་ཡོང་གི་ལམ་བརྒྱུད་དུ་རྒན་རབས་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་སོགས་མཇལ་བ་བྱུང་ཚེ་རང་གིས་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མཚམས་འདྲིའི་གུས་བཀུར་ཞུ་བའི་ཚིག་ཁ་ཤས་ཞུ་དགོས་པ་དང་ངོ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གུས་པའི་སྒོ་ནས་མགོ་སྒུར་ཙམ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཡིན། གསུམ་པ། རང་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་མགྲོན་ཕེབས་སྐབས་གུས་ཞབས་ཞུ་སྲོལ་ཐད་མི་རིགས་ཁག་སོ་སོར་ལུགས་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་མ་ཤེས་པར་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་བྱས་ན་རང་ངོས་ནས་གུས་ཞབས་ཡིན་རུང་ཕར་ཕྱོགས་ངོས་ནས་གུས་ཞབས་མེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་གི་ཡོད་པ་དཔེར་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ་གཡས་གྲལ་ནི་གྲལ་མགོ་དང་གཡོན་གྲལ་ནི་གྲལ་མཇུག་ཡིན་པས་རང་ལས་མཐོ་བའི་སྐུ་མགྲོན་ཞིག་ཕེབས་ན་གུང་གྲལ་ལ་བཞུགས་ཐོག་རང་ཉིད་གཡོན་གྲལ་དུ་སྡོད་དགོས་རྒྱུ་དང་། རང་དང་མཉམ་པའི་སྐུ་མགྲོན་ཞིག་ཕེབས་ན་གུས་ཞབས་མཚོན་བྱེད་དུ་སྐུ་མགྲོན་གཡས་གྲལ་དུ་བཞུགས་སུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་རུང་རྒྱ་རིགས་དང་མན་ཇུ་རིགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་ཏེ་གཡོན་གྲལ་ནི་གྲལ་འགོ་དང་གཡས་གྲལ་ནི་གྲལ་མཇུག་ཡིན་སྐབས་དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སུ་བཞུགས་པའི་ཨམ་བན་རྣམས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཛད་སྒོར་ཕེབས་སྐབས་གྲལ་འགོ་གྲལ་མཇུག་གི་ལུགས་སྲོལ་བོད་ལུགས་ལྟར་མ་བྱས་པར་རྒྱ་དང་མན་ཇུའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་གཡོན་གྲལ་གྱི་འགོར་བཞུག་ཨམ་བན་གྱི་ཁྲི་དང་གཡས་གྲལ་གྱི་འགོར་བོད་རྗེ་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲི་བཀྲམ་སྟངས་བོད་ཀྱི་མི་ཚོས་བལྟས་ན་སྲིད་སྐྱོང་གྲལ་འགོ་དང་ཨམ་བན་གྲལ་མཇུག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་དང་མན་ཇུའི་དཔོན་རིགས་ཚོས་བལྟས་ན་ཨམ་བན་གྲལ་

འགོ་དང་སྲིད་སྐྱོང་གྲལ་མཇུག་ཏུ་ཡོད་པར་མཐོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་མི་རིགས་གཞན་དག་སོག་ཡུལ་དུ་སྐུ་མགྲོན་ལ་ཕེབས་སྐབས་སོག་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་མ་ཤེས་པར་སྦྱིན་བདག་གི་གྲལ་དུ་སྐུ་མགྲོན་བསྡད་ན་སོག་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་ལ་མ་བརྩིས་པར་མངོན་གྱི་ཡོད་པ་བཅས་སྦྱིན་བདག་གིས་སྐུ་མགྲོན་ལ་གུས་ཞབས་ཞུ་སྟངས་དེ་སྦྱིན་བདག་གི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་བྱེད་དགོས་དང་ཡང་ན་སྐུ་མགྲོན་སོ་སོའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་ཐད་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་བསྟུན་དགོས། བཞི་པ། གུས་འདུད་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་འབུལ་ཞུ་སྟངས་དེ་ལ་གྲྭ་པ་དང་ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་བཅས་ཀྱི་གུས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། གྲྭ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་དཔོན་གོང་རིམ་རྣམས་ལ་གཟན་སྒུར་ཛོགས་འབེབས་ཞིང་པ་ལག་པ་གཡས་པས་གཟན་གྱི་སྣེ་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱབ་ངོས་ནས་ལག་པ་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ་ཕབ་དགོས། དེ་ལས་རིམ་པ་དམའ་བ་དགོན་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་པ་དང་དབུ་མཛད་ལྟ་བུར་གཟན་སྒུར་བྱེད་འབེབས་ཞེས་ལག་པ་གཡས་པས་གཟན་གྱི་སྣེ་མོ་ནས་བཟུང་ཏེ་རྒྱབ་ངོས་ནས་དཔུང་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ཙམ་བྱས་པས་འཐུས་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་རིམ་པ་དམའ་བ་དགེ་བསྙེན་བགྲེས་པ་དང་། ཚོགས་འདུ་བ་སྤྱི་བགྲེས། ལས་སྡེ་ཟུར་པ། དགོན་པའི་ནང་འགྲེས་ཤོས་མཆན་མོ་དང་པོ་བཅས་ལ་གཟན་སྒུར་ཕབ་མི་དགོས་པར་གཟན་གྱི་སྣེ་མོ་ཡ་གཅིག་ལག་པ་གཡས་པས་བཟུང་སྟེ་ལག་པ་གཡས་པའི་ཐོག་ནས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་ཙམ་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཟུགས་པོ་སྒུར་ཙམ་བྱས་ན་འགྲིག གཞན་ཡང་བླ་མའི་དྲུང་དུ་ཆོས་ཞུ་བ་དང་། དགེ་རྒན་གྱི་སར་སློབ་ཁྲིད་ཉན་པ་བཅས་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐོག་མར་བླ་མ་དང་དགེ་རྒན་གྱི་སྐུ་འགྲམ་དུ་སླེབས་པ་དང་ལྷམ་ཕུད་དེ་གཟིམས་སྒོ་དལ་བུས་ཕྱེ་ཐོག་ནང་དུ་ཡོང་ཚོག་པའི་གནང་བ་ཞུས་ནས་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་དང་ནང་དུ་འཛུལ་རྗེས་ཕྱག་འཚལ་དགོས་པ་དང་གཟིམས་ཁང་གི་སྒོ་ཐོན་ཁར་སྐུ་མདུན་ནས་གོམ་པ་གསུམ་ཙམ་བར་ཕྱི་འགྲོས་ཀྱིས་ཡོང་རྗེས་གཞི་ནས་ཁ་ཕྱིར་སློག་སྟེ་སྒོ་འགྲམ་ནས་སྒོ་དལ་བུས་ཕྱིར་འཛིན་ཐོག་ལྷམ་གྱོན་ནས་གཟིམ་ཁང་མིག་གིས་མ་མཐོང་བའི་སར་མ་སླེབས་བར་དུ་གུས་ཞབས་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་རང་སོས་ལྟར་སོང་ཆོག་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གུས་སྲོལ་བྱེད་སྒོ་མཚོན་བྱེད་ཙམ་ལས་ཞིབ་ཕྲ་འདྲིར་བཀོད་པར་དགོས་པ་མི་ཆེ་བས་བྲིས་མེད། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་དཔོན་གོང་རིམ་རྣམས་མཇལ་སྐབས་ཞྭ་མོ་གྱོན་ཡོད་ན་ཞྭ་མོ་ཕུད་དེ་ལག་པ་གཡས་པས་མདུན་ངོས་སུ་བཟུང་ཐོག་མགོ་སྒུར་ལྟེ་བསྒྱུར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ཞྭ་མོ་གྱོན་མེད་ན་ལག་པ་གཡས་པས་སྐྲའི་ལྕང་ལོ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱབ་ངོས་ནས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་ནས་ཕྱག་འབུལ་ཞུ་དགོས། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཞྭ་མོ་ཕུད་དགོས་ཤིང་ཞྭ་མོ་མིན་པར་སྐྲ་ཕྲུག་གྱོན་ཡོད་ན་སྐྲའི་ལྕང་ལོ་གཡས་པ་རང་གི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པ་ལག་པས་བཟུང་ནས་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གྱི་སོར་མོ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱག་འབུལ་ཞུ་དགོས། མདོར་ན་བླ་དཔོན་དང་། གྲྭ་བཙུན། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་སུ་ཡིན་རུང་རང་ལས་མཐོ་བ་ལྟ་ཅི་རང་དང་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཞུས་དག་གི་ཐོག་ནས་གུས་བཀུར་གང་ཆེ་བྱ་སྲོལ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཚུར་བསུ་ཕར་སྐྱེལ་དང་། སྐྱེ་ལེན། གདན་བཞིས་བཅས་ལ་གུས་ཞབས་ཞུ་སྟངས་རྣམ་གྲངས་མང་བ་འདིར་མ་བཀོད། ལྔ་པ། མིང་འབོད་སོགས་ཀྱི་ཞེ་སའི་ཚིག་དཔེར་ན་མགོ་ལ་དབུ་དང་། ཁ་ལ་ཞལ། གཉིད་ལ་མནལ། ཐུད་པ་ལ་གནང་བ། སྐྱེ་བ་ལ་འཁྲུངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། གུས་བཀུར་འོས་པའི་རིགས་ཚང་མར་ཞེ་ས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་དེ་རིགས་ལ་ཟ། འཐུང་། སྡོད། ཉལ། རྒྱག ཐོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གུས་ཞབས་མེད་པའི་ཚིག་གིས་བརྗོད་མི་རུང་བ་ཤེས་གསལ་ཡིན། དྲུག་པ། མགྲོན་འབོད་དང་ཟ་འཐུང་སྐབས་གུས་སྲོལ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྔའི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་ལ་ཐོབ་ཐང་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་སྲོལ་མང་པོ་ཡོད་པ་འདིར་བཀོད་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་བོད་

རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་ལོ་གསར་དང་། གཉེན་སྒྲིག་སྒྲིང་གཏོང་སོགས་ལ་དགའ་སྟེ་སྟོན་མཆེད་མགྲོན་འབོད་དང་དགའ་འཛོམས་བྱེད་སྐབས་རེས་པར་དུ་མགྲོན་བཟ་སྐྱོལ་རྒྱ་དེ་གནང་ས་བཟ་དང་། གཞིས་བཟ་ཞེས་ཉིན་གཉིས་གསུམ་གྱི་སྔོན་ནས་གདན་ཞུའི་བཟ་སྐྱོལ་རྒྱ་དེ་ནི་གུས་ཞབས་མཆོད་བྱེད་ཡིན། མགྲོན་པོ་ཐོན་རབས་དང་དེ་མིན་བཀུར་འོས་ཀྱི་མི་སྣར་སྦྱིན་བདག་སྒོ་ཁར་ཡོང་ནས་བསུ་སྐྱེལ་དང་གདན་ལམ་ལངས་པ་སོགས་བཅས་བསྟན་ཀྱིས་གུས་ཞབས་མཆོད་པར་བྱེད། ཟ་ཆས་དང་ཇ་ཆང་གང་ཡིན་ཀྱང་མགྲོན་པོའི་ཞལ་དཀར་ལ་སྟེགས་ཁེབས་རང་འཁྱིག་གཙང་ཞིང་ཆག་གྲུམ་མེད་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་པར་ལག་གཉིས་ཀྱིས་བཏེགས་ནས་ཕུལ་རྗེས་སྦྱིན་བདག་གམ་ཇོ་ཚབ་ཀྱིས་གུས་ཞབས་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མགྲོན་པོར་ཟ་འཐུང་གནང་རོགས་ཞུ་དགོས། རྒྱུན་གཏན་སོ་སོའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་རྒྱུན་རབས་རྣམས་ལའང་ཟ་འཐུང་གི་དཀར་ཡོལ་སྟོན་ལ་འབུལ་དགོས། དགའ་འཛོམས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྱིར་ཅི་རྒྱུན་གཏན་ནང་དུ་ཕྱི་མི་ཡོང་མཁན་ལ་ཆང་དྲངས་སྐབས་རེས་པར་དུ་གསུམ་སྦྱོན་མཇེས་དག་ཞེས་དཀར་ཡོལ་ཟེངས་གསུམ་སྤྲེལ་ནས་སྦྱིན་བདག་གིས་ལྷུགས་དགོས་ལ་མགྲོན་པོས་ཀྱང་འཐུང་དགོས་ཤིང་། དང་གཉིས་ནས་ཏུབ་གང་རེ་དང་གསུམ་པ་གཙང་དག་འཐུང་དགོས། ཇ་ཡིན་ན་གང་འཐུང་མི་རུང་བར་ཁུང་མཐར་ཇ་དཀར་ཡོལ་ནོ་ལྷུགས་དགོས་ལ་མགྲོན་པོས་ཀྱང་འཐུང་དགོས། དེ་ནི་མགྲོན་སྦྱིན་གཉིས་བར་ནས་བར་ཚུན་གུས་ལུགས་མཆོད་པ་ཡིན། བདུན་པ། དེ་སྔོན་བོད་རིགས་རང་གི་གུས་སྲོལ་ལྟར་གོང་ལ་འབུལ་བྱེད་ཡི་གེ་དང་། ཕན་ཚུན་གཏོང་ཡིག་སོགས་འབྲི་དུས་གནས་བབ་མཐོ་དམན་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཡི་གེའི་ཐོག་ཆེ་བསྟོད་དང་། མིང་བྱང་སོགས་འབྲི་སྟངས་དང་། བོད་བཟོས་ཤོག་བུ་བྲེ་ཁ་མའི་ཐོག་ཐོབ་ཟིང་མི་འདྲ་བར་མགོ་ཤོག་དང་བར་ཤོག་སྟོང་ཆ་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ཆེད་སྒྲིག(ཡིག་སྐྱར་རྣམ་བཞག)ནང་ཞིབ་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེང་སྐབས་དེ་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་མེད་ཀྱང་། བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་གོང་རིམ་དང་། པ་མ། དགེ་རྒན། གྲོགས་པོ་མོ་སོགས་ལ་ཞུ་ཡིག་དང་གཏོང་ཡིག་འབུལ་གཏོང་བྱ་རྒྱ་ནི་རྒྱུན་གཏན་ཞིག་དང་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེའི་ཐད་ལའང་གུས་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན་རྒྱུ་ཡོད། ཞུ་ཡིག་དང་གཏོང་ཡིག་འབྲི་སྐབས་གོང་རིམ་དང་། པ་མ། དགེ་རྒན་སོགས་འབུལ་ཡུལ་ལ་རྒྱུས་བསྒྲུས་གང་ཉུང་གི་ཆེ་བསྟོད་དང་འབྲེལ་བའི་མཚན་གྱི་མཛར་དུང་དུ་དང་མཆོག་ལ་སོགས་བཀོད་རྗོམ་དུང་ཐོག་གམ་སེག་འབེབས་ཀྱིས་གུས་ཞུལ་དང་རྗེད་གསོལ་སོགས་ཚིས་འཚམས་ཀྱིས་བྲིས་ནས་འབུལ་མཁན་དེའི་གུས་ཞབས་མཆོད་པར་བྱེད། བརྒྱད་པ། མིང་འབོད་ཚུལ་ཐད་ཕྱོགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བའི་གུས་ཞབས་མཆོད་པའི་ཚིག་དང་ཞེ་སའི་འབོད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་ན་མཚན་ངོ་མའི་རྗེས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སྦྱར་ནས་འབོད་པ་དང་། དེ་ཕྱིའི་སྐུ་དྲག་རྣམས་ལ་སྐུ་ཞོ་དང་། ལྕམ། སྲས་དང་སྲས་མོ། དེ་མིན་གུས་པར་འོས་པ་སེར་སྐྱ་གང་དུང་ལ་སྐུ་ཞབས་ཟེར་བ་སོགས་མིང་ལ་སྦྱར་ནས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། ལགས་ཞེས་པའི་ཚིག་ནི་སྤྱི་པོ་ཕོ་མོ་ཀུན་གཞོན་སུ་ཡིན་རུང་བེད་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཞེ་སའི་འབོད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་བོད་སྐད་ལ་སྐད་རིགས་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་གུས་པ་མཚོན་པའི་ཞེ་ས་ཧ་ཅང་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་པས་མིའི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་སྤྱོད་པའི་མིང་ཚིག་མང་པོར་མཐོ་དམན་གཞིགས་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱའི་ཚིག་མི་འདྲ་བ་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་ཡོད།

བོད་མིའུ་གདུང་དྲུག འབྲི་ཀུང་སྐྱ་རའི་གདུང་། སྟག་ལུང་པ་ཁྲིའི་གདུང་། ས་སྐྱ་འཁོན་གྱི་གདུང་། ཚེས་རྒྱལ་བྲུ་ཡི་གདུང་(ལྡིང་པོ་བྲུ་ཡི་གདུང་ཡང་ཟེར) བོད་གསལ་ལྷ་ཡི་གདུང་། རྔེའུ་གདོང་ཕོང་མ་ལྷ་ཡི་གདུང་དང་དྲུག་གོ །

བོད་གཞུང་གྲོ་སྒྲི། དེ་སྔོན་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་གྲོ་མའི་ས་གནས་སུ་ཚོང་དོན་གྱི་ཁྲུབ་ལས་ཁུངས་ཤིག་བཙུགས་ཡོད་པ་དེའི་འགོ་གཙོ།

བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཡ་མེན། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ལྷ་སར། གོང་མས་བཀའ་བབ་ནས་ཆེད་གཏོང་བྱས་པའི་ཨམ་བན་དང་། དཔོན་རིགས་གཞན་དག་བཅས་སྡོད་སའི་ཁང་པའི་མིང་ལ་ཡ་མེན(衙门)ཟེར།

བོད་ཟལ་མོ་སྒང་། བོད་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་ཀྱི་མིང་འདུ་བ་རྒྱ་མཚོ་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཞིག་སྟེ། འབྲི་གཡག་དང་བ་ལང་ལུས་ཀྱི་སྤུ་མདོག་བྱིངས་རྣམས་ནག་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་མཛིང་པ་ནས་གྱི་སྟེང་བར་སྐྱལ་གཞུང་རལ་རྒྱུགས་ཀྱི་སྤུ་མདོག་དཀར་པོ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ཟལ་པོ་དང་ཟལ་མོ་ཟེར་བ་ལྟར་བོད་འདི་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཆ་མཐོ་ཤོས་དུང་འགྲོའི་ལུས་ཀྱི་སྐལ་གཞུང་ལྟ་བུར་ཐུབ་ནས་ཤར་དུ་ནར་སྤྱབས་སུ་རལ་མར་ཆགས་ཤིང་། གངས་རི་མང་བ་དང་། ས་ཆའི་མདོག་ཀྱང་སྐྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཟལ་མོ་སྒང་ཞེས་སུ་གྲགས།

བོད་ཡིག་གི་མགོ་ཅན་གསུམ། ར་མགོ་ཅན། ལ་མགོ་ཅན། ས་མགོ་ཅན་རྣམས་སོ། །

བོད་ཡིག་གི་སྦྲའི་ང་རོ་དབྱེ་བ་ལྔ། དྲང་པོ། བཀུག་པ། སྣད་པ། བསྒྲེང་བ། བསྐྱོད་པ་བཅས་ལས་དྲང་པོ་ནི་ཀ་ནས་ཨའི་བར་གྱི་ཡི་གེ་ཀོ་ན་གནས་པ་རྣམས་དང་། བཀུག་པ་ནི་ཀི་སོགས་གི་གུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཉི་སྐྱེད་པ་དང་། སྣད་པ་ནི་ཀུ་སོགས་ཞབས་ཀྱུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཉི་སྐྱེད་པ་དང་། བསྒྲེང་བ་ནི་ཀེ་སོགས་འགྲེང་བུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཉི་སྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱོད་པ་ནི་ཀོ་སོགས་ན་རོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཉི་སྐྱེད་པ་བཅས་སོ། །

བོད་ཡིག་གི་འདོགས་ཅན་བཞི། ཡ་བཏགས་ཅན། ར་བཏགས་ཅན། ལ་བཏགས་ཅན། ཝ་བཏགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟེར།

བོད་ཡིག་གི་འདོན་ལ་བཅུ། ཁང་མགོ་ལ་འདོན། མཁྲང་དཔྱང་པ་ལ་འདོན། སྐྱེས་སྦྲ་རྫེས་ལ་འདོན། བཤན་མར་འབྲེན་ལ་འདོན། སྤྱང་ཀོག་ལ་འདོན། སྟག་ཟ་ལ་འདོན། ཏུར་སེག་འདྲིལ་ལ་འདོན། གཡེར་ཡར་འཕྱུལ་ལ་འདོན། ཡང་ཡ་བཏགས་ལ་འདོན། ཀྱང་ཟག་མཆུ་ལ་འདོན་ཞེས་དང་། བཟང་མགོ་དཔྱང་ལ་འདོན། འཛུམ་དཀར་སྟག་སྐྲ་ལ་འདོན། མཉེན་བསྒྲོལ་མཚམས་སུ་འདོན། འཕྲུག་ཡན་ལག་ལ་འདོན། རྗེས་མ་བཞི་བསྟན་ན་འདོན་པ་བཅུ་བཞིའང་ཟེར་རོ། །

བོད་ཡིག་གི་མ་ཚོས་ཉེར་གཅིག ༡. རབ་ཐག་ཐྲུམ་གྱིས་བཅད་འདྲ། འབྲིང་ཀ་གཞུ། ཐ་མ་ཆག་མགོ(མགོ་གསུམ) ༢. རབ་ཕྱུགས་ཀར་ཇོར་འཛིན། འབྲིང་མདའ་འབེན། ཐ་མ་ལག་ཆག་འབྲེད་ཐལ(དཔུང་གསུམ) ༣. རབ་སྒྲ་ཆགས་གྱི་ལྕག་འདྲ། འབྲིང་སྤུ་ཏག་སྲིས་འདྲ། ཐ་མ་སྒྲོག་སྙིད(སྒྲོ་གསུམ) ༤. རབ་གསེགས་སྦྱོར་ཕྱང་རྫི། འབྲིང་གྱི་འོ་ལག་སྐྱ། ཐ་མ་རྒྱུར་པོ་སྐྱང་སྣ(ཟག་མཆུ་གསུམ) ༥. རབ་རྒྱ་ཁབ་བསྐྱང་འདྲ། འབྲིང་ཟ་དབྱུག་འཕྱར། ཐ་མ་ལག་མགོ་བཅད(ཡར་འབྲེན་གསུམ) ༦. རབ་སྒོ་ལྕུགས་རྐང་། འབྲིང་ཁྲི་ཀུའི་མཇུག ཐ་མ་འཕུ་མཇུག་ཕྲང་རྐང(མར་འབྲེན་གསུམ) ༧. རབ་ཉ་མིག འབྲིང་ནས་འདྲ། ཐ་མ་ཐུར་གསུམ་ཁྲི་མིག(མིག་གསུམ)ཅེས་སོ། །

བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས། གངས་ཅན་བོད་དུ་བོད་ཡིག་ཐུང་སྔར་བཞེངས་པ་ཁག་གཉིས་ཡོད་ཁོངས་ནས་ཐོན་མིའི་སྔོན་ལ་བོད་ཡིག་ཡོད་པ་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྟག་གཟིག་སྲུངས་ཡིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་གཟིག་སྲུངས་ཡིག་བྱུང་བའི་དུས་ནི་གཡུང་དྲུང་བོན་ཆོས་བསྟོད་པའི་དུས་དང་མཚུངས་ཤིང་། སྐབས་དེར་ལྷ་བབས་ཡི་གེ མཐུ་ཡིག སྐར་ཆེན། སྐར་ཆུང་སོགས་ཡིག་གཟུགས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། བྲུ་ཞ་སམ་སྐར་ཡིག་སོགས་ལ་དཔྱད་གཞི་མཛད་དེ་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་འདི་བཏོད་པར་བཞེད་དོ། བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་དབུ་ཅན་ཡིག་གཟུགས་ཕལ་ཆེར་

བརྒྱད་བྱུང་བ་ནི་སྨྲལ་ནག་བཀྲད་འདྲ། སྨ་རིག་སྔར་བརྒྱལ། སོ་ཕག་གཞིབ་འདྲ། མིང་གི་གནམ་མཚིངས། ནས་སྔོན་ཕྱིང་དཀར་ཐོག་བཀྲམ་འདྲ། རྒྱ་ཡོ་འཇོལ་འདྲ། ཀྲ་མོ་རྒྱ་ནང་ནས་འཕྱར་འདྲ། སྦྲུ་ནག་དུད་འདྲ་བཅས་ཡིན། དབུ་མེད་ལ་ལྷན་ཤུགས་དང་ལེགས་ཤུགས(ལེ་ཤུགས)ཁག་གཉིས་བྱུང་ཤིངས་ནས་ལྷན་ཤུགས་མ་གཏོགས་ལེགས་ཤུགས་མ་དར། བཙན་པོའི་དུས་ལ་བཏད་ཡིག་དང་འཁྱུལ་ཡིག གཏེར་ཡིག་སོགས་ཡིག་གཟུགས་ངོ་མཚར་ཅན་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་བྱུང་བའི་ཐོག་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཕྱུང་པོ་གཡུ་ཐི་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གི་ཞིག་ཚད་འགོད་སྦྱོགས་ལྟར་དབུ་ཅན་ལ་ཆ་ཚད་བཟོས་ནས་བཀལ་བཅད་ལྷ་བུའི་ཕྱུང་ཐྲིས་གནན་འཕེལ་བྱུང་རྗེས་དབུ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད། ཁྲ་དར་དང་ཕྱི་དར་བར་ལ་བར་གསར་རྗེར་བའི་ཡིག་གཟུགས་དམིགས་བསལ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་དར་རྗེན་ལ་དབུ་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཚུགས་རིང་། ཚུགས་ཐུང་། ཚུགས་མ་འཁྱུག འཁྱུག་ཆེན། འབྲུ་ཚ་ལ་སྨྲ་ཞབས་མ་དང་། ཞབས་རིང་བ། ཞབས་ཐུང་བ། དཔེ་ཚུགས་ལ་སེག་ཡོད། སེག་མེད། འབྲུ་ཚུགས། ཚུགས་ཐུང་། འཁྱུག་ལ་སོགས་པར་གཞུང་ཕྲིས་དང་བྲ་ཐིས། སྐྱེ་ཕྲིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དཔུ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཕྲིས་དང་ཁམས་ཕྲིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལྷག་པར་དུ་ཏྲ་ཡའི་སྨྲ་མ་སྤྲ་ཕྱིང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྤྲ་རིང་ལ་ཡིག་གཟུགས་འབྲི་སྟངས་སྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་དབུ་མེད་ཚུགས་དང་། འབྲུ་ཚ། འཁྱུག་ཡིག་བཅས་ཀྱི་འབྲི་སྟངས་ཡང་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། གཞན་ཡང་སོ་རྒྱས་རིམ་བྱུང་ནང་སོ་པ་ཏྲ་རྣམས་ནས་ཡིག་གསར་ཞེས་པ་གཟུགས་ཁྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་བཅུ་གྲངས་ཤིག་བཏོད་པ་དཔེར་ན། སྤྲུགས་མོའི་ཡིག་གསར། འགོས་པོའི་ཡིག་གསར། ཆག་པོའི་ཡིག་གསར། ངོ་མཚར་ཡིག་གསར། སྣ་ལྡན་ཡིག་གསར། རྫོར་གདན་ཡིག་གསར། རིན་སྤུངས་ཡིག་གསར་སོགས་ཡིག་གཟུགས་ལྷ་གྲངས་སྤྱན་བརྙེས་བཅུ་སྐོར་ཞིག་ཡོད་ཚོད་ལ་ཞིབ་ཆ་ཡིག་གཟུགས་སོ་སོའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

བོད་ཡིག་གི་སྦྱམ་བརྩེགས་ཅན་བཅུ་བཞི། ༡. ར་མགོ་ཡ་བཏགས་ཅན། རྐྱ། རྒྱ། རྨྱ ༢. ས་མགོ་ཡ་བཏགས་ཅན། སྐྱ། སྒྱ། སྤྱ། སྦྱ། སྨྱ ༣. ས་མགོ་ར་བཏགས་ཅན། སྐྲ། སྒྲ། སྤྲ། སྦྲ། སྨྲ། སྣྲ་བཅས་སོ། །

བོད་ཡིག་གི་སྲོག་དང་རྒྱན་བཅུ་བཞི། དབྱངས(ཨ) གི་གུ། ཞབས་ཀྱུ། འགྲེང་བུ། ན་རོ། ཚེག(་) དབུ་ཁྱུད(༄༅) ཚིག་ཤད(།) ཉིས་ཤད(༎) བཞི་ཤད(༎༎) སྦྲང་ཤད(༑) སྦྲུལ་ཤད(༈) འཁྱུལ་ཤད(༏) གཏེར་ཚེག(༔) ཞེས་སོ། །

བོད་ཡིག་འབྲི་སྲོལ་གཙོ་བོ་དྲུག གཟབ་ཆེན། གཟབ་ཆུང་། འབྲི་ཆེན། འབྲི་ཆུང་། གཤུར་མ། དཀྱུས་ཡིག་སོ། །

བོད་ཡིག་རྐང་གཞི་ཆུང་བར་འགྱུར་ཐབས་པ་ཞེ་བརྒྱད། སྔོན་འཇུག་ཚ་ཡིག་པ་ནི། མིང་གཞི་ཚ་ཡིག་ཀ་ཙ་ཏ་ཙ་དང་། ས་ཡིག་ག་ད་ཞ་ཟ་ཤ་ས་བཅས་བཅུ་ལ་འཇུག སྔོན་འཇུག་མ་ཡིན་ག་ནི། མིང་གཞི་ཚ་ཡིག་ཙ་ཏ་ཙ་དང་། མོ་ཡིག་ད་ཞ་ཟ་ཤ་ཡ་ས་དང་། མོ་གཤམ་ཉ་མ་བཅས་བཅུ་གཅིག་ལ་འཇུག སྔོན་འཇུག་མ་ཡིན་དཀི། མིང་གཞི་ཚ་ཡིག་ཀ་པ་དང་། མོ་ཡིག་ག་པ་དང་། ཚོ་གཤམ་ང་མ་བཅས་དྲུག་ལ་འཇུག སྔོན་འཇུག་མོ་ཡིག་འ་ནི། ཚ་ཡིག་ག་ཛ་ད་བ་ཛ་དང་། མ་ཉིང་ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་དང་ མོ་གཤམ་ང་ཉ་ན་བཅས་བཅུ་གཅིག་ལ་འཇུག སྔོན་འཇུག་མིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། མིང་གཞི་མོ་ཡིག་ག་ཛ་ད་ཛ་དང་། མ་ཉིང་ཁ་ཆ་ཐ་ཚ་དང་ མོ་གཤམ་ང་ཉ་ན་བཅས་བཅུ་གཅིག་ལ་འཇུག་གོ །

བོད་ཡུལ་གྱི་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་བཅུ་གཉིས། བོད་ཡུལ་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་དུ་འགྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་སྙིང་གར་ར་སར་འཕྲུལ་སྣང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གནོན་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་བཅུ་གཉིས་བཏབ་སྟེ། ༡. དཔུང་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་དབུ་རུ་ཀ་ཚལ་གཙུག་ལག་ཁང་། དེའི་འོག་ཏུ་གསེར་ཞ་ཧྲི་ཧྲི་ལྷ་ཁང་བཏབ། ༢. སྲིན་མོའི་དཔུང་པ་གཡོན་དུ་གཡོ་རུ་ཁྲ་འབྲུག་བཀྲ་ཤིས་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཙན་ཐང་ལྷ་ཁང་། ༣. དཔྱི་གཡས་སུ་གཡས་རུ་གཙང་འཕྲང་གཙུག་ལག་ཁང་། དེའི་འོག་ཏུ་དགེ་རྒྱང་གི་ལྷ་ཁང་། ༤. དཔྱི་གཡོན་དུ་བྲོམ་གྱི་རྒྱང་ཞུ་རུ་ལག་གྲུམ་པ་རྒྱང་དྲི་མེད་རྣམ་དག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། དེའི་འོག་ཏུ་འབྲིའི་ལྷ་ཁང་སྟེ་རུ་གནོན་བཞིའོ། ། ༥. གྲུ་མོ་གཡས་ཤར་ལྷག་སྐྱུ་འོའི་མགོར་ཀོང་པོ་བུ་ཆུ་མཐར་ལེགས་ལྷ་ཁང་། ༦. གྲུ་མོ་གཡོན་ནུ་འབྲུག་གི་རྩེ་བའི་སྟེང་དུ་སྤྲ་ཐག་མཁོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་། ༧. པུས་མོ་གཡོན་ནུབ་བྱང་དམར་མོའི་སྙལ་སྟེང་དུ་མོན་ཏ་དགེ་གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ༨. པུས་མོ་གཡས་བྱང་རུས་སྦལ་གྱི་སྟེང་དུ་སྤུ་དུམ་རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེ་ཡང་འདུལ་བཞིའོ། ། ༩. ལག་མཐིལ་གཡོན་དུ་ཤར་མདོ་ཁམས་ཀློང་ཐང་སྒྲོལ་མ། ༡༠. ལག་མཐིལ་གཡས་སུ་སྦོར་བུམ་ཐང་སྐྱེ་རྒྱུ། ༡༡. རྐང་མཐིལ་གཡས་སུ་བྱང་དཔེ་ལ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཚལ་རིགས་ཤེས་རབ་སྒྲོལ་མའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་མང་ཡུལ་མ་བྱམས་སྤྲིན། ༡༢. རྐང་མཐིལ་གཡོན་དུ་བྱང་རྩིགས་ཚངས་པ་རླུང་གནོན་གྱི་ལྷ་ཁང་ཞེས་སྤ་གྲོ་སྐྱེ་ཆུའི་ལྷ་ཁང་སྟེ་མཐའ་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞིའོ། །གཞན་ཡང་ཤར་དུ་ཀ་རུ་སྒྲིང་རྒྱ་གཉིས། ཏི་ཐཱ་གཟའ་སྐར་གནད་ལ་འབེབས་ཕྱིར་བཞེངས། སྟོ་རུ་སྙལ་ཐང་གོ་ལྷ་ཁང་། གླིང་ཁང་གཉིས་མེད་ལྷའི་ཁ་གནོན་དུ་བཞེངས། ནུབ་ཏུ་གུ་ལང་ཤིང་ཀུན་གཉིས་རྒྱའི་ཁ་གནོན་དུ་བཞེངས། བྱང་དུ་དགེ་དང་དཔལ་རི་གཉིས་ཀླུང་གི་ཁ་གནོན་དུ་བཞེངས་སོ། །གཞན་ཡང་ས་གནོན་འདི་རྣམས་བཞེངས་སོ། །མང་ཡུལ་བྱམས་སྤྲིན་ལྷ་ཁང་། རྒྱང་རོར་པ་ཚད་ལྷ་ཁང་། སྤུ་བོར་འཛོང་རྒྱ་ལྷ་ཁང་། སྟོད་ལུང་སྣང་རྗེའི(འདི་ལ་སྐྱ་འདུན་རྩེ་ཟེར་བ་འདྲ)སྐྱིའི་ལྷ་ཁང་(ཀློན་པོ་མགར་གྱི་ལྷ་ཁང) འཕན་ཡུལ་བྱེ་རེའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཁྱད་པར་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་བལ་བཟས་བཞེངས། རྒྱ་ནག་ར་མོ་ཆེ་རྒྱ་མོས་བཞེངས། དེའི་བར་ལ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་ལ་སོགས་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོས་དེ་ཡང་ཀུན་གྱི་སྔོན་དུ་ཁྲ་འབྲུག་བཞེངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་སྐུ་ལུས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ལྔ་སྟོང་འགྱེད་ནས་མཐའ་འདུལ་དང་རྒྱལ་པོས་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་ནས་མདོ་ཁམས་སུ་ཡོངས་རྫོགས་རབ་སྐྱང་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་སོགས་མཐའ་འདུལ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་སྟོང་རྩ་གཉིས་བཞེངས་པའོ། །ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་དབུ་རྩེ་རིམ་གསུམ་རི་རབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞེངས་ཏེ་འོག་ཁང་བོད་ལུགས་འདུག་པའི་འདྲེར་སོ། བར་ཁང་རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་བའི་ལྷ། སྟེང་ཁང་རྒྱ་གར་ལུགས་ཤོག་འདུག་དང་རས་འདུག་གི་ལྷའོ། །

བོད་ཡུལ་གྱི་མཚོ་མིང་ཅན་བཅུ། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ། སྐྱེམས་མཚོ། གནམ་མཚོ་ཕྱུག་མོ། ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ། ནག་མཚོ། མཚོ་སྐྱ་རིང་། མཚོ་སྔོ་རིང་། པེ་ཏ་དུག་མཚོ། སྟོང་རི་མཚོ་ནག མཚོ་ཁྲི་ཤེར་རྒྱལ་མོའོ། །

བོད་ཡུལ་གྱི་རི་མིང་ཅན་བཅུ་གཅིག གངས་དཀར་ཏི་སེ། ཇོ་མོ་གངས་དཀར། ཤང་སྒོད་ཏ་བོའི་གངས། འབྲོག་ལ་ཕྱིའི་གངས། ཙ་རི་ཏྲ། བཀམ་གཉན་གངས་བཟང་། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། རྨ་ཆེན་སྤོམ་ར། མདོ་ལ་རིང་མོ། ཨ་ཆེན་གངས་རའོ། །

བོད་ཡུལ་གླིང་དགུ། ༡. སྟོད་ན་གུ་གེ། ༢. པུ་ཧྲེངས། ༣. མང་ཡུལ་ཏི་གསུམ། ༤. སྨད་ན་རབ་སྨད། ༥. སྨད་ཁམས་སྨད། ༦. ཚ་བ་སྨད་སྤོ་གསུམ། ༧. བར་ན་དབུས། ༨. གཙང་གཉིས། ༩. དྭགས་ཀོང་ཡེ་སྨྱུལ་བཞི་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པས་བོད་ཡུལ་གླིང་དགུའོ། །

བོད་ཡུལ་རུ་ཆེན་ལྔ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་དབུས་གཙང་། མངའ་རིས། མདོ་སྟོད། མདོ་སྨད་བཅས་ལ་རུ་ཆེན་ལྔར་ཕྱེ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་དམག་དོན་དང་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཡིན་ཅིང་། དམག་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབུས་རུ། གཡོ་རུ། གཡས་རུ། རུ་ལག སུམ་པའི་རུ་བཅས་དམག་དཔུང་གི

ཏུ་ཁག་རེ་རེ་ཡིན་པས་བཙན་པོ་བློན་བཅས་དམག་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་གཡས་གཡོན་མདུན་རྒྱབ་བཅས་ལ་ཏུ་སྡེ་བསྒྲིགས་ནི་ཏུ་དར་འཕྱུར་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དམག་སྦར་སྡོད་པའི་ཚེ་ཡང་ཏུ་ཁག་སོ་སོར་འདྲེས་པར་སྡོད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། ཏུ་ཆེན་ལྔ་པོ་དེ་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་ཁྱབ་ས་ཁུལ་ཆེན་པོ་ལྔ་སྟེ། ཁུལ་རེ་ལ་བསྐོད་འདོམས་བྱེད་པའི་བློན་ཆེན་རེ་རེ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དམག་དཔོན་ཞན་གཞོན་བཞི་དང་། ཏུ་དཔོན། སྡེ་དཔོན། སྟོང་དཔོན། སྟོང་བུ་ཆུང་གི་རྗེ། ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་ཏུ་རིམ་པས་གསལ་ཞིང་དེ་འདྲའི་དམག་སྲིད་གཅིག་གྱུར་གྱིས་རྡོ་དམ་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་ནི་གསར་དུ་བཙུགས་མ་ཐག་པའི་སྲིད་གཞུང་ལ་མཚོན་ན་དམག་སྲིད་གཅིག་གྱུར་གྱིས་རྡོ་དམ་བྱེད་བདེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མི་གྲངས་ཉུང་བའི་ས་ཁུལ་ལ་ཆེད་ལས་དམག་དཔུང་གི་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་པུས་མི་ལྡང་བའི་དབང་གིས་མངའ་འབངས་ཡོངས་རྫོགས་རྗེས་ཤུབས་དམག་དཔུང་དུ་མ་བསྒྱུར་ཐབས་མེད་ཡིན་པར་སྣང་།

བོད་ཡུལ་གསུམ། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བར་དུ་དབུས་གཙང་རུ་བཞི། སྨད་དུ་མདོ་ཁམས་གསུམ།

བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཨ་ཙ་ར་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། ཨ་ཙ་ར་དཀར་པོ་ཇོ་བོ་རྗེ(མར་མེ་མཛད) ནག་པོ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས། ཁྲ་བོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་གསུམ་སོ། །ཨ་ཙ་ར་ནི་སཾསྐྲྀ་ཏའི་སྐད་འགྱུར་མེད་དུ་ཨ་ཙརྱ་ཟེར། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་སློབ་དཔོན་ཟེར།

བོད་ལ་སྔོས་པའི་ཡུལ་དགུ། བོད་དབུས་གཙང་དང་། ཤར་དུ་རྒྱ་ནག་ཁྲི་སྟན། ལྷོར་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ། ནུབ་ཏུ་སྟག་གཟིག་ཡན། བྱང་དུ་ཁྲོམ་གེ་སར་ཡུལ་ཞེས་ཁ་བ་ཅན་དུ་གྲགས།

བོད་ལ་ཕན་པའི་གཙུག་ལག་སྡེ་དགུ། ལོ་དང་ཟླ་བ་ཞག་དང་གསུམ། །ཟ་མ་སྐར་མ་དུས་ཚོད་གསུམ། །སྲུང་ཁ་སྐྱེ་བ་སོ་ཁྲིམས་གསུམ། །སྟོང་པོ་དགུ་འདུལ་ཞེས་བྱའོ། །

བོད་ལུགས་ཀྱི་ཁང་པ་ཐོག་ཚད། སྤྱིར་བཏང་བོད་ཀྱི་ཁང་པའི་ཐོག་ཚད་གཅིག་ལ་འདོམ་དང་(འདོམ་གང་ལ་ཁྲུ་བཞི) ཕྱེད་ཀ་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཚད་ལྡན་གྱི་མིའི་ལུས་པོའི་རིང་ཚད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོམ་གང་ཡོད་ཅིང་། གདན་ཁྲི་ལ་མགོ་ཚད་ཁྲུ་གང་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་འཛོགས་ནས་ཡར་ལངས་ཏེ་ལག་པ་སྟེང་དུ་ཐད་ཀར་བསྲིངས་ན་མགོ་བོའི་རྩེ་ནས་ཁང་པའི་ཐོག་ལ་མ་ཐུག་པར་ཁྲུ་གང་ཐུབ་པའི་ཁྲུ་དོ་ནི་འདོམ་ཕྱེད་ཀ་ཡིན། མ་ཐར་རང་ཉིད་ས་སྟེང་དུ་ལངས་སྟེ་ལག་པ་སྟེང་དུ་བཀྱངས་ན་ཁང་པའི་ཐོག་ལ་བསྣུབས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཁང་པའི་ཐོག་ཚད་ནི། ཚོམས་ཆེན་ཤར་ཐུབ་དང་སྣ་ཁང་འགའ་ཞིག་ལ་ཐོག་ཚད་འདོམ་དོ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། ཕོ་བྲང་དཀར་པོའི་རྩེ་ཐོག་གི་གཟིམ་ཆུང་ཁག་དང་། བར་ཁྱམས་སོགས་ཁག་གཅིག་གི་ཐོག་ཚད་ནི་འདོམ་གང་དང་ཁྲུ་གང་ཙམ་ལས་མེད་ལ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་སྐུ་ཞབས་སྡོད་ཁང་རྙིང་ཁྱུངས་འགའ་ཞིག་གི་ཐོག་ཚད་ནི་རང་ཉིད་ས་སྟེང་དུ་ལངས་སྟེ་ལག་པ་སྟེང་དུ་བཀྱངས་ན་ཁང་པའི་ཐོག་ལ་ཐུག་འགྲོ་བ་དེ་ཙམ་གྱི་མཐོ་ཚད་མ་གཏོགས་མེད།

བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་། དེ་ཡང་བཙན་པོའི་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་རྩིས་པའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་བའི་ཆ་རྐྱེན་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་སྲོག་ཤིང་དུ་བཞག་པའི་ཁྲིམས་གཞི་ཁོད་ཆེན་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག(རྒྱལ་བློན་བཀའ་གྲོས་ཞིབ་ནན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེར་བཀའ་གྲོས་ཆེན་པོ་དྲུག་དང་། ཡིག་ཚངས་དྲུག བཀའི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག རྗེན་དྲུག དཔའ་མཚན་དྲུག ཁྲིམས་ཡིག་དྲུག་བཅས) ཏུ་འདོད་པ་གསར་གཏོད་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་སུ་བསྟར་ནས་རྒྱལ་ཁམས་བསྐྱངས་ཤིང་། ཆབ་འབངས་འཕེལ་ཕྱུན་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་བཀོད་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མཛད་རྗེས་ཀྱི་རི་མོ་ཉམས་གསལ་བར་གནས་པ་ཤར་དང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱལ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སེལ་སྲོང་བཙན་དུས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་ཁྲིམས་གཞི་རྒྱུན་མཐུད་ཐོག་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་ཞལ་འཛོམས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བཞེངས་པ་དང་། མདོ་སྔགས་ཡན་ཚད་དུ་བཤད་སྒྲུབ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་པོ་བཙུགས་ཤིང་། ཆོས་དཔེ་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། ལྷ་ཁང་གི་མཆོད་རྒྱུན་དང་། དགེ་འདུན་སོ་སོར་ཆོས་འབངས་ཁྲིམ་དུད་བསྟུལ་ཐོག་རྒྱལ་མཛོད་ནས་ལོ་རེར་འབྲུ་མར་དང་། ན་བཟའ། ཕྱག་རྐྱེན་སོགས་དགོས་མཁོ་བསྩལ་ཞིང་། ཆོས་བདག་མཁན་པོར་གསེར་ཡིག་ཆེན་པོའི་གོ་གནས་དང་། བློན་ཆེན་ཚང་མའི་གྲལ་འགོར་སྡོད་རྒྱུ། བློན་ཆེན་གྱི་གོང་ཚོགས་ཆུང་བར་ལུགས་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་དབང་བསྩལ་ཏེ་ཆོས་ལུགས་མི་ནུབ་སྲིད་སྲོལ་སུ་ཞུགས་པའི་ལམ་སྲོལ་ཐོག་མ་ཆགས། དུས་རབས་དགུ་པར་རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་ཡང་སེལ་གོང་མའི་ཁྲིམས་སྲོལ་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཐོག་ཁྲི་རྗེ་འབུམ་བཞིར་གྱི་ཁྲིམས་དང་། འབུམ་གསེར་ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས། རྒྱལ་ཁམས་དཔེ་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས། མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། དཀོན་མཆོག་གི་ཆོས་ཁྲིམས། རྡོ་མོ་མངའ་བདག་གི་ཁྲིམས་དང་རྒྱག་ཏུ་སྡེ་སྡེ་བར་སྐབས་ཉམས་པད་དུ་ཕྱུར་རིགས་དག་བེར་མཛད་དེ་དྲིལ་བསྒྲགས། གཞན་ཡང་སྐྱན་གྱི་བཅོས་ལུགས་བཞི། དཔྱད་མཁན་གྱི་གབ་རྩེ་ལྔ། ཡ་རབས་ཀྱི་རྗེན་བདུན། མཛད་པའི་ཤིག་བཅུ་གཉིས། ཕོ་ལྷང་གི་ཞེར་བརྒྱད། མོ་ལྷང་གི་བཅུ་གཉིས། ཕྱག་རྒྱ་དྲུག རྒྱལ་པོའི་གདན་བཞི། བློན་པོའི་གྲལ་བརྒྱད། ཕྱག་ཁ་ཙ་ཁུ་བརྒྱད། མཛའ་བཞི་སོགས་བོད་འབངས་ཀྱི་གཏམ་དང་ཡིག་ཚང་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ནས་ཕྱག་ལེན་དུ་བཞེས་འོས་པ་རྣམས་བཞེས་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་བསྐྱངས། འདི་དུས་རྒྱ་བོད་གཉིས་མ་མཐུན་པའི་གཡུལ་འཁྲུག་རིམ་པར་བྱུང་བ་རྣམས་མཐར་འདུམ་སྒྲིལ་མཚམས་དང་ལྷ་སར་དབོན་ཞང་རྡོ་རིང་ཁག་གསུམ་བཙུགས་ཏེ་བོད་རྒྱ་གཉིས་མཐུན་ཞིང་འབྲེལ་བ་ལེགས་པས་གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་ཟུང་གཅིག་དང་། ས་ལ་བཙན་པོ་དབོན་ཞང་ཞེས་ཀུན་ཏུ་གྲགས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཆོས་ལ་ཧ་ཅང་དད་པས་ཡབ་མེས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་། གསར་དུ་འུ་ཤང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། རབ་བྱུང་རེར་ཆོས་འབངས་མི་ཁྱིམ་བདུན་རེ་ཕུལ་བ་སོགས་བཀུར་བཀོལ་བདག་རྐྱེན་ཚད་མེད་མཛད་པ་བཅས་ཀྱིས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཅས་ལ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་མངའ་ཐང་སྙན་གྲགས་དང་། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་པ་ཕུལ་ཕྱིན་དུ་བརྩེགས་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་ལ་དགེ་བཅུའི་བཀའ་ཁྲིམས་ཞེས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་དབང་འཛིན་རིམ་པས་རྒྱུན་མཐུད་ཕྱག་བཞེས་བསྟར་རྒྱུའི་གཞི་འཛིན་ས་ཡིན། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཉིས་པ་གླང་དར་མ་བཀྲོངས་རྗེས་འབངས་གྱེན་ལོག་རིམ་པར་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྐྱེན་འོག་བཙན་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་མངའ་ཐང་ཉམས་ཏེ་ལོ་ངོ་གསུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཕྲུག་ཙམ་གྱི་རིང་བོད་འདི་ཉིད་ནང་ཁུལ་ཚན་ཁག་བཅུ་གཅིག་གི་དུམ་བུར་བཅད་བཞིན་བྱས་ཏེ་དབང་བསྒྱུར་བའི་དུས་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་ཁག་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཕྱོགས་ཁག་རྣམས་མི་མཐུན་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་མོང་གོལ་ཇིང་གིར་ཧན་གྱིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕག(༡༢༠༧)ལོར་བོད་དུ་དམག་དཔུང་གཏོང་ཆེ་བཏང་འཇོར་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པ་དང་ཇིང་གིར་ཧན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་དབར་རིམ་བཞིན་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟེ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་གླང་(༡༢༥༣)ལོར་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་བོད་དུ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་བོད་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་བཟོས་ཤིང་། ཧོར་ཁྲིམས་རྩ་འཛིན་དུ་བཀྱེས་པའི་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དུ་བགོས་ཏེ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ལ་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་རིམ

བཞིན་ཕུལ། འཇའ་ས་ཐམ་ག་བསྩལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཁག་གཞི་ནི་སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ཆེན་གཅིག་དང་། ཁྲི་སྐོར་སོ་སོར་ཁྲི་དཔོན། སྟོང་དཔོན། བརྒྱ་དཔོན། རྫོང་དཔོན། གཞིས་གཉེར་བཅས་དང་། ནང་གི་ལས་ཚན་བཅུ་གསུམ་སྟེ། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། མཇལ(མགྲོན་གཉེར) ཡིག་མཛོད་གསུམ། ཐབ་འདྲེན་གདན་གསུམ(གསོལ་ཐབ་པ། འདྲེན་ཆས་པ། གདན་གཉེར) སྨྲ་ཧྲ་མཛོ་ཁྲི་བཞི(ཆིབས་རག་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་དར་བ་དང་། ཧ་དཔོན། ཕྱུགས་གཉེར། ཁྱི་སྲུང་སྒོ་ར་བ) བཅས་ལ་ཆེན་པོར་འོས་པའི་ལས་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་གྲགས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༢༧༢)ལོར་ཡོན་གོང་མས་བོད་དུ་ཐུ་པོ་ཧོན་ཞུས་སེ་ཏུ་ཧྲའོ་ཡོན་ཤུའུ་ཞེས་པའི་སྲིད་འཛིན་ནོ་དམ་ལས་ཁུངས་བཙུགས། བོད་འདི་ཡོན་གོང་མའི་མངའ་འོག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར། སྲིད་དོན་གལ་ཆེ་བ་ཐོས་མ་འཁྱུད་པའི་རིགས་ལ་སྐྱ་བདག་ཆེན་ནམ་ཁྲི་པར་དགོངས་སྐོར་ཞུ་དགོས་པ་ལས་དེ་མིན་སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ཆེན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་བསྐོ་འཛིན་སོགས་དོན་འགངས་ཆེ་རིགས་ཡོན་གོང་མར་སྙན་འདུལ་ཞུ་དགོས་མེད། འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ནས་ཏཱ་དབེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་བར་ཁྲི་ཐོག་དགུ་དང་། དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་ནས་དབང་བརྩོན་བར་དཔོན་རབས་ཉེ་ཤུ་སྐོར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གླང(༡༢༦༥)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༣༥༤)ལོ་བར་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ནང་ཁུལ་འགལ་བ་ཇེ་ཆེར་སོང་ཞིང་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་ཕག་མོ་གྲུ་པར་ཤོར་ཏེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༣༦༨)ལོ་ནས་བཟུང་ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བསྒྱུར། ཡོན་གོང་མས་ཏའི་སི་ཏུའི་གོ་གནས་བསྩལ། ས་སྐྱའི་དུས་སུ་སྔར་གྱི་དགེ་བཅུའི་བཀའ་ཁྲིམས་ལ་རྟེན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཤན་ཕྱེར་བའི་རྗེ་བག་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྒྱལ་ཞེས་དཔོན་དུས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་འདི་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་ཐོག་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དུས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ལེགས་ཆ་དང་། ཕུལ་དུས་གནས་སྐབས་ལ་གཞིགས་པའི་སྔོན་འཕྲི་དང་བཅས་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཁྲིམས་སྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་པར་བཀོད། གོང་དཀར། བྲག་དཀར་སྣེའུ། འོལ་ཁ། གཞིས་རྩེ། ཕུན་རྩེ། རིན་སྤུངས། འབྲོང་རྒྱས། ཤི་ཤུ་ལ་སོགས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བཙུགས། རྒྱ་ཁྱབ་རྫོང་གཞིས་སོ་སོར་གཉེར་སྡོད་ལོ་གསུམ་རེས་འཁོར་གྱིས་བསྐོ་རྫོངས་བྱས། རྩེད་ཐང་དུ་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་པ་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་རྒྱ་ཆེ། རྣངས་ཀྱི་གདུང་བརྒྱུད་ཐོག་མ་ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། གཉིས་པ་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན(ཡོན་གོང་མས་གོ་ཤྲིའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་བསྩལ) གསུམ་པ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ། བཞི་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ལྔ་པ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན(མིང་གོང་མས་ཐེ་གན་ཤི་ཧྲུར་གྱི་ལུང་གནང) དྲུག་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན(མིང་གོང་མས་གཞེར་ཐམ་དང་། ཤེ་ཝམ། ཝང་གི་འཇའ་ས་གནང) བདུན་པ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས། བརྒྱད་པ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ(མིང་གོང་མས་ཝང་གི་འཇའ་ས་གནང) དགུ་པ་ངག་གི་དབང་པོ། བཅུ་པ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ(མིང་གོང་མས་ཝང་གི་འཇའ་ས་གནང) བཅུ་གཅིག་པ་ངག་དབང་གྲགས་པ་བཅས་གདུང་རབས་བཅུ་གཅིག་གིས་ལོ་གསུམ་བརྒྱ་སྐོར་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་རྗེས་སུ། སྣེའུ་གདོང་པའི་བློན་པོ་རིན་སྤུངས་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོས་ལྷ་རྗེས་ས་གནས་རིམ་བཟུང་གིས་སྣེའུ་གདོང་པའི་མངའ་ཐང་ཉམས་ནས་རིན་སྤུངས་པས་སྲིད་དབང་འཛིན་སྐབས་རིན་སྤུངས་པའི་ནང་འཁོར་ཞིང་ཤག་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེས་རྗེ་བོར་ཕྱིན་སོག་གིས་རྫོང་དང་ས་ཁུལ་མང་པོ་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་རྗེན་གཞི་བཙུགས་ཐོག་ཀརྨ་བསྟན་སྲུང་དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་པའི་བུ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་དབུས་གཙང་དུ་མངའ་ཐོངས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་། ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས། དེའི་བུ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་སྲིད་དབང་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཐོག་ཕག

གྲུའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ་རྩ་འཛིན་དུ་བྱས་པའི་སྟེང་གཞིར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་དང་ཆེ་བརྗོད་འགོ་རྒྱན་དུ་བཀོད་ཡོད། གོང་གསལ་ས་སྐྱ་དང་། ཕག་གྲུ། རིན་སྤུངས། གཙང་པ་སོགས་རྒྱལ་རབས་འཕོ་ཞེན་བྱེད་སྐབས་གཙོ་བོ་སྟག་དཔུང་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་གཙང་པའི་རྒྱལ་ཐོག་བཞིས་སྲིད་དབང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཟུང་རིང་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་དགེ་བསྟན་ལ་དངོས་ཤུགས་སུ་ཕར་ཟུག་ཡོད་པར་བརྟེན་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་སྡེ་སྲིད་སྡེ་པ་གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་བབས་སྐོར་གུ་ཤྲཱི་ཧན་ལ་ཡི་གེ་བཏང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་གུ་ཤྲཱི་ཧན་དེ་འཁོར་ཞུང་བསྡུས་སྟོང་པའི་ཆས་སྤྲས་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པར་འོངས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་མཇལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གུ་ཤྲཱི་ཧན་ལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་མཚན་བསྟོད་གནང་སྟེ་ཕྱིར་ལོག དེ་རྗེས་གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་ཆིག་བྲུ་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་དམག་ཚ་མེད་བཏང་ཐོག་བེ་རི་རྒྱལ་པོར་དམག་དྲངས་ཏེ་ཕྱེ་དགེ་དང་སྐར་ཁམས་སོགས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཐོག་སོག་དམག་བོད་དུ་ཤར་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་གཙང་དུ་དཔུང་བསྐྱོད་གྱིས་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོའི་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཚར་བཅད་དེ་འཁྲུག་ཟིང་ཞོད་འཇགས་སུ་བཏང་བ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོ་གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱིས་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྲིད་དབང་དང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་རིན་སྤུལ་དངོས་ནོར་བཅས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་ཕུལ་བ་དེ་ནས་བཟུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་དབང་དབུ་བརྙེས། དེ་ཡང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་མིང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་སྔར་སྡེ་སྲིད་ཕག་གྲུ་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་ཡུལ་རྫོ་ཁང་སྔོན་པོ་ཞེས་པ་དེ་སྡེ་གདོང་གོང་མ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་ཕུལ་ཞིང་། རྒྱལ་མཆོག་གང་ཉིད་ཀྱིས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དགའ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་འདྲེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སླད་དུ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་འདོགས་པ་གནང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བར་གྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དེར་བཞུགས་པར་བརྟེན་སྲིད་གཞུང་གི་མིང་ཡང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་གཞུང་བསྒྱུར་ཐམ་ཀ་བཅས་སྡེ་སྲིད་བསྐོ་གཞག་བསྩལ། གཙང་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག་ནས་དཔའ་བོ་སྟག་དང་། ཕར་མ་ཡ། ཀླུ་ཀློ་མཐའ་འཁོབ་བཅས་ཞལ་ལྕེ་གསུམ་ཏོར་བས་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཆེ་བརྗོད་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དུས་བསྟུན་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་བ་དང་། སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ནས་ཆུ་ལུག(༡༦༤༣)ལོ་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་གཉེན་ཟ་འཛིན་མེ་བམ་ཆེ་མོ་ཞེས་གདན་འཕེབས་ཁྱབ་བསྒྲགས་ཀྱང་གནང་ཡོད། སྡེ་སྲིད་འདིས་སྲིད་ལོ་བཅུ་བདུན་བསྐྱངས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྲིད་དབང་ལོ་གཉིས་བཞེས་རྗེས་གྲོང་སྨད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས། བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་བཅས་སོ་སོར་སྡེ་སྲིད་བསྐོ་གཞག་བསྩལ་བས་ཁྲི་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་སོང་། ས་ལུག(༡༦༧༩)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གྲོང་སྨད་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་སྡེ་སྲིད་བསྐོ་གཞག་བསྩལ་ཏེ་ལོ་ཉེར་དྲུག་རིང་སྲིད་བསྐྱངས། སྡེ་སྲིད་འདིར་སྡེ་སྲིད་གོང་མ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་གཟེངས་བསྟོད་བླ་ཕྱག་ཏུ་མཛད་སྐོར་རྗེ་བདེ་ཤར་གསུམ་སྐས་འགོར་ཟ་ཆོག་ཕྱག་བསྟར་མ་ད་ལྟ་ཡང་མངལ་སྒྲ་ཡོད། ལྕགས་བྱ(༡༦༨༡)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་དཔལ་བཟང་བཅས་མངགས་ཏེ། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་སྤུན་བཅས་ཚར་ལ་ཕབ་སྟེ་སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་འདུས། མངའ་རིས་དང་སྟོ་མོན་སོགས་མཚམས་ཁག་ལ་སྲིད་འཛིན་སྡེ་གཞི་བཙུགས།

དར་རྩེ་མདོ་སོགས་འབྲི་ཆུ་ཤར་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ལ་ལ་མི་ཞིབ་གཅོད་དང་སྒོ་ཁྲ་ཞིམ་གཞུང་གསར་དུ་བཀོད། དེ་རྗེས་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་ས་མིང་དང་། ནོན་ཁྲུངས། ཁྲལ་འབབ་བཅས་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་འབབ་དེབ་སྒྲིག་དམ་འགྱུར་མ་ཁག་ལྔ་བཅུ་ར་དྲུག་བཙུགས། གཞན་ཡང་རིས་མེད་དགོན་ཁག་གི་ཆོས་ཁྲིམས་བཅའ་ཡིག་དང་། ས་ཁང་མི་གསུམ་གྱི་བདག་ཐོབ་གཏན་ཚིག དགོན་ཁག་གི་གྲྭ་ཁྲལ་བསྡུ་ལམ། སྲིད་གཞུང་ནས་འབྲུ་སོགས་དང་། རྒྱུན་ཟ་གཏོང་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་སོགས་གཏན་འབེབས་མཛད། ཐེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ས་སྐྱའི་དུས་ཀྱི་ལས་ཚན་བཅུ་གསུམ་ནས་མཆོད་དཔོན་སོགས་ཁག་གསུམ་སྤྱད་གསར་དུ་ལས་ཚན་རྣམ་གྲངས་ཁ་སྐོན་མཛད་པའི་དང་པོ་སྲིད་སྐྱོང་གི་བྱེད་སྒོ་དང་། དེ་ནས་བཀའ་བློན། དམག་དཔོན། ཞལ་ངོ་གཅོད་པ། བཟོ་རིགས་དོ་དམ། གཉེར་པའི་རིགས་ཚེ་སྨ། ཁྲིམས་གཅོད་པ། མི་དཔོན། ཕྱུགས་མཐའི་རྫོང་གཞིས། གྲྭ་ཚང་ཁག་གི་གཉེར་པ། ཚོང་དཔོན། ར་རྩ་ཁའི་འགོ་པ། དགོན་གཉེར། གསེར་ཡིག་པ། བཀར་རྒྱ་ཡོང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ནང་ལས་ཚན་གྱི་སྤྱངས་སྦྱངས་བྱེད་སྒོའི་རིམ་པ་དྲངས་པ་སྙེལ་ཉེར་གཅིག་ཞེས་པ་དང་། འབྲས་སྤྲོངས་བསྟན་སྲུང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར་དོགས་སེལ་ཞུས་པའི་དྲི་བ་དྲིས་ལན། ཁྲིམས་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཁག་ནས་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་གསལ་ཉེས་འབབ་འཇལ་སྒྲོད་བདེ་ཆེད་སྟོང་སྣང་འགྱུར་བཀུག་ཉོ་འདེབས་ཀྱིས་འཇལ་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བཅས་མཛད་ཡོད། ཆུ་ཁྱི(༡༦༨༢)ལོ་ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་རྫོགས་རྗེས་ལོ་བཅོ་ལྔ་གསང་རྒྱ་མཛད་རིང་གསེར་སྟོང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལེགས་གྲུབ་ཐོག རྩེ་མོ་བྲང་དམར་པོ་ཞི་ལག་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས། ལྔ་པའི་དགོངས་རྫོགས་ཚོགས་མཆོད་ཆེན་མོ་དང་རྗེས་འབྲེལ་མཆོད་སྦྱིན་སེར་སྤྲིང་གི་སྲོལ་བཙུགས། མེ་གླང(༡༦༩༧)ལོ་ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་སྐབས་དེར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། གུ་ཤྲིའི་སྲས་བརྒྱུད་ལྷ་བཟང་ཁང་འགལ་ཟླར་གྱུར་ཏེ་ལྷ་བཟང་ཁང་ནས་སྲིད་དབང་ལོ་༡༣བཟུང་རིང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་གོང་མའི་མི་ལྟའི་གདོང་པོ་ཅན་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བའི་ཡམ་བར་སྐུ་གཤེགས་ཚུལ་བསྟན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀུང་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་གདན་དྲངས་ཏེ་པོ་ཏ་ལར་ཁྲི་གསོལ་ཞུས། སྐབས་དེར་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུས་སྲིད་དབང་པོ་གཅིག་བཟུང་རྗེས་དའི་ཆེད་སྤྱ་དུར་གྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ང་ལུས་སྐྱར་གསུམ་དང་། པོ་ལྷ་བ་བཅས་ནས་བཀའ་བློན་གྱི་འགན་འཁུར་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས། མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོ་བཀའ་བློན་རྣམས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་འཛིན་ནང་འཁྲུག་བྱུང་རྗེས་པོ་ལྷ་བར་གོང་མས་ཧུན་ཡང་གི་ཆེ་སོ་ཐམ་ཀ་བཅས་བསྩལ་ནས་སྲིད་སོ་༢༠རིང་བསྐྱངས་ཏེ་འདས། པོ་ལྷ་བའི་བུ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལ་དྲུང་ཡིག་གི་གོ་ཐོབ་དང་བཅས་པ་ཤུལ་བུ་འཛིན་གྱི་སྲིད་དབང་པོ་བཞི་བཟུང་རིང་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་རྗེན་ཕྱམ་པན་གཉིས་ནས་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བསད་པ་དང་། འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གཏོགས་ནས་འཁོན་ལན་གྱིས་ཕྱམ་པན་གཉིས་བསད་པ་སོགས་ནང་འཁྲུག་ཆེ་ཡངས་སྟབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་སྲིད་འཛུགས་མོངས་ཐབས་ཐུགས་འཁྲུར་ཆེ་བཞིན་ལ་བརྟེན་དུས་བདེ་ཞོད་འཛུགས་ཐུབ་པ་དང་། ལྕགས་ལུག(༡༧༥༡)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་ལུགས་གཉིས་ཐུགས་འཁན་བཞེས། བཀའ་བློན་གུང་རྗེ་རིང་པ་རྡོ་ཏ་མགོན་པོ་དངོས་གྲུབ་དང་། མདོ་མཁར་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ། ནོན་པ་གྲི་གཅོད་ཚེ་བརྟན། སེར་མོ་བ་རྩེ་མགྲོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ལ་བསྐོ་གཞག་ཐོག་བཀའ་ཤག་ཚུགས་ཡུལ་གཏན་འཁེལ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ཐུགས་སྨོན་དང་བཅས་ཁྲུང་སྐུར་རྒྱ་ཐམ་བདེ་སྐྱིད་མ། སེལ་ཐམ། རྟགས་ཐམ་བཅས་བསྩལ་ཐོག ཕྱི་ནང་བསྟན་སྲིད་ཡོངས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་ཕྱུང་ཡིག་གི་གཟེངས་བསྟོད་མཛད། (བཀའ་ཤག་གི་ཞིབ་ཆའི་འགན་དབང་དང་། ལས་ཀ་རྟ་ཐུང་ཁྲ་རྟོག་སྐོར་བྱེད་བྱ་རིམ་ཚུལ་སྐོར་འགན་བཅས་ཀྱི་ཁྲ་རིམ་སྐོར་ཞིབ་ཏུ་གསལ) ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་ལྕགས་ལུག(༡༧༥༡)ནས་མེ་གླང(༡༧༥༧)བར་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་རིང་ལུགས་གཉིས་ཐུགས་འཁན་བཞེས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས། འདི་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་ལམ་ལྟར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་རིམ་པས་ལུགས་གཉིས་ཆབ་སྲིད་བསྐྱང་སྲོལ་ལྟར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་ཐོག་མ་བསྟན་གླིང་དེ་མོ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་ལོ་ཉི་ཤུ་གཅིག ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལོ་བཅུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད། ཀུན་གླིང་རྟག་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོས་ལོ་བདུན། དེ་མོ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་ལོ་དགུ། ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལོ་ཉེར་དྲུག པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་ཟླ་བ་དགུ། ར་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཅིག ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པས་ཟླ་ཤས་རིང་ཕྱག་འཁན་བཞེས་ཏེ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སླར་ཡང་ར་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལོ་བདུན། ཐེ་སྲིད་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ལོ་གསུམ། ཐེ་དྲུག་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་གིས་ལོ་དགུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པས་ལོ་གསུམ། རྟག་ཚག་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས། དེ་མོ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་ལོ་དགུ། དེ་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ལུགས་གཉིས་ཐུགས་འཁན་བཞེས་ཏེ་ལོ་བཅུ་སོང་མཚམས་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པའི་དམག་དཔུང་ལྷགས་འཚོར་ལ་བརྟེན་སྐུ་འཁོར་ཏག་བསྡུས་རྒྱ་སོག་ཡུལ་གྲུར་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་རིང་ལ་མོ་ཤར་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལོ་གསུམ། ལ་ཤར་དང་། སྲིད་བློན་བཤད་ཞོལ་ཚང་གསུམ་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་ལོ་གསུམ། བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱ(༡༩༠༩)ལོའི་མཇུག་ཏུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་བོད་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཅིང་། ལྕགས་ཁྱི(༡༩༡༠)ལོ་འགོར་ཡུའུ་ཙུན་རྒྱ་དམག་བོད་འགྱུར་གྱིས་རྐྱེན་པས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་ཞུང་བསྡུས་རྒྱ་གར་དུ་ཉིན་གཡོལ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་རིང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཚེ་སྨོན་གླིང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནས་ལོ་གཉིས། ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་བོད་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་རྗེས་སྐར་ཡང་ལོ་ཉེར་གཉིས། ར་སྒྲེང་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། སྲིད་བློན་སྟག་བྲག་མདུན་མཐུས་སྒྲིལ་གྱིས་ལོ་དྲུག ར་སྒྲེང་སྐུ་ཚབ་ཀྱིས་ལོ་གཉིས། སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པས་ལོ་བཅུ(སྐྱོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་བདེ་མཁར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་སའི་སྲིད་བློན་ལས་ཚབ་ལོ་གཉིས)བཅས་སོ། །

བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཐོག་གི་ས་གནས་རིམ་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་སྒྲིག་གཞི།

དེ་ནི་སྔར་ན་ད་ལྟའི་གྲོན་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། ༡. ཁྱང་སྤྱི(ནག་ཆུ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ) ༢. རྫོ་སྤྱི(རྫོ་ཁ་སྤྱི་ཁྱབ) ༣. དྭགས་ཀོང་སྤྱི་ཁྱབ(དྭགས་པོ་དང་ཀོང་པོ་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ) ༤. མངའ་རིས་སྒར་དཔོན། ༥. ཀྲུ་མོ་སྤྱི་ཁྱབ། ༦. ནོལ་ལས་ཁུངས(ལྷ་ས་ཉེ་ཁུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ལྟ་བུ) ༧. གཞིས་ཀ་རྩེ་སྤྱི་རྫོང་། ༨. མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་སོ་སོའི་སྐོར་ཀ་མད་རིམ་པ་ལྟར་ཁོངས་སོ་སོའི་ནང་གཟིགས།

བོན་གྱི་མཁས་དབང་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་རྗེ་འདི་ཉིད་མདོ་སྨད་དཔལ་ཞ་ཐིན་ཤང་སྟོད་ཀྱི་སྡེར་གཏོགས་ཡུལ་སྦ་བ་ཁྱུང་ནང་ཐེར་བར་ཡབ་བསོད་ནམས་བསྟན་དར་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་གནམ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་བྱ(༡༨༩༧)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་བྱ་བྲལ་དྲང་སྲོང་རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དགེ་གནས་དུ་བསྙེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས། སྐབས་འགྲོ་དང་། སེམས་

སྐྱིད། སྙིང་པོ་རྣམ་གསུམ། གསོལ་འདེབས་སོགས་ཁྲི་ཕྲག་རེ་བསགས་བྱེད། ཡི་གེ་ཟབ་ཤར་དཀར་ནག་གང་ཡང་ཀློག་འདོན་ཐོགས་མེད་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་དཔལ་གསས་བོན་སྐྱོངས། ཞི་ཁྲོ་ཁྲི་མཆོད། ཁྲོ་བོའི་བསྙེན་སྒྲུབ། མ་མོ་སྲིད་གཏོང་སོགས་འདོན་རིམ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་རྩ་འབྲི་སྟངས། གཏོར་བཟོ་གྱེར་དབྱངས་དང་ཕྱག་རྒྱ། སྨན་རྩིས། ལྷ་རིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། ལྕགས་ཕག(༡༩༡༡)ལོར་དགེ་སློང་སྡོམ་རྫོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགེ་སློང་དྲུང་སྟོང་རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པ་ཉེར་ལྔ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མཚན་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། ས་ལུག(༡༩༡༩)ལོར་དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས། གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་སྨན་རི་དགོན་གྱི་མཁན་ཆེན་ཤེས་ཆོགས་སྙིང་གྲོལ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། མཚན་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། སྨན་རིའི་སྒྲུབ་ཆེན་གྱི་དབང་ལུང་ཡོངས་རྫོགས་གསན། དེ་ནས་ཕྱུན་ཏེ་དང་རྟ་ཁལ་རྣམས་ཕ་ཡུལ་དུ་བཟློངས་ཏེ་ཕྱུགས་མེད་རི་ཁྲོད་འགྲིམ་རྒྱུ་ལ་ཐུགས་སྨོན། དཔལ་ལྡན་གྲུ་ས་ཀོང་ཙོག་པར་གསུམ་ལ་ཐེབས་ནས་མཁས་གྲུབ་བླ་མ་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན། ཕྱི་ནང་གི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་གསན། གནས་ཆེན་སྒྲུབ་གནས་བྲག་ཕུག་ཁག་དང་རུར་ཁྲོད་ཡའང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཟབ་མོའི་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་བཞེས་ཉམས་ལེན་རྒྱས་པར་མཛད། རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། ཟ་ཧོར། ཨོ་རྒྱན། བྲུ་ཤ་སོགས་ཀྱི་གནས་རྟེན་རྣམས་མཇལ། ཙ་རིའི་སྒྲུབ་གནས་སུ་ལོ་ཤས་རིང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཟབ་པར་སྐྱོལ། དེ་ནས་ཁྱུང་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་མཚམས་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་ལོ་གསུམ་མཛད་རྗེས་གངས་དཀར་ཏི་སེ་དང་། ཤར་རྒྱལ་ལྷ་མཚོ། མཚོ་མ་ཕམ་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་ལ་ཐེབས། མེ་སྤྲེ(༡༩༢༨)ལོར་ཁྱུང་ལུང་དངུལ་མཁར་དགོན་གྱི་རྨང་བཏིང་ནས་ཤིང་སྦྲུལ(༡༩༦༥)ལོར་གྲུབ། ནང་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ལེགས་པར་བཞེངས། འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། «ཚོགས་འདོན་བརྒྱུད་རིམ་བླ་མའི་གསོལ་འདེབས»«དཔྱད་གསུམ་འགྲེལ་ཆུང་རཏྣ་བཞད་མཛོད»«གསོ་རིག་བསྟན་བཅོས་གཞུང་ཆེན་མོ»«ཐུགས་འཁྲུལ»«གེག་ཐིབས་རྡེའུ»«དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཙ»«མིང་གཞི་དང་བརྡ་སྤྲོད་ཙ་འགྲེལ»«དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་འགྲེལ་པ»སོགས་གླེགས་བམ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས། ཐུགས་སྲས་དཔལ་ཚུལ། མཁས་མཆོག རྒྱ་མཚོ། དར་པོ། རྒྱལ་མཚན། བདེ་མཆོག གསང་སྔགས། གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན། བསྟན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། དེ་བཞིན་བོན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྩོམ་གླེགས་བམ་དུ་མ་རྒྱ་གར་རྡོ་ཤིང་དཔར་དུ་བསྐྲུན། མཐར་དགུང་ལོ་ང་དགུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག(༡༩༥༥)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ། འདི་ཉིད་ཞང་ཞུང(སྟག་གཟིག་ཟེར་བ་འདང་སྣང)ཡུལ་གྱི་འོལ་མོ་ལུང་རིང་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཐོད་དཀར་དང་ཡུམ་ཡོ་བྱི་རྒྱལ་བཞད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་འགར་འདི་ཉིད་སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ཡས་མས་ཤིག་ལ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། བོན་གྱི་བསྟན་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་པ་དེ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་གཡུང་དྲུང་བོན་ཞེས་གྲགས། གཡུང་དྲུང་གི་རྟགས་འདི་བོན་གྱི་བསྟན་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་རྟགས་ཏེ་མི་འགྱུར་རྟག་བརྟན་གྱི་མཚོན་དོན་ཡིན། ཕྱིར་བོན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་ཡར་སྟོན་དུ་བོན་སྐུའི་སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་ལ་གསང་རྒྱུད་དང་། ལོངས་སྐུའི་སྟོན་པ་གཤེན་ལྷ་འོད་དཀར་གྱིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་ལ་ནང་རྒྱུད། ཕྱིས་སུ་སྤྲུལ་སྐུའི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱི་རྒྱུད་ཟེར། ཕྱི་རྒྱུད་བོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཚང་མ་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུའམ། བོན་སྒོ་བཞི། མཛོད་སོགས་སུ་འདུས་ཤིང་། ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ནི། ཕྱྭ་གཤེན། སྣང་གཤེན། འཕྲུལ་གཤེན། སྲིད་གཤེན་ཏེ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་བཞི་དང་། དགེ་བསྙེན། དྲང་སྲོང་། ཨ་དཀར། ཡེ་གཤེན་ཏེ་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་བཞི་དང་། ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་གཅིག་དང་བཅས་དགུའོ། །ཕྱྭ་བོན་སྣ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་མོ་དང་། ཕྱ། གཏོ་བཅོས། རྩིས། སྨན་དཔྱད་སོགས་ཀུང་འདུས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་འགར་བོད་རྒྱལ་པུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས་ཁམས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་བོན་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཅད་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ནས་བསྒྱུར་ཏེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་དུས་གཡུང་དྲུང་གི་བོན་བྱུང་ཞེས་པའང་སྣང་།

བོན་གྱི་ཐེག་པ་རིམ་དགུ། ཕྱྭ་གཤེན་ཐེག་པ། སྣང་གཤེན་ཐེག་པ། འཕྲུལ་གཤེན་ཐེག་པ། སྲིད་གཤེན་ཐེག་པ། དགེ་བསྙེན་ཐེག་པ། དྲང་སྲོང་ཐེག་པ། ཨ་དཀར་ཐེག་པ། ཡེ་གཤེན་ཐེག་པ། ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་སྟེ་དགུའོ། །

བོན་གྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ཆེན་པོ་བཞི། བོད་རྒྱལ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་རིང་ལ། ཁྱུང་པོ་སྟག་སྒྲ་དོན་གཙུག་དང་། གཞན་ཡི་ཤུ་སྟག་རིང་། ཆེ་ཤོད་ཁྲམ། གཙོ་བོན་ཁྲི་གཙུག་བཅས་བཞིས་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་བྱེ་ཁྲིར་ནས་སྐད་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་མང་པོར་བསྒྱུར། བོན་རྣམས་ཞུས། བོན་རྣམས་རྗེ་ལ་གཟིགས་སུལ་བས་རྗེ་ཡང་དགྱེས། དེ་ལྟར་གཤེན་པོ་དེ་བཞི་ལ་བོན་གྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ཆེན་པོ་བཞིར་གྲགས་སོ། །

བོན་གྲོང་ཆེ་བཙན་ཡེ་ཤེས། མཚན་གཞན་བོན་གྲོང་མཁས་པ་ཞུ་བ་འདི་ནི་པ་ཚབ་རྫོང་ཁོངས་ཞལ་ལྷ་བོན་གྲོང་དུ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་སྨད་ཙམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐྱེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་སྲིད་གཞུང་གི་ཞབས་འདྲིང་ཡང་མཛད། སྨན་རྩིས་ལ་མཁས་པས«ཛ་ཆང་ལྷ་མོའི་བསྟན་བཅོས»དང་། «དེ་དཀར་ལེགས་བཤད»«མི་ལམ་ལྟ་མོའི་བསྟན་བཅོས»«བོན་གྲོང་ཆབ་ཤོག»སོགས་བརྩོད་བྱ་ཟབ་ལ་རྩོད་བྱེད་སྙན་འཇེབས་ལྡན་པའི་ཤུལ་བྱུང་གི་ཕྱག་རྩོམ་མང་དུ་མཛད། སྐུ་ན་བགྲེས་ནས་ཁྲིམ་གཞིས་སུ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་འབྲི་དང་སློབ་མ་བསྐྱངས་ནས་བཞུགས་སྐད།

བོན་པོ། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་གི་གནའ་རབས་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་བོན་རང་ཉིད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་བཅས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འདུག་པ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད། བོན་རང་ཉིད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་བོན་ལ་ཡང་བསྟན་པ་སྔ་དར་བར་དར་ཕྱི་དར་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་བོན་གསར་མ་དང་རྙིང་མ་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་ཡང་བོན་རྙིང་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་འདུག བོན་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་དང་། བརྡོལ་བོན་དང་། འཁྱར་བོན། བསྒྱུར་བོན་བཅས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་སྐབས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བོན་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན། བོན་ཆོས་གྲོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་བོན་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཡིན། ཡོང་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་སྐོར་བོན་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་སྟག་གཟིག་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཟེར་བ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དང་ཉག་ཉེ་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་མདའ་མདང་རིས་ཀྱི་ཚང་ཆགས་སའི་གནས་དེ་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས་མི་མཐུན་པ་ཡོད། བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འཁྲུངས་གོང་དུ་བྱུང་བ་དང་། བོན་ཆོས་བསྟན་ནས་ལྷ་ཟན་ལས་འདས་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པར་སྤྲུལ་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་འདུག་པས། བོན་དང་ཆོས་གཉིས་ཕན་

ཧྲུན་འཁོན་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག་སྙམ།

བོན་སྟོན། ཕྱར་ཆོས་རྒྱལ་དུས་རབས་སུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་སྟོན་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་ནི་དེ་དུས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་དར་གོང་དུ་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་ནང་བོན་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཡི་གུས་བཙན་པོ་དང་འགལ་བ་བྱུང་ནས་བོན་པོ་རྣམས་ཡར་ཕྱུང་ནས་ས་གནས་གཞན་དུ་སྤྲུགས་པ་ཡིན་ཞེས«བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་མཛོད»ལས་གསལ།

བོན་གཞུང་། འདི་ལ་བྲུའུ་བཀྲ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི«གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང»གི་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འདི་ལྟར། བོན་གྱི་ཆོས་ལ་བཀའ་འགྱུར་བྱིངས་ཀྱི་ཚབ་ཡོད་ཅིང་། ལྟ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང«རྫོགས་པ་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཟེར་བ»«རྩ་འགྲེལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་གྲི»«མན་ངག་འཁོར་ལོ་འོད་གསལ»སོགས་དང་། སྒོམ་གྱི་གཞུང«ཕྱུང་པོ་རང་འགྱུར་ཞིག་ལེ་དགུ་སྐོར»«གསེར་ཞིག»«ལུས་སེམས་ཉམས་སྦྱོང»«སེམས་ཕྱུང་ཡེ་ཁྲི་དཀར་པོ»སོགས་དང་། སྤྱོད་པའི་སྐོར་ལ«ཁམས་བརྒྱད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་འབུམ»«ཡེ་གཤེན་བཀོད་པ་དོན་གྱི་འབུམ»«གཡུང་དྲུང་ས་བཅུ་ལམ་གྱི་འབུམ»«རྣམ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་འདུལ་བའི་འབུམ»«དགེ་རྒྱས་ཚོགས་ཆེན་རྫོགས་པའི་འབུམ»གཞན་ཡང«ནད་འབུམ་ནག་པོ»«ཚེ་འབུམ་ཁྲ་བོ»«སྨན་འབུམ་དཀར་པོ»«གཏོ་འབུམ་ནག་པོ»སོགས་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐོར་ལ«གཏོ་ཐབས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ»«དཔྱད་ཐབས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང»«གྱེར་སྒོམ་བཞི»«སྨད་ཚོང་བརྒྱད»«སྲིད་ཐབས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ»«འདུར་ཐབས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག»དེ་རྣམས་ལ་ཆབ་ནག་སྲིད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་བོན་ཟེར། བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་བུའི་སྐོར་ལ«ཁྲི་སྦྱངས་མོན་མཛོད»«ཟ་རྒྱུད་ནག་པོ་དགུ་འདུས»«མ་རྒྱུད་ཉི་མ་དགུ་ཤར»«ཁྲོ་རྒྱུད་མདོ་ཆེན་འདུས་མ་པ»སོགས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ཆབ་དཀར་ཐུགས་ཀྱི་བོན་ཟེར་ཞེས་སོགས་གསུངས། གཞན་ཡང་ཤར་རྫ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས་པའི«བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་མཛོད»སོགས་ལ་གཟིགས་ན་གསལ།

བོན་ཤེས་པ་ཅན་བརྒྱ་གཉིས། བཙུན་པ་སྔོ་དང་། ཤ་གནགས། བཙུན་པ་ཕྱུང་དང་། སྐྱབས། གཉན་པ་སེ་དང་། སྐྱ་སྨྱི་ཡབ་འབབས། ལྷ་བོ་ལྷ་སྲས། སེ་བོན། ཚ་བོན། ཅོག་ལ་བོན། ཞང་ཞུང་བོན། ཚེ་མི་བོན་པོ། །

བོལ་ཡོང་། ཁང་རྒྱབ་ཀྱི་དུས་ཚིགས།

བྱ་དཀའ་བ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་བཅུ་གཉིས། བྱ་སླ་བ་ཐོག་མའི་བྱང་ལྡན་གྱི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་བྱ་དཀའ་བ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ལ་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། ༡. ཁང་པ་བཞིའི་དབུས་ན་ཡོད་པ་དང་། ༢. མཐའ་ན་ཡོད་པ། ༣. བར་མཐའ་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་བཅས་གསུམ་ལ། ༤. ཚོད་ཅིང་། ༥. མ་ཚོད་པ་དང་། ༦. ཚོད་པ་རེ་སྐྱེ་དུག ༧. ཁང་བཞིའི་ཐོག་བར་གྱིས་ཚོད་པ་དང་། ༨. ཁང་པ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མཐའ་དང་གཉིས་པའི་ཐོག་བར་གྱིས་ཚོད་ཅིང་མ་ཚོད་པ་སྐྱེ་ཐོག་བར་ན་ཡོད་པ་གཉིས། ༩. ཁང་བཞིའི་ཐོག་མཐར་ཚོད་ཅིང་མ་ཚོད་པ། ༡༠. ཐོག་མཐར་མ་ཚོད་ཅིང་ཚོད་པ་སྐྱེ་ཐོག་མཐའ་ན་ཡོད་པ་གཉིས། ༡༡. ཁང་པ་བཞི་ཀའི་གནས་གསུམ་དུ་ཚོད་ཅིང་མ་ཚོད་པ་དང་། ༡༢. བཞི་ཀའི་གནས་གསུམ་དུ་མ་ཚོད་ཅིང་ཚོད་པ་སྐྱེ་གནས་གསུམ་ཀར་མཉམ་པར་ཡོད་པ་གཉིས་བཅས་བཅུ་གཉིས་སོ། །

བྱ་དཀའ་གསུམ། ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྦྱོར་བ། ལས་བྱ་དཀའོ། །

བྱ་དཀའི་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་རྒྱན་གསུམ། སྒྲ་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་གཉིས་པ་བྱ་དཀའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱི་རྒྱན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་བ་ཡང་གཅིག་དང་། བྱེད་འཁོར། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འཁོར་ལོ།

བྱ་ཁ་ཏའི་སྐད་ཀྱིས་མ་ཆོད་པ། བྱ་ཁ་ཏའི་སྐད་མ་རྒྱབ་གོང་དུ་ཕྱོགས་ཐོན་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གནའ་རབས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་བྱ་ཁ་ཏ་ནི་བཀྲ་ཤིས་ཤེས་པའི་བྱ་ཡིན་པས་འགྲུལ་པ་ཕྱོགས་སུ་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་པར་སོང་བ་དང་། བྱ་ཁ་ཏའི་སྐད་རྒྱག་པ་ཐོས་ན་དོན་ཆེན་མི་འགྲུབ་པའི་བརྡ་ཡིན་ཟེར།

བྱ་ཁྱུང་དགོན་གྱི་ལྷ་བྲང་ཚེ་ཁག ཚ་བཟང་ལྷ་བྲང་དང་། དཔལ་ཤུལ་ལྷ་བྲང་། ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་། རྩ་བ་ཆེ་ཚང་གི་ལྷ་བྲང་གཉིས། ཁ་མང་ཕུ་རྒྱུད་ལྷ་བྲང་། དཔོན་སློབ་ཆེ་བའི་ལྷ་བྲང་། སྐུ་མདའ་ལྷ་བྲང་། རྫི་ཚ་ལྷ་བྲང་། བཟག་ཁ་ལྷ་བྲང་། རྫོང་ནང་ལྷ་བྲང་། ཤི་ན་ལྷ་བྲང་། སྟོང་རི་ལྷ་བྲང་། སྣག་ཡུང་ལྷ་བྲང་། ཐ་སྐུ་ལྷ་བྲང་། གདོང་འདུག་ལྷ་བྲང་། ར་ལྷ་བྲང་། ཉན་འཛིན་ལྷ་བྲང་། བིས་ཐང་ལྷ་བྲང་། མདོ་བ་ཆེ་ཚང་ལྷ་བྲང་གཉིས། ཨ་འཛིན་ལྷ་བྲང་། ཀ་དུག་ལྷ་བྲང་། བསམ་གྲུབ་དགའ་འཁྱིལ། སྐར་བ་ལྷ་བྲང་། མཁན་པོའི་ལྷ་བྲང་སོགས་སོ། །

བྱ་གག འདི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཅུ་བྱ་དཀར་པོ་དང་འགའ་ཞིག་ན་ཁྲིམ་བྱ་དེ་ཟེར་བཤད་ཀྱང་དེང་རང་གི་བསམ་ཚོད་ལྟར་ན། ཆུའི་བྱ་གག་ཅེས་པ་ཆུ་བྱ་དང་། ཤའི་བྱ་གག་ཅེས་པ་ཁྲིམ་བྱ་དེ་ཡོ། བྱ་གག་ཅེས་པ་སྒྲོང་གི་ནང་དུ་བབས་ཅིང་ཐག་རིང་པོར་ཕུར་ཐུབ་པའི་བྱ་ཕྲུའི་མིང་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་རྟོག་དཔྱོད་ཞུ།

བྱ་དཀྲུལ་ཕྱི་ལང་བྱེད་པ། བྱས་ཚད་ལ་སྐྱོན་དུ་བཟུང་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས«འདུལ་བའི་གླེང་འབྲུམ་གྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད»ལས་གསུངས་སོ། །

བྱ་སྣོད་ཕུང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གསུང་བའི་གནས་རི་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་ཞིག་རང་ལུས་བྱ་རྗོད་དུ་སྤྲུལ་ནས་ཆོས་ཉན་པའི་གནས་ཡིན་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར། «ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག»ལས། རི་འདི་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ས་གནས་གཞན་དག་ལས་མཐོ་ཞིང་། རྡོའི་སྐས་ལམ་ཞིང་ལ་གོམ་པ་བརྒྱ་དང་། སྲིད་ལ་ལེ་དཔར་དྲུག་ཙམ་ཡོད་ཅེས་བཤད།

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་ཚིག་བཅུ་བཞི། དཀོན་མཆོག་ཐུགས་ལ་དད་དང་ཐེག་ཆེན་མོས། །ཞིང་མཆོག་ལ་གུས་ཤི་ཕྱང་དུས་མཚམས་མཆོད། །གཞུང་གཞན་མི་བཀུར་མགྲོན་མཆོད་བྱམས་སེམས་བསྐྱེད། །བསོད་ནམས་བརྩོན་པ་དམ་ཚིག་གཞན་སྲུང་བརྩོན། །དམ་མེད་ཕྱག་རྒྱ་མི་སྦྱིན་རྒྱུད་ཀུན་རྟོགས་སོ། །ཞེས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པ། གསང་སྔགས་རིག་སྔགས་གཟུངས་སྔགས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བཟང་ངན་མི་འཛིན་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱེད་པར་མོས་མིང་དེའི་བསླབ་བྱ་སྒྲུབ་པ། བླ་མ་དང་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་པ་དེའི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མཁན་པོ་བཞི་སྟེ་ཞིང་མཆོག་ལ་གུས་པ། རང་འདོད་ཀྱི་ལྷ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དུག་ཞུལ་སོགས་ཆོག་དང་ལྡན་མིང་སྒྲུབ་པའི་ལྷ་ཡང་ལས་མ་གྲུབ་པས་ཤི་ཐང་བ། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་སོགས་དུས་མཚམས་བཟང་པོར་མཆོད་པ་ཤི་གཅག་པ། ཨ་སྟེགས་སྟོན་པ་སོགས་གཞན་གྱི་གཞུང་མི་བཀུར་བ། མགྲོན་དུ་ལྷགས་པའི་མགྲོན་ལ་ཟས་སྐོམ་སོགས་མཆོད་པ། ཕྱོགས་ཆགས་ཀུན་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བརྟན་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གང་དུ་ཐེལ་བ། དཔུང་བཟང་ལས་བཤད་པའི་སྣང་རོར་དང་ལྡན་པས་བཟླས་བརྗོད་ལ་བརྩོན་པ། རང་རིགས་སུ་མ་ཟད་རིགས་གཞན་བསྟན་པའི་དམ་ཚིག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྲུང་བ་ལ་བརྩོན་པ། དམ་ཚིག་མེད་པ་དང་ཉམས་པ་ལ་ཕྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་མི་སྦྱིན་པ། ཕྱགས་རྒྱུད་རྣམས་ཀུན་ལྷ་ཞིང་སྲུང་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་ལྷ་དྲུག དོན་དམ་པའི་ལྷ། སྒྲའི་ལྷ། ཡི་གེའི་ལྷ། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ། ཕྱག་རྒྱའི་ལྷ། མཚན་མའི་ལྷ་བཅས་སོ། །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་བཞི། རང་ལྷ་སྒྲུར

སྡང་བའི་ཡན་ལག སྤྲིའི་ཡན་ལག ཡིད་ཀྱི་ཡན་ལག མེར་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བཟླས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི། བདག་གི་གཞིའི་ཡན་ལག གཞན་གྱི་གཞིའི་ཡན་ལག སེམས་ལ་གཞོལ་བའི་ཡན་ལག སྒྲ་ལ་གཞོལ་བའི་ཡན་ལག་གོ །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བདག་པའི་རྒྱུད་དགུ། རིག་པ་མཆོག་གི་རྒྱུད། རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད། ལག་ན་རྡོ་རྗེའི་གཟུངས། ལག་ན་རྡོ་རྗེའི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་བཅུའི་སྙིང་པོ། རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་གཟུངས། རྡོ་རྗེ་རི་རབ་ཆེན་པོའི་རྩེ་མོའི་ཁང་པ་བརྩེགས་པའི་གཟུངས། རྡོ་རྗེ་ཕྲ་མོ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུངས། ལག་ན་རྡོ་རྗེ་མི་ལམ་མཐོང་བའི་གཟུངས་སོ། །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གསུམ། ལྷ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པ། གསང་སྔགས་བསྒོམ་པ། ཐུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམ་པའོ། །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ། མེར་གནས་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན། སྒྲར་གནས་རྣལ་འབྱོར་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན། སྒྲ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན་ནོ། །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་དྲུག སྟོང་པའི་ལྷ། ཡི་གེའི་ལྷ། སྒྲའི་ལྷ། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ། ཕྱག་རྒྱའི་ལྷ། མཚན་མའི་ལྷའོ། །

བྱ་རྒྱུད་སོ་དྲུག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། པདྨའི་རིགས། རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རིགས། ནོར་ཅན་གྱི་རིགས། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རིགས། འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་རྣམས་སོ། །

བྱ་རྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་རིགས། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མི་འཁྲུགས་པའི་གཟུངས་སོགས། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཕྱག་རྡོར་རིག་པ་མཆོག་གི་རྒྱུད། རིགས་ཀྱི་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་མི་ཕམ་པ་མེ་ལྟར་རབ་ཏུ་འབར་མ་སོགས། རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ། ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་ཐབས་སྦྱོར་སོགས། རིགས་ཀྱི་ཕྱག་བརྙན་པོ་མོ་སྟོབས་པོ་ཆེ་སོགས།

བྱ་རྒྱུད་པད་མའི་རིགས། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ། པདྨའི་དྲ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་གཟུངས་སོགས། རིགས་ཀྱི་ཡུམ། སྒྲོལ་མ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད། རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ། རྟ་མགྲིན་གྱི་རྒྱུད་སོགས། རིགས་ཀྱི་ཕྱག་བརྙན་པོ་མོ། ཕྱིར་བཟློག་སྟོབས་ཆེན་སོགས། རིགས་ཀྱི་བཀའ་ཉན་པོ་མོ། རིགས་ཀྱི་བྱང་སེམས། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཚན་བརྒྱ། གནས་གཙང་གི་ལྷ། འདུས་པ་ཆེན་པོ་སོགས།

བྱ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། པད་མའི་རིགས། རྡོ་རྗེའི་རིགས། ནོར་བུའི་རིགས། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རིགས། འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་རྣམས་སོ། །

བྱ་རྒྱུད་རིགས་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རིགས་ཀྱི་ཐ་མ་རྡོ་རྗེའི་རིགས། པད་མའི་རིགས་སོ། མཚན་གཞི་རིམ་བཞིན་རྣམ་སྣང་། འོད་དཔག་མེད། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་བཅས་སོ། །

བྱ་རྒྱུད་ལ་རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞི། ཡང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལས། བྱ་རྒྱུད་ལ་རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞི་སྟེ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། དེ་རིང་ཕན་ཆད་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས། ༡. སངས་རྒྱས། ༢. ཆོས་དང་། ༣. དགེ་འདུན་དང་། ༤. རིག་སྔགས་གསང་སྔགས་ཚོགས་རྣམས་ལ། དད་པ་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱ། ༥. ཐེག་པར་གུས་པ་སྤོང་བ། ༦. རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨད་པ། ༧. དབང་མ་བསྐུར་བར་གསང་སྔགས་སྟོན་པ། ༨. རང་ལུས་སྨད་པ། ༩. སྔར་ངེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ༡༠. ཞིང་བཅུ་ལ་བྱམས་པ། ༡༡. ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་འཛིན་པ། ༡༢. སེམས་ཅན་གྱི་དད་པ་སུན་འབྱིན་པ། ༡༣. དམ་རྫས་མི་ལ་བསྟེན་པ། ༡༤. ཤེས་རབ་མ་སྨད་པ་དང་བཅུ་བཞིའོ། །

བྱ་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་གི་ལྟུང་བ་བརྒྱད། ༡. དམ་ཉམས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པ། ༢. ཚོགས་འཁོར་གྱི་གྲལ་དུ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པ། ༣. གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྣོད་མིན་ལ་སྟོན་པ། ༤. དད་ལྡན་ལ་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་སྟོན་པ། ༥. ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཞག་པ་ཐོག་མའི་ནང་དུ་ཞག་བདུན་ཡོངས་པར་བཤད་པ་དང་། མ་སྨིན་པ་ལ་གསང་བ་ཟབ་མོ་སྟོན་པ། ༦. ཕྱག་རྒྱའི་དོན་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟངས་སྟབས་སྟོན་པ། ༧. བསྙེན་པར་མ་བྱས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་རབ་འབྱམས་དབང་དང་རབ་གནས་སྦྱིན་སྲེག་ལ་སོགས་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ༨. རང་བཞིན་སྡོམ་པ་གཉིས་ལས་གཞན་དོན་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་འདའ་བ་དང་བརྒྱད་པའོ། །

བྱ་ཅན་གཉིས། བྱ་འདབ་ཆགས་ཅན་དང་གཅན་གཟན་སྤྱིར་ཆགས་ཅན་གཉིས།

བྱ་ཆེན་དང་བྱིའུའི་དབྱེ་བ། བྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་མིག་མས་འགེབས་ལ། མིག་ཟུར་ནས་འགེབས་པ་ཐམས་ཅད་བྱིའུ་ཆུང་ལ་གཏོགས་པར་བྱེད་དོ། །

བྱ་འཆད་ཁ་བ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༡༠༡)ལོར་ཡུལ་ལུ་ར་རུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་ངུའི་དུས་སོ་སོར་རས་ཆུང་པའི་སློབ་མ་མཛད། རྗེ་སོར་བས་མཁན་པོ་དང་དགས་པོ་གཙང་འདུལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བཏགས། ཚ་རོང་ཛོ་སྡན་དང་དགས་པོ་གཙང་འདུལ་གཉིས་ལ་མཁན་སློབ་ཞུས་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་ཕེབས་སྐབས་དབུས་སུ་བྱོན། སླ་ས་ཤ་ར་བའི་སྐུ་མདུན་ནས་བློ་སྦྱོང་གི་ཁྲིད་ཚར་གཅིག་ལ་ལོ་བཅུ་གསུམ་བྱས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས། བཀའ་གདམས་བློ་སྦྱོང་གི་མན་ངག་དོན་བདུན་དུ་མ་བཅད། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མར་གྲགས་པ་དེ་འགྲེལ་ཤུ་སྐོམ་ཆེན་སྙིངས་སུ་ཚོགས་ཆོས་སུ་གསུངས་པས། བློ་སྦྱོང་ལ་ཚོགས་ཆོས་བྱེད་པའི་སྲོལ་དེ་དེ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནས་མལ་གྲོར་བྱོན་ནས་འཆད་ཁ་དགོན་བཏབ། སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་ལ་འཆད་ཁ་གསར་མ་འདེབས་པའི་ལུང་བསྟན། དེ་རྗེས་བྱ་དུར་མོར་བྱོན། མཐར་ཕྱག་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་ལ་སོགས་མཛད། རང་གི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཚིགས་སུ་བཅད་ནས་གསུངས། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་ལྔར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བྱ་བཏང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བཞག་ནས་ལྷ་ཆོས་བྱེད་མཁན།

བྱ་བི་བ། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་གྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས་བྱ་བི་བ་ཅེ་རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པར་སྲིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཕུག་རོན་གྱི་མིང་ཡིན་ཟེར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྱ་མཐིང་ལིར། བྱ་མཐིང་རིལ། ཆུ་བྱ་མདོག་དཀར་ཞིང་། རྐང་པ་དམར་ལ། སྐད་སྙན་པ་ཞིག

བྱ་འདུལ་ནས་བརྒྱུད། དགེ་བཤེས་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་འབར་ནས་བརྒྱུད་པའི་འདུལ་བའི་བཤད་པ། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་[ཁ]པའི་ཤོག་གྲངས་༨ནས ༨བར་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན་[ཅ]པའི་ཤོག་གྲངས་༡༢ནས་༡༣བར་གསལ།

བྱ་འདུལ་བ། (བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་འབར) རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ལུག(༡༠༧༩)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(༡༡༥༦)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཟད་ཙམ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་[ཁ]པའི་ཤོག་གྲངས་༨ནས་༨བར་གསལ།

བྱ་པ་ཁྲི་དཔོན། འདི་ཡི་སོ་རྒྱལ་སྐོར་བྱ་པ་ཁྲི་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་བྱ་བའི་གདུང་རབས་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཁོ་བོའི་དགེ་རྒན་དམ་པའི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་ཀྱང་དཔེ་ཆ་མ་མཐོང་བ་མ་ཟད། ཕྱིར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཀར་ཆག་ནང་དུ་ཡང་མི་འདུག་པས་རྗེས་སུ་བརྟག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དང་། འདིར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ཤོག་གྲངས་༤༠ནས་༤༤བར་གསལ་བ་ནས་དོན་བསྡུས་ཏེ་འགོད་ན། ཡུལ་ཡར་ཀླུང(ལུང)གི་སྨད། མ་ཡུལ་ལྡོངས་ཀྱི་འདབས་སུ། བྱའི་རྒྱལ་པོ་གཉོག་བཟང་དང་། འདབ་བཟང་གི་རིགས་ལས་མི་བརྒྱུད་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་མཆེད་པས། བྱ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ཚུལ

གསལ་ཞིང་། གང་ལྟར་མི་བརྒྱུད་དེ་དག་ལས་བུ་ཆོས་ཀྱི་ཀ་བ་དང་། གཙང་པོ་ཐོད་པ་གཡུའི་སྙིན་མ་ཅན་ཕྲུན་མཆེད་གཉིས། ཆུང་བའི་བུ་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་མཆོག་དང་། བྱ་ཤ་ཀ་གཉིས། གཅེན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཨེ་ནས་སློག བྱར་ནས་ཤར་མདའ། དྭགས་པོ་ནས་གྲོམ་མདའ། གཅུན་ནས་སྲིད་མི་མིག་བཅས་བཟུང་། གཅུང་པོ་བྱ་ཤ་ཀ་ལ་བུ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གཉིས་བྱུང་བ་གཞུལ་དུ་ཡོང་རྒྱ་མཚོ་གྲོང་མཁར་བཏབ། གཅུང་པོ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་བུ། བླ་མ་བྱ་ནག་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞེས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་དཀྱིལ་གྱི་མེ་བྱ(༡༡༧༧)ལོར་རྗེས་སུ་བྱུང་། (འདིའི་རྒྱ་མཚན་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མཇུག་གི་ཤིང་བྱི(༡༢༠༤)ལོར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་ཕྱིན་དུས་ཁོང་གིས་ཆོས་མང་པོ་ཞུས་པར་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད་པས་སོ) ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན། བྱ་ཡུལ་ཐོ་བྲང་ཡང་རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། འདི་ལ་དུ་བྱ་རྗེ་སྲས། དེའི་བུ་མདའ་བདག དེ་ལ་བུ་གསུམ་སྟེ་དགེ་སློང་། བྱ་རིན་ཆེན། ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་། བུ་ཆེ་བའི་བུ་བཞི་སྟེ། རིན་ཆེན་དཔལ། དབང་ཕྱུག་རིན་ཆེན། རིན་ཆེན་བཟང་པོ། དྭགས་པོ་བ་བཞི་བྱུང་ཞིང་། དྭགས་པོ། གཞུལ། ལོ་རོ་རྣམས་སུ་གཞིས་ཀ་མང་དུ་བཙུགས། བུ་གཉིས་པ་བྱ་རིན་ཆེན་གྱིས་གཞུལ། བྱར། དྭགས་པོ། ལོ་རོ་རྣམས་ཀྱི་དཔུང་ཁྲིད་ནས་ཧོར་དམག་བཟློག་པས། ཡུལ་གྱི་དཔོན་དུ་གྱུར། དེའི་བུ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། བྱ་ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་། ཨ་མི་བྱ་ནག་གསུམ། བུ་ཆུང་བ་ཨ་མི་བྱ་ནག་ལ་བུ་བཞི་སྟེ། ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་སྨྲེལ་བུ་པ། མངའ་བདག་ཆོས་སེང་འོད། བྱ་སྤྲུལ་པ་དཔལ་རྣམས་ལས། བུ་གསུམ་པ་མངའ་བདག་ཆོས་སེང་འོད་འདི་ཉིད། འབྲི་གུང་པའི་ཚ་བོ་ཡིན་པར་བརྟེན། བྱར་དྭགས་ཀྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བྱུང་བ་དེ་བྱ་པ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན། ཕར་སྐྱེ་སྲིད་ལག་མི་ཤུ་པ་དང་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐབས་རིན་ཆེན་སྤུན་ཆ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆས་འདི་ཡང་འདི་ཡི་དུས་བྱུང་བར་གྲགས། (བྱ་པའི་མི་རྒྱུད་རྣམས་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་ཆད་པར་བཏེན་དེའི་ཞ་གཞིས་རྣམས་རྫོ་རིང་ལ་གནང་འདུག) དེ་མན་ཆད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གོང་གསལ《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ཀྱི་འཕྲོས་དེར་གཟིགས།

བྱ་པོ་ཏ་ནག་པོ། བྱ་རྟོག་གམ་ས་རྟོག་ལ་ཟེར།

བྱ་བ་གཉིས། ཉོར་བྱ་དང་། སྣང་བྱ།

བྱ་བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་བཞི། གསང་བའི་སྤྱི་རྒྱུད། ལེགས་པར་གྲུབ་པ། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་བཅས་ཡིན།

བྱ་བ་བྱེད། ༡. བྱས་རྗེས་བཞག་པ། ༢. ལས་ཀ་བྱས་པ།

བྱ་བ་ཟད་པ་རྣམ་པ་བཅུ། ས། ཆུ། མེ། རླུང་། སྔོན་པོ། སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་ཞེས་སོ། །

བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། འདི་སྐྱེར་བཏང་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟེ། བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཞེས་པའི་ནང་ཚན་གྱི་གསུམ་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སྐབས་རེ་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་མིང་དེ་གཡར་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའང་ཡོད།

བྱ་བང་། ཀ་ཡི་སྐྱ་ཅན་གྱི་བྱ་ཞིག་གམ་སོ་རོག་ཆེ་བའམ་བྱ་རོག་ནག་པ་ལའོ། །

བྱ་བའི་རྒྱུད་རིགས་དྲུག གོང་གི་བྱ་རྒྱུད་སོ་དྲུག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་གཟིགས།

བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པར་མཚོན་ན། གཅོད་བྱའི་ཤིང་ནི་ལས་སམ། བྱ་ཡུལ་དང་། གཅོད་པ་པོ་གཅོ་ཞལ་ནི་བྱེད་པ། ཤིང་དེ་གཅོད་པ་ནི་བྱ་བའོ། །

བྱ་མིག་ཅན། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱ་ཡི་རིགས་རྣམས་མིག་འཛུམ་སྐབས་མིག་པགས་འོག་མས་གོང་མ་ལ་ཡར་བཀབ་ནས་འཛུམ་དགོས་པ་དང་། མི་རྣམས་མང་ཆེ་བ་མིག་དབང་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཛུམ་སྐབས་མིག་པགས་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ཡས་མས་སུ་གཏུགས་ནས་འཛུམ་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུན་ལྡན་རང་བཞིན་གྱིས་མིག་འཛུམ་སྐབས་མིག་པགས་གོང་མས་འོག་མ་ལ་མར་འགེབས་ཏེ་འཛུམ་དགོས། གལ་ཏེ་མི་འགའ་ཞིག་ལ་བྱ་རིགས་དང་འདྲ་བར་མིག་མས་འགེབས་ཀྱིས་འཛུམ་པ་བྱུང་ན་མི་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་བྱ་མིག་ཅན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱལ་པོ་དཀའ་ལྡན་ཚེ་དབང་སོགས་བྱ་མིག་ཅན་གྱི་མི་ཉུང་ཤས་བྱུང་སོང་བ་རེད།

བྱ་མོ་ལབ། མཆོད་རྫས་ལམ་འཕྱུལ་ཚོངས་དང་དགའ་བའི་སྦྱིན་པ།

བྱ་སྒྲུང་། ཡིབ་ནས་ལྟ་བའི་དོན་ནམ་ཁང་ལག་རྣམས་ཤད་དུ་རྒྱང་བའི་མིང་ངོ་། །

བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། བྱ་བ་རེ་རེ་ཁྱང་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་མགོ་བཙམས་ནས་མཇུག་མ་རྫོགས་བར་གྱི་རྒྱུན།

བྱ་ཙུག་ས་ཚིགས། བྱ་ཡུལ་དང་ཙུག་པ་ལུང་གཉིས་བསྡོམས་པའི་ས་མིང་།

བྱ་ཡུལ་བ་ཆེན་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་གཡུང་དྲུང་བསྟན་འབར་དང་ཡུམ་ལྷང་བཟའ་ལྷམ་བུ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ཡོས(༡༠༧༥)ལོར་སྟོད་ལུང་གི་གོལ་ཀོ་ལུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཞིབས་སྐབས་སྤྱན་ཐའི་སློབ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་སློབ་མ་བྱང་གྲགས་བྱ་བས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་དགེ་ཚུལ་མནོས། མཚན་གཞོན་ནུ་འོད་དུ་བཏགས། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་དང་སྤྱན་སྔ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་གྱི་ཞེ་གནས་མཛད་པ་ལ་བླ་མར་བཀུར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ནན་ཆེར་མཛད་པས་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཐོབ། དྭགས་པོའི་སྣ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱ་ཡུལ་དུ་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས་ནས་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་པའི་ཆོས་སྤེལ། དབུར་ཆོས་བྱ་ཡུལ་དུ་མཛད། དུས་གཞན་དུ་སྐྱིད་སྨད་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཆོས་གཞི་མང་དུ་བསྐོར་ཞིང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྤྱན་སྔ་གཤེགས་ཁར་ཁྱོད་བསྙེན་རྫོགས་མ་བྱེད་ཅིག་གསུངས་པས་བསྙེན་རྫོགས་ཡུན་རིང་མ་གྲུབ། ཕྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྣམ་སྦྱར་རྒྱ་གར་མ་ཞིག་གནང་བ་ཞིམ་ནས་དགེ་སློང་བྱེད་པར་གནང་བ་ཡིན་སྙམ་སྟེ་དགེ་བཤེས་རྗོག་ཆོས་དབང་གིས་མཁན་པོ་མཛད། མང་རས་སློབ་དཔོན་མཛད། རྒྱ་ཤེས་རབ་འབར་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཕོ་རྟའི(༡༡༣༨)སྨིན་དྲུག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་སྐུ་གཤེགས། འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་ལྔ་བརྒྱ། དགེ་བཤེས་ཐག་ཐེ་འཆའ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཕྱིའི་ཆེན་པོ་དགུ། བར་གྱི་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ནང་རྟགས་ཀྱི་སྲས་གསུམ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་གནས་དགོན་སོ་སོར་བཟུང་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

བྱ་རུང་ཁ་ཤོར། བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་རིང་བསྲེལ་སོགས་ཡོད་ཟེར། འདི་མཇལ་བར་བོད་ནས་འགྲོ་མི་མང་པོ་ཡོད། འདིའི་དཀར་ཆག་ཅིག་ཁོ་བོས་མཐོང་ཡང་རྩམ་པ་པོ་སུ་ཡིན་སེམས་ལ་མ་ངེས། རྗེས་སུ་འདི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཕྲ་རྙེད་ན་འདིར་ཁ་སྐོང་དུ་མཐུད་དགོས།

བྱ་རོ་བ། སོ་པའམ་བྱ་ར་བ།

བྱ་རོ་བ་ཟྲིང་(ཕྲིང་)ཆགས་པ། སོ་པའམ་བྱ་ར་བ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད།

བྱ་རོག་རྫོང་། འདི་འབྲི་གུང་མཐིལ་ལ་ཟེར།

བྱ་ཤཱ་རི་ཀ གཞི་འགྲེལ་ལས། ཤ་རི་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱ་སྐྱ་ཀང་པའི་དང་པོར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་གསུམ། ཅ་སྐྱ་བ་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་རྣམ་པ་དྲུག་གི

ནང་གསེས་དང་པོར་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། བར་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ཕྱིན་དང་། བར་དུ་ཆོད་པའི་བྱང་ཕྱིན། ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ཕྱིན་གསུམ་མོ། །

བྱ་སྤྲ་བ་ཐོག་མའི་བྱང་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུན་རྣམ་པ་དྲུག
1. བྱ་སྤྲ་བ་རྐང་པའི་དང་པོར་ཡོད་པའི་བྱང་ཕྱིན།
2. བྱ་དཀའ་བ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ཕྱིན།
3. ཐོག་མཐའ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་བྱང་ཕྱིན། 4. ཀུན་ཏུ་བྱང་ཕྱིན། 5. བསྲེས་པའི་བྱང་ཕྱིན། 6. བསྒྲོས་པའི་བྱང་ཕྱིན་ནོ། །

བྱཱ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱཱ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། རྣམ་བཤད་རིག་པ། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཉི་ཤུ་པ། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མི་འདྲེན་པར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་འདྲེན་ནོ། །

བྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་སྐད་ཀྱི་གནས་བརྒྱད། བྱེད་པའི་གནས། བསྟུ་བའི་གནས། སྦྱོར་བའི་གནས། དང་བའི་གནས། འདུག་པའི་གནས། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་གནས། ཕྱོགས་ཀྱི་གནས། དངོས་པོའི་གནས་སོ། །

བྱང་ཁང་རི་ཁྲོད། བྱང་ཁང་རི་ཁྲོད་ནི་གུང་ཐང་གི་སྣ་རྡོས་རི་རྩེར་ཆགས་ཤིང་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སྒྲུབ་ཁང་ཡིན་པ་དེར་ཚལ་དབུས་གླིང་གྲྭ་ཚང་ནས་དགོན་གཉེར་གྲྭ་པ་གཅིག་གཏོང་བ་དང་། རི་འགྲམ་ནས་རི་རྩེ་བར་བླ་མ་ཞང་གི་རྒྱབ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཡོད་འདུག

བྱང་ཁྲམ། ཤིང་ཤིབ་ལས་བཟོས་པའི་ཕྱང་བུ་ས་ཆའི་མིང་དང་གྲོང་པའི་མིང་འབྲི་པ་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་རྩེར་བུག་པ་ཡོད་པ། ཐག་པ་འཐམ་སྐུད་པ་ལ་བརྒྱུས་ནས་ཕན་ཚུན་འཛིན་ཆོག་པ་ཞིག

བྱང་ངོས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱས་གོང་ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཡི་རབས་གསུམ་པ་ཐའི་ཙུང་ཨོ་གོ་ཏའི་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་ཤིང་ལུག(1235)ལོར་ཧེ་ལིན(和林)(དེང་སང་མོང་གོལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཨུ་ལན་པ་ཐོར་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ཨེར་ཧུན་གཙང་པོའི་སྟོད་རྒྱུད་ཨན་ཏར་ཧེ་ཡིན)ལ་རྒྱལ་ས་བྱས། དེ་རྗེས་ཏ་ཡི་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་ལྕགས་ལུག(1271)ལོར་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་སྤོས་པ་ནས། དེ་ཡིན་རོན་ཡུའི་སི་ཧྲུའུ་ཡོན་ཧྲོའི་ཧྥུ(和林宣慰司都元帅府)ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བྱས་ཤིང་། དེ་རྗེས་ཡང་དེ་ཉིང་ལུའུ་ཙུང་ཀོན་ཧྥུ(和宁路总管府)དང་ལིན་པེ་སོགས་སུ་མིང་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྒྱལ་ས་བྱང་ངོས་ཞེས་མིང་ཐོགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་འཛོར་རྗེས་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའུ་མུར་ས་གནས་དེར་བྲོས་ནས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་མ་འཛུགས་བར་དུ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཕྱག་འཁྲི་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཡུལ་ཡིན།

བྱང་ངོས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཤེར་ཡེས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཧོར་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་གདན་དྲངས་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་བྱང་ངོས་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཟེར་བ་ལ་སྐུའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་གཉིས་ཀར་མཁས་པ་ཞིག

བྱང་ངོས་པ་རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེ། བྱང་ངོས་པ་རིག་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱི(1900)ལོ་སྟོད་ལུང་གི་སྐྱེར་རིན་སྤང་པའི་ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས། རྗེས་སུ་སྐྱེར་བྱང་ངོས་པའི་མག་པར་ཕེབས་གཉིས་སྐྱེར་བྱང་ངོས་པའི་ཐོག་མིང་སྒྱུར་བྱས་ཤིང་། ཆུ་བྱི(1912)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བོད་དུ་ཚན་རིག་རིག་གནས་སྒོང་འཕེལ་ཡོང་ཆེད་སྐུ་དྲག་གི་བུ་ཕྲུག་ཁག་གཅིག་དབྱིན་ཇིའི་ཡུལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་ལ་གཏོང་གནང་མཛད་པའི་གྲས་ཡིན། ཁོང་གིས་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྟེ་གློག་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་སྦྱང་བརྩོན་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་སློབ་ཐོན་ལག་ཁྱེར་ཡང་ཐོབ་ནས་ཕྱི་ལོ(1923)ལོར་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་གནང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་མཛད། ཤིང་བྱི(1924)ལོར་བོད་ཀྱི་གློག་ཁང་དང་པོ་སྡེ་ལྷ་མའི་བྱང་ངོས་དོག་བདེ་གློག་ཁང་གསར་རྒྱག་གི་རྩིས་འགོད་དང་། ཐིག་ཡིག། འཕྲུལ་འཁོར་ཁྲིག་གཙུག་སོགས་ཁོང་རྗེ་ཨམ་བཀོད་རྫུས་གནང་ནས་ས་འབྲུག(1928)ལོར་རྒྱ་ཤུགས་གློག་ཁང་དངོས་སུ་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏེ་སྔོན་མེད་དང་གློག་འདོན་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་གིས་བོད་རིགས་གློག་ལས་མཁན་ཡང་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ་བཅས་བོད་དུ་སྒྲིག་ལས་ཐོག་མཛད་རྗེས་བཞག་གནང་ཡོད། ཁོང་གི་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་གློག་འཕྲུལ་གྱི་ཕྲུག་ལས་རྒྱུན་མཐུད་གནང་ཕྱིར་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་པའི་འགན་འཁུར་ཐོག་དམིགས་བསལ་རིམ་པ་བཞི་པའི་གོ་མིང་ཡང་བྱུང་བ་རེད།

བྱང་ངོས་པའི་རྒྱལ་པོ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་མ་སྤོས་གོང་གི་རྒྱལ་ས་ནི་བོད་སྐད་དུ་ཤང་ཏོ་མཁར(རྒྱ་སྐད་དུ་ཧྲང་ཏུའུ)ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ས་གནས་དེར་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱང་ངོས་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་པོ་བྱང་ངོས་པ་ཟེར་རོ། །

བྱང་ཆུབ། (འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཚིག)སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བྱང་ནས་དག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། འདི་རྒྱུན་ལྡན་སྐད་ཆའི་ནང་དུ་བོད་སྦྱོང་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་པ་ཟེར་བ་དང་གོ་དོན་གཏན་ནས་མི་འདྲ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་ཞི་བདེའི་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་སྤངས་ནས་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག་སྟེ། དཔེར་ན། 《དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ》ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཀའ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐོག་མར་སེམས་གང་དུ་བསྐྱེད་ཞུས་པ་ལ། སྟོན་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དམྱལ་བར་ལྷུང་སྟེ། མེའི་ཤིང་རྟའི་དམྱལ་བར་དམྱལ་སྲུང་ཨ་ཕང་སྡོད་པའི་མེའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་མཁན་གྱི་གྲོགས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བོ་དེ་སྟོབས་ཆུང་བས་ཤིང་རྟ་འདྲེན་མི་ནུས་པས་ན། ཨ་ཕང་གིས་ལྕགས་ཀྱི་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་བཟང་ལ་བསྣུན་པས་ཁྲག་གི་ཆར་བབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མི་བཟོད་པར་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་ན། དེ་ལ་བཟོད་སྒྲུགས་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་རབ་ཏུ་སྐྱེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་ཨ་ཕང་ལ་འདི་ལ་སྙིང་རྗེའི་སེམས་ཆུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེད་པར་གསོལ་བས། དེ་ཁྲོས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་མདུང་རྩེ་གསུམ་པ་གཉའ་བར་བཙུགས་པས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་སྡིག་པ་དག་ཅིང་། དམྱལ་བའི་གནས་ལས་ཚེ་འཕོས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷར་སྐྱེས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱམས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བསྐྱེད་པར་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །དོན་ཀུང་གདུལ་བྱའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྟོན་པས་སྔོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཀྲག་ལས་འདས་པའི་སྤྱན་སྔར་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་དགོངས་གཞི་མང་པོས་ཟ་དད་པ་མང་དུ་གསུངས་པས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་མ་འདི་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཁ་ཚོན་གཅོད་པར་སྙིང་པོ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེས་ལོ་དྲུག་རིང་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་རྗེས་སུ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་གི་འོག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ཏེ་བདུད་བཞི···

བཏུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་ཡིན་ཟེར། འདི་སྐོར་ཞིབ་ཆ་བྲིས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་མེད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བརྡ་ཡོད་དཀའ་བར་བསམ་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་གཉིས་ལྡན་དུ་འབྱོལ་བའི་སེམས་ཤིག་སྟེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རང་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱ་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ནི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟེར། སེམས་དེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་བའི་མན་ངག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་ལ་སློབ་དགོས་པ་ཡིན་ཅིང་། སེམས་དེ་མེད་ན་ཆོས་ཟབ་མོ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་དབྱེ་སྒོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡིན། དབྱེ་བ་དེ་གཉིས་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ན། དཔེར་ན། ཉི་མ་ལྷ་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འགྲོ་བ་ལ་དང་པོ་ལྷ་སར་གཅིག་འགྲོའོ་སྙམ་པ་ལྟར་དུ། དང་པོ་ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱ་སྙམ་པ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷ་སར་འགྲོ་བ་དངོས་ཀྱི་འགྲོ་ཆས་དང་ཁལ་རྟ་སོགས་སྟ་གོན་བྱས་ནས་དངོས་སུ་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་འགྲོ་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ། བཟོད་པ་བསྒོམ་པ། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པ། བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ། ཤེས་རབ་ལ་བློ་སྦྱོང་སྐྱམ་ནས་ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་དངོས་སུ་སློབ་པ་ནི། འགྲོ་བ་དངོས་ལྟ་བུ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་དགེ་མཛེས། ནེའུ་ཟུར་པའི་སློབ་མ་བྱང་ཆུབ་དགེ་མཛེས་ནི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་ཕྱི(༡༠༢༧)ལོར་མངའ་རིས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྙེན་པར་རྫོགས། འདུལ་བ་བསླབས། གཞུགས་ཡོ་ལྡན་བས་པཎྜི་ཏ་ཀུ་ཎ་ཏ་སྟྲི་གདན་དྲངས་པའི་ཕྱག་ཕྱིར་ཡང་ཞུང་དུ་ཕྱིན། ལོ་པཎ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་བག་ཙམ་མཉན། བཙན་ལ་བྱམས་ཆོས་ཤེས་པར་བསླབས། ཚ་རོང་པ་ལ་འདུལ་བ་བསླབས། ཕྱ་ཆུང་བ། སྤྱང་རི་ཐང་པ། གཙང་པ། ཁམ་པ་ལུང་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་མཇལ། ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་ཞལ་གཟིགས། ངའི་སོ་སོ་ཐར་པ་ནས་རིག་འཛིན་གྱི་བར་ལ་འགལ་འཁྲུལ་ཡོད་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱོང་ཁྲག་ཕྱུང་ཞིག་བྱས་པས། མགོན་པོའི་ཞལ་ནས། དགེ་སློང་གི་དམ་བཅའ་འཇིགས་གསུངས། ནེའུ་ཟུར་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་ནས་ལམ་རིམ་གསན། དགེ་བཤེས་སྤྱི་པ་ནེའུ་ཟུར་པ་ལ་རྟོགས་པ་འབྱུལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་གཡེར་ཕྱིན་ནས་ཁོང་གི་བླ་མཆོད་མཛད། ནེའུ་ཟུར་པ་གཤེགས་རྗེས་བྱ་ཡུལ་བ་ལ་ཆོས་ཚན་ཞིག་ཞུས། བྱིས་ཚན་དགོན་པར་བཞུགས་དམ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕག(༡༡༦༧)ལོར་འདས་པ་མཛད་ནས་གཤེགས།

བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། (ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན) ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྡེ་སྲིད་མི་རབས་དང་པོ(རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༣༠༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༦༤)ལོ་བར་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་བཞུགས། འདི་ཡང(སྐྱ་རོང་ཆོས་འབྱུང)ལྟར་བྱས་ན། འབྲི་གུང་པའི་དཔོན་རིན་ཆེན་སྐྱབས་ལ་ལྷམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ཁྲ་སྨོན་འབུམ་སྐྱིད་ཀྱི་དུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན། ལོ་བདུན་ནས་ཆོས་བཞི་རྙིང་མ་གུགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ཏེ་མིང་ལ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དུ་བཏགས། ལོ་དགུ་པ་ལ་མཁན་ཆེན་ཚུལ་དར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཡུ་རྫིངས་པའི་སར་རབ་ཏུ་བྱུང་། རང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ས་སྐྱར་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་ཞབས་ཕྱིར་བསྐྱད། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༣༢༡)ལོར་ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཕག་གྲུའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཤིང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཤུད་རྡེ་པ་ལ་དབྱི་ཙུང་ཀེ་ཀེན་ཏན་གྱིས་དམ་ཁ་སྦུག་མགོ་མ་ཆེར་དུ་གསུམ་པ་དང་ཏའི་སི་ཏུའི་གོ་གནས་སྩལ། རྗེ་གདོང་རྫོང་ཁང་གི་མཁར་ལས་དང་། མདུན་གྱི་ཤམ་རྒྱ་ལ་ཟམ་པ་འཛུགས་པ། རང་ཉིད་ཚང་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སྤོང་བ་སོགས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བསྲུངས། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་གཡའ་བཟང་པས་ཁ་མཆུ་བསླངས་ཏེ་གཡའ་བཟང་པ་དང་དམག་འཐབ་ཐེངས་ཁ་ཤས་བྱས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཕམ། དེ་ནས་འབྲི་གུང་པ་དང་གཡའ་བཟང་པ། ཚལ་པ་བཅས་ཕྱོགས་ཏུ་ཁ་མཐུན་ནས་གཡའ་ཕག་གཉིས་ཀྱི་ཁ་མཆུ་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་མདུན་དུ་གཏུགས་པ་ཟེར་བྱས་སྐབས་སྐར་ཡང་སི་ཏུ་ཕམ། ཞེན་ཀྱང་སི་ཏུས་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དང་ཐམ་ཀ་སྤྱིས་མ་ཕྲུད་པའི་དབང་གིས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་དགུས་གཙང་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་ཡར་ལུང་དུ་དྲངས་ནས་ཞལ་སུ་སི་ཏུ་བར་ཚིངས་སྒྲིགས་བྱེད་རྒྱུར་ཁ་གཡར་ཏེ་སི་ཏུ་འཛིན་བཟུང་ཐོག་བཙོན་འཇུག་དང་། སྡུག་ལ་ཐུག་པའི་ཉེས་རྒྱུད་ཐེངས་ཁ་ཤས་བཏང་ཡང་། ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དང་ཐམ་ཀ་སྤྲོད་པར་རེ་ཞིག་བཙོན་འཇུག་བྱས། རྗེས་སུ་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་དཔོན་ཆེན་དབང་བརྩོན་པར་འགལ་བ་ཆེར་སོང་ཞིང་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་ཇོ་མ་མང་ཆེ་བ་དཔོན་ཆེན་དབང་བརྩོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཏེ་དཔོན་ཆེན་དབང་བརྩོན་ལ་ཡོད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མས་དཔོན་ཆེན་གྱི་འཛའ་ས་བྱུང་བར་བརྟེན། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་སི་ཏུ་བཙོན་ཁང་ནས་གློད་པའི་ཁྲལ་བྱས་ཏེ་སྲིད་དཀྲོལ་བཏང་། དེ་རྗེས་དཔོན་ཆེན་དབང་བརྩོན་དང་ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༣༥༣)ལོར་ལྷ་རྩེ་རྫོང་དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཐོག ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་ཡར་ལུང་དུ་དྲངས་ནས་ཡུན་རིང་དམག་འཐབ་བྱས་ཀྱང་སྒྲུབས་མ་རྙེད་པར་སི་ཏུར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི(༡༣༥༨)ལོར་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས། དེ་རྗེས་དམག་ཆེན་ཁྲིད་དེ་ས་སྐྱའི་མཐའ་བསྐོར་བ་དང་སྦྲགས། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་བཙོན་ནས་བཏོན་ཞིང་། དམག་འཁྲུག་སྐབས་བའི་འགོ་གཙོ་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱས་ཏེ་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་སྩེས་བླངས་ནས་ཕག་མོ་གྲུ་པས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། དེ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༦༤)ལོ་བར་ལོ་བཅུ་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༣༥༦)ལོར་ལྷུན་གྲུབ་རྩེ་ཤི་ཀ་རྫོང་དང་། འོལ་ཁ་སྟག་རྩེ་རྫོང་། གོང་དཀར་རྫོང་། ནེའུ་རྫོང་བཅས་བཙུགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་མེ་བྱ་ལོར་གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར་རྫོང་བཙུགས། གཞན་ཡང་གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་རྩེའི་རྫོང་དང་། རིན་སྤུངས་རྫོང་། པ་སྣམ་ལྷུན་གྲུབ་རྩེ་སོགས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་བཙུགས་ནས་རྫོང་སོ་སོར་རྫོང་དཔོན་བསྐོ་བཞག་དང་། ལོ་གསུམ་རེ་ནས་རྫོང་དཔོན་གསར་པ་གཏོང་རྒྱུ། སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་སོ་སོས་ལོ་རེས་མོས་སུ་ས་གནས་སོ་སོར་ཚོ་བསྐྱོད་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བཙུགས། རང་ལོ་ང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༦༡)ལོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁ་ཆེམས(བཀའ་ཆེམས་དེབ་ཐེར)བརྩམས། དེ་ཡི་ཕྱི་ལོར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་སློབ་ཁྲུགས་སྨས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་མང་པོ་ཞུས་དག་ཏུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྩེད་ཐང་དགོན་པར་གསེར་

ཐེག་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་བཞེངས། རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༦༤)ལོར་རང་ཉིད་སྲིད་ཁྲིའི་ལས་འགན་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ཚབ་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་ཀུ་ཤྲི་ནཱ་ཀྲ་རྒྱལ་མཚན་བསྐོས་ནས་རིང་པོ་མ་སོང་བར་འདས། འདི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ནི་ཏྲ་སི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《བཀའ་ཆེམས་དེབ་ཐེར》དང་གོང་དུ་གསལ་བའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ཁུངས་དག་པར་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་ཏུ་བྲིས་པ་ཡིན་པ་ཞིབ་ཆ་དེ་གཉིས་སུ་གསལ།

བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། གོང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་བཞེངས་པ་དབྱིབས་ནི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་ལ་སྒོ་འབུར་མེད་པ་ཞིག

བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་གོ་འཕང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་ས།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང》ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྡུས་ན། བྱང་ཆུབ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ(ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ)དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཟེར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་དེ་ཐོབ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཐབས་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཡོད། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ། སྟོབས་ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཅས་ཡིན་པ་ནང་གསེས་སོ་སོའི་མིང་དང་གོ་དོན་བཅས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་མདོ་འགྲེལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་རྩོམ་གྲས་སུ་བཞུགས་ཡོད། རྒྱས་པར་གཟིགས་འདོད་ན《ཡར་ཕྱིན》དང《མངོན་པ་མཛོད》གཉིས་སུ་གསལ།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན། དྲན་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། བརྩོན་འགྲུས། དགའ་བ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། ཏིང་ངེ་འཛིན། བཏང་སྙོམས་ཏེ་བདུན།

བྱང་ཆུབ་ཡོངས་འགྱུར་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ། ཐེག་དམན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཙམ་གྱིས་འདོད་པ་མི་རྫོགས་པར་སླར་བླ་ན་མེད་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བློ་ཁ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ཉན་རང་གི་དགྲ་བཅོམ་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་སྐབས་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཤིང་ལ་སྐུ་རྒྱབ་གཏད་ནས་བཞུགས་པའི་ཤིང་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། བྱང་ཆུབ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་མི་འདོར་བ་དང་། གཞན་དོན་དུ་རང་སྲོག་ཀྱང་བློས་བཏང་ནུས་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཡོད་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བཅུ། ཚེ་ལ་དབང་བ། སེམས་ལ་དབང་བ། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ། ལས་ལ་དབང་བ། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ། རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ། མོས་པ་ལ་དབང་བ། སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ། ཆོས་ལ་དབང་བའོ། ། ༡. བསྐལ་པ་ཇི་ཙམ་འདོད་པར་གནས་པ་ཚེ་ལ་དབང་བ། ༢. ཏིང་ངེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་མཉམ་པར་འཇོག་ཅིང་ལྡང་ནུས་པ་སེམས་ལ་དབང་བ། ༣. བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་རྟེན་དུ་ཟས་ནོར་སྣ་ཚོགས་པས་གང་བར་ནུས་པ་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ། ༤. བཟོད་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྤྱོད་པ་ལས་ལ་དབང་བ། ༥. ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་གང་འདོད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ། ༦. ས་གཞི་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་སུ་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་བསྒྱུར་བ་སེམས་ཅན་གྱིས་མཐོང་ནས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ། ༧. འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་སྨོན་ལམ་ལྟར་འགྲུབ་པ་མོས་པ་ལ་དབང་བ། ༨. ཞིང་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྲ་རྩེ་གཅིག་གི་ནམ་མཁར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་སྤྲུལ་ནུས་པ་སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ། ༩. ཤེས་བྱ་གང་ཤེས་པར་འདོད་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ། ༡༠. ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་མཁས་པ་ཆོས་ལ་དབང་བ། ཕྱིར་དབང་བཅུ་ཐོབ་པ་ཙམ་ནི་མ་དག་ས་བདུན་ནས་ཡོད་ལ། དབང་བཅུ་ཕུལ་བྱུང་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད་ལ། དབང་བཅུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་ཅེས་གསུངས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ། འདི་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་བཤད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་བ་རྒྱལ་མཚན། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་ཤིག ལོ་རྒྱུས་ཐུང་བྲང་ཙམ་ཚེ་མཆོག་གླིང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《སྐྱབས་གནས་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤར་ཕྱོགས་སྐུ་བཞམས་པ། འདི་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཀའ་ཆེམས《མ་ཎི་བཀའ་འབུམ》ཀྱི་དཔེ་ཆ་མང་ཆེ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤར་ཕྱོགས་སྐུ་བཞམས་པ་ཞེས་གསལ་བ་དེ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་པ་པོ་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་བཟོ་བཅོས་གཏང་བ་ཡིན་ཞེས་ཏྲ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱ་སྲིང་ལྷ་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་དུ་ཡོད།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བའི་ཆོས་གསུམ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས། གཉིས་སུ་མེད་རྟོགས་ཤེས་རབ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་བ་བཞི། ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ། སྨོན་ལམ་གྱི་སྐྱེ་བ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་བ། དབང་སྒྱུར་བའི་སྐྱེ་བའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། ༡. ཉེ་བར་མ་བསྟན་པའི་སྦྱིན་པ་ཅན་རྣམས། ༢. ཉེ་བར་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་རྣམས། ༣. ཉེ་བར་མ་བསྟན་པའི་བཟོད་པ་ཅན་རྣམས། ༤. ཉེ་བར་མ་བསྟན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་རྣམས། ༥. ཉེ་བར་མ་བསྟན་པའི་བསམ་གཏན་ཅན་རྣམས། ༦. ཉེ་བར་མ་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས། ༧. བསྡུ་བའི་དངོས་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་རྣམས། ༨. ཡོངས་སུ་བསྔོ་བའི་ཆོག་ཤེས་པ་རྣམས། ༩. ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་ཐེག་པའི་མཆོག་གིས་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་རྣམས། ༡༠. ཐེག་ཆེན་ལས་མི་ཉམས་པ་རྣམས། ༡༡. འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྒོ་སྟོན་པ་རྣམས། ༡༢. ཟུང་དང་སེལ་ཞིའི་རྒྱུད་ལ་མཁས་པ་རྣམས། ༡༣. ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་ཅིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས། ༡༤. ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དགེ་བ་བཅུ་ལྡན་པ་རྣམས། ༡༥. སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པའི་ལུས་ལེན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་རྣམས། ༡༦. འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་དགའ་བར་སྟོན་པ་རྣམས། ༡༧. བྱིས་པ་དང་ཉན་ཐོས་མི་བཟད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གི་ནང་ན་ཡང་དགེ་བ་མང་པོའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་དཔག་བསམ་ལྟར་བརྟན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ་རྣམས། ༡༨. ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་སྦྱིན་པའི་དབང་བསྐུར་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚོལ་བ་བརྟན་པ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཉམ་ཉིད་ལྔ། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དང་། ཕན་གནོད་མཉམ་ཉིད། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་མཉམ་ཉིད། སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་མཉམ་ཉིད། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་རྣམ་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་བཅུ། ༡. བསམ་པའི་སྟོབས། ༢. ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས། ༣. སྦྱོར་བའི་སྟོབས། ༤. ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས། ༥. སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས། ༦. ཐེག་པའི་སྟོབས། ༧. སྤྱོད་པའི་སྟོབས། ༨. རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་སྟོབས། ༩. བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོབས། ༡༠. ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བའི་སྟོབས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དྲུག ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ཟེར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་བཅུ་གཅིག གནས་འགྱུར་བ། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཁྱད་པར་རྣམ་པ་ལྔ། སྐུ་གསུམ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། འདྲེས་མེད་ཉེ་བར་འདྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཐོབ་པ། སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ། འདྲེས་མེད་ཉེ་བར་འདྲེས་པའི་ལས་བྱེད་པ། མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པའི་ཐབས། ཡོངས་སུ་རྒྱ་བ་རྣམ་པ་ལྔའི་ཁྱད་པར་རོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་འཇིགས་པ་བཞི། གཟུངས་ཀྱིས་ཐོས་པ་འཛིན་ཅིང་དོན་ལྡན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། བདག་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་གཞན་གྱིས་འཚེ་བའི་མཚན་མ་མི་འབྱུང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་ལམ་ཟད་དུ་མེད་པའི་ལས་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བསྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་མི་འཇིགས་པ། ཡུན་དུ་བཟུང་བས་ཆོས་མི་བརྗེད་ཅིང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་ཕྱིན་པས་སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བ་ཞིང་དང་སྟོན་པ་དང་དགེ་བའི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་མི་འཇིགས་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་ཤིང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྱུར་བར་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུངས་བཅུ་གཉིས། ༡. དབང་བསྐུར་ལྡན། ༢. ཡེ་ཤེས་ལྡན། ༣. སྒྲ་དབྱངས་རྣམ་པར་དག་པ། ༤. མི་ཟད་པའི་ཟ་མ་ཏོག ༥. འཁྱིལ་པ་མཐའ་ཡས། ༦. རྒྱ་མཚོའི་ཕྱག་རྒྱ། ༧. པད་མའི་བཀོད་པ། ༨. ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒོར་འཇུག་པ། ༩. སོ་སོའི་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རིས་ལ། ༡༠. སངས་རྒྱས་རྒྱན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། ༡༡. ཁ་དོག་མཐའ་ཡས་པ། ༡༢. སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་ཁ་དོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ། ༡. རབ་ཏུ་དགའ་བ། ༢. དྲི་མ་མེད་པ། ༣. འོད་བྱེད་པ། ༤. འོད་འཕྲོ་བ། ༥. ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བ། ༦. མངོན་དུ་གྱུར་པ། ༧. རིང་དུ་སོང་བ། ༨. མི་གཡོ་བ། ༩. ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། ༡༠. ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐོར་དང་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ཁག་སོགས་ལ་གསལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ཚུལ་བཅུ་གཅིག བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གྲོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ། ཐབས་ལ་རྨོངས་པའི་དོན་བྱེད་པ། ཕན་འདོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ། འཇིགས་པས་ཉེན་པའི་དོན་བྱེད་པ། མྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་བའི་དོན་བྱེད་པ། ཡོ་བྱད་ཀྱིས་འཕོངས་པའི་དོན་བྱེད་པ། གནས་འཆའ་བར་བྱེད་པའི་དོན་བྱེད་པ། བློ་མཐུན་པར་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པ། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་བྱེད་པ། ལོག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་བྱེད་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ནི་དོན་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་དང་དོན་གཅིག་གོ །

བྱང་ཆུབ་སེམས་མི་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་དྲུག མི་དགེ་བའི་གྲོགས་བསྟེན་པ། བསམ་པ་དོག་པ། འཁོན་འཛིན། ཡིད་གསོད་པ། དམན་པར་མོས་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་གསུམ། སྙིང་རྗེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །

བྱང་ཆེན་ཐར་ལམ། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་གྱི་གཞུང་སྒོ་ཆུང་བ་མའི་མིང་།

བྱང་ཇི་སྟོན་པ། འདིའི་མིང་རྒྱས་གསལ་བ་ད་ལྟ་མ་རྙེད་ཅིང་། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《དེབ་དམར》མ་བརྩམས་གོང་གི་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་བྱི(༡༢༧༦)ལོར་བྱང་ཇི་སྟོན་པས《རྒྱལ་རབས་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་》བརྩམས་ཞེས་ཚལ་པའི《དེབ་དམར》ནང་གསལ།

བྱང་དུ་རྒྱང་གི་ཁ་གནོན། བོད་ས་གནས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ཡུལ་རྣམས་འགྲོག་ཐང་ཡིན་པས་དགུན་དཔྱིད་གཉིས་ལ་རླུང་ཆེན་གྱིས་མི་ཕྱུགས་གཉིས་ཀར་གནོད་འཚེ་ཆེ་བ་དེ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་རི་དང་དཔལ་རི་ལྷ་ཁང་གཉིས་བཞེངས་པ།

བྱང་བདག་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༥༤༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། རྗེ་འདི་ཉིད་རྙིང་མའི་བླ་མ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་ལ་གསང་སྔགས་ཐེག་མཆོག་གླིང་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཏབ། རིག་འཛིན་ལེགས་ལྡན་རྗེ་དང་། དཀྱིལ་ཁང་པ། དཔལ་སྐྱིད་རབ་འབྱམས་པ། བྱ་གནོངས་པ་གཞུང་བརྒྱ་སྨྲ་བ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་འདུས། སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་བཤད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་སྐབས་སུ་སྡེ་པ་ཞིང་ཤག་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེས་བྱང་བདག་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་འཚེ་ཕྲང་བྱས་ཏེ་མཐར་ཕུད་པས་དབུས་སུ་ཕྱིན་དགོས་བྱུང་ཆོས་སྡེ་ཡང་འཇིག་མཐར་དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ལུག(༡༥༧༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བྱང་བདག་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་། རྗེ་འདི་ཉིད་གཙང་ངམ་རིང་གི་རྒྱལ་རྗེ་ཆེན་པོར་ཡབ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་འབུམ་སྐྱིད་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག(༡༣༩༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལྟ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་པས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུའི་ཐོག་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ལྷ་པ་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ། སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན། རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཁན་ཆེན་ཤཱ་རི་ཕུ་ཏྲ་སོགས་མཁས་དབང་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་དང་ཁྱད་པར་འཆི་མེད་འཕྲུལ་འཁོར་དང་གཙུག་གདམས་པའི་རླུང་སྦྱོར་སོགས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐོར་སོགས་ལ་སྦྱང་བརྩོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། མཁས་པའི་དབུས་ན་སྨན་རྩིས་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་བཞིར་ཁྱབ། ཀུར་བཀའ་བཞི་པ་ལེང་གི་རྒྱལ་མཚན་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་པས་མཚན་ཆོས་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་དུ་གསོལ། མཁས་དབང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྨན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཉམས་ལེན་བྱང་དུ་སྤྲེལ་སྦྱར་ཐུགས་བརྩོན་ཆེན་པོ་མཛད། སྨན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་པའི་སྐོར་ལ་ཕྱག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཞིབ་གནང་སྟེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག བོད་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བབས་དང་། གནས་གཞིས། མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁམས་གཤིས་སོགས་ལ་ཉམས་ཞིབ་མཛད་དེ་སྨན་བཅོས་གནང་བའི་སྦྱོང་བ་ཕྱོགས་བསྡོམས་དང་འབྲེལ་སྦྱར་བས་ཞིབ་ཆ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་གསར་རྩོམ་དང་། སྨན་སྦྱོར་གསར་བཟོ། སྨན་ཐང་གྱི་རོས་འཛིན་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་ཕྱེས། རྗེ་འདི་ཉིད་

ཀྱིས་པོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཁྱིས་པོ་དོང་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་པོད་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་བ་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་ནི་བྱང་བདག་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྗེས་དང་བྲལ་ཐབས་མེད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༤༡༦)ལོར་ངམ་རིང་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་ཆེན་སྐུ་ཚད་མིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་བཞེངས་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྨང་བཏིང་། དཀུང་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པར་དཔལ་ལས་གྲུབ་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སློབ་བསྐྱངས་དཀྱིལ་འཁོར་རང་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐུགས་གསུང་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཁྱུང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོའི་ནང་གསལ་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་བཞུགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཀོད་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ་ངམ་རིང་གི་ཕོ་བྲང་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ། གསུང་རྩོམ་ཡང་ནང་རིག་པའི་སྐོར་བསྟོད་ཚོགས་དང་། སྒྲུབ་དཀྱིལ། རྟོགས་བརྗོད་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་ཁྲིད་བསྒོམས་ལེ་ཚན་བརྒྱ་དང་གསུམ་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྨན་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། སྐར་རྩིས་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ《ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ》ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། 《རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱུད་དོན་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ》 《བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་བདུད་རྩི་ཆུ་རྒྱུན》 《ཊཱི་ཀ་རྒྱུད་དོན་གསལ》 《ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ》 《སྨན་གཞུང་རིན་ཆེན་སྒྲོམ་བུ》 《རྒྱུད་བཞིའི་དཀའ་འཕྲང་ཤན་ཤེལ》 《གསོ་ཐབས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་དོན་འཛིན》 《རྩ་བཤད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》 《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་བདེ་འཇུག》 《གྲུབ་རྩིས་ཆེན་མོ》 《གསལ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》 《གཟའ་འཛིན་བརྟག་པ་དཀའ་བའི་གནས་མིན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ》ལ་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་གསར་རྩོམ་གནང་། ཐུགས་སྲས་མི་ཕྱི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་སོགས་སློབ་བརྒྱུད་མང་དུ་བསྐྱངས། བྱན་སོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རིམ་བཞིན་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་དར་འཕེལ་བྱུང་བ་སོགས་ཕྲག་རྗེས་རླབས་ཆེན་འཇོག་གནང་མཛད་མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག(༡༤༧༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ། བྱང་བདག་དབང་པོའི་སྡེའི་རིགས་སུལ་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༥༨༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ནས་སྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༦༣༢)ལོར་ཁྲུབ་བསྟན་རྡོ་རྗེ་བྲག་ཨེ་ཝཾ་ལྕོག་སྒར་བཏབ། (གདོང་ཐོག་པས་གསུངས) དེ་ནི་ལྷ་འགྱུར་སྙིང་མ་བྱང་གཏེར་ལུགས་ཀྱི་གདན་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་མཆོག་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཡོས(༡༦༣༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བྱང་ན་ཉང་བྲན་དོག་བདེའི་དབུས་རི། ད་ལྟ་སེར་དགོན་པའི་རྒྱབ་རི་སྣང་པོ་ཆེ་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྣ་ཞགས་ཀྱི་རྩེ་ལ་ཐང་དཀར་པོ་མཆོད་ཆ་འཁོར་ལོའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

བྱང་རྣགས་མོད་གཟི་འཕྲང་། བར་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་མོད་སྤྲག་པ་ཚལ་ནས་རྩིས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ནག་མོད་ས་ཁུལ་གྱི་འཕྲང་འཕྲག་ཅིག་གི་མིང་།

བྱང་པ་བདག་པོ། བྱང་པའི་ཞལ་ངོ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་སྐབས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་ཆིབས་ཞབས་སུ་སོང་ནས་འཕགས་པ་འདས་རྗེས་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་མཆོད་གནས་བྱས་ཏེ་ཏི་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་བྱུང་བས་ཏི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་ཞེས་ཟེར། ཏོར་དཀར་གྲགས་འོད་མ་ཡང་འདི་དུས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་ལུང་གིས་སྐུར་སྐུ་ནས་འཛད་ཡན་གྱི་ལ་སྟོད་བྱང་གི་ཡུལ་སྤྱོད་ས་ལ་དབང་བའི་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཛའ་ས་ཐོན་པ་ནས་སྐོབས་ཚེ། རྫོང་ཤི་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་འགོ་བྱས་པའི་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དམག་ལན་གཅིག་སློབས་ཀྱང་སྐྱོན་ཆེ་བ་མ་བྱུང་། བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང(རྒྱལ་པོ་པཱི་ཏ་ཞེས་ཟེར)དང་དཀོན་མཆོག་ལེགས་པ་སྤུན་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་དུས་སྟོད་བྱང་གཉིས་སྲིད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བར་བརྩེན། སྟོད་པའི་ས་ཆ་འགའ་ཚུར་ཆོད། ངམ་རིང་ཆོས་སྡེར་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་སློབ་བསྐྱངས་བཞེངས། གཞན་ཡང་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་རྟེན་མང་པོ་དང་། གསེར་ཆོས་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས། ངམ་རིང་ཆོས་སྡེར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། ཆོས་ལུགས་ནི་ས་སྐྱ་པ་ཡིན་ཅིང་ཇོ་ནང་པ་དང་བོ་དོང་པ་བྱང་སེམས་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་སོགས་བླ་མར་བསྟེན་ཅིང་། མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པ་ལའང་མཆོད་བཀུར་བྱེད། དཔོན་སློབ་རྣམས་སྟོད་ཚུགས་པས་ཁྲི་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ལ་མེར་གོད་མ་བྱུང་ཞིང་མངའ་ཐང་ཆེ་བར་ཡོད།

བྱང་སྤྱི། དེ་ནི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ནག་ཆུ་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ཁྱབ་པ་རིམ་བཞི་སྐུ་སེར་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། གནས་ཡུལ་ནག་ཆུ་གྲོང་བརྒྱལ་དུ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༨༨༢)ལོར་ཧོར་ཚོ་སོ་དགུ་དེ་སྤྱི་གནས་ལྷ་པའི་རྫོང་འགོ་ཁག་དྲུག་ཏུ་བགོས་ཏེ་རྫོང་སྡོད་སེར་སྐྱ་ཉིས་སྤེལ་རེ་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཤིང་། ནག་ཆུ་འདི་བཞིན་དེ་སྤྱི་གནས་ལྷ་པའི་རྫོང་འགོ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཙང་ཆུ་ན་ཡོ་ནག་ཚང་ཤན་ཛ་རྫོང་དང་གནམ་རུ་རྫོང་སོགས་བྱང་རིགས་སྡེ་བཞི་དང་། ཙ་དྲུག་དཔོན་འགོ། ཧོར་ཚོ་སོ་དགུའི་ཁོངས་རྫོང་ཁག་དྲུག་བཅས་བྱང་རིགས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་འདོམས་བྱང་སྤྱི་ནག་ཆུ་མཁན་རིམ་གཉིས་དང་ལས་བྱ་སེར་སྐྱ་གཉིས་བཅས་བསྐོ་གཞག་གིས་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་མ་བཏོགས་དེ་ཕྱིན་ལས་ཞི་དྲག་གི་སྤྱི་འདོམས་བྱང་སྤྱི་མཁན་རིམ་གཉིས་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ཡིན།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཏེ། གོང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པར་གཟིགས།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མཚོན་པའི་རི་མིག་སོ་བདུན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་དང་བར་ཁང་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་བསྡོམས་པའི་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཡོད་པ་དང་དེ་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མཚོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ།

བྱང་བྲ་དགུ་བཀྲ། ༡. བྱངས་ཟམ། ༢. བྱང་གཡག ༣. སྲིད་ཁྲ། ༤. སྤྱིལ་མགོ ༥. ཀྱིག་ནག ༦. མཆུ་སྤྱང་། ༧. ཟེན་བྱང་། ༨. ཁ་དམར། ༩. རྒྱ་བྱང་བཅས་ཡོད།

བྱང་ཁྲེ་མ་ལ་སྡོན། གཙང་ཁུལ་སྲད་ཀྱི་དུར་པ་ལྷ་ནས་རྩིས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཁྲེ་མ་ལ་དགུ་ཟེར་བ་ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་རི་རྒྱུད་རིང་པོ་ཞིག

བྱང་རྨ་ལ་ལ་བརྒྱུད། སྟོ་ཁའི་ཁྲ་འབྲུག་ནས་རྩིས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ཉིན་ངོས་ཀྱི་རི་བརྒྱུད་རིང་པོ།

བྱང་སྤྲི་ཏི་རྩ་ནག གཙང་གི་ཤངས་གཞོང་པ་ཚལ་ནས་རྩིས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་ལྷ་རི་འགོ་བར་འབབ་པའི་སྤྲི་ཏི་གཙང་པོ་འབབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་ཏི་ཁ་ཟེར་བའི་ས་ཁུལ།

བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ། སེར་འཕྲེང་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན་ནས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་སྔགས་རམས་པ་ཐོན་རྗེས་རྒྱུད་པའི་དགེ་བསྐོས་ཟླ་བ་བཞི་དང་། བླ་མ་དབུ་མཛད་ལོ་གསུམ། མཁན་པོ་ལོ་གསུམ། དེ་ནས་མཁན་ཟུར་ལོ་འགའ་ཞིག་ཐོག དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་པ་དེ་ལ་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ཆོས་རྗེ་ཟེར། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་སོ་བཙུ་བཞི་བྱས་ནས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་པ་མཛད་ཡུན་ལོ་བདུན་ཡིན།

བྱང་རིགས་སྡེ་བཞི། ནག་རྒྱ། ཨ་ཚ། བེ་ཙ། སོག་སྡེ་བཅས་བཞི་སྟེ། ཧོར་ཚོ་བཞི་ཡང་ཟེར།

བྱང་ས་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ། མཚན་

མ་མེད་པ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། བདག་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ། རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ། སྤྲོས་པ་མེད་པ། སྣང་དོར་གྱི་འདུ་བྱེད་བྲལ་བ། དབེན་པ། སྒྱུ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

བྱང་སེམས་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་རྟ(༡༣༦༦)ལོར་བྱར་མཁར་དུ་སྐྱེའི་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཐོག་མར་རྩེད་ཐང་དུ་སྙིང་མའི་འཆད་ཉན་པ་མཛད། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་རྟ(༡༤༣༨)ལོར་གཙང་པོ་བྱང་ཁ་བྱར་མཁར་ནང་དུ་ཆོས་སྡེ་མདོ་སྔགས་གླིང་བཏབ། དེ་ཚད་དང་གསང་བདེ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། བྱང་སེམས་རིན་པོ་ཆེར་སློབ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། ཚལ་པ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ། དགེ་སློང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། དགེ་སློང་བྱ་བ་པ། དགེ་སློང་རང་ཤངས་རྒྱལ་སོགས་ཆེ་ཕྲ་མང་དུ་འདུས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱི(༡༤༤༤)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་གསུམ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་དུ་བསགས་པ།

བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཕྱི་མ་བཞི། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་བཅས་བཞིའོ། །

བྱང་སེམས་རྒྱན་བཞི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱན། གཟུངས་ཀྱི་རྒྱན་ནོ། །

བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས། ཀུན་སྤྱངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དངོས་སློབ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༢༥༧)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཞྭ་དམར་ནག་ཏུ་སྒྲུབ་མཆོད་ཆོས་ཁྲི། ཁྱད་པར་ཀུན་སྤྱངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་

སྟོན་ནས་ཀུན་སྤྱངས་པའི་གཞུང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་གསན་ཞིང་ཉམས་སུ་རྫོགས་པར་བཞེས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་གླང(༡༣༡༣)ལོར་རྗེ་ཀུན་སྤྱངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཇོ་ནང་གི་གདན་ས་རྗེ་འདི་ལ་གཏད། བླ་མ་ཀུན་བསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་དང་། དཔོན་ཆེན་བྱང་རྡོར་དང་དཔོན་ཆེན་ཡོན་བརྩོན་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞབས་ལ་གཏུགས། ཁྲིད་བཏབ་པའི་སློབ་མ་ཤལ་ཟས་ཚེ་ལ་སྦྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས། ཐ་མ་ཡང་རྟགས་མ་རྫོགས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས། མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན། གདན་ས་ལོ་བརྒྱད་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༢༠)ལོར་གཤེགས།

བྱང་སེམས་བརྒྱད། ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་བསླབ་བྱའི་ཆོས་བདུན། འདོད་པ་མི་བསྟེན་པ། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་བསྟེན་པ། བྱ་ལྟར་འཛིན་པར་འདོད་པ། ང་རྒྱལ་འདོར་བ། སྟོང་ཉིད་དང་སྒྱུ་མ་ལྟར། བསམ་པ་ལྷག་བསམ་ལྡན་པར་བྱ་བ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་བསྐུར་བ་མི་གདབ་པ་བཅས་སོ། །

བྱད་ཀ གཟིངས་བསྐོད་ཀྱི་བྱ་དགའི་མིང་།

བྱད་མ། མཐུ་གཏད་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་།

བྱད་མི་མཚར་བ། ཞལ་རས་མཛེས་པོ་མེད་པ།

བྱམས། བོན་གྱི་བཟ་སྐྱོལ་མའི་མཚན།

བྱམས་ཁང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་བྱམས་ཁང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་དྲུག་པའི་ནང་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཞེངས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐབས་དེར་བར་སྐོར་ནང་མི་གསོད་སོགས་མང་པོ་བྱུང་བའི་བཟློག་ཐབས་སུ་བྱམས་པའི་འཛམ་སྐུ་ཆེན་པོ་དེ་བཞེངས་པར་ཁྲིམས་གཟིགས་བྱམས་པ་ཞེས་གྲགས། ཚོག་ཚད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལྷ་ཁང་སེར་པོ་དེའི་འོག་ཁང་ནང་སེམས་དཔའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་སྐུ་ཁང་ཞེས་པའི་ས་ཕུག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ནག་ཁང་གི་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་ལ་སོ་དགོན་པ་ནས་བཏང་བའི་བྱམས་ཁང་བླ་མ་ཞེས་པས་རྒྱུན་དུ་བྱབས་ཁྲུས་བྱེད་པར་བྱབས་ཁྲུས་ཞུ་མཁན་མང་པོ་ཡོད། གྲོང་ནང་མི་ཤི་བྱུང་ན་བྱམས་ཁང་བླ་མས་འཛོབ་རྒྱག་པར་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ལྷ་ཁང་དེའི་བདག་འཛིན་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སོ་དགོན་པ་ནས་བྱེད།

བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་གོང་མའི་ཏི་ཤྲཱི་གྱུར་པའི་བླ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་གྲས་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ནི་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཚལ་པའི་དཔོན་བརྒྱུད་ཀྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༣༥༤)ལོར་སྐུ་བལྟམས། གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་གསན་བསམ་མཛད། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་གསུང་རབ་ལ་སྦྱོང་བ་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། ཁྱད་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བླ་མར་བསྟེན་ཞིང་བཀའ་ཆོས་གནང་བ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་ཡིན། རྗེའི་གསོལ་འདེབས་པ་གནང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པས་ཁྱབ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་བྱི(༡༤༠༨)ལོར་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་གདན་དྲངས་པ་ཕེབས་མ་ཐུབ་སྐབས་སྐུ་ཚབ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་སྐུ་ཚབ་ཏུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ལྟར་གོང་མ་ཡུང་ལོ(永乐)ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཤིང་རྟ(༡༤༡༤)ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཟླ་སྨད་དུ་དབུས་ནས་ཕེབས་རྗོག་ཐོན་ཏེ་ནན་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མའི་དགོངས་པ་ལྟར་རྒྱུད་སྡེའི་སྒྲུབ་མཆོད་འཛུགས་པ་དང་དགོན་ལྡེ་འདེབས་པ་སོགས་ཞྭ་སེར་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བར་མཛད་དེ་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཆོས་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སྟོབས་ཆེན་པོ། ཀུན་གྱི་སློབ་པ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ། ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་སྐྱོང་བ། ཀུན་གྱི་གཙུག་ཏུ་དབང་བསྒྱུར་བ། ཐུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ། སྐྱིད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིད་མི་འགྱུར་བརྟན་པའི་བླ་མ་ཆེན་པོ། གུ་ཤྲཱི་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པའི་མཚན་དང་། གསེར་ནག་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམས་ཀ་དང་བཅས་ཕུལ་ཏེ་བསྟན་འཛིན་མཐའ་དག་གི་གཙུག་རྒྱན་དུ་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྱོན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། མེ་སྤྲེལ(༡༤༡༦)ལོར་བཀའ་འགྱུར་པར་ཕུད་བསྣམས་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། ས་ཕག(༡༤༡༩)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཀའ་ལྟར་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་མཐུན་རྐྱེན་ཡོ་ཆེ་བ་ཕག་གྲུའི་དཔོན་པོ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་སྦྱར། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་གོང་མས་སྤྱན་དྲངས་པ་ལྟར་ས་བྱ(༡༤༢༩)ལོར་རྒྱ་ནག(པེ་ཅིན)དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྡེ་འདེབས་པ་དང་ཆོས་སྐོར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཞོན་ཏེ(宣德)ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་ཤིང་སྟག(༡༤༣༤)ལོར་སྐུར་དུ་ཆོས་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་ཆོ་པོ་དང་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཕུལ་ཐོག པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་མཛོ་མོ་མཁར(སོ་རྒྱུས་རེ་འགར་ཕེ་ཅིན་དུ་གཤེགས་ཟེར)དུ་དགུང་ལོ་རྒྱ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་ཡོས(༡༤༣༥)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྐུ་འདས། དེ་ནས་བཟུང་བཞི་མཆོད་ཅེས་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་བཞིའི་དགོང་མོ་སྒྲོན་མེ་སྤར་བའི་སྲོལ་དར།

བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༤༡༡)ལོར་རོང་གི་སྟར་རྡོ་སྒོ་ཞེས་པར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་སྒང་དུ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཤར་ཆོས་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་པ་ལ་གསན་པ་མཛད། དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞི་པ་ལ་མངོན་དགའི་ཆོས་གྲྭ་དཀའ་བའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་བས་སྨྲ་པོ་དཀའ་བཞི་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་

ཅོད་ཐང་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་གནང་ཞིང་གསང་ཕུའི་ཆོས་ལུང་དུ་བཞུགས་ས་མཛད་པས་ཆོས་ལུང་དཀའ་བཅུ་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་པ་ལ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོར་མ་སྨྲ་དགོན་དུ་བཤད་པའི་དཀའ་སྟོན་སྒྲོལ་བས་བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་སེམས་པ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག སོང་རྒྱང་སེར་དཔལ་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་མཁན་པོ། རྗེ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པས་ལས་གསང་། མཁས་མཆོག་གཞོན་སེང་གིས་དུས་ཀྱི་བར་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་གྲངས་སོ་བརྒྱད་ལ་ཞིབས་པ་ས་འབྲུག(༡༤༤༨)ལོར་ཁ་རེག་སོང་འབྲུག་ཏུ་བསྟན་པའི་གཞི་བཙུགས། དགུང་གྲངས་སོ་དགུ་པ་ས་སྦྲུལ(༡༤༤༩)ལོར་རིན་སྤུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོས་མཐུན་པའི་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་ཐུབ་བསྟན་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། བསྟན་འཛིན་གྱི་ཐུགས་སྲས་མཁས་གྲུབ་བསྟན་གསལ། ཅོད་ཐང་ཤངས་སྨན། གོ་རབ་འབྱམས་པ། འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་སོགས་མང་དུ་བྱོན། མཐར་དགུང་གྲངས་དོན་ལྔ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༨༥)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

བྱམས་ཆོས། 《བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ》རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་གསུངས་པའི་ཆོས་ཏེ། ༡. རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི《བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན》སྐབས་བརྒྱད་ཡོད་པ། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ལེ་ཚན[ཀ]པར་ཡོད། ༢. རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི《མདོ་སྡེ་རྒྱན》བམ་པོ་གསུམ་ཡོད་པ། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེ་ཚན[ཝི]པར་ཡོད། ༣. རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི《དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད》དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཏུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། ༤. རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི《ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད》དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྰ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བས་བསྒྱུར་བ་ཞིག་དང་། ཡང་ལོ་ཙྰ་བ་ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་གྱིས་བསྒྱུར་བ་བཅས་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ༥. རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི《རྒྱུད་བླ་མ》དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་རྔོག་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་བཅས་གོང་གསལ་བསྟན་བཅོས་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེ་ཚན[ཕི]པར་ཡོད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་ཁག་ལྔ་པོ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པས་བརྩམས་པ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ཕྲག་ཙམ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས།

བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། གོང་དུ་བྱམས་ཆོས་ཞེས་པར་གཟིགས།

བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ། འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན། རང་གི་བུ་ལ་བྱམས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་། རང་གི་བུ་ལ་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན་མི་བཟོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སེམས་མི་བཟོད་པ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་ཅིང་། བྱམས་པ་ལ་གོམས་པར་གྱུར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་མ་ལུས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལས་བྱུང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་སྙིང་རྗེ་ལས་བྱུང་། དེ་བྱམས་པ་ལས་བྱུང་བས། བྱམས་པ་སྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་ཞེར།

བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར། ༡. བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པ། ༢. བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་སྐབས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་རྟེན་སྐལ་དུ་གནང་བའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཡི་མ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཙང་ཁང་གཡོན་ངོས་སུ་བཞུགས།

བྱམས་པ་མཆེད་བཞི། ལོ་རྒྱུས་རྫོགས་བཤད་སྟོལ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་དར་མའི་སྐབས་ལྷ་སར་བཞུགས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནོར་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ངོས་སྒོ་འགྲམ་གྱི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་ཛམ་བྷ་ལའི་མདུན་དུ་བསྙེན་སྒྲུབ་གནང་བས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་གང་ཡང་མ་བྱུང་སྐབས་པཎྜི་ཏ་ཁྲོས་ནས་ཛམ་བྷ་ལའི་སྐུའི་སྟེང་བར་མཁར་གསིལ་བསྣུན་པས་སྐུའི་སྟེ་པགས་པའི་ནང་ནས་རྒྱ་དངུལ་གྱི་གཏེར་མང་པོ་ཐོན་པ་དེས་རྒྱུ་བྱས་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཎི་དང་། གསེར་ཁྲིས་ཀྱི་ཉི་ཁྲི། དངུལ་གྱི་བྱ་མ་བུམ་ལ་སོགས་པ་བཞེངས་གྱིང་། དེའི་ཉེ་གནས་ཁ་ཆེ་ཨ་ནུ་ལས་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་སྐུ་བཞི་བཞེངས་པ་ལ་བྱམས་པ་མཆེད་བཞི་ཞེར་ཞེས་གྲུང་བ་བཤད་སྲོལ་འདུག

བྱམས་པ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་རྡོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གི་གཡོན་ངོས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ནང་གི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་ཞིབས་སྐབས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པའི་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་དང་གཡས་གཡོན་དུ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་བཅས་ཡོད། ཞིབ་པར《ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

བྱམས་པ་ཉི་ཤུ། དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བློ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེ་སྡང་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཏི་མུག་ཆུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདུད་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དེ་ལ་བསྲུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་དེ་ལ་གཟི་བྱིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་གླགས་རྙེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་མཛའ་བཤེས་རྣམས་མི་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚིག་བཙུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ངེས་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཁས་པས་བསྔགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་བའོ། །

བྱམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉི་ཤུ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་སོང་དུ་ཉེ་བ་ན་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མགོན་པོ་བྱམས་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་བཀའ་ཐ་མ་དོན་རྣམ་པར་ངེས(མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་མི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས)པ་གཏན་ལ་དབབ་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གཉིས། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མ་སྟེ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་གསན་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཡི་གེར་བཀོད། ཐོགས་མེད་རང་གི་གཞི་བསྡུ་བ། རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། རྣམ་པ་གཏན་ལ་འབབ་པ་བསྡུ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་བསྡུ་བ། ཙ་བ་ལྔ་བུའི་སའི་དངོས་གཞི་བསྡུ་བ་སྟེ། རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ས་སྡེ་ལྔ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས། མངོན་པ(འདི་མངོན་པ་གོང་མར་གྲགས)ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡོམ་ཐེག་བསྡུས་ཏེ། བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་མཛད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་སྲོལ་ཕྱེས་སོ། །དེའི་གཅུང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཁ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་བརྟེན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པ་ལ་སོགས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གསན་སྐབས་སུ་གཅེན་ཐོགས་མེད་ལ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། ས་སྡེ

ལྔ། སྡོམ་རྣམ་གཉིས་སོགས་གཞན་ནས་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་ཙམ་ཤཱ་ཀ་ར(ཤཱ་ཀ་ར་ནི་བོད་སྐད་དུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའོ)སྡེ་བརྒྱད་མཛད་དེ། ཉི་ཤུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། ཕུང་པོ་ལྔ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་རང་རྒྱུད་དུ་བརྩམས་པ་ལྔ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོའི་འགྲེལ་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་སྟེ། གཞན་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་པ་གསུམ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཕྱར་གྱི་བཅུ་གཉིས་དང་བསྡོམས་པས་བྱམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉི་ཤུའོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མངོན་པ་མཛོད་བརྩམས་ཏེ་མངོན་པ་འོག་མར་གྲགས་པའོ། །སླར་ཡང་དེ་དག་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་པ་མཛོད་རང་འགྲེལ(འདི་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར)དང་བཅས་པ་བརྩམས་པའོ། །

བྱམས་པ་གདན་འདྲེན། རྒྱལ་བ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྫོགས་རྗེས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་འཆར་རྒྱུ་ཐོག་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བསྟན་པ་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཆེད་དེ་ཐ་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོ་ནས་ལྷ་ས་ཆར་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཆོད་ཁང་སྨོ་མའི་རྟེན་གཙོ་བྱམས་མགོན་སྐུ་བརྙན་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་ནང་སྟོན་དུ་བཏུགས་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཕྱེ་ཕུར་སོགས་ཀྱི་བརྒྱན་ཏེ་གདན་འདྲེན་ཞུས། འབྲུམས་རའི་སྐོ་འཁོར་མདུན་དུ་དགེ་སློང་བརྒྱད་གྲས་ཕྱུས་གསོལ་དང་། དེ་ནས་མི་ཟ་དང་བཞི་སྡེའི་དགེ་འདུན་ནས་མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་པའི་སེར་ཕྲེང་གི་ལྷན་བསྐུལ་ཏེ་བར་བསྐོར་དུ་གདན་འདྲེན་པ་སྟེ། བྱེད་སྒོ་དེའི་ཐོག་མའི་སྲོལ་གཏོད་མཛད་མཁན་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཅིང་། བྱམས་མགོན་གསུང་ཆོས་ར་བར་ཐེབས་མཚམས་རྩེ་རྙིང་ནས་འབྲུམས་རའི་སྒོ་སྒོ་བརྒྱད་གནས་ཚང་ཆོས་སྤྱོད་ཕེབས་ཏེ་སྣན་དར་འབུལ་གནང་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷ་སྤྱག་ལས་ཁྲུངས་ནས་ཞལ་ཛ་སྒྲོན་དར་ཕུལ། གཞན་ཡང་ལྷ་སའི་མི་དམངས་སེར་སྐྱ་མང་པོས་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་གིས་སྐྱན་ཤལ་འབུལ་གྱི་ཡོད། བྱམས་མགོན་ས་སྟོག་སྐར་དུ་ཕེབས་མཚམས་སྒྲ་སྒྲག་དང་། ཚོམ། པ་མ་རི་བཅས་ནས་གནམ་ལྕགས་མེ་སྒྲུགས་གཞུམ་རིམ་ལྡན་གྱིས་བརྒྱབ་སྟེ་གསུམ་པའི་མཚམས་དན་པག་མདུན་ནས་རྒྱུགས་རིང་སྐྱི་ཁྲབ་རིམ་བཞི་དང་། ལས་བྱ་ཚིབས་ཆེ། རྒྱུགས་མ་ཞལ་ངོ་བཅས་ནས་གཞུང་སྐོར་གྱི་རྒྱུགས་ཏ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲོད། དེ་བསྟུན་འབྲས་ལྗོངས་མདུན་ཡན་ལྟའི་རི་ཟུར་ནས་མི་རྒྱུགས་སྤྲོད། པ་མ་རི་ཟུར་ནས་བར་རྒྱུགས་ཞིག་པ་མི་ཀ་རང་འཁྱིགས་རྣམས་བསྐྱོད། རྟ་རྒྱུགས། མི་རྒྱུགས། བར་རྒྱུགས་རྣམས་རྗེ་ཚོ་བྱང་གི་མདུན་ལམ་ཆེན་བརྒྱུད་གསུང་ཆོས་ར་བའི་མདུན་ནས་འགྲོ་ཞིང་། དེ་སྐབས་ཁྲ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་རྒྱུགས་གཟིགས་སུ་གཞུང་ཞབས་ཡོངས་རྫོགས་དང་བཅས་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ཟུར་འཕྱོང་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད། བར་རྒྱུགས་རྣམས་གཟིགས་ལམ་དུ་འཁོར་མཚམས་ཏ་ཐོག་ནས་ཤུས་བཏུད་ཀྱི་ཏ་རྩལ་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་སྟོན་ཅིང་། དེ་སྐབས་ཛོ་ཐོ་རགས་རྒྱབ་ཟུར་ནས་ཏ་པ་འཁྱེར་ཐ་རིང་གི་ཤིང་ཕྱང་ཡང་རིམ་སྤྲོད་མི་སྐུ་ཚབ་ཛ་ཐའི་གཅིག ལས་བྱ། ཚིབས་ཆེ། བཀའ་ཤག་སྐུ་ཚབ་བཅས་ཕེབས་ཏེ་ཡང་རིམ་གནང་། མི་རྒྱུགས་རྣམས་ལྷ་ཕྱང་རྙིང་པའི་མདུན་ནས་ཡང་རིམ་ཕུད་དེ་སྐུ་ཚབ་རྣམས་ནས་ཏ་ཛོ་དང་མི་རྒྱུགས་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་སྐྱན་ཞུར་ཕུལ། སྐྱན་ཞུ་ལམ་འཕྲུལ་ཛོན་རྒྱུར་དེ་མཚམས་བཀའ་ཤག་སྐུ་ཚབ་བཀའ་དྲུང་དང་། གཉེར་ཚ་ཤེགས་དར་སྤྲོད་མི་ལྷ་ཕྲུག་ཛོ་ལས་བཅས་ནས་གཟིགས་ལམ་བསམ་པོའི་མདུན་བསྐྱལ་བཟང་དར་ཆེན་འཕྲིལ་ཤིང་སྟེགས་མཐོན་པོའི་སྟེང་ནས་ཞལ་ཟོ་བྱང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་བཀའ་དྲུང་ནས་ཐོག་མར་ཏ་ཐོ་དང་དེ་མཇུག་མི་རྒྱུགས་ཀྱི་ཛོ་ཐོག ལྷ་ཕྲུག་ནས་ལྕ་ལམ་གཟིགས་དར་དང་གོས་ལྷའི་ཚན་གྲངས། ཛ་འཁོར་དྲུག་སོགས་སྟོང་གསལ་སྒྲད་དེ་དར་ཆེན་ལ་གཡས་བསྐོར་གྱིས་ཁྲུངས་སོ་སོར་ཕོག རྒྱུགས་རིང་སྐྱི་ཁྲབ་ནས་རྩེ་གཟིམ

འགག་ཏུ་ཞུ་སྒོ་རྣམས་འབྲུམས་ཚང་ཕྱང་ལུགས་སྐྱན་སེང་ཞུས་འཕྲུལ་ཕྱག་ཕྱང་སྦྱལ་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་སྐུ་ཕྱག་ཕུལ། དེའི་སྐབས་ཏ་པ་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་མ་འཁོར་བའི་དཔར་ཟུར་འཁོར་གཟིམ་ཆུང་བྱུན་ལམ་ངོག་ཏུ་གཟིམ་ཕྱོང་པ་ཀང་དམག་གཡས་རུ་དང་གཡོན་རུ་གཉིས་ཀྱི་མི་སྟོབས་ཤུགས་ཅན་གཅེར་ཕྲང་གཉིས་རེ་ནས་ཤུགས་རྩལ་ཨབ་ཟང་ཚད་པ་དང་ཕྱིན་པ་ཡོད་པ་འགག་ཤས་ནས་མོན་རྡོ་གཉིས་ལྷག་ཙམ(རྒྱ་མ་1480ཙམ)གྱི་ལྗིད་ཚད་ཡོད་པའི་རྡོ་རིལ་འཁྱེར་འཁྱོགས་ཀྱིས་བསྐལ་བཟང་དར་ཆེན་ལ་བསྐོར་བ་ཡན་གཉིས་ཙམ་བརྒྱབ་ཡོད། དེ་དག་ལ་ལྷ་ཕྱག་ལས་ཁྲུངས་ནས་རྒྱུགས་མ་ཨང་གི་དང་པོར་ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་གཅིག་དང་། གོས་ཆེན་ཁ་ཕྱེད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཚོགས་དགུ་ཚན། ཛ་འཁོར་དྲུག་གཅིག ཏ་ལེགས་པ་གཅིག ཨང་གཉིས་པར་ཁ་བཏགས་བྱུབ་ཤེ་དང་། གོས་ཆེན་ཚོགས་བདུན་ཚན། ཛ་འཁོར་གསུམ་གཅིག ཏ་འབྲིང་གཅིག ཨང་གསུམ་པར་གོས་ཆེན་ཚོགས་ལྔ་ཚན་དང་། ཛ་འཁོར་གཉིས་གཅིག ཏ་དཀྲུས་གཅིག ཨང་བཞི་པ་ནས་བཅོ་ལྔ་བར་གོས་ཆེན་ཚོགས་གསུམ་ཚན་རེ་དང་། ཛ་སྣག་རེ། ཨང་བཅུ་དྲུག་ནས་ཉེར་ལྔ་བར་ཚན་གྲངས་གསུམ་རེ། ཨང་ཉེར་དྲུག་ནས་ཁ་བཏགས་བྱུབ་ཤེ་རེ་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་མི་རྒྱུགས་པར་གཞང་ཆ་གོང་མཚུངས། བར་རྒྱུགས་ཨང་དང་པོར་ལྔ་ཚན་དང་། ཛ་འཁོར་དྲུག་གཅིག ཨང་གཉིས་པར་གསུམ་ཚན་དང་། ཛ་འཁོར་གསུམ། ཨང་གསུམ་པར་ཉིས་ཚན་དང་། ཛ་སྣག་གཉིས། དེ་ཕྱིངས་ལ་ཁ་བཏགས་རེ། དེ་ནས་གཟིགས་སྒྲོང་བ་གཡས་ཏ་དང་གཡོན་ཏ་གཉིས་ཀྱི་པེར་ག་དང་། སྟོབས་ཤུགས་འགྲན་སྟར། རྡོ་མཁྲེགས་བཅས་པར་སྐྱིད་དར་རེ། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མཁན་ལ་དངུལ་སྲང་གསུམ་རེ་བཅས་གསོལ་རས་སྩོད་སྲོལ་ཡོད། ལྷ་ཛྭའི་མཛད་སྒོ་དེ་དག་གྲུབ་རྗེས་འབྲས་ལྗོངས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་ངོ་ལས་ལྷ་ལྡན་བླ་བྲང་སྟེང་གཟིམ་ཆུང་འགག་ཏུ་ཐོན་ཕྱག་ཞུས་ཏེ་འཕྲལ་མར་འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་ཅིང་། སྔོན་ལམ་ལས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་མཇུག་ཚང་མ་དེ་ཉིན་རང་ལ་གཙང་མར་ཐིན་པ་བྱས་ཏེ་སང་ཉིན་བྱེད་འགྲོ་གཏན་ནས་མ་ལུས་པ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་དེ་ཉིན་ནས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ལེགས་པར་གྲོལ་ཐིན་པ་ཡིན།

བྱམས་པ་འདྲེན་པའི་དུས། ཟླ་སྨོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་ལྔ་བརྒྱ་དང་བདུན་དང་ས་ཡ་ཕྲག་དྲུག་ཡོད་པས་དེང་སང་གི་རྩི་སྟངས་ལྟར་བྱས་ན་མི་ལོ་དུང་ཕྱུར་ལྔ་དང་བྱེ་བ་བདུན་དང་ས་ཡ་དྲུག་ཡོད།

བྱམས་གླིང་རྩང་གི་ཁ་གཏོར། ཕར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་གོང་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་བཞེངས་པའི་བྱམས་སྤྲིན་དགེ་རྒྱས་ལྷ་ཁང་སྟེ་དེ་ནི་འདུལ་བ་རྩང་གི་ཁ་གནོན་གྱི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། །

བྱམས་བཞུགས་མཛད། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་བཞུགས་ལྟངས་མཛད།

བྱར་དགས་ཀོང་གསུམ། སྡེ་ཁ་བཀྲལ་ནས། བྱར། དྭགས་པོ། ཀོང་པོ་གསུམ་ཞེས་རོང་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་གསུམ་གྱི་བསྡུས་མིང་།

བྱར་པོ་པཎ་ཆེན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ནང(1447)ནས150(?)སྡེ་སྤྱུགས་བྱར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དཀྱང་ཀོ་རྒྱང་དུའི་དུས་ནས་རིག་གནས་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཞིར་བཟུང་བའི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པར་སྦྱར་པས་ཀཱ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་བྱར་པོ་པཎ་ཆེན་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཞིང་གཟིགས་སུ་བསྟོད། སྐུ་ཚེ་ཕྱིས་པོར་གསོ་བ་རིག་པ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ཀྱིན་མཛད་དེ་སྨན་རྒྱུད་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པ་སྤེལ། གསུང་རྩོམ་ཡང་རིག་གནས་སྦྱིའི་སྐོར་ལྟ་ཚོགས་དང་ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ«དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ»«སྨན་གྱི་ཐོག་འབུབ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྙེ་མ»«བྱེ་བ་རིང་བསྲེལ་གྱི་དཀར་ཆག»སོགས་མཛད།

རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་འཕྲུངས་རྒྱས་འཚོ་བྱེད་ཀུན་རྫོར་སོགས་མང་དུ་བསྒྲུངས། མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

བྱར་མེད། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་བྱ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པ།

བྱས་པ་མཉམ་པ། བྱས་རྗེས་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པ།

བྱས་ཤེས། དྲིན་ཅན་ལ་དྲིན་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ་ཕར་བྱས་བཟང་པོ་ཆུད་བཟོས་སུ་མི་གཏོང་བ།

བྱི་གླང་སྡེ་གཟར། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༦༡༢)ལོ་དང་ཆུ་གླང(༡༦༡༣)ལོ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དམག་དཔུང་བཏང་སྟེ་འབན་པོ་དང་། གཞིས་ཀ་རྩེའུ་སོགས་བླངས་ནས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་སྒྱུར་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་མི་ཆོག་པ་བཀོལ་བ་དང་དེའི་ལན་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་སྦྱིན་བདག་སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཁལ་ཁ་ཆེ་ཁྲུར་དཔོན་པོ་ཕུན་མཆེད་གཉིས་ལ་རྗེ་པོ་ཏ་ལའི་རྟེན་གཙོ་འཕགས་པ་ལོ་ཀི་ཤྭ་རའི་སྐུ་བསྐུར་ནས་དགེ་ལུགས་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱིས་གཙང་པར་དམག་རྒྱག་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་ཞུར་མི་སྐྱེལ(༡༦༡༧)ལོར་ཁལ་ཁ་ཆེ་ཁྲུར་དཔོན་པོའི་དམག་དཔུང་མི་གྲངས་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དབུས་སུ་ཐོན་ནས་དབུས་དམག་དང་མཉམ་དུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་པར་རྒོལ་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དམག་དཔུང་ཆིག་ཁྲི་ཙམ་ལྷ་སར་བཏང་ནས་ཀོལ་ལན་བསྐོགས་ཏེ་སེ་འབྲས་གཉིས་དམག་གིས་གཏོར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁའི་རྫོང་མི་གྲངས་ལྔ་སྟོང་ཙམ་བསད། སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་གྲྭ་པ་ཚང་མ་མཚོ་སྔོན་དུ་བྲོས་འགྲོ་རྗེས་ཀྱིས་སྟག་ལུང(སྨན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས)དུ་འཚོར་སྐབས་སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སེ་འབྲས་གྲྭ་པ་སྟོང་ཚོ་ཁ་ཤས་ལ་ཟླ་བ་བཞི་ཙམ་འཚོ་བ་སྦྱར་ཐོག་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་སེ་འབྲས་ཀྱི་གྲྭ་པ་རང་གནས་སུ་བསྡད་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་པ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་ཁས་བླངས། སེ་འབྲས་ཀྱི་གྲྭ་པ་རྣམས་རང་གནས་སུ་ལོག་སྐབས་ཁང་པའི་སྒོ་དང་སྒེ་ཁྲུང་སོགས་ཀུང་མེད་པར་གྱུར། དབུས་སོག་དམག་ཕམ་རྗེས་སེ་འབྲས་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་རྩིངས་དབུལ་འབོར་ཆེན་ཕུལ་དགོས་སྐབས། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ(བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་རྒྱ་ལོ་ཆོས་མཛད་ཀུང་ཟེར)གྱིས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་ཁུལ་གྱིས་མཚོ་སྔོན་གྱི་ཀུ་རུ་ཧན་ཐའི་ཇི་དང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སྒྲུབ་མཆེད་གཉིས་ལ་དམག་རོགས་ཞུས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༦༢༡)ལོར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྲོངས་ཤིང་། ཆུ་ཁྱི(༡༦༢༢)ལོར་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཆུ་ཕག(༡༦༢༣)ལོར་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་སོག་པོ་ལྷ་བཙུན་ཆུང་བ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སོག་པོའི་རྟ་དམག་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཁྲིད་ནས་དབུས་ཀྱི་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་ཀོལ་ལན་སློད་སྐབས་གཙང་དམག་ཕམ་ནས་རྒྱང་ཐང་སྒང་དང་ལྷུགས་པོ་རི་རྩེར་བྲོས་པར་རྒྱ་བཀག་བཏང་། སོག་པོའི་རྟ་དམག་གིས་གཙང་དམག་སྟོང་དུ་རྒྱུགས་ནས་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་བསད། སྐར་ཡང་རྟ་དམག་རྒྱུགས་གྲབས་བྱེད་སྐབས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཀོ་ལྷུ་པ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། ཕྱག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ནས་འདུམ་འགྲིག་གནང་བའི་འབྲས་བུར་གཙང་དམག་གི་ཟུག་གི་སྒྲིག་ཐར་བ་དང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ལ་ལྷ་ས་དང་། རགས(ལྷ་སའི་ཤར་ངོས)མན་ཆད་ཀྱི་ཆོས་གཞིས་བདག་དབང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་འབྲས་སྤུངས་སུ་བཞུགས་ཆོག་པ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཆོས་གཞིས་ཕར་གཙང་ལས་འཕྲོག་པ་རྣམས་རང་འཛུགས་སོགས་བྱུང་ཡང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་ཁས་མ་བླངས་ཀུང་རྗེས་སུ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་ནད་བཅོས་སྨ་རིམ་གནང་བར་ཕན་འབྲས་བྱུང་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་ཚད་གཅོད་ཆོག་པའི་དགེ་ཞན་གནང་སྐབས་ཁས་ལེན་མ་བྱེད་ཐབས་མེད་བྱུང་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དགུང་ལོ་དྲུག་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༦༢༢)ལོར་འབྲས་སྤུངས་སུ་གདན་དྲངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༦༤༡)ལོར་གུ་ཤྲི་ཧན་གྱི་དམག་དཔུང་མཚོ་སྔོན་ནས་ཐོན་ཏེ་པར་ཁམས་སུ་ཡོད་པའི་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་མཐའ་བཞག་བེ་རི་རྩེ་པ་རྟ་གཏོར་བཏང་། ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ནས་གུ་ཤྲི་ཧན་ལ་དམག་དཔུང་བོད་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་གསང་ཡིག་བཏང་དོན་བཞིན་གུ་ཤྲི་ཧན་གྱིས་སྒར་ཁམས་ནས་མཚོ་སྟོད་དུ་ལོག་ཁུལ་བྱས་པར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་སྟོད་གཡེང་སོང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་གློ་བུར་དུ་དམག་དཔུང་དྲངས་སུ་དྲངས་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དབང་བསྒྱུར་གཏོར། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་བཟུང་ནས་གཞིས་ཀ་རྩེའུར་བཙོན་དུ་བཅུག་སྟེ་འཚོ་རྟེན་ཞིག་སྤྲད་ནས་འཇོག་པ་ལས་སྒོ་མ་ཕྱིན་གཏོང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ཀརྨ་པའི་བླ་བྲང་གི་ཛ་མ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡམ་ཐུག་ནས་དགེ་ལུགས་པ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་འཆར་གཞིའི་ཡི་གེ་རྙེད་པར་བརྟེན་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀོ་བཀྲུམས་བཀྲབ་སྐྱེ་གཞིས་ཀ་རྩེའུ་ནས(སྐྱིད་ཤོད་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས)སྐྱིད་ཆུར་བསྐྱུར། ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་གུ་ཤྲི་ཧན་གྱིས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ལ་གཞིས་ཀ་རྩེར་གདན་དྲངས། བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་དང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ནོར་རིན་ཐང་ཅན་མང་པོ་ཕུལ་བ་དེ་ནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་འགོ་ཚུགས། ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་སྡེ་པ་སྲིད་སྐྱོང་གི་མིང་དང་དབང་ཐང་བཞག་པ་དེ་ནི་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་དབང་གི་སྡེ་སྲིད་དང་པོ་ཡིན། ལྷ་སའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་དགོན་གསར་དང་། བྱང་ངོས་བྲག་རི་ཁྲོག་གི་དགོན་པ་གསར། པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་གྱི་འདོད་དཔལ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་མེད་པར་བསྒྱུར་ཏེ་དེ་ཚོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སེ་འབྲས་སོགས་ལ་གནང་དང་། དགོན་ཤུལ་རྣམས་ལ་བཟོ་ཁང་དང་གཞིས་ཀ་སོགས་བཙུགས།

བྱེ་རིམ། གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་སོག་གཡེམ་བྱུང་ཚེ་དེའི་ཁྲུག་སོགས་ལ་སྤྲོད་དགོས་པའི་དངུལ་ཚད།

བྱེང་རྗོད་གཉིས། སེམས་རྒྱུགས་པ་དང་གཡེངས་པ་ལྟ་བུ།

བྱེང་བ། སྟོ་ཁ་ཡར་ལུང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱ་རྡག་ཆེ་བ་ཞིག

བྱེངས། (བྱེང)འདི་ཁམས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ནི་སྤྱོལ་འགའ་རེ་ལ་མར་དྲིམ་པ་ལ་བྱིངས་ཞེས་ས་མཐའ་བྲིས་འདུག་པ་འདི་ཡལ་ཆེ་བ་ལ་བྱིངས་པ་ཞེས་པ་དང་རྣར་སོ་ཡོད་སྐབས། དབུས་གཙང་གི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ས་མཐའ་བྲི་སྲོལ་མེད།

བྱིངས་གཞིའི་འཛིན་སྡུད། མང་ཚེ་བའི་བདག་གཉེར་རམ་བདག་གཉེར་གཙོ་ཆེ་བྱེད་དགོས་ས།

བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་བཞི། བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། གཏོང་བའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། ཉེ་བར་ཞི་བའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ།

བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཚུལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་བྱིན་བརླབས། བརྒྱུད་ཀྱི་བྱིན་བརླབས་སོ། །

བྱིན་སྙིང་། ཀད་པའི་ཉ་སྙིང་།

བྱིན་རླབས། བྱིན་ནི་ཐུས་པ་དང་རླབས་ནི་དར་བ་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཐུས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དར་བ་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་ལའོ། །

བྱིན་རླབས་བཀའ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གསུང་། ཐུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རླབས་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་གསུམ།

བྱིན་རླབས་དྲུག བླ་མ་དམ་པའི་བྱིན་རླབས། ལྷག་པའི་ལྷའི་བྱིན་རླབས། ཕྱི་ནང་མཁའ་འགྲོའི་བྱིན་རླབས། ཐེག་

ཆེན་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོའི་བྱིན་རླབས། སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་བྱིན་རླབས་སོ། །

བྱིན་རླབས་བརྡ་ཡི་བརྒྱུད་པ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་ཆེའི་གསུང་རྒྱུན་ལ། བླ་མས་སློབ་མ་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་མ་གསུངས་པར་དཔེ་མཚོན་གྱི་དངོས་པོ་དང་ཕྱག་གི་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་མ་ལ་གོ་བ་སྐྱེད་ཐུབ་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད།

བྱིན་རླབས་བཞི། སྐུའི་བྱིན་རླབས། གསུང་གི་བྱིན་རླབས། ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས། གསུམ་ཀའི་བྱིན་རླབས།

བྱིན་ལེན་ཞུ། དགེ་སློང་རྣམས་ཟས་མ་ཟོས་གོང་དུ། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཟའ་ཆས་རྣམས་བསྒྲིགས་ཟིན་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་ཞིག་གིས་དེ་ཚུར་བླངས་ནས་ལག་པ་གཡས་པ་ཟས་སྣོད་ཀྱི་སྟེང་ལ་བཞག ལག་པ་གཡོན་པ་ཟས་སྣོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཞག་སྟེ་ཀུས་འདུད་དང་སྦྲགས་དགེ་སློང་ལ་ཕར་ཕུལ་བ་དང་། དགེ་སློང་དེས་རང་གི་ལག་པ་གཡོན་པ་ཟས་སྣོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག ལག་པ་གཡས་པ་ཟས་སྣོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཞག་ནས་ཚུར་ལེན་པ་དེར་ཟེར། སྔ་པ་ཚོགས་ཚུགས་སྐབས་རྩམ་པ་སོ་སོའི་ཤག་ནས་ཕྱིར་དགོས་པས་བྱིན་ལེན་མེད་པར་ཟ་བའི་ཉེས་པ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་ཞིག་པ་ཇ་འབྱུང་ཁར་དགེ་ཚུལ་གཅིག་གིས་དགེ་སློང་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་རྩམ་ཁུག་ལག་པ་གཡས་པ་འོག་དང་གཡོན་པ་སྟེང་ལ་བཞག་པའི་བར་དུ་བཟུང་། གཟན་སྐོར་འབེབས། ཕུས་མོ་བཙུགས་ནས་ཡར་ཕུལ་བ་དང་། དགེ་སློང་སོ་སོས་ལག་པ་གཡས་པ་སྟེང་དང་གཡོན་པ་འོག་ཏུ་བྱས་ནས་ཚུར་ལེན་པ་དེ་བྱིན་ལེན་བླངས་སྟངས་ཡིན། དཀྱུང་ཇ་གྲོལ་ཁར་དགེ་ཚུལ་ནས་གཟན་སྐོར་འབེབས། ཕུས་མོ་བཙུགས་ནས་དགེ་སློང་སོ་སོའི་མདུན་དུ་བཞད་པ་དང་། དགེ་སློང་ནས་རང་གི་རྩམ་ཁུག་ལག་པ་གཡོན་པ་སྟེང་དང་། གཡས་པ་འོག་ལ་བྱས་ནས་དེའི་བར་དུ་བཟུང་ནས་ཕར་ཕུད་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་ནས་ལག་གཡོན་འོག་གཡས་སྟེང་བྱས་ནས་ལེན་པ་དེ་ལ་བྱིན་ལེན་བཞེས་ཟེར།

བྱིས་པ། སྐྱེར་ན་ཕྲུ་གུའི་མིང་ཡིན་ནའང་། སྐབས་རེ་བླང་དོར་ལ་རྨོངས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་གོ་བ་ཡིན།

བྱིས་པ་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། ཁྲུ། ཅོད་པན། དར་དཔྱངས། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ། བརྟུལ་ཞུགས། མིང་། རྗེས་གནང་རྣམས་སོ། །

བྱིས་པའི་སྟོན་མོ། ཡོས་འཛོམས་ཏེ་སྦྲང་རྩི་དང་། མར། བུ་རམ་བཅས་བཀྲུབ་པ་ཞག་ཏེ་སྔར་ཕྲུ་གུ་ལོ་གཅིག་ལོན་ཙ་ན་ཞབས་འཛུགས་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་དེ་འདྲ་སྤྱིར་སྲོལ་ཡོད།

བྱིས་པའི་གདོན་ཆེན་བཅོ་ལྔ། སྨན་དཔྱད། ཟླ་ཟེར། དུ་ཕོག་གདོན་ལྔ། མི་གདོན་བདུན། ལས་བྱེད་རྒྱལ། ལེན་གཉིས། སྨྱུལ་བཞི། ལྷ་ཆེན་དང་བཅོ་ལྔ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་འཇམ་པ་པོ་ནི་བ་ལང་གཟུགས། བརྗེད་བྱེད་པ་ནི་ཝ་འདྲ། ཁྱུ་མཆོག་ཅན་ནི་བྱ་རོག་གཟུགས། མ་མོ་མི་ཡི་གཟུགས་སུ་སྣང་། ཛ་མི་ཀ་ནི་རྟའི་གཟུགས། འདོད་པ་ཅན་ནི་རྡོ་རྗེའི་གཟུགས། ནམ་གྲུ་ཁྱིའི་གཟུགས་སུ་སྣང་། སྲུལ་པོ་ཕག་གི་གཟུགས་སུ་སྣང་། མ་དགའ་བྱེད་ནི་བྱི་ལའི་གཟུགས། བྱ་ནི་འདབ་ཆགས་བྱའི་གཟུགས། གཤའ་ནག་ཅན་ནི་བྱ་གག་གཟུགས། བཞིན་བརྒྱུད་པ་ནི་འུག་པའི་གཟུགས། མིག་འཕྲུང་པོ་ནི་ཝ་ཡང་གཟུགས། རི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་རི་དྭགས་གཟུགས། སྐེམ་བྱེད་པ་ནི་གཞོན་ནུའི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ཏེ་གཞན་ཡང་སྟོང་ཆེན་རབ་འཇོམས་ལས། ༡. འཇམ་པ་པོ་ནི་བ་ལང་གཟུགས། ༢. རི་དྭགས་རྒྱལ་པོ་རི་དྭགས་གཟུགས། ༣. སྐེམ་བྱེད་པ་ནི་གཞོན་ནུ་གཟུགས། ༤. བརྗེད་བྱེད་པ་ནི་ཝ་འདྲ། ། ༥. ཁྱུ་མཆོག་ཅན་ནི་བྱ་རོག་གཟུགས། ༦. མ་མོ་མི་ཡི་གཟུགས་སུ་སྣང་། ༧. ཛ་མི་ཀ་ནི་རྟ་ཡི་གཟུགས། ༨. འདོད་པ་ཅན་ནི་རྡོ་རྗེ་གཟུགས། ༩. ནམ་གྲུ་ཁྱིའི་གཟུགས་སུ་སྣང་། ༡༠. སྲུལ་པོ་ཕག་གི་གཟུགས་སུ་སྣང་། ༡༡. མ་དགའ་བྱེད་པ་བྱི་ལའི་གཟུགས། ༡༢. བྱ་ནི་འདབ་ཆགས་བྱའི་གཟུགས། ༡༣. གཤའ་ལག་ཅན་ནི་བྱ་གག་གཟུགས། ༡༤ བཞིན་བརྒྱུད་པ་ནི་འུག་པའི་གཟུགས། ༡༥. མིག་འཕྲུང་པོ་ནི་ཝ་ཡང་གཟུགས་རྣམས་སོ། །

བྱུ་རུ། རྒྱུ་དངོས་རྡོ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་བྲག་དང་བྱེ་མ་ལས་ཤིང་ལྟར་སྐྱེས་པ་སྟེ་རིགས་དཀར་དམར་གཉིས་ཡོད་ཚུལ《རིན་ཆེན་བརྟག་པ》ལས་གསུངས་སོ། །

བྱུག་དར་གྱི་རྩི། ལུས་ལ་བྱུགས་ཤིང་སྣར་སྣོམ་པ་དང་བདུག་པའི་སྨན་ཞིག་གི་མིང་།

བྱུག་རིས། དེ་ནི་གྲལ་ལམ་གོ་རིམ་གྱི་མིང་དང་། ཡང་ན་འདུག་སར་རེའུ་རྒྱུང་འབྲི་བའི་མིང་དུ་གོ་བའོ། །

བྱུང་རྒྱལ། གང་བྱུང་མང་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གཏམ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་བའམ་ཡང་ན་རྗེར་སོན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

བྱུང་བ་ཉེར་བཞི། དང་པོ་བྱུང་བ། རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ། ཉེན་ལས་བྱུང་བ། འགྱུར་བར་བྱུང་བ། ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱུང་བ། མཉམ་པར་བྱུང་བ། ཁྱད་པར་དུ་བྱུང་བ། འོད་གསལ་བར་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ། ཀུན་དུ་འགྲོ་བར་བྱུང་བ། ས་བོན་དང་བཅས་པར་བྱུང་བ། ས་བོན་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བ། གཟུགས་བརྙན་དང་དཔང་འགྱུར་བྱུང་བ། ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་བ། གཉིས་ནས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ། སྐད་ཅིག་ཞིག་ནས་བྱུང་བ། ཉེད་པ་དང་བྲལ་བར་བྱུང་བ། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་བྱུང་བ། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བར་བྱུང་བ། འཇིག་པ་དང་ཆགས་པར་བྱུང་བ། སྔོན་གྱི་དུས་ན་བྱུང་བ། འཆི་བའི་དུས་ན་བྱུང་བ། བར་དུ་བྱུང་བ། ཉིང་འཚམས་སྦྱོར་བའི་དུས་ན་བྱུང་བའོ། །

བྱུར་ད། (བྱུར) བཀྲ་མི་ཤིས་པའམ་ལྷ་ངན་གྱི་བརྡ་རྙིང་ཡིན་ལ། ཡང་བོན་གྱིས་བརྡར་གཉེན་ལ་བར་ཆད་གཏོང་བའི་བདུད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། 《ལྷ་རབས་བོད་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པའི་འབེལ་གཏམ》ལས། འོག་ན་འདྲེ་སྲིན་བྱུར་གསུམ་སྟེ། འདྲེ་ནི་ལྷ་ལ་འགྱུར་དུ་འཛོལ། སྲིན་ནི་མི་ལ་བདུད་དུ་ཆེ། བྱུར་ནི་གཉེན་ལ་བར་ཆད་རྩོམ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱེ་སྒྲོངས། བྱེ་མས་ཁེངས་པའི་ཐང་སྟོང་གི་མིང་།

བྱེ་མདོ་གཉིས། རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་མིང་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའང་ཟེར་རོ། །ཐེག་དམན་ནི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ད་བར་ཐལ་ཆེར་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་མཐའ་འདི་གཉིས་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དགོས་དོན་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

བྱེ་བྲག་པའི་ཚིག་གི་དོན་བཅུ། རྫས(ཀྱི་དངོས་པོ)དང་། ཡོན་ཏན(གྱི་དངོས་པོ) ལས། སྤྱི། བྱེ་བྲག འདུ་བ། ནུས་པ། ནུས་པ་མེད་པ། འདྲ་བ། མ་བྱུང་བ།

བྱེ་བྲག་པའི་ཚིག་དོན་དྲུག རྫས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དང་། འདུ་བ་སྟེ་དྲུག་གོ །

བྱེ་བྲག་པའི་རིག་པ། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་གི་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲུབ་བྱེ་བྲག་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཏེ། འདིས་ཤུག་པ་ལྟར་འཛིན་པས་ཤུག་པ་དང་དྲང་སྲོང་གཟེགས་ཟན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ན་གཟེགས་ཟན་པ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་མང་དུ་སྨྲ་བས་ན་བྱེ་བྲག་པ་ཞེས་ཟེར། འདིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཚིག་གི་དོན་དྲུག(རྫས། ཡོན་ཏན། ལས། སྤྱི། བྱེ་བྲག འདུ་བ)ཏུ་འདུས་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྫས་འཛིན་མདོར་བསྡུས་ན། དང་པོ་རྫས་ནི། རང་རྐྱ་ཐུབ་པས་གཞན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་རྟེན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། ཐམས་ཅད་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་རྫས་གཉིས་ཡོད། ༡. ས། ཆུ། མེ། རླུང་། ཡིད་བཅས་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན། ༢. བདག དུས། ཕྱོགས། ནམ་མཁའ་བཅས་བཞི་པོ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་ནི། རྫས་ལ་བརྟེན་པ། ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པ། འགྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཞིག་བཅས་ཡིན། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད། ༡. གཟུགས། ༢. དྲི།

༣. དྲི། ༤. རེག ༥. གྲངས། ༦. ཚད། ༧. སོ་སོ་བ། ༨. ལྡན་པ། ༩. རྣམ་པར་དབྱེ་བ། ༡༠. གཞན། ༡༡. གཞན་མ་ཡིན་པ། ༡༢. བློ་རྣམས། ༡༣. བདེ་བ། ༡༤. སྡུག་བསྔལ། ༡༥. འདོད་པ། ༡༦. སྡང་བ། ༡༧. འབད་པ། ༡༨. ལྕི་བ། ༡༩. གཤེར་བ། ༢༠. དྲོ་བ། ༢༡. སྣུམ་པ། ༢༢. འདུས་བྱས། ༢༣. ཆོས། ༢༤. ཆོས་མ་ཡིན་པ་བཅས་ཡིན། དེ་དག་གང་དང་གང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ནི། གཟུགས་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ས་ཆུ་མེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན། དྲི་ནི་སྣའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ས་ཡི་ཡོན་ཏན། རོ་ནི་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ས་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། རེག་བྱ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་བཞི་ཀའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལས་ནི་བརྐྱང་བསྐུམ་འདེགས་འཇོག་འགྲོ་བ་བཅས་ཡིན། བཞི་པ་སྤྱི་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། བ་ལང་ཉིད་དང་ཤིང་ཉིད་ཅེས་ལྟ་བུ་ཉེ་ཚེ་བའི་སྤྱི་ཡིན། ལྔ་པ་བྱེ་བྲག་ནི། ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན། དྲུག་པ་འདུ་བ་ནི། རྫས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་དང་རྟེན་ཅན་དུ་འདུ་ཞིང་ཚིག་དོན་ལྔ་པོ་དེ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ཡིན་པ་ཞིག་གོ། །བྱེ་བྲག་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིབ་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་བ》དང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི《དབུ་མ་འཇུག་པ》རང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ》སོགས་ཚད་མའི་གཞུང་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ》 ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད》བཅས་སུ་གསལ།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ཞིག་སྟེ། 《བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ》ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའམ་དུས་གསུམ་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞེས་བརྗོད། མཚན་ཉིད་ནི། རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལའོ། །

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་དབྱེ་བ། འདིར་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། ཉི་འོག་པ། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་གསུམ་ནི། དཔེར་ན་སྔར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་དར་བའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་ལྟར། དེ་གསུམ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་སྡེ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་དང་བྱེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ན་གྲོང་ཁྱེར་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་པ་བཞི་སྐད་མི་མཐུན་པ་ལེགས་སྦྱར། ཟུར་ཆག ཡུལ་མི་རང་བཞིན། ཤ་ཟའི་སྐད་ཀྱིས་ལུང་འདོན་པས་སློབ་མ་རྣམས་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏེ། རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ལ་ཕྱེས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། ཕལ་ཆེན་པ། གནས་བརྟན་པ། མང་བཀུར་བ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་གསུང་རབ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་འདོན་པ། དུས་གསུམ་ཡོད་པར་སྨྲ་བས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲ་བ་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གནས་བརྟན་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། གསུང་རབ་རང་བཞིན་སྐད་དུ་འདོན་པ། བྱིས་པའི་ཚེ་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེ་བ་སྡུགས་འདིར་འདུས་པས་ཕལ་ཆེན་པ་ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཀཱ་ཏྱཱ་ན་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། གསུང་རབ་ཤ་ཟའི་སྐད་ཀྱིས་འདོན་པ། གནས་བརྟན་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་པར་སྨྲ་བས་གནས་བརྟན་པ་ཞེས་པ། བཞི་པ་ནི། ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། གསུང་རབ་ཟུར་ཆག་སྐད་ཀྱིས་འདོན་པ། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བཀུར་སྟི་བྱས་པའི་རིགས་ཡིན་པས་མང་བཀུར་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་སོ་སོར་ཕྱེ་བས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་སོ། །བཅོ་བརྒྱད་ནི། སློབ་དཔོན་འདུལ་བ་ལྷས། ཤར་དང་ནུབ་དང་གངས་རི་གནས། །འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ། །བཏགས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ་དང་། །ཕལ་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ། །གཞི་ཀུན་པ་དང་འོད་སྲུངས་སྡེ། །ས་སྟོན་སྡེ་དང་ཆོས་སྲུང་སྡེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སློབ་མ་དང་། །རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའི་སྡེ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན། །རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་གནས་འཇིགས་མེད་གནས། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གནས་བརྟན་པ། །ས་སྒྲོག་རི་དང་སྲུང་བ་པ། །གནས་མ་བུ་ཡི་སྡེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཡུལ་དོན་སློབ་དཔོན་བྱེ་བྲག་གིས། །ཐ་དད་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྱུར། །ཞེས་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ་ལྔ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲ་བདུན། །གནས་བརྟན་པ་གསུམ། མང་བཀུར་བ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ། ཆོས་མངོན་པ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ་སྟེ། མིང་གཞན་དུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་དང་། བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། འདི་ནི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་ཀྱི་འཕགས་པ་ཉེར་སྦས་ཀྱི་དུས་སུ་ཉེར་སྦས་ཀྱི་སློབ་མ་ཟླ་བ་ནོར་བུ་ལ་སོགས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་ཉུང་ཟད་ཕྱོགས་རི་བོ་འཕགས་བྱེད་གར་མཁན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གི་གསུང་རྒྱུན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་ཡི་གེར་བཀོད་པས་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་མཐུན་དུ་མཛད་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་ཞིག་སྟེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན《མངོན་པ་སྡེ་བདུན》བཀར་འདོད་པས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དོན་བསྡུས་པ《བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ》ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན། འདིའི་རྒྱ་དཔེ་པོ་ཏི་ཁ་ཤས་གཞལ་ན་བཞུགས་པ་ལས་པོ་ཏི་གཉིས་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཡོད་ཅེས་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《དུང་ཆེན་སྔོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》གྱིས་མ་དཔྱ་མེད་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས༢༤༥པར་གསལ། རྣམ་ཐར་མ་ཡིག་ཤོག་གྲངས༦༨ཡོད།

བྱེ་མའི་རྒྱ་མཚོ། བྱེ་མའི་རྒྱ་རགས་ཏེ་དེ་ཐ་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེ་རགས་ལ་ཟེར་ཞིང་གཤམ་དུ་བྱེ་རགས་ཞེས་པར་གཟིགས།

བྱེ་སྨྲ་བ་གསུམ། ནང་ཕྱོགས་པ། ཁ་ཆེ་བ། ཉི་འོག་པ།

བྱེ་སྨྲས་འདོད་པའི་རྒྱུ་དྲུག བྱེད་རྒྱུ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ། རྣམ་སྨིན། མཚུངས་ལྡན། ཀུན་འགྲོ། སྐལ་མཉམ་རྒྱུ།

བྱེ་རྫིང་པའི་ཚོགས་པ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ་གནང་བ་ལས་ཚོགས་པ་སྡེ་བཞི་བྱེ་སྟེ་དེའི་ནང་གསེས་ཚོགས་ཆེན་པའི་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་དཔལ（མཁན་རབས་དང་པོ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་སློབ་མ）ཀྱིས་སྐྱོ་མོ་གཞུའི་བྱེ་རྫིང་དུ་བཞུགས་ནས་སྡོམ་རྒྱུན་སྤེལ་བ་དེ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཚོགས་པ་བྱེ་རྫིང་པ་ཟེར་བ་ཡིན།

བྱེ་རགས། ལྷ་སའི་བྱང་ངོས་ཀླུང་ཆེན་རི་བྱུར་ནས་འགོ་ཚུགས་པའི་བྱེ་རགས་དེ་ནི་དོག་བདེའི་ལུ་ཆུ་དེ་སེ་ར་དགོན་པའི་སྔ་ངོས་ནས་ཐུབ་ཏུ་རྒྱུགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་བྱེ་མའི་རགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ལོ་ལྟར་དོག་བདེའི་ལུ་ཆུ་རྒྱས་ནས་ལྷ་སའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གནོད་འཚེ་བཟོ་བ་འགོག་ཕྱིར་ལུར་ལུའི་ནང་གི་བྱེ་མ་རྣམས་གཡས་གཡོན་དུ་སྤུངས་པ་ལས་ཆགས་པ་ཞིག་རེད། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ལྷ་ས་ཁྲོམ་ལ་ཆ་བ་གནམ་གཏོང་སོགས་བསྐུལ་ཏེ་ལོ་ལྟར་བྱེ་མ་བཤགས་པ་དང་ལ་མའི་རགས་རྒྱག་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བྱེ་རགས་ཀྱི་འཛག་རྩ་ཆད་མེད་དོན་པ་མ་ཐུབ། སྐབས་རེ་ཆུ་ཏ་ཅང་རྒྱས་སྐབས་བྱེ་རགས་ཞིག་ནས་ལྷ་སའི་གྲོང་ནང་དུ་འབབ་ཆུ་ཤོར་བ་བྱུང་། སྐབས་འགར་ཤོར་ནང་ཆུའི་གནོད་འཚེ་མི་འབྱུང་ཆེད་བྱེ་རགས་ཀྱི་བྱང་ངོས་གཉག་ནས་ཆུ་སྟོད་སྐྱབས་ཆོས་གསུམ་ཐང་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་ཁ

བྱེ་མས་མཚན་པའི་སོ་རྒྱལ་ཀུང་ཡོད་ཅིང་། མཐར་བོད་···རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༩༧༥)ལོར་བྱེ་རགས་ཟ་བཙོས་བྱས་ཏེ་ཤར་སྐྱང་ཆེན་རི་ཟུར་ནས་ནུབ་ཕྱག་རི་···ཕྱུག་མདུན་གྱི་འདམ་རའི་སྟེ་བར་ཞིང་ཆེ་ལ་གཉིང་ཟབ་པ་དང་གཡས་གཡོན་དུ་རྫ་ཆེན་གྱི་རགས་དང་མཐིལ་དུ་རྫོ་···བརྩལ་བརྟིང་ཐོག་སྐྱང་ཆེན་རི་ཟུར་གྱི་ནུབ་རོས་སུ་བྱེ་མ་···འཁྱིལ་བའི་ཐིང་སོགས་བཟོས་པ་མ་ཟད། དེང་སྐབས་དེ་སྲའི་བྱེ་རགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཁང་པ་མང་པོ་གསར་སྐྲུན་དང་···སྐྱིད་ཁ་སོགས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་ཡོད།

བྱེ་རི་ལྷག་རྣམ་པར་རྩེ་བའི་ས་སྐྱོང་བ། རྩེ་པ་སྐྱིད་···གྲོད་པ་དགའ་ལྡན་པའི་གདུང་རྒྱུད་ལས་མཆེད་པའི་ལྷག་རྩེ་ཐའི་དེ་སྐྱེ་མིང་དངོས་སྣག་རྩེ་ཞབས་དྲུང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཟེར།

བྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་ཤ། འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱུ། གནས། བརྟེན་པ། གསལ་བ། འགྱུར་བ། འཐྲལ་བ། བསྒྱུར་བ། ཡིད་ཆེས་པ། ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ། འཛིན་པ། ཐ་སྙད། ཐོབ་པ། འཕེན་པ། མངོན་པར་འགྲུབ་པ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ། ཚད་པར་བྱེད་པ། སོ་སོར་ངེས་པ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ། མི་མཐུན་པ། མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་རྒྱུ······རྣམས་སོ། །

བྱེད་གཉེ་རི་བྱང་རྡོ་འབྱུང་། མི་ངན་གཉེ་པོ་རི་གཉིས···ཟེར་འདོན་བྱས་པ།

བྱེད་པ། སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་གཟའ་སྐར་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། ༡. གདབ་པ། ༢. བྱིས་པ། ༣. རིགས་ལྡན། ༤. ཏིལ་བརྡུང་། ༥. ཁྱིམ་སྐྱེས། ༦. ཚོང་པ། ༧. བི་ཥྚི་བཅས་བདུན་ནི་འཁོར་བྱེད་བདུན་ཡིན་ཅིང་། ༨. བཀྲ་ཤིས། ༩. རྐང་བཞི། ༡༠. མི་སྡུག ༡༡. ཀླུ་བཅས་ནི་རྟག་བྱེད་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཞིབ་པར་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསལ།

བྱེད་པ་འཆང་བ། འདི་སྐད་དངགས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན་གྱི་ནང་ལ་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་ཡོད་པ་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་···མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་ཞིག་ཡིན།

བྱེད་པ་རྣམ་བཞི། རྟེན་འཇུག་ལྔ་དང་རྗེས་འཇུག་བཅུ·····རང་རང་འཇུག་ཡུལ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ལ····འཇུག་པ་དང་། འཇུག་པ་པོ་རྟེན་རྗེས་གང་དང་གང་གིས་འཇུག་པ། རྟེན་རྗེས་རྣམས་འཇུག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ། རྟེན་རྗེས་རྣམས་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་སྟེ་བཞི།

བྱེར། ཁ་འཐོར་བའམ་ཁ་བྲལ་བ།

བྱོན་བཞུགས། ཕྱིན་པ་ནི་འགྲོ་བའི་ཞེ་ས་དང་། ཕར་ཕྱིན་པ་དང་ཚུར་སླེབས་པ་གཉིས་ཀར་གོ་རྒྱུ་ཡོད། བཞུགས་པ་ནི་བསྡད་པའི་ཞེ་ས།

བྱོལ་སོང་གཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲི། གདན་གྱི་འོག་ཏུ་གེང་ཏུས་ཀྱི་བྲག རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ཐུག་གསུམ་སྟེང་དུ་བསྐྱི། དེ་སྟེང་བྱོལ་སོང་གཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲི། དེ་ལ། ༡. སྟག ༢. སེང་གེ ༣. གཟིག ༤. དོམ་བཞི་ཕྱུགས་བཞི། ༥. གླང་ཆེན། ༦. མ་ཧེ། ༧. ཆུ་སྲིན། ༨. སྦྲུལ་ནག་བཞིའོ། །

བྲ། སེམས་སྤྲོར་བའི་མིང་སྟེ། 《བོད་ཡིག་བརྡ་གསལ་མཁྲིད་རྒྱུན》ལས། བྲ་ནི་ཤིང་ཚེར་མ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་དུ་གྲགས་ཤིང་། ཡང་སེམས་སྤྲོར་བའི་མིང་དུ་བཤད་པའང་སྣང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྲ་དུན་ཅེ། ལྷ་ས་ནས་རྩིས་པའི་བྱང་མཐའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལས་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞི་ས···སྙེད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་འདྲ་བའི་ཕྱལ་མོ་གཡོན་པ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

བྲག དབྲག་པར་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་སྟེ། 《བོད་ཡིག་བརྡ་གསལ······མཁྲིད་རྒྱུན》ལས་དབྲག་དང་བྲག་ནི་བར་ཏེ་ཀ་བྲག་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྲག་དཀར་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན། རྗེ་འདི་ནི་དཀར་···མཛེས་འཁྲིགས་ཞུང་རི་ཁྲོད་དུ་ཡབ་བསམ་གཏན་ཚེ་རིང་···དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་མེ·····སྟག(༡༨༦༦)ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན········འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་བྲག་དཀར་ཅུང་ཚབ་རྒྱལ·····མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་། མཚན་བློ་བཟང·····དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་སྙན་གྲགས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་དགེ་རྒན་རྡོ་རྗེ་འབྲས་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གསན། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་ཡོངས་འཛིན་བློ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གྱི···དྲུང་ནས་དག་ཡིག་དང་། སུམ་རྟགས། སྙན་ངག མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་སྨར་གྱི་བཤད་ཁྲིད་སོགས་གསན། དྲུང་སར་བླ་མ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ཚུལ·····ཁྲིམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྒྱལ་རོང་བླ་མ་དཀོན་མཆོག···བཟང་པོ་དང་ཁང་གསར་བློ་བཟང་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ·····གཉིས་ལས་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ་དང་། སྐྱིད་ཤོག་གི་རྩ···རླུང་འཁྲུལ་འཁོར་ལག་ཁྲིད། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་དབུས···ལྷ་ལྡན་དུ་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཐོ་ཁང···ཚན་དུ་ཞུགས། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ···ཆེར་གནང་ཐོག རིགས་ལམ་སྟོད་གྲྭའི་ནང་དུ་གྲ་སྐོར·····མཛད་སྐབས་མང་ཐོས་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས···བརྗོད་གནང་ཞིང་། མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་བརྟས། དེ་ནས་སྨད་རྒྱུད་རིག་པའི་གནས་སྣ་ཀུན་ལ་སྦྱོང་བའི་ཐུགས···བརྩོན་ཆེས་ཆེར་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱུབ་དབང་རྣམ་ལེང་གི་ལས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གཅོད་ཀྱི་དབང་ཁྲིད། གོང་ས་ལྔ་པའི་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་སྐྱོང་ཆེན་སྐྱིད་ཐིག་གི་དབང་ལུང་ཁྲིད···གསུམ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་གསུང་ཆོས་སོགས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཏེ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ཐོག་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་བྲག······དཀར་བྱང་ཆུབ་གླིང་དུ་བཞུགས། དེར་ཡང་གླིང་ཡོངས་···འཛིན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སེ་རོང་འཇམ·····དབྱངས་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན། ཞ་རྒྱས་མཆོག་སྤྲུལ·····སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཉི་ཤུ་སྐྱིད་སྐྱེ་བོར་བཀུར"ཏེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ལུང་དང་། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་། རྗེ···ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། གསང་བདེའི·····དབང་། བདེ་མཆོག་གི་ལུས་དཀྱིལ་དུས་འཁོར་སྦྱོར་དྲུག སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་རིག་གནས་འབུམ་གྲངས་པར་མང···ཐོས་མཁས་པའི་མངའ་བརྙེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ནས་བཟུང་བྲག་དཀར་རི་ཁྲོད་ལྷ་ལ་ནང་དང་། ཆོས་དབྱིངས་དགོན། ཕྱུག་མགོའི་དགེ་ཐར་ཞུང་སོགས་སུ་གདན་ས····མཛད་དེ་གཞུང་ཕྱམས་ཆོས་སྐྱེ་ལྔ་དང་། དབུ་མ་རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ། རིགས་ཚོགས། བསྡུད་ཚོགས་སོགས་འཆད་ཁྲིད་མཛད། གཞན་ཡང་དཀར་མཛེས། བྲག་མགོ མི་ཉག གསེར་ཐར་སོགས་གནས་མཆོག་མང་པོར་ཞབས···ཀྱིས་བཅག་ཏེ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ། སྐྱིད་ཐིག ཞི་གཅོད་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་། བཀའ·····བསྟན་འགྱུར་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ཀླུ་མ་མོའི་གསུང་འབུམ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལུང་གནང་བ་སོགས···འདུལ་བྱ་རྣམས་སྐལ་ལྡན་གྱི་ལམ་དུ་བཀོད། ཨ་མདོ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་རོལ་བའི་བློ་གྲོས་དང་། དགེ་ཐོག····མཆོག་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་འགྱུར་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག རབ་···མཆོག་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་གྲུབ་པའི་དབང་པོ་སོགས······མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་ཆེན་དུ་མ་ཞལ་སློབ་ཏུ་གྱུར། བཀའ་འགྱུར་གསེར་བྲིས་གནང་བ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས···དཔའ་དང་། བྱམས་པ་སོགས་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐུ་མང་པོ་བཞེངས། སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད་དང་། བསྟོད་ཚོགས། བླ་མ་རྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར། གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། ཐུགས་རྗོགས་སྐོར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་པར་དུ་འཕོད་པ་སྒྲིགས་པམ་བཅུ་བདུན་ཙམ་བཞུགས། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༩༢༩)ལོའི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་སྐུ་གཤེགས།

བྲག་དཀར་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན·····སྙན་གྲགས། རྗེ་འདི་ནི་ཡུམ་མདོ་སྨད་ཀྱི་སའི་ཆ་ཛོ་ཀ་ཞེས་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༨༠༩)ལོར···སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་དུས་གདན་ས་བྲག···དཀར་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུར་འབྲུངས་སར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ···

དཔྱས་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ནས་འབྲས་སྤྲོ་གསལ་སྒྲིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོད་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་སྐབས་མི་ལམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་འཇུག་ཤེར་ལེའི་འགྲེལ་པ་ཀེ་ཏ་ཀའི་གོང་འོག་རྣམས་ལུང་རིག་ཡང་དག་དང་འགལ་ཚབས་ཆེ་བ་མང་ཙམ་གཟིགས་པ་ཀུན་ཀ་བཀྲིས་པ་དང་། ལོ་དེ་ནང་དུ《ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གནད་ཟུང་ཟད་བཟློག་པ་སྒྲོ་གསལ་དགའ་བའི་གཏམ》གསར་དུ་བརྩམས། ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བདུན་ཐོག་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྟར་ཁོག་དགོན་དུ་གཞུང་པོད་ལྔའི་རྩོད་གྲྭ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་གྲྭ་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་དེ་ཁུལ་ཡུལ་གྲུ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ། བཀའ་རྩོམ《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཀུན་ཕན་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》《སྦྱོང་གནས་བླ་མ་རྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིག་དྲུག་དང་སྦྱོང་གནས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཅས་ཞིབ་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཕྲེང་མཛེས》《རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་ས་ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཆད་པ་རྒྱུད་སྡེ་ཐར་པའི་བང་མཛོད》《འདུལ་བའི་རྩ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་དཀའ་གནད་རབ་ཏུ་བཤད་པ་འདུལ་གཞུང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》《ཕར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་ཀུན་གྱི་ཡང་སྙིང་》སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པ་བར། 《དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》 དེ་བཞིན་ཚད་མ་དང་། གྲུབ་མཐའི་སྐོར་གྱི་ཕྱག་རྩོམ་སོགས་ཁྲིན་པོད་འབྲིང་དགུ་ཙམ་བཞུགས། འདས་ལོ་དང་སྐུ་ཚེ་སྐད་ཀྱི་མཛད་པ་མ་རྙེད།

བྲག་ཁ་བ་གྲགས་པ་སེང་གེ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༤༥༥)ལོར་ལ་སྟོད་བྱང་གི་རྒྱལ་རྩེ་ཐང་དཀར་དུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཀྲན་ཡིན། གཞོན་ནུ་ལ་ཁྲི་ཤུ་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གྲགས་པ་སེང་གེར་གསོལ། ཁྲིམས་མཁན་པོ་ཁྲི་ཤུ་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་དབུ་མ་པ་ཤེར་འབུམ་གྱིས་སློབ་དཔོན། ལྷ་སྟོན་སེང་གེ་འོད་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ས་སྐྱར་ཕུ་ཏུ་བ་སེང་གེ་དཔལ་ལས་རྣམ་འགྲེལ་གསན། ཁྲིམས་ཆོས། རིགས་ཚོགས། རྒྱུད་སྡེ་སོགས་ལ་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྗོ་མོ་ནང་དུ་ཀུན་སྤངས་པ་དང་བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཞུས། ཀ་ལོའི་སྒྲུབ་ཆུང་བ་ཨུ་ཀ་ར་སེ་ཧཱི་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཚ་ལག་དང་བཅས་པ་གསན་ནས་གཡའ་ཤུང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད། ཞར་ལ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་དང་ཁྲིད་ཀྱིས་སློབ་མ་ཡང་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཕྱིས་ལོ་ཞེ་བ་ཀུན་བཟང་གིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་བྲག་ཁར་ཕྱག་བཏབ། དེར་མཚམས་བཅད་དེ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྙེན་པ་ཐེ་བ་དང་སྦྱིན་བསྲེག་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་མཛད་པས་མེ་ལྕེ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྟོགས་དམ་གཙོ་བོར་མཛད། སྦྱོར་དྲུག དམར་ཁྲིད། གཅོད། གཞིར་ལྔ་རྣམས་ལ་ཁྲིད་ཆེན་བཞིར་ཞིང་བཏགས་ནས་གཙོ་བོར་སྐྱོང་བ་གནང་། དབུར་དུས་ཡལ་ཆེར་རྒྱུན་གཅོད་ལ་བཞུགས། དངོས་པོ་བྱུང་ཚད་དགེ་སྦྱོར་ལ་གཏོང་བར་མཛད། མངོན་པར་ཤེས་པ་མངའ་བས་མ་སྐྱ་པའི་བདེ་དོན་ལ་སོགས་པ་ལུང་བསྟན་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྣང་དུ་བྱུང་། སློབ་མ་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་དང་། དཀའ་བཅུ་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་གྲོ་གྲོས། བང་མོ་ཞུ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་གྱ་དགུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག(༡༥༤༣)ལོར་རྡོ་མཚར་གྱི་ལྟས་དང་བཅས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

བྲག་དགོན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། རྗེ་འདི་ནི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་བསང་ཆུ་རྫོང་ཁོངས་གཙོས་བསྟན་འཛིན་སྣེ་ཁྲིད་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤུགས་ཤྲུ(༡༨༠༡)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པས་རྟག་དགོན་པ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ནས་དཀའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དང་། ལྷག་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ཐུགས་གཉེར་དམིགས་ཕྱིན་པ་གནང་ཐོག་དཔྱས་སུ་ལན་གཉིས་ཐེབས། ཕྱག་ཕྱུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྐྱེར་བླ་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་གྲངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་གདམས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ལྷག་པར་དུ་དགུང་ལོ་དགུ་པ་ནས་ང་གསུམ་གྱི་བར་དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་བཅར་བཞུགས་གནང་སྟེ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ཅིང་མཁས་པའི་དབང་པོར་སོན། དེ་ནས་དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་དང་། དཀའ་ལྡན་བློ་བོ་སྨྱུལ་པའི་སྐུ། དཔའ་རིས་སྦྲ་ཁོ་དག དབང་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དག་གིས་ཡང་ཡང་སྐུལ་མ་མཛད་པས་ཀུན་བསླངས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་པ་རབ་རྒྱས་མཆོག་གིས་བཀའ་ཆེམས་དང་། ཆོས་འབྱུང་། དེབ་ཐེར། ལོ་རྒྱུས། རྣམ་ཐར། བསྟན་རྩིས། འཁྲུངས་རབས། གདུང་རབས། རྒྱལ་རབས། གདན་རབས། རྟོགས་བརྗོད། དཀར་ཆག དུས་མཛོད་སོགས་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་རྩོམ་གཞུང་རྣམ་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཕྲག་གསན་གཟིགས་དང་། མཆུ། སྨན་རྩིས། བསང་རྩི། དགུ་རྩི། ཚོང་རྩིའི་རྒྱུད་སོགས་ཡུལ་གྲུ་དང་ས་ཁུལ་མང་པོར་ཆབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་དཔྱད་གཞུང་དེ་ཀས་ཀྱི་ཐོག་ནས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》རྩོམ་སྒྲིག་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྟག(༡༨༥༤)ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ། ཆོས་འབྱུང་དེའི་ནང་དོན་ཨ་མདོའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་གི་དགོན་མ་ལག་སོ་སོར་ཕྱིན་པའི་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་དང་། གྲུ་རྒྱན། མང་ཤུང་། ས་ཆགས་རིང་ཐུང་། འགྱུར་བ་ཐོན་ཁུངས་སོགས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་མདོ་སྨད་སྟོང་ས་ཀྱི་བསྟན་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་དང་། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་སློབ་གསོ། རང་བྱུང་གི་ཁམས། དགོན་སྒྲུབ་སྡེའི་གདན་རབས། ལྷ་རྟེན་ཆོས་གསུམ། དཔེ་མཛོད་གཙུག་ལག་བཅས་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གསལ་བ་མ་ཟད། དེ་ན་ཆོས་འབྱུང་སྔ་རབས་རྣམ་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་མཚན་བྱང་དང་རྩོམ་པ་པོ་སོགས་བཀོད་ཡོད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གཤེགས་ལོ་ཁ་གསལ་མ་རྙེད།

བྲག་སྒོ་ཀ་སྐྱི། བྲག་སྒོ་ཀ་སྐྱི་ནི་ལྷ་སའི་དམར་པོ་རི་དང་ལྕགས་པོ་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། མཆོད་རྟེན་ཆེ་ཆུང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་ཀ་སྐྱི་ནི་ལམ་གྱི་དབུས་དང་། གཞན་ཆུང་བ་གཉིས་ནི་དམར་པོ་རི་དང་ལྕགས་པོ་རི་གཉིས་ཀྱི་རྩེ་མོ་སོར་གནས། བྲག་སྒོ་ཀ་སྐྱི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་པ་དང་ལྷ་སར་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡིན། གནས་དེར་མཆོད་རྟེན་དེ་འདྲ་ཞིག་བཞེངས་པའི་དགོས་པ་ནི་སྔ་དུས་ལྕགས་པོ་རི་དང་དམར་པོ་རི་གཉིས་སུ་འབྲེལ་ནས་གླང་པོ་ཆེ་དང་སེང་གེ་མཇུག་མ་སྦྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ནི་ས་དཔྱད་ཀྱི་དབང་དུ་ཏ་ཅང་དགེ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱ་བཟའ་ཡུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་བོད་དུ་བསྐྱམས་ཐེབས་པའི་ས་དཔྱད་ཡིག་རིགས་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཏ་ར་ནག་པོས་བོད་དུ་བསྐྱམས་ཐེབས་པའི་ས་དཔྱད་ཡིག་རིགས་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་། ཡུལ་སྐྱོང་དང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཆགས་སའི་ཐང་གི་དཀྱིལ་དུ་རི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེ་ཕན་ཚུན་སྦྲེལ་བ་ཡོད་ན་ཡུལ་སྡེ་དེའི་མི་བརྒྱུད་ནང་ཤེས་ཡོན་འཛོམས་ཤིང་འཇོན་ཐང་ལྡན་པའི་བརྒྱུད་པ་བར་མཚམས་མ་ཆད་པ་ཡོང་བ་དང་། རི་སྣ་ཕན་ཚུན་ཆད་ན་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་སྐྱོན་ཆ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་ཡོད། དོན་གུང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་སྲིད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་ལྷ་སྲུང་ལྷ་ལུའི་སྒོ་བཏགས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ······

རྒྱན་འཕྲུམས་སུ་གྱུར་ཏེ། རྒྱ་བཟའ་རྗེས་མ་ཅེན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་རང་གི་བུ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ཆེ་བ་སྣ་ནམ་བཟའ་འཕྲོག་པའི་དགྲ་ཤ་ལེན་ཆེད་དུ། ལྷ་ས་དང་སྐྱ་ཁར་བོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་བབ་ཐོགས་ཡོད་པའི་རི་དཔྱད་བཟང་པོ་ཁག་གཏོར་སྐབས་དམར་པོ་རི་དང་ལྕགས་པོ་རིའི་བར་རི་སྣ་འབྲེལ་བ་བཅད་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་རང་གི་ཡུམ་རྒྱ་བཟའ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་བར་བརྟེན། རྒྱ་བཟའ་སེམས་དགའ་ནས་བོད་ཀྱི་རི་དཔྱད་ཉམས་སུ་བཅུག་པ་དེ་ཚོར་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ཏེ་དམར་ལྕགས་གཉིས་ཀྱི་རི་སྣ་བཅད་པ་ཉམས་གསོ་བྱེད་ཆེད་རི་སྣ་གཉིས་སུ་མཆོད་རྟེན་རེ་དང་། རི་སྣ་མཐུད་མཚམས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་ལམ་ཡོད་པ་བཟོས་པ་ཡིན་ཞེས་གྲགས་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེར་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ནས་བོད་དུ་ས་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཐང་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་དུ་རི་སྣ་ཆད་པ་ཡོད་ན་ཡུལ་གྱི་སྟོད་བརྒྱུད་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་བཤད་ཡོད་པ་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་སྐབས་ཡང་ཡང་ཉམས་གསོ་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་སྟེ། ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་དང་། དེ་རྗེས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་གླང་(༡༦༣༧)ལོར་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་ཉམས་གསོ་གནང་བ་དེ་ཡང་འགྱེལ་ཞིག་ཏུ་ཉེ་བས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་རྟ(༡༦༦༦)ལོར་སྡེ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་གསར་བཞེངས་རྒྱལ་ལྷུན་གནང་རྗེས་ཀུང་ཧྲིག་ཧྲང་ཚད་སོང་མ་བྱུང་བས་གས་སྐྱོན་བྱུང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ལུག(༡༦༦༧)ལོར་བསྐྱར་དུ་གསར་བཞེངས་མཛད། མཆོད་རྟེན་དེ་ཕྱི་གཡུ་རྗེས་ཀྱུམ་པར་དགོངས་ཀུང་དེའི་ནང་བཟོ་བོའི་ལག་རྩལ་གཏིང་འཁེལ་བ་མེད་པས་གསེར་ཟངས་ཀྱིས་བརྡུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་པད་ཟླ་དང་ཐུགས་རྗེ་མདོ་གཟུངས་བཅས་གསར་བཟོ་དང་། གནས་རྒྱུན་དུ་དན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་དང་། དབུས་སུ་ཚེ་དཔག་མེད་ལྷ་སྒྲའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསར་བྲིས། མཆོད་རྟེན་གསུམ་ལ་ལྕགས་ཐག་དང་རླུང་རྟ་དར་ཤིང་སུམ་རྒྱ། དེ་བཞིན་ནང་རྟེན་གཟུངས་བཞུགས་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། , དེ་རྗེས་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་འང་ཉམས་གསོ་གནང་བ་དང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་གསར་སྒྲུབ་གནང་སྟེ་ཐུགས་དམ་དགོངས་དོན་བཞིན་གཟུངས་བཞུགས་སུ་དབང་འདུས་འཁོར་ལོ་ཟབ་རྒྱ་ཅན་ཁ་ཤས་དང་། ཀླུ་རྡོ་ཁག བར་ཆད་སེལ་ཕྱིར་བསོད་རྒྱས་ཀྱི་གཏེར་ལུར་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་ལུར་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་ལུར་པ་ཆ་ཚང་། ལུར་པའི་སྐུ་བརྙན་འདྲམ་ཞག སྟོན་པ། འཇིགས་བྱེད། ཨོ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སོ་སོ་འདྲམ་ལྷག བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་ཚང་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྩེ་མོ་ནས་ལྕགས་ཐག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཕྱུགས་རེར་དྲིལ་བུ་བདུན་རེར་གཏེར་ཕུང་དགོངས་དོན་བཞིན་ཟངས་ཀྱི་དྲིལ་ཆེར་ཅུང་ཟུར་དཔང་འདུས་ཀྱི་རྟགས་དང་། འབྱུང་བཞིའི་གནོད་བཟློག་རྟགས་དང་བཅས་རྗེས་པ་སྲུ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་བཟོ་བཀོད་བཞེད་ཆགས་པ་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་མཆོད་རྟེན་དེ་དག་སྐྱོ་ཀུན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་ཁྲི་ལམ་མེར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ལ་ལྷ་སའི་རྒྱུབ་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་མཁན་རྣམས་བྲག་སྨྱ་ཀླི་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པས་དེ་ནི་ལྷ་སའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་གཞུང་སྒོ་ལྟ་བུ་ཡིན། མཆོད་རྟེན་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རྒྱུ་འགྲོ་ལ་རྫོ་ཤིང་སོགས་མ་ཚུད་པའི་ཟངས་དམར་ལོ་ན་མཁར་ཁལ་སུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་ལྷག་ཙམ་དང་། གསེར་འདམ་ཞོ་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། དངུལ་ཆ་ཞོ་ཆིག་ཁྲི་སུམ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། བལ་པོའི་བཟོ་བོ་ཚད་པའི་ཟངས་བཟོ་བ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ལ་སྐུ་ཡོན་འགྱུར་ཐབ་ན་འབྲུ་ཁལ་ཅིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་སྐོར་བཅས་བཏང་བ་ཡིན་འདུག དེ་རྗེས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་རྟ(༡༩༦༦)ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཐེང་འཚུབ་སྐབས་མཆོད་རྟེན་གསུམ་ཀ་གཏོར་བཤིག་བཏང་མཐར་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག(༡༩༩༥)ལོར་སྲིད་གཞུང་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ཞང་ཆེན་གསར་སྒྲུབ་སྐབས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་བསྐྱར་བཞེངས་ཀྱི་གནའ་བོའི་བཀོད་ཉམས་སྐྱར་ཡང་མངོན་པར་བྱས། བྲག་སྒོ་ཀ་ནིའི་མཆོད་རྟེན་གསུམ་ཡོད་པའི་དབུས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་དང་། དམར་པོ་རིའི་སྟེང་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཟུགས་དབྱིབས། ལྕགས་པོ་རིའི་སྟེང་བཞུགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཡིན།། དམར་པོ་རི་སྟེའི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་དང་ཉེ་བར་བྲག་སྒོ་རབ་འབྱམས་པའི་བཞུགས་གནས་སུ་གྲགས་པའི་སྒྲུབ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བྲག་སྒོ་རབ་འབྱམས་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་དྲན་དུ་རབ་འབྱམས་པ་བུ་བྲལ་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་ཏེ་བསྙེན་སྒྲུབ་མཛད་པའི་གནས་དང་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཤུལ་རྡོ་སྐྱོར་བསྐོང་བའི་ས་དེ་རང་ལ་སྒྲུབ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་རྗེས་དེར་བྲག་སྒོ་རབ་འབྱམས་པའི་དབུ་ཐོད་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་། ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དེ་ཡང་ད་ལྟ་གསར་བཞེངས་གནང་ཡོད།

བྲག་ཕུག་ཆེན་པོ་བརྒྱད། རབ་གླིང་པའི་གསང་ཐུགས་ལམ་རིམ་ལྟར། ༡. ཡང་ལོ་ཤོད་ཀྱི་བྲག་ཕུག ༢. ཨ་སུ་རའི་བྲག་ཕུག ༣. མཆོར་གཞན་ཀྱི་བྲག་ཕུག(ཅང་ཟ་ཕུ་ཕུང) ༤. བདུད་བརྒྱུད་དབང་གི་བྲག་ཕུག ༥. ཡེར་པ་ཟླ་བའི་བྲག་ཕུག ༦. འཆིམས་ཕུ་གསང་བའི་བྲག་ཕུག ༧. ཡར་ལུང་ཤེལ་ཀྱི་བྲག་ཕུག ༨. སྟག་ཚང་སེང་གེའི་བྲག་ཕུག ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ། ༡. བསམ་ཡས་འཆིམས་ཕུའི་བྲག་ཕུག ༢. སྒྲགས་ཀྱི་ཡང་རྫོང་གི་བྲག་ཕུག ༣. ཡར་ལུང་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕུག ༤. མཁར་ཆུ་ཕུག་རིང་གི་བྲག་ཕུག ༥. ཡེར་པ་ཟླ་བའི་བྲག་ཕུག ༦. ཆུ་བོ་རི་དཔལ་གྱི་བྲག་ཕུག ༧. ཤམ་པོ་གངས་ཀྱི་བྲག་ཕུག་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

བྲག་ལྷའི་ཁམས་རྒྱ། (ཁ་མཆུ) རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༢༨༡)ལོར་འབྲི་གུང་དུ་སྤྱན་སྔ་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཚབ་ཏུ་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཁྲིར་བསྐོས། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་པོ་སྟག་ཚ་གྲགས་སྐྱོ་བ་ས་སྐྱའི་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་ལ་ཕུལ། དེ་ལ་ས་སྐྱ་བས་འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་བསྙོ་རྩིས་བྱས་སྐབས་སྤྱན་སྔ་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་གཅུང་རྒྱ་བོ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་བསྐོངས། དེའི་དོན་དུ་ས་སྐྱ་བས་འབྲི་གུང་པར་ཁ་མཆུ་སློང་རྩིས་བྱས་ཀྱང་། གཅུང་རྒྱ་བོ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་གྱི་རྒྱབ་ཏུ་འབྲི་གུང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལངས་པར་བརྟེན་ས་སྐྱ་བ་དང་འབྲི་གུང་པའི་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། དེའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ(སློ་རོང་ཆོས་འབྱུང)ནང་གསལ།

བྲག་དམར་ཀེ་རུ། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྔའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྙེ་གདོང་རྫོང་འོན་ཆུས་ཀྱི་ཡུང་པའི་ཕུར་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་ཤར་ལྟ། ནང་དུ་ཐུབ་དབང་ཞི་བའི་སྐུ་བརྒྱད། ཁྲོ་བོ་ཀང་དང་གིང་། ལོན་བདག་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་བཅས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་ཐོག་ཚད་མ་བཅུ་གསུམ་འདུག ལྷ་ཁང་གི་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་བདུད་ཁང་ཀ་བ་བཞི། ལྷ་ཁང་ཕྱི་ནང་དུ་ཆོས་དཔེ་རྙིང་མ་མི་ཉུང་བ་བཅས་མཇལ་རྒྱུ་འདུག

བྲག་དམར་མགྲིན་བཟང་། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྔའི་གྲས་ཤིག་སྟེ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཤར་དུ་གཏད་པའི་གཡོན་ངོས་ཀྱི་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕོ་བྲང་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཡང་ཕོ་བྲང་དེར་འཁྲུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་ལྷ་ཁང་དུ་བསྒྱུར། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་འདས་རྗེས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བའི་བློན་པོ་མ་ཞང་སོགས་གྱིས་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅད་སྐབས་ལྷ་ཁང་དེ

བཤིག རྗེས་སུ་འབངས་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་སྐབས་སྔོན་པོ་མང་ཤིས་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་ཞིག་གསོ་བྱས་པ་ཡིན།

བྲག་དམར་ཐིང་སྒང་། ས་སྣང་བྲག་དམར་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཐིང་ཞིག་གི་འགྲམ།

བྲག་ཡེར་པ། (གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས)བྲག་ཡེར་པ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས་ནས་རྒྱང་སའི་བྱང་ཤར་མཚམས་ཀྱི་སྤྱི་ལེ༥ཙམ་གྱི་སར་གནས་ཤིང་། ས་རྫ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་སྔོན་བྱོན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དུ་མས་བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་གནས་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ཐོགས་འགྲུལ་དང་མཇལ་ཁ་མི་མང་ཞིང་། དེ་ཕྱི་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རྩེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ནས་བད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་གལ་ཆེའི་དགོན་གནས་གྲུབ་ཤིག་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་རྟེན་སྐལ་དུ་བཞེངས་ཤིང་། 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ནང་ཡུམ་སྲས(མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་དང་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན)གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་དུ་ཡེར་པའི་གནས་རི་བྲག་གི་དབྱིབས་ནི་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་བཞུགས་པ་དང་འདྲ་བའི་པང་དུ་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་རབ་ཏུ་གནས་པ་མཛད་ནས་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བསྟུན་པའི་སྒྲོག་ཐ་གཅིག་པར་ཡང(སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ)གྱིས་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ་ཞེས་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》སོགས་སུ་འང་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་གྱིས་ཡེར་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཞེས་གསལ་བ་བཅས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་མོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་རྟེན་སྐལ་དུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ནི་མ་ཏི་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་འདུག་པ་དེའི་ནང་ཕ་བོང་ཞིག་ལ་རྡོ་དཀར་པོ་ཡི་མ་ཎི་ཡིག་དྲུག་འབུར་སྡོན་གྱི་རང་བྱོན་གསལ་བ་ཞིག་དང་། སྲོང་བཙན་དང་། རྒྱ་བཟའ། བལ་བཟའ་རྣམས་ཀྱི་འཛིམ་སྐུ་མི་ཚད་སོགས་ཡོད། བྲག་ཡེར་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ལ་གྲུབ་ཐོབ་མིན་པའི་ངོ་མཚར་ལྡན་པ་དང་། བྲག་ཕུག་རེ་རེར་ལྷ་སྐུང་ཕྱར་གྱི་སྐད་འཛེགས་ལྡན་པའི་མིང་རྒྱུན་རེ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་སོས་ཐབ་སྐས(ཁྲི་མ་ཕུག་ཡང་ཟེར)དང་ཟླ་བ་ཕུག་ནི་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡིན། ཟླ་བ་ཕུག་ནང་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་ལྷ་ལྕམ་གཉིས་དང་། གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཡོད། ཆོས་རྒྱལ་བྲག་ཕུག་ནི། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡིན། དེའི་ནང་རིག་འཛིན་ཀུ་མ་ར་ས་བཞེངས་པའི་སྐུ་རྒྱུ་ཤར་མི་ཡིན་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་སྐུ་བརྙན་དང་། དེའི་ཕྱག་ན་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བརྙན་གསུང་བྱོན་ཡིན་ཟེར་བ་གཅིག་སོགས་ཡོད། ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱི་སྒྲུབ་ཕུག་ནི། རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་ལག་ནས་གསལ་བ་ལྟར་ན་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་བཙན་པོ་གླང་དར་མ་མ་བསྒྲལ་གོང་སྒྲུབ་ཕུག་དེར་བཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་སྐྱོང་བ་དང་། གླང་དར་མ་བསྒྲལ་རྗེས་བྲག་ཕུག་དེར་ཡིབ་ནས་བཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར། དེར་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་དང་། མི་རྫོ་ཙ་ནའི་འདྲ་སྐུ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་གཞོགས་སུ་མགོན་པོ་བེར་སོགས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་ཡང་ཡོད། ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་ནི་བྲག་ཡེར་པར་བྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་པོའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་བཙན་པོ་གླང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྣུབས་པས་ཡེར་པར་སྒྲུབ་པ་མཛད་བཞིན་པའི་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་རབ་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ་སྐད་ཅིག་ཉིད་དུ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་ཀློག་བཞིན་པའི་བཙན་པོ་གླང་དར་མ་མདའ་འཕེན་ཐེངས་གཅིག་ལ་བཀུམ། རྗེས་སུ་མདོ་ཁམས་ཁུལ་དུ་བྲོས་ཕེབས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་མེ་རོ་གསོ་ཕྱིར་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག ཡེར་པའི་དྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཡེར་པར་ཡོད་པའི་ཆེས་སྔ་བའི་རྒྱ་ཆེའི་རིག་དངོས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དྲིལ་བུ་དེའི་ཐོག རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་སྣང་བར་བྱེད། །བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ཡང་། །མ་འོངས་བསྐལ་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པར་བགྱི། །ཞེས་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྔ་པད་འདབ་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་འདབ་མ་རེ་རེའི་ཐོག་བརྟུངས་ན་སྐད་མི་འདྲ་བ་རེ་ཐོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་དུ་ཡོད། ཟལ་ཆེར་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་རིང་དྲིལ་བུ་འདི་ཕྱུགས་སུ་བླུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན། བོད་སྤྱིལ་གཞན་ཞིག་ལ་དྲིལ་བུ་འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཅོང་ཐང་སྒང་སྣང་ནས་གཏེར་ནས་བཞེས་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་རྒྱུན་ཡང་འདུག གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ནི། དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སློབ་མ་ཀླུ་མེས་འབྲོམ་ཚུང་གིས་ཁྲུང་ཡན་རྒྱལ་ས་ནས་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཟང་ཐང་གི་ཚོང་གིས་གནས་བརྟན་དངོས་སུ་སྤྱན་དྲངས་སྐབས་བཞེངས་པའི་འདྲ་འབག་ལ་དགེ་བཤེས་མཛད་དེ་ལྷ་སར་ཕེབས། དེ་ལ་དགེ་བྱས་ཏེ་བྲག་ཡེར་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་འདྲ་འབག་བཞེངས་པ་དེ་ས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། རྟེན་འབྲེལ་ཕུག་ནི་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡིན་ཞིང་། དེར་བཞུགས་རིང་འབྲོམ་སྟོན་གཉིས་མཇལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པོ་བྱུང་བས་རྟེན་འབྲེལ་ཕུག་ཏུ་གྲགས། ཨ་ཏི་ཤའི་ཆོས་ཁྲི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཡེར་པར་བཞུགས་རིང《བཀའ་གདམས་པ་ཆོས》《བུ་ཆོས》སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། འབྲོམ་སྟོན་པ་སོགས་སློབ་མ་འབུང་ཤས་ལ་བཀའ་གདམས་ལྷ་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི་མན་ངག་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་དབང་དང་མན་ངག་དང་། རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཇོ་བོ་ཡབ་སྲས་ལ་མཇལ་ཕྱག་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པར་ཇོ་བོས་འབྲོམ་གྱི་སྐྱེ་རབས་ཟབ་མོ་དང་། འབྲོམ་གྱིས་ཞུས་པའི་གླེགས་བམ་ཞེས་བཀའ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་མཛད་པ་དེང་སང་བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་དུ་གྲགས་པ་དེ་བཅས་གསུང་སྐབས་ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲི་ཡིན་པ་ད་ལྟའང་ཤུལ་བསྡད་ཡོད། བྱམས་ཁང་ནི་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་མ་ཕེབས་གོང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་འགོར་ཁམས་ནས་ཕེབས་པའི་དམར་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཞེངས། ནང་དུ་གཙོ་བོ་བྱམས་པ་དང་འཁོར་སེམས་དཔའ་དྲུག་དང་། སེམས་མ་དྲུག སྒོ་སྲུང་རྟ་མགྲིན་བཅས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་བྱིན་ཅན་དུ་བརྗིས། བྲག་ཡེར་པའི་རྟེན་གཙོ་བོ་ནི་ཡེར་པའི་དཀར་ཆག་ཏུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན་སྐུའི་རྟེན་སྤྱི་ཁྱུ་དམར་སེར་གཉིས་དང་། གསུང་གི་རྟེན་ཡིག་དྲུག་འབུམ། ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་རྟེན་གསུམ། ཆོས་སྐྱོང་རྟེན་ཤུག་པའི་ནགས་ཚལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་ལ་བོད་ཀྱི་བྲག་ཕུག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤྲུལ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྟེན་དུ་རི་བོ་སྤྲུལ་མའི་སྐོར་སྤྲུལ་ཡོད། ཡེར་པའི་གནས་ཀྱི་གལ་ཆེ་རང་བཞིན་སྐོར《ཡེར་པའི་དཀར་ཆག》ནང་། གཞན་དུ་ལོ་བརྒྱ་བསྒོམ་པ་ལས། ཡེར་པར་ཞག་རེ་བསྒོམས་པ་སྟོབས་ཆེ། ལྷ་ས་བོད་ཀྱི་སྲོག་ཤིང་ཡིན། ལྷ་སའི་སྲོག་ཤིང་ཡེར་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ལྷ་སར་ཉམས་པ་གང་ཞིག་བྱུང་ཡང་ཡེར་པར་དེ་དང་འཚམས་པའི་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྐོར་མིང་རྒྱུན་མང་དག་ཅིག་བཀོད་འདུག་ཀྱང་འདིར་ཚང་མ་མ་བཀོད། གོང་བཀོད་དེ་དག་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་མིན་རུང་། ཡེར་པའི་གནས་བབས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད། ཡེར་པ་གྲྭ་ཚང་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག(1647)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་དགའ་ལྡན་གསང་སྔགས་ཡང་རྩེ་ཞེས་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་བཏབ་པ། སྤྱིར་ཡེར་པ་གྲྭ་ཚང་ཟེར། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོའི་གོང་གྲྭ་གྲངས130ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་གཅིག་པ་ཀྲ་ཏོན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས་བཞེངས་པའི་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ཡང་ཡོད། ཡེར་པའི་གནས་མཆོག་ཆགས་སའི་ཡུལ་ལྗོངས་ནི་རྣམ་བརྗིད་གཡང་གཟར་ཆེ་ལ་ཆགས་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས···

པའི་ཕུག་རིའི་ཕྱེབས་སུ་སྦྱིབ་ཕྱུག་མིང་ཅན་རྣམས་དང་སེ་བ་ལ་སོགས་ནགས་ཚལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ། འབབ་ཆུའི་རྒྱུན་བཟང་ལས་ལྷུང་ལྷུང་གི་སྒྲ་སྙན་པར་སྒྲོག་པ། དབྱིད་དབྱར་གཉིས་སུ་སྤང་ལྗོངས་ནི་ཙོའི་གསེབ་པ་བརྒྱངས་པ་འདྲ་བའི་སྟེང་དུ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ། ཁུ་བྱུག་དང་། འཇོལ་མོ་ལ་སོགས་འདབ་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་འགྱུན་ཞིང་། བྱ་རྒོད་དང་གོ་བ་སོགས་གཤོག་རྒྱལ་ཏོམ་པ། ཉ་བ་དང་། སྤྲ་བ་སོགས་བྱ་རི་དྭགས་རྣམས་རྩེ་དགར་བག་ཕེབས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཞིང་། སེ་འབྲུ་རྣམས་སྨིན་པའི་ཚེ་མངར་བའི་རོ་ལ་ཆགས་པའི་བྱིས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་རྩེ་དགར་འཚོག་པ། སྨུག་ཕྲིན་གྱིས་མགུལ་བར་དཀྲིས་པའི་བྲག་རི་རྣམས་ནི་ལྟག་པར་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ། སྨན་གྱི་རྩ་ཤིང་དང་མེ་ཏོག་དག་ལས་དྲི་བསུང་ཀུན་ཏུ་འཐུལ་བ། དད་མཐོང་བ་དང་། ཡུལ་སྐོར་སྒོ་གསེང་མཁན་རྣམས་པ་རྨར་ཤུང་བ་འདུ་བ་ལྟར་གང་ས་ནས་འདུ་བའི་མཛེས་སྡོངས་ཤིག་ཡིན། དེ་གར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་འདུས་ཚོགས་ནས་ལོ་ལྟར་དབྱར་ཁྲི་མ་ཞལ་བཞེས་མཛད་པ་དང་འཕྲེལ་གྲྭ་གསར་ཚོས་ཐོག་ཙ་དང་རྟ་དབྱངས་ཀུང་སྦྱོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ལོ་རེའི་ཁོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུའི་ཉིན་ཡེར་པ་གྲུ་ཚང་ནས་ཡེར་པ་ཚེས་བཅུ་ཞེས་གནས་དེར་དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་ཆེན་ཞིག་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ལ་དེ་སྐབས་ལྷ་ས་ཁུལ་དང་། ཉེ་འཁོར་གྱི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་བཅས་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་དེ་ཉིན་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་འདྲ་སྐུ་གཙོ་བཞུགས་ཀྱི་ཐང་ཀ་འགྲེམས་པ་དང་། ཨ་ཏི་ཤའི་གསོལ་ཇེར་ཀོ་རྗེར་ནང་ཨ་ཏི་ཤའི་འདྲ་སྐུ་གསེར་ཁྲིས་ཡོད་པ་སོགས་ལ་དད་མཇལ་ཞུ་བ་དང་། ལྷ་རིར་བསང་གསོལ། དགོན་པའི་གར་འཆམ་ལ་བལྟ་བ་བཅས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ལ་སྐབས་དེར་ལོ་རེས་མོས་ཀྱིས་ལྷ་མའི་ཞུགས་པོ་ཊི་དང་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་སྨན་སློབ་དགེ་སློབ་རྣམས་སྨན་འཐོག་ཏུ་ཕེབས་པ་སོགས་གནང་སྲོལ་འདུག དེ་ཡང་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཏོར་སྐྱོན་ཆབས་ཆེ་ཐོག་ཕྱེ་ཤུང་རྒྱལ་དུ་སོང་ཡང་གནས་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྔ་དར་དང་ཕྱི་དར་ཚང་མའི་ནང་གལ་ཆེའི་གནས་བབ་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། བོད་རྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་གནས་མཆོག་རྙིང་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པས་ད་བར་རིམ་གྱིས་ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་ཡུལ་སྐོར་བ་དང་གནས་མཇལ་བ་ཏུ་མ་མཐའ་བཞིའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ནས་གནས་འདིར་ཡོང་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

བྲག་གཡབ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས།

རྗེ་འདི་མདོ་སྨད་ཀྱི་སའི་ཆ་མེ་སྟོད་ཐང་དཀར་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དེར་ཡབ་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་རྒྱལ་འགྲོན་མའི་རིགས་ཅན་དུ་གྲགས་པ་སོ་ཡག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པའི་དུས་ཡི་གེ་བསླབས་པར་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་དྲུག་བར་ཆོས་འདོན་དུ་ཐོན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་སྐབས་གྲུབ་ཆེན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བ་བློ་བཟང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཏེ་མཚན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་ཞེས་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། ཏེ་ཧོར་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་དང་། མི་ཉག་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས། གསེར་ཁང་རྗེ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་། ཕ་བོང་ཁ་རྗེ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། རྗེ་འདི་ཤུ་རྒྱུད་བྱ་བྲལ་དུ་རི་ཁྲོད་ཁེ་གསང་ཕུག་ཏུ་འཚོ་བ་གང་ཐུབ་ལ་ཆོག་ཤེས་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་ལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། བྲག་གཡབ་ཤུ་དགོན་དུ་ལམ་རིམ་བདེ་ཆེན་ཞལ་ལུང་ལྷགས་བཀྲིགས་མཛད། དཔའ་མོད་དགོན་དུ་གཞུང་ཆེན་པོད་ལྔའི་རྩོད་གྲྭ་བཙུགས། ཚོགས་གཞུང་དུ་བཅུད་བ་སྦྱིས་ཚང་གི་རྒྱུན་བཅད། ཟ་རྒྱུད་ཟ་ར་ཁར་ལམ་རིམ་གྱི་སྒྲུབ་གྲྭ་བཙུགས་ནས་སྨར་ཁམས་དགོན་ཁག་སོ་སོར་ལམ་རིམ་ཁྲིད་ལ་གཞོལ་བ་མཛད། གཙུག་ལུར་རི་ཁྲོད་ཕྱག་བཏབ། བཀའ་རྩོམ་ཡང་། 《ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་རིན་ཆེན་ལྡེ་མིག》 《ཉམས་མགུར་གྱི་ཚོགས་ཐབས་ཤེས་གསང་བའི་བང་མཛོད》 《ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིག་པའི་ལྷུགས་བྱུར》 སོགས་པོད་ཆེན་གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་བཞི་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༩༤༡)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

བྲག་གཡབ་བློ་བཟང་བསྟན་པ།

རྗེ་འདི་ནི་གོ་འཇོ་ལྷ་ཐོག་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕག(༡༦༨༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་གསང་ཕུ་དགོན་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་ཁྲི་ཆེན་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་བཀའ་འགྱུར་བློ་བཟང་ཆོས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། སྐུ་ཚེ་ཕྱི་མ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། གསུང་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན། 《ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་གཏེར》 《རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས》 《སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱས་བསྡུས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ》 《སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་བཟུང་ཚུལ》སོགས་ཆོས་དཔེ་པོད་གཅིག་ལྷག་བཀའ་རྩོམ་གནང་། མཐར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བདུན་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག(༡༧༣༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བྲག་རི་རི་ཁྲོད།

སེ་ར་དགོན་པ་དང་མི་རིང་བའི་སར་གནས་པའི་བྲག་རི་རི་ཁྲོད་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས(བྲག་རི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། བྲག་རི་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་ནས་ཞལ་འཛིན་གནང་། དགོན་བདག་བྲག་རི་བླ་བྲང་ཡིན།

བྲག་ལུང་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་ལུང་རྟོགས་རབ་རྒྱས།

མདོ་སྨད་ཅུ་ཁྲུང་དགོན་གྱི་མཁན་རབས་ཀྱི་བདུན་པ་འདི་ཉིད་ནག་རྩ་ཡུལ་གདོང་དུ་ཡབ་ཞིས་ཟི་དང་ཡུམ་ཀ་ཀོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༨༩༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚམས་རིང་ཁོང་དགེ་ཚན་དུ་བསྙེན་མཁྱེན་རབ་ཆེ་བའི་གྲགས་པ་རྒྱས། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ཅུ་ཁྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་འཛིན་གྲྭ་སོ་སོར་དཔེ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་འདི་པས་དོན་བདུན་ཆུའི་སྒོག་སྐོ་བཟུང་ནས་རྒྱལ་དབང་དང་མཉམ་གཟིགས་མཛད་པའི་སྐལ་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་བསྐུལ་ཀྱིའི་དམ་བཅའ་བཞག་པར་དགེ་བཤེས་རྣམ་པའི་ཐུགས་ཟིན། ས་རལ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕྱོར་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེ། ཨ་ལགས་ཁྲི་ཆེ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་ཐོག་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོའི་དོན་དུ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཕྱིར་ཕེབས་ནས་ལྷ་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པ་གསར་བཞེངས་དང་། གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱིལ་མ་ཏེར་གཅིག འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་གན་ཇི་ར་སོགས་རྟེན་བཞེངས། དེའི་རྗེས་ནས་ཀུང་སོག་ཡུལ་དུ་ལན་གཅིག་ཕྱིན། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ལྕགས་རྟ(༡༩༣༠)ལོར་ཅུ་ཁྲུང་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། སློབ་གཉེར་ལ་རྟིང་སྐུལ་དང་བསྙེན་བཀུར་ཟབ། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་སྟེང་མཁན་ཁྲི་དགོངས་པ་ཞུས། བྲག་ལུང་གི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་དགུའི་སྟེང་ནས་རྗེ་ཨ་ཀྱ་ཞབས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཞབས་པད་བསྟེན། མི་དཔོན་ཞིང་གི་དབང་དང་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མཆོག་ཆེ་བ་གསན། འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་ཆེན་ལྷ་ཕྱིར་ལན་གཉིས་བཏང་། ཅུ་ཁྲུང་དུ་སླར་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་ཁོང་གི་ཐུགས་མོས་བཞིན་ཆོས་རྒྱུན་མི་ཉུང་ཙམ་སྤེལ། དགུང་ལོ་

ང་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་འབྲུག（༡༩༥༢）ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

བྲག་ཤིན་མོ། འདི་ལ་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི《མ་ཎི་བཀའ་འབུམ》ནང་སྤྲ་མོ་ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་སྤྲ་མོ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ལས་མི་ཤ་ཟ་མཁན་གྱི་སྲིན་མོ་ལ་ཟེར་བ་མིན།

བྲག་གསུམ་དིང་མའི་མཚོ། ཀོང་པོ་བྲག་གསུམ་མཚོ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

བྲག་གསུམ་མཚོ། ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། བྲག་གསུམ་མཚོ་ཁ་ཟེར།

བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ཅན། འདི་ལ《མངོན་པ་མཛོད》གནས་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་སྐབས་ཀྱི་མཆིམས་མཛོད་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཤོག་གྲངས་༡༥༨ལས། མཚོ་མ་དྲོས་པ་ནས་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་སྟེ། རྒྱང་གྲགས（འདི་ལ་བརྩི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་མཚོ་སྔོན་ཆེ་ཧྲན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི《དག་ཡིག་ཐོན་མིའི་དགོངས་རྒྱན》ཤོག་གྲངས༧༡པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། འདིར་མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་པ་ལྟར། གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱར་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་། རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ན）བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་འདས་པའི་སར་བྲག་ཕུག་བརྒྱད་སྟོང་གིས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་འབུམ་རྡོ་རྗེའི་མགུར་དྲུག་གི་ཤོག་གྲངས༩༥པ་ལས། གངས་རི་ཏི་སེའི་ལྷ་ཆོས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལས་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདུག

བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག （བྲག་ལྷ་ཀླུ་སྒྲུག）ཐར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་དཔལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བཙུན་མོར་བླངས་རྗེས་ཁྲི་བཙུན་གྱི་བཞུགས་གནས་སུ་བཞེངས་པའི་པོ་བྲང་ཡོད་ས་དེར་བྲག་ཞིབས་སུ་རྡོ་པོ་ཀླུ་སྒྲུ་ནེའི་སྐུ་རྡོ་བཀོས་སུ་བྱས་ཏེ་དེའི་མཐའ་ནས་བྲག་ཕུག་བཟོས་པ་རྗེས་སུ་ལྷ་ཁང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན། ཡང་བཤད་སྲོལ་གཞན་ཞིག་ལ་བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག（སྒྲུག）ནི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་རུ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་གྱིས་བྲག་ལ་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་ཞལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་སྐབས་ནས་རྗོ་བྲེ་རེ་ཁོད་ན་ཚ་བྲེ་རེའི་བརྟན་པ་སྨིན་པས་ཚང་རོ་ཞེས་གསལ་བར་གྲགས། ལྷ་ཁང་བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་དེ་ལྕགས་པོ་རིའི་ཤར་ངོས་རི་འདབས་སུ་གནས་ཤིང་། བྲག་ཕུག་གི་ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་རྡོ་བརྐོས་ཞལ་ཤར་གཟིགས་མ་དེའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་སྐོར་ལམ་དང་། བྲག་གི་ངོས་སུ་རྡོ་བརྐོས་སྐུ་བརྙན་མང་པོ། བྲག་ཕུག་གི་མདོར་ལྷ་ཁང་ཀ་གཉིས་མ་སོགས་ཁང་པ་དང་དེའི་ལྷ་ངོས་རི་འདབས་སུ་ཆུ་མགྲིན་སྐྱབས་ཕུག་ཅེས་བྲག་ཕུག་ཆུང་བ་ཞིག རི་ངོས་སུ་ལྷ་ལ་བའི་སྐྱེར་གྱི་མཚམས་ཁང་ཁ་ཤས་བཅས་ཡོད། ལྷ་ཁང་དེ་དོ་དམ་ལྕགས་པོ་རི་སྨན་ཚང་གིས་བྱེད་ཅིང་རྒྱུན་སྐྱོང་དཀོན་གཉེར་སྒྲུབ་པ་གཅིག་དང་། མཚམས་ཁང་ཁག་ཏུ་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་མཚམས་པ་བ་མང་པོ་སྡོད་པ། བྲག་ལྷ་རྗེ་ཁང་དེའི་བྱང་ངོས་རི་ལྡེབས་སུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སོ་རབས་སྐུམ་ཆུའི་ནང་དུ་ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུས་ཕྱུག་སྒྲོམ་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་ནང་ཐུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་གི་སྐུ་སྟོང་ཕྱག་བརྣལ་བ་སོགས་བཞུགས།

བྲག་ལྷ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་། བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་ཏུ་བཞེངས་པའི་དཔལ་བཟའི་ཕོ་བྲང་།

བྲག་ལྷ་བཙན་གདོང་། ལྕགས་པོ་རིའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ངར་ཡོད་པའི་བྲག་ལ་ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན་དང་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་པ་འབུར་དོད་དུ་བཀོས་པ་དེ་ཡིན།

བྲང་འགྲོའི་ཁ་རྒྱ། བྲང་འགྲོ་ནི་སྦྲུལ་གྱི་མིང་དང་བྲང་འགྲོའི་ཁ་རྒྱ་ནི་སྦྲུལ་གྱི་ཁ་རྒྱངས།

བྲང་རྒྱབ་གཉིས། མདུན་དང་རྒྱབ་གཉིས།

བྲང་ཏི་དར་མ་སྙིང་པོ། བྲང་ཏི་ནི་རུས་མིང་ཡིན་ཅིང་།

སྨན་ལ་མཁས་པ་འབག་ཞིག་བྱུང་ཚུལ་གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། སྐབས་འདིའི་བྲང་ཏི་དར་མ་སྙིང་པོ་ནི་ལ་ཆེན་གྱི་བླ་མ་ཡིན།

བྲང་ཏི་དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད། གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པའི་མཁས་པོ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ནང（༡༢༠༧ནས ༡༢༥༨）བྲང་ཏི་འཇམ་དཔལ་བཟང་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གསོ་རིག་གི་བྱ་བ་མཛད་པས་དཔལ་ལྡན་འཚོ་བྱེད་དུ་གྲགས། རང་གི་གཉེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་དང་ཕག་སྟོན་ཤཱཀྱ་མགོན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་ཕྲུག་ཡིན་དང་བཅས་པའི་གཞུང་དོན་རྫོགས་པར་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་གསན་ཅིང་།《བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་པ་ལ་གཡུ་ཐོག་ཊཱིཀ》《བྱ་མོ་ཁྲིད་པའི་འགྲེལ་པ》སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ཉན་ལོ་དུ་མ་གནང་བ་མ་ཟད། སྨན་ཚེ་ཐོལ་པོར་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་དོན་ཁོན་གཉེར། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བླ་སྨན་པ་མཛད། གསུང་རྩོམ་ཡང《གསོ་བ་རིག་པའི་ཁོག་འབུབས་ཤེལ་བྱ་རབ་གསལ》《རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚུལ་གསུམ་སྣང་བ》《རྩ་མདོའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》《རྒྱུ་མདོའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་དོན་གསལ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ》《དྲང་སྲོང་རྟོགས་བརྗོད》《མ་ལ་ཡའི་དཀའ་འགྲེལ》《རྟའི་ལྷ་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》《བཞང་བྱེའི་འགྲེལ་པ》སོགས་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་མཛད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་རྒྱུད་སྨན་སྦྱོར་དཔེ་རིས་ཀྱང་འགོད་པར་གནང་། འདས་ལོ་མི་གསལ།

བྲང་བཏབ་པ། སྡོད་ས་བྱས་པའི་མིང་སྟེ། བྲང་ངམ་བྲང་ཁང་ནི་གནས་ཁང་ངམ་སྡོད་སའི་མིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྲང་མལ། འདུག་གནས་ཀྱི་མིང་སྟེ།《བཟོ་སྦྱོར་དཔག་བསམ་སྟོན་པའི་སྙེ་མ》ལས། བྲང་མལ་ནི་འདུག་གནས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བྲང་ལག་འཐབ། འདི་དཔེ་དང་དོན་འདྲེས་པ་ཞིག་སྟེ། ལག་པས་བྲང་ཁོག་བརྡུངས་པ་ལ་བྲང་ལག་འཐབ་ཟེར།

བྲད་ཀྱི་དུར་བ་ལྷ། བྲད་དང་སྲད་ཟེར་བ་མིང་མི་འདྲ་བ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཞིང་། ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྲད་ཀྱི་དུར་བ་ལྷ་ཞེས་བྲིས་པ་དེ་དག་པར་མངོན།

བྲད་དང་ཤོང་བ། འདི་ནི་ཁ་བའི་རྫོངས་ཚོང་ལ་གཙང་གི་སྲད་དང་ཤངས་གཞོང་གཞོང་གི་ས་ཁུལ་ཞེ་ཡིན་སྙམ།

བྲན་ཀ་སུ་ལི་ཀོ་ཁ། ཉུས་རྒྱུད་བྲན་ཀ་ཡིན་པའི་སློན་པོ་ཞིག སུ་ལི་ཀོ་ཁ་ནི་རྒྱ་གར་སྐད།

བྲན་ཀའི་ཡུལ། བྲན་ཀའི་ཉུས་རྒྱུད་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ།

བྲན་རྒྱ་ལ་གནོགས་པ། དང་པོ་བྲན་གཡོག་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འབངས་མིར་གྱུར་པའི་མིང་།

བྲན་མོ་བྱེ་མ་ལག་རིང་། པོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆུ་ཤིན་བྱེ་མ་ལག་རིངས་ཞེས་ཁུངས་གསལ་བ་འདི་ནི་ཆུ་ལེན་མཁན་གྱི་གཡོག་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་ཞུས་དག་གཏོང་མཁན་གྱིས་དེ་མ་ཤེས་པར་ཆུ་བྲན་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་དེ་ཆུ་ཤིན་དུ་དག་བཅོས་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན།

བྲམ་ཟེ། རྒྱ་གར་དུ་མི་རྣམས་ལ་རིམ་པ་མཐོ་དམན་དང་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བཞི་ཡོད་པ（རྒྱལ་རིགས། རྗེ་རིགས། བྲམ་ཟེའི་རིགས། གདོལ་པའི་རིགས་བཅས）དེའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། དེའི་རིགས་ཀྱི་བུ་དང་བུ་མོ་རྣམས་ལོ་ཆུང་དུས་གཉེན་སྒྲིག་མི་བྱེད་པ་དང་། ལོ་ན་ཡར་སོན་ནས་ཆོས་བྱེད་པ། ཁྲུས་དང་གཙང་སྦྲ་ལ་དང་བསྙོད་ཆེ་བ། བུ་དང་བུ་མོ་རྣམས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་རིགས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ལ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་ཕྱི་པ་དང་ནང་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། རིགས་རྒྱུད་དེ་ནས་བྱུང་བའི་མི་མང་ཆེ་བ་ཨོག་ཚོམ་དང་ཁ་སྤུ་རིང་པོ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྐད་འདུག

བྲམ་ཟེ་ཀང་མིག བྲམ་ཟེ་དེའི་མིང་ལ་ཐར་དྲང་སྲོང་མཛེས་པ་ཟེར་ཞིང་། དྲང་སྲོང་འདི་ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གིས་རང་གི་བཙུན་མོ་ཀུན་པ་ཨུ་མའི་སྲུང་མ་ལ་བཞག་པའི་ཚེ་དེ……

གཟུགས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པས་ཕྱུ་མ་དེ་ལ་ཆགས་ནས་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་བསྟན་ཀྱང་དྲང་སྲོང་དེས་མིག་རྐང་པར་ཕབ་སྟེ་བརྟུལ་ཞུགས་བསྲུངས་པས་ལྷ་ཆེན་མཉེས་ནས་གཞུང་རྩོམ་པའི་སྤོབས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དབང་བསྐུར་ནས་མཆོག་སྦྱིན་པས་དྲང་སྲོང་རྐང་མིག་ཅེས་གྲགས། དེས་རིག་པ་ཅན་པའི་གཞུང་《རིག་པའི་ལྷ་ཁ》བརྩམས། དེའི་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ལ་རྐང་མིག་པའམ་རིག་པ་ཅན་པ་ཞེས་གྲགས།

བྲམ་ཟེའི་ཡུལ། འདི་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཡུལ་ཞེས་བྲམ་ཟེ་གནས་བཅའ་བའི་ཡུལ་ལྗོངས་ལ་ཁ་དགོས་པ་རྗོད་པ་མེད་ནའང་། ཚལ་པའི་《དེབ་དམར》ཞུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༨ཐོག་ཏུ་ཕྱོགས་བྲམ་ཟེའི་ཡུལ་ལ་སླེབས་ཞེས་པ་དེ་བལ་ཡུལ་ལ་གོ་དགོས་པ་འདྲ།

བྲམ་ཟེའི་ལས་དྲུག སློབ་པ། སློབ་ཏུ་འཇུག་པ། མཆོད་སྦྱིན་དང་། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ། སྦྱིན་པ། ལེན་པ་རྣམས་སོ། །

བྲཧྨ་ལོ་ཡི། བྲཧྨ་ནི་ཏུས་མིང་དང་བྷ་ལོ་ཡེ་ནི་རྒྱ་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་སྦྲ་རྡོ་ཆེན་མོ་ཟེར།

བྲའོ་ཁུང་བ། ས་སྨྱུ་དང་ཕྱེ་བར་ཡོད།

བྲལ་བ་བཞི། དོགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ངེས་ཤེས་དང་བྲལ་བ། དངོས་པོར་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ། རེ་བ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་བཞི།

བྲིན་མཐུད། བྱེད་བཤད། བྱེད་སྒྲ། བྱེད་པའི་དོན།

བྲིས་སྐུ། རྗེབས་བྲིས་དང་རས་གཞི་ཤོག་བུ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་བྲིས་པའི་ལྷ་སྐུ་སྟེ་བོད་དུ་བྲིས་སྐུའི་ཐོག་མ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་དུ་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞེབས་བྲིས་ཡོད་པ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་འགའ་ཞིག་གིས་དཔར་ལེན་བྱས་ཡོད་སྐད། ༡. བོད་ཀྱི་བྲིས་རྒྱུན་ནང་གི་དང་པོ་བལ་བྲིས་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཞེབས་བྲིས་ཐོག་གི་ལྷ་སྐུ་མང་ཆེ་བ་ནི་བལ་པོའི་ལྷ་བྲིས་པས་བཞེངས་ཤིང་། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཞེབས་བྲིས་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པས་བྲིས་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་སྐུའི་འབྲི་ཐུལ་ནི་བལ་བྲིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན། ༢. བྱིའུ་རིས་ནི་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པོ་མ་མཐོང་ཡང་གཙང་སྟོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་ས་སྐྱ་བཞུགས་པའི་བོད་བྲིས་ཀྱི་ཐང་ཀ་ཆེར་བསྐྱས་ན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོར་བྱུང་བ་མིན་ནམ་སྙམ་པ་དང་། རི་མོ་འབྲི་སྟོལ་དེ་ནི་ཡར་སྟོད་དུ་འཁྲུངས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བྱིའུ་སྒང་པ་ཞེས་པ་རི་མོའི་འབྲི་ཐུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཡིན་ཞིང་། བལ་བྲིས་དང་ཆ་འདྲ་བ་ལ་རི་མོ་ཆ་ཚང་ཞིབ་ཚགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། ༣. སྨན་ལུགས་ནི་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྔོན་མ་ཡུང་ལོས་རྒྱ་ནག་གི་གོས་ཆེན་འཐག་གྲུབ་མའི་ཐང་ཀ་མང་པོ་ཞིག་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། ཀརྨ་པ། ཤག་གྱུ་རྗེ་སྲིད་སོགས་ལ་འཚམས་རྟེན་དུ་བསྐུར་བའི་གྲས་ནས་ཁག་གཅིག་སྟེ་ཁ་སྨན་ཐང་དུ་འབྱོར་བས་པའི་རི་མོ་མཁན་མཁས་པ་སྨན་བླ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གཟིགས་པར་བརྟེན་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རི་མོ་འབྲི་སྟངས་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ལེགས་ཆ་བླངས་ཏེ་རྒྱ་བྲིས་དང་བོད་བྲིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བྲིས་རྒྱུན་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བ་མ་ཟད། ད་དུང་གསེར་བྲིས་དང་། མཚལ་བྲིས། ནག་ཐང་། ཐུག་བྲིས་བཅས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་གསར་པ་མང་པོ་གསར་གཏོད་གནང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁན་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་སྨན་ལུགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་རྒྱུན་འདུག ༤ མཁྱེན་ལུགས་ནི། གོང་དཀར་སྐྱང་སྟོད་པ་མཁྱེན་བརྩེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་རྡོ་པ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོའི་བྲིས་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བའི་རི་མོའི་འབྲི་ཐུལ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེར་ཟེར། སྨན་ལུགས་དང་མཁྱེན་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རི་མོའི་བྲིས་རྒྱུན་བར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གང་འདྲ་ཡོད་པ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་ལས། ལྷ་སྐུ་ཞི་བའི་རིགས་རྣམས་སྨན་ཐང་པའི་འབྲི་རྒྱུན་ནི་ཅུང་ལེགས་པ་དང་ཁྲོ་བོའི་རིགས་རྣམས་མཁྱེན་བརྩེའི་བྲིས་རྒྱུན་ལེགས་པ་ཡོད་ཐུབ་པ་པོ་ཏ་ལའི་ཞེབས་བྲིས་དང་ཐང་ཀ་མང་པོ་ཞིག་སྨན་མཁྱེན་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་དང་བསྟུན་ནས་འབྲི་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ཞེས་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། ༥. ཀརྨ་སྒར་བྲིས་ནི་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་རི་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡར་སྟོད་སྤྲུལ་སྐུ་ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་བརྒྱུད་གསེར་ཕྲེང་》གི་ནང་གསལ། ༦. གཙང་བྲིས་ནི་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དངོས་སློབ་དབུ་མཛད་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་དེས་རི་མོའི་འབྲི་རྒྱུན་སྨན་མཁྱེན་གཉིས་ཀའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལེགས་ཆ་བླངས་ཤོག རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲི་ཐུལ་གསར་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གི་ནང་གསལ། ༧. ཁམས་བྲིས་ནི་ཀརྨ་སྒར་བྲིས་ཀྱི་བྲིས་རྒྱུན་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནི་སྐུ་ན་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རི་མོ་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པ་དང་དགུང་ལོ་གསུམ་ཡས་མས་སུ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་དང་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀ་ཚོ་གྲངས་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་འབྲི་གནང་མཛད་པ་ནི་ཡུལ་སྐོར་གྱི་བཀོད་པ་རྣམས་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རི་མོའི་འབྲི་རྩལ་གཞིར་བཟུང་བ་དང་ལྷ་སྐུ་དང་ན་བཟའི་གོས་འཕྲུད་ཀྱི་རི་མོ་རྣམས་བོད་བྲིས་རྙིང་མ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེས་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། ༨. མདོ་སྨད་རེབ་གོང་གི་བྲིས་རྒྱུན་ནི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མདོ་སྨད་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དགོན་ཆེན་གསར་འདེབས་གནང་སྐབས་ཁང་བཟོའི་རྗེ་ཤེར་དང་། ལྷ་བཟོ་བ་རྣམས་དེ་ཐའི་བོད་ལ་གནས་སྡོད་གཞུང་ལ་རེ་བཅོལ་གནང་བ་ལྟར་སྡོད་གཞུང་ནས་བཏང་བའི་ལྷ་བྲིས་མཁས་པ་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་པའི་ཚེ་འཕེལ་ཟེར་བ་དེས་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པའི་ནང་ནས་རེབ་གོང་གི་ལྷ་བྲིས་མཁས་པ་རྣམས་བྱུང་བ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྡུས་ཙམ་ཡིན་ཅིང་། ཞིབ་པར་ནི་གོང་གསལ་བྲིས་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་དཔེ་མཚོན་དཔར་རིས་བཅས་ཁྱུང་འཕྲིལ་བྱས་པའི་ཆེད་རྩོམ་རྗེས་སུ་འབྱུང་རྒྱུར་བསམ་ནས་འདིར་བྲིས་མེད་ལགས།

བྲིས་དན་གཙང་འབྲུལ་ཕྱུ་སྙིང་། ཡི་གེ་བྲིས་པའི་ཁམས་ལེན་དམ་བཅའི་ཚིག་སྟེ། གཞན་དོན་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ཁ་དན་བཟློས་སྟེ་ཚིག་ཕྱད་མེད་པ་སེམས་ཟག་གཙང་མ་བཅད་ནས་དཔོན་པོར་ཕུལ་བའི་དོན་སྙིང་།

བྲུ་བ་ཚ་བ། སྒོད་ཁོག་རྟོགས་པའི་དོན།

བྲུ་ཀ། འདི་མངའ་རིས་སྟོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ་ཞིང་། 《སྦ་བཞེད》ཀྱི་ནང་དུ་བྲུ་ཤའི་དམག་གིས་རྒྱ་གར་དུ་དམག་དྲངས་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་རྒྱ་བོ་གཉའི་འགྲམ་དུ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་མཚོན་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ཀ་བ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེ་བཤིག་མ་ཐུབ་པར་མི་ལ་བཞུར་པའི་འབྲུ་ཡོད་པར་བཤད་འདུག

བྲུབས་པ། བསྡུས་པའམ་རྡོ་དམ་བྱས་པ།

བྲུས། འདོན་པ། སྦྲིན་འཚང་བྲུས་པ།

བྲེ། བོད་ཀྱི་སྔོན་ཚད་འཇལ་བའི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་ཕུལ་དྲུག་ལ་བྲེ་གང་རྩིས་པའི་དྲུག་ཕུལ་བྲེར་བ་གཅིག་དང་། ཕུལ་བདུན་ལ་བྲེ་གང་རྩིས་པའི་བདུན་ཕུལ་བྲེར་བ་ཞིག་བཅས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདིའི་མཇུག་ཏུ་གསལ་ཞིང་། བྲེ་ཉི་ཤུ་ལ་ཁལ་གཅིག་ཏུ་རྩིས། ཡང་སྔོ་སྐྱོལ་གཅིག་ལ་ནས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས། འབྲིང་བ་གཉིས། ཆུང་བ་གཉིས་བཅས་བསྡོམས་པའི་དྲུག་ལ་ཁམ་ཚིག་གང་། ཁམ་ཚིག་དྲུག་ལ་སྣར་ཕུལ་གང་། སྣར་ཕུལ་དྲུག་ལ་བྱ་སྒོང་གང་། བྱ་སྒོང་དྲུག་ལ་མཁར་ཕུལ་གང་། མཁར་ཕུལ་དྲུག་ལ་མཁར་བྲེ་གང་། མཁར་བྲེ་ཉི་ཤུ་ལ་མཁར་ཁལ་གང་། དེ་དེང་སང་གི་རྒྱ་མ་ལ་རྩིས་ན་རྒྱ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད།

བྲེ་མོ། རྩེད་མོ།

བྲེ་མོའི་གཏམ། སོང་གཏམ་གྱི་མིང་།

བྲེ་ལོག་སྲང་ལོག འཇལ་བྱེད་བྲེ་དང་། འདེགས་བྱེད...

དམ་རྒྱ་མ་སོགས་ཡུལ་སྲོལ་སྤྱི་དང་མི་མཐུན་པ་གསོ་སྨྲས་ཟུར་དུ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ།

སྲེང་སྲེང་། གསལ་པ་དང་སྐྱར་བའི་མིང་།

སྲིད་ཀ་འབོན་པའི་སྨན། འཇིགས་སྐྲག་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཟུང་ནས་ཤིག་ཤིག་རིག་ཏུ་ལྟ་བ།

སྲིལ་ཐོངས། དབུལ་ཕོངས། (རྙ)

སྲེས། བརྒྱན་པ་དང་རྭ་བའི་མིང་སྟེ་སྣ་སྲེས་དང་ཆ་སྲེས་ལྟ་བུ།

སྲོ། སྲོ་ནི་ཞབས་སྲོའི་གར་སྟབས་བག་ཐེབས་ལ་རོལ་དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་ཁུག་སྐྱར་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆབ་མདོ་ཁུལ་གྱི་རལ་པ(རམ་འདེགས་ཀྱི་རོལ་མོ་ཇ་གཤང་གིས་བྱེད)དང་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་སྲོ་གཞས་སོགས་ཡིན།

སྲོ་དཀར། མནའ་གཙང་མ། (རྙ)

སྲོ་བ། གྲི་བ། མིད་པ། (རྙ)

སྲོ་བོར། མནའ་བསྐྱལ་བའམ་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བྱས་པ།

སྲོ་འཆལ་བ། ནད་ཀྱིས་མནར་བའམ་ནད་ཐོག་པ།

སྲོ་གཟུངས། དམ་བཅའ་བའམ་མནའ་སྐྱེལ་བ། (རྙ)

སྲོང་བསྐྱེད། ཕྱིན་མེད་པ་སྟེ་འཚམས་འདྲི་ཞུ་བ། (རྙ)

ཟླ། ཟུང་བ་དང་། ཆོག་པ། བགྲོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ །

ཟླ་སྐྱེས། ཟླ་སྐྱེས་ཏེ་ཧོ་ཤམ་དང་གྲུ་གླ་སོགས་ཀྱི་མིང་ངམ་དཔྱ་ཁྲལ་དང་ལག་རྟགས་ཡའང་འདུག་གོ །

ཟླ་ཁྱད། འཇིགས་སྐྱང་ངམ་དྲེགས་པ། (རྙ)

ཟླ་མཁྱེན། བྷ་ར་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་སྟེ།《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་གྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས་ཟླ་མཁྱེན་ནི་བརྩོན་མོའི་འཁོར་གྱི་སྨན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྨན་ནི་སྨན་པ་སྟེ་བྷ་ར་བྱེད་མཁན་ནམ་ལྟ་རྟོག་པའི་མིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟླ་ལྔ། ༡. རྒྱལ་པོ་འཕངས་ཀྱི་ཟླ། ༢. ཡོ་གལ་འཆོས་པ་སྲིད་ཀྱི་ཟླ། ༣. དཔྱིད་སྟོན་དབང་གི་ཟླ། ༤. ནང་སྟོན་རྩིས་ཀྱི་ཟླ། ༥. ཡུལ་དཔོན་འཕྲང་བཟོའི་ཟླ།

ཟླ་རྒྱར་དྲུག ༡. རྒྱང་། ༢. གཅོད། ༣. ཐོང་ལྕ། ༤. རསྨན། ༥. ཟླ་བ། ༦. སྤྱང་ཀིའོ། །

ཟླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྗེ་འདི་ཉིད་བོད་རྒྱུ་བྱི(༨༩༢)ལོར་ཙོང་ཁ་བདེ་ཁམས་ནས་འཐན་ཡུལ་ཞོགས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། འདི་ཉིད་སྐུ་བོའི་སྐབས་མཚན་ཀ་ར་འཕན་དང་། བོན་བསླབས་པས་བོན་མིང་མུ་གཟུ་གསལ། རབ་ཏུ་བྱུང་སྐབས་མཁན་སློབ་ཀྱི་མཚན་ལས་དྲངས་པས་དགེ་བ་རབ་གསལ་དང་། ཤེས་སྒྲུབས་རབ་ཆེ་བས་དགོངས་པ་རབ་གསལ། བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླངས་པས་བླ་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་བཅས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་། ལྷ་ནར་བོན་རྗེས་ཞིང་དབོན་དཔེན་ལས་བོན་འཛམ་དཔལ་ལ་བསྙེས་ཡིད་ཕུས། ཁང་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱི་རྒྱལ་བའི་གཙུག་ཏོར་ལས་དབུ་ཚད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གསན། ནམ་དཀའ་ལྟན་བྱང་ཆུབ་ལས་ཡོ་ག་གསན། དེ་རྗེས་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་དང་མཇལ་ཏེ་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཚིག་རྫོགས་གནང་སྐབས་དཀྱང་པོ་ཞེ་དགུ་པ་འམ་ཞེར་གཉིས་ལ་ཐེབས་སོགས་གསུང་ཚུལ་མང་། དུ་སྟོན་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ཡུགས་མོ་བྱ་ལ་བསྟན་པ་ཉུབ་ནས་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རྒྱ་མོ་བྱ་ལ་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པ་དེ་ནས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་པར་གསུངས། དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་ཅང་ཤིན་རྗེ་མཁར་མི་ཏྲག་ཐའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཀོ་རོང་ལེང་གི་ཕུགས་ལས་འདུལ་བ་གསན་པས་འདུལ་བ་ཞུང་སྡེ་བཞི་བསྟན་བཅོས་དང་བཅས་པ་བླ་ཆེན་པོ་ལ་གནང་ནས། བ་སྟོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་གྱིས་ཤིག ཁོ་བོ་ནི་རྒས་པས་ཡུན་རིང་མི་འཚོའོ་གསུངས་སྐད། ཀུ་བོད་མཆོག་གྲགས་པའི་ལ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་འབུམ་ཏིག་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་སོགས་པ་མངོན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་གསན། དེ་སྐབས་ཅིག་ཆར་འཇུག་པའི་རྣམ་ཐར་འབྱོར་བ་ཡི་གེ་བཞི་ལ་མཁས་ཤིང་། འཇིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅི་རིགས་པ་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལོག་རྟོག་ཅན་མང་བས་དེ་དག་གི་ལྟ་བ་བསྲུན་འཕྲིན་པའི་ཚད་ལྟ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཞེངས་ཏེ་ཆོས་དང་བཀྲ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གིས་མཛད་དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བར་བསྔོ་བར་མཛད། དམ་པའི་སྤྱོད་པ་འདི་ལྟ་བུས་དད་པ་སྐྱེས་ནས་སྐྱ་གོར་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འཁོར་མང་པོ་དང་བཅས་དད་ཅིག་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བླ་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་གཞན་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོད་ལམ་འདི་ལྟ་བུར་གཏོང་ཞིང་འགྲོད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་ང་བཞི་པའམ་ཞེར་བདུན་པར་དབུས་གཙང་མི་བཅུའི་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་བྱས་ཏེ་བླ་ཆེན་གྱི་སྐུ་མདུན་ནས་སྡོམ་པ་བླངས་པ་དེ་ནས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་དུ་བརྩིས་པར་བཞེད། མཐར་བླ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་ཤིང་ཕག་ལོར་སྐུ་གཤེགས། བླ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་མཆོག་དྲུག་ནི། སྐྱ་གོར་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་དང་བར་གནས་བརྟན་གྲགས་པ་གཉིས་ལ་སྐྱ་བར་གཉིས་དང་། ཛ་བ་གྲགས་པ་དང་བརྩོན་ཆེན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་གཉིས་ལ་ཛ་ཚོག་གཉིས། འཕེལ་པ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་དང་བསྙུབས་ཤབ་ཤེ་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་གཉིས་ལ་འབལ་བསྙུབས་གཉིས་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་བཞད་ཐུགས་གཉིས། ཟིང་འཇུར་གཉིས། དབུས་གཙང་མི་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །

ཟླ་ཆེན་དྲུག ༡. རྟ། ༢. བྱ། ༣. གླང་། ༤. ཕག ༥. ཁྱི། ༦. ལུག་གོ །

ཟླ་མཆོད། རྒྱན་དུ་མཆོད་གནས་སུ་བསྟེན་པ་ཏེ་གོང་དུ་བཀུར་ཞིང་གུས་པས་མཆོད་པ་བྱ་ཡུལ་གྱི་མཆོད་གནས་ལ་ཟེར་ཞིང་བོད་ཀྱི་བླ་མཆོད་ཕལ་ཆེ་བ་སྦྱིན་བདག་གི་སྐུ་རིམ་མཆོད་གནས་ལྟ་བུ་ལས། ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་བླ་མའི་གྲས་སུ་མི་བརྩི།

ཟླ་རྡོ་སྲོག་འཁོར། སྤྱིར་སྲུང་མ་རྡོ་རང་གིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་སྲུང་མ་དེའི་བླ་རྡོ་ཞེས་ཕྱུགས་རྡོ་ཟུར་གསུམ་པ་ལ་སྲུང་མ་དེ་ཡི་ཐུགས་དང་འདོད་གསོལ་བྲིས་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་འབྲལ་མེད་དུ་ལུས་ལ་བཅངས་དགོས་པ་དང་། སྲོག་འཁོར་ནི། རང་གིས་བསྟེན་པའི་སྲུང་མ་དེའི་ཐུགས་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་རས་སམ། ཤོག་བུ་ལ་བྲིས་ནས་བླ་རྡོ་དང་འཁོར་ལོ་གཉིས་པོ་སྲུང་མ་དངོས་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་འབྲལ་མེད་དུ་ལུས་ལ་བཅངས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཟླ་ན་བཀུར་བའི་སྤྱི་ཞུའི་ལུང་ལས། གོང་དུ་བཀུར་བའི་དད་གུས་ཀྱི་བཀའ་ལུང་དང་། ཀོ་གནས།

ཟླ་ན་མཐོ་བའི་ཁྲུ་མཆོག དེའི་གོང་ན་མཐོ་བ་གཞན་མེད་པ་དང་ཁྲུ་མཆོག་ནི་ལས་བཟང་པོ་སྟོན་མཁན་ཡིན་པའི་དཔེ་སྟེ། ཁྲུ་མཆོག་གང་དུ་འགྲོ་སར་ཕྱིན་ན་གང་གིས་ཀྱང་འཇིགས་མི་དགོས་པ་ལྟར་ཡིན།

ཟླ་ན་མེད་པ་དྲུག ༡. མཐོང་བ་ཟླ་ན་མེད་པ། ༢. ཐོས་པ་ཟླ་ན་མེད་པ། ༣. རྙེད་པ་ཟླ་ན་མེད་པ། ༤. བསླབ་པ་ཟླ་ན་མེད་པ། ༥. རིམ་གྲོ་བྱ་བ་ཟླ་ན་མེད་པ། ༦. རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཟླ་ན་མེད་པ།

ཟླ་དཔོན་ཞབས་ཟེ་བདག་ཉིད་མཆོག གོང་རིམ་ཟླ་མ་དང་དཔོན་པོར་ཆེ་བསྟོད་བྱས་པའི་བཤད་སྲོལ་ཞིག

ཟླ་ཐང་དང་མ་རིང་། བོན་གྱི་ཆོས་སྐད་དུ། མི་འགའ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཟླ་སྲོག་གནས་པའི་རི་དང་། མཚོ། ཤིང་སོགས་ཡོད་པ་དང་། རི་ལ་ཟླ་རི་དང་། མཚོ་ལ་ཟླ་མཚོ། ཤིང་ལ་ཟླ་ཤིང་སོགས་བརྗོད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་ཟླ་སྲོག་གནས་པའི་རི་དང་མཚོ་སོགས་ལ་དར་རྒྱས་དང་ཉམས་རྒུད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་རྟགས་མཚན་དེ་ལས་རང་ལ་བདེ་སྡུག་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་...

སྐྱོལ་ཡོད་པས་སྐབས་འདིར་ནི་བླ་སྒྲོག་གནས་མའི་སྐད་རི་ཞིག་གི་མིང་ལ་བླ་ཕྲུང་དང་མ་དིང་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན།

བླ་སྤྱི་ཚང་འཛོམས། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགོན་པའི་ནང་གི་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོ་དང་ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད། ཞལ་ངོ་། སྤྱི་སོ། སོ་བྲང་རྩེ་པ་བཅས་མཉམ་དུ་འཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་ལ་བླ་སྤྱི་སྙན་རྒྱུ་ཟེར།

བླ་ཕྱག་གི་ཏུ་བསྟན་པ། དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་ཤེ་དཔོན་ཞིག

བླ་རོན། རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་སྐུ་རིམ་བྱེད་མཁན་བོན་པོ་ཞིག་སྟེ། མིང་གཞན་སྐུ་བོན་ཡང་ཟེར།

བླ་བྲང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ། དེའི་མིང་གི་འབྱུང་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(༡༤༤༧)ལོར་དགོན་པ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཕྱག་འདེབས་གནང་མཛད་ཐོག་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བཞུགས་གནས་བླ་བྲང་གསར་སྐྲུན་གནང་ཞིང་། ཉིན་གཅིག་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་མནལ་ལམ་མཚན་ལྟས་སུ་བླ་བྲང་གི་རྩེ་མོར་རྒྱལ་མཚན་བཅུ་གཅིག་བཙུགས་པ་ཞིག་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པར་གྲགས་ལ། རྗེས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༦༠༡)ལོར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་མངའ་གསོལ་བ་ནས་བཀྲས་ལྷུན་འདི་ཉིད་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྡོད་ཡུལ་གདན་སར་གྱུར་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བླ་བྲང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་དེ་ཡང་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་གྱི་བཞུགས་གནས་བླ་བྲང་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་འདུག

བླ་བྲང་རྙིང་པ། ལྷ་སའི་བར་སྐོར་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་བླ་བྲང་རྙིང་པ་ཞེས་པའི་ཁང་པ་དེ་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དེ་གར་བཞུགས་སྐད་དང་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་ཀྱང་དེ་གར་བཞུགས་གནས་གནང་ཞིང་། དེ་རྗེས་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་འཕྲུལ་སྣང་རའི་ཡང་སྟེང་དུ་བླ་བྲང་སྟེང་གསར་སྐྲུན་གྱིས་བཞུགས་པར་བརྟེན་དེ་སྔ་བཞུགས་ཡུལ་དེར་བླ་བྲང་རྙིང་པ་ཞེས་གྲགས།

བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་གི་ལས་ཁུངས་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཚུགས་ཡུལ་འཕྲུལ་སྣང་རའི་སྟེང་ཡིན་པ་འདི་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་གསར་དུ་ཚུགས། ལས་ཁུངས་འདིས་སྲིད་ལམ་གྱི་གཏོང་སྒོའི་ལས་འགན་འཁུར་བས་སྨོན་ལམ་ཐོག་མར་སྒྲོལ་འཛུགས་མཛད་མཁན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བླ་བྲང་གི་མིང་དེ་ཆགས། འདིའི་འགོ་འཛིན་བླ་ཕྱག་མཁན་ཆུང་གཉིས་དང་རིམ་བཞི་དྲུང་འཁོར་གཅིག རྗེས་སུ་བླ་ཕྱག་ལས་འཕར་ཞིས་རྩེ་མོད་གང་དྲུང་ཞིག་འཕར་འཛུགས་བྱས་པའང་འདུག དེ་འོག་ཕྱག་དྲུང་གཅིག(དྲུང་གཏོགས)དང་། ཕྱག་ནང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། ཤོ་ལི་བཞི། (ཕྱག་ནང་འོས་ཕྱུག)བླ་བྲང་ཁང་གཉེར་དང་བཟོ་ཁང་དོ་དམ་པ་རྩེ་དྲུང་རེ། གད་པ་མི་བརྒྱད་ཙམ་བཅས་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདིས་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་སོ་འཁོར་ཡོང་འབབ་འབྲུ་རིགས་ཤ་མར་སོགས་བསྡུ་ལེན་དང་། ཞིབས་སྐྱུར་མ་དངུལ(ཁྲིམ་ཞིབས་སྐྱུར་མ་དངུལ་རྗེ་རྒྱུས་སུ་སོང་སྟེ་ཞིབས་སྐྱུར་ལས་ཁུངས་ཟེར་བ་ཞིག་གསར་དུ་བཙུགས)སྲིད་གཏོང་དང་སྒྲིད་འབབ་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་དང་ཚོགས་མཆོད་སྐབས་གྲྭ་པར་འགྱེད་དངུལ་དང་། ཇ་ཕྱག སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ཇ་བཅས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་གཏོང་རྒྱུའི་དོ་དམ་བྱེད་པ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་བསྐོར་དུ་ཡོད་པའི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་དགོས་མཁོ་སྤྲོད་རྒྱུ། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་ས་བླ་བྲང་སྟེང་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ནར་གཏོང་དང་འབྲེལ་དེ་གར་བཞུགས་རིང་གི་འབྱུལ་བ་བདག་གཉེར་དང་། གནང་ཆ་སྟོད་པ། ནང་གཟན(ཕྱག་ནང)རེས་འཁོར་གྱིས་མཆོ་སྣ་དང་། ཕག་རི། གཏོང་སྐྱེལ་བཅས་པར་འབྲས་སྐྱེལ་པར་བཏང་སྟེ་སྨོན་ལམ་འཚོགས་སྐབས་ཀྱི་བཞེས་ཐུག་གི་རྒྱུ་དང་། རྩ་དུས་ཡ་མོན་དང་ཨམ་པན་སོགས་བོད་དུ་སྡོད་སྐབས་ཀྱི་བཟའ་འབྲུར་འབྲས་སྤུས་འདོན་ཡང་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་འགན་དབང་སྤྱོད་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་ཁུངས་འདི་ནི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ནོར་སྲིད་ཡོང་འབབ་བསྡུ་ལེན་དང་འགྲོ་སོང་གཏོང་སྒོའི་དོ་དམ་ལས་ཁུངས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས(བླ་ཕྱག)ཀྱི་ལས་བྱེད་དོ་དམ་མི་སྣ་སོ་སོའི་གོ་མིང་ལྟར་འགན་དབང་སྤྱོད་ཕྱོགས་ནི། ༡. བླ་ཕྱག་མཁན་ཆུང་དང་རིམ་བཞི། འདི་དག་གིས་གོང་གསལ་བླ་ཕྱག་གི་འགན་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ལ་བཀོད་འདོམས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་དང་། ༢. ཕྱག་དྲུང་། འདིས་བླ་ཕྱག་གི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་འབྲིའི་བྱ་བ་རྣམས་བྱས་ཏེ་བཀའ་ཤག་ལ་མཚོན་ན་བཀའ་དྲུང་དང་འདྲ། ༣. བཟོ་ཁང་དོ་དམ་པས་ལྷ་བྲིས་པ་དང་འཛིམ་བཟོ་བ། འཚེམ་བཟོ་བ་བཅས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་སོགས་ལ་ཞལ་གསེར་འབུལ་མཁན་བྱང་རིགས་ཀྱི་གསེར་བྲ་ལའི་བླ་མའི་སྐུན་ཞུར་གཏོང་བའི་ཐུས་ཚད་ལེན་པ་དང་། གཞུང་ཁྲལ་བསྐུལ་འདེད་བཅས་བྱེད་པ། ༤. བླ་བྲང་ཁང་གཉེར། འདིས་བླ་བྲང་སྟེང་གཟིམ་ཆུང་ཁག་དང་དེ་འབྲེལ་དངོས་རྫས་བདག་གཉེར་དང་། གད་པ་རྣམས་ལ་སྐོར་འཆེན་འགོ་འདོམས་བྱེད། ༥. ཕྱག་ནང་། བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས་ཏེ་བླ་ཕྱག་གི་ནང་གཟན་ཡིན་པས་ཕྱག་ནང་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་དག་གིས་མཆོ་སྣ་དང་། ཕག་རི། གཏོང་སྐྱེལ་བཅས་པའི་འབྲས་སྐྱུབ་དང་། སྣོད་སྤྱིལ་སོགས་ས་གནས་ཁག་ལ་ཡོད་པའི་བླ་ཕྱག་གི་གཞུང་རྫའི་སེ་འབབ་བསྡུ་ལེན་སོགས་ཀྱི་འཕྲོའི་རིགས་དང་། བླ་ཕྱག་རྗེ་མ་མཁན་ཆུང་དང་རིམ་བཞིའི་ལྷ་སྐྱུས་ཞོག་འབྲུ་དངུལ་ཤ་མར་འདོན་འཛུགས་སོགས་ལ་མིག་ལྟ་རྒྱུད་སྐྱོང་དང་། གང་མཁོའི་ཚག་ཚོག་གི་ལས་དོན་རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། ༦. ཤོ་ལི། འདི་ནི་ཕྱག་ནང་འོས་སྒྲུག་ཡིན་པས་ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་གཙོན་སོགས་ཀྱི་འཕྲོའི་རིགས་ལ་འགྲོ་དཔང་མེད་ཅིང་། རྒྱུན་དུ་ལས་ཁུངས་ནང་ཕྱག་ནང་བྱིངས་དང་འདྲ་བར་བླ་ཕྱག་རྗེ་མའི་བཀོད་དོན་ལྟར་ལས་དོན་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན། ༧. གད་པ། འདི་དག་གིས་བླ་བྲང་ཁང་གཉེར་གྱི་བཀོད་དོན་ལྟར་འགོ་གཟིམ་ཆུང་སོགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་ལ་གད་བདར་དངོས་རྫས་བདག་གཉེར་སོགས་གར་མཁོའི་ཕྱི་ལས་རྣམས་བྱེད།

བླ་ཟེས། སྐུ་མགྲོན་སོགས་བཞུགས་སའི་གདན་དང་ཁྲིའི་སྟེང་གི་གདན་ཆུང་དུ་ཐེས་པའི་ཡོལ་བ་ལྟ་བུར་མཛའ་རྒྱན་གོང་བ་དང་། མཐོང་འཇུག་ཅན་ལ་ཞམ་བུ་འཕྱང་བ་ཞིག

བླ་མ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། གོང་དུ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་གཟིགས།

བླ་མ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས། གོང་དུ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པར་གཟིགས།

བླ་མ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས། (ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས)རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༣༠༨)ལོར་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་བཞི་ཡི་ནང་ནས་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རྒྱུད་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེ་སུན་ཐེའི་མུར(也孙铁木尔)ནས་ཐུག་ཐེའི་མུར་གྱི་བར་གོང་མ་མི་རབས་ཁ་ཤས་ཀྱི་བླ་མ་གནང་བས་ཏི་ཤྲཱིའི་མཚན་ཐོབ། (ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད)ཤོག་གྲངས༤༠༠པར་གསལ།

བླ་མ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར། (ཏི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར) འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་མཆོད་དཔོན་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་འདི་ལུམ་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་ཡིན། རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་ཉམ་ཕྱ་ལའི་ཞབས་ཕྱིར་བོད་དུ་ཕྱིན། བླ་མ་དུས་འཁོར་བ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཚབ་ཏུ་གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒན་གྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་བླ་མར་བཀུར་བས་ཏི་ཤྲཱིའི་མཚན་ཐོབ།

བླ་མ་དགེ་འདུན། དགོན་པའི་མཁན་པོ་བླ་མ་དང་གྲྭ་པ་དམངས་ཚོགས་ཡོད་ཚད།

བླ་མ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་གྲགས། (རྙིང་མ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱང་ཞུ) འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་རྟ (༡༡༢༦) ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཞབས་སྐབས་སློབ་གཉེར་མཛད། ཁུ་བོ་རྒྱ་ནག་གི་སྐུ་མདུན་དུ་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་བཀའ་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཀུན་ལ་སློབ་གཉེར་རྫོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་ཞབས་སྐབས་ཁུ་བོ་སྐུ་གཤེགས་ནས་གདན་ས་མཛད། སློབ་གཉེར་གྱི་དུས་ཐག་མ་ཆོད་པ་བག་རེ་ཡོད་པ་ཀུན་དཀྲུས་པ་སྟོན་ཤཱཀྱ་དང་དབུས་པ་ཞིག་པོ་ལ་སོགས་པ་བུ་སློབ་རྣམས་ལ་དུས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས (༡༡༩༥) ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བླ་མ་གཉིས། ཚ་བའི་བླ་མ་དང་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ།

བླ་མ་མཉེས་ཐབས་བཞི། སེར་སྣ་མེད་པའི་ཟང་ཟིང་སོགས་འབུལ་བ། བཀུར་བསྟི་དང་རིམ་འགྲོ་བྱ་བ། བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་པ།

བླ་མ་མཉེས་པ་གསུམ་གྱི་མཉེས་པར་བྱ་བ། རབ་བསྒྲུབ་པས་མཉེས་པ། འབྲིང་དད་པས་མཉེས་པ། ཐ་མ་ཟང་ཟིང་གིས་མཉེས་པའོ། །

བླ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག (༡༢༨༣) ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས་པས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། འཛམ་དབྱངས་རིན་རྒྱལ་དང་སློབ་དཔོན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་མཁན་སློབ་ཞུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དཔོན་དམར་གྱི་གདན་ས་བཟུང་། དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་སྲོལ་བསྐྱངས། མཁན་པོ་བཀའ་བཞི་པ་དང་མཁན་པོ་ཞལ་སྔ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཐར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ལས་སྒྲ་ཚད་མ་དང་ཡི་གེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་བསླབས། མངོན་པ་དང་མན་ངག་སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་གསན། བླ་མ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་བ་ལས་དུས་འཁོར་གྱིས་གཙོ་བྱས་པའི་དབང་བཀའ་ཐམས་ཅད་གསན། དེ་བཞིན་མཁན་པོ་ཞལ་སྔ་བ་ལ་འདུལ་མཛོད། ཇོ་བོ་ལྷས་པ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་ལ་སྐད་ལོ་ཙྪ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ། གསང་འདུས། ཇོ་བོ་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག ལམ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་མན་ངག་དང་གཞན་རྒྱུད་མང་དག་ཞུས། དེ་ནས་སྣེའུ་ཟུར་པ་སྒོ་ལྡན་སེང་གེ་ལས་གསང་འདུས་ཡོ་ག གསང་ལྡན། གདན་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་མང་པོ་གསན། བླ་མ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་གཤེགས་ནས་ཤཱཀྱ་དང་གཉིས་ཀ་བཟུང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་ཉན་ཡུན་རིང་མཛད། སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་ཅིང་སྤྱི་བོར་བཀུར། སློབ་མ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མང་དུ་བྱོན། དགུང་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་གླང (༡༣༢༥) ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

བླ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀུ་ཁྲི། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལོ་ཙྪ་བ་བླ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་པ་ནི་བོད་སོག་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སྐད་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས་ཏུ་ཡི་ལི་སི་ཆེན་ཏན་གྱིས་ཁོང་ལ་ཀུ་ཁྲི་ཞེས (སོག་སྐད་དུ་མཁས་པ་ཞེས་ཟེར) པའི་གོ་གནས་སྤྲད་ཡོད།

བླ་མ་ལས་སྐྱེ། དགོན་པ་ཁག་གི་མཁན་པོ། དབུ་མཛད། དགེ་སྐོས། སྤྱི་སོ། གཉེར་ཚང་བཅས།

བླ་མ་སངས་རྒྱས་དཔལ། ཏི་ཤྲཱི་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ་ནི་ཏི་ཤྲཱི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། རིས་ཁང་གསར་བླ་བྲང་བཟུང་། རྗེས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨོལ་ཇའི་ཐུ (完泽笃) དང་། དེའི་ཟུན་ཁུ་ལུག (曲律) ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏྲ་བུ་ཡན་ཐུ (普颜笃) བཅས་རྒྱལ་པོ་གསུམ་གྱི་བླ་མར་བཀུར་བས་ཏི་ཤྲཱིའི་མཚན་ཐོབ།

བླ་མའི་བཀའ་བཅིངས། རང་གི་བླ་མའི་བཀའ་གོང་དུ་བཀུར་བ། བཀའ་སྤྱི་བོའི་ཅོད་པཎ་དུ་བཅིངས་ཞེས་པའོ།།

བླ་མའི་ཁྲིད་ཚུལ་གསུམ། ལུང་ཁྲིད། དམིགས་རིམ་ཁྲིད། མྱོང་ཁྲིད་བཅས་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་ཚུལ་གསུམ་ནི། གོ་བ་དོན་གྱི་ཤར། ཉམས་རྒྱུད་ལ་ཤར་བ་ཤར། རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ།།

བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། རང་གི་སེམས་རྒྱུད་བླ་མའི་རྟོགས་པ་རྣལ་མའི་ཐོག་ཏུ་འབྱོར་བའི་ཐབས་ལ་ཟེར་ཞིང་། བསྒོམ་ཚུལ་ནི། རང་གིས་བསྒོམ་རྒྱུའི་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་རང་གི་བླ་མ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒོམས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཟེར།

བླ་མའི་མན་ངག རང་ལ་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཞིག་གིས་གཞུང་དོན་ལ་བློས་བལམ་བྱེད་སྐབས་གནད་ཆེ་བའི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

བླ་མའི་མཚན་ཉིད་གསུམ། བརྟན། མཁས། གཞན་ལ་ཕན་འདོད།

བླ་མའི་གཟུགས་བརྙན་ཅན་དྲུག འཆལ་ཚུལ་ཅན། སྡོམ་པས་དབེན་པ། སྒྲུབ་ལ་གཡེལ་བ། རིགས་རུས་ཡོན་ཏན་གྱིས་དྲེགས་པ། འཁྲིད་ངག་ཅན། འདོད་གདུང་གིས་ཆོས་འཚོང་བའོ། །

བླ་མའི་གཟུགས་བརྙན་ཅན་གསུམ། ཚིག་ཙམ་ཤེས་ཀྱང་དོན་ལ་བློ་མ་ཕྱོགས་པ། ཉམས་བརྗོད་གཞན་ལ་སྟོང་ཞུགས་མནར། སེམས་ཅན་ཕྱོགས་འཛིན་ཆེ་བ།

བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ། ཐབས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཚན་མི་འདྲ་བ་དེ་ཡང་འཇིགས་བྱེད། གསང་འདུས། བདེ་མཆོག་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་།

བླ་མེད་ཀྱི་ཚུལ་བཞི། ཡིག་དོན། སྤྱི་དོན། སྦས་དོན། མཐར་ཐུག་གི་དོན།

བླ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། སྡོམ་འབྱུང་ལས། གཏུམ་དྲག་དེ་བཞིན་ཚང་ཚིང་དང་། །རྡོ་རྗེ་འབར་བ་ཀེང་རུས་ཅན། །དཔལ་ལྡན་དུ་ནི་མི་བཟད་བཞད། །ཤིན་ཟ་ཙ་ནི་བཀྲ་ཤིས་མཆོག །མུན་པ་དྲག་པོ་བདེན་བྲལ་དུ། །རླུང་ཕྱོགས་ཀི་ལི་ཀི་ལིའི་སྒྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཤར་དུ་གཏུམ་དྲག བྱང་དུ་ཚང་ཚིང་འཁྲིགས་པ། ནུབ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་འབར་བ། ལྷོར་ཀེང་རུས་ཅན། དབང་ལྡན་དུ་དགོད་པ། མེར་བཀྲ་ཤིས་ཚལ། བདེན་བྲལ་དུ་མུན་པ་དྲག་པོ། རླུང་དུ་ཀི་ལི་ཀི་ལིའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པའོ། །

བླ་མེད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་སྡེ་ཞེས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ནས་གོ་རིམ་མཐོ་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཞིག

བླ་མེད་རྒྱུད་གཉིས། ཕ་རྒྱུད། མ་རྒྱུད།

བླ་མེད་བྱང་ཆེན་དུ་བསྔོ་བའི་རྒྱས་འདེབས། དགེ་བ་དེ་རྣམས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྔོ་བ་རྒྱས་པོ་འདེབས་པ།

བླ་མེད་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་པ་བཞི། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་སྟོང་པ། ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ། སྟོང་ཆེན། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་བཞིའོ། །

བླ་མེད་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཞི་གཅིག་བུ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།

བླ་མེད་ལས་འབྱུང་བའི་ཡུམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྔ། དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། གདུ་བུ། སྐ་རགས་སོ། །

བླ་མཆོད། ཇོ་རབས་བོན་གྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་སོགས་ཀྱི་བླ་སྲོག་དང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྟོན་པའི་མཚོ་དམིགས་བསལ་ཅན་རེ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

བླ་རི་སེང་གེ་གནམ་དུ་མཆོང་བ་འདྲ་བ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ས་དཔྱད་རིག་པའི་གཞུང་འགའ་ཞིག་གི་ནང་རི་ཡི་གཟུགས་དབྱིབས་སེང་གེ་གནམ་དུ་མཆོང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་རི་དེ་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོའི་བླ་རི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

བླ་སྲོག་རྣམ་ཤེས་གསུམ། སྲོག་རྟེན་སྲོག་རྩ་རྣམ་ཤེས་གསུམ།

བླ་ཉག བླ་ན་མ་མཆིས་པ། དེའི་གོང་ན་མེད་པ།

བླང་དོར་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ། ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་

པ་དང་། བྱེད་མི་ཚོག་པའི་རིགས་རྣམས་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

བློང་དོར་འཇུག་ལྡོག་གི་བཅའ་ཁྲིམས། ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་བློང་བྱ་དང་། ངེས་པར་དུ་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་དོར་བྱ་གཉིས་མ་ནོར་བར་ཤེས་པའི་ཐོག་མའི་འཇུག་ལྡོག་དགོན་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཡིན་པ།

བློང་དོར་གནས་ཀྱི་རྩ་ཚིག ངེས་པར་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པའི་བློང་བྱ་དང་། ངེས་པར་དུ་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་དོར་བྱ་གང་ཡིན་དོན་ཐོག་ཏུ་གནས་ཐུབ་པའི་རྩ་འཛིན་ཁྲིམས་ཡིག

བློང་དོར་བྱེད་སྒོ། ལག་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་བློང་བྱ་དང་། བྱེད་མི་ཚོག་པའི་དོར་བྱ་གང་ཡོད་སྐོར།

བློང་དོར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དྲང་ཐིག་དངས་ཤེལ་མེ་ལོང་ཉེར་གཅིག དེ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕྱུག(༡༥༧༨)ལོར་དྲུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྐབས་དེའི་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་བཀའ་བཏང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཕར་ཕྱིར་ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག་ཚོགས་བསྡུས་ཀྱིས་མ་ཡིག་ལ་དག་བཅོས་དང་ཁ་གསབ་གནང་བ་མ་ཟད། དོན་ཚན་རེ་འགར་ཚིག་འགྲེལ་དང་སྤྱོད་གཞི་འགའ་ཤས་ཀྱི་འདྲི་ཞིབ་དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐབས་སྐོར་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ནས་དེ་དག་ཚང་ཆ་ཚང་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

བློངས་འདས་སོ་དྲུག སྲོག་གཅོད་པ་བཞི་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་། རྫུན་ཁས་ཕྱི་བ་བཅུ་གསུམ་དང་། གླུ་གར་རོལ་མོ་བྱེད་གསུམ་དང་། རྒྱན་འདོགས་སྤོས་བྱུག་ཁ་དོག་འཆང་བྱེད་འདོག་སོགས་དང་། ཕྱི་སྔན་གཉིས་རེར་ཚེ་མཐོ་རེ།

བློངས་པ་ལྔ། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ཏེ་ཤུ་རྩ་ལྔའི་ནང་ཚན་གྱི་བློངས་པ་ལྔ་ནི། དྲི་ཆེན། དྲི་ཆུ། རཀྟ། བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཏེ་ལྔའོ། །

བློ། ཡུལ་རིག་པ་བློའི་མཚན་ཉིད། བློ། རིག་པ། ཤེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས། རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས། བློ་རིག་བདུན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན། རྟོགས་པའི་བློ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བློ། འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྣམས་སོ། །

བློ་ཀུན་རྫོབ་པ། རྟོག་པ་སྟེ། འཁྲུལ་ཞིང་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དོན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་པ། །ཀུན་རྫོབ་དེ་དག་ཐ་དད་ཀུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་ན་རྟོག་པ་ལ་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཞེས་པ་ནི། རྟོགས་པ་ལ་རང་གི་སྣང་ཡུལ་གྱི་དྲག་པ་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བས་སྣང་ཕྱོགས་རྫུན་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། རྫུན་པའི་སྙམ་བཏགས་པ་ཡིན། དེས་ན་རྟོག་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བློ་རྐྱ་བ། ཤེས་རྒྱང་ཐུང་ཏེ་སློབ་འདོད་མེད་རྒྱུན་གཏམ་པར་བཤད་ཚུར་བཟད་ཀྱི་ཞོར་ལ་གཞན་གྱི་ཤེས་ཡོན་རྐྱ་བ།

བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་པ་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་བསོད་ནམས་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༣༣༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་པ་དང་། བོ་དོང་ཁ་ཆེ། ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སོགས་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པ་མེ་གླང(༡༣༣༧)ལོར་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཐེབས་ཞིང་གཞི་ཐོག་པའི་གདན་ས་ཡང་མཛད། ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་གདན་ས་ཆེན་པོར་ཚོགས་ཆོས་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི(༡༣༥༡)ལོར་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་ཉམས་ཏེ་ཕག་གྲུ་པ་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་དབུས་གཙང་ཕལ་ཆེ་བ་དབང་དུ་བསྡུས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༥༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བློ་གྲོས་མཆོག་ལྡན། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་རིག་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་གྲགས་པ་འདུམ་ལྡེའི་སྲས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་གུ་གེ་ནས་དཔྱ་ཁྲལ་ཕྱིལ་བ་མ་མཐའི་སྨན་སྐྱིབ། ཁྲབ་ཆུང་དཀར་རུ། ཨ་ཁྲབ་དཀར་པོས་གཙོས་ཁྲབ་བཅོ་བརྒྱད། རལ་གྲི་ནམ་མཁའ་ཁྲག་ཐུག འཛོང་རྩེ་རིང་། རྨུག་དམར་མི་གསོད་ལ་སོགས་པའི་རལ་གྲི་བཅོ་བརྒྱད། ཞི་གྲི་བདུད་གྲི་ནག་པོ། དམ་གྱི་གཞུང་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་པའི་ཞི་གྲི་བཅོ་ལྔ། ལྷ་གཡུ་འོད་ལྡན། ལྷ་གཡུ་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གཡུ་བཅོ་ལྔ། སྨ་མ་ཛི་ཁྲི་སྐྱེད་། བཀྲ་ཤིས་འོད་ལྡན་སོགས་སྨྲ་གི་ཤུ། ཆིབས་གྱི་རྟ་ལྔ་བཅུ་དང་། དར་པ་ལྔ་བཅུ། འོལ་བ་ཉི་ཤུ། ཁྲ་བོ་སུམ་ཅུ། འབྲི་ཟལ་མོ་ཉི་ཤུ། གཡག་ཁམ་པ་ཉི་ཤུ། ལུག་ལ་སོགས་པའི་དཔྱ་ཁྲལ་མང་པོ་འབུལ་བཞིན་གནང་བ་དང་། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཆབ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་མངའ་ཐང་དར་རྒྱས་བྱུང་བར་གྲགས།

བློ་གྲོས་གཟིངས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ། བློ་གྲོས་ཀྱི་གཟིངས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་དེས་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་བ།

བློ་ངན་གསུམ། མ་རྟོགས། ལོག་རྟོགས། ཐེ་ཚོམ་སློབས་ཡང་ན་ཡུལ་ལ་རྨོངས་ཙམ། ལོག་རྟོགས། ཐེ་ཚོམ།

བློ་མངོན་སུམ་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་མོ། །

བློ་བརྟོལ་འཆའ་བ། བློ་གཏད་དམ་རེ་བ་བྱེད་པ།

བློ་དོན་དམ་པ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྟེ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བློ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་སྣང་བའི་ཚེ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་སོ། །

བློ་འདས། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་སྒོམ་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་འདི་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས་རང་སེམས་ཉིད་དེ་འཛིན་དང་འབྲེལ་པ་སྟེ། རྗེ་རྟོད་ཚང་པས་འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་དོད་ཐུབ་པར་གསུངས།

བློ་འདས་ཟུར་མེད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་མེད་རང་རྫོགས་སུ་གནས་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མེད་པ།

བློ་གཏོད་མེད། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལམ་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་དོན་མཐུན་ཞིག་ལ་འཇོག མཚན་གཞི་དུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ཡིན།

བློ་ཁ། སེམས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས།

བློ་ཁ་བསྒྱུར། རྗེས་མའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པ་བསམ་བློ་ཐུང་དུ་བཏང་བའི་དོན།

བློ་ཁྱུར་རྣམ་འགྱུར། སྒྲ་དུར་གྱི་འབྲི་སྟོལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། གནས་སྐབས་དང་། ཐོག་རྒྱུག་གིས་ཡོང་པ་དངོས་གནས་མིན་པར་བཅོས་མ་ཙམ་ཡིན་པ་བཅས་ལ་གོ་རྒྱ་ཡོད།

བློ་ཁྲོང་། ཡིད་ཁྲུག་གམ་རིག་པ་མི་གསལ་བའི་དོན་ཏེ་ཁྲོང་། ཁྲོང་ཡང་ཟེར་ལ། སྐབས་འགར་ཆགས་པས་ཡིད་གདུངས་ཏེ་ཁྲོངས་པ་ཡང་འཇུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བློ་སྦྱོང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཐོག་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གང་སྟོབས་ཆེ་བ་དེའི་མགོ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་སྟེ་གཅིག་ལ་བློ་སྦྱོང་བའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བློ་སྦྱོང་ནི། བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་

དང་། བློ་མ་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་བརྒྱུད་པའི་བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་བློ་སྦྱོང་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྲིལ་ནས་འཁྲིད་པར་མཛད་པ་ཡིན།

བློ་སྦྱོང་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ། བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སེལ་བ། འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བའོ། །

བློ་སྦྱོང་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ལྔ། ས་བོན་གྱི་སྟོབས། འཕེན་པའི་སྟོབས། སུན་འབྱིན་པའི་སྟོབས། གོམས་པའི་སྟོབས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་སོ། །

བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྦྱིན། ཡོང་དུ་ཅོ་ནེ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྦྱིན་ཞེས་པར་གཟིགས།

བློ་བཟང་དོན་ལྡན། རྗེ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཀྱི་སྐུ་པའི་འགོ་ཙམ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་ལ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གསན་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད། དེ་རྗེས་བྱ་བྲལ་ལྷ་བུག་དབེན་གནས་ལྷ་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། དམ་ཆོས་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་མཛད། བཀའ་རྩོམ། «ལམ་བཟང་མོ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་སྟོན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཁྲིད་ཆོག་དགུ་ལས་རྣམ་རྒྱལ» «ཟབ་ལམ་གཅོད་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་མ་ཏི་རཏྣ་ཀཱི་རྟིས་སྦྱར་བ» «གཅོད་ཁྲིད་བདག་འཛིན་ཚར་གཅོད»སོགས་པོ་ཏི་ཆུང་བ་གཅིག་ཙམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༨༥༠)ལོར་དྭགས་པོ་གླང་མདུན་དུ་སྐུ་གཤེགས།

བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ། (གཙང་མོ་རྒྱུད)དམ་པ་འདི་ཉིད་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༨༢༨)ལོར་སྟོད་ཁ་སྤུ་དཀར་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་འཁྲུངས་པ་དང་། ས་སྒང་......(༡༨༤༨)ལོར་རྩེ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན། ཤིང་རྟ(༡༨༥༩)ལོར་རྩེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་སུ་ཞུགས་ལས་གནང་རིང་དྲ་ཡའི་ཟློས་གར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་དང་ལྷ་མོའི་སློབ་སྟོན་པ་གནང་སྟོང་ཞིང་། ཀྲྀཥྞ་གཞོན་ནུས། འགྲོ་བ་བཟང་མོ»ཞེས་པའི་ནང་གི་གཟའ་མ་ར་མགོ་འཁྲབ་སྟོན་མཛད་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཅ་ཅང་ཆེ་བས་གཙང་མོ་རྒྱུད་ཞེས་པའི་མཚན་གྲགས་ཤིང་ལྷ་ས་ར་སྐད་གྲགས་ཆ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་ལྷ་མོར་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་ནང་སར་ལྷ་མོར་ཏུ་ཕེབས་ནས་སློབ་གསོ་ཐེབ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་ནང་གི་ཁ་ཕྱོགས་འགྱུར་མཚམས་ཡིན་ཞིང་། ལོ་དེར་གསར་བརྗེའི་ནང་བཞུགས་ཐོག་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་རྒྱུའི་སྐད་ཡིག་སློབ་གཉེར་མཛད། ལོ་རབས་དྲུག་ཅུ་པའི་དུས་འགོར་ཁོང་གིས་གང་ཅིའི་དཀའ་ངལ་ཁྱད་བསད་ཀྱིས་གཉེར་སྐྱོང་གནང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས་ཤར་ཕྱོགས་ལས་ཞིར་དྲིལ་བསྒྲུགས་ཏུ་ཁག་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ལྷ་མོ་དེ་ཡིན་ལ་ཁོང་གིས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མང་ཚོགས་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་བྱེད་སྒོར་ནུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཏོན་གནང་སྟབས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཟློས་གར་སྤྱ་ལགས་ཞེས་འབོད། མི་ལོ(༡༩༥༤)ལོ་ནས་བཟུང་སྐུ་མ་གཤེགས་བར་ལ་རྗེས་སུ་པོ་ཅིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སྐད་ཡིག་ཚན་ཁག་དང་། ཀྲུང་གོ་སྐྱེ་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། ལྷ་ས་ཤར་ཕྱོགས་ལས་ཞིར་དྲིལ་བསྒྲུགས་ཏུ་ཁག བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་གནས་ཐིང་བཅས་སུ་ཐུག་ལས་གནང་རིང་ཐུགས་ནུས་ཡོད་ཚད་བཏོན་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ལས་དོན་དང་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་སྤེལ་བཟང་རྒྱུན་འཛིན་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ་མ་ཟད། ཕྱག་པར་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་ཁྱད་ཀྱི་མཛད་རྗེས་གཙོ་བོ་ནི། ༡. བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ལྷ་མོ། «གཟུགས་ཀྱི་ཉི་མ»ལ་རོལ་དབྱངས་ཤེབ་སྦྱོར་གྱི་བཅོས་སྒྲིག་གནང་བ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ལྷ་མོར་རོལ་དབྱངས་ཤེབ་སྦྱོར་བྱེད་སྲོལ་གསར་གཏོད་མཛད་པ། ༢. དེ་ཕྱིའི་སྐྱང་སྐོར་གི་སྒྱུ་རྩལ་འབྲས་དཀར་ལ་ནང་དོན་གསར་པ་བཅུག་པ་དང་རོལ་མོས་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གསར་པ་གཏོད་ཅིང་། སྒྱུ་རྩལ་འཕྲུལ་སྟོན་མཛད་དེ་སྒྱུ་རྩལ་གར་སྟེགས་ཐོག་དར་ཁྱབ་ཏུ་བཏང་གནང་བ། ༣. བོད་སྐད་ཀྱི་དགོད་བྲོའི་གཏམ་གླེང་ཐོག་མར་རང་རྩོམ་རང་འཁྲབ་མཛད་དེ་སྐད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་ལས་བརྒལ་བ་དེ་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཐད་རྣམ་གྲངས་གསར་པ་ཞིག་ཁ་སྐོང་མཛད་པ་བཅས་ཡིན། གཞན་ཡང་དུང་བོད་ཀྱི་གྲགས་ཆེའི་གནའ་རྩོམ་དེབ་ཐེར«བཀའ་བློན་རྟོགས་བརྗོད»དང་«བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཆབ་ཤོག་ཡིག་ཚགས»ལ་བོད་ཡིག་མཆན་འགྲེལ་འགོད་གནང་མཛད་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་ཐད་རིན་ཐང་ཆེ་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ནང་ཚང་མར་གྲགས་ཅན་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐེབས་པའི་དཔྱད་རྩོམ་རབ་དང་རིམ་པ་རྩོམ་འབྲི་གནང་བ་དཔེར་ན«བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་སྐོར་གླེང་བ»ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ཕྱི(༡༩༨༣)ལོར་སྤེལ་རྗེས་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་གཉིས་བསྒྱུར་ཏེ་བསྒྱུར་སྤེལ་བྱས་པ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་དབྱིན་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་ཐོག་གདན་ཞུས་ལྟར་ཧྥ་རན་སི་འི་པ་ལི་ར་བོད་རིག་པའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་དཔྱད་རྩོམ་དེ་སློག་བརྒྱངས་གནང་བ་དང་། རི་ཡིན་ཏུ་འཚམས་འདྲིར་ཕེབས་སྐབས་ཡོ་རོབ་པའི་འབབ་གི་སྒྱུ་རྩལ་དུས་ཆེན་ཐོག«བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་འབབ་གི་སྐོར་ཐུང་བཤད་གླེང་བ»ཞེས་པའི་དཔྱད་རྩོམ་སློག་བརྒྱངས་མཛད་པར་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་གཅིག་གི་སྒྱུ་རྩལ་འབྲུབ་མི་ཚོགས་པས་ཚད་མཐོའི་གདེང་འཇོག་གནང་ཞིང་ཕྱིས་སུ་བོད་དུ་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཐོག་ནས་སྤེལ་བ་སོགས་མཛད་རྗེས་མེད་ཏུ་ཆེ། དགུང་གྲངས་༨༢ལ་ཕེབས་པ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༩༩༠)ལོའི་ཟླ༢ཚེས་༢༨ཉིན་བློ་བུར་སྙིང་གི་ཤ་གནད་འགག་པའི་ནད་ཀྱིས་ནམ་བྱེད་ཆུ་ཚོད་དང་པོའི་ཐོག་ལྷ་སར་ཕྱོགས་རིག་གནས་ཐིང་གི་ལས་ཤག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས།

བློ་ཡི་འཁྲིད་ཐབས་ལྔ་ཚོགས། ༡. ཡི་གེ་འབྲི་བ་དང་། ༢. གསུང་རབ་ཀློག་པ། ༣. གཞུང་བློ་ལ་འཛིན་པ། ༤. ཁ་ཏོན་བྱེད་པ། ༥. ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བ། ༦. འབྱུང་པོ་ཡི་དྭགས་སོགས་ལ་གཏོར་མ་སྦྱིན་པ། ༧. གཞན་དད་པ་ཅན་ལ་ཆོས་བཤད་པ། ༨. བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་ཉན་པ། ༩. གཞུང་དོན་ཡིད་ལ་བསམས་པ། ༡༠. དབེན་པའི་གནས་སུ་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་བཅས་ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་པ་བཅུ་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་བོགས་འདོན་དང་བྱ་ཐབས་ཡིན་པ།

བློ་རིག་བཀྲ་བ། བློ་རྣོ་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཆར་སྒོ་ཕྱུར་བ་སྟེ། རིག་པ་མི་དམན་པའི་དོན།

བློ་རིག་བདུན། ཡིད་དཔྱོད། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། བཅད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་རྣམས་སོ། །

བློ་རིགས་བཞི། མ་རྟོགས་པའི་བློ། ལོག་པར་རྟོགས་པའི་བློ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བློ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བློ།

བློ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །

བློ་ལས་འདས་པའི་ཡུལ། བློ་ལས་འདས་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལས་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྨྲས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གོ་མི་ནུས་པ།

བློ་གསལ། འདི་ལ«མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན»དུ་ཏ་ཡི་སྐད་དང་འདྲ་བར་གསལ་ཞིང་བརྗིད་ཉམས་ལྡན་པ་སྟེ། རྫས་པའི་ཉམས་དང་འཇིགས་རུང་གི་ཉམས་མཚོན་པའི་གདངས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད།

བློ་ལྷོད། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་བསམ་བློ།

བློ་ལྷོད་རྒྱུན་རིང་། བསམ་བློར་ལྷོད་སྙོམ་ཡོད་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་དོན་གཞན་ལ་ཁ་བཏགས་ནས་དངོས་རིགས་རྒྱུ་བར་

ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྨན་ལྕག་སྒྲ་སྒྲ་ཁྲོང་། ཤོད་དུ་ལྕག་སྒྲ་སྒྲ་ཁྲོང་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྨན་པོ་མགར་ཁྲི་སྒྲ་ཛི་སྐྱེན། འདི་ཐུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར། སྨན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ལྕག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བྱུང་བ་དང་ཁ་ཅང་མཛངས་ཤིང་ཤེས་ཆེར་རྣོ་བས་མགོན་པོ་མི་གསུམ་ཡོད་ན་མི་སོ་སོའི་སེམས་ལ་གང་དྲན་པ་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་མ་ནོར་བར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་གསལ་བས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་གྱི་སྨན་པོ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན་ནས་ལྕག་རི་གཉན་གཟིགས་མ་ཐོན་པའི་བར་རྒྱལ་རབས་ལྔ་ཡོད་པས་སོ་རྒྱུས་ཀྱང་མི་འགྲིག་པའི་སྐྱོན་འདུག

སྨན་པོ་མགར་གྱི་བུ་ལྔ། མགར་ནི་སྔར་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྨན་ཆེན་ཞིག ཁོང་གི་བུ་ལྔ་ནི། མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ་དང་། མགར་ཁྲི་འབྲིང་། བཙན་སྙོད། སྨན་ཟི་མདོ་ཡེ། སྨན་འཕལ་མོན་བཅས་ལྔའོ། །

སྨན་པོ་མགར་གྱི་བུ་ཆེ་བ། སྨན་པོ་མགར་གྱི་བུ་ཆེ་བ་སུ་ཡིན་མིན་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྩོད་གཞི་འགའ་ཞིག་འདུག་པའི་གསལ་བཤད་གནད་བསྡུས། གཅིག 《ཐང་ཡིག་སྙིང་མ》ལས་མགར་གྱི་བུ་ཁྲི་འབྲིང་དང་། བཙན་སྙོད། སྨན་ཟི་མདོ་ཡེ། སྨན་པོ་མོན་རྣ་ཞེས་མགར་ཁྲི་འབྲིང་བུ་ཆེ་བ་དང་། བཙན་སྙོད་དེའི་འོག་མ་ཡིན་པར་བཤད། གཉིས། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ནང་ཚལ་པའི་མི་བརྒྱུད་བྱུང་ཚུལ་དང་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་རྒྱས་འཁོད་པའི་དཔེ་སྙིང་ཟིན་མ་ཤོག་གྲངས86/ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པའི་ནང་འཁོད་དོན། སྨན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་སྲས་བཞི་སྟེ། ༡. ཤོང་མ་ཐང་ཐའི་རྫོང་གི་ཚ་མོ་ཞིག་ལ་སྐྱེས་པའི་སྲས་ཞི་བྲིམ(འདི་ཐང་ཡིག་ནང་བཤད་པ་དང་མཐུན)མི་རྒྱུད་བྱུང་ཚུལ་མི་གསལ། ༢. བཙན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་གཟུངས(འདིས་ཐང་གི་རྒྱལ་མོ་ཝུ་ཛེ་ཐེན་གྱི་སྨན་པོ་བྱས། སྲས་གསུམ་བྱུང་། བཙན་པོ་སྲིད་པོ། བཙན་གཉན་གུང་སྟོན། བཙན་གཉའ་ལྡོམ་བུ་བཅས་གསུམ། བཙན་པོ་སྲིད་པོས་ལྕག་ཀོད་འདུལ་ཐུབ་ཅིང་། བཙན་གཉན་གུང་སྟོན་གྱིས་སྟོད་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་དཔོན་དང་དགུང་བློན་བྱས། གསེར་ཡིག་གི་ཐང་བུའི་བདག་རྫོབ་ཡོད། བཙན་གཉའ་ལྡོམ་བུས་སྐྱེ་མོའི་ཡུལ་དཔོན་བྱས་ཞེས་དང་དེ་ནས་རིམ་པར་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་བར་གྱི་མི་བརྒྱུད་བྱུང་ཚུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་རྒྱས་བཀོད་འདུག་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་དེ་རྣམས་མགར་ཡུལ་རམ་པ(སྟོད་ལུང་རམ་པ)ནས་ལྕགས་ཀྱི་ཐང་ཁྲམ་དུམ་བུ་གསུམ་དང་མཉམ་དུ་རྙེད་པའི་ཡིག་ཚང་ཁག་གཅིག་ནང་གསལ་བ་དེ་དང་། རྒྱའི་ཡིག་ཚང(ཐང་དེབ)བཅས་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་བཀོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན་སྨན་པོ་མགར་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ལི་ཁྲིམ། འབྲིང་བ་བཙན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་གཟུངས་ཡིན་པ་དང་། འབྲིང་བ་བཙན་པོའི་བུ་གསུམ་གྱི་ཆུང་ཤོས་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ་ཡིན་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་ཡིན། གསུམ། ཐུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་ཆ《དེབ་དཀར》ནང་དྲངས་པ་རེར་འཁོད་དོན་དུ། སྨན་པོ་མགར་ཡོས་ཤོར་འདས་རྗེས་དེ་ནས་སྤྱི་ལོའི་བར་ལོ་དྲུག་གི་རིང་མགར་གྱི་ཚ་བོ་ཞང་སྨན་ལྷ་སོ་དང་དཔལ་མང་ཞམ་ལུམ་སྣང་གཉིས་ཀྱིས་སྨན་པོ་བྱས། བུ་ཡི་སོ་ལ་མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ་སྨན་ཆེན་དུ་བསྐོས། ཞེས་དང་། མགར་ལ་བུ་བཞི་སྟེ། ༡. མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ། ༢. མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་སྙོད། ༣. སྨན་ཟི་མདོ་ཡེ། ༤. སྨན་འཕལ་སྨན་རྣམས་ལས། བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུས་ལ་ཡི་གེ་ལ་བཟུང་། བུ་གཞན་གསུམ་དམག་དཔོན་དུ་བྱས་ཞེས་མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ་མགར་གྱི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཁྲི་འབྲིང་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་ཐུན་ཧོང་གི《ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་རེའུ་མིག》ནང་དུ་ཡང་བྱ་ཡི་ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུས་སྨན་ཆེན་བྱས། བྱ་ཡི་ལོ་ལ་སྨན་ཆེན་པོ་བཙན་སྙ་དང་མང་ཉེན་སྟག་ཚབ་གཉིས་ནང་དམེ་བྱུང་སྟེ་སྨན་ཆེན་བཙན་སྙ་བཀྲོངས། དེའི་ཚབ་ཏུ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་བཙན་སྙོད་སྨན་ཆེན་དུ་བསྐོས་པར་བཤད་པས་མགར་བཙན་སྙ་ལྡོམ་བུ་མགར་གྱི་བུ་ཆེ་བ་དང་དེའི་འོག་མ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་ཡིན་པར་བཤད་པ་བཅས་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་འདུག་པས《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ཡི་ནང་བཀོད་པའི《ཐང་དེབ》ཀྱི་བསྒྱུར་ཡིག་དང་།《ཐང་དེབ》གསར་རྙིང་གི་རྒྱ་ཡིག ཤོད་དུ་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་ཐུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་བཅས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་སླར་ཡང་ཞིབ་དཔྱད་གནང་དགོས་པ་ཡོད། རྒྱ་ཡིག་གི་སོ་རྒྱུས《འགའ་ཞིག》ནང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་གིས་མགར་ཁྲི་འབྲིང་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཁྲི་འབྲིང་རང་སྲོག་བཅད་པ་དང་སྲུན་མཆེད་དང་ཚ་བོ་རྣམས་ཐང་གི་གོང་མ་ཝུ་ཛེ་ཐེན་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས་རྗེས་སྨན་པོ་མགར་གྱི་མི་རྒྱུད་རྩ་སྟོང་སོང་བ་ཡིན་ཞེས་འཁོད་པའི་ནོར་འཁྲུལ་ཡང་གོང་གསལ《ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ་བའི་ཚལ་པ་དང་མགར་གྱི་མི་རྒྱུད་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ལ་ཡོ་བསྒྱུར་བྱས་ཐུབ་ཡོད།

སྨན་པོ་མགར་གཉའ་བཙན་ལྡེམ་བུ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་སྨན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན་གྱི་སྨན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས། ཐུན་ཧོང་གི་སོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་མགར་བཙན་སྙ་ལྡེམ་བུ་ནི་རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་སྨན་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པས་གོང་གསལ་ཤི་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས།

སྨན་པོ་ཆེ་དགུ། དཀུང་སྨན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། ནང་སྨན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། བཀའ་སྨན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་བཅས་ལ་ཟེར།

སྨན་པོ་ཆེ་བདུན། འདིར་ཆེ་བདུན་ཞེས་ཟེའུ་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསལ་ཡང་། གྲངས་འདྲེན་སྐབས་དགུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་བརྟག ༡. ཁྱུས་ཆེ་བ་ཐུས་བྱ་ཞུ་ཅན་ལྷ་བཙན་ལ་ནོར་ཤུ་ཀེ་ཀེ་རུའི་ཡི་གེ་དང་ལྕག་གི་གྲུང་ཐོང་ཡོད་པས་ཆེ། ༢. འཆིམས་གཉལ་བ་རྒྱལ་གཟིགས་ཤུད་སྟེང་ལ་གཡུའི་གཡུང་དྲུང་ཆེན་པོ་དང་། ཟན་ཁྲིམ་དགུ་ཁྲི་ཡོད་པས་ཆེ། ༣. འབྲོ་ཁྲོམ་འདའ་ཆུང་བ་ལ་སེང་གེ་དཀར་མོའི་གོང་ཐྲག་ཡོད་པས་ཆེ། ༤. སྣ་ནམ་རྒྱལ་གཉེར་བཟང་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཁྱེན་ཡིན་པས་ཆེ། ༥. སྦྲང་རྒྱལ་སྒྲ་ལེགས་གཟིགས་ལ་གཡུའི་གཡུང་དྲུང་དང་གསེར་གྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པས་ཆེ། ༦. ཅོག་རོ་ལྕག་ཅན་གཟིགས་ཅན་ལ་གསེར་ཡིག་དང་མཐའ་ཡི་སོ་ཁ་སྲུང་མཁན་ཡིན་པས་ཆེ། ༧. ཅོག་རོ་ཁྲོང་བཙན་ལ་འབངས་དགུ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཡོད་པས་ཆེ། ༨. སྦྱངས་ཆེ་བ་ལ་དཔྱད་ཀྱི་འབོ་ཆེན་དགུ་འབང་ཡོད་པས་ཆེ། ༩. སྦྲང་ཞྭ་སོ་ཆེ་ལ་གཡུ་ཞྭ་མདའ་གང་ཡོད་པས་ཆེ་བ་བཅས་སོ། །

སྨན་པོ་ཐིན་ཐིན། རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་སྨན་པོ། འདི་ཉིད་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རྒྱའི་སློབ་གྲྭར་སྐད་ཡིག་དང་ཡོན་ཏན་སྦྱངས་སྦྱོང་བའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་འདི་པ་ཐང་གོང་མའི་དྲུང་དུ་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་བར་མངགས། ཐང་གོང་མས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་དང་བོད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་འདྲི་རྩོག་གནང་བ་བཞིན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བཙན་པོ་ནི་མཁྱེན་རྒྱ་དང་སྙིང་སྟོབས་ཆེ་ལ་ཆབ་སྲིད་ལ་དོ་དམ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། བོད་ཡུལ་ནི་གནམ་གཤིས་གྲང་ངར་ཆེ་བས་གཙོ་བོ་འབྲོག་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་སྐྱོད་བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་དབྱར་དུས་སུ་བལ་གྱི་ཕྱིང་པ་དང་དགུན་ཁ་སློག་པ་གྱོན་པ་སོགས་འཚོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་རྒྱ་ཡུལ་ལས་ཆེས་ཞན་ནའང་དཔལ་ཕྱུག་ཚང་མ་སྐྱོ་སེམས་མཐུན་ཞིང་། གཅིག་རོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་སྐད་ཟེར། ཡང་གོང་མ་ལ་ཁྱེད་ཚོ་བོད་པས་ཀུ་ཀུ་བཙེམ་པ་མ་ཟད། ང་ཚོ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་འདང་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ལན་ཀྲུའུ་འཕྲོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་གནང་བར། སྨན་པོ་ཐིན་ཐིན་གྱིས། བདག་ནི་བཙན་པོའི་བཀའ་ལྟར་གོང་མ་ལ་སྐྱེས་འབུལ་དུ

འོང་བ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་གྱི་ཞུ་སྐོ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་གསོལ་བས་གོང་མ་ཡང་ཐུགས་མཉེས་པར་གྱུར་ཞེས་གྲགས།

བློན་པོ་ཐན་མི་འབྲིང་པོ་རྒྱལ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་བློན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དུན་ཧོང་ནས་རྙེད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བློན་རབས་བརྗོད་པའི་སྐབས། བློན་པོ་རྒྱལ་པོ་སྣག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་ཡབ་འབྲོ་གཉན་ལྡེའུའི་བློན་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་རྒྱལ་རབས་བདུན་ཅུ་ཀྱི་རྗེ་བག་རྒྱུག་པ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་པ་པོས་དཔྱད་གཞི་ཁུངས་མི་བརྟན་པ་ཞིག་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་སྙམ།

བློན་པོ་ལྷ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཞང་བློན་ལྷ་ཆེན་རིགས་བཟང་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པར《བཀའ་ཐང》ནང་གསལ་ཞིང་། འདིའི་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་སྐབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་བས་གང་ཡིན་བརྟག

བློན་པོ་ཉམས། འདི《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི》དཔེ་དེབ་ཁག་དྲུག་ཙམ་ལ་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཀྱང་ཚང་མར་གཅིག་མཚུངས་ལས་མི་འདྲ་བ་མི་འདུག རྒྱ་ཡིག་གི་ཀུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་བཟང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》བཅས་ཚང་མའི་ནང་ཚའོ་ཚའོའི་རྒྱལ་རབས་གཏོར་མཁན་གྱི་བློན་པོའི་མིང་ལ་ཉམས་ཟེར་བ་གང་ཡང་མ་འཁོད་པས་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས། རྒྱ་ཡིག་གི་ཀུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མི་བཟང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》གི་ནང་དུ་ཚའོ་ཚའོའི་ཏུས་རྒྱུད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ཕྱུའི་རྒྱལ་རབས་གཏོར་མཁན་ནི་ཕྱུའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བློན་པོ་སི་ཐུ་ཡན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཚའོ་ཚའོ་མ་ཤི་གོང་མཐོ་རིམ་ས་བདག་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་གྲལ་ཤི་མ་དབྱི་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྒྲིག་སྒོག་གི་འཛིགས་སྣང་བསྐྱལ་བའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སི་མ་དབྱི་དཔོན་པོར་བསྐོས། སྤྱི་ལོ་༢༢༠ལོར་ཚའོ་ཚའོ་གྲོངས་ནས་ཕྱུའི་ཝེན་རྗེ་ཚའོ་ཕི་གོང་མར་བསྐོས་ཀྱང་ལོ་བདུན་སོང་མཚམས་གྲོངས། དེ་ཡི་ཚབ་ཏུ་ཕྱུའི་མིན་རྗེ་ཚའོ་རུའི་གོང་མར་བསྐོས། ལོ་དེར་ཐུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་ཆེན་དམག་དཔོན་ཀུའུ་ཀའོ་ལིང་གིས་ཕྱུའི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཚུར་རྒོལ་ཞེངས་དང་པོ་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༢༨ལོ་དང་། ༢༣༡ལོ། ༢༣༤ལོ་བཅས་སུ་ཐུ་རྗེས་ཞེངས་བཞི་ཙམ་ཕྱུའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཚུར་རྒོལ་བྱུང་བ་ཚང་མར་བློན་ཆེན་སི་མ་དབྱིས་ཀྱིས་རྒོལ་ལན་རྒྱུས་ལྡན་སློག་པར་བརྟེན་ཕྱུའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བློན་ཆེན་ནང་སྲིད་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། གོང་གསལ་༢༣༤ལོ་དེར་ཐུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཀུའུ་ཀའོ་ལིང་ཡང་ནད་མནར་གྱིས་འདས་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་ཐུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དཔུང་སྟོབས་ཤུགས་ཇེ་ཉམས་སུ་སོང་ཞིང་ཕྱུའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚའོ་ཚའོ་དང་ཐུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀུའུ་ཀའོ་ལིང་གཉིས་གྲོངས་རྗེས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་གཉིས་ཀ་ཕྱི་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉོར་ཞེན་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་༢༣༩ལོར་ཕྱུའི་མིན་རྗེ་ཚའོ་རུའི་འགྲོངས་ཁར་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚའོ་ཧྲུང་དང་། བློན་ཆེན་སི་མ་དབྱིས་གཉིས་ལས་རོགས་སུ་མངགས་བཅོལ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་ཚེ་ཝང་ཚའོ་ཧྥང་གོང་མར་བསྐོས། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་སོང་བ་སྤྱི་ལོ་༢༤༩ལོར་བློན་ཆེན་སི་མ་དབྱིས་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚའོ་ཧྲུང་བསད་དེ་ཚའོ་ཚའོའི་ཏུས་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་དབང་དེ་སི་མ་ཏུས་རྒྱུད་ཀྱི་ལག་ཏུ་བཟུང་འགོ་ཚུགས་ཤིང་དེ་ནས་རིམ་བཞིན། སི་མ་ཧྲི་དང་། སི་མ་ཀྲའོ་བཅས་ཀྱིས་བློན་ཆེན་དང་སྲིད་འཛིན་བྱས། སྤྱི་ལོ་༢༥༤ལོར་སི་མ་ཧྲིས། ཕྱུའི་ཚི་ཝང་ཧྥང་གོང་མའི་ཁྲི་ཐོག་ནས་ཕབ་དབྱུང་བཏང་སྟེ། ཚའོ་མའོ་གོང་མར་བསྐོས། སྤྱི་ལོ་༢༦༠ལོར་བློན་ཆེན་སི་མ་ཀྲའོས་གོང་མ་ཚའོ་མའོ་བསད་ནས་ཕྱུའི་ཡོན་རྗེ་ཚའོ་ཧྭན་གོང་མར་བསྐོས། སྤྱི་ལོ་༢༦༣ལོར་སི་མ་ཀྲའོས་དམག་དཔུང་ཁྲི་བཅུ་མ་གཏོགས་ཙམ་ཞིག་བཏང་ནས་ཐུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་ཐུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་མ་ཧྲའོ་ཀུའུ་ཏན་གྱིས་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཤིང་རྒྱལ་ས་ཁྲིད་ཏུའུ་བླངས། སྤྱི་ལོ་༢༦༥ལོར་སི་མ་ཀྲའོའི་བུ་བློན་ཆེན་སི་མ་ཡན་གྱིས་གོང་མ་ཕྱུའི་ཡོན་རྗེ་ཚའོ་ཧྭན་རང་འགུལ་གྱིས་སྲིད་ཁྲི་ནས་བབས་སུ་བཅུག་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱུའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྒྲོགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་མིང་ལ་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཟེར་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཤིས་ཅིན(ཅིན་རྒྱབ་མ)ཞེས་འབོད། སི་མ་དབྱི་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཅིན་ཝུ་ཏི་ཟེར་བ་དང་། ཏུས་མིང་ནི་སི་མ་ཡིན་ཅིང་། མིང་ཆ་ཚང་ལ་སི་མ་ཡན་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ལའོ་ཡང་(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོའོ་ཡང་)ཡིན། ཅིན་རྒྱལ་རབས་འདི་ལ་སྔ་རྗེས་སུ་ཤིས་ཅིན(ཅིན་ནུབ་མ)དང་། ཤར་ཅིན(ཅིན་ཤར་མ)གཉིས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཤིས་ཅིན་ལ་གོང་མ་མི་རབས་བཞི་བྱུང་སྟེ། ༡. ཅིན་ཝུ་ཏི་སི་མ་ཡན། ༢. ཅིན་ཧུའི་ཏི་སི་མ་ཀུང་། ༣. ཅིན་ཧོའི་ཏི་སི་མ་ཁྲི། ༤. ཅིན་མིན་ཏི་སི་མ་དབྱིས་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༢༦༥ནས་༣༡༦བར་ལོ་ང་བཅུ་ང་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཤིས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་སོང་བ་སྤྱི་ལོ་༢༨༠ལོར་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཏང་ནས་ཝུ་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱས། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཅིན་ཝུ་ཏི་སི་མ་ཡན་གྱིས་ལོ་ཉེར་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་འདས་ཁར། ཅིན་ཧུའི་ཏི་སི་མ་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་འཛིན་རྒྱུ་དང་། དེའི་ལས་རོགས་སུ་བློན་ཆེན་དབྱང་ཅུན་དང་རུ་ནན་ཝང་སི་མ་ལྷེའང་གཉིས་ཐུན་མོང་དུ་བྱེད་དགོས་པར་བཀའ་ཕབ་སྟེ་འདས་རྗེས། གོང་མའི་བཙུན་མོ་དབྱང་དང་ཅིན་ཧུའི་ཏིའི་བཙུན་མོ་ཀུའོ་གཉིས་དབང་ཆ་འཐོབ་རེས་བྱས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ཙམ་སོང་མཚམས་བཙུན་མོ་ཀུའོ་ཡིས་བློན་ཆེན་དབྱང་ཅུན་བསད་ཅིང་། བཙུན་མོ་དབྱང་རང་ཤི་མ་རྒྱུག་ཐབས་མེད་བྱུང་། དེར་རྒྱ་མཐུད་ནས་དབྱང་གི་ཏུས་རྒྱུད་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་གཉེན་འབྲེལ་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་དམར་གསོད་བཏང་སྟེ་བཙུན་མོ་ཀུའོས་དབང་ཆ་ལག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་། ལོ་རང་གི་སྒུགས་གཏོགས་རུ་ནན་ཝང་བློན་ཆེན་བྱས། ཁྲུའུ་ཝང་སི་མ་ཝེད་ཀྱིས་བློན་ཆེན་སི་མ་ལྷེའང་བསད། བཙུན་མོ་ཀུའོས་ཁྲུའུ་ཝང་སི་མ་ཝེད་བསད་དེ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་པ་ཝང་ནང་འཁྲུག(八王之乱)ཟེར་བ་རྒྱལ་ཟྭན་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་འཁྲུག་བྱུང་འགོ་ཚུགས། སྤྱི་ལོ་༣༠༠ལོར་ཀྲའོ་ཝང་སི་མ་ལུན་གྱིས་གོང་མ་ཧུའི་ཏིའི་བཙུན་མོ་ཀུའོ་བསད། དེའི་ཕྱི་ལོ་གོང་མ་ཧུའི་ཏིའི་གོ་གནས་ཕབས་སྟེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས། ཆི་ཝང་སི་མ་ཅེའོ་ཁྲིད་ཏུའུ་ཝང་སི་མ་ཡིང་། ཧོ་ཅན་ཝང་སི་མ་ཡུང་བཅས་ཀྱིས་ཀྲའོ་ཝང་སི་མ་ལུན་ལ་ཟོར་རྒོལ་བྱས་པའི་དམག་འཁྲུག་བསླངས་ཏེ་ཀྲའོ་ཝང་ཕམ་ཉེས་བྱུང་ནས་བསད། གོང་མ་ཅིན་ཧུའི་ཏི་སླར་ཡང་གོང་མར་བསྐོས། ཆི་ཝང་སི་མ་ཅེའོང་ལས་རོགས་བློན་ཆེན་དུ་བསྐོས། སྤྱི་ལོ་༣༠༢ལོར་སི་མ་ཡུང་དང་ཁྲང་ཤ་ཝང་སི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བློན་ཆེན་སི་མ་ཅེའོང་བསད། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༣༠༣ནས་༣༠༦བར་ཏུང་ཧེའི་ཝང་སི་མ་ཡོད། ཡོའུ་ཀུའུ་ཏུའུ་ཏུའོ་ཝང་ཐུན། ཞང་ཏུའུ་ཅོའོ་ཤན་ཝང་ཀིའུ་ཡོན་བཅས་ཕན་ཚུན་ནང་འཁྲུག་དང་གསོད་རེས་བྱས་ཤིང་། ཕྱིན་བསྐྱོམས་ལྷ་རྗེས་སུ་ལོ་བཅུ་ཕྲག་གི་རིང་ནང་འཁྲུག་བྱས་མཇུག་གོང་མ་ཅིན་ཧུའི་ཏི་དུག་གིས་བཀྲོང་བ་སོགས་བྱུང་། ནང་འཁྲུག་དེའི་རིང་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་དང་། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ལ་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་ཐོག་པར་བརྟེན། མི་གྲངས་ཕ་ཚང་མང་པོ་ཞིག་ས་གནས་གཞན་དག་ལ་ཡུལ་གྱུར་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་བྱུང་། སྐབས་དེར་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་དང་། ནུབ་བྱང་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་དུ་གནས་པའི་ཞུང་ནུའུ་མི་རིགས་དང་། ཞན་པེའི་རིགས། ཅེའི་རིགས། ཏིས་རིགས། ཆང་རིགས་སོགས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་རྒྱ་རིགས་མི་དམངས་དང་མཉམ་དུ་ལངས་ནས་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཟོར་རྒོལ་བྱེད་པའི་གྲེན་ལངས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཧྥའན་ཤིས་དང་། ཀན་སུའུ་ས་ཁུལ་དུ་ཡུལ་གྱུར་ནས་གནས་པའི་ཏིས་རིགས་དང་། ཆང་རིགས། ཧྥུའི་པེའི་ཨན་ཡུའུ་ས་ཁུལ་དང་། ཧོ་ནན་ཡོའི་ཡང་ས་ཁུལ། ཧུ་ནན་ཁྲིང་ཧྲ་ས་ཁུལ་དུ་ཡུལ་

བྱུར་ནས་གནས་པའི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལངས་ཕྱུང་སྟེ། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པའི་རྡུང་རྡེག་བཏང་ཞིང་། ཤེས་ཅིན(ཅིན་ཤུལ་མ)རྒྱལ་རབས་ཞམས་ཀྱུད་དུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས།

བློན་པོ་ལ་རེས་པ་ལྔ། སྔོང་དང་། སྔོངས་དང་། སྒོང་ཁྱེར། སྔོང་བརྡལ། ལྷུལ་འཁོར་འཛོགས་པའོ། །

བློན་པོ་སེ་བཞིན་ཁྲི། (薛仁贵 614—683)འདི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གཡས་ཀྱི་འཁོར་སྲུང་དམག་དཔོན་ཆེན་མོ(右领军卫将军)ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་ཞེའི་རིན་ཀེ་ཞེས་ཟེར་བ་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་སྔོན་པོ་རང་མ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། ཕར་རྒྱ་ཡིག་གི་སྒྲ་གདངས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་སྐབས་ཞེའི་ལ་སེ་དང་། རིན་ལ་ཞིན་དང་། ཤིན་བཅས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཕྱིས་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་བློན་ཆེན་དང་དཔོན་རིགས་ཀྱི་མིང་ཕྱིས་པའི་སྐབས་སུ་འང་དེ་འདྲ་མང་པོ་འདུག ཐང་གའོ་ཙུང་གི་ཞབས་ཏིང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ལྕགས་རྟ(༦༧༠)ལོར་བོད་དང་ལི་ཡུལ་པ་རྣམས་མཉམ་བསྡེབས་བྱས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་ཀེ་ཅི་ལ་དམག་དྲངས་ནས་འཐོགས། ཨན་ཞིས་སྡེ་བཞི(དེང་སང་གི་ཀུན་རྡོང)བཅས་བོད་ལ་སྙོར་སྐབས། གོང་མས་གོང་གསལ་དཔོན་ཞའི་རིན་ཀེ་སོགས་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་གསུམ་དམག་འབུམ་ཕྲག་བཅས་བཏང་ནས་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་མགར་ཁྲི་འབྲིང་གི་དམག་དཔུང་དང་དམག་འཐབ་བྱས་ཀྱང་བོད་དམག་མ་ཐུབ་པར་འཕམ་ཞའི་ཡུལ་རྣམས་བཅོམ་པའི་གནས་ཚུལ(ཐང་དེབ་གསར་མ)ལས་བཤད།

བློན་པའི་བླ་རི་སོག་པོ་ཁྲིམ་པ་འདྲ་བ། རི་འདི་ཡར་ལུང་གི་བཙན་པོའི་ཕོ་བྲང་མཐོང་བའི་ཉེ་འདབས་ཤིག་ཏུ་ཡོད་འདུག་ཡང་། ད་ལྟ་དངོས་སུ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་པས་རྗེས་སུ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས་ཡོད།

བློན་མི་རྟགས་པ། སྨོན་བརྗོད་མི་སོག་པ།

བློན་བཞི། ༡. ཁྱི། ༢. མགར། ༣. སྨྱ། ༤. འགོས།

བློའི་དབང་པོ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པས་ན་བློའི་དབང་པོ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་མིག་དབང་སོགས་བརྒྱུད་ནས་བློའི་དབང་པོར་འཆར་བས་སོ། །བློའི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ། མིག རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། ལྤགས་པ་འམ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔའོ། །

བློའི་དབང་པོ་ལྔ། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། སྐྱི་མོའམ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལྔ།

བློས་གང་ཆོད། རང་གི་བསམ་བློས་སྦྱང་ཐུབ་པའི་ཚད་དང་བསྟུན་པ།

བློས་བླངས་མི་འགྱུར་བ། ཁས་ལེན་ཐུབ་ཟིན་པའི་དོན་གནད་ལ་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པ།

བློས་བསླངས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཡི་དམ་རྣམས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རི་མོར་བྲིས་པའི་རྡུལ་ཚོན་དང་། རས་བྲིས། བློས་བསླངས་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་བློས་བསླངས་ཏེ། སྤྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཕོ་བྲང་གི་རྣམ་པ་སྦྱ་བུ་ལ་ནང་དུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་བཞུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འབུར་དུ་དོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་འཛིམ་པས་བཟོས་པ་དང་ཤིང་ལས་བཟོས་པ། གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བཟོས་པ་བཅས་ལྷ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟ་ཉམས་ཆག་མེད་པར་གནས་པ་ནི་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་དགུ་རྩེའི་ཤར་ལྷོའི་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་བློས་བསླངས་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༧༥༦)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་མཆོག་ནས་དངོས་སུ་ལྟགས་བཀོད་གནང་བ་ལྟར་གསེར་ཟངས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་བཏབ་ནས་བཞེངས། གསང་བ་འདུས་པ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། བདེ་མཆོག་ལུ་ཡི་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་བཅས་ཀྱི་བློས་བསླངས་ཆེན་པོ་བཟོ་བཀོད་ཚད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་སྒྲུབ་ནང་ལས་འདས་རྗེས་སུ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བྱང་དམ་རིང་ཆོས་སྡེ་དང་ཛོ་ནང་ནག་བརྟན་ལྡན་ཚོགས་སྒྲིང་དུ་བཞུགས་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་བློས་བསླངས་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་གསེར་ཟངས་ལས་བཟོས་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་བློས་བསླངས་ཆེན་པོ་ཚད་ལྡན་ཞིག་བཞེངས་པ་ད་ལྟ་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་ཤར་ངོས་རྩིག་བརྩེགས་གཉིས་པའི་དུས་འཁོར་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སེ་ར་དགོན་པ་སྨད་ཕྱོགས་པ་སྒྱུ་ཚང་དང་། འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་སོ་སོར་འཛིམ་པ་ལས་བཟོས་པའི་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བློས་བསླངས་བཅས་ལ་གཟིགས་ཐུབ་ན་བློས་བསླངས་ཟེར་བའི་བཟོ་དཔྱིབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལམ་ཙམ་མཐོང་ཐུབ།

བྷ་དྲ། ཨ་ཀྱ་རིན་པོ་ཆེ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བརྡ་འགྲེལ》ལས། བྷ་དྲ་ཟེར་བ་རྒྱ་གར་སྐད་ཡིན་པ་དང་བོད་སྐད་དུ་བྱ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས།

བྷ་ར་ཏ། འདི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ༡. སྔོན་དུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མང་པོར་མིའི་ཚེ་ལོ་ཉི་ཁྲི་པའི་དུས་སུ་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་བརྩམས་པའི་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་བྷ་ར་ཏ་ཞེས་ཚོགས་བདག་གིས་ཡིག་མཁན་བྱས་ནས་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་ལ། ༢.《ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར》སྙན་འཇོང་མ་ཀ་ཤི་མཛེས་དགས་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པ་ཡང་ཞིང་ལས་བསྒྱུལ་བར་བཤད། ༣.《སྙན་ངག་མེ་ལོང》ནང་། སྐྱ་བསེང་བུ་ལྔ་དག་གི་སྟེ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། སྐྱ་བསེང་དང་། བློ་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཕ་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། བུ་གསུམ་པོ་མ་མི་གཅིག་པའི་སྲས་ཡིན་པར་བཤད་པ་བཅས། དེ་གསུམ་ཀ་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ། གསུམ་ཀ་གཅིག་ཡིན་དཔྱད་པ་གསལ་པོར་འབྱེད་པ་མ་མཐོང་བས་བརྟག

བྷ་ར་ཏ་ཛ། རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག འདིས《འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྨན་གཞུང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ》(འབུ་ཤག་མ་བུ་ཆེ་ཆུང)དང《སྦྱོར་བ་མར་གསར》ཞེས་པ་གཉིས་བསྒྱུར་བ་མ་ཟད། འདི་དང་ཀ་ལེ་ནོས། ཉན་ཡན་ཏན་གསུམ་གྱིས《མི་འཇིགས་པའི་མཚོན་ཆ》ཞེས་པ་སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་གསར་པ་བམ་པོ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་བརྩམས་ཏེ་སྟོད་བཅད་ལ་ཕུལ་བས། སྟོད་བཅད་ཀྱིས། ལུགས་ཆེན་གསུམ་པོའི་ཚུལ་དག་མ་རྟོགས་ན། །སློབ་པ་ཆེན་པོའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། །བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་པར་མི་ནུས་པས། །བར་སྣང་མཁའ་ལ་རི་ལྟར་མཆོག་བསྒྲུབ་བཞིན། །བྷ་ར་ཏ་ཛ་ཐང་སྟོང་ཆེན་པོ་དང་། །ཀ་ལེས་ཆོས་ནི་རྒྱ་ཚལ་ཐུ་པོ་དང་། །ཉན་ཡན་ཏན་དེ་ཞེ་བདག་དབང་བསྒྱུར་པ། །འཕྲུལ་ཆེན་གསུམ་པོ་བདུད་རྩི་ཕྲུམ་པ་བརྡུགས། །ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས། དེ་ལྟར་གསོ་དཔྱད་ཐམས་ཅད་ལུགས་སྡེ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་འཆད་པར་མཛད་པ་ལས། རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་ནི་བྷ་ར་ཏ་ཛས་དར་སྤེལ་གཏང་ངོ་། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་བྱ་དགའ་དཔག་མེད་གནང་སྟེ་བྷ་ར་ཏ་ཛ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པར་གྲགས།

བྷ་ཀ་མ། རང་བྱུང་འཕགས་པ་མཆེད་ལྔའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་འདི་བལ་ཡུལ་དང་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས་པར་བཤད་ཀྱང་ས་མིང་མི་གསལ་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་སྐུ་འདི་ཡོད་པ་ཡང་བཤད་མེད།

བྷྲིང་ཀ་ར། འཛིན་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། གསེར་གྱི་སྤྱི་བླུགས་ཀྱི་མིང་ཡིན།《མངོན་བརྗོད་རྣ་རྒྱན》ལས། བྷྲིང་ཀ་ར་ནི་གསེར་གྱི་སྤྱི་བླུགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་བདུན་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གླང(༡༤༡༣)ལོར་ཡབ་ཚེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་དགོན་གསར་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པར་རྩེད་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་འབྲུག(༡༤༢༨)ལོར་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས།

རིན་སྤུངས་ནས་བདག་མོ་ཞིག་བཞེས་ཏེ་སྲས་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས། སྔེ་སྲིད་འདིས་སྲིད་དབང་སྐྱོང་སྐབས་འབྲུམ་ནོར་སོང་བའི་དབང་གིས་ཞལ་ཛ་མི་མཐུན་པ་དང་། དུས་མི་བདེ་བ་མང་དུ་བྱུང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཤག་གསུའི་ས་ནས་རིན་སྤུངས་རྫོང་དཔོན་ནོར་བུ་བཟང་པོས་གཙང་ཁུལ་གྱི་དབང་ཆ་ཕལ་ཆེ་བ་ཕྲོགས། ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་པར་སྲས་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་རྩེད་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐོས། དེ་ནས་ཡུམ་སྲས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྩེད་ཐང་གི་སྡེ་གཟར་ཡངས། ཡུམ་གཤེགས་རྗེས་རིན་སྤུངས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་མཁར་ཐོག་བཟུང་། གོང་མ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་མེ་གླང(༡༤༥༧)ལོར་ཟུར་བཞུགས་གནང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་གླང(༡༤༦༩)ལོར་དྲུང་མིང་གོང་མས་གསེར་ཡིག་པ་མངགས་ཏེ་དབང་གི་མཚན་ཕུལ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་གླང(༡༤༨༡)ལོར་རིན་སྤུངས་པ་ཁྲ་དཔོན་གྱིས་མཆོད་དབུས་གཙང་གི་དཔོན་གནས་ཆེ་ཁག་རྣམས་འཚོགས་ཏེ་ཁྲ་དཔོན་གཉིས་དབར་ལེགས་སོལ་ཞུས་ནས་གོང་མ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་སླར་ཡང་སྔེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། ནང་སོ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་སྙན་ཆེན་དང་། དཔོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཀ་བཞི་བཟུང་། སྐབས་དེའི་ཚེ་དབུས་གཙང་མཐའ་རིས་བཅས་པར་སྡེ་དཔོན་རྣམས་ནས་རང་རང་གི་མངའ་ཐོག་ཏུ་དཔུང་དམག་གོ་ཐུག་མ་ཕྱུང་ཙམ་རེ་སྒྲིར་ཀྱུར་ཐོག རང་རང་གི་མཆོད་ཡུལ་བླ་མ་དང་། དཔོན་པ་ཁག་གི་ལ་སྡེ་དང་། དཀོར་ཟ་དགེ་ཁོངས། ཆོས་ལུགས་སྙིང་ལ་ང་མཐོང་བཙན། གཅིག་རྒྱབ་གཅིག་ཡངས་བྱེད་རེས་ཀྱིས་ནང་འཁྲུག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱུང་ཡང་གོང་མ་ཉིད་ཀྱི་དཔོན་ལྷ་བུར་བཞུགས་ནས་བདེ་ཚུན་འདུམ་པའི་སློབ་སྟོན་ཁོ་ན་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་བཟང་རྩེ་པ(འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་ཞུ)དང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྩེད་ཐང་གི་མཚན་ཉིད་པ་དང་སྒྲུབ་མཆོད་པ་རྣམས་ལ་བདག་རྐྱེན་བཟང་པོ་མཛད། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ཉང་པོ་གྲུ་ཁར་ལྕགས་ཀྱི་ཟམ་ཆེན་འཛུགས་པ་མཛད་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་དག་པ་གནང་བཞིན་པར་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༤༨༣)ལོར་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་སྐུ་གཤེགས།

དབང་བསྐུར་ཚིག་གསུམ། སའི་ཚིག སྔ་གོན་གྱི་ཚིག དངོས་གཞིའི་ཚིག་གསུམ། །

དབང་བསྐུར་དྲུག མི་རྟོག་ཕྲེང་བ། ཆུ། ཅོད་པན། རྡོ་རྗེ། དྲིལ་བུ། མིང་གི་དབང་ངོ་། །

དབང་བསྐུར་བདུན། བྱིས་པ་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ལ་གཟིགས།

དབང་བསྐུར་བ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རང་གིས་དད་པ་བྱེད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྐུ་བསྒོམ་པ་དང་། སྔགས་བཟླས་པ། ཕྱག་མཚན་ལ་རེག་པ། ལམ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་སྦྱིན་པ་ལ་ཟེར། (འདི་ཡང་གོ་དོན་རགས་པ་སྐབས་བདེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན)

དབང་བསྐུར་བའི་ཁྲུས། བུམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་བོ་ནས་ཆུ་བླུགས་ཏེ་ཁྲུས་བྱ་བ།

དབང་བསྐུར་བའི་ཚིག་བརྒྱད། ལྷ་དབང་བསྐུར་བའི་རབ་གནས་ཀྱི་ཚིག དབང་གི་ཡན་ལག་གི་ཚིག ལྷ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྦྱིན་སྲེག མཁའ་འགྲོ་མཉེས་པའི་ཐབས་ཚོགས་འཁོར། དཔའ་བོའི་སྟོན་མོ། དཔའ་མོའི་སྟོན་མོ། ལག་པའི་མཆོད་པ། ལག་པ་ལ་མཆོད་པའོ། །

དབང་བསྐུར་ལ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་བདུན། གཙུག་ཏོར། རིགས་ལྔ། དཔའ་བོའི་དར་དཔྱངས། སྟོད་གཡོགས། སྨད་གཡོགས། ཅང་ཏེའུ། ཌ་མ་རུ། རྡོ་རྗེ། དྲིལ་བུ། དཀར་གཟར། བླུགས་གཟར། རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག ཀ་པཱ་ལ། ཁ་ཊྭཱཾ་ག ཕྱག་ཕྱགས་ཀྱི་ཞམ་ཐབས། རོ་གདན། ཚངས་སྐུད་དོ། །

དབང་གི་རྒྱ་བོ་རྣམ་པར་དག་པ། རང་ལ་དབང་གནང་མཁན་གྱི་བླ་མ་དེར་གཞུང་གི་དམ་ཚིག་གིས་མ་ཉམས་པའམ་མན་ངག་རྣམས་རང་བཟོ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་ཞིང་མན་ངག་གི་རྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ་ཞིག་ལ་འཇོག

དབང་གི་རྒྱ་བོ་བཞི། ཡི་དམ་ལྷའི་དབང་། བཀའ་བརྒྱུད་པོ་རྗེའི་དབང་། རང་རིག་པ་རྩལ་གྱི་དབང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབང་ངོ་། །

དབང་གི་རྒྱ་བོ་བཞིའི་ཆས། ཐང་ཡིག་ལས།

༡. ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དབང་། །ཕྱི་ཡི་ཆས་བརྒྱད་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རུ་བསྒྱུར། །ཞེས་པས། ཐང་གོས། སྣམ་སྦྱར། ཞམ་ཐབས། ལྷུང་བཟེད། མཁར་སིལ། པོ་ཏི། གདིང་བ། ཆུ་ཚག་དང་བརྒྱད་དོ། །

༢. ཆོས་བཀའ་གཏད་པ་པོ་ཏི་གླེགས་བམ་དབང་། །ནང་གི་ཆས་བརྒྱད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བསྒྱུར། །དེ་ཡང་། ཆོས་གོས་གསེར་གྱི་ཞ་རིལ་ཅན་ཟབ་བེར། ཐོད་ཀ ཞམ་ཐབས། བན་རྟེའི་ལྷུང་བཟེད། ཁ་ཊཾ་གྱི་མཁར་སིལ། དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ། ཐོད་ཕྲེང་། འདབ་ལྡན་རིགས་ལྔ་དང་བརྒྱད་དོ། །

༣. རིག་པའི་རྩལ་དབང་ཡི་དམ་ལྷའི་དབང་། །གསང་བའི་ཆས་བརྒྱད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རུ་བསྒྱུར། །དེ་ཡང་། གླང་ཀོ སྦྱི་ཕྱགས། ཕྱག་ཤམ། རཀ ཞག་གི་ཟོ་རིས། ཐོད་ཕྲེང་། ཐལ་ཆེན། སྤྱིལ་ཆུན་དང་བརྒྱད་དོ། །

༤. ཡོངས་རྫོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དབང་། །དབང་གི་ཆས་བཅུ་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེར་བསྒྱུར། །དེ་ཡང་། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ། གཟུངས་ཐག་རྡོ་རྗེ། རྒྱན་དྲུག ཀཾ་སུ་ཏྲ། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་ཐེབ། སྨན་རག་གཏོར་གསུམ། བན་ཕྱར། དཀར་ནག་གཟར། རལ་པའི་ཞུང་ལོ་དང་བཅུའོ། །

དབང་གི་མཐའ་རྟེན་གྱི་ཚིག་དྲུག རིག་མའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ། རྡོ་རྗེའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ། སྤྱོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ། ལུང་བསྟན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ། རྗེས་གནང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ། དབུགས་དབྱུང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་སྦྱིན་པ་རྣམས་སོ། །

དབང་གི་ལྷ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་ཡུམ་ལྔ། རིགས་ལྔའི་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལ་དབང་གི་ལྷ་ཟེར།

དབང་གིས་འཚྭ་བ། དབང་གིས་འཕྲོག་པའི་དོན།

དབང་སྒོང་མ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་སྒོང་མ་དང་ངེས་དོན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྒོང་མའོ། །

དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཕག་གྲུ་སྔེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟག(༡༣༧༤)ལོར་ཡབ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ་ཟེ་ན་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་མཁན་ཆེན་གཞོན་དབང་པའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རྩེད་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཚོགས་པ་ལོ་བཞི་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང(༡༣༨༥)ལོར་ཤག་གསུའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ས་སྦྲུལ(༡༣༨༩)ལོར་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཀྲུའུ་ཡོན་ཀྲང་གིས་དབང་གི་མཚན་དང་གསེར་གྱི་དམ་ཁ་ཕུལ། སྔེ་སྲིད་འདི་ཉིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་ཤིང་། ཞབས་འབྲིང་མི་དྲག་རྣམས་བོད་ཕ་རབས་ཀྱི་ཆས་ལུགས་བཟང་པོ་མི་ཉམས་སྐྱོང་པ་ལས་ཧོར་ཆས་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཞྭ་གོས་གྱོན་པ་རྣམས་ལ་མི་མཉེས་ཤིང་། ལྷག་པར་ལོ་གསར་སོགས་མཛད་ཆེན་ཁག་ལ་ནང་བློན་མི་དྲག་རྣམས་ནས་སྔར་བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་སྐབས་ཀྱི་ཆས་གོས་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་གྱོན་སྲོལ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཞལ་དང་རྩེད་ཐང་གི་སློབ་གྲྭ་བཤད་གྲྭ་རྣམས་ལ་བདག་རྐྱེན་དགེ་ཚོགས་བློས་མི་འཁྱུད་ཅིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། སྤྱན་སྔ་ཀུན་སྤུངས་པ། མཚུངས་མེད་རིན་གཞོན། གཙོ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་དམ་པ་མང་པོར་ཆོས་གསན་ཞིང་གུས་མཆོད་མཛད། དབུས་གཙང་རྫོང་ཆེན་ཁག་གི་རྫོང་དཔོན་པོ་བཅད་རེས་བསྐོར་བྱ་རྒྱུ་དེ་རྫོང་ཆེན་རྣམས་སློབ་པོ་ཆེ་གྲུས་ལ་མི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཤེས་སུ་འཇུག་པའི་ཞལ

དམ་གནང་སྟེ་སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་བརྩོལ་བསྐུར་གྱིས་ཇོང་གཞིས་སྐེར་བདག་གནང་། བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིད་ལ་ཤར་ཚད་ལག་ཏུ་མི་ལེན་པའི་རྒྱལ་བཙད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་སོགས་ལས་མཆོག་དམན་གྱི་སྐྱེ་རྒུ་མཐའ་དག་ནས་གོང་ས་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཞེས་མཚན་དངོས་མེད་དུ་ཆགས་པས་དེ་ནས་བཟུང་མཚན་གྱི་ཆེ་བསྟོད་དུ་གོང་ས་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་། གཉིས་མོས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་དང་བློས་བླངས་ཀྱི་ཕན་རྒྱ་ཁག་ལ་ལུགས་གཉིས་གོང་མ་ཁྲིམས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་རྒྱག་རྒྱུའི་སྲོལ་ཚུགས། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཐའ་དག་གི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་དང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་འཛིན་པ་ཚོགས་པ་སྡེ་བཞིའི་དབྱར་གནས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་སོ་སོར་མཛད། བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གསུམ་དང་། གསེར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་སོགས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་བཞེངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་སྐབས་དངོས་པོའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པ་དང་། འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་ཕྱག་འདེབས་པའི་སྦྱིན་བདག་གི་མཐིལ་ལེན་མཛད། དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་མཐར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་བྱི(༡༤༣༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་དྲུག་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྟ(༡༤༡༤)ལོར་ཡབ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་ཀུན་དགའ་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་རྩེད་ཐང་གདན་སར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་བྱི(༡༤༣༢)ལོར་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ལུགས་ཟུང་གི་མཛད་པ་རྣམས་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་ཕྱག་བཞེས་གནང་། དེའི་དུས་ཡར་ཤུང་ཐེལ་དུ་དུས་ཐིང་ཞངས་དེ་དུས་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་། འདི་ལ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༤༤༥)ལོའི་སྡེ་གཟར་ཆེན་མོའམ་ཕག་གྲུ་ནང་ཞིག་གི་ལོ་ཡང་ཟེར། ཤིང་ཡོས(༡༤༣༥)ལོ་ནས་རིན་སྤུངས་པའི་ཤུགས་ཇེ་རྒྱས་དང་ཕག་གྲུའི་མངའ་ཐང་ཉུང་ཟད་ཉམས་གུད་དུ་སོང་ཞེས་སྨྲོད། མེ་སྦྲུལ(༡༤༣༧)ལོར་གོང་མ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སྐྱིད་ཤོད་དུ་ཕེབས་པ་ནང་སོ་རྡ་དཔོན་ཤ་ཆེན་པོས་གུས་མཆོད་ལེགས་པར་མཛད། དུས་མི་བདེ་བའི་དབང་གིས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་མ་ཐུབ། གོང་མ་འདིའི་སྐབས་རྩེད་ཐང་དང་། རྩེའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ། གསེར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་སོགས་གསར་བཞེངས་དང་། ནག་ཚང་གི་ཁྲིམས་བཅས། སྤྱན་མཆོད་མང་པོ་བཙུགས། པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་། རྒྱ་མ་སྨན་སྟ་བ་གཞོན་ཞོད། ཀོད་ཕྲུག་རགས་པ་སོགས་དང་། ཞྭ་ལུ་པར་དུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། གསང་ཕུའི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས། རྫོང་ཆེན་དཔོན་སློབ་སོགས་ལ་ཞུས་འདུད་དང་བདག་རྐྱེན་ཆེ་བ་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཐུགས་རབ་ཆེ་ཞིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས། ཐུང་ཚོགས་ཀྱི་སོ་ཁ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་འོད་ཡུག་གླིང་དཀར་གྱི་རྫོང་བཙིགས། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཞེས་སྟོད་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་གོང་མ་འདིའི་ཞབས་འབྲིང་དུ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས། སྲིད་ཀྱི་ཞབས་ཞུར་རིན་སྤུངས་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོ་དང་འཁྲུངས་རྒྱས་པ་ཧོར་དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གཉིས་ནས་བྱས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༤༤༠)ལོར་ཟླ་མིང་གྱིན་བཞི་གྲིང་ཐུང་རྒྱལ་པོས་དབང་གི་འཐམ་ཀ་ཕུལ། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་གླང(༡༤༤༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཆོས་ལྡ་ལ་གཤེགས་པས་ཕྱུན་ཕྱ་ཆོས་ལྡ་པ་ཡང་ཟེར། ཁྲི་སྲིད་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྐྱངས།

དབང་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་རབས་དགུ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༤༨༨)ལོར་ཡབ་སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་པོ་དང་ཡུམ་རྫོང་ཁ་མའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལུག(༡༤༩༩)ལོར་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ཤིང་བྱི(༡༥༠༤)ལོར་རིན་སྤུངས་ནས་སྲིད་ཚ་ཞིག་བདག་མོར་ཕྱུལ་བ་དེ་ལ་སྲས་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་སྡེ་སྲིད་དང་རིན་སྤུངས་པ་དཔོན་སློབ་དབར་གྱི་འཁོན་གཞིའི་འགོ་ཚུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་ཟླ་མིང་གོང་མས་དབང་གི་མཚན་ཕུལ། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༥༢༢)ལོར་རིན་སྤུངས་པས་སྔར་ཡང་སྡེ་གཟར་ཆེན་ཆེ་བར་བསྐྱངས་ཀྱང་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་མཚན་དུས་ལ་སྨིན་མ་ཐུབ། རིན་སྤུངས་པ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་དཔོན་ཚབ་ཐེལ་གཏོང་བསྐོས་སྐབས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྟག(༡༥༡༨)ལོ་ནས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་ཕེབས་མི་ཆོག་པ་བཀག་སྟེ་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཐེ་འདབས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་སྐྱ་པའི་དགོན་ཁག་ནས་དགེ་འདུན་པ་ཕེབས་རྒྱུའི་ལམ་བཟོས་པ་དེ་སྡེ་སྲིད་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཡོས(༡༥༡༩)ལོར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་པ་སྨོན་ལམ་ལ་ཕེབས་སྲོལ་སྔར་རྒྱུན་བསྐྱར་གསོ་གནང་བ་དང་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལོ་ལྟར་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་དཔོན་བཀོད་ཁུངས། འབྲས་སྤུངས་ཇོ་ཁང་རྫོང་མོ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་ཕུལ། མིང་དཀའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་བསྒྱུར། སྡེ་སྲིད་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་རིན་སྤུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ལ་བརྫི་བའི་སྡེ་གཟར་མང་ཙམ་བྱུང་ཡོད་རུང་། སྡེ་སྲིད་མཆོག་ལུགས་ཟུང་སྐྱོང་ཕྱོགས་མཁས་ཤིང་ཕན་ཚུན་མཐུན་ཐབས་གཙོ་བཟུང་མཛད་པས་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་མཚན་རྟགས་ཉམས་པ་ཆེར་མ་བྱུང་། རྗེ་འདིས་གསེར་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ཇི་སྙེད་དང་གོས་ཐང་མང་པོ་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་ཞེན་མེད་པར་ཀུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཞབས་ཏོག་མཛད། སྲིད་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐུག་བསྐྱངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡས་མས་བཞུགས།

དབང་མདོན་ལྔ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན། སྒྲ་འཛིན་དབང་མདོན། དྲི་འཛིན་དབང་མདོན། རོ་འཛིན་དབང་མདོན། རེག་འཛིན་དབང་མདོན་ནོ། །

དབང་བཅུ། ༡.ཚེ་ལ་དབང་བ། ༢.སེམས་ལ་དབང་བ། ༣.ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ། ༤.ལས་ལ་དབང་བ། ༥.མོས་པ་ལ་དབང་བ། ༦.སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ། ༧.སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ། ༨.རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ། ༩.ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ། ༡༠.ཆོས་ལ་དབང་བ་བཅས་བཅུའོ། །

དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་སྒྲི་ཁྲིམས། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་ཡོད་ན་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་འདྲ་མཉམ་དུ་གཅོད་པ་ལ་ཟེར།

དབང་ཆེན་རྟ་མཆོག་རོལ་པ། (དཔལ་རྟ་མགྲིན) དཔལ་རྟ་མགྲིན་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཤིང་། རྟ་མགྲིན་ལ་སྒྲ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྐུ་མདོག་དང་། ཕྱག་མཚན། བཞུགས་སྟངས་སོགས། རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ་དང་སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩའི་ལྷ་སྐུའི་སྣང་བརྙན་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་། ལས་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

དབང་རྗེས་གནང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གྲུབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། སོ་སོ་དད་པ་ཡོད་པའི་ལྷ་དེ་སྒོམ་ཆོག་པ་དང་། ལྟགས་བཀྲུང་ཆོག་པ། ཆོས་དཔེ་བལྟས་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལྷ་དེའི་དབང་ཞུ་དགོས་པ་དང་། དབང་བསྐུར་རྒྱུ་མེད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དེ་ཚོར་ནང་དོན་གོང་དང་འདྲ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དེ་ལ་རྗེས་གནང་ཟེར།

དབང་ཏང་། དབང་ཆའམ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དོན་ཏེ་དབང་ཐང་ཟེར།

དབང་རྟུལ། རིག་པ་སྦྱུ་པོ་དང་། བླུན་པོ།

དབང་རྟེན། དབང་པོ་དེ་གནས་པའི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པ། དཔེར་ན། མིག་གི་མཐོང་བྱེད་རྒྱལ་མོ་དང་། སྣའི་ཟོར་བའི་དབྱིབས་ཅན། རྣ་བའི་གྲོ་ག་གཞུས་ཏེ་བཅད་པ་ལྟ་བུ། ལྕེའི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལྟ་བུ་བཅས།

དབང་རྟེན་ལྔ། ནམ་མཁའི་རྟེན། རླུང་གི་རྟེན། མེའི་རྟེན། ཆུའི་རྟེན། སའི་རྟེན་བཅས་ལྔའོ། །དེ་ཡང་། ནམ་མཁའི་རྟེན་ནི་སྙིང་། རླུང་གི་རྟེན་ནི་གློ་བ། མེ་ཡི་རྟེན་ནི་མཆིན་པ། ཆུ་ཡི་རྟེན་ནི་མཁལ་མ། ས་ཡི་རྟེན་ནི་མཆེར་པ་སྟེ་ལྔ།

དབང་དང་གདམས་ངག ཆོས་ལུགས་ནང་གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མདུན་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་བསྙེན་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་དབང་གནང་བ་ཟེར། གདམས་ངག་ནི། ཉམས་སྦྱོང་གསང་བ་ཅན་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པའི་དོན། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། རྒྱ་གར་ལྷ་གཅིག་བསྙེན་པས་ལྷ་འགྲུབ། བོད་ལྷ་བརྒྱ་བསྙེན་པའི་ལྷ་མི་འགྲུབ། ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ནི་དབང་ཡོད་མེད་ལས་བཤད་པའོ། །

དབང་པོ་སྒོ་ལྔ་ཚང་བ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འབྱོར་པ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། མིག་དང་། རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། ལུས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ།

དབང་པོ་ལྔ། མིག་གི་དབང་པོ། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལྔའོ། །ཡིད་དབང་བསྡེབས་པས་དྲུག་དང་། ཕོ་དབང་མོ་དབང་སོགས་བསྡེབས་པས་ཉེར་གཉིས་སོ། །ཡང་ན། དད་པའི་དབང་པོ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། དྲན་པའི་དབང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་རྣམ་བྱང་དབང་པོ་ལྔའོ། །

དབང་པོ་ལྔའི་ཁྱད་པར་གསུམ། རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བདག་པོའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། གཟུགས་ཅན་དང་བས་བསྡུས་པའི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བཅས་སོ། །

དབང་པོ་བཅུ་གཅིག ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ། ངག ལག་པ། རྐང་པ། རྐུབ། འདོམས། བློའི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ། མིག རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། པགས་པ། ལས་བློའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའོ། །

དབང་པོ་ཉམས། མཐོང་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་མིག་ལོང་བ་དང་ཉན་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣ་བ་འོན་པ་དེ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་ཉམས་པའི་ནང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན། དབང་པོ་ལྔ་ཡི་ནང་ནས་གཞན་དག་ཉམས་ན་ཡང་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་ན་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་ཙམ་ཡོང་ཞིང་། དབང་པོ་གཞན་དག་མ་ཉམས་ཀྱང་མིག་དང་རྣ་བ་ཉམས་ན་མི་ཚེ་འཁྱོལ་བ་ཧ་ཅང་དཀའ་བ་ཡིན།

དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས། 1. མིག་གི་དབང་པོ། 2. རྣ་བའི་དབང་པོ། 3. སྣའི་དབང་པོ། 4. ལྕེའི་དབང་པོ། 5. ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། 6. ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། 7. ཕོའི་དབང་པོ། 8. མོའི་དབང་པོ། 9. སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ། 10. བདེ་བའི་དབང་པོ། 11. ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ། 12. ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ། 13. བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ། 14. དད་པའི་དབང་པོ། 15. བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། 16. དྲན་པའི་དབང་པོ། 17. ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། 18. ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ། 19. མ་ཤེས་པའི་དབང་པོ། 20. སྲོག་གི་དབང་པོ། 21. མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ། 22. ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་བཅས་སོ། །

དབང་པོ་རྣམ་ལྔའི་མེ་ཏོག དེ་ཡང་ནང་དུ་དོན་སྙིང་ལྔ་ལས་མེ་ཏོག་ལྟར་དབང་པོ་ལྔ་ཕྱིར་སྣང་བ་སྟེ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའི་དངས་མ་མཆེར་པ། མཁལ་མ། སྙིང་། གློ་བ། མཆིན་པ་ལྔ་ལས་མཆེར་པའི་མེ་ཏོག་མཆུ། མཁལ་མའི་མེ་ཏོག་རྣ་བ། སྙིང་གི་མེ་ཏོག་ལྕེ། གློ་བའི་མེ་ཏོག་སྣ། མཆིན་པའི་མེ་ཏོག་མིག་དང་ལྔར་འཆར་ཏེ། འདི་དག་ལུས་ལས་བྱུང་བའོ། །

དབང་པོ་རྗེ་རྒྱལ་གཉིས། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་། །

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལྔ། མིག་གི་དབང་པོ། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའོ། །

དབང་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ། ཡིད་དབང་སོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཆོག་དང་། བར་མ། ཐ་མ་སྟེ་གསུམ།

དབང་པོ་གསལ་བ། དབང་པོ་ལྔ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ།

དབང་པོའི་སྒོ་དྲུག མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅས་ལྔའི་སྟེང་དུ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བསྣན་ནས་དབང་པོ་དྲུག་གམ་དབང་པོའི་སྒོ་དྲུག་ཟེར།

དབང་པོའི་མངོན་སུམ། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ནས་རེག་འཛིན་དབང་མངོན་བར་ལྔའོ། །ཕྱི་རོལ་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འདོད་ཚུལ་ནི། མིག་ལ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ཤིག་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་ཡ་གཅིག་གིས་བལྟས་པ་ལས་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་རོ། །མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མིག་གཉིས་དང་རྣ་བ་གཉིས་སོགས་ལ་འཛང་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ། །

དབང་ཕྱུག ལྷ་རིགས་པའི་རིགས་ཀྱིས་དད་པ་བྱེད་ཡུལ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ།

དབང་ཕྱུག་གི་བུ་མོ་བདུན། སྲིན་ལྟ་མ་ཡིན་ཙ་ཙ་དང་དབང་ཕྱུག་འཐབ་པ་ན་དབང་ཕྱུག་གི་རྩལ་ས་ལ་ལྷུང་བ་ལས་ལྷ་མོ་བདུན་དུ་གྱུར་པ་ནི། 1. ཚངས་མ། 2. དབང་མོ། 3. ཁྱབ་འཇུག་མ། 4. ཕག་མོ། 5. དྲག་མོ། 6. ལུས་ངན་མོ། 7. གཞོན་ནུ་མ་བཅས་སོ། །

དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། 1. གཟུགས་ཕྲ་བ་དང་རགས་པ་ཡང་། །ཁྱབ་དང་ཡང་དག་ཐོབ་པ་ཉིད། །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་བརྟན་པ། །དབང་ཕྱུག་ཉིད་དང་འདོད་དགུར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། 2. སྐུ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟེ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་གཞན་སྨིན། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དབང་ཕྱུག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་གཞན་སྨིན་པར་བྱེད། སྐུའི་དབང་ཕྱུག་གིས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད། གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གིས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན། ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་གསལ་བར་བྱེད། ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་དབུལ་བ་སེལ་བ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཐུ་དང་ལྡན། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཕྲ《རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན》དང་། 《སྒྲོན་གསལ་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པའི་མཆན》《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་མཆན》དང་བཅས་པར་གསལ།

དབང་ཕྱུག་བརྒྱད། སྐུ་ཡི་དབང་ཕྱུག་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། །རྫུ་འཕྲུལ་ཀུན་འགྲོ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། །ཅི་འདོད་འཕྲིན་ལས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྐུ་དང་། གསུང་། ཐུགས། རྫུ་འཕྲུལ། ཀུན་འགྲོ། ཅི་འདོད། འཕྲིན་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ཕྱུག་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ཕྱིར་ན་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་སྐབས་རེ་སྐྱེས་པ་པོའི་མཚན་མ་ལ་གསང་བའི་མིང་དུ་བཏགས་སྲོལ་ཡོད།

དབང་ཕྱུག་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ། ཡང་བ། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། གར་ཡང་ཕྱིན་པ། གསལ་བར་ཐོས་པ། དབང་པོ་ཉིད། དབང་བསྒྱུར་བ་ཉིད། གང་དུ་འདོད་པར་གནས་པའོ། །ཡང་ན། སྐུ། གསུང་། ཐུགས། རྫུ་འཕྲུལ;

འདོད་དགུ་འབྱུང་བ། དགོས་དགུ་འགྲུབ་པ། སོན་པ། བདག་པའི་དབང་ཕྱུག་གོ ། ཡང་ན། ཕྱ་བ། ཡང་བ། ཀོ་འཕང་ཆེ་བ། འདོད་དགུ་བྱེད་པ། མཆོད་པར་འོས་པ། བྱ་བ་ལ་དབང་བ། ལས་ལ་མི་དབང་བ། འདོད་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །

དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་རྒྱུད། གྲངས་ཅན་གྱི་མ་རྣམས……ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཚད་མར་འདོད་པ་ཞིག་སྟེ། ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་གིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དྲང་སྲོང་རྒྱ་སྐྱུང་གིས་རྩོམ་པའོ། །དེ་ལ༼དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་རྒྱུད་ལུས་རྒྱ་པ་དང་དྲུག་ཅུ་པ༽སོགས་བརྩམས་ནས་གྲངས་ཅན་གྱི་མ་ལྟེ……གྲངས་ཅན་ལྟར་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པར་འཛིན་པའོ། །ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་འགྱུར་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་གཙོ་བོ་ཁོ་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་ན་བྱིན་གྱིས་རློབས་པ་པོ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་ན་འབྲས་བུ་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་ཕྱུག་ཉིད་གཙོ་བོ་ལ་སྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དབང་ཕྱུག་པ། ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་བྱེད་པོར་གྲགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའམ་ལྷ་ཆེན་མ་ཧཱ་དེ་ཝ་ཞེས་པའི་ལྷའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། དབང་ཕྱུག་པ་ཞེས་པ་ནི། ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་སྟོན་པར་འཛིན་པ་དང་། གཞི་ནི་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་གིས་སྤྲ་སྤྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡོངས་རྫོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་པོའི་བློ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་སོགས་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབས་པ་དང་། ལམ་ནི་བུམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བསྒྲུབས་ཏེ་བསྐལ་པའི་བར་དུ་འཆི་བ་མེད་པ་བསྒྲུབས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་ལིངྒའི་རྩེ་ནས་དབང་བསྐུར་བ་དང་། བུད་མེད་དང་སྦྱར་ནས་ཁམས……འཇིག་པའི་བདེ་བ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་བུ་ནི་ཁམས་འཇིག་པའི་བདེ་བ་ལས་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྨིན་པ་ཐར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་ནི། གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེ་ན་བཞུགས་སོ་ཨུ་མ་དང་སྲས་ཚོགས་བདག་དང་གདོང་དྲུག་སོགས་འཁོར་གྱི་ཚོགས་སྟོང་གིས་སྐོར་ཞིང་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཉིན་རྟ་རིག་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ཆེན་ཏི་སེར་བཞུགས་པ་ཡང་སྔར་སྲིད་པ་ཆགས་དུས་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་པ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་དང་སྣན་དུ་དུག་བྱུང་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ལྷ་ཆེན་པོ་རང་གི་མགྲིན་པར་བཞག་པས་དུག་གིས་དེའི་མགྲིན་པ་སྔོ་ནག་ཏུ་གྱུར་ནས་མི་བཟོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་བ་སྙོམ་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བའི་ཏི་སེར……གནས་བཅས་པ་ཡིན་ཟེར། དེ་བཞིན་རལ་པའི་རྩེར་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་ཟླ་ཚེས་ཅོད་པན་དུ་བཅིངས་པ། ལྷ་ཚངས་པའི་སྟེང་གདོང་བཅད་པའི་སྡིག་པ་སྦྱང་ཕྱིར་སྟོང་སྟོད་དུ་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་མིའི་ཐོད་པ་ལག་ཏུ་ཐོགས་པ་ལྷ་ཆེན་གྱིས་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྟགས་སུ་རྩེ་གསུམ་པ་ཐོགས་ཏེ་གནས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཅན་གྱི་ལྷ་ཞིག་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་བྱེད་པོ་དང་ཡི་གེའི་བྱེད་པོ་སོགས་བྱེད་པོ་ཉེར་བཞིར་བཤད་པའི་ལྷ་ཞིག་གོ །

དབང་ཕྱུག་བུ་གཉིས། ཚོགས་བདག་དང་གདོང་དྲུག……གཉིས།

དབང་ཕྱུག་བཞད་པ་རྡོ་རྗེ། གོང་དུ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དབང་ཕྱུག་ཡོན་ཏན་རྣམ་བརྒྱད། མཁས་པའི་ན་རྒྱན་ལས་ཕྲ་དང་། ཡང་དང་། རབ་ཐོབ་དང་། རབ་འདོད་དང་། མཆོད་འོས་དང་། དབང་ཕྱུག་ཉིད་དང་། དབང་དུ་བསྒྱུར་དང་། འདོད་དགུར་བསྒྱུར། དབང་ཕྱུག་ཡོན་ཏན་རྣམ་བརྒྱད་དོ། །

དབང་བ་བཅུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་……བཅུ་དང་དོན་གཅིག་གོ །

དབང་གཞུ། འཛའ་ཚོན་གྱི་མིང་དགས། དབང་ནི་ལྷ་ཡུལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་གཞུ་ནི་བརྒྱ……བྱིན་གྱི་གཞུ་ལྟ་བུ། སྒོར་དབྱིབས་བྱེད་ཀ་དང་འདྲ་བས་ན་དབང་པོའི་གཞུ་རིས་ཟེར། དབང་གཞུ་ནི་ལྷའི་དབང་པོའི་གཞུ་རིས་ཟེར་བ་ཚིག་བསྡུས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

དབང་བཞི། བུམ་དབང་དང་། གསང་དབང་། ཤེར……དབང་། ཚིག་དབང་སྟེ་བཞིའོ། །ལུས་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བྱེད་དེ་ལུས་ལྷ་སྐུར་སྒོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི……ཕྱིར་དུ་བུམ་པའི་དབང་། ངག་གི་ཉེས་པ་སེལ་བྱེད་དེ་ངག་གི་བཟླས་བརྗོད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསང་བའི……དབང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བྱེད་དེ་ཡིད་འོད་ཟེར་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་། གསུམ་ཀའི་ཉེས་པ་སེལ་བྱེད་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚིག་གི་དབང་བཅས་སོ། །

དབང་བཞིའི་རྒྱུད་བཞི་སྨིན་པ། ཕྱི་བུམ་པའི་དབང……གིས་ལུས་སྨིན། ནང་གསང་དབང་གིས་ངག་སྨིན། གསང་བ་ཤེས་རབ་དབང་གིས་ཡིད་སྨིན། ཡང་གསང་ཚིག་དབང་གིས་སེམས་སྨིན་པའོ། །

དབང་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ། དབང་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི……རྒྱལ་པོ་ནི་འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་དངོས་སུ་མ་བཞུགས……ཀྱང་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེས༼འབྲི་གུང……གདན་རབས་གསེར་ཕྲེང་༽དུ་གསལ་ཞིང་། རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་གཞུ་སྨད་མཁར་རྫོང་གཞིས་སུ་ཡབ་གདན་རབས་བཅུ……གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་ཆོས……རྒྱལ་བཟང་མོའི་སྲས་སུ་ཤིང་ཕག(༡༤༤༧)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། གདན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་མི་གཅིག་པའི་གཅེན་པོ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ……ནས་ཆོས་ལུང་ཚོགས་པའི་མཁན་ཆེན་ཏྲེ་མ་རྒྱལ་མཚན……བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། དུས་དེ་འབྲི་གུང་གི་དབང……བྱེད་ཕལ་ཆེར་བདུད་དབང་དུ་སོང་ནས་འཆད་ཉན་མཛད་པོ་ཆེར་མ་དར་བས་ཆོས་བརྒྱུད་ཕལ་ཆེར་ཆད་པ་ལ་རྗེ……འདིས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་གསོ་ཕྱིར་དབུས……གཙང་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལས་ལེགས་རྟོགས་ཐུངས་ཏེ་མོས་གུས་ཀྱིས་ཕྱག་ཆེན་ལྔ་ལྡན་དང་། ན་རོ་ཆོས་དྲུག འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་གྱི་ཟབ་ཆོས་མ་ལུས་པ་སོགས་གསན་བསམ……མཛད་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི……དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར། ཕྱག་ལྷན་པའི་གདུང་ལས་བྱུང་བའི……རིག་མ་ཞིག་དང་། ཁྲི་ཁང་པའི་རིགས་ཀྱི་རིག་མ་ཞིག་ཁང……དུ་བཞེས་ཀྱང་གདུང་སྲས་མ་བྱུང་། གཅུང་རིན་ཆེན་ཆོས……ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདན་སའི་ཁྲིར་མངའ……གསོལ་ཡང་མ་ཞེངས་པར་བྱ་བྲལ་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ཁོ་ན……བཟུང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མས་ཀུང་ཤང་གི་ཡུང……ལས་གནང་། ཕང་མཁར་ཐོག་པར་གྲགས། ཐུབ་དབང……གི་གསེར་སྐུ་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་བཞེངས་པར་མཛད། སྐྱེ་བོ་མི་བསྲུན་པ་འགའ་དུག་གི་སྦྱོར་བ་ནང་མཆོད་དུ……བཏབ་ནས་དྲངས་པར། ཁོ་བོ་དུག་ལྔའི་དུག་ལས་རྒྱལ་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་དུག་གིས་ཟ་བར་ག་ལ་ནུས། ཞེས་སོགས་མགུར་གསུངས་ནས་དུག་གིས་མ་ཐུབ། དེ་ནས་འབྲི་གུང……བྱང་ཆུབ་གླིང་རིན་པོ་ཆེར་བཞུགས། ཆོས་བརྒྱུད་ཐམས……ཅད་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ལ་གཏད་ནས་བསྟན……པ་གཏད། ཕྱི་སྒོམ་གཞན་ལ་ཡང་ཞལ་བཀོད་རྒྱ་ཆེ་བ……དང་བཅས་བསྒྲལ་ཏེ་ཤིང་བྱི(༡༥༠༤)ལོར་དགུང་གྲངས……ང་བརྒྱད་སྟེང་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་སོ། །

དབང་གསུམ། དབང་དང་པོ་ཁ་ཡུའི་དབང་། དབང……གཉིས་པ་ཚིག་ཐངས་དབང་། དབང་གསུམ་པ་ཡིན་ཡུ།

དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། མདོ་སྨད་ཨ……གཡང་ཕྱུག་མོའི་གཞུང་དུ་ཡབ་དབང་གྲགས་སྐྱབས་དང……ཡུམ་བདེ་ཟླ་སྐྱོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ……པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༧༦༤)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། རྗེ་འཇིགས

མེད་དབང་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ······
མཚན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བསྟལ། དགུང་ལོ་
བདུན་ཡོན་སྐབས་རྒྱུད་པ་ཏན་པ་བསམ་གཏན་སེང་གེ་ནས་
ཀློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་འདོན་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་
ཐུགས་འཛིན་གྲུབ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་སྐབས་ཆོས་གྲྭར་
ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བཞེས་མཛད། རྡོ་རམས་
པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན། བསྡུས་གྲྭ།
བློ་རིགས། རྟགས་རིགས་རང་ལུགས། གྲུབ་མཐའ་རིན་
ཆེན་ཕྲེང་བ། དགེ་འདུན་ཏྲི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ།
གུང་རུའི་ཊཱིཀ་འགྲེལ། དྭང་རིས་རྣམ་འགྲེལ་ཆེན་མོ།
ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པ་ཡན། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྣམས་
ཐུགས་འཛིན་གནང་། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་སྦྱ་ཆས་བགྱིན་
པས་ཐུག་ཙ་དང་གཏོར་ཟམ་གྱི་བཞེས་ཐུག་བསྐོལ།
བཞུགས་གདན་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ས་
རྟེན་ལ་བཞུགས། གཟིམ་ཁག་ཏུ་ཡང་གྲང་དུས་བྲ་གམ་
བཞེས་ནས་བཞུགས་པ་ལས་ན་བཟའ་གཞན་མེད་པ་སོགས་
སྤྱ་དལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་ཞུམ་པ་མེད་པར་རྩོལ་བསམ་ཁོ་ན་
ལ་གཉེར། ཆུ་སྟག་དགུན་ཆོས་ལ་ཕར་ཕྱིན་སྟོན་མོ་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་སྐབས་བླ་མ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོའི་
དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་
གཉིས་ཐོག་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་གསེར་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཆེད་མཆོ
ཕྱོན་ཁུལ་ལ་འཕྲུལ་སྦྱད་ལ་ཕེབས། བླ་མ་བློ་བཟང་ཡར་
འཕེལ་དང་གཙང་རབ་འབྱམས་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་
གཉིས་ལས་རྗེས་སྐོར་དང་། མེར་ཏན་ཆོས་རྗེ་སོགས་ཀྱི་
དྲུང་ནས་དབྱངས་ཅན་སྨྲ་མདོའི་རི་མོ་ལག་བྲིས་བསླབས།
སྐབས་མཚམས་ནམ་འཕྲིག་ལ་དབེ་མཚམས་དང་བསྙེན་པ་
ལས་ཐུང་འགའ་ཞིག་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་ཐོག་
རྡོ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་
རྒྱུད་པའི་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞིར་ཀུན་མཁྱེན་
འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་ཡང་སྲིད་ཆེད་ལྷ་ཕར་ཕེབས།
རྒྱལ་དབང་པཎ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གསེར་ཞལ་མཇལ་ཏེ་
ཆོས་འབྲེལ་དང་། ཐྲི་ཅོ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། པ་
རི་དགེ་བཤེས་ཕྲུལ་བདག བཀྲས་ལྷུན་ཡོངས་འཛིན་ཞལ་
ངོ་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་རྒྱུན་དཀོན་མང་དུ་
གསན། ས་ཏྲ་ཡོར་མདོ་སྨད་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར། དེ་ནས་
མཛོད་དགེ་དགོན་གསར་རབ་རྒྱས་གླིང་གསར་འདེབས་ཀྱི་
རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྐོས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་
མཆོད་རྫས་གསར་བསྒྲིགས་རྣམ་ཕུངས་དུ་མ་བཞེངས།
གཞན་ཡང་དགོན་སྡེ་མང་པོར་སྒྲུབ་མཆོད་དུ་མ་གསར་
འཛུགས་གཏོང་ཞབས་དང་སྤྱི་འཇོག་མང་འགྲེད་འཚམ······
ལུས་མེད་པ་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ནས་ཞེ་དྲུག······
བར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཁྲི་ཐོག་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པའི་ཐུགས་
འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་ནས་ལྔ་བཅུ་བར་རབ་
རྒྱས་གླིང་དགོན་པའི་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་
ནས་དོན་ལྔའི་བར་ཨ་མཆོག་དགོན་དང་བསྟན་འཕེལ་གླིང་
གི་ཁྲི་འཛིན་མཛད། དེ་སོ་སོར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་
སྒྲིག་ལམ་དག་ཐེར་དང་བཅོས་བསྒྱུར་ཡང་ཡང་མཛད་དེ་
བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཀར་ཚུགས། ཕྱང་ཀྱུ་གུ་ནས་ཤྭ་ཐྲི་
ཁྲིན་བར་དགོན་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་སོགས་ལ་གཟབ་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་འཁོར་མིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། 《བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་
གདན་རབས》དང་། 《རྗེ་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་
དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་འདོད་འཇུག་ངོགས》
《གྲུབ་མཐའི་དྲིས་ལན་ཕྱོགས་ལྷུང་རྒྱན་སེལ》 《བྱང་ཆུབ་
བདེ་ལམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་གནད་དོན་གསལ་བ》 《མདོ་སྡེ་······
རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཞུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་མེ་ཏོག》 《སྣ་བའི་
ཟིན་བྲིས་འོད་ཟེར་སྣང་འབར》 《རྗེ་བཙུན་དཀོན་······
མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་པད་མོ······
བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད》 《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཊཱིཀྐ······
རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ》 《བདེ་ལམ་ཟིན་བྲིས་སྙིང་གི་མེ་······
ལོང》སོགས་བཀའ་འབུམ་པོད་བཅུ་གཉིས་ཙམ་མཛད། སྐུ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན་བགྲང་གིས་མི་ལང་པ་གསར་བཞེངས་
གནང་། ཕྱི་ལོ་ནས་ན་བཟའ་དང་ཉེར་སྤྱོད་འགངས་ཆེན་
ཇི་ཡོད་སྟོང་ཟག་གི་ཚུལ་དུ་འགྲེད་བཏང་སྟེ། དགུང་ལོ་
དགུ་བཅུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་གླང་
(༡༨༥༣)ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཡར་ཚེས་ལ་བསམ······
བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ཚུལ་བསྟན།

དབས་རྒྱལ་ཏོ་རེ་སྟག་རྣ་ཅན། (སྟེས་སྟག་རྣ་ཅན་ཞེས་
པའང་སྣང་)འདི་ཉིད་རྒྱལ་པོ་སྲུང་དར་མའི་བློན་པོ་གཙོ་བོ་
ཡིན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
བློན་ཆེན་པོ་བྲན་ཀ་དཔལ་ཡོན་དང་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ······
ཅན་གྱི་བཙུན་མོ་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མ་གློག་ཏུ་ཉལ·······
བཤམ་ལ་སོ་ཞེས་ཕྲ་མ་བརྟུག་ནས་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར་ཏེ་མཐར་
བློན་ཆེན་པོ་བྲང་ཐང་དུ་བཀུམས་པ་དང་གཞི་མེད་ཀྱི་ཕྲ་མ་
དེར་བཙུན་མོ་ཡིད་སྨུག་སྟེ་ཕོ་བྲང་གི་ཡང་སྟེང་ནས·······
མཆོངས་ཏེ་རང་སྲོག་སྟེབས། དེ་ནས་ཇོ་མོ་དང་ཕྱ་མཁན་
རྣམས་ལ་ངན་ཀླུལ་བྱས་ཏེ་བཙན་པོའི་གཅེན་པོ་ལྷ་སྲས······
གཙང་མ་འདིར་བཞུགས་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཇིག་པས་སྤྱུགས་
དགོས་ཟེར་ནས་མོན་དུ་སྤྱུགས། མཐར་དབས་ཏོ་རེ་ལ······
སོགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ཞལ་ལྟག་པར་གཟུས······
ནས་བཀྲོངས་པ་སོགས་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲང་དར་མའི་སྐབས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྣུབ་མཁན་གྱི་ངན་བློན་མཁན་དང་
གདོང་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དབས་ཏ་ར་ཁོང་ལོད། (སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད)《ཆོས་འབྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་བློན་པོ་འདི་བཙན་པོ་ཁྲི······
འདུས་སྲོང་གི་བློན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་རྟོང
ནས་ཐོན་པའི་གཏེར་ཡིག་ནང་། བློན་པོ་འདིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི
ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་དུས་སུ་ཡོས་ལོའི་དགུན་དུས་ནས་འབྲུག
ལོའི་ནང་བར་ལོ་གཅིག་མ་ལོན་ཙམ་བློན་པོ་བྱས་ནས·······
བསྐྱོན་པར(ཁྲིམས་ཆད་བཅད་པའི་དོན)པར་བཤད།
ཞང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་སྙིང་པ་ལས། ཞང་རྒྱལ······
རབས་ཀྱི་ཁོང་མ་ཞོན་ཚུང་གི་ཁེ་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་མི······
ལོས(༧༩༧)ལོར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་སྟག་སྒྲ་ཁོང
ལོད་དང་འབྲོ་ཞང་མང་པོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་ཀློའི་མཁར
ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཡུལ་སྡེ་མང་པོ་ཕོག་ཏུ་བསྡུས། དེ་དུས
བློན་པོ་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་དབང་གིས།
ཀོང་ནས་ཏེ་ཞི་ས་ཆའི་ཅེ་དུའུ་ཧྲེར་བསྐོས་པའི་པིན་ཧྲུའུ······
ཧྲང་རུའུ་ཡི་གོ་གནས་ཡོད་པ་དཔོན་ཆེན་ཞོ་གྲུང་གིས་ས······
གནས་གང་སར་བློན་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་ནི་ཐང་དང་དན······
འབྲེལ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་འཆལ་གཏམ་དཀྲམ་པས་བཙན་པོ·······
ཐུགས་དོགས་སྐྱེས་ཏེ་བློན་པོ་སྟག་སྒྲ་ཁོང་ལོད་བོད་དུ·······
བསྐོང་ནས་སྲོག་ཐོག་བཏང་བར་བཤད་པ་ལྟུངས་དག་པར་
མཛད།

དབས་སྣང་གཞེར། དབས་དབྱི་ཚབ་ལ་ཟེར་ཞིང་འདིའི··
པོ་རྒྱུས་སྐོར《ཀུན་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་པོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ》དེབ··
དང་པོར་གསལ།

དབྱ་རྒྱང་རོ་གསུམ། ཙ་དབྱ་མ་དང་། རྒྱང་མ། རོ་མ··
གསུམ་གྱི་བསྡུས་མིང་།

དབྱ་སྐོར་གཡོ་ཞུས། གོང་རིམ་ལ་མགོ་བསྐོར་བཏང་སྟེ···
བརྫུན་ཞུ་བྱས་པ།

དབྱ་ཅན། བོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་སྟེ།
ཡི་གེ་རྣམས་ལ་འབྱེད་དུ་བཅད་པའི་མགོ་ཡོད་པའི་དབང་
གིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས། དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་
ཁི་ལུགས་དང་ལྡན་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁི·····
ལུགས་ནི་ཐམས་ཅད་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་སོང་ཞིང་།
ལྡན་ལུགས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ··
ལྡན་མ་རྩེ་མངས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྗེས
སུ་བཟོ་དབྱིབས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་བརྟེན། ཁྱུང་པོ····
གཡུ་ཁྲིས་ཐིག་རིས་གཏན་འཁེལ་མཛད། དེ་ཡང་འགྱུར··
བ་བྱུང་ནས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་དུས་རབས་
བཅོ་ལྔ་པའི་འགོར་རྒྱལ་རྩེ་སྲིད་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་
འཕགས་པས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས་པ་
དང་སྟབས་བསྟུན་སྐབས་དེའི་ཡིག་མཁན་མཁས་པ་ཡོད··
ཚད་བསྡུས་ནས་འབྲུ་ཆེན་དང་འབྲུ་ཆུང་གི་ཐིག་བཤད·····
བརྩམས་ནས་སྔར་ལས་ཞིབ་ཚགས་ཆེ་བའི་ཐིག་ཚད་ལག··
རྒྱུན་དར་སྤེལ་བཏང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས·····

འབྱུག(༡༥༨༨)ལོར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གོང་གསལ་ཐིག་བཤད་དེ་ལ་འཕྲོས་པ་བརྩམས་ཏེ《བཻཌཱུར་གཡའ་སེལ》གྱི་ནང་བཀོད་གནང་མཛད། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགོར་སྐྱ་འབྲུམ་ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་སྲིད་འདི་པའི་གོང་མ་བློ་བཟང་ཁྱང་རྒྱལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་ཀུང་ཡིག་རིས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དཔེ་རིས་དཔར་བསྐྲུན་མཛད་པ་དང་ལྷ་སྐྱ་འབྲུམ་ཆེ་ཤོས་ཀླ་བྲང་དུ་བཞུགས་ཤུལ་ལུ་ཡོད།

དབུ་ཆོས་གསུམ། དབུ་མཛད་དང་། དགེ་སྐོས། གཞུང་ལས་པ་སྟེ་གསུམ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གསུམ། ཐལ་འགྱུར་བ། གཞན་གྲགས་པ། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའོ། །

དབུ་མ་སྤྲེ་ཟླ། ཤེར་མདོ། མྱང་འདས་མདོ། དཀོན་བརྩེགས། སལ་པོ་ཆེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་བཅས་སོ། །

དབུ་མ་པ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཁས་ལེན་པས་ན་དབུ་མ་པ། དེ་ཡང་གཡང་ས་ཆེན་པོ་བཞིན་གང་དུ་ལྷུང་ན་ལྷུང་བ་དེ་ལྟུང་བར་འགྱུར་བའི་གནས་རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་བཀག་ནས་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཁས་ལེན་པས་སོ། །དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་དབུ་མ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་བ་དབྱེ་བའོ། །དབུ་མའི་ལུགས་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆོས་སྐལ་དུ་ཀླུ་ཡུལ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་སོགས་སྤྱན་དྲངས། ཀླུ་སྒྲུབ་རང་གིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་གསར་དུ་བརྩམས་ཏེ་དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདིའི་སློབ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་གི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་ཉིད་དང་འདྲ་བར་ཚད་མར་འཛིན་པ་སློབ་དཔོན་ཨཱརྻ་དེ་བ་སྟེ། ཡབ་སྲས་འདི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་གནས་ཀྱང་གཞུང་གི་བསྟན་ཚོད་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་བཞག་གསལ་བར་མ་ཕྱེ་བས་ཐལ་རང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པས་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པ་སྟེ། ཕྱིས་བྱུང་བའི་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ཁུངས་གཏུགས་སའམ་རྩ་བ་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞིག་ཡིན།

དབུ་མ་པ་གསུམ། རང་རྒྱུད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་སྟེ་གསུམ་ལ་དེ་སོ་སོའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གསུམ་ཡོད།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། དབུ་མ་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་དངོས་འགོག་པར་བྱེད་པས་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ཡང་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ཁས་བླངས་ཙམ་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཡུལ་གང་སྣང་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེའི་དོན་དེ་འདྲ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་སྔ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་པས་ན་ཆོས་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་རྒོལ་གང་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་སྒྲུབ་སྐད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་བཀོད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་བྱེད་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འགོད་པར་འཐད་པའི་དབུ་མ་པ་ལ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་དེ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད་དེ། དེར་མ་གྲུབ་ན་ཆད་ལྟར་འགྲོ་བར་འདོད་དོ། །ཁོན་ཀུང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་བཞི་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་དོ། །ལུགས་འདི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡོད།

དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག རྩ་བ་ཤེས་རབ། སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ཅུ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་བཅས།

དབུ་མའི་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་གསུམ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཆགས་སྒྲིབ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྟོགས་སྒྲིབ། སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དམན་སྒྲིབ་བོ། །

དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་གསུམ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ཟླ་བ་གྲགས་པ། ཞི་བ་ལྷའོ། །

དབུ་རུ། བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་དམག་དཔུང་གི་མདུན་ངོས་དཀྱིལ་དུ་འགྲོ་བའི་རུ་སྡེ་ཡིན་པ་དང་། ས་ཁུལ་གྱི་དཔང་དུ་བྱས་ན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་འོལ་ཁའི་ཤུག་པ་སྤུན་བདུན། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་ཉ་ལ་ལ་བསྒྲད། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་གཞུ་སྙེ་མོ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་ཤུགས་ཀྱི་སྣང་མ་གུར་ཤུབ་ཏུ་བཙིས་པའི་དཀྱིལ་ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེ་ལ་ཕྱུས་པའི་ཁྲུབ་ཁོངས་དེའི་མི་དང་ས་ཆ་རྣམས་ལ་ཟེར།

དབུ་རུ་ཀ་ཚལ། (མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས) དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་སྐབས་ཁྲིན་ཁོང་རྗེས་སྲོལ་ཞང་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར་ནས་རྩིས་པ་ལྟར་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདི་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་འཕྱིལ་བ་འདྲ་བའི་དཔུང་མགོ་དང་། དཔྱི་མགོ་མཐིལ་པ་རུ་བཞིའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞི་བཞེངས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དཔུང་མགོ་གཡས་པར་དབུ་རུ་ཀ་ཚལ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསེར་ཤང་གསེར་ཏེ་བཞེངས་པ་ལས་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་འབྲི་གུང་གི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་འཛུགས་པར་མཛད་འདུག

དབུ་རུ་ཤོད་ཆེན། ར་སྒྲེང་དང་འབྲི་གུང་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་ས་དང་ཆུ་ཤུལ་བར་འབབ་པའི་ཆུ་དེ་ལ་སྐྱིད་ཆུ་ཟེར་ཞིང་། ཆུ་རྒྱུད་དེའི་བར་གྱི་ལུང་པ་ལ་སྐྱིད་ཤོད་དང་སྐྱིད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཚན་སྐྱིད་ཤོད་ནི་འབྲི་གུང་ནས་ལ་མོ་བར་ལ་ཟེར་བ་དང་། སྐྱིད་སྨད་ནི་ལ་མོ་ནས་ཆུ་ཤུལ་བར་ལ་ཟེར། སྐྱིད་སྨད་དང་སྐྱིད་ཤོད། ཤོད་ཆེན་བཅས་མིང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན།

དབུ་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། དོར་སྡེ(དོག་སྡེ)སྟོང་མཚམས་གཉིས། ཕྱུགས་མཚམས་འབྲང་མཚམས་གཉིས། ཙོམ་པ་འབྲི་མཚམས་གཉིས། སྐྱིད་སྟོད(དབུས་སྟོད)སྐྱིད་སྨད(ལྷ་ས་ནས་ཆུ་ཤུར་བར) ཡེལ་རབ་བཅས་ལས་ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་ཆར་ཐོག་མར་བྲིང་པོ་རྗེ་ཐུག་སྒྲ་བོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡེལ་རབ་སྡེ་བཞི་བྱ་བ་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་བྲིང་པོ་རྗེའི་སྨོན་པོ་གཉན་འཛི་ཟུང་གིས་ཇོ་ཤོག་བྱས་ཏེ་བྲིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པང་གསུམ་ལ་ཇོ་ལྷས་ནས་ཐུག་སྒྲ་བོ་བསད་ནས་ཡུལ་ཡེལ་རབ་སྡེ་བཞི་དང་གླུམ་པ་གསུམ་བཅས་བྲིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པང་གསུམ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྡུས། རྗེས་སུ་བྲིང་པོ་རྗེའི་བློན་པོ་སྨྲ་སྒང་ཅེང་སྣ་སོགས་མི་བཞི་བྲིང་པོ་རྗེར་ངོ་ལོག་ནས་ཐུག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་བཏགས་ཤིང་པ་ཁོ་ཆོས་ཐབས་རྩལ་བཏོན་པའི་འོག་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་དམག་དྲངས་ཏེ་བྲིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པང་གསུམ་གཏོར་བ། ཡུལ་གྱི་མིང་འཕན་ཡུལ་དུ་བཏགས་པ། སྣང་སོགས་མི་བཞི་ལ་བྲིང་པོ་རྗེའི་ཡུལ་ཁྲུན་སོགས་མང་པོ་བྱ་དགར་སྩད་ནས

བློན་པོའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ཕྱུན་རྫོང་ནས་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ལེའུ་བཞི་པར་གསལ་ཞིང་། 《བློན་པོ་བཀའ་ཐང་》ལས་ཡེལ་ཞབས་སྟོང་རྩང་བྲན་ཀའི་སྟོང་སྡེ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་གསལ་བའི་བྲན་ཀ་ནི་འཕན་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དུས་རྒྱུད་ཚེ་པ་ཞིག་ཡིན་པར《ཇོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ》ལས་གསུངས།

དབུ་རེག མགོ་བོའི་སྐྲ་སྲིགས་ནས་རབ་བྱུང་བྱས་པའི་ཞེ་ས།

དབུ་སེམས་གཉིས། རང་སྡེ་དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་མིང་ཡིན་ཞིང་། དབུ་སེམས་གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའང་ཟེར་རོ། ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་རིང་པོར་མ་སོང་བར་མི་ཡུལ་དུ་ཉམས་ནས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་མ་དར། ཐེག་ཆེན་གྱི་གསུང་རབ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡང་དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་དང་ཀླུ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་དེ་དག་གི་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་དུས་ཕྱིས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས། དེ་དག་བསྡུས་ཏེ་མིའི་འཇིག་རྟེན་དུ་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཀྲལ་ཏེ་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བར་མཛད། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་བྱོན་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་ལུགས་ནི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསལ་བར་སྤེལ་ཟིན་ཡང་། ད་དུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གསལ་བར་དགོངས་ཏེ་བྱམས་པ་ཡི་དམ་དུ་བསྒྲུབས་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དབུགས་ངན། འོག་རླུང་གི་མིང་།

དབུགས་འཕྲུམ་འཕྲུམ། དབུགས་བཏང་མ་ཐུབ་པའི་དོན།

དབུགས་མནམ་པོ། དབུགས་རྒལ་བའམ་རྩོད་པའི་དོན།

དབུགས་དབྱུང་། ངལ་གསོ་བའམ་སེམས་ལ་སྤྲོ་བ་སྐྱེས་བཅུག་པའི་དོན།

དབུགས་འབྱུང་རྩུབ་བསྒོམ་རྩལ་དྲུག བགྲང་བ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། འཇོག་པ། ཉེ་བར་རྟོག་པ། བསྒྱུར་བ། ཡོངས་སུ་དག་པ།

དབུགས་མི་བདེ་བ་ལྔ། སྣན་ཚེགས། ཤུན་ཅན། དབུགས་ཆད། དབུགས་ཆེན་པོ། དབུགས་ཕྱིན་འབྱུང་ངོ་། །

དབུགས་ཚ་བ། ཁ་དང་སྣ་ནས་དབུགས་ཚ་པོ་འདོན་པ།

དབུང་། དབུས་སམ་དཀྱིལ་གྱི་དོན།

དབུས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྨོད་སྐྱོལ་ལ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་དང་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་བཅས་ཆ་ཚང་བར་ཡོད་པ་ལ་དབུས་ཟེར་ཞིང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་ལྟེ་གནས་ཡིན་པའི་ལུང་པ་སྟེ། དབུ་རུ་ལྷ་ས་ལྟེ་བར་བྱས་པའི་ཕྱོགས་བཞིའི་ས་མཚམས་རྣམས་ལ་དབུས་ཟེར།

དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་མ་བྱུང་གོང་དུ་བོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ས་ཆེ་གྲས་ནི་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་སྟེ། ༡. གསང་ཕུ། ༢. བདེ་བ་ཅན་ར་བ་སྟོད། ༣. ཚལ་གུང་ཐང་། ༤. དགའ་གདོང་། ༥. སྐྱོར་མོ་ལུང་། ༦. ཟུལ་ཕུ་བཅས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསང་བདེ་ཚལ་གསུམ་དགའ་སྐྱོར་ཟུལ་གསུམ་ཟེར།

དབུས་ཀྱི་མདུན་ས། གལ་ཆེ་བའི་ལས་དོན་གྱི་གྲོས་ཚོགས་ནང་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ནུས་པ་འདོན་མཁན་ཡིན་པ།

དབུས་འགྱུར་འཆང་རྡོ་རྗེ་གདན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ནི་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་རིམ་བྱོན་རྣམས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། རིག་གནས། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གདན་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིན།

དབུས་དང་དབྱུང་ལས་བྱུང་བའི་ནད། ཉེ་བ་དང་རྩ་བ་ནས་བྱུང་བའི་ནད་ལ་ཟེར།

དབུས་གཙང་། དབུས་དང་གཙང་གྲུ་བའི་དབུས་ནི་ཡུལ་གྱི་དཀྱིལ་དང་། རྒྱ་གྲུང་ཆེན་པོ་ལ་གཙང་པོར་འདོད་པ་ལས་དེའི་རྒྱུད་ན་ཆགས་པའི་ཡུལ་སྡེ་རྣམས་ལ་གཙང་པ་ཞེས་པའི་མ་སྐད་གྲགས་ཤིང་། ཕྱིར་གཙང་ནི་ཡུལ་གྱི་ཕྱ་དང་གཙོ་བོ་ལ་བྱ་སྟེ། ལུང་པའི་ཕུ་མདོ་གྲུ་བ་ལ་གཙང་མདའ་གྲུ་བ་དང་ལྷ་ཁང་གཙུག་ལག་ལ་གཙང་ཁང་དུ་འདོད་པ་དང་། མགོན་གྱི་གཙོ་བོར་འདུལ་རྒྱུའི་ཀླ་ཞེར་ལ་གཙང་ཞེར་དུ་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། བོད་ཡུལ་དབུས་དང་། གཙང་དང་། ཁམས་ཕྱོགས་ཏེ་གསུམ།

དབུས་གཙང་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི་ཧོར་ཁྲིམས་ལྟར་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། ཧོར་ཁྲིམས་དངོས་གཞི་ཇི་འདྲ་ཡིན་གྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ད་དུང་ལག་ཏུ་མ་སོན་པས་འདིར་འགྲི་མ་ཐུབ།

དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ། སྨད་འདུལ་གྱི་བརྒྱུད་པའི་ཁུངས་ཏེ། ཀླུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་དང་། འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན། རག་ཤི་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས། ཟ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས། ཤུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས་བཅས་དབུས་པ་མི་ལྔ་དང་། ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག ཚོང་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ སོག་དོར་བ་ཨུ་པ་དེ་ཀར་བཅས་གཙང་པ་མི་གསུམ། མངའ་རིས་པ་ཚེ་བརྒྱད་ཕུན་གཉིས་བཅས་དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་བོ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ས་སྟག(༩༧༨)ལོར་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། འདུལ་བ་ལེགས་པར་བསླབས་ནས་སླར་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་འདུལ་བའི་སྡོམ་རྒྱུན་སྤེལ་ཏེ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་མདོ་ཁམས་སྨད་ནས་སླར་གསོ་མཛད་པ་དེར་སྨད་འདུལ་ཞེས་གྲགས། དེ་ཡང་ཀླུ་མེས་ཀྱིས་བོད་ལ་སྟ(༡༠༠༩)ལོར་ལ་མོར་འཁྲུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཀླན་ཡེ་ཤེས་འབར་དང་རྡོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀླུ་མེས་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱིལ་དུ་བ་ལམ་ཤ་ཚ་བཞེངས། ཀླུ་མེས་ཀྱིས་ཀ་རྩ་བཟུང་། ཀླུ་ཕྱིའི་ཚོང་འདུས་གནས་བཞེངས། དེ་ནས་ཐང་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་བར་དུ་སྐུ་ཀ་གཤེགས། ཀླུ་མེས་དང་གྲུ་མེར་གཉིས་ཀའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་འོད་འབར་ན་མ་ཉམས་པར་བཞུགས། ཀླུ་མེས་ལ་གྲུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་དང་། ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག རྡོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས། ཀླན་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་བཅས་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞི་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱེས་ཚོ་གཙོ་ཆེ་བ་ཞང་སྐོར། རྡོག་སྐོར། ཀླན་སྐོར། ཟང་སྐོར་བཅས་བཞི་ཡིན། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གཡུ་སྒྲོ་དང་ཁང་དམར་བཞེངས། འགྲོ་ས་ཐང་དུ་དགེ་དུ་བཙིགས་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མ་འཕེལ། ཕྱིས་ཀླུ་སུམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་ནས་གདུང་མ་གཉིས་ཟེར། ཀླུ་སུམ་གཉིས་ཀྱི་མཁན་བུ་གྲན་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ། འཚལ་ཆུང་གི་གཉོས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན། འཕངས་དཔང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན། གཞི་ཆུང་གཉིས། ཀླུ་མེས་ཀྱི་གཙུང་པོ་དགེ་རྡོམ། གཞོན་ནུ་གྲགས་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་ཆུང་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་དོ། །འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་བཞེངས། རྔ་ལམ་སྐྱི་མོ་བཟིགས་པ་ལས་འབྲིང་ཚོ་སྟོད་པ་མཆེད། དེ་ནས་དཀར་ཆུ་དང་སྐྱེ་ཐང་གཤག་སྣ་བཞེངས། དེའི་ལམ་སྐྱོགས་སུ་བྲང་ར་མོ་ཆེ་བཙིགས། དེ་ལས་འབྲིང་ཚོ་སྨད་པ་མཆེད། ཀླུ་གོང་ནས་འབྲིང་ཚོ་བར་པ་བྱུང་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་འབྲིང་ཚོ་ཟེར། རག་ཤིས་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཁམས་སུ་གདུལ་བྱ་བསྐྱངས། ཕྱ་འོག་གི་ལྷ་ཁང་བཙིགས། ཀ་ཚལ་དང་ཞུ་བཞེངས། རག་ཤིའི་གཙུང་པོ་དགེ་རྒྱལ་བཞེངས། དེའི་མཁན་བུ་མཐའ་བའི་རྒྱལ་འཕགས་ཡིན། དེའི་མཁན་བུ་ཞང་ཤེས་རབ་འཕགས་ཀྱིས་ལན་པ་ཏ་བྲིས་བཙིགས་ཏེ་དེ་རྣམས་ལ་རག་ཚོ་དང་རག་ཤིའི་གཙུང་ཚོ་ཟེར། བ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བུ་ཚལ་གསེར་ཁང་བཞེངས།

ཡུངས་འགྲུར་བསྙིགས། དེ་ནས་ལན་པའི་སྤྱིལ་བུ་བཟུང་། རྟའི་མཁན་དུ་ཨ་ཙལ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོད་ཡུང་ཆ་ཇོག་བསྙིགས། ཐག་མ་ལྷ་ཁང་དང་རྩོན་ཤ་བཟུང་། བའི་གཙུང་གིས་གྱི་རེའི་མདའ་སྒྲོང་བསྙིགས། གཞིའི་འཆད་ཁ་བཟུང་། དེ་རྣམས་ལ་ཐ་ཚོར་གྲགས་པ་བཅས་དབུས་པ་མི་ལྷའི་ནང་ནས་གྲུ་སུམ་སྐེ་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ་དབུས་ཀྱི་སྐེ་པ་བཞིར་གྲགས། གཙང་པ་མི་ལྷའི་ནང་ནས་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ལ་མཁན་བུ་ཀྱི་ཤུ་ཙ་བཞི་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་སྐེ་ཟིན་པ་ལ་རྒྱ་བླུ་གཞོན་ནུ་ལ་སྟོད་མར་ལ་ཐང་བསྙིགས། དེ་ལས་འབྲིང་མཚམས་ཀྱི་བུལ་ཏོག་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱིས། སྐྱེ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེས་དོན་མོ་རི་བསྙིགས། སྟག་ལོ་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྟག་ལོ་ལྷ་ཁང་བསྙིགས། ཨ་མེས་ཞུ་གཅིག་གིས་ཨས་ཕྱིང་དང་ཐུག་དམར་བཟུང་། ལར་སྣ་ཀྱུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་གཟུས་པོ་བཟུང་། ལི་བླ་གྲོས་གཞོན་རྣལ་རྗེ་མོ་བཞིངས། སྐྲག་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཆུ་མིག་བཞིངས། དེ་རྣམས་ལས་མཆེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་ནས་སྐྱག་ཚོའི་བར་སོ་སོར་གྲགས། ཚོང་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེས་ཞུ་གླིང་བཟུང་། དེའི་མཁན་བུ་ལས་ཁྲུལ་ཚོ་དཀར་གྱིས་ཏེ་ཚོང་ཚོ་སྟོད་པ་ལ་སྐལ་སྐོར་དང་རྒྱན་སྐོར་གཉིས། བར་པ་ལ་གནས་གསར་དང་གནས་རྙིང་གཉིས་ཏེ་བཞི་བྱུང་། སྨད་པ་ལ་ཐ་ཚོ། ཤན་ཚོ་སྐོར། བྱ་ཚོས་སྐོར། སྐོར་གྲོ་སྐོར། དོ་ཚོ་རྒྱ་ཁྲལ་ཚོ་ལྔ་ཡོད། དེ་ལྟར་དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་ཆེན་ལས་སྡོམ་པ་བཞེས་ཀྱང་དབུས་ནས་ལུམ་པ་དང་། གཙང་ནས་ཤུ་པ་དེ་དཀར་པོ་བརྒྱད་སྡུད་གཉིས་བཅས་བཞི་ལ་རྗེས་འབྲུག་གི་རྒྱུན་མཆེད་པ་མེད་པས་དབུས་གཙང་མི་བྲུག་གམ་ཡང་ན་བ་རག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་ནས་མི་ལྔར་ཡང་གྲགས་པ་ལགས་སོ། །

དབུས་གཙང་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བོད་ཡུལ་དབུས་ཕྱོགས་དང་། གཙང་ཕྱོགས། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

དབུས་གཙང་དུ་གྲགས་པའི་མཁས་པ་མི་དགུ། སྨན་གྱི་མཁས་པ་གཙོ་བོ་དགུ་སྟེ། སྟོད། གཉའ། མཐའ་བཞི། མི་ཉག བྲང་ཏི། གཡུ་ཐོག ཕྱི་ཇོ། ཆེ་རྗེ། ཞུག་པ་བཅས་སོ། །

དབུས་གཙང་སྡེ་གཟར། ང་ཡུམ་སྦྲུར་གསུམ་གྱིས་དའི་ཆིང་བཀོད་རྗེས་བོ་ལྷ་བ་ཡང་བཀོད་སྒྲིས་བྱེད་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་དཔང་འདུལ་གཞིས་སྐོར་དུ་ཕེབས་ཞོར་པོ་ལྷ་བར་ལྷ་སར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་ཞུས། པོ་ལྷ་བས་རང་འོག་གི་དཔུང་བསྡུས་ཏེ་ཡར་རྒོལ་གྱི་གྲབས་མཛད་ཕྱིར་ཤེལ་དཀར་ནས་གཙང་ཁུལ་དམག་སྲིད་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནས་བསྐུལ་སྐྱོང་གནང་བར་མང་ཆེ་བ་པོ་ལྷའི་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་ཞིང་པོ་ལྷ་བས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དང་གཙང་དཔུང་ཁྲིད་དེ་དབུས་སུ་དཔུང་འཐུག་ཕྱིས། ང་ཡུམ་སྦྲུར་གསུམ་ནས་ཀྱང་དབུས་དང་ཀོང་པོ་སོགས་ཀྱི་དམག་སྤུལ་དེ་གཙང་། འདམ་གཞུང་། འཕན་པོ་སོགས་བརྒྱུད་ནས་འཐབ་འཁྲུག་བྱས་མཐར་དབུས་ཀོང་གི་དམག་ཕམ་ནས་ལྷ་ས་རྙིར། ཡུམ་པ་བ་སོགས་མོ་སྦྲང་པོ་ཏ་ལར་བྲོས། པོ་ལྷ་བའི་རྒྱ་དམག་སུམ་སྟོང་དང་ཁང་དམག་དགུ་སྟོང་ཤེས་རྗེ་བོ་བྲང་དང་ཞོལ་གྱི་མཐའ་བསྐོར། བོད་རྒྱལ་གྲུས་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་སོགས་བླ་ཆེན་ཁ་ཤས་དང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་འདུས་མི་ཡོངས་ནས་དྲ་འཕྲི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་རྒྱལ་ཡབ་ལ་དཔའི་ཆིང་བཀོད་པ་དང་། དབུས་གཙང་དམག་འཁྲུག་སྐོར་ལ་ཐེ་ཧུས་མེད་སྐོར་དག་ཞིལ་བྱས་པར་བརྟེན་དྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཕྲོར་རྣམས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་རྒྱ་བྱས་ཀུང་རྗེས་སུ་ཕེབས་མ་དགོས་པ་བྱུས་ཐོག་ང་ཡུམ་སྦྲུར་གསུམ་ཡང་པོ་ཏ་ལ་ནས་རང་ཁྲིམ་དུ་ལོག་ཆོག་པ་བྱས། དེ་ནས་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཁྲ་ཤང་ཤ་དང་། ཐང་ཡུའུ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲིད་པའི་གོང་མའི་དཔུང་ཆེན་ལྷ་སར་འབྱོར། གོང་མའི་བོ་ཏ་ཧྲ་ལ་ལྷ་སར་ཡོད་ཤུལ་སོགས་དང་བཀའ་གྲོས་ཀྱིས་ང་ཡུམ་སྦྲུར་གསུམ་ལ་འདི་ཞིབ་དང་བཅས་ང་ཡུམ་སྦྲུར་གསུམ་ཀྱི་བུ་རྒྱུད་རྗེས་འབྲང་སོགས་ལོ་ཐོགས་མེ་ཀྱི་ཧུ་ཙ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་སྨྲ་བོག་བཏང་། གོང་མས་བོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྤོབས་རྒྱས་ལ་པའི་སིའི་ཚོ་ལོ་དང་། དྲུན་ཡང་གི་འཇའ་ས་གསེར་དམ་བཅས་གནང་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་འཁན་མོངས་རྫོགས་སྐྱད། བོད་སྟོད་ཡམ་བན་བཙུགས་པའི་ལམ་སྲོལ་གཏོད།

དབུས་གཙང་རུ་བཞི། དེ་ཡི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས། དབུས་ལ་དབུ་རུ་དང་། གཡོ་རུ། གཙང་ལ་གཡས་རུ་དང་། རུ་ལག ཡན་ལག་སུམ་པའི་རུ་བཅས་རུ་ལྔར་ཕྱེ་བ་ཡིན་རུང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར། གཡས་རུ། གཡོན་རུ། དབུས་རུ། ཤང་རུ་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བྱས། འདིའི་ནང་གི་ཤང་རུ་ལ་སུམ་པའི་རུའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་གི་ས་ཆ་རྣམས་མ་གཏོགས། མཚོ་སྔོན་དང་། ཀན་སུའུ་ཁོངས་ཀྱི་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་རྣམས་ཚུད་མེད།

དབུས་རུ། དབུ་རུ་དང་དོན་གཅིག

དབེན་ཅིང་ལོ་གཉིས། (ཡོན་ཀྲེན་ལོ་གཉིས་ཏེ(元贞二年) ཡོན་ཀྲེན་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐེམུར་ཞིའི་རྒྱུར་ཀྱི་ཁྲི་ལོའི་མིང་ཡིན(རྒྱ་ཡིག་གི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཡོན་ཀྲེན་སྲིད་ལོ་གསུམ་ཡིན་པར་བཤད) ཡོན་ཀྲེན་ལོ་དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༢༩༥)ལོ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུན་ལོ་གཉིས་ཡོད།

དབེན་པ། སྦྱོར་དབེན་པ་ཞེས་པ་བྱ་བའི་ཚིག་ལ་མེད་པ་དང་། བྲལ་བ། མི་ལྡན་པ། དམན་པ་སོགས་ལ་གོ་རྒྱུ་དང་། མིང་གི་སྐབས་སུ་མི་མང་པོ་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྱུ་བ་མེད་པའི་གནས་ལ་གོ་བ་ཡོད།

དབེན་པ་ན་སྤྱོད་པ། དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་ན་སྤྱོད་པའི་ཆོས་པའི་དོན།

དབེན་གསུམ། དབེན་པ་གསུམ་སྟེ་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་དབེན་པ་གསུམ་ནི། ༡. ལུས་དབེན། ༢. ངག་དབེན། ༣. སེམས་དབེན་བཅས་གསུམ་དང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་དབེན་པ་གསུམ་ནི། ༡. ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ། ༢. ངག་དོན་མེད་ཀྱི་གཏམ་ལས་དབེན་པ། ༣. སེམས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་དབེན་པ་བཅས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེ། (རྒྱ་མ་དཔོན་སྟོན་གཞོན་འབྱུང་ཞེས་པའང་སྐད) འདི་ཉིད་དཀྱེར་སྒོམ་ཆེན་པོའི་གཙུང་པོའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་རྟ(༡༡༣༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་བཞེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་རླབས་ཆེན་པོ་མང་དུ་མཛད། ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་དགེ་འདུན་དབུ་ཆེན་ཁ་ཅིག་བསགས། འདུན་མའི་ཞལ་བཀོད་མཛད་པ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཉན་པས་དཔོན་སློབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གིས་དབུ་རུ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ངས་གཟུང་དམ་སྐམ་པ་ཡིན་ཏེ་ང་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་བློ་ལ་མི་འབབ་ན་ངའི་སྐུ་མ་འདི་དེ་རིང་ནས་ཅེན་གྱིས་བསྟུས་པས་ཆོག་གསུངས་ནས་གཟིམས་མལ་དུ་བཞེགས། ང་ཡུན་གཉིས་བཞེས་པའི་མོད་ལ་འཇོ་བ་མཛད་དེ་མཐར་དཀྱུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༢༡༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དཔོན་སློབ་ཀྱི་གདན་སར་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་བཞུགས།

དཔོན་པོ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཨ་ཁུའི་བུའམ་རང་ཉིད་ཀྱི་བུའི་བུ།

དཔོན་ཞང་རྡོ་རིང་། རྡོ་རིང་དེ་ནི་ལྷ་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱལ་སྟོའི་མདུན་དེ་སྔོན་རྒྱ་བཟའ་ཨུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་བཙུགས་པར་གྲགས་པའི་རྒྱ་ཤུར་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འཁྲིས་སུ་གནས་ཤིང་རྡོ་རིང་དེའི་མཐོ་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི༦.༡༨དང་ཞེང་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི༠.༨༥མཐུག་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི༠.༥༠བཅས་ཡོད་པ་དང་། རྡོ་རིང་གི་རྩེ་མོར་ཆར་ཁེབས་དང་རྟག་ཞབས་འོག་ཏུ་རྡོའི་རུས་སྦལ་གྱི་རྟེན་གདན་བཅས་ཡོད། རྡོ་རིང་གི་ངོས་བཞི་ཀར་ཡི་གེ་བརྐོད་ཅིང་། ཤར་ངོས་སུ་བོད་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༢༡དང་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་གཡོན་དུ་བོད་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༢༢དང་གཡས་སུ་རྒྱ་ཡིག་ཡིག་ཕྲེང་༦ ། བྱང་ངོས་སུ་ཆིངས་འཇིག་ལ་ཞུགས་མཁན་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན

རིགས་བཅུ་འདུན་གྱི་མིང་རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་དང་། སྔོ་ངོས་སུ་ཆིངས་འགྲིག་ལ་ཞུགས་མཁན་རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་བཅས་བཀོད་ཡོད། བོད་རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ཁག་ཏུ་འཁོད་པར་གཞིགས་ན་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱ་བོད་དབར་དུ་ཆིང་འགྲིག་ཐེངས་མང་བྱུས་ཡོད་ཚོད་ཀྱང་ཆིངས་ཡིག་གི་ནང་དོན་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པ་ནི་ཐེངས་གཉིས་ལས་མེད་པའི་དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏེ་ཙུང་གི་དུས་སུ(༧༨༣ལོར)བོད་རྒྱ་ཕྱོགས་གཉིས་པོལ་པོ་ཞ་བ་མངགས་ནས་རྒྱའི་ཆིང་ཤུའི་ཐེར་བའི་ས་མཚར་ཆིངས་འགྲིག་བྱས་པ་དེ་རེད། སྐབས་དེའི་ཆིངས་ཡིག་གི་ནང་དོན་རྒྱའི་ཡིག་ཚང《ཚེ་ཧྥུའུ་ཡོན་ཀུའི》ཐེར་བའི་ནང་གསལ་ཡང་བོད་ཡིག་ཏུ་འཁོད་པ་མ་མཐོང་། ཐེངས་གཉིས་པ་ནི་འདིར་འཆད་རྒྱའི་དཔོན་ཞང་རྗེ་རིང་ཐོག་འཁོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མུའི་ཙུང་གི་དུས་སུ་བོད་རྒྱ་ཕྱོགས་གཉིས་པོལ་པོ་ཞ་བ་མངགས་ནས་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་ལྕགས་སྐྱང(༨༢༡ལོར)ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དང་། ལྷ་སྡག(༨༢༢)ལོར་བོད་ཀྱི་ལྷ་ས་སོ་སོར་སྤྱི་རྫེས་སུ་ཆིངས་འགྲིག་བྱས་པ་མ་ཟད་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་ཆུ་ཡོས(༨༢༣)ལོར་ལྷ་སར་ཆིངས་ཡིག་གི་ནང་དོན་རྡོ་རིང་ལ་བཀོད་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་དུ་བཙུགས་ཡོད། ད་དུང་ཐང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་དུའང་རྡོ་རིང་དེ་འདྲ་ཞིག་བཙུགས་པར་འཁོད་ཀྱང་ད་ལྟ་བསྟད་མེད། རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་དེ་སྔོན་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་རྒྱལ་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཞྭན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་དང་དང་ཀིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་གཉིས་སྤྱི་རྫེས་སུ་བཙན་པོའི་ཇོ་མོར་བསུས་ནས་བོད་རྒྱ་གཉེན་དུ་འབྲེལ་ཏེ་དཔོན་ཞང་དུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཆེན་ལ་དྲན་གསོ་དང་། ཐང་བོད་གཉིས་ཕྱར་ནས"ཆབ་སྲིད་གཅིག་ཏུ་མོལ"ཏེ་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་དཔར་མཛའ་མཐུན་དམ་ཟབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས་པ་མ་ཟད། ཐ་ན་སྐབས་རེ་མཐའ་མཚམས་སོ་སྲུང་གྱིས་ས་ཆ་ཆ་ཤས་སུ་དམག་འཁྲུག་བསླངས་ནས་ཐིང་ཆ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འགྲོ་འོང་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་མཛའ་བ་བརྗེས་འབྲེལ་བར་ནན་པ་ཤད་བྱས་པ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་དུས་གཏན་དུ་འཚོན་ཐོད་ཞི་བར་བྱས་ནས"གཉེན་ཉིང་པའི་སྲི་ཞུ་དང་དེ་ལྟའི་ཁྲིམས་མཆོས་དགྱེས་པའི་ཚུལ་ལྟར་དུ་བརྩེགས"ཏེ"རབས་ཁྲིར་སྐྱིད་པའི་མཐའ་དུས་ཆེན་པོ་མཛད་པ"དེ་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་པོའི་མི་དམངས་ཀྱི་རེ་འདོད་དང་བསམ་འདུན་མཚོན་པར་གསལ་བཤད་བྱུང་བ་མཚོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔང་རྟགས་གནད་ཆེན་ཞིག་རེད།

དཔོན་རིགས། ས་ཡི་སྤྱན་ཨ་ཁྲིའི་བུ་ལ་དཔོན་པོ་ཐེར་ཞིང་འོན་ཀྱང་གྲུ་པའི་ཆས་རྒྱན་ཀྱང་སྲིད་མེད་དང་བུ་ཕྲུག་ཡོད་པ་ལ་དཔོན་པོ་དང་། དཔོན་སེར་གཟུགས་ཞེས་ཐེར་བ་དེ་དང་འདི་གཉིས་མི་འདྲ།

དཔོན་སྲས། རང་ཉིད་ཀྱི་བུའི་བུ་ཞེས་པའི་ཚེ་ལའི་ཚིག

དཔོན་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན། གུང་སྲོང་གུང་བཙན་གྱི་སྲས་ཏེ། བོད་རྒྱལ་སོ་ལྔ་པ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་འཁྲུངས། རྒྱལ་སྲིད་ལོ་བཅུ་བཞི་རིང་བཟུང་ཐེར།

དཔོག། གནད་བར་ཤ་ཞེས་པའི་བསླུ་ཚིག

དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ། མདོ་ལུགས་དང་རྒྱུད་ལུགས་གཉིས་ལས། མདོ་ལུགས་སུ་གསུང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས། ༡. མཉེན་པ། ༢. འཇམ་པ། ༣. ཡིད་དུ་འོང་བ། ༤ ཡིད་དུ་འཐད་པའམ་ཡིད་ལ་འཐད་པ། ༥. དག་པ། ༦. དྲི་མ་མེད་པ། ༧. གསལ་བའམ་གསལ་དབྱངས། ༨. སྙན་ཞིང་འཇེབས་པའམ་སྙན་འཇེབས། ༩. སྙན་པར་འོས་པ། ༡༠. མི་རྩུབ་པ། ༡༡. སྙན་པ། ༡༢. དུལ་བ། ༡༣. མི་རྩུབ་པ། ༡༤ མི་བརླང་བ། ༡༥. ཤིན་ཏུ་དུལ་བའམ་རབ་ཏུ་དུལ་བ། ༡༦. རྣར་སྙན་པ་རྣ་བར་སྙན་པ། ༡༧. ལུས་སིམ་པར་བྱེད་པ། ༡༨. སེམས་སིམ་པར་བྱེད་པ། ༡༩. སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པ། ༢༠. དགའ་བ་དང་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ། ༢༡. ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ། ༢༢. ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བ། ༢༣. རྣམ་པར་རིག་པའི་བྱ་བ། ༢༤ རྣམ་པར་གསལ་བ། ༢༥. དགའ་བར་བྱེད་པ། ༢༦. མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ། ༢༧. ཀུན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ། ༢༨. རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ། ༢༩. རིགས་པ། ༣༠. འབྲེལ་བ། ༣༡. ཚིག་སྐྱོས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། ༣༢. སེང་གེའི་སྒྲའི་ཤུགས། ༣༣. ཀླུའི་སྒྲ་སྐད་དམ་གླང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་སྐད། ༣༤ འབྲུག་གི་སྒྲ་དབྱངས། ༣༥. ཀླུའི་དབང་པོའི་སྒྲ་དབྱངས། ༣༦. དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས། ༣༧. ཀ་ལ་པིང་ཀའི་གླུ་དབྱངས། ༣༨. ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ། ༣༩. ཤང་ཤང་ཏེའུའི་སྒྲ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ། ༤༠. ལྷའི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ། ༤༡. རྔའི་སྒྲ། ༤༢. མ་ཁེངས་པ། ༤༣. མ་དམའ་བ། ༤༤ སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། ༤༥. ཚིག་ཟུར་ཆག་པ་མེད་པ། ༤༦. མི་ཚང་བ་མེད་པ། ༤༧. མ་ཞུམ་པ། ༤༨. མི་ཞན་པ། ༤༩. རབ་ཏུ་དགའ་བ། ༥༠. ཁྱབ་པ། ༥༡. ཆུབ་པ། ༥༢. རྒྱུན་ཆགས་པ། ༥༣. འབྲེལ་བ། ༥༤ སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ༥༥. དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ། ༥༦. མ་སྨད་པ། ༥༧. མི་འགྱུར་བ། ༥༨. མ་བརྟགས་པ། ༥༩. འཁོར་ཀུན་འདུན་དུ་གྲགས་པ། ༦༠. རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་བཅས་སོ། །

དབྱངས་རིས་པ་གསུམ། དབྱངས་རིས་པ། གནས་རིས་པ། གསལ་བྱེད་རིས་པའོ། །

དབྱངས་རིས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱན་བཞི། དབྱངས་སོགས་རིས་པའི་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་དང་པོ་དབྱངས་རིས་པའི་བྱ་དཀའ་བ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ནི། དབྱངས་བཞིར་རིས་པ་དང་གསུམ་དུ་རིས་པ། གཉིས་སུ་རིས་པ། གཅིག་ཏུ་རིས་པའོ། །

དབྱངས་བཅུ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག ཨ་ཨཱ་ཨི་ཨཱི་ཨུ་ཨཱུ་རི་རཱི་ལི་ལཱི་ཨེ་ཨཻ་ཨོ་ཨཽ་ཨཾ་ཨཿ་ཞེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཅུ་དྲུག་ཅེས་པ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ནས་ཤིན་བཟང་བར་རས་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་དྲུག་པོའི་བར་རོ། །

དབྱངས་བསྒྲོད་རྒྱ་འཛིན་དཀར་པོ། དབྱངས་ཅན་མའི་བསྒྲོད་པ་སྟེ། རྒྱ་འཛིན་དཀར་པོ་སྒྲོག་འཕྲེང་དྲ་བ་ཅན། ཞེས་སོགས་ཚིག་བཅད་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ཙོང་ཁ་པས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན།

དབྱངས་བདུན། ༡. དྲུག་ལྡན(ཟ་བྱ) ༢. བར་མ(ངང་པ) ༣. དྲང་སྲོང(རྨ་མཆོག) ༤ ས་འཛིན(ར) ༥. ལྔ་པ(ཁུ་བྱུག) ༦. བློ་གསལ(རྟ) ༧. འཁོར་ཉན(གླང་ཆེན)བཅས་སོ། །

དབྱངས་ཡིག་རིས་པ་བྱ་དཀའི་སྒྲ་རྒྱན། སྙན་ངག་མེ་ལོང་གསུམ་པ་ནས་བཤད་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་སྒྲ་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ་དབྱངས་ཡིག་རིས་པའི་བྱ་དཀའི་སྒྲ་རྒྱན་དེ་ལ་ཡང་དབྱངས་ཨ་རིས་པ་སོགས་ཁག་ལྔ་དང་། གཉིས་སུ་རིས་པ། གསུམ་དུ་རིས་པ། བཞིར་རིས་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་། དབྱངས་ཨི་སོགས་བཞི་གང་ཡང་མེད་པའི་དབྱངས་ཨ་རིས་གཅིག་པུའི་རྩོམ་ཡིག་ཀྱང་ཚིག་སྙན་ལ། སྦེབ་སྦྱོར་འགྲིག་པ། དོན་ཚང་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དཔེར་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེ། བློ་ཡོན་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་བཅས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དབྱངས་སོགས་པ་བཞི། མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་སོ་སྐྱོད་མཚམས་སྦྱོར་ཡི་གེ་པའི།

དབྱངས་སོགས་རིས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱན་གསུམ། སྒྲ་རྒྱན་གྱི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་དབྱངས་སོགས་རིས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱན་གསུམ་ནི། དབྱངས་རིས་པའི་རྒྱན་དང་། སྐྱེ་གནས་རིས་པའི་རྒྱན། གསལ་བྱེད་རིས་པའི་རྒྱན།

དབྱར་སྐྱེས། 《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》དུ་སྨྲས་པའི་མིང་དུ་གསུངས། འགའ་ཞིག་ལས་སྤྲིན་ལ་འདུག་པའང་ཡོད།

དབྱར་ཁང་། དགེ་སློང་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་རམ་གནས

ཁང་ལ་གོ།

དབྱར་གྱི་གཞི་དགོས་པ་དགུ། དབྱར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཉེས་པ་ཁེགས་པ། སྲོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ། གཞན་གྱིས་འཕྱ་བ་སྤོང་བ། ལུས་སྲོག་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ། དོན་དང་བྱ་བ་ཞུང་བ། དཀའ་དབྱེ་འབྱུང་བ། སྤུ་བཀྲུང་གཉིད་པ་འབྱུང་བ། གནས་རལ་བ་དང་ཞིག་པ་འཆོས་པ། ཐོས་སེམས་འཕེལ་བའོ། །

དབྱར་ཟ། དབྱར་ཁའི་འབྲུག་སྒྲ་དེ་ཧ་བོ་ཆེའི་ཉེར་སྒྲ་དང་འདྲ་བས་དབྱར་ཟ་ཞེས་བཏགས།

དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་། བོད་ཟླ་བདུན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་དགུན་ཟླ་ར་བ། བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ། དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ། བོད་ཟླ་དང་པོ། དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་། བོད་ཟླ་གཉིས་པ། དཔྱིད་ཟླ་ར་བ། བོད་ཟླ་གསུམ་པ། དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོ། བོད་ཟླ་བཞི་པ། དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུང་། བོད་ཟླ་ལྔ་པ། དབྱར་ཟླ་ར་བ། བོད་ཟླ་དྲུག་པ། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ། བོད་ཟླ་བདུན་པ། དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་། བོད་ཟླ་བརྒྱད་པ། སྟོན་ཟླ་ར་བ། བོད་ཟླ་དགུ་པ། སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོ། བོད་ཟླ་བཅུ་པ། སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་བཅས་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་ཚིགས་བཞི་དང་དུས་ཚིགས་རེར་ཟླ་བ་གསུམ་རེར་ཕྱེ་བ་ཡིན།

དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ། བོད་ཀྱི་ཟླ་བ་དྲུག་པ་སྟེ་རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་སྔོན་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཡིན།

དབྱར་ཟླ་གསུམ། དབྱར་ཟླ་ར་བ། འབྲིང་། ཐ་ཆུང་སྟེ་གསུམ། བོད་ཟླ་བཞི་པ། ལྔ་པ། དྲུག་པ་དང་། བོད་ཟླ་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པ་ལ་རྩིས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

དབྱར་གསུམ། དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གསུམ།

དབྱི་མིའི་ཞྭ། སྨན་རྩ་ཞིག་སྟེ། དབྱི་མོང་དཀར་ནག་ཁྲ་སེར་རིགས་བཞི་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་དབྱི་མོང་ཁྲ་བོའི་མེ་ཏོག་ནི་ཕ་ཞུ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེའི་རྩུས་པས་ཁ་དང་སྐྱེ་ལ་ཟེར་པ་དོན་པ་སོགས་བཅོམ་ཐུབ་པར་གྲགས།

དབྱིག་གི་གདངས་ཅན། གསེར་སྡོང་གྱི་སྐྱ་ལྟར་མཛེ་ཞིང་ཟབ་པའི་དོན་ཏེ། 《འདུལ་བའི་གླིང་འབུམ་གྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས་དབྱིག་གི་གདངས་ཅན་ནི་གསེར་གྱི་སྡོང་ལྟར་སྐྱ་མཛེ་ཞིང་ཟབ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ཞེས་གསུངས།

དབྱིག་གཉེན། (སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན) འདི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་ཡུམ་གཅིག་པའི་གཅུང་པོ་ཡིན་ཅིང་ཡང་ནི་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཡིན། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་ལོ་དེར་འཁྲུངས། ཆུང་ངུའི་དུས་ན་ཨེ་ཀྲྀ་དགོན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཆ་ཚང་བར་སློབ་སྦྱོང་གནང་། ད་དུང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་གྲུབ་མཐའ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ལྟ་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དྲུག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མཛད་དེ་ཡུལ་དབུས་ཀ་སྨྲ་རྨར་ཕྱིན། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་གསན། སྐབས་དེར་མི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྡེ་ཀུན་བསྡོམས་པར་མདོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་ལོ་རེར་ཐེངས་རེ་སློ་ཐོག་ནས་ཞལ་འདོན་གནང་། སློབ་དཔོན་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆུང་ངུའི་མཁས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཞུགས། རྒྱུན་དུ་ས་གནས་གཞན་དག་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་མ་སྒྲ་ན་རང་དུ་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་རྩ་ཁང་སྐྱིང་པ་རྣམས་ཉམས་གསོ་ཞུས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གཞི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་གསར་དུ་བཙུགས། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨོ་ཏི་བི་ཤར་ཐེངས་གཅིག་ཕྱིན་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་རིང་ཆོས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་གཞི་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་གསར་དུ་བཙུགས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་མ་ཕེབས་ཀྱང་བཀའ་བསྒོས་ཏེ་ཆོས་གཞི་མང་པོ་བཙུགས་པ་བཅས་བསྡོམས་ན་ཆོས་གཞི་དྲུག་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་ཚུགས་ཞེས་གྲགས། སློབ་དཔོན་འདི་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་ཤར་ལྷོ་དབུས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་སློབ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་སློང་གཅིག་སྟུ་བསྡོམས་ན་ཡང་ཁྲི་དྲུག་ཙམ་དང་། སློབ་དཔོན་ཉིད་དང་མཉམ་དུ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ལྔོང་བ་ཡོད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་སློབ་མ་མཁས་པ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ཙམ་མཉམ་དུ་ཁྲིད་ནས་བལ་པོའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་གཞི་བཙུགས་པ་སོགས་མཛད། མཐར་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆས་གོས་བཞིན་དུ་ཞིང་ཟློ་བ་གཟིགས་པའི་རྐྱེན་བྱུས་ཏེ་བལ་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། དེར་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་ཡང་བཞེངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་ས་ཟིན་ཙམ་བཞུགས། སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། གྲགས་ཆེ་ཞིང་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་གྲས་ལ་《འཕགས་པ་སྒོ་དྲུག་པའི་གཟུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ》《ཆོས་བཞི་པའི་མདོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ》《ག་ཡ་གོ་རིའི་མདོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ》《ས་བཅུ་པའི་མདོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ》འདི་གསུམ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད་[ཇི]པར་ཡོད། 《ཐོ་གྲོལ་མི་ཟད་པའི་མདོ་རྣམ་པར་བཤད་པ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད་(ཅི)པར་ཡོད། 《བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད་[ཉི]པར་ཡོད། 《མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་[ཕི]པར་ཡོད། 《དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ》དང《ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》འདི་གཉིས་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་སྐོར་པོད་[བི]པར་ཡོད། 《སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》《ཉི་ཤུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》《དེའི་རང་འགྲེལ》《རང་བཞིན་གསུམ་ངེས་པར་བསྟན་པ》《ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ》《རྣམ་བཤད་རིགས་པ》《ལས་གྲུབ་པའི་རབ་བྱེད》《ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བརྒྱ་གསལ་བའི་སྒོའི་བསྟན་བཅོས》འདི་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་[ཤི]པར་ཡོད། 《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྩ་བ》དང《དེའི་རང་འགྲེལ》བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད་[ཀུ][ཁུ]གཉིས་ལ་ཡོད། འདི་རྣམས་ནས་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》དང་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པར་གསལ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་རྣམ་ཐར་གཉིས་བྱུང་སྐོར《དེབ་ཐེར་སེར་པོ》ལས་གསལ་ཞིང་། ཡང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་དུས་མཉམ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡང་འཐད་དོ་ཞེས《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་75པར་གསལ།

དབྱིག་འཛིན་གྱི་སྙེ་མ། ས་གཞི་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་དབྱིག་ནོར་བུའི་མིང་ཡིན་པ་དང་། ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདིར་ནོར་བུས་ཁེངས་ནས་ཡོད་པས་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་དང་འདྲ་བ།

དབྱིག་འཛིན་སྐྱོ། དབྱིག་ནི་ནོར་བུའི་མིང་དང་དེ་འཛིན་པ་ནི་ས་གཞི་སྟེ་ནོར་བུ་ལྷ་བུའི་གཏེར་ཁ་མང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

དབྱིངས་ཀྱི་མ་མོ་དྲུག བདེ་བ་བཟང་བྱེད་མ། བདེ་བ་རྒྱས་འདེབས་མ། བདེ་བ་ཚེ་འཕེལ་མ། བདེ་བ་རྫོངས་བྱེད་མ། དཔལ་འབར་ཕྲ་མོ་དང་། ཁམས་གསུམ་དབང་གཅོད་མའོ། །

དབྱིངས་ཀྱི་ཡུམ་དྲུག མཁའ་འགྲོ་ལྔ། དབྱིངས་ཀྱི་ཡུམ་དང་དྲུག་གོ །

དབྱིངས་ལས་གོང་མ། དཀའ་ལྡན་པོ་བྲང་པའི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་སྡེ་སྲིད་དང་པོ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་དབྱིངས་ས་གོང་མ་ཟེར། ཞིབ་པ་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

དབྱིངས་གསུམ། ཕྱི་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ། ནང་དབྱིངས་འོད་དང་ཁ་དོག གསང་དབྱིངས་སྙིང་མའོ། །

དབྱིན་འགོག་འཐབ་རྫོང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(1904)ལོར་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་དུ་ཞུགས་ཤིང་། བོད་རིགས

ཤི་དམངས་ཆོས་བཙན་སྐོལ་འཐབ་འཛིང་བྱས་ཀྱང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྲིད་གཞུང་ནས་དབྱིན་ཇི་བཙན་འཛུལ་པར་སྐོལ་ལན་སློད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ནུས་ལྡན་མ་བྱས་སྐབས་མཐར་དབྱིན་དམག་ལྷ་སར་ཡོང་སྟེ་ལྷ་སའི་བྱང་ངོས་ཆོས་གསུམ་ཐང་དུ་སྡེར་བབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དབྱིན་དམག་ལྷ་སར་མ་འབྱོར་གོང་ནས་ནང་སར་ཞེན་གཡོལ་དུ་ཕེབས། དབྱིན་ཇི་བའི་རྟ་དམག་དང་རྐང་དམག་རྣམས་སྦྲོང་བརྫར་ཡིན་ལུས་གྱིས་འཇིག་སྐྱུལ་དྲག་ངོམས་བྱས། བོད་ཕྱོགས་ནས་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་འབྲོམ་སྡོད་དང་། བདེ་ཆེན། ཚལ་གུང་ཐང་སོགས་ནས་འདོན་དམག(ས་ཞིང་རྐང་འདོན་གཞིར་བཟུང་བསྐུལ་བའི་དམག་མི)ཁྲམ་སྟོང་ཙམ་བསྡུ་རུབ་ཀྱིས་དབྱིན་དམག་ལ་ཁ་གཏད་གཏོང་རྒྱའི་ཤ་སྒྲིག་བྱས། ཉིན་ཞིག་རོད་ས་གནས་ཀྱི་དཔང་འཛིན་པ་དང་། དབྱིན་དམག་འགོ་པ་གྲོས་མོལ་བྱེད་སྐབས་སེ་རའི་གྲྭ་པ་དཔེན་ཆུང་དམར་རིལ་ཞེས་པས་གྱི་དཔའ་དམ་ཞིག་འཕྱེར་ཏེ་ཆོས་གསུམ་ཐང་གི་དབྱིན་དམག་སྐར་ལར་འཛུལ་རྗེས་དམག་དཔོན་གཅིག་དང་དམག་མི་འགའ་ཤས་བསད་རྨས་བཏང་ནས་ཡི་འཛིང་བྱེད་བཞིན་ཕྱིར་འགྲོ་སྐབས་ཀུར་ཐག་ལ་རྐང་པ་འཁོན་ཏེ་རིལ་སྐྱབས་དབྱིན་དམག་གིས་བཟུང་ཞིང་གྲྭ་ས་ག་ནས་ཡིན་མིན་འདྲི་སྐབས་ལན་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མ་བཏབ་པ་མ་ཟད། དབྱིན་ཇིར་དགའ་ཉེ་བརྟེན་མཁན་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གྲྭ་ས་ག་ནས་ཡིན་མོད་དགོས་ཚུལ་འཛམ་རྒྱབ་རྡ་ཚོགས་ཀྱིས་འདྲི་སྐབས་ཁྲིད་ཚོས་ཐུ་ཕྲུག་རེ་རྟེན་ནས་མོག ངས་བཤད་ཚིག(ཁྱོད་ཚོ་ཕུད་མེད་དང་འདྲ་བས་སྨྲས་པའི་སྙིང་སྟོབས་མེད་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན)ཅེས་བརྗོད་བཞིན་པར་ཕྱང་ཤིག་བལྟ་བ་དང་ཡས་སོས་མ་མཚུངས་མཉམ་ཞིང་བསྟོད་པར་བརྟེན་དབྱིན་བཙན་དཔོན་དམག་རྗེས་རྒྱུགས་པ་བཅས་བྱ་ཐབས་བྲལ་ནས་དམར་གསོད་བཏང་། དེ་ཉིན་དགོང་མོ་དང་། ཕྱི་ཉིན་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་དུ་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོས་རང་མོས་དང་གསེར་སྐོང་བཟེ་བ་དང་། མཆོད་ཕྲིག་རྒྱག་པ། བརྡ་བ་ཞུ་བ་སོགས་བྱས་འདུག སྐབས་དེར་ལྷ་སའི་ཁྲིམ་གཞུང་དུ་ཡིག་བསྐུར་ཡང་མང་པོ་སྦྱར་ནས་དབྱིན་ཇི་དང་འབྲེལ་བ་མི་ཆོག་པ་དང་། དབྱིན་དམག་དང་འཛིང་མཁན་ལ་བསྟོད་ར་བཏང་བར། །གཅིག་དང་པོ་ཆོས་གསུམ་ཐང་ཆེན་ནས་བརྒྱབ་སྟེ། །ཁྱེའུ་བབས་པ་བཞིན་དུ་དགྲ་སྐར་ནང་མཚོངས་ཤིང་། །ཀེ་ལར་ལྷ་ལུའི་དཔའ་བོས་ཕྱི་གླིང་པ་བསད་ནས། །ངོ་མཚར་ལྡན་མོ་བསྟན་འགྲོལ་དབྱིན་དམག་རྣམས་བྲོས་སོ། །ཞེས་སོགས་བསྟོད་ཡོད་འདུག

དབྱིབས། དབྱིབས་སུ་གྲུབ་པ། དེའི་དབྱེ་བར་རིང་པོ་དང་ཐུང་བ། མཐོ་བ་དང་དམའ་བ། ལྷམ་པ་དང་ཟླུམ་པོ།

དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱད། ༡. གྲུ་བཞི། ༢. ལྷམ་པ། ༣. ཟླུམ་པོ། ༤. ཟླུ་ལེ་བ། ༥. ཟླུ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ། ༦. རིང་བ། ༧. ཐུང་བ། ༨. མཐོ་བའོ། །ཡང་ན། གྲུ་བཞི་འམ་ལྷམ་པ་དང་། ཟླུམ་པོ། ཟླུ་ལེ་བ། ཟླུ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ། རིང་བ། ཐུང་བ། མཐོ་བ། དམའ་བ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་བཅུ། ༡. རིང་པོ། ༢. ཐུང་ངུ། ༣. ལྷམ་པ། ༤. ཟླུམ་པོ། ༥. མཐོ་བ། ༦. དམའ་བ། ༧. ཕྲ་བ། ༨. རགས་པ། ༩. ཟླུ་ལེ་བ། ༡༠. ཟླུ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །

དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་མུ་བཞི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ལ་ཡིན་མིན་གྱི་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ་དབྱིབས་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ། ལྷམ་པ་དང་ཟླུམ་པོ་བཞི་དབྱིབས་ཡིན་ལ་ཁ་དོག་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། སྤྲིན་དང་དུ་བ། རྡུལ་དང་ཁུག་རྣ་བཞི་པོ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་ཡིན།

དབྱུག་བསྐུལ་བྲབ་བརྡུན་སྟེབས་རྒྱག་གིས། ཛ་དབྱུག་གིས་ཛ་པོ་ཆེའི་སྒྲ་བསྐུལ་བ་ཚར་རྒྱེས། གཞུང་སྒོ་དང་ལྕག་སྒོ་སོགས་ཚང་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྒྱག་དགོས་པ་སྟེ། དེ་སྒོ་པོ་ཐང་པོ་ཏ་ལའི་སྒྲིག་སྲོལ་ཞིག

དབྱུག་པ་ཅན། འདི་ནི་སྔར་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་གོང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལྟེ་ཐམ་ཟེ་དབྱུག་པ་ཅན་ལ་ཉེན་གཅིག་གི་ནང་ལས་འཇོལ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བྱུང་བ་དང་། དོ་བདག་ཁག་དཀྲུས་ཁོ་བཟུང་ནས་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་འཁྲིད་དེ་ཁོ་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་གནང་ངོར་གས་ཞུས་སྐབས་རྒྱལ་པོས་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་དང་ལས་འཇོལ་བྱུང་མཁན་དབྱུག་པ་ཅན་གཉིས་ཀར་ཉན་པ་ཚན་ཞུ་པ་སྣང་ས་རྗེས་ཁྲིམས་ཆག་གཅོད་སྐབས་དོ་བདག་པན་ཚུན་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་ཡོད་པ་འདུག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་ལ་ཉེས་ཁྲིམས་ཕྱི་པ་གཅོད་རྒྱ་དང་། དོ་བདག་སོ་སོར་ཡང་ཉེས་ཁྲིམས་སྐྱ་རེ་འཁྲུར་དགོས་པར་ཐག་བཅད་པར་བརྟེན་དོ་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གིས་ཉེས་པ་ངོས་བླངས་ཐོག་དབྱུག་པ་ཅན་དང་བཅས་པའི་མི་ཚང་མ་ཉེས་མེད་ཀྱི་ཡངས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཡོད་པ་ཞུས་པས་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་ཀུན་འདུས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་རེད་ཅེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད།(མདོ་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་)ནང་གསལ།

དབྱུག་པ་ཟླུམ་པོ། རྒྱུགས་རིལ་ལམ་ཁྲིམས་རྒྱུགས་ཤིག་སྟེ། ལག་པ་གཉིས་དེ་ལ་བཏགས་ནས་ཐག་པས་བཙུམས་ནས་བཀྲི་གཟུགས་པོའི་སྟོད་ཤས་མར་མཉན་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཅིག་གི་དོན།

དབྱེ་བསྡང་། ཆོས་ལུགས་སྦྱི་དང་སྐོར་ལ་མི་དགའ་བའི་མི་དང་གཏོན་འདྲེ་སོགས་ནང་ཁུལ་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཤིང་དང་གཟུགས་བརྙན་བྲིས་པའི་ལིང་ག་གཡག་ཟ་མོང་སོགས་ཀྱི་སྦོད་པའི་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་ནང་ཁུལ་ཁ་འཐོར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་དབྱེ་བ་ཟེར་ཞིང་། ཡང་སྐོང་གསལ་ལྟར་ཀྱི་ལིང་དེ་ལ་བསྒྲུད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐུགས་བཅས་བྲིས་ཏེ་ཕ་རོལ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་བསྟན་ཏེ་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ནས་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བཟོས་པ་ལ་བསྒྲུད་པ་ཟེར།

དབྱེ་བ་བཞི། རིགས་དབེས་མ་དེས། རྒྱན་གྱིས་འཁྲུག་མི་འཁྲུག་གམ་ཡང་ན་རང་བཞིན་ལྟག་བཅས་ལྟག་མར་མི་གནས་པའི་སྐྱུང་འདུས་བཞི།

དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པ། ལས་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་གོ །

དབྱེན་བསྡུམས་མཆོད་རྟེན། བྱ་རྒྱ་ཆེ་འཁོར་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་གྱིས་དཀྲུགས་ཤིང་བྱས་པའི་ཚེ་བླ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་འདུམས་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་མ་སྒྲུའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པ་སྟེ། དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་བང་རིམ་བཞི་ཀའི་ཟུར་བཞི་ཆ་མཉམ་དུ་བཅད་པ་ཞིག (ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསེར་གདུང་དཀར་ཆག)ཤོག་གྲངས༢༥༡པར་གསལ།

དབྱེན་སྡོ་བ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པའམ་ཉེན་པའི་དོན་ནམ་ཡིད་དཀྲུགས་པ་དང་བཟི་བ་དང་མགོ་འཚམ་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པའམ་ཡང་ན་ཇོ་འདྲི་བའི་དོན་ནོ། །

དབྱེན་སྦྱོར་སེལ་འཇུག ཕན་ཚུན་བར་དུ་དཀྲུག་སྲིང་བཅུག་ནས་མ་མཐུན་པར་བཟོས་པ།

འབབ། འཛིམ་པས་བཟོས་པའམ་ཤོག་བུའི་ཐོག་རི་མོ་བྲིས་པའི་འདུ་བརྙན།

འབབ་དང་སེང་གེ། སེང་གེ་ཙ་མོ་ཆ་གཅིག་གི་འཁྲབ་རྩེད་སྐབས་འབབ་རྟོན་པའི་བྱིས་པ་རེས་སྟེ་འཁྲིད་ནས་རྩལ་སྟོན་པ་དེ་ཡིན།

འབབས་ཀྱི་ཚལ་ཞིང་ཏ་དགུས་ཀྱིས་མི་བཅད། འབབས་ལ་དབང་བའི་ཞིང་ཁ་དང་ཚལ་ཞིང་ལྷམ་ར་སོགས་ལ་ཏ་རྒྱུགས་ནས་གནོད་པ་ཤིག་མི་གཏོང་བ།

འབབས་ཀྱི་སྲོག་ལྷ་བཅུ་གཉིས། རྗེ་ཡི་མགུར་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་དྲག་པོ་རེ་རེས་བསྡུས་པའི་བློན་པོ་བཅུ་གཉིས་ལགས།

འབབས་བསྐོར། འབངས་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བསྐོར་ནས་སྲུང་བ་ཞུས་པ།

འབངས་འཁོར་གཡོག་རིགས་གཉིས། སྔོ་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཚོའི་ཁྲིའི་མི་སེར་དང་ནང་གི་ཟྲན་གཡོག་གི་བསྡུས་མིང་།

འབངས་དང་གཉེན་བསྲེས། འབངས་མིའི་ཁོངས……གཏོགས་བློན་པོ་དང་དམག་དཔོན་སོགས་དང་གཉེན……འབྲེལ་བྱེད་པ།

འབངས་རྣམས་བསགས། བློན་པོ་དང་འབངས་རྣམས་བསྐོང་འགྲུགས་བྱས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་པ།

འབངས་མོ། རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོའི་གཡོག་མོ།

འབབ་ཁ་བླངས། མགོ་བཏགས་ཞུ་མཁན་ཚོའི་མགོ་བླངས་པའི་དོན།

འབབ་ལྡན། འབབ་ལྡན་མ་ཞེས་པ་རྒྱ་ཡི་མིང་།

འབབ་ལྷ་དཔོན་ཛི་རྒྱལ། འབའ་ཞེས་ལྷ་དཔོན་ཁོང་ནས་བཀའ་ཇི་ལྟར་ཕེབས་པ་ལྟར།

འབམ་ཆོང་ཕྲུལ་བསྒྱུར། འགོ་དཔོན་ངན་པས་དངོས……ནོག་རིན་ཐང་ཆུང་ཆུང་ལ་རིན་གོང་ཆེན་པོ་བྲུལ་ནས……བཙན་དབང་གིས་ཉོ་རུ་བཅུག་པ།

འབའ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་གཏན་འབེབས་བྱས་དོན་ཏུ། ཁ་གཏད་ཕྱོགས་གཉིས……བར་དཔང་པོ་ཡོད་པའི་གན་རྒྱ་བཞག་ཟིན་རྗེས་དེ་དང……འགལ་བའི་བྱ་སྤྱོད་བྱུང་ན་འབའ་ཞེས་ཞེས་པ་གན་རྒྱའི……ནང་དོན་དང་འགལ་མཁན་གྱི་མི་དེར་དངུལ་གྱི་ཉེས་ཆད……གཅོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ……ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདིར་ཉེས་ཆད་མཐོ་ཤོས་ཡང་དང་པོ……དང་། དམའ་ཤོས་ཡང་བཅུ་གསུམ་པ་གཉིས་དཔེ་མཚོན……ཏུ་བཀོད་ན། ཁྲིམས་འདེགས་ཡང་དང་པོར། ཁ་བཏགས……ནང་མཛོད་ལེགས་པ(རིན་སྲང་༢.༥) སྨན་རྩེ་རྙིང་པ……ཡུག་གཅིག(རིན་སྲང་༡༣) གོས་ཆེན་རྒྱན་བཞི་ཁ་ཅི་ཤུ……ཟམ་པ་ཡོད་པ་ཡུག་གཅིག(རིན་སྲང་༣༣) རྒྱ་ཟམ་ཡུག……གསུམ(རིན་སྲང་༡༡༣) ལ་དྭ་ལེགས་པ་ཁ་དྲུག་ཡོད་པ……ཡུག་གཅིག(རིན་སྲང་༡.༥) ཟ་ཆུང་ཐུགས་འཁོར་དྲུག……ལ་ཁལ་ལྔ་དང་ཉག་ལྔ་སོང་བ། (རིན་སྲང་༡༠.༡༣) རས་ཆེན་ཡུག་གཅིག(རིན་སྲང་༡.༢) བབས་ཞེས་པ……ཐུག་ཚའི་རིན་སྲང་༡༥.༦ ལྷུག་གུའི་རིན་སྲང་༣.༨……བཅས་བསྡོམས་སྲང་བརྒྱད་བཅུ་གྱ་གཉིས་དང་ཞོ་གསུམ……སྐར་ཕྱེད་བདུན་ཏུག ཁྲིམས་འདེགས་ཡང་བཅུ་གསུམ་པར། ཁ་བཏགས(རིན་སྲང་༠.༥) སྨན་རྩེ(རིན་སྲང་༡.༣༥) ལ་དྭ་ཡུག་གསུམ(རིན་སྲང་༠.༨) ཀ་དན་སྐྱིམ་མ་ཡུག……གཅིག(རིན་དངུལ་སྲང་༠.༡༥) ཐུག་ཚ་རིན་སྲང་༠.༧ ལྷ་གུའི་རིན་སྲང་༠.༡ ཁྲོན་སྲང་གསུམ་སྐར་ཕྱེད་བརྒྱད……ཐོབ་ཀྱི་ཡོད། ཁྲིམས་འདེགས་རིམ་པ་སོ་སོའི་དངུལ་འབབ……ཐོང་ཆེ་ཆུང་གི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པར་དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས……སྲིད་གཞུང་གི་གཉེར་ཁང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲིམས་འདེགས……དེབ་ནང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

འབའ་རོམ་པ་དར་མ་དབང་ཕྱུག འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྟོན་པ……འབྱུང་གནས་བློ་གྲོས་དང་ཡུམ་རྡོ་མོ་ལོ་ཆུང་མ་གཉིས་ཀྱི……སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༡༢༧)ལོར་འཕན……ཡུལ་གྱི་དཀའ་བ་ཡུལ་སྣ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན……འབྲུམ་སྐྱབས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཞབས་སྐྱབས……མཁན་པོ་ཀ་བ་དར་མ་སེང་གེ་དང་། སློབ་དཔོན་དབང……ཕྱུག་གཞོན་ནུ་གཉིས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དར་མ……དབང་ཕྱུག་གསོལ། དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་དང་། པོ་ཏོ……བའི་བུ་ཆེན་སྤྱ་འདུལ་ལྷུང་པ་ལ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར……རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་ཞབས་སྐྱབས……སྒམ་པོར་ཞབས་ཞིབ། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་དང་སླ……སློབ་ཏུ་ཕྱར་ཏེ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་པ་གང……སྤྱོད་ཚུལ་ཏུ་གནང་། དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་རྟོགས་པ……ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་ལོར་ཕྱུང……འབའ་རོམ་དུ་ཐེབས་ནས་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྒྲུབ་པ……མཛད་ཅིང་། ཡུལ་ཆེར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་དངོས་སུ་འཚོ་བ་བྱུང་། དེ་སྐབས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མའི་གསོལ……འདེབས་སོགས་མགུར་ཆེན་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་སྐོར་རྣམས……གསུངས། ལ་སྟོད་ཐང་དུ་འབའ་རོམ་གྱི་དགོན་པ་ཕྱག……བཏབ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༡༨༠)ལོར……ནག་ཆུའི་ས་ཆར་རི་བོ་ཆེ་བཏབ། བདེ་སྟོང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ……དང་གནས་ལུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ……གྱིས་ཉམས་བཞེས་མཛད་པས་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས་པ་དེ……ནས་འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དར། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི……ས་ལུག(༡༡༩༩)ཤིའི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་ནམ……ཕྱེད་ལ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་ཞི་བར……གཤེགས་སོ། །འབའ་རོམ་གྱི་གདན་ས་དེ་ཁོང་གི་གདུང་རྒྱུད……རིམ་པས་བསྐྱངས་ཀྱང་མཐར་ནང་མ་འཆམས་པས་རིམ……གྱིས་ཉམས་པར་གྱུར།

འབའ་གསེར་སྲུང་། དཔྱད་མཚམས་དང་འགལ་བ་བྱུང……ཚེ་འབའ་འགལ་གྱི་ཉེས་པ་འབའ་གསེར་སྲུང་གྲངས་ཚང……འཇལ་བ།

འབའ་རྡོ། (ཚུགས་མ་འཁྱུག)ཞིང་ཁ་གཅིག་གི་ནང་སྔོན་མ་དང་འབྲུ་རིགས་གཞན་དག་མཉམ་དུ་བསྲེས་ནས་བཏབ་པ……ལ་འབའ་སྣན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་མཚུངས་པར་ཡིག་གཟུགས……དངོས་གཞི་ཚུགས་ཆུང་དང་འདྲ་བ་ལ་གི་གུ་དང་ཞབས་ཀྱུ……སོགས་འཁྱུག་ཡིག་དང་འདྲ་བར་བྲིས་པས་ཚུགས་མ་དང……འཁྱུག་ཡིག་གཉིས་ཀ་འདྲེས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

འབར་བའི་གར་དགུ། ཞི་བ་སྒེག་པ་དཔའ་བ་སྙིང་རྗེ་བ། རྔམ་པ་རྒོད་པ་ཞི་བ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་མི་སྡུག་པ་དྲག……ཤུལ་བའོ། །དེ་ཡང་གར་གྱི་ཉམས་དགུ་དང་དོན་གཅིག་གོ །

འབར་བྱེད། འདི་མེ་དང་། མེ་ལྷ། ཉི་མ་བཅས་ལ་འཇུག

འབིགས་བྱེད། སྤྱིར་འདི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྡོ་རྗེ་དང་། ཁྱབ……འཇུག ཚོག མདའ། སྨྲང་སུ། བྱི་བ། རི་བོ་འབིགས……བྱེད། རི་བཅས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ལྟར། སྐབས་རེ……རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཅེས་པ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི……འགྲམ་གྱི་རི་རྩེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ན་རྨ་མེ་ཤ་རི་ཞེས་གྲགས་པ……ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། འདིའི་སྐོར……ཞིབ་ཆ་སྙན་ངག་གི་མཆན་དུ་གཟིགས།

འབུ་ཆེས་ཆུང་ཟོས། སྟོབས་ཆེ་བས་རང་ལས་སྟོབས་ཆུང་བར་དབང་ཡོད་དང་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་པ།

འབུང་གསུམ་འདོན་པ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས……འབད་པ་བྱེད་པ།

འབུངས། འདི་བོད་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་པའི་བཤད་སྲོལ་ཏེ། འབད་རྩོལ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

འབུམ་གྱི་འགྲེལ་རྐང་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེལ་རྐང་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲེལ་རྐང་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ཡོད་པ་ལ། ༡.གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ༢.ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། ༣.འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ༤.འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། ༥.རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ༦.མིག་གི་དབང་པོ། ༧.རྣ་བའི་དབང་པོ། ༨.སྣའི་དབང་པོ། ༩.ལྕེའི་དབང་པོ། ༡༠.ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ༡༡.ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཅས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ༡༢.གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ༡༣.སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད། ༡༤ དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད། ༡༥.རོའི་སྐྱེ་མཆེད། ༡༦.རེག……བྱའི་སྐྱེ་མཆེད། ༡༧.ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅས་ཕྱིའི་སྐྱེ……མཆེད་དྲུག་བཅས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན། ༡༨.མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ༡༩.རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ༢༠.སྣའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ༢༡.ལྕེའི་རྣམ་པར……ཤེས་པ། ༢༢.ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ༢༣.ཡིད་ཀྱི……རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་དང་། ༢༤ མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ༢༥.རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ༢༦.སྣའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ༢༧.ལྕེའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ༢༨.ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ། ༢༩.ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སྟེ་རེག་པ་དྲུག་དང་། ༣༠.མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ། ༣༡.རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི……

ཚོར་བ། ༣༢. སྣའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ། ༣༣. ལྕེའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ། ༣༤ ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ། ༣༥. ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱི་ཚོར་བ་སྟེ་ཚོར་བ་དྲུག ༣༦. སའི་ཁམས། ༣༧. ཆུའི་ཁམས། ༣༨. མེའི་ཁམས། ༣༩. རླུང་གི་ཁམས། ༤༠. ནམ་མཁའི་ཁམས། ༤༡. རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་དྲུག་དང་། ༤༢. མ་རིག་པ། ༤༣. འདུ་བྱེད། ༤༤ རྣམ་པར་ཤེས་པ། ༤༥. མིང་གཟུགས། ༤༦. སྐྱེ་མཆེད་དྲུག ༤༧. རེག་པ། ༤༨. ཚོར་བ། ༤༩. སྲེད་པ། ༥༠. ལེན་པ། ༥༡. སྲིད་པ། ༥༢. སྐྱེ་བ། ༥༣. རྒ་ཤི་སྟེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བཅས་གོང་གསལ་ཁྱོན་བསྡོམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆགས་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆགས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ནི། ༥༤ སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན། ༥༥. ཚུལ་ཁྲིམས་ཕར་ཕྱིན། ༥༦. བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན། ༥༧. བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། ༥༨. བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན། ༥༩. ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག ༦༠. ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༡. ནང་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༢. ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༣. སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༤. ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༥. དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༦. འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༧. འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༨. མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ༦༩. ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༠. དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༡. རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༢. ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༣. རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༤ མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༥. དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༦. ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ༧༧. དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། ༧༨. བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི། ༧༩. དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ༨༠. ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི། ༨༡. རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི། ༧༢. དབང་པོ་ལྔ། ༨༣. སྟོབས་ལྔ། ༨༤ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། ༨༥. འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ༨༦. འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། ༨༧. བསམ་གཏན་བཞི། ༨༨. ཚད་མེད་པ་བཞི། ༨༩. གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི། ༩༠. རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། ༩༡. མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ། ༩༢. རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ། ༩༣. མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག ༩༤ ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞི། ༩༥. གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་བཞི། ༩༦. སྟོབས་བཅུ། ༩༧. མི་འཇིགས་པ་བཞི། ༩༨. སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི། ༩༩. སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ། ༡༠༠. སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ། ༡༠༡. སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། ༡༠༢. རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ། ༡༠༣. ཕྱིར་འོང་། ༡༠༤ ཕྱིར་མི་འོང་། ༡༠༥. དགྲ་བཅོམ་པ། ༡༠༦. རང་སངས་རྒྱས། ༡༠༧. གཞི་ཤེས། ༡༠༨. ལམ་ཤེས། ༡༠༨. རྣམ་མཁྱེན་བཅས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཆགས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་བཅས་གོང་གསལ་ཁྱོན་བསྡོམས་འབྲེལ་ཆགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད།

འབུམ་ལྔ། ༡. ཡུམ་འབུམ་པ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་འབུམ་ཡོད་པས་འབུམ་ཞེས་བྱའོ། ༢. དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་འབུམ་ཡོད་པས་འབུམ་ཟེར། ༣. ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་སྨོན་ལམ་འབུམ་ཡོད་པས་འབུམ་ཟེར། ༤ མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འབུམ་ནི། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་འབུམ་བཞག་ཡོད་པས་འབུམ་ཟེར། ༥. འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་འབུམ་ནི་སྲིན་པོའི་ཡུལ་ལང་ཀ་པུ་རིར་མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་བཞེངས་སུ་གསོལ་ནས། སྲིན་པོ་འབུམ་བཏུལ་བ་དང་རྣམ་གྲངས་འབུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་འབུམ་ཞེས་བྱའོ། །

འབུམ་ཆེན་སྡེ་ལྔ། འབུམ་རྒྱས་པ་དང་། ཕལ་པོ་ཆེ། དཀོན་བརྩེགས། ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ། མྱ་ངན་འདས་མདོ་སྡེ་ལྔ།

འབུམ་ཐེར། ཁྲི་ཕྲག་བཅུ་ལ་འབུམ་ཐེར་གཅིག་ཟེར།

འབུམ་གསེར་ཐོག་ཞ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས། འདིའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ཁྲིམས་ཡིག་ཁག་གི་ནང་མི་གསལ་ཞིང་། ནང་དོན་ནི། འབྲུ་རིགས་སོགས་བྲེ་ཚད་ཀྱིས་འཇལ་དགོས་པའི་རིགས་ལ། ཁྱོར་བ་དང་། ཕུལ། བྲེ། ཁལ་བཅས་དང་། གསེར་དངུལ་ཤ་མར་ཚ་སོགས་སྲང་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་འདེགས་དགོས་པའི་རིགས་ལ། སྲང་། ཞོ། ནས། སེ་བ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚད་རྩི་བ་ལ་ཟེར། དེ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་ཡབ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་དུས་སུ་བློན་པོ་ཁྲི་ངོར་སྣང་མང་རྗེས་བྲེ་སྲང་སོགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཟིན་ཡང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་ལེགས་བཅོས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་འདྲ་སྙམ། «ཏུན་ཧོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ» ལེའུ་དགུ་པའི་མཇུག་ཏུ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་དང་། བློན་པོའི་རིམ་པ་དང་། ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཐང་དང་། ལེགས་པའི་ཟ་དཀའ་དང་། ཉེ་ཡོ་བའི་ཆད་པ། ཞིང་འབྲོག་གི་ཐུལ་ཀ་དང་དོར་ཁ་དང་། གླང་གི་གོ་བར་བསྙམས་པ་དང་། བྲེ་ཕུལ་དང་སྲང་ལ་སོགས་པ། བོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་བཟང་པོ་ཀུན། བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་བཙན་གྱི་རིང་ལ་བྱུང་ངོ་ཞེས་གསལ་བས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་དུ་བྲེ་སྲང་དང་དོར་ཀ་ཐུལ་ཀའི་ཚད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྣང་བས་དཔྱད་པར་བྱ།

འབུར་སྟོད་རྗེན་ཁོག་ལྷང་ཇོའི་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་ལམ་གཅིག་གི་སར་བཙན་མོ་ཚལ་ཞེས་པར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་བཞུགས་སའི་གནས་དེའི་ཕྲག་ལྡེབས་སུ་ཡོད་པར་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ།

འབུལ་བ། དངོས་པོ་སྤྲོད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

འབུལ་འབྱོར་ཡོད་ན། འབུལ་ཐུབ་པའི་སྟོབས་དང་འབྱོར་པ་ཡོད་ན།

འབུལ་མཆོད་འཁོར་བཤགས། དངོས་པོ་མཆོད་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཁོར་བཤགས་ལ་བསྟན་པ།

འབུལ་ལམ་ཞུ་རྒྱ། འབུལ་རྒྱ་ཡིན།

འབེལ་གཏམ། འབྲེལ་པར་བྱེད་པའི་གཏམ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་མགོ་ནས་གླེང་བའི་གཏམ་ལམ་ཡང་ན་བསམ་ཚུལ་ལྷུག་པོར་བཤད་པའི་གཏམ།

འབེལ་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་དྲུག དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ། རབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ། ཡང་དག་པར་དྲི་བ། བསྡུ་བ། སྤྲུ་བ། ཉེས་པོར་དགོངས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །

འབེལ་གཏམ་བཤད་པའི་སྒོ་བཅུ་བཞི། རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྡུ་བའི་སྒོ། དངོས་པོ་བསྡུ་བའི་སྒོ། ཡན་ལག་དང་ཉེ་བའི་ཡན་ལག་གི་སྒོ། གོང་ནས་གོང་དུ་མཐོང་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ། སྤོང་བའི་སྒོ། ཡི་གེ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་སྒོ། རྒྱུད་ཟ་བ་དང་རྒྱུད་མི་ཟ་བའི་སྒོ། གང་ཟག་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ། སྒོ་དང་སྟོབས་ཡིན་པའི་སྒོ། བརླས་ཏེ་བརྗོད་པའི་སྒོ། མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ། ཚུལ་གྱི་སྒོ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོའོ། །

འབོ་ཁ་བ། འབྲུ་རིགས་སོགས་འབོ་འཇལ་བྱེད་སྐབས་འབོ་ཁ་རྒྱག་མཁན།

འབོ་གཅིག བྲེ་བོས་གཏེར་བའི་ཚད་ལྡན་ཁལ་གཅིག་སྟེ་བྲེ་ཉི་ཤུ།

འབོགས་པ། བརྩོན་པ་དང་བཅལ་བ་དང་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ །

འབོགས་ལེན། དང་ལེན། ངོས་ལེན།

འབོད་སྒྲའི་ཕྲད་གསུམ། ཀྱེ་དང་། ཀྭ་ཡེ། ཧ་ཡེ་སྟེ་གསུམ།

འབོད་སྒྲོགས་མགྲིན་པ་ལྔ་ཟུང་། འབོད་སྒྲོགས་ནི་སྲིན་པོའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དེ་མགྲིན་པ་ལྔ་ཟུང་ནི་མགྲིན་པ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར། འགའ་ཞིག་ཏུ་མགོ་བོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཏ་མགོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་།

འགའ་ཞིག་ཏུ་མགོ་བོ་བཅུའི་ཟ་མ་ཏ་མགོ་ཡིན་པར་བཤད་པའང་འདུག

འབོད་ཐོང་ཐོང་། སྐད་སྙན་པོར་སྒྲོག་པའི་དོན།

འབོད་པའི་གནམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་མིང་དེ་ལྟར་དུ་འབོད་པའི་བཀག

འབོབ་ལྷུག འདི་ལ(དེབ་ཐེར་དཀར་པོར)ལྷུག་གི་ཐོག་ཏུ་ཞེར་བ་འདི་ནི་ཁྲི་སྲོང་གི་དུས་དཔའ་བོ་ཚོ་ལ་སྩད་པའི་དཔའ་ཆས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་གསལ།

འབྱལ། ཡུམ་མམ་བཟའ་ཟླ་མོའི་མིང་།

འབྱིན་པར་འོས་པའི་ཁམས་དྲུག ༡. གནོད་སེམས་ལས་འབྱིན་པ་ནི་གནོད་སེམས་མེད་པ་སྟེ་བྱམས་པ། ༢. རྣམ་པར་འཚེ་བ་ལས་འབྱིན་པ་ནི་སྙིང་རྗེ། ༣. མི་དགའ་བ་ལས་འབྱིན་པ་ནི་དགའ་བ། ༤. འདོད་པ་ལས་འབྱིན་པ་ནི་བཏང་སྙོམས། ༥. ཐེ་ཚོམ་ལས་འབྱིན་པ་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཡང་དག་པར་འཇོམས་པ། ༦. མཚན་མ་ལས་འབྱིན་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའོ། །

འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་ཚུལ་བཞི། འབྱུང་ཁུངས་དངོས་དང་འབྱུང་ཁུངས་ཆ་འདྲ་བ། དགར་བ། སྡུད་པ་བཞིའོ། །འབྱུང་ཁུངས་དངོས་ནི། འབྱུང་གཞི་ལས་འབྱུང་ཆོས་ཤིག་བྱུང་བར་སྟོན་པ། འབྱུང་ཁུངས་ཆ་འདྲ་བ་ནི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་དངོས་སུ་བྱུང་བ་མིན་ནའང་གནས་སྐབས་དེ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་སྣང་བ་ཞིག་གོ། །དགར་བ་ནི། དགར་གཞི་དང་དགར་ཆོས་གཉིས་རིགས་མཐུན་པར་དགར་བ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པར་དགར་བ་དགར་བའི་དོན་ཅན། སྡུད་པ་ནི་ཚིག་དོན་སྔ་མའི་དོན་དང་ཕྱི་མའི་བར་གྱི་ཚིག་དོན་རྣམས་སྡུད་པ་སྡུད་པའི་དོན་ཅན་བཅས་སོ། །

འབྱུང་ཁུངས་ཁ་བཅན། འབྱུང་ཁུངས་ར་སྤྲོད་ཐུབ་པའི་ཁུངས་བཙན་པོ།

འབྱུང་ཁུངས་སྟོན་པའི་ཕྲད་གཉིས། རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ནི་ནས་དང་ལས་གཉིས་སོ། །

འབྱུང་འགྱུར་བདུན། ཤི། ཡང་། འདམ། རྩུག། དཀྲིས། སྨིམ། གྲང་བ་བདུན་ནོ། །

འབྱུང་པོའི་ཀུན་རྟོག རྣམ་རྟོག་ངན་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་གཡེང་། བྱིང་རྒོད་གཉིས་སོགས་གང་ལ་སྦྱར་ཀྱང་ཆོག

འབྱུང་བ། རྒྱུའི་གཟུགས། དཔེར་ན་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི།

འབྱུང་བ་ལྔ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་དང་། ཡང་ན་ལྕགས་དང་ཤིང་ཆུ་མེ་ས་དང་ལྔའོ། །

འབྱུང་བ་ལྔ་དག་པའི་འོད་ལྔ། རིག་པ་ལ་དྲི་མ་མེད་པས་འོད་དཀར་པོ། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པས་སེར་པོ། རིག་པར་འདུས་པས་དམར་པོ། མ་བཅལ་རྫོགས་པས་ལྗང་གུ། འགྱུར་བ་མེད་པས་མཐིང་ཁ་སྟེ། དེ་དག་ཀུང་ཡུམ་ལྔའི་དག་པའོ། །

འབྱུང་བ་བཞི། ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི།

འབྱུང་བ་བཞིའི་བྱེད་ལས། སས་འཛིན་པར་བྱེད། ཆུས་སྡུད་པར་བྱེད། མེས་སྨིན་པར་བྱེད། རླུང་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ། །

འབྱུང་བའི་ཁ་གནོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་ནང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་བཟློག་ཐབས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

འབྱུང་བཞིའི་མཚན་ཉིད་བཞི། སྲ་ཞིང་འཐས་པ་སའི་མཚན་ཉིད། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུའི་མཚན་ཉིད། ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་མེའི་མཚན་ཉིད། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རླུང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །

འབྱེད་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་ཚུལ་བཞི། དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལས་དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དབྱེ་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ། དོན་གང་ཡིན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པར་སྟོན་པ། གཞན་ལ་རྒྱ་མཚན་འདྲི་བ།

འབྱེད་སྐད་ཀྱི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་མིང་གཞིར་བྱས་ནས་སོ་སོར་མ་ཡིག་སྦྱར་བས་གམ་ངམ་དམ་ནམ་བམ་མམ་འམ་རམ་ལམ་སམ་བཅས་བཅུ་དང་མིང་གཞི་ཏ་ཡིག་ལ་མ་ཡིག་སྦྱར་བས་ཏམ་དང་བཅས་པའི་བཅུ་གཅིག་པོའོ། །

འབྱོངས་པ། སྦྱངས་པ་བྱང་ནས་སེམས་གཡེངས་ཀྱང་རྟོག་འཁྲུལ་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལ་འབྱོངས་པ་ཟེར། དཔེར་ན་ཡི་གེ་སྦྱངས་ནས་འབྱོངས་པ་ལྟ་བུ།

འབྱོར་འཁོས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་།

འབྱོར་པ་བཅུ། ༡. མི་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ༢. ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། ༣. དབང་པོ་ཚང་བ། ༤. ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ། ༥. སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་དད་པ་སྟེ་རང་འབྱོར་ལྔ་དང་། ༦. སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དང་། ༧. དེས་ཆོས་གསུངས་པ། ༨. བསྟན་པ་གནས་པ། ༩. བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། ༡༠. ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བ་སྟེ་གཞན་འབྱོར་ལྔ་བཅས་བསྡོམས་པས་བཅུའོ། །

འབྱོར་པ་གཉིས། གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་དང་། རང་གི་འབྱོར་པའོ། །

འབྱོར་པ་དྲུག ༡. ཚེ་རིང་བ་དང་། ༢. དབང་ཆེ་བ། ༣. བཀྲ་ཤིས་པ། ༤. གཟི་མདངས་ཆེ་བ། ༥. འཁོར་མང་བ། ༦. ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའོ། །

འབྱོར་ཚོགས། ལམ་བུ་ལ་ཏུ་ཞེས་པ་བསྒྱུར་ན། འབྱོར་ཚོགས་ལམ་མཉམ་པར་ཕྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། མཉམ་པ་ནི་དུག་མེད་པའི་དོན་ནོ། །

འབྲས་ཆན། འབྲས་བཏང་བ་བཙོས་བྱས་པ།

འབྲས་ལྗོངས། རང་རྒྱལ་གྱི་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་ནི་ནི་པ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་ནི་ཏི་ཏུ། ཤར་ཕྱོགས་ནི་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་གྲོ་མོ་རྫོང་གི་མངའ་ཁུལ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་སའི་མིང་ལ་སྒང་ཏོག་ཟེར། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་ཁབ་འདི་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་ནི། འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་ཁྲི་རྣམས་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་སྔ་ཐོག་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་མར་བཙུགས་སྟེ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་བྱུང་ཚུལ་གསལ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟགས་ན། བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ཐོག་མར་བཙུགས་པའི་ལོ་དང་དུས་ཐོག་གཅིག་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། རྙིང་མའི་ཆོས་གཙོ་བོར་དར།

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལྔ། རྒྱུ་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག རྒྱུ་སྔོན་སོང་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག རྒྱུ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག རྒྱུ་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གོ། །

འབྲས་ལྟ་གསུམ། སྨན་ཨ་འབྲས། སྒོ་འབྲས(འབྲས་དཀར)འབམ་འབྲས་ཏེ་གསུམ།

འབྲས་སྤུངས་གླུ་འབུམ། ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུད་ཉིན་འབྲས་སྤུངས་གླུ་འབུམ་དུས་ཆེན་ཞེས་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་གླུ་འབུམ་ཁང་ཞེས་དུས་རྒྱུན་མཐོང་ཁ་མི་གཏོང་བའི་ལྷ་ཁང་དེས་གཙོས་ལྷ་ཁང་ཚང་མ་སྒོ་ཕྱེ་ནས་མཆོད་མཐོང་གཏོང་གི་ཡོད། གླུ་འབུམ་ཁང་དེའི་ནང་འཛམ་གླིང་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་དེ་ཉིན་མཐོང་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན། ལྷ་ཁང་དེ་རར་དཔལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་དབུས་མ་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་གདུང་རྟེན་དང་། བྱང་ཕྱོགས་དེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་གདུང་རྟེན། སྔ་ངས་དེ་ཉེ་ཤིད་འདྲེན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་བཞེངས་པ་བཅས་ཡིན། དེ་ཉིན་ཕྱ་ཏྲ་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་སྐུ་འདྲེན་ཐོག་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ནང་དང་། རྡོ་བཅལ་སྒོ་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་ཕྱག་ནས་གཏོར། ཕྱགས་པ་གཞུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་ནང་རྒྱང་མཁར་ཨ་མ་ནང་སོ

ཤོག་ཞུགས་བྱེད་པ་སོགས་བྱེད། ཉིན་དེར་ལྷ་ས་བ་དང་ཉེ་འདབས་ཞིང་འབྲོག་སོགས་མང་པོ་མཆོད་མཇལ་དུ་ཡོང་གི་ཡོད།

འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ། འདི་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ནུབ་ངོས་སུ་ཆགས་ཤིང་། རྒྱབ་རི་དགེ་འཕེལ། མདུན་དུ་སྐྱིད་ཆུ་སྔོན་པོ་དར་ལྡར་ཁྱིལ་བ། མཐའ་བསྐོར་དུ་སྤུང་མའི་རྟེན་མཁར་རྒྱ་སྐར་ལྟར་བསྐོར་བའི་དབུལ་ལུ་གསེར་འོད་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་ཕིབས་དང་། གཟིར་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་འདུ་ཁང་དང་། གཙང་ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་། གྲྭ་སྐྱིལ་བཅས་ལ་ལྟུགས་རི་གཅིག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་འབྲས་ས་ལུ་སྤུངས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༤༡༦)ལོར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ། ཐོག་མ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་དེར་ཕེབས་ནས་ཤར་ངོས་སུ་གཟིམ་སྤྱིལ་དམག་ཐོག་ཁང་དུ་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པས་གྲྭ་སློབ་མང་དུ་འདུས། དེ་རྗེས་ཚོགས་ཆེན་རྒྱབ་ཀྱི་བྲག་ཕུག་ཏུ་བཞུགས་ནས་ཡར་ཕྱིན་དབྱ་ཚོད་འཆད་པས་སློབ་མ་རྗེ་མང་དུ་སོང་། གཞིས་ཀ་སྣེའུ་རྫོང་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་ཁྲི་དཔོན(སྣེའུ་རྫོང་གི་པོ་རྒྱལ་རབས་ཙམ་ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལྟུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༡༦༧ནས༡༨༥བར་གསལ)གྱིས་སྦྱིན་བདག་ཞུས་ཏེ་ཐོག་མར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང(ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ)དང་། སྔགས་ཁང་། གྲྭ་ཤག་བཅས་བསྟུན་ཞིང་། འདུ་ཁང་ཐོག་ཁའི་ཐུམས་ཁང་ནང་ཉེར་ལང་བྱམས་པ་མཐོང་གྲོལ་དུ་གྲགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། མགོན་ཁང་། གནས་བརྟན་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞེངས། ཐོག་མར་རྒྱུན་བཞུགས་གྲྭ་ཚོགས་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་གྲྭ་ཚང་རྣམས་ཆོས་རྗེའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཏབ་པ་སྟེ་ཐོག་མར་གྲྭ་ཚང་བདུན་ཡོད་པ་ནི།

༡. བློ་གསལ་གླིང(ཤེགས་ལྡན་པས་བཏབ) ༢. སྒོ་མང(བྱང་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་པས་བཏབ) ༣. བདེ་ཡངས(རྟོག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དཔལ་པས་བཏབ) ༤. ཤག་སྐོར(སློབ་དཔོན་རབ་མཆོག་པས་བཏབ) ༥. རྒྱལ་པོའམ་ཐོས་བསམ་གླིང(སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་བཏབ) ༦. འདུལ་བ(བྱང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པས་བཏབ) ༧. སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང(སློབ་དཔོན་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་ཁྲིམས་པས་བཏབ)འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་ཉིད་དགུང་གྲངས་སོ་བདུན་བཞེས་པ་ཤིང་གསལ་མེ་སྤྲེལ་ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་འབྲུག(༡༤༤༨)ལོ་བར་ལོ་༣༢རིང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དང་སྔགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད། ཆོས་རྗེ་གཤེགས་རྗེས་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་ནས་སློབ་དཔོན་རྫོང་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བར་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་གདན་སའི་མཁན་པོ་མཛད་ནས་སྐུ་ཚབ་ཏུ་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་མཁན་པོ་ཁྲར་དུ་བསྐོས་ཐོག རྗེས་སུ་གྲྭ་ཚང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ཚུལ་ཆ་མི་སྙོམས་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་པ་དང་ཤག་སྐོར་གཉིས་བློ་གསལ་གླིང་ལ་ཟླ་བསྒྲིལ། འདུལ་བ་སྒོ་མང་ལ་ཟླ་བསྒྲིལ་ནས་གྲྭ་ཚང་བཞིར་འདུས་ཤིང་། རྒྱལ་པ་དང་། འདུལ་བ། ཤག་སྐོར་བཅས་གསུམ་ལ་མཁན་པོ་ཁྲར་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་གྲྭ་པ་དང་གྲྭ་ཚང་མེད། དེ་ནས་རྗེས་སུ་དགོན་པར་སྐྱིགས་སུ་ཞུགས་མི་ཡོང་བ་ཁག་མི་འདྲ་བ་ནས་ཡོང་བ་རྣམས་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རེ་ཡོད་པ་དང་། གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཇོབ་ཐང་དང་སྲིད་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་ཆེ་ཆུང་། སློབ་གཉེར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ། དགོན་སྡེར་བསྙེན་བཀུར་སོགས་ཡོད་ཚེ་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་རྣམ་ཀུན་དཔལ་འབྱོར་དང་འཚོ་བའི་ཐོག་རང་མགོ་སྐྱེར་བཙན་ཡིན་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཁང་ཚན་ཞེས་ཚོ་ཁག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ་ཡང་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཁང་ཚན་ཉི་ཤུ་ཙ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཕུ་ཁང་། ༢. ཚ་བ། ༣. ཀྲེ་བོ། ༤. སྦོམ་འབོར། ༥. མི་ཉག ༦. འདན་མ། ༧. སྤྲིང་པ། ༨. རོང་པོ་ཤར། ༩. རོང་པོ་ནུབ། ༡༠. ཀོ་བོ། ༡༡. ཉག་རེ། ༡༢. སྦོ་པ། ༡༣. རྒྱལ་བ། ༡༤. ཕ་ར། ༡༥. ཚལ་ཁང་། ༡༦. གྲགས་པ། ༡༧. མངའ་རིས་སྐྱི་ཐུབ། ༡༨. མངའ་རིས། ༡༩. གུ་གེ། ༢༠. གཙང་པ། ༢༡. དབུས་སྟོད། ༢༢. ཤིངས་ཁ། ༢༣. རྩེད་ཐང་། ༢༤ ཉང་པོ། ༢༥. ཀོང་པོ། ༢༦. རྒྱ་བཅས་དང་། སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཁང་ཚན་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ༡. ཧར་གདོང་། ༢. བསམ་བློ། ༣. ཧྲུ་འབུམ། ༤ ཛ་ཐུལ། ༥. ཛ་ཧེ། ༦. གཞུང་པ། ༧. བྲང་རྒྱ ༨. ཞེ་པོ། ༩. འཆད་པ། ༡༠. ཏྭ་དབེན། ༡༡. རེབ་ཙོ། ༡༢. གུང་རུ། ༡༣. འགག་ཤིང་། ༡༤ མངའ་རིས་སྐྱག་སོ། ༡༥. ཐ་ཏི། ༡༦. རྒྱ་བཟང་བཅས་བྱུང་ཞིང་། གྲྭ་ཚང་གཞན་རྣམས་ལ་ཁང་ཚན་བྲུར་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་། ཐོག་མར་གདན་ས་འདི་ཕྱག་འདེབས་སྐབས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་རྗེ་ཡོད་པོ་རྒྱས་ཁག་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས༧༠༠༠ལྷག་ཙམ་ཡོད་པར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཻཌཱུརྱ་སེར་པོ》ཡི་ནང་གསལ། གཞན་ཡང་གདན་ས་འདིར་བཞུགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་གནའ་རབས་རིག་དངོས་ནི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནུབ་ཏུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཁང་རང་མོང་གི་ནང་དུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་རང་བྱོན་ངོ་མཚར་ཅན་ཡོད་པ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས་ཤིང་། གནས་འདི་ལྷ་དང་བླ་མས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་བསྐལ་བའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། དེའི་མདུན་དུ་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་པོ་གཞིས་ཀ་སྣེའུ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་ཁྲི་དཔོན་གྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་འདུ་ཁང་དང་། དེའི་དྲི་གཙང་ཁང་གསུམ་བཅས་བཞེངས་པ། དེའི་གཙང་ཁང་དབུས་མའི་ནང་དུ་སྣེའུ་རྫོང་པས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་བཞེངས་པའི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསེར་སྐུ་ལ་བྱང་སེམས་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ། གཙོ་བོ་གསེར་སྐུ་ཆེན་མོའི་ནང་རྟེན་ལ་དབུའི་དབྱིངས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་ཉ་མགོ་མར་གྲགས་པ་བདུན་དང་། སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་ཚེམས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཚེམས། ལྷོ་བྲག་ཕྲག་རྗོར་གྱི་དབུ་སོ། མཐིང་ཤོག་ལ་འཇམ་དབྱངས་གསེར་གྱིས་བྲིས་པའི་སྣ་མ་བརྒྱད་པའི་མཚན་སྔགས། མཐིན་པར་ཐུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ནས་གདན་དྲངས་པའི་དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་གྲར་པ་ཏི་ངོ་མཚར་ཅན། ཐུགས་ཀར་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་དང་དབྱེར་མེད་པར་གསུངས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཐུགས་ཁྲུ་གང་བ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གར་མ། འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་བྱིན་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཤིང་འདོམ་གང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོད་འབུམ། བཀྲ་ཤིས་འོད་འབུམ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དབུ་མའི་ལྟ་ཁྲིད་གནང་པའི་བརྙེད་བྱང་བཀོད་པའི་ཕྱག་དཔེ་བྱིན་རླབས་ཅན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་རྣམས་བཞུགས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྟན་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་ཐོག་ཚད་མ་གསུང་བྱོན་མར་གྲགས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་སྐུ་གསུང་བྱོན་མ་དང་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་བྱིན་ཅན་རྣམས་བཞུགས། བྱམས་ཁང་སྟེང་པར། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལྟགས་བཀོད་གནང་བ་ལྟར། སྣེའུ་རྫོང་ནས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་བ་མ་ཕམ་པ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཚད(ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱམས་པ་མཐོང་གྲོལ་ཟེར)རྒྱ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་ཡོངས་སྐུའི་ཆ་ལུགས་ཅན། དེའི་ནང་རྟེན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་གདུང་ཆེ་བ་བྲ་སྙོད་ཙམ་ནས་ཆུང་བ་ཡུངས་འབྲུ་ཙམ་གྱི་བར་མ་ག་དྷའི་བྲེ་ཆེན་གང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་སོ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དབུ་སོ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཎིའི་སྐུ་བརྟན་རྒྱ་གར་མ་བྱིན་ཅན། མཁྱེན་པར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོར་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དུང་སྐྱོང་གིས་དབུལ་མཁར་ནག་མཚོ་འགྲམ་དུ་ཕུལ

བའི་དུང་དཀར་གཡས་འཁྱིལ་གསུམ་འཁྱིལ་རྟེན་འབྲེལ
སྙིང་པོས་བརྒྱན་པ་ངོ་མཚར་ཅན། ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་པོ
གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དབྱུ་རྒྱན་དང་། མེལ་སྐྲ་རིན་ཆེན
སྤུངས་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྐྱེ་བ་འབུམ་གྱི་དབུ་སྐྲ་ཞག་མ་རེ་རེ
ལས་གྲུབ་པའི་ཞུ་ནག་གསེར་མདོངས་མ། ཇོ་བོ་ཆེན་པོའི
ཕྱག་གི་བཞུགས་གདན་སྤོས་ཀྱིས་བསྐོལ་བ། ཇོ་རྗེ་གདན
ནས་སྤྱན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་མདུ་ཏོ་ཏྲི། རྒྱ་གར་གྱི་ཨ
ཙཪྻ་ཀྲུ་བཛྲ། དཔལ་ནཱ་རོ་པའི་གདུགས་དཀར་གསེར་གྱི
ཡུ་བ་ཅན་རྗེ་མར་པ་ལ་བསྟུལ་བ། མི་ལ་བཞད་པ་རྡོ་རྗེའི
ཟའི་ཁོག་མ། ཏི་ལར་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གསུམ་ལག་ཞབ
རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ན་བཟའ་ཆ་ཚང་། འཕགས
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྐུ་ཆོས། རྣམ་ཐོས་གདུང་དམར་ཅན་གྱི
མདུང་། གཟུངས་ཆེན་སྡེ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་གསེར་སྦྲུངས
བཅོ་ལྔ་བྲིས་པ་སོགས་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་མང་དུ
བཞུགས་པ་སྲིད་ཞིའི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད
གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པ་འདི་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རབ
གནས་མཛད་པའི་ཚེ་མང་འདུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆར་གྱི་རྒྱུན
ཟེམ་ཟེམ་དུ་བབས་པ་དང་དྲི་ཞིམ་པོས་ས་གཞི་ཡོངས་སུ
ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟས་ངོ་མཚར་བ་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་བྱུང
ཞེས་གྲགས། དངུལ་གདུང་ལྷ་ཁང་དུ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས
རྒྱ་མཚོའི་དངུལ་གདུང་དངུལ་སྲང་བདུན་སྟོང་བཞི་བརྒྱ
ལས་གྲུབ་པ། ནང་རྟེན་དུ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལྷགས་སྐུན
གསུམ་དང་། དབུ་སྐྲ་ཞུན་ཟིགས་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས
ཁ་སར་པ་ཎིའི་སྐུ་རང་བྱོན་ངོ་མཚར་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི
འཕེལ་གདུང་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བཞུགས། ཐམས་ཅད
མཁྱེན་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དངུལ་གདུང་སྐུ་རྒྱ་ཚད་སོགས
དེ་དང་འདྲ་བའི་ནང་རྟེན་དུ་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས། རིང
བསྲེལ། གདུང་རུས། གདུང་ཐལ། གཞན་ཡང་རྟེན
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞུགས། འཁྲུངས་རབས་ལྷ་ཁང་དུ།
ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུན་སྐུ་སྐུ་རྒྱལ་གནས་ཆེན
བརྒྱད་ཀྱིས། མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱིས། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི
བྱང་ཆུབ་ཤིང་། ཙན་དན་གོར་ཤི་ཤ། སྤྲུལ་སྐྱིད། ཀཱ་མ
ཏའི་རྡོ། གླུ་འཛིམ། རྒྱ་བོ་གསེར་ལྡན་གྱི་ཟངས། གསེར
གྱི་རྣམས་ལས་གྲུབ་པ། ནང་རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་རབས
བདུན་གྱི་འཕེལ་གདུང་། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཚེམས་རིང
བསྲེལ་གྱི་གོང་བུ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཆོས་སོགས་སྣ་ཡུལ
ལས་འདས་པ་བཞུགས། ཇོ་བོ་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི
རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་སྲིད་ཞིའི་འཇིགས་སྐྱོབ
མར་གྲགས་པ་དངུལ་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པ། ནང་རྟེན
དུ་སངས་རྒྱས་གསེར་འོད་ཀྱི་འཕེལ་གདུང་། ཤཱ་རིའི་བུའི
དབུ་སོ། ཀོའུ་འགལ་གྱི་བུའི་སྣམ་སྦྱར། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ
ཤྲཱིའི་སྐུ་ཆོས། ལྷོ་བྲག་ཕྱག་རྡོར་གྱི་ཕྱག་མཚན་རྡོར་དྲིལ།
རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་ཞྭ་སོགས་བྱིན་རླབས
ཅན་མཐའ་ཡས་པ་བཞུགས། གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་དུ།
ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལས
གྲུབ་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ཙན་དན་དཀར་པོ་ལས་གྲུབ་པ
འདི་རྣམས་སྔོན་རྒྱ་ནག་ཏུ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་སྤྱན
དྲངས་ཏེ་དབྱར་ཟླ་གསུམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་དགག་དབྱེ
མཛད་དེ་རང་གནས་སུ་གཤེགས་ཁར་དད་པའི་རྟེན་དུ་སོ
སོ་ནས་རང་རང་གི་འདྲ་འབག་རེ་ཕྱག་བཟོ་མཛད་ནས
གནང་བ་གོང་མས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པར་ཕུལ
བ་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་དུ་ཀོང་པོ་རྩེ
ལྷ་སྒང་དུ་བཞུགས་པ་ནས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི
ཐུགས་དམ་རྟེན་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་འདིར་བཞུགས་པ་ཡིན།
བྱམས་ཁང་གསར་པ་འདིར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ
མགོན་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚད། སྨན་འདམ
ལས་གྲུབ་པ་འདི་ནི་གདན་ས་འདིའི་མཁན་ཆེན་འཇམ
དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བཀོད་པ་མཛད་ནས་སྐྱེའུ
རྫོང་ནས་སྦྱིན་བདག་གནང་སྟེ་བཞེངས་པ་ཡིན། ཆོས་སྡེ
ཆེན་པོ་འདིའི་མཁན་བརྒྱུད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྐབས
བཞེངས་པ་ཡིན་ལ། བྱམས་ཆེན་འདིའི་ནང་རྟེན་དུ་དེ
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ
པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་མ་དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་བོད་ཀྱི
པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་དབུ་སྐྲ། ན་བཟའ་སོགས་མཐའ་ཡས
པ་བཞུགས། དེའི་གཡས་ཀྱི་དངུལ་གདུང་གཉིས་པ་འདིའི
ནང་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་པ་དེ
ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་ལྟར་བཅས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསོད
ནམས་ཀྱི་ཞིང་དམ་པར་བཞུགས་པ་ལགས་སོ། །བཀའ
འགྱུར་ལྷ་ཁང་དུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བཀའ
གནང་བ་ལྟར་ས་སྐྱོང་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་མཐིང་ཤོག
ལ་གསེར་བཅོ་མ་འབབ་ཞིག་གིས་བཞེངས་པའི། ཙན
དན་གྱི་སྒྲོགས་ཤིང་གདོང་བྱ་བཀོས་བ་སོ་ལ་པ་ཏྲ་རིས་དང
ཆོས་ཐབ་ཆོས་ཆབ་སོགས་རྒྱ་དང་བཀོད་པས་མཛེས་པ།
རབ་གནས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་གནང་བ་བཀའ་འགྱུར་འཛམ
གླིང་གཡས་བཞག་ཏུ་གྲགས་པ་བཞུགས། བསྐལ་བཟང་ལྷ
ཁང་དུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་བཞེངས་པ
གནང་བའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་སྐུ་བརྟན་ཧོ་ཤིམ་ཟངས་པ་སྐུ
ཤ་ཟུང་གསེར་གསོལ་བ་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་རབ་གནས་མཛད
པ་བཞུགས། ཐུགས་ཁང་དུ་སྐུ་རྒྱ་འཇིམ་པ་ལ་རྗེ་རིན་པོ
ཆེས་ཕྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་བཞེངས་པའི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས
བྱེད་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་བཞུགས་ལ། འཇིགས་བྱེད་འདིའི་སྐུ
སྟོད་རང་བྱོན་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ས་གཞི་དང་ཧྲིག་པ་ཀ
པ་སོགས་གང་ཡང་མ་རེག་པར་བར་སྣང་དུ་བཞུགས་རེས
པ་ཡིན་ལ་གཡོན་ངོས་ཀྱི་བཀའ་སྡོད་ལས་ཀྱི་གཤིན་རྗེ་འདི
ཡང་སྐུ་རྒྱ་སོགས་འཇིགས་བྱེད་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་།
དང་པོར་ཞལ་སྟོར་གཟིགས་པ་གཙང་པའི་དམག་དན
འབག་ཏུ་ལྟགས་པའི་ཚེ་དགོན་གཉེར་གྱིས་ཚུང་ཟད་བསྐྱལ
པས་ད་ལྟའི་བཞུགས་ས་པར་དུ་སྤྱན་པ་ཁྲིལ་ལྟགས་འབབ
གིས་བཏགས་པར་གྲགས་ལ། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་དང
ཀྱེ་རྡོ་སྣ་ལ་འདི་ཡང་བླ་ས་དབུ་མ་པས་བཞེངས་མིང་རབ
གནས་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས
རབ་གནས་མཛད་པའི་ཚེ་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས
རྫོགས་དང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་སོགས་ཏེ་ཟེར་གྱི་རྣལ
གྱི་གྲངས་ལྟར་མང་པ་ཐེབས་ནས་རྟེན་ལ་ཐིམ་པ་དེར
བཞུགས་པ་ཀུན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལགས། དམག
འབྲུག་གི་ཚེ་གཤིན་རྗེ་ཏྲིལ་པའི་ཁ་ནས་ཁྲག་འཛག་པ་དང་།
མགོན་པོ་སོགས་ཀྱི་རབ་གནས་ཀྱི་ཚེ་སྨྲ་དྲག་པོ་དང་བཅས
ལྟ་མང་པོ་དངོས་སུ་ཐིམ་པའི་གཟིགས་སྣང་འབྱུང་བར
གྲགས། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པའི
རྗེའི་སྐུ་འདི་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་བཟོ་མཛད་པ་ཡིན་ཟེར
སྲོལ་དང་། སྔོན་གྱི་བློས་བསྐྲངས་འདི་དག་ཀྱང་རྗེ་རིན་པོ
ཆེའི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་སྐྱེའུ་ནས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་ཙན་དན
དཀར་དམར་ལས་བཞེངས། སྤྲུལ་པའི་བཟོ་བོ་སྐྱེའུ་ཆུང
པས་བཞེངས་པའི་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཡང
གསུང་བྱོན་མ་བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན། ཆོས་སྡེ་འདི
ཡི་ནང་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་སྟོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གྲུའི
རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་པས་ཕུལ་བའི་དུང་དཀར་འདི་ཡིན་ལ་འདི
ནི་ལོ་རྒྱུས་རྫོགས་བཤད་སྐྱོལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཚོའུ
དགལ་གྱི་བུ་ལ་གནང་སྟེ་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་འགོག་པ་རིར
གཏེར་དུ་སྦོས་ཤིག མ་འོངས་པ་ན་དགེ་སློང་བཏང་མའི
དུད་ལྡན་འདིའི་ཚོགས་དུང་དུ་འགྱུར་རོ། །གཏེར་བདག
སྐྱེའུས་བྱེད་དོ་ཞེས་ལང་གཤེགས་ལས་ལུང་བསྟན་པའི་དུས
ལ་བབས་པ་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་འགོག་པ་རི་ནས་གཏེར
ནས་བཞེས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་ལ
གནང་ནས། དགོན་མ་ཡས་བུ་དགའ་བ་འོང་བར་ལུང
བསྟན་པའི་ཆོས་དུང་ཁྱད་པར་ཅན་འདིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས
འཛམ་བུ་གླིང་གི་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་དང
ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འདིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་ཀླུང
བཞིན་དུ་འདུ་བ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཤོད་རྒྱུན་ཡོད།
གཞན་ཡང་གདན་ས་འདིར་གནའ་རབས་རིག་དངོས་ཀྱི
གྲས་རྣམ་གྲངས་མང་བས་ཞིབ་པར་འདིར་མ་སྤྲོས། གྲྭ
ཚང་སོ་སོར་སློབ་གཉེར་ཡིག་ཆ་གང་ཡོད་སྐོར་ཀློང་རྡོལ་བླ
མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབུམ་ལེ་ཚན[ར]
པའི《བཀའ་གདམས་པ་དང་དགེ་ལུགས་པའི་བླ་མ་རབས
རིམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག》ཤོག་གྲངས《7》ནས
《8》བར་ཡོད་ཅིང་། འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར
ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ
པའི་ལེ་ཚན[བ]《གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུད་པ་སྟོད་སྨད

ཆགས་རྩོལ་པད་དཀར་ཕྲེང་བ》ཤོག་གྲངས་1<ནས་4/ བར་དང་། ལྷོ་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས་པའི《དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་བཻཌཱུརྱ་སེར་པོ》ཤུགས་དམར་མའི་ཤོག་གྲངས་10<ནས་111བར་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

འབྲས་སྤྱི་སོ་ལྔ་པ། འབྲས་ལྗོངས་དགོན་པ་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ས་ཞིང་དང་། གཡོག འགྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན། འགྲོག་གཡོག་བཅས་ཀྱི་དོ་དམ་བྱས་ཏེ་ཁྲལ་བསྡུ་བ་དང་། བུ་ལོན་གཏོང་བ། ཚོང་རྒྱག་པ་སོགས་དཔལ་འབྱོར་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག འདི་གྲུས་རྣམས་ཐོག་མར་གྲྭ་པ་དབྱུལ་ཕོངས་གྲུས་ཡིན་ཀྱང་། གོང་གསལ་གྱི་བྱ་བ་ཐབས་དེར་བརྟེན་ནས་སྟོབས་འབྱོར་ལྡན་པའི་ཕྱུག་པོར་གྱུར་ཏེ། ཐ་ན་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་མཐོ་གྲས་དང་འགྲན་ནུབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཕོ་ཚོའི་ཤག་ཚང་རེར་ཡོད་པའི་དགེ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱང་ཁང་ཚན་གཞོན་རིམ་བརྒྱུད་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་སྤྱི་སོ་ལྔ་པའི་གོ་གནས་དང་ལས་འགན་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

འབྲས་བུ། སྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེ། དབྱེ་ན། དངོས་འབྲས་དང་། བརྒྱུད་འབྲས་གཉིས། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས། བདག་འབྲས། བྲལ་འབྲས་དང་ལྔ་ཡོད།

འབྲས་བུ་སྒྲིང་མཆོད་སྦྱིན་གར། འབྲས་བུ་སྒྲིང་མཆོད་སྦྱིན་གར་ཞེས་པ་དེའང་རྗེ་སྲིད་ཞབས་མོ་གྲུ་པ་ནས་བཟུང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་རིམ་བྱུང་སྐབས་འཁོར་ཆེའི་མཛད་སྒོར་འཁྲབ་སྟོལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་སྐབས་དང་། གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ། དགུང་གསར་དགའ་སྟོན་བཅས་སུ་ཡིན། དེ་དོན་ནི་རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པས(རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟག་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་འགོའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་བར)ལྷ་གླུ། དྲི་ཟ། མིའམ་ཅི། ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ། ནམ་མཁའ་ལྡིང་། གནོད་སྦྱིན་ཀུན་དུ་དགའ་བ། མིས་བརྗོད་དགའ་བ་འཁྱིལ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་རང་གཟུགས་ཀྱི་རྣོམ་གར། སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་རིམ་པ་བདུན་ལས་དྲངས་ཏེ་སྐད་ཅིག་ཉམས་བསྟན་གྱི་བྱུང་བ་བཞིན་བྱར་ཡོད་གར་རོལ་དེར་ལེགས་བཅོས་དང་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བསྣན་ཏེ་སྤེལ་གནོད་པ་ནས་མ་ཕྱུག་ཅེར་དར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཡོས(1855)ལོར་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་འདར་པ་པོ་ལྔ་བ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་དང་འཛུགས་རྒྱས་གྲོང་སྟོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲར་ཡང་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་འདུག འབྲས་བུ་སྒྲིང་གི་མཆོད་སྦྱིན་གར་ལ་སྡོན་འཁྲབ་ཚན་བརྒྱད་ཡོད། དང་པོ། གང་གི་དྲིན་གྱི་བདེ་ཆེན། གཉིས་པ། རིན་ཆེན་སྐྱེད་ཚོས་ཚལ་གྱི་མཆོ་འགྲམ། གསུམ་པ། དྲི་ཟ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གར། བཞི་པ། མིའམ་ཅི་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གར། ལྔ་པ། སྟོབས་པོ་ཆེ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གར། དྲུག་པ། ནམ་མཁའ་ལྡིང་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གར། བདུན་པ། གནོད་སྦྱིན་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གར། བརྒྱད་པ། སྣང་བ་མཆོད་ཀྱི་སྐྱེལ་པ་བཟང་པོ་བཅས་སོ། གོང་གསལ་འཁྲབ་ཚན་སོ་སོར་ཆས་དང་འཕྲིན་སྟབས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པ་དཔེར་ན་མཁའ་ལྡིང་ཀུན་དུ་དགའ་བ་འཁྲབ་དུས་ལྷུང་གི་གཤོག་པ་དང་གཟི་སྒྲོ་ཆ་ཚང་རྒྱན་ནས་འཕུར་ལྡིང་གི་འགྲོ་སྟབས་ཤིང་ཆགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འབྲས་བུ་སྒྲིང་མཆོད་སྦྱིན་གར་པའི་རོལ་མོ་གཙོ་བོ་སྒྲིང་བུ་ཡིན་ཞིང་དེ་གར་པའི་རོལ་མོ་མཁན་གྱིས་འདུད་དཀྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འབྲས་བུ་ལྔ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ལྔ།

འབྲས་བུ་གཉིས། དངོས་འབྲས་དང་། བརྒྱུད་འབྲས་སམ། ཡང་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འབྲས།

འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བདེན་སྣང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེན་པར་སྣང་བའི་ཆ་ལ། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བདེན་སྣང་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། བདེན་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ། རང་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་རྣམས་རང་འཛིན་ཡུལ་ཅན་ལས་གཞན་དུ་སྣང་བས་ན་གཉིས་སྣང་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པར་སྣང་བས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བདེན་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཏེ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་འགོ་རྩོམ་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་འགོ་མི་རྩོམ་པ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་། བདེན་སྣང་གི་ཆ་ཞིག་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན།

འབྲས་བུ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཆོས་གཅིག་པུ། དཀའ་སྤྱད་བཙོན་འགྲུས།

འབྲས་བུ་བཞི། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་བུ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་བུ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་བུ། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་བུ་སྟེ་བཞི།

འབྲས་བུ་རགས་པ་བཅུ། རིམ་པར་ཕྱུག་པོ་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་དང་། གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་འདྲུག་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིན་སོགས་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང་དགེ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་གཞན་ཆོས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་བཅས་སོ། །

འབྲས་བུ་རི་དྭགས་ཟ་སྐད་སྒྲོགས། འབྲས་བུ་སེམས་ཆོས་སྐུར་རོ་འཕྲོད་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རེ་དོགས་དང་བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གང་གིས་ཀྱང་བཟོ་བཅོས་བྱེད་མི་ནུང་ཞིང་། ཟ་སྐད་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་སྟོངས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །

འབྲས་བུ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ནད་དགུ། འཚོ་བ་གསུམ་ཟད་པ། འདུ་བ་གཉིད་དུ་བབས་པ། སྦྱོར་བ་མཚུངས་པ། གཉན་དུ་བབས་པ། དུས་ལས་འདས་ཏེ་རྒྱུད་ནད་སྲོག་ཉེན་ཆད་པ། ཚ་བ་ལ་བརྒྱུས་པ། གྲང་བ་གཏིང་འཁོར་བ། རླུང་གིས་མི་ཐུབ་པ། ཉོ་བར་འཆི་བའོ། །

འབྲས་བུ་གསུམ། སྨན་ཨ་རུ་ར། བ་རུ་ར། སྐྱུ་རུ་ར་སྟེ་གསུམ།

འབྲས་བུའི་བོན་རིགས་ལྔ། འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པ་ཞིག་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་བས《བྲུ་བཀའ་གྲུབ་མཐའ》ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟང་གྲངས་ཙམ་སྨོས་ན། 1. དགེ་བསྙེན། 2. ཨ་དཀར། 3. དྲང་སྲོང་། 4. ཡེ་གཤེན་བཅས་བཞིའི་སྟེང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་གཅིག་བསྟན་པས་ལྔ་ཡིན་པ་དང་དགེ་བསྙེན་ལ《སྟོད་བཅུད་འབྱུང་རྫོགས་ཀྱི་མདོ་རྩེ》སོགས་དང་། ཨ་དཀར་ལ་རྒྱུད་ཞུང་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། དྲང་སྲོང་ལ་འདུམ་རྩེ་བཞི། ཡེ་གཤེན་ལ་སེམས་ཕྱུང་རྩེ་བཞི། ཁྱད་པར་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ལ་མན་ངག་རྩེ་ལྔ་ཡོད། རྒྱུའི་བོན་བཞིས་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆ་བཞི་སྤོང་། དགེ་བསྙེན་དང་དྲང་སྲོང་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་། ཨ་དཀར་དང་ཡེ་གཤེན་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་། ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པས་ལྷན་སྐྱེས་རྩ་བ་ནས་གཅོད། ཡང་ན་རྒྱུའི་བོན་བཞིས་བསླབ་པ་དུ་མར་སྤྱོང་པས་སོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བཞི་ཐོབ། དགེ་བསྙེན་དང་དྲང་སྲོང་གིས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་ལམ་བསྒྲོད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ། ཨ་དཀར་དང་ཡེ་གཤེན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་ཐར་པ་ཐོབ། ཁྱད་པར་བླ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པས་ཚེ་གཅིག་ཉིད་ལ་བོན་སྐུ་ཐོབ་ཅེས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མདུག་ཙམ་ལ་ལྷ་སྒོམ་དང་ཐེག་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་འདི་དག་ཡུལ་མང་མཁར་གསང་བའི་བོན་ཕྱུག་དུ། སྟག་གཟིག རྒྱ་དཀར་ནག བོད་ལ་སོགས་པའི་རིག་འཛིན་མཁས་པ་མཐའ་དག་འདུས་ནས། བོན་གྱི་སྡེ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལས་བསྡུས་པའི《གསང་སྔགས་རྫོང་འཕྲང་གི་འོད་རྒྱན》ཞེས་བྱ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྲིས་ཞེས་གསུངས་འདུག

འབྲས་ལྷ་སྤྱི། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་དགོན་པ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་ཆོས་ཁྲིམས་དང་། སྲིད་འཛིན་གྱི་བདག

གཉེར་བྱེད་མཁན་རིམ་པ་ཚད་ཐོས་རྣམས་མཉམ་དུ་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་པའི་ཚོགས་འདུའི་མིང་ཡིན། ཚོགས་འདུ་དེའི་ནང་། གུ་ཤྲཱ་ཚང་ཁག་སོ་སོའི་མཁན་པོ་དང་། ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད། ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་གཉིས། སྤྱི་སོ་ཆན་གཞོན། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སོ་བྱང་(འབྲས་སྤུངས་པོ་བྲང་ཤེ་པ)གི་དོ་དམ་བཅས་ཞུགས་དགོས།

འབྲས་བློ་གླིང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཆོས་གྲུབ། མཚན་གཞན་གདན་མ་སྟོང་ཐུད་ཞུ་བ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༨༣༠)ལོར་ཁམས་ལྡན་མ་ཁྲུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་དགུང་ལོ་དགུར་ཐེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ལྡན་མ་བློ་ཆོས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། རྗེས་སུ་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ཙམ་ལ་ཕྱིན་བདག་གིས་གདན་ཞུས་ཧོར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཐེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། བཀའ་རྩོམ《ཚུལ་དང་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རིག་པའི་ཉིན་བྱེད》《ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་བར་འབྱེད་པའི་གཏམ་གྱི་སྦྲུལ་དགོངས་རྒྱན》དང་དེའི་རང་འགྲེལ་སོགས་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གླང(༡༨༨༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འབྲས་མི་ཉག་མཁན་སྤྲུལ་བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན། རྗེ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ཁམས་མགར་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་སུ་མི་ཉག་སྤྱིད་ཤིགས་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཐོན་ཏེ་མཁས་མཆོག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ནོར་བུ་མཆོག་དང་། ཀེའུ་ཚང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཡར་རྒྱས། གླིང་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྩོམ་པ་ལ་ཡང་ཐུགས་རབ་ཐོགས་ཏེ། 《ཡི་དམ་སྤྱི་འགྲོའི་ཚོགས་མཆོད་དང་དེའི་དམ་ཚིག་གི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཚོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ》《རྟ་མགྲིན་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱང་བུ་གསང་གཏམ་སྙིང་གཏེར་དང་དེའི་བསྙེན་ཡིག་རྗེས་གནང་》《སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རས་བླ་མཆོད་ཚོགས》སོགས་མང་དུ་མཛད། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཞིབ་ཆ་མི་གསལ།

འབྲས་གཟུགས་བརྒྱ་གཅིག དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ། དེའི་གཟུང་དོན་ལྔ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སོ། །

འབྲས་གསུམ། ཀོང་གི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༡༧༩)ལོར་འབྲི་གུང་མཐིལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་བཟུང་གདན་ས་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ནི་ས་མིང་ཆོས་ལ་བཏགས་པས་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའོ། །

འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚན་དེ་ལྟར་འབོད་སྲོལ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་མཚན་འབོད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་འདུག རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕག(༡༡༤༣)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༢༡༧)ལོ་བར་དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་བཞུགས། འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་ཁམས་འབྲི་ཟླ་ཟམ་པ་ཐེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཙ་ར་སྟོད་གཡོན་ཤུང་གི་གྲོང་། ཡབ་སྟག་ཚ་འཆང་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་བཙུན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། མཚན་བཙུན་པ་སྐྱབས་སུ་ཐོགས། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་བཟུང་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་མཁས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་མེ་ཕག་གི་ལོ་ལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལ་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གིས་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་རྫི་ཡུང་པས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་བསྙེན་རྫོགས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༡༧༩)ལོར་འབྲི་གུང་མཐིལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་དེ་གནས་གཞི་བཟུང་། དེ་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར། གསུང་རྩོམ་གང་ཡོད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་གསུང་འབུམ་པོད་ལྔ་ཡོད། སོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་རི་བོ་ཆེ་དཔོན་ཚང་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས[illegible]རྗེས་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་ཁ་ཤས་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལི་ཚན[ཝ]པའི་ཤོག་གྲངས[illegible]བར་གསལ།

འབྲི་གུང་ཁྲི་དཔོན། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༡༧༩)ལོ་ལ་འབྲི་གུང་དགོན་པ་བཏབ་རྗེས་གདན་ས་པ་རིམ་པར་བྱུང་བའི་ལྷ་པ་གཞུང་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་སུ་སྒོམ་པ་ལ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཇའ་ས་ཐོབ་པ་ནས་བྱུར་དཀར་པོ་ཆེན་ལ་ཕུང་བསྐུར། དཔོན་ཆེན་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་སྐུ་པ་དང་འཇབ་ཅིང་། ཐོག་མར་རྒྱལ་ལམ་སྤྱིལ་མར་སྤུང་ཞིང་ཐོག་ཁ་རིན་ཆེན་སེང་གེས་འབྲི་གུང་གི་གདན་ས་བྱེད་པའི་དུས་སུ་སྟོད་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཧུ་ལའི་ཧུའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་ཁྲིད་ནས་ས་སྐྱར་དམག་དྲངས་པའི་ལན་དུ་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཡང་ལེན་གྱིས་ཧུ་པི་ལེ་སེ་ཆེན་ཧན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མི་སྟོབས་ཟླ་ཁའི་དམག་དཔུང་དང་ཁྲི་སྐོར་གྱི་དམག་དཔུང་འབྲི་གུང་དུ་དྲངས་ཏེ་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག་བྱས་པ་ནས་བཟུང་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཆ་ཕལ་ཆེར་ས་སྐྱའི་ལག་ཏུ་སོར། ཆོས་རྗེ་ཉེར་བརྒྱད་པའི་དུས་སུ་སི་ཏུ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་སྒོམ་པའི་ལས་ཀ་བཟུང་སྟེ་ཁྲི་ཁང་ལྷུན་གྲུབ་གླིང་བརྩིགས། ས་སྐྱ་པའི་སྟེང་དུ་ཏཱ་ཤིས་དམག་དྲངས་སྐབས་དཔུང་རོགས་གཏོང་བ་སོགས་བྱས། སྐབས་རེ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་མ་མཐུན་པར་ཤཱཀྱ་བཙན་གྱི་དུ་གཉིས་ཕྱོལ་བསྡུན་ནས་ཐོལ་ཁ་སྟག་རྩེ་ལ་བསྐྱལ་བཙམས་པ་ཤཱཀྱ་བཙན་གྱིས་ཤེས་རྗེས་སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཞུས་པར་བརྟེན་དུ་གཉིས་རྩ་ལ་བསྐྱར། ཕྱིས་སུ་ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་རྒྱལ་གྱིས། ངའི་མགོ་དང་ལྟག་མགོ ལྟག་ཏེ་གསུམ་ཡོད་པ་ཤཱཀྱ་བཙན་གྱི་དྲིན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྐད། འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུ་རྫོང་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་དཔོན་གྱི་ཁུར་བཟུང་བ་ན་བྱ་བ་གང་ཡིན་སྟོང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོང་བ་དང་། ཁྱུང་པོ་རྡ་བ་དང་། རོང་ཙེ་སོགས་བཙམ་ཞིང་། ངར་བྱེད་མཁན་སུ་བྱུང་ཡང་མི་ཉན་པར།

འབྲི་གུང་གྲུབ་དབང་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས། གོང་དུ་གྲུབ་དབང་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འབྲི་གུང་རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས། འབྲི་གུང་གདན་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་འདི་ཉིད་གཞུའི་ས་ཆ་ལས་སྐྱེ་གཉེར་སྐྱང་ཞེས་པར་ཡབ་མཆེད་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་འབོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༥༠༩)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་གདན་ས་ཞབས་དུ་ཞྭ་དམར་བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཁན་པོ་དང་ལས་སློབ་དུས་སྒོམ་སོགས་ལ་བསྙེན་གྲངས་ཚང་གི་དབུས་སུ་བར་མ་རབ་བྱུང་དུ་བསྒྲུབས། མཚན་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གསོལ། དེ་ནས་འཁྲུངས་རྒྱས་སུ་རྗེ་ཞྭ་དམར་བཞི་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཐེབས། རྗེ་དེ་ལས་གསར་མའི་རྒྱུད་འབུམ་ལ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དུ་མ་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་སོགས་དབང་རྗེས་གནང་མང་པོ་གསན། ཡར་འོན། འཕྲུང་རྒྱས། སྙེའུ་གདོང་རྩེ་རྣམས་སུ་ལོ་བཞིའི་བར་བཞུགས། དེ་ནས་ལྷུན་དྲུག་རྫོང་། ཡར་འོན། བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁ། གསེར་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུད་སྟོད་ཡུང་པའི་ཆེན་དང་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཐེབས། མཚུངས་མེད་རཏྣ་ཀཱིརྟིའི་དྲུང་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་རྣམས་གསན་པའི་ཚེ་དུ་བ་ལ་སོགས་རྟགས་བཅུ་མངོན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འཕགས་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་བསྙེན་སྒྲུབ་གནང་བའི་ཚེ་ཡིད་བཞིན་ནོར་མཆོག་གི་གདམས་པ་རྣམས་བྱུང་། དེ་ལྟར་ལོ་བདུན་གྱི་བར་ཡང་ས་

ཅན་ཉིད་དུ་བཞུགས་ནས་རྗེ་ཞྭ་དམར་བཞི་པ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་བསྟེན་ཅིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་རྗེས་གནང་དུ་མ། ཀརྨ་ཞྭ་དཀར་ནག་ནི་རིམ་གྱི་བཀའ་འབུམ། གཞན་ཡང་གདམས་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། གསེར་སྙིང་རྒྱུད་ཕྱིའི་བསྐྱེད་རྫོགས་དཀྱིལ་ཆོག་དབང་ལས་རབ་འབྱམས་སོགས་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱ་བ་དང་། སྐུ་གླུ་ལ་པ་དང་དུས་འཁོར་གྱི་རྩིས་སོགས་ལ་སྦྱང་བ་མཛད་པས་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་རྒྱལ་བ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་མོས་གུས་སྒྲིག་འཁོར་དབང་ཁྲིད་ཞལ་གདམས་བཅས་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྔ་ལྡན། དཀྲུན་ཆོས་སྐབས་ཟབ་ལམ་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་གསན་ཅིང་རབ་ཕྱུད་མཛད་པས། སྐྱོང་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་འདིར་ངེས་ཤེས་ཉམས་སྐྱོང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ས་བྱི(༡༥༢༨)ལོར་ཆོས་ལུང་རྫོགས་པའི་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་། གསང་སྟོན་གྲུབ་ཆེན་ཚེ་འཕེལ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་བསྙེན་གྲུབ་ཚང་གི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་བཞེས། ལོ་དེར་འབྲི་གདན་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། གངས་ཏི་སེ། ལ་ཕྱི། ཙཱ་རི་ཏྲ་སོགས་གནས་གསུམ་གྱི་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ཁྲི་པ་བསྐོ་གཞག་དང་། དབུར་ཆོས་དཀྲུན་ཆོས་སོགས་ལྷར་སྤྱོལ་རྗེ་རྒྱས། རྗེ་སྤྱོད་པའི་ཐུགས་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ལྷ་ལྔའི་དཀྱིལ་ཆོག་མཛད་པ། དམ་པའི་ཆོས་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་གསུངས་པར་བཞེངས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་སོགས་འབྲི་བསྟན་ལ་བྱ་བ་རླབས་ཆེ། ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་གནང་ཞིང་། ཁྱད་པར་རྒྱ་སྟོན་དཔོན་པོ་རིག་འཛིན་གསང་བ་ལས་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྐོར་ཇི་སྙེད་པ་གསན། བསྙེན་སྒྲུབ་མཛད་པའི་ཚེ་རྟགས་མཚན་གཞུང་དང་མཐུན་པ་མངོན་དུ་གྱུར། གྲུབ་ཆེན་ཛྙཱ་ཏ་ཡིར་གྱི་དངོས་སློབ། ཀུ་རུ་བཛྲ་ན་ཐ་ལས་ཐུན་ཁྲིད་ཀྱི་གདམས་པ་གསན་ཏེ་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་ཚེ། སྒྲ་ལུས་ལྷར་བསྒྱུར་བ་དང་མདུན་མཁར་རྣམ་བཞིའི་མགོན་གྱི་ཚོགས་གཟིགས་ཤིང་། འགྲོ་དྲུག་གི་ཞྭ་སྤྱོད་དང་སེམས་རྒྱུད་གསལ་བར་མཁྱེན་པ་སོགས་ལྟས་ངོ་མཚར་བ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་རྟ(༡༥༣༤)ལོར་རྗེ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མ་དེ་ཉིད་གདན་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ནས་རྗེ་ཉིད་གཞུ་སྨད་སྒོ་ལུང་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་འབའ་ཞིག་ཐུགས་དབུས་སུ་འཆང་སྟེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཡངས་རི་སྒར་གྱི་ཚོགས་གྲྭ་འདུས་སྡེ་འཛུགས་པར་མཛད། བདེ་མཆོག་གི་ལས་རིམ་གཞུང་སོགས་ལ་གདངས་དབྱངས་མཛད་ཅིང་གར་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སོགས་དར། དེ་ནས་སྐར་པ་དང་བཅས་རྒྱལ་མོར། ཨ་ལ་ཛོད་གངས་སྟོད་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་གང་ལ་གང་འདུལ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཚིམ་པར་གནང་། ཟླ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགོན་གནས་ཉམས་པ་གསོས་ཤིང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིང་ལུགས་དར་བར་མཛད། ཐ་ཕྱིར་མངའ་རིས་རིག་འཛིན་བདུད་འཇོམས་རྡོ་རྗེ་ལས། ཀྲུང་ལུགས་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་འདུས། ཟླ་མ་དགོངས་འདུས། བྱང་གཏེར་སོགས་དང་། རྒྱ་མ་མི་འགྱུར་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་ཡང་བསྐུར་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། སྙིང་ཐིག་ཡ་བཞི་སོགས་དང་། མངའ་རིས་པཎ་ཆེན་ལས་ཀུན་སྤྱི་འགྱུར་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་། ཁྱད་པར་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་འདུས་ཀྱི་དབང་ལྷུག་ཁྲོ་རོལ་གར་འཆམ་སོགས་ཕྱག་བཞེས་མཛད་པས་དུས་དེ་ནས་བསྟན་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར། དེ་ནས་དམ་ཆོས་དགོངས་པ་ཡང་ཟབ་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབེབས་པར་མཛད། ཞི་ཁྲོའི་ལྷ་དབང་ཆེན་མོ་དང་། མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག ནཱ་རོའི་ཆོས་དྲུག ཛྙཱ་ཏར་ཤིར་གྱི་རྒྱུད་གི་ཉམས་ལེན་སོགས་ལ་ཁྲིད་ཡིག་བཅས་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པའི་གཏོར་བཟློག་བྱ་མགོ་མ་སོགས་དང་ངེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད། བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་སུ་ལྷ་སར་རྒྱ་རགས་ལ་རབ་གནས་རྒྱ་བཟློག རྡོ་བོ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས། བསམ་ཡས་སོགས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ལ་རབ་གནས་མཆོད་འབུལ་སྨོན་ལམ་མཛད་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཕེབས། ཧོར་ཧིང་ཤེར་གྱིས་སྒྲུབ་དྲངས་པར་འདམ་གཞུང་། འཁོར་ཚའི་སྡེ་རྣམས་སུ་ཕན་འདོགས་ཕེབས། འབྲི་ཧོར་མཆོད་ཡོན་གྱི་སྐུ་རིམ་དང་མཐའ་དམག་བཟློག་ཕྱིར་ཁྲོ་རོལ་གྱི་གཏོར་བཟློག་སོགས་ཀྱང་གནང་། ཁྲི་ཐོག་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ། པཎ་ཆེན་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་བླ་མ་གྲུ་སློབ་རྣམས་ལ་དུས་ཀུན་རྒྱལ་བ་འབྲི་གུང་པའི་ཟབ་ཆོས་སྤྱི་དང་གསར་རྙིང་གི་དབང་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྐྱལ། སྐབས་ཤིག་ཕག་གྲུ་དཔོན་བློན་ནང་འཁྲུགས་ཏེ་དུས་ཐིང་ཆེ་བ་བྱུང་བར་རྗེ་ཉིད་སྟེ་གདོང་དུ་སྤྱན་དྲངས་པས་གོང་མ་མིས་དཔོན་ལ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་བསྐང་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕེབས། ལྷ་རྗེས་སུ་གྲུ་རབ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་གཏེར་སྒོམ། བཀྲ་ཤིས་གངས་ར། བསམ་ཡས་ས་ཕུག འཕྲང་པོ་ཡོ་རྒྱན་ཆོས་རྫོང་། བྱང་གླིང་གི་ཐུབ་དོན་ཡངས་རིའི་མཚམས་གྲྭ་བཅས་ཕྱག་སྟེ་དུ་མ་བཏབ། སློབ་མ་ལ་མཆོད་ན་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། པཎ་ཆེན་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་སྲས་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་སོགས་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་བ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་སྦྲུལ་(༡༥༥༧)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

འབྲི་གུང་ཆེ་ཚང་དང་ཆུང་ཚང་། ཐུབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་མཁན་ཆེན་གུ་རུ་བ་གདན་སར་བསྐོས་པ་ནས་བཟུང་གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་བར་གདན་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པ་དང་། གདན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ནས་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་ཞུ་སྲོལ་དར་ཞིང་། གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་ནས་བཟུང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་བར་ཆེ་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དོན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱལ་ནས་བཟུང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་བར་ཆུང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་བྱུང་།

འབྲི་གུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་བཅུ་པ་འདི་ཉིད་གཞུ་སྨད་འཇོན་མ་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་དབྱར་པ་དར་འཛམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(༡༣༣༥)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་འཛམ་གླིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གསོལ། སྤྱན་སྔ་གཞོན་ནུ་དཔལ་པའི་དྲུང་དུ་བདེ་མཆོག གསང་འདུས། དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་དབང་དང་གདམས་པ་གསན། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་འདུལ་འཛིན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ཆོས་སྒོ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་སློབ་དཔོན་སོགས་ཁ་བསྐོང་གྲངས་ཚང་གི་དབུས་སུ་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། ཕྱག་ཕུར་ཆོས་རྗེ་ཕྱག་ཆེན་པ་ལས་དཀྱིལ་རྡོར་ལ་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་མར་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྗེ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ལས་ཟབ་མོ་ལྔ་ལྡན། ན་རོའི་ཆོས་དྲུག མོས་གུས་སྒྲིག་འཁོར། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ། དགོངས་པ་གཅིག་པ། སྒྲུབ་པའི་ཟབ་ཆོས་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསན། ལྕགས་ཡོས(༡༣༥༡)ལོར་འབྲི་གུང་གདན་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ཉང་སྟོད་རྣམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་མཁན་པོ་ས་སྐྱ་པ་འདུལ་འཛིན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ལུང་པ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། གསང་སྟོན་པ་བདེ་ལེགས་བཟང་པོ་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད། དེ་ནས་མཁན་པོ་དེ་ཉིད་ལས་འདུལ་བ། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ། སྤྱོད་འཇུག་ལ་སོགས་གསན་ཅིང་། གཞན་ཡང་གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། རྗེ་ཆེན་པ་དོན་འགྲུབ་

དཔལ་བཟང་། ལོ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ། འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་སྟོད་ངལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་སོགས་དུ་མ་གསན་ཅིང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་ལ་མཁས་པར་གྱུར། གནས་གསུམ་གྱི་རི་ཁྲོད་འཛིན་པར་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་བཛོངས་པ་གནང་། མདོ་རྫོང་ཛོང་གི་སྒྲུབ་གྲྭ་བཙུགས་པ་སོགས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་མཛད། དབྱར་ཆོས་དང་དགུན་ཆོས་ཀྱི་ཞུག་སྲོལ་ཕྱར་བཞིན་མི་ཉམས་རྒྱས་པའི་སྡེ་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐེག་ཆེན་བསྟན་སྙིང་དགོངས་པ་གཅིག་པ། སྟོན་གྱི་དུས་མོས་གྲུས་སྐྱོག་འཁོར་སོགས་དུས་བཞིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དེ་ནས་ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་གཏམ་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་འགའ་ཞིག ཐུན་དག་སྦྱིབ་སྦྱོར་སོགས་ཞ་སྐད་དུ་མ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་བསྡི་གནས་རི་བོ་ཀྲྀ་ཟངས་ཡུང་དང་། ཀོང་ཕྱོགས་ཟལ་ཆེར་དུ་ཐེབས་ནས་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གནང་། གནས་ཆེན་ཙ་རི་ཏྲར་ཐེབས་ཏེ་རྫོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལན་གྲངས་དུ་མར་བསྐོར་ནས་མི་རིང་བར་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིར་ཐེབས། སྐབས་འདིར་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་མདོ་སྨད་ནས་ཐེབས་པར་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན་སྐབས་རྗེའི་དྲུང་དུ་ཆོས་འབྲེལ་གནང་། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་གླེགས་བམ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པ་ཤིང་གླང(༡༣༨༥)ལོར་ཡིག་མཁན་དུ་མས་ནོག་དཀར་གྱི་རོས་ལ་བྲིས་པ། བསྟན་འགྱུར་དང་། དཔལ་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་མཆོག་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུང་འབུམ་བཅས་བཞེངས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག(༡༣༩༥)ལོར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཁུར་རྣམས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོར་གཏད། རྗེ་ཉིད་གཉེར་སློམ་དང་ལྡན་པོ་ལ་སོགས་པ་དབེན་གནས་རྣམས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། གསུང་རྩོམ་ཡང་ཁྲ་ལྡན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་སྣང་ཅིག་བྱིས་སྟོར། ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཡིག་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་དང་ཨ་ཕྱིའི་སྒྲུབ་སྐོར། རྟོགས་བརྗོད་དང་ཉམས་མགུར་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། ས་བཟང་འཕགས་པ། འབྲི་གུང་པོ་ནྭ་སོགས་སློབ་མཆོག་ཁྱད་པར་བ་དུ་མ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ལུག(༡༤༠༧)ལོར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་སྐྱེ་གོང་དུ་འབྲི་གུང་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ། གོང་དུ་རྗེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། གོང་དུ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འབྲི་གུང་མཐིལ་དགོན་མིན་བྱང་ཆུབ་གླིང་། བརྙིས་ཞིང་འབྲི་གུང་མཐིལ་དགོན་ནི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཟམ་པ་ཕྲུག་གི་ཁོངས་སུ་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། དགོན་པ་འདི་ནི་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩ་བའི་གདན་ས་ཡིན་པ་དང་། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དངོས་སློབ་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕག(༡༡༧༩)ལོར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་འདིའི་གནས་གཞི་ནི་ཐོག་མར་རྟོགས་ལྡན་མི་ཉག་སྒོམ་རིན་གྱིས་བཏབ་ཅིང་ཁང་ཆུང་གཉིས་རྗེས་ཏེ་གནས་ཀྱིས་གནས་འདི་ཡུལ་བར་བཏེན་ནས་དགོན་པ་འདི་ཕྱག་བཏབ། ཐོག་མར་གཟིམ་ཁང་དང་བླ་གཡེལ་ཆེན་པོ་སོགས་རིམ་གྱིས་བཞེངས། སྔར་དགོན་པ་འདིའི་ཉེ་འདབས་སུ་རྒྱ་ཤིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་གཉམ་དུ་འཁོད་པ་ལྟར་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག་གི་སྐབས་དགོན་པར་མེ་སྐྱོན་བྱུང་རྗེས་རྒྱ་ཤིག་ཤལ་ཆེ་བ་བསྲེགས་ནས་མེད་པར་གྱུར། སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་གཉིས་རྒྱལ་བ་ལྔ་ནང་པས་འབུལ་མོ་ཆེ་དང་། བུ་རམ་གྱི་སྐུ་འབྱེད་སུལ་སྐབས་དགེ་འདུན་ཁྲི་ལྔ་ལྷག་ཙམ་འདུས། བྱང་གླིང་གི་ཐུག་སེང་གེ་སྤུངས་པའི་ཐད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་ཤིང་། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཐོག་ཚད་ལྔ་ཡོད་པ་དེའི་ཞེབས་སུ་ལྷ་སྐུ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་གཟུངས་བསྐོལ་ལུ་བྱས་པ་བཞེངས། དབྱར་གནས་ཐེངས་གཅིག་ལ་དགེ་འདུན་འབུམ་གཅིག་འཚོགས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་རྣ་རི་དང་། གངས་ཏི་སེ། ལ་ཕྱི་བཅས་ལ་རི་པ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་གཏོང་གནང་མཛད་པས། དེའི་ཕྱི་ལོར་སློབ་མ་ཁྲི་བཅུ་གསུམ་ཙམ་འདུས། ཚོགས་པ་འདུས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་སྐབས་ཁྲི་བཅོ་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བ་བཅས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བོད་འདིར་དེ་སྐབས་ལ་མ་གཏོགས་བྱུང་མ་མྱོང་། དེ་དུས་ཀྱི་སློབ་མ་རྣམས་སྡོད་ཁང་སོགས་མི་དགོས་པར། བྲག་ཕུག་དང་། ཀ་ཡམ་པའི་སྤྱིལ་བུ། ཅག་གུར་སོགས་སྡེབས་གང་འགྲིགས་ཀྱིས་སྡོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་བཀའ་ཞུས་གྲུབ་རྗེས་ཁོང་གསལ་གནས་ཆེན་ཁག་གསུམ་ལ་རི་པ་ཁྲི་ཁ་ཤས་རེ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་སོགས་ནི་སྐབས་དེ་དང་དེའི་རྗེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་གི་ཐད་ནས་བཤད་ཀྱང་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་གདན་རབས་ཁ་ཤས་སོང་བ་ན། གཅུང་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༢༥༥)ལོར་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅན། ནང་གི་ཞེངས་ཞལ་རྣམས་གསེར་ལེབ་བྱུགས་བྱས་པ་དང་། སྟེང་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་དང་། གཉིར། རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་མཛེས་པ་དང་། ནང་དུ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་གཉམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བཞེངས་ཤིང་། རབ་གནས་ཀྱི་སྐབས་དགེ་སློང་སྡོམ་ལྡན་ཁྲི་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་ཙམ་འཚོགས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཐོག་འབྲི་གུང་གདན་རབས་བདུན་པ་སྐྱབས་རྗེ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སྙོམས་པ་ཤག་རིན་དང་སློན་པོ་ས་ཆེན་རྡོར་དཔལ་ག་མ་རྗེ་སེ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ལ་གནས་ཡོངས་རྫོགས་འབྲི་གུང་པའི་ཐོག་ཏུ་བཙུག་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་སྟོད་ཧོར་གྱི་དམག་དཔུང་རྒྱགས་སུ་སྤྲན་ནས་ས་སྐྱར་དམག་བྲངས་པར་བརྟེན་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཨང་ལེན་གྱིས་དེའི་དགྲ་ལན་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏུ་ཡི་ཁི་ལ་དམག་རོགས་ཞུས་ཏེ་སྟབས་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དཀྱུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་ས་སྦྲུལ(༡༢༨༨)ལོར་ས་སྐྱ་དང་ཏུ་ཡི་ཁིའི་དམག་དཔུང་གིས་འབྲི་གུང་པར་དམག་དྲངས། ལོ་རྗེ་གཉིས་སོང་བ་ལྕགས་སྟག(༡༢༩༠)ལོར་འབྲི་གུང་པ་ཕམ་སྟེ། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་སོགས་ལྷ་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རྣམས་མེས་བསྲེགས་ཤིང་། དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་བ་དང་། གདན་ས་པ་དང་གདུང་རྒྱུད་འཚོ་བཞུགས་རྣམས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཕྱག་ལྷུས་རྣམས་བསྣམས་ནས་ཀོང་པོ་ཡུལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཐེབས་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཞིག མི་སེར་རྣམས་ཀྱང་ས་གནས་གཞན་དག་ལ་ཡུལ་གྱུར་ནས་བོར། གྲོང་སྡེ་རྣམས་ཞིག་ནས་གྲོང་སྟོང་དུ་སོང་ཞིང་། ས་ཞིང་རྣམས་འདེབས་མཁན་མེད་པར་ཐ་གོག་ཏུ་ལུས་པ་སོགས་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བྱུང་ཡོད། དེའི་ལན་དུ་འབྲི་གུང་སློམ་པ་དཔོན་པོས་སྟོད་ཧོར་གྱི་སར་ཕྱིན་ནས་ཧོར་དམག་འཁྲིད་དེ་ལ་སྐུ་དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་པར་འཁྲོལ་ལམ་བཅད་པ་བཅས་བྱས་པ་སོགས་ལ་འཁྲིའི་བར་འཁོན་རྩོད་མཚམས་མ་ཆོད་པར་བརྟེན་ལ་སྐྱའི་ཏི་ཤྲི་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་འབྲི་གུང་པར་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་གོང་མ་དུ་ཡི་ཁི་ལ་འབྲི་གུང་གདན་ས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཏེ། གོང་མས་མི་སེར་རྣམས་རང་ཡུལ་ཡོང་བའི་ཞུ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐུབ་སྐབས་གོང་མས་རྒྱ་ནོར་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སྐྱབ་གསོ་དང་། མཆོད་གཞིས་ཤིས་ཕྱར་ཡོད་རང་འཇགས་ཐོག་འབྲི་གུང་གདན་ས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཐབ། གདུང་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གོང་པོར་བྲོས་བྱོལ་ཞིབས་པ་ཡང་འབྲི་གུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཐོག་མར་འཚོ་ཁང་དུ་མོ་སྒྲུང་བའི་ལྡན་

བཞེངས་མེད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༢༡༦)ལོར་འབྲི་གུང་གདན་ས་ཉམས་གསོ་དང་། དེ་རྗེས་ཐོག་ཁ་གསེར་ཁང་། ལྷ་གཡེལ་ཆེན་མོ། སྒོ་མང་ལྷ་ཁང་། དགེ་འདུན་སྟོང་དང་བརྒྱ་བཞུགས་པའི་གྲྭ་ཤག་བཅས་ལོ་བདུན་གྱི་ནང་གྲུབ། དགོན་པ་བཏབ་ཡུལ་ནི་བརྗིད་ཞིང་ལྡན་ཆགས་པའི་ས་འཛིན་གྱི་ལྷུན་པོའི་སྟེང་དུ་དྲི་བསུང་མངར་ཆིམ་ཆིམ་འཐུལ་བའི་ལོ་བའི་ཁྲི་ཤིང་གི་ཁྲོད་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་ཚུལ་ཡོངས་སུ་ཁྱིངས།

དགོན་པ་འདིར་བཞུགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་རིག་དངོས་སྐོར་ནི། གསེར་ཁང་མདོན་དགའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་རིང་བརྒྱ་དྲུག་དང་། འོག་ཁང་། ཞིག་ཁང་སོགས་ཁྱོན་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བཅུའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལྡན་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་དང་གཉྫི་རས་རྒྱན་པ། དེའི་ནང་གྲུབ་ཐོབ་མགར་དམ་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་བཞེངས་པའི་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པའི་འདྲ་སྐུ་ར་འདྲ་མ་གཟུངས་བཞུགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཚེམས་སོགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་དེ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་འདྲ་སྐུ། པཎ་ཆེན་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་འདྲ་སྐུ། ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་སྟོ་འཁྲིད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྟེན། ཐུབ་དབང་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག རྡོ་རྗེ་འཆང་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་བླ་རབས་ཀྱི་སྐུ་སོགས་སྐུའི་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གསུང་འབུམ་པོད་༢༠༠སྐོར་དང་། ནང་རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་སྐྱང་པོའི་གདུང་རུས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བྱོན་ཡོད་པ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་ཡི་ཕིས་ཕུལ་བའི་གསེར་ལ་ཨུ་རྟེག་གིས་བཏུམས་པའི་རལ་པ་སྤྱི་བླུགས། སྤོད་ཡ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་དང་། སྔོ་ཁྲིམ་ནང་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་རིང་བསྲེལ་སྣུན་མའི་རྟོག་ཅམ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། གཞན་ཡང་སྐྱང་གི་སོར་མོ་དང་། སྐྱང་ཆེན་མཆེ་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་དངོས་རྫས་ཀྱང་མང་དུ་མཆིས། གསེར་ཁང་འོག་མའམ་འདུ་ཁང་ནི་འཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པར་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་སྐོར་ཡོད། དེའི་ནང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ། དུས་པོ་ལྷ་རྗེ། ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་གཞུ་འདོམས་གང་ལྷག་ཙམ་པ་དང་མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་གྱིས་བྲིས་པའི་བཀའ་འགྱུར། ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་ཐོག་ཚད་མ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་དུ་བཞུགས། བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་རིང་(ཐོག་ཚད་ལྔ)ནི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ། ཐོག་ཁར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་འཕྲད་ཡབ་ཆ་མཚོན་རྒྱན་པ་བརྗིད་ཞིང་ལྡན་ཆགས་པ་དང་། དེའི་ནང་སྐྱོབ་པའི་སྐུ་དར་སྐུ་མ་དང་ཙ་རི་དག་པ་ཤྲིའི་ཆགས་རྒྱལ་དང་འདྲ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཐོག་ཚད་ལྔའི་སྐུ་ཚད་ལ་བང་རིམ་མཐའ་སྐོར་དུ་ལྷ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཚང་བ་དང་། རྗེ་སྐྱོབ་པའི་ཐུགས་དང་རིང་བསྲེལ་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཕུལ་བའི་ཐུབ་པ་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན། ཐོག་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེའི་གདུང་རྟེན་དངུལ་ལས་གྲུབ་པ་ཐོག་ཚད། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་དམར་གདུང་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། གདན་རབས་བཅུ་པ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མཆོད་རྟེན་ཐོག་ཚད་བཞི་པ་ལྔ་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱས་བསྐོར་བ། བཤེས་གཉེན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ཐོག་ཚད་བཞི་པ་ལྔ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཉི་ཤུས་བསྐོར་བ། གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་ལྔ་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱས་བསྐོར་བ། གཞན་ཡང་ཐུབ་དབང་ཙར་འབེབས་མ་སོགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞུགས། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་མདུན་དུ་ས་ཁྲི་དམར་པོ་དང་། སྣ་གཡེལ་ཐང་ཞེས་པ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པའི་ཆོས་ཁྲི་དང་། ཆོས་ར་བཅས་ཡོད། སྐུ་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ནི་མདོ་ཚད་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ལ་སྒོ་འབུར་རབ་གསལ་ཅན་ཐོག་སྟེང་སེང་གེས་བརྒྱན་ཅིང་། གསེར་ཟངས་རྒྱ་ཕིབས་གཉིས

དང་སྐྱིད་པར་བསྐོར་ལམ་ཡོད་པ། དེའི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ཞིབ་པར་བརྒྱངས་ཏེ་ས་དང་བསྲེས་ནས་བཞེངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ནང་དུ་ཐར་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་རྟོག་གི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་བཞུགས་པ་དེ་དང་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པའི་དབུ་ཐོད་བདེ་མཆོག་ལྷ་དྲུག་བཅུའི་རང་བྱོན་གསལ་བར་ཡོད་པ་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་སོགས་དམ་རྫས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྟེན་མཆོག་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ཞེས་པ་དང་། དེའི་གཡས་སུ་གདན་རབས་དགུ་པ་ཆོས་རྗེ་བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱི་གདུང་རྟེན་གོང་གི་དེ་དང་འདྲ་བའི་མཆོད་རྟེན་བཅས་བཞུགས། གཙུང་སྐུ་འབུམ་ཀ་བ་བཞིའི་རྒྱ་ཁྱོན་མཐོ་ཚད་ཐོག་ཚད་གཉིས་ནང་གཙུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པའི་སྐུ་འབུམ་གཟུངས་སུ་ཕུལ་བའི་ས་བུམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་དང་དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་ལྷུན་སྟུ་གཉིས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་གསེར་ཟངས་ཀྱི་གཞིར་དང་བཅས་པ་ཡོད། གཞན་ཡང་རིག་གནས་དངོས་རྫས་ཐད་ཨ་ཕྱིའི་དགོར་མཛོད་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན་ནང་དུ་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པས་བཞེངས་པའི་ཙནྡན་སྤྲུལ་སྣང་ལས་གྲུབ་པའི་བསྟན་སྲུང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་དང་། སྐུ་རྒྱུ་སྨན་འདྲེས་ལས་གྲུབ་པ་གཙུང་རིན་པོ་ཆེས་བཞེངས་པའི་ཨ་ཕྱིའི་སྐུ། རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ཨ་ཕྱིའི་སྐུ་བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ཐར་སྐུ་རའི་ནོར་རྫས་སེང་གེའི་ཕྲུགས་པ་སོགས་དང་། འབྲུག་མོའི་སློག་པ། སློན་འདུན་མའི་ཨ་ལོང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏུ་ཋི་ཡིས་ཀརྨ་པཀྴི་ར་ཕུལ་བའི་དར་གོས་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་ཉམས་པའི་གོས་སྐུ་ལྷུ་ལག་གོ་འཇོག་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པ། གཞན་ཡང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་བཀའ་རྟེན་དང་། ཐམ་ཀ་སོགས་དངོས་རྫས་བསམ་ལས་འདས་པ་ཡོད། མགོན་ཁང་ཆེན་མོའམ་ཨ་ཕྱི་ཁང་གཙུག་ལག་ཁང་མདོ་ཕྲུག་ཀ་བ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་ནང་དུ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་དང་། བསྟན་སྲུང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་སོགས་སྲུང་མ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་བརྟན་དུ་མ་བཞུགས། ཐུག་སྒེ་དཀར་ཆུང་ཞེས་པ་སྔར་མི་ཤུག་སྒོམ་རིན་ཏེ་གནས་ཀྱིས་ཆོས་རྗེ་སྐྱོབ་པར་ཕུལ་བའི་གཟིམ་སྤྱིལ་ཀ་གཅིག་དེའི་ནང་ཐུག་གསེབ་ནས་སྐྱེས་པའི་སྐྱོབ་པའི་འཚེམས་ཤིང་དང་། གཡམ་པའི་བཞུགས་ཁྲི། ཞབས་རྗེས་སོགས་ཡོད། གཟིམ་ཁང་དམར་པོའི་འདུ་ཁང་དམ་སྒྲུབ་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་ཤག་སྐོར་དང་བཅས་པ་ཁྱོན་ཀ་བ་སོ་བཞིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན། ནང་དུ་གསེར་དངུལ་ལས་བསྒྲུབ་པའི་ཞི་བའི་ལྷ་གྲོས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་ལྷ་རབས་མཆོད་རྟེན་ཐོག་ཚད་གཉིས་པ་དང་། ཆེ་ཆུང་སོགས་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་དང་གཞན་ཡང་ཐུབ་དབང་དང་། སྐྱོབ་པ། ཕག་མོ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ། རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་ཀྱང་མང་དུ་བཞུགས། གསེར་མགོ་གཙུག་ལག་ཁང་(སྒྲུབ་གྲྭ་ཤར་གྱི་འདུ་ཁང་)ཁྱོན་ཀ་བ་ཉེར་བཞིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན། ནང་དུ་ཐུབ་དབང་ཆ་གཉེར་མ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གནས་བཞུགས་པའི་བྱིན་ཅན་དང་། གཞན་ཡང་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཐར་ཐང་དཔར་མའི་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་གསུང་རྟེན་མང་ཙམ་ཡོད། ཡང་ཕྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་(སྒྲུབ་གྲྭ་རྒྱབ་ཀྱི་འདུ་ཁང་)ཞིག་ཁང་ཅུང་ཁང་བཅས་བཙེམས་ཀ་བ་སུམ་ཅུའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན། ནང་དུ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ། རྗེ་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན། ཚ་ཐུག་རྗོ་དཔལ། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་སོགས་སྐུ་བརྟན་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ་སྐོར་དང་གྲུབ་དབང་ཆོས་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་རྟེན་ཐོག་ཚད་མ་དང་། གྲུབ་དབང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ། མཁས་གྲུབ་རེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་དང་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་བཅས་བཞུགས། ཁང་གསར་ཆེན་མོའམ་འབྲི་ར་ཁང་ཀ་རིང་དགུ་དང་། ཞིག་ཁང་སྒོ་འཁོར་བཅས་ཀ་བ་ཉི་ཤུའི་ཁྱོན་ཅན། དེའི་ནང་རྗེ་ཉེར་བརྒྱད་པས་བཀྲ་ཤིས་སྒོང་ནས་གདན་དྲངས་པའི་འོད་ཟེར་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས

པའི་སྐུ་དང་། ཆོས་རྗེ་སྐྱབས་པའི་ཞབས་རྗེས། རྗེ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས། བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས། རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས། ཆོས་གྲགས་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་སོགས་བཞུགས། གཞན་ཡང་གཟིའི་ཕོར་པ་དང་། ཤང་ཐེལ། མི་རྟོད་ཀྱི་རྐང་པ། ཤ་བ་ཡུ་མོའི་དབུ་ར། གནས་འབྲི་གུང་ཡུང་བསྟན་གྱི་ཐྲུལ་པའི་འབྲིའི་ར་ཅོ་སོགས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཞུགས། ཁང་གསར་བྱང་མའམ་རྙིང་མ་ཁང་ཞིག་ཁང་དང་བཅས་པར་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་ནང་ཆོས་རྗེ་སྐྱབས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྗེ་ཕག་ཞང་གསུམ། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱི་འདྲ་སྐུ་དང་། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དང་གདུང་རྟེན་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་བཅས་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་ཁྲི་རྒྱན་དུ་ལས་བརྒྱན་པ་བཅས་ཡོད། བྱང་མ་རྒྱབ་བམ་ཁང་གསར་འོག་མིན་སྤྱིང་སྐྱོད་བརྩམས། ཀ་བ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་རྗེ་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་དང་། རྗེ་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དང་གདུང་རྟེན། དོན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྟེན། སྐྱབས་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། བསྟན་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་གྱི་གདུང་རྟེན་སོགས་བཞུགས། བདེ་ལྡན་མི་འགྱུར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཁང་དང་བཅས་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན་ནང་། བསྟན་འཛིན་པད་མའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདྲ་སྐུ་དང་། པདྨའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཐུགས་རྗེའི་ཉི་མ། ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། ཆོས་ཉིད་ནོར་བུ། རྗེ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་ཡུམ་གྱི་གདུང་རྟེན་བཅས་བཞུགས། གོང་གསལ་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་དག་དང་། ལྷ་སྡང་དྲུག་དང་། སྤྱི་སོ། ཁང་ཚན། གྲྭ་ཤག མཚམས་ཁང་སོགས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ། དགོན་འདིར་སྔར་ཆོས་རྗེ་སྐྱབས་པའི་སྐབས་འདུ་ཚོགས་ཁྲི་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བྱུང་སྐྱོང་པ་དང་། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་མར་ཆག་ནས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོའི་གོང་དུ་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ་སྐོར་བཞུགས། སྔར་ཆོས་རྗེ་སྐྱབས་པའི་ཉེ་གནས་རིན་ཆེན་གྲགས་སྐུ་གཉེགས་ཏེ་ཤིན་ཀྱིས་བརླབས་པའི་འབྲི་གུང་རྟེན་འཕྲུག་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ནི་རང་སྟོང་ས་སུ་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་དུར་ཁྲོད་ཅིག་ཡིན། དགོན་པའི་ལས་སྡེ་དབུ་ཆོས་ནི་གཙོ་བོ་མཁན་པོ་དང་། དབུ་མཛད། དགེ་བསྐོས་གཉིས། ཕྱག་པ་གཉིས། སྤྱི་སོ་སྡེ་པ་གཅིག་བཅས་ནས་སྐར་སྐྱོལ་ལོ་གསུམ་རེ་ཡང་ན་ལོ་གཅིག་གཉིས་ནས་འཕོ་ལེན་གྱིས་གསར་བསྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གོང་གསལ་ལས་སྡེ་བདུན་གྱིས་རྣམ་ཀུན་དགོན་པའི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་མི་གསོད་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་གྱི་གནད་དོན་ཆེ་རིགས་བྱུང་ན་བྱེད་གཉེ་འབྲི་གུང་བླ་བྲང་ལ་ཞིབ་འབུལ་ཞིག་དེ་ནས་མལ་གུང་རྫོང་ལ་ཞིབ་འབུལ་བཟོད་བརྒྱ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གྲྭ་པ་སྐྱ་བབས་སོགས་བྱུང་ན་བཤགས་འདོམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱག་འཚལ་མང་ཇ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་བསྐྱབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་སོག་པ་མཆོག་སྤྲུལ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐབས་སུ་གྲངས་ཁྱོན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར་ཡོད་འདུག སྒྲུན་གཏན་ཆ་ཀ་ཕྲུག་ལེན་ནི་བླ་མཆོད་དང་། ཀུན་རིག ཕག་མོ། ཞི་ཁྲོ་ཡང་ཟབ། བདེ་མཆོག མི་འཁྲུགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་འདུག ལོ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་དང་འབྲེལ་བའི་མང་ཚོགས་ཚོགས་འཛོམས་ཀྱི་དུས་ཆེན་ནི་བོད་ཟླ་༡ཚེས་༡ནས་ཚེས་༡༥བར་ཡང་གཟབ་དུས་ཆེན་དང་། བོད་ཟླ་༤ཚེས་༡༨ནས་ཚེས་༢༨བར་སོས་གཏོར་གྱི་མགོན་པོའི་གཏོར་རྒྱག་བཀའ་བརྒྱད་གཏོར་ཟློག་གར་འཆམ་ཉིན་གཉིས། བོད་ཟླ་༡༡ཚེས་༥ནས་ཟླ་༡༢ཚེས་༥བར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མ་ཎི་དུམ་སྒྲུབ། དེ་སྐབས་ཁུལ་ཡོངས་ནས་གང་ས་ནས་མང་ཚོགས་མང་པོ་ཡོང་ནས་མ་ཎིའི་དབང་བསྐུར་དང་བྱིན་རླབས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད། བོད་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༨ནས་ཟླ་༡ཚེས་༥བར་བཀའ་བརྒྱད་སྒྲུབ་མཆོད་བཅས་དང་། དགོན་པའི་གཏོང་སྒོའི་རྒྱ་བའི་འགན་འཁུར་སྤྱི་སོ་ཞེས་འབྲི་ཁུངས་བླ་ཁག་དྲུག་སྟེ། ཞང་ཅན། ཐུབ་པ། ཆོས་སྒོ། ཆེ་བརྒྱད། སོག་ཚང་། ཡ་མགོན་བཅས་ནས་ལོ་གསུམ་རེ་རེས་འཁོར་ཀྱིས་སྟར་གཏོང་དེབ་ནང་གསལ་དུས་ཐོག་སོ་སོར་གཏོང་སྒོ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དམིགས་རྟེན་གཏན་འཛུགས་ཆོས་གཞིས་སོན་ཁལ་བརྒྱ་སྐོར་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་གཡོག་འབྲི་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་། སྤྲ་ཁ། སྲིབ་རི་རོང་བཅས་གསུམ་གྱི་གཏན་འཛུགས་མི་བཅུ་གཉིས་ནས་ལ་ཞིང་འདེབས་ལས་དང་། ཞུ་དགོན་པས་ཚོགས་ཤིང་ནོར་འདེབས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཞིང་གཡོག་རྣམས་ལ་གླ་པ་དང་འདྲ་བར་འབྲུ་དང་ཇ་ཐུག་སོགས་གང་ཡོད་ཀྱི་སྐལ་ཐོབ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད། དགོན་པའི་མཆོད་མེའི་ཟེབས་རྩ་དང་། ཚོགས་གཞུང་གི་གཏོང་ཟེབས་དམིགས་སྨ། གྲུབ་གྲུ་ཤར་ཆུབ་ཀྱི་དཀར་མེ་དང་འཚོ་ཟེབས་བཅས་དམིགས་རྟེན་དུ་འབྲི་གཡག་ཁྲོན་ཅིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པ། གཞན་ཡང་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ནང་འབུལ་བསྡུས་སུ་འགྲོ་ཡུལ་ཁམས་ནང་ཆེན་དང་། འབྲོང་པ། ཟ་དམར་ཡ་ཕྲག ནོ་ལྷར་སྟོ་གསུམ་སོགས་ཁུལ་དུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཡོད། གཞན་ཡང་དཔལ་ལྡན་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོས་འཁོར་གྱི་དུས་ཆེན་གསུམ་འཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་སྟེ་སྦྲུལ་ལོ་བཀའ་ཆོས། སྤྲེལ་ལོ་བཀའ་ཆོས། ཕག་ལོ་བཀའ་ཆོས་བཅས་ཡིན་འདུག སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་མཁན་ཆེན་གུ་ར་བ་གདན་སར་བསྐོས་པ་ནས་བཟུང་གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་བར་གདན་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པ་དང་། གདན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ནས་སྐུ་ཕྲུལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་སྲོལ་དར་ཞིང་། གདན་རབས་ཉེར་གཉིས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་ནས་བཟུང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་བར་ཆེ་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དོན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱལ་ནས་བཟུང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་བར་ཆུང་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་བྱུང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་འབྲི་གུང་དགོན་པར་གཏོར་སྐྱོན་བྱུང་ཡང་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྤྲེ(༡༩༨༠)ལོ་ནས་ཉམས་གསོ་བྱས་ཐོག་དེང་སྐབས་སུ་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ནས་རྒྱུན་ལྡན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་དང་། འབྲི་གུང་དགོན་དེ་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་གནའ་ཤུལ་སྲུང་སྐྱོབ་རྩེ་ཚན་གྱི་ཁོངས་ཡིན།

འབྲི་གུང་འཕོ་བ་ཆེན་མོ། འབྲི་གུང་འཕོ་བ་ཆེན་མོ་ཞེས་བོད་སྤྱིལ་པོ་ནས་ཤར་དུ་བོད་སྔོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་གི་གཏེར་སྒྲོམ་ཕུར་འགྲོང་དུར་ཁྲོད་སུམ་མདོ་དགོན་ཀྱི་ས་གནས་སུ་འབྲི་གུང་མཐིལ་དགོན་གཙོ་བོའི་ཐོག ཙ་ཞོལ་དགོན། ཡངས་རི་དགོན། རྫོང་རྩེ་དགོན་སོགས་ཀྱི་གྲྭ་གྲངས་སྟོང་ཕྲག་ལས་མས་འཛོམས་ནས་ཟླ་གཅིག་རིང་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཚོགས་གྲར་ནང་བྲུར་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་འབྲི་གུང་ཆེ་ཚང་ཆུང་ཚང་གཉིས་ཀ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་སྐབས་ཁམས་ཁུལ་དང་། དྭགས་ཀོང་། སྟོད་ལ་དྭགས། བྱང་རིགས། དབུས་གཙང་སོགས་ཕྱོགས་ཡས་མས་ཀྱི་འབྲི་ལུགས་ཆོས་སྡེ་གང་ས་ནས་ཡོང་བའི་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་འདུ་འཛོམས་ཀྱི་སར་འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན་སོགས་ནས་འཕོ་བ་གནང་སྲོལ་ཡོད།

འབྲི་གུང་གཞུའི་ལྷུགས་ཟམ། འབྲི་གུང་གཞུའི་ལྷུགས་ཟམ་ནི་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པར་གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་བོད་ཀྱི་ཆུ་བོ་ཆེ་ཆུང་ཁག་ལ་ཟམ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བརྒྱབ་སྟེ་མི་ཕྱུགས་ཀུན་ལ་ཕན་བདེ་སྨིན་པར་མཛད་པའི་ལྷུགས་ཟམ་དེ་དག་གི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

འབྲི་གུང་རས་པ་ཟླ་རྡོ་པའི་ཆོས་བཅུ། ཐོག་མར་སྨིན་ལམ་དབང་། གྲོལ་ལམ་ལ་རིམ་ཀྱིས་པའི་བསྐྱེད་རིམ། གཏུམ་མོ་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི། ཅིག་ཅར་བས་འོད་གསལ། རང་རིག་ལྷག་པར་གནས་པ་སྒོང་འཇུག འཕོ་བ། མི་ལམ། བར་དོ་རྣམས་ཆ་ལག་སྟེ། དེ་རྣམས་བསྒོམས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་ལྔ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད། འཕྲིན་ལས་བཞི་སོགས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དང་། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་འགྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཞེས་

གསུངས་སོ། །

འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས། (ཆུང་ཚང་སྐྱ་ཕྱིང་དང་པོ)རྗེ་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ནི་འབྲི་གུང་གདན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང་ཡབ་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་གཡང་ཁྲུག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༥༩༥)ལོར་རྒྱ་བར་འཁྲུངས། བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱས་ཐོག་གདུང་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་འབྲི་གུང་སྐྱུ་རའི་རིགས་རུས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆུང་རྗེས་དེ་ཡིན། ཡབ་རྗེའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་དཀོན་མཆོག་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་གསོལ། མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་དྲུང་དུ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་བཞེས་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་བཀའ་རྙིང་གི་བླ་མ་དམ་པ་ཁྱད་འཕགས་རྣམས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རང་ལུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་ནས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་གོ་འཕང་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཐོབ། སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། རེ་ཞིག་སྤྱི་ཐུགས་འཆང་གི་ཆས་སུ་བཞུགས་ནས་གཙང་སྐྱེ་སྨིད་ཀྱི་སྲས་མོ་ཡུམ་དྲུང་ཁབ་ཏུ་བཞེས། ཡུམ་དྲུང་མའི་བཞུགས་གནས་སུ་ཐེ་རི་ཕུག་རྩེའི་པོ་བྲང་གསར་རྒྱག་དང་། གདན་ས་སོགས་ལ་ཉེན་བཞེངས་མང་དུ་མཛད། ཤིང་བྱ(༡༦༤༥)ལོར་ལྷ་ས་བ་སོག་པ་སྦྱིན་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཁན་པོ་གནང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཞག་པར་གསོ་རིག་ཐད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ནི་ཆེ་ཡི་རིག་བྱེད་འཛིན་པ་ཀུ་ཤ་ཀླུ་རའི་མཚན་ཅན་བསྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་གཙོར་གྱུར་གྱི་གཞུང་དང་མན་ངག་ལག་ལེན་སྐོར་རྣམས་ཐུགས་རྒྱུད་ཅིག་འདྲེས་ཀྱི་གདམས་པའི་གནད་རྣམས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་ནས་དེ་དག་ལས་རིམ་བཞིན་སྨན་དཔྱད་ལག་ལེན་སྐོར་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ངེས་པར་རྙེད་དེ་འབྲི་ལུགས་ཞེས་པའི་སྲོལ་གཏོད་ཐོག་མར་མཛད་པ་སོགས་གསོ་རིག་ཐད་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། སྐབས་དེ་དུས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་འབྲི་གུང་ཆོས་གྲགས་ལས་བཀའ་རྙིང་གི་གདམས་པ་ཁག་གཅིག་གསན་བཞེས་གནང་བར་བརྟེན་རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་ལས་གྲུབ་པའི་སྨན་བཟའི་ལོ་བྱད་ངོ་མཚར་ཅན་ཁ་ཤས་འབུལ་གནང་མཛད། རྗེ་འདི་ལ་རྒྱུད་འཛིན་ཞལ་སློབ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྨན་རྩིས་གཉིས་ཀར་མཁས་པ་པཎ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྡན་གྲུབ་དང་། དཀོན་མཆོག་འགྲོ་ཕན་དབང་པོའམ་ཚེ་དབང་བརྟན་པ། སྐྱེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་སློབ་མ་མིན་ཏུ་མང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་ཟབ་གྲགས་ཅན《རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་མཆན》དང་། 《རིན་ཆེན་ཕྲུག་ལེན》 བཤད་རྒྱུད་ཀྱང་ལེལ་སྐོར་ལ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བཀའ་འདྲི་གནང་བའི་ལན《དཀའ་གནད་དོགས་སེལ》 འབྲི་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཟབ་དུ་བྱུང་བའི《འབམ་བཅོས་ཚེ་འཛིན་སྐྱོག་སྐྱབ》 《རིམས་ནད་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་འབྲི་ལུགས་སྨན་ནག་འཕྲུལ་འཁོར་ཆེན་མོའི་ཞལ་ཤེས་ཕྲུག་ལེན》སོགས་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་རྣམས་ཕྱི་རབས་ནད་པའི་དོན་དུ་འཇོག་གནང་མཛད། དགུང་གྲངས་རེ་གསུམ་ས་ཕག(༡༦༥༩)ལོར་སྐུ་འདས། སྨན་དཔྱད་ལ་མཁས་པས་སྨན་པ་རིག་འཛིན་ཆོས་གྲགས་ཞེས་ཞུ་མཁན་ཡང་ཡོད་པར་སྣང་། རྗེ་འདི་ནས་བཟུང་འབྲི་གུང་གདན་སར་སྐྱེ་སྤྲུལ་བརྒྱུད་གཅོད་ཞུ་སྲོལ་དར་ཞིང་། ཁོང་ནི་ཆུང་ཚང་སྐྱ་ཕྱིང་དང་པོ་ཡིན།

འབྲི་གུང་ཡང་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ། འབྲི་གུང་ཡང་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དུས་རབས་ཉེ་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུའི་ནང་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ནི་ད་ལྟའི་རི་མདོ་སྨར་ཤང་གི་ར་སེ་གྲོང་ཚོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ཡང་ཀོང་དཀོན་མཆོག་བློ་གྲོས་ཞེས་ཞུ་བ་དང་། འབྲི་མཐིལ་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་སྟེ་གཞན་བཞེས་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་མཛད་པ་མང་པོ་བཤད་སྲོལ་མཆིས་སྟབས་རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡང་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ཆེད་ཞབས་ཀྱིས་ཡང་ཀོང་དང་མཇལ་མོལ་ཡང་གནང་། ཡང་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པར་རེ་འགས་གང་ཞུས་པ་རྣམས་བཞིན་པ་མ་ཟད། ད་དུང་སྐྱོན་པ་སོགས་སྡེར་བ་དང་གསུངས་པ་དང་། རེ་འགས་ཡུལ་བ་བཞིས་རྒྱ་ལྷ་རི་ཟ་ན་ཞལ་མཇལ་ཡང་མི་གནང་བའི་ཐོག་ང་ཁ་རོགས་ཞོག་ཡང་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་འདུག སྐབས་རེ་དུར་ཁྲོད་ཁར་ཤུང་པོ་བུ་གཏོར་བྱེད་པར་ཡང་ཞབས་ཀྱི་ཡོད་སྐད། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ཕུག་ཙམ་བཞུགས།

འབྲི་ཆུ། རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ཁུལ་དུ་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་དང་པོ་ཡིན་ལ། འཛམ་གླིང་ཐོག་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཆུ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཆུ་བོ་འདིའི་ཆུ་འགོ་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་སྔོ་ཤུབ་ཀྱི་རི་བོ་གདང་ལའི་དགེ་ལ་བསྟན་སྡོང་ནས་ཐུང་སྐྱེ་རིམ་བཞིན་མཚོ་སྔོན་དང་། བོད་ལྗོངས། སི་ཁྲོན་སོགས་ཞིང་ཆེན་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བརྒྱུད་དེ་མཐར་ཧྲང་ཧད་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཤར་རྒྱ་མཚོར་འབབ་ཅིང་། སྤྱིའི་རིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ་དྲུག་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུགས་ཡུལ་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་ཁྲི་བཞི་མ་ཁྲི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཡོད། ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཐུང་ཕྱོགས་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འབབ་སྟེ་མཚོ་སྔོན་དང་སི་ཁྲོན་ཐུབ་རྒྱུད་དུ་མ་སླེབས་བར་ས་མཐོའི་རི་རྒྱུད་ནས་འབབ་པའི་དབང་གིས་ཆུ་ཤུགས་ཆེ་ལ་འབབ་ཚད་ཀྱང་མགྱོགས། འབྲི་ཆུ་ཞི་ཁྲིན་གྱི་ཤར་བརྒྱུད་ནས་ཧུའུ་པེ་དང་། ཧུའུ་ནན། ཅང་ཞིས། ཨན་ཧུའི་བཅས་ཞིང་ཆེན་མང་པོའི་སྐད་གནོད་མི་སྙོམས་པའི་ས་ཆ་བརྒྱུད་དེ་ཙུང་ཟད་དལ་པོའི་སྟོ་ནས་གཙང་ལག་མང་པོའི་ཆུ་དང་མཉམ་དུ་ཤར་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་ཞིག་ཡིན།

འབྲི་ཡི་སེ་རུ་གུང་སྟོན། (འབྲི་སེ་རུ་གུང་སྟོན་ནམ་འབྲི་སེ་རུ་གུང་ཐུབ་ཞེས་པའང་སྣང་)སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བློན་ཆེན་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། སྐྱེ་ཡུལ་འབྲི་གུང་ནས་ཡིན་ཅིང་། བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ལ་མི་འདོད་པའི་ཕྲག་དོག་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོའི་གྲས་ཡིན་ཅིང་། སྲོང་བཙན་གྱི་བཀའ་བཞིན་འདི་ཉིད་མགར་སྟོང་བཙན་ཡུལ་ཟུང་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་རྒྱ་མོ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་སྐྱོང་བར་བསྐྱོད་པ་དང་། འདིས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བློན་པོ་མགར་ལ་ཐག་དོག་བྱས་རྒྱུན་མགར་རེ་ཞིག་རྒྱ་ཡུལ་དུ་སྡོད་དགོས་བྱུང་སྐད།

འབྲིང་དང་ཆག་གི་ཡུལ། འབྲིང་དང་ཆག་གི་རུས་རྒྱུད་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ།

འབྲུ་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། བོད་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་ལྟར་དཀར་པོ་འབྲུ་དང་། ནག་པོ་སྲན་མ། ཁྲ་བོ་འབྲུ་དང་སྲན་མ་མཉམ་བསྲེས་འདི་ལ་འབལ་སྲན་དང་། གྲོ་དང་སྲན་མ་བསྲེས་པ་ལ་གྲོ་སྲན་ཟེར།

འབྲུ་རྒྱང་། ཁོང་གསལ་འབྲུ་ཆེན་ལས་ཡིག་གཟུགས་རྒྱང་ཞིང་ཁྲང་བ་ཐུང་བ་ཞིག་སྟེ། དེང་སང་ཚུགས་ཐུང་ཟེར། དེ་ལ་ཡི་གེའི་ཁྲང་པ་རིང་ཐུང་གཉིས་ཡོད་པའི་རིང་བ་ནི་དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་། གཏན་ཚིགས། ཁྲིམས་ཡིག་རྩ་ཚིག་བཅས་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྲོལ་འདུག ཚུགས་ཐུང་གི་ནང་གསེས་དཔེ་ཚུགས་ནི་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨེ་ཚུགས་དང་ཨེ་ཕྲིས་ཡང་ཟེར་བ་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ཤ་ཆེ་བས་བལྟ་སློག་བྱེད་དུས་གསལ་བ་དང་ཁྲང་པ་ཐུང་བས་ཤོག་གྲངས་གཅིག་གི་ནང་ཡིག་འབྲུ་མང་པོ་ཤོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།

འབྲུ་ཆེན། (ཤ་ཆེན)བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ཚུགས་དང་ལྡན་ཞིང་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ཤ་ཚུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སྟེ། ཚུགས་རིང་དང་ཚུགས་ཐུང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། འབྲུ་ཆེན་དེ་ལ་ཡི་ལུགས་དང་ལྡན་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཡི་ལུགས་ཀྱི་འབྲི་སྲོལ་ནི་རྒྱུན་ཆད་ཟིན་པ་དང་ལྡན་ལུགས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ལོ་ལྡན་པ་ལྡན་མ་རྩེ་མངས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་འབྲི་སྲོལ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཁྲུང་པོ་གཡུ་ཁྲིས་དེ་ལ་ཞིབ་རིས་ཀྱང་མཛད་ཡོད། དེ་ཡང་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་ཐོག་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་མགོར་རྒྱལ་རྩེ

སྡེ་སྲིད་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་དུས་སྐབས་དེའི་ལྷན་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་མཁན་མཁས་པ་རྣམས་བསྡུས་ནས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་བཞེངས་པ་དང་བསྟུན་འབྲུ་ཆེན་དང་འབྲུ་ཆུང་གི་ཐིག་བཤད་བཙམས་ཤིང་རྒྱན་འཕེལ་བའི་ཐིག་ཚད་ཀྱི་ལག་རྒྱུན་དར་ཁྱབ་བཏང་བ་དང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་འབྲུག(༡༦༨༨)ལོར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བཻཌཱུརྱ་གཡལ་སེལ》བརྩམས་པའི་ནང་། གོང་གསལ་ཀྱི་ཐིག་བཤད་རྣམས་ཆ་ཚང་བར་དྲངས་ཡོད། ཡང་དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མགོ་ཙམ་དུ་གོང་གི་ཐིག་བཤད་ལྟར་གྱི་ཐིག་དང་ཡིག་གཟུགས་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་པའི་དཔེ་རིས་ཤིག་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི་ཤིང་དཔར་ཡང་དེང་སྐབས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་ཡོད།

འབྲུ་དོན་འགལ་མེད། ཡིག་འབྲུའི་ནང་དོན་དང་འགལ་བ་མེད་པ།

འབྲུ་དོན་རབ་འབོར། གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བཀའ་ཡིག་གི་ནང་དོན་ཟུར་དུ་བཞག་ནས་རྩིས་འཛོག་མ་བྱས་པ།

འབྲུ་སྣ་ལྔ། ནས་དང་། འབྲས། གྲོ། སྲན་མ། ཏིལ་ཏེ་ལྔ། ཡང་ན་གྲོ། ནས། སྲན་མ། ཟ་ཡོ། སོ་བ་ལྔ་ཞེས་འདྲེན་ཚུལ་སོ་སོར་ཡོད།

འབྲུ་སྟོན་གྱིས་ངེས། སྔར་ཡོད་པའི་ཚིག་ལ་སྐར་ཡང་དགོས་དེས་ཀྱི་ཚིག་གསར་པ་ཁ་སྟོན་བྱས་པ།

འབྲུ་བསྒྲན། ཡིག་འབྲུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ།

འབྲུ་ཚ། བོད་ཡིག་དབུ་མེད་འབྲུ་ཆེན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་རིགས་གཅིག་སྟེ་འདིའི་ཡིག་མགོ་རྣམས་ཟུར་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྦྱོད་ཕྱུར་ཞིང་རྐང་པ་རིང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་སྦྱོར་བཏང་དཔེ་རིབ་ཀྱི་ཁ་བྱང་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་རྒྱ། ཟ་ཚིག ཁྲིམས་ཡིག་སོགས་སྐབས་འགར་ཡིག་གཟུགས་འདིས་བྲིས་པ་ཡང་ཡོད། རྒྱུན་གྱི་དཔེ་དེབ་རིགས་ལ་ཡི་གེ་འདི་ཟུར་མང་ཞིང་རྐང་པ་རིང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིག་འབྲུ་གོང་རྒྱ་རྒྱུང་བས་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ་ཡིན། འབྲུ་ཚ་ལ་འབྲུ་ཚ་སྐྱིད་ཞབས་མ། འབྲུ་ཚ་ཞབས་རིང་། འབྲུ་ཚ་ཞབས་ཐུང་བ་སོགས་ཡིག་གཟུགས་ཁག་གསུམ་ཡོད། འབྲུ་ཚའི་དཔེ་རིས་སྔར་ཀུན་སྤྱོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་མཁས་དབང་སློན་ལམ་རྒྱ་མཚོས་བྲིས་པ་གནང་བའི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་གསལ་སྒྲི་ནོར》གྱི་ཤོག་གྲངས༨༢ནས༨༤ཡར་དང་། གྲངས༩༧ནས༡༠ཡར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

འབྲུག གནའ་རབས་སོ་རྒྱས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་སྲོག་ཆགས་འབྲུག་སྟེ། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་དུ་ལུས་ལ་གསོག་པ་མེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་དང་། སྐབས་རེ་ལུས་ནས་མེ་ལྕག་འཕྲོ་བ་ནི་རྒྱུན་དུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྒྲོག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ། ལུས་ལ་ཉ་དང་འདྲ་བའི་པགས་པ་ཁྲབ་རིས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ། འབྲུག་གི་སྐད་བསྒྲགས་ན་རྔ་བྱའི་ལུས་ལ་སྔོ་ང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་བཤད་སྲོལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་གཞུང་དེ་མ་ཕང་གི་ནང་དུ་འབང་འབྲུག་ཟེར་བ་དེ་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པར་གཏན་ནས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་ལེ་ཚན་[ཀུ]པའི་ནང་བཞུགས་པ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་མགོར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་མཛེས་ཡོན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི《འཇིག་རྟེན་གདགས་པ》ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནང་འཁོད་དོན། ཅིའི་ཕྱིར་འབྲུག་ཟེར་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རླུང་ཆེན་པོ་དག་ལྡང་སྟེ་བརྡབས་པ་ལས་སྒྲ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་དེས་ན་འབྲུག་ཅེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་གློག་འབྱུང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རླུང་ཤིན་ཏུ་ཚ་བ་དག་ལྡང་སྟེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཐུག་པ་གློག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་དེས་ན་གློག་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསལ་ཞིང་གོང་གསལ་ཆོས་དཔེ་དེ་བོད་དུ་མ་བསྒྱུར་གོང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་བརྩམས་པའི《རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང》ལས་ཀྱང་། མཆོ་ཡི་རྔ་སྒྲས་པས་མཁའ་ལ་ཕྱིན་དུ་ཆགས། །དེ་ཉིད་འཐབ་པས་མཁའ་ལ་འབྲུག་སྒྲ་སྒྲོགས། །འབྱུང་བ་ཚ་གྲང་འཕྲུད་པས་གློག་ཏུ་འཁྱུག །དྲག་ཅིང་དར་ན་གནམ་ལྕགས་ཐོག་ཏུ་བབས། །དཔེར་ན་མེ་ལྕགས་རྡོ་ལ་བརྡབས་པ་བཞིན། །བར་ནས་མི་དང་རིན་ཆེན་ནོར་ཟེར་འགྲོ། །ཞེས་མཁའ་རླུང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཐུག་ནས་བརྡབས་པ་ན་སྐད་ཆེན་པོ་གློག་འོད་ལས་རྒྱ་མཚན་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུག་ཅེས་མིང་བཏགས་པ་དང་། གློག་འཁྱུག་པ་ནི་མཁའ་རླུང་ཚ་གྲང་གཉིས་ཐུག་ནས་བརྡབས་པའི་འོད་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གློག་འབྱུང་བར་བཤད་ཡོད་པས། དེ་ནི་དེང་སང་གི་ཚན་རིག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་འབྲུག་ཟེར་བའི་སྲོག་ཆགས་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དངོས་སུ་མཐོང་སྣང་བ་ལྟ་བུའི་བཤད་རྒྱུན་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ཁང་གི་ཞིབས་ཐིས་དང་། གོས་དར། དཀར་ཡོལ། ཁ་གདན། རྡོ་སྐས། གཏམ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་ཐོག་འབྲུག་རིས་ཀྱི་རྒྱན་སྤྲས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཤེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་བཤད་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་མིན་སྐོར་ད་ལྟ་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ཅིང་། ཉེ་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་མཐུག་བསྒོམས་ལ་བསླབ་པ་ཡ་ཐོག་གི་སྲོག་ཆགས་ཤུས་ལྷུང་ལུང(蟠龙)ཞེས་པའི་འབྲུག་གཟུགས་ཀྱི་རུས་པ་ཆ་ཚང་ཞིག་བརྩལ་རྙེད་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་དང་། ཤུགས་དྲག་ཆེ་བའི་སྐད་སྒྲོག་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པར་བཤད་ཡོད་པས་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འབྲུག་ཟེར་བའི་སྲོག་ཆགས་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །

འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ། མཆིམས་ཡུལ་དགོན་གྱི་སྟོད་ན་ཡབ་རྗེ་སྨྲས་ལྷུའི་དབང་པོ་དང་ཡུམ་ཆོས་སྐྱོང་སྒྲོལ་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕག(༡༥༢༧)ལོའི་ཚེས་ཀའི་དུས་མཐའ་མ་སོ་ཧོག་སྐྱེ་མའི་ཁྲུར་གྱིས་ཕྱི་བའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་བཟང་པོ་ལ་དགེ་བའི་ལྟས་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་གྱི་སྟེང་རང་གི་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཇལ། དགུང་ལོ་དགུ་པའི་སྟེང་དུ་སྔོན་གྱི་གནས་སྣ་ཚོགས་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བྱོན། རིང་པོ་མ་ལོན་པར་མི་ཕོ་སྤྲེའུའི་ལོ་རྒྱལ་བས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་དགའ་བ་དང་པོ་ལ་གདན་སེང་གེའི་ཁྲི་ཆེན་པོར་མངོན་པར་དབང་བསྐུར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆ་ལ་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་འབྲི་བ་དང་ཀློག་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསླབས། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་བསྟན་འཕེལ་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་པ་སོགས་མཁས་ཆེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་གནས་མཁས་པར་སྦྱངས། བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཀུན་མཁྱེན་དག་གི་དབང་པོར་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དབང་ཕྱུང་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་ལོ་ལ་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དུ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་མཛད། ལས་སློབ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་པ། གསང་སྟོན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ཞིབ་ཆོད་ཉང་རམ་པ། ཕྱོགས་ལྔ་པ་དགེ་སློང་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ། དད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབུས་དགེ་བསྙེན། དགེ་ཚུལ། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱི་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅིག་རྫོགས་སུ་མནོས། མིང་དབང་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ནོར་བུ་དཔལ་བཟང་པོར་མཚན་བཏགས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ནི་མི་ཕམ་པདྨ་དཀར་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་

པར་རྒྱལ་བའི་ཐེ་སྐོར། །བསྟན་འགྲོའི་བྱ་བ་མང་པོ་མཛད། ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་བཞི་བརྩམས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༥༨༦)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས……དབྱིངས་སུ་བསྡུས།

འབྲུག་པའི་ཐུབ་པ་ལྔ་ལྡན། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཆི་ཐུབ། གཏུམ་མོ་རས་ཐུབ། གསང་སྤྱོད་རོ་ཐུབ། ནད་གདོན……འཁྲུགས་ཐུབ། གཉེན་པོ་རྐྱེན་ཐུབ་བོ། །

འབྲུག་ར་ལུང་། དགོན་པ་འདི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཐོག་མར་འདེབས་པ་པོ་ནི་རྗེ་བཙུན་གླིང་རས་པའི་སློབ་མ་འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་འདིའི་ལོ……རྒྱུས《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་བརྒྱད་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༡༥ནས་༡༡༨བར་གསལ་ལ་བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་ལུང་དམར་ཆུས་ར་ལུང་ཤང་དུ་ཡོད་སྐད།

འབྲུག་ལུགས་ཀྱི་མཉམ་མེད་སེང་གེ་དགུ། དཔོན་རས་དར་མ་སེང་གེ། ཆོས་རྒྱལ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ ཕྱང་……སེམས་ཉི་མ་སེང་གེ། རྒྱལ་སྲས་སེང་གེ་ཤེས་རབ། སློབ་སྐྱ་པ་སེང་གེ་རིན་ཆེན། བཅུ་གསུམ་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ། འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སེང་གེ། འཇམ་དབྱངས་བློ……གྲོས་སེང་གེ། སྤྲུལ་སྐུ་ཤེས་རབ་སེང་གེའོ། །གཞན་ཡང་……གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་སློབ་མ་རྒོད་ཚང་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྟོད་འབྲུག་དང་ལོ་རས་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྨད་འབྲུག རས་པ་གསུམ(གཡག་རས། སེ་རས། མགྲིན་རས)ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་བར་འབྲུག་ཅེས་གྲགས་སོ། །ཡང་ན། རྒོད་ཚང་ནས……བརྒྱུད་པ་ལ་སྟོད་འབྲུག ལོ་རས་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་སྨད……འབྲུག རྒྱལ་ཐོབ་འབོལ་མོ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་བར་འབྲུག དཔོན་རས་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་གདན་རབས་བརྒྱུད་ཅེས……གྲགས་སོ། །

འབྲུམ་ཕོ་ལྷ། ལོ་རྒྱུས་ཇི་ཡིན་མ་ངེས་ཀྱང་པོ་ལྷའི་མེས་པོ་ཨ་གསུམ་ལ་གུ་རི་ཏན་ནས་ཕྱུད་པའི་གཞིས་ཀ་ཡིན། རྗེས་སུ་གཞིས་ཀའི་མིང་མི་ཚང་ལ་ཐོགས་ཤིང་། ཉང་སྟོད་རི་བོ……མདངས་ཅན་ཞེས་པའི་དགོན་པ་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད།

འབྲུམ་བུ་དཀར་པོ་གསུམ། ཤ་ར་སྐྱ་ཤར། ཐོག་མགོ་སྨྲི་ཀྲུམ། ཤིབ་ཏུ་ཀོབ་ཚེར། །

འབྲུམ་བུ་ནག་པོ་གསུམ། སྐྲངས་པ་སྐྲང་གཉའ། ཁྲམ……ཁྲམ་ཚེལ་ཏེ། ཟངས་གཟེར་སྨུག་ཅན་ནོ། །

འབྲུའི་ཆང་ལས་ཚར་ཕྱུར་བ། འབྲུའི་ཆང་བསྐོལ་ཏེ……སྤྱར་པོར་བཙོས་པའོ། །

འབྲུལ་འགོགས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

འབྲེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར། རྔོག་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན……ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་བཞིའི་གྲས་ཡིན་ཅིང་། མདངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སྤྱི་དང་ཕྱག་པར་དུ་ཕར་ཕྱིན་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། འདིས་མཛད་པའི《ཕར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་པ》དང་། 《ཉི……ཁྲིའི་འགྲེལ་པ》《མདོ་སྡུད་པའི་འགྲེལ་པ》བཅས་ཡོད་པར་དཀར་ཆག་ལག་ཏུ་བཤད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་མ……མཐོང་ཞིང་། མདོར་བསྡུས་ཤིག《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ……ཚན[ཆ]པའི་གྲངས༢བར་གསལ།

འབྲེ་དང་སྤྱི་ཡི་ཡུལ། འབྲེ་ཡི་རུས་རྒྱུད་དང་སྤྱི་ཡི་རུས……རྒྱུད་ལ་དབང་བའི་ས་ཆ།

འབྲེ་ལྷ་ཁང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་དང་ཐག་ཉེ……བའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་སྟེ། ཐོས་པ……རྒྱང་ལྷ་ཁང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞེངས་པ།

འབྲེལ་རྐྱའི་གྲུབ་ལྟངས་བཅུ་གཅིག འབྲེལ་གཞི་དང་འབྲེལ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཕྲད་གྲུབ་ལྟངས་གཙོ་བོ་བཅུ་གཅིག་ནི། ༡. བདག་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ། ༢. རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ། ༣. བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ། ༤. ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི……འབྲེལ་བ། ༥. གཞི་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ། ༦. རྟེན་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། ༧. ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ། ༨. བྱེད་པ་པོ་དང་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ། ༩. མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་བ། ༡༠. ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ། ༡༡. དབྱེ་གཞི་དང་དབྱེ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྣམས་སོ། །

འབྲེལ་བ་དྲུག ལྟ་བ་ལུང་རིགས་དང་འབྲེལ་བ། སྒོམ་པ་ཉམས་མྱོང་དང་འབྲེལ་བ། སྤྱོད་པ་དུས་ཚོད་དང་འབྲེལ་བ། འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དང་འབྲེལ་བ། ལམ་རྟོད་རྟགས་དང་འབྲེལ་བ། དབང་གདམས་ངག་དང་འབྲེལ་བའོ། །

འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་བཞི། རྒྱུ། ཁྱབ་བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

འབྲོ་དང་ཁྱུང་པོའི་ཡུལ། འབྲོ་ཡི་རུས་རྒྱུད་དང་ཁྱུང……པོའི་རུས་རྒྱུད་ལ་དབང་བའི་ས་གནས།

འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད། མང་སྲོང་གི་བཙུན་མོ། འདིས……སྲས་འདུས་སྲོང་གི་སྐུ་ཚེའི་རིང་དང་། དབོན་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་བཙན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི……ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རོགས་གནང་བས་བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ……རབས་ཀྱི་བཙུན་མོའི་ནང་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཁྱེན་རྒྱ་དང་། དབང་ཐང་སྙན་གྲགས་བཅས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཐུང་བར་གྲགས། མང་སྲོང་གཤེགས་པའི་ལོ་དེ་རང་ལ་འདུས་སྲོང་འཁྲུངས……པས་འདུས་སྲོང་ནར་མ་སོན་བར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན……དབང་ཡུམ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་བཟུང་། འདུས་སྲོང་གཤེགས་སྐབས་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་སྐུ་ན་ཆུང་བས་ཕྱི་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་ཐུགས་འགན་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་བཞེས། དུས……དེར་བློན་འབངས་ཁག་གཅིག་གིས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་པར་དྲག་གནོན་བྱས་པ་དང་། ཁུ་མང་པོ་རྗེ་ལྷ་བྱང་བྱ་བ་བློན་ཆེན་པོར་བསྐོ་གཞག་གནང་། འོན་ཀྱང་སྤྱི་མོ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱི……སྐྱོན་དུ་ས་མ་ཐུང་བས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་སྤྱིད་རིང་ཚལ་དུ་ཁུ་མང་པོ་རྗེ་ལྷ་བྱང་ལ་ཁྲིམས་ཉེས་ཕབ་ནས། དེའི……ཚབ་ཏུ་དབས་ཁྲི་གཟིགས་ཞང་ཉེན་བྱ་བ་བློན་ཆེན་དུ……བསྐོས། གཞན་ཡང་སེ་རིབ་ཅེས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་སོགས……ནས་ངོ་ལོག་བརྒྱབ་པ་རྣམས་ཀུང་དམག་དང་ཁྲིམས་ཀྱིས……མནན་ཅིང་། ས་བྱི(༧༠༨)ལོར་སེ་རིབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང……གསོན་བཟུང་བྱེད་ཐུབ་པ་སོགས་བོད་བཙན་པོའི་ཆབ་སྲིད་རྫེ་བརྟན་དང་། བོད་ཡུལ་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་རྒྱུར……མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་འཇོག་གནང་མཛད་ཡོད། ཆུ་བྱི……(༧༡༢)ལོར་བཙན་མོ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་མ་ལོད་སྐུ་འདས……པར་གྲགས།

འབྲོག་དགོན་པ། གྲོང་ལས་འདོམ་ལྔ་བརྒྱུས་ཐག་རིང་བ……ལ་དགོན་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཐག་རིང་བའི་ས་ལ་འབྲོག……དགོན་པ་ཟེར།

འབྲོག་གནས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་མཉམ་ཡོད་གཉིས་བར་དུ་ཡོད་པའི་འགག་སྤྱིའི་ཚོང་འདུས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན།

འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། ཆུ་སྤྲེལ(༩༩༢)ལོར་མང་མཁར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཁན་པོ་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ། སློབ་དཔོན་སེ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས། གསང་སྔགས་ཤང་རྡོ་རྗེ་སོགས……ལས་ཐུམ་པ་རྒྱང་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་པའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐབས་དེར་རབ་བྱུང་ལྔམ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་པའི་ནང་ནས་འདི་ཉིད་དང་། སྟག་ལོ་གཞོན་ནུ་བརྩོན……འགྲུས། ལེང་གཞོན་ནུ་གསུམ་མཁས་སློབ་རྒྱལ་པོ་དང……བཅས་པས་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སློབ་ཏུ་བཏང་། འབྲོག་མི་རྒྱ……གར་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ནས……མཁས་པ་ཤཱནྟི་དང་དཔལ་ངོ་རྡོ་རྗེ་ལས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་དོན་བཞེས། ཁྱད་པར་བིརྺ་པ་ལ་ཧྭ་ར་བོད་དུ་སྤྱན་པ་ལ……གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་ཕུལ་ཏེ་ཀྱེ་རྡོར་རྒྱུད་གསུམ། ར་ལི། ཨ……ར་ལི་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་། གསུང་ངག་རིན་པོ……ཆེའི་བདུན་རྩེ་བཞིན་ནས་བསྟན་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ཆུ་ལུག(༡༠༤༣)ལོར་མང་མཁར་སྨྱུ……གུ་ལུང་བཏབ་ཅིང་། ག་ཡ་དྷ་ར་དང་མཇལ་ནས་ལོ་གསུམ……རིང་གསུང་ངག་གསན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ཡན……ནས་འཆད་ཉན་སྤེལ་བར་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ཞི་བར……མ་གཤེགས་བར་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད། མཐར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་སྟག(༡༠༧༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས། དགུང……གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་བཞུགས། འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་ཆོས……རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་འགོ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ། མན་ངག་ཚར་བ་གསུམ། རྒྱུད་ཚར་བ་ལྔ། གྲུབ་པ……

ཛོང་པ་བདུན་སོགས་བྱུང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། 《བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་བཅུ་པ》བརྟག་པ་རེ་རེ་ལ་རབ་བྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པ། དེའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པ། 《དཔལ་གསང་བ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པ》《དཔལ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ》སོགས་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས《ཀྱེ་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་པ་ཀོ་མུ་དི》ཞེས་བྱ་བའི་དཀའ་འགྲེལ། 《ཀྱིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྡོ་རྗེ་གུར་གྱི་འགྲེལ་པ》《མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ》ཞེས་བྱ་བ། 《ཞར་བྱུང་དབྱེ་ཀུ་ཏུ་ཀ་རྩ་རྩ་ཅའི་བཤད་པ》སོགས་མང་ངོ་། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ང]པའི་ནང་གསལ།

འཇོག་མོ་རྣམ་གསུམ། འདི་ཡང་འཇོག་ཁྲལ་ལ་ཟེར་བ···ཡིན་ནམ་བརྟག

འཇོག་ལ་ཐུལ་རྩིས། འཇོག་ཁྲལ་གྱི་སེམས་ཅན་མང་ཉུང་གི་ཚད་གཞི་རྩི་སྟངས་ནི་ཕྱུགས་ཀྱི་ར་དང་ཤ་སོགས་རྩི······གཞིར་བྱས་ན་ཚད་ལྡན་མི་འོང་བས་པགས་པའི་ཇོ་གྲངས་ལ་ཚད་གཞིར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ནོར་ཕྱུགས་ཆེ་བའི······རིགས་ཀྱི་པགས་པ་བཞིས་ཐུལ་པ་གཅིག་སྟེ་མལ་ཐུལ་གཅིག་ཞིང་བ་འབྱུང་། ར་ལུག་ལྟ་བུ་ཉར་ཕྱུགས་ཆུང་རིགས་ཀྱི···པགས་པ་བརྒྱད་ལ་མལ་ཐུལ་གཅིག་གི་ཚད་ཡིན་ནམ་སྙམ···སྟེ་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་ཞུ།

འཇོང་གཞན་ལྷེ་ཊ། (འཇོང་གཞན་ཉེ་འཁྲམ་འཛོ་གཉེན་ཉི་ཊ་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་ཡུམ་འབྲོང་བཟའ་མོ་དུར་ཡངས་གཞིར་གྱི་སྲས་སུ་མེང་ཧྲ(༡༡༩༦)ལོར་འཁྲུངས་སྐད། སྙན་པོ···གཉུགས་བཟང་བ་ཡར་རྗེ་དང་གཉུབས་ཁྲི་དར་རེ་མཐོང་བོས་བྱས། ཁྲིའི་བོན་པོ་མང་རྗེ་མོད་པོས་སྐུ་བོན་བྱས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་གསུང་པོ་རྒྱ་བཙན་དང་མོན་བུ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས···ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ། རྒྱལ་པོ་འདིས་དཀར་པོའི་ཡུལ་ནས་མཆིམས་འཛལ་ཀླུ་རྒྱལ་ཅུ་བ་མཛེས་མ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས། བྱིས་མི་མཛེས་པར་གྱུར་ནས་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པས་རང་གི···ཡུལ་ན་ཟས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་མེད་པས་ལན་ཟེར། དེ་ལེན་དུ་རྒྱག་གསུངས་པས་གཡོག་མོས་ཐུལ་པ་མར་ལ་བཙོས་པ······བླངས་ཏེ་མཛོད་དུ་སྦས་ནས་བཙུན་མོ་ལ་དྲངས་པས······མདངས་མེན་དུ་མཛེས་པར་གྱུར་ཞུབས་རྒྱལ་པོས་ཟས་དེ་ང་རང་ཡང་ཟའོ་དགོངས་ནས་ཉེ་ཚབ་ཀྱིས་སྙོ་བྱེ་ནས་གཟིགས་སྐབས་སྦལ་རོ་མཐོང་བས་རྣམ་རྟོག་སྐྱེས་པ་ལས་སྦལ་ལ་མཛོད་ནད་པོག དེ་སྐབས་དུགས་པོ་སྦལ་ཟན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་པ་དེ་ན་ཞ་ཟ་ཞིང་ཞ་ལ་སྦལ་པར་གྲགས་པ་ཡིན་སྐད། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལ་སྲས་དབུས་ཡོད་ཞིག་བཏྲམས་མེད། དེ་ཙང་ཟད་ཆེར་ཡོངས་པ་ན་ཡང་གྱིས་སྦྱོད་འ་ཞའི་ཡུལ་ནས་སྨན་པ་བོས་ཏེ་ཤིག་ཕྱི་ནས་རྒྱལ་ས་ཟུངས། གལ་ཏེ་ཤིག་འབྱེད་མ་ཐུབ་ན་ཤུམ་པའི་ཡུལ་དུ་བོན་པོའི་རྒྱང་མ་རྒྱ་མོ་རྒྱ་ལྕམ་བྱ་བ་ལ་ངའི་དུ་ཤུམ་རི་རིང་པོ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བོས···ནས་ཁྱོད་རང་གཤེགས་ཟུ་བོང་ལ་རྒྱལ་སར་རྒྱག་ཅེས······གསུངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྐྱོན་པོ་སྣགས་ཐང་པ་ཡར་རྗེ་དང་བཅས་པ་གདུང་རྒྱུད་ལ་སྙན་མི་ཆགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡར་ཡུང་ཞང་མདར་བང་སོ་བརྩིགས་ནས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཞུགས་པར་གྲགས་མེད། བང་སོའི་མིང་མཐང་གསོན་མཆད་ཐུམ་པོ་ཟེར། འཇོང་གཞན་ལྷེ་ཊའི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་ལ་སྤྱ་བའི་དཀར་ཡོལ་བྱུང་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ།

འཇོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། (དགེ་བཤེས་སྟོན་པ)རབ་བྱུང་དང་པོའི་གོང་གི་ལོ་སྐོར་ཟ་མའི་མེང་འབྲུག(༡༠༠༦)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེང་འབྲུག(༡༠༨༦)ལོ་བར། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བཞུགས། འདིར་འཇོམ་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་ལོ་དང་དགུང་གྲངས་འདས་ལོ་བཅས་ལ་མི་མཐུན་པ་ཁག་བཞི་ཙམ་འདུག་པ་འདིར་མ་ཐེས། འདིར་ནི་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས······མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ལྟར་ཐེམ་པ་ཡིན། འབྲུངས་ཡུལ་ནི་སྟོད་ཀྱི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷའི་འོག་རྩ་སྙེ་མོ(འདམ་གཞུང་རྫོང་ཡངས་པ···ཅན་རྒྱས་ཟམ་གསར་ཤང་བྱེ་ཤུང་ཏུ་ཁག་གསུམ་པ) ཏུས་ཡང་གཞིར། ཡབ་ཏུ་གསུམ་སྐུ་གཤེན་དང་ཡུམ་ཁུ་འོད་བཟའ་ལན་གཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུ་ནས་ཡུམ་གཤེགས་རྗེས་ཡབ་ཀྱིས་མ་ཡར་གཅིག་བླངས་པས་རྒྱན་དུ་སྡང་པོ་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཁམས་སུ་བྲོས་ཕེབས། ལྷ་མ་སེ་བཙུན་གྱི་སར་འཇུགས་ནས་ཉིན་མོ་ནང་གཡོག་ཏ་ཐུགས་གསོ་བ། ཕྱི་འཐག་པ་སོགས་མཛད་པའི་ཞོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་མ་བྲལ་བར་གནང་། མཚན་མོར་ལྷ་མའི་ཞིང་སྲུང་སོགས་མཛད་དེ་བླ་མའི་ཞབས་འདེགས་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་འཁྲུལ་མེད་པ་མཛད། ཞོར་ལ···པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏི་ལས་སྐད་རིག་པ་དང་སུ་སྐྱི་ཏའི་སྐད་བསླབས། དེ་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ཕེབས་པ་གསན་ཏེ་ཁམས་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཞབས་ཐང་གིས་མཇུགས་པོར···ཕེབས་པས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཉིན་གཉིས་གསུམ་ནས་མ་འགྱངས་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ཉེའི་དུས་སུ་སྐྱིད་རོང་རྒྱ་ཞིང་ཟེར་བའི་གྲོང་གི་ནང་དུ་མཇལ། དེ་ནས་དབུས་གཙང་གི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་ཆེར་ཇོ་བོ་རྗེ་ལྷ་ཁྲིའི་པཎྜི་ཏ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པ་ལ་ཞེངས་གཅིག་ཡིན་པས་དེས་པར་དུ་བོད་དབུས་གཙང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་ཞེས···ཕྱག་ཕྱིས་གནང་བ་ལྟར་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་རྣམས···ཀྱིས་ཇོ་བོ་བོད་དབུས་གཙང་དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གི་སར་ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཕྱིན་མ་གཏོགས་ལྷ་ཚེ་གཅིག་རིང་འཇོམ་གྱིས་ནང་གཡོག་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། ཞར་ལ་ཀོ་སྐབས་བྱུང་ཚེ་ཆོས་ཞུ་བར་མཛད། ཇོ་བོ་རྗེ་སྙེ་ཐང་དུ་འདས་ནས་སྐུ་གདུང་དང་ཕྱག་དཔེ་སོགས་སློབ་མ་ཚོར་གནང་དགོས······རིགས་གནང་ནས་སྐུ་གདུང་ཐུགས་དམ་རྟེན་བཅས་དང་། རྗེ་བོས་གསོ་སྦྱོང་གནང་བའི་སློབ་མ་ཚོགས་པ་ཁག་རྣམས་ཁྲིད་དེ་ར་སྒྲེང་དུ་ཕེབས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ(༡༠༥༧)ལོར་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་བཏབ། དངུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཇོ་བོའི་སྐུ་གདུང་རྣམས་བཞུགས། དེ···ནས་ཇོ་བོའི་སློབ་མ་རྣམས་འཇོམ་གྱིས་ཆོས་དང་འཚོ་བ···གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས། སྐུ་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་ཧྲེན···དགེ་བསྙེན་དུ་བཞུགས་པ་ལས་རབ་བྱུང་མ་མཛད་ཀྱང······བསླབ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ལ་དགེ་སློང་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་ལ་ར་སྒྲེང་དུ་སྐུ་གཤེགས། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》དང་། རི་བོ་ཆེ་དཔོན་ཚང་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་ཐུབ་བསྟན་གསལ་བྱེད》གྱི་ཤོག་གྲངས༡༦ནས་ཤོག་གྲངས་བཅུ་ལྷག་ཙམ་དང་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[ད]པའི་ཤོག······གྲངས༡༦ནས༣༠བར་གསལ།

འཇོམ་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་ཁང་རྩ་སྙེ་མོ། དེ་ནི་རྗེ་བོ་རྗེའི་ཐུགས་ཀྱི་བུ་བོ་འཇོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི······འཁྲུངས་ཡུལ་ལམ་འཁྲུངས་ཁང་སྟེ་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཡངས་ཅན་རྒྱས་གཉན་ཆེན་གངས་ལྷ་དང་མི་རིང་བར་ཡོད་ལ······ཐར་ཀྱི་མིང་ལ་རྩ་སྙེ་མོ་ཟེར། དེང་སང་འཁྲུངས་ཁང······སོགས་རྩ་འཐོར་དུ་སོང་ཟིན་ཀྱང་དེའི་ཤུལ་དུ་དེང་སྐབས་གསར་རྒྱག་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཆེ་བ་ཤར་ཕྱང་མཚམས་སུ་བཞེངས་པ་ཞིག་ལ་དར་ཆེན་ལྷ་ཐེས་དཔྱོད་སྟེ···འདུག་གོ །

འཇོམ་སྟོན་མཆོད་རྟེན། འཇོམ་སྟོན་གྲོང་ཚོའི་རྒྱབ་རིའི་འདབས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་འཇོམ་སྟོན···རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དབུ་སྐྲ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྟོན···ཡུལ་དེར་འཇོམ་སྟོད་ཅེས་འབོད་ཀྱང་ཕྱིས་མཆོད་རྟེན་དེ···ནས་མིང་དུས་ཏེ་འཇོམ་སྟོན་ཅེས་བརྗོད་འདུག རིག···གསར་སྐབས་མཆོད་རྟེན་ནང་བཞུགས་འཇོམ་སྟོན་གྱི་དབུ་སྐྲ་དང་མཆོད་ཞལ་སོགས་མཆོད་རྟེན་བཤིག་སྐབས་ཡུལ་མི་ཞིག་གིས་གསང་སྦས་དང་ལྷ་སར་ཁྱེར་ཞིང་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༡༤༨)ལོར་མཆོད་རྟེན······

ཉམས་གསོ་ཞུས་པ་དང་ཐུགས་ནང་རྟེན་རྣམས་ཉམས་ཆག་མེད་པར་གཟུངས་སུ་ཕུལ་འདུག

ཟ་དཀར་མོ། ཞལ་དཀར་མོ་ཞེས་པའི་དོན།

ཟ་འབྲིང་གི་ལོ་འཁྲུག བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས……ཕྱིར་བསྒྱུར་གསོ་གནང་མཁན་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུའི་གྲལ་དབུས་པ་མི་ལྔའི་ནང་གི་ཟ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་འཕན་པོར་ལན་པ་སྤྱིལ་བུའི་དགོན་པ་བཏབ……ནས་གནས་པའི་བཟུང་། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི……ཚོགས་པ་ལ་ཟ་ཚོ་ཟེར་ཞིང་དཔུག་པ་མི་ལྔའི་ནང་གི་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འཕན་པོར་ངན་ལམ་སྐྱི་མོའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་ཚོགས་པ་ལ་འབྲིང་ཚོ་ཟེར། ཚོ་པ་དེ་གཉིས་པོ་རྫིས་ལུ་འཛིལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག……པའི་དཀྱིལ་དང་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་སྲན……ཚུན་པར་ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པ་འཇོམ་རེས་ཀྱི་དམག……འཁྲུག་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལུགས་འཁྲུག(༡༡༦༠)ལོར། ལྷ་ས་ཕྲུལ་དུ་ཡོད……པའི་ཟ་རག་ཚོ་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དམག་འཁྲུག་ཕྱུན་རིང……བྱུང་བ་དང་། དམག་འཁྲུག་གི་རིང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེ་གཉིས་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་ཙམ་བྱུང……སྐབས་དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་ཕེབས་ནས་བར་ཚུད་གཉིས་ཀར་རྒྱ་དངོས་འཕོར་ཆེན་གནང་སྟེ་བར་འདུམ……མཛད་རྗེས། དམག་འཁྲུག་རིང་གཏོར་སྐྱོན་ཕྱུང་བའི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་མཛད་ནས། སྐབས་དེར་ལྷ་ས་དང་ཕོ་ཁ་ཁུལ་དུ་དཔལ་འབྱོར་དང……དམག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེར་སྲིད་འཛུལ་གནང་བ་བཅས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ལེ་ཚན[ཇ]པ་དང་[ཉ]པ་གཉིས་དང་། རི་བོ་ཆེ་དཔོན་ཚང་ཚེ……དབང་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་སུ་གསལ།

ཟ་བཞེད། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་བློན་པོ་ཟ་གསལ་སྣང་གིས་བརྩམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཞིག་གི་མིང་། 《ཟ་བཞེད》འདི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་བཙན་དུ་བཞེད་པ་དང་། ལྷད་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་པ། ཟ་བཞེད་གཙང་མ་དང་ལྷད……ཅན་རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་བཅས་ཁག་གསུམ……ཡོད། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སོགས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གིས《ཟ་བཞེད》ཀྱི་རྟོད་ཆ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད……གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཞིང་དེའི་ནང་ནས་ཆོས་ཕྱོགས……ཀྱི་མཛད་པ་ཁ་གཙོར་འདོན་ཡུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། འདི་ཉིད་མཛད་པ་པོ་ཡང་ཟ་གསལ་སྣང་གཅིག་པུས……མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཉིད་དང……ཐུན་མོང་དུ་མཛད་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བཞེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སོགས་མང་པོ……ཞིག་གིས《ཟ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ》ནི་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ》སོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷད་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་པ་པོ་ཡང་དགོངས་ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ཡང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་རྣམ་ཐར……ཐད《ཟ་བཞེད》དེ་རང་ཁུངས་སུ་དྲངས་ནས་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་རེ《ཟ་བཞེད》དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཡང་འགའ……ཞིག་གསུངས་ཡོད་པ་རྣམས་ཁུངས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་མིན་མི་གསལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ད……པན《ཟ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ》ཁག་འདྲ་མིན་གཉིས……དང་། ཞབས་བཏགས་མེད་པ་གཅིག སྡེ་སྲིད་སངས……རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བཻཌཱུརྱ་གཡའ་སེལ》དུ་ཁུངས་དྲངས་པའི《ཟ་བཞེད》ཀྱི་ཚིག་འགའ་ཞིག 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི……དགའ་སྟོན》ནང《ཟ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ》ཞིག་གི……ལུང་ཤལ་ཆེ་བ་དྲངས་པ་རྣམས་བསྡུར་སྐབས་དོགས་པ……ཡོད་པའི་གནད་དོན་མི་འདུང་བ་ཞིག་འདུག་པས་རྗེས་སུ……མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་ཐོག……གསལ་བ་ཤད་ཡོད་པ་ལྟ་རྒྱུ་ལས་འདིར་ཚིག་འགྲེལ་གྱི……སྐབས་སུ་སྤྲིང་ན་མང་བར་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །

ཟ་བཞེད་གཙང་མ། 《སྦ་བཞེད》མཇུག་ཏུ་ལྷ་སྲས་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ནས་གླང་དར་མའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཁ་སྐོང……སྦྱར་བ་དེ་ལ་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁ་སྐོང་དེ་རྩོམ་པ……པོས《ཟ་བཞེད》ཀྱི་ཚིག་ནང་སློབ་དཔོན་པདྨའི་ལོ་རྒྱུས……སྐོར《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ》དང་མི་མཐུན་པའི་ཚིག་འགའ……ཞིག་ཡོད་པ་དང་དཀར་ཕྱོགས་ཚིག་ཐུབ་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡཱ་ནའི་ལྟ་བ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་བཤད་པ……སོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་རྣམས་ཁ་སྐོང་རྩོམ་པ་པོས་བཅུག་པ་ཡིན……པའི་དོན།

ཟབ་རྫོང་། རི་སྐྱེད་ནས་ཤར་རེལ་ནས་ཡོད་པའི་ཟབ་རྫོང་ཆེན་པོའི་མིང་།

ཟབ་ལ་ཤད། གཡང་སར་ལྷུང་བ།

ཟོད་གཏོང་། དཀོད་མོ་དང་མོ་ཞ་གཏོང་བའི་དོན།

ཟློ་ཡང་ཟློ། ཟློས་ཀུང་ཟློས་ཞེས་པའི་དོན།

ཟླ་རིམ། ཕུབ་ཀྱི་བང་རིམ།

ཟླ་རཱ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི……རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐོག་མ་སད་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། 《བོད……ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ》ཞེས་པའི་ནང……འདིར《ཤེས་རབ་འབུམ》ཐོག་མར་བསྒྱུར་བས་ཁྲི་སྲོང……སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པར་སྣང་ཞེས་གསལ།

ཟླ་གསལ་སྣང་། (ཟ་ཞེས་པའང་སྣང)སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཡང་ཟེར། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ། སད་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ། འདི་བཙན་པོས་མང་ཡུལ་གྱི་ཁ་བློན་དུ……བསྐོའི་གསུངས་ནས་མང་ཡུལ་དུ་མངགས། སྐབས་དེར་མ……ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅས……པ་དང་འགལ་ཏེ་གསལ་སྣང་རེ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་གནས……མཇལ་ལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། ཕྱིར་ལམ་བལ་ཡུལ་དུ……མཁན་ཆེན་པོ་ཤཱནྟ་རཀྵི་ཏ་མཇལ་ཏེ་བལ་རྗེ་ལ་ཞུས་ནས་མང……ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས། ལྷ་ཁང་གཉིས་ཀྱང་བཞེངས། མཁན་པོ་སླར་བོད་དུ་འབྱོན་པར་གསོལ་བ་ཞལ་གྱིས……བཞེས་ནས་རེ་ཞིག་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་པར་གྲགས། དེ་ནས་གསལ་སྣང་བཙན་པོའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་བཙན་པོ……ལ་ལྷ་ཆོས་བཟང་པོ་མཛད་པར་རིགས་པ་དང་། མཁན་པོ……བོ་དྷི་ས་ཏྭའི་མཁས་མིང་བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཞུས……མིང་། སླད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འབྱོན་པར་གསོལ……བ་ལ་མཁན་པོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ཞིབ་ཏུ་ཞུས། བོན……ཀྱང་དེ་སྐབས་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་སོགས་ཆོས་ལ་གནག……པའི་ཞང་བློན་རྣམས་དབང་ཤུགས་ཆེ་བས་རྒྱལ་པོས་རེ……ཞིག་གསལ་སྣང་ཡིད་དུ་བཅུག མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་ཚར……བཅད་རྗེས་བཙན་པོས་གསལ་སྣང་བལ་ཡུལ་དུ་མངགས……ནས་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ཤས……ཆོས་གསུངས་པ་ན་ཨ་མི་དང་ནད་ཡམས་སོགས་བྱུང་བས……ཆོས་བྱས་པས་ལན་ཟེར་ནས་མཁན་པོ་སླར་བལ་ཡུལ་དུ……ཕྱིར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་བཙན་པོས་སྦ་གསལ……སྣང་རྒྱ་ཡུལ་དུ་པོ་ཉར་འགྲོ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ……ལྟར་རྒྱ་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད་ནས་ཧྭ་ཤང་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒོམ་ལུང……ཞུས་ཏེ་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། གསལ་སྣང་རྒྱ་ནག་ནས……འཁོར་མ་ཐག་བཙན་པོའི་བཀའ་བཞིན་སླར་བལ་ཡུལ་དུ……བསྐྱོད་ནས་མཁན་པོ་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་བོད་དུ་གདན་དྲངས། བོ……དྷི་ས་ཏྭའི་དྲུང་དུ་གསལ་སྣང་སོགས་བོད་མི་བདུན་རབ་ཏུ……བྱུང་བར་སད་མི་བདུན་ཞེས་གྲགས། གསལ་སྣང་རབ་ཏུ……བྱུང་རྗེས་ཆོས་ཀྱི་ཚུགས་དཔོན་བླར་བསྐོས། མཁན་པོས……གསལ་སྣང་ལ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཞེས་མིང་བཏགས། མཁན་པོ་གཤེགས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ལ་བཞག མཁན་པོ་གཤེགས་རྗེས་བཙན་པོས་ཡེ་ཤེས་དབང……པོ་ཆོས་ཀྱི་རིང་ལུགས་སུ་བསྐོས། རྒྱལ་བློན་འབངས……བཅས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ……འདྲ་བས་ཐོབ་ཐང་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས……ལུ་བཀས་བསྐོས་ཏེ་བཙན་པོའི་གོང་དུ་བཀུར། དེ་ནས་ཡེ……ཤེས་དབང་པོས་བཙན་པོར་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་པའི……རྟེན་དུ་འབངས་མི་ཁྱིམ་ཚང་ཉིས་བརྒྱ་དང་། གྲྭ་བཙུན་རེ

ལ་འབབ་ས་མི་ཁྲིམ་དུད་གསུམ་རེ་རེ་ཅིས་གཞིར་བྱས་ནས་ཟུར་དུ་བཅད་ཐོག་དེའི་དབང་དགེ་འདུན་ལ་གནང་ནས་ལྷ་རིས་ཀྱི་འབབ་ས་མི་སེར་ས་ཞིང་དང་བཅས་པར་གོང་ནས་དབང་ཆ་མི་གནང་བ་མཛད་ན་དུས་ནམ་དུ་ཡང་བརྟན་པོར་གནས་ཤིང་ཡིག་པར་འོང་ཞེས་གསོལ་བ་བཞིན་བསྒྲུབ། དོན་ཀུང་པན་རྗེ་སྲུང་རིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའི་ཞལ་ས་མི་ཉན་པ་མ་ཟད། ལོག་བཤད་ཀྱི་ཞེས་པ་བསམ་གས་པས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་ཐུགས་འཁྲུང་སྟེ་བཙན་པོ་ལ་སྨྲས་ནས་འགྲོ་ཆོག་པར་གསོལ་ནས་སྟོ་བྲག་མཁར་ཆུ་བཙན་གྱི་དབེན་གནས་སུ་གསང་སྤྱད་ཀྱིས་སྡོམ་ཏེ་ཞིབས། དེ་རྗེས་སྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱོད་པ་བྱུང་བས་བཙན་པོས་དེ་ལྟར་ཐག་གཅོད་དཀོས་ཤིན་མ་མཆྱིན་པར་ཕོ་ཉ་མངགས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་བཀུག་ནས་བཀའ་གྲོས་མཛད། ཡེ་ཤེས་དབང་པོས་གསོལ་བ་ལྟར་བལ་ཡུལ་ནས་པོ་ཧི་ཏ་ཡི་སློབ་མ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྟོན་ཅེན་གཉིས་རྩོད་པས་སྟོན་མིན་པ་ཕམ་ནས་སྟོན་ཅེན་གྱི་ཕྱོད་པ་མཇུག་འགྲིལ། མཐར་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྔོན་ཙམ་དུ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། 《སྦ་བཞེད》དམ《བསམ་ཡས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཆེན་པོ》ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་སྦ་གསལ་སྣང་གིས་བརྩམས་པར་གྲགས་ལ། དེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་དུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུང་ཟད་ཞིབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན།

སྦལ་ཏི། འདི《ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས》ཀྱི་ནང་མངའ་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ས་ཆ་བགྲངས་སྐབས། སྦི་ཏི་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་བྱ།

སྦལ་འདྲ། འདི་ཡང་ལྷ་ས་གཙང་པོའི་ཆུ་ཕྱར་ལས་ཆེ་རུ་སོང་སྟེ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་སོང་བའི་གཙང་རྒྱས་སྐམ་ས་རྣམས་རྒྱས་བཅད་པའི་བཟོ་དབྱིབས་ཕྱག་ཆགས་སྤྱལ་པའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་དེ་ཡང་སྦལ་དཔོན་ཆེན་པོ་པཎྜི་ཏའི་བཀའ་ཆེམས་སྒོ་བྲག་ཕོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ་ལས། གཙང་ཆབ་སྐོར་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། །རང་འཛམ་ཛུབ་སྙིང་བཞག་པ་འདྲ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། གཙང་པོ་སྐྱི་ཆུ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་མཐའ་བསྐོར་ཏེ་སྐམ་ས་རྒྱས་བཅད་པའི་བཟོ་དབྱིབས་སྦལ་ཀྱི་སྙིང་དུ་རང་འཛམ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་སྐབས་རྒྱ་རིགས་གང་འདྲ་རྒྱག་དགོས་པའི་སྐོར་ཡང་དེ་གའི་མཇུག་རང་དུ་གསལ།

སྦལ་འདྲའི་དུས་སུ་གདན་ལྟར་འདིངས་པ། དེ་ཡང་ལྷ་སའི་གཙང་པོ་སྐྱི་ཆུ་གཉིས་སུ་བྱེས་པ་དེ་ཕྱར་ལས་ཆེ་རུ་སོང་སྐྱེ་སྐམ་ས་རྒྱས་བཅད་པའི་བཟོ་དབྱིབས་ཕྱོགས་ཆགས་སྤྱལ་པའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་རིགས་རྒྱག་ཐབས་ནི་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་ལྷ་སའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་མཐའ་བསྐོར་ཏེ་གདན་བཏིང་བ་ལྟར་རྒྱག་དགོས་པ་ནི། གོང་དུ་དྲངས་པའི་སློབ་དཔོན་པཎྜིའི་བཀའ་ཆེམས་སྒོ་བྲག་ཕོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་གི་གཏེར་མ་ལས། རྒྱ་རིགས་གཙུག་ཁང་གུ་བཞིར་བསྐོར། །ཟུར་བཞི་ཀུན་ཏུ་མཎྜ་རེ་བརྩིགས། །ཁྲོ་བོ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་པོ་དང་། །རྟ་མགྲིན་དང་ནི་བདུད་རྩི་འཁྱིལ། །སྟོབས་པོ་ཆེ་བཞིན་མཐའ་གསོལ་བྱ། །ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

སྦས་རྒྱ་སྡེ་བཅུ་གཉིས། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དང《མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ཀར་དེ་ལྟར་འཁོད་ཀྱང་གྲངས་འདྲེན་མི་གསལ།

སྦས་དོན་གྱི་ཆོས་དྲུག བདེ་སྟོང་མི་རྟོག་པའི་ཐལ་ཆེན་རྫོགས་པ། རླུང་སེམས་ཐུ་སྒྲུ་མར་ཐྱིན་པ། སྟོང་པ་བཞི་ལས་རླུང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུས་སྒྱུར་ཤར་བ། དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རང་ངོ་འཕྲོད་པ། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་རླུང་སྒྱུར་གྲོལ་བ། འོད་ཀྱི་གོང་བུ་སྦྱ་ཡིས་འཚོ་བའོ། །

སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད། མངོན་རྟགས་ལས། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །རྩེ་མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་བཅས་པའོ། །

སྦས་པའི་གཏེར་ཁ་བརྒྱད། དགོངས་གཏེར་སྦས། ཟབ་གཏེར་སྦས། གསང་གཏེར་སྦས། ནོར་གཏེར་སྦས། གཏེར་ཕྲན་སྦས། གཏེར་གཉིས་སྦས། ཐུགས་གཏེར་སྦས། སྨོན་གཏེར་སྦས་སོ། །

སྦས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ། ནང་དུ་གསང་སྔགས་ཉམས་སུ་བླངས་ཀྱང་ཕྱི་ལ་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

སྦས་པའི་པདྨ། མེ་ཏོག་གི་ཐི་ཀུ་མོ་མའི་ཁུད་དུ་གནུམ་ནས་ཡོད་པ། སྦས་པའི་པདྨ་དེ་མེ་ཏོག་གི་ཐི་ཀུ་མོ་མའི་ཁུད་དུ་གནུམས་ནས་ཡོད་པ་བཞིན། མི་སེར་སྐྱ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་སྤྱོད་མི་ནུས་ཤིང་། གཞན་ལ་སྦྱིན་མི་ནུས་པར་སྦས་ནས་བཞག་གི་ཡོད་པ།

སྦས་པའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༡. ཙི་ན་ཡ་ག ༢. དམུ་བདུད་ཏ་ཤིང་ཀ ༣. ས་ཁ་ལི། ༤. སྲིན་མོ་ར་ཀྵ་ནག་མོ། ༥. མ་མོ་གསོད་བྱེད་མ། ༦. གླུ་བཙན་རོལ་པ་མགྱོགས་འགྲུགས། ༧. གཤིན་རྗེ་ཡ་མ་ཏ་ཀ། ༨. བདུད་བྱ་རོག་མགོ་བརྩེགས་དང་བརྒྱད་དོ། །

སྦས་པོའི་ཡུལ་བཞི། བྱང་ན་འབྲས་ལྗོངས་མོན་ཡུལ། ལྷོ་ན་ཕྲ་སྒོ་སྒོ་མོ་ལུང་། ནུབ་ན་ཀྲུང་ཁུ་གངས་ལུང་། ཤར་ན་འབྲས་མོ་གཤོང་ངོ་། །

སྦི་ཆའི་ཆི། སོག་པོའི་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བྲུང་ཡིག་ཟེར།

སྦུ་ཁ་ཅུ། རྒྱ་ཡིག་གི་སུ་ཏའི(不好)ཞེས་པའི་སྒྲ་གདངས་ཕྱིས་པའོ། །

སྦུ་ཏར་གྱི་ཟ་མ་ཏོག ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་སྒམ་གྱི་ཕྱི་ལ་སྦུ་ཏར་གྱི་པགས་པ་དམར་པོས་ཀྱི་གཏུམས་བྱས་པ་ཞིག

སྦུག་དམ་ལམ་ཡིག དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ལྷ་ཕྱིར་ཀྱི་ཐེལ་ཙེ་ལ་སྦུག་དམ་ཟེར་ཞིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྦུག་དམ་ཞབས་ཡོད་པའི་ལམ་ཡིག་ལ་སྦུག་དམ་ལམ་ཡིག་དང་། སྤྱིར་བཏང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྦུག་ཐམ་ཞབས་ཡོད་པའི་གཞུང་ཡིག་ལ་སྦུག་འབར་ཟེར།

སྦྲན་པ་འདྲུ་བ། འབྲུའི་ཤུན་པ་རྐོ་བ།

སྦྲར་ལེན། སྒོས་ཤེལ། རྡོ་ཡི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་སེར་པོ་ཞིག་སྟེ་རིས་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་འགོས་པའི་རྫུལ་ལེན་ཤུང་པ་དང་ལུས་ལ་འཆང་ན་སྙིང་རླུང་སེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པར་བཤད།

སྦྲེ་ག་རྡོ་འཁྱོགས། གནའ་བོའི་དུས་ནས་བོད་རིགས་དམངས་ཁྲོད་དུ་དར་བའི་ལུས་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྩེ་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཉེ་འཁོར་ནས་སྦྲེ་ག་དང་རྡོ་འཁྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་བཞིན་མཐོང་པ་ཐིས་ཡོད། ཕར་སྔོལ་རྒྱུན་འཛིན་གྱིས་དེ་ཕྱ་ལོ་ལྟར་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོ་གྲོལ་ཉིན་སྦྲེ་ག་དང་རྡོ་འཁྱོགས་ཀྱི་འགྲན་སྡུར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། སྦྲེ་ག་ནི་དེ་ཕྱ་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོའི་སྐབས་འཆར་ཅན་འཕྲི་ཁྲུངས་ལྟར་གཟིམ་པ་བལ་གསུང་ཆོས་ར་བར་སྦྲེ་ག་འཁྲུན་གྱི་ཡོད། སྦྲེ་ག་འཁྲུན་སྟངས་ནི། ལུས་གཟུགས་དང་ཤུགས་ཚད་དོ་མཉམ་གྱི་སྐྱེས་པ་གཉིས་སྐྱལ་སྟངས་གཏན་འབེབས་ལྟར་ཤུགས་ཚད་འགྲན་ཏེ་ཐུས་སུ་བསྐྱིལ་ཐུབ་མིན་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཕམ་གཏན་འཁེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྡོ་འཁྱོགས་ནི། ཕྱིད་ཚད་ཁྲི་རྒྱ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པའི་རྡོ་དབྱིབས་རིལ་པོ་འཛམ་ཤ་དོད་ཅིང་། ད་དུང་རྡོའི་ཕྱི་ངོས་ལ་མར་དང་ཞག་བྱུགས་ཏེ་ཕྱི་ལ་འཛམ་འདྲེད་པོར་ནས་འཁྱོག་དཀའ་བ་བཟོས་པའི་རྡོ་རིལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དཔུང་པའི་སྐད་དུ་འཁྱོག་ཐུབ་མིན་གྱི་ཤུགས་ཚད་འགྲན་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཕྱ་ལྟར་ས་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོ་གྲོལ་ཉིན་བར་སྐོར་ནང་དུ་བྱམས་པའི་སྐུ་བསྐྱོན་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྐབས་གསུང་ཆོས་ར་བར་གཟིམ་པ་བ་དང་། དེ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ནས་ཡོད་པའི་མིས་རྡོ་འཁྱོགས་ཀྱི་འགྲན་སྡུར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ད་དུང་ཕྱིད་ཚད་ཁྲི་རྒྱ་འབྲུ་གྲངས་ལྔག་ཙམ་ཡོད་པའི་རྡོ་རིལ

རང་གི་མགོ་ཐོག་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ལ་གཡུགས་པ་དང་། ཡང་ན་སྣབ་འོག་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ལ་གཡུགས་པའི་རྣ་དེ་རྒྱང་ཐག་ཇི་ཙམ་སླེབས་རྩལ་མིན་འགྲན་གྱི་ཡོད།

སྨོམ་པོ་བརྒྱད། ཤེས་རབ་སྟོབས་ཀྱིས་ལེན་པ། དེའི་བདུད་རྩི་སྟོབས་ཀྱིས་ལེན་པ། སྟོད་མིན་ལ་གསང་སྔགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སྟོན་པ། ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟོད་པ། དད་ལྡན་ལ་དྲི་བའི་དོན་ལས་གཞན་དུ་ཆོས་སྟོན་པ། ཉན་ཐོས་ནང་དུ་ཞག་བདུན་གནས་པ། རྟེན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ། དད་པ་མེད་ལ་ཆོས་སྟོན་ནོ། །

སྨོར་མེ། བོད་མདའི་མེ་རྫས་སྦར་བྱེད་ཀྱི་རྫས་མེ་ལག་ཏུ་བཟུང་རྒྱ། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྦྲི་ཕྱིའམ་སྦྲི་ཉེ་ཡང་ཟེར།

སྨྲང་འདྲ་བ། འབྲུ་བྲུག་པའི་བང་བ་འདྲ་བ།

སྨྲང་ཟླ་ཕྱིག་པ་སྨོ་དྲུག ཕྱིག་པ་བཀྲགས་པའི་སྐབས་སུ་སྨྲང་ཟླ་ཕྱིག་པ་སྨོ་དྲུག་སྟེ། ༡. དུས་ཀྱི་སྨོ་དང་། ༢. ཀུན་སློང་གི་སྨོ། ༣. འཁྲིམ་པའི་སྨོ། ༤. ཇོ་བོའི་སྨོ། ༥. བཅས་པའི་སྨོ། ༦. ཡུལ་གྱི་སྨོ་དྲུག་གོ །

སྨྲང་གཞི་ལྔ། ཁུ་བ། རྡུལ། ཁྲི་མ། སྲོག་རྩུང་། རྣམ་ཤེས་སོ། །

སྨྲང་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། སློབ་མའི་ལུས་རྩལ། ཡི་གེ་ཧྲ་ག ཁམས་བདུད་རྩི། སྙིང་པོ་ཡེ་ཤེས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

སྨྲངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས། ཉོན་མོངས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ཟས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། གོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། གནས་མལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་སྙོམས་པ་དང་། སྟན་གཅིག་པ། ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་རྙེད་པས་ཆོག་པའི་བསོད་སྙོམས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་སློང་བའི་བསོད་སྙོམས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །གོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། ཕྱིང་པ་པ་དང་། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་གསུམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་མལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། དགོན་པ་པ་དང་། ཤིང་དྲུང་པ་དང་། བླ་གབ་མེད་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་པ་དང་། ཙོག་པུ་པ་དང་། གཞི་ཇི་བཞིན་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཕྱི་མ་གཉིས་སྤྱོད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་མཛད་ནས་གནས་མལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྙེད་པས་ཆོག་པའི་བསོད་སྙོམས་པ་ནི། འདྲིས་པའི་ཁྱིམ་ནས་ཟས་ཇི་ཙམ་རྙེད་པ་ཙམ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཐར་གྱིས་སློང་བའི་བསོད་སྙོམས་པ་ནི། ཁྱིམ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་བསླངས་ཏེ་བསོད་སྙོམས་ཇི་ཙམ་རྙེད་པ་ཟ་བར་བྱེད་ཀྱི་བདག་གིས་འདི་ནས་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་བཟང་པོ་འཐོབ་པོ་སྙམ་ནས་མགོ་འཕང་བསྐྱོད་དེ་མི་འགྲོ་བའོ། །སྟན་གཅིག་པ་ནི། སྟན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འདུག་ནས་ཇི་ཙམ་ཟ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟ་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་ལངས་ནས་མི་ཟ་བའོ། །ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་ནི། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུག་ནས་ཇི་ཙམ་གྱིས་བདག་འཚོ་བའི་ཟས་ཐམས་ཅད་མ་བླངས་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟ་ཞིང་འདིས་འཚོའོ་སྙམ་པ་དང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བླངས་ནས་ཟ་བའོ། ཆོས་གོས་གསུམ་པ་ནི། སྣམ་སྦྱར། བླ་གོས། མཐང་གོས་གསུམ་གྱིས་འཚོ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གོས་མི་འཆང་བ་དང་། ཕྱིང་བ་པ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་མམ་གོས་ལྷག་ཅི་འཆང་བ་ཐམས་ཅད་བལ་ལས་བྱས་པ་ཤ་སྟག་འཆང་གི་དེ་ལས་གཞན་མི་འཆང་བ་དང་། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་བོར་བའི་གོས་གཞན་གཅི་སོགས་ཀྱིས་རེག་པ་མི་གཙང་བ་རྣམས་བོར་ཏེ་ཏུང་བ་བླངས་ཏེ་འགྲུས་དུབ་ཁ་དོག་བཟང་པོར་བསྒྱུར་ནས་འཆང་བར་བྱེད་པ་དང་། དགོན་པ་པ་ནི། གྲོང་དང་གྲོང་རྡལ་ལ་སོགས་པས་དབེན་པའི་དགོན་པ་དང་ནགས་འདབ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་དང་། ཤིང་དྲུང་པ་ནི། ཤིང་སྡོང་པོའི་དྲུང་དུ་གནས་འཆའ་ཞིང་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། བླ་གབ་མེད་པ་ནི། སྟེང་གི་ཐོག་མ་རྐྱབ་ཅིང་མ་གཡོགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གནས་འཆའ་བར་བྱེད་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་པ་ནི། གང་དུ་སྐྱེ་བོ་ཤི་བོ་ཅོག་འདོར་བའི་དུར་ཁྲོད་དུ་གནས་འཆའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཙོག་པུ་པ་ནི། ཁྲིའམ། ཁྲི་འུའམ། རྩྭའི་སྟེང་དུ་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་ལ་རྒྱབ་པས་གྱོལ་མི་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་ཇི་བཞིན་པ་ནི། རྩྭ་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཏིང་བ་མལ་ལ་འཆའ་ཞིང་ལན་ཅིག་ཇི་ལྟར་བཏིང་བ་ལ་མལ་འཆའ་བར་བྱེད་ཀྱི། ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་བཟོ་ཞིང་མི་འཆོས་པའོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཞིང་པ་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆུང་དུ། འབྲིང་། ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་སྙོམས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། གྲོང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་ཀུན་དགའ་ར་བར་རྙེད་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་བ་ནི། དེར་མི་ལེན་པར་ལམ་དུ་རྙེད་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། དེར་ཡང་མི་ལེན་པར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁྱི་སྒོར་དུ་ཕྱིན་ནས་རྙེད་པ་ལེན་པར་བྱེད་པའོ། །སྟན་གཅིག་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཉན་ས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དང་། འབྲིང་ནི། སྟན་གཅིག་པོ་དེ་མ་སྤྱངས་ཀྱི་བར་དུ་བྲོས་ནས་ཟས་བསོད་པ་ཟུང་ན་ལེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི་བྲོས་ནས་ཟས་བསོད་པ་ཡང་ལེན་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཁ་ལ་སོགས་པ་མ་བཀྲུས་ཀྱི་བར་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི། ཟས་ཟ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྟབས་ན་ལེན་ལ་ཁ་ལ་སོགས་པ་བཀྲུས་ནས་མི་ལེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། སྔར་ཟས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བླངས་ནས་ཟ་བཞིན་དུ་མི་ལེན་པའོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་རས་ཆེན་དང་གཡན་པ་དགབ་པ་དང་གདིང་བ་འཆང་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི། རས་ཆེན་སོགས་བཞི་རང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་མི་འཆང་ལ་གཞན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་ཙམ་འཆང་གི། དེ་ལས་ལྷག་པ་མི་འཆང་བའོ། །ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཕྱི་བས་བྲོས་པ་ཚིག་པ་དུམ་བུར་བཅད་པ་གཞན་གྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ལེན་པ་དང་། འབྲིང་ནི། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མི་ལེན་པར་མ་རེས་པར་བོར་བ་ལེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི་དེ་དག་ལེན་པར་དུར་ཁྲོད་དང་ཕྱག་དར་ཁྲོད་དང་ལམ་པོ་ཆེར་ལྷུང་བ་ལེན་པ། དགོན་པ་བ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། གྲོང་ལས་རྒྱང་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་བཅད་པའི་སར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི་གྲོང་ལས་རྒྱང་འདོམ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཀྱིས་བཅད་པའི་སར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། གྲོང་ལས་རྒྱང་འདོམ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱིས་བཅད་པའི་སར་གནས་པའོ། །ཤིང་དྲུང་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཤིང་དྲུང་རོས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱུར་བར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། དེར་རོས་ཆུང་ཟད་སྐྱུར་བར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། དེར་རོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱུར་བར་གནས་པའོ། །བླ་གབ་མེད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། སྟེང་གི་རོས་གསུམ་གཡོགས་ལ་གཅིག་མ་གཡོགས་པར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། སྟེང་གི་རོས་གཅིག་གཡོགས་ལ་གསུམ་མ་གཡོགས་པར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། སྟེང་གི་རོས་ཐམས་ཅད་མ་གཡོགས་པར་གནས་པའོ། །དུར་ཁྲོད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། སྔོན་དུར་ཁྲོད་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་དུར་ཁྲོད་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། རོ་ཆུང་ཟད་སྐྱེལ་བའི་སར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། སྐྱེ་བོ་ཤི་བོ་ཅོག་སྐྱེལ་བའི་སར་གནས་པའོ། །ཙོག་པུ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། རོས་གཉིས་བསྙེས་ནས་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། རོས་གཅིག་བསྙེས་ནས་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། རོས་ཐམས་ཅད་མ་བསྙེས་པར་གནས་པའོ། །གཞི་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ལན་གསུམ་དུ་མལ་འཆའི། གཞན་མི་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི་ལན་གཉིས་སུ་མལ་འཆའི། གཞན་མི་བྱེད་པ་དང་ཆེན་པོ་ནི། ལན་གཅིག་སྟན་བཏིང་བ་ལ་མལ་འཆའི། ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་བཟོ་མི་འཆོས་པའོ། །དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བལ་མ་སྦྱིལ་བ་དེའི་ཚེ་སྤྱད་པ་མི་རུང་ལ་སྦྱིལ་ནས་རུང་བ་བཞིན་དུ་བསོད་སྙོམས་

དང་ཆོས་གོས་དང་གནས་མལ་ལ་ཆགས་པའི་ཆེ་སེམས་ལས་ལུ་མི་ནུང་ལ། ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས་ཚངས་སྤྱོད་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་ནུང་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

སྦྱར་བའི་རྒྱན་དགུ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཉེར་གསུམ་པ་སྦྱར་བའི་རྒྱན་ནི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གམ་སྐྱའི་གཟུགས་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱ་སྦྱར་གཞི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཆོས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གང་… ཉུང་ཕན་ཚུན་སྦྱར་བའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་… རྣམ་གྲངས་དགུ་ནི། ༡. ཚིག་ཐ་དད་མིན་པའི་སྦྱར་བ། ༢. ཐ་དད་ཚིག་འདུའི་སྦྱར་བ། ༣. བྱ་བ་ཐ་དད་མིན་… པའི་སྦྱར་བ། ༤. བྱ་བ་འགལ་མིན་གྱི་སྦྱར་བ། ༥. འགལ་བའི་ལས་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ། ༦. རིམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ། ༧. རིམ་པ་འགོག་པའི་སྦྱར་བ། ༨. འགལ་མིན་གྱི་སྦྱར་བ། ༩. འགལ་བ་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་བཅས་སོ། །

སྦྱར་སྦྱང་གི་དྲི། ཐལ་ཁ་ཤས་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དྲི། དཔེར་ན། རྒྱ་སྤོས་དང་དབུས་སྤོས་ཀྱི་དྲི་ལྟ་བུ། དབྱེ་ན་ཞིམ་མི་ཞིམ་གཉིས་ཡོད།

སྦྱར་མ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཅན་ཞིག་སྟེ་སྐད་འཚོང་མ་དང་… འདྲ་བའི་སྐད་ཅོག་ཅིག

སྦྱར་ར་བ། འདི་ནི་ར་ལུམ་སྦྱར་གསུམ་ནང་གི་སྦྱར་ར་བ་སྟེ། སྔ་ཁ་ཁྲུལ་གྱི་སྒྱུ་དྲག་ཆེ་བ་ཞིག་རྗེས་སུ་བཀའ་སྩོན་བྱས་ཏེ། ཐའི་རྗེའི་གོ་གནས་བྱུང་བ་བཤད་ཟིན་པ་དེའོ། །

སྦྱིན་སྦྱིས་ཀྱི་ཚོགས་གནས་བཅའ་བ། སྦྱིན་སྦྱིས་ཞེས་པ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་… ཁྲིམས་སེང་གེའི༼མངོན་བརྗོད་ལྷ་ཚོགས་གསལ་བ༽ཤོག… གྲངས༦༢ལས། སྟོན་པ་སྐོར་དང་མ་ཀླུ་ཅན་མ་གཉིས་ལ་བུ་མོ་སྦྱིན་མ་དང་སེམས་སྦྱིན་མ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། བུ་མོ་སྦྱིན་མ་ལས་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་བྱུང་བར་གྲགས་པས། ལྷ་མ་ཡིན་ལ་སྦྱིན་སྦྱིས་བུ་ཞེས་ཐོགས་པར་བཤད།

སྦྱིན་བདག་གི་སྦྱིན་བརྒྱ་གཅིག ཉིག་པ་མི་འཛོམ་དང་འདུན་ཆུང་། །ཕན་ཡོན་མ་མཐོང་ཡིད་མི་ཆེས། །སྐྱུག་བློ… མེད་པའམ་ཡོད་ན་ཡང་། །ཚེ་འདིའི་ཕོ་འདོད་གྲགས… འདོད་ཕྱིར། །ཕྱིན་དང་མི་འཚམས་བློ་རྒྱ་བསྐྱེད། །ངང་ཐུང་བློ་དོག་བཟོད་བསྲན་ཆུང་། །ལྷ་དང་བསོ་པོ་སྨོད་བྱེད་ཅིང་། །འགྱོད་པ་སྐྱེས་ནས་འཕྲོ་འཇོག་པའོ། །

སྦྱིན་བདག་བསྔོ་བ། གསར་དུ་བཞེངས་པའམ། སྔར་… ཡོད་པའི་རྟེན་དེ་ལ་རབ་གནས་བྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་… ཁང་དེའི་བདག་པོའམ་སྦྱིན་བདག་སོགས་ཕྱར་བསྐྱེད་དེ… སྦྱིན་བདག་ལྷ་ཁང་དེའི་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡོན་བདག་ཏུ་བསྔོ་བ་ལ་ཟེར།

སྦྱིན་པ་གཉིས། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ།

སྦྱིན་པ་རྣམ་པ་བཞི། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྦྱིན་པའོ། །

སྦྱིན་སྲེག སྦྱིན་ནི་རང་དགའ་བའི་ལྷ་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ… དང་། སྲེག་ནི་རང་ལ་གནོད་བྱེད་མཁན་གདོན་འདྲེ… མཐའ་དག་སྲེག་པའི་དོན་ཏེ་ཕྱི་པའི་ལུགས་ལ་ཕྱུགས་ཀྱི… སྦྱིན་སྲེག་དང་རྒྱ་གཙང་གི་སྦྱིན་སྲེག་སོགས་ཡོད་པར་བཤད། ནང་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྲོག་ཆགས་མེར་སྲེག… པའི་སྦྱིན་སྲེག་གི་ལུགས་མེད་ཀྱང་། འབྲུ་རིགས་དང་སྨན་སོགས་སྲེག་པའི་སྦྱིན་སྲེག་ཡོད་དེ་ཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་མེ་ལྷ་དང་། རང་གི་ཡི་དམ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་བསམས་ནས་དེའི་ནང་མར་ཁུ་དང་འབྲུ་རིགས་སོགས་སྲེག་ཏེ་ལྷས་བཞེས་པར་བསམ… པའི་སྟབས་ཆོག་ཞིག

སྦྱིན་སྲེག་གི་རྫས་ཆ་བཅུ་གཉིས། ༡. ཡམ་ཤིང་། ༢. མར་ཁུ། ༣. ཏིལ། ༤. རམ་པ། ༥. འབྲས། ༦. ནོ་ཟན། (ནོ་དང་མར་ཁུ། ཏྲི་མ་ཀ་ར། བུ་རམ། ཕྱེ་རྩི་བཅས་བསྲེས་ནས་བཟས་པའི་ཏྲེ་མར་ལྟ་བུ་ཞིག) ༧. ཀུ་ཤ ༨. ཡུངས་དཀར། ༩. སོ་བ། ༡༠. ནས། ༡༡. སྨན་མ། ༡༢. གྲོ།

སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། ཕྱི་དབྱིབས་རྡུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ཐལ་གསང་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི… དཀྱིལ་འཁོར། ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

སྦྱོང་བྱེད་གསུམ། རླུང་འཇམ་རྩི་ཡིས་སྦྱོང་བ། མཁྲིས་པ་བཤལ་གྱིས་སྦྱོང་བ། བད་ཀན་སྐྱུགས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའོ། །

སྦྱོངས་དྲུག ༡. ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་སོགས་ཐུར་དུ་སྦྱོངས་པ་ལ་བཤལ་སྨན༨༢ ༢. བད་ཀན་དང་དུག་སོགས་གྱེན་དུ་དྲངས་པ་ལ་སྐྱུགས་སྨན༡༥ ༣. ནམ་ཚོང་ཡན་གྱི་ནད་… སྦྱོང་བ་ལ་སྣ་སྨན༧ ༤. རྒྱ་མ་དང་ལོང་ཀའི་ནད་ཐུར་དུ་དྲངས་པ་ལ་འཇམ་རྩི༨ ༥. དེ་ས་མ་ཕན་ན་ནི་རྩ་ཏའི… བཙོལ་ཐབས༡༤ ༦. དེ་དག་གིས་གྲང་མ་ཕན་ན་རྩ… སྦྱོངས༢བཅས་ཡོད།

སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ། ལས་ཀའི་སྦྱོར་བའམ་སྔོན… འགྲོ། དངོས་གཞི། མཇུག་སྡོམ་གསུམ།

སྦྱོར་ཐབས་བཅུ། གོང་གསལ་སྦྱོངས་དྲུག་གི་སྟེང་དུ། ༧. བད་ཀན་དང་གྲང་བའི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཐལ་སྨན་གྱི་སྦྱོར་བ༢༦ ༨. རླུང་གི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ་སྨན་ཆང་གི་སྦྱོར་བ༡༩ ༩. ནད་པ་འབྱོར་ལྡན་ལ་ཕན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོར་བ༢༠ ༡༠. ནད་པ་དབུལ་པོངས་ལ་ཕན་པ་རྩི་སྨན་གྱི་སྦྱོར་བ༤༢བཅས་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་ཆ་སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི་རྩ་འགྲེལ་ནང་གསལ།

སྦྱོར་དྲུག ༡. སོར་སྡུད་ཀྱི་ཡན་ལག ༢. བསམ་གཏན་གྱི… ཡན་ལག ༣. སྲོག་རྩོལ་གྱི་ཡན་ལག ༤. འཛིན་པའི… ཡན་ལག ༥. རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག ༦. ཏིང་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག

སྦྱོར་སྡེ་བཞི་སོགས། ནད་ལ་ཕན་པའི་སྨན་སྦྱོར་ཐབས… རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་དང་། དྲུག་དང་། བཅུ་སོགས… ཁག་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་སྟེ། སྦྱོར་སྡེ་བཞི་ནི། ༡. ནད་ཀྱི… དབྱེ་བ་འབྱེད་ཅིང་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཐང་གི་སྦྱོར་བ༧༧ ༢. ནད་ཀྱི་རྩ་བ་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་ཕྱེ་མའི་སྦྱོར་བ༡༦༥ ༣. ནད་ཀྱི་ལྷག་མ་འདོན་པར་བྱེད་པ་རིལ་བུའི་སྦྱོར་བ༢༢ ༤. རྩ་ཚིགས་དང་པགས་པ་སོགས་ལ་ཁྱབ་པའི་ནད་ལྷག… འདོན་པར་བྱེད་པ་ལྡེ་གུའི་སྦྱོར་བ༢༢བཅས་ཡིན། སྦྱོར་ཐབས་དྲུག་ནི། གོང་གསལ་བཞི་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། ༥. ལུས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིང་གསོ་བར་བྱེད་པ་སྨན… མར༡༤ ༦. ཚ་བའི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཁན་དའི་སྦྱོར་བ༡༧བཅས་ཡིན། སྦྱོར་ཐབས་བཅུ་ནི། གོང་གསལ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ། ༧. བད་ཀན་དང་གྲང་བའི་ནད་སེལ་བ་ཐལ་སྨན་གྱི་སྦྱོར་བ༢༦ ༨. རླུང་གི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ… སྨན་ཆང་གི་སྦྱོར་བ༡༩ ༩. ནད་པ་འབྱོར་ལྡན་ལ་ཕན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོར་བ༢༠ ༡༠. ནད་པ་དབུལ་པོངས་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་རྩི་སྨན་གྱི་སྦྱོར་བ༤༢བཅས་ཡིན། གོང… གསལ་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་དང་ལག་ལེན་སྐོར༼སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི༽རྩ་འགྲེལ་ལ་གཟིགས་ན་གསལ།

སྦྱོར་བ། སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་པ། ༡. སེལ་བ། ༢. ཤིན་ཏུ་སྐྲངས། ༣. ཟུག་རྔུ། ༤. སྐྲངས། ༥. ཀུན་འཇོམས། ༦. རྡོ་རྗེ། ༧. ཤིན་ཏུ་ཕྲང་། ༨. ཡོངས་འཇོམས། ༩. འཕོན་འཛིན། ༡༠. མཛའ་བོ། ༡༡. ཚེ་ལྡན། ༡༢. སྐལ་བཟང་། ༡༣. བཟང་པོ། ༡༤. ལས་བཟང་། ༡༥. འཛིན་པ། ༡༦. འཕེལ་བ། ༡༧. ངེས་པ། ༡༨. དགའ་བ། ༡༩. དངོས་གྲུབ། ༢༠. མཆོག་ཅན། ༢༡. ཞི་བ། ༢༢. གྲུབ་པ། ༢༣. བསྒྲུབ་བྱ། ༢༤. དགེ་བ། ༢༥. དཀར་པོ། ༢༦. ཚངས་པ། ༢༧. དབང་པོ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། ཐ་མ་དགུ་པ་ཡན་ངན་པ་དང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་བཅོ… བརྒྱད་ནི་བཟང་པོ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཞིབ་པར་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསལ།

སྦྱོར་བ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ། མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ། དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་འགག་པ། ཟབ་པ། གཏིང་དཔག་པ་དཀའ་བ། ཚད་མེད་པ། ཚོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྫོགས་པ། ལུང་བསྟན་པ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བ། བར་ཆད་མེད་པ། བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ། བྱང་ཆུབ་སྦྱོར་བ། གཞན་དོན། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་

སོགས་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མིང་མཚོང་བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་གྱི་སྦྱིན་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པ། ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ། །

སྦྱོར་བ་ཉེར་བདུན། སྐར་རྩིས་ལུགས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་སྦྱོར་བ་ཉེར་བདུན་ནི་གོང་གི་སྦྱོར་བ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག སོར་སྡུད། བསམ་གཏན། སྲོག་རྩོལ། འཛིན་པ། རྗེས་དྲན། ཏིང་འཛིན་ཏེ་དུས་འཁོར་རྫོགས་རིམ་རྒྱུད་སྦྱོར་གྱི་དམིགས་པའི་གནད་ཀྱི་གྲངས།

སྦྱོར་འབྲལ་ཤུལ་མ། འབྲུ་དངུལ་སོགས་མ་རྩ་སྐྱེད་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

སྦྱོར་བཞི་གནད་ལྔ་སྟེ་དགུ། བཀའ་དཔེ་ཕྱི་མ་ལས། ༡. རྟབ་དང་དགང་དང་གཞིལ་བ་དང་། །མདའ་ལྟར་འཕང་བ་རྣམ་པ་བཞི། །སྦྱོར་བ་བཞི་ལྡན་མ་ཤེས་ན། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེན། ༢. རླུང་ཡོག་མི་འབྱུང་འཕྲོད་པའི་གནད། རང་གནས་བཟུང་བ་རྟབ་པའི་གནད། དབང་དུ་བསྡུ་བ་དགང་བའི་གནད། རྩ་མིག་ཏུ་གདབ་པ་གཞིལ་བའི་གནད། ཕྱི་ནང་བསྲེ་བ་འཕང་བའི་གནད་རྣམས་སོ། །

སྦྱོར་ལམ་ཉིད་ལས་ཕྱེ་བའི་ས་བཅུ་བགྲོད་པ། དེབ་ཐང་མགོ་སྔོན་སུ་སྨྲི་ར་མ་ལ་ཡ། ཕྱི་གཙུག་ཛྙཱ་ལ་ ར། ཛ་པ་གཡས་པ་ཡོངས་ཡ་ན། ལྷག་པར་ཨརྦུ་ཏ་སྟེ་གནས་བཞིའི་ས་སྐྱང་གི་ཐིག་ལེའི་རྟུས་པ་ཟླ་མོ་རྣམས་དབུ་མར་ཐིམ་ཞིང་འགགས་པ་ལས། སྦྱོར་ལམ་དང་པོའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ། དེ་བཞིན་ཉེར་གནས་གོ་ར་དེ་མ་སྟེ། ཀླཱ་ཨོ་ཏྲི་ཀོ་ཀ་ཡེ་ཀླཱ་ཧྲི་དང་། གྲི་གྲི་སོ་ལུ་ནུ་ལི་མ་གུ་རྣམས། ཞིང་དང་ཉེ་ཞིང་ཚན་དྷོ་ཧ་ཚ། །འདུ་དང་ཉེར་འདུ་དུར་ཁྲོད་ཉེ་དུར་ཁྲོད། གཉིས་གཉིས་ལུས་གནས་དག་པས་ས་བཅུ་བགྲོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །

སྦྱོར་ལམ་བཞི། དྲོད་དང་། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་སྟེ་བཞི།

སྦྲག་ཏར་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་སྦྲག་ཏར་ལས་ཁུངས་ནི། ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་ཤར་ངོས་བསྟན་རྒྱས་གླིང་གི་མདུན་དུ་ཡོད་ཅིང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་རྟ(༡༩༡༤)ལོར་གསར་དུ་བཙུགས། འདིར་རིམ་པ་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་པ་རྩེ་དྲུང་གཅིག་དང་། མཁར་དྲུང་གཅིག་དོ་དམ་དུ་བསྐོ་སྐྱོལ་དང་། ལས་ཕྲ་རྩེ་དྲུང་གཅིག ལྷ་སར་སྦྲག་དྲུང་གཉིས་དང་། ལམ་འཕྲུལ་རྫོང་འགོ་འདུ་འཁག་ཆེ་ས་ནས་སྦྲག་དྲུང་རེ། སྦྲག་བང་ཞེས་ཡིག་སྐྱེལ་བ་མི་བཅུ་སྐོར་བཅས་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདིའི་གཙོ་བོའི་ལས་འགན་ནི་ལྷ་ས་ནས་གཞིས་རྩེ་དང་། རྒྱལ་རྩེ། གོང་པོ་རྒྱ་མདའ་བཅས་བར་གཞུང་དོན་བཀའ་རྒྱ་དང་མིར་ཡིག་སྐྱེལ་གཏོང་བྱེད་ཅིང་། གཞིས་རྩེ་དང་། རྒྱལ་རྩེ། སྣ་དཀར་རྩེ། ཆུ་ཤུལ། བདེ་ཆེན། རྒྱ་མདའ་བཅས་སུ་ལས་བྱེད་སྦྲག་དྲུང་སྡོད་བྱར་བསྐོ་མངགས་དང་ས་ཚོགས་ལྟར་ཡིག་སྐྱེལ་བའི་བརྗེ་ལེན་སྡོད་གནས་སྦྲག་ཁང་རེ་བཀྱབ་ཡོད་པས་ཡིག་སྐྱེལ་བས་སྦྲག་ཚུགས་ལྟར་ཡིག་འཁོག་ཐུམ་ཐེབ་སེར་པོ་འཕྱར་ཞིང་རྐང་རྫང་མགྱོགས་འགྲོས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་ནང་སྦྲག་ཚུགས་སོ་སོར་འཁྱོལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། སྦྲག་སྤྱིའི་ལས་འགན་ནི་ལྷ་ས་ནས་ཕོ་སྦྲི་དང་། གཞིས་རྩེ་སྦྲི་རྫོང་། གོང་པོ་རྒྱ་མདའ་བཅས་ཀྱི་བར་ཡིག་ཟམ་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་རྡོ་རམ་རྫོག་པོ་རེ་སྦྲག་སྦྱི་སེར་སྐུ་ཁག་བཀོས་ཀྱིས་སྦྲག་པང་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། སྦྲག་སོགས་རྒྱུག་པར་བསྐྱོད་སྐབས་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་སྦྲག་དྲུང་གིས་ལག་དེབ་ནང་གསལ་སྦྲག་འཛིན་འདུ་ཡའི་ཐོག་ནས་སོ་རེའི་སྦྲག་སྐྱ་ཕྱིས་ཞུ་བྱེད་དགོས། ཏར་ཁང་ལས་ཁུངས་སུ་ཐོག་མའི་དོ་དམ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཏར་གཏོང་ལེན་ཤེས་པ་རྩེ་དྲུང་རིང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ལྡན་བསྟན་དར་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ས་ནས་ཏར་དང་ཁ་པར་གཏོང་ལེན་འཕབས་ཚུགས་ནི་ཐོག་མར་རྒྱལ་རྩེ་ཚོང་སྤྱི་དང་། གྲོ་མོ་ཁང་པར་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་དབྱིན་ཏར་བཙུགས་རྗེས་སྤྱི་ཚོགས་གང་སར་ཏར་འཕྲིན་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་དོ། །

སྦྲགས་ཕྱེ། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྟོད་ཁ་ས་ཁུལ་གྱི་ནང་ཚོང་ཕྱུ་ཐང་རྒྱལ་ཁོངས་སྦྲག་ཕྱེ།

སྦྲང་ཆ། མི་གཙང་བ་ལ་འཁོར་བའི་སྦྲང་མའོ། །

སྦྲང་ནང་ཚོ་དྲུག བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཁོངས་མཚོ་སྔ་རྫོང་ནོག་མོན་ཡུལ་གྱི་ས་ཁུལ་ཚོ་དྲུག་སྟེ། ༡. སེང་གེ་རྫོང་དང་སྦུག་མ་གདོང་། ༢. སྦུག ༣. ཀླི། ༤. ནམ་ཞི་དང་ཐེམ་སྤང་། ༥. སང་དྲི། ༦. རྡེ་རང་དྲི་དྲུག

སྦྲུལ་ཁལ་བཞིགས་པ། སྦྲུལ་བཟུང་སྟེ་གཞན་ལ་འཛིགས་པ་སྐྱེད་པ།

སྦྲུལ་མགོ་ཅན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཡོད་པའི་ཀ་བ་རྒྱུས་ཅན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཀ་བ་འདི་ཡང་གང་དུ་ཡོད་མེད་ངོས་འཛིན་དཀའ་བར་སྣང་ཞིང་། འདི་དང་ཉེ་བར་དྲག་པོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཏེར་སྦས་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཀུན་མཐུན་པར་སྣང་། །

སྦྲེབས་པ། ཁྲུགས་པའམ་སྙེམ་པ་དང་སྤྱགས་པ་སོགས་ལ་འཇུག་གོ། །

མ

མ་འབྲེལ་བའི་རྩལ་བཞི། སློབ་དཔོན། མཆེད། ལྷམ། ཡི་དམ་རང་སེམས་ཀྱིས་མ་འབྲེལ་བཞིའོ། །

མ་ག་དྷ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་སུ་ཡོད་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། དེང་སང་ཧིན་རྡུ་སྟི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་བི་ཧར་མངའ་སྡེའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཐང་ཟན་ཐང་གི་ལམ་ཡིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས། རྒྱ་གར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་མཚོ་གཉན་བགྲལ་མ་ཆག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དེའི་ལྷོ་རྒྱབ་ཀྱི་མཚམས་ལ་དཔར་བཞི་བརྒྱའི་ས་ན་རྒྱ་བོ་ཆེ་རཱ་ཛ་དང་། དེ་ནས་ལེ་དཔར་དྲུག་ལྷག་ཙམ་སོང་བའི་ལྷོ་རྒྱབ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་གདན་མཆོད་རྟེན་དང་། མ་དྷ་བོ་ཏིའི་གཙུག་ལག་ཁང་། དེའི་མདུན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བཙས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། མ་ག་དྷ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་བྱིང་འཛིན་དང་འགའ་ཞིག་གིས་ཀུན་དགའ་ཞེས་བསྒྱུར་ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་དབུས་འགྱུར་འཆད་ཞེས་པ་ཡིན།

མ་གྲུབ་པ་བཞི། གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ། ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཅས་བཞིའོ། །

མ་མགོན་ཀླུ་སྲིན་གནོད་སྦྱིན་དྲི་ཟ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐབས་མ་མོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། མགོན་པོ་ལེགས་ལྡན་ནག་པོ། ཀླུ་རྒྱལ་དགའ་བོ་དང་འཇོག་པོ། སྲིན་པོ་ལངྐ་མགྲིན་བཅུ། གནོད་སྦྱིན་ཀུ་བེ་ར། དྲི་ཟ་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ་བཅས་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་འདི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུར་ཁས་བླངས་པའི་དོན།

མ་འགགས་གསལ་བ། རང་གི་སེམས་ལ་འཆར་སྣང་བཟང་ངན་བར་གསུམ་འགོག་པ་མེད་པར་གསལ་བ།

མ་རྒྱུད། འདི་ལ་གསུངས་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་ན། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་འོད་གསལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་དཔེར་ན། བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ལྟ་བུ།

མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་དྲུག འཁོར་ལོ། རྣ་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། གདུ་བུ། འོག་པགས། ཐལ་ཆེན་ཚོན་དུ་སྐྱེ་ཕྱིའམ་དོར་བ་རྒྱན་ལྔ།

མ་རྒྱུད་བདེ་དགྱེས། མ་རྒྱུད་བདེ་མཆོག་དང་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ། མ་རྒྱུད་ལ་བདེ་མཆོག་གི་སྐོར་དང་། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྐོར་གཉིས།

མ་རྒྱུད་རིགས་དྲུག རྡོར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད། རྣམ་སྣང་གི་རྒྱུད། ཧེ་རུ་ཀའི་རྒྱུད། རྡོ་རྗེ་ཉི་མའི་རྒྱུད། པདྨ་གར་དབང་གི་རྒྱུད། རྟ་མཆོག་གི་རྒྱུད་རྣམས་སོ། །

མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས་མ་བསྒྲིབས་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་ལ་བལྟོས་ནས་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། རྟག་པའི་ཆོས། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མ་ངེས་པ་དྲུག ༡. ཐུན་མོང་དང་། ༢. ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ༣. མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ། ༤. མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ། ༥. གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ། ༦. འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ།

མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། ལྷག་ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །

མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཉིས། ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །

མ་ངེས་པའི་རྟགས་དྲུག སྲིད་པ་བར་དོའི་སྐབས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དྲུག་སྟེ། ༡. གནས་ངེས་མེད་རི་རྩེ་ཐང་སྟོང་ཁང་སྟོང་ལ་སོགས་པར་ཡུད་ཙམ་རེ་སྡོད། ༢. རྟེན་ངེས་མེད་ཟམ་ཟུར་མཆོད་རྟེན་སོགས་ལ་ཡུད་ཙམ་རེ་བརྟེན། ༣. སྤྱོད་པ་ངེས་མེད་སྐད་ཅིག་རེ་ལ་སྣ་ཚོགས་བྱེད། ༤. ཟས་ངེས་མེད་རིགས་དྲུག་གི་ཟས་སྣ་ཚོགས་མཐོང་ཡང་མི་ཐོབ། ༥. གྲོགས་ངེས་མེད་ལྷ་དང་འདྲེ་སྲིན་བར་དོའི་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་དང་ཡུད་རེ་འགྲོགས། ༦. སྣང་ཚུལ་ངེས་མེད་ཡིད་ཀྱི་འཆར་སྒོ་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་པའི་སྣང་བ་འཆར་བའོ། །

མ་ངེས་པའི་ས་པ་བརྒྱད། རྟོག་དཔྱོད་འགྱོད་གཉིད་ཁོང་ཁྲོ་བ། ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་མོ། །

མ་གཅིག་ཞ་མ། འདི་ཉིད་ཡབ་ཞ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་རྒྱ་གར་ལྷ་མོ་གཉིས་ལ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྟག་(༡༠༦༢)ལོར་ཡུལ་ཕ་དྲུག་ན་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ལུས་ལ་སྤྱིར་པདྨ་ཅན་གྱི་མཚན་རྣམས་དང་། ཁྱི་ཟླག་ཏུ་ལྟེ་བ་ན་པདྨ་དམར་པོ་རྩ་བ་གསུམ་པ། ནུ་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་གསུམ་སྐོར་དུ་ཡོད་པས་ལྟེ་བར་སྙེབས་པ། ཕྲག་སོ་གཉིས་ལ་གཡུང་དྲུང་རིས་རེ། རྣ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་ན་དུང་པདྨ་ལྟར་འཁྱིལ་བ་རེ། སྤྱིའི་འོག་ན་རལ་གྱི་འཁྲུལ་འཁོར་མདོག་ཅན་ཧཱུྃ་ཡིག་གིས་མཚན་པ། སྙིང་མཚམས་ན་ཧྲཱིཿཡིག་གི་རྒྱལ་མཚན་འཁོར་ལོ་རྟོག་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་། མ་གཅིག་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིར་ཞེབས་སྐབས་ཡུལ་དེའི་སྐྱེས་པ་ཨ་བ་ལྷ་རྒྱལ་བྱ་བ་ཞིག་ལ་བག་མར་བཏང་བས་ཁྲིམ་མར་བཞེད། ཁྱོ་ལ། ཁྱོད་རང་ཡང་ཆོས་གྱིས། ང་ཡང་ཆོས་བྱེད་གསུངས་པས་ཁྱོ་ཡིས་ཉན་ཏུ་མ་བཏུབ་གཤིས་སྨྱོ་རྫུ་མཛད་དེ་དེ་ནས་བྲལ། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ནས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བླ་མ་རྨའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་མཛད། རྨས་རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་ཡང་ཁོང་ལ་བསླབས། བླ་མའི་ཞལ་ནས་མོ་བཞིར་མཚམས་ཆོད་ཅིག་གསུངས་པ་བཞིན་ཟླ་བ་བདུན་གྱི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་ནོན། ཁྱད་པར་དུ་སྟོང་གོང་འོག་ལ་ཟླ་བ་བཞི་བཞི་བཞུགས་པའི་ཚེ་ཉི་ཟླ་འོག་ན་ནད་པ། ལུས་གང་འདོད་དུ་སྤྲུལ་བསྒྱུར་ཤེས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་གོ་བ། རྒྱུང་གར་འདོད་དུ་འགྲོངས་པ་སྟེ། དངོས་གྲུབ་བཞི་ཐོབ། མ་གཅིག་དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་ཞེབས་སྐབས་བླ་མ་རྨ་དགོངས་པ་རྫོགས་པས་རྨའི་སྲུར་སྦྱོང་བ་སོགས་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་བར་ཆད་དུ་གསལ་བ་བརྟན་བྱུང་སྟེ་ཐབས་ཅི་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན་པས་རྗེ་འགོན་ཤུ་བས་ཞབས་ཏོག་བྱས་ཏེ་དིང་རིར་དམ་པའི་དྲུང་དུ་ཕེབས། དམ་པའི་བཀའ་བཞིན་མཛད་པས་བར་ཆད་རྣམས་བསལ་ཏེ་སྐུ་ཁམས་ཀྱང་སྔར་བཞིན་དུ་བཟང་བར་གྱུར་པས་དམ་པ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་དགོངས། དུས་ཕྱིས་སེ་མཁར་ཆུང་པ་དང་མཇལ་ཏེ་གདམས་པ་ཞུས་པས་དཔང་ཆུང་ཞིག་མ་གཏོགས་གདམས་པ་རྫོགས་པར་གནང་། དེ་ནས་མ་གཅིག་ཉིད་གྲུབ་པ་བརྙེས་ཏེ་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་སོན་པོད་ཀྱི་གནས་གཞན་ཟེར་བ་མང་པོར་བཞུགས་ཏེ་ཐུགས་དམ་མཛད་པ་དང་། གཞན་ལ་དགའ་བའི་སྣང་བ་མང་པོ་བསྟན་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བྱུང་བས་ཟིན་ཏུ་མང་བར་མཛད། ལྷ་མ་ཡང་གོང་སྨོས་པ་རྣམས་དང་། པཎྜི་ཏ་ཞི་རོ་ཙ་ན། དཔལ་ཆེན་ཀ་ལོ་དང་། སུ་ཧྲིང་སོ་སྔ་བ་དང་། ཡེ་རབ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་གཏུགས། མ་གཅིག་འདི་ལ་ཕག་མོ་གྲུ་པས་ཀྱང་གཏུགས། དེ་ལྟར་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ་(༡༡༤༩)ལོར་སྐུ་འདས། སྤུར་སྦྱངས་ཀྱང་གདུང་ཚུར་ཟད་ཀྱང་མ་བྱུང་། མདོར་ན་མ་གཅིག

འདི་ནི་གསང་སྔགས་ཆགས་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ལུག(༡༡༠༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཤིང་ར་ཡོར་དགེ་བཤེས་ཨ་སྟོན་ལས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེ་རྗེས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་གཅོད་ཀྱི་གདམས་པའི་བདག་པོར་གྱུར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༡༢༤)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅུར་གཤེགས་རིའི་རྩམ་ཕུང་དུ་གཉེར་སྐྱས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཅོད་གཞུང་ནི། 《གཅོད་གཞུང་བཀའ་ཚོམ་ཆེན་མོ》དང《ཡང་ཚོམ》《ཉིང་ཚོམ》《ལེའུ་ལག》《གནས་ཐེམ》《གོང་རྒོལ》《གསང་བ་བརྡ་ཆོས》《ལ་བཟླས་སྐོར་གསུམ》《གཞི་ལམ་སློང་བ》《ཁྱད་པར་གྱི་མན་ངག》དང་བཅས་བཅུ་ཡོད། མཐར་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༢༠༡)ལོར་འདས།

མ་བཅོས་པར་གློད་ལ་ཞོག མཉམ་པར་བཞག་པའི་རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བལྟས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ལ་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་དང་མ་གང་འཆར་བ་དེ་རང་ལ་བཟོ་བཅོས་དང་དགག་སྒྲུབ་མ་བྱེད། སེམས་སོ་རང་གར་འགྲོའི་སར་ཉ་ཁ་སློད་པ་ལྟར་ཞོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི《ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཡིག》ཁག་ལས་གསུངས།

མ་ཏི་བྷ་དྲ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་ཐོག་སྔ་མ་དེ་ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་སྲུན་ཀྱི་ཡུལ་དུ་པཎྜི་ཏའི་སྐུ་སྐྱེ་ཞེས་མིང་། མཚན་ལ་འབོད་མ་ཏི་བྷ་དྲ་ཏེ(མ་ཏི་ཞེས་པ་བློ་དང་བྷ་དྲ་ནི་བཟང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན)བློ་བཟང་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་།

མ་ཧཱ་རུ་ཏྲ་བསྒྲལ་བའི་ཧྲལ་བརྒྱད་ལས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐོན་པའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ། མགོ་སྐྱ་ཕྱོགས་སེང་ག་ལའི་ཡུལ། ལག་པ་གཡས་ཟ་ཧོར། གཡོན་པ་ལྷོ་ནུབ་ཀྱུ་ཡུལ། རྐང་པ་གཡས་བྱང་ཤར་བལ་ཡུལ། གཡོན་པ་ནུབ་བྱང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ། ཕོ་མཚན་བྱང་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ། ནང་རོལ་ནུབ་ཕྱོགས་ཟ་ཧོར་ཡུལ། སྙིང་ཤར་ཕྱོགས་མ་ག་དྷ། ཡང་ན། སྙིང་ཤར་ཕྱོགས་དབུས་འགྱུར་མ་ག་དྷ། དུར་ཁྲོད་བསིལ་བ་ཚལ། མགོ་སྐྱ་ཕྱོགས་སེང་ག་ལའི་ཡུལ། དུར་ཁྲོད་སྐུ་ལ་རྫོགས། ལག་གཡས་ཤར་ཕྱོགས་བལ་ཡུལ། དུར་ཁྲོད་ལྷུན་གྲུབ་བརྩེགས། ལག་གཡོན་ལྷོ་ནུབ་ས་ལའི་ཡུལ། དུར་ཁྲོད་གསང་ཆེན་རོལ་བ། རྐང་པ་གཡས་བྱང་ཤར་ལི་ཡུལ། དུར་ཁྲོད་འཇིག་རྟེན་བརྩེགས། རྐང་པ་གཡོན་ནུབ་བྱང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ། དུར་ཁྲོད་ཧེ་ཆེན་བརྡལ། ཕོ་མཚན་བྱང་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ། (གྲུང་ཡུལ་ཡང་ཟེར) དུར་ཁྲོད་པད་མ་བརྩེགས། ནང་རོལ་ཀུན་ནུབ་ཕྱོགས་ཟ་ཧོར་ཡུལ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་གླིང་གི་ས་ག་དྷ། ལང་ཀ་པུ་རི་སྲིན་པོའི་ཡུལ། དུར་ཁྲོད་ལང་ཀ་ཡ། །

མ་རྟོགས་པའི་བློ། རང་ཡུལ་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་བློ་སྟེ། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཡིན།

མ་ཐུ་ར། བཅོམ་བརླག་གི་ཡུལ་ཏེ། (རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང)ལས་ཡུལ་དབུས་དང་ཉེ་བའི་ནུབ་བྱང་གི་མཚམས་གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་བརླག་ཅེས་གསུངས།

མ་དག་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་འཆང་བ། ཀ་ཕྱུགས་བྱ་ཕྲི་ཞིང་ཟུམ་གཅན་གཟན་དག །དགེ་སློང་མ་ལ་ཆགས་སྤྱད་འདུ་འཛི་དགའ། །ཆོས་མིན་གཏམ་དང་ཤ་ཆང་རོ་ལ་ཆགས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་དྲུག ཆང་། དུག མཚོན་ཆ། གཞན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད། གསོད་པར་ལྷུགས་སྤྱེར་བ། མཆོག་གི་ནོར་མཆོག་མིན་ལ་སྦྱིན་པ།

མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་སོ་གཉིས། བཤད་མ་དུག་དང་མཚོན་ཆ་ཆང་། །གཞན་ནོར་མཛའ་ལ་སྦྱེར་བ་དང་། །ཁྲིམས་ནས་རྟེན་ཕྱིར་དམན་པ་རྣམས། །ཡོར་ནས་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱེར། །མཐུ་དང་འཕྲབ་ཏུ་གསོ་ཐབས་ཀྱིས། །ཚོར་སླངས་དགེ་བ་བྱེད་པ་དང་། །གཞན་གྱིས་བཏབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། །ཡོག་ལྟ་མ་དད་ལན་བཏགས་པ་ཡིན། །མི་རྒྱ་རྒྱལ་ཕྱིར་འཇིགས་ཕྱིར་ཏེ། །བསྒྱུ་ཕྱིར་བསྟོད་ཕྱིར་ངོ་ལོ་མཁན། །སྐར་མཁན་ནད་ཕྱིར་སྨན་པ་སྐྱོངས་ནས་སྦྱེར། །རྣམ་སྨིན་རང་ཉིད་ལང་ཆེ་ན་དང་འཆི་ཆེ་བསྐྱལ་ནས་མཆོད། །ཡུལ་གཞན་ཕྱུགས་ཕྱིར་ཡོད་བསྟན་ཕྱིར། །བུད་མེད་ཕྱིར་དང་བུ་མེད་ཕྱིར། །འདི་དག་མ་དག་སྦྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ༡. བསད་ཤ། ༢. དུག་དང་། ༣. མཚོན་ཆ། ༤. ཆང་། ༥. གཞན་ནོར་མཛའ་ལ་སྦྱེར་བ་དང་། ༦. ཁྲིམས་ནས་རྟེན་ཕྱིར། ༧. དམན་པ་རྣམས་ཡོར་ནས་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱེར། ༨. མཐུ་དང་། ༩. འཕྲབ་ཏུ། ༡༠. གསོ་ཐབས་ཀྱི་ཚོར་སླངས་དགེ་བ་བྱེད་པ་དང་། ༡༡. གཞན་གྱིས་བཏབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ༡༢. ཡོག་ལྟ། ༡༣. མ་དད། ༡༤. ལན་བཏགས། ༡༥. ལེན། ༡༦. མི། ༡༧. རྒྱ། ༡༨. རྒྱལ་ཕྱིར། ༡༩. འཇིགས་ཕྱིར་ཏེ། ༢༠. བསྒྱུ་ཕྱིར། ༢༡. བསྟོད་ཕྱིར། ༢༢. ངོ་ལོ་མཁན། ༢༣. སྐར་མཁན། ༢༤. ནད་ཕྱིར་སྨན་པ་སྐྱོངས་ནས་སྦྱེར། ༢༥. རྣམ་སྨིན། ༢༦. རང་ཉིད་ལང་ཆེ་རྣམས། ༢༧. ན་དང་། ༢༨. འཆི་ཆེ་བསྐྱལ་ནས་མཆོད། ༢༩. ཡུལ་གཞན་ཕྱུགས་ཕྱིར། ༣༠. ཡོད་བསྟན་ཕྱིར། ༣༡. བུད་མེད་ཕྱིར་དང་། ༣༢. བུ་མེད་ཕྱིར། འདི་དག་མ་དག་སྦྱིན་པའོ། །

མ་དག་པའི་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། འཛམ་བུ་གླིང་འདི་མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། དག་ཞིང་དང་། མ་དག་པའི་ཞིང་གཉིས་ཀྱི་དག་མ་དག་ནི་སྡུག་བདེན་གྱིས་དག་མ་དག་ཡིན།

མ་དག་པའི་གཞན་དབང་། གཞན་དབང་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། བག་ཆགས་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་མེད་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྟེ་མ་དག་པའི་འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། ཀུན་ཉོན་དང་། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུའོ། །

མ་དག་ས་བདུན། དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ས། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པའི་ས། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བའི་ས། ལྔ་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བའི་ས། དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་སའོ། །

མ་དད་པ། བདེན་པའི་དོན་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

མ་ད་ན། འདི་སྔགས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་གྱི་ཚོགས་འཁོར་བྱེད་སྐབས་དམ་རྫས་ཆང་ལ་མ་ད་ན་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་པས་ཆང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

མ་དྲུག མ་དྲུག་ནི་ཤུ་ཀྲཿདང་མེ་ལྷ་དང་གང་དང་འདམ་བུའི་ཚལ་དང་། སྨིན་དྲུག་དང་ས་ག་ཟེར་བ་དྲུག

མ་དྲོས་མཚོ། གཞན་དུ་མ་ཕམ་མཚོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད། གཅིག སྐུ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ། གསུང་ལ་ཅ་ཅོ་མེད་པ། དྲན་པ་ཉམས་པ་མེད་པ། ཐུགས་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མེད་པ། ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ། མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ་སྤྱོད་པས་བསྡུས་པ་དྲུག གཉིས། འདུན་པ། བརྩོན་འགྲུས། དྲན་པ། ཏིང་འཛིན། ཤེས་རབ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པ་སྟེ་རྟོགས་པས་བསྡུས་པ་དྲུག གསུམ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ། བཞི། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་བ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་མོ། །

མ་འདྲེས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། ཀུན་ནས་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་སྙོམས་པ། ཀུན་ནས་མི་ཉན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་སྙོམས་པ། ཀུན་ནས་ཉན་མི་ཉན་གཉིས་ཀ་ལ་སེམས་སྙོམས་པ་སྟེ་གསུམ།

མ་ཎི་ཁྲི་སྐོར། བོད་ལ་གནས་སུ་མ་ཎི་འཁོར་ཆེན་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཆེ་བ་ལ་མ་ཎི་དུང་ཕྱུར་གཅིག་དང་།

འཕྲིང་བ་ལ་བྱེ་བ་དང་ས་ཡ། ཆུང་གྲོས་ནི་མ་ཎི་ཁྲི་གཅིག་བཅས་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་མ་ཎི་འཁོར་ཆེན་དགོན་པ་མང་པོའི་ནང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། འཁོར་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་དུ་འཁོར་རྟེན་ལྕགས་ཀྱི་སྲོག་ཤིང་འཁྱོག་གསུམ་ཅན་པ་ཞིག་སྦྲེལ་པ་དེར་བསྐོར་བྱེད་ཐག་པ་བཏགས་ཡོད་པས་བསྐོར་བ་པོས་ཐག་པ་དེར་བཟུང་ནས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྐོར་བའི་སྲོལ་ཡོད།

མ་ཉིང་རིགས་ལྔ། ཟ་མ་མ་ཉིང་མཚན་གཉིས་པ། མཚན་མེད་བླ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་མ་ཉིང་། འཕྲུ་ནས་ལྡང་བའི་མ་ཉིང་། མ་ཉིང་ཕྲག་དོག་ཅན། ཉམས་པ་མ་ཉིང་ངོ་། །

མ་ཎི་བཀའ་འབུམ། དེའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཐ་མའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཚུལ། ཇོ་བོ་གདན་འདྲེན་ཚུལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ནུས་འགྱུར་སྒོམ་ཚུལ། བཙུན་མོ། བློན་པོ། བོད་འབངས་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་གནང་བ་སོགས་གསལ་ཡོད།

མ་ཎིའི་རྒྱན། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས་མ་ཎི་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་འདོན་པའི་མཇུག་རྟེན་སྐོར་བ།

མ་ཎིའི་ཐུན། མ་ཎི་འདོན་པའི་སྐུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཐུན་པ།

མ་ཏུ་བཙྭ་བཞི། མ་ཏུ་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དེ་མིའམ་མིའི་རིགས་ཞེས་པའོ། །སྔར་རྒྱ་གར་དུ་མིའི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ནང་ནས་རྒྱལ་རིགས་ལ་རྐང་ཐང་དང་། རྟ་པ། གླང་ཆེན། ཤིང་རྟ་པ་བཞི་དང་། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལ་ནགས་གནས་དང་། ཁྱིམ་གནས། དཀའ་ཐུབ་པ་གསུམ། རྗེ་རིགས་ལ་ཡིག་མཁན་དང་། ཚོང་པ། སྨན་པ་གསུམ། དམངས་རིགས་ལ་ས་གཞི་རྨོ་བ་དང་། བ་ལང་སྐྱོང་བ། འཇིམ་ལས་པ། ཁྱིམ་གནས་པ་བཞི་བཅས་བསྡོམས་ནས་བཅུ་བཞི་ཡོད།

མ་ཕང་འཛམས་ཆུང་། པུ་ཧྲེངས་རྫོང་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་ས་ཁུལ།

མ་ཕམ་མཚོ། (བོད་ལྗོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་པུ་ཧྲེང་རྫོང་གི་ས་ཁོངས) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་(མངོན་པ་མཛོད)ལས། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པ་ན་གངས་རི་ཏི་སེ་དང་། དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྤོས་ངད་ལྡང་གི་རི་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཁ་ཞེང་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་མཚོ་མ་དྲོས་པ་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མཚོ་མ་ཕམ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སྔོན་བསྐལ་པ་ཆགས་པའི་དུས་སུ་མཚོ་འདི་ཉིད་མེད་པར་རྗེས་སུ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྨུག་སྤྲམ་ཞེས་བྱ་བ་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་དེ་དུས་ནམ་ཞིག་སྐྱིད་སོས་ཚལ་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་སྐྱེ་ཀ་ན་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཟིགས་པས་ཐུགས་སྐྱོ་སྟེ། མདུན་ན་འདོན་བྲམ་ཟེ་དུས་སྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་བཀའ་བསྟུལ་པ། སྐྱེ་ཀ་ན་འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་དག་བདག་ཅག་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འདི་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཡིན། བྲམ་ཟེས་སྨྲས་པ། ལྷ། འདི་ནི་བདག་ཅག་ཀུན་དང་ཐུན་མོང་ལགས་ཞུས་པས། རྒྱལ་པོས་སྨྲས་པ། འདི་ལ་ཐབས་མཆིས་སམ། བྲམ་ཟེས་སྨྲས་པ། ལྷ། འདི་ལ་ཐབས་མཆིས་ཏེ་གཏན་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་རིགས་སོ་ཞེས་གསོལ་བས། རྒྱལ་པོས་ཀུང་སྦྱིན་གཏོང་གི་ཁང་པ་བརྩིགས་ཤིང་། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟས་དང་གོས་ནོར་ལ་སོགས་པ་ཅི་འདོད་པའི་གཏན་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་ཚེ་ས་ལ་ཧོང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་དེར་འབྲས་བཅོས་པའི་ཁུ་བ་རྣམས་འཛོ་བ་ལས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་བ་ན་དོང་གང་ནས་མཚོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་འབྲས་ཁུ་དྲོན་མོ་སྐྱུགས་ཀྱང་མཐར་ཉིན་དུ་བསིལ་བར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚོ་དེའི་མིང་ལ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་ཐོགས་པ་དང་། འབྲས་ཁུའི་མཚོ་ཡོད་ནས་འབབ་ཆུ་བྱུང་བ་ལ་འབྲས་ཁུའི་ཆུའམ་གཙྭ་ཞེས་བྱུང་བའི་སྲོལ་འདུལ་བ་ལུང་བཞི་ལས་གསུངས་ལ། ཡང་མཚོ་འདི་ཉིད་ལ་མ་ཕམ་ཞེས་འབོད་པ་ནི་མཚོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་ཡོན་ཏན་གྱིས་མ་ཕམ་པས་ན་མ་ཕམ་ཞེས་འདོད་པར་གསུངས་སོ། བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་སྔར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོས་ཞང་ཞུང་མངའ་འོག་ཏུ་མ་བསྡུས་གོང་གི་ཞང་ཞུང་དང་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་ནི་མཚོ་མ་ཕམ་ཡིན་པར་བཤད། གཡུ་མཚོ་ཞེས་འབོད་པ་ནི་མཚོའི་མདོག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ་ནི་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཁྲི་༤༦༠༠ ལར་གནས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་༤༡༠ དང་གཏིང་ཚད་རིང་ཤོས་སུ་སྤྱི་ཁྲི་༧༢ ཡོད་ལ་དར་ཆགས་པའི་དུས་ཚོད་ནི་ཟླ་བ་༡༡ པའི་ཚེས་༡༠, ༡༥, ༢༥ བཅས་ཀྱི་ཉིན་མཚན་གང་རུང་དང་། མཚོ་ཞལ་ཕྱེ་བའི་དུས་ཚོད་ནི་ཟླ་༤ པའི་ཚེས་༢༥, ༣༠ ལམ་ཡང་ན་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་༡༠, ༡༥ གང་རིགས་ཡིན། དེང་སང་མཚོའི་ཤར་ངོས་སུ་སེ་བ་ལུང་དགོན་པ(འབྲི) དང་། ཤར་ལྷོར་མཇེས་འགོ་དགོན་པ(ས་སྐྱ) ལྷོར་ཁྲུས་སྒོ་དགོན་པ(དགེ) སྣ་རུབ་ཏུ་འགོ་ཚུགས་དགོན་པ་བཅས་ཡོད། གཞན་ཡང་(མངོན་པ་མཛོད)ལས། དེ་ལས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་བཞི། གངྒཱ་དང་ནི་སིནྡྷུ་དང་། སི་ཏ་དང་ནི་པཀྵུའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པར་གྲགས་ལ། མཚོ་འདིའི་འགྲམ་གཡས་རོལ་ན་འཛམ་བུ་ཏྲི་ཀྵའི་སྡོང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

མ་ཕྱི། ཕྱི་མོ་དང་མ་མའི་མིང་།

མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་པའི་ཁྲིམས། གཞན་གྱི་རྒྱ་ནོར་བརྐུས་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་ཤིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་བརྐུས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ་ཟེར། དེ་ཡང་སྔར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བརྐུས་འཇལ་ཐོབ་ཆ་མཆོ་གོས་སྣ་མ་དང་། དགོན་པ། ལྷ་ཁང་བཅས་ལ་བརྒྱ་འཇལ་ཞེས་ལྡབ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་རིན་ཐང་གི་ཉེས་ཆད། དེའི་འོག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ནོར་ལ་བརྐུས་འཇལ་ལྡབ་བརྒྱད་དུ། ཡུལ་མི་རང་མཉམ་ཡུང་པའི་མི་ལ་བརྐུས་འཇལ་ལྡབ་དང་ངོ་བོ་སྡེས་པའི་བརྒྱད། ཁྲིམས་མཚེས་ཡུང་པ་གཞན་གྱི་མིས་བརྐུས་པ་ལ་བརྐུས་འཇལ་ལྡབ་བརྒྱད་དང་ངོ་བོ་བཅིངས་པའི་དགུ་འཇལ་སྲིད་པ་བཅས་ཡིན།

མ་མ་བཞི། པང་ན་འཚོ་བའི་མ་མ་དང་། ནུ་མ་སྣུན་པའི་མ་མ། དྲི་མ་འཕྱི་བའི་མ་མ། བརྩེ་ན་སྒྲོགས་བྱེད་ཀྱི་མ་མ་སྟེ་བཞི།

མ་མ་སུམ་རྩ་སོ་གཉིས། མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་བརྒྱད། མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་བརྒྱད། རྙེད་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་དྲུག་གོ། འདིའི་དང་པོ་ནི། སྐྱོར་བས་འགྲོ་བའི་མ་མ་བཞི། རིམ་པར་འབྱེད་པའི་མ་མ་བཞི་འོ། །

མ་སྨོས་ལོ་ཏོག དེང་སང་གི་མ་སྨོས་ལོ་ཏོག་ཟེར་བའི་འབྲུ་རིགས་དེ་གནའ་རབས་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་དུས་སུ་མིས་སོན་པ་བརྒྱབ་ནས་འདེབས་མི་དགོས་པར་རང་བྱུང་གིས་སྐྱེས་པའི་འབྲུ་རིགས་ཤིག་ཡིན་པས་ད་ལྟའི་སྐབས་སུའང་མིང་དེ་རང་འཇགས་གནས་པ་ཡིན་ཟེར།

མ་སྨད། བསྟོད་པར་འོས་པའམ་མ་བུ་གཉིས་ལའང་ཟེར།

མ་སྨད་ལུང་རྟོགས། ཞལ་དུ་བྱུང་བའི་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན།

མ་སླུང་ཙམ། མ་རྟོགས་ཙམ་ཞེས་པའི་དོན།

མ་ཚར། ལོ་ན་ཏ་ཅང་ཆུང་བ་དང་འཚར་ལོངས་བྱུང་མེད་པ།

མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས། (མ་ཞང་དྲོན་པ་སྐྱེད་དམ་ཁྲོན་པ་སྐྱེས་ཞེས་པའང་སྣང་) རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ན་ཆུང་དུའི་དུས་ཀྱི་བློན་པོ། འདི་བོན་ལ་དགའ་བས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ན་མ་སོན་པའི་རིང་འདྲེས་སུ་ཆོས་བྱེད་པ་ཟོ་རེང་དུ་མཐར་སྤྱུག་ཁོ་ཞེས་ཁྲིམས་སུ་བཅད། བློན་ཆེན་ཆོས་ལ་དགའ་བ་མང་པས་གཉིས་ལ་བཀྲོན་ཐབ་སྐྱེ་རོད་ནག་པོར་བཏང་། སྐབས་དེར་གསེར་གྱི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་སྒྲོང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། མཁར་བྲག་དང་མགྲིན་བཟང་གི་ལྷ་ཁང་སོགས་བཤིག ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཤགས་ར་བྱས

པར་གྲགས། མཐར་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་ནས་མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས་སྟོད་ལུང་དང་སྟག་ར་ཀླུ་གོང་འཐན་པོར་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྲུང་དུ་བརྫངས་ནས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཙུག་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ། སྐབས་དེའི་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཙུག་ཟེར་བ་ནི་མི་གསོན་པོར་སྲས་ཏེ་བསད་པ་མ་ཡིན་པར་མི་དེ་དུར་རས་བང་སོར་བསྡད་དེ་གསོན་པོའི་མི་དང་འཕྲད་མི་ཆོག་པ་དང་། དུར་མཆོད་བྱེད་པོ་དང་དུར་དུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་སྒོ་དང་ཕོས་སོགས་མཁོ་བའི་ཡོ་ཆས་སྐྱེལ་མི་དུར་སར་ཡོང་སྐབས་ཐག་རིང་ནས་དུང་ཞིག་གཏོང་དགོས། དེ་སྐབས་གཤིན་པོའི་མིང་བཏགས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཡིབ་ནས་སྡོད་དགོས། ཤིང་ཆེ་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་གཤིན་པོའི་མིང་ཅན་རྣམས་ཕྱིར་ཐོན་ནས་རང་རང་ལ་ཐོབ་ཐོས་པའི་ཟས་གོས་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད། ཤིང་ཆའི་སྣ་སྡུགས་སེམས་ཅན་ལ་མི་བའི་མཚན་མ་བཏབ་ཡོད་པས་གསོན་པོ་སུས་ཀྱང་བདག་ཏུ་མི་བྱེད། དེས་ན་གོང་གསལ་གྱི་བློན་པོ་གཉིས་གསོན་པོར་དུར་དུ་བཙུག་ཅེས་པ་དེའང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་པ་བཅས་སོ། །

མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་དུར་ས། ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་ལག་གི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་སྐུ་གཤེགས། སྲས་ཁྲི་ལྡེ་བཙན་སྐུ་ན་མ་སོན་པའི་བར་དེར་མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྲིད་བཟུང་ཞིང་། དེའི་སྐབས་བོད་དུ་ཆོས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅད། ཁྲི་སྲོང་སྐུ་ནར་སོན་རྗེས་བློན་པོ་ཆོས་ལ་དགའ་བ་རྣམས་དང་ཞལ་མཐུན་ཏེ་བློན་པོ་ཁོད་ཆེན་གྱིས་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས་སྟོད་ལུང་ཟླང་ཤུར་དུར་དུ་གསོན་པོར་བཙུག་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་གནས་ཆུང་སྒོང་རྡལ་གྱི་ཤོངས་སྟག་ཐག་དགོན་པའི་སྟོ་ངོས་སུ་ས་ཕུང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ནས་དེ་རྒྱུད་ལུང་ཁྲི་ཟམ་ཁྱམས་གསོའི་དུས་ས་རྗེ་ལེན་སྐབས་ཐེངས་ཤིག་ས་ཆོག་ཏུ་རྡིག་ཤུལ་ཞིག་ནས་མིའི་ཀང་པ་ཞིག་དོན་སྐབས་མི་ཚོར་འཇིགས་སྣང་བྱུང་བས་དེ་མ་ཐག་ས་རྗེ་བརྟོགས་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་འདུག་པ་དེ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཀོད་པའི་ས་མིང་དང་ཕྱག་ལུང་བྲག་གི་ཕུར་ཐང་ཕུ་ཐེར་བ་གཉིས་རྩེ་མཐུན་པ་མ་ཟད། དེ་གར་ས་ཕུང་བང་སོ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྐང་དོན་པ་བཅས་ལ་གཞིགས་ན་མ་ཞང་ཁྲོམ་པ་སྐྱེས་ཀྱི་བང་སོ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

མ་ཞུམ་པའི་སེམས་གསུམ། དགེ་བའི་རྩ་བ་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས། ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས། བདག་གིས་གང་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

མ་ཟིན་པའི་སྒྲ། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་སྟེ། སྒྲའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་དེ་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའམ་ཚོར་བས་མ་ཟིན་པའི་སྒྲ་ཞིག དཔེར་ན། ཇ་སྒྲ་དང་ཆུ་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །

མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ། སྐྱེས་བུའམ་གང་ཟག་གི་ཚོར་བས་མ་ཟིན་པའི་སྒྲ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲ་དང་སེམས་ཅན་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད། སྟོན་པ་ནི་སྤྲུལ་དཔར་འཁོར་ལོའི་གཏམ་ལྟ་བུ་དང་། མི་སྟོན་པ་ནི་ཆུ་སྒྲ་དང་རླུང་སྒྲ་ལྟ་བུ།

མ་བརླགས་པ། མ་ཞིག་པའམ་མ་རྡིབ་པ།

མ་འོངས་པ། རང་གི་དགག་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་མེད་དགག་དེ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། སྨྱུ་གུའི་རྒྱུ་དུས་སུ་སྨྱུ་གུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་དེའི་མཚན་གཞི། (མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས)

མ་ཡམས། མ་མོ་སྟེ་ནད་བདག་གམ་ཤ་ཟ་འབྱུང་པོའི་རིགས་ཤིག་གོ །

མ་ཡིན་དགག རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་འཕེན་པ་དེ། མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ལྷས་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་ཉིན་མོ་ཟས་ཟ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ནས་དེའི་ཤུལ་དུ་བཀག་ཙམ་དེ་ལས་ཆོས་གཞན་པ་མཚན་མོ་ཟས་ཟ་བ་འཕེན་པ་སྟེ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚོན་པོ་ཞེས་པས་ཟས་ཟ་བར་བསྟན་ལ། ཟས་ཟ་བའི་དུས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ལས། ཉིན་མོ་ཟས་ཟ་བ་དངོས་སུ་བཀག་ན་མཚན་མོ་ཟས་ཟ་བ་ཤུགས་ལ་གོ་བས་སོ། །

མ་ཡིན་དགག་བཞི། རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པའི་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་གོ །

མ་ཡིན་དགག་གསུམ། ཆོས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ། ཤུགས་ལ་འཕེན་པ། སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའོ། །

མ་རིག་པ། ལས་འབྲས་ཀྱི་བླང་དོར་དང་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ། གོ་དོན་ཕྱོགས་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངམ། རྩ་ཉོན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རིག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མིན་ཏུ་མི་གསལ་བ། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པར་ཀུན་ཉོན་སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་པ་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་པར《དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག》གི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ལ་གཟིགས།

མ་རིག་པ་བཅུ་དགུ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྨོངས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ། དེ་གཉིས་ཀ ནང་། ཕྱི། དེ་གཉིས་ཀ སངས་རྒྱས། ཆོས། དགེ་འདུན། སྡུག་བསྔལ། ཀུན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ། རྒྱུ། རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྨོངས་པ། ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ། དེ་གཉིས་ཀ ཡང་དག དུས། དངོས་པོ། འཕོ་བ། མཆོག དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཀུན་བྱང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་རྨོངས་པའོ། །

མ་རིག་པ་དྲུག རྩ་བ་སེམས་ཀྱི་མ་རིག་པ། འཁྲུལ་བ་ཡུལ་གྱི་མ་རིག་པ། འཁྲུལ་གཞི་གཞིའི་མ་རིག་པ། འཛིན་པ་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ། བཅོས་པ་ལམ་གྱི་མ་རིག་པ། མ་ཤེས་པ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པའོ། །

མ་རིག་པ་གསུམ། རྨོངས་པ་ཙམ་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མ་རིག་པ། ལོག་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། (རྨོངས་པ་རེར་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ)

མ་རུ། ང་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》ལས། ཀསྨི་རའི་ཤུང་ཕྱོགས་ཁ་ཆེ་ཛ་ལནྡྷ་རའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་ནུབ་ཕྱོགས་མ་རུའི་ཡུལ་ཞེས་གསལ། མ་རུ་ཞེས་པ་ཧིད་སྐད་དུ་སྨྲ་ངམ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་མང་པོར་གསལ།

མ་ལ། ཀྱི་མའམ་ཀྱི་ཧུད་དང་ཨེ་མཚར་བའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

མ་ལ་ཡ་རི་རྒྱུད། ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རི་བོ།

མ་ལུ་ཏ། འཁྲི་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིད་གཞུང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

མ་ལོམ། མ་འདང་བའི་དོན།

མ་བསྒྲལ། ཕྱིས་འཁྱངས་མ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན།

མ་ས་གོང་། བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྔ་ཡི་གྲས་ཤིག་ཡིན། 《རྦ་བཞེད》ཀྱི་དཔེ་རྙིང་པ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་བསམ་ཡས་ཡས་མ་ས་གོང་ལི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཞིག་ཏུ་ཡོད་འདུ་སྙམ།

མ་སངས། བོན་པོའི་གཞུང་དང་འདྲེ་སྲུང་སོགས་ཀྱི་ནང་ལྷ་འདྲེ་དང་མི་མཉམ་དུ་འདུས་ནས་བྱུང་བའི་བུ་ཕྲུག་ལ་མ་

ལངས་རྣམ་དག་བྱུང་བར་བཤད། མ་ལངས་རྣམ་དགུའི་མིང་ནི་གཞུང་རང་ལས་གསལ།

མ་ལངས་ཀྱི་སྐྱུང་། མ་ལངས་ཀྱི་སྐྱུང་ཟེར་བའི་དཔེ་དེབ་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་རྣམ་མཛོད་ནང་དུ་མ་ལངས་སྐུན་དགུ་ཟེར་བའི་སྐྱུང་དང་སྔོ་དཔོན་འགའ་ཞིག་གི་གདུང་རབས་འགོར་བཀོད་པའི་སྐྱ་སྐྱུང་དང་འདི་སྐྱུང་ལྷ་བུ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །

མ་ལངས་རྣམ་དགུ། གཞན་གཡའ་སྣང་སྐྱེས། གར་ཧིང་ནམ་ཚ། གླི་ངན་ལམ་ཙང་སྐྱེས། ཙ་ཟོ་གར་སྐྱེས། ཤེ་དོ་ཀེར་ཧིང་ནམ། མི་པད་མ་སྐྱེས། གསང་གེ་འཕྲུལ་པོ་ཆེ། ཐང་བ་དུང་ས་མ་མཐུར། བཀོད་སྟོང་ནམ་ཚའོ། །

མ་བསགས་པའི་ལས་བཅུ། མི་ལམ་དུ་བསགས་པའི་ལས་དང་། བྱས་པ་མ་ཤེས་པར་བསགས་པའི་ལས་དང་། བསམ་བཞིན་མིན་པར་བསགས་པའི་ལས་དང་། དྲག་པོ་མིན་ལ་རྒྱུན་ཆགས་མིན་པར་བསགས་པའི་ལས་དང་། ཐོག་གཅོད་ཕོངས་པས་ཉོར་ནས་བསགས་པའི་ལས་དང་། བརྗེད་པས་བསགས་པའི་ལས་དང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བསགས་པའི་ལས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་དང་། འགྱོད་པས་བསལ་བའི་ལས་དང་། གཉེན་པོས་བཅོམ་པའི་ལས་བཅས་སོ། །

མ་ཧཱ་བོ་དྷི། རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཟེར་ཞིང་། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ནང་ཡོད་པའི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཇོ་སྐུའི་མིང་།

མ་ཧཱ་ཀཱ་ལ། འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན། འདི་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་འབྲིང་པོ་གཙོ་འཁོར་ལྔ་ཡོད་པའི་བཞུགས་སྟངས་དང་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་ཞིབ་པར《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོར་ཕྲེང་བ》ལས་གསལ།

མ་ཧཱ་ཙཱི་ན། འདི་ལ་ཕུའུ་བཀྲན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་》ལེ་ཚན་བཅུ་པའི་ཤོག་གྲངས་7ལས། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ལ་མ་ཧཱ་ཙིན་ཞེས་འདོད་དེ། མ་ཧཱ་ནི་ཆེན་པོ་དང་ཙིན་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཆིན(秦)ཞེས་པའི་སྒྲ་ཟུར་ཉམས་པ་སྟེ། རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང(秦始皇)ཟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་དང་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་མཐའ་དབུས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་དབང་དུ་བསྡུས་པའི་མིང་ལ་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་མིང་གིས་འདོད་དེ། ཆེན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཞེས་པ་སྒྲ་ཉམས་ནས་ཙིན་ཞེས་གྲགས་པར་སྣང་ངོ་ཞེས་བཤད། ཕར་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་དུ་ཤེན་ཀྲུའུ(神州)ཞེས་ལྷ་གླིང་དུ་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ཚུལ་གུང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་》བོད་ཡིག་ལས་འབྱུང་།

སྨ་ལ་ཡ། ཐུ་ཀྭན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་གི་ཆོས་འབྱུང་》ལས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་ཀྱང་ལྷོ་ཕྱོགས་སྨ་ལ་ཡ་ཞེས་གསུངས། སྨ་ལ་ཡ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འཛིན་པ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་བཤད།

མང་བཀུར་སྡེ་ལྔ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་ཚན་མང་པོས་བཀུར་བ་ལ་ལྔ་ལས། གནས་མ་བུ་བ་དང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་དང་། ཀུ་རུ་ཀུལླི་པ་དང་། ཆོས་སྲུང་པ་དང་། བླ་མ་པ་བཅས་ལྔ་ལ་མང་བཀུར་སྡེ་ལྔ་ཟེར་རོ། །

མང་བཀུར་བ་གསུམ། གཞན་དུ་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་གསུམ་ཞེས་པར་གཟིགས།

མང་བཀུར་ཡབ་རིམ་ལྷ་དགུ། མང་བཀུར་ཡབ་ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་བ། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་དཔང་པོ། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་འཁོར་ལོ། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་དུང་སྐྱོང་། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་དྲི་མེད། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་གཤེད་ཆེན། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་གཤེད་ཆུང་། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་པོ། དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་བཟང་ཡབ་རྣམས་སོ། །

མང་བསྐོལ། དགོན་པ་ཁག་ལ་སྲིད་གཞུང་གིས་མང་ཇ་གཏོང་བར་ཆེད་མངགས་བཏང་བའི་རྫོང་འཁོར་སེར་མོ་བ།

མང་མཁར་སྨྱུ་གུ་ལུང་། ལྷ་རྩེ་རྫོང་གི་ལྷོ་རོས་ལྷ་སྟོད་གངས་རིའི་འདབས་ཞོལ་དུ་མང་མཁར་ཟེར་བའི་ལུང་པ་དང་། ལུང་པ་དེ་ལ་ནང་གསེས་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་མཁར་སྨྱུ་གུ་ལུང་ཟེར་བ་ཡོད། དེང་སང་སྒྲ་འགྱུར་ནས་སྨྱུ་གུ་ལུང་ལ་སྨུ་གུ་ལུང་ཞེས་འདོད།

མང་འགྱེད་བོ་ཕྲིག་ཆེན་མོ། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་སྐབས་སུ་པ་རྣམས་ལ་མང་ཇ་དང་། འགྱེད་གཏོང་མཁན་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་སྙན་ཞུ་ཞུས་རྗེས་སྨོན་ལམ་ཚོགས་པ་ནས་མ་གྲོལ་བར་དུ་ཐིན་གྲངས་ལྷར་ཀོ་རིམ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཇ་བཀོད་པའི་ལས་དོན་ཞིག

མང་ཇ། དགེ་སྟོང་བཞི་སྡེ་ཡན་མཉམ་དུ་འཚོགས་པ་ལ་ཇ་བསྐྱབས་མའམ་ཇ་ཐང་གིས་བསྙེན་བཀུར་འབུལ་བ།

མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་སྟོད་ཟང་ཟང་ཐང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་པ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་ཚན་ཤེལ་ལུང་དུ་ཡབ་ལྷ་མོ་ལྷ་དར་དང་ཡུམ་སེམས་ལ་རྒྱལ་འཛོམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ལུག(1523)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཀླུ་རྒྱལ་ནོར་བུ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་ཆོས་དང་ཡི་གེ་སྦྱོང་བར་དད་བརྩོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་འཛམ་མགོན་བླ་མ་དང་མཇལ་བ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བརྟེན་ནས་བཤད་གསར་གྱི་གཞུང་འཛིན་དང་ལ་གཞུང་ཪོ་སྦྱོད་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་དཔྱ་ཚུགས་ཤིང་། དེ་སྐབས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྩ་གཞུང་ཕྱི་གཞུང་ཀུན་ཐུགས་འཛིན་གྲུབ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་ཐུགས་ཞང་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། པཎ་གྲུབ་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཐེབས་སྐབས་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བའི་དྲུང་དུ་ལེགས་བཤད་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་མཐའ་ཡས་པ་ཐུགས་ལ་བཅུད། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལ་ཟིན་བྲིས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་སྐབས་ཚར་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་ས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་འཛམ་མགོན་བླ་མ་དང་ལྷན་དུ་མང་མཁར་ཁའི་ཤུའི་སྒྲོག་ཕུག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་དམ་ལ་གཞོལ་བ་ནས་བརྒྱུད་རྟུང་ཟིན་པའི་ཉམས་སྟར་རྒྱུན་དུ་ཟུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རྗེ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་ཆོས་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་པོ་ཞུ་ནས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ར་པ་ཚལ་གུང་མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་དབང་བཀའ་མང་པོ་ཞུས་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་ཁྲིད་ཁྲ་རྣམས་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྐྱངས། ལྷག་པར་སེམས་འཛིན་འཕྲུལ་འཁོར་བསླབ་སྦྱོང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་ཆོས་གླིང་གི་སློབ་དཔོན་མཛད། སོ་འདིའི་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་དཀྱུན་ཆོས་སྡེ་མཁན་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཁན་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ལས་སློབ་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་བར་ས་ག་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་རིང་ལ་ཚད་གཉིས་དང་། འདུལ་མཛོད་ཟུང་། དབུ་ཕྱིན་གཉིས། བྱམས་ཆོས་རིགས་གཏེར་རྣམས་ལ་འཆད་ཉན་ཞུན་དུས་ཐོན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་གཤོངས་ཀྱི་ཁྲིར་ཐེབས་པ་ནས་དགུང་ལོ་རེ་བཞི་བར་ལོ་བཅུ་གཉིས་གདན་ས་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པར་འདར་གྲོང་ཆེ་ཆོས་འཁོར་ཡང་རྩེའི་ཆོས་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་གདན་ས་ཉིས་ཚོགས་ལྷ་བུ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་བཞི་པར་མཉན་ཡོད་བྱ་གཤོངས་ཀྱི་ཁྲི་པ་མཛད། དེ་ནས་རང་གི་གདན་ས་ཚལ་དུ་ཆོས་རྗེ་འཕེལ་རོང་པ་བསྒོ་གཞག་གནང་། ཁྲི་ཐོག་རིང་དགོན་པའི་འཆད་ཉན་ཧ་ཅང་ཡར་འཕེལ་བྱུང་ཁར། འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་། ཆོས་སྐུ……

ཉམས་དགའ་བར་བསྒྲུབ་པ་སོགས་ཕྱག་རྗེས་ཆེ། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དགོན་པ་སེང་རྫོང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཡུལ་སློབ་བཤད་ཆོས་ར་ཁྱུའི་གླིང་བསྐྲུན་ཏེ་དེ་གར་དད་འདུས་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་རང་རང་རེ་བའི་ཐབ་ཚོས་ཅི་རིགས་བསྩལ། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པར་དཔལ་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། མཁས་གྲུབ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ཕྱོགས་ཐང་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་མགོན་སླ་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་ནང་པ་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་མཆོག་སོགས་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་བླ་མ་མང་པོར་བསྙེན་གནང་གིས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སོན་པར་མཛད་དེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང་། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་བཞིན་མཛད། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མའི་ཚོགས་ཀུན་ཆོས་རྗེ་དཀའ་རོང་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་འབུམ་པ་མེར་བློ་བ། ཆོས་རྗེ་ཆ་ལུང་པ་སོགས་ཆོས་རྗེའི་མཚན་ཐོབ་པ་དང་། རབ་འབྱམས་སྨྲ་བ། དཀའ་བཅུ་པ་སོགས་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་བ་བྱོན། གསུང་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད》《ཐ་སྙད་རིག་གནས་ལྔའི་བྱུང་ཚུལ》《ཕྱག་ཆེན་རྩོད་སྤོང》《ཕྱག་ཆེན་ཡང་ལན》《རྒྱུད་མན་ངག་གི་བརྒྱུད་འདེབས》《ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པ་དང་འགྲེལ་པ》《རབ་གནས་ཀྱི་ཆ་ག》《བཟང་དྲུག་གི་ལག་ལེན》སོགས་ལེ་ཚན་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་བ་དཔར་ལ་འཕོད་པ་དང་མ་འཕོད་པ་ཕྱིན་བསྡོམས་པོད་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པར་གྲགས། འདི་པར་མཁས་གྲུབ་གང་ཉིད་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་གྱི་མཛད་རྣམ་རགས་བསྡུས་ཞིག་ཡིན་ཀྱི་ནམ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ལོ་དུས་མ་རྙེད།

མང་པོས་བཀུར་བའི་བརྒྱུད། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་དེ་ལ་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར།

མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་གསུམ། ས་སྐྱོགས་རི་དང་། སྲུང་བ་པ་དང་། གནས་མ་བུ་ཡི་སྡེ་རྣམས་སོ། །

མང་ཡུལ། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་མང་ཡུལ་ཏེ། དེ་རྗེན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁོར་བཙན་བཀྲོངས་རྗེས་དེའི་སྲས་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་སུ་བྲོས་ནས་བུ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་མངའ་བདག་དཔལ་གྱི་རིག་པ་མགོན་གྱིས་བཟུང་བའི་མངའ་ཁུལ་རྣམས་ཡིན།

མང་སྲོང་མང་བཙན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་གྱི་སྲས། འདིའི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མེས་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདས་པའི་ལོ་དེར་འཁྲུངས་ཤིང་། ལོ་གསུམ་རིང་གསང་བ་བྱས། དགུང་ལོ་གསུམ་ལ་སླེབས་དུས་སྲིད་ཁྲིར་བསྐོས། བློན་པོ་མགར་གྱིས་ཕྱོགས་བྱས་ཏེ་ཆབ་སྲིད་ལོ་བཅོ་ལྔའི་བར་བསྐྱངས་པའི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་མགར་སྟོང་བཙན་སྐྱར་ཞང་གི་གོང་མར་འཚམས་འདྲི་ཞུ་བར་སོང་སྐབས་མགར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་པ་དང་སྲིད་ཁྲིར་བཞུགས་པ་བཅས་བཤད་པ་ཐོས་པར་བརྟེན་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དུ་མང་སྲོང་མང་བཙན་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་བྲིས་པ་ཡིན་དེས་སྙམ།

མད། བདེན་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག་སྟེ《དག་ཡིག་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ》ལས། མད་ནི་བདེན་པའི་ཞེ་སའོ་ཞེས་གསུངས།

མན་ངག གཞུང་དོན་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་སྐབས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ཉམས་མྱོང་།

མན་ངག་གི་གནད་བདུན། ཁམས་འདུ་ལུགས་གསུམ་གྱིས་ལམ་ཕྱོགས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་གནད། སེམས་གནད་ལུགས་གསུམ་གྱིས་ཧྲིད་དེ་འཛིན་ཏེ་རྒྱ་ཤེས་པའི་གནད། ཉམས་གསུམ་གྱིས་གང་ཡང་ཧྲིད་དེ་འཛིན་དུ་ཤེས་པའི་གནད། རྡོད་གསུམ་གྱིས་ཉམས་གང་ཤར་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྐྱོང་བའི་གནད། ལམ་འཁྱེར་ལུགས་གསུམ་གྱིས་ཧྲིད་དེ་འཛིན་ཏེ་བྲག་ཤེས་པའི་གནད། ཁམས་འདུས་པ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གྱི་ས་མཚམས་ཤེས་པའི་གནད། ཉེན་འབྱེལ་གསུམ་གྱིས་རེ་དོགས་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་གནད་དོ། །

མན་ངག་གི་དཔེ་དོན་རྟགས་གསུམ། མཚོན་པའི་དངོས་པོ་ཟླས་ལ་ཞིག དོན་ནི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། རྟགས་ནི་ཡིད་ཆེས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་པདྨས་གསུངས། གསལ་བར་བྱེད་ན་དཔེའམ་བརྡའི་དོན་བགྲོལ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད། དོན་གྱི་གདན་ལ་ཕབ་ནས་སྟོན། ཞེས་པས། དཔེ་ནམ་མཁའ། དོན་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ། རྟགས་རོལ་པ་འགག་པ་མེད་པའོ། །

མན་ངག་རྒྱུ་འབྲས་རིམ་པ་ལྔ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། བདག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོས་པར་འདུག དེའི་རྒྱུར་ཕན་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་དུ་གཟོ་བ་དགོས་པར་འདུག དེའི་རྒྱུ་སྙིང་རྗེ་དགོས་པར་འདུག དེའི་རྒྱུར་བྱམས་པ་དགོས་པར་འདུག དེའི་རྒྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མར་ཤེས་པ་དགོས་པར་འདུག་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕ་མ་ཡིན་པས་དྲིན་རེ་ཆེ། འདི་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ། བདེ་ཞིང་སྐྱིད་ན་ཅི་མ་རུང་། འདི་རྣམས་བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཞག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ། །

མཛ་ལུའི་ནང་ཚངས་ཅན། ཕྱིན་བལ་གྱི་བར་ཚངས་ཡོད་པའི་གོས།

མཎྜལ། དེ་ཡང་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་མཁས་གྲུབ་ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་ཉམས་བཞེས་གནང་བའི་མཎྜལ་ཞེས་པ་དེ། བོད་སྐད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་ལ། དཀྱིལ་ནི་སྙིང་པོ་དང་། འཁོར་ནི་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པས་སྙིང་པོ་ལེན་པ་ཞེས་པའོ། །ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དང་། ཚོགས་གསོག་སྒྲིབ་སྦྱང་། ཆོས་འཆད་ཉན་གྱི་སྐབས་སུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན། མཎྜལ་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱི། ནང་། གསང་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅས་ཀྱི་མཎྜལ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིའི་མཎྜལ་ལ། ཚོམ་བུ་བདུན་མ་དང་། ཉེར་ལྔ་མ་དང་། སོ་བདུན་མ་སོགས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ས་གཞི་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཀྲམ། །རི་རབ་གླིང་བཞི་ཉི་ཟླས་བརྒྱན་པ་འདི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་ཕུལ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག ཅེས་པ་ལྟར། རི་རབ་དང་གླིང་བཞི་ཉི་ཟླ་བཅས་བདུན་ཡིན་ལ། ཉེར་ལྔ་མ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དང་། ཕྱིའི་ལྕགས་རི་དང་། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན། གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ་བཅས་ཏེ་ཉེར་ལྔ་ཡིན། སོ་བདུན་མ་ནི་དེ་བཤད་པས་གཞན་རྣམས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཇི་ལྟར་ཆགས་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས། དེ་ཡང་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་མངོན་པ་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་། མངོན་པ་འོག་མ་མཛོད་ནས་བཤད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པ་ལས། སྟོང་བསྐལ་གྱི་ཉི་ཤུ། ཆགས་བསྐལ་གྱི་ཉི་ཤུ། གནས་བསྐལ་གྱི་ཉི་ཤུ། འཇིག་བསྐལ་གྱི་ཉི་ཤུ་སྟེ་བརྒྱད་བཅུའོ། །བསྐལ་པ་སྔ་མ་སྟོང་ནས་ཕྱི་མ་མ་ཆགས་བར་དེར་སྟོང་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད། དེ་ཡང་ཐ་མ་དེ་སེམས་འཇིག་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་མ་ཆགས་ཚུན་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་ལོ་མང་པོའི་བར་རླུང་འཁྲུགས་ནས་ནམ་ཞིག་ན་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས། དེའི་སྟེང་དུ་གནས་གཙང་ལྷ་ནས་ཆར་རྒྱུན་ཡུན་རིང་བབས་པས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ཆགས་པ་ལས་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ནི་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིར་གྱུར། དེའི་སྟེང་དུ་ཆར་རྒྱུན་གྱིས་ཆུ་དཀྱིལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་ཞིག་རླུང་གིས་བསྲུབས་པས་སྙིང་པོ་རི་རབ། འཕྲེད་གསེར་རི་བདུན། ཐ་མ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་ཕྱིའི་ལྕགས་རི་རྒྱར་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གསུམ་དང་དྲུག་འབུམ་ཉིས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་བཅས་ཆགས། གསེར་རི་བདུན་གྱི་བར་རོལ་མཚོ་བདུན་གནས་ལ། དེའི་ཕྱི་རོལ་གླིང་བཞི་སྟེ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་ནི་དབྱིབས་ཟླ་

གམ་ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་སྟེ། བརྩད་ཁ་ལ་ལུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ། སྟོར་འཛམ་བུ་གླིང་མིང་ཆ་དབྱིབས་ངོས་གསུམ་ལ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་རེ་དང་གཅིག་ལ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི། ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་ཟླུམ་པོ་ཁྱད་ཀར་བདུན་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་གྲུ་བཞི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད། དབུས་སུ་རི་རབ་རིན་ཆེན་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི། ཞེང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི། ཆུར་བརྒྱད་ཁྲི་ནུབ་ཅིང་། བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས། རྒྱ་མཚམས་ནས་ཕྱེད་ཀྱི་བར་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི། སྟེང་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བཅས་ཡོད། གླིང་བཞིར་རང་རང་གི་གླིང་ཕྲན་གཉིས་རེ་ཡང་དབྱིབས་གཙོ་བོ་དང་འདྲ། ཕར་གླིང་ནང་དུ་རིན་ཆེན་རི་དང་། སྟོར་དཔག་བསམ་ཤིང་། ནུབ་ཏུ་འདོད་འཇོའི་བ། བྱང་དུ་མ་རྨོས་ལོ་ཐོག དེ་དག་གི་བར་སྣང་ལ་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ནི་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ལྡན་པ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་དང་ཉིན་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་འབུམ་དུ་བསྐྱོད་ཐུབ། དེའི་མཐུ་ལས་ནམ་མཁར་དཔུང་ཚོགས་བཞི་དྲངས་ནས་གླིང་བཞི་དང་ལྷ་གནས་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ནི། རིན་ཆེན་བཻཌཱུརྻ་ཟུར་བརྒྱད་ལྡན་པ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་མཚན་མོ་འང་ཉིན་མོ་ལྟར་བྱེད་ནུས་པ་ཚ་གདུང་སེལ་བ་དུས་མིན་འཆི་ནད་ནད་རྣམས་ལས་སྐྱོབ་ཐུབ་པ་ཡིན་ལ་གང་བསམ་འགྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གོ །བཙུན་མོ་རིན་ཆེན་ནི། ལྷ་ན་ལུག་པའི་བུད་མེད་ལུས་དང་ཁ་ནས་དྲི་ཞིམ་ཐོ་བ། གང་གིས་རེག་ན་བདེ་མཆོག་སྐྱེར་བ། བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་ལྷ་ནད་སེལ་བ། བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཞིག་གོ །བློན་པོ་རིན་ཆེན་ནི། འཚེ་བ་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤངས་མེད། ཡང་དག་པའི་ལས་ལ་དཀའ་ངལ་གྱི་སྐྱོ་བ་མི་མངའ་བ། ཁའི་བདག་པོ་མ་སྨོས་ཀུང་བསམ་པ་ཤེས་ནས་སྒྲུབ་པ། དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གོ །གླང་པོ་རིན་ཆེན་ནི། གླང་ཆེན་པས་པ་སྟོང་གི་ནུས་ཤུགས་ཅན། ཉིན་གཅིག་ལ་འཛམ་གླིང་ལན་གསུམ་བསྐོར་ཐུབ་པ། སྐྱད་པ་སྣ་མོ་ཞིག་གིས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ། གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་དང་མི་ཁྲོ་བ་དལ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཞིག་གོ །རྟ་མཆོག་རིན་ཆེན་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོ་རྨ་བྱའི་གཞུག་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། མདོག་དབྱིབས་བོང་ཚོད་ལྡན་ལུས་ཚོགས་པ། ཉིན་གཅིག་ལ་འཛམ་གླིང་ལན་གསུམ་བསྐོར་ཐུབ་པ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བཞོན་པ་ཞིག་གོ །ཁྱིམ་བདག་རིན་ཆེན་ནི་འབྱོར་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་གོ །དམག་དཔོན་རིན་ཆེན་ནི་གཞན་དབང་དུ་བསྡུ་བར་ནུས་པ་ཞིག་གོ །འདོད་དགུ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ་དང་། ཀུན་རིག་ནས་བཤད་པའི་སྒེག་མ་དང་། འཕྲེང་བ་མ། གླུ་མ། གར་མ། མེ་ཏོག་མ། བདུག་སྤོས་མ། སྣང་གསལ་མ། དྲི་ཆབ་མ། ཉི་ཟླ་གཉིས། རིན་ཆེན་གདུགས་དང་། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཏེ་སོ་བདུན་ནོ། །མཎྜལ་འབུལ་ཚུལ་ནི། མཎྜལ་ས་གཞི་རབ་གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཕྲིན་ཟངས་ལི་རག་སོགས་དང་། ཐ་མ་ཤིང་རྡོ་སོགས་ལས་གྲུབ་པ། དབྱིབས་སྒོར་མོ། ཁ་དོག་མ་ངེས། ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་ཆེ་བ་ལ་ཚད་མེད། ཆུང་མཐའ་ཡོར་པ་ལས་མ་ཆུང་བ་གལ་ཆེ། བར་རིམ་གསུམ་དང་བཞི་གང་ཡང་ཆོག་ཅིང་མེད་ཀུང་སྐྱོན་མེད། ཚོམ་བུའང་རབ་རིན་ཆེན། འབྲིང་དུང་དང་མགྲོན་བུ། ཐ་མ་ནས་གྲོ་སོགས་དང་། མ་འབྱོར་ན་བྱེ་མ་དང་ས་སོགས་ཀྱང་རུང་། གུར་ཀུམ་དྲི་བཟང་བ་བྱུང་ལྡན་བྱུགས་ཤིང་། ལག་གཡོན་དུ་ཚོམ་བུ་ཐུན་ཙམ་བཟུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ས་གཞི་འཛིན་ནས། ལག་གཡས་ཀྱི་ལག་ངར་གྱིས་མང་དུ་ཕྱིས་ཏེ་ཚོམ་བུ་འགོད། དེ་ཡང་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ནས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བར་ཚོམ་བུ་རེ་རེ་འགོད་ནས་ཏོག་བཙུགས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དང་འདི་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་མཐར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གླིང་བཞི་རི་རབ་མཐའི་ལྕགས་རི་དང་བཅས་པ་རང་གི་ལག་པས་ཡར་བཀྱག་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ལ་དབུལ་བར་བགྱིའོ། །བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་

མཆོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབུལ་རུང་ཡང་མཎྜལ་ལ་མི་འགྲོ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་གི་བློས་བླངས་ཏེ་ལག་ན་ཡོད་པར་བསམས་ནས་ཕུལ་ན་མཎྜལ་ལ་སོང་བ་ཡིན། མཎྜལ་ས་གཞི་ཆུང་དུའི་སྟེང་དུ་སྟོད་བཀོད་དེ་དག་མི་མོང་སྙམ་པའི་དོགས་པ་མི་དགོས་ཏེ་གཡག་རྭའི་ནང་རྡོ་སི་ལའི་སྐུ་ཆུང་དུ་མ་སོང་བར་བཞུགས་པ་དང་འདྲ། སྒྲ་ཙམ་ཁྲིད་ལ་དུས་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡང་བསམ་དགོས། ཚོགས་གསོག་སྒྲིབ་བྱང་ཀུན་ལ་མཎྜལ་དེ་སྟོབས་ཆེ། བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་རེར་དུས་དྲུག་མ་ཆད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ནང་གི་མཎྜལ་ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་མཎྜལ་དུ་བསྒྱུར་ནས་འབུལ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་། ལུས་ཀྱི་པགས་པ་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དང་། ཁྲག་གིས་ཆག་ཆག་དང་། ཡན་ལག་གླིང་བཞི་དང་། ཉིང་ལག་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད། ཁོག་པ་རི་རབ། མགོ་བོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་། མིག་གཉིས་ཉི་མ་ཟླ་བ། སྙིང་ནི་ནོར་བུ། དབང་པོ་ནང་ཁྲོལ་རྣམས་ལྷ་མིའི་དཔལ་འབྱོར་དུ་བསྒྱུར་ནས་འབུལ་བ་དེ་ཡིན། འདི་ནི་བྱ་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བ་ཡིན་ནོ། །གསང་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཎྜལ་ནི་རེ་ཞིག་སྐབས་ལ་བཞག་གོ །ཆོས་གང་ཉན་ཡང་བླ་མར་མཎྜལ་འབུལ་དགོས། ཆོ་ག་གང་གཏོང་ཡང་མཎྜལ་འབུལ་དགོས། སྔོན་འགྲོ་བཞིའི་ནང་ལ་ཡང་མཎྜལ་གྱི་ཁྱད་ཆེས་པ་ཡོད་པས་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །

མཎྜལ་བཞི། ཕྱིའི་མཎྜལ་དང་། ནང་གི་མཎྜལ་དང་། གསང་བའི་མཎྜལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཎྜལ་ཏེ་བཞི།

མའི་ཡི་གེ་བདུན། ཀ ག བ ཟ ར ལ ས

མར་ཀ་ཏ། འདི་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཡུལ་མིང་ག་ལ་དང་། ལྷུ་ནས་ཐོན་པ་མདོག་ལྗང་ཁུ། འགའ་ཞིག་ཏུ་རྡོའི་སྙིང་པོར་ངོས་འཛིན་པའང་འདུག་ཅིང་། བོད་སྐད་དུ་མར་གད་ཅེས་པ་མཐུན་ཞེས་པའི་ཟུར་ཆག་ཡིན་ནམ་སྙམ།

མར་ཁད། མར་ལྡང་རྒྱག་དུས་ཀོ་བ་དང་རྒྱན་བུ་སོགས་ཀོ་བའི་ཁྲལ་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

མར་པ་དོ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག འདི་ཉིད་ཡ་འབྲོག་དོ་ནང་དུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་རྟ（1042）ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས། 《འཕགས་པ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་རྟོགས་པ་ལེའུ་བདུན》《ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་རྡོ་རྗེ་གདེངས་པའི་རྒྱུད་ཁམས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ》ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གཅིག་པ། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟོག་པ》ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཞི་སྟེ་རྟོག་པ་བཞི་པར་གྲགས་པ། བསྟན་འགྱུར་ལས། 《ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་དུག་གཉིས་པའི་སྐབས་ཐབས》《འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ》དང《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རིམ་པ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པ》《བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་བདེ་མཆོག་སྙིང་པའི་ཐབས་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ》ཞེས་བྱ་བ། 《ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོ་ག》《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ》《དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུ་འཕྲུལ་སྤྲིན་པ》ཞེས་བྱ་བ་སོགས་མང་ངོ་། །

མར་པ་ལོ་ཙྪ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། རབ་བྱུང་དང་གི་ལོ་སྐོར་དྲུག་ཅུ་ཐ་མའི་ཆུ་བྱི（1012）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་སྦྲུལ（1097）ལོ་བར་འཚོ་ཞིང་བཞེས། འདི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལྟར་བྲིས། དགུང་ལོ་གྱ་དྲུག་བཞུགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་ཡིན། འཁྲུངས་ཡུལ་ལྷོ་བྲག་ཆོང་ཆུས་འཁྲེར་ཞུ། ཡབ་མར་པ་དབང་ཕྱུག་འོད་ཟེར་དང་ཡུམ་རྒྱལ་མོ་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་མིང་སྐྱིད་བཞིའི་གཉིས་པ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སཾསྐྲྀ་ཏའི་སྐད་དང་སྒྲ་རིག་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་གསེར་སྲང་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བསྡུས་ཏེ་བལ་པོར་ཕྱིན། དེ་ནས་ཁ་རག་གཉོས་ལོ་ཙཱ་བ

དང་མཉམ་དུ་བྱང་ཡང་ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས། མར་པ་རང་ཉིད་ས་རྒྱའི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཆེད་དུ་བལ་པོར་ལོ་གསུམ་རིང་བཞུགས་ཏེ་དེའི་རིང་བལ་པོ་སྤྱི་ཐེར་བའི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་དྲུང་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་གསན། དེ་ནས་སླར་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པའི་དྲུང་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་མ་ཧཱ་མཱ་ཡ་གསན་ནས་གསེར་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་བོད་དུ་ཚུར་ཐེབས། གསེར་མང་པོ་བསྡུས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་སྐབས་ནཱ་རོ་པ་སྤྱོད་པ་ལ་གཤེགས་ཟིན་ཡང་དཀའ་བ་མང་པོ་སྤྱད་ནས་བཙལ་བས་ནགས་གསེབ་ཤིག་ཏུ་མཇལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ལ་བོད་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་ཏེ་བདག་མེད་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། ལོ་ཤས་ནས་སླར་ཡང་གསེར་བསྡུས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ནས་བླ་མ་མཻ་ཏྲི་པ་དང་མཇལ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། ཞེ་སྦྱིར་རྒྱ་གར་དང་བལ་པོ་བཅས་སུ་ཡར་ཚུར་འགྲོན་སྐབས་ཁྲིས་པོ་བསྡམས་ནས་ཞབས་ཐང་དུ་ཐེབས་ཏེ། དུག་སྦྲུལ་གྱི་གླིང་དང་། ཀྱི་ཐང་། དུག་ཆུ་བཅས་བགྲལ་ནས་དཀའ་སྤྱད་ཚད་མེད་པ་མཛད་དེ་བོད་དུ་ཚུར་ཐེབས་སྐབས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་མང་པོ་བསྣམས་ཏེ་དེ་དག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་གནང་།

དགུང་ལོ་གྱ་དྲུག་པ་ལ་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་ཁག་ཆེ་བའི་ནང་མ་འཁོད་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱས་ཤོས་ནི་ཁྲོད་ཚང་པ་སྣ་ཚོགས་རང་གྲོལ་གྱིས་མཛད་པའི《མར་པའི་རྣམ་ཐར་མཐོང་བ་དོན་ལྡན》ཞེས་པར་གཟིགས།

མར་པ་ལོ་ཙྪའི་བཀའ་སྲོལ་བསྒྲེ་བའི་གདམས་ངག་སྒོམ་ཚུལ་བཅོ་བརྒྱད། བསྐྱེ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྲིད་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྲིད་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་ལའང་རྣམ་པ་ལ་བསླབ་པ། ཐིག་ལེ་ལ་བསླབ་པ། ཟུང་འཇུག་ལ་བསླབ་པ་གསུམ། རྫོགས་རིམ་ལ་གཏུམ་མོ་སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་གསུམ། གཏུམ་མོ་ལ་རང་ལུས་ཐབས་ལྡན་དང་གཞན་ལུས་ཤེས་རབ་གཉིས། སྒྱུ་ལུས་ལ་ཉམས་སྒྲོང་མ་སྒྲོས་པ་སྒྲིད་པ་སྣ་ལམ་སྒྱུ་མ། སྒྲོས་པ་བརྟན་རྒྱས་སུ་བྱེད་པ་བསད་པར་གྱི་སྒྱུ་མ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་སྦྱང་བ་སྒྱུ་མ་དང་བར་དོ་སྒྱུ་མ་གཉིས། འོད་གསལ་ལ་རང་བཞིན་འོད་གསལ། སྒོམ་པའི་འོད་གསལ། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་ངག་བཞི་བཅས་སོ། །

མར་མེ་དང་མར་མེའི་འོད་བཞིན། རྒྱུད་འཐེན་པས་སེམས་ལུས་ལ་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་ཆང་དང་སྦྱོས་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། མར་མེ་དང་དེའི་འོད་བཞིན་དུ་སེམས་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དང་། རྩིག་པ་དང་དེའི་རི་མོ་བཞིན་དུ་སེམས་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ལས་མར་མེ་དང་མར་མེའི་འོད་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ལུས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དཔེའོ། །

མར་ལུགས། གསང་འདུས་ཀྱི་མན་ངག་གནད་ཆེ་བ་རྣམས་གཙོ་བོ་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་ལ་མངའ་བ་ཡིན་པས། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་མར་ལུགས་སུ་གྲགས། མར་ལུགས་ནི་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཡིན།

མར་ལུགས་གུར་བརྟགས་ལམ་གསུམ། དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྡོ་རྗེ་གུར། བརྟག་གཉིས། སམྦུ་ཊ་བཅས་རྒྱུད་གསུམ།

མལ་གྱི་ལྷོ་གྲོས་གྲགས། (མལ་ལྷོ་གྲོས་གྲགས་ཞེས་པའང་སྣང་) ༡༡ ལམ་སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བྱོན། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་མགོན་པོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་མ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མགོན་པོའི་དངོས་སློབ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་བྷ་ཡ་ཀ་ར་ལས་གསན་པ་ཤྲཱི་ཁྲག་ཐུང་ལྷགས་དཔར་མ་སྐྱེལ་པ་ཉི་མ་འབར་ལ་གནང་ནས་ཁྱིམ་པེར་ནག་ཅན་དུ་གྲགས། བྲམ་ཟེ་མཆོག་སྲིད་ནས་པདྨ་ཀ་ར། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ལ་གནང་སྟེ་ཕྱིས་ཞལ་གྱི་གདམས་ངག་གནང་པའི་ཐབས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀུན་སྙིང་ལ་གནང་སྟེ་ཕྱིས་ཤུར་མགོན་དུ་གྲགས་སོ། །

འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས།《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ》《རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་ཕྱིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ》ཞེས་བྱ་བ།《ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས》ཞེས་བྱ་བ་དང་དེའི་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ།《གདམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ》《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ》ཞེས་བྱ་བ།《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་སྒྲ》ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་པ་བཅས་སོ། །

མལ་སྟོབས་དང་སྐྱ་རིམ། དགོང་མོའི་ཞག་ས་དང་ཞབས་བརྟན་རིམ་གྲོ།

མལ་ཡེར་ཤ་བ། གུར་ཐང་ཀླ་མ་ཞང་གི་ཙ་བའི་ཀླ་མ་དྲུག་གི་གྲུབ་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་།

མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི། དགའ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ། ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་བཞི།

མས་དབེན་གྱི་སྲིང་མོ། མ་མེ་གཅིག་པའི་སྲིང་མོ་ལ་གོ་དགོས།

མི་སྲུས་ལག་གི་སླེབས་ན། གྲུ་པ་མ་ཡིན་པའི་མིས་ལག་པ་བསྐྱལ་ནས་ཉེས་བརྟང་བཏང་བ་བྱུང་ན།

མི་ཁོམ་པའི་གནས་བརྒྱད། དམྱལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས། ལྷ་ཚེ་རིང་པོ། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་མ་ཚང་བ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ། ལོག་ལྟ་ཅན་རྣམས་སོ། །

མི་འགྱུར་བ་སྐྱབས་སྦྱིན་ཅན། རིང་ལུགས་རྗེ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བརྒྱུད་ཏུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བོ་མི་འགྱུར་གསུང་ལྡན་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན།

མི་དགེ་བཅུ། སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་པ་དང་། །མི་ཚངས་སྤྱོད་པ་ལུས་ཀྱི་གསུམ། །རྫུན་དང་ཕྲ་མ་ཚིག་རྩུབ་དང་། །ངག་འཁྱལ་ངག་གི་སྡེ་ཚན་བཞི། །བརྣབ་སེམས་གནོད་སེམས་ལོག་ལྟ་སྟེ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་མི་དགེ་བཅུའོ་ཞེས་པ་སྟེ། ༡. སྲོག་གཅོད། ༢. མ་བྱིན་ལེན། ༣. འདོད་ལོག་སྤྱོད། ༤. རྫུན་དུ་སྨྲ་བ། ༥. ཕྲ་མ། ༦. ཚིག་རྩུབ། ༧. ངག་འཁྱལ། ༨. བརྣབ་སེམས། ༩. གནོད་སེམས། ༡༠. ལོག་ལྟ་སྟེ་བཅུའོ། །

མི་དགེ་བའི་ས་བ་ཆེན་པོ་གཉིས། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པའོ། །

མི་འགག་པ། མི་འཇིག་པ།

མི་ངས། མི་ནད་དམ་མུ་གེའི་དོན།

མི་རྩ་བདུན། ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ། རླུང་དང་མཁྲིས་དང་བད་ཀན་དང་། ཁྲག འདུས་པ། སྲིན་བུ། སྐྲན་དང་བཅས་བདུན་ནོ། །

མི་རྒྱང་སེམས་བསྐྱེད། མི་རྒྱང་རྒྱང་གིས་བློ་སྟོབས་ཆེར་སྐྱེད་ཐུབ་པ།

མི་ཆོས་བཅུ་དྲུག ཐི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་ཞལ་ནས། ཡེ་མ། ལྷ་ཆོས་བཟང་པོ་བསྒྲུབ་པར་མ་ནུས་ཀྱང་། །མི་ཆོས་དྲང་པོ་ལུགས་བཞིན་སྲུང་བ་ན། །མཐོ་རིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །མཐོ་རིས་ཐོབ་ན་ཐར་ལམ་སྐལ་བ་ཡིན། །སྒྲུ་ངན་འདས་པ་འང་དེའི་རྒྱུར་ཡོད་པས། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཅིང་དད་པ་སྤྱི་བརྟན་མེད། །དོན་དམ་འབྲས་བུ་ཆོས་ལ་མིན་ཏུ་སོས། །གཙུག་ལག་ལ་སོགས་འབྲི་ཀློག་ཁ་དོན་བསླབ། །བྱ་བ་གང་ལའང་རན་ཚོད་ཐིན་པར་བྱེད། །མ་བརྟག་ཡས་ལ་མི་འདུག་ཁ་མི་སྨྲ། །མཛོ་ལ་ཡར་བལྟ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་སློབས། །ཕ་མ་ལ་སོགས་དྲིན་ལན་རིན་གྱིས་བསབ། །ཕུ་ནུ་ལ་ཚན་ནང་དུ་ཐོང་ཡངས་བསྐྱེད། །ཀུན་ལ་རིན་པས་བཀུར་བསྟི་བྱེད། །ཁྲིམ་མཚེས་ལ་སོགས་འགྲོགས་མཐར་བྱམས་པ་དང་། །ཤག་རིགས་དགའ་བཞེས་ཀུན་ལ་ཕན་ཡང་བཏགས། །གྲོང་འབྲེལ་གཞན་འདུན་ཀུན་དང་མཐུན་པར་བྱ། །སྐྱོན་པའི་མི་ལ་དྲིན་གྱི་སྐྱབས་འོག་གཞུག །རྒྱལ་ཁམས་ཡུལ་སོགས་བདེ་བའི་གྲོས་གཞིར་

བཟུང་། །ཕྱི་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་འདུད། །རང་གི་བློ་ཡང་ལས་མཐའ་ཆོས་ལ་གཏད། །དེ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་སོལ་སྲོད་ཆེ་འཕོས་ནས། །མི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཁྲམ་ཙུ་ཙུ་གསུམ་ཕྱ། །སྙིན་ཆེན་ཐོབ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་རྙེད་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

མི་ཆོས་ཆེན་མོ་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བའི་སྟེང་དུ། ༡. མ་ལ་མའི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་གུས་བཀུར་བྱ་བ། ༢. ཕ་ལ་ཕ་ཡི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་གུས་བཀུར་བྱ་བ། ༣. དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་དེ་ཡི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་གུས་བཀུར་བྱ་བ། ༤. རིགས་མཐོ་བ་དང་རྒན་རབས་ལ་གུས་བཀུར་ཞུ་བ། ༥. དྲིན་ཅན་གྱི་མི་ལ་དྲིན་ལན་འཇལ་བ། ༦. གཞན་ལ་གཡོ་སྒྱུ་བྱས་ནས་མགོ་བསྐོར་མི་གཏོང་བ་བཅས་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། སྔར་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གཏན་འབེབས་མཛད་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ནི། ༡. ལྷ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་གུས་བསྐྱེད་པ། ༢. དམ་པའི་ཆོས་བཙལ་ཞིང་བསྒྲུབ་པ། ༣. ཕ་མ་ལ་དྲིན་ལན་འཇལ་བ། ༤. ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཞེ་མཐོང་ཡོད་པ། ༥. རིགས་མཐོ་བ་དང་རྒན་པར་བཀུར་སྟི་ཆེ་བ། ༦. ཡུལ་མི་ཁྱིམ་མཚེས་ལ་ཕན་གདགས་པ། ༧. བཀའ་དྲང་ཞིང་སེམས་ཆུང་བ། ༨. ཉེ་དུ་མཛའ་བཤེས་ལ་གཞུང་རིང་བ། ༩. ཡ་རབས་ཀྱི་རྗེས་བསྙེག་ཅིང་ཕྱི་ཐག་རིང་བ། ༡༠. ཟས་ནོར་ལ་ཚོད་འཛིན་པ། ༡༡. སྔར་དྲིན་ཅན་གྱི་མི་རྗེད་གཅད་པ། ༡༢. དུ་ཚོད་དུས་སུ་འཇལ་ཞིང་བྲེ་སྲང་ལ་གཡོ་མེད་པ། ༡༣. ཀུན་ལ་ཕྲག་དོག་ཆུང་བ། ༡༤. ངན་པའི་གྲོས་ལ་མི་ཉན་ཞིང་རང་ཚུགས་འཛིན་པ། ༡༥. ངག་འཇམ་ཞིང་སྨྲ་བ་ཉུང་བ། ༡༦. ཐེག་པ་ཆེ་ཞིང་བློ་ཁོག་ཡངས་པ་བཅས་སོ། །

མི་ཆོས་མ་ཡིན། མི་ཆོས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་ཀ་ལ་ཟེར་ཞིང་། མ་ཡིན་པ་ནི་མ་འཛོན་པ་དང་། གོ་མ་ཆོད་པ་གཉིས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

མི་འཆོར་བར་ཐོག་པ། མདའ་འཕེན་པའི་ལག་རྩལ་ལྷ་ཡི་ནང་ནས་དཀའ་ཤོས་ཤིག་སྟེ། མདའ་འཕེན་པའི་ཐེངས་གྲངས་ཇི་ཙམ་འཕངས་པ་རྣམས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཕྱུགས་པར་གཏད་སའི་འབེན་ལ་ཐོག་པ་ལ་ཟེར།

མི་མཇེད་ཀྱི་ཁམས། འདིའི་དོན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་མི་རྣམས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལ་སེམས་བཟོད་བསྲན་ཐུབ་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟོན་གསུང་འབུམ[ཡ]པའི་ནང《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》གྲངས༤༠བར་གསལ།

མི་མཇེད་ཀྱི་བདག་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་བདག་པོ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཚངས་པ་གདོང་བཞི་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རང་ཅག་གི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པས་ན་མི་མཇེད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

མི་འཇིགས་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་རྣམས་མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་སྐྲག་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ་དེ་བཞི་ནི། ང་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་ལྷ་མཆོག་བྲངས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ། ཟག་པ་ཟམས་ཅད་ཟད་པར་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་རྒོལ་བ་གཞན་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ། བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་རྒོལ་བ་གཞན་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་རྒོལ་བ་གཞན་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ་སྟེ། རྒྱས་པར《མངོན་པ་མཛོད་གནས་བརྒྱད་པ》དང《ཤར་ཕྱིན》སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་གསལ།

མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བ། སངས་རྒྱས་རྣམས་མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་སྐྲག་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ནི། ༡. ང་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་ལྷ་མཆོག་བྲངས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅའ་བ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ། ༢. ཟག་པ་ཟམས་ཅད་ཟད་པར་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་རྒོལ་བ་གཞན་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ། ༣. བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་རྒོལ་བ་གཞན་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ། ༤. ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་རྒོལ་བ་གཞན་མེད་པས་མི་འཇིགས་པ་སྟེ། རྒྱས་པར《མངོན་པ་མཛོད》གནས་བརྒྱད་པ་དང《ཤར་ཕྱིན》སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་གསལ།

མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ། ཐར་ཐོས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་རྣམས་མི་བརྗེད་པ་ཞིག་ཐུང་ཆེ། མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན། ཐར་ཐོས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་དྲན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། གཟུངས་སྔགས་ཨ་ར་པ་ཙ་སོགས་ནི་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཕལ་པ་ཡིན། དེ་རྣམས་གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཁམས། (ཤེས་བྱ)བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆ་མང་པོའི་ནང་བོད་མི་ཉག་གམ་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་ཁམས་ཟེར་བ་ནི། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཤིས་ཞྭ་ཟེར་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཐའན་ཤིས། ཀན་སུའུ། ཉིང་ཞྭ་བཅས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་འཚོ་སྡོད་བྱེད་པའི་ཏང་ཞང་མི་རིགས་རྣམས་རྗེས་སུ་སྡོབས་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་ལྡར་ཏེ་ཤུང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་སུ་དེའི་མི་བརྒྱུད་ལི་སི་ཀོང་གི་ཡང་ཚ་ལི་ཅིས་ཆེའན་དང་ལི་ཏེ་མིང་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཤུང་ཧྲུང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་པོ་བྱས་པ་དང་། དེའི་ཙ་བོ་ལི་ཡན་ཧོའུ(李元昊)ཟེར་བས་སྤྱི་ལོ༡༠༣༨ལོར་ཤུང་ཧྲུང་མའི་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་ལོག་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ལི་ཅིང་ཙུང་ནའང་ཞིའོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཤིས་ཞྭ་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཤིན་ཆིང(兴庆)(དེང་སང་གི་ཉིང་ཞྭ་མིང་ཀྲིའུ་ཡི་ཤར་ཧྲོ་རྫོང)ཡིན་ཞིང་། དར་རྒྱས་ཆེ་མོས་སྐབས་སུ་གནམ་ལོག་ཏུ་ཀྲའུ་ཏྲི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནང་དུ་ལྷའི་ཉིང་ཞྭ་དང་། ཐའན་ཤིས་ཧྲང་རྫོང་། ཀན་སུའུ་རྫུབ་ཧྲང་རྫོང་། མཚོ་སྔོན་ཧྲང་ཤར་རྫོང་། ནང་སོག་གི་ས་ཆ་དུམ་བུ་གཅིག་བཅས་ཚུད་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་མིའི་ནང་ཏང་ཤར་ཚང་རིགས་དང་། རྒྱ་རིགས། སོག་རིགས་སོགས་ཡོད། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་བཅུ་བྱུང་ཞིང་། ཉུས་མེད་ནི་ལི་ཡིན། སྤྱི་ལོ༡༠༣༨ནས་༡༢༢༧བར་ལོ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གེར་ཧན་གྱིས་དམག་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པོ་བསད་དེ་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་ཤིས་ཞྭ་རྒྱལ་རབས་མཇུག་བསྒྲིལ་བ་ཡིན།

མི་ཉག་གི་ཧ་ལ་རྣ། འདི་ཁ་མཚམས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ད་ལྟ་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྙེད་མ་ཐུབ་པས་འོལ་ཚོད་ཀྱིས་འཕྲི་མ་སྦྱོངས་ཅིང་རྒྱ་ཡིག་ནང“贺兰山”ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་བརྟག

མི་ཉག་ཙ་མི། མདོ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་གྱི་ནང་ཚན་ཙ་མི། ཡུལ་དེ་ནས་བོད་ཤིལ་བུའི་སྐབས་ཙ་མི་ལོ་ཙྪ་བ་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ་བྱོན་པ་ཡིན་པར་ཤོད་གི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། འོན་ཀྱང་དེང་སྐབས་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མི་ཉག་གི་ཤེས་བྱ་རྒྱལ་རབས་སུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་དེ་ནི་བོད་རིགས་མིན་པའི་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། ཇིང་གེར་ཧན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལག་གི་ནང་ཚེ་མཇུག་ཏུ་བོད་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དབང་དུ་བསྡུས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། མི་ཉག་ནི་བོད་རིགས་རང་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་མཁས་པ་ཚོས…

ཞིབ་དཔྱད་མཛད་པར་ཞུ།

མི་ཉག་རབ་སྐད། སྐད་མདོ་ཁམས་སྐད་དྲུག་གི་ནང་ཚན་མི་ཉག་སྐད།

མི་ཉག་ཏུ་ཡོང་བཟའ། (ཏུ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙུན་ཡང་ཞུ)སྲོང་བཙན་གྱི་རིགས་མཐུན་བཙུན་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་ཀྱལ། མི་ཉག་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྲག་ལྷ་མགོན་པོའི་ལྷ་ཁང་(ལྷུགས་པོ་རིའི་ཀ་ཤམ་འོག་གི་བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་གི་ལྷ་ཁང་འདི་ཡིན)བཞེངས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་"ཏུ་ཡོང་བཟས་བྲག་ལྷ་ཀླུ་ཕུག་གི་ལྷ་རང་བྱུང་རྣམས་གསལ་བར་བསྐོས་ཏེ་ཞོ་ལ་བཀྲུད་བརྒྱ་སྟེའི་དུས་བྲག་ཕྱི་བྲི་རི་ཕེད་པ་ལ་ཚ་བྲི་རི་ཕྱིན་ནས་བྲག་ལ་སྐོར་ཁང་བསྐོས"ཞེས་གསལ་བ་སྟེ་དེང་གི་དུས་སུ་ཡང་རང་ཅག་ཚང་མའི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་བྲག་རྡོ་སྐོར་ཁང་ཅན་གྱི་བྲག་ལ་རྗེ་བོ་ཤཱཀྱའི་སྐུ་གཟུགས་འབུར་དུ་དོད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷ་སྐུ་དང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་བྲག་ཕུག་འདི་ཡིན། གཞན་ཡང་ཏུ་ཡོང་བཟས་ཤིག་མང་ཚལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞེས་པའང་སྣང་།

མི་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་བ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། སྐད་ཆ་སྨྲ་ཤེས་པ་དང་བསམ་བློ་གཏོང་ཤེས་པའི་མི།

མི་མཉམ་དང་མཉམ་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོའོ། །

མི་བསྐྱེངས་པ། མི་འཇིགས་པའི་དོན།

མི་ཏྲ་ཛོ་ཀི། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རལྦའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཉེ་ལོ་པའི་དངོས་སློབ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་ཁ་སརྤ་ཎི་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྒོམས་པས་སྤྱན་རས་གཟིགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའོ། །དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་བོད་མའི་གླིང་དུ་དེ་བ་ཌཱ་ཀིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་མཇལ། རིགས་ཀྱི་བུ་མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིག་ཅེས་དང་། ཕ་ར་ཧ་སིའི་རྒྱལ་པོས་ཞག་བདུན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུས་གཅིག་ལ་བསྐུར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་དང་ལྡན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་འདི་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས། གཙང་སྟོད་ལ་ཟླ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བཞུགས་ཤིང་། མཁས་བཙུན་མང་པོ་ལ་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསུངས། ཁྲོ་ཕུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པར་རབ་གནས་མཛད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས། མི་ཏྲ་བརྒྱ་རྩར་གྲགས་པའི་དབང་ནི་གྲུབ་ཆེན་འདི་ལས་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བའོ། །

མི་གཏུབ་པའི་ཐུ་སྒྲོད། གཏོད་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཐུ་སྒྲོད།

མི་རྟག་པ། སྐད་ཅིག་མ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། སྐབས་འདིའི་སྐད་ཅིག་མའི་འཇིག་ཚུལ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། བྱེ་སྨྲས་དངོས་པོ་ལ་རྟག་མི་རྟག་འདོད་ཅིང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ཟེར་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་སྲིད་མི་འཐད་ནས་འདུས་བྱས་རྣམས་དང་པོར་སྐྱེས། དེ་ནས་གནས་དེ་ནས་འཇིག་ཅེས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་འདོད། དེས་ན་བྱེ་སྨྲས་མི་རྟག་པ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འདོད་མོད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ལས་གཞན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་མི་འདོད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་མེད་འདུས་བྱས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་ཙམ་ནས་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཡང་བྱེད་ཀྱི། ཕྱིར་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་རག་ལས་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དེ་ཡིན།

མི་རྟག་པ་གཉིས། རགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ། ཕྲ་བ་སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པའོ། །

མི་རྟག་པ་གསུམ། གཟུགས། ཤེས་པ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད།

མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མི་རྟག་པ་དང་། ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆ་ནས་དངོས་པོར་འཛོག་པ་ཡིན།

མི་རྟག་པའི་དཔེ་བརྒྱད། སྐར་མ། རབ་རིབ། མར་མེ། སྒྱུ་མ། ཟིལ་པ། ཆུ་བུར། རྨི་ལམ། གློག སྤྲིན་ལྟ་བུ།

མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཉིས། མེད་པ། རྣམ་པར་འཇིག་པ། འགྱུར་བ། བྲལ་བ། ཉེ་བ། ཆོས་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་རྒྱུན་ནང་སོགས་སྣ་ཚོགས་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱུད་པ། སྣོད་ཆག་འཇིག་གི་མཚན་ཉིད།

མི་རྟོན་པ་བཞི། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་པ། ཚིག་ལ་མི་རྟོན་པ། དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་པ། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པའོ། །

མི་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན། ཀླུ་ཤེས་པ། དོན་གོ་བ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ།

མི་ཐུབ་ལྔ། 《པདྨ་བཀའི་ཐང་ཡིག》ལས། མི་ཐུབ་ལྔ་འབྱུང་གསུངས་པ་ནི། བུད་མེད་ཀྱིས་ལུས་མི་ཐུབ། བཙུན་པས་སྡོམ་པ་མི་ཐུབ། སྔགས་པས་དམ་ཚིག་མི་ཐུབ། སྒོམ་ཆེན་གྱིས་རི་མི་ཐུབ། ལས་གཉེར་མི་ཐུབ་པའོ། །

མི་ཐོག་ན་རིམ། མི་རབས་རིམ་བྱུང་།

མི་ཐོད་ཀྱི་སྐྱོང་ཕོར། དཔའ་བོ་གཡུལ་དུ་ཤི་བའམ། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཙང་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤི་བའི་ཐོད་པ་ལས་བཟོས་པའི་ཕོར་པ་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཀ་པཱ་ལི་ཟེར།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ། དེ་སྟོབ་མེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཞན་མི་མཐུན་ཕྱོགས། འགལ་ཟླ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །

མི་མཐོང་བའི་རྒྱུ་བརྒྱད། ཧ་ཅང་རིང་བ། ཧ་ཅང་ཉེ་བ། དབང་པོ་ཉམས་པ། ཡིད་དབང་ཉམས་པ། ཆ་ཕྲ་བ། སྒྲིབ་བྱེད་དང་བཅས་པ། ཟིལ་གྱིས་མནན་པ། ཡུལ་འདྲེས་པ་རྣམས་སོ། །

མི་དྲུག་ལྡན། ཆོས་ལ་མཁས་པ། ཁྲིམས་ལ་མཁས་པ། དམག་ལ་མཁས་པ། སྨན་རྩིས་ལ་མཁས་པ། ངག་སྒྲ་བ་ལ་མཁས་པ། བློ་གསལ་ཞིང་གཏིང་དཔོག་དཀའ་བ་བཅས།

མི་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་འགྲོ་ཚུལ་ལ་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་གསུངས་པའི(རྩེ་གཅིག་དང་། སྤྲོས་བྲལ། རོ་གཅིག སྒོམ་འདས་ལམ་སྒོམ་མེད་བཅས)ནང་གསེས་དང་པོ་རྩེ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི། རང་གི་སེམས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མ་ཡེངས་པར་དམིགས་པ(འདི་ནི་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་བརྟག་པ)སྟེ། ཐ་ཐོད་ཚང་པས་འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས།

མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་སྒྲ། དེའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མཚན་གཞི།

མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་པ་དགུ། ༡. རྣམ་པར་བསྔོས་པའི་འདུ་ཤེས། ༢. རྣམ་པར་རྣགས་པའི་འདུ་ཤེས། ༣. རྣམ་པར་འབུས་གཞིག་པའི་འདུ་ཤེས། ༤. རྣམ་པར་བམ་པའི(འབོར་བའི)འདུ་ཤེས། ༥. རྣམ་པར་དམར་བའི་འདུ་ཤེས། ༦. རྣམ་པར་ཟོས་པའི་འདུ་ཤེས། ༧. རྣམ་པར་ཚིག་པའི་འདུ་ཤེས། ༨. རྣམ་པར་འཐོར་བའི་འདུ་ཤེས། ༩. རུས་གོང་གི་འདུ་ཤེས།

མི་སྡུག་པ་དང་འཕྲད་པ་ལྔ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་འཕེལ་བ། ཆད་པས་འཇིགས་པ། གཏམ་ངན་གྱིས་འཇིགས་པ། ཉམ་ང་བཞིན་དུ་འཆི་བས་འཇིགས་པ། ངན་འགྲོར་ལྟུང་དོགས་པས་འཇིགས་པའོ། །

མི་སྡུག་པ་དྲུག མི་གཙང་བའི་མི་སྡུག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་མི་སྡུག་པ། ངན་པའི་བསྔོས་པའི་མི་སྡུག་པ། ཉོན་མོངས་པའི་མི་སྡུག་པ། འཇིགས་པའི་མི་སྡུག་པ་བཅས་སོ། །

མི་སྡུག་པའི་མཚན་བཅོ་བརྒྱད། ལུས་ལ་མི་སྡུག་པའི་ཉེས་པའམ་སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད་ནི། གཟུགས་མི་སྡུག་པ། མགོ་སྐྲ་བྱི་བ། དཔྲལ་བ་ཆུང་བ། མདོག་སེར་སྐྱ། ཞིག་སེར་བ། མིག་ཟླུམ་པ། སྨིན་མཚམས་འབྱར་བ། སྣ་ལེབ་པ། སོ་ཡོ། དིག་པ། མིག་ཆུང་བ། བྱི་ནང་དུ་སྐྱུར་བ། ལྟོ་བ་ཆེ་བ། དཔུང་པ་དང་རྗེ་ངར་ཐུང་བ། ལག་པ་དང་རྐང་པ་མི་མཉམ་པ། སྨུ་ཅན། ཚིགས་སྦོམ་པ། ཁ་ལུས་དྲི་མི་ཞིམ་པ་རྣམས་སོ། །《ལང་གཤེགས》ལས་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉེར་བཞི་ནི་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ནོ། །

མི་སྡེ་ཤེས་པའི་མི་དཔོན། མི་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་མི་དཔོན།

མི་རུབ་རྒྱལ་མཚན་བཅུ། ༡. རྒྱ་བྱིའུ་ལྕགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ༢. གདུལ་བྱ་ཞ་བའི་རྒྱལ་མཚན། ༣. གཅན་གཟན་གཅིག་གི་རྒྱལ་མཚན། ༤. སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱལ་མཚན། ༥. རིན་ཆེན་སྦྲུལ་ནག་གི་རྒྱལ་མཚན། ༦. དཔའ་བོ་སྟག་གི་རྒྱལ་མཚན། ༧. གཟི་མདངས་མིའི་རྒྱལ་མཚན། ༨. དམར་གསལ་ཁྲག་གི་རྒྱལ་མཚན། ༩. རྒྱལ་ཆེན་སེང་གེའི་རྒྱལ་མཚན། ༡༠. གདུས་པ་དོམ་གྱི་རྒྱལ་མཚན།

མི་རུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན། བསྟན་པ་མི་རུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་དོན། དེ་ཡང་རྒྱལ་མཚན་ནི་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཕྱར་བའི་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན། ཙོང་ཁ་པས་ཆོས་ཚིག་རེ་གསུངས་པས་ཀྱང་བསྟན་པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ནས་གོལ་བ་གཞན་གྱིས་གོལ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན།

མི་གནས་པའི་མྱང་འདས། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན》ལས། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཟབ་པས་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཐབས་སྙིང་རྗེ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཞི་བ་ཉན་རང་གི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐར་མི་གནས་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ། །དེ་ཡང་སྲིད་མཐའ་སྟེ། འཁོར་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེའོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་ན་སྲིད་མཐར་ལྷུང་ནས་སླར་དུ་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའོ། ། ཞི་མཐའ་སྟེ། མྱང་འདས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེའོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་ན་ཞི་མཐར་ལྷུང་ནས་གཞན་དོན་ཆད་པའོ། །

མི་རྣམས་ཀྱི་རུས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་རིགས་ཆེ་བ། རྗེའི་རིགས་བཙུན་པ། བྲམ་ཟེ་རིགས་གཙང་བ། དམངས་རིགས་མང་བ་བཞི་སྟེ་ཕྱིའི་རིགས་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་ལས་ཆད། རྒྱ་ནག་གླུ་ལས་ཆད། ཧོར་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་ཆད། བོད་སྤྲེའུ་དང་བྲག་སྲིན་ཏེ་འདྲེ་ལས་ཆད། དེ་བཞི་ལ་བར་གྱི་རིགས་བཞི། ལྡོང་དང་སྟོང་གཉིས། སེ་དང་རྨུ་གཉིས་ཏེ་ནང་གི་རིགས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་བཞིའོ། །

མི་སྲུང་བའི་དམ་ཚིག་ལྔ། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་ནང་ཚན་མི་སྲུང་བའི་དམ་ཚིག་ལྔ་ནི། ༡. འདོད་ཆགས་དང་། ༢. ཞེ་སྡང་། ༣. གཏི་མུག ༤. ང་རྒྱལ། ༥. ཕྲག་དོག་སྟེ་ལྔའོ། །

མི་སྨྲོམས་པ། གཞན་ལ་མི་རོམ་པའམ་བདག་ཉིད་མི་བསྟོད་པའི་དོན།

མི་ཕམ་མགོན་པོ། རྣམ་འདྲེན་ལྔ་པ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་ནས་ནུབ་སྟེ་རྣམ་འདྲེན་ལྔ་པ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་བསྟན་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་འགྲོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱེར་ངེས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་འདའ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ཡོངས་མི་འདའ། །ཆོས་ཀྱང་ནུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་མཛད་ཕྱིར། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་འདའ་བར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ངོར་ད་ལྟ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པ་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བའི་དུས་སུ་འབབ་ཅིང་། / དེ་ནས་མར་འགྲིབ་སྟེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཆེས་ཆེར་སྤྱོད་པས་ཚེ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བཅུད་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཤིང་གྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་ཐུག དེ་ནས་མུ་གེ ནད། མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་ལོ་བདུན་ཟླ་བདུན་ཞག་བདུན་གྱི་བར་འབྱུང་སྟེ། ལྷག་མར་ལུས་པའི་མི་རྣམས་ཤིག་པས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ནས་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བར་འགྱུར། དེའི་མཐུས་ཚེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་པར་འཕེལ། དེ་བཞིན་མ་བྱིན་ལེན་དང་འདོད་ལོག་སྤྱོད་པ་སོགས་སྤངས་ཏེ་ཚེ་རིང་དུ་འགྱུར་ནས། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བདུན་བརྒྱ་པར་གྱུར་པ་ན། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གིས་ས་སྟེང་འདི་ན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྱས་ཏེ་ཀུན་ནས་བསྐོར་ནས་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ་འདུག་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཕྱག་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་དེ་དག་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པར་གྱུར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རང་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྲག་བདུན་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་འཕེལ་ཏེ། སླར་ཡང་མར་གྲིབ་འགྲོ་ཚུགས་པར་འགྱུར། དེ་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་འགྱུར་རོ། །བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་ལྔ་བརྒྱ་དང་། བདུན་དང་ས་ཡ་ཕྲག་དྲུག་ཡོད་པར་གསུངས། དེང་སང་གི་རྩིས་སྟངས་བྱས་ན། མི་ལོ་དུང་ཕྱུར་ལྔ་དང་བྱེ་བ་བདུན་ས་ཡ་དྲུག་ཡིན།

མི་འཕེལ་བའི་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི། བླ་མ་སོགས་ལ་ཀུ་རེ་དང་བཞད་གད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཡང་བརྫུན་གྱིས་དབུ་བསྐོར་བ། གཞན་དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་མི་སྙན་པར་སྨྲ་བ། ལྷག་བསམ་མ་ཡིན་པས་གཡོ་སྒྱུ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་མཁན་སློབ་སོགས་རྫུན་གྱིས་བསླུ་བ། དགེ་བ་བྱེད་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་སྙན་པ་བརྗོད་པ། འགྲོ་བ་གང་རུང་ལ་གཡོ་སྒྱུ་སྤྱོད་པའོ། །

མི་འཕྲུགས་པའི་གཟེར་ཐེབས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་པ། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ལའང་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པ་གནད་རྡོག་ཏུ་འཁེལ་བའམ་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མར་ཆོད་པ།

མི་བུ་རིགས་དྲུག སེ། རྨུ། ལྡོང་། སྟོང་། དབྲ། འབྲུ། སྟེ་རིགས་དྲུག

མི་བུ་རིགས་བཞི། སེ། རྨུ། ལྡོང་། སྟོང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ཐོག་མའི་རིགས་བཞི།

མི་བྱེད་པ་ཞེ་དྲུག དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མི་མཆོད་པ། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ། རྒན་པ་ལ་མི་གུས་པ། དྲིས་པ་ལ་ལན་མི་འདེབས་པ། མགྲོན་དུ་བོས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ། གསེར་སོགས་བསྟབས་པ་མི་ལེན་པ། ཆོས་འདོད་པ་ལ་མི་སྦྱིན་པ། མ་དུངས་པ་དང་ཚུལ་འཆལ་ཡལ་བར་འདོར་བ། ཕ་རོལ་ལ་དད་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བའི་བཅས་པར་མི་སློབ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བྱ་བ་ཆུང་ངུར་གནས་པ། ལོག་འཚོ་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པ། འཕྱར་ནས

རབ་ཏུ་རྟོག་པ་སོགས་བྱེད་པ། འཁོར་བ་གཅིག་པུ་བསྒོད་པར་སེམས་པ། གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་མི་སྤྱོད་པ། གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བཞིན་སྤྱོར་བ་རྒྱབ་སྐྱེལ་མི་འཆོས་པ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་དང་བྲལ་བ། ཁྲིམས་པ་རྣམས་ཡལ་བར་འདོར་བ། ཕ་རོལ་ཤེད་ཀྱིས་འཆགས་པ་སྤྱོང་བ། ཁྲིམས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། རྙེད་བཀུར་འདོད་པས་འཁོར་བསྡུ་བ། ལེ་ལོ་སོགས་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ། བྱེ་མོའི་གཏམ་ལ་ཆགས་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་མི་འཚོལ་བ། སྒྲིབ་པ་ལྔ་མི་སྤོང་བ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ། བསམ་གཏན་གྱི་རོ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྤོང་བ། རང་ཚུལ་ཡོད་བཞིན་པོར་ནས་ཏ་ཅང་དེ་ལ་མི་བརྩོན་པ། ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པ། དེ་ལ་དགའ་བཞིན་དུ་བརྩོན་པ། ཆོས་བསྒོ་བའི་ཆེད་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱེད་པ། ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་སྨོད་ཅིང་ཚིག་ལ་རྟོན་པ། དགོས་པའི་གྲོགས་སུ་མི་འགྲོ་བ། ནད་པའི་རིམ་འགྲོ་སྤོང་བ། སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ། བདག་མེད་པ་ལ་རིགས་པ་མི་སྟོན་པ། ཕན་ལན་མི་བྱེད་པ། གཞན་གྱི་མྱ་ངན་མི་སེལ་བ། ནོར་འདོད་པ་ལ་མི་སྦྱིན་པ། འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་པ། གཞན་གྱི་བློ་དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྔགས་ལ་མི་བརྗོད་པ། རྐྱེན་དུ་འཚམ་པར་ཚར་མི་གཅོད་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བསྡིགས་པར་མི་བྱེད་པ། སྙིང་རྗེ་ཅན་ལ་སྐབས་སུ་ཕབས་པ། ལུས་ངག་གིས་བརྟུན་གནང་བ་མི་བྱེད་པའོ། །

མི་ཟླ་བ། མི་ཡོད་པའམ་མི་རྟུས་པ་དང་མི་ཐུབ་པའི་དོན།

མི་དབང་བཀའི་ནང་བློན་ཆེན་པོ། མི་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་དང་། གོང་རིམ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལྟར་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཐོག་ནང་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་ཚང་མར་གྲོས་བསྡུར་དང་བསམ་འཆར་འདོན་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་བློན་པོ།

མི་དབང་ས་སྐྱོང་། མི་རྣམས་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་ཤིང་། ས་ཆེན་པོ་ཀུན་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་འཇགས་སུ་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ།

མི་མ་ཡིན། ༡. གདོན་འདྲེ་རིགས་མཐའ་དག་གི་སྤྱི་མིང་། ༢. ཉིན་མོ་མི་ལ་མཚན་མོ་འདྲེ་རུ་འགྱུར་བའི་གདོན་འདྲེ་མིར་བརྫུས་པ་ལྟ་བུ། ༣. སྐབས་རེ་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་མི་རྣམས་དེང་དུས་ཀྱི་མི་དང་མི་འདྲ་བར་ཤ་ཟ་སྲིན་པོ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གནས་པར་བརྟེན་མི་མ་ཡིན་ཞེས་བཏགས་པ་ཡང་ཡོད།

མི་རྒྱུད་རྒྱུད་བཅས། མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར། ཕ་ཚེ་བུ་རབས།

མི་གཙང་བའི་རྫས་སོ་དྲུག སྐྲ། སྤུ། སེན་མོ། སོ། དྲི་མ། པགས་པ། ཤ། རུས་པ། རྩ། མཁལ་མ། སྙིང་། གློ་བ། མཆིན་པ། རྒྱ་མ། གཉེ་མ། སྐང་པ། ཕོ་བ། ལོང་ཀ མཆེར་པ། ཁྲི་ས། མཆི་མ། རྔུལ། མཆིལ་མ། ཆུ་སེར། ཁྲག ཚིལ། ངར་སྣབས། མཁྲིས་པ། བད་ཀན། རྣག ཁྲག སྣད། གཅིན། རྡོ་མ། ཀླད་རྒྱས། ན་ཐུབས་བཅས་སོ། །

མི་རྩ། མི་རྩ་ནི་མི་སེར་རམ་རྩ་བའི་མི་སེར་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། དེ་སྔ་བོད་དུ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་གོང་མི་སེར་རྣམས་གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཀྱང་། དེའི་མི་རྩ་ཟེར་ཞིང་ཏ་ལའི་བླ་མའི་ཞབས་ཁོངས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་མི་སེར་ལ་སྐྱབས་མགོན་གསོལ་ཕྱག་སྡེར་གྱི་མི་རྩ་ཞེས་གནས་བབ་ཐུང་མཐོ་ལ་ཁྲལ་འུལ་ཁུར་པོ་ཐུང་ཡང་བ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐུ་དྲག་དང་སྒེར་པའི་ཁྲིམས་རྒྱུད་མི་སེར་ལ་སྒེར་པའི་མི་རྩ། དགོན་སྡེའི་ཁོངས་ཀྱི་མི་སེར་ལ་ཆོས་གཞིས་མི་རྩ། དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྡེ་སྡེ་པ་གཞུང་གི་མི་སེར་ལ་སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མི་རྩ་ཟེར་བ་བཅས་སོ། །

མི་རྩ་གཞན་ཁྲར། རང་ཉིད་ལ་བདག་པའི་བྲན་གཡོག་དང་མི་སེར་ནང་གི་བུ་དང་བུ་མོ་མི་བདག་གཞན་དག་གི་མི་རྩ་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ནས་མི་ཡི་ཐོབ་ཁུངས་རྩ་བརླག་ཏུ་སོང་བའི་དོན།

མི་གཞི་ལེགས་ཤིང་བློ་བརྟན་ཆེ་བ། མི་གཤིས་ཡག་པོ་དང་རིག་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་འཁྱུས་ཆེ་བ།

མི་ཟད་པ། གསེར་དངུལ་སོགས་ཀྱི་མིང་།

མི་བཟད་པ། ཤུགས་དྲག་པ་དང་། དྲག་ཤུལ། མི་སྡུག་པ། བཟོད་དཀའ་བ། འཇིགས་སུ་རུང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་ཚུལ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྤྱིའི་བཤད་ཚུལ། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་ཚུལ་བཅས་རིགས་གསུམ་ཡོད། དང་པོ། བོན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་སྐབས་འབྱུང་བ་ལྔའི་སྙིང་པོ་འདུས་པའི་སྒོ་ང་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱུང་ཞིང་། སྒོ་ང་དེའི་པགས་པ་ལས་ས་གཞི་རི་བྲག་སྐྱེ་མེད་རྣམས་ཆགས་པ་དང་། ནང་གི་སྤྲིང་ཆུ་ཞེར་པོ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཆགས། བར་གྱི་སྒོ་ངའི་དཀར་ཆ་ལས་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱུང་བར་བཤད། གཉིས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ནི། འབྱུང་བ་ལྔ་ཁོ་སོའི་རྒྱུ་སྟོབས་མང་པོ་ཕན་ཚུན་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མཚོ་དང་སྐམ་ས་སོགས་ཆགས་རྗེས་ལྷ་ཡུལ་ནས་སེམས་ཅན་ཞིག་ཤི་ནས་མི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ནས་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་། ཐོག་མའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་མི་རྣམས་ནི་ཟས་མ་མེད་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཟས་ནས་བརྟུལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་། ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་མེད་པ། ལུས་ལ་ཤ་དང་རུས་པ་མེད་པའི་འོད་ལྟར་དྭངས་པ། ལུས་ལས་འོད་འཕྲོ་བས་མཚན་མོ་སྒྲོན་མེ་མི་དགོས་པ། ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་འགྲོ་ཐུབ་པ། བདུད་རྩིའི་ཟས་མ་གཏོགས་ཟ་མའི་ཟས་ཟ་མི་དགོས་པ། ལོ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོར་སྡོད་ཐུབ་པ་བཅས་ཡིན་ཀྱང་། རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཞན་ནས་ས་ཐོག་ལ་ཆགས་པའི་ས་ཞག་དང་མ་རྨོས་ལོ་ཏོག་བཅས་ཟོས་པར་བརྟེན་ཤ་དང་རུས་པ་ཡོད་པའི་ལུས་རགས་པར་གྱུར་ནས་འོད་ཉམས་ཤིང་། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དོད། ནམ་མཁར་འགྲོ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཀུན་ཉམས་ཏེ་ད་ལྟའི་མིའི་ལུས་སུ་འགྱུར་བ་བྱུང་ཟེར། ཞིབ་པར་《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་པར་གསལ། གསུམ་པ། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་ཚུལ་ནི། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་ཐོག་མར་ཡར་ལུང་གཙང་པོའི་རྒྱུད་རྩེད་ཐང་ས་ཁུལ་དུ་ཕ་སྤྲེའུ་དང་མ་བྲག་སྲིན་མོ(སྲིན་མོ) གཉིས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། ཕྲུ་གུ་དེ་རྣམས་སྤྲེའུ་བཏང་གི་སྐྱིད་ཚལ་གནས་དང་མི་འདྲ་བར་ཞེས་རིག་རྩ་ཞིང་རྒྱལ་སྤངས་ཆེ་ལ་གཟུགས་དབྱིབས་ཀྱང་མི་མིན་སྤྲེལ་མིན་མཇུག་མ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། རྗེས་སུ་ཁོར་ཡུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་ཤིང་ཏོག་རྣམས་ཟད་ནས་ས་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བསྐྱོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལུས་པ་རྣམས་མ་རྨོས་ལོ་ཏོག་སྤྲོས་པར་བརྟེན་མཇུག་མ་ཆད་ནས་ལུས་ལ་ཤིང་ལོ་གྱོན་པའི་གདོང་ཅན་གྱི་མི་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་མཐར་ཞིང་ལས་ཀྱང་མ་བྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་སྟེ། སྐབས་དེར་ཐོག་མར་ཞིང་ཁ་འདེབས་ས་ནི་ཟ་ར་ཚོ་ཐང་ཞེས་དེང་ཐང་དཔོན་ལུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། བཤད་ཚུལ་དེ་ནི་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀ་མ་བྱུང་གོང་གི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས། དུས་སྐབས་དེར་འཛམ་གླིང་ཐོག་ལ་མི་དབང་ཕྱུག་གིས་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ལ་བསྒྲོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་དེ་དང་རིགས་འདྲ་བའི་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལས་ཏ་ཅང་གི་ལེགས་པ་དང་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ཆེ་བ་ཡོད།

མི་ཡི་བདག་པོ་ཀྲི་ཀྲི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སྟོན་པ་བསྐལ་པ་འདིའི་སངས་རྒྱས་བཞི་པ་འོད་སྲུང་ས་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་བཞེངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

མི་རིགས་ལྔ། རྒྱལ་རིགས། རྗེ་རིགས། བྲམ་ཟེའི་རིགས། དམངས་རིགས། གདོལ་པའི་རིགས་སོ། །

མི་རིགས་བཞི། བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་རྗེ་རིགས་དང་དམངས་རིགས་སམ་གདོལ་རིགས་ཏེ་བཞི། །

མི་ཕྱེད་པའི་རླུང་སེམས། སྙིང་ཁའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་དབུས་སུ་ཡོད་པའི་རླུང་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དེ་ཡུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཆ་ནས་སེམས་དང་གཡོ་བའི་ཆ་ནས་རླུང་ཞེས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པའི་ཆ་ནས་མིང་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའམ། སངས་མ་རྒྱས་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཟེར།

མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་བ། དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ། དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བཅས་ནི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞིའོ། །དེ་བཞི་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ནི། ཛ་བོའི་སྒྲ་ནས་བསྐལ་བ་མི་ཤེས་པ་སྟེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཕྲ་བའི་དབང་གིས་རྟོགས་དཀའ་བ། དཔེར་ན། གནས་བརྟན་ཤཱ་རིའི་བུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི། ཡུལ་ཐག་རིང་བའི་དབང་གིས་རྟོགས་དཀའ་བ། དཔེར་ན། གནས་བརྟན་མོའུ་འགལ་གྱི་བུས་རང་གི་མ་བྱང་ཕྱོགས་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དུས་ཀྱིས་བསྐལ་བ་མི་ཤེས་པ་ནི། དུས་ཡུན་རིང་བའི་དབང་གིས་རྟོགས་དཀའ་བ། དཔེར་ན། ཤཱ་རིའི་བུས་དགེ་སློང་ལེགས་སྐར་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་རབ་ཏུ་མཐའ་ཡས་པས་མི་ཤེས་པ་ནི། དོན་གྱི་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་རྟོགས་དཀའ་བ། དཔེར་ན། མོང་འགལ་གྱི་བུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། འགྲོ་བ། སྐྱེ་གནས། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་བཞི་ནི་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་ལྡན་སྲིད་པར་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་མཚན་གཞི།

མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཟུང་འཇུག་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཟུང་འཇུག་ཏུ་འཛོམ་པ་ཡིན། མི་སློབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཟིན་རྗེས་དོན་བསྒྱུར་དུ་སློབ་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

མི་སློབ་ལམ། ཐེག་པ་རང་རང་གི་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མངོན་རྟོགས། མི་སློབ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་རང་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་དེའོ། སྒྲ་བཤད་ནི་ཐེག་པ་རང་རང་གི་ལམ་ལ་གསར་དུ་སློབ་མི་དགོས་པའི་ལམ་ཡིན་པས་མི་སློབ་ལམ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་སློབ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །

མི་བསྲུན་པ་བཞི། ནག་ཕྱོགས་པ། སྲུ་མ་ཟ། གཟའ་རྒྱལ་པོ། བདུད་དོ།

མི་རྟེང་། ལྟ་ཕྱོགས་མེད་པའི་མི་དང་། སྐབས་རེ་ཆག་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དངོས་ཟོག་གལ་ཆེའི་རིགས་ཐག་རིང་པོར་སྐྱེལ་མཁན་དང་། ལམ་རྒྱུད་གཡང་གཟར་ཆེ་བའི་འགག་ལ་རྡོ་པོ་སྐྱེལ་མཁན་མི་སེར་རྐང་ཐང་མར་གོ་དགོས་པ་ཡིན།

མི་ལྷུང་ཕྲེང་བ། སྐར་མའི་མིང་སྟེ། ནམ་མཁའ་ནས་ས་ལ་མི་བབ་པའམ་མི་ལྷུང་ཞིང་། མང་པོ་འཕྲེང་བ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

མིག་གང་། མིག་ཡུལ་དུ་འབབ་པའམ་ཡིད་དགའ་བ།

མིག་གི་དབང་པོ། རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། མིག་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོན་

གཅིག དབྱེ་ན། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་གཉིས་ལས། གཟུགས་མཐོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་དེ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་དེ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་ཡིན་ནོ། །

མིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་མདའ་རྒྱུད་རེ། ཕྱིར་བཏང་གཟུགས་གཞི་བདེ་ཐང་ཡིན་ཅིང་མིག་རྗེ་ཞིང་གསལ་བའི་མི་ཞིག་ཐག་རིང་གི་མི་དང་ཕྱུག་ཆགས་སོགས་གང་ཡིན་དབྱེ་འབྱེད་ཐུབ་པའི་ཚད་ལ་མིག་རྒྱུད་གང་ཟེར་ཞིང་མིག་རྒྱུད་གང་ལ་གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ཚད་ཡོད་པར་གསུངས་པས་མིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གཞུ་འདོམ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད། མིག་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ་མདའ་རྒྱུད་གང་གིས་སླེབས་ན་འབེན་དེ་ཏ་ཙང་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་ན་མིག་གིས་ཟིན་ཐུབ་པ་ཏ་ཙང་དཀའ་བ་རེད།

མིག་ལྟོས་རིམ་ལེན། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མིག་དཔེ་བལྟས་ནས་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་ཁྱབ་ཆེ་རུ་སོང་བ་སྟེ། ཡ་དཔེ་ཞྭ་ལ་མི་བལྟ་བར་མ་དཔེ་ལྷམ་ལ་བལྟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མིག་བསྒྱུར། མིག་གི་མདུན་ན་བསྒྱུར་བསྒྲིགས་ནས་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ།

མིག་ནད་ལྔ། མིག་རྒྱའི་ནད། མིག་ཚག ལིང་ཏོག རབ་རིབ། འགྲིབ་བཅས་སོ། །

མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ། གཟུགས་ལ་ཕྱིའི་གཟུགས་དང་ནང་གི་གཟུགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ནང་གི་གཟུགས་ལྷའི་ཡ་ཀྱལ་ཞིག་སྟེ། རང་འབྲས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ་དེ་མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ནི་དབྱིབས་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཆགས་པའི་གཟུགས་དྭངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་གཉིས་སོ།།

མིག་མངས། འདི་ནི་བོད་དུ་གནའ་རབས་ནས་དར་བའི་རྩེད་མོའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རྡེའུ་དཀར་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ནག་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་ཅིང་། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྡེའུས་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྡེའུ་ལ་མཐའ་བསྐོར་ནས་ཟས་པར་བཟོ་བའི་རྩེད་མོ་ཞིག་ཡིན། ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཡབ་གནམ་རིའི་དུས་ཀྱི་བློན་པོ་ཁྱུང་པོ་སྤུངས་སད་ཟུ་ཙེ་ཟེར་བ་སྐབས་དེར་བོད་དུ་མིག་མངས་ལ་ཏ་ཙང་མཁས་པའི་གྲགས་ཡོད་ཚུལ་བཤད་འདུག ཡ་མདོའི་སྐར་ཆེས་མཁས་པ་གཙང་པ་ཀྲི་ཏ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས་པའི《མིག་མངས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རིག་པའི་ཁྲིའུ་རྣམ་པར་རྩེ་བའི་དགའ་སྟོན》ཞེས་པ་བྲིས་མ་ཤོག་གྲངས་དྲུག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད།

མིག་མངས་ཚལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་རུ་ཡོང་བཟའ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ་ཞིང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

མིག་མལ་འགེབས། མིག་གཉིས་བཙུམ་སྐབས་བྱའི་མིག་ལྟར་མིག་ལྤགས་མལ་ནས་ཡར་འགེབས་པ་ལ་ཟེར།

མིག་དམར་རྒྱལ་མཚན། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་བཅུ་ཙམ་ལ་བོད་ཤོངས་རྩེད་ཐང་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཁོང་ནི་ལྷ་མོ་བ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་སྐད་གྲགས་ལྡན་པའི་དགེ་རྒན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཆུང་དུས་ནས་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་དགའ་སྣང་ཆེ་བས་ཏ་ཙང་མཁས་པོ་ཡོད་སྐབས་ལོ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ནས་རྩེད་ཐང་ལྷ་མོ་བའི་འཁྲབ་རའི་ནང་བསྐྱོད་ནས་རང་འགུལ་གྱིས་གཞས་དང་ཞབས་བྲོའི་རམ་འདེགས་ཞུས་པས་མཐར་ཚོགས་པ་དེའི་འཁྲབ་སྟོན་པ་ཚང་ཚང་དུ་དངོས་སུ་བཙུགས། ལོ་ཤས་སོང་རྗེས་དེ་ནས་ཡར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་རྩེད་ཐང་ལྷ་མོ་བའི་དགེ་རྒན་གྱི་འགན་བཞེས་པ་མ་ཟད། ལྷ་མཚོད་ཤུ་ཚང་གི་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་དགེ་རྒན་གནང་ནས་ཚོགས་པ་དེའི་འཁྲབ་རྩལ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་མིག་དམར་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཚན་སྙན

ཇོ་ཆེར་ཕྱིན། རྗེས་སུ་སྐྱུར་མོ་ཁུང་གི་དགེ་རྒན་རིག་པ་ལགས་བསྟེན་ནས་ལྷ་མོའི་སྐུ་རྩལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་མཐར་དགེ་རྒན་རིག་པ་ལགས་འདས་རྗེས་མིག་དམར་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་འགན་བཞེས་གནང་ཐོག་ལྷ་རྗེས་སྐྱུར་མོ་ཁུང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་འཁྲབ་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་དང་དགེ་རྒན་ལོ་སུམ་ཅུ་ཕྲག་ཙམ་གནང་ཞིང་། སྐྱུར་མོ་ཁུང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ལུ་བསམ་གྲུབ་དང་། རྒྱ་ལུ་བསྟན་པ། རྒྱ་ལུ་ཆེ་བརྟན། ལེགས་ལྡན་དཔའ་བོ། འཕན་པོ་ཨ་ཁྲུ་བསྟན་པ། ཨ་མ་ཆེ་རིང་སོགས་དང་ད་དུང་སློབ་ཕྲུག་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་པོ་སོགས་གྲགས་པ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་མིག་དམར་རྒྱལ་མཚན་དགེ་རྒན་ལ་བསྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། མིག་དམར་རྒྱལ་མཚན་དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་སོན་ཙམ་ལས་བཞུགས་མེད་ཀྱང་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་གསར་བཅོས་དང་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་གནང་མཛད་དེ་ལྟས་གཙོ་བོར་ཕྱུར་པའི་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་སྐད་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྟག(1938)ལོའི་ཡས་མས་སུ་དགའ་ལྡན་ལ་ཐོལ་གཙང་ཕྱོགས་སུ་འདས་ཤིང་། སྐབས་དེར་སྐྱུར་མོ་ཁུང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་འཁྲབ་སྟོན་པ་མང་ཆེ་བ་སྒོ་ཁ་མཚོ་ལྷ་རྫོང་དུ་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་བཀའ་ཤག་ནས་ཚང་མ་ཚུར་ལོག་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་སྟེ་སྐུ་གྲགས་ཆེ་བའི་དགེ་རྒན་དང་འགོ་ཁྲིད་གཅིག་རྫོགས་འདས་པོ་དེར་སྐུ་དྲན་ཞུ་རུ་བཅུག་ཡོད།

མིག་སྨན་ལྷུགས་ཕྱེ་ལྔ་ཐང་། ༡. ལྷུགས་ཕྱེ(ཨ་རུ་ར་བརྟུལ་མ)སྲང་བཞི། ༢. སྐྱེར་པའི་བར་ཤུན་སྲང་དོ། ༣. ཨ་རུ་ར་སྲང་དོ། ༤. བ་རུ་ར་སྲང་དོ། ༥. སྐྱུ་རུ་ར་སྲང་དོ།

མིག་སྨན་སྟོང་རོས་བཅོ་ལྔ། ༡. ཅོང་རོང་ཞོ་ལྔ། ༢. རྒྱ་མཚོ་ལྦུ་བ(ཤུན་པ་འདོར)སྲང་བདུན། ༣. སྲང་ཤོས་སྲང་བདུན། ༤. དུང་དཀར་སྲང་བདུན། ༥. ཟླ་རྩི་དྲི་ཙམ། ༦. ཨུ་རྒྱལ་སྔོན་པོ་སྲང་བདུན། ༧. ཤུག་སྐྱེལ་སྲང་བདུན། ༨. སྐྱེར་པའི་ཁན་སྲང་གསུམ། ༩. ཙན་དན་དཀར་པོ་སྲང་བདུན། ༡༠. གུར་གུམ་སྲང་གསུམ་ཞོ་དྲུག ༡༡. རྒྱམ་ཚྭ་སྲང་ལྔ། ༡༢. བཙའ་སྨན་སྲང་བདུན། ༡༣. ཤི་ཤི་ལིང་སྲང་བདུན། ༡༤. ཤོ་བ་རིལ་དཀར་པོ་སྲང་བདུན། ༡༥. སྤང་རྩི(ཚ་ཆེ་བ་ལ་ཀ་ར་དཀར་པོ)རྒྱ་མ་གང་དང་སྲང་དྲུག

མིག་སྨན་མིག་པན། མིག་གི་སྨན་མིག་ཐོག་ཏུ་ཕན་པ།

མིག་ཡངས། བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མཁའ་མཛེས་མ།

མིག་ཤེས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་བཞིན།

མིག་སློབ་ངན་པ། མིག་རྒྱུན་ངན་པ་སྟེ། གཞན་དག་གིས་བྱ་བ་ངན་པ་བྱས་པའི་མིག་དཔེ་ངན་པའི་རྒྱུན་རང་ལ་སློབས་ནས་རང་གིས་དེ་ལྟར་བྱེད་འདོད་བྱུང་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། མིག་སློབ་ངན་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ།

མིང་། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེ། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་མིང་གི་མཚན་ཉིད། བྲམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་དེའི་མཚན་གཞི། དབྱེ་ན་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས་ཡོད།

མིང་གི་ལྷག་མར་བཏང་བ། ཙ་མེད་བཏང་བའི་དོན།

མིང་གཉིས། དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་ངམ། ཡང་ན་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དང་། རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་མིང་།

མིང་བརྟས་བཞག་པ། ༡. སེམས་ཅན་པས་ཡུལ་སྟེང་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་མིང་བརྟས་བཞག་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ། ༢. ཐལ་འགྱུར་པས་མིང་བརྟས་བཞག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ། དེར་བརྟེན་ལྟ་མ་རགས་པ་དང་ཕྱི་མ་ཞུ་བ་ཡོད། ལྟ་མས་ཙམ་སྨྲས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་གཙོད་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་གཙོད་པར་འདོད། ཕྱི་མས་ཙམ་སྨྲས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གཙོད་པར་བཞེད་པས། གཞི་དེ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་གྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཐལ་འགྱུར་པ་ལྟར་གྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ།

མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ། བརྡ་དུས་ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་དུས་ཀྱི་དོན་སྦྱར་ནས་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག དེའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་ཉིད་པ་ལས་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེའི་མཚན་གཞི།

མིང་གཞི་ཤི་ཀྲ། སྡོན་རྗེས་མིང་གསུམ་གྱི་བླས་དབྱེ་བའི་མིང་གཞི་ཤི་ཀྲ།

མིང་གཞི་མིན་དུ་མོ་ཡིག་བཞི། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཀུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་ནང་ནས་ང་ཉ་ན་མ་བཞི་ནི་མིང་གཞི་མིན་དུ་མོ་ཡིག་བཞིའོ། །

མིང་གཞི་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི། མིང་ཚིག་ཚོམ་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་དབྱངས་གསལ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི།

མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་ལྔ། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་ནང་ནས་ཀ་ཙ་ཏ་པ་ཙ་ལྔ་ནི་ཕོ་ཡིག་ལྔ།

མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ཡི་གེ་ལྔ། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་ནང་ནས་ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་ལྔ་ནི་མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ཡི་གེ་ལྔའོ། །

མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་བཅུ་གཉིས། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའི་ནང་ནས་ག་ཇ་ད་བ་ཛ་ཝ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས་བཅུ་གཉིས་ནི་མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་བཅུ་གཉིས་སོ། །

མིང་གཞིའི་མོ་གཤམ་ཡི་གེ་བཞི། མིང་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་བརྗོད་སྐབས་སོ་སོའི་སྐྱེ་གནས་ལ་བྱེད་རྩོལ་གྱི་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཅིང་ཞན་པའི་ཡི་གེ་བཞི་སྟེ་ར་ལ་ཧ་ཨའོ། །

མིའམ་ཅི། འདི་དཔེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དྲི་ཟ་དང་མིའམ་ཅི་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་དྲི་ཟ་ལས་སོགས་སུ་མིའམ་ཅི་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་འདུག གང་ལྟར་ནའང་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་རྩ་མཚམས་ཀྱི་ཁོངས་གསེང་ན། གཟུགས་མི་ལས་མཛེས་ཤིང་། སྐད་ཤིན་ཏུ་སྙན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

མིའི་ཐོག་ཏུ་བརྙམས་པ། ཆོས་སྐྱོང་སོགས་མིའི་ཁོག་པར་ཞུགས་པ། སྔར་གྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་ལྷ་འབེབས་པའམ་ལྷ་བབས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། ལྷ་འབེབས་པའི་སྲོལ་འདི་ནི་སྔར་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་རྗེས་སུ་ཐོག་མར་བྱུང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་མཁན་པོ་བོ་དྷི་སཏྭ་སྤྱན་དྲངས་ནས་མཁན་པོས་ཆོས་གསུངས་པའི་དུས་སུ། བོད་ཀྱི་ལྷ་སྲིན་རྣམས་མ་དགའ་བར་མི་ནད་དང་ཕྱུགས་ནད་ལོ་ཉེས་གཏོང་། འཕང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱས་ཕྱིར། ལྷ་སའི་དམར་པོ་རི་ལ་ཐོག་བརྒྱབ་པ་སོགས་བྱུང་བས། བོད་ཀྱི་ལྷ་སྲིན་གདུག་ཅན་འདུལ་བའི་སློབ་དཔོན་པདྨ་རྒྱ་གར་ནས་སྤྱན་དྲངས། བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་བུ་དང་བུ་མོ་གཙང་མ་ལ་ལྷ་ཕབས་པ་དང་། ལྷ་ཕབས་པ་སོགས་མཛད་ནས། སྤུར་གནོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ལྷ་སྲིན་ལྡེ་བརྒྱད་སུ་ཡིན་དྲིས་ནས་དམ་ལ་བཏགས་ཤིང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ལྷ་ཕེབས་པའི་སྲོལ་དེ་བྱུང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ནང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་དེའི་སྲོལ་ཉམས། དེ་ནས་ཀརྨ་པའི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་སྐར་ཡང་ལྷ་འབབ་པའི་སྲོལ་གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། (འདིའི་སྐོར་བསྐྱར་དུ་བརྟག་དཔྱད་དགོས)

མིའི་རྒྱ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན། འདུལ་བ་ལུང་ལས། གཙང་དང་འཇམ་དང་ཡང་བ་དང་། །དྭངས་དང་བསིལ་དང་རྩོག་པ་མེད། །འཐུང་ན་ལྟོ་ལ་མི་གནོད་དང་། །མགྲིན་པ་ལ་ཡང་བྱམས་པ་སྟེ། །འདི་དག་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ། ཞེས་སོ། །

མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། མཚན་གཞན་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་སྔར་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ཆུང་སྔོན་ནས་ཡོན་ཏན་ལ་དད་བརྩོན་ཆེ་ཞིང་། དབུལ་ཕོངས་དང་དམན་པ་རྣམས་ལ་ཕྲུགས་བརྩེ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བའི་ཐུགས་སེམས་ལྡན་པས་ཀུན་གྱི

བཀུར་ཡུལ་དུ་གྱུར། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱོང་སྐབས་སྙིང་རུས་ཆེ་ལ་ཐུགས་རིག་ཤིན་ཏུ་སྐྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་ཡས་མས་སུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་། ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། བྱང་བདག་པོ་རིག་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་སོགས་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་སོགས་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་པས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་དར་དར་རྩེ་ཅིག་གི་གསོ་དཔྱད་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་པ་རབ་ཏུ་བརྟས་པའི་སྙན་གྲགས་ས་སྟེང་ཁྱབ། སློབ་མ་རྣམས་ལ་བྱམས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་བས་ཡོན་ཏན་ཐམས་པ་གང་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱབས། ནད་པ་ལ་སྙིང་རྗེ་དང་དང་རྒྱུད་འཛེམ་མེད་མཆོག་དམན་དབྱེར་མེད་དུ་འབད་པས་གསོ་བར་མཛད། «གསོ་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་» «རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ» «བཀོད་པ་རྣམ་བཞི» «མ་ལ་ཡའི་བཀའ་འགྲེལ་འདོད་འཇོ་ཆེ་ཆུང» «གསོ་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ» «ངོ་མཚར་སྙིང་སྨན་ཟླ་མདོའི་འགྲེལ་བ་སྨན་རྒྱུད་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་རྐང»སོགས་སྨན་དཔེ་མང་པོ་ཕྱག་རྩོམ་མཛད་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐད་བྱང་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་རྒྱུན་འཛིན་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་ཕྱག་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། (འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་མ་རྙེད་ཀྱང་དམ་པ་འདི་ཉིད་བྱང་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གི་ཐུགས་སྲས་ཡིན་པས་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ནང་བྱོན་པར་སྣང)

མིའི་ནད་ཞལ་བ་བཞི། རླུང་། མཁྲིས། བད་ཀན། སོ་སོ་དང་འདྲེས་པ། དེ་གསོ་བྱེད་བཞི་ནི། ཟས། སྤྱོད་ལམ། སྨན་དཔྱད། བཟང་མཐུན།

མིའི་གནས་སྐབས་ལྔ། བྱིས་པ། གཞོན་ནུ། དར་ལ་བབ་པ། བར་མའམ། དར་ཡོལ་རྒན་པོ། ཡང་ཕྱིས་གཞོན་ལང་ཚོ་རན་སྨིན་ལྔ།

མིའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ། ཁམས་རྒྱལ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་ཕྲན།

མིའི་རིགས་པ་བཅུ་བཞི། རྐང་ཐང་། རྟ་པ། གླང་ཆེན་པ། ཤིང་རྟ་པ་སྟེ་རྒྱལ་རིགས་བཞི། ནགས་ན་གནས་པ། ཁྱིམ་ལ་གནས་པ། དཀའ་ཐུབ་པ་སྟེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གསུམ། ཡིག་མཁན། ཚོང་པ། སྨན་པ་སྟེ་རྗེའུ་རིགས་གསུམ། ས་གཞི་རྨོ་བ། བ་ལང་སྐྱོང་བ། འཇིམ་ལས་པ། ཁྱིམ་གནས་བྱེད་པ་སྟེ་དམངས་རིགས་བཞི་རྣམས་སོ། །

མིའི་ལང་ཚོ་དྲུག རྐང་ལག་བྱུང་བ། བྱིས་པ། གཞོན་ནུ། དར་ལ་བབ་པ། བར་མ། རྒན་པོའོ། །

མིའི་ལུས་ཀྱི་སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད། གོང་དུ་མི་ཕྱུག་པའི་མཚན་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས།

མིའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དྲུག ནང་གི་ས། ཆུ། མེ། རླུང་། ཁྲ་ཁྲག

མིའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷ་ལྔ། འཚོ་བའི་ལྷ། སྲུང་བའི་ལྷ། སྐྱོབ་པའི་ལྷ། འགྲོགས་པའི་ལྷ། འགོ་བའི་ལྷ།

མུ་ཁྲི་བཙན་པོ། (མུག་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་པའང་སྣང)བོད་རྒྱལ་གཉིས་པ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་སྨུ་ཚོ་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། བཙན་པོ་འདིས་གསས་མཁར་ཁོ་མ་ནེའུ་ཚུང་བཞེངས། ཞང་ཞུང་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་མདོག་ཅན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་དང་རྩ་བརྒྱད་གདན་དྲངས། བོད་དུ་བོན་གྱི་འདུ་གནས་ཆེན་པོ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ་བཙུགས། བོན་གྱི་གསུང་རབ་མདོ་འབུམ་རྒྱུད་མཛོད་སོགས་པོ་ཏི་མང་པོ་བསྒྱུར། དེ་ཡང་། དག་པ་ལྷ་ཡི་ཡི་གེ་སྟག་གཟིག་ཕྱུགས་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། སྟག་གཟིག་གི་ཕྱུགས་ཡིག་ཞང་ཞུང་གི་ཡིག་རྒྱན་དུ་བསྒྱུར། ཡིག་རྒྱན་སྨར་ཆུག་ཏུ་བསྒྱུར། དེ་སྨར་ཆེ་ཆུང་དུ་བསྒྱུར། སྨར་ཆེན་དཔུ་ཆེན་ནས་གཟབ་ཏུ་བསྒྱུར། ཡིག་སྣ་འདྲ་མ་ལས་བརྩམས་སོ་ཞེས་དུས་དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ལ་ཡི་གེ་ཡོད་པར་གསུངས། མུ་ཁྲི་ནི་བོད་དུ་གཡུང་དྲུང་གི་བོན་དར་རྒྱས་མཛད་མཁན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་།

དོན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་བརྩི་བཀུར་ཆེན་པོ་བྱེད། སྨྲ་གཤེན་ཚེའུ་ལན་ཚལ་མཛད། ས་དིང་དིང་མཁའ་ལ་སྐྱོན་ཏིང་ཏིང་མ་ཁང་དུ་བཞེས་པར་སྲས་དིང་ཁྲི་བཙན་པོ་འཁྲུངས།

མུ་ཏིག་བཙན་པོ། ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་རབ་ཡོས(༧༧༡)ལོར་འཁྲུངས་ཞེས་གྲགས། འདིས་རྒྱལ་བློན་བཀའ་གྲོས་གནང་སར་ཕྱིན་པས་བློན་པོ་ཞང་སྟག་ནམ་གྱི་བུ་དབུ་རིང་གིས་བཀག་པར་སྨྲས་ཀྱིས་ཆུ་གྲི་བསྣུན་ཏེ་ཞང་གི་བུ་དབུ་རིང་བསད། དེའི་ཉེས་པར་བློན་པོ་མཐོལ་ཀྱིས་ཞལ་ཆེ་དཀའ་གསུམ་དང་ཕྱུག་གསུམ་བཅད་པའི་དོན་བཞིན་ལྷོ་བྲག་གམ་མོན་ལ་ལོ་དགུ་སྤྱུགས། མུ་ནེ་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་འདི་ཉིད་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ས་ལ་བསྐོ་བར་བྱས་པ་ལས་ལྷ་ནམ་པས་ཞང་གི་ཞ་འཁོན་བཟུང་སྟེ་ལས་བར་དུ་ཆིབས་དཀྲུག་ནས་བཀོངས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ་ཏང་། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ལྷུག་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས༤༠༥ནང་། "ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐྱང་ཡོ་ས་རྟག་ཏུ་ཙ་གཅིག་ལ་ལོ་གསར་ལ་མཚན་མོ་ཧ་བརྒྱུགས་པས་ཚེབས་ཀྱིས་བསྐུར་ནས་འདས། དེ་གསང་ས་ནས་ལོ་གསུམ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་ནས་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་བསྐོས། དེ་དུས་སློབ་དཔོན་སྲིན་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཤེགས་སྐྱེལ་བྱས་ཞེས་སྣང་ཡང་འདི་སྐབས་ཕལ་ཆེར་ན་བོད་ཕྱི་རབས་ཀྱི་རྩོམ་རིགས་ཁོ་ན་སྣང་བས་ལྟད་བསྒྲིལ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་དོགས་ལ། རྒྱལ་སྲས་ལྷ་རྗེ་ཁྲིད་སྒོམ་གསུངས་ནས་ལུང་བསྟན་མཛད་ཟེར་བ་ལ་དཔགས་ན་སད་ན་ལེགས་དང་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་དོར་བ་སོགས་ཀྱིས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་ཅིག་སྣང་ལ"ཞེས་གསལ་བ་མ་ཟད། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན(སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན)གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་དབུར་རྫོང་ཞྭ་ལྷ་ཁང་གི་ག་ཅོག་ཀྱི་རྡོ་རིང་ནང་། མུ་ཏིག་བཙན་པོ་གཙང་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་བཙན་པོའི་ཁྲི་ལ་འཁོད་རྗེས་ཀྱང་ད་དུང་བཞུགས་ཡོད་པ་གསལ་ལོ། །མུ་ཏིག་བཙན་པོའི་བང་སོ་ནི་དཀའ་མདའ་ན་ཡོད། མིང་ནི་སྐུ་རི་སྐུ་ཉེ་མས་ལགས་སོ་སྐད།

མུ་ཏོ་བ། ཐང་པོ།

མུ་སྟེགས། མུ་སྟེགས་ཞེས་པའི་ཀ་དོན་ནི་མུ་ཞེས་པ་མཐའ་དང་། སྟེགས་ནི་སྟོད་པའི་སྟེགས་བུའི་དོན་ཡིན་པས། ལྟ་བ་ངན་པའི་མུ་ལ་སྟོད་པའི་སྟེགས་བྱེད་པ་ཞེས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུར་ཟ་རྒྱས་པའི་མིང་ཞིག་ཡིན། ཕྱིར་རྒྱ་གར་ན་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་བཅུ་གཅིག་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ལྟ་བའི་འདོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི«དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་བ»བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་མདོ་འགྲེལ་ཞེ་ཚན[ཛ]པའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མཛད་པའི«གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ»ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི«གྲུབ་མཐའ་ཐུབ་བསྟན་མཛེས་རྒྱན»བཅས་སུ་གསལ།

མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་མཛད་པ་བཞེས་སྐབས་ཕམ་པར་མཛད་པའི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་སྟེ། སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་དང་། གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ་ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། མི་ཕམ་སྐྲའི་ལ་བ་ཅན། ཀ་ཏྱའི་བུ་ནོག་ཅན། གཅེར་བུ་པ་གཉེན་གྱི་བུ་བཅས་དྲུག་ཡིན། དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འདུལ་བྱ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྨིན་གྲོལ་ལམ་དུ་འགོད་པར་མཛད། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་དེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་ལ་བསྙེན་བཀུར་མི་བྱེད་པས། དེ་རྣམས་ཕྲག་དོག་གིས་ཡིད་དཀྲུགས་ཏེ་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན་ཕྱིར་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བ་ན། སྟོན་པ་དཔུང་གྲངས་ང་བདུན་ལ་ཞབས་པ་མེ་ཏོ་འཕྲུག་གི

སོ་ཚེ་འཕྲུལ་མཛད་པའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་འདུལ་བྱ་སྐྱེ་བོ་དགུ་ཁྲི་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་གཟིགས་ནས་གྲོང་ཁྱེར་མཉན་ཡོད་དུ་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་མཛད། དེ་ལ་ཁྱད་འགྲན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཛད་པ་དང་འགྲན་པ་དང་སྤྲུལ་པའི་ཚུལ་གྱི་མཛད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཆོས་བདུན་གྱི་བར་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་པོས་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པའི་ཁྲལ་གྱིས་གནས་པས་འགྲན་ཟླ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་བརྗོད། གཉིས་པ་ནི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་བཅོ་ལྔ་བར་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ལ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་པོ་དཔའ་ཞུམ་ནས་འགྲན་པར་མི་ནུས་པར་ཕྱིར་ཏེ་ཐམ་པར་མཛད་པས། ལ་ལ་ནི་ཆུར་མཆོངས། ལ་ལ་ནི་ཡུལ་གཞན་དུ་བྲོས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་མུ་སྟེགས་ཅན་དགུ་ཁྲི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་དད་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཆོས་བརྒྱད་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ནི་འགྲན་ཟླ་མེད་པར་ལྷ་དང་མིའི་འགྲོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པས་མཉན་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་བསྟན་པས་ན་ལྷ་དང་མི་དད་པ་ཅན་དག་གིས་མཉན་ཡོད་ཛེ་ཏའི་ཚལ་དུ་མཆོད་རྟེན་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་བང་རིམ་བཞི་པ་ཕྱོགས་རེར་སྒོ་འབུར་དང་བཅས་པ་བརྩིགས། གོང་སྨྲོས་འདི་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལྟར་ཉིན་བཅོ་ལྔར་བྱས་པ་ལས་ཐེག་དམན་ལུགས་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ་ཉིན་གཅིག་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། །

མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད། རྟོག་གེ་བ་དྲུག རྗེས་སུ་སྒྲོགས་པ་དྲུག སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དྲུག དེ་ལས་དང་པོ་ནི། ༡. ཀུན་ཏུ་རྒྱུ། ༢. གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ། ༣. སྐྲ་འཐོད་ཀྱི་བུ། ༤. ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། ༥. མི་ཕམ་སྐྲ་ཡི་རལ་པ་ཅན། ༦. གཅེར་བུ་པ་གཉེན་གྱི་བུ་སྟེ་དྲུག་གོ །གཉིས་པ་ནི། ༧. བྲམ་ཟེ་རྒྱ་རྒྱལ། ༨. བྲམ་ཟེ་བཟང་ལྡན། ༩. བྲམ་ཟེ་གཞལ་འདེགས། ༡༠. བྲམ་ཟེ་ཚངས་པའི་ཚེ། ༡༡. བྲམ་ཟེ་པདྨའི་སྙིང་པོ། ༡༢. བྲམ་ཟེ་དམར་པོ་སྟེ་དྲུག་གོ །གསུམ་པ་ནི། ༡༣. བདེ་བྱེད་ཀྱི་བུ་ལྷག་སྤྱོད། ༡༤. སྨྱུ་རྒྱལ་ཞེལ་གྱི་བུ་རིང་འཕུར། ༡༥. ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རལ་བཟང་། ༡༦. བྲམ་ཟེ་ཁྱིའུ་ཀུན་རྒྱལ། ༡༧. སྐྱེང་རྒྱལ་འོད་སྲུང་རལ་པ་ཅན། ༡༨. ངང་གྲོང་ཤོན་མོངས་མེད་དང་དྲུག་གོ །

མུ་སྟེགས་ཅན་ཞུགས་པ། མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་མ་དོར་བཞིན་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བླངས་ནས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་ཏུ་འཚང་བའོ། །

མུ་སྟེགས་གཅེར་བུ་པའི་དོན་དགུ། སྲོག གང་ཟག སྡོམ་པ། ངེས་པར་རྒྱ་བ། འཆིང་བ། ལས། སྡིག་པ། བསོད་ནམས། ཐར་པའོ། །དེ་ནི་ཚིག་གི་དོན་དགུ་དང་དོན་གཅིག་གོ །

མུ་སྟེགས་རྟག་ལྟ་བ་བཅུ་གཅིག ཕྱུགས་ཅན་པ། ཚངས་པ་པ། བརྡ་སྤྲོད་པ། རིག་བྱེད་མཐའ་པ། གསང་བ་པ། ཁྱབ་འཇུག་པ། རྒྱལ་དཔོག་པ། ཞི་བ་པ། ཕྱི་རྣག་པ། རིག་པ་ཅན་པ། ཟད་བྱེད་པ།

མུ་སྟེགས་རྟོག་གེ་བ་དྲུག ཀུན་ཏུ་རྒྱུ། གནག་ལྷས་ཀྱི་བུ། སྐྲ་འཐོད་ཀྱི་བུ། ཡང་དག་རྒྱལ་བ་ཅན། མི་ཕམ་སྐྲའི་ལྭ་བ་ཅན། གཅེར་བུ་པ་གཉེན་གྱི་བུ་དང་དྲུག་གོ །

མུ་སྟེགས་པ་གཉིས། ཆད་ལྟ་བ་དང་རྟག་ལྟ་བ།

མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་བཅུ་དྲུག བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་མ་བྱུང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་དང་། འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་བརྒྱད་སྔོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག

མུ་ཟ་བ། (མུ་ཟ་ཞེས་པའང་སྣང་) འདི་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་གླང་(༡༠༤༩)ལོར་ཁོ་དོང་ཨེའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

མུ་དའི་ཕྲག་རྒྱ། ནོར་བུའི་རིགས་ཀྱི་རྡོ་ཆེ་ཆུང་ཁྲུ་གང་ཙམ་གྱི་ངོས་སུ་མ་ཎི་ཡིག་དྲུག་གི་རང་བྱོན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསལ།

མུ་ནས། རྒྱུན་མཐུད་པའི་དོན།

མུ་ནེ་བཙན་པོ། བོད་རྒྱལ་སོ་དགུ་པ། བཙན་པོ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་ཆུ་སྟག(༧༦༢)ལོར་འཁྲུངས་ཞེས་དང་། ལྕགས་ཕག(༧༧༡)ལོར་འཁྲུངས་སོགས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣང་ཡང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལྕགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༣༧༠ ཤར་དང་། རྗེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དེ་དང་བཙུན་མོ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་གྱི་སྲས་བཞི་ལས་ཆེ་བ་མུ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཆུང་དུ་ལ་གཤེགས་པས་བང་སོ་མེད། གཉིས་པ་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཡབ་ཀྱི་དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ཆུ་ཕོ་སྟག་ལ་འཁྲུངས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཆུ་མོ་ཡོས་ལ་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་བ་གཞིགས་ན་ཆུ་སྟག(༧༦༢)དེ་རང་ཁུངས་བཙན་པར་མངོན་ལ། པོ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་མོ་བཙན་དང་ཏུ་ཡོང་བཟའ་མདོ་རྒྱལ་གཉིས་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཀྱང་རིགས་ལྡན་གྱི་སྲས་མ་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡབ་མེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་ཕྱིས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་མཛད་ཅིང་། བསམ་ཡས་དང་ལྷ་ས་ཕྲུལ་སྣང་བཅས་སུ་སྣེ་སྟོད་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་བཞི་བཙུགས། འབངས་ཀྱི་དབུལ་ཕྱུག་ལན་གསུམ་སྙོམས་ཀྱང་མི་རིང་བར་སྔར་བཞིན་གྱུར། ཕྱང་དུ་དཔྱད་ཆེན་བཞམས་པ་སོགས་མཛད་པ་ཕྱག་རིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་ཡི་གེ་མཁན་པོ་ཆེ་སྤྱངས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བས་རྗེ་ལ་ཡི་གེའི་སྐྱང་ས་ཕུལ་བ་དེ་ལ་ཁམས་ཡིག་ཏུ་གྲགས་སོ། །རྒྱལ་པོ་འདིས་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་བདུན་ནམ། ལོ་བཅུ་བདུན་བསྐྱངས་སོགས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཙམ་མཆིས། མུ་ནེ་བཙན་པོས་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་ཕོ་ཡོང་བཟའ་ལ་བྱམས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་གནང་བར་བརྟེན་ཡུམ་ཚེ་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་ཐུགས་ཁྲོས་ཏེ་སྨན་ལ་དུག་བཅས་ནས་སྐུ་གཤེགས་པར་གྲགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་བང་སོ་མུ་ར་རི་ལ་བརྩིགས།

མུ་མེན། ཤེལ་རྫའི་རིགས་ཀྱི་ནོར་བུ་མདོག་སྔོ་ནང་ལ་ཡོད་པར《རིན་ཆེན་བརྟག་པ》ལས་བཤད།

མུ་ཟུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་མུའུ་ཙུང་ལི་ཧེན (唐穆宗李恒) འདི་ཐང་ཞེན་ཙུང(唐宪宗)གི་བུ་ཡིན། ཁྲང་ཆིང་ལོ་དང་པོ་ལྕགས་གླང(༨༢༡)ནས་ལོ་བཞི་པ་ཤིང་འབྲུག(༨༢༤)བར་སྲིད་དབང་བཟུང་།

མུ་བཞི། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་ཅན་ནམ་སྐབས་བཞི་ནི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ལུགས་ཤིག སྐྱེ་འགག རྟག་ཆད། ཡོད་མེད། སྣང་སྟོང་སྟེ་མུ་བཞི། ཡང་ན་མི་ཡིན་ལ་ཕོ་མིན་པ། ཕོ་ཡིན་ལ་མི་མིན་པ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྟེ་མུ་བཞི། ཡང་ན། ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། མེད་པར་འཛིན་པ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ། དངོས་པོ་མཚན་མ་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བཞིའོ། །

མུ་ར་རི། སྐྱོང་བཙན་བང་སོའི་ཕྱུ་ངོས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན།

མུན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ། འདི་ནི་ང་རྒྱལ་ལ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་གཞན་གཉིས་ཀའི་འཇུག་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། བྲམ་ཟེ་ཁྱོ་ཀ་གཅིག་ལ་ཆུང་མ་བྲམ་ཟེ་མོ་ཞིག་དང་དམངས་མོ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་ལ། བྲམ་ཟེ་མོ་ལས་བུ་བཅུ་གཅིག་བཙས་ཤིང་། དམངས་མོ་ལས་བུ་ལྔ་བཙས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལས་བྲམ་ཟེ་མོ་ནི་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། བུ་བཅུ་གཅིག་ནི་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་ལྟ་བུ་དང་། དམངས་མོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། བུ་ལྔ་ནི་དེ་ཙམ་ལྔ་ལྟ་བུའོ། །བྲམ་ཟེ་ནི་མུན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་། ཆུང་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་སའམ་འཇུག་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར།

མུས། གཞུང་མཐོང་སྨོན་རྫོང་བདེ་ལེགས་ཆུས་སྲུས་པ་ཤར།

མུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། ངོར་པ་ཀུན་བཟང་གི་སློབ་མ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས……

འབྲུག(༡༤༨༨)ལོར་སྐུས་སྟོད་གླིང་སྐར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་དབང་འོད་པས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་ཤྲཱི་ཕུང་མཁན་པོ་ཀུན་སློན་དང་བྲུར་ཆོས་པ་བྱང་སེང་གཉིས་ལས་ལར་ཕྱིན་སྤྱོད་འཇུག་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་བཤད་སྟོན་མཛད། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་དཔལ་འབྱོར་དང་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཤང་ལོ་པ་བཅུལ་ལས་གཅོད་ཁྲིད་དང་ཡར་ཕྱིན་སོགས་སྤྱངས་ནས་ངམ་རིངས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་ལ་མཁས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བའི་དྲུང་དུ་ཡར་ཕྱིན་གྱི་དཀའ་གནད་ལ་དཔྱད་པ་གནང་རྗེས་ལ་སྐྱར་ཟླ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་མཁས་མཆོག་གཡག་པ་དང་མཐུལ་བས་རྗེ་འདི་ལས་ཡར་ཕྱིན་གྱི་གནད་ཐབ་མོ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ནས་ལོ་བཞིའི་བར་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་ལོ་བདུན་བསྟེན་ནས་ཚད་མ་འུ་ཡུག་པའི་རིག་མཛོད་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་སྦྱངས། སོ་བཞི་པ་ལ་བྱང་དུ་བཀའ་ལྔ་པ་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ལས་དབུ་མ་རིགས་མདའ་པའི་ཕྱུང་གསན། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་རྒྱ་སྣག(༡༥༢༢)ལོར་ལྷ་ས་ར་སྨོན་པ་འབུམ་ཐེར་མཛད། ཡར་ལམ་རྟབ་ཆོས་ལུང་དུ་གདངས་ཆེན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་དུ་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་ཟབ་དོན་མཐིལ་ཕྱིན་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་བྱི(༡༥༢༨)ལོར་ངོར་དགོན་ཁྲི་བཏབ། བཅུ་གཉིས་ནམ་བཤད་ཀྱི་དཀའ་སྟོན་ལེགས་པར་བསྐྱེད། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་འདི་དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་དང་། རྗེ་ངོར་ཆེན་དོན་བཞི་བཞེས་པའི་བར་ངོར་དང་ཐུབ་བསྟན་རེས་ཀྱིས་རྒྱུད་མན་ངག་གི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སོར་ཆུད་པར་མཛད། དགུང་གྲངས་ཞེ་དགུ་པར་ལྷ་ཁང་དུ་ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་བསྙེན་པ་ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱམ་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་མེ་བྱི(༡༥༥༦)ལོ་ནས་བྱི་གླང་སྟག་གསུམ་འཛིན་སྐྱོང་གི་འཁུར་བཞེས། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་ལ་རིན་སྤུངས་ནོར་བཟང་ལ་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་དབང་གནང་། ལོ་དེར་སུམ་སྟུ་པ་མའི་དགོན་པ་བཏབ། དོན་གསུམ་པ་ལ་བསྟན་འཛིན་ཕྱག་ཏུ་བདེ་མཆོག་གི་བསྙེན་པ་གནང་། དོན་བཞི་པ་ལ་ངམ་རིངས་སུ་འདུས་ཚོགས་ལ་གསུང་དག་དང་བློ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྟོན་བསྩལ། དོན་ལྔ་པ་ལ་རྗེ་ཤེར་རྒྱམ་པ་ངོར་གྱི་གདན་ཁྲིར་བཀོད། དོན་བདུན་པ་ལ་བསྟན་འཛིན་ཕྱག་ཏུ་བདུད་རྩི་རིལ་བུ་བསྒྲུབས། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་ཞལ་གཟིགས། སློབ་མ་ཉིན་ཏུ་མང་བ་སྟོན་ཞིང་། གསུང་ངག་བློ་བཤད་ཀྱི་བཀའ་འབབས་ནི་བདག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་མ་ཏི་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་ཀོ་ཏའོ། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྟག(༡༥༦༨)ལོར་སྐུལ་བསྟན་འཛིན་ཕྱག་ཏུ་དག་པའི་ཞིང་དུ་བཤེགས།

མེ། ཚ་ཞིང་བསྲེག་པ། མེ་དང་མེའི་ཁམས་དོན་གཅིག

མེ་རྒྱན་གྱི་གླེང་ངན། མེ་སྟེར་བ་དང་རྒྱན་མ་སྟེར་བའི་གཏམ་གླེང་ངན་པ།

མེ་སྒྲིད་ཡ་མཚན། དེང་སྐབས་བོད་ལྗོངས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནོར་གླིང་ལི་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ལྗོངས་མང་ཚོགས་སྒྱུ་རྩལ་ཁང་གི་མདུན་ངོས(དམག་ཁྲལ་ཁང་གི་སྒོ་ལེན་ཁང་གཉིས་པ་གནས་ཡུལ)སུ་སྔ་དུས་མི་རྟོག་སྒྲིད་ཚལ་ཞེས་པའི་ལྡུང་གསེབ་དང་མི་རྟོག་ལྕམ་ར་ཡོད་པའི་ས་ཆ་དེ་དག་སྔ་དོན་དགའ་བཞི་བའམ་རྫོ་རིང་ཞེས་པས་དོ་དམ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བར་སྐོར་གྱི་རྟབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྫ་རིང་གི་ཁང་པའི་སྒོ་ངོས་སུ་ཨེམ་བན་གྱི་སྐུ་སྲུང་དམག་མི་སྡོད་ས་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ས་བརྗེས་བརྒྱབ་སྟེ་ཁྲུ་ཕྱུག་ཏུ་ཨེམ་བན་གྱི་ཡ་མཚན(ཨཱ)གསར་རྒྱག་བྱས་ཤིང་། དེ་གར་མེ་སྒྲིད་ཡ་མཚན་ཞེས་འབོད། དེ་སྔ་ཨེམ་བན་གྱི་སྡོད་གནས་དང་། ལས་ཁུངས་རྩིས་ཁང་། ལས་ཤག དམག་སྒར་སོགས་གཞི་ཁྲོན་ཆེ་བ་ཡོད་རོག་རྟབ་བྱང་དུ་ཚལ་ཞིང་ཡང་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཡོད། གཞུང་སྒོ་ཤར་བཀྲ་ཡིན་པའི་སྒོ་འགྲམ་དུ་རྫོའི་སེང་གེ་སྦྲི་ཁྲི་གང་དང་བྱེད་ཀ་ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད་སྐབས་དེང་སྐབས་ལམ་གྱི་མིང་ལ་རྫོ་སེང་གེ་ལམ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ནས་ཐོགས།

མེ་སྐྱེས། ལྷ་དབང་ཕྱུག་གི་བུ་ཆུང་བ་གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་གི་མིང་སྟེ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྔར་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་ལྷ་མོ་ཨུ་མ་སྙོམས་འཇུག་བྱེད་དུས། མེ་ལྷ་ན་རེ། ས་བོན་ཨུ་མའི་མངལ་དུ་སོང་ན་བུ་ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་པ་ཞིག་འབྱུང་བས་མ་བཏང་ཞིག་ཟེར། དེ་ནས་ས་བོན་ས་ལ་ཤོར་བ་དང་། ཨུ་མ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་མ་ངོམས་པར་བརྟེན་མེ་ལྷ་ལ་ཁྲོས་ནས་ས་བོན་ཁྱོད་ཀྱི་མངལ་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པས་མེ་ལྷ་ལ་མངལ་ཆགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་ན་མེ་སྐྱེས་ཟེར།

མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ། དེ་ནི་གྲངས་ངེས་ཅན་ཞིག་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མིང་བརྡ་ཞིག་སྟེ༼གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད༽ལྟར་ན་མེ་ནི་གསུམ་དང་། མཁའ་ནི་ཀླད་ཀོར། ཐིག་དང་རྒྱ་མཚོ་ནི་བཞི་ཡི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་༣༠༤ ཡིན་ཏུང་རྩིས་ཀྱི་རྩ་ཚིག་ལས། འབྲི་བགྲང་སྟོན་པ་རང་གི་གཡས། །སྒྲུར་བཀོས་འཕྲི་བ་གཡོན་ལ་བརྩམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ནི་བཟློག་ཏེ་ཀློག་དགོས་པས་གྲངས་༤༠༣ ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཤམྦྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཅིག་པས་སྲིད་བསྐྱངས་པའི་ཡུན་བསྡོམས་ན་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ་ཟིན་པས་ཕྱིས་སུ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་ལོའི་བསྡོམས་གྲངས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཤམྦྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་བཅུ་ཚུལ་དེ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག(ལོ་འདིར་སྒྲ་དན་ལས་འདས)སྔོན་ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་མགོ་བརྩམས། མཁས་དབང་འཇིགས་མེད་རིག་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས༼བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐྱ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས༽ནང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་དགུང་ལོ་གྱ་གཅིག་པ་དཔའ་བོ་ཕྱག་ལྕགས་འབྲུག་གི་ནག་ཟླའི་ཉ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བཟང་གིས་ཞུ་སྟེ་ལོ་བཞིར་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་བསྡུས་རྒྱུད་ལ་“ལོ་འདི་ནས་ནི་དྲུག་བརྒྱའི་ལོ་ཡིས་གསལ་བར་མི་བདག་གྲགས་པ་ཤམྦྷ་ལ་ཞེས་བྱ་བར་བྱུང་”ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ཞིང་། ཡོང་གི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ནི་སྤྱི་ལོ་མ་ཚུགས་སྔོན་གྱི་བརྒྱད་བརྒྱ་གྱ་གཅིག་ལོ་ལ་ངེས། ཉིན་ཀུང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི༼བསྟན་རྩིས༽དང་སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི༼ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང༽གསལ་བ་ལྟར་ན་སྟོན་པས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་ནི་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་ལོ་སྟེ་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་སྟེང་ཡིན་གྱི་མཐར་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ལོ་མ་ཡིན་ཟེར་ཡང་དེས་ན་བསྡུས་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བས་སྣ་མ་གཅིག་ཚིག་ཚོད་སྙམ། སྙིང་དུས་འཁོར་ལུགས་ལྟར་ན་སྟོན་པས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས(སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༨༨༡ལོ)ནས་ལོ་གཉིས་པར་ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བཟང་གིས་རྒྱུད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་པ་མཛད། ཟླ་བཟང་གི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་དྲུག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ལ་ཆོས་བསྟན། དེ་རིམ་པར་བརྗོད་ན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་དབང་། གཟི་བརྗིད་ཅན། ཟླ་བས་སྦྱིན། ལྷའི་དབང་ཕྱུག སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ལྷའི་དབང་ལྡན་ཏེ་དྲུག་པོ་སོ་དྲུག་བརྒྱུར་བཞུགས། ཟླ་བཟང་སོགས་བདུན་པོ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་རྗེས་རིགས་ལྡན་ཐོག་མ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ནི་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་དེ་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་དང་བཞི་སོང་བའི་ལོར་ཤམྦྷ་ལའི་ཁྲིར་བཞུགས། བསྡུས་རྒྱུད་མཛད་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་བསྐུར་བས་དྲང་སྲོང་ཕྱི་མ་ཤིང་ཏ་སོགས་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་རིགས་གཅིག་ལ་མཛད་པས་འདི་ཕྱིན་ལ་རིགས་ལྡན་ཞེས་གྲགས། དེ་ཡང་ཐོག་མ་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ནས། གཉིས་པ་པདྨ་དཀར་པོ། གསུམ་པ་བཟང་པོ(བཟང་པོའི་ཁྲི་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་འགོ་ཚུགས) བཞི་པ་རྣམ་རྒྱལ། ལྔ་པ་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ། དྲུག་པ་རིན་ཆེན་ཕྱག བདུན་

པ་ཁྲབ་འཇུག་སྟོབས་པ། བརྒྱད་པ་ཉི་མ་གྲགས། དགུ་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ་སོགས་ནི་རེ་རེས་སྲིད་སོ་བརྒྱ་བརྒྱ་བསྐྱངས་པས་ལོ་དགུ་བརྒྱ། དེ་ནས་རིགས་ལྡན་བཅུ་པ་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ལོ་བརྒྱ་དང་ཕྱ་གཉིས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་རྒྱལ་དཀས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་བསྟན་པས་རིགས་ལྡན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པའི་ཡུན་ཚད་བསྡོམས་པས་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ་བྱུང་བ་ནི་མི་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་ལོར་བཞག་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནས་བཅུ་གཉིས་པ་ཉི་མ(མི་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་རྫོགས་པའི་ཕྱི་ལོ་སྟེ་རིགས་ལྡན་ཉི་མའི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་དང་སྤྱི་ལོ་༡༠༢༧ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་འགོ་ཚུགས) བཅུ་གསུམ་པ་ལྷ་ཚོགས་གཟུགས། བཅུ་བཞི་པ་ཟླ་འོད། བཅོ་ལྔ་པ་མཐའ་ཡས། བཅུ་དྲུག་པ་ས་སྐྱོང་། བཅུ་བདུན་པ་དཔལ་སྐྱོང་། བཅོ་བརྒྱད་པ་སེངྒེ། བཅུ་དགུ་པ་རྣམ་གནོན། ཉི་ཤུ་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ། ཉེར་གཅིག་པ་མ་འགགས་པ། ཉེར་གཉིས་པ་མི་ཡི་སེངྒེ། ཉེར་གསུམ་པ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ཉེར་བཞི་པ་མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱལ་ཏེ་དེ་དག་ཀུན་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ཡུན་ཚད་བརྒྱ་རེ་ཡིན། དེ་ནས་ཉེར་ལྔ་པ་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་ཏེ་འཛམ་དཔལ་གྲགས་པ་ནས་འདིའི་བར་ལ་ཤམྦྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔར་གྲགས། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བཟང་ནས་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་བར་ལ་ཆོས་རྒྱལ་སོ་གཉིས་སུ་བགྲང་བའི་སྲོལ་ཡང་ཡོད། དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བཞེས་པ་ན་ནུབ་ཕྱོགས་དག་སྲིན་བྱ་བར་ཀླ་ཀློའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ལྡན་མོ་དྲུག་དང་བཅས་བྱུང་ནས་ཤམྦྷ་ལར་དམག་འདྲེན་པར་རྩོམ་པ་དེ་དྲག་པོས་བཅོམ་སྟེ་དུས་བཞི(རྫོགས་ལྡན། གསུམ་ལྡན། གཉིས་ལྡན། རྩོད་ལྡན)ཕྱི་མའི་རྫོགས་ལྡན་གྱི་འགོ་ཚུགས་ཞེས་སྟོན་རྩིས་མཁས་དབང་དག་གིས་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་ཕུག་ལུགས་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་༡༩༨༠སྟེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་བགྲང་བྱ་ང་བཞི་པ་ལྕགས་པོ་སྤྲེལ་ནི་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་༢༨༦༡དང་དུས་འཁོར་ལུགས་ལྟར་ན་རིགས་ལྡན་ཉེར་གཅིག་པ་མ་འགགས་པའི་ཁྲི་ལོ་ང་བཞི་ཡིན།

མེ་རྒྱ་རྒྱང་གི་ཁ་གནོན་གཉིས་གཉིས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས། ༡. བོད་ཀྱི་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་མིའི་ཁ་གནོན་དུ་གཞལ་སྣང་སྒྲོའི་ལྷ་ཁང་། ༢. ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱའི་ཁ་གནོན་དུ་གུ་ཡང་ལྷ་ཁང་དང་ཤིང་ཀུན་གཉིས། ༣. བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གི་ཁ་གནོན་དུ་དགེ་རི་ལྷ་ཁང་དང་དཔལ་རི་གཉིས།

མེ་ཆེན་བརྒྱད། ༡. ཤར་ན་ཏ་ཙུ་མེ། ༢. སྟོན་ལང་ཏང་གི་མེ། ༣. ནུབ་ན་སྦྲུལ་བྱེད་ཀྱི་མེ། ༤. བྱང་ན་སེང་ལྡང་གི་མེ། ༥. ཤར་སྟོན་ན་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་མེ། ༦. སྟོ་ནུབ་ན་རོ་རྗེའི་མེ། ༧. ནུབ་བྱང་ན་པ་ཏའི་མེ། ༨. བྱང་ཤར་ན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མེ།

མེ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་ཞིང་སྐྱོང་འགྲོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཤར་ན་རྡོ་རྗེ་ཞིང་སྐྱོང་འགྲོ། ལྷོ་ན་རིན་ཆེན་ཞིང་སྐྱོང་འགྲོ། ནུབ་ན་པདྨ་ཞིང་སྐྱོང་འགྲོ། བྱང་ན་ལས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱོང་འགྲོ། ཤར་ལྷོ་ན་དམ་ཚིག་མཁའ་འགྲོ། ལྷོ་ནུབ་ན་སྣ་ཚོགས་མཁའ་འགྲོ། ནུབ་བྱང་ན་ཐམས་ཅད་མཁའ་འགྲོ། བྱང་ཤར་ན་འཇིག་རྟེན་མཁའ་འགྲོ་ཞེས་གཙེར་བུར་ཏུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་གིས་བརྒྱན་ཞིང་གི་ཁྲོད་འཛིན་ལ་ཁྲ་ཏྲི་ཁ་འབྱུང་པའོ། །

མེ་མཆོད། འདི་ལ་རང་ལུས་དང་། ཡན་ལག་ལྔ་སྲུར་རས་ཀྱིས་དཀྲིས་ཏེ་མར་བླུགས་ནས་མེ་ནང་དུ་བསྲེགས་ཏེ་མེ་མཆོད་འབུལ་བའི་ལུགས་དང་། མེའི་ནང་དུ་འབྲུ་དང་། སྨན། རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བསྲེགས་ནས་མཆོད་པ་ཕུལ་བའི་ལུགས་བཅས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་དེ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་ཟེར།

མེ་བསྐལ། མེ་པོར་དང་ཐབ་ཀྱི་ནང་དུ་མེ་མ་དབད་པར་བསྐལ་ནས་འཇོག་པ།

མེ་ཏོག་དུས། མེ་ཏོག་དུས་སམ་མེ་ཏོག་ལྡན་དུས་ཞེས་པ་དཔྱིད་ཀའི་མིང་སྟེ། མེ་ཏོག་ཤལ་ཆེ་བ་དཔྱིད་དུས་ནས་ཤར་བའི་མགོ་བརྩམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན།

མེ་ཏོག་མདའ་ཅན། འདོད་ལྷའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། བདུད་ཀྱི་རིགས་ཤིག

མེ་ཏོག་བན་ཛི་བ་ཀ རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཞིག་སྟེ་ཐོག་མར་ཤར་སྐབས་དཀར་ལ་དམར་མདངས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས། གཞོན་ནུའི་ལང་ཚོ་རྣམས་མེ་ཏོག་དེ་ཐོག་མར་ཤར་བའི་སྐབས་ཀྱི་མདངས་དང་འདྲ་བ་ལ་བསམས་ནས་དཔེར་འཇོག་སྲོལ་ཡོད།

མེ་ཐབ་བཅའ་བ། ཐབ་གསར་པ་བརྩིས་ནས་མེ་གཏོང་བ།

མེ་ཐབ་གདན་འཛུགས་ཁག མེ་མཚམས་འཛོག་ཐུབ་ནའི་འགྲིག་པའི་གྲུས་ཀྱི་རྩིག་ཚད་ཁག་གཅིག

མེ་དང་འདྲ་བར་གསོས། མི་ནི་ཐབ་ཏེ་དྲགས་ན་ཚུར་ཆོག་པ་དང་ཐག་རིང་དྲགས་ན་ཡུལ་ལ་ཕན་པ་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པས་དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་མི་ངན་རྣམས་དང་ཐག་ཉེ་དྲགས་ན་དེའི་སྐྱོན་རང་ལ་འགོས་ཉེན་ཆེ་བ་དང་ཐག་རིང་དྲགས་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཕུང་དུ་འགྲོ་བས་ཉེ་རིང་རན་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་དོན།

མེ་དའི་ཚི་ཛའི་ཤང་། མེ་དའི་ཚེ་ཞེས་པ་སོག་པོའི་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བསྒྱུར་ཡིན་ཅིང་། མེ་དའི་ཞེས་ཤེས་པའི་དོན་དང་། ཚེ་ནི་མཁན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཤེས་མཁན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཛའི་སང་ཞེས་པ་སོག་པོ་ཧྲུན་གར་གྱི་དམག་དཔོན་ཞིག་གི་ཀོ་ལ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་སྐད་ནང་ཛའི་ཤང(宰相) བློན་ཆེན་ཞེས་པའི་ཟུར་ཆགས་ཕྱིས་སུ་མ་དག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཕྱིན་ནས་ཛའི་སང་ཞེས་པ་དོན་དུ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་ཞེས་པའི་དོན་ལ་གོ་བ་ཞིག་གི་ཡོད། རྒྱ་སྐད་དུ་ཀྲི་ཧྲི(知事) ཟེར་བ་ཞིག་ནས་སྐལ།

མེ་ལྡེ། མི་བསྲོ་བའི་མིང་།

མེ་ལྷའི་རི་འབྲས་ཀྱི་ལྗོང་ལ་འདུ་བ། རི་འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་སྐོར་(ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)གྱི་ཤོག་གྲངས་འོག་ལ་བརྟགས་ན་ཡར་ལུང་གི་བཙན་པོའི་པོ་བྲང་བྲག་དམར་མཇོང་སའི་ཉེ་སྐོར་ཞིག་ཏུ་ཡོད་འདུ་བས་ཞིབ་སུ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་དགོས།

མེ་མོ་གླང་ལོ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་སྐོར་གཅིག་ལ་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པར་བྱེ་བའི་སྤྱི་ལོ་མ་བྱུང་སྔོན་གྱི་མེ་གླང(༦༡༧)ལོ་འདི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འཁྲུངས་ལོ་ཡིན་པར་ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཤུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། རོང་པ་དགོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ། ཛ་ཡ་པཎྜི་ཏ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། བྲག་དཀོན་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། སུམ་པ་མཁན་ཆེན། ས་སྐྱ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ཞལ་མཐུན།

མེ་ཞལ། ལྷ་སྦྱིའི་མིང་།

མེ་ལུགས། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེའི་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་སྟངས་བཀའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་གི་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བའི་སློབ་མ་མེ་སྟོན་ཚོན་པོའི་ལུགས།

མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་རིགས་བརྒྱད། མེ་ལོང་ལྟ་བུ། མཉམ་པ་ཉིད། སོ་སོར་རྟོགས་པ། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། སྨིན་པའི་ཕར་ཕྱིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནོ། །

མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལྔ། མེ་ལོང་གསལ་མདངས་ཡེ་ཤེས། མེ་ལོང་ཀུན་འཆར་ཡེ་ཤེས། རྟོག་མེད་ཀུན་གསལ་ཡེ་ཤེས། རྟགས་མེད་རྫོལ་བའི་ཡེ་ཤེས། གསལ་བ་འཛིན་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བཏགས་གྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཤུ་ཙ་ལྷའི་ནང་ཚན་ཞིག་གོ །

མེ་གསུམ། སྟོབ་མེ་དང་ཁྱིམ་གྱི་མེ་དང་ཡང་ན་ནི་ཉེ་གསུམ་ལ་ཟེར། ཡང་ན། སྟོ་ཕྱོགས་ཀ་གདོང་གི་མེ་དང་། ཉི་མའི་མེ། བགེག་བྱ་ཟ་བའི་མེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ་ལ་འང་།

མེད་དགག རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གང་རུང་མི་འཕེན་པའི་དགག་པ་དེ། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དངོས་སུ་རྟོགས

པའི་བློ་རང་གི་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་བཅད་ཙམ་མམ། མེད་ཙམ་གྱི་ཆ་དེ་རྟོགས་པ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཞིག་ཀྱང་དངོས་ཤུགས་གང་དུའང་རྟོགས་རྒྱུ་མེད་པའམ་མི་འཕེན་པས་སོ། །

ཕྱི་བྲག་སྨྲ་བས། གང་ཟག་གི་བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འཛོག་མི་ཤེས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་ལ་འཛོག་མི་ཤེས་པར་སྣང་སྲུན་གྱི་རྫས་ཤིག་ལ་འདོད་པ་སོགས་མེད་དགག་གི་སྒྲིམ་ཤར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མེད་དགག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་དགག་པ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་དོ། །

མེད་དགག་གི་འཐུ་བ་བཅུ་གཅིག རྒྱན་འདྲ་བ་དང་རང་བཞིན་དང་། །སྐབས་དང་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡི། །ཞི་གནས་མེད་པ་ལ། །དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། །ཕན་ཚུན་དག་ལ་རང་བཞིན་དང་། །རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་དབྱེ་བ། །ཤིན་ཏུ་མེད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ། །མེད་པར་དགག་པར་འདོད་པའོ། །

མེད་དགག་གཉིས། རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་མེད་དགག་དང་། རང་གི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་གོ། །

མེད་ཐབས་མེད་པའི་བློན་པོ་བཞི། གཉལ་པ་ཐོན་མི་ཤམ་ཕྱ་ཏ་དང་། སྤོད་ལུང་རམ་པ་བ་མཀར་སྤོང་བཙན། འབྲི་གུང་པ་འབྲི་སེ་རུ་གུང་སྟོན། ཀྲུང་ཤེར་བ་ཀྲུང་ཁྲི་བཟང་བཙས་བཞི་ཡིན།

མེད་པ་བརྒྱད། ༡. འགོག་པ་མེད་པ། ༢. སྐྱེ་བ་མེད་པ། ༣. ཆད་པ་མེད་པ། ༤. རྟག་པ་མེད་པ། ༥. འོང་བ་མེད་པ། ༦. འགྲོ་བ་མེད་པ། ༧. དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ། ༨. དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པ།

མེད་པར་ལྟ་བའི་ཕྱོགས། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་བརྩི་སྲུང་དང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་མི་དགོས་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ།

མེན་ཏྲི། མན་ཙེ། དར་གོས་སྲབ་མོ་མདོག་སེར་ལ་དམར་ལྡང་གི་ཐིག་རིས་ཅན།

མེའི་འཁྲུལ་འཁོར། མེ་མདའ་ལ་ཟེར། སྐབས་འགར་གནམ་ཞུགས་ཀྱང་ཟེར་ཏེ། གནའ་དུས་སུ་མེ་རྫས་ནང་དུ་བཙུག་ནས་མེ་སྤར་བྱེད་ཀྱི་ཐི་ཏི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱག་དགོས་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་མེ་མདའ་ཐོད་མདའ་ཟེར་བ་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་མདའ་དང་མདུང་གི་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དམག་རྒྱག་དགོས་པ་ཡིན།

མེར་ཁྲི་བཙན་པོ། (དོག་ཁྲི་བཙན་པོའམ་དེ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་ལྔ་པ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཡ་ཀྱལ། ཡབ་སོ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་དོག་མེར་མེར་གཉིས་ཀྱི་སྲས། སྐུ་གཤེན་ཅོ་ཞུ་ཤང་ས་དཀར་གྱིས་བྱས། གསལ་མཁར་ཟོ་ཐོ་ཕྱུང་ལག་བཞེངས། གདུགས་ལྷ་དཀར་མོའམ་དར་བཟའ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྤྲས་གདུགས་ཁྲི་བཙན་པོ་འཁྲུངས།

མེར་ཤེའི་མཁར་ཤུལ། འཕན་པོ་དགུ་རུ་ཤུང་ཤང་གི་ཁོངས་སུ་མེར་ཤེའི་མཁར་ཤུལ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གར་ཐོད་རྒྱན་ལྟར་ན་བོད་ཤིལ་བུའི་དུས་སུ་མེར་ཤེ་ཉི་མ་འབྲུག་གྲགས་ཞེས་པའི་དཔོན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་བཙན་ཤུགས་ཅན་ཆེ་སྟོབས་མཁར་རྫོང་གི་སྟོ་རྡོས་སུ་ཡོད་པའི་ནགས་རི་དེ་ལ་དཔོན་པོའི་མཁར་དུ་དགུན་ཉི་སྲིབ་སྟབས་དཔོན་པོས་མི་སེར་ལ་རི་དེའི་མགོ་བོ་སྒྲོ་དགོས་པའི་བཀའ་བཏང་བར་མི་སེར་ཆོས་ཕྱོགས་བྱེད་སྐབས་མི་ཞིག་གིས་རི་མགོ་སྒོ་བ་ལས་དཔོན་མགོ་སྒོ་བ་དྲག་ཟེར་བར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་པོ་ལྟར་ཏ་རྒྱག་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གོང་ཙམ་ལ་དཔོན་པོའི་ཚེབས་ཏ་དེ་ཡུན་ནག་ནང་ཉིན་ཁ་ཤས་བཙུག་སྟེ་ཏ་རྒྱག་གི་ཉིན་དེར་ཏ་དེར་རྐ་སྐྱབ་གཟབ་སྒྲོས་དང་བཅས་སྐོར་དུ་ཕྱིར་བཏོན་ནས་དཔོན་པོས་བཞོན་མ་ཐག་ཏ་དེས་ཉི་འོད་མ་འཁྲིག་པར་ཐད་ཀར་རྒྱུག་ནས་མདུན་མཚོང་ཞེས་པའི་ཀད་པའི་སྟེང་ནས་གཙང་ཆུར་མཆོངས་སྟབས་མི་ཏ་གཉིས་ཀ་ཤི་ནས་རོ་ཆུས་འཁྱེར་བར་དཔོན་ཚང་གི་སློན་འཁོར་ཆོས་མི་སེར་རྣམས་དཔོན་པོའི་རོ་འཚོལ་དུ་བཏང་བས་རོ་འཚོལ་མཁན་ཆོས་རྒྱ་གཞུང་བརྒྱུད་དེ་བཙལ་མཐར་ལྷ་ལའི་ར་མ་སྒང་ནས་རོ་རྙེད་པ་འཁྱེར་ཡོང་སྐབས་ཏ་ཙང་ཕྱིད་པས་སྐོ་སྦྱིང་དུ་འཁྱེར་ནས་ལ་བརྒྱལ་བས་ལ་དེའི་མིང་ལ་སྐོ་ལ་ཞེས་བཏགས། དེ་ནས་ཡང་ལ་མཐོ་པོ་ཞིག་འཛོགས་སྐབས་ལ་རྩེར་སྒོ་ཆག་པས་ལ་དེར་ཆག་ལ་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་ཡང་ལ་ཞིག་རྒྱབ་དགོས་སྟབས་སྐོ་མེད་ན་རོ་དེ་ཐེག་དཀའ་བར་བསམས་ནས་སྐོ་བཏང་སྦྲག་སྤྱི་དེའི་སྦྱིང་འཁྱེར་བས་སྦྲག་ལ་ཞེས་མིང་ཐོགས། མེར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གདོན་འདྲེར་སྐྱེས་ནས་གནོད་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་སྐད། རྫིས་སུ་ལྷག་ལུང་ཐང་པས་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ལྷག་ལུང་གི་སྲུང་མར་བཀལ་བསྐོད། མེར་གི་རྒྱལ་པོའི་མཁར་ཤུལ་གྱི་གྲུང་རྡོ་དེ་དང་། དེའི་ཞེ་འདབས་ཀྱི་རྩི་ཤིང་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་མི་རུང་བར་མཁར་ཤུལ་དེའི་ནང་དུ་རྟེན་མཁར་དམར་པོ་དང་རྡོག་མང་པོ་བརྩིགས་པ་ཞིག་ད་ལྟའང་ཡོད།

མེལ་ཚེ། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པ།

མེལ་ཚེ་གཅིག དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་ནོར་བུའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེ་ལྷག་སྐབས་ཀྱི་མཆན་གྲངས་༢༨ན་ཡར། མེལ་ཚེ་གཅིག་ནི། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་སྔ་དྲོ་དང་། ཕྱི་དྲོ། ནམ་ཐུན། ནམ་སྨད་བཅས་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་པར་གསུངས།

མེས་ཀྱི་དགོངས་དུས་མཆོད་པ། མེས་པོ་སྐུ་གཤེགས་པའི་དུས་ཀྱི་འདས་མཆོད།

མེས་ཀྱི་གནམ་རྫ། མེས་པོའི་དུས་ཀྱི་གཞུ།

མེས་ཀྱི་བང་སོ། མེས་པོའི་བང་སོ།

མེས་སྟོན་ཆེན་པོ། མར་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ། ཚུང་གི་ཀ་ཆེན། འདི་ཉིད་གཙང་སྟོད་ལྷག་ཚལ་པ་ཡིན། མཚན་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཞུ། གནས་གཞི་ར་དིའི་བདག་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་འདུལ་བ་ལན་གསུམ་གྱིས་མར་པ་མཉེས་པར་བྱས། མ་དྭ་ལྷ་ཡ་དང་གདམས་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གནང་། སློབ་མ་ཞང་བསོད་ནམས་མཁའ་སོགས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་མང་དུ་བྱོན།

མེས་པོ་དང་ཡང་མེས་ཀྱིས་བསྟེན་པའི་སྲུང་མ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕའི་ཕ་དང་དེའི་ཡང་མེ་རབས་གོང་མ་ཚོས་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་སྲུང་མ།

མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་། རལ་པ་ཅན་ནམ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་གསུམ་ལ་ཟེར།

མེས་སྲོང་བཙན་གྱི་བཀའ་ཆེམས་ཀྱི་ཡི་གེ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཟངས་ཀྱི་སྡོག་བུའི་ཐོག་བཀོས་པ།

མོ་ནད་སྤྱི་ལ་བཅུ་བདུན། ཁྲག་ཚབས། རླུང་ཚབས། དེ་གཉིས་ཕྱི་བྲག་ཏུ། ཚབས་སྐྲན། ཆུ་སེར་ཅན། ཁྲག་སྐྲན། ཉེམ་པོ། བེམ་པོ། ཤིན་སྐྲན། ཕོ་སྐྲན། ནག་པོ། ཟ་སྐྲན། ཤ་འོན་སྐྲན། ཟ་ཁྱི། མ་ར་ཅེ། ཤ་སོ། མངལ་སྐྱིན་ལངས་པའོ། (འདིར་སོ་གཉིས་ཟེར་བ་ཡོད་རུང་གྲངས་མ་འདང་ངོ)

མོ་ནད་འབལ་བ་བརྒྱད། མཚན་མའི་ནད། བུ་མ་ཕྱིན་པ། མགོ་མཇུག་ལོག་པ། རོགས་མ་ཕྱིན་པ། བུ་སྡོད་ལུག་པ། ཁྲག་མ་ཆད་པ། ནད་གཞུག་ལུས་པ། དུག་ཐབས་སྦྱར་བ་བཅས་སོ། །

མོ་བཙུན་བཀའ་ལ་མི་གདགས། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སོགས་བུད་མེད་ཀྱི་རིགས་རྣམས་སྲིད་དོན་གྱི་བཀའ་གྲོས་ལ་ཞེ་གཏོགས་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་སྟེ། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བོད་སོགས་མི་རིགས་ཁག་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ཀ་མང་པོ་རང་གི་བཙུན་མོ་དང་། ཆུང་མའི་ངོ་མ་ཕྱོགས་པར་བརྟེན་ནས་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་བྱ་ཡོད།

མོ་གཤམ་ཡི་གེ་བཞི། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་མོ་གཤམ་བཞི་ངོར་ཟེར་ལ། ཡང་ཨ་ནི་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གང་གི་ཡང་རྟགས་མེད་པས་རྟགས་མེད་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་ཡང་ཡོད།

སྨིག་སྨིག་པོ། འོད་དང་གཟི་མདངས་མེད་པ།

སྨོང་མཁར་གྱི་རི་ལྡེང་ནམ་མཁའ་ལ་སླེབ་བ······འདྲ། རི་འདི་ཡང་སྔ་ཁའི་ཡར་ལུང་ཁུལ་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཅིང་སྨོང་མཁར་ཟེར་བ་སྨོན་མཁར་ལ་གོ་དགོས་འདྲ་བས། དེ་ལྟར་ན་སྨོན་མཁར་ནི་དེང་སང་གྲ་ནང་རྫོང་ཁོངས་སྨོན་མཁར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

སྨོང་གོལ་གན། (蒙哥汗)(སྨོང་གོལ་ཧན་ནམ་མུང་ཁེ་ཡང་ཟེར)རང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པའི་ཐོག་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི(༡༢༥༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༢༥༩)ལོའི་བར་ལོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༢༥༥)ལོར་ཀརྨ་པཀྴི་གདན་དྲངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༢༥༩)ལོར་སྨོང་གོལ་ཧན་འདས།

སྨོང་གོལ་ཧྲུན་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཚེ་དབང་རབ······བརྟན། ཀུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲས་པོ་ཏྭ་ཐ་གི་ཧྲུ་ཏ་ར་ཏུ་ལ་བ་ཧྲུར་ཏུང་ཐའི་ཇིའི་བུ་བཅུ་གཅིག་པ། མི་ཆེན་ཏའི་ཆིང་གི་བུ་གཉིས(༡. དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་ནམ་བསྟན་འཛིན་ཧོ་ཤོ་ཆི་ཡང་ཟེར། ༢. བླ་ཏན་ཨ་ཏའི)ཡོད་པའི་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་གྲུབ་པ······མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བརྩམས་པའི《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང》ལས་གསལ།

སྨོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི······རིགས་མཐུན་བཙུན་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ལ་མཆོག······གྱུར་བཙུན་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡང་ཡིན་པའི་སྨོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ནི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོའི་ནང་ནས······སྲས་འཁྲུངས་པ་གཅིག་པོ་དེ་ཡིན། སྨོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་གྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོད་ལུང་ཤུ་སྨོང་སྟོད་མཁའ་རག་མདོ་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་དེ་ཡིན་པ་དང་དེ་གར་སྐབས་དེའི་ལྟས་ར······ཞིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག ད་ལྟ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཆོས་རྒྱལ······སྒྲུབ་ཕུག་ནང་ཡོད་པའི་སྨོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་གྱི་ཆས་གོས······དང་རྒྱན་ཆ་སོགས་འབྲོག་མོའི་ཆ་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་དང······སྲོང་བཙན་གྱི་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་བྱིས་པའི་རྣམ་པར་བང་དུ་བཞེངས་པའི་སྐུ་བརྙན་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་སོ་སོའི་རྟེན་སྐལ་གཙུག་ལག་ཁང་རེ་བཞེངས་ཡོད་པ་ལྟར་སྨོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་རྟེན་སྐལ་དུ་བྲག་ཡེར་པར་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཞེས་པ་དེ་མ་ཏི་ལྷ་ཁང་ཡིན་སྐད་འདུག་པ་དེའི་ནང་པ་བོང་ཞིག་ལ་རྡོ་དཀར་གོང་གི་མཎི་ཡིག་དྲུག་འབུར་ཐོན་གྱི་རང་བྱོན་དང་། སྲོང་བཙན་དང་། རྒྱ་བཟའ། བལ་བཟའ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་བཙུན་མོ་འདི་རྒྱང་མོས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་གོང་གི་བཙུན་མོ་བཞི་ལ་སྲས་མ་བྱུང་སྐབས་སྨོང་བཟའ་ཁྲི་ལྕམ་བཙུན་མོར་བླངས་ཏེ་དེ་ལ་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་འཁྲུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡབ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་དུ་འདས་པ་སོགས་བཤད། 《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》ལས་བཙུན་མོ······དང་པོ་སྨོང་བཟའ། གཉིས་པ་ཞང་ཞུང་བཟའ། གསུམ་པ་མི་ཉག་བཟའ། བཞི་པ་རུ་ཡོང་བཟའ། ལྔ་པ་བལ······བཟའ། དྲུག་པ་རྒྱ་བཟའ་བཅས་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ་ཐོག་མར་རང་རིགས་ཀྱི་བུ་མོའི་ནང་ནས་བཙུན་མོ་བླངས་པ་ནི་སྨོང་བཟའ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་འཁྲུངས་པ་མེས་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདས་དུས་མང་སྲོང་ལོ་གཅིག་ལས་མ་ལོན་ཀྱང་ལོ་གསུམ་རིང་གསང་བ་བྱས་ཏེ་མང་སྲོང་དགུང་ལོ······གསུམ་ལ་སླེབས་པའི་ལོ་དེར་མེས་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འདས་མཆོད་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ······མང་པོ་ཞིག་འཆད་དགོས་པས་འདིར་ས་བོན་ཙམ་ལས་མ་བྲིས་སོ། །

སྨོད་ལ་བཀྲམ་པ། གསར་དུ་འཚམ་འཕྲུལ་དུ་བསད་པའམ་ཤི་བའོ་ཞེས《དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བཞད་དཀྲོལ》ལས······གསུངས་སོ། །

སྨོན། སྨོན་པའི་ཡུལ་འདི་སྔར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ནས་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། སྐད་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡོད། ཡི་གེ་ནི་བོད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ལས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་མེད། ཆོས་ལུགས་ནི་ལྷ་ཚོགས་ལ······དད་པ་བྱེད་པ་ལས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། ཅུང་ཞིབ་ཙམ་གཤམ་དུ་སྨོན་ཁྲུལ་འགོ་འཛིན་རྟ་དབང་བླ་གཉེར་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྨོན་སྐྱེར་ཆུ། འདི་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་སྤ་གྲོ་ཟེར་བའི་ས་ཆར······ཡོད་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་འདྲ་བའི་ལག་མཐིལ་གཡོན་པ······གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

སྨོན་ཁྲུལ་འགོ་འཛིན་རྟ་དབང་བླ་གཉེར། དེ་སྔ······བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་སྨོན་ཁྲུལ་གྱི་འགོ་འཛིན······གྱི་དཔོན་གནས་ཤིག་སྟེ། སྨོན་ཡུལ་ནི་ཤར་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ནས་བོད་ཁོངས་བསྒྱུར་མེད་ཐོག་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་ཀྱི་ས་བཀྲ་བཅོ་སྐབས་མཐའ་འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡ་གྱལ་ཀླུང་པོ་ས་གནས་སུ་དགོན······ལྷ་ཁང་བཙུགས་ཤིང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས······ཕག་ལོ་ཐད་ལ་སྨོན་ཤ་འཇུག་ཐུག་སྒོ་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་དེར་ལོ་ལྟར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་ལྷ་ཁང་སྐྱོང་དང་འདུ་བའི་མཆོད་སྦྱིན་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཡུན་རིང་པོ་རྒྱུན་ཡོད་པ་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༨༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་ཞལ་སློབ་མེ་རག་བླ་མ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཚོ་སྣ་ཞིང་ནམ་མཁའ་འབྲུག་གྲགས་གཉིས་སྨོན་ཡུལ་དུ་གཏོང་གནང་གིས་ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆད། རིམ་བཞིན་རྟ་དབང་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་དགོན་བཏབ། མེ་རག་བླ་མས་སྐུ་ཚེའི་རིང་དགོན་གྱི་བླ་མ་དང་ཡུལ་སྡེའི་འགོ་ཚོས་མཛད། དེའི་རྗེས་སོགས་སུ་རིམ་བཞིན་རྟ་དབང་བླ་གཉེར་ཞེས་གནས་ལྔ་པའི་རྩེ་དྲུང་རེ་བསྐོ་གཞག་གིས་རྟ་དབང་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་རྗེ་དགོན་གྱིས་གཙོས་སྨོན་ཁྲུལ་ལྷ་མོའི་སྡེ་དགོན་ཚང་མའི་ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་གནོན······དང་། ས་མཚམས་སྲུང་སོགས་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེའི······རིགས་གཞུང་གནས་ལ་དགོངས་སྐྱོར་ཞུ་དགོས་པ་དང་། དེ་བྱིངས་ན་དབང་བླ་གཉེར་དང་། མཚོ་སྣ་རྫོང་སྤྱི་དགོན་པའི་ལས་སྒོ། འཚོ་ནོག་ཁག་གི་ཞིང་དང་། འགོ་ཐུན་བཅས་ཁྲལ་ལམ་བཞི་སྤྲིལ་ལམ། དྲུག་སྤྱིལ་གྱི་ཐོག······ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་ལས། རྟ་གཉེར་གཅིག་ཕུས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དབང་མེད། སྤྱིར་བཏང་སྨོན་ཁྲུལ་འདི་བཞིན······ས་རྒྱ་ཏ་ཅང་ཆེ་ལ་གདོད་མའི་ནགས་ཚལ་གྱི་གསེབ་ཏུ་རྩ······ཆེའི་གཅན་གཟན་དང་བྱ། རི་དྭགས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས······ཀྱིས་ཁེངས་པ། རྩ་སྨན། ཤིང་སྨན། རྩི་སྨན། ཤིང······འབྲས་ལྷ་ཚོགས། གླ་རྩི། དོམ་མཁྲིས། ཁྱག་ར་སོགས······རྩ་ཆེའི་སྨན་རིགས། འཚོད་དང་། གླ་ཐབ། ཤུག་ཐབ། ལེ་ཐབ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ཆེའི་ཤིང་རིགས་སོགས་རང་བྱུང······ཁམས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད།

སྨོན་སྐྱེར་རྒྱ། འདི་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་སུ་སྒོ་ཟེར་བའི་ས་ཆར······ཡོད་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་འདྲ་བའི་ལག་མཐིལ་གཡོན་པ······གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

སྨོན་དར། ཤིང་བལ་ལམ་ཐུའི་རིགས་ཀྱི་ཤུན་པ་ལས་བྱས······པའི་གོས་ཤིག

སྨོན་དཔལ་ཁ་བཞི། ས་ཚ་ཞིག་གི་མིང་།

སྨོན་འབྲོག གནམ་གཤིས་དྲོ་གྲང་འཚམ་པའི་ཞིང་པའི་ས······ཁུལ་གྱི་དོན།

སྨོན་རྩེ་རྒྱལ། དེ་ནི་དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྨོན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། རྩེ་རྒྱལ་ནི་གཟུགས་པོ་བདེ་ཞིང་རྩལ་ལ་མཁས་པའི་གོ་དོན་ཡིན་འདུག་སྙམ།

སྨོན་ཡུལ། སྨོན་པ་རིགས་ཀྱི་མི་མང་ཆེ་བ་གནས་སའི་ཡུལ་ལ་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་བལ་བོད······མཚམས་ཀྱི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྨོན་པ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། སྐབས་རེ་འབྲུག་པ་ལ་ཡང་སྨོན་པ་ཞེས་འབོད་པ······སྣ་ཚོགས་འདུག་ཅིང་། གང་ལྟར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་སྨོན་པའི་དུག་གིས་བཀྲོངས······པར་བཤད་པའི་སྨོན་པ་ནི་གང་ལ་ཟེར་བརྟག་དགོས།

སྨོན་ཡུལ་གྱི་ཚེ་གླིང་ཀྲམ་རྩ་སོ་གཉིས། ཤར་བོད་ས······གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་མཚོ་སྣ་རྫོང་ཁོངས་སྨོན་ཡུལ་གྱི

ཚའམ་ཤིང་སྐྱ། ཞིགས་པོ་ཚོ་བཞི། སྤུང་ཆེན་ཤིང་དྲུག དགས་པོ་ཚོ་བརྒྱད། ལ་འོག་ཡུལ་གསུམ། སྤུང་ནང་ཚོ་དྲུག ཞོར་ནང་ཚོ་བཞི། ཤ་འུག་རྟ་ཐུང་དགས་བཅས་སོ་གཉིས་སོ། །

སྨོན་ལ་དཀར་རྫང་། སྨོན་ནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་འགྲོ་སའི་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལ་རྫང་ཞིག་གི་མིང་།

སྨོའུ་འགལ་ཀྱི་བུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སྨོའུ་འགལ་ཀྱི་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཏ་ཅན་མང་པོའི་ནང་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《མདོ་མཛངས་བླུན》དང《དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང》གཉིས་སུ་གསལ།

སྨོས་གུས་སྙེམ་ཀུང་བྱེད། དད་པ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་པ་ལ་སྙེམ་ཀུང་ཟེར། སྤྱིར་སྙེམ་ཀུང་ཞེས་པ་ངོ་ལྐོག་གཉིས་བྱེད་པའི་དོན།

སྨོས་པ། རང་གི་བཟུང་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅི་འཕྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་། ངེས་བྱེད་པའི་རང་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་།

སྨོས་པ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཡན་ཡོན་གསུམ། བསྔོད་པ། བཀུར་བ། བསྟགས་པའོ། །

སྨོས་པ་སྨོན་ལམ་གསུམ། རང་དོན། གཞན་དོན། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ནོ། །

སྨོས་པ་རྣམ་བཞི། པ་མ་ལྷ་བུར་མོས་པ། རྗེ་ལ་མོས་པ། རྒྱལ་པོའམ་གཙོ་བོར་མོས་པ། སློབ་དཔོན་ལྷ་བུར་མོས་པ།

སྨོས་པ་བཞི། སྣང་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྣང་བ་མཆེད་པ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་བཞི། ཡང་ན། མོས་པ་རྣམ་བཞི་དང་འདྲའོ། །

སྨྱ་ངན་ལྔ། སེམས་ལ་སྨྱ་ངན་སྐྱེ་བ། ངག་གིས་སྨྲ་ཐུགས་འདོན་པ། ལུས་ལ་གནོད་པ་སྐྱེས་པ། འདོད་པས་ཡིད་གདུང་བ། ཡོངས་སྤྱོད་མ་ཚང་བའོ། །

སྨྱ་ངམ་ཐང་། རྩྭ་དང་ཆུ་མེད་སོགས་མེད་པའི་ཐང་གི་མིང་།

སྨྱ་ངན་གདུང་བ། སྨྱ་ངན་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མིང་དང་། གདུང་བ་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྐྱོང་པའི་དོན་ཡིན་པས་མནར་བ་དང་གོ་དོན་གཅིག

སྨྱ་ངན་འདས། སྐུ་འདས་པ་དང་གཤེགས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག སྐྱེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་དགོངས་པ་སྨྱ་ངན་འདས་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡང་ཡོད།

སྨྱ་ངན་འདས་རྫང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་ཁར་མང་སྲོང་མང་བཙན་དང་། བཙུན་མོ། བློན་པོ། བོད་འབངས་བཅས་ལ་ཞལ་ཆེམས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ཆེམས་ཕྱོགས་བསྡུས《སྨྱ་ངན་འདས་རྫང》ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ། དེ་ལྟར་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ན་འགོག་པ་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ཐར་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་གཏན་དུ་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གོ་འཕང་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྨྱང་རྩ། གཞིས་ཀ་རྩེ་པ་སྐམ་སྨྱང་རྩ།

སྨྱང་འདས། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རང་བཞིན་དང་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ལས་དབེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་གོ དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་སྨྱང་འདས་གཉིས་སོ། །

སྨྱང་འདས་མཆོད་རྟེན། སངས་རྒྱས་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་རྩྭ་ཅན་པའི་གྲོང་མི་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཏེ། དེའི་དཔེ་དབྱིབས་ནི་གདན་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་བང་རིམ་མེད་པར་བུམ་རྟེན་བཀྲ་ཡན་ཆད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་དཔེ་རིས་ནི་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་དང་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་གཤམ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་གཟིགས།

སྨྱང་འདས་གཉིས། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པའོ། །

སྨྱང་འདས་གཞན་ནས་སྒྲུབ་ཏུ་མེད། སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཕྱི་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ནི་རང་གི་སེམས་ལས་གཞན་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པ།

སྨྱང་མང་པོ་རྗེ་ཞང་སྣང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་པོ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་བློན་པོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་བློན་པོ་ཁྱུང་པོ་སྤུངས་སད་ཟུ་ཚེས་ཕྲ་མ་བརྒྱབ་སྟེ་ཟུ་ཚེ་རང་དང་བློ་ཞེ་བའི་མི་མང་པོ་ཞང་སྣང་གི་སྐྲན་གཡོག་ལ་མངགས་ཏེ་ཞང་སྣང་བཤད་པ་དང་མཁར་ཡང་གཞིགས་པ་བཅས་ཏུན་ཏོང་ནས་བྲིན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་གསལ་ཞིང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་བློན་པོ་འདི་རྒྱལ་པོ་མང་སྲོང་མང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞན་ཞིག་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་རེས་སྙམ།

སྨྱང་རོ་ཕྱུད་དཀར། འདི་གཙང་ཁུལ་ཉ་རྩེ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

སྨྱི། མིའི་མིང་སྟེ་ས་ཞག་བྱེད་པས་སྦྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཛོགས་ཞེས་གསུངས། (ཙ)

སྨྱི་སྙོད་པ། སྤྱི་སྙོམས་པ། རང་སྤྱི་འཕེར་བ། (ཙ)

སྨྱི་བལ་གྱིས་བཅར་དུ་ཡང་མི་དུང་། མི་ཚང་མས་ཀོ་ན་མི་དུང་།

སྨྱི་འབྱི། མི་ཀུན་ཤོག (ཙ)

སྨྱི་མོ། ཁྱད་མེད། (ཙ)

སྨྱི་འཛེར། མི་མཐུན་པ། (ཙ)

སྨྱི་ཏུ་འཛིངས། ལོན་ཆུང་དུས་སྐྱེས་པ་མང་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྐད་འཆོང་མ། (ཙ)

སྨྱི་གསལ་བ། མི་གསལ་བ། (ཙ)

སྨྱིག་སྐམ་ཆག་དུ་ན་བ། མིག་སྐམ་ལ་རྒྱུབ་ཅིང་ཚ་བ།(ཙ)

སྨྱིག་འདྲེན་པ། མིག་དཔེ། (ཙ)

སྨྱིག་རྩ། མིག་གི་རྩ། (ཙ)

སྨྱིང་བླ་དགས། མིང་སྔོན་མ་ལས་སོགས་སུ་བཏགས་པ།(ཙ)

སྨྱིད་པ། མེད་པ། (ཙ)

སྨྱིའུ། མིའུ་སྐྱེ། སྤྱིར་མི་གཟུགས་ཐུང་ངམ་སྤྲུ་གུའི་དོན་ལ་གོ་དགོས། (ཙ)

སྨྱུར་འགྲོ། འདི་ཁྱུང་དང་ཁྱུང་ཞ། བྱ་རྒོད། སྤྱང་། རྟ། མགྱོགས་པར་འགྲོ་བ་བཅས་ལ་འཇུག

སྨྱེ། མི། (ཙ)

སྨྱེ་ངན། སྨྱ་ངན། (ཙ)

སྨྱེ་བཙལ། མི་བཙལ། མི་བཙལ་བའི་བཙོས་ཐབས་ཏེ་ནད་བྲུག་ཡོད་པར་མི་རྒྱུག་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་གཞི་གསོ་བཅོས་བྱ་ཐབས་ཤིག་ཡིན། (ཙ)

སྨྱེ་བཙལ་ལྷ་མོ། མི་བཙལ་ཆུང་ཆུང་།

སྨྱེ་བཙ། གོང་གི་མི་བཙལ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

སྨྱེ་བཙ་བཟབ། མི་བཙལ་བཏབ།

སྨྱེ་རི་ཞག དུ་བ་དང་འདྲེས་པའི་མེ་སྐབས། (ཙ)

སྨྱེན་ལིང་། སྨན་ཅེ་ཟེར་བའི་དར་གོས། (ཙ)

སྨྱེར་བུ། སེར་བུ། (ཙ)

སྨྱོང་གྲོལ་ཡ་རྒྱ་ཅན། འདི་ཉིང་མའི་རིལ་བུ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག ཁར་ཐོས་ཙ་དང་ནས་སྦྱོང་མི་དགོས་ཟེར་ལ། རིལ་བུའི་ཕྱིབས་སུ་གསེར་ཡིག་གི་ཨ་བྲིས་པ་སྐྱེ་ཞིབ་ཆ་མ་རེད།

སྨྱོང་རིམ་གསུམ། མཐོང་ཆོས་སྨྱོང་རིམ་དང་། སྐྱེས་ནས་སྨྱོང་རིམ། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྨྱོང་འགྱུར་ཏེ་གསུམ། ཡང་ན་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀ་ནག་པ་དང་། དཀར་བ། དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་གསུམ།

སྨྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲངས་པ། ཁ་བཤད་ཙམ་མ་

ཡིན་པར་དོན་གྱི་གནས་ལ་ཉམས་སྦྱོང་བྱུང་ནས་འདི་ཡི་དོན་འདིའོ་སྙམ་པའི་གོ་བ་འཁྲུལ་མེད་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཡང་གོ་དོན་རགས་པ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ལྔ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོང་འགྱུར། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྦྱོང་འགྱུར། དམིགས་པས་སྦྱོང་འགྱུར། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྦྱོང་འགྱུར། མངོན་ལུས་སུ་གྱུར་པའི་སྦྱོང་འགྱུར་རོ། །

སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་རིག་པ་གསུམ། སེམ་པ། གདུང་བ། བར་མའི་རྣམ་པའོ། །

དམག་ཁང་། དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་དཀྲུག་དཔྱད་བྱས་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ལྟར་ན། གཞུང་རྒྱུགས་མི་སེར་དམག་ཁང་རེ་ནས་དམག་མི་རེ་གཏོང་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་དབུས་ཁུལ་དུ་གཉིས་སྟའི་དམག་རེ། གཙང་ཁུལ་བཞི་སྟའི་དམག་རེ་འབྲི། རྗེས་སུ་བརྒྱད་སྟ་ཐེར་བ་ཡང་བསྒྱུལ་ཡོད། ཁང་གཉིས་ནས་དམག་མི་རེ་འབྲི་བ་ལ་གཉིས་སྟའི་དམག་ཐེར་བ་དང་། ཁང་བཞི་ནས་དམག་མི་རེ་འབྲི་བ་ལ་བཞི་སྟའི་དམག་ཐེར་ཞིང་། ཁང་བརྒྱད་ནས་དམག་མི་རེ་འབྲི་བ་ལ་བརྒྱད་སྟའི་དམག་ཐེར། སྙེར་པ་ཁག་དང་དགོན་པ་ཁག་གི་མི་སེར་ནས་སྲིད་གཞུང་ལ་འདོན་བཞིན་ནས་དམག་མི་རེ་གཏོང་དགོས། དམག་ཝོགས་བླ་བ་རེ་ལ་འབྲུ་ཁལ་གཉིས། ཐ། མར། ཤ། ཕུལ། ཤིང་བཅས་ཀྱི་རྡོད་དངུལ་སྲང་རེ། དམག་མི་ལ། ལོ་རེ་དཔྱར་དཔུང་གི་རྒྱུན་ཆས་ཚ་ཚོང་རེ་སྤྲོད་དགོས་པའི་དཔྱར་ཁོལ་ལ། བྱིང་ཞྭ། རས་ཀྱི་སྟོད་ཐུང་གོས་ཐུང་། སྣམ་བུ་སྤུ་ཕྱུག་གི་སྤུ་པ། ལྷམ་འདྲར་ཆ་བཅས་དང་། དཀུན་གོས་ལ། ཞྭ་མོ་ཐུགས་ཞྭ། སྣམ་བུའི་སྟོད་ཐུང་དང་གོས་ཐུང་ཆ་ཚང་། ལྷམ་སོལ་རྩེ། དམག་ཝོགས་ཆེ་བར་མི་རེར་འབྲུ་ཁལ་༣༦ འབྲིང་ལ་ཁལ་༢༤ ཆུང་བར་ཁལ་༡༢ ལག་དངུལ་ཆེ་བར་བོད་དངུལ་རྡོ་ཚད་བཅོ་ལྔ(སྲང་༧༥༠) འབྲིང་བར་རྡོ་ཚད་བཅུ(སྲང་༥༠༠) ཆུང་བར་རྡོ་ཚད་བརྒྱད(དངུལ་སྲང་༤༠༠) ཝོགས་སྤྲོད་སྐྱེ་པད་རེ། ཉལ་ཆས་བཙུགས་ཕྱུག་རེ། སློལ་བུ་རེ། གལ་ཏེ་མི་གཞན་དག་གླས་པ་ཡིན་ཚེ། དམག་གླ་ཆེ་བར་ལོ་གཅིག་ལ་བོད་དངུལ་རྡོ་ཚད་བརྒྱ་ཐམ་པ(སྲང་༥༠༠༠) འབྲིང་བར་རྡོ་ཚད་དགུ་བཅུ(སྲང་༤༥༠༠) ཆུང་བར་རྡོ་ཚད་བརྒྱད་ཅུ(སྲང་༤༠༠༠) ད་དུང་དམག་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཞུང་ཁྲ་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ལོ་གཉིས་གསུམ་རེའི་མཚམས་སུ་དམག་ཁང་རེ་ནས་དམག་ཆས་སྣམ་བུ་སྤུ་ཕྱུག་ཕྱུས་ལེགས་འདོམ་ཚད་༡༨ཡོང་བ་རེ་སྤྲོད་དགོས་པ་དང་། ཙ་སྤྱིའི་ལས་དོད་ཟེར་བ་དམག་ཁང་རེ་ནས་ལོ་ལོའི་སྐབས་བོད་དངུལ་སྲང་༣༠སྐོར་དང་། མི་ལོའི་སྐབས་དངུལ་སྲང་༦༠སྐོར་སྤྲོད་དགོས། དམག་མི་ཡུལ་རྒྱལ་དུ་སོང་ཚེ། ཇོ་བདག་ལ་ཉེས་པ་གསེར་སྲང་༡༠(དངུལ་སྲང་༡༦)དམག་མིའི་ཚབ་གསར་པ་མ་བཙུགས་བར་དུ་ཉིན་གུངས་ཇི་སོང་གི་འགྱུར་ཆད་ཉིན་རེ་ལ་དངུལ་ཞོ་གསུམ་རེའི་འབབ་སྤྲོད་དགོས། དམག་མི་གསར་པ་སློབ་ཉིན་དམག་སྤྱི་དང་། མདའ་དཔོན། རུ་དཔོན། བརྒྱ་དཔོན། བཅུ་དཔོན་བཅས་ལ་གོ་གནས་མཐོ་དམན་དང་བསྟུན་པའི་འཇལ་རྟེན་འབུལ་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།

དམག་གི་བཞེད། དམག་དཔུང་སྡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐར་གྲལ་བསྒྲིགས་ཚུལ་དང་། དམག་དཔུང་འགྲིམ་འགྲུལ་བྱེད་སྐབས་གཅིག་རྗེས་གཅིག་ནས་ཀྱི་བར་མཚམས་མ་ཆད་པར་འགྲོ་བའི་འགྲོ་དབྱིབས་ལ་ཟེར།

དམག་རྗེན་པ་གཞིས། དམག་ཁང་གཅིག་འབྲི་བའི་དམག་རྗེན་པ་གཞིས་ལ་རབ་ས་ཞིང་སོན་ཁལ་བརྒྱ་སྐོར་དང་། འབྲིང་སོན་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར། ཐ་མ་སོན་ཁལ་དྲུག་ཅུ་སྐོར་ཡོད།

དམག་དཔུང་ཚོགས་བཞི། (དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི(འང་ཟེར)རྟའི་དམག གླང་པོ་ཆེའི་དམག ཤིང་རྟའི་དམག ཀང་ཐང་གི་དམག་གོ། (ཕྱི་མ་འདི་ལ་དཔུང་བུ་ཆུང་གི་དམག་ཀྱང་ཟེར)

དམག་དཔོན། དེ་སྔ་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཁྱབ་སྟོན་ཆེན་གྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་ཏུ་ཆེན་ལྔའི་དམག་དཔུང་ཁག་སོ་སོར་འགོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ལས་འགན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཁོངས་དེའི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། ཚུར་རྒོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་དགྲ་བོ་འགོག་པ། རྒྱུན་དུ་ཞིང་འཛུགས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ། དམག་མི་བསྐྱ་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། དེའི་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིམ་པ་ལྔ་ཡོད། ༡. ཙ་དཔོན། ༢. སྡེ་དཔོན། ༣. སྟོང་དཔོན། ༤. སྟོང་བུ་ཆུང་གི་རྗེ། ༥. ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་བཅས་ཡོད་པ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ཀ་མད་གོ་རིམ་ལྟར་ཁག་སོ་སོའི་ནང་གསལ།

དམག་སྤྱི་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དམག་སྤྱི་ལས་ཁུངས་ཞེས་པ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༩༡༢)ལོ་ཕྲུལ་ཐུན་རྒྱ་དམག་མཐར་འབུད་བཏང་རྗེས་ཆུ་གླང(༡༩༡༣)ལོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་རྒྱ་གར་ནས་ལྷ་སར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་ལྷ་སའི་དམག་དོན་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་རྡུང་བྱམས་པ་བསྟན་དར་ལ་དམག་དོན་བྱས་རྗེས་སུ་བཀའ་བློན་བླ་མ་བསྐོ་གཞག་ཐོག་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་ཞི་དུག་སྤྱི་འདོམས་སུ་ལས་བྱ་དཔོན་རིགས་དང་བཅས་བསྐོ་བསྐྱོངས་གནང་ཚང་སྤྱན་བཙལ་གནང་གང་བླ་བཟང་དགུ་འདུལ་ལ་ང་ལག་ཐོག་དམག་སྤྱི་ཆེ་བའི་གོ་གནས་དང་། རྩིས་དཔོན་ཁྲི་སྨོན་ནོར་བུ་དབང་རྒྱལ་ལ་ཛ་སག་ཐོག་དམག་སྤྱི་ཆུང་བའི་གོ་གནས་བཅས་བསྐོ་གཞག་གིས་བོད་ལྗོངས་དམག་སྤྱི་ལས་ཁུངས་སམ་དམག་སྤྱི་ཁང་ཞེས་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་ངོས་ཞོལ་གོ་མཛོད་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་དྲུག་པའི་སྤྱི་འདོམས་ལས་ཁུངས་གསར་དུ་འཛུགས་གནང་མཛད། ཐོག་མར་ལས་ཁུངས་དེར་རྒྱུན་ཚུགས་ལས་བྱའི་ཁོངས་སུ་དམག་དྲུང་གཉིས། ལས་བྱ་རྩེ་དྲུང་གཉིས། ལྷ་སྟོད་དམག་སྒར་ཁག་ནས་ཡིག་འབྲི་ཤིང་དཔོན་ཁ་ཤས། ཕྱིས་འཕར་ལས་བྱ་མོད་སྐོར་རིམ་བཞི་གཅིག་དང་། རྩེ་སྐོར་ལས་ཚན་པ་གཅིག་བཅས་ལས་གྲུབ་ཅིང་། ལས་ཁུངས་དེའི་གཙོ་བོའི་ལས་འགན་ནི་སྲིད་གཞུང་དེའི་དྲག་དཔུང་ཁག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་འགོ་འདོམས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷ་སྟོད་དམག་སྒར་དང་། ཕྱོགས་ཐོན་དམག་སྒར་ཁག་གི་སོགས་འབྲུ་སྐྱིལ་འདྲེན་དང་། དབྱར་དགུན་གྲོན་བསྡུ། གོ་ལག་རྫས་མདེལ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ངོས་ཆ་ལས་ཡིག་སོགས་ལས་ཁུངས་དེ་ཉིད་བརྒྱུད་བཀའ་ཤག་ནས་ཞུ་དགོས་པ། དམག་སྒར་ཁག་གི་མདའ་དཔོན་བསྐོ་འཛིན་བཀའ་ཤག་ནས་འཆར་ཕུལ་གྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཕྱག་རྟགས་ཞུ་དགོས་པ་དང་། རུ་དཔོན་བསྐོ་འཛིན་སྐབས་དམག་སྤྱི་ཁང་ནས་འཆར་ཕུལ་གྱིས་བཀའ་ཤག་གི་ཕྱག་རྟགས་ཞུ་དགོས་པ། བརྒྱ་དཔོན་གཉིས་དམག་སྤྱི་ཁང་ནས་བསྐོ་འཛིན་བྱེད་ལམ་ཡོད། ཆུ་ཕྱི(༡༩༡༢)ལོ་ནས་བཟུང་མདོ་སྨད་ཁུལ་ལ་སྲུང་རྒྱ་ཆེ་ཁག་བཀོས་ཀྱིས་གཏོང་དགོས་པ་དང་། ལྷ་སར་གནད་སྡོད་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར། གྲོང་ཁྱེར་བདེ་འཇགས་སྲུང་དམག་བཅས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ་དེ་སྔའི་བོད་དམག་སུམ་སྟོང་ཐམ་པའི་ཐོག་འདོན་དམག་ཉིས་སྟ། བཞི་སྟ། བརྒྱད་སྟ། བཅུ་གཉིས་དྲུག་སྟ(གཞུང་རྒྱུགས་ཁང་བཅུ་གཉིས་དང་། སྙེར་ཚོས་འདོན་དྲུག་ལ་ཟེར) གཞིས་པ་སྙིང་དཔོན་གྱི་དམག་རྗེན། ཕྱོང་དྲག་དམག་དཔུང་བཅས་བསྡོམ་ཀ་དང་སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར་ནས་མ་དང་ཕྱོང་དྲག་དམག་སྒར་བར་གསར་འཛུགས་འཕར་སྤྲོན་བྱས་ཤིང་། དམག་ཚད་ནི་དེ་སྔ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་བཟའི་དམག་ཚད་ཡིན་ཅང་། དེ་རྗེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཀ་དང་སྐུ་སྲུང་དམག་སྒར་ཅམ་མ་གཏོགས་དེ་ཕྱིན་ཆད་དམག་སྒར་ཚང་མའི་ཕྱུན་ཆས་བོད་ལུགས་ཞེ་གཅིག་ཡིན། དམག་མི་གསར་འཛུགས་བྱེད་ཕྱོགས་དང་། རྣམ་ཀུན་འགོ་དམངས་སོ་སོའི་སྤྲིག་སྲོལ། གོ་ངབ་ལག་ལུགས། ཕྱོགས་ཞོན་སྐབས་ཉིན་ལྟར་ཞོན་རྟ་རྟེང་གི་སྒྲིགས་འཛུགས་ལྡན་པའི་སློ་ནས་ཞར་བསྐྱོད་བྱེད་པ་ལས། ལམ་བཞིལ་ཡུལ་འགྲིག་གང་སར་དམག་དམངས་རང་དགར་འགྲོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཐར་ནས་སྒྲིགས་ལམ་ཡོད་ཅང་། ཕྱིས་དམག་ཁྲིམས་གཙོད་འདོམས་དང་། དམག་ཚལ་སྦྱོང་བརྡར་སོགས་དུས་བསྟུན

གསར་བཅོས་མ་གནང་མཐུ་མེད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༨༥༠)ལོ་དམག་ཁྲིམས་དོན་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་གསར་སྒྲིག་བྱས་པ་དང་། དེ་སྐབས་དབུས་གཙང་མདའ་དཔོན་སོ་སོར་ཐོགས་རྗེན་མདའ་གཞིས་རེ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་མདའ་དཔོན་རིམ་འབབ་ལ་བརྟེན་མདའ་དཔོན་རེར་ལོ་རེ་ཐོགས་དངུལ་སྲང་དགུ་བརྒྱ་རེ་བསྒྲུབ་ཏེ་མདའ་གཞིས་སོ་སོར་སྤྱི་འགྲེའི་འབབ་བཟོ་མཛད། དེ་སྐབས་བོད་དམག་༣༠༠༠ལས་མེད་ཀྱང་། ཕྱིས་དམག་གྲངས་རིམ་འཕར་ལ་བརྟེན་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལུག(༡༨༡༩)ལོ་ཚོལ་སྒྲི་ཐོགས་ཁང་བཙུགས་པ་དེར་དོ་དམ་མཁན་རིམ་གཉིས་དང་། ལས་བྱ་སེར་སྐྱ་གཉིས། ཁང་གཉེར། འགོ་ཁ། གཏད་པ་བཅས་མི་གྲངས་བཅུ་སྐོར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་གཙོ་བོའི་ལས་འགན་ནི་འཕན་པོ་དང་བྱང་ཐུག་ལུང་། སྟོ་ཁ་ཁུལ་གྱི་རྫོང་གཞིས་ཁག་དང་། བསྟན་ལྷ་གཞུང་མཆོད་གཞིས་ཁག་གི་གཞིས་འབྲུའི་བཀར་སྙིང་ནས་ལྷ་ཕོད་དམག་སྐར་ཁག་གི་ཐོགས་འབྲུ་བརྟན་རྒྱ་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་ཐོགས་ཁང་དུ་གསོག་ཉར་བྱས་རྫོག་དམག་ཐོགས་དུས་ཐོག་ཏུ་རྒྱག་དགོས་པ་དང་ཐོགས་དངུལ་ཇི་དགོས་འཛིན་སྐྱར་གྱིས་སོར་ཁང་ནས་ཞུ་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། གཞན་ཡང་དམག་སྤྱི་ལས་ཁུངས་མ་བཙུགས་གོང་གི་བོད་དམག་གི་གནས་ཚུལ་ནི། བོད་འདིར་སྟ་རབས་བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་དམག་དོན་སྒྲིག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ལ་དཔུང་སྟོབས་བཙན་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་སྤྲོས། བོད་ཞིལ་དུའི་སྐབས་ནས་བཟུང་བར་སྐབས་དམག་དོན་སྒྲིག་གཞི་ཆ་ཚང་ལྡན་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་དམག་དཔུང་ཞིག་མེད་ཀྱང་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༥༡༡)ལོ་ཙམ་ལ་གཙང་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་རྟོག་གཉིས་པ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་ཁལ་ཁ་རྫུ་ཁྱུར་སོག་དམག་བོད་འཛུལ་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་སྐབས་སུ་སྐྱོད་གཙང་ཁུལ་ནས་ཧ་ཀང་ཞེས་ས་རྟེན་ལ་འགོལ་དགྲི་བྱས་པའི་དམག་ཏྲ་མི་ཕོ་རང་འགྲིག་དམག་གྲངས་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་སྐོར་བསྐོང་འགུག་བྱས་ཏེ་ཞིང་གི་རྩེ་གཡས་རུ་དང་པོའི་ཤོངས་སོགས་གཡས་རུ་དང་། གཡོན་རུའི་དམག་མི་འཁྲི་ཁུངས་ཁྲིམ་ཚང་དང་ཡུལ་ཚན་སོ་སོ། དམག་འགྲོའི་མི་མིང་ལོ་གྲངས་དང་བཅས་པའི་དམག་གཞུང་བཀོད་དེ་ལྷན་པོ་རེ། སེང་གེ་རྩེ། རྟ་ནག་རིན་ཆེན་རྩེ་སོགས་རྩེ་གསུམ་སྐར་དཔོན་གྱིས་སྣེ་དྲངས་ཁྲུ་དཔོན་དང་། ཤིང་དཔོན་བཅས་ཀྱི་གོ་མིང་ཐུད་ཐོག་ལོ་ལྟར་ཟླ་དང་པོའི་ནང་ཤར་སྐད་བསམ་གྲུབ་རྩེར་སྡེབས་འཛོམས་ཀྱིས་ཟླ་གཉིས་རིང་གོ་བཤེར་དམག་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། དམག་རྩལ་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སྐབས་དེར་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཤོས་སོག་དམག་ལ་ཁ་གཏད་བཙོག་རྒྱུ་དེ་ཡིན་སྟབས་ཀྱི་སྨྲ་རིང་བྱུང་དང་། ཟ་དྲུག་ཆེ་ཆུང་གི་སྨ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཏ་ཐོག་ནས་རྒྱང་རིང་མེ་མདའ་འཕེན་རྒྱུ་དང་། འཕྱུལ་མདུང་ཡུང་རིང་ཀྲད་ལ་བརྐོར་ནས་འཕེན་རྒྱུ། ཏ་ཐོག་གི་རྩེད་བཅས་རེད(འདི་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་དུས་སྐབས་ཀྱི་གཞིས་རྫོང་གོ་མཛོད་དཀར་དེབ་འགོ་བརྗོད་དུ་གསལ) དེ་རྗེས་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཕོ་བྲང་ཡས་མས་ལ་ཉེན་སྲུང་བསྐོར་གཡེང་དང་གཟིམ་སྒོ་སྲུང་བ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་ཡོད་པའི་ཞོལ་བསྐོར་གཟིམ་པ་དང་གཟིམ་པ་དངོས་གཞི་ནི་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དཔུང་གི་ནང་ཚན་རྐང་དམག་གམ་དཔུང་ཟུ་ཆུང་ཟེར་བའི་དམག་དཔུང་གསར་འཛུགས་བསྐྲུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་འཁྲི་ཁུངས་ནི་སྟོ་ཁ་ཁུལ་ཤ་ཕྱི་ནང་དང་། ལྷོ་བདེ་ཞོལ། གོང་དཀར། ཆུ་ཤུལ། གནམ། ལྷུང་། མཉེས་ཐང་། རྣམ་སྣང་། སྙེ་ཐུ། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་། ཤུན་པ་འདུ་ཁོངས་བཅས་ནས་སྡོག་མའི་དམག་གཞུང་ནང་གསལ་དམག་གྲངས་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་སྐོར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་དམག་རྟེན་ཁང་ཆད་ཀྱི་ནོན་དང་། སྨེར་ཆོས་ཁག་ལ་ཕྱིར་ཆོད་མང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་དམག་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྐོར་ལས་མེད། གཟིམ་པ་འདི་བཞིན་ལས་འགན་ལྷོ་ལ་རྣམ་ཀུན་སྒྲིགས་ཁྲིམས་དམ་པ་དང་། ཁྲབ་རྟོག་མདའ་གི་མདུང་གསུམ་དང་། ཤུབ་བཅས་དྲག་ཆས་ཆ་ཚང་སྟབས་ཏེ་དམག་སྦྱོང་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་རྒྱུགས་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱེན་པས་དམག་འགྲོའི་ཐད་དཔང་པོ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་

གྲོང་མི་ཁྲུངས་ལྡན་ཞེ་གཅིག་ལས་གང་བྱུང་གི་སྣ་པ་གཏོང་བདེ་མི་ཆོག་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་འགེབས་བསྒྲིམས་ཡོད་པ་དང་། གསུམ་རྗེན་ཁང་རེར་སོན་ཁལ་༡༢༠སྐོར་ལ་ཕྱི་ནང་ཁྲལ་རིགས་རྩ་ཆག་བསྒྲུབ་བ་སོགས། དམིགས་བསལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དམག་དཔུང་ཞིག་ཡིན། དེ་རྗེས་དུན་གར་དམག་བོད་ནས་མཐར་བསྐྲད་རྗེས་ཤར་ཨ་མདོ་སྟོད་སྨད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་རྩེ་བར་བྱུས་སོ་ཉེན་རྟོག་པ་རིང་བྱུང་འཛུགས་དགོས་ཀྱི་སྲི་གཞུང་གཏན་འབེབས་ནང་གསལ་དམག་གྲངས་བརྒྱད་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སྐོར་ལ་རང་ཁུངས་རྫོང་འགོ་སོ་སོའི་ནང་ཁྲལ་ཡོང་འབབ་ཐོག་ནས་དམག་ཐོགས་སྤྲོད་དགོས་པ་དང་། གཡུལ་འགྱེད་སྐབས་གཡུལ་ས་ནས་ཐོབ་པའི་དངོས་པོ་ཆེ་ཆུང་དམག་དོན་བྱས་རྗེས་སུ་འགོ་དམག་ཏེ་སྨྲས་ཀྱིས་བགོས་ཆོག་པའི་དམག་སྟོལ་ཡོད་ཅིང་། ཐོག་མར་བྱང་དམག་གསར་འཛུགས་སྐབས་དམག་རྗེན་ནོར་ཡུག་གྲངས་བཅད་ཀྱི་ཁྲལ་འབྲི་མེད་པར་ཆོ་ཁག་སོ་སོར་ཕྱིས་སྤྲོད་ཡོད་སྐབས་ཕྱིས་བྱང་སོ་རིང་ཐུང་གི་སོ་མི་ཙམ་ལས་དེ་ཕྱིངས་དགོས་ཀལ་ནས་བྱང་མཚམས་སྐྱོང་འགུགས་བྱ་རྒྱུ་ལས་རྣམ་ཀུན་རང་ཁུངས་སུ་སློག་པ་དེ་དག་གི་ས་ནས་དམག་དོན་བབས་མཚུངས་བཟོ་ལེན་བྱེད་ལམ་ཡོད། དེ་རྗེས་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་དང་སྲིད་སྐྱོང་ཧ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་དུ་གོར་དམག་གི་བཙན་འཛུལ་ཐེ་ཐི་བྱུང་སྐབས་མན་ཆིང་གོང་མ་ཆན་ལུང་གི་བཀའ་མངགས་སློན་ཆེན་ཕུ་ཁི་ཀུང་ཟང་གིས་བོད་སྐྱོང་བྱེད་སྟོའི་སྒྲིག་ཡིག་དོན་ཚན་ཉེར་དགུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ནང་ཚན་རྒྱལ་མཚམས་བརྟན་སྲུང་ཆེད་བོད་རང་ཁུངས་ནས་དམག་དཔུང་རྩ་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༧༩༠)ལོ་རྒྱ་སྒྲོང་ཐོན་དམག་སུམ་སྟོང་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུར་གཏན་འཁེལ་གྱིས་དབུས་གཙང་རྫོང་གཞིས་སོ་སོའི་དེ་སྔའི་ས་ཁྲ་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་གཞུང་སྐྱེར་ཆོས་གསུམ་ལེབ་བསྡུར་གྱིས་ཁང་གྲངས་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་པས་དམག་དང་། འདྲར(དམག་ཁང་མིན་པའི་གཞུང་སྐྱེར་ཆོས་གསུམ་གྱི་ས་ཞིང་ཡོངས་ལ་ཟེར)ཞེས་ཞི་དྲག་ཁྲལ་རྗེན་དབྱེ་བཅད་ཆ་གསེས་ཐོག་དམག་རྗེན་དབུས་གཙང་འདྲ་བ་རེར་ས་རབ་འབྲིང་ལ་གཞིགས་པས་སོན་ཁལ་ལྔ་བཅུ་ནས་བདུན་ཅུའི་བར་དང་། འཁྲི་ཁུངས་སོ་སོས་དམག་འགྲོ་གོ་ཐང་རེ་རེ་འཛུགས་བྱས་ཕྱིན་དེ་ཕྱིངས་ཀྱི་ཁྲལ་རིགས་རྩ་ཆག་བཏང་བ་དང་། དམག་མིའི་རྩིས་འཁྲིའི་ཐོ་ལག་སོགས་སོར་བཞག་སོང་རིགས་དམག་འཁྲི་སོ་སོས་ཁུངས་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་དམག་ཐོག་བཀའ་ཟམ་འཕྱུར་མ་རེ་དམག་འཁྲི་དོ་བདག་སོ་སོར་སྩད་དེ་དབུས་ཁུལ་ནས་དམག་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་དང་། གཞིས་རྩེ་ནས་དམག་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ། རྒྱལ་རྩེ་ནས་དམག་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ། དིང་རི་ནས་དམག་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་བཅས་བསྡུས་ཐོག་དམག་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་རེར་སྤྱི་ཁྱབ་མདའ་དཔོན་རེ་དང་། རུ་དཔོན་གཉིས། བརྒྱ་དཔོན་ལྔ། ལྡིང་དཔོན་ཉི་ཤུ། བཅུ་དཔོན་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་རེ་རྩིས་དབུས་མདའ་དཔོན་གཉིས། གཞིས་རྩེ་མདའ་དཔོན་གཉིས། རྒྱལ་རྩེ་མདའ་དཔོན་གཅིག དིང་རི་མདའ་དཔོན་གཅིག་བཅས་སྤྱི་ཁྱབ་མདའ་ཁག་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། འགོ་དམག་གི་ཐོགས་ཐོབ་ཐད་སྤྱི་ཁྱབ་མདའ་དཔོན་སོ་སོར་མདའ་གཞིས་རེ། རུ་དཔོན་མན་དང་། དམག་དཀྲུམ་འདྲ་བ་རེར་ཟླ་རེ་འབྲུ་ཁལ་གཉིས་ཐོ་བསྡུ། ཇ་མར་འོས་འཚམ། ཤ་དོད་དངུལ་ཞོ་དོ་སྐར་ལྔ་རེ་རྩིས་རུ་དཔོན་ལ་ཇོ་སྐལ་ལྔ། བརྒྱ་དཔོན་ལ་གསུམ། ལྡིང་བཅུ་འདྲ་བར་ཇོ་སྐལ་གཉིས་རེ་བཅས་འགོ་དམག་གཞིས་བྱེས་གང་དུ་འགྲོ་སྡོད་བྱས་རུང་གཞུང་ཐོགས་ཁང་ནས་དམག་ཐོགས་རྒྱུག་དགོས་པ་དང་། དབྱར་དགུན་གོས་ཆས་དམག་འཁྲི་སོ་སོས་ལོ་ལྟར་སྤྲོད་དགོས་པ། སྐབས་དེའི་དམག་མིའི་དམག་རྫེད་དང་། སྒྲིག་སྟོལ་ནི་མན་ཆིང་གོང་མའི་དམག་སྟོལ་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཀོང་གསལ་རྒྱ་སྒྲོང་བོད་དམག་སུམ་སྟོང་ཐམ་པ་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཐོགས་ཁང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་དོ་དམ་མཁན་ཆུང་གཅིག་དང་། རིམ་བཞི་གཅིག ལས་བྱ་སེར་སྐྱ་བཞི་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་

དབུས་གཙང་ཁུལ་དམག་སོགས་མ་དངུལ་གསར་འཛུགས་བྱས་པའི་ལོའི་བསྐྱོད་འཕབ་བསྟུ་ལེན་གྱིས་དམག་སྐར་སོ་སོར་དངུལ་ཚོགས་དུས་ཐོག་ཏུ་རྒྱག་དགོས་པ་དང་། སྐབས་དེར་གཙང་དམག་ཁོངས་ནས་གྲོ་མོ་ས་སྲུང་དུ་སྡིང་ཁག་གཉིས་གསུམ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་ཕྱིངས་དམག་དཔུང་ཚང་མ་ཕྱོགས་ཐོན་མ་དགོས་པར་དབུས་གཙང་རང་དུ་སྡོད་སྒུལ་ལ་བརྟེན་རྩ་བའི་དམག་སོགས་ནི་གཙང་ཁུལ་འབུམ་པོ་ལྔ་གཞིས་དང་། རྒྱ་ཤར་གཉེར་ལྔ་གཞིས། རྒྱལ་རྩེ་རྒྱབ་གླིང་གཞིས། སྙེ་མོ་སྣོན་མཁར་གཞིས་འོག་འབྲོང་རྫོང་ཤར་རྒྱབ། དབུས་ཁུལ་སྟོད་ལུང་ཤན་སྨང་སྐྱིད་གཞིས། མཚོང་སྣོན་ཆུ་འཁོར་གཞིས། སྐྱིད་གཤོང་ཤར་ཕྱོགས་གཞིས། སྟེ་གདོང་པན་རྩ་གཞིས་བཅས་ཀྱི་གཞིས་འབྲུའི་ཐོག་ནས་རྒྱག་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་ཞིང་མིན་བྱུང་ན་འབྲུ་འབོར་ཟི་དགོས་དོ་དམ་པས་བཀའ་ཤག་ལ་སྙན་ཞེང་དང་འབྲེལ་ཁད་ཉེའི་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་བཅུ་ཟུར་གཞིས་འབྲུའི་བཀར་སྙིང་ནས་བཏོན་རྒྱུ་ཞུས་ཏེ་སོགས་དཔོན་མཁན་རིམ་རེས་མོས་ཀྱིས་པོ་ལྟར་གཙང་ཁུལ་འབྲུ་དངུལ་སོགས་རྒྱག་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་པ། སོགས་དཔོན་རིམ་བཞིན་པ་གཞིས་ཉེན་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་སྐབས་དམིགས་བསལ་སོགས་ཐབ་མེད་ཅིང་། མཁན་ཚང་ལ་སྟོད་ལུང་སྨང་སྐྱིད་གཞིས་ནས་ཁོ་རེ་འབབ་གྲོ་ཟླའི་ཁལ་༢༥༠ དང་། ཞི་རྒྱབ་༡༥ རེ་སྤྲོད་ལམ་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

དམན་པ་ལྔའི་ཤ། གཟུགས་སྟོབས། ང་རོ། གནས། ལོངས་སྤྱོད། དམན་པའི་ཤ།

དམན་པ་ས་བརྒྱད། རིགས་ཀྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་བའི་ས། སྲབ་པའི་ས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་རྣམས་སོ། །

དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས།

དམན་པའི་གདུལ་བྱ། ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལས་ཕྱིན་དྲུག་སོགས་བློ་ལ་མ་ཆུད་པའི་མི་རྣམས།

དམན་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ། ཐེག་པ་དམན་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་ཐུན་མོང་གི་སྦྱོར་བ་སྟེ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ།

དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགྲོ་བ་མི་སྐྱེད་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྔར་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཞུགས་མི་དགོས་པར་ཐད་ཀར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འགྲོ་མི་སྐྱེད་སྟོབས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ལ་དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་སྲས། ཐོག་མར་ཆོས་བྱེད་པའི་འགོ་བརྩམས་སྐབས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་སློབ་པའི་དབང་གིས་ལམ་དེར་ཞུགས་ཏེ། རྗེས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སློབ་པ་ཐོབ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།

དམར་ཆུང་སྐོར་གསུམ། ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་ཞིག་ཅན། ནོར་རྒྱུན་མ་དམར་པོ། ལྷ་མོ་ཏི་ཀུ་མ་བོ། །

དམར་ཆེན་སྐོར་གསུམ། ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ། ཚོགས་བདག འདོད་རྒྱལ་མོ། །

དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཞི། སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

དམར་པོ་རི། ལྷ་ས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་ཆགས་སའི་རིའི་མིང་། རིའི་དབྱིབས་གླང་པོ་ཆེ་བྱིན་གྱི་ནང་དུ་ཉལ་བ་ལྟར་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

དམར་བ། འདི་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་། འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀར་གོ་བའི་སྐབས་ཡོད།

དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ། (གཙང་གཡོ་སྨར་གསུམ་ཞེས་པའང་སྣང་) དམར་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་དང་། གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས། གཙང་རབ་གསལ་བཅས་གསུམ་ལ་ཞུ། དགེ་སློང་གསུམ་པོ་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་ལ་སྒོམ་པའི་དུས་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས་ཁོང་གསུམ་སྨད་ཆས་སུ་ཞུགས་ནས་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དྲེའུའི་ཁལ་གཅིག་བཀལ་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་མི་གཅིག་པའི་ས་ཆར་བསྟན་པ་དར་བར་བྱ་དགོངས་ནས་ཉིན་མོ་གབ་ཅིང་མཚན་མོ་བྱོན་ཏེ་མངའ་རིས་སུ་འབྱོར། དེར་ཡང་བསྟན་པ་སྤེལ་མ་ཐུབ་པར་བྱང་ལམ་ནས་ཧོར་ཡུལ་དུ་བྲོས་ཐེབས་ཏེ་ཧོར་གྱི་དགེ་བསྙེན་ཤེས་རབ་གོ་ཆ་བྱ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བསྙེན་ཏེ་བཞུགས། དགེ་བསྙེན་དེར་མིང་ཤཱཀྱ་ཤེས་རབ་ཅེས་བཏགས་ནས་ཕྱག་ཕྱིར་ཁྲིད་དེ་མདོ་སྨད་ཨ་མྱེ་ཞང་སྣ་དོན་བེ་རེའི་ས་ཆ་དེའུ་ཕུ་མཆོ་བརྒྱུད་རྨ་ཡུང་རྡོ་རྗེ་བྲག་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བྱོན། སྔར་གྱི་བཙུན་ཆས་ཁོ་ནར་ཞུགས་པ་ལ་ཡུལ་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་ཨ་ཙ་ར། རྒྱལ་པོ་སྡིག་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱིས་མ་ཐོགས་པའི་བཙུན་པ་འདི་ན་གདའ་ཟེར་བ་ཐོས་ནས་སྐྲག་སྟེ་དེའི་ནགས་ཁྲོད་དུ་ཕྱིན་ཕེབས་པས་འཚོ་བ་མེད་པར་བསྐྱུན་ཏེ་བཞུགས་པ་ལ་དགེ་བསྙེན་མ་ཞིག་གིས་འཚོ་བ་ཕུལ་ནས་བརྟེན། དེའི་དུས་སུ་ལས་དང་སྐལ་བ་ལྡན་པ་བོན་པོའི་བུ་མུ་ཟུ་གསལ་འབར་བྱ་བས་ཐོས་ཏེ་ཕྱི་ཕྱིན་བལྟ་བར་ཕྱིན་པས་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཞུས། གཙང་གིས་མཁན་པོ་དང་། གཡོས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། མཚན་དགེ་བ་རབ་གསལ་དུ་བཏགས། དེ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཞུས་པར་དགེ་སློང་ལྔ་མ་ཚང་ན་མི་འོང་བར་གསུངས་ནས་སྨྱོད་ཐང་དུ་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་འདུག་པར་ཐོས་པས། དེས་རྒྱལ་པོ་བསད་པས་མི་འོང་ངམ་བཙལ་བྱིས་གསུངས་ནས་རྒྱའི་དགེ་སློང་ཀེ་བང་དང་གྱི་བན་གྱུ་བ་གཉིས་བཙལ་ཏེ་བཏང་བས་གཙང་རབ་གསལ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། གཡོ་དགེ་འབྱུང་གིས་ལས་སློབ། དམར་ཤཱཀྱས་གསང་སྟོན། རྒྱའི་དགེ་སློང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་བྱས་ཏེ་ཟླ་ཆེན་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུས་གཙང་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མི་ཉམས་པའི་ས་བོན་བསྐྱེད་བསྐྱངས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དམར་ཏུ་ལ་བྲིས། དམར་པོར་བྲིས་པའི་མིང་དང་སྐབས་འགར་དམར་ཏུ་ལ་བྲིས་ཞེས་པ་བློ་ལ་བཟུང་བ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡང་ཡོད།

དམར་སེར་ཛེ། སྤྲེའུ་རྣམས་སྤུ་མདོག་དམར་སེར་དུ་ཡོད་པས་དམར་སེར་ཅན་ཞེས་བརྗོད་ཆོག་ཅིང་། དམར་སེར་ཛེ་ནི་སྤྲེའུའི་དབང་པོའམ། སྤྲེའུའི་རྒྱལ་མོ་ཞེས་པའི་དོན།

དམིགས་རྐྱེན། རང་འབྲས་ཤེས་པ་རང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱེད་དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག

དམིགས་རྐྱེན་བཅུ་གཉིས། ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དམིགས་པ། ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ། བགྲ་འཛིན་མེད་པ། བགྲ་བར་དམིགས་པ། དངོས་པོ་དང་བཅས་པ། དངོས་པོ་མེད་པ། དངོས་པོ། ཀུན་བརྟགས་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་དམིགས་པའོ། །

དམིགས་སྐོར་རེ། དམིགས་ཞེངས་རེ་འཚམ། ཀུན་སློང་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་དམིགས་དགོས་བསམ་པ་བཞིན་དམིགས་པའི་ཕྱུ་ར་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ལ་དམིགས་སྐོར་རེ་རེར་འཛོག་པ་ཡིན།

དམིགས་རྣམ། བློ་ས་སྔའི་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཞེས་པ་ཅིག་བསྡུས་ནས་དམིགས་རྣམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ལ་མཚོན་ན། སྒྲ་ནི་བློ་དེའི་དམིགས་པ། མི་རྟག་པ་ནི་བློ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས། དེས་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ་སྦྱར་ཤེས་པ་དགོས། འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དོན་རྣམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ཤེས་རྣམ་ནི་བློ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས།

དམིགས་པ་གཉིས། ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་དང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན།

དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཏེ་དྲུག

དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་དྲུག མཚན་མ་དང་བཅས་པ། མཚན་མ་མེད་པ། ཆུང་ངུ། རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཚད་མེད་པ། ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །

དམིགས་ལྟག་པ། དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དང་། ཆེད་དུ་དམིགས་པ།

དམིགས་འབྱེད་པ། གཞུང་དོན་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའམ། གཞུང་གི་མཚམས་སོ་སོར་བཅད་པ།

དམིགས་བརྩེ་མ། འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་བསྟོད་བསྟགས་བྱེད་པའི་ཚིགས་བཅད་ཅིག་སྟེ། ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལ་བསྟོད་བསྟགས་ཚིགས་བཅད་འདི་འབུལ་བར་མཛད་པར་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས་བསྟོད་བསྟགས་འདི་ང་ལ་འོས་པ་མི་འདུག་གསུངས་ནས་ཚིག་རྐང་རྗེས་མ་གཉིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་ཚིག་བསྒྱུར་གནང་སྟེ་ཕྱིར་འབུལ་བར་མཛད། བསྟོད་བསྟགས་འདིར་ཤློ་ཀ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསོལ་འདེབས་དམིགས་བརྩེ་མ་ཟེར།

དམིགས་ལྷུ་ལྷུག གོང་གི་དམིགས་ཕྱུག་པ་དང་དོན་འདྲ།

དམིགས་བསལ་གྱི་རྩ་ཚིག དམིགས་བསལ་གྱིས་གནད་འབེབས་བྱས་པའི་རྩ་འཛིན་ཁྲིམས་ཡིག

དམིགས་བསལ་ལྟོགས་མིན་རིགས། ལས་ཀ་དམིགས་བསལ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡོང་མི་ཐུབ་པའི་རིགས།

དམུ། བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་གཅིག་གི་མིང་ངམ་ཡང་ན་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། གདོན་འདྲེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྷན་ཚན་འདུས་ནས་བྱུང་བའི་རིགས་འདྲེས་པའི་གདོན་འདྲེ་ལ་ཟེར།

དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ། མཁས་དབང་འདི་ཉིད་ནི་ཟི་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་རྔ་བ་ཆུ་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དགེ་བཅུ་ཚང་བའི་ཡུལ་དམུ་དགེ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་ཨོག་སོག་པོ་ཏ་ཟེར་བའི་རོང་སྐེ་དང་པོ་དེར་སྤྲང་སྐད་ཚང་(སྤྲང་སྐད་ཚང)ཞེས་ཁྱིམ་ཚང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་གྲོང་སྐྱིད་འཁོར་ལོ་ཚང་དུ་ཡབ་བསོད་དར་དང་ཡུམ་ཨ་ཚེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་མོ་སྦྲུལ་(༡༧༨༥)ལོའི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡར་ངོ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་བལྟམས། ཐལ་དགེ་བཤེས་རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་དཔལ་བཟང་པོའི་མདུན་ནས་ཀ་ཁ་སློབ་པའི་མགོ་བཟུང་སྟེ་སྨྲ་ཞང་བདེ་ཆེན་དང་ཡབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་གློག་དང་སྐྱབས་འགྲོ་སྐྱང་བཤགས་སོགས་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཐོག་བདེ་ཚང་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ཏེ་མཚན་ལ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཞེས་གསོལ། དེ་མཇུགས་དམུ་དགེ་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོ་དགོན་དུ་ཆོས་གྲྭ་དང་ཚོགས་ལ་ཞུགས། དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་རྗེ་དཀོན་མཆོག་དགེ་འདུན་ཚང་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། ཨ་ཁུ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཞུ་བའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་དཀར་ནག་དང་དག་ཡིག་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་གཞུང་རྒྱུགས་འབུལ་གནང་མཛད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་འཛིན་གྲྭའི་སྒྲུར་དཔོན་དུ་བསྐོས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱས་ཁོ་ཐུལ་སྐུ་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གྲྭ་ཚང་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭ་ལ་འཛིན་གྲྭ་དོན་བདུན་ཙ་ནས་ཞུགས། མཁས་དབང་རབ་ཕྱག་ཐུང་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་མཁས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་དཀོན་མཆོག་བསམ་འགྲུབ་ཅེས་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཐུགས་འཛིན་སྦྱོར་སྦྱངས་སོགས་དུར་ཐག་མཛད། དེ་ནས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་གྲས་སུ་ཆུད་དེ་དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་ཞེས་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ཐོག་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་བསྒྲུབ་ཚུ་བརྒྱ་ཤག་ཡོད་པའི་གྲས་སུ་སྐྱ་ཁོ་ཧོར་རྗེ་འཆང་རྗེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྔ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བླ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་དགུ་སོང་སྐབས་ཡང་གྱེས་བསྡུ་བར་ཕེབས་ཏེ་ལ་ཡུལ་དུ་ལན་གཅིག་ཕེབས་དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་ཞུས་པར་བརྟེན་སློབ་གཉེར་འགྲོ་བསྒྱུར་ནས་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། ཕ་ཡུལ་དུ་ཟླ་བ་བརྒྱད་བཞུགས་རྗེས་བླ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོའི་བསྙེན་པ་ཞིག་བཏང་། དེ་རྗེས་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་པཎྜི་ཏ་རྗེ་ཨོཾ་འཁྲུལ་བ་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་བཤད་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་ལུམ་རྟགས་དང་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་ཊཱི་ཀ་གི་རི་མོའི་མཇུག་ཁྲིད་རྫོགས་པར་གསན། དགུང་གྲངས་སོ་གཉིས་ཐོག་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་དཔལ་མང་ཚང་ནས་ཨ་མཆོག་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་དུ་ལྷ་འབྲི་བར་ཚོགས་བཙུགས་གནང་བ་དང་སྐབས་བསྟུན་ཨ་མཆོག་དགོན་རྒྱུད་པ་ཚང་གི་ཨ་ཁུ་འཇམ་དབྱངས་ཞང་ཕྱག་གི་མདུན་ནས་རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་རི་མོ་ཆ་ཚད་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་རྗེས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞལ་ནས་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་རྗེས་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་ཞིག་ལམ་སོགས་ལ་དག་ཐེར་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་བླ་བྲང་ཐུབ་བསྟན་ཕོ་བྲང་དུ་གྲྭ་ཆུང་གི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་བཙུགས་གནང་མཛད་དེ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀུང་དགེ་རྒན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་མ་ཟད། སློབ་ཕྲུག་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཞབས་ནས་གསུང་བཤད་བཀའ་སློབ་བསྩལ་སྐབས"ཁོང་ཨ་ཁུ་བསམ་གཏན་ཡང་ཆོས་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀར་རྣམ་དཔྱོད་ཆེ་བ་ཡིན་གཤིས་དགེ་རྒན་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀུང་བརྩི་བཀུར་དང་ཉན་བརྩི་བྱེད་དགོས"ཞེས་གསུངས། ཇོ་རམས་པ་བཏང་ནས་ལོ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་བརྒྱད་སོང་བའི་མཚམས་ལ་བླ་བྲང་བརྒྱུད་དུ་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ། སྔ་དུས་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་སར་ཕེབས་འདོད་ཡོད་པ་ལྟར་རྫོང་གི་དཔོན་ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས་ལན་གྲུར་ཕྱག་ལས་གནང་བར་ཕེབས་རྒྱུའི་ཞལ་སློབ་ཞུས། ཀུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀུང་ཆེད་མངགས་མགྲོན་འབོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དང་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་གསུང་འཕྲོས་མང་པོ་བསྩལ་བ་མ་ཟད། རྒྱ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ན་པེ་ཅིན་དུ་སོང་ན་བཟང་། ངའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་མའོ་ཀྲུའུ་ཞི་དང་ཀྲུའུ་ཙུང་ལི་ཡིན་ལ་འཚམས་ཞུ་བྱས་ནས་སོང་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་བཀའ་རྟགས་ཡོད། འགྲོ་སྟོ་ཚང་མ་ངས་གཏོང་གསུངས། དེ་ནས་ཀུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་བླ་བྲང་དུ་གསོལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ་ཕྱག་མདུད་ལྷ་དར་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཚིགས་བཅད་དང་བཅས་སྐུ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་རྟེན་ཆེན་མཁན་པོའི་མཚན་བཏགས་གནང་བ་མ་ཟད། ན་བཟའ་སོག་ཆས་ཆ་ཚང་དང་། ལམ་དངུལ་སྐོར་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ། འཚམས་ཞུ་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་གུར་གུམ་དང་སྒྲ་སྙན་འབོར་ཆེན་བཅས་དང་། སྐད་བསྒྱུར་ལ་ཡིན་ཅི་མིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་རིགས་ཤིག་གཏོང་གནང་མཛད། དེ་ནས་བཞོན་པ་སོགས་སྒྲུས་ནས་ཕེབས་ཐོག་ཐོན་ཏེ་ཀ་ཆུ་མཁར་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཡ་ཏན་ཀྲང་གིས་གཙོ་འཛིན་བྱས་ནས་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས་པ་དེར་ཞུགས་ནས་གསུང་བཤད་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་ལྷང་ཀྲུའུ་ལ་ཞུགས་ནས་ལན་གྲུར་ཕེབས་སྐབས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་པུའི་པུའུ་ཀྲང་ཧྲན་མིང་ནས་སྐྱེལ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། དགུང་གྲངས་སོ་བདུན་པ་ལྕགས་སྟག(༡༩༥༠)ལོར་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་ཤིན་ཅང་གི་དཔོན་རིགས་ཁ་ཤས་བཅས་དང་མཉམ་དུ་གནམ་གྲུར་བཞུགས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། ཐོག་མར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་མགྲོན་ཁང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་སྐབས་ཀྲུང་དབྱང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་པུའི་པུའུ་ཀྲང་དང་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་གཅིག་ཕྱོགས་ལི་ཝེ་ཧན་དང་། མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ་ཨུ་ལན་ཧྥུ། མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཡང་ཅིང་རེན་བཅས་ཐག་ཏུ་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གཟུགས་དུ་ཞོགས་ཤོལ་ལས་ཐོ་འདི་ཞུ་བར་འཁོད་པ་དང་སྐབས་བསྟུན་ཡང་ཅིང་རེན་གྱིས་དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་མི་ཁྲིན་དང་། ཤེས་ཁམས། བོད་སྐོངས་བཅས་ད་དུང་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་པས་བོད་ཡིག་ལས་དོན་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་ལས་བྱེད་པའི་སྐྱིད་

ལྷག་ལ་འཇུལ་བཞུགས་གནང་ཚེ་དགོལ་མགོ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་པར་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་ཀུང་རིམ་པར་ཁས་ལོངས། ལས་བྱེད་པ་ཚུས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཅི་ནུས་རེ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཀའ་སློབ་ཕེབས་སྐབས་ཞལ་ཁས་བཞེས་ནས་རྗེ་རྗེ་ཆེ་བརྟན་དང་། སྲུན་བཀྲ། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ(ཧོར་ཟིན་ཤེན)སོགས་དང་ལྷན་དུ་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཁུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་སི་གསུམ་པའི་ནང་ཞུག་ལས་གནང་སྟེ《མི་དམངས་བརྙན་དཔར》སོགས་ལ་བསྒྱུར་ཞུས་མཛད། ཕྱུགས་ཡོས(༡༩༥༡)ལོར་ང་བོད་སོགས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་འཐུས་མི་རྣམས་པེ་ཅིན་དུ་འབྱོར་དེ་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་འཛོམ་སྐབས་གྲོས་མཐུན་པར་ཞུས་ཀྱི་ལས་དོན་ནང་བཞུགས། དགུང་གྲངས་སོ་དགུ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༩༥༢)ལོར་སྐུ་ཁམས་ཅུང་མི་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། བྲང་ཆུ་རྫོང་ཏང་གི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མངགས་བཅོལ་ལྟར་དཔྱད་དགེའི་རང་སྐྱོང་སྲིད་གཞུང་འཛུགས་གནང་མཛད་པ་དང་ཐུགས་ཚོགས་འདུ་དུ་མར་ཞུགས་ཏེ་དྲིལ་བསྒྲགས་མཛད། དགུང་གྲངས་བཞི་བཅུར་ཕེབས་པ་ཆུ་སྦྲུལ(༡༩༥༣)ལོར་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ་འགྱུར་ཏེ་ལྷ་རམས་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་དང་དམ་པ་དེ་ཉིད་དབུ་དགེ་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོ་དགོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དགེ་རྒན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་། དགུང་གྲངས་ཞེ་གཉིས་པ་ཤིང་མོ་ལུག(༡༩༥༥)ལོའི་བོད་ཟླ་གཉིས་པར་ལྷ་རྒྱལ་གླིང་སྲིད་གཞུང་ནས་གདན་ཞུ་ཕྱས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་རྒྱལ་གླིང་སྲིད་གཞུང་རིག་གནས་ཁའི་ཁོ་ཀྲུང་གཞོན་པ་དང་མིང་ཀྲུང་གསར་འགྱུར་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཡིག་བསྒྱུར་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་འགན་གཅིག་རྩོགས་གནང་། དགུང་གྲངས་ཞེ་ལྔ་པ་ས་ཁྱི(༡༩༥༨)ལོའི་ཟླ་བརྒྱད་པར་རང་སྐྱོང་སྲིད་གཞུང་ལྷ་རྒྱལ་གླིང་ནས་འབར་ཁམས་སུ་ཕྱོས་སྐབས་ལྷན་དུ་གནས་སུ་མཛད། དགུང་གྲངས་ཞེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོའི་ཕྱུགས་རྫིང་གི་ལོ་གསར་ནས་སྐུ་ཆས་མི་བཞེས་ཀ་མེད་བྱུང་བ་དང་། ལོ་དེའི་ཟླ་ལྔ་པར་པེ་ཅིན་དུ《རྒྱ་བོད་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད》དང《མའོ་ཙེ་ཏུང་གི་གསུང་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས》དེབ་དང་པོའི་བསྒྱུར་ཞུས་མཛད་པར་ཕེབས་ཏེ་ཟླ་ཤས་རིང་རྗེ་ཆེ་ཉན་ཞབས་དྲུང་དང་ལྷན་དུ་ཁང་མིག་གཅིག་ནང་བཞུགས། བཅུ་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་རྒྱལ་སྟོན་མཛད་གཟིགས་སོགས་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལ་ཞུགས་རྗེས་ཕྲིན་དུར་ཕྱིར་ཕེབས། དགུང་གྲངས་ང་གསུམ་པ་མེ་རྟ(༡༩༦༦)ལོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་སྒྲོད་ཆག་ཆེན་པོ་དེ་འཕངས་ནས་ལོ་དེའི་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་པར་དམར་སྲུང་དམག་ཅེས་པས་སྐུ་ཆས་ཡོད་ཚད་འཕྲོག་བཅོམ་བྱས་མཐར་སྐུ་ལ་ཆས་གོས་སྨས་སྐྱུར་དང་། སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་འཛམ་སྣོད་བཟང་གསུམ་གྱི་ཕྱག་དཔེ། ཕྱག་དཔྱད་གཡས་གཡོན་དུ་བཀལ་གདམས་ཀླིགས་བས་ཀྱི་སྡོག་གྲངས་ཁ་ཤས་རེ། ཕྱག་ཏུ་ཕྱག་ཐེང་ཞིག་དང་ཇོ་བོའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་པོའི་དུམ་བུ་ཞིག་བཅས་གསོལ་ནས་མི་ཚོགས་ཁྲིད་འཐོད་ཚོག་ཤུར་རིར་གྱི་དང་ཁྲོམ་སྐོར་དུ་བཙན་ཁྲིད་ཞུས། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་དང་ཉིན་བཅུ་གཉིས་རིང་ཞི་འཕགག་འགོ་རྒྱའི་ཁོག་ཏུ་དམ་པོ་ཏ་ཧོས་ཟེར་བའི་ཏ་ཁག་སྡོན་ཐོན་གྱི་ནང་དུ་ངལ་རྩོལ་གནང་དགོས་བྱུང་ཞིང་། དེའི་རིང་ངལ་ལས་ཕྱི་ཁར་འབྱུ་རིགས་སོགས་ཀྱིས་མི་འདང་བར་ཏ་ཤ་སོགས་གང་བྱུང་བཞེས་དགོས་བྱུང་། དགུང་གྲངས་ང་བཞིར་ཕེབས་པ་མེ་ལུག(༡༩༦༧)ལོར་འབར་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་སློབ་སྦྱོང་དང་ངལ་རྩོལ་འདྲེས་མའི་ནང་བཞུགས། དགུང་གྲངས་དྲུག་བཅུ་བཞེས་པ་ཆུ་གླང(༡༩༧༣)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གསུམ་པར་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ། ཤིང་ཡོས(༡༩༧༥)ལོར་ཁྲིན་ཏུར་ཕེབས་ཏེ《བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》བརྩམ་སྒྲིག་གི་གཞི་བཏིང་། མེ་སྦྲུལ(༡༩༧༧)ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པར་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་སྐབས་བཞི་པའི་ཀྲུན་ལས་ཨུ་ཡོན་དུ་བདམས་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པར་བདམས། ལྕགས་སྤྲེལ(༡༩༨༠)ལོའི་སྤྱི་ཟླ་དང་པོར་པེ་ཅིན་དུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ཚན་རིག་གྲོས་བསྡུར་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཉིན་བཅུ་གཉིས་རིང་སྟོད་གླེང་མཛད་མཐར་དེ་སྔ་མའོ་ཙེ་ཏུང་གསུང་རྩོམ་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེས་བོད་ཡིག་བཅོས་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་ཞེས་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཟུར་བསྣུབ་གཏོང་བའི་ཡིག་ཆ“གནད་བསྡུས”ཟེར་བ་དེ་རྩིས་མེད་དུ་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་ཐུགས“གནད་བསྡུས”ཀྱི་དགག་ཡིག་མཐའ་དཔྱད་ཟེར་བ་ཞིག་ཆེད་མངགས་རྩོམ་འབྲི་གནང་ནས་ཚོགས་མཛོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་ཚར་གཅིག་ཁྲིད་གནང་མཛད། དགུང་གྲངས་རེ་དགུ་པ་ཆུ་ཁྱི(༡༩༨༢)ལོའི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་གདན་ཞུས་ལྟར་གནམ་གྲུའི་ཐོག་ཏུ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་གུང་གོ་གནམ་རིག་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ཏོག་སྐར་རྩིས་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པར་བདམས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་ཁང་དུ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེར་ནང་མཇལ་ཞུས། ཟླ་ངོ་བཞི་ཙམ་རིང་གདན་ས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་། པོ་ཏཱ་ལ། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། ས་སྐྱ། ཞྭ་ལུ། སྣ་སྣར། ཆོས་རྒྱལ་བང་གསོ་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་ཕེབས། ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་དྲུག་བཅུ་ལྷག་གི་ལྟ་སྐོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་གནང་སྟེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྟོ་ཕྱོགས་ཞིང་ཆེན་དགུའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་ལ་ལྟ་སྐོར་དུ་ཕེབས། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུར་ཕེབས་པ་ཆུ་ཕག(༡༩༨༣)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭའི་གནའ་ཡིག་ཟབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭར《སྐད་ངག་ཡང་གསལ་སྣང་མཛོད》སློབ་ཁྲིད་མཛད། དེ་རྗེས་ཁྲང་ཧྲ་དང་། ནན་ཅང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས་ཕེབས་རྗེས་ཕྱིར་འབར་ཁམས་སུ་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བཙུགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཕེབས་ཞུགས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གྲངས་རིང་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་གང་སར་ཕེབས་ཏེ་སློབ་ཁྲིད་དང་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་གནང་མཛད་དེ། ཤུལ་བྱུང་གི་སློབ་མ་དུ་མ་གསོ་སྐྱོང་གནང་མཐར་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པ་རབ་གནས་ཆུ་བྱ་ལོའི་ཧོར་ཟླ་གསུམ་པ་ཕྱི་མ་སྨིན་ཟླའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ(༡༩༩༣ལོའི་ཟླ༥ཚེས༦)ཉིན་སྐྱེ་རིས་གཞན་ཤར་དུ། རྒྱ་སྐར་ས་རི། ནམ་ལངས་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱ་ཆེན་བདུན་དང་སྐར་མ་ཐེར་ལྔའི་ཧོག་ཤེང་གི་ཉལ་སྟངས་ཀྱིས་དཔའ་ལྡན་ཡིད་དཔའ་ཆོས་འཛིན་དུ་ཕེབས་པའི་ཚུལ་བསྟན། མཛད་རྣམ་ཞིབ་ཙམ་གཟིགས་འདོད་ཚེ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་དང་པོའི་ནང༼རྗེ་བ་པོ་རང་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་རང་གསལ་ཨ་དར་ཤ༽ཞེས་བྱ་བར་གཟིགས། གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་དཔར་མ་བོད་དུག་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་ཡོད་པ་ལགས་སོ། །

དམུ་ཆུ་དྲུག ཅེར་ཆུ། ཟག་ཆུ། འཁྲིམས་ཆུ། རྒྱུ་མའི་རྩོལ་ཆུ། གདོན་ལས་གྱུར་པ། དུག་ལས་གྱུར་པའོ།

དམུ་ཐག ནམ་མཁར་འགྲོ་བའི་དཔྱང་ཐག་གི་མིང་སྟེ། མི་རྗེ་ལྷ་ཡིས་མཛད་པས་མགོན་སྐྱབས་ཆེ། །དམུ་ཐག་གནམ་ནས་དྲངས་པས་འཛེགས་སྐས་བཟང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འདི་ལ་རྒྱ་ཐག་ཕྲིས་པའང་ཟེར་རོ། །

དམུ་ཐག་དང་དམུ་སྐས། བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་དུ་སྔོན་ལྷ་ཡུལ་དང་མི་ཡུལ་བར་ཡར་མར་བགྲོད་ཐུབ་པའི་བརྒྱུད་ལམ་འཇའ་སྐས་སམ་ཐག་སྐས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའམ་བཙན་པོ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནི་དམུ་ཐག་ཅེས་པ་དེ་བརྒྱུད་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་རྒྱལ་དང་པོ་དེ་དང་། གཉིས་པ་མུ་ཁྲི་བཙན་པོ། གསུམ་པ་དིང་ཁྲི་བཙན་པོ། བཞི་པ་སོ་ཁྲི་བཙན་པོ། ལྔ་པ་མེར་ཁྲི་བཙན་པོ། དྲུག་པ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ། བདུན་པ་སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོ་བཅས་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་ཞེས་པ་དེ་དག་ཚང་མ་འདས་ཁར་དམུ་ཐག་གམ་དམུ་སྐས་དེ་བརྒྱུད་ནས་གནམ་དུ(ལྷ་ཡུལ)གཤེགས་ནས

ས་སྟེང་དུ་བང་སོ་མེད་ཟེར།

དམྱལ་ཡོང་། སྐྱེས་དུས་ནས་མིག་མེད་པའི་ལོང་བ།

དམེ་བོ། དུས་གཅིག་པ་གསོད་མཁན་སྐྱེས་པ།

དམེ་ཤི། ཕ་སྤུན་ནང་འཁྲུགས་ཟླུང་བ་ལ་དམེ་འཁྲུགས་དང་། འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་མི་གསོད་བཏང་བ་ལ་དམེ་ཤི་ཟེར།

དམེའ་ཟླུང་། ཕན་ཚུན་གསོད་རེས་བྱས་པའི་དོན།

དམོད་པ། ཁ་སྐད་དུ་དམོད་མོ་བཏབ་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་སྨོན་ལམ་ངན་པ་བཏབ་པའི་དོན།

དམོད་པ་འབོར་བ། མནའ་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བ་སྟེ། མནའ་འདི་ལས་འགལ་ན་རང་ཉིད་ལ་ཉེས་ཆད་འདི་དང་འདི་འདྲ་འབྱུང་བར་ཤོག་ཅེས་ངག་ཏུ་སྨྲས་ནས་མནའ་བསྐྱལ་བ་ལ་ཟེར།

དམྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། དམྱལ་བ་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་དང་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད། ཉི་ཚེ་བ་དང་ཉེ་འཁོར་བ་བསྡོམས་པས་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཡང་སོས། ༢. ཐིག་ནག ༣. བསྡུས་འཇོམས། ༤. ངུ་འབོད། ༥. ངུ་འབོད་ཆེན་པོ། ༦. ཚ་བ། ༧. རབ་ཚ། ༨. མནར་མེད་བཅས་བརྒྱད། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ནི། ༩. ཆུ་བུར་ཅན། ༡༠. ཆུ་བུར་རྡོལ་བ། ༡༡. སོ་ཐམ་ཐམ་པ། ༡༢. ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ། ༡༣. ཨ་ཆུ་ཟེར་བ། ༡༤ ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ། ༡༥. པད་མ་ལྟར་གས་པ། ༡༦. པད་མ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པ་བཅས་བརྒྱད་ཡོད། ༡༧. ཉི་ཚེ་བ་ནི། མི་ཡུལ་གྱི་ས་མཐའ་དང་མི་མེད་ལུང་སྟོང་ན་ཡོད་ཟེར། ༡༨. ཉེ་འཁོར་བ་ནི། དམྱལ་བ་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་བསྐོར་ནས་ཡོད་པའི་དམྱལ་བ་བཞི་སྟེ་མེ་མ་མུར་གྱི་འོབས། རོ་མྱགས་ཀྱི་འདམ། སྤུ་གྲི་ཅན་གྱི་ཚལ། འབྱར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་དང་བཅས་ཡོད་ཟེར།

དམྱལ་བ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་འོག་ཏུ་དམྱལ་བ་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་དང་། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཉེ་འཁོར་གྱི་དམྱལ་བ་བཞི་རེ་ཡོད་ཅེས་བཤད།

དམྱལ་བ་རྒྱང་བ་གཉིས། ཉེ་འཁོར་དང་། ཉི་ཚེའི་དམྱལ་བ།

དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཟུང་། ཚ་དམྱལ་དང་གྲང་དམྱལ།

དམྱལ་བ་བཞི། ཚ་དམྱལ། གྲང་དམྱལ། ཉེ་འཁོར། ཉི་ཚེ། །

དམྱལ་བའི་སྒོ། དམྱལ་བར་འགྲོ་སའི་སྒོ།

གཉིག ཉིག་སྟེ་མིག་གི་དོན། (ཙ)

གཉིག་རྩ། མིག་རྩ། (ཙ)

དཉིག་རྒྱལ། མིག་རྣོན་པོ་མེད་པ། མིག་གི་གསལ་བའམ་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་པ། (ཙ)

དཉིག་སྒྲིན། མིག་སྒྲིན། (ཙ)

དཉིག་ཟི་ཟི་པོ། དཔྱི་དང་དཔྱིག་དང་སྤྲིག་བཅས་མིག་གི་བརྡ་རྙིང་པ་ཡིན་ཞིང་། དཉིག་ཟི་ཟི་པོ་ནི་མིག་རབ་རིབ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན། (ཙ)

དཉིག་ལི་གོང་སྔོང་པོ། མིག་རིལ་ལ་སྐྲན་ཡོད་པ།(ཙ)

དཉེ། གཉེན་ཚན་ནང་གསོད་བྱེད་པའི་དོན།

རྨ་ཁ་ཐོག་ཁོག་བོར་ཡོད། རྨ་ཤུན་ཆགས་པ། (ཙ)

རྨ་སྒོ་དགུ། མི་ལུས་ཀྱི་སྣ་ཁུང་གཉིས། རྣ་ཁུང་གཉིས། མིག་གཉིས། ཁ། གཅིན་ལམ། བཤང་ལམ་བཅས་དགུ་ནས་རྒྱུན་དུ་མི་གཙང་བ་ཐོན་རྒྱུ་ཡོད་པས་མིང་ལ་རྨ་སྒོ་ཟེར།

རྨ་སྒོ་གསུམ། ཁ་དང་བཤང་ལམ་དང་ཟག་བྱེད་དེ་གསུམ།

རྨ་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ། འདི་ཉིད་རྨ་སྟོན་ལམ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལུག(༡༠༥༥)ལོར་ཡར་སྟོད་སྐྱེར་ཧར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་བཏགས། ཡབ་ལས་བརྡ་དབང་ཆེན་གསན། དེ་ནས་སྟོད་ཕྱོགས་དང་དབུ་མ་དང་ཉོ་ཏ་སྟོད་ལུགས་དང་སྒྲ་སྐྱིད་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་རིབས་སྐབས་དམ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་གདམས་པ་ཞིག་གནང་འཚལ་ཞུས་པས། དོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཀྱི་གསུངས་ནས་མིག་རྗེ་མི་འཛུམས་སེམས་ནི་འགགས་པ་དང་། རྟུང་འགགས་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་བླ་མས་རྟོགས། ཤེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བའི་རོ་སྙོམས་མཛད་པས་ཉམས་རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། དེ་རྗེས་བཀོད་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པའི་རྗེའུ་ཁྲིད་གནང་ནས་དམ་པའི་ལོ་ཟླ་བ་གསུམ་བཞུགས། དེ་ནས་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་འཁོར་འདབ་དང་རྟོར་ཟེལ་སྤངས་ཏེ་སྐྱབས་པ་པོར་མཛད་ནས་ལྷའི་ཞུག་པར་ལོ་གཅིག་བཞུགས་པ་དང་། གོང་པོ་བྲག་གསུམ་གྱི་མཚོ་རྫོང་ལ་ཕྱིན་ནས་ལོ་དགུ་བཞུགས། ད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འོང་ངམ་དགོངས་ནས་དྭགས་པོ་རྫོང་ཁར་འཁོར་མང་དུ་འཛིན། དེ་ནས་ཡར་ལུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཀྱི་ཚང་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། བུ་སློབ་མང་དུ་འཚོགས་ཤིང་ཆོས་ཞུ་ཡར་བྱུང་དུ་བཞུགས་སོ། །ཁོང་ལ་བུ་ཆེན་ལྔ་ཕྱིན་ཏེ། གང་བར་གསེར། ཤུད་བུ་སོ་སྟོན། སླ་མ་སེའུ། སོག་པོ་མདོ་སྡེ། ཞང་དགའ་ལྡན་པ་བཅས་སོ། །

རྨ་ཆུ་ཁུག་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ཨང་གཉིས་པ་རྨ་ཆུ་དེའི་སྤྱིའི་རིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ་ལྔ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་དཀྱིལ་རྒྱུད་ཀྱི་རི་བོ་བ་ཡན་ཧ་རི(巴颜喀拉山)ནས་མགོ་བོན་ཏེ། བོག་མར་རྒྱབ་ནས་ཤར་དུ་འབབ་ཅིང་། དེ་ནས་ཟི་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་མཚམས་ནས་འགག་འཕྲང་དོག་པོ་བརྒྱུད་དེ་འཁྱིལ་ངོར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབབ། དེ་ནས་ལན་གྲུའུ་བརྒྱུད་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བབས་རྒྱང་དམའ་བ་ནས་འབབ་ཏེ་ཉིང་ཞ་ཧུས་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བརྒྱུད་ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་མདའ་ཁོངས་སུ་སླེབས་པ་དང་ཡིན་ཧྲན་རི་བོས་འགྲོ་ལམ་བཀག་པས་ཤོག་མར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་ཅིང་། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཁྱོགས་ཏེ་ཧྲན་ཤི(陕西)ཞིང་ཆེན་དང་ཧྲན་ཤི(山西)ཞིང་ཆེན་གྱི་བར་ས་དཀར་མཛོ་སྒང་གི་འགག་འཕྲང་དུ་ཅང་ཏོག་ས་ནས་དུག་ཏུ་རྒྱུགས་ཅིང་ཏུའན་ཤེལ་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྫིང་གོང་ལ་སླེབས། དེ་ནས་ཆིན་ལིང་རི་བོས་འགྲོ་ལམ་བཀག་པས་སླར་ཡང་ཁ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་གཏད་ནས་ཧོ་ནན(河南)ཞིང་ཆེན་ལ་འབབ་ཏེ་ས་ཁྱོན་ཞེའི་སྒོ་གསུམ་འགག་འཕྲང་ནས་དལ་མོར་འབབ་ཏེ་ཧྲན་ཏུང་ཞིང་ཆེན་བརྒྱུད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པོ་ཧེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར(渤海)འབབ་བཞིན་ཡོད། རྨ་ཆུ་ཁུག་པ་གསུམ་དུ་རྩི་ཚུལ་ནི། "དེ་ཡང་བ་ཡན་ཧ་རིའི་ཁ་ཚུར་བརྒྱུད་ཆུ་རྣམས་རྨ་གཡང་ཐུག་མོའི་གཞུང་དུ་འབབ་པ་རྨ་ཆུའི་མགོ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྟོད་རོས་སུ་འབབ་པ་གཉན་པོ་གཡུ་རྩེའི་གཡོན་ནས་སོན། རིམ་གྱིས་ཤར་དུ་འཁྱོག་པ་དཀར་དབུར་ཁ་ཆུང་དང་། ཚ་གན་པེ་ཤིང་གི་མདུན་ནས་དམེ་ཆུ་འདྲེས་ཏེ་རྒྱལ་རོང་དང་པོར་བསྒྲོད་པའི་ཁུག་སོ་གཅིག ཀ་མེ་མདོ་དང་རྩེ་མདོར་ཀ་མེ་ཆུ་དང་རྩེ་ཆུ་འདྲེས་ཤིང་། ར་རྒྱ་ནས་ཤར་ཡང་བྱང་དུ་འབབ་པ་འབལ་མདོ་ནས་ཤར་ངོས་སྣང་པོར་འབབ་པའི་ཁུག་སོ་གཅིག སོ་ཀུ་ཏུན་ངོས་ནས་བྱང་དུ་འཁྱོག་པ་རིམ་གྱིས་ཤར་དུ་རྒྱ་ནག་ཞིང་ལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ལན་གྲུའི་མཁར་སོ་ཆེའི་མདུན་ལ་བརྒྱུད་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་འབབ་པའི་ཁུག་སོ་གཅིག་བཅས་ཁུག་སོ་གསུམ་དུ་གྲགས་སོ་" ཞེས་《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》ལྷུགས་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་༢༣༤ནང་གསལ།

རྨ་ཆེན་སྤོམ་ར། བོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་རྨ་ཆེན་སྤོམ་ར་གནས་པའི་གངས་རི་སྟེ། རྨ་ཆུ་ཡང་གངས་རི་འདི་བརྒྱུད་པས་ན་རྨ་ཆུ་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན།

རྨ་ལབས། རྨ་འབེབས་ལམ་ངན་སྨྲས་བྱས་པའི་དོན།

རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་སད་མི་བདུན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་རབ་དགུའི་ནང་གསེས་བར་པ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡང་ཡིན། སྔང་དར་མས་ཆོས་བསྣུབས་པའི་དུས་སུ་བཀྲོངས། འདི་ཉིད་ཀྱི་……

འགྱུར་ལ། མདོ་མང་སྔོར་ལས། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་བམ་པོ་བཞི་དང་ཚོམས་ལྔ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་བསྒྱུར་ཅིང་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་ཞུས། འདི་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད། བསྟན་འགྱུར་ལས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་མཐོ་བཙུན་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པ་ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་འགྱུར། སྐད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ལྷ་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོས་མཛད་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་འགྱུར་ལ་ཞུ་ཆེན་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏས་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་འགྱུར་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་འགྱུར་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏས་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཉྰ་ཡ་ཀ་སྔོང་ཕྱ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་པ་སོགས་ལོ་ཙཱ་བ་འདིས་འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མང་ངོ་། །

ཆ་ལོ་ཙཱ་བ། ཆ་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༠༤༤)ནས་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་སྦྲུལ(༡༠༨༩)དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལ་གཞན་གྱིས་དུག་བཏང་སྟེ་བཀྲོངས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ན་]པའི་ཤོག་གྲངས༢༤ནས༢༥བར་གསལ།

ཆང་ཆེར། ན་སྤྱ་བཏོག་ཕྱད་ཀྱི་མིང་།

ཆང་ལམ། ཆིབས་ལམ་གྱི་ཞེ་སའི་ཚིག

ཆང་འདོར། སྐྱུ་གྲུ་ལེན་པ། (ཙ)

ཆད་ཐུང་། ཕྱལ་དུ་ཐུང་བ།

ཆད་ཐུང་ཚོད་པན། ཆད་དུ་ཐུང་བའམ་ཕྱལ་དུ་ཐུང་བའི་ཚོད་པན་ཏེ་ཕྱལ་ཐུང་གི་མགོ་རྒྱན་ཞེས་པའི་དོན།

ཆན་ཟན། སྤྱན་རིན། (ཙ)

ཆི་ལམ་ངན་པ་བཟློག་ཐབས་བདུན། གཏོར་མ། བསྲུང་འཁོར། བཟླས་པ། མོ་ཆའི་ལྷ་དགོད་པ། གསོལ་བ་གདབ་པ། རྒྱུན་དུ་བསྒོམས་ནས་ལྷའི་ང་རྒྱལ་ཐུབ་པ། སྦྱིན་སྲེག་གོ །

ཆུ་སྐས། (དཔེ) བོད་ཀྱི་བོན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་རྣམས་ཐོག་མར་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ནས་འོད་དཀར་པོའི་རྨུ་སྐས་ལས་བབས་ཏེ་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་དང་འདས་པའི་ཚེ་ཡང་འོད་དཀར་པོའི་ལམ་དེ་ཉིད་བརྒྱུད་དེ་ནམ་མཁར་ཡལ་འགྲོ་ཟེར་སྲོལ་འདུག

ཆུ་ཐག (དཔེ) བོན་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར། འོད་ཀྱི་རྨུ་ཐག་ཅེས་པ་ནི་གནམ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཕྱིན་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ལྷན་སྐྱེས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་འོད་དཀར་པོ་ཐག་པ་བརྐྱང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་དེ་འདས་སྐབས་སུ་ཐག་དེ་ལ་འཛུལ་ནས་ནམ་མཁར་ཡལ་འགྲོ་བའི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གནམ་ལྷ་བབས་ཀྱི་རྗེ་བོ་དང་འཁྲིད་མགོ་ནག་མི་ཡི་བདག་པོ་ཡིན་ཟེར། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གོང་མ་ལ་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་དང་གནམ་སྲས་ཟེར་བའི་མིང་ཚུལ་ཡོད་པ་དང་འདྲ་ཡང་། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དཔེ་བལྟས་པ་དང་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་དེ་འདྲ་མིན།

ཆུ་བོན་སྐུ་རྗེ་མཆར། རྒྱལ་པོའི་བླ་མཆོད་དུ་བསྟེན་པའི་སྐུ་བོན་ཞིག་གི་མིང་།

ཆུགས་པ། སེམས་དམིགས་པ་གང་ལ་བཟུང་ཡང་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་ཞིང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་། འདི་དང་བྱིང་བ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། བྱིང་བ་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་ཀྱང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཤུགས་ཞན་དུ་སོང་བ་ཞིག་ཡིན།

ཆུགས་འཛིན་དབང་པོ་བསྐྱེན་པར་བྱས། (ཛམ་ཧྭ་ལ་བསྐྱབས་པ) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ནོར་ལྷ་རིགས་མང་པོའི་ནང་ནས་ཛམ་ཧྭ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཆུགས་འཛིན་དབང་པོ་ནི་ཛམ་ཧྭ་ལའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། ཛམ་ཧྭ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཐུགས་བསྐུལ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་རྟགས་མ་ཐུང་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ཟེར།

ཆུས་ཕྱིན། ཡིད་ལུན་པའམ། ཡིད་སྐྱོ་བའི་བརྡ་རྙིང་སྟེ། འགའ་ཞིག་ཏུ་དམུས་ཐུང་བ་ཞེས་གསལ་བ་དང་དོན་གཅིག

ཆེ་བརྩེགས། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཁྲོ་བོ་སྐུ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། མི་གཙང་བའི་མདོལ་ཕྱིབ་སྲུང་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཆེ་ཏ་དགོན་པ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ཆེ་ཏ་དགོན་ནི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་ལྡན་ཕྱོགས་བཞིར་མཆོད་ཁང་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཞི་རེ་བཙུགས་པ་ལས་ཤར་དུ་ཆེ་ཏ་དང་ཀ་རུ་ཞེས་བྱུང་བ་གླང་དར་མས་བསྣུབས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཕེབས་ནས་སླར་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཚུགས་པའི་བླ་མ་ཆེན་པོ་ཤར་པ་ཞེས་སོགས་བྱུང་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ》ནང་གསལ་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་དུས་ནས་དགེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོང་ཚོགས་པར་གྱུར། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཁང་གི་ཆེ་ཏ་གྲྭ་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་ནས་གྲྭ་ཚང་ཚུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོ་གྲྭ་གྲངས༡༥༠ཡོད་འདུག དེ་སྔ་དགོན་བདག་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ནས་བྱེད་པར་བརྟེན་གཞུང་དགོན་ཞེས་ཟེར།

ཆེ་ཏ་རྙིང་པ། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སྨེ་རུ་ལྷག་སྟོའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆེ་ཏ་རྙིང་པ་ནི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མཆོད་ཁང་བཞེངས་པའི་ཀྱིས་ཤར་དུ་ཆེ་ཏ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་སྐད། སྐབས་དེའི་ལྷ་ཁང་ནི་ད་ལྟ་སྔོ་ཤར་བཅུ་ཡིན་པའི་འོག་ཁང་དེ་ཡིན་པ་དང་། རྙིང་གཙོ་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ལ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐོར་བའི་འཇིམ་བརྙན་ཐོག་ཚད་མ་དང་། ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་ཛམ་བྷ་ལ་དང་། རྣམ་སྲས་ལྷང་སེང་གི་སྐུ་ཡོད། དེའི་ཛམ་ལྷ་དེ་ནི་པཎྜི་ཏ་དཱ་ན་ཤཱི་ལས་ཛམ་ལྷའི་སྒོ་བ་ནས་དབུལ་ཕྱེ་བཏོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། རྗེས་སུ་ཆེ་ཏ་དགོན་པ་དེ་ལྷ་སའི་ཐང་ངོས་སུ་སྤོས་སྐབས་དེ་གར་ཆེ་ཏ་རྙིང་པ་ཞེས་མིང་ཆགས། ལྷ་ཁང་དེའི་འཛིན་བདག་ཆེ་ཏ་གྲྭ་ཚང་ནས་བྱེད། དེའི་ཉེ་འགྲམ་རྒྱ་སྐྱེད་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་རྙིང་པའི་སྟེང་དུ་ས་ལུགས་ཀྱི་མགོན་ཁང་ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་འཇིགས་བྱེད་ཁྲོང་བསྐྱེད་དང་། མགོན་པོ་གྲམ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཡོད་པ་དེའི་འཛིན་བདག་སྐྱོ་ཁ་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེས་བྱེད། རྒྱལ་མོ་བྱང་བཞིའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ས་ཁང་གསུམ་ཐོག་འདུ་ཁང་དང་བཅས་པ་དེའི་འཛིན་བདག་གནས་ཆུང་གྲྭ་ཚང་ནས་བྱེད་ཅིང་། སྨོན་ལམ་དང་། ཚོགས་མཆོད་སྐབས་གནས་ཆུང་སྐུ་བརྟེན་དེ་གར་གཞིས་པས་ཀྱི་ཡོད། འདུ་ཁང་ནང་གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དྲག་ལྡན་གྱི་སྐུ་གསོལ་སོགས་ཡོད།

ཆེད་པ། དྲི་བའམ་གསོལ་བ་དང་། ཚོ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

ཆེད་མེད་པར་བཅོམ། ཤུལ་མེད་དམ་རྩ་མེད་དུ་བཏང་བ།

ཆེའུ། སྐྱེའུ། ནས་ཀྱི་བཅར་སྙིང་ངམ་འབྲས་རྡོག་སོགས་ཀྱི་དོན།

ཆོ་སྒྲོག་ལྷ་གསུམ། ཞིང་ཁ་རྨོ་བ། སློག་པ། ལྷ་སློག་པ།

ཆོངས་པ་བདུན། དུས་ལ་ཆོངས་པ། དངོས་པོ་ལ་ཆོངས་པ། འཚོ་བ་ལ་ཆོངས་པ། མཆོག་ལ་ཆོངས་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆོངས་པ། ཀུན་ལ་ཆོངས་པ། བྱང་ལ་ཆོངས་པ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་ཆོངས་པ་དང་བདུན་ནོ། །

ཆོན་དོར། ཞིང་རྨོ་བའི་སྐབས་སོགས་གཉའ་ཤིང་གིས་ཕྱིལ་བ་ཚ་རེ་ལ་ཆོན་དོར་དང་། ཆོན་པ་ཟེར།

ཆོན་པ་དོར་བཅེབས། ས་ཞིང་ལ་ཆོན་པ་རྒྱུག་སྐབས་གླང་དང་མཛོ་སོགས་གཉིས་རེ་ཚ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞིང་རྨོ་བ་ལ་ཟེར།

དེ་ཡང་མཛོ་དང་གླང་ཡ་རེས་ཞིང་རྔོ་བ་ལས་ཆ་རེས་ཞིང་རྔོ་བ་དེ་ཡི་ཁྱད་ཆོས་ནི། ཐོང་གཉོལ་འཛིན་ཤུགས་ཆེ་བས་རྔོན་པ་གཉིད་རོང་བ་དང་གཅིག རྔོན་གླང་ཆ་གཅིག་ཡོད་པས་ས་ཞིང་རྔོ་མགྱོགས་པ་དང་གཉིས། ས་ཞིང་རྔོ་བའི་བྱུར་ཚད་འདྲོང་པོ་ཡོང་བ་དང་གསུམ་བཅས་ཡིན། ས་ཞིང་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྐབས་དོར་མང་ཞུང་གི་ཚད་རྩིས་གཞིར་འཛིན་པ་དང་། རྔོན་ཕྱུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་ལ་ཇི་ཙམ་རྔོ་ཐུབ་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་དོར་གཅིག་ཟེར། འདི་སྐོར་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

སྤྲ་ལྷར་བྱེད་པ། ཉོབ་པའམ་ཁམས་ཉོག་པའི་རྣམ་པ།(ཙ)

སྤྲ་བ། ཁམས་སྦྱོག་པའམ་དྭན་པ་ཉམས་པ་དང་ཐང་ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན།

སྤྲི། ཨི་ཡི་བཛྲ་སྐྱེང་སྤྲེ། 《དུན་རྟོང་གཉེར་ཡིག》ལས། འདྲེན་པ་སྤྲི་གསུམ་འགྲོགས་ཏེ་འགྲོ་ན་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སྨད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ། ཡང་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དང་ཡུམ་རྩིག་རོ་བཟའ་མགོན་དཔལ་ལ་སྲས་དཔལ་ལྡེ་དང་། འོད་ལྡེ། སྐྱིད་ལྡེ་བཅས་རིམ་པར་འཁྲུངས། ཆུ་བོ་འབྲུག་ལོར་ཡབ་མཆེད་སོ་སོར་བྲེས་ནས་ལྡེ་གསུམ་པོ་སྤྲེལ་བ་ལྷ་རྩེར་གདན་ཕབ་ལྡེ་གཙང་སྟོགས་ལ་མངའ་མཛད་པས་སྨད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་དུ་གྲགས།

སྨད་རྒྱུད། (རྒྱུད་སྨད) གྲྭ་ཚང་འདི་ཐོག་མར་འཛུགས་པ་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ(རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མཇུག་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་གླང་བར)ཡིན། ཆུང་དུས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དྲུང་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་སྔགས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་དགོས་པར་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གླང(1433)ལོར་དགའ་ལྡན་དུ་ཐོག་མར་བཙུགས། ཐོག་མར་གནས་ངེས་མེད་དུ་ཆོས་དབར་བསྐྱིག་ནས་ཕེབས་པ་ལ། ས་ལྷ་ཐའི་ཇིའི་དུས་སྐབས་ཙམ་ནས་ལྷ་ས་རྨེ་རུ་དགོན་པའི་འཁྲིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁང་དེ་གསར་དུ……བཞེངས་པ་དེ་ནས་བཟུང་ཆོས་ཐོག་སྐབས་མ་གཏོགས་ལྷ་སར་བཞུགས་པ་འདི་སྨད་བ་ཡིན། ཞིབ་ཆ་ཕྱར་ཕྱོགས་དག་དབང་ཕྱམས་པའི་གསུང་《གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་ཆགས་ཚུལ》ཞེས་པ་དེའི་ནང་གསལ།

སྨད་མདོ་ཁམས་སྐད་དྲུག བོད་ཡུལ་གྱི་སྨད་ཕྱོགས་ཟལ་མོ་སྐད་དང་། ཚ་བ་སྐད། སྨར་ཁམས་སྐད། སྤོ་འབོར་སྐད། དམར་རྫ་སྐད། མི་ཉག་རབ་སྐད་བཅས་དྲུག་གོ (སྐད་དྲུག་དང་དོན་གཅིག)

སྨད་མདོ་ཁམས་སྐད་གསུམ། འདི་ལ་བཞི་སྐྱངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཏེ། 1. སྤོ་འབོར་སྐད། མི་ཉག་སྐད། སྨར་ཁམས་སྐད་གསུམ་དང་། 2. མདོ་ཁམས་ལ་སྨར་ཁམས་བཏགས་པ་སྐད་གཅིག མདོ་སྨད་ལ་གཡེར་མོ་ཐང་བཏགས་པ་སྐད་གཅིག ཙོང་ཁ་ལ་ཀྱི་ཐང་བཏགས་པ་སྐད་གཅིག་གོ །

སྨད་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི(1481ནས1570)ནང་རི་བོ་ཆེ་ཡོར་སྦྱི་དགེ་སྐྱོང་དཔོན་གྱི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཆུང་དུས་ཀུན་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། དེ་ནས་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རྫ་བའི་བླ་མར་བཀུར། མཁས་མཆོག་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་རབ་འབྱམས་ལ་གསན་པས་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བྱང་ཆུབ་འབུམ་པའི་བཀའ་ལུང་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་བཀའ་བཞིན་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱི(1444)ལོར……གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། དེ་རྗེས་བཀའ་ཆེན་གྱི་པ་ཤད་པ་མཛད་པས་ཆོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་ལྷས་གཙོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བསྐྱུས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལ……བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཞེས་སྙན་གྲགས་བཟང་པོས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཟ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་སྐུ་འདས་རྗེས། ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་དང་། རྟོད་ལུང་པ་མཚུར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ། ཤེས་རབ་དཔལ་བརྩེགས། གཞོན་ནུ་དཔའ་བོད་པ་ཆོས་རྗེ……ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན་སོགས་མཁས་གྲུབ་རིམ་པས་གདན་ས་བསྐྱངས།

སྨད་སིལ་ཆད། མངའ་བདག་དཔལ་གྱི་སྲས་ནས་གདུང……རབས་སིལ་བུར་འཐོར་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་གྱེས་པས་སྨད་སིལ་ཆད་ཟེར།

སྨན་བཀྲུས་ཏེ་བོར་བ། སྨན་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ལྷག་མ་བོར་བའི་དོན།

སྨན་ཁང་ལ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ། རྗེ་འདི་ནི……གཙང་ཁྲུལ་དུ་ཡབ་དར་རྒྱས་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་བསམ་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ལུག(1535)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཤེལ་དཀར……ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བསམ་གནང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ཧ་ནག་རྗེ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ལ་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེར་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ཁོངས་འབུམ་པོད་བཞི་དང་། ཤེས་རབ་ཁྲི་པ་སོགས་པོད་འགའ་ཕྱགས་འཛིན་གྱིས་ཚོགས་གཞུང་ལ་……ཕྱགས་འབུལ་མཛད་ཅིང་། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ནས་ལོ……ཤས་རིང་དགོན་པ་ཞིག་གསོའི་ཕྱག་ལས་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ནས་ལོ་ཤས་རིང་ཁ་ཟས་རགས་པ་སྤྲུན་གཏོང་མཛད་དེ་མཚམས་སྒོ་འདག་སྦྱར་གྱིས་སྒྲུབ་མཚམས་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་དུ་ཏྲ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་དམ་ཆོས་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེ་འབྲས་དང་ར་སྒྲེང་། སྔོ་དྲུགས་སོགས་ལ་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་གཙང་དུ་བཀྲ་ཆེན་སྣོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཇལ་བར་ཕྱིན། སྟོད་ཁྲུལ་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་སྒྲུབ་གནས་རྒྱ་དབར་བྲག་དམར་དུ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དཀའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་དུ་གསུང་ཆོས་ཇི་སྙེད་གནང་། ཤེལ་དཀར་དགོན་སོགས་ལ་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་ཐུ་བ་རྒྱ་ཆེ་མཛད། ཕྱག་རྩོམ། 《ངོ་མཚར་མེད་ཀུན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཐུ་ནུན་ཁྱུང་རྗེས་རྟོག་འདྲའི་རྣམ་ཐར》《འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་གསང་བ་དྲི་མེད》སོགས་བོད་གཉིས་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བག(1707)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་རྩ་ཆེའི་སྨན་གཞུང་རྩ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད། མན་ངག་གི་རྒྱུད། ཕྱི་མའི་རྒྱུད་བཅས་བཞི།

སྨན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཞི། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཆེན་པོ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལ་འཇུག་པ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྡུས་པའོ། །

སྨན་གྱི་ལྷ་བཻཌཱུརྱ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆེད་བརྒྱད། སྨན་ལྷ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་དེ་མཚན་ལེགས། རིན་ཆེན་ཟླ་བ། གསེར་བཟང་དྲི་མེད། མྱ་ངན་མེད་མཆོག་དཔལ། ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། མངོན་མཁྱེན་རྒྱལ་པོ། སྨན་གྱི་བླ་མ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བཅས་དེ་དག་སོ་སོའི་བཞུགས་ཕྱོགས་དང་སྐུ་མདོག་སོགས་ཞིབ་པར《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ》དང《སྨན་མདོ་བརྒྱད་བརྒྱ་པ》ཡི་ནང་དུ་གསལ།

སྨན་གྱི་གཞི་བཞི། དུས་ཙང་གི་སྨན། བྱུན་ཚོད་དུ་ཙང་བའི་སྨན། ཞག་བདུན་པའི་སྨན། ཇི་སྲིད་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་ནོ། །

སྨན་གྱི་རོ་དྲུག མངར་བ། སྐྱུར་བ། ཁ་བ། བསྐ་བ།

ཚ་བ། ལན་རྣ་བའོ། །

སྨན་ལྡེ། ༡. དབང་ལག ༢. ཀན་ཊ་ཀཱ་རི། ༣. སྔོ་ཏེས། ༤. ཅུ་གང་། ༥. ཤ་དག་དཀར་པོ།

སྨན་རྙིང་སྒོང་འདྲ། སྨན་ཅེ་ཞེས་པའི་དར་ཐོས་སྦལ་མོ་མདོག་སེར་ལ་དམར་ལྷང་གི་ཐིག་རིས་ཅན།

སྨན་ཐང་པ་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མི་ལོས་ལོར་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམས་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་སྐབས་ཀྱི་ཞིབས་ཁྲིས་འབྲི་གནང་མཛད་རྩོལ་རྒྱལ་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ།

སྨན་ཐང་ལྷ་བྲིས་པ་སྨན་བླ་དོན་གྲུབ། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཚུངས།

སྨན་ལྔ་བརྒྱད། རིན་པོ་ཆེའི་སྨན། རྡོ་སྨན། ས་སྨན། ཤིང་སྨན། རྩ་སྨན། ཐང་སྨན། སྤོས་སྨན། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྨན་ནོ། །

སྨན་པ་དྲང་གི་ཐོར་ཅོག དབུ་ལ་རས་དཀར་གྱི་ལ་ཐོད་གསོལ་བས་མཚན་དེ་ལྟར་ཐོགས། ཡབ་རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་ཐི་བྱི་དགའ་བྱེད་དང་ཡུམ་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་གསུམ་པ་ཙམ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གྲགས། ཆུང་དྲུའི་དུས་ནས་རང་གི་ཡབ་ལས་རེག་པ་རྩའི་མདོ། འཚོ་བ་ཟས་ཀྱི་མདོ། སྤྱོར་བ་སྨན་གྱི་མདོ། གཏར་བསྲེག་དཔྱད་ཀྱི་མདོ། ཟ་ཆས་བཟོ་ཡི་མདོ་བཅས་དང་། དེ་དག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཁོག་འབུབ། ས་བཅད། ལག་ལེན་སོགས་གསན་ཏེ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་ཁྲི་གཉན་གཟུང་བཙན་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་སྨན་པ་མཛད། འདི་ཉིད་ནི་བོད་ཡུལ་གྱི་སྨན་པ་ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་ཡིན་པ་དང་། གཡུ་ཐོག་གསར་རྙིང་ཡང་གདུང་རྒྱུད་འདི་ལས་འཕྲོས་པར་གྲགས། དྲང་གི་ཐོར་ཅོག་གི་སྲས་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད། དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་རབ་གསལ། དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཛད། དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་བཤེས་གཉེན་བཅས་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བོད་རྒྱལ་འབྲོང་གཉན་ལྡེ་རུ་དང་། སྟག་རི་གཉན་གཟིགས། གནམ་རི་སྲོང་བཙན། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་སྨན་པ་མཛད་སྐད།

སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་ཀྱི་གཞིའི་སྙིང་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

སྨན་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་ཚོགས། སངས་རྒྱས་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཚོགས་རྒྱས་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འདིར་སྨན་བླ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནས་ལྷམ་སྟེ་བརྟག

སྨན་པའི་རྒྱུ་དྲུག བློ་གྲོས་ཆེ་བ་བློ་བརྟན་པོ་བློ་གཟེང་པ་སྟེ་བློ་དང་ལྡན་པ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལྡན་པ་བསམ་པ་དཀར་བ། བློ་བཞག་དྲུག་གཟུང་ཚུ་གཉིས་ཤེས་པ་གསུམ་སྟེ་དམ་ཚིག་དང་ལྡན་པ། ལག་པ་བཟོ་དག་ཚིག་སྨན་རིག་པ་བཀྲ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བཟོ་བ། བདག་དོན་བསྒྲུབ་སྤྱོད་དང་གཞན་དོན་གསོ་དཔྱད་ལ་ལེ་ལོ་མེད་པས་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ། དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ལྡན་ཞིང་ཐུན་མོང་གི་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་པའོ། །

སྨན་དཔྱད་ཆེན་མོ། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ཀྱི་ལེ་ཚན[ཅ]པའི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསུངས་པར། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ཁྲིད་ཁོང་རྗེ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་ཕེབས་སྐབས་སྨན་གཞུང་ཁག་གཅིག་བོད་དུ་བསྣམས་པའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་རྒྱ་ནག་གི་ཧ་ཤང་མ་ཧཱ་དེ་བ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དྷརྨ་ཀོ་ཤ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལས་ཀྱང་གསལ།

སྨན་བླ་ཁང་། སྨན་བླ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་གཙོ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཚང་བའི་སློབ་སྐྲུན་དཀྱིལ་འཁོར་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་།

སྨན་བླ་མཆེད་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྨན་བླ་མདོ་ཆོག་ནས་བཤད་པའི་སྨན་བླ་མཆེད་བརྒྱད་ཟེར་བའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་ཡོད། ཁོང་གི་སྨན་གྱི་བླ་བཻཌཱུརྱ་འོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཆེད་བརྒྱད་ཅེས་པར་གསལ།

སྨན་རྩིས་ཁང་། ལྷ་ས་སྨན་རྩིས་ཁང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོའི་ཟླ་༣་པའི་ནང་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། ཁང་པ་དབུས་མ་གཉིས་ཐོག་དང་། ཤག་ཁོར་ཐོག་གཅིག་མ། མདུན་ངོས་སུ་སྤྱི་སྨན་འདེབས་འཛུགས་བྱེད་སའི་ལྷུམ་ར་སོགས་ཡོད། དེ་གར་བོད་སྨན་དང་། སྐར་རྩིས། སྨན་སྦྱོར། སྨ་རིག་པ་སོགས་སློབ་གཉེར་བྱེད་ས་ཡིན་པ་དང་། ཐོག་མར་འཛུགས་སྐབས་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བླ་སྨན་དངོས་གཞི་བྱམས་པ་ཕྲིན་དབང་གིས་ཁྲི་ཁུར་དང་། མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུ་ཀུན་རྫོང་དམ་པའི་འགན་བཞེས་མེད། མོ་འཁོར་གཏོང་སྒྲོན་དཔལ་འབབ་སྟེ་རྣམ་གཉན་དཔལ་བསྐྱེད་དོ་དམ་ནས་ཞུ་དགོས་པ་དང་། དངུལ་གཙང་། སྨན་དགས་ཀོང་བཅས་ཀྱི་གཞིས་དགོན་ཁག་ནས་སྨན་ཟིས་སྤྲོད་གསར་ཤེས་རིག་ལྡན་པའི་གུ་གཞོན་སྨད་བསྡུ་ཐུབ་ཚིག་པའི་འགན་དབང་ཡོད་པ་དང་། སློབ་མ་རྣམས་སྨན་རྩིས་དང་སྨ་རིག་པ་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ཐུབ་རྗེས་སློབ་ཐོན་ལག་འཁྱེར་ལྷུངས་ཏེ་རང་གནས་སུ་ལོག་སྤྱོད་ཡོད། སྨན་རྩིས་ཁང་དུ་སྨན་དང་། རྩིས། སྨ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆའི་པར་ཤིང་དང་། སྨན་ཐང་སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་མཁོ་བའི་དཔེ་རིས་མང་པོ་ཡོད།

སྨན་རྩེ། སྨན་རྩེའི་ཡུལ་ཡང་འབྲི་ཤོལ་ཡོད། སུང་ལྷོ་མའི་རྒྱལ་རབས་གནས་ཡུལ་ནན་ཅིན་དང་ཏང་ཀྲུའུ་གཉིས་ལ་སྨན་རྩེ་ཡུལ་ཟེར།

སྨན་རྩེ་ལྔ་བརྩན། སུང་ལྷོ་མའི(南宋)རྒྱལ་རབས་གནས་ཡུལ་ནན་ཅིན་དང་ཏང་ཀྲུའུ་གཉིས་ལ་སྨན་རྩེ་ཟེར་ཞིང་རྒྱལ་རབས་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱུས་ཐོག་སྨན་རྩེ་རྒྱལ་རབས་ཟེར་ཞིང་ས་གནས་དེ་ནས་ཐོན་པའི་ཐོས་དར་སྨན་རྩེ་ཟེར་བ་བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཆེ། རྒྱལ་རབས་དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྔ་རྗེས་དགུ་བྱུང་བའི་དགུ་པ་ཀྲོའོ་ཀྲུའི་ཤང་ཡིང་གིས་སྤྱི་ལོ་༡༢༧༦་ནས་༡༢༧༩་བར་ལོ་ངོ་གཉིས(《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ནང་ལོ་གསུམ་དུ་བཤད)རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་སྐབས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་དཔོན་པོ་པ་ཡན་ཆེང་སར་གཏོང་སྐྱིད་པའི་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས། རྒྱལ་པོ་གཞོན་བཟུང་ཞུས་ཏེ་ས་སྐྱ་དགོན་པར་ཆོས་སྦྱང་དེ་རབ་བྱུང་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དེ་ལ་སྨན་རྩེ་ལྷ་བཙུན་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀེ་གེན་ཏན(格坚汗)གྱིས་རྩེ་སོག་པར་འགྱུར་དོགས་ནས་དམར་གསོད་བཏང་བ་ཡིན།

སྨན་རྩེའི་རྒྱལ་པོ་གཡིའུ་ཧྲུ། སུང་ལྷོ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཟ་མ་ཕུའི་ཤང་ཡིང་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་དུ་སྨན་རྩེ་ལྷ་བཙུན་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྨན་རྩེའི་ཕྱི་ཐེའུ། མན་ཀྲེའུ། ཧྥི་ཀྲེའུ། ཞེས་པའི་དོན་སྟེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི《ཐང་དེབ་གསར་མའི》ནང་། ཐང་སུད་ཙུང་གི་ཀྲི་ཏེ་ཁྲི་ལོ་དང་པོ(唐肃宗至德元年)སྤྱི(༧༥༦)ལོར། བོད་དམག་གིས་ཀའོ(廓)ཀྲིའུ། པའོ(霸)ཀྲིའུ། མིན(岷)ཀྲིའུ་སོགས་དང་། ཧོ་ཡོན(河源)དང་མོ་མིན་ཅུན(莫门军)རྣམས་ཀྱང་བདག་ཏུ་བཟུང་བར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། ས་གནས་དེ་དག་ལ་སྨན་ཙེ་ཏྲེ་ཤི་ཞེས་ཟེར།

སྨན་ཚ་བ་གསུམ། ཕོ་བ་རིས། པི་པི་ལིང་། སྨན་སྒ་གསུམ།

སྨན་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ། དགེ་སློང་གི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག

སྨན་གཞུང་ལས་བཏོས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ལུས། བྱིས་པ། མོ་ནད། གདོན། རྨས་པ། དུག་གིས་གཙེས་པ། ཆེ་སྙིང་བ། རོ་ཙ་བར་བྱེད་པའོ། །

སྨན་བཞི། སྨན་གྱི་གཞི་བཞི་ཞེས་པར་གསལ།

སྨན་བཟང་པོ་དྲུག ཛཱ་ཏི་སྙིང་གི་བཟང་པོ། ཅུ་གང་གློ་བའི་བཟང་པོ། གུར་གུམ་མཆིན་པའི་བཟང་པོ། ལི་ཤི་སྲོག་རྩའི་བཟང་པོ། སུག་སྨེལ་མཁལ་མའི་བཟང་པོ། ཀ་ཀོ་ལ་མཆེར་བའི་བཟང་པོའོ། །

སྨན་རི་བ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ། རྗེ་འདི་ནི་གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་སྨན་རི་སྒོ་ཡོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། རིག་གནས་སོགས་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་གི་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་མཛད། དེ་རྗེས་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དགུང་ལོ་བཞི་སྐྱེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ན(1858)ལོར་སྐབས་དབྱིངས་ཛ་སག་གི་ཕྱག་ལས་ཕྱག་འགན་བཞེས། དེ་རྗེས་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་ཁྲིམས་ཁང་སྡེ་མོད་དང་། ལྷ་ཐང་། ཆོས་ར། ཤྲཱ་ཤག་སོགས་ཉམས་གསོ་གསར་སྤྱན་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། རྗེ་མཆོག་གིས་སྐབས་དབྱིངས་སོ་བརྒྱད་ཕྱག་འགན་བཞེས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་གླང་(1865)ལོར་དགོངས་ཞུ་མཛད་དེ་ཞིང་བཞུགས་སུ་ཕེབས། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ངུའི་རྟོགས་བརྗོད་དབྱངས་ཅན་འཕང་འགྲོའི་སྒྲ་དབྱངས》《འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཆོས་རྒྱལ་དྲི་མེད་ཀུན་ལྡན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་བསྡུས་ཚིག་བསྡུས་པ》《སྨྲ་རབས་སོ་བཞིའི་བསྡུས་དོན་བཅུད་ལྡན་རོ་བརྒྱའི་སྙེ་མ》《རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོར་བསྟོད་པའི་སྙན་ངག་གསོལ་འདེབས》《ཉམས་མྱོང་ཆེན་པོའི་འཐིལ་གཏམ》སོགས་བོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས། འདས་ལོ་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་གསལ།

སྨར་ཟུར་ཁྲ་གསུམ། གསེར་དངུལ་སོགས་དངོས་རིགས་སྦྱིས་གཙང་རྣམས་ལ་སྨར་དང་། ཁྲིམ་ཐང་དུ་བབས་ནས་རིན་གོང་བཟོ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཟུར། ཟ་བ་ཆེ་ཞིང་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གཅེས་ནོར་རྣམས་ལ་ཁྲ་ཟེར།

སྨར་ཡིག ནོན་མིའི་གོང་ལ་ཐོད་ཡིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་གཡུང་དྲུང་བོན་ཆོས་བརྗོད་པའི་དུས་ལ་ཞང་ཞུང་ཡུལ་དུ་སྨར་ཡིག་གམ་སྨར་ཆེན་སྨར་ཆུང་ཞེས་པ་དར་བར་གྲགས།

སྨིག་སྒྱུའི་རྒྱ། དབྱིད་ཀའམ་སོས་ཀ་ཉི་མ་མིན་དུ་ཚ་བའི་སྐབས། རྒྱང་རིང་པོར་བྱེ་མ་ལ་ཉི་འོད་ཕོག་པ་ན་ཆུ་སྟོ་ལམ་མེ་རྒྱུགས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རི་དྭགས་རྣམས་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཆུ་འཁྱུང་བར་རྒྱུགས་པ་ན་ཆུ་མེད་པར་ཤུམ་ཐང་འབབ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་དྭགས་རྣམས་སྐོམ་གྱིས་འཆི་བས་ན། ཁྲག་ཁྲིག་སྣང་བ་དང་། རྒྱང་རིང་རྒྱ། རི་དྭགས་སྲེད་སྐྱིད། རི་དྭགས་འཆིང་འཛུག པར་སྣང་ཆུ་ཐབས། གསོ་བའི་འོད་བཅས་ཟེར།

སྨིན་གྲོལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན། བསམ་བློ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་ནས་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ནི་སྨིན་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་གྲོལ་བ་ཡིན་ཟེར།

སྨིན་གཏོང་། ཤུང་དུ་བཏང་བ་དང་བར་དུ་ལེ་ཤབ་ཟ་བ་སོགས་མ་ཡིན་པ།

སྨིན་དྲུག་གི་ཟླ་བ། བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་གཅིག་ནས་སུམ་ཅུ་བར་སྐར་མ་སྨིན་དྲུག་གིས་ནམ་ཚོད་འཛིན་ཞིང་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་སྨིན་དྲུག་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་དབང་གིས་ཟླ་བ་དེ་ལ་སྨིན་དྲུག་ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་གཞུང་མང་ཆེ་བར་གསལ།

སྨིན་པ་གསུམ། རྒྱུད་སྨིན་པ། ཤེས་རབ་སྨིན་པ། དབང་པོ་སྨིན་པ།

སྨིན་པར་བགྱིས། སློབ་མ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་རྒྱ་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སླེབས་ཐུབ་པར་བྱས་པ།

སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་པ་དང་། སྔགས་བཟླ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་སྟོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལམ་བསྒོམ་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་བྱའི་ལྷ་དེའི་དབང་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་བླ་མ་གོང་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའི་བླ་མའི་དྲུང་ནས་དབང་ཞུ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཟེར།

སྨུ་རི་སྨུག་པོ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བང་སོའི་མིང་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྨུ་རི་སྨུག་པོ་ཟེར།

སྨེ་ལྡགས་འཇོམས། འདི་བོད་ཡིག་རྙིང་པའི་བྲི་སྲོལ་ལ་སྨྲ་སྐད་ཀྱི་མིང་ལ་སྨེ་ལྡགས་ཞེས་ས་མགོ་ཅན་གྱི་ང་ལ་ག་ཞའི་མཐའ་ཅན་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བོད་ཡིག་གསར་བའི་ཕྱི་སྲོལ་སྒྲ་ངག་ཅེས་ས་མགོ་དང་ཡང་འཇུག་དོར་ནས་འབྲི་དགོས་པ་ཡོད།

སྨེ་བ་དགུ། གཅིག་དཀར། གཉིས་ནག གསུམ་མཐིང་། བཞི་ལྗང་། ལྔ་སེར། དྲུག་དཀར། བདུན་དམར། བརྒྱད་དཀར། དགུ་སྨུག

སྨེ་ཤ། ཤྭ་པ་དང་ཕུད་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཤ་དང་བ་མ་དུ་གསུམ་གཅིག་ཤ་གཅིག་གིས་ཟ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

སྨེ་ཤ་ཅན། རིགས་ངན་པ་ཤན་པའི་མིང་དང་སྨིག་པ་ར་ཙའམ་ཞི་མི་ལྷ་རུ་དང་མི་ཤ་ཟ་བའི་བྱ་རྒོད་སོགས་ལ་ངོས་འཛིན་པར་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ་ཐུགས་མགོན་ཞལ་ལུང》ལས་གསུངས་སོ། །

སྨོངས། འདོམས་ཀྱི་སྤུའི་མིང་།

སྨོད་པའི་ཚིག་བཞི། གཏི་མུག་དབང་གིས་འཕགས་པའི་སྐུ་ལ་སྨོད་པ་ཕྱི། ང་རྒྱལ་དབང་གིས་བདེན་པའི་ཚིག་ལ་སྨོད་པ་ཕྱི། ཕྲག་དོག་དབང་གིས་གྲོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྨོད་པ་ཕྱི། ཚུགས་རིས་དབང་གིས་ལྷ་ལ་སྣང་དོར་བྱས་པ་ཕྱི།

སྨོན་ཁང་རྗེ་གདོང་རྫོང་། ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་ལ་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་གདན་ས་སྟོད་འོག་གཉིས་སུ་ཕྱེས། གདན་ས་འོག་རྗེ་གདོང་ནི་རྒྱལ་པོ་ཤྭ་བཟང་གི་དུས་གཏོར་བ་དང་ཤྭ་བཟང་བསད་རྗེས་བར་སྐབས་ཤིག་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་བདག་འཛིན་དང་དེ་རྗེས་ཡང་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་འཛིན་མཁན་ཚོར་ལར་སྤྲད་པ་སོགས་རྫ་ཕྱི་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མང་དག་ཞིག་བྱུང་ངོ་། །

སྨོན་ཁྲག རྫ་ཁྲག་གི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

སྨོན་གྲུབ་ཕྱུག་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་པོ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་སྟག་(1902)ལོ་ལྷ་ཕར་འཁྲུངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དུ་སོན་སྐབས་རྩེ་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་(དེ་རྩེའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སེར་སྐྱ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ)སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་དང་། ཞབས་སྟོད་ཞུས(རྩེ་དྲུང་བྱས་པ)རྗེས་མདོ་སྨད་སྤྱིའི(མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ)ལས་བྱ་དང་། ཡིག་ཚང་ལས་བྱེད། ཡིག་ཚང་གཉེར་པ། རྩེ་ཕྱག་རྫོ་མ(རིམ་པ་བཞི་པ)མཁན་ཆེ་སོགས་ཀྱི་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་གཞོན་སྐབས་སྣ་ཚོགས་དང་། སྨྱུ་རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པོ་ཡོད་སྐབས་ལྷ་མོའི་སྨྱུ་རྩལ་ལ་བརྩོན་ཞིབ་གནང་བ་མ་ཟད། ལྷ་མོའི་འཁྲབ་རྩལ་རིས་ཅན་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་རྣམ་ཐར་གཏོང་མཁས་ལ་སྨན་འདེབས་ལྡན་པས་ཁོང་གིས་བཏང་གནང་བའི་རྣམ་ཐར་སྐད་པར་འཁོར་ཡོར་སྒྲ་འཇུག་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ཁོང་གིས་རྩེ་ཕྱག་རྫོ་མའི་འགན་བཞེས་རྗེས་ནི་སྟོན་གོང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཁག་གི་ལྷ་མོའི་ཚོད་འཁྲབ་ཆེན་པོར་ཞིབ་བཤེར་རྒྱུག་ལེན་གནང་ཐོག ལྷ་མོའི་སྨྱུ་རྩལ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐབས་གནང་ནས་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་འཁྱེར་དང་། རྣམ་ཐར་གཏོང་ཕྲང་སོགས་ཁོང་རང་མལ་སློབ་ཁྲིད་གནང་གི་ཡོད། དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་རྗེས་སྟོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་དང་། སྟོངས་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་གླང་(1973)ལོར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ཐོག་སྐུ་གཤེགས།

སྨོན་གྲོང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་བྱང་བརྒྱུད་མི་རུའི་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དེ་ཡིན།

སྨོན་གྲོང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་། སྨོན་གྲོང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་(མོན་འགྲོ་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ཡང་ཟེར)དེ་ནི་དེང་སྐབས་ཁྲིང་ཀོན་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ཁང་གི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། མོན་འགྲོ་སྤུ་བཙན་ནི་དུ་ལའི་ཟླ་མ་སྐྱ་སྐྱིད་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་དུ་མོན་རྟ་དབང་ནས་ཡོང་བ

རེད་ཟེར། རྗེས་སུ་སྨོན་འགྲོ་སྐུ་བཙན་དེའི་བྱང་ངོས་སུ་སྨོན་འགྲོ་སྐྱོལ་མ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་དེའི་ནང་གཙོ་བོ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་དང་། ཀུན་ལྡན་ཆང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐུ་བཅས་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་ཁང་དེའི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་ཀ་བ་བཅུ་ལྔག་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོའི་བར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲ་ཆེན་ཞུ་བ་དང་མཆོད་འབུལ་སོགས་བྱེད་སྲོལ་ཡིན། མི་ཉ་དགོན་ནས་དཀོན་གཉེར་མི་གཅིག་བཙུགས་ཏེ་ལྷ་ཁང་གི་བདག་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྨོན་འཇུག་གི་ཐུགས་བསྐྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་པའི་དོན་ཏེ་གཉིས་ཏུ་སྨོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པར་གྲགས།

སྨོན་འཇུག་གཉིས། རྒྱ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལམ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །

སྨོན་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་ས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ལ་རིམ་པ་མཐོ་དམན་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡིན། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོལ་པ་ཡིད་བྱེད་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྡོ་སྡུངས་ཏུས་ཀྱང་། སྤྱོད་པ་དང་བསླབ་བྱ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་མི་ནུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བླངས་ཆོག་པ་ཡིན། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་ཏེ་སྤྱོད་པ་དང་བསླབ་བྱ་རྣམས་ལག་ལེན་ཐོག་བཀལ་བའི་གོ་དོན་ཡོད་པས་བློ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བླངས་མི་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན། ཞིབ་པར(སྤྱོད་འཇུག)གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་གསལ།

སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལྔ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དྲན་པ། ཉིན་རེར་ལན་དྲུག་རེ་བསྐྱེད་པ། སེམས་ཅན་བློས་མི་སྤོང་བ། ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ། ནག་ཆོས་བཞི་སྤོང་ཞིང་དཀར་ཆོས་བཞི་ལ་སློབ་པ་བཅས་ལྔའོ། །སྨོན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལྔ་ཡང་ཟེར།

སྨོན་ལམ། རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་བྱའི་དོན་འགྲུབ་པར་སྨོན་པ།

སྨོན་ལམ་ལྔ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྨོན་ལམ། སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ། སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་སྨོན་ལམ། ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ། སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའོ། །

སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ། དེ་སྔ་བོད་ལྗོངས་དང་པོའི་ཆོས་གསུམ་ནས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྨོན་ལམ་གྱི་གྲལ་འཛིན་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྲས་སེ་དགའ་གསུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་འདུན་ཉིས་ཁྲི་ནས་སུམ་ཁྲི་བར་འཚོགས་ཏེ་འདུས་ཚོགས་སུ་བསྙེན་བཀུར་མཆོད་སྦྱིན་སྩོལ་བའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཚོགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྟོན་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་གཞན་ཡོད་ཅེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྦྱི་ལོའི་སྔོན་ཀྱི༥༡༡ལོ་མེ་འབྲུག་ཟླ་༡ཚེས་༡ནས་ཚེས་༡༥བར་སུ་སྡེགས་པའི་སྟོན་པ་དྲུག་དང་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པ་དང་། ཚེས་༡ཉིན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དངོས་གཞིའི་མཐོ་ཐྲངས་འཕྱུར་ཏེ་མི་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་སྤྲ་བུའི་དདུས་སུ་མཐར་སུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་དྲུག་འཁོར་ཚར་བཅད་དེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དེར་དྲན་གསོ་ཞུ་ཆེད་རྒྱ་གར་དུ་རྩེ་འཕྲུལ་མཆོད་པའི་དུས་ཆེན་ཟེར་བ་ཞིག་སྤྱོལ་དང་དུས་མཚུངས་པར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གླང(༡༩༠༨)ལོར་རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྡེ་གཙོང་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་སྣེའུ་རྫོང་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོར་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་དང་དང་སྦྱིན་ཁག་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གསོ་གསར་བཞེངས་ལྟ་བུ་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་སྟོན་པ་དཀྱུང་གྲངས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཆད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ལྔ་ལས་གྲུབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེར་འདོད་པ་མ་འོངས་སྐུ་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པའི་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་ལས་ཕྱིར་བཟློག་ཕྱིར་དེས་པ་ལྟ་བུ་ཀྱི་ལོངས་སྐུར་ཞལ་བསྒྱུར་བའི་རིན་ཆེན་དང་པོའི་དབུ་རྒྱན་དང་མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་བཤམས་ཤིང་། ཆོས་པ་བརྒྱད་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་གསེར་ཆབ་ཀྱིས་མཆོད་བསྙེན་བཀུར་ཚོགས་མཆོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་དར་ཆེན་བཙོ་ལྔ་རང་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཙུགས། དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་འབར་བསྙེན་བཀུར་བའི་སྲོལ་བཟང་ཚུགས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གང་ན་སུ་བཞུགས་པ་རྣམས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བསྐལ་པ་རབ་འབྱམས་ཞིང་གི་དུས་སྲིད་དུ་འཚོ་ཞིང་བཞེས་པ། མཐའ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒུ་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་རྫོགས་ལྡན་ཕན་བདེའི་དཔལ་སྟོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་གོ་འཕང་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་རེག་པར་གྱུར་པ་བཅས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཆོས་སྒྲ་ཆག་མེད་དུ་སྒྲོག་པའི་སྲོལ་གཏོད་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སེ་གཉིས་ནས་དགེ་འདུན་ཐེབས་རྒྱས་ཡང་དེ་རྗེས་བོད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་རྟ(༡༩༨༤)ལོར་སྐབས་དེའི་སྲིད་འཛིན་དཔོན་ཚབ་ཞྭ་དམར་བ་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དང་རིན་སྤུངས་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་བུ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ནས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་འབྲས་སེ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་བཞུགས་མི་ཆོག་པ་བཟློས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་རིང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་སྐྱ་པ་གཉིས་ཀྱང་རྗོད་པ་བྱང་ཆེན་གྱིས་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོའི་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལུས་བྱེད་སྐོར་ལ་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་བྱུང་ཡོད་འདུག དེ་རྗེས་རྗེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་རྗེ་པ་དགའ་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པས་དངོས་སུ་སྲིད་དབང་བཟུང་སྟེ་བོད་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྟག(༡༥༡༤)ལོ་ནས་སླར་ཡང་སེ་འབྲས་གཉིས་ལྟ་སར་སྨོན་ལམ་ཚོགས་པར་ཡོང་རྒྱུ་བསྐྱར་གསོ་བྱས། དུས་དེ་ཙམ་ནས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ལོ་ལྟར་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་དབུ་མཛད་ཅིང་ཚོགས་ཆེན་གྱི་འདོན་དཔྱངས་དང་ཐེག་ལམ་གསར་པ་འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་དང་། ལྔ་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་འབྲས་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་གཉིས་ལ་སྨོན་ལམ་རིང་གི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཅའ་ལ་སོགས་པའི་བསྐལ་བཟང་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་གཉིས་ལ་སྨོན་ལམ་ཤག་ཉེར་གཅིག་རིང་ལྷ་ལྡན་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཁྲིམས་ས་མཚམས་ཀྱི་རྒྱུས་བཅད་པ་ཚུན་ལ་ཁྲིམས་གནོན་དང་། སྲིད་གཞུང་ནས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཚ་འཁྱེད་ཇ་ཐུག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་གཏོང་སྒོ་འགན་སྤྲང་ཆེད་སྨོན་ལམ་ཕྱི་ཁྲབ་པ་ཞེས་མིང་སྟོར་ཇ་ལག་ནས་རིམ་བཞི་གང་ཙུང་གཅིག རྩེ་མགོན་གཅིག ལྷ་གཉེར་གཅིག རྣམ་སྒྲ་བཀྲུས་ཁང་གཉེར་པ། ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་དྲུང་ཡིག་བཅས་ཟུར་བཙུགས་ལས་ཁུངས་ཞིག་ཡོད་པའི་ལས་འགན་ཁག་བགོས་ཐོག་བླ་ཕྲུག་སེར་སྐྱ་རྗེ་མ་བཞིས་བཤེར་ཁག་འཕྲེད་གཏོང་པར་རྟོགས་ཞིབ་དང་། དཔུལ་སྒྲིས་པ་རྩེའི་སྐུ་ཚབ་རྩེ་མགོན་གཅིག སྣ་ཕྱག་ཕྱག་དྲུང་། ཡིག་ཚང་ལས་བྱ་རྩེ་དྲུང་གཅིག་བཅས་ནས་ཚོགས་ཁྲེངས་ས་སོའི་འགྲེད་དཔྱལ་སྣ་ཕྱག་ནས་ཁྲུག་བརྡོག་བྱེད་པ། འགྲེད་གཏོང་རྩེ་དྲུང་བདུན་དང་། དཔུལ་ཁྲུག་པ་སྣ་ཕྱག་ཛོ་ལགས་བདུན་སོ་སོས་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱག་ཏུ་ཆད་ལྷག་མེད་པར་འབུལ་བ་དང་། གྲངས་རྒྱག་པ་ཞེས་ཐོག་བདེའི་མི་སེར་ཁོངས་ནས་མི་བཅུ་བཞི་ཡོད་པར་དེས་བཤེར་ཁག་སོ་སོར་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་གང་ཡོད་གྲངས་རྒྱག་ཤིས་བརྒྱ་ཟེའུ་ཕབ་པ་དང་ཐུགས་འགྱེད་དཔུལ་ལྷག་བགོད་པར་འཕྲུམ་པོར་བརྒྱག་མེད་པ་ཐིས་འབུལ་བྱང་གཞུང་འགོད་རྒྱ། རྩེ་གཟིམ་འགག་གཅིག་ཡོད་པ་དེས་སྣ་ཕྱག་ལས་ཁྲུངས་ནས་ཇ་མར། བཞེས་ཐུག་རྒྱ་འབྲས་དང་། ནས་བཅག་བཞེས་ཕོར། ཕྱར་བ་སོགས་སྣེན་གཏོང་ཆེད་ཚོགས་ཁྲིའི་ཁར་བཞག་རྟོགས་བྱེད་པ། མཐའ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒུ་དག་གཞན་རང་རང་སོ་སོའི་འཁོར་འཚོར་ལ་གཞིགས་པའི་གསོལ་ཇ། བཞེས་ཐུག སྐུ་འགྱེད་འབུལ་མཁན། གཞན་ཡང་བཟློ་རྟེན། སྐབས་ཡོན། འདོན་བསྐུལ། མང་དོད་དང་ཞལ་འདེབས་སོགས་འབུལ་མཁན་གྲངས་ལས་འདས

པ་ཡོད། ཨང་ཇའི་འཕྲེད་ལག་འདོན་དང་མཆོད་རྫའི་ཐེབས་རིགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་། ཐེབས་རྫའི་མ་རྐང་དེ་རྗེས་སུ་ཐེབས་སྦྱར་ལས་ཁྱུངས་ནས་སྲིད་འཕབ་གཏོང་སྟོ་ངོ་དམ་བྱེད་སྟོལ་ཆགས། ཆོས་གསུམ་གྲལ་འཛིན་བཞུགས་སྟངས་ཐད། དེ་སྔོན་སྤུ་ཐེང་ལྷ་པའི་སྐབས་ཁྲིམས་ར་དང་ཤིང་ར་གཉིས་སུ་འབྲས་སྤུངས་པ་དང་། ཁྲིམས་ར་ནང་སེ་ར་དགོན་པར་མདའ་རྒྱང་རིང་མོ་འམ་རྭ་གཅིག་མ་ཞིག་གྲལ་གཅིག་བཅས་ཡིན་ཙིང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་དགའ་ལྡན་པ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཐེབས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་བཞིན། སྨོལ་མ་ལྷ་ཁང་གི་མདུན་ནས་གཞུང་སྒོ་ནང་མ་བརྒྱད་དུ་དགའ་ལྡན་པའི་གྲལ་བཞི་ཡོད། བར་བསྐོར་ནང་མ་ཤར་བརྒྱད་ལེར་ལྷག་སྒོ་དང་བར་བསྐོར་བྱང་བརྒྱུད་བཅས་ལ་ལེ་ར་དགོན་པ། བར་བསྐོར་སྒོ་བརྒྱུད་དང་སྒོ་སྒོ་ནང་དགའ་ལྡན་དགོན་པ། སྙིང་མདའ་གཡས་འོག་ཏུ་འབྲས་སེ་དགའ་གསུམ། གསུང་ཆོས་ར་བར་མདོ་དགེ་འདུན་ཞེས་གཞིས་དགོན་ཁྱུངས་ནས་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་སོགས་དང་། གསུང་ཆོས་ར་བའི་ཇོ་གཙལ་མཐིལ་དུ་དབོན་སེར་གཟུགས་བཅས་དགེ་འདུན་ཉིས་སྟོང་སྐོར་ཁྲོན་བསྡོམས་དགེ་འདུན་ཉིས་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་སྐོར་སོ་སོའི་བཞུགས་གནས་སུ་གྲལ་འགོད། ཁྲིམས་རའི་ནང་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་ཏན་པས་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་སྒྲོགས་སྟངས་དང་འབྲེལ་སྨོན་ལམ་རིང་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་སྲུང་སྡོམ་བྱེད་སྟོའི་ཚོགས་གཏམ་བཏང་། གྲལ་འཛིན་ཞུབ་ནས་དགོང་ཇའི་བཤེར་ཁག་ཐོག་དགེ་འདུན་རེར་བཀྲ་ཤིས་ཁ་བཏགས་ཞེས་ཟླ་བ་ཕྱི་དང་ཇ་ཏི་རེ་ཕུལ། སྨོན་ལམ་སྐབས་སྔ་དགུང་དགོང་གསུམ་ལ་ཉིན་རེར་སྐྱོན་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་ལ་ཚོགས་ཐེངས་རེར་གསོལ་ཇ་གཉིས་རེ་དང་། སྔ་དགུང་གཉིས་ལ་བཞེས་ཐུག་རེ། ཚེས་༡༣ཞོགས་ཚོགས་ཐོག་རྫམ་བཞེས་ལས་ཁྱུངས་ནས་དགེ་འདུན་རེར་རྫམ་པ་གཙུ་འབོ་རེ། སྨོན་ལམ་ཚོགས་ཤིང་ཟད་ཚོགས་སྨོན་ཤིང་གཉེར་ཞེས་རྫེ་དྲུང་གཉིས་ཟུར་བསྐོས་ཡོད་པ་ནས་གཏོང་དགོས། ཞོལ་གཉེར་ནས་རྫ་ཁུལ་དེ་ཕྱིངས་ཇ་ཨར་ཕྱིས་མཆོན་དགོས་མགོ་ཟླ་ཕྱག་ལས་ཁྱུངས་ནས་གཏོང་དགོས། ཆོས་ལུགས་གནང་སྐོའི་ཐད་ཚོགས་དུས་སུ་རྣོན་ཚོགས་ཞུ་དགོང་གཉིས་ཐོག་ཚོགས་ཆེན་དབུ་མཛད་ནས་ཞལ་འདོན་འཆར་ཅན་གསུང་སྐུལ་གྲོལ་རྗེས་ཀྱི་བར་གསེང་དུ་སྨམ་ཚོགས་སྨོན་ལམ་ཀྱི་དབུ་བཞུགས་སུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་ཏེ་གདན་སའི་མཁན་པོ་རྣམས་པ་དང་། ཟླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཆུང་། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ། འབྲས་སྤུངས་བྱ་ཚང་བཞིའི་དབུ་མཛད་རྣམ་པ། དགེ་འདུན་མང་ཚོགས་བཅས་ནས་བསྟོད་པ་ལེགས་སྦྱིས་མ་དང་། སྐབས་གསུམ་པ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་སྨོན་ལམ་དང་། ཚིག་མཐའ་མ་གཉིས་རེས་སོས། སྤྱན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ། ལྷུང་བཤགས། གཞི་བདག་གཏོར་མའི་དབུ་བསྔོ། ཤར་བའི་རྣམ་ཐར། ཡོན་ཏན་གཞི་འགྱུར་མ་བཅས་གདངས་སྙན་པོའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་གསུངས་རྗེས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིད་མཐར་དར་ཞིང་འགྲོ་ཀུན་བདེ་སྐྱིད་དཔལ་ལ་སྤྱོད་ཕྱིར་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་མཚམས་སྦྱོར་དང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡོད་བཅུད་སྟོང་པར་གྱུར་པའི་ལུགས་བསྔོ། བསྟན་འབར་མ་དང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྨོན་ལམ་མཐུན་གྱུར་དང་བཅས་མཇུག་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སྲོལ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཉིན་ལྟར་བསྐྱངས། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་གླང་(༡༥༡༣)ལོ་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལོ་དུག་རིང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུ་གནང་ཞིང་དེ་སྐབས་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་རྣམས་ནས་འདེམས་བསྐྱུགས་ཐོག་སྨོན་ལམ་ཚོགས་དབུས་སུ་མཚན་ཉིད་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་ཞུ་དྲོ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཉིན་གུང་དབུ་མ་དང་ཕར་ཕྱིན། དགོང་དྲོ་འདུལ་བ་དང་མཛོད་བཅས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་བགྲོ་གླེང་བྱས་པ་བརྒྱུད་མཚན་ཉིད་བཟང་རིམ་ལ་ཨང་ཀི་དང་པོ་གཉིས་པ་དང་བྱ་དགའི་དངོས་པོ་སོགས་སྩོལ་བའི་ལམ་ལུགས་གསར་གཏོད་གནང་། དགོང་ཚོགས་གྲོལ་རྗེས་ཁྲིམས་རའི་ནང་གོང་ལྟར་རྒྱལ་མཚན་དཀར་པོའི་འོག་ཏུ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རྣམས་ཉིན་གཅིག་རིང་གི་རེས་མོས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་འཛུགས་དགོས། དེའི་ལས་རྒྱུགས་ལེན་ཟླ་མ་གཞུང་ལག་པ་ཞིབ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་གཉིས། གནམ་ཡངས་ཤིང་གུར་འོག་ཏུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མཚན་ཞབས་རྣམས་ཐེབས་དགོས། ཚོགས་སུ་ཟླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཆུང་། གདན་སའི་མཁན་པོ་ལས་ཟུར། རྫོང་གྲུའི་སྐྱབ་གཉེར་བ་ཡོངས་རྫོགས་བཞུགས་དགོས། ཚེས་༡༢, ༡༣, ༡༤གསུམ་ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གསར་པ་ཕྱག་དཔེ་མཁས་པ་སྐད་གྲགས་ཅན་དག་དམ་བཅར་བཞུགས་སྐབས་དགེ་འདུན་པ་ཁྲིམས་རར་མ་གཏོགས་པ་ལྷ་ལྡེའི་འཚང་ཀ་མིག་མིག་ཏུ་ཐེབས་ཡོང་། ཞོགས་ཚོགས་གྲོལ་རྗེས་ཉིན་ལྟར་གསུང་ཆོས་ར་བའི་བང་རིམ་གོང་མའི་སྟེང་གི་ཆོས་ཁྲིར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ། བང་རིམ་སྟེང་འོག་མཐའ་འཁོར་དུ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ། ཟླ་སྤྲུལ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ། དབུ་མཛད་རྣམ་པ། ཇོ་གཙལ་ནང་གྱི་དམངས་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་དབུས་སུ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བགྲོ་གླེང་རྩ་ཆེད་གཉིས་ཙམ་གནང་། གསུང་ཆོས་སྐབས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་ལས་བརྩམས་པའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་དང་། སྟོན་ཕྲིན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཐུན་རེ་གནང་དུས་དགེ་འདུན་ཐེབས་མི་ཛ་ཡོད་དང་། སྐྱ་བོ་ཕོ་མོ་རྣམས་ཀུན་ཆོས་ཞུར་ཇོ་གཙལ་ནང་སོང་ནའང་འགྲིག་གི་ཡོད། སྨོན་ལམ་འདི་དང་ཐོག་ཚེ་འཕྲུལ་ཟླ་༡ཚེས་༡ནས་ཚེས་༡༥བར་ཉིན་བཅོ་ལྔ་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་སྨོན་ལམ་གྱི་དུས་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་རུ་སོང་སྟེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་འདས་མཆོད་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་ཕྲིན་ལ་ལྟ་ས་སྨོན་ལམ་ཉིན་ཞག་རིམ་འཕར་དཔང་གིས་མཐར་དོར་ཟླ་༡ཚེས་༤ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཚེས་༢༤ལ་སྨོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག་དང་། ཚེས་༢༥ལ་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་ཕུབ་རྗེས་སྨོན་ལམ་གྲོལ་བ་ལགས་སོ། །

སྨོན་ལམ་ཇའི་སང་། འདི་སོག་པོ་ཧྲུན་གར་ཆེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱི་དམག་དཔོན་ལྔའི་གྲལ་གྱི་གཅིག་ཡིན་འདུག

སྨོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག སོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྨོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག་གི་བྱེད་སྒོའི་ཐད་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཐེབས་ཡོད་ན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཟུར་འཁྱམས་རབ་གསལ་ནང་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་མགྲོན་གཟིམ་གཉིས་ནས་ན་བཟའ་གདན་ཞུས་ཞུབ་མཚམས། ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་དང་། ཆབ་དཀུ་མ། ཞང་པོ་ཤིང་གཉེར། དགེ་གཡོག་ཉི་ཤུ། ཐབ་གཡོག་མི་གྲངས་འོས་འཚམ་བཅས་ཚང་མས་ཕྱིན་པ་གཟབ་མཆོར་གྱི་ངང་ནས་དཔལ་འགྲོས་ཀྱིས་ཇོ་གཙལ་ཐོག་འོངས་རྗེས་ཕྱག་འཚལ་གསུམ་འདུད་ཞུས་ནས་དགེ་ཆབ་རྣམས་ཤིང་ཁྲིའི་རྐྱབ་སྟེགས་ཐོག་འཁོད། གཟིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐད་བཤད་དང་བཅས་མདའ་ཅེད། མདུང་ཅེད། མེ་མདའ་བཅས་ཀྱི་རྩལ་འགྲན་བྱེད། དེ་ནས་སྨོན་ལམ་ཡ་སོར་ཇོ་གཡོག་རྣམས་དཔལ་འགྲོས་ཀྱིས་ཇོ་གཙལ་ཐོག་ཕྱག་འཚལ་གྱིས་འདུད་ཞུས་རྗེས། ཟླ་ཕྱང་ཁྲིད་པའི་སྟོ་འགྲམ་བརྒྱུད་རང་རང་སོ་སོའི་ཆ་དམག་གི་ཏ་ཐི་འཁྲིད་དེ་བར་བསྐོར་གཡས་བསྐོར་གྱིས་ཏ་བསྒྲིགས་དཔལ་འགྲོས་དང་བཅས་གཟིགས་འདུལ་ཞུས། དེ་ནས་གཏོར་རྒྱག་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གིས་ཁྲིམས་ར་ཆེན་མོ་ནས་ཐོན། ཅིག་ཤོས་ནི་འབྲས་སྤུངས་པ་སྔགས་ཚང་སྟེ་གསུང་ཆོས་ར་བ་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིན་གྱི་གཏོར་སྐོང་དང་སྒྲུ་པའི་ན་བཟའ། གསེར་དངུལ་གྱི་དུང་རྒྱ། སྤོས་ཕོར་དང་། སོལ་སྣེང་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་ཁེབས་འཕྱར་དར་སོགས་རྒྱས་སྤྲོས་གང་ཆེའི་ཐོག་གཏོར་མ་འབེན་ཡུལ་སྒྲ་ཕྱག་སྐེར་ཐང་དུ་ཏ་གྲྭ་པན་ཚུན་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་གཏོར་རྒྱག་གནང་སྲོལ་ཡོད། གཏོར་ཟུང་ཆེན་པོ་གཉིས་བརྫུང་ཡོད་པ་དང་གཏོར་རྒྱབ་ཏུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཤར་བྱང་ཆོས་རྗེ་གཉིས། དེ་ཁའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་བཅུ་དྲུག་བཅས་ལ་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་ཏན་

པ་དང་། ཀློ་ཤན་ཅེ་དྲུང་བཅས་ནས་སློས་ཀློ་སྦྱོང་བསྒྲུབས་ཀྱིས་ཕེབས། དེ་རྒྱབ་དགུ་ལྔའི་རྒྱལ་པོ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ན་བཟའ་རྒྱལ་ཆས་དབུ་ཞྭ་དང་། ཕྱག་གསལ་མེ་ལོང་མཐའ་ཕྱུགས་གསེར་སྦྲང་ཚགས་ལྡན་གཡུ་ཁྲས་བརྒྱན་པ་དང་། གོས་རྒྱ་ལེ་སྤྲིང་མའི་ཤ་གོས། སྟོད་ལེ་སོགས་གཟབ་བཞེས་ཀྱི་ཆོས་རྫེའི་ཁོག་ཏུ་བརྒྱམས་ནས་ཚོགས་ཆེན་དགེ་སློས་གཞོན་པ་དང་། གནས་ཆུང་སྐྱེ་པ་གཉིས་ནས་སྤོས་སྐྱེ་དང་ཅུ་འདྲེན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱན་བསུས། སྤྱན་འདྲེན་པ་གནས་ཆུང་སྐུ་ཚང་གི་སྐུ་ཞབས་བཅས་ཕེབས། གཟིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཡས་གཡོན་དུ་ཅ་བསྟར་བསྒྲིགས་ནས་པོད་མདའ་སྐད་ཆེན་དགུ་སྒོག་རྒྱག་བཞིན་པར་བསྐྱོད། དེ་རྗེས་ཡ་སོར་རྡོ་གཡོག་དང་སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་མདུང་གདན་ཞུ། སོག་པོ་ཡ་སོར་འཁོར་བཅས་རྟ་པ་རྣམས་སྟོགས་གཉིས་ལ་གྲིས་ཏེ་ཡ་སོར་བགྲེས་པའི་རྗེས་སུ་གཡས་ཟུར་གཏོར་རར་གཡོན་བསྐོར་དང་། ཡ་སོར་གཞོན་པའི་རྗེས་སུ་གཡོན་ཟུའི་རྟ་པ་རྣམས་གཡས་བསྐོར་བརྒྱབ་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་ཞགས་བསྐོར་གྱི་སྒྲོལ་ལྟར་བསྐོར་བ་རྒྱུག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྟ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་དེར་ཞིང་བཅུ་ཚང་བའི་བསྟན་དགྲ་རྣམས་ཚལ་བའི་རྟུལ་དུ་བརླགས་པ་དང་མཚོན་རྩེ་མདུང་དར་རྣམས་ནམ་མཁར་སྒྲེང་ཞིང་། ཀི་སོ་དང་ངར་སྐྱའི་སྒྲ་གནམ་ས་གཡོ་བ་ལྟར་གྲགས་ནས། བཙོན་པའི་ཕྱིག་སྒྲ་བཅས་ཀྱི་ཇམ་བརྗིད་གང་ཆེའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན། སྐྱིད་ཆུ་གཙང་པོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱག་དཀར་པོའི་རི་རྩེར་སྒྲ་གུར་ཕུབ་པར་གནའ་རབས་ཀྱི་མི་སྐྱོགས་ཆེན་པོ་འཕེན་པ་དང་། གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡང་གཏོར་ཕུང་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་མདའ་འཕངས་པ་སོགས་གཏོར་རྒྱག་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་མཚམས། དེ་ཉིན་དགྱིལ་སྐར་ནས་རྟེན་མདུང་ལ་སྤྱན་ཤལ་སློན་ཏེ་དམག་སྒྲི་ཁང་དུ་ཕྱིར་འབྱུལ་ཞུ་དགོས་པ་དང་། མི་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐད་སྒྲ་འཛགས་མཚམས་དེ་ཉིད་དྲུང་བཞེས་གླ་སྟེང་གཟིམ་འགག་ཏུ་ཚུགས་ཏེ་ལོ་དེའི་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་མཚན་རྟགས་ཞང་རིམ་བཀོད་པའི་མཚན་ཐོ་དེ་བཞིན་ཅེ་ཡིག་ཚང་དྲུང་ཆེ་ཏྲ་ལྷ་མས་སྒྲོགས་སྒྲུང་གནང་རྗེས་ལོ་རེའི་ཡང་རིམ་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ཡོད། དེ་ཡིན་ཀྱི་དགེ་བཤེས་གཞན་དག་དགུ་ལ་ལྷ་རམས་པའི་མིང་ཙམ་ལས་ཡང་གནས་མེད། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡང་དང་པོར་ཐ་དགའི་གསོལ་རས་ན་བཟའ་ཆ་ཚང་དང་། ཆོས་གོས། དབུ་ཞྭ། ཞབས་ཐུགས་ཤ་གཟུགས་མ། ཛ་སྨྱག་ཏུག་བཅས་ཕྱུལ་ལེགས་ཤ་ཕྱག་དང་། ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་འདོམ་འཁོར་མ་གཅིག བོད་དངུལ་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། ཡང་བདུན་པར་ན་བཟའ་ཆོས་གོས་དང་། གཟན་ཕྲུས་ཞན་ཙམ། དབུ་ཞྭ། ཞབས་ཐུགས། ཛ་སྨྱག་གཅིག ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ། བོད་དངུལ་སྲང་བཅོ་ལྔ་བཅས། དེ་ཕྱིངས་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་མ་གཏོགས་གཞན་མེད།

སྨོན་སེམས། སྨོན་ལམ་གྱི་རྗོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཟེར།

སྨྱི་ཀྱ། སྨྱུག་ཕྲན་ནམ་སྨྱུག་ཆུང་དང་། སྦྱ་ཀུའི་མིང་།

སྨྱིན་མ། སྨྱིན་པའི་དོན།

སྨྱིགས་ལ། བརྩུག་ལ་ཞེས་པའི་དོན།

སྨྱང་གནས། ཞག་པོ་བདུན་ནས་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་སོགས་ཀྱི་རིང་ཉིན་རེ་ཉིན་དགུང་ཚམ་མ་གཏོགས་དུས་ཆོད་གཞན་དག་གི་བཟའ་བཏུང་བཀག་པ་དང་ཚབས་ཅིག་ཁ་ནས་མི་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྐད་ཆ་མི་སྨྲ་བར་སྨྲ་བ་བཅད་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་སྟངས་རིགས་ཤིག

སྨྱེ་བ། སྨྱི་བ་དང་། ཉམས་པའམ་ཞན་པའི་དོན།

སྨྱོ་སྨྱོད་རྒྱུག་པ། སྨྱོན་པ་ལྟར་གང་བྱུང་བྱས་པ་དང་། གང་བྱུང་སྨྲ་བ།

སྨྱོན་ཅམ་མཁའ་དག་གི་ཞལ་སྒོ། ཞུ་དོན་འགལ་འཛོལ་ཆེ་རིགས་ཁ་དོན་མཐུན་མིན་རྣམས་མགོན་ཁང་སོགས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་མནའ་སྐྱེལ་བརྒྱུག་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་ཞིག

སྨྱུལ་སྨོན་ཆོས་འབར། (གཉལ་ཆོས་འབར་ཡང་ཞུ) རྗེ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ལ་བ་པའི་སྤྲུལ་སྐྱེར་གྲགས་ཤིང་། སྨྱུལ་གྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་སྟག(༡༠༥༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཏོ་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་མཚན་སྨྱུལ་སྨོན་ཆོས་འབར་དུ་གསོལ། པོ་ཏོ་བའི་སྐུལ་གྱི་བུ་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་ཞིང་། རིག་པའི་གནས་དག་ལ་སྦྱངས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༡༡༡)ལོར་གཉལ་ཟུར་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། མཐའ་འཁོར་ལུགས་རིས་བསྐོར་བས་གྲུ་སྐོར་ཞེས་གྲགས། པོ་ཏོ་བའི་ཐུགས་དང་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཁ་ཏྲི་སོགས་མཁའ་འགྲོས་རྒྱ་གར་ནས་ཁྱངས་ཏེ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༡༡༢)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

སྨྲ་མཆུ་བ། གསང་བཟང་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་མི།

སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག ངག་སྨྲ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ངག་གི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་གོ།

སྨྲ་བའི་འབབ་སྟེགས། ལྕེའི་མིང་སྟེ་སྐད་ཆའམ་ངག་སྨྲ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བཏགས།

སྨྲིགས་བྲ། ཉའི་རིགས་ཤིག (ཙ)

སྨྲི། སྤྲག་བརྡལ། (ཙ)

ཅ་ད་ཀ། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་ལ་ཅིའུ་ཁྱུག་ཏ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཆུ་འཐུང་འདོད་ན་ནམ་མཁའ་ལས་ཆར་འབབ་པའི་རྒྱུ་འཕྲུལ་བར་བྱེད་པས། ཆར་སྒྲོག་བྱིའུ་དང་། ཆར་སྒྲོག་རྒྱུ་འཕྲུལ། སྤྲིན་ལ་སྐྱོང་། ཆར་དགའ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས《མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད》དུ་བཤད།

ཙན་ཐང་། (བཙན་ཐང་)ཁྲི་འདུག་ནས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ་སྤྲུགས་ཀྱི་རི་བྲུར་དུ་ཡོད་པའི་བཙན་ཐང་གཡུ་ཡི་ལྷ་ཁང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཙན་དན་སྒྲོལ་མ། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་སྟོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་སྐབས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་རྟེན་སྐལ་དུ་གནང་བའི་ཙན་དན་དཀར་པོ་ལས་བཞེངས་པའི་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བརྙན་མཐོ་གང་ཕྱག་ཙམ་བྱས་པ་ཞིག་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་ཁང་དུ་བཞུགས།

ཙན་དན་ཇོ་བོ། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྟོན་པའི་འབྱུངས་ལོ་སོགས་ལ་རྒྱ་གར་ནག་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་ལྷ་གནས་སུ་ཕེབས་པའི་ལོའི་གྲངས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་ནང《འདུལ་བ་ལུང》དང《སྡིག་ལན་བསབ་པའི་མདོ》སོགས་ལས་སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་བཞེངས་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བྱུང་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དེ་ལས་རྒྱས་པར་སྣང་ཞིང་དེའི་ཁུངས་ཀྱང་ལེགས་པར་སྣང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། སྟོན་པ་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོན་རང་གི་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་འཛམ་བུ་གླིང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་དོན་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལྷའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་དེར་ཟླ་བ་གསུམ་དབྱར་གནས་པར་བཞུགས། རང་གི་ཡུམ་དང་ལྷའི་འདུལ་བྱ་མང་པོ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མཛད། དེའི་ཚེ་ཝ་ར་ན་སིའི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་སྟོན་པའི་ཞལ་མ་མཇལ་བར་ཡུན་རིང་སོང་བས་ཡིད་གདུངས་ཏེ། སྐུ་དངོས་དང་འདྲ་བའི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པར་བསམས་ཏེ་ཙོང་འགལ་གྱི་བུ་ལ་ཐན། དེས་ཀྱང་བཟོ་བོ་མཁས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཁྲིད་དེ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། སྟོན་པའི་སྐུ་དངོས་ལ་བལྟར་བཅུག་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འོད་དང་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་གྱིས་བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུའི་མཚན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཞིན་ཡིད་ལ་གཟུང་མ་ནུས་པ་ན་སྟོན་པས་ཆུ་ཀླུང་གི་འགྲམ་དུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་བཞེངས་སྟབས་སུ་བཞུགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཆུ་ནང་དུ་ཤར་བ་ལ་ལན་གསུམ་བསྐྱར་ཏེ་བལྟས་ལ་མཚན་བཟང་གི་ཕྱད་པར་རྣམས་ཡིད་ལ་བཟུང་བ་ལྟར་ཙན་དན་གོ་ཤིརྵ་ལས་སྐུ་གཟུགས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཚེ་ན་བཟའ་ཡང་ཆུའི་གཤེར་ལས་བསྒྲོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་ཆུ་རིས་མར་བསྐྲུབས། དེ་ཡང་སྟོན་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་བསྒྲུབས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནའི་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་སྟོན་པ་སླར་མི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐས་གསུམ་སྤྲུལ་ཏེ་གཡས་པར་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་གདུགས་དཀར་པོ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་བཟུང་བ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་བཅས་པ་དང་། གཡོན་པར་བརྒྱ་བྱིན་རྔ་ཡབ་དཀར་པོ་ནོར་བུའི་ཡུ་བ་ཅན་ཐོགས་པ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་། སྟེང་ནས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་མང་པོས་མཆོད་ཟས་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་པས་མཆོད་ཅིང་། མདུན་ནས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དྲི་བཟང་པོའི་སྤོས་ཐོགས་པས་བསུས་ཏེ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཞེས་སྐལ་དངུལ་ལས་ནས་མཚན་དཔེའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འབར་བར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེར་རེས་རྫུ་འཕྲུལ་དང་རེས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཕེབས། དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ། བྲམ་ཟེ། ཁྱིམ་བདག་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྩེ་འགྱུར་བའི་མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་པ་ཐོགས་ནས་བསུ་བ་བྱ་སྐབས་སྐུ་དེས་བཞེངས་ནས་གོམ་པ་ཁ་ཤས་བར་བསུ་བ་བྱས་ཏེ། སྐུ་དངོས་དང་མཇལ་སྐབས་དབུ་ལྷག་ཀྱག་པ་ལན་གསུམ་གྱིས་སྐུ་ཁམས་འདྲི་བའི་ཚུལ་མཛད། སྟོན་པས་སྐུ་བརྙན་འདིའི་དབུ་ལ་ཕྱག་གཡས་པ་བརྐྱངས་ཏེ་བཞག་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་འདྲ་བའི་བསྔགས་པ་མཛད་དེ་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་ལོན་པའི་ཚེ། སྐུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་ནས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་ལ་ལེགས་སོ་བྱིན་ཏེ་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་མ་བཞེངས་པ་འདི་ངའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་བསྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་མང་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དམ་པར་གྱུར་པ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་སྡིག་སྒྲིབ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པའི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད་པ་ཁྱོད་དང་འདྲ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་བ་དང་། ལྷའི་དབང་པོས་ཀྱང་། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་དཀའ་བར་རྩོལ་ཤིག་ཉིད་པ་ལེགས་པར་བརྩེས་སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བས་གཟེངས་བསྟོད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་ཅིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་གནས་དམ་པར་བཞུགས། དེ་ནས་ཁྲིའུ་ཙིའི(ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེང་སང་ཤིན་ཅང་ཁུ་ཁྲེ་ཛོང་ཏེ་འདུག་པས)ཞེས་བྱ་བ་ཡི་ཡུལ་དུ་ལོ་རྡུག་ཏུ་རེ་བརྒྱད་བཞུགས། དེའི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་སྔོན་མས(前秦)སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེའི་གོང་མ་གསུམ་པ་ཧྥུན་ཀྲན་ཧྲེས་བྲ་ཅན(宣昭帝苻坚)གྱིས་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ལུའི་ཀོང(吕光)ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་མངགས་ཏེ་རྒྱ་གར་ཡུལ་སྲན་འགའ་ཞིག་དབང་དུ་བསྡུས། ཇོ་བོའི་སྐུ་བརྙན་འདི་དང་། སྟོན་པའི་རིང་བསྲེལ་ཧྲ་རི་རམ་ཆེ་བ། པཎྜི་ཏ་ཀུ་མ་ར་ཛི་ནམས(རྒྱ་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ནང་པཎྜི་ཏ་འདིའི་མིང་ལ་ཅིའུ་མོ་ལོ(鸠摩罗什)ཞེས་གསལ)གདན་དྲངས། ཕྱིར་ལོག་པའི་ལམ་དུ་པཎྜི་ཏས་མངོན་ཤེས་དང་གྲུབ་རྟགས་མང་པོ་བསྟན་པས་དམག་དཔོན་དད་པ་ཆེར་འཕེལ། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཅིའུ་ཆན(酒泉)དུ་སླེབས་པ་ན། ཆང་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཡའོ་ཁྲིང(姚苌)གིས་གོང་མ་ཧྥུ་ཅིའན(苻坚)བསད་ནས་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པ་དང་། དུས་མིང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་སྟབས་ཁེལ་ཏེ། ལུའི་ཀོང་གིས་རང་གི་དམག་དཔུང་རྣམས་ཁྲིད་དེ་ལེའང་ཀྲུའུ(凉州)མཁར་བཟུང་ནས་སྨིར་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་པའི་མིང་ལ་ཧོའུ་ལེའང(后凉)ཟེར་ཞིང་རྒྱལ་ས་འགུ་ཚང(དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཝུ་ཝེའི་རྫོང)(武威)ཡིན། དམག་དཔོན་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་དབྱི་ཝུ་རྗེས་ལུའི་ཀོང(文武帝)ཟེར་བ་དང་། རུས་མིང་ནི་ལུའི(吕)ཡིན། དེས་རྒྱལ་པོ་བྱས་རྗེས་དེ་བོན་པཎྜི་ཏས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཇོ་བོའི་སྐུ་ཡང་རྒྱལ་སར་གདན་དྲངས་ནས་རེ་ཞིག་དེར་བཞུགས། རྗེས་སུ་ཆིན་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡའོ་ཤིན(姚兴)གྱི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པར་གོང་གསལ་ལུའི་ཀོང་གི་མི་རྒྱུད་ཀྱི་ལག་ནས་ཇོ་བོའི་སྐུ་དང་། འཕེལ་གདུང་། པཎྜི་ཏ་རྣམས་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་མཁར་དུ་གདན་དྲངས་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས། གསུང་རབ་མང་པོ་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་སོང་ལས་པའི་དགོན་སྡེ་གསར་དུ་བཙུགས། སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཧོའི་ནན(湖南)དང་། ཅང་ནན(江南)སོགས་ཞིང་ས་མང་པོར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས

ནས་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་མན་ཧྲའི་ཅིན(女真金)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་དཀྱིལ་དུ་པེ་ཅིན་པོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། ཡིན་ཧྲུང་སི(宁钟寺)ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་རྗེས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཞིང་ཨན་སི(兴安寺)ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། དེ་ནས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རིང་དང་། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོ་བར་ལྷ་ཁང་འདི་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཤུལ་ལ། གོང་མ་ཁང་ཤིའི་ཁྲི་ལོ་བཞི་པར་པོ་བྲང་ནང་མའི་ཉེ་འདབས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱིད་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང(大慈佛殿)ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་གསར་དུ་བཞེངས་ནས་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དེར་གདན་དྲངས་ཏེ་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་བཅུག རང་རེའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་སྡེ་ཚོགས་པར་བྱས། བྱམས་གླིང་མཁན་པོ་ལྷ་རྗེ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་བླ་མར་བསྐོས། རྟེན་རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་། མཆོད་པའི་དངོས་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་བསྐོར་སྐོང་དུ་བྱས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ནང་མའི་རྒྱུན་འཛུགས་པ་སོགས་ཁྱབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྲི་ཞུ་བླ་ན་མེད་པ་མཛད། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པའི་འབྱུང་ལོའི་སྐོར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྣང་ནའང་རྟེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཚང་ལ་ཡོད་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་ཅིའུ་གུར་གྱི་དུས་མིང་ཛོ་ནག་ལ་འབྱུངས་པ་ནས་རྩིས་པར་ད་ལྟའི་ཆེན་པོ་ཆིང་གི་གནམ་སྐྱོང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལུགས་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་འདི་ཉིན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གོ་བདུན་པ་ཡིན་པར་སྣང་ཞིང་། སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་ས་བརྒྱད་པ་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལ་བཞེངས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་ནི་སྐུ་རྒྱུ་ཙནྡན་གོ་ཤིར་ལས་བསྒྲུབས་པ། སྤྱི་གཙུག་བསྐོར་མི་མངོན་པ་སོགས་མཚན་དཔེ་རྣམས་གསལ་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་འདྲེན་པ་མཆོག་པའི་ཐུན་མོང་ཟད་ཀྱིན་དུ་གཟིགས་པ། ཕྱག་གཡས་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྐྱེ་རྒུ་ཐམས་ཅད་སྲིད་བཞིའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། ཕྱག་གཡོན་མཆོག་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་འགྲོ་བ་རྣམས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་མཚོན་པ། ཞབས་གཉིས་མཉམ་སྐབས་ཀྱིས་བཞེངས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ནམ་ཡང་སྐྱོ་ངལ་མེད་པ་མཚོན་པ། ཐུགས་ཀ་ན་རྡོར་ཇ་ཟ་ཙམ་རྒྱན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཞབས་མཐིལ་དང་གདན་གྱི་བར་ན་སྙུང་པ་ཤོང་བ་ཙམ་གྱི་བར་སྟོང་ཡོད་པ། བཟོ་བོ་གཞན་གྱིས་འདྲ་སྐུ་ཇི་ལྟར་བཞེངས་ཀྱང་སྐུའི་ཉམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སོང་དཀའ་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཞིང་། བླ་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་དང་རྒྱལ་བློན་སྦྱིན་བདག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཇལ་སྐབས་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་མཛོད་སྣང་དུ་མ་བྱུང་བ་དང་། ནད་དང་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོས་གཙེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པ་ན་ཉམས་དང་མི་ལམ་དུ་སྐུ་དངོས་ཀྱི་སྣང་བ་བསྟན་ཏེ་དབུགས་འབྱིན་པར་མཛད་པ་སོགས་སྐུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ཀུན་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་ལགས་སོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》དང་སོག་པོ་ལོ་ཙཱ་བ་གུང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》གཉིས་སུ་གསལ། ས་པ་ཀྲ་ཀྱི་དངོས་སློབ་བྱང་ངོས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད།

ཙནྡ་བདུན། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱང་ཧྲ་ལ(དེང་སང་རྒྱ་སྐད་དུ་མོང་ཅ་ལ)ཟེར་བར་ཙནྡའི་རིགས་ལས་རྒྱལ་པོ་ཙནྡའི་མིང་ཅན་བཅུ་དགུ་བྱུང་བའི(༡. ཏ་རི་ཙནྡ། ༢. ཨ་ཀྲ་ཙནྡ། ༣. ཛ་ཡ་ཙནྡ། ༤. ནེ་མི་ཙནྡ། ༥. པ་ཏྲི་ཙནྡ། ༦. ཧྲང་ས་ཙནྡ། ༧. ས་ལ་ཙནྡ། ༨. ཙནྡ་གཙོ། ༩. ཤྲཱི་ཙནྡ། ༡༠. རྣམ་ཙནྡ། ༡༡. ཀརྨ་ཙནྡ། ༡༢. སིཾ་ཧ་ཙནྡ། ༡༣. པི་ག་མ་ཙནྡ། ༡༤. གླ་མ་ཙནྡ། ༡༥. སིནྡྷ་ཙནྡ། ༡༦. སླ་ལ་ཙནྡ། ༡༧. པི་མ་ལ་ཙནྡ། ༡༨. ཀོ་པི་ཙནྡ། ༡༩. ལ་པི་ཏ་ཙནྡ་བཅས་སོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས། གཉིས་པ་ཨ་ཀྲ་ཙནྡ་དང་། གསུམ་པ་ཛ་ཡ་ཙནྡ། བཅུ་པ་རྣམ་ཙནྡ། བཅུ་གཅིག་པ་ཀརྨ་ཙནྡ། བཅུ་གསུམ་པ་པི་ག་མ་ཙནྡ། བཅུ་བཞི་པ་གླ་མ་ཙནྡ། བཅུ་བདུན་པ་པི་མ་ལ་ཙནྡ་བཅས་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཡུན་རིང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་གུས་དང་ཕྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གོང་གསལ་རྒྱལ་པོ་བདུན་པོ་དེར་ཙནྡ་བདུན་ཞེས་ཟེར། རྒྱལ་པོ་འདི་རྣམས་དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་བ་དང་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་བཅས་གསལ་བར་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཙནྡའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཏ་རི་ཙནྡ་ནི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་བྲམ་ཟེ་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དང་དུས་མཚུངས་པར《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད་པས་དེར་གཞི་བཟུང་ན། སྤྱི་ལོ་མ་ཚུགས་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྔོན་དུ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། ཙནྡའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐ་མ་ལ་པི་ཏ་ཙནྡ་ནི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་ཙམ་དུ་བྱུང་བར་བཤད་པས།
གོང་གསལ་ཙནྡའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དགུ་ནི་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྔོན་ནས་དུས་རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་བར་བྱུང་བ་ཡིན་ཚོད་ལས་ཞིབ་ཆའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་འཁོད་པ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་། བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པ་ནི་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ཞེའུ་བཅུ་དགུ་པ་ནས་ཞེའུ་ཉེར་ཤ་ཙ་བདུན་པར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཙན་དྲའི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དགུ། གོང་གི་རྒྱལ་པོ་ཙནྡའི་མིང་ཅན་བཅུ་དགུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཙབ་ཅོབ་བློ་མང་། སེམས་ལ་དྲན་མ་ཐག་ལག་ལེན་བསྟར་འདོད་བྱས་པ་ལ་ཙབ་ཅོབ་བྱས། ཙབ་ཙུབ། འཚབ་འཚུབ་དང་། ཁ་སྐད་ལ་ཚ་གི་རྩེ་གེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། བློ་མང་ནི་བསམ་བློ་གཅིག་འཁོར་བ་དེ་ཕར་བཞག་ནས་ཡང་དེ་མིན་པ་ཅིག་བསམ་བློ་བཏང་བ་སོགས་བློ་རྩེ་གཉིས་བྱས་པའི་དོན།

ཅིཏྟ། རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་སྙིང་དང་། སེམས་གཉིས་ཀར་གོ་བའི་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལས་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དེ་དང་པོར་ཆགས་པ་ཡང་སྙིང་ག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཆགས་པ་དང་མཐར་འཆི་བའི་ཚེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཐུད་པའི་གནས་སྙིང་ཀ་ཡིན་པ་བཅས་ལ་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་མདོ་ཐུགས།

ཅིག་མ། ཅིག་མ། ཅིག་མ། ཅོགས་མའམ་སྐྱིགས་མ(ཙ)

ཅིང་དབང་གི་ལས་ཀ་བྱས། ཟང་ཟའི་ཚུང་པེས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་པ་གོང་མ་ཐང་ཀའོ་ཙུའུ་ལི་ཡོན་གྱིས་གོང་མ་བྱེད་སྐབས་ཆེན་ཕང་གི་གོ་གནས་བཟུང་བ་ལ་ཟེར།

ཅིང་དབང་རྒྱལ་པོ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏུ་ཡི་ཤི་སེ་ཆེན་ཏན་ནས་བཙིས་པའི་གོང་མ་མི་རབས་དྲུག་པ་ཡེ་སུན་ཐེའི་སུར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་དེའི་སྐོར་ལ་ཡེའི་ནང་ཡེ་སུན་ཐེ་སུར་ཅིང་དབང་ཞེས་པར་གསལ།

ཅི་རྟ་མ་ཧཱའི་སྐོས་ཐོར། སྨན་རས་གཟིགས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས་བཀོས་པའི་ལུགས་པར་ཞིག་ཡིན་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》དུ་གསལ།

ཅུག་ལགས། གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་།

ཅེ་ཅེ། ཤིང་ཏོག་ཀུ་ཤུའི་མིང་།

ཅོང་ཁ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༣༥༧)ལོར་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་ཆ་ཤར་ཙོང་ཁའི་ཡུལ(དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པ་ཆགས་ཡུལ་དེར་ཡིན་འདུག)དུ་ཡབ་དར་ཁ་ཆེ་ཀླུ་འབུམ་དགེ་དང་། ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་གསུམ་ལ་ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་སྤྲིན་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཚན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པས་མཁན་པོ་མཛད་པ་དང་། ཏ་དབེན་གཞོན་ནུ་སེང་གེའི་སློབ་མ་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་པས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི

སྡོམ་པ་བཞེས་ནས་མཚན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་ཉིས་པའི་དུས་ནས་བདག་སྐྱོང་གིས་མིན་དུ་གཅེས་པར་མཛད་དེ་བསྐྱངས། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྨོར་སྨིན་པར་མཛད། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པ་དགོས་པའི་ཞལ་ཏ་བསྐུལ་བ་དང་། དབུས་སུ་བྱོན་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡང་བསྒྲུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོན་པའི་སྐབས་འབྲི་གུང་པའི་འབུལ་དཔོན་ཞྭན་མ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་གདན་འདྲེན་པའི་ཕྱོགས་དན་དང་བཅས་བོད་དུ་བྱོན་སྐབས་དམ་ཆོས་འཚོལ་བའི་ཐུགས་འདུན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་ལྷ་ངལ་གྱི་ཆ་ཟླ་སོ་ཙམ་གྱིས་མ་ཁོལ་བར་ཆབ་མདོ་བརྒྱུད་དབུས་སུ་བྱོན་ཏེ་རབ་བྱུང་(༡༣༧༤)ལོའི་སྟོན་དུས་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཇལ་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཞུ་གནང་མཛད། དེ་རྗེས་ཚལ་པའི་སྨན་པ་མཁས་པ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཞེས་པའི་གམ་དུ་བྱོན་ནས《སྨན་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ》སོགས་ཐུགས་འཛིན་དང་ཕྱག་ལེན་སློབ་སྦྱོང་མཛད་ནས་རིང་མིན་ཉིད་དུ་གསོ་རིག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཅན(དེང་སང་ར་སྟོད་དགོན་པ)དུ་བྱོན་ནས་སྐྱེ་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་སེང་གེ་དང་། གདན་ས་པ་དགེ་བསྐྱོང་གཉིས་ལས་ཆོས་འབྲེལ་གསན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་བླ་མ་འཇམ་རིན་པར་བྱམས་ཆོས་གཞན་ཞིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མཛད། སྐྱེ་ཐང་ཆོས་རྫོང་དུ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་སོགས་ཞུ་བར་མཛད། ལོ་གཉིས་ཙམ་ནས་ཡར་ཕྱིན་གྱི་ཚིག་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་སྐྱེང་གཤང་ཟླ་དང་། བདེ་བ་ཅན་སོགས་སུ་གྲྭ་སྐོར་ལ་བྱོན། གཞན་ཡང་སྤྱ་སྐྱིར་ས་བཟང་པཎ་ཆེན་མ་ཏི་པ་ལས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་དང་། སྒྲ། ཇོ་ནང་ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ཕྱར་ཐང་སོ་ཐྱ་བ་དོན་བཟང་པ་ལས་མཛོད་དང་ཚད་མའི་ཊཱིཀྐ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་མཛོད་རང་འགྲེལ། དབུ་མ། ཚད་མ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་མཁན་པོ་བློ་གསལ་བ་ལས་འདུལ་བ་དང་མཛོད། ཞལ་གྱི་ལྷ་ལུང་བླ་མ་བསོད་གྲགས་ལས་ཆོས་ལུང་མང་པོ། བོ་དོང་སོ་ཏྲ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་ལས་སྙན་ངག་མི་ལོང་ལ་བཤད་རྒྱུགས། གདན་ས་མཐིལ་དུ་སྤྱན་སྔ་ཆོས་གྲགས་པ་ལས་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་ཕྱག་སོགས། བླ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་སོགས། བུ་སྟོན་གྱི་དངོས་སློབ་གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་ལས་དུས་འཁོར་དང་རྡོར་འཕྲེང་། གསང་འདུས་ལུགས་གཉིས། བུ་སྟོན་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས། ཀློང་པོ་ཞུས་པ་གཞོན་ནུ་བསོད་ནམས་ལས་ཡི་གའི་སྐོར་སོགས། བླ་མ་དབུ་མ་པ་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེ་ལས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་སོགས་གསན་པ་དང་། དབུ་མ་བས་སོ་ཐྲ་མཛད་དེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལས་དབུ་མའི་ལྟ་བ། ཕྱག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་པར། ཕྱགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་དང་། རིམ་ལྔའི་གོ་རིམ་དྲུང་རེས་སོགས་དྲི་དོགས་ཞིགས་པར་བཅད་པ་གནང་། སྟྭ་ཐིག་གྲུབ་ཆེན་ལས་སྙན་རྒྱུད་དང་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་པ་དང་། གདམས་ངག་པའི་རྒྱུད་པ། གྲུ་སྐོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོ་ལས་བཀའ་གདམས་གཞུང་པ་བའི་རྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་སོགས་གསན་ཞིང་མདོར་ན་དབུས་གཙང་དུ་བྱོན་ཙུན་བཞེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་བཞི་ཙམ་བསྟེན། གསང་ཕུ་དང་བདེ་བ་ཅན་སོགས་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་མདོ་ཕྱོགས་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། འཆད་རྩོད་རྩོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་དུ་བས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་ཞིག་ཙམ་དུ་སོན་སྐབས་ཡར་ལུང་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁ་ཆེ་པཎྜི་ཏ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བྷ་དྲའི་མཁན་རྒྱུད་ཚོགས་ཆེན་པའི་མཁན་པོ་དཀའ་བཞི་རྒྱལ་རིན་པས་མཁན་པོ་དང་། ཚོགས་པ་བྱེ་རྫིང་མཁན་པོ། འདུལ་འཛིན་ཤེར་དཀོན་གྱིས་ལས་སློབ། སྟོམ་བརྩོན་བསོད་ནམས་རྗེ་རྗེས་གསང་སྟོན་མཛད་ནས་

བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་གྲངས་སོ་དྲུག་པ་ཆུ་སྤྲེལ(༡༣༩༢)ལོའི་ཟླ་བཅུ་པར་འཇམ་དཀར་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་། གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། གནས་བརྟན་བཟང་པོ་སྐྱོང་། གནས་བརྟན་བྱང་སེང་བཅས་དབུས་པ་བཞི་དང་། རྫོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་གྲགས་པ། དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བཀྲ་ཤིས། དགེ་བཤེས་དཔལ་སྐྱོང་སྙེ་མདོ་སྐྱིད་པ་བཞི་བཅས་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་དུ་དབོན་སློབ་དགུ་སྐོར་མོ་ལུང་ནས་འོལ་དགའ་ཆོས་ལུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསགས་སྦྱང་དང་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། དབེན་གནས་ལྷ་ཞིངས་སུ་ཞུགས་ནས་ཉམས་བཞེས་སྐབས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་སུ་འཕྲུངས། མདོར་ན་དབུས་གཙང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཤིང་དབེན་པའི་གནས་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཀྲལ་བ་མ་ཟད། དོན་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ་ཕྱི་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་དང་། ནང་དུ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞོལ་བའི་ལྟ་སྤྱོད་གཙང་མའི་ལུགས་བཟང་སྤེལ་ཏེ་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཞིང་མཐའ་དབུས་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གུས་ཤིང་བཏུད། ཁོང་གི་བླ་མ་རེད་མདའ་བས་ཀྱང་གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཞེས་བསྔགས་པར་མཛད་པ་མ་ཟད། མཁས་དབང་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཡི་དུས་སུ་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གདུགས་དཀར་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ས་བྱི(༡༣༩༨)ལོར་གཉལ་སྟོད་ར་སྒོང་དུ་དཀའ་བཅུ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་མཇལ་ཞིང་སློབ་ཀྱི་ཐུ་བོར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ(༡༤༠༢)ལོར་གནས་རྩེ་ཞིང་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་དེ་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་ལ་དག་ཟེར་དང་། ལོ་དེར་ར་སྒྲེང་ཡང་དགོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་མོ་གསར་རྩོམ་མཛད། ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་གྲངས་ང་གཅིག་པ་མེ་ཕག(༡༤༠༧)ལོར་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཇལ་བར་ཕེབས་ཏེ་ཞབས་ལ་གཏུགས་པས་སྐུལ་ཀྱི་ཐུ་བོར་གྱུར། ལོ་དེར་གོང་མ་ཏཱ་མིང་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་དད་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་མི་སྣ་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་རྒྱལ་ནར་སྤྱན་འདྲེན་པའི་འཇའ་ས་དང་། གསེར་ཡིག་ཕྱག་རྟེན་དངོས་པོ་དང་བཅས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་ཕུ་ཕྱི་ལན་གསུམ་ཙམ་གདན་ཞུ་གནང་རུང་ཞལ་བཞེས་མ་མཛད། མཐར་གོང་གི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་དངོས་སློབ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་གོང་མའི་མཆོད་གནས་སུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་དེས་ཙོང་ཁ་པའི་བཀའ་སློབ་ལྟར་ནན་ཅེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་པ་འདེབས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་འཛུགས་པ་སོགས་གོང་མའི་ཐུགས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། གཞན་ཡང་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་ང་དྲུག་པར་འོལ་དགའ་ཞིང་ཕྱིའི་བྱམས་པའི་སྐུ་ཞིག་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་བར་གཟིགས་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་ལ་ཞིག་གསོ་ལྷན་མ་མཆིས་པ་མཛད་པ་དང་། དགུང་ལོ་ང་དགུ་ལ་གཉལ་གྱི་གསེར་ཕྱི་འབུམ་པར་མཆོད་འབུལ་སོགས་ཆོས་སྐྱོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ས་བྱི(༡༤༠༨)ལོར་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་དང་སྐོར་ལམ་བྱིས་སོགས་ཕྱི་ནང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཉམས་གསོ་རྒྱས་པར་གནང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོར་ལྷ་ལྡན་ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོའི་དུས་མཆོད་གསར་འཛུགས་ཇོག་སྟོན་དུས་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་དབུ་རྒྱན་བསྒྲོན་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་ཇོ་ཤཱཀྱ་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་རྒྱན་དང་། ན་བཟའ་མཆོད་རྫས་སོགས་བཟང་ཞིང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་འབུལ་བར་མཛད། ཚེས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚེ་ལ་བསྙེན་བཀུར། སྤྲང་པོ་ཕོངས་པའི་ཚོགས་ལ་སྦྱིན་གཏོང་སོགས་རྣམ་དཀར་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོ་ཞེས་གྲགས་པ་འཛུགས་པར་མཛད།

དེ་སྟོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དཔོན་སློབ་རྣམས་བཞུགས་གནས་ངེས་མེད་ཀྱི་ཞབས་བཞུད་གནང་བ་ལས་གཏན་བཞུགས་ཀྱི་གནས་གཞི་འདི་ཡིན་མེད་སྐབས་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བུ་སློབ་རྣམས་དང་དད་སྦྱིན་ཁག་གིས་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་ན་མཛོ་བས་གནས་གཞི་ངེས་མེད་ལ་ཞབས་བཞུད་སྐྱ་ངལ་གྱི་གཞིར་བརྟེན་གཏན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་གདན་ས་ཞིག་འདེབས་དགོས་ཞུ་ནན་ཆེ་བ་དང་། འཇུར་ལྡན་ཁག་ནས་གནས་གཞི་རྙིང་པ་དང་ས་ཡུལ་འབྲུལ་མཁན་མང་དུ་བྱུང་། ལྷ་ལའི་སྨོན་ལམ་ཆེ་མོ་གྲོལ་འཕྲལ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་ཚེ་མ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། དཀའ་བཅུ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན(རྒྱལ་ཚབ་རྗེ)སོགས་དཔོན་སློབ་དགུ་འགྲིག་རིར་ཙྭན་ཏེ་གདན་ས་སྦུན་ཡུལ་གཟིགས་སྐོར་ཞིབ་བརྟག་མཛད་པར་བཙན་མོ་སྙིངས་ཞེས་པའི་ས་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་དགོངས་ནས་དགོན་པ་རྗེ་ལྟར་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གྲུང་ཞིབ་པར་གནང་། སྐབས་དེར་དགོན་པ་གཞི་འདེབས་པའི་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོ་ཤག་མོ་གྲུ་པའི་སྡེ་སྲིད་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མི་ཏུའི་སྣོན་རྒྱུད་སྲག་དཀར་ནང་སོ་རིན་ཆེན་ལྷུན་པོ། ནང་སོ་རྒྱ་བོ་ཕྱུན་མཆེད། རྒྱ་མ་ཁྲི་དཔོན་ཟླ་བ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཉེ་སྐོར་གྱི་སེར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དངོས་ལུས་བཅམ་ཡུས་ཀྱི་རྩོལ་བར་ཞུགས་པ་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གཟིམ་ཁང་དང་། དགེ་འདུན་སྤྱིའི་འདུ་ཁང(ཚོགས་ཆེན) གཙང་ཁང་། སྒང་ཁང(གུ་ཤག)བདུན་ཙུ་སྐོར་བཅས་ལོ་དེ་རང་ལ་གྲུབ་པ་དང་དུས་མཚུངས་སྒང་ཁང་བརྒྱ་ཕྲག་བཀོལ་བའི་རྨང་བཏིང་། ཙོང་ཁ་པ་དང་རྒྱན་དུ་ལྡན་ཞབས་གནང་མཁན་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ་སྐོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལོ་དེར་འགྲིག་རིར་ཞབས། དེ་ནས་བཟུང་གདན་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལེ་ལག་རྣམས་དང་འདུས་ཚོགས་དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་བཅས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་སྟག(༡༤༡༠)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔ་ལ་ཙོང་ཁ་པ་དགའ་ལྡན་དུ་གདན་ཞུས་ཐོག་རབ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། དུས་དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དངོས་སློབ་དང་བཅས་པ་དགའ་ལྡན་རང་དུ་གཏན་བཞུགས་ཀྱིས་གསང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གསུངས་པ་སོགས་གདན་ས་ཉིད་དུ་མདོ་སྔགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བསྟན་པའི་རྨང་འཛུགས་པར་མཛད། རྗེ་གྲུབ་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གདན་སའི་མིང་ལ་དགེ་ལྡན་ཞེས་བཏགས་པར་བརྟེན་གདན་ས་དེའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ལའང་དེ་ནས་བཟུང་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས། ཤིང་ལུག(༡༤༡༥)ལོར་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་འོན་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་ཁ(དུ་ཁ)རུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་མཇལ་བར་ཞབས་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཐང་ག་ཉམ་ཞིག་གནང་ནས་མ་འོངས་པར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མཆོད་ཁང་ཞིག་སོགས་སུ་སྤྱན་དབྱེད་ལྟར་དཀྱུད་གྲངས་ང་དགུ་པ་ཤིང་ལུག་ལོ་དེའི་དཔྱར་དུས་སུ་ཡངས་ཅན་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། གཙང་ཁང་ཁྱམས་དང་བཅས་པའི་རྨང་བཏིང་ནས་དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་ཁྱི(༡༤༡༨)ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ། མེ་བྱ(༡༤༡༧)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ནང་བཟོ་རིག་མཁས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་སྐྱིད་ཆུང་བ་སོགས་དུ་མ་བསྐོངས་ནས་ཡངས་ཅན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་ཐུབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་མའི་གསེར་སྐུ་ཆེ་མོས་གཙོས་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐུ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། སློབ་བསླངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་སོགས་ཡངས་ཅན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་རྣམས་གསར་བཞེངས་དང་འབྲེལ་རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་བཞིན་ཐུག་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་བརྒྱན་པ་དགའ་ལྡན་སྤྱན་མཆོད་ཆེ་མོར་གྲགས་པ་འཛུགས་གནང་མཛད། ས་ཕྱི(༡༤༡༩)ལོར་ཡངས་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་མགོན་ཁང་དུ་རྟེན་གཙོ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་འཇིམ་བརྟན་ཆེ་བ་དང་། ཕྱུང་མའི་གཙོ་བོ་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ། མགོན་པོ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་སོ་སོའི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཆ་ཚད་ལྡན་པ་གསར་སྤྲུན་ཐོག་སྐུ་རྟེན་རྣམས་ལ་རབ་གནས་དང་རྟེན་བཞེངས་ལེགས་སྒྲུབ་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དགུང་གྲངས་རེ་གསུམ་དུ་ཞབས་པ་ས་ཕག(༡༤༡༩)ལོའི་སྟོན་དུས་སྟོད་ལུང་དང་། འབྲས་སྤུངས། ལྷ་ས། སེ་ར། གསང་ཕུག་སོགས་ཀྱི་བཞི་རྣམས་སུ་ཞབས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། སླར་ཡང་དགའ་ལྡན་དུ་ཞབས་ནས་ཐུབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་མའི་མདུན་དུ་མཆོད་འབུལ་དང་སྨོན་ལམ་རྒྱས་པར་མཛད་རྗེས་གཟིམ་ཁང(ཁྲི་ཐོག་ཁང)དུ་ཞབས་ཏེ་སྲས་ཀྱི་བུ་མོ་དར་མ་རིན་ཆེན་ལ་སྐུ་ཞེར་དང་དབུ་ཞྭ་གནང་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕག(༡༤༡༩)ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེ་ཤུ་ལྔ་ཉིན་ཐུ་རྡོ་ཉི་དྲོད་ཙམ་ལ་གཟིམ་ཁང་འོད་གསལ་ཕུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། གསུང་འབུམ་པོད་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་བསྐུལ་མ་གནང་བ་ལྟར་བཞེངས་ཀ་སྲག་དཀར་ནང་སོས་དཔར་ལྡན་ཕྱུས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་ཕུལ་བ་དགའ་ལྡན་པར་རྙིང་ཞེས་དེ་སྟོན་ཟུང་ཆུ་ཁང་ཚན་དུ་བཞུགས་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་དངོས་སློབ་གྲགས་ཆེ་བ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་བྱུང་། སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་འཁྲུན་བཞེས་ཏེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་གཞན་རྣམས་དང་སོས་བསྡུར་ཐོག་དངུལ་གྱི་ཆེན(དངུལ་སྐུང་ལྷ་བཅུ་ལ་བྱེ་ཆེན་གཅིག)བཅོ་བརྒྱད་ལས་གྲུབ་པའི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཟླ་རྒྱན་ཤུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལག་སྨས་པ་བསྒྲུབ་ཏེ་ཐུམ་ནང་དུ་སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་མ་ཉམས་པར་སྣམ་སྦྱར་སྔོན་པ་ཅན་དན་གྱི་སྒྲོམ་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་རྗེས་སྐྱེ་གདོང་དང་། འབྲི་གུང་། སྐྱེ་ཏུ་སོགས་ནས་གདུང་འབྲུལ་གསེར་དངུལ་མང་དུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དངུལ་གདུང་མཆོད་རྟེན་བཞུགས་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཟོ་བཀོད་ལྡན་གསུམ་ཚོགས་པ་བསྐྲུན་ཏེ་དངུལ་གདུང་དེར་གདན་དྲངས་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པར་མཛད། ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཕྱི་ལོ་ལྕགས་བྱི(༡༤༢༠)ལོའི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཉིན་དགའ་ལྡན་དུ་རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བདུན་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་བསྒྲུབས་པ་དང་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་འདས་མཆོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་གླིང་མི་སྣར་ཞིང་དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད་ཆེ་མོར་གྲགས་པའི་སྲོལ་དར་ནས་བོད་སྟོངས་མཐའ་དབུས་མཐའ་དག་ཏུ་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔའི་དགོང་མོ་ཁང་པའི་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་མཆོད་མེ་མང་པོ་འབུལ་སྲོལ་དེ་དར།

ལྷ་རི་ལྷ་སྒང་། བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་གནས་རི་ཞིག་སྦེ་རིང་ཤང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཉིང་ཁྲི་ས་ཁུལ་སྣང་རྫོང་རྩ་རི་རྒྱལ་ཁུ་ཡོད་ཅིང་། འདི་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཡུལ་ཉེར་བཞི་ཡི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད། དེ་ནི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་བརྒྱུད་འགྲོ་མགོན་ཙང་མཆོ་རས་པས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྟག(༡༢༡༦)ལོར་གནས་སྒོ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ། རིའི་དབྱིབས་ནི་རི་རབ་བང་རིམ་གསུམ་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་དེར་བསྐོར་བ་བྱེད་ཚེ་ཆ་བ་རྒྱ་ཆེ་ལས་བསྐོར་བ་ཕྱུས་པ་དེར་རོང་བསྐོར་དང་། བར་གྱི་བང་རིམ་དེར་བསྐོར་བ་ཕྱུས་ན་བར་བསྐོར། རྩེ་མོ་ལ་བསྐོར་བ་ཕྱུས་ན་རྩེ་བསྐོར་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། རི་འདིའི་ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་རྡོ་རྗེ་འཕྱིད་ལ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་ར་ཤར་མ་ནི། ལྷ་རི་གསར་མ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོང་ས་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྭ་རྒྱབ་མ་ནི་ལྷ་རི་རྙིང་མ་ཡོད་སའི་གནས་དེ་ཡིན་ལ། རྡོ་རྗེའི་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ནི་ལྷ་རི་མཚོ་དཀར་ཡོད་སའི་གནས་དེ་ཡིན། རི་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་མཐའ་བསྐོར་དུ། སྒོ་དང་། སོན། གཉལ་སྤྱར། དྭགས་པོ། ཀོང་པོ་བཅས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་ཡོད། གནས་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། མི་རྟོག་གི་རིགས་སྣ་མང་པོ་དང་། རྩ་སྨན་ཀུ་འདུད་ནག་པོ་དང་། འབྲི་ཏ་ས་འཛིན། སྤོ

ཨོད་ལྡན། ཀུན྄་བདེ་སྐྱིད་སོགས་སྨན་གྱི་རིགས་རི་སྐྱང་ཀུན་ཁེངས་པ། མི་ལྤགས་རོང་། འོད་འབར་རོང་། སྟག་ཚང་རོང་། དོམ་ཚང་རོང་སྟེ་རོང་བཞི། སྦྲུལ་ཆེན་ལ། ཤ་སྨམ་ལ། དཔའ་ཡོ་ལ། ཤ་དུས་ལ་བཅས་ལ་བཞི། སྦྲུལ་ཆེན་ཕུག་དང་། འོད་འབར་ཕུག ཇོ་རྗེ་ཕུག སེང་ར་ཕུག་བཅས་ཕུག་པ་བཞི། མོ་བྲང་གཡུ་མཚོ་སོགས་མཚོ་དོ་མཚར་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོ་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ། ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་ལྡན་པའི་བྲག་རི་མང་པོ་བཅས་ཡོད་པ། ནགས་ཚལ་སྟུག་པོའི་གསེབ་ན་གཅན་གཟན་དང་རི་དྭགས་སྣ་ཚོགས་རྒྱུ་ཞིང་། བྱ་དང་བྱིའུ་རིགས་སྣ་མང་པོ་གནས་པ། རེའི་བར་མཚམས་སུ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོས་འདེབས་པ་གནང་བའི་སྒྲུབ་ཁང་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོས་མཛད་པའི《གནས་ཆེན་ཙ་རི་ཏྲའི་གནས་ཡིག་ངོ་མཚར་སྣང་བ་པད་དཀར་ལེགས་པ་བཤད》ཤོག་གྲངས་༣༩ ལྷུས་པ་ཞིག་གསུང་འབུམ་[ཀ]པའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་འདིའི་ལས་ཡིག་སྤྱོགས་བསྡུས་ལེ་ཚན་[ཀ]ནས་[ཛ]བར་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་མགོ་དང་མཇུག་ནས་མ་ཚང་བར་ཁྱོན་ཤོག་གྲངས་༡༤ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཁོ་བོས་མཐོང་། གནས་དེར་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཡུལ་སྐོར་སྒྲོ་འཆམ་བྱེད་ས་ཞིག་འཛུགས་པའི་ཆ་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད།

གཙང་། ༡. མིང་ཐུ་སློམ་རན་པ་འདོམ་དོ་བ་སོགས་མང་པོ་ཕྱིང་བསྒྲིགས་སུ་བསྐོར་བའོ། ༢. ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོ་ལ་གཙང་པོར་འབོད་པ་ལས། དེའི་རྒྱུད་ན་ཆགས་པའི་ཡུལ་སྡེ་རྣམས་ལ་གཙང་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐོགས། ༣. གཙང་ཟེར་བ་ཡུལ་གྱི་ལུ་ལ་ཟེར་ཏེ། ལུང་པའི་ལུ་མདོ་ཟེར་བ་ལ་གཙང་མདའ་དང་། ལྷ་ཁང་ཕུག་མ་ལ་གཙང་ཁང་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན། ༤. བོད་ཀྱི་ནུས་མེད་ཞིག་སྟེ《དེབ་སྔོན》ལས། དེ་ནས་གཞལ་དུ་གཙང་སྟོན་དགོན་ནེ་ཡབ་སྲས་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཙང་དཀར། དག་སེལ་བྱེད་མཁན་ནམ། དཀར་འདོན་བྱེད་མཁན།(ཙ)

གཙང་ཁང་སྒོ་ལྔ། གཙང་ཁང་སྒོ་ལྔ་སྟེ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་དུ་ལྷ་ཁང་ཁག་ལྔ་ཡོད་པ་སྟེ། ཤར་ངོས་སུ་ལྷ་ཁང་གསུམ་དང་། ལྷོ་དང་། བྱང་དུ་རེ་རེ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

གཙང་ཁང་བྱང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ལྷ་ཁང་དཀྱིལ་མ། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་རང་བྱུང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྙན་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཞབས་འོག་ན་གདན་ཁྲི་མེད་པ་ཞིག་དང་། གཡས་ཕྱོགས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དང་། སྒྲོལ་མ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། སྒོ་འགྲམ་དུ་ཁྲོ་བོ་བདུད་རྩི་འཁྱིལ་བ་བཅས་བཞི་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཎི། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན། སྒོ་འགྲམ་དུ་ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན་བཅས་བཞུགས་ཡོད་པ་ཞིབ་པར《གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ།

གཙང་ཁང་དབུས་མ། གཙང་ཁང་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ནི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོར་འཚོགས་པའི་ཚོགས་ཁང་གི་ཕྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་གི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྙིང་འོག་བར་གསུམ་དུ་ལྷ་ཁང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གཞིས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྷ་ཁྲུ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ། སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་ཇོ་བོ་མི་འགྱུར་གསུང་བྱོན། དེའི་སྐུ་རྒྱབ་ཀྱི་རྟེན་གཙོར་ཐུབ་དབང་གདངས་ཅན་མཆོ། གཡས་གཡོན་དུ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད། སྒོ་སྲུང་ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན་དང་ཕྱག་རྡོར་བཅས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་པ་སོགས་ཡོད་པར《ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ལས་བཤད།

གཙང་ཁང་གཡས་མ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དབུས་མའི་གཡས་ངོས། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད། གཡས་གཡོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་བཅས་བཞུགས་ཡོད་པར་ཞིབ་ཆ《ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ།

གཙང་ཁང་སྒོ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་སྒོ་རོས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་དཀྱིལ་མ། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་གཡས་གཡོན་དུ་ཕྱོགས་ཆེན་རབ་འཇོམས། ལྷ་མོ་སོ་སོར་འབྲང་མ། ཁྲོ་བོ་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དང་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད། པདྨ་མཐར་བྱེད། བགེགས་མཐར་བྱེད་བཅས་དང་། སྒོ་འགྲམ་གཉིས་ན་རྣམ་ཐོས་སྲས་དང་ཛམ་བྷ་ལ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་པར《ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》ལས་བཤད།

གཙང་གི་བར་ལྷང་སྐད། གཙང་གི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། སྟག་ཚང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བྲིས་པའི《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ལས་ཤངས་ཀྱི་ཟོ་བྲང་སྐད་ཡིན་ཞེས་པའི་མཚན་བྱ་བཏབ་འདུག་པ་ལྟར་ན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་རྣམ་གླིང་རྫོང་ཁོངས་མདོ་ཆོས་རྒྱལ་པོ་བྲང་སྐད་ཟེར་བའི་ས་ཆ་དེ་ཡིན་འདྲ་སྙམ།

གཙང་འགྲམ། གཙང་སྟོད་རྒྱལ་རྩེའམ་གཞིས་རྩེའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་སྟེ་ཕྱིན་མོའི་གཟུགས་དབྱིབས་ཀྱི་དབྱི་གཡས་པ་རྟེན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

གཙང་སྐར་གྱི་འཇམ་དབྱངས་གསུམ། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་སྡེ་མོའི་གུ་རྒྱན་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ཞིས། འཇམ་དབྱངས་རོག་པ། འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེ་བཅས།

གཙང་ཆ། ཁྲལ་རིགས་ཁག་རྣམས་སྤྲུལ་མི་དགོས་པའི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་ཐིན་པ།

གཙང་རྒྱ་མིག་རིང་མོ། གཞིས་ཀ་རྩེའི་ནུབ་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མིག་རྒྱས་འདི་རང་ཡིན། རྒྱལ་རྩེའི་རྒྱ་མིག་དེ་གཙང་རྒྱ་མིག་རིང་མོ་ཡིན་ཚུལ《རྒྱ་བོད་ཆིག་མཛོད》ཀྱི་མ་ཤིན་ནང་གསལ་རྟང་མཁྱེན་བརྩེའི་གནས་ཡིག་ནང་དེ་མིན་ཚུལ་གསལ་བཤད་བྱས་འདུག

གཙང་ཆེན། སྔར་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་གོ་གནས་ཆེ་ཁྱུས་ཤིག་གི་མིང་སྟེ། 《ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག》ལས། གཙང་ཆེན་མན་ཆད་དང་དམངས་ཐ་མ་ཡན་ཆད་ཅིག་གི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །(ཙ)

གཙང་སྟོངས་ཀྱི་གཡུལ་གྱི་ཁ་ལོ་བ། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་དེ་ལྟར་ཆེ་བསྟོད་བྱ་ཡུལ་ནི་གཙང་སྡེ་པ་དཔོན་ནུ་མ་བ་ཡིན་ཅིང་། འདི་པ་ཁང་ཆེན་ནས་ཀྱི་གཉེན་ཚན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་། བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པ། ལུམ་པ་བ། སྦྱར་ར་བ་བཅས་གསུམ་ནས་དའི་ཆེང་བསད་པའི་རྗེས་སུ། བཀའ་བློན་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ཕྱི་ནང་རྩོལ་བ། རྗེས་སུ་ཕོ་ལྷ་ནས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནས་རྒྱལ་རྩེའི་ཕོ་བྲང་ནས་གཡང་དུ་བསྐུར་ཏེ་བསད་པ་དེ་རེད།

གཙང་སྟོད་ཐེ་པ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ། སྡེ་སྲིད་ཀརྨ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གཙང་གནས་རིགས་ལྔ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་ནོ། །

གཙང་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། རྗེ་འདི་ནི་གཙང་རོང་རིན་སྤུངས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་ཡབ་སྔགས་འཆང་སྔགས་བཟང་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་དཔོན་མོ་ལྷ་དགའ་དགའ་ལྡན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཏྲ(༡༧༡༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཞིབས་སྐབས་ཡབ་ཀྱིས་སྐུ་ཡོན་སྦྱོན། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཐུགས་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབྱོར་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དེའི་ལོར་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་གྱི་དབུ་ཚུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལོར་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན

རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཞེར་དགུ་ལ་ཁང་ཚན་དགེ་རྒན་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པོར་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་བཞེས་ནས་ཨང་དང་པོ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པོར་གོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞིན་སྨར་ཁམས་གོ་ཐོ་དགོན་གྱི་བླ་མར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པོར་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཕྱག་རྩོམ། 《རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་གང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ངོ་མཚར་ལྡན་གཅིག་སྐྱེས་པའི་རོལ་མོ》《ཉམས་མགུར་ཞལ་གདམས་བསླབ་བྱ་གསོལ་འདེབས་སྨོན་ལམ》སོགས་པོད་ཆུང་གཅིག་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༨༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། (གཙང་པ་རྒྱ་རས་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་ཡང་ཟེར) འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་རྒྱ་ཟུར་པོ་ཚབ་པེ་དང་ཡུམ་མར་བཟའ་དར་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༡༦༡)ལོར་གཙང་སྨང་སྟོད་ཁྲ་ལེབ་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་རྒྱ་ཞྭ་བའི་རྒྱུད་ཡིན། ཆུང་ངུའི་དུས་མཚན་གཡུང་དྲུང་དཔལ་ཞེས་ཞུ། ཕྱིས་བླ་མ་ཞང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པར་གླིང་རས་པ་བསྟེན་པས་དེའི་ཐུ་ཆེན་དུ་གྱུར། གླིང་རས་པའི་སྤྱན་སྔ་ནས་ནཱ་རོའི་ཆོས་དྲུག་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་གསན། དཔེན་འདག་སྦྱར་མཛད་ནས་བསྒོམས་པས་རླུང་གི་ནད་བགྲོ་ཐུལ་བ་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསལ་སྟོང་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་ས། ཙ་རིའི་གནས་སྒོ་ཕྱེ། རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པས་གཏེར་དུ་སྦས་པའི་རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག་བཏོན། བླ་མ་ཞང་གིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཀློང་རྡོལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ། ཡི་དམ་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ར་ལུང་བཏབ། གླིང་རས་པས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གནམ་ལུང་

འབྲུག་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། དགོན་པ་འདི་ཐང་འདེབས་དུས་འབྲུག་སྒྲ་དྲག་པོ་ཐེངས་འགའ་གྲགས་པས་དགོན་པའི་མིང་ཡང་འབྲུག་ཅེས་བཏགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་འདིའི་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ལ་འབྲུག་པ་ཞེས་ཐོགས། གཙང་པ་རྒྱ་རས་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་འབྲུག་ཏུ་སློབ་མ་ཁྲི་ཚོ་ལྔ་ཙམ་འཚོགས་ཡོད། ཁོང་གི་སློབ་བརྒྱུད་བཟང་པོ་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བས་མི་ཕྱེད་འབྲུག་པ། འབྲུག་ཕྱེད་སྤྲང་པོ། སྤྲང་ཕྱེད་གྲུབ་ཐོབ་ཅེས་གྲགས། མཐར་དགུང་ལོ་ང་བཅུ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༢༡༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མའི་མཆོག་ནི་དཔོན་སྲས་དང་། ཆོས་སྲས་གཉིས་སོ། །

གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀུན་བཟང་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ། སྡོང་དུ་ཀུན་བཟང་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གཙང་པ་དུང་ཁུར། གཙང་པ་དུང་ཁུར་བ་དབང་ཕྱུག་བཀྲ་ཤིས། ཀུན་དགའ་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ། ཐོག་མར་ཤེས་ལྷ་རྒྱལ་པོའི་བླ་མར་གནང་དུང་ངས་ཏེ་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་སྤེལ། རྗེས་སུ་ཧོར་གེར་ཏན་གྱིས་ཤེས་ལྷ(མི་ཉག)རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་རྗེས་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཧོར་གེར་ཏན་ལ་ཆོས་བཤད་དེ་སོག་ཡུལ་དུ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་སྤེལ། འདིའི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་མཐོང་།

གཙང་ལ་བདུན་བརྒྱུད། ཚོང་ཁ་པ་གཤེགས་རྗེས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་བྱེད་མཁན་གཙང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེ། ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན། བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། བློ་གྲོས་བརྟན་པ། སྨོན་ལམ་དཔལ་བ་སྟེ་བདུན།

གཙང་པ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཕྱི(༡༣༦༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཕྱིས་པའི་དུས་ཡབ་རིན་སྤུངས་ན་བཞུགས་པས་དེར་བརྟེན་ནས་ཁང་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་ཚོགས་ལ་ཕྱག་སོགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་

ཏེ་བླ་མ་ཆོས་དབྱིངས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། དེ་དང་མི་རིང་བར་ཆོས་རྗེ་འཕལ་ར་བ་བསྟེན་ནས་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མཐའ་ཡས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སློབ་མ་ལ་ཁྲིད་རིམ་འབོགས་པ་ཡང་གདམས་ངག་ལྟ་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས། གངས་ཏི་སེ་ལ་བྱོན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལྷོ་བེ་དང་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཤིང་གི་རིར་ཕེབས། ཆུར་རྫོན་ནས་ལ་སྟོད་སྟོར་པོ་ཤས་བཞུགས་ཏེ་སི་ཏུ་ཆོས་རིན་བསྟེན། ཕྱིས་སྐྱིད་ཤོད་དུ་ཕྱང་པོ་ཁ་དང་ལྡན་སྟེང་དུ་བཞུགས། དེ་རྗེས་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཡར་རྒྱབ་པ་དཔོན་ཆེན་དགེ་བསྙེན་པས་བླ་མར་བཟུང་། དེ་ལྟར་ས་ཡར་མར་དུ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་གྲ་ཕྱི་འབྲུག་གི་དགོན་པར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༥༢༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

གཙང་པ་རིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ། འདི་ཉིད་ཡབ་སྐྱབས་ཨ་ལ་ལ་བྱ་བའི་སྔགས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ཡུམ་རལ་གྲགས་བཟའ་ལྕམ་མི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་སྦྲུལ(༡༠༧༧)ལོར་གཙང་གི་སྟེབས་ཡུལ་རོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྫོག་པོ་དང་། གཉན་པོ། བ་རི་ལོ་ཙཱ། ར་ལོ། བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་སྟེ་བླ་མ་ལྔ་ཙམ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས། བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་ལས་མདོ་སྔེ་རྒྱན་གསན་པས་ཚར་གཅིག་ལ་མཁྱེན། དེ་ནས་ཕྱུགས་དགོངས་ལ་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ནས་པཎྜི་ཏ་གཅིག་གཉིས་ལ་གཏུགས་དགོས་སྙམ་ནས་བྱོན་པས་དིང་རི་དམ་པ་དང་མཇལ། དམ་པ་བཞེངས་པ་དང་སྐབས་འཕྲོས་བས་ཀུན་གྱིས་མི་འདི་བསོད་ནམས་ཆེ་ཟེར། དེ་སྐབས་བལ་ཡུལ་ལ་ཀུ་ཡེ་ཆེ་ཟེར་བས་ཕྱིར་ལོག་ནས་སྤྱིད་སྟོད་དུ་བྱོན། དེ་ནས་བྱ་ཡུལ་མཇལ་དུ་བྱོན་ནས་ཞིབས་ཀྱི་ནག་བཟང་པོ་གཅིག་དང་གསེར་སྲང་གང་སྤྲུག་རྗེན་དུ་ཕུལ། ཞལ་མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་མཆི་མ་འཁྲུག་པའི་དད་པ་སྐྱེས། ཚོགས་ཆོས་ཤིག་ཀྱང་གསན། ལོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲངས་

ནས་པོའི་གདན་ས་མཛད། ཕྱིས་བྱ་ཡུལ་བས་འཕྲིན་བཏང་བར་ཤིས་ཀོ་མ་ཆོད་པས་འདའ་ཁར་མ་མཇལ་ཡང་བྱ་ཡུལ་བ་སྐུ་འདས་རྗེས་ལོ་བྱ་གཉིས་ཀའི་བདག་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༡༦༡)ལོར་སྐུ་འདས། སློབ་མ་ནི་གཙང་པའི་བུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བཞི་ཐོན་སྐད།

གཙང་པ་སྨྱོན་པ། རས་ཆུང་པའི་སློབ་མ་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ། འདི་ཉིད་ལས་སྟོད་ཁུང་པའི་སྐད་ཀྱི་སྨྱོན་པ་ཉེའུ་མཁར་རྩ་བར་ཡབ་སྨྱོན་པ་དཔང་ཕྱུག་དང་ཡུམ་རྣ་མོ་ཁྲི་མཁར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ལྔའི་ཆེ་དག་ཏུ་འཁྲུངས། རྒྱང་སྟོད་ལྕག་ཚལ་དུ་རྒྱ་དམར་བ་དང་རོག་མདོན་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲྭ་སར་བྱོན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དེ་ནས་རྗེ་རས་ཆུང་པའི་སྙན་ཕྱར་ཐོས་པས་ཤིན་ཏུ་མོས་པར་གྱུར་ནས་ཕྱག་གཡས་པའི་སྲིན་ལག་བཅད་དེ་མར་མེ་ཕྱུས་ནས་ཕུལ་སྐད། ཞལ་མཇལ་ཚད་ལ་མཐོང་ཕྱག་གསུམ་གསུམ་མཛད་པ་དང་། ཞག་རེ་ལ་ཕྱག་བརྒྱ་བརྒྱ་མཛད་པར་དམ་བཅས་ཏེ་བཞུགས། རས་ཆུང་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་གདན་ས་བཟུང་། དེའི་དུས་ན་རྒྱ་བོ་གཙྭ་རྩན་ལ་བཟང་བར་གྲགས། གདམས་ངག་ནི་རྒྱ་ངོད་གཉིས་ཀ་ན་ཆེ། ཐུགས་རྗེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཞིག་བཞུགས། ཡང་ལྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་ནས་མདེ་ཡུད་མེད་དང་ཕྱིས་པ་ཡན་ཆད་ཡི་དད་པ་དང་བསྐུར་བ་འདེབས་པ་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁོང་གི་མཛད་སྤྱོད་ལྟ་རེ་མཐོང་བས་སེམས་ལ་ཕན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གཞན་ལ་ཆོས་དང་གདམས་ངག་ཚར་མང་པོ་ཞུས་པ་བས། ནད་ཀ་འདི་ཡིན་གྱི་ཚིག་རེ་གསུངས་པས་དོན་མང་པོ་ཁྲོལ་ནས་འགྲོ་བ། ཐུགས་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་མངའ་ཡང་ཞལ་ནས་ཁེངས་སྐྱུང་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད། འདི་དང་རས་ཆུང་པ་ལ་སློབ་མ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་རེ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཙང་འབྲུལ་སྨྲེང་མེད་ལུ་བ། བུ་མོན་ཡོངས་རྫོགས་གཙང་མར་འབྲུལ་རྒྱ་ལག་འདོགས་ཀྱི་སྒྲིང་ཕྱོགས་ལྡན་བུ

ཙམ་ཡང་མེད་པ་ཉིད།

གཙང་སྦྱོར། ཟས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་བ་སྐྱེ་མ་ཕྱུག་གྱི་མིང་། ལྡན་ཚོགས་འགྲེལ་པར། གཙང་སྦྱོར་བ་ནི་ཟས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་བའོ། །

གཙང་མའི་གནས་ལྔ། གཙང་གནས་ལྔ་དང་དོན་གཅིག

གཙང་སྨན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། རྗེ་འདི་ནི་ལྷ་ས་ཤུགས་པོ་རིའི་གསོ་རིག་འགྲོ་ཕན་གླིང་གི་སྨན་པ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་གསོ་རིག་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ལྷ་ས་ཤུགས་པོ་རིར་ཞབས་རྗེས་ལྷ་སྨན་ཐབས་མཁས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་བཀུར་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་རྒྱུད་བཞི་དང་སྨན་གྱི་ལག་ལེན་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐད་ཅམ་དུ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དང་། པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་ཉིད་མདོ་སྨད་དུ་ཆིང་ཝང་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག་གི་བླ་སྨན་དུ་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་བཀའ་བསྩལ་དང་དུ་བཞེས་ནས་མོ་ཤག་རིང་ལྷ་སྨན་པ་མཛད། བོད་སོག་གི་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་གསོ་རིག་གི་བརྒྱུད་སྤེལ། དེ་རྗེས་སུ་མདོ་སྨད་ལྷ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། རྡོ་རྗེ་རབ་འབྱམས་དང་། སོག་པོ་མེར་གན་ཡེལ་ཆེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་སོགས་སློབ་མ་མང་པོ་བསྐྱངས། རྒྱུད་བཞིའི་འཆད་ཉན་དང་ལུས་ཐིག་སོགས་ཀྱི་གསོ་རིག་སློབ་གཉེར་གྱི་སྲོལ་ལམ་ལེགས་པར་ཚུགས། བཀའ་རྩོམ་ཡང་《སྨན་སྦྱོར་གཅེས་བསྡུས》དང་། 《བྱང་ཁོག་ཡུལ་ཐིག་རྟ་འགྲེལ》 《དུས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ལམ་ནད་ཐུན་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི་སེལ་བྱེད་ཚ་ཟེར་འཁྱམ་འཁོར》 《དངུལ་ཆུ་བཙོ་བཀྲུ་དང་རིན་ཆེན་རིལ་བུའི་དམར་ཁྲིད་ལག་ལེན》 《བཏུང་བ་ཆུ་ཡི་བཟང་ངན་དབྱེ་བའི་ཟིན་ཐྲིས》 《ཆིག་བརྒྱུད་གསང་སྨན་བདུད་རྩི་འཆི་གསོས》སོགས་པོ་ཏི་མང་པོ་མཛད། གསོ་རིག་རྒྱུད་བཞིའི་ཁྲིད་རྒྱུན་དང་སྨན་རྩིས་འཛིན་གྱི་སྐོར་དང་། ལག་ལེན་དམར་ཁྲིད་སྲོལ་གཏོང་པ་སོགས་མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་དུ་གསོ་རིག་ལ་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཕྱག་ལེན་དེ་དག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་མ་ཉམས་པར་གནས་སོ། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀ་རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། འཁྲུངས་ཡུལ་གཙང་སྨད་སྟོད་སྨག་ཚལ་དུ་སྨང་རལ་པ་ཅན་དང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཡབ་ཐུགས་འཆང་ལངས་རྒྱལ་དཔལ་ལྡན་དང་། ཡུམ་ཁང་ས་རྒྱལ་འདྲེན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(1452)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ས་སྟག(1458)ལོར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་གྱི་བར་རང་ཡུལ་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ཙ་རིར་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་ཤཱཀྱ་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་སེང་གེ་དང་མཇལ། རི་ཆོས་སྐོར་གསུམ། ཐར་ཕྱི་སྐོར་གསུམ། ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར། ངོ་ཏ་སྐོར་གསུམ་དང་མཇེད་དྲུག ཞི་བྱེད་སྐྱམས་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕལ་མོ་ཆེའི་ལུང་གསན། རྗེ་བཙུན་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་ཏེ་གསང་མཚན་ཧེ་རུ་ཀ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་ཕྱིན་ནས་གཡུ་ཐུང་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཅིང་། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་ཉི་མ་དང་པཎ་ཆེན་དོན་གྲུབ་གྲགས་པ་སོགས་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་སོགས་མང་པོ་ཡུལ་རིས་མེད་དུ་གསན། ཆ་ཤུགས་ཀུན་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་གཅེར་བུ་ལ་མིའི་གཡང་གཞི་ཁྲག་ཅན་གསོལ། རྒྱ་རྣོན་གྱིས་ཀ་ཤ་དང་ཀུ་རུ་ཐུས། མི་ཐོད་སྐྲོན་པར་སྐྲང་པ་དང་རྒྱ་མ་སོགས་རྒྱན་དུ་དཀྲུགས་ཏེ་གསོལ། ཕལ་ཆེར་ཧེ་རུ་ཀའི་ཆ་བྱད་རུས་རྒྱན་དང་ཅོད་པཎ། རྐང་གླིང་། ཁ་ཊྭཱཾ་རྣམས་འཆང་ཞིང་དུར་ཁྲོད་དང་གྲོང་གསེབ་རིས་མེད་དུ་བྱོན་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་མི་རྩད་པའི་བློ་ཅོའི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པས་གཙང་སྨྱོན་ཞེས་གྲགས། མཛད་པ་ནི་དབུས་ཡུལ་གྱི་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ཞིག་གསོ་དང་། སྒྲུབ་གནས་མང་པོར་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས། སྙན་བརྒྱུད་གླེགས་བམ་དུ་བཀོད་པ་པོ་ཏི་བཅུ་གསུམ་ལ་ཞུ་དག་གཙང་མ་དང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྤྲེལ(1488)ལོར་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་རྩོམ་མཛད། ཉམས་མགུར་གླེགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཤིང་པར་དུ་བསྐོས། གྲུབ་པའི་ཐོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ལ་རྟོ་འཛོམ་ཆེ་བས་དགེ་སྡིག་ཕྲ་ཞིང་ཙམ་ཡང་ཁྱད་དུ་མི་གསོད། སློབ་མ་གྲགས་ཅན་མི་ཚད་པ་འདུས། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཐུགས་སྲས་ཞི་དགུ། ལྷན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པའི་ཐུགས་སྲས་བརྒྱད། ལྷ་ཆེན་ལྷ་ཆུང་དྲུག་ཅུ། རྟོགས་ལྡན་ཉེར་བརྒྱད། སྒོམ་ཆེན་ཉི་ཤུ། གྲུབ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱོན། མཐར་དགུང་ལོ་ང་བཅུ་རྩ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཡོས(1507)ལོར་རས་ཆུང་ཕུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། །

གཙང་ཀྲི། གཙང་བཅོག་གི་མིང་།

གཙང་ཟྲིམ། གཙང་ཁྲུས་ནས་ཐོན་པའི་ལུས་ཟྲིམ་པ།

གཙང་རལ་རྒྱ་རིགས་བང་སོ། ཛ་ཆེན་ཤར་གཙང་རལ་གྲོང་ཚོའི་བྱང་ངོས་རི་འདབས་སུ་དེ་སྔ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཡམ་བན་གྱི་དམག་མི་དང་། ལས་བྱེད་པ་སོགས་འདས་གྲོངས་སོང་བའི་སྐུ་ཕུང་སྦས་ས་ཡིན་པ་དེའི་འགྲམ་དུ་རྒྱ་མི་ཚང་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་བང་སོ་སྲུང་མཁན་རྒྱ་རིགས་ཤིག་གི་ཁྱིམ་ཡིན་སྐད། ལྷ་སར་གཞིས་ཆགས་རྒྱ་རིགས་ཁག་གཅིག་གིས་ཀྱང་དེ་གར་སྐུ་ཕུང་སྦ་ཡི་ཡོད་འདུག

གཙང་རོང་གི་མེལ་སྟོན་ཆེན་པོ། མེལ་སྟོན་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། འདི་བླ་མ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བའི་སློབ་མ་འོད་གསལ་གྱི་བཀའ་བབས་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ད་བར་མ་མཐོང་ལགས།

གཙུག་རྒྱན། ཨུ་ཏིག་ཧོད་སྨར། ཤར་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཚོས་རྒྱན་གོས་རྒྱལ་སྤྲས་བྱེད་སྐབས་མགོ་བོའི་སྟེང་དུ་ཨུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ་འཁོར་ཚེར་བཀོད་པའི་ཞྭ་ཐོད་སྐོར་མོ་ཚེར་པ་ཁ་ཕུབ་པ་ལྟ་བུའི་བཟོ་དབྱིབས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

གཙུག་ཏུ་ཁུར། སྤྱབ་བཅོལ་བའི་དོན།

གཙུག་ཏོར་སྣེ་ལྔ། གཙུག་ཏོར་གདུགས་དཀར། གཙུག་ཏོར་དྲི་མེད། གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ། གཙུག་ཏོར་འབར་བ། གཙུག་ཏོར་ཕུར་བུ་རྣམས་སོ། །

གཙུག་ཕུད་ཕུལ། ཆོས་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་རང་རང་གིས་དད་པ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བླ་མའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་མགོའི་སྐྲ་གཙུག་ནས་སྐྲའི་ཕུད་ཕུལ། བླ་མས་ཀྱང་སྐྲ་ཕུད་དེ་བཞེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མདུན་དུ་གཏོར་ཏེ་ཚངས་སྤྱོད་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཆ་ཚང་བར་ཐོབ་པ། ཕྱིས་ཆོས་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་བཏབ་རྗེས་སྔར་གྱི་མིང་དེ་བསྒྱུར་ནས་བླ་མའི་མཚན་གྱི་ཟུར་ཚུད་པའི་མིང་གསར་པ་ཞིག་འདོགས་པ་བཅས་བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྗེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཟེར། བརྗེ་བ་གསུམ་ནི། མིང་བརྗེ་བ། རྟགས་བརྗེ་བ། བསམ་པ་བརྗེ་བ་བཅས་ཡིན།

གཙུག་གཡུ། གོང་གི་བདག་པོར་འཛིན་པའི་མཚན་རྟགས་གཙུག་ན་གཡུ་འོད་འབར་བ་བཀོད་པ་ཞེས་པར་གསལ།

གཙུག་ལག་ཁང་། རྟེན་དང་རིག་གནས་ཆུང་བའི་དཔེ་ཆ་ལ་གཙུག་ལག་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ན་གཙུག་ནི་ཆོས་དང་། ལག་ཅེས་པ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཞུགས་ས་དེ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཙུག་ལག་ཁང་གི་རི་མོའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དགུ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱམས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས། དགོན་པའི་ཁང་པར་ཤ་རིའི་བུ་སོགས་བྲི་བ། དྲི་གཙང་ཁང་གི་སྒོར་གནོད་སྦྱིན་ལྕེང་ཐོགས། མཛོད་ཀྱི་སྒོར་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་སྦུ་གུ་ཐོགས་པ། ཟས་ཀྱི་ཁང་པར་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་ཟས་བཅས་པ་ཐོགས་པ། ཆུ་ཁང་དུ་ཀླུ་ལག་ན་བུམ་པ་ཐོགས་པ། མེའི་ཁང་པར་ཁྲུས་ཕྲུམ་མི་སྡུར

ཕྱིད་པ་སོགས་དང་། རྒྱའི་ཁང་པར་ཀླུའི་བུ་མོ་ལག་ན་བུམ་པ་ཐོགས་པ། ནད་པའི་ཉུང་བའི་ཁང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནད་པའི་རིམ་གྲོ་མཛད་པ། བཤང་གཅིའི་སྤྱལ་ལུ་དུར་ཁྲོད་དང་མགོ་ཐོད་སོགས། སྒོ་ཁང་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བདུད་བཅོམ་པ་སོགས་བྲི་བ། སྐོར་ཕྱིན་པོའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་བར་འཁོར་བའི་ཆ་ལྔ་པ་བྲི་བ། སྟེང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས། འོག་ཏུ་བརྩམས་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བྱ་ཞེས་སོགས་བྲི་བ། གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱལ་མཚན་ནས་བཞི་དང་། བ་དན། རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་ལྟ་ཚོགས། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་མས་བརྒྱན་པར་བྱ་བའོ། །

གཙུག་ལག་གི་གདོན་བཅུ། ༡. ཤར་ཕྱོགས་དྲི་ཟའི་གདོན། ༢. ཤར་ལྷོ་མེ་ལྷའི་གདོན། ༣. ལྷོ་ཕྱོགས་གཤིན་རྗེའི་གདོན། ༤. ལྷོ་ནུབ་སྲིན་པོའི་གདོན། ༥. ནུབ་ཕྱོགས་ཀླུའི་གདོན། ༦. ནུབ་བྱང་རླུང་ལྷའི་གདོན། ༧. བྱང་ཕྱོགས་གནོད་སྦྱིན་གྱི་གདོན། ༨. བྱང་ཤར་དབང་ལྡན་གྱི་གདོན། ༩. སྟེང་ཕྱོགས་ལྷའི་གདོན། ༡༠. འོག་ཕྱོགས་ས་བདག་གི་གདོན་ནོ། །ཡང་ན། ༡. ལྷའི་གདོན་དང་། ༢. ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གདོན། ༣. གནོད་སྦྱིན་གྱི་གདོན། ༤. འབྱུང་པོའི་གདོན། ༥. ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོའི་གདོན། ༦. ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་གདོན། ༧. ཀླུའི་གདོན། ༨. སྲུལ་པོའི་གདོན། ༩. དྲི་ཟའི་གདོན། ༡༠. སྲིན་པོའི་གདོན་སོགས་སོ། །

གཙུག་ལག་གི་གནས། གཙུག་ལག་རིག་གནས་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་སྟེ། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་། ཆུང་བ་ལྔ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཅེས་པའི་གོ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད།

གཙུག་ལག་རྣམ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་དང་སྲིད་ཀྱི་གཙུག་ལག

གཙུག་ལག་བཞི། སྲིད་སྲུང་དང་། ངེས་བརྗོད། མཆོད་སྦྱིན། སྔན་ཚིག་སྟེ་སྡེ་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་བཞི།

གཙུག་ལག་ཡི་གེ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། ནག་རྩིས་ཀྱི་སྐོར་སྐེ་ཚན་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གྲངས་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱ།

གཙོ་བོ། ༡. རྗེ་བོ་དང་། སྤྱི་ཁྱབ། གཏན། སྙིང་པོ་བཅས་དང་། ༢. ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་བཏང་སྙོམས་བདེ་བ་གསུམ་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནི། ཁ་དོག་དང་། ཚད་དང་། དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱིས་ལྷ་མི་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པ་དང་། ཡོད་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་གསལ་བར་འདོད་དོ། །དེས་ན་གཙོ་བོ་ནི་ཁྱད་ཆོས་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ༡. ལས་སོགས་བྱེད་པ་པོ། ༢. མ་སྐྱེས་པས་རྟག་པ། ༣. ཆ་མེད་པས་གཅིག་པུ། ༤. སེམས་དང་རྟོག་པ་མེད་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཡུལ་ཁོ་ན། ༥. སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ། ༦. ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་བའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་ཁྱད་པར་བ་རྣམས་ལ་ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་བའི་སྟོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་འབྲས་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་ཐ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྱི་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལྔ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཁྱད་པར་ཚད་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །རང་བཞིན་ཐ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །རྩ་བའི་རང་བཞིན་དང་། སྤྱི་དང་། གཙོ་བོ་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲངས་ཅན་པས་འདོད་དོ། །

གཙོ་བོ་མི་བདུན། གྲོས་བྱེད་པའི་ནང་གི་གཙོ་བོའི་གྲས་བློན་ཆེན་བཞི་དང་བཀའ་བློན། ནང་བློན། ཕྱི་བློན་བཅས་བསྡོམས་པའི་མི་གསུམ་བཅས་ལ་ཟེར།

གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་སེམས་སུ་བཞག་པ་ཡིན། དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དྲུག་གོ།

གཙོ་སེམས། རང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་པར་རིག་པ།

བཙད་པོ། བཙན་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ། དཔོན་པོ་བཅས་ལ་འཇུག་གོ། (ཅ)

བཙན་ལྔ། སྔར་བོད་རྒྱལ་ཁྲིར་བཞི་པ་ཏོ་རེ་ལོང་བཙན་དང་། ཁྲིར་ལྔ་པ་ཁྲི་བཙན་ནམ། ཁྲིར་དྲུག་པ་ཁྲི་སྒྲ་དཔུང་བཙན། ཁྲིར་བདུན་པ་ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན། ཁྲིར་བརྒྱད་པ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་ཏེ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་ལ་ཟེར།

བཙན་ཐང་སྒོ་བཞི། ཡར་ལུང་རྩེད་ཐང་གི་རྒྱབ་རོས་ནས་འཕྱོངས་རྒྱས་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཁར་བཙན་ཐང་དུ་སླེབས་ཤིང་། རྒྱབ་རོས་སུ་བཙན་ཐང་ལྷ་རི་དང་། ཐང་གཞུང་དེར་གཡུ་ཡི་ལྷ་ཁང་ཡོད། བཙན་ཐང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་ལུང་ཤུར་བཞི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སྒོ་བཞི་ཞེས་འབོད་པ་འདྲ་སྙམ།

བཙན་ཐབས་སུ་བྱས་པ། དབང་མེད་ཀྱིས་སམ་ནུས་པ་ཇི་ཡོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དོན། (ཅ)

བཙན་པའི་མཁར་བཞི། ཕྱང་ཏ་སྒོ་གདངས་དང་མཆོའི་མཁར། ལྷོ་མོན་ཤུག་ཐག་དང་ནགས་ཀྱི་མཁར། ཤར་ཚ་བ་ཐྲ་དང་ཆུ་ཡི་མཁར། ནུབ་འཕྲུལ་ཞག་སྟག་དང་རྡོས་ཀྱི་མཁར་རོ། །

བཙན་པོ། 《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བཙན་པོ་དང་། རྗེ་བོ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། མངའ་བདག་དང་། ལྷ་སོགས་ནི་སྔོན་གྱི་བརྡ་ཡིན་ཅིང་། ས་སྐྱོང་དང་མི་དབང་སོགས་ནི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་ཤྲཱི་པྲ་ལ་དང་ན་རེནྡྲ་སོགས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་དེ་བ་སྟེ་ལྷ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་བསྒྱུར་ཆག་ནས། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ལ་བདེ་ཕང་དུ་འབོད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐོག་མར་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ཆོ་ལོར་བསྒྱུར་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་རིན་སྤུངས་དང་སྡེ་གཙང་གཙང་པ་སོགས་ལ་ཡང་བསྒྱུར་རོ། །ཡིག་རྙིང་དུ་བཙན་པོ་དང་བཙན་མོ་བྱ་བ་ལ་བཙན་པོ་དང་བཙན་མོ་ཞེས་བྲིས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕོ་བྲང་བྱ་བ་ཡང་བཙན་པོ་བཞུགས་པའི་བྲང་ས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བླ་མ་བཞུགས་པའི་བྲང་ནི་དབུ་གུར་སོགས་ལ་བྱེད་དེ། དམག་གི་སྒར་བཏབ་པ་ལ་དམག་གི་བྲང་བཏབ་པ་སོགས《འདུལ་བ་ལུང》ལ་ཡང་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །བཙན་མོ་བྱ་བ་དེ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཡུམ་གཅིག་པུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བུད་མེད་སྤྱི་ལ་སྦྱར་བ་འོག་གི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཞར་ལ་ཡང་གསལ་ཞེས་གསུངས་འདུག

བཙན་པོ་གླང་དར་མ་བཀྲོངས་པ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོར་རྗེས་བཙན་པོ་གླང་དར་མ་བཀྲོངས་པའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཞེ་གཉིས་པ་གླང་དར་མ་འུ་དུམ་བཙན་གྱིས་སྲིད་བཟུང་། ཐོག་མར་སྤྱོད་པ་རྩུལ་མཐུན་ཞིག་བྱས་ནའང་། ཕྱིས་གྲོགས་ངན་གྱིས་བསླུས་ཏེ་ཆོས་བསྣུབས་ཤིང་། ལོ་པཎ་རྣམས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྡས། མ་ཐོན་པ་འགའ་ཞིག་བཀུམ། རབ་བྱུང་རྣམས་ཁྱིམ་དུ་ཕབ། མི་ཉན་པ་རྣམས་རྔོན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག གསུང་རབ་ཕལ་ཆེར་བྲག་ལ་སྦས་པ་དང་། མེ་ཆུར་སྐྱུར། ལྷ་ས་དང་། ར་མོ་ཆེ། བསམ་ཡས་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ལ་ཞལ་བ་བྱས་ཏེ་བཙུན་པ་ཆང་འཐུང་བའི་གཟུགས་བྲིས་པ་སོགས་བྱས་ནས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཁྲིམས་ལུགས་སོགས་ཉམས་པར་བྱས་སྐབས། ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱིས་རྟ་དཀར་པོར་སོལ་

བ་སྡུགས། གོས་ནང་མ་དཀར་པོ། ཕྱི་མ་ནག་པོ་ཞིག་གྱོན་ཏེ་ཡེར་པ(ལྷ་མའི་ཤར་ཕྱོགས)ནས་ལྷ་མར་ཡོང་སྟེ། བཙན་པོ་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་ཀློག···བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་མདའ་འཕངས་ཏེ་བསྒྲོངས། སྲིད་ཆུར་རབ་བཅད་ཅིང་ཕྱི་གོས་ནག་པོ་ཆུ་ལ་སྦྲུར། རྟ་ལ་བསྐུགས་པའི་སོལ་བ་ཆུས་དག་པར་བྱས་ནས་གྲོས་པས་ལྡོན་འཁོར་རྩེས་བཞིན་མ་ཐུབ་པ་སོགས་བྱུང་། ཆོས་འབྱུང་ལ···ལར་བཙན་པོ་རྣ་སྦུགས་སར་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱིས་གྱི···གཡུག་ནས་བསྒྲོངས་ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཉི་མ་བཟོ་སྐབས་མདའ་འཕངས་ཞེས་སོགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཤས···འདུག་ཀྱང་འདིར《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》སོགས···དང་མཐུན་པ་བྲིས་པ་ཡིན།

བཙན་པོ་རྒྱལ་འབངས། བཙན་པོ་རྒྱལ་བློན་འབངས···དང་བཅས་པ་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་།

བཙན་པོ་བདུན། ༡. ཡན་དབང་། ༢. ཆུའུ་དབང་། ༣. ཆེན་དབང་། ༤. ཆི་དབང་། ༥. རྗེའུ་དབང་། ༦. ཤེའི་དབང་། ༧. ཏན་དབང་བཅས་བདུན།

བཙན་ཞུག་ལྟེ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པ། འདི···ཉིད་རྩེ་ཉེའི་སྲས་ཆུང་བ་རྣ་ག་དེ་ཡའི་སྲས་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཡ་རྩེའི་མངའ་བདག་མཛད་པས་དེ་ནས···བཟུང་ཡ་རྩེའི་རྒྱལ་རབས་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་།

བཙན་འབངས་དུས་དྲུག ༡. སོ། ༢. ཐན་ཀ ༣. སྣ། ༤. ངན་ལམ། ༥. ཀ་བ་རིངས། ༦. ཤུར་པ།

བཙན་མོ། འདི་རྒྱལ་པོའི་ལྷམ་གཅིག་པུ་ལ་ཡོ་རྒྱ་མིན་པར། རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བུད་མེད་སྤྱི་ལ་ཡོ་དགོས་པ་ཐ་རབས་ཀྱི་སོ···རྣམ་ཡིག་སྙིང་ཚིར་གསལ་ཞིང་། ཨ་མདོ་རེབ་གོང་གི་ལུང་པར་རྒྱལ་པོ། བློན་ཆེ། བཙན་མོ་ཟེར་བའི་སྡེ་གསུམ་ཡར་ཚུར་ཐག་ཉེ་པོར་ཡོད་པ་ཡང་། སྟོན་གྱི་བརྗེ་དང་སྒྱུར་ན་རྒྱལ་པོ། བློན་ཆེན། བཙུན་མོ་གསུམ་གྱི་མིང་དེ་རང་དུ···འདུག་པས། དེ་ཡང་དེ་གསུམ་མིང་ནས་གྲུབ་ཏེ་བཏགས···པ་ཞིག་ཡིན་ངེས།

བཙན་དམིགས་ཆེ་རིས་གཞན་འགྲན་མེད་པ། བཀའ་ཡིག་བཙན་པོ་དཔོན་རིགས་དབང་ཅན་གཞན་དག་སུས་ཀྱང་བསྒྱུར་བཀོད་གཏོང་མི་ཐུབ་པ།

བཙས་པ། སྐྱེས་པའམ་སྐྱག་པའི་མིང་།

བཙས་འཕྲོག་པ་དང་འདྲ། གཡའ་རྫས་པ་དང་འདྲ···ཞེས་པ་སྟེ། བཙའ་ནི་ལྕགས་སོགས་ཀྱི་གཡའ་ཞེས་པའི···བརྡ་རྙིང་ངོ་། །

བཙིགས་དང་མཉའ་ཆད་བྱས། ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་བྱས་ཏེ་མཉའ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། སྔར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་མཉམ་དུ་ཚོགས་ནས་མཉའ་བསྐྱེལ་བའི་ཚེ། མཉའ་རྒྱ་ཞེས་པ་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་བའི་རྒྱུ་དང་ཚང་ནས་སྔན་དུ་རེ···བཏུང་། སེམས་ཅན་བསད་པའི་ཁྲག་བཏུང་བའམ་ཁ་ལ་བྱུགས་པ་བཅས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ《ཐང་དེབ་གསར་མ》ནང་དུ་གསལ།

བཙུན་དགོན་མཚམས་ཁང་། གནའ་དུས་སྲིད་ཆུའི་ཆུ་རགས་ཀྱི་རྫོང་དུ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྒྲུབ་ཁང་ས་ཕུག་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་སར་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཀུ་ཙོར་རྟོགས་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་བཙུན་མ་ཁ་ཤས་ལ་ཚོ་འདེབས་མིང་བཤད་པ་རིམ་བཞིན་འཕེལ་ནས་དགོན་པ་ཆགས་པ་དེ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་བཙུན་མ༡༡༧སྐོར་ཡོད་པ་དང་། དགོན་བདག་ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས་ནས་བྱེད་པས་གཞུང་དགོན་ཡིན།

བཙུན་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། རྩ་བ་བཞིའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ལས···གཞན་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པའི་རིགས་ལ་འཛེམ་གང་ཐུབ་བྱེད་པའི་རང་བྱུང་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་བྱ་སྤྱོད་ངན་པར་རྩི་བའི་རིགས་ལ་རང་ཉིད་མི་ཞུགས་པ་དེར་ཟེར།

བཙུན་མ་གཡུ་སྒྲ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལུགས་སྐྱང···(༡༩༠༡)ལོར་ཆབ་མདོ་བྲག་གཡབ་རྫོང་འོ་མདའ་ཁུལ···མཁས་མཆོང་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཨ་འཛོམས་རྒྱལ་སྲས···འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་དང་། རྫོགས་ཆེན་མཁན་ངག་ཆུང···སོགས་བསྟེན། རྒྱུན་དུ་ཧྭ་སྒོམ་སྒྲུབ་གསུམ་ལ་འབད་ཅིང་ནད་པར་ཙ་ཆུ་གཟིགས་པ་སོགས་གཞན་ཕན་ཆེར་བསྐྱོན། ཀུན་གྱིས་ཨ་ཞེ་གཡུ་སྒྲ་ཞེས་གོང་དུ་བཀུར། དགུང་ལོ···བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ···(༡༩༨༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས་སྐབས་ཤར་འོད་དུ་ཞུ་སྟེ་ཕྱུ་གང་ལས་མ་ལྷག ཞུགས་སུ་འདུལ་སྐབས་འཇའ་འོད་ཀྱི་གུར···ཕུབ་པ་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཆོས་སུ་བྱུང་ཟེར།

བཙུན་མོ་ཚལ། (ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ལྷག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས)ཁྲི···སོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ཐོན་མི་སམྦྷོ་ཊ་ནས་བོད་ཡིག་དབྱངས་གསལ་གཏན་འབེབས་གནང་སྟེ། ཞལ་རས་གསལ་ལ་ངང་མདངས་གང་བ་བཟང་། །གདམས་ངག···ཟབ་ལ་མ་འཆད་ཐ་དད་དང་། །ལས་ངན་བག་ཆགས···ཐམས་ཅད་བསལ་མཛད་པ། །འཕགས་པ་མ་ལུམ་ཡང་···དག་དམ་པ་ལ། །བདེ་གཤེགས་བདེན་ངེས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཉིད་འཛིན་ཞི་ཉིད་རིག་ཅིང་གཟིགས། །ཉོན་མོངས་ཚོགས་བཅོམ་མགོན་པོ་མཆོག །དུས་གསུམ་བདུད་འདུལ་ཀུན་ཏུ་ཐུབ། །ཞེས་སོགས་ཡིག་ཕུད་ཕུལ་བའི་ཡིག་གཟུགས་འཕོད་པའི་བྲག་རྡོ་དེ་བཙུན་མོ་ཚལ་དགོན་པའི་རྒྱབ་རོལ་ན་ཡོད་པ་ནི《ཤེ་སེར》ནང་ཕྱིན་ཆེན་མདར་ཐུ་མི་སམྦྷོ་ཊས་ཡིག་ཡིད་ཡུལ་བས་འཁོར་སྣང་ལྷ་ཁང་དུ་གྲགས་པ་སོགས་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱིད་མོས་ཚལ་ཏེ་བཙུན་མོ་རྣམས་རྒྱན་དུ···བཞུགས་པས་བཙུན་མོ་ཚལ་དུ་གྲགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྗོན་དུས་རྫོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་རྣམས་དེར་བཞུགས་ནས་མིང་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་། བྲག་བརྐོས་ཡི་གེ་དེ་རིག···གནས་གསར་བརྗེའི་གོང་མཇོང་རྒྱུ་ཡོད་སྐད། བཙུན་མོ···ཚལ་གྱི་དགོན་པ་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་འདུག

བཙུན་མོའི་འཁོར་ལ་གསོལ་བ། བཙུན་མོ་དང་མཉམ་དུ་བཤད་རྒྱ་ཙ་བ་ནས་བརྗོད་པ།

བཙུན་མོའི་རྙེན་དོག་ལ་མི་འཚེར། བཙུན་མོ་རྣམས···ལྷ་མོ་དང་ཀླུ་མོ་ཤ་ཟ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་འདས་པའི···གདུང་དོག་ལ་མི་ཆགས་པ་སྟེ་དོག་མོ་ནི་ས་གཞིའི་མིང་ཡིན་པ་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་ཀྱང་ཡིན།

བཙུན་ཚུགས་མ་རོར་བ། བཙུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་མ་ཡོར་བ།

བརྩོགས་པ། བརྡུངས་པའི་དོན།

བརྩོན་ཐམས་ཅད་དོང་སྤྲུག བརྩོན་པ་རྣམས་གཅིག···ཀྱང་མ་ཁྱེས་པར་སྤྲོད་བཀོལ་གཏོང་བ།

བརྩོལ་བ་རྫེན་ཤོག རྩ་ནང་བཙོལ་བྱེན་པའི་ཤ་དེ་སྐར···ཡང་རྗེན་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་མིན་ཤ་ཟུག་སྐྱེ་གོད་པ།

རྩ་ཁབ། གཏར་ཁ་བྱེད་པའི་ཁབ་ཀྱི་མིང་།

རྩ་འཁོར་ལྔ། སྤྱི་བོ་དང་། མགྲིན་པ། སྙིང་ག ལྟེ་བ། གསང་གནས་བཅས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་ལྔ།

རྩ་འཁོར་དྲུག གཤམ་གྱི་རྩ་འཁོར་བཞིའི་སྟེང་གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ་དང་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ···བསྣན་པས་དྲུག་གོ།

རྩ་འཁོར་བཞི། སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ། མགྲིན་པ···ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་ལོ། སྙིང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ལྟེ་བ···སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ་བཞི།

རྩ་དཀྱི དབུ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་གསུམ(དབུ་མ། རོ་མ། རྐྱང་མ)དང་འཁོར་ལོ་དྲུག་སྟེ་གཙུག་གཏོར་ནས་མཁའི···འཁོར་ལོ། དཔལ་བ་ཆུ་ཡི་འཁོར་ལོ། མགྲིན་པ་མེ་ཡི···འཁོར་ལོ། སྙིང་ཁ་རླུང་གི་འཁོར་ལོ། ལྟེ་བ་སའི་འཁོར་ལོ། གསང་གནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ···བཅས་བསྟན་པས་དགུའོ། །

རྩ་རྒྱུད་རྣམ་གསུམ། ཕོ་རྒྱུ། མོ་རྒྱུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་རྒྱུའོ། །

རྩ་བརྒྱད། དབུ་མ། རོ་མ། རྐྱང་མ་དང་། ལུས་སྐོར་མ། འདོད་མ། ཁྲིམ་མ། གཏུམ་མོ། བདུད་ཕྲལ་མ། དེ···དག་ལས་ཀྱིས་པ་ཉེར་བཞི་དང་། དོན་གཉིས་དང་།

འདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་དཔྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེར་སྐྱ་བོར་དྲུག་དང་ནོར་བུའི་རྩེར་བརྒྱད་གསུངས་པ་དང་བཅུ་ཡོད།

རྩ་བརྒྱུད་བླ་མ། རྩ་བའི་བླ་མ། རང་ལ་དངོས་སུ་ཡོན་ཏན་སློབ་མཁན་ལ་ཟེར། བརྒྱུད་པའི་བླ་མ། རང་གི་བླ་མ་དེའི་བླ་མ་སོགས་བླ་མ་གོང་མ་ཚོར་ཟེར།

རྩ་ཆག ཁྲལ་རིགས་ཁག་འགའ་ཞིག་ཆག་པ་ཙམ་མིན་པར་ཁྲལ་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་རྩ་བ་ནས་ཆག་པ།

རྩ་ཉོན་དྲུག གཤམ་དུ་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲུག་ཅེས་པར་གསལ།

རྩ་ལྟུང་བཅུ་བཞི། ༡. གང་ཕྱིན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་དངོས་གྲུབ་སློབ་དཔོན་རྗེས་འབྲངས། ༢. བདེ་གཤེགས་བཀའ་ལས་འདས་པ་ལྟུང་བ། ༣. རྡོ་རྗེ་སྤུན་ལ་ཁྲོས་པ་ཉེས་པར་བརྗོད་པ། ༤. སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་སྤང་བ། ༥. བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤང་བ། ༦. རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་ཆོས་ལ་སྨོད་པ། ༧. མ་སྨིན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གསང་སྔགས་སྒྲོགས་པ། ༨. སངས་རྒྱས་ལྔ་ལྡན་བདག་ཉིད་ལ་བརྙས་བྱེད། ༩. རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ལ་སོམ་ཉི་ཟ་བ། ༡༠. གདུག་ལ་རྟག་ཏུ་བྱམས་ལྡན་བྱེད་པ། ༡༡. མིང་སོགས་སྤྲལ་བའི་ཆོས་ལ་རྟོག་པ། ༡༢. སེམས་ཅན་དད་ལྡན་ལ་སུན་འབྱིན་པ། ༡༣. དམ་ཚིག་རྗེས་ཇི་བཞིན་མ་བསྟེན་པ། ༡༤. ཤེས་རབ་རང་བཞིན་བུད་མེད་ལ་སྨོད་པའོ། །

རྩ་ལྟུང་སྦྱོར་བ་བདུན། བསམ་པ་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ། དེ་ལ་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པ། ལུས་ངག་གི་སྦྱོར་བ་གང་གིས་ཉེས་པ་སྐྱེད་པ་དེ་བརྟན་པ། བར་བཅད་ཅེས་པ་ཕྱུང་བ་སོ་སོའི་དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་དང་། འགྱོད་པ་མེད་པ་ཡི་རང་བ་དང་། སེམས་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། བླ་མ་བཞུགས་ན་ཡི་གཅིག་གམ་གསུམ་ཚུན་དུ་མ་བཤགས་ནས་ཚད་ལས་འདས་པ་སྟེ་བདུན་ཚང་ན་ཕམ་པ་དང་། ཚད་ལས་འདས་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་ཚང་ན་ལྟུང་བ་ཞེས་སོ་ཐར་གྱི་ལྷག་མ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་སྨད་ན་ལྟུང་བྱེད་དང་། ཡན་ལག་གཞན་མེད་པའི་དངོས་གཞི་འདང་ཉེས་བྱས་སོ། །

རྩ་ལྟུང་བཞི། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན། རྫུན་སྨྲ། སྲོག་གཅོད་པ་སྟེ་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བཞིའོ། །

རྩ་མདུད་མི་གྲོལ་ཐབས་ལམ། ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་དང་། མགྲིན་པ། སྙིང་ཁ། ལྟེ་བ། གསང་གནས་བཅས་གནས་ལྔ་ཡི་རྩ་ལ་མདུད་པ་ཡོད་པས་དེ་མ་གྲོལ་གོང་དུ་ཐུན་མེད་བསྐྱེད་ཐབས་ཀྱི་ལས་ལག་ལེན་བསྟར་ན་དགྲོལ་བར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཟེར་སྒྲོལ་དང་། ཐབས་ལམ་ནི་རྩ་མདུད་ཡོངས་རྫོགས་གྲོལ་བའི་རྗེས་སུ་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་རྒྱུང་པ་ཐུབ་པའི་ཐབས་སུ་བུད་མེད་བསྟེན་ཐབས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལ་ཟེར།

རྩ་དྲེས་མ། སོ་མང་སྐྱེ་བའི་རྩ་རིགས་ཤིག་ཡིན། ཡར་འདབ་བའི་རྩ་བ་མང་ལ་འཁྲིགས་པ་སོ་མ་སྲུངས་ནས་སྐྱེ་བ། མེ་ཏོག་གི་མདོག་སུ་སྨུ། འདབ་མ་དྲུག་པ། བོད་ཟླ་དང་པོ་ནས་གཉིས་པའི་བར་མེ་ཏོག་ཤར་པ། རང་སྐྱོངས་ཀྱི་གྲུང་ཟང་དང་། རི་ལྡེབས། ལམ་ཟུར་བཅས་ལ་སྐྱེ་བ་ཞིག་སྟེ། དེའི་རུས་པ་ནི་ཚ་བ་དང་དུག་ནད་གཅོད་པ་འཇགས་པའི་ནད། ཁྲག་མང་པོ་བབས་པ་བཅས་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ཡིན་པར། དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཤེལ་གོང་དང་ཤེལ་ཕྲེང་》ལས་གསལ།

རྩ་བ་བརྒྱད། ཡབ་ཀྱི་ལྷ་དཔལ་སྦས་པའི་ཁྲག ཡུམ་གྱི་པདྨའི་ཁྲག སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྟེ་ཁྲག གཡུལ་དུ་བསད་པའི་དཔའ་བོའི་སྙིང་ཁྲག སྟེ་ནང་གི་རྩ་བ་བཞི་དང་། ཕྱག་གཞིག་ལ་སོགས་གཙན་གཟན་གྱི་ཁྲག བྱ་རྒོད་ལ་སོགས་འདབ་ཆགས་ཀྱི་ཁྲག རྟ་བོང་ལ་སོགས་རྨིག་ཟླུམ་ཀྱི་ཁྲག གཡག་སོགས་རྨིག་ཟ་གི་ཁྲག སྟེ་ཕྱིའི་རྩ་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་དོ། །

རྩ་བ་བརྒྱད་སྤང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག ཆང་སྤང་བ་བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག གར་སོགས་ཕྲེང་སོགས་དང་། མལ་ཆེན་མཐོན་པོ་དང་། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་གསུམ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བརྒྱད་དོ། །དགེ་བསྙེན་གྱི་གནས་ཁྲིམས་ལྔ་ནི། གསོད། རྐུ། རྫུན་སྨྲ། ལོག་གཡེམ། ཆང་ལྔའོ། །

རྩ་བ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། མདོ་སྨད་ཙ་ཁུང་དགོན་མཁན་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༠༠)ལོར་རྩ་བའི་ཡ་སྟེ་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། བློ་བཟང་ཆོས་དབྱིངས་པའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཙ་ཁུང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སེར་བྱེས་སུ་ཟབ་ཆོས་གསན། ལྷ་རམས་མཚན་རྟགས་བཞེས། དེ་ནས་སྨད་རྒྱུད་དུ་ཞུགས། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་དང་། ཁྲི་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། བླ་མ་བྱམས་པ་སོགས་བསྟེན། སླར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་པ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ལོ་བཅུ་གཉིས་མཛད། འཆད་ཉན་དང་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད། ཐང་རིས་རྣམ་འཕྲིད་ཀྱི་བཤད་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་འགའ་རེ་བཞུགས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་འབྲུག(༡༧༦༠)ལོར་ཙ་ཁུང་སེང་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་བསྐྱངས། ལམ་རིམ། སྨྱུལ་རབས། སྤྱོད་འཇུག་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་། མགོན་བཀའི་རྗེས་གནང་སོགས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་པ་དང་། སྡེ་གྲྭ་ལ་ཉིང་སྐྱལ་ཤིན་ཏུ་སྐར། ཇོང་ཁ་བརྒྱད་དུ། རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་གྲངས་མང་བཞེངས། སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་མཚལ་པར་མ་གཏན་ཞུ་མཛད། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཤོག་ཞུས། ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཡོད་རྒྱ་གྲུབ་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་གྱ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༨༥)ལོར་མྱ་ངན་ལས་འདས།

རྩ་བ་བཞི། འདུལ་བའི་སྐབས་སུ། མི་ཚངས་སྤྱོད། མ་བྱིན་ལེན། བརྫུན། སྲོག་གཅོད་དེ་བཞི་ལས་གང་རུང་བྱས་ན་ཡང་ཕམ་པ་སྒྲར་ཡོད་རྩ་བ་ནས་ཉམས་པས་ཕྱི་པའི་གྲས་ནས་ཕུད་པ་ཡིན།

རྩ་བ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ། རྒྱས་པ་རྣམ་འགྲེལ། འབྲིང་པོ་རྣམ་ངེས། བསྡུས་པ་རིགས་ཐིགས་སོ། །

རྩ་བ་སུམ་ཅུ་པ། ལེའུ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པས་རྩ་བ་དང་། མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩམས་པར་དམ་བཅའ་བ་དོར་བའི་ལྷག་མ་ཤློ་ཀ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པས་སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་སམ། མཁས་པ་ལ་ལས་ཀ་ལི་སུམ་ཅུའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཏགས་པར་བཤད།

རྩ་བ་གསུམ། བླ་མ་དང་། ཡི་དམ། མཁའ་འགྲོ་སྟེ་གསུམ།

རྩ་བ་ལྔ་ཁང་། འབྲི་གུང་བླ་བྲང་གི་ཁོངས་ཞ་རྫོང་མཐིལ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཡ་གྲལ་རྩ་ཞོལ་ཤར་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རྩ་བ་ལྔ་ཁང་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྲས་ཆུང་བ་སད་ན་ལེགས་འཇིང་ཡོན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡིན་སྐད། ཡང་དེ་ཁུལ་གྱི་བགྲེས་སོང་འགའ་ཞིག་ནས་དེ་ནི་སྔར་ཚང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཡིན། སྔར་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་ཚུལ་གསུངས། ཐོག་བརྩེགས་བཞི་ལྡན་གྱི་ལྷ་ཁང་དེའི་རྟེན་གཙོ་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་ཅེས་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཚད་དུ་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་སྐྱིལ་ཀྲུང་གི་སྟོན་པ་ཡོངས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སོགས་རྟེན་གསུམ་དཔག་མེད་བཞུགས་ཤིང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ལྷ་ཁང་མང་ནས་བཤིག་དུས་ས་འོག་ནས་སྐུ་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག་ཐོན་པ་སོགས་བྱུང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང(༡༩༨༥)ལོར་ལྷ་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་ཉམས་གསོ་ཞུས་པའི་རྟེན་གཙོ་དེ་སྔའི་རྟེན་གཙོ་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུའི་དུམ་བུ་ཞིག་ནང་བཞུགས་ཀྱི་འཇིམ་སྐུ་སོགས་བཞེངས་ཡོད་པ་དང་། རྩ་བ་དགོན་པ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་འཕྲེད་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་ཡོད་པས་དེ་གར་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ན་གཟའ་ཕྱིབ་ཀྱི་ནད་སོགས་ལ་ཕན་ཚུལ་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པས་བསྐོར་བ་རྒྱག་མཁན་མང་ཙམ་ཡོད།

ཙ་བའི་ཁ་དོག་བཞི། སྔོན་པོ། སེར་པོ། དཀར་པོ། དམར་པོ་དང་བཞི།

ཙ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་དང་སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་བཅས་བཞི།

ཙ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲུག ༡. འདོད་ཆགས། ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པ། ༢. ཁོང་ཁྲོ། གནོད་བྱེད་སེམས་ཅན་དང་གནོད་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་གནོད་པའི་རྒྱུ་དུག་མཚོན་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པ། ༣. ཐེ་ཚོམ། བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ། ༤. ང་རྒྱལ། རང་གི་ཡོན་ཏན་སོགས་གཞན་དག་ལས་ཕྱག་གོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ། ༥. མ་རིག་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྨོངས་པ་དང་བདེན་བཞིའི་དོན་ལ་རྨོངས་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མའི་དོན། ༦. ཞེ་སྡང་། རང་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་བཅས་སོ། །

ཙ་བའི་དུད་ཚང་། དེ་ནི༼ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད༽ནང་། མི་བཟའ་མི་གཉིས། བུ་བུ་མོ་གཉིས། ཐན་གཡོག་ཕོ་མོ་གཉིས། ཕྱུགས་རྟ་ཕོང་། ར་ལུག བ་མཛོ་བཅས་རེ་རེ། ཁང་པ་ཀ་བ་དྲུག་གི་ས། ས་ཞིང་དོར་སོན་ཁལ་བཅུ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པར་དུད་ཚང་གཅིག་ཡིན།

ཙ་བའི་སྡེ་དྲུག བྱེ་བྲག་པ་དང་། རིག་པ་ཅན་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པ་དང་། དཔྱོད་པ་པ་དང་། གཅེར་བུ་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་དབྱེ་ཚུལ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་གོ།

ཙ་བའི་སྡེ་པ་བཞི། ཕལ་ཆེན་པའི་སྡེ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་པ། གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པ་སྟེ་ཐེག་ཆུང་གི་ཙ་བའི་སྡེ་པ་བཞི། དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ལ་ཀུ་ཡངས་དོག་དང་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། བཞི་པོ་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཕྱེ་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།

ཙ་བའི་ནད་དྲུག རླུང་། མཁྲིས། བད་ཀན། ཁྲག ཆུ་སེར། སྲིན་འབུ།

ཙ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད། ཡུལ་དུ་འཛིན་པ་མཚན་མའི་རྣམ་རྟོག རྣམ་ཤེས་དྲུག་མཚན་སྣང་བའི་རྣམ་རྟོག བདེ་སྡུག་ཚོར་བ་སོགས་མཚན་མ་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བ་མཚན་མ་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་རྟོག ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་སྣོ་གཞོལ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་རྟོག མི་རྟག་པ་སོགས་ཚུལ་བཞིན་གྱི་རྣམ་རྟོག ཕྱ་དང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག བདག་ལྟ་སོགས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གོ།

ཙ་བའི་བླ་མ། ༡. རང་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཅས་གསུམ་ཀ་བླ་མ་དེའི་སར་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་བླ་མ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཙ་བའི་བླ་མ་ཡིན་པ། ༢. རང་ཉིད་ཀྱིས་བླ་མ་དེ་ལ་ཆོས་མང་པོ་ཞུ་ཐོབ་ན་བླ་མ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཙ་བའི་བླ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ།

ཙ་བའི་རོ་དྲུག མངར་བ་དང་། སྐྱུར་བ། ཁ་བ། བསྐ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚྭ་བ་སྟེ་དྲུག་གོ།

ཙ་བའི་རླུང་ལྔ། སྲོག་འཛིན་དང་། ཐུར་སེལ་དང་། གྱེན་རྒྱུ་དང་། མཉམ་གནས་དང་། ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་སྟེ་ལྔ།

ཙ་བྲལ་ནང་དུ་ཤེས་པ། རང་སེམས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ནང་གི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ།

ཙ་དབུ་མའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཞི། པད་མའི་སྡོང་མ་ལྟར་སྲ་བ། ཙ་ཤིང་གི་སྡོང་པོ་ལྟར་དྲང་བ། ཏིལ་མར་གྱི་མར་མེ་ལྟར་གསལ་བ། རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ལྟར་དམར་བའོ། །

ཙ་མི་ཤིང་མི། མདོ་སྨད་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཏེ། གོ་དོན་ནི་མདོ་སྨད་མི་ཡི་ཚལ་ཁའི་ནང་ནས་མི་ཉག་ནི་མི་མང་བ། ཙ་དང་ཤིང་ཡང་ཐག་རིང་པོ་ནས་བལྟས་ན་མི་ལ་འཁྲུལ་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། ཙ་ལས་བཟོས་པའི་མི་དང་ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་མི་དང་འདྲ་མིན་པའི་གོ་བ་བླངས་ན་དོན་དངོས་དང་གཏན་ནས་མི་མཐུན།

ཙ་མི་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ། ཙ་མི་ལོ་ཙཱ་བ་སངས་རྒྱས་གྲགས་པ། ལོ་ཙཱ་བ་འདི་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་ལས་ཁོང་དང་དུས་ཐོག་ཕལ་ཆེར་མཚུངས་པར་མངོན། འཁྲུངས་ཡུལ་མདོ་ཁམས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཙ་མིར་འཁྲུངས། ལོ་ཙཱ་མཁས་པར་མཁྱེན་ཅིང་། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀར་མཁས་པས་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཡང་མཛད། ཁྱིའུ་གད་པ་འཁོར་ལོ་གྲགས་དང་། སྟང་ཞོ་གསལ་བ་གྲགས་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་པཎྜི་ཏ་ཨ་བྷ་ཡ་ཀ་ར་གུཔྟ་བསྟེན་ནས་དུས་འཁོར། སྦྱིང་བ་སྐོར་གསུམ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན། མན་ངག་སྙེ་མ་བཅས་བསྒྱུར་བ་དང་། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱང་མཛད།

ཙ་ཅིག་རིམ་སྐོང་། ཙ་བའི་དོན་གནད་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་བཀའ་ཡིག་རིམ་པ་མང་པོར་བཏང་ཞིན་པ།

ཙ་འཛིན་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཡོང་བ་བྱེད། དེ་སྔོན་གཏན་འཕེབས་བྱས་ཟིན་པའི་ཙ་དོན་དམ་འཛིན་ཤུ་མཐུད་ནས་བྱེད་དགོས་པའི་སྐུལ་ཚིག

ཙ་འཛིན་གཡོ་མེད་དགོས་པ། ཙ་དོན་འདི་ལ་དམ་འཛིན་འགྱུར་བ་མེད་པར་བྱེད་དགོས་པ།

ཙ་ར་གཏོང་། ཁྲིམས་འགལ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལུས་ཐོག་ཏུ་ཚ་འདྲི་བྱེད་པ།

ཙ་ར་ཡན་པོར་མ་སོང་བ། ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་ཡངས་པོར་མ་སོང་བ།

ཙ་རི། འདིའི་སྐོར་གོང་དུ་ཙཱ་རི་ཙཱ་གོང་ཞེས་པར་གསལ།

ཙ་རི་ཏྲ། གོང་དུ་ཙཱ་རི་ཙཱ་གོང་ཞེས་པར་གསལ།

ཙ་རླུང་ཁམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དྲུག གཙུག་ཏོར་ནམ་མཁའི་འཁོར་ལོ། དཔྲལ་བ་ཆུའི་འཁོར་ལོ། མགྲིན་པ་མེའི་འཁོར་ལོ། སྙིང་ཁར་རླུང་གི་འཁོར་ལོ། ལྟེ་བ་སའི་འཁོར་ལོ། གསང་གནས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཁམས་བདེ་སྟོང་གི་འཁོར་ལོའོ། །

ཙ་རླུང་བསྒོམས་པའི་གནད་བཞི། བཅའ་བ་ལུས་ཀྱི་གནད། སྲོག་རྩོལ་རླུང་གི་གནད། དམིགས་པ་སེམས་ཀྱི་གནད། ཞུས་སྦྱོང་འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་གནད་དོ། །

ཙ་རླུང་ཐིག་ལེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། མིའི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་གནས་པ་ཙ། གཡོ་བ་རླུང་། བཀོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅས་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཙ་ཡི་གཙོ་བོ་གསུམ། འཁོར་ལོ་བཞི། ཙ་འདབ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བཅས་ཡོད་ལ། རླུང་ལ་ཡང་ཙ་བའི་རླུང་ལྔ་དང་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་སོགས་རླུང་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ ཐིག་ལེ་རིགས་བཞི་སོགས་དེ་དག་ལ་སོ་སོའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པས་འདིར་ཟུར་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །

ཙ་ལག་འཚོའི་མེ་ཏོག མེ་ཏོག་ཙུམ་ལྡན་ནམ། བཙྭ་ཧྲི་བག་ཞེས་པ་མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཁྲག་མདོག་ལྟར་འཆར་བ་ཞིག་གི་མིང་།

ཙ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་ཙ་དབུ་མ། རོ་མ། རྐྱང་མ་གསུམ་མོ། །

ཙང་ཏན། བཙུད་པ་སྟེ། བོད་ཆང་ངམ་ཆང་གི་མིང་ལ་འཇུག་ཅིང་། དཔེར་ན་ཆང་སྦྱི་གསུམ་དང་ཙ་ཁུར་གཅིག་ཅེས་པར་ཙང་ཏན་ཡམ་གསུམ་དང་ངན་རན་ཁུར་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཙད་གཅོད་བབས་བཀོད་བྱེད། ཉེས་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་གསར་པ་ཐོན་ན་འབྱུང་ཁུངས་ཙད་གཅོད་བྱས་ཏེ་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་བསྟུན་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་དང་ཉེས་ཆད་གཅོད་པ་སོགས་གང་ལ་གང་འོས་བྱེད་དགོས།

ཙབས། ཏ་མའི་ཤིང་སྡེ་ཚའི་ཏ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཙབས་ཞེས་གྲུང་བྱའོ། །

རྩབས་མོ། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ》ལས། འབྲས་དང་ཁྲེ་སོགས་བཙོས་ནས་རྩི་མེད་པར་བསྐོལ་བའི་ཁུ་བ་སྐྱར་པོ་ཙང་ཤ་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཕབ་མི་བཏབ་སྟེ་ཕབ་བཏབ་ན་ཆང་དུ་འགྱུར་བས་རབ་བྱུང་ལ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

རྩམ་པ། རྩམ་པ་ནི་བོད་རིགས་ཀྱི་གཙོ་ཟས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། རྩམ་པའི་རིགས་ལ་ཕྱིར་ན་ནས་རྩམ་དང་སྲན་རྩམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ན་དུས་བསྐྱུབ་ལྷེ་ཆེས་ཞིབ་མོར་བཏགས་པའི་ནས་རྩམ་ཕྱུལ་ལེགས་ལ་ཞིབ་རྩམ་དང་། སྲན་ལྷགས་ཤུད་པའི་ཆེས་ཞིབ་མོར་བཏགས་པའི་སྲན་རྩམ་ཕྱུལ་ལེགས་ལ་སྲན་ཞིབ་ཅེས་དང་། ད་དུང་ནས་སྲན་འདྲེས་མར་བཏགས་པ་ལ་རྩམ་པ་སྤྱིལ་སྲན་ཟེར།

རྩམ་འབྲུ། རྩམ་པ་འཐག་རྒྱུའི་འབྲུ་རིགས།

རྩམ་བཞེས་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། དེའི་དོ་དམ་མི་སྣ་རིམ་པ་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་ལེར་སྐུ་གཉིས(སྐབས་འགར་སུམ་ནམ་པའང་ཡོད)ཚུགས་ཡུལ་ཞིང་རའི་རབ་གསལ་གྱི་སྡེ་ཚིགས་ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་པའི་ནང་ཡོད། དོ་དམ་ལེར་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་ག་ཤམ་དོག་ལས་བྱེད་ལྷ་དྲུང་སྙེར་འཛུགས་ནང་གཉེར་གཉིས་དང་། གར་དགོས་གཉེར་པ་གཉིས། འགོ་ཁ་བ་གཅིག་དང་། ལས་གཡོག་ཟི་མི་བཅོ་ལྔ་སྐོར་བཅས་ཡོད། འདི་ནི་གཏོང་སྒོའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པས་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་རྩམ་པ་དང་སྤྱུམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲལ་འབབ་བསྡུ་ལེན་དང་། དེ་ཡང་རྩམ་སྤྱུམ་དངོས་མཇལ་ཁག་གཅིག་དང་དེ་བྱིངས་ཕྱར་གྱི་འབྲུ་སྤྱུམ་གོང་ཚད་དམའ་བའི་ཐང་གཞི་ལྟར་དངུལ་སྒྲིལ་ཞུས་པ་ལ་སྐལ་པ་བཟང་པོའི་དུས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་མཚོན་པའི་སྐལ་བཟང་ཐང་གཞི་དངུལ་སྒྲིལ་འབབ་དེབ་གཞིར་བཟུང་ལྟ་མར་སྤྱིལ་ལམ་ལྟར་འབུལ་དགོས་པ་དག་བསྡུ་ལེན་དང་། ཁྲལ་འབབ་ཆད་རིགས་རྣམས་འབབ་འདེད་ཆེད་རྫོང་གིས་བསྡུ་ལེན་བཅས་བྱས་ཏེ་ཡོང་འབབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྨོན་ལམ་དང་ཚོགས་མཆོད་སྐབས་གྲྭ་པར་ཚ་ཕྱུ་ཞེས་སྨོན་ལམ་ལ་སྒྲ་པ་རེར་རྩམ་པ་འབོ་བཅུ་རེ་དང་། ཚོགས་མཆོད་ལ་བཅུ་འཛོ་རེ། སྨོན་ལམ་དང་ཚོགས་མཆོད་གཉིས་ལ་འཆར་ཙན་ཉིན་རེ་གྲྭ་པ་རེར་དངུལ་སྐར་ཕྱེད་གསུམ་རེ་རྒྱུག་རྒྱུ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་གིས་གཙོས་པའི་གཞུང་ཞབས་ཡོངས་ལ་གོ་རྩམ་རྫམ་གསུམ་གྱི་ཕོགས་ཡོ་གསར་སྐབས་རྩེའི་དགྱེས་སྟོན་ཉིན་དང་གཉིས་ཀྱི་དཀར་ཕྱུ་སྒྲིག་གསོམ། ཆིབས་སྐྱར་དང་། གཟབ་གསོལ་ལག་གི་གཏོང་སྒོའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་འགྲོ་སྒོན་གཏོང་སྒོ་འབག་ལེན་བཀོད་སྒྲིག་བཅས་བྱེད་དགོས་མེད། དྭ་ལའི་བླ་མ་ཁྲི་ཐེབས་སོགས་མཛད་སྒོ་འཕར་མའི་རྩམ་གྱི་ཕྱུམ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་སྒོན་དམིགས་སྐོར་རྫོང་འཕར་བྱ་བའི་དོ་དམ་བྱར་བཀོད་ཀྱིས་རྫོང་གཞིས་ལག་ནས་ཁྲལ་འཕར་བསྡུ་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ད་དུང་གར་དགོས་པ་ཞེས་པའི་ཞེ་འཁོར་ས་ཚོགས་ཀྱི་ཁལ་མ་དང་། མི་རྟེན་གཏོང་དགོས་པ། རྩྭ་གཉེར་གྱི་གཟན་པ་འདྲེན་བྱེད་པོང་བུ་ཤེ་ཤ་དང་ཤིང་གཉེར་གྱི་ཤིང་འདྲེན་བྱེད་པོང་བུ་ཤེ་ཤ་ཁྲུངས་འཛུགས་གར་དགོས་སུ་གཏོང་དགོས་པ་བཅས་རྩམ་ཡིན་དོ་དམ་གྱི་ལས་འགན་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྟེ་ཁ་མང་བ་ཡིན།

རྩའི་འཁོར་ལོ་ལྔ། སྨན་གཞུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་མི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་དང་། མགྲིན་པ། སྙིང་ག ལྟེ་བ། གསང་གནས་བཅས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་རྩ་འདུད་ལྔའོ། །

རྩའི་འཁོར་ལོ་དྲུག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། ༡. སྤྱི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ(ཡང་ན་གཙུག་ཏོར་ནམ་མཁའི་འཁོར་ལོ) ༢. མགྲིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ༣. སྙིང་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ༤. ལྟེ་བ་སྤྲུལ་པའི་འཁོར་ལོ། ༥. གསང་གནས་བདེ་སྐྱོང་གི་འཁོར་ལོ། ༦. ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ(ཡང་ན་དཔྱལ་བ་བདེ་བའི་འཁོར་ལོ)དང་དྲུག་གོ།

རྩལ་ཁ། བཀའ་བརྒྱུད་བསྒོམ་པའི་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་རྩལ་ལ་རྩལ་ཁ་ཞེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད།

རྩལ་པོ་ཆེ་ཡི་གླེན་འབངས་མི་བདུན། བཙན་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་གི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གླེན་འབངས་རྩལ་ཆེན་བདུན་ཡོད། འདི་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་སྤོབས་རྩལ་གྱི་བྱུང་ཆོས(《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》)ནང་གསུངས་ཤིང་། 《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ཤོག་གྲངས་༡༢༢ནས་༡༢༣བར་བཤད་ཚུལ་འདི་དང་མི་འདྲ་བ་བཀོད་ཡོད་པ་དཔེ་དེབ་དེར་གཟིགས།

རྩི། ཕན་པ་འཆམ་ཐུང་གི་དོན།

རྩི་བུ་ཕྲང་། རྩིབ་བུ་ཕྲང་།/ རྩིབ་མ་ཕྲང་ཕྲང་།

རྩི་སྨན། མི་ཤི་ནས་ཉིན་བདུན་སོང་རུང་སྨན་དེ་ཕྱིར་ན་གསོ་ཐུབ་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

རྩིགས་བཞི། ༡. རྡེའུ་དྲིན་གྱི་རྩིས། ༢. སྦྲུ་སྦུང་གི་རྩིས། ༣. ལྷ་རིས་ཀྱི་རྩིས། ༤. སྲི་རྒྱལ་གྱི་རྩིས།

རྩིང་པ། གུ་དོག་པོའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ །

རྩིབས་ཀྱི་ལྷ་ཀྲ་ཡོལ་ཆེས་སྤྱན་དྲངས། རྩིབས་ཞེར་བའི་ཡུལ་གྱི་ལྷ་ཀྲ་ཡོལ་ཆེས་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་མི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པ་ཡིན་ཞེས་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་བཤད་ཡོད།

རྩིབས་བརྒྱད་འཁོར་ལོ། ལྷ་ས་ཆགས་ཡུལ་འདི་ལ་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་ས་བབ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་གནམ་ལ་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད། ས་ལ་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ཡོད་ཟེར། རྩིབས་བརྒྱད་འཁོར་ལོ་ནི་ལུང་ཚན་བརྒྱད་གནམ་ཁ་སྒོ་བ་དེ་ཉི་གདུགས་ཀྱི་ཕྱུགས་རྩིབས་ནང་བཞིན་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་བཀྱེས་པ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་དང་། ཡང་དེ་ལ་གནམ་སྟོན་མོ་གཡུ་བུའི་གདུགས་སུ་ཕུབ། རི་བུར་གསུམ་ཐག་གཞུང་གནམ་དུ་མཛོ། ས་རྩེ་བརྒྱད་ལུང་པ་ཕྱོགས་སུ་ཞེས་སོགས་གསལ་བའི་ས་དབྱིབས་དང་གནམ་དབྱིབས་ཟུར་བརྒྱད་སྐྱེ་སྣང་སྟེ། 《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། ༡. འཕན་པོའི་མདའ་ཕྲག་རྩེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲང་རི་དང་བྲག་དཀར་གྱི་ལྷོ་རི་གཉིས་བསྡོལ་མཚམས་མཐའ་ལ་རྡོ་བརྒྱད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཆེན་གྱི་ཐད་ཀར་ཟུར་གཅིག ༢. ཆོས་ལུང་། ༣. སྐམ་པོ་ལུང་། ༤. ཁྲིབ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་པ་དང་རི་རྩེ་བསྡོལ་མཚམས་སུ་ཟུར་གཅིག ༥. རྡེའུ་དང་སྟོད་ལུང་གཉིས་ཀྱི་བར་མཚམས། ༦. རྒྱ་ཤྲལ་ལམ་ཆེན་ལ་འགྲོ་བའི་གཞུང་བརྒྱུད། ༧. སྟོད་ལུང་གི་ལམ་ཆེན་དང་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་རྒྱབ་རི་བསྡོལ་མཚམས། ༨. ཤང་བྲན་ཤུ་དང་དོག་བདེ་བརྒྱུད་ཀྱི་རི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་བར་བཅས་ཟུར་བརྒྱད་ཡོད་པར་སྣང་།

རྩིས་ཀྱི་ཁང་བུའི་གཙོ་བོ། སྔར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རྩིས་ཁང་ཞེས་པའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས།

རྩིས་ཀྱི་སྤོར་ཐང་བརྒྱད་ཅུ། རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་ནག་རྩིས་ནས་གསོན་རྩིས། གཤིན་རྩིས། བག་རྩིས། དུར་རྩིས། ཚེ་རབས་ལས་རྩིས་སོགས་རྩིས་ཀྱི་ནང་དོན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཐུག་ཙམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན།

རྩིས་ཀྱི་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག བཀྲ་ཤིས། བཞི་མདོ། ཀླུ། མི་སྡུག་པ་བཅས(མི་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ)བཞི་དང་། གདབ་པ། བྱིས་པ། དགེ་བ། ཏིལ་རྡང་། ཁྱིམ་སྐྱེས། ཚོང་པ། བིཥྚི(འཕོ་བའི་བྱེད་པ)བཅས་བདུན་ནོ། །

རྩིས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ལས་བཤད་པའི་འདྲེ་ལྔ། སྲུང་ཁའི་འདྲེ། སྤྲ་བའི་འདྲེ། འཕོ་བ་པོ་ཟླ་ཞག་དུས་ཀྱི་འདྲེ། རྩ་བ་ཁམས་ཀྱི་འདྲེ། ས་རྒྱལ་ནག་པོའི་འདྲེའོ། །

རྩིས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ལམ་ལྔ། ཨཱ། ཨི། བསྣན། བགོས། བསྒྱུར།

རྩིས་ཀྱིས་མི་ཐིངས་པ། རྩིས་བྱས་ན་ཐིག་པོ་མི་ཡོང་བ་བྱས་པ།

རྩིས་ཁང་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་ཡོད་པའི་ཞི་རྒྱལ་དབང་དྲག་བཞིའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཤར་དུ་རྒྱལ་བའི་ལས་ཁུངས་"རྩིས་ཁང་སྲིད་ཞི་ཕུན་ཚོགས་"བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ལས་ཁུངས་འདི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ནང་གི་ཀ་བ་ལྟ་བུའི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་ལ། སྡོད་སྐོར་

སྐྱེ་ཁྱབ་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མིག་ཀྱང་ཡིན། ལས་ཁུངས་འདིར་གོང་འོག་ལས་བྱེད་མི་སྣ་རྩིས་དཔོན་གསུམ(སྐབས་འགར་རྩིས་དཔོན་ལས་འཕར་གཅིག་དང་བཞི)(རིམ་པ་བཞི་པ)དང་། རྩིས་པ(རིམ་པ་དྲུག་པའི་ལས་ཚན་ཆུང་ཁག)གསུམ། ཡིག་ཚགས(རིམ་པ་བདུན་པ)གཅིག རྩིས་ཕྲུག་པ་བཅོ་ལྔ་སྐོར་བཅས་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདིའི་འགན་དབང་ནི། གཞུང་ཞབས་མེད་སྐོར་དུང་འཁོར་རྣམས་ནོག་མར་རྩིས་ཕྲུག་པར་གསར་ཞུགས་བྱེད་སྐབས་དུང་རྒྱུད་བསྟོད་མེད་ཡིན་མིན་བརྟག་དཔྱད་དང་། རིགས་ཉམས་ལ་ལབ་སྙིང་མེད་པའི་སྐྱེ་སྒྲིག་གན་རྒྱ(དུང་རྒྱུད་མིན་པས་ཞབས་སྟོད་ཞུས་མི་ཆོག་པའི་སྲོལ་ལམ་ལྟར)ལེན་རྒྱུ་དང་། རྩིས་ཕྲུག་པར་ཞུགས་ཟིན་གྱི་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱི་ཡིག་རྩིས་སྦྱོང་བརྡར་གྱིས་ཆུ་ཚད་ལོན་མཚམས་གཞུང་ཞབས་དངོས་སུ་ཞུ་རྒྱུའི་ལོ་འཆར་གོང་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ། ཕོ་རྩལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱུགས་ལེན་བྱེད་ཆེད་ལོ་གསུམ་མམ་བཞི་རེར་དུང་འཁོར་རྩལ་རྒྱུགས་ཞེས་རྩལ་རྩེད་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ། ལོ་ལྟར་སྨོན་ལམ་སྐབས་སྲུས་རྣམ་པ་ཡན་གྱི་དུང་འཁོར་གསར་ཞུས་གཉིས་དེ་ལ་སོར་སྐྱེ་ཁྱབ་པར་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ། བཀའ་བློན་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་སྤྱོང་བ་ཕུད་དེ་བྱིངས་དུང་འཁོར་སོ་སོའི་མིང་ནོའི་གཉམ་དུ་རང་པོ་དང་། ཞབས་སྟོད་ཞུས་པོ། ལས་ཚན་གང་འཁུར་བཅས་ཀྱི་མཚན་བཀོད་དེ་རྩེ་འགག་དང་། མེད་འགག་བཀའ་ཤག་བཅས་ལ་མེད་སྐོར་མཚན་ཐོ་ཞིབ་པ་འབྲི་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ། རྣམ་ཀུན་མེད་སྐོར་དུང་འཁོར་རྣམས་ལ་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཙོན་སྒོམ་བྱེད་རྒྱུ། རྒྱ་ཁྱབ་ཟོང་གཞིས་ཁག་ལ་བཀར་རྒྱ་བ་དང་། བཀར་འཛུག་པ། ཡོང་སྤྱད་པ་ཞེས་པའི་ཁྲལ་བསྡུའི་མི་འགྲོ་འོས་སྒྲིག་གིས་བཀའ་ཤག་དང་མཉམ་ཚོགས་ཐོག་མི་འགྲོ་གཏན་འཁེལ་བྱེད་པ། འབབ་དེབ་གཞུང་ཁྲ་ནང་གསལ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་ལོ་རེའི་ཡོང་འབབ་ཇི་སྙང་རྩིས་རྒྱུག་གིས་ནོན་སྐོར་ཕུལ་སྒྲིག་ཅེས་བྱ་བ་སྙིང་རྣམ་དབྱེའི་ཡང་རིམ་བཀོད་དེ་བྱ་དགའ་སྤྲོད་པ། བཀའ་ཤག་གི་བཀོད་དོན་ལྟར་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ལ་དུང་རྩིས་མཉམ་ཚོགས་ཀྱིས་གྲོས་འཆར་འདོན་རྒྱུ་དང་། ཚོགས་འདུ་རྒྱལ་བསྡུས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་དོ་དམ་མི་སྣ་སོ་སོའི་གོ་མིང་ལྟར་འགན་དབང་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཟུར་རྩིས་དཔོན་གྱིས་གོང་གསལ་རྩིས་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་འགན་དབང་ཁག་རྩིས་ཁང་ལ་བཀོད་འདོམས་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་། རྩིས་པ་གསུམ་ནས་རྩིས་དཔོན་གྱི་བཀོད་དོན་འོག་རྒྱུན་དུ་རྩིས་ཕྲུག་པ་རྣམས་ལ་ཡིག་རྩིས་སྦྱོང་བརྡར་དང་ས་ཀླུའི་མ་དངུལ་དང་དུང་སྐྱིའི་མ་དངུལ་ཞེས་པའི་དངུལ་འབབ་སྐྱེད་གཏོང་གིས་སྐྱེད་འབབ་ནས་ལོ་ལྟར་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་༡༥ཉིན་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཁག་ལ་མཆོད་སྦྱིན་བཏེག་འབུལ་གྱི་འགྲོ་སྒྲོན་གཏོང་རྒྱུ་བཀོད་སྒྲིག དུང་སྐྱིའི་མ་དངུལ་གྱི་སྐྱེད་འབབ་ནས་སྐྱེ་ཧུབ་གསར་བཟོ་དང་དབྱར་སྤྱིད་ཀྱི་འགྲོ་སོང་ཁ་སྐོན་གཏོང་རྒྱུ་བཀོད་སྒྲིག་བཅས་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཡོང་སྔད་ཁག་དང་། འཕབ་ཞིབ། འབྲུ་སྐྱེད་དོ་དམ་བཅས་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་དང་། འབྱེད་ཁྲ་གསར་འགོད་བྱ་ཤིའི་མ་ཕྱི་ཞུས་དག་བཅས་བྱས་ཏེ་བཀའ་ཤག་ཏུ་དམ་ཞུར་འབུལ་རྒྱུ། རྒྱ་ཁྱབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་ཁྲལ་བསྡུའི་མཁར་འབོ་དང་། མཁར་བྲེ་གསར་བཟོའི་རིགས་རྩིས་ཁང་དུ་ཚད་བསྡུར་བྱ་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་མཁར་ཏྲ་མ་དང་མཁར་བྲེའི་དཔེ་ཚད་རྩིས་ཁང་དུ་ཡོད་པ་དང་ཚད་གཞལ་དང་འབྲེལ་རྩིས་ཁང་གི་རྟགས་ཐམ་ཕབ་རྒྱག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ནི་རྩིས་པའི་འགན་དབང་ཡིན། ཡིག་ཚགས་ལ། རྒྱ་ཁྱབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་ཁྲལ་རིགས་ཡོང་འབབ་ཀྱི་བསྡུ་གཞུང་ཁག་དང་། ལུགས་ལྟག་ཞིབ་གཞུང་གིས་མཚོན་གཞུང་སྒེར་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་ས་ཁང་མི་གསུམ་གྱི་བདག་ཐོབ་འབྱེད་ཁྲ་ཁག་གི་མ་ཕྱི་སོགས་རྩ་འཛིན་ཡིག་རིགས་རྣམས་ལ་བདག་གཉེར་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུའི་འགན་དབང་ཡོད།

རྩིས་རིག འདི་ལ་དུས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བའི་རྩིས་རིག་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བའི་རྩིས་རིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ནི་དུས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བའི་རྩིས་རིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་སོགས་ཀྱི་འཁོར་འགྲོས་ངེས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་གནམ་གཤིས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་ཐབས་ཀྱི་རྩིས་རིག་ཅིག་ཡིན། དེ་ཡང་སྐར་རྩིས་ཤེས་ན་གྲངས་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། གནའ་རབས་སྐར་རྩིས་ཀྱིས་རྩི་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་དུས་ཀྱི་ཚད་རྩི་བ་དང་དེའི་ཞར་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཚད་རྩི་བ་ཡང་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེང་སྐབས་ཀྱི་སྐར་རྩིས་རིག་པས་ཉི་ཟླ་རྒྱུ་སྐར་སོགས་ཀྱི་འཁོར་འགྲོས་རྒྱུར་ལུལ་དང་འཆར་ནུབ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་དུས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བའི་སྒོ་ནས་རྩི་དགོས་ལ། དེ་དག་ལན་ཚན་པར་གྱི་རྒྱུད་ཐག་རིང་ཐུང་དང་། འོད་ཚེ་ཆུང་གི་ཚད་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཚོད་རྩེད་དང་འབྱུང་བ་བཞིའི་འདུས་ཚད་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་རྩི་དགོས་པ་ཡིན་པས་གཞལ་བྱའི་དངོས་པོ་དང་། འཇལ་བྱེད་ཚད་གཞི། གཞི་འཛིན་པའི་གྲངས་གནས་བཅས་རྩིས་རིག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་གསུམ་ཡིན། དུས་ཀྱི་ཚད་འཇལ་བའི་རྩིས་རིག་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི༼མངོན་པ་མཛོད༽དང༼དུས་འཁོར༽གཉིས་ནས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་རྩིས་གཞི་ནི་དབྱུགས་དང་། ཆུ་སྲང་། ཆུ་ཚོད། ཉིན་ཞག ཚེས་ཞག ཁྱིམ་ཞག ཉིན་ཟླ། ཚེས་ཟླ། ཁྱིམ་ཟླ། ཉིན་ལོ། ཚེས་ལོ། ཁྱིམ་ལོ། དུས་བཞི། བསྐལ་པ། ཉི་ཟླ་རྒྱུ་སྐར་སོ་སོའི་སྐར་འགྲོས་དང་དལ་འགྲོས། རང་འགྲོས་དང་ལྷུང་འགྲོས། དྲང་འགྲོས་དང་འཁྱོག་འགྲོས། ཁྱིམ་གྱི་ཡོངས་རྫོགས། ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་ལྡོག དབྱིད་སྟོན་གྱི་མཉམ་གཉིས་སོགས་སྐར་རྩིས་དང་། རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་ནག་རྩིས། ཕུར་ཁ་བརྒྱད། སྨེ་བ་དགུ། ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས། འབྱུང་བ་ལྔ་གེག་རྩིས། བག་རྩིས། གཤིན་རྩིས་སོགས་མང་དུ་ཡོད། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚད་འཇལ་བའི་རྩིས་ནི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བདུན་ལ་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག དེ་བདུན་ལ་ལྕགས་རྡུལ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་ནས་རིམ་བཞིན་ཆུ་རྡུལ། རི་བོང་གི་རྡུལ། ལུག་རྡུལ། གླང་རྡུལ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། སྲོ་མ། ཤིག ནས་ཀྱི་བར་དུ་བདུན་འགྱུར་དུ་རྩིས་ཏེ། ནས་བརྒྱད་ལ་སོར་གང་། སོར་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་། འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་ཏུ་རྩིས་པའི་ཚད་གཞི་ངེས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཟག་རིང་ཐུང་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་རྩིས་སྲོལ་ཡིན་ལ། དེང་སང་རྒྱ་སྐར་སོ་སོའི་བར་ཐག་རིང་ཐུང་ནི་འོད་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་ལ་ཇི་ཙམ་འགྲོ་བའི་མགྱོགས་ཚད་ལ་འོད་ལོ་ཞེས་པའི་ཚད་གཞིའི་སྒོ་ནས་རྩི་སྲོལ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཞིང་ཚད་འཇལ་བ་ལ་ཁྱུང་དང་ཉག་ཁལ་སོགས་དང་། ནོར་ཚད་འཇལ་བ་ལ་ཕྱུལ་དང་སྲི་ཁལ་སོགས་ཡོད་པ་ཚང་མར་གཞི་འཛིན་པའི་གྲངས་ཀ་ངེས་ཅན་ཞིག་དགོས། དེ་འདྲའི་གྲངས་ཀའི་མིང་ལ་ཡང་གཅིག་ནས་གྲངས་མེད་ཀྱི་བར་དུ་གྲངས་གནས་དྲུག་ཅུ་ཟམ་པ་ཡོད་པས་གྲངས་ཀྱི་བར་སྟོང་འཛིན་བྱེད་ཐིག་སྐོར་དང་། གྲངས་ཟླ་མའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་མ་སྟོན་པའི་བསྡོམས་རྩིས་དང་། ཟླ་མའི་སྟེང་ནས་མར་ཕྲི་བའི་འཕྲི་རྩིས། གྲངས་ཟླ་མ་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་བསྒྱུར་རྩིས། རྩིས་གཞིའི་དེ་ཆ་མཉམ་མང་པོར་བགོས་པའི་བགོས་རྩིས། རིམ་པ་ནས་རྩི་བའི་མགྱོགས་རྩིས་བཅས་ཡོད། རྒྱ་རྩིས་དང་། བོད་རྩིས། དུས་འཁོར་གྱི་སྐར་རྩིས་བཅས་བོད་དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གནད་བསྡུས་ཤིག་ལྷ་རིག་མཁས་དབང་ཀླུ་མེད་ཚེ་དན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི༼རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་གོ་དོན༽ཞེས་པ་ཀན་སུའུ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པ་དེ་དང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྨན་རྩིས་ཁང་སྐར་རྩིས་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་ནས་བརྩམས་པའི༼བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ལོ་རྒྱུས༽ ཡེ་ཤེས་དགེ་མཛོད་ཁང་གི་རྩིས་རིག་ཞིབ་འཇུག་མཁས་ཅན་བློ་མཐུན་རྡོང་ཤིན་ཤན་གྱིས་བརྩམས་པའི༼ཚན་རིག་གི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པའི་བོད་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ཀོ་དོན༽ཞེས་པ་བཅས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་རོགས་ཞུ།

རྩུབ་པ། རང་གི་རྒྱུ་ལ་རླུང་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་རེག་པར་མི་བཟོད་པའི་རེག་བྱ།

རྩུབ་དཔྱད་གསུམ། གཏར་བ། བསྲེགས་པ། ཐུགས་པའོ། །

རྩེ་དགུ་གཏོར། དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་རྩེ་དགུ་གཏོར་ཞེས་པོ་བྲང་ཤར་བརྒྱད་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་ཞབས་འཁོད་ཀྱིས་དྲུང་བཞེས་ཚུགས། རྩེ་གཟིམ་འགག་ནས་སློབ་ལམ་སྤྱི་ཁྱབ་སེར་སྐྱ་རྣམས་ལ་བྱེད་སྒོའི་བཀའ་བསྒྲུབ་བསྒྲགས། སྲིད་བློན་དང་བཀའ་ཤག་བཅས་སོ་སོའི་གཟིགས་ཞིབ་རབ་གསལ་དང་། སྨད་སྐར་ཛ་ཐའི་སོགས་བདེ་ཡངས་ཤར་གྱི་རྫ་རོལ་ཐོག་སྤྱིང་དུ་དབུ་གུར་ནང་དང་། ནམ་གྱིའི་རོལ་ཆ་བ་རྣམས་བདེ་ཡངས་ཤར་གྱི་ཐུང་རོལ་དབུ་གུར་ནང་བཞུགས་ཏེ་ཟབ་བདེ་ལེགས་པ་ཤད་སྒྲིང་ཚོགས་ཡོངས་ནས་དགུ་གཏོར་འཆམ་དང་། ཞུགས་མཁར་བསྲེགས་བྲུགས་སོགས་གནང་ཐོག་དགོང་དོ་དགེ་འདུན་ཚོགས་ཡོངས་ནས་གཏོར་ཟོར་རིང་ཕྱི་མའི་ཤུམ་མདོར་སོག་ཤུང་ཡོད་ལས་ཟོར་འཕེན་གཏང་སྐབས་ཟོར་སྒེ་གདན་ཞུར་མོད་དྲུང་ལྷ་མཚོད་ཀྱི་ཞབས་གསར་བ་གཉིས་ནས་སློས་ཕུ་འཁྱེར་ཏེ་བཅར་དགོས་ཤིང་། ཟོར་འཕེན་མཚམས་གཟིམ་སྒང་པ་ནས་བོད་མདའི་དཀྲུར་མོག་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིན་མི་ཏ་དགོན་པར་མི་ཏ་དགུ་གཏོར་ཞེས་པའི་འཆམ་རྒྱག་སྐབས་ཨ་ཙ་ར་ས་ལྷ་མོ་བལྟ་མཁན་ཁྲིད་ནས་ལྷ་གུ་ལོ་བརྒྱ་གྲངས་སྐོར་འབབ་ཞིག་རེས་མོས་ཀྱིས་བསྒྲུངས་ཏེ་པེར་ཀ(ཨབ་ཟང)ཚོད་དུ་བརྒྱུག རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མཁན་དེར་ཨ་ཙ་རས་མཛེ་ཟོང་བརྒྱིངས་ནས་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་བཞད་གད་སྟོང་སྟོལ་ཡོད། ཤོང་གསལ་དགུ་གཏོར་གཉིས་ལ་ལྟད་མོ་བ་མང་པོ་འཛོམས། དེ་སྟོན་བཞི་ནི་དགོན་པ་དང་། ཚེ་སྟོན་སྒྲིང་། བསྟན་རྒྱས་གླིང་རྣམས་ལ་འཆམས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་དུས་དབང་གིས་རྒྱུན་པས་ཕྱིས་སུ་མེད་པར་གྱུར། དེ་མིན་ད་དུང་སེ་ར་དགོན་དུ་སེ་ར་དགུ་གཏོར་ཞེས་གྲུ་ཚང་ཅིས་སྨད་ཕྱགས་གསུམ་ནས་གཏོར་ཟོར་འཕེན་པ་མཇལ་མཁན་ལྟ་ས་བ་དང་ཞེ་སྐོར་ཞིང་འགྲིག་སོགས་མང་ཙམ་ཡོད། དགོང་མོ་ཁྱིམ་ཚང་ཚང་ལར་ནང་མི་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་དགུ་ཐུག་འཐུང་ཞིང་། དེ་ནི་ལོ་གསར་གྱི་འགོ་ཚུགས་ལྟ་བུ་ཡིན།

རྩེ་མགྲོན། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་རྩེ་གཟིམ་ཆུང་འགག་གི་འགོ་འཛིན་ཏེ། འགན་དབང་ནི་མཇལ་ཁ་ཞུ་མི་ཕྱ་རྗེང་བསྒྲིག་པ་དང་། སྲུང་མདུད་གཡོག་པ་པ། སྨན་ཤོག་འབྲི་རྒྱ། ཉིན་ལྟར་མཛད་སྒོ་ཇི་བྱུང་མགྲོན་དེབ(འདི་ཉིན་ཐོ་འགོད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱོལ་ལམ་ཇི་བྱུང་སྲིད་ལྷ་ཞིབ་བྱེད་ཡུལ་དང་། ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་འདུས་ཐེལ་རྣམ་ཐར་སྒྲིག་སྐབས་གཞི་འཛིན་སའང་བྱེད་པས་གལ་ཆེར་བརྩི་བ་ཡིན)ལ་འགོད་པ་དང་། བཀར་ཁང་ཁག་ནས་དངོས་པོ་འདོན་འཇུག་སྐབས་ཏྲ་ཡའི་བླ་མའི་རྟགས་ཐམ་ཁྱེར་ཏེ་རྩེའི་སྒྲ་ཚབ་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་པ། དེ་བཞིན་ཁྲིམས་འགལ་གཞུང་བཞེས་སྒོ་རྒྱ་ཐེལ་གནོན་བྱེད་དགོས་པའི་རིགས་ལ་རྟགས་ཐམ་ཐམ་རྗེ་ཏེ་མ་ཁྱེར་ཏེ་སྒོ་ཐེལ་རྒྱག་པ། གདན་ས་གསུམ་གྱི་བླ་སྤྲུལ་ཆེ་ཁག་ཚོགས་ཞུགས་དང་མཚན་བཏགས(དགེ་ཆ་ཐོན་པའི་སྐབས་གྲྭ་ཚང་ཁང་ཚན་སོགས་ལ་གཏོང་སྒོ་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་དགོས་པའི་བྱེད་སྒོ)ཀྱི་སྐབས་བཅས་ལ་སྐུ་ཚབ་ཏུ་འགྲོ་དགོས།

རྩེ་ལྔ། གཅམ་དུ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྩེ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྒོམ་ཚུལ་ལ་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་གསུངས་པའི(༡. རྩེ་གཅིག ༢. སྤྲོས་བྲལ། ༣. རོ་གཅིག ༤. སྒོམ་འདས་སམ་སྒོམ་མེད་བཅས) ནང་གསེས་དང་པོ་རྩེ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རང་གི་སེམས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མ་ཡེངས་པར་དམིགས(འདི་ནི་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་བརྟག)པ་སྟེ། རྗེ་རྒོད་ཚང་པས་འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་གསུངས།

རྩེ་གཅིག་གྲུབ་གཅིག སྣ་རྩེ་གཉིས་མིན་པའི་དད་གུས་ཡོད་པ།

རྩེ་ཆེན། རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་། ཞུང་ར་ཆུས་རྩེ་ཆེན་གྲོང་།

རྩེ་ཆོས་ཐོག དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ནས་ཚེས་ཉི་ཤུ་དགུ་བར་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་གྲྭ་པ་ཡོངས་རྫོགས་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་ནང་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་རིམ་ལ་གདན་དྲངས་སྐབས། རྒྱུན་དང་འཕར་མའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྣམས་འདོན་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ནས་བཅུ་པའི་ཚེས་བདུན་བར་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མ་གྲྭ་པ་ཡོངས་རྫོགས་གོང་ལྟར་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་རིམ་ཚོགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྩེ་ཆོས་ཐོག་ཟེར་བའི་མིང་བཏགས་ཡོད།

རྩེ་རྗེ། སྣོན་པོའམ་རྫོང་དཔོན་ལྟ་བུ་དཔོན་རིགས་ཀྱི་མིང་།

རྩེ་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས། ལས་ཁུངས་འདི་ཚུགས་ཡུལ་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་དཀར་པོའི་ནང་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྔ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ནས་བཙུགས་འབྱུང་ཚམས། ཤ་མར། ཛ་འབྲས། ཚྭ་ཕྱལ། ཕྱེ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དེའི་གཏོང་སྒོའི་ལས་ཁུངས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། པོ་ཏ་ལ་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཡར་སྟོན་སོགས་གཏོང་འགྲོས་ཆེ་སྐབས་སུ་སྡེ་སྲིད་སྐུ་ཞབས་ལས་ཁུངས་དེར་དབུ་འཛིན་དུ་ཕེབས་པའི་བཞུགས་ཁྲི་ཡང་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ལས་ཁུངས་དེར་ངོ་དམ་རྩེ་དྲུང་གནས་ལྷ་པའི་ལས་ཚན་པ་གཉིས་དང་། དྲུང་ཏོག་ཡོད་པའི་དྲུང་ཡིག་གཅིག གཉེར་ནང་ཞེས་ནང་ཟན་ལ་ཉེ་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལས་འགན་ནི་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་ཡོང་འབབ་བསྡུ་ལེན་བྱེད་པ་མཛད་སྒོའི་དམིགས་སྐོར་རྩེ་འགག་ཏུ་ཚམ་པ་གཏོང་བ་དང་། རྩེ་དྲུང་ཁག་ལ་རྒྱུན་འབོགས་དཔལ་འབོར་སྐོད་རྒྱུ། པོ་ཏ་ལའི་ལྷ་ཁང་ཁག་ལ་དགོས་མཁོ་སྤྲོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་སྒྲུབ་གྱི་ཡོད།

རྩེ་གདོང་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་པོ། ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་གྲགས་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན། འདི་ས་སྐྱའི་བླ་མ་ཐུས་བཏབ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་དཔྱད་གཞི་ད་ལྟ་མ་རྙེད།

རྩེ་རྣམ་གནས་དཔལ་སྐྱིད་ལས་ཁུངས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་ལུག(༡༨༡༩)ལོར་སྐྱོན་རྩིས་ཁང་སོགས་ཀྱི་གྲོན་དངུལ་གཏོང་དམིགས་སུ་རྩེ་རྣམ་གནས་བཀར་ཁོངས་ནས་ཊམ་དཀར་འཁོར་ཆེན་ཞིག་སྐྱེད་ཆས་ཚོང་རིགས་ཁག་ལ་མ་འཛུགས་གནང་བའི་རྩེ་རྣམ་གནས་དཔལ་སྐྱིད་དོ་དམ་ཞེས་རྩེ་སྐོར་མཁན་ཆེ་གཅིག་དང་། དྲུང་རྩིས་གཉིས། རྩེ་མོད་གཟིམ་འགག་གཉིས། རྩེ་དྲུང་ལས་ཚན་པ་གཉིས། མོད་དྲུང་རྩིས་པ་གཅིག ལས་བྱ་རྩེ་དྲུང་བཅུ་སྐོར་བཅས་བསྐོ་བཞག་གིས་སྐྱིད་དུས་དུས་བཀག་སོ་སོར་སྐྱིད་འབབ་ཆད་མེད་བསྡུ་ལེན་བྱས་ནས་ལོ་ལྟར་བཀའ་ཤག་ལ་རྩིས་ཕྲུལ་ཏེ་དག་མཆན་ཞུས་ཐོག་ལོ་འཁོར་རེར་དོ་དམ་ངོས་ལས་བརྗེ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན།

རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་། གོང་དུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། ཚུགས་ཡུལ་ནི་རྩེ་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་གཟིམ་ཆུང་ཀ་བརྒྱད་ཅེས་ཚོགས་འདུ་ཐག་བསྡུའི་ཚོགས་ཡུལ་གྱི་རབ་གསལ་འོག་མ་དེའི་ནང་ཡིན། རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་སམ་རྩེ་འཕྲུལ་བདེ་ལས་ཁུངས་ནི(རྩེ་ཕྱག་ནི་རྩེའི་ཕྱག་མཛོད་དང་འཕྲུལ་བདེ་ཞེས་པ་རྩེ་པོ་བྲང་ནང་གི་སྐབས་འཕྲུལ་གྱི་མི་སྣ་སོགས་བདེ་འཇགས་སྲུང་རྒྱུའི་འགན་འཁྲི་ཡི་དོན་དང་། ཡང་སྐབས་འཕྲུལ་གྱི་མཁོ་འདོན་སྤྲས་པ་བདེ་བྱེད་མཁན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡོད་ཟེར) སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ཙམ་ནས་གསར་དུ་བཙུགས། འདིར་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་དང་ལས་བྱེད་མི་སྣ་ནི། རྩེ་ཕྱག་མཁན་ཆུང་གཉིས་དང་། རིམ་བཞི་མོད་དྲུང་གཅིག ཕྱག་དྲུང་གཅིག(དྲུང་ཏོག)ཕྱག་མཛོད་ནང་གཟན་ཏེ་ཕྱག་ནང་གི་ཤ་སྐོར། ཕྱག་ནང་འོས་ཕྱུག་སྐྱེ་ཤའོ་བཞི་བཅས་ཡོད། ལས

ཁྱུངས་འདིའི་གཙོ་བོའི་འགན་དབང་ནི། ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མ་དང་སྲིད་སྐྱོང་ལ་འཕྲུལ་བ་ཐྲུང་རིགས་བདག་གཉེར་དང་། གནང་ཆ་སྤྲོད་པ། དམིགས་འཛུགས་ཀྱི་ཐོང་གཞིས་ལག་ནས་དངུལ་དང་། ཤ་མར། ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མའི་ནས་རྒྱ་དཔུས་སྤྲུམ་སོགས་བསྡུ་ལེན་གྱིས་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་རྒྱན་དུ་ཙེ་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ནར་གཏོང་། ཙེ་དང་ནོར་གླིང་གི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་འཆར་འཕར་གྱི་གཏོང་སྒོ་གཏོང་བ། པོ་ཏ་ལ་དང་ནོར་གླིང་གི་ཁྲིམས་འདོམས། ཞོ་སྟོན་སྐབས་ལྷ་མོ་འཁྲབ་མཁན་ཁག་ལ་དོ་དམ་རྒྱུགས་ལེན། རྒྱ་གར་ནས་རས་ཆ་སོགས་མཁོ་སྒྲུབ། ཚོང་པ་དང་། སྤོད་གསེར་དཔོན། འབྲི་རྒྱ་གསེར་ཕུད་པ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགུར་ལ་ཕྱག་ནང་རེས་འཁོར་གྱིས་བཏང་སྟེ་གསེར་ཁྲལ་བསྡུ་བ་དང་། ཇ་སོགས་སྤྱིས་སྦྱར་གྱིས་ཚོང་རྒྱག་པ། འབྲི་རྒྱ་གསེར་ཕུད་པས་རེ་དཀར་སོག་གསུམ་ནས་སྤྱི་མར་ཞིབ་པ་བསྡུ་ལེན་དང་། ཆབ་མདོ་ཡན་ཆོད་པ་ཆེད་རྫོང་གིས་ལམ་འཕྲིལ་རྫོང་འགོ་སོ་སོས་རོགས་གང་ཞིག་ཤ་བྱེད་དགོས་པའི་ནང་དོན་འཕོད་པའི་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མའི་ཕྱག་དམ་འབྱར་མའི་བཀའ་ཡིག་དང་གནང་ཆ་ཐ་ཕྱག་རས་འབྲུམ་རེ་ལམ་འཁྱིལ་རྫོང་འགོ་ཁག་ལ་སྤྲོད་པ། དེ་བཞིན་ལྕགས་དང་དཔལ་དེ་སོགས་ལ་གཞིས་སྤོད་ཕྱག་ནང་རེ་བསྐོ་མངགས་ཀྱིས་ཕྱང་སོང་གཏོང་ལེན་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྟོ་དམ་མི་ལྔ་སོ་སོའི་ཁོ་མིང་ལྟར་འགན་དབང་སྤྱོད་སྒྲིགས་ནི་ཐྲ་ཕྱག་དང་འདྲ་བས་འདིར་ཞིབ་ཕྲ་མ་བཀོད་ལ། གོང་འཁོད་མཐོ་རིམ་དབང་འཛིན་ལས་ཁུངས་རྣམས་ཕྱད་དེ་ཕྱིངས་འདི་མཉ་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་མི་དང་གཞི་རྩའི་འགན་དབང་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་འཁོད་པའི་དཔལ་བ་མ་ཞུས་སོ། །

ཙེ་ཕྱག་ལས་འཛིན་རིམ་འགྲོས། ཙེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་འགན་འཁུར་མཁན་རིམ་འགྲོས་ཐུང་རིགས་ཚང་མར་ཟེར།

ཙེ་འགྲོ། ཙེད་མོ། ཙེད་འཛོ།

ཙེ་འཕྲུལ་བདེ་ལས་ཁུངས། གོང་གི་ཙེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཙེ་ཟྭ་ཆག ཙེད་མོ་དང་ཟྭ་བརྩང་བའི་དུས་ཆོད་མ་ཐུང་བ།

ཙེ་མོ། སྦྱོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞིའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཡོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་ལས་འདས་པའི་ཙེ་མོར་ཕྱིན་པས་ན་ཙེ་མོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཙེ་མོ་ཅན། འདི་ཤེ་དང་། ཤེ་ལྷ། འདོད་ལྷ། ཕྱོན་ཤིང་། མདའ། ཙེ་མོ་དང་ལྡན་པ་བཅས་ལ་འཇུག་གོ།

ཙེ་གཟིམ་ཆུང་འགག འཚོགས་ཡུལ་ཙེ་དང་ནོར་གླིང་གི་འོད་གཟིམ་ཆུང་ཁག་གི་སྒོ་འགག་དུ་ཡིན། འདི་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཙེ་དྲུང་རྣམས་དྲུང་ཇ་དང་མཇལ་སྒོ་ཁག་ལ་འདུ་འཛོམས་བྱེད་ལའི་ཙེ་འགག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་འགོ་འཛིན་ཙེ་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ(མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་ཡང་ཟེར)དང་། དེ་འོག་ཙེ་མགྲོན་པཅུ་དྲུག་གཟིམ་འགག་བཞི་བཅས་ཡོད། དྲུང་ཇ་འཚོགས་སྐྱོལ་འདི་ཡང་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མ་སྐུ་ཕྱིང་ལྡ་པའི་སྐབས་གམ་ཞབས་སེར་མོ་བ་ཅུང་ཤས་ལས་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཙེ་པོ་ཏ་ལར་གཏན་སྡོད་གྱིས་ཇ་ཐྲམ་སོགས་གཞུང་ནས་ནར་གཏོང་བྱེད་སྐྱོལ་ཡོད་པ་དེ་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མ་སྐུ་ཕྱིང་བདུན་པའི་སྐབས་ནས་སེར་མོ་བ་རྣམས་དྲུང་འཁོར་དང་འདྲ་བའི་སྲིད་ལས་བྱེད་པོའི་གལ་ཟུ་ཞུགས་ཏེ་ཙེ་དྲུང་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས་རྗེས་ཀུང་སུ་མཐུད་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དྲུང་ཇ་འཚོགས་ཡུལ་ཆ་ཆོད་གཉིས་ཙམ་གྱི་དུས་ཆོད་འདི་ནི་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མས་ཉིན་རེའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་ཅི་རིགས་གནང་བའི་དུས་ཆོད་ཡིན་ཞིང་། ཉིན་ལྟར་ཚོགས་པ་ཆུ་ཆོད་༡༡ཐོག་ཙེ་དྲུང་ཡོངས་རྫོགས་དང་། ཤོད་སྐོར་བཞུགས་ཕྱ་བཀའ་བློན། (ནོར་གླིང་དུ་བཀའ་བློན་སྤོད་རེས)ཙེ་ཕྱག་ ཞབས་ཕྱམས་འགོ་པ་བཅས་དྲུང་ཇ་འབྱུང་བར་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་མདོ་ཕྱག་ཕྱལ་གནས་སོ་སོར་འཛོལ་མེད་བསྟད་ཐོག་གཟིམ་འགག་གིས་ཕྱིང་བ་འཛིན་ཞིང་སྒྲིག་ཁྲིམས་གནོན་པ་དང་།

དེ་ཕྱིངས་ཚང་མས་ཕྱིང་བའང་འཛིན་མི་ཆོག་ཅིང་། སྒྲིང་མོལ་དང་སྐད་ཅོར་གྱི་རིགས་མེད་པར་མཛེས་ལམ་གང་ཆགས་ཀྱིས་སྤྲོད་དགོས་པ་ཡིན། ཙེ་འགག་གི་འགོ་འཛིན་དཔོན་རིགས་མགྲོན་གཉེར་ཆེན་མོ་དང་། ཙེ་མགྲོན་གཟིམ་འགག་བཅས་སོ་སོའི་འགན་དབང་སྤྱོད་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ཀ་མད་གོ་རིམ་ལྟར་རྗེ་པ་སོ་སོའི་ནང་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཙེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས། གཤམ་དུ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཙེ་བོད་ཀྱི་ལས་ཚན་ཕྱི་ནང་། ཙེ་པོ་ཏ་ལའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ལ་ཙེའི་ལས་ཁུངས་དང་། དེ་མིན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཚང་མར་བོད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཟེར་བས་བསྡོམས་ན་ཙེ་བོད་ལས་ཁུངས་ཟེར།

ཙེ་བོད་གཉིས། ཕྱར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མ་དང་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་ལ་ཟེར།

ཙེ་བོད་ཕྱི་ནང་ལས་ཚན་ཆེ་ཆུང་། སྐབས་མགོན་ཙེ་ཞེས་པ་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མ་དང་། སྐབས་མགོན་བོད་ཟེར་བ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། ཙེ་བོད་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲུང་འཁོར་ལ་ཕྱི་ཁོངས་དང་། ནང་ཁོངས་གཉིས་ཡོད། ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མའི་གཟིམ་ཆུང་ཆེ་བའི་ནང་འོང་ཆོག་པའི་མཁན་ཆེན་དང་། མཁན་ཆུང་། དྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་སོགས་ནི་དྲུང་འཁོར་ནང་མ་དང་། དེ་མིན་རྣམས་ཕྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

ཙེ་བོད་ལས་ཁུངས། ཙེ་པོ་ཏ་ལར་ཡོད་པའི་ཙེ་རྣམ་གནས་ལས་ཁུངས་དང་། ཙེ་འཕྲུལ་བདེ་ལས་ཁུངས། ཙེ་གཉེར་ཁུངས་སོགས་ཙེའི་ལས་ཁུངས་དང་། བོད་ཐྲ་ཐང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས། གྲོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས། ཇ་ཚ་ལས་ཁུངས། ཞིབས་སྦྱོར་ལས་ཁུངས་སོགས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་ཁར་ཚུགས་པའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་བོད་ལས་ཁུངས་ཟེར།

ཙེ་སློབ་གྲྭ། ཙེ་པོ་ཏ་ལར་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་བཙུགས་ནས་སོ་ཙ་གསུམ་ལ་སླེབས་པ་ཤིང་ཕྱི(༡༧༥༩)ལོར་ཏྲ་ཡའི་ཐྲ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཙེ་པོ་ཏ་ལར་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་ཁང་གསར་པ་ཞིག་བཙུགས་གནང་ཐོག་སློབ་གྲྭ་དེར་ཡིག་གཟུགས་དགེ་རྒན་ཙེ་དྲུང་གཅིག་དང་། རིག་གནས། ལཀྵ། ཝརྟུ། ཆག་སོ་ཡིག་གསར། འགོས་ལོ་ཡིག་གསར་སོགས་ཡིག་ལྟའི་རིགས་དང་། ཐྲ་སྐད་དངགས། ཤེལ་སྦྱར། ལུས་རྣམས། རྩིས་དཀར་ནག་སོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་དགེ་རྒན་ཞིག་སྒྲིན་གྲོལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་ནས་འདེམས་བསྐོ་གནང་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། སློབ་ཕྲུག་ནི་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་གཞིས་དགོན་ཁག་བཅས་ནས་གྲྭ་ཆག་བརྒྱུབ་སྐེ་བསྡུས་པར་གཞུང་པ་ཞེས་དང་ཙེ་དྲུང་ཤག་ཚང་གི་ཁུངས་འཛིན་ལ་ཕྱེར་པ་ཞེས་ཤེས་རིག་འཛོམས་ལ་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་བ་ཞི་གཅིག་མི་གྲངས་ལྔ་བཅུ་སྐོར་འདེམས་བསྡུགས་གྱིས་དགེ་རྒན་གཉིས་ནས་ངོས་འཆར་ལུལ་ཐོག་ཙེ་ཡིག་ཚང་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཚོག་མཆན་ཞིབས་བསྟུན་འཛུགས་ཇ་དང་བཅས་སློབ་ཞུགས་ཚོག་ཅིང་། སློབ་གྲྭ་ཚན་རིམ་བཞིན་སྲིད་གཞུང་གི་ཞབས་ཕྱོད་ཙེ་དྲུང་བྱེད་རྒྱུ་རེད།

ཙེད་གདོང་། གཞིས་ཀ་རྩེ་རྣམ་གླིང་རྫོང་ཙེད་གདོང་གྲོང་།

ཙེས་དང་། (ཙེད་ཐང)ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཕྱར་བོད་མིའི་སེམས་པོ་སྤྲེའུ་ཕྱུག་རྣམས་ཙེད་མོ་ཙེ་བའི་གནས་ཡིན་ཅིང་། ཕ་མས་སྲེལ་ཕྱུག་རྣམས་གནས་འདིར་ཁྲིད་ནས་ཙེད་མོ་ཙེས་དང་ཞེས་སྨྲས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཙེད་དང་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར།

ཙོད་དུས་ཀྱི་སྐྱིགས་མ་ལྔ། ཉོན་མོངས་པའི་སྙིགས་མ། ལྟ་བའི་སྙིགས་མ། ཚེའི་སྙིགས་མ། དུས་ཀྱི་སྙིགས་མ། སེམས་ཅན་སྙིགས་མ་བཅས་སོ། །

ཙོད་ལྡན་གྱི་དུས། (ཙོད་དུས)བསྐལ་པ་འདིར་དུས་བཞི་ཐ་མ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དེང་སང་དུས་བཞི་ཐ་མ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། དུས་བཞི་ནི། མི་དགེ་བཅུ་དང་འཐབ་ཙོད་ལ་གི་ནད་སོགས་མེད་པ་རྫོགས་ལྡན་

ཀྱི་དུས། མི་དགེ་བཅུའི་ཐ་མ་གཉིས་ཙམ་བྱུང་བ་ནས་གཉིས་ལྡན། གསུམ་ཙམ་བྱུང་བ་ནས་སུམ་ལྡན། དེ་ནས་མི་གསོད་བྱེད་ཀྱི་མཚོན་ཆ་དར་ནས་འཇིག་རྟེན་དུ་དམག་འཁྲུག་གི་ཐ་བ་བྱུང་བ་ནས་རྩོད་ལྡན་གྱི་དུས་མགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྩོད་པ། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཕན་ཚུན་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། ༡. ཁས་ལེན་བཟུང་བ་པོ་ཕྱོགས་སྔ་མས་རང་གི་འདོད་པ་གསལ་པོར་བརྗོད་པ། རང་གི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་མི་བརྗོད་པ། ༢. དེ་ལ་རྩོད་པ་འགོད་མཁན་གྱིས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་བརྗོད་པ་ལས་སྐྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་མི་བརྗོད་པ། ༣. དྲི་བ་བཀོད་པའི་ཚེ་དོན་གཅིག་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་འདྲི་བ་ལས་དོན་མང་པོ་མཉམ་དུ་མི་འདྲི་བ། ༤. དྲི་བ་འགོད་པ་དང་། ལན་འདེབས་པ། སྐྱོན་བརྗོད་པ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྨ་འབེབས་ཀྱི་ཚིག་མི་བརྗོད་པ། ༥. ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་པོའི་སྒོ་ནས་གཞན་ཕྱོགས་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པ། ༦. ཚིག་སྒྱུར་བུལ་རན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་པོ་གོ་བདེ་བ། ༧. སྐབས་སུ་བབས་པའི་གནད་དོན་ལ་གཡོལ་ཐབས་མི་བྱེད་པ། ༨. ཕ་རོལ་པོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུང་དང་གཏན་ཚིགས་གཞན་ལ་བརྟེན་འགེལ་མི་བྱེད་པ། ༩. ཕ་རོལ་པོ་ལ་གོ་བ་སྐྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་རྩེ་ཞིང་ཟབ་པ། ༡༠. ཕ་རོལ་པོས་ཁས་ལེན་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་འགོད་རྒྱུ་ཡོད་པ། ༡༡. ཕ་རོལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ལུང་ཚད་མའི་དཔང་པོ་ཡོད་པ། ༡༢. ལན་འདེབས་པ་པོ་ཡང་མགོ་གཅིག་པའི་ལན་དང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ལན་དང་། དྲི་བ་བཀོད་པའི་ལན་དང་། རེ་ཞིག་ལན་མི་གདབ་པར་འཇོག་པ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་ས་པཎ་གྱི་གསུང་རྩོམ《མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ》རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་སོགས་ལ་གཟིགས།

རྩོད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གསུམ། གང་ལ་རྩོད་པའི་གནས། ཇི་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚུལ། རྩོད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའོ། །

རྩོད་པ་སྨྲ་བ་པོ་གསུམ། སྔ་རྒོལ། ཕྱི་རྒོལ། དཔང་པོ།

རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་བདུན། ༡. མངོན་སུམ་དུ་འདུལ་བར་འོས་པ། ༢. དྲན་པས་འདུལ་བར་འོས་པ། ༣. མ་སྨྱོས་པར་འདུལ་བར་འོས་པ། ༤. གང་ཚུལ་ཤིང་མང་པོ་སྦྱིན་པར་འོས་པ། ༥. དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཚོལ་དུ་གཞུག་པར་འོས་པ། ༦. རྩྭ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུར་འོས་པ། ༧. ཁས་བླངས་པར་འོས་པའོ། །

རྩོད་པའི་སྐྱོན་གསུམ། དོན་སྐྱོན། ཚིག་སྐྱོན། སྨྲ་སྐྱོན་ནམ་ངན་གཡོ། ཁྲད་གསོད། ཡིད་འཁྲུགས་སོགས་གསུམ།

རྩོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་གསུམ། ཡོད་པ་ལ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐུར་འདེབས། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས། ཡོད་མེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་གསུམ་མོ། །

རྩོད་པའི་རྒྱུ་གསུམ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ། སྒྲ་ཚད་ལ་བློ་སྦྱངས་པ། རང་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་བློ་སྦྱངས་པའོ། །

རྩོད་པའི་མདུན་ས། གཅིག་གིས་དོན་གནད་གལ་ཆེ་ཞིག་དྲི་བ་བཏོན་ནས་གཅིག་གིས་ལན་འདེབས། དེ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དགག་པ་གཏོང་བ་སོགས་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། བོད་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་ལུགས་སྲོལ་འདི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་གླང(༡༠༧༣)ལོར་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་སློབ་མ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་གི་དགོན་པ་བཏབ་ནས། དེའི་དབོན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་ལུགས་འདི་ཐོག་མར་བཙུགས་པ་ཡིན།

རྩོད་པའི་དཔེ་དྲུག རྟབ་པའི་ཚིག་དྲག་པོས་ཉེ་བར་གཏུགས་པ་ལྟ་བུ། བཞིན་འགྱུར་བའི་མདོག་མཚོན་ཆ་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ། ང་རོ་མི་སྙན་པ་ཤ་ཟན་ཟིངས་པ་ལྟ་བུ་ངན་པའི་དཔེ་གསུམ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་གཏི་མུག་གཅོད་པ་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ། ཀུན་འབྱིན་པའི་རླུང་གིས་མི་གཡོ་བ་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུ། ཚིག་དང་དོན་ལ་མ་རྨོངས་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྲས་ལྟ་བུའོ། །

རྩོད་པའི་དཔེ་གསུམ། རང་གཞན་གྱི་གཏི་མུག་གཅོད་པ་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ། ཀུན་བྱིན་པའི་རླུང་གིས་མི་གཡོ་བ་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུ། ཚིག་དོན་ལ་མ་རྨོངས་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྲས་ལྟ་བུའོ། །

རྩོད་པའི་འབྲས་བུ་དྲུག རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པས་ཡིད་དཀྲུགས་པ། སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོས་སྨོད་པར་བྱེད་པ། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་མ་དག་པ་གསུམ་དང་། རྟོགས་པ་འཕེལ་བས་རང་རྒྱུད་ཞི་བ། སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ། བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་དག་པ་གསུམ་རྣམས་སོ། །

རྩོད་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ། རྟོགས་པ་འཕེལ་བས་རང་རྒྱུད་ཞི་བ། སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ་པ། བསྟན་པ་སྐྱོང་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའོ། །

རྩོད་པའི་རྩ་བ་ཉེར་ལེན་བཞི། འདོད་པ། ལྟ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས། བདག་སྨྲ།

རྩོད་པར་མི་འདོད་ཐབ་སྟོད་ལྟ་བུ། ཐབ་ཏུ་འཛུགས་པའི་སྐད་ལྟ་བུའི་ཕྱུང་བཟེད་ཚད་ལས་འདས་ཤིང་ཆེ་བ།

རྩོད་པར་མཛེས་པའི་རྒྱན་བདུན། བཞིན་མདངས་གསལ་བ། ངག་སྙན་ཞིང་འཇམ་པ། ཕ་རོལ་དམའ་འབེབས་པའི་ཚིག་མདའ་མི་འཕེན་པ། ལུང་རིགས་གསལ་ལ་རྣོ་བ། སྙིང་ཞུམ་དང་ང་རྒྱལ་མེད་པ། རིགས་ལམ་འདོར་བའི་གཡོ་སྒྱུ་དང་ཆགས་སྡང་མེད་པ། རང་གཞན་གྱི་དོན་དང་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ།

རྩོད་ཞུ། རྩོད་གླེང་བྱུང་ནས་ཁྲིམས་སར་ཞུ་གཏུགས་བྱས་པ།

རྩོམ་པ། སྤྱིར་བཏང་འཆད་པ་དང་རྩོམ་པ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ཡོད་པ་དང་། རྩོམ་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། དེ་ལ་སྤྱིར་སྦྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚིགས་བཅད་དང་། ཚིག་ལྷུག བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མ་བཅས་རིགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱད་པར་བཅས་སྙན་ངག་གི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་ཤིང་། རྩོམ་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན། ༡. སྙན་ངག ༢. ལོ་རྒྱུས། ༣. སྒྲུང་། ༤. ཕྲིན་ཡིག ༥. གཞུང་འགྲེལ། ༦. མཆན་འགྲེལ། ༧. ཚིག་འགྲེལ། ༨. བསྡུས་དོན། ༩. ལེགས་བཤད། ༡༠. རྩོད་ཡིག ༡༡. དམྱད་གཏམ། ༡༢. དོགས་གཅོད། ༡༣. ཞུས་ལན། ༡༤. དབྱངས་ཡིག ༡༥. མགུར་དབྱངས་བཅས་གཙོ་ཆེའི་རིགས་དང་གཞན་ཡང་འབྲེལ་ཡིག ཆིངས་ཡིག ཚད་ཡིག གན་འཛིན། སྙན་ཞུ། ཟིན་བྲིས་སོགས་དེ་དག་ཚང་མར་རང་རང་གི་རྩོམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད། དཔེར་ན་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཐོག་མར་གླེང་གཞི་ནི་བཤད་བྱའི་མི་སྣའི་སྐྱེ་ཡུལ་གྱི་བཀོད་པ་དང་། ཕ་མའི་ལོ་རྒྱུས། མི་སྣ་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་ལོ་ཟླ་ཚེས་གྲངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་མ་ཤི་བར་གྱི་བྱ་བ་གཙོ་ཕལ་དང་དེའི་དུས་ཚོད། དུས་སྐབས་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་དང་གཏམ་བརྗོད། འབྲེལ་ཡོད་མི་སྣ་གཙོ་ཕལ་གྱི་གནས་ཚུལ། དུས་སྐབས་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་ཚུལ་དང་། འགྱུར་ལྡོག་སོགས་རྫུན་དང་རབ་བརྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁྱོག་བཤད་མ་བྱས་པར་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་གྱིས་འབྲི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་འཛིན་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་མེད་ན་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ལྡན་འབྲི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། སྒྲུང་ནི་དེ་འདྲ་མིན་པར་དེ་ཡི་འབྲི་བྱའི་ནང་དོན་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། འཚོ་བ་དེ་མཚོན་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་དང་། མི་སྣ། གཏམ་བརྗོད། བྱ་སྤྱོད། བསམ་བློའི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་རྩོམ་པ་པོས་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་རབ་བཏགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྲིན་ཡིག་མཚུངས་འབྲེལ་བཤད་དང་། བསྡུས་དོན། དོགས་དཔྱད།

དཔྱད་གཏམ་བཅས་རྣམས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚང་མ་སྐབས་དང་འཚམ་པར་བྱས་ཏེ་རྩོམ་ཡིག་གི་ནང་དུ་ཚང་བར་བཀོད་པའམ། འགྲེལ་བཤད་དང་། བསྡུས་དོན། དོགས་གཅོད། དཔྱད་གཏམ་བཅས་སོགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། འགྲེལ་བཤད་དང་བསྡུས་དོན་བྱུང་འབྲེལ་མ་བྱས་ན་ཀློག་པ་པོས་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ཏེ་སོ་སོར་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་ཤེས་ལ། ནང་དོན་ལ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། འགྲེལ་བཤད་ནི་སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད་དང་བྲལ་ཞིང་དགེ་མཚན་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། བསྡུས་དོན་ཡང་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ༡. བརྗོད་བྱའི་དོན་འདུས་པ། ༢. ཕྱི་དོན་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པ། ༣. བརྗོད་དོན་སྤྱི་སྤྱིའི་མཚམས་གསལ་པོར་ཕྱེ་ཐུབ་པ། ༤ ཚིག་གསལ་ཞིང་གོ་བདེ་བ། ༥. ཚིག་གི་བརྗོད་པ་བདེ་བ། ༦. ཚིག་རིང་པོ་མིན་པ། ༧. བློ་ལ་བཟུང་བདེ་བ། ༨. གཞུང་དོན་གོ་བ་ལ་ཕན་པ་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་ལས་ལྡོག་ན་སྐྱོན་མང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ》རྩ་བ་འགྲེལ་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་གཟིགས།

རྩོམ་པ་རིས་མི་རྣམས། བྱེད་རྩིས་བྱེད་མཁན་རིས་ལས་ཀ་དེ་སྒྲུབ་མི་ཐུབ།

རྩོམ་པ་བྱེད་ཆེ་སྐྲུན་གསུམ། ཤེས་རབ་དམན་པ། མང་དུ་ཐོས་པ་བྲལ་བ། ལེ་ལོ་སྤྱོད་ཡུག་སོགས།

རྩོམ་པའི་རྒྱུ་གསུམ། བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་། མཁས་པར་སྦྱང་པའི་ཤེས་རབ། ཡི་དམ་ལྷའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་བཅས་སོ། །

རྩོམ་གཞི། འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དུ་མ་ཚོགས་པའི་རགས་པ་བུམ་པ་དང་ཀ་བ་སོགས་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་ས་རྡུལ། ཆུ་རྡུལ། མེ་རྡུལ། རླུང་རྡུལ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མ་སྤྲད་པའི་རྡུལ་ཕྲན་ཡན་གར་བའི་སྐབས་ལ་ཆ་མེད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཚོགས་པ་ལས་རགས་པ་གྲུབ་དགོས་པས་རགས་པ་རྩོམ་བྱེད་དམ་རྩོམ་གཞིར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན།

རྩོལ་མེད་འགྲོ་དོན་བྱེད་པ། འབད་རྩོལ་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཐ་ན་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ཙམ་ཀྱང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ།

རྩོལ་མེད་རང་ལུགས་སྐྱོང་བ། རྣམ་རྟོག་ངན་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་བཟང་པོ་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མཐུད་དུ་འདུག་པ་སོགས་ཀྱི་འབད་རྩོལ་སྤོང་བ།

རྩ་མཆོག་གྲོང་། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་སྟེ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ས་ར་ནཱ་ཐའི་གྲུ་ཟན་ནས་ཀེ་ཀ་ལྟར་ལ་ཏེ་ཏུ་ཤིལ་དེ་པོ་ཊི་ཡ་བར་དང་དེ་ནས་སོ་ཊར(ཁྲང་འཁོར)ནས་ཀུ་ཤི་ན་ར་ལ་སླེབས། དེ་ནི་རྩ་མཆོག་གྲོང་ཡིན་ཅིང་དེང་སང་མིང་ལ་མ་ཐ་ཀུ་ཨར་ཟེར། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཡང་རྩ་མཆོག་གྲོང་སོགས་ཡོད་ཅིང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཨ་པ་ཀ་ནི་མཐན་དུ་ཡང་སྐུ་འཁྲུངས་པ། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ། སྐུ་མྱང་འདས་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཡུལ་གྱི་གཞན་མང་པོར་ཡང་ཡོད་མོད། སྟོན་པ་རང་ཉིད་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་གི་ངོར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ནི་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་འདི་ཉིད་འགྱུར་མེད་ཡིན་ནོ། །ལྷར་མས་བཞེངས་པའི་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ལེ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པོ་ཁ་བྲུའི་སྡོང་པོ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་སྐུ་གདུང་ཀུ་ཏ་ཀས་པན་ཏྲ་ན་ཏུ་བའི་མཆོད་རྟེན་དེ་སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་ཅིང་དེང་སང་གི་མིང་ལ་ར་མ་བྷར་ཞེས་ཟེར། དེ་གུང་གིས་དབུ་རྒྱན་བཅིངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་ལགས། རྩ་མཆོག་གྲོང་ནས་སོ་ཊར་ལས་གོ་རག་པུར་ལ་འགྲོ། གྲོང་ཁྱེར་དེའི་མཐའ་ན་གོ་རག་ན་ཐ་ཕན་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་གོ་རཀྵའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཟེར་ཅིང་། གྲུབ་ཆེན་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་པའི་ལུགས་དང་བསྲེས་ནས་འཛིན་པ་རྣ་བ་ལ་ཨ་སོང་ཆེན་པོ་བཏགས་པའི་སྤྱི་ཚན་དེ་དག་ཡིན་ཅིང་ད་དུང་ཀྱང་གྲུབ་ཆེན་དེའི་དོ་ཏ་ཡང་འདོན་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེར་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་བོད་དགོན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་གསལ།

རྩ་མཛིང་། གཉེན་ཏེ་འབྲེལ་གྱི་མིང་།

རྩ་གཉེར་ལས་ཁུངས། ལས་ཁུངས་འདི་དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྐབས་ཞོལ་དང་ནོར་གླིང་གི་ཚིབས་རར་གཟན་རྩྭ་མཁོ་འདོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་འདམ་རར་རྡོ་དམ་དང་། འདམ་རྩྭ་ཛ་འདྲེན་གྱིས་ནོར་གླིང་དང་ཞོལ་ཚིབས་ར་མདོ་སྒྲུག་གི་ཧྲ་རྡེལ་ཛེ་ཡོད་ལ་གཟན་རྩྭ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། རྗེས་སུ་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ཉ་རྡེལ་གུང་སའི་འཁོར་རིམ་འཕེལ་ལ་བརྟེན་འདམ་རྩྭ་མི་འདང་བས་ལྷ་ལ་ཏེ་སྨར་གྱི་ཟན་འཚོང་བའི་ས་ནས་རིན་འབབ་སྐེ་སེལ་ཕྲད་དེ་མཁོ་སྒྲུབ་བྱས་ཁུལ་གྱིས་ཚིབས་རར་ཁག་ལ་གཏོང་རྒྱུ། ཕར་བཀའ་བློན་བཞི་དང་། ལྷུང་སོ་ཅན། ཧོར་ཁང་ཡིག་གཙོས་གོང་མའི་གོ་གནས་རྒྱན་འཛུགས་ཡོད་པའི་དཔོན་རིགས་ཕྱུད་དེ་ཕྱིངས་སུས་ཀྱང་འདམ་རའི་འདམ་རྩྭ་འདྲེན་ཕྱུས་མི་ཆོག་ཅིང་། ཕྱིས་དཔོན་རིགས་དེ་དག་གི་འདམ་རྩྭ་འདྲེན་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཡང་མེད་པར་བཙས་ཐོབ་ཏེ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཁྲབ་འབྱོང་གཞིས་ཁག་ནས་དེབ་གསལ་འདམ་རའི་ཁུལ་མི་བསྐོངས་འགུགས་བྱེད་སྲོལ་དང་། གླ་དངུལ་བསྡུ་ལེན་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་གསར་པ་དར་བའི་བཀོད་འདོམས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་འཁན་དབང་ཡོད། ལས་ཁུངས་དེར་རྡོར་དམ་སྟེ་མོད་དྲུང་རིགས་སེར་སྐྱ་གཉིས་དང་། གཉེར་ཚོགས་ལག་བྱེད་ལྔ་བུར་སྒེར་བཙུགས་གཉེར་པ་གཉིས། ཇོ་འགོ་མི་དྲུག་བཅས་ཡོད།

རྩ་བྲན། རྩ་འདྲེན་མཁན་གྱི་མིང་།

རྩ་ལྡུམ། ཟ་མི་ཤྭན་པའི་རྩི་རིགས་ཚང་མར་ལྡུམ་པ་ཟེར།

རྩ་ཤིང་ཐང་གསུམ་གྱི་གསོ་སྨན་རིགས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། མང་ག་ཕུར། ཤུག་ཤིལ་ག་ཕུར། ཙན་དན་དཀར་དམར་གཉིས། ཨ་ག་རུ། ཤྲི་ཁང་། ཙུ་གང་། གུར་གུམ། ལུག་མྱིལ། ཛ་ཏི། ལི་ཤི། ཀ་ཀོ་ལ། སུག་སྨེལ། དོམ་མཁྲིས། ཞུ་ཟུ། ན་ག་ཕུ་ཤ། ན་ག་གེ་སར། པདྨ་གེ་སར། བི་ར་དཀར་ནག ལ་ལ་ཕུད། སོ་མ་ར་ཛ། ཐལ་ག་རྡོ་རྗེ། གསེར་གྱི་མེ་ཏོག གསེར་གྱི་ཕུར་མ། དུག་མོ་ཉུང་། རྒུན་འབྲུམ། ཀ་ཀ་སྦྲུར་ཙུ། བསེ་ཡབ། སེ་འབྲུ། ན་ལེ་ཤམ། པི་པི་ལིང་། སྨན་སྦྱ། སྒ་སྐྱ། ཙི་ཏྲ་ཀ ཤིང་ཚ། ག་ར་ལྷ། ཤིང་ཀུན། བྱི་ཏང་ག ཨ་རུ་ཙེ། གོ་ཡི་ལ། སྤོས་དཀར། ཀུ་ཀུལ། ཤེལ་ཏ། རྒྱ་ཚ། རྒྱམ་ཚ། ཐུ་སྦྲང་ཚ། ཁ་རུ་ཚ། ཙབ་རུ་ཚ། ར་ཚ། ཟལ་ཚ། མཛེ་ཚ། ཚ་ལ། ཨ་རུ་རྣམ་རྒྱལ། ཨ་རུ་བདུད་རྩི། ཨ་རུ་འཕེལ་བྱེད། ཨ་རུ་སྐེམ་པོ། ཨ་རུ་མཆུ་སྨྱུང་། ཨ་རུ་ནག་ཆུང་། བ་རུ་ར། སྐྱུ་རུ་ར། སྙིང་ཞོ་ཤ། མཁལ་མ་ཞོ་ཤ། གླ་གོར་ཞོ་ཤ། ཨ་འབྲས། སྲུ་འབྲས། འཇམ་འབྲས། འདྲ་གོ། མ་ནུ་པ་ཏྲ། སྤྲ་ར་སྦུ་ལ། མ་ནུ་ལེ་ཤིང་། མ་ནུ་ཤ་བྲུས། ཙ་ཀྲ། ཕུར་བ། ཤུ་དག་དཀར་ནག སུ་མེལ་སྐྱེ། སྤྲུམ་སྐྱེར་དཀར་སྨུག དཔའ་བོ་སེར་དཀར། དཔའ་རྟོད། བོང་ང་དཀར་དམར། ཤིང་མངར་སྐྱེ་ཐིས། གཏྲ་ཀ་རི། ག་ཤ། རྒྱ་ཏིག བལ་ཏིག བ་ཤ་ཀ བ་ལེ་ཀ ག་དུར། སྟབ་སེང་། སྤྲུན་ཤིང་། སྐྱེར་ཐིང་། སེ་རྒོད། སེང་ལྡེང་། སོ་སོ་ཆ། དན་རོག དན་འདྲ། ཤེ་ཁྲ། དོང་ག ཀ་བེད། དྲིག་ཏིག སྨྱུག་མོན་ཆ་རའོ། །

བརྩོན་འགྲུས། སེམས་དགེ་བའི་ཕྱོགས(བྱ་བ་བཟང་པོའི་ཕྱོགས)ལ་སྐྱོ་ངལ་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ངོ། །

བརྩོན་འགྲུས་གཉིས། གུས་སྦྱོར་དང་རྟག་སྦྱོར།

བརྩོན་པ་ལ་མ་གཡེལ་བ། འབད་བརྩོན་སློད་པ་མེད་པ།

བརྩོན་འབྱུང་བྱེད། འབད་བརྩོན་ཧུར་ཐག་བྱེད་པ།

གཙྭག གཙོག་པ།

བརྩེ་བ། བརྩེ་བ། སྙིང་བརྩེ་བ།

བསྩོགས། བསགས་པའི་དོན།

སྩང་གཞང་ཀྲུམ། ཤང་གཞང་ཀྲུམ། ཤང་ཉིན་དང······ གཞངས་ཉིན་ལ་མི་བ།

སྩང་མངན། འབྲུ་གཉེར་གྱི་མིང་།

སྩང་ག། ཉིན་ཤ་སྐྱེ་དེ་རིང་བཞས་ནས་དེ་རིང་ཟ་བའི་ཤའི··· མིང་ལ་གོ །

སྩལ་ཏེ། བཙུག་སྟེ།

སྩིང་། རྩིང་། ཟུབ་ཤལ་ཆེན་པོ།

སྩོད་པ། རྩོད་པ།

སྩོལ་བ། སྟེར་བ། སྩོད་པ།

ཚ

ཚ་ཁོ་དཔོན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ། ཁམས་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་ཚ་ཁོ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་སྟོད་དང་རྒྱུད་ཤེར་སྦྱངས་པའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་དང་། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ཡང་རྒྱལ་སྲས་འདིའི་དོན་དུ་ཡི་གེར་འགོད་པར་མཛད། རྒྱལ་སྲས་འདིས་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱིན་ནས་རྗེ་བླ་མའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་དགོན་སྡེ་མང་དུ་བཙུགས་ཏེ་ཧ་ཤུ་སྟོད་དུ་ད་ཚང་ལྷུན་འགྲུབ་གླིང་ཟེར་བའི་དགོན་པ་དང་། ཧ་ཤུའི་སྨད་ན་བ་མགོ་དགོན་པ། ཧ་ཤུའི་སྨད་ན་ཟུམ་མདོ་དགོན་པ། དབུ་དགེའི་ས་ཆར་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་ཟེར་བ་སོགས་པའི་དགོན་པ་མང་པོ་ཕྱག་བཏབ། མཚན་གཞན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་སྲས་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་ཡང་ཟེར།

ཚ་ནད་གནས་སྐབས་དབྱེ་བ་དྲུག མ་སྨིན་ཚ་བ། རྒྱས་པའི་ཚ་བ། སྟོངས་ཚད། གབ་ཚད། རྙིང་ཚད། རྙོགས་ཚད་དོ། །

ཚ་ནད་དབྱེ་བ་བདུན། རྟེན། དུས། ཞེས་པ། གནས། རྒྱུད། གནས་སྐབས། རིགས་སོ། །

ཚ་ནད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཞི། འགྲམས་ཚད། འཁྲུགས་ཚད། རིམས་ཚད། དུག་ཚད་དོ། །

ཚ་སྤྲུལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༨༠)ལོར་གཞིས་རྩེ་བདེ་ལེགས་རབ་བརྟན་པའི་ཁྱིམ་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། ཁོང་བྱིས་པའི་དུས་དཀའ་ཐུན་ཁྲི་པ་སེར་སྨད་ཚ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར་དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་སེ་རར་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ཁོང་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཐུགས་རིག་རྣོ་ཞིང་སྦྱོང་བརྩོན་འཛོམས་པས་དགུང་ལོ་དྲུག་ནས་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་གསན་བཞེས་དགུ་བཙུགས་ཏེ་སེར་སྨད་ཡེར་པ་ཁམས་ཚན་གྱི་དགེ་བཤེས་མིང་འདོགས་ལ་གོ་ཡིག་ཞུ་བ་ལས་མཚན་ཉིད་གསན་པ་དང་། སེར་བྱེས་ཐར་གཙང་དགེ་བཤེས་ཏར་ཆེན་ལས་ལུམ་རྟགས་དང་། ཚོ་ནེ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྙན་ངག་སོགས་གསན་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མཁས་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་སོགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པས་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔའི་ཐོག་ལྷ་རམས་པའི་དགེ་བཤེས་མཚན་བཏགས་བཞེས། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁ་ཤས་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྐར་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོར་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་དང་། ལོ་རྒྱུས། སྙན་ངག གསོ་རིག སྐར་རྩིས་སོགས་རིག་གནས་སྣ་ཚོགས་ལ་སྦྱོང་བརྩོན་གནང་བས་མཚན་དོན་མཐུན་པའི་མཁས་དབང་དུ་གྱུར། དེ་རྗེས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་ཁོང་ལ་བསྔགས་བརྗོད་གནང་ཐོག་ནང་དོན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་མཚན་ཞབས་གནང་ཕྱུར་ཀྭ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ···ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བསྐོང་འགྲུགས་གནང་ནས་མཚན···ཞབས་དང་སྐུ་སྐྱེར་ཚུང་ཡིག་གཅིག་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲོ་གཞག···མཛད་ཐོག་ཚ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་གནང་ནས་ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་བར་མཛད། ཕྱོགས་མཐུན་མཁས་དབང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ཞུས་དག་མཛད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་གངས···ལྗོངས་ཀུན་ཏུ་ཆེས་ཆེར་ཁྱབ་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་མི་རྫོགས་མཐའ་མེད་པར་གྱུར། བོད་ལ་སྤྱི་ལོ(༡༩༠༨)

ཧོའི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བཞུགས་སྐབས་རི་ཡིན་ཉེ་ཤེ་ཧྲོང་ཀན་ཧྲེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་མཁན་པོ་ཀོ་ཧྲུའི་ཨོ་ཤུ་ནི་ཞེར་བས་མཇལ་འཕྲུལ་ཁོང་གི་སྐུ་མཆེད་ཆུང་བ་ཏོ་ཡུ་ཨོ་ཀུ་ནི་ཞེར་བ་མཇལ་ཕྱག་ཞུ་པར་ཆེད་བཏང་གིས་མཇལ། ཧྲོང་ཀན་ཧྲེའི་ལྷ་ཁང་ནས་རྫོ་ཧྲོ་ཡོན་དགོན་པའི་ཕྱག་དཔེ་པོད་གསུམ་དང་། རི་ཡིན་ནང་མིན་ཀུ་ཞེར་བའི་ཆོས་ལུགས་སྔོག་མར་སྟོན་པ་པོ་མིང་རན་གྱིས་བྲིས་གནང་བའི་ལན་རྫོ་ཕ་ལན་ཞེས་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་དང་། དེ་མིན་དངོས་པོ་མང་པོ་ཕུལ་རྟོག་སྐྱིད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོང་བ་དང་། ལན་ཚུན་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་པ་གཏོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཞུས་པར་དྭ་ལའི་བླ་མ་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་ནས་ཐུགས་མོས་ཆེན་པོ་གནང་ནས་(ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་)ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་དཔེ་མང་པོ་གསོལ་རས་གནང་བ་མ་ཟད། རྗེས་སུ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་དཔེ་གནང་རྒྱུ་དང་། ཆོས་སློབ་ཕྱིར་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རི་ཡིན་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་། ལྕགས་ཕག(༡༩༡༡)ལོར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྔར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཞལ་བཞེས་གྲོལ་དོན་ལྟར་ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་རི་ཡིན་དུ་གཏོང་གནང་ཡོད་པའི་གདན་ཞུ་འབྱོར་བ་བཞིན་རི་ཡིན་ཕྱང་ས་སྐྱ་ཨའོ་ཀི་དང་མཉམ་དུ་ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་རི་ཡིན་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་ཐོག་ཨོ་ཏ་ཉི་ཤི་ཧྲོང་ཀན་ཧྲེའི་དགོན་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་མང་པོ་གནང་བས་རི་ཡིན་ནང་པའི་ཆོས་པ་ཚོས་ཁོང་ལ་དད་གུས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞུས་པ་དང་། རི་ཡིན་དུ་གདན་བཞུགས་ཡོང་བའི་རེ་བ་མང་པོ་ཞུས་མིང་རི་ཡིན་དུ་དྭ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཆེད་གཏོང་གནང་བའི་བོད་ཀྱི་བླ་ཆེན་དང་པོ་དེ་ཡིན་པས་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་ལོ་རྒྱུས་དེས་རི་ཡིན་དང་མཛའ་གྲོགས་ཤེས་རིག་གི་འབྲེལ་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་རི་ཡིན་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུ་རྒྱུའི་ནང་དོན་བཀའ་མངག་གནང་ཡོད་ཆེད་ཀྱང་སྐབས་དེར་སྤུཊ་ལེན་དང་རི་ཡིན་དབར་འཁལ་ཟླ་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དོན་ཕན་ཆེ་བརྙེ་གང་ཡང་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་རི་ཡིན་ནས་ཕྱུགས་ཕྱག་ཡོའི་གསར་བརྗེའི་སྐོར་ནང་གནས་ཡང་ཡང་ཞུས་པར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པས་དགྱེས་ཚོར་ཆེན་པོ་གནང་ཐོག་རྡོར་གླིང་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་བཞིན། རི་ཡིན་པ་སོན་མོ་ཀུ་ཉིས་ནང་ག་གཏོང་བྱས་པའི་རི་ཡིན་པ་ཀོ་ཀན་ཀུ་ཀུ(ཞིས་ཞུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ཞེར)དང་མཉམ་དུ་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་ཕེབས། (ཞུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ནི་རར་ཀུ་པ་ཡིན) དེ་ནས་ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་དྭ་ལའི་བླ་མ་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས། ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་རྡོ་རྗེ་གླིང་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་པའི་ལུ་ཐུན་དཔོན་རིགས་ཚོར་ཞི་གྲོལ་བཀའ་སློལ་གནང་བར་སྲིད་བློན་ཚང་གྲིམ་པ་དང་། ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེ། ལས་ཕྲ་རྩེ་མགྲོན་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་བཅས་གཏོང་གནང་གིས་ཞི་གྲོལ་བྱུང་མཚམས་ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེས་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་ཚབ་མཛད་འཁུར་བཞེས་ཏེ་ཞི་གྲོས་ཡིག་འཐན་གནང་། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་སར་ཕེབས་རྗེས་མཚན་ཞབས་དང་བཀའ་འགྱུར་ཞུས་དག་འཕྲོ་སྐྱོང་གནང་། རྗེས་སུ་སྐུ་བཅར་གཟིམས་དཔོན་མཁན་པོ་ཡང་གནང་སྐྱོང་ཡོད་ཅིང་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཛ་མས་ལྷ་ས་དགོན་གསེལ་ཤར་གྱི་ཁང་ཁོངས་སྨྲ་ར་རྩེ་ནང་ཚང་མ་གདན་འདྲགས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་ཀྱང་གནང་ཡོད། དེ་རྗེས་ཤུར་བུན་པ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་གནང་། དེ་རྗེས་སོ་ཤིན་ཏང་གི་ལྷ་ས་སྨྲིད་སྐྱོད་པའི་སློབ་གྲྭའི་བོད་ཡིག་དགེ་རྒན་གནང་བ་སོགས་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་ཕྱག་ལས་མང་པོ་གནང་ཡོད།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༩༥༡)ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་བོད་བསྐྱོད་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་ལྷ་སར་འབྱོར་རྗེས་རང་སོས་དང་གསར་བརྗེའི་ལས་ཀར་ཞུགས། ཐོག་མར་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་ཞབས་ཀྱང་གཞོན་པ་གནང་བ་དང་། སྐུ་ངོ་མས་སློབ་ཚན་བཟོ་ཁྲིད་མཛད། ཆུ་འབྲུག(༡༩༥༢)ལོར་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་གི་རྩོམ་ཞིབ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་འཛུགས་སྐབས། ཁོང་གིས་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས། སློག་པ་རོལ་ཏ་ཅང་དཀའ་བོ་བྱེད་པའི་གོ་བདེ་བའི་སུམ་རྟགས་ཀྱི་སློབ་དེབ་ཅིག(ཚ་སྨྱུལ་སུམ་རྟགས)ཅེས་པ་མཛད། གཞན་ཡང་པར་བསྐྲུན་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བའི་སློབ་དེབ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་སྐད། ཁོང་གིས་ད་དུང་ལྷ་སའི་ཟམ་ཞིམ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བའི་ཏུང་རྗེ་ཀུང་དང་། འཕོ་ཀྱང་གཞོན་པ་གཅིག་སྐྱུགས། བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་བོད་ཡིག་དགེ་རྒན་དང་། སློབ་གྲྭ་དེའི་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་རྩོམ་སྒྲིག་པ་གཅིག་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས། མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་ཁོང་གིས་བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་ཁང་གི་སྒྱུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ་གཞོན་པ་གནང་ཞིང་གསར་འགྱུར་སྦྱོང་བརྡར་འཛིན་གྲྭའི་བོད་ཡིག་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་འགན་གཅིག་རྒྱགས་ཀྱང་གནང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཕྱི་རྗེས་སུ་སྲིད་འཛིན་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་དང་། རྒྱལ་གཅེས་གཞོན་ནུ་མཐུན་གྲོགས་ཚོགས་པ་སོགས་ལ་སྐུ་ངོ་མས་སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་དང་དམིགས་སློབ་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་ཀྱང་འགོར་ཆེན་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཆེད་གཉེར་སློབ་གྲྭར་སློབ་ཁྲིད་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པ་མ་ཟད། ཟུར་ཁྲིད་ཀྱི་སློབ་མ་འབོར་ཆེན་ཞིག་གསོ་སྐྱོང་གནང་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ལས་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ལྷག་ཁྲིད་གནང་བ་དང་མཛད་བཟང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད། ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སློབ་གསོ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལོ་རབས་ལྔ་བཅུ་པའི་སྙན་ངག་མཁས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོར་ཁམས་བོད་གཞུང་ལམ་དང་། མཚོ་སྔོན་གཞུང་ལམ་ཐོག་མ་རྫུབ་འཁོར་ཤར་གཏོང་བྱུང་བར་རྟེན་འབྲེལ་མཆོད་ཕྱིར་བརྩམས་པའི(གཡུ་ཡི་སྐེ་རགས་གསེར་གྱི་ཟམ་པ)སོགས་དང་། ཤིང་ལུག(༡༩༥༥)ལོར་བརྩམས་པའི(མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཆོས་སྐལ་ཆེན་གཙོ་འཛིན་མའོ་ཀྲུའུ་ཞི་སྐུ་དྲུང་ལ་ལེན)ཞེས་པ་སོགས་སྙན་རྩོམ་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་བརྗོད་བྱེད་སྙན་འཇེབས་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། མདོར་ན་ཁོང་ནི་ཉེ་དུས་བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་མཁས་ཅན་དང་། ཆོས་ལུགས་མཁས་ཅན། སྙན་རྩོམ་མཁས་ཅན་བཅས་ཡིན། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༩༥༧)ལོའི་སྤྱི་ཟླ་༡༢པའི་ཚེས་༡ཉིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཚ་བ། ཟས་སམ་སྨན་ཆས་ཀྱི་མིང་།

ཚ་བ་མཐུབ། མཐུབ་ནི་འཐིབ་ཀྱི་བརྡ་རྙིང་སྟེ།(ཧྲུན་ཧྲོང་གཉེར་ཡིག་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཡིག་ཆ)ལས། བུད་མེད་བུ་བྱུང་བའི་རྗེས་ལས་ལྷུང་མེར་ཏེ་ཚ་བ་ཐུབ་ནས་ཁོང་སྐྲང་མིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཚ་བ་རིམས། རིམས་ཚད་ཀྱི་དོན།

ཚ་བ་གསུམ། སྨན་གྱི་ཚ་བ་གསུམ་སྟེ་སྒ་སྨ་སྐྱ་ན་ལྷག་དང་། པི་པི་ལིང་། ཕོ་བ་རིས་གསུམ།

ཚ་བའི་སྐྱི་ཚ་དྲུག དུག རྒྱས། འདྲིལ། མཁྲུགས། གྲིམས། མཁྲང་བའོ། །

ཚ་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད། ༡. ཡང་སོས། ༢. ཐིག་ནག ༣. བསྡུས་འཇོམས། ༤. ངུ་འབོད། ༥. ངུ་འབོད་ཆེན་པོ། ༦. ཚ་བ། ༧. རབ་ཏུ་ཚ་བ། ༨. མནར་མེད་རྣམས་སོ། །

ཚ་ཚ། (སཱཙྪ)ས་གཙང་མ་ལ་དཔར་བཏབ་པའི་མཆོད་རྟེན་དང་ལྷ་སྐུ།

ཚ་ཞག་གར་བབས། ལམ་བར་ཉིན་མོ་ཚ་ཐོག་དང་མཚན་མོ་ཞག་སྡོད་ལ་གནས་གང་དུ་སྐབས་ཁེལ་སར་སྡོད་པ།

ཚ་རོང་ཟླ་བཟང་དགྲ་འདུལ། ཚ་རོང་ཟླ་བཟང་དགྲ་འདུལ་ནི་འཕན་པོ་དཔལ་གླིང་ཤར་ཁ་སྐོར་གྲོང་ཚོའི་མདའ་བཞི་ཚང་ཞེས་སེར་ཕུར་ལྕོག་བླ་བྲང་གི་མི་སེར་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ནས་ཡིན་ཞིང་། ཁྱིམ་ཚང་ཁྲལ་འདུད་ཆེ་བས་ཁོང་དང་གཅུང་པོ་བསོད་ནམས་དཔལ་འདུས་གཉིས་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་དོག་བདེ་སྟོད་སོས་གཞིས(དེ་སྔ་ཕུར་ལྕོག་བླ་བྲང་གི་གཞིས་ཀ་ཡིན)སུ་ཞུགས་ཟེར་སྡོད་སྐབས་ཁྱུང་གིས་ར་ལུག་བསད་རྗེན་སྲོས་རྩོལ་གྱིས་ལྷ་སའི་སྒོ་ཐུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་

མཁར་ནག་གླིང་ཁེར་ངོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཇ་མོང་བདག་སྐྱོང་འགོ་པ་ཞིག་གི་ལར་བསྐྱོད་པ་བརྒྱུད་དེའི་ངོ……ཤེས་ཆེ་དུང་ཆེ་གཉེར་ཚང་བ་ཞིག་གི་གཡོག་པོར་སྡོད……སྐབས་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་དབྱིན་ཇིས་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་དུས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་ནག་ཡུལ་གྲུར་ཕེབས་སྐབས་རྗེ་དྲུང་དེ་ཆིབས་ཞབས་སུ་བསྐྱོད་ནས་བླ་བཟང་དགུ་འདུལ་གཡོག་ཏུ་ཡོད་པ་དེའི་གྲུང་ཤ་དོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཉེས་པོ་བྱུང་ནས་ཆིབས་ཞབས་སུ་ཞུད། ལྕགས་ཁྱི(༡༩༡༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས……པའི་ཆིབས་ཞབས་སུ་བསྐྱོད་དེ་ལྕགས་ཟམ་གྲུ་ཁར་ཡུ་ཏུ……རུན་དམག་གི་རྗེས་འདེད་ལ་འགོག་རྒོལ་བྱས་ནས་རྒྱབ……སྲུང་ཞུས་རྗེས་རྒྱ་གར་དུ་བསྐྱོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་གཟིགས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་གནང་སྐབས་སྲུན་བཙལ་གནམ་གང་ལགས……ཞེས་མིང་གྲགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་རིང་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་ལས་འགན་གཙོ་བོ་བཀའ་བློན་ཚ་རོང་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོར་བཀའ་མངགས་གནང་བ་བཞིན་བཀའ་བློན་ཚ་རོང་པས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་ཡུ་ཏུ་རུན་བར་ཞི་མཐུན་ཡོང་ཐབས་གནང་བ་དེ་མི་ཞུང་ཤས་ཀྱི་སྙིར་མ……བབས་རྐྱེན་གླིང་ཕྱོགས་སྔ་སོགས་བཙོག་མཐར་བཀའ་བློན་ཚ་རོང་པ་དང་དེའི་བུ་བཀའ་མགྲོན་གཉིས་དམར་གསོད་གཏང་སྐབས་ཚ་རོང་ཁྱིམ་ཚང་དུ་བུ་མོ་བཞི་དང་མནའ་མ་མ་གཏོགས་མེད་སྐབས་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་ཆ་སྤྲུལ་རིན་པོ……ཆེའི་ཞུས་ངོ་བཞིན་སྲུན་བསལ་གནམ་གང་སྙེར་ཚ་རོང……པའི་མག་པར་བཏང་ནས་མིང་དུང་ཞུས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བཀའ་བློན་དང་བོད་དམག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་མདའ་དཔོན……(དམག་སྤྱི)བྱས་ཏེ་དམག་ཁྲིམས་དམ་འཛོམས་ཆ་ནན……ཐལ་དྲག་པ་དང་། དམག་ཁྲིམས་ཐད་བཀའ་ཤག་གི……བཀའ་སློབ་མི་དགོས་པའི་སྐོར་སོགས་ལ་དམག་དཔོན་ཁག་ནས་གན་རྒྱ་བཞག་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་དམག་སྤྱི་ཕྱིར……འབེན་དང་། དེ་རྗེས་བཀའ་བློན་ཡང་གནས་དབྱུང་གིས་ཛ་སག་ཏུ་བཞུགས་མཐར་བོད་ཀྱི་གསེར་ཊམ་དང་། བོད་……དངུལ་སྒོར་སོགས། བལ་འབེལ་འཇམ་བཟོ་གྲྭ་སོགས་ཀྱི……འགན་འཁུར་བྱས་ཤོག་ཀྲམ་ཤར་གླིང་ཁ་ནས་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་བར་གྱི་ཆུ་ཡུར་དང་། ལྕགས་པོ་རིའི་སྟོ་ངོས་སུ་སྐྲོན……ལམ་ཚོགས་ཤིང་གི་དམིགས་སྐྱེ་ལྗང་ཤིང་གསར་འཛུགས། སྐོད་ལུང་ཁྲི་ཟམ་ལ་ཨར་འདམ་ཟམ་པ་གསར་བཟོ། རྒྱ……ཤུལ་རྫོང་སོང་ས་གནས་ཀྱི་འཕྲིང་ལམ་གཏོར་ནས་ལམ་ཆེན་བཟོ་བ་སོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ར་མ་སྒང་གི་རི་ཟུར་ནས་ལྷ་སའི་སྒྲིད་ཆུར་ཟམ་པ་འཛུགས་རྩིས་བྱས་ཀྱང་དོན་དེ་མ་འགྲུབ། ཚོང་གཉེར་ཤུགས་ཆེ་བྱས་ནས་རང་ཁྱིམ་འབྱོར་པ་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནི་བློ་རིག་གསལ་ལ་སྒྲོ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁྱིམ་ཚང་གི་བྱེད་སྒོ་དང་། ཁང……པའི་བཟོ་བཀོད་སོགས་ཀྱང་ཞིང་ཕྱིན་བདག་པོ་གཞན་ལས་ཕྱི་ལུགས་མམ་སྟོན་ཐོན་གྱི་རྣམ་པ་ཆེ་ཙམ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་བྱ(༡༩༥༩)ལོར་འདས།

ཚ་ལ་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། ཡུམ་བརྟན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་མགོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ལམ་མང་པོར་ཡུམ་བརྟན་རྒྱུད་ཀྱི་གདུང་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ནང་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ……བསྐྱར་དུ་དར་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྤྱི་ཞུ་སོགས་མངའ་བདག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་རྗེས་གཟེངས་སུ་ཐོན……པ་བཞག་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བས་ཁ་རག་སྦྱོང་གི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཡིན། རྗེ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས་མོང་གི་ལོ་ཁྱི་ཤུའི……སྐབས་ཙམ་ལ་པཎྜི་ཏ་པད་མ་གསང་བ་བོད་དུ་སྤྱན་སྐབས་ཞབས་ཕྱུགས་གྲོལ་ཐིག་སོགས་བསྒྱུར་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡང……མཛད་ཅེས་གསལ། ཚ་ལ་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་ཁྲི་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡབ་སྲས་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་མཛད་པ་དང་། དེབ་ཐེར་ལ་ལར་ཁོང་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་གཙང་གི……བཅུ་མཚོ་ཁམས་སུ་བསྐོང་བའི་བདག་རྐྱེན་མཛད་པར……གྲགས། 《བསྟན་རྩིས་ཀུན་བཏུས》ནང་བཙད་པོ་ཚ་ལ་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་བོད་མེ་གླང(༡༠༧༦)ལོའི་སྤྱི་ཟླ་འདིར་འདས་ཞེས་གསལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ལམ་མང་པོའི……ནང་ཡུམ་བརྟན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་རིམ་པར་བསྟན་པའི་ནང་ནས་བཙན་པོ་འདི་དང་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན་གྱི་མཛད་རྗེས་འཁོད་པ་ལས་གཞན་རྣམས་སྤྱི་ཙམ་རིམ་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡུམ་བརྟན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་རང་འཇོག་ཐུབ……མེད་པས་ཡིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སྲིད་ཕྱོགས་ཐད་ཡུམ……བརྟན་རྒྱུད་ཀྱིས་དབུས་གཙང་ས་ཆ་ཆེར་འཛིན་ཐུབ་པ……བྱུང་ཡོད།

ཚགས། གཙག་བུའམ་སྦྱིང་བ་དང་། ཚར་དུ་དངར་བའི་དོན།

ཚགས་པ། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་དངོས་རིགས་ལ་མཛེས་བྱེད་རྒྱུས་སྨྲས་སུ་ཚགས་རིས་རྒྱག་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་དེའི་ལག་རྩལ་མི་སྣ་ལ……ཚགས་པ་ཟེར། ཚགས་རྒྱག་སྟངས་ནི་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ༡. འཇམ་ཚགས་ནི་གཞི་འཇམ་ཤང་གི……སྟེང་དུ་རི་མོ་འབུར་ཐོན་མ་བྱས་པར་ཚགས་བརྒྱབ་པ་ལ……ཟེར་ཞིང་། ༢. འབུར་ཚགས་ནི། རི་མོ་མང་ཆེ་བ་འཇམ་ཚགས་ཡིན་ཀྱང་གལ་ཆེ་བའི་རི་མོ་རྣམས་འབུར་དུ་ཐོན……པར་བྱས་པ་གཅིག་དང་། རི་མོ་ཡོངས་རྫོགས་འབུར་ཐོན་བྱས་པ་གཉིས་ཡོད། ༣. གཏེར་ཚགས་ནི། གཞི་ལྕགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐོག་མར་འཇམ་ཚགས་ཀྱིས་རི་མོ་གཏོད་རྗེས་དེའི་སྟེང་དུ་ལྕགས་ཟ་བྱུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་བྱུགས་ན་རི……མོའི་ཤུལ་ཡོད་ཚད་ཀོང་ཀོང་ཆགས་འགྲོ་བ་དང་། དེའི……ཀོང་ཀོང་གི་ནང་དུ་དངུལ་ཆུ་དང་གསེར་བླུགས་ན་གསེར་ཚགས་དང་དངུལ་ཚགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་རེད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་པོ་ལ་མཆོད་རྟེན་ཁྲུལ་ནས་ལག་རྟགས་སུ་ཕུལ་བའི་ཁྲབ་དང་རྨོག་ཁག་གཅིག་ནི་ལྕགས་གཏེར་ཚགས་སྲུས་ལེགས་ཤ་སྟག་དང་། དེ་རིགས་ཀྱི་རྟ་སྒ་དང་། གྲི་ཤུབས་ཀུང་མདོང་རྒྱ་ཡོད་སྐད་འདུག ལྕགས་ལ་གསེར་དང་དངུལ་གྱིས་གཏེར་ཚགས་རྒྱག་པའི་ལག་རྩལ་མཐོ་ཤོས་ནི་དེ་པོ་ཏ་ལའི་ལྷ་ཁང་ཁག་གི་སྒོ་འཕོར་དང་སྒོ་ཤན་ཁག་གཅིག་ནི་ལྕགས་གཏེར་ཚགས་མ་དང་། ལག་གཅིག་འབུར་ཚགས་དཀྲོལ་མ་ཡི……ནང་གཉིས་ལྡན་བྱས་པ་སྦྲུས་ལེགས་ཤ་སྟག་ཡོད་པ་དེ་རེད། སྐབས་དེར་ཚགས་ལ་རིམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་རིམ་པ་དང་པོ་དབུ་མཛད(དངོས་གྲུབ)མི་གཅིག རིམ་པ་གཉིས་པ……ཕྱིངས་གྲུབ་ལ(ར་སྐྱིད་ཐོར་བུ་སོགས)བརྒྱ་དང་དྲི་ཤུ་རྩ……བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད།

ཚགས་སུ་རྫོད་པ། གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དུས་ཐོག་ཏུ……སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་པ།

ཚངས་སྐུད། ཕྱག་མཆོད་ནས་མཆན་ཁུང་གཡས་གཡོན་དུ……བསྡོལ་མར་བཅིངས་པའི་སྲུང་སྐུད། །

ཚངས་པ་དུང་གི་ཐོར་ཚུགས་ཅན། གཉམ་གྱི་ཚངས……པ་དུང་ཐོད་ཅན་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །

ཚངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན། འདི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྙེན་གསོལ་བྱེད་པའི་སྲུང་མ་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ། གནས་པའི་དགོན་པ་ལ་མོར(ལྷ་ས་ཁྲིན་གོན་ཆུས་སྤྲུག་རྩེ་ཚོང……ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ལ་མོ་དགོན་པ)ཡོད་པས་མོངས་གྲགས་སུ་ལ་མོ་ཚངས་པ་ཡང་ཟེར་ཞིང་། སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ལ་ཐོད་ཀྱི་ཞ་མོ་གྱོན་པའི་རྩེར་དུང་དཀར་གྱི་ཏོག་ཡོད་པས་དུང་གི……ཐོར་ཚུགས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དུག་པོར……གྲོལ་པའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་རྒྱལ་ཆེན་དགེ་ཁྲབ་པ་ཞེས་གསང་ཕུ་དགོན་པའི་གནས་སྲུང་གཙོ་བོ་ཡིན། །

ཚངས་པ་རྒྱང་གནོན། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལྷ་ཁང་འདི་བལ་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་འདུ་བའི་ཀང་མཐིལ་གཡོན་པ་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

ཚངས་པའི་ཀང་ཏི་ཀྲུང་བཙུར་པ། རབ་བྱུང(མེ……ཡོས་༡) ཐམ་བྱུང(ས་འབྲུག་༡) དཀར་པོ(ས་སྦྲུལ་༢)

དང་། རབ་སྒྲོས(ལྕགས་རྟ༧) སྨིལ་བདག(ལྕགས་ལུག༦) ཨང་གི་ར(ཆུ་སྤྲེལ༥) དཔལ་གདོང(ཆུ་བྱ༤) དངོས་པོ(ཤིང་ཁྱི༣) ན་ཚོད་ལྡན(ཤིང་ཕག༢) འཛིན་བྱེད(མེ་བྱི༡) དཔང་ཕྱུག(མེ་གླང༠) འབྲུ་མང་པོ(ས་སྟག༢) སྲོལ་ལྡན(ས་ཡོས༤) རྣམ་གནོན(ལྕགས་འབྲུག༦) ཀླུ་མཆོག(ལྕགས་སྦྲུལ༥)དང་། སྣ་ཚོགས(ཆུ་རྟ༥) ཉི་མ(ཆུ་ལུག༣) ཉི་སྒྲོལ་བྱེད(ཤིང་སྤྲེལ༢) ས་སྐྱོང(ཤིང་བྱ༡) མི་ཟད(མེ་ཁྱི༠) ཐམས་ཅད་འདུལ(མེ་ཕག༢) ཀུན་འཛིན(ས་བྱི༤) འགལ་བ(ས་གླང༦) རྣམ་འགྱུར(ལྕགས་སྟག༥)དང་། ཁོང་ཁྲོ(ལྕགས་ཡོས༥) དཀའ་བ(ཆུ་འབྲུག༣) རྣམ་རྒྱལ(ཆུ་སྦྲུལ༢) རྒྱལ་བ(ཤིང་རྟ༡) མྱོས་བྱེད(ཤིང་ལུག༠) གདོང་ངན(མེ་སྤྲེལ༢)དང་། གསེར་འཕྱང(མེ་བྱ༤) རྣམ་འཕྱང(ས་ཁྱི༦) སྒྱུར་བྱེད(ས་ཕག༥)དང་། ཀུན་ལྡན(ལྕགས་བྱི༥) འཕར་བ(ལྕགས་གླང༣) དགེ་བྱེད(ཆུ་སྟག༢)དང་། མཛེས་བྱེད(ཆུ་ཡོས༡) ཁྲོ་མོ(ཤིང་འབྲུག༠) སྣ་ཚོགས་དབྱིག(ཤིང་སྦྲུལ༢) ཐིལ་གནོན(མེ་རྟ༤) ཐེའུ(མེ་ལུག༦) ཕུར་བུ(ས་སྤྲེལ༥)དང་། ཞི་བ(ས་བྱ༥) ཐུན་མོང(ལྕགས་ཁྱི༣) འགལ་བྱེད(ལྕགས་ཕག༢)དང་། ཡོངས་འཛིན(ཆུ་བྱི༡) བག་མེད(ཆུ་གླང༠) ཀུན་དགའ(ཤིང་སྟག༢)དང་། སྲིན་བུ(ཤིང་ཡོས༤) མེ(མེ་འབྲུག༦)དང་། དམར་སེར་ཅན(མེ་སྦྲུལ༥) དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉ(ས་རྟ༥) དོན་གྲུབ(ས་ལུག༣) དྲག་པོ(ལྕགས་སྤྲེལ༢) བློ་ངན(ལྕགས་བྱ༡) རྔ་ཆེན(ཆུ་ཁྱི༠) ཁྲག་སྐྱུགས་པ(ཆུ་ཕག༢) སྨིག་དམར(ཤིང་བྱི༤) ཁྲོ་བོ(ཤིང་གླང༦) ཟད་པ(མེ་སྟག༥) ཞེས་ཚིག་རྐང་རེ་ལ་གསུམ་རེ། ཚངས་པའི་རྐང་པ་ཉི་ཤུར་བསྒྱུར་སྣང་ངོ་། །

ཚངས་པའི་གནས་བཞི། ཚད་མེད་བཞི་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་ཚད་མེད་བཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

ཚངས་པའི་བློ་དང་ལྡན་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་ལྷ་ཆེན་ཚངས་པའི་བློ་གྲོས་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་པ་ཅན་གྱི་གན་གྲུས་སྙན་པོ་མཁར་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་འགྲན་བཟོད་པ་མང་པོ་བྱུང་སྤྱོད་བ་དེ་ཚོར་ཟེར།

ཚངས་སྤྱོད། སྤྱོད་པ་གཙང་མ།

ཚངས་སྤྱོད་བསྲུང་། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ལེན་པ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ལ། སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། ལོག་གཡེམ། རྫུན་སྨྲ་བ། ཆང་འཐུང་བ་བཅས་སྤང་བྱ་ལྔ་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ་དགེ་བསྙེན་ནམ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བསྲུང་བ་ཟེར།

ཚངས་དབང་། ཚངས་པ་ཟེར་བ་ལྷ་ཞིག་གི་མིང་། འདི་ལ་ཞལ་གསུམ་པ་དང་། གཅིག་པ། བཞི་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཞལ་བཞི་པ་ལ་ཚངས་པའི་དབང་པོ་ཟེར། འདི་རིག་གནས་པ་ཚོའི་བཤད་སྲོལ་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཡི་གེ་ཐོག་མར་བཟོ་མཁན་ཡིན་པས། ཚངས་པ་ལ་སྐྱེ་རྒུའི་བདག་པོ་ཟེར་ཞེས་འདོད།

ཚངས་དབྱངས་དྲུག་ཅུ། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སྟེ། འདི་སྐོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི«འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་འགྲེལ»ནང་ན་གསལ།

ཚད་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན། དེ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བཅས་བརྒྱད་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནས་ཐལ་འགྱུར་བའི་བར་མི་མཐུན།

ཚད་སྙིང་། ཚ་བའི་ནད་སྙིང་པ། (ཙ)

ཚད་ཐུབ་ཀྱི་གཞུང་། ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་གཞུང་། དེ་ཡང་ཚད་མར་གཟུང་འོས་པའི་གཞུང་།

ཚད་པ། ཚ་བ་སྟེ་ཚ་རྫོད་ཀྱི་ངར་ཤུགས་སམ་ཚ་བའི་ནད།

ཚད་འབྲས། མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་ན། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཟེར་བ། རང་འཛིན་ཚད་མའི་ཡུལ་ནི་གཞལ་བྱ། རང་འཛིན་ཚད་མས་ཡུལ་དེ་ལ་གསར་དུ་སླུ་བ་མེད་པ་ནི་ཚད་མ། རང་འཛིན་ཚད་མས་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ།

ཚད་མ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ནས་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་བཞེད་དོ། །

ཚད་མ་གཉིས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས།

ཚད་མ་སྡེ་བདུན། ཕར་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྒྱས་པ«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ» འབྲིང་པོ«ཚད་མ་རྣམ་ངེས» བསྡུས་པ«ཚད་མ་རིགས་ཐིགས»ཏེ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ» «འབྲེལ་པ་བརྟག་པ» «རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ» «རྩོད་པའི་རིགས་པ»སྟེ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བཅས་སོ། །

ཚད་མ་བཞི། མངོན་སུམ་ཚད་མ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ། ལུང་ཚད་མ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་སྟེ་བཞི།

ཚད་མ་རིག་པ། ཕྱིར་བཏང་ལ་ཚད་མའི་དོན་ནི་སླུ་བ་མེད་པའམ་མི་བསླུ་བ་སྟེ་རང་གིས་རྟོགས་བྱའི་དོན་དངོས་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞལ་བྱའི་གྲངས་དང་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་ཚད་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་དང་། ཡང་ན་རྒྱུ་མཚན་དང་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་པའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། བསམ་བློ་གང་ཞིག་ཚད་མ་ཡིན་མིན་དེ་ཡང་བསམ་བློ་དེས་དངོས་འཛིན་བྱས་པའི་དོན་དེ་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་མཐུན་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པ་ཡིན། ཕྱིར་བཏང་ཚད་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་སྒྲ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་ན་རྟོག་གེའི་རིག་པ་ལ་ཡང་གོ་ཆོག་པ་ལྟར། རྟོག་གེའི་རིག་པ་ནི་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྔོན་ནས་དྲང་སྲོང་ལྟའི་བླ་མ་ཞེས་པས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་མེད་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མར་བརྩམས་ཤིང་། དེ་མཇུག་ནས་དྲང་སྲོང་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་པས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས། དེ་ནས་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་འདུས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་གར་དུ་དར་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་མང་པོས་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྐོར་བསྟན། རྗེས་སུ་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོ་ཙམ་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་རང་ལས་མཁས་པ་བཞིའི་ནང་ཚན་ཚད་མ་ལ་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཐོག་མར«དམིགས་པ་བརྟག་པ»དང«སེལ་བར་བརྟག་པ»སོགས་བསྟན་བཅོས་ཐོར་བུ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་མཛད། རྗེས་སུ་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གི་བརྗོད་དོན་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པར་བཞེད་ནས«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས»མཛད། འདི་ལ་ལེའུ་དྲུག་སྟེ། མངོན་སུམ་ལེའུ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ། དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་བརྟག་པའི་ལེའུ། གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་ལེའུ། ལྟག་ཆོད་བརྟག་པའི་ལེའུ་བཅས་དྲུག་ཡོད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེའི་དྲུང་དུ«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས»ཚར་གསུམ་གསན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་གནང་བ་ཐོབ་པ་ལྟར«ཚད་མ་སྡེ་བདུན»བརྩམས་པར་མཛད་ཅིང་། «ཚད་མ་སྡེ་བདུན»ནི་གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ(རྒྱས་པར་སྟོན་པ«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ» འབྲིང་དུ་སྟོན་པ«ཚད་མ་རྣམ་ངེས» བསྡུས་ནས་སྟོན་པ«ཚད་མ་རིགས་ཐིགས»བཅས)དང་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན

བཙོས་བཞི(རང་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་པ༑ གཏན་ཚིགས་རིགས་པ)དང་། ཕྱག་ཆོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ(འགྲེལ་བ་བཏག་པ) གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་པ(རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ)དང(རྩོད་པའི་རིགས་པ)གཉིས་བཅས་ཡིན)བཅས་བཞི་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་ནས(ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ)ལ་ལེའུ་བཞི་སྟེ། རང་དོན་ལེའུ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། མངོན་སུམ་ལེའུ། གཞན་དོན་ལེའུ་བཅས་ཡོད། (ཚད་མ་རྣམ་ངེས)ལ་ལེའུ་གསུམ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལེའུ། རང་དོན་ལེའུ། གཞན་དོན་ལེའུ་བཅས་ཡིན། (ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ)ལ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་དང་། ཤཱཀྱ་བློ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡོད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས(ཚད་མ་སྡེ་བདུན)ཀ་ལ་འགྲེལ་པ་ཡོད་ལ། རྒྱན་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས(ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ)ལ་འགྲེལ་པ་མཛད། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས(ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ཆེན་མོ) (རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སློབ་མ་ལ་ཕན་པ)སོགས་ཚད་མའི་གཞུང་མང་པོ་ཡོད། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི་ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཨཱ་ཙཱ་རྱ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས(ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ)ཐོག་མར་བསྒྱུར། ཕྱིས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཏུ་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས(ཚད་མ་སྡེ་བདུན)བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། (ཚད་མ་རྣམ་ངེས)ལ་འགྲེལ་བཤད་མཛད། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས(ཚད་མ་རིགས་གཏེར)འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་མཛད། གཞན་ཡང་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡག་རོང་པ། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན། འུ་ཡུག་པ་རིགས་པའི་སེང་གེ། ཞ་དམར་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། པཎ་ཆེན་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར། ཤ་ཆུང་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ཐུ་ཡའི་བླ་མ་སྐྱོ་ཕྱིང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ། བྱང་ཆེན་ལེགས་པ་བཟང་པོ། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས། ཐོས་བསམ་གླིང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ཐོག་པ་ཡངས་རྒྱས་དཔལ་རིན། བྱང་རྟོན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འཁོར་དཔལ་བཟང་། རྟ་ནག་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་། ཐོས་བསམ་གླིང་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན། ཀ་བཞི་འཛིན་པ་དགེ་འདུན་བསམ་གྲུབ། ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་པ་དར་བཟང་། ཁྲི་སྨོན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ། གངས་ཅན་སྐྱབས་ལྡན་འོད་ཟེར། པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་ཆོས་མཆོག གངས་ཅན་ཆོས་སྨྲ་དཔལ་འབྱོར། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཕྱུས་པ་བློ་གྲོས་སེང་གེ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པ་སོགས་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོས་མཛད་པ་ཡོད།

ཚད་མ་གསུམ། མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཚད་མ་སྟེ་གསུམ།

ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གཅིག་བུ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ནོ། །

ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་གསུམ། མ་རྟོགས། ལོག་རྟོགས། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་གསུམ།

ཚད་མའི་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད། མངོན་སུམ་ཡང་དག མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། རྗེས་དཔག་ཡང་དག རྗེས་དཔག་ལྟར་སྣང་། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་། སུན་འབྱིན་ཡང་དག སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ངོ་། །

ཚད་མའི་ཕྱ་དཀྲ། རྒྱ་གར་སྐད་དེ་ཀུན་གསལ་ལམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་དང་། ཡང་ན་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་མི་སློང་ཞེས་པའི་དོན།

ཚད་མིན་གྱི་བློ། རང་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བློ། དཔྱད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ། ཡིད་དཔྱོད། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་དང་ལྔ།

ཚད་མིན་ཤེས་པ་ལྔ། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ཚད་མེད་བཞི། བྱམས་པ་ཚད་མེད་དང་སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད། དགའ་བ་ཚད་མེད། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་སྟེ་དེ་བཞི་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་བཞི་ནི་ཚེ་འདིར་བདེ་བ་མཆོག་ལ་གནས་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཚད་མེད་འཛིན་ཅིང་འཕེལ་བ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བསམ་པ་བརྟན་པ། སེམས་ཅན་དོན་ཕྱིར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་ལེན་པ།

ཚན་པོ་ཆེ། གདོས་ཆེན་པོའམ་འཕོར་ཆེན་པོའི་དོན།

ཚན་པོ་ཆེའི་སྟོབས། མི་དགུས་མ་བཏུབ། ལྷ་བཅུའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། སྣར་གྱུད་སྟོབས་པོ་ཆེར་གྲགས་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་ཟེར།

ཚམ་ཛམ། འཇིགས་སུ་རུང་བའམ། ཟིལ་ཛམ་ཆེ་བ།

ཚའོ་ཚའོ། (曹操)(སྤྱི་ལོ་155(ནས་220)སན་གོ(三国)སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་དོན་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྙན་ངག་མཁས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁོང་ནི་ཚའོ་སུང(曹嵩)གི་བུ་ཡིན་ཞིང་། དཔོན་རྐང་བྱེད་སྐབས། གོང་མ་ཏན་ལིང་ཏིའི(汉灵帝)སྐབས་མགོ་དཀྲིས་སེར་པོའི་ཁྲིན་ལངས(黄巾起义)བྱུང་བར་དྲག་གནོན་བྱས། སྤྱི་ལོ་200ལོར། ཡོན་ཧྲོའོ་དང་ཚའོ་ཚའོ་གཉིས་ཀོན་ཏུའོ་ས་ཁུལ(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀྲུང་ཀྲེ་རྫོང་གི་བྱང་ཤར)དུ་ཀྲུང་ཡོན་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་འཐོབ་རེས་བྱེད་པའི་ཐག་གཅོད་དམག་འཐབ་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་དམག་དོན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་དང་དངོས་ཤུགས་ཐད་ཚའོ་ཚའོ་དམག་དཔུང་དེ་ཡོན་ཧྲོའོ་དམག་དཔུང་ལས་ཞན་པ་ཡོད་ཀྱང་། དམག་དཔུང་གི་ཁྲིམ་ལམ་དམ་པོ་དང་། ནང་ཁུལ་གཅིག་སྒྲིལ་ཡོད་པ། དམག་འཐབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཧྲོའོ་དམག་དཔུང་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཞན་ས་ཡོད་པ་དེ་ཚའོ་ཚའོ་གིས་ཞིབ་ཏུ་སྙད་ནས་དམག་དཔུང་ཧྲག་སྒྲུག་གིས་ཕར་རྒོལ་བྱས་ཏེ་ཡོན་ཧྲོའོ་གཙོ་ཤུགས་དམག་མི་ཆེས་བཏང་ཞིང་། ཀྲུང་ཡོན་ས་ཁུལ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་ཚུགས། ཀོན་ཏུའོ་དམག་འཐབ་མཇུག་སྒྲིལ་ནས་མི་རིང་བར་ཡོན་ཧྲོའོ་ཤི་བ་དང་ནང་ཁུལ་འཁྲུག་པ་ཡོད་པ་བེད་སྤྱད་དེ་ཡོན་ཧྲོའོའི་དམག་དཔུང་གི་ལྷག་འཕྲོ་གཏོར་ནས་རྨ་ཆུའི་བྱང་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་གཅིག་གྱུར་བྱས། སྤྱི་ལོ་208ལོར་ཚའོ་ཚའོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྣེ་འཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་རྨ་ཆུའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་དམག་འཐབ་བྱས་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ཅིང་ཀྲོའུ་ས་ཁུལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་ལིའུ་པེ་དམག་དཔུང་དང་། ཅིའང་ཏུང་ས་ཁུལ(འབྲི་ཆུ་སྨད་རྒྱུད)དུ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་སུན་ཆོན་དམག་དཔུང་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཚའོ་ཚའོ་དམག་དཔུང་ལ་འགོག་རྒོལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་། འབྲི་ཆུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་པེའི་ས་ཁུལ(དེང་སང་ཧུ་པེ་ཞིང་ཆེན་ཅེའུ་ཡུས་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས)དུ་ཡུན་རིང་དམག་འཐབ་བྱས་མཐར། ཚའོ་ཚའོ་དམག་དཔུང་ལ་ཕོག་ཀུན་ཆེན་པོ་ཕོག་སྟེ། རང་གནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། སྤྱི་ལོ་220ལོར་ཚའོ་ཚའོ་འདས་ནས་དེའི་བུ་ཚའོ་ཕི་ཟེར་བས་གོང་མ་ཏན་ཤན་ཏིའི་གོ་གནས་བཤལ་ནས་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཝེའི་ཝེན་ཏི་ཟེར་ཞིང་། དུས་མིང་ནི་ཚའོ་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཝེའི་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཐོག་མར་ཧོ་ནན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སུ་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོའོ་ཡང་དུ་གནས་སྤོས་བྱས། སྤྱི་ལོ་221ལོར་ལེའུ་པེས་ཅེང་ཏུའུ་ས་ཁུལ་དང་ཁྲིན་ཏུའུ་གྲོང་ཁྱེར་བཟུང་ནས་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཀྲའོ་ལེན་ཏི་ཟེར་ཞིང་། དུས་མིང་ནི་ཡེའུ་ཡིན་པ་དང་། མིང་ངོ་མ་ལ་ལེའུ་ཕེ་ཟེར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ཧྲུའུ(ཧན) རྒྱལ་ས་ནི་དེང་སང་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་ཏུའུ་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་ཀྲའོ་ལེས་ཏི་ལེའུ་པེ་དང་ཧོའོ་ཀྲུའུ་ལེའུ་ཧན་མི་རབས་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་

གྱིས་ལོ༦༦རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར། སྤྱི་ལོ༢༦༢ལོར་ལྷའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྣོན་པོ་སེ་མ་ཡན་གྱིས་གཏོར། སྤྱི་ལོ༢༢༦ལོར་ཨུ་རུན་ལ་ཁྲུལ་གྱི་ས་བདག་དབང་མེད་ཅན་ཕུན་རིང་གི་བུ་ཕུན་ཚོན་གྱིས་འཕྲི་ཆུ་སྐད་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁྲུལ་བཟུང་ནས་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཕྱུ་དྲ་རྗེ་ཟེར་ཞིང་རུས་མིང་ནི་ཕུན་ཡིན་པ་དང་། མིང་ཚིག་མ་ཡ་ཕུན་ཚོན་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཅན་ཡེ(དེང་སང་གི་ནན་ཅིན)ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཕུ་ཟེར། རྒྱལ་རབས་འདི་ལ་གོང་མ་མི་ཐོག་བཞི་བྱུང་བ། ༡.ཕྱུ་དྲ་རྗེ་ཕུན་ཚོན། ༢.ཕུ་ཀུང་ཅི་ཡང་ཕུན་སྐྱིའང་། ༣.ཕུ་ཅེང་རྗེ་ཕུན་ཤིའུ། ༤.ཕུ་ཧྲུ་རྗེ་ཕུན་ཏའོ་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ༣༥༡ནས༣༩༠བར་ལོ༤༤རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། མཐར་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཅིན་ཝུ་ཏིས་སྤྱི་ལོ༢༨༠ལོར་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་མངགས་ནས་ཕུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆུ་ཐོག་གི་གཙོ་ཤུགས་དམག་དཔུང་གཏོར་བརླག་བཏང་སྟེ་ཕུ་རྒྱལ་ཁབ་ཆ་མེད་བཏང་། ཚའོ་ཚའོ་རུས་རྒྱུད་ཀྱིས་གོང་མ་བྱས་པའི་ཝེའི་རྒྱལ་རབས་དང་། ལིའུ་པེ་རུས་བརྒྱུད་ཀྱིས་གོང་མ་བྱས་པའི་ཧྲུའུ་རྒྱལ་རབས། ཕུན་ཆེན་རུས་རྒྱུད་ཀྱིས་གོང་མ་བྱས་པའི་ཝུ་རྒྱལ་རབས་བཅས་གསུམ་པོ་འདིར་སོ་སྒྲུས་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་ཟེར། ལྷའི་རྒྱལ་རབས་འདི་ལ་སྔ་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་ལྔ་བྱུང་བ། ༡.ལྷའི་ལེན་རྗེ་ཚའོ་ཕི། ༢.ལྷའི་མིང་རྗེ་ཚའོ་རུའི། ༣.ལྷའི་ཆི་ཡང་ཚའོ་ཧྥང་། ༤.ལྷའི་ཀའོ་ཀུའི་ཤང་ཀུང་མའོ། ༥.ལྷའི་ཡོན་རྗེ་ཚའོ་ཧྲོན་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ༢༢༠ནས༢༦༥བར་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ལྷའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ནི། དཔོན་རྒྱུད་སྟག་པོ་ཚང་གིས་བཙུགས་པའི་སྲིད་དབང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས(ཏུང་ཧན)ཀྱི་གོང་མ་བཞི་པ་ཧན་ཧའོ་རྗེས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ནས་གོང་མ་བཅུ་བཞི་པ་ཧན་ཤན་རྗེས་པར་གོང་མ་བཅུ་གཅིག་རིང་གི་སྲིད་དབང་ནི་གོང་མ་མིང་ཙམ་ཞིག་ལས་དོན་དངོས་སུ་གོང་མའི་བཙུན་མོའི་གཉེན་འབྲེལ་དང་། ཕུག་རུམ་པ། དཔོན་རྒྱུད་ཕྲུག་པོ་ཚང་བཅས་ཕན་ཚུན་སྲིད་དབང་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཡང་ཡང་བྱུས་པ་བརྒྱུད་མཐར་དཔོན་རྒྱུད་ཕྲུག་པོ་ཚང་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ་བཙུགས་པའི་སྲིད་དབང་ནི་ལྷའི་རྒྱལ་རབས་ཡིན་ཞིང་། ལྷའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ལྷའི་ལེན་རྗེས་རང་ཉིད་ཀྱི་པོ་ཕྲང་མཛེས་པོ་དང་། སྐྱིད་ཚལ་མང་པོ་གསར་རྒྱག་དང་། མང་ཚོགས་ནང་གི་བུ་མོ་མཛེས་མ་ཕྲོགས་པ། བག་མེད་རྒྱས་སྤྲོས་བྱས་པ་སོགས་མང་ཚོགས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་མནར་བ་དང་ཆབས་ཅིག ཚའོ་ཚའོ་རུས་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་འཛིན་པའི་ལྷའི་རྒྱལ་རབས་དེ་ཉམས་རྒུད་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས། གོང་མ་ལྷའི་མེན་རྗེ་རང་ཉིད་སྤྱི་ལོ༢༣༩ལོར་གྲོངས་རྗེས་ལྷའི་མིང་དེ་ཚའོ་ཧྥང་གོང་མར་བསྐོས་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཀྱང་ལོ་བདུན་ལས་མ་སོང་བར་འདས་ཤིང་། ཚོ་མས་འཆི་ཁར་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚའོ་ཧྲུའང་དང་། སྐབས་དེར་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་བློན་ཆེན་སི་མ་དཱི་གཉིས་ལས་རོགས་སུ་མངགས་བཙོལ་བྱས་ཏེ་ཆི་ཡང་ཚའོ་ཧྥང་གོང་མར་བསྐོས་ནས་ལོ་བཅུ་སོང་བ་སྤྱི་ལོ༢༤༩ལོར་བློན་ཆེན་སི་མ་དཱིས་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚའོ་ཧྲུའང་བསད་དེ་ལྷའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ལག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་ལྷའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་དེ་དོན་དངོས་སུ་མེད་པར་གྱུར། འདིའི་འཕྲོས་རྣམས་པ་རྗེའི་སྐབས་ཀྱི་སྔོན་པོ་ཉམས་ཞེས་པར་གསལ། (ལོ་རྒྱུས་འདི་རྣམས་བོད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་གསལ་བས་སྐུ་ཞབས་ཕན་ཝེན་ལན་གྱིས་བརྩམས་པའི《ཀྲུང་གོ་སྤྱུང་སྡེ》(中国通史)དེབ་གཉིས་པ་ནས་གནད་བསྡུས་བྱས)

ཚར་དུ་གསན། ཚར་རམ་གྲངས་ཀ་དུ་ཙམ་གསན། ཡང་ན་ཐེངས་དུ་ཙམ་གསན།

ཚལ། ཚལ་ཡང་དགོན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གིས་ཐོག་མར་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཚལ་གུང་ཐང་རྫོང་གཅོད་ཁང་གི་གནས་ཡུལ།

ཚལ་གུང་ཐང་། དེ་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞིའི་ཡ་རྒྱལ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཚལ་གུང་ཐང་དགོན་པ་ནི་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ངོས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དང་བར་ཐག་ལེ་དཔག་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ས་ར(སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས)གནས་ཡོད་ཅིང་། ཚལ་གུང་ཐང་ཞེས་པ་ཚལ་དང་གུང་ཐང་གཉིས་ཀྱི་མིང་སྦྲེལ་ནས་འབོད་པ་སྟེ། གུང་ངོས་ཀྱི་ཚལ་དགོན་པར་ཡང་དགོན་དང་དབུས་གླིང་ཞེས་གྲྭ་ཚང་གཉིས་དང་། སྔོ་ངོས་གུང་ཐང་དུ་ཆོས་ཁྲི་ཐོགས་དང་། གཞིམ་ཁང་ཤར། ཆོས་འཁོར་གླིང་བཅས་ཁག་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཚལ་ཡང་དགོན་ནི་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་སོང་བའི་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་བཏབ། ཉེ་གནས་དར་མ་དབང་ཕྱུག་གིས་བླ་མ་ཞང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་དགོན་པ་དང་མི་སེར་གྱི་བདག་པོ་བྱས་ཏེ་དགོན་པའི་འདུག་སྒྲོང་ཐོག་སྐྱ་འཕྲུམ་སོགས་བཞེངས་ནས་རྒྱ་བསྐྱེད། དེ་ནས་དཔོན་རབས་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་བླ་མ་ཞང་གི་ཡོན་བདག་རྒྱལ་བ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་སྲས་ཡངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྲས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན། གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཛའ་ས་གནང་། དེས་གུང་ཐང་གཞིམ་ཁང་ཤར་བསྐྲུན། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་མ་ཆགས་གོང་གུང་ཐང་དུ་བཤད་གྲྭ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བས་བདེ་གསང་གུང་གསུམ། དགའ་སྐོར་རྒྱལ་གསུམ་ཞེས་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པའི་གུང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་མངའ་ཐང་དར་སྐབས་གུང་ཐང་དར་རྒྱས་མིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་ཚལ་པའི་མངའ་ཐང་རིམ་གྱིས་ཉམས་པ་དང་། ལྷག་པར་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༥༠༧)ལོར་མེ་སྐྱོན་བྱུང་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དཔུས་མར་ལྷ་ཆེན་དཔལ་འབར(ཐུབ་དབང)སོགས་རྟེན་རྫིང་དཀའ་ཤས་དང་། ཆོས་ཁྲི། གཞིམ་ཁང་ཤར་གྱི་ཚང་ཚང་རྒྱུད་རྒྱུད་གཉིས་བཅས་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེར་ཉམས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་རྗེ་དབོན་བློ་བཟང་ཉི་མའི་དུས་ནས་དགེ་ལུགས་དར་སྤེལ་ཆེ་བ་བྱུང་། ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུ་པའི་དུས་གང་གི་དབུ་བླ་བྱུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གྱིས་ཞལ་འཛིན་གནང་། དེ་རྗེས་ལྷ་བཟང་ཁང་གིས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ལྔ་བཅུ་པ་བྲམ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ལ་དགོན་གཞིས་མ་ལག་དང་བཅས་ཕུལ། དེའི་ཡང་སྲིད་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ(ཀན་སུའུ)དུ་བཞུགས་པར་གུང་ཐང་ཚང་ཞེས་འབོད་པ་དེས་ཚལ་གུང་ཐང་གཞུང་འབུལ་གནང་སྐབས་དྲ་ཡའི་བླ་མ་སྤྲུལ་བརྟན་པའི་གློག་སྒོབ་སྤྲུ་ཞང་བཀས་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་སྤྲ་ཚ་དར་ཏན་མཁན་པོ་སྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན་སོགས་ལ་གནང་བར་བརྟེན་དེ་ནས་གུང་ཐང་དགོན་པའི་བདག་སྲིད་དེ་གུང་ཐང་བླ་བྲང་ཞེས་སྐོར་གུང་ཐང་པས་བྱེད། འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་ཐད་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བུ་དཔོན་དགའ་བདེ་དཔལ(དེའི་སྐོར་གཞན་དུ་ཚལ་པ་དགའ་བདེ་དཔལ་ཞེས་པར་གཟིགས)བས་གྲྭ་ཚང་ཆོས་འཁོར་གླིང་བཏབ་ནས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་བཙུགས་ཤིང་། དཔུས་གླིང་དུ་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེའི་དུས་སུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་ནས་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱིས་ཚད་ལྡན་གྱི་དཔེར་བྱེད་པ་དེ་བཞེངས་པ་སོགས་ཞིབ་པར་འཛོག་རི་རག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་འགྲོ་མགོན་ཞལ་ལུང》ཞེས་པའི་ནང་གསལ།

ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། ཚལ་པ་སི་ཏུ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ(སི་ཏུ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས)ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱ(༡༣༠༩)ལོར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༦༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས། འདི་པའི་ཡབ་དྲུང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རྒྱ་ཡོས་ནས་ཁྲུམ་རྟ་སོ་གསུམ་བར་ཁྲི་དཔོན་བྱས། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ། རབ་བྱུང་

ལྷ་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༤༨)ལོར་ཇོ་གདན་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་བ་དང་། ཡང་དགོན་མཁན་པོ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད་ཅིང་། རྩོམ་ཡིག་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བདག་གཉེར་ཧ་ཅང་ལེགས་པོ་གནང་ཡོད། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ནི་དྲུང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་སྲས་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་གང་ལ་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་ཅན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༤༣)ལོར་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ཤིང་བྱ(༡༣༤༥)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེ་སུན་ཐེའི་མུར་གྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། དངུལ་སྤྱི་ཆེན་དང་། དངུལ་གྱི་ཐམ་ཀ གསེར་གྱི་རྒྱན། གོས་དར་སོགས་མང་པོ་དང་། ཚལ་པའི་མི་སྡེ་དབང་རིགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སུ་བཅུག་པའི་འཇའ་ས་བཅས་བྱུང་། འདིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་རིང་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་ཞིང་། དེའི་རིང་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་། པོ་ཏ་ལ་བཅས་ལ་བདག་གཉེར་དང་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་མཛད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྣར་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་སོགས་སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་མང་པོར་ཞིབ་བསྡུར་ཞུས་དག་མཛད་དེ། གསེར་དངུལ་འདྲེས་མའི་བཀའ་འགྱུར་པོད་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་བཞེངས་པ་དེར་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ཚད་ལྡན་གྱི་མ་དཔེར་བརྩི་བ་དེ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་མ་མཐུན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༣༥༢)ལོར་སྲིད་དབང་སྤོར་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་གཞུང་པོ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་གཏད་ནས་མཁན་ཆེན་དོན་ཞགས་པ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། མཚན་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་སུ་གསོལ། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྐབས་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་ཞུས། བོད་ས་གནས་སུ་སི་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བསྟོད་བསྔགས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་། འདིས་མཛད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ལ། ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་དང་། 《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》《དེའི་ལྷན་ཐབས་དེབ་ཐེར་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》རྒྱལ་རབས་སོ་སོའི《དེབ་ཐེར་ཁྲ་པོ》《གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་རྣམ་ཐར》རང་ཉིད་ཀྱི《ཡབ་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》བཅས་ཡོད། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ནི་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ཁྱི(༡༣༤༦)ལོར་བརྩམ་འགོ་ཚུགས། ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་པའི་ལོ་སྟེ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༦༣)ལོར་བརྩམས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེབ་ཐེར་འདི་ཡི་ཁ་བྱང་དུ《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་བཞུགས་སོ》ཞེས་འཁོད་པ་མ་ཟད། འཇིགས་རིང་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག》དུ་ཡང《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》འདི་ལ་ལྷན་ཐབས་སུ《དེབ་ཐེར་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འཁོད་པ་ལྟར་དེ་སྔོན་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་གོང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་ཁྲོད་དུ《དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་ཁ་སྐོང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ཅེས་འཁོད་པའི་དཔེ་རིང་བྲིས་མ་ཞིག་ཁོ་བོས་མཐོང་མྱོང་བ་དེའི་ནང་དོན་ནི། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བཀོད་པ་ཤལ་ཆེ་བ་ཞིག་གནད་བསྡུས་ཙམ་དང་། ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་ནས་བཟུང་ཚལ་གུང་ཐང་གི་བླ་རབས་དང་། དཔོན་དར་མ་གཞོན་ནུ་ནས་བཟུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཁོད་འདུག་པ་འདིའི་གྲས་དཔེ་ཡོད་མེད་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཡིན། གོང་གསལ་རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས《བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར》ཁོང་གི་ཐུགས་སྲས་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ་དང་། འཇིགས་རིང་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་འགྲོ་མགོན་ཞལ་ལུང》གྲངས༤༥ནས༤༧བར་དང་། ཀརྨ་ཚེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》དང《དེབ་དམར》ནང་གསལ་བའི་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་གོང་གསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་ཡང་སློབ་བླ་མ་ཞང་དམ་གཡུ་བྲག་པ་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན།

ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་ཚལ་དང་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་གུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་ཆོས་བརྒྱུད་སྤེལ་བས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོར་གྱུར་རྗེས། དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཛའ་ལ་སོན་པ་ནས་དབུ་ཙ་སྲིད་སྟོང་སྐད་ཀྱི་བདག་པོ་བྱས་ནས་དཔོན་བརྒྱུད་རིམ་པར་བྱུང་ཞིང་། རྗེས་སུ་དྲུང་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེའི་དུས་འབྲི་གུང་པ་དང་གཡའ་བཟང་པ་གཉིས་དང་དན་མཐུན་བྱས་ཏེ་ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་འཐབ་པས་མངའ་ཁོངས་ཚང་མ་ཤོར་ཏེ་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ནས་རིང་པོ་མ་སོང་བར་གདུང་རྒྱུད་ཀྱང་ཆད།

ཚལ་པ་དགའ་བདེ་དཔལ། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་མགར་རྒྱལ་བ་འབྱུང་གནས་དང་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གཉིས་མཆོད་ཡོན་དུ་གྱུར། མགར་རྒྱལ་བ་འབྱུང་གནས་ལ་སྲས་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་འཁྲུངས་པ་དཔོན་དུ་བསྐོས། དགེ་འདུན་ཚལ་པའི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཙུགས། དེའི་སྲས་དཔོན་ཆེན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གྱིས་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བཟུང་སྟེ་གོང་དུ་ཕྱིན། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་སྲིད་སྟོད་སྨད་དང་སྟོང་ཁྱུང་། དབྱ་དོལ། འཇོང་པོ། རྒྱལ་སྨན། ཡེ་དྭགས་གཉན་གསུམ་སོགས་ལྔ་ཁང་ཞིག་གསོ་བྱེད་པའི་མི་སྡེ་སྟེས་སུ་རྒྱུག་གི་འཛའ་ས་གནང་། གུང་ཐང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གཟིམས་ཁང་ཤར་དང་། ཁྲམས་ར་ཆེན་མོ་བཞེངས། དེའི་སྲས་གཉིས་པ་དགའ་བདེ་དཔོན་གྱི་གོ་ས་བཟུང་། ཚལ་པའི་དགོན་སྡེའི་དོན་དུ་གོང་མའི་དྲུང་དུ་ལན་བདུན་ཕྱིན། མི་ཆེན་ཟམ་ཁ་དང་མ་མཐུན་ནས་ཐོག་མར་ཟམ་ཁ་དཔང་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་རྗེས་སུ་དགའ་བདེས་རྒྱལ་ཁ་བླངས་ནས། དེད་རང་གཉིས་པོ་ཁྱད་པར་ཆེ། །ང་ནི་དགེ་འདུན་ཚལ་པ་ཡིན།། དགའ་བདེ་དཔལ། །ཀློ་བདེ་དཔལ། །སྐྱིད་བདེ་དཔལ། །ད་ལྟ་ཚལ་པའི་དགའ་བདེ་དཔལ་ཞེས་སྨྲ་བླངས། དེ་ནས་རྒྱའི་བཟོ་བོ་མཁས་པ་བོས་ཏེ་རྒྱ་ཕིབས་དང་གསེར་འཕྱོ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཞེངས། ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་དང་། དབུས་གླིང་དུ་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས་པ་སོགས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་། དགའ་བདེའི་སྲས་ལྷུང་བ་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་དུས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོག་སྲིད་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ། དེའི་སྲས་ཆེ་བ་དཔོན་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ཡིན།

ཚལ་པ་རྟོགས་ལྡན་སྨོ་ཉལ་མ། ཚལ་པ་ཡུལ་གྱི་མིང་དང་། རྟོགས་ལྡན་སྨོ་ཉལ་མ་ཞེས་པ་མིང་འདོགས་ཡིན་འདྲ། མཚན་དངོས་མཁས་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།

ཚལ་པ་སི་ཏུ། གོང་དུ་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཚལ་པའི་དཔོན་རབས་རིམ་བྱུང་། ༡. ཤེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༢༠༢)བར་ལོ་ཉེར་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༢. དཔོན་འབྱུང་གནས་བརྩོན་འགྲུས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཕག(༡༢༠༣)ནས་ཤིང་ཕག(༡༢༡༥)བར་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༣. དཔོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཕག(༡༢༡༥)ནས་ས

སྟག(༡༢༡༨)བར་ལོ་ངོ་བཞིར་སྲིད་བཟུང་། ༤. དཔོན་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས(༡༢༡༩)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྟག(༡༢༤༢)ལོ་བར་ལོ་ཉེར་བཞི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༥. དཔོན་རྒྱལ་མཚན་རིན་ཆེན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༢༤༣)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༦༨)བར་ལོ་ཉེར་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༦. དཔོན་ཉི་མ་ཤེས་རབ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༢༦༩)ལོ་ནས་ས་ཡོས(༡༢༧༩)བར་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༧. དཔོན་དཀའ་བདེ་དཔལ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༢༨༠)ལོ་ནས་ཆུ་ཁྱི(༡༣༢༢)བར་ལོ་ཞེ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༨. དཔོན་རིན་ཆེན་སེང་གེ། གོང་འཁྲུལ་ནས་མེ་སྟག(༡༣༢༦)བར་ལོ་བཞི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༩. དཔོན་བྱང་ཆེན་སྟོན་ཡམ་རྡོ་རྗེ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༠༧)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༣༢༣)བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༠. དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕག(༡༣༢༣)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༣༥༠)བར་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༡. སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ། གོང་འཁྲུལ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༣༥༢)བར་ལོ་ལྔའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༢. ཨི་ཏུ་དགེ་ལེགས་བཟང་པོ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༣༥༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི(༡༣༥༨)བར་ལོ་བཅུ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༣. རྗེ་རྟོགས་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། གོང་འཁྲུལ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྟ(༡༣༧༨)བར་ལོ་ཉེར་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༤. བྱང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་པ། གོང་འཁྲུལ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྲེ(༡༣༨༤)བར་ལོ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༥. གྲི་ཏོག་དཀའ་བདེ་བཟང་པོ། གོང་འཁྲུལ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་གླང(༡༣༩༧)བར་ལོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༦. སྤྱན་སྔ་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། གོང་འཁྲུལ་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་སྲིད་བསྐྱངས་ནས་ཚལ་པའི་མི་སྡེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་སྡེ་གདོང་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཕུལ་ཏེ་འཛིན་སྐྱོང་དུ་དགེ་རྒྱལ་མཁན་པོ་ཆུ་ལུག(༡༤༠༣)ལོར་འཁོར། དེ་ནས་ལོ་ངོ་དགུ་སོང་བའི་ལྕགས་ཡོས(༡༤༡༡)ལོར་གུང་ཐང་ལ་དམག་གི་གནོད་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ལུག(༡༥༤༧)ལོར་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་།

ཚལ་པར་འགགས། ཚལ་པ་ཞེས་པ་དུམ་བུའི་མིང་ཡིན་པས། དུམ་བུར་འགགས་པ་ལ་ཟེར།

ཚལ་དབུས་གླིང་གྲྭ་ཚང་། ཚལ་དབུས་གླིང་། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་དད་པས་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས། དགོན་བདག་སེ་ར་ཏར་གདོང་ཁང་ཚན།

ཚལ་གཞི་མིའོ་ལྷ་ཁང་། ཚལ་གཞི་མིའོ་ནི་དེང་སྐབས་ལྷ་ས་པར་སྐོར་ཤུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཁོངས་ཚོས་སྨག་སྤུང་ལམ་ལ་ཡོད། རྒྱ་སྐད་ལ་ཚའི་ཧྲན་མིའོ(财神庙)སྟེ་དེའི་གོ་དོན་ནི་ནོར་ལྷའི་ལྷ་ཁང་ཟེར་ཞིང་། ལྷ་ཁང་དེར་སྒོ་བརྩེགས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཡང་སྟེང་དུ་ཤིང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཤིག་ཡོད། ཆུ་བྱི་དམག་འཁྲུག་སྐབས་ལྷ་ཁང་དེ་འཕོར་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་རྗེས་སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ནས་ས་ཆ་དེ་དོ་དམ་བྱས་སྐད།

ཚལ་ཡང་དགོན་གྲྭ་ཚང་། ཚལ་ཡང་དགོན་གྲྭ་ཚང་ནི་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་བཏབ། གྲུབ་མཐའ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་དགོན་བདག་གནས་ཆུང་གྲྭ་ཚང་ཡིན།

ཚལ་ལུགས། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་ལུགས།

ཚས། དཀྱི་བྱེད་དམ་འཐུམ་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་ཟས་ཁུ་བཙུད་ཅན་གྱི་མིང་།

ཚིག མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚིག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷས་སྦྱིན་གོས་སྔོན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ།

ཚིག་ཁྲུན་གཙང་ཆོད་ཟིན་པ། བཤད་ཚུལ་སྐད་ཆ་ཕྲུག་ནས་ཐག་གཅོད་ཤར་ཆོད་ཟིན་པ།

ཚིག་གི་དོན་དགུ། སྤྲོག ཟབ་པ། རྫོམ་པ། ཀྱ་བ། འཆིང་བ། ལས། སྡིག་པ། བསོད་ནམས། ཐར་བ། ཡང་ན། སྤྲོག་ལྡན། སྤྲོག་ལྡན་མིན་པ། ཟག་པ། རྫས་པ། སྟོང་བ། མཉྫད་པ། ཐར་བ། འགྲོ་བ། ཞོང་པའོ། །

ཚིག་གི་སྲུང་། རང་གིས་སྨྲ་བ་མ་ནུས་པའི་ལས་དོན་རིམ་པ་གོང་མ་ནས་བཀའ་ཕེབས་ན། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་དགོངས་པ་ཞུས་པ་ལ་ཟེར།

ཚིག་གིས་ཚར་བཅད། ཚིག་ལན་སློག་པ་དང་། དགག་པ་བརྒྱབ་པ།

ཚིག་གིས་ཟུར་ཕྱིན་པ། (རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་ཟུར་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ)མཐར་ཕྱིན་པའི་གོ་རྟོགས་བྱུང་བ།

ཚིག་གཉིས། བཅད་པ་ལྷག་པ།

ཚིག་དོན་ཆོས་དྲུག ཉོན་མོངས་པ་ལ་གཏུམ་ཞིང་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་སྣང་བ་དང་། འཕྲུལ་ངོར་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྨི་ལམ་གྱི་དཔེས་མཚོན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་འོད་གསལ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉིས་སུ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་རྟོག་གིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་བར་མ་དོར་འཁྱམས་པ་དང་། མདོ་རྒྱུད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དམ་ཆོས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ས་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟེ་དྲུག་གོ།

ཚིག་དོན་གཉིས། རྗོད་བྱེད་ཚིག་དང་དེའི་བརྗོད་བྱ་གཉིས།

ཚིག་དོན་དྲུག བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཚིག་དོན་དྲུག་ཏུ་བསྡུ་བར་འདོད་ཅིང་། ཚིག་དོན་དྲུག་གི་སྒྲུང་རྩལ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་སྟོན་པ་འུག་པ་ཞེས་བྱ་བས་རང་གི་བསྒོ་གནས་སུ་བསམ་གཏན་བསྒྲུབས་པས་བྱ་འུག་པ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་དྲིས་པས་དྲུག་པ་ཚུན་ཆད་བཟླ་བྱས་ལ། དེ་ཕྱིན་ཆད་མ་བྱུང་བས་ཚིག་དོན་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་པ་དང་། འུག་པ་ལྟར་འཕྲུལ་ནས་ཚིག་དོན་དྲུག་ཉིད་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོན་པ་དེའི་མིང་ལ་འུག་པ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་ལ་འུག་ཕྲུག་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚིག་དོན་དྲུག་ནི། རྫས་དང་ཡོན་ཏན་ལས་དང་སྤྱི། །ཁྱད་པར་འདུ་བ་རྣམ་པ་དྲུག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྫས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་། སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དང་། འདུ་བ་དང་དྲུག་གོ། ༡. རྫས་ནི་དགུ་སྟེ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་དུས་ཕྱོགས་བདག་ཡིད་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ཡིད་ལྔ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་དང་། བདག་དུས་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་བཞི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་རྫས་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྫས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཆོས་གཞན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རང་རྒྱ་བར་གྲུབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་སོགས་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པས་ན་རྫས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ༢. ཡོན་ཏན་ལ་དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་དང་། རོ། དྲི། རེག་བྱ། གྲངས། ཚད། སོ་སོ་བ། ལྡན་པ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ། གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ། བློ་རྣམས། བདེ་བ། སྡུག་བསྔལ། འདོད་པ། སྡང་བ། འབད་པ། ལྕི་བ། སྣུམ་པ། འདུས་བྱས། ཆོས། ཆོས་མིན་པ། སྒྲ། རྡོ་བ། གཤེར་བ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྫས་ལ་བརྟེན་པ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པ། འདུ་བའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པ། ཚད་མ་དང་རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། ། ༣. ལས་ནི། འདེགས་པ་དང་། འཇོག་པ། བརྐྱངས་པ། བསྐུམས་པ། འགྲོ་བ་དང་ལྔའོ། ། ༤. སྤྱི་ནི། བྱེ་བྲག་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གང་ལ་རང་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྒྲ་བློ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཞིག་གོ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁྱབ་པའི་སྤྱི་དང་།

ཉི་ཚེ་བའི་སྤྱི་གཉིས་སོ། དང་པོ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། ། ༥. བྱེ་བྲག་ནི། སྤྱིའི་དོན་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཏེ། རང་ཉིད་ཆོས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། དཔེར་ན། དཀར་པོ་ནག་པོ་དང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པ་བྱེ་བྲག་གིས་འབྱེད་པར་འདོད་དོ། ། ༦. འདུ་བ་ནི། འབྲེལ་བ་སྟེ་འདི་ལ་འདི་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པའི་བཟུང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གོ་ལ་ཟ་དད་པའི་ལྡན་འབྲེལ་དང་། གོ་ལ་ཟ་མི་དད་པའི་འདུ་འབྲེལ་གཉིས་སོ། །

ཚིག་སྡུད་རྣམ། ལས་འཛིན་པའི་བསྡུ་བ་ཚན་ཀྲན་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བ་གཉིས་པའི་བསྡུ་བ་སྔོན་འཇུག་ལྔ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བ་སྔོན་འགྲོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འབྲུ་མང་པོའི་བསྡུ་བ་ཡི་གེ་བསྡུས་པས་ཡིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ། ཟླས་དབྱེ་བའི་བསྡུ་བ་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་ལ་མཁས་པའི་མི་རིགས་སོ་སོའི་སློབ་གྲོགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མི་ཟད་པའི་བསྡུ་བ་འདི་བོད་སྐད་ལ་སྦྱར་རྒྱུ་མེད།

ཚིག་སྤྱིའི་བཀོད་སྒྲིག ཚིག་གི་སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཙམ་ལས། དོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཉམས་སུ་ལྡང་ས་མཁན་མ་སྦྱང་བའི་དོན་སྟེ། མདོར་ན་ཆོས་བྱེད་མཁན་གྱི་མིང་འཕྱེར་བ་ཙམ་ལས། གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་བཅས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་མཁན་དང་། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཉམས་བཞེས་མཛད་མཁན་མ་བྱུང་བའི་དོན།

ཚིག་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཅིང་སོགས་བཅོ་ལྔ། རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྲད་རྐྱང་གཞན་དབང་ཅན་ཅིང་ཅེས་ཅེའོ་ཅེ་ན་ཅིག ཤིང་ཤེས་ཤེའོ་ཤེ་ན་ཤིག་བཅས་བསྡོམས་བཅོ་ལྔའོ། །

ཚིག་ལྷ་དྭགས། ཚིག་ཟུར་ཐབས་སུ་བཏགས་པའམ་བཏགས་མེད་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

ཚིག་ཙམ་གསོག་པ། དོན་དག་ལ་བསམ་བློ་གཏད་ནས་མ་བཏང་བར་ཁ་ནས་འདོན་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དོན།

ཚིག་བཙན། ༡. རང་གིས་གང་སྨྲས་པ་དེ་ལ་གཞན་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་པ། ༢. རྫུན་མི་སྨྲ་བ།

ཚིག་ཟུར་ཕུད་པ་མེད། སྐད་ཆ་བཤད་པ་ལས་བཞག་ཚིག་གི་ཟུར་ཙམ་ཡང་གློད་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན།

ཚིག་རིས། ཚིག་གི་འགྲོས་ལམ་ཚིག་ཟིན་གྱི་བཤད་ཚུལ།

ཚིག་ལས་འདས་པའི་དོན། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྗོད་མི་ནུས་པ་བུ་རམ་གྱི་རོ་དང་འདྲ་བ།

ཚིགས་བཅད་གཅིག ཚིག་རྐང་བཞི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཤོ་ཀ་གཅིག་ཟེར།

ཚིགས་བཅད་སྦྱོར་ཚུལ་བཞི། གྲོལ་བ། རིགས། མཛོད། འདུས་པའོ། །

ཚིགས་ཆེན་བརྒྱད། ལག་པའི་དཔུང་མགོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་། གྲུ་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས། དཔྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་། པུས་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བཅས་བརྒྱད།

ཚུ་འཛད། ཚུན་ཆད་ཅེས་པའི་དོན། (ཚ)

ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ། ཀ་བ། བུམ་པ། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཤིག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན། ཚུ་རོལ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་ཡུལ་ལས་ཚུ་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིན།

ཚུགས་ཐུང་། བོད་ཡིག་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་རིགས་ཤིག་ཡིན།

ཙུང་དབང་། (帝王) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀའོ་ཙུང་གིས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་ཧོ་ལའི་མིང་ཐེངས་གཉིས་ཕུལ་བའི་རྗེས་མ་ལ་ཙུང་ཡང་ཞེས་པའི་རྒྱ་ལོ་འདི་ཕུལ་བ་དང་ཡོ་ཉ་ལྟ་སར་འགྱུར་སྐབས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདས་ཞེས། 《ཐང་དེབ》(唐书)ལས་གསལ།

ཚུར་མཐོང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ་ཚེ་འདི་ཙམ་གྱི་བདེ་བ་མཐོང་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་རྟོག་དཔྱོད་གང་ཡང་མི་འདུག་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཞི། མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ནི་བདེ་བའི་མཆོག ཐར་པའི་ལམ། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་ཉེས་དམིགས་བཅུ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྨད་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པ། གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྨད་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྨད་པར་འོས་པ། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་མི་སྙན་པ་འཕེལ་བ། ཆོས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ། ཐར་ཐོབ་པ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ། ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ། འགྱོད་བཞིན་དུ་འཆི་ཞིང་ཤི་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་རྣམས་སོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཅུ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པས་གདུངས་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཀུན་ཏུ་འཚོལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། གནོད་པའི་སྡུག་བསྔལ། འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཕོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ། དགོས་པའི་སྡུག་བསྔལ། སྐྱིད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་བའི་སྡུག་བསྔལ། བཀུར་སྟི་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། རྣམ་པར་སྨད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཡིད་ལ་བཅགས་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཚེ་ཕྱི་མར་ངན་སོང་དུ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྡུག་བསྔལ། བདེ་འགྲོར་ཡང་ཚངས་སྤྱོད་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཐུན་སྡུག་བསྔལ་བཅས་སོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཡང་ན། འཇིགས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཚུལ་སྤྱོད་བདེ་འཇགས། ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་པ།

ཚུལ་མིན་བྱ་སྤྱོད། ཁྲིམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་སྤྱོད།

ཚུལ་བཞི། ཡི་གེའི་ཚུལ། སྤྱིའི་ཚུལ། སྦས་པའི་ཚུལ། མཐར་ཐུག་གི་ཚུལ་ལོ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ། གབ་པའི་ཚུལ། སྦས་པའི་ཚུལ། མི་བསྟན་པའི་ཚུལ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་གསལ་བར་དབྱེ་ན། ཡི་གེའི་ཚུལ་ནི། ཨེ(མེ། དྲག) ཝཾ(ཆུ། དབང) ཡཾ(ས། རྒྱས) མ(རླུང་། ཞི) བཞིས་འཁོར་ལོ་བཞི་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིའི་ཚུལ་ནི། བར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་སྟབས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་བྱར་བསྟན་པས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་སོ། །སྦས་པའི་ཚུལ་ནི། གོང་མའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་འོག་མའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་ཚུལ་ནི། དེ་ལས་གོང་དུ་ཐོག་དབྱུང་དུ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཚུལ་བཞི་ལ་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་སྟེ། སྤྱིའི་དོན། གཞུང་གི་དོན། རྒྱས་པའི་དོན། མཐར་ཐུག་གི་དོན་རྣམས་མདོར་ཙམ་དུ་བྱུར་པ་བཅས་བཞིའོ། །

ཚུལ་བཞིན་བསྒྲིམས་པ། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་དགོས་པ།

ཚུལ་གསུམ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས(ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད) རྗེས་ཁྱབ(མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ) ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་ཚུལ(མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ)

ཚེ། སྲོག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། གནས་དུས་སྟེའི་ནང་སྲོག་ཆགས་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ཚེ་སྨིན་རྡོ་དམ། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཡོས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རེན་ཙུང་ཅ་ཆིང་ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་པའི(༡༨༡༨)ལོར། སྐབས་དེའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དེ་མོ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་འདས་ཚབ་ཏུ་ཚེ་སྨོན་གླིང་ཏོ་ཐོག་ཧུ་ཐུ་ཁྲི་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་གསུམ་པ)སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས་ཏེ་ཅ་ཆིང་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། དེའི་རིང་ཆོས་ཁྲིམས་དང་སྲིད་ཁྲིམས་གཉིས་ཀར

ཉ་ཚང་དམ་དྲག་པ་དང་། ཞུགས་པར་དུ་བཀའ་ཤག་སོགས་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་དང་། པཎ་ཆེན་ཨེར་དེ་ནིའི་ཞབས་གྲལ། བོད་དུ་བཙན་སྡོད་ཨམ་བན་བཅས་དང་མཐུན་པོ་མ་བྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོན་རྫོང་ཏའོ་ཀོང་ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པའི(1844)ལོར། སྐབས་དེར་ལྷ་སར་རྒྱུན་སྡོད་ཨམ་བན་ཆིས་ཧྲན(琦善)གྱིས་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་རྗེས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར། བོད་ཟླ་༡༢ ཚེས་༢༧ ཉིན་གློ་བུར་དུ་ཚེ་སྨོན་གླིང་གི་ངོ་ཟག་བསྐྱལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ཨམ་བན་གྱི་ཡ་མེན་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་འཕྲལ་དུ་འཛིན་བཟུང་ནོག ཇེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕྱག་སྒོ་རྒྱལ་ཏུ་བཙོན་འཇུག་བྱས། སྲིད་སྐྱོང་ཚེ་སྨོན་གླིང་རང་ཉིད་སྐབས་དེར་གླིང་ཁར་སྒྲོ་སྐྱིད་གཏོང་བཞིན་པའི་སྐབས་བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་པ་ཡོད་ནས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐམ་ཀ་རྩིས་ལེན་བྱས་ཤིང་། ཚེས་༢༩ ཉིན་སྲིད་སྐྱོང་གི་ལས་ཐམ་པཎ་ཆེན་ཨེར་དེ་ནི་བསྟན་པའི་ཉི་མར་ཕུལ་ཏེ་སྲིད་སྐྱོང་ལས་ཚབ་ཏུ་བསྐོས། བོད་ཟླ་༡༢ ཚེས་གསུམ་ཉིན་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྲིད་སྐྱོང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ནོག ཇེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕྱག་སྒོ་རྒྱལ་ཏུ་བཙོན་འཇུག་དང་། ཇོ་སག་བསྐལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་ས་སྣང་ཅེ་ཤག་གི་བཙོན་ཁང་དུ་བཙོན་འཇུག་བྱས་རྗེས། ཚེ་སྨོན་གླིང་སྣ་ཐང་ལ་སྒོ་ཐེལ་བརྒྱབ། དེ་ནས་དུས་ཚོད་རིང་པོ་མ་སོང་བར་ཚེ་སྨོན་གླིང་དང་། ཇོ་སག་བསྐལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་བྲི་ཤིང་ལ་རྒྱང་ཤུད་བཏང་སྟེ། ཡང་སྲིད་རྩད་གཅོད་མི་ཆོག་པའི་ཇ་རིང་གི་ཡི་གེ་ཡང་བསྒྲགས། ཚེ་སྨོན་གླིང་ལྷ་བྲང་དང་དགོན་པའི་རྒྱ་ནོར་རྣམས་དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་ཁག་ལ་བགོ་བཤའ་དང་། མཆོད་གཞིས་ཁག་རྣམས་གཞུང་བཞེས་བཏང་སྟེ། དེའི་རྗེ་དམ་བྱེད་མཁན་དཔོན་རིགས་ཐུར་དུ་བསྐོས་པ་ལ། ཚེ་སྨོན་གླིང་ངོ་དམ་པ་ཟེར་ཞིང་། ངོ་དམ་རྩེ་དྲུང་མཁན་ཆུང་གཅིག་དང་། དྲུང་ཡིག་གཅིག གཉེར་པ་ཁང་གཉེར་མི་གཉིས་བཅས་ཡོད།

ཚེ་གཅིག་སྐྱེ་བ་གཉིས། སྐུ་ཚེ་གཅིག་ལ་མི་རབས་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་སྐབས་མི་ཡི་ཚེ་ཚད་ཆ་སྙོམས་ལོ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་དུས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲི་རིའི་དུས་མིའི་ཚེ་ཚད་ཆ་སྙོམས་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཡས་མས་ཀྱི་དུས་ཡིན་ཟེར། གོང་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་དེའི་རིང་ལ་མི་རབས་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཡུན་སོང་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལེན་པ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན།

ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པ། ཚེ་མ་བརྗེས་ལུས་མ་བརྗེས་པར་སྐྱེ་བ་འདིའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན།

ཚེ་གཅིག་ལུས་གཉིས། སྔོན་དང་འདབ་ཆགས་ཀྱི་ལུས་གཉིས་དང་། ཤ་འདྲ་དང་ཤ་སྦྲང་གི་ལུས་གཉིས་ལྟ་བུ།

ཚེ་མཆོག་གླིང་། ཚེ་མཆོག་གླིང་བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་གླིང་ནི་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་སྟོ་ངོས་གྲིབ་གྲོང་ཚོར་གནས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(1790)ལོར་གཞུང་ནས་གཙོ་འགན་འཁུར་ཏེ་བཏབ། ལྷ་སའི་གླིང་བཞིའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། དེ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཞུགས་གནས་སུ་བསྟུན། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གནང་ཞིང་བ་ལྟར་སྐྱིད་གྲོང་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས། སྐབས་དེར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཞུགས་གནས་དགོན་པ་མེད་ཅིང་། རྗོན་གྱི་བཞུགས་གནས་དགོན་པ་སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་ལ་གོར་ཁའི་དམག་གི་འཇོག་བཅོམ་ཐོག་ཚབས་ཆེ་བྱུང་ནས་དེའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་སྐྱིད་གྲོང་དུ་གནས་མ་ཐུབ་པའི་ནང་ནས་ཁག་གཅིག་ལྷ་སར་འགྱུར་བ་ཡོངས་འཛིན་ཉིད་ནས་སྐྱོང་དགོས་ནོག གོང་མའི་ཞབས་བརྟན་ཡང་དམིགས་ཏེ་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་མཆོད་གཞིས་རྟེན་ཁྱུངས་དང་སྐུ་གསུང་ནས་གསར་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ལ་སྔོན་མེད་ཞུས་པར་ཁོ་བོ་བན་རྒན་ལ་སྡོད་ཡུལ་གསར་རྒྱག་བྱས་ནས་ཅི་བྱེད། དེ་འདྲ་མི་དགོས་ཞེས་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ཡང་སྐྱར་དགོན་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ནས་ཞལ་འཛིན་གནང་ན་བསྟན་སྤྱི་དང་ཐེ་ཚུགས་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐོར་ཞུ་ནན་ཞུས་མཐར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཚམ་བྱུང་སྟེ། གྲིབ་ཤི་ས་དཔྱད་བཟང་བས་དེར་གཞི་རྣམས་དགོན་པ་འདེབས་པའི་ལས་ཀྱིའི་འགོ་བཙུགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རང་ནས་ཐུགས་འཁུར་ཆེན་པོ་གནང་བ་ལྟར་གཞུང་ནས་ལས་ཀྱིའི་དོ་དམ་དང་འབྲེལ་གྲོན་དངུལ་སྲང་ཉིས་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་བཏང་ཞིང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་རང་ནས་དངུལ་སྲང་ཁྲི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གནང་། དེ་མིན་དད་ཅན་ཁག་ནས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུས། གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཙང་ཁང་། སྒྲུབ་ཁང་སོགས་འཛུལ་བ་དང་མཐུན་པ་དགོས་པ་བཞིན་བཞེངས། བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་སྒྲིག་ཏུ་བཞི་མ་བཏུན་སྟོང་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་ཞམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཉེས་ཐོག་དང་། ཁྱམས་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱིས། སྐྱིལ་བུ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཅས་ལས་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་ལྔ་ཙམ་ལས་མ་འགོར་བར་བསྐྲུན། དགོན་པ་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབུས་སུ་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་སྐུ་ཚད་ལྷ་མའི་ཇོ་བོ་ལས་མཐོ་ཙམ་ཡོད་པ་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས་པ་དང་། གཙང་ཁང་གི་ཐུབ་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཐུབ་ཆེན་ལྷ་མའི་ཇོ་བོའི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པ་རེ། གཟུགས་ཇོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་གདུང་རྟེན་ལི་མ་ཐོག་ཚད་མ་རེ། འདུ་ཁང་གི་གོང་གྲལ་གཡས་སུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དངུལ་གདུང་ཐོག་ཚད་མ། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་དངུལ་སྐུ་སྐུ་ཚད་མ་རེ། ཐུབ་སྐྱ་རབ་འབྱམས་པའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྙན། གོང་གྲལ་གཡོན་དུ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་དང་དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་སོགས་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་བཀའ་འགྱུར་པོད་སོ་སོའི་དབུ་ཤོག་གསུམ་རེ་གསེར་བྲིས་དང་། དཀའ་བསྟན་ཚང་མར་མཛོད་གོས་ཀྱི་ན་བཟའ་གདོང་དར་རང་འགྲིག རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་གསེར་བྲིས་མ་སོགས་གསུང་རབ་དུ་མ་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱིས་སྒྲིབ་སུ་རྟེན་པ་སྨྲ་སྦྱབ་པ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐོར་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གཟིགས། སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ། འོད་དཔག་མེད། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་བརྙན་སོགས་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། གདུང་མ་རྣམས་ལ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་དང་། ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྩ་ཐིགས་ལུ་ལ་གསེར་ཐིག་ཞུར་མ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཤུལ་ཙམ་བུ་ལས་བཤད་མེད།

ཚེ་མཆོག་ལྷ་ཉེར་གཅིག (རྙིང་ལུགས)གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཅོམས་གཅིག ཡུམ་བརྒྱད། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད། སྒོ་སྲུང་བཞི་བཅས་སོ།

ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་། གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་མཆོག་ནི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཤུན་ཧྭ་རྫོང་གི་རྒྱ་ནག་མཁར་མོ་ཆེ་ཡ་ཛི་ཞེས་པའི་ས་ཆར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕྲུག(1910)ལོའི་ཟླ༤ཚེས༢༩ཉིན་ཡབ་གཡང་ཚེ་འབུམ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་ཚར་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིགས་རུས་ཆེ་འབྲང་ཐང་རང་རྣམ་ལས་"བདག་གི་མེས་པོ་གོང་མ་རྣམས་ནི་རིགས་གཞན་གྱི་རྗེ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྒྱ་ནག་གི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། བདག་གི་ཕ་ནས་བཟུང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་རིགས་འདྲེས་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། ང་རང་ནི་སྐད་ཡིག་གོམས་སྦྱོང་གནས་ཡུལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རིགས་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན་བོད་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས"ཞེས་དང་། "མའི་མཆེད་ཁུངས་ནི་རྒྱ་ནག་རི་པོ་ཅེ་ལྷ་དང་ཁད་ཉེ་བའི་ཟུར་ཤི་ཐའི་ཡོན་ཤོང་ཁྲེར་ཆེན་པོའི་བཟང་སྐྱིད་ཧྭ་ཚོགས་འཚོང་མཁན་ཞིག་རིམ་གྱིས་ས་འདིར

སློབས་ནས་གཉིས་ཆགས་པ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཡིན"ཞེས་གསུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏས་མར་མེའི་བཏག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དུ་གསོལ། དེ་རྗེས་སྐུ་ཚེ་འདིའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་པོ་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་འཛིན་ལས་ཀློག་བསླབ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོར་མཐུ་བ་དགོན་པའི་མཚམས་ཁང་བསམ་གཏན་ས་སྒང་དུ་རྗེ་གསེར་རིའི་མ་ཧཱ་པཎྜི་ཏ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་གཅིག་ཏུ་ཞུས་མིང་མཚན་དུ་དགེ་འདུན་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ས་རྟ(༡༩༡༨)ལོ་ནས་དབུ་བཙུགས་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་སྙན་པ་རྒྱན་བཅས་ཀྱིས་བླ་མ་མཆོད་པ་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་འདོན་ཁྲིད་རིམ་གྱིས་གནང་སྦྱོང་མཛད། ལོ་དེར་སྒོ་དྲུང་དུ་ཡབ་བསྟན་གཞིས་རྒྱན་ཏེ་སྐུ་ཚེ་མ་ཟིན་པས་ཡུམ་ལ་ཐུགས་གསོའི་ཆེད་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐབས་ཤིག་རིང་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞུགས། དེ་རྗེས་སྐར་ཡང་མཐུ་བ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་འདོན་ཆ་རྣམས་བློ་འཛིན་གྲུབ་རྗེས་རྒྱུན་འདུག་གཉིས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན་རྗེ་ངག་དབང་ཆོས་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་བསྡུས་གྲྭའི་ཁ་དོག་དཀར་དམར་སོགས་ཀྱི་རྟགས་གསལ་སྦྱབ་བརྡ་གཏོང་ལུགས་ཀྱི་རིག་པ་རྣམས་བསླབ་པའི་དབུ་ཚུགས། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱི་དྲུང་ནས་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཐུག་དཔེ་མང་པོའི་བཀའ་ཁྲིད་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིར་ཕེབས་པ་ཆུ་ཕག(༡༩༢༣)ལོ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་སྙན་འཕྲུལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་གླུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྙན་ངག་གི་དཔེ་བརྗོད་ཁག་སློབ་ཁྲིད་ཞུས། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་གཞུང་ཆེན་མདོན་མཛོད་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསན་བསམ་དང་། ཀུན་རིག་སོགས་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ལུང་བཤད་ཁྲིད་སོགས་ཐུམ་པ་གང་ཕྱིའི་ཚུལ་དུ་ཆ་ཚང་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༩༢༩)ལོར་རྗེ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཁན་སློབ་ཕྱག་ས་དང་། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་མཆོག་གིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲངས་བཅུ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མཛོས་ཏེ་མཚན་དུ་འཇིགས་མེད་རིག་པའི་བློ་གྲོས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔར་ཕེབས་པ་མེ་བྱི(༡༩༣༦)ལོར་གཙོ་བོར་ཉིད་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་གསུང་བོད་རྣམས་དཔར་བཀོ་བྲ་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ་མཐུ་བ་དགོན་དུ་པར་རྙིའི་སྒ་ཚང་ཞིག་གསར་འཛུགས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་མེ་ཕག(༡༩༤༧)ལོ་ནས་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་གི་ཆོས་རྒྱུན་ཐེལ་གནང་མཛད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་འབོག་ཆོག་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༩༥༣)ལོར་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་རྩམ་ཕྱར་ཡུ་ཡོན་སྔན་ཁང་གི་འགན་ཁུར་བཞེས་ཤིང་སྐར་རྩོམ་གྱི་མཛད་པ་གནང་བ་མང་། ཀྲུའུ་རུང་ཤེས་སློས་སུ་ཆོག་མཆན་གནང་བའི་གོ་གནས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བཅས་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རིན་གཞོན་པའི་འགན་ཁུར་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ནས་ང་བཞི་བར་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དགེ་རྒན་མཛད། དེ་རྗེས་ལེ་སར་སྒྲུང་གི་བསྟན་བཅོས་པར་འགོད་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་དག་གང་དགོས་གཏོང་རོགས་དང་ཐུགས་ཞིང་ཆེན་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་སྐྱོལ་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སྐད་དག་གི་གཞུང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་ཏེ་སློབ་ཁྲིད་གནང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུར་ཕེབས་པ་ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོར་གལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་འགའ་རེ་སྒྱུར་རྩོམ་དང་ཞུས་དག་གི་དོན་དུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་རེ་འདུན་བཞིན་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱག་ཕེབས་གནང་བར་ཕེབས་ཏེ་དེར་མཁས་དབང་དགུ་དགེ་བསམ་གཏན་དང་ལྷན་དུ་ཁང་མིག་གཅིག་ནང་ཟླ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཚུལ་རང་རྣམ་ལས་གསལ། དགུང་ལོ་ང་བཞིར་ཕེབས་པ་ཆུ་ཡོས(༡༩༦༣)ལོར་དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཆེན་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་བཞེས་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༩༦༥)ལོའི་ལོ་མཇུག་ནས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་པའི་ལས་འགུལ་ཚུགས་ཏེ་ཉེས་མེད་ཉེས་འགེལ་གྱིས་ཐེ་ཞིང་ནང་ཐའན(南滩)བཙོན་ཁང་དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་བཞེས་པ་ས་རྟ(༡༩༧༨)ལོར་ཀྲུང་གུང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་སྟེ་བཙོན་འགྲོལ་བྱུང་རྗེས་ནུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན་ཕེབས་ཏེ་སློབ་མ་ཀུན་ལ་མི་ཤེས་པའི་ཤུན་པ་སེལ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་གང་ལ་ཅི་འདོད་དུ་བསྒྲུབ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༩༨༡)ལོར་ནུབ་བྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭའི་བོད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སྟེ་ཁྲིད་མཛད་དེ་དཔྱིད་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་ས་དང་། ནོར་ཁ། གཞིས་རྩེ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཤུགས་ཆེའི་གྲྭས་མང་ཆེ་བར་ཕེབས་པ་མ་ཟད། རིག་གཞུང་རྩོམ་ཞིབ་དང་སྨན་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་བྱ་བཞག་ལ་ཐུགས་རྒྱུས་ཡོད་རྒྱུ་འདོན་གནང་མཛད་དེ་སློབ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་མཐར་དགུང་གྲངས་དོན་དྲུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང(༡༩༨༥)ལོའི་ཟླ༨ཚེས༢༠ཉིན་གྱི་ཉོགས་པའི་ཆུ་ཚོད༥དང་སྐར་མ༥༠ཐོག་ཆོས་སྐུ་ཆེན་པོ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། དམ་པ་འདི་ཉིད་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན། ཀྲུང་གོ་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་པ། ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་པ་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་བཞེས་བྱུང་ཡོད། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ནི་རྣམ་ཐར་དང་། ལོ་རྒྱུས། དམ་ཆོས། བསླབ་བྱ། སྐར་རྩིས། སྙན་ངག ཞུས་ཏགས་དག་གསུམ། ལྷ་དང་མཐུའི་ས་ཕྱི་སོགས་ལེ་ཚན་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་ཕྱག་དཔར་མ་དེབ་ཕྲན་དགུ་རུ་མེ་ཡོས(༡༩༨༧)ལོར་མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་ཞིབ་ཙམ་གཟིགས་འདོད་ན་གོང་གསལ་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་པོད་དང་པོའི་ནང༼མཉམ་མེད་སྒྲུའི་དབང་པོའི་རྗེས་ཞུགས་པ་འཇིགས་མེད་རིག་པའི་བློ་གྲོས་རང་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་བདེན་གཏམ་རྣ་བའི་བདུད་རྩི༽ཞེས་བྱ་བར་གཟིགས་པར་འཚལ།

ཚེ་དཔག་ལྷ་ཁང་། ལྷ་སའི་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྐོར་ཕྱི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ཚེ་དཔག་ལྷ་ཁང་ནི་དུས་སྐབས་གང་དང་ཡོན་བདག་སུས་བསྐྲུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་མ་མཐོང་ཡང་ངལ་སྡེའི་དགེ་འདུན་བགྲེས་པ་འགའི་གསུང་རྒྱུན་དུ་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དཀའ་བདེ་བཟང་པོས་བཞེངས་པ་ཡིན་ལུགས་གསུང་རྒྱུན་འདུག རྟེན་གཙོ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་འཇིམ་སྐུ་ཐོག་ཚད་སོགས་དང་བདག་འཛིན་བཞི་སྡེ་སྒྲུ་ཚང་ནས་བྱེད།

ཚེ་སྤྲིང་གནག་སེང་། ཞང་དབས་གནོན་གསུམ་དང་མནའ་མཐུན་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་དང་ཕན་ཚུན་བར་འཕྲིན་སྐྱེལ་མཁན་བྱས་ཤིང་། ཁྲིང་པོ་རྗེ་གཏོར་རྗེས་གནམ་རི་སློང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ཞིབ་པར༼ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་ཆར༽ལས་གསལ།

ཚེ་མི་གཉེན་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ། བོན་པོའི་བླ་མ་ཞིག་གི་མཚན་ཏེ་བོད་ལ་བོན་པོའི་ཆོས་ཐོག་མར་དར་བར་བྱེད་པོ་དང་བོན་ཆོས་བསྒྱུར་མཁན་ཡིན་ཟེར།

ཚེ་སྨོན་གླིང་། དགོན་པ་འདི་ནི་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ངོས་སུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་གི་འདས་འབྲེལ་ཡིན། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཟེར་བའི་མིང་དེ་ནི

དགོན་པ་འདི་བཏབ་རྗེས་མན་ཆད་གོང་མ་དཱ་ཀོང་གིས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། དགོན་པ་འདི་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གནང་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་སོང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༨༢༥)ལོར་ཐོག་མར་བཏབ་ཅིང་། སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན། དགོན་པ་འདིའི་ཆགས་དབྱིབས་ནི་བྱང་ནས་ལྷོར་གཏད་ཡོད་ཅིང་། འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ(༨༢༦༠)ཙམ་ཡོད་ལ་ཤར་ནུབ་ལྷོ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཤག་སྐོར་དང་། བྱང་ངོས་ཐོག་བརྩེགས་བཞི་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཡོད། ཤག་སྐོར་གྱི་ཕྱོགས་གསུམ་ནི་ཐོག་སོ་གཉིས་ལྡན་ཡིན། གྲྭ་ཤག་དང་། དེའི་ཕྱིར་བར་ཁྱམས་སྙིང་སྙོད་གཉིས་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་ལྔ་བའི་འཛུགས་སྐྲུན་ཐད་ཤར་ནུབ་གཉིས་སུ་བཅད་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་བལྟས་ན་དུས་སྐབས་སྔ་རྗེས་གཉིས་སུ་རིམ་བཞིན་འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མཐོང་ཐུབ། ཤར་ངོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། བཟོ་བཀོད་ལ་བལྟས་ན་དགོན་པ་འདི་ཐོག་མ་བཏབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཡིན་པ་དང་། ནུབ་ངོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སྙིང་སྙོད་བཟོ་བཀོད་ཤར་ངོས་ལས་ལེགས་པ་ཡོད་པས་རྗེས་སུ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ། ཤར་ངོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཟོ་བྲང་དཀར་པོ་དང་། ནུབ་ངོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཟོ་བྲང་དམར་པོ་ཟེར། ཤར་ངོས་ཀྱི་ཟོ་བྲང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་༨༠༠ཡོད་པ་དེའི་ནང་ཕྱག་ཐག་རིང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༡༢.༥ཡོན་པའི་འདུ་ཁང་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཞེང་ཚད་ལ་སྤྱི་ཁྲི་༡༠༠དང་ཀ་བ་ཉི་ཤུ། གསེང་གཡབ་མཐོང་སྐོར་ལ་རིང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༨.༨དང་ཞེང་ཚད་ལ་སྤྱི་ཁྲི་༥ཡོན་པའི་རབ་གསལ་མཛེས་པོ་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་མདུན་དུ་ཕྱག་ཐག་སྤྱི་ཁྲི་༢.༥ཡོན་པའི་སྒོ་འཁྱུར་ཡོད་པ་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ཅུང་ཁང་དང་། མཆོད་ཁང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོའི་བཟོ་ཕྱུན་གྱི་ཕྱུས་ཚད་ཞན་ཙམ་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་ཕྱག་ངོས་ནི་མཆོད་ཁང་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ནང་འཇིམ་བཟོའི་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་གི་སྐུ་འདྲ་ཁ་ཤས་དང་། ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དངུལ་གདུང་དང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དངུལ་གདུང་གཉིས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ལ་ཐོག་སོ་གཅིག་ཡོངས་པ་ཡོད། བར་ཐོག་གི་བྱང་ངོས་མགོན་ཁང་ནང་འཇིམ་བཟོས་རྟ་མགྲིན་དང་། གཞན་ཡང་དགེ་ལུགས་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་ཁག་དྲུག་གི་སྐུ་བརྙན། བརྩིགས་ཐེབས་སུ་རས་བྲིས་དང་ཚོམ་གྲུབ་མའི་ཐང་ཀ་སྣ་ཚོགས་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། སྟེང་ཐོག་ཐོག་སོ་གཉིས་པ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནང་བཀའ་འགྱུར་དང་། བསྟན་འགྱུར། གསུང་འབུམ། མོ་རྒྱུད། རིག་གནས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ཆ་བྲིས་མ་དང་། དཔར་མ་ཁྱོན་བསྡོམས་པོད་ཁྲི་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཡོད། (དཔེ་མཛོད་ཁང་འདིའི་ནང་གི་དཔེ་ཆ་གལ་ཆེ་བ་ཁག་གཅིག་པོ་ཏ་ལ་དང་ཞོལ་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་དགོར་ཟིན)རྩེ་ཐོག་ཐོག་སོ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་ནི་ཚོམས་ཆེན་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་གཟིམ་ཆུང་ཤར་ནུབ་གཉིས། དཔེ་གཟིགས་ཁང་། ཉི་འོད། བར་ཁྱམས་བཅས་ཡིན། ནུབ་ངོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཟོ་བྲང་དམར་པོ་ནི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཟོ་བྲང་ལས་ཕྱུས་ཚད་ལེགས་ཤིང་། བཀོད་པ་ཐོན་པོ་ཡོད་པ་དེར་བལྟས་ན་ཤར་ངོས་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་པ་ལས་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཕྱི་བ་ཡོད། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཀ་གདུང་སོགས་ལ་བརྐོས་དཀྲོལ་གྱི་རྒྱན་རིས་མང་ལ་ཞིབ་ཆགས་ཆེ་བ། བརྩིག་ཐེབས་ཚང་མ་ཐེབས་བྲིས་ཡོད་པ། ཚོས་མདོག་རྣམས་ལ་རི་མོ་ཏ་ཙང་བྲ་ཞིབ་ཡིན་པ་བཅས་རེད། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་མདུན་ངོས་ནི་སྒོ་འཁྱུར་དང་། དེའི་ཕྱག་ཏུ་འདུ་ཁང་། འདུ་ཁང་གི་ཕྱག་ཏུ་མཆོད་ཁང་། མཆོད་ཁང་གི་བྱུར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ལྷ་ཁང་རེ་རེ་བཅས་ཡོད། འདུ་ཁང་ཕྱག་གི་མཆོད་ཁང་དེར་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༡༥དང་ཕྱག་ཐག་སྤྱི་ཁྲི་༡༢.༨ ཀ་བ་བསྒྲིགས་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན། (མཆོད་ཁང་ནང་དངུལ་ལས་བཞེངས་པའི་སྒྲོམ་མ་དང་། གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་དང་། ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་བཞུགས་ཁྲི། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཐུབ་བསྟན་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱི་གསེར་གདུང་བཅས་ཡོད་ཅིང་། བརྩིགས་ཐེབས་སུ་ཐེབས་བྲིས་ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད) འདུ་ཁང་གི་གསེང་གཡབ་མཐོང་སྐོར་ལ་སྤྱི་ཁྲི་༨.༣དང་རིང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༧.༥ཡོན་པའི་རབ་གསལ་བསྒྲིགས་ཡོད་པའི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་ཉི་འོད་ཡག་ཚད་ལེགས་ཤིང་། དཀར་གསལ་ངང་པོ་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་མདུན་ངོས་ཀྱི་བྱར་གཉིས་སུ་གསང་སྒོ་བརྟན་ཡོད་པ་དེ་ནས་མཆོད་ཁང་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནང་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་དང་། གཡོན་ངོས་ཀྱི་མཆོད་ཁང་དེར་རིང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༡༨དང་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༢.༨ཡོད་ཅིང་། གཡས་ངོས་ཀྱི་མཆོད་ཁང་དེར་རིང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༡༦ ༡དང་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༢.༨ཡོད། འདུ་ཁང་རྒྱབ་ཀྱི་མགོན་ཁང་མདོ་ཕྱག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱག་གི་ལྷ་ཁང་དང་། ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སྣ་ཚོགས་དང་། ཤར་ངོས་ཀྱི་མགོན་ཁང་ནང་སྲུང་མ་ཁག་བདུན། གཞན་ཡང་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པའི་འདྲ་སྐུ་དང་། སྨན་བླ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སོགས་ཡོད། འདུ་ཁང་ཐོག་ཁའི་བར་ཐོག་ཏུ་དགོན་པའི་ཚོགས་འདུ་ཁང་དང་། མཆོད་ཁང་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། སྟེང་ཐོག་ནི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོམས་ཆེན་ཡིན། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ནི་ཕྱིས་སུ་བྱུང་བའི་སྲིད་སྐྱོང་རིམ་བྱུང་གི་ནང་ནས་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་ཞིང་། མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་བསྟོད་བསྔགས་དང་བཀྲ་བཀུར་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་དགོན་ཚེ་སྨོན་གླིང་དགོན་པ་ཡང་གླིང་ཆེན་བཞིའི་གྲས་སུ་ཚུད་པ་རེད། ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཧྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་བོད་ས་གནས་སུ་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ལས་ལུགས་བཙུགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སྲིད་སྐྱོང་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཧྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པར་ཕྱི་རྗེས་སུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་རིང་སྲིད་དོན་ཕྱག་རོགས་ཞུ་གནང་མཛད་པ་མ་ཟད། མན་ཆེན་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བཀའ་ཕབ་པ་ཕྱར་ཕེ་ཅན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་མང་རིང་སེམས་རྒྱལ་ཁོང་སྤུ་གཅིག་གྱུར་སྐུ་བརྟན་དུ་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཕན་པ་ཡོད་པའི་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་འཇོག་གནང་མཛད་ཡོད། ཚེ་སྨོན་གླིང་དགོན་པ་འདིར་ཉམས་ཆག་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་ནི། ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཐོག་གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཡོས(༡༨༡༩)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་ཤིང་འབྲུག(༡༨༤༤)བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་ཁུར་གནང་ཞིང་། དེའི་རིང་དཀའ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཡང་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གི་ལམ་བན་ཕྱ་རྗེས་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཞབས་འབྲིང་བཅས་དང་སྲིད་དོན་སྐོར་མ་མཐུན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁག་གཅིག་དང་། མན་ཆེན་སྲིད་གཞུང་གིས་མངགས་པའི་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་བཅས་ནས་གོང་མ་དཱ་ཀོང་ལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བ་ལྟར་སྲིད་སྐྱོང་ཚེ་སྨོན་གླིང་དང་ཕྱག་མཛོད་ཛ་སག་གཉིས་འཛིན་བཟུང་ནས་དམ་ཐོག སྲིད་སྐྱོང་གི་མཚན་གནས་མེད་པར་བཟློས་པ་བཅས་བྱས་རྗེས། སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་གྲྭ་པ་ཚོས་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྲིད་སྐྱོང་སྐྱང་སྐྱོབ་བྱས་ཏེ་སེ་ར་དགོན་པར་གདན་ཞུ་དང་། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་ཟིང་འཁྲུག་བསླངས་པར་བརྟེན་དགོན་པ་འདིར་གཏོར་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་ཐོག་པ་མ་ཟད། སྲིད་སྐྱོང་རང་ཉིད་ཀུང་བཙོན་པའི་ཆས་གཡོགས་ཏེ་ཟི་ལིང་དུ་རྒྱང་འབུད་བཏང་ཞིང་། ཡང་སྲིད་ཅན་གཅོད་མི་ཆོག་པའི་ངོ་རིང་ཞིག་ཀྱང་བསླངས་ནས་བླ་བྲང་གི་འཛིན་ཁོངས་མཆོད་གཞིས་ཁག་གཞུང་བཞེས་བྱས་ཏེ་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངོ་དམ་པ་ཟེར་བའི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་གསར་འཛུགས་དང་།

དགོན་པ་འདིའི་རྒྱུ་དངོས་རྟེན་གསུམ་འབྱངས་ཅན་མང་པོ་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དང་དགོན་པ་གཞན་དག་ལ་ཁག་བགོས་ཀྱིས་སྤྲད་ཡོད། རྗེས་སུ་དཱ་ལའི་བླ་མ་ཐུ་སྟེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང

དང་། སེར་སྨད་གུ་ཚང་། རྒྱུད་སྟོད་གུ་ཚང་བཅས་ནས་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཆོག་པ་དང་། ལྷ་བྲང་དང་དགོན་པ་ཉམས་ཆག་སོང་བར་སྐྱར་གསོའི་འཚོ་རྟེན་ཕྲན་བུ་གསོལ་རས་ཡོང་བ་ཞེས་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བར་བརྟེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྤྲུལ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐབས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཛད་རྗེས་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཆོག་པའི་ཐོག་ཏོ་ཐོག་ཐུའི་མཚན་གནས་རང་འཇགས་དང་། དེ་སྔོན་གཞུང་བཞེས་བྱས་པའི་ཁོངས་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་ཁག་གཅིག་བྱིར་སློག་བསྩལ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔའི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(1910)ལོར་སི་ཁྲོན་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྲའོ་ཨེར་ཧྥེང་དང་ཟི་ཀྲུ་ཞུན་ཧྲུད་ཀྱིས་མངགས་པའི་ཁྲོན་དམག་བོད་དུ་འགྱུར་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཚབས་ཆ་ཅན་ཆེ་རྐྱེན་སྲིད་སྐྱོན་རྣམ་པ་བཅས་སྐུ་འཁོར་ཤུང་བསྡུས་རྒྱ་གར་ཁུལ་དུ་ཉེན་ཡོལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། དེའི་ཤུལ་དུ་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དགེ་ལྡན་ཁྲི་པ་ཡིན་སྐབས་ཐོག་སྲིད་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་གནང་སྟེ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་དབྱིན་ཇི་སྲིད་གཞུང་བརྒྱུད་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་བཀའ་སློལ་གནང་རིང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་པོ་ཏ་ལ་ཡས་མས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། ལྷུའུ་ཧྲུན་དཔོན་དམག་ལྷ་ས་ནས་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་ལེ་ཀུན་བདེ་གླིང་ཏོ་ཐོག་ཐུ་དང་འདྲ་བའི་གདན་ཐོབ་དང་། ཤ་ཅིན་ཧྲི་ལ་གེ་ཆེ་ཞེས་པའི་ཚོ་ལོ་ཁོ་གནས་བཅས་བསྩལ། དེ་ནས་བཟུང་ལྷ་བྲང་དང་དགོན་པ་གཉིས་ཀ་སྔར་བུ་སྟོབས་འབྱོར་རྒྱས་སུ་སོང་། དེ་རྗེས་ལྷག་བྲག་གིས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་སྐབས་ཕྱོགས་གཅིག་སྲིད་བྱུར་ར་སྒྲེང་དང་འགལ་ཟླ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་དང་དུས་མཚུངས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(1947)ལོར་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་ལྷག་བྲག་སྲིད་སྐྱོང་ལ་བརྩི་བཀུར་མ་ཞུས་པའི་ཐོག ཚེ་སྨོན་གླིང་རང་ཉིད་ཆོས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སོར་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བའི་ནང་དུ་འང་ཞེ་ས་དང་གུས་བཀུར་སོགས་གཏན་ནས་མེད་པར་རང་མཉམ་བླ་སྤྲུལ་ཞིག་དང་འདྲ་བའི་སྙན་བརྗོད་ནན་པོ་གནང་བར་བརྟེན། དོ་དམ་བཙོན་འཛུག་བྱ་ཉེའི་མཚམས་སྐར་ཡང་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་དང་རྒྱུད་སྟོད་གུ་ཚང་གཉིས་ནས་སྲིད་སྐྱོང་ལྷག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱ་དངོས་ཕངས་མེད་ཕུལ་ཏེ་དོ་དམ་རྒྱང་ཕུད་མི་དགོས་པར་རྒྱུད་སྟོད་གུ་ཚང་ལ་གསོལ་རས་ཡོད་པ་ཞེས་ཞུ་བསྐུལ་ཐེངས་མང་བྱས་ཀྱང་མ་ཐན་པར་མེ་ཕག(1947)ལོའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སྡེ་ཁ་ནས་རྒྱལ་གཞིར་ཁང་དུ་རྒྱང་ཕུད་བཏང་སྟེ་བཟང་བཙོན་བཙུག ནས་ལྷ་བ་ཁ་ཤས་སོང་མཚམས་ར་སྒྲེང་སྲིད་བྱུར་འགོངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཚེ་སྨོན་གླིང་ཡང་སྐུ་གཤེགས། སྐབས་དེར་ཚེ་སྨོན་གླིང་དགོན་པ་དང་ལྷ་བྲང་གཉིས་ལ་ཉམས་ཆག་དོ་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ནི་ལྷ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་དུང་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་ཁག་རྣམས་ཚེ་སྨོན་གླིང་རིན་པོ་ཆེར་མ་དགའ་བའི་འཁོན་འཛིན་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་སྙམ། གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ནས་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་དང་བླ་བྲང་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་དགོས་མཁོ་དེ་ས་ཅན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་གསལ་པོར་མཚོན་ཐུབ་པ་ཡིན།

ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་གཉིས། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའོ། །

ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ། གཤམ་དུ་ཚེ་རིང་མ་སྤུན་ལྔ་ཞེས་པར་གསལ།

ཚེ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་། ཚེ་རིང་དུ་གནས་པའི་གནམ་གྱི་ལྷའི་སྟོབས་ཤུགས་ཟེར་བའི་དོན། ཤེ་མོང་ཟེར་བ་དེ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་སོག་སྐད་ཡིན་ཟེར་ཞིང་འགའ་ཞིག་གིས་མན་ཇུའི་སྐད་ཡིན་ཟེར་འདུག གང་ལྟར་བསོད་ནམས་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཟེར་བའི་དོན།

ཚེ་རིང་རྣམ་དྲུག སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་བྲག་ཚེ་རིང་། ཆུ་ཚེ་རིང་། ཤིང་ཚེ་རིང་། མི་ཚེ་རིང་། བྱ་ཚེ་རིང་། རི་དྭགས་ཚེ་རིང་བཅས་དྲུག་ལས་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས། སྔོན་ཚེ་མ་ཧཱ་ཙི་ནའི་ཡུལ་གྱི་འདིར། །དུས་གསུམ་སྐྱབས་བཅས་རྒྱལ་བས་བྱིན་བརླབས་པས། །ཤི་འགྱུར་མི་ཤིགས་ཕྱུད་ཆོས་བདུན་ལྡན་པའི། །གཞོམ་བྲལ་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་བྲག་རི་བསྟན། །དེ་ཡི་ངོགས་ལས་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན། །ཕྱུང་ཕྱུང་རྒྱུན་མར་འབབ་པའི་བསྟན་བཞེར་ལས། །རོ་མཆོག་བརྒྱད་ལྡན་འབྲས་བུས་ཡོངས་དུད་པའི། །ཚེ་རིང་ལྗོན་ཤིང་མེད་རྒྱུས་མེད་དེ་ཡི་དྲུང་། །ཚེ་སྒང་དཔག་མེད་མགོན་གྱི་གཞི་བྱིན་སྟོབས། །སྙིང་ལ་ཞུགས་པ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཏིང་འཛིན་མངོན་གྱུར་དྲང་སྲོང་ཆེ། །ཚེ་རིང་གུ་གུལ་སྐྱན་འབབ་བ་དཀྱིལ་བཞིན་བཞུགས། །དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་ཆབ་གཏོར་རིལ་བུའི་ཚོགས། །ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པས་རི་དྭགས་ཚེ་རིང་ཐོབ། །ཡོན་འབྲས་འཆི་མེད་བཅུད་པའི་རྒྱུན་བཟང་པོར། །འབད་མེད་སྤྱོད་པས་ཚེ་རིང་འདབ་ཆགས་བྱུང་། །དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ལྡན་ཚོགས་མི་བསླུའི་སྟོབས། །བདེན་པའི་མཐུ་ལས་དྲུག་ལྡན་ཚེ་རིང་གཟུགས། །ཀང་དུ་ཆོས་འདིར་མི་ཤེས་རྒྱུད་པའི་ཚོགས། །སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་དུས་མིན་འཆི་བ་ཡི། །འཇིགས་པ་ཀུན་བཅོམ་བདེ་སྐྱིད་དཔལ་འབྱོར་སྟོབས། །ཚེ་དང་བསོད་ནམས་མཐོ་རྒྱའི་ནོར་ཡོངས་སྦྱོར། །གང་ནས་གང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱང་སྲིད་ཀྱི། །བདེན་ཚིག་དེ་བཞིན་གནས་འདིར་ལྷུན་གྲུབ་ཤོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཚེ་རིང་མ་སྤུན་ལྔ། ཇོ་མོ་ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ། 1. ཇོ་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་མ། 2. མཐིང་གི་ཞལ་བཟང་མ། 3. མི་གཡོ་བློ་བཟང་མ། 4. ཅོད་པན་མགྲིན་བཟང་མ། 5. གཏད་དཀར་འགྲོ་བཟང་མ་བཅས་ལྔ་ནི་པགའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

ཚེ་རིང་ལྷ་བྱ། བྱ་ཚེ་རིང་ཟེར་བ་དེ་ནི་གནའ་བོའི་དག་རྒྱུན་ལ་བཀྲ་ཤིས་པ་མཚོན་པའི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཟེར།

ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་རིང་ཐུང་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་ནི། སྔར་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་སྐབས་མིའི་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལོ་གྲངས་ཁྲི་མང་པོ་ཐུབ་པ་ཡང་བྱུང་སྟོང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་འགྲིབ་སྟེ་ད་ལྟའི་སྐབས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལོ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ཡས་མས་ཀྱི་དུས་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་ལོ་གྲངས་བཅུ་ལ་སླེབས་པ་ཡང་ཡོད་པས་ཚེ་རིང་ཐུང་ལ་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར་(མངོན་པ་མཛོད་)ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་པར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཚེ་སྒྲོག་བླ་གསུམ། མར་མེའི་མར་ཁུ་དང་འདྲ་བའི་ཚེ། སྡོང་པོ་དང་འདྲ་བའི་སྲོག མེ་ལྕེ་དང་འདྲ་བའི་བླ་སྟེ་དེ་གསུམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དབང་པོ་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གསུམ། ཚེ་སྲོག་བླ་མའི་དཔེ་གསུམ་ཡང་ཟེར།

ཚེ་སྲོག 1. མི་ཚེ་གཅིག་རིང་ལྟར་བའི་སྲོག་པ་སྟེ་པགས་ཆགས། 2. ཡང་ན་ཚེ་སྲོག་ཞེས་པ་ར་པགས་ལས་བཟོས་པའི་སྲོག་པ།

ཚེ་ལྷ་སྐུ་འབུམ། བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཟླ་ཞོལ་ཁོངས་ཚེ་ལྷ་སྐུ་འབུམ་ཞེས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་སྔོད་རྒྱུན་ལྟར་ན། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཡས་མས་སུ་མཆོད་རྟེན་དེ་དགེ་བཤེས་སྤྲང་རི་བས་བཞེངས་པ་ཡིན་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་མ་བཞེངས་གོང་ཏེ་འདབས་ཀྱི་བྲག་ཕུག་ཅིག་ནང་དགེ་བཤེས་སྤྲང་རི་བ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དུས་ཁོ་རང་གི་ཏེ་གནས་དེ་ཚེ་རྫོགས་གྲབས་ཡོད་པ་མཁྱེན་རྗེས་ཏེ་གནས་ལ་ཁྱོད་རང་དེ་རིང་ཨ་མ་ཕྱུག་འབྲོད་ལ་འགྲོ་དགོས་གསུངས་ནས་འགྲོ་སྐབས་ལམ་དུ་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆུང་དུ་ཞིག་མཐོང་བ་དེར་སྐོར་བ་གཉིས་བརྒྱབ་པ་ནས་བཟུང་ཏེ་གནས་དེ་ཚེ་འཕེལ་བ་དང་། ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་དེ་ཚེ་ལྷ་སྐུ་འབུམ་གྱི་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཡོད་སྐད་ལ་དེར་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ན་ཚེ་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཕྱབས་རྒྱུན་དུ་སྐོར་བ་རྒྱག་མཁན་མང་པོ་ཡོད། རིག

གནས་གསར་བརྗེ་མཇུག་སྒྲིལ་རྗེས་མང་ཚོགས་ནས་མཆོད་རྟེན་དེར་ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་དེང་སང་ཨམ་སྒོ་ཡས་མས་གང་ལ་ནས་ནག་ཏུ་སྐོར་བ་རྒྱུག་མཁན་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད།

ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ། ལྷ་ཚེ་དཔག་མེད་དང་། སྒྲོལ་དཀར། རྣམ་རྒྱལ་མ་སྟེ་གསུམ།

ཚེགས་ཕྱུས། དཀའ་ལས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་སྙིང་མི་འདོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཚེམ་བུ། སྨུག་པའམ་སྐྱོག་གི་མིང་། (ཙ)

ཚེམ་ཚོག་ཚེམ། གནའ་རབས་སུ་དམག་རྒྱུག་དུས་མཚོན་ཐོག་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཞྭ་མོ་ལྕགས་ལས་བཟོས་པ་ཞིག་གོ།

ཚེར་འཛིན། ཚེར་མ་འཛིན་བྱེད་སྐམ་པའམ་འཛབ་སྟེ།

ཚེས་གཅལ། ཚེས་གཏུགས། ཕོ་མཐའ་ལ་གཏུགས་པ། ཕོ་ཆེན་པོ།

ཚེས་ཞག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་དང་མངོན་པ་མཛོད་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། ཟླ་བས་ས་ཡི་གོ་ལར་བསྐོར་བ་འཁོར་བའི་ཚེ་ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཅོ་ལྔ་དང་། འགྲིབ་པའི་ཆ་བཅོ་ལྔ་བཅས་སུམ་ཅུ་ཡོད་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཚེས་ཞག་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཡུན་ཚད་ལ་སྐར་རྩིས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་ང་དགུ་དང་། ཆུ་སྲང་གསུམ། དབུགས་ཆ་བཞི། ཆ་ཤས་བཅུ་དྲུག་རེ་ཡོད་པ་དང་། ཟླ་བ་སྔོན་མའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནས་རྗེས་མའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར་ཉིན་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཞག་སུམ་ཅུ་མ་ལོངས་ཀྱང་ཚེས་ཞག་སུམ་ཅུ་རྫོགས་ཟིན་པས་དེ་ལ་ཚེས་ཟླ་ཟེར་ལ། ཚེས་ཟླ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཚེས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཐ་དོན་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚེས་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་ནས་བོད་དུ་སྐར་རྩིས་མ་དར་གོང་དང་། རྒྱ་གར་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་སྐར་རྩིས་བོད་དུ་མ་དར་གོང་སྟེ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་གོང་དུ་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ནི། སྔོན་མ་ཟླ་བ་རེའི་ཟླ་གཟུགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩིས་པའི་ཟླ་རྩིས་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོན་སྐྱེད་ངལ་རྩོལ་བྱས་པའི་གོ་རིམ་ནང་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་ཟླ་བ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ནས་ཟླ་བ་ཁ་མ་གང་བ་དང་། ཁ་སྐྱེད། འཛོང་དབྱིབས། ཁ་ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། དེ་ནས་སླར་ཡང་རིམ་བཞིན་འཛོང་དབྱིབས། ཁ་སྐྱེད། ཁ་མ་གང་བ། ཟླ་བ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་བར་རེས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ་ཡར་ངོའི་ཞག་བཅོ་ལྔ་དང་། མར་ངོའི་ཞག་བཅོ་ལྔ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། ཚེས་པ་གཅིག་ནས་གནམ་སྟོང་གི་བར་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ན། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་གཉིས་ཙམ་གྱི་གོང་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས། སྤོ་ཁ་ཡར་ལུང་ཡུལ་དུ་ནན་མོ་བལ་མའི་ཟླ་རྩིས་ཟེར་བ་བྱུང་བའི་སྐོར《འབྲོག་པ་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་གླུང་དེབ》ཅེས་པའི་ནང་འཁོད་དོན་དུ། ཚེས་གཅིག་ནས་ཞག་བདུན་དུ་བགྲངས་པའི་བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་རྗེས་མ་ནི་ཟླ་ཕྱེད་ཀྱི་བྱེད་ཀ་སྟེ་ཚེས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཞིང་། ས་རུབ་པའི་དུས་སུ་སྐྱ་བྱེད་པ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་སླེབས་པ་དང་། ནམ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཟླ་བ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བཞུད་པས་གཏམ་དཔེར། ཚེས་བརྒྱད་ཟླ་བས་ནམ་ཕྱེད་ཐུབ་ཟེར། དེ་ནས་ཞག་བདུན་དུ་བགྲངས་པའི་བདུན་གཉིས་པའི་རྗེས་མ་སྟེ་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཟླ་བ་དར་བ་ཞེས་ཟླ་བ་ཉ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ངེས་མཚན་ཕྱི་མོ་གཅིག་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་གཏམ་དཔེར། བཅོ་ལྔའི་ཟླ་བས་ནམ་ཚོད་འཛིན་ཞེས་ཟེར་ལ། ཡང་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནས་བགྲངས་པའི་བདུན་གསུམ་པའི་རྗེས་མ་སྟེ་ཚེས་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས་ལ་ཟླ་སྐར་གྱི་ཟླ་བྱེད་ལ་སླེབས་ཤིང་། དེའི་དགོང་མོ་ནམ་ཕྱེད་ཟིན་པ་དང་གཞི་ནས་ཟླ་བ་འཆར་བ་དང་། ཟླ་བ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དུ་སླེབས་དུས་ནམ་ལངས་ཀྱི་ཡོད་པས་གཏམ་དཔེར། ཉེར་གཉིས་ཀུན་མའི་ཟླ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ནས་ཡང་ཞག་བདུན་དུ་བགྲངས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཚེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་ཟླ་བ་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པས་གཏམ་དཔེར། ཟླ་མེད་མཚན་མོ་སྟོང་པ་ཟེར་ཞེས་བཤད་ཚུལ་ཡོད། ད་དུང་ཉི་མ་ནུབ་མ་ཐག་ཟླ་བ་མཐོང་ན་ཚེས་གསུམ་ཡིན་པར་རྩི་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཚེས་གཅིག་གི་ཟླ་བ་ནི་མིག་གིས་མཐོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། མཐོང་ན་ཚེས་གཉིས་ལ་སླེབས་པ་དང་། ཡང་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་ཟླ་བ་དེ་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཞིང་། གང་ཏེ་མཐོང་ན་ཟླ་བ་མགྱོགས་ཟེར་ནས་ཚེས་གསུམ་ལ་སླེབས་ཟིན་པས་གཏམ་དཔེར། ཚེས་གསུམ་ཟླ་བ་མགོ་ནག་མི་ཡིས་མཐོང་ཞེས་ཟེར། མདོར་བསྡུ་ན། ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚ་དགུ་ཟླ་བ་དང་། སུམ་ཅུ་ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཟླ་བ་དང་པོ། བཞི་པ། བདུན་པ། བཅུ་པ་བཅས་ཀྱི་ཚེས་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔྱིད་ཀ་དང་། དབྱར་ཀ སྟོན་ཁ། དགུན་ཁ་བཅས་ཀྱི་མཐིལ་ཡིན་པས་དུས་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་ཀར་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་དུས་ཚོད་ཡུན་རིང་ཙམ་སོང་རྗེས་ཟླ་རྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དུས་བཞིའི་འཁོར་བསྐྱོད་དང་། ས་གནས་རང་གི་དངོས་ཡོད་དུས་བཞིའི་གནས་ཚུལ་གཉིས་ཏག་ཏག་འཚམ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ངན་པ་ཐེབས་པའི་སྐྱོན་ལྷགས་ནས། སླར་ཡང་ས་ངོས་སུ་དུས་བཞིའི་འགྱུར་ལྡོག་ངེས་ཅན་ཡོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཡུན་རིང་པོར་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་བརྒྱུད་གཞི་ནས་ཉི་མ་ལ་ལྟོ་བསྐྱོད་དང་བྱང་བསྐྱོད་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ས་ངོས་སུ་དྲོད་ཚད་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆར་ཆུ་དང་། ཁ་བ་བབས་པ། རྩི་ཤིང་ནགས་ཚལ་མེ་ཏོག་སོགས་སྐྱེས་ནས་འབྲས་བུ་སྨིན་པ། ལོ་མ་སེར་པོ་ཆགས་ནས་ས་ལ་ཟགས་པ་སོགས་བྱུང་བར་ཤེས་ཏེ། ལོ་ཟླའི་རྩིས་ཀྱི་ཉི་རྟགས་དང་། སྐར་རྟགས། བྱ་རྟགས། ཤིང་རྟགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལོ་གཅིག་གི་དུས་བཞིའི་འཁོར་བསྐྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྔར་ལས་ལྷག་པར་གཏན་ཁེལ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཉིན་རྩིས་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་འཁོར་བསྐྱོད་ཆོས་ཉིད་གཏན་ཁེལ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཟླ་གཟུགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་གཙོ་ཆེ་བ། ལོ་གཅིག་གི་དུས་བཞིའི་འཁོར་བསྐྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཉི་མའི་ལྟོ་བྱང་གི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་པར་ངེས་འཛིན་ཐུབ་སྟེ་རིམ་བཞིན་ཉིན་ཞག་དང་ཚེས་ཞག་སྤྱོད་མའི་ལོ་རྩིས་རྣམས་བྱུང་བ་ནས་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་སྐར་རྩིས་ཐད་སྔར་ལས་ལྷག་པར་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱིས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཚེས་ཞག་ཟེར་བ་ནི། ཟླ་བ་གཅིག་རིང་གི་ཟླ་གཟུགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་གཏན་ཁེལ་བྱས་པའི་ཞག་གཅིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཐད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྐར་རྩིས་རིག་པ་དང་། དེང་སང་གི་ཚན་རིག་ཐོག་ནས་བཤད་པའི་སྐར་རྩིས་རིག་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་བཤད་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད། བཤད་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཟླ་བས་ས་ཡི་གོ་ལ་བསྐོར་ནས་འགྲོ་བ་དང་། དེའི་རང་འགྲོས་གཡས་བསྐོར་ཡིན་པ། ཟླ་གཟུགས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་དེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐག་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་སྐབས་ཟླ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དེས་ཟླ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་བསྒྲིབས་ནས་མཐོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཐག་རིང་དུ་སོང་དུས་ཟླ་བའི་ངོས་གཅིག་ལ་ཉི་འོད་ཕོག་པའི་ཆ་དེ་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་ན་ཡང་ཉི་འོད་མི་ཕོག་པའི་ཆ་དེ་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་དབང་གི་ཟླ་གཟུགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་མཐོང་བ་དང་། ཐག་རིང་དུས་ཉི་འོད་ཕོག་པའི་ཕྱོགས་དེ་ཆ་ཚང་བ་ཚུར་ངོས་ལ་གཏད་ནས་ཡོད་པས་ཟླ་བ་ཁ་གང་བ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཡར་ངོའི་ཕྱོགས་དང་། ཟླ་གཟུགས་ཆ་ཚང་བ་མཐོང་བ་ནས་གཏན་ནས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་པའི་བར་དུ་གྲིབ་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་གྲིབ་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་དང་བཟོ་དབྱིབས་ཀུང་མི་འདྲ་བ་མཐོང་ཐུབ་པ་བཅས་ལ་ལྟ་སྟངས་མི་མཐུན་པ་མེད། བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ

བའི་ཕྱོགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྐར་རྩིས་རིག་པའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། ཟླ་བ་ས་ཡི་གོ་ལ་བསྐོར་ནས་འགྲོ་སྟབས་རང་འགྲོས་གཡོན་བསྐོར་ཡིན་ཀྱང་འདེགས་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དང་། འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་རླུང་གཉིས་ཀྱིས་ཟླ་བ་དེ་གཡས་བསྐོར་དུ་འཁྱེར་ནས་འགྲོ་བའི་འཕེན་ཤུགས་ཆེ་བར་བརྟེན་རླུང་འགྲོས་གཡས་བསྐོར་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ང་ཚོས་ཉིན་ལྟར་ཟླ་བ་ཤར་ནས་འཆར་ཏེ་ནུབ་ཏུ་བཞུད་འགྲོ་བའི་འཆར་སྣང་དེ་བྱུང་བ་དང་། ཟླ་བའི་རླུང་འགྲོས་ནི་ཉི་མ་ལས་འགོར་བར་བརྟེན་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ནང་ཉི་མ་དང་འདུ་བར་ས་ཡི་གོ་ལ་ཡོངས་རྫོགས་འཁོར་མི་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཚེས་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ལས་མ་ཡོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་བསྐོར་བ་གཅིག་ལ་ཟླ་བ་ཆེ་བ་ཡིན་ན་ཞག་སུམ་ཅུ་དང་། ཟླ་བ་ཆུང་བ་ཡིན་ན་ཚེས་ཞག་ཉེར་དགུ་དང་། ཆུ་ཚོད་སོ་གཅིག ཆུ་སྲང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ལས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེར་ཐུག་པ་ཡིན། ཉི་མས་རང་འགྲོས་ཀྱིས་ས་ཡི་གོ་ལ་ལ་བསྐོར་བ་རྫོགས་པའི་དུས་ཡུན་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དང་ཟླ་བས་ས་ཡི་གོ་ལ་ལ་རང་འགྲོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསྐོར་བ་རྫོགས་པའི་དུས་ཡུན་དེ་གཉིས་བར་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་དང་ཆུ་སྲང་དགུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ཐུང་བར་ཁྱད་འབྱུང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཚེས་ལོ་དེ་ལ་ཟླ་བ་ཆུང་བའི་སྐབས་ཚེས་ཞག་སུམ་ཅུ་མ་ཡོངས་པ་དྲུག་འབྱུང་བ་དེ་བསགས་ན་ལོ་ལྔ་སོང་བའི་ཆེ་ཆེས་ཟླ་གཅིག་ཡོངས་ཤིང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ལོ་དྲུག་པ་ལ་ཟླ་བསྒོལ་འདོན་ཆོག་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། ཞིབ་རྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ལོ་གཅིག་ལ་ཞག་མི་ཐུབ་པའི་ཆ་ཆེས་ཞག་ལྔ་དང་། ཆུ་ཚོད་ཞེ་བརྒྱད། ཆུ་སྲང་ཉེར་གཉིས། དབུགས་གསུམ། འདོད་ཆ་བདུན། རི་ལྷག་རིའི་ཆ་ལྔ་བརྒྱ་ཀྱི་དྲུག་དང་བཅས་ཡོད་པས་དེ་བསགས་ན་ཟླ་བ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་ལོ་གཉིས་ལ་ཟླ་བ་ལྷག་མ་གཅིག་ཐོན་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལོ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་བྱེད་དགུའི་མཚམས་སུ་ཟླ་བསྒོལ་རེ་འདོན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན། བོད་རྩིས་ཀྱི་ལོ་ཐོར་ཆེས་གྲངས་ཆད་ལྷག་འདོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཆེས་ཞག་ནི་ཆེས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་འཕེལ་བའི་དུས་སུ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། འགྲིབ་པའི་དུས་སུ་ཆུ་ཚོད་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་ལས་མེད་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་དེས་ཉིན་ཞག་གི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ཡོངས་མ་ཐུབ་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་སུ་དེར་ཆེས་སྔ་མའི་ཆུ་ཚོད་ནས་གཅིག་གཉིས་མར་འཕྲུགས། ཆེས་རྗེས་མའི་ཆུ་ཚོད་ནས་གཉིས་གསུམ་ཙམ་ཡར་འཕྲུགས་ཏེ་ཆེས་ཞག་གསུམ་གྱི་ངོ་མཐོང་ནས་ད་ནང་སྔ་དྲོའི་དུས་ཀོ་མ་སླེབས་ཤིང་། སང་གི་སྔ་དྲོ་ནི་ཁོ་རྫོགས་ཟིན་པས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ནང་ཆེས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་ངོ་མཐོང་དང་བཅས་པ་སོང་བ་ན་དེ་རིང་གི་ཆེས་དེ་ཆད་པར་བརྩིས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆེས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་འཕེལ་བའི་སྐབས་སུ་ཆེས་ཞག་གི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་ཉིན་ཞག་གིས་ཆེས་ཞག་མ་ཐུབ་པར། ཆེས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་དེས་ཉིན་ཞག་རྫོགས་ནས་ད་དུང་ལྷག་མ་བཞི་པོས་ཉི་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀར་ཆུ་ཚོད་གཉིས་རེ་ཙམ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་ན་ཆེས་ཞག་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་གསུམ་གྱི་ངོ་མཐོང་བའི་ཆེས་དེ་སྔ་ཟླ་ལྷན་གཉིས་སུ་བལྟབས་ནས་འོང་བའི་དབང་གིས་ཆེས་དེ་ལྷག་པོར་འདོན་པ་བཅས་ཡིན། ཞིབ་པར་སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ།

ཆོས་བཞི་སྙིང་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ（༡༤༡༣）ལོར་ཡབ་དཔོན་རིན་ཆེན་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་ཞང་ལྕམ་མའི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་མཁན་པོ་ཚུལ་དར་དང་། སློབ་དཔོན་ཞང་བརྩོན་དུ་ཐུངས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། གཉིས་མཆོད་པ་ལས་ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་ཞུས། བླ་མ་ཀུ་ཁང་པས་ཆོས་སྒོ་ཕྱེས། བླ་མ་བྲག་རིན་ཆེན་ལས་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། བླ་མ་ཉི་མེ་བ་དར་མ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་ཞིབ་ཆ་རྣམས་གསན། ལྕགས་ཕྱི（༡༤༧༠）ལོར་པཎ་གྲུའི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་བར་ཚོགས་པ་བསྐྱངས། སྤྱི་ཏི་པ་དང་ཏི་སེ་བའི་རི་པ་རྣམས་ལ་མངོན་མཁྱེན་གསུངས། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སློབ་མ་བརྒྱ་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཟླ་མ་མཁར་ཐོག་པ། ཟླ་མ་རྟེའུ་བ། རྗོར་འཛིན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱི（༡༤༨༠）ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་གསུམ་ལ་སྐུ་གཤེགས།

ཆོས་ཟླ། ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་ཟད་ཅིང་ནག་ཆ་འཕེལ་བ་དང་། སླར་ཡང་རིམ་གྱིས་དཀར་ཆ་འཕེལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཚེས་ཞག་སུམ་ཅུ་རྫོགས་པའི་ཡུན་ཚད། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཟླ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཚོ་དྲུག ཚིས་ཀྱ། ཚོགས་པ། ཐི་ན། སྐྱ་འཐུམ། མི་ཏྲག ཞིང་སྡོང་།

ཚོ་པ་སྣེ་བཞི་འཁྲུག་སྐོར། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུ（དབུས་ནས་ཀླུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་དང་། གཡུ་ལ་པ་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན། ཟ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས། རག་ཤི་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས་བཅས་ལྔ་དང་། གཙང་ནས་མཁར་མོ་རབ་ཁ་བ་དང་། སོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག སྟོད་ཀྱི་ཤབ་སྒོ་ལྔའི་ཆོས་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ། མངའ་རིས་པ་ཨོ་བརྒྱད་སྤུན་གཉིས། བོ་དོང་པ་ཨུ་པ་དེ་དཀར་བ་བཅས་ལྔ）མདོ་སྨད་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཐེབས། བསམ་ཡས་དང་ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་སོགས་སུ་གནས་གཞི་བཟུང་། དབུས་པ་མི་ལྔའི་སློབ་མ་དང་། ཡང་སློབ་སོགས་ཀྱི་གནས་གཞི་བཟུང་ཡུལ་རྒྱ་བསྐྱེད་པས་ཀླུ་མེས་དང་། རྔ། རག འབྲིང་བཅས་ཀྱི་ཚོ་པ་བཞི་ཆགས། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་དང་། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་ཚོ་པ་བཞི་པོའི་བར་དམག་འཁྲུག་རྫིངས་མང་ལངས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་མེ་ལ་བསྲེགས་ནས་གཏོར་སྐྱོན་ཐེབས་པ་སོགས་བྱུང་། དེ་རྗེས་སློམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་ཉམས་གསོ་དང་འབྲེལ་ཀྲུང་ཐང་ཟླ་མ་ཞང་ལ་རྩིས་སྤྲོད་གནང་།

ཚོ་ཚིག འཚོ་ཚིས། རྟོ་ཐོས་ཀྱི་འཚོ་ཐབས།

ཚོ་ཚོ། ཚང་མ།

ཚོགས་འཁོར། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤ་ཆང་སོགས་ཀྱི་ཟས་རྣམས་ཐོག་མར་ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་མཆོད་པ་ཕུལ་བའི་མཐར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱད། དེའི་ལྷག་མ་གདོན་བགེགས་སོགས་ལ་སྦྱིན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཞིག་ཡིན（འདི་ཁ་དོན་སྒྲུབས་བདེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན）

ཚོགས་བརྒྱད། སྦྱིན་པའི་ཚོགས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོགས། ཐོས་པའི་ཚོགས། ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས། ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་བཅས་སོ། །

ཚོགས་བསྒྲུབ་བཅུ་གཅིག བརྩེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་པ། སྦྱིན་སོགས་དྲུག ཞི་གནས། ལྷག་མཐོང་། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ། ཐབས་ལ་མཁས་པ། ཡེ་ཤེས། བསོད་ནམས། ལམ། གཟུངས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་པའོ། །

ཚོགས་ཆེན་པ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ་བ་གནང་བ་ལས་ཚོགས་པ་སྡེ་བཞི་སྟེ། ༡. ཚོགས་ཆེན་པ། ༢. ཚོགས་པ་ཕྱི་རྫིང་པ། ༣. ཚོགས་དགེ་འདུན་སྒང་པ། ༤. ཚོགས་ཆོས་ལུང་པ་བཅས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཚོགས་ཆེན་པ་ནི་པཎ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་གཙང་པ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཚོགས་པ་ཡིན།

ཚོགས་མཆོད་ཆེན་མོ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ནས་ཉིན་བཅུ་གཉིས་རིང་ལྷ་ལྡན་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ

ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་འདུ་བ་དང་མཆོད་འབུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚོགས་མཆོད་ཆེན་མོ་ཞེས་སུ་གྲགས། དེ་ཡི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ཁྱི(1850)ཡོར་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀློ་སྲིད་ཡངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་མཆོད་གསར་འཛུགས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག དེའང་ཚོགས་མར་བླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་གསུམ་གྱི་དགོང་ཛ་གྲལ་འཛིན་ནས་བཟུང་ཉིན་བདུན་ལས་མེད་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་མཆོད་སོགས་རིམ་སྟོན་ཉིན་བཅུ་གཉིས་ཆགས། ཕྱིས་སུ་བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དགོང་ཛ་གྲལ་འཛིན་གནང་བ་ནས་བཟུང་ཚོགས་མཆོད་ཉིན་བཅུ་གཉིས་རིང་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཆིག་ཁྲི་ཡས་མས་འདུ་འཛོམས་ཐོག་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་མང་ཇ་འགྱེད་དབུལ་བཅས་པའི་གཏོང་སྒོ། དེ་མིན་འཁོར་ལྡན་ཁག་གི་ཞབས་སྒྲུར་འཕར་འགྱེད། གཞན་ཡང་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་ལྷ་སའི་ཁྲིམས་བདག་བྱེད་སྲོལ་སོགས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་ཕལ་ཆེར་མཚུངས་ཀྱང་། སེ་འབྲས་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚད་སྨོན་ལམ་ནང་བཞིན་མང་པོ་མེད་ལ་འཁོར་ལྡན་ཁག་གི་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་མེའང་སྨོན་ལམ་ལས་ཉུང་བ་ཡོད། ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་མཆོད་དངོས་གཞིར་བརྟེན་དགེ་འདུན་ཚོར་འགྱེད་དབུལ་འཕར་མ་དང་། ཇ་ཐུག་སོགས་གཟབ་ཅིང་རྒྱས་པའི་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོགས་མཆོད་རིང་དང་ལྷག་པར་དེ་ཉིན་ཕྱག་མཆོད་སོགས་གང་ལེགས་བྱ་སྲོལ་ཡོད། ལོ་ལྟར་ཚོགས་མཆོད་རིང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་མི་གྲངས་བརྒྱད་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་ཕྱུ་སྐོར་དམ་བཅའ་འཛོག་པ་དང་། ཚོགས་མཆོད་རིང་དམ་བཅའ་འཛོག་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་དེ་རྣམས་ལ་ཚོགས་རམས་དགེ་བཤེས་ཞེས་ཟེར།

ཚོགས་མཆོད་སེར་སྦྲེང་། བོད་ཟླ་གཉིས་པའི་གནམ་གང་ཉིན། རྗེ་བོ་བྲང་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་ལྔ་པའི་སྐུ་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་དང་། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་གཙོ་བོ་རྣམ་སྣང་གི་གོས་སྐུ་དཔངས་སོར་མོ་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་ཅུ་གོ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་དང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གོས་སྐུ་ཆེན་མོ་སོར་མོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་གཉིས་པའི་པོ་བྲང་གི་སྟེག་རྫས་སུ་ཞལ་དབྱེ་མཆོད་འབུལ་བྱེད་པའི་ཉིན་མོ་ཞིག་རེད། རྗེ་སྐོར་མཆོད་རྫས་དོ་དམ་པས་ཆོས་སྐོར་ཕེབས་མི་འཁྲི་ཁྲུངས་གདན་ལ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད། མི་བཞི་ཤྭགས་གསུམ། དེ་བཞིན་ཏེ་འདབ་དགོན་ཁག་དྲུག་བཅས་ལ་མཆོད་རྫས་རྩིས་སྤྲོད་བྱས་པ་རྣམས། བདག་གཅེས་དང་། བྱེད་སྒོའི་སྐོར་མཆོད་རྫས་དོ་དམ་དང་། ཚོགས་དགེའི་ཆབ་བདག་གཉིས་ནས་གོང་གསལ་འཁྲི་ཁྲུངས་དགོན་ཁག་གི་ཆབ་རིལ་དང་། ལས་སྣེར་བྱེད་སྒོའི་བཀའ་བསྒྱུར་བཏང་ནས་གོང་ཚེས་ནམ་ལངས་སྔ་ཆར་དགེ་འཕེལ་དབུ་རྩེར་ཏེ་མ་ཤར་བ་དང་། མཆོད་རྫས་དོ་དམ་རྗེ་དྲུང་ལས་ཚན་གཉིས་བྱིངས་ལས་དྲུང་བརྒྱད་བཅས་ཀྱིས་སྲོལ་ཐེལ་སྦྱན་བསུས་ཏེ། དེ་ཉིད་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བི་སེར་ལམ་གསུངས་པ་བཞིན་སེར་སྦྲེང་གི་ཏ་ཐོག་མར་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཏ་དར་དཀར་པོ་ཞི་བའི་མདོག་ཅན་རྣམ་སྣང་གི་མཚོན་དོན་འཁོར་ལོའི་ཕྱུ་ཅན་བཅོ་ལྔ་དང་། རྒྱས་པའི་ཁ་དོག་རིན་འབྱུང་གི་མཚོན་དོན་ནོར་བུའི་ཕྱུ་ཅན་བཅོ་ལྔ་དང་། དབང་མདོག་སྣང་མཐའི་མཚོན་དོན་ཅན་བཅོ་ལྔ། དྲག་པོའི་མདོག་ཅན་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱུ་ལྡན་བཅོ་ལྔ། ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་མདོག་ཅན་དོན་ཡོད་གྲུབ་ཀྱི་མཚོན་དོན་རལ་གྲིའི་རྟོག་ཅན་དང་། གཞན་ཡང་གདུགས་སུམ་ཅུ། རྒྱལ་མཚན་སུམ་ཅུ། བ་དན་སུམ་ཅུ། ཏུང་དཀར་བ་ཏུང་གོས་དང་བཅས་པ་སུམ་ཅུ། རྒྱ་གླིང་པ་སུམ་ཅུ། ཟ་བོ་ཆེ་བཅོ་ལྔ། ཀ་ལིང་རམ་པོ་པཀྐ་སྙན་འདྲེན་གྱི་དུང་དུ་གྲགས་པ་བཞི་ཚན་དུ་བསྒྲིལ་ནས་འབྱུང་པ་བརྒྱད། གར་ཆུང་དུ་གྲགས་པ་ལྔའི་ཡུ་གཞོན་ནུ་བྱུར་ཕུད་ལྔ་པའི་ཆ་བྱད་ཅན་ཡེག་རྡོབ་པ་གཅིག ཛ་ཆུང་པ་བཅུ། ཏིང་ཤག་པ་ལྔ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུར་འགྲོས་ཀྱི་གར་རྒྱང་དབྱངས་དང་བཅས་པ་རྔ་ཛ་དང་རྔ་ཛ་ཆེན་པོ་ལྔ་རེ། པི་ཝམ་པ་ལྔ། རྒྱུད་མངས་པ་བཅུ་བཞི། ལྷུགས་དང་འཁར་བའི་སིལ་ཁྲོལ་བཞི་རེ། གླིང་བུའི་རིགས་བཅུ་གསུམ། ཡེག་རྡོབ་པ་བཞི། ལྡ་སུ་ཀུ་ཊ་བྱུང་དང་། པ་ཊ་ཧ་གཉིས། ཤུར་ཏིང་གཉིས། འཁར་ཛ་བ་བཅུ། སིལ་སྙན་པ་ཏི་ཤུ། ཕྱག་ཚོས་པ་ཏི་ཤུ། ཛ་ཕྱ་པ་ཅན་བཅུ་ལྔན་རྒྱལ་དང་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདུག་སྤོས་ཀྱི་ཕོལ་ཀ་བཅོ་ལྔ། དུམ་པ་ཕལ་རྫས་བརྒྱད། དྲི་བཟང་། བཅུད་ཀྱིར་ལྔ་ལ་སོགས་པས་ཀ་ཏམལ་པ་སོ་གསུམ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་དུ་ཏྲེ་ཀྲོ་ཧྲས་གཙོས་པའི་བདུགས་རས་ལ་བརྒྱད་དུར་པང་དང་བཅས་པ། ཕྲུས་རས། གདུགས་དཀར། ཕྲུས་གཞོང་རྣམས་རེ། མཇལ། ཚོམ་བུའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དྲུག དེ་དག་གི་ཞལ་འདོན་བྱུན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེའི་མཆོད་དབྱངས་ཚོས་ཀྱི་བྱང་འདྲེན་བཅས་བཅུ་བདུན། ཀུན་བཟང་སྨོན་ལམ་ལས། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་བཤགས་པ་དང་། ཞེས་ཡན་ལག་བདུན་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་བ་དགེ་སློང་བཞི། མེ་ཏོག ཕྲེང་བ། སིལ་སྙན། དུང་དཀར། འཁར་ཛ། ཕྱག་ཚལ། སྤྱག་པ། གདུགས། མར་མེ། མི་ཤེལ་རྣམས་རེ། བདུག་སྤོས་པ་གཉིས། ན་བཟའ། དྲི་ཆབ། ཕྱི་ཕུར། རིན་པོ་ཆེ། ཌ་ཤལ། སླ་ཐེ། རྒྱལ་མཚན་སོ་སོ་ནས་རེ། བཀྲུད་ཕྱག་འབུལ་མི་བཞི། ཕྱག་འཚལ་བའི་གཟུངས་འདོན་མི་བཞི། ཐལ་མོ་སྦྱར་མི་བཞི། སྐྱང་བཤགས་འདོན་མི་བཞི། སྤོབས་པའི་འདོན་མི་བཞི། ཕྱག་བརྒྱ་འདོན་མི་བཞི། ཡེ་ཤེས་སྐུ་མཆོག་པ་བཞི། རྗེས་སུ་ཡི་རང་པ་བཞི། ཆོས་འཁོར་བསྐུལ་མི་འཁོར་ལོ་ཐོགས་པ་བཞི། འགྲོ་དོན་བསྐུལ་པ་པོ་བཞི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་པོ་བཞི། ཁྲུས་གསོལ་བ་ཁྲུས་བུམ་ཐོགས་པ་གཅིག ཁྲུས་སྟེར་ཐོགས་པ་གཅིག ཁྲུས་གསོལ་མཁན་མེ་ལོང་ཐོགས་པ་གཅིག ཁྲུས་དར་བ་གཅིག སིལ་སྙན་དང་འཁར་ཛ་པ་རེ། དེ་ནས་དེ་ལ་ཁ་དོག་ལེགས་བསྒྱུར་བའི་ན་བཟའ། ལོངས་སྐུའི་རྒྱན་ཆ་ཚང་། སྟོང་གསུམ་ཀུན་ཏུ་སྣི་ངད་ལྡང་བ་ཡི། ཁྲུས་སྟེར་དྲིལ་མར་ཅན་རེ། ཕྱག་པ། མེ་ཏོག བདུག་སྤོས། ལྷ་བཤོས། སྣོད་མི། ས་གཞི། གཞལ་མེད་ཁང་། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས། རོལ་མོ་ཁྱལ་བ་སིལ་སྙན་གཅིག ཡེག་རྡོབ་གཅིག མཆོད་དབྱངས་པ་དྲུག དགེ་སློང་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུངས་འདོན་པ་བཞི། གསང་སྔགས་གསང་བའི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཐུན་མོང་གི་མཆོད་པ་བཅུ་གཉིས། ཉེར་སྤྱོད་ལྔ། མཆོད་ཡོན། ཁྲུས་དུམ། རོལ་མོ། མེ་ཏོག བདུག་སྤོས། ལྷ་བཤོས། མར་མེ་བཅས་བརྒྱད། མེ་ཏོག བདུག་པ། སྤོས། ཞིང་བ། ཕྱི་ཕུར། ན་བཟའ། གདུགས། རིན་པོ་ཆེ། པད་མ་རྒྱན་ཕྲེང་། རྒྱལ་མཚན། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་རྣམས། ཅོད་པན། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། སེ་མོ་དོ། དཔུང་རྒྱན། གདུ་བུ། ཞབས་གདུབ། གདུགས། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཕྱག་ཆགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་ལས་ལྔ་གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་རྒྱལ་མཚན། བ་དན། ལྷ་ཤི། ཛ་གཡབ། ཟླ་སྒྲེ། སེང་ཁྲི། གཟིམ་ཆ། པོ་བྲང་ཟླུམ་པོ་གྲུ་བཞི་ཁང་བརྩེགས་ཟླ་གདན། མེ་ཏོག པི་ཝམ། སྣི་ཆབ། ཞལ་ཟས། ན་བཟའ་སྤྱི་མཆོད་པ་ཉེར་ལྔ། རྡོ་རྗེ་སྙིག་མོ་ལ་སོགས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བརྒྱད། མཆོད་ཡོན། རས་བྱུང་། ཟླ་སྒྲེ། བ་དན། གདུགས། རྒྱལ་མཚན། མེ་ཏོག སྣི་ཆབ། བདུག་སྤོས། མར་མེ། ལྷ་བཤོས། པི་ཝམ། གར་མ། རྒྱན་མཆོག དར་དཔྱངས། ཕྲེང་བ། ཁང་བཟང་། ན་མཆོག་གྲུང་པོ་བ། ཏ་བབས་ཏེ་མཆོད་པ་ཉེར་གཅིག རིག་མ་བཅུ་དྲུག འདོད་ཡོན་ལྔ། རྔ་གཡབ། སྤྲང་གཡབ། བསིལ་གཡབ། ཁང་བཟང་། སྣོད་ཚལ། གཟིམས་ཆ། སེང་ཁྲི། རྟ་མཆོག གླང་པོ། ནོར་བུ། དཔག་བསམ་ཤིང་། རྟ་བབས། ཟླ་སྒྲེ། ཞལ་ཟས། སྤུ་མ། གར་མ། བུམ་བཟང་། འདོད་འཇོའི་བ། རྒྱལ་ལག ནམ་མཁའ་མཛོད་དེ་ཉི་ཤུ། དུས་འཁོར་གྱི་མཆོད་པ་མཚོན་བྱེད། ཐུགས་དཀྱིལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཅུ་གཉིས། གསང་ཐུགས་སྐུ་འགྱུར་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ།

བཅུ་གཉིས། འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་པ་སེར་པོ། གླང་པོ་ཆེ་མཆེ་བ་དྲུག་པ་དཀར་པོ། རྟ་ལྗང་དཀྱུ། ཤུད་མེད་བཅུ་དྲུག་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་རྫོ་བཟང་ས། ནོར་བུ་ཟུར་དྲུག་པ་སེར་པོ། ཁྱིམ་བདག་དམར་པོ་མཛོད་མི་ཟད་པ། དམག་······དཔོན་ནག་པོ་མདུང་དང་རལ་གྲི་འཛིན། ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་བདུན། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་རང་རང་ཕྱག་ཕྲོགས་ལྷ་མོ་བརྒྱད། སྒྲི་ཡམ། ཝཾ། དུ་བ། པི་ཝང་། རྔ། ལི་ཁྲི། ཕུང་ས་དཀར་རྣམས་ཏེ། བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་བརྒྱད། གནོད་སྦྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅས་མཆོད་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་གྲངས་མེད་དུ······མང་ཞིང་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དངོས་པོ་སྙིང་··མ་རིན་ཐལ་ཕྱིད་ན་དཀོན་པ་ཀོ་རིམ་མ་འཛོལ་བར་འཕྱར་འཁྱེར་སུ་ཏིག་བསྒྲར་ལ་བརྒྱུས་པ་ཇི་བཞིན་དལ་བྲེལ་སྤྲོམས་མེད། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཐོན་ཏེ་བར་སྐོར་དང་། གླུ་སྒྲུག གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ་བརྒྱུད་ཞོལ་ཇོ་རིང་སྣང་དུ་སེར་སྐྱིད་དང་པོ་ཐེབས་འཕྱལ་རྩེ་པོ་བྲང་དམར་པོའི་གཟིམས་ཆུང་ས་གསུམ་དུ་དྲ་ཡའི་བླ་མ་ཞབས་སོར་འཁོད། ཚོལ་ནས···ཁང་སྟེང་དུ་འཕྱོར་སྐབས་གསང་ཐུགས་རྒྱུད་སྐྱེ་བའི་སོ་སོ··ན་ས་བསྟན་པའི་མཆོད་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྤུ་རྫོགས་ཐོགས་པའི་སེར་ཕྲེང་གིས་འདོན་དབྱངས་དང་མཆོད་གར་འཁྲབ་པ····དང་། གར་པས་གར་འཁྲབ་པ། ཇ་བོ་ཆེ་དང་། དུང་རྒྱ་གླིང་སོགས་དཀྲོལ་བཞིན་དུ་མདུན་དུ་བསྐྱོད། འདོད······འཛོའི་བ་ལས་ཧོ་མ་འཛོ་ཁྲལ་གྱིས་དཀར་ཡོལ་དཀར······བཟང་ས་གཅིག་ནང་ངོ་མ་བླུགས་པ་ལག་གཉིས་ཀྱིས་རྩེ་མོ··བྲང་གི་ཐུགས་སུ་འདེགས་འབུལ་དང་དེ་ནས་སྡ་དབང་རྣམ་པར་ཕུད་གཏོར་ཞུས། གླང་པོ་ཆེས་ཀུང་རྩེ་པོ་བྲང་གི······ཕྱོགས་སུ་ཁུས་བཏུད་ཞུས་རྗེས། གནས་ཚང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྤྱན་འདྲེན་སྐུ་ཐེབས་ཀྱི་དྲ་ཡའི་བླ་མ་མཆོག་དང་། གོས་སྐར་ཕྱག་འཚལ་པད་འབུལ་དང་འབྲེལ་གོས་སྐར་སྐྱན་ཤལ་འབུལ་གནང་། གླང་ཆེན་ལྕང་ཁ་བཏགས་གཡོགས་པ···སོགས་བྱེད། དེ་ལྟར་སེར་སྦྲེང་རྣམས་ཀྱལ་བསྐོར་རིམ······ཐེབས་ཀྱིས་རྩེ་པོ་བྲང་རྒྱབ་ཏུ་མདུག་བསྐྱིལ་མཚམས་གོས་སྐུ་གསེར་ཐང་ཆེན་མོར་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས···རབ་གནས་གཤེགས་གསོལ་ཤིས་བརྗོད་ཟིན་འཕྱལ་གོས་སྐུ་བསྐྱིལ་བསྡུ་ཞུས། དེ་ནས་ར་མོ་ཆེར་མཆོད་འབུལ་དང······འབྲེལ་གོང་གསལ་མཆོད་གར་རྣམས་སྐར་ཡང་ཞེངས་གཅིག་འཁྲབ། དེ་ནས་ཤ་གསར་སྐྱང་སོགས་བརྒྱད་རྫོ་བོ་དབུ་སྐྲ་བཅས་ཁྲིམས་རའི་ནང་ཕྱག་དར་དང་པོ་ནས་བཟུང་ཞིབ···བཤེར་ཟབ་ནན་གྱིས་དེ་འཕྲལ་རྩིས་ལེན་བྱས་ཏེ་སེར་སྦྲེང་··ཆེན་མོའི་མཛད་སྒོ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཉིད་དགོངས་ཇ་ཚོགས་ཏེ་བླ་ཕྱག་ནས་དགེ་འདུན་ལ་ཞིགས་དར་རེ་དང་། སྐུ·····འགྱེད་ཏམ་སྐར་རེ་ཕུལ། དེ་ཉིན་བཀའ་བློན་མིན་ནས·····ལས་དཀྱུས་མིད་སྐོར་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀུང་མཆོད་མཇལ་དང་འབྲེལ་ཞོལ་ནས་ཁང་སྟེང་རང་རང་གདན་ཐོབ་ཀྱི་གྲལ་ལ་འཁོད་པར་ཇ་དང་འབྲས་བསིལ་གཏོང་། གཞན་ཡང་··དེ་ཉིན་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་དང་གཙུག····ལག་ཁང་སོགས་སུ་སྟོང་མཆོད་དང་། རིས་མེད་དགེ·····འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་ལ་ཇ་ཐུག་དང་། ཚ་ར། འགྱེད་དཔལ། ཟུ་ཏོ་བ་སྦྱིན་པ་སོགས་མཆོད་སྦྱིན་རྣམ་མང་བྱེད་སྲོལ་ལྡན་པ་དེ་ནི་ལྷ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གསར······འཛུགས་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ། རང་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་རགས་པ་ཞིག···གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེའི་མཚན་ཉིད། བུམ་པ་ཞེས·····བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་མཚན་གཞི།

ཚོགས་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱིའི་བཤད་སྲོལ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས·····གཉིས་ལ་ཟེར་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་སྦྱིན་པ····བཏང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཙམ་ཞུས་ན་ཆོས·····གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ··དང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི·····ཚོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་སོ། །བསོད་ནམས··ཀྱི་ཚོགས་ནི་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས··ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལས། སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ་གསུམ་ནི་བསོད་ནམས··ཀྱི་ཚོགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །ཇི་སྐད་དུ། དབུ་མ་འཇུག་པར། སྦྱིན་སོགས་ཆོས་གསུམ·····འདི་དག་ཕལ་ཆེར་ནི། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྔགས། །བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དེ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐུ་ཡི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་སྟོང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་དགེ་བའི་ཚོགས་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལས། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གཉིས་སྒྲུབ··བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །ཇི་སྐད་དུ། 《རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》ལས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས···འབྱུངས་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འཁྲུངས། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལས་བརྩོན་འགྲུས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ··ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། 《དབུ་མ་འཇུག···པར》ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་འགྲོ་བཞིན། །བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ། ཞེས་གསུངས། །རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པས་འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་སུ་གྲུབ་ངེས་པ་ཡིན། ཚོགས་འདི་གཉིས་མ་རྫོགས་ན། དག་པ···གཉིས་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ནོར་བ་དེ་ཡང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ལས། ཇི་སྲིད་ཚོགས་གཉིས་དམ་པ་དེ་ནི་མ་རྫོགས་པར། །དེ་སྲིད་སྟོང་ཉིད་དམ་པ་དེ་ནི་རྟོགས་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཚོགས་གནམ་བཀང་བ། དགེ་འདུན་ཚོགས་འཚོགས་པའི་དབུས་སུ་ཆོས་ཁྲིམས་གསལ་བཤད་བྱས་པ།

ཚོགས་དྲུག་འཁོར་མ་སྒོ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། ༡. མིག་གི་རྣམ་ཤེས། ༢. རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། ༣. སྣ་ཡི་རྣམ་ཤེས། ༤. ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ༥. ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཅས···དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ། ༦. ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསྣན་པས་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན།

ཚོགས་པ་སྐྱོང་། དགོན་པའམ་སྒྲུབ་སྡེའི་སློབ་དཔོན་གནང་བའི་ཞེ་ས།

ཚོགས་སྤྱི། རང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པའི་གཟུགས་རགས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། བུམ་པ་དེའི་མཚན་གཞི། ཚོགས་སྤྱི་དང་གཟུགས་རགས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག

ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས། ལམ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཚོགས་ལམ་དང·····སྦྱོར་ལམ་གཉིས་སོ། །དེ་ལས་ཚོགས་ལམ་ནི། ཆོས་མངོན་རྟོགས་ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན··པས་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད། མཚན་གཞི་ནི་དང··པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟོང་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་བར་གྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རྩོལ་བ····དེའོ། །སྒྲ་བཤད་ནི། ཐོས་བསམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་པོར་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་ན་ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་ན་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་ཚོགས་ལམ·····འབྲིང་དང་། ཚོགས་ལམ་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད། ལམ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་གང་ཐོབ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ཅི་རིགས·····འཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ནི། དོན·····མངོན་རྟོགས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་དོན་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད། མཚན་གཞི་ནི་སྟོང་ཀྱི་

ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པར་གྱི······འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྣམས་སོ། །སྒྲ་བཤད་ནི་སྒོམ་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྦྱོར་བས་ན་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་ན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་བཞི་ཡོད། སོ་སོའི་མིང་གི་གོ་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་སྔར་དུ་མཐོང་བའི་སྔ···ལྟས་ཀྱི་དྲོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད། ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་གཅོད་པ་ལས་འདས་པའི་རྩེ་མོར་ཕྱིན་པས་ན་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ། ངན་འགྲོ་མི་སྐྱེ་བའི་གདེང་ཐོབ་པ་འམ་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །

ཚོགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ལྔ། ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ། དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ། དྲན་ཤེས་ལྡན་པས་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་དགའ་བ།

ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ། ཚོགས་ལམ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་སྒོམ་པ། བྱེད་ལས་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་རྟོག་བཅད་སྤོང་ཞིང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བྱེད་པ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཚེ་འདིར་སྐྱེ་བར་ངེས་པར་ཞིག་གོ །

ཚོགས་གསུམ། ཡི་གེའི་ཚོགས། མིང་གི་ཚོགས། ཚིག་གི་ཚོགས་ཏེ་གསུམ།

ཚོགས་བསགས། བསག་བྱའི་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས······གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཡོད། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གྲངས་མེད་གསུམ་ཞེས་པའི་གྲངས་མེད་ནི་བགྲང་དུ་མེད་པའི······གྲངས་མེད་མ་ཡིན་གྱི་གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུ་པའི་གྲངས་མེད་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་མང་པོས་བཞེད་ཅིང་། གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་ལའང་ཐེག······དམན་གྱི་ལུགས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི། གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུངས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབུམ་ཕྲག་གཉིས་དང་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ་ལ་བསྙེན་བཀུར་མཛད་དེ་ཚོགས་བསགས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་ལྟར་ན···ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནས་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་ལ་གྲངས་མེད་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་མར་མེ་མཛད་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་ལ་གྲངས་མེད་གཉིས་པ། དེ་ནས་རྣམ་གཟིགས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་པ་སྟེ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པར་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་ལས། རྣམ······གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། །དང་པོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་མིན་འདུལ་བ་ལུང་སོགས་ལས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐུབ་རྒྱལ···པོའི་སྔ་གཞོན་ནུ་བརྩོན་འགྲུས་སྙིང་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་ཤུང་པོ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་བསྙེན······བཀུར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ······ཚོགས་བསགས་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར། དེ་ནས······ཚོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས······དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལ་བསྙེན······བཀུར་བ་ནས་བཟུང་གྲངས་མེད་གཉིས་པས་ས་བདུན་པ···ཐོབ་པར་གྱུར། དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་བྱ···བར་གྱུར་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་བསྙེན་བཀུར་བས། དེས་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་འདི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གྲངས་མེད་གསུམ་པའི······ཚོགས་བསགས་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ནས་ས་བཅུ་པ······སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་བར་བགྲོད་པར་གསུངས། དེ་སྐད་དུ། གང་ཚེ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང་། །ལུང་བསྟན་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཚེ། །ས་བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །དབང་བཅུ་དག་ཀྱང་ཐོབ···པར་གྱུར། །ཅེས་སོ། །

ཚོང་འདུས་མགུར་མོ། དེ་སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་པའི······དཀྱིལ་དུ་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སློབ་མ་གྲུམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་རྗེས་ལོ་ཤས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། དེའི་ནང་ནས་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་གཙང་མགུར་མོ་རབ་ཁ་ནས་ཡིན་པས་ཕོང་གིས་མཆེད་གྲོགས་གཞན་རྣམས་ལ། ཁྱེད་རྣམས་གནས་སྐབས་བོད་དབུས་གཙང་དུ་ལོག་མ་ཕེབས···པར་མདོ་ཁམས་འདིར་བཞུགས། ངས་སྔོན་ལ་དབུས···གཙང་དུ་འགྲོ་བའི་ཚོང་པ་དང་མཉམ་དུ་སོང་ནས་ཆོས···དར་རྒྱས་པ་འདུག་ན་ངས་ལོག་མ་ཡོང་བར་དབུས་གཙང་དུ་བསྡད་ཀྱིས། དེ་ཙམ་ཁྱེད་རྣམས་ཡར་ཕེབས་ན་འགྲུས། གལ་ཏེ་དབུས་གཙང་དུ་ཆོས་དར་པར་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་ང···ཡང་ཚོང་པ་དང་མཉམ་པོར་མདོ་སྨད་དུ་ལོག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་གསུངས་ནས་ཚོང་པ་དང་མཉམ་དུ་བོད་ལ་ཕེབས། ཕོང་རྣམས་ཡུམ་འཕྲང་དུ་སླེབས་མཚམས་ཚོང་པ་རྣམས་དེ་གར་ཚོང་བྱས་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ལོག་རྒྱུ་ཡོད་སྐབས་ལོ་སྟོན་གྱིས་ཁྱེད་རྣམས་འདི་ནས་མ་ལོག་པར་གཙང་ལ་སོང་ནས······མགུར་མོ་རབ་ཁར་སླེབས་ཚེ་དེའི་ཡ་ལོ་ནད་གཙུག་ན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ང་དགུས་ན་འདུག་ཅེས་ལན་སྐྱེལ་ཞིང་མང་གིས་ཏེ་གཙང་དུ་ངར་དང་། ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕོང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ཚོང་ལེགས་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་གཙང་གི་མགུར་མོ་རབ་ཁར་ཚོང་འདུས···ཆགས་པའི་མིང་དུ་ཚོང་འདུས་མགུར་མོ་ཟེར། (དེང···སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྤྱི་མོ་རྫོང་ཁོངས་མར་ཀྲང་རྫོང་ས་ཡོད) དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་གསེར་དངུལ་གྱི་ཐིག་ཚད་ཐང་གཞི་ཡང་ཚོང་འདུས་མགུར་མོའི་ཁྲིམ་རའི་རིན་ཐང་གི་ཚད···གཞིར་བཟུང་ནས་ཆོས་ཁྲིམས་དང་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས···ཡིག་ནང་བཀོལ་བ་འཛལ་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་སྐོར་བཤད་སྐབས་ཚོང་འདུས་མགུར་མོའི་གསེར་དངུལ་དང་འབྲུ་རིགས་ཀྱི···རིན་ཐང་གཞིར་བཟུང་བར་བཤད། ཞིབ་པར་ལྟ་རབས···བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་མཛད་པའི《འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ》ཁག་དང་། 《གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ཡིག》 སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《ཁྲིམས་ཡིག་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ》ནང་དུ་གསལ་ཞིང་། གོང་གསལ་ཚོང་འདུས···མགུར་མོའི་ལོ་རྒྱུས་ནི《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[ཉ]པའི་ཤོག་གྲངས[illegible]བར་གསལ་བ་ནས···གནད་བསྡུས་བྱས།

ཚོང་ར་ལྔ། ༡. རྒྱ་བྲེ་ཚོང་། ༢. གྲུ་གུ་གཡུ་ཚོང་། ༣. འ···ཞ་ཤི་ཚོང་། ༤. ལྡན་མ་དར་ཚོང་། ༥. སྨན་ཆ་ཚོང······བཅས་ལྔ་ཡོད།

ཚོད་ད་འོད་ཏོ་དཔགས། ཚོད་དཔག་གི་བརྡ་རྙིང་།

ཚོད་ཞིམ། ཚོད་མའི་ལྷག་མའི་མིང་།

ཚོན་གྲིས་མ་བཅལ་བ། ཚོན་གྲིས་ཁ་མ་བསྒྱུར་བ།

ཚོན་ཆེན་བརྒྱད། མི་འགྱུར་བའི་ཚོན་ཆེན་བརྒྱད་དང་དོན་གཅིག

ཚོན་མདངས་ཡན་ལག་སོ་གཉིས། དཀར་པོ་དཀར་སེར་དཀར་དམར་རྒྱ་སེལ་མདོག །སེར་པོ་སེར་སྐྱ་དམར་སེར་ལི་ཁྲི་མདོག །དམར་པོ་དམར་སྐྱ་དམར་སྨུག་རྒྱ་སྐྱེག་མདོག །སྔོན་པོ་སྔོ་སྐྱ་མཐིང་ནག་གཡུ་ཁ་མདོག །ལྗང་ཁུ་ལྗང་སེར་ལྗང་སྐྱ་ལྗང་ནག་གོ །ཤ་ཁ་ཛ་ཁ་མཚོན་ཁ་ཐལ་ཁ་དང་། །སྨུག་པོ་སྨུག་ནག་ནར་རོས་གྲོ་བ་ཁ། །དུད་ཁ་རི་ཁ་རྡུལ་ཁ་མུན་མདོག་གོ །

ཚོན་མོ་སྙིང་། 《འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ》ལས་ཞ······ཉེའམ་ཞ་ཉེ་ནག་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཞེད།

ཚོན་བཟོ། བོད་ཀྱི་ཚོན་བཟོ་ནི་ས་གནས་ཀྱི་ཡུལ་ནོར་ལག་རྩལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་སྔོན་ནས་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ལྷ་བྲིས་ལོ་རྒྱུས་ནས་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། བོད་ལ་གནས་རང་དུ་ཚོན་སྔ་ཕྱིའི་ཐོན་ཁུངས་ཤ···ཅང་མང་པོ་ཡོད་པས་མིང་ལ་བོད་ཚོན་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན

ཡང་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་སྔོ་བོའི་གོང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ནོན་ཆོན་སྣ་ལྔ་བེད་སྤྱད་ནས་བལ་ཆོན་སྤྱད་པ་སྣ་ལྔ་བཟོ་ཤེས་པ་དང་། ནོན་པོའི་རྩ་ག་བྱེད་མཁན་ཆོས་བལ་ཚོན་སྣ་ལྔའི་སྐྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོས་གཏོང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་བོན་གྱི་སོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་པོ་འདུག བོད་ཚོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི་གཞི་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེས་བལ་སྐྱད་ལ་ཆོས་བརྒྱབ་ནས་གདན་འབག་རྫེས་ཆུ་ནང་དུ་བཀྲུས་ཀྱང་ཚོན་མདོག་བབ་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཐུབ་པས་ཀྱི་རྒྱལ་ནས་ནོན་པའི་ཚོན་ལས་ཕྱུག་ཚད་ཏ་ཅང་ལེགས། ཚོན་གྱི་རྒྱ་ཆ་ནི་སེར་པོའི་རྒྱ་བ་སྒ། དམར་པོའི་རྒྱ་བཙག་དང་མཚལ། སྔོན་པོའི་རྒྱ་རམས་དང་མཐིང་། ལྗང་ཁུའི་རྒྱ་ཤུད། དཀར་པོའི་རྒྱ་དཀར་རག ནག་པོའི་རྒྱ་སྣོན་མ་ཤིང་བསྲེགས་པའི་དུད་རྡུལ་བཅས་ཚང་མ་བོད་རང་ནས་ཐོན་པ་དང་། ཚོན་དེ་དག་སྦྱར་སྤེལ་བྱས་ནས་ཚོན་མདངས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བཟོས་ཆོག་པ་རེད། ཚོན་དེ་རྣམས་ཉོག་མར་སྦྱིགས་ཏེ་འདོན་ཆེད་ཚགས་རྒྱག་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་ཀོ་བ་དང་ར་རྩི་བཙོས་པའི་སྤྱིན་ཆུ་བསྲེས་ཏེ་འདུལ་སྦྱང་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཚོན་གྱི་ལག་ལེན་ཉམས་མྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཚོན་བཟོ་བའི་ལག་ལེན་གྱི་ཉམས་མྱོང་སྐོར་སྡེ་དགེ་དེ་ཝུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《བཟོ་དཔྱིབས་པ་ཧ》ཞེས་བའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཚོན་དང་པིར། ཆོས་རྒྱག ཐུག་ཚོ། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་ཀྱི་བཟོ་ལས། ཤོག་བཟོ། ཟ། རོལ་མོ། འཆམ་སྒ། ཐོས་སྦྱོར། རྫས་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་ལེའུ་བདུན་ཡོད་པ་གྲིས་མ་ལས་དཔར་མེད།

ཚོམས་ཆེན་རྙིང་བ། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ནོད་དུ་ཡོད་པའི་ཚོམས་ཆེན་ལ་ཟེར། ཚོམས་ཆེན་འདི་ནི་ལྔ་པའི་སྐུ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གལ་ཆེའི་མཛད་ཁ་གནང་ས་དང་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུ་ས་ཡིན་ཅིང་དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༧༠༤)ལོར་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་ལྷ་སར་སླེབས་རྗེས་དབྱིན་ཇིས་བཙན་ཤེད་བྱས་ནས་དབྱིན་བོད་གཉིས་བར་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་ཆིངས་ཡིག་འཛོག་ཏུ་བཅུག་ས་ཡང་ཚོམས་ཆེན་འདི་ཡིན།

ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས། འགའ་ཞིག་གིས་འདི་པོ་བྲང་དཀར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་གྱི་མིང་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ནང་གི་ཚོམས་ཆེན་གྱི་མིང་ཡིན་ཟེར་བའི་ཤོད་རྒྱལ་གཉིས་འདུག་ཀྱང་ཉེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་གྱི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཁུངས་བཙན་པར་སེམས།

ཚོར་བ་ལྔ། རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་སྐྱོང་བ། ཚོར་བ་དང་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་ལྔ་ཡོད། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་བར་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

ཚོར་བ་དྲུག ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ། ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཚོར་བ། ཞེན་པ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ། མངོན་པ་འབྱུང་བར་བརྟེན་པའི་ཚོར་བའོ། །ཡང་ན། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། རྣ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། སྣ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། ལྕེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། ལུས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའོ། །

ཚོར་བ་གསུམ། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་སྟེ་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་སོ། །

ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། རང་གི་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་གང་ཞིག རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་སྐྱོང་བ། དེའི་མཚན་ཉིད། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་ཚོར་བ་གཉིས་དོན་གཅིག དེའི་དབྱེ་བར་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་ཡོད།

ཚྭ་ལ་བརྒྱད་ཟླ་ཐེའི་དུས། ཚ་ཐེ་གང་ལ་འབྱུ་ཐེ་བརྒྱད་ཟླ་ཡས་མས་བརྗེ་འཚོང་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་ཏེ། སྐབས་དེར་བོད་ལ་ཚྭ་ཡི་རིན་ཤིན་ཏུ་ཅང་མཐོ་པོ་ཡིན་པར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

མཆང་། སྨྱོན་ནམ་ཤེས་ཆེ་བའི་མིང་།

མཆང་གི་ཐོག་ཏུ་འབེབས། མཆང་ནི་སྨྱོན་གྱི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དཔེར་ན་གདམས་ངག་མཆང་གི་ཐོག་ཏུ་འབེབས་ཞེས་པ་ནི་གདམས་ངག་དང་བསླབ་བྱ་སྨྱོན་ཐོག་ཏུ་རང་དབང་མེད་པར་ཕོག་པའི་དོན།

མཆང་བྲུས། ཤེས་སྨྱོན་ཐེར་འདོན་བྱས་པ།

མཆན་རྟེས། མཚན་སྣན་དང་ཐབས་རྟེས།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ(༡. ཚད་མ། ༢. ཕར་ཕྱིན། ༣. དབུ་མ། ༤. མཛོད། ༥. འདུལ་བ)ལ་སློབ་སྦྱོང་གཙོ་བོར་བྱེད་མཁན་གྱི་དགོན་པ་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཟེར། དེ་སྔོན་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་མ་བྱུང་གོང་དུ་བོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་ནི་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་སྟེ། ༡. གསང་ཕུ། ༢. བདེ་བ་ཅན(ར་བ་སྟོད) ༣. ཚལ་གུང་ཐང་། ༤. དགའ་གདོང་། ༥. སྐྱོར་མོ་ལུང་། ༦. རྒྱལ་ལྷ་བཅས་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གསང་བདེ་གུང་གསུམ་དགའ་སྐྱོར་རྒྱལ་གསུམ་ཟེར། རྗེས་སུ་དགེ་ལུགས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་དང་འབྲས་སྤུངས། སེ་ར་བཅས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། སྐུ་འབུམ། བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་བཅས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཆེན་པོའི་གྲས་སུ་འདྲེན་སྲོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དགེ་ལུགས་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་གཙོ་བོར་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་སའི་ནང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་རྒྱུ་ཚང་ཟུར་དུ་ཡོད།

མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི། སྐྱེ་བ། གནས་པ། རྒ་བ། འཇིག་པ།

མཚན་ཉིད་ལྔ། གཞན་དབང་གནས་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མཚན་ཉིད་ལྔ་བཅུ། ཆུ་བོ། ཆུ་རྒྱུན། ཆར་པབས། ལེགས་བཀལ། ཤིག་བཟང་། བོད་ཅན། འཚོ་མཐོང་། ཐར་དགའ། ལུས་མཆོག་མཐུ་བ་དགུ། སྤོལ་བ། ལེགས་སྨོལ། མཐར་ཕྱིན། དགའ་བ། རང་དགའ། བློ་མ་མགུ་བར་འགྱུར་བ། ཉམས་དགའ། བྱེད་མིན་གཟིགས། ཚོགས་དྲུག་སེམས་དང་དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། །ཉོན་མོངས་ས་དྲུག་མི་དགེའི་ས་པ་གཉིས། །ཆུང་ངུའི་ས་བཅུ་མ་ངེས་ལ་ལ་བརྒྱད་དོ། །

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཆོས(ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ)ལྟ་བུ་སྟེ། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་བསྡོམས་པའི་པོད་ཏི་སུ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་དེ། ཡུམ་རྒྱས་པ《ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ》[ཀ][ཁ][ག][ང][ཅ][ཆ][ཇ][ཉ][ཏ][ཐ][ད][ན]བར་པོད་བཅུ་གཉིས་ལ་བམ་པོ་སུམ་བརྒྱ། ལེའུ་དོན་གཉིས་རྣམ་སོ་ཀ་ཅིག་འདུམ་ཡོད། ཡུམ་འབྲིང་པོ《ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའམ》ཡོངས་གྲགས་སུ《ཉི་ཁྲི》ཞེས་འབོད་པ་པོད[ཀ][ཁ][ག]བར་པོད་གསུམ་ལ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ། ལེའུ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས། ཤླཽ་ཀ་ཉིས་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་། འབྲིང་གི་འབྲིང་པོ《ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ》པོད[ཀ][ཁ][ག]བར་པོད་གསུམ་ལ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ། ལེའུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི། འབྲིང་གི་བསྡུས་པ《ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ》པོད་གཅིག་ལ་བམ་པོ་

སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི། ལེའུ་སོ་གསུམ། ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་པ། ཡུམ་བསྡུས་པ༼བརྒྱད་སྟོང་པ༽སོད་གཅིག་ལ་བམ་པོ་ཉེར་བཞི། ལེའུ་སོ་གཉིས། ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱད་སྟོང་། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱལ་བསྡུས་སྣ་ཚོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ། ཤེར་ཕྱིན་སྣ་ཚོགས་པོད་གཅིག་བཅས། གོང་གསལ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་དུས་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་། ཛི་ན་མི་ཏྲ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀུན་བརྟགས། ཀུན་བརྟགས་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་རྣམས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། རི་བོང་གི་རྭ་དང་སྨྲ་རྟག་པ་དང་། བདག་གཉིས་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་དེར་འཛིན་གྱི་བཟུང་བྱ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཆད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དང་མེད་རྒྱུའི་ཀུན་བརྟགས་གཉིས་དོན་གཅིག

མཚན་ཉིད་གསུམ། ཀུན་བརྟགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་མོ། །སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྡུས་པར་འདོད་དེ། གཞན་དབང་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག ཀུན་བརྟགས་དང་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པ་དོན་གཅིག ཡོངས་གྲུབ་དང་སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཚན་གཉིབས། མཚན་མོ་དགུ་ཐོས་བག་ཐོན་དཀའ་བའི་གནས་ཚུལ་བེད་སྤྱད་ནས་སློ་སྐུར་འཛབ་ཀོལ་བྱེད་པ།

མཚན་བརྟག་པ། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་བཟང་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་མི་ཚེ་གཅིག་རིང་གི་བདེ་སྡུག་བཟང་ངན་བརྟག་པ་ལ་ཟེར།

མཚན་ལྡན། ལུས་ལ་རྟགས་མཚན་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། བསྟན་འགྱུར་ནང་གི་མི་ཡི་ལུས་དཔྱད་བརྟག་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་མ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཟེར། བསྟན་འགྱུར་བཟོ་རིག་པའི་ནང་དུ་ཡོད།

མཚན་དཔེ། ལུས་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་མ་བཟང་པོ་ཕྱག་དང་ཞབས་མཐིལ་ལ་འཁོར་ལོའི་རི་མོ་གསལ་བ་སོགས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟར་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར༼ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན༽སྐབས་བརྒྱད་པའི་རྩ་འགྲེལ་དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི༼འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོའི་འགྲེལ་པ༽བཅས་ལ་གཟིགས་ན་གསལ།

མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན། ཡི་དམ་དང་པཎ་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་སྐུའི་སྣང་བ་རྨི་ལམ་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དངོས་སུམ་དུ་མཐོང་བ། བཀས་གནང་བ་བསྩལ་བ་སོགས་ལ་གོ་དགོས།

མཚན་མ་རགས་པ་ལྟ་བཞི་སྟེ། སྨིག་རྒྱུ། དུ་བ། མེ་ཁྱེར། མར་མེའི་ཉམས་དང་ཟླ་ཉིའི་སྣང་འཇུག་ནམ་མཁའ་དྭངས་འདུ་འཆར་བ།

མཚན་མའི་ཟུག་རྔུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་བཟང་ངན་བར་གསུམ་གྱི་སྣང་བ་འཆར་སྐབས་དེ་དང་དེ་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་སོགས་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ནད།

མཚན་མར་འཛིན་པའི་རིག་པ་བཞི། མཚན་མ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་འགྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། ཁྱད་པར་བྱེད་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའོ། །

མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ། (མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཞི་བ་སྟེ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་ལ་འཇོག) འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་འགོག་པ། ཞི་བ། གྱ་ནོམ། ངེས་འབྱུང་བཞིན་འཇོག་པ་ཡིན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ཡིན།

མཚན་མོ་རྒྱུ་བ། འདི་སྲིན་པོའི་མིང་སྟེ། མཚན་མོ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཞིང་ཤ་ཁྲག་འཚོལ་བས་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་ཟེར།

མཚན་མོ་གསུམ། ནམ་སྟོད། ནམ་གུང་། ནམ་སྨད།

མཚན་མོའི་ཆ་ཤས་བརྒྱད། ༡. རྒྱ་སྐར་མ་ཤར་བ། ༢. མཚན་ཐུན་དང་པོ། ༣. ཐུན་དང་པོའི་ཕྱེད། ༤. གུང་ཐུན། ༥. གུང་ཐུན་གྱི་ཕྱེད། ༦. ཐུན་ཐ་མ། ༧. ཐུན་ཐ་མའི་ཕྱེད། ༨. སྐྱ་རེངས་ཤར་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཚན་མོའི་དུས་ཚོད་དྲུག ༡. ཉི་ནུབ་དུ། ༢. ས་སྲོས་ཁྲི། ༣. སྲོད་འཁོར་ཐག ༤. ནམ་ཕྱེད་ཕྱི་བ། ༥. ནམ་ཕྱེད་ཡོལ་སྐྱང་། ༦. ཐོ་རངས་ཐུག་བཅས་སོ། །

མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་བཏད། བདེན་འཛིན་ནམ་བདག་འཛིན། བདག་འཛིན་གཉིས་ནི་མཚན་འཛིན་དང་དེའི་དམིགས་གཏད་ནི་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལམ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །

མཚན་བཟང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་གྲུབ་ཅིང་བསོད་ནམས་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟགས་སོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ལ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ༡. ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་གི་རྣམ་པ་རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡི་འབུར་དོད་པ་ལྟ་བུས་མཚན་པ། ༢. ཞབས་མཐིལ་གཉིས་རྡུལ་ཕྲལ་གྱི་སྟེ་བ་ལྟར་མཉམ་ཞིང་ལེགས་པར་གནས་པ། ༣. ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་དུ་བས་འཕྱིལ་བ། ༤. ཕྱག་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ། ༥. སྐུའི་གནས་བདུན་མཐོ་བ་སྟེ་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་ཕྲག་པ་གཉིས། སྙག་པ་དང་བདུན་པོ་མཐོང་དུ་མེད་པར་རྒྱས་མཐོང་གང་སྟེ་མཐོ་བ། ༦. ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བ། ༧. ཞབས་ཀྱི་རྟིང་པ་ཡངས་པ། ༨. སྐུ་ཆེ་ཞིང་དྲང་བ། ༩. ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་ལྷང་བཅས་པའི་འབུར་མི་མངོན་པ། ༡༠. སྐུ་ཡི་བ་སྤུ་ཐམས་ཅད་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་ནས་སྐྱེས་པ། ༡༡. བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་མཛེས་པ། ༡༢. སྐུ་མ་བཏུད་ཀྱང་ཕྱག་བརྐྱང་པ་པུས་མོའི་ལྷ་ངར་སླེབས་པས་ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པ། ༡༣. གླང་པོ་ཆེའམ་རྟ་ཅང་ཤེས་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་སྦུབས་སུ་ནུབ་པ། ༡༤. པགས་པ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྟར་དྭངས་གསལ་ཞིང་རྣམ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ། ༡༥. པགས་པ་སླབ་ཅིང་འཇམ་པ། ༡༦. སྐུ་ཡི་བ་སྤུ་ཐམས་ཅད་སྤུ་ཞིང་འཇམ་ལ་རེ་རེ་ནས་སྐྱེས་ཏེ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ། ༡༧. ཞལ་གྱི་སྨིན་མཚམས་ནས་མཛོད་སྤུ་དཀར་བའི་མཛོད་སྤུ་རང་བཞིན་དུ་ཁྲུ་གང་ངམ་གསུམ་ཙམ་པ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་ཞིང་སྒྲ་ཏ་རའི་འབྲས་བུའི་ཚད་ཙམ་དཀྱིལ་གྱི་འབུར་ལྟ་བུས་བརྒྱན་པ། ༡༨. རོ་སྟོད་སེང་གེ་ལྟར་འཕེལ་ཀ་ཆེ་བ། ༡༩. དཔུང་པ་གཉིས་ཀྱི་མགོ་གསེར་གྱི་དུམ་པ་ལྟར་རྒྱུམ་པ། ༢༠. ཐལ་གོང་གཉིས་སྟོང་བུ་མེད་པར་རྒྱས་ཤིང་གང་བ། ༢༡. ལྷགས་ལ་རོ་གང་བླང་བ་རོ་ཞིམ་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ། ༢༢. སྐུ་ཤིང་ནྱ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ་པ་སྟེ་གྲིན་འཕྲེད་ཆ་སྙོམས་པར་མཛེས་པ། ༢༣. དབུ་ཞིང་གཙུག་ལ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བའི་གཙུག་ཏོར་དང་ལྡན་པ། ༢༤. རང་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེབས་པ་ཙམ་གྱི་ལྗགས་རིང་ལ་མཛེས་པ། ༢༥. གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ། ༢༦. འགྲམ་པ་གཉིས་སྟག་ཅིང་རྒྱུམ་ལ་རྒྱས་པ་མི་ཡོང་གི་ངོས་ལས་སེང་གེའི་འགྲམ་པ་འདྲ་བ། ༢༧. མཆེ་བ་བཞི་སོགས་ཚེམས་ཐམས་ཅད་མདོག་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ། ༢༨. ཚེམས་ཐམས་ཅད་མཐོ་དམན་རིང་ཐུང་གི་ཚད་མཉམ་པ། ༢༩. ཚེམས་ལ་བར་མཚམས་མ་ཕྱེ་བས་ཐགས་བཟང་བ། ༣༠. ཡས་དང་མས་ན་ཉི་ཤུ་རེ་སྟེ་ཚེམས་ཀྱི་གྲངས་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཚང་བ། ༣༡. སྤྱན་ནི་རིན་པོ་ཆེ་མཐོན་མཐིང་དང་འདྲ་བར་མཛེས་པ། ༣༢. སྤྱན་གྱི་རྫི་མ་བ་མཆོག་སྟེ་བ་ཡི་ལྡུ་མཆོག་དང་འདྲ་བ་བཅས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པ་བཅུར་བསྒྱུར་བ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤུའི་

དངོས་པོ་གཅིག་གྲུབ་ཏེ་འདྲ་བར་བ་སྤུ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཚུལ་གྱིས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱར་བསྒྱུར་བས། མཛོད་སྤུ་དང་གཙུག་ཏོར་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་རེ་རེ་འགྲུབ་བོ། །མཚན་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འགྱུར་གྱིས་མཛོད་སྤུ་འགྲུབ་བོ། །མཛོད་སྤུ་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་གཙུག་ཏོར་འགྲུབ་བོ། །གཙུག་ཏོར་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ཆོས་ཀྱི་དུང་སྒྲ་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །

མཚན་བཟང་གི་གནས་བདུན་མཐོ་བ། ཕྱག་གི་ངོས་གཉིས། ཞབས་ཀྱི་ངོས་གཉིས། དཔུང་མགོ་གཉིས། ལྟག་པའི་སྒྲོགས་མཐོ་བའོ། །

མཚན་ཁྱུང་དགུང་འདེགས། མཚན་སྙན་དང་བཀའ་ཁྱུང་ལ་བརྩི་བཀུར་ཞུས་ཏེ་མཐོན་པོར་བཏེགས་པ།

མཚན་ཉམས་ཀྱི་རྒྱུ། མཚན་སྙན་གྲགས་ཉམས་པའི་རྒྱུ།

མཚམས་བསྐྱམ་པ། མཚམས་མ་བཅད་པ།

མཚམས་ཁྲུང་དཀོན་པ། མཚམས་ཁྲུང་དཀོན་པ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ལྷོ་ཕྱོགས་རབ་གསལ་གླིང་མི་ཡུ་ལོན་ལྷན་ཁང་ཁོངས་སུ་ཡོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པར་གནས་དེར་རང་བྱུང་གི་ས་ཁྲུང་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་དེར་སྐུ་མཚམས་མཛད་ནས་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་འཇིགས་པ་ལས་ཟློག་པར་མཛད་པས་མཚམས་ཁྲུང་ཞེས་མིང་དུ་འདོགས། རྟེན་དུ་ལྷ་མོའི་ཞལ་འབག་དང་། སྲོང་བཙན་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མཐོ་གང་གི་ཆ་ཚད་བཅས་བཞེངས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཀུ་ཙོར་རྣམ་ལྡན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་གནས་འདིར་ཐེབས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་འཛིན་དང་། ལྷག་པར་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒོམ་བཟླས་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་མཁན་བཙུན་མ་བཅུ་སྐོར་ཞིག་ལས་གྲུབ་པའི་ཇོ་དགོན་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་དང་། རྗེ་ཅིག་ཅན་གྱི་སྤྱིལ་བུ་བསྐྲུན་པ་ལ། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ། ཚེ་དཔག་མེད། སློབ་དཔོན་པདྨ། མཁའ་སྤྱོད་མ་བཅས་དང་། ས་དམར་ལས་བཞེངས་པའི་སྙིགས་བུ་བྲིས་པའི་མ་ཎི་ལག་བསྐོར་བརྒྱད་བཅས་བཞེངས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་དུས་འགོར་རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོ་དང་། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་པ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་གཉིས་ནས་དགོན་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདུ་ཁང་ཐོག་བརྩེགས་ཅན་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་ལ། སྒོ་འཁོར་ཀ་བ་གཉིས། ལྡེབས་རིས་སུ། ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས། ཇོ་བོ་ཡབ་སྲས། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། གཞན་ཡང་ཡི་དམ་ལྷའི་སྐུ་བརྙན་སོགས་ཚོན་མདངས་བཀྲ་བའི་ལྡེབས་རིས་ཀྱིས་ཁྱབ། རྟེན་དུ་ཕ་བོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་མདའ་ཚད་མ་དང་། བདེ་མཆོག་གི་འཇིམ་བརྙན་བཅས་བཞེངས། བཙུན་མ་གསར་བཞུགས་ཇེ་མང་དུ་སོང་ནས་བཙུན་གྲངས་དགུ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཟིན་པར་བརྟེན། སྤྱིལ་བུ་གསར་བསྐྲུན་མཛད་ནས་སྒོ་རམ་ཕྱུག་གཉིས་སུ་གྱུར། ཕྱག་ལེན་གཙོ་བོ་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་ཉམས་བཞེས། གནས་བཅུ། སྨན་བླ། ལྷ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་འདོན་པ་བཅས་དང་། དེང་སྐབས་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་དུ་རྟེན་གཙོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་པའི་ཞལ་འདྲ། མཁའ་སྤྱོད་མའི་སྐུ་སོགས་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མཚམས་ཁྲུང་དུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་བརྙན་བཅས་ཡོད། དེང་སྐབས་བཙུན་མ་ཞལ་གྲངས་བདུན་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བཅས་ལ་ལྟུང་བཤགས་དང་། སྨོན་ལམ་ཆོ་ག བདེ་མཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་མཆོད། གནས་བཅུའི་ཆོ་ག སྨན་བླའི་ཆོ་ག་བཅས་རྒྱུན་འདོན་ཕྱག་བཞེས་གནང་གི་ཡོད།

མཚམས་བཅད་དུ་ཡོད་རིགས། དགོན་པའི་ནང་དང་། རི་ཁྲོད། བྲག་ཕུག་སོགས་ལ་བསྡད་ནས་མི་གཞན་དག་དང་ཐུག་ཕྲད་མ་བྱས་པར་ཆོས་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲྭ་པ།

མཚམས་བཅད་པ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས། འབྲི་གུང་གདན་རབས་དྲུག་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༢༤༠)ལོར་ཡབ་རྗེ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེའི་སྲས་སུ་ཡུལ་འདན་སྟོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཅོང་དུ་ན་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་སྐྱེད་བསྒྲིངས་པ་ན་ཡི་གེ་སློབ་པའི་ཕྱིར་བཞུགས། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཡིག་རིགས་མི་གཅིག་པ་རྫེ་སྐྱེད་ལ་འབྲི་སློག་མཁས་པར་གྱུར། དཔོན་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་གཅེན་ཆོས་རྗེ་ཐོག་ཁ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱན་སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གཅེན་ཐོག་ཁ་བའི་དྲུང་ལས་ཆོས་མཛོད་མ་ལུས་པ་གསན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞེས་ཚེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཁང་བུར་ལོ་གསུམ་བར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས། དེ་ནས་གཅེན་ཐོག་ཁ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་གདན་གཅིག་དང་ཇོར་དཀར་གྱིས་དུས་འདའ་བར་མཛད། སྐར་སོ་བཅུ་གསུམ་པར་ཟབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་མི་གཡོ་བར་བཞུགས། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་དཔག་མེད་ཤར་ཏེ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་དང་འཕོ་བ་དུས་གཅིག་པར་གཟིགས་ཤིང་། ཐིག་ལེ་འོད་ལྡན་གྱི་ནང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་དང་རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཁམས་ཀུན་དུ་མ་གཟིགས། གནས་ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༢༨༥)ལོར་འབྲི་གུང་གི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་དེ་ཉིད་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་བཞེངས་ནས་རབ་གནས་མཛད། གླིང་འདིར་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གཏམས་ཏེ་ཐལ་ཆེར་སྒྲུབ་བརྩོན་འདག་སྦྱར་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱང་དུས་རྟག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། ཟབ་ཆོས་གསུང་དགོས་རྣམས་ཕྱག་སྐོར་ཞལ་ཡོལ་བཀབས་ཏེ་མཛད་པར་བཞེད་མཚན་ཡང་མཚམས་བཅད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་གྲགས། དེ་ལྟར་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ཏེ། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༢༨༨)ལོར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

མཚམས་ཆེན་པོ་གཅད་དོ། གཅོད་པ་ཆེན་པོ་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་གོ །

མཚམས་དྲུག ལོ་རེར་དཔྱིད་དང་། སོ་ག དབྱར། སྟོན། དགུན་སྟོད། དགུན་སྨད་དེ་མཚམས་ལ་དྲུག་ཡོད།

མཚམས་པ་དཔལ་རྒྱང་། དགེ་སློང་དཔལ་རྒྱང་ངམ་གྲུབ་དབང་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་ནི་འབྲི་གུང་རྒྱ་ཞེས་པའི་འགྲོག་སྡེར་ཡབ་བཅོ་ལྔ་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མ་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༩༠༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཁྱིམ་དུ་ཕྱུགས་རྫི་མཛད་སྐབས་རྒྱུན་དུ་ཞལ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། དེ་ནས་འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ཆོས་བཞུགས་མཛད་དེ་སྐྱབས་རྗེའི་ཁྲི་དཔོན་ཚེ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྔ་ལྡན་གྱི་གདམས་པ་སོགས་གསན་ཏེ་ཉམས་བཞེས་ལ་བབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་སྐབས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ཟླ་སྐད་དབེན་པའི་རིའི་བཤད་གྲྭར་ཐེབས་ཏེ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་གསན་བསམ་མཛད་དེ་གཞུང་དོན་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་བྱུང་། མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་བསམས་ཉམས་ལེན་བརྩོན་པ་ལྷུར་ལེན་གནང་བས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྙན་གྲགས་རྒྱས། འབྲི་གུང་མཐིལ་གྱི་སྒྲུབ་གྲྭའི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཁྲི་ཐེབས། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༩༦༠)ལོ་ནས་བཙུད་པར་སྐབས་ཤིག་རིང་ལེ་རར་དགོན་དང་། འབྲི་གུང་ཚོགས་སུ་ལུང་འདོན་པ་དང་། ཕྱག་ཆེ་སོགས་གནང་ནས་བཞུགས། ལྕགས་བྱ(༡༩༨༡)ལོར་འབྲི་གུང་མཐིལ་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་གྲུབ་རྗེས་དགོན་པར་བཞུགས་ཏེ་གྲྭ་གསར་པ་རྣམས་ལ་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་སོགས་གནང་། འཚོ་བའི་བར་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་ངང་མཛད་དེ་དེང་དཔལ

ཞུས་པའི་དཔྱད་དངོས་རྣམས་དགོན་པའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་གཏོང་དང་འབྲི་ཤུང་གི་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་སྐོར་གསོ་མཛད།

མཚམས་པ་བློ་བཟང་དཀོན་མཆོག རྗེ་འདི་ཉིད་མཛོད་དགེ་སློ་ཚང་བྱམས་པའི་མཁན་པོ་ཐེར་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༧༤༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྟགས་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཆུང་དུས་ནས་ཕ་ཆོས་དང་སྨན་ལ་སྦྱངས། ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཁྲིམ་ཐབ་ལེན་རྩིས་བྱས་པར་མ་གསན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། དཔོན་སློབ་སྐན་གྲགས་པ་ལས་བཙེ་བཞུག་གསན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དགེ་ཀན་དུ་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་པོད་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྦྱངས། མདོ་སྔགས་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས། ཚ་གན་ཡི་ཤིང་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་བཞུགས་པའི་མཁིལ་མཛད་དེ་སྐུ་མཚམས་ཁོ་ནས་དགེ་སྦྱོར་སྐུ་ཚེ་དང་སྒོམས། ཆོས་རྒྱུན་མང་དུ་སྤེལ་བས་དཔལ་མང་པཎྜི་ཏ་ཞལ་སྔ་ནས་སོགས་སློབ་མའི་ཚོགས་མང་དུ་འདུས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཞིག་བཞུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་སྟོད་ཙམ་དུ་སྐུ་གཤེགས།

མཚམས་ཕྱོགས་གཉིས། མཚམས་དང་ཕྱོགས།

མཚམས་སྦྱོར་ཡི་གེ་བཞི། མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་སྒྲིག་མཚམས་སྦྱོར་ཡི་གེ་བཞི་ནི། ཨོ། ཨོ། ཨོ། ཨོ་བཞིའོ། །

མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་གསུམ། ཚིག་སྔ་མ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དུས་ལྟ་ཞིག་འདུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་དང་གཅིག ཚིག་དོན་ལྟ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མཚམས་སྦྱོར་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དུས་རིམ་གྱིས་འདུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་དང་གཉིས། ཚིག་དོན་ལྟ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མཚམས་སྦྱོར་ཕྱིར་བཟུང་ནས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འདུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་དང་གསུམ་མོ། །

མཚམས་མེད་ལྔ། ཕ་གསོད་པ་དང་མ་གསོད་པ། དགྲ་བཅོམ་གསོད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་འབྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་སྟེ་ལྔ།

མཚམས་མེད་ཉེ་བ་ལྔ། ༡. མཆོད་རྟེན་བཤིག་པ་དང་། ༢. དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ་དང་། ༣. བྱང་སེམས་ངེས་གནས་བསད་པ། ༤. དགྲ་བཅོམ་མ་སུན་པར་བྱས་པ། ༥. སློབ་པ་བསད་པ།

མཚམས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ། དམྱལ་བ་མནར་མེད་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དམྱལ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་སྐབས་སྐབས་སུ་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་སྐྱིད་བྱུང་དུའི་རིང་ངལ་གསོ་བ་ཡོད་ཀྱང་། དམྱལ་བ་མནར་མེད་དུ་དེ་ཡང་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་ཟེར།

མཚམས་བཞི། ཤར་ལྷོ། ལྷོ་ནུབ། ནུབ་བྱང་། བྱང་ཤར་བཅས་དང་། ཡང་མེ་ལྷའི་མཚམས། སྲིན་པོའི་མཚམས། རླུང་ལྷའི་མཚམས། དབང་ལྡན་གྱི་མཚམས་བཅས་སོ། །

མཚར་གྱི་ལྟག ཤིང་ཚར་བྱས་བཟོས་པའི་ལྟག་ཚན།

མཚར་འདོད། དགོས་དོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཁྱད་མཚར་མཚར་གྱི་བསམ་པ་ལ་ཟེར།

མཚལ་རིགས་སྨྱལ་མ། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་འདུག་པའི་ལག་མཐིལ་གཡོན་པ་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

མཚུངས་ལྡན་དགུ ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན། མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན། གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན། རྒྱུན་གྱི་མཚུངས་ལྡན། རྒྱུན་ཆད་པའི་མཚུངས་ལྡན། ཕྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པའི་མཚུངས་ལྡན། ནང་དུ་བལྟས་པའི་མཚུངས་ལྡན། འདྲེས་པའི་མཚུངས་ལྡན། མ་འདྲེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སོ། །

མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་བཞི་བཅུ། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། འདུན་པ། མོས་པ། དྲན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ། དད་པ། བརྩོན་འགྲུས། རྣམ་པར་རྟོག་པ། དཔྱོད་པ། བག་ཡོད། བག་མེད། སྦྱོ་བ་དང་། རབ་དགའ། ཤིན་སྦྱངས། ཤིན་ཏུ་མ་སྦྱངས་པ། རྣམ་པར་འཚེ་བ། མི་འཚེ་བ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ། ཁྲེལ་མེད་པ། བཏང་སྙོམས། རྣམ་པར་གཡེལ་བ། དགེ་བའི་རྩ་བ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ། ངེས་པར་འཆིང་བ། ཕྲ་རྒྱས། ཉེ་ཉོན། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ། ཟག་པ། ཆུ་བོ། སྦྱོར་བ། ཉེ་བར་ལེན་པ། མདུད་པ། སྒྲིབ་པ་ཤེས་པ། བཟོད་པ་བཅས་སོ། །

མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས། རྟེན་མཚུངས་པ། དམིགས་པ་མཚུངས་པ། རྣམ་པ་མཚུངས་པ། དུས་མཚུངས་པ། རྫས་མཚུངས་པའོ། །

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཅུ་དགུ། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད་པའི་གཉིས་པ་ལ་སྒྲ་བཅུ་དགུ་ནི། ༡. གཟུགས་བརྙན། ༢. སོ་སོར་སྣེབས་པ། ༣. གཟུགས་མཚུངས་པ། ༤. གཟུགས་མཉམ་པ། ༥. ཡང་དག་པར་གཞལ་བ། ༦. མཚན་ཉིད་མཐུན་པ། ༧. མཚན་ཉིད་འདྲ་བ། ༨. མཚན་ཉིད་མཚུངས་པ། ༩. མཐུན་ཕྱོགས། ༡༠. དཔེར་བྱས། ༡༡. དཔེ། ༡༢. རྟོག ༡༣. དམན་པ། ༡༤. ཆུང་ཟད་དམན། ༡༥. རབ་ཏུ་སྦྱ་བ། ༡༦. སོ་སོར་བཟློག་པ། ༡༧. རིགས་སུ་མཐུན་པ། ༡༨. མཉམ་པར་བྱས་པ། ༡༩. ཆོས་མཐུན་པ་བཅས་སོ། །

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཉེར་གཉིས། དཔེ་རྒྱན་ལས་འཕྲོས་པའི་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་ཉེར་གཉིས་ནི། ༡. བཞིན། ༢. ལྟར། ༣. ལྟ་བུ། ༤. ཇི་ལྟར། ༥. མཚུངས། ༦. མཚུངས། ༧. ཡང་དག་མཚུངས། ༨. མཉམ། ༩. ཡང་དག་གསལ། ༡༠. ངེས་པར་གསལ། ༡༡. རབ་གསལ། ༡༢. གཟུགས་ཀྱི་བློ། ༡༣. གཉེན་པོ། ༡༤. དགྲ་བོ། ༡༥. སོ་སོར་རྟོག ༡༦. འགྲན། ༡༧. འདྲ། ༡༨. བསྡུ། ༡༩. བཅས། ༢༠. བསྟུ་བ། ༢༡. རིགས་མཐུན། ༢༢. རྗེས་སུ་སྒྲ་བ། ལྟར། ལྟ་བུ། ཇི་ལྟར། མཚུངས། མཚུངས། ཡང་དག་མཚུངས། མཉམ། ཡང་དག་གསལ། ངེས་པར་གསལ། རབ་གསལ། གཟུགས་ཀྱི་བློ། གཉེན་པོ། དགྲ་བོ། སོ་སོར་རྟོག འགྲན། འདྲ། བསྡུ། བཅས། བསྟུ་བ། རིགས་མཐུན། རྗེས་སུ་སྒྲ་བ། གཟུགས་བརྙན། སོ་སོར་སྣེབས་པ། གཟུགས་མཚུངས་པ། གཟུགས་མཉམ་པ། ཡང་དག་གཞལ་བ། མཚན་ཉིད་མཐུན་པ། མཚན་ཉིད་འདྲ་བ། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པ། མཐུན་ཕྱོགས། དཔེར་བྱས། དཔེ། རྟོག དམན་པ། ཆུང་ཟད་དམན། རབ་ཏུ་སྦྱ་བ། སོ་སོར་བཟློག་པ། རིགས་སུ་མཐུན་པ། མཉམ་པར་བྱས་པ། ཆོས་མཐུན་པ་བཅས་སོ། །འཕྲུ་མང་པོའི་ཚིག་ཕྲད་ཡོད་པ། འགྲན། རྒྱལ། ཕྲང་། འཁྲུ། མི་མཐུན་ཕྱོགས། འཇབ། འཕྲོ། དམའ་འབེབས། སྨོད། ཅོ་འདྲི། འགོག ཁོད། ཕྲག་དོག མི་བཟོད། སྨྲ་བཟང་འཕྲོག་བྱེད། མཛེས་པ་ཕྲམ་བྱེད། ཚར་གཅོད། ལྷག་པར་མཛེས། རྗེས་སུ་ཀྱང་པ་འཛིན། རྒྱ་བ་ལ་འཇུག་པ། རྗེས་འགྲོ། རྗེས་སུ་འཆིང་། ངང་ཚུལ་འཕྲོག་པ། རྗེས་སུ་བྱེད་པ་བཅས་རེ་དྲུག་གོ །

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག བཞིན། ལྟར།

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བདུན་ཅུ་རྩ་བདུན། སྙན་ངག་མེ་ལོང་ནང་གི་དཔེ་རྒྱན་ལས་འཕྲོས་པའི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད་པ་ལ་སྒྲ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་དང་། དེ་མིན་ཙ་བ་ལ་མི་གསལ་བའི་སྒྲ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། ཆ་དང་། གྲོགས་དང་། སྤུན་ཟླ། མཐོང་བ། ཐོས་པ། དྲན་པ། རེག་པ། ཞམ་པ། སྤྱོད་པ། འཛོགས་པ། སེམས་པ་བཅས་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ནོ། །སྡེ་ཚན་བཞི་པོའི་ནང་གསེས་དང་པོ་ལ་སྒྲ་ཉེར་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྒྲ་བཅུ་དགུ། གསུམ་པ་ལ་བཅོ་ལྔ། བཞི་པ་ལ་བཅུ་ཐམ་པའོ། །

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད་པའི་བཞི་པ་ལ་སྒྲ་བཅུ། ༡. (དེ)ཡི་སྐལ་བཟང་འཕྲོག་བྱེད། ༢. (དེ)ཡི་མཛེས་པ་ཟླུམ་བྱེད། ༣. (དེ)དང་……

འགྲན་ལས་ཚར་གཅོད་པ། ༤.(དེ)ལས་ལྷག་པར་མཛེས་པ། ༥.(དེ)ཡི་རྗེས་སུ་རྐང་པ་འཛོག་པ། ༦.(དེ)ཡི་རྣམ་པ་ལ་འདྲུག་པ། ༧.(དེ)ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། ༨.(དེ)ཡི་རྗེས་སུ་འཆིང་བ། ༩.(དེ)ཡི་ངང་ཚུལ་འགོག་པ། ༡༠.(དེ)ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ།

མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་ལ་སྒྲ་བཅོ་ལྔ། ༡. འདྲ་མང་པོའི་ཚིག་སྡུད་ཡོད་པ། ༢.(དེ)ལ་འགྲན་པ། ༣.(དེ)ལས་རྒྱལ་བ། ༤.(དེ)ལ་སྙུང་བ། ༥.(དེ)ལ་འདྲ་བ། ༦.(དེ)དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་པ། ༧.(དེ)ལ་འཐབ་པ། ༨.(དེ)ལ་འཕྱ་བ། ༩.(དེ)ལ་སྒྲ་འབེབས་བྱེད་པ། ༡༠.(དེ)ལ་སྨོད་པ། ༡༡.(དེ)ལ་ཚོ་འདྲི་བ། ༡༢.(དེ)ལ་འགོག་པ། ༡༣.(དེ)ལ་རྙོད་པ། ༡༤.(དེ)ལ་ཕྲག་དོག་པ། ༡༥.(དེ)ལ་མི་བཟོད་པ།

མཚུངས་པའི་དབྱངས་བཅུ་བཞི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་དབྱངས་ཡིག་ཨ་ཨི་ཨུ་རྀ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཐུང་ངུ། རིང་པོ། ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་བཅུ་གཉིས་དང་། ལྀ་ཡིག་ལ་ཐུང་ངུ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་གཉིས་ཡོད་པས་བསྡོམས་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དོ། །

མཚུངས་པའི་ཡི་གེ་ལྔ། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་དབྱངས་ཡིག་ཨ་ཨི་ཨུ་རྀ་ལྀ།

མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་རྒྱན་གཉིས། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཉེར་དྲུག་པ་མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་རྒྱན་ནི། བརྗོད་འདོད་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་མཚུངས་ཀྱང་མིང་ངམ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ནི། བསྟོད་པའི་མཚུངས་སྦྱོར་དང་། སྨད་པའི་མཚུངས་སྦྱོར་རོ། །

མཚུངས་མེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་འབྲུག(༡༤༣༦)ལོར་ཆག་སྐར་སྐྱེའི་ཕུའི་འཕྲོག་གཏེལ་དུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ཆུང་དུ་ནས་མདའ་རིས་གུང་ཐང་དུ་སྤྱན་དྲངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྐྱང་འཕོར་བ་མཆུ་ཐྲི་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ་ཤ་ར་བའི་དངོས་སློབ་ཀུན་སྨོན་མཛེས་པའི་དཔལ་གྱིས་བཏབ་པའི་ཤུས་ཕུད་གདན་སར་ཞབས་སོར་འཁོད། ལོ་གསུམ་རིང་ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལས་རྣ་མཁྲིན་ཡང་གསང་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་གུང་ཐང་ཆོས་གྲགས་དང་ལྷ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོར་བསྙེན་ནས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་གཞན་སྐྱོང་སོགས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གསུང་རབ་གཞན་སྐྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་ངམ་རིངས་ཆོས་ཤར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡུ་ནན་ཏ་མ་ཏི་ལས་ལོ་ནག་དྲིལ་གསུམ། འཇིགས་བྱེད་རོ་ལངས། ཕག་མོ་སྐོར་གསུམ། ཆོས་སྐྱོང་གི་མན་ངག་སོགས་དང་། བདག་ཆེན་དཔལ་ཆོས་དྲུང་དུ་རྒྱུད་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་བཀའ་བཅུ་བདུན་སོགས་དང་། བདེ་མཆོག་དང་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་བཀའ་དུ་མ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་སེམས་པ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་པས་མཁན་པོ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྷུན་བཟང་པས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་གུང་ཐང་རྒྱལ་མཚན་དཀོན་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་གསུང་ངག་ལམ་སྐོར་དང་བཅས་པ་དང་། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་བཀའ་འགོས་ལུགས། བཤད་བཀའ་པོ་དོང་ལུགས། ནག་ཁྲིད་དམར་ཁྲིད་སོགས་མནོས། དེ་ནས་གུང་ཐང་དང་ཤུལ་ཕུད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་གླིང་དུ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་སོགས་ལས་ལ་སྐུ་པའི་དབང་བཤད་མན་ངག་དང་། ཤར་ཚོ་སྐྱོང་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་དབང་བཤད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། ཇོ་ནང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་བདེ་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་ལས་དུས་འཁོར་དབང་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་ལ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཕེབས་ནས་ཞི་ཁྲོ་སོགས་སྙིང་མའི་ཆོས་འཁོར་མང་དུ་བསྐོར། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པར་ཀུང་སོ་ཆེ་བའི་བརྒྱ་དཔོན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་བཟང་པས་བླ་བྲང་ཆེན་མོར་གདན་དྲངས་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་ཀྱི་བར་གནས་དེ་ཉིད་དུ་ཟབ་དོན་ཉམས་བཞེས་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བར་མཛད། རྩོམ་པའི་མཛད་པ་ལ། 《གསལ་བྱེད་རྣམ་བཞི》དང་། 《སྒྲ་མ་འཕགས་པ》《སྒྲ་མ་དམ་པ》《ཐུག་ལེན》《བཀའ་སྐྱབ》《འགྲེལ་ལེན་རྣམ་བཞི》《རྩ་རྒྱུད་རྣམ་བཞི》སོགས་མང་དུ་མཛད། བསྟན་འཛིན་བུ་སློབ་ལ། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། དཀའ་བཅུ་པ་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ། ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། བྱང་པ་བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། མི་ཉག་ཆོས་གྲགས། བོ་དོང་བཀའ་བཅུ་པ་ཆོས་རིན། ཤངས་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན། བདག་ཆེན་རྒྱ་གར་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། འཇམ་པ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། སྐུ་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་བཟང་པོ་སོགས་མང་དུ་བྱོན། དེ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དོན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དགུང་གྲངས་དོན་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་རྟ(༡༤༩༨)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

མཚན་གྱི་ལྷ། འདི་གཤིན་རྗེའི་མིང་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི《མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད》ལས། མཚན་ནི་ཕ་མེས་ལ་སོགས་པ་ཤི་བ་རྣམས་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ནི་གཤིན་རྗེ་སྟེ། དེ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པས་གཤིན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚ་ཤས་ཅམ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་བཤད། དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེའི《མངོན་བརྗོད་སྒྲ་ཚིགས་གསལ་བ》ལས། སྟོན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཟའ་བཏུང་སྦྱིན་པ་དེ་ལ་མཚན་གཏོར་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་རོལ་བས་ན་མཚན་ལ་རོལ་དང་། མཚན་གྱི་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པར་བཤད་དོ། །

མཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྡོ་རྗེ། མར་པའི་སློབ་མ་ཀ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཤར་གྱི་ཀ་ཆེན། འདི་ཉིད་དོལ་གྱི་མདའ་ན་མཚུར་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་སུ་སྐུ་ཕྲགས་འཆང་གི་རྒྱུད་པ་མཐུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷེ་པའི་ལར་སློབ་གཉེར་ལ་ཕྱིན། ཁོང་གི་ཁྱིམ་པོ་བྱད་ཀྱིས་དབུལ་བས་མས་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་དགོས་པའི་བཀའ་བདང་བས། ཁོང་གིས། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དཀའ་བ་སྤྱད་ཅིང་། བརྩོན་འགྲུས་སྐྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ཁ་མས་ངའི་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་མ་བྱེད་ཅིག ང་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ཕྱིད་བརྩེ་བས་མི་འདོར་བ་ཡིན་ནོ་གསུངས་ཏེ་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་མཛད། དུས་ཕྱིས་མར་པའི་སྙན་གྲགས་གསན་ནས་དད་པས་ཡིད་དྭངས་ཏེ་ལྷ་བྲག་མར་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕེབས་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་གདམས་པ་གནང་བར་ཞུས་པས་ཆོས་བྲ་མོ་འདུ་བ་གནང་སྟེ་རྫོགས་པར་གནང་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟར་ཕྱིས་མཚུར་སྟོན་གྱིས་དོལ་མདར་རང་གི་གནས་སུ་མར་པ་སྤྱན་འདྲེན་སྐབས་རིམ་ལྔའི་མན་ངག་དང་། རྒྱུད་ཤུང་གི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་གནང་ངོ་། །མཚུར་སྟོན་ལ་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ནི་ཁམས་པ་རོ་མཉམ་རྡོ་རྗེ་དང་། མཁོན་གད་པ་ཀི་རྟི། འཆེས་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། 《རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས》《རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་མཆོད་པ་མངོན་པར་བསྟུས་པ》《རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག》བཅས་སོ། །

མཚུར་མདོག་སྣ་ལྔ། མཚུར་ལ་དཀར་དམར་སྔོ་ནག་སེར་ཏེ་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་ཡོད།

མཚུར་ཕུ་དགོན་པ། དེ་ནི་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱབ་རི་པདྨ་ཕྲེང་རྫོང་དང་མདུན་རི་ནགས་ཀྱིས་སྡུག་པ་ལས་བྱ་སྤྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྐད་སྙན་པར་སྒྲོགས་པ། གཡས་རི་ལ་ཐུབ་པ་རིགས་ལྔ་གི་རང་བྱོན་འབུར་འཐོན་ཡོད་པ། ཤར་རི་དར་དཀར་ཡོལ་བ་ལྟ་བུ་བྲིས་པ། ནུབ་རི་སྒྲོལ་མ་དཀར་པོའི་དབྱིབས་ལྡན་གྱི་གནས་དེར་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཡོས(༡༡༥༩)ལོ་ལ་ས་དེར་ཕེབས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབས། བྲག་དེ་རྒྱབ་ཡོལ་དུ་བྱས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་གཟིམས་ཕྱིལ་ཆུང་དུ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་ཡུན་མི་རིང་ཙམ་བཞུགས། དེ་ནས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་ཀརྨ་པ་གནས་ནང་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཀརྨ་དགོན་ཕྱག་བཏབ། དེ་རྗེས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་

དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༡༢༩)ལོར་སྐྱོད་ཕྱིང་མཚུར་ཕུ་དགོན་པ་ཐུག་བཏབ། ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གིས་མཆོད་ཁང་སྒོང་གི་ཀ་རྟ་མ་གདུགས་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གནོན་སོགས་སྣ་གསུམ་ཕུལ། དེ་ནས་ཀརྨ་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་ས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། སྐུ་འཕྲེང་......གཉིས་པ་ཀརྨ་པཀྴིའི་དུས་སུ་ཏེ་གནས་ལྡན་སྒོམ་གྱིས་མཚུར་ཕུར་མཆོད་ཁང་ཆེན་པོ་དང་དྲི་གཙང་ཁང་ཁྲམས་ར་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ཏེ་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་། དགོན་པ་འདིར་བཞུགས་པའི་རྟེན་གསུམ་དང་རིག་དངོས་སྐོར་ནི། བཟང་རག་ལས་ལུགས་སུ་བླུགས་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ་འདོམ་བཅུ་གསུམ་པ་དེ་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་གྲུབ། ཐུབ་དབང་དེའི་ནང་......བཞུགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་ཕྲེ་གང་། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་ཕྱག་ཕྱག་ལྷུན་གསུམ། དྭགས་བསོད་ནམས་ཉེ་མ་ཀུང་པའི་ཆོམས། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་གསོལ་ཞལ་དང་ཕྱག་འཁར། དཔོན་རྟོན་སྐྱེར་སྒང་པའི་སྣམ་སྦྱར། མཆོག་ཟུང་གི་ཕྱང་བཟེད། འཁོར་གསིལ། སྣམ་སྦྱར། གསེར་དངུལ་འབབ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པའི་བཀའ་འགྱུར་པོ་ཏི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ། ཚོགས་ཐུང་དཀར་པོ་རྒྱང་གྲགས་མ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་རྟེན་དཀའ་བ་མང་པོ......བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྐོལ་ལ། ལྷ་ཆེན་དེ......བཞེངས་ཟིན་ནས་གཡོན་དུ་རྒྱང་ཟད་པོ་བ་ལ་ལྷ་བཟོ......རྣམས་ཀྱིས་བཙོས་ཐབས་བྲལ་བས་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་པཀྴི......རང་གིས་རླུང་རོ་ལན་གསུམ་བུས་ནས་ལོ་བ་བསྲང་པས......ཕྱིན་རླབས་ཆེ་ཞེས་ཟེར། གྲུབ་ཐོབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ......གནས་མཛད་དེ་ལྷ་ཆེན་དཔལ་འབར་འཛམ་གླིང་རྒྱན......གཅིག་ཅེས་མཚན་གསོལ། བྱིན་རབས་གཟིགས་དང་། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཆེན་པོ་རེ་རེ་བཞེངས། རྗེ་དུས......གསུམ་མཁྱེན་པའི་གདུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར། ཀརྨ་པཀྴིའི་གདུང་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་སུ་རང་རང་གི་ཐུགས་ལྡགས་སྐུ་གསུམ་བཞུགས། གཡས་གཡོན་དུ......སེམས་དཔའ་ཉེར་སྲས་གཉིས་དང་བཅས་པ། ཕྱིས་སུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་ནང་ཐུབ་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་བཞུགས། རྩེར་གཏོར་ཆེན་མོ་གསེར་ཟངས་ཁྲང་གི......གཏེར་ནས་བྱུང་བའི་གསེར་ཟླ་ཟུང་དང་བཅས་པ་བཙུགས། ཀརྨ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས་སྤྲུན་པའི་སྐུ་བརྙན་ཀ་བརྒྱད་མའི་གཟིམ་ཚང་ཕྱག་མ་སྦར་ཆེན་ནང་དུ་བཞུགས་ཞེས་གསུངས། ཞྭ་དམར་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་སེང་བས་ཀརྨ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེར་ཕུལ་བའི་དུང་དཀར་དེ་ཕྱིས་གསེར་ལྷང་བརྡུངས་ཀྱི་གསོག་པ་བཟོས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཚོགས་དུང་དང་ལྡན་ཅིག་གནད་ཀྱི་ལའི་མཆོད་རྫས་ལ་ཡོད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་བག(༡༤༠༧)ལོར་དྲུ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ནན་ཅན་དུ་བཞུགས་རིང་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་དང་ཆོས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གནང་སྐབས་ནམས་ཅད་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་ངོ་མཚར་གྱི་སྣང་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་གོང་མ་ཉིད་ཀྱི......བཀའ་ཉིན་མོ་སོའི་ལེའུ་ཆེ་བཀོད་པར་རི་མོ་མཁན་ནམཁ......པས་གཟུགས་བརྙན་རི་མོར་བྲིས་ནས། རྒྱ་ཧོར་བོད་ཡུ......གུར་ཏུཀྐི་སྐད་ཡིག་རིགས་ལྔའི་ཁ་བྱང་བཏབ་པའི་རས་ཡུ་ཐང་ཕྱག་དྲིལ་དུ་མ་བྱུས་ཏེ། རྗེའི་དུང་ཉིད་དུ་ཕུལ་བ་ཞལ་ཆེར་འགྲོར་ཡང་ཕྱག་དྲིལ་གཅིག་སྐར་ཆེན་དུ་བཞུགས་པ......རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་གོང་པར་དུ་ཡོད་ཚུལ་ཡིན་པ་ནི......དེ་སྔོན་མཚུར་ཕུར་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས་པའི་མཁན......དབང་མང་པོས་གཟིགས་སྐྱོང་ཡོད། མཚུར་ཕུ་དགོན་པ་ནི་ཀརྨ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་ད......ལྟའི་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པ་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་རྟ་ལོར་ཤུལ་མེད་དུ་ཡོང་ཡང་། ད་ལྟ......ཉམས་གསོ་བྱེད་བཞིན་པ་ལགས་སོ། །

མཚུར་ཕུའི་རྫོ་རིང་། (སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས)

སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས(༨༡༥ནས ༨༣༨བར)རྒྱལ་པོས་ཞུ་ཤང་རྡོའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས......སྣོན་པོ་ཞང་ཆོས་སྒྲོན་སྐུག་བཟང་ཉ་སྤྲ་ཟེར་བས་སྟོད་ལུང་ཕུང་ཕུར(མཚུར་ཕུ)(ལྷ་ཁང་འདི་ལ་སྟོད་ལུང་ལྷག་མའི་ལྷ་ཁང་ཟེར)བཙུགས་པར་སྣང་། རྡོ་རིང་དེའི་མཐོ་ཚད་ལ་སྤྱི་ཁྲི༢.༥༢ཡོད་པ་དང་། ངོས་གཉིས་སུ་བོད་ཡིག་སྔོན......བསྐོམས་ཡིག་ཕྲེང༢༨བཀོད་ཡོད། ཡི་གེའི་ནང་དོན་ནི......ཞང་ཆེ་སྟོང་ཉ་སྟོས་བཙན་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་གྱི"བཀའ་དྲིན་གསལ་ཕྱིར། བཙན་པོའི་སྐུ་ཡོན་དུ་བསྔོས་ཏེ། སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏབ་ནས་སྟོད་ལུང་གི་ལྷུང་ཕུར་གཙུག་ལག"ཁང་བརྩིགས"པ་མ་ཟད་དགེ་སློང་བཞི་རྒྱུན་བཞུགས་ཀྱིས"བཙན་པོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྒྲུབ་པའི......མཆོད་རྒྱུན་སེམས་ཅན་དང་། འཚོག་ཐང་། ཟན་གཡོག་བཅས་ལྷུལ་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་རྟོང་ཡི་གེར"བྱ་གི་ལོ་ལ་བབས་ཏེ། དཀྱིན་བཙན་པོའི་ལོ་བྲང་སྐྱིད་ཀྱི་ལྷུང་བུ་ན་བཞུགས"ཞེས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ལོ༧༥༡ལོར་སྟོད་ལུང་ལྷུང་ཕུར་བཞུགས་སྒྲོང་བའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་པ་དང་། ཨུ་ཤང་རྡོའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནས་རབ་གནས་མ་གྲུབ་གོང་བཙན་པོ་བཀྲོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་གཉིས་བསྡུར་ན་སྟོད་ལུང་ལྷུང་ཕུ་ནི་སྐབས་དེའི་གནས་ས་གལ་ཆེའི་གྲས་ཤིག......ཡིན་ཚོད་འདུག་ཀྱང་ད་ལྟ་ནི་ལྷུང་ཕུའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྩ་སྟོང་དུ་སོང་ཞིང་རྫོག་མའི་གནས་ཡུལ་ཀུང་ངོས་འཛིན......དཀའ་བར་གྱུར། རྡོ་རིང་དེའི་ཐོག ཞང་ཉ་སྟོས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་བཙན་པོས་དམིགས་བསལ......གཟིགས་བསྐྱངས་གནང་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པ་སྟེ། གཙུག......ལག་ཁང་དེར་སོང་ནས་བདག་སྐྱོང་གིས་དེའི་ཆོས་གཞིས་མི་སེར་བཅས་པར་དཔྱ་ཁྲལ་མི་འགེལ་བ་དང་། ས་ཞིང་དང་རྒྱ་ནོར་གཞུང་བཞེས་མི་མཛད་པར"ཞང་ཉ་སྟོས་ཇི་ལྟར......ཕུལ་བ་བཞིན་བཙན་པར་བཀའ་ཁས་པས་གནང་བ"མ་ཟད"ནམ་ཞིག་ཞང་ཉ་སྟོའི་བུ་རྒྱུད་ཆད་པ་ཡིན་ན་ཡོང་གི་ཁ......དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་མི་བཞེས་པར་གཙུག......ལག་ཁང་འདིའི་མཆོད་རྐྱེན་དུ་བསྔགས་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི......ཞལ་བཞེས་བཀའ་ལུང་ཕྱུལ་དོན་རྣམས་རྡོ་རིང་ཐོག་བཀོད་ཡོད། ཆོས་སྐྱོང་ཅུས་རྒྱུད་ནི་བཙན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཞང......བློན་གལ་ཆེ་བའི་གྲལ་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ......བཙན་གྱི་རྗེ་མོ་ཚེས་སྤོང་བཟའ་མེ་ཏོག་སྒྲོན་ཞེས་གྲགས་ཆེ་བ་དེ་ཡང་རིགས་རྒྱུད་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

མཚུལ། མཛེས་པའམ་མཚུ་སྨྲོས་ཀྱི་མིང་།

མཚེ་གཟུགས། ཕྲུ་གུ་མཚེ་མའི་མིང་།

མཚེར་བ། ལས་ཀ་བྱེད་པར་མི་སྤྲོ་བ་དང་སྐྱོ་བའི་མིང་།

མཚེར་སྨན་རུ་ཏ་བཞི་པ། རུ་ཏ་སྲུང་བཞི། མ་ནུ་སྲུང་བཞི། བཙའ་ལྷ་སྲུང་བཞི། ཨ་རུ་ར་སྲུང་བཞི།

མཚེར་ཤག་ཟླ་ཁང་སྒོན་མོ། སྡེ་སྲིད་ཤག་མོ་ཤུ་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་པས་འཕྲུལ......སྤྲང་ལ་དགོན་པའི་རྟེན་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་མཚེར་ཤག་ཟླ་ཁང་སྟོན་མོ་ཟེར་བ་དེ་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཕུལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་རྫོ་ཁང་སྟོན་པོ་ལ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་བཏགས། ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང......གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་བཞུགས་ས་བྱས་ཏེ་སྐབས་དེར་ཁང་པ་རྒྱ་ཁྱོན་ཆུང་ཞིང་ཀུ་ཡུལ་ངོ་བོ་ཞིག་ལས་མེད། ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི......གསོལ་དཔོན་དང་དེ་རྗེས་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་མཁན་སྐུ་མདུན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཞུ་བ......དེས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༥༨༤)ལོར་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་ལ......ཕེབས་པའི་རྗེས་ཙམ་ནས་རྒྱ་ལོས(༡༦༠༣)ལོར། ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་བོད་དུ་གདན་ཞུ་མ་བྱས་པའི་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་དེའི་ནང་དགའ་ལྡན་ཕོ......བྲང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་འདི་ཉིད་གསར་བསྐྲུན་བྱས་ནས་ད་ལྟའི......ཐོག་སོ་རེ་ལ་ལོ་རེ་ཙམ་འགོར་བ་ཅིག་པ་སྔ་བརྟན་བཅིགས། དེ་ལ་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་བཞེངས......སྐབས"སྐུ་མདུན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས......དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཐོག་སོ་རེ་ལ་ལོ་རེ་མཛད་པས་དེང་སང་ཤིན་ཏུ་ཐང་བའི་དཔེ་དང་བཅས"བྱུང་ཚུལ་སོགས་གསུངས་ནས་རྩེ་པོ་བྲང་གསར་བཞེངས་མཛད་སྐབས་ཐུགས་ཁུར......གནང་ཚུལ་སྐོར་ལྔ་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ལོས(༡༦༠༣)ལོར་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི"

པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་འོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་འབྲས་ལྗོངས་
དཀའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གསར་བསྐྲུན་ཟིན་པ་དེའི་ནང་བཞུགས
ཆོག་ཆོག་བྱུང་འདུག ཀླུ་ཡའི་ཟླ་མ་སྒྲ་ཕྱིང་ལྷ་པའི་སྐབས
ཕེབས་རིམ་ཤིང་རྟ་སོགས་གསར་བཀོད་དང་དེ་ནས་ཀླུ་ཡའི་
ཟླ་མ་སྒྲ་ཕྱིང་རིམ་བྱུང་བཞུགས་ཡུལ་བྱས་སོ། །

མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། སློབ་དཔོན་པདྨའི་མཚན་གཞན་ཏེ་སློབ་དཔོན་པདྨ་ཡབ་ཡུམ་མེད་པར་མཚོ་ནང་དུ་འཁྲུངས་ཟེར་ཡང་ཛོ་ནང་དྲ་ར་ན་ཐ་སོགས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་མིན་པར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་མངལ་སྐྱེས་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཡང་ཡོད།

མཚོ་ཁ་རལ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་ཆོས་ལུང་ཤུར་མཚོ་ཁ་རལ་ཞེས་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པའི་བླ་མཚོ་ཡིན་ཟེར་བ་དེར་དེ་སྔ་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ནས་ཁ་བཙུད་བྱས་པ་དང་མཚོ་རྫས་བཅས་འདེབས་སྲོལ་ཡོད་པར་གྲགས།

མཚོ་ཁའི་བསོད་ནམས་རྣམ་གསུམ། ལྷ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ། བསོད་ནམས་གྲགས་པ།

མཚོ་ཁྲི་རོར་རྒྱལ་མོ། གཉམ་དུ་མཚོ་སྔོན་པོ་ཞེས་པར་གསལ།

མཚོ་སྒོ། གཞིས་ཀ་རྩེ་དིང་རི་རྫོང་མཚོ་སྒོ་ཤང་།

མཚོ་བརྒྱད་ལ་གནས་པའི་ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད། ཤར་དུ་མཐའ་ཡས་དཀར་པོ། ལྷོར་འཇོག་པོ་སེར་པོ། ནུབ་ཏུ་དུང་སྐྱོང་དམར་པོ། བྱང་དུ་སྟོབས་རྒྱུ་ལྗང་གུ། ཤར་ལྷོར་པད་མ་ཆེན་པོ་སྔོན་པོ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཏུ་ཤན་ཏ་སྨུག་པོ། ནུབ་བྱང་དུ་རིགས་ལྡན་ལྗང་ཁུ། བྱང་ཤར་དུ་ནོར་རྒྱས་དཀར་པོ། ཞེས་ཀླུ་སྟོད་ལྷའི་གཟུགས་ཅན་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་དང་སྦྲུལ་མགོ་བདུན་གྱི་གདེངས་ཀ་ཅན་པད་མ་སྦྲུལ་མཇུག་རྒྱ་མཚོར་ནུབ་པའོ། །

མཚོ་སྔོན་པོ། ཞིང་འདིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚོ་ཆེན་ཞིག་སྟེ་གནའ་དུས་རྒྱའི་ཡིག་ཚགས་ནང་ཤི་ཧའི(西海)ཟེར་བ་དང་། སོག་སྐད་དུ་ཁུ་ཁུ་ནོར་ཞེས་ཟེར། མཚོ་འདི་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྣམ་མའི་ཐོག་ཡོད་པའི་ཆུ་ཚྭའི་མཚོའུ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན། མཚོ་འདིའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཨ་མ་རྙེར་དགུ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སྔོན་པོ་གསེར་ཆེན། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བྲག་དཀར་ཐེམ་ཆེན། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཁང་ཚའི་རྫ་དམར་བཅས་རྫ་རི་མཐོན་པོས་མཐའ་ནས་བསྐོར་ཞིང་། མཚོའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཙམ་དང་། ཤར་ནས་ནུབ་བར་གྱི་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་བརྒྱ་ཙམ། ལྷོ་ནས་བྱང་བར་གྱི་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ལེ་དྲུག་ཅུ་ཙམ། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གོ་གསུམ། གཏིང་ཚད་རིང་ཤོས་ལ་སྤྱི་ཁྲི་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་ཕྱུངས་ཆུང་བརྒྱད། མཚོ་ངོས་ཀྱི་ས་བབ་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་སུམ་སྟོང་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ། ཆུའི་ཤོང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་དུང་ཕྱུར་ཅིག་སྟོང་། ཆུའི་འདུས་ཚད་མཚོ་ཆུ་ཧྲེང་གང་གི་ནང་ན་ཁེ་བཅུ་གཉིས་དང་ཆ་ཤས་ལྔ་ཙམ་ཡོད། མཚོ་ཆུའི་གྲང་ཚད་ཧུའུ་ཧི་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔར་སླེབས་ཤིང་། དགུན་དུས་སུ་ཁ་བས་གཡོགས་པའི་མཚོ་ཞིག་ཡིན། མཚོ་ནང་དུ་མཚོ་སྙིང་རི་དང་མཚོ་འགོའི་གླིང་ཕྲན། མཚོ་མཇུག་གི་མཆོར་པ་རི། འདྲེ་སོ་བྲག་དཀར། བྱ་གླིང་བཅས་གླིང་ཕྲན་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་མཚོ་སྙིང་རི་བོ་ཆེ་ཤོས་ཡིན། མཚོ་སྔོན་པོའི་འཆགས་རིམ་ནི། དེང་སང་གི་ཚན་རིག་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བསྡོམས་ཚིག་ལྟར་ན། ད་ལྟ་ལོ་ས་ཡ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་རོལ་དུ། ས་ཡི་གོ་ལའི་ཤུན་པ་རྙིང་པའི་ནང་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཤིས་འགྱུར་བ་ཐེངས་གསུམ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་རྫོང་གྱི་ས་ཤན་རིལ་པོ་དེ་དུམ་བུར་སོང་སྟེ་ཕྱོགས་གཅིག་རི་བོར་གྱུར་ཞིང་ཕྱོགས་གཞན་དག་གི་ས་རིམ་པས་བརྡིབས་ནས་རྩ་མཐུད་དམའ་རུ་སོང་བར་བརྟེན་རི་རྒྱུད་དང་གཤོང་མའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་མངོན་གསལ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་། ས་རིམ་དུམ་བུར་གས་པའི་འཁོར་ཕྱོགས་ནི་བྱང་ནས་ནུབ་ཏུ་བསེགས་ཤིང་དེ་ནས་ནུབ་ཏུ་འཁོར་བ་དང་། ལྷོ་ནས་བྱང་དུ་ནུབ་བསེགས་པའི་གཤོང་ས་ཆགས། དེའི་ཤུལ་དུ་ཆུ་བསགས་ནས་མཚོའུ་ཆུང་དུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། མཚོ་ཆུའི་ཡོང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ནི་ཆར་ཆུ་དང་། མཚོ་ནང་དུ་བབ་པའི་ཆུ། ས་འོག་གི་ཆུ་བཅས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། མཚོ་སྔོན་པོའི་མཚོ་དེ་ནི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ཆུ་མེད་པའི་མཚོའུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལམ་ལོ་ཁྲི་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱི་གོང་དུ། མཚོ་ཁུལ་གྱི་དྲོད་ཚད་མཐོ་རུ་སོང་བ་དང་། མཚོ་ཆུ་རླངས་པར་འགྱུར་བའི་ཚད་དེ་ཆུའི་འབབ་ཚད་ལས་བརྒལ་བར་བརྟེན། མཚོ་ཆུ་མར་འགྲིབ་ཏེ་མཚོ་ངོས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དུ་སོང་། མཚོ་ཆུའི་ངར་ངོ་ལན་ཚྭའི་རོ་ཅན་དུ་གྱུར་ཅིང་། མཚོའི་གཏིང་གི་སྙིགས་མ་འཐུག་ཏུ་སོང་བ་དང་། སྔོན་ཆད་མཚོ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གླིང་ཕྲན་ཁ་ཤས་མཚོ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཁེར་རྐྱང་དུ་ལུས་པའི་མཚོ་འགྲམ་གྱི་རི་བོར་གྱུར་པ་མ་ཟད། ད་ལྟ་ཡང་མདའ་བཞིའི་མཚོ་ཁུག་དེ་ཡང་བུ་མཚོར་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན། ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་པོ་འདི་གནའ་རབས་ཀྱི་མཚོ་སྔོན་པོ་དང་བསྡུར་ན་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མཚོ་ཆུ་སྤྱི་ལེ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཆུང་དུ་སོང་ཞིང་། རྒྱ་ཁྱོན་སུམ་ཆ་གཅིག་ཆུང་དུ་སོང་ཡོད་པ་དང་། གཏིང་ཟབ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་བརྒྱ་ཙམ་དམའ་རུ་སོང་ཡོད། ཞིབ་པར་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི《མཚོ་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚངས་པའི་གསར་སྙན》ཞེས་པ་སོགས་མཚོ་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ས་རྒྱུས་སྐོར་གྱི་ཡིག་ཆ་ལ་གསལ།

མཚོ་ཆེན་བརྒྱད། ༡. ཤར་ཀོང་ཡུལ་གྱི་མཚོ་དཀར་མོ། ༢. ལྷོར་སེ་རྡིའི་མཚོ་སེར་པོ། ༣. ནུབ་ཏུ་ཤིན་ཧྲའི་མཚོ་དམར་སྐྱ། ༤. བྱང་དུ་པ་ཤིའི་མཚོ་ལྗང་ཁུ། ༥. ཤར་ལྷོར་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཚོ་སྔོན་པོ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་གོ་ལའི་མཚོ་སྨུག་ནག ༧. ནུབ་བྱང་དུ་ཟངས་མདོག་གི་མཚོ་ལྗང་ཁུ།
༨. བྱང་ཤར་དུ་སོ་རེའི་མཚོ་དཀར་པོ།

མཚོ་ཆེན་པོ་ལྔ། ༡. ཟའི་ཧུ། ༢. པོ་ཡང་ཧུ། ༣. ཧྲིང་ཆི་ཧུ། ༤. ཏན་ཡང་ཧུ། ༥. ཏུང་ཐིང་ཧུ་བཅས་ལྔ།

མཚོ་དྲུག སྤང་རྩི་དང་། མར། ཞོ། འོ་མ། ཆུ། ཆང་གི་མཚོ་རྣམས་སོ། །

མཚོ་བདུན། སྤང་རྩི། མར། ཞོ། འོ་མ། ཆུ། ཆང་གི་མཚོ་དྲུག་དང་། ལན་ཚྭའི་མཚོ།

མཚོ་སྣ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤུགས་ཕྱི་(༡༣༧༠)ལོའི་ཡས་མས་སུ་རྟ་ཁ་མཚོ་སྣ་ཁུལ་དུ་ཁྱིམ་ཐབ་དབུལ་པོ་ཞིག་ནང་སྐུ་བལྟམས། ཆུང་དུས་སྔར་ཐང་གྲོང་ཤིང་དགོན་གྱི་སར་བ་ཚེར་བཞུགས། ཐུགས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་བློ་རིག་བཀྲ་བ། རྗེ་དཀར་གོང་འདས་པ་ལྟར་བརྩེས་ནས་སྐྱམ་ཆུང་དང་རྩུང་ཐབ་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུར་བཅོས་པ་སོགས་རྩུན་ཚོང་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན། སྐབས་དེའི་མཚམས་ཤིང་དཔོན་གྱིས་ཆོས་རྒྱུགས་འདུལ་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་ཏེ་རྗེ་ཉིད་གཉལ་ཞིག་གི་དགོན་པར་ཆོས་ལ་ཞུགས་པར་ཕེབས། བཟང་ཆེན་པས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་ཤེས་རབ་བཟང་པོར་གསོལ། དེ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས། སོ་ཤས་མཚམས་གཞུང་ཆེན་ལ་ཐུགས་སྦྱོང་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། དཀྱུད་སོ་ཉེར་གཅིག་ནས་དབུ་བཙམས་ཏེ་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་པོད་ཆེ་བ་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། མདོ་རྩ་བའི་མཆན་འགྲེལ་པོད་གཅིག་བརྩམས། བྲག་གོར་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དགོན་གསར་འཛུགས་གནང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། ཁྲིམས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་རྗེ་ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་འདུལ་བ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་དང་། མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་མེད་པར་ལ་བཀོས་གནང་མཛད་པ་དང་། གདན་ས་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ཆེན་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཚོར་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་རྩ་འཛིན་དགོས་པའི་བཀའ་བཞིན་ཉམས་ལེན་རྒྱུན་འཛུགས་སུ་བྱུང་། འདུལ་བ་མཚོ་ཊཱི་ཀ་དེར་ས་དགེ་རྙིང་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཆོས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་ཚད་འཛིན་གནང་བ་དང་། རྗེ་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུའི་ནང་སྐུ་གཤེགས།

ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་པ་བྲག་གོར་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱབས་བཟང་པོས་མཛད་པའི་མཚོ་སྔ་བ་ཆེན་པོའི་གསོལ་འདེབས་ལས་ལམ་ཙམ་གསལ།

མཚོ་སྨད་དགོན། རྫོང་ཤུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་མཚོ་སྨད་དགོན་པ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་རྣམ་གཉིས་བཞུགས་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་བཞེངས་པར་མཛད་རྗེས་མཚོ་སྨད་དུ་ནས་ཐང་གཙོ་གྱུར་གྱི་རིགས་ལྔའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཞལ་ཤར་དུ་གཟིགས་ནས་གསར་བཞེངས་མཛད། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོར་དབུས་གཙང་མཁས་པ་མི་བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཀླུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གསར་འཛུགས་གནང་། འདུ་ཁང་ནང་དུ་སྐུ་རྒྱུ་ལི་ལས་གྲུབ་པའི་ཇོ་བོ་རྣམ་ཚད་ཙམ་ཡིན་ཅན་སོགས་ཡོད་ལ་གསོ་རིག་མཁས་དབང་སྐྱུ་དབང་ཕྱུག་གིས་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས་དར་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་མཚོ་སྨད་མཁན་ཆེན་ཞེས་མཚན་སྙན་ཆེ་བ་བྱུང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ཉམས་ཆག་ཆེ་ཙམ་བྱུང་ཡང་དེང་སྐབས་དགོན་པར་ཉམས་གསོ་དང་འཕེལ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ཀུང་སྐྱར་གསོ་བྱུང་འདུག

མཚོ་སྨད་དུ་ཡོད་པའི་སྡེ་སྲིད་འཁྲུངས་ཁང་། རྫོང་ཤུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་དམར་ཤང་མཚོ་སྨད་གྲོང་ཚོའི་བྱང་ཟུར་ཕྱོགས་ཁང་པ་ཉིས་རྫོག་ཅིག་དང་། ལྷུར་སྡོང་ཆེན་པོ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གླིང་ཁ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དེ་གའི་མང་ཚོགས་ཚོས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་ཁང་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱང་། ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་ཚང་མར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ཞང་ཐན་གྲོང་སྨད་དུ་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་སྡེ་སྲིད་ལྔ་བྱུང་ནས་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ནི་རྫོང་ཤུང་རྒྱ་ལེ་ནས་ཡིན་པ་དང་། སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཞང་ཐན་གྲོང་སྨད་ནས་ཡིན་པ་ཡིག་ཚང་གསལ་ཞིང་། སྡེ་སྲིད་གསུམ་པ་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་དང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་གང་ཡིན་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་བས་ནོད་རྩོད་མ་ཞིག་ཀྱང་མཚོ་སྨད་དུ་ཡོད་པའི་ནོད་རྒྱུད་ཏེ་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་དང་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་ལུ་ཉར་ཞིག་མིན་ནམ་ཉམས་པ་དཔྱད་དགོས།

མཚོ་བཞི། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོ། གནམ་མཚོ། ཡུམ་མཚོ། མཚོ་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའམ་མཚོ་སྔོན་པོ།

མཚོ་རག་མཚོ། ཐང་སྐྱ་ཁྱུལ(བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས)ཀྱི་གྲོག་ཤུར། མཚོ་རག་མཚོ་ཞེས་པ་གྲགས་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་རྒྱུན་ལྟར་ན། མཚོ་དེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བླ་མཚོ་ཡིན་པ་དང་མཚོ་དེའི་སྦུག་ཏུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རང་བྱོན་གྱི་རི་བོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་སྐད། དེ་སྔོན་ནས་མཚོ་མཇལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་རེད།

མཚོ་སོག་ཁ་མི་ཆེ་བ། མཚོའི་དབྱིབས་མགོ་ཆེ་མཇུག་རིང་ལུག་གི་སོག་པའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཁྱོན་ད་ཅང་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཞིག

མཚོན་ཀར་བཀྲི་སྟེ། མཚོན་ཆ་ཁྲེར་ནས་འཛིངས་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

མཚོན་ཆའི་ལས་རྩོམ་པ། དམག་རྒྱུག་པའམ་མཚོན་ཆ་སྤྱོད་པ།

མཚོན་བྱེད། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེའམ་རྗེ་ཚབ།

མཚོན་རྩེ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པའི་ལྷ་གོན། ནང་འཁྲུག་རྒྱག་པར་ཉེ་བ་ཞེས་པའི་དོན།

འཚང་རྒྱ་བ། སངས་རྒྱས་པ།

འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ཐོག་མར་སྟོན་པའི་གནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་འོག་མིན་དག་པའི་ཞིང་དུ་སོང་ས་སྔར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྗེས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ཐོག་མར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ཞིག་ཡིན།

འཚམས་སྦྱོར་ལྔ། མིང་། དབྱངས། རང་བཞིན། གསལ་བྱེད། རྣམ་བཅད་འཚམས་སྦྱོར།

འཚལ་ནས། འདོད་ནས་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག

འཚལ་མ། ཟས་ཀྱི་མིང་།

འཚལ་མ་མི་འཚལ། ཟས་མི་ཟ་ཞེས་པའི་དོན།

འཚལ་ཕུལ། ཟས་སྦྱིན་པ།

འཚིག་པ། ཁྲོ་བའི་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

འཚེད། བཙོས་པའི་བྱེད་ཚིག(ད་ལྟ་བ)

འཚོ་བ་ནར་མ། བཟས་གོས་སོགས་འཚོ་བ་རྒྱུན་དུ་འདུལ་བའམ་རྒྱུན་མཐུད་ནས་འགྲུལ་བའི་དོན་ཡིན།

འཚོ་བ་པ། ཨུ་སྒྲིགས་གཅེར་བུ་པའི་མིང་དང་། ཡང་ན་སློང་མོ་བའམ་འཚོ་མཁན་གྱི་མིང་།

འཚོ་བ་ལྷ་ནས་སྦྱོར། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་འགན་སྒྲུང་གི་རྟེན་གཞི་གཞན་མེད་སྐབས་ཟས་གོས་སོགས་བཙན་པོའི་མཛོད་ནས་ནར་གཏོང་བྱ་དགོས་པར་བཀའ་བཅད་མཛད་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱུས་པ་ནི་ཆོས་པ་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་སྒེར་དབང་གི་དཔལ་འབྱོར་རྟེན་གཞི་མི་དགོས་པར་བྱས་པས་འཚོ་བ་སྙིང་ཙམ་འབྱུང་ཐུབ་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ལས་དོན་ལ་འབད་བརྩོན་མི་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

འཚོ་བ་གསུམ། འཚོ་ཞིང་གནས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚེ་དང་། བསོད་ནམས། ལས།

འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཕྲན་ཚེགས་བརྒྱད། ཞྭ། སྐེ་རགས། ལྷམ། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཤུབས། ལྷམ་སྒྲོག རལ་གྲི། ཟོར་གྲིས། གཏུར་བུའོ། །

འཚོ་འཛིན། དགོན་པའི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་སྲིད་འཛིན་གཉིས་ཀའི་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ནམ་དེ་ཕྱ་སྐྱེར་བའི་བུ་ཕྲུག འཚོ་བའི་འཛིན་ཐང་མེད་པ་དང་ཕ་གཞིས་སྐྱོང་མི་ཐུབ་མཁན་རྣམས་ལ་འཚོ་འཛིན་ཞེས་འཚོ་བའི་བདག་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཟུར་དུ་འཛུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

འཚོག་ཆེན། གྲོས་བྱེད་པའི་སྐབས་གྲོས་མི་རང་རང་གིས་ཁྲེར་ཡོད་པའི་བཟའ་བཏུང་གི་རིགས།

ཛ

ཛ་ལནྡྷ་ར། (ཛ་ལན་དྷ་ར)རྒྱ་བོ་གཉྭ་མཚོ་མ་ལམ་ནས······མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་དེ་ཉིན་འགའ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱབ······ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་ནས་འབབ་ཅིང་། ཏི་ཤིའམ་ཧི་ལིའི···བྱང་ཕྱོགས་ཏ་རི་དྷ་ཕ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཁྱོགས་ནས···འབབ་པའི་ཕྲང་ཁོས་རྒྱ་གར་དང་ཁ་ཆེའི་བར་གྱི་གནས་ཛ་ལ་སྦུག་གམ་ཛ་ལ་མུ་ཁི་སྟེ། དེང་སང་ཀང་ར་ཞེས་འབོད་པའི་གནས་དེ་ཡིན་ཅིང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་རྒྱབ······ཕྱོགས་ཛ་ལན་དྷ་ར་བྱ་བའི་གྲགས་ཆེན་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཛེ་ཀོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཨོ་རྒྱན་པ་དང་། སྟག་ཚང་རས་པ། རང་རིག་རས་པ་སོགས་སྔར་ཕྱོགས་འདིར་ཕྱིན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། ལྷག···པར་ཀོད་ཚང་པ་དེ་འདིར་ལོ་ཕྱེད་ཙམ་བཞུགས་ཤིང······གནས་པ་བཤད་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་ཆོད་པ་ཡོད། མཇལ་ས་གཙོ་བོ་ཀྭང་ར་མན་དིར་ནང་དུ་མགོ་ལྷ་མུའི་ལིངྒ་དེ་ཡིན། ཀྭང་རར་མ་སླེབས་གོང་དུ་ཛྭ་ལ་མུ་ཁི་བྱ་བར་སླེབས། དེར་ས་ལ་མེ་འབར་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཀོད་ཚང་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ཞིབ་གསུངས་ལ། ཛ་ལན་དྷ་ར་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འབར་བ་འཛིན···དང་དྲྭ་བ་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ།

ཛ་ཤག་ཟའི་ཛི། ཛ་ཤག་ཅེས་པ་སོག་སྐད་ཀྱི་ཛ་ས་ཁ་ཞེས་པ་ཟུར་ཆག་སྟེ། དོན་དུ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་ཐུར་སོག་པོ་དབང་ཤུང་ཟའི་ཛི་སོགས་ཛ་ཤག་གི་མི་ས་ཡོད་མཁན······ནམས་ཆེ(旗)གཅིག་གི་མངའ་ཁོངས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་འགོ་ཁྲིད་མཐོ་རིམ་ཡིན། ཟའི་ཛིའི་ཞེས་པ་སོག་པོའི་གོ་ས་ཞིག་སྟེ་དང་པོ་ནས་བཞི་པ་བར་ཡོད། དེ་བཞིན···ཛོག་མར་སོག་པོ་དབང་ཤུང་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྐྱི་མིང་ཡིན་ཏེ་ཕྱིས་སུ་གོ་ལའི་མིང་དུ་ཆགས་པ་རེད།

ཛྙཱ་ཡ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། སོག་པོ་ཧིང་གེའི་རྒྱུད་ཡག་ས་མཐར་མིང་ཅན་དང་ཡུམ་ཨོ་ཁི་ཏ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ···རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞིའི་ཐོག་འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་གྲངས་ལྔ་ནས་བཅུ་ཡི་བར་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་ནས་འཇིགས་བྱེད་དང་། གདུགས་དཀར། གསང་འདུས···སོགས་ཞུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ···དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་གཙང་དུ་ཕྱིན། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ······ཞུགས་ལུང་གསན། དེ་ནས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ····ཐོག་མར་མཇལ་ཞིང་དགའ་བདེས་ཆོམ། རྒྱལ་དབང་···ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། སྙིང་སྟོད་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་སྦྱོར་འཇུག་དང་། གསོ་རིག་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་ཞུས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར······གསར་ཞུགས་ཀྱིས་རྣམ་འགྲེལ་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་ལ·····བཟུང་ནས་རྩོད་པ་སོགས་བརྩོན་འགྲུས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ཐོག་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་དྲུང···ནས་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། མཚན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཞེས་བསྩལ། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བའི་དྲུང་དུ···སྡོམ་རྒྱུན་གསར་པ་བསྒྱུར་སྐྱབ་མཛད། བཀྲས་ལྷུན་དུ་ཐེ་རྗེས་སུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་རྗེས་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་···ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་པར་མཛད། རྗེ་འདིས་རྒྱལ···དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན། ཁྲབ་བདག་དགེ་འདུན་དོན་གྲུབ། སློབ་དཔོན་འཇམ···དབྱངས་གྲགས་པ། དཀའ་ལྡན་ཁྲི་པ་བློ་བཟང་དོན་ཡོད་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་གཞན···བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་གནང་། རྗེ་ཉིད་སོག་ཡིག་ལ་མཁས···པར་བྱུར་པས་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་སོག་ཡིག་ཏུ་ཕབ་བསྒྱུར་མཛད། ལྟུགས་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན《ཤེར་ཕྱིན་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་བཤད་སྒྲོན་མེ》《སྐྱེ་བ་ལྔ་ཕྱིའི་བརྟག་པ་ངོ་སྤྲོད་བཙོས་དངུལ་དཀར་མེ་ལོང》《རང་གིས་འཁོར་བར་སྤྱོད་ཚུལ་གསལ་དུ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》《བཅོམ་ལྡན་འཕགས་མ་གདུགས་དཀར་གྱི་མངོན་དཀྱིལ་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད》སོགས་བསྟན་བཅོས···བོད་ལྔ་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕྱི(༡༧༠༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཛམ་བུ་ཅིག་གི་ཐུག་པ། ཟམ་པ་ལ་ཤ་ཏུས་ཀྱི་རྗེར·····བཏབ་པའི་ཐུག་པ།

ཛམ་བུའི་གླིང་། གླིང་བཞིའི་ནང་ཚན་འཛམ་བུ་གླིང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད···ཚུལ་ལ། ཕྱར་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ནས···ཤིང་འཛམ་བུའི་འབྲས་བུ་མཚོ་ནང་དུ་ལྷུང་སྐབས་དེའི་སྒྲ་ལས་ཛམ་བུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་རང་བྱུང་གིས་ཐོན་པ་དང་། ཛམ་བུའི་འབྲས་བུ་མཚོ་ནང་དུ་ལྷུངས་པ་འགའ་ཞིག་ཉས་ཟོས་པ་དང་། མ་ཟོས་པར་ལུས་པ་རྣམས་མཚོ་ཡི་གཏིང་དུ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་རང་བྱུང་གི······གསེར་བཟང་པོར་འགྱུར་ཏོག་ཐུང་བ་དེ་ལ་འཛམ་བུ་ཆུ···བོའི་གསེར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གླིང་འདི་ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད། ཞིབ་པ་《མངོན་པ་མཛོད》ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་ཐད་གཟིགས།

ཛམ་བྷ་ལ། ནོར་ལྷའི་རིགས་ཀྱི་ནང་འཕགས་པ་ཛམ་བྷ་ལ་ལ་སྐུ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད།

ཛཱ་ན་མི་ཏྲ། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་གར་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཨ་ཙ་ར་ཞིག་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་རྒྱལ···བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་ཟེར།

ཛུང་ཛུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་བཞི་པ་ཐང་གཞུང་ཙུང་(唐中宗)ལ་ཟེར།

ཛེ་ཏ་རི། དེ་ནི་དཔལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དོན་དང་། ཛེ་ཏ་རི······དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་བླ་མ་ཡིན། འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལས་དབང་བསྐུར་བ་དངོས་སུ་ཐོབ་དེ། རིག···པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི···པཎྜི་ཏ་ཞིག་སྟེ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་ཐུན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞིག་ཡིན།

མཛངས་པའི་ལས། བློ་གྲོས་ལྡན་ཞིང་འཛོན་ཐང་ཆེ་བའི་བྱ་རྗེས།

མཛངས་བླུན་གཉིས། མཛངས་པ་དང་བླུན་པོ་གཉིས།

མཛངས་མིང་བློ་འགྱུ་བ། རང་དང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་འཕྲུལ་ཕྱུགས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་སྒྱུ···ཚོགས་དུས་ཐོག་ཏུ་མཐོང་ཐུབ་པ།

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་ལ་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་བསྡུས་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་སྟེ། དང་པོ། དགའ་ལྡན་ནས་འཛམ་གླིང་དུ་གཤེགས་པའི་མཛད་པ། དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ། གཉིས་པ། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་དང་མཐུན་པར····སྣང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ཀྱིས་མངལ་དུམ་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ། གསུམ་པ། ཡུམ་གྱི་སྦུག་གཡས་པའི་མཆན་ཁུང་འོག་ནས་འཁྲུངས་པ་སྟེ། སྐུ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ། བཞི་པ། སྒྱུ་རྩལ་ལ་མཁས···པའི་མཛད་པ་སྟེ། ཡི་གེ་དང་རྩིས་སོགས་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་མཛད་པ། ལྔ་པ། བཙུན་མོ་གྲོགས་འཁོར་མ་སོགས་བཙུན་མོའི་འཁོར་དྲུག་ཁྲི་ཙམ་བཞེས་པ་སྟེ།

གཞོན་ནུ་རོལ་རྩེད་ཀྱི་མཛད་པ། དྲུག་པ། རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཁར་ཐོས་ནས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་བཅད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ། བདུན་པ། ཆུ་བོ་ནེ་རཉྫ་ནའི་དྲུང་དུ་ལོ་དྲུག་གི་བར་ཟས་ཁམ་གང་དང་། འབྲུ་བ་ཉུལ་གཅིག་གུང་ས་གསོལ་བར་ཉིད་ངེ་འཛིན་སྒོམ་ནས་བཞུགས་པ་སྟེ། དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་མཛད་པ་ཟེར། བརྒྱད་པ། དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ཀྱང་པས་སངས་རྒྱས་མི་ཐུབ་པར་མཁྱེན་ནས་བ་སྤོང་གི་འོ་མ་བཞེས་ཤིང་རྡོ་རྗེ་གདན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གི་དྲུང་དུ་གཤེགས་སྟེ། རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པའི་མཛད་པ། དགུ་པ། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་བྱང་ཆུབ་སྙིང་ཤིང་གི་དྲུང་དུ་ཕྱིའི་ཕ་གཉིས་སྤངས་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ། བཅུ་པ། འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་སྡེ་ལྔ་ནས་བཟུང་ལྷ་མི་བྱེ་བ་མང་པོར་ལོ་ཞེ་དྲུག་གི་བར་ཆོས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་སྟེ། བཅུ་གཅིག་པ། མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་གིས་ཐག་དོག་བྱས་ཏེ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་འགྲན་བསྒྲར་བྱེད་དགོས་པར་བསྐུལ་བ་བཞིན་སྟོན་པ་དྲུག་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་ཕམ་པར་མཛད་པ་སྟེ། ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པའི་མཛད་པ། བཅུ་གཉིས་པ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པ་ན། བལ་པོའི་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཚམས་རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་སྐུ་གཤེགས་ཁར། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ལ་སྟོན་པ་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་ནས་སྐུ་གཤེགས་པ་སྟེ། སྐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བཅས་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

མཛད་པ་མཐའ་དག་རྫོགས། མི་ཚེ་གཅིག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ཟིན་པའི་ཞི་བའི་ཚིག

མཛད་པས་བསྡུས་པ་གསུམ། སྐུ་དང་། གསུང་། ཐུགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ངང་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་བཅས་སོ། །

མཛད་འཕྲིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སོ་སོས་ཆོས་ཞུ་སྐྱོང་བའི་བླ་མ་དང་། དེ་མིན་ཆོས་ལུགས་ཐོག་སྨྲ་བའི་བླ་མ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས་སྐབས། བླ་མ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ཆོས་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་གོ་རྟོགས་མཐོ་རུ་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞེ་ས་བྱས་ཚེ་མཛད་པ་ཟེར་ཞིང་། བླ་མ་དེས་མི་གཞན་དག་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་། དགོན་པ་ལྷ་ཁང་བཏབ་པ། བརྒྱུད་འཛིན་སློབ་མ་མང་པོ་དར་སྤེལ་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་ལ་ཞེ་ས་བྱ་སྐབས་འཕྲིན་ལས་ཟེར་བའི་མིང་འདོགས་སྲོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་གསར་བརྗེའི་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་དང་། གསར་བརྗེ་མཁས་ཅན་གྱི་ཀུན་རབས་རྣམས་ལ་མཛད་རྗེས་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་མཛད་འཕྲིན་ཟེར་བའི་ཟ་སྐད་སྤྱོར་མི་འོས།

མཛད་བྱུང་། དཔེ་ཆའི་མཇུག་ཏུ་རྩོམ་པ་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་བྲིས་པ།

མཛའ་གཟུགས། མཛའ་བ་ནི་བློ་མཐུན་པ་དང་གཟུགས་པ་ནི་ཡུད་ཙམ་ཡང་འབྲལ་མི་ཕོད་པ།

མཛའ་ཤ་མོ། ཤིན་ཏུ་སྙིང་ཉེ་བའམ་ཡང་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་བུད་མེད།(ཅ)

མཛའ་བའི་ཚིག་གི་རྒྱན་བཅད། བརྩེ་གདུང་ཡོད་པའི་སྙིད་ཚ་སྙིད་མཚམས་འཛོག་པ།

མཛར་བ། ཕྱིས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུགས་ཀྱི་མིང་།

མཛུབ་ཁྲིད་བཤད་པ། གར་ཞིག་དབྱངས་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་བཅས་ལ་མཛུབ་སྟོན་བྱས་ཏེ་འཁྲིད་པ་དང་། དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་ཡིན།

མཛུབ་མོས་རི་སྟོན། མཛུབ་བརྡ་བྱས་ཏེ་རི་ཞིག་ལ་བསྟན་པ་ཟེར་བའི་གཏམ་དཔེ།

མཛོད་བཏགས་ལེགས་པ། གོང་མའི་མཛོད་ནས་བྱུང་བའི་ཁ་བཏགས་ལེགས་པ།

འཛེ་ནད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ནད་དེ་ནི་ཀླུ་གཞན་གྱི་རིགས་ལ་ཕོག་ཐུག་དང་བཙོག་པ་སྦྱར་ན་ཀླུ་དེ་ལ་ནད་ཕོག་པ་དང་མི་དེ་ལ་ཡང་མཛེ་ནད་བྱུང་ནས་ཀླུ་དེ་ནད་མ་སོས་ཀྱི་བར་དུ་མི་དེ་ཡང་ནད་གསོས་མི་ཐུབ་

པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག

མཛེ་ནད་ཞུགས་པའི་དབྱེ་བ་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱི་ཤུགས། ཏི། མདོག སྦྲུབས། དབྱིབས། ཤ། ཚོལ། ཆུ་པ། ཙ་བ། ཁྲག ཆུ་སེར། རུས། ཚིགས། ལྷ་བ། ཀླད་པ། རྐང་ཁུ། དོན། ཡང་ན། ཟུང་པོ་ས་བདག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་སྐྱི། སྙིང་མི་དགའ། ཁམས་མི་བདེ། སྤྱི་གཡའ་ཞིང་བ་སྤུ་ལྡང་། འཛིགས་ཚུམ་བྱེད། ཟ་ཐམས་ཅད་འདར་ཐིག་ཐིག ཤ་ཐིག་ཐིག ཚ་ཅག་ཅག གཡའ་ཅག་ཅག ན་ཀར་ཀར། ཚ་ཀར་ཀར། ཚ་ཟེད་ཟེད། ཤུང་ཤུང་། ཚ་ཟིར་ཟིར། གཡའ་ཟིར་ཟིར། སྙིད་ཞིལ་ཞིལ། ཟ་ཁོལ་ཁོལ། རྩེ་ཤུབ་ཤུབ་སོ། །

མཛེ་རིགས་བཅོ་བརྒྱད། རླུང་མཛེ་ཐོད་འདྲ་མཁྲིས་མཛེ་ཨུ་དུམ་བར། །བད་ཀན་ལས་བྱུང་རླུམ་པོ་སྐྱང་ཤུ་གཉིས། །རླུང་དང་མཁྲིས་ལས་ལྡན་པ་རི་ཤིའི་ཚེ། །བད་རླུང་ལས་བྱུང་ཕྱུར་ལ་སྐྲགས་མཛེ་གཅིག་པ། །འབྲུམ་ལྡན་ཤ་བཀྲ་འབྲས་ཕྱིར་སེར་ཁ་དྲུག །བད་མཁྲིས་ལས་བྱུང་ལྷ་བ་ཚུ་ཁ་བརྒྱད།། བད་ཀན་འདུས་པ་ཡི་གཡན་པ་ལྷགས་སྐྱ་དྲུག །འདུས་པ་ལས་བྱུང་ཐོལ་མོ་སེ་འདྲའོ། །

མཛེས་མའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ༡. སྐྱེས་པ་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ། ༢. ཁྱིམ་ཐབ་ལ་སྙིང་ཉེ་བ། ༣. བུ་མང་དུ་བཙའ་བ། ༤. ལུས་ཚུགས་ཐུབ་པ། ༥. སྨྲ་བ་མང་པོ་མེད་པ། ༦. སེམས་དྲང་བ། ༧. ཕྱི་ཐག་རིང་བ། ༨. ལས་ལ་ཡང་ཞིང་ལག་འབྲས་གཙང་བ་སྟེ་བརྒྱད།

(མཛངས་མའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱང་ཟེར)

མཛེས་ལམ་གྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མི་འཛོག་པ། ངོ་བསྲུངས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མི་འཛོག་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རིགས་བྱུང་ཚེ་དགག་པ་མཛད་པ་མ་གཏོགས། ཕ་རོལ་པོས་ཁོང་ཁྲོ་བཟའ་ཡོང་བསམས་ནས་ངོ་བསྲུངས་ཀྱིས་བཏང་སྙོམས་སུ་མི་འཛོག་པའོ། །

མཛེས་ལམ་མི་ཆགས་པ། མི་མང་པོས་མཐོང་སར་མཛེས་པོ་མེད་པའི་སྤྱོད་ལམ།

མཛོ་ར་ཤེ་མ། དྲྭ་ཡའི་ཟླ་མའི་ལྷ་སྐྱེར་གསོལ་ཐབ་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཞོ་དང་འོ་མ་འཁྱིལ་འཁྱིལ་དུ་སྦྱིལ་མཁན་མཛོ་མོ་ར་བ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་མ།

མཛོད། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་པའི་གཞུང་གི་རྩ་བ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་སྔར་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡེ་མཐུན་དུ་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས《བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ》ཞེས་བྱ་བ་འདི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་ནས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསན་ཏེ། 《མངོན་པ་སྡེ་བདུན》དང་《བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ཆེན་མོ》སོགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་སྙིང་པོ་མ་ལུས་པ་བསྡུས་ནས། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལུགས་སུ《ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》ཞེས་བྱ་བ། ཁམས་དང་། དབང་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་དང་། ལས་དང་ཕྲ་རྒྱས་དང་། ལམ་དང་གང་ཟག ཡེ་ཤེས་དང་། སྙོམས་འཇུག་སྟེ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་མཛད་ཅིང་། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཡོད།

མཛོད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དོན་གཉིས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་སྟེ་དོན་ལྔའོ། ། དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ། གཅིག་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གཉིས། མང་པོ་པའི་ཆོས་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བའི་ཆོས་བཅུ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བའི་ཆོས་དྲུག མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བའི་ཆོས་གཉིས། ཉོན་མོངས་པའི་ས་ཆུང་དུ་ཡི་ཆོས་བཅུ། མ་ངེས་པའི་ས་ཡི་ཆོས་བརྒྱད། མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་བཞི་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་བསྡོམས་པས་དོན་ལྔའོ། །

མཛོད་ཀྱི་གནས་དགུ། ཁམས་བསྟན་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ། ལས་བསྟན་པ། ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ། ཡེ་ཤེས་

བསྟན་པ། སྨོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ། གང་ཟག···
དགག་པ་བསྟན་པའོ། །

མཛོད་ཆུང་མཛོད་ཕྲུག དེ་ནི་དེ་ཕྱ་བོད་ཀ་གནས་སྲིད···
གཞུང་སྐབས་དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྤྱི་སྒེར་གྱི་སྐུ་ཆས་བདག་གཉེར་
བྱེད་མཁན་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། མཛོད་ཕྲུག་དང་མཛོད···
ཆུང་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོ་དམ་གྱི་མཁན་དང་། ལས་བྱ་རྩེ་
མཁན་ཆེ་གཅིག་དང་མཁན་ཆུང་གཅིག ལས་ཚན་པ······
གཉིས། བར་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་རྭ་སྒྲེང་དུས་འཕར་སྣོན་སོང་
སྐོར་བཞི་ཧི་གཅིག་བཅས་ཡོད་པའི་གཙོ་བོའི་ལས་འཐན···
མཛོད་ཕྲུག་དང་མཛོད་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གསེར······
དངུལ་གྱི་ལ་ཕག་དང་། ཏ་སྲིག་མ། ཊམ་ཀ གཟི། ཟླ་
ཟུ། ལུ་དིག གཡུ། ཕ་ལམ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས···
དང་། གོས་དར་སོགས་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ཕྱག་རྫས་སྣེ···
མང་འབོར་ཆེན་ཞིག་བཀར་ཁོངས་སུ་འདོན་འཛུག་དོ་དམ་
བྱེད་དགོས་པའི་ཐོག དངུལ་གཙང་ཁམས་སོགས་དང······
སྦྱིན་ཁག་གིས་ཕུལ་དངོས་ཁོངས་ནས་སྤར་ལམ་རྩེ་མོད་ཕྲུག
མཛོད་གཉིས་སུ་འབབ་རིགས་ཕུད། དེ་ཕྱིངས་མཛོད་ཕྲུག
ཏུ་དོ་དམ་དང་། སྐུ་སྒེར་མཛོད་ཕྲུག་ཏུ་སྤྲོར་འགྲུལ་ཞུས···
པའི་གཞིས་ཁག འབྲོག་རྫང་། ཤི་རྒ་ལོ་མོ་བཅས་ལ་དོ···
དམ་གཉེར་སྐྱོང་། གཞན་ཡང་དབུས་གཙང་རྒྱ་ཁྲབ་གཞུང་
སྒྲིང་ཁག་ལ་སོ་སྤར་ལུང་མ་འདེབས་འཛུགས་ལས། གཏོད་
ཟིག ལྷ་ས་སྨོན་ཚོགས་གཉིས་དང་རྒྱུན་ཤིང་གཏོང་བྱེད···
ཤིང་གཉེར་ལ་ཏེ་འཁོར་གཞུང་སྒྲིང་ཁག་ནས་ཚོགས་ཤིང···
འོས་འཚམས་ཀ་གཏོང་རྒྱུ། ནོར་སྒྲིང་ཆིབས་ར་མདོ་ཕྲུག་གི···
དོ་དམ་དཔོན་པོ་ཆིབས་དཔོན་ཞེས་གནས་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་
པའི་གདན་ཐོབ་ཡོད་པ་གཅིག་དང་། ཆིབས་གཡོག་མི···
གྲངས་ཉི་ཤུ་སྐོར། ཞལ་ཆིབས་ར་མདོ་ཕྲུག་དང་། ཆབ···
རྡོལ། གཟིམ་རྡོལ། ཕྱག་མ་བཅས་ཀྱི་དོ་དམ་པ་ཆིབས···
དཔོན་ཆེན་མོ་ཞེས་ཇོད་སྐོར་གནས་དྲུག་པའི་ལས་ཚན་པ···
གཉིས་དང་། ཆིབས་ཕྲུག་ཞལ་ངོ་དང་། བར་གཞི་ཞལ་ངོ་
(བར་གཞི་བ་ཞེས་པའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ཐུར་ཆིབས་ར་ཞིག་ཡོད་
པ་ཕྱིས་ཞོལ་ཆིབས་རར་ཟླ་བསྐྱིལ་བཏང་ཡང་ཆིབས་ར་ཞལ་
ངོའི་ཐུར་མིང་རང་འཇགས་ཐོགས་པ) གཉིས། ཆིབས···
བཙོས་ཞལ་ངོ་། ལག་དོ་མི་བཞི། འགོ་ཡན་མི་བཅུ(ཨ···
ཧུང) གཟིམ་རྡོལ་ཞལ་ངོ་། རྒྱུག་མ་ཞལ་ངོ་ཞེས་དྲུང···
གཏོགས་མི་གཉིས། དེ་འོག་གཟིམ་རྡོལ་ལག་དོ་མི་གྲངས···
བཅོ་ལྔ་སྐོར་བཅས་ཀྱི་རྒྱུན་གཏན་བྱེད་སྒོ་གང་ཅི་སྒྲི་མཁན་
ནས་འགོ་འདོམས་བྱེད་དགོས། མཛོད་ཕྲུག མཛོད་ཆུང་
ནས་སྤྱིད་ཡང་མ་འགྲེམ་གནང་བའི་མཛོད་ཕྲུག་དངུལ་སྤྱོད་
དོ་དམ་གོང་གསལ་མཁན་ཆེ་ཅན་དང་། མཛོད་ཆུང······
དངུལ་སྤྱོད་དོ་དམ་རྩེ་གཟིམ་འགག་ཁྲི་པས་གཙོས་གཟིམ···
འགག་བཞི་ནས་བྱེད་དགོས། མཛོད་ཕྲུག་མཛོད་ཆུང······
གཉིས་ཀའི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་སྤྱི་མཁན་ལ་དགོངས་
སྐོར་ཞུ་དགོས་ལ། ལས་དོན་རྒྱག་རྩིག མཁན་པོ་ཚང་གི་
ཕྱག་ཁང་ཞེས་མཁན་ཕྱག་མི་གཅིག(གཞུང་གི་གོ་གནས······
མེད) དང་། དྲུང་རྟོག་ཡོད་པའི་དྲུང་ཡིག་གཅིག་གིས་རྩིས་
ཚོགས་ལས་དོན་སྒྲུབ་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།

མཛོད་འཛིན། བང་མཛོད་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད་པ།

མཛོད་ལས་བཤད་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད།
༡. རོལ་མོ། ༢. འཁྲིག་འཐབ། ༣. སོ་ཚིས། ༤. གྲངས་
ཅན། ༥. སྒྲ། ༦. གསོ་བ། ༧. ཆོས་ལུགས། ༨. བཟོ་བོ།
༩. འཕོང་དཔྱད། ༡༠. གཏན་ཚིགས། ༡༡. སྦྱོར་བ།
༡༢. རང་གི་བཅས་པ། ༡༣. ཐོས་པ་དྲན་པ། ༡༤. སྐར་
མའི་དཔྱད། ༡༥. རྩིས། ༡༦. མིག་འཕྲུལ། ༡༧. སྔོན་
རབས། ༡༨. སྔོན་བྱུང་བརྗོད་པ་བཅས་སོ། །

མཛོད་ཁུགས་ཀྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བདུན། ཐོབ་པ།
མ་ཐོབ་པ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག
སྲོག མཚན་ཉིད། མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས།

འཛངས། དཔའ་བ་དང་། ཡ་རབས། མཁས་པ། ཤེས···
རབ་བཅས་ལ་འཇུག

འཛབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞི། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་ལྟ་བུ་དང་།
ཟླ་བའི་སྐར་ཕྲེང་ལྟ་བུ། མགལ་མེ་སྐྱད་སྐོར་ལྟ་བུ། བུང···
བ་ཚང་གྲོལ་ལྟ་བུའོ། །

འཛམ་གླིང་། གོང་དུ་ཛམ་བུའི་གླིང་ཞེས་པར་གསལ།

འཛམ་གླིང་གི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་བརྒྱད། མཆོག······
བརྒྱད་ནི། ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་རྒྱན་གྱུར། ༡. ཀླུ་སྒྲུབ་དང་།
༢. ཨཱརྱ་དེ་བ་ཡབ་སྲས། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་གྱུར།
༣. ཐོགས་མེད། ༤. དབྱིག་གཉེན་སྐུ་མཆེད། རྣམ་དག···
རིག་པའི་རྒྱན་གྱུར། ༥. ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། ༦. ཆོས་ཀྱི···
གྲགས་པ། འདུལ་བ་བདུན་སྡེའི་རྒྱན་གྱུར། ༧. ཡོན་ཏན་
འོད་དང་། ༨. ཤཱཀྱ་འོད་དོ། །རྒྱན་དྲུག་ནི། ༡. ཀླུ་སྒྲུབ།
༢. ཐོགས་མེད། ༣. དབྱིག་གཉེན། ༤. (ཁ་ཆེའི)(ཨུ་རྒྱན་
མཁན་པོ) ཕྱོགས་གླང་། ༥. ཆོས་གྲགས། ༦. ཡོན་ཏན···
འོད་ཅེས་ལུགས་གཅིག་ལ་སྣང་ངོ་། ཡང་ན། ཨཱརྱ་དེ་བ···
དང་། དབྱིག་གཉེན། ཕྱོགས་གླང་། ཆོས་གྲགས། ཡོན་
ཏན་འོད། ཤཱཀྱ་འོད་དེ་རྒྱན་དྲུག་གོ །ཀླུ་སྒྲུབ(ཀླུ་ཡུལ···
ནས་འདྲེན་མཁན་དྲུངས། ལྷ་ཡུལ་ནས་མདོ་སྡེ་ས་བརྒྱ་པ་
གདན་དྲངས) དང་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས་མཆོག་གཉིས་སོ།
དེ་ལ་མཆོག་བརྒྱད་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕགས་པ་ལྷ་
དང་། བཙུན་པ་ཟླ་བ། དཔའ་བོ་གསུམ་བསྟན་ནས······
ཕྱོགས་གླང་འཕྲི་བའོ། །

འཛམ་གླིང་གི་གནས་མཆོག་ལྔ། ༡. འཛམ་བུའི་གླིང···
འདིའི་དབུས་ན་ཐུབ་པའི་བཞུགས་གནས་རྡོ་རྗེ་གདན།
༢. ཤར་ན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ།
༣. ལྷོ་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་རི་བོ་གྲུ······
འཛིན། ༤. ནུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་བཞུགས་གནས་ཨུ་རྒྱན།
༥. བྱང་ན་རིགས་ལྡན་གྱི་བཞུགས་གནས་ཤམ་བྷ་ལའོ·····
(གནས་ཆེན་ཝུ་ཡང་ཞེར)

འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གཉིས། ས་ཚིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་
དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ།

འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་ཆེན་པོ་བཞི་ཆད་ཆུང་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཉིས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ཐོགས་མེད།
ཕྱོགས་གླང་གསུམ་ནི་གཞུང་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཤཱཀྱ་དེ་བ།
དབྱིག་གཉེན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་གསུམ་ནི་འགྲེལ་པ་བྱེད···
པ་པོ། དཔའ་བོ། སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ། ཡོན་ཏན་
འོད། ཆོས་སྐྱོང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞི། ཞི་བ་ལྷ། ཙནྡྲ་
གོ་མི་སྙེ་མད་དུ་བྱུང་བའི་སློབ་དཔོན་གཉིས་བཅས་སོ། །

འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས། ༡. ཀླུ་སྒྲུབ་དང་།
༢. ཐོགས་མེད། ༣. འཕགས་པ་ལྷ། ༤. དབྱིག་གཉེན།
༥. ཕྱོགས་གླང་། ༦. ཆོས་གྲགས་ཏེ་རྒྱན་དྲུག་དང་། ཡོན་
ཏན་འོད་དང་། ཤཱཀྱ་འོད་དེ་མཆོག་གཉིས། ཡང་ན་ཀླུ···
སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་མཆོག་གཉིས་སོ། །

འཛམ་གླིང་འདིའི་རི་ཆེན་གསུམ། གངས་ཅན།
འབིགས་བྱེད། མན་ཧྲ་ར།

འཛམ་གླིང་སྤྱི་བཤད། གཙོ་བོ་བོད་དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་
བོད་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་འཛམ་གླིང་སྤྱི་བཤད་ཞེས······
པའི་དུས་སྟོན་ཞིག་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་ཟླ་བ་ལྔ་
པ་སྐྱེལ་ཟླ་དེར་གུ་རུ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཐམས་
ཅད་དམ་ལ་བཏགས་ནས་ལས་བསྒྱུལ་ཞིབ་བཤམ་ཡས······
ལེགས་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་གཏང་རག་ཏུ་དད་པོ་རིའི་རྩེར···
རྒྱགས་ཛན་ལྷ་བསང་གི་འདོན་ཆོས་བརྩམས་ཏེ་བསང······
མཆོད་རྒྱ་ཆེར་གནང་བའི་དུས་ཆེན་དང་། ལྷ་ནི་བཙན···
པོས་ཆོས་འཁོར་གསུམ(ལྷ་ས། ཁྲ་འབྲུག བསམ་ཡས)ལ་
རྟེ་རྫོང་གསུམ་གྱི་མཆོད་རྒྱུན་བཙུགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ལྟ་ས······
འདུལ་བའི་མཆོད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་ལམ་སྲོལ་འཛིན···
པའི་རྗེས་དྲན་གྱི་ཟླ་བ་དེའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་ཚ་གང་བཟང···
ཞིག་ལ་གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱིས་དབྱར་གསོལ་ཞེས་གནས་ཆུང···
ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དང་། དགའ་གདོང་མིང་བྱ་ཅན་སོགས་
གཞུང་བསྟེན་བསྟན་སྲུང་རྣམས་ལ་གཟབ་གསོལ་ལྷ་ཚོགས···
རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་རྩེའི་སྐུ་ཆབ་མཁན་ཆེ་དང་། ཡིག་ཚང་
ནས་ཕྱག་དམ་ཞུང་ཞུ། སྔོན་དར། བཀའ་སྔོན་གྱིས······
གཙོས་དོད་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོར་
སྔོན་དར། ཞལ་ཟ་གསེར་ཕུད་སོགས་འབུལ་གནང་གིས···
རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་སྐོར་བཀའ་ཞུང་བསྐུལ་ཏེ་གཞུང······

ཞབས་རྣམས་ཕྱིར་ལོག དབྱར་གསོལ་རྗེས་འབྲེལ་དགའ་སྟོན་གྱི་སྐད་ལས་ཁྱུངས་སོ་སོ་སོའི་སྤྲུ་ཚུང་ཉིན་གསུམ་ནས་ལྔའི་བར་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་དུས་དེར་ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་གནམ་གཤིས་ཀྱི་ལ་རྩེ་ཤིང་ལོ་འདབ་རྒྱས་པ། མེ་ཏོག་བཞད་ཅིང་ཆར་རྒྱུན་གྱི་འགོ་ཚུགས་པ། ཁ་ཐུག་གི་གྲི་འཁྱུར་ན་བར་འཛེགས་པ། ཞིང་ལས་ཞིབ་བ་འཇགས་ཐོག་བཟས་རིགས་སོས་པ་ཁྲིམས་རར་དོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་གྲོང་ཁྱུལ་ཁོར་ཡུག་གི་གླིང་ཁ་རྣམས་སུ་དབྱར་སྐྱིད་སྤྲོ་གསེང་ལ་རོལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀུར་རམ་རས་ཡོལ་གྱིས་བསྐོར་ནས་ཞིམ་མངར་བཟའ་བཏུང་ལ་རོལ་བཞིན་པར་སྙན་འཇེབས་ལྡན་པའི་རོལ་དབྱངས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་གཞས་དང་ཞབས་བྲོ་ཁྲབ་པ་དང་། ལ་ལས་ཀུར་ནང་ཞག་སྡོད་བྱེད་ཉིན་བཅུ་གྲངས་ཀུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་པར་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ལྷ་སའི་སྐུ་རྟེན་ཡོད་རིགས་ལ་ཁྱུངས་སོ་སོ་ནས་སྐུ་གསོལ་ཞུ་བ་དང་། ལྷ་མ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་གོས་གཟབ་འཕྱར་གང་ལེགས་ཐྲུས་ཏེ་དཔལ་ལྷ་ཕྱོགས་དང་། གཙང་པོའི་འགྲམ། གླིང་བསྐོར། རི་རྩེ་སོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་ལྷ་སྲུང་སྐྱོ་ལ་བསང་གསོལ་གཟབ་རྒྱས་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་ལྷ་སའི་ཁེ་འདབ་གླིང་ཁ་སོ་སོར་སྤྲོ་སྐྱིད་གླིང་ཁ་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་ཅིང་། ད་དུང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཞོལ་ཀ་ཤག་གླིང་ཁར་ཀུར་ཕུབ་པའི་ནང་ཀ་ཤག་ཆོས་སྐྱོང་དང་རགས་རྒྱབ་བཙན་ཁང་གི་ཆོས་སྐྱོང་གཉིས་ཁོག་ཞུགས་ལ་ལྷ་ཕེབས(ལྷ་དེ་གཉིས་ལ་གསོལ་མཆོད་བྱེད་མཁན་གྱི་ཚོགས་པ) ཚོགས་ཆང་ཕུད་བཏེགས་ཤིང་། གླུ་གཞས་བཏང་བ་སོགས་འདུ་འཛོམས་ཆེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ད་དུང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བཙན་ཁང་ཁག་མང་པོར་སོ་སོའི་ལྷ་མི་བ་འཛོམས་ཐོག་ལྷ་ཕེབས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ནང་དར་པོ་གླིང་བཙན་ཁང་དུ་དགྲ་ལྷ་སོགས་ལྷ་ཁག་བདུན་ཕེབས་ཏེ་འཆམ་ཡང་རྒྱག་གི་ཡོད།

འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡི་རྩ་ཕྱོགས། འདི་ལ་གོ་དོན་གཉིས་ཡོད།

༡. གླིང་བཞི་ཡི་ནང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་འཛམ་བུ་གླིང་།

༢. འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་ལ་ས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ལྷོ་ཕྱོགས།

འཛམ་བུ་གླིང་གི་རི་ཆེན་གསུམ། འཛམ་གླིང་འདིའི་རི་ཆེན་གསུམ་ཞེས་པར་གསལ།

འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིང་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ། འཛམ་བུ། ཤལ་མ་ལི། ས་ལ་རབ་བརྟན་ནོ། །

འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐུ་གཟུགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལང་ཚོ་གསར་པའི་སྐབས་ཤིང་འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཁ་ཕྱུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ནོ། །

འཛམ་བུའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀྱིས་གྲགས་པའི་གླིང་ཆེན། སོང་དུ་འཛམ་བུའི་གླིང་ཞེས་པར་གྲགས།

འཛམ་བུ་ཏི་བ། ཟས་ཞིམ་པོའི་མིང་།

འཛར་བ། ཟས་ཀྱི་མིང་ངམ་ཟུས་ལ་འགྲོ་བའི་རྒྱུགས་ཀྱི་མིང་དང་ཆང་ཕྱུགས་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་གོ།

འཛིན་ཁོངས། བདག་བཟུང་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁོངས་གཏོགས།

འཛིན་ཆགས། ཡོ་བྱད་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་གཏོང་མི་ནུས་པའི་སེམས(བྱུང)ཏེ། འཛིན་ཆགས་ཆེ་བ་ཞེས་པ་སེར་སྣ་ཆེ་བ་ལ་གོ་དགོས་པ་ལ་སྐབས་གཞན་དུ་ཀུན་འཛིན་ཡང་ཟེར།

འཛིན་སྣང་གི་ཡུལ། བློ་དོན་མཐུན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་འཛིན་སྣང་གི་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་འཛིན་སྣང་གི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མཐུན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅིང་། དབང་ཤེས་ལ་འཛིན་སྣང་གི་ཡུལ་མེད།

འཛིན་པ་གཉིས། ཐད་ནས་འཛིན་པ། མ་ཐད་པར་འཛིན་པ། ཡང་ན། རང་མཚན་འཛིན་པ། སྤྱི་མཚན་འཛིན་པའོ། །

འཛིན་པ་སྤོར་བ། འདི་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ། རང་སེམས་ལ་རྣམ་རྟོག་པ་བཟང་ངན་བར་གསུམ་གང་སྐྱེས་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་དང་སྤང་བླང་མ་བྱས་པར་རང་བབས་སུ་བཞག་པས་རྣམ་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡལ་འགྲོ་བ་ལ་འཛིན་པ་སྤོར་བ་ཞེས་གསུང་སྲོལ་འདུག

འཛིན་པའི་ལྔ་ཚན། འདུལ་བ་འཛིན་པ། མདོ་སྡེ་འཛིན་པ། མངོན་པ་འཛིན་པ། མང་དུ་ཐོས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའོ། །

འཛིན་དབང་རྒྱ་འབུལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་བཟུང་བྱས་པའི་རྒྱ་དངོས་དང་ས་ཞིང་སོགས་སེམས་ཐག་གཙང་བཅད་ཀྱིས་འབུལ་བ།

འཛིན་མ། ས་གཞིའི་མིང་སྟེ། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདིས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ།

འཛིན་མེད་རང་གསལ། འདི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་འཆད་ཚུལ་ཏེ་ཡུལ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་ལ་བློས་གང་དུའང་འཛིན་པ་མེད་པས་ན་འཛིན་མེད་དང་། བློ་དེ་ཉིད་རང་གིས་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མས་མ་གོས་པས་གསལ་ཞིང་དྭངས་པ་ཞེས་པའི་དོན།

འཛིན་ཡིག་ཀ་གཅིག་མེད་པ། ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་འཛིན་ཡིག་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཡོངས་པ་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་མེད་པ།

འཛིན་གསུམ། ༡. གདུགས་ལྟ་འཛིན། ༢. སྤྱང་པོ་ལྟུགས་འཛིན། ༣. གོད་བྱ་འཛིན་བཅས་གསུམ་ཡོད།

འཇུད་པ། འཇུག་པ་དང་བཙུད་པའང་ཟེར།

འཛོམས་ཐང་། གཞིས་ཀ་རྩེ་མང་ར་རྒྱལ་འཛོམས་ཐང་།

ཛ་མཁན་འཕང་ལོ། ཛ་མཁན་གྱིས་ཛ་བཟོ་བྱེད་སྐབས་བསྐོར་རྒྱུའི་འཁོར་ལོ།

ཛ་ཆུ། རྡེ་རྟོར་ཁོག་དཀར་མཛེས་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབབ་པའི་གཙང་པོ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་མིང་།

ཛ་དང་གཡའ། རྩྭ་ཤིང་སོགས་ཤུལ་དུ་ལས་མེད་ཅིང་ཕལ་ཆེ་བ་ཛ་རྡོས་ཁང་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཛ་ཟེར་ཞིང་། ཐག་རི་དང་སྤང་འདྲེས་མར་ཡོད་པའི་ས་གནས་དེ་ལ་གཡའ་ཟེར།

ཛ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཛ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞུ་བ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་འབྲུག(༡༨༠༨)ལོར་ཁམས་བྱང་འབྲོག་དགེ་རྩེ་ཛ་ཆུ་ཁའི་ཉེར་གཏོགས་རྒྱལ་ཐོག་ཅེས་པའི་གདུང་ལས་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་ཀུན་ཆེན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་གྱིས་དཔལ་དགེ་བསམ་གཏན་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་། ཨོ་རྒྱན་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་མཚན་གསོལ། སྐུ་ན་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་རྣམས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་བླ་འཇིགས་མེད་སྐལ་བཟང་དང་། རྒྱལ་སྲས་གཞན་ཕན་མཐའ་ཡས་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ངལ་གསོ་སྐོར་གསུམ་དང་། སྤྱོད་འཇུག རྒྱུད་གསང་བ་སྙིང་པོ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་དང་། རིག་གནས་བཅས་གསན། ཞི་ཆེན་དགོན་སྤྲུལ་ར་བྲ་སྟོབས་ནས་ཉམས་རྒྱལ་དང་འཇིགས་མེད་རྒྱལ་བའི་མྱུ་གུ་སོགས་མཁས་མཆོག་དུ་མ་ལས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་རོ་ཅོག་དང་། རྙིང་མའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས། ས་པཎ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་གསར་རྙིང་སྐྱེས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མཐའ་དག ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་སྔོན་འགྲོའི་ལམ་ཁྲིད། རྩ་རླུང་དང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཞིང་ཉམས་སྒྲུབ་ལ་གཞོལ་བས་རྟོགས་པ་ཚད་མེད་པ་འཁྲུངས། མཁས་པའི་ལ་རྩོལ་དུ་སོན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་ནང་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་རྒྱུད་གསང་བ་སྙིང་པོའི་ལུགས་ཁྲིད་རྒྱས་པར་གནང་། གསེར་ཐར་དང་རྡོ་རྫོང་སྐད་ཀྱི་འདུས་སྡེ་ཡོངས་ལ(སྤྱོད་འཇུག)དང་། 《མ་ཎི་བཀའ་འབུམ》 《བདེ་སྨོན》སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱིན་གྲངས་མེད་བསྐྱལ། ཤུན་དགའི་རྒྱུན་བཅད། དམར་སྟོན་གྱི་སྲོལ་བཙུགས། ཛ་རྒྱལ་དགོན་གྱི་ཉེ་སྐོར་དུ་ཆོས་འཁོར་གྱི་གདན་ས་མཛད། རྡོ་འགྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱ་གསོའི

ཚུལ་དུ་སྟོན་གྱི་རྡོ་འབུམ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དཔངས་མཐོ་བ་འབྱོན་སློས་མེད་སྤྲུལ་ལེགས་པ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་དཔལ་སྤྲུལ་རྡོ་འབུམ་ཞེས་སུ་གྲགས། རྫ་འདི་ཉིད་སྐུ་ཚེ་སྟོད་པོར་གནས་རིས་མེད་དུ་ཕེབས་ཤིང་ཀུན་སྤངས་བྱ་བཏང་གི་མཛད་པ་སྤྱོལ་ཐོག ཆོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བསྐྱངས་ཏེ་ཁམས་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ《སྤྱོད་འཇུག》དང་། 《ཐུབ་ཆོས》《སྡོམ་གསུམ》《ཡོན་ཏན་མཛོད》སོགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་ས་དར་རྡོ་དར་དུ་གྱུར་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ《རྒྱུད་གསང་བ་སྙིང་པོའི་བཤད་རྒྱུན》དང་། 《ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་ཟ་ཁྲུང་དང་ཁྲིད》སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་རྫ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་ཀྱིས་ཚེས་ཆེར་དར་བར་མཛད། རྫ་ཉིད་ཐ་འགྱུར་གསང་སྔགས་སྙིང་མའི་བཀའ་གཏེར་གྱི་ཆོས་སྒོ་སྤྱི་དང་། ཡང་སློས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་གི་ཟབ་ལམ་གདམས་པའི་བླ་བརྒྱུད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། ས་དགེ་བཀའ་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གནས་བསམ་ཆ་ཐར་ཕྱིན་མཁས་པའི་རྗེ་མོར་སོན་ཏེ་རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཁ་ནའི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི《སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོས》གཙོས་པའི་གཞུང་ཆེན་ལྷུགས་ཁྲིད་གནང་བས་སྤྱོད་འཇུག་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་ཡང་ཐོགས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀ་ཏོག་སི་ཏུ་མཆོག་སྤྲུལ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་། རྫོགས་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་ལྔ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་རྗེར། རྒྱལ་རོང་ནས་སྤྲུལ་ཀུན་བཟང་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ། འཇུ་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ། ཨ་ལགས་མདོ་སྔགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྙིང་མའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་དང་རིས་མེད་ཤུལ་ལྷ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན། དཔལ་ཕྱུང་ས་བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་སོགས་ས་དགེ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་དེ་དག་གིས་གཙོས་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས། སློབ་མ་སོགས་རང་རང་གི་བློ་དང་འཚམ་པའི་ལྷུགས་རྩོམ་མཐའ་ཡས་པ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབ་མ་སོ་སོས་དེ་དག་གཅིག་ཆེན་བྱས་ཏེ་ཞར་ཚགས་བྱས་པས་མང་ཆེ་བ་པར་དུ་འཁོད་མ་ཐུབ། སྟོན་མར་པར་དུ་འཁོད་ཅིང་དེང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིགས་བས་ཕྱིན་དུག་གི་གྲངས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྣམས་སོ། །གསུང་རྩོམ་དེ་དག་ནང《ཐུབ་ཆོས》དང་། 《སྤྱོད་འཇུག་ཡོན་ཏན་མཛོད》སོགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་ས་བཅད་དང་། 《གཏམ་པད་མའི་ཚལ་གྱི་རྣོལ་གར》སོགས་གཏམ་ཚོགས་དང་། ཞལ་གདམས། བསྟོད་ཚོགས་སོགས་པོད་བདུན་ཙམ་མཆིས་སོ། །རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕག(༡༨༨༧)ལོའི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་སྐུ་གཤེགས།

རྫ་བགྲོ་དབུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཤེས་རབ། རྫ་བགྲོ་དབུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཤེས་རབ་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུ་པའི་ཡས་མས་སུ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་རྫ་ཆས་ཀྱི་རིགས་བགྲོ་བར་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་གཡུ་རྩེ་སྦྲ་སྔང་སེར་སྨུག་གཏོང་བའི་ལག་རྩལ་ཏ་ཅང་མཁས་པར་བརྟེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་གཡུ་རྩེའི་རྒྱ་ཕིབས་བགྲོ་བར་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ལྟར་ནོར་བུ་གླིང་གའི་རྒྱལ་ཕོ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་གཡུ་རྩེའི་རྒྱ་ཕིབས་བགྲོ་རྒྱའི་ལག་རྩལ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བྱུང་སྟབས་དབུ་ཆེན་གྱི་གོ་མིང་གནང་བས་རྗེས་སུ་རྫ་བགྲོ་ཆེ་མོ་ཞེས་མིང་གྲགས། ཁོང་གི་སྐྱེ་ཡུལ་ནི་ད་ལྟའི་འཕན་པོ་ལྷུང་ར་ཤང་ཁོངས་སྐྱིད་ཤུང་གྲོང་ཚོ་ནས་ཡིན།

རྫ་བགྲོ་དབུ་ཆེན་བསོད་ནམས། ཕྲག་ཕུ་གྲོང་ཚོར་རྫ་བགྲོའི་ལག་རྒྱུན་དར་རྒྱས་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་ཕོ་བྲང་ཁག་གཅིག་དང་། གཞུང་སྒོའི་སྟེང་རྩེ་སེར་པོ་བཏང་བའི་རྫ་ཁོའི་རྒྱ་ཕིབས་གསར་བགྲོའི་ལག་རྩལ་པ་ཕྲག་ཕུ་སོགས་ནས་བསྐོང་འགུགས་གནང་བའི་ནང་ཕྲག་ཕུའི་རྫ་མཁན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལག་རྩལ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་བཏོན་པའི་བྱས་རྗེས་སུ་དབུ་ཆེན་གྱི་གོ་མིང་ཐོབ་སྟབས་ཕྲག་ཕུའི་རྫ་བགྲོ་ཆེ་མོ་ཞེས་གྲགས། རྒྱུན་གཏན་གྱི་རྫ་ཁོའི་རྫོང་ཆས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྫ་ཁོས་མཛེས་ཆས་སྣ་ཚོགས་སོགས་བཟོས་ཤིང་ཁོང་གིས་བཟོས་པའི་རྒྱ་ཕིབས་དང་བྱ་རི་དགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་འགའ་ཞིག་ད་ལྟའང་ནོར་བུ་གླིང་ཀར་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

རྫས་ཀྱི་ཟླ། རྒྱ་རྫས་དང་ཁང་པ་སྒྲིང་མཁན་ནམ་ཞལ་ཏ་པའི་མིང་ལ་ཟེར།

རྫས་གྲུབ། ཅེ་ཐག་སྨྲ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་ན་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་སེམས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

རྫས་དགུ། ས། ཆུ། མེ། རླུང་། ནམ་མཁའ། དུས། ཕྱོགས། བདག ཡིད་དོ། །

རྫས་ཆོས། སྨྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་ནི་དེའི་མཚན་གཞི། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྫས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྫས་ཡང་ཡིན་ཆོས་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའོ། །

རྫས་འཛིན་རྟོག་པ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཏེ། སྤྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་བརྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་དོ། །

རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ། རྫས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་འདྲེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་རང་གི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚོན་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་འདྲེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེའི་ཡུལ་དུ་བྱ་ཟུང་། དེའི་མཚན་གཞི།

རྫས་ཡོད་བཞི། ༡. རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད། ༢. བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྫས་ཡོད། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད། ༣. དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྫས་ཡོད། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད། ༤. རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད། གཞན་འཆར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འཆར་བའི་ཆོས་བཅས་སོ། །

རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། །མལ་བསྟན་འཚོ་བ་ནར་མ་དང་། །གློ་བུར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་ངན་དུས་སུ་སྦྱིན་པ་ན། །རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་སོ། །

རྫས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་བདུན། བཞུགས་དང་གཤེགས་ལ་བསྙེན་ལམ་ཞུགས་དང་། །ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། །ཆོས་ཐོས་བསླབ་པའི་གཞི་བཞི་ལ། །དགའ་དང་དད་པ་སྐྱེས་པ་ནི། །རྫས་ལ་མ་ལྟོས་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་སོ། །

རྫས་སུ་གྲུབ་པ། དངོས་སྨྲ་བས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། ཅེ་ཐག་སྨྲ་བས་རྒྱལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་རྣམས་རྫས་ཡོད་དང་། རགས་པ་རྣམས་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རྫས་ཡོད་དོན་གཅིག བཏགས་ཡོད་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། མདོ་སྡེ་པས་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་རྫས་ཡོད་དུ་འཛོག་པ་ལ་མ་གཏོགས་རྫས་བཏགས་འཛོག་ཚུལ་ཕལ་ཆེར་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཀུན་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ལས་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་རྫས་ཡོད་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན།

རྫས་གསུམ། རྫས་ཅན། རྫས་རྒྱུན། རྫས་རིགས།

རྫི། རླུང་གི་བདེ་རྙིང་ལ་འདུག་གོ།

རྫི་ཆར། རླུང་ཆར་འདྲེས་མའི་མིང་།

རྫི་བདུན། ༡. སོ་ངམ་ཏྲ་རྫི། ༢. ལྷམ་པ་འབྲི་རྫི། ༣. ར་ག་ར་རྫི། ༤. འཁོར་བ་ཤུག་རྫི། ༥. འགོག་སོང་རྫི། ༦. བྱ་བྲི་རྫི། ༧. རྫོག་ཕག་རྫི་བཅས་བདུན་ཡིན།

རྫི་མ། འདི་སྤྱིར་བཏང་ལ་མིག་སྤྱིབས་ཡས་མཐའ་ལ་ཡོད་པའི་སྤུ་ལ་ཟེར། དོན་ཀུང་སྐབས་འགར་རྫི་མ་ལ་སྨིན་མ་དང་སྨིན་མ་ལ་རྫི་མར་ཡང་གོ་དགོས་པ་འདང་འདུག་པས་སྐབས་དང་བསྟུན་དགོས་པ་འདྲ།

རྫི་མེད་སྣང་བྱུང་། དོགས་ཟོན་མེད་པ་དང་ངོ་སྣང་མེད་པ།

རྫིང་བུ་རྫོ་ཅིག་ཅན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ(རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཞིག)གྱི་ཏྲ་རྐོད་ཕུང་པོའི་རི་དང་ཐག་ཉེ་བའི་རྫིང་བུ་ཞིག་ཡིན་པར་གཞི་མེད་ཀྱི་ལྷག་མའི་གླིང་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

རྫུ་འཕྲུལ། རང་གི་ལུས་དེ་སྲོག་ཆགས་གཞན་དག་དང་སྲོག་ཆགས་མིན་པའི་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་ལ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ། དཔེར་ན་སུན་ཝུ་ཁུང་གི་རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུ།

རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ནུས་མཐུ་བཅས་རྒྱ་མེད་དུ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སོམས་འདྲིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། ཚེ་རིང་དུ་གནས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ནི། ༡. འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ། ༢. སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ། ༣. བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ། ༤. དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཅས་བཞི་སྟེ། རྒྱས་པར《མངོན་པ་མཛོད》གནས་དྲུག་པ་དང《ཕར་ཕྱིན》སྐབས་བཞི་པར་གསལ།

རྫུ་འཕྲུལ་ལྔ། སྨོས་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་། གན་རྫིར་ཞེས་པ་སྔགས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་སོགས་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྔོན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལས་ལས་བྱུང་བ་བཅས་ལྔ།

རྫུད་པ། རིད་པ་སྟེ་ཤ་སྐམ་ཅིང་སྐམ་པའི་དོན།

རྫུན་བཞི། མཐོང་ཐོས། བྱི་རྨུག་བྱེད་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལོག་པར་སྨྲ་བ།

རྫེ་བྱ། ཞྭའི་སྤུ་བཞམ་ཕོག་མ།

རྫོགས་ཆེན། གསང་སྔགས་སྙིང་མའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མན་ངག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། སེམས་སྡེ། ཀློང་སྡེ། མན་ངག་གི་སྡེ་བཅས་གསུམ་ཡོད། ༡. སེམས་སྡེ། འདི་ལ་མ་བུ་བསྡོམས་པའི་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་ལྔ་ནི་ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་། བཅུ་གསུམ་ནི་པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་ལས་བསྒྱུར་པ་ཡིན་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི། ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་གཉིས་ལ་གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་རས་ཞུས། ཁོང་ལ་བཀའ་ཡི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འདུས་ཤིང་སྒྲོན་མའི་མཆོག་བཅུ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ནས་སོག་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལ་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ཡང་ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་སློབ་མ་སྤྱངས་སངས་རྒྱས་མགོན་པོས་ཟུ་ར་ཀྲི་ཏ་ལ་གསུངས། དེས་ཡ་ཟི་དར་མ་ཤེས་རབ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་། ཡང་། བཻ་རོ་ཙ་ནས་རྗོ་མོ་སྒྱེ་མོ་ལ་གསུངས་པ་སོགས་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། འདིའི་ལྟ་གྲུབ་ནི། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཀློང་དུ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་སྣང་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཙམ་ལས་འཆིང་གྲོལ་དང་། ཤར་བྱ་ཤར་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པས། ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་མིན་གང་དུའང་མི་དཔྱོད་པར་ཡེ་གྲོལ་ཚོགས་འབྲས་ཆེན་པོར་གནད་ལ་འབེབས་པ་དེ་ཡིན། ༢. ཀློང་སྡེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀློང་སྡེ་ནི་པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་ལས་བྱུང་། དེས《དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད》ཀྱི་དོན་ཀློང་དྲུག་བསྟན་པ་དང《ཡེ་ཤེས་གསང་བ》ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་རྡོ་རྗེ་ཟམ་པའི་མན་ངག་རྣམས་བཻ་རོ་ཙ་ནས་དཔང་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཛེང་དྷརྨ་བོ་དྷི་སོགས་ནས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་པ་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། འདིའི་ལྟ་གྲུབ་ནི། སེམས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་འདས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཀྱང་། སྣང་བ་དངོས་པོར་རྒྱ་མ་ཆད། སྟོང་པ་དངོས་མེད་དུ་རྒྱ་མ་ཆད། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཟུང་འཇུག་གི་ཕྱོགས་སུའང་མ་ལྷུང་ལ། ངོ་བོ་སྟོང་པས་རྟག་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། རང་རྩལ་མ་འགག་པས་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ངས་བྱ་སྤྲོལ་བདེ་ཕྱུག་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། ༣. མན་ངག་སྡེ། སྙིང་ཏིག་གི་སྐོར་རྣམས་ཏེ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཏིག་དང་པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བི་མ་སྙིང་ཏིག་སོགས་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ལྟ་གྲུབ་ནི། འཁོར་འདས་སྣང་སྣང་དང་བྲལ་ཞིང་རེ་དོགས་ཚོགས་སྐྱུང་ལས་བཀལ་ནས་སྒྲོ་དང་ཡིད་དཔྱོད་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། གཞི་དབྱིངས་ཀ་དག་ཁྲེགས་ཆོད་དང་། ལྷུན་གྲུབ་ཐོད་རྒལ་བསྒོམས་པས་བློ་འདས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ལ་འཆར་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། ཡང་དེ་ལས་ཟབ་པའི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཏིག་ནི་པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ(བི་མ)བོད་དུ་བྱོན་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་གཉིས་ལ་གསུངས་ཤིང་། མྱང་གིས་དབུ་རུ་འབྲི་གུང་ཞྭ་ཡི་ལྷ་ཁང་དུ་གཏེར་དུ་སྦས་ནས། ཚིག་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་འབྲོམ་རིན་ཆེན་འབར་ལ་གསུངས་པ་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད། ལྡེ་བཙུན་སེང་གེ་དབང་ཕྱུག་བར་བྱུང་། དེས་གདམས་ངག་རྣམས་གཏེར་ཁ་གསུམ་དུ་སྦས་པ་ལས། ཞང་སྟར་མདའི་ཧྲེ་སྒོམ་ནག་པོ་དང་། མལ་སྟོ་འཆད་པ་སྟག་གི་ཤངས་པ་རས་པ། ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཞང་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཏེ། མན་ངག་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པའི་བར་དུ་བྱུང་། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཏིག་གི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གཞུང་དང་མན་ངག་གང་ཅིའི་ཟད་ནས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པས་བོད་ཡོངས་སུ་ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཏིག་ཅེས་གྲགས་པ་འདི་བྱུང་། ཡང་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཏིག་ནི། སློབ་དཔོན་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེ་ནས་རིག་འཛིན་ཤྲཱི་སིང་ཧ་ལ་གནང་། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གསན་ནས་བོད་དུ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ལ་གནང་། དེས་གཏེར་དུ་སྦས་པ་རྣམས་གཏེར་སྟོན་པདྨ་ལས་འབྲེལ་རྩལ་གྱིས་གཏེར་ནས་བཏོན་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ནས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་དར་རྒྱས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ཐུབ་བསྟན་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཛད་པའི《གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་རིས་དོན་ཟབ་མོའི་ཆོས་འབྱུང》དང། ནམ་པ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི《གཏེར་མའི་ལོ་རྒྱུས་གཏེར་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར》བཅས་སུ་གསལ།

རྫོགས་ཆེན་སྡེ་གསུམ། སེམས་སྡེ་དང་། ཀློང་སྡེ། མན་ངག་གི་སྡེ་སྟེ་རྙིང་མ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐབས་སྡེ་གསུམ།

རྫོགས་ལྡན། བསྐལ་པའི་དུས་བཞི་དང་བསྟན་པའི་དུས་ལྔ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བསྐལ་པའི་དུས་བཞིའི་ཡ་གྱལ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་ལ་ཟེར།

རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། གོང་དུ་རྫོགས་ཆེན་ཞེས་པར་གཟིགས།

རྫོགས་པ་པོའི་སྒོམ་ཚུལ་གསུམ། སེམས་སྡེ་རིག་སྟོང་ཆོས་སྐུའི་ངང་དུ་འཇོག ཀློང་སྡེ་ཆོས་ཉིད་བྱ་རྩོལ་མེད་པའི་ངང་དུ་འཇོག མན་ངག་སྡེ་ཡེ་གྲོལ་སྣང་སྟོང་བྲལ་བའི་ངང་དུ་འཇོག་གོ།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་བདུན། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་པ། དབང་པོའི་སྒོ་བསྡམས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། བླང་དོར་གྱི་གྲུ་མར་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པས་དགའ་བ་དང་། དགེ་བ་ལ་མི་འགྱོད་ཅིང་ཤིན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་། གནས་ལ་དད་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་། མང་དུ་ཐོས་ཤིང་གཏོང་ལ་གོམས། གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ངོ་ཚ་ཤེས། རང་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྲེལ་འཛེམ་

ཆེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྫོགས་ཚིག་གི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག སྔར་བཤུའི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག་གམ་ཟླ་སྡུད་ཀྱི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག་གོ་ངོ་དོ་ནོ་བོ་མོ་འོ་རོ་ལོ་སོ་ཏོ།

རྫོགས་རིམ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལམ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པའི་གང་ཟག་གིས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ནས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཞིག ཞིབ་ཆ་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ།

རྫོགས་རིམ་ཁོ་ནའི་རིམ་ལྔ། འཕགས་ལུགས་ལ། ངག་དབེན། སེམས་དབེན། སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ་ཟུང་འཇུག་བཅས་དང་། ཡང་དྲིལ་བུ་བས་བཞེད་པའི་རང་བྱིན་རླབས་ལྷ་ཚོགས་རྡོ་རྗེ་ནོར་བུ་འཁྲེངས་པ་ཛ་ལནྡྷ་ར་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱི་རིམ་ལྔ། ལུས་དབེན་སོགས་དྲུག་ཀྱང་གསུངས།

རྫོགས་རིམ་གྱི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པའི་དམ་ཚིག་བཅུ། ཟས་ཐམས་ཅད་ནང་གི་སྦྱིན་སྲེག་དང་། རྟག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་པ། གང་ཅི་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དུ་ཤེས་པས་རབ་གནས་བྱེད་པ། ངག་ཐགས་སུ་ཤེས་པས་བཟླས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ། རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་མི་འབྲལ་བ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་སྟོན་པ། ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ། བདག་ཉིད་མཆོད་པས་ལངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པ། འོད་གསལ་གྱི་གཉིད་ནམ་ཡང་མི་སྤོང་བ། གྲོང་བའི་ཆོས་མི་སྤོང་བ། དབང་པོ་རྣམས་འདོད་ཡོན་ལ་མི་དགག་པ་རྣམས་སོ། །

རྫོགས་རིམ་གྱི་དཔྱད་པའི་གནས་བཅུ་གཅིག རྫོགས་རིམ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། རྟེན་གང་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་པ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་གནད་དུ་བསྣུན་པ། དེའི་ཉམས་རྟགས་གང་འབྱུང་བ། དེ་ལས་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་པ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ། དངོས་སྦྱོང་ནས་སྦྱོང་ཇི་ཙམ་སྦྱོང་བ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་གང་ཡིན་པ། ས་དང་ལམ་གྱི་མཚམས་གང་ཡིན་པ། གེགས་སེལ་དང་བོགས་འདོན་ཇི་ལྟ་བུ་བ། གཙོ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པའོ། །

རྫོགས་རིམ་དངོས་བརྒྱད། ཞུ་བའི་བདེ་བ་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོ། སྒྱུ་མའི་སྐུ། རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས། ཟུང་འཇུག་གི་སྐུ། རླུང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་མཐར་ཐོབ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྣང་བ་གསུམ། དགའ་བ་གསུམ། དེ་རྣམས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །

རྫོགས་རིམ་བརྟགས་པ་བ་དྲུག རྩའི་རྣལ་འབྱོར། རླུང་ཟླ་སྦྱོར། ཐིག་ལེ། ཕྱག་རྒྱའི་རིམ་པ་རླུང་དབུ་མར་འཇུག་པ། གནས་པ། ཐིམ་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་རྣམས་སོ། །

རྫོགས་རིམ་དྲུག ལུས་དབེན། ངག་དབེན། སེམས་དབེན། སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་གོ།

རྫོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་བཞི། ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དམ་ཚིག་གི་རྣལ་འབྱོར། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

རྫོགས་རིམ་བྱིན་རླབས་བཞི། ལུས་བྱིན་རླབས། ངག་བྱིན་རླབས། ཡིད་བྱིན་རླབས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་སོ། །

རྫོང་རྐང་། ས་གནས་རྫོང་གི་ཁྲལ་རྐང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཁྲལ་རྐང་གཅིག་ལ་མི་སེར་དུད་ཚང་གཉིས་ཡོད།

རྫོང་སྐྱེལ། རྫོང་གཅིག་གི་ས་མཚམས་ནས་རྫོང་གཞན་གཅིག་གི་ས་མཚམས་བར་གཏོང་དགོས་པའི་རྟ་དང་ཨུ་ལག

རྫོང་དགའ་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་། མངའ་རིས་ས་ཁོངས་ཀྱི་རྫོང་དགའ་རྫོང་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་ཞིག་སྟེ། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཚུགས་པའི་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༦༥༡)ལོར་གསར་དུ་བཏབ་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་ཐུགས་པ་གྲྭ་ཚང་ཞིག

རྫོང་དགའ་རྫོང་། སྐྱིད་གྲོང་རྫོང་རྫོང་དགའ་ཆུས།

རྫོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་རྒྱབ་ཏུ་རྫོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་ཞེས་ཐོན་མིང་དུ་མས་ཁྱབ་པའི་སྐྱིད་ཚལ་གྱི་ནང་རྫ་རྫིང་གི་དབུས་སུ་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཡང་རྩེར་དུ་རྒྱ་ཕིབས་ཟུར་དྲུག་དོག་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་རྩེ་པོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་སྐབས་དང་། དེ་རྗེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཛུགས་ལྷན་ལ་མཁོ་བའི་ས་རྣམས་དེ་ནས་བླངས་སྟབས་དེར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་གྱི་ས་དོང་ཞིག་ཆགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་དེ་གར་ཆུ་བསྐྱིལ་བའི་དབུས་སུ་ཕོ་བྲང་དེ་བཞེངས་ཤིང་། མཚོ་དང་ཕོ་བྲང་གི་དབྱིབས་རྣམས་ཀླུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་བཞེངས། ཐོག་ཚད་ས་སོའི་ཀུང་ངོས་སུ་ཞིབས་ཕྲིལ་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། པདྨ་འོད་འབར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་རི་མོ་ཨང་པོ་ཡོད་ལ་ཀླུ་མལ་གྱོ་གཟི་ཅན་ལ་ཀླུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་འཛིམ་བརྙན་སོགས་ཡོད། ཆུ་དཀྱིལ་ཕོ་བྲང་དེའི་སྟོད་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱོང་ཁང་ལྷན་ཚོགས་ར་བ་ཞེས་གྲྭ་ཚང་ཞིག་འདུག་ས་དང་། དེའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་སྐབས་བཞེངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཀླུ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ནི་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ནས་འཛུགས་སྲོལ་ཡོད།

རྫོང་རྒྱབ་ཞར་འཕེན། དེ་ཕ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་ཕུ་བྲ་སྐོར་དུ་ཡོད་པའི་རྫོང་རྒྱབ་སྒོ་ཁང་གི་རྒྱབ་ངོས་ཐང་སྟེང་དུ་གྲུང་ཕུབ་ཅིག་རྫོང་རྒྱབ་ཞར་འཕེན་ཞེས་ཆ་དམག་རྣམས་ཀྱི་རྟག་རྩལ་མདའ་མེ་བརྩས་རྒྱུགས་བཞེས་མཆོད་བྱེད་ཤིག་ཡིན་འདུག དེ་ཉིན་བཀའ་ཤག་ཀུང་པས་རྟ་རྒྱུགས་མའི་ས་གནས་ལྷ་རྒྱའི་མདུན་ངོས་སུ་བཀའ་ཤག་གི་དབུ་གཡབ་དང་། དེའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་ལས་དཀྲུས་ཁག དེའི་གཤམ་ལྷ་ཕྱག་བཞུགས་ཡུལ་བྱང་བསྒྲ། ཁ་ཆུབ་བསྒྲ་ཕྱི་རྒྱལ་སྐུ་མགྲོན་གྱི་བཞུགས་གུར། གདན་གཉེར་ནས་བཞུགས་གདན་ཁག་བཀྲལ། ཞོལ་གཉེར་ནས་གྲོ་ཕྱེ་ཆང་ཕུད་དང་། མདའ་མེའི་འབེན་བཅས་གྲ་སྒྲིག བཀའ་སྟོན་དང་ཛ་སའི་ན་བཟའ་ཏོར་གོས་མཆོད་ཁྲ་སེར་པོ་དང་། རིམ་བཞི་རྣམས་རྒྱན་གཞི་སེར་པོ། སྲས་རྣམ་པ་དང་། ལས་ཚན་ཆེ་ཁག མགྲོན་དྲུང་བཀའ་ཤག་སྒོ་པ་བཅས་ཀྱིས་ཏོག་ཞུ་དང་རྒྱན་གཞི་སྟོན་པོ། ཞིབས་པ་དང་། རྟ་ཐུམ། དམག་དྲུང་བཅས་ཆོས་མན་རྒྱ་སྒྲིག དྲུང་དཀྱུས་རྣམས་རྒྱན་ཆས་ཁ་གསར་བཅས་བཞེངས་ནས་མཛད་གཟིགས་ལ་ཞིབས་པ་དང་། ཡ་སོར་ངོ་ལས་རྣམས་ཕྱག་འབུལ་དུ་བཙར། རང་རང་གདན་ཐོག་ཀུལ་ལ་འཁོད་པ་དང་། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས། ཀོ་སྦྱི་ཤུད་གཏོར་ཞུས་རྗེས་ཡ་སོར་ཆེན་པ་ཡར་བཞེངས་ནས་གཡས་ཙའི་ཙ་གཞུང་བཀའ་སྟོན་རྣམ་པའི་གསོལ་ཕྱག་ཐོག་ཁ་ཕྱི་གདན་སྙན་མཛད་པ་དང་། བཀའ་སྟོན་ཁྲི་པས་རྟ་པའི་མིང་སྨོས་གནང་བ་ཞོལ་མ་ནང་གཟན་གཅིག་གིས་གཟིགས་ཡམ་ལ་ཞུ་ཕུད་ཕུལ་བཙུགས་ཀྱིས་ཐན་རྩལ་ཆ་སྐད་ཐུག་སྦྱངས་ཀྱི་བཞི་རྩལ་བཞེར་སྐབས་ལྟར་ཡིན། གཡས་རུ་དང་པོ་དགའ་བཞི་བའི་རྟ་ལྟ་འཕྲིད་མི་གསོལ་ཤོས་མདའ་ཤར་རྒྱུགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཕྱིངས་རྟ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མདའ་དང་། མདའ་རྒྱུག དགོས། དམག་དྲུང་གཉིས་ནས་ཚ་རྫི་བཀོད་དེ་རྟ་པ་རྣམས་གྲལ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཡོང་། དཔུང་མདའ་ཚ་རྫི་ཕྱག གནང་མཛད། གླ་ཕྱག་གིས་ཚ་དར་གཡོག མི་ཚ་དང་། མདའ་ཚར་ཚ་དར་ཐེངས་གཉིས་རེ། རྟ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་གསུམ་སྐོར་ཏེ་སྐབས་མོ་ལ་གཅིག བརྩུགས་ཅམ་བྱས་ཏེ་རྗེ་ཡོལ་ཞུས། ཕྱིར་བསྒོད་གསུམ་ཐོག་ཕྱིར་ལོག རྟ་བརྩོན་ནས་ཀི་སོའི་བསྐྱུགས། རང་གི་སྐར་སར་ལོག དེ་བཞིན་འཕྲི་ཁྱུངས་ཀྱི་རྟ་པ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱུགས་སྟངས་མཐོང་ལྟར་ཡིན། གཡས་རུ་མདུག

འགྲེལ་བ་དང་ཡ་སོར་ཅན་པས་ཏུ་གཞུང་ཕྱིར་ཞུ་གནང་སྟེ་མཛད་སྣ་སྒོལ། བཀའ་ཤག་དབུ་གུར་དུ་ཐེབས། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་དང་། སྣ་ཕྱག་ནས་བཀའ་བློན་རྣམ་པར་གསོལ་ཚིགས་སྙིག་རྩེ(རྒྱ་ལུགས་ཀྱི་གསོལ་ཚིགས་གཏོང་སྐངས)དང་། མགྲོན་ཐུང་དང་། ཇ་ཟའི། ཐུང་དཀྲུས་ཡན་ལ་རྒྱ་ཁོག ཞལ་ཏོག་བྱེད་འབྲས་བཅས་སྐྱིག་དགོས། དགོང་ཇོ་གཡོན་ཏ་རྒྱུགས་སྐབས་ཡ་སོར་གཞོན་པས་ཏ་གཞུང་འབུལ་རྒྱས་མཆོད་བྱེད་སྐངས་སོང་ལྟར་གྱིས་རྟ་པ་རྣམས་མཇུག་འགྲེལ་བ་དང་། ཡ་སོར་བྱིངས་བརྩུས་མདའ་ཤར་རེ་རྒྱུགས་རྒྱལ། དགོང་ཇོ་ཡ་སོར་ཇོ་ལས་དང་། སོག་པོ་ཡ་སོར་བཅས་གསོལ་ཚིགས་ཤུབ་པ་དང་། གཉིས་ཤག་སོ་སོར་ཕྱིར་ཐེབས། དེ་ཉིན་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་རྟ་རྩལ་འགྲན་བསྡུར་གྱི་ལྟད་མོར་མི་དམངས་ཇི་སྙེད་ཀུང་རང་གི་འཁོར་བབ་ལ་གཞིགས་པའི་བཟའ་བཅའ་སོགས་འཁྱེར་ཏེ་ལྟད་མོ་དང་སྤྲུགས་བག་ཡང་གང་སྐྱིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོད་སྐྱོལ་ཡོད་འདུག

རྫོང་དྲུག རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་གནས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་རྫོང་དྲུག འདི་རྣམས་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ནང་གསལ།

རྫོང་སྡོད་ཁོངས་ཡིག་རིགས། རྫོང་གཞིས་ཀྱི་རྩིས་སྡོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཡི་གེའི་རིགས།

རྫོང་གཞིས་སྡེ་སྡོད། སྔོན་འགོ་ཁག་ལ་སྡོད་མཁན་གྱི་རྫོང་དཔོན་དང་། རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས་གཞིས་ཀར་སྡོད་མཁན་གྱི་གཞིས་སྡོད་པ་བཅས་དཔོན་གྱི་ལས་ཀའི་སྐོར་སྡོད་མཁན།

རྫོངས། མི་གཞན་དག་ཐོན་འགྲོ་དུས་རང་ཉིས་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྤྲད་བུ་བསྐུར་བཞམ། སྤྲོད་པ་ལ་རྫོང་བ་དང་། ལག་རྟགས་སོགས་མིང་ལྟ་ཚིགས་འབོད་སྟོལ་ཡོད། འདི་བྱ་ཚིག་མིང་ལ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཕྱིར་བཏང་གི་ཆ་ནས་ས་མཐའ་མི་ཐོབ་ཀྱང་། སྐབས་རེ་ཚིག་ཕྲད་ལ་སྦྲ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་ས་མཐའ་ཐོབ་ཡིན།

བརྫུ། འདི་སྔོན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་འགྲོ་བ་གཅིག་དང་། སྤྲུལ་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད།

བརྫུན་ཁག་བཀལ་བ། ནག་ཉེས་ཡོད་པའི་དཔང་རྟགས་བརྫུན་མ་བཟོས་ཏེ་མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་བཀལ་བ།

བརྫུན་པ་བཅོས་མའི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་གཏམ། སྙིས་གར་འཕྲུབ་པའི་སྐབས་བར་བརྩུག་གི་གཏམ་གླིང་ལ་མཚན་ཞིང་རྟོད་སྡོ་བ་འབའ་ཞིག་བྱས་པས་ལྟད་མོ་བ་ཚོའི་སེམས་ལ་རྟོད་སྤྲོ་བའི་ཉམས་འགྱུར་ཐོན་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་རིག་རྩལ་ཞིག

ཝ

ཝ་གླིང་དུད་རིགས་ཕྱག་ཁང་། ལྷ་སའི་ཝ་གླིང་དུད་རིགས་ཕྱག་ཁང་ནི་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ནས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི(༡༥༢༨ནས༡༦༦༢)ལོ་བར་ལ་བཙུགས། ད་ཡོད་ཕྱག་ཁང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་༢༦༠༠ཙམ་ཡོད། ཕྱག་ཁང་དེ་ནི་དེ་ཟླ་རྒྱ་ནག་ནས་དུད་རིགས་ཁག་གཅིག་ལྷ་སར་ཚོང་ལ་ཡོང་ནས་རིམ་བཞིན་གཞིས་ཆགས་པར་བརྟེན་ལྷ་སའི་རགས་རྒྱབ་རྒྱུད་ལ་ཕྱིས་གཞིས་བཙུགས་ནས་ས་ཆ་དེར་རྒྱ་སྐད་ལ་ཝ་པ་གླིང(河坝林)ཟེར། དེའི་སྐབས་དུད་རིགས་རྣམས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་ནང་མི་འདས་གྲོངས་ཀྱི་དུར་འཇུག་སོགས་བྱེད་སྒོ་སྒྲིལ་སའི་ཕྱག་ཁང་མེད་པར་ལྷ་སའི་ཀ་ཤི་མིར་ཕྱག་ཁང་ལ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་རྗེས་མི་གྲངས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་བར་བརྟེན་ཝ་གླིང་ས་གནས་རང་དུ་ཕྱག་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཙུགས། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆན་ལུང་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༧༨༥)ལོར་གོར་དམག་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ནས་རྒྱའི་དཔོན་དམག་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་ལྷ་སའི་བོད་པ་རིའི་ཀུན་ཏིས་ལྷ་ཁང་སོགས་གསར་རྒྱག་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕྱག་བཞིར་དུད་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་ཁང་ཞིག་ཀྱང་གསར་དུ་བརྒྱབ། དེ་རྗེས་གོང་མ་ཅ་ཆིང་སྐབས(༡༨༨༥ནས༡༨༢༡)ལོ་བར་གྱི་བཞིར་སྡོད་པའི་རྒྱ་རིགས་དཔོན་དམག་རྣམས་ལྷ་སའི་ཝ་གླིང་ཕྱག་ཁང་ཁོངས་སུ་སྤྲད། དེ་རྗེས་ཝ་གླིང་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཀྱི་སྡོད་ཁང་དང་སྦྱ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱག་ཁང་གི་ས་ཆ་བསྡོ་ཚུན་བརྗེས་ནས་ཕྱག་ཁང་དེ་རྒྱ་སྐྱེད་དང་ཉམས་གསོ་རིམ་པར་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་རྟ(༡༨༥༨)ལོར་ཐེང་འཕྲུག་སྐབས་ཕྱག་ཁང་མེར་བསྲེགས་ཐེབས་ཀྱང་ཐེང་འཕྲུག་རྗེས་སྲིད་གཞུང་ནས་རྒྱགས་རམ་གྱིས་ཕྱག་ཁང་དང་ནང་གི་སྒྲིག་དངོས་ཆ་ཚང་གསར་བཟོ་བྱས། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་རྗེས་ལྷ་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་དང་ནོར་ཕྱུར་སོང་བའི་ཕྱག་ཁང་ནང་གི་སྒྲིག་དངོས་གསར་བཟོ་བྱས་ཏེ་ད་ཆ་དུད་རིགས་ཆོས་ཕྱག་འཚལ་སོགས་རྒྱུན་གཏན་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་ལྷ་སར་ཡུལ་སྐོར་སྒོ་འཚམ་སོགས་ལ་ཡོང་མཁན་དབྱི་ལི་ལན་གྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཕྱི་རྒྱལ་པ་ཡང་དེར་ཕྱག་འཚལ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བར་ཡོང་གི་ཡོད།

ཝ་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་ཀ་ཁ་ག་ཉ་ད་ཚ་ཞ་ཟ་ར་ལ་ཤ་ཧ་བཅུ་གཉིས་ནི་ཝ་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཝ་བཏགས་ཅན་ནི་རང་འདྲའི་ཡི་གེ་གཞན་དང་མི་ནོར་བའི་ཆེད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ། ཝ་བཏགས་དང་ཝ་ཟུར་དོན་གཅིག་གོ།

ཝ་བ། ཕྱིར་ཝ་པ་ཞེས་པ་འགོ་ནམ་དང་ཀམ་པ་ལི་ལྟ་བུའམ། སྐབས་རེ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གོས་བཟང་པོ་ལ་གོ་དགོས་པའང་ཡོད།

ཝ་ཟུར་འདོགས་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས། ཝ་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་དོན་གཅིག

ཝ་ར་ཎ་སི། (ཝཱ་ར་ཎ་སཱི)རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཆུ་བོ་ཝ་ར་དང་། ཎ་སི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེའི་སྤྱི་མིང་སྟེ། ནི་པཱ་ལའི་ལྟོ་རྒྱབ་ཀྱི་མཚམས་རྒྱ་བོ་གངྒཱའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ཞིག་ཡིན། འདི་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་གཡ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། དེ་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན་ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སླེབས་ཤིང་།

དེ་ནས་ཀུང་ཧྲུབ་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ན་གནས་དེ་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་རྙིང་ཤོས་སུ་གྲགས་ཤིང་། སྲང་ལམ་འོག་རྒྱ་འགྲོ་དང་། གནྟའི་སྒོ(གནྡྷ་ས་ཀར)ཞེས་གྲགས་པ་རྒྱ་བོ་གནྟའི་འོག་གི་ས་ཕུག་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་ལ་མ་སླེབས་ཙམ་བར་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་སོགས་ངོ་མཚར་ཅན་མང་པོ་དང་། སྲང་ལམ་གཡས་གཡོན་ཀུན་ཏུ་ཁྲོམ་རས་ཁེངས་པའི་ཚོང་འདུས་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀུན་ཚང་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་པི་ཤ་ན་ཐ་སོགས་འཛིག་རྟེན་མཐུ་བོ་ཆེར་གྲགས་པའི་ལྷ་འདྲེ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོའི་ལྷ་ཁང་དང་གཟུགས་བརྙན་ཡོད་པར་གྲགས། གྲོང་ཁྱེར་དེ་ནས་མི་འགོར་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཆུ་བོ་ཕ་ར་ན་བརྒལ་བ་ན་ས་ར་ན་ཐ་སྐྱི་དྭང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་བྱ་བ་སྟོན་པས་འཁོར་ལྔ་སྡེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐོར་བའི་གནས་དེ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སྔོན་དུས་སུ་ཐང་ཟན་ཙང་ཕེབས་སྐབས། ཧྲ་པབས་དང་། ཁང་བརྩེགས་ཡང་ཐོག་བཅས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྡེ་པའི་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་དང་། རྟེན་གཙོ་སྐུ་རྒྱ་ར་གན་ལས་གྲུབ་པའི་ཐུབ་དབང་ཆོས་འཁོར་མའི་སྐུ་བརྙན་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་རྒྱལ་པོ་མིང་གིས་མཛད་པའི་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་ཡང་། དེང་སང་དགོན་སྡེ་ཆགས་པའི་ཤུལ་དང་། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ས་མིག་དེར་མཆོད་རྟེན་ཆུང་ངུ་རྡོའི་ད་མིག་གིས་བསྐོར་བ་ཞིག་དང་དེའི་མདུན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ད་ལྟའི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་གྱི་སྔོན་ལ་ཕ་ར་ན་སིའི་བློན་པོ་ཕྱིག་ཅན་གྱིས་བཤིག་སྟེ་ཁང་རྡོ་འབྱིར་བ་དེའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དང་ཉེ་བ་ན་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་རྡོ་རིང་ཆག་ཀྱམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གོང་གི་བྲཱ་ཧྨི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན། ཚུར་ངོས་སུ་རྡོའི་མཆོད་རྟེན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་དྷ་མེ་ཀའི་མཆོད་རྟེན་ཟེར་བ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ལམ་ཟུར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པོ་དེ་ཅོ་གན་དིའི་མཆོད་རྟེན་བྱ་བ་འཁོར་ལྔ་སྡེས་སྟོན་པ་ཐོག་མར་མཇལ་བའི་ས་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། བོད་ས་གནས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་དུས་ཙམ་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་བསྟན་པ་ལྷག་མེད་དུ་ཉམས་ཤིང་། རྡོ་རྗེ་གདན་ཙམ་མ་གཏོགས་གནས་གཞན་དག་གར་ཡོད་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་གྱུར། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་མཇུག་ཙམ་དུ་ཕྱོགས་སིངྷ་ལའི་དགེ་བསྙེན་ཆེན་པོ་དྷ་རྨ་པཱ་ལ་ཕྱོགས་འདིར་ཕྱིན་ནས་གནས་འདིས་མཚན་པའི་ས་གནས་མང་པོར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་པར་མཛད། གནས་འདིར་ཁོང་གིས་བཞེངས་པའི་ཤུ་ལ་ནན་ཏ་ཀུ་ཊིའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་རྡོ་འཛིག་གི་ཡུལ་ནས་སྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རུས་གཅིག་དང་། ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་ནས་རྙེད་པའི་སྐུ་རུས་གཅིག(འདི་གཉིས་ཀའི་འདུག་སྡོད་རིན་པོ་ཆེའི་གཞུ་དང་རྗེ་སྐྲམ་ཡོད་པ་དང་། སྤྲུམ་གྱི་ཕྱི་ལ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབོད་པའི་ཁ་བྱང་ལོ་ཉིས་སྟོང་གོང་གི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན)བཅས་གཉིས་ཀ་རྒྱུན་དུ་མུ་ལ་གན་དྷ་ཀུ་ཊིའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་གྱི་བཞུགས་ཁྲིའི་ནང་བཞུགས་ཤིང་། ལོ་རེ་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་འཆར་ཅན་གྱི་ཆོས་བཟོ་ལྔའི་ཟླ་བ་ཉ་གང་བ་ན་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་དད་ལྡན་ཚང་མས་དངོས་སུ་མཇལ་ཐུབ། ཉེ་འཁོར་དུ་མགྲོན་ཁང་དང་། གསར་དུ་བཞེངས་པའི་བོད་དགོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་བཅས་ཀྱང་ཡོད།

ཕང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ། གོང་དུ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཕལ་ལེ་བ། རང་ཤུགས་སུ་འཆར་བ།

ཕཧྲུ། སྔར་རྒྱ་གར་དུ་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཡི་གེའི་གཟུགས་རིས་ཐུང་ཟད་འཛིང་ཆེ་བ་ནག་ཤས་ཆུང་བ་ཞིག་སྟེ། ཕཱུ་དང་ཕཧྲུ་དེ་གཉིས་སྐབས་དེའི་སྐད་རིགས་བཞིའི་ནང་གསེས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་རྩོམ་ཡིག་གི་འགོ་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་ལྷ་ཚུར་གསུམ་བསྒྲིགས་སུ་འགོད་སྲོལ་ཞིག་ད་ལྟའང་ཡོད་ཅིང་། ཕཱུའི་དཔེ་རིས་རྒྱས་པ་ནི《རྒྱ་དཀར་ནག་སོགས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གྲངས》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེའི་ཤོག་གྲངས་༦༨ནས་༧༠བར་གསལ།

ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ། (文成公主)བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཇིད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ནི་གོང་མའི་སྲས་མོ་ཡིན་པ་དང་། རིག་གནས་དང་། སྐར་རྩིས། ས་དཔྱད་བཅས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་རྒྱལ་ནང་དང་རྒྱལ་ཁྱིར་སྙན་གྲགས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཚང་མས་ཁོང་སྙིང་བར་ཡོང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཀྱང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་ན་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། ལག་རྩལ། ཆོས་ལུགས་སོགས་བོད་ལ་གནས་སུ་དར་སྤེལ་ཐུབ་ནས། བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཕྱར་ལས་ལྷག་པར་གོང་འཕེལ་ཡོང་རྒྱུར་སྨྲ་འདེད་གཏོང་ཐུབ་པ་བསམས་ནས་ཀྲེན་ཀོན(贞观)ཁྲི་ལོ་བཅུ་པ་ཏེ་སྤྱིལ(༦༣༨)ལོར་བློན་པོ་མགར་བ་སྟོང་བཙན་དང་། ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ། འབྲི་སེ་རུ་གུང་སྟོན་སོགས་ཀྱི་མདུན་གསེར་དངུལ་སོགས་དངོས་པོ་མང་པོའི་རྟེན་དང་བཅས་བསྐུར་ནས་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་སར་མངགས་ཏེ། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་སློང་བར་བཏང་ཡང་ཐོག་མར་ཁས་མ་བླངས་སྐབས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་དམག་བཏང་ནས་ལོ་ཤས་རིང་དམག་འཁྲུག་བྱས་མཐར་སྐར་ཡང་བློན་པོ་མགར་བ་སྟོང་བཙན་མདུན་གསེར་སྣང་ལྔ་སྟོང་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་། ཁྱབ་སོགས་བསྐུར་ནས་བཟོད་གསོལ་ཞུས་ཐོག རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་སློང་བས་སྔར་བར་ཁས་བླངས་ཏེ། ཀྲེན་ཀོན་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལྕགས་གླང(༦༤༡)ལོར་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་གནང་། ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་སྐྱེལ་བར་གོང་མ་རང་གི་སྐུ་མཆེད་རྒྱལ་རྒྱུད་ཅང་ཧྲ་ཝང་ལི་ཏའོ་ཙུང(江夏王李道宗)མངགས། ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་བརྙན་དང་། ལོ་རྒྱུས། རྩིས་རིག སྨན་གཞུང་། དེབ་བཞི(四书) གཞུང་ལྔ(五经)སོགས་དཔེ་དེབ་མང་པོ། དར་གོས་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ། བཟོ་རིགས་ཀྱི་ལག་རྩལ་མི་སྣ། རོལ་མོ་བ་སོགས་མང་པོ་རྒྱ་བཟའི་རྫོངས་སུ་བསྐུར། རྒྱ་བཟའ་བསུ་བར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་མཚོ་སྔོན་གྱི་པོ་ཧེའི(柏海)ཟེར་བའི་ས་ཆ་བར་དུ་ཕེབས། ལྷ་སར་འབྱོར་བའི་ཉིན་མོ་རྒྱལ་བློན་འབངས་དང་བཅས་པས་དགའ་བསུའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞུས། དེ་ནས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གྱིས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་རྒྱ་བཟས་ས་དཔྱད་ལྟ་བ་དང་། བཟོ་པ་ལག་རྩལ་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་རོགས་རམ་ལ་བཏང་ནས་རྒྱ་བལ་གྱི་བཙུན་མོ་གཉིས་ཤན་ཚུན་རོགས་རམ་གྱི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་བཏོད། རྒྱ་བཟའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྔོ་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྟན་ནས་བཞེངས། དེར་བརྟེན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གང་ལྟར་ཡང་བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་དུ་གཏོང་རྒྱུན་ཡོད་པའི་གཞས་ཚིག་གི་ནང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ལ་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པའི་ནང་དོན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་། གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་ཟུང་གཅིག་དང་། ས་ལ་བཙན་པོ་དཔོན་ཞང་ཞེས་རྒྱ་མི་རིགས་ལ་ཞང་པོ་དང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་དབོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ནས་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སུ་དམག་འཁྲུག་ཞེངས་མང་པོ་བྱུང་སྲིད་ཡང་། རྩ་བའི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་གནོད་སྐྱོན་གང་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་ཤོག་ལྷེ་གསར་པ་ཞིག་ཁ་ཕྱེ་བ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་། རྒྱ་བཟའ་དང་བལ་བཟའ་བཅས་གསུམ་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་གཤེགས་པར་བཤད་ཀྱང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་བོད་ཀྱི་སྐོར་བཤད་པའི་གསར་རྙིང

གཉིས་ཀའི་ནང་། གོང་མ་ཐང་ཀོའི་ཙུང་གི་ཡུན་ལུང་(永隆)ཁྲི་ལོ་དང་པོར་ཡུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ཀ་ཤེགས་ནས་ལོ་ཉ་བ་མངགས་ཏེ་གཏམ་དེ་ཞུས་པ་དང་། གོང་མས་ཀྱང་འདས་མཆོད་ཀྱི་ཏོང་པའི་ལོ་ཉ་མངགས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཐང་ཀོའི་ཙུང་གི་ཡུན་ཧྭའི་(永徽)ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ལྷགས་ཁྲི་(༦༥༠)ལོར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་གཤེགས་པ་ནས་རྒྱ་བཟའ་ཡེན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་གཤེགས་པའི་བར་ལོ་ཚེ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་ཙམ་སོང་བར་སྣང་ལ། ཁུན་ཏིང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཊེལ་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་བའི་ལུག་གི་ལོ་(༦༨༡)ལ་བཙན་མོ་ལྷན་ཆང་ཀོང་ཇོའི་མདུང་བཏང་ཞེས་གསལ་བ་དང་བསྡུར་ན་གོང་གི་བཤད་ཚུལ་དེ་དང་འདིའི་བར་ལ་ལོ་གསུམ་བར་ཁྱད་ཡོད་པས། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་གཤེགས་རྗེས་གོང་མའི་ཁར་འཕྲལ་དུ་ལོ་ཉ་མངགས་ནས་གནས་ཚུལ་ཞུས་ཀྱང་། བོད་ལ་གནས་རང་དུ་ལོ་གསུམ་རིང་གསང་བ་བྱས་རྗེས་གཞི་ནས་དངོས་སུ་འདས་མཆོད་བཏང་བ་འདྲ།

ཞ

ཞ་གད་སྦེ་གསུམ། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་པས་བརྟག་པར་འཚལ།

ཞ་ཆག་མེད་ཁར། ཡོ་རེ་དང་ཟླ་རེར་རྒྱུགས་དགོས་པའི་ཁྲལ་འབབ་ཆད་པ་དང་ལུས་པ་མེད་པ།

ཞ་བཟང་ཟོ་ཀ་ཤི་ཀའི་ལ་འོད། ཞ་བཟང་པོ་ཀ་ཤི་ཀའི་ལ་འོད་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཞ་ལུ། གསར་དུ་ཁ་འབྱུས་པ་རྩེ་སྦྲ་ཀྱི་ཇོན་མ་ཐག་པའི་ཤིང་།

ཞ་ལུ་དགོན་པ། བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་གཞིས་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་གནས་ཤིང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་འགོར་བཏབ་པའི་གྲགས་ཅན་གྱི་དགོན་གནས་རྙིང་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། རབ་བྱུང་གོང་གི་ཆུ་ཡོས(༡༠༠༣)ལོར་ལྕེ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྦྱིན་བདག་མཛད་ནས་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་སློབ་མ་ལྕེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་ཆེན་དང་བཅེན་པར་བཅས་པ་བཞེངས། མཁན་རབས་གསུམ་པ་ལྕེ་གཡུ་སྒོམ་སྒྲ་གསེར་བཟང་གི་སློབ་རྒྱལ་བྱེ་མ་གཡུ་ཐུར་ནས་རང་ཕྱིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཙང་འགྲམ་བྱེ་མའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ཞ་ལུར་སྤྱན་དྲངས། གནས་དེར་ལུགས་རི་བཏབ་པ་དང་ཆོས་སྡེའི་ནང་དུ་ཁྲིད་པ་བསྐོས། བོད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༣༡༤)ལོར་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཞ་ལུ་རི་ཕུག་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་བཅས་པ་གསར་བསྐྲུན་མཛད་ནས་རྟེན་གཙོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ཐུབ་དབང་བྱམས་པ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པ་དུ་མ་དང་། གསུང་རྟེན་དུ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར། ཐུགས་རྟེན་དུ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༣༥༢)ལོར་བཞེངས་པའི་སྐུ་འདྲ་བྱམས་པ་མཆོད་གྲོལ་མར་གྲགས་པ་སོགས་དུ་མ་བཞེངས་ཤིང་། བཤད་གྲྭ་བཙུགས། བུ་སྟོན་གྱི་དངོས་སློབ་ཐུགས་འཆང་གཡུ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ཞ་ལུར་མ་དེ་མཆོད་པའི་འཆམ་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཙུགས། ཞ་ལུར་གནའ་བོའི་རིག་དངོས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བཀའ་ཤོག་ཁག་བརྒྱད་ཙམ་ཚགས་བྱས་ཡོད། ཞ་ལུ་དགོན་ནི་ད་ཆ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་སྡེ་ཚན་གྱི་གྲས་ཡིན།

ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། ལོ་ཆེན་འདི་ཉིད་གཙང་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་གི་ཁང་གསར་ཤོང་མ་ཞེས་བྱ་བར་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཐུ་རྗེས་སོགས་གྲགས་ཅན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཀྱང་མང་དུ་བྱུང་བའི་རུས་རྒྱུད་ལས་ཡབ་བསམ་གྲུབ་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་རིན་ཆེན་ཆོས་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༤༤༡)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཆོས་སྐྱོང་འབུམ་ཞེས་གསོལ། སྐུ་ཆུང་དུས་སུ་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དད་བརྩོན་ཤེས་རབ་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་སྐྱ་ཚེད་ཀྱི་ཚེ་ཡང་ཆོས་འཆད་པ་དང་། ཀློག་བསྒྱུར་བ། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པས་དུས་འདའ་བར་མཛད། དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་དྲུང་ནས་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་རྩེ་རྩེ་པ་དང་རིན་སྤུངས་པ་གཉིས་དམག་འཁྲུག་བྱུང་སྐབས་ཡབ་ཀྱང་རྒྱལ་རྩེའི་དམག་གི་འགོ་བྱེད་དུ་ཕེབས་ནས་དམག་ཐོག་ཏུ་འདས། དེ་ནས་རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་འཕགས་པའི་ཞབས་འབྲིང་དུ་མངགས། དེའི་རིང་རིག་གནས་དག་ལ་སློབ་པ་

རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བཞེས་པའི་ཚེ་ཆོས་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་འཕགས་པས་གནང་བ་ཇི་ལྟར་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་མཁན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་རྗེ་དོན་གྲུབ་གྲགས་པས་མཁན་པོ་དང་། དཀའ་བཅུ་པ་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ལས་སློབ། མཁར་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གསང་སྟོན་གནང་སྟེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་སྣེ་ཞང་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་། བྲག་དམར་རབ་འབྱམས་པ་བློ་དོན་རིན་པ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་བཅུ་ཕྲག་ལྷ་ཙམ་བསྟེན་ནས་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཕལ་ཆེ་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་མཐའ་ཡས་པ། ཐུགས་ཐོགས་ཀྱི་དབང་། བྱིན་རླབས། རྗེས་གནང་རྒྱུད་བཤད། སྙིང་པོ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་སློབ་གཉེར་གྱིས་བསམ་པའི་བློ་འདོགས་རྒྱ་ཆེར་བཅད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ཉམས་པ་གསོ་ཕྱིར་སྒྲ་རིག་པ་ཆེན་པོ་གནས་བརྟན་ལེགས་པ་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔལ་སྡིངས་སྨྲ་པ། ལོ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་སྟོན་ཞུགས་རི་བ་ཟུར་པ་བཟང་པོ། ཐུག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་སོགས་མཁས་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ནས་བཟུང་སྟེ། སྒྲ། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། ཟློས་གར་དེ་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ལྔ་ལ་འཕགས་ཡུལ་ནས་འགྱུར་ཞིན་པའི་གཞུང་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མ་འགྱུར་བ་མང་པོ་རྒྱ་དཔེའི་སྟེང་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལེགས་པར་བཅད་པས་རིག་པའི་གནས་གཞན་ལ་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོར་གྱུར། ལྷག་པར་ཐུག་ཚང་ལོ་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་ཀ་ལཱ་པའི་སྒྲ་ཊཱིཀ ཉེར་མཁོའི་མདོ་སོ་སོ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ། རིག་གནས་སྒྲ་མ་བཞིའི་ཟབ་བཤད། ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་བཤད་ལུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཞུས། ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཙནྡྲ་པའི་མདོ། འགྲེལ་པ་རྣམ་རྣ་ས། ཉེར་མཁོའི་མདོ་སོ་སོ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་ཞིབ་ཏུ་གསན། དེ་ལྟར་རིག་གནས་མཁྱེན་པ་དཔག་མེད་དཀའ་བས། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་དང་བོད་དཔེ་ལེགས་པར་སྒྲུར་ཏེ་གཟིགས་རྟོགས་དང་གཞན་ལ་འདོམས་པར་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ཐུག་ཕྱུང་ཆོས་རྗེ་དང་། ཀཱ་མ་པ་ཞྭ་དམར་ནག་གཉིས་བཅས་བླ་ཆེན་གསུམ་ལ་སྒྲ་དང་སྙན་ངག་གི་བཤད་ཁྲིད་ལེགས་པར་གནང་། ལོ་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཟིགས་བཞིན་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་སྐབས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་དཔེ་བཟུང་ནས་གནས་པ་ན་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱིངས་དག་པར་གསུངས་པ་རྣམས་སློབ་མ་བོད་སློབ་བཟང་བ་དག་གིས་ཀྱང་རྗེས་ངོ་མཚར་དཀའ་བ་ཡོད་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་རྒྱ་སྟོན་ཞུགས་རི་བའི་གདན་སར་དབང་བསྒྱུར་བ་ནས་བཟུང་ཕྱིས་སུ་བཞུགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པར་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྔ་བཞིན་ཞ་ལུར་ཕེབས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དང་། ལྷག་པར་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་བཤད་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་པར་སྐྱེ་བ་ཡང་རྒྱབ་པས་གདན་ཞུས་ལྟར་སློབ་གྲྭ་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་ཚེའི་མཐའ་མ་བར་བཞུགས། ལོ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་འགྱུར་ལ་མཆོད་ན། 《རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ》ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ། 《དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པ》 《བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟོད་པ》སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ། 《བླ་མ་དམ་པ་ལ་བསྟོད་པ》ཏྲ་རི་པུཎྜི་དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་ཀྲི་མ་བཀོད་པ། ཨཾ་སྲི་ཏ་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་མཆན་བུ། 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་རབ་གསལ》ཞེས་བྱ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་པཎྜི་ཏ་མི་ཏྲི་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པ། 《མེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ》 《མེར་སྙིང》 《རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་འགྲེལ་པ》 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན》འགྲེལ་ཆུང་དང་བཅས་པ། 《བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ས་བཞི》 《རྒྱུད་བླ་འགྲེལ་ཆེན》 《དཀོན་བརྩེགས》 《བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྡེ་སྣོད》 《འདུལ་བ་མདོ་རྩ》 《སོ་ཐར་མདོ》 《ལུང་བརྒྱ་པ》 《མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད》 / 《ལས་རྫོགས》སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡོན་ཆེན་དང་། 《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》 《རྣམ་འགྲེལ》 《གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ》 《རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ》 《འབྲེལ་བ་བརྟག་པ》 《བརྗོད་པ་བཞི》 《བཤེས་སྤྲིངས》 《སློབ་སྤྲིངས》 《སྤྱོད་འཇུག》 《མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད》 《མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་གསལ་བ》ཞེས་པ། 《སྐྱེ་གཅིག་དོན་མང་ཚོར་བུའི་ཕྲེང་བ》 《རྒྱུད་སྡེ་ལས་མཚན་བརྗོད་འགྲེལ་པ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ》 《བསྡུས་རྒྱུད་རྩ་འགྲེལ》 《དོན་དམ་སྙེ་མ》 《ཏ་འདོད་མདོར་བསྟན》 《བརྟག་གཉིས》 《སམྦུ་ཊི》 《གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད》 《འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ》 《རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ》 《ཙཀྲ་པ》སོགས་གཞི་བསྒྱུར་དང་བསྒྱུར་བཅོས་གནང་བ་བོད་བཅུ་ཕྲག་མང་པོ་ཡིན། གསུང་རྩོམ་ཡང་ཀ་ཙན་གྱི་སྙི་དོན་དང་། འགྲེལ་པ་རྣམ་པ་གཉིས། ཕྱིངས་མཛོད་ཀྱི་བསྡུས་དོན། ཀ་ལཱ་པའི་ས་བཅད། ཉེར་བསྒྱུར་གྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་འབྱིང་བསྡུས་གསུམ། སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ། སྙེབ་སྦྱོར་གྱི་གནད་བསྡུས་པ། དག་ཡིག་ཟ་མ་ཏོག ཨཱཏྨའི་ཕྱིངས་སྦྱོར་བ་སོགས་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱིངས་སྦྱོར་མང་པོ། མཚམས་སྦྱོར་གྱི་འགྲེལ་པ་གཉིས། སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་སྒོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུང་མང་དུ་གསར་རྩོམ་མཛད། མདོར་ན་ལོ་ཆེན་འདི་ཉིད་གཞུང་མང་པོ་ལ་འགྱུར་བཅོས་སམ་ཧོར་གོང་བསབས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་མ་འགྱུར་བ་དང་། ལོག་པར་བསྒྱུར་བ། འགྱུར་ཆད་པ་སོགས་མཐའ་དག་གི་དྲི་མ་བཀྲུས་ནས་ཇི་ལྟ་བ་ཇི་སྙེད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། བསྟན་བཅོས་ཀུང་མང་པོ་གཞི་བསྒྱུར་དང་བརྩམས་གནང་བ་བཅས་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཐམས་ཅད་བཀུར་སྟིའི་གནས་དམ་པ་དང་། ལྷག་པར་རིག་གནས་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་ཐུགས་སྲས་ལ་མཆོད་ན། ས་ལོ་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་རཏྣ་བྷ་དྲ། མཐུ་སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་ངག་དབང་བསོད་ནམས། ཉིད་ཀྱི་དབོན་པོ་ལོ་ཆེན་པད་མ་དཀར་པོ། སྨྲགས་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་ངག་དབང་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས། གཡའ་བཟང་མཁས་བཙུན་དབང་པོ་སོགས་ལོ་ཆེན་དགུ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་འཛིན་པའི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་ཨོ་རྒྱན་རྫོང་པ། རྗེད་ཐང་འབྲུམ་རམས་པ། མཁན་པོ་ཆོས་གྲུབ་སེང་གེ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། མཐར་དགུང་གྲངས་ཀྱི་བདུན་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཕག(1527)ལོར་ཐུགས་སྲས་པད་མ་དཀར་པོ་གྲུ་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐོ་གཞག་མཛད་ནས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་པཎ་ཆེན་འདུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། སློབ་མ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཞག་གཅིག ཉིན་མཚན་རིལ་པོ་གཅིག་དང་ཡུད་ཙམ་སུམ་ཅུ་འམ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་དང་དེང་སང་གི་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི།

ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་མི་ཤི་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་རིང་དུ་རྗེ་རྒྱུའི་བདུན་ཚིགས་ཏེ། བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུའང་ཟེར།

ཞག་གསུམ། ཁྱིམ་ཞག་ཉིན་ཞག་ཚེས་ཞག་སྡེ་གསུམ།

ཞང་གི་ཁུང་པ་བློ་གྲོས་འབྱུང་གནས། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ···

ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན། འདིའི་ལས་……རིམ་》《བསྟན་རིམ་》《ཚད་མའི་འགྲེལ་པ་ཆུང་བ་》སོགས་མཛད། ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་བ་ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཐོས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ནང་གསལ།

ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། གོང་དུ་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཞང་ལྕམ་གཉིས། ཞང་པོ་དང་དེའི་བཟའ་ཟླ།

ཞང་སྟོན་མཆོད་ཁང་། སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ནས……ཆུང་ཤོང་རྭལ་ཤོངས་ཞང་སྟོན་ཤོང་ཆོའི་ལྟོ་རོས་རི་ལྡེབས་སུ་མཆོད་ཁང་ཞེས་པའི་གུང་རོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་གནའ་དུས་གཞའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་བོན་གྱི་ཤེས་པ་ཅན་བརྒྱ་གཉིས་གྲུས་མཁས་པ་སྙིའུ་སྲུག……བཏབ་པའི་སྟོད་ལུང་ཞང་སྟོན་འཕགས་པའི་གདན་ས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་གར་བོན་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པའི……གནས་གཞི་བཙུགས་ནས་དར་བ་མཛད། གྱི་ཁྲུམ་བཙན……པོས་བོན་བསྣུབས་སྐབས་སྙིའུ་སྟོན་གྱིས་བུ་ཐེལ་རྒྱལ་གྱིས་བོན་གྱི་རིག་གཞུང་གི་ཙ་བ་བཀའ་དོན་སྟོ་བཞི་སྲུང་སྐྱབ……གནང་སྟེ་རྒྱལ་སྲས་སྲུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་རིང་ལ་བོན་གྱི་རིག་གཞུང་གོང་འཕེལ་བཏང་། སྔོན་བཙན་སྨམ་པོའི་སྐབས་ཞང་ཞུང་སྙིའུ་སྟོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ནས་ཟི་སྲིད་པར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་དུ་སྲིད་པའི་རྒྱལ་མོའི་བསྐང་གསོ་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་གཏན་གསེར་ཡིག་བསྩལ་བ……སོགས་གཟིགས་མཐོང་ཚད་མེད་གནང་། བཙན་པོ་ཁྲི……སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བོན་བསྣུབས་སྐབས་སྙིའུ་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་པ་མཁས་པ་གཡུ་གཤེན་གྱིས་བྲག་ལ་ཞབས་རྗེས་བཞག་པ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ངོ་མཚར……སྐྱེས་ཏེ་ཕྱར་གྱི་བཀའ་གཏན་སེར་གནས་བྱུང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་བོན་ཆོས་གཉིས་ཀ་དར་བས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྲིད་རྒྱལ་གསོལ་མཆོད་བསྐང་གསོ་བྱུང་། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་པའི་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བླ་བྲང་སྟེང་དུ་སྲུ་མའི་ཁྱུང་གསོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ནང་སྲུ་མ་ཁ་གསོལ་རྒྱག་པ་དང་འབྲེལ་སྲིད་པའི་རྒྱལ་མོ་གསོལ་མཆོད་དང་། གཡང་སྐྱབས་ཉིན་གསུམ་བྱེད་མི་ཞང་སྟོན་ཁུལ་ནས་ཞང་སྟོན་སྙིའུའི་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་ཡོང་དགོས་པར་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ནས་གཏོང་སྒྲ་ཡིན་རྒྱུ་ཡོད། ཞང་སྟོན་འཕགས……པའི་གདན་ས་ཞེས་པ་དེ་སོག་པོས་གཏོར་སྐད་ཀྱིས་དཀོན་ཤུལ་གྲུང་རོ་ཡིན་ཡང་། སྲིད་རྒྱལ་གྱི་མགོན་ཁང་ཞིག་དང་མཁས་པ་གཡུ་གཤེན་གྱིས་བྲག་ལ་ཞབས་རྗེས་བཞག་པ་དེ་ད་ལྟ་ཡོད།

ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། མདོ་ཁམས་སྨད་ཀྱི་སའི……ཆར་གཏོགས་པ་རྩེ་གཞུང་དུ་ཤུགས་པ་ཁྱིམ་ཐེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་སྐྱིད་དཀར་འབུམ་དང་ཡུམ་ཨ་རིག་བཟའ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ(༡༨༢༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་པདྨ་འབུམ་དུ……བཏགས། དགུང་ལོ་ལྔ་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པས་ཚེགས་མེད་པར་མཁྱེན། དགུང་གྲངས……བདུན་པ་ཞུགས་ལོར་རྗེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་ཁྲིམ་ནས་ཁྲིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་དཀོན……མཆོག་ཐབས་མཁས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཤིང་ལུག་ལོར་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཆོས་ཞུགས……མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས……མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ས་ཕག་ལོར་དཔལ་མང……དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་བཀའ་ཆོས་གང་མང་གསན། བསྡུས་གྲྭའི་ཚོགས་རྒྱུགས་ཕུལ། བློ་རྟགས་གྲུབ་མཐའ། དོན་བདུན་ཅུ་སོགས་རིམ་པར་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ཤིང་སྦྲུལ(༡༨༤༥)ལོར་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་ནས་བཟུང་བསྐུར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐོག་ཚོགས་ཟླ་མ་དགེ་ཚུལ་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་མནོས། མཚན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར……གཉིས་ལ་དཀའ་བཅུ་གླིང་བསྲེའི་མཚན་བཞེས། དེ་ནས་བཟུང་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཚེ་ཕྲ་མཐའ་དག་གསན་སྦྱོང་མཛད་དེ་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་གྱུར། ལོ་དེའི་དགུན་ཆོས་ལ་སོགས……བསགས་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་གནང་། དེ……ནས་སྐྱབས་མཆོག་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྡེ་ཁྲི་རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། རྗེ་བཙུན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་དཔལ་མང་བའི་ཞབས། གྲུབ་དབང་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། བྲག་དགོན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། རྗེ……བཙུན་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡབ་སྲས་ཉི་ཟླ་ལྔ་བཅུ་རྣམས་ལས་སྔ་ཕྱིར་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཆེས་པར་གསོལ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་ཁྲིའུ་བཀྲུན་མཆོག……སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕོངས་འཛིན་དུ་པེ་ཅིན་ལ་ཕེབས། མི……འབྲུག་ལོར་ཕྱིར་གདན་སར་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། ས་གསུམ……པ་མེ་སྦྲུལ་ལོར་དགོན་ཡུང་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་གཉིས་རིང……ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་ཙམ་རིང་སྐབས་མགོན་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་ཉིད་གསན་སྦྱོང་གི་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབས། ཞུགས་ཏེ་ལོར་ཞུ་དམར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དགེ་འདུན་བསྟན……འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཕེབས་པའི་ཐུགས་འདུན་ལྟར་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གནང་། རྗེ་འདི་ཐོས……བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་སྒོ……ནས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་གཏེར་དུ……གྱུར་ཅིང་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་སྙན་པ་མཐའ་དགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་གདན་སར་ཐེབས་ནས……གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་ལས། 《བཀའ་དྲིན་མཉམ་མེད་ཞང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན》《བྱང་ཆུབ་ལམ……གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པ་རང་རྒྱུད་སྨད་སྨིན་འདུལ་བའི……ཐུགས་རྒྱ》《བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱུད་འདེབས》《རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འབུམ་ལས……ཆབ་ཤོག་གི་སྐོར》《རྗེ་བཙུན་ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུས་པ》《རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་དགའ་ཚལ》སོགས་ཕྱག་རྩོམ་ཡོད……འབྲིང་བཞི་ཙམ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་ཀ་བདེ་བ། རྗོད་བྱེད་ལྷན་ཞིང་འཇེབས་པ། ཁ་གསལ་ཞིང་དོན་གྱི་གནད་འདུ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་མི་ནུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་རྩེ་བར་དུ་བསྒྲེངས་པའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་དོན……གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་བྱ(༡༨༩༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཞང་མདའ། ལྷོ་ཁའི་ས་གནས་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་གང་དུ་ཡོད་མིན་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་མི་གསལ།

ཞང་ལྷ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག ཀླུ་མེས་ཀྱི་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ལྷ་ནམ་རྡོ་སྲས་དང་ཡུམ་ཞང་ལྕམ་སྒྲོལ་མའི་སྲས་སུ་བོད་མེ་བྱི(༩༧༦)ལོར་ཉམས་དགའ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལོར་ར་བ་ཁྲུམ་པོར་ཀླུ་མེས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཡང་གྱིས་ར་ཚག་བརྩིགས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་ལོར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང……(འཕན་པོར་ཡོད)བཞེངས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འདུལ……བའི་བཤད་པ་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པས་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་དང……མཇལ་ནས་འདུལ་བ་གཞན་ཅིང་གཞན་ལ་ཡང་འདུལ་བ་གསུངས། དེ་ནས་ཞང་གིས་འབྲོམ་སྟོན་པ་ལ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་གནང་ནས་མཚན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སུ……གསོལ། ཞང་གིས་ཇོ་བོ་རྗེ་དབུས་གཙང་དུ་གདན་འདྲེན་པར་མངའ་རིས་སྨད་ཡུལ་བར་དུ་ཕྱིན། ཇོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲས་སུ་གྱུར། མཐར་དགུང་ལོ་གྱ་ལྔ་པ་ལྕགས་བྱི(༡༠༦༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཞང་བློན། སྔར་བཙན་པོའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་

ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་ཚན་ནང་ནས་བསྐོས་པའི་སློབ་པོ་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་བློན་ཆེན་གྱི་ནང་ཞང་བློན་གྱི་མིང་ཐོགས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་བཀའ་གཙིགས་དང་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་ནང་ཤོར་གསལ།

ཞང་བརྩོན་འགྲོ་རྗེ་འོད་ཟེར། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་སྤྲག(༡༡༢༡)ལོར་ཤབ་སྟོད་དར་ཡུང་གི་ར་ཞགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་ཞང་ཡིན། དགེ་བཤེས་སྨྲང་རི་ཐང་པའི་སྤྱིའི་སྐྱེ་བར་གྲགས། གཙུམ་སྟོན་དང་རྗེ་སྟོན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས། བཀའ་གདམས་པའི་ཐམ་ཐར་དྲི་མ་མེད་པ་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ལོ་བརྒྱད་རིང་ཐུར་ཐང་གི་གདན་ས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྲག(༡༡༥༩)ལོའི་སྟོན་ཟླའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་སྐུ་རན་ལས་འདས། གདུང་རྟེན་མཁན་རབས་གདུང་རྟེན་བཞུགས་ཡུལ་དགའ་ལྡན་བདེ་ཆེན་ཐར་པ་གླིང་གི་རྟེན་ནས་བརྩིས་པའི་དང་པོ་ན་བཞུགས་སོ། །

ཞང་ཚེ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ། རྫོགས་ཆེན་བླ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ། འདིས་ཚད་མ་རིག་པའི་འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་མཛད་ཡོད།

ཞང་ཞུང་། འདི་ནི་སྔར་བོན་ཆོས་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་བོན་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བ་མཐུན་ཞིང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དང་། ས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་འདུག བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས། ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཝེར་ལ་གུ་ཡང་གསེར་གྱི་བྱ་རུ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གྲགས་ཆེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་ཞང་ཞུང་སྒོ་ཕུགས་བར་གསུམ་སྟེ་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྒོ་དང་། དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་ལ་བར། མངའ་རིས་ལ་དྭགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཕུགས་ཅེས་བརྗོད་པར་བཤད། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་ཞང་ཞུང་གི་སྟོང་སྡེ་འདྲེན་པའི་སྐབས་བོད་དང་ཤུ་གུ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ན་འོ་ཅོ་མང་མ་གཉིས་སོགས་ཞང་ཞུང་སྟོད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ། བོད་དང་སུམ་པའི་མཚམས་ན་གུ་གེ། ཙོག་ལ་གཉིས་སོགས་ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད། ཞང་ཞུང་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའི་དུས་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཇོ་ཡོག་ཕྲུལ་པ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིང་མོ་སད་མ་ཀ་ལ་ལིག་ཕྱ་བ་དེ་ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་ལིག་མི་རྐྱ་ལ་བག་མར་བཏང་རྗེས། ཞང་ཞུང་སྐར་ཡང་མངའ་འོག་ཏུ་བཙུག་ཐོག་ཕྱིག་གྱིམ་བཙན་སྨང་ཚང་ཞང་ཞུང་གི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པར་བཤད། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་ཏུང་རྒྱལ་པོ་ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་དུས་སུ་བབ་པ་རྗེ། འཁྲ་རྗེ། དྭང་གར་རྗེ། ཟིང་པོ་རྗེ། ཞང་ཞུང་རྗེ་རྣམས་བཀུལ་བ་དང་། ཁྱུང་སྤུས་གཙོད་གསུམ་འབངས་སུ་ཚུད་པ་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཀུང་བསྒྲིགས་སྐབས། རྗོམ་པ་པོས་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཏུན་ཧོང་གི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེར་བརྟགས་ན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་སྐབས་ཏུན་ཧོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་དང་འདྲ་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་ཐུབ་མང་པོ་ཞིག་སྐབས་དེར་ཕྱག་ལ་སོན་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་འདུག

ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ། སྟོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཞེས་པའི་ཆར་གཏོགས་པ། བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་གིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་གྲུ་ཞང་ཞུང་ཞེས་པར་གྲགས་པ་ལ་ཡབ་ཡུམ་རིགས་རུས་ཆེ་འབྲང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱུད་དུ་རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༤༠༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ཡི་གེའི་ཐྲི་མོ་སློབ་པ་ནས་བཟུང་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་དང་གང་ལའང་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་ནས་ལན་རེ་གཉིས་ཐོས་ཙམ་གྱིས་ཚིགས་

ཆུང་དུས་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་རྗེས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་རྗེ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་མཆུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་དང་ཟབ་མོའི་དབང་ཁྲིད་རྗེས་གནང་ལུས་པ་གང་ཐོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསན་ཞིང་། སྨྲ་ཚད་སྨན་དག་སོགས་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་པས་ཀླུ་མེད་པའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་རྙེད། དེ་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་ཞེས་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོའི་སློབ་མའི་ནང་ཁྲུས་སད་པ་ལྷ་སྒྲོམ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་དང་འདི་པ་གཉིས་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཉིས་སུ་གྲགས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ས་རྟ(༡༤༣༨)ལོར《རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐར་རྟོགས་བརྗོད》མཛད། རྗེ་འདི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་མ་ལུས་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བས་དགའ་ལྡན་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ནང་ལ་སྙན་ངག་འདི་ལས་མཁས་པ་མ་བྱུང་སྐད། དེ་ནས་ནགས་རོང་ཕྱུལ་མདའི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགའ་སྟོན་གྱིས་བློ་གསལ་གྱི་ཚོགས་སྐྱོང་བར་མཛད། ཡིག་ཆོས་རྫོང་དགོན་བཏབ་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་ཕྱུལ། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྟག(༡༤༥༨)ལོར་ཐར་འདོད་སྐྱེ་བོའི་འདྲེན་རྗོགས་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་ཞེས་གྲགས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་གཉིས་པ་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་དང་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། གཞན་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་གུ་རུ་དཔལ་འཁོར་གྱི་ཁྲི་ལ་ཞབས་པད་བཀོད་དེ་མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་འགྲོ་ལ་སྨན་པའི་མཛད་འཕྲིན་སྤེལ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྐྱང(༡༤༦༩)ལོར་ནགས་རོང་ཕྱུལ་མདའ་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་འབར་དུ་སྐུ་གཤེགས། རྗེ་འདིས《ནམ་ངེས་འབད་ལྡན》ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤད་དང་། 《དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས》སོགས་ལྷག་པ་སྨྲ་མཛད་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་འཁོར་ཊཱི་ཀ་ཆེན་རྫོམ་འཕྲོ་ལུས་པ་མཇུག་རྫོགས་པར་མཛད། གཞན་ཡང་སྙན་ངག་གིས་ཡོངས་སུ་ཕྱུང་པའི་ལྷ་དང་བླ་མའི་བསྟོད་པ། རྣམ་ཐར་རྟོགས་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་གདངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྨན་ངག་མཁན་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟར་གྱུར་པའི་སྙན་ངག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་བཀའ་རྩོམ་ཡང་མང་པོ་མཛད།

ཞང་ཞུང་རྗེ། ཞང་ཞུང་ནི་གནའ་རབས་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་མ་བྱུང་གོང་དུ་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་གཉིས་དང་། སིལ་མ་བཞི་བཅུའི་ནང་གི་རྒྱལ་ཕྲན་ཞིག་ཡིན་པར་ཏུན་ཧོང་ནས་རྙེད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་བཤད་ཅིང་། 《བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང》དང་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས། ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ཝེར་ལ་གུ་ཡང་གསེར་གྱི་བྱ་རུ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གྲགས་ཆེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཡོང་ལ་ཞང་ཞུང་སྡེ་ཕྱུག་བར་གསུམ་ཞེས་མངའ་སྐད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྒོ་དང་། དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་ལ་བར། མངའ་རིས་ལ་དྭགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཕུག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་པར་བཤད་པས། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་མི་ཟེར་བར་ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྐབས་དེའི་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་རབས་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་འདུས་ཤིན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་གནས་པའི་ཡུལ་དེས་སྤྱི་མིང་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་འདུས་མེད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡུལ་སོ་སོའི་མིང་འདོད་པ་དེ་འདྲའི་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་པས། བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་དབུས་གཙང་སོགས་དབང་དུ་མ་འདུས་གོང་དུ་བོད་སྤྱིའི་མིང་ལ་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཞང་ཞུང་དབང་དུ་འདུས་རྗེས་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་གནས་པའི་ཡུལ་ཙམ་ལ་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་མ་ཐག་པའི་དུས་སྐབས་སུ་ཞང་ཞུང་དང་སུམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ངོ་ལོག་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་

ལས་གསལ་བས།《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཁུངས་བཙན་ཡིན་པར་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ཡོད།

ཞང་ཞུང་སྟོད་ཀྱི་སྐོར་སྡེ་ལྔ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བར། བོད་དང་ཤུ་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་འོ་ཅོ་དང་མང་མ་གཉིས། གཉེ་མ་དང་ཙ་མོ་གཉིས། པ་ག་སྟོང་བུ་ཆུང་བཅས་ལྔ་ཡིན་པར་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་ས་ཆ་དང་ཕན་ཚུན་ནོར་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་སྐོར་སྡེ་ལྔ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བར། བོད་དང་སུམ་པའི་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་གུ་གེ་དང་ཅོག་ལ་གཉིས། སྦྱི་གཙང་དང་ཡར་གཙང་གཉིས། ཅེ་རི་སྟོང་བུ་ཆུང་དང་ལྔ་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་ཞང་ཞུང་སྨད་ནི་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡིན་དགོས་པས་སྟོད་མངའ་རིས་དང་ཞི་ཡུལ་གྱི་བར་སུམ་པ་ཟེར་བའི་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་དང་། འོག་ཏུ་བཤད་པའི་སུམ་པའི་སྟོང་སྡེ་ཡང་དེར་ཡོད་པ་ལྟར་ཞིག་སྣང་བས་རྩོམ་པ་པོས་བོད་དང་སུམ་པའི་མཚམས་སུ་ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ལྔ་ཡོད་གསུངས་པའི་གོ་དོན་བོད་དང་སུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་ན་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་སུམ་པའི་རུའི་ཁོངས་ཀྱི་སྟོད་ཚང་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། ནགས་ཤོད་བཅས་ནི་བར་ཁམས་ས་ཁུལ་གྱི་ལ་མིང་ཡིན་པས་སུམ་པའི་ས་གནས་དང་བོད་ཀྱི་བར་དུ་མངའ་རིས་སྟོད་ཀྱི་གུ་གེ་ཅོག་ལ་སོགས་ཡོད་མི་སྲིད། དེར་བརྟེན་ཁོ་བོའི་བསམ་པར། མཛད་པ་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་དང་ཤུ་ཤུའི་མཚམས་ན་ཞང་ཞུང་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ཡོད་པ་དང་། བོད་དང་སུམ་པའི་མཚམས་སུ་ཞང་ཞུང་སྨད་ཀྱི་སྟོང་སྡེ་ཡོད་པ་ནི་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་པོས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་མདོ་ཁམས་དབུས་གཙང་མངའ་རིས་བཅས་ལ་ཞང་ཞུང་སྟོ་བར་སྨད་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་མཐུན་པས་ས་མིང་འདྲེན་པ་གནང་སྐབས་ཞང་ཞུང་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཀྱི་ས་ཆ་ཕན་ཚུན་ནོར་བ་འདྲ་སྙམ།

ཞང་ཞུང་བཟའ་ལི་ཐིག་སྨན། (ཞང་ཞུང་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ཡང་ཟེར) སྲོང་བཙན་གྱི་རིགས་མཐུན་བཙུན་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། མོང་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་དང་། ཞང་ཞུང་བཟའ་ཁྲི་བཙུན། མི་ཉག་ཏུ་ཡོང་བཟའ་བཅས་ལ་རྗེ་མོ་བོད་མོ་ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་དག་བོད་མིའི་རིགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་གིས་ཡིན། འདི་ཉིད་ཞང་ཞུང་གི་རྒྱལ་པོ་ལི་མིག་རྒྱའི་སྲས་མོ་ཡིན་ཞིང་། ཐུག་རྗེས་སུ་ཐིམ་བུ་སློག་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞེས་གྲགས། འོན་ཀྱང་ལྷ་ཁང་འདིའི་ཆགས་ཡུལ་ས་ཆ་འདི་ཡིན་ཞེས་ད་ལྟ་ངེས་བཟུང་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར། རྟེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འགར་དེ་ནི་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞེས་འཁོད་འདུག

ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བྱུང་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་སྣ་ཚོགས་ཞང་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་ལ། ལོ་ཙཱ་བ་རབ་དགུའི་ནང་གསེས་གཞོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡང་ཡིན། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐོར་ལ། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ》《ཡུམ་འབྲིང་པོ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ》《ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་བམ་པོ་དྲུག་ཅུ》《ཤེས་རབ་ཁྲི་པ་བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པ》《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རབ་རྩལ་རྣམ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ》《ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་པ》དང་། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སུམ་བརྒྱ་པར་གྲགས་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ》སོགས་དང་། 《འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གཏོགས་པ》 མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་སྤྱིར་ཤློ་ཀ་འབུམ་དང་ལེའུ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལས། སྔོན་ན་ལྷཱ་ཧི་ཏ་ར་ལ་མི་དགྲ་བྱང་བའི་རྒྱན་གྱིས་མ་ཚང་བའི་འགྲོ་ཧི་ཙམ་བཞུགས་པ་བསྒྱུར་བ་ལ་གྲུབ་ལེའུ་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ལ་སོགས་པས་བསྒྱུར་ཅིང་ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ནས་ཞུས་ཆེན་མཛད་པར་བཤད།

ཞང་རིན་པོ་ཆེ། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་སྟེ་གོང་དུ་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཞང་གསུམ། ༡. སྣ་ནམ། ༢. མཆིམས། ༣. འབྲོ།

ཞང་གསུམ་བློན་བཅས་བཞི། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲོ་དང་མཆིམས་དང་སྣ་ནམ་སྟེ། ཞང་བློན་གསུམ་དང་ཞང་པོ་མིན་པའི་བློན་པོ་སྦས་བཅས་མི་བཞིས་མཉམ་དུ་སྲིད་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཟེར། ཞང་བློན་ནི་རྒྱལ་པོའི་མ་ཡི་ཕྱོགས་ནས་གཉེན་ཚན་འགྲོ་བའི་བློན་པོ་ལ་ཟེར་ཞིང་། བློན་པོ་དེ་དག་གི་མིང་འདོད་སྐབས་དངོས་མིང་གི་འགོར་ཞང་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཞང་པོ་ནི་ཨ་མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་ཚན་ཡིན་པས་ཨ་ཁུ་དང་མི་འདྲ་བར་ཚ་བོ་ལ་ཤ་ཚ་དང་བརྩེ་དུང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བློན་པོའི་ནང་དུ་ཞང་བློན་མང་ཙམ་ཡོད་ན་བཙན་པོའི་བདེ་འཇགས་ལ་ཕན་པ་ཡོད་པ་རེད།

ཞབས་དཀར་ལ་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཞབས་དཀར་བ་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་མཆོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་གླང(༡༧༨༡)ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་ཕ་ལེར་ཤོ་སྟོངས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཞོ་འོང་གཞུན་རྒྱ་ཞེས་པའི་གྲོང་རྡེར་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་ཞེས་པའི་སྐུས་སུ་འཁྲུངས། མཚན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ཨ་མེས་ངག་དབང་གི་མདུན་དུ་ཡི་གེ་སྦྱོར་ཀློག་སྦྱངས་མིང་ཚོགས་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་པར་ཞོ་འོང་ཐུགས་མང་ཆོས་ཐོག་གི་གྲལ་དུ་ཞུགས། བཅུ་བདུན་སྟེང་སྒྲིང་རྒྱའི་ལྷ་བཟོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ལས་ལྷ་རྫིས་བསླབས་པས་རི་མོ་ལེགས་པོ་འབྲི་ཤེས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཨོ་རྒྱན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་པད་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་གདམས་པ་གང་མང་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༨༠༡)ལོར་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། མཚན་བྱམས་པ་ཆོས་དར་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་དང་ལྷན་དུ་རྩེ་གཞུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆིང་ཝང་རག་དབང་དར་རྒྱས(མཁས་དབང་ཆོས་རྒྱལ་ངག་གི་དབང་པོ)ལས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་ཅིང་། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྙེས་ནས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་སོང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ནས་བཟུང་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱོགས་མེད་འགྲིམས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོར་མཛད། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། སྟོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཏི་སེ། གངས་དཀར་ཏེ་སེ། ལ་ཕྱི་སོགས་དང་། སྨད་ཀྱི་གནས་ཆེན་རྨ་ཆེན། མཚོ་སྔོན། བྲག་དཀར་སྤྲེལ་རྫོང་སོགས་དབེན་གནས་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་རིང་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་གནང་ནས་འགྲོ་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད། པཎྜི་རང་གྲོལ་དང་། སྙན་ངག་རང་གྲོལ། གསུང་འབུམ་རིན་ཆེན། ལྷུང་ལུང་ཐུབ་པའི་སྐུ་སོགས་མཚན་ལྡན་གྲགས་པའི་བུ་སློབ་མང་པོ་བྱུང་། ཐུགས་རྩོམ་རྗེ་ཞབས་དཀར་བའི་རང་རྣམ་སོགས་པོད་བཅུ་ཕྲག་ལྷག་ཡོད་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༨༥༡)ལོར་རང་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས།

ཞབས་རྐྱང་མ། ཞབས་འཁྱུམས་པ་འམ་རིང་པའི་དོན།

ཞབས་ཏོག ༡. བདག་གཅེས་དང་སྲུང་སྐྱོབ། ༢. རྗེ་ལེན་ལེགས་པོ་བྱས་པ། ༣. ཞབས་ཕྱི་ཞུས་པ།

ཞབས་ཏོག་རྣམ་གསུམ། ནོར་ཅི་ཡོད་འབུལ་བའི་སྙིང་ཁམས་དགོས། ལས་ཆོས་སུ་མཐོང་བའི་དད་པ་དགོས། ཚ་ཐུབ་གྲང་ཐུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ལུས་འབུལ་ལོ་ཞེས་པའང་འདི་ཉིད་དོ།

ཞབས་བརྟན་ལས་ཁུངས། (ཞབས་འཛར་ལས་ཁུངས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་སྐད) དེ་ནི་དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལས་ཁུངས་དེར་རྟ་དམ་མཁན་དྲུང་རེ་འཁོར

ཐོག་ལས་བྱ་རྗེ་རྒྱུད་གཉིས་དང་། རྗེ་གཉེར་ནང་གཉིས་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལས་འགན་ནི། ཧྲ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་ཕྱྭ་དང་། བསྟན་སྲིད་ཞབས་རིམ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་དགོས་དངུལ་གཞུང་དངུལ་ཁང་ནས་ཞུ་དགོས་པ་དང་། དགོས་འབྲུ་ཉེ་འཁོར་རྫོང་གཞིས་དང་བསྟན་བླ་གཞུང་ཚོད་ཀྱི་གཞིས་ཁག་ནས་བཏོན་རྒྱ་ཞུས་ཏེ་འབྲུ་དངུལ་གཉིས་ཀ་འཁོར་འཕྲུར་ལག་འཛིན་དུ་བཀོད་དེ་སོ་སོ་རེ་བསྡད་སོང་རྩིས་ཁྲ་ཁམས་དངས་འབུལ་དགོས་པ་ཡིན། (ལས་ཁུངས་ཚོགས་ཡུལ་ཞོལ་དུ་ཡིན)

ཞབས་རྒྱུད་གནས། ཉེ་འཁོར་གྱི་གཡོག་མཁན། ཞབས་འབྲིང་བ། ཞམ་རིང་བ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་

ཞབས་འདེགས་བཀའ་གསུང་རྩེ་སྒྲུབ་ཞུས། ཞབས་འདེགས་ཞུ་དགོས་ཐད་བཀའ་གང་གནང་ལྟར་ཚུལ་པ་གང་ཡོད་བཏོན་ནས་ཞུ་བ།

ཞབས་པད་གསེར་ཕྲེ་མཛེན་མཛོའི་རྒྱང་དུ། གོང་རིམ་གྱི་ཞབས་གཉིས་མི་རྟག་པདྨའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། གཤམ་འོག་ནས་འབུལ་བའི་སྣན་ཞུ་རྣམས་རྫོག་རྗེའི་སྙིང་དང་ཞབས་ཀྱི་སྲུས་མོའི་སྙིང་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ཞབས་ཏོག་གི་ཏྲ་ཙང་དམའ་ས་གསེར་ཁྲིའི་མདུན་དུ་ཕུལ་བའི་དོན།

ཞབས་འབྲིང་བ། འཁོར་གཡོག་གི་ཞེ་ས།

ཞབས་འབྲིང་སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན། ཧྲ་ལའི་བླ་མའི་ཞབས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དཔོན་རིགས་སེར་ཐོ་བ་དང་། སྐུ་ཐོའི་དྲུང་འཁོར་དྲག་གྲས་དང་ཞན་གྲས་ཚང་མ།

ཞབས་འཛུགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན། ཕྱུ་གུ་སྐྱེས་ནས་རྐང་པ་ཐོག་མར་འཛུགས་པའི་དགའ་སྟོན།

ཞབས་སོར་བཀོད། ཞབས་པ་དང་འཁྱེར་བ། ཞབས་སོར་ནི་རྐང་པའི་ཞེ་ས་ཡིན།

ཞམ་རིང་། ཞབས་འབྲིང་དམ་འཁོར་གཡོག་གི་མིང་དང་ཉེ་གནས་ལ་འདང་འདུག་པོ།

ཞམ་རིང་པ་དག་གི་གྲལ་སུ་བྱ་བའི་ཁྲར་འཛིན་པ། ཞབས་འདེགས་པའི་གྲས་སུ་ཞུགས་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་དགོས་པའི་ལས་འགན་སྒྲུབ་པ།

ཞར་དང་ཞོར་ལ། འདི་ཁ་སྐད་ལ་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཞལ་ཤུང་སྟེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ལུང་དམ་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་ལུང་ཟེར། ཞོར་ཞོར་ལ་ཞེས་པ་དང་། ཞར་དང་ཞོར་ལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཧོ་དོན། ཐེངས་གཅིག་གི་ཞོར་ཅམ་མིན་པར་ཞོར་ནས་བྱུང་ལ་ཞེས་པའི་དོན།

ཞལ་དཀྱིལ། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ཞལ་རས།

ཞལ་བཀོད་མཛད། བར་འདུམ་མམ་ངག་ཐོག་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ཞེ་ས།

ཞལ་གྱི་ལུང་། ཞལ་ཤུང་སྟེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ལུང་དམ་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་ལུང་ཟེར།

ཞལ་རྒྱན། ཁ་སྤུ་དང་ཨོག་ཚོམ་གྱི་ཞེ་ས།

ཞལ་ཟེ་། དཔོན་རིགས་ཟེ་མཁའམ་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཟོ་མ་དང་། ཡང་ན་དགོན་པའི་ནང་གི་ལས་སྡེ་ཞིག

ཞལ་ཟེ་གཉན། ཟེ་ཕྱོག་མ་རྒྱས་པའམ་ཟེ་གཙོག་མ་རྒྱས་པའི་དོན།

ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པ་དེ་ལ་ཟེར། དེའི་ཞལ་ཕྱག་གི་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར་(རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི་)ནང་དུ་གསལ།

ཞལ་བཅེ། ཞལ་ལྡེ་སྟེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་ཁྲིམས་བཅད་པའི་མིང་།

ཞལ་ལྡེ་བཅུ་གཉིས། ཐར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ནས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཞལ་ལྡེ་བཅུ་གསུམ་ནང་གི་སྡེ་ཚོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྡེ་དོར་ནས་ཞལ་ལྡེ་བཅུ་གཉིས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དོན་ཚན་བཅུ་གཉིས།

ཞལ་ལྡེ་བཅུ་དྲུག ཐར་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་སྲིད་སེར་བ་ལ་སྲིག་ཏུ་བཙུག་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་གསལ། ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་བཅུ་དྲུག་ནི། དང་པོ་དཔའ་བོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྕེ། གཉིས་པ་སྟར་མ་ཤའི་ཞལ་ལྕེ། གསུམ་པ་སྦྱེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཞི་པ་ཞུ་བཞེས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། ལྔ་པ་བཟུང་བཀྱིགས་ཁྲིམས་རའི་ཞལ་ལྕེ། དྲུག་པ་དག་ཆེན་ཁྲག་སྟོར་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བདུན་པ་དྲན་འཛིན་ཆད་ལས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ། བརྒྱད་པ་རྐུན་འདྲ་ཟ་རྐང་གི་ཞལ་ལྕེ། དགུ་པ་བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་པ་ཀྲམས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་གཅིག་པ་བསྙོན་དམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་གཉིས་པ་བཀྱུས་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་གསུམ་པ་ཉེ་འབྲེལ་འབྲལ་འདུམ་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་བཞི་པ་ཕྱི་ཁྲུས་ཕྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅོ་ལྔ་པ་ནམ་པར་ཚུར་གྱི་ཞལ་ལྕེ། བཅུ་དྲུག་པ་ཀླ་ཀློ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ་རྣམས་སོ། །

ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས། ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ་ནས་དཔའ་བོ་སྟག་གི་ཞལ་ལྕེ་དང་། སྟར་མ་ཤའི་ཞལ་ལྕེ་གཉིས་དོར་ནས་ཞལ་ལྕེ་བཅུ་གསུམ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ།

ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔ། སྡེ་སྲིད་ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས། ཞལ་ལྕེ་བཅུ་དྲུག་ནས་ཀླ་ཀློ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཞལ་ལྕེ་དོར་ནས་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དོན་ཚན་བཅོ་ལྔའོ། །

ཞལ་ཆེ་ན་ལྔ། ༡. མི་སྡོང་དགེའི་ཞལ་ཆེ། ༢. གཉེན་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཞལ་ཆེ། ༣. སྒྲོན་རྫོལ་དཀར་གྱི་ཞལ་ཆེ། ༤. མདོ་སོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཞལ་ཆེ། ༥. ཉེ་དུ་སྨྱུམ་ཆོས་ཀྱི་ཞལ་ཆེ་བཅས།

ཞལ་ཆེའི་རྒྱང་བུ་གསུམ། ༡. ཐངས་ཡག ༢. སྙིད་ཁྲ། ༣. ཁ་དམར་རྒྱ་རྒྱང་།

ཞལ་མཐོང་མཆོད་པ། ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་རྒྱ་བསྡམས་པ་བཀྲོལ་ནས་ལྷ་སྐུ་རྣམས་ཐོག་མར་ཞལ་མཇལ་བའི་དུས་མཆོད།

ཞལ་སོ་གསུང་། ཁ་སོ་བཤད་ཅེས་པའི་ཞེ་ས།

ཞལ་ར། ཁང་པའི་ནང་གི་ལྡེབས་ཞལ་རྒྱག་པའི་ལག་རྩལ་ནི་གནའ་རབས་སྐྱེ་ལོའི་གོང་གི་ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་སྔོན་ནས་དར་ཡོད། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་སོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་ནང་ལྡེབས་རིས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དང་། ལྡེབས་རིས་རི་མོ་དེ་ཡང་རྒྱལ་ཡོངས་བཅིངས་འགྲོལ་མ་བཏང་གོང་གི་རྒྱལ་གྱི་མིས་དཔར་བཤུས་བྱས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་རྒྱུ་འདུག་པ་དེར་བརྟགས་ན། ལོ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་གྱི་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་མ་ཉམས་པར་གནས་ཐུབ་པའི་ལྡེབས་རིས་ཤིག་འབྲི་བར་འབྲི་གཞིའི་ལྡེབས་ཞལ་བཟོ་བོའི་ལག་རྩལ་རྒྱ་ཚད་ངེས་ཅན་དགོས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། དེ་མིན་ཕྱིར་བཏང་གི་ཀུང་ངོས་སུ་ལྡེབས་རིས་རིས་ན་ལོ་མང་པོར་གནས་མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད་གསལ་པོ་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སྐྱ་ས་ཉེ་འཁོར་གྱི་ར་མོ་ཆེ་དང་། དགོན་པ་ཁག་གི་ལྡེབས་རིས་པགས་པ་བཤུས་པའི་ཤུལ་དུ་ལྡེབས་ཞལ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་སྟེ། རྩིག་པའི་སྙིང་དུ་ཐོག་མར་རྩུབ་ཞལ་ཟེར་བ་ཕྱེ་མ་ཚགས་མ་རྒྱབ་པའི་རྒྱུ་རྡོབ་དང་ས་དཀར་བསྲེས་ནས་བར་ཞལ་ཟེར་བའི་ཞལ་བ་རིམ་པ་གཉིས་པ་བཏང་། དེ་རྗེས་ས་དཀར་དང་ས་དམར་བསྲེས་པའི་ཞལ་བ་རིམ་པ་གསུམ་པ་བྱས་ཟིན། རྗེ་དཀར་གོང་རྡོས་སྐྱོམས་པ་ཞིག་གིས་འབུར་བརྡར་བྱས་ཏེ་ཞིང་སྐམ་པོ་བཟོ་བ་དང་། འཐམ་ཤ་འདོན་པ་བཅས་བྱས་འདུག་སྟབས། ཀྱི་དང་ཚལ་ཏའི་ཕྱིར་ནས་ལྡེབས་ཞལ་བཀོག་དུས་པགས་པ་རིམ་པ་གསུམ་ཙམ་བཤུས་ཐུབ་ཡོད་པ་དེ་འདུག་པའི་ལྷ་བརྟན་དང་སྦྱས་ཚད་ཏ་ཅང་མཐོན་པོ་འདུག པོ་ཏ་ལའི་ཞོ་སྲང་དམར་པོ་དང་། དཀར་པོའི་ལྡེབས་ཞལ་དང་། དེ་སྔོན་བོད་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་པ་དེ་ཚོའི་ལྡེབས་ཞལ་རྣམས་ལག་རྩལ་རྒྱ་ཚད་ཏ་ཅང······

ཅ་བྲོན་པོ་ཡོད། ཕོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཞལ་བ་རྒྱག་མཁན་ལ་རིམ་པ་གསུམ་ཕྱེ་འདུག རིམ་པ་དང་པོ་ནི་དབུ་མཛད་ཐེར་བ་ལས་དབུ་ཆེན་དབུ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་མེད། ལས་འགན་ནི་ལྷ་ཁང་དང་གཟིམ་ཆུང་ཁག་གི་གལ་ཆེའི་ཞལ་བ་རིམ་པ་གསུམ་པ་རྒྱག་རྒྱུ་དང་། ཞལ་མཁན་བྱིངས་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་བྱིངས་གྲས་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་པར་ཞལ་རྒྱག་རྒྱུ་དང་། དབུ་མཛད་ལ་ལས་རོགས་བྱེད་རྒྱུ། རིམ་པ་གསུམ་པ་ནི་དཀྱུས་མའི་གྲས་ཡིན་ཅིང་ཁ་ཚོས་རྩིག་པའི་ཐོག་ལ་ཐོག་མའི་རྩུབ་ཞལ་གཏོང་རྒྱུ་དང་ཞལ་བ་ཁག་གི་འདམ་རྒྱ་བཟོ་རྒྱུ། དབུ་མཛད་ལ་ལག་གཡོག་རྒྱུགས་རྒྱུ་སོགས་ཅག་ཅོག་ལས་ཀ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་དགོས། ཕོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་ཞལ་བ་རྒྱག་མཁན་དབུ་མཛད(རྒྱ་རི་ཅན་དན)མི་གཅིག བྱིངས་གྲས(ཟ་དམ་བསམ་འགྲུབ་སོགས)མི་དགུ། དཀྱུས་མའི་གྲས་མི་བརྒྱ་གཉིས་བཅས་ཡོད། རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བའི་ཁང་པ་འདི་འདྲར་ཐེབས་ཞལ་སྤུས་ཚད་ཏ་ཅང་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་གྲངས་ཏ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་མེད་པ་འདི་ལ་བསམས་ན་ཐེབས་ཞལ་རྒྱག་རྒྱུའི་ལས་རྒྱུན་རིང་པོ་འགོར་ཡོད་ཚོད་འདུག

ཞལ་བུ། ཕོར་པ་ཆུང་ཆུང་དམ་ཤེལ་པོ་ལ་གོ་དགོས།

ཞལ་གསལ་འཁོད་པ། ཁ་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་སྨིན་པའི་ཞི་ས་ལ་གོ །

ཞི་ཁྲོ་བསྐང་བཤགས། བསྐང་བཤགས་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ལས། ཕྱིའི་བསྐང་བཤགས་ན་རག་གདོང་སྤྲུགས། ནང་གི་བསྐང་བཤགས་སྨན་རག་གཏོར་གསུམ། གསང་བའི་བསྐང་བཤགས་ལྟ་བའི་ཀློང་བཤགས་བཅས།

ཞི་ཁྲོ་རིགས་བརྒྱ། ཞི་ཁྲོ་རིགས་བརྒྱ་ལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས། ༡. 《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོར་ཕྲེང་དུའི་ཕྲེང་བ》ལས་བཤད་པའི་དམ་པ་རིགས་བརྒྱ་ལ་ལྷ་ཁོ་ན་བདུན་ཡོད་དེ་དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ། ཕྱོགས་བཞིར་ཡུམ་བཞི། ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ། རྡོ་རྗེ་ཆགས་པ། རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་བཞི། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན། རྡོ་རྗེ་གཟི་བརྗིད། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། རྡོ་རྗེ་བཞད་པ་བཞི། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྡོ་རྗེ་ཆོས། རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོ། རྡོ་རྗེ་རྒྱུ། རྡོ་རྗེ་སྨྲ་བ་བཞི། བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྡོ་རྗེ་ལས། རྡོ་རྗེ་སྲུང་བ། རྡོ་རྗེ་ཁུ་ཚུར་བཞི། ཟུར་བཞིར་སྒེག་མོ་མ་དང་། ཕྲེང་བ་མ། གླུ་མ། གར་མ་བཞི། ཁྱམས་དང་པོ་ལ་བསྐལ་བཟང་གི་སེམས་དཔའ་བཅུ་དྲུག ཁྱམས་བར་པ་ལ་དཔེ་བྲལ་གྱི་སེམས་དཔའ་བཅུ་དྲུག ཁྱམས་བར་པའི་ཟུར་བཞིར་བདུག་སྤོས་མ། མེ་ཏོག་མ། མར་མེ་མ། དྲི་ཆབ་མ་བཅས་བཞི། ཁྱམས་ཕྱི་མ་ལ་ཉན་ཐོས་བཅུ་དྲུག་དང་། རང་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས། སྒོ་བཞིར་རྡོ་རྗེ་ལྕགས་ཀྱུ་མ། རྡོ་རྗེ་ཞགས་པ་མ། རྡོ་རྗེ་ལྕགས་སྒྲོག་མ། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་མ་བཅས་བཞི་སྟེ་ལྷ་ཁོ་ན་བདུན་ཡོད། ༢. གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཞི་ཁྲོའི་ལྷ་ཚོགས་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། ཞི་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས། ཁྲག་འཐུང་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡབ་ཡུམ་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གཉིས་བསྣན་པས་ལྷ་ཚོགས་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད།

ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག ནད་དང་གདོན་འདྲེའི་གནོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཞི་བ། ཚེ་དང་། བསོད་ནམས། དཔལ་འབྱོར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་རྒྱས་པ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་སོགས་དབང་དུ་སྡུད་པ་དབང་། དགྲ་བོ་ཆར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དྲག་པོ་བཅས་སོ། །

ཞི་ཆེད། ཟ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ།

ཞི་ཉིད་རིག་ཅིང་གཟིགས། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་གཏན་དུ་ཞི་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གསལ་པོར་མཁྱེན་པ་དང་། ཆ་ཚང་ཞིང་མ་ནོར་བར་མཁྱེན་པ།

ཞི་གཉིས། གཟའ་ལྷག་པ་དང་པ་སངས་གཉིས།

ཞི་དང་རྒྱས་པའི་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། གསང་སྔགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་མཐོན་པོར་སླེབས་ན་ནད་ཡམས་དམག་འཁྲུག་མུ་གེ་སོགས་ཞི་བ་དང་། ཚེ་རིང་བ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་སོགས་ཐུགས་ཁ་ནས་བཞེངས་པ་ཙམ་གྱིས་ནུས་པ་ཐོན་ཞེས་ཟེར།

ཞི་དྲག་ཐུབ་པའི་རྩེ་སྐྱིབས། ཞི་བ་སྲིད་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་དང་། དྲག་པོ་དམག་གི་ལས་དོན་བྱེད་མཁན་འགོ་པ་དཔོན་རིགས་ཡོད་ཚད།

ཞི་བདེའི་བསམ་པ། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་འཁོར་བ་ནས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ།

ཞི་གནས། འདི་ལ་བོད་དུ་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་གསུང་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་ཀྱང་། རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་སྒྲོལ་ལྟར་བཀོད་ན། རང་སེམས་ལ་གང་འཛུད་པའི་དམིགས་རྟེན་གཅིག་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་སེམས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་དང་། སྟོབས་དྲུག དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཚང་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང》གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ།

ཞི་གནས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམ་སྤོང་གི་དམིགས་པ་ལྔ། མི་སྡུག་པ། བྱམས་པ། རྟེན་འབྲེལ། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སྒོམ་པ།

ཞི་གནས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་གནས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གསུང་རབ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་བདག་མེད་ཕྲ་རགས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ལྟ་བུ།

ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་བཞི། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ། དཔྱད་པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ། མཁས་པའི་དམིགས་པ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པའོ། །

ཞི་གནས་ཀྱི་བཤད་པ། ཞི་གནས་དང་པོར་བསྒྲུབ་ཚུལ། བར་དུ་བསྒོམ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གནང་བའི་དོན།

ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བརྟེན་པའི་ལམ་བཞི། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་འཚོལ་བ། ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འཚོལ་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཚོལ་བ། གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བསྟན་པའོ། །

ཞི་བ་པ། སེམས་ཉིད་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་འམ་སེམས་ཞི་ཞིང་དུལ་བར་གནས་པ་ཞེས་པའི་དོན།

ཞི་བ་ལྷ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན། ཞི་བ་ལྷ་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ཞིག་སྟེ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའམ་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟུར་ཕྱོགས་ཡུལ་འཁོར་སོ་བཟང་ཞེས་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། མཚན་ཞི་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བཏགས། སྐུ་ན་ཕྲ་མོ་ནས་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས། ཡང་འདས་ཏེ་ཁང་ཉིན་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་དོ་རྒྱབ་ཐོས་ནས་ན་ལེནྡྲར་པཎྜི་ཏ་ཛ་ཡ་དེ་བའི་ལྷ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཚན་ཞི་བ་ལྷ་ཞེས་བཏགས། མཁན་པོ་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཅིང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལས་ཆོས་གསན་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དཀའ་དང་གནད་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་སྣང་ལས་ཟ་ཉལ་བཤང་བ་མ་གཏོགས་ཀློག་པ་ལ་སོགས་གཞན་གང་ཡང་མ་མཐོང་བས་འདུ་ཤེས་གསུམ་པ་ཞེས་གྲགས། ནམ་ཞིག་ཚོ་འཕྲུལ་ཟླ་བ་ལ་གསུང་རབ་འདོན་པའི་རེས་མོས་ཡོད་པ་ལས། དགེ་འདུན་ཕལ་མོས་ནན་ཞུས་བྱས་པ་ཇི་བཞིན་དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་དབུས་སུ་སེང་ཁྲི་ལ་བཞུགས་ནས། མདོ་སྔོན་ཆད་གྲགས་པ་ཞིག་འདོན་ནམ། མ་གྲགས་པ

ཞིག་འདོན་ཞེས་བཀའ་བསྩལ་བས་ཕྱོན་མ་གྲགས་པ་ཞིག་གསུང་བར་ཞུས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་གསུངས་ཏེ། གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་ནས། དེ་ཉིད་གསུང་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་ཇེ་མཐོ་ཇེ་མཐོར་སོང་ནས་མཐར་སྐུ་མི་སྣང་བར་གསུང་གྲགས་པའི་སྐད་ནས་གཞུང་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བཏོན་ཏེ་གཤེགས། དེ་གཞུང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཟིན་པ་བསྡུས་པས་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་སྟོང་ཕྲག་ཅན་སྣ་གསུམ་བྱུང་བས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར། ཕྱིས་སྤྱོད་འཇུག་ཤོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཚང་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་ལུང་བསྟན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་འཇུག་དང་། བསླབ་བཏུས་ལ་སོགས་ཡོད་དོ། །

ཞི་བའི་དབང་ལ་ཆས་བཅུའི་དབང་། ༡. སྤྱི་བོ་འཁོར་ལོ། ༢. རིན་ཆེན་རྩེ་ལྡན་ལྔ། ༣. རྣ་ཆ་གཡས་གཡོན། ༤. མགུལ་གྱི་ཕྲེང་བ་དང་། ༥. ཚངས་སྐུད། ༦. ཕྱག་གདུབ། ༧. དཔུང་རྒྱན། ༨. སྐེ་རགས་དང་། ༩. རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག ༡༠. སྟོད་གཡོགས་ཆས་བཅུའི་དབང་ཞེས་སོ། །

ཞི་བའི་ཚུལ་དགུ། ༡. སྐྱེ་བ་གནས་སུ་དག་པས་མཉེན་པ། ༢. ན་བ་གནས་སུ་དག་པས་ལྷུག་པ། ༣. འཆི་བ་གནས་སུ་དག་པས་འཁྱིལ་བག་ཆགས་པ། སྡང་ཞིང་ཞེམ་པ། ༤. རྒ་བ་གནས་སུ་དག་པས་གཞོན་ཚུལ་ཅན། ༥. མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ། ༦. གསལ་བ། ༧. ཟད་པར་རྫོགས་པས་འཚེར་བ། ༨. ཡིད་དུ་འོང་བས་ལྷུན་སྡུག་པ། ༩. འགྲོ་བ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པས་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ།

ཞི་བའི་རྡོ། ཞི་བ་ནི་ཐར་པའི་མིང་སྟེ་དུས་རྟག་ཏུ་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད།

ཞི་བྱེད་མངོན་སུམ་བརྒྱད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ། གཟུ་བོའི་མངོན་སུམ། དགེ་འདུན་གཞི་བོའི་མངོན་སུམ། གསལ་བའི་མངོན་སུམ། གསལ་བས་གསལ་བའི་མངོན་སུམ། གནས་བརྟན་དང་བཅས་པའི་དགེ་འདུན་གཞན་མངོན་སུམ། སྡེ་སྣོད་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ། གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །

ཞི་བྱེད་རྫག ཐུང་ལ་ལུ་བ་དང་སྣན་དམར། མཁྲིས་པར་ཟང་དང་ཚུར་ཞེས། བད་ཀན་ལ་རིལ་བུ་དང་ཐེལ་སམ་མོ།

ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ། སྒོམ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་ཁམས་གོང་མར་ཡོན་ཏན་ནམ་ཞི་བར་ལྟ་བ་དང་། འོག་མར་སྐྱོན་ནས་རགས་པར་ལྟ་བའི་བློ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་དེ་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཡིན།

ཞི་ལྷག་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་ལྔ། ངན་འགྲོ་བ། སྒྲ་མི་སྙན་པ། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ། མཚམས་མེད་ལས་བྱས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན།

ཞིག་པོ་བདུད་རྩི། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བླ་མ་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྦྲུལ་(༡༡༤༩)ལོར་ཡབ་སངས་རྒྱས་དགའ་རྒྱང་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཉིས་ཙམ་ནས་ཡབ་གཤེགས་ཏེ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱངས། ཆེར་སྐྱེས་པ་དང་གོས་བཅོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཟན་པ་སྙིང་རྗེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིན། ཡུམ་གྱིས་འབར་བས་ཀྱང་མ་ཐན། ཞང་པོ་དམ་པ་སེ་སྒྲག་པའི་སར་ལོ་གསུམ་ཙམ་སློབ་གཉེར་གནང་ནས་རྫོགས་ཆེན་རོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། ཁྱད་པར་སྐང་དྲིལ་མཁས་པར་མཁྱེན་ཞིང་གབ་སྦྱང་ཡང་ལེགས་པར་ཐོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞེས་པའི་ཚེ་ཞང་པོ་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་སྐྱིལ་མཁར་ལྷ་ཁང་པ་ཡོན་ཏན་གཟུངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བཏུགས། དེར་ལོ་མང་བཞུགས་ནས་གཞན་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་གསུམ་ག་ལ་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་མགོ་ཐོན་ཏེ་གྲགས་པས་ཁྱབ་ཀྱང་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཨན་ཚད་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་བླ་མ་ལྷ་ཁང་པའི་ཞབས་དྲུང་དུ་ལོ་བཅུ་བཞི་བཞུགས། བར་སྐབས་ཀུན་ཏུ་ཞང་པོའི་གདན་ས་སེ་སྒྲག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་སྒོམ་སྒྲུབ་དང་འཆད་པ་བག་རེ་ཡང་མཛད། ཞུག་སྐད་དགོན་པ་དང་། གཙང་དུ་སེ་སྒྲག་དང་ཆོས་སྡིངས་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བཟུང་། དེ་ལྟ་སྐུ་བསོད་རྒྱས་ཤིང་ཐུགས་དགོངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུར་ཤར་ནས་སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདུས་ནས་བླ་མའི་ཞབས་ཏོག་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། སློབ་བུ་ཆེན་པོ་འདིས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཡུལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོན་ནས་སྐྱེ་རྒུ་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྒྱུར་ནས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་བཀོད། གཞན་ཡང་བསྟན་པའི་བྱ་བ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། གསོ་བ་དང་། གཞན་དག་བཞེངས་པ་ལ་ཡོ་བྱད་གཏོང་བ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད། རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་མཆོད་པ་ལན་གསུམ་བསྐུལ་བ་དང་། ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག་ལན་བཞི་མཛད། ལྷ་སའི་ཟོ་རགས་ལན་བཞི་མཛད་པའི་ཕྱི་མར་སྐུ་གཤེགས། དེ་སྐབས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ལུག་(༡༡༩༩)ལོ་ཡིན། བཙན་པོ་དང་། དཔོན་པོ། སློབ་མར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་དུ་ཆེན་པོ་འདིའི་གདན་སར་དགོངས་ནས་གཟེད་ཐང་སྐྱེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཤིང་། ཆོས་གསུངས་པ་དང་བཞུགས་པའི་གདན་ས་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཏུ་ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་སོ། ཞིག་པོ་ལ་སློབ་མ་མང་ཡང་ཐུགས་སྲས་སུ་གྱུར་པ་ནི། ཛ་སྟོན་ཇོ་ཤེས་དང་། ཆ་ཏྲ་ལྷུན་པོ། མཁས་པ་ཇོ་མན། དབུས་པ་ཇོ་བསོད། བཟང་སྟོན་དོར་གྲགས། གཉོས་སྟོན་བླ་མ་དང་ཕྱུག་གོ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་《གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང》དང་《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་[ག]པའི་ཤོག་གྲངས་༡༤ནས་༡༨བར་གསལ།

ཞིག་པོ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ། རོག་ཤེས་རབ་འོད་ཀྱི་གཅུང་པོ་འདི་ཉིད་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དང་ཡུམ་ཆོས་ཀྱི་དགེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས་(༡༡༧༡)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ལོ་གསུམ་ལོན་ཙམ་ནས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དྲན། ལོ་ལྔ་དྲུག་ལ་ཡུམ་གྱིས་ཀློག་ཡོན་གསོལ་བས་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ནས་གསང་སྤྱོད་མཛད་དེ་ཕྱག་ལྟ་བཞེས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཡབ་གཤེགས་པས་གསང་སྤྱོད་གྲོལ་ཏེ་གྲོང་ཆོག་མང་དུ་གནང་ཞིང་ཡུམ་གྱི་ཞབས་ཏོག་མཛད། བཅོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཚེ་ཕུག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཅིག་པུར་བཞུགས་པ་ན། སྨིན་བུའི་སྐད་ཐོས་པས་དང་པོར་ཐུགས་མ་བདེ། ཐུགས་མ་བདེ་བའི་ངོ་བོ་བརྟགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། དེ་ནས་གཅེན་པོ་ལ་ཆོས་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་ཞུས། རྒྱལ་ཁམས་མང་དུ་བསྐོར་ཏེ་བླ་མ་བཟང་དག་ལ་གདམས་པ་བཙལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་ལ་བླ་མ་ཆེན་པོ་ཏེ་ནེ་ལ་དབང་ཁྲིད་ཞུས། བློ་སྦྱོང་གི་བསྙེན་པ་ཟས་ཁམ་མེད་པར་ཞག་ཉེར་གསུམ་བསྐྱལ་བས། རྟགས་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ལ་འཕྲི་ཁུང་དུ་ཕྱིན། མཁན་པོ་དཔལ་ཆེན་གུར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གཙང་པ་འདུལ་འཛིན། གསང་སྟོན་པ་ལུགས་རི་བ་རྣམས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཚན་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་ཏུ་བཏགས། དེ་ནས་སྒོམ་པ་སྐན་གཅིག་པ་དང་། འཆུས་པ་བརྩོན་སེང་། འཆར་བུ་རྒྱ་རས། རི་ཁྲོད་ཕྱུག་སྟོན། གཙོད་ཟླ་ཚེ་དྲུག་པ། རྒྱལ་བ་དཀོན་སྐྱབས། རོག་སྟོན་བཙན་པོ། ཞིག་པོ་བདུད་རྩི། ཁ་རག་སྐྱི་སྟོན་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་སོ་ལུགས་དབང་རབ་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྗེ་བཙུན་མ་སྤུ་དྲངས་ལུགས། ག་ག་ཀྲི། རྣམ་འཇོམས། བདུད་རྩི་ཆེན་མོ། གསང་འདུས་རྒྱུད་རྒྱུད། རྫོགས་ཆེན་སྙན་བརྒྱུད། འཕོ་བ་གྲི་བཅོལ་སོགས་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། བླ་མ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བའི་བླ་མ་ཏེ་ནེ་པོ་ན་ལ་མཛད། འཕྲི་ཁུང་ནས་སྨར་ཕྱིན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐུགས་གཏོད། ཚ་རི། མཁར་རྒྱ། སྙ་ཕྲུག ཟུ་རྡིག ཕོ་

མ། གངས་བཟང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་ལ་རི་ཁྲོད་དུ་ཐུག་ཕབ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་གསེར་དུ་བཞེངས་པས་ལས་ཆེན་ཙམ་ཞིག་བྱུང་བ་བསྡམས་ནས་བཞི་བཅུ་པ་ལ་དེང་རིར་རྫོན། སྐྱང་འཁོར་དུ་ཕེབས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་ཕུལ། སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དང་བཤད་འབུམ་ལ་སོགས་པའི་རྩོམ་པ་ཡང་མང་དུ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༢༤༥)ལོའི་དགུན་ཟླ་ར་བའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་བསྟན་གྱི་གནོད་པ་མེད་པ་ལྟར་སྐུ་བསྡུས་ཏེ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

ཞིག་གསོ་འཛིན་ཕྲད། སྐྱོན་ཆ་བྱུང་བའི་ཁང་པ་སོགས་ལ་ཉམས་གསོ་དང་བདག་པོའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དོ་དམ་ཡག་པོ་བྱས་པ།

ཞིག་གསོའི་ཡན་ཡོན། རྒྱ་རགས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིག་གསོ་བྱས་པའི་ཡན་ཡོན།

ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་མོ། མཁའ་འགྲོ་མའི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་སྐྱེད་པའི་བུད་མེད་ཞིག་གོ །

ཞིང་སྐྱོང་མཁའ་འགྲོ་བརྒྱད། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་དབུས་ན་སྐྱེས་པའི་ཞིང་བརྒྱད་ལ་སྐྱ་སྐྱབ་བརྟན་ནས་བཞུགས་པའི་ཞིང་སྐྱོང་གི་མཁའ་འགྲོ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཤར་དུ་གནས་འཇོ་དཀར་པོ་གླང་གདོང་ཅན། ༢. ལྷོར་ནག་པོ་མ་ཧེའི་གདོང་ཅན། ༣. ནུབ་ཏུ་དྲེག་བྱེད་དམར་པོ་ཆུ་སྲིན་གྱི་གདོང་ཅན། ༤. བྱང་དུ་དུག་པོ་ལྗང་ཁུ་རྟའི་གདོང་ཅན། ༥. ཤར་ལྷོར་ནག་པོ་རྨིག་མདོག་ར་སྐྱེལ་གྱི་གདོང་ཅན། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་མི་ཐུག་པ་སྔོན་པོ་ཐིའི་གདོང་ཅན། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་སྔོ་འཕྱངས་ལྗང་ཁུ་ཤ་བའི་གདོང་ཅན། ༨. བྱང་ཤར་དུ་ཀོག་འདྲེན་དུད་ཁ་ཅེ་སྤྱང་གི་གདོང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོད་འཛིན་ཞིང་རུས་པས་བརྒྱན་པ། སྲིད་པ་མན་ཆད་མིང་པོའི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའོ། །

ཞིང་སྐྱོང་གྲགས་པ་བཀྲ་ཤིས། མདོ་སྨད་ཁྲ་ལྷུང་དགོན་གྱི་མཁན་རབས་ཉེར་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༦༣༡)ལོར་སྐུ་འབུམ་མཆོད་གཞིས་ཞིང་སྐྱོང་ཀ་རྩ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྐུ་འབུམ་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། མཁས་དབང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་ཕར་ཚད་དགུ་གསུམ་ལ་སྦྱངས། དགོན་ལུང་དང་ཁྲ་ལྷུང་སོགས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དེ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དུ་ཞུགས། བཀའ་པོད་ལ་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས་ཤིང་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གསན། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་དབང་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ་སོགས་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་སླར་སྐུ་འབུམ་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་གྲྭ་ཞུགས་སྒྲིང་རྒྱུད་པའི་མཁན་པོ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༦༧༥)ལོར་ཁྲ་ལྷུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། འཆད་ཉན་བསྐྱངས་ཤིང་དགོན་པའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་མཛད། འདུ་ཁང་དབུ་འདུས་ཁྲོན་དཀྱིལ་དང་ལྷ་ཁང་རྗེ་ནང་སྐོར་བཅས་གསར་བཞེངས་མཛད། མཛད་བཅུ། གནས་བཅུ། ཙོང་ཁ་བརྒྱད་རྡུ། འཇིགས་བྱེད་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཁག མཁན་བརྒྱུད་དང་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་འཁྲུངས་རབས། ཞལ་ཐང་། བྱམས་པའི་གསེར་སྐུ། གསང་འདུས་སློབ་བསྒྲགས། ཚོགས་ཁྲི་ཆེ་ཚད་སོགས་རྟེན་དང་མཆོད་རྫས་མང་ཙམ་བཞེངས། དབྱར་གནས་སྐབས་སུ་གསང་འདུས་བདག་འཇུག་དང་འདུས་པའི་རྒྱུད་གཞུང་གསུང་བའི་རྒྱུན་བཙུགས། སླར་ཡང་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་རྗེ་ཕྲག་རྣམ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ། རྗེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལ་མཆོད་བཀུར་བསྙེན་གསུམ་དཔངས་མཐོ་བ་ཞུས། སྔོན་ཆད་ཁྲ་ལྷུང་གི་གདན་ས་བ་རྣམས་ལ་མཁན་པོའི་ཚ་ལོ་མ་བྱུང་ན་ཡང་། རྗེ་འདི་བར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་པོའི་བཀའ་ཟམ་བསྩལ་ནས་བཟུང་ཁྲ་ལྷུང་གི་མཁན་རབས་རིམ་བྱོན་ལ་མཁན་པོའི་ཚ་ལོ་ཡོད་པར་གྱུར། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཁྲ་ལྷུང་མཁན་པོའི་མཚན་ཞུ་ཕྱིར་རེ་གཉིས་ཐོན་པའང་འདི་པ་ཡིན་པར་མཛོད། དེ་ལྟར་ལོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཆར་ནས་དགོན་པ་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཁྲི་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་སྐུ་འབུམ་ཧྲ་དཀར་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་བསྟན་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན་པའི་ཉམས་བཞེས་ཞི་ཕྱག་གིས་རྒྱལ་འདེབས་ཤིང་། གཞན་ལ་ཡང་ལམ་ཁྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་དམར་ཁྲིད་ཐོག་སྒོ་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱོར་གང་ཐུབ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༦༩༠)ལོར་ཡ་མཚན་གྱི་ལྟས་དང་བཅས་སྐུ་དང་ལས་འདས་སོ། །

ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ། འདི་ལ་བཤད་སྐྱོལ་གྱི་འདྲ་བ་ལྟ་ཚོགས་འདུག་ཀྱང་རིང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་འམ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི(གསུང་འབུམ་པོད་བཞི་ནང)《གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཞག་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ》ཡོངས་གྲགས་སུ《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ》ཞེས་འབོད་པ་ལེ་ཚན་བཞི་པའི་ཤོག་གྲངས༤༢ལས་གླིང་བཞི་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དང་ཉི་ཟླ་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གོ། སྟོང་གསུམ་ཆེན་པོ་དེ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་གཞི་སྙིང་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོའི་མཚམས་སྦྱོར་གཅིག་གོ ། གཞི་སྙིང་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་གཞི་སྙིང་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་གོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཞིང་ཁམས་གསུམ་བརྩེགས། ཆོས་སྐུའི་དུས་ན་འོད་གསལ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་ཞིང་ཁམས། ལོངས་སྐུའི་དུས་ན་ཚངས་པ་ཟ་སྐུའི་ཞིང་ཁམས། སྤྲུལ་སྐུའི་དུས་ན་ཚངས་ཆེན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སོ། །

ཞིང་གི་ཐོག་ཤས། ས་ཞིང་གི་འབྲུ་སྐལ་གྱི་ཆེད།

ཞིང་བཅུ། ༡. དགོན་པ་བཤིག་པ། ༢. བསྟན་པ་བཤིག་པ། ༣. དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྫས་ཕྲོགས་པ། ༤. སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཤིག་པ། ༥. རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱ་ནོར་བརྐུས་པ། ༦. མི་དམངས་ལ་གནོད་འཚེ་བྱས་པ། ༧. ལྷ་དང་བླ་མ་ལ་བརྙས་སྨོད་བྱས་པ། ༨. ཕ་མ་གསོད་པ། ༩. ཆབ་སྲིད་ལ་གནོད་འཚེ་བྱས་པ། ༡༠. ལོག་པར་ལྟ་བ་སྟེ་བཅུའོ། །

ཞིང་བརྗེས། ཚེ་འདས་པའི་ཞེ་ས།

ཞིང་ལ་རྡོར་ཁ་བརྒྱབས། ས་ཞིང་རྣོག་རྨོ་ཕྱུགས་ལེན་སྤྱོད་ནས་ས་ཞིང་འདེབས་སྐབས་ས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལ་དོར་གཅིག་ཟེར། དེ་ཡང་རྨོ་ཕྱུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་ལ་ས་ཞིང་ཇི་ཙམ་རྨོས་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་དོར་གཅིག་ཟེར་བས་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་མུའུ་ཞེས་པའི་ཚད་གཞི་དང་། བོད་ཀྱི་ས་ཞིང་འཇལ་ཚད་དོར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་ལག་ལེན་བསྟར་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཞིབ་བསྡུར་བྱེད་སྐབས་དོར་ཕྱེད་ཀ་དང་མུའུ་ལྔའི་ཚད་གཞི་མཉམ་པར་བསྟན་པ་དེས་བོད་ལུགས་ཀྱི་དོར་གཅིག་ལ་རྒྱ་ལུགས་ཀྱི་མུའུ་བཅུ་ཐམ་པ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་བོ། །

ཞིང་ཤག་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ། ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ནི། གཙང་སྟོད་རིན་སྤུངས་སྡེ་སྲིད་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆིབས་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པས་ལས་ཚན་དུ་ཕྱིན་ནས་ཁྲལ་སྡུད་པ་པོ་མང་མཛད། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༥༤༨)ལོར་རིན་སྤུངས་པས

གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོས། སྨེ་ཤོད་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱི་དུས་སུ་སྲས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞིང་ཤག་པས་བསྐྲངས་ཏེ་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱས་ནས་རིན་སྤུངས་པའི་ཡུལ་གི་ཝོག་ཏུ་མ་འདུས། མེ་སྦྲུལ(༡༥༥༧)ལོར་རིན་སྤུངས་པ་དང་། ཞིང་ཤག་པ་གཉིས་དབར་དྲག་པོའི་དཔུང་གི་སྦྱོར་བ་བརྩམས། ཤིང་བྱ(༡༥༨༥)ལོར་ཞིང་ཤག་པས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུབ་ལྷུང་རྩེ་དང་། རྫོང་གསར་ཕག་རི་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། ཞིང་ཤག་པས་བྱང་བདག་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་འཚེ······བར་བྱས་པ་ཐུགས་ལ་ཐོག་ཆེ་བས་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ······གྱིས་མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་མཛད་པས་ཞིང་ཤག་ཚེ······བརྟན་རྡོ་རྗེ་ནད་ཀྱིས་གྲོངས། འབྲུགས་འདས་ཀྱི་ལོ······ཚིགས་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

ཞིབ་ཁང་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང······སྐབས་ཀྱི་ཞིབ་ཁང་ལས་ཁུངས་ནི་དོ་དམ་རྩེ་སློར་མཁན་ཆེ་གཅིག་དང་། རྩིས་དཔོན་གཅིག ལས་ཚབ་རྩེ་མགྲོན་གཅིག རྩིས་པ་གཅིག རྩེ་དྲུང་གཉིས་བཅས་ལས་བྱེད་པ་ཞིག······ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཕྱོགས་མཐའི་སྤྱི་ཁྱབ་དང་། རྫོང་གཞིས་ཁག་བཅས་ཀྱི······འཛུགས་སྐྱན་ལས་ཁུངས་ཆེ་ཆུང་ཁག་སོགས་གཞུང་གྲོན······གཏོང་དགོས་པའི་རིགས་དང་། གཞན་ཡང་བསྡུ་གཏོང······ལས་ཁུངས་ཁག་གི་སོ་རེའི་གཏོང་ཡོང་རྩིས་ཁྲ་ཁུངས་སོ······སོས་བཀའ་ཤག་ཏུ་ཕུལ་བར་བཀའ་ཤག་ནས་དེར་འགྱུར······ཆོས་བཀག་སྟེ་ཞིབ་ཁང་ལ་བསྐུལ་བ་དེ་དག་ལ་བྱང་སོང་ཟ······འཕོར་ཁ་འཐབ་ཀྱི་ལྷག་ཆད་ལེ་བག་ཡོད་མེད་ཞིབ་ཁང······ལས་ཁུངས་ནས་རྩིས་ཁྲ་འདུལ་མཁན་ངོ་དམ་མི་སྣ་དང······མཉམ་དུ་རྩིས་ཞུ་ཞིབ་འཇུག་གིས་ལྷག་ཆད་གསལ་པོ······གཏན་ལ་ཕབ་རྗེས་ཡང་རྩིས་ཁྲ་བཀའ་ཤག་ཏུ་ཕུལ་ནོག་གཞི་ནས་རྩིས་ཁྲར་དག་མཚན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། ལྷ་ཆོལ་ཤོད་ཕྱིར་དང་། ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱིད་དོན་ཐུད། དེ་ཕྱིངས་ཕྱོགས་མཐའི་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་རྫོང་······དོན་སྙན་ཞུ་བཀའ་ཤག་ཏུ་འབྱོར་རིགས་རྣམས་ཞིབ་ཁང······ལས་ཁུངས་སུ་བསྐྱལ་ཏེ་ཞིབ་དཔྱད་འཆར་འཛུགས་ཞུ་དགོས་པ་རེད།

ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཁམས་སྡེ་དགེའི་མངའ་ཁོངས་ལྷན་ཁོག་གསེར་ལྷན་ས་དཀར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་འཕེལ་ལམ་མིང་གཞན་ལྷ་བཟོ་ངག་དབང་ཆོས······འཕེལ་དང་ཡུམ་བུ་ཆོག་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང(༡༨༡༧)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་ཁུ་བོའི་མདུན་ནས་ཀ་མད་འདོགས་འབྲེལ······བཅས་བྱུང་། དེ་ནས་ལ་དཔོན་དུ་སྒྲ་བཙུན་མཛད། ཁྲི་བོ་ལྷ་མགོན་ཞེས་པ་ནས་སྦྱོར་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་དྲུང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོའི······མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཀུན······དགའ་བསོད་ནམས་ཞེས་བཏགས། ཚེ་ཐུབ་དགོན་དུ་ཀརྨ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྨྲ་སྒྲ་ངག་དང་། དགེ་བཤེས······སངས་རྒྱས་ཆོས་འཕེལ་ལས་རྩིས། རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་བསྟན་པ་ལས་ཚད་མ་བཅས་བྱུང་སོང་གི་རིག······གནས་ཀུན་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ······ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༢༥)ལོར་གཙང་ལ་ངོར་གྱི་གདན་ས······ཞབས། ངོར་བླ་བྲང་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ངོར་དགོན་ཁང་གསར་བླ་བྲང་གི་དྲུང་ཡིག······མཛད་ནས་དཔོན་དེར་ལོ་བཞི་ཐུག་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ལྕགས་སྤྲེ(༡༧༤༠)ལོར་མཁན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་གྲུབ་དང་མཉམ་དུ་སྡེ་དགེའི་པར་ཁང་ཆེན་མོའི་ཞུ······དག་མཁན་པོར་བསྐོས། དེ་ནས་བཟུང་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཚང་མ་ལེགས་སྒྲིག་དང་བསྐྱར་འགྱུར་ལ་ཞུ་དག་གང······ལེགས་མཛད། པར་ཁོམ་རྣམས་སུ་འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་དང་ལྷ་རིས་སོགས་ཀྱི་བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ། དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང······ན(༡༧༧༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། རྗེ་འདིའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ངག་གི་དབང་པོ་འཇིགས་བྲལ་ཕྱོགས་ལས······རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། ཞུ་ཆེན་པོ་ཐུ་བ། ཞུ་ཆེན་མཁན་པོ། ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ཞུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་གསུང་ཆོས་ནི། 《བསྟོད་ཚོགས་གསུམ་འཕར་མ》དང་། རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར། 《དཀར་ཆག་ཆབ་སོག་གི་སྒོ་ཚན》སོགས་སྔན་ངག་གི······ཉམས་འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་པོ་ཏི་བཅུ······གསུམ་བཞུགས།

ཞུ་གཏུགས་སུ་མ་གྲུར་ཙམ། ཁྲིམས་ལས་ཞུ་བ་ཕུལ་ནས་ཕན་ཚུན་གཏུགས་བཤེར་བྱེད་མ་དགོས་ཙམ།

ཞུ་བདེ། བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ།

ཞུ་བ་ཞུ་ལན། སོ་སོས་ཞུ་བ་ཕུལ་བ་ལ་ཁ་གཏད་ཕྱོགས་ནས་ལན་བརྒྱབ་པའི་ཞུ་ལན།

ཞུ་འབོད། ཞུ་ཡུལ་གྱི་མཚན་པོས་ནས་བདེ་ཐུག་ཞུ་བ།

ཞུ་བཞེས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཞལ་སྒྲོ། གཏུགས་བཤེར་ལེན་སྐབས་བདེན་རྫུན་དབྱེ་འབྱེད་སྐོར་གྱི་ཁྲིམས་ཤིག

ཞུ་རེ་ཀ་ཀོར་མེད་པ། ཁྲིམས་འཁྲུངས་ཞུ་རྒྱུའི་རེ་བ་སོགས་སྒྲིང་ཕྱོགས་ལྟ་ཚོགས་ཀྱི་ཀ་རེ་ཀོ་རེ་མེད་པ།

ཞུ་གསོལ་འདེབས་སྙིང་། ཞུ་བ་ཕུལ་བའི་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་ནི་ཞེས་པའི་དོན།

ཞུགས། མེའི་ཞེ་ས།

ཞུགས་གནས་བརྒྱད། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་འོང་འབྲས······གནས། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་བཅས······དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བརྒྱད་དོ། །དེ་ཡང་དགེ་སྦྱོང་ནི། ཉོན་མོངས······འཇོམས་པ་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སོ······སོར་སྡོམ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག······རྣམས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བསྙེན་གནས་ལས······གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རང་གི་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་འཚམ་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱོར་སོགས་ལམ་ལྔ་དྲུང་ཚོགས་སོ་བདུན་གྱིས་རིམ་པར་བགྲོད་དེ་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཞུགས། ཡན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་དགྲ་བཅོམ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ཐོབ་པའོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་ནས་སྒོམ་སྤང་མ་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་ཤིང་། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས······དང་པོ་བཅོ་ལྔ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི······འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བརྩོན་ཞིང་ཞུགས་པའི་གང་ཟག གཉིས་པ་ནི། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་ཤིང་། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་རྟོག་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ནི། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྒོར་དགུ་ལས་དྲུག་པ་མན་ཆད་སྤངས་ཤིང་འདོད་ཁམས་སུ་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ······དང་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པ་མ་སྤངས་ཤིང་། དང་པོ་ནས་དྲུག······པའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་སྤོང་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བརྩོན་ཞིང་ཞུགས་པའི་གང་ཟག ཕར་གྱི་རྒྱུན······ཞུགས་འབྲས་གནས་དེས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ······ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་པ་ན······ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཉོན་མོངས་དྲུག་པ······ནམ་སྤངས་པའི་ཚེ་འབྲས་གནས་སུ་འགྱུར། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དྲུག་པ་སྤངས་ཤིང་དགུ་པ་མ་སྤངས······པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་པོ་སྤངས་ཏེ་འདོད་ཁམས་སུ་ཕྱིར་འོང་མི་དགོས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས······གནས་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས······

གདུན་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་སྤོང་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བརྩོན་ཞིང་ཞུགས་པའི་གང་ཟག ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དེས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེའི་ལམ་ལ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་བརྩོན་པར་བྱས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ནམ་སྤངས་པའི་ཚེ་དེའི་འབྲས་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གནས་པའི་གང་ཟག བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་བདུད་བཞིའི་དགྲ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཅོམ་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤོང་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བརྩོན་ཞིང་ཞུགས་པའི་གང་ཟག ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་དེ་ནམ་སྤངས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞུགས་གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་གཉིས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གཉིས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུན་ཞུགས་གཉིས་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་མེད། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ནི་ད་ལྟ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་བཞིན་དུ་སླར་ལས་ཉོན་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་སྲིད་མི་ལེན་ཞིང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་སྲིད་མང་པོ་ལེན་ནོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་འཁོར་བར་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ལ་གང་ཟག་ཟུང་བཞི་ཡང་བརྒྱད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀུང་བྱེད་དོ། །

ཞུགས་པ་བཞི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་སོ་སོའི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས།

ཞུགས་ཤིང་། མི་འཛོག་པའི་སྡོང་གི་མིང་།

ཞུན་མར་གྱི་ཁུ་བའི་མདངས་འཛིན་པའི་སྨན་པ་བཟང་པོ། སོས་ཆེན་མར་ཁུ་མདོག་ལས་བྱས་པའི་སྨུ་པ་ལ་ཟེར།

ཞུན་རྩེ། ཞུ་དྲིའི་མིང་།

ཞེ་གཅིག་སྡུང་བ། རིགས་མཐུན་ནམ་ཤ་ཉག་ཟུང་བ།

ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་ཚབ་འགྱུར་མེད་པདྨ་རྣམ་རྒྱལ། རྗེ་འདི་ནི་ཡབ་ཨ་གྲོའི་རུས་སུ་གདོགས་པ་ཤེས་རབ་དང་ཡུམ་ནམ་མཁའ་སྒྲོལ་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༨༧༡)ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༨ཉིན་ལྷ་ཐོག་དང་སྡེ་དགེའི་ཆར་གཏོགས་མཆིམ་ཕུག་ཞེས་པའི་གནས་སུ་འཁྲུངས། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོས་ཡོ་རྒྱུད་རབ་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། མཚན་འགྱུར་མེད་པད་མ་བསྟན་འཛིན་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྡེ་ཞེས་གསོལ། ཞེ་ཆེན་དགོན་པ་བསྟན་གཉིས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་རྒྱལ་ཚབ་བཞི་པར་མངའ་གསོལ། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཁུ་བོ་སྐྱིད་གཡང་རྫོང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་། སྨན་གཞུང་མི་ཡོང་མ། སྐྱ་རིག་ཀ་ཙན་དབྱངས་གསུམ། སྙིང་སྐོར་རིན་འབྱུང་། རྩིས་དཀར་ནག་གི་གཞུང་སོགས་ལ་མཁས་སྦྱོང་མཛད། རྫོགས་ཆེན་མཁན་པོ་པད་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་པད་མ་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། དགེ་མང་མཁན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁྱེན་ཀོང་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཏམས་པ་ཤིང་གཞན་ཕན་འབའ་ཞིག་ལྟར་བཞེས། འཇམ་མགོན་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་དང་། ཀརྨ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས། ཟུར་མང་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ཀརྨ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དུ་མའི་དྲུང་ནས་བཀའ་དབང་ལུང་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་གཏེར་གྱི་དབང་ཁྲིད་མན་ངག་དང་། རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། སྔགས་གསར་མའི་ཆོས་སྐོར། མཛོད་རྩ་འགྲེལ། བཀའ་བརྒྱུད་སྔགས་མཛོད། སྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་སོགས་སྟོན་ཐུན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ཁག་དང་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་ཕྱི་ཉ་ཐུག་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གནད་ལ་ཐུགས་དམ་གཞུང་དུ་བསྐྱངས་པས་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏན་ལྷན་འཕེལ། ས་ལམ་གྱི་མཐོང་རྟོགས་རྫོགས་པར་བརྙེས། དགོངས་པའི་གཏེར་ཆེན་བརྗོལ། ཞོང་གསར་མཁྱེན་བརྩེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་། ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་སྤྲུལ་པ་ཀུན་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ། འཇམ་དབྱངས་སྐྱོ་གཉེར་དབང་པོ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སློབ་ཏུ་གྱུར། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཆོད་འབུལ་གྱི་ལས་ཚོགས་སྐོར་དང་། སྟོད་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར། གསོལ་འདེབས་ཞབས་བརྟན་གྱི་སྐོར། ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར། དེ་བཞིན་སྨན་དང་། སྐར་རྩིས་སྐོར་དང་། ཞལ་གདམས་གཏམ་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར། བསྐྱེད་རྫོགས་དང་རྣམ་བཤད་འགྲེལ་ཊཱིཀའི་སྐོར། བསྡུ་སྡོམ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐོར་སོགས་ཕྱག་རྩོམ་གནང་བ་སྟེགས་བམ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། དེ་ལྟར་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། གཞན་དོན་དུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ལྟར་བཞེས་ཏེ་དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྟག(༡༩༢༦)ལོའི་ཟླ་༤ཚེས་༡༨ཉིན་སྐུ་གཤེགས།

ཞེ་འདོད་རྡོ་ཡི་རི་མོ། རེ་འདུན་སེམས་ལ་བཞག་པའི་དཔེ་རྡོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ།

ཞེ་སྡང་མེད་པ། རང་ཡུལ་ལ་མནར་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་རྟོག་པ་སོ་གསུམ། ཕྱུ་དེ་བའི་སྐྱོད་བསྟུས་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བར་མ། ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། ཡིད་ཀྱི་འགྲོ་འོང་། མྱ་ངན། མྱ་ངན་བར་མ། ཤིན་ཏུ་མྱ་ངན། ཞི་བ། རྣམ་རྟོག འཇིགས་པ། འཇིགས་པ་བར་མ། ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ། སྲིད་པ། སྲིད་པ་བར་མ། ཤིན་ཏུ་སྲིད་པ། ལེན་པ། བགྲེས་སྐོམ་གྱིས་ཡིད་མི་བདེ་བ། ཚོར་བ། ཚོར་བ་བར་མ། ཤིན་ཏུ་ཚོར་བ། རིག་པ་པོ། རིག འཛིན་པའི་གཞི། སོ་སོར་རྟོག་པ། ངོ་ཚ་ཤེས་པ། ཁྲེལ་ཡོད་པ། སྙིང་རྗེ། བརྩེ་བ། བརྩེ་བ་བར་མ། ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ། དོགས་པ། སེར་སྣ། ཕྲག་དོག་བཅས་སོ། །

ཞེན་ཆགས། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་ཆགས་སེམས།

ཞེན་པ་བཞི་བྲལ། ཚེ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཆོས་པ་མིན། འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན། བདག་དོན་ལ་ཞེན་ན་བྱང་སེམས་མིན། འཛིན་པ་བྱུང་ན་ལྟ་བ་མིན་ཞེས་དང་། ཡང་བློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ལམ་གྱི་འཁྲུལ་བ་སེལ་བ། འཁྲུལ་བ་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་སྟེ་འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་སྣང་།

ཞེན་འཛིན་རང་སར་གྲོལ་བ། ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་རང་སར་གྲོལ་བ།

ཞེན་ཡུལ་གཉིས། སྐྱེས་བུའི་ཞེན་ཡུལ། རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ལོ། །

ཞེན་རིག རང་འཛིན་རྟོག་པས་ཡུལ་དེ་ནན་ཏན་གྱིས་འཛིན་པའི་དོན།

ཞེན་ལོག ཞེན་པ་ལོག་པའམ། བསམ་པ་ལོག་པ་དང་། ཞེ་ལོག་པ། ཡིད་འབྱུང་བ་བཅས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཞེར་འདེབས། ངན་སྐུལ་གྱི་དོན་ནམ་གཞན་གྱི་ཞེ་གཙོད་པའི་དོན།

ཞོ་ཅན། ལྷུམ་ཅན་ནམ་ཆོ་ཅན་ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་ཞོ་ནི་ལྷ་སྤྱི་དང་ཐང་ཧུ་ལྷ་བུ་ལ་བྱའོ། །

ཚོ་སྣོན། ཚོ་སྣོན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་དུས་སྐབས་དེ་ར་ལེ······
འབྲས་སོགས་ལ་དབྱར་གནས་ཚུགས་སྐབས་སྤྱི་དུས་ཚོགས་
གཞུང་དུ་ཚོ་གཏོང་གི་ཡོད་པས་ཚོའི་སྣོན་མོ་བཏང་བས་ཚོ་
སྣོན་ཞེས་འབོད་སྐད། དེ་ཡང་སྔོན་དུས་རྒྱ་གར་དུ་སངས་
རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་རྣམས་དབྱར་ཁ་ཟླ་བ་གསུམ་
གྱི་རིང་དགོན་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕེབས་མི་ཆོག་པ་དང་།
གལ་སྲིད་ཕེབས་དགོས་བྱུང་ན་ཡང་ཞག་བདུན་ལྷག·······
བཞུགས་མི་ཆོག་པའི་དབྱར་ཁྲིམས་ཡོད་སྐབས། དེའི་རིང་
དགེ་འདུན་གྱི་མངའ་འབངས་མི་སྡེ་དང་། དེའི་དོ་དམ་པ་
ཞལ་ཏ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཚོ་
མ་དང་ཚོའི་སྣོན་མོ་ཞེངས་འབྲལ་ཤས་འབུལ་བའི་སྲོལ····
ཡོད་པ་ལྟར། བོད་དུ་ཡང་གདན་ས་ཆེ་འབྲས་གཉིས་སུ···
དགོན་པའི་ཉེར་སྤྱོད་དང་མི་སེར་གྱི་སྤྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་
སྤྱི་སོ་ཞེས་པ་ཅན་གཞོན་ཁ་ཤས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོས·····
དབྱར་གནས་འགོ་ཚུགས་རྗེས་ཀྱི་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས···
སོང་བ་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་འབྲས་སྤུངས···
དང་སེ་རའི་དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་ལ་གསོལ་ཚོ་བཞེས་སྦྱང་
གང་རེ་འབུལ་སྲོལ་དང་། དེའི་སང་ཉིན་ཚེས་གཅིག་ནས
ཚེས་བཅོ་ལྔའི་བར་གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་སློབ་གཉེར་བ་ཚོས······
གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔའི་ཐོག་ནས་བགྲོ་གླེང་གི་ཚོགས་ཆེན་··
འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་
ནས་ཚོ་སྣོན་གྱི་ཉིན་བོད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་ཞོལ་པ་དང་། སྟོ་པ།
ཤེལ་རོང་འཁྲོང་རྩེད་པ་བཅས་འབྲས་སྤུངས་སུ་ཡོང་ནས··
དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་མདུན་རྩེས་གར་དང་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་
སྟོན་གཟིགས་མོ་འབུལ་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཉིན་དེར་འབྲས···
སྤུངས་གོས་སྐུ་ཆེན་མོ་བཀྲམ་པའི་མདུན་ཞལ་ངོ་གསར·····
རྙིང་བརྗེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསྟུ་བ་ཞུ་ཆེད་རེད། ཏཱ་ལའི་
བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ལོ···
བཅུ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་བྱ·····
(༡༨༤༩) ལོར་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གི་
རྒྱབ་ངོས་སུ་དབུ་གཡབ་གཟིམ་ཆུང་གསར་རྒྱག་ཐོག དེ་··

རྣམ་བཟུང་དབྱར་ཁའི་རིང་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་བཞུགས་པའི་
སྲོལ་བྱུང་ཞིང་། ཚོ་སྣོན་དང་ཆབས་ཅིག་བསྐལ་བཟང་ཕོ་
བྲང་ཤར་ངོས་སྒྲིངས་ཆའི་སྟེང་དུ་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི·····
བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་སྐད་ཤུགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡོང་ནས་འཁྲབ་
སྟོན་གཟིགས་འབུལ་གྱི་སྲོལ་བྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་
ལ་ལྷ་མོའི་ཚོགས་པ་མང་པོ་རྗེ་རྒྱས་རྗེ་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ།
དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་དུ་ཡང་དགེ་འདུན་པ་གཞོན་རྣམས
ནས་དབྱར་གནས་གྲོལ་རྗེས་ཀྱི་ཆབ་ཞུགས་ཀུང་ཐང་དང་··
སྐབས་བསྟུན་ལྷ་མོ་འཁྲབ་སྲོལ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་།
ལྷག་པར་དུ་རྗེ་དྲུག་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་སྐྱོང་གནང་རིང་ཀུང་
དེ་རིགས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་སྟེ། སེ་ར་བའི་དགེ···
འདུན་པ་རྣམས་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ལྷ་མོའི་སྒྱུ་རྩལ་རྒྱུན་
འཛིན་ཐོག་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་ནང་དོན་དངོས་གཞི་ཆོས་རྒྱལ··
དྲན་པ་བརྟན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། བར་འཛུག་གི་འཁྲབ་
སྟོན་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་དཔོན་རིགས་བཀའ་བློན་ནས།
རྫོང་དཔོན། གཞིས་གཉེར་ཚོང་པ། དགོན་པའི་ཞལ་ངོ་།
ཟ་ན་སྤྲང་པོ་ཡན་གྱི་འཚོ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་དངོས་ཡོད་སྐྱོན···
གསང་མེད་པར་འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་དང་ནང····
དོན་གསར་པ་གསར་གཏོད་གནང་བ་དེ་ཡང་འཁྲབ་སྟོན··
བྱེད་སྲོལ་བྱུང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས·····
དངོས་སུ་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས། བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ལྷ་མོ་
དང་། ཟློས་གར་སོགས་པ་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་
མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་འབྱུང་ཆེད། དབུས་གཙང་སྟོད་ཁ···
བཅས་སུ་ཡོད་པའི་ལྷ་མོའི་ཚོགས་པ་དང་། སྟོ་པ།
གཞིས་ཁ། ཤེལ་རོང་འཁྲོང་རྩེད་པ་སོགས་ཡོད་ཚད······
བསྐོང་འགུགས་གནང་སྟེ་ལོ་ལྟར་ཚོ་སྣོན་རིང་ནོར་བུ་གླིང་
ཁར་འཁྲབ་སྟོན་གཟིགས་འབུལ་དགོས་པ་དང་། འཁྲབ··
སྟོན་སྐབས་རང་རང་སོ་སོའི་འཁྲབ་སྟོན་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཉམས
འགྱུར་ཁྱད་ཆོས་མ་ཉམས་པར་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས··
པའི་བཀའ་གནང་ཐོག སྐུ་ངོས་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་གཟིགས་
རྟོགས་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཚོ་སྣོན་ནི་བོད་
ཀྱི་རིག་རྩལ་དུས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བདུན་

པའི་ནང་ཚོ་སྣོན་དུས་ཆེན་གཏོང་སྲོལ་བྱུང་། དེ་ཡང་ཟླ་
དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནས་བཟུང་འབྲས་སེ་དགའ་གསུམ་
གྱི་དགེ་འདུན་ཆོས་དབྱར་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས(དབྱར་
གནས་ཟེར)ཤིང་། ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀྱི་རིང་དབྱར་
གནས་ལ་བཞུགས་སྐབས་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་མི་འཇུག་ཆེད་
བདུད་སྡེར་གཏོགས་པ་རྣམས་སྲུ་བ་སྐྱོད་པའི་སྐད་འདོད་
ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་གསལ་ཅན་དགོས་པ་
སོགས་དགོས་པ་དུ་མར་གཟིགས་ཏེ་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་
ཉེར་དགུ་ཉིན་འཁྲུངས་རྒྱལ་སྲུན་བདུན་པ་དང་། ཡར···
ལུང་བཀྲ་ཤིས་ཞོལ་པ། སྐྱེ་མོ་བྱ་སྒོ་བ། རྫོང་པ་བ།
རྐང་རྩེ་བ། རིན་སྤུངས་རྫོང་ཁོངས་རྒྱལ་མཁར་ཆོས་རྫོང་
པ། ངམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་གཙང་རི་བོ་ཆེ། རྣམ་གླིང་རྫོང་
ཁོངས་ཤངས་གྲམ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པ། ལྷ་སའི་སྐོར་མོ་ལུང་པ་
རྒྱ་ཤེལ་རྫོང་གི་ཤེལ་གྲོང་འཁྲོང་རྩེད་སོགས་ནས་ཐོག་མར་
རྩེ་པོ་བྲང་དང་། དེ་ནས་ནོར་བུ་གླིང་ཁ། དགོང་དྲོ·····
འབྲས་སྤུངས་ཕོ་བྲང་བཅས་པར་ལྷ་མོའི་སྒྱུ་གར་གྱི········
གཟིགས་ཕུད་ཕུལ། ཚེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་འབྲས·····
སྤུངས་དགོན་པའི་རྒྱབ་ངོས་རི་ལྡེབས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་
པ་གཙོ་འཁོར་གྱི་གོས་སྐུ་འགྲེམས་པའི་མདུན་དུ་མཆོད········
འབུལ་དང་། ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས(ཞལ་ངོ)གསར·····
རྙིང་བརྗེ་བའི་མཛད་སྒོ་གནང་སར་གོས་སྐུའི་ཞལ་མཇལ་
དང་། ལྟད་མོ་བ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡར་ལུང་བཀྲ་
ཤིས་ཞོལ་པ་སོགས་ལྷ་མོ་བ་ཚོས་ཀྱང་སྐུའི་མདུན་གཟིགས་
ཕུད་ཀྱི་ལྷ་མོ་འཁྲབ་རྗེས་བསམ་བློ་ཁང་ཚན་སོགས་སུ་ལྷ་མོ་
ཉིན་འཁྱོངས་འཁྲབ་པ་སོགས་བྱེད། ཉིན་དེར་སེ་ར······
དགོན་པར་ཡང་ཚོགས་ཆེན་སྒོ་མཆོར་རབ་གསལ་སྒྲིང་ནས
གོས་སྐུ་བཀྲམ་པའི་མདུན་ཀརྨ་ཤག་གི་ཆོས་སྐྱོང་ཁོག·······
ཞུགས་ཀྱིས་ཕོ་རིའི་ཡིགས་ཞེས་བརྟག་གཞི་སྟོན་པ་དང་།
ལྷ་སའི་རྒྱུགས་སྟོབས་པ་དང་སྐོར་སྤུ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱིས་པ
དང་། སྨྱོན་པ། བུད་མེད། བོད་སྐམ་སོགས་ཀྱི་འཆམ་
རྒྱག་པ། ཁྲི་དོ་ཀརྨ་ཤག་གི་ཞྭ་ཆས་སྐུ་གསོལ་བརྒྱངས་སྟེ་
རྟ་ལ་སྐྱོད་ཐོག་ཆོས་རྗེ(ལྷ་ཕེབས་མཁན)ཏེ་གཡོག་གཟབ་

མཆོར་ཕྱིན་ཏེ་རྟ་བཞོན་པའི་ཐོ་རྗེས་སུ་སེ་ར་བླ་སྤྱིའི་ངོ·····
ཚབ་འཁོར་གཡོག་བཅས་ཀ་ཕྲག་སྤྲིག་པའི་མདུན་དུ་རགས་
སྟོབས་པ་ཚོས་ལག་ཏུ་བརྟག་གཞིའི་དངོས་པོ་རྣམས་འཁྱེར་
ཏེ་རུ་བལྟར་བསྒྲིགས་བཞིན་ལྷ་སར་ཡོང་། བོད་ཟླ·····
བདུན་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ལྷ་མོ་བ་ཚོས་
གཟིགས་ཕུད་རྒྱས་པ་རེ་འཁྲབ་པ་དང་། ཀརྨ་ཤག་གི·····
འཆམ་པ་བས་འཆམ་བརྒྱག། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནས་བཟུང·····
ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ཉིན་བཞིའི་རིང་རྒྱལ་མཁར་ཆོས་རྫོང་པ་
དང་། གཙང་པ་རི་བོ་ཆེ་པ། ཤངས་གྲམ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པ།
སྐོར་མོ་ལུང་པ་བཅས་ནས་ཉིན་རེ་རྒྱལ་རབས་འཁྲབ········
གཞུང་མི་འདྲ་བ་རེ་འཁྲབ་པ་སོགས་བྱེད། ཚེས་བཅོ་ལྔ···
ཙམ་ལ་ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ནས་ལྷ་མོ་ལྷུང་ས་རྗེས་གྲོང་སྐོར་
གྱི་ནང་དུ་ལྷ་མོ་འཁྲབ་མི་ཆོག དེའི་ཕོང་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་
ཚོ་སྣོན་ཚར་རྗེས་གྲོང་ནང་གི་སྐུ་དྲག་ཚེ་ཁག་དང་། སྐྱ··
བྲང་ཆེ་ཁག་ཚོས་ལྷ་མོ་ལེན(འཁྲབ་ཏུ་བཅུག་པ)གྱི་ཡོད།
ཚོ་སྣོན་རིང་ལྷ་སའི་གྲོང་མི་དང་། ཉེ་འདབས་གྲོང་གསེབ་
པ་སོགས་མང་པོ་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ལྟད་མོར་འཛོམས་སྲོལ་
ཡང་སེ་འབྲས་སུ་དབྱར་གནས་འགྲོལ་ནས་གྲྭ་པ་ལྟད་མོར་
ཡོང་མི་ཆོག། གོང་གསལ་ལྷ་མོ་བ་རྣམས་ཁྲལ་འབྲིའི་རང་
བཞིན་ཡིན་ལ། གཏན་འབེབས་བཞིན་ལོ་ལྟར་ལས་ཐབ་
རིང་པོ་ནས་ལ་རྒྱ་མང་པོ་བཏབ་སྟེ་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་
ཉི་ཤུ་ཉིན་ཡས་མས་སུ་རྩེ་ཕྲག་ལས་ཁུངས་སུ་འཛོར་ཚེས་ཞུ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་འདུག

ཚོ་ག། སྟོབས་སམ་ནུས་པའི་མིང་དང་། ཁྲལ། ཟླ་དན······
བཅས་ཀྱི་མིང་ཡིན།

ཚོ་ག་སྐར་འབྲལ། རང་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་གང་ཡོད·····
བཏོན་ནས་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ།

ཚོ་གས་འཚོ་བ། འདི་ལ་དག་ཡིག་འགའ་ཞིག་ནང་ཐུན·····
གཡོག་གི་མིང་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་དུས་
ངེས་མེད་ཀྱི་ཟླ་པའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད།

ཚོག་ཅེས་བྱ་བ་ཅིག་ཡིན། སེམས་མི་རྟོག་པ་ལ་མཉམ···

པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ནི་ཚིག་ཙམ་དང་སྒྲ་སྒྲོ་ཙམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་པ།

ཚོག་རྒྱ། དར་བ་ལྷ་དུའི་ནོ་ཕྱུལ་གྱི་མིང་།

ཚོགས་ཀུན་སྨོན་གྱི་འདུས་པའི་སྡེ། འདི་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཟང་དཀར་རྒྱལ་ཁོངས་ཚོགས་ཤང་དུ་ཡོད། འདི་སྔར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་ན་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱ(༡༢༡༧)ལོ་ནས་ཁོང་དུ་གཤེགས་ལོའི་བར་གང་རུང་ཞིག་ལ་བཏབ་པར་ངེས་ཅིང་། རྗེས་སུ་རིམ་བཞིན་ཉམས་སྡེ་ནང་པ་ཀུན་སྨོན་པ་ཟེར་བའི་ཁྱིམ་གྲོང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མེད་ཁར། རིན་ཆེན་སྒང་ཞེས་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་དམག་འཁྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་མེར་བསྲེགས། གྲྭ་པ་རྣམས་འཐོར་བའི་ལྷག་མ་བཅུ་ཙམ་ཞིག་འབའ་པོ་ཚོགས་ཕུའི་ས་ཕུག་སོགས་ལ་སྡོད་དགོས་བྱུང་བར་བརྟེན།(དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་ལྔ་པ་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་འདིའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས《བེ་རྡུ་རྱ་སེར་པོའི》ཤོག་གྲངས༡༧༠ནས༡༧༡བར་གསལ) དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་འཁྲུར་བའི་རྗེས་སུ་དགོན་པ་ཆད་པོ་ཞིག་གསོ་གཏང་སྐབས་སྔར་གྱི་ཁྱིམ་གྲོང་དེ་གནས་གཞན་དུ་སྤོས་ཏེ། རིན་ཆེན་སྒང་གི་གྲྭ་པ་ལྷག་འཕྲོས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༥༩༦)ལོའི་ཡས་མས་སུ་བཏབ་ཅིང་། དགེ་ལུགས་ཀྱི་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་ཞིག་ཡིན།

ཚོགས་རྟེན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། འཕན་ཡུལ་སྣོད་ཚུང་པ་ཆུ་སྣར་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཡབ་ཚེ་རིང་ལྷ་སྐྱབས་དང་ཡུམ་ཨ་མང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཕག(༡༦༥༩)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་ཚེ་དབང་ལྷུན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དོན་ཡོད་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་སྡོམ་དུ་འགྲོ་བའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ལ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགེ་སློང་ཆོས་གྲུབ་བསྟེན་ནས་ཀློག་སློབ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ནས་བཅོ་བརྒྱད་བར་ལ་ཚོགས་ཀུན་སྨོན་དགོན་དུ་སྒྲིགས་ཞུགས་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དཀའ་ཆེན་བྱང་རྩེར་བཞུགས་ཏེ་མཁས་དབང་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་ཞིབས་སྐབས་ཚོགས་དགོན་པའི་དགེ་བསྐོས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་སྐབས་འཁོར་བའི་སྣང་ཚུལ་ལ་ཐུགས་སྐྱོ་ཤས་འཁྲུངས་ཏེ་གྲུབ་དབང་བྱམས་པ་ཆོས་ལྡན་དང་། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་སོགས་བསྟེན་ནས་ཟབ་མང་རིང་དབེན་པར་དཀའ་ཐུབ་དྲག་པོ་སྤྱད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ཐོག་སོག་པོ་ཇུན་གར་བའི་དམག་དཔུང་སྐྱིད་ཤོད་དུ་སླེབས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་ཚོགས་ཀུན་སྨོན་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ལོ་ཕྱར་གླ་བ་གསུམ་རིང་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་དང་། འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་སོགས་བསྒྲུབ། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་ལ་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་སྲིད་འཛིན་བླངས་ནས་རྗེ་ཉིད་སོང་གི་ཙ་བའི་བླ་མར་བསྐུར། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《བློ་མ་མཆོད་པའི་ཟབ་ཁྲིད་དྲུག་མོང་མ་ཡིན་པ་བརྒྱུད་ལྡན་བླ་མའི་ཞལ་གདམས》《ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱས་པ》《དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ》《ཟ་ཧི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་བའི་སྐོར་གྱི་དྲི་བ་དང་དེའི་དྲིས་ལན》སོགས་པོད་གཅིག་ཙམ་ཕྱག་རྩོམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྦྲུལ(༡༧༡༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཚོན་ཝེ་ཧྲི། (宣慰使)ལས་ཚན་ཞིག་སྟེ་རིམ་པ་ཕལ་གྲས་གཉིས་པ་ཡིན་པས་ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན་ལས་རིམ་པ་གཅིག་གིས་མཐོ་བ་ཡོད་སྐད།

ཚོལ་ཆིབས་ར་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཚོལ་ཆིབས་ར་ལས་ཁུངས་ཞེས་དེ་དམ་ཆིབས་ཆེ་མོད་དྲུང(གནས་ལྔ་པ་འམ་དྲུག་པའི་ལས་ཚན་པ)གཉིས་དང་། ཆིབས་དྲུང་ཞེས་དྲུང་ཡིག་ནང་ཟན་གཉིས། ཚོལ་ཆིབས་ར་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཞལ་ངོ་གསུམ། གཟིམ་དྲེལ་ཞལ་ངོ་། རྒྱུགས་མ་ཞལ་ངོ་བཅས་ཡོད་པ་འདི་དག་གིས་རྣམ་ཀུན་གཞུང་རྟ་གཞུང་དྲེལ་ལ་གསོ་ཚགས་དང་། རྟ་དྲེལ་རྣམས་རིན་སྤུངས་ཁུལ་དང་ཡར་འབྲོག་དཀར་མོ་གླིང་དུ་རྩ་གསོས་སུ་གཏོང་རྒྱུ། བཀའ་ཤག་མེད་པས་བཏང་བའི་ཐོང་འཛིན་ལྟར་རྟ་ཡུལ་གཏོང་རྒྱུ། རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་རྟ་དྲེལ་གྱི་སྣ་དང་སྣ་གདན་སོགས་ཀྱི་ཁྲལ་བསྡུ་ལེན་བྱེད་རྒྱུ། གོང་ལུལ་རྫོང་ཁག་བཞི་ལ་གཟིམ་དྲེལ་གྱི་མ་རྟ་ཉེར་སྙོད་ཡོད་པ་ལྟར་ལོ་ལྟར་དྲེལ་ཕྲུག་བཅུ་ལེན་བྱེད་རྒྱུ། ཆིབས་སྒྱུར་སྐབས་ནུ་བའི་ལྷ་མའི་ཆིབས་རྟ་སྣ་སྟོང་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་སྟོང་ཁྲིད་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཡོད།

ཚོལ་ཆིབས་རའི་རྟ་བཟའི་སྐོར། དེ་སྔའི་སྐྱིད་རྫོང་ཁུལ་དུ་ཚོལ་ཆིབས་ར་སྨུག་གི་ཆིབས་གདང་ཞེས་སྔོན་དུས་འགྲོ་ཡུལ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཟླ་མཇུག་ཙམ་ལ་ར་མ་སྒང་གི་ས་ར་མི་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ་སྐོར་དང་ཀོ་པ་བཅས་སྨུག་རྫོང་གིས་ཆིབས་ཆེན་ལེགས་པ་རྣམས་རྒྱ་སྤྲུལ་སྐབས་ཆིབས་ཆེན་གཉིས་རེ་ཙམ་ཕྱུས་ཏེ་ཀོ་ཁྲིད་བརྒྱབ་ནས་འདོན་དགོས་པ། ཞེར་པ་རྣམས་རྒྱལ་སྒྱུར་བཏང་བྱས་ནས་འདོན་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་ལེགས་པ་རྣམས་མི་ཕྲེང་གིས་དལ་མོར་ཁྲིད་ནས་འགྲོ་དགོས་པ། ལམ་གཡས་གཡོན་དུ་རྡོ་བསྐྱར་དང་། དཀར་ཞིབ་བསངས་བཅས་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་རྟ་རྣམས་ཉིན་མོ་རྩྭ་བཀག་ཅེས་པར་མི་ཕྲེང་ལྟ་དྲུག་ཙམ་ནས་འཚོ་དགོས་པ་དང་། མཚན་མོ་ཐོང་གསལ་ཆིབས་ར་ལེགས་པ་རྣམས་ཆིབས་རར་འཛུག་དགོས་ལ་དེ་དག་ལ་མཚན་མོ་སྲིར་བྱེད་རྩྭ་ཡང་ཟ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བྱིངས་རྩྭ་བཀག་ནང་མཚན་མོ་མི་བཞིས་བྱར་བཞིན་ཉལ་ནས་སྲུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་ལོ་ཏོག་སྨིན་མཚམས་འཐང་ཚོགས་རྣམས་བཙས་མ་བརྫས་ཟིན་རིམ་བཞིན་སྟོར་ཤུལ་དུ་ཉིན་མོ་ཆིབས་རྟ་ཡོངས་རྫོགས་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་སྐབས་བཙས་མ་མཇུག་སྲིལ་གཙང་མ་མ་ཟིན་པའམ་ཡང་ན་སྐྱེ་ཕྲུག་གཙང་མ་མ་ཟིན་གོང་ཆིབས་ཆེན་ཞལ་ངོའི་ཤར་བསྐྱོད་ནས་ཉིན་ཤས་འགྲུངས་ཐབས་ཞེས་ཞུ་ངོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོར་ཤུལ་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་ཆིབས་རའི་ལག་དོ་མི་གཉིས་རེ་རེས་བསྐོར་གྱིས་བསྐྱོད་དགོས་པར་མང་ཚོགས་ནས་དེ་ཉིན་ཟ་འཐུང་སྐྱེར་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་མཚན་མོ་བསྡེར་བྱེད་གཟན་སྐོང་ཞེས་རྟ་གཉིས་འཁྲིད་དེ་གཟན་སྐྱེ་དུག་བདུན་ཙམ་འཁྱེར་ནས་ལག་དོ་གོ་ཟང་གཅིག་གཏོང་སྒྲོལ་གྱིས་རྗེས་སུ་གཟན་རྩ་ཁང་པ་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཆེང་སྦྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་དེའི་སྐབས་དངུལ་རྡོ་ཚད་དུག་ཙ་སྐོར་ཡོང་བ་དེ་དག་ཆིབས་ཆེན་ཞལ་ངོར་བདག་གི་ཡོད། བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ཚོལ་ཆིབས་རར་འཆར་ཅན་ཤོག་སྐབས་ར་མ་སྒང་ཀོ་ས་པར་ཁོང་གསལ་ནས་སྐྱེལ་སློལ་དགོས་པ་ཡིན།

ཚོལ་གཉེར་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཚོལ་གཉེར་ལས་ཁུངས་ཞེས་རྩེ་པོ་བྲང་གི་འོག་ཚོལ་དུ་ཡོད་ཅིང་། འདིར་ལས་བྱེད་དོ་དམ་མི་སྣ་ནི། ཚོལ་གཉེར་རྩེ་དྲུང་མཁན་ཆུང་གཅིག་དང་། མོད་དྲུང་རིམ་བཞི་གཉིས(དེ་སྔ་གནས་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་པ་ཡིན)གཉེར་ཆུང་གསུམ། ཚོལ་དྲུང་བཅོ་ལྔ་སྐོར་བཅས་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདིས་གཏོང་སྒོ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་གྱི་འགན་དབང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷ་སའི་གྲོང་སྐོར་ཕྱིའི་ཚོལ་ཐོག་གཞིས་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་ལུགས་མི་དཔོན་དང་འདྲ་བ་དང་། ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་འཁོར་ཡོད་ཚད་ལ་ལྟ་ཞིབ་སྐྱོན་ཟེར་བའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་གསོལ་ཞིབ་འཛམ་ལས་ཀྱིས་རྩེ་གསོལ་ཐབ་དང་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་གཏོང་བ། ལྷུགས་སྒོ་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བཞེས་སྒོ་དང་། གསོལ་མར(ཨ་ཏུ་ཡང་ཟེར)བསྡུ་ལེན་བྱ་མི་གཉེར་ནང་ཆེད་འཛུགས་ཐོག་ཉིན་གནང་ཚགས་ཀྱིས་མར་གསར་བླངས་ཏེ་སྤྲོད་གཏོང་བྱེད་རྒྱུ། འབྲི་ཁུང་ནས་སོལ་བ་དང་ཡངས་ཅན་ནས་ས་ཀར་གྱི་ཁྲལ

བསྟུས་ཏེ་གཞུང་ལས་བཟོ་རིགས་ལ་སོལ་བ་མཁོ་འདོན་དང་རྩེ་པོ་བྲང་སོགས་ལ་དཀར་རག་མཁོ་འདོན་དང་། གསོལ་རྒྱུའི་དོ་དམ། ཞོལ་དཔལ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་བཙོན་ཁང་ལ་དོ་དམ་དང་ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་ཅན་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན།

ཞོལ་འདོད་དཔལ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལས་ཁུངས་འདི་རྩེ་ཞོལ་འདོད་དཔལ་ནང་ཡོད་ཅིང་། འདོད་དཔལ་བྱ་བའི་ཁང་པ་འདི་ནི་ཇོག་སར་མཇུར་ཕུ་བཀའ་རྒྱུད་ཞྭ་དམར་བའི་དགོན་པ་ཐོག་བརྩེགས་པ་ཞིག་ལྡན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཉིས་ཐོག་ཏུ་ཕབ་སྟེ་བཟོ་ཁང་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ་འདོད་དཔལ་ལས་ཁུངས་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་འདུག ལས་ཁུངས་འདི་ནི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པའི་འགོ་འདོམས་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་ཡིན་པ་འདིར་དོ་དམ་རྩེ་དྲུང་(གནས་དྲུག་པ)གཉིས་དང་། བཟོ་རིགས་སོང་ས་སུ་ལག་རྩལ་མཐོ་དམའི་གོ་རིམ་གྱི་དྲུང་ཏོག་གདན་ཐོབ་ཡོད་པའི་དབུ་ཆེ་ཆུང་སོགས་རིམ་པ་ཡོད་ཅིང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་སོང་ས་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་ཀྱི་ལུགས་པ། དཀྲུག་པ། ལྕགས་དཀྲོལ། རྡོབ་ཚགས། འཇམ་ཚགས། གསེར་དངུལ་ཏེར་ཚགས་སོགས་མདོར་ན་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་ཀྱི་བོད་ལུགས་མཁོ་ཆས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་བཟོ་ཐུབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ལག་རྩལ་མི་སྣ་མཁས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད་ཅིང་། ལྔ་དུས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་བཟོ་ལས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཆགས། རྒྱལ་དབང་བདུན་པའི་སྐུ་དུས་སུ་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཚོགས་པ་བཙུགས་ནས་དེར་འདོད་འཇོའི་དཔལ་འབྱིལ་ཞེས་བཏགས། བཟོ་ལས་ཟད་གསེར། ཟངས། ལྕགས་བཅས་ཀྱི་བཟོ་དང་། ཞར་ཟུར་དུ་ཤིང་བཟོ་བ་འགའ་ཤས་ཀུང་ཡོད། བྲིན་བཟོ་པ་མི་གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་ལ། སྤྱིའི་དབང་འཛིན་པ་ནི་སོ་སོའི་ལག་རྩལ་མཁས་ཅན་རིམ་པས་བྱས་པ་དང་དེ་མིན་ལས་རིགས་སོ་སོར་ཡང་བཟོ་པ་རེ་ཡོད། ལས་རིགས་དེའི་ཁོངས་སུ་མིན་པའི་ཕྱིའི་བཟོ་པས་ལོ་རེར་འདོད་དཔལ་ལ་བོགས་མ་ཕུལ་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་ནས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་བྱས་ཆོག་པ་ལས། དེ་ཝོག་འདུལ་མི་དགོས་པར་ཕྱིག་ཏུ་སྤྱོང་དང་སྤྱོང་ཕྱིར་ཁག་ལ་ལས་ཀ་བྱས་ན་ཆོགས་པ་དེས་ཉེས་ཆད་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། ཞོལ་འདོད་དཔལ་ནས་བཞེངས་པ་པོ་ཏ་ལ་ཆེ་དཔག་ལྷ་ཁང་ནང་ཆེ་དཔག་སྟོང་སྐུ། གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད་ནང་ཡོད་པ་རྫོགས་ཀྱི་སྐུལ་མ་ཉེར་གཅིག་དེ་དང་ཁྲུད་མེད་སྐུལ་མ་ཉེར་གཅིག་བཀྲས་ལྡན་ནང་ཡོད། པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་དང་མཆོད་ཁང་ཁག་གི་ལྕགས་ཁྲ་སྐྱིང་བཀྲོལ་འོག་བཀྲོལ་ཡོད་པ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༧༡༨)ལོར་ཏྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུད་པའི་བཀའ་ལྟར་གཟིམ་ཆུང་ཕུན་ཚོགས་འདོད་འཁྱིལ་དུ་བཞུགས་རྒྱུའི་ཉི་མ་སྲས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྐུལ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རྫོགས་ལས་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་གཟིམ་ཆུང་བཀའ་བདམས་ལྷ་ཁང་ནང་གི་ལམ་རིམ་བླ་རྒྱུད་དང་། སྨྱུང་གནས་བླ་རྒྱུད། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་བཅས་ཀྱི་གསེར་སྐུ་རྣམས་ཞོལ་འདོད་དཔལ་བཟོ་ཁང་ནས་བཞེངས་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

ཞོལ་རྫོ་རིང་ཕྱི་མ། ཞོལ་གཞུང་སྣོའི་མདུན་གཞུང་ལམ་གྱི་སྟོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་རྫོ་རིང་ཕྱི་མ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཙུགས་པ་དེའི་རིང་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་བདུན་སྐོར་དང་། ཞབས་སྟེགས་རྫོ་རྩིག་པང་རིམ་གསུམ། རྩེ་མོར་ཆར་ཞིབས་ཀྱི་བཞི་བང་རིམ་ཅན་ཏོག་དང་བཅས་པ་དེའི་ངོས་སུ་བཙན་པོ་སྣོན་པོ་ལྡག་སྒྲ་ཀླུ་ཁོང་ལ་གནང་བའི་བཀའ་གཙིགས(ཞལ་བཞིས)ཀྱི་ཡི་གེ་འཁོད་ཡོད་པ་ལས་ཤར་ཕྱོགས་ཡིག་ཕྲེང་དྲུག་ཅུ་དང་། ཤར་དུ་ཡིག་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག བྱང་ཡིག་ཕྲེང་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་བཅས་ཡོད་ཅིང་། ནུབ་ཏུ་ཡི་གེ་མེད།

ཞོལ་སྤོས་བཟོ་ཁང་། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཞོལ་སྤོས་བཟོ་ཁང་ཞེས་པར་དོ་དམ་རྩེ་དྲུང་གཅིག་དང་། རྩེ་ཕྱག་ནང་གཅིག རྩེ་གཉེར་ནང་གཉིས་བཅས་ཡོད་པ་དེའི་ལས་འགན་ནི་ཙནྡན་དཀར་དམར་གྱིས་མཆོད་སྤོས་རྒྱ་གང་དགོས་རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་ནས་ཞུ་དགོས་པ་དང་། སྤོས་བཟུང་ལས་མི་ཕར་ལམ་ཡར་འཁྱོག་སྒྲིང་གཞིས་འོག་ནས་སྐང་འདོན་ཆ་གསེས་ཀྱིས་མི་གྲངས་སུམ་ཅུ་སྐོར་ལོ་ལྟར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་ཞོལ་ཤར་སྤོའི་སྤྱག་ཏུ་སྤོས་བཟུང་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཟླ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཤར་བར་སྤོས་བཟོའི་ལས་སྒྲུབ་ནས་གཙོ་བོར་གཟིམ་ཆུང་གཟིམ་སྤོས་དང་། གཟིམ་འདུ། དཀྱུས་སྤོས་བཅས་ཡང་གྲངས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ་རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འབབ་དེབ་ནང་གསལ་སྤུས་འབོར་ལས་མ་ཞན་པ་སོ་ལྟར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཤར་ལྷ་ཉིན་རྩེ་ཕྱག་ལས་ཁུངས་སུ་སྤྲས་འབུལ་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།

ཞོལ་སྒྲི་ཕོགས་ཁང་། ལས་ཁུངས་འདིར་ལས་བྱེད་དོ་དམ་མི་སྣ་ཇ་ཐའི་མཁན་ཆུང་རིམ་བཞི་གང་ཚུང་གཅིག་དང་། རྩེ་མགྲོན་གཅིག་ཡོད། འདིས་རྒྱ་འབྲུ་ཞེས་འབྲུ་ཁྲལ་དང་། མདོ་སྨད་ཆེ་ཤེ་ཟེར་བའི་མར་ཁྲལ་བསྡུ་ལེན་ཐོག་ཡར་མལ་ཇོང་གཞིས་ཁག་ནས་ཕོགས་འབྲུ་འདོན་འདྲེན་གྱིས་ལྷ་སར་བཅའ་སྡོད་དམག་སྐར་ཁག་ལ་ཕོགས་སྤྲོད་རྒྱུའི་འགན་དབང་སྤྲོད།

ཞོལ་ལས་ཁུངས། ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་རི་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༦༧༥)ལོར་སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་སྦྱིན་པས་བཙུགས་ཤིང་། དེ་ཐོག་མར་ཞོལ་ལྕགས་རི་ཕྱི་ནང་གི་ཁྲིམས་འཛམས་བྱེད་པོ་མི་སྣ་ཁ་ཤས་ལས་མེད་ཙང་། དེ་རྗེས་ཏེ་འཁོར་རྫོང་གཞིས་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་ཞེས་འབྲས་གླིང་། ཤ་བཞི། ཀླུང་ཏྲ། སྣ་མོས། ཚལ། བདེ་ཆེན། ཆོས་ཁུང་། འབྲོམ་སྟོད། གདོང་དཀར། མཉེས་ཐང་། ཀནམ། ལྷང་། སྟེ་ཡུ། སྣམ་སྣང་། ཤེལ་གྲོང་། ཞྭ་གས། ཐེང་སྒོ། ཡུམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྲལ་བསྡུ་ཁྲིམས་གནོན་དང་། ཀྱིད་དོན་ཆེ་རིགས་བཀའ་ཤག་ལ་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས་པ་ལས། དེ་མིན་རང་ཁོངས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས། དེ་གར་དོ་དམ་པ་གནས་དྲུག་པའི་ལས་ཚན་ཤེར་སོ་བ་གཅིག་དང་། སྐུ་པོ་གཉིས་ཡོད་ཐོག སྐབས་རེ་ལས་འཕར་བསྒོ་སྐྱོལ་ཡོད་པ་དང་། མཚམས་རེ་དོ་དམ་པ་རིམ་བཞི་སེར་སྐྱས་ཀུང་འགན་འཁུར་བྱེད་པ་བྱུང་། དོ་དམ་པ་ཚོར་གཞུང་ཡིག་ནང་ཞོལ་གཉེར་ཞེས་འཕོད་པ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་པ་ཞོལ་པ་ཞེས་འབོད། དོ་དམ་པའི་འོག་ཏུ་གཉེར་ཆུང་དྲུང་ཏོག་མི་གཉིས་དང་། ཡོང་བཞེས་ཁང་གཉེར(ཡོང་ཁང་ཟེར)མི་གཅིག ཞོལ་དྲུང་མི་ཉི་ཤུ་སྐོར། དེའི་འོག་ནང་གཟན་མི་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པར་ཞོལ་པ་ཇོ་ལས་ཟེར། དེ་རྣམས་ནས་རྒྱུན་གཏན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་བསྡུ་གཏོང་ནར་མར་ཞུ་དགོས། ནང་གཟན་རྣམས་ནས་འབབ་བསྡུ་གཏོང་གསོར་འཛལ་དང་། ནོར་བུ་གླིང་ཁར་བང་ཆེན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ། ལས་ཁུངས་རང་སོང་ས་ཀྱི་གཏོང་འབྲུ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་འདྲེན་རྒྱུ་དང་། ཐུ། སོལ་བ་སོགས་བསྡུ་བར་འགྲོ་རྒྱུ། བཙོན་པ་སྲུང་རྒྱུ། ཉེས་ཅན་པར་རྟ་ཐུག་བཞུ་རྒྱུ། ནོ་སྟོན་སོགས་མཛད་སྒོ་ཁག་ལ་བདེ་འཇགས་ཚང་གཞན་ཞུ་ཞུ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོའི་འགོ་པ་ཡོང་ཁང་གིས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྔེང་ཤོད་སོགས་གད་པ་མི་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཁྲུངས་སོ་སོའི་ས་ཁོངས་ལ་གད་བཟར་གཙང་སྦྲ་ཞུ་རྒྱུ་མཆོད་ལ་གནས་སོ་སོར་མི་ཀུན་སྲུང་ཆ་ཞུ་དགོས། དེ་མིན་བཅུ་དཔོན་མི་བཞི་ཡོད་པ་རྣམས་ནས་ཞོལ་ལུགས་རི་ཕྱི་ནང་དང་། ཞོལ་ཁོངས་ཀྱི་འཁོར་མང་ཚོགས་གནས་ཡུལ་ཁག་ལ་བརྡ་གཏོང་སྐད་རྒྱག་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཡིན། ཞོལ་སྐར་གསུམ་པ་ཞེས་མི་བཅུ་གཉིས་དང་། ཞལ་ངོ་གཅིག་ཡོད་པ་ཚོས་ཉེ་སྐོར་རྫོང་གཞིས་ཁག་སོགས་ལ་ཞོལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། དེ་བཞིན་རྩེ་སྡོད་ཁག་གི་ཡི་གེ་སྐྱེལ་རྒྱུ་སོགས་བྱེད་དགོས། ཞོལ་པ་ལས་ཁུངས་ནི་རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཏུ་ལྟུགས་སྦྱིན་རྒྱུ་འབྲུ་འབུལ་དམིགས་དང་། མཆོད་རྒྱུན་མི་ཕོགས་སོགས་གཏོང་འགྲོས་ཆེ་བས་རྒྱུ་འབྲུ་བསྡུ་གཏོང་དང་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཟད། ལྷ་ས་སྨྱིད་རྒྱུའི་རྒྱུ་རགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་ཉམས་

གསོ་ཆེ་ཆུང་གང་དགོས་བྱེད་རྒྱུའི་འགན་འཁུར་དང་། རྣམ་ཀུན་འཆར་འཕར་ཞུ་བྱ་སྟེ་མང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

ཞྭ་གོས་ཡ་མ་གཟུགས། མགོ་ལ་གྱོན་པའི་ཞྭ་མོ་དང་། ལུས་ལ་གྱོན་པའི་གོས་གཉིས་མཐུན་པོ་མེད་པ།

ཞྭ་ཟ་མ་ཅན། ཞྭ་ཐོག་ཏུ་གཙན་གཟན་ལྷ་མོའི་ཛ་མའི་འཁྱུ་བཙུགས་པ།

ཞྭ་ཐོད་རིང་པོ། དེང་སང་མཚོ་སྔོན་པོའི་འབྲོག་པ་ཚོས་གྱོན་པའི་ཞྭ་མོ་རྩེ་རིང་པོ་སྦྲ་བའི་ཕུ་ཐུང་གི་རྩེ་བརྒྱུས་ནས་བསྟམས་སྟེ་མགོར་གྱོན་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཞྭ་མཐོན་མཐིང་དང་ཡོད་ཅན་རྨ་བྱའི་སྒྲོ་ཡོད་རྒྱབ་ཏུ་འཕྱང་བ། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གྱོན་པའི་ཞྭ་མོ་སྔོན་པོ་མཐའ་ལ་པག་པ་ནག་པོའམ། སྨུ་མ་ནག་པོའི་ཐོད་སྔར་ཡོད་པ། ཞྭ་མོའི་སྟེང་སྟོད་རྒྱུད་དམར་པོའི་འཛར་དང་། ཏོག་གི་གདན་གྱི་མཚམས་ནས་རྨ་བྱའི་སྒྲོ་སོད་རྒྱབ་ཏུ་འཕྱང་བ་ཞིག དཔོན་རིགས་མཐོ་བ་རྣམས་ལ་སྦྲ་བྱའི་ཏོག་དང་སྒྲོ་སོད་གཉིས་རེ་ཡོད།

ཞྭ་འབོག ཕྱི་པ་གཞུང་གི་དྲུང་འཁོར་སྣོད་དྲུང་རིགས་ཀྱིས་གྱོན་པའི་ཞྭ་མོ་འབོག་ཆེན་ཟེར་བ་ཞིག

ཞྭ་དམར་སྐུ་འཕྲེང་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག འབྲི་གུང་གཉོས་ཁུང་དུ་ཡབ་འབྲི་གུང་ཆོས་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་སོང་མོ་བཟའ་གཡང་འགུགས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༥༨༤)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔར་ཕེབས་པ་ས་ཕྱི(༡༥༨༨)ལོར་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེས་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཟླ་ཕེབས་པར་དུ་ཐུགས་འཛིན་གནང་བའི་གཞུང་ཕྱུང་པ་ཡང་དཔེ་ཚན་ལྔ་བཅུ་སོ་གཅིག་ཙམ་ཡོད། བྱང་དམ་རིང་དཀོན་པ་སོགས་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རྣམ་འཕྱེལ་དང་། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མཛོད་སོགས་ཀྱི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་ཕེབས་པ་ཆུ་སྟག(༡༦༠༢)ལོར་ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཀརྨ་པ་དེ་ཉིད་དང་། མཚུར་ཕུ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དབུས་གཙང་ཀོང་པོ། དྭགས་པོ། ལྷོ་ཁ་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་ཤལ་ཆེ་བར་ཕེབས་ནས་སོ་སོའི་འདོད་མོས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བཀའ་གང་དགོས་བསྩལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ས་སྤྲེ(༡༦༠༨)ལོར་འཇང་ས་ཐམ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་མི་ཕམ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐྲུན་བྱ་རྒྱུའི་མ་ཕྱི་ལེགས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཞུས་པ་ལྟར་དེ་སྔོན་རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་དབུས་གཙང་ཡོངས་སུ་དབང་བསྒྱུར་དུས་སྐབས་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕུལ་བ་དེ་བསྐུར་བ་གནང་ཞིང་། འཇང་རྒྱལ་པོས་སྔ་རྗེས་སུ་གདན་འདྲེན་ཡང་ཡང་འབྱོར་བ་ལྟར་ཁམས་ཁུལ་དང་མཚོ་སྔོན་བརྒྱུད་འཇང་ས་ཐམ་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས། བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐྲུན་གྱི་ལས་འགུལ་མ་གྲུབ་བར་དུ་ལོ་ཤས་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཔར་བསྐྲུན་གྲུབ་ནས་དཔར་ཁང་དང་བཀའ་འགྱུར་ལ་རབ་གནས་གནང་(འདི་རྗེས་སུ་ལི་ཐང་དགོན་པར་གདན་དྲངས་པར་བརྟེན་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལི་ཐང་མཚལ་དཔར་ཟེར)དེ་ནས་བར་ཁམས་སྒོ་བརྒྱུད་མཚུར་ཕུའི་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ས་སྦྲུལ(༡༦༢༩)ལོར་སྟོད་མངའ་རིས་བརྒྱུད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེ་ཁུལ་གནས་དང་། མཆོད་རྟེན། སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་མཇལ་བ་གནང་ཞིང་། བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ནས་ཀུང་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་རིང་སྐྱེ་ཡིན་ཀུན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞུས། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སྒྲུབ་གནས་ལ་ཕྱི་རྒྱ་དབར་དུ་ཕེབས། དེར་བཞུགས་རིང་སྐུ་བསྙུན་ཏེ་དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་ལྕགས་རྟ(༡༦༣༠)ལོར་དགོངས་པ་ཆོ་ངན་ལས་འདས། སྐུ་གདུང་མཚུར་ཕུར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་མ་བྱས་པར་དམར་གདུང་རིང་པོར་འཇོག་པའི་སྲོལ་བཞིན་དངུལ་གདུང་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས། གསུང་རྩོམ་རྣམས་སྤྱིལ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་གསུང་འབུམ་དང་དཀར་ཆག་མཐོང་མ་སྨོང་ཡང་ལྷུགས་རྩོམ་གང་གནང་གི་ཐོ་རགས་ཙམ་རྣམ་ཐར་ནང་འཁོད་འདུག་ཅིང་། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང་》ཡོད་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༢༨ནས་༡༥༠བར་གསལ།

ཞྭ་དམར་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡུལ་བྱང་ཕྱི་མ་ལུང་ནང་ཁ་ན་པར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སའི་ཆར་ཡབ་ལྷ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་འགྲོག་མོའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༣༥༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེའི་སྐུ་སྐྱེར་ཞལ་བཞེས་ཤིང་། སྔོན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་མནོས། ཆོས་དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་གསན། བདེ་ཆེན་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་མཁན་ཆེན་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་དང་། ཆོས་རྗེ་གཡུང་སྟོན་པ། རྗེ་རི་ཁྲོད་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་དྲུང་ལས་སློབ་དཀར་གྱི་ཚེ་སྒྲུབ། རྒྱུད་འབུམ། མདོ་མང་ཞལ་ཆེ་བའི་ལུང་དང་། དབང་རྗེས་གནང་སོགས་མང་དུ་གསན། ཕྱད་པར་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཤལ་མོ་ཆེར་ནན་ཏན་གྱིས་གཟིགས། དེ་ནས་སྐུ་མཚམས་དམ་པར་མཛད་ནས་བསྒོམས་པས། གནས་ནང་གི་སྒོམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། སོ་སོར་ཚར་གཅོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཞལ་ཏ་གནང་བས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་མཁན་ཆེན་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ། གསང་སྟོན་གཞོན་ནུ་དཔལ་བ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་བདེ་བ་ཅན་པ་སློབ་དཔོན་འཇམ་རིན། མཁས་ཆེན་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་སོགས་ལས《བྱམས་ཆོས་ལྔ》དང་།《ཚད་མ་རྣམ་ངེས》《འདུལ་བ་མདོ་རྩ》《རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དབང་》སོགས་གསན། བྱང་གི་འདམ་དང་སོག་ལ་བརྒྱུད་དེ་རེ་མོད་ཀྱི་བར་དུ་ཕེབས། སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཟབ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་སྐོར། རྗེ་རི་ཁྲོད་པ་བདེ་བར་གཤེགས་རྗེས་གནས་ནང་གདན་ས་སྐྱོང་བསོད་ནམས་འབུལ་བ་ལ་གནང་ནས་རི་ཁྲོད་ཁོ་ནར་བཞུགས། ཉིན་མཚན་དབྱེར་མེད་དུ་རྒྱུད་གཞུང་ལ་གཟིགས་རྟོག་དང་། གཙོ་བོར་ཐུགས་དམ་ཉིད་དེ་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་མི་གཡེལ་བ་མཛད། དེ་ནས་ཀོང་པོའི་ཡུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕེབས། ཁྱད་པར་ཙ་རི་གསར་མ་བྱིན་ལེགས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། ཕྱག་མ་ཕུ་དང་སྒོག་འཕྲེང་ལ་བཞུགས་སྐབས་སྒྲུ་པ་འབང་ལུམ་བཅུ་ཟིན་ཙམ་ཚོགས་པ་ལ་རང་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་ཆོས་གསུངས། དབྱར་དགུན་དུ་ཟླ་བ་གསུམ་གསུམ་གྱི་མཚམས་བསྡམས་ནས་ཁྲིད་ནར་མར་གནང་། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྟ(༡༣༧༨)ལོར་སྟག་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་སྒང་དགོན་པ་བཏབ། དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་འདུས། མེ་སྟག(༡༣༨༦)ལོར་དགའ་མ་མོའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཀརྨ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆུང་སྲིད་དང་མཇལ་བས་བཀའ་ཁྱད་མང་དུ་ཞུས་ཤིང་བཞེད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། ཀརྨ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབུས་སུ་ཕེབས་པ་ན་དཔོན་སློབ་སྤུབས་ལ་མཇུར་ཕུར་བྱོན། ཆོས་དྲུག་གསུངས་ཤིང་སོག་དཔོན་རིགས་རལ་ལ་སོགས་པ་སྨིན་པར་མཛད། སླར་ཀོང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་གཙོ་ཆེར་རི་ཁྲོད་ཁོ་ནར་བཞུགས། དད་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་མཛད། ཤིན་ཏུ་རྫོངས་པའི་གདུལ་བྱ་དག་ལའང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འདུལ་བར་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་བསྐྱངས། གདམས་པ་ཟབ་མོ་རྣམས་མི་གསལ་བ་ཆེས་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཁྲི་

ཞིང་དང་། ཉམས་མགུར་དང་། བསྟན་བཅོས་སོར་ཆུ་བའང་མང་དུ་མཛད། སློབ་མའང་ཀརྨ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བཀའ་བཞི་པ་རིགས་པའི་རལ་གྲི་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ཟ་དཀོན་ཀུན་སྤངས་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ལྷ་གཟིགས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། འབྲུལ་ཞིག་བསོད་ནམས་འདུམ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱ(༡༤༠༥)ལོའི་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ལ་ཞི་བར་གཤེགས།

ཞྭ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་མདོ་སྨད་དུ་ཡབ་པད་མིག་དང་ཡུམ་མ་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི(༡༨༥༢)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་དུ་དགེ་བཤེས་ངང་པོ་ཡ་ལགས་བརྟེན་ནས་ཀློག་བསླབས། ཆོས་སྤྱོད་སོགས་བློར་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་རྗེ་ཐར་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བདེ་ཆེན་དགོན་དུ་བཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ལ་གསན་བསམ་ཡང་དག་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་ཟླ་གཞུང་གི་དྲུང་ཡིག་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་ཁྲུ་ལུགས་དགེ་བཤེས་ཧྲི་མ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་ལ་ར་རྒྱ་དགོན་དུ་དམ་བཅའ་འཛུགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ནས་ལྔ་བཅུ་བར་སྤྱི་མཚམས་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ལ་ཐར་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་གསར་རྩོམ་གནང་། དགུང་གྲངས་ང་གཉིས་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༩༠༣)ལོར་ལྷོ་རྫ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་གསར་དུ་བསྐྲུན་ནས་མཚན་ཉིད་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་བདུན་ལོར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དགོན་པར་ཁྲུན་ཟའི་ཐེབས་བཙུགས། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《སྐྱབས་རྗེ་ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར》དང་། 《བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་དམིགས་སྐྱོང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཀོད་པ་དགེ་ལེགས་འོད་སྣང་འགྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད》 《ཛོག་དཀྱིལ་བདུན་ལས་མ་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་དྲུག་དང་རྡོར་དབྱིངས་དབང་གི་བརྗོད་བྱང་གདུང་སེལ་བདུད་རྩིའི་ཁྲུས་རྫིང》 《རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོབ་ཡིག་ནོར་བུའི་ཕྲེང་མཛེས》 《མེ་ཏོག་བཙུད་ལེན་གྱི་ཟིན་ཐྲིས་མདོར་བསྡུས་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པའི་རྒྱན》 《དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བསྡུས་བདུད་སྡེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་བཞད་སྒྲ》 《བློ་སྦྱོང་ཚིག་བརྒྱད་མའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟིན་ཐྲིས་སྐལ་བཟང་སྙིང་ནོར》 《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་གི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་དོགས་གཅོད་འཇམ་ཅན》 དེ་བཞིན་འགྲོ་མགོན་ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དང་ཞྭ་དམར་ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་རྩོམ་པོད་འབྱིང་དགུ་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་གསུང་ཆོས་ཀྱང་ཞུས། དགུང་གྲངས་རེ་གཅིག་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཤེགས།

ཞྭ་དམར་དགེ་སློང་ནམ་མཁའ་འོད། ཞྭ་དམར་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་དགེ་སློང་ནམ་མཁའ་འོད་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་གླང(༡༡༣༣)ལོར་ཡབ་དཀོན་པ་དོན་གྲུབ་བླ་མ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་མཚམས་ཀྱི་ལའི་ཆར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ལ་ཞབས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱུལ་ནས་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲལ་མེད་དུ་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་བཞུགས། བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་པར་སོས་ཀུན་གྱིས་བླ་མ་བསྟེན་ཞིང་གདམས་པ་རྣ་བཅད་པས་རྗེ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་གྱུར། གདམས་པ་དཔག་མེད་མཛད། ཆོས་རྗེ་ཁམས་སུ་གཤེགས་རྗེས་གངས་དཀར་དང་། ཤེ་མོ་དོ་དང་། ཁ་རག་དང་། ཟང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དབེན་པ་རྣམས་སུ་བསྒོམས། མཚམས་བར་དུ་འགྲོ་མགོན་ཞང་དང་། སྒོམ་པ་དང་། སྤྱིར་སྨད་པ་དང་། སྤྱིར་ལ་སོགས་པ་དམ་པ་མང་དུ་མཇལ་ཞིང་གདམས་པ་གསན། ཁྱད་པར་བདེ་གཤེགས་སྟག་ལུང་ཐང་པ་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཞུས། གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་མཛད། ཆོས་རྗེ་དབུས་སུ་ཕེབས་རྗེས་གདམས་པ་ལྷག་མ་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གནང་། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བདུན་དུ་མཚམས་འབའ་ཞིག་མཛད། གྲུབ་པའི་རྟགས་མཚན་ཡང་འགའ་རེ་སྣང་བར་གྱུར། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བདུན་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༡༩༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཞྭ་དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་བསམ་གྲུབ་དང་ཡུམ་བར་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཁྱི(༡༤༠༦)ལོར་ཡུལ་སྐྱང་པོ་ཁེ་དྲག་མདོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུ་ནས་བླ་མ་ཆོས་བཟང་བ་དང་དགེ་སློང་དཔོན་གྲགས་པ་ལ་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་བཞེས་པ་ལ་ཀོང་དབུས་ཀྱི་ས་མཚམས་བར་མདོར་ཆོས་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཇལ་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ལྷག་རྩེ་ཆོས་རྗེས་མཁན་པོ་དང་། བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཆོས་རྗེའི་དྲུང་དུ་ཁྲིད་དང་དབང་དང་ལུང་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སྐྱེ་བོར་ཕྱིན། དེ་ནས་ཀོང་པོའི་དགོན་གནས་རྣམས་ཀྱི་དར་རྒྱས་སྤེལ་ཞིང་། པ་ཡོ་ལ་སོགས་པར་བཞུགས། ཙ་རི་བཀྲ་ཤིས་སྒོང་ས་སུ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས། དེ་ནས་འོལ་ཁ་བཀྲ་ཤིས་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་མཆོག་མེད་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། བྱག་གསུམ་དང་། འཛམ་ནི། དམར་ཚ་ཤུང་། ཛོད་ཡ་རིགས་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། དེ་ནས་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་དེ་མཚུར་ཕུར་ཕེབས། བླ་མ་གངས་པ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་ལ་ནི་གུའི་ཆོས་སྐོར། འཚལ་བའི་ཆོས་སྐོར། ནཱ་རོ་ལ་སོགས་པ་གསན། དེ་ནས་དབུར་ཕྱིན་ནས་ཕྱུང་པོ་བརྒྱད་ཀོང་པོར་ཕེབས། མཚུར་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་དང་། ཆོས་རྗེ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན། མཁན་ཆེན་ཤཱཀྱ་གྲགས་པ་སོགས་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཕྱམ་མཁར་གྱི་ས་ཆར་ལྷ་མཚམས་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་མཛད་དེ་བཞུགས། དེ་ནས་ཀོང་པོ་བརྒྱད་སྟོ་རོང་དང་། རི་བོ་ཆེ་རྣམས་སུ་བྱོན། ཡོར་མདའ་དང་ལྷ་སྦྱིངས་རྣམས་སུ་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཞུ་བ་མང་དུ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༤༥༢)ལོར་དཀའ་མ་མོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཞྭ་དམར་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྟག་ཆུང་དང་། ཡུམ་ཨ་རྒོད་བཟའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༢༨༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་སློབ་མའི་ཁལ་གཟིགས་པ་དང་། བྱིས་པའི་དུས་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་རྗེ་ཁོལ་བའི་སློབ་མ་བློ་གྲོས་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེར་ལོ་གཉིས་བཞུགས་རྗེས་བསྙེན་པ་ལ་བརྟོན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ལ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ལ་ཕྱན་བསྐྱེད་དང་། ཛོ་མོ་ཧྲིཿབསྐྱེད་བཅས་གསན། ཁྱད་པར་དུ་ཐབས་ལམ་གྱི་ཁྲིད་ཞུས་པས་དྲོད་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས། ན་བཟའ་རས་རྐྱང་རེས་ཚོག་པས་དཔྱིད་ཀུ་རས་པར་གྲགས། དེ་ནས་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་ས་སྤྲེལ(༡༣༠༨)ལོར་མཚུར་ཕུར་ཕེབས། དེར་སློབ་དཔོན་ཚུལ་རིན་དང་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་སེང་གེ་གནམ་པར་གྱི་སློབ་དཔོན་དབུ་མ་པ་བཅས་ལས་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་དང་། ལྷ་ཅན་ལྔའི་དབང་། བདེ་དགྱེས་ཀྱི་དབང་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་གསང་ཕུར་བྱོན་ནས་བླ་ཆོས་པ་འཇམ་དབྱངས་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་དང་། བྱར་ཆོས་པ་སློབ་དཔོན་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་ལ་གཏུགས་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ས་སྡེ་ལྔ་དང་། བྱམས་ཆོས་ལྔ་དང་། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་དང་། སྡུད་པ་དང་སྤྱོད་འཇུག་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་ཞུས། ཁྱད་པར་ཤར་ཕྱིན་གྱི་ཊཱི་ཀ་ཞིག་བརྩམས།

ཕར་ཕྱིན་ལ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པས་གཙང་ཕྱོགས་ལ་གྲྭ་སྐོར་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་སྐད་བྱུང་བའི་སྙན་པ་ཐོབ། གསང་ཕུར་བཞུགས་དུས་རྒྱ་ནག་ཆོས་རྗེ་ལ་ཞི་བྱེད་མཐའ་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་ངོ་སྤྲོད་དང་། དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས། དེར་ལོ་བདུན་བཞུགས། དེ་ནས་སྒོམ་པ་ལ་ཞུགས་པས་ཉམས་བཟང་པོ་སྨིན་ཅིང་། སྐུ་ལུས་དང་རྨི་ལམ་ལ་རྟགས་རྫོན་པ་བྱུང་། ས་སྐྱར་ཕེབས་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དང་མཇལ་ནས་དོན་དམ་བསྙེན་པ་དང་སྤྱོད་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་ལུང་ཞུས། དེ་ནས་རྫོང་དྲུག་ལ་ཕྱིན་ཏེ་བྲག་དཀར་དང་ཁུ་ལུག་དབེན་པ་རྫོང་དང་བྲག་དམར་གསུམ་དུ་ཤས་ཆེར་བཞུགས་ཤིང་ཐུགས་དམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། དེའི་ཕྱོགས་སུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། ལོ་རིལ་པོ་ལྔའི་བར་དུ་བདེ་ཆེན་དུ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་དང་སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བདེ་ཆེན་གྱི་གདན་སར་བསྐོས་ཀྱང་ཞལ་མ་བཞེས། དེ་ནས་གསང་ཕུར་ལྷ་མ་སྟོན་དར་ལ་ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་སྐོར་ཞུས། དེ་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་མཛད། བྱ་ཡོ་ནས་གནས་ནང་བཏབ། དགེ་འདུན་ཡང་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཚོགས། དེར་འགྲོ་དོན་ཡུན་རིང་དུ་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཞིང་ཁམས་མང་དུ་གཟིགས་པ་དང་། བར་དོ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་དེ་དག་གི་དོན་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པ་དང་། སྒོམ་ཆེན་པའི་གེགས་མང་དུ་བསལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བགྲང་གིས་མི་ལངས། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གླང་(༡༣༤༩)ལོར་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། རྗེ་འདི་ལ་སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་ཡང་བུ་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པ་ནི། རྟོགས་ལྡན་མགོན་རྒྱལ་བ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བ། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། མཁས་གྲུབ་དར་མ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་སོ། །

ཞ་དམར་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ། འདི་ཉིད་ཡབ་དགེ་བསྙེན་འབྱུང་སྟོང་དང་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕྱི(༡༠༩༦)ལོར་དབུ་རུ་སྟོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་སྒམ་པོ་ཁུ་དབོན་གྱི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དགུར་ཕེབས་སྐབས་ཁུ་དབོན་གྱི་དྲུང་དུ་ཚིག་རྫོགས་མཛད། མཚན་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་དུ་གསོལ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་དང་། རྗེ་རས་ཆུང་པ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། གཙོ་བོར་རྗེ་ཁུ་དབོན་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པས་རྩ་བའི་བླ་མར་བཟུང་། མཐར་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༡༤༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། །

ཞ་ཆད་མ་སོང་བའི་འགོག་ཐོ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དྲུང་འཁོར་སྐུ་ངོའི་རིགས་ཀྱིས་སྒྲོན་པའི་གཏན་འབེབས་ཚད་གཞི་མ་སོང་བའི་ཞྭ་མོ་འགོག་ཐོ།

ཞ་བཟང་པོ་ཀ་ཤི་ཀའི་ལ་ཐོང་། དེ་སྔོན་ཐེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་གཞུང་གི་དྲུང་འཁོར་སྐུ་ངོ་ཚོས་རྒྱ་ལུ་ཆས་སྤུས་དུས་མགོ་ལ་གྱོན་པའི་ཞྭ་མོ་ཨར་ཀོང་ཟེར་བ་རས་དཀར་པོ་ལས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཞ་སེར་ཅོད་པན་འཆང་བའི་འདུས་སྡེ། དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པའི་ཞེ་ས་ལྟ་བུ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻ་སེར》ཤོག་གྲངས་༥༥༨པར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རང་ཉིད་དང་སློབ་མ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཞྭ་མོ་དང་ཆས་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཕྱིངས་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ཚེ་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དག་གིས་ཕྲག་དོག་དང་ངན་སྨྲས་སོགས་ཡོང་ཉེན་ཆེ་བས་རང་རང་གི་ལྟ་གྲུབ་གཙང་མར་སྐྱོང་ཞིང་། ཆས་གོས། ཞྭ་སོགས་ཆོས་ལུགས་སྔ་དང་མཐུན་ན་ལེགས་པ་དགོངས་ཀྱང་། སློབ་མ་ཕལ་ཆེ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་ཞྭ་མོ་མདོག་སེར་པོ་དབྱིབས་ཀྱང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་སྐོར་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གནང་། ཞེས་གསལ་ཡང་། འདི་འདྲ་མིན་པ་ནི་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་བཅུ་མཆེ་སྟོན་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་འདུལ་བའི་བསླབ་ཁྲིམས་བསྐྱར་གསོ་གནང་སྐབས་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྔར་ལས་ལྷག་པས་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ལྟར་དེ་ལ་མིག་དཔེ་གནང་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཀྱང་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟང་ཟིང་ཉེ་རིང་པ་བདེ་ལེགས་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་གསེར་གྱི་མཆོད་སྡོང་》ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།

ཞྭ་ལྷ་ཁང་། (བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཨམ་ལ་གྲོ་ཤུང་དཀར་རྫོང་) ཞྭ་ལྷ་ཁང་ལ་དབུས་སྟོད་ཞྭ་ལྷ་ཁང་ཡང་ཟེར། ད་ཡོད་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལྕི་གྲུ་བཞི་མ་༡༦༨༠ཟིན། དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུའི་མཆོད་གནས་པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲའི་དངོས་སློབ་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོས་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་སོང་བའི་སྐབས་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོས་དམ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ་སྤྱན་དུ་བཀོལ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་བརྩམས་པ་ན། རྡོར་ལེགས་ཀྱིས་མདོ་ཁམས་སུ་སེར་བ་ཕབ་སྟེ་འབྲུ་ཐ་མོང་གི་རྒྱབ་ཁལ་ལྔ་བརྒྱ་ཕོངས་པ་དྲངས། དངོས་གྲུབ་ཕོངས་ཤིག་ཟེར་བ་ན། མྱང་བན་ཆེན་པོས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ཞྭ་ནམ་མཁའ་ལ་གཟེད་པས་རྡོར་ལེགས་ཀྱིས་ལན་གསུམ་བསྐྱངས་ཀྱང་མ་ཁེངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་སྟོད་ཀྱི་མིང་ལས་ཞྭ་ལྷ་ཁང་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་ཏུ་ལུང་བསྟན་པས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་ཤེ་སྟ་ཞུ་ཞེས་བྱ་བའི་ས་ཕོག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་བྱུང་ནས་ཡུལ་ཀྱི་ས་མཚམས་སྲུང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཡུལ་དེའི་ཤེ་ཡོག་ཤེ་སྟ་ཞུ་ཞེས་པ་ནས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་དབང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་མ་གཏེར་ནས་བཞེངས་པ་ཉེང་ཁང་གི་ནང་ཉེན་དུ་བཞུགས། སོ་མཚམས་སྲུང་ཞེས་པ་ནི་དབུས་སྟོད་འདི་དབུས་གཙང་དུ་བཞིའི་ཟད་མཐའ་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐོར་དང་། དར་ཀུན་བྱུང་ཚུལ་དང་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་ཉམས་གསོ་གནང་བ་སོགས《འཇིགས་མེད་གླིང་པའི་གནས་ཡིག》ལེའུ་སོ་ལྔ་པ་དབུ་རུ་ཞྭ་ལྷ་ཁང་གི་གནས་ཞེས་པར་གསལ་ལ། རྗེས་སུ་དགོན་བདག་སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ནས་གནང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ས་རྫིའི་ཤུལ་པོར་སོང་ཡང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྟག(༡༩༨༦)ལོར་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་ཞུ་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། དེ་སྔ་དགོན་པའི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་མྱང་བན་ལ་གནང་བའི་ཞལ་བཞེས་ཡི་གེ་འཁོད་པའི་རྡོ་རིང་གཉིས་ནས་གཅིག་བཅག་པའང་ད་ལྟ་ལྷུ་སྒྲིག་བྱས་ནས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

ཞྭ་ལྷ་ཁང་གི་རྡོ་རིང་གཉིས། བོད་ལྗོངས་ཨམ་ལ་གྲོ་ཤུང་དཀར་རྫོང་རྫོང་ཞོལ་ཤང་གི་ཞྭ་ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་དུ་རྡོ་རིང་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན(སད་ན་ལེགས་འཇིང་ཡོན)གྱིས་རང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་ཆེན་པོ་བན་དེ་མྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན(མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ)གྱི་བྱས་རྗེས་གཟེངས་སུ་བསྟོད་པའི་ཞལ་བཞེས་བཀའ་གཙིགས་སུ་ཐེངས་གཉིས་གནང་བའི་མདོ་དོན་རྡོ་རིང་དུ་བཀོད་པ་ཞིག་ཡིན། རྡོ་རིང་སྔོན་མ་དེ་སྤྱི་ལོ༧༩༨ནས༨༡༢བར་གྱི་ལོ་ལ་བཙུགས་པ་དང་། རྡོ་རིང་རྗེས་མ་དེ་ནི་སྤྱི་ལོ༨༡༤ལོར་བཙུགས་པར་མངོན། བན་དེ་མྱང་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོ་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་མ་ཟད། སྲིད་ཕྱོགས་ནས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་བློན་པོ་འཛིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སྐུ་ཆུང་དུས་སུ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཚབ་བྱས་ཏེ་ལེགས་སྐྱོང་གིས་གསལ་འདེབས་ཞུ་བ་དང་། རྒྱལ་བློན་འབངས་བཅས་མཛའ་ཞིང་མཐུན་པ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཕན་པ་ཆེ་བའི་གྲུབ་འབྲས་བཏོན་ནས་ཟིང་ཆ་མེད་པར་བཟོས་པ་བཅས་ཀྱིས་གོང་འོག་ཀུན་གྱི་སྙིང་ཐོག་ཏུ་...

སྲུང་སྲུང་པར་བརྟེན་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཁྲི་ལ་འཕོད་རྗེས་སྲིད་ཀྱི་བློན་པོ་ཆེན་པོར་བསྐོས་པའི་རྗེས་སུ་སྔར་ལས་ལྷག་པར་ཐུབ་བ་བཟང་པོ་ཤ་ཐུག་བསླེབས་པ་བཅས་ནོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཙན་པོར་ལྷག་བསམ་དག་ཅིང་ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་བན་དེ་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོར་ཐུགས་རྗེས་དྲིན་གསོ་བྱེད་ཕྱིར་བཀའ་གཙིགས་ཞེང་ས་གཉིས་གནང་ནས་ཁོང་གི་ཕ་མེས་རྒྱུད་བཅས་ལ་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དང་བཅས་པས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་ཤིང་ལྷ་ཆོག་བྱེད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་མཛད། རྡོ་རིང་གཉིས་ཀ་བན་དེ་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོར་ཞལ་བཞེས་བཀའ་གཙིགས་གནང་བ་ཆ་འདྲ་ན་ཡང་། རྡོ་རིང་ཕྱི་མའི་ནང་དོན་ཆུང་རྒྱས་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་ནི་ཕྱི་མའི་ནང་དོན་ལ་ཁ་སྐོང་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན། རྡོ་རིང་ཕྱི་མ་དེར་བན་དེ་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོའི་སེམས་པོ་སྟང་བཟང་འདུས་ཀོང་གི་བུ་ཚ་རྒྱུད་བཅས་ལ་བཙན་པོ་གདུང་རབས་རིམ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་ཆོག་གཟིགས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོའི་ནང་ནས་འཛིན་ཐང་ཆེ་བ་གཅིག་ཞབས་འབྲིང་དུ་བཅུག་ནས་རང་གི་རྒྱལ་པ་དང་བསྟུན་པའི་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་ཏུ་བཅུག་པ། དུས་རྟག་ཏུ་ཁོང་ནས་འགོ་འདོན་མཛད་དེ་བཙན་པོར་རྒྱབ་གཏོད་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་འཛོལ་བྱུང་བའི་ཚེའང་ཉེས་ཅན་དེ་རང་ལ་ཆད་པ་གཏོང་བ་ལས་གཉེན་ཉེ་གཞན་ལ་ལེ་ཁག་མི་དགྲི་བ་དང་ཁེ་དབང་གཞུང་བཞེས་མི་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་འཁོད་ཡོད། རྡོ་རིང་གཉིས་པ་དེའི་ནང་དུ་སླར་ཡང་བློན་སྟང་བཟང་འདུས་ཀོང་གི་བུ་རྒྱུད་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེའི་གཉེན་ཚན་གཏོགས་པ། གཙང་དང་སྟོད་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་མི་སེར་ཕལ་པ་ལའང་ཞང་བློན་ཡི་གེ་པའི་རྩོབ་ཐང་གནང་རྒྱུ་དང་། གལ་ཏེ་ཉེས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཁོ་ཚོའི་དབང་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་མི་སྲུང་ན་མགོ་དམན་སུ་ཡིན་ལ་མ་ཕྱོས་པར་ཆད་པ་གཅོད་རྒྱུ། སྟང་བཟང་འདུས་ཀོང་གི་བུ་ཚ་རྒྱུད་བཅས་ནམ་ཡང་བཙན་པོའི་ཆབ་འོག་ཏུ་བསྐྱངས་ནས་གཞན་གྱིས་དབང་ཡོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་དོན་ཁ་སྐོང་མཛད་ཡོད་པ་རེད། རྡོ་རིང་དེ་ནི་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་མུ་ནེ་བཙན་པོ་སྲས་གཉིས་རྗེས་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྒྱལ་བློན་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། དེ་བཞིན་བཙན་པོ་དེའི་གཉེན་པོ་མྱུ་རུག་བཙན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཀྱི་ཞིབ་དཔྱད་གཞི་མི་ཤུང་བ་བརྟན་ཡོད་པས་ལོ་རྒྱུས་དོན་སྙིང་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད།

གཞན་སྨིན་ལྔ་པའི་མེ་ལོང་། གཞན་དག་གི་སྨིན་ལྔ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་པའི་དོན།

གཞན་སྐྱོར་ཧོ་བསྲུང་སྲང་བ། ཉེས་པ་ཅན་གཞན་དག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་དགའ་ཉེའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་ལ་བལྟས་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མི་ཆོག

གཞན་གྱིས་མི་བརྗི་བ་ལྟ། ལྟའི་འཚབ། མ་ཏོས་པའི་སྤུ། གཡར་པོའི་རྒྱན། བརྐུས་པའི་ནོར། སློབ་དཔོན་མེད་པའི་རིག་པ།

གཞན་འགྱུར་བཞི། སྔར་བྱས་ལ་ཕྱིས་ནས་འགྱོད་པ། འཇུག་པའི་སེམས་དུག་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་གཉེན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྟེང་པོར་འཇུག་པའི་རྟོག་པ། ཞིབ་མོར་འཇུག་པའི་དཔྱོད་པ་བཅས་སོ། །

གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་ཚོགས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་མཐའ་ཡས་པས་གདུལ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གྲུབ་པས་ན་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་ཚོགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཞན་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལྔ། སྨྲ་བ་ལེ་ལོ་ཆེ། གཞན་མི་དད་པའི་སྤྱོད་པ། དངོས་ལ་ཕན་མི་ཐོགས་པ། འདོགས་ཀྱང་ཆོས་མིན་པས་འདོགས་པ། རྗེས་ལ་ལམ་ཁོལ་བར་སྦྱར་བ།

གཞན་དོན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས། དམ་ཚིག་ས་མ་ཡ་འབུམ་ཏེ་བསྡུ་ན། བདག་དོན་ཉེར་གཅིག གཞན་དོན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བཤད་དེ། དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་གསལ་བཀྲ་ལས། ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཁྱུར་བར་འགྱུར། །པ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ། །རྣམ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། །མཐུན་འཇུག་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི། །ཐེག་པ་དགུ་དང་མི་རྟོག་དགུ། །འགྲོ་བ་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་རྣམས། །འཛིན་དང་ཉམ་ང་མེད་པར་སྤྱོད། །དོན་འགྱུར་ཅི་ཡང་ཉམས་སུ་བླང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །(གསང་སྔགས་ནང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་དམ་ཚིག་ལ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལྷག་པའི་དམ་ཚིག་གསུམ་ལས། སྤྱི་ལ་རྩ་ལྟུང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གོ)

གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྒྲ། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་སྒྲ། དེའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། སྐྱོ་ན་མཉན་དུ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་མཚན་གཞི།

གཞན་དབང་། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག དེ་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད། དེའང་གཞན་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་སྡུ་ཚོགས་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཡིན་ལ། བག་ཆགས་དེའི་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་གཞན་དབང་ཞེས་དང་། ཡང་ན་སྐྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་ཡས་ལྷག་པར་བདག་ཉིད་གནས་པའི་རང་དབང་མེད་པས་ན་གཞན་དབང་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དབང་དང་དངོས་པོ་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་དོན་གཅིག རྒྱ་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་རང་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དག་པའི་གཞན་དབང་དང་། མ་དག་པའི་གཞན་དབང་གཉིས་ཡོད།

གཞན་དབང་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན། ༡. ནམ་རྟོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ། (རང་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཞེན་ཡུལ) ༢. ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས། (ཀུན་བཏགས་འདོགས་གཞི་ཡིན་པ) ༣. འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ། (འདུས་བྱས་རྣམས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཚན་མ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་ཤར་བའི་རྟོ་ནས་ངེས་དགོས་པ)

གཞན་དབང་གཉིས། དག་པའི་གཞན་དབང་དང་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་།

གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ། ཀུན་བཏགས་བཅས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཁས་ལྷངས་ཤིང་། དངོས་པོ་དང་གཞན་དབང་དོན་གཅིག་པ་དང་། མིག་གིས་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་ཡིན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ནམ་མཁའ་སོགས་ཀུན་བཏགས་སུ་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན།

གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། སེམས་ཙམ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་དབང་དང་། སྟོང་ཉིད་རྣམས་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན།

གཞན་དབང་ལས་འཕྲོས་པའི་རྣམ་རིག་བཅུ་

གཅིག རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་སྣང་བ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག མིག་ཤེས་དབང་པོར་སྣང་བ་ལུས་ཅན་གྱི་རྣམ་རིག ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཟབ་མོའི་རྣམ་རིག ཡུལ་དྲུག་ཏུ་སྣང་བ་ཉེ་བར་སྤྱོད་བྱའི་རྣམ་རིག མིག་ཤེས་སོགས་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་རིག ལོ་དང་ཟླ་བ་སོགས་དུས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་གྲངས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག ཐ་སྙད་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ནགས་ཚལ་དང་རི་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བའི་རྣམ་རིག རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག གཞན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་གོ།

གཞན་འགྱུར་ལྔ། ༡. སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་། ༢. དེས་ཆོས་གསུངས་པ། ༣. བསྟན་པ་གནས་པ། ༤. བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། ༥. ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བ།

གཞན་ལ་མེད་པའི་ཡིག་དཔེ་ཁྱད་པར་ཅན། སྟར་

ཐང་པ་ཊ་ཅེན་པཎྜ་ཏྲིས་མཛད་པ། （ལྷན་ལྡན་སོགས་ཀྱི་ཡིག་དཔེ） མཚན་འགྲེལ་དབུ་ཅན་དུ་བཀོད་པ་མ་ཕྱག་ཕྱུངས་ཐུབ་ཡོད་པ་ཞིག་རྙེད་ཐང་དཀོན་གྱི་དཔར་རྙིང་ནང་ཡོད།

གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ། ཚད་མ་གང་ཞིག རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །

གཞན་སེལ། རང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སོགས་ལྟ་བུའོ། །

གཞན་སེལ་གསུམ། དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ། བློའི་གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལོ། །

གཞམ་ཆེ། ཉམས་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན།

གཞམས་པ། ཐབས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་མིང་།

གཞའ་གཉའ། གཉའ་ས་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། གཞའ་གཉའ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཀའ་བསྐྱལ་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། (ཅ)

གཞའ་ཕྲེ། ཕྱིན་ནམ་ང་རང་།

གཞལ་བྱ། སྤྱིར་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཡོད་པ་དོན་གཅིག ཚད་མས་རྟོགས་བྱ་དང་ཚད་མས་གཞལ་བྱ་གཉིས་དོན་གཅིག དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱང་འཕེན་པས་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལས་སྤྱི་མཚན་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞལ་བྱ་གཉིས། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སམ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གཉིས། གཞལ་བྱ་ནི། ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་སྟེ་ཤེས་བྱ་དང་ཆོས་དང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན། རང་མཚན་ནི། རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་ངོ་བོའོ། །སྤྱི་མཚན་ནི་ཐུན་མོང་བའི་རྟགས་སོ། །

གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ། མངོན་གྱུར་དང་། ལྐོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར།

གཞལ་བྱེད་ཚད་མ་གསུམ། མངོན་སུམ་ཚད་མ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ། ཡིད་ཆེས་ཚད་མ།

གཞལ་མེད་ཁང་། རིན་ཐང་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་ཕོ་བྲང་།

གཞལ་མེད་ཕོ་བྲང་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ། ལྷ་ཡུལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཕྱན་ཐུབ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་རོ། །

གཞལ་ཡས་ཁང་གི་སྐབས་སུ་ཆ་བབས་བཞི། འཕྲིན་ལས་བཞི་མཆོད་པར་རྒྱུད་སྡེ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པར་གསུངས། བླ་མ་དགོངས་འདུས་ལས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསང་སྔགས་རྫོ་རྗེའི་ཐེག་པ་དང་བཞིའི་མཆོད་བྱེད་དུ་གསུངས་ཏེ། འོག་ནས་སེར་སྔོ་དམར་ལྗང་ངོ། །

གཞི་གྲུབ། ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་གྲུབ། གཞལ་བྱ། ཡོད་པ། ཆོས་རྣམས་དོན་གཅིག དེ་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས། མཚན་གཞི་ཀ་བ། ཤེས་པ། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །

གཞི་ལྔ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྔར་འདུས་པར་འདོད་དེ། སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟ་གཞང་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་དང་ཐལ་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཞན་རྣམས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་གོ་སླ་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ནི་དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའང་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྣང་བ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོའམ་རྟག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ནམ་ཡང་མི་འདོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །གཞི་ལྔ་པོ་རྫས་སུ་འདོད་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོའི་རྫས་རེ་མེད་ན་འཛོམ་མི་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། ཡང་ན་ཀ་ར། སྣ་ཚི། ཀུར་ཀུམ། བུ་རམ། ཙ་གང་ངོ། །

གཞི་བཅུ་བདུན། རབ་བྱུང་གསོ་སྦྱོང་གཞི་དང་ནི། །དགག་དབྱེ་དབྱར་དང་ཀོ་ལྤགས་དང་། །སྨན་དང་གོས་དང་སྲ་བརྒྱུད་དང་། །ཀོ་ཤམྦི་དང་ལས་ཀྱི་གཞི། །དམར་སེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །སྤོ་དང་གསོ་སྦྱོང་གཞག་དང་ནི། །གནས་མལ་དང་ནི་རྩོད་པའི་གཞི། །དགེ་འདུན་དབྱེན་རྣམས་བཅུ་བདུན་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། ༡. རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཞི། ༢. གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི། ༣. དབྱར་གྱི་གཞི། ༤. དགག་དབྱེའི་གཞི། ༥. སྲ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཞི། ༦. གོས་ཀྱི་གཞི། ༧. ཀོ་ལྤགས་ཀྱི་གཞི། ༨. སྨན་གྱི་གཞི། ༩. ལས་ཀྱི་གཞི། ༡༠. ཕྱིར་བཅོས་པའི་གཞི། ༡༡. དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་སྦྱར་བའི་གཞི། ༡༢. ས་གཞན་དུ་སྤོ་བའི་སྤྱོད་པའི་གཞི། ༡༣. སོངས་སུ་སྤྱུངས་པའི་གཞི། ༡༤. ལས་མི་མཐུན་པའི་གཞི། ༡༥. འཁོར་ལོ་མི་མཐུན་པའི་གཞི། ༡༦. རྩོད་པའི་གཞི། ༡༧. མལ་ཆའི་གཞི་བཅས་སོ། །

གཞི་བཅོ་ལྔ། ༡. སྟོད་དག་པའི་གཞི། ༢. བཅུད་དག་པའི་གཞི། ༣. ཉེར་སྤྱོད་དག་པའི་གཞི། ༤. རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དག་པའི་གཞི། ༥. རང་བཞིན་དག་པའི་གཞི། ༦. འཁོར་བའི་གཞི། ༧. མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གཞི། ༨. རང་བཞིན་གྱི་གཞི། ༩. རྣམ་གྲངས་ཀྱི་གཞི། ༡༠. མཐར་གཏུགས་པའི་གཞི། ༡༡. དོན་དམ་པའི་གཞི། ༡༢. རགས་པའི་གཞི། ༡༣. ཕྲ་བའི་གཞི། ༡༤. ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཞི། ༡༥. ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་གཞིའོ། །

གཞི་ཆོས་ཉེར་གཅིག ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་བསྡུས་རེ་རེར་ཡང་། །འབྱུང་ཁུངས་སྟོང་བརྟུད་སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་ཤེས། །མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་དངོས་མེད་གསུམ་གསུམ་དབྱེ། །མཚན་གཞི་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཡུལ་དུས་དངོས་པོར་བརྟགས་པ་གསུམ། །གཞན་འགྱུར་དངོས་བརྟེན་མི་སྲིད་དངོས་མེད་དོ། །

གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་བདུན། ༡. གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ། ༢. འོད་སྲུང་པ། ༣. ས་སྟོན་པ། ༤. ཆོས་སྲུང་བ། ༥. མང་ཐོས་པ། ༦. གོས་དམར་བ། ༧. རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་སྟེ་བདུན།

གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ། དང་པོ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད། གཉིས་པ། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད། གསུམ་པ། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་སོ། །བཞི་པ། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །ལྔ་པ། མི་མཐུན་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སོ། །དྲུག་པ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སོ། །བདུན་པ། འདིར་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་བཅུ(ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ། བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཉིས། དཔེའི་སྒོ་ནས་གཅིག་སྟེ་བཅུ) དང་བྱ་དཀའ་གསུམ(ཆེད་དུ་བྱ་དཀའ་བ། སྦྱོར་བ་བྱ་དཀའ་བ། ལས་བྱ་དཀའ) སྣང་བ་རྣམ་པ་བདུན(རྨི་ལམ། སྒྱུ་མ། སྨིག་རྒྱུ། སྒྲ་བརྙན། གཟུགས་བརྙན། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར། སྤྲུལ་པ) བཅས་བཤད། བརྒྱད་པ། སྦྱོར་བ་དེའི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་རློམ་པ་མེད་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དགུ་པ། མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །

གཞི་བདུངས་པ། གཞུ་འཐེན་པའི་དོན།

གཞི་བདེན་པ་གཉིས། ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་།

ཐབས་བྱུང་དོན་དམ་བདེན་པའོ། །

གཞི་སྐྱིལ་བ། ས་གཞི་ཞལ་ཞལ་ལེགས་པར་བྱས་པ།

གཞི་མ། འདི་ལ་གོ་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། གཅིག་ནི་གཞི་རྩའམ་རྩ་བ་དང་། གནས། གཅིག་ནི་མ་དཔེ་ལ་གོ་བ་བཅས་ཡོད།

གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ། དང་པོ་གཞི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས། ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟ་སྒོ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། གཞི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ལམ་སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་བླངས་པ། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་བཅས་སོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན། མེད་པ། མི་སྐྱེ་དབེན་པ། མི་ཐུབ་པ། གནས་མེད་པ། ནམ་མཁའ། བརྗོད་དུ་མེད་པ། མིང་མེད་པ། འགྲོ་བ་མེད་པ། མི་འཕྲོག་པ། མི་ཟད་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པ། འཚོ་བ་པོ་མེད་པ། འདུལ་བ་པོ་མེད་པ། རྨི་ལམ་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་པ། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ། ཤེས་པ་པོ་མེད་པ། གོས་པ་མེད་པ། སྤྲོས་པ་མེད་པ། རློམ་པ་མེད་པ། མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པའོ། །

གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་བཅུ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ། བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཉིས། དཔེའི་སྒོ་ནས་གཅིག་སྟེ་བཅུའོ། །

གཞི་གསུམ། གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི་དང་། དབྱར་གནས་ཀྱི་གཞི། དགག་དབྱེའི་གཞི་གསུམ།

གཞི་གསུམ་ཉམས་ལེན། གསོ་སྦྱོང་། དབྱར་གནས། དགག་དབྱེ་གསུམ་ཡོད། ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་ཚེས་བཅོ་ལྔ་དང་གནམ་སྟོང་གཉིས་ལ་གསོ་སྦྱོང་རེ་དང་། དབྱར་ཁ་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཟླ་བདུན་པའི་གནམ་སྟོང་གི་བར་དབྱར་ཁྲིམས་བསྲུང་བའི་དབྱར་གནས། ཟླ་བདུན་པའི་གནམ་སྟོང་གི་ཉིན་དབྱར་གནས་གྲོལ་བའི་མཇུག་བསྡོམས་ཀྱི་དགག་དབྱེ།

གཞི་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་ལས་གསུམ། སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ།

གཞིའི་ཀུན་རྟོག་བརྒྱད་ཅུ། འདོད་ཆགས་ལས་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་བཞི་བཅུ། ཞེ་སྡང་ལས་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་སོ་གསུམ། གཏི་མུག་ལས་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་བདུན་ནོ། །

གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། ས། ཆུ། མེ། རླུང་དེ་བཞིའོ། །

གཞིས་ཀ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན། གཙང་སྟོད་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་གཞིས་ཀ་ཞིག་གི་མིང་།

གཞིས་ཀ་རྩེ་སྤྱི་རྫོང་། གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་རྩེ་ནི་དེ་སྔ་གནས་ལྔ་པའི་རྫོང་འགོའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་ནའང་རྗེས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཡོས(1915)ལོར་གཞིས་རྩེ་སྤྱི་རྫོང་ཞེས་གཙང་ཁུལ་གཞུང་ཁོངས་རྫོང་འགོ་གཞིས་ཁག་སྤྱིའི་འགོ་འདོམས་སུ་མཁན་རིམ་གཉིས་བསྐོ་གཞག་གིས་གཞིས་རྫོང་རང་གི་འཆར་ཅན་ཁུལ་བསྡུ་ཁྲིམས་གནོན་བྱེད་དགོས་པ་སྤྱི་མེད་ཐོག་གཙང་ཁུལ་རྫོང་འགོ་གཞིས་ཁག་སོའི་རྩོད་དོན་དང་། གཞན་ཡང་ཁྲལ་རིགས་རྐྱགས་ཤོགས་སྐོར་སོགས་རྫོང་སྡོད་སོ་སོས་ཐག་གཅོད་མ་ཐུབ་པའི་རིགས་ཁྲིམས་ས་གོང་མར་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། འོན་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(1954)ལོར་གཞུང་བླའི་དབར་གྱི་གྲོས་དོན་ལ་གཞིགས་ཏེ་གཞིས་རྩེ་སྤྱི་རྫོང་ཐུར་ལས་རྫོང་དཀྱིལ་དུ་བཏང་བ་དང་། གཙང་ཁུལ་གཞུང་ཁོངས་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་གཙང་སྤྱི་རིམ་བཞི་སློན་སྤྱིང་པ་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཡོད།

གཞིས་ཀ་བསམ་དོན་གྲུབ་པའི་རྩེ་མོ། གཞིས་ཁ་བསམ་གྲུབ་རྩེ་འམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གཞིས་ཁ་རྩེ་ཟེར་ཞིང་། དེང་སང་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན། རྫོང་འདི་སྣེ་གདོང་ཏའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གླང(1349)ལོར་ས་སྐྱ་པའི་ལག་ནས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བླངས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་རྫོང་ཆེན་པོ་བརྩིགས་པའི་གྲས་ཡིན་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཤོག་གྲངས185པར་གསལ།

གཞིས་རྒྱལ་རིང་གསུམ། ཡུལ་གཞིས་རྩེ་དང་། རྒྱལ་རྩེ། རིང་རི་གསུམ།

གཞིས་དཔོན་གྱི་ཕོགས་ཞིང་། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་སྒེར་པ་ཁག་སོགས་མཐོ་རིམ་པ་ཚོས་རང་གི་ཕ་གཞིས་ཐོག་ཏུ་དོ་དམ་བྱེད་པོར་མངགས་པའི་གཞིས་སྡོད་པ་རྣམས་ལ་གཞིས་ཀ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་རིང་གཞིས་ཀའི་ས་ཞིང་ཕྱེད་བུ་ཞིག་ཕོ་ཚོའི་ཐབ་ཆེན་དུ་སྤྲད་ནས་ཡོང་འབབ་རྣམས་གཞིས་སྡོད་ལ་བབས་པ་ཡིན་པས་ས་ཞིང་དེ་རིགས་ལ་ཕོགས་ཞིང་ཟེར། གཞིས་སྡོད་མང་ཆེ་བས་ཕོགས་ཞིང་དེ་རིགས་ཁྲལ་མི་བསྐྱལ་ནས་འདེབས་སྐྱོང་བྱེད་པ་དང་ཞིང་ཤས་ཀྱིས་བོགས་མར་བཏང་ནས་ས་བོགས་བསྡུ་ཀྱི་ཡོད།

གཞིས་འབྲུ་འབེབས་འདྲེན། གཞིས་ཁའི་འབྲུ་རིགས་དཔོར་འདྲེན་བྱས་པ།

གཞུ་ཀུན་དགའ་ར་བ། དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་རྫོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྐྱེ་མོ་གཞུ་ནང་དུ་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག

གཞུ་རྒྱལ་གནམ་ལྕགས་བྱིན་པར་གྱུར། སྲ་བའི་གཞུ་རྒྱུད་བརྫངས་ཏེ་མདའ་འཕངས་པའི་དོན་ཏེ། གཞུ་ལས་རྒྱལ་བའི་གནམ་གྱི་མདའ་ཞེས་པའོ། །

གཞུ་མཆོག གཞུའི་སྤྱི་མིང་འམ་རྩེ་མོའི་མིང་།

གཞུང་ཁྲར་འཁོད་སོང་བ། ཉིན་རེའི་ལས་དོན་གང་བྱས་ཉིན་རེ་བཞིན་བརྗེད་ཐོར་བཀོད་ཟིན་པ།

གཞུང་གི་རྫོག་སྟོན་ཆོས་རྗེ། སྔོན་དུ་རྫོག་ཆོས་སྐུ་རྗེ་ཇེ་ཞེས་པར་གཟིགས།

གཞུང་ཤེར་ཆོས་གསུམ། སྔར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས། སྲིད་གཞུང་དང་། སྒེར་པ་མི་དྲག དགོན་སྡེ་ཁག་བཅས་སོ། །

གཞུང་སྒོ་ཕན་ཚན། རྩེ་པོ་ཏ་ལ་ཕོ་བྲང་གི་མདུན་ངོས་སུ་གཞུང་སྒོ་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཡོད། ཤར་གྱི་གཞུང་སྒོ་ལ་ཕུན་ཚོགས་འདུ་ལམ་ཟེར་ཞིང་། ནུབ་ཀྱི་གཞུང་སྒོ་ལ་བྱང་ཆེན་ཐར་ལམ་ཟེར།

གཞུང་གཉིས། མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད། དེས་སྟོན་ཚུལ་གཉིས་ནི། གཙོ་བོ་དང་། ཕལ་པ་གཉིས། དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་བསྟན་གཉིས།

གཞུང་གཏོང་མི་འགྲོ། གཞུང་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ལ་བཏང་བའི་མི།

གཞུང་དོན་རྒྱ་འཁྱར་ཁང་། སྲིད་གཞུང་གིས་སྐུ་མགྲོན་ལ་སྒྱེ་ལེན་ཞུ་བྱེད་འཁྱུར་བ་དང་བག་ལེབ་བཟོ་སའི་ཁང་པ།

གཞུང་དོན་དཔྱོད་བྱེད་གཉིས། ལུང་དང་རིགས་པ།

གཞུང་དོན་སྤྱི་ཞུ། སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་ལ་ལྟ་ཞིབ་བསམ་རྣམ་དག་བྱེད་པ།

གཞུང་གནས། དེ་སྔོན་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱུན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཡི་གེའི་ནང་སྲིད་གཞུང་གི་མིང་འཐོར་སྟངས་གཞན་ཞིག

གཞུང་པོ་ཏི་ལྔ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ནི། ཕར་ཕྱིན་དང་། དབུ་མ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། འདུལ་བ། མཛོད་དེ་ལྔའོ། །

གཞུང་འབྲུ་སྤྱི་མཛོད་ཁང་། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(1957)ལོར་གཞུང་འབྲུ་སྤྱི་མཛོད་ཁང་བཙུགས་པ་དེར་དོ་དམ་པ་ཐོག་མ་སྲིད་ཟུར་གླང་མདུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག(གྲུབ)དང་། ཞབས་པད་གཉིས། མཁན་རིམ་གཉིས། ལས་བྱ་སེར་སྐྱ་ཉི་ཤུ་སྐོར། དྲུང་ཡིག་གསུམ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། ལས་ཁུངས་དེ་བཙུགས་རྗེས་དེ་སྔའི་རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་གཞིས་འབྲུའི་འབབ་དེབ་ཚང་མ

རྗེས་ཁང་ལས་ཁུངས་དང་འཕབ་ཞིབ་ལག་ཁུངས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། སོ་ནམས་ལས་ཁུངས་དང་། རྩེ་མོད་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས། ཞོལ་གཉེར། ཞོལ་སྤྱི་སོགས་ཁང་། ལྷ་ས་ཆེ་སྤྱིང་དོ་དམ། དབུས་གཙང་འབྲུ་སོགས། ཆོས་འབྲུ་དོ་དམ་བཅས་འབྲུ་རིགས་བསྡུ་གཉེར་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ཡོངས་ནས་ཞོལ་གཉེར་ནས་རྩེ་མོད་གསོལ་ཐབ་ཏུ་ལྟོགས་སྒོ། ལྟོགས་སྐྱིན་ཕྱག་དཀར་འབུལ་དགོས་པ་སོགས་རང་འཛུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར། དེ་ཕྱིངས་འབྲུ་རིགས་ལས་ཁུངས་ཚང་མ་ཟླ་བསྒྲིལ་ནས་གཞུང་འབྲུ་སྤྱི་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱར་ལམ་མཆོད་རྒྱུན་ཁག་དང་། གཞུང་ཞབས་ལེར་སྐྱ། རྩེ་མོད་ནང་གཟན། གད་ཁང་ཁག་གི་སོགས་ཐོབ། དམག་སོགས། གཞན་ཡང་ཡར་ལས་དགོས་འབྲུ་སོགས་འཆར་འཕར་གྱི་འབྲུ་རིགས་གཏོང་གཞི་གང་ཡོད་ནར་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

གཞུང་བཟང་། ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་དང་དོན་གཅིག དེ་ཡང་མི་གཞན་དག་གིས་ཁོང་ཁྲོ་ངེས་པར་དུ་ཟ་དགོས་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་ལ་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ།

གཞུང་ལ་གྲུབ་པ་སྡེ་བདུན། མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་གསང་བ་གྲུབ་པ། ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གྲུབ་པ། ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏིའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། ལཀྵྨཱི་ཀ་རའི་གཉིས་མེད་གྲུབ་པ། ཌོམྦི་ཧེ་རུ་ཀའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་གྲུབ། ད་རི་ཀ་པའི་གསང་བ་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ། རྣལ་འབྱོར་མ་ཙིནྟཱ་མཛད་པའི་དངོས་པོ་གསལ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པའོ། །

གཞུང་ས་ཆེན་པོ། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན་སྲིད་གཞུང་ཞེས་པའི་དོན།

གཞུང་སའི་མཚན་ལར་དགུང་འདེགས། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་མཚན་སྙན་དང་། ལ་རྒྱ་མཐོན་པོར་འདེགས་པ།

གཞུངས་པ། རྒྱུངས་པ་དང་། སྒལ་ཕྲད། རབ་ཏུ་བརྩོན་པ། འགྲུས་པ་བཅས་ཀྱི་མིང་དང་། ཤེས་རབ་རྣོ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ།

གཞེན་གདེངས། དྲན་སྐུལ་གཏོང་བའི་དོན།

གཞོབ་སྒྲེགས། འཕྱོར་སྒེག་ཅན་ནམ་ཀུན་ཏུ་རྩེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཀྱི་མིང་ངོ་། །

གཞོགས་འཕྱུས། ཟུར་གྱི་འཕྱུ་བ།

གཞོང་པ་ལྷ་ཆུ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་གནས་ཆུང་གྲོང་རྡལ་སེ་མ་གྲོང་ཚོའི་ཁོངས་སུ་གཞོང་པ་ལྷ་ཆུ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པས་བཙན་པོས་ཉིན་རེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་རི་ཕེབས་བསུར་བཏང་བ་ལས་སྟོད་ལུང་གཞོང་པ་ཨ་དར་སློབ་དཔོན་ལྷ་བཟང་ཀླུ་དཔལ་དང་མཇལ་དེ་རུང་གི་ཟུ(རུང་ཟམ)རན་པ་ན་ཆུ་མེད་པས། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་འཁར་ས་ལ་བཙུགས་ནས་ལྷ་བཟང་ཆུ་བྱུང་གཞོང་པ་གཟིད་ཅིག་གསུངས་ཤིང་། ཕྱག་འཁར་གྱི་ཤུལ་ནས་ཆུ་མིག་ཅིག་དོན་བྱུང་བས་མིང་ཡང་གཞོང་པ་ལྷ་ཆུ་ཞེས་གྲགས། ཆུ་མིག་དེའི་གཏིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ཁྲི་༡ནས་༡༦དང་། ཞེང་ཚད་ལ་ལྷོ་ནས་བྱང་དུ་སྤྱི་ཁྲི་༡༠ནས་༢༠ཤར་ནས་ནུབ་བར་སྤྱི་ཁྲི་༥ནས་༥༠ཡོད། ཆུ་མིག་དེའི་ཆུས་ཉེ་སྐོར་གྱི་གྲོང་ཚོའི་འཐུང་ཆུ་ཙམ་མ་ཟད། ས་ཞིང་སོན་ཁལ་བརྒྱད་བརྒྱ་སྐོར་གྱི་ཆུ་ཐག་གཅོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཆུ་རིས་པགས་ནད་དང་། ན་བོང་གི་སྨལ་ནད་སོགས་ལ་ཕན་ཐབས་ཐག་རིང་ནས་མི་ཕྱུགས་ནད་བཅོས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ཆུ་མིག་དེའི་ཁར་སྡོན་ཤིང་ལྷ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་དང་། ནང་དུ་རི་མོ་དང་མཆོད་མདོག་ལྷ་ཚོགས་བཀྲ་བའི་ཉ་ཞིག་ཤིང་གང་ལྷག་ཙམ་བྲུས་པ་མང་པོ་ཡོད་སྐབས་ཉ་དེ་ཚོའི་རི་མོར་གཟིགས་ཏེ་ཉ་ཏ་སྨ་བརྒྱབ་པ་དང་། སྨ་ཕྱུག་ཕྱུན་པ་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད། ལུགས་རིའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་འོག་ནས་ཆུ་མིག་གི་ཆུ་འགྲོ་རྡོའི་འོར་པའི་འཁྱིལ་ལུ་མ་རྒྱ་ཆུ་འཁོར་ཞིག་བཙུགས་པ་དང་། ཆུ་སྦྱིར་ཅན་སའི་འཁྱིལ་ཆུ་དེ་ནད་བཅོས་བྱེད་ས་ཡིན་འདུག ཆུ་མིག་གི་ནུབ་ངོས་སུ་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཡོད་པ་དང་། དེ་གར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཆོས་བསྡུ་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ལྷ་ཁང་ནང་གཏོར་སྤྱོད་བཏང་བ་མ་ཟད། ཆུ་མིག་དེར་ཡང་རྫས་མི་གཡུགས་པ་སོགས་བྱས་ཤིང་། ད་ལྟ་ལྷ་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་བྱས་པའི་རྗེས། ཆུ་མིག་དང་། རྩེ་ཤིང་། ཉ་སོགས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱིས་རྫོང་ནས་ཆུ་རྫིང་ལ་ཡང་ལྕགས་རི་གསར་རྒྱག་དང་ཉེ་འགྲམ་དུ་ལྗོན་ཤིང་མང་པོ་གསར་འཛུགས་བྱས་འདུག

གཞོང་བྲུ། གཞོང་པ་ཆུང་ངུ།

གཞོང་ཞུང་། གཞོང་པ།

གཞོན་ནུའི་དཔེའི་མདོ། རྒྱལ་རིགས་གཞོན་ནུ་དང་། ཁྲང་འགྲོ་གཞོན་ནུ་དང་། མེ་ཆུང་ངུ་དང་། དགེ་སློང་གཞོན་ནུ་སྟེ་བཞི་ཁ་ཕྱད་གསོད་མི་བྱ་ཞེས་དཔེ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པའི་མདོ་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །

གཞོན་ནུའི་ལང་ཚོའི་ལུགས་བརྒྱ། སྐྱེས་བུ་གཞོན་ནུའི་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་ལུགས་བརྒྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ། མཁྱེན་པ་སྟེ་སྐྱེས་བུའི་ལང་ཚོ་དང་། དེ་སྐད་ཡང་ལུགས་བརྒྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་ཟེར།

གཞོབ་བྲོ་བ། ཤ་དང་མར་རྡུལ་སོགས་མེས་ཚིག་ནས་བྲོ་བའི་དྲི་རྣམ།

གཞོམ་མེད་ཆེ་ཡི་གཡུང་དྲུང་། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱིས་ཚུར་གཞོམ་མི་ནུས་པའི་འཆི་མེད་རྗེ་ཡི་དངོས་གྲུབ་བམ་ཚེ་ལ་དབང་ཐོབ་པ།

གཞོར། ས་སྐོ་བྱེད་ལྕགས་མགོ་ཤིང་ཡུ་ཅན་ཏེ་འཇོར་གྱི་མིང་།

གཞོལ་བ། བར་སྐྱིང་དུ་འབབ་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་འམ་དམིགས་པ་ཤིང་གཏོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་གོ།

གཞོལ་སོ། བཙོལ་སོ་ཞེས་པའི་དོན།

བཞབས་ཏེ། འཐབ་སྡེ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་ངོ་། །

བཞམས་ཏེ་བསྒོ་བ། གསང་སྔོ་བསྒོ་བའམ་ཤུབ་བུས་བསྒོ་བའི་དོན།

བཞི་མཆོད། བོད་ཟླ་བརྒྱུད་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་བཞི་ཉིན་ནི། ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་ཐོག་མར་ཕྱག་འདེབས་པར་མཛད་མཁན་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་གང་ཉིད་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་མཆོད་ཉིན་མོ་ཞིག་ཡིན། དེ་འདང་སྔར་ཏ་ཨིང་གོང་མས་ཤར་རྒྱལ་པ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་པ་གདན་ནས་གསེར་ཡིག་པ་མང་པོ་ཞུང་དང་འགྲུལ་སྐྱེས་ཀྱི་ནོམ་པ་དང་བཅས་གདན་འདྲེན་པར་མངགས་པ་ལ་དང་པོར་ཚུང་ཟད་དབེན་པ་འདུར་མཛོན་ཆུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་མངལ་དུ་མ་གནང་། རྗེས་སུ་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་བཅས་ངོ་ཆེན་དུ་སྤྱན་ནས་གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་ཙང་། རྒྱ་ཡུལ་དུ་འབྱོན་པར་དགག་ཆ་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་ཆུང་བའི་ཞལ་ཏ་ནན་གྱིས་བཏང་ནས་གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་ཕྱིར་ལོག ཡོང་ཨར་རྒྱ་མཚན་ཞུས་པས་སྐྱར་ཡང་རྗེ་ཉིད་བེབས་མི་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ནའང་། རྗེ་ཉིད་དང་ཁྱད་མེད་པའི་སློབ་མ་ཞིག་དབུ་སྐྱར་དགོས་ཞུས་བཏབ་པས་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕྱི(༡༤༠༩)བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་གང་ཉིད་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཀའ་སློབ་ལྟར་ནང་སར་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ། གོང་མའི་སྙན་གཞི་བཅོས་ཤིང་དགོན་པ་བཏབ་པ་དང་། རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་ཕྱག་ལེན་དར་བར་མཛད་པས་གོང་མ་རྒྱལ་པོས་འཇིན་ལས་བླ་ཚོགས་ལ་མཁས་ཤིང་གསལ་བ། ཆོས་ཉིད་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བ། ཤེས་རབ་རྣམ་དག་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཅིང་རྒྱལ་ཁམས་སྐྱོབ་པ། བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་རབ་ཏུ་དགེ་བ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་དང་། འཇའ་ས། འབུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད་ནས་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་དབུ་བླར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ལོ་ཤས

བཞུགས་ཏེ་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། དེ་རྗེས་སྐར་ཡང་གདན་ཞུ་ཕྱུང་བ་ལྟར་གོང་མའི་ས་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་སྲུལ་ཐོན་ཏེས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་གུས་བཀུར་ཆེ་བར་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཡོས་(༡༤༣༥) ལོའི་ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༩ཉིན་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པའི་ལམ་བར་མཛོ་མོ་མཁར་དུ་ཞི་བར་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་འདི་ཉིད་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་མཁའ་དག་གིས་ཁོང་ལ་དད་གསོ་ཞུ་བའི་འདས་མཆོད་ཀྱི་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་རྒྱུན་སྲོལ་བྱུང་བ་ལྟར་དེ་ཉིན་གྱི་དགོང་མོར་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་སོགས་ཆོས་སྡེ་ཁག་དང་། རྩེ་པོ་བྲང་། གཙུག་ལག་ཁང་། དེ་བཞིན་ལྷ་ཁྱིམ་གྲོང་མི་བཅས་པའི་ཡངས་ཁྱོན་ངས་སྐྱུ་ཁྲོང་གི་མདུན་ངོས་སུ་མར་མེའི་ཕྲེང་བ་ཚར་དུ་དངར་བའི་གླིང་མེའི་མེ་མཆོད་སྤར་བ་དེ་ལ་བཞི་མཆོད་ཅེས་འབོད་པ་ཡིན་པས་ལོ་ལྟར་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་བཞིའི་ཉིན་བཞི་མཆོད་དང་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དགོང་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། ཉིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མོ་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཉེ་བ་ལྟ་ལས་ཚ་མཆིན་ན་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་། དགོན་སྡེ་ཁག ཡུལ་མི་སོ་སོ་བཅས་ནས་ཐོག་སྟེང་སོགས་ལ་མཆོད་མེ་སྤར། ལྷག་པར་ཆོས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་མཆོད་མེ་ཟབ་རྒྱས་སྤར་ཐོག ས་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་། དགོན་སྡེ་ཁག་བཅས་ཀྱི་ཡང་སྟེང་ནས་དུང་ཆེན་དང་རྒྱ་གླིང་གི་སྐད་གསན་བཏང་། ཕྱིས་པ་ཆོས་གཡག་གི་སྐད་དུ་ལ་ལུ་བརྒྱབ་ནས་སྐམ་པའི་ནང་མཆོད་མི་ཐུབ་པའི་སྐད་བཞུ་འཕྱེར་ཏེ་བར་སྐོར་དུ་བསྐོད། དེ་ཉིན་ཐུག་སྐོར་མཆོད་འབུལ་བྱེད་མི་མང་ལ་དགོང་ཟས་སུ་བག་ཐུག་འཐུང་སྲོལ་དེ་ཡང་ལྔ་དན་མཆོད་བྱེད་ཡིན་ཟེར། དེ་ཉིན་ནས་དཔོན་རིགས་རྣམས་དགུན་ཆས་གྱོན། རྩེ་པོ་བྲང་དུ་མཛད་སྒོ་ཡང་ཡོད།

བཞི་སྡེ་སྒང་གནས་ལྷ་ཁང་།

བཞི་སྡེ་དགོན་པའི་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་སྒང་གནས་ལྷ་ཁང་དེ་སྔ་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་ཚེ་ཆོག་གླིང་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་སྒང་གནས་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས་བཞེངས་ཤིང་། ཉེན་གཙོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་སྐུ་སྣ་ཐོག་ཚད་སོགས་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་ཀ་བརྒྱད་མ་དེར་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ནང་ལྷ་ས་བ་རྣམས་སྒང་གནས་ཚོགས་སྐོར་ཡོད་རེད། ལྷ་ཁང་དེའི་འཛིན་བདག་བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་ནས་བྱེད།

བཞི་སྡེ་བསམ་གཏན་གླིང་།

དེ་ནི་ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེའི་སྣ་རུབ་ཕྱོགས་རྒྱང་ཐག་ལེ་དབར་གང་ཙམ་སར་གནས་ཡོད་ཅིང་། 《ཆོས་འབྱུང་བེཌཱུར་སེར་པོ》ཡི་ནང་། ར་མོ་ཆེ་བཞི་སྡེ་ནི་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བའི་སྡེ་བཟང་པོས་རྒྱས་བཏབ་གཙུག་ལག་ཁང་(ར་མོ་ཆེ)དུ་མཆོད་འབུལ་བ་བཞི་གྲྭ་བཙུགས་པས་མིང་བཞི་སྡེ་བ་ཞེས་བཏགས་པར་གྲགས་མིང་ཞེས་གསལ་བ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་རྣམ་ཐར《དཔག་བསམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙེ་མ》ཞེས་པའི་ནང་བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་འདི་ཉིད་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་དུས་ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རེ་བཙུགས་པའི་གྲས་དགའ་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཕྱིས་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་སྐད་འདུག་ནའང་ཞེས་སོགས་གསལ་ལ། ཕྱི་མོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྤུབས་པའི་སྐབས་དགོན་པ་འདི་ཡང་གཏོར་བཤིག་ཐོག་པ་དང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རྒྱ་ཡེ་ཤིའི་སྐབས་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བདེ་དཔལ་(རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་གླང་(༡༢༧༧)ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་གླང་(༡༣༠༡)ལོ་བར་ཁྲི་དཔོན་བྱས)ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག་བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དེ་རྙིང་མའི་གྲང་གཞིའི་ཐོག་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ཀྱི་ཤི་ལྷག་ཙམ་འཕར་སྣོན་ཐོག་ཚལ་པའི་མདའ་ཁོངས་ནས་མཆོད་གཞིས་ཁག་གཅིག

འབུལ་སྐོར་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་གཙང་པའི་དམག་འབྲུག་མ་བྱུང་བར་དུ་སེ་ར་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་གཅིག་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་སྐྱོང་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ནས་སེ་ར་བ་དང་བཞི་སྡེ་གཉིས་གྲུ་ཚང་སོ་སོར་ཁ་བྲལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་རྒྱུར་དུ་བསྐོ་བའི་འགོ་ཚུགས། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་ར་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས(ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱིས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གནང་སྐྱོང་སྐབས་སྐུ་ཕྲེང་འདི་ལ་ཡང་ཁྲི་ཆེན་གྱི་མཚན་ཐོགས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་གནང་སྐྱོང་མེད)ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་མང་ཆེ་བ་བཞི་སྡེ་དགོན་པར་གནང་བར་བརྟེན་བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དང་ལྷ་སྟོང་གི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཆགས་ཏེ་དགོན་པའི་ལས་སྡེ་གྲུ་དམངས་སྐྱི་ཚོགས་ཏོག་ནས་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་དགོན་པའི་འཛིན་བདག་གནང་ཐོག་དགོན་པ་འདི་སྤར་བས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ར་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མ་རྣམས་ལྟ་ལར་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་ཉེ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་། མན་ཆེང་གོང་མས་ཀྱང་དགའ་ལྡན་བསམ་གཏན་གླིང་ཞེས་པའི་བསྟན་བཟོད་སྨོ་བྱང་ཡང་གནང་ཡོད་ལ། ལྷ་སྡེ་ལྷ་མའི་སྐབས་ཤུར་ཏོ་སོན་ཏན་གྱི་མཚན་གནས་རང་འཇགས་ཡོད་པའི་ཐོག ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་སྐུ་ན་ཕྲ་མོའི་སྐབས་ར་སྒྲེང་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་འཁན་བཞེས་ཕྱ་རྗེས་ཞེངས་གཉིས་ཅམ་གནང་རེད་སྐར་ཡང་བཞི་སྡེ་དགོན་པར་ཕྱར་ལས་ལྷག་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱུང་སྟེ། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་གླིང་ཁག་བཞིའི་ནང་ནས་བགོད་པ་ལེགས་མེད་རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་མོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཏུ་རྩེ་ཆོག་པ་བྱུང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས་(༡༨༤༣) ལོར། འབྲས་སྤུངས་རིགས་གྲྭའི་གཏོང་སྒོ་དབུལ་བསྐྱར་བཏང་བའི་རྐྱེན་དང་། སྲིད་འཛིན་ལས་དམ་ཐུགས་འདོད་ཀྱང་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་རྐྱེན་བྱས་འབྲས་སྤུངས་དང་དགའ་ལྡན་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་གཞུང་ཞབས་མཐོ་དམན་ཡོང་པོ་རྗེ་ཡོག་ཕྱུས་ཏེ་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་དགོངས་ཞུ་གནང་དགོས་པའི་ལས་འགྲུལ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སེ་ར་དགོན་པ་དང་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བར་དམག་བྲིང་ཡང་ལངས་ཏེ་དགོན་པ་འདིར་གཏོར་ཆེན་ཙམ་ཐོག་པ་མ་ཟད་ར་སྒྲེང་སྲིད་སྐྱོང་རང་ཉིད་ཀྱང་སྲིད་འཛིན་གྱི་ཕྱག་ཐམ་ཕྲོག་བཅོམ་ཏེ་བསམ་ཡས་བཞུགས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་ཤིང་ལ་ཞིབ་རྒྱས་བཅོམ་བསྒྲགས་བརྟན་བརྟན་པོར་སྲིད་སྐྱོང་བཞུགས་ཏེ་སྐུ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ལས་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྐད་ལྕེ་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བྱུང་ཟིན་ལ། ར་སྒྲེང་སྲིད་སྐྱོང་ཤིང་ལ་བསྒྲགས་བཅས་པའི་བྱ་བ་ལས་ཟུར་ཞུ་རོ་ཞེ་བཅད་པའི་བཀའ་ཤོག་བསྒྲགས་ལ་དགོན་པར་ཐུག་ཞིག་བཞེངས་ཤིང་བ་སོ་སོའི་ཁྱེར་དུ་ཞིག་ཅིང་གཏེར་ཚལ་ལ་བཅོམ་ནས་གདམས་ཤ་ཐུབ་སྐྱེལ་བར་དགེ་བའི་ལས་འགྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ལ་འདིར་གཞན་ལས་ཁྱད་ཁུང་ཡིན་ཏེ་དུས་ཡོ་བྲང་བགྲེས་པ་སྔོན་རྣམས་ཀྱི་ལག་ཞབས་གཙུག་ལག་ཁང་ལས་ཁྱད་འཕགས་པ་ཆེ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཆགས་པ་ལ་གྲགས།

བསྐོར་དང་། འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་མང་པོར་ཉེས་མེད་ཐོག་པ་དང་། བླ་བྲང་དང་། རྭ་སྒྲེང་དགོན་པ། བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་བཅས་ལ་གཏོར་བཤིག་གི་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་ཐོག་པ་མ་ཟད། དེ་རྗེས་ལས་འགུལ་རིམ་བྱུང་ནང་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ད་ལྟའི་དགོན་པ་ཆགས་ཤུལ་འདི་ཙམ་ལས་ལྷག་མེད། བཞི་སྡེ་དགོན་པ་འདིའི་བཟོ་བཀོད་ནི། འདུ་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་། ཐང་ཁང་། ཤག་སྐོར་བཅས་ཚུད་པའི་སྒོར་གྲུ་བཞི་མ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱབ་ངོས་ནི་ལྷ་ཁང་དང་འདུ་ཁང་། བར་ཐོག་རབ་གསལ། སྟེང་ཐོག་བླ་བྲང་གི་ཁང་པ་ཁག་བཅས་ཐོག་བརྩེགས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་གསུམ་ནི་དགོན་པའི་ཐང་ཁང་དང་ཤག་སྐོར་སྟེང་སྨད་གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་སྐོར་ནས་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཁང་མིག་དགུ་དང་ཕྱུག་ཏུ་ཁང་མིག་བདུན་བཅས་ལ་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བྲོན་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་དཀྱིལ་དུ་གནམ་ཡངས་སེང་གཡབ་རབ་གསལ་གནོད་པ་དེས་འདུ་ཁང་ནང་དུ་ཕྱི་འོད་ཐོག་ཐུབ་པས་དཀར་གསལ་ཉིད་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་བཟོ་བཀོད་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན། འདུ་ཁང་ནང་གི་ཕྱུང་ངོས་ཚང་མར་ཞེབས་བྲིས་ཡོད། ཕྱག་གི་མཆོད་ཁང་སྟར་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་མ་ནི་མཆོད་ཁང་གཙོ་བོ་དང་། གཡས་གཡོན་གཉིས་ནི་ཞོར་གཏོགས་ལྷ་ཁང་ཡིན། ལྷ་ཁང་གསུམ་པོ་དེ་བརྩམས་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལ་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་སྔོན་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོའི་ནང་གསེར་ཟངས་དང་། འཇིམ་བརྩོས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་དང་། ཞིབས་བྲིས་བཅས་ཀ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ད་ཆ་དེ་རྣམས་བརྟད་མེད། འདུ་ཁང་གི་རྒྱབ་སྒོའི་མདུན་དུ་སྐོར་འཁྱམས་དང་། གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ཁང་མིག་གཉིས། མདུན་ངོས་རྩེ་སྐས་རིམ་པ་མང་པོས་བརྩེགས། དགོན་པའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་ཤག་སྐོར་རྣམས་ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་ལྡན་གྱི་བོད་བཟོའི་ཁང་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེང་སྐབས་འདུ་ཁང་གི་སྒོ་ཐབ་ངོས་ཀྱི་བྱར་ཞིག་སྤྱན་ཐུང་བ་དང་། དེའི་ཞོར་གཏོགས་ཀྱི་ཁང་ཁྲུངས་ལེ་ལག་དང་སྟེང་ཐོག་གི་ཐོག་སོ་གཅིག་བཅས་རྣམས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་ཅིང་། དེ་ཕྱིངས་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་མང་ཆེ་བ་སྔར་བཞིན་གནས་ཡོད། གཞན་ཡང་དེ་སྔ་དུས་སྐབས་ཤིག་རིང་བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དེ་དོག་འདེ་གསང་ཡིབ་ཏུ་ཆགས་ཚུལ་གྱིས་གྲུང་རྗེ་ད་ལྟའང་སྣང་ལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཕྱི(༡༧༤༥)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་མེ་ཏོག་ལྷུང་གསེབ་ཅེས་པའི་ས་ཆར་བཞི་སྡེ་དགོན་པ་གསར་བསྐྲུན་གནང་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

བཞི་སྡེ། དེ་ལྟའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་སྡེར་པ་དང་། ཆོས་གཞིས་མི་སེར་འདོན་བཞི་ནས་དམག་མི་རེ་གཏོང་དགོས་པའི་དམག་ཁྲལ་ལ་ཟེར།

བཞུ་བཏུལ། ཞུགས་བཙོ་སྦྱང་བྱས་པ།

བཞུགས་ཁྲི། དགོན་པའི་ནང་འདུ་ཁང་གི་གྲལ་འགོར་ཡོད་པའི་མཁན་པོ་དང་བླ་མ་སོགས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི།

བཞུགས་གནས་བརྒྱད། ཨཎྜ་ཏྲ་ཏ་བཞུགས། རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བཞུགས། དགའ་བའི་ཚལ་དུ་བཞུགས། སོ་སའི་གླིང་དུ་བཞུགས། སེངྒ་ལ་ཏ་བཞུགས། ཤྲུང་ར་སྨྲག་པོར་བཞུགས། ཡང་ལེ་ཤོད་དུ་བཞུགས། བསམ་ཡས་དབུ་རྩེར་བཞུགས་སོ། །

བཞེད་ཚུལ་མཐའ་བྲལ། འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཞེ་ས།

བཞེས་སྒོ་བ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཞེས་བཟས་བཟོ་མཁན།

བཞོ། ནང་ནས་ཕྱིར་འཕྱིན་པའམ་འདོན་པ། སྐབས་རེ་དཔལ་པོ་དང་ཁྲེལ་བ་མེད་པ་ལ་གོ་བ་ཡང་ཡོད།

བཞོན་པ་རྟ་མཆོག་གི་མཇུག་མ་བཅིངས་པ། རྟའི་མཇུག་མའི་རྩེ་ལ་མདུད་པ་བརྒྱབ་ཡོད་པའི་དོན།

བཞོན་པའི་ལ་ཛེ་ཕྱིར་དུ་བཞོན་པས་སོང་། རྟ་བཞོན་ནས་འགྲོ་ཐུང་བའི་ས་གནས་ལ་རྫོགས་པར་དུ་རྟ་བཞོན་ནས་སོང་བ།

ཟ

ཟ་རྐང་བསྐོལ་བ། ཁྲལ་བསྡུ་མཁན་ངན་པ་ཟ་འདོད་ཏམ་པ་ཅན་གཏོང་བ།

ཟ་གྲུ། གྲང་བ་དཀར་པོ་ཕྲུམ་ཟླ་མཚན་དཀར་པོ་འཛག་པའི་ནད་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཟ་འགྲོ་སྤྱོད་གསུམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཟས་གོས་གནས་གསུམ།

ཟ་རྒྱུག་སྤྱོད་གསུམ། གཞན་ནོར་ལ་ཧམ་སེམས་ཀྱིས་བག་མེད་སྤྱོད་པ།

ཟ་དོག ཟ་འོག་གམ་དར་དང་གོས་ཆེན།

ཟ་མ། མ་ཉིན་ངམ་དུས་ཀྱི་ཕྱི་ཐུག་གཅིག་གི་མིང་།

ཟ་མ་ཏོག ༡. རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྣོད་ཁྲུད་པར་ཅན་དག་ལ་ཟེར། ༢.《མདོ་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ》ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་པོར་འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ནས་མཐར་སངས་མ་རྒྱས་པར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཚུང་ཟད་ཙམ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞིག

ཟ་ཧོར་གྱི་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ། གོང་དུ་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ། (ཛྙཱ་ལའི་རྒྱལ་པོ)སྔར་གྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐབས་རེ་ཟ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྐབས་རེ་ཛྙཱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་མིང་འདོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་། དོན་དུ་དེང་སང་གི་མེང་ཙ་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཟེར།

ཟ་ཧོར་གྱི་ཡུལ། མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ཏེ། མིང་གཞན་བྷང་ག་ལ་ཞེས་དེང་སང་མེང་ཙ་ཡར་འབོད་པ་དེ་ཡིན། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལམ་ཡིག》ནང་། ཟ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་དེར་དེང་སང་བྷ་གལ་པུར་ཞེས་འབོད་པ་དང་། སྔར་སངས་རྒྱས་སྐུ་བཞུགས་སྐབས་ཡུལ་ཙམ་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག གྲོང་ཁྱེར་ཙམ་པ་ནི་ཡུལ་ཨང་གའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་གནས་ཡུལ་ཡིན་པར་འདུལ་བ་ལུང་གི་གླེང་གཞིའི་ནང་གསལ།

ཟག་བཅས། ཟག་བཅས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་འམ་ཉོན་མོངས་རྒྱས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་དེའོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་ཤིང་འཕྲལ་དཀའ་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པའི་བར་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་ལམ་བདེན་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་གོ། མཛོད་ལས། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མི་བཅས་དང་། །ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་ཤེས། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་མ་སྤངས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་ཚུང་ཟད་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དེ་རིགས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཟེར།

ཟག་བཅས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་རྩ་བ་ནས་མ་སྤངས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་བ……

དང་། ཆུ་ལ་མི་བྱིང་བར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་རྫུ་འཕྲུལ་ཅུང་ཟད་སྟོན་ཐུབ་པ།

ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་དང་། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྲིད་པའི་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་ན་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མིན་ཀྱང་། ཆོས་གང་ལ་དམིགས་ན་ཉོན་མོངས་ཉེ་བར་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཅིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་ཅན་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོ་ཁམ་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་སྐད་ཅིག་གཅིག་སོང་གཉིས་སོང་གིས་རྒྱུན་ཟུར་དུ་ཟད་ཅིང་། གང་བདེ་བ་ཟད་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་མི་རྟག་མི་བརྟན་པས། །སྙིང་པོ་མེད་པ་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་ཏེ། །དེ་བས་རྟག་བརྟན་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ། ཉོན་མོངས་ཡོད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ཀོ་བ་སྟབས་བདེ་ཙམ་ཞིག་གོ།

ཟག་པ། ཟག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཟག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཟག་པ་ཀུན་ཟད། ཟག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ཟག་པ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀུན་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཟག་པ་ཟད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་ཟེར། ཞིབ་པར《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》དང《མངོན་པ་མཛོད》རྩ་འགྲེལ་བཅས་སུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཟག་པ་བཞི། འདོད་པའི་ཟག་པ། སྲིད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ། ལྟ་བའི་ཟག་པའོ། །

ཟག་པ་གསུམ། འདོད་པའི་ཟག་པ། སྲིད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པའོ། །

ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག ཟག་པའི་ངོ་བོ། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ། ཟག་པ་བཅིངས་པ། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་དྲུག་གོ། །འདིའི་དང་པོའི་དོན་དུ་ཟག་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་དྲངས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདི་དང་ཟག་པ་རྒྱས་པའི་སྒོ་དྲུག་གཉིས་དོན་གཅིག

ཟག་མེད། རང་གི་རྒྱུ་ལས་ངན་པ་དང་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲ་མིན་པ་ལ་ཟག་མེད་ཟེར། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། ལམ་བདེན་དང་བཞིའོ། །དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་ཟག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། མཛོད་ལས། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོགས་པའོ། །

ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་བཅས་ལྔའོ། །

ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག ༡. བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། ༢. ཚད་མེད་བཞི། ༣. རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ༤. མཐར་གནས་སྙོམ་འཇུག་དགུ། ༥. ཟད་པར་བཅུ། ༦. ཟིལ་གནོན་བརྒྱད། ༧. ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༨. སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ། ༩. མངོན་ཤེས་དྲུག ༡༠. སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། ༡༡. རྣམ་དག་བཞི། ༡༢. དབང་བཅུ། ༡༣. སྟོབས་བཅུ། ༡༤. མི་འཇིགས་པ་བཞི། ༡༥. བསྲུང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ། ༡༦. དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ༡༧. བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད། ༡༨. བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ། ༡༩. ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ༢༠. སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། ༢༡. གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་བཅས་སོ། །

ཟང་ཟིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཚིག་སྟེ་རྒྱུན་མཁོའི་དངོས་པོ་དང་ཟས་གོས་སོགས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད།

ཟངས་ཀྱི་ཀ་ཁྲ། ཟངས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྐམ་ཆུང་ལས་ཆེད་སས་ནོད་ཁ་སྦྱོར་བྱས་པ་ཞིག་གི་མིང་།

ཟངས་ཀྱི་སློགས་བྱར་ཁྲིམས། ཟངས་ཐོག་གི་སྟེང་དུ་བཀའ་ཚེམས་རྣམས་ཡི་གེར་བཀོས་པ།

ཟངས་དཀར། ཕྱ་རྡེངས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཁྲུལ་ཞིག

ཟངས་དཀར་ལོ་ཙཱ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་དཀྱིལ(སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ)དུ་མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་དུ་སྐྱེ་འཁྲུངས། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་དུས་མཚུངས། ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ་དང་། ཁ་ཆེ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་སོགས་བསྟེན། རྣམ་སྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྒྱ་གར་ནས་སྒྱུར་དྲངས། ལྟ་བའི་ཕྱོགས་ཕྱིར་ནང་སྤྱོད་པའི་སྒྲུང་པོ་ཆེར་སྒྲུང་ཚད་ཟེར་བའི་ཁང་པ་ཟུར་དུ་བརྩིགས་པ་གནང་། ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅོ་ལྔ་ཙམ་ལ་ཞིག་གསོ་ཕྱག་ཕྱིན་མཛད། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་འབྲུག(༡༠༧༦)ལོར་མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཕལ་ཆེར་མངའ་རིས་སུ་འདུས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེར་བསྐོར་བའི་དུས་དེར་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་རྒྱན་བསྒྱུར། སྐར་ཉི་མ་དང་སྐལ་ཏི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སོགས་ཟངས་དཀར་གྱི་བུ་བཞི་བྱུང་། ཕྱིས་རྒྱ་མིག་རིང་མོར་འདས་ཞེས་གྲགས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བཀའ་འགྱུར་ལས།《བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་གོས་སྔོན་པོ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད》ཅེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས།《དཔལ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཚིག་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བ》ཞེས་བྱ་བ།《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་མཆོག་བསྡུས་པ》ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།《ཙ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་རིམ་པར་བརྗོད་པའི་སྣ་མ་ཙ་བ་ཙ་བའི་འགྲེལ་པ》སོགས་མང་ངོ་། །ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་རི་བོ་ཆེ་དཔོན་ཚང་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༡༡ ནང་གསལ།

ཟངས་མ་གཞུག་རལ་ཅན། ཡབ་འབངས་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཏེ། དགུང་ཤུབ་ཀྱི་སྣ་ན་འབྲོ་རྗེ་ལེགས་པ། གནམ་ཤུབ་ཀྱི་སྣ་ན་གནམ་ལྷ་དཀར་གསུམ། སྤྲིན་ཤུབ་ཀྱི་སྣ་ན་སྐར་མ་ཡོལ་སྟེ། སྤྲང་གཡེལ་གྱི་སྣ་ན་རྒྱ་ལྷ་འབྲོང་ནས། གནམ་ཡེལ་གྱི་སྣ་ན་ཙོ་དེ་གུང་རྒྱལ། སྤྱིང་མེར་གྱི་སྣ་ན་ཡབ་ལྷ་བདལ་དྲུག ཕྲིན་ཤུབ་ཀྱི་སྣ་ན་བདུད་རྗེ་ཆེན་པོ། ཁ་ཡེལ་གྱི་སྣ་ན་ལྷེ་གཉན་ཁྲི་བཙན་པོ། རྒྱ་ཟེལ་གྱི་སྣ་ན་རྒྱ་རྗེ་བཙན་པོ། དོག་མེར་གྱི་སྣ་ན་ཐང་པ་མགོན། ཟོ་རེ་ཆེན་པོའི་སྣ་ན་དོག་ལྷ་སྤྱིན་ཐུ། ས་མེར་གྱི་འོག་ན་མེར་ལྷ་མཆོངས་ཐུ། ས་ལྷགས་ཀྱི་འོག་ན་ས་ལྷ་འཁོར་ཚོ། ཉིང་ཟམ་ཀྱི་འོག་ན་ཉིང་ལྷ་ཤར་ཆེན། གསང་འགག་གི་སྣ་ན་གསང་

ཕྱ་དེ་པ། བར་སྣང་གི་ལྷ་ན་བདུད་རྡེ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པ་···སྟེ་ལྷ་ན་བཞུགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡིན།

ཟངས་ཚ་བསོད་རྒྱལ། (ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་···མཚན) རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༡༨༤)ལོར་···འཁྲུངས། དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཆུང་བ་དང་། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱི་གཅུང་པོ་ཡིན། ཡབ་དཀུང་མོ་སོ་ལྷ་པ་ལ་···འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་ཆོས་ལུགས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ས་···སྐྱའི་དགོན་པར་ཕྱག་རིས་གསར་འཛུགས་དང་། ཞི་ཐང་···སོགས་སུ་ཚོང་ར་དང་། གྲོང་ཁྱེ་གསར་འཛུགས་སོགས་···དུས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཡང་རྒྱ་མི་ཆུང་བ་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག(༡༢༣༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཟངས་བཟོ། ཟངས་བཞུ་བཏུལ་བྱས་ཏེ་བརྡུང་བ་དང་། ཚགས་རྒྱག་པ། ལུགས་སུ་བླུགས་པ། ཟངས་སྙིག་དང་···ཟངས་སྦྱོ་བཟོ་བ་བཅས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ལ་ཟེར། བོད་ཀྱི་···ཟངས་བཟོའི་ལག་རྩལ་ནི་ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་ཡིག་རིགས་འགའ་ཞིག་ནང་། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་སུ་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་དང་བློན་པོ་ལོ་ངམ་གཉིས་···འཐབ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཤམ་སྟེ་བློན་པོ་ལོ་ངམ་གྱིས་བཀྲོངས་···ཐོག་རྒྱལ་པོའི་སྐུར་ཟངས་ཀྱི་སྒམ་དུ་བཅུག་སྟེ་ཀླུགས་གཏེར་བཏབ་ནས་ཤང་ཆུའི་ནང་བསྐྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱིད་···བཙན་སྐམ་པོའི་དུས་སྟོན་པོ་རིམ་པ་བཞི་པ་ལ་ཟངས་ཀྱི་···བྱང་བུའི་ཡི་གེ་བྲ་དཀར་གནང་བ། སྐུ་གཤེགས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་བཞག་པ་རྣམས་ཟངས་ཀྱི་བྱང་བུའི་ཐོག་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་བང་མཛོད་དུ་བཅུག་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་གཟིགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་བཏང་བ་སོགས་བཤད་པ་དེས་སྔ་རབས་བོད་དང་མི་རིགས་གཞན་དག་བར་འབྲེལ་བ་མ་ཐུང་བའི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཕྲག་གི་གོང་···ནས་བོད་ཀྱི་མིས་ཟངས་བཟོའི་ལག་རྩལ་ཤེས་ཟིན་པ་ར་···སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་དང་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཟངས་བཟོའི་ལག་རྩལ་རྒྱ་ཆེར་མཐོན་པོར་སླེབས་ཡོད་པ་མཚོན་བྱ་དང་། གདན་ས་མཐིལ། འབྲི་···གུང་། འབྲུག་ར་ལུང་། ཚལ་གུང་ཐང་བཅས་ཀྱི་དཀར་···ཆག་ནང་བོད་རིགས་ཟངས་བཟོ་བ་འགའ་ཞིག་གི་མིང་···འཁོད་འདུག་པ་དེ་དག་ཏུ་གཟིགས་ན་གསལ། གསེར་···གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་བཞེངས་སྐབས་བོད་ལ་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཟངས་བཟོ་མཁས་པ་བལ་པོ་དང་བོད་རིགས་···ཡོད་ཚད་བསྡུས་པའི་ནང་བོད་རིགས་ཟངས་བཟོ་བར་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་པོ་དགུ་མཛད་ཆེ་བ(སྟོ་པ་ཕྱུས་ནང་པ)མི་གཅིག རིམ་པ་གཉིས་པ་དགུ་ཆུང(སྟོ་པ་རབ་བརྟན་སོགས)མི་གསུམ། རིམ་པ་གསུམ་པ་བྱིངས་···དཀྲུམ(བྱང་པ་ཁྲི་རིང་དག་དཔང་སོགས)མི་ཞེ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ཟངས་བཟོའི་ལག་རྩལ་སྐོར(གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་དཀར་ཆག)ནང་གསལ།

ཟད་པ་བཅུ། འབྱུང་བ་བཞི། འབྱུང་འགྱུར་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི། ནམ་མཁའ། རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པ།

ཟད་པར་བཅུ། ༡. ཟད་པར་སྔོན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༢. ཟད་པར་སེར་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༣. ཟད་པར་···དམར་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༤. ཟད་པར་དཀར་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༥. ཟད་པར་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༦. ཟད་···པར་ཆུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༧. ཟད་པར་མེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༨. ཟད་པར་རླུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༩. ཟད་པར་ནམ་···མཁའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ༡༠. ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ། །

ཟད་པར་ཟིལ་གནོན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། གསང་···སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ན། ཕྱིའི་འབྱུང་བ་···བཞི་ཡི་གནོད་མི་ནུས་པར་མ་ཟད། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཞི་སོ་སོར་སྤྲུལ་ཐུབ་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཟད་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཤེས་པ་···བཅུའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ལ་ཟད་པར་···ཤེས་པ། གཉིས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེ་བར་···ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོར་ན། ཟད་པའམ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སྡུག་བསྔལ་སླར་རང་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བར་···བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཟད་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་རང་ལམ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་ཐོགས་དེ་···མ་ཐག་ཏུ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐེག་པ་རང་ལམ་གྱི་མི་སློབ་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

ཟད་ཟད་དུ་བཅོམ་འཇོམས། རྩ་མེད་མ་སོང་བར་དུ་···གཏོར་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད་པ།

ཟན་གོང་བསྒྱུར་བ། རྗེད་མི་རྗེད་ནས་ཐུག་གི་ཟན་གོང་···གང་བྱུང་དུ་གཡུགས་པ།

ཟན་སྤྲིལ་གང་ཐོན། གནད་དོན་ཆེ་རིགས་ཐག་མ་ཆོད་···པའི་སྐབས་སུ་སྒྲུག་ཡས་བཟོས་པའི་རིལ་བུའི་ནང་དུ་···བཏགས་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུའི་མིང་ལྟེ་བཅུག་ནས་དཀར་ཡོལ་ནང་དུ་བླུགས་ཐོག ལྷ་རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་བསྒོར་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་གང་ཐོན་བརྟག་པ།

ཟན་ཡང་ལུགས་གསུམ། འོག་ཏུ་ཟན་ཡང་མི་འགྱུར་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟན་ཡང་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་། (བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང)ཟན་ཡང་ནི་རྒྱ···ནག་གི་སྐད་ཀྱི་སོར་བཞག་བྱས་པ་སྟེ། ཟན་ནི་གསུམ་དང་གཡང་ནི་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་བཟོ་དབྱིབས་ནི་ལུགས་མི་འདྲ་བ···གསུམ་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་ལྡན་ཆེན་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་རྒྱ་གར་ཡིན་པས་སྟེང་ཁང་གི་ལྷ་ཁང་ལྷ་སྐུ···རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་སུ་བྱས། རྒྱ་ནག་ནི་ཞང་པོ་གཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བར་ཁང་གི་ལྷ་ཁང་དང་ལྷ་སྐུ་རྣམས་རྒྱ···ནག་གི་ལུགས་སུ་བྱས། བོད་རྣམས་ཆོས་ལ་བློ་འགུགས···པའི་ཆེད་དུ་འོག་ཁང་གི་ལྷ་ཁང་དང་ལྷ་སྐུ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱས་པས་ལུགས་གསུམ་མི་འགྱུར་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་ཟེར། དེང་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཟན་ཡང་ཞེས་པ་བཤད་ཚུལ་གོང་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་མོད་ཡིད་ཆེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁུངས་བདག་གིས་མ་མཐོང་། ཞིབ་པ་གཤམ་དུ་བསམ་···ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟབ་ཁྲིད། སོ་སོ་དད་པ་ཡོད་པའི་ལྷ་དེའི་དབང་ཐོབ་ཚར་···རྗེས། ལྷ་དེ་བསྒོམ་སྟངས་དང་། བསྒོམ་པའི་སྐབས་སུ་···བར་ཆད་བྱུང་ན་བཟློག་ཐབས། བསྒོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་པ་གང་ཐོན་དང་། གྲུབ་འབྲས་གང་བྱུང་བ་བཅས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་བྱང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་སློབ་···ཁྲིད་བྱས་པ།

ཟབ་རྒྱའི་གདམས་ངག ཕྱིར་ཟབ་པ་ཞེས་པ་གཏིང་རིང་བོ་དང་གོ་དཀའ་བ་གཉིས་ལ་བྱ་དགོས། འདི་ནི་གནད་ཆེ་སར་ཕན་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ངེས་ངམ། དོན་ཐོག་ཏུ་···འཕྲུལ་ཐུབ་ངེས་ལ་གོ་དགོས།

ཟབ་བཙགས་རྒྱུན་འཁྱོངས། ཟབ་ཟབ་ཏན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉི་མ་རེ་གཉིས་ཙམ་མིན་པར་རྒྱུན་དུ་མཐའ་འཁྱོངས་དགོས་པ།

ཟབ་གཏེར། བོད་ཀྱི་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་འགྱུར་རྙིང་མའི་ཆོས་ལ་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། ༡. རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ། ༢. ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ། ༣. ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ་ལ་ཡང་གཏེར་ཁ་གོང་མ་དང་འོག་མ་གཉིས་ཡོད། གཏེར་ཁ་གོང་མ་ནི། མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར(རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་···འབྲུག༡༡༢༤ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་བྱི་···༡༡༩༢ལོ་བར)གྱིས་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པ་ཆ་ཚང་བ་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཟེར···ཞིང་། གཏེར་ཁ་འོག་མ་ནི། མངའ་བདག་ཉང་གི་སྤྲུལ་མ་གཏེར་ཆེན་གུ་རུ་ཆོས་དབང་གིས་བཀའ་བརྒྱད་གསང་···བ་ཡོངས་རྫོགས་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་། རིག་འཛིན་རྒོད་ཀྱི་ལྡེམ་ཕྲུ་ཅན་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན(རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་གླང་༡༣༣༧ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ···

ཕྱི་༡༩༠༦(ལོ་བར)གྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་རང་བྱུང་རང་ཤར་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཟེར།

ཟབ་མོའི་ལྟ་བ། འདི་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གོ་བ་ཡིན་པས་གོང་དུ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟབ་བཞེས། ལག་ལེན་ནན་ཏན་བསྒྲུབ་པའི་ཞེ་ས།

ཟབ་སྲོག འདི་གཙང་སྟོད་ཤངས་ཀྱི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྒྲུབ་གནས་གྲགས་པ་ཅན་ཟབ་ཕུ་ལུང་དང་དེ་ཡི་ཉེ་འདབས་སུ་སོག་པོ་འཛུལ་ཁུལ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་མའི་སྒྲུབ་གནས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པ་ཡིན།

ཟབ་གསང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། གསང་ཆེན་སྙིང་མའི་ཆོས་ལ་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་གསུམ(༡. རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ། ༢. ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ། ༣. ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པ)ཡོད་པ་ལས། དང་པོ། རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མའི་བྱུང་ཚུལ་ནི། ༡. པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་མཚོ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མ་ར་གཉིས་ལ《སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོའི》སྐོར་བཤད་ཅིང་བསྒྱུར་བས་སློབ་མ་དེ་གཉིས་ལས་ཡང་སློབ་མང་པོ་བྱུང་ནས་གཙང་སྟོད་མང་མཁར་དང་། ལ་སྟོད་སྟོ་བྱང་། འབྲི་ཆུའི་བརྒྱུད་སྒོམ་འཁོར་སྐད་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་སུ་དར། ༢. ཡང་སློབ་དཔོན་ཛྙཱ་ན་ར་ཀྵི་ཏས་བལ་པོ་ཧཱུྃ་ཀཱ་ར་ལ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད་སོགས་བཤད། སྤྲུ་ཤའི་ཡུལ་དུ་ཁྲིམ་ཏུ་ཆེ་བཙན་སྐྱེས་ལ་བཤད་ཅིང་བསྒྱུར། དེ་ནས་རིམ་པས་འཕེལ་བ་ཡིན། ༣. གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མ་རས་ནི་རོ་ཙ་ན་དང་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་ལ《རྫོགས་པ་ཆེན་པོ》སེམས་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་པ་ཞུས། དེ་ནས་རིམ་པར་འཕེལ་བས《སེམས་ཕྱོགས》ཀྱི་སྐོར་བྱུང་། ཡང་བི་རོ་ཙ་ནས་དཔང་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ《དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད》ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེ་ཟབ་པའི་མན་ངག་རྣམས་བཤད་པ་ལས《ཀློང་སྡེའི》སྐོར་བྱུང་། སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ(ཟླ་མས)མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་དང་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་གཉིས་ལ《རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཏིག》གི་སྐོར་བཤད་པ་ལས་རིམ་གྱིས《ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཏིག》ཏུ་གྲགས་པ་བྱུང་ཡང་སློབ་དཔོན་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེས་རིག་འཛིན་ཤྲཱི་སིང་ཧ་ལ《མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཏིག》གི་སྐོར་བཤད་པ་ལས་ཀུན་སྙིང་ཏིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་བཤད། གཉིས་པ། ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ་ནི། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མན་ངག་མང་པོ་རི་དང་བྲག་སོགས་ལ་གཏེར་དུ་སྦས། གཏེར་དེ་དུས་ནམ་ཞིག་འདོན་དགོས་པ་དང་། འདོན་རན་པའི་དུས་རྟགས། གཏེར་འདོན་པ་པོ་གཏེར་སྟོན་དེའི་མིང་རུས། སྐྱེ་ཡུལ། སོ་རྟགས། ལུས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་སོགས་གསལ་བར་འཕོད་པའི་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་བཏགས། རྗེས་སུ་གནས་དུས་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་ན་གཏེར་དེ་ཐོན་ནས་སློབ་མ་མང་པོར་སྤེལ་བ་ལ་གཏེར་ཆོས་ཞེས་གྲགས། ཕྱིར་གཏེར་མ་མང་ཆེ་བ་སྙིང་མའི་ཆོས་ལ་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པ་འདྲ་བས་གཏེར་ཆོས་ཚང་མ་སྙིང་མའི་ཆོས་མིན་ནོ། །གཏེར་སྟོན་པ་པོ་ལ་ཡང་དངོས་དང་བརྫུས་མ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་པདྨའི་ལུང་གིས་དངོས་སུ་བྱིན་པ་དང་མ་བྱིན་པ་བསྡོམས་པས་གཏེར་སྟོན་ཚད་ལྡན་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་བྱུང་སྐོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསུང་འབུམ[ཁ]པའི་འཇུག་ཏུ《བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར》ལས་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་གྱི་མཚན་ཙམ་གསལ་ཞིང་། གཏེར་སྟོན་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ《རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》ཀྱི་པོད[ཀ]པའི་མགོར་ཡོད། གསུམ་པ། ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་སྐོར། བླ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་ཞལ་གཟིགས་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་མན་ངག་གི་སྐོར་ལ་ཟེར་ཏེ། འདི་ཡང་ས་དགེ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད། སྙིང་མའི་ཆོས་བྱུང་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ཞིབ་ཆ《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་དང་། དེ་ལས་བསྡུས་པ་ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ[ཁ]པ《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང》གི་ལེ་ཚན་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས ༦ ནས་མཇུག་མ་རྫོགས་བར་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དང་འཇིགས་མེད་གླིང་པས་མཛད་པའི《སྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག》བཅས་སུ་གསལ།

ཟབ་སྙིང་བརྟན་གསུམ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བས་ཟབ་པ། འཚབ་འཚུབ་མེད་པས་སྙིང་བ། འགྱུར་ལྡོག་མེད་པས་བརྟན་པ་སྟེ་གསུམ།

ཟམ་ཀླུའི་ཀུན་མིན་དབང་ཧུའི། (三路管民万户) ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་སེར་གྱི་དཔོན་པོ་ལ་རིམ་པ་དམའ་མོས་ཧུད་ཚང་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ་ཧུད་ཆེན་གཅིག་དང་དེའི་འགོ་ཁྲིད་དཔོན་ལ་བཅུ་དཔོན་ཟེར། ཧུད་ཆེན་གཉིས་ལ་ཧ་མགོ་གཅིག་ཟེར་བ་དེར་ཧུད་ཚང་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་དེའི་དཔོན་ལ་ལྔ་བཅུ་དཔོན་ཟེར། ཧུད་ཚང་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་བརྒྱ་སྐོར་གཅིག་ཟེར་ཞིང་དེའི་དཔོན་ལ་བརྒྱ་དཔོན་ཟེར། ཧུད་ཚང་སྟོང་ལ་སྟོང་སྐོར་གཅིག་དང་དེའི་དཔོན་ལ་སྟོང་དཔོན་ཟེར། ཧུད་ཚང་ཁྲི་ལ་ཁྲི་སྐོར་གཅིག་དང་དེའི་དཔོན་ལ་ཁྲི་དཔོན་ཟེར། ཁྲི་སྐོར་བཅུ་ལ་ཀླུའི་གཅིག་དང་། དེའི་དཔོན་ལ་ཀླུའི་ད་རུ་ཁ་ཆེ(达鲁花赤)ཟེར། ཀླུའི་གསུམ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དཔོན་ཡིན་ན་ཟམ་ཀླུའི་ཀུན་མིན་དབང་ཧུའི་མིང་གནས་དང་ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་ཐེར་སྲོལ་ཡོད་པས། བོད་དུ་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་རྒྱ་ཐམ་པའི་གྲངས་ངེས་སུ་མེད་ཀྱང་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་རིམ་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་གོ་གནས་སྤྲད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིར་བཏང་གི་དཔོན་ཆེན་ཤལ་ཆེ་བ་ལ་སྟེང་ཟམ་ཀླུའི་སོན་ཝེ་སི་ཏུ་དབེན་བཤའ(སྟེ་སན་ཀླུའི་ཤོན་ཝུའི་སི་ཏུ་ཡོན་ཧྭའི)(三路宣慰使司都元帅)ཟེར་བའི་གོ་གནས་དང་། དངུལ་གྱི་ཐམ་ཀ་མ་གཏོགས་ཐེར་སྲོལ་མེད། (《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ནས་ལེགས་སྒྲིག་བྱས)

ཟམ་ཀླུའི་ཏུ་དབེན་ཤ། (三路都元帅) གོང་གི་ཟམ་ཀླུའི་ཀུན་མིན་དབང་ཧུའི་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཟས་དཀར་གསུམ། ཞོ་འོ་མ་མར་ཏེ་དཀར་གསུམ་སྦྱར་བའི་ཟས།

ཟས་གཙང་གི་སྲས་པོ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚད། (སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚད)སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། སྔར་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷའི་བཟོ་བོ་བི་ཤྭ་ཀརྨ་ལ་བཀའ་གནང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་གསུམ་བཞེངས་སུ་བཅུག་སྟེ། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་དང་། བཅུ་གཉིས། བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པ་རེ་བཞེངས་པའི་ནང་ནས་དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚད་ནི་ལྷ་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚད་ནི་རྒྱ་གར་དང་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ལོ་མང་པོར་བཞུགས་པའི་མཐར་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་པ་ཡིན། སྐུ་འདི་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་པའི་དུས་རབས་ནི་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་གང་གི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྐོར་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་ཐོག་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལྟར་ན། སྐུ་འདི་ཙན་དན་ཇོ་བོ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་པར་གསལ་ཞིང་། དེའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱ་ཡིག་གི་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》བཅས་སུ་གསལ།

ཟས་གཙང་སྲས། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ནི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་སྲས་ཡིན་པའི་དབང་གིས་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཟས་གཙང་སྲས་ཞེས་གསོལ་བ་ཡིན།

ཟས་བཞི། ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་བཞིའོ། །དེ་ཡང《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང》ལས། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་དང་། ཕྱུགས་སོང་གི

རྒྱུད་ཕྱུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཕལ་ཆེར་ཁམ་གྱི་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་ཞིང་དེས་སྲོག་འཛིན་པས་ཁམ་གྱི་ཟས་སོ། །ཕྱི་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ངའི་ཅོག་ཞི་མའི་དྲོད་ཀྱིས་རེག་པས་འཚོ་སྟེ་དེས་སྲོག་འཛིན་པས་རེག་པའི་ཟས་ཞེས་བྱའོ། །ཉུས་སྲུལ་ཆུ་མཚོ་ན་འདུག་པའི་ཕྱི་སྨྲས་ལ་བཞག་པ་དེ་མའི་སེམས་ཏེ་སྲིད་དུ་བུ་ལ་དྲན་པ་དེ་སྲིད་དུ་བུའི་སྲོག་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཟས་ཞེས་བྱའོ། །སོ་ཉེས་བྱུང་སྟེ་བཟར་མེད་ནས་མས་བུ་རྣམས་ལ་ང་དོན་གཉེར་དུ་འགོ་སྟེ་སླར་འོངས་དང་གྱི་འདིའི་ཟན་སྐྱས་ཏེ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་བྲིད་ནས་ཐལ་བའི་རྡུམ་བུ་གཅིག་གདུང་མར་བཏགས་ཏེ་བཞག་ནས་མ་ནི་ཐལ་བྱུང་མེར་སོང་། བུ་རྣམས་ནི་ཐལ་བའི་ཧྲུམ་པོ་ལ་བལྟ་ཞིང་མ་འོངས་ན་ཟན་སྐྱས་ཏེ་བཟའ་བའི་བསམ་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་རྒྱུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་མ་ཤི་བར་སྲོག་འཛིན་ནུས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས།

ཟས་བཟའ་བའི་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག ཟས་ལེགས་པར་མ་ཟོས་པ། ཁམ་ཏ་ཙང་ཆུང་བ། ཁམ་ཏ་ཙང་ཆེ་བ། ཁམ་རན་པ་ཙམ་པར་ཟོས་པ། ཟས་མ་འོངས་པར་ཁ་གདངས་པ། ཁ་ཁམ་གྱིས་བཀང་སྟེ་སྨྲ་བ། ཙག་ཙག་ཟེར་ཞིང་ཟ་བ། ཅག་ཅག་ཟེར་ཞིང་ཟ་བ། ཧུ་ཧུ་ཟེར་ཞིང་ཟ་བ། ཕུ་ཕུ་ཟེར་ཞིང་ཟ་བ། ལྕེ་ཕྱིར་ཕྱུང་སྟེ་ཟ་བ། འབྲུ་རེ་རེ་ནས་ཟ་དད་དུ་བྱེད་ཅིང་ཟ་བ། ཟས་ལ་འཕྱ་སྨོད་བྱེད་ཅིང་ཟ་བ། མཁུར་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་སྒྱོ་ཞིང་ཟ་བ། ཀན་གཏོག་ཅིང་ཟ་བ། ཁམ་འཕྲོ་སོས་བཅད་ཅིང་ཟ་བ། ལག་པ་ལྡེས་ལྡག་པ། ཟས་སྣོད་ལྟེ་དང་སོར་མོས་འཕྱིག་པ། ལག་པ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་སྤྲུག་པ། ཟས་དང་བཅས་པའི་སྣོད་བསྐྱུམ་པའམ་ཡང་ན་སྣང་ལ་གདབ་པ། ཟས་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་བྱས་ཏེ་གཞོམ་ནས་ཟ་བ།

ཟས་ལེན་ཚུལ་བརྒྱད། ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་དང་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཏེ། ༡. ཟས་རྣམས་ལྷུང་བཟེད་ཁ་ལས་མཐོར་མི་ལེན། ༢. འབྲས་ཆན་ཚོད་མ་མང་ཞུང་མཉམ་པར་ལེན། ༣. གྲལ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་ཕྱི་མེད་པར་ལེན། ༤. ལྷུང་ཚེ་མི་གཡེང་ལྷུང་བཟེད་མིག་གིས་བལྟ། ༥. ཟས་མ་ལྷུང་བར་ལྷུང་བཟེད་མི་བཟེད་ཅིང་། ༦. ཚོད་མ་འདོད་ནས་འབྲས་ཆན་འགེབས་པ་དང་། ༧. འབྲས་ཆན་འདོད་ནས་ཚོད་མ་འགེབས་མི་བྱ། ༨. བཟའ་བཅའི་སྟེང་དུ་སྟོད་གཞན་མི་བཟེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཟས་སྤྱོང་བའི་སྡེ་ཚན་བརྒྱད། ཟས་ལེགས་པར་མ་བླངས་པ། ཀུ་དང་ཁ་ད་ཅད་དུ་བླངས་པ། བྱ་ན་དང་ཟན་བྱི་སོགས་མཉམ་པོར་བླངས་པ། ལྷུང་བཟེད་ལ་ཡིད་མ་དད་པར་བླངས་པ། གྲལ་མཐར་ཆགས་སུ་མིན་པར་བླངས་པ། ཟས་མ་འོང་པར་ལྷུང་བཟེད་བཟེད་པ། བྱ་ན་བྱི་སོགས་གཅིག་གིས་གཅིག་བཀབ་པ། ཟས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཟས་སྟོད་བཟུང་བའོ། །

ཟི་ལིང་། དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེ་བ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཞི་ཧྲིང་(西宁)ཞེས་འབོད་པ་སྐྱེ་ཨ་མདོ་རྗེ་སྒྲ་འབྱམས་དགོན་པ(ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་གསུང་འབུམ་ནང་དགོན་པ་འདིའི་དཀར་ཆག་ཡོད)ཡོད་ས་དེ་ཡི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་པའི་མིང་།

ཟིང་པོ་མགོ་སྔོན་ཅན། པོ་རྒྱུས་ཟང་ཟིང་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པ་ལ་ཟེར།

ཟིང་པོ་རྗེ། ཐར་པོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་དུས(སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་མཇུག་དང་དྲུག་པའི་མགོ་ཙམ)ཡུལ་ཡིལ་རབ་སྟེ་བཞི་དང་། ཀླུམ་ཡ་གསུམ(དེང་སང་གི་འཕན་པོ)ན་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མངའ་འོག་གི་མི་དྲང་པོར་སྨྲ་མཁན་ལ་ཆད་པ་གཅོད་པ་དང་། ངོ་དགའ་ཐེལ་ལད་བྱེད་མཁན་ལ་གོ་གནས་སྤར་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་དབང་ཉམས་རྒྱུད་དུ་སོང་ཏེ་བའི་སྐབས་བློན་པོ་གཉན་འཛི་ཟུང་གིས་གྲོས་བཏབ་ཀྱང་མ་ཉན་པའི་ཐོག་འཛི་ཟུང་བློན་པོའི་གོ་གནས་ནས་ཕབ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་འཛི་ཟུང་ཁྲོས་ནས་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པང་གསུམ་ལ་མགོ་བཏགས་ཏེ་ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་བོ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་སྲིད་དབང་བློགས། སྟག་སྐྱ་བོའི་ཡུལ་ཡིལ་རབ་སྟེ་བཞི་ཀླུམ་ཡ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཁྲི་པང་གསུམ་ལ་ཕུལ། དེའི་བྱ་དགར་ཀླུམ་ཡ་གསུམ་གྱི་སྐད་ནས་བཙན་གཡོག་ས་ཆ་འགའ་ཤས་སྩལ། རྗེས་སུ་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པང་གསུམ་ཡང་སྟག་སྐྱ་བོ་དང་འདྲ་བར་མེད་སྐབས་འཛི་ཟུང་གི་ཐན་གཡོག་སྦྱང་ཅིང་སྐྱ་དང་། དབས་དབྱི་ཚབ། དེའི་བུ་ཕང་སུམ་འགྲོན་པོ། ཚེས་སྤོང་ནག་སེང་དང་བཞི་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པང་གསུམ་ལ་ངོ་ལོག་ནས་སྤྱི་ཁར་སོང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ལ་མགོ་བཏགས་རྗེས་རིང་པོར་མ་སོང་བར་རྒྱལ་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་འདས་ནས་ཁོང་གི་སྲས་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཁོ་ཚོ་བཞིའི་རོགས་རམ་འོག་ཟིང་པོ་རྗེ་ཁྲི་པང་སུམ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་མཐའ་འོག་ཏུ་བཅུག སྤུང་དང་དབས་གཉོན་གསུམ་ལ་སོ་སོར་འཕན་པོ་དང་མལ་ཏྲོ་ས་ཁུལ་གཉིས་ནས་ཐན་ཁྱིམ་དུད་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རེ་དང་། ཚེས་སྤོང་ནག་སེང་ལ་འོན་གྱི་སྡོན་མཁར་ནས་ཐན་ཁྱིམ་སུམ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གནང་ཞིག ཐར་ཡུལ་ངས་པོ་ཟེར་བ་ཤིང་བསྐྱར་ནས་འཕན་པོ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། དེའི་གོ་དོན་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་དང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་པ་སོགས་ཞིབ་པར༼ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ༽ལེའུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་སུ་གསལ།

ཟིང་པོ་རྗེའི་མཁར་ཀྱལ་དང་ཟིང་པ་ཁྱིམ་ཚང་། འོད་སྔོངས་འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས་ཕུང་ར་ཤར་ཤང་ཁོངས་ཟིང་པ་གྲོང་ཚོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཟིང་པ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གནའ་དུས་ཀྱི་ཟིང་པོ་རྗེའི་མཁར་ཡིན་པ་དང་། དེའི་བྱང་ཟུར་གྱི་རི་སྟེང་དུ་ཟིང་པ་སྟག་དགོན་པ་ཟེར་བའི་ཤུལ་རྗེ་ཞིག་ཡོད། ཟིང་པ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་དེའི་མི་རྒྱུད་རྣམས་ཟིང་པོ་རྗེའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་སྐད་འདུག བཤད་རྒྱུན་ལྟར་ན་ཁང་པ་ཐོག་བརྩེགས་ལྔ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་གཞུང་ནས་ཉམས་གསོ་ཐེངས་གཅིག་གནང་སྐད། ཟིང་པ་སྟག་དགོན་པ་ཞེས་པ་དེ་འབྲི་གུང་གི་ཁོངས་ཡིན་པ་དང་། དགོན་པ་དེ་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་འཐོར་ཞིག་སོང་འདུག་ཀྱང་། ཟིང་པའི་ཁང་པ་དེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཞུགས་ཕྱི(༡༨༧༠)ལོ་བར་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྗེས་མ་ཡུར་བཟོ་སྐབས་ཁང་པ་དེ་བཤིག་ནས་ད་ཆ་ས་ཏོ་ཚད་ཙམ་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་། རི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཟིང་པ་དགོན་པའི་ཤུལ་དེ་དང་གནས་སྡོད་ཟིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་མི་བརྒྱུད་ད་ལྟ་བསྡད་ཡོད།

ཟིན་ཆུ་རྒྱ་ཡི་ཚོང་དུས། འདི་ནི་སྔར་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་བར་ཚོ་ཚོང་གི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་གི་མིང་ཡིན་ཚོད་འདུག་ཀྱང་། ས་གནས་དེ་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་དཔྱད་གཞི་ཁུངས་བཙན་མ་རྙེད་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས།

ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པའི་སྒྲ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒྲ་ལ་ཟིན་པའི་སྒྲ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་སྒྲ་ལ་མ་ཟིན་པའི་སྒྲ་ཟེར། དེ་ཡང་གཏམ་སྨྲ་བའི་སྒྲ་དང་ལག་པ་བརྡབ་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་མིའི་ལུས་སེམས་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་ཟིན་པའི་སྒྲ་དང་། མེ་འབར་བའི་སྒྲ་དང་རླུང་གཡོ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ནི་མིའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པས་ན་མ་ཟིན་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞིབ་པར་སྨྲ་རྟགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལས་གསལ།

ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་འགྱུར་བའི་སྒྲ། སྐྱེས་བུའམ་གང་ཟག་གི་ཚོར་བས་ཟིན་པའི་སྒྲ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད།

ཟིར་བྱན། ཟང་ཟིང་དང་བན་བུན།

ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད། ༡. ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་

མཆེད་དང་པོའོ། ། ༢. ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པའོ། ། ༣. ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་གམ་ཡུལ་བ་ར་ཎ་སིའི་རས་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་འདི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་པའོ། ། ༤. ནང་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སེར་པོ་ཁ་དོག་སེར་པོ་སེར་པོ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་འོད་སེར་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་དོ་ཀའི་མེ་ཏོག་གམ་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིའི་རས་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་སེར་པོ་ཁ་དོག་སེར་པོ་སེར་པོ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་འོད་སེར་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སེར་པོ་ཁ་དོག་སེར་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་འོད་སེར་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་པའོ། ། ༥. ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དམར་པོ་ཁ་དོག་དམར་པོ་དམར་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་འོད་དམར་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བན་དྷུ་ཛི་བ་ཀའི་མེ་ཏོག་གམ་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིའི་རས་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་དམར་པོ་ཁ་དོག་དམར་པོ་དམར་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ(སྣང་བ)འོད་དམར་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དམར་པོ་ཁ་དོག་དམར་པོ་དམར་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ(སྣང་བ)འོད་དམར་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པའོ། ། ༦. ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དཀར་པོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ(སྣང་བ)འོད་དཀར་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྐར་མ་པ་སངས་ཀྱི་ཁ་དོག་གམ་ཡུལ་ཝ་ར་ཎ་སིའི་རས་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་དཀར་པོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་འོད་དཀར་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དཀར་པོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དཀར་པོ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ(སྣང་བ)འོད་དཀར་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་ལྟ་སྟེ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པའོ། །

༧. དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་ཐོག་མའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ནུབ་པར་གྱུར་ཅིང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བདུན་པའོ། ། ༨. དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་པའོ། །

ཟིལ་མནར་གྱིས་གཅིན་པ། སྨྲང་ཚིག་སྨྲས་པའམ་སྨྲས་པའི་དོན།

ཟུག་རྡུ་སྐྱེད། སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་ལ་ཚོར་མ་ཟུག་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ།

ཟུག་པ་བཙུགས། ངོ་དམ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་མི་སྣ་བཙུགས་པ།

ཟུང་ང་། སོལ་སོགས་བཀལ་བའི་ཐབ་པའི་གདང་བུ།

ཟུང་ཅེའུར། (松州) ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ཀྲུའུ་འམ་ས་ཁུལ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཐང་ཝུ་ཏྲེ(唐武德)ཁྲི་ལོ་དང་པོ(སྤྱི་ལོ༦༡༨)ལོར་བཙུགས་ཤིང་། ས་གནས་ནི་ད་ལྟའི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཟུང་ཕན(松潘)རྫོང་དུ་ཡིན་པ་དང་། སྟར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་དམག་མི་ཁྲི་ཉི་ཤུ་བཏང་ནས་འཇའ་ལ་དམག་དྲངས་པའི་རྗེས་སུ་ཟུང་ཅེའུ་མཁར་དེ་བཙོམ་ཚུལ《ཐང་དེབ་རྙིང་པ》(旧唐书)ནང་གསལ།

ཟུང་འཇུག་སྐུ་བཞི། ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཟུང་འཇུག་སྐུ་བཞི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་བཞིའོ། །

ཟུང་འཇུག་ཡངས་པའི་ལམ། སྐུ་དང་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་གོ་འཕང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པའོ། །

ཟུར་ཁང་ཤུ་ཡང་ཁ་ག་ཁ། འདི་ཟུར་ཁང་ཞེས་པའི་མི་ཚང་སྤོབས་འཛོར་ཅན། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་སྟེ། ཟུར་ཁང་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ངག་རྒྱུན་དུ་ཨེ་ཝ་ཆུ་རི་བའི་མི་རྒྱུད་ལ་བུ་མོ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་པོར་བཙུན་མ་བྱས། རྗེས་སུ་ནང་ནས་ཡོགས་སུ་ཐོན་ནས་ས་ཞིང་དང་ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་བླངས་ཏེ་ཁྱིམ་ཐབས་བཙུགས་ནས་ནང་བཟུང་བ་ལ་ཟུར་ཁང་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

ཟུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེ། མཚན་གཞན་དྲུང་པོ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག(༡༤༣༩)ལོར་ཡབ་རིག་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་ཀུན་མཁྱེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཤར་དྭགས་པོའི་ས་ཆ་ལ་ཐོག་ཟུར་མཁར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཡབ་རིག་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཤ་ར་རབ་འབྱམས་པ། སྨན་སྟོན་དབང་ཕྱུག་བཟང་པོ་སོགས་མཁས་དབང་དུ་མ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གིས་མཚོན་བྱུན་མིན་དང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱལ་དུ་ཐོན་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་སོར་ནས་གཡུ་ཐོག་སྙིང་ཐིག་གི་བླ་སྒྲུབ་ལྷུག་བཀྲལ་མུན་སེལ་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་འོད་ལ་ཁ་སྐོང་དང་། གསུང་རྩོམ《དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་ཆེན་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང》《རྒྱུད་ཀྱི་དཀའ་གནད་རྣམས་ལ་དྲི་ཚིག་དཔྱད་དཀར་མེ་ལོང་བུ་བ་རིང་བསྲེལ》《ཞིབས་བཤད་ཉི་ཟེར》《ཕྱོགས་ཀྱི་སྨན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲིང་ཡིག》སོགས་མང་དུ་མཛད། ཤར་ཕྱོགས་མདོན་དགའ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོ་ཁ་གཉལ་དང་། སྦྱོར་ར། བྱ་ཡུལ་བཅས་གཉལ་སོར་བྱུར་གསུམ་དང་། སྟོ་ཁ་ཨེ་ན་རྒྱ་རི། ཉང་པོ་ཀོང་སྤོད། ཀོང་པོ་ཉིད་ཁྲི་བཅས་ཨེ་ཉང་ཀོང་གསུམ་གྱི་སྨན་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ《རིན་ཆེན་འབྱུང་དཔེའམ་སྨན་རྫ་གསལ་བྱེད》《རོ་སྐོར་ཐུགས་ཀྱི་སྙིང་པ》《བདུད་རྩིའི་གཏེར་མཛོད》《བདུད་རྩིའི་ཞིང་བུ》《ཕྱི་རྒྱུད་སྨན་རྫ་གསལ་བྱེད་བདུད་རྩིའི་སྒྲོན་མེ》《སྨན་གྱི་ཐིངས》སོགས་སྨན་གྱི་རོ་དང་། ནུས་པ། ཞུ་རྗེས། རོ་བོ། ངེས་ཚིག་བྱེད་ལས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཏེ་གསོ་རིག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཕྱག་རྗེས་རླབས་པོ་ཆེ་འཇོག་པར་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག(༡༤༧༥)ལོར་འདས།

ཟུར་མཁར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་དང་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༥༠༩)ལོར་སྐུ་བལྟམས། མཚན་ཆེ་བརྟན་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། དེ་རྗེས་ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་མཚན་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་གནང་། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་ཐུན་མིན་དང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྤྱི་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐད་ཕྱག་ཏུ་ཆོས་རྗེ་དང་། བྱང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་སོགས་མཁས་དབང་དུ་མ་ལས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དང་ལུང་མང་པོ་གསན་སྦྱོང་གནང་བས་གསོ་བ་རིག་པ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གང་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར། རྗེ་གང་གིས་ཟུར་མཁར་གོང་མའི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་བསྟེན་ནས་ཙ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད། ཕྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་མདོ་ཡན་གྱི་འགྲེལ་པ། ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ《མེས་པོའི་ཞལ་ལུང》ཞེས་པ་དང་།《ཕྱི་རྒྱུད་ཙ་རྒྱའི་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང》ཞེས་པ། དེ་བཞིན་ཁྱུང་པའི་བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལན《དཀར་པོ་ཆིག་ཐུབ་བམ་དབང་པོའི་ལག་ཉལ་དང་རྒྱུད་བཞིའི……

བཀའ》དང་《བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱན་སེལ་སྒྲོན་མེ》 《སྨན་གྱི་རྫ་རྣལ་ལྷ་རྗེས་ཀྱི་རིའུ་ཐིག》 《ཟླ་ཐིག་ཉིན་བྱེད་འོད་མཚོ》 《ཆུ་སྦྱོལ་གྱི་རྣམ་བཤད》སོགས་དང་། རྒྱུད་བཞིའི་བཀའ་བསྟན་གྱི་འགལ་སྤོངས་ལ་ཕྱི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ། ནང་ལྟར་ན་པཎྜི་ཏའི་བསྟན་བཅོས། གསང་བ་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེས་པ་སོགས་གསོ་དཔྱད་སྐོར་ལ་གལྕུང་རྩོམ་ཤིན་ཏུ་མང་། གཞན་ཡང་སྔགས་ངག་མི་ལོང་མའི་མི་ལོང་ཞེས་པ་སོགས་རིག་གནས་གཞན་སྐོར་གྱི་ཕྱག་རྩོམ་སྣ་ཚོགས་དང་རྗེ་མཉམ་ཉིད་རྗེ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་སོགས་བཅམས་ཆོས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་ཕྱག་ཐིམ་མའི་རྒྱུད་བཞི་གསེར་མཆན་སོགས་གནའ་རབས་ཀྱི་ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཞུགས་བཅོལ་ཏེ་རྒྱུད་བཞི་ལ་ཞུས་དག་མཛད་ཅིང་། སྡེ་ཁ་གྲྭ་ཚང་དུ་སྡེ་པ་ཡར་རྒྱབ་པ་སྦྱིན་བདག་ཏུ་བསྐུལ་ནས་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲྭ་ཐང་རྒྱུད་བཞི་པར་དུ་བསྐོས་པ་དེ་ཕྱི་རྒྱུད་བཞིའི་པར་ལྗང་ཐོས་སུ་གྱུར། དེས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཆེན་པོར་རྒྱུད་བཞི་འཆད་ཉན་དང་དར་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་ཕན་ནུས་ཆེན་པོ་ཐོན། ནང་སོ་དོན་ཡོད་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མང་པོ་བསྐྱངས། སྐུ་ཚེ་ཕྱེད་པོར་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་འཚོ་ཞིང་བཞེས་པར་གྲགས།

ཟུར་རྐྱང་ཤེས་རབ་གྲགས་པ། (བདེ་གཤེགས་རྒྱ་བོ་པ་མང་ཞུ) གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཟུར་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། བོད་ཤིང་ལྟག(༡༠༡༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འདི་ཉིད་ཟུར་པོ་ཆེས་གསོས་པའི་བུ་དོད་ཡིན་ཞིང་། ཟུར་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་རྩེ་རྩ་བཞིའི་ཡ་རྒྱལ་ལྷ་དགོངས་ཀྱི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན། བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་མདོ་དགོངས་འདུས་གསུངས་པས་དུས་གཅིག་ལ་དཔེ་འཇེམས་སུམ་བརྒྱ་བྱུང་། ཐག་རྒྱ་བོ་དགུ་འདུས་ཀྱི་རྩེར་སྒྲུབ་པ་མཛད་དེ་རྫོགས་ཆེན་མངོན་པར་སྤྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་པས་བདེ་གཤེགས་རྒྱ་བོ་པར་གྲགས། སྤྱིར་བདེ་གཤེགས་འདི་ལྷ་རྗེ་ཞུག་པ་ལུང་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོང་སྲ་པ། མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱམ་པ་གང་ཕྱིའི་རྩལ་དུ་མངའ་བ། ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤོབས་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ལགས་སོ། །མཐར་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལྟག(༡༠༧༤)ལོར་འདས་པའི་བསྟན་ཀྱིས་སྐུ་འདས། འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་ཀ་བ་བཞི། གདུང་བརྒྱུད། ཞུམ་བཅུ་དྲུག དྲལ་མ་སུམ་ཅུ་གཉིས། སློབ་ཆེན་མི་གཉིས། ཡུས་པོ་ཆེ་མི་གཅིག དགྱེས་པ་མི་གཉིས། སྟ་གུར་མི་གཉིས། ཀོ་མ་ཚོད་མི་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །

ཟུར་ཆོས་པ། ཟ་བའི་སློབ་ཕྱིད་གནང་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཟུར་ཏུ་དོགས་གཅོད་དང་བསྐུར་ཕྱིད་རོགས་རམ་གནང་མཁན།

ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་བླ་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་མཁས་གྲུབ་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། ཡབ་ཟུར་གྱི་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་གདུང་རབས་ཟུར་ཆེན་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་དང་ཡུམ་མཚན་ཞུན་ཡིད་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༦༠༤)ལོར་འབྲོམ་ཐོད་ལག་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དྲུང་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གྱི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་མཛད་དེ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཡིག་རིགས་རྣམས་ཀྱང་དཀའ་ཚེགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་བྱང་པ་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་ལས་ལྷ་ཕྱིས་དང་། རྩིས་རིགས། དྲག་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ནས་སྣང་གསལ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་ཞབས་སུ་བཅར་ཏེ་བཀའ་བརྒྱད་བདེར་འདུས་སྐོར་དང་། མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་བཀའ་གཏེར་གཉིས། བླ་མ་ནོར་བུ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀར་གླིང་ཞི་ཁྲོ་དགོངས་པ་རང་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་དང་ཉམས་ཁྲིད་མཐར་ཕྱིན་པ་གསན། ཕྱག་ཆེན་ལྔ་ལྡན་དང་གཅོད་ཁྲིད་སོགས་ཉམས་སུ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཐོད་ཁ་པ་དཔལ་འབྱོར་ལྡན་གྲུབ་ཀྱི་ཐུང་དུ་བྱོན། བཀའ་གཏེར་གྱི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཐུམ་པ་གང་ཕྱིའི་ཚུལ་དུ་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བཞེས་སྐབས་སྐར་ཡང་དགེ་བསྙེན་ནས་བཟུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད། ཤིང་བྱི(༡༦༢༤)ལོར་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དཔལ་གྱི་རྩེད་ཐང་(ལྷ་མཆོད་གྲུ་ཚང)དུ་དགུན་ཆོས་ཆེན་མོའི་ཐོག་གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་དབུ་བླར་བསྙེན་ཕྱག་མཛད་ནས་ཟིལ་གནོན་སོགས་ཆོས་དཀའ་རྣམས་དང་དྲག་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་ལས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་ལུང་ཁྲིད་རྣམས་གསན་བཞེས་ལྟར་ཕུལ་བར་མཛད། གཞན་ཡང་ཕུར་པ་ལུགས་གསུམ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་ལུགས་གསུམ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀློང་གསལ་སྙིང་ཐིག་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད་རྣམས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་བས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་མྱོང་མ་འཁྲུལ་བ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། ཀར་གཙང་མཆོད་ཡོན་གྱིས་དགེ་ལུགས་ཕྱི་དང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ལ་སྡང་ཟུག་ཆེ་བས་རྗེ་འདིས་ལས་སྦྱོར་མཛད་པས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གིས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་བྱུང་བར་གྲགས། བྱང་པ་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོའི་སྐུ་སྐྱེ་རིག་འཛིན་པདྨ་འཕྲིན་ལས་དོན་འཛིན་གྱི་ཐུབ་བསྟན་རྡོ་རྗེ་བྲག་གི་གདན་སར་བཀོད་ནས་ཀ་གཏེར་གྱི་ཆོས་མཛའ་དག་བསྐྱལ་ཅིང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། སྐུ་ཚེའི་སྟོད་དུ་གུང་ཐང་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཡེར་པ་སྒྲོས་དཀར་སོགས་དགོན་གནས་ཀྱི་ཞལ་འཛིན་མཛད། རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་གྱི་བླ་མ་སྐྱེ་སྤྲུལ་སོགས་ཆོས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཀ་གཏེར་གསར་རྙིང་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱོར་བ་མཛད། ཐུགས་སྲས་བླ་མ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་ཡོད་པ་ལས། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་སོགས་ཡིན། དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱ(༡༦༦༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས། འབྲོམ་ཐོད་ལག་ཚང་གི་མི་རྒྱུད་ནི་ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་དང་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་གྲགས།

ཟུར་པོ་ཆེ་ཤཱཀྱ་འབྱུང་གནས། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཟུར་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། འདི་ཉིད་བོད་ཆུ་སྟག(༡༠༠༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགེ་བསྙེན་དུ་བཞུགས། ཞུག་པ་ལུང་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པས་ཞུག་པ་ལུང་པ་ཞེས་གྲགས། ཆོས་ལུང་གི་སྤང་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པ་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་སྒྱུ་འཕྲུལ་དང་། སེམས་ཕྱོགས། བདུད་རྩི། གསང་དབང་དང་ཐབས་ལམ་སོགས་ཞུས། རྩ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་སྒྲུབ་ཐབས་སོ་སོར་ཕྱེས་ཏེ་གསུངས། ཁོང་གིས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ལ་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཙུགས། སྒོ་ཕུག་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྟག(༡༠༦༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས། འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་རྩེ་མོ་བཞི་རྩེ་སྒྲོག་དང་ལྔ། སྒོམ་ཆེན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སོགས་མང་།

ཟུར་ཕུད་ཁྱུང་བུ་ཚལ། དེང་སང་གི་མལ་དྲོ་གཟི་ཅན་ཐང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

ཟུར་སོང་རྫས་ལེན། ཟུར་དུ་སྤུར་ཡོད་པ་ལྟར་རྫས་ལེན་དགོས།

ཟེ་མ་ཏུའི་གཟེར། ཤིང་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཡལ་ཆེར་སྨུག་མ་ལྟ་བུ་གཟེར་བུ་བཙོས་ཆོག་པ་ཞིག

ཟེམ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་སེང་གེ། འདི་ཉིད་ཡབ་སྐྱ་ཡགས་སྟེ་བོ་དང་ཡུམ་རྡོ་བཙུན་མ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༡༧༡)ལོར་ཏམ་མདོའི་དེར་གོམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རང་གིས་འཇུག དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞིབས་སྐབས་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་བ་ཚུར་བྱོན་པ་དང་མཇལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཞུས་པས། སྒོ་མར་བྱིས་གསུངས་ནས་མཁན་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྲུང་སེང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གྲགས་པ་སེང་གེར་གསོལ། འདུལ་

པ་བསྐྱབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་ཕེབས་སྐབས་མཁན་པོ་རྣལ་འབྱོར། ལས་སློབ་ཞོགས་པ་གནས་བརྟན། གསང་སྟོན་པ་ཟེམ་ཆེན་མོས་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བྱ་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པའི་སྤྱན་སྔར་ཐོན་པས་ཐུགས་ཀྱིས་གཟུང་ནས་གདམས་པ་ཚང་བར་གནང་། སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་གཤེགས་རྗེས་གདན་ས་བ་གཞན་ཞིག་བྱུང་བའི་མཚན་ནི་མ་ཤེས། ལོ་བྱ་ཡུལ་བ་རྣམས་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་ནས་ཟེམ་གྱི་བར་དུ་གཞན་མི་འདུག་པར་འདུག ཞེས་དཔལ་ལྷ་རྩེའི་བཀའ་བྱུང་ནས་ཟེམ་གྱིས་གདན་ས་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག(༡༢༥༦)ལོར་སྐུ་གཤེགས། འདིའི་སློབ་མ་མང་དུ་ཐོན་པའི་ནང་ནས་འོད་གསལ་བ་ཆེན་པོས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱར་འོད་གསལ་དགོན་པ་བཏབ། རི་ཞེར་བ་ཆེན་པོས་ཕོ་བྲག་ཤར་དུ་རི་ཞེར་བཏབ།

ཟེ་ཆུན་ཁྲིད་མོ། ས་འོག་དང་ས་དམའ་སར་གནས་པའི་ཆུ་རྣམས་ས་མཐོ་སར་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་འཁྱུལ་འཁོར་གྱི་མིང་སྟེ། ཐག་པའི་སྟེང་དུ་ཆུ་ཐུབ་པའི་སྣོད་སྤྱད་མང་པོ་བར་ཐག་འཚམ་པར་བྱས་ཏེ་བསྒྲིགས། ཐག་པ་དེ་འཁོར་ལོའི་ཐོག་བཀལ་ནས་འཁོར་ལོ་བསྐོར་སྐབས་འོག་ནས་ཆུས་ཁེངས་པའི་སྣོད་སྤྱད་རྣམས་གྱེན་དུ་དྲངས་ཏེ་ཆུ་ལེན་པའི་སྣོད་དང་ཞིང་ཁའི་ཡུར་བ་སོགས་ལ་གང་དགོས་སུ་གཏོང་ཞིང་། སྟོང་སྤྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཁ་སྦུབ་དུ་བལྟས་ནས་འོག་གི་ཆུ་ནང་འཛུལ་འགྲོ་བའི་འཁྱུལ་འཁོར་ཐབས་བདེ་ཞིག་ཡིན།

ཟེ་དང་གོང་ཟོ་རི། དེང་སང་ལྷོ་ཁ་རྩེད་ཐང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་དེ་ཡིན་ཅིང་། རི་དེའི་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་དེར་བོད་མིའི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ས་ཞིང་འདེབས་སའི་གནས། ཟོ་དང་དང་། ཟོ་ཐང་ཡང་ཟེར་བའི་ཞིང་ཁ་གྲུ་ནར་ཅན་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་འདུག

ཟོག་པོ། མགོ་བསྐོར་གཏོང་མཁན་གྱི་མིང་།

ཟོག་ཙ་ཛ་མ། ཚོང་གི་མ་རྩ།

ཟོང་གསར་བ། ཁྲིམས་རར་བཙེ་འཚོང་བྱེད་སྐབས་ཚོང་ཟོག་གི་ཚབ་བྱེད་དངོས་ཟོང་གསར་པ་སྟེ། དངུལ་གསར་པ།

ཟོན་ཙུང་། (宣宗) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ཞོན་ཙུང་ལི་ཁྲིན(李忱) དེང་སང་རྒྱ་ཡིག་གི་སྒྲ་ཞོན(宣)ཟེར་བ་རྣམས་ལྟར་གྱི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་ཟོན་ཞེས་འབོད་པ་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་སྒྲ་གདངས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་རེས།

ཟོར་མདའ། རས་འཇམ་ནང་པད་ཁ་བསྒྲིལ་ཏེ་དེ་ལ་མཇུག་དང་སྟགས་བརྒྱབ་ནས་མེ་འབར་བཞིན་དུ་ཁ་གཏད་ཀྱི་སྡེ་འགྲམ་ཨམ་ཕྱོགས་ལ་འཕངས་པ་ལའང་།

ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་གསུམ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། དགུ་པ་ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་སྨད་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ར་བཏང་ཁུལ་བྱས་ནས། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ནི། མཛེས་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ཟོལ་བསྟོད་དང་། དཔའ་བ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ཟོལ་བསྟོད། སྟོབས་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ཟོལ་བསྟོད་བཅས་སོ། །

ཟོལ་མ། བརྟན་མ།

ཟོལ་ཟོག ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་འདོགས་བྱས་ནས་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་ལ་ཟེར།

ཟོལ་མ་བདེ། སྣ་བདེ་པོར་སྟོང་དུ་མ་བཅུག་པ།

ཟྭ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ། གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་(སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ)ནང་མོན་འབྲག་ཏུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་ལུག་རྫི་བ་མཛད་དེ་བཞུགས་སྐབས་རེ་ཁ་ནས་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དགོན་གྱི་རི་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒོམ་རང་བྱུང་དུ་ཤར། སྒོམ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་སྒོམ་གྱི་གནས་ལུགས་བླེང་བར་དེ་སྒོམ་ཡིན་ན་ངས་ཀྱང་སྒོམ་ཤེས་པར་འདུག་གསུང་ཞིང་། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དགོན་པར་བྱོན་ནས་འགྲོ་མགོན་དང་མཇལ་ཏེ་ཇོ་སྟོད་ཅིག་བཏབ་པས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། འགྲོ་མགོན་གྱིས་མཚན་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེར་བཏགས། ཕྱིས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཕག་གྲུའི་བུ་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྱལ་དང་གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེའི་བླ་མར་གྱུར། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྟག(༡༡༥༨)ལོར་ཟྭ་ར་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་ནི་ཟྭ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་གཉིས་ལས་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན། མཐར་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༠༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཟླ། ཟླ་གྲོགས། ཡིད་མཐུན་པའི་གྲོགས་པོ།

ཟླ་གམ། སྟོད་དུ་གོང་བ་ཡོད་པ་དང་། ལུས་མང་པོ་བསྡུས་པའི་གོས་ཤིག

ཟླ་དགུ་ཚེ་བཅུ། ཟླ་བ་དགུ་དང་ཞག་བཅུ་སྟེ་ཕྱིར་གྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་བུ་ཕྲུག་མའི་མངལ་དུ་སྡོད་པའི་དུས་ཡུན།

ཟླ་ཆུ། ཟླ་ཆུར་རྫ་ཆུ་དང་ངོམ་ཆུ་ཞེས་པའི་གཙང་ལག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རྫ་ཆུ་ནི་མཚོ་སྔོན་རྫ་སྟོད་ཁོངས་རི་བོ་ཤུ་ར་སྐྱེ་ནས་འབབ། ངོམ་ཆུ་ནི་བོད་སྨྱང་ཏོར་ཕྱ་ཆེན་ཤོང་ཁོངས་ལ་ཤ་མོ་ལ་རྒྱུད་ནས་བབས་ཏེ་ཆབ་མདོ་ཁྲོམ་བཙན་ལ་ཏུ་གོང་གསལ་རྫ་ཆུ་དང་ལྷན་འཁྱིལ་ནས་སྨར་ཁམས་རྫོང་བརྒྱུད་ཡུན་ནན་དུ་བཞུར་རྗེས་མི་ཀོང་གཙང་པོར་འཁྱིལ། དེ་ནས་འབབ་མ་དང་། ལའོ། ཐེ་གོ། ཀམ་ཕུ་ཛེ། ཐེ་ནམ་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱུད་མཐར་སྔོ་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟླ་སྡུད་ཀྱི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག སྐར་བསྡུའི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག་གམ་རྫོགས་ཚིག་གི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག་སྟེ་གོ་ངོ་དོ་ནོ་བོ་མོ་འོ་རོ་ལོ་སོ་ཏོ་བཅས་སོ། །

ཟླ་བ་གྲགས་པ། (སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ)ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ནང་སློབ་དཔོན་འདི་འཛམ་གླིང་རྒྱན་དྲུག་གི་གྲས་སུ་བགྲངས་འདུག་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སློབ་དཔོན་ཡང་དེ་བ་བགྲངས་པ་ལས། སློབ་དཔོན་འདི་བགྲང་སྲོལ་མེད། སློབ་དཔོན་འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་མིན་ལ་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འདུག་ཀྱང་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི《གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ》ནང་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མ་ཟད་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད་པའི《བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན》ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་ལ་ནོར་འཁྲུལ་མེད། སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་མནྟ་ཡིན་ཅིང་། ཆུང་དུས་ནས་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་སློབ་མ་མང་པོ་ལས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་དབུ་མའི་གཞུང་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། ན་ལེནྡྲ་ཡི་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་དེ་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱོན་ནས་ཀླུ་ཁང་དང་དགོན་པ་མང་པོ་བཏབ། དགུང་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས་ཟེར་བ་བདེན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་བཞུགས་པར་མངོན་ཏེ་ཁོང་གི་སློབ་མ་རིགས་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆེ་བ་དང་། དེའི་སློབ་མ་རིགས་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆུང་བ(བླ་མ་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ)ཡིན་ལ། དེའི་སློབ་མ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཡིན་ཅིང་། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཆུ་རྟ(༩༨༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་པ་དང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༠༤༠)ལོའི་ལོ་མཇུག་ལ་རྒྱ་གར་ནས་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་པ་ཡིན་པས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་དུས་རབས་དང་པོ་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་འཁྲུངས་པའི་བར་དུས་རབས་དགུ་ལ་ལོ་དགུ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྣམ་དག་གིས་དད་མོས་བྱེད་མཁན་ཆོས་དེ་ལ་དོགས་པ་ཚ་བ་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད་

གྱུར། ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྫུན་བཟོ་ཡིན་པའི་གཞི་འཛིན་ས་ལྟ་བུར་གྱུར་འདུག་པ་བརྟག སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། 《དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ》 《དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ》དང《དེའི་རང་འགྲེལ》《དབུ་མ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ》སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ《རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ》《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ》 《དབུ་མ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ》བཅས་འདི་རྣམས་མང་ཆེ་བ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ཡིན། བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དེབ[འ་][ཡ]གཉིས་སུ་ཡོད། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐོར་ལ《གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ》《གསང་བ་འདུས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ》འདི་གཉིས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་ཏུ་མངའ་རིས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་སྔགས་ཕྱོགས་ཀྱི་པོད[ཤ]པར་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》དང་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་སུ་གསལ།

ཟླ་བ་སྒྲོན་མེ། འདི་ཉེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར《ཡུམ་རྒྱས་པ》[ཀ]པའི་ནང་ཡོད། དཀར་ཆག་ནང་། མདོ་འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞེས་འཁོད་འདུག

ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཚིགས། ༡. གཅན་གཟན་གྱི་ཟོན་པས་སྟག་ཟླ། ༢. རི་བོང་འཁྱམས་ཤིང་ས་ཁ་འཛིན་པས་ཡོས་ཀྱི་ཟླ། ༣. འབྲུག་རང་སྐད་འདོན་སྒྲོག་པས་འབྲུག་ཟླ། ༤. སྦྲུལ་ཤུབས་ནང་ལྷུངས་པས་སྦྲུལ་ཟླ། ༥. རྟ་སྤྱི་འཁྱུལ་བས་རྟ་ཟླ། ༦. ལུག་སོས་སྤྱང་ལ་གྲུམ་པས་ལུག་ཟླ། ༧. སྤྲེའུས་ཤིང་ཏོག་བསྐྱབས་པས་སྤྲེའུ་ཟླ། ༨. བྱ་མ་བུ་མཉམ་པས་བྱ་ཟླ། ༩. ཁྱི་རྩ་ལྡངས་པས་ཁྱི་ཟླ། ༡༠. ཕག་སྦ་རྒྱུད་པས་ཕག་ཟླ། ༡༡. བྱི་བ་ལས་བྲན་བསོགས་པས་བྱི་བའི་ཟླ་བ། ༡༢. གླང་སྲིན་ན་འཁྱེན་པས་གླང་གི་ཟླ་བའོ། །

ཟླ་བ་འབྱུང་ངོ་ཚོག་གི་དུས་བཟང་བཞི། ཟླ་བ་རེ་རེ་བཞིན་གྱིས་ཚེས་བརྒྱད་ནི་སྨན་གྱི་བླ་མའི་དུས་ཆེན། ཚེས་བཅུ་ནི་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་དུས་ཆེན། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ཆེན། གནམ་གང་ནི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་ཆེན་བཅས་ཡིན།

ཟླ་བ་ཚལ། ལྷ་ས་འི་ཆུབ་ཕྱོགས་ཤུགས་པོ་རིའི་རྩ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་གཤམ་དུ་ཡོད་པའི་ནགས་ཚལ་སྟེ། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཐོག་བརྙེགས་ཅན་གྱི་ཁང་ཆེན་ཡོད་སའི་ས་ཁུལ་དེ་ཡིན།

ཟླ་བའི་རྒྱབ་ལྟས་མཐོང་། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱབ་ལྟས་མཐོང་སྟེ་མདུན་གྱི་ཆ་མཐོང་བས་དགའ་བ་ལྟར། གང་ཟད་པ་འདི་དགའ་བས་གླང་གི་ཁྲིམ་ཅེར་འགྱུར་མི་དགོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཟླ་བ་སྐོལ། སྐར་རྩིས་པས་ཉི་མས་ས་ཡི་གོ་ལར་རང་འགྲོས་ཀྱིས་སྐོར་བ་ཐེངས་གཅིག་འཁོར་བར་རགས་རྩིས་བྱས་ན་ཉིན་ཞག༣༦༠དང་། ཞིབ་རྩིས་བྱས་ན་ཉིན་ཞག༣༦༥ དང་ཆུ་ཚོད༥སྐར་མ༤༨སྐར་ཆ༤༦འཁོར་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ཟླ་བས་ས་ཡི་གོ་ལར་རང་འགྲོས་ཀྱིས་སྐོར་བ་ཐེངས་གཅིག་འཁོར་བར་རགས་རྩིས་བྱས་ན་ཉིན་ཞག༣༠འཁོར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཞིབ་རྩིས་བྱས་ན་ཉིན་ཞག༢༩དང་ཆུ་ཚོད༡༢དང་སྐར་མ༤༤དང་སྐར་ཆ༣འཁོར་གྱི་ཡོད་པས་གོང་གི་ཉིན་རྩིས་དང་ཟླ་རྩིས་གཉིས་པསྡུར་སྐབས་ཉིན་ཞག་བཅུ་གཅིག་བར་ཁྱད་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

ཟླ་གཞོན་འཁོར་ལོ། ཟླ་བ་གཞོན་ནུ་ནི་ཤར་མ་ཐག་པའི་ཟླ་བ་དང་། འཁོར་ལོ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། ཆ་ཤས་ཚང་བའི་དོན།

ཟླ་རེའི་ཕྱོགས་གཉིས། ཡར་ངོ་དཀར་ཕྱོགས་དང་མར་ངོ་ནག་ཕྱོགས།

ཟླུམ་པོ། དབྱིབས་ཟླུམ་པོའམ་འཆམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞིག་སྟེ་ལག་པ་རལ་གྲིའི་དབྱིབས་ལྟ་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་ཁ་ཤར་དུ་བལྟས་ནས་ལག་པ་གཉིས་རྐང་པ་ལ་ཕྱག་ཙམ་བྱེད་པ།

ཟློས་གར། སྔོན་བྱུང་གཏམ་རྒྱུད་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་ནང་གསལ་བའི་མི་སྣ་དང་ལྷ་ཀླུ་སོགས་མཚོན་པའི་གཟུགས་སུ་བྱས་ཏེ་རང་རང་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གླུ་གླེངས་པ་དང་བསམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཟློས་ཤིང་གར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མི་སྣ་སོ་སོའི་བསམ་པའི་ཉམས་འགྱུར་སྒོ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། འཇིགས་པ་སོགས་དགུ་པོ་རྣམས་མཚོན་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་ངག་གི་གདངས་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གར་འཁྲབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་དང་བསྟུན་པའི་རོལ་མོ་རིགས་བཞི(འབུད་པའི་རོལ་མོ། བརྡུང་བའི་རོལ་མོ། དཀྲོལ་བའི་རོལ་མོ། རྒྱུད་ཀྱི་རོལ་མོ)ལ་སོགས་པའི་རམ་འདེགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ཟློས་གར་ལ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ནི། མདོ་འཛིན་པ། རོལ་མོ་བ། ཆས་སུ་བཞུགས་པ། བཤད་གད་པ། ཟློས་གར་པ་བཅས་ཡིན། གཅིག མདོ་འཛིན་པ་ནི། ཟློས་གར་དེར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་པོ་སྟེ། འཕྲེང་བ་སྤྲད་པར་བརྒྱུས་པའི་ལྷ་མོར་སྲི་ལ་ཕྲུབ་པའི་སྙིང་རྗོག་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་མདོ་འཛིན་པ་ཟེར་བ་དང་འདྲ། མདོ་འཛིན་པ་དེ་མེད་ན་ཟློས་གར་དེར་གོ་རིམ་མེད་པ་དང་ཁྲིག་ཁྲིམས་མེད་པར་འགྱུར། གཉིས། རོལ་མོ་བ་ནི། མཆོད་བྱའི་མི་ལྷ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་ངག་གི་གདངས་དང་བསྟུན་ནས་རོལ་མོས་རམ་འདེགས་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རོལ་མོ་རིགས་བཞི་ཡོད། ༡. འབུད་པའི་རོལ་མོ་ནི་རྒྱ་གླིང་དང་། གླིང་བུ། དུང་། ཤ་མྦུ་སོགས་ཡིན། ༢. དཀྲོལ་བའི་རོལ་མོ། ཕྱག་ཆལ། སིལ་སྙན། ཆ་ལང་། ཏིང་ཤག དྲིལ་བུ། ཙང་ཏེའུ་སོགས། ༣. བརྡུང་བའི་རོལ་མོ། ཟ་ཆེན། ཟ་ཆུང་། རྔ་ཟ་ཁ་གཅིག་པ། རྔ་ཟ་ཁ་གཉིས་མ། མཁར་ཟ་ཆེ་ཆུང་སོགས། ༤. རྒྱུད་ཀྱི་རོལ་མོ། པི་ཝང་། སྒྲ་སྙན། ཏམ་བུ་ར། ཚིན་རྒྱུད་ཅེར་ལྟ་བ་སོགས་ཆེན་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། སྐོང་གཡལ་རྣམས་ཀུན་མཆོད་བྱེད་མི་ལྟའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དགུ་པོར་གང་ལ་གང་འཚམ་པའི་སྒྲ་ནུས་རམ་འདེགས་བྱེད་པ་ཡིན། གསུམ། ཆས་སུ་ཞུགས་པ་ནི་མཆོད་བྱའི་མི་ལྷ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་ཆས་སུ་ཞུགས་ནས་གང་འཁྲབ་མཁན་ཏེ། དེ་ལ་མི་ལྷ་གཙོ་བོ་དང་། ཕལ་པ། རམ་འདེགས་མི་ལྷ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་སོ་སོར་ཕྱོགས་སུ་དྲེར་ལྡང་རྟོགས་མི་ལྷ་མཆོད་མཁན་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དག་མཆོད་མཁན་པོ་མེད་པ་སོགས་ཡོད། བཞི། བཞད་གད་པ་ནི། ཟློས་གར་གྱི་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ཞིག་ནང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཁྲབ་ཚེ་སྐབས་སྐབས་སུ་ཆོད་ལྡེ་བའི་གཉམ་ཆོད་མཁན་ཏེ། དེ་ཡང་ཟློས་གར་གྱི་སྐབས་ཐུང་ཟད་བྱ་དགའ་བའི་ངག་གི་ལྷུ་རྩལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དྲང་ཕྱོགས་མི་ལྟ་དང་། ལོག་ཕྱོགས་མི་ལྷ། བར་གནས་མི་ལྷ་བཅས་གསུམ་ཀས་བྱས་ཚོག་ཀྱང་དོན་དུ་ལྟ་མོ་འཁྲབ་སྐབས་ལྟོག་ཕྱོགས་མི་ལྷས་བྱས་པ་མང་ཞིང་། སྐབས་རེ་བར་བརྒྱུག་ལེ་ཚན་དུ་བྱས་པ་འང་ཡོད། ལྔ། ཟློས་གར་བ་ནི་དེ་དེ་ནི་ཟློས་གར་གྱི་སྐབས་རམ་འདེགས་མི་ལྟ་སྟེ་གཙོ་བོའི་མི་ལྷ་ཁག་གསུམ་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཏེ་གླུ་གླེངས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་པ། ཆས་གཡོགས་པ་སོགས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཡིན། བོད་དུ་ཟློས་གར་ནི་གནའ་རབས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐོན་དུས་ནས་ཡོད་པར་ངེས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་པལ་བཟའ་དང་། རྒྱ་བཟའ

བཙུན་མོར་བླངས་སྐབས་བོད་རྒྱལ་བློན་འབངས་དང······བཅས་པས་བསུ་བ་དང་། དགའ་སྟོན་གྱི་གླུ་གར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཀོད་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་པོ་ཏ་ལའི་ཞབས་ཁྲིས་སུ་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། སྔགས་མཚུངས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ······བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་ནས་རབ་གནས་དགའ་སྟོན་ཉིན་མང་པོའི་བར་དུ་ཕྲུལ་སྐབས··བོད་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་གར་བྱ་བཞིས་རིགས་མི་འདྲ··བ་དང་། སྒྲ་རྟལ་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བསྟན་རྩལ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འཁོར་སའི་ཞབས་ཁྲིས་ཐོག་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་གླུ་གར་ཨ་ཅེ་ལྷ་མོ་ཟེར་བ་ནི། བོད་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས···ལུགས་ཐོག་མཚོན་སྟན་ཆེ་བའི་གྲུབ་ཆེན་ལྕགས་ཟམ་པ་བའམ་མཚན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཞེ་བ་ཤོང་གིས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི···འཁྲིམ་འཁྲུལ་མི་བདེ་བའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་ཐུགས་ཐམ་ཁག་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་གསར་སྐྲུན་ཤགས་བར་བཞེད་ནས་དེའི་རྒྱ་ཆས་ཐུགས་དང་འགྲོ་སྒྲོན་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ་ཁ་ནས་ཡིན་པའི་བུ་མོ་སྤུན་བདུན་ལ་བཀའ་བཀོད་གནང་སྟེ། བུ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་རྡོན་པ་དང་། བུ་མོ་བཞིས་ལྷ་མོ། བུ་མོ་གཅིག་གིས་རོལ་མོ་དཀྲོལ་མཁན། གྲུབ་ཐོབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཟ་བཏུང་མཁན་མཛད་དེ་ལྷ་མོའི་ཚོགས་པ་དང་པོ་དེ་བཙུགས། དེ་ནས་བྱུང་བའི་དངོས་རྫས་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་ཐུགས་ཐམ་ལྕགས་ཟམ་བརྒྱུད་འཛུགས་པར···གནང་བར་བརྟེན་མིང་ལ་ཨ་ཅེ་ལྷ་མོ་ཟེར་བའི་ཟློས་གར···ཚོགས་པ་དེ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་མང་དུ་སོང་ནས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་སུ་སླེབས་སྐབས་བོད་དུ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བའི་ལྷ་མོའི་ཚོགས་པ། སྐྱོར་མོ་ལུང་པ། རྒྱང་མཁར་བ། ཤངས་པ། གཅུང་པ། འབྲི་གུང་པ་བཅས་བྱུང་ནས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་ཀྱི་ཉིན་ལྷ་མོ་ཚོགས་པས་ནོར་བཟང་གི་གཞུང་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ཚུལ《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་ཁམས་ཀྱི་རལ་པ་དང་།

ཆབ་མདོའི་སྒོར། མངའ་རིས་དང་འབའ་ཐང་གི་སྒོར་གཞས། ཚོགས་རྒྱག འབྲས་དཀར། ཤེལ་སྒོང་འཁྲོད་རྩེད། འབག་ལེན་སོགས་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་གླུ······གར་དང་དེའི་འཁྲབ་གཞུང་ཡང་མང་པོ་ཡོད། ཡང་། སྙན་ངག་གི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་གླུ་གར་ནི། སྐད···རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྩམས་པའི་རྩོམ་ཡིག····དང་། སྐད་རིགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཁྲབ་པའི་གླུ་གར་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷའི་རིགས་ལ་སཾསྐྲྀ་ཏའི་སྐད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏམ་སྨྲ་བ་དང་གླུ་ལེན་པ་ནས། ལྷ་སྦྱིན་སྡེ་བརྒྱད་གཞན་པའི་སྐད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏམ་སྨྲ་བ་དང་གླུ་ལེན་པ་ནི། པི་ཤ་ཙིའི་སྐད་དེ་ཤ་ཟའི་སྐད་དང་། སྲིན་གཡོག་ཟ་མོ་དང་། བཞད···གད་མཁན་ལ་སོགས་པས་གཞན་ལ་བསྟོད་འདོགས་པ་དང་། འགྲན་ཟླ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཨ་པ་བྷྲཾ་ཤ་སྟེ་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དང་། དུད་ཟེད་ཀྱི་རིགས་ཕལ་ཆེ་བས་གཏམ་སྨྲ་བ་དང་གླུ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་སོགས་བཤད། བོད་དུ་གླུ་གར་གྱི་ལྟད་མོའི་རིགས་ལ་སྐད་རིགས་བཞི་ཚང་བ་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་། སྐད་རིགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྩམས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ནི་ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་མཛད་པའི《གླུ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་ལམ་དུ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རོལ་རྩེད》ཅེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་རྒྱ་དང་། སོག་པོ། རྒྱ་གར། བོད་བཅས་ཀྱི་ཆོས་སྲོལ་བཞིས་རང་རང་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་གཏམ་སྨྲོང་རེས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཞན་ཡང་གླུ་གར་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལྷ་ཕྲུར་བརྩམས་པ་ནི། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས》དང་དེའི་འགྲེལ་པ་དོར······མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ནང་སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས······མཛད་པའི《འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་གླུ་གར》དང་སློབ་དཔོན་དགའ་བའི་ལྷས་མཛད་པའི《ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་གླུ་གར》སོགས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གླུ་གར་སྐབས་མཁོ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཉམས་འགྱུར་དགུ། ༡. མཛེས་ཤིང་སྒེག་པའི་ཉམས། ༢. བརྗིད་ཅིང་དཔའ་བའི་ཉམས། ༣. ཡིད་དུ་མི་འོང······ཞིང་མི་སྡུག་པའི་ཉམས། ༤. ཡ་མཚན་ཞིང་རྨད་བྱུ་བའི་ཉམས། ༥. དཔའ་བརྩན་ཞིང་དྲག་ཤུལ་གྱི་ཉམས། ༦. མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དངངས་ཤིང་འཇིགས་པའི་ཉམས། ༧. སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་ཅིང་སྙིང་རྗེ་བའི་ཉམས། ༨. འདོད་པ་ལ་ཧམས་ཤིང་ཆགས་པའི······ཉམས། ༩. དུལ་ཞིང་འཇམ་ལ་ཞི་བའི་ཉམས་བཅས་དགུ་ཡོད་པའི་ནང་ཚན། དང་པོ་གསུམ་ནི། ལུས་ཀྱི་རྣམ······འགྱུར་རྒྱང་པ་དང་། རྗེས་མ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀའི་རྣམ་འགྱུར་ཡོད།

གླུ་གར་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལྔ་དང་དེའི་ཡན་ལག···དང་བཅས་ར་དགུ། མཚམས་སྦྱོར་ལྔ་ནི། སྒོ་ལན་གྱི་སྒོ། སྙིང་པོ། མི་བཟོད་པ། ངེས་འབྱུང་བ། །དེའི་ཡན་ལག་ལ། ༡. ཉེ་བར་ལེན་པ། ཉེ་བར་མགོ་བ། ཡོངས་སུ་འཇོག་པ། རྣམ་པར་སྤྲོད་པ། རིག་པ། ཐོབ་པ། མཉམ་པར་འཇོག་པ། སྦྱོ་བ། བསྐྱེད་པ། དབྱེ་བ། དབྱེ་བར་བྱེད་པའོ། ། ༢. ཡོངས་སུ་འགྲོ་བ། རྣམ་པར་འདར་བ། གདུང་བ། རྩེད་མོ། རྩེད་མོའི་མདངས། རབ་ཏུ་འགྲོ་བ། འགག་པ། ཉེ་བར་གནས་པ། མ་དག་པ། སྐྱོ་བོ་འགོད་པར་རྩོམ་པ། ཡི་གེ་བསྡུ་བའོ། ། ༣. མ་བྱུང་བ། དཔེར་བརྗོད་པ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན···དཔེར་བརྗོད་པའི་རིམ་པ་བསྡུ་བ། རྗེས་སུ་དཔག་པ། སློང་བ། བརྟག་དཔྱད། གཟེར་བ། སྟོབས་ལྡན་པ། ཡིད་འབྱུང་བ། འཚབ་པའོ། ། ༤. རྗོལ་བ། འབོར་བ། འཛག་པ། རུས་པ། བན་ཆུན་དུ་གནས་པ། འགྲོ་བ་པ། གསལ་བ། འབྱེད་པ། འགོག་པ། འགལ་བ་ལེན་པ། འདྲིད་པ། རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ། ༥. མཚམས་སྦྱོར། འགོག་པ། སྤེལ་བ། གཏན་ལ་ཕབ་པ། སྤྱོད་པ་གསལ་བ། རབ་དྭངས། ཀུན་དགའ། དུས། ཤེས་པར་སྐྱེད་པ། བསམ་པ་ཐུ་མ་འཆད་པ། སྙན་ངག་བསྡུ་བ། རང་གིས་སྟོན་པ་བཅས་སོ། །

གླུ་གར་གྱི་ཡན་ལག་ལྔ། གླུ་གར། བྱ་བ་མདོ་འཛིན་པ། རོལ་མོ་བ། ཆས་སུ་ཞུགས་པ། བཤད་གད་པ།

གླུ་གར་གྱི་ཡན་ལག་བཞི། མདོ་འཛིན་པ་དང་། རོལ་མོ་བ། ཆས་སུ་ཞུགས་པ། བཤད་གད་པ་བཅས་སོ། །

གཟན་ཁམ། བོད་ཀྱི་གྲྭ་པ་ཆོས་གོས་པའི་གྲྭ་ཆས་གཟན་དང་ཤམ་ཐབས་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་མིང་། བོད་ཀྱི་གྲྭ་པ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོད་དུ་གྱོན་པའི་གྲྭ་ཆས་སྣམ་བུ་ལས་བཟོས་པ། རིང་ཚད་སྣམ་པ་བཅུ་ཡན་ཆད་དང་། ཞེང་ཚད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲུ་གང་གི་ཚད་ཡོངས་པ། ཕྱུགས་རི་མེད་པ། ལྷེབ་སྒྲོན་བྱེད་ཚག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གཟན་ཟེར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་ནང་ཚུལ་གཟན་གྱི་གཟན་ཟེར། རིང་ཐུང་དང་ཞེང་ཚད་གོང་དང་འདྲ་བ་ལ་སྦྲེ་གཉིས་མཐུད་ནས་སྐོར་མོར་ཡོད་ཅིང་། མགོ་མཇུག་གཉིས་སུ་ལྷུགས་རི་ཡོད་པ། གྱོན་པའི་སྐབས་སུ་ལྟེབས་བྱས······ནས་གྱོན་ཐོག་སྐ་རགས་བཅིངས་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཟེར།

གཟབ་ཆེན་ལ་གཅེས་པ་བརྒྱད། ཐ་ལམ་བླུན་པ་སྐྱོལ་ཚགས་གཅེས། གཅིག་ཕུར་སྐྱེས་ལ་དཔུང་ཟླ་གཅེས། གདུག་པ་ཅན་ལ་ཟུར་ཟིག་གཅེས། སྙིང་སྟོབས་ཅན་ལ་སྲོ་བ་གཅེས། སྐྱིད་སྟོབས་ཅན་ལ་ཁོང་འདྲེན་གཅེས། ཁང་···པར་རྣར་ཞོན་གྱི་འབྲང་གཅེས། ཡར་ཐུལ་མཐར་རྒྱས་སློལ་གཏོན་གཅེས། སེམ་ཅན་དག་ལ་སྙི་གཙང་གཅེས་སོ། །

གཟབ་ཆེན་ལ་འདོན་པ་བཅུ་བཞིར······ བྲག་ས་པ། བཟང་མགོ་ལ་འདོན། འཁྲུང་དཔུང་པ་ལ་འདོན། སློབ་སྤྲོ་ཐམ་ལ་འདོན། ཤད་མར་འབེན་ལ་འདོན། སྤྱང་ཀིག་པ་ལ་འདོན། རྒྱལ་ཕྲུག་སྒྲ་ལ་འདོན། དྲུར་ཞིག་འདྲིལ་ལ་འདོན། གཡེར་ཡར་འཕྱུལ་ལ་འདོན། ཡང་ཡ···བཏགས་ལ་འདོན། ཕྲང་ཟག་མཆུ་ལ་འདོན། བཟང་མགོ་དཔུང་ལ་འདོན། འཛུམ་དཀར་ནག་སྐྱ་ལ་འདོན། མཉེན་

བསྒྲོལ་མཚམས་སུ་འདོན། འབྲུག་ཡན་ལག་ལ་འདོན་ནོ། །

གཟབ་བཤད། དཔེ་ཆ་འགྲིག་སྐབས་འགྲེལ་བཤད་གཏིང་གཟབ་པོར་བརྒྱབ་ཏེ་བཤད་པའི་དོན་ཡིན།

གཟའ་དགུ། གཟའ་ཉི་མ་དང་། ཟླ་བ། མིག་དམར། ལྷག་པ། ཕུར་བུ། པ་སངས། སྤེན་པ། སྒྲ་གཅན་བཅས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དུ་བ་མཇུག་རིང་བསྣན་པའོ། །

གཟའ་བརྒྱད། ཤར་དུ་པ་སངས། ལྷོར་ཕུར་བུ། ནུབ་ཏུ་ཟླ་བ། བྱང་དུ་ལྷག་པ། ཤར་ལྷོར་མིག་དམར། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་སྒྲ་གཅན། ནུབ་བྱང་དུ་ཉི་མ། བྱང་ཤར་དུ་སྤེན་པའོ། །

གཟའ་ལྔ། ཉི་ཟླ་མ་གཏོགས་པའི་མིག་དམར། ལྷག་པ། ཕུར་བུ། པ་སངས། སྤེན་པ་སྟེ་ལྔའོ། །

གཟའ་བཅུ། ༡. ཉི་མ་དང་། ༢. ཟླ་བ། ༣. མིག་དམར། ༤. ལྷག་པ། ༥. ཕུར་བུ། ༦. པ་སངས། ༧. སྤེན་པ། ༨. སྒྲ་གཅན། ༩. དུས་མེ། ༡༠. མཇུག་རིང་བཅས་བཅུ།

གཟའ་གཏད། དུང་པོ་གཏད་པའི་དོན།

གཟར། གཞིས་ཀ་རྩེ་གཏིང་སྐྱེས་རྫོང་གཟར་ཆུས་གཟར་གྲོང་སྡེའི་གནའ་མིང་ངོ་། །

གཟར་ཆེན་གཟར་ཆུང་གཉིས། གཟར་ཆེན་ནི་ཧ་ལྷའི་འོག་ཏུ་འདྲེང་བྱེད་ཀོ་བ་ལས་བཟོས་པའི་ཀོ་གཟར་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། གཟར་ཆུང་ནི། ཡོབ་གདན་ཟེར་བ་ཡོབ་ཐག་གཡས་གཡོན་གྱི་སྟེང་ནས་ཁེབས་ལྟ་བུར་གཡོགས་པའི་ཀོ་གཟར་ཆུང་བ་གཉིས་ལ་ཟེར།

གཟི་ཡིག གནའ་རབས་ཞང་ཞུང་ཁུལ་དུ་སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག་དར་བའི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་བོད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་པར་མཁས་དབང་འགས་གསུངས།

གཟིགས་སྣང་རང་དགའ་བ་མིན། རང་ཉིད་ལ་ཡི་དམ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་། གསོལ་བ་བཏབ་ནས་རང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ལྷའི་སྣང་བ་སོགས་བྱུང་ན་ཡི་དམ་དེའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ། སྐབས་དོན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ལྷའི་སྣང་བ་ཡིན་པས་སྣང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པ་ལས་འཁྲུལ་སྣང་རང་ཀ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

གཟིགས་པ་ལྔ། རྒྱལ་བ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་གྱི་གཟིགས་པ་ལྔ་སྟེ། ༡. ཡུལ་སེར་སྐྱ་དང་། ༢. རིགས་རྒྱལ་རིགས། ༣. རུས་བུ་རམ་ཤིང་པ་སྐྱའི་རྒྱུད། ༤. ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས། ༥. དུས་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བཅས་ལ་གཟིགས་པའོ། ། ཡང་ན། ༡. ཡུལ་ལ་གཟིགས་པ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་དབུས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར། ༢. རིགས་ལ་གཟིགས་པ་རྒྱལ་པོའི་རིགས། ༣. རུས་ལ་གཟིགས་པ་བུ་རམ་ཤིང་པ་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད། ༤. ཡུམ་ལ་གཟིགས་པ་སྟོན་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་ཡུམ་ལྷ་མཛེས་མ། ༥. དུས་ལ་གཟིགས་པ་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་དུས་སོ། །

གཟིགས་པ་བཞི། གླིང་། དུས། ཡུམ། རིགས་སོ། །

གཟིམ་ཁང་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནི་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡིན་པ་དང་། སྟོད་ལུང་གད་ཁ་སར་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་ལུག(༡༦༡༩)ལོ་སྐུ་འཁྲུངས། དང་ཐོག་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་རེ་ཡང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ནས་གཟིམ་ཁང་གོང་གི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་གནང་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་སྟེང་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་། པཎ་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་མཚན་དུ་གནང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ནས་དགེ་ཚུལ་སྡོང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སོགས་དུ་མ་བསྟེན་ཏེ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་གསལ་གླིང་དང་། སྨྱོར་མོ་ལུང་། ར་བ་སྟོད་སོགས་སུ་མཚན་ཉིད་ལ་གཞན་སྟོང་གིས་འཆད་རྩོད་མཛད། ངོལ་དགའ་ཆོས་ལུང་དང་། རི་བོ་དགེ་འཕེལ་སོགས་སུ་བསྙེན་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་པས་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་གྲགས་པ་ཆེ་བ་ཐོབ། དུས་དེར་གྲགས་རྒྱན་དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་གཉིས་ཀ་མཚན་སྙན་ཆེ། རྒྱུན་དུ་འབྲས་སྤུངས་གཟིམ་ཁང་གོང་མ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་གྱི་གྲལ་དབུར་ཡང་རྒྱལ་བའི་བཞུགས་ཁྲིའི་འཁྲིས་སུ་གཟིམ་ཁང་གོང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་བཞུགས་ཁྲིའི་ཐོབ་གཟེངས་ཆེ། ཁྱམས་སོགས་ཀྱི་འགྲུལ་པ་གཏོགས་ཆེ་ལྷ་སར་ཡོང་སྟེ་གཟིམ་ཁང་གོང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་རྒྱན་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུ་མཁན་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་མཇལ་བ་ལས་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་དུ་སོང་སྟེ་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གཙོ་མཛད་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྟེ་གཟིམ་ཁང་འོག་གི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཕྲག་དོག་གིས་གྲགས་རྒྱན་སྐུ་བཀྲོང་རྒྱུའི་སྐབས་འཚོལ་བའི་དུས་དེར་དགུང་གྲངས་སོ་བརྒྱད་ལ་སོན་སྐབས་གྲགས་རྒྱན་གྱི་འཁྲུངས་ཁང་གད་ཁ་སར་པའི་མག་པ་ནང་སོ་ནོར་བུ་ཞེས་སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྐུ་མཆེད་ཡིན་པ་དེས་མེ་སྤྲེལ(༡༦༥༦)ཟླ༥ཚེས༡༣ཉིན་མགུལ་མཁྲིན་ནང་དར་བཙངས་ནས་བཀྲོངས་རྗེས་གདུང་རྟེན་དངུལ་གདུང་བཞེངས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་གཟིམ་ཁང་གོང་དུ་བཞག་ཀྱང་རྗེས་སུ་སྤྲུལ་སྐུ་རྟགས་པར་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་གླིང་བཟོད་དང་བཅས་གདུང་རྟེན་ཁང་པ་དང་བཅས་པ་བཤིགས་ཏེ་དམར་གདུང་གཙང་ཆུར་བསྐྱུར་བ་སོགས་ཁ་དོལ་ཆེ་ཤིག་ཁར་ཡོད་སྐད།

གཟིམ་འགག དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་རྩེ་གཟིམ་ཚང་འགག་གི་དཔོན་རིགས་གྲས་ཏེ། འགག་དུ་གཏན་སྡོད་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུའི་ཉེན་སྲུང་བྱེད་པའི་ཛོག་རྣམ་ཀུན་དུང་ཇ་དང་ལོ་གསར་སོགས་མཛད་ཆེན་ཁག་ལ་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཙོན་སྒོམ་གྱིས་སྒྲིག་ལམ་མི་འགྱུར་མཁན་ལ་ཉེས་རྡུང་ཡང་གཏོང་ཆོག

གཟིམ་ཆུང་དགའ་ལྡན་ཡང་རྩེ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་པོ་ཏཱ་ལའི་ཤར་རྒྱུད་དུ་གསར་རྒྱག་བྱས་པའི་གཟིམ་ཆུང་ཞིག

གཟིམ་ཆུང་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྣང་བ་ཀུན་ནས་འཁྱིལ་བ། (གཟིམ་ཆུང་ཉི་འོད)ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ནས་བཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད་ཡུལ། གཟིམ་སྤྱིའི་མཚན་བྱང་དུ་བསོད་ནམས་ལེགས་འཁྱིལ་ཞེས་འབོད་འདུག

གཟིམ་དྲེལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུ་ཆས་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་མཁན་ཁལ་དྲེལ།

གཟིམ་མལ་བརྩིགས། དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྐོར་གྱི་ན་བཟའ་དང་གཟིམ་ཆས་སོགས་གསར་བཟོ། འབྲུ་བཤགས། བརྗེ་ལེན་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་མཁན་ཞིག་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་གཟིམ་དཔོན་ཟེར་བ་དེ་དང་འདྲ།

གཟུ་ལུམ་ཅན། རྣམ་པ་ཅན་ནས་གཡོ་སྒྱུ་ཅན།

གཟུ་ལུམ་དུ་སྣ་བ། གང་དྲན་དྲན་བཤད་པའི་དོན།

གཟུགས། མིག་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། དཀར་ནག་སོགས་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་དང་། གྲུ་བཞི་སོགས་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་ཡོད།

གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་གཉིས་ལ་འདུག དོན་ནི་གདུལ་བྱ་བློ་ལ་སྣང་རུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ། ཐེག་སྨྲ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་འདོད་དེ། དེ་སྐད་ཟུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཕྱིར་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ལུས་རྟེན་དང་ཚེ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ལུས་རྟེན་དེ་ཟག་བཅས་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་སྡུག་བདེན་དང་བེམ་པོར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་དོན་གཅིག དེའི་དབྱེ་བ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཡོད།

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས། མདོག་དང་དབྱིབས་སམ། ཡང་ན་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར། བསྟན་དུ་ཡོད་མེད། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་བཅས་སོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག མིག་དང་། རྣ་བ། སྣ།

ཨོཾ། ཡུམ། གཟུགས། སྭཱ། ཧྲཱི། ཧོ། རིག་བྱ་སོགས།

གཟུགས་ཀྱི་མཐའ། དེ་ཡང་སའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲིན་འདུ་བ་རྡུལ་ལྡན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྕགས་རྡུལ་དང་། ཆུ་རྩེའི་རི་བོང་གི་རྡུལ་དང་། ལུག་གི་ཆུ་རྩེའི་རྡུལ་དང་། གླང་གི་ཆུ་རྩེའི་རྡུལ་དང་། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་དང་། སྲོ་མ་དང་། ཤིག་དང་། ནས་དང་། སོར་ཚིག་རྣམས་ནི་སྔོན་ནས་བདུན་བདུན་དུ་བསྒྱུར་བར་ཤེས་ལ། སོར་གྱི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་དང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་གཞུ་སྟེ་འདོམ་གང་། གཞུ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་ཏེ། དེ་ནི་དགོན་པའི་གནས་སུ་འདོད་དོ། །རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། དུས་འཁོར་དུ། གཞུ་ཉིས་སྟོང་ལ་རྒྱང་གྲགས་དང་། དེ་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་དུ་གསུངས། སྟོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པ། དེ་ལས་ཉེ་བ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་ལ་ས་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། དུ་མ་སྤུངས་པའི་གཟུགས་སུ་རུང་བ། གཟུགས་དང་གཟུགས་སུ་རུང་། སེམས་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག ཕྱིའི་གཟུགས་དང་ནང་གི་གཟུགས་ལྟ་བུ།

གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཅོ་ལྔ། རྒྱུ་གཟུགས་བཞི་དང་། འབྲས་གཟུགས་བཅུ་གཅིག་གོ།

གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉེར་ལྔ། སྔོན་པོ། སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོ། རིང་པོ། ཐུང་ངུ། ལྷམ་པ། ཟླུམ་པོ། རྡུལ། ཕྲ་མོ། རགས་པ། ཕྱལ་ལེ་བ། ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ། མཐོན་པོ། དམའ་བ། ཉི་འོད། གྲིབ་མ། སྣང་བ། མུན་པ། སྤྲིན། དུ་བ། ཁུག་རྣ། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད། ནམ་མཁའ་དང་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་གཟུགས་སོ། །

གཟུགས་སྐུ་གཉིས། ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུ།

གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྡུས། རང་གི་བླ་མ་འམ་དེ་མིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་པ་ལ་ཞེ་ས་བྱེད་ཚེ་གསང་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་གོ་དོན་ནི། དེ་འདྲའི་བླ་མ་སོགས་སྤྱིའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་སྐུའི་ངང་ནས་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། སྐུ་གཤེགས་པ་དེ་ནི་སྤྲུལ་པའི་བཀོད་པ་དེ་ཆོས་སྐུའི་ངང་དུ་ཐར་བསྡུས་པའམ་ཐིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས། གོ་དོན་ནི་ཆོས་སྐུའི་ངང་ནས་གཟུགས་སྐུའི་སྤྲུལ་པ་མི་འདུ་བའི་བཀོད་པ་རྣམ་ཚོགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་སྟེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག་ཡིན་ཅིང་། ཚིག་འདི་བླ་མ་དགེ་བཤེས་སོགས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རིགས་སྐུ་གཤེགས་པ་ལ་ཟེར་སྤྱོད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་མི་སྐྱ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པའི་རིགས་ལ་ཟེར་སྤྱོད་གཏོང་སྲོལ་མེད།

གཟུགས་ཁམས་བཅུ་དྲུག རི་རབ་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་ཆ་བཞི་ལ་ཆུང་བཞི། འོག་མིན། ཤིན་ཏུ་མཐོང་། མི་གདུང་། མི་ཆེ་བ་དང་། ལྷའི་ཆ་བཞི་ལ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ། བསོད་ནམས་སྐྱེས། སྤྲིན་མེད། དགེ་རྒྱས་དང་། སོས་ཀོའི་ཆ་བཞི་ལ། ཚད་མེད་དགེ། དགེ་ཆུང་། འོད་གསལ། ཚད་མེད་འོད་དང་། ས་བཞི། མགྲིན་པའི་ལུས་གཉིས་ཀྱི་ཆར། འོད་ཆུང་། ཚངས་ཆེན། མདུན་ན་འདོན། ཚངས་རིས་བཅས་སོ། །

གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་རིས་གསུམ་དང་། གཉིས་པའི་གནས་རིས་གསུམ། གསུམ་པའི་གནས་རིས་གསུམ། བཞི་པའི་གནས་རིས་བརྒྱད་དེ་བཅུ་བདུན། དང་པོའི་གསུམ་ནི། ཚངས་རིས་དང་། ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་པ་ཆེན་པོའོ། །གཉིས་པའི་གསུམ་ནི། འོད་ཆུང་དང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་ལོ། །གསུམ་པའི་གསུམ་ནི། དགེ་ཆུང་དང་། ཚད་མེད་དགེ། དགེ་རྒྱས་སོ། །བཞི་པའི་བརྒྱད་ནི། སྤྲིན་མེད་དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་ཏེ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་གསུམ་སོ་སྐྱེའི་

གནས་དང་། ཕྱི་མ་ལྔ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་གནས་ཏེ་གནས་གཙང་ལྔ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

གཟུགས་ཁམས་བཞི། བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པའི་གནས།

གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཉི་ཤུ། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནི། དཔེ་དང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཁག་ཁག་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ་དེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཤུ་ནི། ༡. བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན། ༢. མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན། ༣. བསྡུས་མིང་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན། ༤. མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན། ༥. ཆ་ཤས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན། ༦. ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། ༧. ཡན་ལག་གཅིག་པའི་གཟུགས་ཅན། ༨. ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན། ༩. ལྡན་མིན་གཟུགས་ཅན། ༡༠. མི་མཐུན་པའི་གཟུགས་ཅན། ༡༡. ཁྱད་པར་གྱི་གཟུགས་ཅན། ༡༢. འགལ་བའི་གཟུགས་ཅན། ༡༣. རྒྱུའི་གཟུགས་ཅན། ༡༤. སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན། ༡༥. དཔེའི་གཟུགས་ཅན། ༡༦. ཐོག་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། ༡༧. འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན། ༡༨. མཉམ་འཛོག་གི་གཟུགས་ཅན། ༡༩. གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། ༢༠. བསྙོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །

གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་སྙིང་ཚིམས་པ་མཆིས་པ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་སྙིང་ལྟར་གཅེས་པར་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན།

གཟུགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བདུན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག རྡུལ་ཕྲ་མོ་གཅིག ལྷ་རྩེ་གཅིག ཀོ་ཚེ་གཅིག ཤིག་གཅིག ནས་གཅིག སོར་མོ་གཅིག་རྣམས་སོ། །

གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོངས་པ། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོན་པོ་དང་། སྔོ་འཛིན་ཚད་མ་གཉིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ཡི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི་རྫས་གཞན་བཀག་པ་ཙམ་དང་། རྟགས་ཀྱི་དོན་ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་པ། ངེས་པ་ནི་གཅིག་དམིགས་ན་གཅིག་ཤོས་དམིགས་པས་ཁྱབ་པའོ། །གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ནི། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག ཁྱོད་དམིགས་ན་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ། སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་དམིགས་ན་ཡང་ཁྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་དེ་ཡི་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྫས་གཞན་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྔོ་སེར་བཞིན། སྔོ་སེར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པ་ངེས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཟླ་དང་མཐུན་ཟླ་བཞིན། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པས་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །

གཟུགས་འབྲེང་བ་བཞི། ལ། རྒྱ། ཀོ། ལྷུང་།

གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞི། གཤམ་གྱི་གཟུགས་མེད་སྙོམས་འཇུག་བཞི་དང་དོན་གཅིག་གོ།

གཟུགས་མེད་གཉིས། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་དོ། །

གཟུགས་མེད་སྙོམས་འཇུག་བཞི། གཅིག ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད།

ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བཞིའོ། །《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང》ལས། ༡. ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤིག་ན་དངོས་པོ་མེད་དེ། ནམ་མཁའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། ། ༢. རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་མཐའ་ཡས་སྙམ་དུ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་སོ་སྙམ་དུ་སོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། ། ༣. ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ལངས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཕ་རོལ་ན་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ན་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་ཕྲན་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སོལ་ཤིང་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། ། ༤. ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ལངས་ནས་འདུ་ཤེས་འདི་ནི་ནད་དང་ཤུ་བ་དང་ཟུག་རྔུ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བརྟགས་ཏེ་འདུ་ཤེས་བཀག་ནས་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། འདུ་ཤེས་འདི་གཏན་མེད་ན་ཡང་རྨོངས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ནས་འདུ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ལ་གནས་ཏེ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་གཏན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས། 《ཤེས་ལྡན་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན》ལས། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལས་སྙོམས་འཇུག རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ལས་སྙོམས་འཇུག ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག སྲིད་རྩེའི་སྙོམས་འཇུག་དང་བཞིའོ། །ཞེས་དང་། གསུམ། 《གྲངས་འདྲེན་མེ་ཏོག་ཕྲེང་སྲེལ》ལས། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དང་གཟུགས་མེད་རིགས་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་སྐྱེད་མཆེད་བཞི་རྣམས་དོན་གཅིག

གཟུགས་མེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་བཞི། སྐྱེས་ནས་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ། གོང་དུ་འཕོ་བའོ། །

གཟུགས་མེད་པའི་ས་བཞི། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། ཅི་ཡང་མེད་པ་སྐྱེ་མཆེད། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད(ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཟེར)དེ་བཞི།

གཟུགས་མེད་རིགས་བཞི། གོང་གི་གཟུགས་མེད་སྙོམས་འཇུག་བཞི་དང་དོན་གཅིག

གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྐེ། གོང་དུ་ཁྱིམ་བརྩུན་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

གཟུགས་འཛིན་དབང་མཛོན། གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྟེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།

གཟུགས་གཞལ་བྱེད་བཅུ་དྲུག རྡུལ་ཕྲ་རབ། རྡུལ་ཕྲན། ལྕགས་རྡུལ། ཆུ་རྡུལ། རི་བོང་། ལུག སྣང་གི་ཉི་རྡུལ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། སྲོ་མ། ཤིག ནས། སོར་མོའི་ཞེང་། རིམ་བཞིན་བདུན་འགྱུར་དང་། སོར་ཚིགས་ཉེར་བཞི་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་འདོམ་གང་། འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས། དེ་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག འདི་དག་གིས་རྒྱང་དཀྱིལ་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་གཞལ་ནུས།

གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོངས་པ། འདི་ནི་ཡིད་ཤེས་ལ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཚུལ་ཏེ། དཔེར་ན་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཡིད་བལྟས་པའི་ཚེ་མིག་ཤེས་ལ་བུམ་པ་སྣ་ཕྱིར་བར་སྣང་བ་མ་ཟད་སྣ་ཕྱིར་བ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པར་སྣང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡར་མིང་བཏགས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་རོལ་བ་རང་གི་གནས་ཚོད་དབང་གིས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་འདུག་པའི་གཞིར་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ་། །མདོ་སྡེ་པས་སྣང་ཚུལ་འདི་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡིན་པས་ཤེས་པ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་གཟུགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འདི་བུམ་པའོ་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་སྣང་བ་ཡིན་པ་ལས། སྣང་ཚུལ་དེ་མིང་བཏགས་བཞག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་རང་གི་གནས་ཚོད་དབང་གིས་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་འདུག་པ་ལ་འཚོལ་བ་བཞི་དང་ཡོངས་ཤེས་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་གསུངས་ཏེ། མིང་འཚོལ་བ་ནི། མིང་དེ་ཡུལ་དེའི་གནས་ལུགས་དབང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་མིན་འཚོལ་བ། དོན་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ནི། དོན་དེ་མིང་དེའི་འཇུག་གཞིར་གདོད་མ་ནས་རམ་གནས་ལུགས་དབང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་འཚོལ་བ། འདི་ལ་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་འཚོལ་བ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆར་འབྲེལ་བ་ཡང་དངོས་དབང་གིས་གནས་མི་གནས་འཚོལ་བ། ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པ་འཚོལ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་རང་གི་ཁྱད་པར་འདོགས་པའི་གཞིར་རང་གི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་འཚོལ་བ། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། ཡོངས་ཤེས་བཞི་ནི་དེ་ལྟར་རིགས་པས་ལེགས་པར་བཙལ་བ་བཞིན་དུ་མི་རྙེད་པར་དེ་བཞི་གནས་ཚོད་དབང་གིས་མ་གྲུབ་པས་ན་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། མིང་འཚོལ་བར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྙེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སོགས་ལྷག་མ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །རིགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་གསུམ། བར་དོར་འདའ་བ། སྐྱེས་ནས་འདའ་བ། གོང་དུ་འཕོ་བའོ། །

གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བའི་གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ་ལྔའོ། །

གཟུང་དང་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་འཁོར། གཟུང་བ་ཡུལ་དང་། འཛིན་པ་སེམས་གཉིས་དམ་པོར་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོ་མ་འཚོད་པའི་མི་རྣམས་བློ་འཁྲུལ་དུ་འདུག་པ།

གཟུང་རྣམ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་ནོར་བུའི་《ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་མཆན་འགྲེལ》གྱི་ཞི་ལྷག་གི་སྐབས་ཤོག་གྲངས་༡༤པའི་ནང་། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ནི་ཤེས་པ་རང་རང་གོ་ན་ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་གསུངས་སོ་ཞེས་གསལ།

གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་པ། གཟུང་བ་ནི་ཡུལ་དང་། འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་ལ་གོ་དགོས། ཁྲ་བོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཚོན་པ་ན་སྔོ་སེར་སོགས་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་དབང་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་གྲངས་མཚུངས་པ་སྔོ་སེར་སོ་སོ་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པས་གནས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་གྲངས་མཉམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན།

གཟུང་འཛིན་སྣང་བ་བཅོ་བརྒྱད། གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་བཅས་གཟུང་བ་ཡུལ་དྲུག་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཅས་འཛིན་པ་སེམས་དྲུག མིག་གི་དབང་པོ། རྣ་བའི་དབང་པོ། སྣའི་དབང་པོ། ལྕེའི་དབང་པོ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཅས་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དྲུག་བཅས་བཅོ་

བརྒྱུད་དོ། །

གཟུང་འཛིན་རྟོག་པས་ཉམས་ང་མེད། གཟུང་བ་ཞེས་པ་ཡུལ་དྲུག་སྟེ། གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་བཅས་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་དྲུག་པོ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། མདོར་བསྡུས་ན། གཟུང་བ་ཡུལ་དྲུག་པོ་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྐྲག་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན།

གཟུང་འཛིན་མཚན་མ་ཞིག ཕྱི་གཟུང་བ་ཡུལ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་དང་། ནང་འཛིན་པ་སེམས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་གཉིས་རང་སར་ཞིག་པ།

གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ། གཟུང་བ་ཡུལ་དང་འཛིན་པ་ཡུལ་ཅན། དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་གིས་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་འཇོག་པ་ཡིན། སྡེར་སྟོང་པ་ཞེས་པར་གོ་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད། ས་ཕྱོགས་བུམ་པས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྟོང་པ་དང་། དགག་བྱ་བདག་གིས་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་པ་ལ་གོ་དགོས། སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་རྫས་གཞན་ནམ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོར་འཇོག་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

གཟུང་འཛིན་རོལ་པ། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་འཆར་བ་དེ་རྣམས་རང་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་དག་དང་མ་དག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འཆར་སྣང་ཞིག་ཡིན་པས། གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་སེམས་ལ་སྣང་ཚུལ་གང་དང་གང་ཡང་འཆར་བའི་འཁྲུལ་སྣང་སྣ་ཚོགས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ། རང་གི་སེམས་ལ་འཆར་སྣང་བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ་གང་བྱུང་བ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆར་སྣང་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དེ་རང་གི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡིན་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གམ་རང་གི་སེམས་ལ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་སྣང་ཆ་དང་རང་སེམས་སོ་སོར་འཆར་བའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སེམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རོལ་པ་སྟེ་རྣམ་འགྱུར་ཡིན།

གཟུང་ཡུལ། སྣང་ཡུལ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། སྣང་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། མངོན་སུམ་གྱི་བཟུང་ཡུལ་དང་། རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དང་གསུམ། འཁྲུལ་ཤེས་དང་ལོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད།

གཟུངས། སྔར་ཐོས་པའི་ཆོས་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་མིང་ལ།

གཟུངས་སྔགས། གཟུངས་དང་སྔགས་གཉིས་དོན་གཅིག

གཟུངས་ཆེན་གྲྭ་ལྔ། སྟོང་ཆེན་རབ་འཇོམས་མ་དང་། མ་བྱ་ཆེན་མོ། གསང་སྔགས་རྗེས་འཛིན་མ། བསིལ་བའི་ཚལ་ཆེན་མོ། སོ་སོར་འབྲང་མ་བཅས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས།

གཟུངས་ཆེན་སྡེ་ལྔ། གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ། གཙུག་ཏོར་དྲི་མེད། གསང་བ་རིང་བསྲེལ། བྱང་ཆུབ་རྒྱན་འབུམ། རྟེན་འབྲེལ་སྙིང་པོའོ། །

གཟུངས་འཇུག་གི་སྐབས་ཀྱི་གཟུངས་ལྔ། གོང་གི་གཟུངས་ཆེན་སྡེ་ལྔ་དང་དོན་གཅིག

གཟུངས་གཙུག་ཏོར་སྡེ་ལྔ། གོང་གི་གཟུངས་ཆེན་སྡེ་ལྔ་དང་དོན་གཅིག

གཟུངས་གཞུག ལྷ་སྐུའི་ནང་དུ་འཇུག་པའི་གཟུངས་སྔགས་དང་སྐུ། མཆོད་རྟེན། བླ་མ་ཁག་གི་ན་བཟའ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞིབ་ཆ་དགོས་པ་མི་སྣང་བས་འདིར་མ་བྲིས་ལགས།

གཟུངས་བཞི། ཆོས་ཀྱི་གཟུངས། དོན་གྱི་གཟུངས། སྔགས་ཀྱི་གཟུངས། བཟོད་པའི་གཟུངས།

གཟུར་གནས། རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྡང་བའི་ཕྱོགས་སུ་མི་ལྷུང་བར་བློ་དྲང་པོར་གནས་པ།

གཟུར་གནས་དྲང་འབྲེལ། སེམས་པ་དྲང་པོར་གནས་པ་དང་། ལས་ཀ་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་བྱེད་པའམ་རང་ཕྱོགས་གཞན་ཕྱོགས་མི་འཛིན་པར་དྲང་པོར་གནས་པའམ་གཟུར་གནས་པ།

གཟུས་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། ཐོག་མར་རྒྱ་མེས་ཀྱི་དགོན་སློབ། རྗེས་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞེས《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསལ།

གཟེངས་བསྟོད། མི་འམ་ཚོགས་པའི་དཀྱིལ་དུ་མཚན་སྙན་དང་། དངོས་པོ་བྱ་དགའ་བསྟོད་པ།

གཟེབ། ཤུར་རས་བྱ་དང་ཕྱི་ཝ་སོགས་ཀྱི་མཐུག་སྟོད་ཀྱི་མིང་དང་། ལྕུག་མ་ལས་བྱས་པའི་སྒྲོམ་ཁ་སྦྱར་གྱི་མིང་ངོ། །

གཟེམ་པ། འཛེམ་པའི་དོན་ནོ། །

གཟོང་ཁ་གཅིག་སྲིལ། ཤིང་མཁན་གྱི་ལག་ཆ་གཟོང་ཞེས་པ་གཟོང་ཁ་གཅིག་ཡོད་པའི་རིགས་མ་གཏོགས། གཟོང་ཁ་གཉིས་ཡོད་ན་བེད་སྤྱོད་མི་ཐུབ་པའི་དཔེ།

གཟོང་གིས་ཀུང་ཁྲག་གིས་ཕྱིས་བྱ་ལེན་འདོད་པ། ཕྱུགས་གཟོང་གིས་ཕུས་བུག་ནས་སྟོད་དུ་ཁྲག་ལེན་འདོད་ཅེས་པ།

གཟོད་མ། ཐོག་མཐའ་གཞི་ནས།

བཟང་གོས་ཡུག་བམ། དར་འབྱུ་ལས་བཟོས་པའི་གོས་ལ་བཟང་གོས་ཟེར་ཞིང་། ཡུག་བམ་ནི་ཁ་ཚར་གྱི་རྣེ་པན་ཚུན་མ་བཅད་པར་ཡོད་པ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཧྲེབས་སྲིལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། གོས་ཆེན་དང་ཧྲུའུ་རྩི་ལ་ཡུག་དང་ཧྲེབས་སྲིལ་ཞེས་གཉིས་ཀར་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ཀྱང་། རས་སོགས་ལ་ཁ་ཚར་མ་བཅད་པ་ལ་ཡུག་ཅེས་འབོད་པ་ལས། ཧྲེབས་སྲིལ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་མེད།

བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ། མཆོག་དམན་བར་གསུམ།

བཟང་ངན་མེད་པ། རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་རིས་སུ་མ་བཅད་པར་ཆ་མཉམ་དུ་འཛོག་པ།

བཟང་ངན་མེད་པའི་དབྱིངས། རང་སེམས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མས་གཡོགས་པ་ཙམ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་གདོད་མ་ཉིད་ནས་དྭངས་ཤིང་གསལ་ལ་དྲི་མས་མ་གོས་པ་ཡིན་ཅིང་དེ་ཉིད་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མཐུད་ནས་འགྲོ་བས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བཟང་པོར་གནས་པ་ཡིན་པ།

བཟང་དྲུག སྨན་བཟང་པོ་དྲུག་སྟེ། ག་གོ་ལ། ཅུ་གང་། ལི་ཤི། གུར་གུམ། ཛ་ཏི། སུག་སྨེལ་བཅས།

བཟང་སྤྱོད། འདིའི་མིང་རྒྱས་པ་ལ《འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ》ཞེས་འབོད་ཡོད། སྔར་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན། 《བཀའ་འགྱུར》《ཕལ་ཆེན》པོད་[ང]པའི་ནང་དུ་ཡོད།

བཟང་བཟང་། ངམ་རིང་རྫོང་བཟང་བཟང་ཆུས། བཟང་བཟང་གྲོང་སྡེ།

བཟབ། བག་ཡོད་པའི་མིང་དང་བཀུར་སྟི་ལའང་འཇུག་པར་སྣང་ངོ། །

བཟའ་དམ་མཁར་རུལ། (བོད་ལྗོངས་འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་ཁོངས) དེ་ཕྱིའི་བཟའ་དམ་རྫོང་གནས་ཡུལ་གྱི་མཁར་རུལ་དེ་ནི་སྔོན་དུས་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་ལ་འདས་ཡུལ་ཟལ་མོ་སྒང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་སྐད་དང་། བོད་ཞིལ་བུའི་དུས་སུ་ཟ་དང་དོམ་པ་བཙན་པའི་མཁར་ལ་བརྟེན། ཞེས་པའི་མཁར་ཡང་བཟའ་དམ་གྱི་མཁར་དེ་ཡིན་ནེར། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གིས་དབང་བསྒྱུར་སྐབས་བཟའ་དམ་རྫོང་གནས་ཡུལ་ཐོག་མར་རི་སྟེང་མཁར་རྫོང་དེར་བྱས། རྗེས་སུ་རི་གཤམ་དུ་རྫོང་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་ཀྱང་རི་སྟེང་མཁར་རུལ་དེར་དར་ལྕོག་འཛུགས་སྲོལ་འདུག

བཟའ་བ། ཁྱིམ་ཚང་ནང་གི་པ་མ།

བཟའ་བ་ལྔ། འབྲས་ཆེན། ཟན་དྲོན། ཐུམ་འཁུར་དང་། ཤ་དང་། ཁ་ཟ་བཟའ་བ་ལྔ།

བཟོ། བཟོ་རིག་པ་ལ་སྦྱོར་ན་དེང་རབས་འཕྲུལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བཟོ་ལས་ཀྱི་རིགས་མ་དར་གོང་གི་བཟོ་རིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུས་བཟོ། ངག་བཟོ། ཡིད་བཟོ་གསུམ་དང་། ལུས་བཟོ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ནི། སྐུ་རྟེན། གསུང་རྟེན། ཐུགས་རྟེན་བཅས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། སྐུ་རྟེན་ལ་ཡང་བྲིས་འབུར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྲིས་ཀྱི་རིགས་སྔོན་དུ་བྱུང་ཞིང་། འབུར་སྐུའི་རིགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་དུ་བྲིས་འབུར་གྱི་བཟོ་རྩལ་མང་པོ་དར་ཁྱབ་བྱུང་ཡོད་ལ། བོད་དུ་ནི་ད་ཡོད་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་གཞིར་བཟུང་ན་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་ནས་པོ་ཏ་ལ་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་ལྟེབས་བྲིས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་པ་ནི་ཐུ་སོམ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་རབས་གཞིའི་རྟོག་ལྷ་སྐུ་བྲིས་པའི་ལག་རྩལ་བྱུང་ཡོད་ལ། འབུར་གྱི་རིགས་ནི་བོད་དུ་ཐོག་མར་ཤིང་བཟོས་ཀྱི་རིགས་དང་འཇིམ་གཟུགས། རྡོ་བརྐོས་ཀྱི་རིགས་རིམ་བཞིན་བྱུང་བ་སོགས་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཛེས་རྩལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས་ཤིག་ཁོ་བོས་ཟུར་དུ་བྲིས་ཟིན་པ་འདིར་བསྐྱར་ལྟབས་མ་བྱས་ཤིང་། འདིར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་བཟོ་རྩལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚད་གཞིའི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཤད་ན། དང་པོ་སྐུ་རྟེན་ནི། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི《དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད》དང་། 《བདེ་མཆོག་སྡོམ་འབྱུང》《བཤད་རྒྱུད་ལམ་བུ་ཏི》《ཤྲཱི་རིའི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ》བཅས་ནས་སྐུ་རྟེན་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་ཆ་ཚད་སྐོར་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། བོད་དུ་ཁྲ་འདའི་བླ་མ་སྐྱ་སྲིང་དང་པོ་དང་དུས་ཐོག་མཉམ་པའི་ལྷ་བཟོ་མཁས་པ་སྨན་བླ་དོན་གྲུབ་པ་དང་སྤྲུལ་སྐུ་འབྲིང་ཁ་བ་དཔལ་ལྡན་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ལྷ་སྐུའི་ཐིག་ཚད》ལས། ལྷ་སྐུའི་ཐིག་ཚད་རིགས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ནང་ནས། ཐིག་ཆེན་དང་པོ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བྲིས་སྐུ་དང་། འབུར་སྐུའི་ཚད་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཐིག་ཆེན་གཉིས་པ། དྲང་སྲོང་ཁྲོས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྐུ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལ་བྲིས་སྐུ་དང་། འབུར་སྐུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཐིག་ཆེན་གསུམ་པ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བྲིས་སྐུ་དང་འབུར་སྐུའི་ཚད་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཐིག་ཆེན་བཞི་པ། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷ་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་ལ་བྲིས་སྐུ་དང་འབུར་སྐུའི་ཚད་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཐིག་ཆེན་ལྔ་པ། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་ལ་སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ་དང་ཁྲོ་མོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྐུ་ལ་བྲིས་སྐུ་དང་འབུར་སྐུའི་ཚད་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཐིག་ཆེན་དྲུག་པ། ཕྱག་སྐོར་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་དང་ར་དུ་ལ་སོགས་པའི་མིའུ་ཐུང་ཁྲོས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྐུའི་རིགས་ལ་བྲིས་སྐུ་དང་། འབུར་སྐུའི་ཚད་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཐིག་ཆེན་བདུན་པ། སྤྱིར་བཏང་གི་མི་ཟ་མལ་པའི་རིགས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་སོགས་ལ་བྲིས་དང་འབུར་གྱི་ཚད་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཐིག་ཆེན་བརྒྱད་པ། ལྷ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། རིགས་ལྔའི་དབུ་རྒྱན་དང་། ཉལ་བའི་རྒྱན། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན། ཕྱག་མཚན་ན་བཟའ། བཞུགས་ཁྲི། རྒྱབ་ཡོལ་བཅས་ཀྱི་ཐིག་ཚད་རྣམས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ནི། ཉེ་སྐབས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻཌཱུརྱ་གཡའ་སེལ》གྱི་རིག་གནས་སྐོར་གྱི་བཟོ་རིག་པའི་ཐད་དང་རོང་མཐའ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཟོ་རིག་པའི་རྣམ་བཤད》ཀྱི་ནང་དུ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། གཉིས་པ་གསུང་རྟེན་ནི། གསུང་རྟེན་བྲིས་མ་དང་དཔར་མའི་རིགས་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཁོ་བོས་ཟུར་དུ་བྲིས་པའི《བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཛེས་རྩལ་བྱུང་རབས》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གནད་བསྡུས་ཙམ་དུ་བཀོད་ཟིན་པས་འདིར་བསྐྱར་ལྟབས་མ་བྱས་མེད། འདིར་གསུང་རྟེན་ཡི་གེར་འབྲི་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཐིག་ཚད་ཀྱི་སྐོར་ས་བོན་ཙམ་དུ་འཆད་ན་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་ལཉྫ་བྲིས་ཚུལ་སྐོར་ལ་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་ཕྱག་སྟོལ་ལྟར་སྐྱོགས་ལོ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཟིན་བྲིས་སུ་འདེབས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡིག་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱག་ལེབ་ལ་གསེག་ཆེ་ཚམ་བཅད་ནས་འབྲི་དགོས་མེད། རིང་ཆ་ཅན་དང་། རྒྱབ་ལག་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཕུད་པའི་ཡི་གེ་རེ་རེའི་ཞིང་ཚད་ལ་རང་ཁམ་གསུམ། དཀྱིལ་དུ་མཚམས་གྲོན་ཡོད་པ་ལ་ཁམ་ཕྱེད་དང་བཞི། མེད་པ་ལ་གསུམ། དཀྱིལ་དུ་མཚམས་གྲོན་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ནི། ཨ་ཨཱ། ཨི་ཨཱི། རྀ་རཱྀ། ལྀ་ལཱྀ། ཨེ་ཨཻ། ཨོ་ཨཽ། ཤད། ཚེག་དྲག ལྷ་ཏ། གསལ་བྱེད་ཀ་ཁྱ། ཚ་ཛ་ཛྷ་ཉ་ཊ་ཊྷ། པ་ཕ་མ། ཡ་ཁ་ས། ཀླ་བཅས་ཀྱི་བར་ཐག་ཁམ་ཕྱེད་དོ། དཀྱིལ་དུ་མཚམས་གྲོན་མེད་པ་ནི། ཡིག་མགོ། ཀུ་ཀྭ། ཙ་ཁ་ཙ་ཀ། ཏ་ཐ་ད་ཧ་ན། པ་ཧྲ་ར་ཤ་ཨ་ཏ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཐག་ཁམ་དོ། ཀ་ཚ་ཛ་ཉ་ལ་ཀླ་བཅས་བརྩེགས་པ་མང་བའི་རིགས་མགོ་སྐེ་ཐིག་གོང་དུ་རིམ་པས་བསྐྱུམས་ནས་སྟེང་འོག་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་བྲིས་ཆོག་པ་དང་། བརྩེགས་པ་ཐུང་ན་ཕྱིར་བསྲིངས་ཏེ་ཆ་སྙོམས་པར་བྱས་ཆོག་པ། ར་ཡིག་བརྩེགས་ཚེ་སྙིང་མ་གྲང་རྣ་སྤྱིར་མཆུ་འཕྱང་། ཧ་ཤ་ས་གསུམ་ཉོག་གི་ས་སྟོང་འགེངས་ཚེ་མཆུ་འཕྱང་། ཤོག་པའི་སྐབས་གཟུགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་དགོས་པ་ཞུ་དང་ཏ། ཕ་དང་བ། ཧ་མགོ་རིང་བཅས་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་གཞན་བརྩེགས་ཚེ་ཀླ་བ་ཕ་གསུམ་གྱི་བཏགས་པ་གཟུགས་ལ་ཁྱད་མེད་པ་དང་། ཨི་ཧྲ་གཉིས་དབྱེ་བ་ཆུང་ཟད་ལས་མེད་ཅིང་། ཁ་པ་གཉིས་ནི་དཀྱིལ་དུ་སྙུག་ཚག་ཡོད་མེད་ཙམ་ལས་ཁྱད་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཡིག་གཟུགས་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ནོར་ཉེན་ཡོད་པ། ཊ་ལ་བཏགས་དང་ཏ་བཏགས། ན་དང་ལ། ཊ་དང་ཐ་བཅས་དང་། ཡང་ཚ་རྣམས་ལ་ཞབས་ཀྱུ་མི་འདྲ་ཞིང་ར་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཞབས་ཀྱུ་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དགོས་པ་ཡོད་ལ་དེ་དག་མཆོད་ནས་ཡང་ལཉྫ་དང་ཝརྟུ་ཀ་ར་སོགས་བྲིས་སྟངས་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས། བོད་ཡིག་གི་ཐིག་ཚད་ལ། འབྲུ་ཆེན་དང་། འབྲུ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཐིག་ཚད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐོར་གཞན་དུ་ཐིས་བཤད་ཟིན་པས་བསྐྱར་ལྟབས་མ་བྱས་མེད། འདིར་ཐབ་ཆེན་སྟེ་དགུ་ཅན་གྱི་ཐིག་རིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སོ་ནམ་བ་ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་ཕྲེང་པོ་གཡུ་ཁྲིས་ཡིན། རིམ་སུ་འདེབས་པར་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་རོང་པོས་ལྷན་ཐབས་བརྩམས་པ་གནང་བ་ལྟར་གནད་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། གཅིག གདོན་པ་བཅུ་སྟེ། ༡. སྟོབས་སྟུ་འཇོམས། ༢. འཇམ་དཀར་སྐྱ། ༣. ཀུང་ཟགས་མཆུ། ༤. གཡེར་ཡར་འཕྱུལ། ༥. སྐྱིལ་ཕུབ་ཅན། ༦. ཀུར་མིག་འཁྱིར། ༧. དྲང་མར་འཕེན། ༨. ཤུང་ཁོག་པ། ༩. རྫམ་སྐྱག་སྒ། ༡༠. གཉེན་བསྟོལ་མཚམས་བཅས་ཡིན། གཉིས། གཅེས་པ་བརྒྱད་དེ། ༡. ཐུག་ལམ་ཐུམ་ལ་སྙོལ་ཆགས་པ། ༢. ཚིག་འཁོར་སྐྱེས་ལ་དཔུང་ཐུང་བ། ༣. རྐྱག་པ་ཅན་ལ་ཐུར་ཞིག ༤. སྐྱོད་ཕུབ་ཅན་ལ་ཞོ་བ། ༥. སྐྱོད་ཕུབ་ཅན་ལ་ཁོང་འདྲེན། ༦. ཀང་པ་རྟར་ཞེན་ཕྱི་འཐང་། ༧. ཡར་འཕྱུལ་མཐར་རྒྱས་སྒྲོལ་གདོན། ༨. མིག་ཅན་ལ་སྐེ་གཙང་བ་བཅས་ཡིན། གསུམ། མགོ་གསུམ་སྟེ། ༡. མགོ་རབ་ཟག་ཟླུམ་གྱིས་བཅད། ༢. མགོ་འཕྲེད་ཀ་གཞུ། ༣. ཟམ་ཚགས་མགོ་བཅས་ཡིན། བཞི། དཔུང་གསུམ་སྟེ། ༡. དཔུང་རབ་ཐུགས་ཀར་རྫོར་འཛིན། ༢. འཕྲེད་མདའ་འཕེན། ༣. ཟམ་ལག་ཆག་འཕྲེད་ཉལ་བཅས་ཡིན། ལྔ། རྫོ་གསུམ་སྟེ། ༡. རྫོ་རབ་རྫོལ་ཆགས་ཀྱི་རྟག་འདུ་བ། ༢. རྫོ་འཕྲེད་སྤྲུ་ཐག་ཐྲིམ་འདུ། ༣. ཟམ་ཕྱོག་སྙིད་འདུ་བ་བཅས་ཡིན། དྲུག ཟགས་མཆུ་གསུམ་སྟེ། ༡. རབ་གསེག་སྐྱོར་བུང་རྫོ། ༢. འཕྲེང་དགྱེ་བོ་ཤག་སྣ། ༣. ཟམ་སྐྱར་པོ་གླང་སྣ་བཅས་ཡིན། བདུན། ཡར་འཛེན་གསུམ་སྟེ། ༡. རབ་རྒྱ་ཁབ་བསྐྱངས་འདྲ།

༢. འབྲིང་ཇ་གདུགས་འཕྱང་འདྲ། ༣. ཐ་མ་ལག་མགོ་བཙད་འདྲ། བརྒྱད། མར་འབྱིན་གསུམ་སྟེ། ༡. རབ་སྦྲ་ལྷུགས་ཀང་འདྲ། ༢. འབྲིང་སྦྱི་གུའི་མཇུག་འདྲ། ༣. ཐ་མ་འདུ་མཇུག་སྤྲ་ཀང་། དགུ། ཐིག་གསུམ་སྟེ། ༡. རབ་ཤ་ཐིག ༢. འབྲིང་ནས་འདྲ། ༣. ཐ་མ་ཐུར་གསུམ་སྤྲ་ཐིག་བཅས་ཡིན། གོང་གསལ་མགོ་གསུམ་ནས་ཐིག་གསུམ་བར་གྱི་ཞེར་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་ཆོས་ཞེར་གཅིག་ཟེར། བཅུ། ན་རོའི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། ༡. གཉིས་ཚོད། ༢. འཛུམ་པ། ༣. མཐོ་དམན་མེད་པ། བཅུ་གཅིག འགྱེད་བུའི་ཆོས་གཉིས་ཏེ། ༡. གཡེགས་ཀྱིས་གཞོལ་བ། ༢. རྟོད་སྐྱད་སྦྱོད་པ། བཅུ་གཉིས། གི་གུའི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། ༡. ཟླུམ་པ། ༢. འཁྱིལ་བ། ༣. འཕྲུག་པ། བཅུ་གསུམ། ཞབས་ཀྱུའི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། ༡. གདངས་པ་ཅན། ༢. གདན་ཐབས་བརྒྱངས་པ། ༣. མདུང་རྩུགས་གསུམ་སྦྲེལ་ལྡན་པ། བཅུ་བཞི། ར་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཏེ། ༡. ཧ་སྦྲེལ་བ། ༢. འཕངས་མ་བསྒྲིལ་བ། བཅོ་ལྔ། ཡ་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། ༡. འཁྱུག་པ། ༢. འདེགས་པ། ༣. དཀྱིལ་ཡངས་པ་བཅས་ཡིན། གོང་གསལ་ན་རོའི་ཆོས་གསུམ་ནས་ཡ་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་བར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་བུ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཟེར། བཅུ་དྲུག སྦྱི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། ༡. གཟུགས་དཀྱུས་སུ་མ་ཉལ་བ། ༢. དཀྱིས་ཚད་ནས་སུ་ཡར་བ། ༣. གཟུགས་དཀྱུས་ཤན་ཕྱེད་པ་བཅས་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཡིག་གཟུགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རགས་བཤད་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཞིབ་པར་ཀ་ནས་ཤའི་བར་ལུམ་ཏུ་མ་རེ་རེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་རྒྱུ་ཡོད། བོད་ཡིག་འབྲུ་ཆེན་པ་ཡི་ལུགས་དང་ལྡན་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཡི་ལུགས་ནི་རྒྱུན་ཆད་ཟིན་ཅིང་། ལྡན་ལུགས་ནི་ལྡན་མ་རྗེ་མང་གི་ལུགས་ཡིན་པས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གི་སྐབས་ལག་ལེན་ལྟར་ཞིག་ཚད་དང་ཐིག་དཔེར་བཏབ་ནས་སློབ་རྒྱུན་ཡོད་པ་བཞིན་རགས་བསྡུས་སུ་བཤད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལ་གཞུང་ཞིག་དང་། འཁྱིད་ཐིག དཔངས་ཐིག མགོ་ཐིག ཤོག་ཐིག་བཅས་ལྷ་ཡི་སྣ་ནས་ཡི་གེའི་གཟུགས་འགྱུར་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་། ཕྱག་ཁྲམ་གསུམ་ལ་ཐིག་ཁོངས་རེ་བྱས་ཏེ་འགའ་ཤས་ལ་ཁྲམ་གང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཁྲམ་ཕྱེད་ཀ འགའ་ཞིག་ལ་ཁྲམ་ཟུར། འགའ་ཞིག་ལ་ཁྲམ་འཕེབས་བཅས་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་སྟོན་ཅིང་། འདྲ་དཔེ་རགས་པའི་འཆད་ཚུལ་ནི། མགོ་ཅན་གྱི་བཞི་མི་བསྒྲིགས་ལྷ་བུའི་ཡི་གེ་བཅུ་གསུམ། སྙེད་པའི་ཕྱི་ཤག་ལྟས་འཛུམ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་ཏི་ཤྲ། འབྲུ་གཉིས་ཟླུམ་པོ་སྣང་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་བཅུ་བདུན། ལག་འཛོག་སྣ་ཕྱེད་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་ལྔ། གཉམ་གྱི་ཏར་འཛུམ་རལ་གྱི་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་བཅོ་སྙེད་པ་འགྱེད་མཚམས་རྒྱ་གྲམ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས། འབྲུ་གཉམ་སྣ་ལོ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ ཤིག་འཁྱིལ་ཡི་གེ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་ཁག་མི་འདྲ་བའི་ཞིབ་བཤད་དང་ལག་ལེན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དཔེ་རིས་ནི། དེ་སྔོན་མཚོ་སྔོན་ས་འདྲམ་ཆེ་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མའི་སྐབས་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི《ཡིག་རིས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ》ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་༣༢ནས༣༦བར་དང་། ཀུན་སྣ་ཧོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་དགེ་རྒན་མཁས་དབང་སློན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་འབྲི་པ་གནང་བའི《ཡིག་གཟུགས་སྣ་གསལ་སྤྱི་དོར》ཞེས་པ་ཁྲི་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ཛ་པ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ནས་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས། གསུམ་པ་ཕྱུགས་ཆེན་མཆོད་རྟེན་ནི། མཆོད་རྟེན་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཐད་རང་རྒྱལ་ནང་ས་དང་། རྒྱ་གར། འབར་མ་སོགས་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་བོད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། (དེའི་སྐོར་གོང་དུ་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས།) གཞན་ཡང་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཞིག་དང་། སློབ་བསྒྲངས། ས་གར་དང་མཆོད་གར། སྒྲུང་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཕྱུར་པའི་རྩ་འཆམ་དང་། འགྲུབ་འཆམ་སོགས་ཡོད། ལུས་བཟོ་ཕལ་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་རྩ་ཁྲུང་དུ་འགྲོ་བའི་གྲུ་གཟིངས་ཆེ་ཆུང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་ཁང་བརྩེགས། བཟའ་བཏུང་གཡོས་སྦྱོར། གོས་རྒྱན་བཟོ་བ། ཐང་རྫོང་གཞིག་པ་རྗེའི་འཕྲུལ་འཁོར་ཏེ་སྒྲིགས། ཆུ་རྫོང་འཛོམས་པ་གྲུའི་འཕྲུལ་འཁོར། རི་རྫོང་འཛོམས་པ་མེའི་འཕྲུལ་འཁོར། རལ་གྲི་འཁོར་བ་གྱི་གུར་གི་འཕྲུལ་འཁོར། རྩེ་མོ་འབྱེད་པ་རླུང་གི་འཕྲུལ་འཁོར། ཅིག་པ་འཛིག་པ་ཀུར་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར། གོ་ཆ་འཛིག་པ་ལྕགས་མདའི་འཕྲུལ་འཁོར། རང་སྟོབས་སྲུང་བར་རལ་གྲིའི་འཕྲུལ་འཁོར། རྒྱལ་རིགས་འཐབ་པ་མེད་ཀ་འཁོར་ལོའི་ཚད། ལྟད་མོའི་དོན་དུ་ཁང་བཟང་། དགའ་སྟོན་གྱི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་ར་གཙུ་བའི་ཆུ་འདྲེན་འཕྲུལ་འཁོར་སོགས་གནའ་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་རིགས་སྣ་ཚོགས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས་བཤད་པའི་བཟོ་སྦྱང་བཅོ་བརྒྱད་དང་། སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་ལུམ་ཏུ་སོགས་གཉམ་ནས་འགའ་ཞིག་འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཡིན། ངག་བཟོ་མཆོག་ནི། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཡི་དམ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་གི་མཆོད་དབྱངས། ཆོས་བཤད་པ། གདམས་བཤད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྙོབས་པ་མཐོ་བ་དང་། སྙན་གསལ་བ། གདངས་ལྡན་པ། དོན་བཟང་བ། ཉན་པ་པོ་ཉན་ཕྱོ་བ་སོགས་ཡིན། ངག་བཟོ་ཕལ་པ་ནི། གླུ་ལེན་པ་དང་། གཉགས་འབྱེད་པ་འཕྲོས་གཏམ་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ངག་རྩལ་རྣམས་ཡིན། ཡིད་བཟོ་མཆོག་ནི། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་རིག་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པས་གཞན་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཡིད་བཟོ་ཕལ་པ་ནི། ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་ཤིང་། གོས། ཕྱང་པོ་ཆེ། ཀ། སྐྱེས་པ། བུད་མེད་བརྟག་པ་བཅས་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི་དུས་སྐབས་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཁག་གི་ཞི་ཚན་གཞིར་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་ཞིབ་འཇུག་སྡེ་ཚན་ཡོད་ཚད་བརྒྱད་པོ་དེར་འདུས་པར་བཤད་པ་མིན།

བཟོ་ལྟ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དཔེ། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་ཏུ་དར་བའི་བཟོ་རྩལ་ལྟ་ཚོགས་ཏེ་དཔེར་ན། ཤོག་བུ་དང་། ཤེལ། དཀར་ཡོལ། འཐག་ལས་སོགས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་རིག་པའི་དཔེ་དེབ་ལ་ཟེར།

བཟོ་བོའི་སྐྱོན་བཅུ་གསུམ། ཡོན་ཏན་མི་མཁས་ང་རྒྱལ་ཆེ། །འགྲོགས་ན་མི་བདེ་བཀུར་སྟི་འདོད། །འཛུལ་དུ་ཆོག་ཚུབ་ཕྱུགས་འདོད་ཆེ། །ཡོན་རྒྱུགས་གླ་ཐང་ཚད་མེད་འབེབས། །དེས་ཀྱང་མི་ཚིམ་རྒྱ་ཆ་རྒྱ། །ཁྲུང་ཟན་ཚམ་ལ་བཟོ་འཕྲོ་འཇོག །འགྲོ་ཐིགས་བྱེད་ཅིང་ཆང་ནག་འཚོལ། །དགེ་ལས་ཐིག་པར་སྨྲར་མཁན་ཡིན་ནོ། །

བཟོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བཅོ་བརྒྱད། ཨེས་ཀོ་མཁྱེན་པ་བྱིན་པ་གསུམ་རེང་བའི་སྐྱོན། ཟླ་དང་ཉ་བ་སོར་མོ་གསུམ་ཐུང་བའི་སྐྱོན། བྱིན་པ་ཞབས་སོགས་མཐུར་བ་གསུམ་སྦོམ་པའི་སྐྱོན། འགྲམ་པ་བྲང་དང་སྤྱིབས་སོགས་གསུམ་ཞོམ་པའི་སྐྱོན། ཏུ་མ་ན་པ་དཔྲལ་བ་གསུམ་འཁྱོག་པའི་སྐྱོན། ང་ནམ་ཆེད་དང་བཀྲ་དང་དཀུ་གསུམ་ཞོམ་པའི་སྐྱོན་བཅས་སོ། །

བཟོ་སྦྱངས་བཅོ་བརྒྱད། ཆོང་ཟླ་ཕྲིང་མཁན་ཆང་འཚོང་དང་། །ཕྱུགས་འཚོ་འདྲེག་མཁན་འབྲུ་མར་འཚིར། །མགར་བ་ཤིང་བཟོ་ལྷ་བོ་མཁན། །ཐག་མཁན་ཀོ་ལྤགས་རྒྱལ་ཆེན་པ། །བཅོ་ལག་སྒྲིག་མ་མཁན་བཤན་པ། །གདོལ་པ་ཤིང་རྟ་མཁན་བཅོ་བརྒྱད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

བཟོ་སྦྱངས་ལས་ལྟ་ཚོགས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། ལྷ་ཡི་བཟོ་བོ་བི་ཤྭ་ཀརྨ་ཞེས་པ་བཟོ་རྩལ་ལྟ་ཚོགས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

བཟོ་ཡི་རིག་བྱེད་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ། རྒྱ་ནག་ཁུ་དར་བའི་ཤོག་བུ་དང་། དཀར་ཡོལ། ཤེལ། བཀལ་འཐག་སོགས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་དཔེ་དེབ།

བཟོ་རིག་ལ་གཏོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་སུམ་ཅུ། ༡. ཡི་གེ ༢. ལག་རྩལ། ༣. གྲངས། ༤. རྩིས་ཆེན། ༥. ཐོར་ཚུགས། ༦. གོམ་སྟབས། ༧. ལྕུགས་ཁྲུས་བསྐུར་ཐབས། ༨. རལ་གྲིའི་ཐབས། ༩. ཞགས་པ་གདབ་པ། ༡༠. མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་པ། ༡༡. མདུན་དུ་བསྐྱུར་བ། ༡༢. ཕྱིར་བསྐྱུར་བ། ༡༣. བཅད་པ། ༡༤. དྲལ་བ། ༡༥. དབུག་པ། ༡༦. རྒྱང་ནས་འཕོག་པ། ༡༧. སྒྲ་དག་པར་འཕོག་པ། ༡༨. གནད་དུ་ཕོག་པ། ༡༩. མི་འཆོར་བར་ཕོག་པ། ༢༠. ཚབས་ཆེ་བར་ཕོག་པ། ༢༡. མཆོངས་པ། ༢༢. གྱད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས། ༢༣. བང་འགྲོས། ༢༤. རྐྱལ། ༢༥. འཛིན་སྟངས། ༢༦. གླང་པོ་ཆེའི་གཉའ་ལ་ཞོན་པ། ༢༧. རྟར་ཞོན་པ། ༢༨. ཤིང་རྟའི་བཟོ་ཐབས། ༢༩. མདའ་གཞུའི་བཟོ་ཐབས། ༣༠. གྱད་སྟོབས།

བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ། གནའ་རབས་ཀྱི་གཞུང་གིས་བཤད་སྲོལ་ཞིག་སྟེ། གོང་གི་བཟོ་རིག་ལ་གཏོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་སུམ་ཅུ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག དེ་རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་རིག་རྩལ་གྱི་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། ཕལ་ཆེ་བའི་དོན་གོ་སླ་ཡང་། གྲངས་ཅན་དང་། འཛིན་སྟངས། ཐོར་ཚུགས་ཞེས་པ་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་གང་ཡིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ད་ལྟ་མ་མཐོང་བས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་འཚལ།

བཟོ་གསུམ། ལུས་བཟོ། ངག་བཟོ། ཡིད་བཟོ།

བཟོད་པ་གསུམ། གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ།

བཟོད་གསོལ་ཞུས། བཟོད་པར་གསོལ་བ་སྟེ་དགོངས་དག་ཐུགས་བདེན་ཞུ་བ།

བཟོའི་རྡོ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད། ༡. སྨན་མཁན། ༢. རྩིས་མཁན། ༣. གསེར་བཟོ་མཁན། ༤. རི་མོ་མཁན། ༥. རྫ་མཁན། ༦. ཀོ་ལྤགས་མཁན། ༧. ཚོས་མཁན། ༨. ཤེན་མོ་འབྲེག་མཁན། ༩. སྤོས་ཚོང་མཁན། ༡༠. ཤིང་མཁན། ༡༡. རྗིག་མཁན། ༡༢. བཙོ་བླག་མཁན། ༡༣. ཐགས་མཁན། ༡༤. ཚེམ་བུ་མཁན། ༡༥. གྲུ་མཁན། ༡༦. ཆང་ཚོང་མ། ༡༧. རིན་ཆེན་བཟོ་མཁན། ༡༨. མགར་བའོ། །

བཟླས་བརྗོད་ལ་སྦྱོར་བའི་བསམ་གཏན་བརྒྱད། རིགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱ་བཅད་པ། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་བདག་ཉིད་དབུལ་བ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སེམས་སྐྱེད་པ། ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་བསྲུང་བ། གནས་ཁང་གི་སྒོ་རོལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ལུས་བྱ་བ། ནང་དུ་འོང་ནས་ཆོས་སུ་ཞུགས་ཏེ་སྟན་ལ་འཁོད་པ། མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ། བདག་དང་གནས་བསྲུང་བའོ། །

བཟླས་པ་ཁག་གསུམ། ངོ་བོ་ལ་བཟླས་པ་བཞི། བྱ་བ་ལ་བཟླས་པ་བཞི། བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བཟླས་པ་བཞིའོ། །

བཟླས་པ་བཅུ་གཉིས། འཁོར་ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་བཟླས་པ་བཅུ་གཉིས། འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་ངོ་བོ་ལ་བཟླས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ། ལམ་སྒོམ་པར་བྱ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་བཟླས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་སྤང་བར་བྱར་མེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱར་མེད། ལམ་སྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་སྒོམ་པར་བྱར་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་བཟླས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ། །ཤེས་པ་སྐྱེས་སོ། །རིག་པ་སྐྱེས་སོ། །བློ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་སོགས་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟླས་པ་གཞན་གཉིས་ལ་འདི་འདྲ་བའི་བློ་བཞི་བཞི་སྐྱེས་པས་ན་བཟླས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚ་ཚོར་སྐྱེན་ཞེ་བརྒྱད་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །འཛམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ལས། བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྡན་ཞེས་པ་ཡང་བཟླས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་ལ་བྱེད་པར་སྣང་ངོ་། །

བཟླས་པ་བྱ་ཚུལ་གཉིས། ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་བརྗོད། སྒྲ་ལ་དམིགས་པའི་བཟླས་བརྗོད་དོ། །

བཟླས་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་སྔོན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཀའ་བབ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཟླས་པའི་སྐྱོན་དྲུག ༡. ཁ་ཅང་རིང་བ། ༢. ཁ་ཅང་ཐུང་བ། ༣. ཁ་ཅང་མགྱོགས་པ། ༤. ཁ་ཅང་བུལ་བ། ༥. ཁ་ཅང་དྲག་པ། ༦. ཁ་ཅང་ཞན་པའོ། །

བཟློ་བ། བཀའ་ཐབ་པ།

བཟློག་པ་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་ལས་བཅུ། དགེ་འདུན་ཀྱི་དབྱེན། དེ་ཟློས་ཕྱོགས་པ། ཁྲིམས་སུན་འབྱིན་པ། བཀའ་སློ་མི་བདེ་བ། ཉིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ། གནས་ནས་སྐྲོད་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་དགེ་སློང་མ། དཀོན་མཆོག་གཏོང་བའི་དགེ་སློང་མ། འཐབ་བཀྲོལ་བྱེད་པ། བདེ་ཞིང་གནས་པ། བདེ་ཞིང་གནས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །

བཟློག་པའི་བྱང་ལྡན་གསུམ། ཟླ་སྐྱ་བ་ཐོག་མའི་བྱང་ལྡན་གྱི་ནང་གསེས་དྲུག་པ་བཟློག་པའི་བྱང་ལྡན་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། ཚོགས་བཅད་ཀྱི་ཁང་པ་གཅིག་བཟློག་པ་དང་། ཚོགས་བཅད་ཕྱེད་བཟློག་པ། ཚོགས་བཅད་རང་སོ་བཟློག་པ་བཅས་སོ། །

བཟློས་ཀུར་སློང་འབེབས་ཞུས་པ། ཁྲིམས་ཁང་དུ་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མི་དོ་བདག་ཁག་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་གཞི་སྐོར་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཐག་གཅོད་རྒྱུ་དེ་བར་འདུམས་བྱེད་མཁན་གྱིས་འདུམས་བྱེད་ཆོག་པར་གསོལ་རས་ཞུས་པའི་མིང་།

འ

འ་བ། ཨ་བ་ཞེས་པའི་འཛར་སྐད།

འ་འབྲིའི་རྣི་གཉིས། དབུས་གཙང་མི་བརྒྱའི་ཁོངས་སུ་མི་ཞེ་བ་འ་འབྲིའི་རྣི་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་འ་ཞ་མགོ་བོ་ཆེའི་བུ་འ་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་གིས་ཁམས་ལ་སློམ་པ་ལེན་དུ་ཕེབས། ཁོང་གིས་ཁམས་སུ་བླ་ཆེན་གྱི་མཁན་བུ་གྱི་པོ་མཆོག་བླ་ལ་སློམ་པ་ཞུས་པར་ངས་རྒྱ་གཏོར་བཏང་ནས་ཡོང་ཚོག་གསུངས་ཏེ་མཁན་པོ་དེ་ཁར་སྣ་འདས། མཁན་པོའི་གསུང་དེ་ཀ་ལ་སློམ་པ་ཐོབ་པར་བཟུང་བས་དགེ་ཚུལ་རྒྱ་གཏོར་མར་ཤུགས། འ་ཞ་དེས་ལྡ་ནས་འདྲེ་པཛས་དང་ཟ་ཡུག་མདའི་ར་ཤག་དང་དེའི་ལམ་སྟེགས་སྟག་གི་གནས་པོ་ཚེ་བཟུང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་འ་ཚོའི་སྐོར་ཟེར།

འ་ཞའི་སྐད་ཡིག (འ་ཞ་རྗེ་ཞེས་པའང་ཟེར) རྒྱལ་ཕྲན་འ་ཞའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་པ་མཁས་པ་ཞིག འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་རྒྱལ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་སྐུན་གསེར་གྱི་ཕྱུར་མས་སྦྱི་ཞེས་གྲགས།

འ་ཞའི་ཡུལ། འདི་ལ༑ དེབ་ཐེར་དཀར་པོ༑ ལས། འ་ཞ་དེ་སོག་རིགས་དེང་སང་ཡུ་ཧུ་སུའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅེས་གསལ། དེང་སྐབས་རྒྱལ་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་གསུང་དོན་དུ། བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་འ་ཞ་ནི་ཀན་སུའུ་དང་མཚོ་སྔོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ཐུའུ་ཡུ་ཧུན(吐谷浑)ཟེར་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཚོ་སྔོན་དང་ཀན་སུའུ་ཡི་ས་མཚམས་ནས་ལྷོ་སྨད་ཡན་ལ་ཁྱབ་པའི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་ཤར་མཐར་གཞུ་དབྱིབས་ལྟར་བསྐོར་ནས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་ལི་དཔར་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་དང་ཉེ་བའི་བོད་ཀྱི་ཁྲུང་ཁོངས་སུ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ལ་བོད་རྣམས་ཀྱིས་འ་ཞ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་གསུངས།

ཝུ་ཐུག་བཟོད་བྲལ། ཐུག་བསྟལ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བཟོད་མ་ཐུབ་པ།

ཝུ་ཐེན། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ད་ལྟ་ཅད་མ་ཆོད་ཀྱང་། ལལ་ཆེར་ཨན་ཤིས་སེ་བཞི(安西四镇)སྡེ་དེང་སང་གི་དུན་ཧོང་ས་ཁུལ་ལམ་ལི་ཡུལ(和田)ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་བརྟག་དགོས།

ཝུ་ཐུ། དེད་ཅག་གསང་ཚིག་ཞེས་པའི་དོན།

ཝུ་ཛེ་ཐེན། (武则天) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དྲུག་པ་རྒྱལ་མོ་ཝུ་ཛི་ཐེན(༦༢༤ནས༧༠༥)ཀྱང་གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དུད་མེད་ཀྱིས་གོང་མ་བྱས་པའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༦༩༠ནས༧༠༥ལོ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཧྲན་ཤིས་ཝེན་ཧྲུའི་རྫོང(山西文水东)གི་མི་ཡིན། ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་སླེབས་སྐབས་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་བོ་ཐང་ནང་གི་བཙུན་མོའི་འཁོར་བྱས། གོང་མ་ཐང་ཀའོ་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས། སྤྱི་ལོ༦༥༥ལོར་གོང་མའི་བཙུན་མོ་བྱས། སྤྱི་ལོ༦༨༣ལོར་གོང་མ་ཐང་ཀྱང་ཙུང་གོང་མ་བྱས་ནས་བླ་བ་གཉིས་ལས་མ་སོང་བར་གོ་གནས་ཕབ་སྟེ། ཐང་རུད་ཙུང་གོང་མར་བསྐོས་ཤིང་དེ་ཡང་ལོ་བདུན་ལས་མ་སོང་བར་གོ་གནས་ཕབ་སྟེ་སྤྱི་ལོ༦༩༠ལོ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གོང་མ་བྱས། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་གསང་བའི་ཉེན་རྟོག་པ་མང་པོ་དང་། བཙན་ཁང་ཆེན་པོ་མང་པོ་བཙུགས་པ་སོགས་བྱས་ཀྱིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱལ་མོ་ཝུ་ཛེ་ཐན་ནི་གདུག་རྩུབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གྲགས་སུ་རྩིས་ཀྱི་ཡོད།

ཝུ་ཛུང་། (唐文宗) ཐང་ཧྲུའུ་ཙུང(唐穆宗)གི་བུ་དང་ཅིང་ཙུང(敬宗)གི་གཅུང་པོ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༨༠༩ལོར་སྐྱེས། སྤྱི་ལོ༨༤༠ལོར་འདས། སྤྱི་ལོ༨༢༧ནས་སྤྱི་ལོ༨༤༠བར་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཝུ་ཤང་ལྷ་ཁང་། ཝུ་ཤང་རྫོ་དཔེ་མེད་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཟེར། འདི་སྒོང་ཁྲིར་ལྷ་ས་འི་སྟོ་རྒྱབ་སྐྱིད་ཆུའི་ཉེ་འགྲམ་དུ(ཏ་ལྷ་ཆུ་ཤུལ་རྫོང་ཚལ་སྣ་ཆུས་ཁོངས)གནས་ཤིང་། དེ་ནི་བོད་རྒྱལ་ཞེ་གཅིག་པ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་རལ་པ་ཅན(༨༡༥ནས༨༣༨)གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་ཞེས་བཞེངས་པའི་ས་ཕུད་ལྷ་ས་ཁང་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྒོ་སྒྲུང་ཚངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན། ཤིང་ཕུད་གནམ་ཡངས་ཀ་བ་བཞི་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་ཏེ་ཕུལ། རི་མོའི་ཐིམ་ཕུད་དུ་པེའུ་འབུམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བྲིས། ལུགས་མའི་ཕུད་དུ་ཅོང་དྲིལ་རྣམས་ཕུལ། ཡང་ཕུད་ལ་ཕྱིར་པར་ཡང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་སྐྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པར། ལིའི་ཡུལ་ནས་རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པའི་བཟོ་བོ་དང་། བལ་ཡུལ་ནས་ལྷ་བཟོ། རྗོ་བཟོ་བ་མང་པོ་བོས་ནས་ལྷ་ཁང་ཕྱུང་ནས་མཁའ་ལྡིང་བ་རྒྱ་ཕྱིན་ལྟ་ལ་འཕྱུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཉམ་པ་དགུ་ཐོག་འོག་གི་ཐོག་གསུམ་རྡོ་དཔེ་དང་བཅས་པ་རྗེ་ལས་གྲུབ། བར་གྱི་ཐོག་གསུམ་རྡོ་དཔེ་དང་བཅས་པ་སོ་ཕག་ལས་གྲུབ། སྟེང་གི་ཐོག་གསུམ་རྡོ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ཤིང་ལས་གྲུབ། ཐོག་རེ་རེར་ཕྱུ་འདབ་དང་མ་ཤུ་ཏྲ་ཤེད་ཤར་བུ་མདའ་ཡབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པ། ཕྱུ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་ཁོ་པཊ་ཆོས་བསྒྱུར་བ་འཆད་རྟོས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་བཞིན་པའི་རི་མོ། ཐོག་རེ་རེ་ནས་སྒོ་འབུར་གྱི་སྒོ་དང་། སྒོ་ཁྱམས་དང་རྣ་བབས་ཀྱིས་མཛེས་པ། ཡང་རྩེའི་བྱ་འདབ་ཀྱི་རྩེར་གསེར་གྱི་གཉྫི་ར་རྩེ་མོ་ཀྱབ་རི་མདུན་མའི་རྩེ་དང་མཉམ་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་གཡུ་འབྲུག་ཐྲས་པ་དེ་ཡང་རྩེའི་རྒྱ་ཕིབས་རྟེན་རྒྱང་གིས་བསྒྲོད་པ་ན་བར་སྣང་དུ་དབུ་གདུགས་འཕྱོར་བ་ལྟར་འཕྱོར་ཐུབ་པ། རྒྱང་ཆེ་བ་ན་བྱུར་བཞིར་ལྟ་ལུགས་ཐག་བཏང་སྟེ་རྫོ་རྗའི་སེང་གེ་ལ་བཏགས་པ། རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་མཛའ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཕྲེང་བ་དང་། གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། འཕན་དང་གསེར་གྱི་དྲིལ་བུའི་འཕྲེང་བ་སྒྲོགས་ཀུན་ཏུ་འཁྲིལ་བ། ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་བཞེངས་པའི་སྟེང་ཐོག་གསུམ་ནང་ཕྱུགས་དམ་གྱི་རྟེན་སྐུ་གསུང་ཕྱུགས་རྣམས་བཞུགས། སྐུ་རྣམས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ལྷའི་ཚད་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ་རྒྱ་ལི་དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་ལུགས་སུ་བླུགས་པ་ལ་ཛམ་བུ་རྒྱ་བོའི་གསེར་གྱིས་གཡོགས་པ་མཛད་དེ་དུས་གསུམ་ཏུ་མཆོད་ཕྱིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྲིས། བར་གྱི་ཐོག་གསུམ་དུ་ལོ་པཎ་དགེ་འདུན་རྣམས་བཞུགས་ཏེ་ལྷ་ཆོས་དགེ་བཅུ་སོགས་འཆད་ཉན། བཀའ་བསྟན་བསྒྱུར་བ། བཟང་གསར་བཅོས་པ་སོགས་ཉིན་མཚན་འདབ། འོག་ཐོག་གསུམ་ནང་རྒྱལ་བློན་བཙུན་མོ་རྣམས་བཞུགས་ཏེ་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་སོགས་སྟེ་བཞིའི་སྒོ་འཕར་བརྒྱ་ཕྲག་མཛོད་པར་བྱེ་ནས་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཆད་དུ་བསྐྱིལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་ཉང་ཤའི་སྤྱན་དང་། སློན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་མའི་ཤར་དུ་ཀ་རྩ་དང་མེ་ཏྲ། སྔ་རྟ་དཀའ་བ་དང་དཀའ་བའི་འོད། བྱང་དུ་ཐུབ་ཁང་དང་ཐུབ་ཁང་ཐ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། འཕྲུལ་གྱི་པོ་བྲང་དེ་སྐྱང་དར་མས་བཤིག་ཟེར། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་ནས་ལྷ་ཁང་ཆུང་ངུ་སྐར་གསོ་མཛད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཆ་མེད་དུ་རྫུབ་སོ། ། 《འབྲུག་པ་ཆོས་འབྱུང》ལས། ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་དུས་ཝུ་ཤང་ལྷ་ཁང་མེས་ཚིག་པ་ཉམས་གསོ་མཛད་ཅེས་གསལ།

ཝུ་སུ། 《འདུལ་བའི་གླེང་འབྲུམ་གྱི་མིང་པརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས་ཝུ་སུ་ནི་ལུམ་ར་བཟང་པོར་སྐྱེ་ཞིང་ལོ་མ་སྔོང་བུ་མེ་ཏོག་རྣམས་ཀོ་སྣོད་དང་འདྲ་བ་ལ་འབྲས་བུ་གཙུ་ཁ་སྨུར

འདུ་བ་རིགས་དཀར་ནག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ནག་པོ་ལ་ཤུ་ཏེ་ཟེར་ཞིང་མི་རྟག་སེར་པོ་ཡིན་ཞེས་སྨན་གཞུང་ལས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤུག་པའི་ཀན་ཀྱི་སྨ། ཤུག་པའི་སྐད་སྒྲའམ་ངར་སྐད།

ཤུན་ཐིང་ཀོང་ཧོ། གོང་དུ་ཤུན་ཁྲིན་ཀོང་ཧོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཤུར་རྡོ། ཐག་པའི་མཐིལ་དུ་རྡོ་བླུགས་ནས་རྒྱང་ཐག་རིང་པོར་འཕེན་པར་ཟེར། ཐག་པ་རིང་ཚད་སྐྱི་ཁྲི་གང་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་ཐག་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྡོ་བླུགས་ས་ཤུར་མཐིལ་ཞེས་པ་རྒྱང་ཞིང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། ཐག་སྣེ་གཅིག་ལ་ཤུར་ལྡེ་ཞེས་པ་ཐག་པ་ཕྲ་པོ་ཞིག་བསྐར་ཡོད་པས་ཤུར་རྡོ་འཕེན་སྐབས་ཤུར་ལྡེས་སྐད་སྒྲ་ཐོན་པ་དང་། ད་དུང་ཐ་དམར་གྱི་རྒྱན་ཡང་སྤྲས། ཤུར་རྡོ་ལེགས་པ་ཅི་སྐྱིད་པ་དཀར་ནག་ལྷས་པའི་མིག་རིས་དགུ་ཡོད་པར་ཤུར་རྡོ་ཆུ་མིག་དགུ་སྐྱིལ་ཟེར། ཤུར་རྡོ་ནི་བོད་རིགས་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་དང་། ལུག་ཚར་འབྲོག་ཁྱུལ་དུ་ཕྱུགས་ཚི་བར་མེད་དུ་མི་ཐུབ་པའི་སྐབས་བདེ་ལ་ཕོ་ཚོད་པའི་ལག་ཆ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན། ཞིང་པས་ཞིང་སྲུང་དང་ནགས་སྲུང་། ཕྱུགས་རྫི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱུགས་ལྷུ་འདེད་འཕྱུག ཕྱུགས་རིགས་ལ་གནོད་པའི་གཅན་གཟན་འགོག་པ་སོགས་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ད་དུང་དགུ་འཐབ་ཀྱི་གོ་མཚོན་ཆའི་ཁ་ཡང་ཆོད་ཐུབ། དེ་སྔ་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༩༠༤)ལོར་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་སྐབས་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱིས་དཔའ་ངར་ཆེན་པོས་བཙན་འཛུལ་པར་འགོག་རྒོལ་བྱེད་སྐབས་ཤུར་རྡོ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོད་ལ། ནུས་པ་ཡང་ཆེན་པོ་ཐོན་པར་གྲགས། བོད་རིགས་དམངས་ཁྲོད་གཞས་ཚིག་གི་ནང་དུ། འཛམ་པོའི་ངལ་ལས་བཟོས་པའི། །ཤུར་རྡོ་ཆུ་མིག་དགུ་སྐྱིལ། །ཆུ་མིག་གཞུང་ནས་བརྒྱབ་པས། །དབྱིན་ཇིའི་སྣ་ལ་ཐེབས་སོང་། ། ཞེས་གཞས་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་འདུག

ཤུར་པ། 《རྣམ་འབྱེད་འགྲེལ་པ》ལས། ཤུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་ལ་པ་ཀ་ཡིན་ནོ། །

འོ་སྐོལ། ང་ཚོ་དང་། ང་ཅག འོ་ཅག ཞེས་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག

འོ་བརྒྱལ་ཐང་། ཕར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཐོས་རྗེས་བོད་ལ་དམག་བཏང་སྟེ་ལྷ་སར་སླེབས། ར་མོ་ཆེར་བཞུགས་པའི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དེ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ཁྲིན་ཀོང་ཇོས་གདན་དྲངས་པའི་ཇོ་བོ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་ཉིན་ལམ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཁྱེར་ནས་རྗེས་སུ་བཀལ་བཟའི་ཏེན་སྐལ་གྱི་ཇོ་བོ་དང་ནོར་བར་ཤེས་ནས་བསྐུར་བས་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་དེ་མིའི་ཐང་དུ་ཞག་བདུན་ཤུལ་པར་བཏེན། ཐང་དེ་ལ་ཇོ་བོ་འོ་བརྒྱལ་ཐང་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག

འོ་ཅོག མ་ལུས་ཞེས་པའི་དོན།

འོ་ཐང་མཚོ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་སའི་ཐང་དེ་ལ་འོ་ཐང་ཟེར་ཞིང་། དེའི་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཏུ་སྔར་མཚོ་ཡོད་ས་ཞིག་ཡིན་པས་མཚོ་དེ་ལ་འོ་ཐང་མཚོ་ཟེར། ལྷ་ལ་སྐྱིད་ཆུའི་གཙང་ལག་གཡོང་བུར་འཁྱིལ་བའི་མཚོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་གཙང་རྒྱ་བཀག་ནས་མཚོ་བྱུར་དུ་ལུས་པ་དེར་གདུང་སྟོམ་བསྒྲིགས་ནས་ས་རྫོང་སྟངས་ཏེ་མཚོ་བསུབས་པ་ཡིན་ཞེས《བཀའ་ཆེམས་བཀའ་ཁོལ་མ》སོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆེ་བའི་ནང་གསལ།

འོ་ན་འབོད་པ། དུ་འབོད་བྱེད་པའི་མིང་།

འོ་མ་རྒྱན་བུ་གང་ལ་དམ་སེལ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལྷུ་ཏེ། དེ་སྔོན་ཕན་ཚུན་མཐུན་སྒྲིལ་ཡོད་པ་འོ་མ་དྲུམ་པ་གང་དང་འདྲ་བ་དེའི་ནང་དུ་ད་ཆ་རྩོད་གླེང་བྱས་ཏེ་མི་མཐུན་པའི་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལྷུང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཟེར་བའི་གཏམ་དཔེ།

འོ་མ་འཛིན་པ། ནུ་མའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དུ་བཤད་ཅིང་། འོ་མ་འཛིན་པ་གསུམ་པ་ཞེས་པ་རྒྱ་རྫོག་གསུམ་ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་སྐད་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

འོ་མས་བྲན། འོ་མ་གཏོར་བ།

འོ་གཟི། བྱ་བ་སྒྲིན་པོ་དང་ཆ་ལུགས་མཛེས་པའི་མིང་དམ་འགྲོ་འདུག་ཡང་ཞིང་སྨིན་པོའི་དོན།

འོག་སྨ། སྨད་རགས། (ཙ)

འོག་གི་བཙན་ལྔ། བོད་རྒྱལ་ཉེར་བཞི་པ་རྒྱལ་ཏོ་རེ་ལོང་བཙན་དང་། ཉེར་ལྔ་པ་ཁྲི་བཙན་ནམ། ཉེར་དྲུག་པ་ཁྲི་དགྲ་དཔུང་བཙན། ཉེར་བདུན་པ་ཁྲི་ཐོག་རྗེ་ཐོག་བཙན། ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་བཅས་ལྔའོ། །

འོག་མིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཟུགས་ཁམས་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་བཞི་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་ལ་སོ་སྐྱེའི་གནས་གསུམ་དང་། འཕགས་པའི་གནས་ལྔ་ཡོད། འཕགས་པའི་གནས་ལ་ཡང་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ལྔ་པ་འོག་མིན་ཡིན་ཅིང་། གནས་དེ་ན་འཕགས་ལམ་ལས་ཐོབ་ཟིན་པ་ཤ་སྟག་མ་གཏོགས་སོ་སྐྱེ་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

འོག་མིན་གྱི་གནས་ཉེར་བཞི། ཛ་ལན་དྷ་ར(ཁ་ཆེ་དང་རྒྱ་གར་བར་རྫོ་ལ་མེ་འབར) པུཏྲ་གི་རི། ར་མེ་ཤྭ་ར། དེ་ཝི་ཀོ་ཊ(ལྷ་མོ་མཁར) ཀོ་ས་ལ(རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ) ཀ་ལིང་ཀ(ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་སེང་གེ་གླིང) ཨ་ཡ་ན། ཀོ་ཏ་སི་ར་དེ(ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི)ཞེས་མཁའ་སྤྱོད་བརྒྱད་དོ། །ཨ་བུར་ཏ། མ་ཏ་ཝ(ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གླིང་ཕྲན་རྒྱབ་ཕྱོགས་རྡོ་འཛོག) ལམ་པ་ཀ། ཨོ་ཏེ། ཀ་མ་རུ(ཤིང་གི་རི་བོ་གམ་པོ་གནས)ཀཉྩི་ན(རྡོ་རྗེ་གནས་ཀྱི་ལྷུན་པོ) ཏྲི་ཤ་ཀུ་ནེ། སོ་སོ་རཥྚ(ཏུ་རུ་ཀའི་ས)ཞེས་ས་སྤྱོད་བརྒྱད། ཧི་མ་ལ་ཡ(བོད་ཙ་རི་འམ་གངས་ཏི་སེ) པྲེ་ཏ་པུ་རི(བོད་ཡུལ) སྨཱ་ཤ་ནེ་ཤྭ། སུ་ཝརྞ། སུ་ཝརྞ་དྭཱི་པ(རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་གསེར་གླིང) སིནྡྷུ(རྒྱ་མཚོ་སིནྡྷུ་འབབ་པའི་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས) མ་རུ། ཀུ་ལུ་ཏ(ཀུ་ལ་ཏ་ཡུལ)ཞེས་ས་འོག་སྤྱོད་པ་བརྒྱད།

འོག་མིན་སྟུག་པོ། འོག་མིན་དང་འོག་མིན་སྟུག་པོ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འོག་མིན་ནི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་ཤིག་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འོག་མིན་ཆེན་པོ་རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ནི། གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་འོག་མིན་དེའི་སྟེང་དུ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཞེས་ས་བཅུ་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གནས་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། 《ལང་གཤེགས》ལས། འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སངས་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་འཚང་རྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

འོག་མིན་གནས། གོང་གི་འོག་མིན་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

འོག་མིན་རྣམ་པ་དྲུག སྔ་འགྱུར་བ་སོགས་པར་འོག་མིན་རྣམ་པ་དྲུག་གསུངས་པ་སྟེ། ༡. དོན་གྱི་འོག་མིན། ༢. རྟགས་ཀྱི་འོག་མིན། ༣. རིག་པའི་འོག་མིན། ༤. གསང་བའི་འོག་མིན། ༥. རྫོགས་པའི་འོག་མིན། ༦. གནས་ཀྱི་འོག་མིན་དང་གསུམ་ནི་རྫིང་མ་ལྟར་ན། ལྷ་གནས་དང་པོ་ཁྱུ་ཟུ་གསུམ་དགའ་ལྡན་ལྟའི་ཡུལ། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དུ་ཞིཝ་སྟོང་བ་དམ་པ། ལྷ་གནས་གཉིས་པ་གསང་ཆེན་རོལ་པའི་དུར་ཁྲོད། མེ་རི་འབར་བའི་རྩེ་མོར་གཞོན་ནུ་དཔའ་བོ་སྟོབས་ལྡན། ལྷ་གནས་ཛ་མ་བུ་རྟོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ཚུན་པའོ། །གསང་སྔགས་གསར་མའི་ལུགས་ལ། འོག་མིན་དུ་ཨོ་ག་ཏ་བའི་རྒྱུད་གསུངས། ལུམ་ཏུ་ཙ་གསུམ་དུ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་གསུངས། ལུང་སོ་ཙན་དུ་རྒྱུད་ཕྱི་བར་བསྟུས་པས་ན་ལྷ་གནས་གསུམ་དུ་གྲགས་སོ། །

འོག་མིན་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་གླིང་། (ཨོ་རྒྱན་སྨིན་

གྲོལ་གླིང༌) གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ཕྱེ་སྟོད་མེད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་ནང་ཚན་གཏེར་བདག་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༦༧༡)ལོར་དགོན་པ་འདིའི་ཐོག་མའི་རྨང་གཞི་བཏིང་ཞིང༌། དེ་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་སོང་བའི་མེ་འབྲུག(༡༦༧༦)ལོར་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བ་གསར་དུ་བཏབ(དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་ནང་རྫོང་གྲ་ཕྱི་ཆུས)བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ(༡༧༡༧)ལོར་སོག་པོ་ཇུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་བཏང་བའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འཁོར་ནས་དགོན་པ་འདི་སོགས་བོད་ལ་གནས་སུ་ཡོད་པའི་རྙིང་མའི་དགོན་པ་མང་ཆེ་བ་གཏོར་ཞིང༌། རྡོ་རྗེ་བྲག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་པདྨ་འཕྲིན་ལས་དང༌། ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་སོགས་རྙིང་མའི་བླ་ཆེན་མང་པོ་སྐུ་བཀྲོངས་པ་སོགས་གནོད་པ་ཞིག་ཚབས་ཆེན་བྱུང༌། དེ་ནས་ཕོ་ལྷ་ཞའི་ཇི་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་རིམ་བཞིན་དགོན་པ་འདི་སོགས་རྙིང་མའི་དགོན་སྡེ་ཆེ་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྔར་རྒྱུན་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན།

འོག་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། སའི་དཀྱིལ་འཁོར། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར། མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

འོང་སྐོར། ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ནང་གི་ཆོས་ཆ་བཟང་བ་ཞིག་ལ་ལྷ་ས་འོང་སྐོར་ཞེས་པ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལྷ་སའི་མི་དཔོན་གཉིས་དང༌། ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་པ། དགོན་གཉེར་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་ནས་རྫོ་བོའི་ཞ་བཟའ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཞིང་བསྐོར་གྱི་ཉིན་དེར་ཞིང་པ་ཕོ་མོ་ཆེན་གཞོན་རྣམས་རྒྱན་གོས་གང་ལེགས་སྒྲས་ཏེ་སེར་སྦྱང་ཡག་སྟོད་པས་ཏ་ཕྱག་གི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་ཞིང་པ་རྟོར་འཁྱེར། ཕ་མ་གཉིས་འཛོམས་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་མདའ་དར་འཁྱེར་ནས་ཏ་བཞོན། བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་གྱི་པོད་རེ་རྒྱབ་ཏུ་འཁུར་བའི་མི་རྣམས་རུ་བསྒར་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞིང་བསྐོར་བྱེད་པའི་སྔར་སྲོལ་བྱེད་སྒོ་རྣམས་ཉིན་གུང་གོང་ཚར་བ་བྱས་རྗེས་ཞིང་འགྲམ་སྤྱང་སྟེང་དུ་གུར་ཕུབ་པའི་སར་བཞུད་ནས་བཟའ་བཏུང་སྤྲ་གར་རོལ་རྩེད་བྱེད། ས་མ་རྟབ་ཙམ་ལ་བསང་བཏང་སྐྱེ་ལྷ་རྒྱལ་འཛིན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ལྷ་ས་མི་དཔོན་གཉིས་དང༌། གཉེར་ཚང་བ། ལག་སྟོད་པ། གཞིས་འགོའི་འདྲུག་མི་བཅས་ནས་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་དེ་ལོའི་ལོ་ཏོག་གི་སྨུས་ཚད་འབུལ་སྤྲོད་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

འོང་ཐང་ན། འོང་པར་རེ་ལ་ན་ཞིག་པའམ་འོང་དགོས་ན་ཞེས་པའི་དོན་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག

འོད་སྐུར་གྲོལ། ཤ་རུས་རྫས་བཅས་ཀྱི་ལུས་འདི་སྐྱངས་ནས་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུའི་ལུས་སུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཏེ། བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་བཞིན།

འོད་འཛོ་བ་ཞབས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འོད་འཛོ་ཞབས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༦༦༠)ལོར་ཡབ་ཀ་ཟིའི་གདུང་ལས་འཁྲུངས་ཤིང༌། ཡོང་ས་ཕུ་བ་ལས་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་བསྒྲུབས་པའི་མཚན་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། ས་སྤྲེ(༡༦༦༨)ལོ་ནས་ས་ལུག(༡༦༧༨)ལོ་བར་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། དཔོན་བཤེས་པོ་རྫོང་ཞབས་དྲུང་གི་སྒྲུབས་སྐུ་གདན་གྱིས་ཟིན་ནས་གཞུང་སར་ཞུ་གཏུགས་ཀྱིས་ཁྲི་ལས་བབ་སྟེ་འོད་འཛོར་བཞུགས་པའི་མཚན་ཡང་འོད་འཛོ་ཞབས་དྲུང་དུ་གྲགས། ཞལ་ངོ་ནང་མ་གཤིན་པའི་རྗེན་གྱིས་སྟག་ལུང་གི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མངའ་ཐང་རྣམས་ས་ལུག(༡༦༧༨)ལོར་གཞུང་བཞེས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༧༤༡)ལོ་བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་རིང་སེར་ཁྱིམ་གྱི་ཚང་ནས་ཁ་འཛིན་མཁན་ཐོག་རེ་གཉིས་བྱས་ཀྱང་བདག་སྐྱོང་མེད་པས་ཁོག་རྒྱལ་དུ་ཤོར། དེ་ནས་བཟུང་ཀ་ཟིའི་གདུང་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བའི་སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་པའི་རྒྱུན་ཆད་པ་དང༌། སྟག་ལུང་སྐྱེ་པ་ཞིག་དར་རྒྱལ་རོང་གསུམ་བཅས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྲིད་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱང་ལྷ་སའི་ཞེ་འདབས་ཀྱི་སྐྱེ་པ་རག་པ་སྤྲིངས་ཤུལ་གྱི་གཞིས་ཀར་གནས་འཕོས་ནས་རིམ་བཞིན་གཞུང་སའི་རྗེ་དཔོན་བྱས་པའི་བྱ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོད་མདོ་མཁར་གྱི་གཞིས་ཀ་སྲིད་རྗེས་སྐྱེ་དཔོན་མདོ་མཁར་བཞམ་རྒྱ་ཁ་ཤག་ཅེས་གྲགས་སོ། །ཁར་དེར་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པའི་སྐུ་སྐྱེ་དང་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་སྲས་ཞབས་དྲུང་ཁ་ཤས་བྱུང་བ་སྟེ། མཆོག་སྤྲུལ་བཀྲ་ཤིས་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེ་བྲག་ཅེས་པར་འཁྲུངས་ལ་ཞབས་དྲུང་མ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེར་གྲགས། ག་ཟིའི་གདུང་རྒྱུད་ནི་མ་ཡིན། སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་མེད།

འོད་པ། ཡོད་པའམ་རྒྱ་ལམ་གྱི་འོབས་ཞེས་ཆུ་འདྲེན་པའི་ཡུར་བ་དང༌། ཆར་ཆུ་དྲག་པོའི་མིང་ཡང་འདུག་གོ།

འོད་མ། སྨྱུག་མ་ལྟར་ཚིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཤིང་ཞིག་དང༌། ཕྲ་ཤིང༌། སྨྱུག་ཤོད་བཅས་ལ་འདུག་གོ།

འོད་ཟེར་དམ་པའི་ཕོ་བྲང༌། ཡང་《སྦ་བཞེད་ཆེན་མོ》ནང་སྤྱི་ལོ་(༨༤༡)ལོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་མལ་གྲོའི་འོད་ཟེར་དམ་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་འབྲས་ཆང་མྱོས་པར་བཞེས་ཏེ་གཟིམས་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ། བློན་པོ་སྦས་སྟག་སྣ་དང༌། ཅོག་རོ་ལྷ་ལོད། ལེགས་སྨྲ་བཙན་གསུམ་གྱིས་མགུལ་བཙིར་ཏེ་བཀྲོངས་ཐོག གླང་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་དུ་བཅུག་ཅིང༌། སྦས་སྟག་སྣ་སྟོན་པོ་བྱས་ཞེས་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་མགུལ་བཙིར་ཏེ་བཀྲོངས་ས་འོད་ཟེར་དམ་པའི་ཕོ་བྲང་དེ་ནི་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་འོད་ཟེར་རྒྱང་ཟེར་བའི་ས་གནས་དེར་དེ་སྔ་ཆོས་བཅུ་ལྷ་ཁང་ཞེས་ལྷ་ཁང་ཀ་བཞི་མ་ཞིག་དང༌། ཁང་བྲན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་སྣང༌།

འོད་ཟེར་ལྔ། ཡབ་སྐད་ཀྱི་ལྷ་གསུམ་གྱི་ཡ་ཀྱལ་དཔལ་སྡེ་དང་ཡུམ་ཚོམ་ཀྱི་བཟའ་འབའ་རེ་གཉིས་ལ་སྲས་གཉིས་འཁྲུངས་པའི་ཐ་ཆུང་སྟེ། དེ་སྐབས་གུང་ཐང་གི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཨུ་ཚག་ཐུན་མོང་སྐྱོང་བའི་རྗེ་བོ་ཞིག་དགོས་པ་འདུག་ཅེས་བསྐུལ་ནས་མེས་པོ་སྟོད་ཀྱི་ཁྲི་རྗེ་དང༌། ཞང་བཙོན་ལྡན་རིང་མོ་བྱ་བ་གཉིས་ཕྱིན་ཏེ་འོད་ཟེར་ལྔ་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་དུ་གདན་དྲངས། ཐང་སྟོད་ཐོ་ལེ་ཞེས་པར་གདན་ས་བཅས་ནས་སྐུ་མཁར་བརྩིགས་ཤིང༌། སྣོན་འདྲེན་མཁན་གཉིས་ཀྱིས་བློན་པོ་བྱས་ཏེ་ཆབ་སྲིད་བསྐྱངས་པ་དེ་ནས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་བྱུང་ངོ༌། །

འོད་ཟེར་ཕོག་པའི་ལྷ་བརྒྱད། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་ཁར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་སྐུ་བརྒྱད་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཡོངས་གྲགས་སུ་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལྷ་བརྒྱད་ཟེར། དེ་ཡང་གཙང་ཁང་དབུས་ཀྱི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང༌། གཙང་ཁང་གཡོན་ན་བཞུགས་པའི་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་མ་སྐྱེ་ཡི་སྐུ་གཉིས། གཙང་ཁང་དབུས་ཀྱི་ཇོ་བོའི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་མི་འགྲོ་གསུང་ལྡན། གཙང་ཁང་གཡས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་དང༌། ཀྲ་ཀོ་སྐྱེ་བརྩེགས་ཏེ་དར་སྐུ་གསུམ། གཙང་ཁང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་བྱུང་ཕྱུག་ཏུ་བཞུགས་པའི་རྟ་མགྲིན་དང༌། སྒྲོལ་མ། སྨན་ལྷ་བཅས་སོ། །

འོད་གསལ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་མཐོང༌། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མ་ཟད། འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲོ་འོང་མེད་པ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང༌། ཞེས་ཟེར་ཞིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་དང་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད།

འོད་གསལ་རྫོགས་འབྲེལ་མཚན་ཉིད་བརྒྱད། མཉམ་པ། ཟབ་པ། རྟག་པ། གཅིག་པ། ཡང་དག་པ། གཙང་བ། འོད་གསལ་བ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའོ། །

འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཆ་རྐྱང༌། འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད

སྨོས་མི་ཤེས་པའི་རྩ་དང་རྒྱུད་རྒྱུད་པ་བསྒོམ་པ་ཙམ་གྱིས་ལངས་རྒྱས་རྒྱ་ཕར་བཞག་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྒོ་གཅོད་ཐུབ་ཟེར།

འོད་གསལ་སེམས་སྒྲིབ་བྱེད་ལྔ། འདོད། འདུན། གནོད་སེམས། ལེ་ལོ་རྨུགས་པ། ཐེ་ཚོམ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་ལྔ་ནི། སྲིན། ཁུག་རྨ། དུ་བ། སྤྲ་ཅན། བདུད་སོགས་ཀྱིས་ཉི་ཟླ་སྒྲིབ་པ།

འོད་གསལ་ལྷ་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན། གཤམ་དུ་ཨི་ལྷ་རྒྱ་རི་བ་ཞེས་པར་གཟིགས།

འོད་གསུམ། དཀར་དམར་སྔོ་གསུམ།

འོད་ལྔ་བརྒྱད། རྩ་དང་བརྟན་པ་ཟླ་བ་དང་། །འཛིན་བྱེད་རླུང་དང་མེ་དང་ནི། །ནམ་ཡང་འོད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །

འོན། འོན་མདའ་མདའ་རིས་ཤུ་ཚང་ཆགས་སའི་ས་གནས་དེ་ཡིན་པར་ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི༼གྲུབ་མཐའ༽ལས་གསལ་ཞིང་དེ་ནི་དེང་སང་སྟག་རྩེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས་འོན་རྒྱལ་ལུ་ཡོད། གཞན་ཡང་འོན་ཞེས་པ་བརྡ་རྙིང་གི་སྐབས་སུ་སྟོན་པའམ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན།

འོན་རྒྱལ་སྲས་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་དབུས་སྟོད་ལ་མོར་ཡབ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་ཡུམ་ཁྲི་མ་བདེ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕག(༡༧༤༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་འོན་རིས་གསང་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་ཟླ་ལ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གནང་། དགེ་སློང་རྒྱ་མཚོ་རྡོ་རྗེ་བསྙེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། དཀོན་ཞུང་བཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཡར་འཕེལ་བཟོད་ནས་བསྟུས་གྲྭ་ཉི་རྒྱགས་བཅས་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་ཤུ་རུ་སྟོན་ཟླ་རྒྱ་ཚོང་རབ་ཤུ་ལ་ཤུར་སྟོག་དག་དབང་བྱམས་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དེའི་ལོར་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྒོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་ལྔ་ལྡན་སྨིན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲུ་སྐོར་དམ་བཅའ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བར་ཕེབས། རྗེ་འདིས་ཕུར་ཕྱོགས་དག་དབང་བྱམས་པ། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། ཞང་སྐུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་བསྙེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ནས་མི་ལོ་ང་གསུམ་ཙམ་རིང་འོན་ཕྱུར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། གསུང་རྩོམ་ཡང་།༼ཡི་དམ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་རྗེས་གནང་ཆོ་སྒྲུབ་རབ་གནས་སྦྱིན་སྲེག་ཡུལ་ཁྲུས་བསངས་མཆོད་སོགས་འདོད་དགུའི་ཆར་འབེབས༽ཞེས་བྱ་བ་དང་།༼སྤྱོད་སྟོར་དང་དབྱིའི་གཞུང་ལས་ལེའུ་གཉིས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཀུན་འཁོར་སྐན་བཤད་དབྱངས་འཆར་ཡུང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ༽༼མི་དྲ་བརྒྱ་རྩའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མངོན་རྟོགས་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན༽༼འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ས་ཆོག་གི་ངག་འདོན་བདེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་གི་དགོངས་པ་རབ་གསལ༽སོགས་པོད་འབྲིང་གསུམ་ཙམ་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ལྕགས་ལུག(༡༨༡༡)ལོར་གཤེགས།

འོན་རྒྱལ་སྲས་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། རྗེ་འདི་ནི་ལྷ་ལུང་རྙིང་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(༡༦༩༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ལ་འོན་ཆོས་སྡིངས་རིས་གསང་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་གདན་དྲངས། དེའི་ལོར་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་བློ་བཟང་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ཅེས་བསྩལ། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་སྐུ་སྐྱེ་མདོ་སྨད་པ་དགེ་སློང་ངག་དབང་རབ་བརྟན་དགེ་གནས་སུ་བསྙེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག ཆོས་སྤྱོད། ཀུན་འདུག ཕྱག་ལེན་སོགས་ཀྱི་ཁོར་བཅས་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་འོན་མདའ་རིས་ཤུ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། བསྡུས་གྲྭ་དང་ཚད་མ་སོགས་ལ་གསན་སྦྱོང་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་དང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཇལ་བར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་རིས་གསང་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་ཕེབས་ནས་སྨན་དང་རྩིས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་རྩ་སོགས་གཞན་སློང་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ཤུལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་དབུར་ལོ་བརྒྱད་རིང་ཕེབས། རྗེ་འདིས་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། དུས་འཁོར་བ་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས། རྗེ་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། གསུང་རྩོམ་ཡང་༼རང་ལ་ཕྲིས་འདེབས་དང་སྨན་བསྒྲུབ་ཀྱི་རིམ་པ༽ཞེས་པ་དང་། ༼རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་དཀར་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟན་བཞུགས་དང་དེའི་བླ་རྒྱུད་གསོལ་འདེབས་སྨོན་ལམ་ཤིས་བརྗོད༽ ༼སྨྲ་སྒྲའི་ཚིག༼དཔལ་ལྡན་ཐང་། ར་སྒྲེང་། དགོན་ལུང་བྱམས་པ་གླིང་དགོན་མ་ལག་བཅས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག༽ ༼བྱིན་རླབས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་ཆོ་ག༽སོགས་དུ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་ལ་རྒྱུད་གྲྭར་བཞུགས། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ནས་དགུང་ལོ་ང་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

འོན་ཏང་། འོན་ཀྱང་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏེ་ཚིག་ཁ་བྲལ་ན་འོ་ན་ཡིན་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

འོན་ལྷ་ལྕགས་ཟམ། བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཐང་སྐྱའི་ཁོངས་འོན་ལྷ་དགོན་པ་དང་རྫོང་ཞོལ་བར་ཀྱུགས་པའི་ལྷ་ས་གཙང་པོར་འོན་ལྷ་ལྕགས་ཟམ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་བརྩིགས་པར་གྲགས། ལྕགས་ཟམ་དེས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཤས་རིང་མང་ཚོགས་ཕན་ཚུན་འགྲོ་འོང་བྱ་རྒྱུར་ཕན་རྒྱས་ཆེན་པོའི་འགྲོ་འགྲུལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་བསྐྲུན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་རྡ་རབས་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ལག་རྩལ་རྡེབ་ཤུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེང་སྐབས་ཁྱབ་ཁུངས་ཟམ་པ་དེའི་ཐོག་ལས་རྒྱུར་འགྲོ་ལམ་བྱེད་སྤྱོད་ཡིན་འདུག

འོན་པ་བཞི། སྨྲ་བཅས་བརྗོད་པ། རྣ་སྦུབས་འགགས་པ། མ་རྒྱུད་དུ་ལ་ཤོར་བ། སྐྱམ་འོན་ནོ། །

འོར་ཆེ། བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའམ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

འོར་རྒྱའི་ཁྱིམས་ལ་མཆེད་བརྒྱད། ཁ་ལར་པུ་རྟི་ཁྱིམས་པ་ཆོས་འཆད་དང་། མི་རྒྱ་ལམ་རྡོ་སྦྲུལ་མཆོག་ཏོར་དུ་འཛིན། ཁོ་རྒྱལ་མི་གཡོ་བ་དང་བདུད་རྩི་འཁྱིལ། ཀུར་ཀྱི་མགོན་པོ་ཡི་གེ་དྲུག་པ་བརྒྱད་དོ། །

འོར་བ་ལྔ། རྒྱུད། མཁྲིས། ཁྲག བད་ཀན། གཉན་དུག་གོ། (བསྡུ་ན་ཚ་འོར་དང་གྲང་འོར་གཉིས་སོ)

འོར་མ། སྲིད་གྲོང་རྫོང་། རྫོང་དགའ་ཆུས། འོར་མ་གྲོང་སྡེའི་མིང་།

འོལ་སྤྱི་ཙམ། རགས་རིམ་ཙམ་མམ་ཏ་ལམ། འོལ་ཚོད་ཙམ་ལ་ཟེར།

འོལ་ལུ་ཕྲང་མཁར། འདི་འོལ་ཁ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

འོལ་བ་སྐྱག་རྒྱང་། བྱ་ཞིག་སྟེ། ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ལ་པིང་སྐར་མ་ཞེས་པ་དེ་དང་། ཁམས་སྐད་ལ་འོལ་ལེ་མ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོལ་བ་ལྷ་རྩེ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་པའི་སྐབས་ཙམ་ལ་སྨད་ཀྱི་མི་གསུམ་གྱིས་ལྷ་རྩེ་ཁྲུལ་འདི་ལ་བརྟེན་གཞི་བྱས། འཛིག་མི་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་སོགས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ······

བཏང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ནང་ལ་གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་སོགས་འབྱུངས། དུས་ཕྱིས་གོང་མ་གཡུང་ཀྲིང་སྐབས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་"ལྷ་ངམ་ཕུན་ཁུལ་"ཕྱི་ལྷ་རྩེ། ངམ་རིང་། ཕུན་ཚོགས་གླིང་བཅས་རྫོང་ཁག་གསུམ་གསར་སྐྲུན་བྱས།

ཡོར་ལ་ཚོགས་པ་ཤིག ཡོར་ལ་རྒྱ་ཚགས་ཀྱིས་བཙག་པར་གྱིས་ཞེས་པའི་སྐུལ་ཚིག་གོ།

ཡ

ཡ་ང་བའི་གསང་ས་གསུམ། ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱིས་རང་གཟུགས་ལས་གསང་ས་ཆེན་པོ་དཀར་དམར་ནག་གསུམ་དུ་ཟུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའོ། །

ཡ་མཚ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། རྒྱང་གི་ཡ་མཚ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཡིན་ཏེ་ཧོར་ཡ་མཚ་གནས་ལ་བསྟན་ན་གྲིབ་པ་དངས་འགྲོ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཡ་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བདུན། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་ཀ་ཁ་ག་པ་ཕ་བ་མ་བདུན་ནི། ཡ་འདོགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བདུན་ནོ། །

ཡ་སྒྲགས། ཡས་སྒྲུད་དམ་མཇོལ་འཕེན་གྱི་མིང་དང་། གཏོ་ཆོག་སོགས་ལ་དགོས་པའི་རྫས་ཀྱི་མིང་ལ་འཇུག་གོ །

ཡ་འབྱུང་། ས་ཆའི་མིང་ཞིག 《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ནང་ལ་ཚངས་ཞེས་འཁོད་འདུག

ཡ་ལི། ཡ་གི་ཞེས་པའི་དོན།

ཡ་འབྲོག་གནས་ཁྲིམ། ཡར་འབྲོག་གི་ས་ཁུལ།

ཡ་འབྲོག་སྣག་ཁུང་། ཡར་འབྲོག་སྣག་ཁུང་། སྔར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཡར་འབྲོག་སྣག་ཁུང་ཁོངས་གཏོགས་སུ་ཁྲི་སྐོར་གཅིག་དང་ཁྲི་དཔོན་ཡོད་ཅིང་། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཤང་ཤེན་ནི་ཡར་འབྲོག་ཁྲི་དཔོན་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་ཡིན།

ཡ་མོན་འཕྲུལ་བཟོ་ཁང་། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དམག་མགོའི་པོ་ཏྲད་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་སའི་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་སྟག(1916)ལོར་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་དོ་དམ་མཁན་དྲུང་མེ་ཏྲ་དྲ་བླ་མ་དང་བློ་པ་སྤྲུལ་གཉིས་བསྐོ་གཞག་ཐོག་ལས་བྱ་མགྲོན་ལས་གཉིས་དང་དྲུང་དཀྱིལ་ལེར་སྐུ་གཉིས། རྗེ་སྲིད་གཉེར་ནང་དྲུག་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པ་ཤེང་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ཆེན་དང་ཆུང་གཅིག་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཁོངས་ནས་ཞལ་འདོད་དཔལ་གྱི་དགུ་ཆེ་ཆུང་ཕུད་དེ་ཕྱིངས་ལག་ཤེས་དྲག་ཤུལ་མི་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར་ནས་ཕྱིབ་མདར་བཟོ་ཀྲ་ཁག་གཅིག་བཙུགས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་རྫས་དང་། མདེའུ། སྦྲེ། མདུང་སོགས་བཟོས་པ་མ་ཟད། ཤིང་འབྲུག་དཔྱིན་འགོག་དགག་འཕྲུག་གི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པའི་འཕྲུལ་མདའ་ཤིན་ཡང་ཆང་ཟེར་བ་དང་མེ་སྒྲོགས་འཁོར་ལོ་ཅན་ཡང་བཟོ་ཐུ་འདིས་བཟོས་པ་ཡིན་འདུག རྗེས་སུ་ཕྱུགས་ཐིལ(1920)ལོར་གྲུ་སྦྲང་ནོར་བུ་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འཕྲུལ་འཁོར་འདོན་འདྲེན་གྱིས་བཟོ་གྲྭ་ཁག་གཅིག་བཙུགས་ཏེ་ཟངས་ཀྱི་པད་ཤག་ཞོ་གང་དང་། སྐར་མེད་བརྒྱད། སྐར་ལྔ། སྐར་མེད་གསུམ་སོགས་དང་། ཟངས་དང་ལྕགས་ཀྱི་དངོས་རྫས་ཕྲིག་སྦྱོར་པར་འདེབས་དང་འཛམ་རྟོབ་ཚགས་སོགས་བརྒྱབ་སྟེ་མཁོ་འདོན་བྱེད་རྩིང་ཡོད་ལགས།

ཡ་རྩེ་རྫམ་ལང་གི་རྒྱལ་རབས། ན་གའི་ལྷུས་བཙན་ཕྱུག་ཤེས་ཡ་རྩེའི་མངའ་བདག་མཛད་པ་ནས་ཡ་རྩེ་རྫམ་ལང་གི་རྒྱལ་བརྒྱུད་བྱུང་། དེང་སང་བལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད། ཀྲ་ལའི་སྨྲ་སྨྲ་ཐིང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས། རྒྱལ་པོ་པི་ཏྲ་མ་ཤ་དང་དེའི་སྲས་ན་ར་སིང་ཏ་ཞེས་པའི་བར་ས་ལྷ་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་བྱུང་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་ཁོར་མཆོད། འདི་ལའང་རྫམ་ལང(ལི)ཏྲ་ཛ། ནར་ལང་ཏྲ་ཛ། ཁ་སོ་ཏྲ་ཛ། གུ་ཡེ་ཏྲ་ཛ་སོགས་ཕྱུན་མཆེད་ལྔ་ལས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཕྱེས་པ་རྣམས་གླིང་ནང་བསྟན་དང་། སྨོས་སུ་འཕྲི་གུང་པའི་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་ན་ར་སིང་ཏས་ཀྱང་ནང་བསྟན་ལ་མཆོད་བཀུར་ཆེ། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ཀཱ་ཎ་དང་། ཤྲི་ཐུ་ར་ཛ་ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་། ལྷ་མོ་ཨུ་མ། ཁྱབ་འཇུག

སོགས་ལྷར་བསྟེན་ནས་ཤ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལུགས་བཟུང་སྟེ་འབངས་ལ་མནར་གཅོད་ཆེ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༨༠༡)ལོར་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གོར་ཁ་རྣ་ཛ་ཧ་ཧ་དུར་གྱིས་ཇུམ་ལང་བཙན་བཟུང་བྱས་ཏེ་འབངས་སུ་བསྡུད། རྒྱལ་པོའི་དབང་ཆ་ཧྲོར་ཡང་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཙམ་ད་ལྟའང་ཡོད་སྐད། ཞིབ་པར་ཤེས་འདོད་ན《གསེར་ཐོག་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཡིག་ཚང》ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་སྐད་ལ་དེ་ཙད་གཅོད་བྱ་དགོས།

ཡ་མཚན་ཅན། ཤ་སྟེགས་པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིའི་མིང་།

ཡ་རབས་ཀྱི་རྒྱན། སྤྱོད་བཟང་ལྡན་པའི་ཡ་རབས་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་སུ་ཆོས་བྱེད་པ།

ཡ་རེ་མ། འབྲི་བེའུ་བཙལ་ནས་ལོ་འཁོར་བའི་བཞོན་མ་སྟེ་ཡར་མ་ཟེར།

ཡ་ལད། གོ་ཆ་དང་། རྨོག་ཁྲབ་སོགས་ཀྱི་མིང་།

ཡང་ཁོང་གི་རྒྱབ་བརྟེན། ཟབ་གསོག་རྣམས་བྱམས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་བརྟེན་ས་ཡོད་པ།

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་གང་ཞིག་རང་སྣང་བའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཆུ་དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་ཆུ་དེ་ཆུ་འཛིན་མཐོང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཆུའི་དོན་བྱེད་ནུས་པས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བོ། །

ཡང་དག་མཐའ། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ན་ཡང་དག་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྡུས་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་བདེན། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དག་དམ་པ། ཡང་དག་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྟེ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། སློབ་དཔོན་རྣམས་རང་ཉིད་ལས་མཐོར་བར་འཁྲིད་པར་མཛད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡིན།

ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་བཞི། དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྲུང་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །

ཡང་འདུལ་བཞི། བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་འདུ་བའི་ཤུ་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་། པུས་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བཅས་ཚིགས་ལ་ཚང་བཞི་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞི་སྟེ་གོང་པོ་བུ་ཆུ། སྤོ་བྲག་མཐོ་མཐིང་། བྱམས་སྤྲིན་དགེ་གནས། བྱང་བྲ་དུམ་རྩེ་བོ། །

ཡང་རྩལ་བྱ་ལྷ་བྱ། ཐག་རིང་ལ་དཔར་མང་པོར་སྲོམ་འགྲོལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱགས་པ་དང་། ཕྱིག་པ་དང་ཕྱུགས་རི་སོགས་མཐོན་པོར་མཆོངས་པ། གཅོང་རོང་གཡང་གཟར་ཆེ་བར་ཐག་ཤུར་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོད་པ། རྟ་རྒྱུགས་ཞོར་དུ་མདའ་ཡི་མདུང་སོགས་འཕངས་པ་དང་། ཀུ་ཀུ་རྩེ་བ་སོགས་ལུས་རྩལ་རིགས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་རྒྱུན་པ།

ཡང་རྩེ་བ། ཡང་རྩེ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་དང་། ང་ལོ་ཙྪ་བ་གཉིས་ནས་བརྒྱུད་པའི་བདེ་མཆོག་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་བཤད་པ་ཁོང་ལ་མངའ་བ་ཡིན།

ཡང་ལོག་ཀུན་རྫོབ་གཉིས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ནི་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་ཕྱེ་ཡང་། ཡུལ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གང་དུའང་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་དེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུའང་གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ནས་སྣང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་རྫུན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཡུལ་འཁྲུལ་ཞིང་། མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གང་ལའང་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་དོ། །མདོར་ན་རང་རྒྱུད་པས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་པའང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཁས་མི་ལེན་པའང་ཐ་སྙད་དུའང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་པའི་གནད་དེར་ཐུག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལྷན་སྐྱེས་རགས་པའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། ཕྱིར་འཁྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་དང་། དེས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་གཟུགས་བརྙན་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པ་ལས་མཐོང་བ་རྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་གསང་མི་མིན་ལུགས། འདི《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་ནང་མིང་འདོན་ཙམ་བྱས་པ་ཙམ་ལས་དེའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་གང་འདྲ་བཤད་ཡོད་མེད་སྐོར་བཀོད་མི་འདུག་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་གསལ་པོར་མ་བཤད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་སྤུ་བོའི་ཡུལ་ནས་བྱུང་བའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གསལ་བར་བཀོད་ན་དུས་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་མང་ཆེ་བས་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཐོས་ཕྱིལ་དུ་ཡོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཏ་པ་ཏེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནི་ཤཱཀྱ་སུ་ནའི་རུས་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། བཤད་ཚུལ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་ན་ཚང་མས་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོ་བྱེད་ངེས་ཡིན་པར་བསམས་ནས་རྩོམ་པ་པོས་གསལ་པོར་བཀོད་མ་ནུས་པ་ཡིན་ཚོད་འདུག་སྙམ།

ཡངས་ཅན་ལ་ཐོག་ཁ། དེང་སྐབས་འདམ་གཞུང་རྫོང་ཞོངས་ཡངས་པ་ཅན་ཀླུས་ལ་ཐོག་ཁ།

ཡངས་པ་ཅན། (བཻ་ཤཱ་ལི་ཀ) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་པའི་གནས་ལ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་དང་། 《ཐང་ཟན་ཛང་གི་ལམ་ཡིག》ལས། ཆུ་བོ་ཀ་ར་ཏ་བརྒྱུད་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལི་དཔར་སྟོང་ལྷག་གཅིག་གི་ས་ན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་པའི་ཤུལ་དང་། དེའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལི་དཔར་བདུན་ཙམ་སྐོར་ཡོད་པ་ལ། མི་གྲོང་ཉིན་ཏུ་ཉུང་ཞིང་། གནས་རྟགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད། བཙན་པོའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》དུ། ཆུ་ཀླུང་ཡིད་འོང་ལྡན་བརྒལ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ནས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སླེབས་ཤིང་། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཻ་ཤཱ་ལི་ཀ་བཱ་ས་ར་ཟེར་བ་ཞེས་ཟེར། སྔོན་དུས་སུ་གྲོང་ཁྱེར་དེར་ལྕགས་རི་རིམ་པ་གསུམ་དང་། ནང་དུ་གསེར་དང་། དངུལ་དང་། ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཅན་གྱི་ཁང་བརྩེགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ལྟབས་འབྱོར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བའི་གླིང་གཞིའི་ནང་གསལ་ཡང་དེང་སང་གྲོང་འདིའི་ས་ཕྱོགས་ཆུ་བོ་གཉྫ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་གཎྜ་ཀ་ལ་རྒྱུག་ཡོད་པ་ལས་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་རྟེན་ཀྱི་ཤུལ་ཡང་རྒྱུན་ཁྱེར་ནས་མེད་ཅིང་། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་ཀླུང་ཡིད་འོང་ལྡན་གྱི་འགྲམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་གསར་དུ་ཆགས་པའི་མིང་ལ་ཏ་ཧྲ་ཧྲ་ཟེར་ཞེས་གསལ། ཡངས་པ་ཅན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་ཕྱེད་ཙམ་སོང་བ་ན་ཆུ་དང་ནད་མེད་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱས་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་མཛད་པའི་གནས། དེའི་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཉིན་ཕྱེད་ཙམ་སོང

པ་ན་ཡངས་རྒྱས་བཞིའི་བཞུགས་ཁྲི་དང་མཛད་པ་བསྟན་པའི་གནས། ལྷོ་ཕྱོགས་ཆུ་བོ་གངྒའི་འགྲམ་ངོས་ཚུན་ན་ཀུན་དགའ་བོའི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རེ་ཡོད་དོ། །

ཡངས་པ་ཅན་དགོན་པ། དགོན་པ་འདི་ནི་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས(རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་བྱ༡༤༥༣ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ༡༥༢༤ལོ་བར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་བཞུགས)གྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཕག(༡༥༠༣)ལོར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་འདིར་ཡངས་པ་ཅན་ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐན་རབས་ཆེའི་ངག་རྒྱུན་ལ། དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ཡངས་པ་ཅན་ཞེས་མིང་བཏགས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འཇིག་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱ་ཕིབས་དུམ་བུ་ཞིག་བོད་དུ་འཁྱེར་ནས་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་རྗེས་དགོན་པའི་ཐོག་ཁར་བཀབ་པར་བརྟེན་དགོན་པའི་མིང་ཡངས་པ་ཅན་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་འདེབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བླ་བྲང་བཅས་པར་ཀ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་དྲུག་དང་། རྫོང་གཙང་ཆེན་མོའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་གྲྭ་ཁང་བརྒྱ་དང་གོ་བདུན་ཡོད་པ་རྣམས་རིན་སྤུངས་པ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཐོག དབུས་དང་བྱང་འབྲོག་ཏེ་འཁོར་ཁྱོན་བཅས་ཀྱི་ལས་མི་བསྐུལ་ནས་བརྩིགས་ཏེ། ལས་རྒྱུན་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ནས་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་ཤར་བར་ཟླ་བ་བཞི་དང་ཞག་བཅུ་ཙམ་འགོར་ཞིང་། ཤྲཱི་རྟེན་ཞེངས་ཞལ་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ(༡༦༡༨)ལོར་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཀརྨ་པ་མཆོད་ཡོན་གྱི་དམག་དཔུང་དབུས་སུ་དྲངས་ཏེ་སེ་འབྲས་གཉིས་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བཏང་བའི་དགྲ་ལན་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་གོ་ཤྲི་ཧན་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་གནོན་སྐབས་དགོན་པ་འདིར་ཡང་ཞོར་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བཏང་། དེ་རྗེས་ཡངས་ཅན་དགོན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ནས་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བར་ཉམས་ཆག་མེད་པར་གནས་ཀྱང་། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དེ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་དུ་བྱུང་ཞིང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འདས་རྗེས་ཕྱག་མཛོད་རྗེ་དྲུང་དང་ཞྭ་དམར་སྤྲུལ་སྐུ་གཉིས་རྒྱ་ནོར་བགོ་བཤའ་བྱ་རྒྱུར་མ་འཆམས་པར་བརྟེན། ཞྭ་དམར་བས་གོར་ཁ་རྒྱལ་པོར་མགོ་བཏགས་ཞུས་ཤིང་། ས་སྐྱ་ལམ་རྒྱུས་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་བོད་དུ་འཁྲིད་དེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བཏང་བ་སོགས་བྱས་པར་བརྟེན། མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་མངགས་བོད་དུ་བཏང་བའི་དམག་དཔུང་གིས་གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་གནོན་པས་བཏང་རྗེས་ཁྲིད་ཉིད་དུག་བཟས་ནས་རང་ཤི་བརྒྱབ་པ་དང་། མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་དང་བཀའ་ཤག་གིས་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་རྗེས་མའི་ཡང་སྲིད་ཟུར་གཅོད་མི་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བཟོས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དགོན་པ་འདིར་གྲྭ་བ་མང་ཆེ་བ་འཐོར་ནས་ལྷག་མ་ཀུ་གྲངས་བཅུ་སྐོར་ལས་མ་ལུས་ཤིང་། སྐབས་དེའི་སྲིད་སྐྱོང་རྟ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོས་སྐྱེ་མོ་ཐར་པ་ཆོས་གླིང་ནས་གྲྭ་གྲངས་བཞི་བཅུ་སྐོར་གྱི་གྲྭ་རྒྱུན་བསྐོང་འགྲུགས་ཐོག་དགོན་པ་འདིའི་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ཞིང་། གདུང་རྟེན་ལྷ་ཁང་དང་གཟིམས་ཁྱུང་སོགས་སྒོ་རྒྱ་དམ་མནན་བྱས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༩༥༧)ལོ་བར་དེ་ལྟར་ལུས་ཤིང་། དེ་རྗེས་སྒོ་རྒྱ་བཀྲོལ་བ་མ་ཟད། ཞྭ་དམར་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ཟུར་གཅོད་ཞུས་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ཡང་ཐོབ་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཡངས་ཅན་དགོན་པའི་ཆ་རྐྱེན་དང་། གནས་ཚུལ་གཞན་དག་གི་རྐྱེན་པས་ཞྭ་དམར་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ཟུར་གཅོད་ཞུ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་ལུས་སྐད་འདུག དགོན་པ་འདིར་ཡོད་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་གནའ་རབས་རིག་དངོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པས་བཞེངས་པའི་ཐུབ་ཆེན་གཙོ་འཁོར་གསུམ་དང་གསེར་ཐིག་གི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་ཀརྨ་ཞྭ་དམར་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་བཞེངས་པའི་རྟེན་གསུམ་ཁག་མང་པོ་དང་། ལྷག་པར་མགོན་ཁང་དང་འདུ་ཁང་གི་ལྦིབས་ཐིག་རྣམས་རང་རེའི་ལྟོངས་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་སྨན་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་རྩོལ་ཐོག་མར་རྩོལ་གཏོད་མཛད་མཁན་སྨན་ཐང་པ་དོན་གྲུབ་དང་། དེའི་སྲས་སྨན་ཐང་པ་འཇམ་དབྱངས། / མཁྱེན་ལུགས་ཀྱི་རི་མོའི་ཐིག་རྩོལ་ཐོག་མར་རྩོལ་གཏོད་མཛད་མཁན་གོང་དཀར་སྨན་རྟོད་པ་མཁྱེན་བརྩེ་བཅས་ཀྱིས་ཐིག་གནང་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

ཡངས་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་ལྡན་པ། ཡངས་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅེས་པའི་བསྟན་མིང་། སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་བཤད་པའི་གཞུང་ཞིག དཔང་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པའི་འགྱུར།

ཡན་ཁ། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་དོན།

ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད། སྤྲིན་དང་། དུ་བ། རྡུལ། ཁུག་རྣ། གྲིབ་མ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར། སྣང་བ། མུན་པ་བཅས་སོ། །

ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བྱེད་བརྒྱད། དམ་ཉམས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པ། ཚོགས་འཁོར་གྱི་གྲལ་དུ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྣོད་མིན་ལ་སྟོན་པ། དད་ལྡན་ལ་ཆོས་ལོག་པར་བསྟན་པ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཞུགས་པ་འོག་མའི་ནང་དུ་ཞག་བདུན་ལྷག་པར་བསྡད་པ། མ་སྨིན་པ་ལ་གསང་བ་ཟབ་མོ་སྟོན་པ། ཕྱག་རྒྱའི་དོན་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟངས་སྟོན་པ། བསྙེན་པར་མ་བྱས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་རབ་འབྱམས་དབང་དང་རབ་གནས་སྦྱིན་སྲེག་ལ་སོགས་བྱེད་པའོ། །

ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ། (བསྐྱེད་པ་མ་ཧཱ་ཡོ་ག་ཡ)འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག ང་རྒྱལ། ཕྲག་དོག་སྟེ་མི་སྤང་བའི་དམ་ཚིག་ལྔ། དྲི་ཆེན། དྲི་ཆུ། རཀྟ། བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཏེ་དང་དུ་བླང་བ་ལྔ། སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་པར་བླངས་པ། མི་ཚངས་སྤྱོད་པ། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ། ངག་འཁྱལ་བ་སྟེ་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ལྔ། ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་རྣམ་ཤེས་ལྷ་རྣམས་ཡབ་ལྷ་ཡུམ་ལྷར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལྔ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རྡོ་རྗེའི་རིགས། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས། པདྨའི་རིགས། ལས་ཀྱི་རིགས་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྔ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའོ། །

ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་ལ་རང་གི་ལག་པས་བཟུང་ནས་ཆགས་པ་སྤྱོད་པ།

ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྔ། རྒྱ་བ(ཀྲ) རྣམ་པར་རྒྱ་བ(རྣམ་སྨྲལ) ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ(རྩངས་པ) རབ་ཏུ་རྒྱ་བ(ལྷུན་བྱིན) ངེས་པར་རྒྱ་བ(གཞུ་ལས་རྒྱལ)བཅས་སོ། །

ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ། མངར་བ་དང་། བསིལ་བ། འཇམ་པ། ཡང་བ། དངས་པ། གཙང་བ། མགྲིན་པ་ལ་མི་གནོད་པ། ལྟོ་བ་ལ་ཕན་པ་སྟེ་བརྒྱད།

ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། སྨན་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་བཅོས་ཐབས་ཡན་ལག་རྣམ་བརྒྱད་དེ་ལུས་དང་། བྱིས་པ། མོ་ནད། གདོན། རྨས་པ། དུག་གིས་གཙེས་པ། ཆེ་ཤིང་བ། རོ་ཙ་བར་བྱེད་པ་བཅས་བརྒྱད།

ཡན་ལག་ལྔ། རྐང་ལག་བཞི་དང་མགོ་སྟེ་ལྔ། ཡང་ན། གཟའ། ཚེས། སྐར་མ། སྦྱོར་བ། བྱེད་པ་བཅས་སོ། །

ཡན་ལག་ལྔ་འཛིན་མའི་གཞིར་བབ་པའི་ཕྱག ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱག་སྟེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་འཚལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ༡.ལག་པ་གཉིས་སྙིང་ཁར་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱག་འཚལ་ཚུལ་དང་། ༢.ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་རེག་པའི་ཕྱག་འཚལ་ཚུལ་ཏེ་དེང་སང་བསྙམས་ཕྱག་ཏུ་གྲགས་པ། ༣.ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ཕབ་པའི་ཕྱག་སྟེ་དེང་སང་བརྐྱངས་ཕྱག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་

བཅས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིའི་ཡན་ལག་ལྔ་འཛིན་མའི་གཞིར་ཕབ་པའི་ཕྱག་ཅེས་པ་ནི་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་རེག་པའི་ཕྱག དཔྲལ་བ། ལག་མཐིལ་གཉིས། པུས་མོའི་ལྷ་ང་གཉིས་བཅས་ས་ལ་གཏུག་པ་ཡིན།

ཡན་ལག་ལྷ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལས་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ། རྩོད་པའི་རིགས་པ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའོ། །

ཡན་ལག་སྟོང་། ༡. རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་བརྒྱ། ༢. རླུང་གིས་དེད་པ་བརྒྱ། ༣. ཅི་སྙན་བརྒྱ། ༤. ངོ་སྙན་བརྒྱ། ༥. སྟོ་སྙན་བརྒྱ། ༦. མིང་སྙན་བརྒྱ། ༧. གསོག་པ་ཅན་བརྒྱ། ༨. གདོང་པ་ཅན་བརྒྱ། ༩. ཕྲེར་མོ་ཅན་བརྒྱ། ༡༠. མཆེ་བ་ཅན་བརྒྱ་སྟེ་སྟོང་ངོ་། ། ཡང་ན། ༡. རྩིག་པ(ཁ་དམྱག)ཅན་བརྒྱ། ༢. རྩིག་རྩམ་བརྒྱ། ༣. དུག་དང་སྨན་མི་འབྱེད་དོ། །འགྲོ་བ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ས་གཞི་རྩི་བཅུད་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཡན་ལག་དྲུག་པ། ཆུ་སྐྱེའི་མིང་།

ཡན་ལག་བདུན། ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡན་ལག་དང་། མཆོད་པའི་ཡན་ལག བཤགས་པའི་ཡན་ལག རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བའི་ཡན་ལག མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡན་ལག དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བའི་ཡན་ལག་གོ ། ཡན་ལག་བདུན་གྱི་བརྩི་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །

ཡན་ལག་བཞི། གཟུགས་སྐྱབ་ཡན་ལག སྲོག་སྐྱབ་ཡན་ལག བདེ་སྐྱབ་ཡན་ལག བདེ་བ་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བཅས་སོ། །

ཡན་ལག་བཞི་པའི་དཔུང་། རྟ་དམག གླང་པོ་ཆེའི་དམག ཤིང་རྟའི་དམག དཔུང་སུ་རྒྱུང་དམ་ཀར་ཐང་གི་དམག་བཅས་བཞིའོ། །

ཡན་སོང་མེད་པ། ཀུ་ཡངས་སུ་མ་སོང་བའི་དམ་འཛིན།

ཡབ་ཀྱི་མཁའ་ལས་གསུམ། སྐྱོད་བྱེད་ཡ། འབེབ་བྱེད་མ། བསྐུལ་བྱེད་མའོ། །

ཡབ་ཀྱི་གོ་བགྲོས། ཡབ་འདས་པོའི་ཚབ་ཏུ་ཏེ་རང་ཉིད་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ།

ཡབ་ཀྱི་རྒྱ་བཞི། གསང་བ་རྩ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཚན་སྨ་མ་སྟེ་ཐིག་ལེའི་བཞུགས་གནས་གླད་པ། རྒྱ་བའི་ལམ་རྒྱུངས་པ། གཞིགས་ཞལ་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་བ། སྟོད་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་སྟེ་བཞིའོ། །

ཡབ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག དབུ་རྒྱན། ན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། གདུ་བུ། མཆོད་ཕྱིར་སོགས། ཞལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་བུ།

ཡབ་རྗེ་བླ་མ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། གཤམ་དུ་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཡབ་འབངས་རུས་དྲུག གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་བཙན་པོ་ཡབ་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་རུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་དྲུག་སྟེ། བཙན་པ་ཕྱྭ་དང་གཉགས་གཉིས། བཙུན་པ་ཁྱུང་དང་སྣུབས་གཉིས། གཞན་པ་བསེ་དང་སྤུ་གཉིས་བཅས་དྲུག་ལ་ཟེར།

ཡབ་ཤེར་ནག་པོ། ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་བདུད་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག

ཡབ་སྲས་ལྔ། སྒྲ་སྒྲུབ། ཤཱཀྱ་དེ་བ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ། བློ་བ་གྲགས་པ་བཅས་ཡིན།

ཡབ་སྲས་གསུམ། སྐབས་འདིར་ཡབ་ནི་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞབས་དང་། སྲས་ནི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལས་འདིར་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་རྣམ་གཉིས་བཅས་གསུམ་ལ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཞུ་ཞིང་། དེ་ཡང་རྗེའི་སློབ་མ་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ཀྱིས། གངས་ཅན་ཞིང་འདིར་གཙུག་རྒྱན་ཙོང་ཁ་པ། །དངོས་སློབས་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། །མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཁས་གྲུབ་རྗེ། །རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་པ་ལས་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མཚན་བྱོགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡབ་ལྷ་སྡེ་དྲུག རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ཕའི་མེས་པོའི་མཚན།

ཡབ་ལྷ་བརྡལ་དྲུག་གི་སྲས་ལྷ་རབས་མཆེད་བདུན། ༡. ལྷ་རོང་རོང་རྩལ་པོ། ༢. ཁྲི་པ་ཐུག་གཟིག ༣. ཐེན་ཚོ་ཟ་འཕྲང་བཅས་གཅེན་གསུམ། ༤. སྦྲེའུ་རྗེ་གུང་བཙན། ༥. སྦྲེ་རྗེ་ཡང་བཙན། ༦. སྦྲེའུ་རྗེ་ཟིན་བཙན་གསུམ་སྤྲེ་གཅུང་གསུམ། ༧. བར་གྱི་རྗེ་ཁྲི་ནེ་རྒྱལ་བ་བཅས་སོ། །

ཡམ་བུ། ནེ་པཱ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲིང་པ་ཡམ་བུ་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ་བལ་ཡུལ་གླིང་གསུམ(ཡམ་བུ། ཡེ་རང་། ཁོ་ཁོམ་བཅས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་བ་གསུམ)གྱི་ནང་ཚན་ཡ་གལ་ལམ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཀཱཋ་མན་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཤིང་དཀྱིལ་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་འགོར་གྲོང་ཁྱེར་དེར་མི་ཁྱིམ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་དང་འཕགས་པ་མཆེད་བཞིའི་ནང་ཚན་འཕགས་པ་འཛམ་མ་ལི་དང་འཕགས་པ་ཨུ་ཀམ་མཆེད་གཉིས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་། འཕགས་པ་ཤ་རིའི་བུའི་དབུ་ཐོད་སོགས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷ་སྐུ་དང་ལྷ་ཁང་མང་པོ་ཡོད་པར་བཙན་པོ་ནོ་མོན་ཧན་གྱིས་མཛད་པའི(འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད)དུ་གསལ།

ཡམ་ཤིང་། སྦྱིན་སྲེག་དང་མེ་མཆོད་སྐབས་སྲེག་བྱེད་ཤིང་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་སོར་ཚད་དང་། ཁྲུ་ཚད་སོགས་ཚད་མི་འདྲ་བ་དང་། ཤིང་ཡང་སྐབས་སོ་སོར་དགོས་མཁོ་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

ཡམ་ཤུད་དམར་པོ། བཙན་རྒོད་འཕར་བ་སྤུན་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཡམས་ནད། ནད་དེ་ཐོག་ནས་ཉིན་གཅིག་ལ་མི་བ་ཉིན་གཅིག་པའི་རིམས་ནད་ནས། ཉིན་བདུན་པ་ལ་མི་བ་ཉིན་བདུན་པའི་ནད་ཀྱི་བར་ཡོད་ཅིང་། འགོས་ནད་ཚབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད།

ཡམས་རེ། འགའ་རེའམ་ཁ་ཤས་དང་། ཅུང་ཤས་ཀྱི་དོན།

ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ། ཆུ་བོ་འདི་ནི་ཏི་སེ་ལ་ཡའི་བྱང་རྒྱུད་འབྲོང་པ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་མ་ཡུམ་གངས་ཞེས་པའི་གངས་རི་ལས་འབབ་ཅིང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་སྐྱིར་ཡར་ཆབ་གཙང་པོ་ཞེས་འབོད་ལ་རྟོས་སུ་ལེགས་རྩེའི་རྒྱུད་དུ་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་གཙང་པོ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ལྷ་རྩེ་རྫོང་དུ་ཞེས་པའི་ཡང་དུ་སྟེང་རྒྱུ་ཡང་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ཅེས་རྟ་མོའི་ཁ་འདྲ་བའི་རི་ཁོག་ནས་འབབ་པ་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མིང་འདོགས་བྱེད་པ། ཆུ་ཤུལ་ཁུལ་ནས་བཟུང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་ཞེས་འབོད། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་ནི་གཡས་འབྲུག་སྟོན་མོ་འཁྱིལ་བ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྟོད་སྨད་བརྒྱུད་ནས་ཤར་ལ་བརྒྱུགས་ཏེ་སྨན་གླིང་བད་རྒྱུས་ཁུལ་ནས་ཁ་བྱང་ཤར་ངོས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ་བཞུར་ཞིང་རི་བོ་གནམ་ལྕགས་འབར་བར་སྐོར་བ་རྟ་མཆོག་གཟུགས་ཤིག་བརྒྱུད་རྗེས་སྨར་ཡང་སྨྲ་བརྒྱུད་ལུལ་གྱི་གཙང་རོང་ཟབ་མོ་འགྲིམས་ནས་མཐར་སློ་ཡུལ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་འབབ་པས་གཙང་པོ་སྦྲ་ལ་མ་པོ་ཐེ་ལ(布拉马普特拉)ཟེར། དེ་ནས་བྷང་ལ་བརྒྱུད་བྷང་ལ་མཚོ་ཁུག་ཏུ་འཁྱིལ། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་༢༠༠༠ཡོད་པ་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚད་དུ་སྤྱི་ལེ་༡༧༨༧ཡོད་པ་དང་། བཞུར་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་ས་ཁྲི་༢༤.༥ཡོད་པ་ནས་རང་རྒྱལ་མངའ་ཁོངས་སུ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་ས་ཁྲི་༢༤.༡༨ཟིན་པ། གཙང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སའི་ཆ་སྙོམས་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་བརྒལ་སྤྱི་ཁྲི་གསུམ་སྟོང་ཡན་ཟིན་ཡོད། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་གཙང་ཆེན་ཁག་གི་ཁྲོད་ནས་རིང་ཚད་ཡང་རིམ་ལྔ་པར་སླེབས་ཤིང་གཙང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་རྒྱ་ཆེ

ཆུང་ཡང་དྲག་པ་ཟིན་ལ་གཙང་ཆུའི་རྒྱུག་འཁོར་ཡང་རིམ་གསུམ་པར་སྐྱེབས་པ། གཙང་ཆུའི་ཀླས་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་གཉིས་པ་ཟིན་ཐུབ་པ་བཅས་ཡིན། གཙང་པོ་འདིའི་གཡས་གཡོན་དུ་གཙང་ལག་མང་པོ་ཡོད་པ་སྟེ། ཆུ་གསོག་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ལེ་ཁྲ་བཞི་མ་ཁྲི་ཆེ་བརྒྱལ་བའི་ཇོ་གཞོང་གཙང་པོ་དང་། སྨང་ཆུ། སྙིང་ཆུ། ཤང་ཆུ། ཕར་ཕྱུང་གཙང་པོ་བཅས་ཡོད། ཡར་ཀླུང་གཙང་པོ་བཞུར་རྒྱུད་དུ་མི་གྲངས་བརྒྱད་འབུམ་བདུན་ཁྲིར་ཉེ་ཞིང་ས་ཞིང་མོན་ཁལ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ལུགས་འབྲུམ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པས་གཙང་པོ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མི་གསུམ་གྱིས་བོད་ཡོངས་ཀྱི་ཕྱེད་ཙམ་ཟིན། དེ་བཞིན་ལྷ་ས་དང་། གཞིས་རྩེ། རྒྱལ་རྩེ། རྩེད་ཐང་། ཉིང་ཁྲི་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་བརྡལ་ཆེ་གྲས་རྣམས་ཀྱང་གཙང་པོ་འདིའི་གཞུང་དུ་ཆགས་ཡོད་པས་གཙང་པོ་འདི་བོད་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་དང་པོར་གྲགས། གཞན་ཡང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མངའ་རིས་ཁུལ་ནས་བརྒྱུགས་པའི་ཆུ་འབབ་ཆུ་བོ་གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་དང་སེང་གེ་ཁ་འབབ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་གར་གཙང་པོའི་རྟོད་རྒྱུད་དུ་འཁྱིལ་ཡོད།

ཡར་ནང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་གནས་བརྒྱད། ༡. ཐོང་ཉིན་བྲག་ཕུག ༢. མར་ནང་བྲག་དཀར། ༣. གཤའ་ཀོང་བྲག་དཀར། ༤. གཤེག་རལ་མོང་འོག ༥. ཛི་ཤིན་སྨན་བྲག ༦. སྟག་ཚང་ལྷ་མོ། ༧. ཤང་ཚང་སྟག་ཕུང་བྲག ༨. ཤིས་དགེ་ཕུག་པ།

ཡར་སྟོན་ལྷ་སྟོད་ཚལ། རྒྱ་མ་ཡར་སྟོན་ལྷ་སྟོད་ཚལ། ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུ་བཀལ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཀྲ་པའི་ཉིན་ལམ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་ས་ན་རྒྱ་མ་ཁྲི་སྒང་(དེང་སྐབས་ཀྱི་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས)ཞེས་པའི་གྲོང་ཚོ་སྔོན་ཤིང་ནགས་ཚལ་མང་པོས་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་སྔར་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་ནང་ནས་སྐབས་ཆེན་གྱི་མཛད་རྗེས་ཆེ་བ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡིན།

ཡར་འབྲོག་ཁྲི་དཔོན། ཕར་ས་སྐྱ་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་སྐབས། ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་སོ་སོར་ཁྲི་དཔོན་རེ་བསྐོས་པ་ལས། ཡེ་པ་ལྷ་དཀར་རྩེ་པར་ཡར་འབྲོག་ཁྲི་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ་པ་ནས་ལྷ་དཀར་རྩེའི་རྫོང་འདི་ས་བྲང་ལྷ་ཕུ་ཁྲུལ་ཤིང་། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཡང་ལེན་ཞེས་འབྲི་གུང་པར་དམག་དྲངས་པ་པོ་དེ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡུམ་ཡང་མི་ཚང་འདིའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ཚུལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

ཡར་འབྲོག་གི་རྒྱ་གཏེར་ཆེན་པོ། (ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ)བོད་ལྗོངས་སུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚོ་ཆེན་བཞིའི་ནང་གསེས་ཡར་འབྲོག་གཡུ་མཚོ་སྣེ་དེང་སང་ལྷ་དཀར་རྩེ་རྫོང་དཔལ་སྡེ་ཆུས་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཡར་ལུང་འཁྱོང་པོ། ཡར་ལུང་རྩེད་ཐང་གི་རྒྱ་རྟུབ་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་འཁྱོང་པོའི་ཡུལ་ཏེ་དེང་སང་འཁྱོང་རྒྱས་རྫོང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན།

ཡར་ལུང་བང་སོའི་རྫ་རིང་གི་ཡི་གེ། རྒྱལ་པོ་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ནས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྲས་ཏིག་བཙན་པོ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡི་བང་སོའི་རྫ་རིང་ཡར་ལུང་དུ་ཡོད་པ་ཕར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་ནང་འཁོད་ཀྱང་། རྫ་རིང་གི་ཡི་གེ་ཆ་ཚང་བཤུས་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ལགས།

ཡར་ལུང་སོག་ཁ། ཡར་ལུང་གི་ཡུལ་གྱི་དབྱིབས་ནི་ལུག་དང་གཡག་གི་སོག་པའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བར་བྱུང་ཕྱོགས་རྩེད་ཐང་གི་ངོས་རི་གཉིས་ཀྱི་སྦོ་མོར་ཆགས་པས་ཞེང་ཆུང་ཞིང་ཤར་སྟོ་ཕྱོགས་སོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་ནས་སྟོ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་འཁྱོང་རྒྱལ་ཕུ་མདའ་བཅས་བར་ཁ་ཞེང་ཆེ་བ་ཡོད་པས་སོག་པའི་དབྱིབས་དང་འདྲ།

ཡས། ནད་པའམ་རྒྱན་ལེལ་བྱ་ཡུལ་གྱི་མི་ཕྱུགས་སོགས་ཀྱི་འདྲ་བརྙན་བཟོས་ཏེ་ཕྱོགས་ཚང་གྱི་གླུད་མར་བཏང་བ་ལ་ཟེར།

ཡས་ཅག ཕྱེད་ཅག་ཅེས་པའི་དོན།

ཡས་གཏོང་བ། (མདོས་གླུད)ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་གདོན་འདྲེའི་གནོད་པ་བཟློག་པའི་ཐབས་ཤིག་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་དེ་ཀུང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་འབྲས་བུའི་བོན་རིགས་ལྷ་དང་ཀླུའི་བོན་རིགས་བཞི་དར་བའི་ནང་ནས་འཕྲུལ་གཤེན་བལ་ཆེན་ཅན་གྱིས་མི་ཕྱུགས་ལ་གནོད་པ་གཏོང་བའི་གདོན་འདྲེར་མི་ཕྱུགས་ཀྱི་སྲོག་ཚབ་ཏུ་བལ་སྣང་ཆེན་ལྷ་ལྷ་པ་ལས་བསླས་པའི་ཁང་བཟང་གི་ནང་དུ་བག་ཟན་ལས་བཟོས་པའི་གླུད་ལ་ཆས་གོས་གཡོགས་ཏེ་བཏང་བའི་བྱ་ཐབས་ཤིག་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་ནང་དོན་བསྒྱུར་ནས་རྣམ་པ་རང་སོར་བཞག་སྟེ་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་མདོས། བཙན་མདོས། སྲིད་པའི་མདོས་ཆེན་སོགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད།

ཡི་ག་འཆུ་བ། ཟས་ཀྱི་དང་ག་འགག་པ།

ཡི་གེ། ཡི་གེ་ནི་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་ཏེ་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་སོ། །《མཁས་འཇུག》ལས། དངོས་སུ་བརྗོད་འདོད་མི་སྟོན་ཅིང་། །བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི་ཀ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཀ་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྤྱི་དེ་བེམ་པོ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པ་ནི་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་སྟེ། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག །མིང་ཡིན་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་སྤྱི་དེ་བེམ་པོ་ལས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་མི་འདོད་དེ། 《རིག་དེ་ཉིད་སྣང་བ》ལས་མདོ་སྡེ་པའི་སྐབས་སུ་འདུ་བྱེད་བེམ་པོ་ཡོད་མིན་ཞེས་པའི་ཤུགས་ལ་ཏེ་སྐད་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་བེམ་པོའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པ་མི་བར་གསུངས་སོ། །

ཡི་གེ་བརྒྱ་པ། ཡིག་འབྲུ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་གཟུངས་སྔགས། འདི་ལ་རྡོར་སེམས་ཡིག་བརྒྱ་དང་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་ཡིག་བརྒྱ་སོགས་ཡོད།

ཡི་གེ་ཆུང་བ་དྲུག དབུ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་མཐའི་སོ་མཚམས་སྲུང་མཁན་དང་། སྐུ་མཁར་གྱི་ཙེ་རྗེ་རྣམས་ལ་གནང་། ར་གན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་བདུན་ཡང་འབངས་རུས་དྲུག་རྣམས་ལ་གནང་། མཁར་བའི་ཡི་གེ་ནི་འབངས་མཁན་དགུ་དང་རྗེ་བདུན་ལ་གནང་། ཟངས་ཡིག་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་སྟོང་དཔོན་དང་ཞེ་དཔོན་རྣམས་ལ་གནང་། ལྕགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་དཔའ་བོ་རྣམས་ལ་གནང་། ཤིང་སྨྲ་ཚ་རིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་འཕྲིག་ཏོ་སུམ་བཅུ་དྲུག་ཙ་དང་། ཚོན་རྩེ་བཞི་སོགས་འབངས་ཕལ་པ་རྣམས་ལ་གནང་བ་བཅས་ཡིན་པར་བཤད།

ཡི་གེ་ཆེ་བ་དྲུག གཡུ་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གཉིས། གསེར་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གཉིས། ཕྲ་མེན་གྱི་ཡི་གེ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཅས་དྲུག་ཡིན། སྐུའི་ཕྱག་མཁན་དང་། བཀའ་ཡོ་གལ་འཚོལ་པ། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ། ཆོས་གྲྭའི་སློབ་དཔོན། སྤྱོད་སྐྱད་ཀྱི་དབང་བློན། དཔུང་གི་དཀྱུང་བློན་ཆེན་པོ་བཅས་དྲུག་ལ་གནང་རྒྱུ་ཡོད།

ཡི་གེ་འཇུག་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལྔ། དོན་དམིགས། སྦྱ་སྦྱང་། མཐུན་སྣང་། ཐུན་མོང་གྲགས། མངོན་ཞེན་ནོ། །

ཡི་གེ་ཉམས་པ། ཡིག་རྟོར་བྱུང་བའམ་ཡང་ན་མ་དཔེ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ལས་བརྒྱུད་ནས་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་བྱུང་བ།

ཡི་གེ་དྲུག་པ། ༡. ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ་ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས་ཡི་གེ་དྲུག་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཨོཾ་ནི། ཨ་དང་ཨུ་དང་མ་ཞེས་ཡི་གེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ་གཅིག དེ་གསུམ་ལས་ཨ་ནི་ལུས་ཞེས་པ་དང་། ཨུ་ནི་ངག་ཅེས་པ། མ་ནི་ཡིད་ཅེས་པ། ཨོཾ་ནི་མཆོག་ཅེས་པའོ། །མ་ཎི་ནི་ནོར་བུ་ཞེས་པ་དང་། པད་མེ་ནི་འཛིན་ཞེས་པ། ཧཱུྃ་ནི་ཧ་ཨུ་ཨ་མ་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་གཅིག་དང་བོད་སྐད་ལ་གཞི་ཚུགས་ཞེས་པའི་དོན།

༢. སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་རིགས་གཅིག་སྟེ། དེའི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་བཞུགས་སྟངས་བཅས་ཞིབ་པར《རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩ》ནང་དུ་གསལ།

ཡི་གེ་དྲུག་པའི་ཆོས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས་སྟེ་གོང་གི་ཡི་གེ་དྲུག་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཡི་གེ་འབྲིང་པོ་དྲུག ཕྱུ་འཚོ་བའི་ནོར་པོ་དང་། གཟིམས་མལ་བ། ཞིབས་ཁ་བ། ནམ་བྱེད་ཀྱི་སོ་སྲུང་པ། དབྱི་མཁར་བའི་མཛོ་འགེལ་བ། བྱང་ཐང་གི་ལམ་མཁན་བཅས་ལ་གནང་སྐྱོལ་ཡོད་པར་བཤད།

ཡི་གེ་གཙོ་བོ་ཉི་ཤུ། ཀ་ཁ་ཙ་ཆ་ཇ་ཉ་ཏ་ཐ་པ་ཕ་ཙ་ཚ་ཛ་ཝ་ཞ་ཟ་ཡ་ཤ་ཧ་ཨ།

ཡི་གེ་ར་ཡི་ཟླ་གཉིས། གསལ་བྱེད་ཙ་དང་ཛ་གཉིས།

ཡི་གེ་ལ་ཡི་ཟླ་གཉིས། གསལ་བྱེད་ཅ་དང་ཏ་གཉིས།

ཡི་གེ་ལ་ཡི་མ་བཞི། གསལ་བྱེད་ཀ། ག བ། ཟ་བཞིའོ། །

ཡི་གེའི་བསླབ་ཐབས་ཕྱིས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པ། ས་ཆེན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས་མཛད་པ་དཔེ་མེད་དཔེ་ཚུགས་ཤིང་མ་དཔེ་ཐུང་ཤོག་གྲངས་15ཡོད་པ་ཞིག

ཡི་གེའི་ཆ་ཚད་བསྟན་བཅོས། དཔེ་མེད་ཤིང་མ་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་14ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། ལུམ་པ་གཏོང་སྦྱིན་ཀྱི་སློབ་མ་རིང་པོས་མཛད་པ།

ཡི་གེའི་སྟེང་གི་ཕྲེང་བ་གསུམ། ན་རོ་དང་། གི་གུ། འགྲེང་བུ་གསུམ།

ཡི་གེའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཀུན་ཀྱང་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད། སྒྲ། སྐད། མིང་། མཚན་མ། བརྡ། ཐ་སྙད། ཚིག དོན་ནོ། །

ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་ཆ་ཚད། སྒྲུང་པོས་མཛད་པ་མན་ངག་སྟོང་ཐུན་དང་ཡིག་བཤད་ལག་ལེན་སོགས་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ། དཔེ་མེད་ཤིས་མ། དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས40ཡོད་པ་ཞིག

ཡི་གེའི་ཚོགས་གསུམ། མིང་གི་ཚོགས། ཐད་ནས་དབྱེའི་ཚོགས། ཟླ་བའི་ཚོགས་སོ། །

ཡི་གེའི་འོག་གི་མཐེབ་པ་གསུམ། ཡ་བཏགས་དང་། ར་བཏགས། ཞབས་ཀྱུ་གསུམ།

ཡི་གེའི་རིགས། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་མང་པོའི་ནང་ཡིག་རིགས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་དྲུག་ཅུ་རྩ་བདུན་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་དང་། དེ་འདྲེན་ཚུལ་ལ་ཡང་། བཀའ་འགྱུར་རྒྱལ་རྩེ་ཐེམ་སྤངས་མ་དང་། ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར། སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བའི《རིག་གནས་ཀུན་ཤེས》 ཏྲཱ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《རྣམ་དཀར་ནག་གི་དྲིས་ལན》སོགས་ལས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཡིག་རིགས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ནང་ནས་དེང་སང་ཡིན་རྒྱུན་ཡོད་པ། ལཉྫ་ཙ་ཚིང་སེང་མ་དང་ཤ་ཆེན་གཉིས། ཧ་རི་ཀ་ལ་ཡིག་གཟུགས་མི་འདྲ་བ་ལྔ། ན་ག་རའི་ཡི་གེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དྲུག ཝརྟུ་ལ་དང་། རྒྱ་མཚོ་མཐའ། ཀཤྨི་རའི་ཡི་གེ་སོགས་སོ། །

ཡི་དམ་གྱི་ལྷ། རང་ཉིད་ཀྱིས་དད་གུས་དང་ཡིད་ཆེས་བྱ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སྟེ། སྐྱབས་སུ་བཟུང་བོས་པའི་ལྷ（འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ནང་གི་ལྷ་རྣམས་འདིར་མི་གཏོགས）ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཡི་དམ་ཞི་བ་དང་ཁྲོ་བོ་ལྷ་ཚོགས་ཡོད་ཅིང་། བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཁག་ཚང་མས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཡོད་ལ། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཡང་ཡོད།

ཡི་དྭགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་ཚན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་འོག་ཏུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲིའི་ས་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཡོད་པ་དང་། དེར་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རིགས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་རྣམས་རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་པ་སྟེ། ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཅན། ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཅན། ཟས་སྐོམ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་བཅས་སུ་འདུས་ཤིང་། དེ་རྣམས་རང་རང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཀྲེས་སྐོམ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཚ་གྲང་གི་སྡུག་བསྔལ། འཇིགས་སྐྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

ཡི་དྭགས་གྲོང་ཁྱེར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ས་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ（དེང་སང་གི་སྤྱི་ཁྲིར་རྩིས་ན་སྤྱི་ཁྲི་ས་ཡ་བཞི་དང་བརྒྱད་འབུམ་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཙམ་པ་ཙམ་ཡིན）ན་ཡི་དྭགས་མང་ཆེ་བ་གནས་སའི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། འདིའི་སྐོར་ཞིབ་ཆ《མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག》ཞེས་པ་བཀའ་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་མདོ་སྡེ་ཕྱོགས[ར][ཡ][ཤ]གསུམ་ལ་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

ཡི་དྭགས་བྱང་། གནས་ན་གནས་པ་དང་ཁ་འཛོར་བ།

ཡི་དྭགས་གསུམ། ཡི་དྭགས་ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་དང་། ཡི་དྭགས་ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཅན། ཡི་དྭགས་གཉིས་ཀའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་བཅས་སོ། །

ཡིག་འཇོག་མཛད། གསུང་རྩོམ་མང་དུ་མཛད་པ།

ཡིག་དྲུག་རང་བྱུང་། མ་ཎི་ཡིག་དྲུག་སྣག་གི་ཉེ་བས་སུ་མ་བཀོས་པར་རང་བྱུང་དུ་ཐོན་པ་ལ་ཟེར།

ཡིག་ཚང་གཉེར་པ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེའི་ལས་འགན་ནི་མཁན་དྲུང་རྣམས་ཀྱི་དག་བཀོད་ལྟར་ཡི་གེ་འབྲི་རྒྱ་དང་། རྩེ་དྲུང་དཀྱུས་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་སྒེར་ལས་དོན་ཡིག་ཚང་དུ་སྐྱོད་དགོས་པ་རྣམས་གཉེར་པ་བརྒྱུད་དགོས་པ། ལས་བྱ་དཀྱུས་མ་རྣམས་ལ་ལས་དོན་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་སོགས་མདོར་ན་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་དྲུང་དང་མཚུངས་སོ། །

ཡིག་ཚང་དྲུག རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་གོ་གནས་དང་བྱ་དགར་གནང་བའི་བྱང་བུ་ཡི་གེ་འཁོད་པ་སྟེ། 1. གཡུ་ཡིག 2. གསེར་ཡིག 3. དངུལ་ཡིག 4. ཕྲ་མེན་གྱི་ཡི་གེ 5. ཟངས་ཀྱི་ཡི་གེ 6. ལྕགས་ཀྱི་ཡི་གེ བཅས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་། ཡི་གེ་དེ་དག་ནི་བློན་པོ་རབ་ལ་གསེར་གཡུ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། བློན་པོ་འབྲིང་བར་དངུལ་དང་ཕྲ་མེན་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ། བློན་པོ་ཐ་མར་ཟངས་དང་ལྕགས་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅས་སྤྲོད་སྲོལ་ཡོད།

ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། ཚོགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་རྩེ་པོ་ཏ་ལ་དམར་པོའི་ས་གསུམ་གྱི་འོག་རབ་གསལ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དབྱར་དུས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ནོར་སྒྲིང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཡིག་ཚང་ཡང་ནོར་སྒྲིང་དུ་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་དངོས་སུ་སྲིད་དབང་མ་བཞེས་བར་དུ་སྲིད་གཞུང་གི་གལ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ངོ་དམ་བྱེད་པའི་ཡིག་ཚང་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཡོད་ཀྱང་། ལས་ཁུངས་ཟུར་དུ་མེད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ（1750）ལོར་ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་བུ་ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་བྱས་པའི་ཟིང་འཁྲུག་ཞི་འཇགས་བཏང་རྗེས་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་ལྕགས་ལུག（1751）ལོར་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་གསར་པ་བཀའ་ཤག་དང་དེའི་ཕྱི་ལོར་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐུ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་ལྟ་བུར་འཛུགས་གནང་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེའི་མི་སྣ་གསེར་ཡིག་པ་དག་དབང་འཇམ་དབྱངས་ཅན་རྩེ་དྲུང་རིམ་བཞིའི་གདན་ཐོབ་ཡོད་པ་གཅིག་དང་། ལས་ཚན་པ་གཉིས། ལས་བྱ་རྩེ་དྲུང་ཁ་ཤས་བཅས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྩེ་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་པ་སོགས་གཞུང་ཞབས་ལེར་མོ་བ་རིམ་བཞིན་འཕར་བ་དང་། ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་ལེར་སྣ་ཉེས་སྤེལ་བསྐོ་འཛུགས་གནང་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་དེ་ལེར་མོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་སུ་མིང་སྒྱུར་གྱིས་ངོ་དམ་པ་རིམ་བཞིའི་གདན་ཐོབ་ཡོད་པའི་རྩེ་དྲུང་གསུམ་དང་། དེ་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་དུས་མཁན་དྲུང་ལས་འཕར་གཅིག་བསྐོས་པས་མཁན་དྲུང་བཞི། ཡིག་ཚགས་པ་ལས་ཚན་པའི་གདན་ཐོབ་ཡོད་པའི་རྩེ་དྲུང་

གཅིག(ཡིག་ཚང་གཉེར་པ་ཞེས་འབོད་སྲོལ)ལས་བྱ་རྗེ་དྲུང་བཅོ་ལྔ་ཙམ། དབུ་མཛད་རི་མོ་བ་གཅིག ཡིག་ཚང་སློབ་ཕྲུག་བཞི་བཅས་ལས་གྲུང་པ་ཞིག་ཡིན། ལས་འགན་ནི། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དགོན་པ་ཁག་གི་ཆོས་ཁྲིམས་ནོ་དམ་དང་། འགོ་བྱེད་བསྐོ་འཛིན། རྗེ་དྲུང་ཕོངས་ཇོགས་ཀྱི་གོ་གནས་བསྐོ་འབེབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྲིད་ཁམས་ནོ་དམ་དང་། ཐམ་འབེབས། ཡིག་འབྲི་སོགས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ལ་སྐབས་འགར་ཚམ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་མཁན་དྲུང་བཞི་དང་། རྩིས་དཔོན་བཞི་བཅས་དྲུང་རྩིས་བརྒྱད་སྐྱིལ་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་ཚོགས་འདུའི་དགོངས་དོན་བཀའ་མངགས་ཀྱིས་ཟུར་ཚོགས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། བོད་སྡོང་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་སྐབས་སྤྱང་དྲུང་རྩིས་བརྒྱད་སྐྱིལ་ནས་ཚོགས་འདུའི་འགོ་འཛོམས་བྱས་ཏེ་གྲོས་བསྡུར་ཐག་ཆོག་ཐོ་སྒྲི་ཐམ་བཞི(རྗེ་མོད་དྲུང་སྒྱི་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཐམ་ཀ)འབྱར་བཀའ་ཤག་བརྒྱུད་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཕུལ་ཏེ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས། གཞན་ཡང་རྗེ་རིག་གནས་སློབ་གྲྭའི་འགོ་ཚོ་སྡངས་འཛིན་དང་སྐྱེ་མོ་ཡོན་བདག་དང་ཨེ་པ་ཡོན་བདག་སོགས་ལ་བགོད་འདོམས་ཀྱང་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་སོ། །དྲུང་ཡིག་ཆེ་མོ་དང་ཡིག་ཚང་གཉེར་པའི་འགན་དབང་སོགས་སྐོར་ཀ་མ་གོ་རིམ་ལྟར་སྡེ་པ་སོ་སོའི་ནང་གསལ།

ཡིག་གཟུགས་མཁས་ཅན་ཀོག་ཙོ་བ། ཀོག་པོ་ཞེས་པ་ཁྲིམ་ཚང་གི་མིང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་ཕྱག་རྗེ་ཐོང་ཐང་དཀར་ཤར་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་ཞུ་གི་ཡོད། དགུང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་རྗེ་སྐོར་གྱི་ཞབས་ཕྱིད་ཞུས་ནས(རྗེ་དྲུང་བྱས)ལས་ཚན་རིམ་བགྲོད་ཀྱིས་དུས་རབས་ཉེ་ཤུ་པའི་དུས་འགོར་སྲིད་བློན་ཞོལ་ཁང་པའི་སྒེ་མགྲོན(རིམ་པ་བཞི་པ་མཁན་ཆུང)གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་མགྲོན་གཉེར་ཆེ་མོ་བ་གནང་། ཡིག་གཟུགས་འབྲི་བ་ལག་རྩ་ཅན་མཁས་པས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་རྗེ་མོད་དྲུང་རིགས་ནས་ཡིག་གཟུགས་ལེགས་ཤོས་རྣམས་ཡིག་གཟུགས་ཡིག་ཚད་བཞེས་སྐབས་ཀོག་པོ་བའི་ཡིག་གཟུགས་ལེགས་ཤོས་སུ་གཟིགས་ཏེ་ཁོང་གི་ཕྱག་བྲིས་ཀ་ཁ་ནས་བཟུང་ཡིག་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ་ཞིང་དཔར་གསར་བསྐྲུན་གྱིས་རྗེ་སློབ་གྲྭའི་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་མ་དཔེར་གཏན་འཁེལ་གནང་བ་དེས་ཁོང་ནི་སྐབས་དེར་ཡིག་གཟུགས་ཐོག་མཚན་སྙན་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག ཁོང་གི་ཕྱག་བྲིས་ཞིང་དཔར་རྡོ་མ་དེ་རིག་གསར་སྐབས་ཐོར་ཞིག་ཡང་། དེ་ནས་བར་འདེབས་བྱས་པའི་ཡིག་གཟུགས་འགའ་ཤས་ད་ལྟ་སྔོངས་ཡིག་ཚགས་ཁང་ནང་ཡོད་ལ་ཀ་ཁ་སོགས་ལྟ་ས་ཁྲིང་ཀོན་རྒྱས་སྲིད་སྒྲིས་ནས་པར་སྐྲུན་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་འདུག་པ་དེ་ཡིན།

ཡིག་རིགས་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། མདོ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ༡. ཚངས་པའི་ཡི་གེ། ༢. ཁ་རོ་ཥྛའི་ཡི་གེ། ༣. པདྨའི་སྙིང་པོའི་ཡི་གེ། ༤. ཨངྐའི་ཡི་གེ། ༥. བངྒའི་ཡི་གེ། ༦. མ་ག་དྷའི་ཡི་གེ། ༧. བཀྲ་ཤིས་པའི་ཡི་གེ། ༨. སོར་མདུད་ཀྱི་ཡི་གེ། ༩. ཤཱ་ཀུ་ནའི་ཡི་གེ། ༡༠. སྦྲ་ཧྨ་ནའི་ཡི་གེ། ༡༡. ཨ་རུ་བའི་ཡི་གེ། ༡༢. རྩུབ་མོའི་ཡི་གེ། ༡༣. འགྲོ་ཤིང་བའི་ཡི་གེ། ༡༤. མོན་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ། ༡༥. ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་ཡི་གེ། ༡༦. དྲག་པོའི་ཡི་གེ། ༡༧. གྲངས་ཀྱི་ཡི་གེ། ༡༨. སྤྱི་གཙུག་གི་ཡི་གེ། ༡༩. རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡི་གེ། ༢༠. ད་ར་ཀའི་ཡི་གེ། ༢༡. ཁ་ཤའི་ཡི་གེ། ༢༢. རྒྱ་ནག་གི་ཡི་གེ། ༢༣. ཧུ་ནའི་ཡི་གེ། ༢༤. དབུས་ཀྱི་ཡི་གེ། ༢༥. རྒྱལ་གྱི་ཡི་གེ། ༢༦. ཀླུའི་ཡི་གེ། ༢༧. ལྷའི་ཡི་གེ། ༢༨. གནོད་སྦྱིན་ཡི་གེ། ༢༩. དྲི་ཟའི་ཡི་གེ། ༣༠. མིའམ་ཅིའི་ཡི་གེ། ༣༡. ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ། ༣༢. ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཡི་གེ། ༣༣. ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་ཡི་གེ། ༣༤. རི་དྭགས་འཁོར་ལོའི་ཡི་གེ། ༣༥. བྱ་རོག་སྐད་ཀྱི་ཡི་གེ། ༣༦. སའི་ལྷའི་ཡི་གེ། ༣༧. བར་སྣང་ལྷའི་ཡི་གེ། ༣༨. བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཡི་གེ། ༣༩. ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ། ༤༠. ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་ཡི་གེ། ༤༡. འདེགས་པའི་ཡི་གེ། ༤༢. བཞག་པའི་ཡི་གེ། ༤༣. རབ་ཏུ་བཞག་པའི་ཡི་གེ། ༤༤. རྒྱ་མཚོའི་ཡི་གེ། ༤༥. རྡོ་རྗེའི་ཡི་གེ། ༤༦. སྤྲིང་ཡིག་གི་ཡི་གེ། རབ་ཏུ་སྤྲིང་བའི་ཡི་གེ། ༤༧. རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཡི་གེ། ༤༨. ཕྱུན་སུམ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ། ༥༠. བསྟན་བཅོས་བསྐོར་བའི་ཡི་གེ། ༥༡. རྩིས་བསྐོར་བའི་ཡི་གེ། ༥༢. འདེགས་པ་བསྐོར་བའི་ཡི་གེ། ༥༣. རྐང་པས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ། ༥༤. ཚིག་ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ། ༥༥. ཇི་སྲིད་ཚིག་ཕྱི་མ་བཅུ་གྲུབ་པའི་ཡི་གེ། ༥༦. བར་པ་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ། ༥༧. སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ། ༥༨. རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡི་གེ། ༥༩. རྣམ་པར་བསྲེས་པའི་ཡི་གེ། ༦༠. དྲང་སྲོང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གདུང་བའི་ཡི་གེ། ༦༡. གསལ་བའི་ཡི་གེ། ༦༢. ས་རབ་ཏུ་ལྟ་བའི་ཡི་གེ། ༦༣. སྨན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཡི་གེ། ༦༤. སྙིང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཡི་གེ་སོགས།

ཡིག་གསར། སོ་རྒྱལ་ཐོག་མ་པ་ཊ་རིམ་ཕྱིན་ནས་བཏོད་པའི་བོད་ཡིག་ཡིག་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་དཔེར་ན་སྨུག་སོའི་ཡིག་གསར་དང་། འགོས་སོའི་ཡིག་གསར། ཆག་སོའི་ཡིག་གསར། རྗོར་གདན་ཡིག་གསར་སོགས།

ཡིད། རང་གི་ཡུལ་གསལ་བར་ཤེས་པ།

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་མངོན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ཚད་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་མངོན་ནི་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མཐར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བས་ན་དེ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ། དཔྱོད་ཤེས། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་དང་གསུམ་ཡོད།

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། ཡིད་མངོན་འདོད་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་མི་མཐུན་ཏེ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་རྟོག་བྲལ་མི་དགོས་པར་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་བཞེད་དེ། དྲན་ཤེས་རྣམས་དང་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་དང་། དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཚད་མ་སོགས་དུ་མ་ཡོད།

ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་བློའི་དབང་པོ་ལྔ་གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་བློའི་དང་། བྱ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ། ༡. བརྣབ་སེམས། ༢. གནོད་སེམས། ༣. ལོག་ལྟ་བཅས་ཡིན། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་བརྣབ་སེམས་སྐྱེས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་རང་གི་རེ་བ་རྣམས་འགྲུབ་ལ་ཁད་དུ་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། གཞན་ལ་གནོད་སེམས་སྐྱེས་པས་རང་ཉིད་ལ་ཕྲོགས་གང་དུ་གནས་ཀྱང་འཇིགས་སྐྲག་གི་ངང་དུ་གནས་དགོས་པ། ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པས་ཡུལ་དེར་རང་བྱུང་གི་གནོད་འཚེ་མང་བ་སོགས་ཡིན། ཞིབ་པར《མངོན་པ་གོང་འོག》རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་གཟིགས།

ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་གསུམ། ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

ཡིད་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ། མཛངས་ཤིང་བློ་འགྲུབ། དཔའ་ཞིང་སྙན་ཆུགས་པ། ཁ་གསལ་ཞིང་གཏིང་མི་རྟོགས་པ།

ཡིད་ཅན་བཅུ་བཞི། སྲིད་པ་བཅུ་བཞི་དང་འདྲ་བའི་ཡིད་ཅན་ནམ་སེམས་ཅན་བཅུ་བཞི་སྟེ། །འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གཟུགས་གཟུགས་མ་སྐྱེ་བས་ལྷ་བརྒྱད། དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་ཀྱིས་དབྱེ་བས་བཞི། མི་དང་དམྱལ་བ་དང་བཅུ་བཞིའོ། །

ཡིད་གཟུགས། སེམས་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་མིན་པར། གཅིག་མེད་ན་གཅིག་སྡོད་མི་ཐོད་པའི་སྙིང་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་དོན།

ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བར་རྟོགས་པའི་བློ་ལྟ་བུ། དཔེར་ན། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡིད་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་མུ་བཞི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ་ཡིད་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་མུ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་མུ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། སྣའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུའོ། །

ཡིད་བཟུངས། འདི་སྐད་དག་གི་འགྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྣ་མ་ཊའི་གཞུང་པོ་དེའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་བསམ་གཏན་ལ་གནས་པའི་དོན་དུ་བཤད་འདུག་པ་དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད།

ཡིད་དཔྱོད། བློ་རིག་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་ཤིག་སྟེ། ཐོང་སྟོབས་དང་རང་གི་རྐྱེན་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ངེས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསར་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ངེས་པ་མིན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྦྱོང་སྟོབས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་པས་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད། རྟགས་ཡང་དག་གི་ངེས་པ་དང་བྲལ་ཞེས་པས་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད། རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ་ཞེས་པས་ལོག་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པས་ཐེ་ཚོམ་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད། གསར་དུ་ཞེས་པས་བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གཅོད་པ་ཡིན། ཡིད་དཔྱོད་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། རྒྱུ་མཚན་དང་འགལ་བའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་མ་གྲུབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཕེབས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་བཅས་ལྔ་ཡོད་དོ། །

ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དོ། །

ཡིད་དཔྱོད་ལྔ། གོང་དུ་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཡིད་སྤྲུལ། དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་རང་གིས་གང་འདོད་པ་ལྟར་བསམ་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཡིད་བྱེད་བཞི། སེམས་གནས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། སེམས་གནས་མ་ལྔ་ལ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། སེམས་གནས་བརྒྱད་པ་ལ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད། སེམས་གནས་དགུ་པ་ལ་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་པ་བཞིའོ། །

ཡིད་དབང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་རང་གི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེད་ཅིང་རང་དུས་སུ་འགག་ཟིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག

ཡིད་མ་སློང་བ། ཡིད་མ་སྨུན་པའམ་ཡི་མ་ཆད་པ།

ཡིད་སྨུག་པ། སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་མི་དགའ་བ།

ཡིད་གཞུངས་པ། བློའི་རིག་པ་གསལ་ཞིང་མཁས་པ།

ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་སྐུའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་རིགས་གཅིག་སྟེ། ལྷ་མདོག་སོགས(རིན་འབྱུང་བརྒྱ་རྩའི)ནང་དུ་གསལ།

ཡིད་བཟོ་མཆོག ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་རིག་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པས་གཞན་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཡིད་བཟོ་ཐལ་པ་ནི། ས་གཞི། རིན་པོ་ཆེ། སྨན་ཤིང་། གོས། གླང་པོ་ཆེ། རྟ། སྐྱེས་པ། བུད་མེད་བརྟག་པ་བཅས་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི་དུས་སྐབས་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་བའི་ཁྱབ་ཁོངས་ལག་གི་རྩེ་ཆན་གཞིར་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་ཞིབ་འཇུག་སྤྱི་ཚན་ཡོད་ཚད་བརྒྱད་པོ་དེར་འདུས་པར་བཤད་པ་མིན།

ཡིད་བཟོ་གསུམ། ཡིད་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་ཡང་ཟེར། དེ་ནི་སེམས་རྩོམས་ལྷུང་མེད་པའི་ནང་པོར་གནས་ཤིང་སྙིང་སྟོབས་ཀུན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བློ་བརྟན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བློ་གྲོས་གསལ་ཞིང་བློ་རྒྱ་ཆེ་བ། སེམས་ཀྱི་འདུག་སྟོ་ཟབ་ཅིང་སུས་ཀྱང་གཏིང་མི་ཐོན་པ་བཅས་སོ། །

ཡིད་བཟོའི་བརྟག་པ་རྣམ་བརྒྱད། སྐྱེས་པ་བརྟག་པ། བུད་མེད་བརྟག་པ། རི་དང་ཤིང་བརྟག་པ། རྒྱ་མཚོ་དང་ཆུ་བརྟག་པ། གོས་བརྟག་པ། ནོར་བུ་བརྟག་པ། རྟ་བརྟག་པ། གླང་པོ་ཆེ་བརྟག་པའོ། །

ཡིད་ཡུལ་དུ་འགོམས་པ་གྱིས། སེམས་ལ་བཞག་ནས་མ་བརྗེད་པ་བྱེད་དགོས་པ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན། མཚན་ཉིད་སོ་སོ་རབ་ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ། རབ་ཏུ་དབེན་པ། དགའ་བ་སྡུད་པ། དཔྱོད་པ། སྦྱོར་བའི་མཐའ། སྦྱོར་བའི་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །

ཡིད་ཤེས། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ།

ཡིད་སྲུབས་གྲོགས། ཡིད་སྲུབས་གྲོགས་དང་ཡིད་སྲུབས་གཉེན་ཞེས་པ་ལ་ཁ་རྒྱ་འདྲ་མིན་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་རེ་ཡིད་སྲུབས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་སྤྱི་འདོད་ཆགས་ལ་གོ་དགོས།

ཡིན་ཁྱབ་མཉམ། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པས། བྱས་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡིན་ཐང་། སྐབས་དེ་གའི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ཟིན་བྲིས་བྱས་པའི་རི་མོ་ཚོན་ཁྲ་ཅན་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་ཚལ་པའི(དེབ་དམར)ལས། མཚུར་སྤུར་འཛང་ཡ་དུ་རྒྱལ་པོའི་དུས་མཆོད་དང་ཡིན་ཐང་བཞུགས་ལྟ་བུའོ། །

ཡིབ་མ། ཉམ་ཐག་གི་དོན།

ཡུ་གུར། གཉམ་དུ་ཡི་ཡུལ་ཞེས་པར་གསལ།

ཡུ་དྲུ་ཚག རང་རེའམ་ངེད་ཚག་ཅེས་པའི་དོན།

ཡུ་མོ། རྭ་ཅོ་མེད་པའི་ཕྱུགས་རིགས་མོ་དང་། ཤུ་བ་མོ།

ཡུ་མོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་དུས་སུ(དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང)བྱོན། དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ། ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་དད་པ་རྒྱལ་པོར་བཏགས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཟླ་བ་མགོན་པོ་ནས་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ཞིབ་ཏུ་གསན་ཏེ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པ་བརྙེས། གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བའི་སྲོལ་ཕྱེ། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་མཛད་པས་ལུགས་དེའི་བླ་མ་གོང་མར་བཀུར། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་པར་འདས། དེའི་སློབ་བརྒྱུད་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དོལ་བུ་ནས་ཇོ་ནང་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དེ་ནས་བཟུང་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ལ་ཇོ་ནང་པ་ཞེས་གྲགས།

ཡུ་ལིམ་གཙུག་ལག་ཁང་། ཀྲ་ཧྲུ་ན་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཡུག་ལྷམ། བཙག་གམ་རྗེ་ཞིག ཡུག་ཅན་གྱི་ལྷམ་བུའི་མིང་།

ཡུག་ས་མོ། ཡུག་ཟ་མོ། ཁྱོ་པོ་ཤི་བའི་བུད་མེད།

ཡུང་ང་། སྣ་སེར་གྱི་མིང་།

ཡུང་བ་ཆེ་ཆུང་། འདི་ནི་འཕན་པོའི་ཡུལ་གྱི་ནང་གསེས་ལུང་ཆེ་ཞིག་སྟེ་ཐྲན་ཀའི་དུས་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ས་ཆ།

ཡུད་མཁྱེན་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ། དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ།

ཡུད་ཙམ་གཅིག ཐང་གཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག

ཡུན་ནན་ལྷ་ཁང་། ཡུན་ནན་ལྷ་ཁང་ནི་ལྷ་ས་སྨད་རས་ཡུ་མོན་ཁང་གཤོངས་སུ་ཡོད། ལྷ་ཁང་དེ་ནི་སྔར་གྱི་ཀན་རབས་ཆོའི་བཤད་སྒྲོལ་ལ་དེ་ཐོན་ཡུན་ནན་ནས་ལག་རྩལ་པ་ཁག་གཅིག་ལྷ་ས་ཡོང་ནས་ཀོ་བ་བསྐྲིགས་ཏེ་མཐིལ་ཀོ་དང་། རྒྱ་ཀོ་བཅས་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་དེ་དར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བར་བརྟེན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ལག་རྩལ་བསྐྱབས་པའི་ཐུགས་རྗེས་ལ་ཡུན་ནན་ལྷ་ཁང་རྒྱག་སའི་ས་ཆ་དེ་སྤྲོད་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ཡུན་ནན་པ་ལྷ་ས་ལར་གཏན་སྡོད་ཚོང་རིགས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་པ་དེར་ཀོན་ཉེས་དང་། གཞིས་བདག སྔོའི་ཡོ་ལྷ་སྲུ་བཅས་ཡོད་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོ་བར་ལྷ་གསོལ་བྱེད་མཁན་ཡོད།

ཡུན་རིང་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ས་བླ་ནག་ཞོལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡུན་རིང་ལྷ་ཁང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གོང་མ་ཁང་ཤིས་སྐུ་ཚེ་ཡུན་རིང་བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་ཤིང་། རྟེན་གཙོ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་སྒོ་ཤར་བལྟ་ཞིག་ཡོད།

ཡུམ་སྐབས་ཟུམ་དབང་གི་ཆས་བཅུ། ཡུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཟུམ་དབང་ཆས་བཅུ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཟུམ་དབང་ཆས་བཅུ་མ་འཛོམས་ན། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཕེབས་མི་འགྱུར། །རྒྱུའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས། ལྟགས་སྒོ་ཚུད་ཙམ་མ་མཐོང་ངོ་། ༡. གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཚོགས་འཁོར་ཆས། ༢. བསྐོལ་ཞན་དུས་རུང་འཁོར་གྱི་ཆས། ༣. བར་ཆད་བསྲུངས་པ་མཚམས་ཀྱི་ཆས། ༤. ལ་ཏེ་བརྟགས་པ་སྣ་གོན་ཆས། ༥. དམིགས་རྟེན་བཅའ་བ་དམ་གྱི་ཆས། ༦. ཞུ་སྟོབས་ལྡན་པ་ལས་ཀྱི་ཆས། ༧. ཡོན་ཏན་འཛོམས་པ་ཡུམ་གྱི་ཆས། ༨. ཕྱག་རྒྱ་བསྒྱུར་བ་གར་གྱི་ཆས། ༩. སྟངས་སྟབས་འཁྲིང་བ་གིང་གི་ཆས། ༡༠. དྲི་ཟག་བྱེད་པ་རོལ་མོའི་ཆས། ཛོས་ཚང་ཚོགས་པས་གནད་མི་ཉེས། གསང་སྔགས་མཁན་པོ་ལག་ལེན་རྟག་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུམ་གྱི་རྟེན་བཞི། གསང་བ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཕྱི་མ་སྟེ། པདྨ་རཀྟ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་མཆིན་པ། བཞུགས་གནས་ཆོས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དྲུ་སྟོད། རྒྱུ་བའི་ལམ་རྟ་ཀ ལན་པའི་ལམ་ཟེའུ་འབྲུ་སྟེ་བཞིའོ། །

ཡུམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྔ། རྣ་མེད་ལས་འབྱུང་བའི་ཡུམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་ནི། དབུ་རྒྱན་དང་། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། གདུ་བུ། སྐ་རགས་རྣམས་སོ། །

ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ། རྒྱས་པ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལྷའི་དབང་པོའི་གནས་ན་ཡོད། འབྲིང་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ཀླུའི་ཡུལ་ན་ཚང་བར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡུམ་བར་མ་ཟེར། བསྡུས་པ་ཤེས་རབ་ཕྱི་པ་ལྔ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ན་ཡོད་དེ། ལྷ་བ་སྙིང་ཡང་ལས། རྒྱས་པ་སྟོང་ཕྲག་རེ་ལ། །འབྲིང་ནི་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་པ་དང་། །ཐ་མ་ཤེས་རབ་ཕྱི་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་ཡུལ་ན་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ལ། ཡུམ་རྒྱས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ། འབྲིང་པོ་ཉི་ཁྲི། བསྡུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བཞེད་དོ། །པཎ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་དྲངས་པ་ལ་དཔག་ན། ཡུམ་བར་མ་ཅེས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལ་བཞེད་པ་འདྲའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་པ་ནི་བ་ཕྱག་ལྔ་པ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གནས་ན་ཡོད། འབྲིང་པོ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལྷའི་གནས་ན་ཡོད། བསྡུས་པ་འབུམ་སྐུའི་ཡུལ་ན་ཚང་བར་བཞུགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུམ་བརྒྱད། ༡. སྒོར་ལྡན་མ། ༢. ཟླ་འོད་མ། ༣. དབྱངས་ཅན་མ། ༤. འཕགས་མ། ༥. སྨྲས་མ། ༦. སྤྲིན་མ། ༧. རབ་སྤྲིན་མ། ༨. མཛེས་མའམ་རབ་བཟང་མ། ཡང་ན། ༡. ཟླ་འོད་མ་དང་། ༢. རབ་སྤྲིན་མ། ༣. འཕགས་མ། ༤. སྨྲས་མ། ༥. རབ་བཟང་མ། ༦. དྲང་ཅན་མ། ༧. ལྷ་མོ་དཔལ། ༨. དབྱངས་ཅན་མ་ཟེར་བ་ཞིག་སྣང་ངོ་། །

ཡུམ་ཚོགས་བཟང་། རང་ཉིད་སྐྱེས་པའི་མ་སུ་ཡིན་རུང་ཨམ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ཚིག

ཡུམ་ཆེན་མོ་ཙ་མུནྟི། དམ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཡུམ་ཙ་མོ་ཙ་མུནྟི་ཟེར་བ་དེའོ། །

ཡུམ་དུམ་པ་བཅུ་དྲུག ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ།

ཡུམ་དྲུག ཡུམ་སྲས་བཅུ་བདུན་ནང་གི་ཡུམ་དྲུག

ཡུམ་བུ་བླ་སྐད། བོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་སྣེ་གདོང་རྫོང་ཕོ་བྲང་རྒྱལ་སྟོང་སྟེ་ཇོ་མོ་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་ཞེས་པའི་རི་རྒྱལ་དུ་རྩར་གཉིས་བརྒྱངས་པའི་ཤམ་ཡོན་གྱི་རི་རྒྱུར་སྦྱག་རིའི་སྐེད་ཧྲག་ཕྱུ་རྒྱུར་གནས་ཡོད། འདི་ལ་ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་ཡུམ་བུ་བླ་སྐད་དང་། ཡུམ་བུ་བཀྲ་སྐད་ཞེས་བྲི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་འདུག བླ་སྐད་ཞེས་པར་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་མི་སྣང་། བྲི་སྟངས་གཉིས་པ་དེར་འགའ་ཞིག་གིས་ཕོ་བྲང་འདི་ཆགས་སའི་རི་ཡི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཤིང་ལྡ་བའི་སྡོང་པོ་ཆུང་བ་མང་པོས་བསྐོར་ནས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཟེར། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ཕོ་བྲང་ཆགས་སའི་རི་དེ་ཤ་བ་ཡུ་མོ་ཉལ་ནས་སྡོད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཕོ་བྲང་རྩེ་མ་ཤ་བ་ཡུ་མོའི་པགས་པའི་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡུམ་བུ་བཀྲ་སྐད་ཟེར་བ་ཡིན་གསུངས། ཕོ་བྲང་འདི་ལ་ལྷ་དུས་ཀྱི་རྗེ་བས་བྱིས་སུ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་རྒྱལ་སར་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཅེས་ཡུམ་བུ་བླ་སྐད་ཀྱི་དཀར་ཆག་ནང་འཁོད་འདུག དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་འགོར་བྱང་རིས་ཡ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་སྡེ་དང་། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་མགོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཉམས་གསོས་བྱས་ཤིང་རྒྱ་ཕིབས་ཕུབ་མར་བཀལ། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་གནས་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སླར་ཡང་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་། རྒྱ་ཕིབས་གསར་བཞེངས་མཛད། ཕོ་བྲང་འདིའི་སྒོ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ནས་ཡོད། དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་སྐབས། བོད་ཀྱི་ས་ཞིང་གི་ཐོག་མ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཞིང་ཁ་གྲུ་བཞི་ཅན་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་འདུག

ཡུམ་སྲས་བཅུ་བདུན། དེ་ལ་ཡུམ་དྲུག་ནི། ༡. སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་དང་། ༢. སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། ༣. ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་སྟེ་རྒྱས་པ་སྐོར་གསུམ་མོ། ། ༤. ཤེས་རབ་ཁྲི་པ་དང་། ༥. བརྒྱད་སྟོང་པ། ༦. ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྡུད་པ་སྟེ་བསྡུས་པ་སྐོར་གསུམ་མོ། ། སྲས་བཅུ་གཅིག་ནི། ༧. ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ་དང་། ༨. ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ། ༩. ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ། ༡༠. ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་པ། ༡༡. ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བཅུ་པ། ༡༢. སྒོ་ཉེར་ལྔ་པ། ༡༣. རབ་རྩལ་རྣམ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པ། ༡༤. ཀཽ་ཤི་ཀས་ཞུས་པ། ༡༥. ཡི་གེ་ཉུང་ངུ་མ། ༡༦. རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། ༡༧. ཤེས་རབ་སྙིང་པོའོ། །

ཡུལ། ཤེས་པར་བྱ་བའམ་རིག་པར་བྱ་བ། དེའི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད།

ཡུལ་ཀན་ཀྰཾ། བུ་མོ་ཤུར་མོའི་ཡུལ།

ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཅུ་ཕྲག་ལྔ་བཅུ། འདི་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། ཡུལ་སོ་སོའི་མིང་འདི་ཞེས་རྩོལ་འཛིན་གསལ་བར་འཁོད་པའི་དཔེ་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་བས་རྗེས་སུ་བརྟག་དཔྱད་ཡོད་པར་ཞུ་ཞིང་། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མཆིམས་མཛོད་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཤོག་གྲངས་༡༦༠ནས། ཡུལ་ལྷུན་སྟོང་ཞེས་པ་ཤད་ཀྱང་གང་དང་གང་

ཡིན་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་མི་སྣང་ངོ་། །

ཡུལ་ག་ཤེད་དུ་སོང་བ། ས་གནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་བ།

ཡུལ་གཱ་ར། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ཡུལ་དབུས་ནས་རྩིས་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས།

ཡུལ་གླཱ་ར། ཏྲི་ཟའི་ཡུལ། རྫ་འཛོག་གི་མིང་ཉིད་པ།

ཡུལ་གྱི་བསྐལ་པའི་གནས། ས་ཐག་ཏུ་ཅང་རིང་བ།

ཡུལ་གྱི་དགེ་བརྒྱད། སའི་དགེ་ཐང་ཆེན་ཐང་ཆུང་ཁང་ས་དང་ཞིང་ས་བཟང་། ཆུའི་དགེ་མཚོ་ཆེན་མཚོ་ཆུང་། འབྱུང་ཆུ་དང་ཞིང་ཆུ་རུ་བཟང་། ཤིང་གི་དགེ་ཤིང་ནགས་ཁང་ཤིང་དང་བུད་ཤིང་དུ་བཟང་། རྩྭའི་དགེ་གམ་འབྲོག་དང་རྒྱང་འབྲོག་ཟེར་བ་རུ་ས་བཟང་བ་བཅས་བརྒྱད་དོ། །

ཡུལ་གྱི་དགེ་བཅུ། ཁང་ས་ཞིང་ས་ས་ཡི་དགེ །འབྱུང་ཆུ་ཞིང་ཆུ་ཆུ་ཡི་དགེ །གམ་འབྲོག་རྒྱང་འབྲོག་རྩྭ་ཡི་དགེ །ཁང་ཤིང་བུད་ཤིང་ཤིང་གི་དགེ །ཁང་རྫ་ཐབ་རྫ་རྫ་ཡི་དགེ།

ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་བའི་མདུད། ཞུང་པའི་ས་གནས་ཆེ་ས་སྐྱེ། ལུང་པ་གཡས་གཡོན་གང་ས་ནས་ཡོང་བའི་འཁྱིལ་པ······རྣམས་འཛོམས་སའི་འགག་པ།

ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ལུགས། དེང་སང་ཡུལ་གོམས་གཞིས་ལུགས་སྲོལ་གྲགས་པ་དང་དོན་གཅིག

ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད། རྒྱལ་པོའི······ངོག་གི་བློན་པོ་དང་། དུས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བའི་དཔོན་རིགས་རྙིང་པ་རྣམས་ལ་ས་ཞིང་དང་ཐུན་གཡོག་སྐྱེར་ལ་དབང······ཆོག་པར་བྱས་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ས་གནས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱས་གོང་དུ་དུས་རྒྱུད་ཆེ་པ་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་མང་པོས་ས་ཁུལ་དུམ་བུར་བགོས་ནས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ངོག་གཅིག་ལ་མི་འདུས་པའི་ནང་འཁྲུག་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་བྱུང་བར་བརྟེན། དུས་རྒྱུད་ཆེ་པ་ཁག་གཅིག་གྱུར་བྱས་མ་ཐག་ཁོ······ཚོར་སྔར་ནས་དབང་བའི་ས་ཞིང་ནོར་ཕྱུགས་ཐུན་གཡོག······སྔར་བདག་གི་དབང་ཆ་འཕོས་འཚམས་ཤིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་ན་ཁོ་ཚོས་སླར་ཡང་འཁྲུག་རྐྱེན་བསླང་སྲིད······པས་དེ་རིགས་ཐོན་འགོག་བྱེད་ཆེད་ཁོ་ཚོས་སྲིད་གཞུང······གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བརྩི་སྲུང······དང་། དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་གྱི་དཔྱ་ཁྲལ་མི་ཤུང་ཙམ་འབུལ་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་འོག་ས་ཞིང་དང་། ནོར······ཕྱུགས། ཐུན་གཡོག་བཅས་སྔར་བཟུང་གི་དབང་ཆ་འཚམས་ཞིག་སྤྲད་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་བཙན་པོར······གྱེན་ལོག་གཏོང་འཚོ་བྱེད་པ་དང་། དཔོན་གཞན་འཚོལ་གྱི་རྙོག་གཡོ་བཤམས་པ་སོགས་བྱས་པ་བྱུང་ན་ཁོ་ཚོས་སྔར་བཟུང་བྱས་པ་ཚང་མ་སྲིད་གཞུང་གིས་གཞུང་བཞེས་གཏོང་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་རེད། ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་དབུ་རུ་དང་སྟོ་ཁའི་པོ་བྲང་ཞེ······འཁོར་གྱི་དབང་རིས་གཉིས་བཙན་པོའི་ཐད་གཏོགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་མིན་གྱི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཁུ་དང་གཉགས་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ཀྱི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སོ་སོས་སྐོར་བཟུང་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ······སྟོན》ནང་གསལ་ཞིང་དུན་ཧོང་ནས་རྙེད་པའི་བོད་ཡིག་དུམ་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་བློན་པོ་དང་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་སྐོར་དབང་ས་ཁུལ་ཐུན་གཡོག་དང······བཅས་པ་ཁོ་ཚོར་བུ་ཤེས་མ་བྱུང་ན་ཕ་ཚ་བུ་རྒྱུད་ལ······འཛིན་ཆོག་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉེས་ཁྲིམས་ཐོག་པའམ་མི་རྒྱུད་ཆད་ན་ས་ཞིང་དང་ཐུན་གཡོག་སོགས་བཙན་པོས······ཕྱིར་ལེན་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་དཔེ་མཚོན་པོ་རྒྱས་མང་པོ་འཁོད་ཡོད། མངའ་ཁོངས་ས་ཁུལ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། 1. དབུ་རུ་སྟོད་ཆེན། 2. པོ་བྲང་སྙེ་ཆེན། 3. ཡར་ལུང་། 4. འཆིང་རུ། 5. བྲ་ཉུག 6. བྲད་དང་ཞོང་པ། 7. བྲག་རུམ་སྟོད་སྨད། 8. གཙང་སྟོད་སྨད། 9. ཤུང་སྨད་ནམ་པོ། 10. འཕན་ཡུལ། 11. ཉང་རོ་ཤམ་པ། 12. ཤངས་དང་གྲི་སྒྲི། 13. ཡུང་བ་ཆེ་ཆུང་། 14. ཞ་ག་ཤེ་གསུམ། 15. ནམ་ར། 16. ཆག་གོང་། 17. འདམ་ཤོད་དཀར་མོ། 18. མདོ་ཁམས་བཅས་སོ། །

ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དྲུག སྣང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཛིན······སྟངས་ཀྱི་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ། དངོས་ཡུལ། དམིགས······ཡུལ་ལོ། །

ཡུལ་གླིང་དཀར། གཙང་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཨུ་ཡུག་གླིང······དཀར་རྫོང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། རྫོང་འདི་རབ་བྱུང་བདུན······པའི་མཇུག་ཙམ་ལ། སྡེ་གཙང་མི་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཏབ་ཅེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དེབ······ཐེར《དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》ལྷུགས་དཔར་མའི······ཤོག་གྲངས120པར་གསལ།

ཡུལ་བཀོད་པ། ཏ་ཆེན་ཁག་སོ་སོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ས་གནས་ཆ་བགོས་བྱེད་པ།

ཡུལ་ངེས་ལྔ། རང་རང་གི་ཡུལ་ངེས་པར་འཛིན་པའི་འདུན་པ་དང་། མོས་པ། དྲན་པ། ཏིང་འཛིན། ཤེས་རབ་སྟེ་ལྔ་ལས། འདུན་པ་ནི་བསམ་བྱའི་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བ། མོས་པ་ངེས་པ་ཐོབ་པའི་དོན་ལ་དེ་ཁོ་ནར་འཛིན་པ། དྲན་པ་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་མི་བརྗེད་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞི་རགས་དང་བདེན་བཞི་སོགས་བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་གཅིག་པ། ཤེས་རབ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད······རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། བསམ་པ་དང་ངེས་པ་དང་། འདྲིས་པ་དང་བརྟག་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ལས་སེམས་གཞན་དུ་མི་འཛིན་པར་ཡུལ་འདི་དག་ཁོ་ངེས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་སོ། །

ཡུལ་ལྔ། གཟུགས་དང་། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ་སྟེ་ལྔ།

ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡུལ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད།

ཡུལ་ཅན་དྲུག 1. གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མིག་དང་། 2. སྒྲའི་ཡུལ་ཅན་རྣ་བ། 3. དྲིའི་ཡུལ་ཅན་སྣ། 4. རོའི་ཡུལ་ཅན་ལྕེ། 5. རེག་བྱའི་ཡུལ་ཅན་ལུས། 6. ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་སེམས།

ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་ལྔ། མིག རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་ལྔ་ཡོད། དེ་དག་གི་ཡུལ་དོན་ལྔ་ནི། གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ་སྐྱེ་མཆེད་བཅས་སོ། །

ཡུལ་ཅན་གསུམ། ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་དང་། དབང་པོ་ལྔ་སྟེ། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་བློ། གཟུགས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཟག་གོ།

ཡུལ་བཅུ་དྲུག གཉམ་གྱི་ཡུལ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་ཞེས་པར······གཟིགས།

ཡུལ་ཆེན་བཅུ་དྲུག 1. ཨཾ་ག་དང་། 2. མ་ག་དྷ། 3. ཀོ་ས་ལ། 4. ཀཱ་ཤི་ཀ 5. ཝྲི་ཛི། 6. མ་ལ་ཡ། 7. ཙེཏྟ། 8. ཝིག་པ། 9. ཀྱཱ་མ། 10. ཨ་བནྟི། 11. ཀུ་རུ། 12. ལྷ་ལེན། 13. པ་ས་ཏ། 14. དཔལ་རྫི། 15. ཡ་བ་ན། 16. ཀམྦོ་ཛ་ཡུལ་ཆེན་བཅུ་དྲུག

ཡུལ་ཏི་ཤྲཱ་ཛ་བཞི། འདི་ནང་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་ནས་མིང་ཙམ་འབྱུང་ཞིང་། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི······གསུང《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང》དང་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི······དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང《ཤམ་བྷ་ལའི་རྣམ་བཤད》ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀུང་བསྡོམས་ནས་དོན······བསྡུས་ཏེ་བཀོད་པར། 1. པུ་ལི་ར་མ་ལ་ཡ(རྒྱ་གར་ཤར······ཕྱོགས་ནང་སྐྭ་ལ་ཡི་སྨ་ངོས་མ་ལ་ཡའི་ཆུ་ཀླུང་འབབ་པའི······གནས) 2. ཛཱ་ལནྡྷ་ར(ཆུ་བོ་གངྒཱ་མཚོ་མ་ཕམ་ནས······མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་ཉིན་འགའ་ཞིག་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས······སུ་ཁ་གཏད་ནས་འབབ་ཅིང་། ཏེ་ལིའམ་ཌི་ལིའི་བྱང······ཕྱོགས་ཆ་རི་རྒྱ་ཡར་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཁྱོགས་ནས······འབབ་པའི་བྱང་ངོས། ཛཱ་ལ་མུག་གམ། ཛཱ་ལ་མུ་ཁི་སྟེ་ཆུ་ལ་མེ་འབར་བའི་གནས) 3. ཨོཌྜི་ཡ་ན (ཨོ་རྒྱན་གྱི······ཡུལ) 4. ཨརྦུ་ཏ། (རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་དབུས་མཐོ······ལ་མཐའ་དམའ་བ་འདུར་རྒྱལ་སམ་ཤིང་གི་གཟུགས་ཅན······ཞིག་གི་མིང) 5. ཀོ་ད་ཝ་རི(བལ་པོའི་ཡུལ་གྱི་བྱང་ངོས······རང་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་ནང་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་ལ་ཕྱི་གདངས་རི

ཞེས་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། དེང་སང་གི་ས་བཀྲའི་ཐོག་ཏུ་སྒོ་ས་ཡིན་ཟན་རི་བོ་ཞེས···སམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་མིས་ཤ་པང་མའི་རི་བོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག འདི་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དུ། སྟོད་གཡའ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལ་ཕྱི་གངས་རི་ཞེས་གསལ···ཞིང་། ལ་ཕྱི་གངས་རི་ཞེས་པ་ཏི་ས་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་གཅིག ཡིན་པ་ས་བཀྲའི་ནང་སྒོ་ས་ཡིན་ཟན་ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེང་སང་ཡོངས་གྲགས་རྒྱ་སྐད་དུ་མིས་ཤ་པང་མ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ། དེ་མིན་ལ་ཕྱི་གངས་རི་ཞེས་པ་སོགས་སུ་ཡོད་མེད་བརྟག་དགོས) ༦. ར་མེ་ཤྭ་རི(རྒྱ་གར་གྱི་ས···དབྱིབས་ཀྱི་གསུམ་དུ་ཆགས་པའི་རྩེ་མོ་རྣ་མིས་སྣ་ཕྱོགས་སུ་གཏད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་སྡེ་དེར་ཡོད། འདི་ནས···ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུ་བཏང་ནས་སོང་ན་ལང་ཀའི་གླིང···ཕྱིར་རམ། ལང་ཀའི་གླིང་ལྡན་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ར་མ་ཎས་གླིང་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་པར་བཤད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་པས། དེང་སང་སེང་ག་ལའམ། ཤིན་ལན་ཟེར) ༧. དེ་ཝི་ཀོ་ཊི། (འདི་བོད་སྐད་དུ་ལྷ་མོའི་མཁར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འདི་ལ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྟེ། གཅིག ཀོང་པོའི་ཡུལ་དང་། དྭགས་པོ། སྙི་ཡུལ་ཀ་གསུམ་གྱི་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཙ་རི་ལ་ངོས་འཛིན་པ་གཅིག་དང་། གཉིས། རྒྱ···གར་ཤ་སམ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཀང་ཙ་རཱ་ཞེས་པའི་ནང་ཚན་ཏི་ར་སུར་ཞེས་པའི་རི་བོ་དེར་ངོས་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད) ༨. ཀྨ་ལ་ཁ། (རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕྲན···ཞིག་ཡིན་པར་བཤད) ༩. ཀཱ་མ་རཱུ་པ། (བལ་ཡུལ་དང···ཐག་ཉེ་བའི་གངས་རྒྱལ་མོ་མཐོན་མཐིང་གི་འགྲམ་ནས་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཙ་པོ་ལོ་ཏི། རྒྱ་སྐད་དུ་སྣ་ཚོན་དྷྲ(马泉河) བོད་སྐད་དུ་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་གཞིས་ཀ་རྩེ་ནས་ཤང་ཆུ་དང་འདྲེས། ལྷ་སའི་སྐྱི་ཆུ་ཆུ་ཤུལ···ནས་སྐྱིད་ཆུ་དང་འདྲེས་ནས་ཡར་ལུང་རྒྱུད་དུ་འབབ་པ་ལ་ཡར་ལུང་གཙང་པོ་ཟེར། དེ་ཉིད་ཀོང་པོའི་ཡུལ་ནས་ཁ···སྐོར་བསྒྱུར་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཐོན་པའི་ས་དེར···ངོས་འཛིན། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་སམ་གྱི་ཡུལ···བརྒྱུད་ཇཱང་ལའི་བྱང་ནས་ཁ་སྐོར་བསྒྱུར་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འབབ་པས། སོང་གསལ་ཆུ་བོ་དེའི་དུམ་བུ་ལ་རྒྱ་གར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྲ་ཧྨ་པུ་ཏྲ་ཟེར། ༡༠. ཨོ་ཌི། (རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་མིང་ཏྲ་བཙུ་པའི་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་བཤད་ཀྱང་ས་གནས་ངེས་མ་ཟིན) ༡༡. ཧི་ཤ་ཀུ་ཎི། (རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་བོ་གཉྫ་དང་གན་ཏི་སུ་ཏ་པ་གསུམ་གྱི་འདུས་མདོ་དེར་ཡོད) ༡༢. ཀོ་ས་ལ། (རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མཐུན་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན) ༡༣. ཀ་ལིངྒ། (རྒྱ···གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཏྲི་ལིངྒ་ལ་སོགས་པའི་ལིངྒའི་མིང་ཅན་བརྒྱད་ཅམ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན) ༡༤ ལམ་པ་ཀ (ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་བཤད) ༡༥. ཀཉྩི། (རྒྱ་གར···ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཏི་ལིང་ག་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད) ༡༦. ཧི་མ་ལ་ཡ། (འདིའི་ངོས་གཟུང་འོག་གི་ཧི་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པར་གསལ) ༡༧. པྲེ་ཏ་པུ་རི། (མངའ་རིས་གྲུ···གུའི་ཡུལ་དུ་ཡོད) ༡༨. གྲི་ཧ་དེ་ཝ་ཏ། (ལི་ཡུལ་ལྷུང···ར་སླག་པོའམ་དེང་སང་ཤིན་ཅང་དུ་འབོད་པའི་གནས་ཀྱི་ནུབ་ངོས་སུ་ཡོད་པར་བཤད) ༡༩. སོ་ར་ཥྚ། (འདི···བོད་སྐད་དུ་བཟང་པོ་ཅན་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱ་ཡིག་གི་ས་བཀྲའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་སུ་ལ་ཐའོ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ) ༢༠. སུ་ཝརྞ་དྭི་པ། (འདི་བོད་སྐད་དུ་གསེར་གླིང་ཟེར་ཞིང་། དེང···སང་ཨིན་རྡུ་ནེ་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་ས་ཙ་ཁར་ཤ་ཡི་ནུབ་བྱང་ངོས་ཀྱི་གླིང་ཕྲན་ཆེ་བ་སུ་མན་ཏ་ལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་རྒྱ···རིགས་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ཐོས) ༢༡. ནཱ་ག་ར། (རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་བལ་ཡུལ་དང་ཁད་ཉེ་སར་ཆུ་བོ་གངྒཱའི་འགྲམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཏྣ་ལི་པུ···ཏྲའམ། བོད་སྐད་དུ་སྐྱ་བོའི་བུ་ཟེར) པ་ཊ་ན་ཞེས་ནཱ···ག་རའི་ཡི་གེ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་པར་བཤད། ༢༢. སིན་དྷུ། (གངས་རི་ཏི་སེའི་བྱང་ངོས་ནས་འབབ···པའི་ཆུ་བོ་སིན་དྷུ་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཤི་ཆོན་ཧོ(狮泉河) དང་བོད་སྐད་དུ་སེངྒེ་ཁ་འབབ་ཟེར) དེ་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་དང་པོར་བྱང་དང་། དེ་ནས་པ་ཀི་ཙ་ཐེའི་ལྷོ་ངོས་ནས་རི་ཞིག་བར་ནུབ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་ཀཤྨི···རའམ། ཁ་ཆེ་སྐོར་གྱི་ཤར་ངོས་ནས་ནུབ་བྱང་བར···འཁྱོགས་ནས་མཐར་ཧིན་དུ་ཧོ་བོར(印度河)འབབ···པར་བཤད། ༢༣. མ་རུ། (ཀཤྨི་རའི་བྱང་ཕྱོགས་ཛ་ལནྡྷ་རའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པར་བཤད) ༢༤ ཀུ་ལུ་ཏ། (ཀཤྨི་རའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་མངའ་རིས་ཀྱི···ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་སར་ཡོད་པ་དང་། མངའ་རིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁུང་ནུའི་ཡུལ་ཞེས་འབོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན···པར་བཤད)

ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་རྩ། ལུས་ཀྱི་གནས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རྩ་མིང་མི་འདྲ་བ།

ཡུལ་གཉིས། མདོན་ཕྱུར་དང་སྐྱག་ཕྱུར།

ཡུལ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ཡུལ་རྫོང་འམ་གྲོང་རྡེ་མང་པོ་ཡོད···པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཚོན་རྟགས་སུ་སྒྲ་མཁར་རྟེ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ···པོའི་ཐ་སྙད།

ཡུལ་སྟོད་ལུང་། ལྷ་སར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང···ཤུང་ཚན་རྒྱ་ཆེ་ལ་སུ་ཐག་རིང་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ཡིན།

ཡུལ་ཐང་སྣ་རིན་སྨྲད་ལེན། སྐབས་དེ་གའི་ས་གནས་ལ་སོ···སོའི་ཡུལ་སྲོལ་རིན་ཐང་ལྟར་སྤྲོད་མཁན་གྱིས་སྤྲོད་པ་དང་། ལེན་མཁན་གྱིས་ལེན་པ།

ཡུལ་ཐང་པོ་ཆེ། འདི་ལ་མིང་གཞན་སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེ···ཡང་ཟེར། ལྷ་ས་ནས་རྩིས་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ལྷ་ཁར་མ་སླེབས་ཙམ་ལ་གྲྭ་ཕྱི་ནང་ཞེས་པའི་ལུང་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར། ཐར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ནས་ཆོས་བསྒྲུབས་པའི་རྗེས་སུ········དགུས་གཙང་གི་མཁས་པ་ཨོ་བཅུས་ཁམས་སུ་ཐེབས་ནས···བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་ཏེ། བོད་དུ་འདུལ་བའི་ཆོས་རྒྱུན་སྐྱར་ཡང་གསོ་བར་མཛད···པའི་ནང་ཚན་དབུས་པ་ལྷའི་གྲལ་བླ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མ། གྲུ་མེར་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས(འབྲུག་པ་ཆོས་འབྱུང་གི་ཤོག་གྲངས་༡༧༡པར་གྲུ་མེར་ཡེ་ཤེས···འབྱུང་གནས་ཞེས་གསལ)ཀྱིས་བཏབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ལ། དུས་སྐབས་ཇི་ཙམ་ལ་བཏབ་པ་ནི། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ···དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་གཉིས···པའི་ཤོག་གྲངས་༡༢པར། ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག···གིས་འཕན་པོ་རྒྱལ་ལུགས་ལྷས་ལྷ་ཁང(རྒྱལ་ལྷ་ཁང)བཏབ་ནས་ལོ་དྲུག་སོང་བའི་མེ་སྤྲེལ་ལོར་བཏབ་པར···གསུངས་ཤིང་། ཤོང་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང···དང་པོའི་ལྕགས་བྱ་ལོར་གཤེགས་ཞེས་འཛམ་དབྱངས······བཞད་པའི་བསྟན་རྩིས་རེའུ་མིག་ཏུ་གསལ་བ་དེ་གཉིས···བསྡུར་ན། ཐང་པོ་ཆེ་འདི་རབ་བྱུང་དང་པོ་མ་ཤར་གོང···གི་དུག་ཅུ་སྐོར་ཟ་མའི་ནང་ཚན་གྱི་མེ་སྤྲེལ(༡༠༡༦)ལོར་བཏབ་པར་གསལ། འདི་སྔར་བོད་དུ་བཀའ་གདམས་ཀྱི···ཆོས་བརྒྱུད་མ་བྱུང་གོང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་སྡེ་དགོན་ཤིན···ཏུ་ཆེ་བའི་གྲས་ཡིན་ལ། གྲུ་མེར་གཤེགས་རྗེས་དེའི་སློབ་མ་ཁྲི་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གིས་གདན་ས་བསྐྱངས···སྐབས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་གདན་དྲངས་པ་ཡིན།

ཡུལ་དྲུག ༡. རྟ་བའི་ཡུལ་ནི་སྦྲ་དང་། ༢. མིག་གི་ཡུལ་ནི་གཟུགས། ༣. སྣའི་ཡུལ་ནི་དྲི། ༤ ལྕེའི་ཡུལ་ནི་རོ། ༥. ལུས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་རེག་བྱ། ༦. སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཆོས···བཅས་སོ། ;

ཡུལ་བདག ངོ་བདག་གི་མིང་།

ཡུལ་ནག་ཚང་། ༡. བོད་སྨྱོངས་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་ཁོངས···ཀྱི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག ༢. འདི་ལུང་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མིང···སྟེ། དེང་སང་ནག་ཆུ་ནུབ་བརྒྱུད་ནས་མངའ་རིས་ཀྱི་ཤར···ཁུལ་བར་གྱི་ས་ཆ་ཡིན།

ཡུལ་དགོན། སྒྲིབ་ཁྲབ་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་མངའ་འོག···ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་སྡེ་ཁག་གི་རྫོང་དཔོན་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། (ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་རྙིང་ཡིག་ཆ)ནང་གསལ་བའི་རྩེ་རྗེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

ཡུལ་དགོན་ཚན་བཅུ་དྲུག བོད་ཀྱི་རུ་བཞི་ལ་ཡུལ་དཔོན

ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་རེ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། ཏ་ལག་གི་ཡུལ་དཔོན་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་ནི། ༡. མང་ཡུལ། ༢. སྐྱི་ནམ། ༣. དཔའ་ཆད། ༤. ཉངས་ས། ༥. གྲོམ་ཤུང་། ༦. ཤབ་ཤུང་། ༧. སྨད་ཤུང་། ༨. སྟུང་མདའ། ༩. ཁྲི་ཐང་། ༡༠. ཐར་འབྲང་། ༡༡. རྒྱལ་མོ། ༡༢. གཡུ་ཤུང་། ༡༣. ཉང་ཤུང་། ༡༤. སྣང་སྟོད། ༡༥. གད་སྨམ། ༡༦. སྙ་རོང་བཅས་བཅུ་དྲུག་དང་། གཡས་རུའི་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་ནི། ༡. བྲང་ཤུག ༢. ཟངས་ཟང་། ༣. ཟངས་དཀར། ༤. ཉང་ཤུང་། ༥. གཏེག་ཤུང་། ༦. འབྲིག་ཤུང་། ༧. ཤག་ཤུང་། ༨. འབྲུད་ཤུང་། ༩. རྟ་ནག ༡༠. ཁན་ཐག ༡༡. མཆེ་ཞང་། ༡༢. རྟ་རྒྱུ། ༡༣. གཙང་མོད། ༡༤. འོ་ཡུག ༡༥. སྐྱི་མོ། ༡༦. དགྲ་ཡག་བཅས་བཅུ་དྲུག་བོ་ཡིན། དབུ་རུའི་ཡུལ་དཔོན་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་ནི། ༡. སྟོད་ཤུང་། ༢. འཕགས་རྒྱལ། ༣. ཀླུང་ཤོད། ༤. ཆལ་ཀྱི། ༥. འདམ་ཤོད་ ༦. ཟ་གད ༧. རག་ཤ ༨. བ་ལམ། ༩. ངན་ལམ། ༡༠. བྲང་ཡུལ། ༡༡. དགྱལ་ཐེ། ༡༢. ཟད་ཚ་ཤུལ ༡༣. འཕུང་པོ། ༡༤. གཉོན་ཤུང་། ༡༥. གསང་། ༡༦. བྲག་རུམ། ༡༧. འཕན་ཡུལ་བཅས་བཅུ་བདུན་ཡིན། གཡོ་རུའི་ཚན་པ་བཅུ་དྲུག་ནི། ༡. ང་རབ། ༢. གྲང་པོ། ༣. གདངས་བར། ༤. ཡར་མདའ། ༥. འཆིངས་ཤུང་། ༦. གྲོང་ང་། ༧. རོག་པ། ༨. ལོ་རོ། ༩. བན་པ། ༡༠. གཏམ་ཤུལ། ༡༡. ཕོ་མཐིང་། ༡༢. བྲག་ཤུང་། ༡༣. དོལ་གཞུང་གཉིས། ༡༤. གྲ་ཤུང་། ༡༥. ཁབ་སོ། ༡༦. ཡར་འབྲོག་རྣམ་གསུམ་བཅས་བཅུ་དྲུག་ཡིན།

ཡུལ་སྲོང་བྱེད། ཆུ་སྲུང་ཡིད་འོང་ལྡན་གྱི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་སྙིང་གཞིའི་ནང་དུ་གསལ། བརྩན་ཟླ་བའི་ལམ་པའི་སྙིང་གཞིའི་ནང་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད།

ཡུལ་དབང་ལྡན། དབང་ལྡན་པར་མི། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ས་སྐྱ་རྫོང་ཟླ་ཏུ་རྩལ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད།

ཡུལ་དབུས། ཡུལ་དབུས་ཞེས་པ་ལ་ས་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་ཆོས་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་ཤར་དུ་ཡི་ཁར་ཤིང་འཕེལ་གྱི་ནགས། ལྷོ་ན་འདམ་བུ་ཅན་ཆུ་ཀླུང་དེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འབབ་པ། ནུབ་ཏུ་གྲོང་ཀ་བ་དང་ཏེ་བའི་ཀ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ། བྱང་དུ་ཨུ་ཤི་རའི་རི་བཅས་ཀྱི་དབུས་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་ས་དེ་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྟོན་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཡུལ་དབུས་ལ་ངོས་འཛིན། གཉིས་པའི་དབང་དུ་དགེ་སློང་ལ་མ་གཏོགས་དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཏོགས་ཏེ་འཁོར་རྣམ་བཞི་ཆ་ཚང་བར་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

ཡུལ་དབུས་ལྷ་ལྡན་གཙོ་ལ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་ཡུལ་གྱི་ལྟེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་སྐུ་དངོས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པ། བོད་དུ་དགེ་སློང་མ་མེད་ཀྱང་དགེ་སློང་ཕ་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ལ་ཡུལ་དབུས་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ལྡན་ཞེས་པ་ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་བཞུགས་པའི་ཆ་ནས་ལྷ་ལྡན་དང་ལྷ་ས་ཞེས་དང་། གཙོ་ལ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དྲི་གཙང་ཁང་ཞེས་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀའི་རྟེན་བཞུགས་པའི་གནས་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་གོ་དགོས།

ཡུལ་མེད། འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་གཏན་ནས་མ་ཡིན། ཡུལ་མེད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནི། རང་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ལས་སོགས་སུ་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅིང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ལ་རྣལ་འབྱོར་བཞི(༡. རྩེ་གཅིག ༢. སྤྲོས་བྲལ། ༣. རོ་གཅིག ༤. སྒོམ་འདས་བཅས) ཡོད་པའི་ནང་གི་རོ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཉམས་འཆར་བ་སྟེ། རྗེ་རྒོད་ཚང་པས། འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ནས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་བར་གྱི་དོན་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན།

ཡུལ་ཀོ་ལ་ཏྲ་ཀ། འདི་གྲོང་ཁྱེར་པྲ་ཀ་ཏ་ན་རྒྱལ་པོ་སྟག་གཟིག་ཏུ་སྤྲའི་རྒྱལ་སའི་མིང་ལ་པྲ་ཀ་ཏ་ཟེར་བར་བྲ་ར་ཏྲ་ཐུས་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་པདྨའི་རྣམ་ཐར་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན་ལས་གསུངས།

ཡུལ་ཅམ་པ། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས། རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་པ་རྒྱལ་པོ་ནེ་མི་ཏའི་ཡུལ་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡུལ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟེན་དབང་པོ་དྲུག དབང་པོ་དྲུག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ཡུལ་ཕུ་རཱ་ཀྲ། བཙན་པོ་བསྙེ་ཧྲ་ནས་མཛད་པའི《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྲཏྣ་ལའམ་གླིང་ཁྲིར་ཏྲ་ཁ་ཡོད་སའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཟེར་བ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱ་ཁྲོན་རྒྱང་གྲགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ཙམ་དང་། འདི་དང་ཉེ་བའི་མཚོ་ཞིག་ཏུ་དཔལ་ཚ་བ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཁང་ཡོད་པ་དེར་དེང་སང་ཡང་ད་དུང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་ཞིག་ལས་གོ་ཐོས་བྱུང་ཞེས་གསུངས།

ཡུལ་བཞི། སྣང་ཡུལ། གཟུང་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ་ལོ། །

ཡུལ་ཡར་མོའི་ཐང་། (ཡུལ་ཡར་ཐང་) ཡར་ཆབ་གཙང་པོ་འབབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་ཐང་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་བཤད་སྒོལ་ལ། ཕྱིར་བོད་ཀྱི་མིའི་སེམས་པོ་སྤྲེའུ་དང་སྲིན་རིགས་རྣམས་འདུས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། བོད་མི་འཕེལ་རྒྱས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་གནས་དང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་གནས་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་བཙུགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཡར་ཐང་ནི་བོད་ཀྱི་མི་རྒྱུས་ཐོག་གལ་ཆེའི་སོ་གནས་བཟུང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་ཡུལ་འདི་ལ་ད་དུང་ཡར་ཀླུང་དང་། ཡར་ལུངས། ཡར་ཀླུངས་སོགས་འབྲི་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་སྣང་།

ཡུལ་ཡུལ་པོ། ངོ་ཚ་བའམ། ཞུམ་ཞུམ་པོ་འཚེར་སྣང་ལྟ་བུ།

ཡུལ་ཡེར་ཁེན། ཤར་ཏྲ་ལའི་སྲམ་སྦྱ་ཡིང་ལྷ་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་སྟེ། དེང་སང་ཤིང་ཅང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཁུལ་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ཐ་ཡི་སུ་ཧོ་ཏན་ཞེས་པའི་གཙང་པོའི་རྒྱབ་རྒྱུད་ཡེའེར་ཆང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཡུལ་གཡོར་པོ་གྲུ། བོད་དབུས་གཙང་རུ་བཞིར་བྱེ་བའི་གཡོ་རུའི་ནང་ཚན་གྲ་ཤྱི་ནང་ཞེས་པའི་ལུང་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱི་མིང་།

ཡུལ་ལ་གཡང་བབས། ཡུལ་ཕྱོགས་འདི་ལ་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་རང་སྣང་གི་རྟེན་གཡང་ཆགས་པ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་དགེ་བཅུ་མ་ལུས་པ་ཚང་བ་ནི། ༡. ཞིང་ས་དང་། ༢. ཁང་པ་སྐྱེ་ས་ཡི་དགེ་གཉིས། ༣. ཞིང་ཆུ་དང་། ༤. འཐུང་ཆུ་སྐྱེ་ཆུ་ཡི་དགེ་གཉིས། ༥. ཁང་ཤིང་དང་། ༦. བུད་ཤིང་སྐྱེ་ཤིང་གི་དགེ་གཉིས། ༧. ཁང་རྡོ་དང་། ༨. འཐག་རྡོ་སྐྱེ་རྡོ་ཡི་དགེ་གཉིས། ༩. གསམ་འབྲོག་དང་། ༡༠. རྒྱང་འབྲོག་སྐྱེ་འབྲོག་གི་དགེ་གཉིས་བཅས་ཡིན།

ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་གླང་རྡོར་སྟོན་པའི་གྲོགས། ལུང་པའི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་རྒྱུས་མེད་པའི་མི་ལ་རྒྱུས་ཡོད་བྱས་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་སྟེ། སྔར་སྲིད་གཞུང་རྙིང་པའི་སྐབས་སྐྱེ་ཤན་ཟེར། དཔེར་ན་གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་ཡམ་བན་དང་། སོག་པོ། མཚོ་སྔོན། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་འགྲུལ་བ་སོགས་ལ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་སྐྱེ་ཤན་ཞེས་སྐུ་དྲག་གཅིག་གཉིས་རེ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུ།

ཡུལ་ཤར་ཕྱོགས། བོད་ལྗོངས་ས་ཁུལ་ནས་བརྩིས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་སྐབས་གནའ

རབས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཤར་རྒྱ་ནག ལྷོ་རྒྱ་གར། ནུབ་ཁ་ཆེ། བྱང་ལི་ཡུལ་དང་ཧོར་ཞེས་ཟེར།

ཡུལ་ཐུལ་གྱི་སྡེ། བར་ཁམས་ཁུལ་གྱི་གྲོང་སྡེ་ཞིག་ཡིན་འདུག དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཡུལ་ཤུལ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཡུལ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས། སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་གནས་དྲུག ཉམས་སྐྱོང་བའི་གནས་བཅུ་བཞི། དུས་ཚོག་སྐྱོང་བའི་གནས་བརྒྱད། འདོད་ཅིང་འདུན་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་བཞི་སྟེ་ཡུལ་ཉི་ཤུ་གཉིས་བཞེད་དོ། །ཁ་གཅིག་ནི་ཏ་ཀའི་གནས་བཅུ་གཉིས། གནས་ཀྱི་ཤ་ཟ་བཞི། ཞིང་བཞི་ཞིང་ཕྲན་བརྒྱད་གཅིག་ཏུ་དྲངས་པ་དང་སུམ་ཅུ་བདུན་ནོ། །

ཡུལ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྩ་སོ་གཉིས།

ཡུལ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིམས། ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་སྲིད་དབང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ། དེ་ཡང་ཁྲིམས་སྲོལ་དེ་གཞི་རྩའི་ཐོག་སྐབས་དེའི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་མང་པོ་ཞིག་སྐབས་དེའི་དབང་བསྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

ཡུལ་གསུམ། སྟང་ཡུལ། ཞིང་ཡུལ། དམིགས་ཡུལ།

ཡུལ་གསུམ་གསལ་བ། དང་པོ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསལ། གཉིས་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གསལ། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བའོ། །

ཡུལ་ཨུ་རྒྱན། ཨུ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནི་ཨུ་རྫ་ཤག་རྣམ་གཉིས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ཡིན་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཨིང་དེ་ལྟར་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད་དོ། །

ཡུལ་ཨཱ་པ་རན་ཏ། 《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ཡུལ་དབུས་ནས་ཤར་པའི་རྒྱབ་བྱང་མཚམས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། བོག་ཏུ་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའི་འགོར་བྱང་ཕྱོགས་ཨ་པ་རན་ཏ་ཞེས་ཁ་ཆེའི་ནུབ་ཐོ་གར་དང་ཉེ་བ་ཞེས་གསལ།

ཡུས་ཀྱི། བདེན་ཀྱི་ཞེས་པ།

ཡེ། གདོད་ནས་དང་ཐོ་སོགས་ཀྱི་མིང་།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མིག་དང་འདྲ་བ་དང་། ཟབ་མོ་པའི་ཤའི་མིག་ལས་ལྷག་པའི་ཉུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ཞེས་བརྗོད་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ།

ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན། འདི་ལ་གཙོ་འཁོར་བསྡོམས་པའི་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་དང་། ཕྱག་མདོག ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་ལྔ་པའི་ཐད་དུ་གསལ།

ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་རོལ་པའི་སྒྲོས་གར། རང་དབང་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་པ་བསྟན་པ།

ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མའི་འཕྲུལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་གཟུགས་ལས་སྤྲུལ་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྟོན་པ་ནི་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱི་མིག་འཕྲུལ་བསྟན་པ་དང་འདྲ་བ།

ཡེ་ཤེས་ལྔ། དེ་བཞིན་ཉིད་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་མཁྱེན་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཁྱེན་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་མཁྱེན་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་མཁྱེན་པ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཕྲུ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས། བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་སོ། །《རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མཚོའི་གཏེར》ལས་འདི་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ལྔ་རེ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་དེ་དག་སོ་སོའི་རྣམ་གྲངས་ལས་གསལ་སོ། །ཡང《མ་ཎི་བཀའ་འབུམ》ལས། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་། །མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །སྣང་བ་མཐའ་ཡས་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། །དོན་ཡོད་དོན་གྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །སྐུ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བསྟོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ཆོས་སྐུ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཕྱི་གྲག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་རྟོགས་སུ་ཆུད་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཞེས་པ།

ཡེ་ཤེས་གཉིས། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས། ལྟ་མ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཡོད།

ཡེ་ཤེས་དྲུག ༡. ཆོས་དབྱིངས། ༢. མེ་ལོང་། ༣. མཉམ་ཉིད། ༤. སོར་རྟོག ༥. བྱ་གྲུབ། ༦. རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དྲུག་གོ།

ཡེ་ཤེས་དྲུག་གི་ཕྱག་མཚན། རིགས་ལྔ་ཏེ་ཏ་ཀའི་ཕྱག་མཚན་དང་པོ་གཉིས་མེ་ལོང་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས། དར་མ་གཉིས་ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཐ་མ་གཉིས་སོར་རྟོག་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་མཚོན་ནོ། །

ཡེ་ཤེས་ནང་ནས་བཙོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤ་ནུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རགས་པ་འདིའི་ནང་ནས་བཙོལ་བ།

ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དངོས་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པའོ། །

ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུགས། གསང་འདུས་ཀྱི་སྐོར་འཕགས་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པའི《སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ》སོགས་ནང་གསལ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཞིག་ཡིན།

ཡེ་ཤེས་བཞི། མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་ཉིད། སོར་རྟོག བྱ་གྲུབ། ཡང་ན། སྟང་བའི་ཡེ་ཤེས། མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས། ཉེ་བར་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བཞིའོ། །

ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་གི་སྒྲུབ་པ། རང་སེམས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་མི་དགོས་པར་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་ཏེ་གང་ཤར་ཆོས་སྐུའི་ངང་དུ་གཡོ་བ་མེད་པ།

ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ལྷ་ཡི་ཐུགས་དཀོངས་ལྷ་སྐུའི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཟེར་བ་དེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་ཟེར། སྤྱིར་ནང་པའི་ལྷའི་ནང་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ཚང་མ་ལ། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ཏིང་འཛིན་སེམས་དཔའ་བཅས་གསུམ་རེ་ཡོད།

ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་ཅིང་དབང་། རྒྱ་ཡོན་སོ་པ་རང་སོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱི(༡༣༢༤)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༢༨)བར(དེའི་རིང་ལོ་བཞི་ཅི་རྟང་ལོ་གཅིག་བཅས)ལོ་ལྔ་སྲིད་དབང་བཟུང་། མིང་ལ་ཐའི་ཏིང་རྒྱལ་པོ་ཟེར། རང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་འདས།

ཡེ་གསང་ཚོད། ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་སྨྲས་པར་གསང་རྒྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པ།

ཡེངས་མ་གཏམ། སེམས་ཡེངས་པའི་སྐབས་ཁ་ནས་ཤོར་ཐལ་བའི་སྐད་ཆ།

ཡེར་པ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱབ་གནོན་དུ་བཞེངས་པ་བྲག་ཡེར་པའི་ལྷ་ཁང་། (དེང་སང་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ཡེར་པ་རྫོང་ཚོ)

ཡེར་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་རི་ཁྲོད། དེ་ཡང་ཚལ་པའི《དེབ་དམར》ནང་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བཟང་པོས་ཡེར་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་རི་ཁྲོད་བཏབ་པར་གྲགས་པ་དེ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། རྒྱལ་རྗེ་སྡེ་སྲིད་རབ

བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་པས་རྒྱལ་རྗེ་དཔལ་ཆོས་དགོན་པའི་ཉེ་འདབས་སུ་བཏབ་པའི་རི་ཁྲོད་དེ་མིན།

ཡེར་པའི་དཀར་ཆག བྲག་ཡེར་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྷ་ཁང་ནང་གི་རྟེན་གསུམ་བཅས་བྱུང་ཚུལ་བཤད་པའི་དཔེ་ཆའི་མིང་། «ཡེར་པའི་དཀར་ཆག»འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་སྟེ། ལོ་སྟོད་པ་དམ་པ་དམར་པོས་གཏེར་ནས་བཏོན་པའི«ཡེར་པའི་དཀར་ཆག»དང་། ཟླ་མ་བཟང་རི་བག་བྲག་ཡེར་པ་ཉམས་གསོ་གནང་སྐབས་སྲིའུ་ཤེར་པོའི་ནང་ནས་རྙེད་པའི«ཡེར་པའི་དཀར་ཆག»«ཡེར་པའི་དཀར་ཆག་ལྷ་ཁང་དཔལ་རྫོང་མ»«ཡེར་པའི་དཀར་ཆག་བསྟན་པ་རྒྱས་བྱེད»བཅས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དཀར་ཆག་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་དུམ་བུ་འགའ་ཞིག«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ནང་དུ་དྲངས་འདུག

ཡེར་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་། སྔོང་དུ་བྲག་ཡེར་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཡོ་ག་རྣམ་གསུམ། ལུང་ཨ་ནུ་ཡོ་ག བསྐྱེད་པ་མ་ཧཱ་ཡོ་ག རྫོགས་ཆེན་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་བཅས།

ཡོ་ག་ལྷ་གྲིས་ཅན་གྱི་ལུགས། བོན་པོའི་གཞུང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ནམ་སྙམ། གོ་དོན་ནི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ལྷ་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བབས་པར་བཤད་པ་སྟེ། གནམ་གྱི་ལྷ་ལས་མི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོར་རྩོན་པ་ཡིན་ཟེར་སྐོལ་འདུག

ཡོ་གལ། ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་དོན།

ཡོ་གལ་འཆོས་པ། ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་དོན།

ཡོ་བྱད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན། ༡. གསེར། ༢. དངུལ། ༣. བཻཌཱུརྱ། ༤. ཤྲུག ༥. ཤེལ། ༦. རྡོའི་སྙིང་པོ། ༧. མུ་ཏིག་དམར་པོའོ། །

ཡོ་མ། ཧ་ཅོད་མ་དང་རྟེའུའི་མིང་།

ཡོ་རྫབ་གླིང་། འཛམ་གླིང་གླིང་ཆེན་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཨོ་གླིང་།

ཡོ་ལང་། ཟང་ཟིང་དམ་གསོམ་ཆེ་བའི་དོན།

ཡོག་པ། ཞིབས་པའམ་བཏུམ་པ་དང་གཡོགས་པའི་དོན།

ཡོང་ཁང་། གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ཟ་ཆས་ཚོང་པ་རྒྱང་ཁག་ས་ནས་ཁྲལ་བསྡུ་མཁན་གྱི་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོང་ཁང་ཟེར།

ཡོང་ཕྱུར། མཆོད་རྟེན།

ཡོང་ཕྱི་སྐོར། དེང་སང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཞེས་པའི་བརྡ་རྙིང་ལ་གོ །

ཡོངས་གྲུབ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཡོངས་གྲུབ་དང་། རྣམ་དག་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པས་རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྲ་ཤད་སོགས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན། འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་འགག་པས་མིག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཡོད།

ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གཞན་དབང་སྟེ་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིའོ། །

ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ།

ཡོངས་གྲུབ་རྣམ་དགུ། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ནོར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། ཆོས་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་གནས་པ་ཉིད། ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྟོག་གེའི་ལམ་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམས་སུ་སྦྱོར་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་སྨྲོད་དུག་ཅུ། རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱན་བཞི། སྣང་བ་བརྒྱད། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག བྱང་སེམས་ཀྱི་ལས་སོ་གཉིས་དེ་རྣམས་བསྡོམས་པ།

ཡོངས་འཛིན་འགྲོ་མཆོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། རྗེ་འདི་ནི་ཤར་སྟོད་གྲམ་བུ་ཞེས་པར་ཡབ་དཔལ་ལྡན་སྐྱི་ཚོད་དང་ཡུམ་མཆོག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང(༡༧༤༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་འདྲོང་རྗེ་ཆོས་རྗེར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁན་པོ་མང་ཐོས་ཚུལ་ལྡན་གྱི་དྲུང་དུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། མཚན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་གསོལ། དེ་རྗེས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཐོས་བསམ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེའི་ལོར་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། རྗེ་འདིས་ལོ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་འཇམ་བཞད་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་བཀྲིས་ལྷུན་རྒྱུད་གྲྭར་ཞུགས། རྗེ་ཉིད་བྱ་བྲལ་གྱིས་སྒོ་ཕྱོགས་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རིའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལོ་ཤས་མཛད། དབུས་གཙང་ཙ་རི་སོགས་སུ་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས། སླར་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་གནང་། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་པར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ལོ་གཉིས་སོང་ཞེས་རྟོགས་བཟང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཁོར་རི་ཁྲོད་དུ་སྤེལ་བར་གཞོལ། བཀའ་འབུམ་ལ། «བཤེས་གཉེན་གྲོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དད་ལྡན་རེ་སྐོང་ནོར་བུའི་ཏོ་ཤལ»ཞེས་བྱ་བ་དང་། «རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྙེན་སྒྲུབ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་འགུགས་པའི་ལྕགས་ཀྱུ»«བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་བསྙེན་ཡིག»«ཤེར་སྙིང་གི་མདོའི་སྤྱི་དོན་མདོར་རྟོགས་གསལ་བའི་ཉི་མ»«བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གྱི་དོན་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་དགོངས་རྒྱན»«ཐུབ་མཐའ་གླིང་བཞི་གསལ་བའི་ཉི་མ»སོགས་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༠༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་གཙང་སྟོད་སྐྱིད་གྲོང་པད་ཁུད་ནང་པའི་རིགས་སུ་ཡབ་ཚངས་པ་དཀར་པོ་དང་ཡུམ་ཚེ་རིང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༡༣)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཆོས་རྗེ་ཚེ་བརྟན་ནམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་དུ་དབྱུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་དབུ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་བཏགས། ཨ་ནེས་སློག་བསླབས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བཀྲིས་ལྷུན་དྲུང་རམས་པ་ནས་ཆོས་སྤྱོད་འཛིན་སྦྱར་གནང་དུ་བཅུག དགུང་ལོ་བཅུ་ཐོག་བཀྲིས་ལྷུན་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། དེའི་ལོར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་འདོགས་པར་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བསམ་མཛད། དེ་རྗེས་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་སྒྲུབ་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས། ཤར་ཕྱོགས་ཐམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ནས་ཟབ་ཆོས་འཀའ

ཞུས་ཏེ་ས་ཕྱག་གཅིག་ཏུ་སྨྲུག་འཚོའི་འཚོ་བར་བཅས་ཏེ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་སྐྱིད་གྲོང་དུ་ཕེབས་ནས་གྲུབ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་དིང་རི་ལ་དམ་པའི་སྐྱབས་གནས་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཕུག་ཏུ་འཚོ་བ་ངན་ངོན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་རྗེས་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཉིལ་པོ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་ནས་རི་ལྔའི་བར་སྐྱིད་གྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་དང་། དཀའ་ཐུབ་ཤུགས་པོ་ཆེ། ཆོས་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་གླིང་། བལ་ཡུལ་ཐང་རྩི་ཏ་ར་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྙིང་དང་བརྙེན་པར་བཅས་པ་ཉམས་གསོ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་བླ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དང་པཎྜི་ཏའི་མཚན་བསྟོད་བཞེས་ནས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས་ཏེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་ཡོངས་འཛིན་མཛད། 《བླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྲིད་ཡིག》དང་། 《སྨྲེལ་རབས་སོ་བཞིའི་རྣམ་བཤད་ཚིག་ཆེན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》《ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་པ》《མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སྦྱར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེའི་ལེགས་བཤད》《དམ་ཆོས་རྡོ་རྗེའི་སྒོམ་བཟླས་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང》《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད》སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དེབ་པོད་འབྲིང་བཅུ་དགུ་ཙམ་མཛད། དབུས་གཙང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དང་ལམ་རིམ་གྱི་འཆད་སྲོལ་ནར་མར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་སྐབས་རྒྱལ་བ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཐུགས་སེམས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིད་ཆེ་མཆོག་གླིང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་རྒྱ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག་(༡༧༨༢)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན། སྲོག་མི་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་པ། རྫུན་མི་སྨྲ་བ། ལོག་གཡེམ་མི་བྱེད་པ། ཆང་མི་འཐུང་བ་བཅས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྔ་ཆ་ཚང་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཁྲིམས་པའི་སྡོམ་པ།

ཡོངས་རྫོགས་རབ་དགའི་ལྷ་ཁང་། དེ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱ་བཟའ་ཡུན་ཁྲིད་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་སྐབས་ཐང་ལི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་ལ་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་ལྟར་ལྷ་ས་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་བར་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཞེངས་པའི་ཐ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཁས་ལེན་གནང་བའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲུབ་པ་དང་། དེའི་རྗེན་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་དགའ་བ་དཔག་མེད་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་ཡོངས་རྫོགས་རབ་དགའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དང་། དེ་ཡང་མི་ཉག་སྐད་གི་ས་ཆར་ཡོད་པར《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསལ།

ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆ་བ་བདུན། གཟུགས་འགྱུར་བ། སྟོབས་འགྱུར་བ། ཤེས་རབ་འགྱུར་བ། དྲན་པ་འགྱུར་བ། ལོངས་སྤྱོད་འགྱུར་བ། དབང་པོ་འགྱུར་བ། ཚེ་འགྱུར་བའོ། །

ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུམ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་གསུམ།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ། ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པའི་བླ་མ་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་འགར་བླ་མ་ཚོའི་དགེ་རྒན་ལ་ཡོངས་འཛིན་ཟེར་བ་ཡང་ཡོད།

ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས། བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སེལ་ཏེ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་གསལ་བར་སྟོན་གཏོད་པའི་དོན་ཡིན།

ཡོད་དོ་ཅོག ཡོད་ཚད་ཚང་མ། ཡོད་དགུ་ཅོག་ཀུན་འཐད།

ཡོད་པ། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད། དེའི་དབྱེ་བར་དངོས་པོ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཡོད། གཞལ་བྱ། ཆོས། གཞི་གྲུབ་རྣམས་དོན་གཅིག

ཡོད་པ་གཉིས། ཡོད་པ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་བྱེད། རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཅས་དྲུག་ཡོད།

ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་མུ་བཞི། རང་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའོ། །

ཡོན་གྱི་གནས་ལ་ཡོན་སྦྱོར་བ། སྐབས་འདིར་ཡོན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་ཚུལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བསོད་ནམས་ཞིང་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་དང་། བླ་མ་དང་ཕ་མ་དང་། ནད་པ་དང་། ཆོས་སྨྲ་བ་པོ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་དེ་དག་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་ན་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཚེ་འདིར་སྨིན་པར་འགྱུར་ཟེར།

ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ལྔ། སྐུ་སྟོན་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ། གསུང་བརྗོད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་སྟོན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ཐ་དད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་ཁྱབ་པ། ཀུན་ཏུ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་མོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅེས་མཛད།

ཡོན་ཏན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུད་མི་འཛད་པ། འདི་ལ 《ཝཻ་ཌཱུརྻ་དཀར་པོ》ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ལས་ས་དཔྱད་བཟང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་དུ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཐབས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན།

ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱའི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱའི་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལུས་པ་བརྒྱ་འགྱེད་པ་དང་། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་པ་དང་། སྔོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་བརྒྱ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་བ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུས་བརྒྱར་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བརྒྱས་བསྐོར་བར་སྟོན་པའོ། །

ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ༡. ས་འི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྲིད་མེད་བུའི་སྟོབས། ༢. ཆུ་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སེལ་མི་ཚིག ༣. མེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དབྱེ་སྤྱད་ནུས་ཤིང་རྒྱུས་མི་འཛིགས། ༤. རླུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འཕུར་བ་དང་འཕྲལ་བར་གནས་ནུས་པ། ༥. ཐམས་ཅད་ཀུན་དུ་སོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྐུའི་སྒོ་དགུ་འགགས་པས་དུ་ག་དགུའི་རྒྱ་བ་ཆད། འདོད་དགུར་བསྒྱུར་བའི་ལུས་གྲུབ། ༦. གསུང་གི་སྒོ་བཞི་འགགས་པས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་ཐོབ། ༧. ཐུགས་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་བྱེ་བས་དཔལ་བའི་མཛོད་སྤུ་ནས་ཐེ་སྙེད་མཁྱེན་པ། ༨. ཐུགས་ཀྱི་སྒོ་སྙིང་ཁ་ནས་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་སོགས་བཅུ་གཅིག་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ལ་རེག་པ་སོགས་ལས་རྫོགས་པའོ། །

ཡོན་ཏན་ལྔ། རྣམ་པར་དག་པའི་ཞིང་ཁམས། རྒྱ་ཚད་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་། གསལ་ཞིང་དག་པའི་འོད་ཟེར། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གདན། དགྱེས་རྒྱུར་སྤྱོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་བཅས་སམ་ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། གྲངས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། མཉམ་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བཅས་སོ། །

ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་དཔེ་ལྔ། གསེར་བཟང་། དཔའ་བོ། རྟ་བཟང་། སྨན་པ་བཟང་པོ། རྒྱན་བཟང་པོ་བཅས་སོ། །

ཡོན་ཏན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། གཟུགས། རོ། དྲི། རེག་བྱ། སྒྲ། གྲངས། ངོས་ཚད། སོ་སོ་བ། འདུ་བ། གཞན། གཞན་མ་ཡིན་པ། བློ་ལྷ། བདེ་བ། འདོད་པ། སྡུག་བསྔལ། ཞེ་སྡང་། བག་ཆགས། གནས་པ། འཛིག་པ།

འབད་པའོ། །（འདི་ལ་ཕྱི་བ། གཞེར་བ། སྐྱམ་པ། བྱམས་པའི་ཤུགས་འབྱིན་པ་ཡོད）

ཡོན་ཏན་ཉེར་གཅིག འདུས་མ་བྱས། ལྟ་དཀའ་བ། གཡོ་བ་མེད་པ། མཐུད་པ་མེད་པ། འཆི་བ་མེད་པ། ཟག་པ་མེད་པ། གནས། གླིང་། སྐྱབ་པ། མགོན། དཔུང་གཉེན། འཆི་འཕོ་མེད་པ། རིམས་མེད་པ། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པ། བདེ་བ། ཞི་བ། བདེ་བའི་གཞི། ངེ་བར་འགྱུར་བ། ནད་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཅས་སོ། །

ཡོན་ཏན་སྙིའི་ཐར་གཅོད་ང་བདུན། ཁྲོ་བ། འཁོན་འཛིན། འཆབ་པ། འཚིག་པ། གཡོ། སྒྱུ། ཕྲག་དོག སེར་སྣ། ངོ་ཚ་མེད་པ། ཁྲེལ་མེད། ཁྲིངས་པ། ཉེས་སྡོམ། རྒྱགས་པ། བག་མེད། ང་རྒྱལ་བདུན། ལོག་འཚོ་ལྔ་གཉེར་པ། སྨོན་སྨོས། ཕྲུངས་མེད། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཆགས། ཟ་དད་འདུ་ཤེས། སེམས་ལ་ལྟ་བ་མེད་པ། ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་ཉམས། ལེ་ལོ་བཀུར་བསྟི་ཉམས་པ། སྐྱོ་ངན་པའི་བྱ་བ་ཚུལ་མིན། ཞེན་པ། ཡོངས་ཞེན། ཆགས་པ། མི་རིགས་ཆགས་པ། ཆོས་མིན་འདོད་ཆགས། ཉིག་འདོད། འདོད་ཆེན། ཐོབ་འདོད། མི་བཟོད་པ། ཚུལ་མེད། བཀའ་སློ་མི་བདེ་བ། ཉེ་དུ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་རྟོག ཡུལ་སྲིད་པ། མི་འཆིར་རྟོག་པ། རྗེས་སུ་རྣམ་རིག་དང་ལྡན་པའི་རྟོག་པ། གཞན་རྗེས་ཆགས་ལྡན་རྣམ་རྟོག གནོད་སེམས་རིག་པས་ཐན་མི་ཐན་སེམས་པ། མི་དགའ་བ། སྲིད་འདོད། སྙོམས་ལས། ལུས་ངན་འགྱུར་བ། ཟས་མི་འདོད་པ། ཞུམ་པ་དང་། འདོད་འདུན། གནོད་སེམས། རྒྱགས། གཉིད། རྒོད། འགྱོད་པ། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་བདུན་ནོ། །

ཡོན་ཏན་འབྱུང་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་ལྔ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས། ཞུམ་མེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས། མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་བཅས་སོ། །

ཡོན་ཏན་འོད། （སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད）འདི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། ཡུལ་བཅོམ་བརླག་ཏུ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་རིག་གནས་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། རྗེས་སུ་ཡུལ་དེར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་སློང་མཛད། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དྲུང་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། སློབ་མ་དགེ་སློང་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་སྡེ་སྣོད་སྡེ་གཉིས་ལ་མཁས་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། དགུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས་ཟེར་བ་བདེན་མིན་དོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐུ་ཚེ་རིང་པོ་ཞིག་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན་ཚོད་འདུག མཐར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས། སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བའི་གྲས《བྱང་སའི་སྐྱེད་པའི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་དགུ་པ་ཡན་གྱི་འགྲེལ་པ》དང་།《བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་འགྲེལ་པ》འདི་གཉིས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཡི]པར་ཡོད།《འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ》དང《དེའི་རང་འགྲེལ》《འདུལ་བའི་ལག་ལེན་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ》བཅས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ཅོག་རོ་ཙོ་ཟླ་བ་དང་། ཀ་ཅོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད[ཟུ][ཞུ][ཡུ]གསུམ་ལ་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་ལོ་རྒྱུས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》དང་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པར་གསལ།

ཡོན་ཏན་གསུམ། ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པའི་རྡུལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན། མུན་པའི་ཡོན་ཏན། སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། །རྣ་རྒྱུད་ལས། གཙོ་བོ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་དང་། །དུས་སྦྱོར་གནས་སྐབས་ཡོན་ཏན་ཏེ། །སྐྱེ་བ་གནས་པ་ཞིག་པ་ཡི། །སྙིང་སྟོབས་རྡུལ་མུན་ཡོན་ཏན་གསུམ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡོན་ཏན་བསླབ་ན་འཕེལ་བའི་དཔེ་ཟླ། གྲོག་མཁར་བ། སྦྲང་རྩི། ཡར་ངོའི་ཟླ་བ། རྒྱལ་པོའི་མཛོད། སྦྲང་པོའི་ཚོར་ཆུང་ཟད་རེ་བསགས་པས་འཕེལ་འདྲ།

ཡོན་བཤད་པ། སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་ཅིང་དགེ་བ་བསྔོ་བའི་དོན།

ཡོལ་བ། ཉེ་འཁོར་གྱི་མིས་ཞལ་ཀར་མི་མཐོང་བར་བྱ་བ་དང་། ཉེ་འཁོར་མི་མཛོལ་བ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཡོལ་བ།

གཡག་རྒྱུག དེ་སྔ་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་འབྲོག་ཁུལ་ལམ་ས་གནས་འགའ་ཤས་སུ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཡག་རྒྱུག་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ར་རྒྱུག་ལྟར་རྒྱུག་ལམ་ངེས་གཏན་ཞིག་གཡག་ལ་མི་བཞོན་ནས་རྒྱུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་རྒྱུག་པའི་མགྱོགས་ཚད་འགྲན་པ་ཞིག་རེད། དེང་སྐབས་བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་དུ་དབྱར་དུས་ཀྱི་མདའ་མང་དུས་ཆེན་ལ་སྔ་སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་གཡག་རྒྱུག་འགྲན་སྡུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱུག་མཁན་གཡག་ལ་རྣ་རྒྱན་དང་སྐྲ་རྒྱན་སོགས་སྤྲས་ཡོད་པས་དམིགས་བསལ་ལྟད་མོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

གཡག་ཐོང་ཁ་ལེབ། ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས་བྱང་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཨ་མི་དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་ཡུམ་སྐྱ་རྒྱལ་ཆོས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཕག(༡༢༩༩)ལོར་གཡག་སྡེ་བྲེ་མ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་འབན་པོ་ཆོས་དབང་ལས་ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་མཐུན་གཅིག་གསན། རྟོགས་ལྡན་རིན་སྐྱོན་དང་། ཇོ་སྟན་དར་བརྩོན་ལས་ཀློག་ཡིག་བསླབས། མཁན་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བ་ལས་དགེ་བསྙེན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་མཛད། རས་སྟོན་བསོད་རིན་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཁན་ཆེན་འོད་འབྱུང་དང་། ཞུ་ཆེན་རིན་འབྱུང་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། གསང་ཕུ་བ་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་ལས་རྣམ་ངེས་དང་། བྱམས་ཆོས་ལྔ། སྤྱོད་འཇུག ཚད་མ་བསྡུས་པ། སྙན་ངག དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་རྣམས་ཞུས། དེ་བཞིན་ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་། འཕན་པོ་བརྩོན་ཤཱཀ རིག་འཛིན་ཀུ་མཱ་ར་ཛ། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ། བུ་སྟོན་པ། མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་གསན་ཞིང་། ཟབ་ཆོས་དུ་མའི་དབང་ལུང་ཡང་དག་པར་ཞུས། སྙན་ངག་སོགས་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། ཨེ་ཝཾ་གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པ་སོགས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སློབ་མ་ཡང་མཁས་ཤིང་ཟབ་མོའི་ཐུགས་དམ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་རི་ཁྲོད་པ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་དང་། གདན་ས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཆོས་མགོན་པ། མཁས་གྲུབ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་བློ་གྲོས་པ་ལ་སོགས་མང་དུ་བྱོན། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཧ(༡༣༧༥)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

གཡག་ཤི་རམ་པ་བ། གཙང་རོང་ཁུལ་གཡག་སྡེར་ཡོད་པའི་མི་ཚང་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་བ་ཞིག རྗེས་སུ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སུ་གྱུར་པ། དེ་སྔོན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྡེ་ཚོགས་སྒོར་ལམ་འགྲམ་དུ་རམ་པ་ཞེས་པའི་ཁང་པ་ཡང་ཡོད་པ་དེའོ། །

གཡག་ཕྲུག་སངས་རྒྱས་དཔལ། རྗེ་འདི་ཉིད་རྩེད་ཐང་ཀ་གི་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༣༥༠)ལོར་ས་སྐྱ་འཕྲང་ཞེས་བྱ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞེ་གནས་གཡག་ཕྲུག་ཞེས་པའི་རུས་སུ་ངོས་ལྡངས་པས་ན་གཡག་ཕྲུག་ཅེས་གྲགས། ཐོག་མར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དང་རྩེད་ཐང་སོགས་སུ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེ་ནས་ས་སྐྱའི་མཁས་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་གཙོ་བོར་བསྟེན་ནས་མདོ་ལ་སྦྱངས་པ་ཤིང་། ཁོན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གསུང་དག་སོགས་གསན། བུ་དོལ་གྱི་སློབ་མ་ཞ

འཛོན་གཉིས། ཉ་བརྩོན་གཉིས་ཀྱི་སློབ་མ་གཡག་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཞེས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་པར་གྱུར། དུས་གཙང་གི་མཁས་གྲུབ་གོང་མའི་བསྟི་གནས་སོ་སོར་སློབ་མ་འདུས་ཏེ་འཆད་ཉན་བསྐྱངས། རྒྱུན་འཛིན་མཁས་པ་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་དང་། རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ། གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཐོན། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྟ(༡༤༡༤)ལོར་གཤེགས་པར་གྲགས།

གཡང་མཁར་མོ། རིན་སྤུངས་རྫོང་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་འདུལ་འཛིན་གྱི་འབྲུགས་ཡུལ་གཡུང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

གཡང་ཟ་བ། འཇིགས་སྣང་སྐྱེ་བའམ་ཀྲད་ཡུ་འཁོར་བ།

གཡབ་མོ། སྐད་བཏང་བའི་དོན་སྟེ་དཔེར་ན་དགྲ་ཡི་གཡབ་མོ་བྱས་ལྷ་བུ་ལག་པས་གཡབ་མོ་བྱས་ཏེ་ཚུར་འབོད་པ།

གཡའ་དང་སྤང་གི་མཚམས། གཡའ་རི་དང་སྤང་རིའི་མཚམས་ཞེས་པའི་དོན། བོད་རིགས་ཀྱི་ས་གཞིས་ངོ་བོའི་རྣམ་གྲངས་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་སྟབས་བདེ་བ་ཞིག་སྟེ། རི་ལ་ཛ་རི། གཡའ་རི། སྤང་རི། ནགས་རི། བྲག་རི། གངས་རི་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད། མགུར་མ་ཁ་ཤས་ནང་ལ་ཚིག་སྦྱོར་སྣན་པ་འདི་ལྟར། བཏུང་བ་འབབ་ཆུ་བཞིལ་མ་དེ། །འཐོད་ཅིང་རྩོལ་བ་མི་དགོས་པར། །གཡའ་སྤང་མཚམས་ནས་རང་རྫོལ་བྱུང་། །སོས་འབྲུང་སྨྲ་བའི་གཏུང་བ་སེལ། །ཞེས་དང་ཡང་། ལྷ་བྱ་གོང་མོ་ཡིད་འོང་གིས། །གཡའ་སྤང་ཁྲོད་ནས་རྣ་རྒྱ་བཅལ། །ད་ལྟ་གངས་གཡའི་མཚམས་ན་བཞུད། །ན་ཕྱུན་ཁྲོད་ན་སྙན་སྙན་བསྒྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཡའ་རྫོ། རི་ལ་གངས་རི། གཡའ་རི། ཛ་རི་སོགས་ཡོད་པ་རྫོ་གཡམ་ཡོད་པའི་རི་ལ་གཡའ་རི་དང་རང་གྲུབ་ཀྱི་རྫོ་གཡམ་ལ་གཡའ་རྫོ་ཟེར།

གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ། (གནུབས་འདུལ་འཛིན་པ་ཡང་ཟེར)གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྤྱང་སོ་ཟུམ་དང་ཡུམ་ཞང་ཟུམ་འབུམ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྒང(༡༡༥༨)ལོར་གཙང་ཞལ་གྱི་དམར་སོར་སྐུ་བལྟམས། གདུང་རུས་གནུབས་ཡིན། སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་སྐྱིན་མཁན་པོ་ཆོས་སྟོན་བྱ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དུ་གསོལ། དེ་ནས་འཚང་དཀར་དུ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལས་འདུལ་བ་དང་བཀའ་གདམས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རྒྱ་དུར་དགོན་པར་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་གྲུངས་དཀར་དང་། སློབ་དཔོན་གོང་གད་པ་གཞལ་དར་མ་གཟི་བརྗིད། གསང་སྔེ་བ་སློབ་དཔོན་མི་ཆར་ལ་ཞུས་ཏེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། སོ་ལྔ་དྲུག་གི་བར་དུ་མཁན་པོའི་དྲུང་དུ་བཞུགས་ནས་འདུལ་བ་མཁས་པར་བསླབས་པ་དང་། འདུལ་བའི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་པས་གསུངས་འདུལ་འཛིན་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་འབུམ་ཞིང་དུ་འཇིག་རྟེན་སློབ་བཏང་གི་སྒྲུབ་པ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཟ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་མར་གྱུར། ཟ་ར་བའི་དྲུང་ནས་སྐྱིད་པོ་ཕྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ཁྲིད་པར་སྣན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉོ་སྐོར་ཐབས་ལམ་ནཱ་རོའི་ཆོས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་གསན། དཀྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༠༨)ལོར་ཡང་ལུང་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་དགོན་པར་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད། ཡོན་བདག་སོ་སོས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་གཞལ་སྟོད་སྨད། མཆོ་སྣ། སྣ་བྲག ཡར་ལུང་ཤར་རུབ་རྣམས་སུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་ནས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཁྲི་ཡང་སྟོ་བྲག་ཏུ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། གཞལ་དུ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་བྱུང་བ་མ་ཟད། གནས་གཞན་དུ་ཡང་ཆོས་ཁྲི་ཉ་ཙམ་མང་པོ་མཆིས་པ་བཅས་རྗེ་འདི་ལས་རིམ་པར་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས། མཐར་དགུང་ལོ་རེ་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༢༣༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས། སློང་ལ་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་རྩོམ་འཛིན་གྲགས་པ་ནི། གཉལ་སྨད་དཔལ་རི་བ་སངས་རྒྱས་བྱ་སྒོམ། གོར་གདོང་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་སྒོམ། གསེར་ལྷེ་བ་སངས་རྒྱས་ལེ་སྒོམ། དགོན་གསར་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་སྒོམ་བཅས་སོ། །

གཡའ་བཟང་སྡེ་པ། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་བརྒྱུད་སློབ་གཡའ་བཟང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱིས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༠༨)ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་བཏབ་ཏེ། ཡར་ལུང་ཤར་རུབ། གཉལ་སྟོད་སྨད། མཆོ་སྣ། གྲོ་ཤུལ། བྱར་ལ་སོགས་པའི་ས་གནས་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་ཏེ་སློབ་བརྒྱུད་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཉེ་གནས་ལ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཐབ་ས་ཡོད་པ་ནས་སྡེ་ཚོགས་ཆེ། པར་སྐབས་ནས་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཏཻ་ཝང་ཆུང་རྒྱལ་མཚན་དང་འཐབ་པས་ཁྲི་སྐོར་རྣམས་ཤོར། མི་རྒྱུད་ཡར་ལུང་བརྒྱུད་དུ་ཡོད།

གཡར། ཁའམ་གདོང་དང་མདུན་གྱི་མིང་།

གཡར་ལྔ་བྲིམ་པར་བགྱི། གདོང་བསྟན་པའམ་གཟིགས་པར་མཛོད་ཅེས་པའི་དོན།

གཡར་བཏང་ཚིག་འབྲུམ་ཕེབས་པ་བཞིན། གཡར་པོ་བཏང་ཚིག་པའི་ཚིག་མཚན་ཕེབས་པ།

གཡར་ཚ། ངོ་ཚའི་ཞེས།

གཡར་རྩུབ་དང་གཡར་གཟིགས། ཁ་ཟས་ཏེ། གཡར་ནི་ཁ་དང་གདོང་དང་། མདུན་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་བརྡ་རྙིང་ངོ། །

གཡར་གཟིགས། ཁ་ཟས་དང་གཟིགས་སྒོའི་མིང་།

གཡལ་གཡོས། གཡས་གཡོན་གྱི་བརྡ་རྙིང་པ།

གཡས་རུ། དཀྱིལ་ཤངས་ཀྱི་གཞོང་ས་པ་ཙམ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་མ་གྲུར་ཕུབ། ཕྱི་སྐྱེ་ནམ་གཡག་པོའི་ལྟ། རྒྱབ་ཀྱི་ མ་ལ་དགུ། བྱང་མི་ཏི་རྒྱ་ནག་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ།

གཡས་རུའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ནང་གསལ་བར། སྟོང་ཆེན་དང་ཤངས་ཆེན(གཡས་རུའི་ཤངས་རྣམ་གླིང་ཁུལ) ལང་མི་དང་བོད་དཀར་གཉིས། ཉེན་ཀར(འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་བཞུགས་སྒོང་བའི་ཕོ་བྲང་ཉེན་ཀར་ཟེར་བ་འདིར་ཡོད་གསུངས) དུན་ཏོང་ནས་སྟོན་པའི་བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱལ་ཡིག་ཆ་ལེའུ་གསུམ་པར་ཉེན་ཀར་རྫིང་པ་ན། ཟིང་པོ་རྗེ་སྟག་སྐྱ་པོ་མཆིས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། རྫིང་པ་ཞེས་པ་རྫིས་དང་རྒྱབ་དང་། ཙོག་བཅས་གསུམ་ཀར་གོ་ཙུང་བས་ཉེན་དཀར་རྫིང་པ་ནི་གཙང་གི་སྟོ་མོ་དང་འཕན་པོའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ལུང་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་བས་དེའི་ནང་སྟོད་ལུང་དང་འདམ་གཞུང་སོགས་ཚུད་ཡོད་སྲིད། འབྲང་མཚམས་གཉིས། སྙི་རབ་གཞོང་སྒོ་གཉིས། ཤངས་ཀྱི་སྟོང་བུ་ཆུང་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས།

གཡུ། སྒྲོང་རྫོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གིས་མཛད་པའི«རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་ཐབས་མདོར་བསྡུས་ཁུང་གསལ»ཟེར་བའི་གསེར་དངུལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ངོ་འཛིན་བརྟག་ཐབས་ནང་། གཡུ་ལ་རིགས་ལྔ་ཙམ། གཡུ་སྔོན་གྱུ་དཀར་བར་གཡུ་དང་།། མཆིན་ཁ་ལ་སོགས་གཡུ་ལ་གདོགས་ཙམ་ལྔ། །སྔོ་མེད་དྲིག་མེད་གྲུ་དཀར་གྲུ་དམར་གཉིས། །ཞིལ་གནོན་གཡུ་སྨྱུང་ནོར་བུ་སྨུག་ཅེས་གྲགས། །སྔོ་མང་དྲིག་ལྡན་གཡུ་སྨྱུང་མཛོག་འདྲ་ཡང་། །རིན་ཐང་ཆུང་ཞིང་གྲུ་དཀར་གྲུ་དམར་ཟེར། །འབྱུང་ཁུངས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་བྲག་མ་གནོགས། །འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལས་མི་འབྱུང་བཤད། །འབྲིང་དང་ངན་པ་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ནས་ཐོན།

གཡུ་ཐོག་སྙིང་མའི་འབྲུངས་ཁང་། སྨྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་ཕྱུར་རྒྱལ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ལྷ་སྨན་པ། དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་བྱེད་པོ་གཡུ་ཐོག་སྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་འབྲུངས་ཡུལ་ལམ། འབྲུངས་ཁང་ནི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁོངས་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་བདེ་ཆེན་ཆུས། རྒྱ་ཚན་གྲོང་ཚོ་ཏ་ཁག་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གཡུ་ཐོག་སྣང(གནའ་དུས་སུ་སྟོད་ལུང་སྐྱིད་སྣ་ཞེས་ཟེར) ཞེས་པ་དེ་ཡིན། གྲོང་ཚོ་དེའི་ཤར་གཡུ་ཐོག་པའི་སྐན་ཐོག་པ་དང་སྐུ་མཚམས་ཀྱི་བཞུགས་ཡུལ་སྨན་ལྗོངས་པ་ཞེས་སྨན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་ཡུལ་དང་། ཤར་དུ་ཛ་རི་ནག་པོ་རྩེ་མོར་སྟེ་བརྒྱད་པོ་བྲང་ཡོད་ཅེས་པ་དེའི་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡུལ་དེར

ཤེར་བ་དྲག་ཏུ་བབ་པས། ཐུགས་འཆང་གིས་ཐུན་ཟེར་འཕངས་སྟབས་སྔོ་བརྒྱུད་ལ་ནུས་སྨོན་བྱུང་བ་དེ་བཙོས་པར་གཡུ་ཐོག་པ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྩ་བཙོས་མཛད་པའི་ཞེགས་སྐྱིས་སུ་བུད་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཡུ་ཡིས་སླས་པ་ཞིག་རྒྱ་ཐོག་ནས་ཕྱུལ་སྟབས། གཡུ་དེ་དག་ཐོག་སྟེང་དུ་སྐམ་པས་གཡུ་ཐོག་པ་ཞེས་གྲགས་ཏེ་གནས་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་འདུག

གཡུ་ཐོག་རྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་གསོ་རིག་གི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་ཡིན། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པ(༧༠༨)ར་སྐྱེས་ཀྱི་ལོར་སྟོད་ལུང་སྙིད་སྟ་རུ་ཡབ་གཡུ་ཐོག་ཁྱུང་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་རྒྱ་པ་ཆོས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས(བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་དགུང་མཉམ་ཡིན་ཞེས་གསལ) དགུང་ལོ་གསུམ་ཐོག་རང་གི་ཡབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གསན་པ་ཚོགས་མེད་མཁྱེན་ཏེ་ནད་པ་བསྐྱངས། བོད་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུར། རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་ཤྲཱི་གརྦྷ་དང་རྒྱ་ནག་སྨན་པ་སྟོང་གསུམ་གང་བ་སོགས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་གདན་དྲངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྨན་མཁས་པ་དགུ་སྡེ་བ་མི་འདྲ་བ་བཀོད་པར་ཕྱུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལན་བཏབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ལ་བཀོད་པས་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་སྨན་ལྷ་ཞེས་གྲགས་བྱུང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ལྷ་སྨན་དུ་བཀུར། རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་ཙནྡྲ་དེ་ཝ་སོགས་སློབ་དཔོན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་གདམས་ངག་མང་པོ་གསན། རྒྱ་ནག་གི་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ནས་སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག་གི་ཞབས་ལ་བཏུགས་ནས་གདམས་ངག་དུ་མ་ཞུས་ཏེ་བོད་ཡུལ་གྱི་ཐར་ཡོད་གསོ་རིག་གི་སྐད་གཞིའི་ཐོག་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་བཻ་རོ་ཙ་ནས་བསྒྱུར་བའི་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་བཅུད་རྣམས་བླངས་ནས་ཁ་སྐོང་མཛད་དེ་དཔལ་ལྡན《རྒྱུད་བཞི》དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྨན་གཞུང་གསར་རྩོམ་གནང་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་བཅས་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་སློབ་མ་ཡང་ཆེག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྔག་ཙམ་བྱུང་ཞིང་། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་གསོ་རིག་བསྟན་དོན་ཕྱིན་མཛད། གདུང་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྲས་གསུམ་འཁྲུངས། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔའི་ཐོག་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གཡུ་ཐོག་ལམ་གྱི་སྟོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ་ནི་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་ནས་བླངས་འཁོར་ཤར་གཏོང་མ་ཐུབ་གོང་ལྷ་ས་དང་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་བར་གྱི་འགྲུལ་ལམ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ཟམ་གོ་གཡུ་རྟེའི་རྒྱ་ཕིབས་ཅན་གྱི་ཐོག་ཅན་ཟམ་པ་དེའི་རིང་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི༢༨.༣དང་ཞེང་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི༦.༨ ཟམ་ཐིག་ལྔ་ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་མཐོ་ཚད་ལ་སྨི་ཁྲི་གསུམ་ཡན་ཡོད་པའི་རྡོ་རྩིག་དང་། ཟམ་ཐིག་སྟེ་ཤར་ནུབ་ཏུ་བར་སྟོང་ལྔ་རེ་ཡོད་པའི་བར་བར་ན་རྒྱུག་སྒྲོམ་ཡོད་པ། རྩིག་ཐོག་ཏུ་གདུང་མ་དགུའི་སྟེང་ནས་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཟོས་ཡོད། དེའི་བཟོ་རྩལ་ནི་བོད་རྒྱའི་ལག་རྩལ་ཟུང་སྦྲེལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ཟམ་འོག་དེར་དེ་སྔ་ཀླུ་མའི་གྲོང་ནང་གི་ཟབ་ཆུ་ལས་ཆེར་འདུ་ཞིང་། གདུང་མ་དཀྱིལ་མའི་ངོས་སུ་ལྕགས་ཀྱི་ཨ་ལོང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལྷ་མའི་སྣང་རྟེ་ཤག་དང་། ཞིབ་པ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་དབྱེ་ས་ཡིན་སྐད། ཟམ་པ་དེ་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཡུན་ཁྲིན་ཀོང་རྫོང་ཐུབ་པ་རེད་ཟེར་ཡང་རི་མོ་རྙིང་པ་ཚད་ལྡན་རྣམས་སུ་གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ་མི་གསལ་ལ་ཀོང་ཇོ་ཟམ་པ་ཕྱུན་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆར་མི་སྣང་། ཡང་ལ་ལས་ཟམ་པ་དེ་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ཞིག་ནས་ཕྱུན་སྐད་འདུག་པ་དེ་ཁུངས་དག་པར་སེམས། དེང་སྐབས་ཟམ་པ་དེ་འགྲུལ་ལམ་དུ་གོ་མི་ཆོད་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གནའ་ཤུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་གྲས་ཡིན།

གཡུ་བད། ལ་ཕུའི་སྟེང་དུ་གཡུ་མདོག་ལྟར་སྔོ་བའི་བད་དང་བད་ཕུར། རྒྱ་སྐྱུར་བཅས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། འདི་ཡང་ཡིག་ཐོག་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་དཀའ་བར་སྣང་།

གཡུ་ཡི་གཡུང་དྲུང་། གཡུ་ལ་གཡུང་དྲུང་བཀོས་པའི་བྱང་བུ་སྟེ། བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཅི་དགའི་རྟགས་མར་གནང་བའི་བྱང་བུ་ལ་ཡོས་མ་མཐོ་དམན་བདུན(གཡུ། གསེར། དངུལ། ཕྲ་མེན། ཟངས། ལྕགས)ཡོད་པའི་ནང་ནས་མཛེ་ཤོས་ནི་གཡུ་ཡི་བྱང་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་བླ་མཆོད་དང་། དགུང་བློན་ཆེན་པོ་ལ་མ་གཏོགས་གནང་སྲོལ་མེད།

གཡུ་ཁྲི་བའི་མི་དཔོན། (御史台)དཔོན་རིགས་ཀྱི་ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་ལ་ལྟ་ཞིབ་དང་ཞར་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་འགན་འཁུར་མཁན་ལས་ཁུངས་ཤིག

གཡུང་། རིམ་པ་དམའ་ཞན་པའི་དོན་དང་། འབངས་མི་དམའ་ཞན་གཡོག་གི་མིང་དང་། བོད་ཀྱི་རུས་མིང་གཡུང་བཅས་ལ་འཇུག་གོ།

གཡུང་གི་མི་སྡེ། གཡུང་ཞེས་པ་ནི། ༡. གཡུང་པོ་དང་གཡུང་མོ་ཞེས་རིགས་ངན་པའི་མི་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ༢. འདུལ་སྡོང་ལེགས་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕ་ལ་གཡུང་བརྟན་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། བཙན་པོའི་བཀའ་ལ་རྩེ་བཀུར་ཞུ་བའི་སྡེ་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་མི་སྡེ་དང་མངའ་འབངས་ལ་ཟེར།

གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་བླ་ཆེན་མཚན་སྙན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་སྟེ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༢༨༤)ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༦༥)ལོ་བར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་བཞུགས། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་དང་སྔགས་པར་རྙིང་མ་དང་དུས་འཁོར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཁྱི(༡༢༩༨)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོན་ཐེན་ཐུང་ཐུག་ཐེའི་ཤུར(元文宗图帖睦尔)གྱིས་གདན་དྲངས། ལོ་བཅུའི་བར་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་གྲོངས་པ་དང་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། ལོ་རྒྱུས་ཐུང་ཟད་རྒྱས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར《ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་རྦ་རླབས་ཀྱི་རང་སྒྲ》དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན[ག]པའི་ཤོག་གྲངས༢༢ནས༢༢བར་དང《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལེ་ཚན[པ]པའི་ཤོག་གྲངས༥༤༨བར་གསལ།

གཡུང་དྲུང་། བོན་ཆོས་ནས་འབྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སྟེ། གོ་དོན་ནི་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། སྲ་ཞིང་བརྟན་པ། འགྱུར་བ་མེད་པ་ཟེར། དེ་རི་མོར་བྲིས་ན་གཡུང་དྲུང་བོན་སྐོར卍འདི་ལྟ་བུ་དང་། གཡུང་དྲུང་ཆོས་སྐོར་ནི卐འདི་ལྟ་བུ་སྟེ་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་དེ་ལྟར་འབྲི་སྲོལ་ཡོད། རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བྲིས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བོད་སྐད་ཐོག་གི་གཡུང་དྲུང་ཟེར་བ་དེ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཡུང་ཁྲང་ཞེས་པའི་སྐད་ཀྱི་ཟུར་ཆག་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ནི་རང་བཟོའི་རྗོད་པ་ཤད་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

གཡུང་དྲུང་ཁྱིམ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ཁང་ཤར་ལྷོའི་ཟུར་ཁྱག་འོག་ཁང་ནས་བར་ཁང་དུ་འགྲོ་བའི་སྐས་ཁུང་ཡོད་ས་དེའི་མིང་།

གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་རྗེ་འདི་ཉིད་མདོ་སྨད་དངུལ་རྡ་ཟིན་ཤར་སྟོད་ཀྱི་སྡེར་གཏོགས་ཡུལ་སྦྲ་བ་ལུང་ནང་ཟེར་བར་ཡབ་བསོད་ནམས་བསྟན་དར་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་གནམ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་བྱ(༡༨༩༧)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་བྱ་ཕྱལ་དྲང་སྲོང་རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས། སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད། སྙིང་པོ་རྣམ་གསུམ། གསོལ་འདེབས་སོགས་ཁྲི་ཐུག་རེ་བསགས་ཤིང་། ཡི་གེ་ཟབ་ཤར་དཀར་ནག་གང་ལའང་ཀློག་འདོན་ཐོགས་མེད་དུ་བྱུང་།

དཀྱུང་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཅིག་ནས་དཔལ་གསལ་བོན་སྐྱོངས། ཞི་ཁྲོ་ཁྲོ་མཆོད། ཁྲོ་བོའི་བསྙེན་སྒྲུབ། མ་མོ་སྲིད་གཏོང་སོགས་འདོན་རིམ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་ཙ་འབྲི་སྟངས། གཏོར་བཟོ་ཕྱེར་དབྱངས་དང་ཕྱག་རྒྱ། སྨན་ཅིས། ལྷ་རིས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན། ལུགས་ལག(༡༩༡༡)ལོར་དགེ་སློང་སྡོམ་སྡོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགེ་སློང་དྲང་སྲོང་རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པ་ཞེར་ལྷ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མཚན་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། ས་ལུག(༡༩༡༩)ལོར་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་སྨན་རི་དགོན་གྱི་མཁན་ཆེན་ཤུན་ཚོགས་བློ་གྲོས་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། མཚན་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། སྨན་རིའི་སྒྲུབ་ཆེན་གྱི་དབང་ལུང་ཡོངས་རྫོགས་གསན། དེ་ནས་ཕྱུན་ཏེ་དང་རྟ་ཁལ་རྣམས་ས་ཡུལ་དུ་བཙོངས་ཏེ་ཕྱུགས་མེད་རི་ཁྲོད་འགྲིམ་རྒྱ་ལ་ཐུགས་སྒྲོགས། དཔལ་ལྡན་གྱུ་ཤ་སོང་འོག་བར་གསུམ་ལ་ཕེབས་ནས་མཁས་གྲུབ་བླ་མ་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན། ཕྱི་ནང་གི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་གསན། གནས་ཆེན་སྒྲུབ་གནས་ཐག་ཕུག་ཁག་དང་། དུར་ཁྲོད་འབའང་བསྙེད་རྫོགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཟབ་མོའི་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་བཞེས་ཉམས་ལེན་རྒྱས་པར་མཛད། རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། ཟ་ཧོར། ཨོ་རྒྱན། ཐུ་ཤ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཆེན་རྣམས་མཇལ། ཙ་རིའི་སྒྲུབ་གནས་ཤུ་སོ་ཤར་རིང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཟབ་པར་སྤེལ། དེ་ནས་ཁྱུང་ལུང་རི་ཁྲོད་དུ་མཚམས་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་ལོ་གསུམ་མཛད་རྗེས་གངས་དཀར་ཏི་སེ་དང་། གུར་རྒྱལ་ལྷ་མཚོ། མཚོ་མ་ཕམ་སོགས་སུ་གནས་མཇལ་ལ་ཕེབས། མེ་ཕྱི(༡༩༣༦)ལོར་ཁྱུང་ལུང་དངུལ་མཁར་དགོན་གྱི་ཚང་བཏིང་ནས་མིང་སྤེལ(༡༩༤༤)ལོར་གྲུབ། ནང་རྟེན་ཕྱུད་པར་ཅན་ལེགས་པར་བཞེངས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྩོམ་ལ་མཆོད་ན། 《ཚོགས་འདོན་བརྒྱུད་རིམ་བླ་མའི་གསོལ་འདེབས》 《དབྱིད་གསུམ་འབྲས་རྩིས་རབ་བསྡུས་པར་མཛོད》 《གསོ་རིག་བསྡུད་བཅོས་གཞུང་ཆེན་མོ》 《ལྟགས་འབྲས》 《ཀེག་རྩིས་ཟིན་ཐོ》 《དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཙ》 《མིང་གཞི་དང་བརྡ་སྤྲོད་ཙ་འགྲེལ》 《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་འགྲེལ་པ》སོགས་སྡེབ་ཚན་བཅུ་གསུམ་བཞུགས། ཐུགས་སྲས་དཔལ་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག སྐྱ་མཚོ། དར་པོ། རྒྱལ་མཚན། བདེ་མཆོག གསང་སྔགས། གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན། བསྟན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་། དེ་བཞིན་བོན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་རྫོགས་གླེགས་བམ་དུ་མ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་ཡོད། མཐར་དཀྱུང་ལོ་ང་དགུ་ལ་ཞེངས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ལུག(༡༩༥༥)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

གཡུང་དྲུང་བླ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ། འབྲས་བུའི་བོན་ལྔ་ཡི་ནང་གསེས་ལྔ་པ་དེ་ལ་ཟེར།

གཡུང་པོའི་རྒྱན། འབངས་མི་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་ཐགས་དང་བོན་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་ཞིང་། ཐགས་འཐག་པ་དང་བོན་བྱེད་པ་གཡུང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱན་དུ་འགྲོ་དགོས་དོན་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས།

གཡུའི་ཡི་གེ། གཡུས་བཟོས་པའི་ཐུང་བུའི་ཐོག་མ་གནས་སོགས་བཀོད་པའི་ཡི་གེ་གཡུའི་ཡིག་ཚང(ཡིག་གཙང)ཡིག་ཚངས་ནི་རབ་གསེར་གཡུ་གཉིས། འབྲིང་དངུལ་དང་ཟངས། ཐ་མ་ཟངས་ཡིག་ལྕགས་ཡིག་སྤྲེ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཕྱེ་བས་བཅུ་གཉིས་སོ། དེ་དང་དཀྱུང་བློན་ཆེན་པོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆེན་པོ་གནང་། དཀྱུང་བློན་འབྲིང་དང་ནང་བློན་ཆེན་པོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆུང་དུ། བཀའ་བློན་ཟ་ཆུང་དང་བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་གསེར་ཡིག་ཆེན་པོ། ནང་བློན་ཟ་ཆུང་དང་བཀའ་བློན་འབྲིང་ལ་གསེར་ཡིག་ཆུང་དུ། བཀའ་བློན་ཟ་ཆུང་ལ་ཕྲ་མེན་གྱི་ཡི་གེ་གནང་། གཞན་ཡང་ཆོས་གྲྭའི་སློབ་དཔོན་དང་། སྐུའི་ཕྱག་མཁན། རྫོང་སྡོད་ཀྱི་དཔང་བློན་རྣམས་ལ་དངུལ་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་པོ་ཕྱིན། སྐུ་འཚོ་བའི་ནང་པོ། གཟིམ་མལ་བཙིགས་ཁལ། ཁྲུང་ཁྲུང་དང་ཟེར་བ་ཡང་ཡོད། མཐའ་ཉལ་དགེ་དཀར་པ་ཡི་གེ་དང་། ཡི་གེ་ཆེན་པོ་ཕྱིན། སྲིད་སྐྱོང་སྐྱོང་མཁན་པོ་ཡང་ཡོད། སོགས་འབྲེལ་ཞོར་ཡོད།

གཡེ་མོ་ཕྱལ་དྲུག འདི་ལ་སྔར་གྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པའི་ནང་། དབྱི་དང་ཨེ། གཡེ་བཅས་ཕྱི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འདུག་ཅིང་། དོན་དུ་དེང་སང་ཨེ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

གཡེའི་གངས་བར་ཕྱུར་གོང་། དེང་སང་ཨེ་དང་གཞལ། དཀས་གསུམ་ཟེར་བའི་ཨེ་དེ་ལ་སྔར་གྱི་ཡིག་རྙིང་དུ་གཡེ་ཞེས་འབྲི་སྲོལ་འདུག གངས་བར་ཕྱུར་གོང་ནི་གཡེའི་གངས་རིའི་ཞོལ་དུ་ཡོད་པའི་ཞིང་གྲོང་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་།

གཡེར་ཁ། རྟ་རྔོལ་སོགས་ཀྱི་སྐེ་ལ་འདོགས་རྒྱུའི་གཡེར་ཁ། གསེར་དངུལ་ལྕགས་མཉམ་བསྲེས་ལྕགས་རིགས་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་གཡེར་ཁ།

གཡེར་བ། མཚོར་སྒྲིག་ཆེ་བ།

གཡེར་གསྟོང་མཁན་ཆེན་ཚེ་མོན་དཀན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ནམ་ཅི་མཁན་པོ་ཡང་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་གྲོང་སྐྱེ་ཤ་སྨང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་ཏུ་ཡབ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་དང་ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༨༤༢)ལོར་སྐུ་བལྟམས། ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོས་གཡེར་གསྟོང་འཛིགས་མེད་ཤུལ་བྱུང་བའི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་མཛད། དཀྱུང་གྲངས་ལྔ་ལ་གདན་ས་ར་ཕེབས། སྨིན་ལམ་དང་ཆོས་སྤྱོད་སོགས་པར་སྦྱངས། རྗེ་ལྡན་ཚོགས་བསྟན་འཕེལ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་སྦྱངས་པས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། ཡོངས་འཛིན་དེ་ལས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་སྐུ་གོན་དང་བཅས་པ་ཞུས། མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པའི་གསང་མཚན་གནང་། དཀྱུང་ལོ་བདུན་ནས་ཐུགས་རྟགས་དང་སྒྲ་སྨན་ངག་སོགས་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་གསན་སྦྱོང་མཛད། དཀྱུང་ལོ་བཅྭ་ལྔ་པར་བཤད་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་སྐྱར་ཡང་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་རྗེ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྡུས་གྲྭ་བློ་རིགས་རྟགས་རིགས་སོགས་ལ་སྦྱངས། ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་གྲུབ་དབང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་གདུགས་དཀར་གྱི་དབང་དང་། ལེགས་ལྡན་མཆེད་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་། འཇིགས་བྱེད། བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྔ། ཀུན་རིག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་བཅས་དབང་དང་རྗེས་གནང་གི་སྐོར་མང་དུ་གསན། དཀྱུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྟ་རྫོང་ཞུ་དམར་པཎྜི་ཏ་དང་། དྲུང་ཆེན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། སྣ་ཁོ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་སྲས། གུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དག་གསན་ཅིང་། སྨྲ་སྙན་དག་དང་སྡེབ་སྦྱོར་གསོ་རིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མཁས་པར་སྦྱངས། ཁྲིད་པར་དུ་བསྒྲུབ་གྲྭ། སྔགས་རྟགས། དབུ་མར་ཀྱི་གཙོས་གཞུང་སོ་སོ་ཆེས་གྲུང་བཀྲལ་བརྟགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པས་བཀའ་བོད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་རིག་པས་འབྱེད་པ་འགྲན་ཟླ་མེད་པར་གྱུར། རི་བོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དང་། སྔོ་དམར་དགའ་ལྡན་ཤུན་ཚོགས་གླིང་། རོང་པོ་རྫོང་བསམ་གླིང་སོགས་དང་། གནས་ཕྱོགས་རིས་མེད་དུ་ཕེབས་ནས་གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་དབང་དང་རྗེས་གནང་ཁྲིད་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྩལ། བཀའ་འབྱུར་གྱི་ལུང་གནང་སྐབས་ཉིན་རེར་པོད་གཉིས་གསུམ་བསྩལ་ཞིང་། རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་བ་བགྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་། མེ་ཕྱི(༡༩༣༦)ལོར་སྐུ་འདས།

ཁྱིམ་ཕུགས་ཆེ་ཁྲག་ཀྱིས་ཐབས་ཞིབ་ཚལ་ནས་ཕུལ་ཆེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གི་ཁྱད་ཆོས།

ཁྲིམས་པ་གླིང་དུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་མཇལ་བས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་རྗེ་འདི་ལ་ནོམ་ཆི་མཁན་པོ་དག་དབང་ལུན་ཚོགས་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། བཀའ་ཤོག་ཐམ་ག་ཅན། དབུ་ཞྭ་སོགས་མཁན་ཆས་ཆ་ཚང་བསྩལ། ས་སྟག(༡༨༢༥)ལོར་རྐང་ཚ་དགོན་དར་རྒྱས་གླིང་ཕྱག་བཏབ། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་སོགས་འདུལ་བའི་ཕྱག་བཞེས་ཚུགས། ཕྱག་རྫོམ་ལ་མཚོན་ན། «ལམ་རིམ་ཆུང་ངུའི་ཟིན་ཐོ»། «སྔགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ངག་སེམས་སྐྱོང་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ»། «ལམ་རིམ་ཆུང་ངུའི་ས་བཅད»། «ཨེའི་བསྟན་བཅོས་ཐར་ལམ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ»། «ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་དགོས་འདོད་འགྲུབ་པའི་ལུགས་ཀྱི»། «རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་བཤད་དབང་གི་རྒྱལ་པོ»། དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་པ། སྐར་རྩིས། སྙན་ངག་སོགས་བོད་གསུམ་ཅན་མཛད། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ཡང་མདོ་སྨད་སྨད་སྤྱི་དང་སོག་པོ་སོགས་པར་བཀོད་ཤིང་མི་ལྡང་བ་མཆིས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ནས་རྗེ་གཙོ་དང་གནས་ཆེན་ཁག་མཇལ། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཏ(༡༨༥༩)ལོར་ཕྱིར་ཐེབས་ལམ་རྒྱལ་རྩེ་གྲོང་དུ་ཞི་བར་གཤེགས།

གཡོ། བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཕྱི་ཟག་པ་ཞིག་གི་མིང་དམ་ཡང་ན་རང་གི་ཉེས་པ་གཞན་ལ་མི་མངོན་པར་སྦ་བའི་ཐབས་འཆོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ། བཅོས་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ་སྙིང་པ་ནི་གཡོ་དང་། ཡོན་ཏན་ངོམ་པ་ནི་སྒྱུ། ཉམས་པའམ་རྫུན་གཏམ་བཤད་པ་ནི་ཁྲམ་སྟེ་གསུམ།

གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྒྱད། རྟོག་པ། དཔྱོད་པ། བདེ་བ། སྡུག་བསྔལ། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ། དབུགས་རྔུབ་པ། དབུགས་དབྱུང་བའོ། །

གཡོ་ཞུམ་དབྱུ་བསྐོར། གོང་རིམ་ལ་གཡོ་སྒྱུ་རྫུན་པ་བཤད་ནས་མགོ་བསྐོར་བཏང་བའི་ཞེ་ས།

གཡོ་རྭ། ཕུར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་དམག་དཔུང་གི་རྭ་ཁག་གཡོན་རུ་ཡིན་པ་དང་། ལ་མཚམས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་ཡུལ་བྲེས་སྣ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཤ་འུག་སྟག་སྒོ། རྒྱབ་ཕྱོགས་རྗེ་མོ་ཁ་རག བྱང་ཕྱོགས་སྨ་ལ་ལ་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཁྲ་འབྲུག་ལ་ཕྱིས་པ་དེར་ཟེར།

གཡོ་རྭའི་སྟོང་སྡེ་བཅུ། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ནང་གསལ་བར། ཡར་ལུང་དང་འཕྱིང་ལུང་(འཕྱོངས་རྒྱས)གཉིས། ཡར་མཚམས་དང་གཡུ་འཕངས་གཉིས། དྭགས་པོ་དང་ཞ་གཉི་གཉིས། དམྱལ་དང་ལྷོ་བྲག་གཉིས། ལོ་རོ་སྣ་དང་(ལྷོ་ཁའི་ཁོངས་ལོ་རོ་སྟོད་སྨད)དང་། སྟོང་བུ་ཆུང་གི་སྡེ་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས།

གཡོག་རིགས་བྱེད་མང་། རང་གི་གཡོག་པོའི་གྲས་ནས་བྱ་བྱེད་མང་བའི་རིགས།

གཡོན་ཅན། གཡོ་ཅན་ནམ་འཁྲུག་པོ།

གཡོས་པ། འདོད་པ་ཛོམ་པ།

གཡོས་སྦྱོར། བཟའ་བཏུང་གི་རིགས་ལ་གཡོས་དང་སྦྱོར་བ་ལ་མཁས་པ། དཔེར་ན། ཟས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདྲ་མིན་དང་སྨོས་པ་བཏུང་བའི་སྦྱོར་ཐབས་མང་པོ་ཞེས་པ།

གཡོས་སུ་སྦྱོར་བ་སོ་བདུན། འབྲས་བུག་སླ་བ། སྒ་བ། གར་བ། འབྲས་ཆན། འབྲས་ཡོས། སྲུས་ཕྱུག ཡོས་བྲལ། རྩམ་པ། མཁུར་བ། བཙོས་ཟན། ཟན་ཆང་། ཡན་ཁམ། ཤ་ཁུ་ལན་ཚ་ཅན། ཐུད་ཅན། ཐོ་མ་སྣོན་པ། ཐོ་བསྐོལ། ཁྱིས་མ། བཙོས་ཐོག་ཐོ་མ། ཞོ། ཞོ་ཁ་རུ། དར་བ། ཕྱུར་ཁུ། ཞོ་བཙོས། སིང་པོ། ཟན་སོ། འབྲུའི་ཚང་། རྒྱུན་ཚང་། ཚང་གར་མ། ཤིང་ཏོག་ཁུ་བ། ཤིང་རྒྱ། བ་ཚ་ཅན། ཚར་ཕྱི་རྒྱ། ཁྲོན་རྒྱ། རྒྱ་ཤིག་རྒྱ། རྒྱ་སྒྲུང་རྒྱ། གངས་རྒྱ། གཏུའི་རྒྱུ། །

ར

ར་སྐྱེས། ལག་ལྡན་སྐྱང་པོའི་མིང་དུ་གོ་བ་བཞིན་ར་སྐྱེས་རའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །(ཚ)

ར་ཁ་བྲག་རི་ཁྲོད། སེ་རའི་རྒྱབ་རིའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ར་ཁ་བྲག་ནི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕག(༡༩༠༧)ལོར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་སྒྲུབ་པ་མཛད་ནས་བཞུགས་ཤིང་དེར «དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ»བཀའ་རྩོམ་གནང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༩༢༠)ལོར་རྗེ་སྒྲུབ་ཁང་དུ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་རྫོགས་མཆོད་འབུལ་མཛད། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སྒྲུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་འདུས་སྡེ་འཛུགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཨ་དཀའ་བསོད་ནམས་བཟང་པོས་འཛིན་སྐྱོང་དར་རྒྱས་སུ་བཏང་། དེ་གར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ནང་ཨ་ཡིག་གི་རང་བྱོན་ཡོད་པ་སོགས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལས་ཤག་ཡོར་གྲུ་གྲངས་༡༨ཡོད་པ་དང་། དགོན་བདག་སེ་ར་རྗེ་སྒྲུབ་ཁང་ཁང་ཚན་ཡིན།

ར་ཁྲི་ཕག (རིན་ཆེན་འཕགས)ཡེ་སུན་ཐེ་མུར(也孙铁木儿)ཡི་སྔོན་མཚིད། ལུགས་ཀྱི་ལོ་པ་རང་ལོ་སུམ་ཅུར་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༢༨)ལོར་སྲིད་བཟུང་ཀྱང་ཞག་བཞི་བཅུ་ཡོན་ནས་འདས།

ར་མགོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཉིས། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་ཀ་ག་ང་ཇ་ཉ་ཏ་ད་ན་བ་མ་ཙ་ཛ་བཅས་ནི་ར་མགོ་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ། །

ར་མགོ་བ། འགོ་གཙོ་མི་ནུའི་མིང་། (ཚ)

ར་ཚར། ར་སྤུར་སྐེ་བལ་ལས་བྱས་པའི་སྣམ་བུའི་རིགས།

ར་ཚེ་སྐོར་ལམ། བོད་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དགོན་གྱི་གྲྭ་ཚང་གསུམ་གྱི་མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་དང་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐོས་བཅས་ར་ཚེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཕ་བོང་ཁ་རེངས་གསོ་སྦྱོང་དང་། དེ་ནས་ཞོགས་ཚོགས། དགུང་ཚོགས། དེ་རྗེས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་སྨོན་ཚོགས་སྨོན་ལམ། དགོང་ཇ་སོགས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཉིན་གཅིག་ཚོགས་རྒྱུར་གཞུང་གནས་ནས་ཇ་ཐུག་དང་། སྒོ་འབྱེད། དཔྱད་ཁྲ་སོགས་བསྩལ་ཏེ་ར་ཚེ་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེར་མཆོད་འབུལ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་ཉིན་འཁྲུངས་གཅིག་གི་བསྙེན་བཀུར་ཕུལ་སྲོལ་ཡོད་པ་འདིར་སེ་རའི་དགེ་འདུན་ཁ་གཙང་ཡིན་འདུག

ར་ཚེའི་ཇོ་ཟམ་གེ་སར་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེ་ཇོ་ཟམ་འཕྲུལ་གྱི་ཀོན་ཏེས་ལྷ་ཁང་དུ་ཀོན་ཡུན་ཚང་། གྲུ་བཞི་ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོད། ལྷ་ཁང་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལན་ཡོད་པ་དང་། ཤོན་དུས་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ནི་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་བཙུན་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྐད།

ར་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་ཀ་ཁ་ག་ད་པ་ཕ་བ་མ་ཤ་ས་ཧ་བཅུ་གཅིག་ནི་ར་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་གོ། །

ར་བོང་སོ་འཁོས། ར་ནུས་པོ་ཁ་ནང་གི་སོ་བུད་ཟིན་པ་ཕྱིར་ལས་ཀར་འཛོན་ཐང་མེད་པ།

ར་མདའ་སྨན། རྒྱབ་སྦྱོར་བཅོལ་བའམ་རོགས་རམ་བཅོལ་བ་ལ་ཟེར།

ར་མོ་ཀུ་རི། དགའ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཟེར་བའི་ཡུལ་གནས་ཉེར་བཞིའི་ནང་ཚན་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་ས་དབྱིབས་སུ་གསུམ་དུ་ཆགས་པའི་རྩེ་མོ་རྣ་མིས་ཕྲོ་ཕྱོགས་

སུ་གཏད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་སྡེ་དེར་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུ་བཏང་ནས་ཕྱིན་ན་ལང་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་རམ་ལང་ཀའི་གླིང་ལྷན་ཞེས་རྒྱལ་པོ་དགའ་བྱེད་ར་མ་ཙས་གླིན་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་པར་བཤད་པའི་ཡུལ་དེ་ཡོད། དེང་སང་སིངྒ་ལའམ་ཤྲི་ལངྐ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། ཙྪ་མ་ཙའི་གཏམ་རྒྱུད་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ན་གནས་སིངྒ་ལའི་གླིང་པར་རི་ཡི་ཟམ་པར་གྲགས་པའི་རི་རྒྱུད་རྡོག་ཙམ་བར་མ་ཆད་པར་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར། ར་མེ་ཤྭ་རི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་དགེ་བ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད།

ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ངོས་སུ་གནས་ཡོད་པ་སྟེ། ཐོག་མ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཤུགས་སྣང་(༦༤༡)ལོར་རྒྱང་གི་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་སྟོན་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོན་པའི་འདྲ་སྐུ་འདི་ཇོ་ཤིང་སྐལ་ཏུ་གནང་བ་ལྟར་ཤིང་འདྲེན་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོའི་ཐོག་བཞག་ནས་བོད་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཀོང་ཇོ་འཁོར་བཅས་ལྷ་སའི་བྱང་ངོས་ར་མོ་ཆེའི་སྤྱི་ངོས་ཀྱི་ཐང་ཆེན་དུ་འབྱོར་སྐབས་འཁོར་ལོ་འདམ་རྫབ་ཀྱི་ནང་ཁྱིང་སྟེ་ཤུགས་ཆེན་གྱིས་ག་ཚོད་འཐེན་ཀྱང་རང་ས་ར་ལུས་རྐྱེན་ཇོ་བོའི་སྐུ་དེའི་མཐའ་བཞིར་ཀ་བ་བཙུགས། དར་དཀར་གྱི་ཡོལ་བ་བྲེས། མཆོད་པ་ཕུལ། དེ་ནས་སྐོར་ཐང་གི་ཤག་རྩེ་བཏིང་ནས་བསྐྱིས་པས་ར་མོ་ཆེའི་ས་དེ་ཀླུའི་ཕོ་བྲང་ཡིན་པ་དང་དེར་ཇོ་བོ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ན་ཀླུ་ཚོན་པར་ཤེས་ཏེ་རྒྱ་ནག་ནས་བཟོ་བོ་མཁས་པ་མང་པོ་བོས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྨང་བཏིང་བས་དུས་ཡུན་ལོ་གཅིག་ལ་གྲུབ་སྟེ་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཞིགས་གྲུབ་མཛད། ལྷ་ཁང་འདིའི་སྒོ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་ཏུ་གཏད། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་རྗེས་རྒྱ་བཟའི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་སྐབས་དེར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་དང་ར་མོ་ཆེའི་ཇོ་བོ་བཞུགས་ས་བརྗེས་ཏེ་བལ་བཟའི་རྟེན་སྐལ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ལྷ་ཁང་དེའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཐ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ཁོང་གི་དངོས་སློབ་མཁར་ནག་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པ་དེའི་ནང་འཁོད་དོན་དུ། སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་གྱི་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་བྱས་རྗེས་རབ་གནས་སུ་གདན་དྲངས། དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་གྱི་མདུན་ངོས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དང་། རྒྱལ་ཕྱོགས་སྤྲངས་ཀ་མོང་དང་། ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཡོད་པར་བཤད། བོད་སིལ་བུའི་དུས་སྐབས་སུ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། དེའི་དངོས་སློབ་རྣམས་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་མིང་། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར《དབུ་མ་འཇུག་པ》དང《དེའི་རང་འགྲེལ》བཅས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཙ་བའི་སློབ་འགྲན་གྱི་ཇོ་མེད་བཞིའི་ནང་ཚན་ཤྭ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གནས་འདིར་ཕེབས་སྐབས་མིང་ལེ་བའི་སྡོང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་རྟབ་མགོན་པོ་ཡི་ཤུག་དམར་པོར་དངོས་སུ་གྱུར་ནས་ཞལ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་སྣང་འབྱུངས་པར་བརྟེན་དེ་ནས་མིང་ལེ་བའི་སྡོང་པོ་དེ་ནང་བཞུགས་སུ་ཕྱས་ཏེ་མགོན་པོའི་སྐུ་བཞེངས་པ་དེ་ལ་དེང་སང་མགོན་པོ་ལེ་སྡོང་མར་གྲགས་པ་འདི་བྱུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཏ(༡༤༧༤)ལོར་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དབུས་སྟོད་བྱམས་པ་གླིང་དུ་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ་རྗེས་སྐུ་ཆེའི་སྐད་དུ་ལྷ་ས་ཡུལ་དུ་སྤྱིད་ཆུ་རྒྱས་ཏེ་ཆུ་ལོག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་འཇིག་ལ་ཐུག་པའི་ཞེན་ཁ་ཅན་ཆེ་བའི་སྐབས་དེར་སྤྱིད་སྟོད་པས་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་གཙོ་བོར་བཞུགས་པའི་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་ཡོངས་རྫོགས་ཆུ་ལོག་བཟློག་པའི་སྐུ་རིམ་ལ་གདན་དྲངས་པ་བཞིན་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དང་ཁྲོ་བོ་བཅུའི་སྒྲུབ་བཟློག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྐོ་ནས་གཏོར་ཆེན་འཕངས་པར་མཛད་པས་ཆུ་ལོག་བཟློག་ཐུབ། དེ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཕྱི(༡༥༣༨)ལོར་སྡེ་སྲིད་དུང་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོའི་ཇོ་མོ་ཟླ་སྒྲོན་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕ་མ་འོལ་ཁ་སྟག་རྩེ་ནས་ཡིན་པའི་སྲུལ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བུ་མོ་གཅིག་བྱུང་བའི་མིང་དག་དབང་རྒྱལ་མོ་ཟེར་བ་དེས་དོག་བདེ་སྒྲོ་ངོས་གཞིས་ཀར་ཟུར་ཉོད་བྱས་པའི་མིང་ལ་དཔོན་ས་སྒྲོ་ངོས་མ་ཟེར། དེས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ས་རའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གདན་དྲངས་ནས་ཞོགས་ཚོགས་སུ་སྨན་ལྷ་དང་། དཀོན་ཚོགས་སུ་ལྷ་མ་སྨན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་དུས་མཆོད་བཙུགས་པ་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ར་ཆེ་སྨོན་ལམ་ཟེར། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་མགོར་རྗེ་ནང་དྭ་ར་ནཱ་ཐ་ལྷ་སར་ཕེབས་སྐབས་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གྱི་རོལ་དུ་ཡོད་ཚུལ་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་རང་རྩོམ་གྱི་ནང་གསལ་ཞིང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ལྔ་སར་བཞུགས་སྐབས་ཐེངས་གཅིག་སྤྱིད་སྟོད་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་དུ་གདན་དྲངས་སྐབས་དགའ་ལྡན་ཁང་གསར་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་ལ་ཡོད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། ལྷ་ཁང་འདིར་བཞུགས་པའི་རྟེན་གསུམ་དང་ཆེབས་བྲིས་སྐོར་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཛད་པའི《ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག》དང《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བཏབ་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཉམས་གསོ་བགྱིས་པའི་དཀར་ཆག》ཅེས་པ་གཉིས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་བལ་བཟའི་རྟེན་སྐལ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། དེའི་གཡས་ངོས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གནས་གནང་བ། ཇོ་བོའི་སྐུ་པང་དུ་བལ་བཟའི་རྟེན་སྐལ་ཙནྡན་གྱི་སྒྲོལ་མ། འཁོར་ཞེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད། སྒོ་འགྲམ་གཡས་གཡོན་ལ་ཁྲོ་བོ་ཐུག་ཏུ་རྡོ་རྗེ་དང་དབྱུག་སྔོན་ཅན། སྒོའི་ཕྱི་འགྲམ་དུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི། ཤ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུའི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་པའི་ས་འདུས་མཆོད་རྟེན་གཉིས། ཕྱི་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་སུ་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས། ཤམ་ཏྲ་ལའི་ཞིང་བཀོད། སྒོར་ལམ་གྱི་མའི་སྒོའི་ནང་འགྲམ་དུ་མཚོན་པ་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་བཀམ་ཡས་ལྷེབས་རིས་ལྟར་བཀོད་པ། སྒོལ་དཀར་དང་། ཚེ་དཔག་མེད། རྣམ་རྒྱལ་མ་བཅས་ཀྱི་རིས་སུ་སྐྱོང་ཚར་རེ། བར་ཐོག་སྨན་བླ་ལྷ་ཁང་དུ་གོང་གསལ་དཔོན་མོ་སྒྲོ་ངོས་མའི་འབྲུངས་རྟགས་སུ་བཞེངས་པའི་སྨན་བླ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་དང་། སྟོང་བཙན་སྒམ་པོ། རྒྱ་བཟའ། བལ་བཟའ་བཅས་ཀྱི་སྐུ། ཐོག་མ་སྨན་བླ་ཁང་གི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཕེབས་ཡོད་ཀྱང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་སྨན་བླ་ཁང་གི་སྟེང་དུ་སྐྱར་ཡང་ཐོག་སོ་གཅིག་ཐུར་ནས་རྒྱ་ཕིབས་མཛོ་ཏྲ་བཏང་ཐོག་ རྒྱ་ཕིབས་འོག་གི་ལྷ་ཁང་དེར་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དགེ་བསྙེན་ཏ་ཤང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་བཅས་པའི་འཛམ་སྐུ་བཞེངས་གནང་མཛད་ཅིང་། ལྷ་ཁང་དེར་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་རིམ་བྱོན་རྣམས་མཛད་འཕྲུར་སྐྱོང་རིང་བཞུགས་ཡུལ་གཏན་འཇགས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། སྒོ་འགྲམ་གྱི་མགོན་ཁང་དུ་མགོན་པོ་ལེ་སྡོང་གི་འཇིམ་སྐུ་དང་། དེའི་གཡས་ངོས་ཀྱི་ལྷེབས་ཐྲིས་སུ་གནས་སྲུང་གཡུ་སྒྲོན་མའི་སྐུ་བརྙན། རྒྱལ་སྒོའི་ནང་འགྲམ་དུ་རྒྱ་བཟས་བཙུགས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་ལྕང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅས་ཡོད། སྒོ་འགྱུར་སྟེང་གི་བར་ཐོག་རབ་གསལ་དང་། གཟིམ་ཆུང་མདོ་ཕུག བྱང་ངོས་ཀྱི་ལས་

ཤིག་དང་། གཉེར་ཚང་། མཁན་པོའི་གཟིམ་ཚང་……བཅས་ནི་ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ཉམས་གསོ་ཆེན་པོ་གནང་སྐབས་གསར་སྐྲུན་མཛད་པ་དང་། སྣེ་ཐོག་གི་རབ་གསལ་དང་། གཟིམ་ཚང་མདོ་སྔགས སྒོ་འཁྱིར། ཞབས་ཕྱི་ཁང་བཅས་ནི་སོད་ཞི་པས་བཅིངས་འཁྲོལ་ཐོབ་རྗེས་རྒྱུད་སྟོད་ཕྲུག་མཛོད་ནི་ཉག་ཚོས་འཕེལ་དང་། ཕུ་ཁང་ཨུ་དྲུང་། ཡ་མདོ་བསྟན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་རིང་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་ཡིན། ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཤར་ལ་གཏད་ཡོད། ཐོག་མར་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་ནང་ས་ནས་ཤིང་བཟོ་དང་འཛིམ་བཟོ་པ་མང་པོ་ཞིག་སྐོང་སྟེ་རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་……འདི་ཉིད་བཟོ་སྐྲུན་མཛད་སྐབས་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་མའི་བཟོ་བཀོད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཐོག་ལ་རིམ་རྩེགས་ཆགས་ཏེ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་བརྗིད་ཉམས་ལྡན་ལ་ལྟ་ན་སྡུག་པ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་སོ་དྲེ་སྟོང་ཟླག་གི་རིང་སྲི་ཚོགས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་རིམ་བྱུང་ནང་ཐོར་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པར་བརྟེན་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱར་སོད་ལུགས་ཀྱི་བཟོ……བཀོད་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཞིག་གསོ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟའི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་ ༡༠༠ སྐག་ཙམ་ཟིན་ཡོད། འོག་སྟོད་ནི་འདུ་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་བཅས་ཁག་གཉིས་ལས་གྲུབ་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་དུ……སྐོར་ལམ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སྐོར་ལམ་ཕྱི་མར་མ……ཎི་འཁོར་ལོ་བཙུགས་ཡོད། བཟོ་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་དེ་ཆོས་སོད་སྤྱངས་གནའ་བོའི་དགོན་པའི་བཟོ་བཀོད་ཀྱི……ཉམས་པ་མཚོན་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཧྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཉམས་གསོ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། དུས་ཕྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་སྐབས་ར་མོ……ཆེར་གཏོར་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་ཕོག་ཏེ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཡང་སྐབས་ཤིག་རིང་ཙ་བཀྲག་འགྲོ་ཉེར་ཐུག་ཀྱང་རིག……གསར་རྗེས(སོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་ནང)ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་ནས་ཐུགས་འཁུར་གང་ཆེ་གནང་བ་བརྒྱུད་སླར་སྔོན་རྒྱ་ནག་ནས་བཙལ་རྙེད་བྱུང་སྟེ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཞབས་བསུའི་སེར་ཕྲེང་སོགས་མཛད་སྒོ་གང་རྒྱས་ཐོག……ཐེར་རྒྱུན་བཞིན་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ……གསོལ་བ་ལགས་སོ། །

ར་ཇོ་བ། ར་བཞི་བ། (ཚ)

ར་ལ་ས་བསྐུས། ར་པོ་མོ་ནི་གཡང་གཟར་དང་ཟམ་པ་རྐང་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཧ་ཅང་མཁས་པོ་ཡོད་པ་དེ……རིད་སྐྱུད་ནས་ས་ལྷུག་པའི་སྟོད་སྨྱུད་སྐྱལ་པར་བསྐུར་སྐྱེ་མཚོ་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་གདུང་ཟམ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་དུ་བཙུག་པའི་དོན།

ར་རྒྱལ། བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཕྱི་ཐག་པ་ཞིག་གི་མིང་།

ར་ས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་ས……གནས་འོ་ཐང་གི་མཚོ་ཟེར་བ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཀུབ་སྐབས་མཚོའི་དཀྱིལ་དུ་རྡོའི་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་ཏེ། དེའི་སྟེང་དུ་ཕྲུགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་དུ་གདུང་མ……བཙལ་མར་བཏང་བ་དེའི་ཐོག་ཏུ་ར་མོ་ཞིག་ལ་ས་རྗེ……བཀལ་ཏེ་མཚོ་བསུབས་པར་བརྟེན་མཚོ་བསུབས་པའི……ཤུལ་གྱི་སྟེམ་ས་དེ་ལ་ར་ས་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་པོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚ་མང་པོའི་ནང་གསལ།

ར་ས་སྤྲུལ་ཤུང་རི་ཁྲོད། ཤར་དུ་ལྷོག་རི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ……ཡོད་པའི་ར་ས་སྤྲུལ་ཤུང་རི་ཁྲོད་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས……བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་གྱི་བླ་མ་སྐྱོ་སྟོན་བསོད་ནམས་བླ་མས་སྐྱབ་སྟེ་བཏབ་ཅིང་བཞུགས་སྐད……དང་། བར་ལམ་ཞིག་ནས་ཉམས་ཆགས་བྱུང་བར་དུས……རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སེར་སྨད་མཁན་ཟུར་བློ……བཟང་ཐུགས་རྗེས་རི་ཁྲོད་བསྐྱར་བསྐྲུན་གྱིས་བཞུགས། ཁོང་ལ་སྤྲུལ་ཤུང་བློ་བཟང་ཐུགས་རྗེ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། སྤྲུལ་ཤུང་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ……དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་གྲྭ་གྲངས་༡༧ཡོད་པ་དང་། དགོན་བདག་སེར་སྨད་སློམ་སྒོར་ར་ཁང་ཚན་ཡིན།

ར་སའི་ཀླུ་ཁང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉེ་བའི་སྣ་འཛུལ་མ་ཟག་སྒོ་འགྲམ་གཡས་ཀྱི་ཀླུ་ཁང་།

རཏྣའི་ཚ་བ་བརྒྱད། ཡང་གི་ལྷ་གཡས་པའི་རཏྣ། ལུམ་གྱི་པནྟུའི་རཏྣ། སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྟེ་ཁྲག གཡུལ་དུ་བསད་པའི་དཔའ་བོའི་སྙིང་ཁྲག་སྟེ་ནང་རྩ་བ་བཞི། ཕྱག་གཟིགས་ལ་སོགས་གཙན་གཟན་གྱི་ཁྲག བྱ་རྒོད་ལ་སོགས་འདབ……ཆགས་ཀྱི་ཁྲག ཉ་སོང་ལ་སོགས་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྲག གཡག་སོགས་མིག་དམག་གི་ཁྲག་སྟེ་ཕྱིའི་ཚ་བ་བཞི་བོ། །

རཏྣའི་ཡན་ལག་སོ་ལྔ། /མཚལ། ལི་ཁྲི། བཙག སྤང་……རོས། རྡོ་རྡེག་སྣེ་མའི་རཏྣ་ལྔ། ཙན་དན་དམར་པོ། སེང་ལྡེང་། མཛོ་མོ་ཤིང་། སྐྱེར་པ། ཤིར་ཤིང་དམར་པོ་སྟེ……ཤིང་གི་རཏྣ་ལྔ། པད་མ་ར་ག ནུ་རུ། མཆོང་དམར། མེ་ཤེལ། རྡོ་རྒྱུས་དམར་པོ་བཞམ་སྐྱལ་རྒྱབ་གང་ཙང་སྟེ་རྡོའི་རཏྣ་ལྔ། ཏ་ཡོ། ཞུན་ཆོས། ཙོང་སྣ། སེ་རྟོད། ཤུག་ཙ་དམར་པོ་སྟེ་ཆེ་རྟག་གི་རཏྣ་ལྔ། ར་མོ་ཤག ཅུ་གང་། སྐྱ་སོ། ཀྱི་མ། སྨུག་མ་དམར་པོ་སྟེ་ལྕའི་རཏྣ་ལྔ། རྒྱན་འབྲུམ། མཐང་བུ། ཁ་སྦྱར་ཐི། བ་མ་ཁལ་སྨུག་པོ། སྒྲ་ཏ་ར་སྟེ……འབྲུའི་རཏྣ་ལྔ། རྒྱ་སྐྱེག ཤིན་ཏུ་ར། འབྲི་མོག བུ་རམ། ཐག་ཞུན་ཏེ་སྤྱིའི་རཏྣ་ལྔ་བོ། །

རག་བརྩོན་དགོན། རག་བཙུན་དགོན(ལྷ་སའི་ཇ་ཆེན……སྒྲིག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད)ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་སྤྱི་དཔོན་མདོ་མཁར(རག་ཤག)པའི་མི་རྗེ……བཙུན་མ་ཞིག་གིས་བཏབ། རག་ཤག་ནས་བདག་འཛིན་བྱེད། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་རག་ཤག་གི་མི་རྗེ་བཙུན་མ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ཡོད་འདུག

རག་རི་ཁྲོད། ལྷ་སའི་ཤར་རྩེས་ཉེ་འདབས་རག་རི་ཁྲོད་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དོན་དྲུག་པ་སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་དྲུག་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་གིས་བཏབ། ཉེན་གཙོ་ཁྲབ་དཔང་དང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་སྐུ་སོགས་ཡོད། གྲྭ་གྲངས་༡༠སྐོར། དགོན་བདག་སྡེ་དྲུག་བླ་བྲང་ཡིན།

རང་རྐྱ་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད། དེའི་མཚན་གཞི་ནི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པ་ལ་དོན་གཞན་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་རྐྱ……ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཅེས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན……དུ་རང་གི་ཕུང་པོ་འདི་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་པོའི……ངའམ་བདག་ཅིག་སོགས་སུ་རང་ཚུགས་སུ་གནས་པ་ཚོང……པ་ལས་ཚོང་དཔོན་སོགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་རྫས་ཤིག……དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུར་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱ……ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །

རང་སྐྱེལ་གྱི་ཏ་ཞལ། གླ་ཆ་སྤྲད་པ་ཙམ་མིན་པའི་ཏ་དང་ཞུ་ལག་རྗེ་གཏོང་དགོས་པ།

རང་གི་རྒྱག་ལྷ། ཤིག་རྒྱག ན་ཐབས། ལྟ་བ། སོ་སྨུག དྲི་ཆུ་ལྡའོ། |ཞག་པ་ལྟ་ཡང་ཟེར།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་སོགས་འདོད་ཅིང་། དེར་མ་གྲུབ་པར་ཐ་སྙད……དུ་རང་མཚན་བཀག་ན་གཞི་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ནུས་པས་ཆད་ལྟར་འགྲོ་བར་འདོད་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་ལ། འདི་ནི་རིགས་པའི་རྣམ……གྲངས་ལ་དུ་མས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ……ཡང་མི་བཞེད། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས……བདེན་པར་གྲུབ་པ་སོགས་ལྟ་ཅི་ཐ་སྙད་དུ་མི་བཞེད་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་ཐ་སྙད་དུ……གྲུབ་པར་བཞེད་ལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་བདེན……པར་གྲུབ་པ་སོགས་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ……སོགས་དོན་གཅིག་པར་བཞེད་པས། འདུས་བྱས་དང……འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད……

གྱིས་གྲུབ་པ་ཟ་སྐད་ཙམ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །

རང་གི་ལུས་འདི་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག ཡུམ་ལས། ལུས་འདི་ལ་སྐྲ་དང་། སྤུ་དང་། སེན་མོ་དང་། ཞགས་པ་དང་རྒྱུ་ལོག་པ་དང་། ཤ་དང་རྩ་བ་དང་། ཁྲག་དང་། རུས་པ་དང་། རྐང་དང་། སྙིང་དང་། མཁལ་མ་དང་། མཆིན་པ་དང་། གློ་བ་དང་། མཚེར་པ་དང་། ལོང་ཀ་དང་། རྒྱ་མ་དང་། གཉེ་མ་དང་། ནང་ཁྲོལ་དང་། གཅིན་དང་། ཕྱི་ས་དང་། མཆི་མ་དང་། རྔུལ་དང་། མཆིལ་དང་། སྣབས་དང་། ངར་སྣབས་དང་། ཟག་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། ཆུ་སེར་དང་། ཁ་ཆུ་དང་། དྲི་མ་དང་། ཀླད་པ་དང་། ཀླད་རྒྱས་དང་། རྫ་མ་དང་། རྣ་སྐྱབས་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རང་གྲོལ། རང་སེམས་ལ་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་གང་ཤར་ཡང་། དེ་མ་དགག་པར་རང་བབས་སུ་འཇོག་བཞག་པས་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བས་ན། རང་གྲོལ་ལམ་གང་ཤར་རང་གྲོལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཚུལ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཏུ་གསལ།

རང་རྒྱལ་གྱི་མཆོད་རྟེན། ཁང་གྲུ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་དོས་གྲུ་བཞི། བང་རིམ་ཟླུམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། འཁོར་ལོ་ཐེབས་བརྒྱད་པའི་རྟགས་ཅན་ཞིག

རང་རྒྱལ་གསུམ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ། ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ། གནས་པའི་རང་རྒྱལ།

རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྒྱན》སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པའི《དབུ་མ་བདེན་གཉིས》ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་པའི《དབུ་མ་སྣང་བ》བཅས་འདི་གསུམ་ལས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་རང་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པའི་ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཤར་མར་འཆད་པས་ན་དེ་ལྟར་གྲགས། ཤར་མར་འཆད་ཅེས་པའང་ཁ་གཙང་འཆད་པ་ལ་གོ་དགོས།

རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་མཁན་པོ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ།

རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། བློས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཚད་ཡིན། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་གྲུབ་དགོས་པ་ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བློས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དོན།

རང་གཅེས་ཞིག་པ་ཁུར་ལེན། རང་ལ་གལ་ཆེ་བའི་འགན་ཁུར་ནན་ཏན་བྱེད་པ།

རང་ཉིད་སློས་ཀྱིས་དབང་བའི་གཞིས། དེ་སྔ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ནས་བཟུང་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་དང་དམག་དཔོན་བྱས་རྗེས་ཆེ་བ་སོགས་ལ་བྱ་དགའི་གཟེངས་བསྟོད་དུ་ས་ཞིང་དང་། གཞིས་ཁང་། བྲན་གཡོག་བཅས་མི་རབས་བརྒྱུད་བཅས་སུ་གཏན་འཛུགས་སྤྲོད་སྤྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་སྔའི་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སོགས་བོད་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་རིམ་བྱུང་ཚང་མར་བྱས་རྗེས་གཟིགས་བཅོས་ལྟ་བུར་དེ་ལྟར་སྤྲོད་སྤྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སློས་གཞིས་ཟེར་བའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།

རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་ལྡན་ཚོགས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུན་ལྡན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་སྤངས་པ་ལྡན་ཚོགས་དང་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་རྟོགས་པ་ལྡན་ཚོགས་གཉིས་སོ། །

རང་སྣང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གང་འདྲ་ཞིག་རང་གི་སེམས་ལ་འཆར་ཡང་འཆར་སྣང་དེ་རང་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་ཡིན་པ་ལས། རང་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཆ་དེ་ལས་གཞན་སུ་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་དངོས་པོའི་རིགས་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་རྒྱུན་དུ་ཡོད། ཚིག་འདི་ལ་དཔེར་བཤད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཧོ་རྟོར་ཞེབས་ནས་མི་ཤེས་མཇུག་ཐུབ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་སེམས་ཡང་དང་པོ་དང་། དངོས་པོ་ཡང་གཉིས་པ་ཡིན་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཚང་མ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་གྱི་འདུག་ཅེས་དགག་པ་དང་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་བྲིས་པ་ཉི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་བ་ལྟ་བ་ཉོར་བ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲ་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་གཏན་ནས་མེད་དོ། །

རང་སྣང་གང་ཤར་མིང་འདོགས་ཅི་རིགས། རང་སྣང་གང་དྲན་གྱིས་རྒྱུན་ལྡན་མིན་པའི་ཁག་འདོགས་སྣ་ཚོགས་བཙལ་ཏེ་ཁྲལ་བསྐུལ་བ།

རང་སྣང་གཞི་མེད། གསང་སྔགས་རྙིང་མ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གསུང་ཚུལ་ལ། རང་ཅག་རྣམས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ངོར་ན་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འཆར་སྣང་འབྱུང་བ་དེ་དག་དངོས་པོ་སོ་རང་གི་ཐོག་ནས་རྗེར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་གཞི་རྩ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་གསུང་སྲོལ་ཡོད།

རང་སྣང་ཡུལ་མེད། གོང་གི་རང་སྣང་གཞི་མེད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

རང་སྣང་ལྷ་རུ་ཤར་བ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་མ་དག་པའི་ཆ་རྣམས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རང་སྣང་ལྷ་སྐུར་ཤར་བ་ནི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་སོགས་སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་རྣམས་ཡིན་པ།

རང་བྱུང་གཉིས། རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ལས་རང་བྱུང་རྒྱལ་བ་དང་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཉིས།

རང་བྱན་དུ་འཁོར། བསྐོར་མཁན་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་བ།

རང་བྱན་དུ་འབྱིང་བ། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་དུ་འདུ་བའི་དོན།

རང་བྱུང་ཁ་སར་པ་ཎི། ཙན་དན་གྱི་ཤིང་ཞིག་ལ་བཟོ་བོས་བཅོས་མ་དགོས་པར་རང་བྱུང་དུ་འཁྲུངས་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཎིའི་འདྲ་སྐུ།

རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད། ༡. མ་ཧཱ་རྟར་བདེ་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན། ༢. སེ་ན་ལར་རི་བོ་དྷ་ལའི་མཆོད་རྟེན། ༣. བལ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར། ༤ སྤུད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གོ་མ་སཱ་ལ། ༥. ལི་ཡུལ་དུ་འགེའུ་དེ་ཤན། ༦. ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཀ་ནི་ཀ ༧. ཨོ་རྒྱན་དུ་ཧྲུམ་ཙ་ཀ། ༨. ཟ་ཧོར་དུ་བདེ་བྱེད་གསོན་རྒྱ།

རང་བྱུང་གི་འཕགས་པ་མཆེད་བཞི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ངེད་སྤྱོལ་ལ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་ཟིན་རྗེས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་བལ་ཡུལ་དུ་བཏང་ནས་བལ་ཡུལ་གྱི་མཐའ་མཚམས་སུ་ཙན་དན་གྱི་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཤིང་ཙན་དན་གྱི་སྡོང་ཤིང་གལ་སྲུབས་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ནང་ནས་རང་བྱུང་དུ་ཐོན་པའི་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྐུ་བརྙན་མཆེད་བཞི་ཡོད་པ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་སྐབས་སྐུ་བརྙན་སོ་སོས་རིམ་བཞིན་གསུང་ཐོན་པ་ལྟར་གཅིག་བལ་ཡུལ་ལས་བུ་ཡ་འཁྱལ་དུ་བཞུག་པ་འཕགས་པ་འཛམ་ལི། དེ་འོག་བལ་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སུ་བཞུགས་པ་འཕགས་པ་དཀྱི་ཁང་། དེ་འོག་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པ་འཕགས་པ་ཝ་ཏི། དེ་འོག་འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་ར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མཆོད་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པ་དེ་རིང་སྐབས་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་གཙོར་བཞུགས། དེ་རྗེས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་དབུས་སུ་དམག་དྲངས་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ཁག་ཆོས་ལུགས་བསྒྱུར་བ་དང་མཆོད་གཞིས་བརྒྱགས་པ་སོགས་ཀྱི་དུས་ཞིང་བྱུང་སྐབས་སྲིད་སྐྱོང་བ་ཇ་དཔལ་གྱིས་སོག་པོར་དམག་རོགས་ཞུ་རྟེན་དུ་སྐྱོན་དེ་སོ་འཁལ་ཤར་སོག་ཡུལ་དུ་འབྱུར་ཞིང་རྗེས་སུ་སོག་པོའི་རྒྱལ་སོ་ཧྲ་ཡིའི་གཏན་ཟླ་ལ་སྐྱོང་འཁོར་རྟེ་ཐོག་ཐུས་བསྐྱལ་མ་གནང་བ་ལྟར་ཧྲ་ལིའི་བླ་མ་ལྷ་ཕྱིང་ལྷ་པར་ཆེད་དུ་འབྱུལ་

བར་འོངས་པ་དང་། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོ་ཚོགས་པ་གཉིས་མ་བསྒྲིགས་ཕུན་གྲུབ་ཏུ་འཛོམས་པ་བཞིན། རྗར་གྱི་བཞུགས་ཡུལ་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་རང་དུ་རང་འཛམ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན།

རང་བྱུང་བ་ཞ་སྐད་གསུམ་ལྡན། ཇོམ་ལྡན། ལྷ་བ་དང་། མཚན་མཐུན་པ།

རང་བྱོན། རང་བྱོན་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་ཆེ་སྟོད་སའི་བྲག་དང་ཀ་ལྦ་ལི་སོགས་ལ་ལྷའི་སྐུ་དང་ཡིག་འབྲུ་སོགས་མིས་བཟོ་མ་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

རང་བྱོན་ལྔ་ལྡན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སིངྒ་གླིང་གི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱེ་མའི་གླིང་ནས་ཙནྡན་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་གདན་དྲངས་པ་དེ་ལས་རང་བྱུང་དུ་འབྱུང་བའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་བཞེངས་མི་དགོས་པར་རང་བྱུང་དུ་འབྱུང་བའི་ཐུགས་ཀར་གཟུངས་སུ་ཕུལ་བས་རང་བྱུང་གི་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་རྒྱལ་པོ་ཉིད་དང་། བལ་བཟའ། རྒྱ་བཟའ་གསུམ་སྐུ་དེའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་པ་བསྟན་པས་རང་བྱུང་གི་བྱིན་རླབས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

རང་དབང་ཅན་གྱི་ཚིག་ཕྲད་དྲུག རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཚིག་ཕྲད་དྲུག་ནི། ༡. ནི་སྒྲ་དང་། ༢. དང་སྒྲ། ༣. དེ་སྒྲ། ༤. ཀྱི་སྒྲ། ༥. བདག་སྒྲ། ༦. དགག་སྒྲ།

རང་འབྱོར་ལྔ། མི་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཚང་བ། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ། ཆོས་ལ་དད་པ་སྟེ་ལྔ།

རང་མེད་གཞན་འཚོལ། རང་ཉིད་ལ་མེད་ན་གཞན་དག་གི་ལག་ནས་བུ་ལོན་བླངས་ཏེ་འཚོལ་ཐབས་བྱས་པ།

རང་མཚན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་དེའི་མཚན་གཞི། དངོས་པོ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་མཚན། བདེན་པར་གྲུབ་པ། གཞན་དབང་རྣམས་དོན་གཅིག དཔེར་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་མཚན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་པ་སོགས་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་གི་རང་འཛིན་པའི་བློ་ལ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་མཚན་འཛོག་ཚུལ་ལྔ། ༡. ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་མཚན། ༢. དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རང་མཚན། ༣. ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་རང་མཚན། ༤. སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ། ༥. རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ།

རང་མཚམས་ཀྱིས་བསྐུལ་འདེད། རང་སྣང་གང་ཤར་གྱིས་བསྐུལ་འདེད་བྱས་པ།

རང་མཚམས་བསྒྱུར་འཛུག རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ།

རང་མཚམས་ཁྲིམས་རྐྱན། ཁྲིམས་ལས་གོང་མར་སྙན་སེང་ཆོག་མཆན་མ་ཞུས་པར་ཁྲིམས་ཐག་རང་གིས་གཅོད་པ།

རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། མཚན་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུར་རང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཞེན་པ་ནི་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན། ཞེན་གཞི་ནི་འཛིན་རྒྱུའི་ཡུལ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མཚོན་ན་བུམ་པ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན། བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོག་པ་ཡིན། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་རྣལ་འབྱོར་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ཁས་བླངས་པས་སེམས་ཙམ་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན། འདི་རྣམས་བུདྡྷ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན། ཁོ་བོ་ཡིས་བློས་བརྟགས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པས། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་མ་བླངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་དཀའ་བར་སེམས་པས། འདིར་ཞིབ་གསལ་བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་ཞུ།

རང་འཛིན་ཚད་མ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས། དྲི་འཛིན་སྣ་ཤེས། རོ་འཛིན་ལྕེ་ཤེས་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་སོགས་ཀྱང་རང་འཛིན་ཚད་མར་འཇོག་པ་ཡིན། འདུས་བྱས་རྣམས་རང་འཛིན་ཚད་མ་དང་རྫས་གཅིག་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་རང་འཛིན་ཚད་མ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལས་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན།

རང་གཞན་ཕྲང་ལ་སྐྱོར། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོང་བར་བསམས་པའི་དོན།

རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བར་དོ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཅུ་འགགས་པའི་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནི། སྣང་བ་དེ་བའི་སྤྱོད་བསྡུས་ལས། ༡. འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ༢. འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བར་མ་དང་། ༣. ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གང་ཡིད་ཀྱི་འགྲོ་བ་དང་། ༤. འོང་བ་དག་དང་། ༥. མྱ་ངན་དང་། ༦. མྱ་ངན་བར་མ་དང་། ༧. ཤིན་ཏུ་མྱ་ངན་བྱུར་བ་དང་། ༨. ཞི་བ་དང་། ༩. རྣམ་རྟོག་དང་། ༡༠. འཇིགས་པ་དང་། ༡༡. འཇིགས་པ་བར་མ་དང་། ༡༢. ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ་དང་། ༡༣. སྲེད་པ་དང་། ༡༤ སྲེད་པ་བར་མ་དང་། ༡༥. ཤིན་ཏུ་སྲེད་པ་དང་། ༡༦. ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ༡༧. མི་དགེ་བ་དང་། ༡༨. བཀྲེས་པ་དང་། ༡༩. སྐོམ་པ་དང་། ༢༠. ཚོར་བ་དང་། ༢༡. ཚོར་བ་བར་མ་དང་། ༢༢. ཤིན་ཏུ་ཚོར་བ་དང་། ༢༣. རིག་པ་པོ་དང་། ༢༤ འཛིན་པའི་གཞི་དང་། ༢༥. སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། ༢༦. ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ༢༧. སྙིང་རྗེ་དང་། ༢༨. བརྩེ་བ་དང་། ༢༩. བརྩེ་བ་བར་མ་དང་། ༣༠. ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ་དང་། ༣༡. དོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ༣༢. བསྡུས་པ་དང་། ༣༣. ཕྲག་དོག་སྟེ་སོ་གསུམ་མོ། །

རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཞི། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་དང་པོ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ནི། སེམས་ལྡན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཕྱི་ནང་དངོས་པོ་གང་རུང་གི་རིགས་དང་། བྱ་བ། ཡོན་ཏན། རྫས་བཞིའི་རང་བཞིན་དྲང་པོར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན། རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན།

རང་བཞིན་ལྔ་བའི་དམ་ཚིག་བཞི། ལྷག་པའི་དམ་ཚིག་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། ཁམས་གསུམ་བྱང་བསྒྱུར་དང་། དུག་གསུམ་ཙ་བསྒྱུར། འཁོར་བ་གནས་བསྒྱུར། སྲིད་གསུམ་ཡོངས་སྨོལ་དུ་ལྟ་བའོ། །

རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དྲི་མས་མ་གོས་པར་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ།

རང་བཞིན་གསུམ། ཀུན་བརྟགས་རང་བཞིན། གཞན་གྱི

དབང་གི་རང་བཞིན། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན།

རང་བཞིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མའི་མཁའ་འགྲོ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་རིགས་གསུམ（ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ། སྔགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་བཅས）དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཚན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་རིགས་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རྟོགས་པ་གཅོད་དགོས་པའི་གནད་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཟུར་ཙམ་ཡང་འགོད་པར་མ་ནུས་སོ། །

རང་བྲན་ངོ་བསྟོད་བྱེད་པ། རང་ལ་སྨིན་ཡོང་དོགས་ཀྱིས་མི་གཞན་དག་གི་མདུན་ལ་ཞེ་དགའ་བསྟོད་ར་བྱས་པའི་དོན།

རང་གཟུགས་རང་བདག རང་གི་ལུས་པོ་རང་ཉིད་ལ་བདག་དབང་ཡོད་པ་དེ་དཔེར་བཞག་པའོ། །

རང་རང་གི་ཁེ་ཉེན། རང་རང་སོ་སོའི་ཁེ་ཕན་དང་གནོད་པའི་ཉེན་ཁ།

རང་རིག མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་བློ་རང་གིས་རང་མྱོང་བའམ་གསལ་བར་མཐོང་བ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་ཚེ། སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པ། རང་གིས་རང་མྱོང་བའམ་རིག་པས་ན་རང་རིག་ཅེས་བརྗོད་དོ། །བཟུང་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་རིག་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ཅན་རང་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དཔེར་ན་དབང་ཤེས་ལྔ་བུའོ། །དོན་ཀུན་གྱི་ཐག་བླ་བ་དང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ལ་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ལས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

རང་རིག་མངོན་སུམ། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་ཤིང་འཛིན་པ་ཡན་གར་བར་སྒྱུར་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་། མྱོང་ཙམ་གྱི་ཆ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཟུང་རྣམ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཚད་མ། དཔྱད་ཤེས། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་དང་གསུམ་ཡོད།

རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད། རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད་པ་དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ཡིན། རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད་དེ་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་དང་། །རལ་གྲིའི་སོ་ནི་རང་ལ་རང་། །ཇི་ལྟར་མི་གཅོད་དེ་བཞིན་ཡིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཅོད་པར་མི་ནུས་ལ། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་རེག་པར་མི་ནུས་པ་ལྟར་རོ། །དེར་མ་ཟད་མར་མེས་རང་གཞན་གཉིས་གསལ་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་རང་གཞན་གཉིས་རིག་པ་ཡང་བཀག་པར་མཛད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྣང་བར་བྱེད་འགྱུར་ན། །མུན་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་སྨྲས་པས་ཀྱང་རང་སྒྲིབ་ནས་མུན་པ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བ་དང་། མེས་ཀྱང་རང་ཉིད་བསྲེག་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་ནས་རང་རིག་བཀག་པར་མཛད་དོ། །

རང་རང་གཉེན་པོས་ཆོམ། ས་དགྲ་ཁག་བརྒྱད་ལ་རང་རང་གི་གཉེན་པོས། དུང་དང་། དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྟོན་དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ། ཚད་མ་གང་ཞིག རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྗེས་དཔག

རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལྔ། དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་ཚད་མ། དོན་གོམས་པ་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་ཚད་མ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་བཅས་ལྔའོ། །

རང་ས་འཛིན་པའི་ཡི་གེ་བཅུ། ཁ་ཆ་ཐ་པ་ཚ་ཞ་ཞ་ཡ་ཤ་ཨ།

རང་སེམས་ངོ་ཤེས་པ། རང་སེམས་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་ངོ་འཕྲོད་པ།

རང་གསལ། རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཤེལ་ལྟ་བུ་དྲི་མས་མ་གོས་པ།

རཏྣ་དྷེ་ཝ། འདི་ཡང་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་སྐབས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་ཇོར་སྐལ་དུ་གནང་བའི་ཇོ་བོའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་གཟིའི་སྒྲོམ་བུའི་ནང་བཅུག་ནས་གནོད་སྦྱིན་རྫས་རྒྱ་ལའི་འོག་ཏུ་སྦས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ།

རད་པ། གོས་ལམ་བཏབ་པའམ་ཚར་ཅིག་གི་དོན་ལ་གོ །

རན། ལྷ་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། 《འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད》ལས། བདག་གིས་དགུང་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཐང་དེ་དག་སྲུང་ལ་སུ་བཏགས་ཏེ་རན་ཡང་སྤེལ་བར་མི་བགྱི། ཆབ་ཀྱང་སྤེལ་བར་མི་བགྱི་བར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞི། ཁྱད་པར་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་མིན་གྲགས་པས་བསལ་བ་བཅས་སོ། །

རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་ཡོད་པའི་ནང་གི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ས་བཅུ་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ། ༡.རབ་ཏུ་དགའ་བ། ༢.དྲི་མ་མེད་པ། ༣.འོད་འཕྲོ་བ། ༤.འོད་བྱེད་པ། ༥.སྦྱང་དཀའ་བ། ༦.མངོན་དུ་ཕྱུར་པའམ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། ༧.རིང་དུ་སོང་བ། ༨.མི་གཡོ་བ། ༩.ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། ༡༠.ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བཅས་སོ། །

རབ་ཏུ་བསྐྱེལ་ལྡན། འདི་འཇིགས་སྐྲག་བྱུང་བའམ་དཀའ་ངལ་བྱུང་བའི་ཤེ་ས།

རབ་ཏུ་བྱུང་བ། འདི་ཡང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཞྭ་པ་ཚང་མར་རབ་བྱུང་ཟེར་ཞིང་། ཕྱིར་ན་རབ་བྱུང་ཞེས་པ་དགེ་ཚུལ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན།

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གོས་ཁ་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་བའི་ཚོན་བརྒྱད། དེ་ཡང་རབ་བྱུང་ལ་མི་རུང་བའི་ཚོན་བརྒྱད་དེ། ༡.ཡི་ཁྲི་དམར་སེར། ༢.མཐིང་ཤུན་རྩེ་ནག་འོད་ཅན། ༣.རྒྱ་སྐྱེགས་ཚོས་དམར་སྨུག ༤.མཚལ་དམར་ཆེན། ༥.ཀུར་ཀུམ་སེར་སྐྱ། ༦.བཙོད་གཙང་ཚོས། ༧.སྣུན་ཤིང་དམར་ནག ༨.ལེ་བཀན་རྩི་དམར་སེར་འོད་ཅན་བཅས་སོ། །

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡན་ཡོན་ལྔ། རང་དོན་མ་འདྲེས་པར་འཐོབ་པ། གཞན་གྱིས་མཆོད་བསྟོད་བྱ་བ། མྱང་འདས་འགྲུབ་པ། བདེ་བ་བླ་མེད་འཐོབ་པ། དམ་པས་བསྔགས་པ་ལ་ཟེར།

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལས་སུ་བྱ་བ་གཉིས། ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་ནོ། །

རབ་ཏུ་འབྱམས་པའི་མཚན་གྱི་མེ་ཏོག རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་ལྡངས་པ། སྔར་བོད་དུ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་མ་བྱུང་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དགོན་པ་ཆེ་རོག་གསང་ཕུ། རྭ་བ་སྟོད། ཚལ་གུང་ཐང་། དཀའ་གདོང་། སྐྱོར་མོ་ལུང་། ཟུལ་ཕུ་བཅས་དབུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་ཏུ་ཐོས་བསམ་

སློབ་གཉེར་གྱི་རྩ་ཚད་མཐོ་དམན་ལ་མ་ཞིབས་པའི་མིང་བཏགས་ཀྱི་ཡིག་ཚད་གཏོང་བའི་ལམ་ལུགས་མེད་ཅིང་། རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱིས་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་ཐོན་རིམ་བཞིན་གོང་གསལ་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དྲུག་ལ་གྲྭ་སྐོར་གནང་སྟེ་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་ལེན་པའི་སྲོལ་བཙུགས། དེའི་ནང་ནས་གནས་ཚད་མཐོ་དམན་གྱི་དབང་གིས་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཡོད། ༡. དཀའ་བཅུ། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ(མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། རྣམ་འགྲེལ་བསྡུས་གྲྭ། འདུལ་བ)ཆ་ཚང་བར་སློབ་གཉེར་ཐོན་པ། ༢. དཀའ་བཞི་པ། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ཡི་ནང་ནས་བཞི་ལ་སློབ་གཉེར་ཐོན་པ། ༣. རབ་འབྱམས་པ། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་གཉིས་ཙམ་ལ་སློབ་གཉེར་ཐོན་པ་བཅས་ཡིན། རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་གླང(༡༥༡༣)ལོ་ནས་ལོ་དྲུག་རིང་པཎ་ཆེན་ཤེར་དེ་ནི་སྤུ་ཕྲིང་བཞི་པ་སྣ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུ་གནང་ཞིང་། དེའི་རིང་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ནས་སློབ་གཉེར་ཐོན་པའི་དགེ་བཤེས་བཟང་པོ་རྣམས་འདེམས་སྒྲུག་གིས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་འཛུགས་པ་དང་ཨང་རིམ་སྤྲོད་པའི་ལམ་སྲོལ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་དེ་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་སྲོལ་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཡིན།

རབ་བཏགས། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་དང་། མེད་ལ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ།

རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་གསུམ། སེམས་ལྡན་རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན། སེམས་མེད་རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན། བཞིན་སྐྱ་ཅན་གྱི་རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་ནོ། །

རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་གསུམ། དོན་རྒྱན་ལུམ་བུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཅུ་གཉིས་པ་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་ནི་སེམས་ལྡན་ནམ་སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཉིད་དགོས་དབང་གི་འདོད་པས་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ནི། སེམས་ལྡན་རབ་རྟོག་དང་། སེམས་མེད་རབ་རྟོག ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་རབ་རྟོག་བཅས་སོ། །

རབ་རྟོག་སྐྲ་བདུན། རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་ལས་འཕྲོས་པའི་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བདུན་ཡོད་དེ། ༡. སྙམ། ༢. དོགས། ༣. ངེས། ༤. འདྲ། ༥. མིན་ནམ། ༦. ཅིས་མ་ཡིན། ༧. ཇི་ལྟར་མིན་ཞེས་པ་རྣམས་སྐྱན་དག་མཁན་ནམ་རྩོམ་པ་པོ་རང་གི་བསམ་པའི་རྩལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞིན་སྒྲ་དང་མཚུངས་སོ། །

རབ་གནས། འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་གཙོ་ཆེ་བའི་གྲས་ཡིན། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་ཟིན་རྗེས་བཀེགས་སྐྲོད་དང་རབ་གནས་མ་བྱས་ན་གདོན་འདྲེ་ཡི་དྭགས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་དེ་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་གནས་ཏེ་མི་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བས་བགེགས་སྐྲོད་བྱ་དགོས་པ་དང་། དེ་རྗེས་རྟེན་དེ་གང་གི་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་བསྟིམས་བཞུགས་བྱས་པ་ལ་རབ་གནས་ཟེར། དེ་ལ་རྒྱས་པ་ཉིན་གསུམ། འབྲིང་པོ་ཉིན་གཉིས། བསྡུས་པ་ཉིན་གཅིག་བར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་གྲུབ་མཐའ་ཁག་ཚང་མར་རང་རང་གི་ བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་མཛད་པའི་རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

རབ་གནས་ཀྱི་རྗེས་དྲན་བཞིའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་པའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ། ཆོས་སྟོན་ན་ཉན་པར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད། ཉན་པར་མི་འདོད་པ་ལ་ཁྲོང་བ་མེད། རེས་ཉན་རེས་མི་ཉན་པ་ལ་ཆགས་ཁྲོང་གཉིས་ཀ་མེད་པར་བཏང་སྙོམས་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པར་གནས་པའོ། །

རབ་སྲེལ་གྱི་རྒྱན་གཉིས། དོན་རྒྱན་ལུམ་བུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་ལུམ་བུ་སོ་བཞི་པ་རབ་སྲེལ་གྱི་རྒྱན་ནི། ཚིག་སྦྱོར་གཅིག་ལ་དཔེ་རྒྱན་དང་གཟུགས་རྒྱན། འགོག་རྒྱན་སོགས་རྒྱན་གསུམ་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཉམ་དུ་བསྲེས་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ནི། གཅིག་ལ་གཅིག་གཙོས་ཀྱི་རབ་སྲེལ་དང་སྦྱོར་མཚུངས་ཀྱི་རབ་སྲེལ་ལོ། །

རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་ལྡན་ལྔ། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས།

རབ་བྱུང་གི་བར་ཆད་སྡེ་བ་བཞི། མ་འདྲིད་ལ་སོགས་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད། རྒྱལ་པོས་མ་གནང་བ་སོགས་སུ་གནས་པའི་བར་ཆད། བྲ་རོག་སྐྲོད་མི་ནུས་པ་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་བར་ཆད། སྐྲ་སེར་ལ་སོགས་མཛེས་པའི་བར་ཆད་དོ། །(རབ་བྱུང་གི་བར་ཆད་བཞི་ཡང་ཟེར)

རབ་བྱུང་གི་བསླབ་བྱ་གཞི་ལྔ། བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི། འདི་བར་གནས་པ་རྟེན་གྱི་གཞི། ཚ་བ་ཁྲུད་འབྲེལ་ཡས་ཀྱི་གཞི། ཉེས་པ་དག་བྱེད་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་གནས་མལ་གྱི་གཞིའོ། །

རབ་བྱུང་གཅིག རབ་བྱུང་ནི་ལོ་གྲངས་དྲུག་ཅུ་སྐོར་གཅིག་གི་མིང་སྟེ། རབ་བྱུང(མེ་མོ་ཡོས) རྣམ་འབྱུང(ས་ཕོ་འབྲུག) དཀར་པོ(ས་མོ་སྦྲུལ) རབ་མྱོས(ལྕགས་ཕོ་རྟ) སྐྱེས་བདག(ལྕགས་མོ་ལུག) ཨངྒི་ར(ཆུ་ཕོ་སྤྲེལ) དཔལ་གདོང(ཆུ་མོ་བྱ) དངོས་པོ(ཤིང་ཕོ་ཁྱི) ན་ཚོད་ལྡན(ཤིང་མོ་ཕག) འཛིན་བྱེད(མེ་ཕོ་བྱི) དབང་ཕྱུག(མེ་མོ་གླང) འབྲུ་མང་པོ(ས་ཕོ་སྟག) མྱོས་ལྡན(ས་མོ་ཡོས) རྣམ་གནོན(ལྕགས་ཕོ་འབྲུག) ཁྱུ་མཆོག(ལྕགས་མོ་སྦྲུལ) སྣ་ཚོགས(ཆུ་ཕོ་རྟ) ཉི་མ(ཆུ་མོ་ལུག) ཉི་སྒྲོལ་བྱེད(ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ) ས་སྐྱོང(ཤིང་མོ་བྱ) མི་ཟད(མེ་ཕོ་ཁྱི) ཐམས་ཅད་འདུལ(མེ་མོ་ཕག) ཀུན་འཛིན(ས་ཕོ་བྱི) འགལ་བ(ས་མོ་གླང) རྣམ་འགྱུར(ལྕགས་ཕོ་སྟག) བོང་བུ(ལྕགས་མོ་ཡོས) དགའ་བ(ཆུ་ཕོ་འབྲུག) རྣམ་རྒྱལ(ཆུ་མོ་སྦྲུལ) རྒྱལ་བ(ཤིང་ཕོ་རྟ) མྱོས་བྱེད(ཤིང་མོ་ལུག) གདོང་ངན(མེ་ཕོ་སྤྲེལ) གསེར་འཕྱང(མེ་མོ་བྱ) རྣམ་འཕྱང(ས་ཕོ་ཁྱི) སྒྱུར་བྱེད(ས་མོ་ཕག) ཀུན་ལྡན(ལྕགས་ཕོ་བྱི) འཕར་བ(ལྕགས་མོ་གླང) དགེ་བྱེད(ཆུ་ཕོ་སྟག) མཛེས་བྱེད(ཆུ་མོ་ཡོས) ཁྲོ་མོ(ཤིང་ཕོ་འབྲུག) སྣ་ཚོགས་དབྱིག(ཤིང་མོ་སྦྲུལ) ཟིལ་གནོན(མེ་ཕོ་རྟ) སྤྲེའུ(མེ་མོ་ལུག) ཕུར་བུ་ཅན(ས་ཕོ་སྤྲེལ) ཞི་བ(ས་མོ་བྱ) ཐུན་མོང(ལྕགས་ཕོ་ཁྱི) འགལ་བྱེད(ལྕགས་མོ་ཕག) ཡོངས་འཛིན(ཆུ་ཕོ་བྱི) བག་མེད(ཆུ་མོ་གླང) ཀུན་དགའ(ཤིང་ཕོ་སྟག) སྲིན་བུ(ཤིང་མོ་ཡོས) མེ(མེ་ཕོ་འབྲུག) དམར་སེར་ཅན(མེ་མོ་སྦྲུལ) དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉ(ས་ཕོ་རྟ) དོན་གྲུབ(ས་མོ་ལུག) དྲག་པོ(ལྕགས་ཕོ་སྤྲེལ) བློ་ངན(ལྕགས་མོ་བྱ) རྔ་ཆེན(ཆུ་ཕོ་ཁྱི) ཁྲག་སྐྱུག(ཆུ་མོ་ཕག) མིག་དམར(ཤིང་ཕོ་བྱི) ཁྲོ་བོ(ཤིང་མོ་གླང) ཟད་པ(མེ་ཕོ་སྟག)བཅས་ཡིན། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོ་འགོ་ཚུགས་མཚམས་ནི་མེ་ཡོས(༡༠༢༧)ལོ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱི་ཇོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྩིས་སྲོལ་བརྗོད་པའོ། །

རབ་བྱུང་གཉིས། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་ངོ་། །

རབ་བྱུང་བའི་གནས་བྱའི་ཆོས་བཞི། གོས། ཟས། གནས་མལ། སྨན་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟུང་བར་སྤྱོད་པ།

རབ་བྱུང་བས་སྤྱིན་རུང་བའི་གོས་ཀྱི་ཚོན་གསུམ། སྔོན་པོ། རམ་ཚག ངུར་སྨྲིག

རབ་བྱུང་བས་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བའི་བཟའ་བ་ལྔ། འབྲས་ཆན། ཟན། དག་པའི་ཤ ཁུ། འཁུར་བ།

རབ་བྱུང་ལ་མི་རུང་བའི་ཚོན་བརྒྱད། གོང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གོས་ཁ་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་བའི་ཚོན་བརྒྱད་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

རབ་འབྱམས། རབ་འབྱམས་ནི་གྲངས་གནས་མཐོ་བ་ཞིག་སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་རབ་འབྱམས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དེ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོའི་འཇིག་རྟེན་ཞེས། རབ་འབྱམས་དེ་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེ་ཆུང

གསུམ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པའི་ཚད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མངོན་པ་མཛོད་ལས། གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་། །རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྷ་དང་། །ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི།། སྟོང་ནི་སྤྱི་ཕུད་ཡིན་པར་འདོད། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། །བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་སོ། །མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དང་། ཉི་ཟླ་གྲུ་སར། རི་རབ། འདོད་ལྷ་དྲུག་དང་། ཚངས་གནས་དང་པོ་མན་ཆད་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་དང་པོ་སྟེ། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་སྟོང་དང་པོའི་འཇིག་རྟེན་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་། སྟོང་གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་དེ་འདྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ལ་ནི་རབ་འབྱམས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

རབ་འབྱམས་པ། གོང་དུ་རབ་ཏུ་འབྱམས་གྲུབ་པའི་མཚན་གི་མེ་ཏོག་ཅེས་པར་གཟིགས།

རབ་འབྱམས་པ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན། (མཁན་པོ་ནོ་མོན་ཧན) རྗེ་འདི་སོག་པོའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཞབས་སྐབས་དགེ་སློང་གྲགས་པ་ཚེ་རིང་གི་མདུན་དུ་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། མཚན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཁྲུ་རེ་དགོན་པར་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བསམ་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་རྗེ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕྲེལ་བར་མཛད། མཚན་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཞེས་བསྟུལ། སྐུ་ནར་སོན་པ་ན་དབུས་གཙང་དགོན་ཁག་རྣམས་མཇལ་བ་དང་སྒྲུབ་ཐུབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ཁྲི་བྱང་རྒྱབ་ཆོས་འཕེལ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སོག་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་ཁྲུ་རེ་དགོན་པའི་མཁན་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་མས་ཁྲུ་རེ་མཁན་པོ་ནོ་མོན་ཧན་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་སྩལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་སུ་ཕེབས་སྐབས་ཀུང་ལེགས་བཤད་ཕྲག་རྩོམ་གནང་། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་རྗེ་བློ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་སྙིང་འགྲོའི་རྣམ་གཞག བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་བཞེས་མན་ངག་བདུད་རྩི། ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག ཆོས་སྐྱོང་དྲེགས་ལྡན་ཚུལ་ལ་བསྟེན་ནས་གཏོར་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ། སྒྲོལ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་གསལ་བྱེད་ལོ་རྒྱུས་གསེར་ཐེང་། སྨན་ངག་མེ་ལོང་གི་སྙིང་ཕྱིས་ཚོ་གསལ་འདེབས་སོགས་མང་དུ་མཛད། སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་དུས་མ་རྙེད།

རབ་འབྱོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པའི་སྐབས་དོགས་གནད་ཡོད་པ་རྣམས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་བ་པོ་དང་དྲི་བ་གནང་བ་རྣམས་ལ་ལན་འདེབས་མཁས་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

རབ་གསལ་བཙན་ཁང་། རབ་གསལ་བཙན་ཁང(ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་རབ་གསལ་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཁོངས)དུ་གྲུ་བཙན་ཆུ་བོ་སྦོབས་དབང་ལྡན་ཕྱག་སོག་ཞུགས་བྱེད་ཅིང་། ད་དུས་སེར་དགོན་པ་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་དུ་སྐྱེ་བོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་རྒྱ་བཟའ་ཡུན་ཆེན་ཀོང་ཇོ་དེ་གར་བཞུགས་སྒྲོང་བ་དང་། ཀོ་ཐང་མཚོའི་ཀླུ་བཙན་གནས་གཞིའི་ཇོ་ཞིག་དོན་པ་དེར་བཙན་ཁང་དེ་བཞེངས་སྲིད།

རམ། བོད་ཀྱི་གདུང་རུས་ཅི་བྲག་པ་ཞིག་གི་མིང་། (ཅ)

རམས་ཕྱིས། སྣག་ཕྱམ།

རལ་ཁ། རྫོང་གོས་ཀྱི་ཕྱི་ཐག་ཅིག

རལ་གྱི་སྒང་བྱ་པོ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གུམ་བཙན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱི་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

རལ་པ་ས་ལ་བསྣུགས་པ། རལ་པ་ས་ལ་བཏིང་བའམ་ཕྱུངས་པ།

རལ་པའི་གླེགས་བུ། ཆོས་གོས་དང་ཤོར་ཐོག་གི་མིང་།

རལ་ཐོར་དུ་གཏོང་བ། ཁྲིམས་ལུགས་ཞིག་རལ་སོང་བ་མིག་གིས་མཐོང་བཞིན་དུ་དམ་འཛིན་མ་བྱས་པར་ཐོར་བ།

རས་ཆུང་བ་རྡོ་རྗེ་གྲགས། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་བྱི(1084)ལོར་ལ་སྟོད་གུང་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་གློག་ཞིགས་པར་མ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་བསྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྐང་ཚུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔར་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་ལ་མཛེ་ནད་ཕོག་པས་རྗེ་བཙུན་གྱི་དྲུང་དུ་མ་བཞུགས་པར་ཁང་སྟོང་རྣམས་སུ་ཉལ་ཞིང་བཞུགས། དེའི་ཚེ་ཨ་ཙ་ར་གསུམ་བྱུང་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྙིང་རྗེ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཁྲིད་ནས་བླ་མ་བ་ལ་ཙནྡྲ་ལ་གཏུགས། བ་ལ་ཙནྡྲས་གཏུམ་པོ་ཁྲུང་ཉམ་ཅན་གདང་ནས་བཟླས་པ་བྱས་པས། རིང་པོར་མ་ཐོན་པར་མཛེ་ནད་ལྷག་མ་མེད་པར་སོས། དེ་ནས་བལ་པོར་ཕེབས་ནས་ཨ་ཏུ་ལ་ད་ཤྲཱི་ལ་སོགས་པ་ནས་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་འགའ་རེ་ཡང་གསན། སླར་རྗེ་བཙུན་གྱི་དྲུང་དུ་འཁོར་བ་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རས་ཆུང་པ་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སྐོར་ལེན་པར་མངགས། རས་ཆུང་པས་བླ་མའི་གསུང་ལ་མཉན་ཏེ་སླར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ནས་ནཱ་རོ་པ་དང་མི་ཏྲི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏི་ཕུ་པ་ལ་ལུས་མེད་མཁའ་འགྲོའི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་ཞུས། གཞན་ཡང་གདམས་པ་མང་དུ་བཙལ་ནས་བླ་མའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། ཆོས་སྐོར་དགུ་པོ་ཆ་ཚང་བ་མི་ལར་ཕུལ། མི་ལས་ངམ་རྫོང་སྟོན་པ་ལ་གནང་། ངམ་རྫོང་པས་དེ་ལ་ཡིག་ལྟ་ཡང་བཟུམས་ཤིང་། དེ་ནས་མཆེད་པ་ལ་བདེ་མཆོག་སྙན་བརྒྱུད་ཟེར་ཞིང་། རས་ཆུང་པ་ཉིད་ནས་གཞན་ལ་མཆེད་པ་ལ་རས་ཆུང་སྙན་བརྒྱུད་དུ་གྲགས། དེ་ལྟར་རས་ཆུང་པས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་བསྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེས། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཞུས་ནས་དབུས་སུ་ཐོན། གཞལ་དང་ཡོ་རོ་གཉིས་སུ་བཞུགས་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་ཉམས་མྱོང་མང་པོ་དང་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་གསུངས། ཞལ་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(1161)ལོར་སྐུ་གཤེགས་སོ། །འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། རྟགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་ནི། སོ་བྱི་མགོ་བ། གཙང་པ་སུམ་པ། བྱར་པོ་པར་ཤེར་སྣང་། ལོ་རོ་གྲུབ་ཐོབ་མགོ་བ་བླ་མ་སྒོམ་ཚུལ། ལོ་རོ་མི་སྐྱ་བ་སུམ་སྟོན་ཚེས་དར། བུང་སྒོམ་ནག་པོ། ལ་སྟོད་པ་བཟང་ས་རི་རས་པ། གཡེ་ཆེན་མོ་བ་འབྲི་སྒོམ་དོན་གྲུབ། གྲུ་ཤུལ་བ་གཞལ་རྡོ་རྗེ་འོད། གཞལ་སྒང་པ་ཚུང་སྟོན་རྒྱན་ཏེ། གཞལ་སྒང་པ་ཚུང་སྟོན་རྒྱས་པ། གཡེ་ཆུང་བ་དགེ་བཤེས་ཕྱུང་པོ་བཅས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཡང་རྫོགས་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀུང་རོས་ཟིན། ཡར་ལུང་པ་ལྷ་རྗེ་ཞུ་འབར་གྱིས་ནི་དབང་རྫོགས་ཀུང་ཡེ་ཤེས་རོས་མ་ཟིན་ཟེར།

རས་ཕྱག་སྐེགས་པ་འཚལ་བ། རས་དྲུས་ནས་དུམ་བུར་བྱས་ཏེ་གྱོན་པ།

རི་གླང་རྩ་ཆེག དེ་ཝ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་མ་བྱས་གོང་ལྷ་ལུའི་བླ་མའི་དགུང་སྐར་འཁོལ་སྐབས་བཀའ་ཤག་ནས་རྫོང་གཞིས་ཁག་ལ་སྤྱང་ཀི་བྱི་ལ་ཕུད་དེ་བྱིངས་སྐྱབས་གཤེར་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཆེ་ཕྲ་ཅི་ལ་ཡང་གནོད་འཚེ་མི་ཆོག་པའི་རྩ་ཆེག་ཐེལ་ནས་རི་རྒྱ་ཀླུང་རྒྱ་བསྡམས་སྐྱོལ་ཡོད་པ་དེའི་རྩ་ཆེག་ལ་རི་གླང་རྩ་ཆེག་ཅེས་ཟེར།

རི་སྐུ་བསམ་གཏན་གླིང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་རི་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་མཐའ་རིས་བློ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་བཏབ། སྔོན་མ་དེ་གར་དགོན་ཤུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་རི་སྐུ་བསམ་གཏན་གླིང་རི་ཁྲོད་དགེ་འདུན

སྤེ་དང་བཅས་པ་ཆགས། དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་སྐྱེད་ཀྱིས་འདུ་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་། གྲྭ་ཤག་སོགས་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཙམ་ཡོད། སེར་ཕྱེས་རི་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་ནས་ཞལ་བདག་གནང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འོས་སྤྲུལ་རི་གཉིས་ཀྱང་དེ་གར་བཞུགས་སྐད། རི་ཞེང་ས་དེར་ཁམས་སྟོང་ཕྲ་ཆང་མངར་ལ་འབྲས་བུ་རོ་མངར་བ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་དེ་གའི་ལྷ་སྲུང་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ལོ་ལྟར་ཁམས་བུ་འབུལ་སྲོལ་ཡོད་འདུག རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོ་ལྷ་སྲང་གི་ལས་བྱེད་ཤུད་གྲྭ་གྲངས་༤༠ཡོད། དགོན་བདག་རི་སྐུ་བླ་བྲང་ཡིན།

རི་ཁ་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་། རི་ཁ་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གླིང་ངམ། ཡོངས་གྲགས་སུ་རི་ཁ་དགོན(བོད་ལྗོངས་ཀོང་པོ་ཉིང་ཁྲི་ས་ཁུལ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གནས) ཞེས་འབོད་པའི་དགོན་པ་འདིའི་བྱུང་ཚུལ་རགས་བསྡུས་ཙམ་ནི། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འཛུག་ཙམ་ལ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ཆེན་པོའི་དངོས་སློབ་དགེ་བཤེས་རི་མཁར་བས་ཕྱག་བཏབ་པའི་བཀའ་གདམས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་དུ། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཙ་རི་ནས་ཉང་པོར་བརྒྱུད་ཐེབས་སྐབས། དཔོན་ཞུ་དང་ཕྱག་མཁར་ཉང་ཆུའི་ནང་ལྷུང་བས། རྗེ་བླ་མས། ངའི་ཞུ་འདི་གང་དུ་ཆགས་པའི་སར་དགུ་མའི་བཤད་གྲྭ་དང་། མཁར་བ་གང་དུ་ཆགས་པའི་ལར་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་པ་འབྱུང་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པ་བཞིན། ཕྱག་མཁར་རི་ཁ་དགོན་པའི་མདུན་ཚེས་ཆུ་འགྲམ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་པ་དེ་སྔོན་དགོན་པ་འདིའི་རྟེན་གཙོ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཐོག་ཚད་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱག་ཤིང་དང་མཉམ་དུ་གཟུངས་སུ་བཞུགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་དགེ་བཤེས་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་ཆོས་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་མཆོད། ཆོས་སྐྱོང་མགོན་ཆོས་རྣམ་སྲས་གསུམ་གྱི་བསྐང་གསོ་སོགས་འཛུགས་གནང་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་འཁུར་བཞེས་གནང་སྐབས་རི་ཁ་དགོན་འདིའི་མཁན་པོ་ཀོང་པོ་དུང་དཀར་མཆོག་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཚངས་དབྱངས་འབྲུག་གྲགས་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ་ཡེ་ཙིན་དུ་གོང་མ་ཁང་ཤིས་མཆོག་ལ་མཚམས་འབྲིར་གཏོང་གནང་མཛད་པ་བཞིན། པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གཞུང་དོན་མཛད་སྒོ་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བའི་ལེགས་སྐྱེས་སུ། གོང་མ་ཁང་ཤིས་དབུ་ཞྭ་དང་། ཨེར་ཏེ་ནི་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་འཇའ་ས་གནང་ཞིང་། བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་གཟིགས་བསྐོས་སུ་རི་ཁ་དགོན་གྱི་མཁན་འཛིན་གོ་གནས་རྣམས་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱུང་ལ་གཏན་འཇགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་བསྩལ་བ་ནས། དུང་དཀར་མཆོག་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ངག་དབང་སྐལ་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ལྔ་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་གྱི་བར་དགོན་པ་འདིའི་མཁན་འཛིན་གནང་། དགོན་འདིའི་མཁན་པོ་བློ་བཟང་ངག་དབང་སྐབས་སུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་རྣམས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཕྱག་བཞེས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཐོག གཞུང་ཆེན་པོའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲྭ་རྒྱུན་རྣམས་དགའ་ལྡན་དང་། འབྲས་སྤུངས། སེ་ར། དྭགས་པོ་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་། འོན་མདའ་མདའ་རིས་གྲྭ་ཚང་བཅས་སུ་འགྲོ་སྲོལ་ཡོད། མཆོད་རྒྱུན་གཞིས་ཁ་དང་། འབྲོག་ཕྱེ་བཅས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་། པོ་ལྷ་ནས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རིམ་བཞིན་གཏན་འཛུགས་གནང་བ་དང་། བོད་ལྗོངས་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་གྱི་བསྒྱུར་ཞིབ་འགོ་མ་ཚུགས་པར་དགོན་འདི་རྒྱལ་གཅེས་ཁྲིམས་སྲུང་གི་ཡར་ཐོན་དགོན་པའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་དེར་དེ་སྔ་ནང་ཆེན་གཙོ་བོ་མན་ཆད་གོང་མ་ཁང་ཤིས་དུང་དཀར་ཚངས་དབྱངས་འབྲུག་གྲགས་ལ་གནང་བའི་དབུ་ཞྭའི་ཏོག་པདྨ་ར་ག་སེར་དྲུག་ཙམ་ཞིག་དང་། ཞལ་དཀར། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ནན་ཅིན་དུ་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ཞལ་ཕྱང་། ཟ་ཤུ་དཀར་པོའི་ཤོག་རྒྱ་ཡིག་དང་སོག་ཡིག་ཤན་སྦྱར་གྱི་འཇའ་ས་གསེར་ཐམ་འཁོད་པ་བཅས་དང་། ད་དུང་བཀའ་འགྱུར་ལྷ་ཁང་ནང་དུང་དཀར་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཚངས་དབྱངས་འབྲུག་གྲགས་དང་། བཞི་པ་ངག་དབང་སྐལ་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ལྔ་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་དངུལ་གདུང་ཐོག་ཚད་མ་གསུམ་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་མ་བྱུང་བར་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཅས་ཏེ་སྙིང་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ལགས།

རི་ཁྲོད་འཛིན། དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་ཅེས་པ་རིའི་ལྡེབས་ཀྱི་དགོན་པ་ཆུང་དུ་འམ། བྲག་ཕུག་ལྟ་བུར་གནས་ནས་སྒོམ་བྱེད་པ་ལ་རི་ཁྲོད་འཛིན་པ་ཞེས་ཟེར།

རི་གངས་ཅན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཟླ་མ་ཧའི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་གངས་རི་ཏི་སེ་ཡིན་པར་བཤད། འགའ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་སུ་ལྕགས་རི་ལྟ་བུར་བསྐོར་ནས་ཡོད་པའི་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས།

རི་དགུ། ལྷུན་པོ། སེར་གྱི་རི་བདུན། ཁོར་ཡུག་གི་ལྕགས་རིའོ། །

རི་རྒྱ་གླིང་རྒྱ། རི་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་བྱ་དང་རི་དྭགས་སོགས་དང་། ཆུ་ཐང་དང་ཆུའི་ནང་དུ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་རིགས་གསོད་མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས།

རི་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་བཞི། ཤར་ཤེལ(དཀར་པོ) ལྷོ་བཻཌཱུརྱ(སྔོན་པོ) ནུབ་པདྨ་ར་ག(དམར་པོ) བྱང་གསེར(སེར་པོ)ལས་གྲུབ་པའོ། །

རི་སྒོམ། རི་ཁྲོད་དུ་བསྡད་ནས་སྒོམ་བྱེད་མཁན་གྱི་མཚམས་པའི་དོན།

རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་ཕྲང་གསུམ། རླུང་གི་ཞུ་འཕྲུགས་བསྟུན་ནས་བསྟུ་བ། མཁྲིས་པའི་ཞུ་འཕྲུགས་ཐང་ལ་སྤྲུག་པ། བད་ཀན་ཞུ་འཕྲུགས་ཕྱི་རྗེས་བཅད་པའོ། །

རི་དྲུག འོད་ལྡན་དང་། མན་ད་ར་དང་། ཤི་ཀ་ཏ་དང་། ནོར་བུའི་འོད་དང་། ཧྲི་ཏ་དང་། བསིལ་རི་རྣམས་སོ། །

རི་དྭགས་གྲིབ་མ། འདི་ཟླ་བའི་མིང་སྟེ་རི་བོང་གྲིབ་མཐའ་རི་དྭགས་གྲིབ་ལས་མཚོན་པས་ན། རི་དྭགས་རྟགས་ཅན་ཡང་ཟེར་ཞིང་། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་དུ་གྲིབ་མའི་གཟུགས་རི་བོང་གི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་བཏགས།

རི་དྭགས་གཉན། རི་དྭགས་ཀྱི་ནང་གསེས་ར་ཙེ་རིང་ཞིང་ར་ཙེ་ཕྲ་རུ་སྒུག་ནས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རྩྭ་ཟ་བའི་སྐབས་ར་རྩེ་ས་ལ་རྡུག་ནས་རྩྭ་ཟ་མི་ཐུབ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྟོགས་ནས་འཆི་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་འདུག

རི་དྭགས་དང་གཅན་ཟན་གྱི་དབྱེ་བ། ཡང་རི་དྭགས་རྣམས་རྩྭ་ལ་མཆུ་བཙུགས་ནས་ངོར་འབྱུང་བྱེད་ལ། གཅན་གཟན་གྱི་རིགས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་རྩེས་འདགས་ནས་འབྱུང་བའོ། །

རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་ལག་པ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར《སོས་ཀྱི་གཞིའི་གླིང་གཞིའི》སྐབས་སུ་གསལ།

རི་བདུན། ༡. གངས་རི། ༢. གཡའ་རི། ༣. རྫ་རི། ༤. སྤང་རི། ༥. བྲག་རི། ༦. ནགས་རི། ༧. འདྲེས་པའི་རི་བཅས་དང་། ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ༡. སྔོན་པོ། ༢. ལྡན་ར། ༣. མཚན་མོ། ༤. ནོར་བུར་བྱེད། ༥. བྲི་པོ། ༦. བསིལ་རི། ༧. རྡོ་རྗེའི་རི་སྟེ་བདུན་ནོ། །

རི་ནང་། རྒྱལ་རྩེ་རྫོང་ཕྱུང་སྟོད་རྒྱས་རི་ནང་གྲོང་སྡེ།

རི་བོ་ག་ཡ། 《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། ག་ཡའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད་ས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རི་ཧ་ཅང་མཐོ་ཞིང་འགྲོད་པར་དཀའ་བ་དང་། རི་དེའི་རྩེ་མོར་ཀྱཱ་ཡ་གོ་རི་ཟེར་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེར་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་སངས་རྒྱ་ཚུལ་མ་བསྟན་པའི་གོང་དུ་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས་གསུམ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཚུལ་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱ་ཚུལ

བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྦྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན།

རི་བོ་གངས་ཅན། རི་བོ་གངས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན།

རི་བོ་གངས་དང་ལྡན་པ། ཀ་ཤམ་ཏུ་ཧི་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པར་གཟིགས།

རི་བོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ༡. ཤར་ན་རྩེ་ལྔའི་རི་བོ། ༢. ལྷོར་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱི་རི་བོ། ༣. ནུབ་ན་གནམ་ལྕགས་ཀྱི་རི་བོ། ༤. བྱང་ན་དཔལ་འབར་གྱི་རི་བོ། ༥. ཤར་ལྷོ་ན་དུང་སྐྱོང་གི་རི་བོ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ན་དཔལ་གྱི་རི་བོ། ༧. ནུབ་བྱང་ན་བདེ་ལྡན་གྱི་རི་བོ། ༨. བྱང་ཤར་ན་བདེ་སྦྱིན་གྱི་རི་བོ།

རི་བོ་མཆོག་རབ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》དང《དུས་འཁོར》ནས་བཤད་པའི་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ལྷུན་པོ་ལ་ཟེར། 《མངོན་པ་མཛོད》ལས་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། 《དུས་འཁོར》ལས་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་དེ་ཡང་གང་ཟག་སོ་སོའི་འཆར་སྣང་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བར་བཤད་ཡོད། གདན་ས་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་མང་ཆེ་བའི་སྒོ་འཁྱམས་སྟེང་ཐོག《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་གྱི་བཀོད་པ་བྲིས་ཡོད་ཅིང་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་པོ་བྲང་གསར་པའི་བར་ཁྱམས་ཐེབས་བྲིས་ཐོག《དུས་འཁོར》ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་བྲིས་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན་ལེགས།

རི་བོ་ལྡིང་རྒྱས། 《འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད》ལས། རི་བོ་གླ་ཡ་དང་ཧ་ཅང་མི་རིང་བའི་སར་རི་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། དེར་སྔོན་དུས་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འདུ་འཛོམས་དབེན་པའི་གནས་སྐོང་བ་ན་ཕྱིན་པར་གྲགས་ཤིང་། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དཀའ་ཐུབ་ལས་བཞེངས་ཏེ་བསོད་སྙོམས་ཐོག་མར་བཞེས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཞབས་རྗེས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དག་ལས་ཐོས། ཞེས་གསལ།

རི་བོ་བྲ་ཀང་། 《ཐང་ཟན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག》ལས། རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དེ་ལེ་དཔག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ན་ཡོད་པར་གསུངས། གནས་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མ་བྱོན་གྱི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་བཞུགས་པའི་གནས་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡིན། རི་རྩེར་མཆོད་རྟེན་དུས་བཟང་རྣམས་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། ནགས་ཚལ་སྟུག་པོས་ཁེངས་ཞིང་། གཅན་གཟན་སྣ་ཚོགས་རྒྱུ་བའི་གནས་ཡིན་པས་འགྲུལ་ལམ་ཆད་ནས་ལོ་མང་པོར་སོང་ཟིན་སྐབས། རྒྱལ་པོས་འཁོར་གསུམ་དང་མདུང་རལ་ཐོགས་པའི་མི་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ལམ་སྲུང་དུ་བཏང་སྟེ། དད་ལྡན་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མཇལ་བར་བསྐྱོད་ཀྱང་། རི་རྩེས་སུ་འཛེག་ས་དཀའ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རི་རྩེར་མི་སུམ་སྟོང་ཙམ་མ་གཏོགས་མ་ཐར་ཞེས་གསལ།

རི་བོ་འབིགས་བྱེད། འདིར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས། ཡུལ་ཀཽ་ཤམ་བྷི་ནས་དེང་སང་གི་མིང་ལ་ཀོ་ཤམ་དུ་འབོད་པ་དེ་ནས་ཁ་ལྷོར་ཕྱོགས་ཏེ་རྒྱང་རིང་པོར་བལྟ་སྐབས་རི་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་རི་བོ་འབིགས་བྱེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

རི་བོ་རྩེ་ལྔ། འདི་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཝུ་ཐའི་ཧྲན(五台山)ཟེར་ཞིང་། བོད་སྐད་དུ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་མིང་གཞན་རི་བོ་དངས་བསིལ་ཡང་ཟེར། (ཧྲན་ཤི་ཞིང་ཆེན་ཝུ་ཐའི་རྫོང(山西省五台县)གི་བྱང་ཤར་དུ་ཡོད)རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྙན་གྲགས་དང་ལྡན་པའི་རི་ཆེན་གྲགས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། དགེ་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་སྤྲུལ་པ་གཅིག་གནས་འདིར་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་བཅས་སུ་ཁས་ལེན། རི་འདི་ལ་རྩེ་ལྔ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་གིས་མཐོ་ཞིང་། རིའི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་རྩེ་མོ་ལྔར་གྱེས་པའི་དབུས་རི་སེང་གེ་འཁྱིལ་འདྲ། ཤར་རི་གླང་ཆེན་འཁྱིལ་འདྲ། ལྷོ་རི་རྟ་མཆོག་ཉལ་འདྲ། ནུབ་རི་རྨ་བྱ་གར་བྱེད་པ་འདྲ་བ། བྱང་རི་ཤར་ཤར་བརྫོལ་འདྲ། དེ་དག་གི་བར་གསེང་དུ་ཟབ་ཕུག་དང་། ལྷ་ཁང་། དགོན་པ། མཆོད་རྟེན་སོགས་སྔ་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཤུལ་མང་པོ་ཡོད། རི་དེའི་རྒྱུད་དུ་གནའ་དུས་དགོན་སྡེ་༣༦༠ཕྲག་ཡོད་ཚུལ་ས་གནས་དེ་གའི་བཙུན་པ་ཚོའི་ངག་ལས་ཐོས་ཀྱང་ཧྲན་ཞི་ཞིང་ཆེན་རིག་རྩལ་ཁང་གིས་བཀྲམ་པའི་དེབ་ཆུང་ཞིག་ནང་བཅིངས་འགྲོལ་བྱུང་མ་ཐག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་པ་༡༧༤དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དགོན་པ་༢༣ཡོད་ཚུལ་གསལ་ཞིང་། ད་ལྟ(༡༩༩༠ལོར)ཡང་དགོན་སྡེ་༤༠མ་ཟིན་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀུན་འདུས་གླིང་དང་ལྕང་སྐྱའི་སྐར་བ་སོགས་བོད་སོག་བཙུན་པ་བཞུགས་པའི་དགོན་པ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་མཆོག་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་ལ་ཕེབས་སྐབས་དངས་བསིལ་རི་བོར་དགོན་པ་དྲུག་བཏབ་ནས་གནས་འདིར་དགེ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐོག་མར་སྤེལ་གནང་མཛད་སྐོར་གསལ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་གནས་འདིར་ཕེབས་ནས་ཡུན་རིང་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་སྒྲུབ་ཁང་སོགས་ཀྱང་ད་ལྟ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། གནས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས་མཛད་པའི《རྩེ་ལྔའི་དཀར་ཆག》དང་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《རི་བོ་དངས་བསིལ་གྱི་དཀར་ཆག》སོག་པོ་མི་ཆེན་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དཀར་ཆག》བཅས་སུ་གསལ།

རི་བོ་གཡའ་དམར། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་མ་རྙེད།

རི་བོང་རྒྱལ་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། ཆ་རྒྱལ་བདུན་ལ་རི་བོང་རྒྱལ་གཅིག་གི་ཚད།

རི་བོང་རྭའི་དོན་སྤྱི། རི་བོང་ར་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ངོ་ལ་རི་བོང་རར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་སྣང་ལ་སྣང་བ་དེ་ལ་རི་བོང་རའི་དོན་སྤྱི་ཟེར་བ་ཡིན།

རི་བོའི་སྤོ། རི་བོའི་རྩེ།

རི་བྲང་ལྷག་པ་སྒང་། རི་ཞིག་གི་མིང་།

རི་དབང་རྒྱལ་པོ་སྨན་དགུ། ༡. ཀོང་ན་ཕུ་བོ་ཆེ་བཞི་ནི། ཕུ་ལྷ་ཚངས་པ་རྡོ་རྗེ་དགྲ་འདུལ། འབྲི་གཉན་འདོང་རྡོ་རྗེ་སྣ་སྒྲོལ། གཙང་ལེ་ཏི་རྡོ་རྗེ་ཆེ་ཡག ཟླའི་བོ་ཏ་རྡོ་རྗེ་ཕྱུགས་འཕུར་བཅས་བཞི་དང་། འོག་ན་ནུ་མོ་ཆུང་བཞི་ནི། ཀོང་པོའི་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ། ཚ་བའི་རྡོ་རྗེ་དྲིལ་དཀར། ཉག་སྲིའི་རྡོ་རྗེ་གུར་མགོན། ཙང་གི་རྡོ་རྗེ་ཁྲོ་མདོ་སྐྱེ་རིག་གི་ནུ་བོ་ཆུང་བཞི་དང་། སྨར་གྱི་རྡོ་རྗེ་ངར་དཀར་དང་དགུའོ། ༢.《ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མཐོང་བ་ཀུན་འདུས》ལས། བོད་ཡུལ་སྤྱིའི་རི་དབང་འཛིན་ཁ་དྲག་གི་བཙན། འབྲི་སེད་གླིང་དྲུག་རི་དབང་ཅམ་གཉན་སྐྱེ་ཏེ། བྱང་འཛོམ་གླིང་དྲུག་རི་དབང་དོ་ཡོ་གཉན་པོ། ཐོད་ཁམས་གླིང་དྲུག་རི་དབང་སྒྲུབ་ཆེན་ཏ་ཏེ། ལེ་སྟོད་སྐྱར་སྨད་རི་དབང་སྤྱི་ར་དང་ལ་པ། ཞུ་འབོར་སྟོད་གླིང་གི་རི་དབང་རྨ་ཆེན་ཀོང་ར། འབྲི་སྟོད་གླིང་དགུའི་རི་དབང་གཏན་ལ་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ལེ་སྨད་ཀྱང་ཀྱི་རི་དབང་ཡབ་དམར་སྐྱེ་ཏེ། ཀླུ་ཚུ་ཀྱུང་གི་རི་དབང་པོ་ལེ་གཉན་པོ་དང་དགུར་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

རི་མ་ལ་ཡ། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་སྐྱེར་ཡོད་པའི་རི་ཞིག་གི་མིང་། 《ཐང་ཟན་ཅང་གི་ལམ་ཡིག》ལས། རྒྱ་གར་གྱི་ས་དབྱིབས་ཟླ་གམ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་རྩེ་མོ་རྣོ་སར་ན་མ་ལ་ཀུ་ཊ(མ་ལ་ཀུ་ཊ)ཞེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ར་མེ་ཤྭ་ར་ཟེར་བ་དེར། ཙན་དན་དང་། ག་བུར་གྱི་རིགས

ཏ་ཅན་མང་པོ་སྐྱེས་པའི་རི་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་མ་ལ་ཡ་ཞེས་འབོད་པ་དང་རི་དེའི་རྩེ་མོར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། རི་དེའི་སོགས་ཤིག་ནས་བཏོལ་བའི་ཆུ་མིག་ཅིག་གིས་རི་དེ་ལ་ལན་ཀྱི་ཐུས་བསྐོར་ནས་འབབ་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཐུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དངོས་སུ་གཟིགས་པར་བཤད།

རི་མི་འབབས་པ། རི་ཁྲོད་དུ་བསྡད་ནས་གྲོང་དུ་མི་འབབ་པའི་མཚམས་བཅད་དམ་པོ།

རི་མའི་འདུ་བྱེད། རི་མོ་བྲིས་པ་དང་། ཡི་གེ་སྦྲིས་པ་གཉིས་ཀར་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

རི་མོར་བྱ་བ། བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

རི་རྫོང་དབང་། མོ་གནས་མིང་།

རི་རྫམ། རིའི་ཞབས།

རི་འོར། རི་ཐུག་གམ་གྲོང་གི་མིང་།

རི་རབ་བང་རིམ་བཞི། གཡུའི་རྡོ་རྗེ་ཅན། ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་པདྨ་ཕྲེངས་པ་ཤེལ་འོད་ཅན། གསེར་ལས་གྲུབ་པ་འཁོར་ལོ་རྣམ་བརྩེགས། བྱི་རུ་ལས་གྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབར་བ།

རི་རབ་ཟུམ། རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་ཁོང་གསེང་།

རི་རི་བ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་ད་བར་བདག་གིས་མ་མཐོང་།

རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད། ༡. རྗེ་སྐྱ་བ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ༢. རྗེ་སྲིད་པའི་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ༣. ནང་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ༤. རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ༥. ཆགས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན། ༦. ཐོགས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན། ༧. དམན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན། ༨. གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

རིག་སྟོང་རྗེན་པ། རིག་པ་ནི་སེམས། སྟོང་པ་ནི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པ། རྗེན་པ་ནི་དྲི་མས་མ་གོས་པའམ་རྗོ་མའི་དོན་ལ་ཟེར།

རིག་གནས་བཅུ། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ་བཅུ། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་ནི། བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། སྒྲ་རིག་པ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ། ནང་དོན་རིག་པའོ། །ཆུང་བ་ལྔ་ནི། སྙན་ངག་དང་། མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར། སྐར་རྩིས་སོ། །

རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད། ༡. མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ནི། རོལ་མོ། འཁྲིག་ཐབས། འཚོ་ཚོལ། གྲངས་ཅན། སྒྲ། གསོ་དཔྱད། ཆོས་ལུགས། བཟོ་བོ། འཕོང་དཔྱད། གཏན་ཚིགས། རྣལ་འབྱོར། ཐོས་པ། དྲན་པ། སྐར་མའི་དཔྱད། རྩིས། མིག་འཕྲུལ། སྔོན་རབས། སྔོན་བྱུང་བརྗོད་པ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

༢. དུས་འཁོར་ལས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དེ། ཚོང་པ། ཟ་མཁན། འཕྲེད་རྒྱུད་མཁན། ཆང་མ། སྨུགས་རྩི། འབྲིག་མཁན། འབྲུ་མར་མཁན། སྤུ་མཁན། མགར་བ། ཤིང་མཁན། འཇག་མཁན། ཀོ་ལྤགས་མཁན། ཉ་པ། བཙོ་ལག་མཁན། སྨྱུག་མ་མཁན། ཤན་པ། གཤེད་མ། ཤིང་རྟ་མཁན་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

༣. འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད། ཚིག་ཞིབ་མོ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ། རིག་བྱེད། བརྡ་སྤྲོད། སྒྲ་ངེས་སྦྱོར། ཤེས་གསལ། ངེས་ཚིག སྙན་སྦྱོར་མཁས་པ། སྐར་མའི་རིག་པ། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ། ཆར་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་པ། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིག་པ། བྱེ་བྲག་པའི་རིག་པ། རྒྱུད་དྲུག་ཅུ་པ། ཕྱར་མེད་ཀྱི་རིག་པ། གནས་འདུག་གི་རིག་པ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

༤. ཀློང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་ནས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དེ་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པས་བཟོ་རིག་པ་ཞེས་པ། ཟས་ཀྱི་ཚོད་དང་ཕན་གནོད་ཞེས་པས་གསོ་བ་རིག་པ་ཞེས་པ། སྒྲ་ཀ་ར་ཀ་ཤེ་བརྒྱད་སོགས་ཞེས་པས་སྒྲ་རིག་པ་ཞེས་པ། རྟག་ཆད་སྒྲོ་སྐུར་ཞེས་པས་ཚད་མ་རིག་པ་ཞེས་པ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་ཞེས་པས་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རིག་པ་ཞེས་པ། མཐོ་རིས་དང་ངན་འགྲོ་ཞེས་པས་ལས་རིག་པ་ཞེས་པ། རང་གཞན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་སོགས་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་བདེ་སྡུག་ཞེས་པས་སྐྱེ་གནས་རིག་པ་ཞེས་པ། ཚེ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ཞེས་པས་དུས་རིག་པ་ཞེས་པ། རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་ཞེས་པས་འཆི་བ་རིག་པ་ཞེས་པ། དབང་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཞེས་པས་ཤེས་རབ་རིག་པ་ཞེས་པ། གཞན་གྱི་བསམ་པ་ཞེས་པས་ཡིད་རིག་པ་ཞེས་པ། ཁམས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ལྔར་ཞེས་པས་སྐྱེ་བ་རིག་པ་ཞེས་པ། (འདི་ལ་ཁམས་རིག་པ་ཟེར་བའང་ཡོད) གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་སེམས་སུ་ཞེས་པས་ཡུལ་རིག་པ་ཞེས་པ། ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་རྣམ་པས་ཐུགས་རིག་པ་ཞེས་པ། ཟས་ཐམས་ཅད་བདུད་རྩིར་ཞེས་པས་སྨན་རིག་པ་ཞེས་པ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཅོ་ལྔ་ཞེས་པས་ཆོས་རིག་པ་ཞེས་པ། འཁོར་འདས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་པས་བྱང་ཆུབ་རིག་པའོ། ། ༥. བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ་ལས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དེ། སྤྱིར་ན་གོང་གི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དང་འདྲེན་ཚུལ་གཅིག་སྣང་ངོ་། ། ༦. སྐྱེས་རབས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ། རོལ་མོ་དང་། འཁྲིག་ཐབས་དང་། འཚོ་ཚོལ་དང་། གྲངས་ཅན་དང་། སྒྲ་དང་། གསོ་བའི་དཔྱད་དང་། བཟོ་དང་། འཕོང་དཔྱད་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཐོས་ཤིང་དྲན་པ་དང་། སྐར་མའི་དཔྱད་དང་། རྩིས་དང་། མིག་འཕྲུལ་དང་། སྔོན་གྱི་རབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གྱི་ཕྲེང་བ་དང་། རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དང་རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ །

རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ། གོང་གི་རིག་གནས་བཅུ་ཞེས་པར་གསལ།

རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ། གོང་གི་རིག་གནས་བཅུ་ཞེས་པར་གསལ།

རིག་གནས་གཉིས། ནང་དོན་དང་ཐ་སྙད་རིག་པ། དེ་དག་གི་གཞི་ཡི་གེ་གཉིས་ནི། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད།

རིག་པ་ཅན་པ། སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱས་དོན་ཡང་དྲང་སྲོང་རྐང་མིག་གིས་བྱས་པའི《རིག་པའི་ལྟ་བའི》རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་ན་རིག་པ་ཅན་ཞེས་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྐང་མིག་པ་ཡང་ཟེར་རོ། །

རིག་པ་ནང་དུ་མ་འཛིན། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། གོ་དོན་ནི། སེམས་ལ་རྣམ་རྟོག་བཟང་ངན་བར་གསུམ་གང་ཤར་བ་དེ་རང་དུ་གྲོལ་ནས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་དམིགས་རྟེན་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་བཙན་ཐབས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དམ་འཛིན་མ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

རིག་པ་འཛིན་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལ་གོ །

རིག་པ་འཛིན་པ་ཆོས་རྗེ་གླིང་པ། (གཏེར་སྟོན་ཆོས་རྗེ་གླིང་པ) དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་མཇུག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་བར་བྱུང་། འདིའི《རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཁྲི་ཤིང་》དཀའ་ཆགས་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་མཛད་པ་ཞིག་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་ད་བར་མ་མཐོང་།

རིག་པ་འཛིན་པ་པདྨ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ། སྐྱི་ཤོད་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ། ཁོང་གི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན། ཚོལ་ཁ་སྐྱི་ཤོད་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེའམ་ཚོལ་ཁ་གསང་བདག་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་གླང་སྤྱི་ལོ(༡༨༡༧)ལོར་འཁྲུངས། འདས་ལོ་མི་གསལ། ཚོལ་ཁ་སྐྱི་ཤོད་ཀྱི་དགོན་པར་བཞུགས་པས་སྐྱི་ཤོད་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སློབ་མ་རྗེ་དྲུང་དགེ་འདུན་ཆོས་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པས་རྗེ་དྲུང་སྤྲུལ་སྐུ། ཕྱི་ཐག་མཁན་

ཆེན་གསང་བདག་ནམ་མཁའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པས་གསང······བདག་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། སྔོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ནི་དགེ་ལུགས་དང་རྙིང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་མན་ངག·····པན་ཚུན་བསྲེས་པར་མཛད་པས་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མི་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན། གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་དེ་སྔོན་འཆོལ་ཁ་སྐྱི་ཤུང་དགོན་པར་དཔར་ཡོད། ཉམས་ཐར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྩམས་པ་པོད་གཅིག་ཙམ་སྔོན་གྱི་གསུང་འབུམ་ནང་དུ་ཡོད།

རིག་པ་འཛིན་པ་གསུམ། རྫས་ཀྱི་རིག་འཛིན། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན། ཡུལ་ཀྱི་རིག་འཛིན་གསུམ་ཟེར་རོ། །རྫས་ཀྱི་རིག་འཛིན་ནི་མིག་སྨན་དང་རྫས་ཀྱིས་བྲན་སྨོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན་ནི་རང་སྣང་དུ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །ཡུལ་ཀྱི་རིག་འཛིན་ནི་མི་ཡུལ་མ་སྤངས་པར་འདོད་པའི་ལྷ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་འཇའ་ལུས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་རོ། །

རིག་པ་འཛིན་པའི་གྲལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི······གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཐོབ་ན་ཚེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་ངེས་ཤིང་། སྐབས་དེར་རང་གིས་ཉམས་སྨིན་རྫོགས·····བཅས་ཤ་ཁྲག་ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་འདི་ཡོངས་སུ་དག་ནས་འཇའ་ལུས་རིག་པ་འཛིན་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་འགྲོ་བ·····ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད།

རིག་པ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་བདུན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པ། ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྤྱོད་པ། འདོད་ཅིང་འཆུམས་པ་མེད་པ། འདོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ། ཚེའི་ཚད་ལས་བརྒལ་བ་སྟེ་འཆི་བ་མེད་པ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་པ་སྟེ་རླུང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའོ། །

རིག་པ་ཞལ་ལ་ཆགས། རིག་གནས་ཀུན་ཞལ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། ལེགས་པར་བཤད་སྒྲ་བ་ལ་མཁས་པའམ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དོན།

རིག་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ལྡན། རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ནོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ།

རིག་པ་གསུམ། སྔོན་གྱི་གནས་རིག་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་རིག་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛོད་ཊཱི་ཀ་ལས་གསུངས། སྔོན་གྱི་མཐའ་རིག་པ། ཕྱི་མའི······མཐའ་རིག་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་རིག་པ།

རིག་པའི་གནས། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྔ་དང་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ། ལྔ་རབས་དང་དེང་རབས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་བཅུ་པོ་དེའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་རིག་གནས་གཏན་ནས་མེད།

རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད། སྔོན་གྱི་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཞེས་པར་གཟིགས།

རིག་བྱེད། སྔོན་རྒྱ་གར་དུ་བྱུང་བའི་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་རིག་བྱེད་ཀྱི······གཞུང་ལ་ཟེར་ཞིང་། (སྤྱིར་རིག་བྱེད་ཅེས་པ་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་ཅིང་། རིག······བྱེད་ཀྱི་སྐད་དོད་བེ་ད་ཞེས་པ་ནི་རིག་པའམ་གསལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན།) དེ་ལ་བཞི་ལས། ༡. སྙན་ངག་གི་རིག་བྱེད། ༢. སྲིད་སྲུང་གི་རིག་བྱེད། ༣. ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད། ༤. མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་བཅས་ཡིན། དང་པོ་སྙན་ངག་གི་རིག་བྱེད་ནི་ཀོ་སྨ་ཞིང་། གཉིས་པ་སྲིད་སྲུང་གི་རིག······བྱེད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་བཟང་ངན་སྟོན་པ། དཔེར་ན《ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། གསུམ་པ་ངེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་ལ་བརྟེན་ནས······ནད་ཞི་བ། ཚེ་སྤེལ་བ། རིགས་རྒྱུད་སྤེལ་བ། རྒྱུན······བསྒོམ་པ་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པར་བཤད། བཞི་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་ནི། ལྷ་ཚངས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག······སོགས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཆེད་དུ་རྟ་དང་། བ་གླང་། ར་ལུག མི་ལ་སོགས་པ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་བསད་པའི་ཤ་ཁྲག་གི་མཆོད་རྒྱུན་བྱས་ན་ལྷའི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་སོགས་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཟེར། རིག་བྱེད་བཞིའི······འབྱུང་ཁུངས་ལ་ཚངས་པའི་གདོང་བཞི་ལས་རིག་བྱེད་བཞི་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་ཚངས་པའི་བུ་བཞིས་བྱས་པར······འདོད་པ་དང་། ཚངས་པའི་མཚོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྒྲ་རྣམས་གདངས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ····དང་། ཡང་རིག་བྱེད་སུ་གང་གིས་མ་བྱས་གདོད་མ་ཉིད་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ལུས་ཀུང་མ་བྱས་རང་བྱུང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་སྔོན་གྱི་མཁས་པ······རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་མཆིས། དེང་སང་གི······མཁས་དབང་འགས་ཏ་ལམ་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་····ཉིས་བརྒྱའི་སྔོན་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་ཧིན་རྡུའི་ཆུ་བོའི་འབབ་ཡུལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཡ་ལི་ཨན་མིས······གནའ་བོའི་ཏ་ཐིག་ལས་ཕྱེར་འོང་བའི་རིག་གནས་ཤིག····ཡིན་པར་བཞེད་པ་སོགས་རིག་བྱེད་བཞིའི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་དཔྱོད་པ···པས་ནི་རིག་བྱེད་ནི་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ཚ་མེད་རྟག་པ··རང་བྱུང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་ཀུང་མ་བྱས་པས··ན་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དང་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྙིང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་སྟེ། རྒྱ་གར་ན་མུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལུགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དྲུག་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་རང་····རང་སོ་སོའི་ཐོག་མའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན·····འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི《དབུ་མ་རྟོག་གེ་འབར་བ》ལས····གསུངས།

རིག་བྱེད་བཞི། གོང་དུ་རིག་བྱེད་ཅེས་པར་གཟིགས།

རིག་བྱེད་ཡན་ལག་དྲུག བསླབ་པ། དྲག་པོ། བརྡ་སྤྲོད། ངེས་ཚིག སྐར་མའི་གནས་ཤེས་པ། སྡེབ་སྦྱོར་བསྒྲུབ་པ།

རིག་བྱེད་གསུམ། སྲིད་སྲུང་མ་གཏོགས་མཆོད་སྦྱིན་དང་། ངེས་བརྗོད། སྙན་ཚིག(སྙན་ངག་གི་རིག་བྱེད)སྟེ་གསུམ་པོ་རྣ་རྒྱན་ལས་གསུངས་སོ། །

རིག་མ་བཅུ་དྲུག པི་ཝཾ་མ། གླིང་བུ་མ། རྔ་ཟླུམ་མ། རྫ་རྔ་མ། བཞད་པ་མ། སྒེག་པ་མ། གླུ་མ། གར་མ། མེ་ཏོག་མ། བདུག་སྤོས་མ། མར་མེ་མ། དྲི་ཆབ་མ། གཟུགས་མ། རོ་མ། རེག་བྱ་མ། ཆོས་དབྱིངས་མ།

རིག་འཛིན། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད······རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་པ།

རིག་འཛིན་ཀུ་མཱ་ར་ཛ། གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་འདི་ཉིད་ཡབ་བསོད་ནམས་དཔལ་དང་ཡུམ་ཁྲི་བཟའ······འབུམ་མེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྟག····(༡༢༦༦)ལོར་གཡོ་རུ་འོན་པར་གསར་རྫིང་ཁ་ཞེས་བྱ····བའི་གྲོང་དུ་འཁྲུངས། མཚན་ཐར་པ་རྒྱན་དུ་བཏགས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་བླ་མ་དཀྱིལ་ཁོར་བ་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ······དང་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཞུས། དགུང་ལོ་དགུ་པར······མཁན་པོ་གཙང་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། སྨན་རས་གཟིགས་འཁོར་བ་དོང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ཞུས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཞག་མོ་ཤུའི་མཁན་པོ་ཤེར་པ་བ་དང་སློབ་དཔོན་མདའ་རིས་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་པོར་གསོལ། ཆོས་འདུལ་བ་ལ་བསླབས། རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་ཤེར་བ་ལས་ཕོ་ལྷའི་པར་དུ་ནཱ་རོ་ཆོས······དྲུག་ལ་སོགས་པ་དང་། འཚར་སྟེངས་པ་ལས་རྟགས······གཉིས་གསན། དཔོན་སངས་ཤེ་ལས་བཟོ་རིག་པར་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད། ཁྱུང་ནག་ཤཱཀྱ་དར་ལས་རྙིང་མའི་རྒྱུད·····ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། དེ་ནས་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེ་དང······མཇལ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་ཆོས་སྐོར······སོགས་གསན་ནས་བསྙེན་པ་མཛད། ཤཱཀྱ་དར་ལས་རྙིང་མའི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། མཚུར་ཕུར་སྟོན·····ནས་བླ་མ་གཞན་རས་དང་དར་མ་མགོན་པོ་ལས་ཀརྨ་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། དེ་ནས་རྒྱ་སྒོམ་པ་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ་ལས་གསང་སྐོར་གནད་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་དང་། སྐལ་ལྡན་པ··ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལས་གསང་བ་གནད་ཀྱི་མེ་ལོང་སོགས······

ཟློག་ཆེན་གསང་བའི་སྐོར་ཞུས། སྔར་མཁར་ཆུར་ཕྲུབ་ཆེན་མི་ཡོང་རྡོ་རྗེར་གསང་བ་སྙིང་ཏིག་དཔང་ཁྲིད་གདམས་པ་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། རྗེ་འདི་བླ་མར་བསྟེན་ནས་ལོ་བརྒྱད་བཞུགས། དེ་ནས་ཡར་ཕྱུང་མཚར་སྤྱིངས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་བཏབ་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད། མཚུར་ཕུར་ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་གདན་དྲངས་ཏེ་སྙིང་ཏིག་གི་གདམས་པ་རྣམས་ཕུལ། སྔ་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་སྟོམ་པ། དཔོན་པོ་བྱང་ཆུབ་སྐྱབས། ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ། བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་པ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་མགོན་ལ་སོགས་པ་བཤེས་གཉེན་མང་དག་ལས་གསང་སྔགས་དང་། རྙིང་ཚང་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་སྐོར། ཨ་རོའི་ཁྲིད་མོ་ཆེ་དོན་སྐོར་ལ་སོགས་པ་བོད་ན་གྲགས་པ་ཆེ་བའི་རྫོགས་རིམ་ཕལ་ཆེ་ཡོང་དུ་ཆུད། ཆོས་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པས་ལྷ་རི་གསེར་མ་བསྒོད་ནས་སྙིང་ཐིག་གཡུ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་གཅིག་ཐུར་བླ་བ་བརྒྱད་བཞུགས། ཞུགས་ངེས་འབྱུང་དང་སྐྱོ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྟན་པས་རྟག་ཏུ་ཤམ་པ་ལ་སོགས་གནས་ཁྲོད་དང་ལུང་སྟོང་འབའ་ཞིག་ཏུ་ལྷག་སྒྲུབ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ཁྲོད་དང་གསང་ཁྲོད་ལ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད། ཀླུ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་མང་པོར་གསང་བ་བླ་ན་མེད་པའི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གནང་། ལམ་རྒྱུ་དང་ཞ་རྒྱུ་དང་རི་རྒྱུ་ལ་སོགས་ཀོང་པོ་ནས་གཡེ་ལ་ཕྱུག་གི་བར་དུ་བསྐྱམས། སྙིང་ཐིག་གི་གདམས་པ་རྫོགས་རིམ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ཆོས་ཀྱི་རང་སྐད་ཕྲུབ་མཐའ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞེན་ཏུ་གོམས་པས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་གིས་སྦྱིན་དང་ཡུལ་འཁོར་མང་པོ་དག་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་འདེབས་པ་ཡོན་ཏན་ལྷུར་ལེན་མཛད་པ་སོགས་འགྲོ་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རང་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག(༡༣༨༣)ལོར་ཇོ་མཚར་གྱི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་དུང་སྒྲོང་ཅིག་ཕྱིའི་འདུག་ཕྱངས་དང་། ཆོས་སྐུའི་གཟིགས་སྣང་ས་ཀྱི་ངང་ལས་ཞལ་འཛུམ་པར་གཤེགས་སོ། །

རིག་འཛིན་གྱི་ས་བཞི། རྣལ་འབྱོར་པའི་ས། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ས། འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའོ། །

རིག་འཛིན་བརྒྱད། སྐུའི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན། གསུང་གི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཐུགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཧཱུྃ་ཀ་ར། ཡོན་ཏན་གྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་པྲ་བྷ་ཧསྟི། དབྱིངས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་དྷ་ན་སཾ་སྐྲི་ཏ། མངོན་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན་རོམ་བུ་གུ་ཧྱ་ཙནྡྲ། དྲག་སྔགས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སློབ་དཔོན་ཤཱནྟིཾ་གརྦྷ།

རིག་འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་བཟང་མོ། ཤུག་གསེབ་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་རིག་འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་བཟང་མོ་འདི་ཉིད་ཡབ་ཁྲི་སྲིད་པའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་དོན་གྲུབ་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་དཔལ་མོ་བཟའ་མཚན་མཚར་རམ་ཕྱིན་པ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་མོར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་གླང(༡༨༥༣)ལོར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་རྒྱ་གར་ཟ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་མཚོ་པདྨ་གནས་བསྐོར་དུ་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་བལྟམས། ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཞིག་ལ་འབྱུངས་པའི་ཆོས་ཚ་དང་སྦྱར་ཏེ་མཚན་བཅོ་ལྔ་སྨ་མོར་གསོལ། ཁྱིམ་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་དཔལ་ཡང་ཆུང་དུས་ནས་ཐུགས་རིག་རྒྱལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཟབ་པས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོས་པ་སྦྱང་པ་དང་ཞར་ལ་འཚོ་ཐབས་མཁྱེན་པའི་ཆེད་དུ་དགུང་ལོ་ལྔའི་ཐོག་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆོ་རིང་བུ་ཁྲིད་ཀྱི་གཡོག་ཏུ་ཡུམ་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཙམ་ནས་བླ་མ་མ་ཎི་བཤད་བསྐྱལ་མཛད། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་དབུ་བླ་བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་བོད་ཡིག་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་བསླབས། འཚོ་ཐབས་ཞན་པས་ཡབ་ཀྱིས་གཞན་དང་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་ཞབས་ཏོ་བསྒྲུན་ཏེ་སྟོང་མོ་མཛད་ཀྱིན་མངའ་རིས་དང་། ཏ་ན། ཀ་ཞ་བཅས་བརྒྱུད་དེ་ཟ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་གནས་བསྐོར་དང་སྒྲུབ་ཡུལ་གྱི་འབྱུངས་ཡུལ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་སོགས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དཔལ་མོ་ཆེ་མཇལ། ཞང་པོ་འབྲུག་པ་འཛིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྔོན་འགྲོ་ཁྲིད་ལེན་ལྷ་ལྷན་ཡོངས་རྫོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་ཟ་ཧོར་རྒྱལ་པོས་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་པོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་སྲས་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་རིམ་འགྲོ་ཞུས་མོད། རྗེ་བཙུན་གྱི་བཀའ་བསྒོམས་བཞིན་བསྐྱབས་ཏེ་རྗེས་སུ་བཙུན་མོར་ཕྱུས་ཤིག་འབྱུངས་པས་རྗེ་བཙུན་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་དབུ་བླར་བཀུར། བོན་ཀྱང་ཚེ་འདི་བསྙེན་བཀུར་ལ་ཞེ་ཆགས་པར་སྐྱིད་ཕྱོང་དུ་བླ་མ་པདྨ་རྒྱ་མཚོ་མཇལ་བར་ཕེབས་པར་བླ་མས་གདམས་ངག་ཡོད་རྒྱུ་བྱམས་པ་གང་ཕྱིའི་ཚུལ་དུ་བསྟུལ་བ་ཞུས་ཏེ་སྐུས་ཡུང་ཏེ་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལོ་གསུམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ཐོག་རྒྱང་ཕུམ་པ་ཅན་དུ་སྒོམ་སྒྲུང་མཛད་ཅིང་། སྔར་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་སོགས་ལ་སྐུ་དཀར་གསོལ། མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་དཀར་ཆག་པར་དུ་བསྐོས། དེ་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་དིང་རི་ཤྲི་ཛིབས་རི་དང་། བདེ་ཆེན་ཕུག གྲམ་མཆོ། ས་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ། ལྷ་ལྡན་ཇོ་ནཱ་རྣམ་གཉིས། རྩེ་ཕོ་བྲང་། འཕན་གནས་ཕྱིན་ཅན་དུ་གྲགས་པ་སོ་སོར་མཇལ་རྗེས་ལྷ་ལྡེའི་འབྲས་ཆེན་རྒྱ་མིག་ཏུ་མཚམས་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ས་གླང(༡༨༨༩)ལོར་ཞབས་དཀར་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུས་རིག་འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་བཟང་མོ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། ཡང་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་སྤྱོད་འཇུག་གི་ཊཱིཀ་དང་། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། བཟང་སྤྱོད། བཤེས་སྤྲིངས་སོགས་ཁྲིད་ལུང་གསན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད། མཁན་ཆེན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། གང་སྟོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་གང་སྟོད་ནས་ལྷ་སར་སྐད་ཅིག་ལ་བྱོན་པ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱང་མང་དུ་སྟོན་པར་མཛད། དེ་ནས་སྟོ་གནས་སུ་བྱོན་ཏེ་སྲིད་པའི་གངས་རི་ཡར་ལྷ་ཤམ་པུར་རྫོང་སེམས་མཉན་དགའི་ཞིང་སྒྲུང་གི་སྒྲུ་མཚམས་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་ནས་ལོ་མང་རིང་ཤུག་གསེབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཡོན་མཛད་དེ་བཞུགས་པས་སྐྱེ་བོ་དག་འདྲིང་མཐའ་གསུམ་གྱིས་ཤུག་གསེབ་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་དད་གུས་ཆེན་པོ་ཞུ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུར་ཕེབས་སྐབས་འདུས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་སྐོར་ལ་མ་གཅིག་ལབ་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་གཅོད་དབང་བསྐུར། དེ་ནས་ཏུར་ཁྲོད་དང་ཆུ་མིག་བརྒྱ་རྩར་གཅོད་ཁོན་བཏང་སྐོ་དུས་འདའ་བར་མཛད་པས། ཀུན་གྱིས་མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་གྱི་སྤྲུལ་པར་ངོས་འཛིན་ཅིང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་མཚན་སྙན་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། འོན་ཀྱང་བཟང་ཞེན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་གྱིས་དབུལ་བས་ཐ་ན་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཙམ་ཡང་ཕྱག་རྫོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་དགུ་གསུམ་ལོར་ཚེ་སྙིང་གྲུབ་ཆེན་ཟླ་བ་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་ནས་སྙིང་ཐིག་ཆོས་བསྐོར་མང་པོ་གསན། དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་སྐུ་ཚེ་ཕྱིལ་པོར་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་སྣང་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་འབབ་ཞིག་དོན་གཉེར་མཛད་མཐར་དགུང་གྲངས་གོ་བརྒྱད་པར་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༩༥༡)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་རྡོ་མཚར་གྱི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། ཞིབ་པ་རྟོར་ཁང་བསྐོད་ནས་དཔལ་འབར་གྱི་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ནང་གསལ་ཤུག་གསེབ་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་རིག་འཛིན་ཆོས་དབྱིངས་བཟང་མོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཞེས་པར་གཟིགས།

རིག་འཛིན་བཞི། རྫས་ཀྱི་རིག་འཛིན་དང་། ལུས་ཀྱི་རིག་འཛིན། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན། ཚེའི་རིག་འཛིན་བཅས་དང་། ཡང་ན་རྣམ་སྨིན། ཚེ་དབང་། ཕྱག་ཆེན། ལྷུན་གྲུབ་བཅས་པའི་རིག་འཛིན་ནོ། །

རིག་འཛིན་གསུམ། རྫས་ཀྱི་རིག་འཛིན། ལུས་ཀྱི་རིག་འཛིན། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་འཛིན་ནོ། །

རིག་འཛིན་ལྔ་ཁང་། འདིའི་ནང་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ལྷ་བརྒྱད་རིག་འཛིན་བརྒྱད་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན། དབུས་སུ་སློབ་དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་དུ་ལྷ་ལྕམ་མན་དཱ་ར་བ་དང་། མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། གཡས་ཀྱི་གྲལ་འགོ་ནས་རིམ་བཞིན་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ(གོང་དུ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ཅེས་པར་གསལ)དང་། གཡོན་ངོས་ནས་རིམ་བཞིན་གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། ༡. གུ་རུ་པདྨ་འབྱུང་གནས། ༢. གུ་རུ་པདྨ་སམ་བྷ་བ། ༣. གུ་རུ་བློ་ལྡན་མཆོག་སྲིད། ༤ གུ་རུ་པདྨ་རྒྱལ་པོ། ༥. གུ་རུ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། ༦. གུ་རུ་ཤཱཀྱ་སེང་གེ ༧. གུ་རུ་སེང་གེ་སྒྲ་སྒྲོག ༨. གུ་རུ་རྡོ་རྗེ་གྲོ་ལོད་བཅས་ཀྱི་སྐུ་ཡོད།

རིག་གསལ་བདེ་བའི་ངང་དུ་གདའ། རང་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་འཛུག་པས་རིག་པ། སྒོ་གསུམ་དྲི་མས་བསྒྲིབས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མས་མ་གོས་པས་གསལ་བ། སེམས་ལ་གང་སྣང་བདེ་བའི་ཉམས་རོལ་དུ་འཆར་ཞིང་། སྡུག་བསྔལ་ཡང་གྲོགས་སུ་འཁྱེར་བས་བདེ་བ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་གདའ་ཞེས་པའོ། །

རིགས་ཀྱི་རྒྱན་རབས། རང་རང་སོ་སོའི་རིགས་རྒྱུས་དེའི་ནང་གི་རྒྱན་རབས་དང་། རིགས་རྒྱུས་གཞན་དག་གི་མི་རྒྱན་རབས་བགྲེས་སོང་གྲས།

རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི། ཉོན་མོངས་གོམས་པ། གྲོགས་ངན་བསྟེན་པ། ཕོངས་པ། གཞན་གྱི་དབང་དུ་སོང་བ།

རིགས་ཀྱི་བུ། ཕ་བཟང་པོའི་ལས་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་གྱི་བུ།

རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། གཉེན་སྒྲིག་མ་བྱས་གོང་སྐབས་ཏུ་འགྲིག་མཐུན་བྱས་ཏེ་བུ་ཕྲུག་སྐྱང་བ།

རིགས་ཀྱི་ལུགས། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཕ་ཡི་ལས་དང་ལུགས་སྲོལ་གང་ཡིན་པ་བུས་སྐྱོང་དགོས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་སྟེ། བུ་དེ་རིགས་གང་ཡིན་ནི་ཕ་ཡི་རིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་ན། ཕ་ནི་བུའི་རིགས་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། ཕའི་སྲོལ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་ལམ། རིགས་ཀྱི་ལུགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

རིགས་ཀྱི་བྲམ། འདི་བླ་མའི་སློབ་མ་དང་སྦྱིར་བཏང་གི་དུ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་ཆོག

རིགས་ཀྱི་ལྷ། ཕ་དང་མེས་པོའི་དུས་ནས་གསོལ་མཆོད་བྱེད་པའི་ལྷ།

རིགས་སྒོ། ཚད་མ་རིགས་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་བསྡུས་མིང་། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དཔལ་བསྲུང་བ་དང་བོད་ཀྱི་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བསྒྱུར་བའོ། །འདི་དང་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནག་འགྱུར་དང་འགྱུར་ཁྱད་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞུང་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

རིགས་ལྔ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ། སེམས་ཅན་གང་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་གནས་འགྱུར་ཏེ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གནས་འགྱུར་བའི་དག་ཆ་ལྷ་སྐུར་འཆར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཡིན་པས་དེའི་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་གནས་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཡིན་པས་དེའི་སྐུ་མདོག་སེར་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གནས་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དང་དེའི་སྐུ་མདོག་དམར་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གནས་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་དེའི་སྐུ་མདོག་ལྗང་ཁུ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གནས་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་དེའི་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་ཡིན་པ་བཅས་ནི་རང་རང་གི་སྤྱང་གཞིའི་ཆ་ནས་དག་ཆ་དེའི་རང་མདངས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ་ལ། ཡང་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། མངོན་པའི་རིགས། རིགས་མེད་པ་བཅས་ལྔའོ། ཡང་ན། མི་བསྐྱོད་པ། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ། རྣམ་སྣང་སྟེ་ལྔའོ། །

རིགས་ལྔ་མཁའ་འགྲོ། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་(༡. རྣམ་པར་སྣང་མཛད། ༢. རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན། ༣. འོད་དཔག་མེད། ༤ དོན་ཡོད་གྲུབ་པ། ༥. མི་བསྐྱོད་པ) མཁའ་འགྲོ་སྡེ་ལྔ (༡. རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ། ༢. རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ། ༣. པདྨ་མཁའ་འགྲོ། ༤ ལས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ། ༥. སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ།

རིགས་ལྔའི་སྐུ་ལྔ། སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཁྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡི་བདག །སངས་རྒྱས་ལྔ་བདག་ཚོད་པན་ཅན། །སྤྱན་ལྔ་ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མཆོག་གོ །སྐྱེ་ཡི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་མཆོག །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ།། བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རབ་བསྒྲགས། །ཡེ་ཤེས་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཡེ་ཤེས་སྐུ་རབ་བསྒྲགས། །བདེ་བའི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་བདེ་སྐུ་འགྱུར་མེད་མཆོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །

རིགས་ལྔའི་ཕྱག་རྒྱ། ༡. བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། ༢. ས་གནོན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། ༣. མཆོག་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། ༤ མཉམ་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ། ༥. སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །

རིགས་ལྔའི་ཞིང་། དཔུས་ན་སྟུག་པོ་བཀོད། ཤར་དུ་མངོན་དགའ། ལྷོར་རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་པ། ནུབ་ཏུ་བདེ་བ་ཅན། བྱང་ན་ལས་རབ་གྲུབ་པ་སྟེ་རིགས་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་འོད་ཀྱི་ཁང་བུ་བརྩེགས་པ་རྣམས་སོ། །

རིགས་ལྔས་དབུ་བརྒྱན། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་མ་དག་པའི་ཆ་རྣམས་གནས་འགྱུར་ནས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དག་ཆ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྣང་ཡིན་པས། དེའི་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་དག་ཆ་སངས་རྒྱས་རིན་འབྱུང་ཡིན་པས་དེའི་སྐུ་མདོག་སེར་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དག་ཆ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་པས་དེའི་སྐུ་མདོག་དམར་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དག་ཆ་སངས་རྒྱས་དོན་གྲུབ་ཡིན་པས་དེའི་སྐུ་མདོག་ལྗང་ཁུ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་དག་ཆ་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་ཡིན། དེ་དག་སོ་སོར་རྒྱ་མཚན་དང་། དགོས་པ། ཕྱི་ཐབས། འབྲས་བུ་བཅས་ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས།

རིགས་ཅན་ལྔ། ཉན་རང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དང་། མ་ངེས་རིགས་ངེས་པ་དང་། སོ་སོར་རིགས་མ་ངེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་པ་ལྟར་ན་ནགས་དུག་ལྡན་རིགས་མེད་དང་ལྔའོ།

རིགས་ཅན་བཞི། ཉན་རང་། ཐེག་ཆེན། སོ་སོར་རིགས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ།

རིགས་ཅན་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཏེ་གསུམ།

རིགས་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པ། རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་མཁན་ནི་བུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་མཁན་ནི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་། ས་སྐྱ་བའི་བདག་ཆེན་རིམ་བྱོན་དང་། སྨིན་གྲོལ་གླིང་གཏེར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་བརྒྱུད་སྐུ་བརྒྱུད་གཞོན་ནུ་ལྟ་བུ་ནི་རིགས་ཆོས་གཉིས་ཀའི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་མཁན་ཡིན།

རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ། རང་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་རིགས་སྤྱི་ཞིག་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྒྲ། གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་དེའི་མཚན་གཞི།

རིགས་གཉིས་པ། (ཕྱིའུ་རིགས་གཉིས་པ)སྔར་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་སྐུ་བཞུགས་སྐབས་ཡུང་པའི་ཕྱུར་ཡོད་པའི་མི…

ཚང་ཞིག་གི་བུ་ཨ་མ་ཞིང་ལས་བྱེད་པའི་ཤུལ་ལ་ཆུའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ཉ་ཞིག་གིས་མིད་པ་ལས་ཉ་མི་བར་ཉའི་ལོག་པའི་…ནང་གསོན་པོར་གནས། ཞིང་ལ་མིག་ལྷུང་བའི་ཨ་དར་…བཤད་པའི་ཉ་པ་བུ་མེད་པ་ཞིག་གིས་ཉ་བཟུང་སྐབས་ཉ་དེ་ད་བའི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ལོག་པ་བཤགས་པ་དང་ཕྲུ་གུ་དེ་ཐོན་ནས་དགའ་དྲགས་ཏེ་རང་གི་བུ་ལ་བྱས་ནས་གསོས། དེའི་གནས་ཚུལ་ལྷུང་བའི་ཕུ་ལ་ཡོད་པའི་ཞིང་པ་བུད་མེད་དེས་གོ་ནས་ཁོ་གཉིས་རྩོད་གླེང་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་ཞུ་གཏུགས་བྱས་སྐབས། རྒྱལ་པོས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་པས་གནས་སྐབས་ཁྱིམ་ཚང་…གཉིས་ཀས་བུ་དེ་གསོ་རྒྱུ་དང་། རྗེས་སུ་ཆེན་པོ་ཡོང་ས…སྐབས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་བུ་དེ་ལ་མནའ་མ་རེ་བླངས་ཏེ…མནའ་མ་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱེས་པའི་བུ་དང་བུ་མོ་ཕྱོགས་སོ་སོས་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱུར་ཐག་བཅད་པ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་བཀའ་འགྱུར《འདུལ་བ་ལུང་གི་སྙིང་གཞི》ནང་གསལ།

རིགས་མཉམ་པ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་…སྐབས་བུ་དང་བུ་མོའི་གཉེན་སྒྲིག་གི་དབང་ཆ་ནི་ཕ་མའི་…ལག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བུ་དང་བུ་མོ་པན་ཚུན་གྱི་ཁྱིམ་…ཚང་སོ་སོའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོ་དམན་འདྲ་མཉམ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། འབངས་མི་དཔོན་གྱི་མནའ་མར་བླངས་པའམ་སློག་ཏུ་དཔོན་དང་ཕྱུགས་འཁྱིལ་བྱས་ཏེ་བུ་ཚོས་འཁྱིལ་ན…འབངས་མིས་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕྲོག་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོང་དུ་དོགས་པས་རིགས་མི་མཉམ་པ་ལས…ཆུང་མ་བླངས་པ་ནི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ་རྩིས…སྲོལ་ཡོད།

རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་གཙོ་བོ་གཅིག་པུ། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངོ་། །

རིགས་དང་བརྒྱུད་པ་ལ་འགོ་བའི་སྲུང་མ། ཐར་མི་རབས་གོང་མའམ། ཕ་དང་མེས་པོའི་དུས་བརྒྱུད་གསོལ་…ཐུས་ཏེ། རྗེས་སུ་མི་ཚང་དེའི་རིགས་རྣམས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་…བྱེད་མཁན་གྱི་སྲུང་མ་ལ་ཟེར།

རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ། ཤཱཀྱ་ཐུ་ནེས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཐོག་མར་གསུང་སྐབས་ཞུ་བ་པོ་ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ལ། དེས་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཤློ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པ་མཛད། རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་རྗེས་མ་དེར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་པོ་བྲང་དེའི་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཆེན་པོའི་དབུས་དུས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་…བསྐྲུན་བཞེངས་ནས་འདས། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ། ཉ་དབང་། གཟི་བརྗིད་ཅན། ཟླ་བའི་བྱིན་དང་། ཉའི་དབང་ཕྱུག སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ཉའི་དབང་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བཤད་ནས་རྒྱལ་པོ་མཛད་པས་དེ་རྣམས་ལ་སྔོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྔོན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་གྱི་ཞ་མ་ཉའི་དབང་ལྡན་དང་བཙུན་མོ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི…སྲས་སུ། ༡. རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་འཇམ་དཔལ…གྲགས་པ་འཁྲུངས། དུང་སྐྱོང་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་ལ…དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བསྐུར་ཞིང་། ལོ་བརྒྱར་ཆོས་བསྟན། དེ་ནས། ༢. རིགས་ལྡན་པད་མ་དཀར་པོས་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་བརྩམས་ཤིང་ལོ་བརྒྱར་ཆོས་བསྟན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན། ༣. བཟང་པོ། ༤. རྣམ་རྒྱལ། ༥. བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ། ༦. ཕྱག་དམར་རིན་ཆེན་ཕྱག ༧. ཁྱབ་འཇུག་སྦས་པ། ༨. ཉི་མ་གྲགས། ༩. ཤིན་ཏུ་བཟང་། ༡༠. རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ། ༡༡. རྒྱལ་དཀའ། ༡༢. ཉི་མ། ༡༣. སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ༡༤. ཟླ་བའི་འོད། ༡༥. མཐའ་ཡས། ༡༦. ས་སྐྱོང་། ༡༧. དཔལ་སྐྱོང་། ༡༨. སེང་གེ ༡༩. རྣམ་པར་གནོན། ༢༠. སྟོབས་པོ་ཆེ། ༢༡. མ་…འགགས་པ(ད་ལྟ་མ་འགགས་པ་རྒྱལ་སར་འཁོར་ནས་ལོ་…ལྔ་བཅུ་སོ་བདུན་སོང་ཟེར) ༢༢. མི་ཡི་སེང་གེ། ༢༣. དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ༢༤. མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱལ། ༢༥. དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་སྟེ་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔའོ། །རྒྱལ་པར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི《བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ》དང་…《གཡའ་སེལ》ཕྱིང་རྡོལ་བླ་མའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལེ་ཚན[ཅ]པའི་ནང་དུ་གསལ།

རིགས་པ། ཚད་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་དོན་ལ་རྟོགས་པ་གཅོད་པ།

རིགས་པ་བརྒྱ། ཡོ་ག་ལྟར་ན་རིགས་ལྔ་རེ་རེར་ལྔ་ལྔ་ཕྱེར་ལྔ་དང་། དེ་རེ་རེར་སྐུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་གྲངས་ཀྱིས…བསྒྱུར་བ།

རིགས་པ་བཞི། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་རིགས་པ། ལྟོས་པའི…རིགས་པ། འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི…རིགས་པ་སྟེ་བཞི།

རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདག་ལྟ་གཉིས། ཆོས་དང…གང་ཟག་བདག་ཏུ་ལྟ་བའོ། །

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས། ཕྱུང་རིགས་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ…མཐའི་རྣམ་བཞག་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར…བཏགས་པ་ཡིན།

རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་པ། མདོ་སྡེ་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་པའོ། །

རིགས་པའི་སྐོར་བ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྡོ…རྗེས་བརྩམས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཞིག པཎྜི་ཏ་རབ…འབྱོར་ཞི་བ་དང་ལོ་ཙཱ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཟང་པོས་འགྱུར།

རིགས་པའི་ཚོགས་དྲུག དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི《རྩ་བ་ཤེས་རབ》དང་། 《རིན་…ཆེན་ཕྲེང་བ》《རྩོད་ཟློག》《སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ》《ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག》《རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ》བཅས་དྲུག

རིགས་པའི་རིམ་པ། བྱེད་འོས་པའི་ལས་ལམ། བྱེད་འོས་པའི་ཐབས་ཤེས།

རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྗེས་ཡོད། དེའི་མཚན་གཞི་ནི…ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད…རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཆའམ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ…ཡོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ། རིགས་པ་ཡང་དག་པས་དཔྱད་ནས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའམ། བདེན…པར་གྲུབ་པ་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་བྱུང་ན། རིགས་པས་དཔྱད…བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་དབུ་མ་པས…ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན། མདོ་སྡེ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ…རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན།

རིགས་སྤྱི། ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཡིན། དེ་ཁྱོད་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། དེ་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྱོད་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་དེའི་རིགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། ཤེལ་བུམ་ལ…བལྟོས་དེ། བུམ་པ་ལྟ་བུ།

རིགས་སྤྱི་དང་ཚོགས་སྤྱིའི་མུ་བཞི། ཤེས་བྱ་དེ་རིགས་སྤྱི་ཡིན་ལ་ཚོགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་མུ། ཀ་བུམ་གཉིས་ཚོགས་སྤྱི་ཡིན་ལ་རིགས་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་མུ། གཟུགས་དེ་རིགས་སྤྱི་དང་ཚོགས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དེ་རིགས་སྤྱི་དང་ཚོགས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མུའོ། །

རིགས་འཛིན་གྱི་ས་བཞི། རྣལ་འབྱོར་པའི་ས་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ས་དང་། འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའོ། །

རིགས་འཛིན་བཞིའི་གྲོལ་ཚུལ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རིགས་འཛིན་ནི་སེམས་ལྷའི་སྐུར་སྨིན། ལུས་མ་སྨིན་པས་བར་དོར་གྲོལ་བ། ཚེ་དབང་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གྲོལ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་ལུས་སེམས་ལྷར་སྨིན་པ། ལྷུན་གྲུབ་ནི་རང་…གཞན་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བཅས་པའོ། །

རིགས་བཞི། ཕར་རྒྱ་གར་གྱི་མིའི་རིམ་པ་བཞི་སྟེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་། རྒྱལ་རིགས། རྗེ་རིགས། དམངས་རིགས་…བཅས་གདོལ་རིགས་རྣམས་སོ། །

རིགས་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས། རྡོ་རྗེའི་…

རིགས། པདྨའི་རིགས་ཏེ་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཏེ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ། ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་མོ། །

རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བརྩེ་ནུས་པ་གསུམ་ལྡའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཚེ་མཁྱེན་པའི་རང་གཟུགས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། བརྩེ་བའི་རང་གཟུགས་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས། མཐུ་སྟོབས་ནུས་པའི་རང་གཟུགས་ནི་གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་བསྡུས་ན་རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད།

རིགས་བཤད་པའི་ཡན་ལག་བཞི། ངན་སོང་དུ་ལྷུང་དཀའ། དེར་སོང་ཡང་མྱུར་དུ་ཐར། དེར་དུཿཁ་ཆུང་དུ་མྱོང་། དེར་གནས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ། །

རིང་། ཕྱུར་རམ་རྡོའི་དོན་ནོ། །

རིང་བསྲེལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། མི་ཤི་བའི་ཕུང་པོའི་ཤ་རུས་ལས་རིང་བསྲེལ་བྱུང་བ་ནི། མི་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའམ། དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་མ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་གནས་ཚད་མཐོན་པོར་སླེབས་པ་སོགས་ཡིན་ན་དེའི་ཕུང་པོ་ལས་རིང་བསྲེལ་འབྱུང་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་མདོག་དཀར་པོ་དང་། ནག་པོ། དཀར་དམར། ཡི་ཁྲི་བཅས་ལྔ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ལེགས་པ་དང་སྡིག་ཅན་ལ་རིང་བསྲེལ་མི་འབྱུང་ཞེས་བཤད། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ》ནང་རིང་བསྲེལ་སྐོར་ལ་རྟོགས་དཔྱོད་དང་དཔྱད་གཏམ་མང་པོ་མཛད་འདུག་པས་གཟིགས་པར་འདོད་ན་དེར་གཟིགས།

རིང་བསྲེལ་གསུམ། ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ། སྐྲ་བལ་ཀྱི་རིང་བསྲེལ། སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རིགས། གཉིས་པ་ནི་དབུ་སྐྲ་དང་ཕྱག་སེན་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྐུ་གདུང་གི་རིང་བསྲེལ་དངོས།

རིངས་ཁྲུད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། ཧ་ཅང་བྲེལ་ཚབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།

རིངས་པ། བྲེལ་བ་དང་འཚབ་པ། (ཙ)

རིངས་པ་རིངས་པའི་ལྷབས་ཀྱིས། བྲེལ་བ་འཚབ་འཚུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས།

རིད། དངོས་ངན་པ་དང་ཤ་སྐམ་ནས་རིད་པར་གྱུར་པའི་དོན། དཔེར་ན། ཤིང་སྲ་བཞིན་དུ་གཟུགས་རིད་པ།

རིན་སྤྲིན་ཚབ་གསུམ། ཉོས་རིན། གཡར་སྤྲིན། བོར་ཚབ་གསུམ།

རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ། སྔར་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་གོང་རིམ་གྱི་ཆས་གོས་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་ཞེས་གསེར་ག(གསེར་གྱི་ག༤)སོད་གཡུ་ཞེ་གཅིག་གི་ཕྲ་ཚོམས་ཅན་ཆེ་ཆུང་བྲེ་ཚད་ཙམ་སྐོར་གཟུགས་མ་གཅིག་དང་། སོག་སྐོར་ཞེས་དེ་ལས་ཆུང་ཆུང་བ་ཉེར་གཟུགས་མ། སོག་རྣ་བཅས་གཡུ་ཁྲ་གོང་མཐུངས། རྣ་བརྒྱངས་ཞེས་སོད་གཡུ་ཟེ་སོང་ཙམ་ཉི་ཤུ་སྐོར་དཔུལ་གྱི་མཐའ་སྐོར་ཐོག་ཁྲལ་བསྐར་སྤྲིག་པ་རིང་ཐུང་ཁུམ་ཁྲ་གང་ཙམ། ཤལ་དམར་ཞེས་བྱུ་རུ་དཀྱུགས་མ་ཆེ་ཆུང་ཁམ་ཆིག་ཆེ་བ་ཙམ་རྫོག་གྲངས་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སྐོར་ཡོད་པའི་དོ་ཤལ་གཅིག ཤལ་སེར་ཞེས་སྤོས་ཤེལ་སྙིང་མ་ཞེ་གཅིག་དང་སྐྱོང་ཆེ་ཚད་ཙམ་རྫོག་གྲངས་ཉི་ཤུ་སྐོར་ཡོད་པའི་དོ་ཤལ་གཅིག(དོ་ཤལ་དམར་སེར་ཟེར)ཀོ་ལྗམ་འགོ་ལྷམ་མཚལ་ལྷང་གི་ཡུ་སྦྲུར། གོས་ནོན་མཐིང་ཟླ་ཁྲའམ། དཔྱད་ལྡན་གང་ཏང་གི་ཏི་ཀོས་དང་། ཏི་པེར་ལྷམ་རྒྱན་མ། གཙུག་ཞུ་སྤྲ་གཟུགས་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཕྱ་པོ་ཕྱང་པོ་ཏ་ལར་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་ཆ་ཚང་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཆ་ཚང་རེར་འདུག་ཐོད་ཕྱག་སྐམ་རེ་བཅས་སྐམ་ཤང་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ཡོད་པ་རྣམས་དཀྱུང་གསར་དང་ཚེས་བསྐུར་སོགས་མཛད་སྒོ་ཁག་ལ་འདོན་པ་མ་གཏོགས་རྣམ་ཀུན་ཏེ་དུས་འཁོར་ལྟ་ཁང་འོག་རྫས་ལྷ་ཁང་དུ་བསྡུ་འཇུག་ཞུ་དགོས་པ་ཡིན།

རིན་ཆེན་སྒང་། ས་སྐྱའི་བླ་བྲང་ཁག་བཞིའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན། ཐོག་མར་དཔོན་ཆེན་མི་རབས་གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བཏབ་ཅིང་། རྗེས་སུ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་ལ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྲས་རྒྱུད་མང་བས་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་སྲས་རྒྱུད་ཁག་བཞི་པོ་སོ་སོར་བླ་བྲང་རེ་བགོས་ནས་གནང་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་མཆེད་ལ་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་དང་ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་གནང་། དེ་ནས་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་གདུང་བརྒྱུད་བྱུང་། ཨ་མྱེས་ཞབས་པ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ནང་གསལ།

རིན་ཆེན་བརྟག་པ། གསེར་དངུལ་ཟངས། མུ་ཏིག བྱུ་རུ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་བརྟག་པ་སྟེ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཀརྨ་ཆགས་མེད་དང་། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་། གསེར། དངུལ། ཟངས། ལྕགས། ཡི། ཛཱི ཀྲིམ། ར་གན། མཁར་བ། གཡུ། བྱུ་རུ། མུ་ཏིག སྤོས་ཤེལ། པདྨ་རཱ་ག དུང་། སྤུག ཤེལ་སྨུག ཟི་ལོ། དཀར་ཡོལ། གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་འགའ་ཞིག་བཅས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་ཚུལ་བཤད་ཡོད།

རིན་ཆེན་བདུན། གཞན་དུ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ཞེས་པར་གཟིགས།

རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། འབྲི་གུང་གདན་རབས་བཅུ་བདུན་པ་འདི་ཉིད་ཡུལ་ལྷ་པོ་སྟོད་དུ་མོ་ཕྱུང་རྣམ་སྲས་གླིང་དུ་བར་ཡབ་བྱམས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་ལྡན་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཡོས(༡༥༡༩)ལོར་སྐུ་བལྟམས། གདུང་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པའི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་གྲགས། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱངས་པ་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དབང་ཆོས་གང་མང་དུ་ཞུས། ཁྲི་བོ་རྒྱལ་བ་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ལས་འབྲི་གུང་པའི་ཆོས་མཛོད་མཐའ་དག་གསན། དེ་བཞིན་ཀརྨ་པ་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། ཞྭ་དམར་ལྔ་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག གཉེར་སྟོན་ཞིག་པོ་གླིང་པ། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་གསར་རྙིང་གི་དབང་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞེས་པ་ཤིང་རྟ(༡༥༣༤)ལོར་འབྲི་གུང་གདན་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཁྲིམས་དང་། འབངས་སྲིད་རྣམས་ལའང་དགེ་བ་བཅུའི་ཁྲིམས་དམ་པར་མཛད་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། དགུང་ལོ་པཉྩ་བཅུད་པ་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེར་རྒྱལ་བ་ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་གོང་པོ་ནས་འབྲི་གུང་དུ་ཕྱིན་དྲངས། རྗེ་དེ་ལས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཁྲིད་པར་ནཱ་རོའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་དང་། རྒྱལ་གྱི་ཞུ་བར་རས་པ་སྟོང་ལྷག་གི་རབ་བྱུང་མཛད། ཕར་ཀྱི་ཕྱག་སྒྲོལ་དབུར་ཆོས་དགུན་ཆོས་སོགས་དང་། ཞེལ་གྱི་རྣོག་ལ་གསེར་ཁང་། འཛམ་གླིང་རྒྱན་སྒོ་མང་སོགས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་། མཆོད་ཁྲི་པོ་ཐང་སོགས་ཞིག་གསོ། གླིང་གི་མཚམས་ཀྱ་ལོ་གསུམ་གྱི་བརྗེ་ཡིན། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། ཏི་སེ། ལ་ཕྱི། ཙཱ་རི་སོགས་གནས་གསུམ་གྱི་རྡོ་འཛིན་དགོན་རྩེ་སོ་སོའི་བླ་མ་བཅས་བསྐོ་བཞག ཚོས་དྲུག་དུས་མཆོད་ཆེན་མོ། སོས་གཏོར་སོགས་ཕར་ཕྱོལ་རྣམས་མི་ཉམས་ཤིང་ཆེར་ཆེར་རྒྱས་པར་མཛད། སྐབས་ཤིག་ཡར་ལུང་པ་དང་། བསམ་ཡས་སྒྲིད་མཁོད་པ་སོགས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཕྱོས་ཆེ་བས་འབྲི་བསྟན་ལ་གནོད་འཚམས་བྱུང་བ་ལ་རྩོལ་བ་རྣམས་ཕྱིག་མེད་དུ་བཅོམ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་མཛེ་སེར་དང་། འབབ་རོམ། སྒོམ་སྡེ་སོགས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། དེ་ནས་མདོ་སྟོད་ཨ་ལ་རྫོང་རྣམས་སུ་བྱོན་པ་ཤིང་། གདུལ་བྱ

རྣམས་ལ་དབང་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་གནང་། སྐབས་དེའི་ཚེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐུ་གེ་ལ་སོགས་ལྟས་མི་ཤེས་པ་བྱུང་བར་སྔོར་ཐང་གི་སྐྱིམ་མོ་བཏབ་པས་སོད་དུ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཞུང་ལས་སོགས་ཞུས་ན་དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པ་ཡོང་བའི་ལུང་བྱུང་བར། འབྲི་ཞག་ས་ཀར་སོགས་ཀྱི་མཚན་བྱང་བཀྲམ་སྟེ། ལུང་ལས་གང་ལ་འབྱུལ་སྐྱོད་པོར་དམ་ཁ་འཕངས་པས། རྗེ་འདིའི་མཚན་བྱང་ལ་འབབས་པ་བཞིན་པོ་ཞ་མངགས་ཏེ། འཇའ་ས་དང་མེལ་ཚེམ་གོས་དར་གསེར་དངུལ་སོགས་རྟེན་ཆས་དངོམ་ཆེ་བ་ཕུལ། ལྕགས་ཕག(༡༥༥༡)ལོར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ར་ཚིག་མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་ལ་གསེར་འཛམ་དང་། བསྟན་འགྱུར་རྣམས་གསེར་དངུལ་ལྷ་ཙན་དུ་བཞེངས་པའི་དཔུ་ཚུགས། དུས་དེ་མཉམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གདན་རབས་རྟོགས་བརྗོད་བཅས་ཀྱི་བྲིས་ཐང་། གསེར་དངུལ་ལས་བླ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གི་སྐུ་བརྙན། མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་གྱིས་བྲིས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གོང་མ་ཉ་རིམ་དང་གཙོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་འབུམ་བཅས་བཞེངས་པར་མཛད། སྐུ་རབ་པ་དང་། རྟེན་ཐང་པ། འགྲོངས་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེར་དམག་གིས་བསྐོར་བ་ལ་འདུམ་ཆིངས་སུ་རྗེ་འདི་ཡར་ལུང་ལ་ཐེབས། སྐྱེ་ཁག་མོ་སོར་བཀའ་གནད་མཛད་པས་འདུམ་ཆིངས་ཁས་བླངས་པས་བདེ་འཇགས་ལ་འཁོད། དེ་རྗེས་བྱང་ནས་ཧོར་གྱི་གདན་ཞུས་བྱུང་བར། མི་ཆོན་འཛོམ་རར་ཐེབས། ཧོར་གཙོ་དཔལ་དང་ཁྲི་རྒྱལ་འབུམ་གཉིས་མ་དན་པར་འཁྲུག་བསྡུམས་ཏེ་ཐུགས་དམ་གཏོར་ལོག་ཏུ་ཏྲངས། ཤིང་གླང(༡༥༦༥)ལོར་གཙུང་པ་ཆེན་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་གདན་སར་དབང་བསྐུར་བར་མཛད། དེ་རྗེས་མང་ཡུལ་ལ་དགོས་སུ་བྱོན། རྒྱལ་པོའི་བླ་མཆོད་དུ་གྱུར་ནས་བཟུང་མང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འབྲི་གུང་གི་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོར་གྱུར་མང་ཡུལ་དུ་དགོན་གནས་གུང་མང་དུ་ཆགས། རྗེ་འདི་ལ་སློབ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་གྲགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། སྣང་གསལ་བ་ཀུན་དགའ་ཚེ་མཆོག་གདངས་དཀར་རས་ཆེན། ལྷན་ཆོས་རྗེ་སྐུ་མཆེད། འབབ་རོམ་པའི་ཆོས་རྗེ་སོགས་རང་གཞན་གྱི་སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་བྱི(༡༥༧༦)ལོར་མཆིལ་ཁར་སྐུ་སྨྲ་དན་ལས་འདས།

རིན་ཆེན་རྣམ་པ་བཅུ། གསེར་དང་། དངུལ། ཟངས། བཻཌཱུརྱ། མཎྜི། ཀུ་རུ་ཏིག ཤུ་ཤེལ། པདྨ་རཱག ཀེ་ཀེ་རུ། ས་ཡམ།

རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས། ཆོས། དགེ་འདུན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ནོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བས་ན། རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་ཟེར།

རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ། གསེར་དང་། དངུལ། ཟངས། ཐུ་རུ། མུ་ཏིག་སྟེ་ལྔ་ལ་རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་ཟེར་སྲོལ་གཅིག་དང་། ཡང་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་གཤའ་ཚེ་སྟེ་ལྔ་ལའང་རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་ཟེར་སྲོལ་གཅིག་ཡོད།

རིན་ཆེན་སྣ་བདུན། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་ཏེ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ། བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་སོ། །སྤྱིར་རྒྱལ་པོ་ཙམ་ལ་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་མེད་ཀྱང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ཞེས་དེ་དག་རྒྱལ་སྲིད་ཐོག་མར་བཟུང་བ་ནས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྐོར་གེའུ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་གྱིས་མཛད་པའི《སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཟིན་བྲིས》ནང་གསལ།

རིན་ཆེན་སྣ་བཞི། གསེར། དངུལ། ཟངས། ལྕགས་བཅས་བཞི་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་སྒར་པའི་རྫོ་མོ་ཟེ་ལེའི་རི་ལ་ལྕགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ར་ཁ་བྲག་ལ་ཟངས་ཀྱི་གཏེར་ཁ། ནུབ་ཀྱི་ལ་དོང་གི་སྐྱེའུ་བྲག་ལ་དངུལ་གྱི་གཏེར་ཁ། ཕྱོགས་ཁ་རི་ལ་གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་བཅས་ཡོད་ཟེར།

རིན་ཆེན་དཔལ། མི་སྟག་ཡོ་པ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་སྤྲེ(༡༣༣༢)ལོར་སྲིད་བཟུང་ཡང་ཟླ་བ་གཅིག་ལོན་ནས་འདས། དེ་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་རིང་བློན་ཆེན་ཐེལ་ཐུར་ཐུ་ཤིས(阿铁木尔太师)སྲིད་བཟུང་།

རིན་ཆེན་བྲིན། ཉི་མའི་མིང་སྟེ། ལྷུན་པོ་རི་རྩེར་རིན་ཆེན་བྲིན་ཤར་ན། སྐར་ཚོགས་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་འོད་དང་བྲལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རིན་ཆེན་རི་གསུམ། རི་བོ་གངས་ཅན་དང་། རི་བོ་འཕིགས་བྱེད། རི་བོ་མན་ཧྲ་ར་གསུམ་ལ་ཟེར།

རིན་ཆེན་རིགས་ལ་སྦྱིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ། རིན་ཆེན་ལྕགས་ཟངས་པ་ལང་རྟ། གླང་ཆེན་བུ་མོ་ཡུལ་འཁོར་དང་། འདོད་པའི་ཆུང་མ་རང་གི་ཤའོ། །

རིན་གཉིས་ཏམ་ཀ དངུལ་དཀར་པོ་ལས་བཟོས་པའི་སྒོར་མོ། དངུལ་ཞོ་གང་དང་སྐར་མ་གང་གི་ཚད་ཡོད་པ་ཞིག

རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༣༥༠)ལོར་ཡབ་དཔོན་མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། གཞོན་ནུ་ལ་རྗེ་བྱིན་རྩེ་དང་མཇལ། ཟླར་དགོན་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་སློག་བསླབས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བའི་བཀས་ཕག་མོ་གྲུར་བྱོན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན། དེ་ནས་ས་སྐྱར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་རྫོང་དུ་ཐེབས། ཞིག་ཤ་པ་རེ་ལ་མདོ་སྔགས་པ། ཚར་རེ་ཙམ་མཁྱེན་པ་བྱུང་ནས་ཤེས་རབ་ཆེ་བར་གྲགས། སླར་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཟབ་ཆོས་གསན་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཞེ་གཉིས་པ་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༣༨༡)ལོར་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་ལོ་བརྒྱད་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༨༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚབ། (རྒྱལ་ཚབ་རིན་ཆེན་མགོན་ཡང་ཟེར)ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་ཁྱི(༡༡༡༨)ལོར་ཡབ་གཉན་ས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དང་། ཡུམ་ལྷ་གཅིག་གི་སྲས་སུ་ཤབ་སྨད་འཛལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་ཡིག་རྩིས་བསླབས། སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་མཉེས་ཤིང་ཆོས་ལ་དགྱེས་པ་ཞིག་ཡོད། སློབ་དཔོན་གན་ཅག་པ་དང་། གཉན་ཏི་མ། རམ་ཕྱིད་མ་བ། དགེ་བཤེས་རྩི་ཞན་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་གཡོར་པོ་ཕྱོགས་སྨད་དུ་ཕུ་རྡིངས་ལོ་ཙྪ་བའི་དངོས་སློབ་དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟེལ་སྟོན་ཀུན་སྐྱིད། ཛོག་མདོ་ཕེ་སོགས་བསྟེན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པར་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་ཆེ་འདོན་མཛད་ཅིང་། ཆོས་འཕགས་རེ་ཡང་གསུངས། དེ་ནས་སྟག་དཀར་པོ་བ། ཞུ་དོན་མོ་རི་བ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་ལས་ཆོས་གསན། བླ་མ་དམར་གྱིས་ཕག་མོ་གྲུར་བརྫངས་པ་ལྟར་བྱོན་ནས་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྐུ་མདུན་ནས་ཆོས་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན་ཅིང་། དེར་ཐུགས་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྲུང་བར་ཅན་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་པར་དོན་མི་རིར་བྱོན་ནས་མཁན་པོ་ཞང་ཞི་མཛེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༡༧༡)ལོར་ཁྲོ་ཕུ་དགོན་པ་བཏབ་ནས་དགེ་འདུན་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་བསྡུས། དེ་ནས་བཟུང་ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེ་བ་བྱུང་། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༡༩༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

རིན་པོ་ཆེ་བཅུ་གཉིས་པ། བཅུ་གཉིས་རྙིང་མ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་སྟག(༡༢༡༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་འབྲུག(༡༢༨༠)བར་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་གོང་གསལ《སྟོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》དང《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》སོ་ཚན[༡]པའི་ནང་གསལ།

རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ། ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་དང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། ལྷག་པར《དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ》ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། ཚོང་ཁ་པས་ཀྱང་བླ

མ་འདི་ལ་དུས་འཁོར་དང་ཕྱག་ལས་ཀྱི་སྐོར་དུ་མ་ཞིག་གསན།

རིན་པོ་ཆེ་སྣག་ཁ་དེ་ཝ། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་རྒྱལ་པོ···སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་ཕྱིན་སྐབས་ཡབ་རྒྱལ་པོས་ནོར་སྐལ་དུ་གནང་བའི་ནོར་བུའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རྗེས་སུ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་སྦྲུལ་གྱི་པགས་པས་གཏུམས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་འགྲམ་སྐུ་ཁང་ནང་དུ་སྦས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་གསལ།

རིན་པོ་ཆེ་བདུན། པདྨ་རཱ་ག ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ། བཻཌཱུརྻ། མཐིང་། རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ། མུ་ཏིག བྱུ་རུ་བཅས་དང་། ཡང་ན་བཻཌཱུརྻ། གསེར། དངུལ། ཤེལ། སྤུག མུ་ཏིག་དམར་པོ། རྡོའི་སྙིང་པོ་བཅས་སོ། །

རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན། འབྲི་གུང་གདན་རབས···བརྒྱུད་པ་འདི་ཉིད་འབྲི་གུང་གཞུ་སྟོད་ཀྱི་ས་འི་ཆ་ལས···འཛོམ་མ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྟག(༡༢༧༨)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་རྗེ་མཚམས་བཅད་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཞེས་གནང་། ལོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ···ལྕགས་སྟག(༡༢༩༠)ལོར་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག་བྱུང་སྐྱེ་རྗེ་ཉིད་སྐུ་མཆེད་དང་བཅས་པ་ཆོས་སྐྱོབ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀོང་པོར་གདན་དྲངས། ལོ་གསུམ་བར་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཀོང་པོ་ནས་སྤྱན་དྲངས། མཚོ་ཁ་ཐང་དུ་བདེ་ལྡན་ཞེས་པའི་ས་ཕྱང་ཆེན་པོར་བཞུགས་ཤིང་རེ···ཞིག་བར་སློབ་གཉེར་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་བཅད་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཕྱོགས་མེད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ས་ཁྱི(༡༢༩༨)ལོར་གདན་སར་མངའ་གསོལ་ནས་ལོ་དེར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་གསོ་བར···མཛད། དེ་ནས་གླིང་ལོག་སྐབས་ཉམས་ཆག་གཏོར་བརླག་ཏུ་སོང་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཉམས་གསོ་དང་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་ལྷ་སྐུ་དང་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་གསེར་གྱི་ཞི···ཤུས་ཞུགས། རྗེ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོའི་སྐུ···བརྟན་གསེར་ཁང་ཆོས་རྗེར་གྲགས་པ་དེ་རྫོན་རྩེ་གསོངས···སུ་སྦས་པ་ཡང་སྤྱན་དྲངས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་ཚོགས་པ···བསྐྱངས། དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་ཁྲི་ཕྲག་བཅུ་གསུམ་ཙམ···འདུས། ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དུས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ···བསྐོར་བར་མཛད་པ་དབྱར་ཆོས་དགུན་ཆོས་སུ་གྲགས། དབྱར་ཆོས་ནི་མདུན་ཐང་སོགས་ཐང་ཡངས་སར་སྐར···ངབ་སྐྱེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྔ་ལྡན་གྱི་ཁྲིད་གསུངས་ནས། དགེ་འདུན་རྣམས་སྒོམ་སྤྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམས་ནས་རྟོགས་དོན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ···མཛད་པ་དང་། དགུན་ཆོས་ལ་ན་རོ་ཡོ་ག་ཡེ་དུ་ན་རོའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཁྲིད་ཀྱིས་སྨིན་པར་མཛད་དེ། དགེ་འདུན་རྣམས་རས་ཆུང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་གཏུམ་མོའི་བདེ་དྲོད་ཀྱི···ལང་ཚོ་རོམ་པར་མཛད། དེ་དག་གི་ཆོས་ལྟ་ཕྱིར་རྒྱབ་ཆོས···སུ་སྒང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། བཅོམ་ལྡན་འདས···འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ། རྗེ་བཙུན་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབང་སོགས་སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཚིམ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་ཐོག་ཁ་གསེར་ཁང་དུ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་འདག་སྦྱར་མཛད་ཅིང་ཐབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷུར་ལེན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོན་གྱི་དུས་ལྟར། གངས་ཏི་སེ། ལ་ཕྱི། ཙ་རི་ཏྲ་སོགས་ལ་སྒོམ་ཆེན་སྟོང་ལས་མི་ཉུང་བ་བརྫངས་ཤིང་། དགེ་འདུན་རྣམས···ཀུང་སློས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ་ཤ་སྟག···གིས་ཁྱབ་པར་མཛད་པ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱི་དྲག་ལ···བཀའ་དྲིན་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས། དེ་ལྟར་ལོ་བཅོ···བརྒྱད་བར་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་སོ་བདུན་ལ···ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག(༡༣༡༤)ལོར་སྐུའི···དཀྱིལ་འཁོར་དག་པའི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱང་ཟད···ཚལ་པའི《དེབ་དམར》དང་།《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག》ལས་གསལ།

རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བརྒྱད། དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། ཕྱག་གདུབ། ཞབས་གདུབ། སྐེ་རགས། དོ་ཤལ། སེ་མོ་དོ་རྣམས་སོ། །

རིན་པོ་ཆེའི་སྨན་གཙོ་བོ་དགུ། ༡. གསེར། ༢. དངུལ། ༣. ཟངས། ༤. ལྕགས། ༥. གཡུ། ༦. ཉ་ཕྱིས། ༧. དུང་། ༨. བྱུ་རུ། ༩. མུ་མེན་ནོ། །

རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ། ཡབ་ཀུན་བཟང་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་རྟ(༡༤༦༢)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ནར་སོན་སྐབས་རྫོང་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀ་བཟུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཕག(༡༤༧༩)ལོར་ཞྭ་དམར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་ནས་ཡང་སང་པ་ཅན་དུ་དགོན་པ་འདེབས་པ་དང་། ཀརྨ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི···བཞེད་པ་ལྟར་ཆུ་ཕག(༡༥༠༣)ལོར་ལྷ་སའི་ཉེ་འདབས···ས་ནག་མར་ཀརྨ་དགོན་གསར་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར···བཏབ་ནས་འབང་སེ་འབྲས་ཀྱིས་བཤིག་པ་སོགས་དུས་མི་བདེ···བ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ལྕགས་བྱི(༡༤༨༠)ལོར་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ···དང་གཡུང་པ་ཚེ་དབང་གཉིས་ནས་དམག་གཏོང་ཆེ་བ···དྲངས་ཏེ་ཡར་ཀླུང་མཐིལ་དུ་སླེབས་ཤིང་། ཀ་བཞི་པ་ཤར···རྒྱབ་གཉེར་ཐོག་ནས་བཀོན་པ་དང་། གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར་བ་དང་། ཆུ་ཤུལ་ལྷུན་པོ་རྩེའི་རྫོང་སོགས་སྐྱོལ་བའི་ལག་ནས་ཐོབ། ལ་སྟོད་བྱང་དུ་བྱང་བདག་པ་ནམ···མཁའ་རྡོ་རྗེ་དང་། ལ་སྟོད་ལྷོ་པ་རྫོང་ཁ་ཆོས་རྒྱལ་ནོར···བུའི་སྡེ་སོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ལ་ཡང་དམག་ཁ་ཡར་བྱུས། སྲིད···མོད་དུ་དབང་གི་འདུག་སྒོ་བཙམས། ས་ལུག(༡༤༩༩)ལོར་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་རིན་སྤུངས་པ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་སོགས་སྡེ་དཔོན་རྣམས་དང་གྲོས་ཏེ་འབྲུག་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྡེ་གདོང་གི་ཁྲིར་བཏོན་ཐོག་གཞིས་ཀ་རིན···སྤུངས་པའི་སྲིད་ཚལ་ཁ་ཏ་གདན་དྲངས་ཤིང་། མི་དབང་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར···བསྐོར། དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ལ་ཕེབས་པ···རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༥༡༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

རིན་སྤུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ལུག(༡༤༠༣)ལོར་ཡབ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ···འཁྲུངས། དེས་སྣེ་གདོང་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སློན་པོ་མཛད། ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་ལྟར་རྫོང་སྡོད་དང་ཁྲི···དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བླངས། ཡར་ལུང་པ་ཨ་འབུམ་གྱིས···བསྐོད་པའི་རིན་སྤུངས་པའི་གདུང་རབས་ནང་། ནོར་བུ་བཟང་པོས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་རིན་སྤུངས་ཀྱི་འགན་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཤངས་འབྲོང་པོ་སྐྱང་པ་དང་དཔོན་གཡོག་མཛད། ཕྱག་གླིང་སྐུར་གསུམ་བཏུལ། ཤངས་ཡུང་པ་ཁ་གཙང་ཞབས་སུ་བཏུག ཐང་རྒྱུད་ལྷུན་···འཚུབས་པ་དེ་བདེ་འཇམ་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་བཏང་། ཤངས་རོང་གི་དམག་དང་བཅས་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེ་བཅོས···བཞེས། འབྱོང་རྒྱལ་པ་རང་ཡུལ་དུ་བཙངས། གཙང···རོང་ཤངས་གསུམ་ཕྱད་མེད་ཀྱིས་སྐྱོང་དར་གནང་ཞེས···འགོད་པ་ལྟར་ཤིང་ཡོས(༡༤༣༥)ལོར་ནོར་བུ་བཟང་པོས་བསམ་གྲུབ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་མཛད་དེ་གཞུང་པས་ཆེར་གྱི···སྲིད་དབང་བཟུང་བས་འདི་ནས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་···འཕོར་འགོ་ཚུགས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ལུག···(༡༤༢༧)ལོར་ནོར་བུ་བཟང་པོས་རོང་བྱམས་ཆེན་གྱི···ཆོས་སྡེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་གཞི་བཏིང་ནས་ལོ···ང་བདུན་ལ་གྲུབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་ཐོན་པ་སྦྱར། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་བཞེས་པ་མེ···སྦྲུལ(༡༤༣༧)ལོར་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་ཆོས་སྡེ་ཕྱག···བཏབ་པ་བཅས་ཆོས་སྡེ་ལས་མང་ལ་དབྱར་དགུན་དཔྱིད···ཆོས་ཀྱི་སྲོལ་སོགས་ལ་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་པར་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རོང་བྱམས་ཆེན···སྐུ་ཚད་ཆལ་པ་ཁྲག་སོ་དགུ་ཡོད་པ་བཞེངས་འགོ་ཚུགས···ནས་ལོ་དྲུག་ལ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་སྐུ་གསུང···ཐུགས་རྟེན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཞེངས། རབ་གནས་སུ་རྒྱ···གར་ནས་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྤྱན་དྲངས་པ་དང་། ཐུག་དམར་ཆོས་རྗེ་རྩེ་ངེས་པའི་འདབས་སུ་སྤྱིལ་བུ་བཅུ་ཕྲག

ཙམ་བརྩིགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་རྩལ་བཞིན་བྱེད་པའི་འདུས་ཤེས་བཙུགས་པ་སོགས་རིས་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཟླ་ན་མེད་པ་མཛད། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་དང་དཔོན་ཞང་འབྲེལ་བས་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ནང་ལ་མཇོད་བཞེས་ཏེ། བྱམས་ཆེན་བཞེངས་གྲུབ་ནས་ཤི་རིང་བར་གཤེགས།

རིན་སྤུངས་པ་ཀུན་བཟང་པ། ཡབ་རིན་སྤུངས་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་སྲས་འདིས་གོང་མ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སྲུ་མཆེད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། ཡབ་མེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་ལས་ཀ་སྐྱངས་ཏེ་རིན་སྤུངས་པའི་རྫོང་དཔོན་མཛད་སྐབས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཤངས་རྒྱལ་འཕེལ་དང་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་མཆོད་ཡོན་འབྲེལ་ཏེ་འབྲས་ཡུལ་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ཤིང་། ཧ་ནག་ཐུབ་བསྟན་དགོན་འདེབས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་མཛད། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

རིན་སྤུངས་པ་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྟག(༡༤༨༢)ལོར་ཡབ་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། སློབ་དཔོན་མཁས་པ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་སྤོབས་པ་བརྙེས་ཤིང་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྒོ་རྣམ་པར་ཡངས་པས་རྒྱལ་པོ་པཎྜི་ཏའི་ནམ་ཐར་བཟུང་ཞིང་། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་ཡོས(༡༥༡༩)ལོར་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་མཛད་པ་དང་། ལྕགས་སྦྲུལ(༡༥༢༡)ལོར《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》དང་། མེ་ཁྱི(༡༥༢༦)ལོར《སྙན་འགྲེལ་གྱི་འཇིགས་མེད་སེང་གེའི་ང་རོ》མེ་སྦྲུལ(༡༥༥༧)ལོར《ཤམ་བྷ་ལའི་ལམ་ཡིག》སོགས་ཚིག་སྦྱོར་ལྡན་ལུས་ཚོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་དེ་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཆེ། རྗེ་འདིས་ནོར་བཟང་པོའི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་རིགས་ལྡན་ཡོལ་བར་གྲགས་པའི་བཀོད་པས་ཕྱུད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་བཞེངས་ཤིང་། རྗེ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་པ་རབ་གནས་སུ་གདན་དྲངས། ས་སྐྱ་དང་ཞང་བདག་པ་མ་མཐུན་པས་ས་སྐྱའི་རྒྱབ་རོགས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་པས་མཛད། ཆུ་ལུག(༡༥༨༣)ལོར་རིན་སྤུངས་པའི་དམག་གཡས་རུ་བྱང་པའི་སྡེར་ཏུ་བཏེགས་པའི་ཚེ་རྗེ་པ་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་རང་ཡང་དཔུང་ཁྲིག་དང་བཅས་དམག་རྒྱབ་ཏུ་ཐེབས་སྐབས་ལམ་ཞོར་དུ་བྲ་ཀོད་གསོངས་པ་རྣམས་བརྟུངས་པས་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་ལའང་ཕོ་བརྒྱལ་ཆེ་བ་བྱུང་། ཡོ་དེ་གར་འབབས་ཀྱིན་ཡོག་ལྟ་བུ་བྱུས། དེ་རྗེས་རིན་སྤུངས་པས་རྒྱལ་རྩེ་པ་དང་། འཕྲོང་རྩེ་བ། སྣར་ཐང་སོགས་ལའང་དཔུང་འཇུག་ཁ་ཡར་བྱས་ན་ཡང་དེ་དག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞིང་ཤག་པས་བྱས་སྐབས་རིན་སྤུངས་པ་ཕམ་ཁ་བསྒྱུད་མར་བྱུང་སྟེ་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཕལ་ཆེར་ཉོར་ནས་རིན་སྤུངས་པས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་མཇུག་ཀྱང་དེའི་དུས་སུ་བསྒྲིལ་ཏོ། །

རིན་སྤུངས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པ་ཆུ་རྟ(༡༤༦༢)ལོར་ཡབ་རིན་སྤུངས་ནོར་བཟང་པའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དེས་དཔུང་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡར་ལུང་མཁར་ཐོག་གི་རྫོང་བཟུང་། དེའི་ཚེ་སྡེ་གདོང་སྡེ་སྲིད་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གཤེགས་ཏེ་གདུང་རྒྱུད་ལྡན་ན་ཟླ་སྐབས་པོ་བྲང་སྡེ་གདོང་རྩེའི་དཔོན་ཚབ་དང་ཞལ་གདོང་མཛད། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༤༩༡)ནས་ལོ་དགུའི་རིང་རིན་སྤུངས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་དཔོན་ཚབ་ཞལ་གདོང་ཞིང་བྱ་བ་དོན་དུ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར། ཁོང་གིས་དཔོན་ཚབ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་རིང་ཕག་གྲུའི་སློབ་པོ་གཞན་རྣམས་མ་མགུ་བས་ཡར་ལུང་ནང་སྡེ་གཟར་ཡང་ཡང་བྱུང་ཏང་རིན་སྤུངས་པའི་དཔུང་སྟོབས་ལ་འགྲན་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ཞིང་། རིན་སྤུངས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་རྒྱས་པས་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཐང་གཞི་ཆགས། རིན་སྤུངས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་དང་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་གཙོ་བྱས་པའི་སྡེ་དཔོན་རྣམས་སྡེ་གདོང་ཏུ་འཛོམས་ཏེ་ས་ལུག(༡༤༩༩)ལོར་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་སྡེ་གདོང་གི་ཁྲིར་བཏོན། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༥༡༠)ལོར་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་འདས།

རིབ་མ། ཤིང་སོགས་ལྕུག་གི་ཚལ་དུ་བསྐོར་བའི་ར་བའི་མིང་།

རིམ་གྱིས་མཆེད། རྩེ་ཆེར་སོང་བ།

རིམ་གྲོ། ༡. སྐུ་རིམ་དང་། ༢. ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ་གཉིས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

རིམ་གྲོ་སྐྱེད། ཟས་གོས་དང་སྤྱོད་ཁང་སོགས་ལྷ་རྟོག་གང་ཟབ་བྱས།

རིམ་གྲོ་གཏད་སྦྱིན། ཞབས་བརྟན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་སྐབས་དོན་གནད་ཆེ་བའི་ཐོག་ཏུ་སྦྱིན་པ།

རིམ་གྲོ་བ། བླ་མ་ཁག་གི་མདུན་དུ་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་བའི་ཉེ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

རིམ་ལྔ། གསང་འདུས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་ལྔ་ནི། ངག་དབེན་དང་། སེམས་དབེན། སྒྱུ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་གོ །

རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་འདི་དག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་འགའ་ཡོད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། ར་ཟམ་པར་འགྲོ་བ་ལྟར་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ལས། གཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དེ། དང་པོར་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་སྐྱེ། དེ་ནས་དེའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་སྐྱེ། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་སྐྱེ། དེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་སྐྱེ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་དང་། བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་རིམ་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །

རིམ་ཉམས་རིམ་སྟོང་། རིམ་བཞིན་དུད་ཚང་སྤུ་པོ་ཆགས་པ་དང་། རིམ་བཞིན་གྲོང་ནང་མི་མེད་པར་ས་སྟོང་དང་ཁང་སྟོང་དུ་ལུས་པ།

རིམ་ཉམས་སུ་འགྲོ་བ། རིམ་བཞིན་ངན་པར་ཆགས་པ།

རིམ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ། (བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ)

རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག སོ་སོར་སྡུད་དང་བསམ་གཏན་དང་། །སྲོག་རྩོལ་དེ་བཞིན་འཛིན་པ་དང་། །རྗེས་སུ་དྲན་དང་ཏིང་འཛིན་རྣམས། །སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་བཤད། །ཅེས་སོ། །

རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས། ཕྲ་རགས། དངོས་གྲུབ་གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་དང་མཆོག་གི་དངོས། །

རིམ་བཞི། དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་བཞི་སྟེ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་བློན་ཆེན། རིམ་པ་གཉིས་པ་གུང་དང་བཀའ་བློན། རིམ་པ་གསུམ་པ་ཇ་སག ཐའི་ཇི། རིམ་པ་བཞི་པ་ཐོགས་དཔོན། མདའ་དཔོན། རྩིས་དཔོན། སྤྱིས་རྣམ་པ་ལ་སོགས།

རིམས་པ། ཁྲིམས་པ་དང་འཁྲིད་པའམ་སྤྱོད་པའི་མིང་།

རིམས་ཚད་ལྔ། ནལ་ནད། འབྲུམ་ནད། རྒྱ་གཉེར། གག་ཕྲོག ཆམ་རིམས་རྣམས་སོ། །

རིའུ་ཕྲུག བོད་ཤོག་གི་རྒྱ་ཆ་ཐུང་བའི་མེ་ཏོག་ཞིག

རིལ། ཡོངས་རྫོགས་སམ་ཚང་མ། (ཚ)

རིལ་བ། རིལ་བ་སྤྱི་སྤྲུགས་ཞེས་ཁ་བཤལ་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་གཙང་སྤྲུགས་པས་ཕུམ་པ།

རིས་དྲུག རིགས་དྲུག་སྟེ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག ༡. ལྷ། ༢. མི། ༣. ལྷ་མ་ཡིན། ༤. དམྱལ་བ། ༥. ཡི་དྭགས། ༦. དུད་འགྲོ།

རིས་སུ་མ་ཆད་པ། རང་གི་ཆོས་ལུགས་དང་། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་བར་གྱི་ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ཞེན་སྤངས་པ།

རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྟན་པ། བོད་དུ་ནི་རྙིང་མ་ས་སྐྱ་བཀའ་བརྒྱུད་དགེ་ལུགས་སོགས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚང་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་དམའ་འབེབས་དང་མཐོང་ཆུང་བཀག་འགོག་སོགས་མི་བྱེད་པའི་ཐོག གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་ལྟ་སྤྱོད་གཙང་མར་སྐྱོང་བ་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་རིས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ཆོས་སྐད་དང་། མན་ངག ལག་ལེན། ལྟ་ཚུལ་བཅས་ལ་ཡར་བསྐྱེལ་ཚུར་བསྐྱེལ་བྱས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་ནོར་ཤོར་བ་ཞིག་མིན་ན་ཁ་བ་ཡོག་སྦྱུབ་བྱས་པ་ཞིག་རེད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ཞེན་བཟུང་ནས་པད་ཚུན་མཐུན་སྒྲིལ་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེའི་དབང་བསྒྱུར་ཁྲལ་རིམ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་དགྲ་བོ་སྐབས་དེ་བཟུང་ནས་དམག་འཁྲུག་དང་ནང་འཁྲུག་བསླངས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཐབས་བྱས་པའི་དཔེ་མཚོན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཡི་ཐོག་ནས་བསླབ་བྱ་བླངས་ཏེ། ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་རྣམས་ཕན་ཚུན་བར་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་རིགས་ཞིལ་པོ་མཐུན་སྒྲིལ་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱུའི་གལ་ཆེའི་འགན་ལེན་ཞིག་ཡིན།

ཙ། ཙ་ནི་བཙ་རྐྱང་པ་ལ་དམག་གི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དམག་དཔོན་ལ་ཙ་དཔོན་དང་མདུན་ལ་ཙ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཙ་ཚོ་དང་ཨ་ཡོང་ངམ་ཡུ་བའི་མིང་འཐང་འཛུག་གོ །

ཙ་བརྒྱ་སྟོང་གསུམ། ཙ་དཔོན། བརྒྱ་དཔོན། སྟོང་དཔོན་གསུམ།

ཙ་ང་ཏན་ཏིག སྨན་མེད་ཞིབ་ཚགས་ནན་ཏན་གྱིས་སྦྱར་བ།

ཙ་ཆེན་ལྔ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཡུལ་གཙང་ལ་གཡས་ཙ་དང་ཙ་ལག དབུས་ལ་དབུ་ཙ་དང་གཡོ་ཙ། དེ་མིན་རྣམས་ཡན་ལག་གསུམ་པའི་ཙ་སྡེ་ཙ་ཆེན་ཁག་ལྔར་ཕྱེ་བ་དེ་དག་གི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་མ་གཉིས་ལ་བར་དབུས་གཙང་ཙ་བཞི་འང་ཟེར།

ཙ་ཏ། དམག་དཔུང་གི་ཙ་སྡེ་ཆེན་པོ་སོ་སོའི་དམག་དཔོན་གཙོ་བོའི་བཞོན་རྟ་ལ་ཟེར། དེ་ནི་དམག་དཔུང་དེ་ཙ་སྡེ་གང་གི་ཡིན་པ་དང་། དམག་དཔོན་དེ་ཙ་སྡེ་གང་གི་དམག་དཔོན་ཡིན་མིན་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ངོ་ཤེས་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཡོད།

ཙ་ཕྱུར། ལྷག་པར་དན་པ།

ཙ་དར། སྔར་བོད་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སྐབས་དམག་དཔུང་གི་ཙ་སྡེ་ཆེན་པོ་ལྔ་སོ་སོའི་ཙ་སྡེ་འཁྲིད་མཁན་གྱིས་ཁྱེར་བའི་དར་ཆ་སྟེ་དཔེབས་གྲུ་བཞི། མཐའ་ལ་དཔལ་དར་ཟེར་བ་མི་རིས་འབར་བའི་དཔེབས་ཅན་གྱི་ལྡེ་ཞེ་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་གཞི་མི་འདྲ་བ་དང་། དཀྱིལ་གྱི་རི་མོ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཚུལ༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ནང་གསལ།

ཙ་འདྲེན་སྡེ་བཞི། སྔར་རྒྱལ་པོའི་གཡས་གཡོན་མདུན་རྒྱབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་དམག་གི་སྐོར་ཚོའི་ཐོག་མར་འགྲོ་མཁན།

ཙ་འདྲེལ། ར་ཐད་ཀར་བཀུངས་པའི་ནོར་ཟོག་གི་མིང་།

ཙ་སྐྱ། ཙ་དཔོན་ནམ་དམག་དཔོན་གྱི་མིང་།

ཙ་གཙོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་། བོད་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་འདུ་བའི་ལག་མཐིལ་གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་། རྐང་མཐིལ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བཅས་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞི།

ཙ་གཙོན་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞི། བོད་ཡུལ་སྲིན་མོ་གན་རྐྱལ་དུ་ཉལ་བ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གནོན་བྱེད་དུ། དཔུང་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་དབུ་རུ་ཀ་ཚལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དཔུང་པ་གཡོན་པ་གཡོ་རུ་ཁྲ་འབྲུག་བཀྲ་ཤིས་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་། དཔྱི་གཡས་སུ་གཡས་རུ་གཙང་འགྲམ་གཙུག་ལག་ཁང་། དཔྱི་གཡོན་དུ་རུ་ལག་ཏུ་གྲོམ་པ་རྒྱང་དྲི་མེད་རྣམ་དག་གི་ལྷ་ཁང་རྣམས་སོ །

ཙ་ལ་ཏི། གུ་རྒྱོགས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ། འཇིག་རྟེན་ཆགས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་མེད་བུ་ལྟ་དང་། སྤྲང་དང་དཔུང་ཚོགས་བཅུ་གཉིས་འཐབ་སྐབས་སྤྲང་དང་དཔུང་ཚོགས་ལས་ནས་བུ་ཐ་ཆུང་ཙ་པ་ཏི་འཁོར་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་ཆས་སུ་ཞུགས་ནས་རི་ཁ་ལ་ཅན་གྱི་ཁྲོད་དུ་བྲོས་པར་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཙ་དཔོན། དམག་དཔུང་གི་ཙ་སྡེ་ཆེན་པོ་ལྔ་སོ་སོའི་སྤྱི་ཁྱབ་དམག་དཔོན་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྔར་བོད་བཙན་པོའི་དུས་རབས་སྐབས་དེས་དམག་སྡེ་འཁྲིད་རྒྱུ་དང་། སྔར་བབས་པ། དམག་དཔུང་བཤར་བ། དམག་རྒྱག་པ། མདུན་བསྐྱོད་བྱེར་འབེན། མཚམས་འཛོག་སོགས་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་བྱེད་རྒྱུའི་འགན་ཁུར་ཡོད་ཅིང་། ཙ་སྡེ་རེ་རེ་ལ་ཙ་དཔོན་ཏན་གཞོན་གཉིས་རེ་ཡོད་ཚུལ༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ནང་དུ་གསལ།

ཙ་བཞི། ཙ་ནི་བཙ་རྐྱང་པ་ལ་དམག་གི་མིང་ཡིན་ཅིང་། དམག་དཔོན་ལ་ཙ་དཔོན་དང་། མདུན་ལ་ཙ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད། སྔོན་བོད་ཀྱི་དམག་རྣམས་སྟ་ནག་ཐུབ་ནས་འགྲོ་བ་ཡང་། ༼ཐང་ཡིག༽ལས། གྲུ་གུའི་ཡུལ་གྱི་ཡོང་དུ་མན་ཆད་དུ། བོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་སྟ་ནག་ཐུབ་ནས་ནི། སོགས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་ཀུན་ལ་ཡང་། གཡས་ཙ་དང་། གཡོན་ཙ། གུང་ཙ། དབུ་ཙ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་སྔོན་དུས་བཙན་པོའི་གཡས་གཡོན་མདུན་རྒྱབ་བཅས་ལ་འགྲོ་མཁན་གྱི་དམག་གི་སྐོར་ཚོ་བཞི་དང་། དེ་ཚོའི་སྡེ་འཁྲིད་མཁན་གྱི་ཙ་འདྲེན་སྡེ་བཞི་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ཐ་སྙད་ཡིན།

ཙ་ལག ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་འདམ་ན་བཀྲ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་བལ་པོ་གླང་སྣ། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་ལ་ཀེམ་གཡག་མིག བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་བྱེ་མ་ལ་སྡོན་བཅས་སུ་ཆེས་པའི་དཀྱིལ་ལ་ཟེར་ཞིང་དེ་ནི་གཡས་རུའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ན་ཙ་ལག་ཟེར།

ཙ་ལག་གི་སྟོང་སྡེ་བརྒྱད། ༼ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ནང་གསལ་བར། མང་མཁར(དེང་སང་ཡང་ཡོད) ཁྲི་སྟོམ་གཉིས། གྲམ་པ་དང་ལྷ་རྩེ་གཉིས(འདི་གཉིས་དེང་སང་ཡང་ཡོད)ཉང་རོ(དེང་གི་རྒྱལ་རྩེ) ཁྲི་ཐང(ཚོང་འདུས་མགུར་མོ) ཁང་སར་དང་གད་སྨད་གཉིས། མཆོ་དོས་སྟོང་བུ་བཅས་ཡིན་པར་གསུངས།

ཙ་ལས་སྐྱེས། (ངར་སོས་པོའམ་ཁུ་བོ་ལྷ་བུ་སྐྱོན་གཟུང་ཡང་ཞུ)འཕྲུལ་སྣོན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་ཐོག་མ་དང་བོད་རྒྱལ་པོ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་སྣོན་པོ། ཉ་ལས་སྐྱེ་བོའི་དུས་རབས་དང་པོ་ཅམ་ལ་བྱུང་བར་གསུངས། འདི་ཉིད་བོད་རྒྱལ་པོ་དེ་གུང་རྒྱལ་དང་ཡུམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཙས་ཚན་བཀྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན་སོགས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣང་། འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ནམ་བརྩལ་བའི་སྐོར་ལ་སོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་། ཙ་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་སོ་ནམ་གྱི་ནང་མེར་ཞུགས་ཏེ་ཤ་ཁྱི་དཀར་མོའི་སྤུ་ཚར་དུག་ཐུགས་པ་དཀོར་དུ་ཞུལ་བ་ལ་སོ་ནམ་གྱིས་ཁྱིལ་ཁྱིལ་བྱས་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་སྐྲངས། གཡོག་རྣམས་ཁོ་ན་བའི་སར་འདུས་པའི་བར་ལ་ཉང་རོ་ཉམ་པོ་མཁར་རྩེ་ནས་བབ། སོ་ནམ་ལོ་བརྒྱ་སོ་བརྒྱ་བསད་བསད། དེ་ནས་གི་གྲམ་གྱི་སུལ་རྣམས་རྒྱལ་སར་སྤྱན་འདྲེན་བྱས་པའི་ཚེ། ཏོག་མཐའ་གཉིས་ནི་གཉེགས་སུ་མ་བཞེད་པས་བཞེད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་འཁྱིང་པོ་བྱ་ཁྲི་གདན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སར་མངའ་གསོལ་བ། གཞན་ཡང་དེས་ཤིང་ཐབས་མཐོང་ནས་ཤེས་རྒྱས་པ་སོགས་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ཐ་སྙད་ཡིན། ཞིང་གི་གཉོལ་དང་གཞའ་མིང་བཟོས་ཏེ་སྣོན་པ་དོར་བརྩེབས་ཀྱིས་སྤྱང་ཐང་ལ་ས་ཞིང་ཟློས་པ། ཆུ་ཡུར་བཟོ་བ། ཆུལ་ཟམ་པ་བརྩུགས་པ་སོགས་མཛད།

ཙ་ཤིང་། སྐྱིང་ཙས་ཀྱི་དོན།

ཙར་ཁང་གཙོད་པ། ཙང་པའི་ས་གཞིར་དགེ་འདུན་གྱི

རུང་ཁང་གཙོད་དགོས། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་ཁང་གི་མཚམས་ནས་འདོམ་གང་གིས་བར་དུ་ཆོད་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བ། རྒྱ་ས་ཕག་དང་ས་རྡོ་སོགས་གང་རུང་ལས་བྱས་པ་ཞིག་གོ །

རུང་མཐུན། ལུགས་དང་མཐུན་པ།

རུང་བ་ལྔ། གླིང་གསུམ་གྱི་མི། འདོད་ལྷ། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ།

རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ། ༡. ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་མཇུག་ཏུ་ཐལ་མོ་བརྡབས་ཏེ་ཧུ་ལུ་ཧུ་ལུ་ཞེས་བརྗོད་པ་འཐམ། ༢. ཡང་ན། དགེ་འདུན་ཕྱག་མ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱེད་བཅུག་པས་དག་གོ་ཞེས་པ། ༣. ས་གཞི་འདི་ནི་ཀུན་གྱིས་སྤྱོད་རུང་བས་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཁྲིམས་པ་བཞིན་དུ་ས་བརྐོ་བ། ༤. ན་བར་གྱུར་ན་ཆང་སྦྱོར་སྦྱིན་བུ་པད་པས་འཛིབ་པ་ལྟར་གཞིབ་ནས་ཆང་བཏུང་རུང་བ། ༥. ལན་ཚྭ་འདེབས་ན་ཟས་ཀྱི་རོ་འགྱུར་བས་དུས་མིན་གྱི་ཁ་ཟས་ཟ་རུང་བ། ༦. ཟས་གྲངས་ཟིན་ནས་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་ཙམ་ལམ་དུ་བགྲོད་ནས་སླར་ཡང་ཟར་རུང་བ། ༧. ཟས་གྲངས་ནས་ལྷག་པོ་བྱས་མི་དགོས་པར་སླར་སོར་མོ་གཉིས་ཀྱིས་རེག་ནས་ཟར་རུང་བ། ༨. འོ་མ་དང་ཞོ་གཉིས་བྲེ་གང་རེ་བསྲེས་ཏེ་དཀྲུགས་ནས་ཕྱི་དྲོ་འཐུང་རུང་བ། ༩. གདིང་བ་རྙིང་པ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་ལྷན་མི་དགོས་ཞེས་པ། ༡༠. དགེ་ཚུལ་གྱི་མགོ་ལ་ཕྲིན་བཅིངས། དེའི་སྟེང་དུ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བས་བརྒྱན་པའི་ལྷུང་བཟེད་བཞག་སྟེ། གསེར་དངུལ་སོགས་འབུལ་བ་དེར་འཕེན་བ་བཅོལ་ནས་ཕྱིས་དགེ་སློང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རེག་ཆོག་པར་འདོད་པ་བཅས་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུའོ། །

རུང་བའི་གོས་རྒྱ་བདུན། བལ་ལས་བྱས་པ། ཙ་མན······ལས་བྱས་པ། ཀྲི་ཏོག་པའི་གོས། རས་གོས། ཟར་མ། ཙ་གོའུ་བཏགས་པ་ལས་བྱས་པ། ཙ་དུ་ཀུ་ལ་ལས་བྱས་པའོ། །

རུང་བའི་ཚོན་གསུམ། སྔོན་པོ། བཙག ངར་སྐྱེག་གོ །

རུས་ཆས། གྲབས་ཆས་ཏེ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་གྲབས་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

རུས་སྐྱ། ཆུ་ལ་བཙུགས་ནས་གྲུ་སྐྱེལ་བའི་ཤིང་རིང་པོའི་མིང་།

རུས་རྒྱན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ལྷ་སྐུའི་རྒྱན་ཆ་རིགས་ཤིག་སྟེ། དེ་ལ་ནང་གསེས་དྲུག་ཡོད། ༡. དབུ་རྒྱན། ༢. སྙན་རྒྱན། ༣. མགུལ་རྒྱན། ༤. གདུ་བུ། ༥. སྐ་རགས། ༦. མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་བཅས་ཡབ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་དང་། ཡུམ་ལ་མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ལྔ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲི་སྟངས་དང་ཆ་ཚད་སོགས་ཞིབ་པར་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི《རྒྱལ······འབྱོར་རོལ་པའི་དགའ་སྟོན》དང་སོག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《གསང་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་རྫས་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རྣམ་བཞག》ལས་གསལ།

རུས་ཆེན་ལྔ། ༡. ཤ་སྐྱེག་ཤིང་། ༢. སྨྲ་ཏིང་མེ། ༣. སྐྱོང་ཀུང་ས། ༤. འབྲུ་ཤང་ལྕགས། ༥. སྨུའུ་ཆུའི་ཁམས་ཆུའོ། །

རུས་ཆེན་བཞི། ཀེག་ཤིང་། ཀུང་ས། ཧིང(ཧི)མེ། ཤང་ལྕགས་བཅས་བཞིའོ། །

རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག རུས་པའི་དབུ་རྒྱན། ན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། ལག་གདུབ། རྐང་གདུབ་རྣམས་ཏེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྤྲས་པའི་རུས་རྒྱན་དྲུག

རུས་མི་གཅིག་པའི་རྒྱལ་རབས་ཚན་པ་ལྔ། ཐང་རྒྱལ་རབས་འཛོར་བའི་རྗེས་སུ་རུས་མིང་མི་གཅིག་པའི་རྒྱལ་རབས་ཚན་པ་ལྔ་བྱུང་སྟེ། ༡. ལིའང་རྗེས་མ(后梁) ༢. ཐང་རྗེས་མ(后唐) ༣. ཅིན་རྗེས་མ(后晋) ༤. ཧན་རྗེས་མ(后汉) ༥. ཀྲོའུ་རྗེས་མ(后周)བཅས་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་དེ་རྣམས་ཀུན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྲུང་ཡོན་ས་ཁུལ(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོའོ་དབྱང་ཉེ་བར་ཡོད་པ)དུ་བྱུང་བ་ཡིན(སྤྱི་ལོ༩༠༧ནས༩༦༠)བར། ༡. ཧོའུ་ལེའང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་དུས་མཇུག་གི་ཞིང་པའི་ཐོག་ལངས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་ཧོང་ཁྲའོས(黄巢)ཞིང་པའི་གསར་བརྗེའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་སྐབས་བློན་པོ་བྱེད་མཁན་ཀྲུའུ་ཝེན(朱温)གྱིས་ཐང་ལ་མགོ་བཏགས་རྗེས་ཐང་གོང་མ་ཐང་ཤེད་ཏིའི་ལི་ཁྲུའུ་ཁྲི་སོ་བཞི་པ་མེ་ཡོས(༩༠༧)ལོར་གོང་མ་ཐང་ཤེད་ཏི་གོ་གནས་ལས་ཕབ་སྟེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ལེའང(梁)རྒྱལ་རབས་རྗེས་མ་ཟེར་བ་དང་རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་ཧྥེང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྔ་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་བྱུང་བས་སྤྱི་ལོ༩༠༧ནས༩༢༣བར་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༢. ཧོའུ་ཐང་སྟེ་ཐང་རྗེས་མ་ནི་ལེའང་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་མ་ཀྲུ་ཡོའུ་ཀྲིན་གྱི་ལུང་ཏེ་ཁྲི་སོ་གསུམ་པ་ཆུ་ལུག(༩༢༣)ལོར་ཐང་གི་རིགས་བརྒྱུད་ཡིན་པའི་དཔོན་རིགས་ལི་ཙུན་ཁྲུས་ཟེར་བས་ལེའང་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་བཏོར་ཏེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཐང་རྗེས་མ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་ནན་གྱི་ལོའོ་དབྱང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་རབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་བཞི་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ལི་ཡིན། སྤྱི་ལོ༩༢༣ནས༩༣༦བར་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༣. ཧོའུ་ཅིན་སྟེ་ཅིན་རྗེས་མ་ནི་ཐང་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་ཐང་ལུའུ་ཏིས་ལི་ཙུང་ཁྲའི་ཆིང་ཐའེ་ཁྲི་སོ་གསུམ་པ་མེ་སྤྲེལ(༩༣༦)ལོར་དེའི་མག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཧྲི་ཅིང་ཐང་ཟེར་བས་སྲིད་དབང་བཟློག་སྟེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཅིན་རྗེས་མ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཁའི་ཧྥེང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གཉིས་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཧྲི་ཡིན། སྤྱི་ལོ༩༣༦ནས༩༤༦བར་ལོ་ངོ་བཅུ་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༤. ཧོའུ་ཧན་སྟེ་ཧན་རྗེས་མ་ནི་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གཉིས་པ་ལྷའུ་རྗེ་ཏེ་ཁྲུང་ཀུས་ཀྱི་ཁའི་ཡུན་ཁྲི་སོ་བཞི་པ་མེ་ཕག(༩༤༧)ལོར་ཆི་ཏན་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ཡེ་ལུས་ཏེ་ཀོང་གིས་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་གཏོར་ཞིང་། རྒྱལ་ཕྲན་རྒྱལ་པོ་ལིའུ་ཀྲི་ཡོན་ཟེར་བས་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་རང་ཉིད་ཅིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཧན་རྗེས་མ་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་ཧྥེང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གཉིས་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ལིའུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༤༧ནས༩༥༠བར་ལོ་བཞི་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་མ་ཐུབ། ༥. ཧོའུ་ཀྲོའུ་སྟེ་ཀྲོའུ་རྗེས་མ་ནི་ཧན་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གཉིས་པ་ཧན་ཡིན་ཏི་ཀྲེན་ཡིའུ་ལོ་བཞི་པ་ལྕགས་ཕག(༩༥༡)ལོར་རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀོའོ་ཝེ་ཟེར་བས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཀྲོའུ་རྗེས་མ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་ཧྥེང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་གསུམ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཀོའུ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལོ༩༥༡ནས༩༦༠བར་ལོ་དགུའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་བཅས་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པོ་དེས་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། གཞན་ཡང་གོང་གསལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པོ་དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཕྱོགས་འབྲི་ཆུ་འབབ་ཆུ་ས་ཁུལ་དུ་སྔ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བྱུང་སྟེ། ༡. ཝུ་རྒྱལ་རབས། བྱང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀྲའོ་ཙུང་གི་ཅིང་ཧྥུ་ཡི་ལོ་དང་པོ་སྤྱི་ལོ༨༩༢ལོར་ཡང་ཀྲའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དབྱང་ཀྲོའུ་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཝུ་རྒྱལ་རབས། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་དབྱང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༨༩༢ནས༩༣༧བར་ལོ་ངོ་ཞེ་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༢. མིན་རྒྱལ་རབས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀྲའོ་ཙུང་གི་ཅིང་ཧྥུ་ཡི་ལོ་གཉིས་པ། སྤྱི་ལོ༨༩༣ལོར་ཧྥུ་ཅེན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧྥུ་ཀྲོའུ་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་མིན་རྒྱལ་རབས། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཝང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༨༩༣ནས༩༤༥བར་ལོ་ང་བཅུ་ང་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༣. ཝུ་ཡུའེ། གོང་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཀྲེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧང་ཀྲོའུ་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཝུ་ཡུའེ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༨༩༣ནས༩༧༨བར་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཅུ་རེ་དྲུག་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་།

༤. ཁྲུའུ་རྒྱལ་རབས། བྱང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀུའུ་ཙུང་གི་ཆེན་ཉིང་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་༩༢༧ལོར་ཧུའུ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲང་ཧྲ་ལ་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པའི་ཁྲུའུ་རྒྱལ་རབས། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་དྲུག་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ལྷ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༩༢༧ནས་༩༥༡བར་ལོ་ངོ་ལྔ་བཅུ་ཐུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༥. ཆན་ཧྲུའུ། ཧྲུའུ་སྔོན་མ། བྱང་རྒྱལ་རབས་ཛོགས་ནས་སྤྱི་ལོ་༩༠༧ལོར་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་ཏུར་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པའི་ཧྲུའུ་སྔོན་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གཉིས་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཡང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༩༠༧ནས་༩༢༥བར་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༦. ཅིང་ནན། གོང་གསལ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཧོ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅིའང་ལིང་དུ་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པའི་ཅིང་ནན། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཀའོ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༩༢༤ནས་༩༦༣བར་ལོ་ངོ་སོ་དགུ་ཐམ་པའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༧. ནན་ཧན།(ཧན་སྟོད་མ) སྤྱི་ལོ་༩༡༧ལོར་ཀང་ཏུང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀོང་ཀྲོའུ་ལ་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པའི་ཧན་སྟོད་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ལིའུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༩༡༧ནས་༩༧༡བར་ལོ་ངོ་ང་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༨. ཧོའུ་ཧྲུའུ།(ཧྲུའུ་རྗེས་མ)སྤྱི་ལོ་༩༣༤ལོར་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་ཏུར་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པའི་ཧྲུའུ་རྗེས་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གཉིས་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་མེང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༩༣༤ནས་༩༦༥བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༩. ནན་ཐང(ཐང་སྟོད་མ) སྤྱི་ལོ་༩༣༧ལོར་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནན་ཅིང་ལ་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པའི་ཐང་སྟོད་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གསུམ་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ལི་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༩༣༧ནས་༩༧༥བར་ལོ་ངོ་སོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༠. པེ་ཧན།(ཧན་བྱང་མ) སྤྱི་ལོ་༩༥༡ལོར་ཧྲན་ཞི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཐའི་ཡོན་ལ་རྒྱལ་ས་བཙུགས་པའི་ཧན་བྱང་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ལིའུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་༩༥༡ནས་༩༧༩བར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་བཅས་གོང་གསལ་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་པོ་ཕལ་ཆེ་བ་དུས་མཚུངས་སུ་གནས་པའི་ལོ་གྲངས་ཕྱ་རྗེས་བསྡོམས་ན་སྤྱི་ལོ་༩༠༧ནས་༩༧༩བར་ལོ་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་ནི་རྒྱལ་རབས་ཕྱི་མ་རྒྱལ་རབས་རྗེས་མས་གཏོར་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་པོ་དུས་ཐོག་ཕལ་ཆེར་མཉམ་པའི་ནང་སྐོར་ཚུགས་བྱས་ཏེ་གནས་པ་ཡིན་པ་དེས་སྟོད་སྨད་རྒྱལ་རབས་ལྔ་དང་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུའི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་མཚོན་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རེད།

རུས་སྐྱིག རུས་མིག་སྐེ་རུས་པའི་མཚམས་ཚིགས། (ཅ)

རུས་ཚན། རིགས་རུས་གཅིག་པའི་ཕུའི་མིང་།

རུས་པ་གཉེན་གྱི་ཁྲིམས་པ། གནའ་རབས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཚོ་ཁག་གཅིག་སྐྱེ་གཉེན་གྱི་སྲུང་པ་ཡིན།

རེ། ༡. རེ་རེ་ཏ་ཙང་ངམ་མིན་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན། ལོག་པ་རེ་ཆེ་ནི་ལོག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའམ་མིན་ཏུ་ཤིན་ཏེ་ལོག་པའི་དོན། ༢. བྱ་ཚིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱར་ཞིང་དགག་སྒྲ་དང་མཚུངས་པའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་འདི་ལ་མཐའ་བོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་བྱེད་གཏན་ནས་མི་སྲིད་ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་པ་དཔེར་ན་མཁོན་མཆིས་ཏེ་ཆེད་ཀར་འཕངས་རེ་ཞེས་པ་ནི་མཁོན་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་མདའ་འཕངས་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་དང་དེང་སང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་དུ་འང་དེ་ལྟ་བུའི་རེ་སྒྲ་སྦྱར་སྲོལ་ཡོད། དཔེར་ན་ཁམས་སྟོད་དགེའི་སྐད་དུ་དེ་ཕན་ཆད་པ་མའི་ཁ་ལ་མི་ཉན་རེ(ཕྱིན་ཆད་པ་མའི་ཁ་ལ་ཏན་ཏན་ཉན་གྱི་ཡིན)ནང་གཏམ་ཕྱི་ལ་བཤད་རེ(ནང་ཁུལ་གྱི་གཏམ་དེ་ཕྱི་ལ་གཏན་ནས་མི་བཤད)ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན། (ཅ)

རེ་སྐན། མཐའ་སྐྱེལ་བའི་ཚིག

རེ་མཁང(འཁང) ཕན་ཚུན་ཁྲོས་ནས་ངན་སྨྲ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། འཁང་ར་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ། འདི་ལ་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མས་འཁྲུལ་མ་དག་པར་གསུངས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་གིས་མས་འཁྲུལ་དང་འབས་འཁྲུལ་གཉིས་ཀ་གདམ་ཀ་ཡིན་པར་གསུང་འདུག

རེ་འཁོང། འདི་ནི་རེ་འཁང་ཞེས་པ་དང་ཀོ་དོན་གཅིག་པ་སྟེ། ཁོ་མོའི་རེ་བ་ཡོད་པའི་དོན་དག་མ་བྱུང་ན་རང་གི་ཐུགས་ལ་དེ་ཡི་ཡུས་མནོད་པ་དང་། སེམས་ཐང་ཆད་པ་ལ་ཟེར།

རེ་རྟོགས། དངོས་གྲུབ་དང་གྲུབ་རྟགས་སོགས་ཡེ་ཡོང་གི་རེ་བ་དང་། བར་ཆད་ཡོང་གི་དོགས་པ།

རེ་སྐྲེ། ཕྱིད་པ་ལས་བྱས་པའི་སྐམ་བུ་དང་སྐྱུག་མའི་སྐྱུས་མ་ལའང་ཟེར།

རེ་ཕུར། སྣ་ནག་གིས་བཙོས་པའི་ཕལ་ཁེབས་དང་རྣ་ཁེབས་ཕལ་གདན་སོགས།

རེ་བའི་ཁྱིམ། སྣ་ནག་ལས་བཙོས་པའི་གུར་སྟེ། འབྲོག་པ་ཚོར་སྣ་གུར་ལས་སོགས་སུ་ཁང་པ་མེད་པས་ན་མེད་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལས། ཡོངས་གྲགས་སུ་སྣ་གུར་ཞེས་ཟེར།

རེག་པ། ཡུལ་དབང་སེམས་གསུམ་འདུས་ནས་བློ་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་ཕྲད་པའི་ཆ།

རེག་པ་བཅུ་དྲུག སེམས་བྱུང་རེག་པ། རེག་བྱ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཡུལ་དང་ཕྲད་ཚ་ལ་རེག་པ། ཕྱི་མ་མ་རིག་པའི་རེག་པ། གནོད་སེམས་ཀྱི་རེག་པ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག་པ། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རེག་པ། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རེག་པ། བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རེག་པ། ཐོགས་པའི་རེག་པ། ཚིག་བླ་དྭགས་ཀྱི་རེག་པ། རིག་པའི་རེག་པ། མ་རིག་པའི་རེག་པ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རེག་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་རེག་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེག་པ།

རེག་པ་དྲུག མིག རྣ། སྣ། ལྕེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འདུས་པའི་རེག་པའོ། །

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག ས་དང་། ཆུ། མེ། རླུང་། འཇམ་པ། རྩུབ་པ། ལྗི་བ། ཡང་བ། བཀྲེས་པ། སྐོམ་པ། གྲང་བ་རྣམས་སོ། །

རེག་བྱ་གཉིས། འཇམ་རྩུབ་གཉིས་དང་། ཡང་ན་འབྱུང་བ་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱའོ། །

རེག་བྱ་དྲུག འཇམ། རྩུབ། ལྗི། ཡང་། གྲང་བ། བཀྲེས་སྐོམ།

རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད། ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ། དེ་དང་རེག་བྱ་དང་། རེག་བྱའི་ཁམས། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་གཉིས་ཡོད།

རེག་བྱའི་མཆོད་སྤྲིན། འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པའི་བུ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གབ་ཚིག

རེག་ཚོར་གསུམ། རེག་པའི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་ཚོར་བ།

རེག་འཛིན་དབང་མཚོན། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྟེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།

རེག་ཤིག ཤིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་མིང་གཞན་བརྗོད་བྱང་། བརྗོད་གྲོ། རེག་ཞེན། མཉེལ་བྱང་། མཉེལ་གྲོ་བཅས་ཀྱང་ཟེར།

རེངས་པ། དགྲ་བོ་འགའ་ཞིག་ཐབས་དང་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འགུལ་བསྐྱོད་མི་ནུས་པར་རེངས་པར་བྱེད་པའམ། ངག་སྡུགས་པར་བྱེད་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་ལས་སྦྱོར།

རེད་མདའ། གཞིས་ཀ་རྩེ་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཆུས་རེད་མདའ་གྲོང་སྡེ།

རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྗོངས། མདོ་སྨད་མཚོ་སྔོན་གྱི་ཤར་ཆར་གཏོགས་པའི་"སྟོད་ཀྱི་སྐུ་གཞི་ཞག་ག་ཡན་ཆད་དང་སྨད་ཀྱི་གསེར་ཁའི་ཞག་ག་ཡན་ཆད་ལ་ཟེར"ཞེས(མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང)ལས་གསུངས་སོ། །

རེམ། འདི་ཁམས་ཁུལ་དང་གཙང་ནང་ཁུལ་གྱི་ཡུལ་སྐད་ལ་དུར་ངག་གིས་ཤིག་ཟེར་རྒྱུར། རེམ་ཞིག་དང་། རེམ་སོག

ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

རེའུ་སྐལ། ལ་རྩེའི་གདུང་རྒྱུད། ཡབ་ཡ་ནན་སྐལ་གྱི་སྲུས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་མང་པོའི་བདག་ཟུས་ཞུགས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཕལ་མོ་ཆེའི་ནང་གསལ་བ་དེ་ནི་ཡབ་ཡ་ནན་སྐལ་གྱི་སྐུ་དུས་སོག་པོའི་ལག་ནས་ཐར་རྗེ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྒྱུན་དུ་གཏོགས་པའི་གྲོང་སྡེ་ཉོས་ཏེ་ཕུལ་བ་རྣམས་སུ་མཐུད་གཞན་མོར་མི་འབྱུང་བའི་རྗེས་གནོན་དང་། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ལོ་འདབས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་མངའ་རིས་སུ་དབུལ་དཀར་ཞེ་གཅིག་ལས་གྲུབ་པའི་སྨན་བླ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུང་བརྙན་བཞེངས་པ་དང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱུགས་ཕྱི(1370)ལོར་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་སློན་ལས་རྡོ་རྗེར་མངགས་བཅོལ་གྱིས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟོན་པ་རིན་རྫོར་དང་། མཛོད་པ་ཤུ་དྷ་ལ་སོགས་ཆེད་མངགས་དབུས་སུ་མངགས་ཏེ་ཐར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཟླ་གཡམ་ཡིན་པ་དེ་བཞེངས་ནས་ཐངས་ཁལ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དོས་རེ་བྱས་པའི་ཐངས་དོས་བརྒྱ་དང་བཞི་དང་། གསེར་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ལས་གྲུབ་པའི་གསེར་ཐོག་ཕུབ་པ་དང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབུ་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཐོག་ཆུང་ཏུ་ཞིག་ཕུབ་པ་འདི་ནི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་བསྟན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་ནོ། །

རེས་འགའ་བའི་རྟག་པ། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་འཇིག་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་གནས་གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་པ། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་ཁང་པའི་ནང་གི་སྟོང་ཆ་ལྟ་བུ། ཁང་པ་དེ་འཇིག་ན་སྟོང་ཆ་དེ་ཡང་མེད།

རེས་གཟའ་བདུན། མངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་སྐར་རྩིས་ནས་བཤད་སྲོལ་ལྟར། ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་གཟའ་བདུན་པོ་རྣམས་རང་རང་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་རེས་གཟའ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཉི་མ་དང་རྒྱ་སྐར་གྱི་གནས་ས་ཁྲིམ་བཅུ་གཉིས་ཆགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་ཆགས་མེད། དེ་རྗེས་ཁྱིམ་དུས་ཏུ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱང་འགྲོས་ཀྱིས་གཡས་བསྐོར་དུ་འཁོར་བའི་ནང་གསེས་ཀཱ་ཟླའི་ཁྱིམ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་སྐར་མ་སྐག་གི་ཐད་ཀར་སླེབས་པ་ན་མེའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བོད་ཀྱི་གོང་བུ་ཞིག་ཐོག་མར་ནོན་པ་དེ་ནི་ཉི་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ས་ཡི་གོ་ལའི་ཐོག་ཉིན་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་གཟའ་ཉི་མ་དེ་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་བཞག ཉི་མ་དེ་བྱུང་རྗེས་སུ་དེ་ཉིད་སྐར་ཁྱིམ་གྱི་ཐོག་ནས་རང་འགྲོས་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་ཏེ་སྔར་ཡང་རང་གི་སྐྱེས་ཁྱིམ་ཀཱ་ཟླའི་ཁྱིམ་དུ་སླེབས་པ་དང་ཉི་མ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་སྐར་སྐག་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ནས་ཟླ་གྲོང་དབུས་མའི་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་སྐར་མ་ཐ་སྐར་གྱི་ཐད་དུ་འབྱོར་བ་ན་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཟླ་བ་བྱུང་སྟེ་དེའི་ཡར་ངོ་དང་མར་ངོའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མས་གཡོན་སྐོར་དུ་འཁོར་ནས་སྐར་མ་མཆུའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་མིག་དམར། ལྷག་མཆམས་ཀྱི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་ལྷག་པ། མེ་བཞིའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་ཕུར་བུ། ནབས་སོའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་པ་སངས། སྐྱུངས་ཀྱི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་སྤེན་པ་བཅས་གཟའ་བདུན་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྔར་ཡང་ཉི་མ་ནུབ་པའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་སྒྲ་གཅན། ནམ་གྲུའི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་དུས་མེ། ཚ་སྨད་ཀྱི་ཐད་དུ་སླེབས་པ་ན་མཇུག་རིང་བཅས་རིམ་པར་སྐྱེས། གཟའ་དགུ་པོ་དེའི་ནང་ནས་སྒྲ་གཅན་དང་དུས་མེ་གཉིས་ནི་མགོ་མཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་པའི་གཟའ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་བ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞག་གཉིས་རེས་དང་གསུམ་རེས་སོགས་ཀྱིས་རེས་བསྐོར་བྱས་ནས་འཁོར་ཞིང་། གཟའ་སྤེན་པ་སྐྱེས་རྗེས་གཟའ་བདུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་རེས་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐར་ཁྱིམ་སོ་སོར་འཁོར་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རེས་གཟའ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།

རེས་གཟའ་བདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པའི་འབྲས་བུ། སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་རེས་གཟའ་བདུན་པོ་དེ་དང་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་པོ་སོ་སོ་ལྡན་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་པ་ན་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་སྐར་སྦྱོར་བའི་ལུགས་སུ་འཕྲོད་ཅེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན། དེ་ལ་སྐར་སྦྱོར་བའི་ལུགས་དང་རྒྱ་ནག་གི་འབྱུང་སྦྱོར་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་སྐར་སྦྱོར་བའི་ལུགས་ལྟར་ན། གཟའ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཉི་མ་དང་མིག་དམར་གཉིས་ནི་མེ་ཁམས། ཟླ་བ་དང་ལྷག་པ་ཆུ་ཡི་ཁམས། ཕུར་བུ་དང་སྒྲ་གཅན་གཉིས་ནི་རླུང་ཁམས། པ་སངས་དང་སྤེན་པ་གཉིས་ས་ཡི་ཁམས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་གྱི་ནང་ནས་སྨིན་དྲུག རྒྱལ། མཆུ། གྲེ། ས་ག ཁྲུམས་སྟོད། ཐ་ཉེ་བཅས་བདུན་ནི་མེ་ཁམས། སྣར་མ། ལྷམ་མཚམས། སྣྲོན། ཚ་སྨད། བྱ་བཞིན། མོན་གྲུ་བཅས་དྲུག་ནི་ས་ཁམས། མགོ། ནབས་སོ། དབོ། མེ་བཞི། ནག་པ། ས་རི། ཐ་སྐར་བཅས་ནི་རླུང་ཁམས། ལག སྐག སྦུབས། ཆུ་སྟོད། མོན་གྲེ། ཁྲུམས་སྨད། ནམ་གྲུ་བཅས་བདུན་ནི་ཆུ་ཁམས་ཡིན་པས་ས་གཉིས། ཆུ་གཉིས། མེ་གཉིས། རླུང་གཉིས། ས་ཆུ། མེ་རླུང་བཅས་འཕྲོད་པ་རྣམས་བཟང་བ་དང་། ས་རླུང་། ཆུ་རླུང་། ས་མེ། མེ་ཆུ་བཅས་འཕྲོད་པ་རྣམས་ངན་པ་ཡིན་པར་བཤད། གཞན་ཡང་འཕྲོད་སྦྱོར་ཉེར་བརྒྱད་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཕྲོད་གསུམ་འགྲུབ་སྦྱོར་བདུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཞིབ་པར《བཻཌཱུར་དཀར་པོ》དང་《རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》སོགས་ཀྱི་ནང་གསལ་བས་འདིར་མིང་ཙམ་ལས་མ་སྤྲོས་སོ། །

རེས་གཟའ་འོད་ཟེར་བདུན་པ། འདི་གཟའ་སྤེན་པའི་མིང་སྟེ་གཟའ་སྤེན་པའི་མཐར་འོད་ཀྱི་ཨ་སོང་ལྔ་བུ་བདུན་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

རེས་གཟའ་ལྷ་ཡི་བླ་མ། ཉིན་ཞག་བདུན་ལ་རེས་མོས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་གཟའ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གཟའ་ཕུར་བུ་སྟེ། ལྷ་སྡེ་གས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དུ་གཟའ་ཕུར་བུ་ནི་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སློབ་རིག་པ་སློབ་མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡིན་པས་ན་ལྷ་ཡི་བླ་མ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པར་བཤད།

རོ་རྒྱང་གཉིས། ལུས་ཀྱི་རྩ་གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་དབུ་མའི་གཡོན་ལ་རྐྱང་མ་དང་གཡས་སུ་རོ་མ་ཡོད་པ་གཉིས།

རོ་རྐྱང་དུ་རླུང་བ་བཀག རྩ་རོ་མ་དང་རྐྱང་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་རླུང་རྒྱུ་བ་བཀག་ཏེ་ལས་རླུང་ཐམས་ཅད་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཤིག་སྟེ་ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསལ་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །

རོ་སྙམ་པ་ཡོ་སྙོམས་ཉི་མ་ཤེས་རབ། ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ། རོ་སྙམ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་པས་མཚན་ལ་རོ་སྙམ་པར་ཐོགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་མཐོང་ལགས།

རོ་བརྒྱ། ཟས་རིགས་ལ་རོ་དང་ཞུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྩ་བའི་རོ་དྲུག་སྟེ། མངར་བ། སྐྱུར་བ། ཁ་བ། བསྐ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚྭ་བ་བཅས་ཡིན། དེ་རེ་རེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དྲུག་དྲུག་ཕྱེ་བའི་ཉིས་བསྡེབས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་རོ་ཞི་འདྲ་བ་ལྔ་ཚོགས་བསྡེབས་ན་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་སུ་འགྱུར་འགྲོ་བས་རོ་བརྒྱ་བ་ཟེར།

རོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། རོ་ལུས་ཚ་སོ་དྲུག་པོ་ལ་སྐྱེ་ཤེས་ལ་ཕན་པའི་རོ་དང་། འཇུ་བར་མཇོད་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་ཡུལ་སེམས་ལ་མི་གནོད་པའི་རོ་དང་། ཞུ་རྗེས་ཡུལ་སེམས་ལ་ཕན་པའི་རོ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་ཕྱེ་བས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤ་ཟ་བའི་ལྷ་མེན་མ་བརྒྱད། ཀ་ཤམ་དུ་རོ་ཆེན་ཟ་བའི་ཕྲ་མེན་མ་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས།

རོ་བསླབས་པ། འདྲིའི་ལོ་རྒྱུས(རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་)ནང་དུ་གསལ།

རོ་གཅིག རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་རོ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཉམས་འཆར་བ་སྟེ། རྗེ་གོད་ཚང་པས་འདི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ནས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་བར་གྱི་དོད་ཐུབ་པར་གསུངས།

རོ་བཅུ་གཉིས། ཁ་བ། སྐྱུར་བ། ཚ་བ། བསྐ་བ། ལན་ཚ། མངར་བ། ཡིད་དུ་འོང་བ། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ། སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ། གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །

རོ་བཅུད་བདའ། རོ་བཅུད་གྲོ་བའམ། ཁ་སྐད་ལ་གྲོ་བ་ཁ་བ་ཟེར།

རོ་ཆེན་བརྒྱད། ༡. ཤར་ན་སྟོབས་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ། ༢. ལྷོ་ན་འཆི་བདག་སློས་པའི་རོ། ༣. ནུབ་ན་སྟོབས་ལྡན་མནན་པའི་རོ། ༤. བྱང་ན་ཁྲབ་འཇུག་འཆོགས་པའི་རོ། ༥. ཤར་ལྷོ་ན་དགའ་མར་ཡི་ཆད་ཀྱི་རོ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ན་འཆོགས(པའི)གསལ་ཤིང་གི་རོ། ༧. ནུབ་བྱང་ན་འཁྲོང་གི་ཆོད་པའི་རོ། ༨. བྱང་ཤར་ན་སྐྱིན་དུག་གདིངས་པའི་རོ་བཅས་ལ་ཟེར།

རོ་ཆེན་ཟ་བའི་ཕྲ་མེན་མ་བརྒྱད། ༡. ཤར་དུ་སེང་སྣ་མ། ༢. ལྷོར་མེ་ཕྱི་གདོང་། ༣. ནུབ་ཏུ་བྱ་ཀི་མ། ༤. བྱང་དུ་ཁྱི་བྱིད་མ། ༥. ཤར་ལྷོར་རོ་རྗེ་མ། ༦. ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཤ་ལུ་མ། ༧. ནུབ་བྱང་དུ་དྲིགས་པ་མ། ༨. བྱང་ཤར་དུ་སྣ་ཚོགས་མ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞིང་ལྤགས་མཐུན་ཅིང་རུས་རྒྱན་ཅན། མཆོད་ཆ་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་ནས་རོ་ལ་ཛམ་པའོ། །

རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག རྣམ་རྟོག་ལམ་འཁྱེར། ཉོན་མོངས་ལམ་འཁྱེར། ན་ཚ་ལམ་འཁྱེར། ལྷ་འདྲེ་ལམ་འཁྱེར། སྡུག་བསྔལ་ལམ་འཁྱེར། འཆི་བ་ལམ་འཁྱེར་བཅས་དྲུག་གོ།

རོ་སྙོམས་ཆོས་བརྒྱད། བདེ་བ་དང་། རྙེད་པ། སྙན་པ། བསྟོད་པ་བཅས་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཞི་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། མ་རྙེད་པ། མི་སྙན་པ། སྨད་པ་བཅས་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་དགའ་མི་དགའི་བསམ་པ་མེད་པ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་རོ་སྙོམས་སམ་རོ་སྙོམས་ཆོས་བརྒྱད་ཟེར།

རོ་སྙོམས་ལམ་དུ་ལོངས། ལུས་ལ་ན་ཚ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རོ་སྙོམས་པ་སོགས། དགྲ་གཉེན་ལ་ཆགས་སྡང་རོ་སྙོམས་པ། བདེ་སྡུག་ལ་ཡིད་དགའ་མི་དགའ་རོ་སྙོམས་པ། གཞན་གྱིས་བསྟོད་སྨད་གང་བྱུང་ཡང་རོ་སྙོམས་པ།

རོ་དྲུག མངར་བ། སྐྱུར་བ། ཁ་བ། བསྐ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚ་བ་སྟེ་དྲུག་གོ །

རོ་སྨད་སྲི་ཐེག གཟུགས་སྨད་མི་སྤྲུག་པ། (ཙ)

རོ་འཛིན་དབང་མངོན། རོ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྟེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ལྕེའི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་གོ །

རོ་ལངས་གསེར་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་རོ་སྒྲུང་ཟེར། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རོ་ལངས་སྒྲུབ་ནས་ལུས་གསེར་དུ་བསྒྱུར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལེའུ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། སྒྲུང་ཤོད་མཁན་ནི་རོ་དངོས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་ཟེར་བའི་རོ་ལངས་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོས་བཀལ་རྗེས་སྐྱེལ་པར་ཁུར་ནས་ཕྱིར་ལོང་བའི་ལམ་བར་དུ་རོ་དངོས་གྲུབ་རྡོ་རྗེས་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། འདི་ལ་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པ། ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་པ། སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཡོད་པ་སོགས་སྣ་ཚོགས་འདུག མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དང་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གཉིས་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད།

རོ་སོ་དྲུག མངར་བའི་མངར་བ། མངར་བའི་སྐྱུར་བ། མངར་བའི་ཁ་བ། མངར་བའི་བསྐ་བ། མངར་བའི་ཚ་བ། མངར་བའི་ལན་ཚ་བ་དྲུག་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལན་ཚ་བའི་བར་རེ་རེ་ལ་ཡང་དྲུག་དྲུག་ཕྱེ་བས་སོ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རོག་སྨན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ནང་མང་མཁར་ཚ་ཞུང་དུ་གདུང་རྒྱུད་མིང་ལ་རོག་ཅེས་པའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཐུགས་བརྩོན་ཆེན་པོས་མདོ་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུན་མིན་དང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་རྣམས་གསན། ཁྱད་པར་དུ་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནས་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་སློབ་མ་དགེ་བཤེས་ཁྲུ་སྟོན་དབུས་པ་དར་ཤགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་ཐོགས་པར་ཞུས། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཐེངས་གཅིག་ཕེབས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤྲཱི་པ་ཟླ་མ་ལས་གསོ་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསན། གཞུང་གི་ས་བཅད་བསྡུས་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲ་བ་ཞེས་བརྩམས་པ་བཅས་རང་གི་སློབ་མའི་བུ་བོ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་བཀའ་བབས་སོ། །

རོག་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། (དོལ་བ་དམར་ཞུར་བ་ཡང་ཟེ) རྗེ་འདི་ཉིད་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ཕག(༡༠༥༩)ལོར་སྔགས་པ་ཡོན་ཏན་ཤེས་ཏུ་ཆེ་བ་གཅིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་རོགས་མདོན་པ་བ་དང་། རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གཉིས་ལ་མངོན་པ་དང་འདུལ་བ་གསན། པོ་ཏོ་བ་དགུང་ལོ་ཞེར་གཉིས་བར་བསྟེན། དེ་ཉིད་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་མཛད། ཚོགས་པ་ཡང་ཡང་གང་དུ་སྟོང་ཕྲག་པ་བྱུང་ཟེར། རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་འགྲོ་མགོན་ཞག་སྐོ་ཤུ་པས་ཆོས་འབྲེལ་གསན། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༡༣༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

རོག་ཤེས་རབ་འོད། ཡབ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དང་ཡུམ་ཆོས་ཀྱི་དགེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༡༦༦)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་མེས་པོ་བྱིས་རབ་བླ་མས་ཡིག་རྩིས་བསླབས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་སྐབས་ཀློག་མཁས་པར་བྱུང་ནས་ཉིན་གཅིག་ལ་ཉི་ཁྲི་ཚད་གཅིག་ཐོན། དགུང་གྲངས་བཅུ་བར་དུ་ཡབ་མེས་གཉིས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསླབས། བཅུ་ནས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཡབ་ཀྱིས་ཕྱུར་པའི་བསྙེན་པ་མཚམས་བྱས་ནས་སྐྱིལ་དུ་བཅུག་པས་གྲུབ་རྟགས་ཀྱང་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ནས་བཅུ་བཞི་བར་དུ་རོག་སྟོན་བཙན་པོ་ལས་སོ་ལུགས་ཀྱི་མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ། སྒྲུབ་ཐབས་རྣམ་གསུམ། ཨ་རོ་གསང་སྐོར། ཝི་མ་ལ། ཞི་ཁྲོ་ཡས་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་གསན་ཞིང་མཁས་པར་སྦྱར། དེ་ནས་རོག་སྟོན་གྱི་སྐྱིན་ལས་ཀྱི་ཡའི་སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་དང་། འཕགས་སྐོར་འགྱུར་གསར། བདེ་མཆོག་མར་དོ་ལུགས་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་ལྷབ་དྲེས་མ་གོང་བ་ལ་མདོ་སྒྱུ་སྒྲོ་ལུགས་དང་ཞང་གི་རྒྱུད་དང་ལུང་བྱང་ཆུབ་དྲུག ཀླུ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་ལྔ། བདུད་རྩི་ཁམས་ལུགས། རྟ་མགྲིན་ལྷ་བཞི། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་ལ་སོགས་ཞུས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཚེམས་ཆག་ནས་ལུགས་ཀྱི་ཚེམས་ཚབ་བརྟུལ་པས་མཁས་པ་ལུགས་སོ་ཙན་དུ་གྲགས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་སློབ་དཔོན་ཡམ་ཤུད་དགོས་མཆོག་ལས་མདོ་སྒྱུ་སྒྲུབ་ལུགས་གསན། དེར་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲུས་ཀྱང་ཅོད་པ་མ་ཐུབ་པས་ཕར་མཚན་རྒྱ་མཚོན་ཟེར་བ་ལ། ཡམ་ཤུད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་འོད་དུ་བཏགས། བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྐུ་འཚམ་ལས་རིས་ཀྱི་ཏི་ཀ་དང་གཞི་ལམ་གྱི་སྟོང་ཐུན་བཅུམས། བཅུ་དགུ་པ་ལ་གཙང་དུ་ཕྱིན་ནས་སོ་དར་སེང་དང་། ལང་སྟོན་རྡོ་དད། རྒྱ་བསོད་ནམས་འབར། གཙང་ནག་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ། ཁྲབ་ཐོབ་དངོས་གྲུབ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོ་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དེ་ནས་དབུས་སུ་སྟོན་ནས་ཕུ་ཐང་དུ་ཕེབས། ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ནས་ཉན་བཤད་ཐུན་མོང་ཐོག་ཟླ་མ་མང་པོ་ལ་གནང་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉ་བའི་མཚན་མོ་ཧྲང་

བརྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་ཆེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་དུ་གྲོལ་བར་གྱུར། དེ་ནས་སྐྱམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པར་དགོངས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་སྙོམས་གསོལ་ཞལ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པར་མཛད་དེ་རྩེ་བ་སྒང་གི་དབུས་ཁང་དུ་ལོ་གསུམ་འདག་འབྱར་དང་འཚོ་བ་བཅུད་ལེན། ན་བཟའ་ལེམ་པོ། སྤྲ་བཅད་མཛད་ནས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཡམ་རྟགས་དང་རྗེ་རྣམ་སྲིད་དེ་ཟག་པའི་རྒྱུན་ཆད། ཟླ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཉིན་མཚན་མེད་པའི་ལྟུང་བ་ཤར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་རྒྱལ་ཚ་མདོ་དབང་གིས་སྒྲོ་མདོ་སྒྱུལ་བ་བཞེས་ནས་གདན་ས་སྐྲ་བའི་སེང་གེ་ལ་གཏད། རེ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆེན་པོ་གསུམ་ཅུར་ཟླ་བ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བསྐོར། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༢༤༤)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

རོང་དུར་སྐྱིག རིན་སྤུངས་རྫོང་གི་རོང་བྱམས་ཆེན་གྱི་ཉེ་སྐོར་ལ་ཡོད། ལོ་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་ར་སོའི་དུས་ནས་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཆེས་སྔ་བ་ཞིག་ཡིན།

རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་དུ་ཡབ་བོན་པོ་སེ་གོད་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་རྒྱ་གར་སྨན་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ལུག(༡༣༦༧)ལོར་སྐུ་བལྟམས། གློག་མར་ཡབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་བོན་ཆོས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་ལུགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀུང་དུ་མ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོགས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭར་ཐེབས། སྒྲིང་སྟོད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྗེ་འདི་དང་གོང་སྟོན་བློ་གྲོས་དཔང་ཕྱུག་གི་དྲུང་དུ་རྫོག་ལོ་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་ཚད་བསྡུས་གསུམ་དང་། དབུ་མ་རང་བརྒྱུད་པའི་བཤད་སྒྲོལ། སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་དང་། འཕན་ཡུལ་གྱི་བའི་མཁས་པ་དམར་སྟོན་ལ་འདུལ་བ་སྨད་ལུགས་བྱ་འདུལ་དང་ཐོག་དཀའ་ཆེན་གྱི་བཤད་སྲོལ། མདོན་པ་མཛོད་མཆིམས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ། ཟང་ཟག་པ་སྤྱལ་སྐྱ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཟབ་ཀྱི་བཤད་སྲོལ། ལོ་པ་པཎྜི་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་མདོན་པ་གོང་མ་སོགས་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་གྲྭ་ས་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་དམར་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཚན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོར་གསོལ། རྣམ་རིག་གྱི་ཊཱི་ཀ་བརྩམས་ཤིང་འཆད་པའི་འཕྲུར་བཟུང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ལ་མཁན་ཆེན་གཡག་ཕྲུག་སྨྲ་བ་དང་མཇལ་ཏེ་ས་ལུགས་ཀྱི་མདོའི་བཤད་སྲོལ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ལས་གསུང་ངག་སོགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་བཞེས་ནས་ས་རྫོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་རྒྱུན་བསྐྱངས་ཏེ། ཕྱ་པ་ཆོས་སེང་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ། ཀུན་མཁྱེན་འདི་གསུམ་ལས་བཅད་པའི་རྒྱུན་དང་། དངོས་སློབ་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོག་ཆེ་བ་མ་བྱུང་ཞེས་གྲགས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ལ་སྟོད་དེད་རི་དང་རྒྱལ་སོགས་སུ་ཐུགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་བཞེས་པ་དང་། མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁྲིད་ལས་སྒྲོལ་བ་ཁོན་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ལ་སྐྱེ་དཔོན་ཚེ་སོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མགོན་དང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྐོར། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པ་ཤིང་ཡོས(༡༤༣༥)ལོར་འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲའི་ཆོས་གྲྭ་བཏབ་ནས་གཞན་དོན་མཛད། རང་ཕྱིན་བསྟན་པ་དང་། དབུ་མ་རང་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་འདི་བཀའ་དྲིན་ཆེ། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་འཆད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྲ་རན་ལས་འདས་པའི་བར་ཉིན་རེ་ལ་ཐ་ན་སྒྲོབ་མ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཡང་གཙུག་ལག་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་མཛད་པར་དམ་བཅས། གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་། རྗེ་འཚམས་པ། ཕྲག་དོག་གི་རྣམ་པ་ཙང་ཟད་ཀུང་མི་མངའ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གསུམ་བཞེས་པའི་ཆེ་ཡང་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་ཀུང་ཐུགས་ནས་ཐོགས་པ་མེད་པར་གསུང་ཐུབ། དབུས་གཙང་གི་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་གཞུང་པོ་དེ་བཅུ་ལ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་རྩོད་པའི་ཟླ་མཆོག་ཏུ་གྲགས་ཤིང་། རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེངྒེ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་གསོལ། མཁན་ཆེན་ཤངས་རྒྱས་དཔལ་བའི་མཛད་སྲོལ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་མན་ངག་ཞི་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་ལ་གཙོ་བོར་མཛད། གསུང་རྩོམ་ལ། 《ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེའི་སྣང་བ》དང་། 《འདུལ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་བསྡུས》གཉིས་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ཆེན་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་གི་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་གཙོས་ཆོས་ཚན་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་གྲངས་སུ་བརྩམས་པར་མཛད། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི། ཤཱ་ཚར་གྱི་དུ་ཆེན་བསྟན་པ་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཞི། བར་ཚར་གྱི་དུ་ཆེན་གདངས་ཅན་མཛེས་པའི་རྒྱན་བརྒྱད་དང་མཆོག་གཉིས། གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་སྤྱོད་མཚུངས་པའི་དུ་ཆེན་གསུམ། ཕྱི་ཚར་གྱི་དུ་ཆེན་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བཅུ་དྲུག ཡང་ཚར་གྱི་དུ་ཆེན་གྲགས་པ་ཅན་བཞི་ལ་སོགས་པས་གཙོས་སྟེ་སྡོད་འཛིན་པ་སྟོང་ཕྲག་འགའ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་སྦྲུལ་(༡༤༤༩)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །

རོང་བ་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ། རྗེ་འདི་སྨད་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་འབྲི་ཟླ་ཟལ་མོ་སྒང་རྒྱལ་བཟང་གི་འབྲོག་སྡེར་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་དང་ཡུམ་སྨན་ལྷ་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༨༥༦)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་རྗེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་གདན་ས་རོང་ཐར་ཉག་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲི་ལ་གསོལ། རྗེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་པ་དང་དགེ་བསྙེན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་མཚན་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་ཡོངས་འཛིན་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཆེད་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མཇལ། སྒྲུབ་བདག་འཇོག་རི་པ་ཆེན་པོ་དང་ཀེའུ་ཚང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ལུང་དུ་མ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཕེབས་སྐབས་ལུར་ལུ་ཕྱོག་བྱང་ཆུབ་གླིང་དབེན་གནས་སུ་བྱམས་མགོན་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཡང་སྔར་ཡོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱམས་པ་ཞེས་བསྣན་པ་ཙམ་ལས་གཞན་མེད་པར་བཞག་མཛད་དེ་ར་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཀོ་རྫོང་གི་པཎྜི་ཏ་དྷ་ནའི་མཚན་ཅན་གྱི་དྲུང་ནས་སྙན་ངག་སུམ་རྟགས་དང་བརྡ་གསར་རྙིང་ལ་སོགས་རིག་པའི་གནས་ལ་གཞན་སྦྱངས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་དཔལ་ལྡན་སྤུངས་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུར་དཔྱས་སུ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་སུ་ཕྱིན། ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་སོགས་ལ་ཕེབས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་གཉིས་པར་རྗེ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་ར་ཉག་དགོན་གྱི་ཁྲིམས་ཁང་དང་ཕོ་བྲང་ཞིག་གསོ་གནང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་རྗེ་ལྷམ་དཔལ་ཆུ་པ་ཆེན་པོར་བསྟོད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འཁོར་ལོ་བརྩམས་པར་མཛད། དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་བར་དབུས་གཙང་དུ་ཐེངས་ཁ་ཕེབས་རྗེས་གཙོ་བོར་སྐུ་མཚམས་སུ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་མཛད། ཐུག་རྩོམ། 《བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྡན་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཤེལ་གྱི་བཤད་གཏམ་གྱི་རྒྱ་མཚོ》 《ལྷ་ཆེན་སྲིད་སྲུང་སྟོབས་རྗེ་ལ་མཆོད་བསྟོད་བྱ་རྩལ》 《དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོང་མ་འཁོར་བཅས་དགྱེས་བསྐྱེད་བསྐང་མདོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས》 《དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསླུ་བའི་བསླབ་བྱ་ཤུགས་འབྱུང་རྒྱ་མྱུའི་སྲིད་པ་ངམ་པ་མཇེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན》སོགས་གསུང་འབུམ་བསྐལ་བའི་རིམ་པ་དུ་མ་དཔུས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ།

《འཛམ་གླིང་སྙིམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་བསྟོད་རྩ་ཀ་དངོས་གྲུབ་འདོད་འཇོ》སོགས་སོད་འབྲིང་གཉིས་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་གླང(༡༨༠༡)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ《བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྡན་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་རྒྱ་མཚོ》ཞེས་པར་གཟིགས།

རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས། རྗེ་འདི་ཉིད་གཞའ་མོང་ཐག་དཀར་གྱི་ལྷ་ཞོལ་གཞན་ཐོག་འཛོག་ཏུ་ཡབ་བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་དང་ཡུམ་དཔལ་ཚོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༧༤༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྟོང་སྐོར་ངསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཁྲི་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། གཞན་ཐོག་དགེ་སྟོང་བློ་བཟང་མཉེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྦྱོར་ཕྱོག་དང་། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དཀའ་དྲུགས་དབུ་མཛད་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་ཆོས་སྤྱོད་ཐུགས་འཛིན་སྐབས་ཤེས་རབ་ཆེ་བའི་ངོ་མཚར་ལྟས་མང་དུ་ཐོན། དགུང་གྲངས་བདུན་པ་ལ་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་འབྲུག(༡༧༤༨)ལོར་གདན་ས་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་གྲྭ་ཚང་ཐོག་བསམ་གླིང་དུ་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ། ཀུན་རིག་སོགས་ཀྱི་དབང་། འཇིགས་བྱེད་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱུང་ཡུང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ལས་སྔར་ཐང་བརྒྱ་རྩ། རིན་འབྱུང་། སྐལ་ལྡན་གསུང་འབུམ་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་དང་། མཁས་ཆེན་འཕྲིན་ལས་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་དང་། དབེན་ས་བཀའ་འབུམ། དགའ་པོ་བཀྲས་རྣམ་པའི་ཁྲིམ་རྟའི་སྒྲུབ་ཐབས། མི་དྲ། རྫོར་ཐེང་། དྲིལ་བུ་ཐིག་དང་། གདུགས་དཀར་ལྷ་མང་། ལྷ་བཅུ་བདུན་མ། མགོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ། རྣམ་སྲས་བཅོ་ལྔ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཁྲིད་དབང་ལུང་ཁྲིད་རྗེས་གནང་སོགས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དྷ་ཡའི་བླ་མ་སྒྲུབ་བྲིང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སྐུ་གོང་མའི་དུས་ལྟར་དཀའ་ལྡན་ཡ་ཆེ་ཐུ་ཡེར་ཏི་ཐི་ཐོ་མོན་ཧན་ཞེས་བསྔགས་པའི་བཀའ་ཐམ་གནང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་རྒྱུད་སྟོད་གསང་ཆེན་ཆོས་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ས་ཡོས(༡༧༥༩)ལོར་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༧༧༣)ལོར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་གསར་ཐུགས་དར་རྒྱས་གླིང་གསར་དུ་བཙུགས་པ་དང་ཐོག་མའི་ཆོས་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་བདུན་པར་རོང་རྣམ་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ་རྒྱལ་མཚན་དུ་བསྐོས་ཏེ་དབུས་སུ་ཐེབས། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་ཞིང་ཚེ་དབང་ཞུས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་སྨིན་ཐང་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་ཅི་རིགས་གསན། གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ནས་གནང་སྦྱིན་གཏོར་ཆེ་དང་། ཨེར་ཏི་ནི་ནོ་མོན་ཧན་གྱི་ཚ་ལོ་ཐམ་ག་ཆེ་ཆུང་། གདུགས་རྒྱ་དར། ཆིབས་སྒ་སྲུབ་རིན་ཆེན་རྒྱན་ལྡན། མཁན་ཆས་སོགས་གནང་། ཕྱིར་ཐེབས་ནས་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིར་ཆར་ཕབ་སྐྱེ་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ཚིམས་པར་མཛད། ལྷ་ཕྱིར་ཡ་མོ། རི་ཐང་། བན་ཤུལ། བདུད་ཤུལ་སོགས་རེབ་གོང་གི་ཤུལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕྲིན་ལས་སྤེལ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་གསར་བཞེངས་དང་། ཤར་བླ་བྲང་ཆེན་མོ་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད། ལམ་རྩེའི་འགྲེལ་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་འགའ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ(༡༧༨༦)ལོར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། གཤམས་སུ་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ཡབ་རོང་པོའི་བུ་ཚོས་སྐྱོང་གི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ(༡༦༧༨)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་བ་སོ་རྗེ་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀྲ་ཤིས་དང་རྗེ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་རྗེ་གོང་མའི་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་མེ་གླང(༡༦༩༧)ལོར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ཏེ་གསན་བསམ་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྒོ་མང་ཁྲིར་ཐེབས་པའི་དྲུང་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ཆུ་རྟ(༡༧༠༢)ལོར་གོང་མ་རྒྱལ་དབང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་དཀའ་ལྡན་ཡ་ཆེ་ཐུ་ཡེར་ཏི་ནི་ནོ་མོ་ཧན་གྱི་ཚ་ལོ་དང་། ཐམ་ག་གྲུ་སྐོར། གདུགས་རྟ་དར། འབེལ་ལྷུགས་སོགས་ཆེན་པོར་ཞིས་པའི་གཟེངས་བསྟོད་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཆོག་གིས་ཀྱང་གཟེངས་བསྟོད་གནང་། ལོ་དེར་གསེར་སྡོངས་ཞིང་གི་གདན་ས་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཐེབས། ཐུགས་འཆང་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་ལས་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་གྲངས་སུམ་ཅུ་པར་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱིན་ཐར་ཕྱིང་བ་གཞན་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་ཆེན་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མའི་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་དད་ཚད་མེད་པ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་སོ་དགུ་པར་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་དང་མཇལ་ཏེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན། རྗེ་འདི་པའི་ལྷགས་བཀོད་ལྟར་སྦྱིན་བདག་ཨ་ཆེར་གྱིས་རོང་པོ་ནང་བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཐྲིས་མ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ་ཆུ་ཕྱི(༡༧༣༢)ལོར་ནང་སོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་དང་བཀའ་ཤྲོལ་མཛད་དེ་སྒྲུབ་སྡེ་དང་དགོན་ལག་ལྡན་གཅིག་འཚོགས་ཏེ་རོང་པོ་སློབ་ལམ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་སོ་ལྟར་རྒྱུན་འཛུགས་སོང་། དགུང་གྲངས་ང་བདུན་བཞེས་པ་ཤིང་སྟག(༡༧༣༤)ལོར་འཇའ་མོའི་དཔོན་སློབ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་ཞུ་ཕྱུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞུན་ཐིག་ལས་གྲུབ་པའི་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་དང་། སྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་འཕགས་མོས་དངོས་སུ་གནང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གླེགས་བམ་དང་བཀའ་རྒྱབ་བཅས་པ་བསྐུལ་ཏེ་སྤྲུལ་སྐུ་སོ་སོ་ནས་དགེ་འདུན་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྷ་གྲངས་སུ་བསྐུལ་ཏེ་རོང་པོའི་གྲྭ་ཚང་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བང་མཛོད་གསར་དུ་བཙུགས་པ་དང་ཆོས་ཁྲི་དང་པོར་ཕྱིན་གྱིས་བརླབས། རྗེ་ཉིད་གང་དུ་ཐེབས་པ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་བཟང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཁྱབ། ཇོ་ཡང་འདས་ལྟར་བཞེས་ཏེ་ཞབས་རྗེས་བཀོད་པ་ལ་སོགས་ངོ་འཕྲུལ་ཅི་ཡང་བསྟན། དྲུང་འཁོད་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྲ་མོ་ཡང་མཁྱེན། གསུང་རྩོམ་ལ། 《རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》《མདོ་སྔགས་ལམ་གྱི་གནད་མ་ལུས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར》《རྗེ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྣམ་ཐར》དེ་བཞིན་རྟོགས་བརྗོད་དང་། རྣམ་ཐར། བསླབ་བྱ། མགུར་མ་སོགས་པོ་ཏི་གཅིག་བཞུགས། དགུང་གྲངས་རེ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག(༡༧༣༩)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། མདོ་སྨད་ཤར་རྒྱུད་ར་ལོ་ཐང་དུ་ཡབ་སྐལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ཡོས······

(༡༧༩༥)ལོར་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རྒྱ་བཟང་ཚང་སྨྲ་བླ་བྲང་དུ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་གདན་ས་ཁར་ཕེབས། དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་རབ་འབྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ལས་བསླབ་བྱ་དང་། སྡོ་རྟགས། དོན་བདུན་ཅུ། ཕར་ཕྱིན་བཅས་སྦྱངས་ཤིང་ཚུར་བཀོལ་ཁལ་ཆེར་རྟོགས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་བཞེས་པ་མེ་གླང་(༡༨༡༧)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་དབུ་མར་གཙོ་བྱས་པའི་བཀའ་པོད་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས། ཚོགས་ཆེན་དུ་ཚོགས་གླིང་མང་དུ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་རྒྱས། པཎྜི་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་མེ་དགུ་བྱུང་བའི་བཀའ་བསྟན་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་སོགས་སྒྲིགས་བཅས་སྣོད་ཕྲུག་འགའ་གསར་བཞེངས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་ཚོམས་ཆུང་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དང་། སྔ་སྔའི་ཆོས་ཁང་ཆེན་མོ། མགོན་ཁང་རྣམ་བརྗིད་རོལ་བ་སོགས་གསར་བཞེངས་གནང་། ཆེ་ཕྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་མཆོད་བཀུར་དང་ཚོགས་ཀའི་མང་ཇའི་ཟ་ཚུལ་ཕྱེ་པའི་སྐྱེ་ཟས་སུ་ཡན་ཆེན་བརྒྱ་ཕྲལ་ཏེ་བཟང་སྤྱོད་ཆག་མེད་ཀྱི་རྒྱུན་བཙུགས། དེ་ནས་ཕྱང་ཆེན་མོ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགུ་ལྷར་ཕེབས། སྐྱེ་སོའི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་རྙེད་བརྙེན་པར་བཅས་པ་རྙིང་སྐྱོན་ཆེ་བས་གསར་བཞེངས་མཛད། སྐྱེ་སོའི་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་། གསོ་རིག་ལ་མཁས་པས་ཉམས་ཐག་རྣམས་ལ་རྟུགས་བརྩེ་བས་བསྐྱངས། དགུང་གྲངས་ཞེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཕོས(༡༨༦༣)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རྒྱ་བཟང་ར་སོ་ཤང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་ལུག(༡༨༥༡)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ལ་ཤར་བླ་བྲང་དུ་རྗེ་རོང་མ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་ཁྲི་ལ་ཕེབས། རྗེ་བཙུན་ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། ནགས་རྒྱའི་ཡོངས་འཛིན་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་དང་། ཨ་རོལ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ལས་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་འཛིན་མཛད་རྒྱལ་པོའི་དབང་དངོས་ལྷ་སོགས་བཞེས་ཏེ་གསང་མཚན་ལ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཞུ། དགུང་ལོ་བདུན་བརྒྱད་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་དང་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་གཉིས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པས་སྙན་ངག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ནས་གསན་སྦྱོང་དབུ་ཚུགས། ར་སྟོད་མཁན་ཆེན་དང་། སྐྱེ་ཡའི་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། གཙོས་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་སེང་གེ་སོགས་ལས་བསྡུས་གྲྭ་དང་། བློ་རིགས། རྟགས་རིག སྤྱིའི་ས་རིམ། རྩིས་དཀར་ནག་སོགས་མཐར་ཕྱུག་པར་སྦྱངས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲོམ་ཆེན་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་སོགས་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་དང་། ཙང་ཏེ་དགོན་པར་འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་སྒྲགས་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྙེན་མཚམས་གནང་། དེ་ནས་པེ་ཅིན་དང་ཁྲིན་འདུ་སོགས་ལ་ཕེབས་ནས་གནས་གཟིགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་སྟོང་འབུལ་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཞུས། གདན་ས་གསུམ་ལ་མང་འགྱེད་བཏབས། གཞུང་ས་ཆེན་པོས་འཛའ་ལ་ཟམ་ག་གྲུ་སྒོར། མཁན་ཆས་ཆ་ཚང་། གདུགས་རྟ་དར་བཅས་དང་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཤེར་ཏེ་ནི་རྟོ་ཧོམ་ཐུ་མཁན་པོ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་ཕྱར་སྙོལ་ཕྱར་གནང་བ་སྐྱེ་བོར་བཞེས་ཏེ་ཕྱིར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པར་ཤུབ་དབང་འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཕྱིང་ཁྲིའི་དབང་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པར་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ལོ་བཞི་རིང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ནས་སྤྱི་ཐེར་གྱི་དགའ་སྟོན་བཟོད་ལས་འདས་པ་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པར་ཁྲི་ཁུར་བཞག ཆོས་ཆེན་ཐུན་ཚོགས་འདུ་ཁང་དང་མི་ཞམ་མདུན་ས་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། གདན་སའི་སོས་སྐུ་ཆེན་མོ་བཞེངས། དགུང་གྲངས་ང་བདུན་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕོས(༡༩༡༥)ལོར་བསམ་བཞིན་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན།

རོང་པོ་ཚོ་ག་རྣམ་གསུམ། སྟག་གཟིག་སྟོན་པ། གཡག་ས་སྟོན་པ། རོང་སྟོན་པའོ། །

རོང་པོ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་རོང་པོ་ཀྲ་སོ་བའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༥༡)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ན་ལྔ་མོ་ནས་འབྲི་གློག་ལ་འཛུངས་ཤིང་དུས་འཁོར་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དུས་འཁོར་གསུང་ཐུབ། དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཟར་བར་ཕེབས་ནས་དཔྱལ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ལ་སྟག་ཤེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྟོན་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་ཕར་ཚད་ལ་སྦྱངས། ལྷག་པར་དུ་ཚད་མ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་དབུས་གཙང་དུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་གྲངས་སུམ་ཅུ་པ་ལ་བླ་མ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་མཁན་པོ་མཆིམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཡོ་རྫ་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་བཏུགས་ནས་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་དབང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་དང་སྔགས་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་གསན་སྦྱོང་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད། དཔོན་དམར་གྱི་གདན་ས་མཛད་དེ་བཤད་པ་ཡུན་རིང་གནང་། གཞན་ཡང་ཐར་པ། ཁྲོ་ལུ། བསམ་ཡས། ལྷག་ལུང་། གཞུ་ཀུན་དགའ་ར་བ། ཞངས་རྩེ་གདོང་། ཆུ་མིག སྟོན་མོ་ལུང་། གཡུལ་དགའ་ལྡན་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པར་དཔོན་དམར་གྱི་གདན་ས་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ལ་གཏད་ནས་དབུ་རུ་ལ་ཕེབས། ཤཀྱར་བཏབ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། རྒྱུད་འབུམ་དང་འདུལ་བ་ལུང་བཞེངས་ཏེ་སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་མཛད།

རོད་རོད་པོ། རྣབ་རྣབ་པོ་སྟེ་བྲིལ་བ་ཚུབ་ཚུབ།

རོའི་སྐྱེ་མཆེད། ལྕེ་ཤེས་སྤྱོད་བྱ་དེའི་མཚན་ཉིད། རོ་དང་། རོའི་ཁམས། རོའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། མངར་བ་དང་། སྐྱུར་བ། ཁ་བ། བསྐ་བ། ཚ་བ་དང་ལན་ཚྭ་བ་དྲུག་ཡོད།

རོལ་པ། རོལ་པ་ཞེས་པ་རྣམ་འགྱུར་དང་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

རོལ་པའི་མཚོ་བདུན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ལས་བཤད་ཚུལ་ལ། གསེར་རི་བདུན་ཡོད་པ་དག་གི་བར་དུ་མཚོ་བདུན་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་ནང་གི་མཚོ་བདུན་ཟེར་ཞིང་། མཚོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་རྩེ་ཞིང་རོལ་བའི་མཚོ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་རོལ་པའི་མཚོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། རི་རབ་ལྷུན་པོ་དང་སྐམ་ས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཤིང་། སྐམ་སའི་ནང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ནང་གི་མཚོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་བཤད།

རོལ་མོའི་དབང་ལས། རོལ་མོ་བསླབ་པའི་གནས།

རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད། རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་རོལ་མོའི་རིག་རྩལ་གྱི་གྲས་ཤིག་སྟེ། ༡. གར་མཁན། ༢. གླུ། ༣. རྔ་ཟླ། ༤. རྔ་ཆུང་། ༥. རྔ་སྦྲམ། ༦. རྔ་བོ་ཆེ། ༧. འཁར་རྔ། ༨. པི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ། ༩. རྔ་ཟླ་ཁ་གཅིག་པ། ༡༠. ལྕགས་ཀྱི་སིལ་འཁྲོལ། ༡༡. འཁར་བའི་སིལ་འཁྲོལ། ༡༢. པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་པ། ༡༣. རྔ་ཟླ་ཀུཎྜ། ༡༤. སིལ་སྙན་སྒྲ་དབྱངས་དང་བསྟུན་པ། ༡༥. ཞིག་རྡོབ། ༡༦. རོལ་མོ་སྤྱིའི་རིགས། ༡༧. པི་ཝཾ། ༡༨. གླིང་བུ་བཅས

ཡིན་ཅིང་། གོང་གསལ་རོལ་མོའི་རིགས་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་ནོད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གོང་དུ་མ་འདྲེས་པ་དྲུང་ཆེན་ཅང་ཏེའུ། དྲིལ་བུ། ཆ་ལང་སོགས་ལྷ་ཚོགས་ཡོད།

རོལ་མཚོ་བདུན། ཚྭའི་མཚོ། ཆུའི་མཚོ། ཆང་གི་མཚོ། འོ་མའི་མཚོ། ཞོའི་མཚོ། མར་གི་མཚོ། སྦྲང་རྩིའི་མཚོ།

ར་སྐྱོ་གཉོས། ར་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་གྲགས། སྐྱོ་ལོ་ཙཱ་བ་འོད་འབྱུང་། གཉོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས།

ར་སྒྲེང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་དང་བཞད་པ་བར་མ་མཐུན་པའི་སྐོར། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས(1855)ལོ་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་དགུང་གྲངས་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་། ཚེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་ར་སྒྲེང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྐར་ཡང་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་ལོ་ཤས་སོང་རིང་སྲིད་སྐྱོང་སྐུ་བཅར་ཁ་ཤས་ཀྱིས་གཤམ་འོག་མི་སྡེ་འགའ་ཞིག་གི་ཞུ་བརྒྱུད་ཉན་ནས་སྲིད་ཐམ་བཀའ་གཏན་དང་ལག་འཁྱེར་མང་པོ་བཏང་བར་བརྟེན་བཀའ་བློན་བཞད་སྨྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་སོགས་བཀའ་བློན་ཆེ་ཁྲོམས་བསྡུར་གྱིས་སྐད་ནས་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཐམ་འཛིན་ཞབས་ཞུ་བཀའ་བློན་ཞིག་འཇོག་འདུགས་གནང་དགོས་ཀྱི་སྙན་སེང་ལ་ར་སྒྲེང་སྲིད་སྐྱོང་ནས་ཚིག་མཆན་གནང་བ་ལྟར་བཞད་སྨྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོར་ཐམ་འཛིན་ཞབས་ཞུའི་མིང་ཐོག་ནས་ཐམ་ཀ་གང་བྱུང་དུ་རྒྱག་རྒྱུར་ཚོད་འཛིན་བྱུང་སྟབས་སྲིད་སྐྱོང་གི་སྐུ་བཅར་ཕྱོགས་ལྷུང་ཅན་ཚོར་རང་ཕྱོགས་འཛིན་ཐབས་མ་བྱུང་རྐྱེན་ཁོང་ཚོས་བཀའ་བློན་ནས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཐམ་ཀར་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་དོན་དུ་སྲིད་སྐྱོང་གི་དབང་ཆ་འཕྲོག་པ་ཡིན་ཚུལ་སྲིད་སྐྱོང་ལ་ཟླ་མ་ཞུས་པར་ར་སྒྲེང་སྲིད་སྐྱོང་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་དོན་རྐྱེན་ཞིག་ལ་ཁག་བཏགས་ཏེ་བཞད་སྨྲ་བཀའ་བློན་ལས་ཞབས་ཆབས་གཅིག་གནས་དབྱུང་(གོང་གནས་ཕབ་པ་མ་ཟད། གཞུང་ཞབས་ཀྱི་གྲལ་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པ)ཐོག རང་གཞིས་སྐྱེ་མོ་ཐྭ་གོར་ཚུལ་མཐུན་དང་སྡོད་པ་ལས་གང་བྱུང་འགྲོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བཅད་བཏང་། བཞད་སྨྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་མོར་སྡོད་སྐབས་གོར་ཁ་རྒྱལ་ཁང་སྣོན་ཆེན་ཛང་ག་སྦྲ་བྲུར་ཞེས་པར་འཚམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་བཏང་བར་ལན་འདེབས་ཀྱི་ཟིན་ཐྲིས་དེ་ཡུལ་དང་ཕྱག་མཛོད་ཁ་མཐུན་གྱིས་བཞད་སྨྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་གོར་ཁ་དང་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ར་སྒྲེང་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་སྟབས་བཞད་སྨྲར་མི་དགའ་བའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཚོས་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རྫ་མེད་བཅོ་ལྔ་ཆེད་ཐོན་པ་མདའ་དཔོན་ལ་ནང་མའི་བཀོད་མངགས་བཅས་དཔོན་དམག་དྲུག་བསྡུས་སྐྱེ་མོར་མངགས་གཏོང་བྱས་པ་བཞད་སྨྲ་གཞིས་སུ་འཁྱུར་སྐབས་བཀའ་ཤུར་བཞད་སྨྲ་བས་རང་ཉིད་ནས་ལྷ་ཕྱིར་གཞུང་དོན་རིམ་པ་བསྒྲུབས་ནས་ལས་ཆེན་ཞིག་པ་རིམ་འཛོམས་ཀྱིས་བཀའ་བློན་བར་བྱུང་ཚུལ་དང་། ད་ལྟ་མ་ཉེས་ཁག་གཡོག་བྲན་ལུགས་སོགས་རྒྱས་བཞད་བྱུང་རྗེས་ད་ཆ་ཁྱེད་ནས་གསོད་རྡུང་གང་རུང་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཐོན་པ་མདའ་དཔོན་གྱི་བསམ་པར་ཁ་ཏེ་མ་ཉེས་ཁག་གཡོག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་གསོད་ཐལ་བྱེད་མི་རུང་སྙམ་སྟེ་ཐོན་པ་རང་ཁོངས་རྒྱལ་བྱེད་དགོན་པའི་ལས་སྡེར་རྩིས་སྤྲོད་དམ་དུ་ཐོག་ཕྱི་ཕྱུར་གསང་བ་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྲབ་ནན་ཏན་བཅས་རྒྱལ་བྱེད་དགོན་པར་བཅུག

དེ་སྐབས་ལྟ་སར་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་རྒྱལ་པ་མཁན་པོ་ཞིག་ལ་རི་གྲྭའི་གཏོང་སྒོ་འཕེལ་ཞིང་། དེ་ལོ་ལོ་ཉེས་སྡུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གཏོང་སྒོ་འཆར་ཅན་གཏོང་ཐུབ་མིན་ལ་སྦྱར་ལམ་གྱི་གཏོང་སྒོ་ཆག་ཡང་ཡོང་བའི་སྐྱོན་ཞུར་སྲིད་སྐྱོང་ནས་བཀའ་འཁྲོལ་གནང་སྟབས་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་གྲྭ་པ་ཁག་ཅིག་སྲིད་སྐྱོང་བཞུགས་གནས་པའི་སེ་དགོན་པའི་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་དུ་གཏོང་སྒོ་ཆག་ཡང་གནང་ན་གྲྭ་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བར་གནོད་ལུགས་ཞུ་བཅར་ལ་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་གི་འཁོར་གཡོག་ནས་གྲྭ་པར་ཉེས་བརྡུང་བཏང་ནས་གྲྭ་པ་ཁ་ཤས་ལ་རྨས་སྐྱོན་ཕྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་སྤུངས་གྲྭ་དམངས་དང་། ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་བར་འཁོན་འཁྲུག་ཆེ་ཙམ་བྱུང་། བཀའ་བློན་བཞད་སྨྲ་གནས་དབྱུང་བཏང་བ་དང་། ཐོན་པ་མདའ་དཔོན་སྐྱེ་མོར་ཕྱིན་རྗེས་བཞད་སྨྲ་གར་སོང་མེད་པ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་བཞད་སྨྲའི་རྒྱབ་རྟར་དགའ་ལྡན་པ་ཡངས་ནས་དགའ་ལྡན་པའི་གྲྭ་པ་གཅིག་གིས་གནས་སྐོར་བར་བསྐུས་ནས་ཞབས་ཞིབ་བྱས་མཐར་བཞད་སྨྲ་བ་རྒྱལ་གཅེས་དགོན་པར་ཡོད་པ་ཤེས་པ་མ་ཟད། སྨ་ཏའི་ནང་ཡི་གེ་འབྲུག་སྐེ་གཏོང་ལེན་བྱས་ནས་འབྲེལ་བའང་བྱུང་། དགའ་ལྡན་པས་འབྲས་སྤུངས་དང་། ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་དང་འགལ་བ་ཆེ་བའི་གཞུང་ཞབས་ཁག་གཅིག་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་དགའ་འབྲས་དྲུང་སྐྱི(དྲུང་སྐྱི་ཞེས་པ་ནི་རྩེ་དྲུང་དང་། སྐྱིད་དྲུང་སྒྲི་པར་ཟེར་བ་ཡིན)ཞེས་པའི་ཚོགས་པ་བཙུགས་ཐོག་དགའ་ལྡན་པའི་གྲྭ་ཤར་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྐྱེ་མོ་རྒྱལ་བྱེད་དགོན་པ་ནས་བཞད་སྨྲ་འཕྲོག་སྐྱེ་ལྷ་ཁའི་ཉེ་འདབས་སུ་འབྱོར་སྐབས་འབྲས་སྤུངས་པའི་སྐྱིད་དམག་བཅས་ལྷ་སར་ཡོང་བ་དང་། ཐོག་མར་བཞད་སྨྲ་སྤྲུལ་གཏད་ཀྱང་དེ་རྗེས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་བྲང་སྟེང་དུ་སྤྱོས་ནས་བཀའ་བློན་བཞད་སྨྲ་བས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དགའ་འབྲས་དྲུང་སྐྱིའི་ཚོགས་པས་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་དང་ཁ་གཏད་ཅིག་སྟེས་བྱས་ཀྱང་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་གི་མཐར་རྒྱ་ཡུར་བྱས་ཐོག་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ནས་བསྐྱོང་པའི་སྐུ་བྱ་བསྟད། དེའི་མཐར་དགའ་འབྲས་དྲུང་སྐྱིའི་དམག་གིས་བསྐོར། ཉིན་ཞིག་ཟླ་བཟང་པོ་ཏ་ལའི་གཤམ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་རི་འདབ་མཁར་སྨ་གདོང་ནས་དགའ་འབྲས་དྲུང་སྐྱིའི་དམག་མིས་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ་མེ་མདའ་ཁ་ཤས་བརྒྱབ་པར་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་ཕྱོགས་ནས་མེ་ལྕན་སྒྲོག་སྐབས་བཞད་སྨྲའི་ཕྱོགས་ནས་ར་སྒྲེང་སྲིད་སྐྱོང་གིས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་མི་མདའ་རྒྱག་གི་འདུག་ཅེས་བཤད་ནས་མེ་མདའ་རྒྱག་རེས་བྱས། སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་སྐུ་འཁོར་ཞུང་ཤས་བཅས་སྲིད་དམ་བསྐྱམས་ཏེ་ནང་སར་སྒྲོལ་ཐེབས། ཨམ་བན་དང་། བཞད་སྨྲ་འབྲེལ་འདྲིལ་ཆེ་སྐབས་བཞད་སྨྲ་སྲིད་སྐྱོང་སྐྱིད་མོས་སྦྲང་ཚུལ་སོགས་གོང་མར་སྙན་ཞུ་ཕུལ། བཞད་སྨྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཆོས་རབ་བྱུང་སྐྱབ་པར་བརྟེན་སྤྱི་སྲིད་བཞད་སྨྲ་ཞེས་འབོད། བཞད་སྨྲས་དབང་ཆ་བཟུང་རྗེས་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་གི་སྐབས་བཏང་བའི་བཀའ་གཏན་སོགས་ཡིག་རིགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་ཡང་བྱས། དམག་འཁྲུག་དེའི་ནང་ར་སྒྲེང་བླ་བྲང་གནས་ཡུལ་བཞི་སྡེ་དགོན་པར་གཏོར་སྒྲུན་གང་ཙམ་ཐོག་སྐད།

ར་སྒྲེང་དགོན་པ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ(1057)ལོར་ཇོ་བོ་རྗེ་ཡི་དམ་ཤིའི་སློབ་མ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག (དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་བོད་མདོ་ཆུས་ཀྱི་ཁོངས)དགོན་པ་དེར་འབྲོམ་སྟོན་པས་གནས་གཞི་བཙུགས་ནས་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་གནང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་བཀའ་གདམས་པ་ཟེར། དེ་སྔོན་ཇོ་བོ་རྗེ་སྐྱེ་ཐང་དུ་དགོངས་པ་ལྷ་ངན་ལས་འདའ་བར་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཀའ་སློབ་མང་དུ་གནང་བའི་མཇུག་ཏུ་འབྲོམ་སྟོན་པ་ལ་ཇོ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་དང་། གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་གསེར་སྐུ། སློབ་མ་གསུང་ཕྱིན་མ། ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཕྱིས་ཐང་། རྒྱ་དཔེ་པོ་ཏི་ཁག ལྷ་ཐམ་གསེར་ཕྱིང་པའི་གདུང་ཁང་དངུལ་གདུགས་ཅན་བཅས་གནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་རག་ལས་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟེན་འདི་རྣམས་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚུགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུགས་སུ་བཅངས་ནས་འབྲོམ་སྟོན་པས་ཇོ་བོ་རྗེ་འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་དེར་ར་སྒྲེང་གི་གནས་བདག་ཞང་འཕྲང་ཀ་བེར་ཆུང་གིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་གདན་འདྲེན་ཏེ་བཏག་པ་མཛད་དེ་ཆ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གཟིགས་ནས་ཞིང་། གནས་བདག་ཞང་འཕྲང་ཀ་བེར་ཆུང་གིས་ཀུང་དར་འབུལ་ཞུས་པ་བཅས་ཐོག་མར་ཀ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད་པའི་དབུ་རྩེ་ཀ་གཉིས་མ་བཞེངས། དེ་རྗེས་དགོན་པ་གོང་མ་བཏབ་སྟེ་རྒྱབ་ནས་ཤར་དུ་རིམ་བཞིན་ཇོ་བོ་རྗེའི་དངོས་སློབ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་ལྡན་དགོན་པ་བ།

རྣལ་འབྱོར་པ་ཕྱམས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོགས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་རང་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་རྣམས་བཏབ། སྐུ་རྒྱལ་ནེའུ་ཞུང་ལི་པོ་བྲང་ཡིན་ཟེར་བའི་སྟེང་དུ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟིམ་ཁང་བཞེངས། དེ་རྗེས་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་བཏང་པའི་ཕྱི་ལོ་དེ་ར་ལྷ་ཁང་ཁྱུང་མགོ་ཅན་བཞེངས། དེར་ཕྱོགས་བཞིར་ཀ་བ་གཉིས་རེ་སྟེ་ཀ་བ་བརྒྱད། བྱར་བཞི་ལ་ཀ་བ་རེ་རེ། དབུས་སུ་ཀ་བ་གཉིས་བཅས་ཀ་བ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་དང་། ཀ་བའི་བར་རྣམས་སྒང་ལེབ་དང་ཤིང་ཐུན་གྱིས་བཀག་སྟེ་དེ་ལ་འཛིམ་པའི་ཞལ་བ་བྱས་མེད། སྟེང་དུ་རྒྱ་ཕིབས་བཀལ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས། ལྷ་ཁང་དེ་བཞེངས་གྲུབ་རྗེས་དེ་འབྲོམ་རྣམས་བྱེད་མཁན་ཕོང་གསུངས་ནས་མཚམས་འཛོམ་གནང་སྐྱེ་རབ་གནས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་སོང་བའི་ཤིང་འབྲུག(༡༠༦༤)ལོར་འབྲོམ་སྟོན་པས་བྱ་འདང་གི་ཨོག་ཏུ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་དང་། དགོན་པའི་གཞའ་གོང་དུ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ཏེ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྡོ་རྗེའི་གདུང་ཐལ་ལས་བཞེངས་པའི་ཚྭ་ཚ་རེ་དང་། འབྲོམ་སྟོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་རྡོག་རེ་བཅུག་ཡོད། འབྲོམ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་དགོན་ཁྲིད་པ་དང་བྱར་ཁ་ཆོས་གྲགས་སོགས་དད་ལྡན་མང་པོས་སྦྱིན་བདག་ཞུས་ཏེ་དབུ་རྩེ་ཀ་གཉིས་མའི་ནུབ་ངོས་སུ་ཀ་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དཀོར་ཁང་སྒོ་སྒོ་ཕྱོགས་སུ་གཏད་པ་ཐོག་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་བཞེངས། དབུ་རྩེ་ཀ་གཉིས་མ་བཞེངས་ནས་ལོ་དགུ་བཅུ་ཐོ་གཉིས་སོང་བ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་འབྲུག(༡༡༤༨)ལོར་ཞང་འོད་འཇོ་བ་ར་སྒྲེང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་བསྐྱངས་ཏེ་དེའི་རིང་ཞང་འཕྲང་ཀ་བེར་ཆུང་གི་ཡང་ཚ་དཔོན་སློབ་མགོན་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་དབུ་རྩེ་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པ་བཞེངས་མེད། དེའི་ཤིང་ཆ་རྣམས་ནགས་སྟོད་ཀ་རོང་ནས་དྲངས། དེ་རྗེས་ཞང་འོད་འཇོ་བའི་སློབ་མ་ཡོན་བཙོན་འགྲུས་རྡོ་རྗེས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་དབུ་རྩེ་ཀ་བཞི་མ་བཞེངས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཀྱི་(༡༢༤༠)ལོར་སོག་པོའི་དམག(འདི་མོང་གོལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་བོད་དུ་བཏང་བའི་དམག་དེ་ཡིན་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་གསུངས་པས་དམག་འདི་མོང་གོལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གྱུས་བཏང་བའི་དམག་ཡིན་མིན་སྐོར་ཞིབ་འཇུག་མཛད་དགོས)བོད་དུ་འབྱོར་ནས་འཕན་པོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་སོགས་དགོན་པ་མང་པོ་མེར་བསྲེགས་སྐབས་ར་སྒྲེང་དགོན་འདིར་སླེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་ཚེ་བ་ཞིག་ནས་རྗེ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དང་། སྒྲོལ་མ་གསུང་བྱོན། བླ་མ་གསེར་གླིང་པའི་གདུང་ཁང་དངུལ་གདུང་གཙུག་ཅན་ཆེ་ཆུང་། རྒྱ་དཔེ་ཁག ཕྱག་ཡས་དམ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྐུ་ཐང་བཅས་མེལ་གཏན་ནས་མ་ཚིག་པར་ལུས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཡོས(༡༢༣༡)ལོར་བྱ་བཏང་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས(༡༦༥༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་མཆོད་ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ཙ་དང་ཡང་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཆེ་ཆུང་གཉིས། གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གསར་བསྐྲུན་ཐོག དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བར་འཚོལ་རྒྱུས་བཏང་ཞིང་། མཆོད་གཞིས་སུ་མི་སེར་ཐེམ་དུད་སོག་ཁ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་དབང་གནང་། ར་སྒྲེང་དགོན་པ་འདི་ཉིད་དེ་སྔོན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པ་ནས་གཞུང་སྒྲོང་དགོན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡས། དཀའ་ལྷན་ཁྲི་སྒོག་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་པ་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་གྱིས་ཡུན་རིང་བར་དུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་གནང་སྟེ། སྐུ་མ་འདས་གོང་ཙམ་དུ་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་སྐྱེར་འཛིན་དུ་གསོལ་རས་ཞུས་པ་གནང་དོན་ལྟར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག(༡༧༣༩)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་དེ་བཞིན་ཁོང་ལ་སྐྱེར་འཛིན་དུ་འབུལ་བ་གནང་ཞིང་། ཁོང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྤྲུལ་སྐུ་ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ལ་ཞིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆ་ཆིང་ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་ཕག(༡༨༧༥)ལོར་གོང་མ་ཆ་ཆིང་གིས་སྐུར་ཡང་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་དེ་ར་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྦྱ་སྦྱིན་རིམ་གྱོན་ལ་སྐྱེར་འཛིན་གཏན་འཇགས་སུ་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ཆེན་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་རིམ་བྱོན་ལ་ར་སྒྲེང་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་པའི་མཚན་གྲགས་པ་ཡིན། དགོན་པ་འདིར་ཨ་ཏི་ཤ་རང་ཉིད་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་བྱིས་གནང་བའི་འདུ་ཁང་། རྒྱལ་ཡིག་ཏུ་དགེ་བཤེས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྭ་བ་སྤྱན་སྔ་བས་རྒྱ་བསྒྲུབ་པ་པའི་རྡོ་བོའི་རྣམ་ཐར་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ཕྱིས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་འདུ་ཐང་དགེ་ཡོན་མ་ཟེར་བ་དེ་དང་། རྗོ་བོ་རྗེའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་སོགས་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གནའ་ཤུལ་དངོས་ཟུམ་མང་པོ་ཡོད། ད་ལྟ་ར་སྒྲེང་དུ་གྲྭ་ཁང་སྟོང་། ཉིན་ལུགས་མ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་སྐོར་དང་། ཐང་ཀ་ལུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ། གསུང་རྟེན་པོ་ཏི་ས་ཡ་བཅུ་ལྷག་ཙམ། གདུང་རྟེན་བདུན་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་ལྷ་ཡོད་ཅེས་ར་སྒྲེང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད།

ར་སྒྲེང་ཁྲི་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

ར་སྒྲེང་སྤྲུལ་སྐུ་ལྔ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༩༧༢)ལོར་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཡུལ་དྭགས་པོའི་ཛ་སྨད་དུ་ཡབ་ཡུམ་ཆོས་ལྡན་དང་བཅས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་འཁྲུངས་པའི་དུས་སུ་ལྷུམས་བཟང་པོ་སྐྱ་ཚོགས་ཐུང་བས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཏ་ལས་ཤིང་དད་པའི་ཀློང་དུ་ཚུད། ཆུང་དུས་ཕྱུགས་འཚོ་བར་ཕེབས་པའི་ལམ་དུ་རྒྱ་རྡོའི་སྟེང་ཞབས་རྗེས་དང་། ཐག་ཐེབས་སུ་མིང་ཕུར་བཞིར་བ་སོགས་སྐྱེ་བོ་མི་ཤེད་བའི་ངག་བྱུང་དུ་གྲགས། དེ་ལྟར་ལྟས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་རྟགས་དང་མཚན་གྱིས་ར་སྒྲེང་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་ཞིང་ར་སྒྲེང་དགོན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད། མཚན་ཁྲི་བསྟན་ཡེ་ཤེས(འཇམ་དཔལ)བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ་ཏེ་ཐར་སློབ་བཞིན་ལེ་ར་ཞིག་ཆེན་གླིང་གྱི་གྲ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཐོག་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱིད་སློབ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་སྐོར་དང་གཞུང་ཆེན་ཀ་པོད་ལྔ་ལ་སོགས་པར་སློབ་གཉེར་གྱིས་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་སྐུ་མདོ་མས་རྒྱུགས་བཞེས་རྩོམ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་གནས་ཐོབ། དཀྱུང་གྲངས་ཀྱི་ཐ་ཚམ་དུ་ར་སྒྲེང་གདན་ས་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་འཕྲུལ་ལུགས་ཀྱི་བདེ་དོན་སྐྱང་དུ་མཛད་འཛིན་སྤེལ་བའི་དབུ་ཚུགས། དཀྱུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་བྱང་ཞི་བ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཕྱི་ལོར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གསེར་ཁྲིར་འཁོད་པའི་འོས་སུ་བབས་ཏེ་བོད་ཤིང་ཕྱི(༡༩༣༤)ལོའི་ཟླ༡ཚེས༡༠ཉིན་གདངས་ལྡོངས་སྐྱོང་བའི་སྲིད་པོར་མངའ་གསོལ། སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་རྗེས་དབང་འཛིན་ཀྱི་སྒྲིག་གཞིར་བསྒྱུར་བཅོས་གང་འཚམ་གནང་བ་བརྒྱུད་གོང་འོག་ནང་འབྲུག་གི་རྙེན་ངན་ལས་སྲོག་པར་མཛད། བོད་སྤྱིར་ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་ཐོན། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཛད་སྤྱོད་ལ་སྐྱེ་འགྲོ་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་ཀུན་གྱིས་སྤྲོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཞབས་ལ་འདུད། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་ཀྲུང་མཛའ་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་མི་ཉམས་ཁོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་བརྩོན་པ་རྗེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་འཕེལ་བར་གྱུར། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དག་ཀྱང་ཉམས་གསོ་སྤར་ལྷག་ཏུ་བརྩོན་པར་མཛད། རྒྱལ་མཆོག་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་གདུང་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་གསེར་སྟོང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོ་གསར་བཞེངས་གནང་། རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ངོས་འཛིན་གནད་ཞུས་ཀྱིས་བོད་མི་དམངས་ཀྱི་བསམ་འདུན་བསྐངས། བོད་རྒྱ་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་སྲོལ་ལམ་སྐྱར་གསོ་མཛད། བོད་དབུས་བཅུ་ལོར་དང་བཅུ་སྐོར་གཡར་འདོན་གནང་། བོད་ལུགས་འབྲུག(༡༩༤༠)ལོར་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཐུགས

འགན་དགོངས་ཞུ་ཐོག་ལྕགས་སྦྲུལ(༡༩༤༡)ལོའི་ཟླ་… དང་པོར་སྲིད་སྐྱོང་གསར་པ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེར་ཆོས་… སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་རྩིས་འབུལ་གྱིས་གདན་ལ་ར་སྒྲེང་དུ་… ཐེབས། མི་བསྟུན་སྐྱེ་བོ་འགས་ཕྲ་སློལ་དཔར་དབྱེན་སྐྱོར་ དཀྲུགས་ཤིང་གིས་ར་སྟག་རིན་རྒྱན་བསླངས་ཏེ་སྐྱེས་མཆོག་ ཉིད་ར་སྒྲེང་དགོན་ནས་ལྷ་ལྡར་གདན་དྲངས་པ་མ་ཟད། ཁྲིམས་ཁྱུན་དུ་བཙུག་པས་སྐུ་ཤིས་བཏབ་སྟེ་བོད་མེ་… ཕག(༡༩༤༧)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པར་དགོངས་པ་ཞི་བ་ཆོས་… དབྱིངས་སུ་མཉམ་པའི་ཚུལ་བསྟན། (འགའ་ཞིག་གིས་སྐུ་ བཀྲོངས་པ་རེད་ཟེར་སྲོལ་ཡོད)

ར་སྒྲེང་ལ་བོང་ཐང་། ལོ་འཁོར་རེའི་ཕྱག་ལོ་ནས་ཤར་དུ་ ཞ་བོང་རོང་ཐང་སྐོར་ཞེས་ར་སྒྲེང་དགོན་པའི་ནུབ་ངོས་ཀྱི་ བོ་རོང་ཐང་དུ་སྐོར་བ་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད། ཐང་ཆེན་དེའི་སྟེང་ རྫོ་ཞ་བོང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཆེ་ཤོས་དེར་མཁའ་འགྲོ་ གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པོ་བྲང་ཞེས་པ་ཡིན་པར་གནས་སྐོར་བ་ རྫོས་དེ་གར་སྐོར་བ་རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་གཞོང་དང་། སྒོ་ར་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ ཞ་བོང་ཡོད། བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ར་ སྒྲེང་བླ་བྲང་ནས་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་གཞོང་ཞེས་པའི་ཞ་ བོང་གི་སྟེང་དུ་རྩམ་ཁལ་ལྔ་བརྒྱའི་ཚོགས་བཞེངས་ནས་ མང་ཚོགས་ལ་ཚོགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་སྤྲོད་པ་དང་། ར་སྒྲེང་ དགོན་པའི་བླ་གྲྭ་རྣམས་དེ་གར་ཐེབས་ནས་ཉིན་གསུམ་ རིང་ཚོགས་མཆོད་སོགས་མཛད་སྒྲོལ་ཐོག་དགེ་འདུན་པ་… ཚོས་གར་འཆམ་རྒྱག་པ་དང་། ཡུལ་མི་ཚོས་སྒོ་གཞས་ འཁྲབ་གཏོང་། ལྷ་མོ་འཁྲབ་པ། རྟ་རྒྱུགས་འགྲན་པ་སོགས་ བྱེད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ལྷ་ས་དང་། ནག་ཆུ། ལྷ་ཁ་… སོགས་ནས་མང་ཚོགས་ཁྲི་སྟོང་ཁ་ཤས་འཛོམས་པ་དང་། ཐང་སྟེང་ཀུར་གྱིས་ཁེངས་པ་སོགས་འདུ་ཡོང་ཆེ་ཞིང་། ཐང་ཆེན་དེར་སྐོར་བ་རྒྱག་སྐབས་མི་དར་མ་ཞིག་གིས་ཆུ་ ཚོད་གཉིས་ཙམ་འགོར་གྱི་ཡོད།

ར་ཆོས་རབ། (ར་པ་ཆོས་རབ་ཅེས་པའང་སྣང་)འདི་ཉིད་ ར་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་རྒྱ་ གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ས་མནྟ་ཤྲཱི་ཛྙཱན་དྲངས་ཏེ་དུས་འཁོར་དང་། ལག་སོ་མཚོན་འབྱུང་། མགོན་པོ་མཚོན་འབྱུང་ལ་སོགས་ པ་བསྒྱུར།

ར་སྟག་རིན་རྒྱན་གྱི་སྐོར། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་… ཕག(༡༩༤༧)ལོའི་ནང་སྲིད་སྐྱོང་ཟུར་པ་ར་སྒྲེང་དང་… སྲིད་སྐྱོང་ལས་ཐོག་སྟག་བྲག་བར་རྩོད་གཏུགས་སོ་སོའི་… ཕྱོགས་རྒྱན་གྱིས་འགལ་བ་ཇེ་ཆེར་སོང་མཐར་དེ་ཚེ་སེར་… བྱེས་སྐྱ་ཚང་དུ་སྦྲ་བ་ཁག་གཅིག་སྙིལ་འུར་གྱིས་མཁན་པོ་… བསྙན་དར་བཤད་པ་དང་། སེར་བྱེས་གྲྭ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ མཚན་མོ་ཞིག་སྒོང་ནང་ཡོང་སྐྱེ་ལ་འདུ་ཚང་གི་ཁྲིམས་ཚང་… ནས་མི་མང་འཚོག་པ་སོགས་བྱས། ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་ ར་སྒྲེང་རྒྱལ་ཟུར་ར་སྒྲེང་དགོན་པར་བཞུགས་པ་ནས… འཛིན་བཟུང་བྱས། ར་སྒྲེང་ཇ་སག་སོགས་ཁོངས་གཏོགས ཀྱི་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱང་བཟུང་སྟེ་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ཤར་ཆེན་ ཕྱོག་ཏུ་དོ་དམ་བྱས། སེར་བྱེས་ཀྱིས་ར་སྒྲེང་རྒྱལ་ཟུར་སྐྱོབ་ ཕྱིར་འཐབ་འཛིང་བྱས་པར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་… ནས་དམག་མི་འབོར་ཆེན་བཏང་སྟེ་མནན་པས་དམག… འཐབ་ནང་སྐྱ་བ་བཅུ་ཙམ་སྡིག་སྲོར་བ་དང་། དམག་མི… ཡང་ཁ་ཤས་ཤི་བ་སོགས་བྱུང་། དེ་ནས་ཉིན་ཁ་ཤས་རྗེས ར་སྒྲེང་རྒྱལ་ཟུར་ཤར་ཆེན་ཕྱོག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས།

ར་དང་ཀླུ་ཡི་ཡུལ། ར་ཡི་ཙུས་རྒྱུད་དང་ཀླུ་ཡི་ཙུས་རྒྱུད་ལ་ དབང་བའི་ས་ཆ།

ར་མ་ཊའི་མདའ་དམ་བཅའ་གསུམ་ལྡན། འཕངས་ ན་ཐོག་པས་ཕྲང་པ། ཐོག་ན་འཆི་བས་ཕྲབ་པ། ཤི་ན་ མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བས་ཕྲབ་པ་དང་གསུམ།

ར་ལོ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསམ་གྲུབ། མདོ་སྨད་ཁྲི་ཁྲུང་ དགོན་གྱི་མཁན་རབས་ཞེར་དྲུག་པ་འདི་ཉིད་གཙང་རྒྱ་… མཁར་ཕུ་བྲ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། བཀྲིས་ལྷུན་དགོན་ དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་… དངོས་སློབ་ར་ལོ་ལྷ་བའི་སྤྲུལ་སྐུར་གྲགས། རབ་བྱུང་… བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(༡༧༥༦)ལོར་བྱ་ཁྱུང་སེང་ཁྲིར་… ཐེབས། ཆོས་རྗེ་ཚ་སྤྱན་ཞོགས་ཀ་ཀྲུང་ཚོགས་གཉིས་ལ་ བརྩེ་བཞུག་ཆག་མེད་དང་། དབྱར་དུས་ཞོགས་ཀ་ཀྲུང་… ཚོགས་སློབ་འདོན་གསུམ་ལ་ཆག་མེད་དུ་ཐེབས། སློ་… གསར་བ་རྣམས་ལ་བློ་སྦྱིད་མང་དུ་བཏང་། དཀའ་… གདམས་པའི་ཀུན་སློད་དང་མཐུན་པས་དང་བ་དབང་… མེད་དུ་འདྲེན་པ་ཞིག་ཡིན། ཚོགས་སུ་སྨན་ཚོག་ཆེན་མོ་ བཙུགས། གསེར་གདུང་སྟེང་བོད་དགུས་འབུལ་དང་། ཟླ་བང་འདུ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་ལྟེང་སོད། ཆོས་ར་ཆེན་མོ་… བཞི་སྐོར་བཅས་ཞིག་གསོ་དང་གསར་སྐྲུན་ཅི་རིགས་མཛད། གཞན་ཡང་བྱམས་པ་རྒྱ་གཟིགས་མ་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ། སྨན་བླའི་ཕོ་བྲང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ། རྡོ་བོ་རྗེ། ཆོས་ རྗེ་དོན་རིན་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། ཡུམ་ཆེན་མོས་གཙོས་… ལངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ་སོགས་སྐུ་བརྟན་སྟོང་དང་དྲུག་ཅུ་ཐུག དང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དངུལ་བྲིས་མ། ཚོགས་ཁྲི་གསར་པ་བརྩམས་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་ཉེན… བཞིངས་གྲངས་མེད་མཛད་ཅིང་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་དཔབ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུའི་ཚོད་ཙམ་ལ་ཀ་ཅུའི་ཏན་སྟག་ཡུང་གི ལྷ་དཔོན་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་ཕྱོགས་དེར་ཐེབས། ཆོས་རྒྱུན་མང་ཙམ་གནང་། མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས པའི་ས་བྱི(༡༧༦༨)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས… གཅིག་ལ་རྟགས་ཡ་མཚན་དང་བཅས་སྐུ་གཤེགས།

ར་ལོ་རྣ་བ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་སྔགས་… པའི་རྒྱུད་ར་སྟོན་དཀོན་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་… དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བོད་མེ་འབྲུག(༡༠༡༦) ལོའི་ཧོར་ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༠ ཉིན་ལ་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ཆ་སྐྱེ་ནམ་གླང་ ཡུལ(གཉའ་ནམ་ཡང་ཟེར)དུ་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་ལ་རྡོ་ མཚར་འབྱུང་གནས་སུ་བཏགས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ… ཡབ་ཀྱིས་སློག་བསླབས་པས་རྩོལ་མེད་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པ་ལ་དང་ཚན་དང་། དབུ་མེད། ལཉྫ། ཝརྟུ། རྒྱ་བལ་གྱི་ཡི་གེ་སོགས་བསླབས། གསེར་དངུལ… རྡོ་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་དང་། གྲིས་དང་སྐྱམ་རབ་སོགས…… འཇམ་ཆོས། ལྷ་ཁྲིམས། འབྱུང་བཞི། སྨྲ་རྩི། ཛ་སྟི་ཏྲ… ཐལ་སོགས། པི་ཝང་། གླིང་བུ། རྔ། གར་སོགས་ཀྱང…… མཁྱེན་པས་མཚན་ལ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སུ་བཏགས། དགུང་ལོ་དགུ་པའི་ཚེ་ཡབ་ཀྱིས་ཡང་དག་དང་ཕུར་པའི… དབང་བསྐུར་ནས་དེའི་རྒྱུད་ལས་གཞུང་འགྲེལ་ཊཱི་ཀ་མཆན བུ་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར… ཡབ་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་རྡོ་རྗེ་དགེ་མ་ལྷ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་ཡང་དག་ལ… བསྙེན་པ་བསྐྱལ། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཕྱ་མ་ཧ… ར་དང་མཇལ། དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་དབང་བསྐུར། རྒྱུད་སྐྱེལ་ཐབས་ལམ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར… གནང་། བལ་པོའི་པཎྜ་གུབ་གཞན་དུ་མ་ལས་ཆོས་མང་ དུ་གསན། བལ་པོ་ལོ་རྣ་བ་དང་ལྷན་དུ་བོད་དུ་ཐེབས། སྟོད་དང་གཙང་རྒྱུད་ཡུལ་ཡུལ་དུ་མར་བྱོན་ཏེ་དཔལ་རྡོ་ རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་གདམས་པ་གནང་། ཆོས་ ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་ཡུལ་ཡངས་ པ་ཅན་དུ་བྱོན། པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་མཆོག་སྦྱིན་པ་དང་མཇལ། དཔལ་ན་ལེནྡྲའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ… སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་ཤྲཱི་བཛྲ་ཀཱིརྟི་དཔལ་རྡོ་རྗེ གྲགས་པ་ཞེས་པར་བཏགས། དེར་ར་ལོ་ཆེན་པོས་མཁན… པོའི་དྲུང་དུ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་། བྱམས་པའི་ཆོས་ལྔ དང་མདོ་སྡེ་དང་། མངོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སོགས… པ་མང་དུ་གསན། སློབ་དཔོན་མཆོག་པ་ལ་འདུལ་བ…… མཐའ་དག་གསན། རིག་པའི་ཁུ་བྱུག་གཉིས་ལ་དབུ་མའི… སྐོར་མང་དུ་གསན། པཎ་ཆེན་མཆོག་སྦྱིན་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱི…… མཛད་ནས་བལ་ཡུལ་མཆོག་སྦྱིན་དུ་ལོ་དྲུག་བཞུགས་རིང་… བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་དབང་བཀའ་དང་བཤད…… བཀའ། སློབ་དཔོན་སོ་སོས་མཛད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི…… རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གསན། དེ་ནས…… བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ནས་འདུས…… པའི་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར།

འགྲོལ་བས་གླང་ཡུལ་བདུད་འདུལ་ལྷ་ཁང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཏབ། རྟེན་བཞེངས། ལྷ་ཁང་རྙིང་གསོ་གསར་བཞེངས་དུ་མ་མཛད། དབུས་གཙང་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་རི་སྙིང་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། སྐྱེ་བོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་དཀར་ལ་བཀོད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྨིན་པར་མཛད། ཟབ་ལམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་གདམས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ཏེ་བླ་མ་མཻ་ཏྲི་གླིང་པ་སོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས། དབུས་གཙང་། ཉོ་ཐག གཉལ། བྱར། ཡར་གསུམ་སོགས་ཡུལ་གྲུ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན། བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པའི་སློབ་མ་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་བྱུང་། ལོ་ཕྱེད་དང་ལྔའི་བར་དུ་མདོ་དང་། འདུལ་བ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་དག་མ་དག་གི་ཤན་སོ་སོར་ཕྱེ། རྒྱུད་དང་སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་ལ་འགྱུར་བཅོས་དང་འགའ་ཞིག་གསར་འགྱུར་མཛད། ཁྱད་པར་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོག་པ་བདུན་པ། རྟོག་པ་བཞི་པ་སོགས་རྒྱུད་རྒྱ་གཞུང་ཐམས་ཅད་བསྒྱུར། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ལྷ་ལྡན་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྐྱངས། ཐུ་སློབ་འབྲས་ཐག་ཕྱག་བྱུང་། སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ། བལ་པོ་ནས་རྒྱ་ནག་བར་གྱི་བཙད་པོ་དང་། སྤྲ་མི། དགེ་བཤེས། སྨན་པ། བཙུན་མོ། རྗེ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་མི་དྲག་ཞན་དུ་མ་སློབ་མར་གྱུར། སྐུ་ཚེ་ཕྱིལ་པོར་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ལན་བཞི་ཕེབས། བོད་ཀྱི་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དང་། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། གཉལ་ལོར་བྱར་གསུམ། དྭགས་ཀོང་ཨེ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྲུ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། མཐར་དགུང་གྲངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་འམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་རྩ་བཞུགས་སོགས་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མཆིས། (ར་ལོའི་རྣམ་ཐར་ནང་ར་ལོ་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྨར་ཐང་དགོན་པ་བཏབ་ཟིན་ཚུལ་དང་། མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེས་མི་འགྱུག་ཡོར་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་འཛུགས་སྐབས་ར་ལོ་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་ཚུལ་གསལ། ཞང་ཆོས་སྡོངས་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་དང་འཕྲེལ་བ་བཟང་)

ར་ལོ་ལྷ་བའི་གདུང་རྟེན། ར་ལོ་ལྷ་བ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ལྷན་ཟེར་བའི་ལུང་པའི་མདར་བཞུགས་ཤིང་དེར་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ཞིག་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་ཡོད་པ་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐབས་ཟ་བ་ནས་སྐྱོང་པའི་དགོན་ཤུལ་དེ་ཡིན། ར་ལོ་ལྷ་བ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་སྐུ་གཤེགས། དེའི་སྐུ་གདུང་ནི་སྐུ་གཤེགས་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་བཞེངས་པ་ལས་རྗེས་སུ་འབྲས་སྤུངས་སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་གཙང་ཁང་ནང་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དེའི་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ར་ལོའི་སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་གདན་དྲངས་ནས་བཞུགས་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕྲུག(1846)ལོའི་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཞིའི་དགོང་མོ་སྐབས་ཁང་དུ་མེ་སྒྲོན་བྱུང་སྐེ་ནང་ཞུགས་ཡོད་ཚད་ཚིག་ནས་ཕྱག་གཡས་པ་གཅིག་ཕྱིར་ཕྱུང་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཉམས་པར་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

རྣ་ཛའི་ཆོས་འབྲེལ། རྣ་ཛ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་ལ་རྒྱལ་པོ་ཟེར་ཞིང་། གདོན་འདྲེའི་ནང་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་བཙན་སོགས་སྡེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེའི་གྲས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཟེར་བ་རྒྱལ་པོའི་གནོད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་དོན།

རྣན་གཤེར། རྣན་ཞིང་གཤེར་བ་ཞེས་པ་ཆུའི་མིང་ཡིན་པས། མིང་དེ་བསྡུས་ན་རྣན་གཤེར་ཟེར།

རླུང་། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ། རླུང་དང་རླུང་གི་ཁམས་དོན་གཅིག

རླུང་སྐར། སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས། རྒྱུ་སྐར་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་སོ་སོར་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ། འགའ་ཞིག་ནི་ས་ཁམས། འགའ་ཞིག་ཆུ་ཁམས། འགའ་ཞིག་མེ་ཁམས། འགའ་ཞིག་རླུང་ཁམས་ཡིན་པ་བཅས་ལས། སྐར་མ་ས་ནི་རླུང་ཁམས་གཙོ་ཆེ་བའི་སྐར་མ་ཡིན་པས་རླུང་སྐར་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་བཤད།

རླུང་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བཞི། རླུང་རྒྱབ་པ་དང་། དགང་བ། གཞིལ་བ། འཕང་བ་རྣམས་སོ།།

རླུང་གི་རྒྱལ་མཚན། འཇའ་ཚོན་གྱི་མིང་སྟེ་ས་གཞིའི་རྡུལ་དང་མཁའ་དབུགས་སྨད་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་གཞི་ལྟ་ཚོགས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཤམ་བུ་བརྩེགས་པ་ལྟར་ཡོད་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

རླུང་གི་སྒྲ་ལམ་ལྔ། ཙུས་པ། ནུ་བ། རེག་བྱ། སྙིང་ངམ་སྐོག་མ། ལོང་གའོ།།

རླུང་གི་སྨི་རྟགས་བཅུ་གཅིག རླུབ་པའི་ཟས་སྤྱོད་ཀྱིས་གཡལ་བ། ལུས་འདར་བ། ཙ་རྒྱ་བྱེད་པ། གྲང་ཉམ་བྱེད་པ། སྟོད་སྨད་དབྱི་ཁང་ཀུན་ན་བ། གཟེར་རྫས་མེད་དུ་འཕོ་བ། སྟོང་སྐྲགས་བྱེད་པ། དབང་པོ་མི་གསལ་བ། མེལ་པ་འཚུབ་པ། འཁྲི་དུ་ན་བ། སྐྱུག་བཙུད་ཡན་པའོ།། (སྦྱོར་སྡེ་བའི་བཏགས་ཚུལ་ཟེར)

རླུང་གི་ཞི་བྱེད་གཉིས། ཁུ་བ། སྨན་མར་རོ།།

རླུང་བཅུ། 1. སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་དང་། 2. ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་། 3. དྲོད་མཉམ་གྱི་རླུང་། 4. མཉམ་གནས་ཀྱི་རླུང་། 5. ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་(དེ་རྣམས་རྩ་བའི་རླུང་ལྔའོ) 6. ཀླུའི་རླུང་། 7. རུས་སྦལ་གྱི་རླུང་། 8. རྩངས་པའི་རླུང་། 9. ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རླུང་། 10. ནོར་རྒྱལ་གྱི་རླུང་(དེ་རྣམས་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔའོ)བཅས་ལས་ཡང་ན། 1. ས་རླུང་སེར་པོ། 2. ཆུ་རླུང་དཀར་པོ། 3. མེ་རླུང་དམར་པོ། 4. རླུང་གི་རླུང་ལྗང་ཁུ། 5. ནམ་མཁའི་རླུང་མཐིང་ནག ཧཱུྃ་ཕྲི་ཡི་རླུང་ལྔ། 6. སྲོག་འཛིན། 7. ཁྱབ་བྱེད། 8. མེ་མཉམ། 9. རྒྱུ་རྩ། 10. ཐུར་སེལ་ཏེ་ནང་གི་རྩ་བའི་རླུང་ལྔ་དང་བཅུའོ།།

རླུང་ནད། རླུང་ནད་ནི་ལུས་ཁམས་ལ་རྒྱུན་དུ་གནས་པའི་འདུ་བ་རླུང་གི་རང་བཞིན་དེ་འཁྲུགས་ནས་དབང་རྩ་སོགས་ལུས་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་སྲིད་པའི་ནད་ཅིག

རླུང་ནད་ཀྱི་རྣམ་རིགས་བཅུ་གསུམ། ཏ་ཤ། བོང་ཤ། འཕྱི་བའི་ཤ། སོ་ཤ། ཤ་ཆེན། འབྲུ་མར། སོ་མ། བུ་རམ། སྒོག་སྐྱ། ཅོང་། ངོ་མ། ཟན་ཆང་། རུས་ཆང་ངོ་།།

རླུང་ནད་བརྒྱད། རེངས་པ། འཁུམས་པ། སྐམ་པ། སྒོས་པ། འཕྱེས་པ། གཟེར་བ། འཁྱོས་པ། སོགས་པའོ།།

རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁང་། སྐྱག་ཏར་དང་རྒྱང་བསྐྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་ཆོག་ཅིང་། སྐབས་འདིར་ནི་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་མ་ཐོབ་གོང་བཙུགས་པའི་བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱལ་ཐོག་གི་སྐྱག་ཏར་ལས་ཁུངས་ཐོག་མ་དེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(1887)ལོར་བཙུགས་ཤིང་། གནས་ཡུལ་ནི་རིང་རི་དམག་སྒར(ད་ལྟའི་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་གནས་ཡུལ)ནང་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདིར་ཐོག་མར་འགན་འཁུར་བྱེད་མཁན་དབྱིན་ཇི་བ་ཞོག་སབ་ཅེས་པ་ཞིག་དང་ལས་བྱ་དཔོན་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཁར་ཡན་ལག་རླུང་འཛིན་ཁང་ཨང་རིམ་དང་། ཆབ་མདོ། ནག་ཆུ། ཀོ་མོ་བཅས་ས་ཁུལ་ཁག་བཞིར་ཡོད་ལ། ཆབ་མདོར་ལས་བྱེད་དབྱིན་ཇི་བ་ཞི་ཏོ་ཞེས་པ་ཞིག་དང་། དེ་མིན་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་ཡི་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསོ་སྐྱོང་བྱས་ཏེ་རླུང་འཕྲིན་ཆ་ཚང་གཏོང་ལེན་ཤེས་པའི་བོད་རིགས་པ་གར་ཡིག་སློབ་ཕྲུག་དང་རྒྱའི་རིགས་བཅས་མི་གྲངས་བཅོ་ལྔ་སྐོར་ཡོད།

རླུང་སྦྱོང་བྱེད་འཇམ་རྩི་གསུམ། སྣི་འཇམ། བཀྲུ་འཇམ། བཀྲུ་མ་སྙིན་ནོ།།

རླུང་འོར། སྨན་བཅོས་དཀའ་བའི་རླུང་ནད། (ཙ)

རླུང་ཡོར། རྒྱུའི་དར་པོ་ཆེ།

རླུང་ཡོར་ཟོགས་པ། གྲུ་མཁན་གྱི་མིང་ཡིན།

རླུང་རིམས་གཉིས། འདར་བུ། ཡེར་བུའོ།།

རླུང་སེལ་གྱི་རོ་གསུམ། མངར་བ། སྐྱུར་བ། ལན་ཚྭ…

གསུམ་དང་། དེའི་ནུས་པ་ནི་སྐམ་པ། སྦྱོ་བ། འཇམ་པ་གསུམ་མོ། །

རྒྱང་སེལ་སྦྱོད་ལམ་གཉིས། རྫི་ཤར་འདུག་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོམས་འཆེན་པའོ། །

བརྡ་བརྐྱན། གསར་དུ་བསྟན་པའི་མིང་།

བརྒྱམས་པ། ང་རྒྱལ།

ལ

ལ་ཁ། ལྷ་སའི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་རི་རྒྱུད་དུ་ལྷ་ས་ནས་འཕན་པོར་འགྲོ་བའི་འགྲུལ་ལམ་ལ་ཁ་སྒོ་ལ་དང་། སྐམ་ལ། ཤར་ལ། དགའ་ལ་སོགས་ལ་འགོ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ནས་དེ་སྔ་གཞུང་དོན་དུ་ལམ་ཡིག་འཁྱེར་ནས་འགྲོ་མཁན་རྣམས་སྒོ་ལ་བརྒྱུད་དེ་མ་གཏོགས་འགྲོ་སྲོལ་མེད། སྒོ་ལའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཤར་ལ་བརྒྱབ་ན་འཕན་པོ་འཛོག་པོར་སླེབས་པ་དང་། སྒོ་ལའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་སྐམ་ལ་བརྒྱབ་ན་འཕན་པོ་མཁར་རྩེའི་ཁོངས་སུ་སླེབས་པ། སྒོ་ལ་བརྒྱབ་ན་འཕན་པོ་སྤང་ཐང་དུ་སླེབས་ཀྱི་ཡོད། ཤང་སྟན་ཤུའི་དགའ་ལ་ཤུད། དེ་མིན་སྒོ་ལ་དང་། སྐམ་ལ། ཤར་ལ་སོགས་ཀྱི་ཐང་རྒྱུད་འཕན་ངོ་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་མཁན་ཚང་མ་སྒོ་ལའི་སྔ་ངོས་ཀ་ཤམ་གྱི་གླིང་བུ་རྫོང་དུ་སླེབས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ཁ་རྒྱན་དུ་ཕུ་གུ་ནས་བསྐོར་ནའི་མདའ་གླིང་བུ་རྫོང་ཞེས་གཏམ་དཔེ་ཡོད། དེ་བཞིན་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྦྲག་ལ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ལྷ་ས་ནས་སྦྲག་ལ་དང་། ཕྱིང་འགོ(སྦྲག་དང་ཕྱིང་འགོ་གཉིས་དེང་སྐབས་སྟོ་ཁ་ལ་གནས་ཁོངས)སོགས་ལ་འགྲོ་བའི་འགྲུལ་ལམ་ཡིན། སྔོན་དུས་ལ་ཁ་ཁག་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་སྐབས་ལ་འཁོར་རྡག་རྒྱུན་མང་པས་འགྲུལ་པར་འཕྲོད་བཙོམ་བྱུས་རྐྱེན་ལམ་གོགས་དང་། མཚོན་ཆ་མེད་པར་འགྲོ་མཁན་ཏ་ཅང་ཉུང་ལ། ཁ་རྒྱན་དུ་ཡང་ལ་ཁར་རྡག་པས་གང་བྱུས། རྒྱ་ཁར་མཉན་པས་གང་བྱུས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་རེད། དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་རྗེས་ལྷ་ས་ནས་འཕན་པོ་བར་གཞུང་ལམ་གསར་བསྐྲུན་གྱིས་རླངས་འཁོར་ཤར་བསྐྱོད་ཐུབ་སྟབས་སྒོ་ལ་སོགས་ཀྱི་ལ་ཁ་བརྒྱུད་འགྲོ་མཁན་ཡང་ཏ་ལམ་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར།

ལ་མགོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ཀ་ག་ང་ཅ་ཇ་ཏ་ད་པ་བ་ཧ་བཅས་ནི་ལ་མགོ་ཅན་བཅུའོ། །

ལ་རྒྱ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡང་ན་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་མ་ཤོར་བར་བྱེད་པ་ནི་དཔའ་ཞེན་ཡོད་པའི་རྒྱང་གཞིའི་རྫོག་རང་ཉིད་ཀྱི་ལེགས་པའི་དགེ་མཚན་ཇི་ཡོད་གོང་དུ་སྤེལ་ནས་རྗེས་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་གོམས་སོགས་སྤོང་ཐབས་བྱས་པ་དེ་ལ་ལ་རྒྱ་མ་ཤོར་བ་ཟེར་ཆོག་ཅིང་། དཔའ་ཞེན་ཡོད་ན་དེའི་དོན་དུ་གནམ་དོན་བཟང་པོ་མ་ཤོར་བ་བྱེད་པའི་ལ་རྒྱ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འོང་བ་ཡིན།

ལ་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་བརྒྱད། ལ་དོན་གྱི་ཡི་གེ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ལ་སྒྲའི་འཇུག་ཡུལ་བརྒྱད་ནི། ༡. རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ། ༢. རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད། ༣. རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་གནས་གཞི། ༤. སྦྱོད་པ། ༥. མཚམས་སྦྱོར། ༦. སྦྱིན་པ། ༧. ཚད་འཛིན། ༨. ཚེ་སྐབས་བཅས་སོ། །

ལ་ཐུངས། ལ་ཕུག་དང་ཐུངས་མ་ཞིམ་པའི་ཚིག་སྡུད།

ལ་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དྲུག གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་ཀ་ག་བ་ཟ་ར་ས་དྲུག་ནི་ལ་བཏགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དྲུག་གོ།

ལ་སྟོད་སྤྱི་ཁྲབ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༨༥༤)ལོར་ཤེལ་དཀར(མངའ་རིས་ཁུལ)རྫོང་སྡོད་བྲེལ་པོར་བསྐོ་གཞག་ཐུལ་ཏེ་ཤེལ་དཀར་དང་། མཁར་ཏ། རོང་ཤར། རྫོང་དགའ། སྐྱིད་གྲོང་། གཉའ་ནང་། ས་དགའ། འབྲོང་པ་ཙན་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་འགན་དབང་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་མ་གཏོགས་དེ་བྱེད་ས་ཞི་དྲག་གི་སྤྱི་འདོམས་ལ་སྐྱོད་སྤྱི་ཁྲབ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས།

ལ་སྨྲོད་དམར་པོ། ལ་ཕྲོད་པ་དམ་པ་དམར་པོ་ཞུ་བའི་གསང་ཐབས་སྙིང་མའི་གཏེར་སྟོན་ཞིག་སྟེ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞི་ད་ཡན་མ་མཐོང་ལགས།

ལ་བྲེའམ་ལ་ཏུ། མར་དང་བག་སྦྱི(མར། བག་སྦྱི: པི་པི་ལིང་། བཙའ་ལྨ། ན་ལེ་ཤམ། གུར་གུམ། བལ་པོ་སེའུ། སོམ་བུའི་འབྲས་བུ)སོགས་ཛས་བརྒྱད་སྦྱར་བའི་ཁ་ཟས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་གི་མིང་།

ལ་ཐོད། རྒྱལ་པོའི་དབུ་ལ་བཞེས་པའི་ཐོད་ཆིངས་སྟེ། ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་ལེབས་ཕྲིས་མང་ཆེ་བར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དབུ་ལ་བཞེས་པའི་ཐོད་ཆིངས་དཀར་པོ་ཕྲིས་པ་མང་ཞིང་། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཕུག་གི་ནང་བཞུགས་པའི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འདྲ་སྐུ་དེར་ཐོད་ཆིངས་དམར་པོ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ཐོད་ཆིངས་མདོག་དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་བྱེད་པར་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་གསལ་བཤད་ཡོད་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ད་ཡན་མ་མཐོང་ཞིང་། བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐུ་བརྙན་ཁག་ལ་ཐོད་ཆིངས་དཀར་པོ་བྱེད་པའི་འགོ་གང་གི་དུས་སུ་ཚུགས་པ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་གཞི་ཡིན།

ལ་རྡོང་གི་ཇེ་ཐང་། ལྷ་སའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་ཐང་ཞིག

ལ་དྭགས་ཀྱི་སའི་བདག་པོ། འདི་སྐོར(ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས)ནས་འབྱུང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་གོ་བསྡུར་ནས་བྲིས་པ་ན། ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ(འདིའི་སྐོར་གཤམ་དུ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་པར་གཟིགས)གྱི་བུ་ཆེ་བ་བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྔར་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་བསད་པའི་རྗེས་སུ། དེའི་བཙུན་མོ་ཆུང་བ་ལ་བུ་གཅིག་སྐྱེས་པ་ན། བཙུན་མོ་ཆེ་བས་ཕྱག་རྡོག་བྱས་ནས་སྤྲང་པོའི་བུ་གཅིག་ཁྱེར་ཏེ་མདང་ང་ལ་བུ་འདི་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྒྲགས་ནས་བུར་བཟུང་བ་ཡུམ་བརྟན་དང་བཙུན་མོ་ཆུང་བའི་བུ་གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུང་གཉིས་ལས(དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བློན་འབངས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེས་ནས། འོད་སྲུང་གིས་གཡོ་རུ་བཟུང་། ཡུམ་བརྟན་གྱིས་དབུ་རུ་བཟུང་ནས་འཁྲུག་པ་བྱུང་། དེ་རྗེས་སུ་གཉིས་ལོ་ཉེར་གསུམ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་སྔར་ནས་བཟུང་འཐབས་ཀྱི་ཞིང་ལོག་སྟེ། དེར་མང་ཕྱིན་ལངས་སུ་གྲགས་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་དབས་ཕོ་བཞེར་ལེགས་སྐྱོང་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་ཁམས་ནས་ཕྱིན་ལོག དེ་ནས་དབུས་སུ་དབས་པོ་ཚེ་ཚོ་ཆུང་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་ལོག དེ་ནས་གཡོ་རུར་མཆིམས་རོང་ཨོ་ནུག་གིས་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་ལོག་བྱུང་)

1. མངའ་བདག་འོད་སྲུང་གི་སྲས་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན། 2. འདི་ཡི་བཙུན་མོ་ཆེ་བའི་སྲས་སྐྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། ཆུང་བའི་སྲས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ་གཉིས་ལས། ཡབ་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན་ནོན་པོ་སྟག་རྩེ་གཏགས་ཀྱིས་བཀྲོངས་པའི་སྐབས་སྲས་ཉི་མ་མགོན་མངའ་རིས་སུ་ཐོན། ནོན་པོ་སྟང་པ་ཚབ་རིན་ཆེན་དང་ཅོག་རོ་ལེགས་སྒྲ་ལྷ་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་བུ་མོ་བཙུན་མོར་བླངས་ནས་བཙུན་མོ་ཅོག་རོ་བཟའ་ལ་བུ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན། བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གསུམ་བྱུང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོད་པས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་དབང་དུ་བསྡུས། སྲས་ཆེ་བ་དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན་ནས་ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྣམས་བྱུང་ཞིང་། (འབྲིང་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྡེ་མགོན་ལས་བརྒྱུད་པ་བྱུང་མིན་མི་གསལ)ཆུང་བ་ལྡེ་གཙུག་མགོན་ལས་མངའ་རིས་ཡ་ཚེའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན།

3. ཉི་མ་མགོན་གྱི་སྲས་ཆེ་བ་དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན(འདིའི་མངའ་རིས་མང་ཡུལ། འབངས་གུ་ཏྲུག་ཅན། ཤར་དུ་རྫོགས། གསེར་ཁ་འགོག་ལད་ཀྱི་ལྡེ་མཆོག་དཀར་པོ། མཚམས་ཀྱི་རྭ་བ་དམར་པོ། ཝམ་ལེ་ཡི་མིག་གི་ལ་ཐང་ལ་མགོ་བར། རྒྱབ་ཁ་ཆེའི་ལ་རྩ། སྟོད་ཕྱག་པ་ཅན་ཡན་ཆད། བྱང་གཡེར་ཁ་སོག་པོ་ཆེན་ཆད་ལ་མངའ་བསྒྱུར)(བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྱིས་གུ་གེ་པུ་ཧྲེངས་དང་བཅས་པ། ལྡེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་ཟངས་དཀར་སྒོ་གསུམ་སྤི་ཏི། སྤི་ལྕོག་བཅས་ལ་མངའ་བསྒྱུར་བ་ཡིན)

4. དཔལ་ལྡེ་རིག་པ་མགོན་གྱི་སྲས་འགྲོ་མགོན་དང་ཆོས་མགོན་གཉིས། 5. འགྲོ་མགོན་གྱི་ལྷ་ཆེན་གྲགས་པ་སྟེ། 6. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། 7. དེའི་ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་པོ(འདིའི་དུས་མངའ་རིས་སུ་དགོན་པའི་དང་པོ་ལི་ཀིར་ཆོས་སྡེ་བཏབ)དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་ཨུཏྤལ(འདིའི་དུས་སུ་ལ་དྭགས་ཀྱི་དམག་འཁྲིད་ནས་ཞང་ཧྲེའི་ཡུལ་བླངས། གཞན་ཡང་བླ་པོ། པུ་རྡེངས་མན་ཆད། སྤུ་སྤྱུགས་ཕྲེ་སྤང་གི་ཡུལ་ཀུ་ལ་མི་འབབ་ཚུན་ཆད། ཏུ་བ་ར་གཏན་འཇོག་ཞིང་སྟག་ཁྲ་ཙུར་ཡན་ཆོད། ཞང་ཕྱོགས་ཀ་ཤྲམ(ཀ་ཤྲ)མན་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ལོ་ལྟར་ཁྲལ་ལེན)

8. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་ནག་ལུག(དེས་སྟག་གི་ལོ་ལ་ཝན་ལར་མཁར་བརྩིགས། འབྲུག་གི་ལོ་ལ་ཁ་ལ་རྩེ་བརྩིགས)

9. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་དགེ་སྐྱེའམ་དགེ་བ་འབུམ། 10. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་ཇོ་ལྡོར། 11. དེའི་སྲས་བཀྲ་ཤིས་མགོན། 12. དེའི་སྲས་ལྷ་རྒྱལ། 13. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་ཇོ་དཔལ། 14. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་དངོས་གྲུབ། (འདིའི་དུས་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་། བཀའ་འགྱུར་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས། དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་རབ་བྱུང་བ་སློབ་གཉེར་ལ་འགྲོ་བའི་སྲོལ་དར) 15. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་བུ་རིན་ཆེན། 16. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་ཤེས་རབ། (འདིའི་དུས་ས་བུའི་ཧང་རྩེ་ཨོ་ཞེས་པའི་ཁར་གྲོང་ཁྱེར་སེང་གེ་སྒང་ཞེས་པ་བརྩིགས། མང་ཡུལ་ས་བུ་ལྷུང་མཁར་ཡང་ཟེར)

17. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ། 18. དེའི་སྲས་ལྷ་ཆེན་གྲགས་འབུམ་ལྡེ་དང་གྲགས་པ་འབུམ་གཉིས(དང་པོའི་སྐབས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སློབ་མ་ལྷ་དབང་བློ་གྲོས་བྱོན་ནས་དཔེ་ཐུབ་དགོན་པ་བཏབ) 19. དེའི་སྲས་བློ་གྲོས་མཆོག་ལྡན། (འདིས་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཕལ་ཆེ་བ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས)(1)དེ་ནས་སྲས་ཆུང་བ་ལྷ་ཆེན་གྲགས་འབུམ་ལྡེ་ཡི་སྲས་ལྷ་ཆེན་བྷ་ར་དང་། དེའི་བུ་ལྷ་ཆེན་བྷ་གན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་དེས་གཅེན་པོའི་བུ་དང་སྲིད་དབང་བཅས་ཕྲོགས་པ་ཡིན། (2)ལྷ་ཆེན་བྷ་གན་གྱི་སྲས་ལྷ་ཆེན་ལྷ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ལས(བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་རང་གི་གཅེན་པོ་ལྷ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མིག་བཏོན་ནས་བཙོན་ལ་བཞག རང་ཉིད་རྒྱལ་པོར་འཁོད། སུ་རིག་དང་། ཀྲོ་མོད་མན་ཆད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ལ་དྭགས་སྒོལ་མཁར་རྣམ་རྒྱལ་རྩེ་མོ་དང་རྩ་འབིགས་གྲོང་ཁྱེར་བཏབ) (3)བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་གསུམ་སྟེ། ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ། རྣམ་རྒྱལ་མགོན་པོ། འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་དང་གསུམ(འདིའི་དུས་སུ་མངའ་རིས་པའི་རྡོ་ཡོག་བྱུང་) (4)འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་དང་ནོར་བུ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ལས་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་འདི་དམག་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་གུ་གེ་ཕྱི་ནང་རུ་གཤངས་ཡོར་ཡོང་བཅས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས། ལ་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་མངའ་ཐང་དར་ཤོས་ཤིག་ཡིན། དགེ་ལུགས་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད། (5)འདིའི་བུ་བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ། ཨིནྡྲ་བོ་དྷི་རྣམ་རྒྱལ། བདེ་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསུམ་ལས། གཉིས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་། གསུམ་པའི་སྐལ་བར་སྤི་ཏི་དང་ཟངས་དཀར་གཏད། བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྤག་ཀྲོ་མོད། སྐར་རྡོ། མི་གར་སོགས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་བླངས། (6)དེ་ནས་དེའི་བུ་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་བཟུང་སྐབས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་བྱ(1681)ལོར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་སོག་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་དཔལ་བཟང་དཔོན་དུ་ཁུར་ནས་དམག་དྲངས་ཏེ་ལ་དྭགས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་མཚམས་འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་དམག་གི་དཔང་པོར་ཞུགས་ནས་ལ་དྭགས་དང་ཆིངས་སྒྲིག་བྱས། བོད་ནས་ལོ་ལྟར་གཞུང་ཚོང་པ་ནས་ཇ་ཁལ་མ་ཐེབས་བརྒྱའི་འབབ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། ལ་དྭགས་ནས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལ། གསེར་ཞོ་བཅུ། (གསེར་ཞོ་དོ་ལ་སྐར་བཅུ) དྲི་བཟང་སྤང་བཅུ(ཤུར་ཀུམ) རྟོར་ཟེག་ཕྲུག(ཕྲུག)དྲུག བལ་སྣམ་འབུལ་གཅིག་བཅས་འབུལ་རྒྱུ། གཞུང་ཚོང་ལ་དྭགས་སུ་

སྐྱིད་རིང་བར་སོགས་སྟོན་དང་། ལམ་སྲོག་རོས་ཁལ་ཉིས་བརྒྱ། རྟ་ཞོན་ཉེར་ལྔ། རྟ་ཐབ་གཡོག་བཅུ། རྟ་ཨུལ་བཅོ་ལྔ། ཞོན་པ་བཅུ། རྟ་ཐབ་ཡོད་མི་གསུམ། དེར་རྟ་ལ་རྩ་ཁ་བཀག་མེད། འབྲོག་སྐྱེ་འགོ་ཕེབས་གཅིག བཞུགས་ཐབ་མཇོད་བཅས་ལ་གུར། རྟ་ཁལ་རྣམས་རྟ་ཟམ་ཐོག་དང་། ཇོང་སྐྱེལ་པར་ཕྱིར་གཉིས། ལོ་རེ་བཞིན་ལོ་ཕྱག་གཏོང་རྒྱུ(ལོ་གསར་སྐབས་ཟླ་བའི་ཟླ་མ་དང་ལ……གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་མཇལ་ཕྱག་ཞུ་མི་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལ་དྭགས་ལོ་ཕྱག་པ་ཟེར)བྱས། དེ་དང་མཉམ་དུ་ཁ་ཆུལ་རྒྱལ་པོ་ལ་དགོས་བྱེད་མངའ་རིས་ནས་ཡོང་དགོས་པ་རྣམས། ཁ་ཆུལ་རང་ལ་གཏོང་རྒྱུ་ལས་ཡུལ་གཞན་ལ་འཚོང་མི་ཆོག་པ་དང་། ཁ་ཆུལ་དང་ཁ་ཆེའི་ཚོང་པ……རྣམས་དབེ་རྒྱབ་བརྒྱལ་ནས་ཡོང་མི་ཆོག་པ་སོགས་བྱས……ནས་ཚིགས་ཡིག་བཞག ཚིགས་ཡིག་ངོ་མ་ཟུར་དུ་ཡོད་ཚོད། (ཚིགས་ཡིག་འདིའི་ནང་ས་གནས་སུ་ཚོང་རྒྱག་ཕྱོགས་སྐོར་མ་གཏོགས་ས་མཚམས་ཀྱི་སྐོར་གང་ཡང་ཐེས་མེད)

སྐབས་དེར་འབྲུག་པ་ཕྱུལ་ཕྱུགས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ……མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཅིག་དགོས་ཞེས་ཞུས་པ་ས་སྨྲད་ཀྱང་། དེའི་ཚབ་གཞིས་ཁ་གསུམ་འབྲུག་པ་ཕྱུལ་སྐྱར་སྤྲད་ཅེས་གསལ། འདི་རྣམས་ནི༼ལ་དྭགས་རྒྱལ……རབས༽ནས་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བྲངས་ཏེ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ་ཞིབ་པར་གཟིགས་འདོད་ན་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ལ་ཕྱི་གངས་ཀྱི་ར་བ། གངས་རྒྱལ་མོ་མཛོད་མཐིང་ངམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོ་མོ་གླང་མར་འབོད་པ་དེ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། གངས་རི་འདི་བཞིན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་ཡུལ་ཉེ་ཤུ་རྩ་བཞིའི་ནང་ཚན་གོ་དྭ་ཝ་རི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། རི་འདིའི་ཕྱི་དབྱིབས་གངས་རི་རྩེ་ལྔ་པ་ལ། ༡. དབུས་སུ་ཇོ་མོ་ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔའི་ནང་ཚན་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་མ་དང་། མཐའ་སྐོར་དུ་རིམ་བཞིན། ༢. ཇོ་མོ་མཐིང་གི་ཞལ་བཟང་མ་དང་། ༣. མི་གཡོ་བློ་བཟང་མ། ༤. ཅོད་པན་མགྲིན་བཟང་མ། ༥. གཏད་དཀར་འགྲོ……བཟང་མ་བཅས་གནས་ཡོད་པར་བཤད། དེང་སང་གངས་རི་རྩེ་ལྔ་འདིའི་གསུམ་པ་ལ་ཇོ་མོ་གླང་མར་འབོད་པ་ནི། ཇོ་མོ་ལྷ་ལྷ་མ་ཞེས་འབོད་པའི་བོད་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཟུར་ཆག་ནས་ཇོ་མོ་གླང་མར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྙམ། དེ་མིན་ཇོ་མོ་གླང་མ་ཞེས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མ་རྙེད་པས……དཔྱད་པར་ཞུ་ཞིང་། གངས་རི་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས……ལས་མཐོ་ཚད་ཐེ་ཙམ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར༼གུང་གོའི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཤེས་ཡོན༽སྐོར་ལས་གསལ།

ལ་ཕྱི་རྒྱ་དབར། དིང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དིང་རི་རྫོང་ཁོངས་རོང་ཤར་ཆུས་རྒྱུ་དབར་དགོན་པ་ཡོད་ས་སྟེ། སྔར་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་སྐུ་ཚེའི་རིང་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་མཛད་གནས་དེར་སྐུ་ཤ་གཤེགས་པ་ཡིན། དེའི་ཉེ……འདབས་སུ་ལ་ཕྱི་གངས་ར་ཝ། གངས་རྒྱལ་མོ་མཐོན……མཐིང་ཞེས(ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོ་མོ་གླང་མར་གྲགས)པའི་གངས་རི་ཆེན་པོ་དེ་ཡོད་པར་རྗེ་བཙུན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས……གསུངས།

ལ་བ་མཆོག ལྟས་ངོ་མཐུག་པོ་མཛུབ་ཚད་ལས་རིང་བའི་སྤུ་ཅན་ཞིག་གི་མིང་།

ལ་བ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གི་སློབ་དཔོན་ཀམ་པ་ལི་ཞུ་བ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཚུད་ཟད་ཙམ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ཨ་བྷ་ཡཱ་ཀ་རས་མཛད་པའི༼གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་ཐར༽པ་ཚབ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། སྐྱེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད།

ལ་མོ། (ལ་མོ་ཚངས་པ་དུང་སྟོད་ཅན)བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱུས་སྲོག་བཤད་སྲོལ་ལ། རྗོག་སོ་ལྡན་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཞིག་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འོངས་པ་ཁོང་གིས་དམ་ལ་བཏགས་ནས་སྲུང་མར་བསྐོས་པ་ཚངས་པ་ཞི་བ་དང་དེ་ཉིད་དྲག་པོར་ཁྲོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ནི་ཚངས་པ་དུང་པོ་སྐྱེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆོས་སྐྱོང་བསེ་ཁྲབ་པ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། སྔར་མ་དེའི་རྟེན་གནས་ནི་ལྷ་ལའི་ཤར་ཕྱོགས་ལ་ཅོར་ཡོད་པས་སྔར་མ་དེའི་མཚན་སྔགས་བདེར་འབོད་སྐབས་ལ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར་ཞིང་། དེའི་དབུ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་ལ་ཅོར་ཡོད་པས་ལུང་མ་དེའི་མཚན་སྔགས་པ་ཞིག་འདུག སེམས་ཅན་ཚངས་པ་དུང་སྟོད་ཅན……ཀྱང་ཟེར། ཆོས་སྐྱོང་དེའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཚངས་པ་དུང་སྟོད་ཅན་གྱི་གནས་གཞུང་ནི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་……ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན། ལ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་ལ་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། སེམས་ཅན་ཚངས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་……

གནས་ནི་ལྷ་ལའི་ཤར་ཕྱོགས་ལ་ཅོར་ཡོད་པས་སྲུང་མ་དེའི་མཚན་སྔགས་བདེར་འབོད་སྐབས་ལ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར་ཞིང་ཆོས་སྐྱོང་དེའི་དབུ་ལ་བོད་ཆིངས་ཤིག་བཞེས་པའི་སྐུ་མོར་དུང་དཀར་གྱི་ཏོག་ཡོད་པས་ན་ཚངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན……ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

ལ་མོ་གྲགས་རྣམ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། མདོ་སྨད་བླ་བྲང་དགོན་གྱི་མཁན་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་འཕགས་ཡུལ་ཏ་མཆོད་དགོན/ཆུང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་སེ་ཕག(༡༨༦༧)ལོར་འཁྲུངས། དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། མཁྱེན་རབ་ཆེ་བས་འཛིན་གྲྭ་བདུན་རེའི་བཅོ་བཞག་དུས་གཅིག་ལ་གསན། ལྷ་བའི་ལྷ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། ཟླ་འདིའི་བླ་མ་ཕུར་བུ་ཆེན་པོར་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། འབྲས་སྤུངས་སུ་ལོ་བདུན་སློབ་གཉེར་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་མང་ཆེ་བ་གསན། ཨ་མདོ་ནས་ཚ་གན་ནོ་མོན་ཧན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས། ལྕགས་བྱ(༡༨༤༡)ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། མདོ་སྨད་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཡལ་ཆེར་ལ་དམ་བཅའ་བཞག དཀར་མོ་ཞི་བརྒྱད་སྒོག་སྐོར་ཡང་དབུས་སུ་ཕེབས། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་ལ་བསྙེན་བཀུར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མར་དབུ་མ་ཆེན་མོའི་ལུགས་རྫོམ་ཞུས། གཙང་དུ་བྱོན་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་མཇལ། དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། མེ་སྤྲེལ(༡༨༨༧)ལོར་ཁྲི་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ཐལ་ཤུལ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ། ཤ་སྦྲང་འཇམ་དཔྱངས་བློ་གྲོས། ཐུང་ཆུབ་སེ་ལ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས……གསན་མཁན་སྟོང་ཕྲག་ལ་ཕྱིང་གི་སྨྲུགས་མའི་དབང་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ལུང་། ལམ་རིམ་གྱི་སྐྱོང་ཁྲིད་ཚར་མང་པོ་སོགས་ཅི་འདོད་དུ་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་བདེ་ཆེན་དུ་ཞུས་ནས་ཆོས་བཀའ་གསན་བཞིན་མཛད་པ་སོགས་རྣམ་ཐར་འགངས་ཆེ། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དབུ་མ་དང་འདུལ་བའི་ཐལ་ཕྱིང་། ཆོས་འབྱུང་སོགས……

གསུང་རྩོམ་ཡང་མང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ……འབྲུག(༡༩༡༢)ལོར་བྲ་ཟླང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། འཆད་ཉན་འཕེལ་རྒྱས་གཙོར་འདོན་མཛད། ཚོགས་མང་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་བཤད་ལུང་བསྐུལ་བ་སོགས་གདན་ས་ཐན……རྩོད་དུ་འཆད་ཉན་གྱི་ཁུར་སྐྱོང་མུར་དཀྱུང་ལོ་རེ་བདུན……བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་གླང(༡༩༡༣)ལོར་བློ་བུར་དུ་ཞི་བར་གཤེགས།

ལ་མོ་ཚངས་པའི་སྐུ་རྟེན། ལྷག་རྩེ་རྫོང་ལ་མོ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུག་ཏུ་ཚངས་པ་དུང་གི་ཐོར་ཚུགས་ཅན་སྐུ་ཕེབས་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྲོག་ལུགས་བྱེད་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། སོ་རྒྱལ་ཀུང་ཐུང་རིང་བ་ཞིག་རེད། ལྷ་དེ་ཁོག་ལུགས་སྲོག་མར་ག་དུས་བྱུང་བའི་སོ་རྒྱུས་ངེས་གསལ་ཡིག་ཆ་མ་རྙེད། ལ་མོ་ཚངས་པར་ཚེར་གསེབ་ཆོས་སྐྱོང་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡང་འདུག་པ་དཔེར་ན། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་ཚེར་གསེབ་ཆོས་སྐྱོང་ཞེས་འཁོད་པ་དང་། ལ་མོ་ཚངས་པ་ལྷ་གནས་མཐོ་བའི་གྲུབ་མེག་ཡིན་སྐབས་དེ་སྔའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་རྒྱལ་ཆེའི་སྲིད་དོན་སྐོར་སོགས་ལ་ལུང་ཞུ་འབྱུལ་སྲོལ་ཡོད་ལ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པས་ཀྱང་བསྟེན་གསོལ་གནང་གི་ཡོད་འདུག ལ་མོ་ཚངས་པའི་སྐུ་བསྟེན་ལ་དེ་སྔའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བྲ་སྦྲ་མའི་གོ་གནས་ཡོད། སྐུ་བརྟེན་ནི་ཁྲིམ་རྒྱུད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པས་ཁྲིམ་ཚང་ལ་ལ་མོ་གཞུང་རྒྱུད་ཅེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཀོང་པོ་ཞེ་ཁ་བླ་མ་སོགས་ཀྱིས་ཀོང་དམག་དབུས་སུ་དྲངས་སྐབས་དབུས་ཕྱོགས་ནས་ལ་མོ་ཚངས་པར་ལུང་ཞུ་ཡུལ་དོན་ཚངས་པས་ཀོང་དམག་ལ་དམུ་གཡབ་གཡོག་རྒྱའི་ཁས་བླངས་ནས་ཀོང་དམག་གཉེན་དུ་ཕྱུར་བའི་ཤུལ་དུ་དབུས་དམག་གིས་མཚན་འགེབས་བརྒྱབ་སྟེ་ཀོང་དམག་ཚར་བཅད་པའི་བྱས་རྗེས་ལ་གཞུང་ནས་ལ་མོ་ཚང་ལ་གཞིས་ཆེན་བརྒྱད་དང་། གཞིས་ཆུང་བརྒྱད་གནང་སྟབས་གཞིས་ཀ་དང་མི་སེར་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་ལ་སྨན་གྲགས་ཀྱང་……

ཆེན་པོ་ཆགས་པ་ཡིན་སྐད།

ལ་ཡུར། མགྱོགས་པ་དང་མྱུར་བའི་དོན།

ལ་ཡོགས་སྡིག གཞན་ལ་ངན་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་བ་རང་ཐོག་ཏུ་སྨིན་པའི་དོན།

ལ་ལ་བཙས་བརྟེགས། བོད་ཀྱི་རི་བོ་མཐོན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་ཕྱུགས་བསྐྱོད་ན་ཐར་བའི་འགྲོ་ལམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་རི་མགོ་མཐོ་སོས་ཀྱི་རྩེ་ལ་ལ་བཙས་ཟེར་བའི་རྡོ་སྤུངས་དང་ལྷ་གསོལ་བའི་དར་ལྕོག་ཡོད། འགྲུལ་པ་རྣམས་དེར་སླེབས་ན་རང་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་གཏད་ནས་ལྷ་གསོལ་དང་སྨོན་ལམ་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད།

ལག་བསྐོར་ཞུས། གནའ་རྒྱའི་ཐོག་ཐིས་པའི་ནང་དོན་ལ་མོས་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐད་སྒྲོ་པའི་ཐེལ་ཙེ་ལ་ཚང་མས་ལག་པ་འཆང་དུ་བཅུག་སྟེ་སྐབས་དེར་ཐེལ་ཙེ་ལ་ལག་པ་མ་འཆང་ན་མོས་མཐུན་མེད་པའི་བརྡ་དང་འཆང་ན་མོས་མཐུན་ཡོད་པའི་བརྡ་ཡིན་པས་བྱེད་སྟངས་དེ་ལ་ཐེལ་ཙེ་ལག་བསྐོར་ཟེར།

ལག་གི་ལྷ། ནོར་དང་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མིའི་མིང་ལ་མོ །

ལག་མཐིལ་བསྐོད་པ། རང་ལག་གིས་ལས་ཀ་བྱས་པའི་མཐིལ་གསོ་བའམ་བསྐྱང་བ་སྟེ། བསྐོད་པ་ནི་ཟས་བྱེད་པའམ་གཏད་པའི་མིང་ངོ་། །

ལག་དལ། རྩེད་མོའི་བསམ་པས་སྡིག་པ་དང་། སྨོད་དང་། སྐྱིབ་ལྡུང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གར་བྱུང་གིས་རི་མོ་བྲིས་པ།

ལག་ལྡན། གླང་པོ་ཆེའི་མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དེ། སྤྱིར་བཏང་ལག་པ་དང་ལྡན་ཚད་ལ་ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ཀྱང་། གླང་པོ་ཆེའི་སྣ་ཞགས་ནི་སྲོག་ཆགས་གཞན་གྱི་ལག་པ་དང་འདྲ་བའི་ནུས་རྩལ་ཡོད་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན།

ལག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ། (ལག་རྩལ) སྤྱིར་རྩལ་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན་ཡི་གེ་འདྲི་བའི་ལག་རྩལ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་ཐོག་མར་སྦྱང་ཤིང་གི་སྟེང་དུ་འབྲི་བ་དང་། དེ་ནས་ཤོག་བུའི་ཐོག་ཐིག་སྐྲོས་ནས་འབྲི་བ། དེ་ནས་ཐིག་མེད་པར་འབྲི་བ། སམ་ཏའི་ཐོག་འབྲི་བ། ཡར་ལྡང་བཞིན་དུ་འབྲི་བ། འབྲི་གཞི་ཆུང་དུ་མཐེ་བོང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཙམ་གྱི་ནང་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱ་ཙམ་བྲིས་ཐུབ་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཡིག་འབྲིའི་ལག་རྩལ་ཐང་སྐྱེ་མང་ཡོད།

ལག་དབང་མཐོ་བ། དམག་འཐབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ།

ལག་དཔོན། ལྷ་ཁང་དང་པོ་བྲང་སོགས་བཞེངས་སྐབས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་པོ།

ལག་འཛངས་གཡལ་གཏུགས་ཚེ་སྐབས། རང་ཉིད་ལ་འབྲུ་དངུལ་སོགས་དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐབས།

ལག་འཛངས་ཅི་ཆེ། རང་གི་ལག་པར་དགོས་མཁོ་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་དོན།

ལག་ཤེས་རིག་གནས་སྦྱོང་། འཆམ་བུ་དང་། རི་མོ། འབག་ལས་སོགས་ལག་པའི་བཟོ་ལས་དང་། རིག་གནས་ཚེ་རྒྱུད་སོགས་བསྒོམས་པའི་མིང་ཚིག་ཟུར་པ་ཞིག་ཡིན།

ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། (འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་)ནི་སངས་རྒྱས་ལང་ཀའི་ཡུལ་ཏེ་དེང་སང་གི་སེང་ག་ལའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་བམ་པོ་དགུ་དང་ལེའུ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་པ། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་འགོས་ཆོས་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་དཔེ་ལས་བསྒྱུར་བ་ཞིག་ཡིན།

ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ནི་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡི་གེ་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བཟང་པོས་མཛད་པ་བསྟན་འགྱུར་མདོ(ཇི)པའི་ནང་དུ་ཡོད། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་རྒྱན་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་འགོས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བསྟན་འགྱུར་མདོ(ཡི)པའི་ནང་དུ་ཡོད།

ལང་བཀྲར་ཡར་དེད་ལྷ་དགུ། ༡. ལང་བཀྲར། ༢. ཡབ་ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་བ། ༣. དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་དབང་པོ། ༤. དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་འཁོར་ལོ། ༥. དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་དུང་སྐྱོང་། ༦. དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་དྲི་མེད། ༧. དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་གཡེད་རྒྱང་། ༨. དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་བཟང་པོ། ༩. དེའི་ཡབ་ལྷ་ཆེན་བཟང་ཡབ་སྐྱེ་དགུའོ། །

ལང་ཚོའི་དཔལ་འབར་བ། གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ནི་ལུས་ཀུན་འགྲོག་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། མི་ཚེ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་ལང་ཚོའི་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་པའི་དུས་ཚོད་ནི་དེ་ཙམ་ཅན་ཞིག་ལས་མེད། དེའི་རིང་གཟུགས་སྟོབས་ཀྱི་ཁ་ལག་རྒྱས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྣ་སྒྲ་གསལ་ལ་གྱུར་བའི་དུས་སྐབས་འདི་ར་ལང་ཚོའི་ཟིལ་མངར་གྱི་རྒྱ་སྐྱིལ་པ་ཟླ་འདི་ཕྱི་གཙང་ནང་གཙང་དྲི་མས་མ་གོས་པ་ཞིག་དང་འདྲ་བས་དེ་ལ་གཅེས་སྐྱོང་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ལན་སྐྱིན། དྲིན་ལན་འདེབས་པའམ་བཟང་ངན་གྱི་ལན་སློག་པའི་མིང་།

ལན་གཅིག་བཟླས་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་ལྡན་དྲུག ཀུན་ཏུ་བཟང་ལྡན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ལན་གཅིག་བཟླས་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་ལྡན་དྲུག་ནི། ༡. ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གསུམ་པར་བཟླས་པ། ༢. ཚིག་རྐང་དང་པོ་བཞི་པར་བཟླས་པ། ༣. ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་པར་བཟླས་པ། ༤. ཚིག་རྐང་གཉིས་པ་གསུམ་པར་བཟླས་པ། ༥. ཚིག་རྐང་གཉིས་པ་བཞི་པར་བཟླས་པ། ༦. ཚིག་རྐང་གསུམ་པ་བཞི་པར་བཟླས་པ་སྟེ་དྲུག་གོ།

ལན་ཆགས་གསུམ། ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤྱོད་གསུམ་ནི་བུ་ལོན་འཇལ་དགོས་པ་གསུམ་མོ། །

ལན་གཉིས་བཟླས་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་ལྡན་གསུམ། ཀུན་ཏུ་བཟང་ལྡན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ལན་གཉིས་བཟླས་པའི་ཀུན་ཏུ་བཟང་ལྡན་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི། ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་བཞི་པར་ཡང་བཟླས་པ་དང་། ཚིག་རྐང་དང་པོ་ཉིད་གསུམ་པར་ཡང་བཟླས་པ། ཚིག་རྐང་གཉིས་པ་ཉིད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པར་ཡང་བཟླས་པ་གསུམ་མོ། །

ལན་ཚྭ་བ། རོ་དྲུག་གི་ནང་གསེས་བ་ཚྭ་དང་། རྒྱ་ཚྭའི་རོ་ལྟ་བུའོ། །

ལན་ཚྭའི་སྨན་བཙབས། ལན་ཚྭའི་རྩབ་མོ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཐི་ཐི་ལིང་དཀར་པོའི་རྩབ་མོ་ལན་ཚྭ་ཅན་ཡིན་ཟེར།

ལབ་བསྐུལ། གཡོ་སྒྱུའི་ཚིག་གིས་མགོ་སྐོར་གཏོང་བ།

ལམ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། གང་ལ་ཞུགས་ནས་འཇིག་རྟེན་ནམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་འཇུག་ངོགས་སུ་གྱུར་པའོ། །དབྱེ་ན་ཚོགས་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་དང་ལྔ་ཡོད་དོ། །ལམ་གྱི་སྒྲ་བཤད་ཙམ་ནི། བགྲོད་པར་བྱ་བའི་འཇུག་ངོགས་ལམ་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་གྱུར་པས་ན་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །

ལམ་སྐོར་ལྔ། བི་རཱུ་པའི་ཐབས་ལམ་སྒྲ་བཅིའི་ལམ་སྐོར། ཤ་ར་ཧའི་ཐབས་ལམ་ཕྱུལ་བཞིའི་ལམ་སྐོར། གསེར་གླིང་པའི་ལམ་སྐོར་བརྒྱད་པ། ཕྲ་ཏེ་བའི་ལམ་སྐོར་བརྒྱད་པ། ནཱ་རོ་པའི་བྱུང་འཇུག་བཞིའི་ལམ་སྐོར་རོ། །

ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་གསུམ།

ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུ། ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སོ་གསུམ། སྣང་བ་ཐོབ་པའི་བདུན། ཕྱག་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་སྟེ་ཚོགས་འཁོར་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་གྲགས་པའི་ལམ་བཅས་སོ། །

ལམ་གྱི་སྲོག སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། བདག་འཛིན་སྲོང་བྱེད་ཀྱི་གྲོལ་ལམ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་སྲོག་ཏུ་འདོག་པ་ཡིན།

ལམ་རྒྱུད་ལྷ་ལ་འགྲིམ་པ། ཞི་ལྷང་གི་རྒྱུད་ལ་འགྲིམ་པ

དཔྱལ་བ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁྲིམ་པ་ཡི་དྭགས། གཏི་མུག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁྲིམ་པ་དུད་འགྲོ། ཕྲག་དོག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁྲིམ་པ་ལྷ་མ་ཡིན། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་ལྷ་མིའོ། །ཡང་ན། ཐེ་ལམ་གྱི་ལམ། བག་ཆགས་ཀྱི་ལམ། ལས་ཀྱི་མཐའི་ལམ། འཁྲུལ་འཁོར་མ་ངེས་པའི་ལམ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ལམ་སོ། །

ལམ་སྒོམ་པའི་རྗེ་སྦྱོད་གསུམ། སོར་བསམ་སྐུ་རྡོ་རྗེ་དང་། སྲོག་འཛིན་གསུང་རྡོ་རྗེ། དྭན་ཉིད་ཐུགས་རྡོ་རྗེའོ། །

ལམ་སྒོམ་པའི་བྱ་བ་ལྔ། དབང་བསྐུར་བའི་སློབ་དཔོན་བརྟག་པ། སློབ་མས་གསོལ་བ་གདབ་པ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྲུང་བ་བྱ་བ། དབང་བསྐུར་བའི་སྔོན་དུ་བསྙེན་པ་བྱ་བ། བསྙེན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དབང་བསྐུར་བྱ་བའོ། །

ལམ་ངན་སྒྲིགས་འཛིན། ད་རེས་ཐེངས་འདིར་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་སྤྲད་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་སླར་ཡང་བསྐྱར་ཟློ་བྱེད་མི་ཆོག་པ།

ལམ་ངན་དོད་རིགས། ལམ་ལུགས་ངན་པ་བྱུང་བའི་འགྲོ་ཚུགས་པ།

ལམ་ངན་སྤུ་འབྲམས། ལམ་ལུགས་ངན་པ་སྤུ་མཐུད་ནས་རྒྱ་ཆེ་རུ་སོང་བ།

ལམ་ངན་གསར་དོད། ལམ་ལུགས་ངན་པ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་འགྲོ་ཚུགས་པ།

ལམ་ལྔ། ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་པའི་ལམ་སྟེ་ལྔ།

ལམ་བཅོ་ལྔ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལྔ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལྔ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལྔ་བཅས་སོ། །

ལམ་མཆོག་འཇུག་སྒོ་གསུམ། ཆོས་སྤྱིའི་འཇུག་སྒོ་དང་པོ་ངེས་འབྱུང་། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། གསུམ་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ།

ལམ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་སམ་ཡང་ན་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ལམ་དང་། མདོ་སྔགས་དང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཏེ། སྨིན་བྱེད་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བཅས་རེ་རེ་ནས་བཤད་དོ། །

ལམ་རྗེས་ཤེས། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག ལམ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ལམ་རྗེས་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་འཐོབ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་དང་སྤངས་ཟིན་པ་ཡིན། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ནས་བཅོ་ལྔ་པ་ལམ་རྗེས་བཟོད་བར་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ་བདེན་པ་སྔར་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཟིན་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལམ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་མཛོད་ལས། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལམ་དུ་སློངས། རེ་འདོད་ལྟར་འགྲུབ་པ།

ལམ་བདེན། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རང་འབྲས་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟེ། ལམ་གྱི་སྒྲ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་ལམ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ལམ་དེ་ལས་ཁྱད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བདེན་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་གནས་པ་བསྡུས་པ་ལས། སྲིད་པ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་བྱ། རྒྱུ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་བདག་ཉིད་དོ། །བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཟག་བཅས་ཏེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཟག་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལམ་པ་ཀ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག》ལས། ཡུལ་འདི་སིནྡྷུའི་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཏེ་འཕགས་པ་ཀ་ཏྱ་ཡ་ནའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་འབྱུང་བ་པ་ཞེས་པ་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གསལ།

ལམ་འབྲས་སྐོར་དགུ། བི་རཱུ་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གདམས་སྐོར་དང་། མཚོ་སྐྱེས་ཞབས་ཀྱི་རྗེ་མོ་ལྷ་སྲུའི་ལམ་སྐོར། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་ལམ་སྐོར། ཌོཾ་བྷི་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་གྲུབ་ཀྱི་ལམ་སྐོར། ཨིནྡྲ་བོ་དྷིའི་ཕྱག་རྒྱའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་སྐོར། ཏོག་རྩེ་པའི་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱི་ལམ་སྐོར། ནག་པོ་པའི་ཨོལ་པ་ཏིའི་ལམ་སྐོར། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གི་ཕྱག་ཆེན་ཡི་གེ་མེད་པའི་ལམ་སྐོར། ནག་པོ་བའི་ཡོན་པོ་སྲོང་བའི་ལམ་སྐོར་རྣམས་སོ། །

ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ（1281）ལོར་མདོ་ཁམས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ཉན་ཆེན་པོའི་བུ་ཆེན་བློ་གྲོས་དཀར་པོ་ལ་འཁྲིད་དང་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཞ་ལུ་བུ་སྟོན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསན། ས་སྐྱར་གཞུང་རྒྱས་པ་མཁན་ཆེན་དབང་ཕྱུག་དཔལ་ལ་རྣམ་རིག་གསན། ཀུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་དཔལ་ལ་སྦྱོར་དྲུག་གསན། ན་བཟའ་བ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བསྙེན་ཏེ་གསུང་ངག་སོགས་གསན། བླ་མ་ཀུ་རུ་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ནི་གུ་སོགས་གསན། འཁོན་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་པའི་སྐུས་ཁུང་པ་བཀྲ་ཤིས་དབང་བཟང་པོ་ལ་དམར་པོ་སྐོར་གསུམ་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པ་ནས་སྐུ་ཚེའི་མཐའ་བར་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་གཞོལ། སློབ་མའི་མཆོག་སྣ་བཟང་དཀར་མོ། མཁན་ཆེན་གཡག་ཕྲུག་སོགས་མང་དུ་བྱོན། དགུང་གྲངས་ཀྱ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ（1365）ལོར་འཛམ་ས་ལྷ་སྡིངས་སུ་ཞི་བར་གཤེགས།

ལམ་འབྲས་བསྲེས་བརྒྱད་ལུགས་བཞི། བསྲེས་བརྒྱད་ལ་ཞ་མ་ཕོ་མོའི་ལུགས་བསྲེས་པ་དུམ་བུ་ཀོ་རྡག་པའི་ལུགས། ཞ་མ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀ་ལུགས་དང་གསུམ་བསྲེས་པ་ཆ་གན་གྱི་ལུགས། འབྲོག་མི་དང་གྱི་ཇོའི་ལུགས་གཉིས་བསྲེས་པ་རྗེ་ནང་ཀུན་སྤྱོད་པའི་ལུགས། ལམ་འབྲས་སློབ་དྲུག ཚོགས་ཆེན་གསུམ་བསྲེས་པ་ལ་སྟོན་དཔང་རྒྱལ་གྱི་ལུགས་སོ། །

ལམ་ཞིབ་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། ཚོགས་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་ཕྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཏུ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག（1935）ལོར་གསར་འཛུགས་བྱས། དོ་དམ་དྲུང་རྩིས་གཉིས། ལས་བྱ་སེར་སྐྱ་གཉིས་བཀོད་སྒྲིལ། ལས་ཁུངས་འདིས་ལམ་ཡིག་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གིས་དེ་སྔ་ལས་ཁུངས་ཁག་སོགས་ལ་གཏན་འཇགས་ལམ་ཡིག་སྤྲད་པ་ཕྱིར་བསྡུ་དང་འཕྲིན་ལྟ་སྐུགས་ལུགས་རྒྱུས་བཅད་ཅིས་པ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་རྟ་ཁལ་སྐྱེལ་འདེད་བྱེད་མི་ཟུ་ཁྲལ་དཔྱལ་འབབ་འཚམ་སྦྱོད་དགོས་པ་བཟོས་ཤིང་། དཔོན་རིགས་ཞི་དྲག་མི་སྣ་སྣུགས་ཐོན་བུ་མིར་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་ལམ་ཡིག་ནང་གསལ་རྟ་ཁལ་བཏང་བའི་སྣ་ཐོག་སོང་ཁྲ་ཞིབ་པར་ཞིབ་འཇུག་གིས་རྟ་ཁལ་ལ་འཕར་སྤྱོད་བྱས་མ་བྱས་རིགས་སྒྲུང་ཡོད་མེད་དང་ཁོང་གཡལ་རྒྱུས་བཅད་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད་མེད་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པ་ཡིན།

ལམ་ལུགས་སློབ་པ་བཞི། ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོའི་ཚོགས་ལམ་སྦྱོར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་བཅས་བཞི།

ལམ་བཞི། བུམ་དབང་གི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་མོ་དང་རགས་པ། གསང་དབང་གི་ལམ་རླུང་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་སྒྱུ་ལུས། ཤེས་རབ་དབང་གི་ལམ་ཐབས་ལམ་འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད། ཚིག་དབང་གི་ཟབ་ལམ་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་

རྣམས་སོ། །

ལམ་ཡིག་ཁྲ་བཟུང་དམ་བསྒྲག སྲིད་གཞུང་ནས་བཏང་བའི་ལམ་ཡིག་མིག་སྔོན་རྒྱ་མེད་པའི་རིགས་ནས་མི་སེར་ལ་ཁྲལ་གསར་པ་བསླུལ་མི་ཆོག་པའི་ངོ་དམ་ནན་པོ་བྱེད་དགོས་པ།

ལམ་རིམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་རྣམས་གོ་རིམ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་དང་བསྟུན་ཏེ་བློ་སྦྱོང་བ།

ལམ་རིམ་གྱི་ཆེ་བ་བཞི། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་བཅས་སོ། །

ལམ་རིམ་པ་གཉིས། གསང་སྔགས་ལ་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་ཡོད། བསྐྱེད་རིམ་ནི་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་གྱི་གནད་ཚང་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རླུང་རྣམས་སྙིང་ཁའི་ཙ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དགའ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤིག་ལ་ཟེར།

ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་གདམས་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན། འདིའི་དབུས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་དང་། དེའི་གཡས་ངོས་སུ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ནས་ཀླུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་བར་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་སོ་གཉིས་དང་། གཡོན་ངོས་སུ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ནས་ཀླུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བར་ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་སོ་བཞི།

ལམ་ཤེས་ཡན་ལག་ལྔ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་དུ་བསླབ་པ། ཡུལ་ངེས་པ། རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སོ། །

ལམ་གསུམ་འབབ་པ། ལམ་གསུམ་འབབ་པ་ཞེས་པའི་ལམ་གསུམ་ནི། རྒྱ་བོ་གང་གཱ་དེ་དང་པོ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་གི་རལ་པ་ནས། གཉིས་པ་མི་ཡུལ་དུ་བབས་ཏེ། གསུམ་པ་ས་འོག་ཏུ་འབབ་པས་ན། རྒྱ་བོ་གང་གཱའི་མིང་ལ་ལམ་གསུམ་འབབ་པ་ཟེར།

ལར་སྣོམ་པ་ཉིད་ཀུན་རྟོག་པ་ལ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་སེམས་ལས་ལོགས་སུ་སྣོམ་པ་ཉིད་ཀུན་རྟོག་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

ལར་ཡང་། ཡིར་ཡང་ཞེས་པའི་དོན།

ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ལས་དེ་ལ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་གཉིས། དགེ་བའི་ལས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཟེར།

ལས་ཀྱི་ཟ་ཟོ་ཆེ། ལས་མི་རྣམས་ལས་འགོ་ཚུགས་པའི་བརྡ་སྟོན་ཟ་ཟོ་ཆེ།

ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་བ་བཅུའི་ནང་ཚན་མཚམས་མེད་ལྔ་བྱས་མ་སྤོང་བ་ཞིག་སྟེ། ཕ་བསད་པ། མ་བསད་པ། དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དཀྲུགས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་བཅས་ལྔ་ནི་འཆི་འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་དམྱལ་བར་ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཐར་བའི་དུས་ཀྱང་བསྐལ་པ་མང་པོའི་རྗེས་སུ་མ་གཏོགས་ཐར་མི་ཐུབ་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཅིང་། སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚབས་ཆེ་ཤོས་དང་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ཡིན།

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཅོ་ལྔ། དགེ་ལས་སོགས་གསུམ། བསོད་ནམས་ལས་སོགས་གསུམ་དང་མྱོང་འགྱུར་ལས་ལྔ། ཡོན་པོ་སྐྱོན་ཅན་སྙིགས་མའི་ལས་གསུམ། ཛ་བོ་རྣམ་སྨིན་དཀར་སོགས་བཞི། ཐུབ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་ལས་གསུམ། སྒོ་གསུམ་གྱི་གཙང་བྱེད་ལས་གསུམ། ལེགས་སྤྱད་ཉེས་སྤྱོད་ལས་གཉིས། · རིགས་པ་རིགས་མིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་གང་ཡང་རྟེན་ལས་གསུམ། འཕེན་རྫོགས་ལས་བཞི། ལས་སྨིན་དོན་སྨིན་རྣམ་སྨིན་སྨིན་པ་གསུམ། མཚམས་མེད་ལས་ལྔ། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལས་ལྔ། སྡིག་སོགས་གཞི་གསུམ་དགེ་ལས། བསོད་ནམས་ཐར་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལས། རིགས་པས་རབ་ཏུ་བརྩམ་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་སོ། ། གཞན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་ཡང་འདིར་འདུས་སོ། །

ལས་ཀྱི་འཕེན་ཚུལ་བཞི། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

ལས་ཀྱི་དབང་པོ། སྐྱེས་བུའི་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་ན་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་སྟེ། ཁ། ལག་པ། རྐང་པ། བཤང་ལམ། འདོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལྔའོ། །

ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ། གོང་དུ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞི། མཐོང་ཆོས་མྱོང་འགྱུར། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དང་། མྱོང་བར་མ་ངེས་པའི་འབྲས་བུ།

ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ།

ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞིག

ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི། ལས་སོ་སོར་ངེས་པ། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་ཕྲད་པ། ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བའོ། །

ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁྲིད་གཉེར། རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞུ་བར་ཡོང་མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་། ཆོས་ཞུ་བར་ཡོང་མཁན་ཚོའི་ཟུར་ཁྲིད་པ།

ལས་དཀར། ལས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་དགེ་བའི་ལས་དང་། ལས་ནག་པོ་ཞེས་པ་མི་དགེ་བ་དང་སྡིག་པའི་ལས་ལ་ཟེར།

ལས་ཁ་ཚར། ཆར་འབེབས། སད་སྲུང་། རྐུན་ཇག གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་སྲུང་བ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་དབང་དུ་བསྡུ་བ་སོགས་ལས་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས།

ལས་གོས། རང་རང་སོ་སོའི་ལས་གནས་དང་གོ་གནས་གང་ཡིན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་གོས།

ལས་སྒྲིབ་སྲབ་པ། སྡིག་པ་ཆེན་པོ་འབགས་མ་མྱོང་བ།

ལས་ངན་བག་ཆགས། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ངན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་། དེའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས།

ལས་ཆེན་བཅུ་གཉིས། 《བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད》ལས། དབང་དང་དགུག་དང་དབྱེ་བ་དང་། །བསད་དང་དང་བསྐྲད་པ་ལ་སོགས་དང་། །སྨྱོས་དང་རེངས་པར་བྱ་བ་དང་། །རྨོངས་དང་དེ་བཞིན་ཤུར་བུས་གདབ། །ཚིག་འཕྲོག་སྐྱུགས་པར་གྱུར་པ་དང་། །འོད་དང་དེ་བཞིན་ཡོང་བ་དང་། །མ་ཞིང་ཉིད་དུ་བྱ་བ་དང་། །གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་བརྗེ་བའོ། །ཞེས་སོ། །

ལས་ཉོན། ལས་དང་ཉོན་མོངས།

ལས་གཉིས། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས། ཡང་ན། འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་ལས། སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་སོ། །

ལས་རྟགས། གོ་གནས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་དང་། ཐམ་ཀ

ལས་སྟོབས་ཆེན་དགུ། ཞིང་། དངོས་པོ། ངོ་བོ་ཉིད། རྟེན། ཀུན་སློང་། དུག་པོ། བསམ་པ་གྲོགས་ཕན་མང་དུ་བྱེད་པ། མང་པོ་ཚོགས་པའི་སྟོབས་ལས་ཆེ་བ།

ལས་དང་པོ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཅུ་བཞི། དཀོན་མཆོག་མི་སྤང་དམ་ཚིག་རྣམས་ལ་གྲུབ། །རྡོ་རྗེ་དྲིལ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་ཏུ་བཅངས། །སྦྱིན་སྲེག་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་གནས་ལས་ལ་བརྩོན། །འབྱུང་པོར་གཏོར་མ་སྦྱིན་ཅིང་བཟླས

བསྒོམ་འབད། །སློབ་མར་ཆོས་བཤད་སེམས་ཅན་ཁྲམས…པས་བསྒྲུ། །རྒྱལ་ལ་ཚོགས་གསོག་ཛམ་ལར་རྒྱ་སྦྱིན་བཏང་།། མཆོད་ཉེན་ལྔ་རྫས་དགེ་བའི་ལས་བྱའོ། །

ལས་རྣམ་པ་ལྔ། འདེགས་པ། འཇོག་པ། བསྐུམ་པ། བརྐྱང་བ། འགྲོ་བའོ། །

ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། ཀོང་གི༔ ཙནྡྲ་ནི་ལས་རྣམ་འབྱེད༔ ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

ལས་ལྔ་ཚོགས་པ། ལྔའི་བཟོ་བོ་པི་ཤྭ་ཀརྨའི་མིང་།

ལས་སྐྱེ། དགོན་པ་ཁག་གི་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན། དབུ་མཛད། དགེ་བསྐོས་སོགས་དགོན་པའི་ནང་གི་དབང་ཆ་འཛིན་མཁན།

ལས་སྐྱེ་ཐོན་ཟིན། དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་སློབ་དཔོན་དང་། དབུ་མཛད། དགེ་བསྐོས། ཕྱག་མཛོད། སྤྱི་གཉེར་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་སྐྱབ་ཟིན་པའི་རིགས།

ལས་འཕྲོ། ཚེ་སྔོན་མའི་ལས་ཀྱིས་འཕྲོལ་བའམ། ལས་ཀྱི་མཇུག་མ་ལུས་པའི་འཕྲོ་ལ་ཟེར།

ལས་བྱས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་། དད་པའི་སྒོ་ནས་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་ཡུལ་གྱི་ཞིང་།

ལས་བྱེད་ཁང་མ། དེ་སྔ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཕོ་བྲང་ཉེ་འཁོར་དུ་གནས་སྡོད་ཚོགས་པའི་གཞུང་ཞབས་སྐུ་སེར།

ལས་དབང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཚེ་འདི་ལ་སྐྱིད་སྡུག་གང་བྱུང་བ་དེ་དག་ཚེ་སྔོན་མའི་ལས…དབང་ཡིན་ཟེར།

ལས་མ་མཐུན། ལས་དང་སྐལ་བ་མ་མཐུན་པ་སྟེ། མཉམ་དུ་གཤེགས་རྒྱུའི་ལས་སྐལ་མེད་པ།

ལས་ཚན་ཆེ་ཁག དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་རྩེ་དྲུང་དང་དྲུང་འཁོར་རིམ་པ་ལྔ་པའི་སྤྱི་མིང་།

ལས་ཚབ་གཏིང་འཁེལ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་རང་ཉིད་དང་འདྲ་བར་འགན་ཁུར་ཐུབ་པའི་འཛིན་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་འཇོག་དགོས་པ།

ལས་མཚམས་མེད་ལྔ། ཀོང་གི་མཚམས་མེད་ཅེས་པར…གཟིགས།

ལས་བཞི། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་སྟེ་ཞི་བའི་ལས། རྒྱས་པའི…ལས། དབང་གི་ལས། དྲག་པོའི་ལས་བཅས་ཡིན། དཔེར་ན། ཞི་བ་ནི་འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་ལྷ་རྟག་བྱེད་མི། རྒྱས་པ་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འདུགས་ལྡན་བྱེད་མཁན། དབང་ནི་ཡོང་སྒོ་ཁྲལ་སོགས་བསྡུ་མཁན། དྲག་པོ་ནི…དམག་གི་ལས་བྱེད་མཁན་བཅས་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

ལས་བཞི་གར་ཙང་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་དབྱང…བདུན། དམ་ཚིག་ལྡན་པ། སོག་གསུམ་རྗེ་བ། ཐུགས…བརྟེན་ཇི་བཞིན་སོང་བ། ལྟ་བ་དུན་པ་རི་དོགས་སོམ་ཉི…མེད་པ། དམ་རྫས་ཚང་ཞིང་མཆོད་གཏོར་ལ་བརྩོན་པ། བསོད་ནམས་བསགས་པའོ། །

ལས་བཞིའི་ཁ་ལོ་པ། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་བཞིའི་ཁ་ལོ་བའམ་ལས་བཞིའི་ཐོ་འཛིན་པ།

ལས་བཞིའི་ཡན་ལག ནད་དང་གདོན་བགེགས་ཞི་བ། ཚེ་བསོད་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས་པ། ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་འདུ་བ། བསད་སྐྲད་དབྱེ་རེངས་དྲག་པོའི་ལས་རྣམས་སོ། །

ལས་གཡོར་གཡར་གཏོང་། རང་གི་ཁོངས་གཏོགས་མི་སེར་གྲུས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མ་ལྡེང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་གཞན་དག་ཁོངས་ཀྱི་མི་སེར་གཡར་པོ་ཞུས་པ་ལྟར་གཡར་པོ་གཏོང་པ།

ལས་རུང་། བསྙེན་པའང་ཟེར། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་སོའི་དབང་བསྐུར་བ་དང་། རབ་གནས། སྦྱིན་སྲེག་སོགས་བྱེད་པ་ལ་ཐོན་དུ་ལྷ་རབ་བྱུང་ན་བསྙེན་ཆེན་གཏོང་དགོས་ཤིང་། ཟ་མ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཡང་ལྷ་དེའི་སྔགས་འབུམ་དྲུག་རེས…པར་དུ་ཐོན་པའི་བཟླས་གྲངས་གཏོང་དགོས་པ་དེ་ལ་ལས་རུང་གི་བསྙེན་པ་ཟེར།

ལས་ལམ་གཉིས། ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་རྣམ་པ་རིག་བྱེད…ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད།

ལས་སློབ། དགེ་སློང་སྡུད་སྐབས་ལས་བརྗོད་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་དགོས་པ་དེར་ལས་སློབ་དང་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལས་སློབ་གསུམ། དགེ་སློང་མའི་ལས་སློབ། ཚངས་སྤྱོད་གཉེར་གནས་ཀྱི་ལས་སློབ། བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་སློབ་བོ། །

ལས་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་མོ། །

ལས་གསུམ་ཚན། དགེ་མི་དགེ་བར་མའི་ལས། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས། བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་ལས། སློབ་པ་སློབ་མིན་བར་མའི་ལས།

ལས་གསོག་དུས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ། ཉ་བ་གང་གི་སྐོར་བ། དུས་བཞི། མཇར་ཐུག

ལི། འདི་མངའ་རིས་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན་པར་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གི་ནང་ལ་གསལ་ཡང་མངའ་རིས་ཁུལ་དུ་དེང་སང་ལི་ཟེར་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡོད་སྐད་མི་འདུག་པས་དཔྱད་པར་ཚལ།

ལི་ཁྲིའི་ལྷུག་ཟྭན། ས་དམར་སེར་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་སིནྡྷུར་དང་ལི་ཁྲི་ཟེར་ཞིང་། དེའི་མདོག་དང་མཚུངས་པའི་མིང་གསར་པ་ལྟ་བུ།

ལི་ཐང་ཡི་ཚན། ལི་ཐང་ནི་ཏེ་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་དབུས་ཁུལ་དང་ལི་ཆུའི་སྟོད་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པ་དང་། ཡི་ཚན་ཞེས་པ་ནི་དེ་སྔ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ལ་གྲྭ་ཚང་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་ཁང་ཚན་ཁག་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཁང་ཚན་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་གྲྭ་པ་རྣམས་ས་སོའི་ས་ཡུལ་དང་། ས…ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག…ཏུ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་པའི་ཚོགས་ལ་མི་ཚན་ཟེར།

ལི་མ། ལྕགས་རིགས་སྣ་ཚོགས་བསྲེས་ཏེ་བཟོས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ལི་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་སྤྱི་ན་རང་བྱུང་དང་བཅོས་མ་རིགས་གཉིས་ཡོད། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་མ་ཚོས…མཛད་པའི༼རིན་ཆེན་བརྟག་པ༽ཞེས་པའི་ནང་འཁོད་པ…ལྟར་ན། རང་བྱུང་གི་ལི་ནི་རྒྱ་གར་དང་། སིཀྐ་ལ་དང་…བལ་ཡུལ། ལི་ཡུལ་བཅས་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། བཅོས་མའི་ལི་ནི་ལྕགས་རིགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལྔ་དག་བསྲེས་ནས་བཟོས་པ་སྟེ། གསེར། དངུལ། ཟངས། ལྕགས། ག་ཤའ་དཀར། ཏི་ཚ། ཟི་ལ། ཀྲོ། ཞ་ཉེ་བཅས་བསྲེས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་ལྕགས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཆ་མཉམ་དུ་བསྲེས་པ་དང་འགའ་ཞིག་གཙོ་བོ་དང་། འགའ་ཞིག་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་བསྲེས་པ་བཅས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། གཞན་ཡང་ལི་ལ་མདོག་གི་ཞེས་པ་ནི། མདོག…མི་འདྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། ལི་དཀར། ལི་སྨུག ལི་དམར། ལི་ནག ལི་ཁྲ་བཅས་ལྔ་པོ་དེ་ནི…ལྕགས་རིགས་སྣ་དགུའི་ནང་ནས་གང་མང་བ་བསྲེས་ན…དེའི་མདོག་འབྱུང་བས་མིང་དེ་འདྲ་བཏགས་པ་ཡིན། སྐད་ཡིག་ཟེར་བ་ནི། སྐད་སྐྱོན་ཞིང་འཁྱིལ་བའི་ལི་རིགས…ཤིག་སྟེ། དེ་ནི་ལྕགས་རིགས་སྣ་དགུ་བསྲེས་སྐབས་ཟླ་ལ…མང་ཙམ་བསྲེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ལི་ལ་བཟོ་ལྟལ་མི་འདྲ་བ་དབྱེ་ན། རྒྱ་ནག་ཉན་དང་སུས་ཀྱི་སྐབས་སུ…བཟོས་པའི་རྒྱ་ནག་ལི་སྙིང་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི…སྐབས་སུ་བཟོས་པའི་ཏཱ་མིང་ལི་མ། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ…གྷ་དྷ་ནས་བྱུང་བའི་དབུས་ལི། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ…ཁག་ནས་བྱུང་བ་ཤར་ལི། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ…འགའ་ཞིག་ནས་བྱུང་བའི་ནུབ་ལི། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ…བྱོན་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ལི་མ་ཟེར་བ། ཆོས་རྒྱལ་རབ…བརྟན་ཀུན་བཟང་གི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི…ཆོས་རྒྱལ་ལི་མ་གསར་མ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ནས་དངོས…སློབ་རིམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་བཀའ་གདམས་ལི་མ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་འདོད…དཔལ་འགྲོ་ཀུན་ནས་ཐོན་པའི་འདོད་དཔལ་ལི་མ་བཅས་ཡོད། དེ་དག་གི་བཟོ་ཁྱད་དང་། དབྱེ་འབྱེད་དུ་ཚུལ་བཅས་ཞིབ…པར་ཀརྨ་ཆགས་མེད་ར་ན་ཨ་སུ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས…མེད་གླིང་པ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི༼རིན་པོ་ཆེ་བརྟག…

ཐབས》ནང་གསལ་བས་དེར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ལི་མ་ལྷ་ཁང་། ས་བྱང་པོ་ཏ་ལའི་ནང་གི་ལྷ་ཁང་ཞིག་སྟེ། ལི་མ་སྐུ་ཚོགས་ལས་བཞེངས་པའི་ལྷ་སྐུ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་རྒྱ་གར་ཤར་ལི། ནུབ་ལི། ཁ་ཆེའི་ལི་མ། བལ་པོའི་ལི་མ། ལི་ཡུལ་ནས་བྲིན་པའི་ལི་མ། སོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་གོང་དུ་རྒྱལ་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་སྐབས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ལི་མ། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་རྒྱ་ནག་ལི་མ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་ཞོལ་འདོད་དཔལ་ཁང་དུ་བཞེངས་པའི་འདོད་དཔལ་ལི་མ་སོགས་ལི་སྐུ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། སྤྱིར་ལི་མ་ཟེར་བ་ལ། ལི་དཀར། ལི་སེར། ལི་དམར། ལི་སྨུག་སོགས་ཡོད་ཅིང་། རིན་པོ་ཆེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བསྲེས་པའི་རིགས་ལ་ལི་མ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་མདོག་གི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ལི་དཀར་དམར་སོགས་འབྱུང་། ཡང་ས་འོག་ནས་བྲོན་པའི་རང་བྱུང་ཟངས་ལ་གཡའ་དཀར་དང་དངུལ་མང་ཙམ་དང་། གསེར་སྦྱལ་ལེགས་ཅུང་ཙམ་བསྲེས་ནས་གཞུ་བླུགས་བྱས་པའི་རིགས་ལ་ཛོ་ལྷིམ་ཟེར། ལི་མ་ཛོ་ལྷིམ་སོགས་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྐོར་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ《རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བརྟག་ཐབས》ཞེས་པ་དང་། དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རིག་པ་བཟོ་ཡི་གནས་ལ་འཇོད་རྒྱུར་སྒྱུར་བ་བོད་ཀྱི་སྣང་བརྙན》ཞེས་པའི་ནང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བརྟག་ཐབས་སོགས་བོད་ཀྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་དང་། ཟས་སྦྱོར་རིག་པ་སྣ་ཚོགས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

ལི་ཙ་བི་ཡི་རིགས། རྒྱ་གར་ཤྲཱུའི་རིགས་རྒྱུད་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་ཞིག་ཡིན།

ལི་ཡི་ཡུལ། གཤམ་གྱི་ལི་ཡུལ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

ལི་ཡུལ། འདི་དེང་སང་ཤིན་ཅང་དུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། སྔར་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ནས་ལི་ཡུལ་ཞེས་འབོད། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བལ་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཞུང་པ་དང་། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་བལ་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་གཅིག་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་མ་ཟད། ངོར་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་བལ་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་མི་གཅིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་ཡོད་མང་པོ་དྲངས་ནས་གསུངས་ཡོད་པ། དེའི་གསུང་རྩོམ《མིའི་དབང་པོ་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲི་ལན་རྒྱལ་སྲས་བཞད་པའི་མེ་ཏོག》(ཤོག་མ)ལས་གསལ་ལ། ས་ཆ་འདི་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡོད་པ་སོགས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་སྟེ། འགའ་ཞིག་གིས་བལ་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རྩིས་ནས་གླང་རུ་ལུང་བསྟན་གྱི་གནས་ཀྱང་བལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཡོད་ན་ཡང་བལ་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་གཉིས་གཅིག་པ་མིན་པ་ནི་ཤོ་ཕུང་པ་སྣ་ཕྲོལ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས"རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་ལི་དང་བལ་པོའི་ཡུལ"ཞེས་བལ་ཡུལ་དང་ལི་ཡུལ་སོ་སོར་གསུངས་པ་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་ལི་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ས་ནུ་མེད་ཀྱི་བུ་ས་ནུས་བཟུང་བའི་ལི་ཡུལ་དང《གླང་རུ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ》དང《ལི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ》གཉིས་ནས་རི་དང་མཆོད་རྟེན་སོགས་ནི་བལ་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལི་ཡུལ་ནི་བལ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་དེ་འཐད་པ་དང་། 《དུས་འཁོར》གྱི་ནང་དུ་གསུངས་པའི་ཤྭི་ནང་གི་ཡུལ་བདུན་དང་། ཡུལ་དྲུག་གི་དུས་སྐོར་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལི་ཡུལ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་ལི་ཡུལ་ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས། བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲིས། ས་ནུས་བཟུང་བའི་ལི་ཡུལ་དེ། རྒྱ་བོད་མཚམས་ཀྱི་བལ་པོ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོར་ན་ལི་ཡུལ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱབ་དང་། ཧུ་ཏུ་ཧོའི་སྟོ་མཐར་ཆགས་པའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཀམ་ས་དེ་ཤ། ཡུལ་གཞན་དུ་ཏུར་ཀི་སྟེན། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་ཤིན་ཅང་དུ་འབོད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཤར་མཐའ་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་བྱང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ཞིང་རྒྱབ་མཐའ་ནི་ཨ་ཕྲང་རིས་ལ་ཏ་གུས་ཕྱོགས་དང་ཚོང་འགྲུལ་ཡོད་མཁན་ཡེར་ཁིན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། སྔར་ཡུལ་འདིར་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་ལ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ཙམ་ནས་ནང་ཆོས་བསྒྱུབས་ཏེ། ཡུལ་དེའི་དགེ་སློང་རྣམས་བོད་དང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན། དེ་ནས་བཟུང་སུ་ཕྱིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལྡེ་བ་ལྷ་བུར་གྱུར། ད་དུང་ཡང་གོ་ཤྲྀང་གའི་གླང་རུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་དང་། གཞན་ཡང་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པོ་དང་། སྔོན་གྱི་དགོན་ཤུལ་མིན་དུ་མང་བ་ཡོད་འདུག ཡུལ་འདིའི་མི་རིགས་རྣམས་སོག་རྒྱུད་ཡིན་པས། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པས། ཧུར་ར་སྐྲུག་དོ་ལ་སོགས་པའི་སོག་ཡུལ་ཞེས་གསུངས་པ། ཡུལ་འདི་ལ་མདོ་སྨད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡི་ཞིས་འབོད་པ་ཡང་དོན་ལ་ལི་ཡུལ་ཟེར་བའི་ཚིག་མགོ་མཇུག་ལྷོག་པ་འདྲ། ཡང་ན་རྒྱ་གར་ཡུལ་ཟེར་བ་ལ་ཡུལ་རྒྱ་གར་ཞེས་ཟློས་པ་དང་འདྲ། ཡུལ་འདི་བོད་དང་ཤིན་ཏུ་ཐག་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྔར་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་འདུས་སྐྱོང་བྱེར་བར་ཡིད་ཆེས་དཀའ་ཙམ་ཡིན་མོད། བོད་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ལི་ཡུལ་ནི་ཤིན་ཅང་དུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་མཐུན་ལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས། བོད་བྱང་མཐར་ཡོད་པའི་ཤིན་ཅང་ནི་ལི་ཡུལ་ངོ་མ་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་སུ་ཡུལ་འདིའི་བྱེ་མའི་གསེབ་ནས་བོད་ཀྱི་རྫོང་གོག་མང་པོའི་ཤུལ་གསར་དུ་རྙེད་པ་ལས་ས་མོའི་བོད་ཀྱི་ཡི་ཆད་སྣ་ཚོགས་དང་། ཡུལ་ཅི་ལས་ཁྲོལ་བསྐུས་པའི་ཐང་བུ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ། དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་བཏང་བའི་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཙང་མང་པོ་བྲིན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་བཀོས་ནས་ཁྱེར་ཏེ། ཕོང་ཚེའི་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་འདུག

ལིང་འཛུམ། འདུན་ཆོས་འཁོར་དགོན། ཀློང་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ཡོད་སའི་ས་ཁུལ་དེ་ཡིན་པར་པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏིའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ལིཏྲ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀར་བྱ་སྤྱོལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དྲག་ལས་ཞིག་སྟེ། ཆོས་ལུགས་སྤྱི་དང་སྒེར་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་པའི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་བྲིས་པའི་ལྡིང་ཁའི་ཟད་དུ་སྔགས་འཁོར་དང་དེའི་མིང་ཡིག་བྲིས་ནས་བསད་པ་དང་། མནན་པ། བསྲེག་པ། རེངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མེད་པར་བྱ་ཐབས་ཤིག

ལིས་ཀུང་བཅགས་པ་སྒྲི་འདྲ་ནས། ལི་ཡུལ་ཆགས་ཐབས་མེད་པ།

ལུག་རྡུག འབྲས་དུ་མ་བཏོན་པའི་ལུག་ཐུག་གི་མིང་།

ལུག་རྡུལ་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། རི་བོང་རྡུལ་བདུན་ལ་ལུག་རྡུལ་གཅིག་གི་ཚད།

ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། འཇིག་རྟེན་ཡ་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དང་། སྲིད་དབང་འཛིན་ཐབས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་སྒྲོགས་བསྡུས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཟེར། དེ་ལ་བསྟན་འགྱུར་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར(ངོ)པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི《ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ》དང《སྐྱེ་བོ་གསོ་ཐིགས》སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་བ། 《ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མཛོད》སློབ་དཔོན་ཉི་མ་སྦས་པས་མཛད་པ་ལོ་ཙཱ་བ་དཔལ་གྱི་ལྷུན་པོས་བསྒྱུར་བ《ཚིགས་བཅད་བརྒྱ་པ》སློབ་དཔོན་མཆོག་སྲེད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ། 《དྲི་མ་མེད་པའི་དྲིས་ལན》དང《དོན་ཡོད་འཆར་གྱི་དྲིས་ལན》ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྒྱུར་བ། 《ཙ་ཎ་ཀ་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》དང་། མ་སུ་ར་ཀྵ་ས་བརྩམས་པའི《ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》གཉིས་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་བཅས་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《རྒྱལ་བློན་མཛངས་ཡིག》 འཇམ་མགོན་པས་མཛད་པའི《མི་ཆོས་གནད་ཀྱི་ཕྲེང་བ》 ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི《ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར》 རྗེ་དགེ་ཤེ

ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ས་གཞི་སྐྱོང་བའི་རྒྱན》སོགས་ཡོད།

ལུགས་ཀྱི་སྲུན་པ། ཁྲིམས་བདག་གམ་ཁྲིམས་དཔོན་ལ།

ལུགས་གཉིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་དང་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།

ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུང་བཙན་པོའི་རྒྱ། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་བཙན་པོའི་བཀའ་རྒྱ།

ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ས། ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་དབང་ཆ་བཟུང་བའི་སྲིད་གཞུང་གནས་ས་ལ་ཟེར།

ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་མདུན་ས། ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་བཟང་པོའི་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཉིན་མོ་དང་འདྲ་བར་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་ཉི་འཁོར།

ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ལ་རྒྱའི་ལེགས་ཚོགས་ཡར་ཟླ་འབྱུང་ཆེད། ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ལས་དོན་བཟང་པོའི་གྲུབ་འབྲས་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཞེས་པའི་དོན།

ལུགས་གཉིས་བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ། ཆོས་ལུགས་དང་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་སྟེ། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྲིམས་ལ་ཟེར། ཁྲིམས་ལུགས་ནི་སྲིད་དབང་གསར་པ་འཛུགས་པ་དང་། ཐར་ཡོད་སྲིད་དབང་སྲུ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ། མཐའ་མཚམས་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་པ། ཕྱི་ནང་གི་དགྲ་བོའི་གནོད་བཤིག་གི་གནོད་འཚེ་འགོག་པ་དང་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པ་བཅས་ལ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་སྲིད་དབང་གསར་པ་བཙུགས་མ་ཐག་ཏུ་བཀའ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད།

ལུགས་གཉིས་གོང་མ་ཁྲིམས་བདག་རིན་པོ་ཆེ། ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་མཁན་མཐོ་རིམས་ཁྲིམས་ཀྱི་བདག་པོར་ཞེ་ས་དང་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་པའི་ཚིག་ཡིན།

ལུགས་པ། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་སོགས་བཞུ་བསྐུལ་བྱས་ཏེ་ལུགས་དཔར་རྒྱབ་པའི་མ་དཔེ་ལྟར་ལུགས་རྒྱག་མཁན་ལ་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཚོགས་བསྲེས་ནས་ལུགས་རྒྱག་དགོས་པ་རྫེ་ཁྲིམ་དང་། ལི་མ། ལྕགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྷ་ཚོགས་བསྲེས་ཏེ་བླུགས་པའི་སྐུ་ལྕགས་སོགས་ཡོད། བོད་ཀྱི་ལུགས་རྒྱག་ལག་རྩལ་ནི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ནས་རྒྱ་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་བོད་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཉེན་ཁྲིམས(云南滇池)ཟེར་བའི་མཚོའི་འགྲམ་དུ་བོད་དམག་གིས་ལྕགས་ཀྱི་ཀ་བ་རིང་པོའི་རྫས་སུ་སྐབས་དེའི་དམག་དོན་སོ་རྒྱུས་འཁོད་པ་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཡིག་གི《ཐང་དེབ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པའི་ནང་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་འབྲོ་བཟའ་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་མས་བསམ་ཡས་ཀྱི་ལུགས་རིའི་ཕྱི་རོལ་ཧུབ་ངོས་སུ་དགེ་རྒྱས་ཡི་མ་གླིང་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་དེའི་ནང་མཆོད་པའི་རོལ་མོ་དྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་བླུགས་པ་དེར་བོད་ཡིག་བཀོད་པའི་སྨོན་ཚིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་མཚུངས་བྲག་ཡེར་པའི་ལྷ་ཁང་གི་མདུན་ངོས་ཅོང་ཁང་དུ་དྲིལ་བརྡ་གཏོང་བྱེད་དྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་མི་ཚད་ཙམ་ཟུར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལ་ཟུར་རེ་ནས་བརྡུངས་ན་སྐད་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་ཐོན་པ་དང་། དྲིལ་བུའི་འདབ་མའི་ངོས་སུ་བོད་ཡིག་གི་སྨོན་ཚིག་ཀྱང་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་བལྟས་ན་སྐབས་དེ་དུས་ལུགས་རྒྱག་པའི་ལག་རྩལ་རྒྱ་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་མཚོན་ཐུབ། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་ནས་བོད་རིགས་ལུགས་པ་མཁས་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ་ཚོས་ལྷ་སྐུ་ལུགས་མ་མང་པོ་བཞེངས་ཐུབ་པའི་སྐོར་བོད་ཀྱི་ལྡེབ་མ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྣམ་ཐར་ནང་ལྷ་སྐུ་ལུགས་མའི་བཟོ་རྩལ་མཁས་པ་ཚོའི་མིང་གསལ་པོར་བྲིས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་བཞུགས་སྐབས་སྤྱི་ཁ་སྤྲེའུ་ཆུང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ལྷ་བཟོ་སྤྲུལ་སྐུ་སྤྲེའུ་ཆུང་བ་ཞུ་བ་དེས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལུགས་སུ་བླུགས་པའི་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་སོར་བཞི་ཙམ་བྱས་པ་ཞིག་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་གྲས་སུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཁོ་བོས་མཇལ་མཐོང་བ་དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་དགུ་ཕྱག་སོ་བཞི་པའི་ཕྱག་སོ་སོའི་ཕྱག་མཚན་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ལག་པ་འཆང་ན་འགུལ་བསྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་བཟོ་རྩལ་ཧ་ཅང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག དེ་དང་འདྲ་བའི་སྐུ་འདྲ་ཤས་ཤིག་ཕར་པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་ཁག་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གཟིམ་ཆུང་ཁག་གི་ནང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་སྐད་ཀྱི་ཐོས་ཙམ་ལས་དེང་སང་བཞུགས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་བོད་ལུགས་ལྷ་སྐུ་མང་པོ་ཞིག་ལྷ་རབས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་ལེགས་གྲུབ་ལ་དཔེ་བརྟས་ནས་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ཡང་ལུགས་སུ་བླུགས་ནས་བཞེངས་ན་མ་དཔེ་དང་ཁྱད་མེད་པ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐོག་མར་འཇིམ་པ་དང་བྱེ་མ་བསྲེས་པའི་འདྲ་དཔེ་ཞིག་བཟོས་ཐོག་གཞི་ནས་ལུགས་དཔར་བཟོ་དགོས་པ་དང་ལུགས་དཔར་དེའི་ནང་རྒྱུ་ཆ་བླུགས་ནས་ལུགས་བརྒྱབ་ན་མ་དཔེ་དོ་མ་དང་ཁྱད་མེད་པ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

ལུགས་འཛིན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས། ཀླུ་ཤུ་ནའི་ལུགས་འཛིན་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་ཟེར།

ལུགས་བཟང་སྣང་རོར་གྱི་རྣམ་བཞག ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀའི་སྣང་བྱ་རོར་བྱའི་གཏན་འབེབས་ཁྲིམས་ཡིག་ཡིན།

ལུང་། ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། མཁས་པ་སྔ་མ་ཚོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་ཉན་པ་ལ་ལུང་ཞུ་བ་ཟེར། མང་དུ་ཐོས་པའི་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་ཏེ་དེ་ཡང་མང་ཐོས་ལྡན་ཚུལ་ཚོགས་པ་བཞི་ཚང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། མང་དུ་ཐོས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ནི། ༡. ཤེས་ཡོན་སྟ་ཁ་མང་པོ་བསླབ་སྦྱོང་བ་ནི་མང་པོ་ཐོས་པ་ཡིན། ༢. སྟ་གཅིག་ཀྱང་ཐེངས་མང་པོ་སྦྱང་སྦྱོང་བ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡིན། ༣. སྟ་ཁ་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་མང་པོའི་དྲུང་ནས་བསླབས་པ་ནི་མང་པོ་ལས་ཐོས་པ་ཡིན། ༤. སློབ་གྲོགས་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྦྱོང་བ་ནི་མང་པོ་དང་ཐོས་པ་ཡིན། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་དང་ནུས་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དེ་ཡང་ཤེས་ཡོན་སྟ་གཅིག་བསླབས་པ་དེ་ལས་སྟ་མང་པོ་བསླབས་པ་དེ་ཐོས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་ཡོན་སྟ་གཅིག་པོ་དེ་ཐེངས་གཅིག་གཉིས་ཙམ་བསླབས་ནས་ཚིག་ཤེས་བྱེད་པ་དེ་ལས་ཐེངས་མང་པོ་བསླབས་པ་དེ་རྒྱུ་རྗེ་ཆེ་དང་གཏིང་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན། ཤེས་ཡོན་སྟ་གཅིག་པོ་དེ་སློབ་དཔོན་གཅིག་པོ་ཁོ་ནའི་དྲུང་ནས་བསླབས་པ་ལས། སློབ་དཔོན་མང་པོའི་དྲུང་ནས་བསླབས་པ་དེ་ཐོས་རྒྱ་ཆེ། སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་རང་གཅིག་པུ་སོང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དེ་ལས་སློབ་མ་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གཏིང་ཟབ་པ། དོགས་པ་མང་པོ་ཆོད་པ། བློ་སྤྱིད་ཐོན་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད།

ལུང་ཁྲིད་བཤད་ཚིག་གསུམ། འགོ་ནས་མཇུག་བར་འགྲེལ་བཤད་མ་བརྒྱབ་པར་ཚིག་གསལ་པོའི་སྒྲ་ནས་ཀློག་སྐྱེ་ཉན་བརྒྱུག་པ་ལ་ལུང་དང་། ནང་དོན་ལག་བསྟར་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་མིན་བཤད་པ་ལ་ཁྲིད། ཚིག་རེ་རེ་བཞིན་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་ལ་བཤད་ཚིག་ཟེར།

ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་མཐའ་བཞི། བླ་མའི་ལུང་དང་། རང་གི་ཉམས་མྱོང་གི་ལུང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་། བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ངོ་།།

ལུང་གི་ཆོས་འཁོར། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་དེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་ལ་ཞི་བར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་

ཀྱི་ལོ་ཞེ་དྲུག་གི་རིང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཁོ་ན……གསུངས་པ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཏེ། ཆོས་འཁོར་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པར་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ……རིམ་པ་གསུམ་སྟེ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་འཁོར……དང་། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་བསྐོར་བར་བཞེད་དོ། །

ལུང་གི་ཆོས་གཉིས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས།

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་བས། གཙོ་བོ་ལུང་གི་ཚིག་ཟིན་ནས་ཇི……ལྟར་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན།

ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་བས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་པ། མདོ་སྡེ་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་སུ……འབྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་པའོ། །མདོ་སྡེ་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཕལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས། དུས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་སོགས་མང་དག་ཅིག་མི་མཐུན……པ་ཡོད་དོ། །

ལུང་གི་ཡོན་ཏན། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་མང་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་འཇོག་པ་ཡིན།

ལུང་ཇོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་བཅུ། ཡང་དག་པར……བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། དབང་དུ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས……དང་། འདུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཉིད……ཀྱིས་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཉེན་ཉིད……ཀྱིས་དང་། གོ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། གདགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། དུས་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཀྱི……བསྟན་པ་ལ། ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་བཤད་པ་དང་ཉན་པ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི། རྟོགས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟེར།

ལུང་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ད……ལྟའི་མི་རྣམས་ལ་མཐོང་ཆོས་སུ་མ་འགྱུར་བའི་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྔོན་ཚུད་ནས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ལུང་ཚིག་ལ་ཟེར།

ལུང་བསྟན་པ་བཞི། བརྣབ་སེམས་སྤོང་བ། གནོད……སེམས་སྤོང་བ། ལོག་པར་ལྟ་བ་སྤོང་བ། ཡིད་ཀྱིས་ལེགས……པར་སྤྱོད་པ་ཚིག་འཁྱལ་སྤོང་བ་དང་བཞིའོ། །

ལུང་བསྟན་དབེན་པའི་གནས་བརྒྱད། བསམ་ཡས……མཆིམས་ཕུ། སྤོ་བྲག་མཁར་ཆུ། ཟབ་དམར་གཡའ་མ། མོན་ཁ་སྤྲི་རྫོང་། སེ་རྡེ་རྫོང་། ཕུ་གྲོ་སྟག་ཚང་ཕུག སྒྲགས་ཀྱི་ཡང་རྫོང་། ཡར་ལུང་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕུག་གོ།

ལུང་འདྲེན། དཔེ་ཆ་གཅིག་ནས་གཞན་ཞིག་ལ་ལུང་དུ་དྲངས་པ་ལ་ཟེར།

ལུང་སྡེ་བཞི། འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད། ལུང་གཞི། ལུང……ཞུ་བ། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་བཞིའོ། །ཡང་ན། ལུང་རིང་མོ་དང་ལུང་བར་མ། ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ལུང་། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་ངོ་། །

ལུང་སྲེབས་ཚུལ་ལྔ། རྒྱུད་ལུང་དང་བསྲེ་བ། ལུང་སྒྲུབ……ཐབས་དང་བསྲེ་བ། སྒྲུབ་ཐབས་འཕྲིན་ལས་དང་བསྲེ་བ། འཕྲིན་ལས་ལག་ལེན་དང་བསྲེ་བ། ལག་ལེན་ཉམས་མྱོང……དང་བསྲེ་བའོ། །

ལུང་ཐོང་དང་བན་ལང་། བ་ལང་གི་བརྡ་རྙིང་ངོ་། །

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི། ༡. རྟག་པས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་ལྟ་བ(འཇིག་རྟེན་རྟག) ༢. མི་རྟག་པས་དེ་དང་འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་ལྟ……བ(འཇིག་རྟེན་མི་རྟག) ༣. རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀས་དེ……ཡོད་པར་ལྟ་བ(རྟག་ཀྱང་རྟག་ལ་མི་རྟག་ཀྱང་མི་རྟག) ༤. གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་དེ་དང་འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་ལྟ……བ(རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན)སྟེ་སྔོན་གྱི……མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་། ༥. མཐའ་དང་ལྡན་པས་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ(འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་པ) ༦. མཐའ་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ(འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ) ༧. གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ(མཐའ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མཐའ་མེད་ཀྱང་མེད) ༨. གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ(མཐའ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ) ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་། ༩. གྲོངས་པའི་ཚད་དུ་འབྱུང་བའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་པར་ལྟ་བ(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་ནས་ཡོད) ༡༠. མི……འབྱུང་བས་དེ་ཡོད་པར་ལྟ་བ(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་ནས་མེད) ༡༡. གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་པར་ལྟ་བ(དེ……བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་ནས་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད) ༡༢. གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་པར་ལྟ་བ(དེ་བཞིན……གཤེགས་པ་ཤི་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན) མྱ་ངན་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་དང་། ༡༣. ལུས་དང་གང་ཟག་གི་སྲོག་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པས་སྲོག་གཉིས་རྫས……གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ(སྲོག་དེ་ལུས་དེ་ཡིན) ༡༤. དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ(སྲོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན)སྟེ……བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཞྭ་གོས། མི་རིགས་སོ་སོའི་ལུགས་སྲོལ་དང་མ་མཐུན་པའི་ཞྭ་མོ་དང་གྱོན་ཆས།

ལུང་མ་བསྟན་པ་བཞི། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། ཁ་ཟས་པར……འདུག་པ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱོད……ལམ་པ། བཟོའི་གནས་པ་སྤྲུལ་སེམས་སོ། །

ལུང་མ་བསྟན་ཟུང་། བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས།

ལུང་ར་ཆེན་མོ། ས་ཆའི་མིང་། སྟོ་ཁ་གཉལ་སྟོད་རབ་སྒང་ཞེས་པར་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དུ་མས་ཆོས་གསུངས་པས་རྗེས་སུ་ས་ཆ་དེ་ལ་ལུང་ར་ཆེན་མོར་གྲགས་པར་བྱུང་།

ལུང་རིགས་མན་ངག ལག་ལེན་ཐབས་ཏེ། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་གཞུང་དོན་ལག་ལེན་དངོས་ལ་སྦྱོར……ཐབས་ལ་ཟེར།

ལུང་རིགས་སྨྲ་བ། ལུང་ནི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས། རིགས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་སྨྲ་བར་བྱེད་པའམ……དགོངས་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ན་ལུང་རིགས་སྨྲ་བ།

ལུང་ལས། གཟིངས་བསྐྱོད་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་དང་གོ་གནས།

ལུམ་པའི་ལྷ་ཁང་། (སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས)
«མཁས་པ་ལྡེའུའི་ཆོས་འབྱུང»ནང་གླུར་པོ་སྲོ་རིང་པོས་རྟར་ཀྱི་དམག་དཔོན་བྱས་པའི་ཕྱག་བྱངས་སུ་སྟོད་ལུང་ལུམ་པའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་དེ་སྔོན་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་སྟོད་ལུང་ལུམ་པ་ཟམ་པའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་བྲག་རྫར་གྱི་སྟེང་ལ་རྩིག་ཤུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལུམ་པ་ལྷ་ཁང་གི་ཤུལ་རེད་ཟེར་ཡང་། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པ་མེ་ཡོས(༡༩༨༧)ལོར་ཀུ་རུས་རྒྱས་གནས་ཡུལ་གྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཏས་གསོ་ཁང……གསར་སྐྲུན་གྱི་རྩིག་རྨང་འབྲུ་སྐབས་ས་འོག་ནས་མཆོད་རྟེན……རྩིག་ཤུལ། རིང་ཚད་ཁྲི་ཁྲི་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་རྡོ……རིང་ཟུར་བརྒྱད་མ་གཉིས་དོན་འདུག་པ(རྡོ་རིང་དེ་དང་ལྷ……མཚོར་ལྟ་དགོན་པར་ཡོད་པ)སོགས་ལ་བལྟས་ན་ལུམ་པ་ལྷ་ཁང་གི་ཤུལ་དེ་གར་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ལུམ་བི་ནི། (ལུམྦི་ནཱི)རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་སྟེ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། ཀོ་རག་པུར་ནས་རེལ་ལེ་ཞུགས་ནས་ནའོ་ཏན་པ་དང་དེ་ནས་མཁལ་ལེ་བདུན……བརྒྱད་ཙམ་སོང་བས་ལུམ་བི་ནི་ལ་སླེབས། དེང་སང་མིང་ལ་རུ་མན་དེ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་སྟོན་པ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི……གནས་ཡིན་ཅིང་། དེར་ལྷ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མའི་སྐུ་བརྙན་དང་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་རྡོ་རིང་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཕྱོགས་དེར་སླེབས་ནས་ཕྱོགས་འདིར་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་སོ་ཞེས་རྡོ་རིང་བསླངས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཅན་ཡོད། ལུམ་བི་ནིའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་མཁལ་ལེ་ལྔ་དྲུག་ཙམ་ན(ཀ་པི་ལ་བསྟུ)སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་དེང་སང་གི་མིང་ལ་ཏི་ལོ་ར་ཀོ་ཊེ་ཟེར། དེ་ནས་མཁལ་ལེ་གཅིག་ཙམ་ན་དེག་ལི་ལྭ

ཀྱི་བར་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་གི་ཁྲིན་པ་སྟོན་གྱི་ཁ···ཐུང་བཏབ་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ལུམྦི་ནི་ཡིའི་ནགས། བལ་ཡུལ་གྱི་རྡོ་རྒྱུགས་ལུམ་བི་ནི་ཡིའི་ཚལ་ཞེས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཡབ་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དང་ཉེ་སར་སྐྱེད་ཚལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མིང་།

ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལས་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད(འཕེལ)པར་བྱེད་པའི་རྒྱ།

ལུས་ཀྱི་ཁམས། འདིར་ཁམས་ཞེས་པ་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་དོན།

ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལྔ། ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང་འདྲ།

ལུས་ཀྱི་དོན་ལྔ། གློ་བ་དང་། སྙིང་། མཁལ་མ། མཆེར་པ། མཆིན་པ་སྟེ་ལྔ།

ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་འབྱུང་བའི་སྒོ་བུ་ག་དགུ། མིག སྣ། རྣ་བ་གཉིས་རེ། ཁ། འོག་སྒོ་གཉིས།

ལུས་ཀྱི་གནས་ལྔ། དཔྲལ་བ་དང་། ལག་མཐིལ་གཉིས། རྐང་མོ་གཉིས་ཏེ་ལྔ། ཡང་སྤྱི་བོ་དང་། མགྲིན་པ། སྙིང་ག ལྟེ་བ། གསང་གནས་སོ། །

ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ། (རྩོམ་ལུས)ཚིགས་བཅད་དང་། ཚིག་ལྷུག སྤེལ་མ་གསུམ།

ལུས་ཀྱི་སྣོད་དྲུག ཕོ་བ། རྒྱུ་མ། ལོང་ཀ གཉེ་མ། སྒང་པ། མཁྲིས་པ་རྣམས་སོ། །

ལུས་ཀྱི་དབང་མཛོད། རིག་བྱ་དངོས་སུ་སྟོང་བྱེད་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཛོད་ཁུམ།

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ། རང་འབྲས་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དབང་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལུས་དབང་གཉིས་ཡོད། རིག་བྱ་སྟོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དབང་དེ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དབང་དང་། གཉིད་ལོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དབང་དེ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ལུས་དབང་ཡིན་ནོ། །

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ། མིག་དང་། རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། ལུས་སམ་རིག་བྱ་སྟེ་ལྔའོ། །

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན། ཞེན་པོ་གང་ཞིག ལུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པ། ལུས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་དུས་ཀྱི་ལུས་དབང་ལྟ་བུ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་། ལུས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་དུས་ཀྱི་ལུས་དབང་ལྟ་བུ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་བཞི། ལུས་ཀྱི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་ཁམས།

ལུས་ཀྱི་མཐིལ་ལྔ། དཔྲལ་བ། ཕུས་མོ་གཉིས། ལག་མཐིལ་གཉིས་སོ། །

ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ། ༡. སྲོག་གཅོད་པ། ༢. མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ༣. ལོག་གཡེམ་བཅས་གསུམ་ཡིན། དེ་ཡང་སྲོག་གཅོད་པས་གཞན་གྱི་སྲོག་ལ་གནོད་ཅིང་འདིའི་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ཚེ་ཐུང་དུ་འགྲོ། མ་བྱིན་ལེན་གྱིས་གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་དབུལ་དུ་འགྲོ། ལོག་གཡེམ་གྱིས་གཞན་གྱི་མཛའ་མཐུན་ལ་གནོད་ཅིང་། དེའི་འབྲས་བུར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆུང་མ་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་བཅས་ཞིབ་པར《མངོན་པ་ཀུན་བཏུས》དང《མངོན་པ་མཛོད》གཉིས་སུ་གསལ།

ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་གསུམ། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །

ལུས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག རང་གི་ལུས་འདི་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གིས་གང་བའི་གྲངས་ནི། ཕྱམ་ལས། ལུས་འདི་ལ། ༡. སྐྲ་དང་། ༢. སྤུ། ༣. སེན་མོ། ༤. པགས་པ། ༥. རུས་པ། ༦. ཤ། ༧. ཆུ་བ། ༨. ཁྲག ༩. ཚིལ་པ། ༡༠. རྐང་། ༡༡. སྙིང་། ༡༢. མཁལ་མ། ༡༣. མཆིན་པ། ༡༤. གློ་བ། ༡༥. མཆེར་པ། ༡༦. ལོང་ཀ ༡༧. རྒྱུ་མ། ༡༨. གཉེ་མ། ༡༩. ནང་གྲོལ། ༢༠. གཅིན ༢༡. བྱི་ས། ༢༢. མཆི་མ། ༢༣. རྔུལ། ༢༤. ཚིལ། ༢༥. སྣབས། ༢༦. དར་སྣབས ༢༧. རྣག ༢༨. མཁྲིས་པ། ༢༩. བད་ཀན ༣༠. ཆུ་སེར། ༣༡. ཁ་ཆུ། ༣༢. དྲི་མ། ༣༣. ཀླད་པ། ༣༤. ཀླད་རྒྱས། ༣༥. རྫ་མ(མིག་རྣག) ༣༦. རྣ་སྤབ་དག་ཅུང་ཡོད་དོ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལུས་ཀྱི་རྩ་མདུད་གྲོལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་ལྟེ་བའི་བར་དུ་རྩ་ཡི་གཙོ་བོ་གསུམ་དང་། འཁོར་ལོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་རྩ་ཡི་གཙོ་བོ་གསུམ་ནི། རོ་མ། རྐྱང་མ། དབུ་མ་གསུམ་ཡིན། དེ་ལ་སྤྱི་བོ། མགྲིན་པ། སྙིང་ག་རྣམས་ལ་རོ་རྐྱང་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་ལ་འཁྲུད་ནས་བསྡམས་པའི་མདུད་པ་སྟེང་འོག་གཉིས་རེ་དང་། སྙིང་ཁར་རོ་རྐྱང་གཉིས་ཀྱིས་གཡས་གཡོན་ནས་རེས་མོས་སུ་འཁྲུད་པའི་མདུད་པ་གསུམ་རེ་བསྡོམས་པའི་དྲུག་ཡོད་པར་བཤད།

ལུས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཆ་ཤས་གསུམ། རྩ་དང་། རླུང་དང་། ཐིག་ལེ་གསུམ།

ལུས་ཀྱི་རྩའི་གཙོ་བོ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་དབུ་མ། རྐྱང་མ། རོ་མའོ། །

ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ། མགོ ལག་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས། རྐང་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བཅས་སོ། །

ལུས་ཀྱི་རླུང་ལྔ། གོང་གི་རླུང་བཅུ་ཞེས་པར་གསལ།

ལུས་དཀྱིལ། བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སུམ་རྩ་དྲུག་པ་ཞིག་ལ་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་དྲིལ་བུ་པའི་ལུགས་ཡིན།

ལུས་སྐྱེས། སྐྱེར་ལུས་སྐྱེས་ཞེས་པ་ཁྲག་དང་། བ་སྤུ། སེན། འདོད་ཆགས་བཅས་ལ་གོ་བའི་སྐབས་ཡོད།

ལུས་སྦྱང་རྩལ་ཁྲབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ། དེ···ཡང་སྲོག་གི་རླུང་ལྔ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཐབ་དང་པོ་ལ···ཉའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་རུས་སྦལ་གྱི···འཇུག་པ། གསུམ་པ་ལ་ཕག་རྒོད་ཀྱི་འཇུག་པ། བཞི་པ་ལ་མི་ལྷ་བུ་རམ་ནའི་འཇུག་པ. ལྔ་པ་རྒྱལ་པོ་མ་རའི་འཇུག་པ། དྲུག་པ་ལ་ནག་པའི་འཇུག་པ། བདུན་པ་ལ་མི་ཡི་སེང་གེའི་འཇུག་པ། བརྒྱད་པ་ལ་མིའུ་ཐུང་གི་འཇུག་པ། དགུ་པ་ལ་དང་པའི་འཇུག་པ། བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཅས་ཡིན།

ལུས་རྒྱས་བྱེད་བཞི། ཁ་ཟས། ལེགས་སྤྱད། གཉིད། ཏིང་འཛིན།

ལུས་ངག་གི་ལས། ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་དང་པས་ཕྱག···འཚལ་བ་བཟླས་བརྗོད་འདོན་པ་དང་། སྡང་བས་གཞན་ལ···གནོད་པ་དང་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའི་ལས་རྣམས་ལ་ཟེར···ཞིང་། ལས་དེ་རྣམས་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་དང་ཐལ་འགྱུར་བ···གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས···ངག་གི་ལས་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི···གཟུགས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བསྡུ་ཞིང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ···ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ···ཡིན་པས་སོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་གང་ཞེ་ན་ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་རྣམས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་ཞིང་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་བློ···གཞན་གྱིས་རིག་པར་བྱར་མེད་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ···ཡིན་པའི་གཟུགས་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བར་མའི་གཟུགས་ཏེ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སྡོམ་པ་ནི་དགེ་བ་དང་། སྡོམ་མིན་ནི་མི་དགེ་བ། བར་མ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ངོ་། །མདོ་སྡེ་པས་ལས་ཡིན་ན···གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཇོ་རིན་པོ་ཆེའི《འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ》ལས། བཤད་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། །སྤོང་བའི···སེམས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པ། །ས་བོན་དང་བཅས་ཡིན་ནོ་ཞེས། །འདོད་པའི་གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་མ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན། སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་སྤྱོད་དེ་ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་དང་། རྫུན། ཕྲ་མ། ངག་འཁྱལ། ཚིག་རྩུབ་སྟེ་ངག་གི་ལས་བཞི་སྟེ་བདུན་ནོ། །

ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ། གཡོ་བ་ལུས། སྨྲ་བ་ངག སེམས་པ་ཡིད་གསུམ།

ལུས་ངན་སྒྲོགས། རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞིའི་ནང་གི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས་ཀྱིས་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་ངན་པར་སྤྲུལ་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་འཐབ་པས་ན་ལུས་ངན་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་སྟེ། བོད་ཀྱི་གངས་རི་ཏི་སེ་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བསམས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ལུས་ངན་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

ལུས་ཅན། ཤ་དང་། རུས་པ། ཁྲག་གསུམ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པའི་ལུས་པོ་ཡོད་མཁན་ཏེ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་མིང་།

ལུས་འཛོམས་བྱེད་ལྔ་དགུ། རྒྱ། ཁྱེར། འཇུག་སྒོ། གནས། ལམ། ཕྱར་དུམ། འབབ་སྒོ། རྫོག་རྒྱ། མདོ་དོན་ནོ། །

ལུས་རྟེན་མཆོག་གི་དལ་བ་བརྒྱད། མི་ཁོམ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་རྟེན།

ལུས་རྟེན་བཟང་པོའི་འཁོར་ལོ་བཅུ། མི་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ། དབང་པོ་ཚང་བ། ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ། ཆོས་ལ་དད་པ་སྟེ་རང་འབྱོར་ལྔ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དང་། ཆོས་གསུངས་པ། བསྟན་པ་གནས་པ། དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། བཤེས་གཉེན་དམ་པས་བྱིན་པ་སྟེ་གཞན་འབྱོར་ལྔ་བཅས་བཅུའོ། །

ལུས་ཐམས་ཅད་སྣངས། ལུས་པོ་ཡོངས་རྫོགས་སྣངས་པ།

ལུས་རྣམ་སྣང་གི་ཆོས་བདུན་ལྡན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ། སྒོམ་བྱེད་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་འདུག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་བཞུགས་སྟངས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ངང་ནས་སྒོམ་དགོས། ཆོས་བདུན་ནི། ༡. རྐང་པ་རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་ཀྲུང་། ༢. ལག་པ་མཉམ་བཞག ༣. སྒལ་པ་དྲང་པོར་བསྲངས། ༤. ཁ་ཏ་ཅང་གནངས་པ་དང་བཙུམས་པ་མིན་པར་ལྗེ་རྩེ་རྐན་ལ་སྦྱར། ༥. མགོ་བོ་རྒྱབ་མདུན་དུ་མ་གཡོ་བར་སྣ་རྩེ་ནས་རྡེའུ་འཕངས་ན་ལྟེ་བར་འབབ་པའི་ཚུལ་དུ་བསྒུངས། ༦. མིག་སྣ་རྩེར་ཕབ། ༧. ཕྲག་པ་རང་སར་སྙོད་པ་བཅས་བདུན་ཡིན། འདུག་ལུགས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་མི་གཡེང་བ་དང་། ཕྱིང་རྒྱུགས་གཉིད་འཐིབས་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོད་ཅེས་བཤད།

ལུས་དབེན། ལུས་དབེན། ངག་དབེན། སེམས་དབེན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན་ཅིང་དེ་ཡང་གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུས་ཁ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་འདི་ལས་དབེན་པའམ་ཐོག་སྟེ་ལྷའི་ངོ་བོར་འཆར་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་ཡིན།

ལུས་མ་རྙིས་པ། ལུས་རྒྱངས་མ་ཉམས་པའམ་མདངས་མ་ཉེར་བ།

ལུས་མ་གླངས་པར་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གཤེགས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་སོགས་ལ་གནད་དུ་བསྣུན་ནས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རླུང་སེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་རྗེས། རང་ལུས་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ཡང་སྤང་མ་དགོས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཟེར།

ལུས་མེད་མཁའ་འགྲོའི་ཆོས་སྐོར་དགུ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོས་གཟུགས་མེད་པའི་སྐད་ཀྱི་ཚིག་ནས་བསྟན་པ་ལྟར། ༡. སྨིན་གྲོལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མདུད། ༢. སྤྱོད་པ་རྒྱ་ལ་རལ་གྲི། ༣. དམ་ཚིག་རང་སེམས་མེ་ལོང་། ༤. དམ་རྫས་རྟགས་པའི་ཉི་མ། ༥. རོ་སྙོམས་ཀྱི་ཡི་མེ་ལོང་། ༦. བདེ་ཆེན་གསང་གི་རིན་ཆེན། ༧. རྩ་རླུང་དུ་མིག་འཁོར་ལོ། ༨. རང་གྲོལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ༩. རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མེ་བཅས་ཡིན།

ལུས་མེད་བཅུ་གསུམ། ལུས་མེད་ནི་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ་བདུད་དེས་སྤྲུལ་པའི་ཀྱོལ་བྱེད་མ་སོགས་ལྔའི་སྨད་འཚོང་མ་བཅུ་གསུམ་མོ། །

ལུས་ཚད་དང་སྡོད་དང་དཔངས་གཞལ་ཚུལ་བཅུ་དྲུག རྡུལ་ཕྲ་རབ། རྡུལ་ཕྲན། ལྕགས་རྡུལ། ཆུ་རྡུལ། རི་བོང་གི་རྡུལ། ལུག་རྡུལ། གླང་རྡུལ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ། སྲོ་མ། ཤིག ནས། སོར་མོ། (དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་བདུན་འགྱུར་གྱི་ཆ་ལ་ཟེར) སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ་གང་། དེ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག དེ་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་གོ།

ལུས་རྟགས། ལུས་ཀྱི་བརྩོན་ཚུགས་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་སྟངས་སོགས་ཀུན་སྤྱོད་ཡག་པོ་ལ་ཟེར།

ལུས་ཚོར་དྲུག མིག་རྣ་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཡིད་བཅས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའོ། །

ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས། དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའོ། །

ལུས་ཟུངས། ཕ་ལས་ཐོབ་པའི་ལུས་ཟུངས་རུས་པ་དང་། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ལུས་ཟུངས་ཤ་ཁྲག་གཉིས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། ཟུངས་ཟད་ཀྱི་ནད་པ་ནི་ཤ་རུས་གཉིས་ཀའི་སྟོབས་ཉམས་པ།

ལུས་ཟུངས་བདུན། བཟའ་བཏུང་གི་དྭངས་མ་དང་། ཁྲག ཤ། ཚིལ། རུས་པ། རྐང་། ཁུ་བ་རྣམས་སོ། །

ལུས་བཟོ་ཕལ་པ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཆུ་ཀླུང་དུ་འགྲོ་བའི་གྲུ་གཟིངས་ཆེ་ཆུང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་ཁང་བརྩེགས་བཟའ་བཏུང་གཡོས་སྦྱོར། གོས་རྒྱན་བཟོ་བ། ཐང་ཐོང་གཞིག་པ་རྡོའི་འཕྲུལ་འཁོར། རས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཀྱི་ཤུག་གི་འཕྲུལ་འཁོར། ཆུ་རྫོང་འཛོམས་པ་གྲུའི་དཀྱིལ་འཁོར། རི་རྫོང་འཛོམས་པ་མེའི་འཕྲུལ་འཁོར། རྩེ་མོ་བྱེད་པ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། རྩིག་པ་འཇིག་པ་ཀྱུར་གི་འཕྲུལ་འཁོར། གོ་ཆ་འཇིག་པ་ལྕགས་མདའི་འཕྲུལ་འཁོར། རང་ཕྱོགས་སྐྱོང་བ་རལ་གྲིའི་འཕྲུལ་འཁོར། རྒྱལ་རིགས་འཐབ་པ་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོའི་ཚད། ལྟད་མོའི་དོན་དུ་ཁང་བཟང་དང་། དགའ་སྟོན་གྱི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལྷམ་ར་གཟུ་བའི་རྒྱ་འདྲེན་འཕྲུལ་འཁོར་སོགས་གནའ་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་འཁོར་རིགས་སྣ་ཚོགས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས་བཤད་པའི་བཟོ་ཁྱད་བཅོ་བརྒྱད་དང་། སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་ཡུམ་རྒྱུ་རང་རང་གི་སྡེ་པའི་སྐབས་ལ་གཟིགས་པར་ཚོལ།

ལུས་བཟོ་ཡིད་བཟོ་ངག་བཟོ་གསུམ། བཟོ་རིག་པ་ལ་ཆ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས། ལུས་བཟོ་ནི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའི་ནང་གི་བཟོ་རིག་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལུས་ཀྱུ་ཐམ་པ་དང་། ངག་བཟོ་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ། ཡིད་བཟོ་ལ་ནི་སེམས་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་དྲང་པོར་གནས་ཤིང་སྲིད་ཞུགས་ཀུན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བློ་བརྟན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་སྤྲོ་ཤུགས་གསལ་ཞིང་བློ་རྒྱ་ཆེ་བ། སེམས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་ཟབ་ཅིང་ལུས་ཁུང་གཏིང་མི་མཐོང་བ་བཅས་ཡོད།

ལུས་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ། ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་བླངས་ཀྱང་མཐར་ལུས་སེམས་གཉིས་ཁ་བྲལ་ནས་འཆི་དགོས་པར་སོ།

ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལྔ། དབུགས། མཚན་མ་ཕྲ་མོ། ཐིག་ལེ། འོད་ཟེར། དགའ་བདེ་དམིགས་པ་རྣམས་སོ། །

ལུས་སུ་འགྱུར་བའི་རིམ་པ་ལྔ། ༡. ནུར་ནུར་པོ། ༢. མེར་མེར་པོ། ༣. ནར་ནར་པོ། ༤. གོར་གོར་པོ། ༥. རྐང་ལག་འགྱུས་པ།

ལུས་སེམས་ཟུང་གཅིག་པ། རྒྱུད་འབྱེད་པས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནི་མི་གསལ་བའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པ་སྨིན་པ་ལས་ཟུང་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཁྱབ་བདག་ཅེས་པ་ད་ལྟ་མིག་གི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་མིག་གིས་ཇི་ཙམ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ།

སྤྲེལ་དུ་བབ་དེ་ཙམ་ཅི་ནར་ཟད་ཅེས་ཟེར། དེ་ས་ན་ལུས་སེམས་ཐལ་གཅིག་པས་ལུས་འཇིག་ན་བློ་ཡང་འཇིག་པར་འདོད་པ་ཡིན།

ལུས་སྲོག་ལ་མ་བལྟོས་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྲོག་དང་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་མཐོང་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་འཇགས་བློས་བཏང་བྱས་པ།

ལེ་འགྲིགས། གྲ་འགྲིགས་པོ།

ལེ་ཐོགས་ཤར་ཆེ། ལས་འགན་དུས་ཐོག་ཏུ་འགྲུབ་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན།

ལེ་བར་གཅིག ཆུང་ཀུག་གཅིག་ལྟ་བུ།

ལེ་ལོ། ལེགས་པའི་བྱ་བ་གང་ལ་འང་སྤྲོ་སེམས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

ལེ་ལོ་གསུམ། ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ། སྙིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ། རང་ལ་བརྙས་པའི་ལེ་ལོ།

ལེགས་བཅོས་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གཉམ་འོག་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། ཤིང་ཏ(༡༩༥༩)ལོར་བཙུགས། ངོ་དམ་བཀའ་བློན་གཅིག ཛ་ཐན་གཉིས། དྲུང་རྩིས་བརྒྱད། རྩེ་མོད་ལས་ཚན་པ་དང་། དྲུང་དཀྱུས་བསྡོམས་མི་གྲངས་ཉི་ཤུ་སྐོར། གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཟླ་སྤྱི་དང་། གྲྭ་ཚང་སོ་སོའི་འདུས་མི་བཅས་ཁྲིད་མི་གྲངས་དྲུག་ཅུ་སྐོར་ཡོད། དེའི་གཙོ་བོའི་ལས་འགན་ནི་སྐབས་དེའི་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་གང་ཅིའི་ཐད་ལ་རིམ་བཞིན་དུས་བསྟུན་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན། ཐོག་མར་ཤིང་ཏ(༡༩༥༩)ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་འགོ་དང་། གཞིས་སྡོད། ཟླ་གཉེར་ཁག་བཅས་གཞུང་འཛིན་གྱི་སེར་སྐྱ་མི་འགོ་སོ་སོར་རྫོང་དཔོན་ཆ་ཁྲིད་ལ་གཞིགས་པའི་ཕོགས་ཐེབ་སྤྲད་ཐོག་སོ་སོས་ཕྱར་གྱི་འབབ་རིབ་ནང་གསལ་གྱི་ཁྲལ་རིགས་གང་ན་ཅི་ཡོད་གཞུང་ཕྱིས་ཞུ་ཕྱོགས་ཐད་པོ་ལྟར་རྫོང་གཙོ་གཞིས་བྱེས་འཁྱེར་མཉམ་ལེན་གྱིས་ཕུལ་བའི་སྟུང་སོང་རྩིས་ཁྲར་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁུངས་ནས་རྟེ་པག་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་རྩིས་ཞུ་བྱ་རྒྱུ་དང་། གཞན་ཡང་ལས་ཁུངས་ཆུང་རྒྱག་ཁག་ཁྲ་བཅུ་ཟླ་བསྒྲིལ། སྤྱིལ་འདྲེན་འགྲོ་ལམ་གྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་དང་བསྟུན་གཞུང་དོན་ཕྱོགས་ཐོན་མི་སྣ་དང་། མགོ་སྐྱབ་སྤྱིལ་འདྲེན་ཀྲངས་འཁོར་གསར་འཛུགས་སོགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

ལེགས་འདུམ་ཞུ་བ། བཟང་པོའི་བར་འདུམ་བྱས་པའི་ཞི་མ་ལ་ཟེར།

ལེགས་ལྡན་དཔའ་བོ། སློབ་མིང་ལ་ཡང་ཉེང་དཔའ་བོ་དང་། ཡང་མིང་ལ་ལེགས་ལྡན་དཔའ་བོ་ཟེར། ཞ་ཡུལ་ཟེ་ཁྲིམ། རྒྱ་རྗུད་ཡིན་ཞིང་། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པར་སྐྱེད་ཐང་ལ་སྐྱེས་ཤིང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ཕག(༡༨༨༧)ལོར་འདས། ཆེད་དམག་ཁྲིར་འཛིན་བྱས་རྗེས། ཁོང་རྗེད་ཐང་ལ་འཕྲུར་ཕོད་ཀྱིས་ཉིན་སྒའམ་ཕྲན་གཡོག་ཞུགས་ནས་འཚོ་ཐབས་བྱས། རྗེས་སུ་འོད་རིགས་བུ་མོ་ཞིག་དང་འབའ་ཚང་བསྒྲིགས། ལོ་ན་བཅུ་གཉིས་ལ་སོན་སྐབས་སྤྱར་མོ་ཡུང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པར་ཞུགས་ནས་མིག་དམར་རྒྱལ་མཚན་ལས་སློབ་སྦྱོང་དང་འབད་པ་སྙིང་མེད་བྱས་པར་བརྟེན་ཤཱར་འགྱུར་ཁུག་བདེ་བ་དང་། ཉམས་འགྱུར་ཆེ་བ། སྙན་འཇེབས་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱི་གདངས་དབྱངས་ཤིག་སྨྲང་ཐུབ་པ་ཟུང་ཁར་དུ་ང་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་དགོད་བྲོའི་ཟློས་གར་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཆ་ཚང་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སྤྱོད་མཐར་རྗེས་སུ(འགྲོ་བ་བཟང་མོ)ནང་གི་གཟེ་མ་ར་མགོ་དང་། (སྣ་མོ་སྣང་སའི)ནང་གི་བསོད་ནམས་དཔལ་སྐྱིད། (གཟུགས་ཀྱི་ཉི་མ)ནང་གི་གན་དེ། ད་དུང་(པད་མ་འོད་འབར)ནང་གི་རྣང་མགྱོགས་བང་ཆེན་སོགས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ལྷ་མོའི་ནང་གི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་ཚང་མ་ཁོང་གིས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དང་མངོན་སུམ་གསོན་རྗེན་དུ་འཁྲབ་སྟོན་ཐུབ་སྟེ་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་སྟོ་སྣང་དང་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ཉམས་ལེན་ཐུབ་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། ཐོའི་སྐྱ་རྩལ་གྱི་ཞུལ་ལྡང་སྐྱིད་བརྒྱུད་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་ཀྱིས་གཟིགས་མོ་བའི་མིག་ལམ་དུ་སོང་ས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་པར་བརྟེན་ཁོང་དཀྱུང་སོ་རྒྱག་ཆུང་ནོན་ཉེར་དགོད་བྲོའི་འཁྲབ་སྟོན་གྱི་སྒྱུ་རྩལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་པའི་གནས་སུ་འཕེལ་སྐབས་རྩེ་ཕྲག་སློན་ཀྲུབ་ཕྲུག་ནས"སྤྱར་མོ་ལུང་དེང་བར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དེ་ནི་ལེགས་ལྡན་དཔའ་བོ་དང་། རྒྱ་ལྷ་བསམ་གྲུབ། རྒྱ་ལྷ་བསྟན་པ། ཐང་པ་པ་ཕྲུག་སོགས་མེད་ཀེ། ཕྲུག་སྤྱིང་། འདྲ་བཞིན་སྒྱུ་རྩལ་ཐད་སོ་སོའི་ཐབས་འཕྲུལ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རེད"ཅེས་ཚད་མཐོའི་བསྔགས་བརྗོད་གནང་། སྐབས་དེར་བཤད་སྲོལ་ལ་རྩེ་ཕྲག་ལས་ཁུངས་ནས་ཁོང་ཆེད་མངགས་གཞིས་དཔོན་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཀྱང་སློ་ཕུར་དུ་སྤྲང་གཞི་བོག་ནས་ལྟབས་མི་ལེགས་པར་ཚེ་ལས་འདས་སྐད།

ལེགས་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་དབང་ཕྱུག་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་གཟུགས་བཟང་། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དཔལ་དང་གྲགས་པ་གཉིས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་དང་། བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བརྩོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།

ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཆོས་འཁོར་ལན་གསུམ་བསྐོར་བའི་ཆོས་འཁོར་ཐ་མ་སྟེ། ཆོས་བསྐོར་བར་པ་བསྐོར་བའི་རྗེས་སུ་དུས་ངེས་པ་མེད་པར་རི་མ་ལ་ཡ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་དང་ཡངས་པ་ཅན་སོགས་སུ་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་གྲངས་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་རོ། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྟོན་པས་དུས་ཐ་མར་གསུངས་པ་གང་ཞིག ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བཀྲལ་བ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ། དེའི་ཆེར་གཏོགས་པ་གང་རུང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། ཡབ་ཡོ་ཆེ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་པར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ཤིང་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་། ཀུན་བཏགས་བདེན་མེད་དུ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཆོས་འཁོར་ལན་གསུམ་དུ་བསྐོར་བ་ལས། ཆོས་འཁོར་དང་པོ་མེད་པར་འཛིན་པ་ལས་བཟློག་པར་བྱས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གཙོ་བོར་གསུངས། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་གཉིས་པས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལས་བཟློག་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འཛིན་པ་གཙོ་བོར་གསུངས། དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་སྟེ་ཀུན་བཏགས་བདེན་མེད། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །

ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྡིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བཅས་སོ། །

ལེགས་སྨྲེལ་ཉེས་འགོག ལེགས་ཆ་ཡོད་པ་དར་སྤེལ་དང་ཉེས་སྐྱོན་མ་བྱུང་གོང་ནས་སྔོན་འགོག་བྱས་པ།

ལེགས་སྨྲེལ་མཛད། བྱ་བ་ལེགས་པར་སྤེལ་བའི་ཞེ་ས།

ལེགས་སྤྱད་ཙམ་གྱི་བར་མའི་དགེ་བ། སྨོན་པ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ལེགས་སྤྱད་ཙམ་དང་། སྨོན་པ་དང་སྨོན་མིན་

(བཤད་པ་དང་། ཉ་པ། ཅ་པ། ཤག་གསོ་བ་དང་འཚོང་པ)གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པའི་དགེ་བ།

ལེགས་བྱས། ལེགས་བྱས་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན།

ལེགས་བྲིས་པ། ལྷའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ལེགས་སྦྱར། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཀྱི་ནང་ནས་སཾསྐྲྀ་ཏའི་སྐད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་དབྱངས་བཅུ་དྲུག ཨ་ཨཱ། ཨི་ཨཱི། ཨུ་ཨཱུ། རྀ་རཱྀ། ལྀ་ལཱྀ། ཨེ་ཨཻ། ཨོ་ཨཽ། ཨཾ་ཨཿ འདི་ལས་བོད་ལ་མཁོ་བའི་དབྱངས་ཡིག་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་སོ་བཞི། ཀ་ཁ་ག་གྷ་ང་། ཙ་ཚ་ཛ་ཛྷ་ཉ། ཊ་ཋ་ཌ་ཌྷ་ཎ། ཏ་ཐ་ད་དྷ་ན། པ་ཕ་བ་བྷ་མ། ཡ་ར་ལ་ཝ་ཤ། ཥ་ས་ཧ་ཀྵ།

ལེགས་ཚོགས་གསོག་པའི་རྩ་བ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པའི་རྩ་བ།

ལེགས་ལམ་གང་ཆགས། ཕན་ཚུན་མཐུན་ལམ་གང་ཆེ།

ལེགས་ལུགས། ལྡན་མ་རྩེ་མདངས་དང་དུས་གཅིག་ལ་དར་བའི་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག ཕྱིས་སུ་ལྡན་ལུགས་ལས་ལེགས་ལུགས(ལི་ལུགས)མ་དར།

ལེན་པ་བཞི། འདོད་པ། ལྟ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །

ལེན་སྒྲོན། ལེན་པ་དང་པེད་སྤྲོད་གཏོང་བ།

ལེབ། དུད་གྲངས་བརྩི་ཐངས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། བྱང་འབྲོག་དང་མར་འབྲོག་ཁྲི་སྐོར་དེ་གཉིས་རྩིས་ནས་ལེབ་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་དབྱེས་ཡོད།

ལེབ་རྒན་དར། དར་འབྱུའི་སྐྱུད་པ་ལས་འཐག་པའི་སོས་ཆེན་ཁྲའུ་ཅི་ལུ་བུ།

ལེའུ། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་རྣམས་ལ་ནང་གསེས་དོན་ཚན་མང་པོ་ཡོད་ན་དོན་ཚན་ཆེ་བ་རེ་ལ་ལེའུ་རེར་ཕྱེས་ནས་དེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཆུང་བ་རྣམས་ས་བཅད་དུམ་བུ་སོ་སོར་བགོས་པ་ཡིན། ལེའུ་རེའི་ཡིག་འབྲུའི་གྲངས་ཚད་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ཚིགས་བཅད་ཡིན་ཆེ་ཚིག་རྐང་བཞི་རེར་ཤློ་ཀ་གཅིག་དང་། ཚིག་ལྷུག་མ་ཡིན་ན་ཚིག་བར་རེ་ལ་ཡིག་འབྲུ་རེར་རྩིས་པའི་ཡིག་འབྲུ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་ཤློ་ཀ་གཅིག་ཏུ་རྩིས་ཏེ་ཤློ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་སྟེ་ཡིག་འབྲུ་ཚིག་བར་དགུ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་བམ་པོ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། བམ་པོ་རེ་ལ་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་རེ་དང་། ལེའུ་རེར་ཡིག་འབྲུ་ཚིག་བར་བཞི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད། བོད་སྐད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ནི། ཚིགས་བཅད་ཚིག་རྐང་བཞི་རེར་ཤློ་ཀ་རེར་རྩིས་པ་གོང་དང་འདྲ་ཞིང་། ཚིག་ལྷུག་ཡིན་ན་ཚིག་བར་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྒྱད་རེ་ལ་ཤློ་ཀ་རེ་དང་། ཤློ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་ཡིག་འབྲུ་ཚིག་བར་བརྒྱད་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལ་བམ་པོ་གཅིག བམ་པོ་རེར་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་རེ་དང་། ལེའུ་རེར་ཡིག་འབྲུ་ཚིག་བར་བཞི་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་རེ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དཀར་ཆག་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ།

ལོ། ༡. ཉི་མ་སྐར་བགྲོད་དང་ཟླ་བ་བགྲོད་ཀྱི་བགྲོད་པ་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཡུན་ཚད། ༢. ས་ཡི་གོ་ལའི་སྤྱི་འཁོར་གྱིས་ཉི་མར་བསྐོར་བ་གཅིག་འཁོར་བའི་ཡུན་ཚད། ༣. ས་མིང་སྟེ། ལྷ་ས་དང་ཐག་ཉེ་བའི་དཔལ་སྟོད་ཁུལ་ལོ་དགོན་པ་ལྷོ་ལོ་སེམས་པ་སྤྲུལ་སྐུས་བདག་འཛིན་མཛད་པའི་དགོན་པ་ཡོད་པ་དེའི་བརྒྱུད་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཆ་མ་མཐོང་།

ལོ་ཀེ་ཤྭ་ར་ཡ། འདི་རྒྱ་གར་སྐད། བོད་སྐད་ལ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཟེར། སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་མིང་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། 《སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ》ཞེས་པ་ཞིག《བཀའ་འགྱུར》གྱི་ནང་ཡོད།

ལོ་སྐོར་བརྒྱད། བོད་ཀྱི་ལོ་སྐོར་རེ་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པས་ལོ་སྐོར་བརྒྱད་ལ་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། གླང་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་བར་ལ་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། འདིའི་སྐོར་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མའི་འདས་ལོ་དང་། བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་འཁྲུངས་ལོ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་བཅས་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་འདིར་བཀོད་ན་ཡི་གེ་མང་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས། བྱི་བ། གླང་། སྟག ཡོས། འབྲུག སྦྲུལ། རྟ། ལུག སྤྲེལ། བྱ། ཁྱི། ཕག་རྣམས་སོ། །ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་ལས་ལོ་རྟགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཟེར།

ལོ་འཁོར་བཅུ་སྐྱེད། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་དངུལ་བུན་བཏང་བའི་སྐྱེད་ཁ་ལ་རིགས་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐྱེད་ཁ་མཐོ་ཤོས་ཏེ། བོད་དངུལ་སྲང་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་ལོ་གཅིག་འཁོར་མཚམས་སྐྱེད་ཁ་སྲང་བཅུ་ཐམ་པ་སྤྲོད་དགོས་པ་དེར་བཅུ་སྐྱེད་ཟེར།

ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ། མི་འདོད་པ་དང་། མ་རངས་པའི་ཚིག་ཤུགས་སྟོན་པའི་སྐད་གསུམ།

ལོ་ནན་དྲུག་བཅུ། རབ་བྱུང་རྣམ་བྱུང་དཀར་པོ་དང་། །རབ་སྨོས་སྐྱེས་བདག་ཨངྒི་ར། །དཔལ་གདོང་དངོས་པོ་ནི་ཚོད་ལྡན། །འཇིགས་བྱེད་དབང་ཕྱུག་འབྲུ་མང་དང་། །སྨོས་ལྡན་རྣམ་གནོན་ཁྱུ་མཆོག་དང་། །སྣ་ཚོགས་ཉི་མ་ཉི་སྒྲོལ་བྱེད། །ས་སྐྱོང་མི་ཟད་ཐམས་ཅད་འདུལ། །ཀུན་འཛིན་འགལ་བ་རྣམ་འགྱུར་དང་། །བོང་བུ་དགའ་བ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། །རྒྱལ་བ་མྱོས་བྱེད་གདོང་ངན་དང་། །གསེར་འཕྱང་རྣམ་འཕྱང་སྒྲ་བྱེད་དང་། །ཀུན་ལྡན་འཕར་བ་དགེ་བྱེད་དང་། །མཛེས་བྱེད་ཁྲོ་མོ་སྣ་ཚོགས་དབྱིག །ཟིལ་གནོན་སྤྲིན་ཕྱུར་བུ་དང་། །ཞི་བ་ཐུན་མོང་འགལ་བ་བྱེད་དང་། །ཡོངས་འཛིན་བག་མེད་ཀུན་དགའ་དང་། །སྲིན་པོ་མེ་དང་དམར་སེར་ཅན། །དུས་ཀྱི་ས་བོན་དོན་གྲུབ་དང་། །དྲག་པོ་བློ་ངན་རྔ་ཆེན་དང་། །ཁྲག་སྐྱུག་མིག་དམར་ཁྲོ་བོ་དང་། །ཟད་པ་ཞེས་བྱ་ལོ་དྲུག་ཅུ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། བྱི་ལོ་སོགས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཤིང་མེ་ས་ལྕགས་ཆུ་ལྔས་རིམ་པར་སྦྱར་བའོ། །

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དགེ་རྒན་པ། སྔོན་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་བ་རྣམས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་སྤྲོ་བ་སྐྱེ་བ་དང་སྙིང་ལ་ཟེབས་ཏེ་བློ་སྣ་ཆེན་པོ་ཕྱེ་ཐུབ་པ།

ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་དུ་ཨ་ཏི་ཤའི་སློབ་མ་ཕྱུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་གིས་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆའི་མིང་། དཔེ་དེབ་འདི་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་དང་། ཀླ་ལའི་བླ་མ་སྟེང་ལྟ་བ་གཉིས་ཀས་གཟིགས་མྱོང་བ་འདྲ་ཡང་། དེང་སང་དཔེ་ཆ་དེ་རིགས་མཐོང་དཀོན་པོ་འདུག

ལོ་ངམ་ཏྲ་ཛི། (བློན་པོ་ལོ་ངམ་མམ་རྒྱལ་ལྷན་ལོ་ངམ་ཏ་ཛི་ཞེས་པའང་ཟེར་)འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་བཀོངས་པའི་སྐོར་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་། ལོ་ངམ་གྱིས་མཁར་རྒྱུད་རྣམ་པོར་ཐོན་ལ་བསྐྱོད་ནས་འཐབ་ཇུ་བསྒྲིགས། བཙན་པོ་ཞེབས་ནས་ཤོད་གཉིས་སྣང་ར་ཐལ་བ་ཚལ་དུ་གཡུལ་འགྲེད་པ་ན། ལོ་ངམ་གྱིས་བ་གླང་བརྒྱ་ལ་མདུང་རྩེ་རྡོན་ཐོས་བཀྲ་ཐེད་ལ་བཀྲབས་པ་དང་། རྒྱབ་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒལ་པ་བཀལ་བ་རྣམས་བཏང་བས་སྐད་ཅིག་ཐལ་འཚུབ་འཕྱུར་བའི་གསེང་ནས་ལོ་ངམ་གྱིས་རྒྱུགས་ཏེ་མཚན་ཡོག་ནས་སྐེའུ་ཕྲུང་ས་ཏེ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་བཀོངས་སོ། དེ་ཞིག་འདི་བས་རྒྱལ་ས་བཟུང་ནས་གྲི་གུམ་གྱི་སྲས་གསུམ་ཀོང་ཡུལ་དུ་སྤྲུགས་པ་དང་། ལྷ་གཅིག་ཆུང་མར་བཟུང་། ལྷམ་སྐྱིད་བཞི་ཡི་ཡུལ་ལ་ཧ་ཀྲི་བཙོལ། མཐར་དུ་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འཕྱུལ་དང་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངམ་བརྟུལ་ཅེས་གསལ།

ལོ་གཅིག་གི་དུས་གསུམ། དཔྱིད། དབྱར། དགུན།

ལོ་རྒྱ་ལམ་སྐོངས། ལྟོན་སྙོག་དང་ཆར་ཆུ་དུས་ཐོག་ཏུ་འབྱོར་པོ་བྱུང་བ།

ལོ་ཆུང་གི་ལུགས། ལུ་རྩེངས་ལོ་ལྔ་བ་ཤཱཀ་འཁོར་ཞེས་རབ་ལུགས་ཀྱི་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་དང་ཁྲིད།

ལོ་ཆུང་ཤཱཀ་འབྱོར་ཤེས་རབ། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན

བཟང་པོའི་སློབ་མ། ལ་ལས་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་སོགས་ཁྱིའུ་ཉེར་གཅིག་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་པའི་གྲས་སུ་ཡོང་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད། འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། 《བསྟན་འགྱུར》ལས། 《རྣམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱུང་དུའི་མཚམས་སྦྱོར》《ལམ་གྱི་རབ་ཏུ་བྱ་བ》 《ཞིབ་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ》 《རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྙིང་པོའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ》 《རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྙིང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ》 《མི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ》 《སྨིན་པའི་གཏམ》 《སྲིད་པ་ལས་འདས་པའི་གཏམ》 《དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་དཀའ་འགྲེལ》སོགས་ཡོད་དོ། །

ལོ་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ། གོང་གི་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་པར་གཟིགས།

ལོ་རྒྱན། ལྷན་པ་ལེབ་སོའམ་ལོ་མ་མང་པོ་ཕན་ཚུན་གཤིབས་པའི་རྒྱན་པོ།

ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ《ལམ་རིམ་ཆེན་མོ》དང་། 《སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ》རྩོམ་རྒྱུའི་བསྐུལ་མ་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡིན།

ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི། ཡབ་སྒྲུབ་སྟོན་ཆེན་པོ་གསང་བདག་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་དང་ཡུམ་སེལ་དཀར་རྡོ་རྗེ་མཚོའི་སྲས་པ་ལྷ་འཛིན་དབྱངས་ཅན་སྒྲོན་མའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༦༥༤)ལོར་སྒྲགས་དགོན་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་འཁྲུངས། མཚན་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ་ཏུ་གསོལ། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཡབ་གཞིགས་པས་གཅེན་ཆོས་རྒྱལ་གཏེར་བདག་ང་དང་ཡུམ་ཕྱོགས་ཞབས་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིམ་ཟ་སྒྲུང་བས། སྐྱེས་མའི་ཞལ་ཏ་མས་བསྐྱལ་ཏེ་ངག་བསླབས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ལེའུ་བདུན་མ་སོགས་དགོན་པའི་འདོན་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་དང་། གསོལ་དཔོན་གྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་བསླབས་པ་ཐུགས་ལ་ཆུབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་རྗེ་གཏེར་ཆེན་ལྷ་མས་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་རིག་འཛིན་ཐུགས་ཐིག་གི་དབང་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ་རྗེ་གཏེར་ཆེན་བླ་མར་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་མཚན་བསྟན་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པའང་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་ཀ་ལཱ་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྔའི་རི་མོ་ཙམ་དང་། བོད་ཡིག་བསྒྱུར་སྦྱོང་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་གུང་ཐང་པཎ་ཆེན་ལས་ཀ་ལཱ་པའི་བཤད་པ་དང་། ས་རིས་ཞུས་ནས། ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རི་མོའི་རྒྱུགས་ཐུགས་ཐོག་ནས་གཙང་དག་ཐེབ་འདུལ་མཛད། དེ་རྗེས་སྙེབ་སྦྱོར་གྱི་བཤད་པ་དང་། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་གྱི་ཀ་ལཱ་པའི་ཕྱིའི་ཊཱི་ཀ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་། གཞན་ཡང་ལཉྫ་དང་། རྟ་རི་ཀ། ནཱ་ག་ར། ཝརྟུ། ཀཤྨིར། རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡུགྶྐྱེ་དག་འཛམས་ཀྱི་ཡི་གེ་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པས་མཁས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ངག་དབང་ཆོས་དཔལ་ཞེས་བསྟུལ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་གྲྭ་ཚྭར་ཞུགས་ཏེ་གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ་གྱི་ཕྱག་བཞེས་ནམས་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་གྱི་དྲུང་ནས་སྐད་རྩིས་ཀྱི་རིག་པ་ལྷ་བསྟུས་དང་། གཟའ་སྐྱ། ཞག་གསུམ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ། དུས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་ལ་འབད་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱང་། ཕྱིས་སྨག་ལུང་པ་གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་གཟུངས་མཆོག་ལས་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་ཀ་ར་ཏའི་ས་རིས། ཚནྡ་པའི་ཡི་གེའི་འདུལ་བ་དང་ཉི་ཏྲ་མཐའ་སོགས་ལ་ཞིབ་པ་བཤད་དང་། གཞུང་སྤྱི་ལྡང་བཤད་པ་མཛད་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་རིག་པའི་གནས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་གསན་བསམ་མཐའ་ཡས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ཀུན་སྐར་ཡང་གྲུ་གཙང་དུ་སྨད་འདུལ་སྡོམ་རྒྱུན་ཕྲད་པར་བ་འདི་འཛུགས་བཞེད་ཀྱིས་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་བཀས་བསྐུལ་ནས་མཁན་ཆེན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ལས་སྡོམ་རྒྱུན་འདི་བཞེས་ཏེ་གཅེན་རྒྱལ་སྲས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། གུང་ཐང་པཎ་ཆེན་ལས་འདུལ་བའི་བཟང་ཚད་དང་ཕྱག་ལེན་ལ་མཁས་པར་བསླབས།

རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དར་ལས་འདུལ་བའི་བཤད་རྒྱུན་ཡང་གསན་ནས་མཁས་པར་མཁྱེན། མཁན་ཆེན་འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་འདུལ་བའི་གྲྭ་ས་དང་བ་འདྲེན་པ་འདི་བཞིན་ཚུགས། སྤྱིར་རྗེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་རྣམས་སྒང་དོར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་ཤིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་མོང་བས་མི་རྟག་འཆི་དྲན་གྱིས་བསྐུལ་ཏེ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་གྲོ་ཞིང་། འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གནད་སྨིན་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོལ་བའི་སྒོར་མཐའ་ཡས་པ་མཆིས་སོ། །བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སློབ་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། ཡར་འབྲོག་གླིང་ཞབས་དྲུང་ཡབ་སྲས། ཕུན་ཚོགས་གླིང་དགེ་སློང་འབྱུང་གནས། གསང་སྔགས་གླིང་གདུང་བརྒྱུད་མཆེད་བཅས། སྟག་ཛྷ་དྲི་པོ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། གསུང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཀུན་བཟང་རྡོ་རྗེ། དཔལ་རི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། ཐང་འབྲོག་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། ཟང་ལ་མཁར་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། ནོན་ལུང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁྲི་སྡེད་མཆིས། དེ་བཞིན་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཟབ་རྒྱུད་གསང་སྙིང་ལ་འགྲེལ་པ་དང་། སྤྱི་དོན་དཀྱིལ་འཁོར་སློམ་བསླངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག མདོ་དབང་སྐོར། རྒྱུད་དང་མན་ངག་གི་སྐོར། རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ། ཤེལ་སྦྱོར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་སྐོར། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་ཕྱག་རྩོམ་དུ་མ་མཆིས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཚེ་གང་པོར་གཞན་ཕན་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྐྱོང་པས་ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྣ་འགྱུར་རྙིང་མ་རྗེ་ཟེག་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འགྲོ་བའི་མཆོད་སྡོང་དུ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རླབས་པོ་ཆེས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ་དགུང་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ཕྱི(༡༧༡༨)ལོར་ཇུན་གར་བས་བོད་ལ་དཔུང་འཇུག་གིས་སྙིང་ལུགས་དགོན་གནས་གཏོར་ཅིང་བོད་ཀྱི་གྲགས་ཅན་བླ་ཆེན་འགའ་ཤས་ཀྱི་སྐུ་སྲོག་འཕྲོག་པས་སྣ་འགྱུར་བསྟན་པའི་མིག་རྒྱན་སྨིན་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་ཡང་གདུག་པ་ཅན་དེས་བཀྲོང་ལ་དེའི་སྐབས་སྐུ་འཆི་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་གིས་དགྱེས་པའི་རོལ་གྱི་མ་བཞིན་པར་མོ་བ་ཕྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་གཤེགས་པར་གྲགས་སོ། །

ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། དཔང་ལོ་ཙཱ་བའི་དབོན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སྟོད་ཕྱོ་བྱུར་ཚེ་ཞེས་པར་ཡབ་གཞོན་ནུ་དཔལ་བཟང་། ཡུམ་དཔང་མོའི་ལྷམ་མོ་ཡེ་ཤེས་སྐྱིད་ནི་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༣༠༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་དཔང་པོའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དཔང་ལོའི་དཔོན་པོ་མཁན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་དཔལ་ལས་དགེ་ཚུལ་བསླབས། དཔང་ལོས་མངའ་རིས་གནས་པོ་ཆེ་དང་། ས་སྐྱ་སོགས་སུ་འཁྲིད་དེ་བསླབ་སྦྱངས་གནང་། གུང་ཐང་གནས་པོ་ཆེར་དཔང་ལོ་ལས་མངོན་ཚད་གསན། ཨེའི་གདན་སར་ལོ་བཞི་རིག་གནས་ཕལ་ཆེ་ལ་སྦྱངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དཔང་ལོ་དང་། གསང་སྟོན་ཆོས་རྗེ་བླ་མ། ཞིབ་ཆོད་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་བཟང་པོས་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ས་སྐྱར་བཤད་གསར་དང་། ཞ་ལུ་སོགས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ་ལོ་ཙཱ་བ་མཁས་པར་གྱུར། བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་ལྷ་མཆེད་དང་། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ། རྒྱལ་སྲས་པ། བུ་དོན་གཉིས། གངས་སྤྲོད་པ་གྲགས་པ་དཔལ། མི་ཏྲ་པཎ་ཆེན། མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་གསན་སྦྱངས་དཔྱིས་ཕྱིན་མཛད་ཅིང་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་མངའ་གསོལ། རྒྱལ་སྲས་པས་ལོ་ཆེན་འདི་ལ་ཞལ་ཟས་ཀྱིས་བསྙེན་བཀུར་ན་ཏུ་གེའི་བསམ་

པ་ལས་ཟུར་གསུངས་པའི་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བཀུར་མཆོད་པའི་མཆོ་བརྟོལ། ཆུ་ལ་ཞི་འཁྱིད། ཕྲུག་པ་ཆུང་ངུ་ལ་སྨྲས་བརྗོལ། ཁང་ཆུང་དུ་མི་མང་པོ་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན། མངོན་པར་མཁྱེན་པ་མངའ། དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་བཀའ་ཡིའི་གདན་ས་མཛད། ལྷག་ཁུང་པ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་ལ་དུས་འཁོར་སྒྲ་སྙན་སོགས་གནང་བས་དེའི་བཤད་རྒྱུན་དགུས་སུ་ཆེར་དར། དེ་ནས་དཀྱིལ་ཡོར་ཆོས་རྗེ་བླ་མའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། ཀཱ་ལཱ་པའི་ས་རིམ་ཕུལ། དེ་ནས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས། དཀྱུང་པོ་མཐོན་པོར་གྱུར་ཀུང་སྦྱིན་ཟླ་གྲགས་ཕྱུང་བས་གདན་དྲངས་ནས། ཡར་ཤང་། གདན་ས་ཐེལ། ཀུང་ཐང་རྣམས་སུ་དུས་འཁོར་སྒྲ་སྙན་གྱི་ཆོས་ཆར་ཕབ། མཁས་པ་རྣམས་ཕྱུགས་ཆེམ་པར་གྱུར། ལྷག་ཚང་ཤངས། ཨུ་ཡུག་ཞང་སྟོད་རྣམས་སུ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་རྒྱུད་ཁྲིད་མང་དུ་གསུངས། ཀཱ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པ་སློབ་ཐབ་སོགས་འགྱུར་དུ་མ་མཛད། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱངས། དཔོན་པོ་ལོ་ཆེན་གྲགས་པ་དང་། སྨྲ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་སོགས་ཐུགས་སྲས་མང་དུ་བྱུང་། ལྷ་ཚེ་སྨད་དུ་གཙང་རྒྱ་ཤིག་རིང་མོར་བཞུགས་ནས་གདུལ་བྱ་མང་པོ་སྨིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་དེ་དཀྱུང་གྲངས་དོན་བརྒྱད་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ་(༡༣༨༠)ལོར་དགུ་པའི་ཞིང་དུ་གཤེགས།

ལོ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་ཕྱུག བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་མགོར་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་དུས་མཉམ་ཙམ་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་འདུག །

ལོ་མཆོག ལོ་ཙཱ་བ་འདི་ཉིད་མང་མཁར་ཁྲ་ཚང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་མཆོག་ལྡན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་དཔུང་རྒྱན་མཛེས་པའི་ཏོག་ཅེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོགས་པར་ཞུས་པ་བཞིན་བཏགས་ལ། ཕྱིས་ལོ་མཆོག་པ་ཞེས་གྲགས། ཤོང་ལོ་སྐུ་མཆེད་ལས་དཔང་རྒྱུད་མན་ངག་གསན། ཀ་ཙན་ལ་སོགས་པའི་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། བོད་ན་འགྱུར་རྩེ་འཚལ་གྱི་དབང་གདམས་ངག་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཕལ་མོ་ཆེའི་ལུང་མང་འབའ་བས་བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་བླ་མར་གྱུར། འཁྲུངས་འདས་ལོ་ཚིགས་དང་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

ལོ་རྟགས་ཀྱི་བདུན་ཟུར། ༡. ཕྱི་ཏ་མིག་པའི་བདུན་ཟུར་དང་། ༢. གླང་ལུག་ར་ཡི་བདུན་ཟུར། ༣. ལྷག་སྤྲེལ་རྒྱལ་གྱི་བདུན་ཟུར། ༤. རྒྱ་ཡོས་ཟས་ཀྱི་བདུན་ཟུར། ༥. ཁྲི་འབྲུག་སྐད་ཀྱི་བདུན་ཟུར། ༦. བག་སྦྲུལ་ཚང་གི་བདུན་ཟུར།

ལོ་ཐང་ཟླ་སྐྱེས། ལོ་རེ་དུས་ཐོག་ཏུ་འཛལ་དགོས་པའི་ཁྲལ་ཏེ། འདུལ་བའི་གཞུང་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསལ།

ལོ་དུས་སུ་མཆོད་པ། (ལོ་མཆོད) རང་གི་ཕ་མ་ཉེ་འབྲེལ་དང་དགེ་རྒན། བླ་མ་སོགས་སྐུ་འདས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་ལ་ཟེར། སྤུར་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐབས་ཞལ་དུ་ཕྱུས་པའི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཕ་མ་ཉེ་འབྲེལ་སོགས་འདས་རྗེས་བང་སོ་བརྩིགས་ཏེ། དེའི་ནང་དུ་འདས་པོའི་རྫ་ཏོར་ཟས་ཀོས་སོགས་ཀྱི་སྐྱལ་བ་བཞག བཙན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་ཆེ་བའི་བློན་པོ་དང་། ཞབས་འབྲིང་འབའ་ཞིག་བང་སོ་སྲུང་མཁན་དུ་སྡོད་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱུད་གསོན་པོ་རྣམས་དང་ཕྲུག་ཕྲད་བྱེད་མི་ཆོག་པ། ལོ་རྗེས་མའི་ལོ་མཆོད་འབུལ་མཁན་ཡོང་སྐབས་ཟག་རིང་པོ་ནས་ངུ་བ་དང་དུང་བརྡ་བཏང་བ་དང་དུར་སྲུང་རྣམས་མི་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་ས་ར་ཀབ་དགོས། དེའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་བློན་འཚོ་སྡོད་རྣམས་ཀྱིས་ཟས་ནོར་ཕྱུགས། དངོས་རིགས་སོགས་བང་སོའི་མདུན་དུ་ཕུལ་ནས་ལོ་མཆོད་ཤ་དན་ཞུས་ཟིན་པ་དང་། སླར་ཡང་དུ་བ་བཏང་སྟེ་ཕྱིར་ལོག་རྗེས་དུར་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་མཆོད་དངོས་པོ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་ཆོག་པའི་གནས་ལུགས་སྐོར《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ》ནང་གསལ་ཞིང་། བོད་དུ་ཕ་མ་ཉེ་འབྲེལ་དང་། རང་གི་དགེ་རྒན། བླ་མ་བཅས་སྐུ་གཤེགས་པའི་བླ་ཆེས་སེམས་ལ་བཞུད་ནས་ལོ་མཆོད་རྟག་པར་འདུལ་བའི་སྲོལ་ཡོད།

ལོ་པཎ་གཉིས། ལོ་ཙཱ་བ་དང་པཎྜི་ཏ་གཉིས།

ལོ་ཕྱུགས་ལེགས་པ། ཞིང་ལས་ཐད་ལོ་ལེགས་ཡག་པོ་ཡོང་བ་དང་། འབྲོག་ལས་ཐད་ཕྱུགས་ཟོག་རྣམས་སྐྱེ་འཕེལ་ལེགས་པོ་བྱུང་བ།

ལོ་བ། འཁྲིག་པ།

ལོ་མའི་ཕུར་མ། ཤིང་ལོའི་ཕྲམ་ཙེ་སྐྱེ། ཤིང་ལོའི་ནང་དུ་འབྲས་ཆན་སོགས་བཀུམས་པའི་ཕྲུམ་བུའི་མིང་།

ལོ་ཙྪ་བ། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ཡང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཁས་པའི་ལོ་ཙྪ་བས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་རྣམས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་བ་དེས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཕྱུར་ལས་ལྷག་པར་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་ཕན་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་མིག་གཉིས་དང་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན། དེ་ལ་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དང་། མཆན་བུའི་ལོ་ཙྪ་བ་སྐྱེ་བོ་ཆུང་གཉིས་ཡོད། ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ནས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་མ་ཟད། གཞན་དག་གིས་བསྒྱུར་བའི་ཡི་གེ་ལ་འགྱུར་བཅོས་དང་ཞུས་དག་མཛད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་དུ་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་ནས། ཞི་རབས་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་བར་བསྙོམས་གྲངས་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་། གསང་སྔགས། སྒྲ། ཚད་མ། བཟོ། གསོ་བ་རིག་པ། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ཁ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག ཁ་ཆེ། ལི་ཡུལ། ཞང་ཞུང་བཅས་ཀྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་། མང་པོ་ཞིག་ནི་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོས་བརྩམས་པ་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཚིག་སྦྱོར་གོ་བདེ་བ་དང་བརྗོད་དོན་ཆ་ཚང་ཞིང་གནད་ལ་ཁེལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཚད་ཏུ་ཅང་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་དང་། དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ཐོག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་གཞི་འཛིན་ཆེ་ཞིང་སྙན་གྲགས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ནོར་མཛོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་ཅག་གི་རབས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་སུ་འཇོག་པ་གནང་ཡོད།

ལོ་ཙྪ་བ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐབས་བྱུང་བའི་ལོ་ཙྪ་བ་གྲགས་ཆེ་བ་གསུམ་སྟེ། སྐ(ཀ)་ནི་ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། ཅོག་ནི་ཅོག་རོ་ཀླུའི་རྒྱལ་མཚན། ཞང་ནི་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་བཅས་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་ཙམ་གཟིགས་འདོད་ན་ཀ་མད་གོ་རིམ་ལྟར་ཁུངས་སོ་སོར་གསལ།

ལོ་ཙྪ་བ་རྒྱ་བན་ཆོས་འབར། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༠༤༤)ལོར་ལ་སྟོད་ཕྱར་སྐུ་འཁྲུངས། འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྔ་འབལ་དུ་མཁས་པ་མང་པོ་ལ་གཏུགས། འདི་རྒྱ་གར་ཕྱག་ནའི་ཡང་སློབ་ཡིན། རྒྱ་གར་དུ་ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ་དང་། ཨ་བྷྱ་ཀཱ་ར་གུཔྟ་ལ་སོགས་པར་གཤན་པ་མང་དུ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པ་ན་བླ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་བོད་དུ་སོང་ལ། འཕགས་པ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ཕྱག་རྒྱུར་བསྐྱེད་ནས་གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཤིག་གསུངས། དེ་ལྟར་བོད་དུ་ཕྱིན་ནས་མ་གཅིག་ཕྱག་རྒྱར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཟླ་ལོ་ལྔ་བས་ཕྱུང་བོའི་ཟད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དཀྱུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ལ་ཐེབས་སྐབས་འཕོན་ཕུ་བ་ཉེ་གནས་སུ་ཁྲིད་དེ་ཐབ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་དུག་དྲངས་ནས་གྲོངས་སོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་ལ། བསྟན་འགྱུར་ལས། 《དཔྱིས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས》 《དཔལ་ཧེ་རུ་ཀའི་སྒྲུབ་

ཐབས》 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་མན་ངག་རྗེས་བྱ་བ》 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཞལ་གཉིས་མ་ཕྱུང་བ》 《དགུ་བཅད་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ》 《སྒྲོལ་མ་ལྷ་ལྔའི་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བ》ཞེས་བྱ་བ་སོགས་མང་ངོ་། །

ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་གསང་སྔགས་གསར་མ་བསྒྱུར་མཁན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་མཚན་སྙན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་དང་པོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་པ་ས་རྟ(༩༥༨)ལོར་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་གུ་གེའི་ས་ཆར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་བས། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོས་ཁོང་སོགས་མི་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཁ་ཆེའི་ཡུལ(ཀཤྨིར)དུ་མངགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཏེ། པཎྜི་ཏ་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་སྒྲ་རིག་པ་དང་། ཚད་མ། གསོ་བ་རིག་པ། མདོ་དང་། སྔགས་སོགས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་དེ་བོད་དུ་ཕྱིན། མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་མཐུན་རྐྱེན་གནང་སྟེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་དང་། གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང《སྙན་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ》ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སྙན་གཞུང་མང་པོ་བསྒྱུར། སློབ་མ་སྙན་པ་མཁས་པ་མི་དགུ་སོགས་བྱུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་མར་ཡང་གོང་འཕེལ་གསར་པ་ཞིག་གི་དུས་སུ་སླེབས། ཁོང་གིས་གསང་སྔགས་གསར་མ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྙན་གཞུང་མང་པོ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་དེ་དག་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱིས་ཚད་མར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཤིང་ལུག(༡༠༥༥)ལོར་སྐུ་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་ཁོང་གི་དངོས་སློབ་ཁྲི་ཐང་པ་ཛྙཱ་ནས་མཛད་པའི《ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར》དང་། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》ཤོག་གྲངས(༨༨ནས༨༧བར་གསལ།

ལོ་རས་པ་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་རྣལ་འབྱོར་དང་ཡུམ་མི་བཟའ་སྐྱིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་ཞབས་སྐབས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་དང་མཇལ་ནས་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྦྱོར་མོ་ལུང་དུ་མཁན་པོ་སྤྲུལ་ཏེ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་དབང་ཕྱུག་བརྩོན་འགྲུས་སུ་གསོལ། རྗེ་གོང་མའི་སྤྱན་སྔར་བཞུགས་པ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་ཐོས་ནས་བག་མ་བསུ་བར་བརྩམས་པ་ན་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་པར་བླ་མའི་དྲུང་དུ་ཕྱིར་ཐོན། འབྲུག་ཏུ་བླ་མའི་ཕྱག་ཕྱིར་ཕྱིན་ཏེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མདོ་རྒྱ་བ་དང་། བརྟག་གཉིས། མ་ཧཱ་མཱ་ཡཱ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་། ནཱ་རོ་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་ཆོས། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་ཐུབ་གཞུང་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་ཡབ་གཤེགས་པའི་འདས་མཆོད་རྒྱ་ཆེ་གནང་སྟེ་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་བར་མཛད་དེ་ཐེ་གང་གི་འཛིན་ཆགས་མ་བཟུང་བར་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས་ནས་ཕ་ཡུལ་དུ་མི་འགྲོ་བ། རི་མི་འཕབས་པ། ཇོག་པུ་རྒྱུན་དུ་མཛད་པ། ཁྱིམ་པའི་ཟས་སྤངས། གོས་རས་རྐྱང་བཞེས། གསུང་བཅད། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་མ་ཆག་པ་སྐྱི་དམ་བཅའ་བརྟན་མཛད། ཆོས་རྗེ་གཙང་པའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ནས་དམ་བཅའ་འདི་རྣམས་ཡུན་རིང་སྲུང་དགོས་པ་མེད་དེ། ཐུབ་པས་ཀྱང་ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་མཛད་པས་ལོ་དྲུག་རིང་སྲུང་བས་ཆོག དེ་ནས་ཅི་བདེར་མཛོད་གསུངས། ལོ་དྲུག་སོང་རྗེས་རྗེ་གཙང་པ་དང་མཉམ་དུ་དབུས་གཙང་དུ་ཕྱིན། ཆོས་ཟབ་མོ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་ཞབས་སྐབས་རྗེ་གཙང་པ་གཤེགས། དེ་ནས་ཁ་རག་གི་རྩེ་མོ་རྡོ་མོ་ཀྲུ་ལར་བཞུགས་པས་འཚོ་བ་ནི་མེད། ཉེ་དུ་གངས་རུད་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཆུ་མི་ཤིང་ཡང་གྲང་དུ་མེད་པར་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཇོ་མོ་གངས་དང་། སེ་ཙེ་དོ་རྣམས་སུ་དཀའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱད་པས་ནང་སེམས་ཀྱི་ནད་དང་ཕྱི་འབྱུང་པོའི་བར་ཆད་སོགས་ཐུགས་དམ་གྱི་གྲོགས་སུ་གྱུར་ནས་ནང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན། དེ་ནས་ཚ་ཤིག་དཀར་མོ་དང་། ཤིང་སྐམ་དང་། ཟུགས་སྐྱིལ་དང་། དབུ་རི་ལ་སོགས་པའི་དགོན་པ་ལྔ་ཆགས་མཛད་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱངས། ཁྱད་པར་དབུ་རི་རང་ལོ་བདུན་བཞུགས་པས་རྟོགས་པའང་སྟོང་ལྷག་ཙམ་འདུས། དེ་ནས་སྒང་གི་ལོ་ལ་དཀར་པོ་ཆོས་ལུང་བཏབ། ཚོགས་པ་མང་དུས་ཁྲི་ཚོ་ལྷག་འཚོགས། ཐུགས་དམ་གསེར་གྱི་པོ་ཏི་མང་དུ་བཞེངས། སྔོ་ཐག་མཁར་ཆུ་དང་མོན་བུམ་ཐང་དུ་ཕྱིན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ཐར་པ་གླིང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་ཞེང་གེ་རི་ར་ཕེབས་ནས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་ཆེན་གནང་། ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ནི་གཏོང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཞེན་ཆགས་མེད་པ། སྒྲུབ་པའི་སྙིང་རུས་དང་ལྡན་པ། མཁས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡངས་པ། བརྩེ་བས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༢༥༠)ལོའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཉི་ཤུ་གཅིག་ལ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

ལོ་རེའི་དུས་བཞི། དགུན་དཔྱིད་དབྱར་སྟོན་རེ་རེར་རང་འཁྲིད་ཟླ་གསུམ་རེ།

ལོ་གསར། ལོ་སྔ་མ་རྫོགས་ནས་ལོ་རྗེས་མའི་འགོ་རྩོམ་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་ལོ་འགོ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ལོ་གསར་ལ་ཡང་ཡུལ་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་། དེ་ཡི་ནང་ནས་དེང་སང་བོད་ལ་ཧོར་ཟླ་དང་པོ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་བྱེད་པ་དང་ཟླ་བ་དང་པོ་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་ལ་བོད་ཟླ་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ཧོར་ཟླ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཋིང་གེར་ཏན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱི(༡༢༡༨)ལོའི་རྒྱ་རྩིས་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་སྟག་གི་ཟླ་བ་སྟེ་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕག(༡༢༢༧)ལོའི་རྒྱ་རྩིས་དཔྱིད་ཟ་འབྲུག་གི་ཟླ་བ་སྟེ་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་མི་ཉག་གི་ཡུལ་མོངས་རྫོགས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་དགའ་སྟོན་ཆེན་འབྲེལ་ཚུལ་དེ་ལ་ལོ་གསར་དུ་རྩིས་ཏེ་ལོ་འགོ་བསྒྱུར་བ་དེ་ནས་བཟུང་ཧོར་ཡུལ་དུ་ལོ་འགོ་དེ་ལ་ལོ་གསར་གཏོང་སྲོལ་བྱུང་ཞིང་། བོད་དུ་ས་སྐྱ་དཔོན་བསྐུར་བྱེད་པ་ནས་ཧོར་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་ལྟར་ལོ་ཟླ་རྩི་དགོས་པའི་བཀའ་བབ་སྟེ་རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་ཟླ་བ་གསུམ་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་གཏོང་སྲོལ་བྱུང་བ་ཡིན། ཞར་བྱུང་བོད་དུ་ལོ་འགོ་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དགུ་ཡོད་སྐོར། ཧོར་ཟླ་དང་པོ། ཧོར་ལུགས་དང་། ནག་རྩིས་ཁ་ཅིག གསོ་དཔྱད་པ། ཧོར་ཟླ་གཉིས་པ། མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་སོགས་ཀྱི་ལུགས། ཧོར་ཟླ་གསུམ་པ། མདོ་གསེར་འོད་དམ་པ། ཕུག་ལུགས། དུས་འཁོར། ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་སོགས་འདུལ་འཛིན་སྔོན་མ། ཧོར་ཟླ་དགུ་པ། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱའི་ཤྲཱི་སོགས་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག ཧོར་ཟླ་བཅུ་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་འདུལ་འཛིན་ཕྱི་མ། ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ། གླིང་ནག་དང་ཞུག་པ་དཔལ་མགོན། ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད། ནག་རྩིས་ཐོར་བུ་བཅས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་དབུས་གཙང་སོགས་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བར་ཧོར་ཟླ་དང་པོ་ལ་ལོ་འགོ་བཟུང་ནས་ལོ་གསར་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་གཏོང་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པ་གོང་གི་བ་སྤེའི་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་ཞེས་པར་གསལ།

ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་བསྒྲུབ་པ། ལོ་གསུམ། ཟླ་བ་གསུམ། ཞག་གསུམ། ཟ་མ་གསུམ་གྱི་དུས་ཡུན་ནང་མཚམས་བཅད་དེ་སྒོམ་བསྒྲུབ་བྱེད་པ།

ལོག་སྐད་རྒྱག་པ། མི་མང་ཆེ་བས་གོ་མི་ཐུབ་པའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པ།

ལོག་རྟོག ཡང་དག་པའི་བདེན་དོན་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། ཞེ་ཚོམ་ཟ་བའི་བསམ་བློ།

ལོག་ལྟ། ༡. ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་སེམས་བྱུང་། ༢. ལྟ་ས་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྙས་བཀུར་མི་བྱེད་པ་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཟེར།

ལོག་ལྟ་ཅན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མི་ཁྱིམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན། ལས་རྒྱུ་འབྲས་བཅས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་མི་རྣམས་ལ་ཟེར།

ལོག་ལྟ་བཞི། རྒྱུ། འབྲས་བུ། བྱེད་པ། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བསྐུར་བ་འདེབས་པའོ། །

ལོག་པ་བརྒྱད། གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིའི་ལོག་པ་བཞི་དང་ནང་གི་ལོག་པ་བཞིའོ། །ཕྱིའི་ལོག་པ་བཞི་ནི་དད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་བཅག་པ། དགེ་བ་ཅན་གྱི་ཐུགས་དཀྲུག་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་མི་དད་ཅིང་སྨོད་པ། ནག་པོའི་ཆོས་ལ་དད་ཅིང་བསྟོད་པའོ། །ནང་གི་ལོག་པ་བཞི་ནི། བླ་མ་སྤངས་པ། གྲོགས་ལ་གདུང་སེམས་བཅད་པ། ཡི་དམ་གྱི་ཉེ་སྲུངས་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གཉེན་པོའི་བསྐྱབ་པ་དང་མཚམས་བཀྲལ་བའོ། །ཡང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་གསང་སྔགས་ལ་ལོག་ན་རྡོ་རྗེ་དམྱལ་བར་སྐྱེ། ལྟ་བ་ལོག་ན་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ། སྤྱོད་པ་ལོག་ན་སྲུལ་སོང་དུ་སྐྱེ། འཕྲིན་ལས་ལོག་ན་གཤིན་རྗེར་སྐྱེ། མཆོད་རྫས་ལོག་ན་དུད་འགྲོར་སྐྱེ། ཐུགས་ལོག་ན་བར་ཆོད་དུ་འགྲོ། བདེན་པ་ལོག་ན་ཉ་དྲུར་སྐྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདུག

ལོག་པ་ལྔ། ཊ་ཋ་ཌ་ཎ་ཥ་ལྔ་སོགས་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་ཏ་ཐ་ད་ན་ཤ་བཅས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཕྱིར་ལོག་ནས་བྲི་དགོས་པར་བརྟེན། ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན།

ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའི་དོན་གང་ཞིག་རང་སྣང་བའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་དེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མིག་རྒྱུའི་ཆུ་དང་། སྒྱུ་མའི་རྟ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་མིག་རྒྱུའི་ཆུ་ནི་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་ན། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བོ། དེ་ལྟར་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དེ་ཡང་སྣང་ལ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པས་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྣང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག །ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལོག་པའི་སྤྱི་ལ་བཞི། སྨོན་ཆེན་གྱི་ཕྱག་སྤྱི། མཁས་པའི་གཏང་སྤྱི། སྨོས་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་ཟས་སྤྱི། ཐུགས་པའི་ནོར་སྤྱི་བཅས་སོ། །

ལོག་པར་འདྲེན་པ། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་གཏོང་བའི་གདོན་འདྲེ་སྤྱིའི་མིང་།

ལོག་སྤྱོད་གཡོ་ཟོལ། ཕྱི་སྤྱོད་དང་བསམ་བློ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱབ་མདུན་མི་མཐུངས་པའི་གཡོ་རྒྱ།

ལོག་འཚོ་ལྔ། ཚུལ་འཆོས་ཏེ་མ་ཡིན་ཡིན་ཁྲལ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཁ་གསག་སྟེ་སྙིལ་ཡད་བཤད་ནས་བྱུང་བ། གཞོགས་སློང་སྟེ་གོ་རྒྱ་བཏང་ནས་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པ། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་སྟེ་དབང་ཡོད་བཏང་ནས་འཕྲོག་པ། རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བ་སྟེ་ཆུང་ཆུང་བར་སྦྱིན་ནས་ཆེན་པོ་ལྡང་ཡོང་ཐབས་བྱེད་པ་བཅས་ལྔ།

ལོག་གཡེམ་བཞི། བསྒོད་བྱ་མིན་པ། ཡན་ལག་མིན་པ། དུས་མིན་པ། གནས་མིན་པའོ། །

ལོག་ཤེས། ༡. རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡོད། ༢. རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། དབྱེ་ན། རྟོག་མེད་དུ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་པར་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡོད།

ལོང་ནད་ལྔ། གྲང་སྟོམ། གྲང་འཁྱིངས། ཚ་རྟིངས། འཇུ་སྐེམ། རྨངས་པའོ། །

ལོང་སྨན་ཡ་བརླར་རྒྱག་པ། ༡. ཡ་བརླར་སྤུང་དོ། ༢. ཁ་རུ་ཚ་སྤུང་དོ། ༣. རྒྱམ་ཚ་སྤུང་དོ། ༤. ཤིང་ཚ་སྤུང་དོ། ༥. སྤར་བུའི་ཁ་རྒྱ་སྤུང་གང་། ༦. སེ་འབྲུ་སྤུང་དོ། །

ལོངས་སྐུ། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས། ༡. སྐུ་ངེས་པ། མཚན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས་པ། ༢. འཁོར་ངེས་པ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གི་དབུས་སུ་བཞུགས་པ། ༣. གནས་ངེས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འོག་མིན་སྟུག་པོར་བཞུགས་པ། ༤. ཆོས་ངེས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁོ་ན་གསུངས་པ། ༥. དུས་ངེས་པ། འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་བཅས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་སྒྲ་བཤད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་སོ། །《མངོན་རྟོགས་རྒྱན》ལས། ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་དང་ལོངས་སྐུའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་གཉིས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་གནས་པའི་རྟག་པར་སྣང་བ་དང་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཞིབ་པར་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི《དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ》སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་སུ་གཟིགས།

ལོངས་སྐུ་ངེས་པ་ལྔ་ལྡན། སྐུ་ངེས་པ། འཁོར་ངེས་པ། གནས་ངེས་པ། ཆོས་ངེས་པ། དུས་ངེས་པ་སྟེ་དེ་ལྔ་དང་ལྡན་པའོ། །

ལོངས་སྐུ་གཉིས། རང་སྣང་ལོངས་སྐུ་དང་། གཞན་སྣང་ལོངས་སྐུའོ། །

ལོངས་སྐུ་རིགས་ལྔ། རྣམ་སྣང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ། མི་བསྐྱོད་པ་བཅས་ལོངས་སྐུ་རིགས་ལྔ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྲུལ་སྐུ་རིགས་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་ལོངས་སྐུར་ན་རྒྱན་དང་། རིགས་ལྔ། དར་རྒྱན་སོགས་ཡོད་པ་དང་སྤྲུལ་སྐུར་མེད།

ལོངས་སྐུ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རྒྱན་བཅུ། དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། དོ་ཤལ། དཔུང་རྒྱན། ཕྱག་གདུབ་གཉིས། ཞབས་གདུབ་གཉིས། སེ་མོ་དོའོ། །

ལོངས་སྐུ་ལ་དར་གྱི་ཆ་བཟང་ལྔ། ༡. ཟ་འོག་འདིང་གི་ཅོད་པན་དང་། ༢. དར་གྱི་སྟོད་གཡོག་དང་། ༣. དར་སེར་པོའི་ཆོས་གོས་དང་། ༤. དར་ཚ་དཀྱུའི་སྨད་དཀྲིས་དང་། ༥. ཐགས་ཀྱི་ཕྱ་དར་སྒེ་ལྷའོ། །

ལོངས་སྐུའི་རྒྱན་ཆས་བདུན། ལོ་ཏོག་ཆོས་བུའི་རྒྱན། སྙན་ཆ། དོ་ཤལ། དཔུང་རྒྱན། སེ་མོ་དོ། ཕྱག་གདུབ། ཞབས་གདུབ་བོ། །

ལོངས་སྐུའི་ངེས་པ་ལྔ། གོང་གི་ལོངས་སྐུ་ཞེས་པར་གསལ།

ལོངས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། གཞན་དབང་གནས་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་ན། གསུང་བརྗོད་པ། སྐུ་སྣང་བ། མཛད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་པ། སྐུ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་དུ་མར་སྟོན་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ། །

ལོངས་སྐུའི་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་འོག་མིན་ནི་ལོངས་སྐུ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཕྱག་གི་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བཅུ་གསུམ་པ་ནི་རང་རེ་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ཡིན་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ།

ལོངས་སྐུའི་ཡེ་ཤེས་བཞི། ཆོས་དབྱིངས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས···

བཅས་ཡིན། །

ཡོངས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ལྔ། སྟོན་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། གསུང་བརྗོད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ། འབད་བརྩོན་གྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ། སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའོ། །

ཡོངས་སྐུའི་རིན་ཆེན་རྒྱན་བརྒྱད། དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། དཔུང་རྒྱན། དོ་ཤལ། སེ་མོ་དོ། གདུ་བུ། སྐ་རགས་སམ་འོག་ལག་གོ།

ཡོངས་པ། རྒྱགས་པའམ་ཚུལ་འཆོས་དང་སྙེག་ཆོས་ངག་གི་མིང་ཡིན།

ཡོངས་སྤྱོད་འབྲི་བའི་གནས་དྲུག ༡. ཆང་འཐུང་བ། ༢. བསྟུན་པོ། ༣. མཚན་མོ་འཁྱམས་པ། ༤. སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་ལ་བསྟེན་པ། ༥. འདུས་པ་ལ་ལྟ་བ། ༦. ལེ་ལོ།

ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་ཡན་ལག ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག རང་བཞིན་མེད་པའི་ཡན་ལག སྙིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཡན་ལག རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཡན་ལག འགོག་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །

ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའི་རིགས་པ་ལྔ། གོང་གི་ལོངས་སྐུ་ཞེས་པར་གསལ།

ལོར་ཁང་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཚན་པ་ཞིག་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་རྟ་(༡༩༡༨)ལོར་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། ཚུགས་ཡུལ་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲི་རྒྱལ་ལས་ཁུངས་ཟེར་བའི་བྱང་ངོས་ཁང་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ངོ་དམ་མི་སྣ་ཕུང་གཅིག་དང་མཁན་དྲུང་གཅིག་བསྐོ་སྐྱོལ་དང་ལས་བྱ་སེར་སྐྱ་བཞི་ཙམ་ཡོད། དེ་ལྟ་སྲིད་གཞུང་གི་སྒོར་དངུལ་བརྒྱ་གསུམ་ཞེ་དྲུག་སོགས་ཀྱི་ཏམ་དཀར་ཁོན་ལས་མེད་ཀྱང་། ཁྲིམས་ཡར་ལས་འཛུགས་སྐུན་དང་། སྐུན་རྩིས་ཁང་། དམག་སྒར་ཁག་སོགས་གཞུང་དངུལ་གཏོང་སྒྲོན་ཆེ་ཤོས་སྒོར་དངུལ་དང་། ཟངས་ཏམ་གསར་དུ་པར་རྒྱག་བྱས་པ་དང་། ཏམ་དཀར་ཡང་ཁ་རིས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་འགོད་པ་གསར་བཅོས་བྱས། བོད་ལོར་གྱི་གཡས་ཟུར་དུ་ལོར་ཁང་གི་ལས་ཐམ་གྲུ་ནར་ཞིག་བཀབ་ཐོག་དགོས་དངུལ་སྤྲོད་དགོས་པའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་བཀའ་དམ་འབྱར་མའི་བཀའ་འཛིན་ཐོན་མཚམས་ལོར་ཁང་ལས་ཁུངས་ནས་དངུལ་འབབ་གྲངས་ཚད་སྤྲོད་དགོས་པ་བཅས་རེད། ཕྱིས་སུ་ལས་ཁུངས་འདི་གྲྭ་བཞི་དངུལ་པར་ཁང་དུ་བསྡིལ་ཏེ་ཁ་བསྡུ་བྱས་སོ། །

ཡོས་རྒྱུས། ངེས་པར་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་པའོ། །

ཡྭ་ད། (ཡྭ་ཏ) དར་ཟབ་ཀྱི་ཕྱི་ཐག་ཅིག་སྟེ་འགོ་སྟམ་ཡང་ཟེར།

ཡྭ་བ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡྭ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་འདང་ཞ་སྐད་དུ་ནས་ཐུན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དགུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་ཡིན།

ཡྭ་བ། སྤྱིར་ན་འགོ་སྐམ་སོགས་སྐམ་རིགས་ལ་ཟེར་ཡང་སྐབས་ལ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གོས་བཟང་པོ་ལའང་འདུག་གོ།

ཡྭང་ཞེས་པ་ལ་རྒྱལ་ས་འཛོམས། ཐང་རྒྱལ་རབས་འཁོར་བའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་དང་རྒྱལ་ཕྲན་བཅུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་དང་པོར་བཙུགས་པ་ལེའང་(梁)ཞེས་པའི་རྒྱལ་རབས་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཟེར།

ཡལྒ། སྔར་རྒྱ་གར་དུ་ཡིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ཡི་གེའི་གཟུགས་རིས་ཐུམ་ལ་ནག་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལ་མིང་གཞན་ཚངས་པའི་ཡི་གེ་ཟེར་ཞིང་འབྲི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཁོང་གསེང་མ་དང་། ཤ་ཆེན་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་དཔེ་རིས་ནི(རྒྱ་དཀར་ནག་རྒྱ་སེར་གསེར་བལ་བོད་ཧོར་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་དཔེ་རིས་རྣམ་གྲངས)ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེ་རྟེན་གྱི་ཤོག་ཏུ་ཤིང་དཔར་ཡོད་པ་དེའི་ཤོག་གྲངས་༧༥བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

ཤ

ཤ་ཁྲ་ཤ་ཐིམ། ཤ་བཅོས་པའི་ཁུ་བ་ཤ་རང་ལ་ཐིམ་པ་ལྟར་དགོས་རྒྱུའི་གཏམ་དཔེ།

ཤ་ཁྲི་ཀ་ཁྲི་བྲ་ཁྲི་གསུམ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲུམ་བཙན་པོའི་སྲས་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་འདིར་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཆེ་བ་ཤ་ཁྲི། འཁྲིང་པོ་ཀ་ཁྲི། ཆུང་བ་བྲ་ཁྲི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། ཚིག་ཕྲག་གི་སྐབས་སུ་ཆེ་བ་ཤ་ཁྲི། འཁྲིང་པོ་བྲ་ཁྲི། ཆུང་བ་ཀ་ཁྲི་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་སྙམ་པ་པོའི་བཞེད་པ་ནི་རྗེས་མ་དེ་ཡིན་པར་འདུག 《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དང《ཡར་ལུང་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ལས་སྲས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་སྔོན་མ་ལྟར་གསུངས་ནས་ཆུང་བ་བྲ་ཁྲིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་བཟུང་བར་གསུངས། ཀོང་པོ་དེ་མོར་ཡོད་པའི་བྲག་བརྐོས་ཡི་གེའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ལ་སྲས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་གཅེན་པོ་ནི་ཀ་ཁྲི་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཀོང་པོའི་རྗེ་བོ་མཛད་པ། གཅུང་པོ་ནི་ཤ་ཁྲི་ཡིན་པ་དང་། དེས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་བཟུང་བ་བཅས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣང་། ཡང《སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང》ལས། རྒྱལ་པོ་གྲི་གུམ་བཙན་པོ་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཤ་ཁྲི་དེས་སྤོ་བོའི་རྗེ་བོ་མཛད། འཁྲིང་པོ་ཉ་ཁྲིས་ཀོང་པོའི་རྗེ་བོ་མཛད། ཆུང་བ་ཉ་ཁྲི་སྤོ་སོག་ཡུལ་དུ་བོར་ཏ་ཆེ་ཉེ་ཟེར་བ་དེས་ཀོང་པོའི་རྗེ་བོ་མཛད་དེ་ཀོང་པོའི་ཡུལ་ནས་བཙན་པོ་མ་རལ་བྱ་བ་ཞིག་ཁྲིད་ནས། ཡེལ་གཡག་ཟེར་བའི་རྩེ་འགྲམ་གྱི་རི་ཕུར་རྟ་ཁ་གཡག་ཏུ་ཟེར་བ་དེར་འཁྱོར་སྐབས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་བསྐོས། དེ་ནས་བུ་རྒྱུད་མང་དུ་བྱུང་བ་ལས་ཧོར་སོག་རྣམས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བྲིས་འདུག་པས། ཞིབ་ཆ་གོང་དུ་བཀོད་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོར་གཟིགས་པར་ཞུ།

ཤ་བླན་པ། དགྲ་ཤ་ལེན་པའི་དོན།

ཤ་སྒྲིལ། ཤ་རྡོང་དང་དལ་འབྲུ་ལེན་པ་ལ་ཤ་སྒྲིལ་ཟེར།

ཤ་ལྔ། བ་གླང་གི་ཤ། ཁྱིའི་ཤ། རྟའི་ཤ། གླང་པོ་ཆེའི་ཤ། མིའི་ཤའོ། །ཡང་ན། གླང་ཆེན། མ་བྱ། སེང་གེ ཁྱི། ཡིད། །ཤང་ཤང་དེ། དེའི་དོན་ལྟ་ནི། གཡག་ཞོལ་བའི་འབྲས་སུ། བྱ་ཁྱུང་(རྒྱུད་སྡེ་ནས་རྟ་ཤ་རྒྱན་འབྱུམ)གྱི་དཀར་པོ། རྟ་སྔོན་པོ། ཕ་ཝང་ངོ། །

ཤ་ཆང་ཡོག་པ། ཤ་ཆང་བསྐྱིགས་པ་རྣམས་གཙང་མར་བཟའ་བཏུང་བྱས་ཟིན་པ།

ཤ་རྒྱ། ཡི་ཡུལ་གྱི་ཁོངས་མཐོང་ཁྲབ་ཀྱི་ནང་ཚན་རྫོང་གཅིག་གི་མིང་སྟེ་ད་ལྟའི་ཏུན་ཧོང་གི་ཞ་ཀྲུའུ(敦煌沙州)ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ཤ་ཐང་བ། དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་དང་ཤ་ཟད་པའི་དོན།

ཤ་ནའི་གོས། ཟ་ཤ་ན་ཞེས་པ་ལས་བྱས་པའི་གོས།

ཤ་བ་འབྲིང་། བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རྒྱང་གི་ཆུ་བ་དང་། རིན་ཆེན་སྒང་གི་ཤར་ངོས་སུ་ཤ་བ་འབྲིང་ཞེས་པའི་འབྲོག་ལམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལྷོ་རྫོང་བྲག་རི་མཐོན་པོ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་དུ་མལ་གྲོ་གཙང་པོ་དེ་ཤར་ནས་ནུབ་ལ་དྲག་ཏུ་རྒྱུག་གི་ཡོད་ཅིང་། འབྲོག་ལམ་དེ་འགྲུལ་ལམ་སྐྱེ་བ་ཞིག་འཕེལ་ཐོག་དེ་གར་ཇུན་དག་གིས་འགྲུལ་བར་འཚོམ་བཅོམ་ཡང་ཡང་བྱས་སྐབས་ལ་ཁུལ་དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་མི་སེར་ཚོའི་བཤད་སྲོལ་དུ་ཡང་གློ་ཁོག་དེ་ལས་མེད་པར་ཤ་བ་འབྲིང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཟེར་ཀྱི་ཡོད། ཤ་བ་འབྲིང་ཟེར་བའི་དོན་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་ཚེ་ཐག་རིང་རྫེར་ཇོའི་ཤ་བ་ཞིག་གསལ་པོ་མཐོང་

རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ཐུགས་རྗེབས་བྱུང་ངོས་སུ་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་དང་། མ་ཎི་ཡིག་དྲུག་སོགས་ཀྱི་རྡོ་བསྐོས་ཡོད། དེང་སང་དེ་བརྒྱུད་ལྷུངས་འཁོར་གཞུང་ལམ་འབྲེལ་གྱི་ཡོད་ལ་རྡོ་བསྐོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡི་གེ་སོགས་ད་ལྟ་སྔོན་མེད་ཡོད།

ཤ་བའི་རྒྱུད་བྱ། རི་དྭགས་ཤ་བའི་པགས་པ་སྤྲུས་བརྒྱུས་བྱས་པའི་མིང་།

ཤ་འབྱོར་བ། ཤ་རྒྱག་པའི་ཞེ་ས།

ཤ་མི་ཟད་པ་ལས་སྟོབས་ཆེན་ལྔའི་ཤ། མཆེ་བ། སྲིག་པ། སྡེར་མོ། བསམ་པ། ཁ་ལྷངས་སྟོབས་ཆེན་གྱི་ཤ།

ཤ་ཚགས་དང་རྟགས། དུ་ཝེག་གི་སོ་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་རྗེས་གསལ་བཤད་བྱུང་བའི་མི་ཡི་གདོང་དང་གཟུགས་དབྱིབས། དམིགས་བསལ་གྱི་རྟགས་མཚན་ཆས་གོས་སོགས་ཡིན།

ཤ་ལྷ་རི། འདི་ལ་ཤ་བ་རི་ཞེས་པ་སྐྱེའི་སྐྱེ་ཚན་གྱི་བ་ཡིག་ཕྱིས་པ་དང་ཙ་སྐྱེའི་སྐྱེ་ཚན་གྱི་ཞ་ཡིག་ཕྱིས་པ་གཉིས་ཀ་འདུག་ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་རྫོན་པའི་མིང་ཡིན།

ཤ་ཟ། ཤ་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟེ། ཤ་ཁྲག་ཟ་བ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཤ་ཟད། ཤ་སྐམ་པོ་ཆགས་པ།

ཤ་ར་བ། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་ནི། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༠༧༠)ལོར་ལྷ་སྐྱིད་ནས་མི་རིང་བའི་ས་ཁུལ་རོམ་པོ(གཙང་གཞུང་ཤང)ཞེས་པར་ཡུམ་སྦྲུགས་འཚོར་བྱོན་སྐབས་རྡོ་ལེན་ཅིག་གི་སྟེང་སྐུ་འཁྲུངས། རྡོ་སྟེང་དུ་ཞབས་རྗེས་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད་སྐད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་ཁྱིམ་དུ་བཞུགས། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་ནི་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། རང་མཉམ་གཞན་ལ་བརྩེ་བའི་འཇམ་གྱིས་བསྒྲུབ་ལས་ཁྲོ་བ་དང་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སོགས་ནི་ནམ་ཡང་མི་མཛད། ཕ་མ་དང་ཉེ་དུ་རྣམས་ཀྱིས་བག་མ་ལེན་དུ་ཉེ་བ་ན་ཁྱིམ་ནས་བྲོས་ཏེ་ཀླུང་ཤོད་ཚོར་བ་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཡོན་ཏན་གྲགས་སུ་བཏགས། ཀླུང་ཤོད་ཚོར་བར་དགེ་བཤེས་སྨྱན་ལྷ་བ་ལས་གདམས་པ་ཞུས། སྒྲུབ་ཕྱུང་ཐང་ན་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་མཇལ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་དང་། ཉམས་ལེན་བྱ་ཐབས་སོགས་རྒྱས་པར་གནང་བས་པོ་ཏོ་བ་ཞིང་གཤེགས་ཀྱི་བར་ནམ་ཡང་མ་འབྲལ་བར་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན། པོ་ཏོ་བའི་སྐུ་འཁོར་ནང་མ་མཛད་དེ་པོ་ཏོ་བ་ཁྲོན་པོ་བརྒྱུད་བསྟེན་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་མཐའ་ཆོད་པར་གསན། ཤ་ར་བས་བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲུག་དང་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གསུང་རབ་འཆད་པ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྤོབས་པ་ཐོབ། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན། པོ་ཏོ་བ་ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས་པོ་ཏོ་བའི་སློབ་མ་ཕལ་ཆེར་ཤ་ར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ་འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་བཅས་ཤུང་ཤོད་དུ་བྱོན་ནས་ཚོགས་འདུས་པོ་ཅུད་གང་བྱུང་དགེ་འདུན་ལ་བསྔོས། འདུས་པ་གསུམ་སྟོང་ཙམ་བསྐྱངས། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་བསྟོད་བརྗོད་ཆེས་ཆེར་མཛད་པས་ལོག་རྟོག་སྨྲ་ངན་རྣམས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འགག་པ་དང་། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཆེས་ཆེར་རྒྱས། པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་དབུ་མ་འཇུག་པ་ཤ་ར་བ་ལ་གཟིགས་སུ་ཕུལ་བ་ལ་འདི་ལྟར་འོང་ཐང་ཞེས་བསྒྱུར་སྦྱོར་རྣམས་བསྟན་པས་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་བསྟགས། ཤ་ར་བ་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་པོ་ཏོ་བའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ལ་བཙད་མ་སོགས་མཛད་ཅིང་། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་བྱ(༡༡༤༡)ལོར་སྐུ་གཤེགས། གདུང་ཞུགས་འབྱུལ་གྱིས་ཕུར་རྩལ་དང་ན་བཟའ་རྣམས་དགེ་འདུན་སྟོང་དང་བདུན་བརྒྱར་བགོས་ཏེ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་བཞུགས། སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་འཆད་ཁ་བ་ཡིན་ལ་ཆར་ཟང་ཕྱག་འདེབས་མཁན་གདུལ་སྟོན་སྨྲ་སྨོས་གྲགས་པ་ཡང་ཤ་ར་བའི་སློབ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མཚན་ཏེ་ཤཱཀྱ་ནི་ཡོད་པའི་དོན་དང་ཐུབ་པ་ནི་བདུད་བཞི་ཐུབ་པ་ལའང་།

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་རིགས་ལྔ། ཆོས་འཆད་མ། བདུད་འདུལ་མ། མཉམ་བཞག་མ། རྒྱ་སོན་མ། གྲོང་གཤེགས་མའོ། །

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་ཆིག་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ། རང་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་ཆེ་ཤོས་ཙམ་བསྡུས་ན། དང་པོ་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཤཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་རང་རང་གི་ཡར་གྱི་བདུན་བརྒྱུད་པར་དུ་སྐྱོན་མེད་སོགས་ཀྱི་གནས་དང་། གཟིགས་པ་ལྔ་ལ་གཟིགས་པ་དང་། དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ཏེ་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་མི་གཙང་བས་མ་གོས་པར་བཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ལུམ་བི་ནིའི་ཚལ་དུ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱར་གཤེགས་པ་དང་། དུང་ཕྱོང་སྟོན་སྟོང་མེད་ཀྱིས་ཕྱུང་བསྟན་པ་སོགས་དང་། བཟོ་ཡི་གནས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། ལྷ་རྩལ་གྱི་སྟོབས་བསྟན་པ་དང་། ཤཱཀྱ་ལག་ན་བེ་ཅོན་གྱི་བུ་མོ་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་དང་ལྷས་བསྟན་གྱི་བར་གྱི་རྒྱ་ཀླུང་ནཻ་རཉྫ་ནའི་འགྲམ་གྱི་ཤིང་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་སྙིང་པོ་ཅིར་ལྷུང་གིས་འགྲེལ་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ལ་གནོད་པ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པས་ནམ་མཁར་འཕངས་པས་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་སོང་བས་རྒྱ་ཀླུང་སྔར་བཞིན་རོང་བ་ལས་གྲོང་ཁྱེར་པ་བདེ་བར་གྱུར་པའི་གཏམ་དང་། ཤཱཀྱ་དྲིལ་བུ་སྐྱའི་བུ་མོ་ས་འཚོ་མ་བཙུན་མོར་བྱས་པ་དང་། རེས་པར་བྱུང་བའི་རྐྱེན་བཞི་གཟིགས་པ་དང་། ཞིང་པའི་གྲོང་གི་ལས་དུ་ཞིང་པ་དག་གི་དུཿཁ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་སྐྱོ་སྐྱེ་ཤིང་འཛམ་བུའི་ཤིང་མ་ལ་བཞུགས་ནས་བསམ་གཏན་བསྒྲུབས་ཤིང་དུར་ཁྲོད་གཟིགས་པ་དང་། ཤཱཀྱ་དུས་ལེགས་ཀྱི་བུ་མོ་རི་དྭགས་སྐྱེས་བཙུན་མོར་ལྷངས་པའི་གཏམ་དང་། ཞག་བདུན་དུ་སྤྱང་ཐབས་བསྐོར་བ་དང་། ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དྲང་སྲོང་རན་སྦྱང་གི་བུའི་གནས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། མུ་སྟེགས་ཅན་རིང་འཕུར་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཐར་ལམ་འཚོལ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཞི་ལྷག་ཆེད་དུ་དཀའ་བ་རྣམ་པ་བདུན་སྤྱད་པ་དང་། དཀའ་ཐུབ་གྲོལ་ཏེ་འོ་ཐུག་གསོལ་བས་སྐུ་ལུས་མཐུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ལམ་དུ་གཤེགས་པའི་གཏམ་དང་། བདུད་བཏུལ་བ་དང་། ཟག་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པ་དང་། ནགས་ཁྲོད་དུ་ཐུགས་ལས་ཆུང་དུས་ངལ་བར་བཞུགས་པ་དང་། ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཝ་ར་ཎ་སིར་གཤེགས་པ་དང་། ལྔ་སྡེ་ལ་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་བསྐོར་བ་དང་། ཉེ་བའི་སྡེ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཝ་ར་ཎ་སི་ནས་མ་གྷ་ཏར་འབྱོན་པའི་ལམ་དུ་བཟང་སྡེའི་ཚོགས་དྲུག་ཅུ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་དང་། རལ་པ་ཅན་སྟོང་བཏུལ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་བསུ་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། ཉེ་རྒྱལ་དང་པང་ནས་སྐྱེས་ཏེ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་འཁོར་དུ་འདུས་པ་དང་། ཀླུ་ཡི་ལའི་འདབ་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་བཀོད་ལུང་བསྟན་ནས་བཏུལ་ཞིང་མི་ཕྱིན་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ཀ་ཏུ་ཡན་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གདུལ་པོ་རབ་སྣང་སོགས་འདུལ་བར་མངགས་པས་བཏུལ་བ་དང་། སྟོན་པས་གཅེར་བུ་བའི་སྦྱིན་བདག་རབ་བཟང་གི་ཆུང་མ་སྦྲུམ་མ་ལ་ཕྲིད་ལ་བུ་ལྷ་མིའི་དཔལ་འབྱོར་བྱུང་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་འཐོབ་པ་ཞིག་བཙའོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་མི་བདེན་པར་འགྱུར་ཆེད་དུ་གཅེར་བུ་བདག་གིས་ཆུང་མ་བསད་པའི་རོ་བསྲེག་ཆེ་སྒོ་བའི་ཐད་མ་ཅིག་པར་བཙང་མ་ལས་ཁྱིམ་བདག་མེ་སྐྱེས་བཙས་པའི་གཏམ་དང་། འབར་བའི་ཕུག་ཏུ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། དེས་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་བཞེངས་པ་དང་། སྟོན་པ་ཉིད་མཉན་ཡོད་དུ་ཀུན་དགའ་ར་བར་བྱོན་དྲངས་པ་དང་། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དད་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ཡབ་རྒྱལ་པོས་

འཆར་ཀ་མངགས་ཏེ་སེར་སྐྱའི་སྐྱིད་ཚལ་གྱི་ཏྲ་གྲོ་རྡའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་སུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་དང་། ཤིང་···ཆེན་པོ་ཆུང་མ་སོགས་ཤཱཀྱ་རིགས་ཀྱི་བུད་མེད་ཕལ་པ······རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་ཞིང་སྐྱིད་མ་ཆེ་འཛོམས་ཏེ་སུ་མོ་སྲུ་ཏིག་ཏོ་ཤལ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་དང་། གཞུང་····དགའ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐོར་དང་། མ་མ་སྐྱེ་དགུའི···བདག་མོ་ལ་བསྙེན་ཏེ་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ···བྱུང་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་སློབ་མ་ལྷ་ལྡང་གཤེགས་ཏེ་ཁྱིམ་བདག་རི་རྡ་ནའི་བྱམས་མའི་བུ···གང་པོ་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་སོགས་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཏེ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུའི་མ་དར་སྐྱེས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་བཀོད་པ་དང་། བྲམ་ཟེ···པད་མའི་སྙིང་པོ་སོགས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པ···དང་། རྩ་སྟོ་བ་ཁྱིའུ་གཉིས་དགེ་འདུན་ལ་དགའ་ཁྱིའི་ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྨིན་པའི་གཏམ་དང་། མོའུ་འགལ་བུ······མངགས་ཏེ་གཞུང་དགའ་བོ་ཉེ་དགའ་བཏུལ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་གླུས་མཆོད་ཆའི་ཆར་ཕབ་པ་མོའུ···འགལ་བུས་མེ་ཏོག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་དཔའ་བོ་སྟོང་ཐུབ་ཅེས་པ་གནོད་···སྦྱིན་འགྲོག་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་བཏུལ་བ་དང་། འགྲོག···གནས་ཀྱི་ལག་ནས་བླངས་པའི་ལག་བརྒྱུད་བདེན་པ་ལ····བཀོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཤུ་དྷ་ཡ་ནས་ཀོ་ཁྲབ་བསྐུར་ལན་དུ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་བྲིས་པ···བསྐུར་བས་བདེན་པ་མཐོང་སོགས་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱ་ཕྱོགས་པའི་སྐོར་བ་དང་། མཐུན་ཡོད་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་གྱི་སེང་གེ་རལ་པ་ཅན་རྒྱལ་བས་བཏུལ་བས་ལྷར་སྐྱེས་ནས་སྤྱན······ཞུགས་ཐོབ་པ་དང་། འོད་སྲུང་གི་དུས་ཀྱི་དགེ་སློང་དག་ལ་ངན་སྨྲས་བྱས་པའི་བྲམ་ཟེ་ཤེད་བུ་སེར་སྐྱ་ཆུ་སྲིན་ཉའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་ལྷར་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱུན་ཞུགས···ཐོབ་ཅིང་དེ་དྲངས་པའི་ཉ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བཀོད་པའི་གཏམ་དང་། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་འཁོར་དུ···འདུས་པའི་གཏམ་དང་། ཁྱིམ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ······གསར་དུ་མང་པོས་འཕྱ་བ་སེལ་ཆེད་དུ་སྟན་ཕྱེད་བསྟལ་བ་དང་། ཀུན་དགའ་བོ་རིམ་པར་བསྐོས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་གནས་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྲེའུ་སྦྲང་རྩི་ཕུལ་རྗེས་ཤི་འཕོས···ནས་གནས་འཇོག་གི་བུ་སྦྲང་རྩི་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོས་མུ་སྟེགས་འདུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། སྟོ་བྱང་ལྔའི་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་བསྡུམས་པ་དང་། ཤ་ཟ་སྟོང་བཏུལ་ཏེ་སྐྱབས་འགྲོར་བཀོད་པ་དང་། ལྷ་གླུ་ལྷ་མིན་མི་སོགས་ཀྱི་འདུས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ···དང་། ནགས་ཁྲོད་ཀྱི་གནོད་སྦྱིན་དང་རྒྱ་མཚོའི་ཀླུ་བས····ལས་ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་པ་སྐྱེ་གཉིས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཆོ···འཕྲུལ་ཆུང་བར་གྲགས་པ་ལྷ་ལས་བབས་པ་དང་། གྲོང···ཁྱེར་བཟང་བྱེད་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཁྱིམ་བདག་ཕྱུགས་སོགས···བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པ་སོགས་དང་། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱིན་བཏུལ་བ་དང་། མི་སྐྱེས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐོར་དང་། གནོད་སྦྱིན་སི་ཏིའི་བུ་མོ་འཕྲོག་མ་བཏུལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་འཁོར་བཅས་བཏུལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་གདེངས་ཅན་དང་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱས་བདེན་པ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་ཀ་ཤཱིཀར་བྱོན་ནས་རྒྱལ་པོ་ཤ་ར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་དང་། སེང་ག···ལའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་མུ་ཏིག་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། མ་ག་དྷ་བཟང་མོས་ཡུལ་སུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྡོ་འཕྲུལ་བསྐྱབས་པ་དང་། དེས་དགེ···འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་བསྡུམས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་ཟླ་མས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་རང་གི་ཕ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ལོག་སྨྲ་བྱས་ཀྱང···གནོད་པ་མི་མངའ་བ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་སྨྱོས་པ་ནོར་སྐྱོང་བཏུལ་བ་དང་། འཆི་བྱེད་གཞན་གསོལ་བདེན་པ་ལ······བཀོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དྲང་སྲོང་ཕྱོང་དང་བཅས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། སོར་མོའི་འཕྲེང་བ་ཅན···བཏུལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། འཕགས་པ···ལེགས་འོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཚ་སྲིན་བྱིན་པ་གསོད་ཀྱི་རི་ལ་དབྱར་གནས་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་མཆོད་པ་དང་། དབུལ་མོ་གྲོང་ཞུགས་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ང་རྒྱལ་བཅག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་གནོད་པ···ལས་བསྐྱབས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་དགྲ་ཟ་བ་མེད་པའི་དད་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་།/ ལྷས་བྱིན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་འཛོམས་པ་དང་། མཆོག་ཟུང་གིས་དམྱལ་བའི་རྒྱ་གཟིགས་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ཁར་བྱུང་བའི་གཏམ···ཡམ་དང་མུག་ཞི་བྱས་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་རྣམས་བདེ་བར་མཛད་པ་དང་། ཡུལ་མི་ཐི་ལ་དང་ས་ལའི་གྲོང་དུ···བྱོན་ནས་བདུད་སྒྲིངས་པར་མཛད་པ་སོགས་དང་། ཡུལ་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་གྲུད་རྣམས་ལ་ཕར་ཚ་བཏང་ནས་བཏུལ་བ་དང་། ཏ་ཀྲོ་རྡའི་གྲོང་སོགས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། བྲམ་ཟེའི་གྲོང་དུ་བྱོན་པ་སོགས་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཁྲིད་དེ···བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱོན་ནས་ཀླུ་སོག་མ་མེད་བཏུལ···ཞིང་མི་མིན་དང་མི་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་ཐུན་ཚོད་གཅིག་ལ་མཛད་པ་དང་། སྐྱོན་ལྔ་ལྡན་གྱི་བཙོམ་ལྷག་ཏུ་བྱོན····ནས་བྲམ་ཟེ་དང་གནོད་སྦྱིན་དུ་མ་བཏུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་དང་། ཡུལ་ཨ་ཏ་ལར་བྱོན་པ་ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱས་བདེན་པ་རྟོགས་པ་སོགས་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དགྲ་མཐར་དབྱར····གནས་མཛད་པ་དང་། ལྷ་ཕྱོགས་ལྔ་ལེན་གྱི་ལམ་དུ་བྱུང་བའི་གཏམ་དང་། བྲམ་ཟེ་དབུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཤཱཀྱ་ཕྱུག་མ་རྣམས་གྲོལ་བ་ལ་བཀོད་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་གང་པོ་ལ······སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་བྱེད་པ་རྣམས་མང་ཡང་འདུས་ལ་ཕྱ་བ་མཐུན་ཞིང་ཁྲིམས་ལ·······གནས་པ་དང་རྒན་ལ་གུས་ལ་མི་འོས་པར་མི་བགྲོད་མཆོད་རྟེན་དགྲ་བཅོམ་ལ་དད་པ་སྟེ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱུ་བདུན་དང་ལྡན་པས་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཕམ་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དུ་བཞུགས་སྐབས་དང་། འོད་མ···ཅན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཤིང་ཤ་བའི་ཚལ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་ནོར་ཅན་གྱི་གཏམ་དང་། སྐུ་ཚེ་འདུ་བྱེད····བཏང་བ་དང་། རྩ་ཅན་དུ་བཞུད་པའི་ལམ་གྱི་མཛད་པ་དང་། རྩ་ཅན་ཉིད་དུ་བྱོན་པའི་མཛད་པ་དང་། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་བཏུལ་བ་དང་། ཀུན་དུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས····ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཟུར་དུ་སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་ཕུལ་བ་དང་། སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པ་དང་། བཀའ་བསྡུ་བ་དང་པོའི་གཏམ་དང་། འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ཤཱ་ནའི་གོས་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ཀུན་དགའ་བོའི་མཛད་པ་ཐམ་དང་། བཀའ་བསྡུ་བ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་དང་བཅས་སོ། །

ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཡབ་མིང་སྲིང་བརྒྱད། ཟས་གཙང་། ཟས་དཀར། བྲེ་བོ་ཟས། བདུད་རྩི་ཟས། (མིང་པོ······གསུམ་དང་ཡབ) གཙང་མ། དཀར་མོ། བྲེ་བོ་མ། བདུད་རྩི་མ། (སྲིང་མོ་བཞི)

ཤཱཀྱ་བཟང་པོ། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རྒྱ་ནག་ལ་ཐེབས་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༢༤༤ནས་༡༢༧༠ལོ····བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་རིང་ཁོང་གིས་དཔོན་ཆེན་བྱས་པ···དང་། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ལས་ཞུགས་བརྩིགས་ནས······དཔོན་ཆེན་དང་པོ་ཡིན།

ཤཱཀྱ་འོད། (སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་འོད) སློབ་དཔོན་འདི་ཡང····འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། དུས་སྐབས་གང་དུ་བྱུང་མིན་མི་གསལ་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་འཁོད་པ་ཞིག་ད་བར་མ་མཐོང་། ཁོང་གིས་མཛད་པའི《འདུལ་བ་འོད་ལྡན》ལས་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། ཞི་བའི་འོད་གཉིས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་པར་གསུངས། སློབ···དཔོན་འདིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བོད་དུ་འགྱུར···ཞིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། 《འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་པ》དང་《དེའི་

རང་འགྲེལ་འོད་ལྡན་)གཉིས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཤོ་སྟ་བ་རྟང་ས་དེ་པཎྜཱ་ར་ཀྵི་ཏས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་མདོ་ཕྱོགས་པོད་[ཇུ་]པར་ཡོད།

ཤཱཀྱ་རི་བྲག་པ། ཤཱཀྱའི་རུས་རྒྱུད་ལ་ཁག་གསུམ་དུ་ཕྱེས་(ཤཱཀྱ་ཆེན་པོ། ཤཱཀྱ་རི་བྲག་པ། ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་བྱི)པའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན།

ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་བྱི། སྔོན་དུ་ཤཱཀྱ་རི་བྲག་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་ཡིན། མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་ཚོགས་བསགས། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐོར་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མཛད། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ། །བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཤིང་། །བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་རྣམས་འཇོམས་མཛད་པ། །བཅོམ་ལྡན་སེང་གེ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀོན་ལས་འཕགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འང་མ་གྱུར་ན་སོ་སྐྱེའི་བློ་ཡིས་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་དཔོག་པར་དཀའ་མོད་འཕགས་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་སུ་དོན་གྱིས་འདུ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་འདིར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ༡. དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། ༢. ལྷུམས་སུ་འཇུག་དང་། ༣. བལྟམས་པ་དང་། ༤. བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། ༥. བཙུན་མོའི་འཁོར་དགྱེས་རོལ་བ་དང་། ༦. ངེས་འབྱུང་། ༧. དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། ༨. བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། ༩. བདུད་སྡེ་འཇོམས་དང་། ༡༠. རྫོགས་པར་ནི། ༡༡. བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ༡༢. མྱ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བར་མཛད་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་ལྷའི་ཡུལ་དུ་ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ་དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད། དེའི་ཚེ་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་མཁྱེན་ནས་གཟིགས་པ་རྣམ་པ་ལྔས་གཟིགས་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ་ནི་ཧོར་ཟླ་བཞི་པ་ས་ག་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་གླང་ཆེན་ཐལ་དཀར་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་ལས་བབས་ཏེ་ཡུམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མའི་ལྷུམས་སུ་བཀྲ་ཤིས་པའི་དགེ་མཚན་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་ཞུགས་སོ། གསུམ་པ་སྐུ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཟླ་བ་བཅུ་བཞུགས་ནས་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་ལུམ་བི་ནིའི་ཚལ་དུ་ཡུམ་གྱི་མཆན་ཁུང་གཡས་པའི་རྩིབ་མའི་བར་ནས་ཡུམ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་ན་བཟའ་དང་བཅས་ནས་འཁྲུངས་སོ། །འཁྲུངས་མ་ཐག་ཕྱོགས་རེར་གོམ་པ་བདུན་བདུན་བོར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ང་ཉིད་མཆོག་ཡིན་གསུངས། གོམ་པ་རེ་ལ་མེ་ཏོག་པདྨ་རེ་བྱུང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ལྟས་དུ་མ་བྱུང་བས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་བུ་འདིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་པས་མཚན་ཡང་གཞོན་ནུ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བཏགས་སོ། །བཞི་པ་བཟོའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་ནི་དེ་ནས་རྒྱལ་བུ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་སློབ་དཔོན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་བྱ་བའི་དྲུང་ལས་ཡི་གེ་སློབ་པའི་རྩལ་བསྟན་པས་ཡི་གེ་ལ་མཁས་པར་གྱུར། གཞན་ཡང་མདའ་འཕང་བ། རྒྱ་ལ་རྒྱལ་བ། འདེགས་དང་མཆོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་བཟོའི་གནད་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་འགྲན་ཟླ་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །ལྔ་པ་བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་རོལ་བའི་མཛད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ས་འཚོ་མ་དང་། གྲགས་འཛིན་མ་དང་། རི་དྭགས་སྐྱེས་མ་ལ་སོགས་པའི་བཙུན་མོ་དྲུག་ཁྲི་དང་བཅས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་བར་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་ནས་རྩེ་དགས་རོལ་ཞིང་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་དོ། །དྲུག་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཛད་པ་ནི་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་ཐོག་ཉིན་ཞིག་སྐྱིད་ཚལ་ལ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཕེབས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་ཕྱོགས་བཞི་ན་རྒ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། ཚངས་སྤྱོད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་བཅས་གཟིགས་ནས་འཁོར་བའི་བྱ་བར་སྙིང་པོ་མེད་པར་དགོངས་ཏེ་ཡབ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཞུས་པས་མ་གནང་བར་སྒོ་ཕྱིར་དམག་གིས་བསྐོར་ནས་བསྲུང་ཡང་དེའི་མཚན་མོ་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མའི་མངལ་དུ་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་བཟང་པོ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་ནམ་ཕྱེད་ན་ཆིབས་པ་རྟ་བསྔགས་ལྡན་ལ་ཆིབས། རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་སྐྱེད་གི་ནམ་མཁའ་ལ་གདན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་དྲུང་དུ་བྱོན། ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྲ་ཉིད་ཀྱིས་བཅད། ལྷ་ཡིས་ཕུལ་བའི་ན་བཟའ་ངུར་སྨྲིག་བཞེས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་དོ། །བདུན་པ་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་མཛད་པ་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ལ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་མུ་སྟེགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཟབ་སྦྱངས་པ་དང་མི་ལྷ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་སྤྱད་དེ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཀུན་བརྒྱུད་ཞིང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་མི་ཐུབ་པར་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མང་པོ་ལ་ཉེ་བར་གཟིགས་ནས་ཆུ་བོ་ནཻ་རཉྫ་ནའི་འགྲམ་དུ་ལོ་དྲུག་ཏུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་གཅིག་གིས་ཟས་དང་སྐོམ་བཅད་པ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་བ་སྤྱད། དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ལུས་རིད་ཅིང་མདངས་ནག་པོར་གྱུར་པས་དགེ་སྐྱོང་ནག་པོ་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་ལུས་ངག་གི་དཀའ་ཐུབ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པས་སྤྱོད་པ་དེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྐར་ཁ་ཟས་རག་ལ་ལ་གསོལ་བས། སྐུ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འོད་ཟེར་འགྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །བརྒྱད་པ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་གཤེགས་པའི་ཚེ། ལམ་དུ་རྩྭ་འཚོང་བཀྲ་ཤིས་བྱ་བ་ལས་རྩྭ་བསྣངས་ཏེ་སྟན་གྱི་ཕྱིར་བསྣམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ལ་བསྐོར་བ་ལན་བདུན་ཕུལ། སེང་གེའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་རྩྭའི་རྩེ་མོ་རྣམས་ནང་དུ་བསྟན་ནས་བཏིང་བའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ནས་ཞལ་ཤར་དུ་གཟིགས། སྐུ་དྲང་པོར་བསྲང་། དྲན་པ་མངོན་པར་བཞག་ནས། སྟན་འདིར་བདག་གི་ལུས་འདི་སྐམས་ཀྱང་རུང་། །པགས་པ་རུས་པ་ཤ་རྣམས་ཞིག་ཀྱང་རུང་། །བསྐལ་མང་རྙེད་དཀའི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར། །སྟན་འདི་ལས་ནི་ལུས་བསྐྱོད་མི་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་མཛད་དོ། །དགུ་པ་བདུད་བཏུལ་བའི་མཛད་པ་ནི། དེ་ནས་བདུད་སྡིག་ཏོ་ཅན་ལ་ངན་སྨི་ལྟས་ངན་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་བྱུང་བ་སོགས་འཇིགས་སྐྲག་སྣང་བ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བདུད་ཀྱི་དམག་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པའི་དཔུང་ཆེན་པོ་འཁྲབ་ཏོ་ལ་ཤིན་ཏུ་དཔའ་བ། ནུས་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་སྙིང་འཁྲུག་པར་ནུས་པའི་འཇིགས་རུང་སྤྲུལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་ལྡན་པ་དེ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་འོངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ལ་སྡིག་མོ་བྱེད་པ་དང་། མཚོན་ཆའི་ཆར་འབེབས་པ་སོགས་བྱང་ཆུབ་ལས་གཡོ་བའི་ཕྱིར་བར་ཆད་དུ་བར་བརྩམས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཡོ་འགུལ་ཙམ་ཡང་མི་ནུས་ཤིང་། མཚོན་ཆ་འཕངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་དུ་གྱུར་ནས་ས་གཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར། དེ་ནས་སླར་རང་གི་བུ་མོ་སྲེད་མ་དང་དགའ་མ་སོགས་ལ་བར་ཆད་ཅི་ནུས་རྩོལ་ཤིག་ཅེས་བཏང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཞིན་བྱེད

འཕེལ་བས་པ་ལ་སོགས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་གཡོ་སྒྱུ་མོ་གཉིས་ཏེ་…
བར་བསྟན་ཏེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བསླུ་བར་བརྩམས་ཀྱང་…
ཐུགས་གཡོ་བར་མ་ནུས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་…
བཞུགས་པའི་ནམ་སྟོད་འཇིགས་རུང་གཡོན་ཅན་བདུད་ཀྱི་
སྡེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་…
གྱིས་བཏུལ་བར་མཛད་དོ། །བཅུ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་…
དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ལོ་དེའི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་…
ལྔའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །
དེའི་ཚུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་དང་།
བདུད་རྩི་ཟས་ཀྱི་བུ་ཀུན་དགའ་བོ་བཙས་ཞེས་གྲགས།
བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པར་སངས་རྒྱས་ནས
དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པའི་བར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་
གསུམ་གྱིས་གསོས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་…
མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བསྐོར་ནས་ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་…
གདུལ་བྱ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྨིན་ཅིང་གྲོལ་བར་…
མཛད་དོ། །བཅུ་གཉིས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་
པ་ནི། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བདུད་བཞི་ལས་རྣམ་…
པར་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ་གནས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་…
བ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་པར་
འཛིན་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པའི་
ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་རྩ་མཆོག་ཏུ་
སྣ་ལའི་ཚལ་གྱི་དབུས་ཟ་མའི་གཟིམས་ཁྲི་ལ་སེང་གེའི་ཉལ་
སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་ཏེ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་…
བསྟན་ཏོ། །

སྤྲུའི་བརྒྱུད། སངས་རྒྱས་སྤྲུ་ཐུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་སྔོན་…
འབྱུང་བའི་དུས་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་གསོལ་བ་ཡིན།
སྤྲུའི་དུས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོར་《མདོ་སྡེ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་》གི་
ཡལ་འདབ་དང་《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་དང་པོའི་འགོར་
ཡང་གསལ།

སྤྲུའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས། གོང་གི་སྤྲུའི་རྒྱལ་པོ་…
ཞེས་པར་གཟིགས།

ཤག་ཆས་དངོས་རིགས། དགོན་པའི་ནང་གི་གྲྭ་པའི་སྤྱོད་
ཤག་ལ་ཡོད་པའི་ཉིན་མཁོའི་ཡོ་བྱད་དང་རྒྱུ་ནོར།

ཤགས་ཀྱིས་པ་རོལ་གནོན་པ། གཞན་པ་རོལ་པོ་དང་ཁ་
ཤགས་རྩོད་གླེང་བྱེད་པའམ། སྒྲ་ཤགས་འགྲེད་པ་སོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་གཞན་དག་སྨྲ་བ་མེད་པར་བྱེད་ཐུབ་པ།

ཤགས་འགྲེད། རྒྱུགས་པ།

ཤགས་འདེད། སྨྲན་བརྗོད་བྱེད་པའམ་ཁྲིམས་ཁང་ལ་…
བདུགས་གཞིར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཤང་ཤང་ཏེའུ། སོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། ལུས་སྟོད་མི་
ལ་ལུས་སྨད་བྱ་ཡིན་པ་དང་། གསོག་པ་ཡོད་ཅིང་སྐད་…
ཤིན་ཏུ་སྙན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཤང་ཤང་ཞེས་འབོད་པ་
ཡིན་ཟེར།

ཤང་ཏང་པ་བུ་གཉིས། འདིར་སུང་བྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་
བརྒྱད་པ་ཤང་ཏང་ཕ་བུ་གཉིས་ཞེས་བཀོད་འདུག་པ་དེ་ནི་
སུང་ཧྲི་ཙུང་དང་སུང་ཆིན་ཙུང་ཕ་བུ་གཉིས་ཡིན་ཅིང་།
སུང་ཧྲི་ཙུང(宋徽宗)གིས་སྤྱི་ལོ༡༡༠༠ནས༡༡༢༥བར་
སུང་བྱང་མའི་གོང་མ་བྱས་པ་དང་། དེའི་བུ་སུང་ཆིན་…
ཙུང་གི(宋钦宗)ཞོ་འན་ཧེ(宣和)ཁྲི་ལོ་བདུན་པ་སྤྱི་…
ལོ༡༡༢༥ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ཅིན(金)དམག་གིས་རྒོལ་…
བརྡུང་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་སྐབས་ཕ་ཤུལ་བུ་འཛིན་གྱིས་ལོ་…
གཅིག་དང་ཟླ་བ་བཞིའི་རིང་སྲིད་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཅི་…
རིང་པར་ཕ་བུ་གཉིས་ཀ་ཅིན་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་…
བྱས་པ་དང་ཐུགས་སུང་བྱང་མ(北宋)རྫ་བརླག་ཏུ་སོང་།

ཤངས་ཀྱི་ཆུ་སྦྲགས། ཤངས་ནི་རྣམ་གླིང་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་
ཡིན། དེ་ཐོག་ཤངས་ཆུ་ལ་ལྕགས་ཐག་ཟམ་པ་བཙུགས་ཡོད།
པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དབུས་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་
ཕྱིར་ཕེབས་སྐབས་ཤངས་ཆུ་རྒལ་ནས་ཞག་ཤས་དེར་ཡུས།
མཇལ་མཁན་གྱི་པ་ཆོས་ལུགས་ཟམ་ལ་འཚང་ཁ་བརྒྱབ་པས
ལུགས་ཟམ་ཆད་ནས་མི་ཁ་ཤས་ཆུར་ལྷུང་བ་བྱུང་འདུག

ཤངས་ཀྱི་གཞོང་པ་ཆལ། གཙང་གི་ཤངས་རྣམ་གླིང་རྫོང་
ཁོངས་གཞོང་པ་ཁུལ།

ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་
ལྔ་པའི་སྐབས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་གནས་སུ་…
དགོན་པ་གསར་པ་གླིང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་པ་གསར་འཛུགས་
མཛད་པའི་ནང་ཚན་གཙང་གི་གཙང་ཏུ་ཤངས་ཁུལ་དུ་རབ་
བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་གླང(༡༦༨༥)ལོར་གསར་དུ་…
བཏབ་པའི་ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་སྡེ་མཚན་…
ཉིད་གྲུ་ཚང་ཡིན།

ཤངས་དང་སྣེ་ཕྱི། གཙང་གི་ཤངས་དང་། སྣེ་ཕྱི།

ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད། མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་ནས་བརྒྱུད་
དེ་བྱུང་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལུགས་མཛའི་ནང་གསེས་ཤིག
ཏེ། སློབ་གཉེར་མཁན་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྒྱ་གར་དང་
བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱི་ཐེངས་གསུམ་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་…
དང་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ལ་སྦྱངས། བོད་…
ཏུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་དབུས་ཀྱི་འཕན་ཡུལ་དང་། གཙང་གི་
ཤངས་ཁུལ་དུ་དགོན་པ་མང་པོ་བཏབ་ནས་སོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་
ཙམ་རིང་དམ་ཆོས་སྤེལ་བས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པ་
དེ་ནས་བྱུང་། དགུང་གྲངས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་སྐོར་འཚོ་…
ཞིང་བཞུགས་པར་གྲགས།

ཤངས་པ་མཆལ་གྱིས་བྲིས་སུ་བྲིས་པ་དཔལ་ལྡན་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ། སོ་རྒྱུས་ཐོག
བཤད་སྲོལ་ལ་ལྷར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་…
གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་ད་ལྟའི་དཔལ་ལྷ་
མོ་གི་ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་
ཤངས་ཁྲག་གིས་བྲིས་པའི་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ཞི་བའི་རྣམ་…
འགྱུར་གྱི་རིས་ཞིང་ཞིག་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་…
གསུམ་པའི་མཇུག་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་…
གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ཉམས་གསོ་མཛད་སྐབས་ཐིས་
ཟངས་འདི་བོར་བརླག་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ནང་བཞུགས་སུ་
ཕྱུལ་ནས་དཔལ་ལྷ་མོ་ཞི་བའི་འཇིམ་སྐུ་འདི་ལྷ་བཟོ་མཁས་པ་
དགུ་གྲུ་བཞི་ཟེར་བར་བཞེངས་སུ་བཅུག་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

ཤངས་པ་གསེར་གླིང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ། ཡབ་རྗེ་
བཙུན་མཚན་ཅན་དང་ཡུམ་དཀོན་མཆོག་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་…
སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༣༥༢)ལོར་ཡོལ་པོ་…
གསེར་གླིང་གི་ཡུལ་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་…
ཞབས་སྐབས་སྒྲོག་ལེགས་པར་མཁྱེན། ནེལ་པ་པཎ་ཆེན་…
ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ནེལ་པ་ཁྲུ་དཔོན་ལས་འདུལ་…
མཛོད་དང་། གསང་ཕུར་པར་ཚད་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་སྣོད་
མང་པོར་སློབ་གཉེར་མཛད། ཆོས་རྗེ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་།
རྒྱ་ནག་ཆོས་རྗེ། སྐྱེས་མཆོག་བསམ་གཏན་དཔལ་ལ་སོགས་
པའི་དམ་པ་མང་པོ་བསྟེན། ཁྱད་པར་དུ་རང་ཡུལ་དང་ཐེ་
བའི་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ལས་ཐུགས་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་གསན།
ཇོག་ཅིག་པ་རིན་ཆེན་གླ་ཕྲུལ་སོགས་ལས་ཤངས་པའི་…
གདམས་ངག་མང་དུ་ཐོབ། ཡི་དམ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས།
ཤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་གྲུབ་…
ལས་གདམས་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་ཞུས། སངས་རྒྱས་…
སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཏོད་ཀྱི་སྐོར་རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་སུ་…
ཆུད་པས་ཐེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གསོ་སོར་
བསྐྱངས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྡེའི་བདག་པོ་དང་མི་…
དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞབས་ལ་བཏུད་དེ་འགྲོ་བའི་
དོན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད། ཐུག་པོ་ཆེ་བ་རྗེ་རྗེ་དཔལ་ལ་…
སོགས་པ་གསུང་གི་སློབ་མ་དུ་མ་བསྐྱངས་ནས་དགུང་ལོ་…
བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་…
གླང(༡༣༨༥)ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ཞི་…
བར་གཤེགས།

ཤད་བདུན། ༡. ཅིག་ཤད ༢. ཉིས་ཤད། ༣. བཞི་ཤད།
༤. སྦྲུལ་ཤད། ༥. ཚེག་ཤད། ༦. རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད།
༧. གཏེར་ཚེག་བཅས་བདུན་ནོ། །དཔེ་ཅན་གྱི་ཤད…
དབྱིབས་ཕྱུར་བ་འདྲ་བ་ཡོད་པས་ཕྱུར་ཤད་ཟེར།

ཤན་གྱི་རྣམ་བཞག་བཞི། ཤན། རྗེས་ཤུགས། རྒྱུན་…

འཕྲོལ། ཐུགས་སོ། །

པན་སོར་བ། སྐྱོན་ཆད་སོར་བ།

པན་བསྒྲེ་བ། གསེབ་ཏུ་བསྲེ་བ།

པཎྜ་ཕུ་རི། བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཤིག་སྟེ། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གནས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་བྱུར་ཙམ་གསུངས་འདུག་པ་དེར་གཟིགས།

པཎྜ་རཱི་ཀ། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་ཞི་བ་ཐུང་ངམ་ཞི་བ་འཚོ་ཟེར། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》དང《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར》ནང་གསལ།

པཎྜི་ཏ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་བདུན་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལུག(༡༤༨༧)ལོར་མངའ་རིས་སྟོད་དུ་ཡབ་རིག་འཛིན་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་། ཡུམ་ཕྲིན་ཟ་ལས་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་གཉིས་ཙམ་ནས་སྐུ་སྐྱེ་སྔ་མའི་གསུང་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་བཀྲས་ལྷུན་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཐུགས་འཛིན་མཛད། མཁས་མང་དབུས་སུ་བགྲོ་གླེང་གནང་སྐབས་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པས་ཀུན་གྱིས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུས། དེ་ནས་གཙང་དུ་ཕེབས་ལམ་ནས་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་དང་མཇལ་བས་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱོན་ལ་བསྟོད་པ་ཚད་མེད་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བཀྲས་ལྷུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོས་མཁན་པོ་དང་། དགེ་འདུན་རབ་འབྱམས་པས་སློབ་དཔོན། མཁན་མཆོག་པཎྜི་པས་དུས་གོ་བར་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་འདི་ལ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་མཚན་གསོལ། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་ལས་བཀའ་གདམས་གླེགས་བམ་ཆ་ལག་ཡོངས་རྫོགས་དང་། དཀའ་ཆེན་བཞི། དབུ་མ་རྩ་འཇུག་གི་ཊཱི་ཀ་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པར་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོའི་བཀའ་བཞིན་རྒྱལ་མཆོག་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་གདན་འདྲེན་དུ་དབུས་སུ་ཕེབས། དགུང་གྲངས་སོ་གཅིག་པར་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལོ་དེ་ནས་བཟུང་དཀྱིལ་ཁང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་ལོ་ཉེར་གཅིག་མཛད། དེ་ནས་བཀྲས་ལྷུན་གདན་སའི་ཁྲི་པ་བདུན་པའི་མཛད་འཕྲུལ་ལོ་མང་བཞེས། ཁྲི་ཐུར་ལ་ཕེབས་རྗེས་མངའ་རིས་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ནས་མཐོ་ལྡིང་གི་ཁྲི་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཟབ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ། ཤཱཀྱ་བཀྲ་ཤིས་ལྡན་པོ་ཐུགས་བཏབ། གསུང་རྩོམ། 《ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང》ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན། 《དབུ་མར་རྣམ་འགྲེལ》གྱི་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལེགས་བཤད་མང་དུ་མཛད། མཐར་དགུང་གྲངས་རྒྱ་གཅིག་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ཡོས(༡༥༨༧)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

པབ་སྨད་པོ་ཐྭ་བ་ཐུགས་རྗེ་དཔལ། པོ་ཐྭ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་པོ་ཐྭ་བ་ཤེས་རབ་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་དམ་པ་འདི་ཉིད་རིག་གནས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་པས་ཙནྡྲ་པའི་འགྲེལ་པ་རྟགས་དྲུ་ས་རྫོགས་པར་བསྒྱུར། ཀ་ཙན་གཉིས་ལ་འགྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་མཐའ་ཆོད་པ་བཞུགས་རྫོགས་ཆེན་པོ་རེ་མཛད་ཅིང་། ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་རྒྱས་པར་སྤེལ་བ་ལས་སློབ་མ་ཡང་གཙང་དུ་ཆོས་འཁོར་སྣང་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ཞ་ལུ་པ་གཞུང་བརྒྱ་སྨྲ་བ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ། གནས་བརྟན་ལེགས་པ་རྒྱལ་པོ། སྣར་ཐང་པོ་ཐྭ་བ་མདྷ་ཤྲཱི། བོ་དོང་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། ཆོས་འཁོར་པོ་ཐྭ་བ་མཛྷ་ཤྲཱི། དཔལ་སྤོང་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། རྗེ་ཞྭ་ལུ་པ་ཀྲིང་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་དུ་བྱོན། ཐ་སྙད་རིག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་ཐུགས་རྗེས་མེད་དུ་ཆེའོ། །འཁྲུངས་འདས་སོགས་མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

པམ་ཁའི་གདུ་བུ། དུང་འཁོར་གྱི་ལག་གདུབ། དེ་སྔོན་བོད་དུ་བུ་མོ་ཚོས་ལག་པ་གཡས་པར་དུང་འཁོར་གྱོན་པའི་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་སྐྱོན་གྲིབ་གས་ཆེ་བ། མི་ཁ་བརྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་འདུག

པཉྩ་ལ། ཡུལ་འདིའི་མིང་ལ་པཉྩ་ལ་ཞེས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྔོན་དཔྱུའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་བློན་པོ་པཉྩ་ཀ་ཞེས་པས་ཡུལ་དེ་བཟུང་བས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་ཤིང་། པཉྩ་ལ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་བདེ་འབྱུང་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར《ཧུའུ་པཎ་ཀྲུབ་མཐའ》ལེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས(༥༤བར་གསལ། ཡུལ་འདི་གང་དུ་ཡོད་པ་ནི་པཎ་ཆེན་ཤེར་དེ་ནི་ལྷ་སྡེང་རྡུགས་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབུམ[ཇ]པའི་ནང་།《གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན་པོ་པཉྩ་ལའི་རྣམ་བཤད》ཅེས་པའི་ཤོག་གྲངས༤༢པར"རྒྱ་གར་དང་། བོད་དང་། ལི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ནག་དང་། རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ་དང་། ཀེ་ལ་ཤའི་དུམ་བུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དྲུག་པ་ཀེ་ལ་ཤའི་དུམ་བུ་དེ་ལ་སྦྱིད་སྦྱིད་དུ་བགོས་པའི་གཡས་སྦྱིད་མ། རྒྱབ་རི་རྒྱལ་ལྡན་པོའི་ངོས་ལ་བརྟེན་ཅིང་། མདུན་རྒྱ་མཚོ་སི་ཏའི་ཕྱོགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་ཡིན"པར་གསུངས། དེ་ཡང་པོ་ཏ་ལ་དང་། ཤུ་རྒྱན། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་སོགས་ནེར་ཤར་གི་ས་བཀྲའི་རི་མོ་དང་བསྡུན་ན་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། པཉྩ་ལ་ཟེར་བ་འདིའི་ཡུལ་གྱི་བཀོད་པ་སོགས་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཞིག་དེང་སང་གི་ས་བཀྲའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་རྒྱ་མི་ཐུབ།

པཉྩ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ། གོང་དུ་རིགས་ལྡན་ཉེར་ལྔ་ཞེས་པར་གཟིགས།

པཉྩ་ལའི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན། རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ། ལྷ་དབང་། གཟི་བརྗིད་ཅན། ཟླ་བས་བྱིན། ལྷའི་དབང་ཕྱུག སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ལྷ་དབང་ལྡན།

པཉྩ་ལར་བྱུང་བའི་དུས་འཁོར་གྱི་སྟོན་པ་རིགས་ལྡན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། ༡.(ཡབ་ཉི་མའི་འོད་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྲས)ཟླ་བ་བཟང་པོ། ༢.ལྷ་དབང་། ༣.གཟི་བརྗིད་ཅན་སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ༤.ལྷའི་དབང་ཕྱུག ༥.ཟླ་བས་བྱིན། ༦.ལྷའི་དབང་ལྡན་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་དྲུག ༧.པད་དཀར་བྱིན། ༨.བཟང་པོ། ༩.རྣམ་རྒྱལ། ༡༠.བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ། ༡༡.ཕྱག་དམར། ༡༢.ཁྱབ་འཇུག་སྦས་པ། ༡༣.ཉི་མ་གྲགས། ༡༤.རིན་དུ་བཟང་། ༡༥.རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ། ༡༦.རྒྱལ་དཀའ། ༡༧.ཉི་མ། ༡༨.སྣ་ཚོགས་གཟུགས། ༡༩.ཟླ་བའི་འོད། ༢༠.མཐའ་ཡས། ༢༡.ས་སྐྱོང་། ༢༢.དཔལ་སྐྱོང་། ༢༣.སེང་གེ ༢༤.རྣམ་པར་གནོན(གཉེར་སྟོན་ཞིག་སྲིད་དུས་བྱོན)། ༢༥.སྟོབས་ཆེན། ༢༦.མ་འགགས་པ། ༢༧.མིའི་སེང་གེ ༢༨.དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ༢༩.མཐའ་ཡས། ༣༠.རྣམ་རྒྱལ། ༣༡.དྲག་པོ། ༣༢.འཁོར་ལོ་ཅན་ཏེ་རིགས་ལྡན་སོ་གཉིས་སོ། །

པར་ཀོང་ཡུལ་ཐེམས་སྒྲ། སྒོ་ཁའི་ཁྲ་འབྲུག་ནས་རྩིས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་པོའི་ཡུལ་ཏེ་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་རྒྱུ་དང་ཉང་ཆུ་གཉིས་འདྲེས་ནས་གཤོང་སར་འབབ་པའི་ཁུང་པ་ཀོང་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཐེམས་སྒྲའམ་སྲི་སྒྲ་ཞེས་དེར་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཡི་དབྱིབས་སྦྱིད་དང་འདྲ་བར་རྒྱང་ཞེང་ཙམ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན།

པར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། མདོ་སྨད་རེབ་གོང་གསེར་ལྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དཔྱས་རྒྱལ་ཐང་དུ་རོང་པོའི་མཁར་ཡབ་འབུམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་ནག་ཡུ་སྐྱིད་སོ་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་མེ་ལུག(༡༦༠༧)ལོར་སྐུ་བལྟམས། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཐུགས་བསླབས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ཆུ་བྱི(༡༦༡༢)ལོར་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱན་སྔར་དགེ་བསྙེན་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་གྲུབ་ཆེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་

སྐལ་ལྡན་ཚོགས་གཉིས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཐེབས་པ་མེ་སྤྲེལ(༡༨༡༧)ལོར་ཡབ་རྣམ་མཉམ་དུ་དབུས་སུ་ཐེབས། དགའ་ལྡན་དགོན་དུ་སྟག་ལུང་བྲག་པ་དང་མཇལ་ཅིང་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། མཚན་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ། ལོ་དེའི་དབྱུན་ཆོས་སུ་གདན་ས་འི་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་དང་། རྗེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། གཙང་པ་དཀའ་ཆེན་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ། རྒྱལ་རོང་བ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་བཅས་བླ་མར་བསྟེན་ནས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་བསྡུས་གྲྭ། དབུ་མར། མཛོད། འདུལ་བ། རྣམ་འགྲེལ་ཟུར་བཀོལ་དང་བཅས་པ་གཞན་སློང་མཛད། གཞན་ཡང་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དྭགས་པོ་བསོད་ནམས་ཉི་མ། རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་བཏུགས་ཏེ་བཀའ་ཡོད་རབ་འབྱམས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་ལ་ཐེབས་པ་མེ་སྟག(༡༨༢༦)ལོར་གསང་ཕུར་ས་དགེ་གླུ་ཚང་བཅུ་ལྔག་གི་མཁས་མང་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་དཀའ་ཆེན་བཅུ་ལས་རྒྱམས་པའི་གྲུ་སྐོར་དམ་བཅའ་གནང་། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྤྱན་སྔར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་རིག་འབྱུང་གྲོང་གི་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། ཀོ་ཁྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསང་འདུས་དབང་སོགས་མང་དུ་གསན། ཟབ་གསང་གི་གདམས་པ་མང་དུ་མཉན་པས་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་ཐར་ལྡག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཡོས(༡༨༢༧)ལོར་མདོ་སྨད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ་ཐེབས་པ་ལྕགས་ཏ(༡༨༣༠)ལོར་རོང་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ་ཐོས་བསམ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གསར་འཛུགས་མཛད་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་པར་ཐེབས། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས་འཆད་ཉན་ཤིན་ཏུ་འཕེལ། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་དབེན་གནས་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་ཡམ་རིམ་དང་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་མཁྱེན་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༨༦༡)ལོར་སྟོན་ཆོས་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་གླིང་ཁྲིར་བཀོད་ནས་གནས་དེས་མེད་དུ་བཙུད་ཡོན་དང་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཏེ་དབེན་གནས་མང་པོར་དགེ་སྦྱོར་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་གྲྭ་ཚང་འདུ་ཁང་དང་སྐུ་འབུམ་ཤར་གྱི་འཇམ་མགོན་པོ་བྲང་གསར་དུ་བསྐྲུན། རྒྱུད་འབུམ་དཔལ་གྱིས་བཞེངས། ཞེ་གཅིག་པར་མཁར་གོང་ལྷུད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་གསར་འདེབས་དང་། ཞེ་གཉིས་པར་དབེན་གནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་བཀའ་གདམས་ཐོ་བྲང་དུ་གྲུབ་པའི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ཆུ་འབྲུག(༡༨༥༢)ལོར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ནང་ལར་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཡུལ་ལ་ཐེབས་པའི་ཚེ་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་དྲུང་ནས་རྗེས་གནང་དང་བཅས་གསན། སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་ཕྱི་མ་གར་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མཛོད་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུངས། གདན་ས་རོང་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་འཆད་ཉན་དང་། སྒྲ་ཚད་སྙོམ་གྲྭ། ཁ་བར་སྙོམ་གྲྭ། རྫོང་རྫོགས་སྙོམ་གྲྭ་སོགས་ལྷ་ཕྱིར་གསར་དུ་བཏབ། སྐུ་ཚེ་གང་པོར་མཛད་པ་མཐའ་དག་བསྟན་འགྲོར་སྨན་ཕྱིར་དབུས་གཙང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་དང་། མདོ་སྨད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་མཐའ་དག་ལ་ཐེབས་ཏེ། བསྟན་པའི་རྩ་ལག་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གསར་འདེབས་དང་ཉམས་གསོ་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྐྲུངས། བཀའ་རྩོམ་སྐྱབས་ཁྲིད་དང་མགུར་མ། ལོ་རྒྱུས། ནང་རིག་སོགས་པོད་ལྔ་བཞུགས། དན་ཉིག་དང་། ཡང་ཉིག ཡན་ཚུང་གནམ་རྫོང་སོགས་ཟ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དབེན་གནས་དུ་མ་དང་། ཡར་ནང་ཤུབ་པ་ཐོབ་པའི་གནས་བརྒྱད། རྫོང་ཉིན་བྲག་ཤུག། མར་ནང་བྲག་དཀར། གཉའ་གོང་བྲག་དཀར། གཤག་རལ་གོང་འོག ཁྲི་ཀའི་སྐྱམ་བྲག ཕྲག་ཚང་ལྷ་མོ་སོགས་མཛོད་དགེ། ཁ་རྩ་ཆེ་དྲུག་ཚུན་ཅད་ཀྱི་དབེན་གནས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མར་ཐུན་དྲུག་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞོལ་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༨༧༦)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ཤར་རྒྱལ་པོ་ཐོག་ཐི་མུར། (图帖睦尔)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་བཅུ་པ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་འབྲུག(༡༣༢༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༣༣༡)ལོ་བར་ལོ་ངོ་ལྔ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤར་ཆེན་སྟོབ། ཨོ་ཏ་ལའི་ཨོ་བྲང་དཀར་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཐོག་བརྩེགས་ཅན་གྱི་ཁང་ཆེན།

ཤར་འཛམ་ནེ་བཀྲ། གཙང་ཞུལ་སྲིད་ཀྱི་དུར་པ་སྣ་ནས་རྩིས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་གི་མིང་།

ཤར་གཉེ་ཡུལ་བྲམ་ནག ཞར་ཁམས་རྒྱ་ནག་ཕྲག་པ་ཚལ་ནས་རྩིས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་གཉེ་ཡུལ་ཉེར་བ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན།

ཤར་དུ་ས་ཡི་ཁ་གནོན། བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་མང་བས་དེ་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་ཀ་རྩ་དང་། ཀམ་རྩ། གླིང་རྩ་བཅས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསུམ་བཞེངས་པ།

ཤར་ན་བ་ཡམ་གསུམ་པ་རི། ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བ་ཡམ་ཉི་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་གྱི་དགོན་པ་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་པར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་(བཻཌཱུར་སེར་པོ)ལས་གསལ་ཞིང་། གསུམ་པ་རི་ནི་བདེ་ཆེན་དགོན་པ་ཆགས་སའི་རྒྱབ་རི་དེ་ཡིན་རེས་སྙམ།

ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞི་ཐོག་པ། ཤར་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཞབས་ལ་བཏུགས་ནས་དངོས་སློབ་ཏུ་གྱུར། མཚན་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་སྣ་ལ་འདས་པའི་ཤུལ་ཏེ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལུག(༡༢༨༧)ལོ་ལ་ས་སྐྱའི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བསྐྱངས། ས་སྐྱ་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་གི་གདན་སར་བཞུགས་པས་མཚན་དེ་ལྟར་གྲགས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༣༠༤)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཐོག་དགུ་པ་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་རྟ(༡༢༥༨)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་འདི་ནི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་དངོས་སློབ་ཤར་པ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་རབ་བྱུང་མ་མཛད་གོང་གི་སྐུ་གསུམ་པ་ཡིན། ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་དངོས་མིན་ཀྱང་གདན་ས་སྐྱོང་བའི་མཛད་རྗེས་ནི། ཁྲི་ཐོག་བརྒྱད་པ་རྡམ་པ་ལ་མི་ཕག(༡༢༨༧)ལོར་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་གླང(༡༢༨༩)ལོར་ས་སྐྱའི་གདན་ཁྲིར་ཐེབས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་དང་། ལྷ་ཁང་རྙིང་པ་ཁག་ཉམས་གསོ། ཤིང་སྦྲུལ(༡༣༠༥)ལོར་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཡང་རྫོང་ཞིག་ཁང་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད། རིག་བསྡུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དྲུག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་བཅས་སྤྱན་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བདུན་སོ་སོའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་བཅས་པ་འབྲི་ངར་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་སྣ་ལ་སྤྱ་གཉིགས་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་རྗེས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་མཛད་པ་ནས་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་བོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་གདན་ས་མ་གནང་བའི་བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་ས་སྐྱའི་གདན་ས་བསྐྱངས་ཏེ་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་སྲོལ་ལས་ལྷག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བའི་མཛད་རྗེས་ཆེ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་རྟ(༡༣༠༦)ལོར་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་ལ་གདན་ས་ཕུལ་རྗེས། ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པར་སྐུ་གཤེགས།

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒང་མ་ཀུར་ཞུབ། གཙང་གི་ཤངས་གཞོང་པ་ཚལ་ནས་རྩིས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཕྱག་ཀྱི་སྒང་མ་ཀུར་ཞུབ་རྫོང་ལྷའི་ས་གནས་གང་ཡིན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

ཤར་ཕྱོགས་ལས་ཀྱི་གཉེན་རྗེའི་གནས། ཀོང་པོ་སྨད་

ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལ་སེང་གདན་ཞེས་པའི་ས་གནས། དེང་སང་ཀོང་པོ་མེ་ཏོག་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་རི་ཞིག་ས་གནས་དེར་འཆི་བདག་ལས་ཀྱི་གཤིན་རྗེ་དངོས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཤར་བྲེ། བྱ་འདབ་ཀྱི་རྩེ་ནས་ཤུར་དུ་འཕྱང་བའི་རྒྱ་ལེན་ཏེ། ཆར་པ་འབབ་སྐབས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་རྩིབས་མོ་ཟླན་ཚུན་པར་གྱི་གཤོང་དུ་ནས་བརྒྱུད་དེ་ཐོང་བའི་ཆུ་རྣམས་ཤར་སུའི་རྩེ་ནས་ས་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་དབང་གིས་ཤིང་གཞན་ཆུ་འཛར་ཟེར། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཞྭ་ལུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་འདབ་ཀྱི་རྩེ་མོར་ཡོད་པའི་ཆུ་འཛར་ཤར་སུ་ལ་གཟིགས།

ཤར་ཙོང་ཁ། མ་ཆུ་ཆེན་པོ་འདི་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་བྱང་རྒྱུད་དང་ལྷོ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ལ་མཚོ་སྔོན་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཙོང་ཁ་ཟེར་དགོས་དོན་ནི། མཚོ་སྔོན་གྱི་འགོ་ཚ་གན་ཟབ་ལོ་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུ་རྣམས་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུ་རྣམས་དཀར་ཐང་མར་ཁུའི་མཚོ་མོར་འབབ་པ་ཙོ་རིའི་རྒྱ་འགག་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལ་ཙོང་ཆུ་ཟེར། དེ་ལ་ལྷོ་བྱང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ས་ཁུལ་རྣམས་ལ་ཙོང་ཁ་དང་། དེའི་རི་རྒྱུད་ལ་ཙོང་ལ་འབམ། ཙོང་ཁའི་སྐྱེལ་རི་མཐོན་པོ་ཟེར། 《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ》པོད་དང་པོར་གསལ།

ཤར་འོལ་ཁའི་ཤུག་པ་སྤུན་བདུན། ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་འོལ་ཁའི་ཤུག་པ་སྤུན་བདུན་ཡོད་པ། འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཅད་མ་ཆོད།

ཤར་གསུམ་མཁན་པོ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་དབུ་མ་བདེན་གཉིས་དང་། ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མ་རྒྱན། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་དབུ་མ་སྣང་བ་མཛད་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་ཟེར་ཞིང་། གཞུང་དེ་གསུམ་མཛད་པ་པོ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་གསུམ་ལ་ཤར་གསུམ་མཁན་པོ་ཞེས་གྲགས།

ཤར་ཕྱོ་འདོད་པ་མཐུན་པ་ཟུན་ཚོང་ལམ་སྲོལ་གྱི་དོན་རྒྱུན་སོ་ལྔ། སྐད་དག་གི་དོན་རྒྱུན་སོ་ལྔ་དང་དོན་གཅིག

ཤར་ཕྱོར་བྱང་སྐྱོད་སེ་ཕྲུག ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོའི་རོས་གཙང་ཆུའི་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་སེ་ཕྲུག་ཟེར་བའི་ཕྲུག་པ་སྣེན་མོའི་མཚན་མ་བསྟན་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པར《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ།

ཤལ་མ་ལི། ༡. ཙ་རི་ནས་བྱུང་ཡོང་བའི་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་དབྱིབས་སཱ་འདྲ་བ་གཞང་འབྲུམ་ལ་ཕན་པ་ཞིག ༢. ཤིང་བལ་མེ་ཏོག་པོའི་འབྲས་བུ། ༣. མཚོ་མ་རྫོས་པའི་གཡོན་ན་རྩེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་རྒྱང་གྲགས་ཏུ་མ་དང་ལྡན་པ་ལ་མཁའ་ལྡིང་རིགས་བཞི་གནས་པ་ཞིག་གོ །

ཤི་བ་ལ་ཟན་སྐལ། བོད་གནའ་རབས་སུ་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ། མི་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཕ་མ་བུ་ཚ་ཉེ་འབྲེལ་བཅས་ཀྱིས་གཤིན་པོ་དེའི་ཆེད་དུ་ཟས་ཀྱི་སྐལ་བ་དུར་སར་སྐྱེལ་བའམ། ལོ་མཆོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཟན་སྐལ་བཞག་ན་གཤིན་པོ་དེ་ལ་ཕན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། 《བ་བཞེད》ནང་ལུགས་སྲོལ་དེ་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་འབྱོར་རྗེས་ཐོག་མར་བཙུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་དང《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་འདུག་པ་གང་ཡིན་བརྟག

ཤི་བོར་ཕན་པའི་དགེ་བ་གསུམ། རིགས་དུས་དང་། ཚོར་ཐུས་དང་། ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་དགེ་རྩ།

ཤི་རི་རམ། རིང་བསྲེལ།

ཤིག་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། སྲོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་གཅིག

ཤིང་ཀུན། འདི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ལིན་ཐོ་རྫོང་གི་ས་ཆ(临洮)ཡིན་པ་དང་། ས་དེར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་ཀུན་ལྷ་ཆེན་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་བཏབ་པར་བཤད།

ཤིང་ཀུན་ཆོས་རྗེ། བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། མཆོད་རྟེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཡོད་པ་དཀར་ཆག་ཁག་གི་ནང་གསལ་ཡང་བདག་གིས་ད་ཕན་མཐོང་མ་མྱོང་ལགས།

ཤིང་སྐྱ་རྩ་རིས། ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་བྱང་བུ་སྨད་དུ་རྩ་རིས་ཡོད་པ།

ཤིང་ཁྲིད་པར་གསུམ། འཛམ་བུ། ཤལ་མ་ལི། ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན།

ཤིང་སྒོ་ལྕག་སྐྱོང་། འདི་འབྲུག་པའི་མངའ་ཁོངས་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

ཤིང་བརྒྱད། ན་ག་གེ་སར། ཙ་ད། ཀརྞི་ཀ། ཨ་ཤོ་ཀ། པ་ཊ། ཀརྵ། པ་ཏ་ལ། པ་ཏྲ་བཱི་ར། །

ཤིང་གཉེར་ལས་ཁུངས། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ཚན་པ་ཞིག་སྟེ། རྒྱུན་ཤིང་ཤིང་གཉེར་ཡང་ཟེར་ཞིང་། དོ་དམ་རྩེ་དྲུང་གཅིག(རིམ་པ་བདུན་པ)ཡོད་པ་དེས་ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་དང་སྤྱིད་འགོ་སོགས་ས་ཁུལ་ནས་འཆར་ཅན་ཁྲལ་འབབ་རྒྱས་བཅད་ལྟར་འབུད་ཤིང་མི་ཁྲལ་བསྡུ་བའི་ཐོག་རིན་པ་སྤྲད་དེ་འབུད་ཤིང་ཚོན་ཆེ་ཆོ་དགོས་པ་རྣམས་རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཏུ་འཆར་ཅན་ཕྱིན་རེ་བོད་རྒྱབ་ཀྱི་ཤ་ཐམ་པ་རེ། མཛད་སྒོ་ཁག་ལ་འཕར་འབུལ། དེ་བཞིན་མིད་གསོལ་ཐབ་དང་བཀའ་ཤག་གསོལ་ཐབ་བཅས་ལ་རྒྱུན་ཤིང་ནར་གཏོང་ཞུ་དགོས་ཤིང་། འདིར་བྱང་སོང་ཁ་མེ་འཐབ་པའི་རྒྱུད་ཤུན་ཐུན་དུ་ཡོད་སྐབས་ཤག་ཚང་འཇོར་ལྡན་ཁག་དང་སྨད་སྨར་ཤི་དུག་འགྱུར་ལྡན་ཁག་ནས་ཞབས་གསར་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བསྐོ་སྲོལ་ཡོད་ཁུལ་ཡང་ཕྱིས་སུ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས། བྱང་སོང་ཁ་མེ་འཐབ་པའི་ཀུན་གསལ་ཏུ་ལས་འགན་པོ་གསུམ་འཕྱུར་མཚམས་ཐབ་རྟེན་རྫོང་གཞིས་ཡོད་འབབ་དུག་པ་རེར་བསྐོ་སྲོལ་ཡོད།

ཤིང་ཏ་ལ། སོ་མ་ལ་ཡི་གེ་འབྲི་ཆོག་པ་ཞིག་སྟེ། སྔར་རྒྱ་གར་དུ་དཔེ་ཆ་འབྲི་གཞིར་སྤྱོད་པ་ཡིན།

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་གཉིས། ༡. རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་སྲོལ་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་སྲོལ། ༢. རབ་བྱུང་དང་རྣལ་འབྱོར་པ། ༣. དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཏེ་འདྲེན་ཚུལ་གསུམ་མོ། །

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སྲོལ་དང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་སྲོལ་གཉིས་ནི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཡིན། དེ་གཞན་ལས་གསལ་བར་ཕྱེ་ནས་ན་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་འཇོག(གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན)

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་གཉིས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རྣམ་གཉིས།

ཤིང་བཏག་པ། འདིའི་སྐོར་ལ་བོད་ཀྱི་སྨན་གཞུང་ནང་རྩི་ཤིང་རིགས་སྣ་ཚོགས་བཏག་ཐབས་ཡོད།

ཤིང་བལ་ལྔ། མདོ་རྩ་ལས་ཤིང་བལ་ནི་ལྔ་སྟེ། ཤལ་མ་ལིའི་དང་། ཨ་སྐྱེའི་དང་། ཀ་ཤིའི་དང་། སྤྲ་བའི་དང་། ཨེ་ར་ཀའི་འོ་ཞེས་པའོ། །

ཤིང་བཟོ། ཤིང་བཟོའི་ལག་རྩལ་ནི་བོད་དུ་གནའ་རབས་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་དུས་སྐབས་ནས་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་། སྤུ་བོའི་ཀོང་གི་སོ་ཉིལ་བཀྲུའི་སྟོན་ལ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བཞུགས་ཕྱུགས་ཡུམ་བུ་བླ་མཁར་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་དགུ་པ་རྒྱལ་པོ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་ཤིང་ལ་སུག་པ་ཤུག་ཏེ(གཉའ་ཤིང)དང(གཞོལ་མདའ)(གཞོལ་ཕྱུར)བཟོ་བ། ཆུ་ཆེན་ལ་ཤིང་གི་ཟམ་པ་འཛུགས་པ་བཅས་བྱས་ཡོད། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་ཀ་བ་བཞི་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཀ་གཞུ་ལ་སེང་གེའི་གཟུགས། གདུང་མ་དང་། གཞུའི་ལྡེབས་ལ་རྟ་སྒྲུང་དང་རྨངས་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲུང་གཏམ་ནང་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་ཤིང་ལ་བརྐོས་པ་དེང་སང་ཡང་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་རྗེས་རིམ་པར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བཞེངས་པའི་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་ཞྭ་ལུའི་གསེར་ཁང་ཆེན་མོ། མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་

རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་ལ་གཟིགས་ན་མཚོན་ཐུབ། ཤིང་གི་རྨོག་ཡི་གེ་བརྐོ་བའི་ལག་རྩལ་ནི། སྔ་མོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་འཁོར་ཤིང་རྩལ་རབས་ཀྱི་རྗོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ཆ་ཚང་འབུལ་རྒྱུ་བསྒྲུར་ནས་བོད་ལ་ཤིང་དཔར་བརྐོ་བའི་ལག་རྩལ་དར་བའི་སྐོར་གནད་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་ཁ་ཐོག་ཕྱིས་པའི༼བོད་ཀྱི་དཔར་བསྐྲུན༽ཞེས་པའི་ཆེད་རྩོམ་ནང་གསལ། པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཤིང་བཟོའི་ལག་རྩལ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་པའི་ནང་ཤིང་བཟོ(དབུ་ཆེན)གཅིག་སྟེ་དོ་ལ་གནས་གསར་པ་འཛམ་དབྱངས་དབང་པོ། དབུ་ཆུང(རྩེ་ཁ་ཆོས་སྐྱོང་སོགས)མི་གྲངས་བཅུ་གསུམ། ཤིང་བརྐོས་དབུ་ཆེན་མི་གཉིས(རྒྱ་རི་བསྟན་འཛིན་སོགས) ཤིང་བརྐོས་ལག་རྩལ་ཤར་དང་གྲུབ(ས་སྐྱང་སྐྱོང་པ་སོགས)མི་གྲངས་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ། ཤིང་བརྐོས་ལག་རྩལ་པ་འཛིན་གྲུབ(རྒྱ་རི་ཚན་དན་སོགས)མི་གྲངས་བཅུ། ཤིང་བཟོ་པ་དཀྱུས་མ(རིན་ཕུགས་ཐང་དཀར་ཚེ་བདག་སོགས)མི་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་དགུ། ཤིང་བཟོ་ཅག་ཚོག་བྱེད་མཁན(པ་སྣམ་མགོན་པོ་སོགས)མི་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་བཅས་ཡོད། ཤིང་བཟོ་དབུ་ཆེན་གྱི་ལས་འགན་ནི་རྡོ་བཟོ་དབུ་ཆེན་དབུ་ཆུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ས་ཁྲ་བཀོད་རྒྱ་དང་། ཐིག་ཚད་གཏན་ཁེལ་བྱེད་རྒྱུ། ཤིང་བཟོའི་ལས་ཀར་བཀོད་འདོམས་བྱེད་རྒྱུ་བཅས་ཡིན། དབུ་ཆུང་ནི་ལས་ཡུལ་དངོས་སུ་ཤིང་བཟོའི་ལག་ལེན་ཡོངས་རྫོགས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ་དང་དབུ་ཆེན་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དཀྱུས་མའི་གྲས་རྣམས་ཀྱིས་ཐིག་ཚད་གཏན་ཁེལ་ལྟར་ཤིང་གཅོད་རྒྱུ་དང་། རགས་བཟོ། འབུར་ལེན་རྒྱག་རྒྱ། ཁོད་སྙོམས་བཟོ་རྒྱ། ཤིང་བརྐོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་བྲིས་པས་མཉམ་དཔར་ཐྲིས་པ་ལྟར་རི་མོར་བརྐོས་རྒྱ་བཅས་ཡིན། (ཤོང་ཚོའི་མིང་དང་སྐྱེ་ཡུལ་སོགས་ཞིབ་པར་ཏེ་སྒྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི༼གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག༽ལེའུ་བཞི་པར་གསལ།

ཤིང་ལ་འབྲེང་འདྲ། ཤིང་ལ་ཀོ་བ་དྲས་པ་ལྟར་གང་འདོད་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར།

ཤིང་སླ་ཡེ། སྐད་དོད་སོར་བཞག་སྟེ། དཔངས་མཐོ་ཞིང་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཤིང་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ༼མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས༽ལས། སྤོས་དཀར་གྱི་མིང་དུ་བཤད་དེ། དེའི་ཐང་རྒྱུ་ནི་སྤོས་དཀར་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་།

ཤིང་སེ་བ། འཐྲལ་དུ་ཡོད་པའི་ཤིང་ཚེར་མ་ཅན་ཞིག་སྟེ་ས་ཤས་ཆེ་བར་སྐྱེས་པའི་ཤིང་སྟེ། རྩི་ཤིང་དང་། རྩ་ཚོད་རིགས་ཁག་གཅིག་སྟེ་ས་ཤས་ཆེ་སར་སྐྱེ་ཐུབ་པ་དང་། སྦུགས་རིགས་དང་སྨོག་ཆགས་ལས་སྲུང་བའི་སྨན་འགའ་ཞིག་སྟེ་ས་ཤས་ཆེ་བར་འཚོ་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཤིན་ཀུན། (ཤིང་ཀུན་ཤེ་ཆེན)གོང་གི་ཤིང་ཀུན་ལ་གཟིགས།

ཤིན་ཏུ་སྔོག་གྲུར། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྱུངས་རབས་ལྟ་བུ།

ཤིན་ཏུ་སྦྱིད་པའི་གདུང་རབས་ལྔ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཀྲན་ནས་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་བར་གྱི་གདུང་རབས་ལྔ་སྟེ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། མུ་ནེ་བཙན་པོ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན། ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་ནོ། །

ཤིན་ཏུ་གཅེས་པའི་ཡི་གེ་ལྔ། ག ད། བ། མ། འ་སྟེ་ལྔའོ། །

ཤིན་སྦྱངས། སེམས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་ཞིང་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་།

ཤིས་ཀྲོའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས།
༡. ཀྲོའུ་ཝུ་ཝང་། ༢. ཀྲོའུ་ཁྲིང་ཝང་། ༣. ཀྲོའུ་ཁང་ཝང་། ༤. ཀྲོའུ་ཀྲའོ་ཝང་། ༥. ཀྲོའུ་མུའུ་ཝང་། ༦. ཀྲོའུ་ཀུང་ཝང་། ༧. ཀྲོའུ་དབྱི་ཝང་། ༨. ཀྲོའུ་ཞའོ་ཝང་། ༩. ཀྲོའུ་ཡི་ཝང་། ༡༠. ཀྲོའུ་ལི་ཝང་། ༡༡. ཀྲོའུ་ཞོན་ཝང་། ༡༢. ཀྲོའུ་ཡོའུ་ཝང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༡༠༤༦ནས༧༧༡བར་ལོ་གྲངས༢༧༦རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ནི་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཞིང་རྣམས་བྲན་གཡོག་བདག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་གི་བློན་པོ་རྣམས་ལ་ས་ཞིང་བཀོས་ནས་འདེབས་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། ཁོངས་གཏོགས་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་ཡིག་གི་ཡི་གེ"井"ཀི་དབྱིབས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ས་ཞིང་ཡིན་པ་དང་། གླིང་གྲུ་བཞི་མ་རེ་རེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་དེར་སང་གི་མུའུ་གྲངས་ལྟར་རྩིས་ན་མུའུ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། བྲན་གཡོག་རྣམས་ལ་ཞིང་དེའི་ཐོག་ངལ་རྩོལ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཙམ་ལས་གཞན་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། ཐ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོག་ཀྱང་བྲན་གཡོག་བདག་པོར་དབང་བ་ཡིན་པས། བྲན་གཡོག་བདག་པོས་བྲན་གཡོག་ཞེས་མེད་དུ་བཀུམ་པའམ། བྲན་གཡོག་བདག་པོས་གཞན་དག་ལ་བཙོངས་པ་སོགས་གང་བྱུང་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན་པས་གཉའ་གནོན་བཙིར་གཞོག་གི་གདུག་རྩུབ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་ཡོད།

ཤིས་ཅིན་གྱི་གོང་མ་མི་རབས་བཞི། ཅིན་ཝུའུ་དི་སི་མ་ཡན། ཅིན་ཧུའི་དི་སི་མ་ཀྲུང་། ཅིན་ཧྭའི་དི་སི་མ་ཁྲི། ཅིན་མིན་དི་སི་མ་དབྱེ་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ༢༦༥ལོ་ནས་༣༡༦ལོའི་བར་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཤིས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་དྲུག་སོང་བ་སྤྱི་ལོ༢༨༠ལོར་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཁྲི་ཤུ་ཙམ་བཏང་ནས་ཝུའི་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱས།

ཤིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི། ༡. ཧན་ཀའོ་ཙུའུ་ལིའུ་པང་། ༢. ཧན་ཧུའི་ཏི་ལིའུ་དབྱིང་། ༣. ཀའོ་ཧོའུ་ཡི་བཙུན་མོ་ལུའུ་ཧྲི། ༤. ཧན་ཝེན་ཏི་ལིའུ་ཧེང་། ༥. ཧན་ཅིང་ཏི་ལིའུ་ཆི། ༦. ཧན་ཝུ་ཏི་ལིའུ་ཁྲེ། ༧. ཧན་ཀྲའོ་ཏི་ལིའུ་ཧྥུ་ལིང་། ༨. ཧན་ཁྲང་ཡི་ཝང་ཧོ། ༩. ཧན་ཞོན་ཏི་ལིའུ་ཞུང་། ༡༠. ཧན་ཡོན་ཏི་ལིའུ་ཧྲིང་། ༡༡. ཧན་ཁྲིང་ཏི་ལིའུ་འཨོ། ༡༢. ཧན་ཨའི་ཏི་ལིའུ་ཤིན། ༡༣. ཧན་ཕིང་ཏི་ལིའུ་ཁན། ༡༤. ཧན་དབྱུའུ་ཙེ་དབྱིང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ༢༠༦ནས་སྤྱི་ལོ༢༣ལོ་བར་ལོ་ངོ༢༢༨ཙམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤུགས་འགྲོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཤར་ན་རྡོ་རྗེ་ཤུགས་འགྲོ། ལྷོ་ན་རིན་ཆེན་ཤུགས་འགྲོ། ནུབ་ན་པདྨ་ཤུགས་འགྲོ། བྱང་ན་ལས་ཀྱི་ཤུགས་འགྲོ། ཤར་ལྷོར་དམ་ཚིག་མཁའ་འགྲོ། ལྷོ་ནུབ་ན་ལྷ་ཚོགས་མཁའ་འགྲོ། ནུབ་བྱང་ན་ཐམས་ཅད་མཁའ་འགྲོ། བྱང་ཤར་ན་འཇིག་རྟེན་མཁའ་འགྲོ། ཐམས་ཅད་ཀུང་གཅེར་བུ་རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་གིས་བརྒྱན་པ། ཀྱི་ཐོད་འཛིན་ཅིང་ཁྲག་ཁ་ལ་འཐུང་བའོ། །

ཤུགས་རྟོགས། བློ་དེ་ལ་ཡུལ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་བརྒྱུད་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ།

ཤུགས་བསྟན། བཀའ་སྒྲོག་གམ་ཡིག་ཆའི་ནང་ཚིག་ལ་དངོས་སུ་བཀོད་མེད་ནའང་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བ་ལེན་དགོས་པའི་རིགས།

ཤུགས་གཞལ། བློ་རིག་ཤུགས་ལ་རྟོགས་རྒྱུའི་ཡུལ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན། བུམ་འཛིན་རྗེས་དཔག་གིས་བུམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན། བློ་རིག་གཞལ་བ་དང་བློ་རིག་རྟོགས་པ་དོན་གཅིག

ཤུགས་རིང་ནར། སེམས་སྐྱོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ནང་གསེས་དཀྱུགས་རིང་གཏོང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཤུན་ཀོག ཤོར་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་འགར་ཤོར་པ་བཤོལ་བའི་པགས་པ་ལ་ཡང་གོ་དགོས།

ཤུན་ཙུང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧྲུན་ཙུང(顺宗)ལ་ཟེར། དེ་སྔོན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས། ཆིང་རྒྱལ་རབས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཧྲ་ཧྲུན་ཟེར་བ་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས། ཤུན་ཞེས་བྲིས་པ་མང་པོ་འདུག

ཤུལ་དུ་ཆབ་འཚལ་ད་པ་ཡང་། ལམ་པར་སྦྱོགས་ཤེ···ཐེབས་པ་ཡང་།

ཤེ་ཐམ། (ཤེ་བམ) ཏྲ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན། སྲིད···སྐྱོང་བཅས་ནས་བླ་མའམ། དཔོན་རིགས། དགོན་པ···བཅས་ལ་ཕོ་སའམ་ས་ཆ་གནང་བའི་ཡི་གེ་ལ་ཕོ་དགོས་ཏེ། ཤེ་བམ་ཟེར་བ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། གོས་ཆེན་ལེར་པོའི་ཡི་གེ་དྲིལ་བ་མཐའ་ལ་གོང་གཉམ་དང་། ཁ་ཁེབས། སྒྲིལ་ཤིང་། སྒྲིལ་རྟོག་བཅས་ཡོད་པ་ལྷ་སྨུའི་ཐང་ཀ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཟེར།

ཤེ་བབས། དེ་རྫོང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས་གནག་ཕྱུགས་ཤེ་ལ་བཏང་བའི་མར་སྤྲུར་སོགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ།

ཤེ་ཐམ་མཐུ་མོ་ཆེ། དེ་རྫོང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང···སྐབས་ཏྲ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཡང་ན་སྲིད་སྐྱོང་གི་སྲིད་ཐམ་བརྒྱབ་པའི་སྦྱབ་ཆག་འཛུགས་གསུམ་སྐོར་ཀྱི་བཀའ་ཡིག···གཙོ་བོའི་ཤུམ། མཐུ་མོ་ཆེ་ནི་ཚིག་དོན་ཁ་གསལ་ཁྱུང་ས···བཙན་ཡོད་པའི་དོན།

ཤེ་མོང་གིས་འཛིན་རྒྱག ཕྱུགས་ཤུགས་གང་ཡོད་བཏོན་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱེད་དུ་བཅུག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན།

ཤེ་མོང་དང་ཞབས་འདེགས་འབབ་དུ་རྒྱག ཕྱུགས་ཤུགས་འཁྱལ་བ་དང་། ཞབས་འདེགས་ཞུ་བར་འབད···བརྩོན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ།

ཤེ་མོང་བརྫོངས་པ། བཙན་ཤེད་བྱས་པ།

ཤེད་མཐུན། ཡིད་མཐུན་ཏེ་མཛའ་བོའམ་གཉེན་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་།

ཤེན་པ། བཤན་པའམ་སྲུར་བའི་དོན།

ཤེའི་རྒྱལ་སྲས་ལེགས་ལྡན། སྙིང་མའི་གཏེར་སྟོན་འདི་ཉིད་ཡང་འཚོ་བྱེད་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡུམ་རྡོ་རྗེ་དགོས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤུགས་སྟག···(༡༣༩༠)ལོར་གཞལ་གྱི་ས་བ་ལུང་གི་མདར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཟློ་མིན་དུ་གོད་ཅིང་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་སྟོབས་གཉིས་ཀ་ཆེ། སྐབས་ཤིག་མཁའ་འགྲོའི་ལུང···བསྟན་ལྟར་གྲོལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་ནང་ནས། རྟེར་དམག་གི་འཇིགས་པ་སྐྱོང་བའི་དུས་གླིགས་བཅས་མང···པོ་མཆོད་རྟེན་དུ་སྦས་པ་རྣམས་བཞེས། དེ་ནས་རང་གི་ཕ་རྫོའི་རྫོང་དུ་སྦྲ་དང་དག་ཡིག སྐྱེ་བོ་གསོ་རིག་སོགས···ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་དང་། རྣམ་འཇོམས་དང་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་སོགས་གསན། ཁྲི་པོ་ཤེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་རྒྱལ་སྲས་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ལས་ཞི་བྱེད་སྐོར་དང་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་མང་པོ་གསན། གཞན་ཡང་བླ་མ་ཆོས་རྒྱལ་བ་དང་། བླ་མ་བཟང་ཆེན། བོན་སློབ་ཤུར་བ་རྒྱ་ཡན་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས་སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་མཁྱེན་རྟོགས···ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་པ་ལ་གཏེར་སྟོན་པདྨ་ལས་འབྲེལ་རྩལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས། རྫོགས་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་གསན་པས། གཏེར···སྟོན་གྱིས་རང་གི་ཆོས་བདག་ཏུ་ལུང་བསྟན། མེ་སྦྲུལ···(༡༣༡༧)ལོར་ཐར་སྒྲག་ཁྱུང་རྡོ་རྗེ་བྲག་ནས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་རྙེད། ཆུ་ཕྱི(༡༣༢༢)ལོར་གཏེར་སྒོ་ཕྱེས་ནས། རྫོགས་ཆེན་འཁོར་བ་ཆིག་ཆོད་དང་། ཕྱག་ཆེན་སངས···རྒྱས་གསལ་འདེབས། འཁོར་བ་བདེ་ཆེན་ལམ་བྱེད། སྙིང་ཐིག་འདུས་རྫོགས་རྣམ་གསུམ་སོགས་གཏེར་ནས་དྲངས། གཞན་ཡང་ནུ་རི་ཟིལ་ཆེན་ཕུག་ནས་ཀྱང་ཡང་གཏེར་ཚུལ་གྱི་ཞིང་སྐྱོང་གི་སྐོར་ཡང་སྤྱན་དྲངས། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ལ་གཙོ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་གོང་པོར་གདན་དྲངས་ནས···མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་ཐམས་ཅད་དབང་ཁྲིད་ལུང་གསུམ་ཚང་བར་ཕུལ། ཕྱིར་ཡང་ཆོས་རྗེའི་དྲུང་ནས་ཐུབ་པའི་སྐྱེས་རབས་ཟབ་མོའི་ནང་དོན། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཅིང་། ཆོས་བདག་པོ་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ཅེས་སྙིང་ཞིག་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བའི་ལུང་བསྟན་པར་མཛད། དེ་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནས···དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག

པའི་མེ་ཏ(༡༣༨༨)ལོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཞི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ། རྟེན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པ། ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ།

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བཅས་སོ། །

ཤེར་ཕྱིན་དངོས་པོ་བརྒྱད། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ། རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །

ཤེལ་དཀར་བཀའ་འགྱུར་ལྷ་མ། མཚན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག(༡༨༥༦)ལོར་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བཅུ···དྲུག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༩༡༣)ལོར་འདས།

ཤེལ་དཀར་གླིང་པ་ཤི་འགྱུར་ལྷན་གྲུབ། མཚན···གཞན་བཀའ་དྲུང་ཤེལ་གླིང་པ་ཞུ་བ་འདི་ནི་བཀའ་དྲུང···ཚོར་རྒྱས་ནང་པ་ཞིག་མཁས་དབང་སྨན་གྲགས་ཅན་དེའི་སྲུ་མཆེད་གཞོན་པ་ཡིན། ཁོང་གཙང་ཤབ་ཤེལ་གླིང···གཞིས་སུ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༨༦༧)ལོར···འཁྲུངས། མི་རིང་བར་ཡབ་ཡུམ་འདས་ཤིང་པ་གཞིས···སྟོན་འབྲས་ཞན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲིམ་གྱི་འཁོལ་འཁོར་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པས་ཆུ་སྦྲུལ(༡༨༩༣)ལོར་རང་ཁོངས་མི་མེར་དྲག་གྲུས་ཀྱི་རིགས་རམ་འོག་ལྷ་སར་རྩིས་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཐེབས། ཁྲིར་འཁོར་ཞན་པས་ལྕག་གོག་ཀོ་རིན་ཙམ་མེད་ཀྱང་རྩིས་ཁང་གི་གོག་རོ་བསྒྲུགས་ཏེ་གད་པར···ལྕག་ཚ་སྒྲོང་ནས་ཡིག་རྩིས་སྦྱངས། དཀའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་ཀ་གཉིས་པ་ཐུབ་བསྟན་པ་ཆོས་གྲགས་མཆོག་གིས་འཚོ་གོས་རོགས་རམ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ཤིང་ཏ(༡༨༩༧)ལོར་རྩིས་ཁང···དུ་ཞུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཤིང་ལུག(༡༨༩༥)ལོར་ཞབས་སྔོད་ཞུས་ནས་མི་རིང་བར་ཤིང་གཉེར་གྱི་གནས་རིམ་ཐོབ། མེ་སྤྲེལ(༡༨༩༦)ལོར་མངའ་རིས་རྫོང་དཀའ་རྫོང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་ལོ་དགུ་དང་བླ་བ་གསུམ་བཞེས། དེ་ནས···གཞའ་ནང་རྫོང་དཔོན་དུ་བསྐོ་གཞག་གིས་ལས་འགྱུར···འཛིན་རིང་གཞུང་འབབས་གཉིས་དགེའི་མཛད་སྒོད་ལ···བརྟེན་སྐྱན་པ་ཆེས་ཆེར་ཁྲུས། དུས་དེའི་རིང་ཁོང་གིས···མཁས་དབང་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བསྟན་བཅོས་གསུང་རབ་མང་པོར་ཞིབ་བརྩོན་གནང་སྟེ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་བརྒྱུད་རིག་གནས་ཀྱི་སྣང་བ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྙན་ངག་དང་འཐོལ་རྩོམ་ལ་མཁས་པར་གྱུར། ཏྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་ཡིག་རྩེ་ལ་གཟིགས་ཏེ་དམིགས་བཀར་མིང་འདོན་གྱིས་མེ···ཏ(༡༩༠༦)ལོར་བཀའ་དྲུང་དུ་བསྐོ་གཞག་བསྩལ། ལྕགས་ཕྱི(༡༩༡༠)ལོར་ཆེར་གོང་མའི་དམག་དོད་དུ···ཕྱགས་སྐབས་ཏྲ་ལའི་བླ་མའི་སྐུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་ནས་ཀ་ལོན་སྤུག་དང་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་ལོ་གསུམ་བཞུགས། ལྕགས་ཕག(༡༩༡༡)ལོར་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གླིང···དུ་ཏྲ་ལའི་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན«དཔལ་གྱི་ཆོས་འཁོར་ལྷ་ས་དྲན་སྐྱ»ཞེས་པའི་སྙན་རྩོམ་ཞིག་མཛད་པས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་མཉེས་ཚོར་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་མིན་ཁོང···གིས«རང་ཚུལ་བརྗོད་པའི་འདེལ་གཏམ»ཞེས་པ་དང་། «ཡོད་འདོན་དྲང་ཐིག་མཛོད་བ་འཇམ་མེར» «རང་ཚུལ་བརྗོད་པའི་ཀ་བ་ཤད»སོགས་སྙན་འདེབས་དོན་ལྡན་གྱི···རྩོམ་འགའ་ཞིག་བརྩམས། ཆུ་ཕྱི(༡༩༡༢)ལོའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ཏྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས···

སོང་ལ་བཀའ་བློན་བསྐོ་གཞག་གནང་ཡང་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་དགུང་གྲངས་སོ་བརྒྱད་དུ་སོན་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་གླང(༡༨༡༣)ལོར་འདས།

ཤེལ་དཀར་བྲག་ཕུག སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་གདོང་དཀར་གྲོང་རྡལ་ཁོངས་ཤེལ་དཀར་བྲག་ཕུག་ཅེས་པ་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སྒྲུང་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ཡང་བོད་རྣམས་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་འཛིན་བརྒྱད་ཅུའི་གྲུབ་གནས་ཆེན་ཡི་ཤུ་ལྷག་རིང་གི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

ཤེས་སྒྲིབ། ཤེས་བྱ་ལ་ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དབུ་མ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་ཆ་རྣམས་བཞེད་ཅིང་། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྒྲིབ་པར་འདོག་གོ །

ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་མགོ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྩོམ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པར་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་སྤོང་ཚུལ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་སྤངས་ཀྱང་། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་རབ་ཀྱང་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་བར་དུ་དེའི་བག་ཆགས་སྤོང་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒོག་གིས་ཏོས་པའི་སྣོད་སྤྲུམ་ཆ་བསལ་བར་དུ་དེའི་ཏོས་པ་བསལ་མི་ནུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདུན་པ་ཐོབ་པའི་ཐ་མའི་ཚེ་སྒོམ་སྤངས་སྐོར་དགུའི་ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། ས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་སྤངས་ཏེ་སྐུ་བཞིའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད།

ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཕྲ་རགས་དགུ་དང་ཐོག་མཐའ་གཉིས། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཕྲ་རགས་དགུ་ཕྱེ་ཚུལ་ནི། བདེན་འཛིན་ལ་ཆེན་པོའི་སྐོར་གསུམ། འབྲིང་སྐོར་གསུམ། ཆུང་ངུའི་སྐོར་གསུམ་སྟེ་དགུ་དང་པོ་ཆེན་པོ་སྐོར་གསུམ་ནི། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ། ཆེན་པོའི་འབྲིང་། ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ། འབྲིང་གི་ཆེན་པོ། འབྲིང་གི་འབྲིང་། འབྲིང་གི་ཆུང་ངུ། ཆུང་ངུའི་ཆེན་པོ། ཆུང་ངུའི་འབྲིང་། ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་བཅས་དགུ་ཡིན། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཐོག་མ་དང་། ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་མཐའ་མ་ཡིན། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་དགོས་པ་ཡིན།

ཤེས་བརྗོད་འཇུག་གསུམ། རིག་པ་དང་། སྐད་ཆ། སྤྱོད་པ་གསུམ།

ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱོན་ནས་མ་གྲུབ་པ་གསུམ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ། གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ། རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །

ཤེས་པ། ༡. གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཤེས་པ་དང་། བློ་དང་། རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག དེའི་དབྱེ་བར། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གཉིས་ཡོད་པ། ༢. ཡང་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས་ཡོད། ༣. ཡང་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ། བཅད་ཤེས། ཡིད་དཔྱོད། སྣང་ལ་མ་ངེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་དང་བདུན། ལུང་མ་བསྟན་དང་། མི་དགེ་བཞི། སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བདུན་པོ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པོ། །

ཤེས་པ་ཅན། ཤུ་སྐྱིགས་གཅེར་བུ་པའི་མིང་།

ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས། (ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན)ནང་བོན་ཤེས་པ་ཅན་དྲུག་དང་། ཡབ་འབངས་རུས་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་འདུག་ཀྱང་། དོན་གཞུང(ཉམས་མ)ཐེར་བ་ཕྱི་ལོ༡༥༥༨ལོར་ཁྲི་ཚང་འབྲུག་ཕྱུས་གཏེར་ནས་བཏོན་པར་གྲགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དེ་ལས། གནའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ནི། ༡. མཆོད་ཤེས་ལྷ་བོན། ༢. གཡང་ཤེས་ཕྱྭ་བོན། ༣. འགྲོལ་ཤེས་སྲུང་གཏོང་། ༤. འདུར་ཤེས་སྲིད་གཤེན། ༥. གཙང་ཤེས་སེལ་འདེབས། ༦. སྒྲོལ་ཤེས་ཇ་བོན། ༧. ཕན་ཤེས་སྨན་དཔྱད། ༨. སྐར་ཤེས་རྩིས་མཁན། ༩. ལྟ་ཤེས་གཏོ་དགུ། ༡༠. སྙིང་ཤེས་ཤ་བ། ༡༡. འཕུར་ཤེས་ལྡེ་ཐིག ༡༢. འགྲོ་ཤེས་འཕྲུལ་བོན་བཅས་ཡིན་པར་བཤད།

ཤེས་པ་བཅུ། མཛོད་ལས་བཤད་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་ཤེས་དང་། རྗེས་ཤེས། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ། འགོག་པ་ཤེས་པ། ལམ་ཤེས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ། ཟད་པ་ཤེས་པ། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་བཅུ།

ཤེས་པ་གཉིས། དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། རྟོག་པ་རྟོག་མེད་དང་། ཚད་མ་ཚད་མིན་དང་། འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་དང་། མངོན་འགྱུར་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་རེ།

ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་བརྒྱད། སྨྱོ་བ། སེམས་འཁྲུགས་པ། ཚོར་བས་གཟིར་བ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་རྣམ་པ་བསྒྱུར་བ་ན་དགེ་སྡིག་གི་འདུ་ཤེས་བརྗེད་པ། གཉིད་ལོག་པ། སྙོམས་པར་ཞུགས་པ། ར་རོ་བ། དེའི་དོད་ཐུབ་པའོ། །

ཤེས་པའི་དབྱེ་སོ་དྲུག སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས། རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས། བློ་རིག་བདུན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས། རྟོགས་པའི་བློ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བློ། འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་རྣམས་སོ། །

ཤེས་པར་བྱ་བ་ལྔ། ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་ནང་ཚན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལྔ་ནི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་རྣམ་ཤེས་ལྔ་རྣམས་ཡབ་ལྔ་ཡུམ་ལྔར་གསལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལྔ།

ཤེས་བྱ། བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་བའམ་བློས་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྗོད།

ཤེས་བྱ་རྒྱ་མཚོ་ལྔ། དུས་གསུམ་འདུས་མ་བྱས་བརྗོད་དུ་མེད་པ། ཡང་སྟོད་བརྟུད་ལས་འབྲས་བཞིའི་ཕྱོགས་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ལྔར་ཤེས་བྱ་ཀུན་འདུག་པར་བཤད།

ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ། (ཤུ་སྐྱེགས་གྲངས་ཅན་པའི་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ)ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གྲངས་ཉེར་ལྔར་ངེས་པར་འདོད་དེ། ཉེར་ལྔ་གང་ཞེ་ན། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་དང་། གཙོ་བོ། ཆེན་པོ། ང་རྒྱལ། དེ་ཙམ་ལྔ(གཟུགས། སྒྲ། དྲི། རོ། རེག་བྱ)དབང་པོ་བཅུ་གཅིག (རྣ་བ། པགས་པ། མིག ལྕེ། སྣ་སྟེ་ནང་གི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ལག་པ། རྐང་པ། འཕོངས། འདོམས། ངག་སྟེ་ཕྱིའི་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ། ཡིད་དབང་བདག་བཅས)འབྱུང་བ་ལྔ(ནམ་མཁའ་ས་ཆུ་མེ་རླུང)བཅས་སོ། །

ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔའི་སྤྱི་བཞི། རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་པ། རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ། རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །

ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག རྫས། ཡོན་ཏན། ལས། སྤྱི། བྱེ་བྲག་བཅས་ལྔ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པའི་ཚིག་དོན་དྲུག་དང་དོན་གཅིག

ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔ། སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་སྟེ་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔའོ། །

ཤེས་བྱ་གསུམ། གཞན་དབང་དང་། ཀུན་བརྟགས། ཡོངས་གྲུབ་བཅས་སོ། །

ཤེས་བྱའི་ཕྱི་ལྡོག ཁྱོད་ཤེས་བྱ་ཡིན། ཁྱོད་ཤེས་བྱ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པ།

ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་བཞི། རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། རྫས་ལྡོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །

ཤེས་བྱའི་འཛིན་པ་བརྒྱད། ལམ་དང་སྦྱང་འདས་ཀྱིས་ནི་འཁོར་བར་ལྷུང་བ་ལས་འཛིན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ནི་ཡིད་འཛིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་ལས་འཛིན་པ་དང་། ཚེའམ་སྲོག་གིས་ནི་ལུས་ལམ་ཚུལ་མཐུན་འཛིན་པ་དང་། གསུང་རབ་ཀྱིས་ནི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་ནི་འབྱུང་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་འཛིན་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱིས་ནི་རང་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་པ་འཛིན་པ་དང་། རིག་པས་ནི་འཕྲུལ་བའི་ལས་འཛིན་པའོ། (ངེས་ཚིག་ཀྲམ་འི་སྒྲ་ལས་དོན་བརྒྱ་འཛིན་པའི་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་སོ)

ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་སྐབས་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པར་རང་དགར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཞིག དེའང་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ་བཅས་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆོས་བཟོད། ཆོས་ཤེས། རྗེས་བཟོད། རྗེས་ཤེས་བཅས་བཞི་རེ་སྦྱར་བས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ། ཆོས་བཟོད་ནི། ཆོས་ལ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཇུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བས་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དཔེར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྡུག་བདེན་གྱི་ཆོས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤངས་བྱར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤངས་སྤོང་བར་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པའོ། བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ན་འགྲིག རྗེས་བཟོད་ནི། རྗེས་ལ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བས་མཐོང་སྤངས་དངོས་སུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དཔེར་ན། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་ནས་སྤང་བྱ་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤངས་སྤོང་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པའོ།། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་རིགས་འགྲེ། ཆོས་ཤེས་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བས་མཐོང་སྤངས་སྤངས་ཏེ་གྲོལ་འབྲས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དཔེར་ན། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོག་ཏུ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་སྤང་བྱ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དེས་གཞན་གསུམ་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། རྗེས་ཤེས་ནི། རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བས་མཐོང་སྤངས་སྤངས་ཏེ་གྲོལ་འབྲས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དཔེར་ན། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་ཤེས་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོག་ཏུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡུག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས། དེས་གཞན་གསུམ་ལའང་རིགས་འགྲེའོ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་བཟོད་པ་བརྒྱད་དོན་གཅིག རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་དོན་གཅིག་ཡིན། བཟོད་པ་བརྒྱད་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སྐབས་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་རྐུན་པོ་ཕྱིར་འབྱིན་པ་དང་མཚུངས། ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་སྐབས་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་སྤངས་པའི་བྲལ་འབྲས་ཐོབ་པས་སྒོ་འཕར་གཅོད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །འདིར་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ནི་ལམ་དེ་དང་དེའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དུས་པས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའོ། །

ཤེས་རབ། ཐེ་ཚོམ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཡུལ་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོགས་སྦྱང་རྣལ་འབྱོར་བའི་བར་ཆད་བཞི། ཉམས་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་བར་ཆད། གཟུགས་སྟོན་པའི་བར་ཆད། སྨྲ་བརྗོད་པའི་བར་ཆད། ལྷ་ཤུབ་བསྒྱུར་པའི་བར་ཆད་དོ། །

ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྔུལ་ཆུའི་འགྲམ་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་སྐྱིགས་མཆོག་བྱ་བའི་གནས་སུ་ཡབ་བོན་རིགས་བཞི་ལ་མཁས་པ་ཀླུ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་རིན་ཆེན་སྨན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ་(1356)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ཚེས་ཕྲ་མོ་ཉིད་ནས་ཡབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་འབྲི་ཀློག་དང་མོ་རྩིས་གཏོ་དང་སྨན་དཔྱད་སོགས་ཀྱི་བོན་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུའི་ཐོག་བྱ་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དང་པོ་བསྙེན་གནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཁྲོ་ཀློང་རྣམ་གསུམ་དང་། ཡར་མེ་བའི་བཀའ་རྟེན་རྣམ་པར་མཛོད་གབ་པ། ཙ་བརྒྱུད་གཞུང་ཆེན་སོགས་རྒྱུད་མཁའི་སྟོན་འགྲོའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། བཤེས་གཉེན་དེས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ་ཞིང་ཞག་ཆང་སྙིག་བཅིང་གྱུངས་ནས་བསླབ་ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་བསྲུངས་ཏེ་བོན་གྱི་ཆོས་སྐོ་ཁག་གསན་སྦྱོང་མཛད། མི་རིང་པར་བོན་རིགས་བཞི་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཀྱང་ངོམ་པ་མེད་པར་བོད་ཡུལ་ཀུན་འགྲིམས་ཏེ་སྐབས་དེར་བོན་གྱི་སྐོར་ལ་མཁས་པའི་ཆེར་གྲགས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གསན་སྦྱོང་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་མཁས་གྲུབ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཡང་ཕྱིན་དང་། འདུལ་བ། དབུ་མ་གསན་སྦྱོང་གིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་རབ་འབྱམས་ཆེན་པོའི་མཚན་རྟགས་ཐོབ་པ་དང་འབྲེལ་དྲུང་སྡོང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སླར་ཡང་བཤེས་གཉེན་གང་གི་དྲུང་ནས་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཕྱུང་དུ་མ་དང་། 《མཚན་ཉིད་རྗེ་ཟླ》 《སྒྲ་འགྲེལ》 《འདུས་དང་མཁས་བརྒྱུད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བཤད་པ》 《འདུལ་བའི་ཊཱིཀ》 《འཕྲིན་ལས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ》 《འབྱུང་ཁུངས་མདོ》 《མདོ་སྡེ་ཉེར་གཅིག》 《ཐེག་པ་རིམ་པ་མངོན་དུ་བཤད་པའི་མདོ》 《རྒྱུད་མེ་ལོང་དགུ་སྐོར》 《ཚད་མ་རྣམ་འབྱེད》 《དབུ་མ་རྩོད་བཟློག》 《གཏན་ཚིགས་ཐེག་པ》 སོགས་ཁུངས་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཇི་སྙེད་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་མཛད། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕྱི(1406)ལོར་ཞྭ་དཀར་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྣ་རི་དགོན་ཕྱག་བཏབ། གསུང་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན《མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲོན་མེ》ལ་བཅད་དང་བཅས་པ། 《ཁོན་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ》ལ་བཅད་དང་བཅས་པ། 《བྱང་སེམས་གབ་པའི་འགྲེལ་པ་གསལ་བྱེད་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར》ལ་བཅད་དང་བཅས་པ། 《འདུལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲོན་མེ》 《བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ》 《གསང་སྔགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན》 《སྙན་གྱི་ཚིག་བྲིད》 《ཤེར་པའི་ཆམ་ཡིག》 《སྲུང་མའི་ཐུགས་འཛབ》 《འགུ་ཡའི་དབང་ཁྲིད》 《འོད་གསལ་ཕྱག་ལེན》 《ས་ལམ་གྱི་སྒྲོན་ལམ》སོགས་ཐལ་ཆེར་དང་། དབང་ཁྲིད། བསྐྱོད་པ་སྐོར་གྱི་རྩོམ་ཡིག་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། གཞན་ཡང་བཀའ་འཛིན་དང་སྟབས་བདེའི་སྙན་ཚིག་སོགས་ནི་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཡོད། གསུང་གི་བདུད་རྩིས་བསྐྱངས་པའི་སློབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་བའི་ནང་རྒྱལ་ཚབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྒྱལ་རིགས་བྱ་ཤའི་གདུང་འཛིན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན་དང་ཤེས་རབ་སེང་གེ། མི་ཉག་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དང་། རྒྱུན་དུ་གྲམ་བཅར་གྱིས་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཐོབ་པའི་མཁས་པ་བརྒྱ་སྟག་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་བཅས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མཛད་པས་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པའི་ཕྱག་རྗེས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཏེ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལུག(1415)ལོར་སྐུ་

གཤེགས།

ཤེས་རབ་ལྔ། འཁོར་འདས་ཀྱི་འཆར་གཞི་སོར་བྱེད་པས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ། རིག་པའི་ངང་དུ་གཅིག་པས་ཕྱུང་པའི་ཤེས་རབ། རིག་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ། རིག་དུས་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་རབ་བཅས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་ཕྱོག་གཅོད་པའི་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ། (འདི་དག་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་གྱི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པའོ)

ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན། གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཤེས་རབ་མཐར་ཕྱིན་ལ་ཡུམ་གྱི་མཚོན་པར་སྨྲས་པ་སྟེ། སྐུ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས། ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི《རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བའི་མངོན་རྟོགས》ནང་གསལ།

ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ་གསུམ།

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ། དབང་བསྐུར་མཁན་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་ལ་ཤེས་རབ་མ་གཏད་དེ་དབང་བསྐུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་སྨིན་པ་སྐྱེས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཞིག་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར《གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་》རྣམས་ལས་གསལ།

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བརྒྱད། ཡོན་དབུལ་བ། གསོལ་བ་གདབ་པ། རིག་མ་གཏད་པ། ལྷག་བསྐྱེད་པ། མཁའ་གསང་བརླབ་པ། སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་བསྐྱེད་པ། བྱང་སེམས་བཏུང་བ། དབང་གི་བཤད་པ།

ཤེས་རབ་གསུམ། ༡. འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ། དེ་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དང་། ༢. ཐོས་པའི་ཤེས་རབ། བསམ་པའི་ཤེས་རབ། སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ། ༣. དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་བཅས་གསུམ་སྟེ་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

ཤེས་རབ་བསླབ་པ་གསུམ། སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་པ། སློབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ།

ཤེས་གསལ། གཞན་གྱི་བསམ་བློའི་འགྱུར་ལྡོག་ཤེས་པའི་རིག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་དགོས་ངམ་སྙམ་སྟེ། དེ་ནི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མ་ཡིན་པར། རིག་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་དཔེར་ན་དགེ་སློང་འཆར་ཀ་ཟེར་བའི་སྤྱོད་པ་ཏ་ཙང་རྒྱུབ་ཅིང་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་སེམས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་གིས་བསམས་པའི་རིག་པ་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་བསམ་བློའི་འགྱུར་ལྡོག་དང་བསྟུན་ནས་ཆོས་བཤད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ།

ཤོ་ལོ། རྫུན་སྨྲ་བའི་དོན།

ཤོ་སྦག ཤོ་ནི་བོད་དུ་དར་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྩེད་མོའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ཤོ་གདན་ཟེར་བའི་ཀོ་བ་ལས་བཟོས་པའི་གདན་ཆུང་འཇུག་པོའི་སྟེང་དུ། ཤོ་ཟོར་ནང་དུ་ཤོ་བླུགས་ཏེ་སྐབས་རེ་དཀྲུགས་དཀྲུགས་བཏང་ནས་རྒྱག་པ་དང་སྐབས་རེ་ལག་པས་ཟོར་པ་བསྒོར་ནས་ཤོ་གདན་སྟེང་དུ་ཤུགས་ཆེན་གྱིས་བརྡབ་སྲོལ་འདུག་པ་དེ་དང་། སྦག་ནི་བོད་དུ་དར་སྲོལ་ཡོད་པའི་རྩེད་མོའི་རིགས་ཤིག

ཤོ་མ་ར། འཕན་པོའི་དབུ་རུ་ཡུང་ཤང་ཁོངས་སུ་ཤོ་མ་ར་ཟེར་བའི་ཡུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་དང་། ད་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཁོད་གཏན་འབེབས་བྱ་ཡུལ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གར་དགོན་ཞུལ་ཞིག་ཡོད་པ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ལ་གྲྭ་གྲངས་བདུན་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པའི་ཤོ་མ་ར་དགོན་པ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་བའི་མཁན་པོ་ཤོ་མ་ར་མཁན་ཆེན་ནས་སྟག་ལུང་ཐང་པ་ཆེན་པོས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས་འདུག དགོན་པ་དེ་ཀ་དུས་འཚོར་བའི་སྐོར་མི་གསལ།

ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག ཚིགས་བཅད་ཡིན་ན་ཚིག་རྐང་བཞི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་འམ་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་། ཚིག་ལྷུག་ལ་ཚེག་བར་ཡིག་འབྲུ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་བརྩིས། ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་ལ་བམ་པོ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས།

ཤོག་བཟོ། ཤོག་བུའི་རྒྱུ་ཆ་ཟར་མ་དང་། རེ་ལྕུགས་པ་སོགས་རྩྭ་རིགས་དང་རྩྭ་རིགས་མིན་པའི་རྩི་ཤིང་རིགས་བསྒྲལ་བའི་ཁུ་བ་རས་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཀྲམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོག་བུ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་ལ་ཟེར། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ནང་། བོད་ཀྱི་ཤོག་བུ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་ལ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་སློང་སྐབས་བཀའ་ཤོག་གི་ཡི་གེ་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བྲིས་ནས་བསྐུར་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པར་བརྟག་ན་སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཤོག་བུ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་དར་ཞིན་ཡོད་ཚོད་འདུག རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཤོག་བཟོའི་ལག་རྩལ་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་བོད་ཡིག་གི་གསུང་རབ་ཚང་མ་ཤོག་དྲིལ་བྱས་ཏེ་ཡིག་འབྲུ་དག་སྦྱོང་རྡུག་བརྒྱ་ལ་བམ་པོ་གཅིག་སྟེ། བོད་གཅིག་གི་ཚད་དུ་བརྩིས་པ་མ་ཟད། དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་ཆུང་ཆུང་བྲིས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བབ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་བཤད་མཁན་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ། དགེ་རྒན་བཅུ་གསུམ། སློབ་ཕྲུག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ། སློབ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ལྔ་བཅས་ལ་ཟླ་བ་རེར་ཤོག་བུ་བཅུ་དྲུག་བཞི་ནས་གཉིས་བར་སོགས་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་བཀའ་བཅིགས་ཤོག་བུའི་ཐོག་བྲིས་ནས་བང་མཛོད་དུ་བཞག་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ལ་དཔར་བསྐྲུན་ལག་རྩལ་དར་འགོ་ཚུགས་པ་དང་དུས་མཚུངས། ཤོག་བུ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཞིང་ལག་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་སྐབས་དེར་རྫེ་ཐང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ་དགའ་ལྡན་དཔར་རྙིང་ཆ་ཚང་དཔར་བརྒྱབ་པ་དང་། དཔེ་ཆ་སྣ་ཁ་རེ་རེ་རྐྱང་པ་དཔར་བརྒྱབ་པ་ཁག་གཅིག་དེ་སྔོན་དགའ་ལྡན་དགོན་པར་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ཤོག་བུ་ཚང་མ་བོད་ཤོག་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་དང་། སོ་མང་སོང་བའི་དབང་གིས་མདོག་སེར་པོ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་ལས་འབུ་སྲིན་མེད་པ་དང་འཛམ་ཤ་དོད་པོ་འདུག པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་བོད་དུ་ཤོག་བུའི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་རྒྱ་ནག་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱ་ཤོག་དང་གན་ཤོག་རྩ་ཚེ་གསུམ་བྱུང་། གཙང་སྙེ་མོ་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་གཙང་ཤོག མཚོ་སྣ་ནས་ཐོན་པའི་མཚོ་ཤོག དྭགས་པོ་སྐྱིད་ནས་ཐོན་པའི་དྭགས་ཤོག དྭགས་པོ་སྨད་ནས་ཐོན་པའི་སྨྱུ་ཤོག སྐོད་གཉའ་ནང་ནས་ཐོན་པའི་གཉའ་ཤོག ཆབ་མདོ་བྲག་གཡབ་ནས་ཐོན་པའི་ཁམས་ཤོག་བཅས་ཡོད་ཚོག ད་དུང་འབྲུག་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་ལྷོ་ཤོག མོན་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་མོན་ཤོག་བཅས་རེད་སྐད་བྱས་ཡོད་ཚུལ《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ། སྐབས་དེར་བོད་སྐྱིད་ཆུ་རྒྱུའི་བོད་ཤོག་རྣམས་ས་གནས་སོ་སོར་བཟོ་ཁྲལ་བཀལ་ཏེ་བཟོ་རུ་བཅུག་པ་ལས་ལྷ་སར་ཤོག་བུ་བཟོ་གྲྭ་བཙུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཐོང་ཐོས་མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་ཤོག་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བཟོ་སྟངས་ལག་རྩལ་སྐོར་དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི《བཟོ་ཡིག་པ་ཏྲ》ཞེས་པའི་ནང་གསལ།

ཤོང་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། ལ་སྟོད་ལྷོའི་དཔྱད་ཡུང་ཤར་ཟེར་བའི་ཡུལ་ཚོའི་ཤོང་ར་ཞེས་པར་སྐུ་བལྟམས། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ཞིབ་ཆ་མ་རྙེད་ཀྱང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དུས་མཉམ་པས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༢༤༠)ལོའི་ཡས་མས་སུ་འཁྲུངས་པར་སྣང་། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཁོ་ཡུང་པ་མདོ་སྡེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དུས་འཁོར་ཆགས་ལུགས་དང་། བདེ་ཀྱི་ཤིང་པའི་སྐོར…

གསུམ་སོགས་རྒྱུད་སྡེའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། གར་ཞིག་དང་རྩིས་ལ་སོགས་པ་མཁས་པར་སྦྱངས་བརྩོན་མཛད་གཟའ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྨན་མེ་སོགས་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་སྤྱག་རྩོམ་གནང་། ཚོ་ནར་ཟླ་མ་སྤུག་བདེ་བའི་དྲུང་ནས་ཕར་ཕྱིན་དང་། ཚད་མ། མངོན་པ། འདུལ་ལུགས་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཞིབ་པར་གསན། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་སྟོང་པོའི་ཐུགས་འདུན་བཞིན་བདག་རྐྱེན་གནང་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གླང(༡༢༦༥)ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་སོ་ནྲ་སློབ་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ས་དབང་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར། མངོན་བརྗོད་སོགས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་གཙོ་བོར་བྱང་ཆུབ་པ་གསན་སྦྱོང་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲ་རིག་པ་ལ་ཞལ་དུ་ཕྱིན། ས་སྐྱར་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་ཐོག་མར་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་བོད་འགྱུར་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འགྱུར་ལེགས་པ་རང་དུ་བསྟོད་པ་འདི་མཛད། དེ་རྗེས་སུ་འཕགས་ཡུལ་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕྱིན་ནས་མ་ཧཱ་བོ་དྷི་ལ་མཆོད་པ་དང་སྨོན་པ་མཛད་ཅིང་། ཀུ་མར་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ལཀྵྨཱི་ཀ་ར་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས《བླ་མ་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ》《འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་པ》《རིག་པ་འཛིན་པ་སྤྲིན་གྱི་བཞོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར》《བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་》《ཀཱ་ལཱ་པའི་ཏི་ལ་སོགས་པའི་མཐའི་བྱ་བ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ》《ལུང་སྟོན་པ་ཙནྡྲ་པའི་མདོ》《སྙན་ངག་གི་གཞུང་ཆེན་མེ་ལོང་མ》《སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་དཔེར་བརྗོད་སྟོན་པ》《སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཐིང་པའི་བསྡོད་པ》《འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་བསྟོད་པ་ཤྲཱི་ཀ་མ》《བརྩོག་པ་བསྡུས་པ་ཙནྡྲ་འགྲེལ》སོགས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་། བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བསྒྱུར་གནང་བ་མ་ཟད། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འཆི་མེད་མཛོད་ལ་འགྱུར་མཆན་ཡང་བཀོད། དེ་ནས་སྒྲ་དང་། སྙན་ངག་གི་བཤད་རྒྱུན་ཐར་ངལ་དར་སྤེལ་མཛད་ཐོག་སློབ་མ་མཁས་པ་དུ་མ་གསོ་སྐྱོང་གི་དབུ་རྩོམ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ནི་གང་གི་དཔོན་པོ་ཤོང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ལོ་ཙཱ་བ་མཆོག་ལྡན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་བྱུང་། ཤོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་ནི་དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་སྟེ་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་པ་རྒྱུས་ཐོག་ཤོང་དཔང་རྣམ་གཉིས་ཞེས་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུར་མཚན་སྙན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་གྱུར་པས་མཛད་རྗེས་ལྷག་པར་དུ་ཆེ། ཤོང་ལོའི་སྐུ་ཡོན་ལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་སྟེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ། ཚིག་བརྙིང་ཞིང་སྡེབ་སྦྱོར་ཕྱིངས་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་དཀའ་བས། སྔོན་བྱུང་གི་ལོ་ཙཱ་བ་དག་གིས་ཀྱང་མ་འགྱུར་བ་དང་ལོག་པར་བསྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་གྲངས་གཞན་དང་སྦྲུགས་རེ་བ་དང་། ཐལ་བར་བསྒྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སོང་དུ་ཆུད་ཅིང་ངེས་ཏེ་ཞུ་ཆེན་མཛད་པའི་གླེགས་བམ་དང་། ཀླུ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་མཐོང་བས་དགེ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྔགས། སྒྲ་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར། འབྲུངས་འདས་སོགས་ཞིབ་རྣམ་མ་རྙེད། འདིའི་ལོ་རྒྱུས《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན་[ཐ]ཤོག་གྲངས་༡༥༥། མཁས་གྲུབ་རྗེའི《དུས་འཁོར་ཊཱི་ཀ་ཆེན》ངོར་པ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་གྲུ་ཆེན》བཅས་སུ་གསལ།

ཤོད་ཆེན། ར་སྐྱེང་དང་འབྲི་ཤུང་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་ས་དང་ཆུ་ཤུལ་བར་འབབ་པའི་ཆུ་དེ་ལ་སྐྱིད་ཆུ་ཟེར་ཞིང་། ཆུ་རྒྱུད་དེའི་བར་གྱི་ལུང་པ་ལ་སྐྱིད་སྟོད་དང་། སྐྱིད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཚན་སྐྱིད་སྟོད་ནི་འབྲི་ཤུང་ནས་ལ་མོ་བར་ལ་ཟེར་བ་དང་། སྐྱིད་སྨད་ནི་ལ་མོ་ནས་ཆུ་ཤུལ་བར་ལ་ཟེར། སྐྱིད་སྨད་དང་། སྐྱིད་ཤོད། ཤོད་ཆེན་བཅས་དོན་གཅིག་ཡིན།

ཤོད་ལྷ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ་གོང་དུ་བ་སྡེའི་ནང་ལྷ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་ལས་ཁུངས་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཤོད་གཟིམ་ཆུང་འགག དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། སྲིད་སྐྱོང་རིམ་ཅན་དང་། སྲིད་བློན་བཅས་པས་དབང་བསྒྱུར་བཀོད་གཏོང་བྱེད་སའི་ཤོད་འགག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་སྡེ་སྲིད་དང་པོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་ནས་པོ་ཏ་ལའི་རྩེའི་ཕོ་བྲང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བར་སྡེ་སྲིད་རིམ་པས་དབང་ལུང་བཀོད་གཏོང་ཕལ་ཆེ་བ་ཞྭ་ཡུལ་རྩེ་རང་ལ་ཡིན་པར་འདུག་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཤོད་འགག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ཞིང་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་གླང(༡༧༥༧)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་གཤེགས་རྗེས་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་དེ་མོ་དེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས། དེ་ནས་བཟུང་ཤོད་འགག་ཅེས་པ་གསར་དུ་ཆགས། འདིའི་འགོ་ཁྲིད་སྟེ་མགྲོན་མཁན་ཆུང་གཅིག ཤོད་མགྲོན་བཞི(རིམ་པ་ལྔ་པ)གཟིམ་འགག་གཉིས་བཅས་ཡོད། དེ་དག་གི་ལས་འགན་ནི་རྩེ་འགག་གི་ལམ་ལྟར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། འདིར་ཤོད་འགག་གི་སྒྲིག་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་། སྲིད་བློན་བཅས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་ཐུང་ཟད་འགོད་པར་བྱ་བ་ལ། རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་མ་བྱུང་བའི་བར་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཚབ་བྱེད་པོར་རྒྱལ་ཚབ་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ཁྲི་འཁོད་ཚུན་སྲིད་འཛིན་བྱེད་པོར་སྲིད་སྐྱོང་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཚབ་དང་སྲིད་སྐྱོང་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྟར་བོད་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་བྱེད། རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་སྐྱོང་གཉིས་ཀ་ལས་འཁུར་བྱེད་རིང་སྲིད་གཞུང་དང་འདྲ་བ་གཅིག་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་ཟུར་སོང་ཚང་མ་སྲིད་གཞུང་གི་རྩེ་ཤོད་ཕྱག་མཛོད་ནས་ནར་གཏོང་བྱེད་སྲོལ་ཡང་དབང་ཆ་བྱུང་རྗེས་འབྲུལ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སྨེར་ནས་ལེན་པ་དང་། ད་དུང་ས་ཁང་མི་གསུམ་ཁྲོན་ཆེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུར་འབུལ་དགོས་པས་དཔལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལྷ་བྲང་ཆེ་ཁག་དང་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་ཆེ་ལོ་འཛིན་པའི་བླ་ཆེན་ཞི་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན།

ཤོམ་ར་བཅའ་ག ཤོམ་ར་དང་བཅའ་ག་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་གྲ་སྒྲིག་གི་མིང་ཡིན།

ཤོར་པ། ཤོར་པ་ཞེས་པ་བཀྲབས་པའི་མིང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤོལ་ཁལ། ཁལ་ཆེན་པོ།

ཤྭ་འོད། རི་ཕྱེབས་ནས་ཆུ་བཙོལ་བའི་མིང་།

ཤྲི་བྷྲ་ཙོ་སྣོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྗེ་འདི་ནི་ཁྲུ་རེ་ཚོར་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༦༨༩)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་དབུས་ལྷ་ལྡན་དུ་གདན་སྙོར་ལ་ཕེབས་ཏེ་གྲྭ་སར་ཞུགས་ནས་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་ཡོངས་ལ་གསན་སྦྱོང་མཛད། བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྗེ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་དང་། ངག་དབང་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་བླ་མ་རྣམས་བསྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་དེ་མཁས་པར་གྱུར། དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་གོང་མ་ཡུང་ཀྲེ་ནས་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཧུའི་ཡུ་ཆན་དགའ་ལྡན་ཤྲི་ཕུ་ཏོ་ཐོག་ཐུའི་མཚན་སྙན་ཕུལ། པེ་ཅིན་ཙན་དན་དགོན་ཇོ་བོའི་ལྷ་ཁང་དུ་སྒྲུབ་རིང་བཞུགས་ཏེ་གསུང་ཆོས《བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་པ་བཤད་ཆོགས་གཉིས་ཤིང་རྟ》ཞེས་པ་དང་།《འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་ཆོག་དོན་རྣམ་བཤད》《སྔོན་མི》《ངོམ་ལྷ་དཀར་ནག་སེར་གསུམ་དང་ཀླུའི་རྒྱ་གྲིབ》《སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་པ》《སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉེས་ལྟུང་མིང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོས་བཟུང་སྟེ་བཤགས་སྡོམ་བྱེད་ཚུལ》《ཉིན་ཞག……

ཐུགས་གཅིག་གི་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར》 《ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཐེམ་སྐས》ཞེས་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས། སོག་ཡུལ་མཚོ་སྔོན་དགོན་དུ་བཞུགས་ཏེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་འབྲུག(༡༧༧༢)ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།

གྲི་ཧ་རྩ་ཀ་ཏ་ཀར། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཞེས། འདིའི་འབྲས་སྤུངས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་གླིང་ཕྲན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེར་འབྲས་ལས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་ན་ཡུལ་དེའི་མིང་ལ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཟེར་ཞེས་གྲགས།

གཤིན་དགེ། གཤིན་པོའི་དོན་དུ་ཕ་མ་དང་། བུ་ཚ། ཉེ་འབྲེལ་གྲོགས་པོ་སོགས་ཀྱིས་དགེ་བ་སྤེལ་བ།

གཤིན་རྗེ་དགྲ་ནག འདི་ལ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་ཐལ་ཆེ་བ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་དང་འདྲ།

གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད། གསང་སྔགས་ཀྱི་བླ་མེད་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཁྲོ་བོ་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་ཡུམ་མེད་པ། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས། ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་མཛད་པའི《རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བའི་མངོན་རྟོགས》ནང་གསལ།

གཤིན་རྗེ་ཕོ་བརྒྱད་མོ་བརྒྱད། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་གཤིན་རྗེ་ཕོ་བརྒྱད་མོ་བརྒྱད་ལས། གཤིན་རྗེ་ཕོ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཆོས་རྒྱལ་ནག་པོ། ༢. ཡ་བ་ཏི་དཀར་པོ། ༣. ཕྱུ་སངས་སེར་ནག ༤. མིག་པ་དམར་ནག ༥. རལ་པ་ཚར་དགུ་སྔོ་ནག ༦. ཏིལ་པ་དཀར་ནག ༧. གླང་མགོ་སྔོ་ནག ༨. མིག་དམར་དམར་ནག་བཅས་དང་། གཤིན་རྗེ་མོ་བརྒྱད་ནི། ༡. ཕོ་ཉ་མོ། ༢. མཆེ་བ་མ། ༣. པེ་ཅོན་མ། ༤. དུས་མཚན་མ། ༥. དུས་ཀྱི་ཞགས་པ་མོ། ༦. ཞུ་གུ་རྡུང་མ། ༧. འབེབས་མ། ༨. ལྕགས་ཀྱུ་མ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནག་པོའོ། །

གཤིན་རྗེ་གཤེད། འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཁྲོ་བོའི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་མཚན་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་། དགྲ་ནག་ལྷ་བཅུ་གསུམ། གཤེད་དམར་ལྷ་བཅུ་གསུམ། གདོང་དྲུག་ལྷ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག ར་ལུགས་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་དགུ སྐྱོ་ལུགས་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་དགུ ཞང་ལུགས་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་ཞེ་དགུ མལ་ལུགས་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་དགུ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྐུ་མདོག་དང་། ཕྱག་མཚན། བཞུགས་སྟངས་སོགས་ཞིབ་པར་ས་སྐྱ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི《སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས》ཀྱི་པོད[ཏ][ཐ]གཉིས་སུ་གསལ།

གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནག་པོ་སྐོར་གསུམ། དགྲ་ནག་གི་རྒྱུད། གདོང་དྲུག་གི་རྒྱུད། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད།

གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ། ཡུམ་བཞི། སྒོ་སྲུང་བཞི།

གཤིན་རྗེའི་ཞགས་པས་བཟུང་བ། འཆི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་འཆི་བདག་གཤིན་རྗེས་ཞགས་པ་བཏབ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་ལམ་དུ་ཁྲིད་པའི་དོན།

གཤིན་སྟོང་། མི་བསད་པ་བྱུང་ན་གཤིན་པོའི་ནང་མི་ལ་དགེ་རྩ་དང་སེམས་གསོའི་ཆེད་དུ་དངོས་པོ་རྒྱ་མི་ཆུང་བ་སྟོད་དུ་འཛུག་པའི་ཁྲིམས་བཅད་དེ་ལན་ཚྭ་དགུ་ཤ་ལེན་མི་ཚོག་པར་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་སྟེ། མིང་གཞན་བསད་པ་སྟོང་གི་ཞལ་སྙེ་ཡང་ཟེར། 《ཐུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ》དེབ་གཉིས་པའི་ནང་བཙན་པོའི་དུས་རབས་ཀྱི་གཤིན་སྟོང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

གཤིན་པོའི་རོ་རྣམ་འཁྱུར་བ། མི་གཤིན་པོའི་རྒྱ་རྡོར་དང་ཐལ་བ་སོགས་ལ་འོངས་སྟོད་པ།

གཤིས་ངན་འགུམ་པ་བཅོ་ལྔ། སྐྱོགས་ཏེ་འགུམ་པ། མཆོད་དང་ལྟུགས་དབྱིག་གི་འོག་ཏུ་གུམ་པ། དགྲ་དང་ཇག་མཆོད་ཀྱིས་འགུམ་པ། དམག་གི་གཡུལ་དུ་འགུམ་པ། སྟག་གཟིག་སོགས་གཅན་གཟན་གྱིས་འགུམ་པ། སྦྲུལ་གདུག་པོས་འགུམ་པ། ཆབ་ཀྱིས་འཚལ་ཏེ་འགུམ་པ། ཞུགས་ཀྱིས་འགུམ་པ། དུག་གིས་འགུམ་པ། མཁའ་འགྲོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མས་འགུམ་པ། སེམས་སྟོར་ཞིང་སྨྱོས་པས་འགུམ་པ། རིའམ་བྲག་གམ་ཤིང་ངམ་གད་གཡང་ལ་ལྷུང་ནས་འགུམ་པ། བྱད་སྟེམས་ཀྱིས་འགུམ་པ། ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་འདྲེ་གདོན་གྱིས་འགུམ་པ། རིམས་ནད་ཀྱིས་འགུམ་པའོ། །

གཟུང་བ། རང་དང་གཞན་གྱི་སྐྱོན་དངོས་སུ་བརྗོད་པའམ་འཁང་བ་དང་དམའ་འབེབས་བྱས་པའི་དོན།

གཤེ་བ། གཤེ་བ་ནི་ཁྱིམ་པའམ་སྐྱ་བོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་སྨོད་པའི་དོན་དང་། སྐྱོ་བ་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐྱོན་གྱིས་སྨོད་པའོ། །

གཤེགས་རྩ་ཐོབ། ཤི་བའི་ཁྲུལ་ཐུལ་ནས་དུར་ཁང་དུ་སྤོད་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན།

གཤེན་ཡུལ་འོལ་མོ་ལུང་རིང་། འདི་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡིན་པར་བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་མང་པོར་གསལ། ཡུལ་འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འདུག ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་སྟག་གཟིག་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཞེས་པ་སྟོད་མངའ་རིས་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་དེ་ཡིན་པ་དང་། བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྨར་ཡིག་ཟེར་བ་དེ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཐོག་མའི་རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ནས་དར་བར་བཤད། 《བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང》འགའ་ཞིག་ནང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཤམ་བྷ་ལ་ཟེར་བ་དེ་དང་སྟག་གཟིག་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཞེས་པ་གཉིས་མིང་མི་འདྲ་བ་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། ལས་སྣང་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་སྣང་ལ་དངོས་སུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལས། ཕྱིར་བཏང་རང་ག་བས་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་པ། ཞང་ཞུང་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་སྙམ།

བཤགས་རྟེན། ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་ཉེས་པ་ལ་འགྱོད་སེམས་སྐྱེས་ནས་བཤགས་པ་ཕུལ་རྒྱུའི་རྟེན།

བཤགས་སྡོམ། སྔོན་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་ཕྱིན་ཆད་སྡོམ་སེམས་བྱེད་པ།

བཤད་གྲྭ། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སློབ་གཉེར་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་དགོན་པ།

བཤད་རྒྱུད། རྒྱུད་ལ་རྩ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་བཤད་རྒྱུད་ནི། རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་པོར་མི་མངོན་པར་སྦས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དགོངས་པ་གསལ་པོར་འགྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་དོན་གསལ་པོར་སྟོན་པས་ན་ཟུར་དུ་བཤད་རྒྱུད་མེད། བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ན་དུས་འཁོར་ལྟར་བཤད་ཅང་བས་ཁྲལ་སྟེ། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་ནཱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་དུས་འཁོར་ལུགས་སུ་བཤད་ཡོད། བདེ་མཆོག་དང་ཀྱེ་རྡོར་ཁང་རང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་རེ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་དང་། ཕྱག་རྡོར་སྟོད་འགྲེལ་སོགས་སེམས་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་གྱིས་དུས་འཁོར་ལྟར་དུ་བཤད་ཡོད།

བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་བཤད་པའི་བསྟན་པ་དང་བསླབ་པ་གསུམ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡིན། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་བརྟགས་ཀྱི་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་རྩོད་པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ཚིག་དོན་གཞན་ལ་འཆད་པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་གསུམ་ནི་བཤད་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་དོན་དང་། བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱིས་འདུག་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་

བསྟན་པ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན།

བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་འདུས་སྡེ། བཤད་པའི་སྡེ་སྣོད་མདོ་སྡེ་དང་། སྒྲུབ་པའི་སྡེ་སྣོད་རྒྱུད་སྡེ་བཅས་ཀྱི་དགོན་པ།

བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན། གཞན་ལ་ཆོས་བཤད་པ་དང་རང་གིས་ལག་ལེན་བསྒྲུབ་པ། མཁས་པ་གཞན་དག་གི་དྲུང་ནས་ཆོས་ཉན་པ།

བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས། ཆོས་བཤད་ཉན་དང་། སྒྲུབ་པ་ལག་ལེན་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།

བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ། དགོས་དོན་དང་། བསྡུས་དོན། ཚིག་དོན། མཚམས་སྦྱོར། བརྒལ་ལན་རྣམས་སོ། །

བཤར་སྦྱང་བྱ་རྒྱ། ཡན་ཚུན་བཀུགས་བཤེར་བྱེད་རྒྱུའམ་ཁྲིམས་སར་བཀུགས་ནས་ཞུ་ཚིག་བདེན་རྫུན་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པ།

བཤིས་པ་མཛད། བཀྲ་ཤིས་པའི་ཚིགས་བཅད་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར།

བཤུགས་པ། གཞན་གྱིས་ས་མཐའ་སོགས་ལ་བསྐྱད་པའམ་སྐྱུགས་པའི་དོན།

བཤུལ་དེང་ཐབས་ཀྱི་འཕྲང་། རྩར་ཕྱིར་ལོག་བྱལ་བའི་ཞག་ས་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ནས་བཟུང་།

བཤེར་ཁང་ལས་ཁུངས། འདི་ནི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ཚན་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་སྐབས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་བཞིའི་ལས་ཁུངས་ཁག་བཞི་ཡོད་པའི་ཡ་རྒྱལ་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་དྲག་པོ་མཆོད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་གསར་དུ་བཙུགས། ལས་ཁུངས་འདིའི་ལས་བྱེད་དོ་དམ་མི་སྣ་ཡང་རྩེ་དྲུང་གཉིས་དང་། དོ་ནས་སོ་སོར་སྒེར་བཙུགས་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་གཉིས། ཤར་རྒྱུད་ཁང་གཉེར་དང་གཡད་པ་བཅས་མི་གྲངས་བཅུ་སྐོར་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདི་གཞི་རྩའི་ཐོག་ཁྲིམས་ལུགས་ལས་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པས་ཁྲིམས་ཡིག་དེབ་གཞི་ཁག་བདག་གཉེར་རྩ་བཟུང་གིས་རྫོང་གཞིས་ཁག་ཏུ་མི་བསད་རྒྱུད་རིགས་ལ་ཞིབ་དཔྱད་འཆར་གཞི་གཏོང་བ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གསུམ་མཆོད་ཆས་ཚང་མའི་རྟེན་དེབ་བཤེར་ཁང་ནས་འགོད་ཉར་ཐོག་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་དང་ཐུགས་རྗེ་གཟིགས་པའི་ལྷའི་དབུ་རྒྱན། སྙན་རྒྱན། ཐུགས་རྒྱན། གསེར་གོང་། དངུལ་གོང་སོགས་མཆོད་ཆས་རྣམས་དཀོན་གཉེར་དཔོན་ལ་རྩིས་སྤྲོད་དང་། གསར་དུ་འབུལ་སྐོར་དངུལ་རྒྱན་སྙན་རྒྱན་སོགས་འབུལ་ཐུམ་ཆེ་རིགས་སྨོས་མེད་ཐོག་ཐ་ན་གཡུ་ཟུར་རྡོག་གྲངས་རེ་གཉིས་ཡན་ཆད་རྟེན་དེབ་ཏུ་བཀོད་དེ་བཀའ་ཤག་གི་དམ་ཞུ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ནས་སོ་གསར་ལེགས་འབུལ་ཞེས་པའི་དངུལ་དང་། རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་ལྷ་ཕེབས་མཁན་ཡོད་ཚད་ནས་ལྷ་ཁྲལ་ཞེས་པའི་དངུལ་བཅས་བསྡུས་ཏེ་སོ་གསར་ཚེས་༢ནས་༢༡བར་སོ་སོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་གི་མདུན་དུ་ཕུལ་སྒྲིག་བྱེད་པ། གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ཕེབས་ལར་ལྷ་སྐྱོང་སྐུང་འདོམས་དང་། ཕྱི་ལ་བསྐྱོད་སྐབས་སྐྱོར་སྐྱེར་འགྲོ་ཞུ་བཅས་ཀྱི་འགན་དབང་སྤྱོད་པ་ཡིན། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༩༥༦)ལོར་བཤེར་ཁང་ལས་ཁུངས་འདི་སྤྱོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་སུ་བསྒྲིལ་བཏང་རྗེས་གོང་གསལ་འགན་དབང་རྣམས་སྤྱོད་ཞིབ་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱོད་པ་ཡིན།

བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སེམས་དགུ། བུ་མཛངས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས། ས་གཞི་ལྟ་བུའི་སེམས། ཁོར་ཡུག་གི་རི་ལྟ་བུའི་སེམས། བྲན་གཡོག་ལྟ་བུའི་སེམས། ཕྱག་དར་ལྟ་བུའི་སེམས། ཁྱོགས་བཟང་ལྟ་བུའི་སེམས། ཐག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས། གྲུ་ཁྲི་ལྟ་བུའི་སེམས་སོ། །

བཤེས་བྲལ། གྲོགས་པོ་དང་བྲལ་བའི་དོན།

བཤོལ་བཏབ་པ། ཕྱིར་བཤོལ། བཤོལ་འདེབས།

བཤོས། ཞལ་ཟས་ལྷ་བཤོས་ལྟ་བུ་ཟས་ཀྱི་ཞེ་ས།

བཤོས་པ། ཟ་མ་མཉམ་སྦྱོར་བྱས་པ།

བཤོས་བུ་བརྒྱད། མཁར་ཐབས་རྒྱལ་བཤོས། གསང་བུ་རུ་གསུམ། ཀྱི་བཤོས་རུ་གསུམ། ཕྲུག་ཅན། སྤེལ་ཟན་རུ་གསུམ། ཀ་ཏ་པ་ཅན། རབ་བཤོས་རུ་གསུམ་སྒྲིལ་བ། དཀར་གསུམ་སྦྱེ་བཤོས་བུ་མར་རིལ་ཅན་ཀོང་དུ་སོ། །

ས

ས། ཐུ་ཤིང་འཐམས་པ། ས་དང་སའི་ཁམས་དོན་གཅིག

ས་དཀྱིལ་གྱི་བྱེད་མན་ཆད་ཆ་བདུན། གསེག་མ། བྱེ་མ། འདམ་རྫ། དུ་བ། ཨེ། ཤུན་པ་ཆེ། དུ་འཐོད་ཆེའོ། །

ས་སྐྱ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་གླང་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཞུང་ཧྲུའུ་ཙུང་ཀྲའོ་ཆིས་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ(༡༠༧༣)ལོར་ས་སྐྱ་བ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ས་སྐྱའི་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ཞེས་པའི་ཟ་སྙད་བྱུང་། ཞིབ་པ་གཞམ་དུ་ས་སྐྱ་དགོན་པ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ས་སྐྱ་དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ། ས་སྐྱའི་བླ་མ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་གསུམ།

ས་སྐྱ་གོང་མ་ལྔ། ས་སྐྱ་འཁོན་རིགས་ཀྱི་བླ་མའི་ནང་ནས་སྙན་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་ལྔ།

ས་སྐྱ་དགོན་པ། ས་སྐྱ་དགོན་པ་ནི་བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ས་སྐྱ་རྫོང་གི་བྱང་ངོས་དཔོན་པོ་རིའི་འདབས་སུ་གནས་ཡོད། བོད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་གླང(༡༠༧༣)ལོར་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་གནས་དེར་བཞེངས་སྐབས་དཔོན་པོ་རི་གླང་ཆེན་ཉལ་བ་དང་འདྲ་བའི་མཁལ་ཁུང་གཡས་པའི་ཐད་ནས་ས་དཀར་ཞིང་སྨུམ་ལ་ཆུ་གཡས་སུ་འབབ་པ་སོགས་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་དགེ་མཚན་དུ་མ་ལྡན་པ་མཐོང་ནས་ས་དེར་དགོན་པ་བཏབ་པས་དགོན་མིང་དུ་ཡུལ་དེའི་སའི་ཁ་དོག་ལ་གཞིགས་ནས་ས་སྐྱ་དགོན་ཞེས་བཏགས། ས་སྐྱ་དགོན་པ་འདི་སྟོ་བྱང་ཁག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས་དགོན་པ་སྟོ་མ་དེ་ས་སྐྱ་གྲུམ་ཆུའི་སྟོ་ངོས་ཐང་གསྟོངས་སུ་ཆགས་ཤིང་། དགོན་པ་བྱང་མ་ནི་གྲུམ་ཆུའི་བྱང་ངོས་དཔོན་པོ་རིའི་འདབས་སུ་ཆགས། དང་ཐོག་ས་སྐྱ་བར་བོད་སྤྱི་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་སྲིད་དབང་མེད་སྐབས་དགོན་པ་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆུང་དུ་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐུ་དུས་སུ(སྤྱི་ལོ༡༢༣༥ནས༡༢༨༠)ཡོན་མཆོད་མའི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག་ས་སྐྱ་པར་བོད་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལུང་སྒྱུར་བའི་དབང་ཆ་ཐོབ་རྗེས་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ལས་ལ་བསྐུལ་ནས་ལྷ་ཁང་བྱང་མ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་འཕེལ་བོད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག(༡༢༨༨)ལོར་ས་སྐྱ་ལྷ་ཁང་སྟོ་མ་སྟེ་ས་སྐྱ་ལྷ་ཁང་ཆེ་མོ་གསར་བཞེངས་གྱིས་ཕྱིས་སུ་རྒྱས་སྤྱད་རིམ་པ་བྱས་ནས་ད་ལྟའི་གཞི་ཁྱོན་འདི་ཙམ་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ནའང་། སྔ་བའི་ལྷ་བྲང་ལྷ་ཁང་བྱང་མ་རྣམས་ད་ཆ་ཤུལ་རྗེ་ཙམ་ལས་ལྷག་མེད། དགོན་པ་དེའི་འདུ་ཁང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཡོད། དེའི་ནང་མིང་གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་སེ་ཆེན་ཀ་བ་དང་། ནག་པོ་ཁྲུག་འཛིང་གི་ཀ་བ། འབྲོང་པོ་ཀ་བ། སྟག་མོ་ཀ་བ་བཅས་ཀ་ཆེན་བཞི་ཡོད། འདུ་ཁང་གི་རྟེན་གཙོར་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་། འཇམ་དབྱངས་གར་གཟིགས་མ། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དུ་མ་བཞུགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཡོན་གྱི་རྒྱལ་པོས་བླ་མ་འཕགས་པར་དབང་ཡོན་དུ་ཕུལ་བའི་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྒྱང་གྲགས་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་པོ་ཏི་ཆེན་པོ་ལྕགས་ཡོང་མ་ཞེས་པ་ཆེ་ཞིང་ཞོ་བ་ཁྲུར་བཞིར་ལྕགས་ཀྱི་ཡ་ཡོང་བཞི་བཏགས་ཏེ་མི་རེས་ཡ་ཡོང་རེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བཏེགས་ན་ཞིག་ཙམ་ཡོད་པ་བཅས་བཞུགས་ལ་ད་དུང་འདུ་ཁང་ནང་བླ་མ་འཕགས་པའི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ཡིག་མཁན་མང་པོའི་སོར་མོའི་འདུ་བྱེད་ལས་བསྒྲུབ་པའི་ལག་བྲིས་ཀྱི་གསེར་དངུལ་སོགས་ལས་བྲིས་པའི་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཏི་བརྩེགས་ནས་ཡོད་པས་སྤྱི་ལ་རྫོང་ཆེན་ཅིག་པ་ཞིག་ཀྱང་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཅིག་པ་མ་ཞིག་པའི་དགེ་ཚགས་པ་ལྟར་ཀྱི་ཁྲོད་ཆོས་ལྡན། བར་ཐོག་ཏུ་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་མང་པོ་ཡོད་པའི་ལྡེབས་རིས་ཚར་དུ་དང་རབ་སོགས་དང་། ཡང་སྟེང་དུ་བླ་མ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོར་ལམ་འབྲས་བླ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་སྐུ་བརྙན་ངོ་མཚར་ཅན་དང་། རྡོ་རྗེ་ནག་པོ་ཀུར་གྱི་མགོན་པོ། ཡུམ་ཆེན་ཨེ་ཀ་ཛ་ཏི། འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱུག་མ་སོགས་རྟེན་བྱིན་ཅན་མང་པོ་བཞུགས། དགོན་གནས་འདིར་སྔར་བཞི་ཐོག་བླ་བྲང་དང་། རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་། ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་། དུས་མཆོད་བླ་བྲང་སོགས་བླ་བྲང་ཁག་བཞིར་བགོས་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་བླ་བྲང་གཉིས་ལ་བསྡུས། དེ་བཞིན་ལྷ་ཁང་ཡང་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་བཞུགས་ཡོད་ལ་ལྷག་པར་དུ་ཡོན་དང་མིང་རྒྱལ་རབས་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་དམ་ཆོས་པོ་ཏི་བཀའ་འགྱུར་ལས་འདས་པ་བཞུགས་ཤིང་། ཕལ་ཆེ་བ་ལག་བྲིས་ཡིན། ད་དུང་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་ལས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་ལ། ཤིང་ཏ་ལའི་ལོ་མའི་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པའི་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེ་བའི་རྒྱ་དཔེ་ཡང་ཡོད། དམ་ཆོས་དེ་དག་གི་ཁྲོད་དུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གནམ་རིག་སྐར་རྩིས། རྣམ་ཐར། རྟོགས་བརྗོད། ཚད་མའི་གཞུང་། བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ཆ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཅིག་བཞུགས་ལ། ད་དུང་པར་ཤིང་ཡང་དུ་མ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐུ་ཆས་ཕྱག་རྫས་དང་། ཡོན་མིང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སོ་སོའི་དུས་ཀྱི་དཀར་ཡོལ་ལ་སོགས་རྫ་ཆེའི་དངོས་རིགས་མང་པོ་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ས་སྐྱ་པས་བོད་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་བ་ནས་བཟུང་བོད་འདི་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་ཟང་ཟིང་ཡམ་ཡོམ་དུ་གནས་པའི་བསྐལ་ངན་གྱི་མཇུག་འགྲིལ་ཏེ་ཚུང་བདེ་ཞིང་འཇགས་པ་བྱུང་བས་ས་སྐྱ་པའི་རིག་གནས་སྣ་ཚལ་དར་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོང་རྒྱུར་རྐང་གཞི་འདིང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཕྱིས་ས་སྐྱ་པ་ནང་ཁུལ་དུ་ཞི་མཐུན་མ་བྱུང་བར་བླ་བྲང་བཞིར་གྱེས་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཉམས་སུ་ཐུར། ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་མང་ཞིང་། དེ་ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་མཁན་གྲགས་པ་ཆེ་རོས་སུ་ངོར་རྫོང་གཉིས་ཏེ། ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་རྫོང་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཡིན། ཕྱིས་གསང་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་མཁན་གྲགས་པ་ཆེ་རོས་སུ་ཡར་རོང་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། ཤོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་བྱང་ཆུབ་པ། དུ་སློབ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་། ས་སྐྱ་པའི་སྲིད་དབང་ཉམས་ནས་ད་བར་དུ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་དང་ལྷག་པར་དུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་དུས་རན་སྐབས་རྩ་ཆེའི་རིག་དངོས་དེ་དག་མིང་སྒྱུར་དུ་སོང་བ་ཚ་སྐྱིད་ཅིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་གནའ་བོའི་དངོས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ད་ལྟ་བའང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་འདིས་མེས་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ནང་གལ་ཆེའི་གནས་བབ་བཟུང་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་གནད་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་སྡེ་ཚན་གྱི་གྲས་སུ་གཏོགས།

ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ནམ་ཁྲི་ཆེན། ས་སྐྱ་པས་སྐབས་མགོན་རྗེ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་འཁོན་གྱི་རིགས་ལས་མཆེད་པའི་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་གང་རུང་ཞིག་ས་སྐྱའི་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ་མཛད་པ་དང་། ལྷ་རྗེ་མི་རྗེའི་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ཀྱི་ཐོག་ཏོ་བསྒྱུར་གྱིས་ཏྲ་ཡའི་ལྷ

ས་མཆོག་ལ་འཆར་ཕྱལ་ཕྱག་རྒྱས་གཞིར་བཟུང་ཁྲི་གསོལ་མཛད་སྲོལ་དང་། དུས་ཕྱིས་པོ་བྲང་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཏེ་ལྷུན་ཚོགས་པོ་བྲང་དང་སྒྲོལ་མ་པོ་བྲང་གཉིས་ཁྲི་པ་རེས་འཁོར་ལྟ་བུར་མཛད་སྲོལ་བྱུང་བ་དེ་ཡང་ཐར་ལམ་འཆར་ཕྱལ་ཕྱག་རྒྱས་དགོངས་དོན་ཁྲི་པ་གསར་པ་ལྷ་སར་ཁྲི་མཇལ་ཞུ་བཅར་གྱིས་ཐར་སྲོལ་མཛད་སྒོ་གྲུབ་ནས་ས་སྐྱར་ཕྱིར་ཐེབས་མཚམས་ཁྲི་ཐེབས་ཀྱི་མཛད་སྒོར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བར་ཐར་སྲོལ་ལྟར་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་སོ་སོའི་སྐུ་ཚབ་དཔོན་རིགས་མངགས་གཏོང་བཅས་ཁྲི་ཐེབས་རྟེན་འབྲེལ་གཟབ་རྒྱས་གནང་སྲོལ་ཡོད། ཁྲི་ཆེན་ནི་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་གཙོ་འཛིན་མགོ་ཁྲིད་ཡིན་པ་མ་ཟད། མཆོད་གནས་ཐོབ་ཐང་བོད་ཀྱི་ཧུ་ཐོག་ཐུ་ཡོངས་ཀྱི་ཁ་དང་པོ་ཡིན་གཤིས་ལྷ་སར་ཐེབས་སྐབས་ཀྱང་ཐེབས་ཁྱམས་ཞི་ཤང་ནང་ཐེབས་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྲིད་ཚབ་རྒྱ་ཝིང་དུ་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་བརྒྱད་ཚིགས་ཞབས་སུ་བཅར་དགོས་ལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གི་ཨ་ཛལ་ཁའི་སྐབས་བདག་ཆེན་ལ་ཧོ་ཐོག་ཁྲ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བཞུགས་གདན་གདན་འཕར་གྱི་གདན་ཐོབ་ཀྱང་ཡོད། ས་སྐྱའི་ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་མཛད་གཙོ་ལྷ་ཆེན་མཁན་ཁྲི་ཞེས་མཁན་པོ་དང་། སྲིད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་འཁྲུན་འཁྱུར་མཁན་མཛོད་པ་འདོ་ལེན་སྐབས་གསར་པ་བདག་ཁྲི་རང་ཉིད་ནས་བསྐོ་གཞག་གིས་གཟིམ་ཆུང་འགག་ཏུ་མགྲོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་བསྒྱུར་གནང་སྲོལ་ཕྱུད། དེ་ཕྱིངས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་ཕྱག་མཛོད་ནས་འཆར་ཕྱལ་ལ་བདག་ཁྲིས་ཕྱག་རྒྱས་གནང་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་མཛད་སྲོལ་མཆིས། ས་སྐྱར་རྟེ་ཐོད་ཅེས་སྒྲིག་གཞི་གཉིས་ཡོད་པར་རྟེ་ཞེས་པ་ནི་བདག་ཁྲིའི་ཐད་ཀའི་ཞབས་ཞུ་བའི་སྒྲིག་གཞི་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡོངས་འཛིན་དང་། རྗེ་ཕྱག་མཛོད་གཅིག གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། ཚོགས་མགྲོན་གཅིག ལྷ་སྨན་པ་གཅིག འདྲེན་དཔོན་གཅིག ཐེབས་འགོ་གཅིག རྟེ་གཟིམ་འགག་གཅིག ཇ་དཔོན་ཆེ་མོ་གཅིག ཞལ་སྙིར་པ་འགག་ཤས། དེ་མིན་དྲུང་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་རྗེའི་གཉེར་པ་གཅིག ཕྱམས་འདེགས་པ་བཅུ་དྲུག རྗེ་ཆིབས་དཔོན། ཤར་ཞབ་ཅེས་གསོལ་ཐབ་མ་ཆེན་གཅིག་སོགས་ཡོད་ཅིང་། ཐོང་གསལ་རྗེའི་ཞབས་ཞུ་བ་དེ་དག་ཀུང་འཕོ་ལེན་བྱུང་སྐབས་ཕྱག་མཛོད་ནས་འོས་འཆར་ཕྱལ་བར་བདག་ཆེན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱལ་བ་གཞིར་བཟུང་མཛོད་པས་ཐོད་འགག་ཏུ་མགྲོན་བརྒྱུད་བཀའ་བསྒྱུར་གྱི་ཐོག་ནས་བསྐོ་གཞག་བྱེད་སྲོལ་ཡོད།

ས་སྐྱ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱའི་ཁྲི་པ་བཅུ་གསུམ་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༣༡༢)ལོར་ཞ་ལུ་ཁང་གསར་དུ་ཡབ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་གཞོན་ནུ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་ཕེབས་དུས་ནས་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་གསལ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་གསུང་ཐུབ་པས་སྙན་གྲགས་ཆེ་བར་གྱུར། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་སེང་གེ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ཐར་གྱི་མཁན་སློབ་རྣམས་དང་། གྲོགས་དན་པ་གནས་བརྟན་བཅུ་བདུན་ཙམ་གྱི་དབུས་སུ་བོ་དོང་ཞྭ་རྫོང་ཁ་བོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གཅེན་དང་ལྷན་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་བཟུང་ཞ་ཆང་ཞལ་ལ་མི་རེག་ཅིང་ཁུང་བ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་ཁྱད་དུ་མི་གསོད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དཔང་ལོ་ཆེན་པོ་ལས་ཙ་མེའི་ཚིག་འགྲེལ་ཚིག་གསལ་དང་། དོན་འགྲེལ་དབུ་མ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ཏི་གཤོངས་སྙིང་པར་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཡོན་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་མུར་གྱིས་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྗེས་ཐེངས་བཞི་ཙམ་ཞུས་ཀྱང་མ་ཐེབས། དགུང་གྲངས་ཞེར་ལྔ་ལ་ཐེབས་པ་ནས་བཟུང་པུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྗོར་དབྱིངས་སོགས་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ལས་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་པར་པོ་དོང་ཨེར་བསྐོར་བའི་ཆོས་འཁོར་དང་། དྲུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ལ་བསམ་ཡས་སུ་བསྐོར་བའི་ཆོས་འཁོར་འདི་གཉིས་ནི་སྟོན་གྱི་སྦྱིན་བདག་བཟང་ཞིག་གིས་ཀྱང་བསྐོར་མ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱབས་མིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྲགས། དེ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་གསན། སྐུ་ཚེ་ཕྱིའི་ལོར་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་ལས། ཚད་མ་དང་། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། གསང་སྔགས་སོགས་རིག་གནས་དང་ཆོས་འབྱུང་གི་ཕྱག་དཔེ་དང་། པོ་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་སོགས་མང་པོ་བརྩམས། བཀའ་འབུམ་ལ་ཡང་པོ་ཏི་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས། སློབ་མའི་མཆོག་ནི། སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་སྟར་ཐང་པ་ཤེར་སྡང་བ་དང་། ཡར་ལུང་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས། གསུང་ངག་འཛིན་པའི་ཐུགས་སྲས་སྔགས་འཆང་གཟུངས་པ། དཔལ་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས། བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ། པོ་ཆེན་བྱང་རྩེ། རྫོང་ནང་མཁན་ཆེན་བྱང་སེང་། པོ་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་དཔལ། སྨན་ཤ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་བཅས་བརྒྱད། དེ་བཞིན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བཞི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་སོགས་མང་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་ཡོས(༡༣༧༥)ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ། (ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན) འདི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྲོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཚན་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། བོད་མི་རིགས་ལ་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་འགག་རྩའི་དུས་སྐབས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་གྱི་ལར་ཐེབས་ནས་ཉེན་ཀ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་པོ་ཡིན། (བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག་༡༡༨༢ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག་༡༢༥༡བར) ཡབ་ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཅུང་པོ་དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་ཆེ་དང་། ཡུམ་མ་གཅིག་ནི་ཁྲི་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེ་བ་ཡིན། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ཞུ་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཁུ་བོ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་པའི་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་བཟུང་ཚད་མ་རིག་པ། བཟོ་རིག་པ། སྐར་རྩིས། སྒྲ་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། ཕར་ཕྱིན། དབུ་མ། འདུལ་བ། མཛོད་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་དང་། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རིང་ལུགས་ཙམ་མིན་པར་ལག་ལེན་ཐོག་འཁྱོལ་ཐུབ་པའི་མཁས་པར་གྱུར། དེའི་སྙན་གྲགས་རྒྱ་གར་ཡུལ་ཀུན་དུ་ཁྱབ་པ་ན་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་མུ་སྟེགས་པའི་མཁས་པ་འཇིག་བྱེད་དགའ་བོ་སོགས་སྟོན་པ་དྲུག་བོད་དུ་སླེབས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ལ་རྩོད་གླེང་བྱེད་དུ་འོང་། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཉིད་ཀྱང་མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་གི་འཕགས་པ་ཝ་ཏི་བཟང་པོའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་འདབས་འབྲེལ་བའི་ཚོང་འདུས་སུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་རྩོད་གླེང་གི་སྒོ་ནས་ཕམ་པར་མཛད། དེའི་དཔང་རྟགས་ཁྱིའི་རལ་པ་བྲེགས་ནས་བོད་དུ་བསྟམས་ཐེབས་པ་ཐར་ས་སྐྱའི་དབུ་རྩེ་རྙིང་མའི་མགོན་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་བོད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཁྱི(༡༢༠༤)ལོར། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་དུ་ཕེབས་པ་དང་མཇལ་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ(༡༡༧༨)ལོ་ནས་མོང་གོལ་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གིར་ཧན་གྱིས་མོང་གོལ་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་ཏེ་དེ་རུ་ས་མྱུད་ནས་ཤེ་ཤ་ཡའི་ཤར་ཕྱོགས་དང་། ཡོ་རོབ་ཀྱི་ཤར་རྒྱུད་ཆ་ཤས་དང་བྱང་རྒྱུད་ཆ་ཤས་བཅས་ལ་དམག་དྲངས

ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་མཛད། གླང་མའི་རྒྱལ་ནང་གི་མན་ཧྲ་དང་། རྒྱ་ནག ཤིས་ཞ་བཅས་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས་ནས་གཅིག་གྱུར་བྱས་རྗེས། ཁྲིམས་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་དམག་ཁྲལ་དང་འུ་ལག་གི་ཁྲལ་སྒྲུབ་ཏུ་བཅུག རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ(༡༢༣༤)ལོར། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐའི་ཙུང་ཨོ་གོ་ཏའི་སུ་རྒྱང་བ་གོ་དན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས། འདིའི་ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕག(༡༢༣༩)ལོར་ས་སྐྱ་པ་དང་། ཕག་གྲུ། འབྲི་གུང་། ཚལ་པ། སྟག་ལུང་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་ཚོས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྲས་སོ་སོར་མགོ་བཏགས་ཞུས། (ས་སྐྱ་པ་དང་ལྷ་སྡེ་གཞུང་པ་གཉིས་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་རང་ཉིད་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། དེ་བཞིན་དུ་འབྲི་གུང་པ་དང་གཙང་མགར་མོ་བས་རྒྱལ་སྲས་མོང་ཀོལ་ཏན་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། ཚལ་པས་རྒྱལ་སྲས་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། ཕག་གྲུ་གཡའ་བཟང་ཐང་པོ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱིས་ཧུ་ལའི་ཧུ་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། སྟག་ལུང་པས་རྒྱལ་སྲས་ཨ་རི་བོ་ག་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས) ལོ་དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་སྡེ་དཔོན་དོར་ཏ་ནག་པོས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་བཏང་ནས། མདོ་སྟོད། མདོ་སྨད། སོག་རྒྱ་ཁ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་མཐོང་ཚད་གསོད་པ་དང་། ཁང་པ་མེར་བསྲེག་པ། རྒྱ་ནོར་འཕྲོག་པ་བཅས་བྱེད་བཞིན་དུ་དབུས་གཙང་དུ་སོང་། འཕན་པོ་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་ཁང་མེར་བསྲེགས་ནས་གྲྭ་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་དམར་གསོད་བྱས། ར་སྒྲེང་དགོན་པ་ལ་ཡང་གནོད་འཚེ་ཆེན་པོ་བྱས་པས་མཆོད་མགོ······བཏགས་མ་ཞུས་པའི་ས་གནས་ཚང་མར་བསྲེགས་གསོད་འཕྲོག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མེད་མེད་དུ་གཏོང་བ་སོགས་བྱས། དུས་སྐབས་དེར་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཆབ་སྲིད······སྟོབས་ཤུགས་རྣམས་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པའི་ཁ་འཐོར་ཡིན་སྟབས་ཚང་མས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་མགོ······བཏགས་ཞུས་ཏེ། ཕྱི་ལོ༢༤༦ལོ་ནས་བཟུང་ལོ·····གྲངས༡༩རིང་བོད་ས་གནས་སུ་གཅིག་གྱུར་མེད་པའི··གནས་རྩོལ་མཇུག་སྒྲིལ་ཞིང་། བོད་ས་གནས་དེ་ཡོན·····རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ཏེ་སྲིད···འཛིན་དཔོན་རིགས་དང་དམག་ཁྲལ་བསྡུ་བའི་ལམ·······ལུགས་བཙུགས། བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་བླ་མ་གང་ཡོད་ཞིབ་རྩད་བྱས་ཐོག སྐབས་དེར་བོད་ས་གནས་སུ་ཆོས་ལུགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས···ལུགས་ལ་མཁས་ཤིང་བོད་ས་གནས་སུ་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་གོ་ཐོས་བྱུང་བའི···རྐྱེན་གྱིས་ས་པཎ་རང་ཉིད་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༢༤༤)ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་རྫོར་སྒྲི་མགོན་དང་དཔོན་རྫོ་དར་མ་གཉིས་ཀྱི་མདུན་རྟེར་ཡུལ་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་བླ་མར་ཕེབས་དགོས་པའི་ཞུ་ཡིག(ཞུ་ཡིག་འདིའི་རྫོ·········བཤུས《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ཀྱི···ཤོག་གྲངས༦༧ནས་གྲངས་མོང་གསལ་གྱི་མཇུག་ན·······གསལ)དང་། དངུལ་སྲེ་ཆེན་ལྔ། གོས་ཆེན་ཀྱི་ཆོས·····གོས་ཟུ་རྟིག་གི་ཚེམས་བུ་ཅན་སུ་རྟིག་རྫོག་པོ་དྲུག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་གཅིག གོས་ལི་ཏང་མདོག་གི་རིང་འགག སྣམ་འཛོབ་བཅས། གོས་ཆེན་ཁ་ཐི་ཕྱུག་གཉིས། ཐོན··ཐི་ཕྱུག་གཉིས། གོས་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཕྱུག་ཉི་ཤུ་ཐམས་པ···བཅས་བསྐུར་བ་འབྱོར་ཞིང་། ཡི་གེའི་ནང་དོན་ལ·····གདན་དྲངས་པ་ལྟར་མ་ཕེབས་ན་བོད་དུ་དམག་དཔུང···གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བས་དགུང་ལོ་མཐོ་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་བདེ······འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་སྲོག་ཕངས་མེད་མཛད་དེ་ཧོར···ཡུལ་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་རྟ(༡༢༤༦)ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་ཧོར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་ལིང་ཀྲུ་ཐེ(དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཝུ་ཝེ་ས་ཁུལ་གནས་ཡུལ་འགྱུ་ཚང་གྲོལ་བཟལ)ལ་ཕེབས···འབྱོར་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་གོ་དན་ཧོར་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་རྒྱང་སོག་པ་དང་མི་ཉག་ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོ་ལ་མཇལ། རྒྱལ་པོ་གོ་དན་མཛེ་ནད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་སྨན་བཅོས···མཛད་པས་རྒྱལ་པོ་ནད་ལས་གྲོལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས··ལུགས་ཀྱི་ཤྲ་མ་རྣམས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གི་བླ་མ·····ཚོའི་གྲལ་མགོར་སྡོད་ཚོག་པའི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང་སྩད། རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ། འབངས་མི་རྣམས་ལ··ཡང་གོ་བདེ་བའི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་ནས་ཧོར་གྱི་ཡུལ··དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྔར་ལས་ལྷག་པར་དར་སྤེལ···མཛད། རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཡང་ཕེབས་ནས་དེ་ན་གནས་པའི་སྒོམ་ཆེན་མང་པོ་ལ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འདོད་པ་དང······མཐུན་པ་གནང་། བོད་ནས་བླ་མ་དང་། སློབ་མ། དགེ་བཤེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མྱུར་པར་བོད་དུ་ཕྱིར···ཕེབས་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ནན་ཅན་ཡང་ཡང་འབྱོར་བའི···བཀའ་ལན་དུ། དབུས་གཙང་མངའ་རིས་དང་བཅས···པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོན་མཆོད་རྣམས་ལ་སྤྲིངས་པ་ཐེར་བའི་བཀའ་ཡིག་ཅིག་གཏོང་བ་གནང་། (འདིའི་རྫོ་བཤུས་ཆ་ཚང་《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང···མཛོད》ཀྱི་ནང་འཁོད་པ་དེར་གཟིགས) ཡི་གེ་འདིའི་ནང་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་འདི་དམག་དཔུང་མང་ཞིང་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་མགོ་བཏགས་མི་ཞུ་བ་རྣམས་ལ་དམག་དཔུང······བཏང་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། དཔོན་རིགས་གྲུང་ཧོར་རང་གི་མི་འཕྲོ་གཞག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དམག་དྲངས་མ་དགོས་པར་མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་རྣམས་ཀྱི······དཔོན་རིགས་རང་རང་སོ་སོའི་ཁོངས་ནས་བསྐོས་པའི···དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་། ཧོར་རིགས་རང་གི་མི་སེར་ལ་ཁྲལ་དང་འུ་ལག་ཆེ་ཞིང་། མགོ་བཏགས་ཞུས་པ་དང་དམག་བཏང་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག་པའི་ཕྱི་མི་སེར་རྣམས···ཁྲལ་དང་འུ་ལག་ཆུང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས། རྒྱལ་པོས་ས་གནས་སོ་སོར་བཏང་བའི་གསེར་ཡིག་པ་དང་མི་སྣ·····རྣམས་ལ་སྣེ་ལེན་ལེགས་པོ་མ་བྱས་ཚེ། ཁོང་ཚོས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐད་ཀར་སྐད་ཆ་སྙོད་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱལ་པོ་གཏིང་ནས་ཁྲེལ་དགོས་པའི་གཏམ་སྨྲ་པར་དེས་པས་གསེར་ཡིག་པ་དང་མི་སྣ་རྣམས་ལ་སྣེ་ལེན་ལེགས·····པར་བྱ་དགོས། རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་དགོས་པ་བཅས་ཡི་གེར་བྲིས་པ་གནང་ཡོད་པ་འདིས། བོད་ཀྱི་མི་དམངས་རྣམས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དང་། ཡོན་རྒྱལ·····རབས་ཀྱིས་བོད་དང་ཧོར་རྒྱལ་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་བྱ···གཞག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྐུལ་མ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ནས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་སྐུ་མ་འདས་བར་གྱི་ལོ་ངོ་བརྒྱད་ཙམ་རིང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་དམག་དཔུང་བཏང་མ་དགོས་པའི་བདེ་འཇགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་བཅས། ས་སྐྱ··པཎ་ཆེན་ནི་བོད་ས་གནས་དང་ཧོར་རྒྱལ་ཁོང་དུ་གཅིག··གྱུར་བྱས་པའི་བྱ་གཞག་ནང་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་པའི་བོད་རིགས་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན། མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༥༡)ལོར་ལང་ཀྲུའུ་སྤྲུལ་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བར་སྐུ་འདས། ས····པཎ་འདས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་པོད་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི《ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས》ལ་ཤོག་གྲངས༢༤༦དང་། 《ལེགས···པར་བཤད་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར》ཡོངས་གྲགས་སུ《ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད》ཟེར་བ་ལ་ཤོག་གྲངས༢༣ 《གཞུང···ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས》ལ་ཤོག་གྲངས༢༢ 《རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས》ལ་ཤོག·····གྲངས༢ 《མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ》ཞེས་བྱ་བའི······བསྟན་བཅོས་ལ་ཤོག་གྲངས༥༢ 《སྒྲ་ལ་འཇུག་པ》ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤོག་གྲངས༢༢ 《ཚིག་གི·····གཏེར》ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཤོག་གྲངས༡༡ དེའི་འགྲེལ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་ཤོག་གྲངས····༡༨༥《སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ》ཞེས་བྱ་བ་ལ····ཤོག་གྲངས༤༨བཅས། འདི་རྣམས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས··དང་། ཚད་མ་རིག་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་ཚོས་བལྟས་ན་བློ་སྒོ་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས···

དང་རྣམ་ཐར་སྐོར། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་མཛད་པའི《ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར》དང་། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་ལྷོ་པ་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར》 ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ཀྱི་ཤོག་གྲངས༢༩ནས༤༥བར་གསལ།

ས་སྐྱ་པའི་མཁའ་སྤྱོད་སྐོར་གསུམ། ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད། ཨིནྡྲ་མཁའ་སྤྱོད། མེ་ཏྲི་མཁའ་སྤྱོད་དོ། །

ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས། ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེབ་ཐེར་མང་པོར་བཤད་སྲོལ་ཡོད་པའི་འཁོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐོར་ཞིབ་པར་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》དང་། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་བརྩམས་པའི《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ཡོ་རོལ་མཆན་འགྲེལ་བཀོད་པ(མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི༡༩༨༡ལོར་པར་སྐྲུན་བྱས་པ)ཤུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༣༢༨ནས༣༥༡བར་གདུང་རྒྱུད་རེའུ་མིག་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན། ས་སྐྱ་པས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་དཔོན་རབས་ཉི་ཤུ་ནི། དང་པོ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ། གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། གསུམ་པ་ཞང་བཙུན། བཞི་པ་ཕྱུག་པོ་བན་དཀར་བ། ལྔ་པ་བྱང་རིན། དྲུག་པ་ཀུན་གཞོན། བདུན་པ་གཞོན་དབང་། བརྒྱད་པ་བྱང་རྡོར། དགུ་པ་ཡང་ལེན། བཅུ་པ་ལེགས་པ་དཔལ། བཅུ་གཅིག་པ་སེང་གེ་དཔལ། བཅུ་གཉིས་པ་འོད་ཟེར་སེང་གེ། བཅུ་གསུམ་པ་ཀུན་རིན། བཅུ་བཞི་པ་དོན་ཡོད་དཔལ། བཅོ་ལྔ་པ་ཡོན་བརྩོན། བཅུ་དྲུག་པ་འོད་ཟེར་སེང་གེ། བཅུ་བདུན་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། བཅོ་བརྒྱད་པ་དབང་ཕྱུག་དཔལ། བཅུ་དགུ་པ་ཡང་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ། ཉི་ཤུ་པ་དབང་བརྩོན་བཅས་དཔོན་རབས་ཉི་ཤུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤུགས་སྤེལ(༡༢༨༠)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གླང(༡༣༥༨)ལོའི་བར་ལོ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་བོད་ལ་གནས་ཡོངས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་མཐར་སྲིད་དབང་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཏའི་སི་ཏུའི་ལག་ཏུ་ཤོར།

ས་སྐྱ་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་བུ་གོ་དན་གྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ་ཧོར་ཁར་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས། གོང་མ་ཧུ་པེ་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་ཐམ་ཀ་གུ་ཤྲཱི་དབང་ཏུའི་ཞིབ་པའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཁ་སྩལ། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གོ་དན་གྱིས་གདན་དྲངས་པའི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༢༥༣)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༢༧༠)ལོ་བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་བྱས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གླང(༡༢༦༥)ལོར་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་པའི་འགོ་ཚུགས་ནས་མཇུག་མ་སྒྲིལ་གོང་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༢༧༠)ལོར་འདས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་སྟག་ཚང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཤེས།

ས་སྐྱ་དམར་པོ་རྣམ་གཉིས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དང་བླ་མ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་གཉིས་རབ་བྱུང་ཡིན་པས་དམར་པོ་རྣམ་གཉིས་ཟེར།

ས་སྐྱའི་མངའ་བདག་རིམ་བྱོན་བརྒྱད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ(༡༢༥༥ནས༡༢༨༠) རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན(༡༢༦༧ནས༡༢༧༥) དྷརྨ་པཱ་ལ་རཀྵི་ཏ(༡༢༨༠ནས༡༢༨༧) ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན(༡༢༨༧ནས༡༣༠༥) བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་ལམ་བཟང་དཔལ(༡༣༠༦ནས༡༣༢༣) ནམ་མཁའ་ལེགས་པ(༡༣༢༥ནས༡༣༤༢) འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་ནམ་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན(༡༣༤༣ནས༡༣༤༤) བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ནམ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན(༡༣༤༥ནས༡༣༤༩)

ས་སྐྱའི་བླ་བྲང་བཞིར་གྱེས་པ། ས་སྐྱའི་ནང་ཁུར་གདུང་བརྒྱུད་མང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་བྲང་བཞིར་ཡོགས་སུ་གྱེས་པ་སྟེ། ༡. གཞི་ཐོག་བླ་བྲང(དེ་ཡང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་སྐུ་དཔང་བཙན་པས་ཕོ་རང་གི་སྲས་རྣམ་ལྔ་ལ་རཀྵི་ཏ་གདན་ས་རང་དུ་བཞག སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་བཟང་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཡོག་པོའི་སྲས་ཡིན་པར་བརྟེན། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྲས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་བ་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་ངོ་མ་ཡིན་ཚུལ་གོང་མ་ཏུ་པེ་ལེ་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་ཞུས་པར་བརྟེན། གོང་མས་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་གླིང་ཕན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱད། དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱག་ན་དང་རྣམ་ལྔ་ལ་རཀྵི་ཏ་གཉིས་ཀ་སྐུ་གཤེགས་པའི་དུས་སུ་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མར་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་ས་སྐྱའི་གདན་སར་ཞིབས་ཆོག་པའི་ཞུ་བ་ཕན་ཕུལ་བ་བཞིན། བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་མཛད། རྗེ་མོ་བདུན(ཀུན་དགའ་འབུམ། ཡོན་བདག་མོ། ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ། གཞོན་ནུ་འབུམ། ཉི་མ་རིན་ཆེན། ཀུན་སྐྱོང་འབུམ་མོ། ཁང་གསར་དཔོན་མོ)ཡོད་པའི་ཀུན་དགའ་འབུམ་གྱི་སྲས་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གདུང་པོ་རྣམས་ལ་བླ་བྲང་བཞི་སོ་སོར་བགོས་ནས་གནང་ཞིང་། དེ་ཡང་། ༡. གཞི་ཐོག་བླ་བྲང(བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བའི་རྗེ་མོ་གསུམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོའི་སྲས་གསུམ་གྱི་འཁྲིད་པ་མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་ལ་བླ་བྲང་གཅིག་གནང་བ་དེ་ནས་བྱུང་བའི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་པ་ཟེར) ༢. རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང(བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བའི་རྗེ་མོ་བཞི་པ་གཞོན་ནུ་འབུམ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་འཁྲིད་པ་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་ལ་གནང་བའི་བླ་བྲང་ལ་ཟེར) ༣. ལྷ་ཁང་བླ་བྲང(བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བའི་རྗེ་མོ་གཉིས་པ་ཡོན་བདག་མོར་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་འཁྲིད་པ་ཏ་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་ལ་གནང་བའི་བླ་བྲང་ལ་ཟེར) ༤. དུས་མཆོད་བླ་བྲང(འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་སྤྱན་མཆེད་ལ་ཞལ་གྱི་ཐམ་ཁ་དང་། རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་གི་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་མིང་སྲིང་གཉིས་ལ་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་དང་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་སྤྲད་པ་ན་མི་རིང་བར་ཕན་ཚུན་མཐུན་པོ་མ་བྱུང་བའི་འགོ་ཚུགས)བཅས་བཞི་ཡིན།

ས་སྐྱའི་བླ་རབས་འཇམ་དབྱངས་བདུན་བརྒྱུད། ༡. འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི(འདི་ཕན་ས་སྐྱ་རྙིང་མ་ལ་འདི་ནས་གསར་མའི་ལུགས་སུ་བྱས)སྲས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ(དཀར་པོ) དེའི་སྲས་ཀུན་དགའ་འབར(རྒྱ་གར་དུ་སྐུ་གཤེགས) ༢. སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ(དཀར་པོ) ༣. རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན(དཀར་པོ) ༤. དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་བཞི(ཡུམ་ལྷ) ༥. འོད་པོའི་སྲས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ༦. ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཏེ་ཆོས་རྒྱལ་སྐུ་མཆེད་གཉིས། ༧. བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་ཆོས་རྒྱལ་འགྲོ་མགོན་བླ་མ་འཕགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ས་ཆེན་གྱི་སྲས་བཞི། ཆོས་རྗེ་སྐུ་མཆེད་གཉིས། བླ་མ་འཕགས་པ་དང་བདུན་ལ་འཇམ་དབྱངས་བདུན་བརྒྱུད་དོ། །

ས་སྐྱའི་དམར་ཆུང་སྐོར་གསུམ། ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་གསེར་གྱི་སྙིང་ཐག་ཅན། ནོར་རྒྱུན་མ་དམར་མོ། ལྷ་མོ་རི་རྒྱ་མའོ། །

ས་སྐྱའི་ལུགས་ཀྱི་གདན་གསུམ་ཚང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པའི་གདན་གསུམ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདན། རིག་མ་དང་ལྷ་མོའི་གདན། ཁྲོ་བོ་དང་ཁྲོ་མོའི་གདན།

ས་སྐྱོང་མི་དབང་ཆོས་རྒྱལ། ཕོ་ཏོན་ལ་ས་ཆེན་བདེ་བར་སྐྱོང་བ་དང་། མིའི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་ལ། ཆོས་དང་མཐུན་པར་སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་གྱི······

རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཏེ་དེ་སྐུ་བོད་ཀྱི་བཀས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་དབང་བསྒྱུར་གྲལ་རིམ་པ་ཆོས་སོ་སོ་ཡས་རིམ་པ་མཐོ་བའི་དབང་སྒྱུར་གྲལ་རིམ་པ་ཆེར་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པའི་ཚིག་ཅིག་ཡིན།

ས་ཁམ་པ། ཚེ་ཅན་གྱི་ས་སྐྱེ། དེས་སོ་ཕག་དང་ཛ་སྦྲོད། འཛིམ་བཟོ་བཅས་བཟོ་ཐུབ།

ས་ག འཆམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞིག་སྟེ། ལག་པ་རལ་གྲིའི་དབྱིབས་ལྟ་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་ཁ་ཤར་དུ་བལྟས་ནས་རྐང་པ་གཉིས་གའི་སོར་རྩེ་རྣམས་ཕྱིར་བསྟན་པ།

ས་ག་ཟླ་བ། བོད་ཟླ་བཞི་པ་ནས་ས་ག་ཟླ་བ་ཞེས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་གཟིགས་པ་ལྷས་གླང་པོ་ཆེ་ཐལ་དཀར་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་གྱི་རྣམ་པར་བརྒྱུས་ཏེ་ས་ལུག་རྒྱ་སྐྱོད་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་༡༥ཉིན་ལྷ་མོ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མའི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་ནས་ལུགས་སྤྱིལ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་ལུམ་བྷིའི་ཚལ་དུ་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་ཆེན་དང་གཅིག ཤིང་རྟ་ས་ཟླ་ཡར་ཚེས་༡༥ཡི་མཚན་མོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཤིང་གི་དྲུང་དུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་ལ་གནས་ཏེ་སྲོད་ལ་བདུད་བཏུལ་བ་དང་ཐོ་རངས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཆེན་དང་གཉིས། ལྕགས་འབྲུག་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་༡༥ཉིན་རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་གཤེགས་ཏེ་ས་ལའི་ཚལ་གྱི་དབུས་ཐ་མལ་གྱི་གཟིམ་ཁྲིར་བཞུགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟན་པ་གཏད། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་གསུང་གི་ཐ་མ་བསྒྲུབས་ནས་ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་བཅས་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཁྱད་འཕགས་ལ་མཆོད་འབུལ་སོགས་བྱས་ན་འབྲས་ཆེར་བརྟེ་བའི་ཟླ་བ་དེའི་རིང་དགོན་པ་ཁག་ལྟ་ཅི། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤ་ཟ་བ་སྤང་བའི་གོམས་གཤིས་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་གནས་དང་། རྩིས་ཁང་ལས་ཁུངས་ནས་མིད་སྐོར་གྱི་ས་ཟླའི་མཆོད་སྤྲིན་མ་དངུལ་སྤྱོད་འབབ་ཐོག་ཞལ་འདེབས་ཀྱིས་ཚོས་བརྒྱད་དང་། བཙོ་ལྷ། གཅམ་གང་བཅས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ར་མོ་ཆེ། རྩེ་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་བཅས་སོ་སོར་སྟོང་མཆོད་རེ་དང་། ཉིན་གཙོ་ཚང་མར་ཞལ་གསེར་སྣོན་འབུལ། གྲོགས་མཐའི་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཁག་ལ་ཞལ་གསེར་སྣོན་འབུལ། སྣན་ཤལ་སོགས་ཀྱི་མཆོད་ཡོན་དོད་དངུལ་བཅས་བཀའ་ཤག་དམ་སྒྲུབ་བཀའ་རྒྱ་རེ་ཁུངས་སོ་སོར་གཏོང་སྲོལ་ཡོད། ཚེས་༡༥ཉིན་འོགས་པ་ཐ་ཆར་མིད་སྐོར་རྣམས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ས་དབང་རྣམ་པ་ན་བཟའ་ཧྲུས་སེར་དང་། ཛ་ཐའི། རིམ་བཞི་བཅས་ན་བཟའ་མཛོད་སེར། རྩིས་དཔོན། ཟླ་ཕྱག སྒྲུས་རྣམ་པ། ལས་ཚན་པ། རྩང་དཀྲུག རྩིས་ཕྱག་པ་བཅས་ཀྱི་ན་བཟའ་ཆོས་མན་ལི་སེར་དང་། དབུ་ཞུ་ལྷང་མདའ་བཅས་གཟབ་བཞེས་དང་བཅས་ཚོགས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྡེབ་འཛོམས་ཐོག་གནས་གཟིགས་ལ་ཀོ་རིམ་བཞིན་ཕེབས་ཏེ་ཛོ་པོ་རྣམ་གཉིས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུམ་སོ་སོར་སྐུན་ཤལ་ནང་མཛོད་སྟ་ལྷ་རེ་དང་། དེ་བྱིངས་ཚང་མར་ཁ་མེ། བྲབ་ཕྱི། ཕྱི་མཛོད་བཅས་སྨོན་འབུལ། དཀྱིལ་འཁོར་མཁིལ་མཚོ་མིག་ལ་མཚོ་ཟླས་རིན་ཆེན་སྐུ་ལུའི་འཁྲུམ། གནས་གཟིགས་གྲུབ་རྗེ་སྐར་ཤག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྐོ་འགྲམ་ཐེབས་སྐབས་སི་དཔོན་གཉིས་དང་། གཉེར་དྲུང་། ཁང་གཉེར་བཅས་ཀྱིས་ཐང་བན་ཞུས་ཐོག ས་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་སྐུ་ཐར་ཤེས་ཅན་བཙུན་པ་མི་བཞི་ཕྱུས་སོ་བརྩུགས་ནས་གྲལ་བསྒྲིགས་ཏེ་བཤད་ཡོད་པ་ལ་བཀའ་མགྲོན་དང་། རྩིས་པས་མི་རེར་ཁ་བཏགས་རེ་གཡོག་སྐྱེ་སྒྲོད་བསྐོལ་གནང་སྲོལ་འདུག དེ་ནས་ར་ཆེའི་གནས་གཟིགས་གནང་རྗེས་གླིང་བསྐོར་བརྒྱུད་ཤར་གླིང་པོ་བྲང་དུ་བཅར། ཉེན་གཙོར་སྐན་དར་སྨོན་འབུལ་མཛད། དྲུང་བཞེས་ཕྱོགས། ཀླུ་ཡའི་ལྷ་མར་མཇལ་ཁ་ཞུས། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས། དཀར་སྤྲོད་བཞེས་ནོ། ཕེབས་སྒོ་བཞེས་ཟས་བཅས་ཕེབས། དེ་ནས་དྲུང་བཞེས་གྲོལ། བཀའ་བློན་ཚེ་བདེ་སྐྱིད་གླིང་ཁ་བར་ཡར་མར་ཆིབས་ཐོག་དང་། དེ་ནས་ཨུ་མཛད་གླིང་བསྐོར་གྱི་སྣང་ཁང་ཟུར་བརྒྱུད་རྩེར་གནས་གཟིགས་དང་། དེ་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཀླུ་ཁང་ནང་དུ་ཕེབས་འཁོར་མཚམས་ཀོ་དཔོན་གཉེར་པས་ཕེབས་ཀོ་ཞིང་ཐྲལ་གཉིས་ཏེ་གཏོང་མི་ཀོ་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ལུགས་ཀྱིན་ཆས་གཟབ་མཆོར་གྱིས་ཕེབས་ཕྱག་ཨང་གསར་ཐོག་ས་དབང་རྣམ་པ་འཁོར་བཅས་ཕེབས་ཀོར་བཞུགས། ཀླུ་ཁང་གི་རྫིང་སྐས་མཚམས་ཞོལ་གཉེར་ལེར་སྐུ་རྣམས་དང་གཉེར་དྲུང་བཅས་ནས་ཞབས་ཞུས་ཀྱི་ཀླུ་ཁང་གཟིམ་ཆུང་དུ་ས་དབང་རྣམ་པ་དང་། ཕྱིངས་པར་ཁྲམས་འཁོར་ཡུག་ཏུ་བཞུགས་སྒྲིག་སར་ཀོ་རིམ་བཞིན་འཁོད། ཞོལ་ལས་ཁུངས་ནས་གསོལ་ཇ། འབྲས་བཞེས། ལྷ་སའི་ནང་མའི་སྐྱིད་སྡུག་པ་ཚོས་རོལ་ཆ་དང་། གཞས་ཞབས་བྲོ་རྣམ་ཐར་བཅས་གཏོང་མི་དང་། ཀོ་དཔོན་གཉེར་པ། ཞོལ་ནང་བཅས་པར་ལེགས་དར། དངུལ་གྱི་གནང་ཆ་བསྩལ་ཏེ་ཞབས་ཀོར་མཚོ་བསྐོར་གནང་སྒོ་ཕྱིན་མཚམས་སྐྱིད་བསྐོར་འགྲོ་སྐྱོང་དུ་ཞབས། དེ་ཉིན་རྩེ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ནས་ཀུང་སྟོན་ཚུད་རྟེན་གཙོ་ཁག་ལ་ཏྲ་ཡའི་ལྷ་མ་མཆོག་གི་ཐུགས་སྨོན་སྐུ་ཤལ་ཞུ་ལེན་དང་། ཕྱིན་ཉིན། མཛོད་ཚང་སྦོངས་ནས་ཤོང་འཕྱིད་བསྒོམས་ལེན་མཁན་དྲུང་བཞི་དང་། ཡིག་ཚང་འཁོར་བཅས་ན་བཟའ་རྒྱན་ཆས་ཁ་གསར་གཟབ་མཆོར་གྱིས་སྐ་ཆར་རྩེ་པོ་བྲང་དུ་ཚང་འཛོམས་ཐོག་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་གཙོས་རྩེའི་ལྷ་ཁང་ཁག་དང་། རྣམ་རྒྱལ་གླིང་བསྐོར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀླུ་ཁང་། ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས། ཡིག་ཚང་ལས་བྱུས་གཟིམ་ཆུང་ཀླུ་སྒེར་གྱི་སྐྱང་འཕྱིད་དང་། ཕྱིན་ཉིན་བཅས་རང་སྒོར་ལ་སྡོད་པ་དང་། ཤེར་སོ་སོའི་མཆོད་འབུལ་གཟབ་རྒྱས་དང་སྦྱིན་གཏོང་སོགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མང་ཚོགས་ལེར་སྐུ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཐུ་རྡོ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ཚར་རྗེས་ཛ་ཚང་དང་། ཟ་ཆས་འཁྱེར་ཏེ་ཀླུ་ཁང་དུ་ཀོ་གྲུར་བསྐྱོད་ནས་མཚོ་བསྐོར་དང་། གཞལ་རྣམ་ཐར་གཏོང་བས་མཚོན་སྐྱོ་སྐྱིད་གང་ལེགས་གཏོང་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རང་རང་འབོལ་འཁོར་ལ་དཔག་པའི་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དང་། སྡོང་པོ་བར་སྦྱིན་གཏོང་རྒྱ་གང་ཆེ་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་ལགས།

ས་གས་ཉ་བ། སྐར་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ལོ་གཅིག་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ཟླ་བ་སོ་སོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཟླ་བ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་སྐར་མ་གང་ཡིན་པར་གཞིར་བཟུང་ནས་ཟླ་བ་དེ་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཧོར་ཟླ་བཞི་པ་སྟེ་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་༡༥ཉིན་ཟླ་བ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་སྐར་མ་ནི་ས་ག་ཡིན་པས(འདི་རགས་རྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཞིབ་རྩིས་ལ་ཉིན་རེ་ཟུང་གིས་བར་ཁྱད་ཡོད)བོད་ཟླ་བཞི་པ་ལ་ས་ག་ཉ་བའི་ཟླ་བ་ཟེར།

ས་དགུ། (ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཟེར) ༡. ཡི་དྭགས་ཕྱོལ་སོང་བྱེད་གི་ས། ༢. ལྷུང་བ་ཡོད་པ་དམྱལ་བའི་ས། ༣. བསོད་ནམས་གྲུབ་པ་མི་ཡི་ས། ༤. ཀུན་དུ་གཡོ་བ་རླུང་གི་ས། ༥. མཐོ་རིས་ཀོ་འཕང་ལྷ་ཡི་ས། ༦. གཞལ་ཡས་རིན་ཆེན་བཀོད་པའི་ས། ༧. མཚན་ཉིད་བརྟན་པ་སྤྱིན་གྱི་ས། ༨. དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་རང་ལྡན་ས། ༩. མིང་གི་མཆོད་པ་སྐྱེ་མེད་སའོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ས་དགུ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་ཡུལ་འཚོ་བའི་ཟས་འདོད། མཐུན་པའི་གྲོགས་འདོད། བརྟེན་པའི་གནས་འདོད་པ་ཅམ་དུ་མཐུན་པས་ན་གཅིག་གོ །གཟུགས་ཁམས་བསམ་གཏན་བཞི་རྣམས་ཁམས་གཅིག་ཀྱང་དགའ་བདེའི་ངམས་པ་མི་འདྲ་བས་དེ་དག་ལ་རེ་རེ་སྟེ་བཞིའོ། །གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་ལ། སྙོམས་འཇུག་གི་རིམ་པ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བས་ས་བཞི་སྟེ་དགུའོ། །

ས་དགུ། ཐེ་སྲིད་ལངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻཌཱུ

དཀར་པོ》ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ལས་ས་དཔྱད་ལེའུ་གསུངས་པའི་ནང་གསེས་ས་དཔྱད་སྐོར་ལ། ས་ཡི་འབྱུང་སྲི་བརྟག ས་ཡི་ལྟས་ངན་བརྟག ས་ཡི་གེག་སྲུན་བརྟག ཤུང་བའི་རི་བརྟག གཉེན་དུ་མི་རུང་བ་སོ་བདུན་དང་ས་དགྲ···བཀྲོག་ཐབས་སོགས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ས་དགྲ་རོས་བཅུང་བ། 《བཻཌཱུར་དཀར་པོ》ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ལས། ཕྱིའི་ས་དགྲ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན། ནང་གི་ས་དགྲ་བཅུ་གཅིག ཕྱི་ནང་འབྲེལ་བའི་ས་དགྲ་བཅུ་བདུན་བཅས་གསུངས་པ་གཞུང་ཆོ་མར་གཟིགས།

ས་ངན་གྱི་མཚམས། དགུ་ཐོའི་དོགས་པ་ཡོད་ཞིའི་ས···མཚམས་ཞེས་པའི་དོན།

ས་བཅུ། བྱང་སེམས་བཅུ་སྟེ། ༡. རབ་ཏུ་དགའ་བ། ༢. དྲི་མ་མེད་པ། ༣. འོད་བྱེད་པ། ༤. འོད་འཕྲོ་བ་ཅན། ༥. སྦྱང་དཀའ་བ། ༦. མངོན་དུ་གྱུར་པ། ༧. རིང་དུ···སོང་བ། ༨. མི་གཡོ་བ། ༩. ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། ༡༠. ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན།

ས་བཅུ་ཀུན་ཏུ་བཟུང་ནས་སྟོན་པ་བཅུ་བདུན། རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ས། །ཡིད་ཀྱི་ས་དང་གཞན···གསུམ་སྟེ། །རྟོག་དཔྱོད་བཅས་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཏིང་···འཛིན་བཅས་དང་མ་ཡིན་དང་། །སེམས་ཡོད་པ་དང་···སེམས་མེད་དང་། །ཐོས་དང་བསམ་དང་བསྒོམ་ལྡན་དང་། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་གསུམ་ལྡན་དང་། །ཕུང་པོ་བཅས་དང་···ཕུང་མེད་གཞན། །ཞེས་སོ། །

ས་བཅུ་གཉིས། ཐོང་སློས་ས་བཅུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་མ···བསྐྱེད་པའི་ས་དང་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས།

ས་བཅུ་བདུན། ༡. རྣམ་ཤེས་ལྔའི་ཚོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ས། ༢. ཡིད་ཀྱི་ས། ༣. རྟོག་པ་ཡོད་པ་དང་དཔྱོད་པ་ཡོད···པའི་ས། ༤. རྟོག་པ་མེད་པ་དཔྱོད་པ་ཡོད་པའི་ས། ༥. རྟོག་པ་མེད་པ་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ས། ༦. མཉམ་རྗེའི་ས། ༧. མཉམ་རྗེ་མིན་པའི་ས། ༨. སེམས་ཡོད་པའི་ས། ༩. སེམས་མེད་པའི་ས། ༡༠. ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས། ༡༡. བསམ་བྱུང་གི་ས། ༡༢. སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས། ༡༣. ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། ༡༤. རང་རྒྱལ་གྱི་ས། ༡༥. བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། ༡༦. ལྷག་ཡོད་ཀྱི་ས། ༡༧. ལྷག་མེད་ཀྱི་ས།

ས་བཅུ་ཐོན་པའི་ལྟ་ལྟས། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པའི་ལྟ་ལྟས་སུ་རང་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་བརྒྱ་དང་ཕྱི་མ་བརྒྱ་ཐམས་པ་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ཐམས་པའི་ཞལ་མཐོང་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱ་ཐམས་པར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འབྱུང་བར《དབུ་མ་འཇུག་པ》སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པའི་ནང་གསལ།

ས་བཅུ་བཞི། ཐོང་སློས་ས་བཅུའི་ཐོག་ཏུ་དཔེ་མེད་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྡན་དང་། ཀུན་ཏུ་འོད། རྡོ་རྗེའི་ས་སྟེ་བཅུ···བཞིའོ། །

ས་བཅུའི་ཁྱད་པར་བཅུ། ས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས···ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་ཤེས་པས་ཆོས་ཉིད···ཀུན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྟོགས། ས་གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་མཐོང་བས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི···ནང་ནས་མཆོག་གི་དོན། ས་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་ཆོས···རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་དོན། ས་བཞི་པ་གང་ལའང···བདག་གི་བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན། ས་ལྔ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་སུ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་དོན། ས་དྲུག་པ་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས···ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ས་བདུན་པ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན། ས་བརྒྱད་པ་མི···སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཕྲི་བ། རྣམ་པར་བྱང་བ་འཕེལ་བ་མེད་པའི་དོན། ས་དགུ་པ་ཡེ···ཤེས་གནས་གྱུར་པས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་དོན། ས་བཅུ་པ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན···སྤྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་འཕྲིན་ལས་ལ···དབང་བའི་གནས་ཀྱི་དོན། ཞེས་མདོ་རྒྱན་དང་དབུས···མཐའ་ལས་གསུངས་སོ། །

ས་བཅུའི་འགྲེལ་པ་མདོར་བསྡུས་བཅུ། ༡. རབ་ཏུ···དགའ་བ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགའ་བ་སྐྱེ་བའི་ལམ། ༢. དྲི་མ་མེད་པ་ནི་སྒོམ་ལམ་ཙམ···དུ་ཡང་ཚུལ་འཆལ་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤང་བའི་ལམ། ༣. འོད་བྱེད་པ་ནི་བསྒོམས་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་གཉིས་སྣང་ཅུང་ཞིང་བསྲེག་པའི་ལམ། ༤. འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྒོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་ཐོབ་ཆེ···ལྷག་པའི་འོད་སྤྲོང་ལམ། ༥. སྦྱང་དཀའ་བ་ནི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་སྤང་བླང་ལ་སེམས་སྦྱོང་ཆེས་ཆེར་དཀའ་བའི་ལམ། ༦. མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མཁས་པས་ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི་ཆོས་སྐུར་མངོན་ཕྱོགས་ལམ། ༧. རིང་དུ···སོང་བ་ནི་རིང་འགོགས་མཐར་གཉིས་མེད་བློས་སྐད་ཅིག···རེ་རེར་འཇུག་ལྡོག་ནུས་པའི་ལམ། ༨. མི་གཡོ་བ་ནི···བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་ཞི་བདེའི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མི···གཡོ་བའི་ལམ། ༩. ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ནི་སོ་སོ་ཡང་དག་པ···རིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ལམ། ༡༠. ཆོས···ཀྱི་སྤྲིན་ནི་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་དགེ་ཚོགས་གཉིས་སྤྲིན་ཕྱིར···ལྟར་ཁྱབ་ཆེས་ཆེར་འབེབས་པའི་ལམ། དོན་དང་མ···འབྲེལ་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བ། དྲི་མ་མེད་པ། འོད་བྱེད་པ། འོད་འཕྲོ་བ། སྦྱང་དཀའ་བ། མངོན་དུ་གྱུར་པ། རིང···དུ་སོང་བ། མི་གཡོ་བ། ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། ཆོས་ཀྱི···སྤྲིན(དབང་བ་བཅུའང་ཟེར)

ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག བདག་མེད་གཉིས་དང་ཆོས་ཐམས···ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ···ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བཅུ་སྟེ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན···བར་ས་བཅུ་པོ་རྣམས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ས···ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ནམ་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད···བསྐྱེད་པའི་གཞིའམ་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས་ན་ས་ཞེས···བརྗོད་པའོ། །ས་བཅུ་ནི། རབ་ཏུ་དགའ་དང་དྲི་མ་མེད། །འོད་བྱེད་འོད་འཕྲོ་སྦྱང་དཀའ་བ། །མངོན་དུ་གྱུར་དང···རིང་དུ་སོང་། །མི་གཡོ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་དང་། །ཆོས་ཀྱི···སྤྲིན་ཏེ་ས་བཅུའོ། །དེ་དག་གི་ངེས་ཚིག་ནི་རང་དོན་རྫོགས···པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་དང་། གཞན་དོན་སེམས་ཅན་གྱི···དོན་འགྲུབ་པར་མཐོང་བ་ནི། དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན···སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས···འཆལ་བ་དང་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྩོལ་བའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས···ཀྱིས་ཆོས་ཚད་མེད་པ་འཚོལ་ཞིང་གཞན་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི···སྣང་བ་ཆེན་པོས་འཚིམ་པར་བྱེད་པས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད···པ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཆོས་ལྡན་པའི་སྒྲོན་མས་རང···གི་རྗེ་བསྐལ་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྲེག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི···འོད་མི་ལྟར་འཕྲོ་བས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། སེམས་ཅན···སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་ལོག་སྒྲུབ་བཟོད་པར···དཀའ་བ་དེ་ལ་ས་བཞི་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱོང་བར་དཀའ་བ···ཡིན་ལ་ས་ལྔ་པ་འདིར་དེ་སྦྱོང་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྔ···པ་སྦྱང་དཀའ་བ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་ཞི་མཉམ···པ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ལ་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་ཏུ་ཉེ་བས་དེ···དང་འབྲེལ་ཞིང་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཐར་སོང་བས···བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ···ཤེས་དང་མཚན་མེད་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས···མི་གཡོ་བས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག···པ་བཞིའི་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་ཐོབ་པས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ···གྲོས། ནམ་མཁའ་ལ་ཆར་སྤྲིན་འཁྲིགས་ཏེ་ཆར་འབབ་ནས···འཇིག་རྟེན་པའི་ལོ་ཏོག་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱང···སེམས་ས་བཅུ་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ལ···གཟུངས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན···འཁྲིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི···དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས···བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམས་སོ། །

ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། འདི་ལ་ཀ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། ༡. ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས

ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བར་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། ས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་གཅིག་དང་། ༢. ས་བཅུ་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་གོ་དགོས་པའི་སྐབས་ཤིག་བཅས་གཉིས་ཡོད།

ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་ས་སོ་སོའི་སྒྲིབ་རྣམས་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གོ། བྱེ་སྨྲས་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལམ་ལྔའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་ཀྱང་ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་མི་འདོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་མི་འདོད་པས། དེ་ནས་འབྱུང་བའི་ས་བཅུའི་རྣམ་བཞག་སོགས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། (རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་སྦྲུལ་༡༠༩༢ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་སྟག ༡༡༥༨(ལོའི་བར) ཡབ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་ང་དགུ་བཞེས་པའི་དུས་སུ། མ་གཅིག་ཞང་མོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་མ་སླེབས་བར་དུ་ཡབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་། ཡབ་ཆོས་འགའ་ཞིག་གསན། དེ་ནས་ཡབ་སྐུ་གཤེགས་ཏེ། ཡུམ་གྱིས་གདན་ས་བླ་མ་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་གཏད། བྲང་ཏི་དར་མ་སྙིང་པོ། སྨྲ་རིན་ཆེན་གྲགས། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་བླ་མ་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་མངོན་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན། ཚད་མ། གསང་སྔགས་གསར་མའི་སྐོར་བཅས་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་ལོ་བརྒྱད་སོང་བ་བླ་མ་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བས་གདན་སའི་བདག་པོར་བསྐོས། དེ་ནས་སྐར་ཡང་དགེ་བཤེས་དང་བླ་མ་མཁས་པ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་གཙོ་བོར་གསང་སྔགས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ནས་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་གྱི་བར་ས་སྐྱའི་གདན་ས་མཛད་ནས་ལོ་དེར་སྐྱ་བོ་ཁ་གདངས་སུ་སྐུ་གཤེགས། ས་ཆེན་འདིས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་གང་ཡོད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གཉིས་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད། རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ། བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ཤོག་གྲངས་༡༢ནས་༢༠བར་གསལ།

ས་ཏི་ཀུ་རྩ་གཅིག དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ། དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ། བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས། བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། བཅུ་གཅིག་ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས། བཅུ་གཉིས་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ས། བཅུ་གསུམ་ཡི་གེ་འཁོར་ལོ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ས། བཅུ་བཞི་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ས། བཅོ་ལྔ་རྣམ་དག་ལྷུག་པོ་བཀོད་པའི་ས། བཅུ་དྲུག་ཆགས་མེད་ཕྱུག་པོའི་ས། བཅུ་བདུན་མཚན་རྫོགས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ས། བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་དབྱིངས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ས། བཅུ་དགུ་ས་སྤྱང་ཡེ་ཤེས་བླ་མའི་ས། ཉི་ཤུ་ཀུན་བཟང་དབྱེར་མེད་ས། ཉེར་གཅིག་ལྷུན་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སའོ། །

ས་ཏུ་བཟོད། བསྟོད་བསྔགས་བརྗོད་པ།

ས་ཏེན་བདག་ཡོད་རང་ལ་རྗེས་སྲིད། ས་ཞིང་འདིའི་བདག་པོ་ངོ་མ་རང་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་བདག་པོ་རྒྱུག་ཚོག་པ།

ས་སྙིང་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ། ནས་དཀྲོད། ཉམས་ཞེན། རྩོལ་མཁས།

ས་བརྟག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་ས་བརྟག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་གསུངས་འདུག་ཀྱང《བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ》ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ལས་ས་བརྟག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པས་གཟིགས་པར་ཚོལ།

ས་ཐམས་སུ་རྒྱག་པ། ས་དོང་དུ་བརྒྱག་པའི་མིང་།

ས་དང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ནང་ནས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ལྡན་ཀྱང་། ད་དུང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ངོམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད།

ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས། གཤམ་གྱི་ས་དང་པོ་ནས་བཅུའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ་ཞེས་པར་གསལ།

ས་དང་པོ་ནས་བཅུའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ། ས་དང་པོར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཇལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་བྱིན་རླབས་ཤེས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱར་འགྲོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྨིན་པ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་པ་དང་། དེ་དག་སྔོན་མཐར་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། ལུས་བརྒྱ་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་འཁོར་བརྒྱ་རེ་སྟོན་པ་སྟེ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོ། །ས་གཉིས་པར་དེ་དག་སྟོང་དང་། ས་གསུམ་པར་བརྒྱ་སྟོང་འགྱུར་དང་། ས་བཞི་པར་ཁྲི་སྟོང་འགྱུར་དང་། ས་ལྔ་པར་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་སྟོང་དང་། ས་དྲུག་པར་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱ་སྟོང་དང་། ས་བདུན་པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང་། ས་བརྒྱད་པར་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང་། ས་དགུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང་། ས་བཅུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་ཐོབ་ཅེས་མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་སོ། །

ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། ས་བཅུ་དང་ལམ་ལྔའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཟེར།

ས་དུམ་བུ་དྲུག དུས་འཁོར་ལས་བཤད་པའི་ས་དུམ་བུ་དྲུག་སྟེ། གངས་ཅན། ཀེ་ལ་ཤ། རྒྱ་ནག ལི་ཡུལ། བོད། རྒྱ་གར།

ས་མདའ། གཅན་གཟན་དང་རི་དྭགས་སོགས་གསོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད། སྦ་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་མདའ་ས་ལ་བཙུགས་ནས་བཞག་རྗེས། རི་དྭགས་སོགས་ཀྱིས་རྐེ་སོ་ལ་ཐུག་ཙམ་བྱས་མ་ཐག་འཕར་ནས་མདའ་ལུས་ལ་ཕོག་སྟེ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན།

ས་འདུལ། དགོན་པ་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་དུས་སྔ་འགྲོའི་ཕྱིག་སོགས་བརྒྱུད་ནས་ས་འདུལ་བ་དང་། རབ་པ་འཁྲབ་དུས་སྟོན་དུ་ས་འདུལ་གྱི་རྣམ་པ་མཚོན་བྱེད་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ཞིག་འཁྱེར་ནས་འཁྲབ་ཡུལ་དེར་བསྟན་ནས་གདོན་བགེགས་བསྐྲད་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་པ་ཞིག་བྱེད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ས་འདུལ་ཟེར།

ས་རྗེ་གཞའ་ལུབ། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་ནང་ས་རྗེ་དང་བྱེ་མ། སྣན་གཉེར། ཤུབ་མ་རྩབ་འདྲེས་པ།

ས་སྔོ། ས་ཚ་དང་གྲོང་སྔོ།

ས་སྡེ་ལྔ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་བརྟེན་སའི་གཞུང་གི་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། གཞི་བསྡུ་བ། རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ། སྒྲ་བཤད་པ་སྟེ་ལྔའོ། །དེ་དག་ལས་སའི་དངོས་གཞི་ནི་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ས་བཅུ་བདུན་དུ་བསྡུས་ནས་སྟོན་པའོ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ནི་སའི་དངོས་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་སྐུ་བཞི་ལ་སོགས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའོ། །གཞི་བསྡུ་བ་ནི་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་དེ་དག་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །རྣམ་གྲངས་བསྡུ་བ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཐིག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒྲ་བསྡུ་བ་ནི་དེ་དག

ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །དེ་དག་ལྟ་བོ་ལས་སྣ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྗོད་བྱེད། ཕྱི་མས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས«ས་སྐྱེ་ལྔ»ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།

ས་གནས་འདོད་པ། ས་གནས་དེ་རང་དུ་ཡོང་ནས་དུ་ཡོད་འདོད་མཁན།

ས་གནས་སྐྱེ་སྡོད། ས་གནས་ས་སོ་སོའི་རྫོང་གཞིས་ཀྱི་དཔོན་དུ་སྡོད་མཁན།

ས་གནས་ཞབས་ལྟ་ཁང་གཉེར། པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་རང་ལ་སྡོད་མཁན་ཞབས་བརྟན་ལྟ་ཁང་གི་ཁང་གཉེར།

ས་གཉན་མཉམ་བཞག ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བཞུགས་སྟངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་དཀྱིལ་ཀྲུང་དང་། གཡས་མཐེབ་གདན་སྟེང་ཁྲུག་པ། གཡོན་མ་སྐྱིང་ཁར་འཛོག་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱིར་བཏང་བོད་རིགས་ཚོའི་སྡོད་སྟངས་ནི་སྤྱོད་ཀྱང་ཡིན།

ས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོ་བ། ཤར་མཐོན་ནུབ་དམའ། ནུབ་མཐོན་ཤར་དམའ། ལྷོ་མཐོན་བྱང་དམའ། བྱང་མཐོན་ལྷོ་དམའ། དབུས་མཐོན་མཐའ་དམའ། མཐའ་མཐོན་དབུས་དམའ་བའོ། །

ས་ལྷ་ལྷ། ས་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སྔོ་བ།

ས་དཔྱད། ས་བཟང་ངན་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་སྟེ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི«བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ»ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ལས། ས་དབྱིབས་དང་གནམ་དབྱིབས། ཆུ་དང་ཤིང་། ཕྱི་ནང་གི་ས་དཔྱད། ཉི་ཟླ་འཆར་ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞིང་ས་བརྟག་པ། རི་དཔྱད་བརྟག་པ་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།

ས་ཕུང་སྒྲ། ས་ཕུང་སྤུངས་པ།

ས་བོན་ལྔ། རྣམ་འབྱེད་ལས་ཚ་བའི་ས་བོན་ཏེ་ཀུ་ཤུ་དང་ལི་སོགས་དང་། སྡོང་པོའི་ས་བོན་ཏེ་ལྷུང་མ་དང་སྦྱར་བ་སོགས། ཚིག་གུའི་ས་བོན་ཏེ་ཁམ་བུ་སོགས། འབྲས་པའི་ས་བོན་ཏེ་ཞིམ་ཁོག་སོགས། ས་བོན་གྱི་ས་བོན་ཏེ་འབྲུ་དང་ཤྲཱི་སོགས།

ས་འབྲི་འཁྲུག་པ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་དྷརྨ་པཱ་ལ་ར་ཀྵི་ཏས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ནས་ཐེབས་ནས་ཧོར་ཡུལ་ལ་སྐྱོབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱ(༡༢༨༥)ལོར་འབྲི་གུང་སྒོམ་པ་ཀུན་རྡོར་རིན་ཆེན་གྱིས་སྟོད་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཧུ་ལའི་ཧུའི་སོག་དམག་ཁྲི་དགུ་ཙམ་བོད་དུ་འཁྲིད་ནས་ས་སྐྱར་དམག་དྲངས། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་བ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༢༩༠)ལོར(ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཁྲི་ལོ་བཞི་པ) ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཨང་ལེན་གྱིས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧོང་མ་ཏུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱི་བུ་ཐེའི་མུར་སྟོ་ཁ་ལ་སྐྱེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་དང་མཉམ་དུ་གཙང་དམག་ཐོན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་འབྲི་གུང་དུ་དམག་དྲངས། འབྲི་གུང་མཐིལ་གྱི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་མེར་བསྲེགས་བཏང་། གྲྭ་པ་དང་མི་སྐྱ་བསྡོམས་པའི་མི་གྲངས་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་བསད། དེ་སྔོན་འབྲི་གུང་པའི་མཆོད་གཞིས་ཁོངས་ཀྱི་མི་སྡེ་མ་ཆ་མང་པོ་ས་སྐྱ་བས་ཕྲོགས། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་བར་འགལ་ཟླ་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་འགོ་ཚུགས་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ས་སྦྲག་སྐད། འདི་ནི་ལྷ་སའི་ས་མིང་རྗེས་པ་སྐད་བཞིའི(ས་སྦྲག་སྐད། ཐལ་སྐྱུང་སྐད། ཕྱག་འཚལ་སྐད། རྗེ་འབྲུམ་སྐད)ནང་གི་ཡ་གྱལ་ཞིག་ཡིན།

ས་སྦྱང་བ་གསུམ། བཀོལ་ནས་སྦྱང་བ། ཞལ་ཏགས་ཉིད་འཛིན་གསུམ་གྱིས་སྦྱང་བ། ལྷན་མེད་པའི་དག་པས་སྦྱང་བ་བཅས་ཡིན། །

ས་མི་བདག་ཐོབ། ས་ཞིང་དང་ཁང་པ་མི་སེར་བཅས་ཀྱི་བདག་དབང་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་།

ས་སྨན་གཙོ་བོ་བཅུ་གཅིག གསེར་གྱི་ཕྱེ་མ། སིན་དྷུ་ར། ཞེ་ཚ། ཡ་བ་ཀྵ་ར། ཐལ་ཏོག སྭ་ཡི་སེར་པོ། ནག་མཚུར། སེར་མཚུར། ཕག་པན། རྡོ་ཞིག བྲག་ཞུན་ནོ། །

ས་སྨོས། མེ་ཏོག་ཀུ་མུད་དམ། ཀུ་མུ་ད་དཀར་པོ།

ས་མཚམས་གཅོད་པའི་ལམ་ལྔ། ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་ལམ། ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱོར་ལམ། གསང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་ལམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྒོམ་ལམ། མཐར་ཐུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་མི་སློབ་ལམ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ས་མཚམས་གཅོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ས་མཚམས་གཅོད་པའོ། །

ས་མཚམས་ཡིག་ཆས་རྒྱས་དཔྱད། ས་མཚམས་གཏན་ཁེལ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆས་རྩོད་གླེང་བྱེད་མི་དགོས་པ།

ས་འཛིན། འདི་ལ་དཔེ་དེབ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དྲི་འཛིན་ཞེས་བྲིས་པ་ཡང་འདུག «མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན»ལས། སྙིང་རྗེ་དང་སྒྱུ་བའི་རྣམ་འགྱུར་འདོན་སྐབས་དྲི་འཛིན་ཏེ་ར་ཡི་སྐད་གདངས་ལྟར་སྒྲ་སྙན་ས་པར་བཤད།

ས་འཛིན་པ། འཛེ་སྐྱིག་ཅན་གྱི་མིང་།

ས་འཛིན་རྩེ་ལྔ། འདི་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཟེར་བའི་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་མིང་གཞན་ཏེ་འདིའི་སྐོར་ར་སྟེའི་ནང་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ས་གཞི་པདྨ་འདབ་བརྒྱད། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་པའི་ས་དབྱིབས་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་སྟེ། དེའི་སྙེ་ཚུལ་ནི་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི«རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག»ལེའུ་དང་པོ་ལས། དཀའ་བཞི་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་སྙིང་ནས་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱི་ས་དབྱིབས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་པ་ན། ཡུང་པའི་སྐྱང་ཁ(ཤར་ཁ)དང་རི་བོ་རྣམས་བསྟོལ་བའི་མཚམས་དང་བཞིའི་འབྱུལ་ལམ་བཅས་ཀྱི་རྩེག་ནས་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་འཆར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་སྣག་རྩེ་ངོས་ཀྱི་ཐང་རི་དང་སྨུ་བྲག་དཀར་གྱི་རི་གཉིས་བསྟོལ་མཚམས་མ་ཐ་སྡོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཆེན་གྱི་ཐད་དུ་ཟུར་གཅིག ཆོས་ཡུང་། སྣམ་པོ་ཡུང་། ཕྱིབ་རྣམས་ཀྱི་ཡུང་པ་དང་ལ་བཅས་ལ་ཟུར་རེ་རེ། སྙེ་ནུབ་སྐྱིད་སྨད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྟེའུ་དང་སྟོད་ལུང་གི་རི་བསྟོལ་མཚམས་ཆུ་ཀློང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཆེན་ཐད་དུ་ཟུར་གཅིག ཉུབ་ཕྱོགས་སྟོད་ལུང་ནང་གི་ལམ་ཆེན་དང་སྒྲུབ་མོ་ལུང་གི་ཉུབ་རི་ཡང་རི་བསྟོལ་མཚམས་སུ་ཟུར་གཅིག ཉུབ་བྱང་ཕུང་ཐང་གྱི་ཕུ་དང་དོག་བདེ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཤར་དང་ལ་གཉིས་ལ་ཟུར་རེ་རེ་བཅས་ཟུར་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ས་གཞི་ལ་པད་འདབ་བརྒྱད་པ། གོང་དུ་ས་གཞི་པདྨ་འདབ་བརྒྱད་ཅེས་པར་གཟིགས།

ས་འོག་གྲུབ་པ་བརྒྱད། ཤར་དུ་རལ་གྲི། དྲག་པོའི་གྲུབ་ཏུ་རིའི་དབང་པོ། ཕྱང་དུ་བདུད་རྩིའི་འབྲས་བུ། ཆང་དུ་རི་ཡུང་། རྐང་ཏུ་མིག་སྨན། བདེན་བྲལ་དུ་རོ་ཅན། སྣ་ཏ་ཆང་མགྱོགས། མིའི་བྱུར་དུ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་རོ། །

ས་འོག་དར་འཛུག ས་འོག་ཏུ་བསྟད་ནས་གོས་ཆེན་འཛུགས་པ་དེ་སྔོག་གཡོ་ངན་ཇུས་བྱེད་པའི་དཔེར་བརྗོད།

ས་འོག་རིམ་པ་དགུ། ས་ལྟ་བཏན་མ། བླ་མགོན། སྟོང་གསུམ་རྒྱལ་བ། ས་སྲིན་དམར་པོ། རྗེ་ཁྲ་བོ། འགོག་ཆེན་དྲུག་འབུམ། སྣང་སེལ་མཆེད་དྲུག ཕོ་ལྷ་བརྒྱལ་བ། ཁྱི་ལ་ཁྲི་འབུམ་གྱི་གནས་རྣམས་ཡིན་ཟེར་ཏེ་བརྟག་གོ།

ས་ཡི་སྙིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ནང་ཚན་མདོ་སྡེ་ཞིག

ས་ཡི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ། སྤྱངས་པ། བཀང་བ། བྱིན་དུ་བརྟེགས་པ།

ས་ཡི་ལྷ་བརྒྱད། བོད་རྒྱལ་བཅུ་དྲུག་པ་ཟ་ནམ་ཟིན་ལྡེའམ་རྒྱལ་ནམ་ཟིན་ལྡེ་དང་། བཅུ་བདུན་པ་ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན། བཅོ་བརྒྱད་པ་སེ་སྣོལ་གནམ་ལྡེ། བཅུ་དགུ་པ་སེ་སྣོལ་པོ་ལྡེ། ཉི་ཤུ་པ་ལྡེ་སྣོལ་ནམ། ཉེར་གཅིག་པ་ལྡེ་སྣོལ་པོ། ཉེར་གཉིས་པ་ལྡེ་རྒྱལ་པོ། ཉེར་གསུམ་པ་ལྡེ་སྤྲིན་བཙན་པོ་བཅས་བརྒྱད་དོ། །

ས་ཡི་དབྱེ་བ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་…

པའི་དཔལ་སྟོན》ནང་ས་ཡི་དབྱེ་བ་འདི་ལྟར་གསུངས། ཀྱང་ཁུངས་འདྲེན་ཚུལ་མ་གསུངས། 《པདྨ་དཀར་པོ》ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ལས། སར་དཔྱད་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གསུངས་པ་གཞུང་དངོས་ལ་གཟིགས།

ས་གཡོ་བཅོ་བརྒྱད། འགུལ་དང་། རབ་ཏུ་འགུལ། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་འགུལ། གཡོ་བ། རབ་ཏུ་གཡོ། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་གཡོ། ལྡེག རབ་ཏུ་ལྡེག ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་ལྡེག འཁྲུག རབ་ཏུ་འཁྲུག ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་འཁྲུག ཨུར་ཨུར། རབ་ཏུ་ཨུར་ཨུར། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་ཨུར་ཨུར། ཅེམ་ཅེམ། རབ་ཏུ་ཅེམ་ཅེམ། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་ཅེམ་ཅེམ་སྟེ་ས་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད།

ས་གཡོ་དྲུག འགུལ་དང་། གཡོ། ལྡེག འཁྲུག ཨུར་ཨུར། ཅེམ་ཅེམ་སྟེ་ས་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་དྲུག ཡང་ན་ས་གཡོ་བའི་ཕྱོགས་དྲུག་སྟེ། གོང་གི་ས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོ་བ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་པ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྐུ་བལྟམས་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ། འཚང་རྒྱ་བ། ཆོས་འཁོར་སྐོར་བ། མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་ས་གཡོ་བའི་རྐྱེན་དྲུག་ཟེར།

ས་ར་ཧ། (སློབ་དཔོན་ས་ར་ཧ) སློབ་དཔོན་མདའ་གཞུ་འཛིན་ཡང་ཟེར། སློབ་དཔོན་འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩ་བའི་བླ་མ་ཡིན་པས་དུས་རབས་དང་པོའི་གོང་ཙམ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག སློབ་དཔོན་འདིའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ན། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་དརྦྷ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ར་ཀྲི་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཟེར། གང་ལྟར་ཡབ་མ་གཉིས་ཀ་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་སྐྱེས་ནས་ཉིན་མོ་བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་དང་། མཚན་མོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བྱས། སྐབས་རེ་ཆང་ཡང་འཐུང་བས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་དང་འགལ་བར་བརྩིས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་པས་རྒྱལ་པོས་གནས་ནས་བསྐྲད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ནཱ་ལེནྡྲ་དགོན་པར་ཕྱིན། སློབ་དཔོན་སྒྲ་གཅན་འཛིན་འོད་བྲུ་བ་སོགས་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན། དེ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་སོང་སྟེ་མདའ་མཁན་གྱི་བུ་མོ་ཕྱག་རྒྱར་བརྟེན་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལ་གཤེགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཤྲཱི་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རིར་བྱོན་ནས། དེར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་སློབ་མ་འགའ་ཞིག་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་མིན་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་ཞིག་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་དེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། བོད་དུ་འགྱུར་ཞིང་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། 《དོ་ཧ་མཛོད》《སྐུའི་མཛོད་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེའི་གླུ》《གསུང་གི་མཛོད་འཇམ་དབྱངས་རྡོ་རྗེའི་གླུ》《ཐུགས་ཀྱི་མཛོད་སྐྱེ་མེད་རྡོ་རྗེའི་གླུ》《སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ》《མན་ངག་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་པ》《རང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་རིམ་པ》བཅས་སོ་ལྔ་བ་ཕྲི་ཤི་རོ་ཙ་ཅན་དང་། ཐ་བན་ཆོས་འབར་གྱིས་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་སྔགས་ཕྱོགས་པོད་[ཙི]པར་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བརྩམས་པའི《བཀའ་བབས་བདུན་ལྡན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས》སུ་གསལ།

ས་རིམ་ཏ་ཐམ། ས་ཚུགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིལ་དགོས་པའི་ཏ་ཐོག་ཡི་གེ་སྒྲིལ་མཁན་པོ་ཏ།

ས་ལ་སྤྱོད་པའི་དབང་ཕྱུག ༡. ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ༢. རྒྱལ་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཅས་སུ་གོ་བའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པ་སྐབས་དང་བསྟུན་དགོས།

ས་ལ་ལེགས་དྲུག བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་མི་རབས་བཅུ་པ་ནས་བཅོ་ལྔ་པའི་བར་ལ་ཟེར། ༡. རྒྱལ་པོ་ཟུ་དེ་གུང་རྒྱལ་དང་བཙུན་མོ་ཀླུམ་ཞང་ཆུང་གཡའ་གཉིས་ཀྱི་བུ་ཨེ་ཤོ་ལེགས། ༢. དེ་དང་བཙུན་མོ་ཀླུ་ལྷུམ་བྲ་མ་ན་གཉིས་ཀྱི་བུ་དེ་ཤོ་ལེགས། ༣. དེ་དང་བཙུན་མོ་ཀླུ་ལྷུམ་མེར་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་ཐི་ཤོ་ལེགས། ༤. དེ་དང་བཙུན་མོ་གུང་སྨན་གཉིས་ཀྱི་བུ་གུ་རུ་བ་ལེགས། ༥. དེ་དང་བཙུན་མོ་མཚོ་སྨན་འབྲོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བུ་འབྲོང་གཞེར་ལེགས། ༦. དེ་དང་བཙུན་མོ་གནམ་སྨན་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་བུ་ཨི་ཤོ་ལེགས་བཅས་ཡིན། ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་དྲིལ་ནང་རྒྱལ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་གོ་རིམ་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ལེགས་དྲུག་འདྲེན་པའི་སྐབས་མིང་བདུན་བྱུང་བ་གང་ཡིན་བརྟག

ས་ལུ། འབྲས་ཕུག་པོ་ཆེའམ་འཕེལ་པོ་སྟེ། བཏབ་ན་ཤུམ་འགྱུར་དུ་འཕེལ་བའི་འབྲས་ཀྱི་མིང་།

ས་ལུ་ལྗང་པ། ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ཐོག་མར་གསུངས་སྐབས་འབྲས་ས་ལུ་ཞིག་ཕྱག་ལ་བཟུང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཅིག་འབྱུང་བ་དང་། གཅིག་མེད་ན་གཞན་མི་འབྱུང་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན།

ས་ལེ་སྦྲམ། གསེར་ལ་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་སེར་པོ་ལ་མཆོག་དམན་གཉིས་ཀྱི་མཆོག་ལ་ས་ལེ་སྦྲམ་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་ས་ལས་ཐོན་པའི་གསེར་རྡོག་པོ་ཆེ་ཙམ་པ་ལ་བཤད་པར་གནང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ས་གསུམ། ས་བླ་དང་། ས་སྟེང་། ས་འོག་སྟེ་གསུམ། ཡང་ན་ས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་སྟེ་གསུམ།

ས་གསུམ་སྐྱེ་རྒྱ། ས་འོག་ཀླུའི་ཡུལ། ས་སྟེང་མི་ཡི་ཡུལ། ས་བླ་ལྷ་ཡི་ཡུལ།

ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། ལྟར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་འདི་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་སུ་གཟིམ་ཆུང་གྲས་ཡིན་ཅིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་པན་ཚུན་ཆོས་གསན་ས་ཡིན། རྗེས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་ཕུལ་བའི་ཆེན་ལུང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་ཐང་འཛོམ་ཡུལ་ལྷ་ཁང་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཅིང་། ལྷ་ཁང་འདིར་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཚམས་ཞུའི་མི་སྣ་ཡ་ཀུ་རྡོ་ཐོག་ཕྱིའི་གདོང་གོང་མ་ཆེན་ལུང་རང་ཉིད་དགེ་སློང་གི་ཆས་སྤྲས་པའི་འདྲ་ཐང་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་མི་ཤག་མཁར་ཐར་དགོན་པ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྐབས་བསུ་སྐྱེལ་ཞུ་མི་སྐུ་ཚབ་ཀོ་ནོམ་ཤོ་ཨེ་ཚེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་བྱང་བཅས་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ནས་རིམ་པས་གོང་མའི་མཚན་བྱང་དང་འདྲ་ཐང་གི་མདུན་དུ་གོང་མའི་འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་ནམ་ཡིན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞུ་བའི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད། གཞན་ཡང་འདུ་ཁང་གི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཆོས་ཁྲིའི་ནང་དུ་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པར་འཚམས་རྟགས་སུ་ཕུལ་བའི་བོད་དང་མན་ཇུའི་སྐད་ཤན་སྦྱར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་ཚ་ཚང་དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བཞེངས་པའི་རྒྱ་དངུལ་གྱི་སྨན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་སྐུ་བཅས་ཡོད།

ས་ཧེབ། རྒྱ་གར་དབྱིན་ཇིའི་འོག་ཏུ་ཡོད་སྐབས་རྒྱ་གར་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་དབྱིན་ཇིའི་དཔོན་རིགས་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་ནང་ས་ཧེབ(Sahib)ཟེར་བ་དང་སྐབས་རེ་སྤྱིར་བཏང་པོ་རོབ་ཀྱི་མི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་དབྱིན་ཇི་དང་རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་ལ་དེ་ལྟར་འབོད་སྲོལ་བྱུང་།

ས་ཧོ་རའི་རྒྱལ་པོ་ཛཿཡི་གྲིས་ལུས་ངོ་མཚར་ཅན་བདུན། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟགས་ཐིམ་པ་དང་། རིན་ཆེན་གླེགས་བམ་བབས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བསྒོ་བ་ཐོས་པ་དང་། ཀུན་གྱིས་དམ་པར་བསྔགས་པ་དང་། མཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཐུབ་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཆར་དུ་བབས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་པར་ལུང་བསྟན་པའོ། །

ས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་མངའ་བདག ས་སྟེང་མིའི་འཇིག་རྟེན་རང་བྱུང་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་ལ་མངའ་དབང་བསྒྱུར་བའི་བདག་པོ་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་བསྡུས་ན་ས་ཡི་བདག་པོ་ཟེར།

སཱ་ལའི་ཚལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་གནས་འདི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ཤིང་རྣམས་ནི་སཱ་ལ་སྟེ་སྐྱོ་དཀར་གྱི་ཤིང་དང་། ཡུལ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྣ་ཀུ་ཤ་ནས་ཐུབ་ནས་ཡོད་པས་ན་ས་གནས་འདིའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ལ་སཱ་ལའི་ཚལ་དང་། ཀུ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། རྩ་མཆོག་གྲོང་ཞེས་རྟོགས་པར་བཤད་ཅིང་། 《ཐང་སན་ཙང་གི་ལམ་ཡིག》ལས། དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱའི་གནས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལེ་དབར་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཙམ་གྱི་ཐད་ན། ཀུ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཡུལ་ཁམས་སྟོང་ཐག་པོ་ཡོད་པའི་ཐུབ་བྱུང་མཚམས་ལེ་དབར་བཞིས་ཆོད་པ་ན། སཱ་ལའི་ཚལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་གྲོང་ཡུལ་ཏུ་ལེ་དབར་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་དབུས་མཐོ་ཞིང་མཐའ་དམའ་བའི་སྤང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེར་སོ་བག་ལས་བརྩིགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འདྲ་སྐུ་དང་། དེའི་གཞོགས་སུ་མཆོད་རྟེན་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཀ་བ་ལ་བཀོས་པའི་ཡི་གེའི་ནོག་སངས་རྒྱས་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཀ་བ་གཞན་ཞིག་གི་དོན་སྡུག་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ཟེར་བ་འཁོད་ཡོད་པ། གྲོང་ཁྱེར་དེའི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་བོའི་ཕར་འགྲམ་ན་སྐུ་གདུང་མེ་ལ་བཞུགས་པའི་གནས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ལེ་དབར་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ་དང་ནོག་མར་སྐྱེས་སུ་ཡིན་པ་ལ་སྐབས་དེར་གཉེར་ཟབ་ཚད་འདོམ་དུག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་མོང་ཆེན་པོར་སོང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་མེ་ལ་བཞུགས་པའི་གནས་དེའི་ས་རྡུལ་རྣམས་ནང་རིགས་གང་འདང་བན་ཐུས་ཚེ་བའི་དབང་གིས་ལེན་མཁན་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད།

སང་ཀ་བ་ཏྲ། རྡུལ་གཟན།

སང་གི་རྩིས། སང་ཉིན་གྱི་གྲ་སྒྲིག

སང་འདུས། སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་འདུས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུང་ཟད་འཛོམ་རི་དག་དཔང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ།

སང་ཧེ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་ཞིག་སྟེ། 《སྦ་བཞེད》ལས། རྒྱ་པ་ཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་རྗེས་དགུང་ལོ་བཞི་ལ་སླེབས་སྐབས་རྒྱ་ནག་ནས་འཚམས་འདྲིའི་མི་ཤ་བ་འཕའ་དེའུ་ཟེར་བ་ཞིག་སླེབ་དངོས་མང་པོ་བཅས་ཏེ་བོད་དུ་འབྱོར། མོ་ཤ་བ་དེ་ལ་བུ་སློབ་གར་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་པོའི་རྩེད་གྲོགས་སུ་བསྡད་ནས་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བློན་པོར་གྱུར་པར་བཤད་ཡོད། དེ་ནི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་པོའི་སྲས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་བྱས་པ་འདི་གཅིག་པུ་ཡིན་པར་སྣང་།

སངས་རྒྱས། སངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་སྤངས་ཟིན་པའི་དོན་དང་། རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་དོན་ཡིན། འདི་སྐོར་ཞིབ་ཆ《ཕར་ཕྱིན》གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་གསལ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་གསུམ། སྟོན་པ་ཉིད་རང་གིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། མདོའི་གླེང་གཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུད་བསྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བཀའ་སྟེ་གསུམ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས། དོན་དམ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའམ་རང་དོན་གཞན་དོན་གྱི་སྐུ། ཡང་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་ཐ་མ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་གཉིས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ། གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཐབས་སྣ་ཚོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་མཛད་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་མཁྱེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བཅས་བཞིའོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ། སྐུའི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱེད་པ་དང་། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ནི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡོད་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་དྲི་བ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་ནས་དྲིས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཟུང་ནས་གསུང་གཅིག་གིས་དྲི་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་མཛད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏུ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཤེས་བྱའི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བཅིངས་པ་བཞིན་དུ། ཐུབ་པ་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་དབང་མེད་པར་བཅིངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་གཟིགས་པ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་བ་བརྩེ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སུམ་བརྒྱ། གཟུགས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དཔག་མེད་པ་བརྒྱ་ནས་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱའི་བར་བརྒྱ་ཚན་སུམ་ཅུ་ཏོག་གི་འཕར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དགེ་སློང་གཏུམ་པོ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་བྱུང་བ་དང་འགོགས་པ་སོགས་སྐུའི་སྤྱོད་པ་འཁྲུལ་བ་མི་མངའ་བ། ནགས་ཚལ་ཕྲུག་པོར་དོན་མེད་ཀྱི་སྒྲ་འབྱིན་པ་སོགས་གསུང་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ། བརྗེད་ངེས་ཀྱི་བྱ་བ་ཤོར་བ་སོགས་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ། འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་བླང་དོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་དུས་ལ་མ་བབ་ན་མི་སོར་མ་བཏགས་པའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བ་དང་དྲུག་ནི་སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པ་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། སྒྲིབ་པ་སྤང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་དྲུག་སྟེ་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག སྤྱོད་ལམ་བཞིའི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། དོན་དང་ལྡན་པའི་གདམས་ངག་མཛད་པའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་གསུམ་སྟེ་འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། འདས་པའི་དུས་མཁྱེན་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། མ་འོངས་པའི་དུས་མཁྱེན་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། ད་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་དང་བཅས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། ། འདི་ནི་ཕར་ཕྱིན་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །མངོན་པ་མཛོད་ལས་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། དྲན་

པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ།། འདི་རྣམས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྣེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ། ཚོགས་བསགས་པར་མཉམ་པ་ཉིད། ཆོས་སྐུ་བརྙེས་པར་མཉམ་པ་ཉིད། འགྲོ་བའི་དོན་སྤྱོད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནད་བསྒྱུ་སེལ་བྱེད་སྨན་གཅིག་པུ་དང་ཕན་བདེ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་གཅིག་པུ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས། ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ། ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་བཤད་པ་དང་ཉན་པ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་རྟོགས་པ་སེམས་བརྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་བཞི། བོན་ཆོས་གཉིས། ནང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བཤད་པའི་ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ། དགྲ་བཅོམ་པའི་ལེའུ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལེའུ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ། ལྷག་མཐོང་གི་ལེའུ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ། མངོན་པའི་ལེའུ། མདོ་སྡེའི་ལེའུ། འདུལ་བའི་ལེའུ། རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་བཅས་ལེའུ་རེ་ལ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་རེ་ཡོད་དོ། ། (ལྔ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་འཕང་ཟེར)

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྡེ་སྣོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སྐོར་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་བཅས་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ཆེན་བཞི། ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་ཆེན། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཆེན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེན། ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན། ཞི་བའི་ལས་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་བསྒྱུ་བཞི་ལ་འགོད་པ། སྣང་དོར་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་སྟེ་ཚོགས་ལམ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གསུམ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ། ཕྱིན་དྲུག་རྫོགས་བྱེད་ལ་འགོད་པ། གཉིས་དོན་སྤྱོད་པ་ལ་འགོད་པ། ལྟ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པ་སྟེ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་བཞི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་སྟེ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་གཅིག ས་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་པའི་བར་ལ་འགོད་པ། ས་དྲུག་པ་ལ་འགོད་པ། བདུན་པ་ལ་འགོད་པ། བརྒྱད་པས་བསྡུས་པའི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ། ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཚང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ། གཞན་དོན་ལྷུན་གྲུབ་ལ་འགོད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྷག་མ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ། སྲིད་པ་ཐ་མས་བསྡུས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ། ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ། ཐེ་སྐྱེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ། ཐེ་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ། གཞི་མེད་པ་ལ་འགོད་པ། རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཏེ་སྨོན་ལམ་ལ་འགོད་པ་བཅོ་བརྒྱད། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་གཅིག་སྟེ་ཉེར་བདུན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཅུ། ༡. དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། ༢. དགྲ་བཅོམ་པ། ༣. ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས། ༤ རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྡན་པ། ༥. བདེ་བར་གཤེགས་པ། ༦. འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། ༧. སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་བླ་ན་མེད་པ། ༨. ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། ༩. སངས་རྒྱས། ༡༠. བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏེ་མཚན་བཅུ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་སོ་གཉིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྔོན་དམ་བཅའ་བརྟན་པར་བྱས་པས་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ཞེགས་པར་མཉམ་པར་གནས་པ། སྦྱིན་པ་བཏང་བས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་འཁོར་ལོས་མཚན། གཞན་ཕྲད་དུ་མ་བསད་པས་རྟིང་པ་ཡངས་ཤིང་སོར་ཕྲ་མི་མངོན་པ། སེམས་ཅན་གཞན་འཇིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་པས་སོར་མོ་རིང་བ། གཞན་གྱི་འཁོར་ཡུལ་སྤྱི་བས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་དྲ་བས་འབྲེལ་བ། གོས་ལྷ་ཚོགས་སྦྱིན་པས་ཕྱག་ཞབས་པགས་པ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ། བཟའ་བཏུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པས་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་བཞི་དང་ཕྲག་གོང་གཉིས་དང་ལྟག་པའི་ཆ་སྟེ་སྟོད་ཀྱི་གནས་བདུན་དག་མཐོ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་བཟུང་བས་བྱིན་པ་ཡི་ན་ཡ་ཞེས་པ་ཤ་རྣ་འམ་བསེ་ཁ་སྐྱོང་འམ་ཤ་བའི་བྱིན་པ་དང་འདྲ་བར་ཤ་རྒྱས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་ཟླ་བ། གསང་ཚིག་བསྲུངས་ཤིང་འཁྲིག་པ་སྤངས་པས་གླང་པོ་ཆེ་ལྟར་གསང་བ་སྦུབས་སུ་ནུབ་པ། དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྤྱད་པས་རོ་སྟོད་འཕེལ་ཀ་ཆེ་བ་སེང་གེ་འདྲ་བ། དགེ་བ་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པས་ཐལ་གོང་མ་ཁྱིངས་པའི་བར་མེད་པར་རྒྱས་པ། གཞན་ལ་མི་འཇིགས་པ་བྱིན་པས་དཔུང་མགོ་ལེགས་པར་རྒྱས་པ། གཞན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་སྤྲོ་བས་ཕྱག་མཐིལ་འཇམ་ཞིང་སྐྱུམ་ལ་མཐོ་དམའ་མེད་པར་མཉམ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པས་མ་བཏུད་པར་ཕུས་མོར་སླེབས་པའི་ཕྱག་རིང་བ། དགེ་བཅུ་མི་ཉམས་པར་སྤྱད་པས་སྐུ་དྲི་མས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་ལྡན་པ། ནད་པ་ལ་སྨན་སོགས་བྱིན་པས་མགྲིན་པ་ཁ་དོག་དྲི་མ་མེད་ཅིང་དབྱིབས་དུང་དང་འདྲ་བར་འཁྱིལ་བ། དང་པོར་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་ཞིང་ཕྱིས་རྫོགས་པར་བྱས་པས་འགྲམ་པ་རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདྲ་བ། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་མཉམ་པར་སྤྱད་པས་ཚེམས་བཞི་བཅུ་སྟེང་འོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་རེ་རེར་ཡང་གྲངས་མཉམ་ཞིང་ཐགས་བཟང་བ་ལ་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་མཐོ་དམན་མཉམ་པ་ཉིད། སྨྲ་གསུམ་གྱིས་བསྲུངས་པས་མཆེ་བ་རབ་མཆོག་དཀར་བ། བདེན་པར་གསུངས་པས་ལྗགས་རིང་ཞིང་མཐའ་མེད་ལ་བསམ་དུ་མེད་པ། རོ་བྲོ་བ་མང་པོ་བྱིན་པས་ལྗགས་ཁ་ཟས་ཀྱི་རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་དང་ལྡན་པ། འཇམ་ཞིང་དགའ་བའི་ཚིག་སྨྲས་པས་རང་བྱུང་གི་གསུང་ཀ་ལ་པིངྐའི་སྒྲ་དང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན་པ། བྱམས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཐམས་ཅད་བསྲུངས་པས་སྤྱན་བཟང་པོ་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་འདྲ་བ། བསམ་པ་གཡོ་སྒྱུ་མེད་པས་རྫི་མ་བ་མཆོག་འདྲ་བར་སྟུག་ཅིང་མི་འཛིངས་པ། བསྔགས་འོས་ལ་བསྔགས་པས་ཞལ་མཛེས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྨིན་མཚམས་སུ་མཛོད་སྤུ་དཀར་པོ་ཁུག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ། བླ་མ་ལ་གུས་པས་གཙུག་ཏོར་དབུར་ལྡན་པ་སྐྱེ་ཤུལ་དུང་ཡོར་མི་གཡོ་བ། ཆོས་འཚོལ་བ་ལ་ལས་སུ་རུང་བས་པགས་པ་དག་ཅིང་སྲབ་ལ་གསེར་གྱི་མདོག་འདྲ་བ། འདུ་འཛི་སྤངས་པས་བ་སྤུ་སྤུ་ཞིང་འཇམ་ལ་ཁུང་བུ་རེ་ནས་རེ་རེ་སྐྱེས་པ། གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་འཛིན་པས་བ་སྤུའི་རྩེ་མོ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ། ཀུན་ལ་བརྩེ་ཞིང་མཆོད་ཆ་སྦྱངས་པས་དབུ་སྐྲ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་མཐོན་མཐིང་ལྟར་སྔོ་བ། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་བས་ཉ་གྲོ་དྷ་རྫོགས་པའི་སྡོང་ཤིང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་བར་སྐུ་ཆེ་ཞིང་གབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་པ་སྟུང་སྟོང་ཆེན་པོ་དེ་སྲིད་མེད་ཀྱི་ཕྱིའི་སྟོབས་མངའ་ཞིང་མཁྲེགས་པའི་སྐུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་སོ་གཉིས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅོ་བདུན། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་ཕུང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྟོབས། མི་འཇིགས་པ། མ་འདྲེས་པའི་ཆོས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། མ་འདྲེས་པའི་ནུས་པ་ཉེར་བཞག བསྲུང་བ་མེད་པ། ཡང་དག་པར

རིག་པ། མངོན་ཤེས། ཏིང་འཛིན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ། ཆོ་འཕྲུལ། མཚན། དཔེ་བྱད། གསུང་དབྱངས་རྣམས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རེ་བཞི། དེའི་སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། མཚན་སོ་གཉིས་བཅས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་། ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་ནི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཅུས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་བཀའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཐ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་གི་བདག་རྐྱེན་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གསུང་རབ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་བཅུས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་བཀའོ། །རྣམ་པ་བཅུ་ནི་རྣམ་བཤད་རིགས་པར་ཇི་ལྟར་ན་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བཅུ་དག་གིས་ཏེ། ༡. ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༢. དབང་དུ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༣. འདུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༤. རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༥. རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༦. རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༧. གོ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༨. གདགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༩. དུས་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ༡༠. ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཞི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད། རིག་པ་འཛིན་པའི་ས་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ས་དང་། ཚེ་ལ་དབང་བའི་ས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ས་དང་། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སའོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དག་པ་བཞི། སྐུ། ལོངས་སྤྱོད། གནས། མཛད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མི་མཉམ་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། ༡. ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ༢. ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ། ༣. ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ། ༤. རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ། ༥. ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། །

སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཏམ་ལའི་ཡུལ་གྱི་ཁྲི་སྒྲག་དང་པས་སྐྱེ་བ་ཞིག་པར་སྐུ་འཁྲུངས། བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསན་སྦྱངས་གནང་བས་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ཅིང་། སློབ་པ་ལྟར་མཛད་པས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས། གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་གྱུར་པར་གསེགས་ཏེ་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་མཛད་ནས་རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད་དོ། །

སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ། འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་མཁའ་འགྲོ་ལྔ་ཡི་ཧཱུྃ་ཙ་ལྦ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ། ཡུམ་བཞི། ལྷ་མོ་བཅུ་དྲུག སྒོ་མ་བཞི་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྐུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་བཞུགས་སྟངས་བཅས་ཞིབ་པར་བཤད་པའི་ཡིག་ཆ་ད་པན་བདག་གིས་མ་མཐོང་ལགས།

སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རང་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཆགས་པ་ནས་མེད་པར་མ་གྱུར་བར་གྱི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་ལྔ་འབྱུང་བའི་ནང་ནས་ད་ལྟ་བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་བཞིའི་ནང་གི་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྐབས་བསྐལ་པ་མར་འགྲིབ་ཀྱི་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་མི་ལོ་བཞི་ཁྲི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད། རྒྱལ་པ་ཕོང་གི་འཁོར་བ་འཇིག་ཅེས་པར་གསལ།

སངས་རྒྱས་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བའི་གཟིགས་པ་ལྔ། ཡུལ་ལ་གཟིགས་པ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་དབུས་སེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར། རིགས་ལ་གཟིགས་པ་རྒྱལ་པོའི་རིགས། རྒྱུད་ལ་གཟིགས་པ་ཟླ་ཟས་ཀྱི་མིང་པ་ཤཱཀྱའི་གདུང་རྒྱུད། ཡུམ་ལ་གཟིགས་པ་སྟོན་སྐྱོན་ལམ་བཏབ་པའི་ཡུམ་ལྷ་མཛེས་མ། དུས་ལ་གཟིགས་པ་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོ་བ་ཡི་དུས་སོ། །

སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚད། སྔར་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྤྲུལ་པའི་བཟོ་བོ་བི་ཤྭ་ཀརྨ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་བསྡེབས་པ་ལས་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚད་ཅན་གྱི་འདྲ་སྐུ་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་རབས་མང་པོའི་རིང་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བཞུགས་པ་ལ། / རྒྱལ་པོ་རྣམ་པ་ལས(འདི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་རྗེ་རིང་ནང་འཁོད་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པ་ལ་དང་མི་འདྲ) སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྡེ་མ་ཛ་ཡ་དང་ཕན་ཚུན་མ་མཐོང་བའི་གྲོགས་པོ་བྱས་ཏེ་སྐྱེས་བསྐུར་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ། ཞེངས་ཤིག་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་འདི་དང་། མདོ་སྡེ་ལྔ། དགེ་སློང་བཞི་སྡེ་གཅིག་བཅས་གནང་རོགས་ཞུས་པ་ལྟར་བསྐུར་ཏེ། རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་ནག་བརྒྱུད་རྒྱ་སྟོག་ཏུ་གདན་དྲངས། རྒྱ་བཟའ་ཀུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་སྐབས། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་བུ་མོའི་རྟེན་སྐལ་དུ་གནང་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ནང་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་རྗེས་མང་སྲོང་གི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱ་བཟའ་ཀུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོའི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་ཇོ་བོ་དང་ཕན་ཚུན་བཞུགས་ས་བརྗེས་ཏེ་དེང་སང་ལྷ་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཉམས་ཆག་མེད་པར་བཞུགས་ཡོད།

སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ། འདི་ཉིད་ཏུས་པ་འབེའི་ནང་ཚན་ཞི་ཆ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་འབེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ཡུམ་ཅི་བཟའ་རྒྱལ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༦༠)ལོར་ཡུལ་གཞུང་གི་སྐྱེའུ་གདོང་པར་སྐུ་འཁྲུངས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་སློབ་སྦྱོང་མང་པོ་ཤེས་པའི་གསལ་སྣང་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཁན་པོ་སྤྱལ་ཏི་དང་། དགེ་བཤེས་འགར་གྱིས་སློབ་དཔོན་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུར་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་སྒང་ལུང་པའི་སར་ཕྱིན། སྒང་ལུང་པ་ལོ་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་བསྟེན། གདམས་པ་རྣམས་ཚང་བར་ཐོས། སྒང་ལུང་པ་གཤེགས་རྗེས་དད་མོ་ལྷ་ཁང་དུ་ཟླ་གསོད་པོ་དུག་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ལ་བསྡང་ར་མོ་ཆེར་མཁན་པོ་སྤྱལ་ཏི་དང་། སློབ་དཔོན་སྤུང་དང་། གསང་སྟོན་དགེ་བཤེས་ཕྱུར་གྱིས་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་ལ་ཚོགས་བཤད་མཛད། ཞེ་གཉིས་པ་ལ་གདན་སར་བྱོན། སྒང་ལུང་པ་རྒྱ་སྒང་ལ་གཤེགས་ནས་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པས་ཞེ་གཉིས་པ་ལ་གདན་སར་བྱོན་པའི་བར་དེར་སེལ་པོ་ཐུག་ཙམ་རིང་གདན་ས་བསྐྱངས་ཟེར་ཏེ། ལོ་བྱ་ཡུལ་བ་རྣམས་བླ་མ་བརྒྱུད་པ་ལ་ནི་ལེ་མི་བགྲང་བར་འདུག སངས་རྒྱས་སྒོམ་པས་གདན་ས་ཡུན་རིང་བསྐྱངས་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་བྱི(༡༢༢༨)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་སེང་གེ་སྐྱབས། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་མོ་ཕག(༡༡༧༩)ལོར་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལུང་རྡོའི་ཕུ་ཁའུ་ཐུ་བར་གསང་སྔགས་སྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དཔལ་ལྡན་གྲྭ་མོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་གོང་མ་གཉིས་ལས་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་གསན། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་བཞེས་པ་ཕྱུགས་སྒང་ཡོར་ཕྱར་ཐང་གི་གདན་ལ་བཅུང་། སྟོ་སྤྱོད་ཚོགས་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གཅིག་གང་རྩོམ་པར་མཛད། གདན་ས་ལོ་བཅུའི་བར་བསྐྱངས། དེ་ནས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྒོ་གཞག་མཛད་ནས་ཀུན་སྤངས་མཛད་དེ་ཞེ་མི་ལུང་ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དབེན་གནས་སུ་ཕེབས་སྐབས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོལ་མ་ཐུབ་པས། ས་མཚམས་སུ་བླ་མ་མ་ཏི་ཞལ་ཅིག་གསུངས་པ་ལ་དེང་དུས

ཀུང་མ་ཉེ་བསྐལ་ཅིག་ཏུ་གྲགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། བླ་མ་འདིས་སྐལ་ལྡན་གྱི་འདུལ་བྱ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཞིག་སྨིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༢༥༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་། ཞལ་ཆེམས་ལྟར་གདུང་རྟེན་ནི་ཐུག་སྐྱབས་མཛོན་གསལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གནས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དགོན་གནས(བྱང་ཆེན་སྨར་རི)ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །བླ་མ་འདིའི་གདུང་རྟེན་གཅིག་ནི་ཆོས་སྡེའི་གདུང་རྟེན་གྱི་གྲལ་བཞི་པ་ན་བཞུགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་འཛིན་ཆེན་དུ་ཐོན་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འབྱོར་བ་བཅུའི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཛིན་ཆེན་དུ་ཐོན་པའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་མིར་སྐྱེས་པའམ་སངས་རྒྱས་དེའི་ཚབ་གནང་བའི་བླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཇལ་བ།

སངས་རྒྱས་སྟོང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ད་ལྟའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་ནས་མ་སྟོང་བར་གྱི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་ལྔ་ཡོད་ཟེར། སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་མཚན་ཆ་ཚང་(མདོ་སྡེ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ)ཡི་ནང་གསལ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་སྟོང་པོ་རེ་རེ་ལ་རིགས་དང་ཡུལ་སོགས་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཡུལ། ༢. རིགས། ༣. དུས། ༤. ཡབ། ༥. ཡུམ། ༦. ཉེ་གནས། ༧. སྲས། ༨. ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མཆོག ༩. རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག ༡༠. དམ་པའི་ཆོས་གནས་ཚད། ༡༡. སྐུ་གདུང་གི་གནས་ཚུལ་བཅས་ཡིན།

སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་མེ་རོ། སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སླར་ཡང་མེ་འབར་བ་ལྟར་དར་རྒྱས་ཡོང་བའི་མེ་རོ་སྟེ། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཐོག་མར་ཚུགས་པ།

སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་ཟླ་འཛིན། འདིའི་ཟླ་འཛིན་ནམ་ཀྱང་ཡོལ་མ་ཐག་པ་སྐད་ཀྱི་དུས་ཕྱ་ཚར་ཟླ་བའི་བྱང་ཤར་ཤར་ཉེའི་སྒྲུབས་ནས་དུས་མེལ་ཟླ་དཀྱིལ་དྲུག་ཆ་གཅིག་མ་གཏོགས་སྒྲིབ་པ་ལས་བསྒྲིབས་མཐའ་གྲོལ་ཡུན་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་ན་སྐར་ཀ་རྒྱས་ཡོངས་སུ་གང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ།

སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་གསུམ། གདོད་གཞི་ཡེ་སངས་རྒྱས་པ། སྐུ་གདུང་མངོན་སངས་རྒྱས་པ། ལྷག་མེད་རྫོགས་སངས་རྒྱས་པའོ། །

སངས་རྒྱས་དཔའ་བོ་བདུན། སངས་རྒྱས་རབས་བདུན་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག

སངས་རྒྱས་དབོན་སྟོན། མཚན་དངོས་གཞོན་ནུ་འབྱུང་གནས་ཟེར། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་རྟ(༡༡༣༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༢༡༠)ལོའི་བར་དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་བཞུགས། འཕྲུལ་ཡུལ་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མ་ནས་ཡིན་ཅིང་། ཡབ་ཡོན་བདག་བུ་མོ་སྟག་དང་ཡུམ་ཞ་མོ་མདོག་གཉིས་ལ་སྲས་ཟླུམ་སྲིང་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཡིན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སླེབས་སྐབས་དགེ་བཤེས་འབེན་ཐང་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཉྭེའུ་སྒོམ་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དགེ་བཤེས་ཞང་སྟན་གྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། དགེ་བཤེས་ཀ་བ་དར་སེང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ལྷ་གཤེགས་པ་ནས་བཟུང་ལོ་མང་པོའི་བར་མཚམས་བཅད་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། ཞར་ལ་སློབ་མ་མང་པོར་ཆོས་འཆད་སྤེལ་གནང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༡༨༢)ལོ་ལ་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་ལྷ་ཁང་། དབུ་རྩེ་ཀ་ཆེན་བཅུ་གཉིས། ཁྱམས་ཆེན་ཀ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི། མགོན་ཁང་ཀ་བ་གཉིས་པ་བཅས་བཞེངས་པས་ཀ་བ་དགུ་བཅུའི་རྒྱ་ཕིབས་ཡོད་པ་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གྲུབ་པར་མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་སྐུ་ཚེ་གཅིག་གི་མཛད་པའི་དོན་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བསྡུས་པ་ཞིག ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་(བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག)ཤོག་གྲངས༡༣༥ནས་གྲངས༡༤༤བར་གསལ་བ་དེར་གཟིགས།

སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རང་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདི་མ་ཆགས་གོང་གི་བསྐལ་པ་མང་པོའི་སྔོན་ལ་བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཤིག་ཡིན་ཞེས་ཁས་ལེན།

སངས་རྒྱས་ཞི་བ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྟོད་ཀྱི་སློབ་མ། བྱ་རྒྱུད་དང་སྤྱོད་རྒྱུད་ལ་མཁས་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་རྙེད།

སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་། བསྐལ་པ་འདི་ལ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་བྱོན་པ་དང་། སྐབས་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་མི་ལོ་ཉིས་ཁྲི་ཡིན་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་ཡོད།

སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་ཤེས་རབ་བླ་མ། སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་ཡང་ཟེར། རྗེ་འདི་ནི་ཡུལ་ར་སྙིངས་ཀྱི་གདོང་སྐར་ཡབ་ཆེན་མགོན་རྒྱལ་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་དཔལ་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕག(༡༢༠༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་གཞོན་བྱིས་པའི་དུས་ནས་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་སྙིང་རྗེ་ཆེ་ལ། དགེ་སྦྱོར་ལ་ཐུགས་མཉེས་ཤིང་། གཅིག་པུར་དབེན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤྲོ་བ་ཞིག་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཁན་ཆེན་ཀ་སྟོན་བླ་མ་དང་སློབ་དཔོན་ལྷ་ཁང་ལྷག་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་ཤེས་རབ་བླ་མར་གསོལ། འདུལ་བའི་ལུང་རྣམས་ཀྱང་གསན། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ནགས་པ་ལས་གདམས་པ་མང་དུ་གསན་ཞིང་། ས་སྐྱ་དགོན་དུ་སྐྱབས་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་སྟག་ལུང་ཐང་དུ་སྐྱ་ཡལ་བ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་ཁྲིད་རྣམས་གསན། གཙང་པས་མཁན་པོ་དང་། ཤུ་སྟོན་གྱིས་སློབ་དཔོན། གསང་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་དོན་མོ་རི་པས་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔ་བར་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༢༣༦)ལོར་སྟག་ལུང་གི་གདན་སར་ཕེབས། གསེར་འབུམ་དང་། དངུལ་གྱི་གདུང་ཁང་། མཆོད་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕྱི་ཁང་། དངུལ་སྐུ་ཆེ་ཆུང་ནི་ཚོགས་སོགས་བཞེངས། དགོན་པར་གསུང་རབ་རྒྱུན་འདོན་དང་ལོ་རེ་བཞིན་འདོན་པའི་སྲོལ་མང་དུ་བཙུགས། དགེ་འདུན་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་འདུས་པ་རྣམས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱངས། སྐྱབས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གཙོ་བོར་མཛད་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཀྱང་ནག་ཁྲིམས་ལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དམ་པར་མཛད། དགུང་གྲངས་བདུན་ཅུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༢༧༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སངས་རྒྱས་རབས་བདུན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ་བསྐལ་པ་སྔ་མའི་སྐབས་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་དང་། གཙུག་ཏོར་ཅན། ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་གསུམ་དང་། བསྐལ་པ་འདི་ལ་བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བ་འཇིག་དང་། གསེར་ཐུབ། འོད་སྲུང་། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བཅས་བཞི་ལ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རབས་བདུན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

སངས་རྒྱས་རས་ཆེན། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ་སངས་རྒྱས་གཉན་རས།

སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། རྗེ་འདི་ནི་མཁས་གྲུབ་ཆོས་དཔལ་བའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ཡོས(༡༣༣༩)ལོར་སྣེའུ་མཁར་དུ་སྐུ་བལྟམས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཐུགས་རིག་སྨིན་ཞིང་བློ་གྲོས་དང་ལྡན། སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་དུས་ཡབ་ལས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་བརྟག་གཉིས་རྫོགས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། རྙིང་མའི་ཕུར་བུ་དང་རྟ་མགྲིན། བླ་མ་གསང་འདུས་ལ་སོགས་པ་བཀའ་གཏེར་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་རྩེད་ཐང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ལེན་བ་དང་སློབ་དཔོན་འོད་ཟེར་དཔལ་བ་ལ་ཕར་ཕྱིན་གསན་ཞིང་གྲྭ་སྐོར་ཡང་མཛད། དེ་ནས་རྣམ་འགྲེལ་བསླབས་ཏེ་ཊཱི་ཀ་ཡང་གྲུབ་ཕྱོགས་ལ་ཐོགས་པར་སོན། ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་པ།

རྟོགས་ལྡན་ཕྱོ་ཞུལ་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། སློབ་དཔོན་འཇམ་སྐྱེག ཡར་འབྲོག་ཁ་བ་ལུང་པ། ཞང་སྟོན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས། དེ་དག་ལས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་མོའི་བཤད་པ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་། མན་ངག་སྦྱོར་དྲུག བསྙེན་སྒྲུབ། ན་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་སོགས་མང་དུ་གསན་ཞིང་ཐུགས་ལ་ལེགས་པར་ཆུད། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ལྷ་སར་ཕེབས་དུས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཆོས་རྗེ་བཀའ་ཡང་གསན། དེ་རྣམས་ལས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བའི་ལུགས་ཉིད་གཙོ་བོར་མཛད། དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལྷུར་བཞེས་པའི་ཚེ་ཡི་དགུ་ཙམ་སྨྲ་ལུས་མི་མདག་གིས་བསྒྲིགས་པ་འདྲ་བའི་བསྙུན་དྲག་པོ་བཞེས་ཀྱང་ཐུགས་དམ་ཆག་པ་མེད། བསྙུན་ལས་གྲོལ་རྗེས་ཐུགས་དམ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིང་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་ཡང་གནང་། རྒྱུན་དུ་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱ་སེར་ཕོ་མོ་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྲིད་བཏབ་སྟེ། གཞན་དོན་དཔེ་མེད་དུ་མཛད། འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་སོགས་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན། དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དྲུག་བར་འཚོ་བཞེས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༤༢༤)ལོར་དགོངས་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ། སྙིང་མའི་བླ་ཆེན་འདི་ཉིད་གཙང་རྟ་ནག་གནས་གསར་དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༣༥༠)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཤཱཀ་འབུམ་པའི་སྤྱན་སྔར་བྱོན་ནས་གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་གསན་ཏེ་ཐུགས་སུ་ཆུད། ཡབ་ཀྱིས་ཆོ་ག་འཛིན་ལས་རྣམས་ཞིབ་པར་བསླབས་པས། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་བཞེས་པ་ན་གཞན་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཞེར་བ་བྱུང་། དེ་ནས་ཡབ་ལས་སྒྲ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་གསན་ཏེ་ཐུགས་སུ་ལེགས་པར་ཆུད་རྗེས་རབ་བྱུང་མཛད་དེ་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་སྦྱོང་བའི་ཐུགས་འཁྲུངས་ཀྱང་ཡབ་ཀྱི་བཀའ་དོར་མ་ནུས་པར་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པ་ལ་རྡོ་མོ་བཞེས་ཏེ་སྲས་སློབ་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་བཞེས་པ་ན་ཆོས་འཁོར་སྒང་དུ་ཚོག་རྫོགས་མཛད་དེ་སྐུ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་བཞུགས། རྗེ་འདི་ཉིད་སྒྲ་འཕྲུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་པས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་སྐོར་ལ་གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཊཱིཀ་ཆེ་བ་གཅིག་དང་། ལམ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཆེན་པོ་ཞིག་མཛད། འཕྲིན་ལས་ཤར་བ་བརྒྱད་ལས་ཁྲོ་བོ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྒྱས་པ་དང་། གནས་ལུང་ལ་ཡང་ཊཱིཀ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ས་ཕག(༡༤༡༨)ལོར་སྒྲ་འཕྲུལ་ཞི་ཁྲོའི་དབང་དང་། སྒྲ་འཕྲུལ་གྱི་ཚེ་དབང་། ན་རག་དོང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་། ཚེ་བདག་གི་དབང་། ཡང་དག་མེ་གཅིག་གི་དབང་། རྟ་མགྲིན་རྟ་ཆོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ཟླ་རྒྱལ་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་སོགས་དང་། སེམས་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིག་པའི་རྩལ་དབང་། གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད། ལམ་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་ཊཱི་ཀ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གཞན་སྒྲ་འཕྲུལ་གྱི་ཕྱོགས་གཞུང་གསལ་སྒྲོན་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆུང་བཞི་བཅུ་ཙམ་དང་། མདོ་དགོངས་པ་འདུས་པ་དང་། དེའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀུན་འདུས་དང་། གནུབས་ཆེན་གྱི་མདོའི་འགྲེལ་པ་མུན་པའི་གོ་ཆ། སྒྲ་འཕྲུལ་བརྒྱད་ཅུ་པ་དང་། བླ་མ་གཉིས་དང་། ཡང་དག་རྩ་བའི་ལུང་རྣམས་ཀྱང་གནང་། སྙིང་ཐིག་གི་ཁྲིད་བཅས་ལ་སོགས་པའི་དབང་བཞི་དང་། མེ་ལོང་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་ཁྲིད་ཡིག་གི་སྟེང་ནས་ཁྲིད། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཨ་རོའི་མན་ངག་ཀྱང་ཁྲིད་དུ་མཛད། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་ཕྱོགས་ལ་ཕྱག་པར་མེས་པ་མེད། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་ལྕགས་གླང(༡༤༢༡)ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། ཆུ་སྟག(༡༤༢༢)ལོར་བསམ་གཏན་གླིང་དུ་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞབས་ལ་བཏུགས་པས། འདུས་པ་མདོའི་དབང་ལ་སོགས་པའི་དབང་མང་པོ་དང་། གསང་སྙིང་ལ་སོགས་པའི་བཤད་པ་དང་ལུང་མང་དུ་མཛད་དེ་ཤིང་འབྲུག(༡༤༢༤)ལོར་གཙང་དུ་བྱོན། དགུང་ལོ་གྱ་གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༤༣༡)ལོར་གཙང་དུ་སྐུ་གཤེགས།

སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བཀའ་བསྡུ་བ་ཐེངས་གསུམ། སངས་རྒྱས་འདས་པའི་ཕྱི་ལོར། ཀུན་དགའ་བོ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ་སྟོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་ཕུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏོག་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་ནས། ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་བསྡུས་པ་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས། ཧུ་ལུ་ལུ་ཡི་རུང་བ་དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་ཟེར་བའི་སྤྱོལ་གཏོད། ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་སོགས་བདུན་བརྒྱ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ཆོས་མིན་སུན་འབྱིན་པར་མཛད་ཅིག གསོ་སྦྱོང་གནང་ནས་བཀའ་བསྡུ་བ་གཉིས་པ་མཛད། ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཥྐ་ཡས་སྦྱིན་བདག་བྱས་སྐབས་སུ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་སྟོད་པ་ཞི་ཆེད་ཛ་ལནྡྷ་རའི་དགོན་པར་དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་འཕགས་སུ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྔ་བརྒྱ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉི་སྟོང་འཛིན་པ་གདན་དྲངས་ནས་ལྟ་བ་བཅོ་བརྒྱད་མཐུན་པར་ཁས་བླངས་ནས་རྩོད་པ་ཞི་ཞིང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་བཀོད་པ་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་མཛད་དོ། །

སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ། ལྟུང་བཤགས་ཀྱི་ལྷ་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ།

སངས་རྒྱས་སྐུ་གསུམ། སྤྲུལ་སྐུ་སྒྲ་གཅན་འཛིན། གསུང་སྤྲུལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས། ཐུགས་སྤྲུལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །

སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། བསྐལ་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ལྔ་བྱོན་པའི་ནང་གི་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་འཇིག་རྟེན་ན་བྱོན་པའི་དུས་སུ་བསྐལ་པ་གསུམ་ལྡན་གྱི་དུས་སུ་སླེབས་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་ཚེ་ཚད་མི་ལོ་སུམ་ཁྲི་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

སངས་རྒྱས་ལྷ། ཕྱི་དྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་བཙུན་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སློབ་དཔོན་འདི་དང་། དབྱིག་བཤེས། ཆོས་སྐྱབས་བཅས་རེ་རེར་སློབ་མ་འབུམ་ཕྲག་བགྲང་བ་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །ཆོས་སྐྱབས་ནི《ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས》བསྡུ་བ་པོ། དབྱིག་བཤེས་ཀྱང《བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ》བརྩམས་མཁན་གྱི་དབྱིག་བཤེས་དེ་ཡིན། ཕྱི་དྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཡིན།

སད་མི་བདུན། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་སཏྭ་ལས་བོད་མི་རབ་བྱུང་གི་བསླབ་སྡོམ་ཞུས་ནས་མི་ནུས་ཚོད་བལྟའི་ཕྱིར་དུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་ལུགས་བཞིན་ཐོག་མར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མི་བདུན་ཏེ། སྦ་གསལ་སྣང་། མཆིམས་ཤཱཀྱ་པྲ་བྷ། པ་གོར་བཻ་རོ་ཙ་ན། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། མ་རིན་ཆེན་མཆོག འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ། གཙང་ལེགས་གྲུབ་རྣམས་སོ། །སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་ཡིན་པར་ཡང་བཤད། ལོ་རྒྱུས་གཅིག་ལ་འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་སད་མི་མི་བདུན་ལ་མི་ཟེ་ཟེར་འདུག་ཀྱང་བརྟགས་པའི་ཆོས་སོ། །ཨོ་རྒྱན་གླིང་པའི《པདྨ་བཀའ་ཐང》ལས། སད་མི་མི་བདུན་ནི། ༡. སྦ་གསལ་སྣང་། (སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའང་ཟེར) ༢. སྦས་དཔལ་དབྱངས། ༣. ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ༤. ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར། ༥. མ་རིན་ཆེན་མཆོག ༦. ལ་སུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ།

༧. མཁས་པ་བཻ་རོ་ཙ་ན་བདུན་ནོ། །འདི་ལ་འདྲེན་ལུགས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྔོན་གྱི་བཀའ་ཆེམས་རྙིང་མ་ལས། ༡. ཐུགས་རཏྣ་རཀྵི་ཏ་རིན་ཆེན་བསྲུང་བ། ༢. ཛྙཱ་ན་རཀྵི་ཏ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་བསྲུང་བ། ༣. རཏྣ་རཀྵི་ཏ་རིན་ཆེན་དབང་པོ་བསྲུང་བ། ༤. རླངས་ཤུ་ག་ཏ་ཡཀྵ་རཀྵི་ཏ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚ་ག་བསྲུང་བ། ༥. བཻ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་བསྲུང་བ། ༦. འགོན་ན་གིཏྣ་རཀྵི་ཏ་ཀླུའི་དབང་པོ་བསྲུང་བ། ༧. ཙང་པ་དེ་ཡཀྵ་རཀྵི་ཏ་ལྷའི་དབང་པོ་བསྲུང་བ་དང་བདུན་ནོ། །

སཾ་སྐྲི་ཏ། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་གི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་གྷ་དྷ་ཡི་སྐད་དེ་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་ནས་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

སམ་ཏ། ཤིང་གི་ཕྱང་བུ་ནང་དུ་ཞི་ནག་པོ་དང་ཕྱི་ལ་མཛེས་མཆོད་ཕྲལ་པ། དེའི་ངོས་སུ་སྦྲུམ་སྣུགས་ཏེ། དེའི་སྟེང་ས་དཀར་དང་དུལ་སོགས་ལྷ་བུའི་ཕྱི་མ་དཀར་པོ་བཏབ་པས་དཀར་པོར་བསྒྱུར་བའི་ཞེབས་ལ་སྨྱུག་མའི་སྨྱུ་གུས་ཡི་གེ་འབྲིས་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན།

སའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། གླིང་བཞི་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན། སྟོང་གསུམ་པ་མི་མཇེད་པའི་འཇིག་རྟེན་བཅས་ཡིན།

སའི་ཁམས། ནང་སའི་ཁམས་ནི་ཤ་རུས་དང་བྲུན་སེལ་གྱི་རྣང་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱི་སའི་ཁམས་ནི་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་བའི་ས་རྣམས་ཡིན།

སའི་ཆོ་ག་ལྔ། ས་བརྟག་པ། ས་བསླང་བ། ས་སྦྱང་བ། ས་བཟུང་བ། ས་བསྲུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའོ། །

སའི་སྙིང་བཏགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཅུ་གཉིས། ཀུན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མཛེས་པའི་ས། བདུད་ཀྱི་འོད་བླ་བ་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བའི་ས། ནམ་མཁའི་འོད་ནམ་མཁའ་ལྟར་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ས། རྡོ་རྗེའི་འོད་ཡིད་དགའ་བའི་ས། རིན་ཆེན་འོད་མཆོན་པར་དབང་བསྐུར་ལ་གནས་པའི་ས། པདྨའི་འོད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆོས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་ས། དཔེ་མེད་པའི་ས། དཔེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔེ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ས། ཤེས་རབ་ཀྱི་འོད་བླ་ན་མེད་པའི་ས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འོད་གསལ་བ་ཆེན་པོའི་ས། སོ་སོའི་བདག་ཉིད་རིག་པ་རྣལ་འབྱོར་བའི་སའོ། །

སའི་རོ་ལྔ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་སའི་རོ་ལྔ་ནི། ༡. ཕྱོགས་ཆགས་རོ་ཅན་པ། ༢. ཤིང་རོ་སོལ་བ། ༣. ཆུའི་རོ་འདམ་པ། ༤. སའི་རོ་ས་ལུད། ༥. རྡོའི་རོ་གྱོ་ཏུམ་སོ། ཡང་ན་ས་རོ་བོང་བ། རྡོ་རོ་མཁར་གོང་། འབྲུ་རོ་ཕུབ་མ། ཕྱོགས་ཆགས་རོ་རུས་པ། མེའི་རོ་ཐལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

སར་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པ་བར་གྱི་ཕྱང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། ལམ་ལྔའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ། མི་སློབ་ལམ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།

སི་ཏི་པ་ལ་དབྱིངས་ཁྲུང་། （硕德八剌英宗）ཡོན་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པའི་གོང་མ་དབྱིང་ཙུང་གི་མིང་།

སི་ཏི་པ་ལ་གཡིང་ཙུང་གེ་གན་རྒྱལ་པོ། （硕德八剌英宗格坚汗）རྒྱ་ཡོས་ལོ་པ། རང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་བྱ（༡༣༢༡）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕག（༡༣༢༣）ལོ་བར་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། མིང་ལ་ཀེ་གེན་ཧན་ཟེར། རྒྱལ་པོ་སྔོན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུ་གོས་ཅམ་སོགས་ཕྱུགས་སོར་བཞག་ཡོད་པ་ལ་འདིས་ཆས་རིལ་པོ་རྒྱ་ནག་གི་ཆས་སུ་བསྒྱུར། རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་འདས།

སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། མཚན་གཞན་ཀརྨ་སི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་མཆོག ནི་སྡེ་དགེ་ཨ་ལོའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དིང་རིང་སྒང་དུ་ཡབ་དགེ་དབང་ཚེ་རིང་དང་ཡུམ་ཕྲ་མགོ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་འབྲུག（༡༧༠༠）ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། མཚན་མགོན་པོ་སྐྱབས་སུ་བཏགས། དགུང་ལོ་གསུམ་པར་སི་ཏུ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། ཀརྨ་ཞྭ་དམར་བརྒྱད་པ་དཀོན་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་འཕྲིན་ལས་ཀུན་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་པར་ཡང་ཀྱི་ཏྲུང་ནས་སྨྱུར་གྲོག་བསླབས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ནས་མཁན་ཆེན་དཔལ་ཁྱབ་ཀྱི་མདུན་ནས་སྐར་རྩིས་དང་། སྒྲ། སྙན་ངག་བཅས་གསན། ཨ་ཁོ་བླ་མ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་མདུན་ནས་ནང་དོན་རིག་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་འབྲུག（༡༧༡༢）ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས། ཞྭ་དམར་བརྒྱད་པ་དཀོན་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཀརྨ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་ཀརྨ་པ་ཞྭ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར་དང་། རྗེ་ཏཱ་ར་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལྕགས་སྤྲེལ（༡༧༢༡）ལོར་སྐྱར་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཀརྨ་པ་ཞྭ་དམར་ནག་དང་ལྷན་དུ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེར་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཇ་ཡ་ཀྲྀཥྞ་དང་། པ་ཏྲང་རི། གུ་ལ་ནཱ་ཡ་ན་ཛ་ཡ་མ་ནྡྷ་སོགས་དང་འགྲོ་སྐྱིད་ལུན་རིང་མཛད། སྒྲ་དང་། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད་སོགས་ཀྱི་དོགས་གནད་མང་པོ་བཀྲོལ། རྒྱ་གར་གྱི་གཞུང་བོད་ན་མེད་པ་མང་པོ་མཛད། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་ཞྭ་དམར་བརྒྱད་པའི་མདུན་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་སོགས་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་སྐོར་གསན། མེ་ལུག（༡༧༢༧）ལོར་སྡེ་དགེ་དཔལ་སྤུངས་དགོན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཐུགས་བཏབ། ཕྱིར་སྡེ་འདི་ཉ་རིས་སུ་བཏབ་ཡུལ་དུ་ཐེངས་གཉིས་དང་། དབུས་སུ་ཐེངས་ལྔ། གཙང་དུ་ཐེངས་གཉིས་ཕེབས། མདོ་ཁམས་ཤར་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་དང་། ཡུན་ནན། འཇང་ཡུལ་བཅས་སུའང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། སློབ་མ་མཁས་པ་ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། སི་ཏུ་ཆེ་པ་ཚེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ། དཔོན་ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན་སོགས་བྱུང་། དཀྱུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་ཁྱི（༡༧༧༤）ལོར་ཤར་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དཀར་མཛེས་སུ་བདེ་མཁྱེན་གྱི་སྐུ་གཞི་བཞེས་ནས་སྐུ་གཤེགས། གསུང་ཆོས་སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་དང་། གདན་ཚིགས་རིག་པ། སྨན་རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྐར་རྩིས་རིག་པ་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་ཐོ་བཞིན་མ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་སྐད་གསར་འགྱུར་དང་། འབྲུམ་བཅོས་སོགས་གསར་འགྱུར་སྣོན་གྱི་སོར་སྤྲ་ཚོགས། སྨྲ་སྒྲ་ཕྱི་པ་དང་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ། མངོན་བརྗོད་འཆི་མེད་མཛོད་བཅས་གསར་དུ་བསྒྱུར་བཅས་འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་སོགས་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

སི་ཏུ་ཡ་སྲིད། འདི་ནི་ཧྲ་ལའི་བླ་མ་ཕ་པའི་ཡུམ་གྱི་སྐུ་ཞང་གི་མི་ཐོག་གོང་མ་ཡིན།

སི་ཏུའི་འཁྲུངས་རབས་བརྒྱད། རང་བྱུང་རྡོ་རྗེའི་དུས་སུ་ཀརྨ་སི་ཏུ་དགེ་སློང་ཆེན་པོ། དེ་ནས་སི་ཏུ་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ། སི་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆ། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། སི་ཏུ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རྣམས་སོ། །

སི་ནའི་རི། （西乐山）བོད་སྐད་དུ་སེམས་ནག་པོའི་རི་

བོ། ཞེས་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་པར་ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ལས་གསུངས་སོ། །

སི་ཡོལ། (四月) འདི་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དེ་སི་ཞེས་པ་བཞི་ཡི་མིང་དང་ཡོལ་ཞེས་པ་ཟླ་བའི་མིང་སྟེ་ཟླ་བ་བཞི་པ་ཟེར།

སིངྒ་གླིང་། འདི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་དཀྱིལ་གྱི་གླིང་ཕྲན་སིངྒ་ལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་དེང་སང་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་འགྲོང་པ་རྫོང་ཁོངས་གངས་དཀར་ཏི་སེའི་ཤར་ཕྱིའི་ངོས་ཡོལ་མོ་གངས་ཞེས་པ་དེར་ཡང་དེ་ལྟར་འབོད་སྲོལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་བལ་ཡུལ་གྱི་ཡོལ་མོ་གངས་ར་ཞེས་དང་མོན་ཡུལ་ཤིང་རི་བདེ་བའི་ཁར་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྔོན་མངའ་རིས་ཀྱི་མཐའ་སྐྱེ་ཧྲེངས་ནས་མོན་ལ་འོག་ཡུལ་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་སྐྱེ་མེད་དུ་མོན་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆོག་པ་མ་ཟད། མངའ་རིས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་རྣམས་བལ་ཡུལ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། ད་དུང་དཔྱད་པར་ཞུ།

སིངྒ་ལའི་གླིང་། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་སྲི་ལངྐ་ཟེར་བའི་སྐྱ་ཟུར་ཅག་པ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་སིངྒ་ལ་ཟེར་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན། འདིའི་ས་རྒྱུས་བོད་ཡིག་ཐོག་ཕྱིས་པའི་ནང་ཟུར་ཡུལ་དེ་གླིང་པོ་མི་ཤ་ཟ་བའི་རྒྱལ་ཁམས་ཡིན་པ་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་དེ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་ཚོང་དཔོན་ཆེན་པོ་སེང་གེ་བྱ་བར་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་ཡུལ་དེའི་སྲིན་པོ་རྣམས་ཚར་བཅད་དེ་རིམ་གྱིས་མི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་རྗེས་དྲན་ཞུ་བའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་གྱི་མིང་སིངྒ་ལ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་འདུག མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལམ་ཡིག》ལས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ར་མེ་ཤྭ་ར་ནས་མཚོ་ཐོག་ཏུ་ཐུང་ཟད་སོང་ན་སིངྒ་ལའི་གླིང་དུ་སླེབས་ཤིང་། ཡུལ་དེར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་རྩ་བའི་སྡེ་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ལས་གྱེས་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་མེད་པ་བཞུགས་པ་དང་། སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་འཇིགས་མེད་རི་དང་། རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་གསུམ་ཀའི་རྩ་བའི་གནས་གཞི་ཡང་གླིང་དེར་ཡོད། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་དུས་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་སྲས་གནས་བརྟན་དཔང་ཆེན་ཏེ་དང་། དེའི་སྲིང་མོ་འཕགས་མ་དགེ་འདུན་ཕྲ་ལག་མ་གཉིས་ཀྱིས་གནས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་སྤེལ། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་ཉམས་པར་གནས་པས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་མ་ཉམས་པར་གནས་པའི་ཡུལ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་རྙིང་ཤོས་ལྟ་བུ་ཡིན། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཡོད། ཡུལ་དེའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཀན་ཌི་ན་ཀ་ལིཀྲའི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་སྐལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེམས་མཆེ་བ་དང་། ཨ་ནུ་ར་དྷཱ་ར་ན་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྐྱེལ་དུ་བསྐུར་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་། རི་བོ་ཤྲཱི་པ་དྷའི་རྩེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་བཅས་ཡོད་ཅིང་། ལོ་རེ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་མོ་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་དྲན་ཞུ་བའི་དུས་སྟོན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་གསུངས་འདུག ཞིབ་པར་ཁོང་གིས་མཛད་པའི《སིངྒ་ལའི་གནས་ཡིག》ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ང་རང་ལོ་ན་ཆུང་དུས་སུ་མཐོང་མྱོང་བ་དེ་ཡི་ནང་སྐབས་དེར་དངོས་སུ་གཟིགས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསལ་པོར་གསུངས་འདུག་པས་རྗེས་སུ་འཚོལ་དགོས།

སིན་རྒྱ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སིན་རྒྱའི་གླིང་ཞེས་གླིང་ཕྲན་ཆུང་ངུ་ཞིག་སྟེ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འཁྲུངས་ས་ཡིན་ཟེར་ཏེ་བོད་སྐད་དུ་མཚོ་པདྨ་ཟེར།

སིནྡྷུ། གངས་རི་ཏི་སེའི་བྱང་ངོས་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་སིནྡྷུ་ཞེས་པ་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་སེང་གེ་ཁ་འབབ་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ(狮泉河)ཟེར། དེ་མངའ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་དང་པོར་ཐང་དང་། དེ་ནས་པ་ཀི་ཙ་སེའི་ལྷོ་ངོས་ནས་རི་ཞིག་བར་རྒྱུ་བ་རྟང་པོ་དང་། དེ་ཀ་ཤྨི་རའམ་ཁ་ཆེ་གླིང་གྱི་ཤར་ངོས་ནས་རྒྱུ་བ་བྱང་བར་འཁྱོག་ནས་འབབ་ཅིང་མཐར་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི་དཀྱིལ་དྲང་པོ་བརྒྱུད་རྒྱལ་ས་ཁ་ར་ཅིའམ་གནའ་དུས་སུ་ཐར་འདོད་པའི་ཏེ་འདབས་ནས་ཨ་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པའི་རྒྱལ་སའི་ཏེ་འདབས་སུ་ཀོང་གི་གནས་དེ་ཡོད་པར་བཤད། སིནྡྷུ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་མགྱོགས་འགྲོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགར་གསལ།

སིལ་སྙན། རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག སིལ་སྙན་འཁྲོལ་བ་ལྟ་བུ།

སིལ་བུར་གྲོལ་བ། ལྷག་མ་ར་འབྱུང་བའི་དོན། དཔེར་ན་མགོ་བོའི་སྐྲ་རྣམས་མང་ཆེ་བ་ལྷས་མར་བཟླས་ནས་མགོ་རྒྱན་དང་མཉམ་དུ་སྤྱི་བོར་བཅིངས་པའི་ལྷག་མ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་སྙེད་པའི་ཕར་དུ་འཕྱང་བ་སྟེ། བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་མ་ཐོབ་གོང་བོད་རིགས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྲ་ཅུང་ཡོར་ལྷག་པ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ལྷག་མར་འཕྱང་བ་ལྟ་བུ།

སུ་པ་ར། འདི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དེ་གསེར་གྱི་དོན།

སུ་པརྞ་དྭི་པ། (གསེར་གླིང་) དེང་སང་ཨིན་རྡུ་ནི་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་ས་ཡ་ཙ་ཏའི་ནུབ་བྱང་ངོས་ཀྱི་གྲུམ་ཏྲ(སུ་མན་ཏྲ་ལའམ) ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ལས་གསལ། དེ་ནི་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་ལ་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་བསྟེན་ནས་ཆོས་གསན་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན།

སུ་ར། ཆང་གི་མིང་།

སུ་ལེ་རྒྱུད་ཐང་། འདི་ཡང་སྔོན་གྱི་ས་ཁོངས་ཀྱི་ཐང་ཞིག་གི་མིང་།

སུག་པ། ལག་པའམ་རྐང་པ།

སུན་ཕྱུང་། དགག་པ་རྒྱག་པ་དང་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཕོར་བ་དང་། ཕྱུད་པ། སྨོད་པ།

སུན་དབྱུང་བ། དགག་པ་རྒྱག་པ།

སུན་འབྱིན་ལྔར་སྣང་གསུམ། རྟགས་མེད་པ་མཚོན་ཆ་མེ་སྒྲོགས། ཐུབ་པ་མེད་པ་དཔའ་བོ་ལག་རྡུམ། གསལ་བ་མེད་པ་རྨ་བྱ་དུག་འཛོམས་ཀྱི་ཐལ་འབྱུར་རོ། །

སུམ་སྦྱིལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། ༡. བླ་མ་དང་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་ཞིང་བསྙེན་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་། ༢. ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་ལ་འབད་པ། ༣. གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་དཔྱོད་ཅིང་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པ་སུམ་སྦྱིལ་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་སྲོལ་ལ། གོང་དུ་བཤད་པའི་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་ས་སྟེང་དང་འབྲེལ་བའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་གནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་སྟེ། ནོར་ལྷ་བརྒྱད། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཞོན་ནུ་གཉིས་ཏེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གནས་པ་ཡིན་པས། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷ་གནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཟེར། གོང་གི་ནོར་ལྷ་བརྒྱད། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས་བཅས་ནི། 《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན》སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་《མཆིམས་མཛོད》ཟེར་བ་དེའི་ལེའུ་གསུམ་པ་དང་སྐར་རྩིས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ།

སུམ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་མཚམས་སྐྱེ་མོའི་མདར་སུམ་པའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཐུན་མིན་དང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་དབྱིངས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས། ཁྱད་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྐུའི་དྲུང་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་བཅར་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞིའི་གཞུང་དོན་དང་གདམས་པའི་ཟབ་བཅུད་བཀའ་ལུང་ཕྲུག་ལེན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཞུས། བཀའ་རྩོམ་ཡང་གཡུ་ཐོག་པའི་རྣམ་ཐར་སྐུ་ལྔ་ལྡན་གྲུབ་མ་དང་། གསང་བའི་རྣམ་ཐར། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འབུམ་ཆུང་གསལ་སྒྲོན། རྐང་འབམ་གསོ་བའི་སྨན་རྒྱུད་ཐིན་རྡིས་སོགས་བསྟན་བཅོས་སྣ་ཚོགས་མཛད། སྐུ་ཚེ་ཕྱི་ཕྱོལ་པོའི་རིང་གཙོ་བོར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་བཞི་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་

ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། གཞོན་ནུ་ཡེ་ཤེས་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་མང་བ་བསྐྲུན།

སུམ་པ། སུ་ཞབས་སྡུན་ཤེན་ལན(范文澜)གྱིས་བརྩམས་པའི《ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར》《中国通史》ཞེས་པའི་ནང་གསལ་བར་སུམ་པ་ཡང་འཛང་རིགས་ཀྱི་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་ཡིན་ལ་ཐོག་མར་རྒྱ་ཆུ་འབབ་ཡུལ་དུ་གནས་ཤིང་། ཕྱིས་བོད་ལྗོངས་སུ་གནས་སྤོས་བྱས་རྗེས་སྐྱིད་སྟོད་ལྷ་ས་རྒྱུད་སྟེ་བ་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་པ་དང་། ས་ཁྱ་ཆེན་པོ་བཟུང་ཡོད། སུས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་སུས་ཝེན་ཧྲིས་ཀྱི་ཁེ་ཧོང་ཁྲི་ལོ་དྲུག་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༥༨༦ ལོ་ལ་ཕོ་ཉ་བ་མངགས་ཏེ་སྐྱེས་འབུལ་བྱས། སུས་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྗོངས་ཞེས་པའི་ནང་དུ་སུམ་པ་ལ་རྒྱལ་མོའི་ཁབ་ཅེས་གྲགས་ཡོད་པ་དེ་ནི་སུམ་པའི་རྒྱལ་པོ་བུད་མེད་ཡིན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན། སུམ་པའི་ལུགས་ལ་བུད་མེད་རྣམས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་ཕོ་རྣམས་དམན་པར་ལྟ། རྒྱལ་སྲིད་རྒྱལ་མོ་དང་རྒྱལ་མོ་ཆུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལས། རྒྱལ་མོ་མི་རྗེས་རྗེ་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་བུད་མེད་མཛངས་མ་གཉིས་འདམས་ཏེ་གཅིག་གིས་རྒྱལ་མོ་དང་། གཅིག་གིས་རྒྱལ་མོ་ཆུང་བ་བྱེད། སྐྱེས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཡུལ་གྱི་བྱ་བ་སྐྱོན་ལས་སྲིད་དོན་ལ་མི་ཞུགས། རྒྱལ་མོའི་ཁྱོ་བོ་ལ་ཅིན་ཙུང་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁོ་ཡང་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་མི་ཞུགས། འདི་ནི་མ་རྒྱུད་དུས་རྒྱུད་ཀྱང་ཅེའི་ལྷག་འཕྲོ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ཚོགས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་བསྟུན་ནས་ལམ་ལུགས་དེ་ཡང་འཕོར་རིམ་རེད་ཅེས་གསལ། དོན་ཀྱང་སུམ་པའི་ཡུལ་འདི་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་བར་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་ཚོའི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འདུག་ཀྱང་། གོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་རྩའི་རྣམ་ཐར》ནང་སྨར་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་དུ་གསལ་བའི་རྫོང་ཚད་སྟོད་སྨད་གཉིས་དང་། ནགས་མེད་བཅས་དེང་སང་གི་ས་མིང་དཀར་ཆག་ནང་བར་ཁམས་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆའི་གྲུབ་སུ་གསལ་བོར་འཁོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་འདུག་པས་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་གནས་རྣམས་སུམ་པའི་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་འདུག་སྙམ། སུམ་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་ནས་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཟིན་པ་དང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་སུམ་པས་ངོ་ལོག་བྱས་པ་བྱུང་མོད་ཀྱང་། ཞང་སྣང་གིས་དམག་དྲངས་མི་དགོས་པར་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་སྔ་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པ་དང་། སུམ་པའི་མི་ཚུགས་དང་ལས་དོན་དོ་དམ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཏུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་ཚིགས་གནད་བསྡུས་ནང་གསལ་བས། 《ཟང་ཡིག་གསར་མའི》ནང་བཤད་པའི་སུ་པི་དང་སུམ་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་དོགས་པ་ཆེན་པོ་འདུག

སུམ་པ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། མཚོ་སྔོན་མ་ཧུའི་འགྲམ་ཐོ་ལི་ཞེས་པའི་སར་ཨ་རོད་མཚོ་བཞིའི་ནང་གི་སྣ་ཁྲུད་ཀྱི་ཐལ་རྫིའི་རྒྱུད་པ་ཡབ་རྡོ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཡུམ་རྡུ་ཞྭན་ཆར་པ་བཀྲ་ཤིས་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༧༠༤)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་ཐོག་ཀུན་མཁྱེན་ལྕང་སྐྱ་སུམ་པ་ལྷ་མའི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་མཛད། ཐར་ལུལ་ཆོས་སྡིང་རྒྱ་མཚོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལེགས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལྕགས་སྟག(༡༧༡༠)ལོར་ཞབས་དཀར་སློབ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བློ་བཟང་ཆོས་སྐྱོང་ཞེས་བསྟེལ། དགུང་ལོ་དགུ་པར་སྐུ་ལྟར་ཆོས་འཛིན་གྱིས་དགོན་ལུང་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཕེབས་དུས་རྣམ་འགྱུར་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བ་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་དབུས་སུ་གྲྭ་སྐོར་དུ་ཕེབས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདུན་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་ཞེས་བསྟེལ། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། ལ་མོ་ངག་དབང་ནམ་མཁའ་དང་སོག་ཀླུ་རབ་འབྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁན་ཆེན་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། ཚད་པའི་ཕྱག་མཆོག་ཏུ་གྲགས། མི་ཉག་ཡོར་གླིང་བསྒྲི་དཀའ་བཅུ་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་ཕྱིར་ཁྲི་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། ཀོང་པོ་བཀའ་འགྱུར་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། ཞྭ་དམར་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། སྨན་མང་བླ་མ་སེམས་ཉིད་ནོར་བུ་སོགས་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། ཕུ་ཏི་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཆོས་དཔལ་དང་དེའི་སློབ་མ་མཛོ་མོ་མཁར་པ་སྨན་ལམ་ལྷུན་གྲུབ་ལས་སྨན་རིག་དང་། སྐྱ་འགྲམ་པ་ཐུབ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་སུམ་རྟགས། སྙན་རམས་པ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ལས་གསོ་རིག སྒྲུད་སྨད་གྲགས་པ་ལྷུན་གྲུབ་ལས་ལྷ་རིས་ཐིག་ཚད་དང་ཡིག་རིགས་ལྷ་ཚོགས། སོག་རམས་པ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྩིས་དཀར་ནག་སོགས་ལུང་བསྟན་གནད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། སུམ་པ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་མཁས་པའི་གྲགས་པས་ས་སྟེང་ཁྱབ། ལྕགས་ཕག(༡༧༣༡)ལོར་རང་ཡུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། མཚན་གྲགས་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་དོན་གྲུབ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ལས་དབང་ལུང་མན་ངག་མང་དུ་ཞུས། མེ་སྦྲུལ(༡༧༣༧)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ཙམ་མཚོ་བདུན་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད། ས་ལུག(༡༧༣༩)ལོར་དགོན་ལུང་དུ་ཕེབས། དགོན་ལུང་རི་ཁྲོད་དང་། ཞྭ་ཁོག་གི་བདེ་སྐྱིད་སྦྱལ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཁང་དང་། དགོན་ལུང་དགའ་ལྡན་ལྷ་རྩེ་བཞེངས། ཕྱི་གཉེན་འབུམ་པ་ཆེན་པོ་དང་། སུམ་པའི་ཟིམ་ཡོད་ལྷ་ཁང་། དམར་གཙང་ལྷ་ཁང་བཅས་ལ་ཞིག་གསོ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་མེ་སྟག(༡༧༤༦)ལོར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། ལྷ་ཕྱིར་ཁྲི་ལོ་ལན་གསུམ་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༧༥༠)ལོར་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་མཇལ་དུ་ཕེབས། བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་། སེར་ཁུང་། འདུལ་བ་དགོན། དགའ་ལྡན་རིན་ཆེན་གླིང་། པོ་རོད་པུ་ཏི་དགོན་སོགས་ཀྱི་ཁྲི་པ་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་ལ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་བཞུགས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་ལ་ཕེབས་སྐབས་སླར་ཡང་ཁྲི་པར་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཡོད་ལྷ་དང་། རིག་གནས། གསོ་དཔྱད། སྐར་རྩིས་ཀྱི་ས་རིས། འབྱུང་རྩིས་སོགས་སྐོར་རང་གིས་གང་ཤེས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བཤད་ཁྲིད་ལེགས་པར་མཛད། སློབ་མ་བྱུའུ་བཀྲ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་དུ་བྱུང་། བརྩམས་ཆོས་སུ《རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག སོག་ཡུལ། བོད་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕྲོད་པའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང》སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར་དང་།《དགེ་ལྡན་རྩིས་གསར》ཞེས་པ་རྩིས་ཀྱི་སྐོར། ཡི་གེའི་བཤད་པ། དྲིས་ལན། སྙན་ངག ཆབ་སྒྲིག་དང་། ཟ་སྐྱད་རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར། དེ་བཞིན《ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་སྙིང་དོར་དང་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཁྲུང་བསྡུས》《གསུང་རབ་མདོ་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག》《དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ཁྲུང་བསྡུས་སྙིང་པོ》《གསོ་དཔྱད་བདུད་རྩིའི་ཆ་རྒྱན་གྱི་ཆ་ལག་ལས་ལག་ལེན་ཁྲུང་བསྡུས་བདུད་རྩི་ཐིགས་དཀར》《མཁན་པོ་ཨ་ཏ་ཤི་ཤྲཱི་པཎྜི་ཏར་གྲགས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་སྨྲ་འཛིན་བཅུད་ལེན》སོགས་བསྟན་བཅོས་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བརྩམས་ཡོད་པ་དེ་དག་པོ་ཏི་བརྒྱད་དུ་བསྡུས་ནས་བཞུགས། དགུང་ལོ་གྱ་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༧༨༨)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

སུམ་པ་ལུགས་རྒྱལ། སུམ་པ་ལུགས་རྒྱལ་ཞེས་པ་བར་ཁམས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་པར་སྨར་ཁམས་དང་ཟབ་གཡང་སོགས་སུ་ལུགས་བཟོའི་ལག་རྩལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་མང་པོ་ཐོན་པ་དང་། སྨར་རྒྱལ་པོ་གྱི་གུས་བཙན་པོའི་སྐབས་ལུགས་ཁྲབ་ཀྱང་སྨར་ཁམས་ནས་བླངས་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པས་མིང་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་ཡིན།

སུམ་པའི་དོན་པོ། སུམ་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་པོ་སྟེ་སུམ་པའི···

ཡུལ་དེ་སྔར་བོད་ཆེས་ཏ་ཙང་དར་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ཡུལ་དེ་གང་དུ་ངོས་འཛིན་མིན་སྐོར་གོང་དུ་ལྷུམ་པ་ཞིབ་པར་གཟིགས།

སུམ་པའི་རྭ་སྟོང་ཁྲབ་རྒྱ་ལྡན་གྱི་སྟོང་སྡེ་བཅུ་གཅིག 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བར། རྩེ་མཐོན་དང་པོ་མཐོན་གཉིས། སྐོད་ཚང་སྟོད་སྨད་གཉིས(དེང་སང་གི་བར་ཁམས་ས་ཁུལ་གྱི་ས་མིང་ནང་དུ་གསལ)འཛོང་སྟོད་དང་འཛོང་སྨད་གཉིས། རྔེ་སྟོད་དང་རྔེ་སྨད་གཉིས། ཁ་རོ་དང་ཁ་ཟངས་གཉིས། ནགས་ཤོད(དེང་སང་སོག་རྫོང་གི་ཁོངས་གཏོགས)སྟོང་དུ་ཚུད་པ་བཅས་བཅུ་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས།

སུམ་རྗེན་བདག་པོ། ལྷའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

སུམས་པ། ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། ཁ་ཁེངས་ངེས་རྟོགས་པ།

སུའི་གཡང་དི། (隋炀帝)སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་གཡང་ཉིལ་གཡང་གོང(炀帝杨广)རྒྱལ་པོ་འདིས་སྤྱི་ལོ༦༠༥ནས༦༡༨ལོ་བར་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། དེའི་རིང་རྒྱལ་སྲོལ་བག་ཆེད་ཀྱི་འཚོ་བ་བསྐྱལ་བ་དང་དུས་མཚུངས་མི་གྲངས་ཁྲི་བརྒྱ་ཐག་ཁ་ཤས་བསྐུལ་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལྷོ་བྱང་གཉིས་མཐུད་རྒྱབ་པའི་ཆུ་སྲོག་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་ཆུ་བེད་ལས་ཀ་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་རྩོམ་ཏེ། རྒྱལ་ས་སྙིང་པ་ལོ་ཡང་ལོ་བར་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུད་པེ་ཅིན་གྱི་སྟོ་ལུབ་དང་། སྟོ་ཕྱོགས་ཧང་ཀྲེའུ་བཅས་སུ་མ་ཆུ(黄河)དང་། ཧོའེ་ཧོ(淮河) འབྲི་ཆུ(长江)བཅས་མཐུད་པའི་ཆུ་བེད་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་རིང་ཚད་ལི་དབར་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་བཏོ་རུ་བཅུག་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲགས་པ་ཆེ་བའི་འཇུགས་སྐྱུན་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་སྒྲིང་སྐྱོང་དང་ཕྱ་སྤྱོད་མ་རབས་ཐ་ཤལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དམག་ཁྲལ་དང་ལ་བོགས་སོགས་བརྒྱ་གཞོག་ཏུ་ཅང་ཕྱི་བས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པའི་དབང་གིས་འཚོ་ཐབས་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡང་འཐོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས་སོ།།

སུར་ཡུ། སུ་རུའི་མིང་སྟེ། སུར་དཀར་རམ་ད་ཡིས་ཀྱང་ཟེར།

སེ་གོལ་གཅིག དུས་ཀྱི་མཐའི་ནང་གསེས་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལ་སེ་གོལ་གཅིག

སེ་གོལ་གཏབ་པས། ལག་པའི་མཐེ་བོང་དང་། གུང་མོ་གཉིས་རྩེ་སྦྱར་ཏེ་གུང་མོས་ཚོལ་གོང་གི་ལྟེང་དུ་བརྡབས་པའི་སྒྲ་ལས་ཧྲག་སྒྲ་ཞིག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཐོན་པར་བྱེད་པ།

སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ། གོང་དུ་གོར་མ་སེ་ཆེན་ཧན་ཞེས་པར་གཟིགས།

སེ་བདར། ཤག་བདར་གྱི་མིང་ངོ་།།

སེ་བདར་གྱིས་བདར་འཚལ་བ། ཤག་བདར་གྱིས་བདར་དགོས་པ་ལྟར་རྟག་པར་རྒྱུན་པོས་བསླུལ་དགོས་ཞེས་པར་གོ།

སེ་ན་བཞི། པཱ་ལའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཟླ་བ་པཱ་ལ་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་གཅིག་མ་ཟིན་ཙམ་ལ་དེའི་བློན་པོ་ལ་ཕྱ་སེ་ནས་སྲིད་དབང་ཕྲོགས་རྗེས་སེ་ནའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་སྟེ། ༡. ལ་ཕྱ་སེ་ན། ༢. དེའི་བུ་ཀ་ས་སེ་ན། ༣. དེའི་བུ་མ་ཎི་ཏ་སེ་ན། ༤. དེའི་བུ་ར་ཐི་ཀ་སེ་ན་བཅས་ཡིན། རྒྱལ་པོ་འདི་དག་གི་རིང་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་བསྡོམས་པའི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་མ་ཟིན་ཙམ་ལས་མ་སོང་ཞེས《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསལ། རྒྱལ་པོ་འདི་དག་གི་རིང་ལ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་ལྷ་རྣར་ཡང་ཕྱག་གཞིག་གི་ཆོས་ལུགས་དར་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ངོ་།།

སེ་སྣོལ་ནམ་ལྡེ། (སེ་སྣོལ་གནམ་ལྡེ་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཞི་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་ལྡེ་འཕྲུལ་ནམ་གཞུང་བཙན་དང་ཡུམ་སེ་གཉན་མེར་མོའི་སྲས། རྒྱ་མོ་མེར་མོའམ་ཀླུ་བཟང་མེར་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་སེ་སྣོལ་པོ་ལྡེ་འཁྲུངས།

སེ་སྣོལ་པོ་ལྡེ། (ཞི་གོལ་ཞེས་པའང་སྣང་)བོད་རྒྱལ་བཅུ་དགུ་པ། ཞི་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་སེ་སྣོལ་ནམ་ལྡེ་དང་ཡུམ་ཀླུ་མོ་མེར་མོའི་སྲས། ཞང་ཞུང་ཡ་སོ་གཙུག་ཕུད་ཀྱིས་སྐུ་བོན་བྱས། འོ་བཟའ་རི་མོ་མཚོའམ་འོ་ཟ་ཏེ་མོ་མཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ལྡེ་སྣོལ་ནམ་འཁྲུངས།

སེ་སྤྱིལ་བུ་བ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྕགས་གླང(༡༡༢༡)ལོར་གཙང་ལ་སྟོད་དར་མ་སྐྱང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། གདུང་རུས་སེ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞུ། སློབ་དཔོན་འཆད་ཁ་བ་ལོ་མང་བསྟེན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ཤིང་སྤྲེལ(༡༡༦༤)ལོར་འཆད་ཁ་གསར་མ་བཏབ། སྤྱིལ་བུར་ཡང་དགོན་པ་མཛད། འཆད་ཁ་བ་གཤེགས་རྗེས་དགོན་པ་པན་ཚུན་དུ་ལོ་བཅུ་བཞི་བཞུགས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ(༡༡༨༩)ལོར་སྤྱིལ་བུར་ཞི་བར་གཤེགས། ཁོང་གི་སློབ་མ་རྣལ་འབྱོར་བྱང་སེང་དང་། རྒྱ་ཐང་ས་ཐང་པ། ལྷ་དགེ་འདུན་སྒང་པ། ཉན་ལྷ་ཞིང་ས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲྭ་ས་དང་། སྣང་ས་དང་། དགེ་འདུན་སྒང་དང་། ཉན་ལྷ་ཞིངས་རྣམས་བཏབ།

སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། སེ་ར་དང་། འབྲས་སྤུངས། དགའ་ལྡན་ཏེ་གསུམ།

སེ་འབྲས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ལ་ཞེབས་མི་ཆོག་པ་བཅོས་སྐོར། ཕག་གྲུའི་དུས་རབས་སུ་ཕག་གྲུའི་སྡེ་སྲིད་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་སྐུ་ན་མ་སོན་པའི་བར་རིན་སྤུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོ་དང་། སྐྱབས་མཆོག་སྐྱེས་ཇོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་རེ་དགུའི་རིང་སྲིད་འཛིན་དཔོན་ཚབ་བྱེད་རིང་ཀརྨ་ཞྭ་ནག་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བཀོད་ཐོག་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་རྟ(༡༥༡༨)ལོ་ནས་བཟུང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་སེ་འབྲས་ཡོང་མི་ཆོག་པ་བཅོས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་ལྷ་སའི་ཐེ་འདབས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་སྐྱ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོན་པའི་གྲྭ་པས་སྨོན་ལམ་འཚོགས་རྒྱུ་བྱས། རྗེ་སྲིད་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་སོང་བའི་ས་སྟག(༡༥༣༨)ལོ་ནས་སེ་འབྲས་སྨོན་ལམ་དུ་ཚོགས་ལ་ཕེབས་རྒྱ་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་།

སེ་མོ་གྲུ་བཞི། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར་བྲིས་པའི་ཆོས་ལུགས་རྩོད་བསྒྲགས་བྱེད་པའི་གཏམ་དཔེ་ཕྱོགས་བསྡུས་དང་། ཐར་བྱང་གི་འབྲོག་པའི་ས་ཁུལ་དུ་སེ་མོ་གྲུ་བཟེར་བའི་ལུང་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་འབྲོག་པ་རྣམས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་ཁག་གཉིས་བར་ཚུན་དགྲ་ཤ་ལེན་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བཤད་འདུག

སེ་ར་དགོན་པ། དེ་ནི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ངོས་རྒྱབ་རི་ཕུར་ཆེན་ཕུ་བུ་ལྷ་ཁྲིའི་མདུན་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཕག(༡༤༡༩)ལོར་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་ཐོག་མར་འདེབས་སྐབས་ཞིང་ས་བའི་སྟེང་པོ་ར་བ་བསྐོར་བ་ལྟར་ཡོད་པས་སེ་བའི་ར་བས་བསྐོར་བ་ན་སེ་ར་ཞེས་བརྗོད། སེ་ར་དགོན་པ་མ་ཆགས་གོང་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཆོས་སྡིངས་སུ་བཞུགས་ནས་སློབ་མ་མང་པོར་ཟབ་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང་། ལྷག་པར་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཊཱིཀ་ཆེན་རྩོམ་པར་དགོངས་ཏེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟག་ཅིང་དཔྱོད་པ་ན་གཟིགས་སྣང་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཨ་ཡིག་གི་རྣམ་པར་ཆར་བབས་པས་ཕྱིས་ཆོས་རའི་ནང་གི་རྡོ་ལེབ་ཞིག་ལ་བཅུ་གསུམ་ཐིམ་པར་གཟིགས་པ་ལྟར་བྲག་རྡོའི་སྟེང་དུ་ཨ་ཡིག་རྣམ་པ་འདྲ་རྡོད་དུ་ཡོད་པ་དེང་སང་ཡང་སེ་ར་བྱེས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭའི་ནང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། སྐབས་དེར་འཇམ་མགོན་བླ་མས་མ་འོངས་པར་གནས་དེར་དགོན་པ་ལ་མཁས་པའི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་པར་འོང་ཞེས་ལུང་བསྟན། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཞ་མར་གནས་དེར་ཞིབས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་དགུ་ནས་ཆོས་ཐེངས་རེ་གསུངས། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་པ

གཏད། ཁྱིམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་འདེབས་དགོས་པའི་བཀའ་བཀོད་མཛད་པ་བཞིན་སྡེའུ་རྫོང་དཔོན་ནས་མཁའ་བཟང་པོས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ནས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་བཞེངས། སྐབས་དེར་ཚོགས་ཆེན་གཅིག་དང་། རིམ་བཞིན་གྲྭ་ཚང་གསུམ། ཁང་ཚན་སོ་གསུམ། གྲྭ་སྐྱིལ་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་ལྷག་ཙམ་བར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། སྐབས་དེའི་ཚོགས་ཆེན་སྙིང་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་སྐྱེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བསྐོངས་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་སྒྲ་རིམ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས་ཏེ་ད་ལྟའི་ཐུགས་པ་གྲྭ་ཚང་དེ་ཡིན། ཚོགས་ཆེན་གསར་པ་དེ་ནི་བཞད་སྒྲོལ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་སྐྱེ་སྲིད་བསྐོངས་པའི་ཕྱིག་བཤགས་སུ་གསར་རྒྱག་བྱས་རྗེས། ད་ལྟའི་ཚོགས་ཆེན་ཀ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་བཞེངས་རྗེས་སུ་གྲྭ་ཚོགས་རྗེ་རྒྱས་རྗེ་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་གྲྭ་ཚང་བཞིར་གྱེས་ཏེ་རྒྱ། འབྲོང་རྩེ། སྟོད་པ། སྨད་པ་བཅས་གྲྭ་ཚང་བཞི་ཡོད་དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་རྒྱ་དང་འབྲོང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་སྟོད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་བསྲེས་ནས་རེ་ཞིག་བར་གྲྭ་ཚང་སྟོད་སྨད་གཉིས་ལས་མེད། རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དཀྱིལ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་ཕྱུག་རིན་ཆེན་སེང་གེས་སེ་རའི་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས་སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་སྟོད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ནང་གསེས་སྡེ་ཚོ་དང་ཤུང་རྩ་ཁང་ཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་ཡོངས་རྫོགས་དང་། རྒྱ་གྲྭ་ཚང་ཡོངས་རྫོགས། འབྲོམ་སྟེང་གྲྭ་ཚང་གི་ཁག་གཅིག་བཅས་ཚང་མ་གྲྭ་ཚང་འདིར་འཁྱིལ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་སྐབས་ཐུགས་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས་པ་བཅས་བསྟན་པའི་ད་ལྟའི་གྲྭ་ཚང་བཞི་བྱུང་། གྲྭ་ཚང་དེ་ཚོ་ཡང་གྲྭ་རྒྱུན་ཡོང་ཁུངས་ས་གནས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཁང་ཚན་ཁག་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་དུ་གྱེས་པ་གཤམ་དུ་གསལ། སྟོད་པ་གྲྭ་ཚང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཀུན་དུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་ཐོག་མར་འདེབས་པ་གནང་ཞིང་། དེང་སང་ཁང་ཚན་སྒོ་པོ་དང་། ཤུང་རྩ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་མེད་ཐོག མཁན་པོ་ནི་མིང་ཙམ་ལས་གྲྭ་ཚང་ཟུར་ཚོགས་བྱེད་མཁན་མེད་པར་ཁོ་མང་སོང་ཟིན་འདུག། སྨད་པ་གྲྭ་ཚང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཀུན་མཁྱེན་བྱང་ཆུབ་འབུམ་པས་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། གྲྭ་ཚོགས་རྗེ་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ་ཁང་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡.སྨར་ཁུང་། ༢.ཟེ་ཐོ། ༣.ཨར། ༤.ཚ་རོང་། ༥.གཞུང་པ་སྐྱེ་ཚེ་ནི་ཁག་ལྔ་དང་། ༦.ཡེར་པ། ༧.རོང་པོ། ༨.སྤོ་བོ། ༩.གུང་རུ། ༡༠.ཚ་བ། ༡༡.སྤོ་འབོར། ༡༢.མི་ཉག ༡༣.དྲུ་དབེན། ༡༤.རྒྱལ་རོང་། ༡༥.གཙང་པ། ༡༦.ཀོང་པོ་བཅས་ཡིན་པས་སེར་སྨད་ཀྱི་གྲྭ་རྒྱུན་མང་ཆེ་བ་ནི་སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་བར་ཁམས་ཕལ་ཆེ་བ་དང་། སྟོ་བརྒྱུད་ལྷུན་ནན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ནས་ཡི་ཐང་། རྒྱལ་ཐང་། ཅུ་ལི། ཨ་མདོ། ཟ་པ་ཁོངས་ནས་རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་ཁག་གསུམ། ཨ་མདོའི་ཁོངས་ནས་ཙ་ནེ་ཡུལ་ཚོ་ལྔ། ཀོང་པོ་དང་། གཙང་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་ཁག་གཅིག་བཅས་ཡིན། བར་སྐབས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགོ་ཙམ་ནས་རིམ་བཞིན་མདོ་སྨད་ཕྱོགས་ནས་དབུས་གཙང་དུ་གྲྭ་རྒྱུན་ཡོང་མཁན་ཞན་དུ་སོང་རྐྱེན་ཨ་མདོའི་ཐོབ་ཁུངས་ཁང་ཚན་སོ་སོར་ལྷ་སའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་འཕན་པོ་དང་སྟོད་ལུང་། ཟབ། ཚ་ཤུལ། འབྲི་གུང་། མལ་གྲོ་སོགས་ནས་མི་མང་པོ་ས་སྲིའི་ཞོ་ཤས་འབྲེལ་བཏགས་བརྒྱུད་ནས་གྲྭ་པ་མང་པོ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ནས་གྲྭ་རྒྱུན་དང་ཉེ་འཁོར་བ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་བྱུང་། ཚེ་སྨོན་གླིང་སྲུ་ཤིང་དང་པོ་རྣམ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་གནང་སྐབས་གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་། རང་ཉིད་སྔ་ན་གཞོན་དུས་ཨ་མདོའི་ཡུལ་ནས་གྲྭ་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་སེ་རར་ཆོས་ཞུགས་སྦྱོང་གཉེར་རྒྱུན་རིང་གནང་རིང་ཐག་རིང་ནས་ཡོང་བའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཚོའི་དངོས་ཡོད་དཀའ་ངལ་མང་པོ་སྦྱོང་ཚོར་བྱུང་བར་གཞིགས་ཏེ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་གྲྭ་རྒྱུན་རྣམས་ལ་གནོན་ཁྲལ་རྒྱག་མི་དགོས་པ་དང་། དུང་པ་རྒྱ་གླིང་གི་ཁྲལ་རྒྱག་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་པ་དང་། ཉེ་འཁོར་ནས་ཡོང་བའི་གྲྭ་པ་རྣམས་དཔེ་

ཆ་བཞུ་མཁན་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་ཡོད་པའི་གཏན་འབེབས་ཐོག་མར་བཟོ་གནང་མཛད། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ་(༡༧༦༡)ལོར་གྲྭ་ཚང་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་སྟེ། དེ་མོ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་གསར་བཞེངས་གནང་། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་འགོ་རྩུགས་ཙམ་ལ་ད་ལྟའི་གྲྭ་ཁང་འདིའི་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་དང་ཁྱད་མེད་བྱས། བྱེས་གྲྭ་ཚང་ནི་བྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོའི་དངོས་སློབ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་ཕྱུག་རིན་ཆེན་སེང་གེས་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་རེ་ཞིག་བར་དར་རྒྱས་ཆེ་ཙམ་བྱུང་ཡང་། ཞྭ་དམར་དབང་པ་ཆབ་མདོར་ཕེབས་པ་དང་། སྟན་གྱི་སྐུ་གཤེགས་པ་བཅས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་འཆད་ཉན་བར་སྟོང་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་གླང་(༡༤༨༡)ལོར་གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་སེ་རའི་ཁྲི་ཐེབས་རྗེས་སྡེའུ་རྫོང་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་མོ་བུ་ཁྲིད་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་སླར་ཡང་གྲྭ་ཚང་འདི་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ནས་སྡེ་པོ་ཁང་ཚན་དང་ཤུང་རྩ་ཁང་ཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་ཡོངས་རྫོགས་དང་འབྲོམ་སྟེང་གྲྭ་ཚང་གི་ཁག་གཅིག་བཅས་ཚང་མ་གྲྭ་ཚང་འདིར་འཁྱིལ། ཐོག་མར་བཞུགས་ཡུལ་གཏན་འཇགས་མེད་པར་ཚལ་གུང་ཐང་དང་དབུས་སྟོད་སོགས་སུ་ཆོས་ཐོག་ལ་ཕེབས་པས་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་གྲགས། དེ་ནས་མཁན་ཐོག་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་འཕྲིན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་གྲྭ་ཚང་འདིའི་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས་ནས་བཟུང་སེ་རར་གཏན་ཆགས་སུ་བཞུགས་ཤིང་གྲྭ་ཚང་འདི་སེ་རར་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བཞུགས་ཡུལ་ནི་འདུ་ཁང་སྨུག་གི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་སའི་ལྷ་ཁང་འདི་ཡིན་ཅིང་། རྗེས་སུ་སོ་ལྔ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ད་ལྟའི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་འདི་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞིབས་རིས་རྣམས་ད་ལྟ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན། གྲྭ་ཚང་འདིར་ཁང་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡.ཏར་གདོང་། ༢.བསམ་བློ། ༣.ཙ་བཞལ། ༤.ཀྲེ་བོ། ༥.ཟ་ཧི། ༦.ཚ་བ། ༧.ལྷོ་པ། ༨.སྨོམ་སྐྱེ། ༩.ལ་བ། ༡༠.ལྡན་མ། ༡༡.མངའ་རིས་གུ་གེ ༡༢.མངའ་རིས་དཔེ་ཐུབ། ༡༣.མངའ་རིས་ཟངས་དཀར། ༡༤.ཕྲུག་མོ། ༡༥.གཙང་པ། ༡༦.རྒྱལ་བྱེད། ༡༧.ཧི་པ། ༡༨.གཉལ་པ། ༡༩.དྭགས་པོ། ༢༠.ཙེད་ཐང་། ༢༡.སྤོ་བོ་བཅས་ཡིན། གྲྭ་རྒྱུན་ཡོང་ཁུངས་སྨར་ཁྱི་སོག་དང་། ནང་སོག མགོ་ལོག ཧོར་ཚོ་པ་དྲུག ཚ་བ་རོང་སོགས་བར་ཁམས་ཁུལ། འདན་མ་སྟོད་སྨད། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། གཙང་ཁུལ་ནས་ཁག་གཅིག ལྷོ་རྒྱུད་ཤེ་དང་། གཉལ་རྩེ་དྲུག དྭགས་པོ་ཁུལ། འཕྱོངས་རྒྱས་ཁུལ། སྤོ་བོ་ཁུལ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགོ་ཙམ་ནས་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལྷ་ས་དང་ཉེ་བའི་ཁུང་རྒྱུད་དང་། བར་ཁམས་གཙང་དང་། སྟོ་ཁ་སོགས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས། མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཁོད་སོག་གི་དགོན་པ་ཁག་ནས་གྲྭ་རྒྱུན་ཡོང་མཁན་ཏ་ཙམ་ཉུང་དུ་སོང་འདུག རྩ་ཆེའི་རིག་དངོས་རིགས་སུ་མ་ཡོད་པ་སྟེ། གདན་ས་འདིའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སྔར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་དགེ་སློང་དཔལ་མོའི་ལུགས་དམ་རྟེན་གུང་ཏུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་བཀའ་བསྒོ་ཕྱག་ནས་གདན་དྲངས་པ་དེ་དང་། ཡང་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བསིལ་བ་ཚལ་གྱི་རྡོ་ནག་ལས་གྲུབ་པའི་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ་སོགས་དང་། ལུགས་རྟེན་ཇོ་བོ་རྗེའི་ཚེམས་བཞུགས་པའི་གདུང་རྟེན་སོགས་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཉེ་ཤུ་བཞུགས། གསུང་རྟེན་སྐྱེ་སྲིད་ཟངས་རི་བས་ཕུལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་གསེར་དངུལ་འདྲེས་མས་བཞེངས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་སྐར་གྱི་སྐུ་ཐང་བྲིན་ཅན་ལྔ། ཁྱིམས་ཆེན་གྱི་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་རྗེའི་སྐུ་ནང་རྟེན་ཏོར་བུ་བསམ་འཕེལ་དང་། རིང་བསྲེལ་སོགས་བཞུགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དྲ་མིང་རྒྱལ་པོས་ཁྱིམས་

ཆེན་ཆོས་རྗེར་ཕུལ་བའི་ཐུབ་དབང་གི་ཞལ་ཐང་མཁའ་
འགྲོ་བཀྲལ་བཏགས་མ་དང་། བཀའ་འགྱུར་ལྷ་ཁང་དུ་
རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ལ་གོང་མ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་
པོས་ཕུལ་བའི་པད་མ་ར་གའི་བཀའ་འགྱུར་ངོ་མཚར་ཅན།
གོང་མ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོའི་ནང་བློན་སྐུ་མིང་ལ་ཁྲུང་ཧེ་ཏཱ་
བཞིན་དང་ཆོས་མིང་བུདྡྷ་རི་ཀ་ཤྲི་ཞེས་པས་བརྒྱུད་སྦྱོང་
པའི་དོན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་ནས་ཏཱ་ལའི་ལོ་མ་ལ་
བྲིས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་ལ་མ་གྱི་བྱས་ནས་གསེར་འབབ་
ཞིག་ལས་ལྕུའི་ཡི་གེས་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཚར་གཉིས
བཞེངས་པའི་གཅིག་རྒྱ་ནག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་གཅིག
རྒྱ་གར་དུ་གདན་འདྲེན་མཛད་རྗེས་མཛད་པ་དེ་འདིར་
བཞུགས་པ་འདིའི་དཀར་ཆག་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག
གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་གསལ་བ་ལྟར་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་
ཕྲེང་ལྔ་པས་གནང་བའི་བཀའ་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར་
བྲིས་མ་རྙིང་པ་ཚར་གཅིག་དང་། མི་དབང་ཧུན་དབང་
པོ་ལྷ་ནས་ཀྱིས་གནང་བའི་བསྟན་འགྱུར་དཔར་མ་གཅིག
འདུམ་པ་སོགས་པ་གསུང་རབ་མང་དུ་བཞུགས། ཟ་དམ་
གཟའི་ཆོས་རྫོང་ནས་གདན་དྲངས་པའི་གོས་སྐུ་སྦྱིང་
གསུམ་མ་ཆེན་པོ། ཁལ་ཁ་ཅན་ཁང་གིས་ཕུལ་བའི་
གནས་བཅུའི་གོས་སྐུ་སྦྱིང་གསུམ་མ། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་
བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེར་ཕུལ་བའི་གནས་བཅུའི་གོས་ཐང་ཆེ་
བ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། ཐུབ་པ་ལོངས་སྐུ། གོང་ས་ལྔ་པ།
པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། བྱམས་པའི་ཞིམ་
བཅས་ཀྱི་གོས་ཐང་ཆུང་བ་རེ་རེ་རྣམས་བཞུགས་སོ། །ཁྲིམ
ས་ཚང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རིན་ཆེན་ཤེལ་གེའི་ཕྱག
དམ་རྟེན་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་ཡབ་ཡུམ་ཡི་དམ་དངོས་
དང་ཁྱད་པར་མེད་ཟེར་བའི་བྱིན་ཅན་ཞིག་དང་། གྲུབ་
ཐོབ་འདར་ཕྱར་གྱི་ཤུར་པ་གཏེར་མ་བྱིན་ཅན་གཅིག
སོགས་དང་། བྱམས་ཁང་ནང་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
དང་། ཉེར་སྲས་བརྒྱད་སོགས་ནང་རྟེན་དུ། ཀུན་
མཁྱེན་པའི་ཤངས་མཚལ་ལས་གྲུབ་པའི་རྟ་མགྲིན་ཡང་
གསང་གི་སྐུ་ཐང་། རྗེ་བཙུན་པའི་ཕྱག་དམ་འབྲལ་
སྐྱངས་མགོན་དཀར་གྱི་སྐུ་ཐང་། རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་
མཚོའི་ཕྱག་བྲིས་ལྷམ་སྲིང་གི་སྐུ་ཐང་། རྗེ་དཔོན་དར་
མའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་སྐུ་ཐང་།
རྗེ་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་བརྒྱད་སྟོང་པ་
གཡུ་ཕྲ་ཅན། ཕྱ་པའི་ཆོས་དུང་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་
རྣགས་ཅན། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་ཕྱག་སྣབ། རྗེ་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་གཏེར་བྱོན། མཁན་ཆེན་ཤྲཱི་ཧྲི་
ཨ་ཏྲའི་བཞེས་ཞལ་གཟི་དམར་ལས་གྲུབ་པ་ཐུར་བརྒྱད་པ་
སོགས་དང་། གསུང་རྟེན་བཀའ་འགྱུར་ཚར་བཞི་དང་།
བསྟན་འགྱུར་བྲིས་མ། དེ་མིན་སྐུ་རྟེན་ལི་མ་དང་གསེར་
སྐུ་སོགས་མང་དུ་བཞུགས། སྨད་གྲོས་བསམ་ཆེར་ཕུའི་
གླིང་དུ་ཐུབ་དབང་གི་སྨན་སྐུ་ཐོག་ཚད་མ་འདིའི་ནང་
བཞུགས་འཕེལ་གདུང་སོགས་མང་པོ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་
ཆེའི་ཤངས་མཚལ་གྱིས་བྲིས་པའི་རྗེ་ཉིད་འཁོར་དག་པ་
རྣམ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ། ནག་པོ་སྐོར་གསུམ་རྣམ་སྲས་
དང་བཅས་པས་བསྐོར་བ་འབྲུལ་མེད། བསམ་ཡས་དགེ་
རྒྱས་བྱེ་མ་གླིང་གི་རྟེན་གཙོ་ཇོ་བོ་རྫིམ་ལས་གྲུབ་པའི་ཐུབ་པ་
སྒོང་ཁྲེར་མ། ར་ལོའི་ཐུགས་དམ་ཇོ་ཇིམ་ལས་གྲུབ་པའི་
འཇིགས་བྱེད་སྐུ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་དམ་རྟེན་
འཇིགས་བྱེད་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སྙིང་ཆུང་བའི་ཕྱག
བཟོ་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །འདུ་ཁང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ཏུ
ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་ཚང་འདི་
ཉམས་གསོའི་སྐབས་བཞེངས་པའི་མཛད་བརྒྱ་དཔག
བསམ་འཁྲི་ཤིང་དང་མདོ་སྔགས་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་
ཀྱི་ལྡེབས་རིས་ཕྱ་ཚང་བྲིས་ཆ་ལེགས་པོ་ཞིག་བཅས་ཡོད།
ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་སྟེང་པའམ་དེང་སང་ཐགས་པ་སྐྱི་
ཚང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་རྟེན་ཐུབ་པ་བདུད་འདུལ་གཙོ་བོར་
བྱས་པའི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དགེ་བསྙེན།
ཧྭ་ཤང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་བཅས་པ་འདི་ནི
བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་མཁྱེན་པ་དང་བརྩེ་
བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ
རྒྱ་ནག་ཏཱ་མིང་གི་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོའི་ཏི་ཤྲི་ཕེབས་ཏེ་
འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་ཙནྡན་དཀར་པོ་ལས
བཞེངས་པའི་གནས་བཅུ་གདན་དྲངས་པ་རྣམས་ནང
བཞུགས་སུ་མཛད་ནས་ལྷ་བཟོ་སྤྲུལ་སྐུ་སྦྱིའུ་ཆུང་བས
བཞེངས་པ་སྟེ། སོ་རྒྱས་ཐོག་ར་ཤར་སྤྱོལ་ལ་འདིའི་ནང
ནས་འཕགས་པ་ཡན་ལག་འབྱུང་འདི་ཀུན་མཁྱེན་པ་སེ་
རར་ཐོག་མར་ཕེབས་པའི་ཚེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་སྟོན་
པ་ལེགས། བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས་པ་ལེགས་
ཞེས་གསུང་སྒྲོན་ཞིང་། / དེང་སང་ཡང་ཕྱག་གཉིས་ཕྱག
ཞབས་ཞུ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ལ། དགེ་བསྙེན་དྷརྨ་ཏ་ལ་
འདི་ཡང་ཕྱག་པ་འདི་ཅུང་ཟད་དོག་འདུག་གསུངས་ནས
ཕྱག་པའི་ནང་ནས་ཅུང་ཟད་མདུན་དུ་བྱོན་པ་དང་། ད་
དུང་ཀརྨ་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་རིན་སྤུངས་པ་དོན
ཡོད་རྡོ་རྗེ་མཆོད་ཡོན་གྲོས་མཐུན་གྱིས་སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི
ཁ་གནོན་དུ་ཧྲ་ལའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཀརྨ་དགོན་གསར
བཏབ་ཐོག དགེ་ལུགས་པའི་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོ་སྣེའུ
རྫོང་པ་ཡུལ་བཏོན་སྐབས། ཀརྨ་སྐར་པས་གསེར་གསོལ
ལ་སྐྱད་བཏགས་ནས་ནང་རྟེན་ཙནྡན་གྱི་སྐུ་རྣམས་གདན
འདྲེན་ཞུས་པར་གསེར་གསོལ་བ་མ་བཞེས་པ་དང་།
ནང་རྟེན་འདོན་པའི་ཐོག་ཁར་མ་ཕམ་པའི་ཕྱོགས་ཀར་གྱི
བརྩིག་པས་མ་ཕམ་པའི་ཞལ་ནས་དེད་རྣམས་འདིར
བཞག་པ་འགྲོ་དོན་ཆེ་གསུངས་མ་ཐག་དེ་རྣམས་དཔའ
ཞུམ་སྐྱེ་རྟེན་རྣམས་ལ་གནོད་པར་མ་ནུས། མ་ཕམ་པ
འདིའི་ཐུགས་ཀར་སྡོད་ཧ་ཛ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། བསམ
སྦྱོར་ངན་པ་བྱས་པའི་ལྷ་དཔོན་འཁོར་བཅས་ཤི་རིང་བར
ན་ཤི་རྒྱུད་པས་ཟད་ནས་གསར་དུ་བརྩིགས་པའི་དགོན་པ
དང་ལྷ་ཁང་ཡང་བདག་པོ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་རང་ཞིག་ཏུ
སོང་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་གི
རྒྱབ་རོལ་གྱི་ཕྱག་ཏུ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་སྨན་སྐུ་སོགས
དང་གཙོ་བོའི་གཡས་ཀ་རྒྱབ་ཏུ་དགེ་འདུན་འདུ་བའི
མཆོད་རྟེན་ཀྱི་ནང་དུ་མཚུངས་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྒྱལ་མཚན
བཟང་པོའི་སྐུ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པ། སྨོ་རྒྱན་ལ
རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤངས་མཚལ་ལས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་བ་སེང
གེའི་ང་རོའི་སྐུ་དང་། སྒོ་ཁྱིམ་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དེ་ཉིད
རང་གིས་ཕྱག་བཟོ་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན
པོའི་སྨན་སྐུ་བཞུགས་པ། སྤར་རིང་བསྐྱལ་མང་དུ་འཛག
ཅིང་། གདོན་གྱིས་གཟིར་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཇལ་བ་ཙམ
གྱིས་གདོན་ལས་གྲོལ་ནུས་པ་སོགས་བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ
བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་བཅས་དེ་དག་ནི
དགོན་གནས་འདིའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། ཚོགས་ཆེན
དང་། གྲྭ་ཚང་གསུམ། ཁང་ཚན་དང་མི་ཚན་གྱི་སྤྱི་ཁང
སོགས་སྤུན་ངོས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱི་ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ
ཆིག་འབུམ་ཆིག་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡོད།
བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་བར
ཁྲི་ཐོག་བཅོ་བརྒྱད་བྱུང་ཞིང་། བཅུ་དགུ་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ
སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ན་རིམ་ནས
སེ་རའི་ཁྲི་པའི་མཚན་བ་ཞེས་པས་ཁྲི་པ་ཟུར་དུ་འཇོག
སྲོལ་མེད། དགོན་བདག་མིག་ཚད་ལས་ཁྲུངས་ཡིན་པ
དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་ལོར་གྲྭ་གྲངས
༨༨༠༠སྐོར་ཡོད་ལགས།

སེ་ར་ཆོས་སྡིངས། སེ་ར་དགོན་པའི་ཤར་ངོས་རི་སྐྱེད་དུ
ཡོད་པའི་ཆོས་སྡིངས་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྒྲུབ་ཁང་ཡིན།
རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ཕག(༡༤༠༧)ལོར་མཁས་གྲུབ
དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང(པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ)རྗེ
ཙོང་ཁ་པ་མཇལ་བར་ཕེབས་ས་ཡང་དེ་གར་ཡིན་པ་དང་།
རྗེ་ཙོང་ཁ་པས(དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་ཊཱི་ཀ་ཆེན)སོགས་གསུང་ས
ཡང་དེ་གར་ཡིན། སེ་ར་ནས་དཀོན་གཉེར་མི་གཅིག
གཏོང་སྲོལ་ཡོད།

སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ནི་ཉང
སྟོད་ཕྱུགས་པོ་གཞུང་བྱིན་དྲུག་ཕྲུང་རྩེ་ཞེས་པའི་དགོན
ཁྱུང་དུ་ཡབ་ནང་སོ་བསོད་ནམས་འཕེལ་དང་། ཡུམ
སྒྲོལ་མ་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས
ཕག(༡༤༦༩)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་རྒྱལ་ཁ
དགེ་འདུན་གྲུབ་ཆབ་ཚན་ལ་ཞབས་པ་སྐབས་འཕྲོལ་གྱིས

གདན་དྲངས་ཏེ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་ཞུ་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་གནས་སྙིང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། དེའི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྨིན་དྲུག་ཁྲུང་རྩེར་བཞུགས་ནས་དཀའ་ཆེན་བཞིའི་རྩ་གཞུང་དང་། རྩ་འཇུག་གཉིས། མདོ་སྡུད་པ། ལམ་སྒྲོན་སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་ནས་ལོ་ལྔ་བཞུགས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གསན་སྦྱོང་ལ་ཐེབས་ནས་པཎ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་དགེ་ཀན་དུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་འོད་ལྷུར་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གཟིགས་ནས་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཐེབས། དེའི་དྲུང་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ། མངོན་པ་མཛོད་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཕར་ཚད་དབུ་གསུམ་དང་། འདུལ་མཛོད་བཅས་བཀའ་པོད་ལྔར་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དགེ་སྐོས་མཛད། དེ་ནས་དཔལ་འཁོར་བདེ་ཆེན་དང་། གནས་སྙིང་གཙུགས་སྒྲུབ་རྣམས་སུ་རབ་འབྱམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་སེ་རར་ཆོས་རྗེ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་དང་མཇལ། དེ་ནས་གཞལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་དུ་རྩ་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཊཱིཀ། དྲང་ངེས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། རྟེར་སྟོན་གྱི་སྣ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་གསན། སེ་ར་རྗེར་དཔེ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་མདོའི་འགྲེལ་ཚང་ཐུགས་སུ་ཆུད། རྗེ་ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་གནས་སྙིང་ཆོས་རྗེའི་བཀའ་བཞིན་སྐར་ཡང་གཙང་ཕྱོགས་ལ་ཐེབས་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་སྐོར། དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་ལྷགས་ལུག（༡༥༡༡）ལོར་མཁས་གྲུབ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་སེ་ར་བྱེས་མཁས་སྣན་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་མཛད། མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཆེས་ཆེར་གྲགས་སྐབས་སྣེ་པ་སྣར་པས་ས་སྐྱའི་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་མང་པོ་བསགས་ནས་པོ་ཏ་ལ་དང་གཞིས་ཀ་སྣེའུ་རྣམས་སུ་སེ་འབྲས་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་སུ་རྗེ་འདྲིས་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་དང་བགྲོ་གླེང་མཛད་དེ་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པོ་ལ་སྟག་རྩེ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་མཁན་པོར་ཐེབས། རྗེ་འདི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་སྔགས་ལ་མཁས་པས་སྔགས་པ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སེ་རའི་ཁྲི་ཐོག་བཅུ་གཉིས་པར་ཐེབས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུར་ཐེབས་པ་ས་ཕྲེ（༡༥༣༨）ལོར་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་ཚབ་ཏུ་སྐྱར་དུ་སེ་རའི་ཁྲི་པ་གནང་། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཆོས་རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆད་ཉན་འཕགས་འདྲི་གནང་ནས་རྗེ་ཉིད་བྲར་བཞུགས་མཛད། བཀའ་འབུམ་སྐོར། 《བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་སྐོར་དང་》《དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་རྒོལ་ངན་ཚར་གཅོད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ》《བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད》《དབུ་མ་འཇུག་པའི་མཐའ་དཔྱོད》《ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལོག་རྟོག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བ་ངན་པའི་མུན་སེལ》ཞེས་པོ་ཤག་གཉིས་ལ་གདམས་པ་སོགས་མང་དུ་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བདེ་ཆེན་གསང་སྔགས་མཁར་གྱི་གདན་སར་ཐེབས་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་འབྲུག（༡༥༤༤）ལོར་ཞི་བར་གཤེགས།

སེ་ར་ཕུར་མཇལ། ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་བདུན་ཉིན་ནི་སེ་ར་དགོན་པའི་བྱེས་གྲྭ་ཚང་དུ་ཡོད་པའི་དཔལ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུའི་ཕུར་པ་མཇལ་བའི་དུས་ཆེན་དེར་ཡོངས་གྲགས་སུ་སེ་ར་ཕུར་མཇལ་ཞེས་ཟེར། བྱེས་མཁས་མང་འདུས་པའི་གྲྭ་ཚང་གི་ཏེན་གཙོ་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་ཡབ་ཡུམ་དང་། དཔལ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུའི་ཕུར་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་གཞིས་ཀ་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་པོར་བཞུགས་སྐབས་ཡབ་རྟོགས་ལྡན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་ཁྱེད་ཡི་དམ་འདི་དང་ཕུར་པ་འདི་མ་བྲལ་བ་གྱིས་ཞེས་ཕུལ་བར་གྲགས། དེའང་དང་པོ་ཕུར་པ་འདི་ནི་གྲུབ་ཐོབ་འདའ་འཕྱར་བ་གཉེར་མ་བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐོར་ཐར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་བཙན་པོ་དབང་རྒྱུད་གདམས་པ་དང་བཅས་གནང་ནས་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་གི་ཆོས་སྐོར་དང་ལྷན་ཅིག་ཡེར་པ་སེ་བ་ལུང་གི་བྲག་ལ་གཏེར་དུ་སྦས་པ་གྲུབ་ཐོབ་འདའ་འཕྱར་བས་གཏེར་ལས་བྱུང་། དེ་ནས་གཙང་དུ་བྱོན། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་སྲིད་སྐྱོང་དུ་ཐེབས་པ་དང་མཇལ། འདའ་འཕྱར་བས་ཞལ་འཚལ་ནས་ཨོཾ་བཛྲ་ཀི་ལི་ཀི་ལ་ཡ་ཞེས་གསུངས་པས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་དེ་མ་དག བཛྲ་ཀི་ལི་ཀི་ལ་ཡ་ཟེར་བ་ཡིན་གསུངས་པར་འདའ་འཕྱར་བས། ཕུར་ཡང་བཛྲ་ཀྱི་ལི་ཡ། ད་ཡང་བཛྲ་ཀྱི་ལི་ཡ། སྔགས་མ་དག་ཀྱང་འདི་བཞིན་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས་ནས་བྲག་ལ་ཕུར་པ་བཏབ་པ་འདམ་ལ་བྱུག་པ་དང་ཁྱད་མེད་པ་བྱུང་བས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཁོང་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་མཁྱེན་ནས་མུ་སྟེགས་པ་དང་རྩོད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་དེའི་གྲོགས་སུ་ཁྱེད་འབྱོན་དགོས་གསུངས་ཏེ་མཉམ་དུ་ཐེབས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དང་མུ་སྟེགས་འགྲན་བྱེད་དགའ་བོ་གཉིས་པ་ལ་བོད་ས་མཚམས་སུ་ཉིན་བཅུ་གསུམ་གྱི་བར་རྩོད་ནས་མཐར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རྩོད་པ་ལས་རྒྱལ་ཡང་གྲུབ་རྟགས་འགྱུར་མེད་ནས་ནམ་མཁར་འཕུར་བས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་འདའ་འཕྱར་འཕོད། འདའ་འཕྱར་གྱིས་ཕུར་པ་བཏབ་པས་མུ་སྟེགས་པ་བྱ་ལ་རྡོ་ཕོག་པ་བཞིན་ས་ལ་ལྷུང་ས་ཤིང་རིང་ཤིན་ལྷ་ལམ་དུ་བཏང་། རྗེས་སུ་མུས་སྲད་དུ་བྱོན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་ཕུར་པ་འདི་བཞག དེ་ནས་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་རྟོགས་ལྡན་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་བྱུང་བ་རང་གི་སྲས་ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེར་བསྩལ། ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་རྣམ་དཔྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན་པ་དེས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་མཁས་མང་བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་བཏབ་ཅིང་། ཕུར་པ་དེ་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས། རྗེས་སུ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དུས་སུ་ཕུར་མཇལ་གནང་བའི་སྲོལ་དར། དེ་ཉིན་སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་ནང་རྟ་མགྲིན་ཡང་གསང་གཙོ་བཞུགས་ཀྱི་གོས་ཐང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀྲམས། སྔོ་མཆོར་ལ་མཆོད་རྫས་ཟབ་རྒྱས་སྤྲས། སྔོ་མཆོར་འོག་ཏུབ་ཇོལ་བརྩིགས་འགྲམ་དུ་བཞུགས་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་ལྷ་བྲི་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤམས། ཚོགས་པ་སྔ་པོ་ནས་སེར་བྱེས་དབུ་མཛད་སོགས་ལས་སྣེ་རྣམས་གཟབ་མཆོར་ཕྱིན་ཞིང་ཏ་རག་སྒྲིག་སྦྱི་ཕུར་པ་དེ་ཏྲ་ཡའི་བླ་མ་དང་བླ་དཔོན་ཆེ་ཁག་གི་ལས་མཇལ་ཁ་ཕུལ་རྗེས་སེ་རར་ཡོག སེར་བྱེས་མཁན་པོ་སྔ་མཆོར་འོག་གི་ཁྲི་དེའི་སྟེང་གོས་ཐེར་དང་པཎ་ཞྭ་སེར་པོ་མནབས་ཏེ་བཞུགས་ནས་ཕུར་པ་ཕྱག་ཏུ་ཐོགས། མཇལ་ཞུ་བ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་མགོ་བོར་བྱིན་བརླབས་གནང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཕུར་པ་འདིའི་སྐོར་ཞིབ་བྲ་རྙིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་ཞིང་གང་ལྟར་ཕུར་པ་དེ་མིན་དུ་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ནས་ལོ་ལྟར་གོང་ཆེས་ཉིན་མཇལ་ཁ་གཏོང་སྐབས་ཉེ་འདབས་གྲོང་གསེབ་པ་དང་། ལྷ་ས་བ་མང་པོ་མཆོད་མཇལ་དུ་བསྐྱོད་སྲོལ་ཡོད།

སེ་ར་ལྷ་རམས་པའི་འཛིན་གྲྭ་རིམ་པ་བཅུ་བཞི།

ཐོག་མར་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་དཔེ་ཆ་སློབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་འཛིན་གྲྭ་བགྲོད་དགོས་པ་ཡིན། འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གསུམ་མམ་བཅུ་བཞི་ནི་སེར་དགོན་པར་མཚོན་ན། ༡. བསྡུས་གྲྭའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཅིག ༢. གཞུང་གསར་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཅིག ༣. གཞུང་རྙིང་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཅིག ༤. གཞུང་གོང་མའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཅིག ༥. སྐབས་གཉིས་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཅིག ༦. སྐབས་བཞི་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཅིག ༧. ཟུར་བཀོལ་གྱི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཉིས། ༨. དབུ་མ་གསར་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཉིས།

༩. དགུ་མ་རྙིང་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཉིས། ༡༠. འདུལ་བ་གསར་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཉིས། ༡༡. འདུལ་བ་རྙིང་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཉིས། ༡༢. མཛོད་དང་པོའམ་གསར་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཉིས། ༡༣. མཛོད་རྙིང་པའི་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གཉིས། ༡༤. དཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭ་ལོ་གསུམ་བཅས། ཡང་འཛིན་གྲྭ་བཅོ་ལྔ་ཡིན་ན་བསྡུས་གྲྭ་ལ་འཛིན་གྲྭ་གསུམ་ཕྱེས་ཏེ། བསྡུས་ཆུང་། བསྡུས་འབྲིང་། བསྡུས་ཆེན་བཅས་ཕྱེ་ནས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་འཛིན་གྲྭ་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་གཅིག་དང་སོགས་སུ་མེད་པར་བསྡུས་ཆེན་སྐབས་རྣམ་འགྲེལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྲོལ་ཡང་ཡོད། དཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭར་ལོ་གསུམ་སྡོད་རིང་གཙོ་བོར་མཛོད་ལ་སྦྱོང་སྦྱོང་ཐོག་ཕྱར་བལྟས་ཟིན་པའི་དབུ་མ་པར་ཕྱིན་སོགས་ལ་བསྐྱར་སྦྱོང་བྱས་ནས་ལོ་གསུམ་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོག་མར་བཏགས། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་ཞེས་སོ་སོའི་འཛིན་གྲྭ་ནས་བཟུང་འཛིན་གྲྭ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དམ་བཅའ་ཉིན་འཁྱོངས་པ་ཞི་དང་མཚན་འཁྱོངས་པ་ཞི་བཞག དེ་ནས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་ཉིན་མཚན་གཉིས་བཞག་ནས་ལྷ་རམས་ཐོན་པ། དེ་ནས་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་ལ་འགྲོ།

སེ་རལ་ཁ། བོད་གནའ་རབས་སུ་དཔོན་རིགས་ཁག་གི་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཆུབ་ཆ་དྲན་གཉིས་ཀར་རྒྱུ་སྐམ་དུ་འཆིང་བའི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

སེག་མ། སྨུག་གདན་ལྷས་མ་གྲུ་བཞིའི་མིང་།

སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་ཏྲལ་རིག་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་རྒྱལ་མོ་ཁ་ཏུན་གཉིས་ལ་སྲས་གཉིས་བྱུང་བའི་བགྲེས་པ། འདི་ཉིད་ལྷ་སྟོབས་ཆེ་ལ་སྒྲ་རྩལ་གྱི་གནས་ཀུན་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བས་ཀུ་གེ་ཕྱི་འབྲོག་དང་། ཀུ་གེ་བཅས་ལ་སྡེ་རྗེས་སུ་དམག་དྲངས་ནས་ཏ་ཙོང་ར་ཡུག་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡིན། ལ་དྭགས་སུ་སྟག་ཚང་རས་ཆེན་པ་གདན་དྲངས་ནས་ཡང་ཀྱི་དགོན་པ་རྫོགས་ལ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་པ་དཀྱུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྐུ་ཚད་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་དང་། རྒྱན་མཆོད་དགེ་སློང་གི་སྡེ་བཙུགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་ཡུམ་གྱི་དགོངས་རྫོགས་ལ་གསེར་འབུམ་དང་། དངུལ་འབུམ་ཆ་ཚང་། གཞན་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་བརྒྱ་ཙམ། ལྷ་ས་དང་། ཁྲི་འབྲུག བསམ་ཡས་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ལ་མཆོད་སྦྱིན་དང་། བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེ་བ། ཡམ་ལེ། ཁོད་ཡུལ་ཁ་ནག གཙང་དམར། སྤུ་དམར་ནང་། མི་ཏྲ། དར་རྩེ་སོགས་ཀྱི་ལ་ཕྱུལ་དང་། ལ་དྭགས་སྟོད་གཤམ་དང་། མངའ་ཞབས་གང་ཡོད་ནས་མཆོད་གཞིས་སུ་ཕུལ་ཏེ་རེ་བསྐལ་པ་ནམ་གནས་བར་ཕུལ་ཞིང་། སྟག་ཚང་རས་ཆེན་ལ་རང་ཞབས་ཀྱི་ཁོང་ནས་ས་ཕུད་མཆོད་གཞིས་རྒྱ་ཆེན་ཕུལ་བ་དང་། སྟག་ཚང་རས་ཆེན་གྱིས་ཏེ་སི་བྱང་ཆུབ་བསམ་གླིང་དགོན་དང་། ཧེ་བདེ་ཐེག་མཆོག་དགོན། ཡམ་ལེ་བདེ་ཆེན་དགོན་བཅས་དགོན་ཆེན་གསུམ་གྱིས་གཙོས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་མང་པོ་བཞེངས་པའི་སྦྱིན་བདག་གི་མཐིལ་ལེན་མཛད། སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ན་གོད་བདག་མོ་སྐལ་བཟང་སྒྲོལ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་བདེ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཨིནྡྲ་ཧྲི། བདེ་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་རྣམས་རིམ་པར་འཁྲུངས་ཤིང་། སྲས་འདི་དག་ལས་བརྒྱུད་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་ལ་དྭགས་ཡུལ་ལ་དབང་བསྒྱུར་གནང་བར་མངའ་ཞང་དར་ཡུད་ཙི་རིགས་བྱུང་སྐོར་སོགས་ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས་རིམ་ཐོན་སྐོར་ཏོང་དུ་ལ་དྭགས་ཀྱི་སའི་བདག་པོ་ཞེས་པར་གསལ།

སེང་གེ་ཞགས། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་ཤར་ངོས་ངོར་སྟོད་ཞིང་ཁར་གྲགས་པ་དེ་ཡི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ཞིག་གི་མིང་།

སེང་གོ་མི་ཆེན། བོད་རྒྱལ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་བློན་པོ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་དྭགས་པོ་རྗེ་སོགས་པ་སྐར་ཡང་བཙན་པོའི་མངའ་འབངས་སུ་བཀུག དེའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ལ། སེང་གོ་མི་ཆེན་གྱིས། དྭགས་ཡུལ་བསེན་མཁར་དུ། མདུང་གཡུག་ཟེངས་གཅིག་ལ། འབྲོག་དུད་ཁྲི་གང་ཐོབ་ཅེས་པའི་གཏམ་བྱུང་། སེང་གོ་མི་ཆེན་དཔའ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ནས་ཉི་མ་གཅིག་ལ་དགས་པོ་མི་བརྒྱ་བསད་ཅེས་གྲགས། རྒྱལ་པོས་མི་ཆེན་གྱི་བྱ་དགར་གསེར་ཁྱུང་རེའུ་ཆལ་ཀྱི་ཡི་དང་། འཕྲོག་ཕྱུགས་བཅས་གནང་།

སེང་མགོ་ཅན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་ཁྱམས་ར་ནང་མའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཡོད་པའི་ཀ་བ་ཏུགས་ཅན་ཞིག་གི་མིང་སྟེ། ཀ་བ་འདི་ཡང་གང་དུ་ཡོད་མེད་ངོས་འཛིན་དཀའ་བར་སྣང་ཞིང་། ཀ་བ་འདི་དང་ཉེ་བའི་སར་ཕྱུགས་ཀྱི་གཡང་ཡིག་སྐོར་སྒྲུབ་ཡོད་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་གསལ།

སེང་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར། རྗེ་འདི་ནི་ཉང་སྟོད་འབྲོང་རྩེ་གསེར་ཕུ་ཕྱེལ་ཞེས་པར་ཡབ་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་དང་ཡུམ་རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༧༨༤)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཞིབས་སྐབས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དགོན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད། བློ་བཟང་ཚེ་བརྟན་གྱི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་དུ་གསོལ། ཀ་ཁ་ཀློག་སྦྱོང་དང་ཆོས་སྤྱོད་ཞལ་འདོན་གྱི་དབུ་ཚུགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་འདུལ་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་ཐོག་དཀའ་ཆེན་གྱི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ལ་བཀའ་ལྡན་ཕྱག་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་མེ་སྟག་ལོར་པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། རྗེ་འདིས་ཡོངས་འཛིན་འབྲོང་རྩེ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ(༡༨༡༣)ལོར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་གཅིག་པའི་མཚན་བཞེས་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་ཁྲི་སྐྱོང་གནང་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ནས་ང་གསུམ་བར་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དུ་མར་མདོ་སྔགས་ཟབ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་བསྟོད་པའི་ཚིག་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྲོ་དགྱེས་བྱེད་ལེགས་བཤད་གསལ་བའི་མཆོད་སྤྲིན》 《ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》 《དུས་འཁོར་ལ་བརྟེན་པའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་འགྲེལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས》 《གྲུབ་ཆེན་ཆོས་བུ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་བཟླས་དང་འབྲེལ་ཚོགས་མཆོད་བྱ་ཚུལ་དང་འཕོ་བའི་དམིགས་རིམ》སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས། ཏ་ནག་ཏུ་ལྡན་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད། དགོན་པའི་ནང་དུ་ཐ་མི་ཁ་དང་། ཆང་རག་སོགས་བཀག་སྡོམ་ཆེན་པོ་གནང་། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༨༤༣)ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས།

སེང་རས། རས་སྲབ་མོ་ཤིན་ཏུ་སྟོད་པ་ཤ་རྗེན་ཇི་བཞིན་གཡོགས་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་གི་མིང་།

སེང་ཕོར་མི་འབྱུང་བ། སྣང་ཆུང་སྟོད་ཡེངས་སུ་མ་ཤོར་བ་ལ་ཟེར།

སེང་ཕོར་མེད་པ། སྟོད་ཡེངས་བྱས་པའི་ཞོར་ལ་སྐྱོན་ཆ་ཤོར་བའི་རིགས་མེད་པ།

སེམས། རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རིག་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་དོན་གཅིག གཙོ་སེམས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཟེར། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གམ་བརྒྱད་དུ་བསྡུས་ནས། བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་ཡོད།

སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་བཅུ་དྲུག ༡. སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༢. སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ། ༣. སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༤. སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པ། ༥. ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༦. ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ། ༧. ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༨. ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ། ༩. འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༡༠. འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ། ༡༡. འགོག་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༡༢. འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ། ༡༣. ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༡༤. ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ། ༡༥. ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ། ༡༦. ལམ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའོ། །

སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ། བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་སྟོང་པ་དེ་རྟོགས་ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དམ། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

སེམས་ཀྱི་ཚོགས་བརྒྱད། (སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱད) མིག་གི་རྣམ་ཤེས། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས། སྣའི་རྣམ་ཤེས། ལྕེའི་རྣམ་ཤེས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བརྒྱད།

སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། འདུན་དང་རེག་པ་བློ་གྲོས་དྲན། ཡིད་བྱེད་མོས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

སེམས་ཀྱིས་ཚོར། གནས་ཚུལ་གང་ཡང་གོ་ཐོས་མ་བྱུང་ཙང་སེམས་ལ་དོགས་པ་སྔོན་བསུའི་ཚོད་དཔག་བྱུང་བ།

སེམས་བསྐྱེད། ངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱེད་བསམས་པའི་བསམ་པ་དེ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་བྲིས་ན་ཧ་ཅང་མང་བས་འདིར་མ་བྲིས།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་ཉེར་གཉིས། འདུན་པ། བསམ་པ། ལྷག་བསམ། སྦྱོར་བ། སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ། ཐབས་མཁས། སྨོན་ལམ། སྟོབས། ཡེ་ཤེས། མངོན་ཤེས། བསོད་ནམས། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན། སྙིང་རྗེ། ལྷག་མཐོང་། གཟུངས་སྤོབས། ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན། འགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཆོས་སྐུ་དང་ལྡན་པའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ། སེམས་བསྐྱེད་བསམ་སྦྱོར་ལྷག་བསམ་དང་། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་ཚད་མེད་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་དང་བསྡུ་དངོས་བཞི། །སོ་སོར་རིག་རྟེན་ཚོགས་གཉིས་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞི་གནས་སོགས། །གཟུངས་སྤོབས་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཤད་དང་། །བགྲོད་གཅིག་ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱན》ལས། དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ། །རྡོ་རྗེ་རི་སྨན་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་གླུ། །རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོལ་མའི་ཆུ་དང་ནི། །སྒྲ་སྙན་ཆུ་བོ་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། (འདི་བཞི་ལ་མོས་པ་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར) ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་གསུམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་བཞི་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་ལྔ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་དྲུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྨན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། (འདི་བདུན་ལ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར) ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་དགུ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡང་དག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུངས་དང་སྤོབས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཀོལ་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་སྙན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། (ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། སྒྲ་སྙན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྦྱོར་བས་བསྡུས་པ་འདི་མན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དགུ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ) གཙོ་བོ་ལོངས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། གཙོ་བོ་སྤྲུལ་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཉེར་གཉིས་སོ། །མཐའ་མ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཟེར།

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། སྨོན་སེམས་དང་། འཇུག་སེམས། ཡང་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཙུག སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་དུ་བཅུག་པ། དེ་ལ་སྨོན་སེམས་ཆོ་གས་བཟུང་ཚུལ་དང་། འཇུག་སྡོམ་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་ཕྱིར་བཏང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དམའ་བ་རྣམས་ལ་དང་པོ་མ་གཏོགས་གཉིས་པ་དེ་སྦྱིན་པའི་སྲོལ་མེད།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བློ་སྦྱོང་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཞི། བསགས་སྦྱང་། ལྷ་དང་། གདོན། མཆོད་པ།

སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྫི་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་ཡིན།

སེམས་བསྐྱེད་བཞི། མོས་པ་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །

སེམས་རྒྱ་མ་ཆུང་བ། བློ་སྤོབས་ཆུང་ཆུང་ཡིན་པ།

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ཚུལ་བཅུ་གཅིག བྱ་བ་བྱེད་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བའི་གྲོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། ཐབས་ལ་རྨོངས་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། འཇིགས་པས་ཉེན་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། མྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་བའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་

བྱེད་པ། གནས་འཆའ་བར་བྱེད་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། སྣ་མཐུན་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། ལོག་པར་ཞུགས་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ། མཛད་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུ། ༡. ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དཔེར་ན་མི་རྣམས་དང་ལྷ་ཁ་ཅིག་གོ། ༢. ལུས་ཐ་དད་ལ་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དཔེར་ན་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་དག་དང་པོ་བྱུང་བའོ། ། ༣. ལུས་གཅིག་ལ་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དཔེར་ན་འོད་གསལ་བ་རྣམས་སོ། ། ༤. ལུས་གཅིག་ལ་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དཔེར་ན་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། ། ༥. འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན། ༦. ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། ༧. རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། ༨. ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད། ༩. འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སོ། །

སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ། ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་དབུ་མའི་ལུགས་ལ་ནི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཟ་སྣང་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམས་རང་གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་གཞལ་བྱ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སོགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་མིན་པའི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་མེད་པས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དང་སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་ཀུན་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་འདོད་ལ། འཁྲུལ་ཤེས་དང་ཚད་མ་མི་འགལ་བར་བཞེད་དོ། །

སེམས་ཅན་བཅུ་བཞི། ཕྱིད་པ་བཅུ་བཞི་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་ནམ་ཡིད་ཅན་བཅུ་བཞིའོ། །

སེམས་ཅན་འཆི་འཕོའི་རྒྱུ་གསུམ། ཚེ་ཟད་པ། བསོད་ནམས་ཟད་པ། ལས་ཟད་པའོ། །

སེམས་ཅན་དང་ལྡན་པར་གྱུར། ཕྲུ་གུ་འཁོར་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

སེམས་ཅན་དུ་སྨྲ་བའི་སྒྲ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། དེ་ལ་སྐྱེས་བུས་སྨྲ་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་སྨྲ་བའི་སྒྲ་དང་། ཚིག་རྒྱབ་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་མི་སྨྲ་བའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད།

སེམས་ཅན་དུ་མི་སྨྲ་བའི་སྒྲ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ། དེ་ལ་སྐྱེས་བུས་གླིང་བུ་འབུད་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྨྲ་བའི་སྒྲ་དང་། སྐྱེས་བུས་ཁུ་ཚུར་བརྒྱབ་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་མི་སྨྲ་བའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད།

སེམས་ཀྱི་རྒྱུ། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག གཡེང་བ། ཞུམ་པ། རྒོད་པ། མ་ཞི་བ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ། ལམ་ལེགས་པར་མི་སྒོམ་པ། དེས་གྲོལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་བཅུ་དང་དེའི་ལྡོག་ཟླ་གསུམ། འདུལ་བ་སེམས་ནང་དུ་འདུས་པ། གཟེངས་མཐོ་བ། མི་རྒོད་པ། ཞི་བ། མཉམ་པར་བཞག་པ། ལམ་ལེགས་པར་བསྒོམས་པ། དེས་གྲོལ་བ་སྟེ་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་བཅུ་བཅས་སོ། །

སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་ཤིང་རྟ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ།

སེམས་རྗེན། ལམ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སེམས་རྗེན་བྱེད་ཡུལ་དང་བྱེད་མཁན་ཡང་སེམས་ཤིག་དགོས་པ་ལས། ཞིམ་པོ་དང་གང་ཟག་སོགས་ལ་སེམས་རྗེན་གྱི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སེམས་རྗེན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀོ་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཀོ་བ་རགས་པ་སྤྲས་བདེ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན།

སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཉེར་བཞི། ཐོབ་པ་སོགས་ཉེར་བཞི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལྔ་མཚུངས། གནས་མཚུངས། དུས་མཚུངས། རྫས་མཚུངས། དམིགས་པ་མཚུངས། རྣམ་པ་མཚུངས་པའོ། །

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་རྫས་ཐ་དད། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་བཞེད་ཚུལ་མང་སྟེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་བཞེད། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྫས་ཐ་དད་དུ་བཞེད་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། ཐ་དད་དུ་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་པར་མེད་ན་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སེམས་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྣམ་བཞག་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མི་སྲིད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཁོང་ཁྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་སེམས་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་མི་དགེར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་བྱུང་བས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དོན་རང་གི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེམས་དེ་ཉིད་བཅུ། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་བརྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། ཕྱིར་བཟློག་གཉིས(བགེགས་སྲུང་བ་དང་སྡིག་སྲུངས)ཀྱི་ཆོ་ག གསང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་ཁ་སྦྱོར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག གཏོར་མ་རྡོ་རྗེའི་བཟླས་པ་དང་དྲག་ཤུལ་བསྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག རབ་ཏུ་གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྲུབ་པོ། །

སེམས་དྲུག མིག་དང་། རྣ་བ། སྣ། ལྕེ། ལུས། ཡིད་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གམ། ཡང་ན་སེམས་དྲུག་སྟེ། ཟ་བའི་སེམས་དང་། རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་སེམས། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སེམས། ངེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས། སྨོས་པའི་སེམས། སྨོན་པའི་སེམས་སོ། །

སེམས་གནས་པ་དགུ། ནང་དུ་འཇོག་པ། རྒྱུན་དུ་འཇོག་པ། བླན་ཏེ་འཇོག་པ། ཉེ་བར་འཇོག་པ། དུལ་བར་འཇོག་པ། ཞི་བར་བྱེད་པ། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ། མཉམ་པར་འཇོག་པའི་སེམས་སོ། །

སེམས་པ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་ཚོར་བ་སོགས་རང་གི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག

སེམས་པ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་དབུས་ཡུལ་རྒྱམས་གྲོང་གསར་དུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༣༩༢)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་དགེ་འདུན་གྲུབ། རྒྱལ་ཚབ་མཁས་གྲུབ་རྗེ། ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། རྗོག་རིན་ཆེན་དཔལ་སོགས་སྐྱེ་ཆེན་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བས། ཕྱིའི་ཀུན་སྤྱོད་ཞི་ཞིང་དུལ་བས་འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་ལྟ་བུ། ནང་གི་ཀུན་སྤྱོད་དཀར་ཞེར་འབབ་ཞིག་མཛད་པས་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱང་དམར་ཟས་ཀྱི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་དམོད་པ་ལ་ཐུགས་ཁྲོ་བ་སྤྲ་ཙམ་མི་མངའ་བས་སེམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བོད་དུ་འགྱུར་རོ་ཚོག་གི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གསན། ཐང་སྐྱའི་མཆོད་ཁང་གསར་མ་དང་ལྕགས་ཟམ་བཙུགས། ལྷ་སར་བྱམས་པ་བྲུམ་གཟིགས་བཞེངས། ན་བཟའ་དུར་སེར་དང་ཐོ་དཀར་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་དཔྱད་པ་གཙང་པ་དང་བཅས་ཏེ་རབ་བརྒྱད་ན་ཡི་སྲིངས་དགོན་དང་རི་ཞོལ་དུ་བདེ་མོ་ཐང་གི་ཆོས་སྡེ་བཏབ་པས་བྱང་སེམས་བདེ་མོ་ཐང་པར་ཡང་གྲགས། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། དགུང་གྲངས་དོན་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༤༧༠)ལོའི་ཟླ་བརྒྱད་

པའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཞི་བར་གཤེགས། ཟླ་དེ་ལ་སློབ་མ་འཕགས་པ་ལྔ། བྱང་སེམས་ཤ་མི་གསོལ། རིན་པོ་ཆེ་སྨོན་ལམ་དཔལ། རྒྱུད་པ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ། ཀུ་དཀར་ཆོས་མཛད། མཁན་རིན་ཆེན་ཆོས་བཟང་། མཁན་ཆེན་སངས་རྒྱས་བཟང་པོ། གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོང་བ། ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས། དྲུང་གཞོན་ནུ་གྲགས་སོགས་མང་དུ་བྱུང་།

སེམས་པ་ལས་ཕྱུར་པའི་ལས་ལྔ། གཞན་གྱིས་བསྐོ་བ། གཞན་གྱིས་གསོལ་བ། གདབ་པ། མི་ཤེས་པ། མངོན་པར་ཞེན་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་པ་ལས་ཕྱུར་པའོ། །

སེམས་དཔའ་གསུམ། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སྟེ་གསུམ།

སེམས་དཔའ་གསུམ་བརྩེགས། བདག་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ། ཐུགས་ཀར་ཉི་ཟླ་པདྨའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྒྱན་མེད། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཧཱུྃ་ཧྲཱི་ལ་སོགས་ཕྱག་ན་འཛིན་ལ་ས་བོན་ཡི་གེས་མཚན་པའོ། །

སེམས་བྱུང་། རང་འཁོར་དུ་འགྲོ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་སེམས་ཡོད་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད། དེའི་དབྱེ་བར་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ཡོད་དེ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ། ཡུལ་ངེས་ལྔ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག རྩ་ཉོན་དྲུག ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད།

སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་ལྔ། སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བས་ན་ཀུན་འགྲོ་སྟེ། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། སེམས་པ། རེག་པ། ཡིད་བྱེད་བཅས་ལྔའོ། །

སེམས་བྱུང་ང་གཅིག ཚོར་འདུ་སེམས་པ་རེག་ཡིད་བྱེད། །སེམས་ཀུན་ཁྱབ་ཕྱིར་ཀུན་འགྲོ་ལྔ། །འདུན་མོས་དྲན་ཏིང་ཤེས་རབ་སྟེ། །འདུག་ཡུལ་ངེས་ཕྱིར་ཡུལ་ངེས་ལྔ། །དད་དང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དང་། །བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། །འཕྲོང་སྐྱོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་མེད་མི་འཚེ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གོ །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་མ་

རིག་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བ་སྟེ། །རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲུག་ཏུ་གྲགས། །འཁོན་འཛིན་ཁྲོ་ཚིག་ཕྲག་དོག་འཚེ། །འཆབ་རྒྱགས་མ་དད་ལེ་ལོ་དང་། །སེར་སྣ་རྒྱགས་རྗོད་སྒྱུ་དང་གཡོ། །ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་རྣམས་གཡེང་དང་། །བག་མེད་བརྗེད་ངས་ཤེས་བཞིན་མིན། །འདི་རྣམས་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའོ། །གཉིད་འགྱོད་རྟོག་དཔྱོད་གཞན་འགྱུར་བཞི། །

སེམས་བྱུང་གནས་སྐབས་ཉེར་ལྔ། བདེ་བ། སྡུག་བསྔལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ། ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། བསླབ་པ་གསུམ། ཕྱིན་དྲུག གཟུང་འཛིན། སྟོང་གཉིས། མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སོ། །

སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག ཚོར་འདུ་སེམས་པ་རེག་ཡིད་བྱེད། །འདུན་མོས་དྲན་ཏིང་བློ་གྲོས་ཏེ། །སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་ཞེས་བྱ། །དད་སྦྱངས་བག་ཡོད་བཏང་སྙོམས་དང་། །ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་དགེ་རྩ་གཉིས། །མི་འཚེ་བརྩོན་འགྲུས་དགེ་བ་བཅུ། །རྨོངས་ལ་རྨུགས་བག་མེད་ལེ་ལོ་མ་དད། །མ་དད་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་དྲུག ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་མི་དགེ་གཉིས། །འཁོན་འཛིན་ཁྲོ་འཆིག་ཕྲག་དོག་འཚེ། །སེར་སྣ་རྒྱགས་འཆབ་གཡོ་དང་སྒྱུ། །ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཅུ། །གཉིད་འགྱོད་རྟོག་དཔྱོད་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་མ་ངེས་བརྒྱད། །ཅེས་པའི་རྩོམ་ཚིག་ལྟར་རོ། །ཡང་ན། དབང་པོ་དོན་ལྔ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་གཟུགས། །ཚོགས་དྲུག་སེམས་དང་དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། །ཉོན་མོངས་ས་དྲུག་མི་དགེའི་ས་པ་གཉིས། །ཆུང་ངུའི་ས་བཅུ་མ་ངེས་ས་པ་བརྒྱད་དོ། །

སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སེམས་ཙམ་སྨྲ་བ་ལ་གྲུབ་མཐའི་གཙོ་བོ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པའི་གཞི་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས། གཞན་དབང་། ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་བདེན་རྫུན་རྩོད་པའི་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་རྩོད་གཞིར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་ལ་ཤེས་པ་དང་བཅུད་བར་སྣང་བ་གཉིས་ལས། ཤེས་པ་ནི་རྩོད་གཞིའི་རྣམ་པར་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་འདི་རྣམ་བདེན་རྫུན་རྩོད་པའི་རྩོད་གཞིའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་དེ་རྣམ་བདེན་རྫུན་གཉིས་ཀས་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བདེན་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྒྱང་ཆད་དུ་སྣང་བ་དང་། སྔོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་སོགས་ལ་མ་རིག་པའི་བསླད་པ་ཞུགས་ཀྱང་སྔོ་སོགས་དེ་ལྟ་བུའི་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་དང་། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་པའི་བསླད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་ཏེ། རགས་པར་སྣང་བ་དང་། སྔོན་པོར་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་ལ། རྣམ་རྫུན་པས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་གཏོགས་མ་རིག་པའི་བསླད་པ་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་འདོད་པས། སྔོ་སོགས་དེ་ལྟ་བུའི་རགས་པར་སྣང་བའི་ཆ་དང་། སྔོན་པོ་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་ཡང་འཁྲུལ་བའི་བསླད་པ་ཞུགས་པས་དེ་གཉིས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཡུལ་དང་། ཤེས་པ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་ཡུལ་ལ་བདེན་རྫུན་འབྱེད་པ་ཡིན། དེས་ན་སེམས་ཙམ་པ་གང་ཞིག དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཙམ་པ་གང་ཞིག དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

སེམས་ཙམ་པ། ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པས་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་བརྗོད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རྣམ་རིག་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག །ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་སེམས་ལ་སྣང་བ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་དང་། སྒྱུ་མ་འཛག་སྣང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལྟར་སེམས་སྣང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆུ་བོ་གང་ལ་ལྷ་ལ་བདུད་རྩི། མི་ལ་ཆུ། ཡི་དྭགས་ལ་རྣག་ཁྲག་ཚ་དམྱལ་བས་ཁྲོ་ཆུར་མཐོང་བ་སོགས་རིགས་དྲུག་གི་སྣང་བ་འཕྲུལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པ་ལ་འདྲ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་སྣང་བ་བཞིན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་ལུས་ལ་དགྲ་གཉེན་བར་མ་གསུམ་སྣང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ལས་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་སྨྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲངས་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་རྣམ་རྫུན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སོགས་ཡོད། ལུགས་འདི་ནི

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆོས་སྐལ་དུ་དཀའ་ཐུབ་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་ནས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་གདན་དྲངས། ཐོགས་མེད་རང་གིས་ས་སྡེ་ལྔ་གསར་དུ་བརྩམས་ཏེ་སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སེམས་ཞེན་ནང་དུ་མ་འཛིན། རིག་པ་ནང་དུ་མ་འཛིན་ཟེར་བ་དང་དོན་འདྲ།

སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ཅེས་པ་དང་དོན་གཅིག

སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག དེ་གཉིས་དངོས་པོ་ཡིན་པས་རྫས་ཡིན་ལ། བློ་གཅིག་གི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྫས་ལས་སེམས་བྱུང་གྲུབ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་གི་རྫས་ལས་གཅིག་གྲུབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ་སེམས་ལས་དོན་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་མེད། སེམས་བྱུང་ལས་དོན་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་མེད་པས་ན་བློ་གཅིག་གི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་ལྡོག་པ་ཏུ་མ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་རྫས་ལོགས་སུ་གྲུབ་པ་རེ་རེ་བ་མེད་དོ། །

སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་ཀུན། སེར་མོ་བ་བླ་མ་གྲྭ་པ་དང་། སྐྱ་བོ་ཁྱིམ་པ་མགོ་རིམ་དཔོན་རིགས་དང་། འབངས་མི་སེར་ཡོངས་རྫོགས།

སེར་སྐྱ་གཉིས། གྲྭ་པ་དང་མི་སྐྱ་གཉིས།

སེར་སྐྱ་བ། ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པའི་གྲུབ་མཐའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིག་སྟེ། སེར་སྐྱ་སྟོན་པར་འཛིན་པས་གྲུབ་མཐའི་མིང་ལ་སེར་སྐྱ་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ནི་སྟོན་ཆེ་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དུས་སུ་བྱུང་ཞིང་། དེས་བསྟི་གནས་སུ་བསྒོམས་པས་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་ཉེར་ལྔར་གྲངས་ངེས་པར་གོ་གནས་རང་གིས་མཐོང་བའི་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བསྟན་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་སོགས་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རལ་པའི་ཁ་དོག་སེར་སྐྱ་ཡིན་པས་སེར་སྐྱ་ཞེས་བརྗོད་སེར་སྐྱའི་བསྟི་གནས་བྱེད་ཡུལ་དེ་ལ་ཕྱིས་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཟེར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དེར་ཡིན།

སེར་ཐོགས་མ་ཁན་བྱུར་ནམ་མཁའ་བསྟན་སྐྱོང་། རྗེ་འདི་ནི་འབན་པོ་ཐང་ཤར་པའི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༧༨༨)ལོར་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ནས་སེ་ར་རར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་སྐབས་གཙང་དབུལ་ཆུར་ལན་གཉིས་ཙམ་ཕེབས་ནས་རྗེ་བའི་བླ་མ་རྣམ་ཧྲ་ཧྲ་དྲ་དང་། ཁོང་གི་དཔོན་པོ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་སུ་གདུགས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། སེར་ཐོགས་པ་སྤྱ་ཚང་གི་མཁན་པོ་ཡུན་རིང་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་སྐབས་ཀུན་རིག་འདོན་ཆོག་དང་། སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་འདོན་སྒྲིག་གསར་སྒྲིག་གནང་། 《ཀུན་རིག་གི་རྟུལ་ཆེན་དང་འབྲེལ་སྐབས་དེ་ཉིད་ཆབ་འདྲེན་གྱི་ཚེ་སྒྲུ་ཆོག་བྱ་ཚུལ་ཕན་བདེའི་མཆོག་སྦྱིན》ཞེས་པ་དང་། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྟོན་འགྲོ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་ངག་འདོན་ཆུ་བབས་སུ་བཀོད་པ》 《དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་མངོན་དཀྱིལ་ཆོག་བསྒྲིགས་འབྲུལ་བྲལ་མཁས་གྲུབ་ཞལ་ལུང》 《བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྔའི་ལས་ཚང་གི་བསྙེན་པ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་གྱི་ཡི་གེ་གནད་ཀྱི་དོན་གསལ་སོགས་བཀའ་རྩོམ་པོད་ཆེ་བ་གཅིག་ཙམ་མཛད། སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་དུས་ཁ་གསལ་མ་རྙེད།

སེར་སྣ། ལོ་བྱད་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་གློས་གཏོང་བར་མི་ཕོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་།

སེར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་། གོང་དུ་སེ་ར་དགོན་པ་ཞེས་པའི་ནང་གཟིགས།

སེར་རྗེ་སྒྲུབ་ཁང་རི་ཁྲོད། སེ་ར་དགོན་པའི་རྒྱབ་རིའི་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སེ་ར་རྗེ་སྒྲུབ་ཁང་རི་ཁྲོད་དུ་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་སྒྲུབ་ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྟོད་ཆ་སེ་ར་སྨད་ཁང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅིང་བཞུགས་པར་བརྟེན་ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་དང་། མཁར་རྫོ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སློབ་མ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་སེ་ར་རྗེ་སྒྲུབ་ཁང་རི་ཁྲོད་ཅེས་པའི་འདུ་ཁང་དང་། ཟླ་བཟང་། གྲྭ་ཤག་རྣམས་ཆགས། སྒྲུབ་ཁང་སྤྲུལ་སྐུ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་ནས་ཞལ་བདག་མཛད། སེ་ར་ཤར་གཏོང་ཁང་ཚན་ནས་དགེ་སློང་ཞི་བྱ་འཇུག་སྲོལ་དང་། ཟླ་བཟང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མི་ནག་ཆུ་སོགས་ནས་ཡོང་སྲོལ་ཡོད།

སེལ་འཇུག རང་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོག་པ་དང་། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན། སེལ་བའི་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། སེལ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་དང་། དགག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ། སེལ་བས་འཇུག་པའི་བློ་གསུམ་དོན་གཅིག

སེལ་སྒོ། སྒྲིབ་འཇམ་སེ་བོའི་མིང་།

སེལ་བ་གྲུབ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤཾ་ཀ་ར་ནནྡ་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཞིག པཎྜི་ཏ་མ་ནོ་ར་ཐ་དང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།

སེལ་བ་ལྔ། གཞིའི་སེལ་བ། བསམ་པའི་སེལ་བ། ཀུན་སློང་གི་སེལ་བ། སྦྱོར་བའི་སེལ་བ། མཐར་ཐུག་གི་སེལ་བ་བཅས། །

སེལ་ཞུགས། དེ་སྔ་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་ལ་སྐབས་གཅིག་རིང་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ།

སོ་སྐྱེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྟེ་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གང་ཡང་མ་སྤངས་པའི་ལས་སོ་སོའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་བའོ། །

སོ་ཁ་རྫོང་ཁ་བརྒྱད། ༡. རྒྱ་དང་བོད་ཀྱི་སོ་མཚམས་ཁོང་ཀྱི་སྨན་ཡུང་རྫོང་། ༢. བོད་དང་ཞང་ཞུང་གི་སོ་མཚམས་ཞང་པ་བརྒྱ་རྩ་རྫོང་། ༣. བོད་དང་མོན་གྱི་སོ་མཚམས་ཕྱུགས་གཟེར་བཙུགས་པ། ༤. བོད་དང་སྟག་གཟིག་གི་སོ་མཚམས་ཤབ་ཤང་བརྒྱ་རྩ་རྫོང་། ༥. བོད་དང་ཧོར་གྱི་སོ་མཚམས་ཟངས་ཐང་ཤའི་གླིང་། ༦. བོད་དང་ཁྲོམ་གྱི་སོ་མཚམས་རྒྱ་ཤ་རྫོང་། ༧. བོད་དང་འཇང་གི་སོ་མཚམས་ར་ག་རྫོང་།

སོ་ཁྲི་བཙན་པོ། བོད་རྒྱལ་བཞི་པ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་དི་གུམ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་མོ་ཟམ་ཟམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས། སྐུ་གཤེན་ཚོ་ཆུ་འོད་དཀར་གྱིས་བྲུས། གཡས་མཁར་དཀུ་ར་དཀུ་འཕྱུར་བཞེངས། དོག་མེར་མེར་རམ་ལེ་བཟའ་སྐྱུན་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་མེར་ཁྲི་བཙན་པོ་འཁྲུངས།

སོ་ལྔ་བའི་སྐུ་ཚད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བཤད་སྲོལ་ལ། སྔར་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སྤྲུལ་པའི་བཟོ་བོ་བི་ཤྭ་ཀརྨས་བཞེངས་པ་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་སོ་ལྔར་ཕེབས་པའི་སྐུ་ཚད་དང་མཉམ་པའི་འདྲ་སྐུ་ཞིག ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་། སྐུ་འདི་ལྷ་ཡུལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་སྐལ་དུ་བཞུགས་ཞེས་གསལ།

སོ་ཆུང་བ། འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་སྟག(༡༠༦༢)ལོར་ཡུལ་ར་སྒོ་བར་སྐུ་འཁྲུངས། བུ་སྤུན་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་ཕུ་བོ་གཟུགས་ཆུང་བས་སོ་ཆུང་བ་དང་། ནུ་བོ་གཟུགས་རིང་བས་སོ་རིང་ཟེར། དགུང་ལོ་བཅུ་ཙམ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡུལ་དེར་ལོ་ཉེས་བྱུང་ནས་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བུ་སྤུན་གཉིས་ཁྲིད་དེ་ཡར་སྟོད་སྐྱེར་ཕར་སྤྲངས་པས་ཕྱ་སྒོམ་ཀྱིས་བྱིས་པ་ཆུང་བ་དེ་ངའི་རྗེས་ལ་ཞོག ངས་ཟས་དང་གོས་སྐྱེར་གསུངས་པས་བཞག་སྟེ་ཕ་མ་གཉིས་ཡར་ལུང་དུ་སོང་། དེར་ཕྱ་སྒོམ་ཀྱིས་སོ་ལ་བཙུན་པ་བཅོས། མིང་ཡང་དགེ་འདུན་འབར་དུ་བཏགས། ཕྱ་སྒོམ་ཀྱིས་སོ་ཆུང་བ་ཁྲིད་དེ་དམ་པའི་སར་ཕྱིན། དམ་པས་སོ་ཆུང་བ་ལ་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་རྫོགས་པར་གནང་། དམ་པ་གང་བཞུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཕྱི་བྱས་པས་གྲུབ་ཐོབ་ཕོ་མོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞིའི་གདམས་པ་ཡང་གནང་། དེ་ལ་ཡི་གེ་བྱེད་པར་ཞུས་པས་ཀྱང་……

བཀས་གནང་ནས་ལྷ་ར་ཁ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་འབུམ་གྱི་སྟེག་རས་ལ་གདམས་པ་རྣམས་བྲིས། དེ་ནས་དམ་པ་གར་བཞུད་ཀྱི་ཐུག་ཕྱི་ཏུས། ཁ་རག་མདུན་དུ་སླེབས་སྐབས་དམ་པས་ཁྱོད་རང་ཕྱིར་ལོག་གསུངས། སོ་ཆུང་བ་ཕྱིར་ལོག་ནས་ལྷ་སར་རིག་པའི་ཚད་ལྟ་བའི་ཕྱིར་དྲིལ་གདང་ལ་དམིགས་པ་གཏད་པས་དྲིལ་གདང་རང་གྲོལ་བ་ཡང་བྱུང་། སོ་ཆུང་བས་ནད་པ་ལ་འདྲི་གང་གཏོང་པ་དང་ནད་ཅི་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་གསལ་ལེ་མཁྱེན་པ་བྱུང་ནས་འདྲི་འདུལ་མང་དུ་ཐུས། ཡོན་ཡང་ཆེ་བར་བྱུང་ས། དེ་ནས་སོ་ཆུང་བས་དམ་པ་དིང་རི་ན་བཞུགས་པ་ཐོས་ཏེ་ནད་པ་གསོས་པའི་ཡོན་གྱི་གསེར་སྲང་གསུམ་དང་རྟ་པོ་བཟང་བ་ཞིག་ཁྲིར་ནས་དིང་རིར་ཕྱིན། དམ་པས་མཐའ་སེལ་ཀླུ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གི་གདམས་པ་གནང་། དེ་ནས་ཡང་ཕྱིར་དབུས་སུ་ཕྱིན་ནོ། །མཐར་སོ་ཆུང་བ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༡༤༩)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

སོ་ཐར་གྱི་མཁན་སློབ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དྲུག ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ། འདུལ་བའི་ཆོ་ག་ཤེས་པ། ནད་པར་སྙིང་བརྩེ་ཞིང་རང་གི་འཁོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པས་དག་པ། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཕན་འདོགས་པ། བསླབ་བྱ་རྣམས་དུས་དང་དུས་སུ་འདོམས་པའོ། །

སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་ལྡན་བཞི། བསྙེན་གནས། དགེ་བསྙེན། དགེ་ཚུལ། དགེ་སློང་།

སོ་ཐར་གྱི་རིགས་བདུན། དགེ་བསྙེན་ཕ་མའི་སྡོམ་པ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་ཕ་མའི་སྡོམ་པ་གཉིས། དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ། །

སོ་ཐར་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྤང་བྱ་ལྔ། སྲོག་གཅོད། ལོག་གཡེམ། མ་བྱིན་ལེན། རྫུན་སྨྲ་དང་། ཆང་འཐུང་བ།

སོ་ཐར་སྡོམ་པ་སྐྱེད་ཡུལ་གསུམ། མཁན་པོ། སློབ་དཔོན། དགེ་འདུན།

སོ་ཐར་སྡོམ་པ་གཉིས། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་དང་། ཡང་ན། སྡོམ་བརྒྱུད་སྡོམ་བཞི་ཅན་དང་། ཡང་ན་ཇི་སྲིད་འཚོ་བཅངས་དང་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་གཉིས་སོ། །

སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་རྩ་ལྟུང་བཞི། མི་ཚངས་ལོག་གཡེམ། མི་གསོད། མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན། མ་བྱིན་ལེན་པ།

སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡོམ་པ། དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་པ། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡོམ་པ། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡོམ་པ། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྟེ་བརྒྱད། དེ་ལ་བསྙེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

སོ་ནམ་གྱི་ལྷ། ཁ་གསོ་བའི་ལས་སྐལ་གྱི་མིང་།

སོ་ནམ་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། མི་སོའི་ལས་ཁུངས(མི་ཟ་དང་སོ་ནམ་སྐོར་དོ་དམ་བྱེད་པའི་བཞུས་མིང)ཡང་ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ལུག(༡༩༠༧)ལོ་ཆིང་གོང་མའི་བཀས་མངགས་བོད་དོན་ཞིབ་དཔྱོད་བློན་ཆེན་ཀྲང་དབྱིན་ཐང་གིས་སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དང་བཀའ་ཤག་ལ་གོ་བསྐུར་དང་འབྲེལ་བོད་ལྗོངས་བསྟན་སྲིད་འཕེལ་ཐབས་སུ་སློབ་གསོ་དང་། སྐྱོང་བརྡར། བཟོ་ཆིང་། འབྲེལ་གཏུགས། ལས་བཟོ། ནགས་ལས། སོ་ནམ། བདེ་སྲུང་། དངུལ་ཁང་། ཛ་ཚ། བཅས་ལས་ཁུངས་ཁག་དགུ་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། དང་སྐབས་དེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་རྒྱ་ནག་ཡུལ་གྲུར་ཆིབས་སྒྱུར་བསྐྱོད་པས་ལས་ཁུངས་དེ་དག་དངོས་སུ་ཚུགས་ཐུབ་མེད་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྒྱ་ཟླ(༡༩༡༣)ལོར་གོང་གསལ་ལས་ཁུངས་དགུའི་གྲས་ནས་ལས་ཁུངས་འདི་དང་། ཛ་ཚ། དངུལ་ཁང་བཅས་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་། ལས་ཁུངས་འདི་བར་སྐོར་སྐོར་སྐྱ་ཏ་ཤར་ནང་ཚུགས། དོ་དམ་མཁན་རིམ་ལས་ཚན་སེར་སྐུ་བཞི་དང་། ལས་བྱེད་དྲུང་ཡིག་གཉིས་ཡོད། འདིས་རྒྱལ་ཁབ་ཞིང་གཞིས་ཁག་ཏུ་ས་སྟོང་ཇི་ཡོད་དོ་དམ་བྱས་གསར་སྒྲོལ་བྱེད་མིར་ཆོག་མཚན་སྤྲོད་ཐོག་ལ་རྟོགས་བརྩེ་ཟུར་རྒྱུས་བཅད་བསྡུ་ལེན་དང་། སྐྱེར་ཆོས་ཁོངས་མིན་པའི་ཆར་མཛོ་ས(ཆར་ཁམས། མཛོ་སྐྱང་། ས་དན)བཅས་ས་ཁྲལ་གསུམ་སོགས་ནས་ཡུལ་འཁྱེར་གྱིས་ས་ཁྲལ་ཁག་ལ་གཏན་སྡོད་བྱེད་མཁན་ཅི་རྒྱ་ཇི་ཡོད་སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མི་རྩར་བརྩུག་སྟེ་མི་ཐོགས་བསྡུ་བ། སྤོང་ཁྱེར་ནང་ཁང་ཁུངས་གསར་རྒྱག་གིས་ཁང་གྲུ་བསྡུ་བ་བཅས་བྱེད་ཅིང་། མི་ཐོགས་ཀྱི་དཔྱལ་འབབ་རྣམས་ལོ་ལྟར་རྗེ་ནམ་གནད་དུ་ཏིང་དཀར་བཀར་འཇུག་རྒྱུག་པ་བཅས་ཀྱི་འོས་འགན་སྲུབ་པ་ཡིན།

སོ་ཆིས། ཞིང་ལས་ལས་སོ་ནམ།

སོ་མཚམས་སྲུང་། གཞན་སྡེ་དང་རང་སྡེའི་སོ་མཚམས་བརྟན་པོར་སྲུང་བ།

སོ་ཚོ། འདི་ཕྱིར་ན་སོ་རྙིག་ལ་ཚོལ་འཛིན་དགོས་ཀྱང་། སྐབས་རེ་མདུན་སོ་གཉིས་ཆུང་ཟད་ཕྱིར་ཐོན་པའི་འཛུམ་ཉམས་ལྡན་པ་ལ་ཀོ་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

སོ་ཟུར་གནུབ་གསུམ། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སྔགས་པའི་རྒྱལ་པོར་གྲགས་པ་སོ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། ཟུར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ། གནུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སོ། །

སོ་འཇོན་ལེང་། ས་མཚམས་སུ་སོ་པ་བཏང་ནས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་དང་གནས་ཚུལ་ཉན་པ།

སོ་ར་ཏ། འདི་བོད་སྐད་དུ་བཟང་པོ་ཅན་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར། རང་རྒྱལ་ནས་དཔར་སྐྲུན་བྱས་པའི་ས་བཀྲའི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་སུ་ལ་ཊའོ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

སོ་ཤིང་གི་ཡོན་ཏན་ལྔ། ཁ་ནང་ནས་ཆུ་སྐྱེ་བ། མཁྲིས་མཆིན་ཆ་སྙོམས་པར་བྱེད་པ། བད་ཀན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ། ཁ་ནང་གི་དྲི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ། མིག་ལ་ཕན་པ་སྟེ་ལྔ།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལྔ་ཡི་ནང་ནས་ཚོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།

སོ་སོ་ཐར་པ་མདོ་འདོན་ཚུལ་ལྔ། གླེང་གཞི་འདོན་པ། ཕམ་པར་འགྱུར་བ་འདོན་པ། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འདོན་པ། མ་ངེས་པ་འདོན་པ། རྒྱས་ཀྱིས་འདོན་པའོ། །

སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ། ངེས་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སྟེ་བཞི།

སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་སོ། །

སོ་སོར་འབྲང་མ། གསང་སྔགས་བྱ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་སོགས་ཞིབ་པར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་ལྷན་ཐབས་ནང་གསལ།

སོ་སོར་བཤགས་པའི་ཆོས་བཞི། དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལག་ཏུ་ལེན་པ། འཁྲིལ་དུ་འདུག་པ་ལ་མ་བཟློག་པར་ཟ་བ། ཁྲིམས་དྲལ་ཏེ་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ། ནགས་ཚལ་བརྟག་པ་ལས་བསྔུར་བ།

སོག་ཀ་རིས། རྩ་བ་ཆུ་ཆེ་ཞིང་རྩེ་མོ་ཆུ་ཆུང་བ་འདྲ། ཡང་ན་མདུན་གྱི་ཞིང་ཆེ་ཞིང་རྒྱབ་ཀྱི་ཞིང་ཆུང་བའི་མགོ་ཆེ་མཇུག་ཆུང་གི་བཟོ་དབྱིབས།

སོག་ཀ་འབམ་སོག་ཁ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིང་།

སོག་ཆུ། འདི་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་ཁོངས་སྨ་ཆེན་རྫོང་གི་ཆུ་བ་དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབབ་པའི་གཙང་པོ་ཞིག སོག་ལ་སྐྱ་བོ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་དུ་འབབ་པའི་ཆུ།

སོག་པོ། ༡. མོང་གོལ་གྱི་མི་རིགས། ནང་སོག སྟོད་སོག

༤. བོད་ཀྱི་སྔ་རབས་སོ་རྒྱུས་ནང་རྒྱུད་ཕྱོགས་ནས་སྟག་……གཟིག་སོག་པོའི་དམག་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་སོག་པོ་ནི་པོ་ཞི་བཙན་རྒྱལ་ཟེར་བའི་གནའ་རབས་ཀྱི་དབྱི་ལང་རྒྱལ་ཁབ།

༥. སོག་པོ་ཏུ་རུ་ཀ་སྟེ། དེང་སང་གི་ཐུར་ཆིས་རྒྱལ་ཁབ།

སོག་ཟོ་ཡུལ་ཟན་རྒྱལ་པོ། ཏུ་ཟ་གེ་ཐུ་ཏ་ར་ཏུ་ལ་ལ་ཏུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཉིས་པ་ཆོས་ཁུར་པོ་སོག་ཐུའམ་ལེ་ཆེན་ཆོས་ཁུར་གི་བུ་ཡིན། འདི་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས། འདིའི་གཟུང་བོ་སུ་མེ་ཟའི་ཇི་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡབ་ཡིན།

སོག་ཟོགས་ཁང་། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོར་མདོ་སྨད་སྤྱི་བཀའ་བླ་བྱམས་པ་བསྟན་དར་ནས་མདོ་སྨད་ཁུལ་གྱི་ཟོགས་ཁང་མཁན་རིམ་སྤེལ་ཐོན་ས་མི་ཐུབ་པས་ཉོར་ཆེ་པ་ས་དཀྱིའི་ཁྱོངས་དང་། སོག ནག་ཆུ་ཆུན་ལ་འཕྲིལ་མཚུངས་སོགས་ཁང་གསར་འཛུགས་ཡོད་པ་ཞེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པར་སྙན་ཞུས་ལྟར་ཉོར་ཆེ་ཁྲལ་དང་། སོག ནག་ཆུ། གནམ་རུ། ནག་ཚང་རྫོང་གི་བྱང་རིགས་ས་སྐྱོང་ཁག་ལ་སོག་ཟོགས་ཁང་དོ་དམ་མཛོད་ལས་བྱེལ་པོ་བསྐོ་གཞག་གིས་རྩ་བའི་ཟོགས་དམིགས་ཉོར་ཆེ་ཁྲལ་སྟེང་ཆེན་དང་། སེར་ཚ། འབྲི་རུ་ཁུལ་བཅས་ནས་ས་མཚམས་ཐོབ་ཐོར་ཀྱི་ཉོད་བསྐྱད་པོ་ལང་རིགས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་དགོངས་བསྐོར་ཞུ་དགོས་པ་ལས། དེ་བྱིངས་མདོ་སྨད་རང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཆོག་པ་བཅས་རེད།

སོག་ཡུལ། ཕྱིར་ཕྱོགས་འདིའི་སོག་པོའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ལ། ཚོང་གོལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཨོ་རོ་ཏོད་དང་། རྒྱའི་དུར་ཆེད་དང་། བོད་ཀྱི་ཤི་ར་ཡུ་གུར་དང་། ཧོ་ཞོན་གྱི་ཏ་ལག་ཡུ་ཏུད་དང་། ཨོ་རོ་སུའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ལ་ཁ་ཐ་རི་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་མོང་གོལ། ཏལ་ཏ། ཨོ་རོད་གསུམ་གྱི་ནང་གི་མོང་གོལ་ལ་ཆ་ཏར་ཚོ་པ་བརྒྱད། ཨོར་ཏོ་སུ་ཚོ་བ་དྲུག་……བདུན། ཐུ་མེད་ཚོ་པ་གཉིས། ཏུར་བེན་ཏུ་ལིད་ཚོ་པ་གཅིག ཤུ་རང་ཚོ་པ་གསུམ། སོའུ་ནིད་གུན་ཚོ་པ་གཅིག ཨ་པ་ག་ཚོ་པ་བཞི། སོའུ་ཉིད་ཚོ་པ་གཉིས། ཏུའི་ཆེད་ཚོ་པ་གཉིས། ཤུ་ཧུ་སུ་ཧུ་ཚོ་པ་གཉིས། ཆ་རོད་ཚོ་པ་གཉིས། ཉིའི་མན་དང་། ཤུ་ཏན་ཚོ་པ་རེ་རེ། ཨོང་ཉིད་ཚོ་པ་……གཉིས། ཚ་ཧར་ཏལ་ཏ་ཚོ་པ་གཅིག ཐོ་རིང་ཚོ་པ་གཉིས། ཁེ་ཤིག་ཟན་ཚོ་པ་གཅིག ཨ་རུ་ཧོར་ཆེན་ཚོ་པ་གཅིག ཏུའི་ན་ཧོར་ཆེན་ཚོ་པ་བཅུ། གཡོན་གྱི་བུ་མེད་ཚོ་པ་གཅིག ཚོང་ཁོལ་རིན་ཏར་ཆེན་ཚོ་པ་གཅིག ཏར་ཆེན་ཚོ་པ་……གསུམ་བཅས་ཚོ་ཆེན་ཞེ་དགུ་ཚོགས་འདུས་ཏུག ཏལ་ཏ་སྟེ་བཞི་ཚོ་བདུན། ཨོའུ་རོད་ལ་བར་གྱུད་དུ་རད་དང་དོར་བོ་ཐོད་དང་། ཏོ་ཞུ་ཐོང་ཐོར་གོང་དང་། ཏུར་བེད་ཏུར་གར་སྟེ་ཚོ་བཞི་ཡོད་ཅིང་(ལ་ལས་ཕྱི་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ……བྱས་ཏེ་ཨོའུ་ལིད་ཐུར་དུ་ཕྱུང་སྟེ་གཅིག་ལ་བགྲངས་ནས……བཞི་བྱེད་པའང་ཡོད) དེ་སོ་སོའི་ནང་ཚན་ལ་ཡང་དུས……མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

སོག་ལ་སྐྱ་བོ། འདི་སོག་རྫོང་གི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ལ་ཞིག་གི་མིང་།

སོང་ཁ་དངོས་གནས་ཁུངས་དག འགྲོ་སོང་གི་གཞུང་ལུ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཁུངས་དག་པ།

སོང་རྣམ། སོང་ཤུལ་བདས་པ་དང་། རྗེས་འདེད་བྱེད་པའི་དོན།

སོམ་ཉི། ཡིན་མིན་ནི་ཚོམ་གྱི་དོགས་པ་བྱུང་བ།

སོར། ལག་པའི་སོར་མོ་སྟེ། རིང་ཐུང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དུ་ཟུས་ན་ནས་འབྲུ་ཟོག་བདུན་བསྒྲིགས་པའི་ཚད།

སོར་ཆུད། བསྐྱར་གསོ་བྱུང་བའམ། སྔོན་མའི་གོ་གནས……སྐྱར་གསོ་བྱུང་བ།

སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྔ། བརྟགས་གྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་ནང་ཚན་ཞིག

སོར་མོ་ལྔ། མཐེ་བོང་། མཛུབ་མོ། གུང་མོ། སྲིན་ལག མཐེའུ་ཆུང་བཅས་ལྔའོ། །

སོར་མོ་གཅིག (སོར་མོ་གང་)གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྐྱེ་ནས……བདུན་ལ་སོར་མོ་གཅིག

སོར་མོ་དྲྭ་བས་འབྲེལ་བ། ངང་པའི་རྐང་པ་ལྟར་སོར་མོ་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་དུ་ཤའི་དྲྭ་བས་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ།

སོར་མོའི་གྲངས་ལྡན། ལག་པ་གཉིས་ལ་སོར་མོ་བཅུ……ཡོད་པ་ལྟར་གྲངས་ཚད་བཅུ་ཡོད་པ།

སོར་མོའི་འདུ་བྱེད། ལག་རྩལ།

སོར་བཤགས་བཞི། དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པའི་སོར་བཤགས། གྲལ་རིམས་སུ་མ་ཕེབས་པར་ཁྱིམ་དུ་འདུག་པ་མ་བཟློག་པར་ཟ་བའི་སོར་བཤགས། བསླབ་པ་སྦྱིན་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་འདུག་པའི་སོར་བཤགས། ནགས་མ་སྲུང་པར་ཟ་བའི་སོར་བཤགས་སོ། །

སོ་རཥྚ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི(བདེ་མཆོག་ཆོས་འབྱུང་)ལས། རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། (རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་)ལས། ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ཡུལ་སོ་ར་ཥྚ་ཞེས་གསལ། སོར་ཥྚ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བཟང་པོ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་མང་པོར་གསལ།

སུ་སྲི། འདི་ནི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་བོད་སྐད་ལ་བདེ་ལེགས་ཟེར།

སུཏྲ་བཞུགས་ཁང་། ཡུལ་སྐད་ལ་ཚ་ཚ་ཡང་ཟེར། ལྷ……དང་མཆོད་རྟེན་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དཔར་འདེབས་བྱས་པའི་རིགས་ཞིག་སྤྱི་ཐང་བོད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚ་ཚ་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད།

སོ་བཏབ། བསོ་བཏབ། དམག་འཐབ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། བསྒོ་སྒྲ་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་ནི་དགྲ་བོ་ལས་རྒྱལ་གྱི་འགོ……རྟགས་པའི་སྣུལ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བརྗོད་ཉམས་མཚོན་བྱེད་ཡིན།

སྭན་ཅིང་དབྱེན། (宣政院)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཙུགས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་བསྟན་བྱེད་སྐོར་དོ……དམ་བྱེད་མཁན་ལས་ཁུངས་ཞིག

སྭན་ཧྭི་ཤི་སིའི། (宣慰使)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་ལེ་ཆེན་ཏན་གྱི་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་དགུ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༢༧༢)ལོར་བོད་ལ་གནས་སུ་ཐུ་པོ་སྒོན་ཨུའི་སི……ཏུའུ་ཡོན་ཧྲའི་ཧྭ(吐蕃宣慰使司都元帅府)ཟེར……བའི་སྲིད་འཛིན་དོ་དམ་ལས་ཁུངས་བཙུགས་པ་དང་། དེའི་འགོ་བྱེད་དཔོན་པོར་སྒོན་ཨུའི་སི་དང་ཏུ་ཡོན་རྫས་ཟེར……བའི་གོ་གནས་སྤྲད་ཡོད།

སྲང་། བོད་ཀྱི་ལྗིད་ཚད་རྩི་བའི་ཚད་གཞི་ཞིག་སྟེ་ནས་འབྲུ……དྲུག་ལ་སེ་བ་གང་། སེ་བ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བཅུ་ལ་སྲང་གང་སྟེ་སྒོར་གང་། དེ་བཞི་ལ་ཉག་གང་། ཉག་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་སྟེ་སྲང་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཁལ་གཅིག……ཏུ་རྩིས། དེ་ལ་དེང་སང་གི་རྒྱ་ཡུང་ལྟར་ན་རྒྱ་མ་བདུན་དང་སྲང་ཕྱེ་ཡོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར(བདེ་ལེགས་ཆར་འབེབས)ལས། ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཛུགས་པ……གནང་སྐབས་ལྷ་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སེར་ཁལ་གཅིག་ལ་རྒྱ་ནག……ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམ་སྲང་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་དང་། སེར་ཉག་གང……ལ་རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམ་སྲང་བཞི་རེ་ཡོད་པ་དང་། ཇ་ལྷ……སའི་སྐར་ཚེ་གང་ལ་རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམ་སྲང་གང་ཡིན……པར་གསུངས། འདི་ནི་མར་དང་ཚ་སོགས་ཀྱི་ལྗིད་ཚད……འདེགས་པའི་ཚད་གཞི་ཡིན། གསེར་དངུལ་དང་སྨན་གྱི……སྲང་ཚད་འཇལ་བའི་ཚད་གཞི་ནི་འདི་དང་མི་འདྲ། གསེར་དངུལ་གྱི་ལྗིད་འདེགས་ཚད་གཞི་ནི་བོད་ཞིལ་བུའི……དུས་སྐབས་སུ་གཙང་གི་ཆོང་འདུས་མགུར་མོའི་ཚད་གཞི་ནི། ནས་འབྲུ་དྲུག་ལ་སེ་བ་གང་དང་། སེ་བ་བཅུད་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བཅུད་ལ་སྲང་གང་། གསེར་སྲང་གང་ལ་དངུལ་སྲང་དོ། གསེར་སྲང་བཅུ་ཐམ་པ་དང་དངུལ་སྲང་ལྔ་ཅུ་ཐམ་པ་ལ……གསེར་ཐུ་གང་ཡིན་ཅིང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ལ……དབང་བསྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ལེགས་པ་གཅིག་ལ་དངུལ་སྲི……གང་སྟེ་དངུལ་སྲང་བརྒྱད་ཡིན་པར(སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཀའ་ཆེམས)ལས་གསལ། ཡང་བོད་སྨན་གྱི……སྲང་ཚད་ནི་སྣང་ས་ནི། ནས་འབྲུ་དྲུག་ལ་སེ་བ་གང་། སེ……

ག་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ལ་ཚོ་གང་། ཚོ་བརྒྱད་ལ་སྣང་གང་། སྣང་དོ་ལ་སྦྱར་བ་གང་། སྦྱར་བ་དོ་ལ་སྲིམ་པ་གང་། སྲིམ་པ་དོ་ལ་བྲི་ཕྱེད། སྲིམ་པ་བཞི་ཕྱེ་སྣང་བཅུ་དྲུག་ལ་བྲི་གང་དུ་བྱེ་བར་གནའ་རབས་ཀྱི་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད།

སྲད་རིན་ཆེན་རྫེ། གཙང་སྟོད་ཁུལ་སྲད་རིན་ཆེན་རྫེ་ཞེས་པ། ཕྱར་ཕྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་སྐབས། སྲད་རིན་རྫེ་རྫོང་ཡོད་ས་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ། རྫོང་འདི་ནི་འབྲི་གུང་ཁྲི་དཔོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་དང་། རྒྱལ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གཉིས་ནས་དངུལ་གཙང་གཉིས་སུ་རྫོང་མང་པོ་བརྩིགས་པར་བཤད་འདུག་པས། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་གིས་རྫོག་མར་བརྩིགས་པ་ཡིན་རེས།

སྲས་ལྷ་ཚོགས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་བུ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་གི་ཚུང་ཤོས་སྟོབས་ཆུང་གི་བུ་ལྔ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། བུ་སྟོབས་ཆུང་ལ་བུ་ལྔ་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ལྔ་པོ་སོ་སོའི་མིང་གང་ཟེར་དུ་མན་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད།

སྲས་བཅུ་གཅིག ཡུམ་སྲས་བཅུ་བདུན་ནང་གསེས་ཀྱི་སྲས་བཅུ་གཅིག་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སུམ་བརྒྱ་པ། ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ། ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བཅུ་པ། སྒོ་ཉེར་ལྔ་པ། རབ་རྩལ་རྣམ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པ། ཀཽ་ཤི་ཀས་ཞུས་པ། ཡི་གེ་ཉུང་ངུ་མ། ཡི་གེ་གཅིག་མ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོའོ། །

སྲས་བ་རྒྱང་སྲུཏ། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》དུ། ལྷ་བཟང་གི་བུ་ཆེ་བ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་དང་། བུ་ཐ་ཆུང་སྲུཏྟ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། ཐུག་དཀོན་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོར》ལྷ་བཟང་གི་བུ་ཆེ་བ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་དང་། འབྲིང་པ་སྲུཏ། ཆུང་བ་ནམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་རང་ཁུངས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། བུ་ཆེ་བ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ལ་དྲུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱི་བུ་མོ་མནའ་མར་ལེན་རྒྱུ་ཐུས་པ་དྲུན་གར་ནས་མགོ་བསྐོར་བཏང་སྟེ་དྲུན་གར་དུ་སློབས་ཕྲིག་བཀོངས། འབྲིང་པོ་སྲུཏྟར་མཆོ་སྟོན་ནས་མནའ་མ་བླངས་ཞིང་མཚམས་ལྷ་སར་བཏོངས། ལྷ་བཟང་བཀྲོད་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ས་ནས་བྲོས་པ་ལམ་བར་ནས་དྲུན་གར་གྱིས་བཟུང་སྟེ་དྲུན་གར་དུ་འཁྱིད་པ་རྒྱལ་ཁར་ནས་འདས། ཆུང་བ་ཚེ་བརྟན་རྣམ་རྒྱལ་ལ་ཀོང་ཡུལ་ཀུང་གི་ཆོ་ལོ་གནང་ཡང་རིང་པོར་མ་སོང་བར་ཆ་ཁར་དུ་གོངས་པར་བཤད་པས་སོ། །

སྲི། གདོན་འདྲེའི་རིགས་ཤིག་གསལ་ཡང་ན་ལེར་ལྷ་དང་། དུས་ཚོད་རེས་ཅན་ཞིག་གི་རྐྱེན་ངན་ནམ་པར་ཆད་ལ་འདུག་གོ།

སྲི་ངན་ལངས། ཕྱར་གྱི་གདོན་འདྲེ་སྙིང་པ་བསླུར་ལངས་བྱུང་བ།

སྲི་བ། སྲོལ་བ།

སྲི་ཞུ། ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་དོན།

སྲི་ཞུ་ཆེ་བའི་འཛིན་སྟངས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་གུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ལྷ་ཁང་དང་ཕོ་བྲང་ལ་བདག་གཅེས་ཡག་པོ་བྱས་པ།

སྲིད་སྒྲུབ། མ་སྐྱེགས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནང་བཤད་པའི་རྒྱལ་པོ་མདའ་རྩལ་ལ་ཉིན་དུ་མཁས་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ནི་དགེ་ཁམས་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི《ཁྲབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་རྣམ་བཤད》ཅེས་པའི་ནང་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད།

སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་གཉིས། རྒྱ་གཞན་ཚུང་ཟད་སྟོན་པའི་རྒྱན་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ནོ། །

སྲིད་པ་བཅུ་བཞི། དུས་འཁོར་ལས་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་སྲེ་བས་ལྷ་བརྒྱད། དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་ཀྱིས་ཕྱེ་བས་བཞི། མི་དང་དམྱལ་བ་སྟེ་བཅུ་བཞིའོ། །

སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྷ་དགུ། གཤམ་དུ་སྲིད་པའི་ལྷ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྲིད་པ་ཐ་མ། ལས་ཉོན་དབང་གིས་སྲིད་པ་སྐྱེ་འཁོར་བའི་གནས་འདིར་སླར་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་ན་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འཐོབ་ཁ་མའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་རྣམས་སོ། །

སྲིད་པ་བདུན། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ། ལྷའི་སྲིད་པ། མིའི་སྲིད་པ། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ། སྲིད་པ་བར་མའོ། །

སྲིད་པ་བར་དོའི་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དྲུག གནས་ངེས་མེད་རི་རྩེ་ཐང་སྟོང་ལ་སོགས་པར་ཡུད་ཙམ་རེ་སྡོད། རྟེན་ངེས་མེད་ཟམ་པ་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་ལ་ཡུད་ཙམ་རེ་བརྟེན། སྤྱོད་པ་ངེས་མེད་སྐད་ཅིག་རེ་ལ་སྣ་ཚོགས་རེ་བྱེད། ཟས་ངེས་མེད་རིགས་དྲུག་གི་ཟས་སྣ་ཚོགས་མཐོང་ཡང་མི་ཐོབ་པ། གྲོགས་ངེས་མེད་ལྷ་དང་འདྲེ་སྲིན་བར་དོའི་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་དང་ཡུད་ཙམ་རེ་འགྲོགས། སྣང་ཚུལ་ངེས་མེད་ཀྱི་ཆར་སྒོ་བདེ་སྡུག་སྣ་ཚོགས་སྐད་ཅིག་ལ་འགྱུར་ལྡོག་བྱེད་པའི་སྣང་བ་འཆར་བ།

སྲིད་པ་བཞི། མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་མ་སྐྱེས་བར་དེ་སྐྱེ་སྲིད། མི་ནས་བར་དོར་མ་སྐྱེས་བར་དེ་འཆི་སྲིད། བར་དོ་ནས་མངལ་དུ་མ་ཞུགས་བར་དེ་བར་སྲིད། སྐྱེས་ནས་མ་ཤི་བར་དེ་སྔོན་བྱུང་སྲིད་པའོ། །ཡང་ན། ཤི་ནས་སྐྱེ་བ་མ་བླངས་བར་ནི་བར་སྲིད་དང་། སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་སྲིད། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་སྔོན་རོལ་ནི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ། འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་འཆི་སྲིད་དོ། །

སྲིད་པ་སོ་གཅིག འདོད་ཁམས་ལྔ། འདོད་ལྷ་དྲུག གཟུགས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་སྟེ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་གོ།

སྲིད་པ་གསུམ། ས་བླའི་སྲིད་པ་ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། ས་སྟེང་གི་སྲིད་པ་མིའི་སྲིད་པ། ས་འོག་གི་སྲིད་པ་ཀླུའི་སྲིད་པ་སྟེ་སྲིད་པ་གསུམ་མམ་ས་གསུམ་ལ་ཟེར། འཆི་སྲིད་དང་། བར་སྲིད། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་སྟེ་གསུམ། ཡང་ན། འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྲིད་པ་སྟེ་སྲིད་པ་གསུམ་མམ་ཁམས་གསུམ་མོ། །མདོ་སྡེ་ལས། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ། མ་ངེས་པའི་སྲིད་པ་གསུམ། ཡང་སྲིད་པ་དང་མ་སྲིད་པ། ཅི་ཡང་སྲིད་པའོ། །

སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ། དེ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་སོགས་སུ་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྔ་པ་བྲིས་པ་དག་གི་དགོས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །འདི་ནི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོམས་པར་མཛད་ཅིང་། ཕྱི་རབས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཤེས་པ་ནི་གལ་ཆེན་ཏུ་ཆེ་བར་གཟིགས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ཁང་སོགས་སུ་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྔ་པ་འབྲི་དགོས་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་གྱི་འཇུག་ལྡོག་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྗེ་ལྟར་འབྲི་བའི་ཚུལ་ནི། འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ་འམ་སྲིན་པོ་ཁ་གདངས་པའི་དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་ཟླུམ་པོ་ཆ་ལྔ་པ་ཞིག་བྲིས་ཏེ་སྙིང་གི་ཆ་རུམ་དུ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་གཅིག་ལ་ལྷ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་མི་འབྲི་བ་དང་། འོག་གི་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དུད་འགྲོ། དབུས་སུ་དམྱལ་བ། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡི་དྭགས་འབྲི་དགོས་ཏེ་འདུལ་བ་ལུང་ལས། སྒོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོའོ། །ཆ་ལྔ་པར་བྱའོ། །སྙིང་དུ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་དེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ཐེ

ཆུན་ཆུང་སོ་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འཁོར་ལོ་ལྔམ་པོ་དེའི་དབུས་སུ་འདོད་ཆགས་མཚོན་བྱེད་བྱ་ཕུག་རོན་གྱི་གཟུགས་དང་། ཞེ་སྡང་མཚོན་བྱེད་སྦྲུལ་དང་། གཏི་མུག་མཚོན་བྱེད་ཕག་པའི་གཟུགས་བརྐྱན་འབྲི་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དབུས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་ཕུག་རོན་དང་། སྦྲུལ། ཕག་གི་རྣམ་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྩ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཏི་མུག་མ་རིག་པའམ་འཇིག་ལྟ་ནི་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྲིད་པ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲེད་འགྱུར་ཏེ། །སྲེད་པས་སྐྱོན་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲེད་པ། །ང་ཡི་ཞེས་འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལེན། །དེ་ནི་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་ཏུ་མཐོང་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་ན་རང་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་དང་། གཞན་ལ་བདེ་བ་བྱུང་ན་མི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བྱུང་ན་དགའ་ཞིང་དེ་དག་གི་རྒྱུ་སྦྱོང་ཆེད་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ངན་སྣ་ཚོགས་པ་དག་བསགས་ཏེ་འཁོར་བའི་གནས་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་ནས་མི་ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་མྱོང་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་གཏི་མུག་མཚོན་བྱེད་ཕག་པའི་ཁར། འདོད་ཆགས་མཚོན་བྱེད་ཕུག་རོན་དང་། ཞེ་སྡང་མཚོན་བྱེད་སྦྲུལ་གཉིས་བརྐྱུག་པ་ནི་འདུལ་བ་ལས། ཕྲ་མ་དེ་གཉིས་གཏི་མུག་གིས་ཟ་བར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཀོད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་དེའི་ཕྱིའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ནས་བཟུང་རྒ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་བྲིས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འབྲི་བའི་ཚུལ་ནི། དང་པོ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒན་མོ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྫ་མཁན་གྱིས་རྫ་བཟོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲེའུ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེས་བུ་གྲུར་འཛུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྔ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཡུལ་འཁོར་རམ་ཁང་སྟོང་ལྟ་བུ་དང་། དྲུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་འོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་མིག་གམ་ཕྱིས་མོ་ལ་མདའ་ཟུག་པ་ལྟ་བུ་དང་། བརྒྱད་པ་སྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆང་འཐུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སེ་ཏོག་གམ་ཤིང་ཏོག་འཐུ་བ་ལྟ་བུ། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་སྦྲུམ་མ་འཁམ་ཕྱུས་སྐྱོང་རུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་མ་ལས་བུ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ། བཅུ་གཉིས་པ་རྒ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་རྒན་པོ་དང་། ཤི་བའི་རྣམ་པ་དང་། རོ་འཕྱར་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། 《བཀའ་གདམས་པ་ཆོས》ལས། མ་རིག་རྒྱལ་པོ་ལོང་བ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་རྫ་མཁན་བཞིན། །རྣམ་ཤེས་སྤྲེའུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་གྲུར་འཛུག་འདྲ། །སྐྱེ་མཆེད་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་པ་སྟེ། །རེག་པ་འོ་བྱེད་འདྲ་ཞེས་བཤད། །ཚོར་བ་མིག་ལ་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ། །སྲེད་པ་ཆང་འཐུང་འདྲ་ཞེས་བཤད། །ལེན་པ་ཤིང་ཏོག་སྐབ་འདྲ་སྟེ། །སྲིད་པ་སྦྲུམ་མ་འདྲ་ཞེས་བཤད། །སྐྱེ་བ་མ་ལས་བུ་སྐྱེས་འདྲ། །རྒ་ཤི་རོ་འཕྱར་འདྲ་ཞེས་བཤད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱད་སོ་

ཕོང་བ་དེ་གར་འགྲོ་དང་འདིར་འགྲོ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་པར་འཁྱམས་པ་ལྟར་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་འདིར་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བས་ན་མ་རིག་པ་རྒན་མོ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྫ་མཁན་གྱིས་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་རྫའི་སྣོད་སྣ་ཚོགས་བཟོ་བ་ལྟར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ལེན་པས་འདུ་བྱེད་རྫ་མཁན་དང་འདྲ་བ་དང་། ཁང་པ་སྤྲེའུ་ཁྱིམ་དྲུག་ཡོད་པའི་ནང་དུ་སྤྲེའུ་ཞིག་བཅུག་པ་ན་དེ་ས་སྤྲེའུ་ཁྱིམ་སོ་སོར་རྒྱུག་ནས་བལྟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་དེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དྲུག་གར་ཕྱིན་ནས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་སྤྱོད་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སྤྲེའུ་དང་འདྲ་བ་དང་། གྲུའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཚང་ན་ཆུའི་ཕ་རོལ་སོགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། མ་ཚང་ན་འགྲོ་མི་ནུས་པ་ལྟར་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་འདིར་སྐྱེ་ཞིང་དེ་དག་ཆ་ཚང་བར་གཉིས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་སྤྱོད་མི་ནུས་པས་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཁང་པ་སྟོང་པར་ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་མི་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་ཡང་དོན་དུ་སུ་ཡང་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་མ་ཐག་ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་འདྲ་ཡང་དོན་དུ་རང་འཐས་རྣམ་ཤེས་ད་དུང་གྲུབ་མེད་པས་ཁང་སྟོང་དང་འདྲ་བ་དང་། འོ་བྱེད་པའི་ཚེ་པན་ཚུན་འཕྲད་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ལས་མ་འཕྲད་ན་མི་འོང་བ་ལྟར་རེག་པས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་གཅོད་པས་ན་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་། མིག་གམ་ཕྱིས་མོ་ལ་མདའ་འཕོག་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ཚོར་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་ཀྱོང་བ་ལྟར་ཚོར་བས་ཀྱང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གང་རུང་འཕྲད་མ་ཐག་པར་མྱོང་བས་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཆང་ལ་དགའ་བའི་མི་དེ་ཆང་ཇི་ཙམ་བཏུངས་ཀྱང་མ་ངོམས་པར་འཐུང་སྙིང་འདོད་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་སྲེད་པས་ཀྱང་ཡུལ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་རྣམ་ཡང་མ་ངོམས་པར་ཆགས་པར་བྱེད་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་། སྤྲེའུ་ཤིང་རྩེར་འཛེགས་ནས་ཤིང་ཏོག་ལྷ་མའི་རོ་ཚོར་ཞིང་མིག་གིས་མཐོང་ཚད་ལག་པས་ལེན་ཞིང་ཟ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པས་ཀྱང་སྲིད་པས་ཆགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་སྤྲེའུ་ཤིང་ཏོག་ལེན་པ་དང་འདྲ། རྒྱ་དཀྱུ་ངོ་བཅུ་སོང་བའམ་སོང་བར་ཉེ་བའི་སྦྲུམ་མ་དེ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཚང་བས་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལྟར་བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་སྲིད་པ་ཕྱི་མ་འགྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འགྲུབ་པས་ན་བུད་མེད་སྦྲུམ་མ་དང་འདྲ། བུད་མེད་ལྦུམ་མ་ལས་བུ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་བཞིན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་དངོས་སུ་མཚམས་སྦྱོར་བས་དེ་དང་འདྲ། ན་ཚོད་རབ་ཏུ་ཆས་པའི་ཆས་འཁོགས་རྣམས་དེའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མོངས་སུ་མནར་བ་དང་། འཆི་བའི་ཚེ་ཕུང་པོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་བ་སོགས་བྱེད་པ་ལྟར་རྒ་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་ན་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་འཆི་བདག་གི་ཁ་དང་། རྐང་ལག་གིས་དམ་དུ་བཟུང་བར་བྲིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པ་འདིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཟ་དག་མཐར་འཆི་བདག་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གདུང་པ་ན་ངན་སོང་གསུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཚོན་པར་བྱེད་ཅིང་། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མི་གཉིས་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སོགས་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཚོན་བྱེད་འཁོར་ལོའི་སྟེང་མར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་གཡས་པའི་མཛུབ་མོས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་ལྟ་བུའི་ཡིག་ཡི་དཀར་པོ་ཞིག་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་འབྲི་བར་གསུངས་པ། མདོ་

དཀར་པ་ནི་འགོག་བདེན་དེ་ཉིད་རང་གི་སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་མཚོན་ཞིང་། དེ་ཕྱག་གིས་སྟོན་པ་ནི་འགོག་བདེན་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་པའམ་སངས་རྒྱས་དེས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེར་འགྲོ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་མཚོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་ལོའི་འོག་ཏུ་བསྒོམས་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་འཇུག་པར་བྱ། །འདམ་བུའི་ཁྱིམ་ལ་གླང་ཆེན་བཞིན། །འཆི་བདག་སྡེ་ནི་གཞོམ་པར་བྱ། །གང་ཞིག་རབ་ཏུ་བག་ཡོད་པས། །ཆོས་འདུལ་འདི་ལ་སྤྱོད་གྱུར་པ། །སྐྱེ་བའི་འཁོར་བ་རབ་སྤངས་ཏེ། །སྡུག་བསྔལ་ཐ་མར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འབྲི་བར་གསུངས། འཁོར་ལོ་དེ་ཉིད་རྣམ་བྱང་ཕྱིར་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ་མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་། འཁོར་བའི་འགྲོ་བ་ལྔ་རྣམས་ཟོ་ཆུན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་རམ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་འཁོར་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འཁོར་ལོའི་མཐར་འབྲི་བ་ནི་དེ་དག་ལས་བརྒལ་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ལ། དེ་དག་ལས་མ་བརྒལ་ན་འཁོར་བ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

སྲིད་པའི་དགྲ་ལྷ་ཆེད་དགུ། ༡. དཔའ་བརྟན་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ། ༢. མཐུ་ཆེན་དགྲ་འདུལ། ༣. སྣང་གྲགས་འབྲུག་སྒྲོར། ༤. དྲག་རྩལ་ཐོག་འབེབས། ༥. སྐྱེས་པ་སྲོག་འཛིན། ༦. སྟོང་བའི་སྲོག་གཅོད། ༧. སྐྱེས་བུ་རང་ཆས། ༨. བྱ་ཁྲ་ཁྱུང་མོ། ༩. དགྲ་སྔོན་གཡོག་རྩལ་བཙས།

སྲིད་པའི་སྒྲོན་མེ། ཉི་མའི་མིང་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡུལ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ།

སྲིད་པའི་འདྲེ་དགུ། ཕོ་བག་མའི་འདྲེ། ཁོན་མཁར་ལེན་གྱི་འདྲེ། དུ་ཏམ་དང་སྦྱིན་བསྲེག་ཞུགས་ཁང་རྣམས་ཀྱི་འདྲེ། ཤིན་ཐོག་ཐུག་པའི་འདྲེ། ཁམ་མཆུ་ལས་སེའི་འདྲེ། ཐུགས་པ་ཚོགས་པའི་འདྲེ། ཟིན་ཤིང་ལས་ཀྱི་འདྲེ། ཟོན་དམག་དང་སྟོན་མོའི་འདྲེའོ། །

སྲིད་པའི་སྒྱུར་བྲལ། སྲིད་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། དེས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་དེ་སྤངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་སྒྱུར་བྲལ་ཞེས་ཟེར། (ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་འགྲེལ་པར) གསལ།

སྲིད་པའི་རྩ་བ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ་ཁོང་དུ་ད་ཉེའི་ནང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། ༡. མ་རིག་པ (རང་བཞིན) ༢. འདུ་བྱེད (བློ་གྲོས) ༣. རྣམ་ཤེས། ༤. མིང་དང་གཟུགས། ༥. སྐྱེ་མཆེད་དྲུག ༦. རེག་པ། ༧. ཚོར་བ། ༨. སྲེད་པ། ༩. ལེན་པ། ༡༠. སྲིད་པ། ༡༡. སྐྱེ་བ། ༡༢. ན་ཤི།

སྲིད་པའི་ལྷ། བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། བོད་ཀྱི་སྐམ་ས་དང་པོར་ཆགས་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་ཞིང་བོད་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལྷ་དགུ་ཡོད་པར་བཤད་དེ་ལྷ་དགུ་ནི། ༡. ཡབ་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་ཁུང་རྒྱལ། ༢. དེའི་སྲས་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ། ༣. ཐང་གི་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། ༤. སྨ་སྟོད་ཇོ་བོ་སྒྲོགས་ཆེན། ༥. ཤར་གྱི་རྨ་ཆེན་སྤོམ་ར། ༦. ཇོ་བོ་གཡུལ་རྒྱལ། ༧. སྐྱིད་ཤོད་ཞོགས་ལྷ་ཕྱུག་པོ། ༨. ཤེལ་དཀར་ཇོ་བོ་ཆ་ཆོད། ༩. གཙང་གི་གཏོད་སྦྱིན་གང་བ་བཟང་པོ་བཅས་ཡིན་པར་བཤད། 《ལྡེའུ་ཆོས་འབྱུང》གི་ནང་སྲིད་པའི་ལྷ་མང་པོ་ཞིག་གི་ལྷ་རབས་བཤད་འདུག་པ་དེར་གཟིགས།

སྲིད་པའི་ལྷ་ཆེན་བརྒྱད། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་ཕྱེ་བས་ལྷ་ལ་བརྒྱད་དེ། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། འཐབ་བྲལ། དགའ་ལྡན། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་ཕྱུག་གོ།

སྲིད་བློན། བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱ (༡༩༠༩) ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བཤད་སྒྲ་དང་། ཞོལ་ཁང་། ཆང་ཁྱིམ། སྐྱང་མདུན་བཅས་ལ་སྦྱར་རྗེས་སུ་སྲིད་བློན་བསྒོ་གཞག་མཛད། ལས་དོན་གཅོད་ཡུལ་མོད་འགག་ཏུ་སྲིད་སྐྱོང་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞིང་། འགན་དབང་སྤྱོད་ཕྱོགས་ནི། བཀའ་ཤག་དང་ཡིག་ཚང་སོགས་ནས་ཡིག་རིགས་སྙན་ཞུར་ཞུས་འཇོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བཅོས་རྒྱུག་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་འབུལ་དགོས་པ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བཀོད་མངགས་བཀའ་ཤག་ལ་གོས་སྒྱུར་བྱེད་པ་ཉེས་ཅན་ནག་ཆེའི་རིགས་ཁྲིམས་གཅོད་ནན་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་འཆར་གཞིར་ལག་རྟགས་པས་སྲོལ་དང་། རྩ་བའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཀའ་ཤག་ལས་ཆེ་བ་ཡོད། ཡང་སྲིད་ཚབ་ཟེར་བ་ཡང་བྱུང་ཡོད་དེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག (༡༩༥༠) ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པས་སྲིད་ཚབ་ཟུར་སྐུ་གཉིས་བསྒོ་གཞག་གནང་སྟེ་དེའི་འགན་དབང་སྤྱོད་ཕྱོགས་དང་། ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་སོགས་སྲིད་བློན་ཇོ་མ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

སྲིད་རྩའི་བདག་འཛིན་རྣ་ཏྲ་ཞི་གསུམ། ལུས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཧི་རྣ་ཏྲ་ནི་བཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན། ངག་གི་བདག་འཛིན་ཨ་ཀར་ཤ་རྣ་ཏྲ་ནི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཆད་པར་ལྟ་བ། སེམས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཏྲ་ག་རྣ་ཏྲ་ནི་འཛིན་ཏྲ་ག་རྣ་ཏྲ་ནི་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བཟུང་བའོ། །

སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན། སྲིད་པ་འཁོར་བ་ནས་མ་ཐར་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ཞི་བ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་པ་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པའི་ཞིང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་པ། སྲིད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། ཞི་བ་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་སམ་ཡང་ན་སྲིད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་ཞི་བ་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་ཞེས་པའི་དོན།

སྲིན་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ། མི་ཤ་ཟ་སྒྱུར་དཀའ་བའི་གདོན་འདྲེའི་རིགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། གནའ་རབས་བསྐལ་པ་ཡ་རྫོག་གི་སྐབས་སུ་སྲི་ལངྐ་ནི་མི་ཤ་ཟ་བའི་སྲིན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཟེར།

སྲིན་པོ་དགུ། གཉེར་དགུ་ལ་སྲིན་པོ་སྟེ། སྲུང་བ་པོ་དགུ་ཡོད་པ།

སྲིན་པོ་མིར་བཞུགས། བརྫུན་པ་བདེན་པར་བརྫུས་པའི་དགེ་ལ་ཟེར།

སྲིན་པོ་ལངྐ་པུ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་ས་དཔྱིབས་ཟླ་གམ་འདྲ་བའི་རྩེ་མོ་རྣོ་ཤོས་སུ་ཀེ་པ་རི་ཟེར་བ་དེ་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཕུགས་སུ་བཏང་སྟེ་སོང་བ་ན་གླིང་ཕྲན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྔ་ཡབ་གླིང་སྟེ་ལངྐ་པུ་རི་ཟེར་ཞིང་། སྔར་གླིང་ཕྲན་དེར་མི་ཤ་ཟ་བའི་སྲིན་པོ་གནས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིན་པོར་ཆོས་བསྟན་ནས་ཟླ་བ་རེའི་ཚེས་བརྒྱད་དང་། བཅོ་ལྔ། གནམ་གང་བཅས་ལ་མི་ཤ་མི་ཟ་བའི་སྡོམ་ཁྲིམས་གནང་བ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། ཡང་བཤད་སྲོལ་གཅིག་ལ་དེར་དཔོན་སིངྐ་ལ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་སྲིན་པོའི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་མི་ཤ་ཟ་བའི་སྲིན་པོ་རྣམས་བཏུལ་ནས་ཡུལ་དེར་གཞིས་ཆགས་ཤིང་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་པས་ཡུལ་དེའི་མིང་ལ་སིངྒ་ལའི་གླིང་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཀྱང་ཡོད།

སྲིན་པོའི་ཁ་གནོན་བྱེད་པར་གྲགས་པ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མེད་སྲོལ་ལ། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཤས་བཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གནང་ཡང་། ཆོས་ལ་མི་དགའ་ཞིང་བོན་ལ་དགའ་བའི་བློན་པོ་ཆོས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་ནས་མཐའ་འདུད་གཏོང་དགོས་པའི་བཙན་བསྐུལ་བྱས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱ་ཐབས་མ་བྱུང་བར་མཐའ་འདུད་གཏོང་དགོས་བྱུང་སྟེ། མཐའ་རིས་མཚམས་སུ་ཕེབས་མཚམས་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྲོག་གསོད་བྱེད་མི་བཏང་ཡོད་ཀྱང

གནོད་མ་ཐུབ་པར་སྲིན་ཡུལ(ངེང་སང་གི་སྲི་ལངྐ)དུ······ཐེབས་ཞེས་བཤད།

སྲིན་བལ། སྲིན་བུ་ལས་བྱུང་བའི་བལ།

སྲིན་བུ་ཀི་ཏ་ཀ གྲོག་མ་ཡིན་ཏེ། 《མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ······པར》གྲོག་མ་གཉིས་ཞེས་པའི་གླེང་གཞི་ལས། སྐྱེས······རབས་འདིའི་སྐབས་གྲོག་མ་བརྒྱད་ཁྲི་ཞེས་བཤད་པ་དང་། 《བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ》ལས། སྐྱེས་རབས་འདི་དྲངས་པར་གྲོག་མ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

སྲིན་བུ་པད་པ། ཆུ་ནང་གི་འབུ་མིའི་ནད་ཁྲག་འཇིབ་ཅིང་བྱུངས་ཁྲག་འཇིབ་མི་འདོད་པའི་འབུ་ཞིག

སྲིན་བུའི་ནད་བདུན། ཀླད་སྲིན། མཁྲིས་སྲིན། སོ་སྲིན། པགས་སྲིན། གཞང་སྲིན། མཚན་མའི་སྲིན། ཡ་སྲིན་ནོ། །

སྲིན་མ་ཀ་ཏང་། འགའ་ཞིག་གིས་གཅན་གཟན་སོགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཟེར་བ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན།

སྲིན་ཡུལ་ལངྐ་པུ་རི། གནའ་རབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ནང་གསལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་གནས་པའི་སྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལང་ཀ་མགྲིན་བཅུ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་ར་མ་ནས་བཏུལ་བ་དེའི་པོ་བྲང་།

སྲིབས། ཉི་འོད་མི་ཐོག་པའི་ངོས་ཀྱི་ལུང་པ།

སྲིབས་ཁྲི་བཙན་པོ། (སྲིང་ཁྲི་བཙན་པོ་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་བདུན་པ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་གདགས་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་སྲིབས་ལྷ་རྗོན་མོའི་སྲས། ས་བརྟན་རྒྱང་རྗེའམ་ས་བརྟན་གྲུ་རྗེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྲས་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྲིབས་ཁྲི་བཙན་པོའི་བར་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བོན་རྣམས་དང་། ཕྱེད་པར་དུ་སྐྱི་ཤུལ་ཀྱི་བོན་རྣམས་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་བྱུང་། དེ་དུས་བློན་རྒྱལ་ཆེ། གོང་ན་གཉེན་གཉན། བར་ན་ཁྲིམས་དམ། འོག་ན་འཕང་ས······སྐྱིད་དེ་ཡུགས་གཉིས་བྱང་འཇུག་གི་འཕྲིན་ལས་དར་ཞིང་རྒྱས་སྐད། འདི་ཡན་གདུང་རབས་བདུན་རྣམས་འདྲ་སྟེ་སྲས་ཆིབས་ཁ་ཐུབ་པ་ན་ཡབ་རྒྱ་ཐག་ལ་འཇུས་ནས་གནམ་དུ་གཤེགས་པས་ཕུར་དང་བང་སོ་མེད་པར་གྲགས།

སྲིབས་ཡུལ་གྱི་རོལ་མོ་སྒང་། འདི་ལ་ཏུན་ཧོང་ནས······རྙེད་པའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་ཏའི་རོལ་མོ་སྒང་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། དེང་སྐབས་སྟོ་ཁ་སྡེ་གདོང་རྫོང་ཁོངས······འཇུ་རྒྱས་ལ་ཀྲི་ཀ་ཟེར་བའི་ལུང་པ་གཅིག་དང་། འགྲོས······རྒྱས་ལ་རོལ་མོ་སྣང་ཟེར་བའི་གྲོང་ཚོ་གཅིག་བཅས་འདུག་པ་དེ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་མིང་ཡིན་ནམ་སྙམ།

སྲིའུ་གསོ་བ། བོན་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་གཉིས་ཀས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་པ་ཆུང་དུར་ཚེ་རིང་བ་དང་། ནད་མེད་པ། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ······སོགས་བྱ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག

སྲིལ། སྣ་འབུ་ཞིག་ལ་ཟེར།

སྲིས་པ་དགུ། ༡. གཏུབས་རྗེ་སྲིད་པ། ༢. སྟ་རྗེ་སྐྱང་པ། ༣. སྟ་རྗེ་སྐྱིང་པ། ༤. མཆིམས་སྲུང་པ། ༥. ཉག་གཉི······ཤུག་པ། ༦. བྲང་ང་སྐོས་པ། ༧. བྲོ་སྟོ་སྐྱིའུ་པ། ༨. མེའུ་འཆང་པ། ༩. སོ་སྐྱེ་ལ་བཅས་དགུ་ཡིན།

སྲུང་འདོམས་རྩ་ཚིག ཁྲིམས་ལུགས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་བཀོད་འདོམས་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་རྩ་འཛིན་དཀའ་ཡིག

སྲུང་མ་འོད་ལྡན་དཀར་པོ། འདི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོར་བརྟེན། ཡོངས་གྲགས་སུ་གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ཟེར་ཞིང་། མཚན་དངོས་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་ཞེས་ཞུ། དགེ་ལུགས་པ་དང་རྙིང་མའི་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འདང་བརྟེན་མཁན་ཡོད། ཏཱ······ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི······གཟིགས་སྣང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་ཕྲེང······གསུམ་པ་ནས་བཟུང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཟེར། གནས་ཆུང་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། དག་སྣོམ་རྒྱུན་འབྱམས་པར་འདི་སྐད་དུ་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། ཕར་ཆོས་སྐྱོང་འདི་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚལ་པའི་བླ་མ་ཞང་པ······དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་རྫ་སོག་ནང་དུ་བཅུག་ནས་སྐྱིད་ཆུར་གཡུགས། ཆུ་ཁུར་ཡོང་གིན་ཡོད་པའི་སྐབས་འབྲས······སྤུངས་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཞིག་གིས་གསོལ་དཔོན་བཏང་ནས། དེ་རིང་སྐྱིད་ཆུའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཆུ་ནང་ནས······དངོས་པོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཐོར་ཕྱུང་ཡང་ཕྱེར་ཤོག་ནས་ཁྱེར······ཤོག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟར་གསོལ་དཔོན་དེས་ཆུ་འགྲམ་དུ······སོང་ནས་སྒུག་པས་ཆུ་ནང་ནས་རྫ་མ་ཁ་བཅད་པ་ཞིག་ཕྱིར······ཡོང་བ་ཐོར་བླངས་ཏེ་ཁ་ཕྱེ་བ་དང་། རྫ་མའི་ནང་ནས······དུག་རོན་ཞིག་འཕུར་ཏེ། འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་གཉམ······ཀྱི་ཤིང་ཤུ་བའི་སྡོང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྩེར་བབས་པ་དེའི······གནས་ཚུལ་མཁན་པོར་བརྗོད་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་མ་ཆོད། རྫ་མ་དེ་ཁ་མ་ཕྱེ་བར་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཁྱེར་འོང་ན། ཆོས་སྐྱོང་འདི་དགོན་པ་རང་དུ་སྡོད་པ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན······ཟེར། དེ་ནས་དུག་རོན་བབས་པའི་ཤིང་སྡོང་དེའི་འཁྲིས······སུ་རྟེན་མཁར་ཆུང་ངུ་ཞིག་བརྩིགས། དེར་ཆོས་སྐྱོང······གནས་པ་དང་། རྟེན་མཁར་དེ་ཆུང་བའི་ཆ་ནས་གནས······ཆུང་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པ་ཐོས་མོད། ཞིབ······པ་གོང་དུ་གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་སྒྲ་དབྱངས་གླིང་ཞེས་པར······གཟིགས།

སྲུའི་ཀྲེན་ཀོང་ཇོ། (睡蓮公主) འདི་རྒྱ་བཟའ་ཇོན་མ······ཤུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོའི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་ཀོང་གཡལ······གྱི་རྒྱ་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཤུའི་ནི་ཆུ་དང་ལེན་ནི······ལེན་ཧྭ་ཞེས་པ་རྒྱ་སྐད་དུ་མེ་ཏོག་པདྨ་ཡིན་པས་དོན་དུ་ཆུ······ནང་གི་པདྨ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་སྐད་ལ་ནང་དོན་ཞིབ་པ······གོང་དུ་ཤུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

སྲུས་ལྷུག སྐྱེ་མའི་སྲུས་ཀྱི་མིང་།

སྲེ་མོའི་རྒྱལ་བུ་དི་ཀ་རས་གང་བ། ནེའུ་ལེའི་རྒྱལ་བུ་ངང་ཅེས་གང་བ་སྟེ། སྲེ་མོའམ་སྲེ་མོང་ནི་བོད་སྐད་དུ······ནེའུ་ལེ་ཟེར་རོ། །

སྲེག་ཟའི་འཁོར་ལོ། སྲེག་ཟ་ནི་མེ་ཡི་མིང་སྟེ། མེའི······འཁོར་ལོ་ཞེས་པ།

སྲེད་པ་གསུམ། འདོད་སྲེད་དང་། འཇིགས་སྲེད། སྲིད་སྲེད་གསུམ།

སྲེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་བཅུ་གཅིག འདས། མ་འོང་། ད་ལྟ་བ། ཕྱི། ནང་། རགས། ཕྲ། ངན་པ། གྱ་ནོམ་པ། རྒྱང་རིང་བ། ཐག་ཉེ་བ།

སྲོ་མ་གཅིག གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་སྐྲ་ཉི་ཟེར་རྡུལ་བདུན་ལ་སྲོ་མ་གཅིག

སྲོག་འཁོར། རང་གི་བརྟེན་པའི་སྲུང་མ་དེའི་སྔགས་ཡོད······པའི་འཁོར་ལོ་རས་སམ་ཤོག་བུར་བྲིས་ནས་སྲུང་མ་དངོས······ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་འབྲལ་མེད་ལུས་ལ་བཅངས······སྲོལ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

སྲོག་ཅན་སྡེ་དགུ། ལ། རྒྱ། མིང་། ཡི། རྒྱུང་། སྲིན། ཀླུ། གྲོག་མ། ཤུང་བ། མིའོ། །

སྲོག་ཆགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་སྲོག······ཆགས་ཟེར་བ་དང་། སྲོག་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་འབྲེལ་བ······དམ་པོ་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི······དངོས་པོ་རྩི་ཤིང་སོགས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན······ཀྱང་སྲོག་ཆགས་མིན་པས་དེ་ཚོ་ལ་ཚོར་བ་གང་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པ་མཛོད་དང་འདུལ་བའི་ནང་གསུངས་པ་ལྟར་ན་སྲོག་ཟེར་བ་ནི་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པ་དང་དེ་གཉིས་གནས་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་དེ་ལ་སྲོག་ཟེར་བ་ཡིན། སྲོག······འཛིན་གྱི་རླུང་དེ་སྙིང་གར་གནས་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན······པར་གནས་པའི་མེ་རླུང་གཉིས་ཁ་སྦྱོར་བྱས་ཏེ་རླུང་འབྱུང་ཐུབ་ན་མི་དེ་ཚེ་རིང་པོར་སྡོད་ཐུབ་པ་དང་། སྲོག་ཆད་པ་ཟེར་བ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་པར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ལུས་པོའི་འབྲེལ་བ་ཆད་འགྲོ་བས། དེ······ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ཕུང་གསར་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བར་འབྲེལ་བ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་མཁན་ནི་སྲོག་འཛིན་གྱི་རླུང་ཕྲ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རིམ་བཞིན་དབང་པོ་ལྔ······

འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་། སེམས་དགས་པ་གཞན་དག་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཟེར། དེང་སང་གི་ཚན་རིག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲོག་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མི་དགོས་ཤིང་། སྐྱེ་འཕེལ་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཚང་མར་སྲོག་ཡོད་པ་ཞ་ཟེར། སྲོག་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལས་སྲོག་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་མང་པོ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་ཐོག་མར་ཆགས་སྐབས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལོ་མའི་དབྱིབས་ཅན་དེ་ཡང་སྲོག་མེད་པའི་དངོས་པོ་ནས་རིམ་འགྱུར་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་དང་ཚན་རིག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་བར་འགལ་བ་ཆུས་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ཡང་སྲོག་ཟེར་བ་གང་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་ཡོད། ཨིན་ཀེ་སིས། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ལྟ་ཚུལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡོངས་རྫོགས་སྡོམས་བསྡོམས་གནང་སྟེ། ཚེ་སྲོག་ནི་སྤྲི་དཀར་ཕུང་པོའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ཕུང་པོ་དེ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་རྙིང་ཚབ་གསར་བརྗེས་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་གནས་ཡོད། རྙིང་ཕུང་གསར་ཚན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་མཚམས་ནམ་ཆད་པ་ན་སྲོག་དེ་ཆད་ནས་སྲོག་ཆགས་དེ་ཤི་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་གསལ་བཤད་གནང་པ་རེད། དེ་འདྲའི་སྤྲི་དཀར་ཕུང་པོ་དེ་ནི་སྤྲི་དཀར་དང་རྡོ་སོན་ཟེར་བའི་རྫས་ཚ་ཆེན་པོ་རིགས་གཉིས་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རྙིང་ཚབ་གསར་བརྗེས་ཀྱི་གོ་རིམ་ནང་གི་འཕོ་འགྱུར་ཚད་མ་རྫས་ཚ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ནུས་པ་ཐོན་པ་དེ་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་དང་། ལོ་རབས་ཉི་བཅུ་པའི་ནང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚན་རིག་མཁས་པ་མང་པོས་སྤྲི་དཀར་མ་བཅོས་རྒྱ་ཚ་ཨན་ཆི་སོན་འདྲེས་སྦྱོར་བྱས་རྗེས། སྐར་ཡང་མིའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱི་ཏའོ་སུའོ་འདྲེས་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོད་ལྟ་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(1965)ལོར་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚན་རིག་མཁས་ཅན་ཆོས་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཐེངས་དང་པོར་མི་ཡི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་ལྡན་པའི་སྤྲི་དཀར་སྟེ་བ་སྐྱང་གི་སྙིང་བསྡུས་དབྱི་ཏའོ་སུའོ་འདྲེས་སྦྱོར་ཉིད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། ཚན་རིག་གི་རྟོད་ལྟའི་གྲུབ་འབྲས་དེས་སྲོག་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཇི་འདྲ་ཡོད་མེད་ཐད་ལ་གནད་དོན་གསར་པ་བཏོན་ཡོད།

སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྨན་གཙོ་བོ་དོན་གསུམ། མ་དྲ། ཕོང་མོ། སྡིག་པ། སྦུང་ཀ བྱ་ནག ནེ་ཙོ། ཁུ་བྱུག བྱི་བ། སྦྲ་ཀ འཇོལ་མོ། སྤྲེའུ། ཤ་བ། གླ་བ། དགོ་བ། སྲམ། རི་བོང་། རྣ་བ། གཙོད། རྒྱ། ཁ་ཤ། ར་རྟོད། ལ་རྟོད། མ་དེ། བསེ་རུ། སྦྲུག ཀྱང་། གཡག་རྟོད། མཛོ་རྟོད། སེང་གེ། སྟག གཟིག གུང་། དོམ། དྲེད། མི་རྟོད། གསའ། སྦྱང་ཀི གཡི། ཝ། འཕར་བ། སྤྱི། ཅ་རྟོད། གླག གོ་བོ། ཁྭ་ཏ། རྣག་མོ། ནེ་ལེ། ཅུ་རོག འུག་པ། རྒྱ་ཁྲ། བྱི་འུ་ཁྲ། མཛོ། གཡག ཛ་མོང་། བ། གླང་། བོང་བུ། ར། ལུག ཁྱི། ཕག ཁྱིམ་བྱ། བྱི་ལ། འབྲི་བ། བྱི་སྐྱུར། བྱེ་བ། སྦལ་བ། སྦྲུལ། སྦྲམ་པ། སྡིག་པ། སྦུར་མོ། སྲོལ། ཉ། ཞེས་དེ་དག་གི་ར་དང་། རུས་པ། ཤ ཁྲག སྤུ། རྐང་། རྒྱས་པ། ཟུད་པ། ཚིལ། པགས་པ། སེན་མོ། མཆུ། སྣུན་སོགས་རང་རང་སོ་སོ་སྦྱར་བར་དགོས་སོ།།

སྲོག་ཆགས་ཁྲིམས་སྲུང་། ཕན་ཚོགས་འཕེལ་བ་ལྟར་ན་སྲི་བ་ཡིན་པར་མངོན།

སྲོག་སྙིང་། འདི་སྙིང་དང་སྲོག་ཅེས་པའི་མིང་འདྲ་ཡང་། དོན་མི་འདྲ་སྟེ། འདིའི་སྲོག་སྙིང་ནི་མི་མ་ཡིན་སོ་སོའི་མིང་ཡོད་པའི་སྔགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔགས་དེ་འདོན་ཏེ་མི་མ་ཡིན་དེ་འགོད་ནས་མ་ངོངས་པར་རང་གིས་སྲུས་པའི་ངག་ལ་མི་ཉན་པ་སོགས་བྱུང་ན་མི་མ་ཡིན་དེ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

སྲོག་སྲུ། སྲོག་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་མིན་བརྟག་པའི་མོ།

སྲོག་ཐངས། སྲོག་རྩོལ་གཏོང་གི་སྙིང་སྟོབས་ཡོད་པ་དང་། རང་སྲོག་བཏང་བ་བཅས་དོན་གཉིས་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད།

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་གྱིས་སྤྱི་བོར་བཀུར་བའི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་རྗེ་འདི་ཉིད་ནི། བོད་ཡུར་རྒྱལ་དུས་སྐབས་སུ་ཁ་བའི་ལྗོངས་འདིར་དབང་བསྒྱུར་བའི་བཙན་པོ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་དང་། དམག་དོན་མཁས་ཅན། ཁྲིམས་ལུགས་མཁས་ཅན། རྒྱ་འབྲེལ་མཁས་ཅན་ཞིག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་དེ་ནི་ཁོང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བའི་མཚན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་དྲུང་ཞིང་སྲོང་བ། ཁྲིམས་ལ་ཞེ་རིང་མེད་པའི་བཀའ་བཙན་པ། མི་དུས་ཀུང་ཁོང་གི་རྒྱུད་རྫོད་ལོན་མི་ཐུབ་པའི་སྒམ་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང་། མི་རྗེ་འདི་ཉིད་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་ཐག་ལེ་དཔར་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པའི་དབུ་རུ་མལ་གྲོ་རྒྱ་མ་སྦང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་(དེང་སྐབས་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་ཁོངས་ཀྱི་མལ་གྲོ་གོང་དཀར་རྫོང་རྒྱ་མ་ཤང་ཁྲི་སྒང་གྲོང་ཚོར་ཡོད)དུ་ཡབ་རྗེ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་ཡུམ་འབྲི་བཟའ་ཚོད་དཀར་ཚེ་སྤོང་བཟའ་རྒྱལ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུངས་འདས་སྐོར་རྩོད་གཞི་མཁས་དབང་རྣམས་གཅིག་མཐུན་ཞིག་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་མང་ཆེ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་དབང་ཚོའི་དགོངས་པར་སྲོང་བཙན་བོད་མེ་གླང་(617)ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་བོད་ལྕགས་ཁྱི(650)ལོར་སྐུ་གཤེགས་པར་ངོས་བཟུང་གནང་བ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པར་མངོན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་མཛད་རྗེས་མཐའ་དག་ནི་འདིར་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་གླེང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དང་པོ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་དུ་རྒྱལ་སྲིད་བཞེས་ཤིང་ཕྱི་ནང་དུས་ཟིང་སྙིང་འཇགས་སུ་བཏང་བ་སྟེ། སྲོང་བཙན་གྱི་ཡབ་མེས་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་བཙན་པ་རྗེ་དང་། འཁའ་རྗེ། བྲང་ཀར་རྗེ་སོགས་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཕྲན་འགའ་ཞིག་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་པའི་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེའི་སྲས་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་འཕན་ཡུལ་གྱི་ཟིང་པོ་རྗེ་དང་། ཀྱུང་གི་རྒྱལ་པོ་མར་མུན། དགས་པོ་ས་ཁྱུལ་བཅས་མངའ་ཞབས་སུ་བསྡུས་ཏེ། བོད་ལ་གནས་ཀྱི་ནུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་རྣམས་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་བཟང་པོ་བཏིང་། འོན་ཀྱང་དབང་སྒྱུར་སྒྲུབ་རིམ་ནང་ཁུལ་གྱི་སྲིད་དབང་འཐོག་རྩོད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་དེ་ཇི་ངར་ཆེ་རུ་སོང་། བོད་མེ་ཕག(627)ལོར་སྲོང་བཙན་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག སྲིད་དབང་བཞེས་མ་ཐག་བློན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དུག་གིས་བསྒྲོངས་ཤིང་འབངས་རྒྱུད་ཡོག་ཆབས་ཆེན་བྱུང་། དེའང་དུན་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་དྲིལ་ནང་འཁོད་དོན། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་རིང་ལ་ཡབ་འབངས་ཀྱིས་ནི་འཁྲུགས། ཡུམ་འབངས་ནི་ཧོ་ཁ། གཉེན་ཞང་ཞུང་། འཛོ་སུམ་སྣ། ཉ་གཉི་དགས་པོ། ཀོང་པོ། ཉང་པོ་ཀུན་ཧོ་ལོག ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་ལ་དུག་ཕོར་ནས་བསྒྲོངས་སོ་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་སྲོང་བཙན་རྒྱལ་སྲིད་བཞེས་པའི་དུས་སྐབས་སུ་བའི་ཐོག་རྒྱལ་ནང་བར་གྱི་འཐབ་རྩོད་དང་། རྒྱལ་འབངས་བར་གྱི་འཐབ་རྩོད། སྡེ་དང་སྡེ་བར་གྱི་འཐབ་རྩོད་བཅས་རྡོ་རར་ཆེ་བའི་དུས་ལ་སླེབས་ཤིང་། ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་བཙུགས་པའི་རྨང་གཞི་བཟང་པོ་དེ་ཐོར་ལ་ཉེ་བའི་དུས་སུ་མཆིས་ཏང་། ཤེས་རིག་ལྡན་ལ་བློ་སྟོབས་ཆེ་བའི་མི་རྗེ་འདིས། དང་ཐོག་རང་ཉིད་ལ་བློ་ཉེ་བའི་བློན་པོ་ཁག་དང་མཐའ་འཁོར་བཙུགས་ནས་ཡབ་ལ་དུག་བཏང་མཁན་གྱི་བློན་པོ་རྣམས་ཚར་བཅད་ཅིང་དེ་དག་གི་ཁ་རྗེ་དཔང་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་མེད་པ་བཟོས་ཐོག དེ་རྗེ་ཡང་གྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་པའི་རིང་ཡར་ལུང་ཁུལ་དང་སྐྱིད་ཆུའི་ཁུལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཁག་དང་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ཁག་དང་ལྷན་དུ་མཐའ་སྐྱེལ་དམ་བཅའི་ཐོག་ནས་མངའ་ཞབས་སུ་བསྡུས་ཏེ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་ཡོད་ཅུང་། དོན་དུ་ས་གནས་སོ་སོར་ཁ་འཐོར་དབང་བསྒྱུར་གྱི་ངོ་བོ་རང་སོར་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམ་ཤེས་བྱུང་བའི་དབང་བསྒྱུར་སྤྱལ་རིམ་གྱིས་གཅིག

ཕྱུར་མ་ནུབ་པའི་རྒྱལ་ལྡན་དང་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ཁག་གཅིག
དང་ངན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་སྐར་ཡང་བཙན་པོའི་སྲིད་དབང་
ཐོར་ཞིག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁའི་རང་བཞིན་གནས་ཡོད་
པ་མ་ཟད་ནས། རྒྱལ་ལྡན་ཁག་དང་། དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་
རྒྱལ་བློན་བཅས་ཀྱི་བདག་དབང་རྗེ་ཆུང་དུ་བཏང་བ་དང་
དབང་བསྒྱུར་རྩིང་པའི་སྟོབས་ཤུགས་མེད་པ་བཟོས་ནས
སྤུང་དཔའ་ལས་མཚན་བཅས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དབང་
བསྒྱུར་གསར་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་
གནས་བབས་རྗེ་མཐོར་བཏང་ནས་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བའི་སྟེར་
བཙན་དབང་བསྒྱུར་སྟོབས་ཤུགས་རྩ་བརླག་ཏུ་བཏང་བ་
དེར་འབངས་མི་སེར་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་
ཅིང་། མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚོ་ཡང་རིམ་བཞིན་དབང་
འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ཕྱི་ནང་སྲིད་འཛུགས་སུ་གྱུར་པ་དང་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ལྷུད་ཆོས་ཚང་བའི་ཕྱུར་རྒྱལ་དུས་སྐབས་ཀྱི
རྒྱལ་རབས་གསར་པ་ཞིག་ཐོག་འགོ་འཛུགས། གཉིས་པ་
རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་སྤོས་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱ་ཆེ་མཛད་པ་སྟེ།
སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཕྱི་ནང་གི་དུས་ཐིང་སྲིད་འཛུགས་སུ
བཏང་བྱིན་རྗེས་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་སྤོས་གནང་བ་དེ་ནི་ཁོང་
གི་རླབས་ཆེའི་མཛད་རྗེས་ཤིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་མཁས
དབང་མང་ཆེ་བས་སྲོང་བཙན་གྱིས་བོད་རྒྱ་སྤྱི་ལོ(༦༣༣)
ལོ་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་སྤོས་པར་བཞེད་པ་དེ་ཁུངས་དང་ལྡན་
བཙན་པར་སྣང་། སྲོང་བཙན་གྱིས་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར
བཙུགས་པའི་དགོས་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བའི
ནང་"ཡང་མེས་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱིས་བསྙེན་པར
དབུ་རུ་སོད་ཆེན་ཞུ་ས་དམར་པོ་རི། གནས་དེར་བདག
གིས་འགྲོ་དོན་བྱུང་ཞེས་དགོངས་ནས་སོ་བྲང་གི་གདན
བཏེགས"ཅེས་དང་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་ངའི་ཡི་དམ
གྱི་ལྷ་སྐུ་དངོས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་སྤྱན་འདྲོངས་པས།
དེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་ཆོགས་མེད་སྙམ་ནས
ཐུགས་རབ་ཏུ་དགྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཡང་ས་ཕྱོགས
གང་དུ་བསྟད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་དགོངས་ནས
བརྟག་ཞིབ་གནང་བར་ཡུལ་དབུ་རུ་སྐྱིད་སྨད་ན་རྟོན་གྱི
མེས་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱིས་ལྷ་ས་དམར་པོ་རིའི་
རྩེ་མོར་ཡུན་རིང་བཞུགས་པ་དང་། ཡབ་མེས་ཀྱིས་ཞབས་
བཅགས་ནས་ས་གཞི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་བཀྲ་ཤིས་དགེ་
མཚན་ལྡན་པའི་གནས་དེར། ངས་ཀུང་ཕྱིན་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་ནས་མཆོད་པའི་
རྟེན་རྣམས་ཀྱི་ལ་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་
གྱིས་ཞབས་བཅགས་སྦྱོང་བར་བརྟེན་གནས་འདིར་སྤོས་
པའི་སྐོར་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། ཡབ་གནམ་རིའི་དུས་ཀྱི་ཕོ་
བྲང་ཉེ་བ་ནི་རྒྱ་མ་ཁྲི་སྣང་གི་ཕོ་བྲང་བྱམས་པ་མི་འགྱུར་
གླིང་ཡིན་ཅིང་། དེར་སྲོང་བཙན་ཡང་སྐུ་འཁྲུངས་པ་
བཅས་རྒྱ་མ་ནས་ལྷ་སར་ཕོ་བྲང་སྤོ་བར་མཛད་པ་པོ་ནི་
སྲོང་བཙན་ཡིན་ལ་དུས་སྐབས་ནི་སྲོང་བཙན་གྱིས་སྲིད་
དབང་བཞེས་ནས་ཡབ་འདས་རྗེས་སུ་ཡིན་པར་ངེས།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལྷ་ས་ནི་སྐྱིད་སྨད་དུ་གནས་པར
སྐབས་དེར་བོད་ཡོངས་ཀྱི་དཀྱིལ་དབུས་སུ་གནས་ཤིང་།
ཁུལ་དེ་དེ་སྔ་ཐིང་པོ་རྗེའི་གནས་གཞི་འབའ་ཡུལ་གྱི་ཁོངས
སུ་གཏོགས་པ་དང་། གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱིས་བོད
ཡོངས་གཅིག་གྱུར་མ་བྱས་གོང་། ཐིང་པོ་རྗེའི་སྟོབས
འགྱུར་ནི་གཞན་ལས་ལྷག་ཅིང་རྒྱལ་ཕྲན་གཞན་མང་པོ
ཞིག་ཀྱང་དེའི་མངའ་ཞབས་སུ་བསྡུས་ཡོད་པས་ཆབ་སྲིད་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཡོད། ཡབ་གནམ་རི་
སྲོང་བཙན་གྱིས་དེ་དག་མངའ་ཞབས་སུ་བསྡུས་རྗེས།
བློན་འབངས་ཚང་མས་བཙན་པོར་སྙི་རྩེ་གཅིག་གཏད
དང་བརྩི་བཀུར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞུས་ཀྱི་ཡོད་པས། སྲོང་
བཙན་སྒམ་པོས་ནང་ཁུལ་གྱི་དུས་ཐིང་སྲིད་འཛུགས
གཏོང་སྐབས་གཙོ་བོ་ཁོང་ཚོའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་པ་
དང་དམག་ཤུགས་ཀྱི་ཡོང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་དག་ཡིན།
སྲོང་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས་འབའ་ཡུལ་བརྒྱུད་
དུ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་སྐབས་སྐྱིད་ཆུའི་གཡས་གཡོན་གྱི
ས་བབས་ཉིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་རྩ་ཆུ་བཟང་ལ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཁར་དམར་པོ་རི་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཐོག་གི་གླིང་
ཐན་ལྟ་བུ་བརྗིད་ཆགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ས་འཕྲོག

མདའ་ཞིང་གཉིས་ཀ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཕྱུར་དགེ་མཚན་
ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་ས་འདིར་སྤོ་རྒྱུའི་གཏན་
འབེབས་གནང་། ལྷ་སར་སྤོས་མ་ཐག་ལྷ་སའི་རྣམ་པ
ཀུན་དུ་རྩོན་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཡུང་པའི་མདར་སྐུ་མཐའ
མེད་པའི་ས་ཞིང་ཐོག་སོ་ལེགས་ཀྱི་རྣམ་པས་ཁེངས་པ་དང་
རྩ་རྒྱུ་འཛོམས་པའི་རྩྭ་ཐང་ཐོག་དང་། ལུང་པའི་ཕུར
ཕྱུགས་རིགས་ཤ་མེད་ཅན་གྱིས་ཁེངས་བཞིན་ཡོད། ལྷ
སར་སྤོས་རྗེས་དང་ཐོག་དམར་པོ་རི་རྩེང་དུ་ཕོ་བྲང་མ
བཞེངས་གོང་དུ་ཡ་ཟོང་ཁར་ཕོ་བྲང་དགུ་ཐོག་བསྐྲུན།
བལ་བཟའ་དང་རྒྱ་བཟའ་བཙུན་མོར་གདན་དྲངས་རྗེས་
དམར་པོ་རིའི་རྩེང་གི་ཕོ་བྲང་ཤལ་དུ་སྐར་ཡང་ཐོག
བརྩེགས་དགུ་ཡོད་པའི་བར་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ་དང་། ཇོ
ཁང་དང་། ར་མོ་ཆེ། དེ་བཞིན་མཐའ་འདུལ་ཡང
འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་དང་ཕྱོང་མའི་ཕྱོང
བརྡལ་བཅས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་སྐྱེད་ཐུང་བ་དེ་དག་ད་བར་ལོ
ངོ་ཆིག་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ལྷག་འདས་ཟིན་ཀྱང་། ངོ་མཚར
ཅན་གྱི་ཡ་ན་བའི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག
དེང་གི་དུས་སུ་ཡང་ང་ཚོའི་མིག་ལམ་དུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་བསྐོར་སྐྱོ་འཆམ་དང་ལྟ་སྐོར
ལེབས་མཁན་ཚང་མས་གནའ་རབས་ཀྱི་བོ་རྒྱས་ལྡན་རིང
ལྡན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་འདིར་ཕེབས་སྐབས་སྲོང་བཙན་སྒམ
པོའི་མཛད་རྗེས་རླབས་ཆེན་ལ་བསྔོད་བསྟགས་མི་བྱེད
མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། གསུམ་པ། འཛམ་གླིང་ཐོག
ཆེས་སྔོན་ཇོན་གྱི་གྲས་སུ་སློབས་པའི་བོད་ཡིག་གསར
གཏོད་མཛད་པ་སྟེ། དེང་སྐབས་ང་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱེད
བཞིན་ཡིན་པའི་བོད་ཡིག་འདིའི་གསར་གཏོད་མཛད་པ་པོ
ནི་ཐོན་མི་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་ཐོན་མིས་ཐོག་མར་སྲོང
བཙན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ
ཕེབས་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཡིག་རིགས་མང་པོར་ཞིབ་འཇུག
བརྟག་དཔྱད་མཛད་རྗེས། བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང
མཐུན་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་གྱི་བོད་ཡིག་འདི་གསར་གཏོད་མཛད
པ་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བསྐུལ་མ
རང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་རྗེ་བློན་འདི
གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེང་གི་བོད་ཡིག་འདི
བྱུང་བ་བརྗོད་མ་དགོས། སྐབས་དེར་བོད་ཡིག་གསར
གཏོད་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན
སྒམ་པོས་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་སྤོས་ནས་དམར་པོ་རིའི་རྩེང་ཕོ
བྲང་བཏབ་པས་དེ་ཡི་གྲགས་པ་ཡུལ་ཕྱོགས་གང་སར་ཁྱབ་ནས
མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་འདུལ་བ་དང་འབྲིན་ཡིག
དུ་མ་འབྱོར་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཆོས་སྲིད་གང་སར་ཁྱབ་ཆེ
ཞིང་ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅིག
མེད་སྟབས་མཐའ་ཡི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཕྲིན་ཡིག་ལེགས་ཆ
ལེན་པར་བོད་མི་སྤྱིའི་སྐད་དང་འཚམས་པའི་བོད་ཡིག
ཅིག་མེད་ན་འཕྲིག་ཐབས་མེད་པར་དགོངས་ནས་བློན་པོ
བློ་རིག་རྩེ་བ་འགའ་བཏང་ཡང་དོན་དེ་བསྒྲུབ་མ་ཐུབ་པས།
རྒྱལ་པོས་སྐར་ཡང་བློ་རིག་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས
པའི་ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊ་འཁོར་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་པར
གསེར་མང་དུ་བསྐུར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་པ་ལ་ཁོང
རྣམ་པས་ཀུང་དཀའ་བ་དུ་མ་ཁྱད་གསོད་དང་། ཙན་ད
རང་གི་སློབ་འབང་མི་འཛེམས་པར་རྒྱལ་པོའི་བཀའ
མངགས་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སློབ
དཔོན་ལི་བྱིན་སྐབས་དེར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི
ཡིག་རིགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་བོད་རང་གི
སྐད་དང་མཐུན་པའི་བོད་ཡིག་གསར་དུ་གཏོད། རྒྱལ་པོ
སྲོང་བཙན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དང་ཐོག་རང་དཔེ་གཞན་ཐོན
ཀྱིས་ཐོན་མི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བོད་ཡིག་དང་རིག
པའི་གནས་ཁག་ཚང་མ་ལེགས་པར་སློབ་སྦྱོང་མཛད་ཅིང་།
བོད་ཡོངས་ཀྱི་བློན་འབངས་ལ་སྤྱིལ་སློང་གིས་སློབ་ཏུ
བཅུག རྒྱ་དཀར་ནག་དང་ཁ་ཆེ་བལ་པོ་སོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ
དང་ལོ་ཙཱ་བ་འགའ་ཞིག་གདན་དྲངས་ནས་ནང་བསྟན
དང་། སྨན་རིག བཟོ་རིག གསོ་རིག སྐར་རྩིས་ལ
སོགས་པ་མང་དུ་བསྒྱུར་བཅུག་པ་དང་། བོད་མི་རིགས
རང་ཉིད་ཀྱི་མཁས་ཅན་དུ་མ་གསོ་སྐྱོང་མཛད་པས་སྐབས
དེའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དེ་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་འདྲ་བའི

ཀྱལ་དུ་སྐྱིབས་ཐུབ་པ་དེ་དེང་གི་དུས་སུའང་སྤྲོབས་པ་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་སྐྱོང་འགྲོ་བའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཕུལ་བྱུང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཐོག་མར་འཛུགས་པར་མཛད་པའི་རྒྱུན་བཟང་པོ་དེ་ལྟ་ཡང་གནས་ཐུབ་པ་འདི་ནི་མི་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཅན་འདི་ཉིད་རང་གི་མཛད་རྗེས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ། ཁྲིམས་སྲོལ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་བར་བསྐྱངས་པ་སྟེ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་གོང་དུ་རྗེ་བློན་འབངས་བཅས་ཕན་ཚུན་མཐའ་དོན་འཛོམ་པའི་སྲོལ་ལས་ཞིབ་ཚའི་ཁྲིམས་སྲོལ་གསལ་པོ་གཏན་འཁེལ་མེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མངའ་འབངས་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་བདེ་འཇགས་ལ་སྐྱོན་ཆགས་ཆེན་པོ་ཐོག་གི་ཡོད། སྲོང་བཙན་གྱིས་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ཁག་གཅིག་གྱུར་མཛད་རྗེས་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་སྲིད་དབང་སྲ་བརྟན་དང་། མངའ་ཁོངས་བདེ་འཇགས་སུ་འཁོད་ཆེད་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྲོལ་ཚང་ཆ་ཚང་ཞིང་གོ་རིམ་ལྡན་པ་ཞིག་གཏན་འབེབས་མཛད་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་ཐོག་མར་གཏན་འབེབས་མཛད་པའི་ཁྲིམས་སྲོལ་སྤྱིའི་མིང་ལ་ཁོད་སུམ་ཚོ་སྟོ་དྲུག་ཟེར། དེའང་བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་དྲུག བཀའ་ཤོག་ཆེན་པོ་དྲུག ཡིག་ཚང་དྲུག བཀའ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག རྟེན་དྲུག དཔའ་མཚན་དྲུག་བཅས་ཡིན། བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་དྲུག་ནི། ༡. ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས། ༢. འབུམ་གསེར་ཐོག་ཞ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས། ༣. རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས། ༤. མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། ༥. དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས། ༦. ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་བཅས་ཡིན། བཀའ་ཡི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་དྲུག་པོ་སོ་སོར་ནང་གསེས་ཞིབ་ཕྲའི་དོན་ཆེན་ཁག་ཤིན་ཏུ་མང་བས་འདིར་གོ་བདེའི་དོན་གཙོ་བོར་བཀོད་པ།

(༡)ཁྲི་རྩེ་འབུམ་བཞེར་གྱི་ཁྲིམས་ནི་དམག་དོན་དང་སྲིད་འཛིན་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་། སྤྱི་གཞི། དཔོན་རིགས་ཁག་གི་གོ་གནས་བཅས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་དང་། (༢)འབུམ་གསེར་ཐོག་ཞ་བ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ནི་ཞིང་འབྲོག་ས་གནས་ཁག་གི་ཚོང་ལས་གོང་འཕེལ་དང་དེ་ར་བརྟེན་བདེ་ཡོང་ཆེད་བྲེ་སྲང་ཉེ་ཚ་སོགས་འཇལ་གཏོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་བྱེད་པ། (༣)རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི་བྱེད་དགོས་པ་གསུམ་དང་། བྱེད་མི་རུང་བ་གསུམ། བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་དགོས་པ་གསུམ། སྨད་འཕེབས་བྱེད་དགོས་པ་གསུམ། མནར་གཅོད་བྱེད་མི་རུང་བ་གསུམ་བཅས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་བཅས་ཏེ་བོད་འབངས་སྤྱིས་བསྟགས་བརྗོད་བྱ་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་སྲོལ་སྤྱོད་བཟང་དར་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཁྲིམས། (༤)མདོ་ལོན་ཞུ་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་ཡོད་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པ་མེད་པའི་སྒྲོད་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱ་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས།

(༥)དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་ཁྲིམས་ནི་རྒྱུད་ཡ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་རིམ་གྲལ་མི་འདྲ་བར་གཞིགས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས། (༦)ཁབ་སོ་ནང་པའི་ཁྲིམས་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་ཡོད་མེད་འདྲ་བའི་ཉེས་ཅན་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་བྱ་ཚུལ་བཅས་ཡིན། ལྔ་པ། སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་གསལ་པོར་དབྱེ་བའི་ཁར། སྲིད་དང་དམག་གི་སྒྲིག་གཞི་དང་། དཔོན་རིགས་ཁག་གི་འཐག་དབང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་སྟེ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་རྣམས་སྤྱི་ཁྱབ་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་རྣམས་རུ་སྟེ་ཆེན་པོ་ལྟར་དབྱེ་བ་ནི་དབུ་རུ། གཡོན་རུ། གཡས་རུ། རུ་ལག སུམ་པའི་རུ་བཅས་སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་དུ་དབྱེ་ཞིང་། དེ་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་དཔོན་རིགས་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ནི་བློན་ཆེན་ཡིན། དེའི་འོག་ཏུ་དམག་དཔོན་ཀན་གཞན་བཞི་དང་། རུ་དཔོན། སྟེ་དཔོན། སྟོང་དཔོན། སྟོང་བུ་ཆུང་གི་རྗེ། ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་

སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་ལྟ་པོ་ནི་དམག་སྲིད་གཅིག་གྱུར་གྱིས་དོ་དམ་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་ཡིན་ཅིང་། རུ་ཐབས་དེ་ནི་གསར་དུ་བཙུགས་མ་ཐག་པའི་སྲིད་དབང་ལ་མཚོན་ན་དམག་སྲིད་གཅིག་གྱུར་གྱིས་དོ་དམ་བྱེད་བདེ་བ་དང་། ལྷག་དོན་དུ་ས་རྒྱ་ཆེ་ལ་མི་གྲངས་ཉུང་བའི་ས་ཁུལ་ལ་འཚམས་པའི་ཐབས་ཤིག་ཡིན་པར་སྣང་། ཡུལ་གྱི་དབང་རིམ་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་བློན་དང་རིས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བའི་དཔོན་རིགས་ཤིང་པ་རྣམས་སྐྱེར་བདག་ས་ཞིང་དང་། ཐན་གཡོག ནོར་ཕྱུགས་སོགས་འོས་འཚམས་ཤིག་དབང་ཚོག་པར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ས་ཁུལ་གཅིག་གྱུར་མ་བྱས་གོང་དུ་དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་མང་པོས་ས་ཁུལ་དུམ་བུར་བགོས་ནས་དབང་བསྒྱུར་བྱས་ཏེ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ཐོག་གཅིག་ལ་མི་འདུས་པའི་ནང་འཁྲུག་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱུང་བར་བརྟེན། དུས་རྒྱུད་ཆེ་བ་ཁག་གཅིག་གྱུར་བཟོས་གནང་བ་དང་སྦྲགས། ཁོང་ཚོར་སྔར་ནས་དབང་བའི་ས་ཞིང་ནོར་ཕྱུགས་སོགས་སྤེར་བཟུང་གི་དབང་ཆ་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་མ་བྱས་ན་སླར་ཡང་ཁོ་ཚོས་འཁྲུག་རྐྱེན་བསླངས་སྲིད་པ་དེ་རིགས་སྔོན་འགོག་བྱེད་ཆེད་ཁོ་ཚོས་སྲིད་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བརྩི་སྲུང་དང་། དཔྱ་ཁྲལ་མི་ཁུར་ཙམ་འདུལ་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་འོག ས་ཞིང་དང་། ནོར་ཕྱུགས། ཐན་གཡོག་བཅས་སྤེར་བཟུང་གི་དབང་ཆ་འོས་འཚམས་ཤིག་ཐོབ་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་བཙན་པོར་རྒྱབ་ཡོག་བྱེད་པ་དང་། དཔོན་གཞན་འཚོལ་བྱེད་པ། སྐྱག་གཡོ་བཤམས་པ་སོགས་བྱུང་ན་ས་ཞིང་དང་། ནོར་ཕྱུགས། ཐན་གཡོག་བཅས་དབང་བཞང་ཡོངས་རྫོགས་གཞུང་བཞེས་བཏང་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་གཏན་འབེབས་ཡོད། སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ནང་། སྲིད་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་བློན་ཆེན་དགུར་ཕྱེ་བ་སྟེ། དགུང་བློན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་དང་། ནང་བློན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ། བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོལ་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དགུང་བློན་ནི་བློན་ཆེན་ནང་གི་གོ་གནས་མཐོ་ཤོས་ཡིན་ལ། ཞི་དུག་གཉིས་ཀར་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་བློན་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེའི་ལས་འགན་ནི་བཙན་པོའི་བཀའ་ལྟར་གལ་ཆེའི་ཚོགས་འདུ་སྐོང་འཚོགས་དང་། ཚོགས་འདུའི་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བ། གཉམ་འོག་གི་བློན་པོ་གསར་བསྐོ་དང་། གནས་དབྱུང་། དོ་དམ་བཅོན་འཛུགས་བྱེད་པ། དམག་གི་བཀའ་བརྡ་བསྒྲགས་པ། ས་ཁུལ་གྱི་དབྱེ་མཚམས་དང་དམག་དཔུང་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་པ། བཀའ་ཁྲིམས་གསར་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡོད། དགུང་བློན་གྱི་མི་གྲངས་མང་ཤུང་ངེས་པ་མེད་པ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྐབས་མགར་སྟོང་བཙན་དང་། ཁོན་མི་ལམ་ཧྲ་ཏ། འབྲི་སེ་རུ་གུང་སྟོན། ཞང་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྟོན་བཅས་བཞི་དང་། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་སུ་དགུང་བློན་དགུ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགུང་བློན་ཆེན་པོ་དྲུག་བཅས་བྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ནང་བློན་ནི་སྲིད་གཞུང་ནང་ཁུལ་གྱི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཁག་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད། དེ་དག་གི་གོ་གནས་ནི་ནང་བློན་ཆེ་བ་དང་དགུང་བློན་འབྲིང་བའི་གོ་གནས་མཉམ་པ་དང་ནང་བློན་འབྲིང་བ་དང་དགུང་བློན་ཆུང་བའི་གོ་གནས་མཉམ་པ། ནང་བློན་ཆུང་བ་དང་བཀའ་བློན་འབྲིང་བའི་གོ་གནས་མཉམ་པ་བཅས་ཡིན། བཀའ་བློན(བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ)ནི། རྒྱལ་བློན་གྱི་བཀའ་ལ་ཡོ་བསྲང་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་ཆེན་ཚོས་བཀའ་བབ་པ་རྣམས་ཁྲིམས་དང་མཐུན་མིན་དང་། ལག་ལེན་དུ་བསྟར་འོས་མིན་བཅས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་གལ་ཏེ་མི་འོས་པ་ཡོད་ཚེ། རྒྱལ་བློན་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ཐད་ཀར་ཡོ་བསྲང་དང་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། ཕྱི་བློན་ནི་སྲིད་གཞུང་གི་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ལས་

འགན་ནི། དཀྱུང་སློན་ཆེ་འཕྲིང་ཆུང་གསུམ་ལ་རྟོགས་རས་བྱས་ཏེ་ས་མཚམས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་དང་དམག་དཔུང་ལ་བསྐོད་འདོམས་བྱེད་པ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་མཁན་ཡིན། སྲིད་འཛིན་ལས་ཚན་དམའ་བའི་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡོད་པ་སྟེ། ཡུལ་དཔོན(རྗེ་རྗེ)ནི་སྤྱི་ཁྱབ་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་ལྔ་སོ་སོའི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་སྡེ་ཁག་གི་རྫོང་དཔོན་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། ཡི་ཡུལ་ནས་རྩོད་པའི་སྒོག་དྲིལ་ནང་རྗེ་རྗེ་ཞེས་འཁོད་འདུག དམག་དཔོན་ནི་སྤྱི་ཁྱབ་སློན་ཆེན་གྱི་བསྐོད་འདོམས་འོག་རུ་ཆེན་ལྔའི་དམག་དཔུང་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ལས་འགན་ནི་རང་གི་ས་མཚམས་སུ་བདེ་འཇགས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། གཞན་གྱི་བཙན་འཛུལ་འགོག་རྒྱ། རྒྱུན་དུ་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་སྐོད་འདོམས་བྱ་རྒྱ། དམག་མི་བསྡུ་ལེན་བྱ་རྒྱ་བཅས་ཡིན། དེའི་གོ་གནས་རིམ་པ་ལ་རུ་དཔོན་དང་། སྟོང་དཔོན། སྟོང་བུ་ཆུང་གི་རྗེ། ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་བཅས་བཞི་ཡོད་སྟེ། རུ་དཔོན་ནི་རུ་ཆེན་གཅིག་གི་དམག་དཔུང་ལ་བསྐོད་འདོམས་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། རུ་སྡེ་རེར་རུ་དཔོན་ཆེན་པ་གཅིག་དང་གཞོན་པ་གཉིས། རུ་སྡེ་རེར་དམག་མིའི་འཁོར་གྲངས་སྟོང་སྡེ་བརྒྱ། སྟོང་སྡེ་རེར་དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དང་། རུ་སྡེ་གཅིག་ལ་དམག་མི་ཁྲི་བཅུ་ཡོད་པས། རུ་དཔོན་ནི་དོན་དུ་དམག་མི་འབུམ་གཅིག་གི་དམག་དཔོན་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་ཁུངས་ནི་ཐང་བོད་ལྷ་རྗེས་སུ་དམག་འཕྲུག་ཆེ་བ་ཐེངས་གསུམ་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སོ་རྒྱུས་དང《ཐང་དེབ》(唐书)ནང་གསལ་ཡོད། སྟོང་དཔོན་ནི་རུ་དཔོན་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་སྟོང་སྡེ་གཅིག་གི་དམག་དཔོན་ཡིན། དེའི་ཁོངས་སུ་དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་ཡོད་པས་དོན་དུ་དམག་མི་ཁྲི་གཅིག་གི་ཁྲི་དཔོན་ཡིན། སྟོང་བུ་ཆུང་གི་རྗེ་ནི་སྟོང་དཔོན་གྱི་འོག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཞིག་གི་དམག་དཔོན་ཡིན། སྟོང་བུ་ཆུང་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ནི་དམག་དཔུང་སྟོང་སྡེའི་ཚད་གཞི་མ་ལོངས་པ་ཞིག སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལས་མེད་པས་ཅིང་དེ་ལྟར་བཏགས། ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། དམག་མིའི་འཁོར་གྲངས་ལྔ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཞིག་སྟེ། ཡི་ཡུལ་ནས་རྙེད་པའི་སྒོག་དྲིལ་ནང་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྐབས་དེར་ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐོས་པ་དང་སྐབས་རེ་ལྔ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྟོང་བུ་རྗེར་བཅོས་ཞེས་འཁོད་འདུག རྒྱ་བོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་པར་གཞིགས་ན་སྐབས་དེར་བོད་སྤྱིར་ཁྲིན་དམག་མི་ཁྲི་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཡོད་པར་སྣང་། དམག་དཔོན་ཕུད་ད་དུང་མངན་དཔོན་དང་། ཁྲུ་དཔོན། ཞིང་དཔོན། རྩིས་དཔོན། ཚོང་དཔོན། ཁྲལ་དཔོན། གཟིམ་དཔོན། རྔ་དཔོན། ཁྲིམས་དཔོན་བཅས་སུ་ཕྱེ་ཡོད་པ་སྟེ། མངན་དཔོན(རྫན་དཔོན)ནི་འབྲུ་རིགས་དང་གསེར་དངུལ་སོགས་ནོར་སྲིད་དོ་དམ་མཁན་དང་། ཁྲུ་དཔོན་ནི་འབྲོག་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དཔྱ་ཁྲལ་དོ་དམ་མཁན། རྩིས་དཔོན་ནི་ནོར་སྲིད་གཏོང་ལེན་དང་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་འབབ་ལ་ཞིབ་བཤེར་རྩིས་རྒྱག་བྱེད་མཁན། ཚོང་དཔོན་ནི་རྒྱལ་སློན་གྱི་ཚོང་རྭ་དང་དམག་ཆ་གཏོང་བསྡུ་དང་འཕྲིམ་འགྲུལ་བདེ་འཇགས་བཅས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན། ཁྲལ་དཔོན་ནི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་མངགས་སགནས་ཁག་ལ་དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་བར་བཏང་བའི་དཔོན་རིགས་ཤིག་སྟེ་བཀར་རྒྱ་ཡོང་ཐུབ་པ་ཟེར་བ་དང་འདྲ། གཟིམ་དཔོན་ནི། བཙན་པོ་སྒེར་གྱི་ཕོ་བྲང་དང་། རྒྱུན་མཁོའི་འཚོ་བ། ཁོར་ཡུག་བདེ་འཇགས་བཅས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན། སྐུམ་ཕྱི་པ་ནི་བཙན་པོའི་སྐུ་སྲུང་མཁན། རྔ་དཔོན་ནི་ཞུ་གཏུགས་མཁན་དང་སྒྲོད་ཡའི་བར་ཉེས་པ་ཡོད་མེད་ལ་ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་མཁན་སྟེ་ཞེ་པ་ཡང་ཟེར། ཁྲིམས་དཔོན་ནི་ཞལ་ལྕེ་པས་ཐག་བཅད་པའི་ཁྲིམས་ལྟར་ཁྲིམས་གཅོད་གཏོང་མཁན་ཡིན། དྲུག་པ། ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ཐབས་ལམ་བསྟར་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ཐབས་གཙོ་བོ་ནི་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པར་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་བསྒྱུར་བཅོས་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན། སྲོང་བཙན་གྱིས

སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་དམིགས་ཏེ་ཞིང་འབྲོག་གི་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཐད། རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་བའི་རིགས་གཉིས། བློན་པོ་ལ་དབང་བའི་རིགས་གཉིས། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཚོར་དབང་བའི་རིགས་གཉིས་བཅས་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ཡོད། རྒྱལ་པོར་དབང་བའི་རིགས་དང་པོ་ནི་རྗེ་ཞིང་སྟེ་སྒྲོད་ལེན་གྱི་དབང་ཆ་བཙན་པོར་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཐོན་འབབ་དཔྱ་ཁྲལ་རྣམས་སྲིད་གཞུང་ལ་དབང་ཞིང་སྲིད་གཞུང་གི་མངའ་འབངས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ས་ཞིང་བསྐོས་པའི་ཚད་གཞི་ནི་ཁྲིམ་མི་རེར་ས་ཞིང་དོར་གཅིག(དོར་གཅིག་གི་ཚད་ནི་རྫོས་མཛོ་ཆ་གཅིག་གིས་ཉིན་གཅིག་རྨོ་ཐུབ་པའི་ས་ཞིང་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་ཟེར་ཞིང་ཕལ་ཆེར་མུ་བཅུ་ལ་ཉེ་བ་ཡོད)ཞིང་པའི་དཔྱ་ཁྲལ་འཇལ་ཚད་ནི་ཕྱིའི་ཐོན་ཚད་ཀྱི་དྲུག་ཆ་གཅིག་ཡིན་པར་སྣང་། འབྲོག་ཁུལ་དུ་ནོར་ཕྱུགས་རྣམས་སྲིད་གཞུང་དང་། བཙན་པོ། བློན་པོ། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ། འབྲོག་པ་སྒེར་བཅས་སོ་སོར་དབང་བའི་ཚད་གཞི་གསལ་པོ་མེད་ཀྱང་ཤ་ཁྲལ་བསྡུ་ལུགས་དང་། ནོར་ཕྱུགས་བརྗེ་ཚོང་བྱེད་པའི་རིན་ཐང་ནོར་ཕྱུགས་དང་འབྲུ་རིགས་བརྗེ་ཚོང་སྐོར་སོགས་ཡི་ཡུལ་ནས་རྙེད་པའི་འཛིན་ཡིག་ལ་བལྟས་ན་འབྲོག་ཁུལ་དུ་འང་བཀས་བསྐོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་འབྲོག་ལས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྨྲ་གུ་རྩོད་འགོ་ཚུགས་ཟིན་པ་གསལ་པོ་བསྟན་ཡོད། བཙན་པོ་ལ་དབང་བའི་རིགས་གཉིས་པ་ནི། ས་ཞིང་རྣམས་བཙན་པོ་སྒེར་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཐུན་གཡོག་རྣམས་ལ་བསྐོས་ཏེ་འདེབས་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་ཅིག དེའི་ཡོང་འབབ་རྣམས་བཙན་པོ་རང་ཉིད་ལ་དབང་ཞིང་། དེ་དག་ཏུ་སྡེ་ལྔ་ཀར་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་དཔུ་རུ་སོད་ཆེན་ཏེ་སྐྱིད་སོད་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ས་ཞིང་དང་འབྲོག་སྡེ་རྣམས་ཡིན། བློན་པོར་དབང་བའི་ས་ཞིང་ལ་ཡང་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་བློན་པོ་མཛད་རྗེས་ཆེ་བར་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱ་དགའ་སྤྲད་པ་རྣམས་ལ་ཚ་བ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེར་ལ་དབང་ཞིང་སྲིད་གཞུང་ལ་དཔྱ་ཁྲལ་འབུལ་མི་དགོས། བློན་པོ་ལ་དབང་བ་གཉིས་པ་ནི་ཇམ་ཞིང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་བློན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་རིང་ཐོན་འབབ་དཔྱ་ཁྲལ་མེད་པར་སྒེར་ལ་དབང་བ་ལས། གོ་གནས་བརྗེས་པའམ་གནས་དབྱུང་བཏང་རྗེས་གོ་གནས་གསར་པ་འཛིན་མཁན་ལ་རྩིས་སྤྲོད་དགོས་པས་དེ་ནི་བཀས་བསྐོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྨྲ་གུ་གསར་པ་ཞིག་གཏོད་པའི་མཚོན་རྟགས་ཡིན། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པར་དབང་བའི་ས་ཞིང་དེ་ལའང་རིགས་གཉིས་ཏེ། དེའང་དང་པོ་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ས་ཞིང་སྟེ། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་དེ་རྣམས་ས་ཁུལ་གཅིག་ཏུ་འདུས་སྡོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ཁོ་ཚོར་དབང་བའི་ས་ཞིང་རྣམས་རང་འཇགས་སུ་གནས་པ་བྱས་ཐོག་དཔྱ་ཁྲལ་འོས་འཚམས་ཤིག་སྲིད་གཞུང་ལ་འབུལ་དགོས་པ། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པར་དབང་བའི་ས་ཞིང་གི་རིགས་གཉིས་པ་ནི། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཞིང་པ་སྒེར་ལ་དབང་བའི་ས་ཞིང་ཏེ་ཁོང་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་སྤྲོལ་བྱས་པའི་ས་ཞིང་དང་། ཚལ་ཞིང་། ལྕམ་ར་སོགས་ས་ཞིང་གི་ཐོར་བཀོད་ནས་ཡོ་རེ་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་གྱི་དཔྱ་ཁྲལ(ལོ་ཐང་ལྔ་སྐྱེས)མི་ཤུང་བ་ཞིག་སྤུལ་རྗེས་ས་ཞིང་དེ་དག་གི་ཐོན་འབབ་ཁོ་ཚོ་སྒེར་ལ་དབང་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་བཀས་བསྐོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་ནི་རང་དབང་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་འབངས་མི་ཡིན། ཀོང་གསལ་ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་རིགས་དྲུག་གི་ཐོག་ནས་བཀས་བསྐོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྨྲ་གུ་རྩོད་ཟིན་པ་རྨོས་མེད་དང་། སྐབས་དེར་སྲོང་བཙན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་སྲིད་ཇུས་དེས་ཕུག་ལུས་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་དང་བྲན་གཡོག་བདག་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་མཐའ་ལ་སྟོབས་གཅིག་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་གཉིས་ནས་ཚོད་འཛིན་ཡོད་པའི་བྱ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་འབྲོག་རྣམས་ལ་སྒེར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དབང་བར་ཁས་ལེན་བྱས་ཏེ། དཔྱ་ཁྲལ་བསྡུ་བའི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་དེས་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་གོང་འཕེལ་གསར་པ་བྱུང་བ་དང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས

དང་ཆེད་ལས་ལ་ཡང་སྔར་བས་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད།

བརྟན་པ། ཕྱུན་ཆའི་མི་རིགས་དང་ཕྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་བར་མཛའ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཙུགས་ནས་མི་རིགས···རང་ཉིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རིག་གནས་ཆོས་ལུགས་བཅས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས། ནང་བསྟན་བཅས···དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲ་རྗེས་ཤུ་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ཚ་མོ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་སོགས···ཕྱུན་ཆའི་མི་རིགས་དང་ཕྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བཙུན་མོ་བླངས་ཏེ་ཁོང་ཚོའི་སློན་ཐོན་གྱི་ཉམས་མྱོང་དང་། རིན་ཐང་དུས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་རིག་དངོས···རྣམས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་དེས་གཅིག་ནས་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་བར་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་མཐུན་སྒྲིལ···མཛའ་བརྗེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཙུགས་པ་དང་། གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་བཅས་གང་གི་ཐད་ལ་འང་སྔར་ལས་ཡག་པའི་གོང་འཕེལ་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་སྐུལ་མ་ཐེབས་ཡོད་

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་དེའི་འཁྲིས་རྒྱལ་རབས···བཅུ་གཅིག སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། གུང་རི་གུང་བཙན་ནམ་གུང་སྲོང་གུང་བཙན། མང་སྲོང་མང་བཙན། འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ། ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན། མུ་ནེ་བཙན་པོ། མུ་ཏིག་བཙན་པོ། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནམ་སད་ན་ལེགས་འཇིང་ཡོན། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་ནམ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན། འུ་དུམ་བཙན་པོའམ་གླང་དར་མའོ། །

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་འཁྲུངས་ཁང་། "སོ་བྱང···བྱམས་པ་མི་འགྱུར་གླིང་"ཞེས་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་མང་ཆེ་བར། བོད་སྟོད་གཡས་ཀྱི་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཁང་དུ་ཀུང་ཤུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཁྲུལ་དེའི་ནང་ཚོགས་ཀྱི་མོད་རྒྱུན་དུ་ཁྲི་ཁང་གི་ཉུབ···ངོས་རི་འདབས་སུ་དེ་རྟེན་གྱི་དགོན་ཤུལ་ཡོད་པའི་ས···གནས་དེར་ཆོས་ཁང་དམར་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་སྲོང་བཙན་འཁྲུངས་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་སྲོལ་ཡང་འདུག ཕྱིར་སྲོང་བཙན་འཁྲུངས་ཡུལ་སྟོན་རྒྱ་མའི་ཡུལ་ནི་དབུས་རི་བར་སྐོར་དུ་ཕུགས་པའི་ནང་ཚན་རི་བོ་སྒྲུབས་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་རི་བོ་མཐུལ་ཞེས་པའི་འདབས་སུ···ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དེར་སྨན་རྒྱ་ཤིང་གསུམ་འཛོམས་ཤིང་གཅན་གཟན་རི་དྭགས་བྱ་རིགས་སྣ་ཚོགས་སྐྱེ་ཤིང་མེ་ཏོག་གི་ཁྱིམ་དུ་ཉམས་དགའ་བར་བརྩེན་པའི་གནས་ཡིན།

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱ་བཟའ་མནའ་མར་བཞེས་པ། འདི་ལ་རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ཆེན་པོ་ཐང་ཡིག་རྙིང་བ་ཅན་ཏུ་བའི་ནང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུབ་པ་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང···དང་ལྔ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་སོང་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་གི···རྒྱལ་པོ་ཐང་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་དུས་མཉམ། དེའི་སྲས་ཐའི་ཙུང་རྒྱལ···པོའི་དུས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དང་དུས···མཉམ་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་རྗེའི་སྲས་མོ་སློང་བའི་ཕོ་ཉ་བཏང་བས་རྒྱ་རྗེས་བུ་མོ་མ་སྦྱིན་པར་བོད་དུ་ལོག་ནས···རྒྱལ་པོ་ལ་བརྗོད་ཞུས་ནས། རྒྱ་རྗེ་དེ་དེད་རང་ལ་ཤིན་ཏུ···དགའ་ནས་བུ་མོ་སྦྱེར་བར་ཡོད་པ་ལ་ཧོར་སེར་ཐུ་ཡུ་ཧུན···གྱིས་རྒྱ་རྗེ་ལ་ཕྲ་མ་ཞུས་པས་ལན་ཚུལ་ཞུས་པས། བོད་ཀྱི···རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་ནས་བོད་དམག་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ཁྲིད་དེ···ཟུང་ཅིའུ་བྱ་བའི་ས་མཚར་ཕྱིན། དེ་ནས་བློན་པོ་གཡའ་ཟུང···བྱ་བ་ལ་དམག་བསྐུལ་ནས། ཐུ་ཡུ་ཧུན་གྱི་ཡུལ་འཇོམས་སུ···བཏང་བ་ལ་ཐུ་ཡུ་ཧུན་རྣམས་གཙང་ཁའི་མཚོ་སྔོན་ཕན་ལ···སོང་། ཤུལ་དུ་ལུས་པའི་མི་ནོར་ཐམས་ཅད་བོད་ཀྱིས་ཁྲིད། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བློན་པོ་སེ་ལེ་སྟོང་བཙན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་བསྐུར་ནས། རྒྱ་རྗེའི་སྲས་མོ་སློང་དུ་བཏང་བས་ཞུན་ཤིང་ཀོང་ཇོར་རྗེ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་སོགས་རྫོངས་མང་པོ་དང་བཅས་བོད་དུ་བསྐྱལ། ཐུག་རྩེ་ཕྱིའི་ལོར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འདས་ནས། རྒྱ་ཡུལ་ནས་བང་སོ···མཆོད་པ་ནོར་མང་པོ་ཁྱེར་བའི་ཕོ་ཉ་བྱུང་ངོ་། །

སྲོང་བཙན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གསུམ། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན། རྒྱ་བཟའ···ཀོང་ཇོ་བཅས་གསུམ་ལ་ཟེར།

སྲོང་བཙན་དུས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞི། སྤང་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ། མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག གསེར་གྱི···མཆོད་རྟེན། ཙིནྟཱ་མ་ཎིའི་བསྒྲིགས་པོར་རོ། །

སླ་བཅོས་རལ་འཛེམས། ལས་ཀ་ཞིབ་ཚགས་པོ་མ་བྱས་པར་རང་ཉིད་དཀའ་ངལ་ཆུང་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱོང་བ་གང···བདེ་བྱས་པ།

སླ་ཆོས། ལས་སླ་ཆོས་ལམ་ནན་ཏན་མ་བྱས་པ།

སླད་རོལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་མཚམས་པོ་ཆེ།

སླད་ལར་མི་བཏུབ་པ། རྗེས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་ཕན···ཐོགས་མེད་པ།

སླད་ས། སླད་ཅ་དང་སླད་ཆ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ་མི་གཙང···བའི་མིང་ངོ་།

སླར་བསྡུའི་ཕྲད་བཅུ་གཅིག རྗེས་འཇུག་བཅུ་ལ་ན་རོ་སྦྱར་བས་གོ་ངོ་དོ་ནོ་བོ་མོ་འོ་རོ་ལོ་སོ་བཅས་བཅུ་དང་ཏོ···ཡིག་བཅས་བཅུ་གཅིག་གོ། དེའི་མིང་ལ་རྫོགས་ཚིག་གམ···རྫོགས་སྡུད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར།

སླུངས། འཁྲོག་ཐང་གི་འཁྲོག་ཚུགས་གཅིག་སྟེ། གཡག་གིས་ཉིན་གཅིག་ཆོད་ཐུབ་པའི་ཞིང་ས་ཚད

སླེ་ལུང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། རྗེ་འདི་ནི་སྐྱ་ཁ་ཟངས···རི་གཙང་ལྷ་དཀར་པོ་ཞེས་པར་ཡབ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་པོ···དང་ཡུམ་རྒྱས་ལྡན་ཆོས་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ···བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༧༡༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་ནས་ལ་མཚན་དགོས་དགོས་ཚེ་རིང་ཞེས···བཏགས། དགུང་ལོ་དྲུག་གི་ཐོག་གོང་ས་ཆེན་པོ་ཚངས···དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བར···ལྷ་ས་རུ་བྱོན། གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཚབ་མདུན་དབུ་སྐྲ···ཕུད་ཕུལ་རྗེས་མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ···མཚན་དུ་འདོགས་པ་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་གསུམ···སྐབས་གོང་ས་ཐུགས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་ཆིབས···བསྒྱུར་སྐབས་ཁོ་ས་དཀར་ཞལ་མཇལ་ནས། གསུང་གང···འདོད་དུ་བྱུང་བས་མིན་དུ་སླལ་བཟང་ཐོབ། དགུང་ལོ···བཅུ་བཞིའི་ཐོག་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང···ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ···ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཚན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཞེས···བསྩལ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དེའི···ལོར་ཝེན་མཁའ་རིས་གྲུ་ཚང་གི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། རྗེ་དགེ···དབང་ཆོས་གྲགས་བསྟེན་ནས་བསྒྲུས་གྲྭ་ནས་བཞུང་ལ···སློབ་གཉེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་མཁན་པོ་ཡེ···ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པའི་ཐོག་ལྷ་ས་ནས་སླེ་ལུང་རྣམ་གྲོལ···གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འདུས་སྡེ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ···མཛད་སྒོ་གནང་། རྗེ་འདིས་ཞིགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ···དང་ཕྱུར་ཕྱོག་ཧང་ཀ་དབང་ཕྱུག་པ་སོགས་བླ་མ་དུ་མའི···དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསན། འཆད་རྩོད་རྩོམ···གསུམ་ལ་མཁས་པའི་མངའ་བརྙེས། སོག་པོ་ཧྲན་གར···བའི་དུས་སྲིད་སྐབས་འཐོལ་དཀའ་སོགས་ས་ཁྲུལ་ཁག་ལ···རྒྱལ་ཞབས་ཀྱིས་ཕེབས། དེ་རྗེས་མི་དབང་བསོད་ནམས···སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་བླར་བསྒྱུར་ནས་ང་ཡུམ་སྤྱར་གསུམ་གྱི···དོན་གཉེར་སྒྲོར་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་དྲུང་དུ···ཕེབས་ཏེ་མི་དབང་གི་མཁྱེན་ཚབ་པ་གནང་། བཀའ་རྩོམ···ཡང་མང་པོ་མཛད་པ་སྟེ། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི···ཟབ་དོན་འཕགས་ཞིག་གནད་ཀྱིལ་བ་སྤྱས་དོན་ཡང་གསལ···ཉིན་བྱེད》 《ལྷ་མཆོག་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་མདོས་ཀྱི···འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》 《བདེ་མཆོག་གི···ཆོ་ག་སྒྲུབ་བསྡུའི་གསལ་བྱེད》 《དྲིལ་ལན་ལྔ་བའི་ཕྱིག···ཡངས》 《གཞང་འཛིན་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེར་གསོལ་འདེབས···སྒྲོན་ལམ》 《རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་གི་གསུང···པར་རིན་པོ་ཆེ་ཤྲིད་གསུམ་རྒྱན་གཅིག་རྫུ་འཕྲུལ་ཤིང་རྟའི···དཀར་ཆག》 《མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཡིག་དང་བྱིན···

འབེབས་པོ་སྐྱབས» «ལེགས་ལྡན་ཚོགས་རྗེའི་ཐོར་གྱི་ལས་མཐའ་དང་དེའི་སྒྲུབ་ཐབས»སོགས་བོད་བསྒྱུར་ལྷག་ཡོད། དཀྱུད་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ལྷག་བཞུགས།

སློང་སྐྱེར་ག་འཛོལ། སྐྱེར་མཁན་ལས་ཀྱང་སློང་མཁན་དབང་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་ཡུལ་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་པ།

སློང་འབེབས་ཞུ་བ། ཁ་མཆུ་བར་འདུམ་བྱས་ཆོག་པ་ཞེས་སྔར་ཕུལ་སྙན་ཞུ་ཕྱིར་འཐེན་ཞུ་བ།

སློབ་པ་འཕགས་པ། ཐེག་པར་རང་རང་གི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་མི་སློབ་ལམ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་བར་དུ་གནས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སོ། །

སློབ་པ་གསུམ། ཉན་རང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་དྲུག རྩ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག རྩོད་ཟློག རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་བཅས་སོ། །

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་དེའི་སློབ་མ་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས།

སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐུར་དྲུག ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དབང་། གསང་བའི་དབང་། རྗེས་གནང་། ལུང་བསྟན། དབུགས་དབྱུང་། གཟེངས་བསྟོད་རྣམས་སོ། །

སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གསུམ། རྡོ་རྗེ། དྲིལ་བུ། ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་གོ།

སློབ་དཔོན་ལྔ། འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་དགེ་ཚུལ་དགེ་སློང་གི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ལྔ་སྟེ། ༡. དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན། ༢. དེ་བཞིན་གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན། ༣. ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན། ༤. གནས་སྦྱིན་པའི་སློབ་དཔོན། ༥. ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན།

སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་སམ་བྷ་བ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་ཨ་ཙར་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དང་པོ་ཡིན། འདི་ཡི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་རྫོག་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་འདུག་ཅིང་། གསང་ཆེན་རྙིང་མའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོལ་འགའ་ཞིག་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་འདིར་ཡབ་ཡུམ་མེད་པར་པདྨའི་མཚོའི་ནང་ནས་བརྫུས་སྐྱེས་སུ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་ཤིང་། «རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད»ཀྱི་དབུར་བཞུགས་པ་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི«སློབ་དཔོན་པདྨའི་རྣམ་ཐར་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན»གྱི་ནང་། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས་པའི་ཡབ་དང་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཡང་གསལ་བར་མཛད་འདུག གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་དུས་ཚོད་ཇི་ཙམ་ལ་འཁྲུངས་པ་དང་། དགུང་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ། བོད་དུ་ལོ་ཇི་ཙམ་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར«པདྨ་བཀའ་ཐང»སོགས་རྣམ་ཐར་མང་པོར་བཤད་སྲོལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་འདུག་པས། འདི་དག་དང་འདི་མི་དག་ཅེས་ཁོ་བོ་ལྟ་བུས་ཁ་ཚོན་ག་ལ་གཅོད་ཐུབ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ་ཡས་རྩིག་པའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་བོད་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་མ་ཟད། བསམ་ཡས་ཀྱི་རབ་གནས་སྐབས་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་སྲས་མུ་ནེ་བཙན་པོ་མ་གཤེགས་བར་བཞུགས་ནས་རྒྱལ་པོ་སད་ན་ལེགས་ཀྱི་དུས་སུ་བོད་ནས་སྲིན་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་རྣམ་ཐར་གཉེར་མ་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ་བ་དང་། «སྦ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ»ཟེར་བའི་ནང་བསམ་ཡས་རབ་གནས་ཀྱི་གོང་དུ་སློབ་དཔོན་བོད་ནས་སྲིན་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པ་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་ཤིང་། གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ཨོ་ཌི་ཡཱ་ན་སྟེ་བོད་སྐད་དུ་ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་གི་རྣ་ཀོ་ཤ་ཟེར་བའི་མཚོ་ཡི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་པདྨའི་ནང་བརྫུས་ཏེ་འཁྲུངས་པ་དང་། ཡབ་དང་ཡུམ་མི་དགོས་པར་བརྫུས་ནས་རང་བྱུང་དུ་འཁྲུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི«སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན»གྱི་ནང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་ར་རྒྱལ་པོ་དེ་ཝ་པཱ་ལས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ཚེ(སྤྱི་ལོ༧༤༠ནས༨༠༠བར)ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཧ་ཡ་ཤི་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། དེ་ཡི་ཚེ་རྒྱལ་རིགས་རིག་པ་སྲུ་བ་ལྷ་དེའམ་ཕྲིག་ཧ་ར་སྟེ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་འཛིན་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་སྲས་མཚན་བཟང་དང་ལྡན་པ་ངོ་མཚར་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་ཞིག་འཁྲུངས་པ་ལས། ཤྲཱིའི་མཚན་ལྟས་ལྟ་བ་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསྟན་པ་ན། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་གིས་སྲས་འདིས་རྒྱལ་སྲིད་མི་བཟུང་ཞིང་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། མཚན་ལ་པདྨ་ཨ་ཀ་ར་སི་དྡྷི་མཚམས་སྦྱར་བས་པདྨ་ཀ་ར་སི་ཞེས་བཏགས། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ནས་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་དང་བརྟག་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཡང་དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་མཁས་པར་མཁྱེན། གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཤཱཀྵི་ཧྲ་པ་དང་། གྲུབ་ཆེན་ལུ་ཁ་དེ་བ། མཁའ་འགྲོ་མ་སུ་ཁ་ཧྲ་རི་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན། བསྙེན་བསྒྲུབ་ཡུན་རིང་མཛད་དེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཧ་ཡ་ཤི་ལ་འདས། དེའི་བུ་ཨཱ་ཀ་ཤི་ལ་ཟེར་བས་སྲིད་དབང་བཟུང་། གྲུབ་པདྨ་ཨ་བ་ཛྲ་ཞེས་རང་གི་ཡབ་དང་འདྲ་བར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་དང་སྐར་རྩིས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་བཟང་ངན་ཤུང་སྟོན་པ་བཅས་མཛད་ཅིང་སྐྱིད་ཚལ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལྷ་ཁང་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཞེངས་ཤིང་མཐའ་བསྐོར་དུ་མཆོད་རྟེན་དང་ལྕགས་རི་རིམ་པ་མང་པོ་བསྐོར་བ་ཞིག་འཛུགས་སྐྲུན་གནང་བས་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཕྱི་གཅིག་རྒྱལ་པོའི་ཡིག་མཁན་དང་། གཉིས་ལྡན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་གསུམ་ངན་སེམས་སྐྱེས་ནས་རྒྱལ་པོར་དབྱེན་སྨྲར་དཀྲུགས་ཤིང་བྱས་ཏེ་སློབ་དཔོན་མེད་པར་བཏོན་ནས། ཡུལ་འདིའི་དབང་ཆ་བཟུང་ཐབས་བྱ་རྒྱར་གྲོས་མཐུན་ཏེ་རྒྱལ་པོར་ཐབས་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེན་སྦྱོར་བྱས་པར་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ཚོའི་གཏམ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཏེ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་སྐྱིད་ཚལ་གྱི་མཐའ་བསྐོར། སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་དབྱུང་བཏང་། བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་འདི་མ་བསད་ན་རྗེས་སུ་རང་ཅག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་སྲིད་ཟེར་ནས་གཤེད་མ་མངགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བཟུང་། མཚོན་ཆ་བསྟུན་པ་དང་། མེར་བསྲེགས་པ། ཆུ་ལ་བསྐྱུར་བ། གཡང་ལ་བསྐྱུར་བ། གསོན་པོར་ས་སྦས་བཏང་བ་བཅས་བྱས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གསོད་མ་ཐུབ་ཅིང་། རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་སྐུ་ལུས་ལ་ཅི་ཡང་མ་གནོད་པར་མཛད། དེ་ནས་བཙུན་ཕྲུག་ཕྱུག་དང་། ཁུར་ཁྲིད་སོགས་སུ་བཞུགས་ནས་ལྷ་འདྲེ་གདུག་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་བསྡུས། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཧུ་ཀྲི་ཏ་སོགས་སློབ་དཔོན་བརྒྱད་ལས། རལ་གྲི་དང་། རིལ་བུ། མིག་སྨན། རྐང་མགྱོགས། སྨན། བཅུད་ལེན། གཉེར་གྱི་ཐུམ་པ། གསེར་འགྱུར་རྩི་བཅས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ཐོབ། ད་དུང་དེ་ཉིད་ཟུགས་ཀ་ཚོམ་པར་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷར་ཐོན། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་དྷརྨ་པཱ་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས(སྤྱི་ལོ༧༧༠ནས༨༥༡)བར་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཐོབ་ནས་སློབ་མ་གསོ་སྐྱོང་གནང་བའི་སྐབས་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་གཞིའི་དགོན་པར་སློབ་དཔོན་དེའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རྒྱུད་དང་མན་ངག་ཧ་ཅང་མང་པོ་གསན། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། རྒྱ་གར་བཙན་ལའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་པ་ཊ་ཊ་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ནགས་ཚལ་པར་མི་ཞེས་བྱ་བར་བཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཛད་དེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྙེས་ཏེ་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་མངོན་དུ་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཏི་ར་ཧུ་ཏི་དང་། བལ་ཡུལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀཱ་མ་རཱུ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཏྲི་མ་ལ་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་ཁྱད་པར་ཏུ་ཡོད་པའི་ས་གནས་ཡུལ་ཆེ་བར་བྱོན་ནས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་པ་བཏུལ་ཞིང་། རིག་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མུ་སྟེགས་པའི་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་བཏུལ་ནས་དམ་ལ་འདོགས་པར་མཛད་པ་སོགས་གསལ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཚུལ་ལ་ཟ…

བཞེད༽དང༼བཀའ་ཐང༽གཉིས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཅིང་། ༼བཀའ་ཐང༽དུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ཐ་གསལ་སྣང་དང་། སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས། མཆིམས་ཤཱཀྱ་པྲ་བྷ། ཤུད་པུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ་བཅས་བཞི་ལ་གསེར་བྲེ་ཕྱེ་གང་རེ་དང་། གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་རེ་བསྐུར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བརྫངས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་རྟེན་རྣམས་ཕུལ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པར་ཞུས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཁྱོད་པོ་ཉ་བ་ཚེ་སྦྱིན་ལ་སོང་། ངས་རྫིས་ལུ་ངོང་ཏེ་ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་འདུལ་ནས་དམ་ལ་བཏགས་ཀྱིན་མ་ཕྱིན་ན་བར་ཆད་ཆེ་གསུངས་ནས་ཕོ་ཉ་བ་རྣམས་སྔོན་ལ་བཏང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བལ་ཡུལ་དུ་ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་མི་མ་ཡིན་མང་པོ་དམ་ལ་འདོགས་པ་དང་……གཏེར་སྦ་བ་སོགས་མཛད། ༼དེ་ནས་ཐ་བཞེད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན་མངའ་རིས་སྨང་ཡུལ་ནས་སྐྱེ་མོ་ཐོད་ཀར་གྱི་བར་དུ་ཆུ་ཐིག་གུ་རྫིངས་ལ་ཕྱིན་པར་བཤད༽དེ་ནས་སླར་ཡང་རྒྱལ་པོས། གནུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ། དབས་མང་རྗེ་གསལ་སྣང་། སེང་གོང་ལྷ་ལུང་གཟིགས། དབས་མི་གྱུ་གཟིངས། ཅོག་རོ་དཔལ་གཟུངས་མགོན། ཤ་མི་སུ་ཏྲ་ཤྲཱི་གཏེར་སྟག་བཙན་ལྡོང་གཟིགས་སོགས་མང་ཡུལ་གྱི་མཁའ་སྤྱང་སྟོན་པོར་བརྫངས་པའི་ཁྲལ་མཛད་དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕེབས་བསུར་བཏང་ཞིང་། སླར་ཡང་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས་དང་། ཅོག་རོ་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་མཚན་བཅས་གདན་འདྲེན་དུ་བཏང་། མང་ཡུལ་ནས་རིམ་བཞིན་གནམ་ཐང་མཁར་ནག ཝོ་ཡུག ཅུང་ཁྲུལ་འདམ་གཞུང་། འཕན་པོ། མལ་གྲོ་སོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་ལྷ་མོ་གངས་དཀར་ཤ་མེད་སོགས་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས། དམ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། གཉན་མཁར་ནག མལ་གྲོ་གཟི་ཅན། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ་སོགས་ལྷ་འདྲེ་མང་པོ་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་སྲུང་བའི་སྲུང་མར་བསྐོས། རིམ་གྱིས་ཡར་ལུང་གཙང་པོའི་འགྲམ་ཟུང་མཁར་མདར་ཕེབས་པ་ན།

རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་གཉིས། སྔོན་པོ། བོད་འབངས་སྐྱ་བོ་ཕོ་མོ་ཡོངས་ཀྱིས་ཐ་སྒོ་དང་། ཕྱུ་སྒོ། འབག་སོགས་ཀྱི་བསུ་བའི་བཀོད་པ་གཟབ་རྒྱས་དང་བཅས་ཏེ་ཡོ་བྱད་བྲག་དམར་དུ་གདན་དྲངས། བསྙེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞུས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟིམས་མལ་བ་ལྷ་དུང་མཚོ་……བཞེར་སྣན་ལེགས་སོགས་ལ་ཕྱ་རྟེན་མཛད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་ཕྱ་ཞལ(མིའི་ལུས་རྟེན་ལ་ལྷ་བབས་སུ་བཅུག་པ)ནས་སྔར་བོད་ལ་གནས་སུ་ཆོས་དར་སྤྱེལ་གཏོང་རྒྱུར་བར་ཆད་དང་གནོད་འཚེ་བྱེད་མཁན་ལྷ་འདྲེ་གུ་དང་སུ་ཡིན་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཕྱག་ཏུ་བཅུག་པ་དེ་ནི་བོད་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལྷ་བབས་པའི་ལུགས་སྲོལ……ཐོག་མ་དེ་ཡིན། དེ་ནས་སླར་ཡང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་འདུལ་དང་རྨང་འདིང་བར་མཛད། འདི་ནི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་རྨང་འདིང་ཐེངས་གསུམ་པ་ཡིན་པར(སྦ་བཀའ་ཐང་)ལས་བཤད། དེ་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་ནས་ཕག་ཡོ་ནས་རྟ་ཡོའི་བར་ལོ་བཞིའི་རིང་……བཞེངས་གྲུབ་སྟེ། རབ་གནས་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་ཆེན་གཉིས་ལྟན་རྒྱས་སུ་མཛད་ཅིང་རྡོ་མཚར་ཅན་གྱི་ལྟས……བཟང་པོ་ཏ་ཙང་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ངམ་ཤོད་ཀྱི་ཁྱི་ཐང་དང་གྲམ་ཐང་……རྣམས་ནགས་ཚལ་དང་སྤང་ཐང་དུ་བསྒྱུར། ཟུང་མཁར་……སོགས་ཆུ་དཀོན་པའི་སར་ཆུ་ཐོན་པར་མཛད། ཟླ་སྲས་སུ་ཁྲི་བཙན་པོ་དམག་དཔོན་དུ་བསྐོས་ནས་ཐ་ཏ་ཏར་གྱི་སྐོམ་གྱུ་བཅོམ་ནས་དེར་ཡོད་པའི་ནོར་རྫས་རིན་ཐང་ཆེ་བ……རྣམས་བོད་དུ་དྲངས་པས། ནོར་བདག་རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར……ཡང་ཀ་ཙའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བོད་དུ་འོངས་པ་དེ་ལ……བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྲུང་མར་བསྐོས། རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་གཉིས། ལྷད་མི་མི་བདུན་སོགས་གསང་……སྔགས་ཀྱི་སྐལ་ལྡན་སློབ་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེ་ནས་དབང་……བསྐུར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སོགས་འཁོར་ཚུང་ཤས་ཤིག

ལ་ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐུར་གནང་། རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་ཞེས་བོད་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཐོག་མར་བྱུང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་བོད་དུ་ཡུན་རིང་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གང་གི་དུས་སུ་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས་པའི་སྐོར་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད། ༼ཐ་བཞེད༽ལས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་བསམ་ཡས་ཀྱི་རབ་གནས་མ་མཛད་གོང་དུ་ཆུ་མེད་ས་ར་ཆུ་འདོན་པ་དང་། ཕྱི་ཐང་དང་གྲམ་ཐང་……རྣམས་སྤང་ཐང་དང་ནགས་ཚལ་དུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་མང་པོ་བསྟན་པར་མཛད་པ་བློན་པོ་ངན་སངས་རྒྱས……ཆོས་ལུགས་ལ་མི་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོར་ཞུས་དོན། རྒྱ་གར་གྱི་ཨ་ཙར་འདི་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ་ལུགས་ལ་བལྟས་ན་འདིས་ནམ་ཞིག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་འཕྲོག……རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཁོ་རང་གི་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་ན……ལེགས་ཞེས་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་གྱི་ཞུས་པས་རྒྱལ་པོ་ཡི……ཐབས་མ་རྙེད་ནས་སློབ་དཔོན་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་སྐྱེལ་མ་ཞུ་དགོས་བྱུང་བ་དང་། སྔོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོག་ཏུ……གྲོས་བྱས་ཏེ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་པའི་ལམ་བར་དུ་སྐྱོག་གསོད་བྱ་མ་ཐུབ་ན་རྗེས་སུ་བོད་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་ཉེན་ཡོད་ཅེས་གྲོས་མཐུན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི……རྗེས་སུ་གཤེད་མ་ཏྲ་པ་མི་བཅོ་བརྒྱད་བཏང་ནས་མངའ……རིས་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་ལ་ཁར་སླེབས་ར་སྤྱད་དེ་སློབ……དཔོན་དེར་ཕེབས་པ་དང་གཤེད་མ་ཚོས་སྒྲོ་ཕུར་དུ་གནོད་འཚེ་བྱེད་པར་འོངས་སྐབས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་མ་ལ……སྔགས་བཏབ་པ་གཏོར་བས་གཤེད་མ་རྣམས་ལུས་རེངས་ཏེ་སྐྱོད་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པར་ལུས། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ནམ……མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་སྲིན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པར་བཤད། ༼བཀའ་ཐང༽འབའ་ཞིག་ལས་སློབ་དཔོན་བོད་དུ་ལོ་དྲུག བཅུ་གཉིས། བཅོ་བརྒྱད། ལྔ་བཅུ་སོགས་སུ་བཞུགས……པར་བཤད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། བསམ་ཡས་ཀྱི……འཁོར་ས་ཆེན་མོའི་ལྡེབ་རིས་དང་༼བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ༽༼པདྨ་བཀའ་ཐང༽བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། སློབ……

དཔོན་ཆེན་པོ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་ཐིག་རྨང་འདིང་ཐེངས་གཉིས་བྱས་ཟིན་པ་དང་། བོད་དུ་ཕེབས་རྗེས་སླར་ཡང་ཐིག་རྨང……བཏིང་སྟེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རབ་གནས་ཀྱི……སྐབས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པར་གསལ་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ……བཀའ་ཐང་ཁག་གི་ནང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་ཚེའི་རིང་དང་། དེ་ནས་མུ་ནེ་བཙན་པོས་སྲིད་དབང་སྐྱོང……སྐབས་དང་མུ་ནེ་བཙན་པོ་འདས་ནས་མུ་ཏིག་བཙན་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལོ་ཤས་བཅས་ཀྱི་བར་བོད་དུ……བཞུགས་པར་གསལ་བ་ལྟར་ན་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་རྒྱ་ལྟག(༧༨༢)ལོ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་སྔེ་མེད……སྤྱིལ(༨༠༥)བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་སད་ན་ལེགས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང……རྗེས་ཀུང་ལོ་ཤས་བཞུགས་པ་བརྩིས་ན་བོད་དུ་ལོ་ལྔ་བཅུ་མ་ཟིན་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་ངེས་སྙམ། འོན་ཀྱང……༼བཀའ་ཐང༽ནང་དུ་འཁོད་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱིའི་ལྟ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་འདྲེས་ནས་ཡོད་སྟབས……དེས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་བོད་ཕྱོགས་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ལ་མཐོང་ས་ཟླ……མེད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང……གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་དང……བཅས་པར་མ་དད་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ……གྱུར་འདུག་པ་ཕྱི་རབས་རང་རིགས་ཀྱི་མཁྱེན་ལྡན་མཁས……པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལྷུང་སྤངས་ཏེ་ཐུགས་དགོངས་གཟུ……བོར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ནན་ཏན་མཛད་པར་ཞུ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་རྒྱུ་ཡིན་ལགས།

སློབ་དཔོན་ཐོན་མིའི་གདུང་རྒྱུད་བཅུ་གསུམ།

ཐོན་མི་སམ་བྷོ་ཊའི་སྲས་ཨ་ནུ་ས་ཏ། དེའི་སྲས་ཡེ་ནག དེའི་སྲས་ཉི་མ་གྲོང་གསལ། དེའི་སྲས་བེར་ནག་ཅན། དེའི་སྲས་མོན་མོ། དེའི་སྲས་གཙོ་བོ་ལྷ་སྲས། དེའི……

སྲས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ། དེའི་སྲས་རྒྱལ་པོ་དཔལ། དེའི་སྲས་ན་མཁྱེན་རྒྱལ་མཚན། དེའི་སྲས་རྡོ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས། དེའི་སྲས་དཔོན་བཞི་འཛོམས། དེའི་སྲས་རྒྱལ་བ་ཤེས་རབ། དེའི་སྲས་དཔོན་ཆེན་ཀུན་ལྷ། སྲས་རྗེས་མ་འདི་ཉིད་ཚེ་སྟོད་དཔོན་པོ་བྱས་པ་དང་ཚེ་སྨད་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གསང་སྔགས་ཆོས་སྡེ་གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་གསར་དུ་བཏབ།

སློབ་དཔོན་དྲུག ༡. དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པའི་སློབ་དཔོན། ༢. བཟླས་ལུང་སྦྱིན་པའི་སློབ་དཔོན། ༣. རྒྱུད་བཤད་པའི་སློབ་དཔོན། ༤. མན་ངག་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན། ༥. དབང་བསྐུར་བའི་སློབ་དཔོན། ༦. ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་ནོ། །

སློབ་དཔོན་བདུན། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན། དགེ་བསྙེན་གྱི་སློབ་དཔོན། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན། གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན། ལས་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན། ཀློག་པའི་སློབ་དཔོན། གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན།

སློབ་དཔོན་ན་རིམ། གནས་ཆུང་ཆོས་སྐྱོང་ནས་ཧྭ་ལའི་ལྷ་མའི་མཚན་འདོད་སྐབས་སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ན་རིམ་ཞེས་པ་ཧྭ་ལའི་ལྷ་མ་ལྷ་ཁང་རིམ་སྟོན་ལ་གོ་དགོས།

སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ། ང་ལས་ལྷག་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་འབྱུང་ཞེས་པས། སངས་རྒྱས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡབ་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་མངལ་ལས་སྐྱེས། སློབ་དཔོན་ནི་པད་སྡོང་ལས་བརྫུས་ཏེ་འཁྲུངས་པས་སྐུ་སྐྱེ་བ་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷག སངས་རྒྱས་གཞན་ཆོས་དུང་རེས་ནས་སྟོན། སློབ་དཔོན་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྔགས་སྟོན་པས་དགོངས་པ་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷག སངས་རྒྱས་གཞན་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདས། སློབ་དཔོན་ནི་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འདས་གྲོངས་མེད་པར་བཞུགས་པས་གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། །

སློབ་དཔོན་ཞུ་བའི་སློབ་མ་རིགས་པའི་སེང་ཆེན་བརྒྱད། གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ། དན་འབག་པ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ། ཟུ་ཤ་བསོད་ནམས་སེང་གེ། ཆ་བྱ་རྩོད་པའི་སེང་གེ། རྨགས་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ། སྲུང་བྲན་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ། ལྗང་མ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ། གཉལ་པ་ཡོན་ཏན་སེང་གེ་བཅས་སོ། །

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་རྒྱ་གར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་དངོས་སློབ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཚུལ་གསལ།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། གོང་དུ་དབྱིག་གཉེན་ཞེས་པར་གཟིགས།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས། ཕྱི་ཐག་བླ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཞུ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་ཁ་ཆེའི་བཙུན་པ་ན་པོ་ཆོས་སྐྱོབ་དང་། རྒྱབ་སྐྱོབ་མ་ཏུའི་བཙུན་པ་ཆེན་པོ་དབྱིག་བཤེས། ཐོ་གར་གྱི་བཙུན་པ་ཆེན་པོ་དབྱངས་སྒྲོག ཀྲ་ཤིའི་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་སློབ་མ་འབུམ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པར་གྲགས་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས《བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ》ལ་སོགས་པ་བརྩམས་སོ། །

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕྱི(༡༢༣༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཕྱི(༡༢༧༦)ལོའི་བར། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༡༥༣པར་གསལ།

སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ས་སྐྱའི་ཁྲི་པ་བདུན་པ་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ནི། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཕྱི(༡༢༣༨)ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆེར་ཡབ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་ཇོ་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཆོས་རྗེ་ཁུ་དབོན་དང་བླ་མ་འུ་ཡུག་པའི་དྲུང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་སྒོམ་པ་ཅི་རིགས་མཛད་དེ་འཆད་ཉན་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་དཔག་མེད་གནང་། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཧོར་ཡུལ་དུ་བཞུགས་རིང་ཁྲི་ཚབ་ལོ་འགའ་མཛད། རྗེས་སོར་ཧོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཏི་ཤྲཱི་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་གནང་། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དང་ཉེ་བར་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་བཙུགས་པ་སོགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཡོས(༡༢༧༩)ལོའི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་གསུམ་ལ་མེ་ཏོག་ར་བར་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས། རྗེ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་མཆིས།

སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཆོས་རྗེ་སྐྱིད་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན(རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་སྦྲུལ་༡༢༥༣ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྕགས་ཁྱི་༡༣༡༠ལོ)བར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཞུགས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ《སྨ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ཤོག་གྲངས་༣༠༡དང་། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ལེ་ཚན(༧)པའི་ཤོག་གྲངས་༧༨པར་གསལ།

སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ(རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕྱི་༡༡༤༢ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག་༡༡༨༢ལོ)བར་ཡང་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ལ་ལྕམ་ཕོ་ཕྱི་གཉིས་བྱུང་བའི་རྗེས་མ་གཅིག་འོད་སྒྲོན་གྱི་སྲས་ཆེ་བ་ཡིན། ཆུང་དུས་ནས་ཡབ་ཀྱིས་ས་སྐྱའི་ཡབ་ཆོས་མང་པོ་ལེགས་པར་སློབ་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཞིབ་པ་ན་གདན་ས་ཁུར་རང་གི་གཅུང་པོ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གཏད་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་ལོ་བཅུ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལ་ཕེབས་དུས《ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ》ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཀྱང་བརྩམས་པར་མཛད། རྗེ་བཙུན་འདིས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་མཛད་པ་དང་མ་མཛད་པའི་བཤད་སྲོལ་གཉིས་འདུག་ཀྱང་མ་མཛད་པའི་འཆད་ཚུལ་དེ་ཁུངས་དག་གམ་སྙམ། ཞེས《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》སྡེ་དགེ་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༣༢༨ནས་༣༢༩བར་དཔྱད་གཏམ་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ལ་སྐུ་གཤེགས། སློབ་དཔོན་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོའི་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་སྡེ་དགེ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་ཡོད། རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ། བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ཀྱི་ཤོག་གྲངས་༣༥ནས་༣༧བར་གསལ།

སློབ་དཔོན་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ། སྣ་མ་ཡོངས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། གནས། དུས། ལྷ། སྔགས། ཐིག བསྲུང་། ཚོན། ཕྱག་རྒྱ། སྦྱིན་སྲེག དབང་བསྐུར། རབ་གནས་སོ། །

སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་སེམས་ཙམ་རྣམ་རྫུན་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདི་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་པ་དང་། ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སློབ་དཔོན་འདི་མའི་ཕྲུ་ན་གནས་པའི་ཚེ་མ་ལ་སེང་གེའི་གནོད་པ་བྱུང་སྟེ་མའི་ལུས་སེང་གེས་ཟོས་ཀྱང་ཕྲུ་ན་གནས་པའི་ཕྲུ་གུ་སེང་གེས་མ་ཟོས་པར་བདེ་བར་སྐྱེས་པས་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཞེས་བཏགས་པར་གསུངས་པའང་ཡོད། དེ་ནས་ནར་སོན་པ་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བསླབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་གྱུར། ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྐབས། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་བས་སྐྱར་གཉིས

གྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གཉིས་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་གཞུང་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱངས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སྦྱོང་བ་བརྒྱུད་པར་ཅན་འབྱུངས། མནལ་ལམ་དུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བསྐུལ་མ་མཛད་པ་ཇི་བཞིན། ཚ་བ་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་བརྒྱད་སྟོང་པ་སྦྱར་བའི་མན་ངག་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་མཛད་པའི་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་ཉི་ཁྲིའི་བསྡུས་དོན་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པའི་འགྲེལ་པ་རྟོགས་པར་སླ་བ་སོགས་མང་དུ་མཛད་དོ། །

སློབ་མ་སྐལ་ལྡན་བདུན། (རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་སྟེ) རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (རྗེ་ཤར་གཉིས་ཏེ) བྱང་རྗེ་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ། ཤར་རྗེ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། (རྟོགས་ལྡན་གཉིས་ཏེ) རྟོགས་ལྡན་ནམ་མཁའ་སྐོག་རལ་དང་། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ།

སློབ་མ་སྐྱོང་བ། སློབ་མ་ལ་ཆོས་བཤད་པ། བཀའ་སློབ། དོགས་སེལ་སོགས་གནང་བ།

སློབ་མའི་ཆོས་བཞི། མི་བྱེད་པའི་དད་པ། མི་ཟློག་པའི་བརྩོན་འགྲུས། གཞན་འདྲེན་མི་འཛོག་པའི་ཤེས་རབ། བཤེས་གཉེན་ལ་དད་གུས།

སློབ་མའི་ལྷ་མོ་བཞི། ལྷ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ། སློབ་དཔོན་དང་ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེར་ལྷག་གནས་བྱ་བ། སློབ་མ་ལྷག་གནས་བྱ་བ། དཀྱིལ་འཁོར་བཏེག་ཅིང་མི་ལྷས་ནང་ན་བསྒོམ་ཐབས་བྱ་བའོ། །

སློབ་མའི་བྱ་བ་ལྔ། བཤེས་གཉེན་འཚོལ་བ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པ། སྐུ་ལྔ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་བྱ་བ། དེས་བསྟན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཛིན་པ། དེའི་ཐབས་མཁས་སྤྱོད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བ། དེ་ལས་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་བགྱི་བ།

སློབ་མའི་དབང་ལྔ། ཆུ་དབང་ལས་བུམ་གྱི་ཁྲུས་ཐོན་དུ་འགྲོ་བས་ཕྱག་པའི་ལྷའི་ཕྱམ་པ་དང་རྣམ་རྒྱལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷ་བུམ་གྱིས་དབང་བསྐུར་བ། གཤེགས་རིགས་ལ་སངས་རྒྱས་ལྔའི་ཅོད་པཎ་སོགས་སོ་སོའི་ཅོད་པཎ། གཤེགས་རིགས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་རྡོ་རྗེའི་དབང་། གཤེགས་རིགས་ལ་དེས་ཡུ་བ་བྱས་པའི་དྲིལ་བུ་སོགས་དྲིལ་བུའི་དབང་། མི་རྟོག་གང་ལ་ཐོག་པའི་རིགས་ཀྱི་མིང་གདགས་པས་དབང་བསྐུར་བའོ། །

སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་ལྔ། བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ། བློ་གྲོས་ལྡན་པ། དོན་གཉེར་ཆེ་བ། གུས་པ། ཡིད་གཏོད་པ།

སློབ་ལམ་བཞི། ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། དོན་མངོན་རྟོགས། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང་བཞིའོ། །

གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི། བྱ་རྒྱུད། སྤྱོད་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད། རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་དོ། །

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལྔ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ། ཐབས་ཀྱི་ཐེག་པ། རིག་པ་འཛིན་པའི་ཐེག་པའོ། །

གསང་སྔགས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་སྐྱོན་ཡོན་གསུམ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ། དམ་ཚིག་ཉམས་པ། གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་སྐྱོན་དང་། དེ་དག་གི་ལྡོག་ཟླ་ཡོན་ཏན།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་གཟིགས།

གསང་སྔགས་ཀྱི་དབེན་པ་གསུམ། ལུས་དཀྱིལ། ལྷ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །

གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། སྣོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གསང་དགོས་པ་དང་། གསང་ཞིང་སྦས་པས་འགྲུབ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་གསང་བ་དང་། ཡིད་སྐྱོབ་པ་ཞེས་རང་གི་སེམས་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་གཉིས་ནས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་པ་ལྡན་པས་ན་སྔགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཐོག་མར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཚུལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བར་དུ་རྟོགས་པ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའམ་མ་ཐའང་སྦྱོང་བ་སྐྱེ་ཐེན་ཚམ་སྐྱེས་པ་ཞིག་བྱུང་རྗེས་གཞི་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཞུགས་དགོས་པའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན། ཞིང་པར་བཀའ་གདམས་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་ཆོས་མཛད་པའི《ལམ་སྒྲོན་འགྲེལ་པ》དང《བསྟན་རིམ་ཆེ་ཆུང》རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་དམ་པ་ཆོས་མཛད་པའི《ལམ་རིམ》དང《སྔགས་རིམ》བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་གསལ།

གསང་སྔགས་ཀྱི་སློབ་མ་ལྔ། ཤཱཀྱ། པད་དཀར། པད་མ། ཙན་དན། རིན་པོ་ཆེ་ལྔ་བུའི་གང་ཟག་གོ། །

གསང་སྔགས་རྙིང་མ། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཐོག་མར་དར་བ་ནི་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ། འབངས་བཅས་ཞུང་ཤས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་པས་སློབ་མ་གྲུབ་ཐོབ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་ཐེར་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སྐབས་འཆང་ཧྲམ་ཀིརྟི་དང་། པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་མང་པོ་བོད་དུ་ཕྱིན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། དེ་རྗེས་བོད་སེལ་བུའི་དུས་འཁོར་རབ་བྱུང་གི་སྔ་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་རིང་བཞུགས་ནས་གསང་སྔགས་དགོངས་འདུས་ཀྱི་སྐོར་དར་སྤེལ་མཛད། དེ་རྗེས་ཟུར་ཆེན་ཟུར་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད། གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སྐོར་ལ་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ། ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ། ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པ་བཅས་དང་། 1. རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ་ནི། པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ(ཐུ་མ)ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་སུ་བོད་དུ་ཕྱིན་པ་དེས་རྫ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་། གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར་གཉིས་ལ་སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོའི་སྐོར་གསུངས་ཤིང་དེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་ནས་གཙང་སྟོད་མང་མཁར་དང་། ལ་སྟོད་ཤུ་བྱུང་། འབྲི་ཆུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་བརྒྱུད། སྒོ་འཕོར་སྐད་གི་ས་ཆ་རྣམས་སུ་དར་ཁྱབ་བྱུང་། ཡང་སློབ་དཔོན་ཧྲུ་ན་རཀྵི་ཏ་ས་བལ་པོ་ཧཱུྃ་པོ་ཧྲི་ལ་ཕྲ་རྒྱུད་དང་། བཤད་རྒྱུད་སོགས་གསུངས། བྲ་ཤའི་ཡུལ་དུ་ཕྱོམ་ཏུ་ཆེ་བཙན་སྐྱེས་ལ་གསུངས་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ལས་དར་ཁྱེལ་བྱུང་། ཡང་གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་རས་ལོ་ཙཱ་བ་བཻ་རོ་ཙ་ན་དང་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་པ་ཞུས། དེ་ནས་རིམ་པར་འཕེལ་བ་ལ་སེམས་ཕྱོགས་ཞེར། ཡང་ལོ་ཙཱ་བ་བཻ་རོ་ཙ་ནས་དབང་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ་དཔལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེ་ཟམ་པའི་མན་ངག་གི་སྐོར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཀློང་སྡེ་ཞེར། ཡང་སློབ་དཔོན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་གཉིས་ལ《རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྙིང་ཐིག》གི་སྐོར་གསུངས་པ་ལས་རྗེས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་གྱིས་དར་སྤེལ་གནང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཀློང་ཆེན་སྙིང་ཐིག་ཞེར། ཡང་སློབ་དཔོན་དཀའ་རབ་རྡོ་རྗེས་རིག་འཛིན་ཤྲཱི་སིང་ཧ་ལ《མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག》གི་སྐོར་གསུངས་པ་ལས། སྙིང་ཐིག་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་བྱུང་བར་བཤད། 2. ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་དཔེ་ཁག་གཅིག་རི་དང་བྲག་སོགས་ལ་གཏེར་དུ་སྦས་ཏེ་གཏེར་དེ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་འདོན་དགོས་པ་དང་། འདོན་རན་པའི་དུས་རྟགས

གཏེར་དེ་འདོན་པ་པོའི་མིང་ཐོ་སྐྱེ་ཡུལ། ལོ་རྒྱུས། ལུས་ཀྱི་ཤ་རྒྱུས་སོགས་གསལ་བར་འཀོད་པའི་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་བཏབ། ཇེས་སུ་གཏེར་དེ་འདོན་པའི་གནས་དུས་གང་ཟག་སོགས་ཆ་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པ་ན་གཏེར་དེ་བཏོན་ནས་སློབ་མ་མང་པོར་སྤེལ་བ་ལ་གཏེར་ཆོས་ཟེར་ཞིང་། གཏེར་དེ་འདོན་པ་པོའི་བླ་མ་དེ་ལ་གཏེར་སྟོན་ཟེར། གཏེར་སྟོན་ལ་ཡང་ཇོ་མ་དང་བཙུན་མ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་སློབ་དཔོན་པདྨའི་ལུང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་བསྡོམས་པའི་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་ཡོད་པ་སྐྱེ་དྲ་ཡའི་བླ་མ་སྐྱ་ཞིང་ལྷ་པས་མཛད་པའི《གཏེར་བདག་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར》ལས་གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་ནོ་ཙམ་གསལ་ཞིང་། གཏེར་སྟོན་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་པོད་དང་པོའི་ནང་ཡོད། ༢. ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པ། བླ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་དག་པའི་སྣང་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་བླ་མ་དང་ཡི་དམ་དངོས་སུ་མཇལ་ནས་དེས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་གསང་བའི་སྒོ་ནས་སློབ་མ་ཁུང་ཤས་ལ་དར་སྤེལ་གནང་བ་དེར་ཟེར། ཀློང་ཆེན་ཆོས་ལུགས་སྐོར་ཞིབ་པར་ཐུབ་བསྟན་འོད་གསལ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཛད་པའི《གསང་ཆེན་ཐུ་འགྱུར་ངེས་དོན་ཟབ་མོའི་ཆོས་འབྱུང》དང་།《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》ལེ་ཚན་གཉིས་པ་བཅས་སུ་གཟིགས།

གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་སྐོར་ལ་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ། ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ། ཟབ་མོ་དག་སྣང་གི་བརྒྱུད་པ་བཅས་ཡོད།

གསང་སྔགས་མཐའ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན། ཉམས་སུ་བླང་བའི་མཐའ་ཅན། ཉམས་སུ་སྨྲོང་བའི་མཐའ་ཅན། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མཐའ་ཅན། གྲུབ་པའི་མཐའ་ཅན་ནོ། །

གསང་སྔགས་པའི་དུས་དྲུག ༡. ཉ་དང་། ༢. གནམ་སྟོང་། ༣. ཆོས་བརྒྱད། ༤. ཉི་ཤུ་དགུ ༥. ཆོས་བཅུ། ༦. མར་ངོའི་ཉེར་ལྔའི་མཚན་མོའོ། །

གསང་སྔགས་བོན་གྱེར། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་གསང་བ་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་གསང་བར་བོན་གཞུང་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལྟར་ཧྲམ་བསྒྲགས་སུ་འདོན་པ།

གསང་སྔགས་བླ་ན་མེད་པ། སྦྱང་བྱ་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ(སྐྱེ་བ། འཆི་བ། བར་དོ)དེ་སྦྱོང་བྱེད་གསང་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ལམ་ཁྱེར་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་བྱ་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཞིག

གསང་སྔགས་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་བཞི། བྱང་ཆུབ་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ། ཐེ་ཚོམ་ལྡན་པ། བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་པ། དད་པ་མེད་པ།

གསང་སྔགས་ལ་འཇུག་རིམ་གསུམ། ཐོག་མར་སྨོད་ཏང་དུ་ཕུ་བ། བར་དུ་བསྙེན་པ་ཕུ་བ། མཐར་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ།

གསང་སྔགས་ལམ་གྱི་བགེགས་སྐྱོན་བཞི། བྱང་ཆུབ་སེམས་མ་སྦྱང་བ། ལྟག་ཀ་རྒྱུད་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པ། བསྒྲུབ་བྱ་དམ་ཚིག་མ་བསྲུང་བ། བླ་མ་ལྷ་ལ་མི་དད་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཟློག་ཟླ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་བཞི།

གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་། དུས་རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཀུ་ས་ར་དང་བྲམ་ཟེའི་སློབ་དཔོན་ཤཾ་ཀ་ར། བལ་པོའི་སློབ་དཔོན་ཤི་ལ་མཉྫུ་སོགས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་བསྒྱུར་ཞིང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་པདྨ་སམ་བྷ་ཝ་དང་། སྔགས་འཆང་ཧཱུྃ་ཀཱ་ར། པཎ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་སོགས་མང་པོ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་དར་སྤེལ་བཏང་བ་ནས། དུས་རབས་བཅུ་པའི་མཇུག་བར་བོད་དུ་དར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསང་སྔགས་རྙིང་མ(དེའི་སྐོར་གོང་དུ་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ཞེས་པར་གསལ)ཟེར་ཞིང་། དེ་རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོར་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་སྐབས་མངའ་རིས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། རྒྱ་ནག་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མ་ཟེར།

གསང་སྔགས་གསར་མ། མདོ་སྔགས་ལ་གསར་རྙིང་གི་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་བས། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་བཤད་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་མཁས་པ་མང་ཆེ་བའི་གསུང་རྒྱུན་ལ། པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏི་ཛྙཱ་ན་བྱོན་པ་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྱུར་བའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྙིང་མ་དང་། མངའ་རིས་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་བྱོན་པ་ཡན་ཆད་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གསང་སྔགས་གསར་མ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ངེས་བཟུང་ནི་མིན་ཏེ། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་གོང་དུ་བསྒྱུར་བའི་འཇམ་དཔལ་སྒྱུ་འཕྲུལ་སོགས་རྙིང་རྒྱུད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ནས་གསང་སྔགས་གསར་མའི་འགྱུར་འགོ་ཚུགས་ཞེས་པ་ཡང་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངེས་བཟུང་མིན་ཏེ། སྐབས་དེར་དུས་ཚིག་པལ་ཆེར་མཉམ་པའི་འབྲོག་མི་དང་། རྒྱ་ནག་འགོས་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། ལྷོ་བྲག་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་བཤད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་གསང་སྔགས་རྙིང་མ་ཡིན།

གསང་ཆེན་རྣ་དའི་སྒྲ་དབྱངས། གསང་ཆེན་སྔགས་ཀྱི་རོལ་མོའི་སྒྲ་དབྱངས་ཞེས་པའི་དོན།

གསང་མཆོད་ལྔ། རྐང་གླིང་ཐོད་རྔའི་རོལ་མོ། ཤ་ཆེན་གྱི་བཤོས། དྲི་ཆུའི་ཡོན་ཆབ། ཚིལ་ཆེན་གྱི་མར་མེ། གསུར་ཆེན་གྱི་བདུག་སྤོས།

གསང་སྟོན། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མཚན་གཉིས་དང་། མཚན་མེད་སོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་སྙིག་ཏུའམ་གསང་བའི་སྒོ་ནས་བར་ཆད་དྲི་བའི་ངོ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན།

གསང་བདེ་གྲུང་གསུམ། གསང་ཕུ། བདེ་བ་ཅན་ར་ང་བསྐོད། ཚལ་གུང་ཐང་།

གསང་འདུས་འཇམ་རྡོར། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པ་སྟེ། དབུས་སུ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ཡབ་ཡུམ། ཤར་དུ་ནམ་སྣང་། ལྷོར་རིན་འབྱུང་། ནུབ་ཏུ་འོད་དཔག་མེད། བྱང་དུ་དོན་གྲུབ། ཤར་ལྷོར་སྤྱན་མ། ལྷོ་ནུབ་ཏུ་མཱ་མ་ཀཱི། ནུབ་བྱང་དུ་གོས་དཀར་མོ། བྱང་ཤར་དུ་སྒྲོལ་མ། རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་གཟུགས་རྡོ་རྗེ་མ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་རྡོ་རྗེ་མ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དྲི་རྡོ་རྗེ་མ། བྱང་ཤར་དུ་རོ་རྡོ་རྗེ་མ། ཤར་སྒོའི་གཡོན་དུ་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ། གཡས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་མ། ཤར་སྒོར་གཤིན་རྗེ་གཤེད། ལྷོ་སྒོར་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད། ནུབ་སྒོར་པདྨ་མཐར་བྱེད། བྱང་སྒོར་བགེགས་མཐར་བྱེད་བཅས་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གཙོ་བོར་བཞུགས་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ཏེ་ཞིབ་པར《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་ཕྲེང་བ》ནང་གསལ།

གསང་འདུས་ལྷར་གྱི་དམ་པ་རིགས་བརྒྱ། རྒྱལ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ། བདེ་གཤེགས་ཁམས་བཞི། ཡུལ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག སེམས་དཔའ་ཡུལ་ལྔ། རྡོ་རྗེ་མ་སྡེ་ཉི་ཤུ་པོ་རིགས་ལྔར་སྦྱོ་བ།

གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་མི་བསྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་གསང་འདུས་ལ། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པ་ཟེར་བ་ཡིན།

གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་སྲོལ་ལྟར་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བཅུ་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཡུམ་བཅས་སྐུ་མདོག་དམར་སེར་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་དང་དབུས་སུ་བྱུས་པའི་རིགས་ལྔ་ཡུམ་བཞི། རྡོ་རྗེ་མ་དྲུག ཁྲོ་བོ་བཞི་བཅས་བཅུ་དགུ《དཀྱིལ་ཆོག་རྡོར་ཕྲེང་》ལས་གསལ།

གསང་འདུས་རིགས་དྲུག གསང་འདུས་ལྷ་དགུ་མ་དང་

གསང་འདུས་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ། གསང་འདུས་ལྷ་བཅུ་དགུ་མ། གསང་འདུས་ལྷ་ཉེར་ལྔ་མ། གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་མ། གསང་འདུས་ལྷ་སོ་བཞི་མ་སོགས་སོ། །

གསང་ཡུ་ཙེའུ་ཐོག་དགོན། (ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས) རབ་བྱུང་དང་པོའི་རྒྱ་སྐྱར་(༡༠༧༣)ལོར་ཛ་ལོ་ཛྙཱ་ན་ཀྲྀ་ཤའི་དངོས་སློབ་ཛོག་པོ་ཐུ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོག་མར་བཏབ། དེ་ཡང་དགོན་པ་འདེབས་སའི་ས་གནས་འདི་ཛ་ལོ་ཛྙཱ་ན་ཀྲྀ་ཤས་ལུང་བསྟན་པ་གནང་ཞིང་། དགོན་པ་མ་འདེབས་བར་དུ་གསང་བ་མཛད་པར་ཞུ་ཞེས་ཞུས་པར་བརྟེན་ནས་གསང་ཡུ་ཞེས་མིང་ཐོགས་པར་བཤད། ཐོག་མར་གྲྭ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་པ་ལ་ཛོག་གིས་འཆད་ཉན་མཛད། ཕྱི་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློལ་གཏོད་ནས་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་། སེ་འབྲས་མ་ཆགས་གོང་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་དྲུག་གི་གྲས་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དེ་གའི་མཁན་པོ་སེང་གེ་རི་ངོང་ལས་རྣམ་འགྲེལ་གསན་པ་དང་། བཀའ་བཞིའི་གྲལ་སྐོར་ཡང་མཛད། དེ་རྗེས་མཁན་པོ་གྲགས་པ་སེང་གེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། ཕྱིས་གི་བུ་སློབ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་དེ་དགེ་ལུགས་དར་རྒྱས་ཆེ་སྟབས་གསང་ཕུར་ས་སྐྱ་དང་དགེ་ལུགས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྱེས་པ་སྟེ། ༡.སྤེལ་སེར། ༢.ཉི་མ་ཐང་། ༣.དྭགས་པོ་གྲྭ་ཚང་། ༤.རྣམ་རྒྱལ་གསེར་ཁང་། ༥.ཁུ་ཡི་བཅས་གླིང་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ལྔ་དང་། ༦.སློབ་སྙིང་པ། ༧.གཞི་བ། ༨.ཤང་རོང་། ༩.གནས་སྒོ་བ། ༡༠.སློབ་གསར་བ། ༡༡.ར་བ་སྟོད་སྨད་བཅས་གླིང་སྨད་གྲྭ་ཚང་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་ལ་ཕྱིས་གྲྭ་ཚང་རྣམས་གྲྭ་ས་གཞན་དང་བསྲེལ་བའམ། ས་ཆ་གཞན་དུ་གཞིས་སྤོ་བ་སྟབས་གསང་ཡུ་དབྱར་ཆོས་ཙམ་མ་གཏོགས་རྒྱུན་གཏན་གྲྭ་གྲངས་ཕྱམ་ཅུ་སྐོར་ལས་མེད། དབྱར་ཆོས་སྐབས་མཁན་པོ་དང་ཁྲིམས་གཉེར་རྣམས་སྐྱེ་ཐང་ར་བ་སྟོད་པ་སོགས་བླ་ཁག་བཅུ་རེས་སྐོར་གྱིས་བྱེད་པ་དང་དཀའ་ལྷན་ཤར་རྩེ་མཁན་པོས་གསང་ཡུ་གླིང་སྨད་ཞབས་དྲུང་གི་མིང་འཛིན་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ཞིབ་པར་གླིང་སྟོད་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཉིད་ཐང་རག་དབང་གཞོན་ནུ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཛད་པའི་《གསང་ཡུའི་གདན་རབས་དང་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་བརྗོད་པ་པད་དཀར་རྒྱན་པོ》ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

གསང་ཡུ་དབྱར་ཆོས། གོང་དུ་གསང་ཡུ་ཙེའུ་ཐོག་དགོན་ཞེས་པར་གཟིགས།

གསང་ཡུའི་གྲྭ་ཚང་བཅུ་གཅིག གོང་དུ་གསང་ཡུ་ཙེའུ་ཐོག་དགོན་ཞེས་པར་གཟིགས།

གསང་བ་ཆོས་ལུགས། ༡.བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་མི་དམངས་ཚང་མས་བོན་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་སེམས་དགའ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་དང་། གཟུངས་སྔགས་བསྐོལ་པོར་སོགས་གནམ་ནས་བབས་པ་རེད་ཅེས་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་ནི་ཕྱི་ཙམ་དང་། དོན་དངོས་སུ་པཎྜི་ཏ་བློ་སེམས་འཚོས་བསྒྲུབ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་ལ་ཕུལ་བའི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་དེ་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་བོན་པོ་རྣམས་དང་། མང་ཚོགས་ལ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱེད་མི་རུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིན་པའི་དོན། ༢.བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དེ་ལྷ་ཡུལ་ནས་འོངས་པ་དང་། གནམ་ནས་བབས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལས། རྒྱ་གར་ནས་འོངས་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་བཀོད་མེད་ཀྱང་《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》དང་《འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད》གཉིས་ཀྱི་ནང་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དེ་ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་བྱི་དང་རུས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་བྱས་ན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་དེ་རྒྱ་གར་བ་ཡིན་པ་ལས་བོད་མི་མིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་མ་བྱས་ན། རྒྱལ་རབས་ཕྱིའི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་མི་རིགས་རང་རང་སོ་སོའི་ཐོག་མའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉས་རྒྱུད་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་བརྗོད་ཐབས་མི་སྙེད་པ་ལྷ་སྲུའི་དོགས་གནད་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་གསང་བ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་སྙམ།

གསང་བ་ཞེ་དྲུག གསང་སྔགས་སྐོར་གྱི་ཆོས་ཚན་མི་འདྲ་བ་དྲུག་ལ་ཟེར།

གསང་བ་འབྲུ་དྲུག ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་དོན་མཚོན་པ་དང་། རིགས་དྲུག་གི་སྡུག་བསྔལ་སྦྱོང་། དེའི་སྐྱེ་གནས་དྲུག་སྦྱོང་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཚང་བའི་གཟུངས་སྔགས་ཡི་གེ་དྲུག་པ་སྟེ། ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ། ཞེས་པ་འདི་ལ་ཟེར་བ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ཡིན།

གསང་བ་ཐབ་སོས་དུས་འདས་པའི་སྐབས་ཡིན།

དེ་སྔོན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་སྐབས་དེའི་བོད་ལ་གནས་ཕྱི་ནང་གང་ལར་དུས་བདེ་ཉེད་འཛགས་ཡོང་བ་དང་ངན་སེམས་འཆང་བའི་དགྲ་བོས་གཏོར་བཤིག་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ལོ་ཤས་རིང་གསང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་ཞལ་ཆེམས་གནང་བ་ལྟར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༦༨༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕྲི(༡༦༩༧)ལོ་བར་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་གསང་བ་བསྡམས་ནས་དེའི་རིང་ཕྲེ་ཀྱུར་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ལྔ་པ་སྐུ་ཆེའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་སྐུ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས་ཡོད་ཚུལ་དང་། ཁོང་གི་དངོས་སློབ་ཕ་བོང་ཁའི་དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་དང་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་ཞེ་པ་བཀྲས་རབ་པ་ཟེར་བ་གཉིས་མཁྱེན་ཡོན་བཟང་ཞིང་ཞལ་ཕྱིམ་ཡང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དང་འདྲ་ཉམས་ཏོད་པོ་ཡོད་སྟབས་ཁོང་གཉིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངོ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱུལ་བྱས་ནས་ཆོས་བཤད་པ་དང་། དབང་བསྐུར་བ། ཡིག་ལན་དང་ཐོགས་སེལ་བསྐུར་བ། མི་འདེབས་པ། ཕྱག་ཡིག་འབྲི་བ་སོགས་བྱེད་དུ་བཅུག དེ་ནས་རབ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་ཤིང་ཕྲུག(༡༦༩༠)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་ཆེའི་ཞབས་བརྟན་དུ་ཁག་བཏགས་ནས་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དམར་པོ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐོག་ལྷ་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་དང་དུས་མཚུངས་མངོན་ཚུང་གི་སྟོ་ནས་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ཀྱང་གསར་བཞེངས་བྱས་ཤིང་། ཆེང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་འཚམས་འདྲིའི་ཞུ་ཡིག་དང་ཕྱག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་པའི་པད་མཆོད་དུ་སྒྲུབ་བཞེས་ན་བཟའ་འབྲུལ་ཕྱང་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ཚང་དང་འཛིམ་བཀྲིས་འདུ་སྐུ་གཅིག་བཅས་ཕུལ་ཡང་། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དམའ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཀོ་བ་ཡོན་མ་ཐུབ་པར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་སྐུ་གཤེགས་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ང་ལ་གསང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་བཏན་པོ་བཏོན་ཡོད། གསང་བ་ཐབ་པའི་རིང་ལ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་མངོན་ཚུང་གི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་ཞུས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕྲི(༡༦༩༧)ལོར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་གཤེགས་པའི་གནས་ཚུལ་གསང་བ་བཀྲོལ་ཏེ་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་དུས་ཆེན་དུ་དམིགས་པའི་ཚོགས་མཆོད་ཆེན་མོ་སེར་སྤྱིན་དང་བཅས་པ་བཙུགས་པ་ཡིན།

གསང་བ་གསུམ། སྐུའི་གསང་བ། གསུང་གི་གསང་བ། ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ་གསུམ། ཡང་ན། དོན་དང་། ལུང་དང་། རིམ་པའི་གསང་བ་གསུམ་མོ། །

གསང་བའི་དཀར་གསུམ། རྐང་། བྱང་སེམས། ཞག་པ་གསུམ་མོ། །

གསང་བའི་དགྲ་གསུམ། གཟུང་འཛིན་ཕྱིའི་དགྲ། ང་བདག་ནང་གི་དགྲ། ཆགས་སྡང་གསང་བའི་དགྲ།

གསང་བའི་མངར་གསུམ། པདྨ་རཱ་ག དཔའ་བོ་གྲིར་ཤི་བའི་ཤ། ཏྲི་ཆེན་དང་གསུམ་མོ། །

གསང་བའི་བརྡ་སྐད་འཆོར། གསང་སྔགས་ཀྱི་གསང་བ་ཤོར་བ་སྟེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མཁན་རྣམས་རང་གི་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་

གཞན་ལ་གདན་ནས་བཤད་མི་རུང་ཞིང་། གལ་ཏེ་བཤད་ན་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཉམས་ཏེ། རང་གི་ཉམས་རྟོགས་མར་འགྲིབ་འགྲོ་ཉེར་བ་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་གསར་སྙིང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཀུན་མཐུན་པ་ཡིན།

གསང་བའི་རྩ་རྒྱུད། ཡབ་ཡུམ་ཐབས་ཤེས་མཁའ་གསང་སྦྱོར་བ་ལས་ཚང་སྟེ། ཡབ་ཀྱི་རྒྱུ་བཞི། ཡུམ་གྱི་རྐྱེན་བཞི་སྟེ། དང་པོ། ཐིག་ལེ་ཞུགས་ནས་ལྷུང་བ། རྒྱུ་བའི་ལམ་རྒྱུངས་པ། གཉེགས་ཤུལ་རྡོ་རྗེ་རྩ་བ། རྫོང་ཡུམ་གྱི་མཁའ་གསང་བཞིའོ། །གཉིས་པ། པདྨ་རག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་མཆིན་པ། བཞུགས་གནས་ཆོས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་གྲུ་སྦྱོད། རྒྱུ་བའི་ལམ་ཧྲུ་ག ཡིན་པའི་ལམ་ཟླེ་ཙུ་འགྲོའོ། །

གསང་བའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། དབང་ཕྱུག་མ་ཧཱ་དེ་ཝ། སྲུ་འཆི་བདུད་མགོ་དགུ། གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། མ་མོ་ཨེ་ཀ་ཛ་ཏི། བདུད་པོ་རོལ་པ་རྒྱ་གཅིག སྲིན་པོ་རཀྵ་ནག་པོ། གནོད་སྦྱིན་སོ་ཀ་ནྟ་ཛཿ གཟའ་ཁྱབ་འཇུག་གོ།

གསང་དབང་། གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་སྲོལ་ལྟར། གསང་བའི་རྫས་ཐུན་སེམས་དཀར་དམར་སྦྲིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངག་གི་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་སྟེ་གསུང་རྡོ་རྗེ་ལོངས་སྐུ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཞིག་ལ་ཟེར། ཞིབ་པར་གསང་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལ་གཟིགས།

གསང་མཚན། གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བའི་སྐབས་གསོལ་བའི་མིང་ལ་གསང་མཚན་ཞེས་པ་ཡིན།

གསང་ཡིབ་རྒྱ་ཚན། ལྷ་སའི་ཁྲེ་འདབས་རྡོག་བདེ་ཤང་གི་སྟོངས་སུ་གསང་ཡིབ་རྒྱ་ཚན་ཞེས་རྒྱ་ཚན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་རྒྱང་གྲགས་རེ་ཙམ་ཡོད། གསང་ཡིབ་རྒྱ་ཚན་དེ་མཁལ་ཁམས་དང་། པགས་ནད། ཕོ་བ་སོགས་ལ་ཕན་པོ་ཡོད་ཐབས་སྨན་དཔྱད་གཉིས་ལ་རྒྱ་ཚན་རྒྱག་མཁན་མང་པོ་ཡོད། རྒྱ་ཚན་དེའི་འགྲམ་གྱི་རི་འདབས་དང་། རི་འདབས་ཀྱི་བྲག་ཕུག་སོགས་ལ་རྒྱ་བཟའ་ཡུན་ཕྲིན་ཀོང་རྗོ་བཞུགས་པའི་རྗེས་ཤུལ་དང་། སོ་རྒྱས་འགའ་བོད་སྲོལ་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་ཤུལ་ཡོད་པའི་བྲག་རྡོ་དང་བྲག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱ་བཟའི་སྐུ་བརྟན་རྣམས་ད་ལྟ་བསྟོད་མེད།

གསང་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བ། རང་གི་བླ་མའམ་དེ་མིན་སྤྲུལ་ཆེན་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས་པ་ལ་ཞེ་ས་བྱེད་ཚེ། གསང་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྡུ་བ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་སྲོལ་ཡོད། གོ་དོན་ནི། དེ་འདྲའི་བླ་མ་སོགས་ཕྱིའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་སྐུའི་ངང་ནས་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། སྐུ་གཤེགས་པ་དེ་ནི་སྤྲུལ་པའི་བཀོད་པ་དེ་ཆོས་སྐུའི་ངང་དུ་ཡར་བསྡུས་པའམ་ཐིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

གསན་ཅིང་ངེས་རྒྱུར། ཉན་དགོས་རྒྱུ་མ་ཟད་སེམས་ལ་ངེས་དགོས་རྒྱུ།

གསན་སྦྱོང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མན་ངག་སོགས་གཞན་ལས་ཉན་པའམ་གསན་ཏེ་རང་གིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

གསན་བཞེས། གཞན་ལས་གསན་ཏེ་རང་གིས་ཉམས་བཞེས་བྱས་པའི་དོན་ཡིན། ཐུགས་བཞེས་མཛད་དམ་ཡང་ན་ཉམས་བཞེས་མཛད་ལྟ་བུ་དོན་གཅིག

གསལ་འགྲིབ་མེད་པ། རང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་སྐབས་རེ་གསལ་ལ་སྐབས་རེ་མི་གསལ་བ་དེ་འདྲ་མིན་པ།

གསལ་འདེབས། གསལ་པོར་བཤད་པའམ་དྲན་སྐུལ་གཏོང་བའི་དོན།

གསལ་སྣང་། རང་གིས་བསྒོམ་རྒྱུའི་ལྷ་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་པོར་འཆར་དུ་བཅུག་སྟེ། རང་ཐ་མལ་པའི་སྣང་བ་དེ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བཀག་པའི་དོན།

གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་བཅུ་གཉིས། དོན་རྒྱན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་བཞི་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ནི། རིགས་དང་། བྱ་བ། ཡོན་ཏན། རྫས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་བཞི་གང་རུང་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས་ཚིག་གཅིག ཚིགས་བཅད་ཀྱི་རྐང་པ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་དུ་གནས་པ་དེས། རང་ཚིག་སྔ་ཕྱིའི་དག་རྒྱུན་ཀུན་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ་དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ནི། ༡. རིགས་བརྗོད་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད། ༢. བྱ་བ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད། ༣. ཡོན་ཏན་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད། ༤. རྫས་བརྗོད་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད། ༥. རིགས་བརྗོད་བར་གྱི་གསལ་བྱེད། ༦. བྱ་བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད། ༧. རིགས་བརྗོད་མཐའི་གསལ་བྱེད། ༨. བྱ་བ་བརྗོད་པ་མཐའི་གསལ་བྱེད། ༩. ཕྲེང་བའི་གསལ་བྱེད། ༡༠. འགལ་དོན་གསལ་བྱེད། ༡༡. དོན་གཅིག་གསལ་བྱེད། ༡༢. སྦྱར་བའི་གསལ་བྱེད་བཅས་སོ། །

གསལ་བྱེད་ངེས་པའི་དཀའ་བའི་རྒྱན་བཞི། དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱན་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་གསུམ་པ་གསལ་བྱེད་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་རྒྱན་བཞི་ནི་གསལ་བྱེད་བཞིར་ངེས་པ། གསུམ་དུ་ངེས་པ། གཉིས་སུ་ངེས་པ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་བཞིའོ། །

གསལ་ལ་འཛིན་མེད་ལོངས་སྐུ། འདི་ཡང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གོང་མ་རྗེའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། གོ་དོན་ནི། རང་སེམས་སུ་འཆར་སྣང་གང་ཡང་འབྱུང་རུང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མས་མ་གོས་པས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ལ། འཆར་སྣང་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ལོངས་སྐུ་ཞེས་པའི་བརྡ་སྐད་གནང་སྲོལ་འདུག

གསིལ་ཁང་། ཕྱོགས་བཞི་ཀར་སྒོ་ཁྱུང་དང་ཁྲ་མ་ཡོད་པའི་འགྲོགས་ཁྲམས་རམ་ཡང་ན་གསིལ་བ་ནི་བཀྲང་བ་དང་། དྲི་ཙ་གསིལ་བ་ནི་གཙང་བ་བཀྲང་བ་ཡིན་པས་དོན་དུ་གསང་སྤྱོད་ལ་གོ།

གསུག་པ། སྙིག་ཏན། དཔེར་ན། ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གསུག་རྫས་པའི། །ཉེན་གྱིས་བརྟག་པར་འགྱུར་བ་མང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུང་གི་རྟེན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཡོད་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་དཔེའི་རིགས།

གསུང་མཆོག་ཡི་གེ་དྲུག་མ། （མ་ཎི་ཡིག་དྲུག）མ་ཎི་ཡིག་དྲུག་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གསུང་གི་ནང་ནས་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས《སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྒྱུད》ལས་བཤད།

གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་ལྔ། འབྲུག་སྒྲ་ལྟར་ཟབ་པ་དང་། སྙན་ཞིང་འཇེབས་ལ་རྣ་བར་སྙན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གསལ་ཞིང་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། མཉན་འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས་བཤད།

གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ། 《བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ》ལས། གསུང་མཉེན་འཇམ་ཞིང་ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་འཐད། །དག་ཅིང་དྲི་མེད་འོད་གསལ་སྙན་ལ་འཇེབས། །མཉན་པར་འོས་ཤིང་ཐོགས་མེད་ཆགས་སྙན་ཞིང་དུལ། །མི་རྩུབ་མི་བརླང་རབ་དུལ་ན་བར་སྙན། །ལུས་སེམས་སྐྱིད་ནི་ཚིམ་བྱེད་དགའ་བདེ་སྐྱེད། །གདུང་མེད་ཀུན་ཏུ་ཤེས་བྱེད་རྣམ་རིག་བྱ། །རྣམ་གསལ་དགའ་བྱེད་མངོན་པར་དགའ་བྱེད་ཅིང་། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད། །རིགས་ཤིང་འབྲེལ་ལ་སྤོས་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ། །སེང་གེ་སྒྲ་ཆེན་འབྲུག་དང་ལག་འགྲོའི་དབང་། །དྲི་ཟ་ཀ་ལ་པིངྐ་ཚངས་པ་དང་། །ཤང་ཤང་ཏེའུ་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་སྙན། །རྔ་སྒྲ་མ་ཁེངས་མི་དམའ་ཀུན་རྗེས་ཞུགས། །ཚིག་ཟུར་ཕྱིན་ཅིང་མ་ཚང་མེད་པ་དང་། །མ་ཞུམ་མི་ཞན་རབ་དགའ་ཁྱབ་ཅིང་རྒྱུན། །རྒྱུན་ཆགས་འཕྲོ་ཅིང་སྐད་ཀུན་རྫོགས་པར་བྱེད། །དབང་པོ་ཀུན་ཚིམ་མ་སྨད་མི་འགྱུར་ལ། །མ་བརྟས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། །དུག་གསུམ་སེལ་བྱེད་བདུད་དཔུང་ཚར་གཅོད་ཅིང་། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་། །དེ་ལྟར་བཞི་ཡིས་ལྷག་པའི་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སེང་གེ་སྒྲ་ཆེན་འབྲུག་གི་སྒྲ་དབྱངས་དང་། གླུ་དབང་དྲི་ཟ་ཀ་ལ་པིང་ཀ་དང་། ཚངས་དབྱངས་ཤང་ཤང་ཏེའུ་རིས་སྐད་དབྱངས་བསྡུས། །ལྷ་དབང་དབྱངས་དང་རྔ་སྒྲ་ལྟར་བརྗོད། །མ་ཁེངས་མི་

དཔལ་སྒྲ་ཀུན་ངེས་ཞུག་དང་། །ཚིག་ཟུར་མ་ཆགས་མ་ཚང་མེད་པ་དང་། །མ་ཞུམ་མི་ཞན་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། །ཁྲལ་དང་ཐ་མར་བཅས་པའི་ཚད་དང་ནི། །རྒྱུན་ཆགས་འབྲེལ་དང་སྒྲ་ཀུན་རྫོགས་པར་བྱེད། །དབང་པོ་ཚིམ་བྱེད་མ་སྨད་མི་འགྱུར་དང་། །མ་བརྡབས་པ་དང་ཉེ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཡི། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཚུལ་ལྡན་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་དབྱེ་ན།

༡. མཉེན་པ། ༢. འཇམ་པ། ༣. ཡིད་དུ་འོང་བ། ༤. ཡིད་དུ་འཐད་པ། ༥. ཡིད་དུ་དག་པ། ༦. དྲི་མ་མེད་པ། ༧. འོད་གསལ་བ། ༨. སྙན་ཞིང་འཇེབས་པ། ༩. མཉན་པར་འོས་པ། ༡༠. མི་རྩུབ་པ། ༡༡. སྙན་པ། ༡༢. དུལ་བ། ༡༣. མི་བརླང་བ། ༡༤. རབ་ཏུ་དུལ་བ། ༡༥. རྣར་སྙན་པ། ༡༦. ལུས་སིམ་པར་བྱེད་པ། ༡༧. སེམས་སིམ་པར་བྱེད་པ། ༡༨. སྙིང་དགའ་བར་བྱེད་པ། ༡༩. དགའ་བདེ་བསྐྱེད་པ། ༢༠. གདུང་བ་མེད་པ། ༢༡. ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ། ༢༢. རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ། ༢༣. རྣམ་པར་གསལ་བ། ༢༤. དགའ་བར་བྱེད་པ། ༢༥. མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ། ༢༦. ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ། ༢༧. རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ། ༢༨. རྣམ་པར་རིགས་པ། ༢༩. རྣམ་པར་འབྲེལ་བ། ༣༠. ཉེས་སྐྱོན་མེད་པ། ༣༡. སེང་གེའི་སྒྲའི་ཤུགས་ཅན། ༣༢. གླང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་སྐད། ༣༣. འབྲུག་གི་སྐད། ༣༤. ཀླུའི་དབང་པོའི་སྐད། ༣༥. དྲི་ཟའི་གླུ་དབྱངས། ༣༦. ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲ་དབྱངས། ༣༧. ཚངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས། ༣༨. ཤང་ཤང་ཏེའུའི་སྒྲ་དབྱངས། ༣༩. ལྷའི་དབང་པོའི་སྒྲ་དབྱངས། ༤༠. རྔའི་སྒྲ། ༤༡. མ་ཁེངས་པ། ༤༢. མི་དམའ་བ། ༤༣. སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། ༤༤. ཚིག་ཟུར་ཆིན་པ། ༤༥. མ་ཚང་བ་མེད་པ། ༤༦. མ་ཞུམ་པ། ༤༧. མི་ཞན་པ། ༤༨. རབ་ཏུ་དགའ་བ། ༤༩. རབ་ཏུ་ཁྱབ་པ། ༥༠. རབ་ཏུ་ཆུབ་པ། ༥༡. རྒྱུན་ཆགས་པ། ༥༢. རྒྱུན་འབྲེལ་བ། ༥༣. སྒྲ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། ༥༤. དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པ། ༥༥. མ་སྨད་པ། ༥༦. མི་འགྱུར་བ། ༥༧. མ་བརྡབས་པ། ༥༨. ཞི་བར་བྱེད་པ། ༥༩. སེལ་བ། ༦༠. བདུད་ཚར་གཅོད་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའོ། །

གསུང་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ། བསླབ་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཐོག་བར་མཐའ་གསུམ་དུ་དགེ་བ།

གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ། ༡. མདོའི་སྡེ། ༢. དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ། ༣. ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ། ༤. ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ། ༥. ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ། ༦. ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ། ༧. རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ། ༨. གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྡེ་བརྒྱད་དང་། ༩. གླེང་གཞི་དང་རྟོགས་བརྗོད་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་རབས་དང་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ།

གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། ༡. མདོའི་སྡེ། ༢. དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ། ༣. ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ། ༤. ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ། ༥. ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ། ༦. གླེང་གཞིའི་སྡེ། ༧. རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ། ༨. དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྡེ། ༩. སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ། ༡༠. ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ། ༡༡. རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ། ༡༢. གཏན་ལ་ཕབ་པ་བསྟན་པའི་སྡེ་རྣམས་སོ། །མདོར་བསྡུས་ན་ཚིག་ཕྲུག་པར་གསུངས་པ་མདོ་སྡེ། མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབུ་དང་། མཐའ་མར་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གསལ་བར་བསྟན་པ་དབྱངས་སུ་བསྙད་པའི་སྡེ་དང་། གང་ཟག་གི་དེ་ལྟར་ལས་འདི་བྱས་པས་ཕྱིས་འབྲས་བུ་འདི་ཐོབ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཅེས་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ། གཞུང་ཐམས་ཅད་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་སྟོན་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ། ཡི་རང་ནས་གསུངས་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ། གླེང་གཞི་ཡུལ་གང་དུ་གང་ཟག་གི་ལྟུང་བ་གང་བྱུང་བ་དགག་པའི་བསླབ་པ་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ་གླེང་གཞིའི་སྡེ། དཔེ་དང་དོན་དུ་བཅས་ནས་སྐྱེས་རབས་བསྟན་པ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བར་སྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་སོགས་སོ། །

གསུད་པ། ཀླིག་པའམ་མ་ཞུས་པའི་ནད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་མིང་ཡིན།

གསུམ་ལྡན་དུས། འཛམ་གླིང་ཐོག་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་། ནོར། འདོད་པ། བདེ་བ་བཞི་ལས་ཆ་གཅིག་ཉམས་ནས་ཆ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ཏེ་དེའི་ཡུན་ཚད་ལ་ལོ་གྲངས་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་དགུ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་ལྡན་བླ་མའི་བཀའ་དྲིན་གསུམ། དབང་བསྐུར། རྒྱུད་བཤད། མན་ངག་གནང་བ།

གསུམ་རིག་པ། ཚེ་སྔ་མ་རིག་པ་དང་། ཕྱི་མ་རིག་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་རིག་པ་སྟེ་གསུམ།

གསེག་ཤང་། (འཁར་བསིལ) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་འཆང་དགོས་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་གྱི་གྲས་ཡིན། འདིའི་རིང་ཚད་ནི་དགེ་སློང་རང་རང་སོ་སོའི་ལུས་ཚད་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དུམ་བུ་གཉིས་ནི་ལྕགས་དང་། བར་གྱི་དུམ་བུ་ནི་གསོམ་ཤིང་རིལ་མོ་ཡིན། སྟོད་ཀྱི་དུམ་བུ་དེ་ལ་ཟུར་བརྒྱད། དེའི་རྩེ་མོར་ར་བཞི། ར་བཞིའི་རྩེ་མོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་མཚམས་སུ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་གཅིག ར་བཞིའི་རྩ་བ་ཕྱོགས་བཞིར་ཕྱེས་པའི་དཀྱིལ་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་གཅིག ར་བཞི་པོ་རེ་རེའི་འོག་ཏུ་འདོགས་པའི་ཨ་ལོང་གསུམ་སྟེ་བསྡོམས་པའི་ཨ་ལོང་བཅུ་གཉིས། སྟོད་ཀྱི་དུམ་བུ་དེ་ལ་བསྡུས་པའི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་བརྒྱད་པ་བརྩེགས་མ་གསུམ་སྨད་ཀྱི་དུམ་བུ་དེ་ལ་ཟུར་བདུན་དང་། དེའི་རྩེ་མོར་ལྕགས་ཀྱི་མདུད་པས་བཀག་པ་བཅས་ཡོད། དེའི་བརྗོད་དབྱིབས་དང་དཔེ་རིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་མཚོན་དོན་བཅས་འདུལ་བའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་སོགས་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་མང་པོ་ཞིག་གི་སྒོ་འགྱུར་ལྟེབས་རིས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་གསུང་འབུམ་[ཅ]པའི་ནང་། བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་སོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཉེར་མཁོའི་དཔེ་རིས། ཞིབ་པར་གསལ་བས་དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས།

གསེགས་སུ་བཅུམ་པ། རས་ཀྱིས་བཏུམས་པ།

གསེར་ཀ་གཡུ་ཡི་ཀ་ལེབ་ཅན། གསེར་གྱི་ཀ་ཝ་གཡུ་ཞུ་ཅན།

གསེར་ཀོང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་ལྡན། རྗེ་འདི་ནི་ལྷ་སར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་ཡབ་གཞིས་གཡུ་ཐོག་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག (༡༨༥༦)ལོར་འཁྲུངས། མཚན་ཡེ་ཤེས་འབར་ཞེས་གསོལ། ཆུང་དུའི་དུས་སྐུ་གཟུགས་གཙོང་བ་དང་། དགུང་ལོ་བཅུ་ལ་ཐེབས་སྐབས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུ་བསྙེན་ནས་སྐྱབས་གཞེར་མཛད། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ཁོངས་གསེར་ཀོང་ཁང་ཚན་དུ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་སྦྱོང་གནང་། རྗེ་གསེར་ཁང་པ་དང་། ཁྲི་ངག་དབང་ནོར་བུ། ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། རོང་པོ་པཎྜི་ཏ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ། མཁས་དབང་ཀ་ས་ལྷ་རམས་པ། བྱང་རྩེ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་སོགས་བླ་མ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་རྣམས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་མཛད། ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་རྗེ་འདི་སྐུ་ཚེ་རིང་བ་དང་། སྨྲ་བ་ལམ་སྲོངས་པ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་དུ་མའི་ཆེད་རིག་མ་བསྟེན་དགོས་པའི་སྐོར་ལན་མང་གསུངས་པས་མཐར་བཀའ་བཞིན་བསྒྲུབས། སྐབས་དེར་སྐྱེ་བོ་དུ་མས་འཕྱ་སྨོད་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཀྱང་སྟབས་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་ཏུ་རྒྱུའི་

ཅིན་དུ་སྤྱར་ཏེ་ཕྲུག་རྫས་དང་། ཁྱིམ་གཞིས་སོགས་གང་ལ་མ་ཆགས་པར་དབེན་གནས་སུ་བྱ་བྲལ་ལ་གཤེགས། མོ་ཤེས་སོང་རྗེས་གྲུབ་པའི་རྟགས་མངོན་སུམ་སྟོན་ནས་མཚན་ཆེར་ཕྱར། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུའི་ནང་འཁྲུག་ཡུལ་དང་། མོན་བཙལ་པར་གདན་དྲངས་ཀྱིས་ཕེབས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས། ལྷ་སར་མདོ་སྔགས་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུལ། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་ཐོག་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་ཞུ་གནང་སྟེ་པར་ཚུར་ཆོས་བཀའ་གསན་རེས་གནང་། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆིད་ན། 《དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པ་ལྷ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་དྲུས་སྒྲུབ་དང་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་ཉེས་ལྟུང་དག་བྱེད་བདེ་ཆེན་བདུད་རྩིའི་ཆུ་རྒྱུན》《བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྙེན་ཆེན》སོགས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བླ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྙིང་ནས་གསོག་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་སོགས་པོད་ཆུང་གཅིག་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་རྟ(༡༩༡༨)ལོར་གཞིས་ཀ་རྩེར་སྐུ་གཤེགས།

གསེར་ཀོང་མཆན་ཕྲབ་རི། གསེར་ཀྱང་ལས་བཟོས་པའི་མཆོད་ཀོང་མཆན་གང་ཕྲབ་པའི་མཆོད་མེ་སྣར་བ།

གསེར་སྐྱེམས། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་ཆང་གི་ནང་དུ་གསེར་ཕྱུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མིན། གསེར་སྐྱེམས་ནི་ཞལ་སྐྱེམས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ལ་གསེར་ཞལ་དང་། བཀའ་ཡིག་ལ་གསེར་ཡིག་ཅེས་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ཞེ་སའི་ཚིག་ཡིན།

གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། རྗེ་བཙུན་གསེར་ཁང་བ་ཡང་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་མདོ་སྨད་ཨ་རིག་རྒྱ་སྟོད་དུ་ཡབ་ནོའི་རིགས་དང་། ཡུམ་ཛ་ཏི་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༨༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་པ་ལ་ཀ་ཀོར་སྤྲུལ་སྐུའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བཞེས། མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་ར་རྒྱ་སྨར་གྱི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་མིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མིང་བཟའ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་ར་བླ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ཐོག་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་མཇལ། ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་ར་རྒྱའི་ཁྲི་འགྲམ་ཐོད་པོ་རྫོང་དང་། གསེར་ཁང་རྩེའི་སྒྲུབ་གནས་སོགས་ཁག་བརྒྱད་ལ་སྐུ་མཚམས་སུ་བཞུགས། ལྷག་པར་དུ་གསེར་ཁང་ལ་འདག་སྦྱར་གྱིས་སོ་མཚམས་ཁ་ཤས་གནང་བས་གསེར་ཁང་བར་གྲགས། སྔོན་པོ་དགོན་ཆེན་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། ཅོང་རྒྱ་ཐང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་མཆོད་རྟེན་ཐང་དང་། དགོན་ལུང་། གསེར་ཁོག་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དབང་ལུང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས། པེ་ཅིན་དུ་ཙན་དན་གྱི་ཇོ་བོ་མཇལ། ཕྱིར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིགས་བྱེད་བསྙེན་ཆེན་ཐེངས་འགའ་ཤས་དང་། སྨྱུང་གནས་འབུམ་ཕྲག་ཙ་ཚ་གདོང་བ་བཏང་། མདོ་སྨད་སྔོ་བྱང་གི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་མང་པོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་ཐུབ་བསྟན་སྙིང་པོ་རྗེ་བླ་མའི་ལུགས་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཛད་རྗེས་མཆོག་ཏུ་ཆེ། གསུང་རྩོམ་ལ་མཆིད་ན《བདེ་མཆོག་ལཱུ་ཧི་པའི་ཆོ་ག་བསྡུས་པ་འདོན་ཚུལ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་དངོས་གྲུབ་བདེ་ཆེན་འབྱུང་གནས》《བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྙེན་ཆེན》སོགས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྣམས་བླ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྙིང་ནས་བསགས་ཚུལ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་པ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་ཁྲེར་བདེ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང》《བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་བསྙེན་ཡིག་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ》དང《བསྙེན་ཆེན་གྱི་ཟིན་ཡིག་བདེ་ཆེན་མཆོག་སྦྱིན》སོགས་ཕྱག་རྩོམ་མང་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༨༦༩)ལོ་སྔང་ཡུང་རི་ཁྲོད་དུ་སྐུ་གཤེགས།

གསེར་གྱི་ཁྲ་བ། འདི་མི་དང་མི་ལྷ་གཉིས་ཀར་གོ་ཆོག

གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ། ཁ་སྐྱེའི་ནང་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་དེར་གཟིགས།

གསེར་གྱི་ཕྲེང་། གསེར་ལས་བཟོས་པའི་སྲོག་དུ།

གསེར་གྱི་ཐག་བཟང་། གསེར་ལས་བཟོས་པའི་ཐག་པ་བཟང་པོ།

གསེར་གྱི་ཐིག་གྲུ། གསེར་ལས་བཟོས་པའི་སྐུད་པ།

གསེར་གྱི་དོང་རྩེ། གནའ་རབས་ཀྱི་གསེར་སྒོར་ཚའི་མིང་སྟེ། ཕྱི་དབྱིབས་སྒོར་མོ་ལ་ནང་དུ་ཁུང་དུ་གྲུ་བཞི་ཡོད་པས་ཐག་པ་ལས་བརྒྱུས་ཆོག་པ། དེ་འདྲ་བཅུ་ཚན་དང་བརྒྱ་ཚན་བྱས་ཏེ་ཐག་པ་ལ་བརྒྱུས་ནས་སྤྱོད་ལེན་སྐབས་དངུལ་གྱི་གྲངས་འབོར་རྩི་བདེ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

གསེར་གྱི་བང་རིམ་བདུན། གསེར་བླུགས་པའི་སྒྲོམ་བུ་རུ་མིག་བདུན་ཡོད་པ།

གསེར་གྱི་བྱ་ཆགས་ཉིང་འདུན་པ་གཅིག་ཆང་གིས་བཀང་ནས། གསེར་ལས་བཟོས་པའི་ཆང་གི་ཐུམ་པ་བྱ་སྐྱང་ཁྱུང་གི་གཟུགས་བྱས་པ། མཐོ་ཚད་ཁྲུ་བདུན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། (ཆགས་ཤིང་གང་ལ་སྦྲུ་གང་ཡོད)

གསེར་གྱི་རི་བདུན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་མཛོད》ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་མཐའ་བསྐོར་དུ་འཁོར་བའི་གསེར་རི་བདུན་ཡོད་པ་སྟེ། ནང་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་རིམ་པ་བཞིན། ༡. རིའི་རྩེ་མོ་གཉའ་ཤིང་གི་དབྱིབས་ལྟར་ཡོད་པའི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་རི། ༢. རིའི་རྩེ་མོ་གསོལ་མདའི་དབྱིབས་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་གསོལ་མདའ་འཛིན་རི། ༣. རི་ཡི་རྩེ་མོར་སེང་ལྡེང་གི་ནགས་ཚལ་ཡོད་པའི་སེང་ལྡེང་ཅན། ༤. རི་ཡི་རྩེ་མོ་བལྟ་ན་སྡུག་ཅིང་མཛེས་པར་ཡོད་པའི་ལྟ་ན་སྡུག་རི། ༥. རི་ཡི་རྩེ་མོ་རྟ་ཡི་རྣ་བ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་རྟ་རྣ་རི། ༦. རི་ཡི་རྩེ་མོ་ཤུག་འདུད་ཤིང་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་རྣམ་འདུད་རི། ༧. རི་ཡི་རྩེ་མོ་འཁོར་ལོའི་མུ་ཁྱུད་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་མུ་ཁྱུད་འཛིན་རི་བཅས་བདུན་ཡོད་ཅིང་། གཉའ་ཤིང་འཛིན་རིའི་རྩེ་མོ་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་ཀར་སླེབས་པ་ནས་རི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོ་ནང་མ་ནང་མའི་ཚད་ཙམ་དུ་སླེབས་པའི་མཐོ་དམན་གྱི་བར་ཁྱད་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

གསེར་ཆོས། མཐིང་ཤོག་གི་ངོས་སུ་གསེར་ཞུན་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆོས་དཔེ།

གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཅོང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲི་འགྲམ་ཨར་ཚ་ཞེས་པར་ཡབ་ནམ་མཁའ་དང་ཡུམ་ཚེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༨༤༥)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གསུམ་ཙམ་ལ་གསེར་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་གསེར་ཏོག་དགོན་དཀའ་ཞན་འགྲོ་བན་གླིང་དུ་གདན་དྲངས། རྗེ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་སྤྲེ་མོའི་ཡི་གེ་ཀླུམ་ཏུ་དང་ཞེར་མཁོའི་ཀློག་འདོན་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་དྲུང་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས་ནས་མཚན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་གྲགས་ཞེས་བསྩལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཐོག་སྒྲུ་འདུས་གྲྭས་ལ་སྐྱིད་ཀྱི་རང་སྐར་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་དགུ་ནས་ཉེར་གཉིས་བར་ཞ་རྒྱ་ཡི་རབས་པ་དག་དཔང་ཆོས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྐར་པ་རང་དུ་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་དང་། རྒྱན་འཇུག བསྡུས་གཞུང་། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་བློ་འཛིན་དང་། དབུ་ཕྱིན་དང་། བློ་རིགས། ཕྱིན་དག སོགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་གསན་བཞེས་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་ཐོག་དཔྱིད་ཆོས་དང་པོའི་སྙིང་ཚོགས་ལངས་མཛད། དེ་སྐབས་རྒྱ་སོག་གི་དུས་ཐིང་གི་རྐྱེན་པས་དབུ་མཛོད་འདུལ་བ་སོགས་གཞན་བཞིན་གནང་མ་ཐུབ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཞིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དཔལ་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། རྗེ་དེ་དང་།

གྲུབ་དབང་འཇིགས་མེད་དཔལ་གཏན། རྗེ་ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་སྐུ་འདས་ཀྱི་རྒྱུད་ཤར་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ལ་ཤེས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་འགྲེལ་རྡོ་མཚར་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་སྐུ་འདས་ཀྱི་ཁྲིར་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་ལ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་ས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་དྲུག་སྐབས་ཅི་ན་སྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་རྩིས་སྐར་ནག་དང་། དཀའ་ལྡན་རྩིས་གསར་སོགས་རྩིས་རིག་གསན་པ་བཞིན་མཛད། དགུང་ལོ་ང་དགུ་ལ་སྐུ་འདས་ཀྱི་གདན་རབས་ཕྲུག་རྩོམ་མཛད། རྩོམ་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ། 《དགེ་ལྡན་རྩིས་གཞུང་སྣང་དོར་གསལ་བའི་སྣང་བའི་མཛོད་མཛད་པར་ཧྲང་ས་པའི་རེའུ་མིག་མདོར་བསྡུས་མགྱོགས་འགྲོ་བདུན་ལྡན་གྱི་ཤིང་རྟ》 《བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པ་སུམ་རྟ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་མཚན་འགྲེལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པ་རྡོ་མཚར་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག》 《སྤྲིན་ཐབས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྗེས་གནང་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་མཆོད་གཏོར་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྲུར་དུ་བཀོལ་བ་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང》 《གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བྲུད་འཇུག་ཁང་དུ་འགོད་པའི་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྐས》སོགས་བཀའ་རྩོམ་པོད་འབྲིང་བཅུ་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཡོས(1815)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

གསེར་ཏཱི་ལས་ཁྲངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མིག་སྟེ། འདི་ཐོག་མར་བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཁྲིལ(1890)ལོར་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ཤིང་། ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་ནོར་ཕྲོད་གླིང་ཁར་ཡིན། འདི་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས་ཀྱི་དོ་དམ་མི་སྣར་ཚ་རོང་ཟླ་བཟང་དགྲ་འདུལ་དང་། རྩེ་མགྲོན་ཡུན་རབ་པ་བྱར་ཁང་དཔང་ཆེན་ཆེ་བརྟན་བཅས་བསྐོས་པ་དང་། ལས་བྱ་མི་སྐུ་ལྔ་ཙམ་ཡོད། ལས་ཁུངས་འདི་བཙུགས་རྗེས་གསེར་ཏཱི་བོད་སྒང་ཏེ་ཕྱ་བྱས་པ་པར་རྒྱག་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཤིང་། ད་དུང་སྟམ་བུ་དང་། ཀམ་སྣ་ཡི་འཐག་ལས་དང་། འཆམ་འཁོར་ནང་འདྲེན་གྱིས་འཆམ་བུའི་ལས་རྟེན། སློག་ཁང་སྐབས་བདེ་འཛུགས་སྐྲུན་བཅས་བྱས་རྗེས་རིང་མིན་ལས་ཁུངས་ཁྱ་བསྡུ་བྱས།

གསེར་གདུང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཇོ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པའི་གསེར་གདུང་ཡིན། དེའི་མཐོ་ཚད་ལ་ཐོག་སོ་གསུམ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་རྒྱུར་གསེར་རྒྱ་ཐུར་གྱི་སྲང་ཆིག་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་དང་རྡོ་རྒྱན་དང་བཟོ་བཀོད་ཐད་གསེར་གདུང་ཁག་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཕུལ་ཚད་ལེགས་ཤོས་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདིའི་ཐོག་བརྩེགས་གཉིས་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཆ་ཚང་ལྡེབས་རིས་སུ་བཀོད་པ་དང་། པེ་ཅིན་དུ་མན་ཆེད་ཡོང་མ་ཀོང་ཞུས་དང་། བརྩོན་ཧོ་ཞི་ཤེས་ཟའི་ཧོ་གཉིས་དང་ཐུག་ཕྲད་གནང་པའི་སྐར་རིས་ཡོད། མཆོད་རྟེན་འདིའི་བུམ་པའི་ནང་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་དམར་གདུང་ཉམས་ཆག་མེད་པར་བཞུགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྗེ་ནས་ཞབས་བར་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་བཙན་ཡོད་པའི་ནང་རྟེན་མང་པོ་དང་། བཀའ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་གསུང་རབ་མང་པོ་ཡོད།

གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པའི་གསེར་གདུང་ཡིན། གསེར་གདུང་འདིའི་ཕྱི་གདུགས་གསེར་ལྷད་མེད་རྒྱ་ཐུར་གྱི་སྲང་ཆིག་འབུམ་ཆིག་ཁྲི་དགུ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཀུ་གཉིས་ལས་བཞེངས་པ་དང་། མཐོ་ཚད་ཐོག་སོ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཕྲ་རྒྱན་ལ་དུས་སྐབས་དེའི་བོད་དངུལ་སྲང་བརྒྱད་ཁྲི་སྟོང་མེད་བརྒྱ་དང་བཅུ་མེད་བཞིའི་རིན་ཐང་ལྡན་པ་དང་། འདིའི་བུམ་པའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐུ་དམར་གདུང་ཉམས་ཆགས་མེད་པར་བཞུགས། མཆོད་རྟེན་འདིའི་ནང་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་བཙན་ཡོད་པའི་ནང་རྟེན་ཁག་མང་པོ་ཡོད། གསེར་བྲིས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་བཅས་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཕུལ་ཡོད། གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་དཔལ་ལས་བཞེངས་པའི་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་/བརྒྱད་ཡོད། གཡས་དང་པོ། པད་སྤུངས་མཆོད་རྟེན། གཡས་གཉིས་པ། བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན། གཡས་གསུམ་པ། ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན། གཡས་བཞི་པ། རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་བཅས་དང་། གཡོན་དང་པོ། བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། གཡོན་གཉིས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན། གཡོན་གསུམ་པ་དབྱེན་བསྡུམས་མཆོད་རྟེན། གཡོན་བཞི་པ་མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་བཅས་ཡོད་ཅིང་། གཡས་ཟུར་གྱི་མཐར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པའི་གསེར་གདུང་ཚེ་སྦྱིན་འོད་འབར། གཡོན་ཟུར་གྱི་མཐར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་གསེར་གདུང་ཁམས་གསུམ་རྒྱན་མཆོག་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

གསེར་པང་མིག་བདུན། གསེར་ཞུ་བླུགས་པའི་སྒྲོམ་དུ་མིག་བདུན་པ་ཞིག

གསེར་འཕྱུ། ཕོ་བྲང་དང་འདུ་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་བསྐྱངས་པའི་གསེར་ཟངས་ལས་བཟོས་པའི་མཛོད་ལྡན་ཟེར་བ་དང་། བང་རིམ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་གཉམ་ལ་པད་མའི་འདབ་ལྡན་གྱི་རྣམ་པ་འཕྱུར་དུ་དོན་པ་དེ་རིགས་ལ་གསེར་འཕྱུ་ཟེར་བ།

གསེར་བྲེ། གོང་དུ་ང་སྔེའི་ནང་དངུལ་བྲེ་སྟོང་ཞེས་པར་གཟིགས།

གསེར་ཚོ། གསེར་དངུལ་སོགས་ལྗིད་ཚད་བརྟག་བྱེད་ཀྱི་ཡོ་བྱད། དེ་སྔོན་བོད་ལ་གྲགས་ཆེ་བ་རྩེད་ཐང་རྡོ་བོ་དང་ཚོང་འདུས་མགུར་མོའི་མགུར་ཚོ་ཟེར་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད། གསེར་ཚོ་བཅུ་ལ་སྲང་གང་གི་ལྗིད་ཚད་ཡོད།

གསེར་བཟང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག ཐོག་མར་རྫོན་པ་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཁྲིམ་སྤངས་ནས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་དུ་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་མཚམས་པ་ཞིག

གསེར་བཟོ། གསེར་བཞུ་བརྡུལ་བྱས་ཏེ་བརྡུང་བ་དང་། དཀྲོལ་ཚགས་རྒྱག་པ། ལུགས་སུ་བླུགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་ལ་ཟེར། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་ནང་། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཕུ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཤིང་བསྲེགས་ནས་སོལ་བ་བཟོས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་རྣམས་བཞུ་བདུལ་བྱས་པའི་ལག་རྩལ་ཐོག་མར་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས《ཐང་དེབ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས》ཞེས་པའི་ནང་རྒྱ་བོད་འབྲེལ་བའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་བཤད་ཡོད་པའི་ནང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བློན་པོ་མགར་བ་སྟོང་བཙན་ལ་གསེར་སྲང་སྟོང་ཚོ་ལྔ་བསྐུར་ནས་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་སློང་བར་མངགས་པ་དང་། ཐང་ཐའི་ཙུང་གིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀོའོ་ལིའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་གསེར་ལས་བཟོས་པའི་བྱ་ངང་པའི་གཟུགས་ནང་དུ་ཆང་བླུགས་པ་ཞིག་བློན་པོ་མགར་སྟོང་བཙན་ལ་བསྐུར་ནས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་བར་མངགས་པ་སོགས་འཁོད་པ་དང་། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་དང་། ནང་བློན་འབྲིང་བ། བཀའ་བློན་ཆེ་བ་གསུམ་ལ་གསེར་གྱི་ཕྱང་བུ་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་དང་། ནང་བློན་ཆུང་བ་དང་། བཀའ་བློན་འབྲིང་བ་ལ་གསེར་གྱི་ཕྱང་བུ་ཆུང་བའི་ཡི་གེ་བཅས་བྱ་དཀར་གནང་བར་བཤད་པ་བཅས་དུས་སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་མིས་གསེར་བཟོའི་ལག་རྩལ་རྒྱ་ཚད་མཐོ་ཙམ་བཟོ་ཐུབ་པར་ར་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ། གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་བཞེངས་སྐབས་བོད་དང་བལ་པོའི་ལྷ་བཟོ་བ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་བསྡུས་ཏེ་རང་རང་གི་ལག་རྩལ་ཕུལ་ཆེས་འདོན་སྤེལ་བྱེད་བཅུག་པ་མ་ཟད། གསེར་གདུང་ཆེན་

མོ་དང་། རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་རྣམས་དཔལ་པོའི་བཟོ་པར་བཞེངས་སུ་བཙུགས་པ་དང་བོད་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་བླ་མའི་སྐུ་འདྲ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ལྷ་བཟོ་བར་བཞེངས་སུ་བཙུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བཟོ་པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ལ་རྒྱུས་མངའ་ཆེ་ཞིང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཆུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་བཟོ་རྩལ་ལེགས་པོ་མི་ཡོང་བ་དང་། རང་རང་སོ་སོའི་བཟོ་རྩལ་ཁྱད་ཆོས་ཀུང་མི་འདྲ་བ་རེད། 《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསེར་བཟོ་བ་དཔལ་པོ་ཧི་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་དང་མིང་གསལ་ཡང་བོད་རིགས་གསེར་བཟོ་བའི་མིང་མི་གསལ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་གསེར་བཟོ་བ་ཁག་གཅིག་ལ་བླ་བ་རེར་རྩམ་པའི་ཟོགས་སྤྲོད་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་འདུག་པ་དེས་གསེར་བཟོ་བའི་ནང་བོད་རིགས་བཟོ་པ་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ། འོན་ཀྱང《གསེར་གདུང་དཀར་ཆག》ནང་། བོད་རིགས་གསེར་བཟོ་བ་མི་གྲངས་ཧ་ཡོད་དང་མིང་བཅས་མི་གསལ་བས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སླར་ཡང་ཞིབ་དཔྱད་གནང་བར་ཞུ་རྒྱུ།

གསེར་ཡིག་པ། རྒྱལ་པོས་བཏང་བའི་བཀའ་ཡིག་ལ་གསེར་ཡིག་ཟེར་ཞིང་། གསེར་དང་འདྲ་བར་རིན་ཐང་ཆེ་ཞིང་དགོན་པ་ཡིན་པའི་དོན་དང་། བཀའ་ཡིག་ཁྱེར་བའི་མི་དེ་ལ་གསེར་ཡིག་པ་ཟེར། གསེར་ཡིག་པ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་རྒྱལ་པོ་དང་ཐད་ཀར་ཟོ་ཟིད་ཀྱིས་སྐད་ཆ་སྨྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཁོ་ལ་ལྷོ་ལེན་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་ན་རྒྱལ་པོའི་མདུན་དུ་ཞུ་མ་རང་བའི་སྐད་ཆ་གང་བྱུང་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། གསེར་ཡིག་པ་ས་གནས་གང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་བརྩི་བཀུར་དང་། སྡེ་ལེན་ཞུན་ཞུམ་ཆོགས་པ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཡོང་གི་ཡོད། ཕྱིར་བཏང་གོང་མས་ས་གནས་གཞན་ལ་བཏང་བའི་འཚམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་འཁྱེར་མི་ལ་གསེར་ཡིག་པ་ཟེར་བའི་སྲོལ་དེ་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་རྒྱལ་པོའི་མདུན་གྱི་དྲུང་ཡིག་ཡང་གསེར་ཡིག་པ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་པ་སྐབས་དང་སྦྱར་ཤེས་པ་དགོས་སོ། །

གསེར་གཡུ་བརྩེགས་པའི་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ། གསེར་ཡིག་དང་གཡུ་ཡིག་གིས་བྲིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སྟེ། འདིའི་ནང་། ཀུའོ་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་ཐང་ཀའོ་རྒྱང་བར་གྱི་ལོ་གྲངས་༡༥༠༠ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་དེབ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་གི་མིང་།

གསེར་ལས་བྱས་པའི་རྣ་རྒྱན། གསེར་གྱི་རྣ་ལོང་སྟེ། སྤྱད་མེད་ཀྱི་རྣ་རྒྱན་ལྟ་བུ།

གསེར་ཤང་གིར་ཏི། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་ལྟ་ཁང་འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་མལ་དྲོ་ཀ་ཚལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེའི་ཡན་ལག ལྟ་བུར་ལྷ་ཁང་འདི་བཞེངས་པར་གསུངས་པས། ཀ་ཚལ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་ས་གནས་ཞིག་ཏུ་ཡོད་རེས་ཀྱང་ཞིབ་ཆའི་དཔྱད་གཞི་མ་མཐོང་།

གསོ་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད། ལུས་ཀྱི་དཔྱད། བྱིས་པའི་དཔྱད། གདོན་གྱི་དཔྱད། ལུས་སྟོད་ཀྱི་དཔྱད། མཚོན་གྱིས་ཐོག་པ་རྨའི་དཔྱད། མཆེ་བ་ཟུག་པའི་དཔྱད། རྒས་པའི་དཔྱད། རོ་ཙའི་དཔྱད་རྣམས་སོ། །

གསོ་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད། ལུས་དང་བྱིས་པ་མོ་ནད་གདོན། །མཚོན་རྨ་དུག་རྣམས་དང་རོ་བཅུད་བ། །ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ནང་གསེས་དབྱེ་ན། ལུས་ལ་བདུན་ནོ། བྱིས་པ་ལ་གསུམ། མོ་ནད་ལ་གསུམ། དུག་ལ་གསུམ། གདོན་ལ་ལྔ། རྨ་ལ་ལྔ། རྒས་པ་ལ་གཉིས། རོ་བཅུད་ལ་གཉིས་དང་དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས་སོ། །

གསོ་བ་རིག་པ། འདི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཐོན་སྐྱེད་ངལ་རྩོལ་བྱེད་པ་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་སྐྱེས་དངོས་དང་། རྩེ་ཤིང་། གཏེར་ཁ། སྲོལ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉམས་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ་བརྒྱུད་རིམ་བཞིན་ཆ་ཚང་དང་། ཡུན་ལུས་ཏེ་ཚོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ལག་ལེན་གྱི་སྒྲུབས་བསྡོམས་ཞིག ཡིན་པ་དང་། རང་རང་སོ་སོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་མེས་རྒྱལ་གྱི་གསོ་རིག་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་ནང་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་ནོར་བུའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཨང་གཞི་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྨན་དཔྱད་རིག་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ན། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་སྔོན་ནས། བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ནད་རིགས་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པ་བརྒྱུད། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་སྨན་རྫས་དང་། རྩི་ཤིང་། གཏེར་རྫས། སྲོག་ཆགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་བཅོས་པའི་ཆོས་ཉིད་ངོས་འཛིན་ཐུབ་སྟེ། དེའི་མཇུག་བསྡོམས་སུ་དུག་ཡོད་ན་སྨན་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། དུག་ཀུང་སྨན་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་རྫས་སྦྱོར་རིག་པ་ཤེས་ནས་མར་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲག་གཅོད་པ་དང་། ཆང་ལ་བརྟེན་ནས་རྨ་བཅོས་པ་སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ནུས་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚད་མཐོ་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་བོན་གྱི་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྨན་ཤེས་སྨན་དཔྱད་ཟེར་བ་དེ་ནི་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཡོད་པའི་སྨན་པ་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཨང་གཞི་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཐུན་མོང་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་སྨན་གཞུང་མདོར་བསྡུས་ཤིག་གི་ནང་། ཐང་རྒྱུན་དང་། གུར་གུམ། ཤུ་ཏྲ་སོགས་སྐྱེ་དངོས་རིགས་ཀྱི་སྨན་ལྷ་ཁ་ཏི་ཤུ་ཙ་བཞི། ཀླུ་རྩི་དང་དོམ་མཁྲིས་སོགས་སྲོག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་སྨན་རྣ་ཁ་ཏི་ཤུ་ཙ་ལྔ། གསེར། གཡུ་སོགས་གཏེར་ཁའི་རིགས་ནས་སྨན་བཅོས་བྱ་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྨན་བཅོས་བྱ་ཚུལ་དེ་དག་ནང་ནས་མང་པོ་ཞིག་དེང་སང་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུས་ཡིན་པ་དང་། སྨན་གཞུང་དེའི་མཇུག་ཏུ་འཁོད་དོན། དཔྱད་གཞི་འདི་ནི་ཞང་ཞུང་གི་དཔྱད་ཐུག་པ་དང་སྦྱར་ཏེ་བགྱིད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་གནའ་རབས་ཞང་ཞུང་གི་སྨན་བཅོས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཀྱི་སྨན་བཅོས་བྱ་ཚུལ་གསལ་པོ་བཤད་ཡོད། དེ་རྗེས་བོད་དུ་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དར་ཁྱབ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ལྷ་མོས་ནི་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དྲུག་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་གྱི་དུས་སུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་ཐོག་མའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་སྐར་རྩིས་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་བོད་དུ་དར་ཞེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གསལ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་སྨན་གཞུང་དེའི་མིང་གང་ཡིན་པ་དང་རྣམ་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པའི་གསལ་བཤད་འཁོད་པ་ཞིག་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཀོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་ཚ་མོ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་ཁྱུངས་ནས་སྤྱི་ལོ་༦༤༡ལོར་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་དཔེ་དེབ་འབོར་ཆེན་ཞིག་བསྣམས་ཡོད་པ་དང་། དུས་མཚུངས་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་བཟོ་པ་དང་། ལག་རྩལ་པ། སྨན་པ་བཅས་མང་པོ་བོད་དུ་ཕྱིན་ཅིང་དཔེ་དེབ་དེ་ཚོའི་ནང《སྨན་དཔྱད་བརྒྱ་པ》《བརྟག་ཐབས་བརྒྱད་པ》《དཔྱད་ཐབས་ལྔ་པ》《སྦྱོར་ཐབས་དྲུག་པ》《སྦྱོར་སྡེ་བཞི་པ》《གསོ་རིག་གཞུང་བཞི》བཅས་ཡོད་པ། དེ་རྣམས་རྒྱའི་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་དེ་བ་ཚེ་དང་། ཧ་ཤ་ཀོ་ཤ། ལོ་ཙཱ་བ་ཛྙཱ་ཀི་ལས་ཧྲི་ཏ་ལ་སོགས་པས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་མིང་ལ《སྨན་དཔྱད་ཆེན་མོ》ཞེས་པ་བྱུང་། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་སྨན་གཞུང་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ལྷ་མོས་དེ་ཡིན། དེ་རྗེས་སླར་ཡང་སྲོང་བཙན་སྐབས་རྒྱ་ཡི་སྨན་པ་ཧན་ཝེན་ཧེ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྨན་པ་བྷ་ར་དྷ་ཛ། ཤག་གཟིག་གི་སྨན་པ་ག་ལེ་ནོས་བཅས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཁོང་ཚོས་ཐུན་མོང་དུ་བརྩམས་པའི་སྨན་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ《མི་འཇིགས་པའི་མཚོན་ཆ》ཞེས་ཟེར། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བཙུན་མོར་ཁྱུངས་སྐབས་སྐར་ཡང་སྨན་གཞུང་སོགས་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བསྐུར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་འགའ

ཞིག་བོད་དུ་བཏང་ཞིང༌། སྨན་གཞུང་དེ་དག་གི་ནང་《སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ》ནས། མིང་གཞན《སྨན་དཔྱད་སོ་མ་ར་ཛ》ཡང་ཟེར་བ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཏ་ཤང་སྟ་ཧ་ཡྻ་ན་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བེ་རོ་ཙ་ན་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། འདི་ནི་ད་ལྟ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྨན་གཞུང་སྔ་ཤོས་དེ་ཡིན། སྤྱི་ལོ༧༥༥ནས༧༩༧ ཡབ་མེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་བསྟན་གཞི་ཐོག་སྐབས་རྒྱ་ནག་སོགས་ནས་སྨན་པ་མང་པོ་གདན་དྲངས་ཤིང༌། རྒྱ་ནག་ནས་མཐའ་བཞི་སྐོང་གསུམ་གང་བ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྨན་བཅོས་བྱེད་དུ་བཅུག་པར་སྐོང་གསུམ་གང་བ་སྨན་བཅོས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་བྱུང་བས་རྒྱལ་པོས་ཁོང་ལ་མཐའ་བཞི་སྐོང་གང་བ་ཞེས་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་སྨན་པའི་མཚན་ཕུལ་ཞིང་ཁོང་བོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་བོད་རིགས་དང་གཉེན་འབྲེལ་བཏང་ནས་རིགས་བརྒྱུད་ཀུང་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་དུས་ཁོང་གི་ཟླ་སྨན་མཛད་པ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་རྒྱ་གར་དང་། ཁ་ཆེ། ཨོ་རྒྱན། བལ་ཡུལ། མངའ་རིས། ཟློ་ཁ། ཀོང་པོ། དར་རྩེ་མདོ་སོགས་ས་གནས་མང་པོར་ཕེབས་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་དང་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་། ལག་རྩལ་མང་པོར་སློབ་སྦྱོང་དང་ཞིབ་འཇུག་གནང་ཞིང་དུས་མཚུངས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་རྒྱ་གར་ནས་ཤནྟི་གརྦ། ཁ་ཆེ་ནས་གུ་ཧྱ་བཛྲ། སྟག་གཟིག་ནས་ཧ་ལ་ཤནྟི། གྲུ་གུ་ནས་སེ་མདོ་ཨོད་ཆེན། ཕྲོམ་ནས་ཐི་ཙེ་ཙན་པ་ཤི་ལ་སོགས་སྨན་པ་མཁས་པ་མང་པོ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང༌། ཁོང་ཚོའི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཀུང་བོད་དུ་དར་བས་བོད་ལུགས་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ནང་དོན་སྤར་བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་ཕྱིན། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་རིང་འབད་བརྩོན་གནང་བ་བརྒྱུད། བོད་ཡོངས་སུ་སྐད་གྲགས་ལྡན་པའི་སྨན་གཞུང《རྒྱུད་བཞི》དང་། གཞན་ཡང《ལག་ལེན་སྒྲོན་མེ》 《ཉམས་མྱོང་གསལ་སྒྲོན》ལ་སོགས་པའི་སྨན་གཞུང་མང་པོ་བརྩམས་འཇོག་གནང་བ་ནས་བཟུང་བོད་ལུགས་གསོ་རིག་ལ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་གཡར་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད། སྨན་པའི་སློབ་མ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྲིག་སྲོལ་ལམ་ལུགས་དང་། དེའི་བཤད་ཁྲིད། ལག་ཁྲིད། དངོས་སྦྱོང་། སློབ་ཐོན་རིམ་པའི་དམིགས་ཚད་སོགས་ཆ་ཚང་བའི་སློབ་སྦྱོང་མ་ལག་དཔེ་གཞར་པ་འཛུགས་གནང་ཐོག སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་སྨན་པ་མཁས་པ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གསོ་སྐྱོང་མཛད། དེ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མགོར་མངའ་རིས་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི《སྨན་དཔྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ》དང་དེའི་རང་འགྲེལ། ཁ་ཆེ་ཟླ་བ་ལ་དགའ་བས་མཛད་པའི《ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ་ཟླ་ཟེར》བཅས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཞིང༌། རྒྱ་བལ་གྱི་སྨན་པ་མཁས་པའི་ལག་ལེན་དང་བཤད་པ་དར་སྤེལ་གནང་བས་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་མི་དགུ་སོགས་བྱུང་བ་རྣམས་སྔོན་ལུགས་སུ་གྲགས། ཡོ་ཏྭ་བ་ཤོང་དང་དུས་ཐོག་ཕལ་ཆེར་མཉམ་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི《སྨན་དཔྱད་སོ་མ་ར་ཛ》ནས། མིང་གཞན《སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ》ཡང་ཟེར་བ་དེ་བཞིན་སླར་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བས་གོང་གསལ《སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ》ཟེར་བ་དེར་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་གཡུ་ཐོག་གསར་པ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་སྔར་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་སྨན་བཅོས་ལག་ལེན་དང་སྨན་གཞུང་མང་པོར་བརྟག་དཔྱད་གནང་སྟེ《རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ》ཡང་བརྩམས་གནང་བ་ནས་རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་གང་ལེ་ཟབ་ནས་ཟབ་ཏུ་ལྷག་པའི་ཆ་ཚང་བ་དང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་རྗེས་བོད་ལུགས་སྨན་པའི་བཤད་རྒྱུན་དང་ལག་ལེན་ཟབ་བྱང་ལུགས་དང་ཟུར་

ལུགས་ཁག་གཉིས་སུ་ཕྱེས་པ་ནི་བོད་སྨན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་གསར་པ་ཞིག་རེད། བྱང་ལུགས་ནི། བྱང་པ་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང(རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕག༡༣༩༥ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག༡༤༧༥ལོ་བར)གྱིས་གནམ་གཤིས་གྲང་བའི་ས་ཁུལ་གྱི་ནད་རིགས་བཅོས་ཐབས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྨན་བཅོས་ཉམས་མྱོང་མང་པོ་ཕྱོགས་བསྡོམས་གནང་སྟེ《རྩ་བརྒྱུད་འགྲེལ་པ་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ》 《བཤད་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་བདུད་རྩིའི་རྒྱ་རྒྱན》 《ཕྱི་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ》བཅས་བརྩམས་གནང་བ་ནས་བྱང་ལུགས་ཞེས་པའི་སྨན་བཅོས་ལག་རྩལ་གྱི་རྒྱུན་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ར་ཟེར། ཟུར་ལུགས་ནི། དྭགས་པོ་ལ་ཆོག་ཟུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེས(རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག༡༤༣༩ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ལུག༡༤༧༥ལོ་བར)གནམ་གཤིས་དྲོ་བའི་ས་ཁུལ་གྱི་ནད་རིགས་བཅོས་ཐབས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྨན་བཅོས་ཉམས་མྱོང་མང་པོ་ཕྱོགས་བསྡོམས་གནང་སྟེ། རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ《མེས་ཞལ་ལུང་མ》ཞེས་པ་རྩོམ་འབྲི་གནང་ཞིང་། ཁོང་དགུང་ལོ་ཁམ་ཅུ་སོ་བདུན་ལས་མ་བཞུགས་པས་སྐུ་ཚེ་ཐུང་ཡང་། བོད་སྨན་གྱི་བཤད་རྒྱུད་ལ་ལག་ལེན་ཐོག་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་ཐུང་བ་མ་ཟད། ཁོང་དང་སྐུ་ཐོག་མཉམ་པའི་བྱང་ལུགས་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པ་བྱང་བདག་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གི་དངོས་སློབ་མི་ཡི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཁོང་ལ་བསྔོ་བཀུར་ཆེ་ཞིང་རྣམ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྨན་གྱི་ལག་ལེན་སྐོར་ལ་དྲི་བ་དྲིས་ལན་མཛད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། མིའི་ཉི་མ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱིས་ཀྱང《རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ》སོགས་སྨན་གཞུང་འགའ་ཞིག་བརྩམས་པ་གནང་བ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་བྱང་ལུགས་དང་ཟུར་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་དཔྱལ་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་ཁྱབ་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུན་མིང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་མི་ལུས་གཤགས་བཅོས་བྱས་ཏེ་ནང་ཁྲོལ་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཞི་འཛིན་ས་བྱས་ནས་སོ་སོའི་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་སྨན་བཅོས་ཐང་ག་ཡང་ཕྱིས་ཡོད། དེ་རྗེས་ཟུར་མཁར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོའི་སློབ་བརྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས(རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྦྲུལ༡༥༠༩—?)ལོ་བཞིའི་རིང་ཟུར་ལུགས་ཀྱི་སྨན་བཅོས་བཤད་རྒྱུན་དང་ལག་ལེན་ཕྱོགས་བསྡོམས་བྱས་པའི《རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང》 《མན་ངག་ཕྱི་བ་རིང་བསྲེལ》མ་ཡིག་བྱ་ཡིག་བཅས་རྩོམ་འབྲི་མཛད་ཅིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཆུ་ཁྱི(༡༥༧༢)ལོར། ཟུར་མཁར་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེའི་གཟིགས་དཔེ《རྒྱུད་བཞི་སྒྲ་ཐང་མ》ལ་མ་དཔེ་བྱས་ཏེ《གྲྭ་ཐང་རྒྱུད་བཞི》ཞེས་པའི་ཤིང་དཔར་ཐོག་མར་བསྐྲུན་པར་མཛད། དེ་ལ་མ་ཕྱི་བྱས་ཏེ་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་དུས་རྗེ་པོ་ཏ་ལར་ཡོད་པའི《རྒྱུད་བཞི》དཔར་རྙིང་པ་དེ་ཐོག་མར་དཔར་སྐྲུན་གནང་ཞིང༌། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཡོས(༡༦༨༧)ལོར། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གོང་གསལ་གྱི་སྨན་གཞུང་མང་པོ་དང《གྲྭ་ཐང་རྒྱུད་བཞི》བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་ཞུས་དག་མཛད་དེ《རྒྱུད་བཞི》དཔར་གསར་པ་དཔར་སྐྲུན་ཐོག དེའི་ཕྱི་ལོ《རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་བཻཌཱུརྻ་སྔོན་པོ》བརྩམས་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༦༨༩)ལོར་དཔར་སྐྲུན་གྱིས་དངོས་སུ་འབྲེལ་སྤེལ་བྱས། 《བཻཌཱུརྻ་སྔོན་པོ》ནི་རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་སྔོན་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ཡིན་སྟབས་དེ་དཔེ་སྐྲུན་བྱས་པ་ནས་བཟུང་བོད་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་ཆེ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། ད་དུང་བོད་སྨན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཞིའི་བཤད་པ་དང་། ལག་ལེན་ཐར་ལས་གོ་བདེ་བར་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཆེད་སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་རི་མོ་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་སོགས་བསྐོང་འགུགས་ཐོག་དུར་ཁྲོད་དུ་སྐྱེལ་བའི་མི་རོ་དངོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བྱང་ཁོག་ལུས་ཐིག་དང་། སྨན་རྫས་ཁག་གི་མ་དཔེའི་འདྲ་དཔེ་སོགས་ཚོན་ཁྲ་ཅན་གྱི་ཐང་ཀ་རྡེ་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་ཕྲིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྨན་པ་མཁས་པས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་ངོས་འཛིན་

བྱེད་པའི་བསམ་བློའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་ཐུབ་པའི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་རེད། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་བར་དུ་ཡང་བོད་ལུགས་སྨན་པ་མཁས་པ་མང་པོས་ཆེད་རྩོམ་མང་པོ་བརྩམས་པ་རྣམས་ནས་དཔར་དུ་འགོད་པ་དང་མ་འགོད་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤུགས་བྱི(༡༨༤༠)ལོར་སྐྱེ་དགེ་དེའུ་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《ཤེལ་གོང》དང《ཤེལ་ཕྲེང》ཟེར་བ་གཉིས་ཡིན་ཅིང་དེ་ནི་རྩོམ་པ་པོས་དོན་དངོས་ལ་ཟབ་འཇུག་དང་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་སྨན་རྫས་སྔ་ཁ་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་འཚོལ་སྡུད་བྱས་པའི་སྨན་རིགས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་བཅས་ཧ་ཅང་ཞིབ་ཕྲ་བཀོད་ཡོད་པས་སྨན་བཅོས་ལག་རྩལ་གྱི་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ཡིན། མདོར་ན། སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་དུས་རབས་ཁ་ཤས་ནས་དེ་སྔོན་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་མཁྱེན་རབ་ནོར་བུའི་བར་དུ་རགས་རྩིས་ལྟར་ན་ཡང་བོད་ལུགས་སྨན་པ་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་རབས་མི་གྲངས་ཅིག་སྟོང་ལས་མང་ཙམ་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་ཚེ་རྒྱུད་མང་པོ་བརྩམས་པའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་དཔར་དུ་འགོད་ཅིང་། ནད་གཞི་ལྷ་རེ་གཉིས་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བརྩམས་པའི་ཆེད་རྩོམ་དཔར་དུ་མ་འགོད་པ་ཡང་མང་པོ་ཡོད། གྲགས་ཆེ་བ་དཔར་དུ་འགོད་པ་དང་མ་འགོད་པའི་སྨིན་མ་རྣམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ད་ལྟ་ཡིག་ཚོགས་སུ་བཀོད་ཟིན་པའི་ངོ་གྲངས་ཀྱང་ཅིག་སྟོང་མ་ཟིན་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚང་མ་ནི་རིན་ཆེན་ས་ཡི་གླ་བ་སྲང་དུ་ཡོངས་པ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོས་ཀྱང་བསླན་དུ་མེད་པའི་རིན་ཐང་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་དེ་གར་སྦུར་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་ཆེར་བསྐྱེད་བྱ་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་བབས་པ་རེད་སྙམ། འདི་ལས་རྒྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཟིགས་པར་འདོད་ན་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆོས་འབྱུང་ཁག་དང་། བོད་ལྗོངས་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་མཁས་དབང་བྱམས་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བརྩམས་གནང་མཛད་པའི《བོད་ཀྱི་སྨན་རྩིས་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས》སོགས་ལ་གཟིགས།

གསོ་བ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་བདུན། ལུས་ཆགས་པའི་ཚུལ། ལུས་གནས་ཀྱི་ཉམས། ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལུས་ཀྱི་ལས། རྟེན་ཕོ་མོ་མ་ཎིང་གསུམ་ན་ཚོད་རྒྱན་ཁྱིས་དར་མ་རང་བཞིན་ཉེས་ནད་རྣམ་པར་འགྱུར་དང་མ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ལུས་འཇིག་པའི་ལྟས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

གསོ་སྦྱངས་ལྡང་བའི་དུས་དགུ། ༡. ཚེས་གཅིག་དང་། ༢. ཚེས་བརྒྱད་དང་། ༣. བཅུ་བཞི་དང་། ༤. བཅོ་ལྔ་དང་། ༥. བཅོ་བརྒྱད་དང་། ༦. ཉེར་གསུམ་དང་། ༧. ཉེར་བཞི་དང་། ༨. ཉེར་བརྒྱད་དང་། ༩. གནམ་སྟོང་།

གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ། དང་པོ་ཐུག་འཚལ་བའི་རྒྱུད། བར་དུ་མདོ་འདོན་པའི་རྒྱུད། ཐ་མར་བསྔོ་བའི་རྒྱུད་དོ། །

གསོ་སྦྱོང་དྲུག བཅུ་བཞི་པའི་གསོ་སྦྱོང་། བཅོ་ལྔ་པའི་གསོ་སྦྱོང་། གཏོད་པ་ཞི་བའི་གསོ་སྦྱོང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་། བཀྲ་ཤིས་པའི་གསོ་སྦྱོང་། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་།

གསོ་སྦྱོང་གསུམ། དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་དང་། བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་། གཏོད་ཟློག་གསོ་སྦྱོང་ངོ་། །

གསོ་རལ། གསོ་མ་ར་ཧའི་གོས་རྡུལ་ལམ་གསོ་མས་འཐག་པའི་རས་ཀྱི་མིང་ངམ་ཁོལ་ལེང་ལེང་པོའི་མིང་།

གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ། ནད་དང་པོ་མི་མངོན་པ། བར་དུ་ཕྱིར་ཡང་བ། ཐ་མར་དྲག་པ་སྟེ་གསུམ།

གསོན་མཆན་ཧྲུམ་པོ། གསོན་པོ་དུར་དུ་སྟོད་སྐབས་ཤིག་པའི་བང་སོའི་བཙོ་དབྱིབས་ནི་ཧྲུམ་པོར་ཡོད་པ།

གསོན་སྟོང་། གསོན་པོར་ཨས་སྨོན་འབྱུང་ན་རྩ་གསོལ་དང་སྨན་རིན་ཐོད་པ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨས་པ་ཁྲག་གི་ཞལ་ལྟེ་ཡང་ཟེར། དེ་ཡང་ཨས་སྨོན་ཆེ་ཆུང་དང་ཨ་ཁ་གཏིང་རིང་ཐུང་། ཆེད་གཉེར་གྱིས་མཆོན་བཏང་པའམ། ལག་ཐལ་ཉོར་བ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་ཁུལ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཨ་གསོལ་དང་སྨན་རིན་ཐོབ་ཆེ་ཆུང་གི་གནད་འཕེལ་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར། བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཞལ་ལྕེའི་སྐོར་ཞིབ་པར་《དུན་ཧོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ》དེབ་གཉིས་པར་གཟིགས།

གསོན་པོར་དུར་དུ་ཞུགས། རང་ཉིད་མ་ཤི་གོང་ཤི་མེད་ལ་སྟོང་ཞིག་ཏུ་དུར་ཁ་བཙལ་ནས་དུར་ཁང་བརྒྱབ་ཏེ་དེར་སྡོད་པ།

གསོན་གཤིད། མི་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཤེ་འབྲེལ་ཞུལ་ནས་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲན་གསོའི་མཆོད་འབུལ་བྱས་པ།

གསོན་གཤིན་གྱི་སྲུང་མ། གསོན་ནི་སྲོག་ཡོལ་འཚོ་བཞིན་པའི་མི་དང་གཤིན་ནི་འདས་ཟིན་པའི་མི་སྟེ། གསོན་པོ་རྣམས་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་སྐྱོད་པ་དང་གཤིན་པོ་རྣམས་ངན་སོང་གི་འཇིགས་སྐྲག་ལས་ཐར་བར་མོག་ཅེས་པའི་དགེ་རྩའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་པའི་ལོ་དུས་ཀྱི་འདུ་ཚོགས་ཤིག དཔེར་ན་རྒྱལ་རྩེར་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་ལྔ་པའི་ནང་མདའ་མང་ངམ་མདའ་དམག་ཟེར་བ་དོན་དངོས་རྒྱལ་རྩེ་དགེ་རྩ་ཆེན་མོ་ཞེས་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་བཞེངས་དུས་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་ངལ་དུབ་བྱུང་བའི་ཕྱིག་པ་དག་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་དུས་ཕྱིས་དུས་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་འདུག་པ་ཞིག་གོ།

གསོན་གཤིན་གྱི་རྩིས། གསོན་རྩིས་དང་གཤིན་རྩིས་ནི་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བོན་པོའི་ལུགས་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་དང་། རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་གསོན་གཤིན་གྱི་རྩིས་ཤིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་རྩིས་ལ་སྐར་འགོ་ཆེ་བ་དགུ་དང་དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་ལྔ་རེར་ཕྱེ་བའི་ཞེ་ལྔ་ཙམ་ཡོད་པ་རྣམས་གསོན་པོའི་ཆེད་དུ་རྩི་བའི་གསོན་རྩིས་ཡིན་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་བོན་ལུགས་ཀྱི་གཤིན་རྩིས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻཌཱུརྻ་དཀར་པོ》ལས་གསལ།

གསོར་ནམ། ཞིག་གསོ་དང་ཉམས་གསོ།

གསོལ་ཇ་བ། གསོལ་ཇ་ཞུ་མཁན། གསོལ་དཔོན།

གསོལ་ཏོན་སྨིན་སྨྲུབ་སྒྲུང་བ། བླ་དཔོན་གོང་མར་ཞུ་བ་གསོལ་བའི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་རྟོགས་རམ་རྒྱབ་གཏོན་གྱི་བཀའ་ཤོག་གནང་བ་ལ་སྟན་གསོན་དོན་སྨིན་སྒྲུང་བ་ཞེས་པའམ་སྨན་ཞུས་དོན་སྨིན་སྒྲུང་བ་ཞེས་པ་དང་གོ་དོན་གཅིག

གསོལ་བ་དྲག་དུ་བཏབ། རང་ཉིད་ཀྱི་རེ་འདུན་ཞུ་བའི་ཚིག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྗོད་པ།

གསོལ་བ་འདེབས་རྟེན། ཞུ་བ་འབུལ་བའི་རྟེན།

གསོལ་བཞི། གསོལ་བ་དང་བཞི་སྟེ། འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་གསོལ་བ་ཞུ་བ་གཅིག

གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་བླ་ཆེན་ཚོའི་སྐུ་བཅར་ཞབས་ཞུ་བ་གསོལ་དཔོན་དང་། གཟིམ་དཔོན། མཆོད་དཔོན་གསུམ་གྱི་བསྡུས་མིང་ཡིན་ཅིང་། དཔེར་ན། དེ་སྔ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྐུའི་གམ་བཅར་ཞབས་ཞུའི་གྲས་སུ་གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ་སྟེ། གསུམ་གར་སྐུ་བཅར་ནང་མ་མཁན་སྐྱེ་ཆེ་ཁའི་མཚན་གནས་གདན་ཐོབ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོའི་ལས་འགན་ནི། ༡. སྐུ་བཅར་གསོལ་དཔོན་མཁན་པོས་རྒྱུན་དུ་རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཁང་གི་གསོལ་དཔོན་མཁན་ཆུང་དང་། གཉེར་པ། མ་ཆེན། ཞིབ་པ། གསོལ་མཛོར་བཅས་གསོལ་ཐབ་མི་གྲངས་ཉི་ཤུ་སྐོར་ལས་གྲུབ་པའི་རྩེ་གསོལ་ཐབ་ཁང་གི་གཙོ་འགན་བཞེས་དགོས་པ་དེ་ཡང་། གཙོ་བོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཞལ་ལག་སྨིན་གསོལ་ཚོགས་ཁག་ལ་གཙང་སྦྲ་དང་དོད་དང་ལྡན་པའི་གཉེར་སྐྱོང་ཐོག་འཆར་འཕར་མཛད་སྒོ་ཁག་དང་། རྒྱུན་གཏན་དུང་ཟར་དཀར་སྒྲོ་དང་། གསོལ་སྒོ(སྒོ་མ)བཞེས་འབྲས་སོགས་ཕེབས་སྒོ་ཁག་སྒྲིག་གཏོམ། གཞན་ཡང་རྩེ་སྐོར་གསོལ་ཐབ་པ་བསྐོ་འཇོག་ངོས་འཆར་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ཡོད། ༢. སྐུ་བཅར་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོའི་འགན་དབང་གཙོ་བོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་གཟིམ་ཆུང་ཁག་དང་། ཕྱག་རྫས་ཁང་། མཚན་གཟིམ་ཁང་བཅས་ཀྱི་སྐུའི་ཉེར་སྤྱད་དང་། སྐུའི་ན་བཟའ

སྐོར་ལ་གཙང་སྨྲ་ཤུ་དུད་དང་དོ་དམ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ཕོ་བྲང་ཡབ་མས་སོགས་ཏེ་ཁུལ་ཆེབས་སྦྱར་སྐབས་བྱམས་འདེགས་པ་མི་བཅུ་དྲུག བྱམས་འཛིན་མི་བརྒྱད་བཅས་ལ་རྣམ་ཀུན་ཆེད་གཉེར་འགོ་འཛིན་བྱེད་པོ་ཞེབས་བྱམས་འགོ་པ་ཞེས་མིང་སྐོར་རིམ་བཞི་གཅིག་དང་། ལས་ཚན་པ་གཅིག་ཡོད་ཀུང་རྩ་བའི་དོ་དམ་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་ནས་མཛད་དགོས། ༢. སྐུ་བཅར་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཐུགས་དམ་ཞལ་འདོན་ཁང་སོགས་གཟིམ་ཆུང་ཁག་ལ་འཆར་འཕར་མཆོད་སྦྲིན་སྒྲིག་གསོལ་ཞུ་སྒོ་སྒྲི་དང་། ཞག་པར་རྒྱུན་གཏན་གཟིགས་དཔེ་ཁག་ལ་ཐུགས་ཚགས་གནང་རྒྱུ་དང་ཚོགས་མང་གསུང་ཆོས་སྐབས་སོགས་ནས་དགོས་སུ་གཟིགས་འབུལ་འབྱར་ཚོག་མང་གསར། དབུ་སྐོར་ཤུ་ཚང་སྟེ། རྣམ་ཤུ་ཕན་པདེ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་ཤུ་ཚང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་གཙོན་འདོམས་དང་། འདོན་ཁ་ཁྲལ། གར་ཞིག་དབྱངས་གསུམ་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་བྱ་གཞག་ལ་དོ་དམ་འགོ་འཛིན་མཛད་དགོས་ལ་རྣམ་གྲྭའི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དོན་གནད་སྐན་ཞུ་དགོས་རིགས་ཀུང་ཆོས་དཔོན་མཁན་པོས་ཐད་ཀར་སྐན་སེང་ཞུས་ཆོག་པ་བཅས་ཡིན།

བསགས་སྤྲང་། ཚོགས་བསགས་པ་དང་། སྡིག་པ་སྦྱང་བ།

བསང་བུ་འདྲེན། དངོས་གཞིའི་གསོལ་ཚིགས་ཀྱི་ངར་དུ་ཕྱོགས་གསོས་ཀྱི་བཞེས་ཐོག་འབུལ་བ་ལ་ཟེར།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལྔ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། ནོར་བུ་ཐུགས་སྔགས་སྨན་མཐུན་དཔུང་གི་ནུས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། རྣལ་འབྱོར་བའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བཅུའི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའོ། །

བསམ་གྲུབ་ཕོ་བྲང་། ལྷ་སའི་བར་སྐོར་གྱི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་བསམ་གྲུབ་ཕོ་བྲང་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་གོ་ཁྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་སྐད་དང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་བསམ་གྲུབ་ཕོ་བྲང་དེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་སུ་ཕུད་རྗེས་ཡབ་གཞིས་བསམ་ཕོ་ཞེས་འབོད།

བསམ་གྲོལ་ལེགས་བསྒྱུར་གྱི་རྣ་རྒྱན། བསམ་འཆར་དང་གྲོས་གཞི་ཀ་བསྒྱུར་ལེགས་པར་བྱས་པའི་སྙིང་པོ།

བསམ་གླིང་བ། འདི་ཉིད་ཡབ་ཞུག་པ་མགོན་དང་ཡུམ་དར་མ་ལྷམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ (༡༡༥༩) ལོར་རྟིང་རིར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་ཐེབས་སྐབས་དཔལ་ཆོས་བཟང་དང་གཙང་པ་སར་སློབ་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དབུས་ཀྱི་བྱར་ཆོས་པའང་པོ་མང་དུ་བྱས། སྒྲུབ་སྡོད་ཀྱི་སེང་ཕྲེང་དགོན་པ་ན་རྡུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྡོམ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐུ་ཉན་ལ་སོགས་ཞུས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་བརྙེས། གདངས་པ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཕྱུང་སྨད་བསམ་གླིང་དགོན་བཏབ། རྟོགས་པ་མཐོ་ཞིང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ། མཐར་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ (༡༢༤༠) ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བསམ་འགྲུབ་རྩེ། ཕྱར་གཞིས་ཀ་རྩེའི་མིང་།

བསམ་ངན་ཕུང་སྒྱུར། བསམ་པ་ངན་པ་ཕྱོགས་སུ་བཅངས་ནས་མི་གཞན་དག་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བ།

བསམ་གཏན། སེམས་ཀྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་གཡེངས་པ་ཞི་ནས་རང་གི་སྨོན་བྱའི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་བརྒྱད། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། བདེ་སྡུག་གཉིས། ཡིད་བདེ་མི་བདེ་གཉིས། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་གཉིས་རྣམས་སོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་བཞི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྙོམས་འཇུག གཉིས་པའི་སྙོམས་འཇུག གསུམ་པའི་སྙོམས་འཇུག བཞི་པའི་སྙོམས་འཇུག་གོ།

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གནས་རིས་གསུམ། འོད་ཆུང་དང་། ཚད་མེད་འོད། འོད་གསལ་ཏེ་གསུམ།

བསམ་གཏན་དག་པར་ཆ་མཐུན་བཞི། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གསུམ། ཉོན་མོངས་ཅན། དག་པ་བ། ཟག་མེད་པའོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་རིས་གསུམ། ཚངས་རིས། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་གསུམ།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྔ། རྟོག་པ། དཔྱོད་པ། དགའ་བ། བདེ་བ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ། །

བསམ་གཏན་སྲེལ་སྒོམ་ལྔ། ཆུང་ངུ་གསུམ་སྲེལ། འབྲིང་དགུ་སྲེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྲེལ། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་སྲེལ། ཆེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅོ་ལྔ་སྲེལ་བའོ། །

བསམ་གཏན་ཕྱི་མས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བཅུར་བསྡུས་པ། གང་དུ་སྒྲུབ་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། རིགས་སྔགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མེ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན། སྒྲ་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན། སྒྲ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན། རིག་སྔགས་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ག སྦྱིན་སྲེག་གི་བསམ་གཏན། དབང་བསྐུར་གྱི་བསམ་གཏན་ནོ། །

བསམ་གཏན་བཞི། འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་སྤངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ། ཆ་གཡོ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་དགའ་བ་སྤངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ། འཆི་བ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་བཞི་པའོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་རིས་བརྒྱད། སྤྲིན་མེད་པ། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྱ་ནོམ་སྣང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་ཏེ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་སོ་སྐྱེའི་གནས་དང་། ཕྱི་མ་ལྔ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་གནས་ཏེ་གནས་གཙང་ལྔ་ཞེས་གྲགས་སོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ། གཟུགས་ཁམས་ལ་གནས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་ཡིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་འཛོག་པ་ཡིན། རབ་མཐའ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསམ་གཏན་བཞིའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་གནད་ཀྱི་ཡིན། འདི་ཡང་གོ་བ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།

བསམ་གཏན་གཡོ་བྱེད་སྐྱོན་བརྒྱད། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ཅེས་པར་གསལ།

བསམ་གཏན་ས་དགུ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་རྣམས་སོ། །

བསམ་གཏན་ས་དྲུག བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི། བཞི་པའི་དངོས་གཞིའོ། །

བསམ་གཏན་གསུམ། ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་མངོན་སྒྲུབ་ཀྱི་བསམ་གཏན། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་རིས་གསུམ། དགེ་ཆུང་དང་། ཚད་མེད་དགེ། དགེ་རྒྱས་ཏེ་གསུམ།

བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་རྫིགས་པའི་རིག་

བྱེད་ཀྱི་གདམ་རྒྱུད་རྫོགས་བཤད་སྟོལ་ལ། འདབ་ཆགས་ཁྱུང་གིས་རྒྱ་མཚོ་ནས་སྦྲུལ་ཟ་ཀི་ཡོད་པས། ནམ་ཞིག་ཁྱུང་མོ་ན་རྒྱས་ནས་རྒྱ་མཚོར་ཐེངས་མང་པོ་འཛུལ་ཀྱང་སྦྲུལ་ཟ་རྒྱ་མ་རྙེད་པར་སྡུག་ཤེ་ཐེབས་རྗེས་དེའི་སྙིང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་མོ་མང་པོ་ལུས་པ་དེ་ནོར་བུའི་ནང་ནས་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སུ་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཟེར།

བསམ་བྱུང་། ཐོས་པའི་དོན་དེར་རིགས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་དེ་ཚད་མས་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཤེས་རིག རིགས་པ་བཞི་ནི། ༡. བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། ༢. ལྟོས་པའི་རིགས་པ། ༣. འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ། ༤. ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཅས་ཡིན།

བསམ་སྦྱོར་གཉིས། བསམ་པ་ཀུན་སློང་དང་། སྦྱོར་བ་ལག་ལེན།

བསམ་སྦྱོར་མ་རུངས་པའི་བྱ་བ། བསམ་པ་ངན་པ་དང་སྤྱོད་པ་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་བྱ་སྤྱོད།

བསམ་བཞིན་དུ་མིའི་སྲིད་པ་བཟུང་བ། འདི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་གང་རུང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མི་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ལེན་པ་ཡིན་ཞིང་། མི་ཡི་འགྲོ་བ་རྣམས་འདུལ་བའི་དོན་དུ་མི་ཡི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་དེང་སང་བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཟེར། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་བླ་མཁས་གྲུབ་ཐོབ་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་ཞེས་བྱིས་པ་ཆུང་དུས་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་དུ་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རབས་གཉིས་པ་ཀརྨ་པཀྴི། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག（༡༢༨༣）ལོར་གཤེགས་ནས་ལོ་རྗེས་མར་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་བ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་བྱི（༡༢༨༨）ལོར་ཀརྨ་པཀྴིའི་སློབ་མ་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པས་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཀརྨ་པཀྴིའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་དེ་བོད་དུ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། དེ་རྗེས་ཀརྨ་པཀྴི་ཡང་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་སྐུ་འཕྲེང་དུ་བརྩིས་པ་ལས། ཀརྨ་པཀྴི་ཉིད་བཞུགས་སྐབས་ཀརྨ་པའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་རྟ（༡༤༧༤）ལོར་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་བ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་སྤྲེལ（༡༤༧༦）ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཁྱི（༡༤༧༨）ལོར་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཞེ་གནས་དགེ་སློང་སྨོལ་མ་དང་། ཐོས་བསམ་གླིང་མཁན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། སྐབས་དེར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཟེར་བ་ལས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་མི་ཟེར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པ་ནི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོས་ཐོག་མ་ཕུལ་བ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ནག་དང་སོག་ཡུལ་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་དེ་བྱུང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གླང་ངམ་མེ་སྟག（༡༥༦༦）ལོ་གང་རིགས་ཤིག་ལ་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཤས་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྕགས་རྟ（༡༥༧༠）ལོར་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་བ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་ཁྱི（༡༥༧༤）ལོར་དབེན་ས་པའི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དབེན་ས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནིའི་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། ནོན་ཀྱང་པཎ་ཆེན་ཞེས་པའི་མཚན་དེ་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལ་གོང་མས་གསོལ་བ་དང་། ཨེར་ཏི་ནི་ཡི་མཚན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་མན་ཇུའི་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ནས་ཕུལ་བ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་སོག་ཡུལ་དང་མིས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནི་ཞེས་འབོད་པ་དང་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་བྱུང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀརྨ་པའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་ནས་བཟུང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་དར་བ་ཡིན། སྔར་བཏང་སྲོད་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་དགེ་ལུགས་པའི་བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་ཀོ་ས་མཚོ་དམན་གྱི་དབང་གོས་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་ཡོད་དེ། དང་པོ། རྒྱལ་སྤྲུལ། བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུའི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གནང་མྱོང་བའི་སྤྲུལ་སྐུ་སྟེ། ༡. དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་གཤེགས་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་གླང（༡༧༥༧）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱ（༡༧༧༧）ལོ་བར་ལོ་༢༡རིང་སྲིད་བཟུང་། ༢. དཀའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ཚེ་སྨོན་གླིང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས（གོང་གི་ལོ་འཁོར་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་རྟ（༡༧༨༦）ལོ་བར་ཁྲི་ལོ་༡༠）

༣. ཀུན་བདེ་གླིང་ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག（༡༧༩༡）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་རྟ（༡༨༡༠）ལོ་བར་ལོ་༢༠རིང་སྲིད་བཟུང་། ༤. ན་སྐྱིད་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་སྦྲུལ（༡༨༤༥）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཆུ་ཁྱི（༡༨༦༢）ལོ་བར་ལོ་༡༨རིང་སྲིད་བཟུང་། ༥. ཀྱལ་སྡེ་དྲུག་སྤྲུལ་སྐུ་ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཤིང་བྱི（༡༨༦༤）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་སྤྲེ（༡༨༧༢）ལོ་བར་ལོ་༡༠རིང་སྲིད་བཟུང་། ༦. སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྦྲུལ（༡༩༤༡）ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག（༡༩༥༠）ལོ་བར་ལོ་༡༠རིང་སྲིད་བཟུང་བ་བཅས་གོང་གསལ་བླ་མ་དྲུག་པོ་དེའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཡིན། གཉིས་པ། ཧོ་ཐོག་ཐུ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་མིན་ཀྱང་མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ། པཎ་ཆེན་བཅས་གསུམ་གང་རིགས་ནས་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་སྩལ་པའི་བླ་མཁས་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་ལ་ཟེར། གསུམ་པ། ཚོགས་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ། （ཧོ་ཐོག་ཐུའི་འོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་གོ་གནས་མཐོ་བ་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ནང་ཁྲི་མཐོན་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ཟེར） བཞི་པ། ཁྲི་སྤྲུལ（དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས）ལྔ་པ། མཁན་སྤྲུལ（སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་ཁག་གི་མཁན་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་སྟེ། གྲྭ་ཚང་སྤྲུལ་སྐུ་ཡང་ཟེར）

བསམ་ཡས་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ། བསམ་ཡས་ཀྱི་གནས་སྲུང་རྒྱལ་པོ་པེ་ཧར་གྱི་འཁོར་གཏོགས་བཙན་རྒོད་འབར་བ་སྤུན་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གནོད་སྦྱིན་ཡང་ལེ་བེར་ཟེར་ཞིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་གནོད་སྦྱིན་ཙིའུ་དམར་པོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་འདུག

བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱང་ཤར་དུ་ཡོད། སྔར་སློབ་དཔོན་པདྨ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་བློན་རྣམས་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན།

བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་མཚན་རྫུས་པར་འཕོད་ན་དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་གྲགས། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི་བོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་གྲ་ནང་རྫོང་སོང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་རི་འདབས་ཤིག་ན་གནས་ཤིང་། དེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ཟ་ཧོར་གྱི་གདུང་ལས་བརྒྱམས་པའི་མཁན་ཆེན་ཤཱནྟི་རཀྵི་ཏ་དང་། ཨོ་རྒྱན་གྱི་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་རྗེས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ས་དཔྱད་བཏགས་ནས་ཆུ་སྟག་ལ་རྨང་བཏིངས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་གྲུབ། དེའི་དུས་སུ་བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་བོན་པོ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་བཙན་པོས་ཀྱང་

རྒྱལ་སྲིད་ཤུགས་ཆེན་གནང་བར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞིན་དར་ནས་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་པོ་འདི་ཡང་བཞེངས། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་རྟོག་བརྩེགས་རིམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་། མཐའ་བཞི་ཕྱོགས་རིས་བསྐོར་ལ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། ཤར་སྟོད་དུ་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་གནས་རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཁང་གླིང་དང་། ཤར་དབུས་སུ་ཆོས་དཔྱད་བྱ་ཡུལ་མཁྱེན་རབ་འཇམ་དཔལ་གླིང་། ཤར་སྨད་དུ་བདུད་སྦྱོར་ཁང་བདུད་སྦྱོར་ཚང་མང་གླིང་། ལྷོ་སྟོད་དུ་ཐུགས་ཀྱི་སྙི་གཏད་མནན་ཁང་བདུད་འདུལ་སྔགས་པ་གླིང་། ལྷོ་དབུས་སུ་བཙན་པོའི་ཇ་མཆིན་སྐྱབ་གནས་ཨཱརྱ་པ་ལོའི་གླིང་། ལྷོ་སྨད་དུ་ཆོས་སྒྱུར་ཁང་སྒྲ་སྒྱུར་རྒྱ་གར་གླིང་། ནུབ་སྟོད་དུ་ལུང་བསྟན་བཻ་ཙ་གླིང་(བཻ་རོ་ཙ་ན་བཞུགས་ཡུལ་བཻ་རོ་ཙ་ནའི་གླིང་) ནུབ་དབུས་སུ་དཀའ་ལྡན་བྱམས་པ་གླིང་(མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཁང་བྱམས་པ་གླིང་) ནུབ་སྨད་དུ་བསམ་གཏན་སྙོམ་ཁང་མི་གཡོ་བསམ་གཏན་གླིང་བྱང་སྟོད་དུ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཁང་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་གླིང་། བྱང་དབུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་ཆུབ་གླིང་(བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གླིང་) བྱང་སྨད་དུ་མཛོད་ཁང་པེ་ཧར་དཀོར་མཛོད(པེ་དཀར་དཀོར་མཛོད་གླིང་)བཅས་དང་། ཐུགས་རིའི་ཕྱི་ཡོགས་སུ་ཀ་ཆུ་ལྷ་ཁང་དང་། ཁམས་གསུམ་ཟངས་ཁང་གླིང་། དགེ་རྒྱས་བྱེ་མ་གླིང་། བུ་ཚལ་གསེར་ཁང་གླིང་བཅས་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་བགྲོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཀོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་འོག་ཁང་བོད་ལུགས་དང་། བར་ཁང་རྒྱ་ནག་ལུགས། སྟེང་ཁང་རྒྱ་གར་ལུགས་བཅས་ལུགས་གསུམ་གྱི་བྱད་ཆོས་ཚང་བ་བྱས་ཡོད། འོག་ཁང་རྣམ་དག་སྒོ་གསུམ་དུ་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་དུ་རྟེན་གཙོ་ཇོ་བོ་ང་འདྲ་མ་དང་། གཙོ་བོའི་གཡས་གཡོན་དུ་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་དང་། བཻ་རོ་ཙ་ན། གཡས་སུ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་གསུམ་དང་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས། གཙང་ཁང་དབུས་མར་རྟེན་གཙོ་ཇོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་མོ་དང་གཙོ་བོའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཁྲོ་བོ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བྱིན་ཅན་མང་པོ་བཞུགས། གཡས་སུ་སྲུང་མ་ཁང་དེའི་ནང་བྱིན་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་གྱི་བཀས་བ་ལས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ། གནོད་སྦྱིན་ཏྲེ་བ་འབུམ། གཡུ་ཡི་ཟླ་བ། མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ཡི་དབུ་ཐོད། དུང་གི་སེང་གེ་སོགས་བཞུགས། བར་ཁང་གཡུ་ཞལ་བིང་རྒྱ་ཁྲིན་ཀ་བ་ཧི་ཧུའི་ས། རྟེན་གཙོ་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས། སྟེང་ཁང་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད། ཀུན་རིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་བའི་ལྷ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མང་པོ་བཞུགས། ལྷ་ཁང་དེ་དག་གི་སྐུ་ཤེལ་སུ་མདོ་སྡེ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་རྒྱུད་རིས་ཚར་དུ་དངར་བ་བྲིས་ཡོད། གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ཕྱོགས་བཞིར་ཁ་དོག་མི་གཅིག་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་རྒྱ་བོད་རྗེ་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་སྔོན་པོ་རྡོག་བརྩེགས་བདུན་ཙམ་ལྡན་པ་ཞིག་གནས། མཆོད་རྟེན་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་མཚན་སྐོ་བཅུ་དྲུག་གིས་བརྒྱན་པ། ཁྲི་དཔངས་མཐོ་བ། མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་གཉིས་པའི་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་གསུམ་རེ་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་བུམ་པའི་ཐོག་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་རེ། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ། དེའི་རྩེ་མོར་ནོར་བུའི་ཏོག་གིས་མཛེས་པར་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་ལྕགས་ཟབ་གིས་ཐྲིལ་ཡོད། མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་ཤིང་། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུང་གིས་བརྒྱན་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུགས་སུ་བཞེངས་པ་ཁྲི་ཟངས་ཁ་སྦྱར་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། མཆོད་རྟེན་དེ་ཅིག་གདན་གྲུ་བཞིའི་སྟེང་པད་མ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཁྲི་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མཆོད་རྟེན་གྱི་བུམ་པ། ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ། ཡང་སྟེང་དུ་ནོར་བུའི་ཏོག་བཅས་ཀྱི་མཛེས་པར་སྣང་། མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་སུ་ཆགས། དེའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ས་དཀར་གསོལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆུང་དུ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་དང་དབུས་སུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་སེང་གེ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན། དེའི་བང་རིམ་དང་། ཆོས་འཁོར་བཅུ་གསུམ། ནོར་བུའི་ཏོག་སོགས་ཀུང་སྲིར་ན་ཁོང་དང་འདྲ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་སུ་མཆོད་རྟེན་དམར་པོ་བཞུགས། དེ་ནི་རྒྱ་སོ་ཕག་དང་རྡོ་ལས་གྲུབ་ཅིང་དབྱིབས་ཅོང་དྲིལ་ཁ་ཕུབ་པ་ལྟར་དུ་སྣང་བ་བཅས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་རྣམ་བཞིའི་བཀོད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་ནང་དུ་རྟེན་བྱིན་ཅན་ཁྲུང་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་བཞུགས་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒོའི་ལྷོ་ངོས་རྡོ་རིང་འབྲམ་དུ་རྡོ་རིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཙུགས། རྡོ་རིང་གི་ཐོག་ཏུ་བོད་ཡིག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་གྱི་རྒྱན་རིས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པས་གནའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་འོག་ཁང་རྣམ་དག་སྒོ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་སྒོའི་ཐོག་ཏུ་ཆིང་སོང་མལ་བྲིས་པའི་ཀེ་ལོ་ཙ་ལན([illegible]) ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་སྒྲོ་པན་ཞིག་བཀལ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་མདུན་གྱི་རྒྱལ་སྒོའི་སྒྲ་ཤུར་ནང་བོད་ཡིག་བཀོད་པའི་ཅོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀལ་ཡོད་པ༼མཁས་པའི་དགའ་སྟོན༽ནང་ཅོང་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་འབྲོ་བཟའ་བྱང་ཆུབ་སྨན་གྱིས་ཕུལ་བར་གསུངས། དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་ཀྱི་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་རིང་གི་ཟང་ཟིང་དང་བོད་སིལ་བུའི་དུས་ཡུན་ཧ་ཅང་རིང་བ་བཅས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་མཚམས་སུ་དགོན་པ་འདི་ཧྲོར་ཞིག་ཏུ་སོང་། དུས་ཕྱིས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོས་ཉམས་གསོ་རིམ་པར་མཛད། ངག་རྒྱན་ལྟར་ན་མི་ལོ་སུམ་བརྒྱའི་གོང་རོལ་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ཐོར་ཀྱི་ཁང་རྒྱུད་རྣམས་མེས་འཇིག་སྐད། ད་ལྟའི་བསམ་ཡས་དགོན་འདི་རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་ཐོག་དེ་སོ་རྒྱལ་ཐོག་ཐོག་མའི་སྐབས་ཉམས་གསོ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས་བསྐྱངས། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། བསྟན་པ་སྔ་དར་ལ་དར་བའི་ཆོས་དར་ཡུལ། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་པཎ་དུ་མ་བྱོན་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་མང་པོ་བསྒྱུར་བའི་གནས་མཆོག གཞི་རྒྱ་ཆེ་ལ་འཕང་མཐོ་བ། རྒྱ་བཟང་ལ་བཀོད་པ་ལེགས་པ་བཅས་ཡངས་པའི་ནོར་འཛིན་ཁྲོད་དུ་སྣང་གྲགས་ཀྱི་བ་དན་ལྟར་ལྷབ་ལྷུབ་ཏུ་གཡོ་བ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཏོར་བརྡིབ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ནས་ནང་གི་རྟེན་རྫས་ཕལ་ཆེ་བ་བཞུགས་མེད། རིག་གསར་རྗེས་ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་ད་ཆ་སྔར་རྒྱུན་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

བསམས་པ་ཐམས་ཅད་ནྲྀ་ཡིན། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྐབས་སུ་དཔྱད་པ་མང་པོ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་ནྲྀ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན།

བསལ་བ་ལྔ། ༡. མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ། ༢. རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསལ་བ། ༣. ཡིད་ཆེས་པས་བསལ་བ། ༤. འཇིག་རྟེན་པ་ལ་བསལ་བ། ༥. རང་གི་ཚིག་གིས་བསལ་བ་བཅས།

བསིལ་ལྗོངས། བོད་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་གནས་པ་དང་། སྟོད་རྒྱུད་དུ་ནམ་ཡང་མི་ཞུ་བའི་གངས་རིའི་ཕྲེང་བ་མང་པོ་ཡོད་སྟབས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་ཞིག་ལས་བསིལ་བ་ཡོད་ཅིང་སྔོན་གྱི་དེབ་ཐེར་ཡིག་ཚང་ལ་ཡང་“རི་མཐོ་ས་གཙང་གངས་རི་གཞན་གྱི་མགུལ”ཞེར་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་བསྟོད་བསྔགས་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

བསིལ་ལྡན་གྱི་ལྗོངས། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་དང་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རི་བོ་གངས་ཅན་གྱིས་བོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་ཀེ་ལི་ཤེན་གྱི་རྒྱང་མཐའ་ནས་ལ་དྭགས་ཀྱི་ཡུལ་བརྒྱུད་སྟོད་མངའ་རིས་ཀྱི་བར་དང་། དེ

ནས་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་བར་ལྷུགས་རིས་བསྐོར་བ་ལྟར་ཡོད་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན།

བཞིལ་བ་གསུམ། རུ་གར་དང་། གུར་གུམ། སུག་སྨེལ་ཏེ་གསུམ།

བསུ་སྐྱེལ། ཐེབས་བསུ་དང་ཐེབས་སྐྱེལ་གྱི་བསྡུས་མིང་།

བསྒུགས་པས་མ་འཁྲུས། ཆུ་སོགས་ལ་བ་རྩོར་བའམ་བཤལ་བས་མ་གོས་ཞེས་པའི་དོན།

བསྒྲང་། འདི་ལ་དག་ཡིག་འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་ཞིམ་པོ་ལ་དྲི་བསྒྲང་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་དྲི་མ་བྲོ་བ་ལ་དྲི་མ་བསྒྲང་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀ་མིན། དྲི་བསྒྲང་དང་། དྲི་དང་དོན་གཅིག་པས་དེ་དྲི་ཞིམ་མི་ཞིམ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད། དྲི་བསྒྲང་ཞེས་པ་དྲིའི་ངར་ཤུགས་ཏེ། ཁ་སྐད་ནང་དྲིའི་ངབ་ཟེར་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།

བསེ། ཟངས་ཀྱི་མིང་དང་རི་དྭགས་བསེ་རུའི་མིང་།

བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། མདོ་སྨད་རེབ་གོང་འབེའི་ཉ་ཡུང་ཞེས་པར་ཡབ་རིན་ཆེན་སྐྱབས་དང་། ཡུམ་སྐྱིད་ཐམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་རྟ (༡༥༧༤) ལོར་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་དངོས་སློབ་མཁར་གོང་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ནས་མཚན་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡུལ་དབུས་སུ་ཐོན་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། སློབ་དཔོན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་ལ་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གསང་ཕུར་དཀའ་བཅུའི་མཚན་བཏགས་ཀྱང་བཞེས། འཇམ་བཞད་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་ནས་མཚན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པར་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཐེབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་པ་བཞད་ཀྱི་ཞབས་ཕྱིར་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ལོ་ནས་ལོ་དགུའི་རིང་དཀོན་པའི་དགེ་སློབ་མཛད་ནས་འདུལ་ཁྲིམས་ཀུན་སྤྱོད་དམ་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་རབས་གཉིས་པའི་ཁྲི་ལ་ཐེབས། ཕྱག་རྫོགས་ལ་མཆོད་ན། 《ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ》《བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད》《རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ》《འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག》སོགས་པོད་གཅིག་ཙམ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་རྟ (༡༧༡༨) ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།

བསེ་འབབ། ཀོ་བ་ལ་ཚོན་བྱུག་ནས་ཀོ་བསེ་ཟེར་བ་དང་རས་ལ་བཀག་རྩི་བཏང་བ་ལ་རས་བསེ་ཟེར་ཞིང་། བསེ་འབབ་ནི་ཀོ་བསེའི་འབབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན།

བསེ་རུ་བྱའི་རང་རྒྱལ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོགས་ནས་སྤྱོད་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། དུད་འགྲོ་བསེ་བར་རྭ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལྟར་འདུ་འཛི་གཡེང་བ་ལས་འཛེམས་ནས་གཅིག་པུར་གནས་པས་སོ། །འདི་ནི་སྔོན་དུ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཞིག་སྟེ། བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་བསགས་པ་དང་བསླབ་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ནས། སློབ་དཔོན་དང་རང་དུ་བྱུང་བ། རང་སངས་རྒྱས་གཞན་དག་སོགས་ལ་མི་བསྟེན་ཞིང་མི་འདྲེ་བར་གཅིག་པུར་གནས་ཏེ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། རང་རྒྱལ་ཚོགས་སྤྱོད་ནི་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྒོམ་པ་གཞིར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད།

བསེར་མ་ལྡང་བ། རླུང་དལ་དུ་ལང་བ།

བསེལ་བའམ་བསེལ་བྱེད། སྐྱེལ་མ་དང་ལམ་མཁན་གྱི་མིང་།

བསོ། བསོ་བསོ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་ཕྲད་པར་གྱི་མིང་།

བསོ་ཁ་བསྒྲང་བ། ཝོ་ལྷ་པ་ཝཱི་བྱ་ར་དང་། ས་མཚམས་སྲུང་བ།

བསོ་ཁང་གི་ཡོན་ཏན་ལྔ། རླུལ་དང་དྲི་མ་འབྱུང་བ། བཀགས་པ་ལ་ནད་ཡོད་པ་རྣམས་འབྱིན་པ། རླུང་དང་བད་ཀན་མེད་པར་བཤད་པ། ནད་མེད་པར་བྱེད་པའོ། །

བསོད་གྲགས་སྤྲུལ་སྐུ་རྗེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ། ཁྲི་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྗེ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་ཡབ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་ཡུམ་ཨ་རིག་གཡས་ཆེན་བཟའ་སྐྱིད་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྲི (༡༧༤༠) ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔའི་ཐོག་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་གདན་ས་རར་བཀོད། གཡག་ཤུལ་འདུལ་འཛིན་ཆོས་བཟང་དར་རྒྱས་སྒྲིག་གི་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། དགུང་ལོ་དྲུག་པ་ལ་གུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་དྲུང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ནས་ཆོས་གྲྭ་འཁྲིམ་རིང་ཞག་བཅུ་ཉི་ཤུ་ལ་རྣམ་པ་ཁ་ལ་སྒྲུར་མ་སྦྱོང་བ་ཡོད་གསུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་ཆོས་གྲུར་ཞུགས། ལོ་དེར་བཞུགས་གྲྭའི་ཚོགས་རྒྱུགས་ཕུལ། སྔར་གོད་ཆོས་ལྡན་དགེ་ཐན་དུ་བསྙེན་ནས་བཀའ་པོད་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱངས་པ་དབྱིངས་ཕྱིན་པ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡབ་རྗེ་ཧྲ་ཧོའི་མཚན་ཅན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྙེན་ནས་བརྒྱུད་བཀའ་ཆོས་གང་གནང་ཆག་མེད་དུ་གསན། འཛིན་གྲྭ་གཞུང་དུ་སྐྱོབས་པ་ནས་དབུ་མ་གསར་མའི་ལོར་སློན་ལམ་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་རྟགས་མཛད། གུང་ཐང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལས་བསྙེན་རྫོགས་དང་། ནམ་མཁའ་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་སོགས་གསན། དེ་ནས་ཀུན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། ཁྲི་ཆེན་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་སེང་གེ། བཀའ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་བཅས་ལས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཞུས། རྒྱ་ཡུག་ལོར་རིགས་གྲུར་རྗེ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག བདེ་མོ་ཐང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་རྟ་ལུག (༡༨༡༠) ལོར་དབུས་སུ་ཐེབས། ལྷ་ལྡན་ཚེས་མོ་ཁག་ལ་མང་འབྱེད་ཞལ་འདེབས་དང་། དཔའ་ལྡན་བྲག་ཡེར་པ། ལ་མོ། ལྷུན་ཚོགས་གླིང་། མལ་དྲོ་སྤུང་གསར། རིན་ཆེན་གླིང་། གར་ཕུག་སོགས་འོལ་ཁའི་རྗེའི་སྒྲུབ་གནས་རྣམས་དང་། འཕན་པོ། གཞིས་རྩེ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཆེན་རྣམས་ཞབས་མཇལ་ཞུས། དེ་ནས་ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱི་དྲུང་དུ་ཕྱག་ལས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་དང་། ཤར་རྩེ་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ལས་ཚོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པའི་གསུང་འབུམ། རྒྱ་བཟང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ལས་ཤ་ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་འཁྲིད་པའི་ལུང་རྣམས་གསན་ཏེ་སྐད་ཡོན་ཆེན་པོར་བྱུར། ཕྱགས་ཡོས་ལོར་མདོ་སྨད་དུ་ཐོན། ཨུ་ཅེ་སྐར་གསང་སྔགས་སྨིན་རྒྱས་གླིང་གི་ཁྲིར་ཐེབས། མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཤིང་འབྲུག (༡༨༥༥) ལོར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཁྲིར་འཁོད་དེ་འཚོ་བཞག་ཆག་མེད་མཛད། ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་པའི་བུ་སློབ་ས་ཁྱབ་པ་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་ཧ་བ། མཛོད་དགེ། དཔལ་ཤུལ། སོག་པོ་མདའ་བཅུ་གཅིག ཧོར། རོང་ཚེ་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་སོགས་ཕྱོགས་གང་སར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་སོ་སོའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད། གཞན་ཡང་བྲག་དཀར་ཐུང་ཆུབ་གླིང་། རྒྱལ་ཡུང་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་། གཞུང་བ་ཁ་གསུམ་གྱི་དགོན་ཕྱེ་སོགས་ལ་ཐེབས་ཏེ་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་བསྩལ། དེ་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་མཚམས་ལ་ལན་མང་བཞུགས། དགེ་ཚུལ་སློང་སྟ་ཕྱིར་མང་དུ་བསྒྲུབས། ཅི་མཛད་གཞན་ཕན་འབའ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ཤིང་ཀུན་ལ་མཐུན་གྲུབ་ཕྱིན་མཛད། དེ་ནས་སྟོར་ཞིག་ལ་ཡབ་རྗེ་ཧྲ་ཧོའི་ཞབས་ཀྱིས་རྗེ་འདི་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་གང་མའི་དགུང་ལེགས་དེ་འཛུར་ན་བཟང་། དེ་ལན་ཆད་ཉིད་ནས་བབ་ལ་གཟིགས། ད་ཙང་བགྱིས་ན་སྐྱིས་ཐེགས་དཀའ་རྒྱ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བཞིན་རེ་བདུན་གྱི་དགུང་ལེགས་འཛུར་བའི་ལོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་

བཅུ་བཞི་པའི་ས་ཧ(༡༤༥༤)ལོར་མཁའ་སྤྱོད་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རི་ཞིག་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན། ཐུགས་དམ་སྐུལ་རིང་ལ་རྒྱང་ཕྱ་སྒོ་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱ་བར་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་སོགས་རྫོགས་རིམ་ནས་བཤད་ཚོད་ལྟར་གྱི་རྟགས་མངོན་མཚན་ཅན་བྱུང་། ཐུགས་སྲས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མང་དུ་བྱོན།

བསོད་སྙོམས། རི་ཁྲོད་དུ་བསྡད་ནས་ཆོས་བྱེད་མཁན་དང་། དགོན་པའི་གྲྭ་པ་རྣམས་སྟོན་དུས་སོགས་དུས་ངེས་ཅན་དང་། ཡང་ན་ངེས་མེད་དུ་གྲོང་གི་ནང་བཟའ་ཆས་སོགས་སློང་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་བའི་མིང་།

བསོད་སྙོམས་པ་ལ་རྙེད་པས་ཆོག་པའི་བསོད་སྙོམས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་སློང་བའི་བསོད་སྙོམས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གསུམ། བསོད་སྙོམས་པ་ལ་རྙེད་པས་ཆོག་པའི་བསོད་སྙོམས་པ་ནི་འདྲིས་པའི་ཁྱིམ་ནས་ཟས་ཅི་ཙམ་རྙེད་པ་ཙམ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཐར་གྱིས་སློང་བའི་བསོད་སྙོམས་པ་ནི། ཁྱིམ་རྣམས་སུ་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་དེ་བསོད་སྙོམས་ཅི་ཙམ་རྙེད་པ་ཟ་བར་བྱེད། བདག་གིས་འདི་ནས་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་བཟང་པོ་འཐོབ་པོ་སྙམ་ནས་གོ་འཕང་བསྐྱོད་དེ་མི་འགྲོ་བའོ། །སྟན་གཅིག་པ་ནི་སྟན་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འདུག་ནས་ཅི་ཙམ་ཟ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟ་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་ལངས་ནས་མི་ཟ་བའོ། །ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་ནི་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུག་ནས་ཅི་ཙམ་གྱིས་བདག་འཚོ་བའི་ཟས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་བླངས་ནས་ཟ་བའོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་པ་ནི་སྣམ་སྦྱར། བླ་གོས། མཐང་གོས་གསུམ་གྱིས་འཚོ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་ལྷག་པའི་གོས་མི་འཆང་བ་དང་། ཕྱིང་བ་པ་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་མམ་གོས་ལྷག་ཅི་འཆང་བ་ཐམས་ཅད་བལ་ལས་བྱས་པ་ཤ་སྟག་འཆང་གི་དེ་ལས་གཞན་མི་འཆང་བ་དང་། ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ནི་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་བོར་བའི་གོས་གཞང་གཅི་སོགས་ཀྱིས་རེག་པ་མི་གཙང་བ་རྣམས་བོར་ཏེ་དུང་བ་བླངས་ཏེ་བཀྲུས་དྲུབ་ཁ་དོག་བཟང་པོར་བསྒྱུར་ནས་འཆང་བར་བྱེད་པ་དང་། དགོན་པ་པ་ནི་གྲོང་དང་གྲོང་རྡལ་ལ་སོགས་པས་དབེན་པའི་དགོན་པ་དང་ནགས་འདབས་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་དང་། ཤིང་དྲུང་བ་ནི་ཤིང་སྡོང་པའི་དྲུང་དུ་གནས་འཆའ་ཞིང་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། བླ་གབ་མེད་པ་ནི་སྟེང་གི་ཐོག་མ་བཀབ་ཅིང་མ་གཡོགས་པའི་ཐོགས་སུ་གནས་འཆའ་བར་བྱེད་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་པ་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བོ་ཤི་བོ་ཅིག་འདོར་བའི་དུར་ཁྲོད་དུ་གནས་འཆའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཙོག་པུ་བ་ནི། ཁྲིའམ་ཁྲི་ཞབས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་ལ་རྒྱབ་བསྙེས་མི་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་ཇི་བཞིན་པ་ནི་རྩྭ་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཏིང་བ་ལ་ཉལ་འཆའ་ཞིང་ལན་ཅིག་ཇི་ལྟར་བཏིང་བ་ལ་ཉལ་འཆའ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་བརྗེ་ཞིང་མི་འཚོས་པའོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྦྱང་བ་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆུང་དུ། འབྲིང་། ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། བསོད་སྙོམས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། གྲོང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་ཀུན་དགའ་ར་བར་རྙེད་པ་ལེན་པ་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི། དེར་མི་ལེན་པར་ལམ་དུ་རྙེད་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། དེར་ཡང་མི་ལེན་པར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཕྱིན་ནས་རྙེད་པ་ལེན་པར་བྱེད་པའོ།། སྟན་གཅིག་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཉན་ས་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དང་། འབྲིང་ནི་སྟན་གཅིག་པོ་དེ་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ཟོས་ནས་ཟས་བསོད་པ་བྱུང་ན་ལེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། ཟོས་ནས་ཟས་བསོད་པ་ཡང་ལེན་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཁ་ལ་སོགས་པ་མ་བཀྲུས་ཀྱི་བར་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི། ཟས་ཟ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྟབས་ན་ལེན་ལ་ཁ་ལ་སོགས་པ་བཀྲུས་ནས་མི་ལེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། སྔར་ཟས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་བླངས་ནས་ཟ་བཞིན་དུ་མི་ལེན་པའོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་། རས་ཆེན་དང་། གཡན་པ་དགབ་པ་དང་སྨན་དང་གདིང་བ་འཆང་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི། རས་ཆེན་སོགས་བཞི་རང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་ཙམ་འཆང་གི་དེ་ལས་ལྷག་པ་མི་འཆང་བའོ། །ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཁྱི་བས་ཟོས་པ་ཅིག་པ་དུམ་བུར་བཅད་པ་གཞན་གྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ལེན་པ་དང་། འབྲིང་ནི། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མི་ལེན་པར་མ་ངེས་པར་བོར་བ་ལེན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། དེ་དག་མི་ལེན་པར་དུར་ཁྲོད་དང་ཕྱག་དར་ཁྲོད་དང་ལམ་པོ་ཆེར་ལྷུང་བ་ལེན་པའོ། །དགོན་པ་བ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། གྲོང་ལས་གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱས་བཅད་པའི་སར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། གྲོང་ལས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཀྱིས་བཅད་པའི་སར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། གྲོང་ལས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཀྱིས་བཅད་པའི་སར་གནས་པའོ། །ཤིང་དྲུང་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ཤིང་དྲུང་དོས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱོར་བར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། དེར་དོས་ཆུང་ཟད་སྐྱོར་བར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། དེར་དོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱོར་བར་གནས་པའོ། །བླ་གབ་མེད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། སྟེང་གི་དོས་གསུམ་གཡོགས་ལ་གཅིག་མ་གཡོགས་པར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། སྟེང་གི་དོས་གཡོགས་ལ་གསུམ་མ་གཡོགས་པར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། སྟེང་གི་དོས་ཐམས་ཅད་མ་གཡོགས་པར་གནས་པའོ། །དུར་ཁྲོད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། སྔོན་དུར་ཁྲོད་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་དུར་ཁྲོད་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། རོ་ཆུང་ཟད་སྐྱེལ་བའི་སར་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། སྐྱེ་བོ་ཤི་བོ་ཆག་སྐྱེལ་བའི་སར་གནས་པའོ། །ཙོག་པུ་བ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། དོས་གཉིས་བསྙེས་ནས་གནས་པ་དང་། འབྲིང་ནི། དོས་གཅིག་བསྙེས་ནས་གནས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། དོས་ཐམས་ཅད་མ་བསྙེས་པར་གནས་པའོ། །གཞི་ཇི་བཞིན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། ཆུང་དུ་ནི། ལན་གསུམ་དུ་མལ་འཆའི་གཞན་མི་བྱེད་པ་དང་། འབྲིང་ནི། ལན་གཉིས་སུ་མལ་འཆའི་གཞན་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི། ལན་གཅིག་སྔན་བཏིང་བ་ལ་མལ་འཆའི་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་བརྗེ་མི་འཚོས་པའོ། །དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བལ་མ་སྦྱིལ་བ་དེའི་ཚེ་སྐུད་པ་མི་འཐུང་ལ་སྦྱིལ་ནས་འཐུང་བ་བཞིན་དུ་བསོད་སྙོམས་དང་ཆོས་གོས་དང་གནས་མལ་ལ་ཆགས་པའི་ཚེ་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་ལ། ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས་ཚངས་སྤྱོད་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་རུང་དུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

བསོད་ནམས། དགེ་བ་བསགས་པའི་ལེགས་སྤྱས་དང་རྒྱུ་ལ་ལ་ཟེར།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས་སོ། །

བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ། ཚེ་རིང་བ་དང་། ནད་མེད་པ། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་གསུམ།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ལ་མ་དྲིན་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། ཕ་མ། ནད་པ། བླ་མ། དགེ་འདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅས།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལམ་བཅུ། དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་བཅུ་སྟེ་དགེ་བ་བཅུ་ལ་གཟིགས།

བསོད་ནམས་བརྒྱད། འཁོར་བསྒྱུར་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་དང་པོ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞིའི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་བཞི། བརྒྱ་བྱིན་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས། ལྷའི་བུ་རབ་མཐའ་འཕྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས། རབ་འཕྲུལ་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས། ལྷ་དབང་གྱུར་པ་ཚངས་ཆེན་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་སོ། །

བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་གྲགས་བཟང་། རྗེ་འདི

ཉིད་ཤབ་དགེ་ལྡིང་ས་ཀྱི་སའི་ཆར་ཁུར་གྱི་རིགས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ཡོས(༡༣༩༩)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཞེས་སྐབས་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཚན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་གྲགས་བཟང་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་མཁན་ཆེན་གང་གི་དྲུང་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། སློབ་དཔོན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་ལྡན་སྐལ་བ་བཟང་པོ་གཉིས་ལས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གསན། དཀའ་བཅུ་པ་དར་བཟང་དང་། གྲུབ་ཆེན་བསོད་སྙོབ། སྣར་ཐང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ། སྤྱན་སྔ་ཤེར་གཉིས་རིན་པོ་ཆེ། གཙང་པ་བློ་བཟང་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་གནས་འབྱམས་ཀླས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། ས་ཁྱི(༡༤༡༨)ལོ་ནས་ཆུ་གླང(༡༤༣༣)ལོ་བར་སྣར་ཐང་གདན་ས་ལོ་བཅུ་དྲུག་བསྐྱངས། དེ་ནས་དགུང་ལོ་སྟོན་ཏེ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཆོས་སྡེའི་ཀོ་ལར་བཞུགས། གོང་མ་ཕག་གྲུའི་བླ་མ་མཛད། ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་བློ་གྲོས་དང་། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་དཔལ། ཆོས་རྗེ་པོ་ཆེན། ཆོས་རྗེ་འདུས་པ་བ། ཆོས་རྗེ་དགེ་འཕེལ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཕྱག་རྩོམ་ཇི་སྙེད་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༤༥༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། མཁས་དབང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་ནི་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔ་པའི་ཆུ་སྤྲེལ(༡༩༣༢)ལོའི་ཟླ་བ་༡༢པར་ལྷ་ལྡན་དུ་འཁྲུངས་ཤིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་ལྷ་ལྡན་གཡུ་ཐོག་བཅད་ཁང་སྟེར་གཉེར་སློབ་གྲྭ་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་། དག་ཡིག ལེགས་པར་བཤད། གཞུང་ཡིག་འབྲི་སྟངས། རྩིས་སོགས་ཀྱི་ཐང་གཞིའི་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་ལོ་བཞི་ཙམ་རིང་ལ་གང་དེའི་ཡབ་ཀྱི་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲངས་ནས་ཆབ་མདོ་དང་རྒྱ་ཤོད་སོགས་སུ་བཤེས་གཉེན་ཟུར་བསྙེན་གྱིས་ཡིག་རྩིས་ཀྱི་སྦྱངས་པ་མ་ཆད་པར་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་ལྷ་ལྡན་རང་དུ་གངས་ལྗོངས་རིག་པའི་གནས་ལ་སློབ་པའི་ལྷ་མཆོག་སྨིན་གླིང་བློ་གྲོས་ཆོས་བཟང་དང་། ཨ་ལག་རིན་པོ་ཆེ། ཚ་སྤྲུལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་པད་སྤྱི་བོར་བསྟེན་ནས་སུམ་རྟགས་སྙན་གསུམ་དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་། ཚད་མ་རིག་པ། མདོ་སྔགས་གཞུང་ལུགས་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེ་མཛད་ནས་མཁྱེན་པ་ཡངས་པར་གྱུར། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་སྦྲུལ(༡༩༥༣)ལོར་དངོས་སུ་ཕྱག་ལས་ལ་བཞུགས་ནས་ཐོག་མར་བོད་དམག་ཁྲལ་ཁང་གི་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་གནང་ཞིང་། དེའི་རིང་ལས་ཞོར་ལ་རྒྱ་ཡིག་དང་དེ་བཞིན་རྩིས་རིག ལ་ཁམས་རིག་པ་ལ་སོགས་རིག་གནས་གསར་པ་ལ་སྦྱངས་པ་མཛད། ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོར་པེ་ཅིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་དུས་ཐུང་གི་རྒྱ་ཡིག་ཟབ་སྦྱོང་གནང་རྗེས་ལོ་རྗེས་མར་ཀྲུང་དབྱང་མི་དམངས་ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་སུ་ཕྱག་ལས་ལ་ཐེབས་ནས་བོད་ཡིག་གསར་འགྱུར་གྱི་སྐར་ཞུས་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ལྕགས་གླང(༡༩༦༡)ལོར་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་ལྷ་ཁྲིར་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་དང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་གནས་སློབ་གསོ་ཐིང་། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་བཅས་སུ་ཡིག་སྐྱར་རྩོམ་ཞུས་དང་སློབ་གཞི་གསར་རྩོམ། དཔེ་སྐྲུན་རྩོམ་སྒྲིག ལས་ཞོར་སློབ་ཁྲིད་སོགས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་སྤེལ། ཕྱུལ་བྱུང་རིག་གནས་ཕན་ཚུན་སྤེལ་རེས་བཅས་ཀྱི་མཛད་པས་དུས་འདའ་བར་མཛད། ལོ་བཅུའི་གོད་ཆག་རིང་ཁོང་ཡང་ཤེས་རིག་གི་སྟེ་སྐོར་འཁོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་དང་འདྲ་བར་མིང་མེད་མིང་འདོགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མནར་བཅོས་ཆག་སྒོ་ཤི་ཟད་པ་བྱུང་མཐར་བོད་ལྗོངས་ཉིང་ཁྲི་ཁུལ་དུ་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྱི་ཞེས་པར་བཀྲུང་བྱ་འགག་བཞུགས། ས་ལུག(༡༩༧༩)ལོར་པེ་ཅིན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ནས་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ཡིག་སྒྱུར་ཁང་དུ་རིམ་པར་བོད་ཡིག་ཡིག་སྒྱུར་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་དང་། རྩིས་ཀྲང་གཞོན་པ། དང་ཕྱུད་རྒྱུ་རྩེ་སོགས་ཀོ་གནས་བཞེད་ཅིང་། དེའི་རིང་ཞུས་ཆེན་པོ་ཆུང་བ་ཞེས་པའི་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཀོ་མིང་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༩༩༡)ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ལས་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་གཞོན་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། སྤྱི་ཕྱིར་ཀྲུང་གོའི་རྩོམ་པ་པོའི་རིག་གཞུང་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་། ཀྲུང་གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོའི་རིག་གཞུང་སློབ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་ལས་འཛིན། ཀྲུང་གོའི་ཡིག་སྒྱུར་མཁས་ཅན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན། ཀྲུང་གོའི་རྩོམ་པ་པོའི་ལྷན་ཚོགས་མི་རིགས་ཁུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རིན་གཞོན་པ། བོད་དར་རྒྱས་རྩོགས་སྐྱོར་ཐེབས་རྩ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན། ཀྲུང་གོའི་ཚད་འགྲོལ་པོ་ཐང་དང་ཕྱི་རོལ་དགོན་སྡེ་བཀྲུད་ཀྱི་སྐུང་སྐྱོབ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་སྣེ་བཞེས་ཡོད། ཁོང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཐད་ཕྱལ་གནང་བའི་མཛད་རྗེས་ལ་གཟིགས་བསྟོད་ཞུ་ཆེད་དུ་ཆུ་བྱ(༡༩༩༣)ལོར་སྲིད་གཞུང་ནས་དམིགས་བསལ་གསོལ་ཕོགས་འཕར་མ་དང་ལག་འཁྱེར་གནང་ཡོད་པ་དང་ཁོང་གི་མཚན་སྔ་ཕྱིར《ཀྲུང་གོའི་ཡིག་སྒྱུར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ》དང《ཀྲུང་གོའི་ཡིག་སྒྱུར་མཁས་པའི་ཚིག་མཛོད》སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད།

ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆོས་ལུགས། རིག་གནས། སྒྲ་རྩལ། གསོ་རིག སྐར་རྩིས། དམངས་སྲོལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཟབ་གནང་ནས་ཡིག་སྒྱུར་དང་། རྩོམ་འབྲི། རྩོམ་སྒྲིག་ཞུ་དག་བཅས་གནང་བའི་རྩོམ་དེབ་དང་སློབ་གཞི་བཅས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་ཁྲི་ཕ་ལས་འདས་པ་དང་དེའི་ནང་དཔྱད་རྩོམ་ལ《སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་སྤྱི་བཤད》དང་། 《བོད་སྐད་ཚད་ལྡན་ཅན་དུ་འགྱུར་རྒྱུའི་སྐོར》 《བོད་ཀྱི་གནམ་རིག་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས》སོགས་རིག་དཔྱད་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཤུགས་རྐྱེན་དེས་ཅན་ལྡན་པའི་ལྷུགས་རྩོམ་མཛད་པ་དང་། ཁོང་གིས་སྤྱི་ཕྱིར་འཇར་པན་དང་། ཨ་རི། ཤུད་སེ། དབྱི་ཏ་ལི། ནོར་ཝེ་སོགས་སུ་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་ཁྲིད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིག་དཔྱད་ཚོགས་འདུར་ཚོགས་བཞུགས་དང་རིག་གཞུང་སྤེལ་རེས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་ཁྲར་ཏུ་བཞེས་རྫོང་ཡོད། ཁོང་གི་བརྩམས་སྒྲུང་ལས《ནགཞོན་རྗེན་པའི་གླུས་གར》ཞེས་པར་སྤྱོངས་དང་ཞིང་ཆེན་ལྔའི་རིག་རྩལ་གསར་གཏོད་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཡང་ཐོབ་ཡོད། ཁོང་གིས་ཡིག་སྒྱུར་ཞུ་དག་གནང་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་གྲས་སུ་ལེ་ཉིན་དང་། ཤི་ཏ་ལིན། མའོ་ཙེ་ཏུང་། ཞིའུ་ཧྥའོ་ཆི། ཀྲའུ་ཨེན་ལེ། ཏེང་ཞའོ་ཕིང་སོགས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་པོད་བཅུ་ཕྲག་ཡོད། རྩོམ་རིག་ཐད་ཀྱི་སྒྱུར་རྩོམ་པ་མཁས་དབང་གཞན་དང་ལྷན་དུ་བསྒྱུར་གནང་བའི་གྲས་སུ《གནམ་བདེ་སྒོ་མོའི་སྙན་ཚིག་རྗེ་བཤུས》དང་། 《ཆུ་རྡོག་གཏམ་རྒྱུད》རྒྱལ་པ་སོགས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ལྷ་སྐྱེར་གྱིས་བསྒྱུར་གནང་བའི《ཁང་ཆེན་དམར་པོའི་རྨི་ལམ》(དེབ་དང་པོ)སོགས་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་སྒྱུར་རྩོམ་དེ་དག་ལས་ཀྲུང་གོའི་གནའ་རབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་གྲགས་ཅན་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཡ་གྲལ《ཁང་ཆེན་དམར་པོའི་རྨི་ལམ》དེ་ཉིད་བོད་ཡིག་ཏུ་ཕབ་བསྒྱུར་མཛད་ཆེད་ཡུལ་སེམས་ཀྱི་ངལ་བ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་སྙེ་གསུམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམས་པར་མཛད་ནས་སྒྱུར་རྩོམ་རྫོན་མེད་དོ་མཚར་ཅན་བསྒྲུན་བཟླ་བྲལ་བ་འདི་ཉིད་འཇོག་གནང་མཛད་པར་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་ནས་བསྔགས་བརྗོད་མཛད་དང་མཛད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རབས་པ་ལ་བཞག་པའི་རིག་རྩལ་དང་སྒྱུར་རྩོམ་གྱི་ནོར་རྫས་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱའི་ཁྱད་པར་མཆོན་པའི་སྒྱུར་རྩོམ་ལུལ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། མཁས་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་མཛད་ཆེན་ཁུར་དུ་བཞེད་བཞིན་ལྷུར་ཤིང་ཕག(༡༩༩༥)ལོའི་ཟླ་༡ཚེས་༢༤ཉིན་པེ་ཅིན་དུ་སྐུ་ཚེའི་འཕོན་པ་རྫོགས།

བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་བློ་ཕྱིང་གཉིས་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལུག(༡༤༣༩)ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གཙང་སྟོངས་སྟོ་ཁྲུད་དུ་སྟོ་ཁྲུད་བླ་མ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་གི་ཆ་བོར་འཁྲུངས། པ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་གླང་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་གསོལ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་སྤྱལ་པ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་རིག་པའི་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་པར་གྱུར། དབེན་སའི་དགོན་པ་ཞེལ་གྱི་གདན་ས་མཛད་པ་དང་ཁྲི་པའི་ཐུགས་འཁན་བཞེས། གསང་ཕུར་ཀུ་སྐོར་ཡང་མཛད། ཐུབ་པའི་ཡི་སྒྲ་ཞིག་གིས་ལུང་བསྟན་པར་གྲགས་པ་བཞིན་དབེན་ཚ་ཕུར་ཆོས་འཁོར་དཔུས་སྡིངས་ཞེས་པའི་མོ་དགོན་ཞིག་ཕྱག་བཏབ། དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་དབེན་ས་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐེམ་སྤེལ་བཏོད། འདབ་ཆགས་ལ་གླིང་སོལ་མཛད་ཚུལ་གྱི་མགུར་སོགས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་བྱི(༡༥༠༤)ལོའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་ཚིག་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

བསོད་ནམས་སུ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ། སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་སོ། །

བསྲུང་འདོམས། རང་གིས་ཁྲིམས་སྲུང་བ་དང་། གཞན་ལ་བསྒོད་འདོམས་ངོ་དམ་བྱས་པ།

བསྲུང་བ་དང་ཟ་ཡིག ཁྲིམས་པ་ཆུང་དུ་བཅས་མ་ཐག་པ་ལ་གདོན་འདྲེ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་བཟློག་ཆེད་དུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷའི་སྔགས་བཏབ་པའི་མདུད་པ་དང་། སྲོག་བུ་མཐིང་ཤོག་ལ་གསེར་ཡིག་གིས་སྔགས་བྲིས་པ་བྱིས་པའི་ཁར་སྐྱེར་བའི་སྲོལ་ཡོད།

བསྲུང་བ་མེད་པ་བཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་མེད་པའོ། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་མེད་པའོ། །

བསྲུང་བ་མེད་པ་གསུམ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་མ་དག་པ་མེད་པས་ཆེད་དུ་སྲུང་མི་དགོས་པ།

བསྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་རིམ་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པ། འགྱོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་སྙན་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ། བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་སད་པར་འགྱུར་བ། རྟག་ཏུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྲུང་བ། སྡིག་པས་འཇིགས་དངངས་མེད་པ། དགྲ་བོས་ཀྱང་གླགས་མི་རྙེད་ཅིང་ཕན་འདོགས་པ། གནོད་སྦྱིན་དང་མི་མ་ཡིན་གྱིས་མི་གནོད་ཅིང་ཕན་འདོགས་པ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་འཐོབ་པ། སྨོན་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའོ། །

བསྲེ་བ་སྐོར་དགུ། གཞི་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་ནི། ༡. གཞིའི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། ༢. བར་དོ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། ༣. སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་ནི། ༤. གཉིད་ཆོས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། ༥. རྨི་ལམ་ལོངས་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། ༦. གཉིད་སད་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དང་བསྲེ་བ། ལམ་དུས་ཀྱི་བསྲེ་བ་གསུམ་ནི། ༧. ལུགས་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་བཞི་པར་ཕྱུར་བ་འོད་གསལ་ཆོས་སྐུར་བསྲེ་བ། ༨. ལུགས་ལྡོག་གི་སྟོང་པ་བཞི་པ་ལོངས་སྐུར་བསྲེ་བ། ༩. ལོངས་སྐུ་ལས་ལྡང་བ་སྤྲུལ་སྐུར་བསྲེ་བ་བཅས་དགུའོ། །

བསྲེག་པ། ཆོས་ལུགས་སྤྱི་དང་སྒེར་ལ་མི་དགའ་བའི་མི་དང་གདོན་འདྲེ་སོགས་ཀྱི་མིང་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཀྱི་མཐའ་བསྐོར་དུ་དྲག་སྔགས་སྣ་ཚོགས་བྲིས་པའི་ལིངྒ་མེའི་ནང་དུ་བསྲེགས་ཏེ་སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཞིག

བསྲེགས་བཅད་བརྡར་གསུམ། བསྲེགས་པ་དང་། བཅད་པ་དང་། བརྡར་བ་གསུམ་དང་སྦྱོང་བརྡར་ནན་པོ།

བསྲོ་གང་བསྐྱེན་པ། ནད་ཞི་ཆེད་ཁྲུས་དང་སྣུམ་མཉེ་དང་། དྲིལ་ཕྱིས་དང་སྣུན་དང་མེའི་རིགས་བྱ་ཕུ་བསྙེན་པ་སྟེ། སྒྲ་དོན་ནི་ལུས་མེར་བསྲོ་ཞིང་བ་སྤུའི་བུ་ག་རླུམ་གྱིས་གང་བར་བྱས་པས་ན་བསྲོ་གང་ཞེས་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྲོབ་པ། སྣོན་པ་འཚམ་ཁ་ཚང་བར་བྱེད་པའི་དོན།

བསླབ་སྐྱོན་བྱུང་རིགས། མི་གསོད་པ། རྐུ་མ་བརྐུ་བ། བུད་མེད་ལ་ལུས་འབྲེལ་བྱས་པ་བཅས་བྱུང་ན་བསླབ་ཁྲིམས་ལ་སྐྱོན་ཤོར་པ།

བསླབ་ཁྲིམས། ཕོ་ཆུང་བྱིས་པ་ལོ་བདུན་ཡོན་མཚམས་སུ་གྲྭ་པ་བྱེད་ཚོག་པ་དང་། སྐབས་འདིར་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་ལྟུང་བྱ་གསུམ་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་ལྟུང་བྱ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས། དེ་རྗེས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་སླེབས་མཚམས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཏེ་ལྟུང་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་རེད། གོང་གསལ་གྱི་ལྟུང་བྱ་དེ་དག་ལ་བསླབ་ཁྲིམས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས། སྡོམ་པ་བཅས་ཟེར།

བསླབ་གཉེར། རིག་གཞུང་གི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་གོ་དོན་གཅིག

བསླབ་པ་བཅའ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ། ༡. དགེ་འདུན་བསྡུ་བའི་ཕྱིར། ༢. དགེ་འདུན་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ༣. དགེ་འདུན་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ༤. གདོང་མི་བཀུར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར། ༥. ངོ་ཚ་ཤེས་པ་རྣམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ༦. མངོན་པར་མ་དད་པ་རྣམས་མངོན་པར་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ༧. མངོན་པར་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ༨. མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱིས་ཟག་པ་རྣམས་གདམ་པའི་ཕྱིར། ༩. ཚེ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་ཀྱི་བཟློག་པའི་ཕྱིར། ༡༠. ངའི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར།

བསླབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བཅུ། སྟོན་གྱི་རྒྱུ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལུང་། ཚུལ་བཞིན་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ། རྟག་ཏུ་གུས་པར་བྱེད་པ། བརྟུན་དགའ་བ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་པ། ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ། ཡང་ཡང་རྟོགས་པ། གདུང་བ་མེད་པ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ།

བསླབ་པ་ཕུལ་ཉམས། བསླབ་པ་ཕུལ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་བཏང་རང་ལ་རང་དབང་ཐུབ་ན་རང་གི་སྲོག་ལ་ཐུག་ཀྱང་བསླབ་པ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པར་གཞན་དབང་གིས་བསླབ་པ་ཉམས་པའི་རྐྱེན་བྱུང་བའམ་ཉམས་པར་དོགས་པའི་ཚེ། མ་ཉམས་གོང་དུ་རང་གི་བསླབ་པའམ་སྡོམ་པ་དེ་ཕུལ་དགོས། དེ་མ་ཕུལ་བར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། རྗེས་སུ་སྡོམ་པ་བསྐྱར་དུ་ལེན་ཀྱང་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་ལ། ཕུལ་ན་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད། རྗེས་སུ་སྡོམ་པ་བསྐྱར་དུ་ལེན་ནའང་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བས་དེ་འདྲའི་རྐྱེན་བྱུང་སྐབས་དགག་བྱ་ལས་དགོས་པ་ཆེ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྡོམ་པ་ངེས་པར་དུ་ཕུལ་དགོས། བསླབ་པ་ཉམས་པ་ནི་སྡོམ་པ་མ་ཕུལ་བར་ཉམས་པ་དང་སྡོམ་པ་ཕུལ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་པ་གཉིས་ཡོད།

བསླབ་པ་ཕུལ་ཉམས་མུ་བཞི། ཕུལ་ལ་མ་ཉམས་པ། ཉམས་ལ་མ་ཕུལ་བ། ཕུལ་ཉམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ།

ཁྲིམས་ལུགས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །

བསླབ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཉིས་སམ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས།

བསླབ་པ་མ་ཐུབ། བསླབ་ཁྲིམས་སྲུང་མ་ཐུབ་པར་སྨིན་ཐུང་བ།

བསླབ་པ་མི་གཙང་བ། ཕམ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་དང་། རྩ་བ་བཞི་དང་འགལ་བའི་དགེ་ཚུལ།

བསླབ་པ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་གཞི་གསུམ། གསོ་སྦྱོང་། དབྱར། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ།

བསླབ་པ་གསུམ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་འདུལ་བ་དང་། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་མདོ་སྡེ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་མངོན་པ་སྡེ་གསུམ།

བསླབ་པའི་གནས་ལྔ། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མི་གཙང་སྤྱོད། རྫུན་སྨྲ་བ། ཆང་འཐུང་བ།

བསླབ་པའི་གཞི་བརྒྱད། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་ལེན། ལོག་གཡེམ། རྫུན་སྨྲ། ཆང་འཐུང་བ། གར་ཕྲེང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས། མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་བཅས།

བསླབ་པའི་གཞི་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ། དགེ་སློང་གི་བསྲུང་བྱའི་ཁྲིམས་ཏེ། ཕམ་པ་བཞི། དགེ་སློང་གི་ཕུང་ཆ་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། སྤང་བའི་ལྟུང་བྱེད་སུམ་ཅུ། ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ། སོར་བཤགས་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་བཅས།

བསླབ་བྱ་བརྒྱད་བཅུས་ཡན་ལག་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་བག་ཡོད། བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག

བསླབ་བྱ་བཅུ། ཆོས་པ་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. ཡི་གེ་འབྲི་བ། ༢. མཆོད་པ་འབུལ་བ། ༣. སྦྱིན་པ་གཏོང་བ། ༤. ཆོས་ཉན་པ། ༥. ཆོས་འཆད་པ། ༦. རྩོམ་པ། ༧. ཀློག་པ། ༨. ཁ་ཏོན་བྱེད་པ། ༩. ཆོས་དོན་སེམས་པ། ༡༠. ཆོས་དོན་བསྒོམ་པ།

བསླབ་ཚིགས་བཞི། དགེ་ཚུལ་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཟ་ཕྱིའི་སོ་རིམ་གྱི་ཚིགས།

བསླབ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། བསླབ་པ་གསུམ(ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་བཅས་གསུམ) ཙམ་ནི་མུ་སྟེགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ལ་མེད་པ་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ནི་མུ་སྟེགས་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་གཞན་གནོད་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཅིང་མུ་སྟེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་དེ་འདྲ་མིན་པ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་ནས་སྤོང་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཅིང་། མུ་སྟེགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་མེད་པ་དང་། མུ་སྟེགས་པ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པས་ན་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞིབ་པར《མངོན་པ་གོང་འོག》གཉིས་སུ་གསལ།

བསླབ་གསུམ་ལ་བསྒྲིབ་བྱེད་སྒྲིབ་པ་ལྔ། རྒོད་འགྱོད། གནོད་སེམས། རྨུགས་གཉིད། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། ཐེ་ཚོམ་མོ། །

ཏ

ཏ་ཅང་ཆེད་དབང་ཕྱིན་མི་ཉན། ཚོད་འཛིན་མེད་པའི་དབང་ཆ་སྤྱོད་མི་ཉན་པ།

ཏ་བ་ཡི་གེ་ཏི་ཀ། ཏ་ནས་བ་བར་སོ་སོར་བསྒྱུ་བའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་ཏི་ཀ་ནི་ཏ་ཡ་ཤ་ར་ལ་ཞ་ཁ་ཎ་ཌ་ཨ་ཊ་ཋ་ཌ་ཌྷ་ཎ་ཏ་ཐ་ད་ག་བ་རྣམས་སོ། །

ཏ་བོའི་གངས། གཙོད་སྦྱིན་གངས་བཟང་གི་རི་ཡི་མིང་། དེང་སང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་དཀར་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། 《སྲུང་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། རི་འདིའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཡང་དག་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་གནས་ག་ཡོ་ལུང་གི་སྒྲུབ་ཕུག་དང་ཚེ་རྒྱུར་གྲགས་པའི་སྒྲུབ་ཆུ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་ཉིང་རི་སོགས་ནས་གཏེར་དུ་བཞེས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་སོགས་བཞུགས་པའི་གུ་རུ་ལྷ་ཁང་། ཕྱོགས་བཞིར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་གནས་བཞི་སོགས་ཡོད་པར་བཤད། ཞིབ་པར《སྲུང་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

ཏ་སའི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ། ཏ་ནས་སའི་བར་ཏེ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་།

ཏང་ཏི། སོག་པོ་གུང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》གི་ཤོག་གྲངས༤༥པར་ཏང་ཏི་ཟེར་བའི་ཏང་(唐)ནི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། ལེགས་པ། ཆེན་པོ། བདག་པོ། མགོན་སྐྱབས་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་། ཏི(帝)ནི་དབང་དུ་བསྡུ་བ་དང་བདུད་པའི་དོན་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་གོང་མ་ཆེན་ཏི་ཏོང་གིས་ཀྱང་གོ་གཅིག་སྒྱུར་བྱས། རྗེས་སྔོན་དུ་བྱུང་ཟིན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཏང་གསུམ་དང་། ཏི་ལྔ་ལས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཆེ་བར་རློམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཏང་གསུམ་དང་མཉམ་ཞིང་། ཕྱིས་རྗེས་ཏི་ལྔ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཡིན་པར་མཚོན་ཕྱིར། ཏང་དང་ཏི་མིང་གཉིས་མཉམ་དུ་གཤིབས་ནས་བཏགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱུང་ཚང་མར་ཏང་ཏི་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ཏང་ཟུག བསྒྲིག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། བར་ན་སྨིན་ཞུགས་པ། ལྟན་ཀ་ཞུགས་པ་སོགས་ལ་འདུག་གོ།

ཏན་ཀའོ་ཙུ། (ཏན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཏན་ཀའོ་ཙུའུ་ལིའུ་པང(汉高祖刘邦)སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི༢༥༦ནས༡༩༥ལོའི་བར་གྱི་མི་ཡིན། སྐྱེས་ཡུལ་ཕའི་ཤན(沛县 དེང་སང་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད)དུ་ཡིན་ཅིང་། སྐྱེས་ཁུངས་ཞིང་པ་ཡིན་པས་ཞིང་པ་གྲལ་རིམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གསལ་པོར་ཤེས་པར་མ་ཟད། ཞང་གི་རིམ་པའི་ཐིང་ཀྲང་གི་ལས་ཀའང་བྱེད་སྐྱོང་བས་ས་བདག་གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་དབང་སྒྱུར་ཐབས་ཇུས་ཀྱང་གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་ཆིན་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ཞིང་པའི་ལས་འགུལ་ལ་ཞུགས་ནས་དེའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱང་བྱས། དེ་ནས་ཆིན་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་པ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཁྲལ་འབབ་ལྕི་བ་དང་། དམག་ཁྲལ་རྫོགས་ཆུ་མེད་པ། སོ་ཕྱུང་གསར་པ་དང་བང་སོ་རྒྱག་པའི་ལས་ཁྲལ་གསར་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་ཆེའི་དཔལ་རྩོལ་མི་དམངས་ལ་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་པོ་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་འཕེལ་ཚབས་ཆེ་བའི་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཞིང་། གྲལ་རིམ་འགལ་བ་ཡང་ཇེ་རྣོ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི༢༠༩ལོའི་ཟླ༧པར་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཞིང་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཁྲིན་ཧྲེན་དང་ཝུ་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་ཡང་ཁྲེང(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཏེང

ཞིང་) དང་ཡང་ཞྭ(ཧྲེང་ཤང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཟིའི་ཁང་) སོགས་ཀྱི་ཞིང་པ་དང་ཞ་པ་སོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ནས་གྲེན་ལངས་བྱེད་པའི་དར་ཆ་བསྒྲེངས། དེར་ས་གནས་ཁག་གི་ཞིང་པས་དང་ལེན་བྱས་ཏེ། ཁྲིན་ཤན(ཧྲེང་ཤང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧོའི་ཡང་ཤན)ལ་ཀུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ནོག་ཞེངས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཞིང་པའི་གསར་བརྗེའི་སྲིད་དབང་བཙུགས། ཡིན་ནའང་ཞིང་པའི་གྲེན་ལངས་ལས་འགུལ་ནང་དུ་གཡོ་འཕྱོལ་བྱས་པའི་སྔར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་གི་ཐན་གཡོག་བདག་པོ་ཞུག་འཕྲོ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོར་བཤིག་བཏང་བའི་འོག གྲེན་ལངས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ལ་ཞེངས་མང་པོར་ཕམ་ཉེས་བྱུང་བར་མ་ཟད། མཐར་ཞིང་པའི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཁྲིན་ཧྲེན་ཡང་འཛིན་བཟུང་ཞིབས་ཏེ་བཀྲོངས་ཤིང་། ཝུ་ཀོང་ཡང་རང་སྡོག་དོར་བ་རེད། ཝན་ཀུང་ཁོ་ཚོས་སྔར་བའི་གྲེན་ལངས་ཀྱི་མི་སྡེ་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་གནས་མང་པོར་ཁྱབ་པར་བརྟེན། ཞང་ཡུས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཅང་ཧྲུང(སུའུ་ནན་ཁྲུལ་གྱི་ཡུ་ཞན)ས་ཁུལ་གྱི་གྲེན་ལངས་དམག་དཔུང་དང་ལིའུ་པང་གིས་འགོ་ཁྲིད་བྱས་པའི་ཕེང་ཞེའི(སུའུ་ཞེའི་ཞོང་ས་ཁུལ)ས་ཁུལ་གྱི་ཞིང་པའི་གྲེན་ལངས་དམག་དཔུང་གཉིས་ཆིན་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་གཙོ་ཤུགས་དམག་དཔུང་ཡིན་ཞིང་། དམག་དཔུང་དེ་གཉིས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཧོ་པེའི་ཞིང་ཤང་དམག་འཐབ་ནང་ཞང་ཡུས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་དེས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཙོ་ཤུགས་དམག་དཔུང་ལ་རྒོལ་ལན་རྒྱས་ལྡན་བསྐྱོགས་ཏེ་ཐག་ཆོད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་༢༠༦ལོའི་ཟླ་༡༠པར། ལིའུ་པང་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་གིས་ཞན་དབྱང་མཁར་ལྡིངས་ནས་ཆིན་རྒྱལ་རབས་རྩ་མེད་དུ་བཏང་ནས་ལོ་དེར་ཞང་ཡུས་རང་ཉིད་མིས་ཁྲུའུ་པའོ་ཝང་སྟེ། ཁྲུའུ་རྒྱབ་མའི་བཙན་བདག་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཤིང་། ལིའུ་པང་ཧན་རྒྱལ་པོར་བསྐོས། ཁོ་ཚོས་ཞིང་པའི་གྲེན་ལངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁའི་འབྲས་བུ་འཕྲོག་རེས་བྱས་པའི་མཐར་ཁྲུའུ་ཧན་དམག་འཁྲུག་ལངས། སྐབས་དེར་ཞང་ཡུས་ཀྱི་དམག་ཤུགས་མི་ཤུགས་ཅི་ལིའུ་པང་གི་དམག་ཤུགས་ལས་ལྷག་ཁ་ཤས་ཀྱིས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཞང་ཡུས་དང་ལིའུ་པང་བར་དམག་འཐབ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་དང་། ཆུང་བ་བཞི་བཅུ་ཙམ་བྱས་པའི་ནང་ལིའུ་པང་ལ་ཕམ་ཉེས་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བྱུང་ཞིང་། དམག་ཤུགས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཐད་ནས་བཤད་ན་ལིའུ་པང་ལས་ཞང་ཡུས་དམག་ཤུགས་ཆེ་ཡང་། ལིའུ་པང་གི་ལས་ཕྱོགས་ནི་ཞིང་པར་འགོ་ཁྲིད་བྱས་ནས་ཆིན་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པས། རྒྱབ་རྟེན་བྱེད་ས་ནི་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་ནང་ཡིན་པ་དང་། ཆུང་ཟད་བརྟན་ཙམ་ཡིན་པའི་གནས་གཞི་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཞང་ཡུས་ཀྱི་ལས་ཕྱོགས་ནི་ཞིང་པའི་གྲེན་ལངས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་བྲན་གཡོག་བདག་པོ་རྙིང་པའི་བཙན་བཟུང་ལམ་ལུགས་སླར་གསོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས། རྒྱབ་རྟེན་བྱེད་ས་ནི་བྲན་གཡོག་བདག་པོ་རྙིང་པའི་ལྷག་འཕྲོ་ཡིན་པ་རེད། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་པ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན་གནས་གཞི་འཛུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་མེད། ཞང་དང་ལིའུ་གཉིས་དམག་འཐབ་ཐེངས་མང་བྱས་པའི་འཕྲལ་ཕྱར་དམག་ཤུགས་ཞན་པའི་ལིའུ་པང་གིས་དམག་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཞང་ཡུས་གཏོར་བཤིག་བཏང་སྟེ་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ༢༠༢ལོར་ལིའུ་པང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྲིད་དབང་བཙུགས་ཤིང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཁྲང་ཨན(དེང་སང་གི་ཤིས་ཨན)དེ། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཧན(汉朝)ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཤིས་ཧན(西汉)ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། སྐབས་དེའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་ནི་ཆིན་ཁྲི་རྗོང་གི་དུས་སྐབས་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་བ་ལ་འགའ་ཞིག་མི་འདྲ་བར་ལག་ལེན་བསྟར་གྱི་ཡོད་པ་སྟེ། ཧན་གོང་མས་ཐད་ཀར་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་ཁུལ་གྱི་རིམ་པའི་ས་ཁུལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་ཕུད། དེ་ཕྱིངས་རྣམས་རུས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་བསྐོས་ནས། རུས་རྒྱུད་གཅིག་པ་མིན་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་བཅད་བཟུང་ལམ་ལུགས་ལ་བཀག་འགོག་བྱས་པ་ནི་སྐབས་དེར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་རྣམས་ཞི་བདེའི་ངང་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་གོ་སྐབས་ཡོང་བ་བྱས་པ་དང་། ཆིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་ནས་ཕན་ནོགས་ཡོད་པའི་རིགས་རང་འཛུགས་སུ་ལག་ལེན་དང་། ཕན་ནོགས་མེད་པའི་རིགས་ལ་དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་ལེགས་བཅོས་བྱ་ཐབས་རིམ་པ་ལག་ལེན་བསྟར་ཡོད་པས། ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་དེ་མགྱོགས་མྱུར་དུ་གོང་འཕེལ་བྱུང་། ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཚིང་ནི་ལིའུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྔ་རྗེས་སུ་ཤིས་ཧན(ཧན་རྒྱབ་མ)དང་ཏུང་ཧན(ཧན་ཤར་མ)ཟེར་བའི་རྒྱལ་རབས་ཚན་པ་གཉིས་བྱུང་། ཤིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་ལ་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི་བྱུང་སྟེ། ༡. ཧན་གཀོ་ཙུའུ་ལིའུ་པང་། ༢. ཧན་ཧུའི་ཏི་ལིའུ་དབྱིང་། ༣. གཀོ་ཙུའུ་ཡི་བཙུན་མོ་ལུའི་ཧོ། ༤. ཧན་ཝེན་ཏི་ལིའུ་ཧེང་། ༥. ཧན་ཅིང་ཏི་ལིའུ་ཆི། ༦. ཧན་ཝུ་ཏི་ལིའུ་ཁྲེང་། ༧. ཧན་ཀྲོའོ་ཏི་ལིའུ་ཧྥུ་ལིང་། ༨. ཧན་ཁྲང་ཡི་ཝང་ཧོ། ༩. ཧན་ཞོན་ཏི་ལིའུ་ཞུན། ༡༠. ཧན་ཡོན་ཏི་ལིའུ་ཧྲང་། ༡༡. ཧན་ཁྲེང་ཏི་ལིའུ་ཨའོ། ༡༢. ཧན་ཨེད་ཏི་ལིའུ་ཤིན། ༡༣. ཧན་ཕིང་ཏི་ལིའུ་ཁའན། ༡༤. ཧན་དབྱུའུ་ཙི་དབྱིང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་ལོ༢༠༦ནས་སྤྱི་ལོ༢༣ལོ་བར་ལོ་ངོ༢༢༨ཙམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྐབས་འདིར《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》དཔེ་རིང་མང་ཆེ་བའི་ནང་། ཧན་གཀོ་ཙུའུ་ནས་བཟུང་མི་རབས་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ཞེས་གསལ་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ལུའི་ཧོ་ནི་བཙུན་མོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་པ་ཁྲང་ཡི་ཝང་ཧོ་རྒྱལ་པོ་རང་གི་རུས་རྒྱུད་མིན་པས་དེ་གཉིས་མ་བགྲངས་པས་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་བཟང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས། ཧན་རྒྱལ་རབས་སྟོད་རྗེས་གཉིས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡང་གོང་ལྟར་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་མ་བགྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། གོང་མ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེན་ཡབ་ཨན(范文澜)གྱིས་མཛད་པའི《ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཟེར》(中国通史)ཞེས་པ་ནས་གསང་བཤུས་བྱས་པ་ཡིན།

ཧན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཉེར་བཞི་པ་ཧན་ཧེན་ཏི……

རྒྱལ་པོ། (汉献帝刘协)ཚལ་པའི《དེབ་དམར》ནང་ཧན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཉེར་བཞི་པ་ཧན་ཧེན་ཏི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འཁོད་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ། ཤིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་ལ་གོང་མ་གསུམ་པ་བཙུན་མོ་ལུའི་ཧོ་དང་། བརྒྱད་པ་ཁྲང་ཡི་ཝང་ཧོ་གཉིས་མ་བརྩིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཤིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་ལ་གོང་མ་བཅུ་གཉིས་དང་ཏུང་ཧན(东汉)རྒྱལ་རབས་ལ་གོང་མ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་བསྡོམས་པའི་གོང་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་ཅིང་། ཏུང་ཧན་རྒྱལ་རབས་རང་ལ་གོང་མ་བཅུ་བཞི་བྱུང་བའི་བཅུ་བཞི་པ་ཧན་ཧེན་ཏི་ཡིན་པས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉེར་བཞི་པ་ཞེས་པ་བཅུ་བཞི་པ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞི་གཞན་གྱི་ཐོག་ནས་གསལ་པོར་རའཕྲོད་པ་ཡོད།

ཧན་གྱི་བརྒྱད་པ་ལིའུ་ཀོང་ཝུ། (刘光武即刘秀)

ལིའུ་ཀོང་ཝུ་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་སྐབས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བོ་རང་མཐུང་བ་ལས། དོན་དུ་ལིའུ་ཀོང་ཝུ་ཞེས་པ་སྟེ། ལིའུ་ནི་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་རུས་མིང་ཡིན་པ་དང་། ཀོང་ཝུ་ནི་གོང་མ་ཀོང་ཝུ་ཏི་ཞེས་དུང་ཧན(ཧན་ཤར་མ)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོའི་མིང་ཡིན་ཅིང་། མིང་དངོས་ལ་ལིའུ་ཤིའུ་ཟེར། སྤྱི་ལོ༢༥ནས༥༧བར་ལོ་༣༣རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཞང་མང་གིས་བཙུགས་པའི་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཆེད་ཞིང་པའི་གྲེན་ལངས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནང་ཞུགས་ནས་དེའི་འགོ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་སླར་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་བྱ་གཞག་ནང་བྱས་རྗེས་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ལ། ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ནས་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཆེ་བཙན་ས་བདག་གྲལ་རིམ་གྱི་ཚབ་བྱས་ནས་བཀག་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་གཅིག་གྱུར་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་སྟོབ་དང་སླར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་མཁན་ཡིན། ཁོ་པས་གྲེན་ལངས་ཞིང་པའི་དམག་དཔུང་གི་འགོ་ཁྲིད་བྱས་རྗེས་

དམག་དཔུང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་རང་བཞིན་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་པ་དང་། ས་གནས་གང་དུ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཀྱང་དེར་གནའ་རབས་ཀྱི་ཤུལ་བཞག་དངོས་པོ་ལ་གཏོར་བཤིག་མི་ཐོང་བའི་འབད་བརྩོན་གང་ཐུབ་བྱས་ཤིང་། ཆབ་སྲིད་ནོག་ཤེས་ཡོན་དང་འཛིན་ཐང་ཡོད་པའི་མི་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་བཟུང་བས། ཕོ་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་ཐོག་གི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཐུབ་པའི་འགན་སྲུང་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཞིང་པའི་གྲེན་ལངས་དམག་དཔུང་ནང་ཁྲལ་ཁ་ཐྲལ་དང་སྒྲིག་ཁྲིམས་མེད་པའི་གནས་བབ་ངེད་སྤྱད་ནས་རིམ་བཞིན་དྲག་གནོན་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་མཐར། སྤྱི་ལོ་༢༥ ལོར་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱུལ་ཤིང་། ཧན་རྒྱལ་རབས་སྔར་ཡང་བསྐྱར་གསོ་བྱས། རྒྱལ་ས་ནི་ལོ་ཡང་དབྱང་(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོ་ཡང་དབྱང་)ཡིན། ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་དེར་སྔ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི་བྱུང་སྟེ། ༡. ཧན་ཀོང་ཝུ་ཧྲི་ལིའུ་ཤིའུ། ༢. ཧན་མིན་ཧྲི་ལིའུ་ཀྲང་། ༣. ཧན་ཀྲང་ཧྲི་ལིའུ་ཏ། ༤. ཧན་ཧོ་ཧྲི་ལིའུ་ཀྲའོ། ༥. ཧན་ཧྲང་ཧྲི་ལིའུ་ལོང་། ༦. ཧན་ཨན་ཧྲི་ལིའུ་ཀྲུ། ༧. ཧན་ཧྲུན་ཧྲི་ལིའུ་པེའན། ༨. ཧན་ཧྲུན་ཧྲི་ལིའུ་པའོ། ༩. ཧན་ཁྲུང་ཧྲི་ལིའུ་པིང་། ༡༠. ཧན་ཀྲི་ཧྲི་ལིའུ་ཙྭན། ༡༡. ཧན་ཧྭན་ཧྲི་ལིའུ་ཀྲི། ༡༢. ཧན་ལིང་ཧྲི་ལིའུ་ཧོང་། ༡༣. ཧན་ཧྲའོ་ཧྲི་ལིའུ་པེའན། ༡༤. ཧན་ཤན་ཧྲི་ལིའུ་ཞེའི་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༢༥ནས་༢༢༠བར་ལོ་གྲངས་༡༩༥རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཧྲང་ཧན་(ཧན་ཤར་མ)རྒྱལ་རབས་འདི་ལ་དུས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཞིང་། དུས་སྐབས་དང་པོ་ནི་གོང་མ་དང་པོ་ཧན་ཀོང་ཝུ་ཧྲི་ནས་ཧན་ཀྲང་ཧྲི་མ་འདས་བར་གྱི་ལོ་༦༤བར་ཡིན། དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཧྲང་ཧན་རྒྱལ་རབས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། ཧན་ཀོང་ཝུ་ཧྲིས་དེ་སྔོན་བྲན་གཡོག་བདག་པོས་བྲན་གཡོག་འཚོང་བ་དང་གསོད་པ་སོགས་གང་འདོད་དུ་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ལུགས་གསར་པ་བཟོས་པ་དང་། འཚོ་ཐབས་བྲལ་བའི་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ལ་ས་གསུམ་རེའི་མཚམས་སུ་སྐྱབ་གསོའི་འབྲུ་རིགས་ཐེངས་རེ་ཕྲོད་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་ཞིང་པའི་གྲེན་ལངས་སྐྱར་ཡང་འབྱུང་ནས་མི་འབྱུང་བའི་བྱ་ཐབས་འགའ་ཞིག་བཟུང་བར་བརྟེན་གནས་སྐབས་གཞི་ཁྲོན་ཆེ་བའི་གྲེན་ལངས་འཛགས་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་ཡོད། གོང་མ་ཧན་ཀྲང་ཧྲི་འདས་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༡༨ ལོར་ཧན་ཧྲའོ་ཧྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ཧན་ལིང་ཧྲི་མ་འདས་བར་གྱི་ལོ་གྲངས་༡༠ ༡ཙམ་གྱི་རིང་ནི་ཧྲང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཉམས་རྒུད་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རིང་ལ་གོང་མ་མང་ཆེ་བ་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལོ་ཆུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་གོང་མ་སྟོན་མའི་བཙུན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་ལག་ཏུ་བཟུང་སྟེ། ཕོ་བ་ཚོའི་རིགས་རྒྱུད་རྣམས་ལ་དཔོན་པོའི་གོ་གནས་སྤྲོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་བརྒྱུད་དེ་མོ་སྟོགས་ཀྱི་ཉེ་བརྒྱུད་དབང་འཛིན་སྤྱོགས་ཁག་འགོ་བཙུགས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཉེ་བརྒྱུད་མིན་པའི་བློན་པོ་དང་། ཉུག་རུམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཆ་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཧྲང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་དེ་མིང་ཡོད་དོན་མེད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། གོང་མ་ཧན་ཤན་ཧྲི་ཡི་ཁྲུའུ་ཐིང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ནས་ཅིན་ཐུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཅིན་ཝུ་ཧྲི་ཡི་ཐའི་ཁང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ(སྤྱི་ལོ་༡༨༠ནས་༢༨༠)བར་གྱི་ལོ་གྲངས་༡༠༡རིང་ནི་ཧྲང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཁ་འཐོར་དང་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། དུས་སྐབས་དེ་ལ་གོང་མ་ཧན་ཤན་ཧྲི་ཡི་ཁྲུའུ་ཐིང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ནས་ཙན་ཨན་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ(སྤྱི་ལོ་༡༨༠ནས་༢༠༨)བར་གྱི་ལོ་བཅུ་དགུ་ནི་དུས་སྐབས་སྔོན་མ་དང་། དེ་ནས་ཅིན་ཐུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་ཅིན་ཝུ་ཧྲི་ཡི་ཐའི་ཁང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ(སྤྱི་ལོ་༢༠༨ནས་༢༨༠)བར་གྱི་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ནི་དུས་སྐབས་རྗེས་མ་ཡིན། དུས་སྐབས་སྔོན་མའི་ལོ་བཅུ་དགུའི་རིང་ཧྲང་ཀྲུའོ་ཕྱོགས་ཁག་གིས་ལོའོ་དབྱང་ལ་གནས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཐུབ་རྒྱུད་ལ་ཁྲལ་བཟུང་ཞིང་། ཡོན་ཧྲའོ་ཕྱོགས་གཏོགས་དང་བཅས་པས་ལོའོ་དབྱང་གི་ཤར་རྒྱུད་ལ་ཁྲལ་བཟུང་། དེ་མིན་ལ་གནས་ཚང་མར་ཆེ་བཙན་པ་བདག་ཕྱོགས་ཁག་གིས་ཁྲོངས་ཁྲོམ་ལྟ་བུར་འཛུལ་ཞུགས་སྐབས་ལོ་ཆུང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་དབང་རྣམས་ཐུབ་ཅུང་རེད། གཅིག་ཐུབ་ཡིན་ཁོ་ནར་འཛུལ་ཞུགས་ལས་དབང་ཤུགས་སུ་བརྩེགས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་ཤུགས་ཀྱིས་ཆེ་ཆུང་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་མི་ཆད་པ་བྱུང་བའི་ནང་ཁོ་པ་ཚོ་ནང་ཁུལ་གསོད་རེས་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་རྣམས་དམག་འཁྲུག་ནང་བསད་པ་དང་། ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་པ། ཡུལ་གྱུར་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་ཚབས་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་ལྷུང་ཞིང་། གཅིག་གྱུར་ནོག་བདེ་འཛགས་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་མནོ་རུ་སོང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད།

ཧན་དང་གསུ་དང་ཅེའུ། ཧན(汉)རྒྱལ་རབས། ཝེད(魏)རྒྱལ་རབས། ཀྲིའུ(周)རྒྱལ་རབས་གསུམ་ཟེར་བའི་དོན།

ཧན་མིན་ཧྲི། (汉明帝刘庄)ཧྲང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཧན་ཀོང་ཝུ་ཧྲིའི(汉光武帝)བུ་ཡིན། (སྤྱི་ལོ་༥༨ནས་༧༥)བར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ཏུ་སྲིད་དབང་དམ་པོར་བཟུང་ཐུབ་ཐབས། སློན་པོ་དང་ཉུག་རུམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འགལ་བའི་ལས་ཀ་མངོན་གསལ་དོད་པའི་ངང་བྱེད་ཐུས་ཀྱི་མེད་སྟབས། དུས་སྐབས་དེར་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། གོང་མ་འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས། ཡུང་ཕིང་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པའི་ལོར་བང་ཆེན་པ་ཕྱང་ཙྭན་ཞེས་པ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་འཚོལ་དུ་བཏང་ཞིང་། ཕྱིན་རྒྱ་གར་དུ་མ་སླེབས་ཙམ་ལ་དགུ་བཅོམ་པ་མ་ཏང་ག(འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མ་ཏང་ག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་མིན་བརྟག)དང་པཎྜི་ཏ་ཟླ་ལྡན་གཉིས་རྒྱ་དཀར་པོ་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཐིགས་སྐུ་ཞིག་དང་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་བཀལ་ཏེ་ཆུར་ཕྱིན་པ་དང་མཇལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་བཏང་བས། དེ་གཞི་ཐར་ཡོད་གཏོལ་མའི་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་རྩོལ་བྱས་མཐར་ལོན་པོ་ཕམ་ཞེས་བྱུང་། ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ལྭེ་བའི(དཔའི་ལོའོ་དབྱང་གྲོང་ཁྱེར)རྟ་དཀར་ལུ་ཡི་སྣ་ཝི(རྟ་དཀར་དགོན་པ)ཟེར་བའི་དགོན་པ་བཞེངས། དེ་ནས་བཟུང་མིས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཞེས་མི་བཟང་མཁན་པོ་སྐྱབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང》ལས་བཤད།

ཧན་ཡན་ཧྲང། བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་གསོ་རྫིར་རྒྱ་ནག་ནས་གདན་དྲངས་པའི་སྨན་པ་མཁས་པ་ཞིག་འདིས་རྒྱ་ནག་གི་གསོ་རིག་གཞུང《རྒྱ་དཔྱད་ཐོར་བུ་ཆེ་ཆུང》ཞེས་པ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མ་ཟད། འདི་ཉིད་དང་། ཧ་ར་ཤ་ཏ། ག་ལེས་རྟོལ་གསུམ་བཀའ་བགྲོས་ཏེ《མི་འཇིགས་པའི་མཚོན་ཆ》ཞེས་པ་བམ་པོ་བདུན་ཡོད་པའི་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་གསར་པ་ཞིག་བརྩམས་ནས་སྲོང་བཙན་ལ་ཕུལ་ཞིང་། གསོ་དཔྱད་ཐམས་ཅད་ལུགས་སྟེ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་འཆད་པའི་སྲོལ་གཏོད། དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བྱ་དགའ་ཕུལ་ཏེ་རང་ཡུལ་དུ་བཞུད་དོ། ।

ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི། གོང་དུ་ཧན་གྱི་བརྒྱད་པ་ལྷིའུ་གོང་བྱུ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཧན་ཤིའུ་ཚས། ཚལ་པའི《དེབ་དམར》ནང་ཟའི་ཟུང་དུས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་པ་བ་ཤུ་ཁྲི་ཞེས་པས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བརྩམས་པ་དང་། དུས་མིང་ཧན་ཡིན་པའི་ཤིའུ་ཚས་ཞིག་ཤེས་བསྡུས་ཏེ་སྦེབས་ཞེས་འབོད་ཀྱང་དེའི་མིང་དོ་མ་ཆ་ཚང་བ་ཐེས་མེད་སྐབས་སུ་ཡིན་ད་པན་ཅ་ཞེས་པས་བརྟག

ཧབ་ཁྲ། ཧྲང་འཁོར་སྐུ་དྲོའི་རིགས་ཀྱིས་སྒྲོན་པའི་ལྷམ་འཇབ་སྒྲིགས་མ་ལྷ་ཐུང་ཞིང་བཟོ་དབྱིབས་རྩོལ་ཅེ་དང་འདྲ་བ།

ཧམ་ཟིམ། ཐལ་དྲག་པ།

ཧམ་བཀག། མ་ཡིན་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་རྫུན་གཏམ།

ཧའི་ཧན་ཀུ་ལུག་རྒྱལ་པོ། (海山曲律汗即元武宗海山)ཧུགས་ཐུལ་པོ་པ། རང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་རྟེང་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤྲེལ(༡༣༠༨)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༣༡༡)ལོའི་བར(ཅི་ཧའི)ལོ་བཞི་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཁུ་ལུག་ཧན་ཞེས་ཟེར། འདིས་ས་སྐྱ

ཆོས་སྐྱ་འོད་ཟེར་ལ་བཀའ་འགྱུར་སོག་སྐད་ཐོག་སྒྱུར་དུ་བཅུག ། རང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤུགས་ཤག(༡༣༡༡)ལོར་འདས།

ཧར་གནོད་བྱམས་པ་སྐལ་བཟང་། མཚན་གཞན་དགེ་བཤེས་མགོན་དཀར་སྐྱབས་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུའི་ནང་སོག་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། སྔ་གཉན་རྒྱུའི་དུས་སུ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སེ་རར་ཆོས་ཞུགས་གནང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞིས་མཛད་དེ་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་ཐོབ། རྒྱུད་གྲུར་ཞུགས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱ(༡༨༡༣)ལོར་རྒྱུད་སྨད་བླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་། དེ་ནས་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁན་བྱུར་སྐབས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྤྲེལ(༡༨༤༤)ལོར་ཐུག་ལྷ་ཀླུ་སྒྲུག་ཏུ་སྐུ་གཤེགས། བཀའ་རྩོམ། འདུལ་བའི་སྡོམ་ཚིག་གནད་བསྡུས་སྙིང་པོ་ཚིག་དོན་བརྗོད་བྱང་ལས་གཞི་སྨད་ཀྱི་སྐོར་༼༽འདུལ་བའི་སྡོམ་ཚིག་གནད་བསྡུས་སྙིང་པོ་ཚིག་དོན་བརྗོད་བྱང་ལས་རབ་བྱུང་གཞིའི་སྐོར་༽སོགས་མཛད། འཁྲུངས་འདས་དང་ཞིབ་རྣམ་མ་རྙེད།

ཧར་བ། ཧུ་ག་དང་ཁྲུང་བྱུའམ་བར་ཐག་གི་མིང་།

ཧར་ལངས། ཚོགས་གྲལ་ནས་སློ་བུར་དུ་ལངས་པའི་དོན།

ཧལ་ཧ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐུ། སོག་ཏུ་ཁ་སྡེའི་ནང་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐོར་བཀོད་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས།

ཧི་མ་ལ་ཡ། འདི་བོད་སྐད་ལ་རི་བོ་གངས་ཅན་ཟེར་བ་རྒྱ་གར་སྐད་ལ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་རེད། རི་བོ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་མཐོ་ཤོས་དང་ཆེས་རིང་ཤོས་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ཅིག་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་ཀི་སི་ཐན་གྱི་བྱང་མཐའ་ནས་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས། འབྲུག་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་བར་བརྒྱུད་པའི་རིང་ཚད་ལ་སྤྱི་ལེ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་དང་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ལེ་ཉིས་བརྒྱ་ནས་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་བར་ཟིན། རི་རྒྱུད་འདི་སྔ་གཉིས་ནང་དུ་གུག་ཅིང་དཀྱིལ་རྒྱུད་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབུར་བ་དབྱིབས་གཞུ་དང་མཚུངས་ལ་རི་བོ་མཐོ་ཤིང་གཟར་བ། ཆ་སྙོམས་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡན་ཟིན་ཡོད། རི་རྒྱུད་འདིའི་ཁྲོད་དུ་རི་ཆེན་གནམ་གྱི་ཀ་བ་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་སྟེ་མཐོ་ཚད་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྤྱི་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ཡན་ཟིན་པའི་རི་ཆེན་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་དང་། མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བརྒལ་བའི་རི་ཆེན་བཅུ་བཅས་ཡོད། རི་ཆེན་མང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་རི་རྒྱུད་གཅིག་གི་ཐོག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཁྱིལ་བ་འདི་འདྲ་འཛམ་གླིང་ཐོག་རི་བརྒྱུད་གང་ལ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མེད། འཛམ་གླིང་གི་རི་བོ་མཐོ་ཤོས་གངས་རྒྱལ་ཇོ་མོ་མཐོན་མཐིང་སྟེ་རང་སྔོངས་དེང་རི་རྫོང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཇོ་མོ་གླང་མ(མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་༨༨༤༨.༡༣ཡོད)དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་འདིའི་དཀྱིལ་རྒྱུད་ཀྱི་གུང་བལ་ས་མཚམས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཆགས་ཡོད། རི་བོ་འདི་ནི་ལྷུན་པོའི་རྩིགས་ལས་འཕགས་ཤིང་དབྱི་སྟེ་ཁ་བའི་མདངས་འཛིན་ལ་ན་བུན་སྤྲིན་གྱི་ཅོད་པན་མཛེས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རི་འཛོམས་ལུགས་རྩལ་པ་ཚོས་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༩༦༠)ལོའི་ཟླ༥ཚེས༢༥ཉིན་དང་ཤིང་ཡོས(༡༩༧༥)ལོའི་ཟླ༥ཚེས༢༧ཉིན་སོ་སོར་བྱང་ངོས་ནས་རི་བོ་འདིའི་རྩེ་མོར་ཐེངས་རེ་འཛེགས་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚན་རིག་ལས་དོན་པ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཇོ་མོ་གླང་མའི་ཁུལ་དུ་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་རིམ་པ་བྱས་ཏེ་སྔར་ཕྱིན་བོད་དུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུར་སྟོན་པའི་ཚན་རིག་ཐོག་གི་གཞི་འཛིན་ས་བཟོས་ཡོད། རི་བོ་ཧི་མ་ལ་ཡ་འདི་བོད་ལྗོངས་ས་མཐོའི་ལྷུགས་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འདྲ་བར་ཆུང་གི་རྒྱུན་བཀག་སྟབས་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་དང་གནམ་གཤིས་སོགས་ལ་ཡང་བག་ཆགས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད།

བོད་ཀྱང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རི་བོ་གངས་ཅན་ནམ། ཧི་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པ་གངས་རི་ཏི་སེ་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་འདུག་ཅིང་། གངས་རི་ཏི་སེ་ལ་ཡང་ངོས་འཛིན་སྣང་ས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འདུག ༡. སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གངས་རི་ཏི་སེ་གཅིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པ་ལྟར་བྱས་ན་མ་ཕམ་གཡུ་མཚོའི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཅུ་བཞིས་མཐོ་བ་ཡིན། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གངས་རི་ཏི་སེ་གཅིག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁྲ་རྒྱ་ཡིག་ཁྲུངས་བཙན་ཞིག་འདུག་པ་དེར་ཡང་དེ་ལྟར་བཀོད་པས་འདི་རང་ཁུངས་དག་གསུམ་སྨྲ། ༢. ཡང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། སྟོད་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སོགས་སུ་གངས་རི་ཏི་སེ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁྲ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་དུ། མ་ཕམ་གཡུ་མཚོའི་བྱང་ངོས་ཀྱི་གངས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སོགས་སུ་མངའ་རིས་སྐོར་ཐོག་གི་ཤར་ལྷོའི་མཚམས་སུ་གངས་རི་ཏི་སེའི་རི་རྩེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དེའི་འོག་གི་མཆན་དུ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཅོ་ལྔས་མཐོ་བ་ཡོད་པའི་ཡང་རྟགས་ཀྱང་བྲིས་འདུག གང་ལྟར་འདིའི་རི་རྒྱུད་ནི་སྟོད་མངའ་རིས་ཁུལ་བཀྲ་ཤིས་སྒང་གི་ཤར་སྨད་ནས་གཞིས་ཀ་རྩེའི་བྱང་ཕྱོགས་ཤང་རྣམ་གླིང་རྫོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་བར་བརྒྱུད་ནས་ཡོད།

ཧིའུ་ཅིང་གི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཆུང་ཅིང་དང་གཞིའི་ཅིང་ཆན་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་། འདི་ནི་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྐུ་མིང་ཐོ་རང་མ་བྱུང་བ་ལས་དོན་དུ་ཤེས་ཅིན་གྱི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཧུང་ཅིན་དང་ཧོའི་ཆེན་ཚན་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་འདུ། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་རིགས་ཁག་ལི་མི་དམངས་ཀྱིས་ཅིན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་གྱེན་ལངས་བྱུང་བ་དང་བསྟུན་ནས་ཞུང་ཧྲུའི་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ལིའུ་ཡོན་སོགས་ཀྱིས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་གྱེན་ལངས་ལ་ཞུགས་ཐོག ཧན་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བ་བཙུགས་ཏེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས། རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ཡིན། དེའི་རྗེ་ལོ་སྤྱི་ལོ་༡༨ལོར། ལིའུ་ཡོན་གྱི་ཚ་བོ་ལིའུ་ཚུང་གིས་ཅིན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ནས་མ་ཆུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་གུང་ཡོན་ས་ཁུལ་དུམ་བུར་བཙད་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་དེ་བྱུང་། དེའི་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༣༡༨ལོར་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧུས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ལང་ཡའེ་ཕང་སི་ལྷ་ཧུའི་ཟེར་བས་འབྲི་རྩ་སྟོ་བྱང་གི་ས་བདག་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག ཅན་ཁང(དེང་སང་གི་ནན་ཅིན)ས་གནས་སུ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཏུང་ཅིན(ཅིན་ཤར་མ)ཟེར་ཞིང་། འབྲི་རྩ་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་ཏེ་མ་ཆུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་དང་ཁ་གཏད་དུ་གནས་པ་དང་། སྟོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཆུང་ཟད་གཅིག་གྱུར་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་། ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་དེར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་བཅུ་གཅིག་བྱུང་ཞིང་(ཧུས་མིང་ནི་སི་མ) ༡. ཅིན་ཡོན་རྟེ་སི་མ་རུའི། ༢. ཅིན་མིང་རྟེ་སི་མ་ཤའོ། ༣. ཅིན་ཁྲིང་རྟེ་སི་མ་ཡན། ༤ ཅིན་ཁང་རྟེ་སི་མ་ཡོད། ༥. ཅིན་མུ་རྟེ་སི་མ་ཏན། ༦. ཅིན་ཨེད་རྟེ་སི་མ་ཤི། ༧. ཅིན་ཧྥེ་རྟེ་ཏེ་མིས་ཀུང་དབྱི། ༨. ཅིན་ཅིའན་ཝེན་རྟེ་སི་མ་ཡུས། ༩. ཅིན་ཤའོ་ཝུ་རྟེ་སི་མ་ཡའོ། ༡༠. ཅིན་ཨན་རྟེ་ཏེ་ཙུང་། ༡༡. ཅིན་གོང་རྟེ་ཏེ་ཝེན་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ༣༡༧ནས༤༢༠བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཏུང་ཅིན་གྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ས་གནས་ཁག་གི་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་དང་། ས་བདག་འགྱུར་ཆེན་རིམ་གྲས་ཁག་གིས་ཞིང་པར་དབྱ་ཁྲལ་འདོར་ཆེན་དང་། སོགས་མ་བསྡུ་བའི་ཁུར་པོ་ཧ་ཅང་ཆེ་རུ་བཏང་བར་བརྟེན། སྤྱི་ལོ༣༩༩ལོར་ཅང་ནན་རུན་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ(དེང་སང་གི་ཀྲེ་ཅང་དང་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན)ནས་སུན་ཨན་དང་ལོ་ཞུན་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་བྱུང་སྟེ་སྲིད་གཞུང་གི་ཁང་པ་མེར་བསྲེགས་པ་དང་སྟོང་ཁྲིར་འགལ་ཤས་བཟུང་། སྤྱི་ལོ༤༠༢ལོར་སྲིད་གཞུང་གི་དམག་གཙོ་ཐོག་པའི་ཁོག་ཁྲུན་ཡན་སོགས་རང་སྒྲིག་གློ་བཏང་རྗེས་ལོ་ཞུན་སོགས་ཀྱིས་རུ་མཐུད་ནས་འཐབ་རྩོད་བྱས་

མཐར་རྒྱལ་ས་ཅན་ཁང(ནན་ཅེན)དུ་རྙོལ་གཏོར་བྱས་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ༣༡༧ལོར་སླར་ཡང་དུག་གནོན་ཕོག་པའི་ཐོག་ཏུ་ཤས་ཞེས་བྱུང་ཞིང་། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱང་སྟོབས་ཤུགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་གྱུར། ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་འཕྲི་ཆུ་བྱང་རྒྱུད་མ་ཆུ་འབབ་ཡུལ་དུ་ཁ་འཐོར་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ནི། ༡. ཏན(ཆབ་ཀྲའོ་ཀྲའོ་སྔོན་མ)གོང་དུ་བྲིར་ཙམ་བཤད་པ་ལྟར། ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཉམས་རྒུད་དུ་འགྲོ་བ་དང་དུས་མཚུངས་ཞུང་ནུའུ་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ལིའུ་ཡོན་དང་ལིའུ་ཚུང་ཕ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གསར་པ་བཙུགས་ཏེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཧན་ཀོང་ལེན་རྗེ་ལིའུ་ཡོན་ཟེར(དུས་མིང་ནི་ལིའུ) རྒྱལ་རབས་འདི་ལ་སྤྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་ལྔ་བྱུང་བས་སྤྱི་ལོ༣༠༤ནས༣༢༩བར་ལོ་ངོ་ཉེར་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༢. ཧོའུ་ཀྲའོ(ཀྲའོ་རྗེས་མ) སྤྱི་ལོ༣༡༩ལོར་ཇེའི་མི་རིགས་ཐེན་ཡངས་ཀྱི་འགོ་པ་ཧྲི་ལེས་ཀྲའོ་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལྷག་འཕྲོ་རྣམས་གཏོར་ནས་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཀྲའོ་མིང་ཏི་ཧྲི་ལེ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ཧོའུ་ཀྲའོ(ཀྲའོ་རྗེས་མ) རྒྱལ་ས་ནི་ཧོ་པེའི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤིང་ཐའི་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་བདུན་བྱུང་བ་དུས་མིང་ཧྲི་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ༣༡༩ནས༣༥༡བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༣. ཆབ་ཡན(ཡན་སྔོན་མ) ཞན་པེའི་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་མུ་རུང་ཧོང་གིས་སྤྱི་ལོ༣༣༧ལོར་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འོག་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་ཏུང་ཤར་གྱི་ལེའོ་ཉིང་ས་ཁུལ་དུ་སྐོར་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཡན་ཡེན་ཧྲི་ཏུང་ཏུབ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ཡན། (ཆབ་ཡན། ཡན་སྔོན་མ)རྒྱལ་ས་ནི། ལུང་ཁྲིང(ལེའོ་ཉིང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲོའོ་དབྱང)དང་ཏྲི་ཡེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཡེན་ཀང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་བྱུང་ཞིང་དུས་མིང་ནི་མུ་རུང་ཡིན། སྤྱི་ལོ༣༣༧ནས༣༧༠ལོའི་བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར་གོང་མ་གསུམ་པ་ཡན་དབྱིའུ་རྗེ་མུའུ་རུང་ཝེ་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་སྤྱི་ལོ༣༧༠ལོར་ཆེན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཝང་མེང་གིས་ཡན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་གོང་མ་གསོན་བཟུང་བྱས་ཏེ་སྲིད་དབང་འཕྲོག ༤. ཆབ་ཆེན(ཆེན་སྔོན་མ) ཏིས་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཕུ་ཧོང་གི་བུ་ཕུ་ཅེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ༣༥༡ལོར་ཀོན་ཀྲུང་ས་ཁུལ་དུ་སྐོར་བཙན་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཆེན་མིང་ཏི་ཕུ་ཅེན་ཟེར་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ཆབ་ཆེན(ཆེན་སྔོན་མ) རྒྱལ་ས་ནི་ཁྲང་ཨན(དེང་སང་གི་ཤི་ཨན) རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་དྲུག་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཕུ་ཡིན། སྤྱི་ལོ༣༥༡ནས༣༩༤བར་ལོ་ངོ་ཞེ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར་སྤྱི་ལོ༣༩༤ལོར་ཆང་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཡའོ་ཁྲང་དང་། ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལྔ་པ་ཆེན་ཀའོ་རྗེ་ཕུ་དང་བར་ལོ་མང་འཁྲུག་པ་བྱས་རྗེས། ཆེན་ཀའོ་རྗེ་ཡམ་ནས་ཡའོ་ཁྲིང་གི་བུ་ཡའོ་ཤིན་གྱིས་བསད་དེ། ཏིས་མི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་ཆེན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་རྫ་མེད་དུ་སོང་། ༥. ཧོའུ་ཡན(ཡན་རྗེས་མ) སྤྱི་ལོ༣༨༤ལོར་ཆེན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཕུ་ཅིན་དང་། ཀྲུང་ཅེན(ཅེན་ཤར་མ)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཤའོ་ཝུ་རྗེ་སི་མ་ཡའོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཕུའི་ཧོ་ས་ཁུལ(ཨན་ཧུའི་ཞིང་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་རྒྱུད། རྫིའི་ཧུའི་ལ་ཁུལ)དུ་དམག་འཁྲུག་ཞིང་ས་མང་བྱས་མཐར་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་ལས་ནས་རང་གནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཤིང་། ཆེན་རྒྱལ་རབས་ནང་ཁུལ་ཁ་འཐོར་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་བ་མང་པོ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། ཞན་པེ་མི་རིགས་ཀྱི་མུའུ་རུང་ཕྱིའི་ཟེར་བས་ཆེན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འོག་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་སྐོར་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ནས། རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཡུ་ཁྲིང་རྗེ་མུའུ་རུང་ཁྲུའི་ཟེར་ཞིང་། དུས་མིང་ནི་མུའུ་རུང།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཧོའུ་ཡན(ཡན་རྗེས་མ)ཟེར་ལ་རྒྱལ་ས་ནི་ཏྲོ་ཤན་ཀྲུང་ཧྲན(དེང་སང་གི་ཧྲོ་ལི་ཧྲིང་ཙོང)རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་མི་རབས་ལྔ་བྱུང་བས་སྤྱི་ལོ༣༨༤ནས༤༠༩བར་ལོ་ངོ་ཉེར་དྲུག་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར་སྤྱི་ལོ༤༠༩ལོར་རྒྱ་རིགས་ཧྥེང་ཕྲ་ཟེར་བས་གོང་མ་རུའི་དབྱི་ཧྲི་ཀའོ་ཡུན་བསད་ནས་རྒྱལ་རབས་ནུབ། ༦. ནན་ཡན(ཡན་ལྷོ་མ) མུའུ་རུང་གི་རིགས་རྒྱུད་མུའུ་རུང་ཏེས་ཧོ་ནན་ཧྭ་ཏའི་ཧྥུ(དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧྭ་ཏའི་རྫོང) བཟུང་ནས་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཤན་ཡུ་རྗེ་ཨུ་ཏེ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ནན་ཡན(ཡན་ལྷོ་མ) རྒྱལ་ས་ནི་ཧྭན་ཀུང་གོང་ཁྱེར(དེང་སང་ཧྭན་ཀུང་དབྱི་ཀུའུ)ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་གཉིས་བྱུང་བས་དུས་མིང་ནི་མུའུ་རུང་ཡིན། སྤྱི་ལོ༣༩༨ནས༤༡༠བར་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༤༡༠ལོར་ཏུང་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལིའུ་ཡུའི་ཕྱོགས་སུ་དམག་བཏང་སྐབས་སུ་གོང་མ་མུའུ་རུང་ཁྲའོ་བསད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ནུབ། ༧. ལེ་ཡན(ཡན་བྱང་མ) སྤྱི་ལོ༤༠༧ལོར་རྒྱ་རིགས་ཧྥེང་ཕྲ་ཟེར་བས་ཡན་རྗེས་མའི་གོང་མ་ཀྲུའི་རྗེ་མུའུ་རུང་ཀའོ་ཡུན་བསད་ནས་བྱང་ཤར་གྱི་ཡུང་ཁྲང(དེང་སང་གི་ལེའོ་ཉིང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཆུ་ཡང་ས་ཁུལ) བཟུང་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ། ཐེན་ཁྲིང་གི་ཧྲིང་ཕྲ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ལེ་ཡན(ཡན་བྱང་མ)ཟེར་ལ། རྒྱལ་ས་ནི་གོང་དུ་གསལ། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་དུས་མིང་ནི་ཧྥེང་ཕྲ་ཡིན། སྤྱི་ལོ༤༠༧ནས༤༣༦བར་ལོ་ངོ་ཉེར་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར། སྤྱི་ལོ༤༣༦ལོར་ཡུད་ཧྥོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་། ༨. ཧོའུ་ཆིན(ཆིན་རྗེས་མ) ཆང་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཡའོ་ཁྲིང་གིས་ཧྭན་ཤིས་ལྷ་ཤིང་ཏོང་གི་ས་ཁུལ་བཟུང་ནས་ཆེན་སྔོན་མའི་གོང་མ་ཕུ་ཅེན་བསད་དེ་སྲིད་དབང་ཐོབ། རང་ཉིད་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་མ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཀའོ་ཟུ་རྗེ་ཡའོ་ཁྲིང་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཧོའུ་ཆིན(ཆིན་རྗེས་མ) རྒྱལ་ས་ནི་ཁྲང་ཨན་ཡིན། (དེང་སང་གི་ཤན་ཤི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤི་ཨན) རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཡའོ་ཡིན། སྤྱི་ལོ༣༨༤ནས༤༡༧བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྤྱི་ལོ༤༡༧ལོར་ཏུང་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ལིའུ་ཡུས་གྱིས་བྱང་འདུལ་དམག་འཁྲུག་སྐབས་ཆ་མེད་བཏང་། ༩. ཤིས་ཆིན(ཆིན་ནུབ་མ) ཞན་པེ་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཆིས་ཧྥུ་ཀོ་རེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ༣༨༥ལོར་ལུང་ཤིས་ས་གནས་སུ་སྐོར་བའི་ཞན་པེ་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ། ཆིན་སྐྱེས་ཡང་ཆིས་ཧྥུ་ཀོ་རེན་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ཤིས་ཆིན(ཆིན་ནུབ་མ) རྒྱལ་ས་ནི་ཡོན་ཀྲའུ(དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཡུའི་ཀྲུང)ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་གོང་མ་བཞི་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཆིས་ཧྥུ་ཡིན། སྤྱི་ལོ༣༨༥ནས༤༣༡བར་ལོ་ངོ་ཞེ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་མཐའ་འོག་གི་རྒྱལ་ཕྲན་ཕན་ཚུན་ནང་འཁྲུག་བྱས་ཏེ་མཐར་སྤྱི་ལོ༤༣༡ལོར་གོང་མ་ཆིས་ཧྥུ་མུ་མོ་དམག་ལམ་ནས་སྲིད་དབང་ཤོར། ༡༠. ཞ། ཞུང་ནུའུ་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཧེ་ལེན་པོ་པོ་ཟེར་བས་སྤྱི་ལོ༤༠༧ལོར་ཧྲ་ཞ་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བ་བཙུགས་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཤུ་སླེས་རྗེ་པོ་པོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ཞ། རྒྱལ་ས་ནི་ཐུང་དཔན(དེང་སང་ཧྲན་ཤིས་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཏིང་ཧྲན)ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། དུས་མིང་ནི་ཧེ་ལེན་ཡིན། སྤྱི་ལོ༤༠༧ནས༤༣༡བར་ལོ་ངོ་ཉེར་ལྔའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར་སྤྱི་ལོ༤༣༡ལོར། ཐེད་བྱང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་དམག་འཐབ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐར་ཧྲོ་མིས་གཙང་པོ་བརྒལ་ནས་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཐུད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཐུ་གུའི་དམག་དཔུང་དང་ཐུག་ནས་ཆ་མེད་དུ་སོང་། ༡༡. ཧོའུ་ལེའང(ལེའང་རྗེས་མ) ཆེན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཅེང་མིང་རྗེ་ཕུ་ཅེན་གྱིས་སྤྱི་ལོ༣༨༦ལོར་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ལུའི་ཀོང་ཧྲང་དམག་ཁྲི་

བདུན་དང་ཆ་དམག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཙམ་གྱི་དམག་དཔུང་བཅས་མངགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་རྒྱལ་ཕྲན་མང་པོར་དམག་དྲངས་ནས་ཆེའུ་ཚེ(དགུའི་ཚེ)སོགས་རྒྱལ་ཕྲན་ལྔམ་ཇུ་ལྷག་ཙམ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། སླར་ཡང་དམག་དཔུང་ཁྲི་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཁྲིད་ནས་རྒྱ་ནག་དང་འདབས་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་བཏང་ནས་ཙཱནྡྲ་ཛ་པོ་དང་མངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་སོགས་ལེན་པར་བཏང་བ་རྣམས་ཕྱིར་ནས་ཕྱུར་སོག་ལྟེ་སི་ཆེན་དུ་སྐྱེབས་པ་དང་། ཆང་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཡའོ་ཁྲིང་གིས་གོང་མ་སྨྱུ་ཅིའན་བསད་ནས་རྒྱལ་ས་ཕྱོགས་ཏེ་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་གི་དམག་དཔུང་རྣམས་ཁྲིད་དེ་ལོའང་ཀྲའུ་མཁར་བཟུང་ནས་སྲིད་བཙན་བྱས་པའི་མིང་ལ་དབྱི་ཤུ་ཧྲི་ཡུའི་གོང་ཞེར་ཞིང་མི་རིགས་ནི་ཉིས་རིགས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཧོའུ་ལིའང་ཞེར་བ་དང་། རྒྱལ་ས་ནི་འགུ་ཙང(དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཝུ་ཝེའི་རྫོང)ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་རྗེས་བཞི་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༣༨༦ནས༤༠༣བར་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རྗེས་སུ་བུ་རྒྱུད་རྣམས་ནང་ཁྲལ་དབང་ཆ་འཐོག་རེས་དང་གསོད་རེས་བྱས་མཐར། སྤྱི་ལོ༤༠༣ལོར། ཆེན་རྗེས་མའི་གོང་མ་ཡའོ་ཞིན་གྱིས་གཏོར་བཅམ་བཏང་། ༡༣. ནན་ལིའང(ལིའང་ལྷོ་མ) རྟ་ཤིས་ཁྲལ་དུ་སྡོད་པའི་ཞན་པེ་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་ཐུའུ་ཧྥ་ཝུ་གུའུ་ཞེར་བས་ཅིན་ཁྲིང་ས་ཁུལ(དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀའོ་ལན་རྫོང)བཟུང་ནས་སྲིད་བཙན་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཝུ་ཡང་ཤུ་ཤུ་ཞེར་ཞིང་། ད་ས་མིང་ནི་ཐུའུ་ཧྥ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་ནན་ལིའང(ལིའང་ལྷོ་མ)ཞེར་ལ། རྒྱལ་ས་ནི་ལོས་ཏུའུ(དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོས་ཏུའུ)ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་རྗེས་གསུམ་བྱུང་བས་སྤྱི་ལོ༣༩༧ནས༤༡༤བར་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྤྱི་ལོ༤༡༤ལོར་ཆེན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་པོ་ཆིས་ཧྥུ་ཁྲི་ཞེར་བས་གཏོར་བཅམ་བཏང་། ༡༤. པེ་ལིའང(ལིའང་བྱང་མ) ཞང་ཏུའུ་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་པ་རྒྱུའི་རྒྱུའི་ཧུན་མེ་གྱིས་ཀྲང་དབྱེ་ས་ཁུལ(ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀྲང་དབྱེ་ས་ཁུལ)བཟུང་ནས་སྐྱེར་བཙན་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ལིའང་ཝང་ཧུན་ཡེ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ནི་པེ་ལིའང(ལིའང་བྱང་མ) རྒྱལ་ས་ནི་ཀན་སུའུ་ཀྲང་དབྱེ་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་རྗེས་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༣༩༧ནས༤༣༩བར་ལོ་ངོ་ཞེ་གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར་སྤྱི་ལོ༤༣༩ལོར་ཝེད་བྱང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གཏོར་བཅམ་བཏང་། ༡༤. ཤིས་ལིའང(ལིའང་ནུབ་མ) ལིའང་ཀྲའུ་ས་ཁུལ་དུ་སྡོད་པའི་ལི་ཀའོ་ཟེར་བས་སྤྱི་ལོ༤༠༠ལོར་ཏུན་ཧོང(དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཏུན་ཧོང)ས་ཁུལ་བཟུང་ནས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ལིའང་ཀུང་ཝེ་ཀའོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཤིས་ལིའང། རྒྱལ་ས་ནི་དེང་སང་གི་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཏུན་ཧོང་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༤༠༠ནས༤༢༠བར་ལོ་ངོ་ཉེར་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཛད། སྤྱི་ལོ༤༢༠ལོར་ལིའང་བྱང་མའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་རྒྱུའི་རྒྱུའི་མེང་ཞུན་གྱིས་གཏོར་བཅམ་བཏང་། ༡༥. ཆན་ལིའང(ལིའང་སྔོན་མ) ཤིས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ལིའང་ཀྲའུ་ས་ཁུལ་དུ་སྡོད་པའི་རྟོག་ཞིབ་འགོ་པ་ཀྲང་ཀུས་ཟེར་བས་འགུ་ཙང(ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཝུ་ཝེའི་རྫོང)ས་ཁུལ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ནུབ་བྱང་ས་ཁུལ་བདེ་འཛུགས་སུ་བཀོད་ནས་ཤིས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་མི་རབས་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས། ཧུང་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁྲུག་སྐབས་ཀྲང་ཙུའོ་ཟེར་བས་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཆིའན་ཀུ་ཀུང་ཉིད་རྒྱ་ཙུའོ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་ཆན་ལིའང(ལིའང་སྔོན་མ)རྒྱལ་ས་ནི་འགུ་ཙང(ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཝུ་ཝེའི་རྫོང)ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་རྗེས་དྲུག་བྱུང་བས། སྤྱི་ལོ༣༡༣ནས༣༧༦བར་ལོ་ངོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར། སྤྱི་ལོ༣༧༦ལོར་ཆིན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་མ་སྨྱུ་ཅིའན་གྱིས་དམག་དྲངས་སྐབས་འགོ་བཏགས་ཞུས་ཏེ་སྲིད་དབང་ཐོར། ༡༦. ཁྲིང་ཧྲན། ཤིས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་ཧུའི་ཏིའི་སྐབས། སྣ་མི་རིགས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་དཔོན་རིགས་ལི་ཐེ་ཟེར་བས་གོན་ཤིས་ས་ཁུལ་དུ་སྡོད་པའི་ཡུལ་གྲུར་མི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་ལ་ལྟ་རྟོགས་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམག་དཔུང་གི་ཚུར་རྒོལ་ཐེངས་མང་ཕམ་ཉེས་བཏང་ནས། མཐར་ཡུལ་གྲུར་མི་དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་རང་སྲོག་གཏོར། དེའི་བུ་ལི་ཞུང་གིས་མུ་མཐུད་དེ་ཡུལ་གྲུར་མི་དམངས་ལ་འགོ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔུང་དང་དམག་འཐབ་ཐེངས་མང་བྱས་མཐར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་ཁྲིང་ཏུའུ་གྲོང་ཁྱེར་བླངས། སྤྱི་ལོ༣༠༦ལོར་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མིང་ལ་ཤུ་ཧྲི་ལི་ཞུང་ཟེར། རུས་མིང་ནི་ལི། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཁྲིང་དང་ཧན་ཡང་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་དེང་སང་གི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་ཏུའུ་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་སྤྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལྔ་བྱུང་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༣༠༤ནས༣༤༧བར་ལོ་ངོ་ཞེ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར། སྤྱི་ལོ༣༤༧ལོར་ཏུང་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔུང་གིས་ཁྲིང་ཏུའུ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཧི་ཏུས་རྒྱུད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་སྲིད་དབང་ཐོར།

ཧུ་ཀྲུ་དབང་། (护教王)ཆོས་ལུགས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་ཚོ་པོ་ཞིག

ཧུ་ཀྲུ་ཧྥ་དབང་། (护教法王)རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྱུར་བསྟན་སྐྱོང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བའི་དོན།

ཧུ་མ་ཏུ་ཤྲི་དང་ཤིའི་ཧའི་ཁྲན་དབང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གསུམ་པ་ཐང་ཀའོ་ཙུང་གི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་སྤྱི་ལོ༦༥༠ལོར་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོར་ཧྥུ་མ་ཏུ་ཝེའི(驸马都尉)ཞེས་མིག་པའི་ཚོ་པོ་དང་ཤིས་ཧའི་ཁྲན་ཝང(西海郡王)སྟེ་མཚོ་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཚོ་པོ་ཕུལ་བ་དེར་ཟེར།

ཧུ་ལའེ་ཧུ། (旭烈兀)ཇིང་གེར་ཁན་གྱི་བུ་བཞི་པ་ཐོ་ལོས(拖雷)ལ་བུ་བཞི་ཡོད་པའི(སྨུང་ཁེ་ཧན། ཧུ་པི་ལི། ཧུ་ལའེ་ཧུ། ཨ་རི་རྒྱ་ག)ནང་གི་གསུམ་པ། འབྲི་གུང་པའི་སྐྱིན་བདག་ས་སྐྱ་ལ་དམག་དྲངས་མཁན་དེ་ཡིན།

ཧུན་ཙུང་། འདི་ཡང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཐོན་པོ་མ་བྱུང་བ་ལས། དོན་དུ་ཐང་ཤིའན་ཙུང(唐宪宗)ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།

ཧུའང་གསུམ། ཧུའང་དང་པོ་ཐའི་ཧའོ་ཕུ་ཞི། ཧུའང་གཉིས་པ་ཡན་ཏི་ཤེན་ནུང་ཞི། ཧུའང་གསུམ་པ་ཁའན་ཡུའན།

ཧེ་ཝ་ཀའི་ཆས་བཅུ་བཞི། ཧེ་ཝ་ཀའི་ཆས་དྲུག་བཅུ་བཞིར་གྱུར་པ་ན། ༡. ལུས་རྒྱན་ལ་རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་དང་། ༢. ཞགས་ཀྱི་ཟོ་རིས་དང་། ༣. ཐལ་ཆེན་གྱི་ཟོམ་བུ་དང་། ༤. ཁྲག་གི་ཐིག་ལེ་སྐྱེ་བཞི། ༥. བཏུང་བའི་སྣོད་ནི་ཐོད་པ་སྐྱེ་གཅིག ༦. བཟུང་བའི་ཧྲས་ལ་ཁ་ཊྭཱ་ག་དང་། ༧. གྲི་གུག་གཉིས་ལས། ༨. རོལ་མོའི་ཆ་ད་ལ་ཌ་མ་རུ་དང་། ༩. གསང་བའི་ཛ་རྒྱང་། ༡༠. དུར་ཆེན་གྱི་གླིང་བུ་སྐྱེ་གསུམ། ༡༡. སྟན་ལ་མི་རོའི་སྟན་དང་། ༡༢. སྟག་ལྤགས་ཀྱི་སྟན་གཉིས། ༡༣. གོས་ལ་མི་ལྤགས་ཀྱི་གཡང་གཞི་དང་། ༡༤. སྟག་ལྤགས་ཀྱི་ཤམ་ཐབས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །

ཧེ་ཝ་ཀའི་གནས་བཅུ། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་། དུར་ཁྲོད་དང་ཉེ་བའི་དུར་ཁྲོད། ཚན་དོ་དང་ཉེ་བའི་ཚན་དོ། འདུ་བ་དང་ཉེ་བའི་འདུ་བ་བཅས།

ཧེ་ཝ་ཀའི་གནས་བཅུ་གཉིས། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས། ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་། འཐོར་དང་ཉེ་བའི་འཐོར། ཚན་དོ་དང་ཉེ་བའི་ཚན་དོ། འདུ་བ་དང་ཉེ་བའི་འདུ་བ། འཐུང་གཅོད་དང་ཉེ་བའི་འཐུང་གཅོད་དོ། །

ཧེ་ཝ་ཀའི་རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག གཙུག་ཏོར་སྟག་ཞམ་སོགས་མ་གཏོགས་དཀར་རུས་པའི་དབུ་རྒྱན་དང་། རྣ་རྒྱན། མགུལ་རྒྱན། མཆོད་ཕྱིར་ཐོགས། ལག་གདུབ། རྐང་གདུབ་སྟེ་རུས་པའི་རྒྱན་དྲུག་བཏགས་ཡོད།

ཧྭ་ཅང་ཁྲི། (རྒྱ་མཚོ་སྔོ) མཚོ་སྔོན་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཞིག་སྟེ་ཡིག་རྙིང་དུ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་གནས་འདིར་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར་ཅེས་བཤད།

ཧེན་ཁང་ཤི་ཧར། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བི་ཧ་ར་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ཟེར།

ཧོ་ཐོག་ཐུ། (འདི་སོག་སྐད་ཡིན) རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་མིན་ཀུང་མན་ཆེང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། པཎ་ཆེན་གསུམ་གང་རིགས་ནས་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་གནང་བའི་བླ་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྣམས་ལ་ཟེར།

ཧོ་ནམ་ཁུར་པའི་མའི་སིའི་ལྷ་ཁང་། ཧོ་ནན་ཁུར་པེ་མ་སིའི(白马寺)ལྷ་ཁང་ཞེས་མི་ཡིག་ནང་གི་ཚིག་འདི་ལོ་རྒྱ་ལས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་སྐབས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཚོན་པོ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ལས། དོན་དུ་ཧུར་མཚན་ནང་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཧོ་ནན་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་ཧྲུང་ཧྭ་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་རིགས་པའི་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལོའོ་དབྱང་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན། པེ་མ་སིའི་ལྷ་ཁང་ནི། ལོའོ་དབྱང(洛阳)གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་ལེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ནི་ཀྲུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆེས་སྔ་མོའི་ནང་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་སྔོན་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། ཧྲུང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་ཧན་མིང་ཏིའི་ཡུང་ཕིང(汉明帝永平)ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་སྤྱི་ལོ(༦༥ལོར(སངས་རྒྱས་འདས་ལོ༡༠༡༣)པོ་ཉ་བ་ཚའི་ཡིན(蔡愔)ཟེར་བ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་འཚོལ་བར་བཏང་བ་ལས། ཧྲན་རྟོང(རྒྱ་ཡིག་དཔྱད་གཞིའི་ནང་ཡུའེ་ཏྲི(月氏)ཞེས་གསལ)དུ་སླེབས་སྐབས་རྒྱ་གར་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཏང་ག(迦叶摩腾)(འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་མ་ཏང་གི་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་མིན་བརྟག)དང་པཎྜི་ཏ་ཟླ་ལྡན(法兰)ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྟ་དཀར་པོ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲིབ་སྐུ་གཅིག་དང་གསུང་རབ་འགའ་ཞིག་བཀལ་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེར་ཕྱིན་པ་དང་མཇལ་ཏེ་ལྷན་དུ་བསྡན་ནས། དེ་གཞི་ཐུར་ཡོད་ཆོས་ལུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གཉིས་གང་བཟང་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་དུ་བཅུག་པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ་དར་སྤེལ་གཏོང་འགོ་ཚུགས། ཧོ་ནན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཏེ་འདབས་སུ་པེ་མ་སི་སོགས་བཙུན་པའི་ལྷ་ཁང་བདུན་དང་། བཙུན་མའི་ལྷ་ཁང་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་གཅིག་དང་ཕྱིན་ཐང་སི་ཟེར་བའི་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་ནས་དེར་རབ་བྱུང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་དང་། བཙུན་མ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པ་བྱུང་སྟོ་མོ་ཡིན་ཅིང་། དགྲ་བཅོམ་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་སྡེའི་ནང་ནས་ཤེར་མཁོ་བསྡུས་པར་《མདོ་སྡེ་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་ཞེ་གཉིས་པ》ཞེས་ཏུ་བ་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དེང་སང་ཡང་རྒྱ་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ནང་དུ་ཡོད་ལ། པཎྜི་ཏས《ས་བཅུ་པའི་མདོ》ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་ཞེ་ལྔ་བསྒྱུར་བར་གྲགས་ཀྱང་ད་ལྟ་རྒྱ་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ནང་དུ་མ་བཞུགས། ཡེ་ཤུ་སིའི་དགོན་པའི་རྒྱལ་སྟོའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཏང་གེ་དང་། པཎྜི་ཏ་ཟླ་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་དུར་ས་དང་། དེ་བཞིན་སྐུ་བརྙན་འདྲ་མིན་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་དག་མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་སྒྱུན་དངོས་ཡིན་པ་དང་། རིང་བསྲེལ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ཅིན(金)རྒྱལ་རབས(མན་ཇུ་རིགས)ཀྱི་གོང་མ་ཧྲི་ཙོང་གི་ཏཱ་ཏིང(大定)ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་སྟེ་ལུགས(༡༡༧༥)ལོར་བཞེངས། གཞན་ཡང་ཧན་རྒྱལ་རབས་དང་ཐེད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གནའ་རབས་རིག་རྫས་མང་པོ་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཡོངས་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་སྡེ་ཚན་གལ་ཆེའི་གྲས་སུ་གྱུར་ཡོད།

ཧོ་ཤུ་དང་ཤུ་ཀ་ཁན། (旭烈、普努)ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བོད་དུ་ཐེམ་ཐོ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་པར་མངགས་པའི་དཔོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་མིང་།

ཧོང་ཁིང་ལོ་གཉིས། (皇庆二年)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏྲ་ཡན་བྲུའི(元仁宗爱育黎拔力八达)རྒྱལ་པོའི་སྲིད་ལོ་ལྔ་པའི་མིང་ལ་ཧོང་ཆིང་ཟེར་ཞིང་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༣༡༢)ལོ་ནས་ལོ་གཉིས་པར་ཡིན།

ཧོང་ཐའི་ཧེའི་ནའི་ར་ཕྲ་ཤིང་ཚང་། ཧོང་ཐའི་ཧེ(皇后)ནི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ཟེར་བའི་དོན་དང་། ནའི་ར་ཕྲ་ཤིང་ཚང་ཟེར་བ་བཙུན་མོའི་མིང་དེ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་བརྟག

ཧོད་རྒྱུག ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་ལེགས་པར་མ་བྱས་པར་འོལ་ཚོད་བྱས་པ།

ཧན་ཛུང་། འདི་ཡང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་ཚོན་པོ་མ་བྱུང་བ་ལས་དོན་དུ་ཐང་ཞེན་ཙུང་སྟེ(唐桓宗) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ།

ཧོར། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་མི་འདྲ་བའི་ནང་གོ་བ་ཞེན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ། སྐབས་རེ་སོག་པོ་ལ་ཧོར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། སྐབས་རེ་བོད་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲོག་པ་རྣམས་ལ་ཧོར་ཟེར་བ་དང་། སྐབས་རེ་གྲུ་གུ་རྒྱལ་ཕྲན་ལ་ཧོར་ཟེར་བ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད།

ཧོར་ཁ་བཞིའི་སྡེ། བྱང་ཁུལ་བྱང་རིགས་སྡེ་བཞི་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རིགས་སྡེ་བཞི་ནི། ནག་རྒྱ། ཨ་ཚོ། བེ་རུ། སོག་སྡེ་བཅས་བཞི་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་ཐོས།

ཧོར་ཁང་། ཧོར་ཁང་ནི་ཧོར་ཧྲིང་གེར་གྱི་རྒྱུད་གསང་གཞུང་ལས་ཧོར་ཧྲིང་གེར་དཔོན་ཞེས་པ་ཏྲཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་སྐབས་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ལ་གཞིས་སྒྱུར་འཛུགས་བྱུང་བ་དང་། མ་གཞིས་གནས་ཡུལ་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཁང་ནི་ས་སྐྱའི་དུས་བོད་ཀྱི་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་གྲས་ཡིན་པ་སྟེ། ཧོར་ཁང་པའི་མི་རྒྱུད་ནི་སོག་པོ་ཨོ་རོས་ཟའི་རིགས་ལྷ་སར་གཞིས་ཆགས་ནས་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་ཐོག་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་ཤལ་སྐྱུད་བདེ་ཚར་སྔོང་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཐོབ་གནང་ཞིང་། ཨོ་རོས་ཟའི་རྗེ་འདས་རྗེས་དེའི་བུ་ཀྲོར་པོ་ལྷ་མི་དབང་གི་གཙང་པོ་ཉི་ཤན་ཏོ་ཕུ་ཆེ་རབ་བརྟན་མཁར་བར་བཞུགས་པ་དེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(༡༧༤༧)ལོ་རྒྱལ་རྩེར་འབྲུག་དམག་དང་འཐབ་པའི་ཕྱག་རྗེས་སུ་ཇ་ལག་དང་ཐའི་ཇི་རིམ་པ་དང་པོའི་གོ་གནས་ཐུང་བ་དང་ནག་ཆུ་ཁུལ་བར་མཐའ་སྲིད་གཞུང་དཀའི་དཔོན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱུང་། དེ་འདས་རྗེས་གཙང་པོ་སེར་ཆེན་ཏ་ཤི་ཁ་རབ་བརྟན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གོ་གནས་སུ་མཇུད་བཟུང་། སྲུན་གསུམ་པ་ཚེ་དཔང་རྡོ་རྗེ་དང་། དེའི་བུ་དབང་འདུས་ལ་བོ་ལྷ་མི་དབང་དང་། བོད་སྟོད་ཨེམ་བན་གྱི་དོགས་ཀྲམ་འགོག་གཏོང་མ་ཆན་ཤུང་ནས་བོ་གནས་དང་པར་མཐའ་སྐྱེར་གཞུང་དཀའི་དམག་གི་དཔང་ཆ་རང་འཛུགས་གནང་། དེའི་བུ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གོ་གནས་སུ་མཇུད་འཛིན་ཐོག་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༧༧༢)ལོ་ནས་བཀའ་བློན་བྱས་ཀྱང་། གོར་དམག་སྐབས་གཡོལ་ཐབས་བྱས་རྒྱེན་བཀའ་བློན་གནས་དབྱུང་བཏང་། སྐར་བྲེ་བ་གསུམ་ནས་བཀའ་བློན་རང་འཛུགས་བྱས། དེའི་བུ་ཚེ་རིང་དབང་ཕྱུག་རྡོར་རྗེ། དེའི་བུ་དོན་གྲུབ་གཡུལ་རྒྱལ་གྱིས་བཟེར་དཔང་དང་། དེ་ནས་རྗེས་དཔོན་བྱས་ཏེ་བཀའ་བློན་ཤུང་རྒྱབ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཆབ་མདོར་བསྐྱོད་དེ་ལས་དོན་ཡག་པོ་བྱུང་བར་ཇ་ལག་རིམ་པ་དང་པོའི་གོ་མིང་ཐུང་། དེའི་བུ་རྣམས་མེད་ཀྱིས་པའི་གོ་མིང་ཞུལ་འཛིན་བྱས་ཀྱང་མི་རིང་བར་འདས། དེའི་བུ་དཔང་ཆེན་གྱིས་ཇ་ལག་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སུ་གོ་གནས་ཕབ། དེའི་བུ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་བློན་བྱེད་སྐབས་དོན་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༨༠༣)ལོར་བཀའ་བློན་བཤད(སྒྲ)ཞོལ(ཁང)ཚང(ཁྲིམས)གསུམ་དང་མཉམ་དུ་གནས་དབྱུང་ཐོག་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་བཀག་བསྐྱིལ་བྱེད་སྐབས་གཙང་ཆུར་མཆོངས་ནས་འདས། དེའི་བུ་དཔང་ཆེན་ལུན་ཚོགས་ལ་ཇ་ལག་གི་གོ་གནས་བྱུང་། དེའི་བུ་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་གྱིས་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཇ་ལག་དང་རང་སྐྱོང

ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་ཀྲུའུ་རེན……
གཞོན་པ་སོགས་གནང་། ཏོར་ཁང་གི་གཞི་རྩའི་གནས……
ཚུལ་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྟག(༡༧༤༦)
ཙོད་ཟླ་༡༡ཚེས་༢༠ཉིན་པོ་ལྷ་ཟའི་ཐེ་ཇི་བསོད་ནམས་སྟོབས་
རྒྱས་ནས་བཏང་བའི《མེ་བམ་ཆེ་མོ》ཞེས་པའི་ནང་ཁྲི་ཁང་
གི"བུ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཆག་པར་འདི་གའི་རིགས་རུས་དཔོན……
རབ་བརྟན་དོན་གྲུབ་སྒྲིན་ཡོད་པར་བོད་རྗེ་རྣམས་ཁྲི་ཁང་
འཛིན་མི་རང་བདག་ལྷ་སའི་ཁང་པ། སྨན་གོང་བུད་མེད་
ལྷ་གདོང་དང་བཅས་པའི་མི་སེར་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་
ཁང་དང་། གོང་ལ་སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ། ཕང་གཙང……
རྟེན་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་ལ་ཁྲལ་རིགས་རྩ་ཆག་དེབ……
མཆན་བཅས་ཕེབས་འདུག་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གནས་མིན་
སྣ་ཚོགས་བྱུང་འདུག་པ་ད་ཆ་དཔོན་རབ་བརྟན་དོན་གྲུབ་
ལ་མིག་བསྐྱང་གི་སྒྲུབ་ཆག་ཡང་དེ་ཀ་བྱེད་རྒྱུར"ཞེས་དང་།
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་ལུག(༡༧༣༩)ཟླ་༧ཚེས་༨ཉིན་
ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་སྩལ་བའི་བཀའ་ཤོག《མེ……
བམ་ཆེ་མོའི་མེ་གཡོག》ཞེས་པ་མི་ཁྲི་ཟླ་༦ཚེས་༡༦འཁོད……
པའི་བཀའ་ཤག་ཐམ་འབྱར་ནང་གསལ"ཁྲི་ཁང་དཔོན་རྗེ་
ལག་ཐའི་ཧི་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་འདི་པའི་ཕ་མེས་ནི……
ཡོན་པོ་སྨོན་ཆེ་ཅན་མི་ཐོག་བཞི་ནས་མི་ཚེ་རྒྱལ་པོར་གཞུང་
བསྟན་ལར་རྒྱའི་ཞི་དྲག་གི་བྱེད་སྒོ་བློ་ཐུབ་བྱུང་བར་བརྟེན་
བརྒྱུད་འཇགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཇ་ལག་གི་གོ་མིང……
གཟེངས་བསྟོད་གོང་མ་ཆེན་མོ་ནས་སྩལ་ཞིང་། བོད་ཀྱི……
གཞིས་མ་ལག་སྐྱོ་བྱུང་གི་འཛིན་དབང་གསར་སྐྲིང་རྣམས……
ལ་ཡང་མི་དྲག་བཀའ་ཤུང་ཇ་མདའ་དཔེ་འགྲེའི་བདག……
རྐྱེན་མིག་བསྐྱངས་གཟེངས་བསྟོད་ཡོད་བཞིན་པ་མ་ཟད།
ལྷག་པར་འདི་པའི་ཕ་ཇ་ལག་དབང་འདུས་ཞུ་སེར་ཀྱི……
བསྟན་པ་ལ་ཀུན་འདུད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཕྱུགས་བུ་དུས……
འགྱུར་སྐབས་འཚོ་ཐིན་ལྷུས་ཐེངས་ཀྱི་ཇོད་ལ་སྨན་ཆེ་བྱུང་
བ་དང་། བཙམ་མདོར་རྒྱ་སྐྱོང་ཐ་ཕྱིའི་གདོང་ལེན། ཨ་
ཁང་ནག་སོ་པ་འོན་ལེང་གི་མཆོད་ཀལ་ཆེ་དམིགས་བསྐྱིས་
ཀྱི་ལས་དོན་རིམ་པར་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་ངོ་ཐོན……

པ་བྱུང་བ་བཅས་གོང་མ་ཆེན་མོ་ནས་བཀའ་སློན་གྱི་ལས……
དོན་གོ་ས་གཟེངས་བསྟོད་བསྐོ་གཞག་སྩལ་ཐོག་ནས་ཚེ་མ་
ཐིན་ཆེ་ལ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་འདི་པར་ཇ་ལག་རིམ་པ་
དང་པོའི་ཧོ་ཤིང་ཐུ་རྒྱན་ཕ་གཤལ་བུར་འཛུགས་བྱས་པ་ནས་
འདི་པས་ཀྱང་མཆོ་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་ཁྲུབ་ཞི་དྲག སྡེ་ཤན་རིང……
བྱུང་། རྗེས་དཔོན། མདའ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ཆེ་ཕྲ་
དམིགས་བསྐོས་གང་ཅིར་ཕྱུགས་བསམ་མི་དམན་པ་བྱུང……
སྐབས་དམིགས་བསལ་མིག་བསྐྱངས་དགོས་གྲུས་བཅས……
འདི་པས་འཛིན་པའི་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཁང་འོག་སྐོར་བཅས། ཟུར་
སྡོང་། བོད་འབྲོག ལྷ་སའི་ཁང་པ་ནག་བྱུང་སྐོར་བཅས་
པ། གོང་ནས་འཛིན་རེ་ཡན་རྩ་རྩོན་ཉིན་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩ་ཟ……
སྡེད་སྡོངས། འགྱུད་མེད་སྒོ་གསུམ་བཅས་པར་གཞུང……
གཏོད་གཞན་ཚོད་མེད་པའི་བཀའ་གཏན་ཕྱུངས་ཐུབ་དང་
འབྲེལ་དོན་ད་ལྟ་བར་གནས་བཞིན་སོགས་ཀྱི་ན་གླིང་རི……
ཀླུང་གི་རྩ་རྩ་ཤིང་གསུམ་གྱི་སྲུང་བཀག་ཟ་སྐྱེག རྩ་ཡུད……
ཚར་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལམ་ཐུགས་བོན་ཕྱིག་གསུམ་བསྒོ་ཤེས……
ཀྱི་ཡོན་བདག རྩ་ཚོག་དང་འགལ་བའི་རྫི་མོ་བ་དགའ……
མིན་གྱི་ངོགས་ཤུལ་འདེབས་རྩ་འཚོ་ལེན། ས་རྩི་ཕྲུངས……
སློག་གི་ཞིབ་དཔྱོད། འདོན་དང་ལག་འདོན་ལ་འཕར……
འགེལ་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ས་ཁང་མི་རྩ་ཁྱི་ཤུར་ཏུ་སོང་བ……
དང་། མགོ་བརྟགས་བྱུང་ས་པ། ས་འཛིན་ལ་བུད་སྒོངས་
པའི་ས་ཞིང་ཁང་རྩ་ཚེར་རྩ་སོགས་ཚོང་ཡིག་ལ་སྐྱད་མེད……
གཞུང་ཞི་དྲག་སྐྱབ་རྗེན་བཅས་སྤྲི་ཁྲབ་ཟ་ཚོག་དང་དན……
ཡིག་གི་དོན་བཞིན་སྤྱོད་གོང་འཁོད་སུ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡོད……
ཀྱང་རང་ཁུངས་སུ་སློག་འཛུགས་འདོད་མཐུན་གྱི་ཞིང……
བརྗེས་བྱས་པ་ཡན་ཆད་བྲིས་དོན་གྱི་དོན་ཚོད་གླེང་མེད་པ་
སོར་གནས། ཏོར་པར་དང་། སྨད་མ། དམར(ཡོན)
ཐོག་བཅས་བྱུང་སྐྱེ་ནས་རིན་དང་བཟོ་རྩེན་ལེན་ཐུད། ཚོ
ཚོང་གི་ལག་རྡོ། གྲོ་ཁ་བསྒྱུ་གཏོང་། བྲུ་ཡུག་དང་།
སྐྱིད་སྡུག་གི་སྐབས་ལན། བུ་ཚ་དང་སོ་ནུག་འཚོ་མི་རེ་ཉེ་
ཁིབས་གསུམ། བོད་མདོ། སྨུང་སྐད། སྐྱའ་བཅའ།
འོལ་ཁ། ཀོན་འབྱམ་བཅས་པར་ཏོར་ཚོང་གོང་གསལ་གྱི་

རྣ་བལ་ཤ་བཅས་ཚོང་ཁྲལ་ནང་ལེན་བྱས་འཕྲུས་ལྷར་རྒྱུན་
ད་ལྟ་བར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཅི་ཡིན་ལྟར་དགོས་པ་དང་། ནང་
སྡོད་ཁ་མཆུའི་གཏོད་རྒྱ་དང་ཉན་མིན་རིགས་ཚབས་ཆེ……
མིན་པའི་ཆང་རྒྱང་ལ་ཁྲིམས་མཐུན་བབས་མཆུངས་ཀྱིས……
རྗེས་གཅོད་བཏང་ཆོག་རྒྱ། འཛིན་བདག་འཛུགས་གསུམ་
ཡོང་འབབ་དང་བཅས་པ་གང་ན་ཅི་ཡོད་ཇེང་གིར་ཟིའི་ཊི་
ཤུན་ཚོགས་རབ་བརྟན་ནས་ད་ཕན་ཇ་ལག་རིམ་ཅན་གྱི……
སྲོལ་ལམ་གང་ཡོད་ལ་འཛུགས་གནས་སྐོར"ཞེས་སོགས……
གསལ། ཏོར་ཁང་གཞིས་ས་འག་གི་ཇོ་ཆེན་སོན་ཁལ……
༡༠༠༠སྐོར་དང་། འདོན་མི་སེར་སོན་ཁལ་༥༠༠༠སྐོར།
ཞིང་ཐུན་ཐེམ་དུད་༣༠ཙམ་དང་མི་གྲངས་༢༨༠སྐོར།
འབྲོག་ཁག་༨དང་། འབྲི་གཡག་༥༦༠དང་། གཞིས་གར་
ར་ལུག་༢༠༠སྐོར། རྫོང་མཛོ་༡༥དང་། རྟ་དྲེལ་༡༥སྐོར་
བཅས་ཡོད་པ་དང་། ཁྲལ་འུལ་ཐད། སྐུ་རྟེན་ཡོད་པ……
ཨུལ་མི་༦༠སྐོར་གྱིས་ཉིན་ལྟར་ཞིང་གཡོག་དང་། དབྱིད་
འདེབས་སྐབས་ཕྱུག་འདེབས་ས་༦༠༠ཞེས་ཚོ་ཕྱུགས་ཏོར་ཁང་
གཞུང་རྒྱང་ནས་བཏང་སྟེ་ཨུལ་ལག་གིས་འདེབས་ལས……
སོགས་བྱེད་དགོས། སྟོན་དུས་བཙས་རྔ་གཡུལ་ལས་སྐབས་
མཉམ་རུབ་ཅེས་ས་ཁང་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་གཏོང་དགོས།
ཞིང་ཐོགས་ཞེས་སོན་ཁལ་༦༠༠སྐོར་གྱི་འདེབས་གཡོག……
ཐད་མི་སེར་ལ་འདེབས་རྟེན་སོན་ཁལ་༦༠༠སྤྲད་དེ་རྩ་འབྲུ་
བསྡུ་འཇུག་བར་ཞིང་གཡོག་ཡོངས་རྫོགས་མི་སེར་ནས་བྱ་
དགོས་ལ་ཁྲལ་པ་ཚོར་དེ་སྟེའི་ཐོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་
ས་རྫོང་རྟ་ཁལ་དང་། རྒྱ་མིང་བཟོད་གསུམ། གཞན་ཡང་
བཞི་སྣ་དམག་བཅས་འཕྲི་སྲོལ་ཡོད། ཁྲལ་པའི་ཁོངས་རྒྱ་
སྐྱོང་དམག་ཀང་བཅུ་སྐོར་ཡོད་པར་དམག་རྟེན་ཞུར་དུ……
སོན་ཁལ་༦༠ཙམ་རེ་ཡོད་པ་ནས་རྒྱ་སྐྱོང་དམག་རེ་བཏང་
སྟེ་དེའི་འཕྲི་ཆ་རྒྱུན་དགོས་པ་མ་ཟད། རྗེས་འབར་སྐུ་སྲུང་
དམག་ཐེལ་ལྔ་རེ་གཏོང་དགོས། ཞབས་ཕྱུས(མདུན……
གཡོག)ཆེ་ཁག་བཞི་ནས་ཏོར་ཁང་ལ་ཞབས་ཕྱི་འཛུགས……
དགོས་པ་དང་། དེ་མིན་ཏ་ཀྲུང་ཞེས་པ་གཞིས་སོན……
ཁལ་༣༠ཙམ་ཡོད་པའི་མི་ཚང་ལྔ་ནས་ཞབས་ཕྱི་མི་རེ……

འཛུགས་དགོས། ཞབས་ཕྱུས་ངོ་བཅར་ལ་གླ་རེ་སོགས……
འབྲུ་ཁལ་རེ་སྤྲད་ཕྱིན་ཕྱི་སྤོ་སོགས་གསུམ་གང་ཡང་མེད།
ནང་ཟན་ཟེམ་དུད་༦ལ་ལྟ་རྟེན་སོན་ཁལ་༡༥ཙམ་རེ་ཡོད་པ་
ནས། ཁང་གཉེར། གད་པ། དྲུང་པ། རྒྱ་ཕྱིང་།
ལས་དཔོན་སོགས་རྩག་རྩིག་ལས་ཁྲལ་རྒྱག་དགོས། ཏོར་
ཁང་གཞུང་རྒྱང་ནས་ཟླ་ཕྲུག་ལས་ཁྲུངས་སུ་མར་ཁལ……
༨༠དང་། དཀའ་ལྡན་སྟོན་མཆོད་ལ་མར་ཁལ་༣༥……
དང་། དད་རྫས་སུ་ཞིབ་འབར་འབྲུ་རྣའི་ཁལ་༥༠༠……
བཅས་འཛལ་དགོས།

ཏོར་ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར། ས་ལུག……
(༡༩༡༩)ལོར་རྒྱ་མར་སྐུ་འཁྲུངས། ལྷ་ས་སྐྱིད་རས་སློང་
གྲར་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་དང་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་
འཕེལ་སོགས་ལས་རིག་གནས་ལ་གསན་སྦྱོང་གནང་།
རྩིས་ཁང(བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་སྒྲུབ་
གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ས)རུ་རྩེའི་རྩིས་སློབ་སྦྱོང་གནང་བ་བརྒྱུད……
སྒྲུབ་རྣམ་པའི(རིམ་པ་བཞི་ཆུང་བ)གྲལ་སུ་ཞབས་ཕྱིད་ཞུས་
རྗེས་རྩམ་ལེན་པ་དང་། མདོ་སྨད་སོགས་ཁང་། ལྷ་སྲུང་
རུ་དཔོན། གཞུང་འབྲུ་ཕྱི་མཛོད་ཁང་གི་ལས་བྱ། ཇ་ཤག
སོགས་ཀྱི་ལས་གནས་དང་གོ་མིང་བཞེས། བོད་ཞི་བས……
བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་དང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས……
ཕག(༡༩༥༩)ལོ་ཟོ་སོག་རྫིང་འབྲུག་ལངས་སྐབས་རྒྱལ……
གཅེས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་སུ་བརྟན་པོ་བཟུང་སྟེ་ལྗོངས་ཚན་
ས་ཁུལ་ཚན་ས་ཡོན་དང་། ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི……
གཞོན་པ། ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་བློ་འདྲི་ཡུག།
ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་ཀྲུའུ་རེན……
གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་འགན་བཞེས། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་རིག……
གནས་བྱ་གཞག་ལ་ཐུགས་ཤུགས་འདོན་མཁན་ཞིག་ཡིན……
སྐབས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དང་དགེ……
བཤེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་ཞུས་ཏེ་ཁོང་
རྣམ་པའི་རྩོམ་ཡིག་དཔེ་སྐྲུན(ཤིང་པར)གྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར

པ་སོགས་གནང་བ་མ་ཟད། ལྷག་པར་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སྐུ་འདའ་ཁར་གསུང་རྩོམ་ཟིན་བྲིས་རྣམས་ཧོར་ཁང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར་ལ་གནང་སྟེ་བདག་གཅེས་དགོས་ཚུལ་བཀའ་མངགས་གནང་བ་ལྟར་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༩༨༩)ལོར《གངས་ཅན་རིག་མཛོད》དེབ་དེབ་གསུམ་གྱི་ཐོག་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་རྩོམ་བཀོད་པའི་ཟིན་བྲིས་མཁོ་འདོན་དང་ཞུས་དག་དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད་འབྲི་བ་སོགས་གནང་། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་མི་ཉུང་བ་འབྲི་བ་གནང་ཡོད། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་བྱི(༡༩༩༦)ལོ་དགུན་ཟླ་༡༡ཚེས་༤ཐོག་སྐུ་གཤེགས།

ཧོར་ཁྲིག་ཁག་ལྔ། ཟེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་ཁོངས་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་ཁོངས་རྟའུ་དང་། བྲག་མགོ། ཏྲེ་བོ། དཀར་མཛེས། སྟོང་སྐོར་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་།

ཧོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་ཏའི་དབེན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སོག་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་ཧོར་ཟེར་ཞིང་། སོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏཱ་ཡོན་ཧྲེ་ཆེན་པོ་ཡོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཟེར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀོག་པོ་ཟེར་བ་སྐབས་རེ་པར་ཤིག(ཡོ་སི་རིང་ལང་གི་དབྱི་ལང)ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་པས་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་དང་སྦྱར་ཞིབ་པ་དགོས། སོག་པོའི་ཡུལ་སྤྱིའམ་ཚ་བའི་སྐོར་གོང་དུ་སོག་ཡུལ་ཞེས་པའི་ནང་གསལ།

ཧོར་གྱི་རྒྱལ་རབས། 《ཧོར་ཆོས་འབྱུང》ལས་རྒྱལ་པོ་ཤི་ཀུམ་བཙན་པོའི་དུས་སྟོན་པོ་སོ་ནམ་ཞེས་པས་རྒྱལ་པོ་བསྐོངས་ནས། དེའི་བུ་ཕྲ་ཁྲི། ཤ་ཁྲི། ཉ་ཁྲི་ཟེར་བ་གསུམ་སྤོ་པོ་དང་། ཉང་པོ། ཀོང་པོ་གསུམ་དུ་བྲོས་པ་ལས། ཞ་ཆུང་ཤོག་སྐད་དུ་ངོར་ཏ་ཟེར་བས་ཀོང་པོ་ནས་ཀླུ་མ་རལ་ཞེས་པ་བཙན་མོར་བླངས་ནས་ཁྲིད་དེ་སོག་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད། སྐེ་གླལ་ཟེར་བའི་རྒྱ་འགྲམ་གྱི་རི་ཕུར་ཏན་གལ་ཏུན་ཟེར་བ་དེར་འཁྱོར་ནས། རང་གི་རིགས་རུས་ཀྱི་ཁྲུངས་དང་། གང་ནས་འོངས་པའི་ཡུལ། འོངས་པའི་རྒྱུན་སོགས་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་གསལ་བར་བཤད་པས། ཐེ་ཏ(ཐེ་གལ)ཞེས་པའི་ཡུལ་དེའི་མི་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔོན་དུ་བཀུར་ནས་བརྩི་བཀུར་ཞུས་ཤིང་པོར་ཏ་ཆེ་ནོ་ཞེས་གྲགས། (ད་ལྟ་སོག་ཡུལ་གྱི་དེབ་ཐེར་ལ་ལར་དེའི་ཡབ་གསེར་ཁྲི་བ་ཡིན་ཟེར་བ་སྲིབ་ཁྲི་ཟེར་བ་ལ་འཇོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ)པོར་ཏ་ཆེ་ནོ་དེ་ལ་བུ་པ་ཏིས་ཏན་དང་(པ་ཋོས་ས་ཏན)པ་ཏ་ཆ་གན(བླ་ཐོ་ཆ་གན)ཟེར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆུང་བའི་བུ་རྒྱུད་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ་མེ་ཅག(ཐ་ན་ཅིག)དང་། དེའི་བུ་ཧོ་རེ་ཆར་མེར་གེན(འདི་སྔོན་པོའི་ཁ་གནོན་དུ་ཡོད་པ་སློབ་དཔོན་པདྨ་སམ་བྷ་ཡིན་ཟེར)དེའི་བུ་ཨ་གོ་ཅམ་བུའི་རལ་དང་། ས་ལི་གལ་རི་གོ་ཝ་དང་། བེ་ཁེ་ནུ་ཏུན་དང་། སམ་སུ་ཅི་དང་། ཏ་མི་ཏམ་ཚ(ཏར་ཛ)བོར་ཅི་གི་ཏའི་མེར་གེན་དང་། དུ་རལ་ཅིན་སྨྲ་ཡན་རྣམས་བྱུང་འདི་སྐོར་ལ《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ཕྱོགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས༢༥ཐོག"དང་པོ་གནམ་གྱི་བུ་སྟོར་ཏ་ཆེ། དེའི་བུ་བླ་ད་ཆེ་གན། དེའི་བུ་ཐམ་ཆག དེའི་བུ་ཁྲི་ཛེ་མེར་ཁན། དེའི་བུ་ལ་ཝུར་བྱང་སྒྲ་རོལ་འོལ། དེའི་བུ་པས་ཀ་ནི་ཏུན། དེའི་བུ་སེམས་ཟའུ་ཅི། དེའི་བུ་ཁ་ཆུ། དེའི་བུ་དོན་བུན་མེར་ཁན"ཞེས་གསལ། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》ཕྱོགས་དཔར་མའི་སྟོད་ཆ་ཤོག་གྲངས༥༡ཐོག"དང་པོར་གནམ་གྱི་བུ་སྟོར་ཏ་ཆེ། དེའི་བུ་པར་ཆི་མེར་གན། དེ་ད་ལྟའང་སྟེན་པོའི་ཁ་གནོན་བྱེད་པར་གྲགས་པས་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཡིན་ཟེར། དེའི་བུ་ལའུ་ཐང་སྣེ་རེ་ཧོལ། དེའི་བུ་ཀ་ས་པ་ནི་ཏུན། དེའི་བུ་སེམས་ཟའི་ཅི། དེའི་བུ་ལ་ཧུ། དེའི་བུ་དུ་བུན་མེར་གན"ཞེས་ཚིག་ཟུར་ཙམ་མི་འདྲ་བ་འདུག ཕྱིས་འདིའི་བཙུན་མོ་པོ་རོག་ཆེན་གོ་ཝ་ཟེར་བ་ལ་བུ་རོ་པོ་མོ་ཧོར་ཟེར་བ་དཔལ་བར་མིག་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ར་པོ་སོ་ཧོར་གྱི་བུ་ཏོ་ནི་དང་། ཀོག་ཤིན་དང་། ཨེམ་ཡིག་དང་ཨེར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ལས་མཆེད་པ་ཨོ་རེད་ཀྱི་ཤུ་གི་ཡུད་དང་། སྣ་ཀ་བོར་དང་། ཧོ་རིད་དང་། ཏེ་ར་ཏུད་བཅས་ཚོ་རིགས་རྣམ་པ་བཞི་མཆེད་དོ། །

ཧོ་ཝོ་མེར་གེན་ཟེར་བ་སྤུན་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆུང་བ་ཏུ་ཏེ་རིས་ལྷ་མེད་རིགས་ཀྱི་མོ་ཅི་ཏའི་མེར་གན་གྱི་བུ་མོ་བཙུན་མོ་ཨ་ལན་གོས་ཨ་ལུན་མཛེས་མ་ཡང་ཟེར་བ་ཞིག་བླངས་པ་ལས། བུ་པ་ལ་ཀོ་ཏའི་དང་། བ་གོན་ཏའི་གཉིས་བྱུང་། ཏུ་ཝ་མེར་གན་འདས་རྗེས་ཡུག་སར་གནས་པའི་བཙུན་མོ་དེའི་ལུས་ལ་འཇའ་འོད་ཀྱིས་འཁྱུད་པའམ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་ལམ་དུ་ཡིད་བཟང་གི་བུ་ཞིག་དང་འཕྲད་པ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་ཡང་ཟེར། གང་ལྟར་དེ་གང་ཙང་གི་རྐྱེན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བུ་པོ་ཀོ་ཏ་ཁེ་གི་དང་། བོ་ཀོ་ཤལ་ཆེ་ཀོ་དང་། བོ་དོན་ཆར་བཅས་གསུམ་བྱུང་སོགས་ཟེར་ཡང་། བོ་དོན་ཆར་འདི་ཧོ་ཝོ་མེར་གན་གྱི་བུ་ཡང་ཡིན་ཟེར། བོ་ཀོ་ཏ་ཁེ་གི་ལས་ཏྲ་ཁེ་གོད་དང་། བོ་ཀོ་ཤལ་ཆེ་ཀོ་ལས་ཤལ་ཅི་ཀོ་ཟེར་བ་བྱུང་། བོ་དོན་ཆར་མོ་ཀོལ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་རེ་ཞིག་བུ་པོ་གཉིས་དང་ཆུང་ཟད་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཁ་ཡམས་ཅན་ཆར་ཟས་བགོ་སྐལ་སྐད་སྐབས་ཇ་ངན་པ་གཅིག་ལས་མ་ཐོབ་པས་མ་དགའ་ནས་ཕྱོགས་གཞན་དུ་སོང་། ཕྱིས་སུ་བུ་པོ་དང་འདུམས་ནས་སྤུན་རྣམས་ཀྱིས་བོར་ཅི་གིན་ཟེར་བའི་དཔོན་མེད་པའི་ཡུལ་སྡེ་ཞིག་བཅོམ། བོ་དོན་ཆར་གྱིས་ཡུལ་དེའི་དཔོན་བྱས། བོ་ཏ་ན་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུན་མོར་བླངས། དེའི་བུ་རྒྱུད་ལ་རིམ་བཞིན་ཏ་པི་ཆེ་ན་ཁྱུར་དང་། ཕྱི་ཁར། པྲ་ཁྱུར་དང་། ལ་ཏ་ཐོ་ཏན། ཏ་ཐེ་ཁྲུ་ལུག་དང་། སྣ་ཤིང་ཁྱུར་ཏོག་ཤིན་དང་། ཁམ་པ་ཏའི་ཆེ་ཆེན་དང་། ཏ་ཏུལ་རྒྱལ་པོ་དང་། པར་ཏམ་སྦ་ག་ཁྱུར་དང་། དེའི་བུ་ལྷ་ཡི་ཆེ་བ་ཡེ་སུ་ཁེའི་བ་ཁྱུར་དང་། ནི་ཀུན་ཞ་ས་སེ་དང་། མེང་གེ་ཁྲུ་སེ་ཆེན། ཐ་རི་ཏའི། ཐོ་ཆི་ཀན་བཅས་བྱུང་། སྐབས་འདིར《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》གོང་མཚུངས་ནང་"ཨོ་ཡ་ལན་ཁོ་ལས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་ཟེར་ལས་སྐྱེས་པ་བོ་དོན་ཆར་མུང་གན། དེའི་བུ་ཀའི་ཛི། དེའི་བུ་ཕྱི་ཁིར། དེའི་བུ་མ་ནན་ཐོ་དན། དེའི་བུ་ཀའི་ཏུ་ཀན། དེའི་བུ་བའི་ཤིང་། དེའི་བུ་ཁོར་ཏོག་ཤིང་། དེའི་བུ་ཏུམ་བི་ནའི་ཁན། དེའི་བུ་ཀ་བུ་ལ་གན། དེའི་བུ་བར་ཐན་བ་ཐུར། དེའི་བུ་ཡེ་སུ་ཀ་བ་ཏུར། དེ་དང་བཙུན་མོ་ཧོ་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་བུ་ཐེ་མུ་ཇིན་གིར་རྒྱལ་པོ་ཆ་ཕྱག་སོ་ལ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ། 《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》གོང་མཚུངས་ནང་། ནག་མོ་ཨ་ལན་ཁོ་ལས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་ཟེར་ལས་སྐྱེས་པ་བོ་དོན་ཆར་མུང་གན། དེའི་བུ་ཀའི་ཚི། དེའི་བུ་སྤྱི་ཁིར། དེའི་བུ་མ་ནན་ཐོ་དན། དེའི་བུ་ཀའི་ཏུ་ཀན། དེའི་བུ་བའི་ཤིང་། དེའི་བུ་ཁོར་ཏོག་ཤིང་། དེའི་བུ་ཏུམ་བི་ནའི་ཁན། དེའི་བུ་ཀ་བུ་ལ་གན། དེའི་བུ་བར་ཐན་བ་ཐུར། དེའི་བུ་ཡེ་སུ་ཀ་བ་ཏུར། དེ་དང་བཙུན་མོ་ཧོ་ཡུན་གཉིས་ཀྱི་བུ་ཐེམ་ཇིན་གེར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསལ།

ཧོར་རྒྱལ་ལྡུ་གོ་ངན། (闊端)ཡོན་ཐའི་ཙུང་ཨོ་གོ་ཏའི་བུ་གཉིས་ཀྱི་ཆུང་བ་ཡིན། མེ་སྟག་ལོ་པ་རང་ལོ་ཉེར་དགུའི་ཐོག་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ(༡༢༣༤)ལོ་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ཕྱི་ལོ་མཛད་ནད་ཀྱིས་ཟིན། འདིའི་ཕྱི་ལོ་དྲུག་པ་ས་ཕག(༡༢༣༩)ལོར། ས་སྐྱ། ཕག་གྲུ། འབྲི་གུང་། ཚལ་པ། ཕག་ཕྲུང་བཅས་ནས་ཧོར་རྒྱལ་པོ་སོ་སོར་མགོ་བཏགས་ནས། འབྲི་གུང་པ་དང་གཙང་མཁར་མོ་བས་མོང་ཁོལ་ཏན། ས་སྐྱ་པ་དང་ལྷ་སྡེ་གཞུང་པ་བཅས་ཀྱིས་གོ་དན། ཚལ་པས་སེ་ཆེན་ཏན། ཕག་གྲུ། གཡའ་བཟང་། ཟང་པོ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱིས་ཧུ་ལའི་ཧུ། ཕག་ཕྲུང་པས་ཨ་རི་བོ་ཀ་བཅས་ལ་མགོ་བཏགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༢༤༠)ལོར་སྣོན་པོ་དོར་ཏ་ནག་པོས་སྡེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་བཏང་། མདོ་སྟོད། མདོ་སྨད། སོག་ཆུ་ཁ་རྣམས་སུ་བོད་ཀྱི་མཐོང་ཚད་གསོད་པ་དང་། རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེས་བསྲེགས། རྭ་སྒྲེང་ལ་ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས། སྟག་ལུང་རྨུགས་པས་བསྒྲིབས་ནས་མ་མཐོང་། སྤྱ་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་བསད། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཇོ་ཆར་ཕབ་པས་འབྲི་གུང་པར་མ་གནོད། ཧོར་གྱི་མཆོད་གནས་ལ་ཞིང་ས་དགོས་ཞུས་ཀྱང་ཁོ་རང་མ་ཐེབས་

པར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གདན་དྲངས་དགོས་ཞེས་མངགས་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་འབྲུག(༡༢༤༤)ལོར་ས་པཎ་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་དགུང་ལོ་བཅུ། ཕྱག་ན་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་སློབ་པ་བཅས་ཁུ་དཔོན་གསུམ་ཀ་ཧོར་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཕྱི་ལོ་ཤིང་སྦྲུལ་(༡༢༤༥)ལོ་ལ་བྱང་ངོས་མཁར(凉州)དུ་འབྱོར། གོ་དན་གྱིས་ཐུག་འཕྲད་མ་བྱས་པར་སྨན་བཅོས་བྱེད་དུ་བཙུག་པས་རྒྱལ་པོ་ནད་ལས་ཐར། ས་པཎ་ལ་གནམ་མཆོད་པའི་ཐབ་འགོ་ཁྲིད་ཀྱང་ཆོས་མ་ཞུས། ད་དུང་ཚོད་ལྟ་ཚོད་བགམ་སྣ་ཚོགས་བྱས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༢༥༡)ལོར་ས་པཎ་འདས། དེ་རྗེས་གོ་དན་གྱི་བློན་པོ་དོར་ཏ་ཧྭ་ཏལ་སྐྱེ་ཁྲིད་པའི་དམག་བོད་དུ་བཏང་ནས་བོད་དུ་མ་འབྱོར་གོང་གོ་དན་ཀོ་རང་འདས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱི(༡༢༥༢)ལ་གོ་དན་གྱིས་བཏང་བའི་ཧོར་དམག་བོད་དུ་འབྱོར་ཏེ་མོན་མཁར་མགོན་པོ་གདོང་བཅོམ་ནས་མི་གྲངས་མེད་བསད། རྒྱལ་ཚ་དང་རྗེ་འབིར་བསྒྲོངས། (འདིར་འགའ་ཞིག་གིས་གོ་ཡུག་དང་གོ་དན་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ངོས་ཤར་ཟ་ཡའི་རྒྱལ་པོ་མ་གཏོགས་བྱས་མེད་ཟེར་མཁན་ཡང་འདུག)

ཧོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ། རྗེ་འདི་ནི་མལ་གྲོ་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་གླང(༡༣༧༣)ལོར་སྐུ་བལྟམས། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དབུས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པར་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་གནང་བས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་འཆད་མཛད་པས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་ཆོས་ཞུས། 《ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བློ་སྦྱོང་སྙན་བརྒྱུད་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》ཞེས་བྱ་བ་བཀའ་རྩོམ་མཛད། འགོལ་གནས་སུ་ཡང་དབེན་བཏབ་སྟེ་དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཡོས(༡༤༤༧)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཧོར་འདུ་ཛ་ཀང་གི་ཞལ་སྐྱེ། དབུ་ཁྲལ་བསྡུ་ལེན་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག

ཧོར་སྤྱི། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོར་ཧོར་ཚོ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུའི་སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་ཆུང་གྲགས་པ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ལས་བྱ་རྩེ་དྲུང་གཉིས། ས་སྲུང་བརྒྱ་དཔོན་གཅིག་དང་། ཤིང་དཔོན་བཞི་བཅས་ཀྱི་རྩ་བའི་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁང་དེ་སྲིད་ཆེན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཧོར་ཚོ་དེ་བཞིན་སྔར་ཕན་ཚོ་བོག་སོ་སོར་སྡེ་དཔོན། བརྒྱ་དཔོན། སྣེ་པོ། རྒན་པོ་བཅས་སོ་སོས་རང་ཁུངས་སུ་ཁྲིམས་འཛིན་བྱེད་པ་ལས། ས་གནས་སྤྱི་ཁྱབ་ཁྲིམས་འཛིན་འགོ་འཛིན་དམིགས་བསལ་མེད་སྟབས་ཐོག་ཁག་ཕན་ཚུན་ནས། སྟོད་སྨད་ཚོང་འགྲུལ། ནང་ཁུལ་བཅས་ལ་མི་དཔུང་དྲག་བསྡེབས་ཀྱིས་དགྲ་ཇག་རྒྱུག་རེས་མི་གསོད་རྒྱུ་འཕྲོག་གི་འཚེ་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས་ཐོག་མར་ཧོར་སྤྱི་གྲགས་རྣམ་ནས་ཀྱང་ཉེས་ཅན་བྱེད་གཏེ་སྡིག་ཐོག་དང་། དཔང་པོ་གཙོད་ཕྲིག་སོགས་གང་ལ་དེ་འཚམས་ཀྱི་དྲག་པོའི་ཁྲིམས་གཅོད་དང་འབྲེལ་དབྱིལ་བསྒྲགས་ཡང་ཡང་བྱས་རྗེན་རིམ་བཞིན་ཚང་མ་སྤྱ་བའི་ཆ་ནས་བག་ཡོད་ཚུལ་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་མི་གསོད་རྒྱ་འཕྲོག་བྱེད་མི་རྗེ་ཞུང་དུ་སོང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་རི་གྲུང་སྐམ་ཀ་ཞེར་ལ་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཚུན་ལ་མི་འཇིགས་སྐྱོབ་གི་སྐྱབས་སྦྱིན་རི་ཀླུང་རྒྱ་སྡོམ་བསྒྲལ་བ་ལྟར་ཁྱུང་པོ་ཁུལ་དུ་འང་རྡོན་རྒྱག་བྱེད་མི་རྗེ་ཞུང་དུ་སོང་བ་བཅས་མདོར་ན་ཁྲལ་ཁྲིམས་འཁྲུར་ཞེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྲིད་འཛིན་སྐྱིད་ཡིན་ནའང་འདྲ། རྫོང་འགོ་གཞིས་སྡོད་ཤུ་འདྲ་ཞིག་གི་དུས་ཡིན་རུང་། ཁྱུང་པོ་ཁུལ་དེར་ཡུན་རིང་མི་བསྐྱན་བརྒྱུད་སྐྱོད་ཀྱི་མིག་སྟོམ་དན་འཞེལ་དབང་གིས་ཐོག་མར་ཧོར་སྤྱི་གྲགས་རྣམ་ལ་སྐབས་འཕྱལ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐབས་སྐོར་ཞི་དུག་ཐབས་སྣ་གང་མཁས་ཀྱིས་སྤྱི་དམངས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐབ་ལུས་མེད་པ་དགོས་རྒྱུའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བཀའ་འཁྲོལ་ཡོད་པ་རེད། དཔོན་ཁག བརྒྱ་དཔོན། རྣན་ཉིང་དང་། གྲུབ་མཐའ་འདུ་མིན་གྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཁག་གི་འཚོར་ས་ལྷས་མལ་ཚོར་ལུག་སོགས་ལྟར་གྱི་ཐོབ་ཐང་གང་ཡོད་དཔོན་གནས་སོ་སོའི་གོ་མིང་གདན་ཐོབ་དང་བཅས་པ་རང་འཛུགས་ཐོག་བར་སྐབས་གཡོ་ཁོངས་སུ་སྒྲུག་ཞར་བྱས་པའི་ཐོར་ལུག་རྩ་ཡུལ། ས་མ་འཁྲུག་ཁྲུལ་དུ་ས་ཞིང་བཅས་ལ་སྐྱེ་འགྲོའི་ག་གཞུང་དང་། ས་ཐོ་འགོད་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཧོར་སྤྱི་མཁན་ཆུང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཚམ་གྱི་བར་ག་གཞུང་དང་། ས་ཐོ་འགོད་རྒྱ་མཛུག་བསྒྲིལ་ཟིན་པ་རེད། ཚོ་པ་སོ་དགུའི་ཁོངས་སྟར་ལམ་ཡུལ་དམག་ཆེག་སྟོང་སྐོར་གྱི་འགོ་འདོམས་མདའ་དུ་སྡེ་དཔོན་དང་བཅས་པ་རང་ཁུངས་ཚོ་ཤོག་སོ་སོའི་འགོ་དཔོན་སྤྱི་སོས་ཆེ་བ་དྲུག་འདེམས་ཀྱིས་བསྐོ་གཞག་ཐོག་དམག་ཁྲིམས་དང་། སྒྲིག་སྲོལ་ཚད་མ་བོད་དམག་སྤྱི་འགྲེ་ལྟར་ཙ་དང་དམག་ཕར་དུ་བསྒྱུར་པ་བཅས་རེད།

ཧོར་ཚོ་པ་དགུ། ཚོ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དགུའི་ནང་སྡེ་ཆེན་དང་། སེར་ཚ། ཁྲི་ཏོ། ཟླ་ཆེན། ནག་ཤོད། འབྲི་རུ། ཡར་ཟླ་བའི་སོག་རྫོང(གཞུང་རྫོང)སོགས་རྫོང་དྲུག་གི་ས་ཁུལ་དང་། ཚོ་པ་སུམ་ཅུ་དགུ་དེ་ལ་ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུ་ཞེས་འབོད། དེར་སྔོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་སོག་པོ་གཡས་རུའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༢༥)ལོར་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སྡེ་ཡིང་ལ་དོན་གཅོད་ཨམ་བན་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་དང་ཁྲི་ཅ་ཅིང་ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་མངགས་གཏོང་བྱས་ཐོག་སྤྱི་ཁྱབ་ལས་ཁུངས་སྡེ་ཆེན་ལ་བཙའ་སྡོད་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ཡོངས་ཀྱི་མངའ་འོག་དཀར་ཚ་དཔོན་དང་། ཡི་ཐ་དཔོན། ཕྱག་ཕྱུག་དཔོན་བཅས་སྟོང་དཔོན་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སྟོང་དཔོན་གྱི་འོག་ཏུ་བརྒྱ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་འགོ་དཔོན་བསྐོ་གཞག་བྱས་ཡོད། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་མའི་དུས་སུ་ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུའི་ས་ཁོངས་དེ་དག་ལི་ཐན་ཡོན་ཕྱི་ཕྱོགས་ཡ་མཚན་གྱི་ཐད་ཀའི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཅིངས་ནས་དོ་དམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཆུ་གླང(༡༧༣༣)ལོ་ཡུང་ཀྲེང་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་མཚོ་སྔོན་གྱི་ཕྱོགས་ལས་སྡེ་ཨམ་བན་གྱི་བཀའ་ཤོག་ནང་དུ། སྲིད་ཆེ་ཆོད་མིའི་ཁྲལ་རིགས་འབྲི་སྐྱབ་ཞུ་སྐོའི་ཐད་ཡུང་ཀྲེང་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ལྟར་ལོ་རེ་ཞིབ་དུད་རེ་ནས་དངུལ་ཞོ་བརྒྱད་རེ་འཇལ་སྒྲུབ་དགོས་ལུགས་ཇོ་གཞུང་ནང་གསལ་མཇུག་ས་སྒྱུར་ཞེས་པ་ཉེར་བསྡུ་ལེན་གྱིས་འདི་ལོ་གུས་རང་བོད་དུ་ཁྲལ་བསྡུར་ཡོང་སྐབས་ཚད་མེད་སྐྱབ་སྐྱོད་དགོས་པ་ལས་ནར་འགྱུངས་མི་ཚོག ཝོན་ཀྲང་ཁྲལ་འདེད་ཁ་ལྷོར་གྱིས་རང་ཞོག་མི་སེར་རྣམས་ལ་བརྡབ་གཤིག་གནོད་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཚོག དེ་ལས་འགལ་རིགས་བྱུང་ཚེ་ཚད་པ་ནན་པོ་གཅོད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༧༥༡)ལོར་མན་ཆིང་གོང་མས་ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུར་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་གྱི་ཡ་མོན་ནས་ཐད་ཀར་བདག་གཉེར་དང་རྒྱུའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་བ་རེད། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཀྲའོ་འར་ཧྥོང་ས་ཁུལ་དེ་ཚོར་སློབས་རྗེས་ཕྱར་གྱི་དཔོན་གནས་རྣམས་པ་ཤུལ་བུ་འཛིན་བྱེད་དུ་བཙུག་ནས་ས་ཆ་དེ་དག་ཐེ་ཁྲིན་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཙུག ཕྱུགས་ཟག་ལོའི་གསར་བརྗེའི་རྗེས་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་སྟག(༡༩༡༤)ལོའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ནང་ཁྲི་ཁྲིན་མཐའ་སྲུང་དཔོན་ཡུ་ཧྲུན་ཀྲུང་ཅང་ཀྲུང་ཡིས་དཀར་སྐྱང་གཡུང་རྫོང་བསྟན་གྲགས་ལ་བྲིད་པའི་བཀའ་ཡིག་ནང་འཁོད་དོན། སྔར་སེང་ཞུ་དོན་ལྟར་ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུ་ཟེ་ཁྲིན་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་སྔར་སྲོལ་བཞིན་ས་ཁོངས་བདག་སྐྱོང་ཐོག་དཔོན་འབངས་མི་སེར་ཀུན་གྱིས་སྔར་སྲོལ་ཁྲལ་རིགས་རྣམས་ཞུ་ཆག་མེད་པར་འཇལ་སྒྲུབ་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་མེད་ཐོག་མིན་གོ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་མི་སེར་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དེ་ལས་འགལ་རིགས་བྱུང་ཚེ་བརྒྱ་དཔོན་གཡུང་དྲུང་བསྟན་གྲགས་ལ་འདི་ཚོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། རྗེས་ཚོར་དམག་དམངས་ཡོངས་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་སྐྱོང་སྐྱོབས་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས་པ་ལས་བརྒྱས་བཅོས་བཅན

སྲིད་རིགས་རྫོང་ཆེ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ཆད་པ་ནན་པོ་གཅོད་རྒྱུ་ཡིན། མེ་འབྲུག(༡༩༡༦)ལོར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུའི་ས་ཁུལ་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་སྔར་གྱི་སྟོང་དཔོན་རྣམས་བརྒྱ་དཔོན་ལ་ཕབ་པ་དང་། བརྒྱ་དཔོན་རྣམས་དཔོན་རིགས་དབུས་མར་ཕབ་ཐོག་སྟེང་ཆེན་སོགས་ས་ཁུལ་ལ་རྫོང་དཔོན་བཏང་ནས་སྲིད་དོན་ཞག་གཅོད་བྱེད་བཅུག་པ་མ་ཟད། ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུའི་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡང་ནག་ཆུ་སྤྱི་ཁྱབ་ལ་སྤྲད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༩༥༠)ལོར་ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་རྗེས་དེ་སྔའི་ཧོར་ཚོ་པ་སོ་དགུའི་ཁོངས་གཏོགས་སྟེང་ཆེན་དང་། སེར་ཤ། ཁྲི་རྡུ་སོགས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པ་མ་ཟད། ལྕགས་ཡོས(༡༩༥༡)ལོའི་ཟླ་དང་པོར་ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་དོན་གཅོད་ཁྲུའུ་དང་པོ་བཙུགས་ཏེ་ཡང་ཤིང་ཡིའུ་ཡིས་ཀྲུའུ་རེན་གནང་བ་དང་། ཧོར་རྒྱལ་ཁུལ་དང་ཡང་ཡུན་ཞང་སོགས་ཀྱིས་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ་གནང་བ་རེད།

ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས། ཟླ་བ་དང་པོ་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་བར་གྱི་ཟླ་བ། ཡང་དུས་བཞི་རེ་རེར་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བས་བཅུ་གཉིས། ཡང་ན་ཀ་རྟ་ཀ་སྐར་གྱི་དབང་དུ་མགོ། རྒྱལ། མཆུ། དབོ། ནག་པ། ས་ག སྣྲོན། ཆུ་སྟོད། གྲོ་ཞུན། ཁྲུམས་སྟོད། ཐ་སྐར། སྨིན་དྲུག་ཟླ་བ། ཡང་ཉིན་ཞག་གི་དུས་བཅུ་གཉིས་དང་། ཞག་དང་ཟླ་བ་དང་། ལོ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱོགས་ཆགས་བཅུ་གཉིས་ནི། བྱི་བ། གླང་། སྟག ཡོས། འབྲུག སྦྲུལ། རྟ། ལུག སྤྲེའུ། བྱ། ཁྱི། ཕག

ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་དེ་ཝ། ཧྭ་ཤང་ནི་རྒྱའི་སྐད་དུ་དགེ་འདུན་པའམ་གྲྭ་པར་ཟེར་བ་དང་། མ་ཧཱ་དེ་ཝ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིན་ཞིང་བོད་སྐད་དུ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་སུ་གྲགས། འདི་ཉིད་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཁྱབ་སྤེལ་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གི་གསོ་རིག་གཞུང་《སྨན་དཔྱད་ཆེན་མོ》ཞེས་པའང་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བཻ་རོ་ཙ་ན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་གནང་མཛད།

ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ན། འདི་ཉིད་བོད་ལ་ཕེབས་རྗེས་རྒྱ་སྟག་ར་མོ་ཆེར་བཞུགས་སྐད། ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ན་ནས་ལུས་ངག་གི་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད། ལུས་ངག་གི་དགེ་བས་སངས་མི་རྒྱ། དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱར་མེད་པ་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱ་ཟེར་བའི་སྟོན་མིན་ནམ་ཅིག་ཅར་བའི་ལུགས་བོད་དུ་སྤེལ། མཐར་རྩེན་མིན་པ་དང་རྩོད་པས་ཕམ་སྟེ་བཙན་པོས་ཕྱིན་ཆད་བོད་ལ་སྟོན་མིན་གྱི་ཆོས་ལུགས་སྤེལ་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བབ་པས་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ན་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་རྗེས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་《སྨན་དཔྱད་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ》བོད་དུ་ཐོག་མར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མཁན་ཧྭ་ཤང་མ་ཧཱ་ཡ་ན་ཡིན་པར་གསུངས།

ཧགས་ཀྱི་ལ་དྭ། བ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་སྤོད་སྨན་སྦྱོར་བའི་བཟས་མངར་ཅི་ཞིག་སྟེ། དེ་ལས་བཟོས་པའི་ལ་དྭ་ཞེས་པ་ནི། ཀ་ཞིབ་དང་། ཆུ། འོ་མ། མར། སྦྲང་རྩི། ཀ་ར། ཧུ་རམ། དེ་ལ་སོགས་སྦྱར་བའི་ཟས་ལེབ་ལྷ་དྭ་ཞིག་སྟེ། ལ་དྭ་ཞེས་པ་འབྱུལ་པ་ལ་ཁར་འགྲོ་སྐབས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བཟོས་པའི་ཟན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཏགས་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ། དཔེ་འགར་ལ་ཏུ་ཞེས་པའང་སྣང་།

ཧྭང་ཆའོ། (黃巢)འདི་ཡི་ཧོང་ཆའོ་ཟེར་བ་ཡི་གེ་ནོར་བ་སྟེ། སྔར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཆ་ཆུ་དཀྱིལ་སྐྱིད་ས་ཁུལ་གྱི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ལ་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་ཧོང་ཁྲའོ་ཟེར་བའི་མིང་དེ་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་སྐབས་སྒྲ་གདངས་འགྱུར་བའི་སྐད་ལ་ཧྭང་ཆའོ་ཞེས་ཟེར་བ་དཔེར་ན། ཁྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱུའུ། ཁྲིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཆེན་ཞེས་ལྟར་གྱི་བོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ནང་མང་དུ་འཁོད་པ་ལྟར་ཡིན། ཧོང་ཁྲའོ་འམ་ཧྭང་ཆའོ་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ལ་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དབྱི་ཙུང་གི་ཞན་ཐུང་ཁྲི་ལོ་བཅོ་ལྔ་པ་ཤིང་རྟ(༨༧༥)ལོར་རྒྱ་ཆ་དཀྱིལ་སྐྱིད་ཀྱི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ལ་འགོ་ཁྲིད་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་རྟ་བྱང་ས་ཁུལ་ཡོངས་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་གྱེན་ལངས་བྱས། ལྕགས་གླང(༨༨༡)ལོར་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ཡང་ཕྱོགས་ནས་ཞིང་པའི་གསར་བརྗེའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་ཏེ་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་མིང་ལོ་བཞི་ཙམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་སྟོང་བ་དེ་ལ་ཟེར།

ཧང་ཀྲེའུ། (杭州)སྔར་ཀྲེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧང་ཀྲའུ་ལ་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁའི་རྫོང་ཁྲི་ལོའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཀྲའུ་རིམ་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་གནས་ཡུལ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཆེན་ཐང་ཞེས་མིང་བསྒྱུར་བྱས། རྒྱལ་རབས་ལྔའི(五代)སྐབས་སུ་ཝུ་ཡོད(吴越)རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་བྱས་ཤིང་མིང་ལ་ཤིས་ཧྥུ(西府)ཟེར། སུང་སྟོད་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཅིའན་ཡན(建炎)ཁྲི་ལོ་གསུམ་པར་ནན་ཅིན་ནས་འདིར་རྒྱལ་ས་སྤོས་ཤིང་། མིང་ལ་ལིན་ཨན(临安府)ཟེར། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུ(路)རིམ་པའི་སྲིད་གཞུང་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་ཧང་ཀྲའུ་ལུ(杭州路)ཟེར། མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཧྥུ(府)རིམ་པའི་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཡོངས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་རྗེས་ཀྱི་ཅེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡུལ་ཡིན། ས་གནས་དེར་སྔར་དར་གོས་འཐག་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་རེད།

ཧ་གྲཱི་ཝ། ཁྲོ་བོ་རྟ་མགྲིན། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་པོར་བསྟན་པའི་ཁྲོ་བོ་ཞིག་སྟེ། ཧ་གྲཱི་ཝ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རྟ་མགྲིན་ཞེས་པའི་དོན།

ཧྭང་ཀྲུན། དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཤིང་ནིང་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད།

ཧྲུལ་པོ། འཆལ་བའམ་འདོད་ཞེན་ཅན།

ལྷ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་དང་། དེའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྔ་མ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་དགའ་ཞིང་བསོད་ནམས་ཆེ་བའི་མི་མ་ཡིན་གྱི་རིགས་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་མ་དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་པ་ཚོས་དད་པ་བྱེད་པའི་ལྷ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་སོགས་ལ་ཟེར་ལ། ཡང་《འདུལ་བའི་གླེང་འབུམ་གྱི་མིང་བརྡའི་རྣམ་བཤད》ལས། ལྷ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་སོགས་ནི་སྐྱེ་བོའི་ལྷ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་ཡིན་པར་མཚོ་ནཻ་ག་ལས་གསུངས་པས་ལྷ་ཞེས་པ་དེ་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་ཀླུ་དགའ་ཚལ། པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་ནས་བྱང་དུ་ལི་དམར་གཉིས་ཀྱི་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ཆགས་པའི་ལྷ་ཀླུ་དགའ་ཚལ་ནི་གནའ་དུས་སུ་ནེའུ་གསིང་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་སྟེང་དུ་རང་བྱུང་གི་ནགས་ཚལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ། མཚེའུ་ཆེ་ཆུང་དུ་མ་བཅས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་ཤིག་ཡིན་སྐབས་མི་ཆོས་ལྷ་དང་། ཀླུའི་ཕོ་དང་ཕོ་མོ་བློ་གསེང་བྱེ་ཡུལ་དགའ་བའི་ཚལ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་སྲོལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ལྷ་ཀླུ་དགའ་ཚལ་ཞེས་ཐོགས། སྤུ་རྒྱལ་བཙན་པོ་མང་སྲོང་གི་དུས་ཙམ་ནས་བཟུང་ཡུལ་དེར་བློ་གསེང་གཏོང་ཡུལ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་སུ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲོར་དུ་བློ་གསེང་ལ་ཕེབས་པ་དང་། མཛེས་ལྗོངས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་གནས་པའི་མཚེའུའི་སྟེང་དུ་པོ་བྲང་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་གསར་སྐྲུན་མཛད་དེ་སྐུ་འཁོར་ཞབས་ཕྱི་ཚོ་དང་བཅས་བློ་གསེང་ལ་ཡང་ཡང་ཕེབས་པས་སྐབས་དེར། ལྷ་ས་ལྷ་ས་སྐྱིད་པ། །དེ་ལས་ལྷ་ཀླུ་སྐྱིད་པ། །ལྷ་ས་ལྷ་ཀླུའི་བར་ལ། །རྫོང་རྒྱབ་ཀླུ་ཁང་སྐྱིད་པ། །ཞེས་དམངས་གཞས་ཀྱང་བྱུང་སྐད། ལྷ་བཟང་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་ནས་ཕབ་སྟེ་སྐུ་འཁོར་ཁ་ཤས་དང་བཅས་ལྷ་ཀླུར་བཞུགས་སུ་བཅུག རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་རྟ(༡༧༦༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་

ཨ་སྐྱ་ཕྲེང་བརྒྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་ཞུས་རྗེས་ཡང་ཡུམ་སྐུ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་དེ་ལྷ་ཀླུ་དགའ་ཚལ་གྱི་ས་ཐང་གི་ཤར་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་གཞིས་ཁང་ཞེས་འགོ་པའི་སྔོན་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཤིགས་ནས་ཡབ་གཞིས་གསར་རྒྱག་བྱས་པར་ཡབ་གཞིས་ལྷ་ཀླུ་ཞེས་མིང་ཆགས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་འབྲུག（༡༨༦༠）ལོར་དྲ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་ཞུས་རྗེས་དེའི་ཡབ་གཞིས་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱུད་པའི་ཡབ་གཞིས་དང་བསྒྲིལ་བས་ཡབ་གཞིས་གཉིས་ཡིན་འདུག

ལྷ་ཀླུ་སྡེ་བརྒྱད། ༡. ལྷ། ༢. ཀླུ། ༣. གནོད་སྦྱིན། ༤. དྲི་ཟ། ༥. ལྷ་མ་ཡིན། ༦. ནམ་མཁའ་ལྡིང་། ༧. མིའམ་ཅི། ༨. ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བརྒྱད།

ལྷ་ཁང་ལྔ། ༡. ལྷ་ས་མཁར་བྲག ༢. བྲག་དམར་མགྲིན་བཟང་། ༣. མཆིམས་ཕུ་ནམ་རལ། ༤. བྲག་དམར་ཀེ་རུ། ༥. མ་ས་གོང་གི་ལྷ་ཁང་བཅས།

ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྔོན་ཤུགས་ཆེ་བའི་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ནི་དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཐད་ཀའི་རྣམ་སྲུང་སྐྱོབ་ཁོངས་ཀྱི་གནའ་ཤུལ་གལ་ཆེན་གྲས་ཤིག་ཡིན། ལྷ་ཁང་འདི་བཞིན་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གླང（༡༢༦༥）ལོར་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནས་བོད་དུ་ཐེངས་དང་པོ་ཐེབས་སྐབས་བཀའ་བཀོད་གནང་བ་ལྟར། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཞ་ལག་བསྡུས་ནས་ཐོག་མར་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། ཞོག་ཐོག་གི་ཐོག་འཕྱུབས་ཟིན་ཙམ་གྱི་བར་ལོ་ཟླ་དྲུག་ཙམ་འགོར། དེ་ཁའི་སྐུ་ལ་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་འདས་ནས་དེའི་ཚབ་ཏུ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་བསྐོས་ཏེ། དེས་ལོ་ཙ་ཐུག་དཔོན་ཆེན་བྱས་པའི་རིང་ལ་ལྷ་ཁང་འདིའི་སྙིང་ཐོག་ཁང་དང་། ཞིག་ཁང་། རྒྱ་ཕིབས་བཅས་དང་། ལྷ་ཁང་གི་ཁྱམས་ཀྱི་ལྕེབས་ཞིབ་བཅས་བཞེངས། དེ་རྗེས་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་བཟང་ཉིན་(?) ... དེ་རྗེས་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་མི་རབས་དགུ་པ་ཡང་ལེན་གྱིས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྒྲིན་བད་དང་ཕྱིའི་ལྕགས་རི་བཅིགས། དེ་རྗེས་ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ལོ་དེ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གནང་རིང་ལྷ་ཁང་ཁག་ལ་ཉམས་གསོ་གནང་ཞིང་། གདན་ས་གནང་བའི་ཐ་མའི་ལོ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ（༡༣༠༥）ལོའི་ཟླ་བ་ལྔ་པ་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཡང་ཐོག་གི་རྒྱ་མཇིངས་ཀ་བརྒྱད་དང་། བར་ཁྱམས་བཅས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད། རིགས་བསྡུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དྲུག་བཅུ་དང་ལྔས་ཅུ་སོ་དགུ་བཅས་ཕྱོགས་བསྡོམས་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བདུན་སོ་སོའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་བཅས་པ་འབྲི་བར་མཛད་པ་ད་ལྟའང་ཉམས་མེད་དུ་བཞུགས་བཞིན་པ་འདི་དང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་གི་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ཀུན་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ནས་བཟུང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་དང་། གདན་ས་པ་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྲངས་ལས་འདས་པ་བཞེངས་པ་བཅས་ཞིབ་པར་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》དུ་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས།

ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་། ཐོག་མར་བླ་བྲང་འདི་དཔོན་ཆེན་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བཏབ། རྗེས་སུ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སུ་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བདག་ཆེན་སྲས་རྒྱུད་སོ་སོར་བླ་བྲང་བཞི་སོ་སོར་བགོས་ནས་གནང་སྐབས། ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་སྐུ་མཆེད་ལ་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་དང་། གསེར་གྱི་དམ་ཁ་གནང་། དེ་ནས་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རྒྱུད་བྱུང་། ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》དུ་གསལ།

ལྷ་སྒང་རྩ་དཀར། ལྷ་ཡི་སྒང་ར་ཙེ་དཀར་པོ་བྱས་པ་གནམ་ལ་འཕྱུར་མེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་བ་དོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བཤད་སྲོལ་ཡོད།

ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ། འདི་ཉིད་ཡབ་རྗེ་འབག་དང་ཡུམ་ལྷ་འབྲི་སྒང་པའི་ཕྲུམ་མོ་ལྷ་གཅིག་འཛོམ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་རྟ（༡༡༨༦）ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་དཀོར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་འཆད་ཁར་ཕྱུ་བོའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དེའི་མོད་ལ་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་ཐུལ་ཉིད་མཁན་པོ་དང་། གྲོ་ལ་བའི་དགེ་བཤེས་གནས་བརྟན་ལ་སློབ་དཔོན་ཞུས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་བྱང་ཆུབ་འོད་དུ་གསོལ། ཁྲིམས་པོ་ཏོར་དགེ་བཤེས་གནས་བརྟན་ལ་མཁན་པོ་དང་། སྦུ་གུ་རྡོ་ནས་དགེ་བཤེས་རྒྱལ་ཚ་གདན་དྲངས་ནས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན། རྡོ་བཙུན་པས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཁྲོ་ཕུ་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཁྲོ་ཕུ་གཤེགས་རྗེས་གདན་ས་མཛད། པོ་ཏོ་གནས་བརྟན་དང་བཀའ་གདམས་གཞུང་པའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་གྲོས་མཛད་དེ་པོ་ཏོ་ཤྲཱི་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ཕུལ། སྐོང་པོ་ནས་ཏ་བར། སྤུ་རྒྱ། བྱང་ཡུང་གསུམ་གྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་རྩེ་པ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྟེ་མིག་བཏད་ནས་ཕུལ། དགུས་པོ་ནས་ལྷ་མདའ་དང་། ཀན་མོ་ན་སྟོད་ཀྱིས་ཐོག་དྲངས་པའི་རྩེ་པ་མི་རྩེ་དང་བཅས་པ་ཕུལ། མཉལ་ནས་བཟང་པོ་ཆེ་བ་ཆེན་པོས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ལྷ་འབུམ་ཆེན་མོའི་རབ་གནས་མཛད། བཟང་པོ་ཆེ་རྩེ་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ཕུལ། སྟོང་རྩེ་དཀར་དུ་གདུང་ཁང་ཆེན་མོའི་རབ་གནས་ལ་སྤྱན་དྲངས་ནས་རྩེ་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ཕུལ། དུས་ཕྱིས་ཀུང་བཟང་པོ་ཆེ་དང་ཟླ་སོར་ན་ཁྱིལ་བུ་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་མང་དུ་བྱུང་། དེ་ལྟར་མཁས་བཙུན་མི་ཆེན་མང་པོའི་དོན་མཛད་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག（༡༢༥༩）ལོར་སྐུ་གཤེགས། གདུང་བཞུ་བས་ལྷ་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་བྱོན་པ་ལས། སྤྱིལ་བུའི་ནང་རྟེན་གསེར་སྐུའི་ནང་དུ་སྤྱན་བཞུགས། ཕྱུགས་ལས་འཆད་ཁ་བས་གདན་དྲངས་ནས་ཇོ་སྦྱིའི་གདུང་ཁང་ན་བཞུགས། ཕྱོགས་སྨུ་གུ་རོར་གདན་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་བཞུགས། དུང་གཡས་འཁྱིལ་བའི་ཕྱོན་པ་ལ། གཅིག་ཏུག་པའི་གསེར་སྐུར་བཞུགས། གཅིག་སྤྲངས་པའི་རྟེན་སྐལ་ལ་གདུང་ཁང་དུ་བཞུགས་ནས་རྡོ་སྐྱ་ན་ཡོད། གཅིག་སྤྱིལ་བུའི་རྟེན་ལྷང་སྟོན་པ་ལ་བཞག་གོ།

ལྷ་ཅིག་དེ་ཕུམ་ཀ་ར། འདི་གོང་དུ་ཛ་བ་ཛེ་ཨ་ཏི་ཤ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་གཅིག ༡. རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ། ༢. རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ། ༣. རང་གིས་དད་པ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ཡི་དམ་གཙོ་བོ་བཅས་ལ་གོ་དགོས།

ལྷ་གཅིག་མཚོ་ནང་གི་བརྒྱ། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ཁྲིན་གོང་ཇོའི་མཚན་ལ་ཧྲུའི་ཅེན་ཀོང་ཇོ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དེ་འདྲའི་བཤད་སྲོལ་ཡོད་མེད་མ་ཤེས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་གོང་དུ་ཧྲུའི་ཤེན་ཀོང་ཇོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་ཆེན་བརྒྱད། ཤར་དུ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ། ལྷོར་བརྒྱ་བྱིན། ནུབ་ཏུ་ཚངས་པ། བྱང་དུ་ཁྱབ་འཇུག ཤར་ལྷོར་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ཚོགས་བདག་གླང་སྣ། ནུབ་བྱང་དུ་ཧྲིཧྲི་རི་ཏྲི（འབྲིང་གི་རི་ཏྲི）བྱང་ཤར་གཞོན་ནུ་གདོང་དྲུག་རྣམས་སོ།

ལྷ་ཆེན་དཔོན་ཐུབ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་རིག་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་ལྷ་ཆེན་རྡོ་དཔལ་གྱི་སྲས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགུས་གཙང་དུ་འཆད་ཉན་ལ་འགྲོ་བའི་སྲོལ་བཙུགས་ནས་ཡང་མེས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ལ་ཞིག་གསོ་མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་རྗེ་འབྲི་གུང་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་མཇལ་

བར་ཕེབས་ནས་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་འབུལ་ཞུས་པ། གཞན་ཡང་བཀའ་འགྱུར་ཚར་གཉིས་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་མང་པོ་བཞེངས་སོ། །

ལྷ་ཆེན་དཔལ་འབར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆེན་པོ(ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན)

ལྷ་ཆེན་ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་རིགས་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་དབྱེས་པ། འདི་ཉིད་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་བསྒྱུར་རྗེས་སྐུ་གཞོན་དུས་དམག་མཛད་པས་བྱང་ངམ་རིང་། སྤོ་བོ་དང་། པུ་ཧྲེངས། གུ་གེ་ལ་སོགས་པ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ལྷོ་ཕྱོགས་འཛུམ་ལང་དང་། ཞུང་ཧི། ཉུབ་ཤིང་དཀར་དང་། ཁབ་གར་ཚུན་ཆོད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་། ས་ཁུལ་དེ་ཚོའི་སྟེང་གི་བདག་པོ་རྣམས་མི་གཉེར་ཤར་བ་དང་། བཀའ་གསུང་ཙི་སྒྲུབ་ཞུ་རྒྱུའི་ཡིག་དན་བྱས། མཁར་རྣམས་ལ་སྐུ་ཚབ་བཞག་ནས་མང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། གུ་གེ་ནས་ཁྲལ་དང་དཔྱར་སོ་ལྟར་གསེར་ཞོ་སུམ་བརྒྱ། དངུལ་ཕྱག་ཚེར་སོ་བརྒྱ། ཚིངས་པ་གཅིག རྩ་ཐོག་ནས་གསེར་ཞོ་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ། ཕྱག་ཚེར་སོ་བརྒྱ། ཚིངས་པ་གཅིག བཅོད་རྒྱལ་པ་བརྒྱ། མཁར་ཨོ་སྟོང་དང་། ཞིང་དར་ཆེན་དར་ཆུང་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་ཁྲལ་དང་དཔྱའ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་འབུལ་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་གིས་ད་དུང་གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེངས་པ་སོགས་མེས་རབས་པ་ཅན་ལྷ་བུའི་ཕྱག་རྗེས་ཤིག་འཇོག་པར་དགོངས་པའི་ཐུར་སྐུ་གཤེགས་ཤིང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་ཕྲན་ལྷ་བུའི་མངའ་རིས་རྣམས་ཀུང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ཁྲེས་སོ། །

ལྷ་ཆེན་ཨུཏྤལ། སྟོད་ཀྱི་མགོན་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་རིགས་པ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་པ། ཡབ་ལྷ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྲས། རྒྱལ་པོ་འདིས་ལ་དྭགས་སྟོད་གཤམ་གཉིས་ཀྱི་དམག་དྲངས་ནས་ཁུང་ཏེ་ལ་བརྒྱབ་པས་ཁུང་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཕམ་ནས་གདངས་ཏེ་སེ་ནམ་བཞུ་དང་། མཚོ་ཕམ་ནམ་སྐམ་བར་ཏེ་ཞི་སྲིད་བར་རྒྱལ་པོར་མཇལ་དང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་ཁྲལ་དང་དཔྱའ་འབུལ་བའི་མཐའ་གན་བཞག་པ་ལག་བསྟར་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པ་དང་། ད་དུང་སྤོ་བོ། པུ་ཧྲེངས་མན་ཆད། ལྷོ་ཕྱོགས་ནི་ཤར་གི་ཡུལ་རྒྱ་ལ་མི་འབར་ཚུན་ཆོད། ནུབ་ཕྱོགས་ར་ཤན་འགྲེང་ཤིང་། སྟག་ཁ་རྩོན་ཆད། བྱང་ཕྱོགས་ཀ་བྲུས་ཡན་ཆོད་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ལོ་ལྟར་དཔྱའ་ཁྲལ་འབུལ་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཞལ་མཇལ་ཞུ་བར་ཡོང་རྒྱུའི་ཆོད་ཁ་བྱས་པ་སོགས་རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སུ་མངའ་ཐང་རྒྱས་ལ་དཔུང་སྟོབས་བཙན་པ་བྱུང་ངོ་། །

ལྷ་ཚོགས་ལྡེ། (འདོལ་ལེ་ཡང་ཞུ)སྨད་ཀྱི་ལྡེ་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ། དཔལ་ལྡེའི་རྒྱུད་པ། ཡབ་བཙན་ལྡེར་སྲས་གསུམ་བྱུང་བའི་བགྲེས་པ། འདིའི་སྐུ་རིང་ལ་མངའ་ཐང་སྔར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡར་རྒྱས་སོང་ཞིང་། གསོངས་དཔུལ་རྒྱབ་རི་སྟེང་པོ་ཆེ་དར་ཡོལ་བྲིས་པ་ལྷ་དུར་ཟོ་ཤང་ཕྱིར་ཁབ་གོང་དུ་གྲགས་པ་སྐུ་མཁར་ཞྭ་གས་རི་འོབ་དང་བཅས་པ་བྱས། དེ་སྐབས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ཡང་ཀྲུང་པ་བརྙེས་ཏེ་ཟ་འོག་ཤུག་ཏུ་ཕེབས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པས་ཕལ་ཆེར་སྤྱིའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་། །

ལྷ་ཆོས་དགའ་ལྡན་འོག་མིན་གླིང་། ལྷ་རྩེ་ཆོས་སྡེ་དགའ་ལྡན་འོག་མིན་གླིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་གླང(༡༦༤༩)ལོར། གཙང་གི་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་དྷ་ཡའི་བླ་མ་ལྷ་པས་གསར་དུ་བཏབ་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ཞིག

ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ཁྲིམས་སྲོལ་ཞིག་སྟེ། ༡. སྲོག་མི་གཅོད་པ། ༢. མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་པ། ༣. ལོག་གཡེམ་སྤོང་བ། ༤. བདེན་པར་སྨྲ་བ། ༥. ཕྲ་མ་མི་བྱེད་པ། ༦. ཚིག་འཇམ་པོར་སྨྲ་བ། ༧. ངག་མི་འཆལ་བ། ༨. གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་སྲེད་མི་བྱེད་པ། ༩. གཞན་ལ་གནོད་སེམས་མི་སྐྱེད་པ། ༡༠. འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྤེ་བརྟུགས། །

སྐབས་འདིའི་ལྷ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་སྙིང་པོ་བསྡུས་ན་དགེ་བ་བཅུ་ལ་བསྡུས། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ(སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། ལོག་པར་གཡེམ་པ)ངག་གི་མི་དགེ་བ་བཞི(བརྫུན། ཕྲ་མ། ཚིག་རྩུབ། ངག་འཁྱལ)ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ(བརྣབ་སེམས། གནོད་སེམས། ལོག་ལྟ)བཅས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བ་ལ་དགེ་བ་བཅུ་ཟེར།

ལྷ་ཆོས་བདུན། ལྷ་བཞི་ནི་ཐུབ་པ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས། སྒྲོལ་མ། མི་གཡོ་བ། ཆོས་གསུམ་ནི། སྡེ་སྣོད་གསུམ་མོ། །

ལྷ་མཆོད་བཅུ་གཉིས། ཚ་བཞི། ཉེར་སྤྱོད་ལྔ། རིག་མ་བཞི་འམ། ལྟ་འམ། དྲུག་གམ། བརྒྱད་དམ། བཅུ་དྲུག་འདོད་ཡོན་ལྔ། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན། བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། ལྔ་ཕྱི། གདུགས་སོ། །

ལྷ་རྗེ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས། ཚལ་པའི་ལྷ་རྗེ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན། གསོ་དཔྱད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གསོ་དཔྱད་སྐོར་འདི་ལས་གསན།

ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབུམ་གྱི་གདུང་རྟེན། ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབུམ་ནི་བླ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་ལ་མྱང་དུ་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་གྱི་ཚབ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་རིང་གནང་སྦྱོང་བར་བརྟེན་གཤེགས་ཁར་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་འབྲུང་བ་ཆུའི་གནོད་པ་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ཁ་བསྒྲོན་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་བྱམས་པ་མཆེད་བཞིའི་ལྷ་ཁང་སྒོལ་དཀར་གྱི་སྐུ་འདྲ་ཞིག་ནང་སྐུ་གདུང་རྫིལ་པོ་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྗེ་མཐུན་པ་ཁ་ཤས་དང་། ཡང་སྨན་རྩིས་ཁང་ཨེམ་རྗེ་བགྲེས་གྲས་ཁག་གཅིག་ནས་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་ན། ལྷ་སའི་སྐུ་འབུམ་ཐང་ཟེར་བའི་བརྒྱུད་ཀྱི་གཙང་རྒྱུའི་འགྲམ་དུ་ཁོ་རང་གི་ཞལ་ཆེམས་ཇི་བཞིན་རྗེས་འཇུག་ཆོས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་གཅིག་བཞེངས་ཡོད་པ་དེའི་གཟུངས་བཞུགས་སུ་ལྷ་རྗེ་དགེ་བ་འབུམ་གྱི་སྐུ་གདུང་ཤེལ་པོ་མཆེད་བཞིའི་ཡང་སྨན་ཇི་ལྟར་ལྟ་བུ་རྒྱལ་རྒྱས་མཛད་ཡོད།

ལྷ་རྗེ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར། འདི་ཉིད་འགོན་ཤུ་བའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༡༢༣)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཉིས་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡུམ་གཤེགས་ནས་ལྷ་རྗེ་མས་པོ་བཅུའི་བར་དུ་གསོས། བཅུ་དྲུག་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཨུ་ཡུག་གི་ཞང་རྒྱ་མ་བ། གངས་པ་མེའུ། རོང་ཟོམ་ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ནས་གསན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ཕྱིས་ཡབ་དང་ཨ་ནེ་གཉིས་ལ་དབང་གདམས་པ་མ་ལུས་པར་ཞུས། གཞན་བལ་པོར་ཡང་ཛ་ཡ་སེ་ན་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། ཡབ་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་གདམས་ངག་དབང་བསྒྱུར་ལྟེ་སྟོང་གི་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་རྣམས་སུ་གདུལ་དུ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱངས། མཁས་པའི་སྐད་པས་སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་བ་ལ་སོགས་པས་ཀུང་ཞབས་ལ་གཏུགས། ཟང་ཟིང་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པས་ཡབ་དང་ཨ་ནེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་ཐབས་སྐྱོ་བོ་མང་པོར་སྦྱིན་གཏོང་དང་། དབུལ་གྱི་གདུང་ཁང་ཆེན་པོ་གཉིས་བཞེངས། བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ནས་ཁང་གསར་བ་ཛ་ཡ་སེ་ན་ལ་རབ་གནས་ཞུས། ཁོང་གིས་དབང་བཞི་རྫོགས་དང་བཅས་པའི་རབ་གནས་མཛད། སྔར་བོད་དུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེ་མཛད་དེ་སྤྱན་དྲངས། བལ་ཡུལ་དུ་འཛེགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་གདུགས་ཡན་མང་དུ་བཀལ། དེ་ནས་གནས་པའི་ནུལ་འབྱོར་མ་དང་གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཡང་མང་དུ་མཛད་པ་སོགས་བརྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ

རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་སྟག(༡༡༨༢)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ལྷ་གཉིས་བརྩེགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཤད་སྲོལ་ལ། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་ཁར་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་བོད་ཀྱི་སྔོན་འབབས་རྣམས་ལ་བོད་དུ་མཐའ་དམག་གི་གནོད་པ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་བལ་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ནག་ནས་གདན་དྲངས་པའི་ཇོ་བོ་གཉིས་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་རྒྱབ་བསྟན་ནས་བཞུགས་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པས་ར་མོ་ཆེ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་གཉིས་བཞུགས་ས་བརྗེ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བརྗེས་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཡོད།

ལྷ་སྟེང་། བར་ཁམས་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཀརྨ་ལྷ་སྟེང་གི་དགོན་པ།

ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀ་ཁྱེད་རང་ལགས་མོད། ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་དེ་ནི་ཁྱེད་རང་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དག་མིན།

ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན། བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་པ་སྟེ། འདིའི་འཁྲུངས་ལོ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་ཤིང་བྱི་ཡིན་པ་དང་འགའ་ཞིག་གིས་ཤིང་ཕྱི་ཡིན་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》གི་ནང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འཆད་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་དུས་ཐོག་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས། 《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དུས་ཐོག་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་བཅས་བཀག་སྐབས་དུས་ཐོག་མི་མཚུངས་པའི་དོགས་གཞི་ཆེན་པོ་འདུག་པས་དཔྱད་པར་བྱ།

ལྷ་དང་མིའི་འཁོར་བ་བཞི། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བསྟེན་པ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ། སྔོན་ཡང་བསོད་ནམས་བྱས་པའོ། །

ལྷ་དྲུག དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་། སྒྲའི་ལྷ། མཚན་མའི་ལྷ། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ། བསྒོམ་པའི་ལྷ། རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ།

ལྷ་གདོང་པཎ་ཁ། ཚལ་གུང་ཐང་དོན་གཅོད་ཁང་ཁོངས་ལྷ་མཐོང་ཤན་ཁ་ནི་དེ་སྔ་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་སྟོ་བྱང་བར་འགྲུལ་པ་སྐྱེལ་སྒྲོལ་བྱ་བའི་གྲུ་ཁ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དབྱར་དུས་ཟླ་བ་བདུན་རིང་ཀོ་བ་གཏོང་བ་དང་། དགུན་དུས་ཟླ་བ་ལྔའི་རིང་ཤིང་གྲུ་ཏ་མགོ་ཅན་གཏོང་གི་ཡོད། ཀོ་གྲུའི་དོ་དམ་རྣམས་སྐྱེར་ཤན་ཁ་བས་བྱེད་ཅིང་། ཀོ་གྲུ་སྐྱོལ་སྐབས་གླ་ཆ་ཆེ་ཐོག་དུས་ཐོག་ཏུ་སྤྲོད་དཀའ་བས་རྒྱ་ཁར་སྤུ་པོ་ནས་ཕྱག་ཕྱོད་རྒྱུན་རིང་བྱེད་དགོས་སྐབས"རྒྱ་མོ་ལྷ་མཐོང་ཤན་ཁའི། གྲུ་ལ་སྤུ་བྱུ་བཏང་ནས། གནས་ཆེན་པོ་ཏ་ལ་ཏུ། ཉི་མ་ཤར་ནས་སླེབས་བྱུང་། ཞེས་དམངས་གཞས་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ(༡༩༥༤)ལོ་ལྷ་ས་ཟམ་ཆེན་སྒྲུན་སྐབས་ལྷ་མཐོང་ཤན་ཁའི་གྲུ་སྐྱ་ཏ་ཅང་འཕར་སྐབས་སྐྱིད་ཆུའི་སྟོ་བྱང་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་མཁན་ལ་ཚ་ཟིང་ཚད་མེད་བཟོས་ཤིང་། ཟམ་པ་ལེགས་བསྒྲུབས་བྱུང་རྗེས་ཀོ་གྲུར་བརྟེན་མི་དགོས་སྐབས་ཀོ་གྲུའི་བདག་པོའི་བཟའ་སྒོ་འགག་ནས་ཁ་ལ་ཀུ་རུ་བརྒྱབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ཟམ་ཆེན་ལ་ཀུ་རུ་ཟམ་པ་ཞེས་མིང་ཐོགས།

ལྷ་འདྲེས་བརླམས་པ། ལྷ་འདྲེ་ཁོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལྷ་འདྲེས་བརླམས་པ་ཟེར།

ལྷ་ལྡན། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་གོ་དོན་ནི། ལྷ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་དོན།

ལྷ་ལྡན་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་ཁྱམས་ར། (ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར)ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ཆེན་མོ་འདི་དང་བར་སྐོར་གཉིས་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་དུས་མེད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གླང(༡༤༠༩)ལོར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཛུགས་པར་གནང་ཞིའི་སྐབས་སྡེ་གདོང་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ཉམས་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་པའི་ཞུ་བསྐུལ་མཛད་པ་ལྟར་ཁོང་གིས་ཀྱང་སྒོ་རྫོང་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་གཞིས་ཀ་ཕྲག་དཀར་བ་སོགས་སྐྱིད་ཤོད་དང་། འཕན་པོ་ཁུལ་གྱི་རྫོང་དང་གཞིས་སྡོད་རྣམས་ལ་བཀའ་བབ་སྟེ། གནམ་ཡངས་རྫེ་རྫེའི་ར་བ་ཀ་བ་བརྒྱ་གཉིས་མ། ཐོག་མཐུད་ཀ་བ་བརྒྱ། ཁྱམས་ཀ་བ་བརྒྱ་བཅས་གསར་བརྩིགས་དང་། ཤར་ལེར་སྣང་རི་ནས་ཇོ་བོ་ཆེན་དངས་ཏེ་བར་སྐོར་དང་ཁྱམས་ཀྱི་རྡོ་བཅལ་གསར་བརྩིགས་བཅས་བསྐྲུན་ཤིང་། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ཆེན་མོར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་དང་། གཞུང་སྒོའི་མདུན་དུ་སྒོ་འཕྱར་གསར་གཏོད། བར་སྐོར་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་བཅོ་ལྔའི་ཞེང་བྲིས་དང་། ཁྱམས་རའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུའི་ཞེང་བྲིས་བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་། དེ་རྗེས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ། བཅུ་གསུམ་པ་བཅས་ཀྱིས་རིམ་པར་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བ་བཅས་ཞིབ་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི(གསུང་འབུམ་པོད་[ཅ]པའི་ནང)《འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་བགྱིས་པའི་དཀར་ཆག》ཞེས་པར་གསལ།

ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ། ཁོང་ཏུ་མ་ཆེའི་ནང་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་སྡེ། ཆོས་སྡེ་ཡང་ཟེར་ཞིང་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མི་སེར།

ལྷ་སྡེ་གཞུང་པ། དགོན་པའི་མི་སེར།

ལྷ་གནས་ཀྱི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་གསུམ། ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཅན། རྩུབ་འགྱུར་འདྲེས་པ། དགའ་བའི་ཚལ་ལོ། །

ལྷ་གནས་སོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། ཆོས་བཟང་མཐོ་ལ་རི་རྩེ་ལེགས་མཐོང་གནས། །ཕྱོགས་གཅིག་ཤིང་གསེབ་ཤིང་ཏ་སྣ་ཚོགས་གནས། །དགའ་བྱེད་རྣམ་མཛེས་ཡོངས་འདུར་གནས་པ་དང་། །འདྲེས་པའི་འགྲམ་དང་ཚང་ཚིང་འགྲམ་ན་གནས། །ནོར་བུའི་སྤྱིལ་པོ་གནས་དང་ཀུན་གསལ་སྤྱོད། །གསེར་ཕུག་ཁང་དང་ཕྲེང་བའི་གྲིབ་མ་དང་། །མཐོ་དམར་རྒྱ་དང་བཀྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྤྱོར་བར་འཇུག་དང་ཞིབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། །སྐྱ་སྐྲར་ཆགས་དང་གཟི་བརྗིད་འབར་བ་དང་། །སྐྱ་བའི་གནས་ལྟར་ཉ་དང་ཤིང་ལྟ་ལ། །ཟླུང་དང་ཅིག་ཕྱིར་འགྲོ་དང་བརྩམས་འགྲོས་དང་། །ཤུས་མདོག་འཛང་ཚེ་ཏོར་བུ་འབྱུང་བ་དང་། །རིས་མཐུན་འཁོར་གནས་མཐོ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། །གཟི་མཆོག་གཟི་ཐིང་མ་ཏོས་པ་དག་གོ། ཡང་ན། འདི་ལྟར་སྟང་སྟེ། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བཙུན་མོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆེ་བ་ཤ་འཚམས་མར་དུ་བཅུ་གཉིས། དེ་འོག་བྱ་འཚམས་མར་ཉི་ཟླའི་བུ་བདུན། དེ་འོག་ཤ་ཅི་ཀར་དྲུག་པོའི་བུ་བདུན། ཆུང་བ་མེ་སྲིད་ཅར་སྟོབས་ལྡན་གྱི་བུ་དྲུག་ཡོད། དེའི་སྟེང་བརྒྱ་བྱིན་རང་ངོ་། །ཡང་ན། རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་ནོར་ལྷ་བརྒྱད་དང་། དྲག་པོ་བཅུ། ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་བུ་གཉིས་ཏེ་ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་དང་ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་རྩེ་ཞིང་རོལ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་ཕྱག་མཁར་ལ་ཉི་ཟླ་འོད། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ། ལྷ་ཕྱག་མཁར་གྱི་རི་ཁྲོད་བཏབ་པས་མཚན་ལ་ལྷ་ཕྱག་མཁར་བར་གྲགས། ལོ་རྒྱུས《དེབ་དམར》ནང་ཐོར་བུ་གསལ་བ་ལས་ཞིབ་པ་གཞན་མ་མཐོང་།

ལྷ་འབོ་ལྷང་གི་ཕྱག་བརྙལ། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ནང་གི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཤི་དགོས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྐྱེ་བ་ངན་པ་ལ་མར་ཟགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་མིང་།

ལྷ་བབས་ཀྱི་གནས། (དེ་བྷ་བ་ཏ་ར། སང་ཀི་ཤ)དེ་ནི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་པ་ཁ་ཤས་ནས་མལ་ལེ་འགའ་ཙམ་སོང་རྗེས་སང་ཁ་ཤ་ལ་སླེབས། དེ་ནི་སྟོན་པས་ཡུམ་ལ་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ

ལྷ་ཡུལ་དུ་དབྱར་གཅིག་བཞུགས་ཤིང་སླར་འཛམ་གླིང་དུ་བབས་པའི་གནས་ཡིན། དེར་སྟོན་པ་ཐུབ་པ་ཐང་ཟན་ཙང་གིས་གཟིགས་པའི་ཞུ་དན་མེད་ཀྱི་རྫ་རིང་གི་ཏོག་སྒང་ཆེན་གྱི་གཟུགས་ཤིག་ས་ཐིག་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་འདུག སྒོང་ཁྱེར་པ་ཀ་ཤའི་ཨ་པ་ར་ཛིའི་ནགས་ཤིང་ཡུ་དུམ་ཕུར་ཡོད་པའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་པ་ཡིན་ཞེས་མི་ཆོས་ལྷ་མའི་བསྟན་གྱི་ཕྱུང་བྱེད་ཀྱི་གླིང་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

ལྷ་བབས་ཀྱི་ཡི་གེ། མཁས་དབང་འགའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ཐོན་མིའི་གོང་ལ་བོད་དུ་ཡི་གེ་ཡོད་ཅིང་། སྟག་གཟིག་སྤུངས་ཡིག་དང་སྐར་ཡིག་སོགས་དར་བའི་སྐབས་ལ་ལྷ་བབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་དར་བར་གསུངས།

ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལྷ་ཡུལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས་རང་གི་མ་ལ་ཆོས་གསུངས་ཏེ་དབྱར་གནས་ཕྱས་རྗེས་མཐའ་ཡོད་དུ་བབས་སྐབས་ཡུལ་གསལ་ལྡན་གྱི་དད་པ་ཅན་ཚོས་བཞེངས་པ་ཕྱིའི་སྙིང་དུ་བང་རིམ་བཞི་པ་བཞི་བརྒྱད་ཀང་བདེ་སློ་འབུར་དགུས་མའི་དཀྱིལ་དུ་ཟེམ་སྐས་ཡོད་པ་ཞིག ཟླ་བའི་ཟླ་མ་ཕྱི་ཤིང་ལྔ་པའི་གསེར་གདུང་དཀར་ཆག་ཤོག་གྲངས་༤༥༨ པར་གསལ།

ལྷ་བབས་དུས་ཆེན། ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་དགུ་པ་ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ཞེས་སྟོན་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཡུམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་མ་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པར་ཆོས་གསུང་ཕྱིར་སྟོན་པ་ལྷ་གནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་ཤིང་དབྱར་ཞལ་བཞེས་ཀྱིས་བཞུགས་པར་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་སྟོན་པ་དྲན་དྲག་ནས་མོའུ་འགལ་བུ་ཆེན་སྟོན་པ་མི་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་པར་གསོལ་བ་ན་སྟོན་པ་ལྷ་མིའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་ལྷ་འཕྲུལ་གྱི་སྐས་འཛེག་ལ་བརྟེན་ནས་འབབས་ཡུལ་གསལ་ལྡན་དུ་བབས་པར་མཛད་པའི་དུས་ཆེན་ཡིན་པས་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཤར་ནས་ས་བྲང་པོ་ཏ་ལ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལ་སྐུ་དཀར་སྨོན་རྫེས་སྤོང་ཁྱལ་གྱི་ཁང་པ་སོ་སོར་ཡང་ས་དཀར་བཏང་ནས་ནག་རྩི་ཕྱིས་པ་སོགས་ཆེས་ཉེར་གཉིས་གོང་ཚར་བ་བྱས་ཐོག དེ་ཉིན་བོད་མི་ཚོས་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སུ་ཕྱག་མཆོད་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར། ངན་སོང་ལ་སྦྱིན་གཏོང་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གོང་གསལ་ཟླ་བ་དང་པོ་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་དང་། བཞི་པ་ས་ག་ཟླ་བ། དྲུག་པ་ཆོས་བཞི། དགུ་པ་ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་བཅས་ལ་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་རྣམ་བཞི་ཡང་ཟེར།

ལྷ་བྲེ་མགོ་དཀར། བོད་རྒྱལ་ཨེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་བློན་པོ་དང་འཕྲུལ་སྣོན་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་གཉིས་པ། རུ་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་བུ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཞིང་ལ་དོར་ཁ་དང་འཇོག་ལ་བྲུལ་རྩི་བ། ཤུ་ཆུ་ཡུར་དུ་དྲངས་པ། མདའ་རུ་ཆུ་མ་རྫོ་བ་བཅས་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད།

ལྷ་ཟླ་ཁ་བ་བློ་གྲོས་ཡེ་ཤེས། འདི་ཉིད་རྗེ་བོ་ཤཱཀྱ་བཀྲ་ཤིས་དང་སྒྲོ་མོ་དར་རྒྱན་གྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༡༡༠)ལོར་བྲི་ཁུང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། ཐོས་པ་སྟོན་གཞོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱམས་པ་གང་ཕྱིའི་ཚུལ་དུ་མཁྱེན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བདུན་གདན་ས་མཛད། འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱི་བར་དུ་བཞུགས།

ལྷ་བྲིས། རང་རེའི་བོད་འདིར་གནའ་རབས་ནས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྔོན་ནས་རི་མོ་འབྲི་བའི་ལག་རྩལ་དར་ཡོད་པ་སྟེ། ད་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཞིར་བཟུང་ན། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་དུས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱུང་བ་དང་དེའི་རྗེ་བྲང་ཡུམ་བུ་ལྷ་མཁར་བཞེངས་སྐབས་ལྡེབས་བྲིས་སུ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་རང་ཉིད་མི་བཞིས་གཉའ་བར་ཁྲི་བྱས་ཏེ་བཏེགས་ནས་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ཚུལ་བྲིས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་སྐབས་ལྡེབས་བྲིས་སུ་རི་སྦྱུང་དང་། གབ་ཚིག་གི་སྒྲུང་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རི་མོ་དང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་པར་རྒྱལ་བློན་འབངས་བཅས་ཀྱིས་དགའ་བསུ་ཞུ་བ་ཤིན་ཏུ་ཚང་རྒྱས་པོ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། སྐབས་དེའི་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་འདྲ་རིས། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་འཁོར་སའི་མཐའ་བསྐོར། (བར་ཁྱམས་ཀ་ཞིངས) གཡས་གཡོན་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཚར་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་འབྲེལ་གྱི་བློས་གར་དང་། ཁྲུས་རྩལ། རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ལྡེབས་བྲིས་སུ་བྲིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁག་གཅིག་ད་ལྟའང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ནས་ཡར་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། ཞ་ལུའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་སྐབས་བྲིས་པའི་ཐང་ཀ་དང་། ལྡེབས་བྲིས་ཁག་གཅིག་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེར་བཞེངས་པའི་ཐང་ཀ་དང་། ལྡེབས་བྲིས་ཁག་བཅས་(《བོད་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་པའི་མཛེས་རྩལ་རི་མོ་ཕྱོགས་བསྡུས》ཞེས་པའི་བརྙན་དཔར་ནང་གཟིགས།)དེ་རྗེས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་མཚུར་ཕུ་ཀརྨ་པ་དང་རྗེ་ཚོང་ཁ་པར་བོད་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུའི་ཐགས་ཐུབ་མའི་ཐང་ཀ་མང་པོ་ཞིག་འབུལ་རྒྱ་བསྐུར་བ(ལག་གཅིག་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་གནས་དངོས་རྫས་ཁང་ནང་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད)ནས་བོད་ཀྱི་ལྷ་བྲིས་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་གཞི་རྩའི་ཐོག་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རི་མོའི་མཛེས་རྩལ་རྒྱུན་སྲོལ་མ་ཉམས་པ་གཞིར་བཟུང་ཐོག རྒྱ་བྲིས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ནང་ནས་ལེགས་ཆ་འགའ་ཞིག་བླངས་ཏེ་ཀརྨ་སྒར་བྲིས་དང་། གཙང་བྲིས། ཁམས་བྲིས། དབུས་བྲིས། གསར་རྙིང་སོགས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་། ཟླ་བའི་ཟླ་མ་སྤུ་སྲིང་ལྔ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་དུས་སྐབས་འདིར་བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ཡང་རྩེར་སོན་པའི་དུས་སྐབས་ཡིན། དུས་སྐབས་དེའི་རི་མོའི་མཚོན་བྱེད་ནི་ས་བྲང་དཀར་པོ་དང་། དམར་པོའི་ཚོམས་ཆེན་དང་། གཟིམ་ཆུང་ཁག་གི་ལྡེབས་བྲིས། སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་དངོས་སུ་ལྟགས་བཀོད་གནང་ནས་བྲིས་པའི་པོ་བྲང་དམར་པོའི་གློ་བསྐྱངས་ཁང་གི་ལྡེབས་བྲིས་བཅས་ལ་གཟིགས། ཟླ་བའི་ཟླ་མ་སྤུ་སྲིང་བརྒྱད་པའི་དུས་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་ཐོག་ཁག་གཉིས་ཆགས་ཏེ། ཁག་གཅིག་གིས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་དང་། ཁག་གཅིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་སྣང་ཆུང་བྱས་ཏེ་ཙིན་ནའི་རིགས་ཀྱི་རི་མོའི་ལད་ཟློས་བྱས་སྟབས་ལུས་ལག་གི་འགྲོ་སྟངས་མ་ཤེས། ལུ་མོ་རང་གི་འགྲོ་སྟངས་ཡང་ནོར་འདུག་ཟེར་བའི་གཏམ་དཔེ་ལྟར་ཕྱུར་ཡོད་པ་ནི་སྐབས་དེར་བྲིས་པའི་རི་མོ་ཁག་གཅིག་སེ་འབྲས་གཉིས་དང་། ནོར་བུ་གླིང་ཁར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ན་གསལ། པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་སྐབས་བོད་ཀྱི་རི་མོའི་ལག་རྩལ་མཁས་པ་མང་ཞིག་བསྡུས་པའི་ནང་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་འདུག རིམ་པ་དང་པོ་ནི་དབུ་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་ལྷ་ཁང་དང་། གཟིམས་ཆུང་ཁག་གི་ལྡེབས་བྲིས་དང་། ལྷ་སྐུའི་ཞང་ཀ གསུང་རབ་གསེར་བྲིས་དང་། དངུལ་བྲིས་ཁག་གི་དབུ་ལྷ། འཇིམ་བཟོ་དང་འབུར་སྐུ་ཁག་གི་སྐུ་རིས་བྲིས་རྒྱ་སོགས་གལ་ཆེའི་རི་མོ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱས་ནས་བྲིས་དགོས་པ་དང་། ཤིང་ཆོས་ཁག་གི་བཙོས་བས་དཔར་འབྲི་རྒྱ་དང་། རི་མོ་འབྲི་མཁན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞིབ་ཕྲའི་བཀོད་འདོམས་བྱ་རྒྱ་བཅས་ཡིན། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་དབུ་ཆུང་ཡིན་ཅིང་། དེས་ལྡེབས་བྲིས་དང་ལྷ་སྐུའི་ཞང་ཀ་ཁག་མང་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱས་ནས་འབྲི་དགོས་པའི་ཐོག་དབུ་ཆེན་ལ་རོགས་རམ་གྱིས་ལས་འགན་བསྒྲུབ་རྒྱ་ཡིན། རིམ་པ་གསུམ་པ་ནི་ཁྲིད་ཅན་གྲལ་ཡིན། ཁོ་ཚོས་དབུ་ཆེན་གྱིས་བྲིས་པའི་སྐུ་རིས་དང་བཙོས་དཔར་གཞིར་བཟུང་ནས་ཤིང་ཚོན་རི་མོ་རྣམས་འབྲི་རྒྱ་དང་ཚོན་རྩི་གཏོང་དགོས། རིམ་པ་བཞི་པ་ནི་དཀྱུས་མའི་གྲལ་ཡིན། ཁོ་ཚོས་སྤྱིར་བཏང་གི་རི་མོའི་གྲས་དང་། ཚོན་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཚོན་ཐུགས་རྒྱ། ཚོན་

འདུལ་རྒྱ། ཚོན་འདངས་སྣ་ཚོགས་བཟོ་རྒྱ། ཚོན་རྩི་……གཏོང་རྒྱ་བཅས་ཡིན། སྐབས་དེར་དབུ་ཆེན་མི་གཉིས། (སྔོ་ནག་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ། གསང་སྔགས་མཁར་པ་ཚེ་འཕེལ) དབུ་ཆུང་རིང་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་སོགས་མི་ལྔ། ཁྱིངས་གྲལ(རྒྱལ་རྗེ་བ་རྒྱལ་པོ་སོགས)མི་གྲངས……བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག དཀྱུས་མའི་གྲལ(ཚེ་རིང་དར་རྒྱས་སོགས)མི་གྲངས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་བཅས་ཡོད།

ལྷ་བླ་མ་ཁུ་དབོན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རིགས་ལ་ལྷ་བླ་མ་ཞེས་པའི་ཞི་བའི་མིང་གིས་འབོད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་བླ་མ་ཁུ་དབོན་གཉིས་ནི་ཁུ་བོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་དེའི་དབོན་པོ་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་གཉིས་ལ་ཟེར།

ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད། སྟོད་ཀྱི་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པ……ཏ་ལམ་སྐྱེ་བོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་འཁྲུངས། འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་འཁོར་རེའི་སྲས་ལྷ་ལྡེ(འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་སྲོང་ངེ་ཡིན་ཞེས་པའང་སྣང)ཡིན་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་……ནས་མཚན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཅེས་གསོལ། བྱང་ཆུབ་འོད་……ཀྱིས་ཁུ་བོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་བཙོན་ནས་འདོན་ཕྱིར……དབུས་གཙང་གི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་གཉམ་ཐབ་ཀྱི……ཁྲལ་དང་། བོད་ཁམས་གླིང་དགུའི་འབངས་ལ་གསེར་གྱི……ཁྲལ་སྲོ་ཆེ་ཐེངས་གསུམ་བསྡུས། ཕྱག་རྫས་ཡོད་རྒྱུ་གསེར……དུ་བསྒྱུར་ནས་ཁུ་བོ་བླུ་བར་གར་ལོག་ཏུ་ཐེབས་ཙང་། ཁུ……ཐོས་ཁོང་ཉིད་བཙོན་ནས་འདོན་མ་དགོས་པར་གསེར་དེ……རྣམས་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་གར་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ……སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་འཕེལ་གཏོང་དགོས་པའི……བཀའ་གནང་བ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ……ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་ཇོ་བོ་རྗེ་གདན་འདྲེན་པར……མངགས། ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལྷ་བླ་མ་བྱང……ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ཏ་དཀར་མི་དཀར་སུམ་བརྒྱ་ཐམ་པས……གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད……རྫས་ཚོགས་ཏེ་ཐེབས་བསུར་བཅར། དེ་བཞིན་སྤུ་གར……དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཤིས་པ་བརྗོད་པ་སོགས་གཟབ་ཅིང……རྒྱས་པའི་བསུ་བ་ཞུས། དེའི་སྐབས་ཕར་མེད་པའི་རག……དུང་གསར་དུ་བཟོས་ཏེ་ཇོ་བོ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་འབུད་པ་དེ་ནས་བོད་དུ་དུང་ཆེན་འབུད་སྲོལ་དར་ལ་དུང་ཆེན་དེ་ལ་པོ་པ་ཊ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་དུང་ཆེན་ཞེས་གྲགས། དེ……སྐབས་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ཇོ་བོ་རྗེར་ཞུ་ཆེན་དུ……གསེར་སྲང་པོ་ཕུལ་ནས་ཐོག་མར་གནད་དོན་གསུམ……བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རིམ……གྱིས་འཇུག་པ་ལགས་སམ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལགས། ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར་གང་ལགས། དགེ་སློང་གིས་རྡོ་རྗེ……སྔགས་ཀྱི་དངོས་དབང་གོང་མ་གཉིས་བླང་དུ་རུང་མི……རུང་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཇོ་བོས། རིམ་གྱིས་ཡིན……གསུངས་ནས་ལམ་སྒྲོན་མཛད། སྐྱབས་འགྲོ་དང་ལྟ་བ……བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཡོད་མེད་ཡིན། གསང་བ……ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་བླང་བར་མི་བྱ……ཞེས་གསུངས་སོ། ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་འདིའི་སྐུ་རིང……ལ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་དམ་པའི་ཆོས་མང་པོ……བསྒྱུར་བ་དང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཆེའི་སྐད་ལ་པུ་ཧྲངས་པ……ཞང་ཆུང་བཙུན་གསལ་ཤེས་རབ་ལ་བཀའ་བསྩལ་ནས……ཡུལ་དབུས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་བཛྲ་པོ་ཧྲི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་གྱི་ཇོ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དུས་འཁོར་དང་། མ་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བསྒྱུར་ཡོད་དོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་གུ་གེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པའི《མངའ་རིས་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ།

ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད། འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་མངའ་རིས་གུ་གེའི་རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་གྱི་སྲས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཆུང་བ་ཡིན། ཐོག་མར་ཆུང་དུས་ཀྱི་མཚན་ལ་སྲོང་ངེ་ཟེར་ཞིང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་བྱས་པའི་མཚན་ལ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་གཙུག་བཙན་ཟེར། རྗེ་འདི་ཉིད་བོད་ཤིང་གླང(༩༦༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་། སྐུ་ཆེའི་སྟོད་ལ་ཁབ་བཞེས་ཏེ་སྲས་ནཱ་ག་རཱ་ཛ་དང་དེ་ཝ་རཱ་ཛ་གཉིས་འཁྲུངས། ཕྱིས……ཡབ་མེས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གཟིགས་པས་ཐུགས་སྐྱོ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་མཚན་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་གསོལ། ཡེ……ཤེས་འོད་ཀྱིས་མེ་སྤྲེལ(༩༩༦)ལོར་མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། དེ་རྗེས་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱེའུ་བློ་རྣོ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རྒྱ་གར(ཁ……ཆེའི་ཡུལ་ཞེས་པའང་སྣང)དུ་གསེར་མང་པོ་བསྐུར་ཏེ……ཆོས་སློབ་ཏུ་བཏང་བའི་ནང་ནས་བཅུ་དགུ་རྒྱ་གར་དུ……ཚད་པས་གྲོངས། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་ལོ……ཆུང་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་བསླབས་ཏེ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ། ལྷ་བླ་མས་ཀྱང་རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་ཁ་ཤས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་བོད་དུ་བཞུགས་པའི་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་གསུང་རབ་ཁག་ལ་དག་ཟེར་དང་། ཁ་ཤས་གསར་དུ་བསྒྱུར། བསྒྱུར་ཟིན་པ་རྣམས་དག་བཅོས་དང་བཅས་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་སོགས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ཕྱིར་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་མཛད། ཁྱད་པར་དུ་སྐུ་ཚེ……སྨད་ལ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་བོད་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཐུགས……འདུན་དྲག་པོས་ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་ལ……གསེར་རྫས་མང་པོ་བསྐུར་ཏེ་བོད་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་གི……སྒྲོམ་དང་བཅས་རྒྱ་གར་ནས་ཇོ་བོ་གདན་འདྲེན་གྱི་ཞུ……འཕྲིན་གསེར་ཆེན་དང་བཅས་པོ་ཉ་མངགས་ཀྱང་ཇོ་བོ……ཆེན་པོས་ཞལ་བཞེས་མ་མཛད་རྐྱེན་སྐབས་དེར་བོད་དུ……སྤྱན་འདྲེན་མ་ཐུབ། དེའི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སླར་ཡང……ཇོ་བོ་སྤྱན་འདྲེན་གཉིས་པ་བཞུ་རྒྱུའི་ཐུགས་འདུན་རྩེ……གཅིག་གི་ངང་དེར། རྒྱལ་སྲིད་ནི་གཅུང་པོར་གཏད་ཟིན་སྐབས། སྤུ་ཧྲངས་ལམ་གསེར་འཚོལ་བར་ཐེབས་སྐབས་གར……ལོག་དང་འཐབ་པའི་དམག་དཔོན་དུ་ཕྱིན་པས་གཡུལ……ངོར་ཕམ་སྟེ་བཙོན་ཁང་དུ་མནར། གཅུང་པོས་ཁུ་བོའི་སྐུ……སྟོང་བླུ་བར་ཐེབས་སྐབས་གར་ལོག་ནས་ལུས་ཀྱི་ཤིད་ཚད……དང་མཉམ་པའི་གསེར་བྱུང་ན་ཕྱིར་གཏོང་ཟེར་བ་སོགས……མནར་གཅོད་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོན་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་གསེར……མང་དུ་བཙལ་བས་སྐུ་ལུས་ཙམ་གྱི་གསེར་འགྱུར་ཡང……དབུའི་ཚད་ཙམ་མ་སོང་བས་འགོར་ཡུན་རིང་སོང་བས། བཙོན་ཁང་གི་སྒོ་འགམ་དུ་ཁུ་བོ་ལྷ་བཙུན་གྱི་ཞལ་མཇལ་ཙམ་བྱུང་དུས་ཁུ་བོའི་བཀའ་སློབ་ལ་ད་ནི་ཁོ་བོ་ན་ཆོད……མགོ་བའི་ཁར་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་གར་ལོག་ནས……མེར་བསྲེགས་ཟིན་པས་བཙོན་ཁང་འདི་ནས་ཐོན་ཀྱང……བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཡོང་བ་ནི་མིན་ཏུ་དཀའ། ཁྱོད་ཚོས……གསེར་འཚོལ་བ་རྣམས་ཆ་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་དེས……པར་གདན་འདྲེན་ཐུབ་པ་གྱིས་ཞེས་གསུངས་ནས་རིང་པོར……མ་ལོན་པར་བཙོན་ཁང་ནང་སེམས་བསྐྱེད་རླབས་པོ་ཆེའི……ཐུགས་སྨོན་མཚམས་སྦྱོར་དང་བཅས་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ……ཡས་མས་ལ་སྐུ་གཤེགས། རྗེས་སུ་ཚ་བོ་ལྷ་བཙུན་བྱང……ཆུབ་འོད་ནས་སྐུ་གདུང་དེ་ཐོག་མར་མཐོ་ལྡིང་གསེར་ཁང……གི་ལྷ་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་གདུང་རྟེན་དང་བཅས་ཏེ……བཞུགས། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་མཐོ་ལྡིང་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས……སྐབས་ཐུགས་སྨོན་མཚམས་སྦྱོར་དང་རབ་གནས་མང་པོ……མཛད། རྗེས་སུ་ཧྲཱུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཞེང་བརྒྱད་པའི་དུས……གོར་ཙོད་རྩེ་གཟར་སྐབས་གོར་ཁ་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ……བྱས་ཏེ་དགོན་པ་ལྷ་ཁང་མང་པོ་གཏོར་ནས་སྐུ་གདུང……འདི་ཡང་ཞིང་དགའ་ཚལ་རྩེ་ནས་ཕྱུར་སྐབས་རྗེ་རིང……བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་རྗེ་བོ་བྲང་དུ་གདན……དྲངས་ཏེ་ཧྲཱུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་འདུན་པའི་གསེར་གདུང……བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་གྱི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སྐུ་གདུང་དེར་དངུལ……གདུང་ལ་གསེར་སྐྱང་གི་སྒྲོམ་ཅན་གསར་སྐྲུན་ཞུས……གསོ་གནང་ནས་ད་ལྟ་ཡང་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་གུ་གེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པའི《མངའ་རིས་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ།

ལྷ་བློ་གྲོས་འོད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཡབ་མངའ་བདག་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་ཡུམ་ལྷ་གཅིག་རྡོ་རྗེའི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་བྱ(༡༢༢༥)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ……

གཞན་ནུའི་དུས་ལོ་ལྔ་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སོགས་ལས་དབང་གདམས་ངག་མང་དུ་གསན། དེ་ནས་བྱར་ཁང་པ་ལས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། མཁན་པོ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་དང་སྤྲུལ་པ་སྟོན་གཞོན་གཉིས་ཀྱིས་མཁན་སློབ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་མཁན་སློབ་དེ་གཉིས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། བྱར་ཁང་པ་ལས་གཞུང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པར་གསན། ཕྱི་ནག་ཏུ་ཐོ་སྒྲོང་རོན་བདུན་མ་སོགས་གྲགས་པ་དང་མ་གྲགས་པའི་སྔགས་བརྒྱུད་དང་། པཎྜི་ཏ་ཆེན་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་རྣམས་གསན། སྤྲུལ་པ་སྟོན་གཞོན་ལས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐོར་དང་། མཁན་པོ་གཞོན་ཚུལ་ལས་འདུལ་བའི་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་ལུགས་ལག(༡༢༥༡)ལོར་སྐྱིལ་བུའི་གདན་ས་ར་ཕེབས། བྱར་ཁང་པས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཁིལ་གདུང་དང་། སྣ་རིའི་བུའི་ཕྱུང་བཟེད་དང་། ནུ་རོའི་ཏུས་རྒྱན་དང་། རྗེ་བོ་རྗེའི་ཕྱག་དྲིལ་དང་། ཕྱག་རྡོར་དང་། པོ་ཏ་ལ་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ཀྱི་ལྡེ་མིག་གནང་། སྐྱིར་གདན་ས་ལོ་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་བསྐྱངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༢༨༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་བཞི། འོད་ལྡན། སྐར་ཕྲེང་། ཟབ་པ། གསེར་ལྡན་ནོ། །

ལྷ་མིའི་མཆོད་གནས། དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་གནས།

ལྷ་མིའི་ཡོན་ཏན་བདུན། ཚེ་རིང་། ནད་མེད། གཟུགས་བཟང་། སྐལ་པ་བཟང་། རིགས་བཟང་། ནོར་ལྡན་པ། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་བཅས་སོ། །

ལྷ་མོ་གོས་དཀར་མོ། གསང་སྔགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། སངས་རྒྱས་རིགས་ལྔའི་ཡུམ་ལྔ་ཡི་ནང་ནས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཡུམ་ལྷ་མོ་གོས་དཀར་མོ།

ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ། འདི་དུས་སྐབས་གང་དུ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་མིན་འགྱུར་བྱང་མི་གསལ་བའི་སྟབས་གསལ་བཤད་མ་ཐུབ་ཅིང་། ནང་དོན་ནི་ལི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་དང་འདྲ་ཞིང་། བམ་པོ་བཞི་ཡོད་པ་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་མདོ་མང་པོད་[ཙ]པའི་ནང་བཞུགས། བམ་པོ་བཞི། འགྱུར་བྱང་མེད།

ལྷ་མོ་ཡི་གེ་དྲུག་མ། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ལྷ་མོ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་སྐུ་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་གི་གྲངས། ཕྱག་མཚན་བཅས་ཞིབ་པར་《སྒྲུབ་ཐབས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས》ཞེས་རྒྱུད་སྐོར་གྱི་ནང་དུ་གསལ།

ལྷ་མོའི་སྐུ་རྩལ་མཁས་ཅན་ངག་དབང་བློ་གྲོས། ངག་དབང་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིང་གཞན་ལ་མ་ཧེ་ཟེར་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༩༢༩)ལོ་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་ཁོངས་སྐྱར་པོ་གམ་ཚོ་ཞེས་པར་བཙས་པ་དང་། ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོན་སྐབས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་གྲྭ་པ་བྱས་རྗེས་ཀུན་བདེ་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ་གླིགས་ཞུགས་བྱས། ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོན་སྐབས་ཀུན་བདེ་གླིང་ནང་ཆག་སྐུ་སྒྲིང་བཅུ་གཉིས་པས་ངག་དབང་བློ་གྲོས་སོགས་གྲྭ་གཞོན་ཁག་གཅིག་ལ་དེ་སྔའི་སྒྱུར་མོ་ལུང་ལྷ་མོ་བ་ལེང་ཏའི་པའོ་དགེ་ཐུན་དུ་བསྐྱེན་ཏེ་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་སྟོལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འཇུག་གནང་སྟབས་འཁྲབ་གཞུང་སློ་འཛིན་གྱིས་གཞུང་བསྲང་རྒྱུ་དང་། འཁྲབ་ཁྲིར། རྣམ་ཐར་གྱི་མགྲིན་གླུ་སོགས་གང་ཅིར་སྦྱང་གོམས་ཡག་པོ་བྱུང་། དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་རྗེས་ངག་དབང་བློ་གྲོས་ཞོལ་ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་ནང་ཞུགས། རིག་གསར་སྐབས་ལྷ་མོ་འཁྲབ་མི་ཚོགས་པ་བཏོས་ཀྱིན་ངག་དབང་བློ་གྲོས་ལྷ་ས་ཁྲིང་གོན་རྩལ་འཛུགས་སྒྲུབ་ཀུང་སིའི་ཅ་ལག་བཀྲུད་པའི་འགོ་འཛིན་དང་། དེ་རྗེས་ཞོལ་ཟློན་སྐྱིད་མཉམ་ལས་ཁང་གི་འགོ་འཛིན་གཞོན་པ་བྱས། མི་བཞི་གཉོག་ཁག་གཏོར་རྗེས་ལྷ་མོ་སྐྱར་གསོ་བྱེད་སྐབས་ཞོལ་ལས་ཞོར་ལྷ་མོའི་དགེ་རྒན་གྲུབ་རྒྱུང་ལགས་དང་མཉམ་དུ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་སྐྱར་གསོ་བྱས་ཏེ་དགེ་རྒན་བྱས། ལྷ་མོ་འཁྲབ་སྟབས་གཟུགས་པོའི་འཁྲབ་ཁྲིར་དང་། རྣམ་ཐར་མགྲིན་གླུ། གཞུང་བསྲང་རྒྱ་སོགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ལ་འཁྲབ་གཞུང་ནང་གི་མི་རྣ་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་གླང(༡༩༢༥)ལོར་སྤྱོངས་ཡོངས་ཀྱི་རིག་རྩལ་ལྡན་ཚོགས་སྐབས་བྱ་དཀའ་རིམ་པ་ཐོད་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཐ་རྗེས་སུ་ཀྲུང་གོ་ཟློས་གར་མཁས་ཅན་ལྷན་ཚོགས་ཐོད་སྤྱོངས་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་། སྤྱོད་ཁྲིར་ལྷ་ས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་སྐུ་རྩལ་མཁས་ཅན་བཅས་ཀྱི་མཚན་སྙན་ཡང་ཐོབ། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་བྱ(༡༩༩༣)ལོར་འདས།

ལྷ་མོའི་བཞོན་པ་དྲེའུ་ཅ་ཀང་གསུམ། རྫ་འཕྲུལ་གྱི་ཀང་པ། རྒྱང་གི་གཞོག་པ། སྦྱར་མགྲོགས་ཀྱི་རྩལ་དང་གསུམ་མོ། །

ལྷ་སྨན། མི་ཉི་རྗེས་ཡུལ་དེའི་ལྷ་མོར་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ལྷ་བཙན། རྒྱལ་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་སྔར་གྱི་བོད་ཡིག་རྙིང་པ་མང་ཆེ་བའི་ནང་རྒྱལ་པོ་ལ་ལྷ་བཙན་པོ་དང་། བཙན་པོ་ཟེར། ལྷ་ནི་གནམ་གྱི་ལྷའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་དོན་དང་། བཙན་པོ་ནི། བཀའ་ཐེངས་གཅིག་བབ་པ་དེར་མི་ལུས་ཀུང་བཟློག་མི་ཐུབ་པའི་དོན།

ལྷ་བཙུན་དར་རྒྱས་ཆོས་སྨོན་ཉན། ཨ་ལག་ཤ་མཁན་པོ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་མཚན་གཞན་རྗེ་ཡོན་ནོ་མོན་ཧན་དང་། ལྷ་བཙུན་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ། ལྷ་བཙུན་ལྷུན་གྲུབ་དར་རྒྱས། ལྷ་བཙུན་པཎྜི་ཏ་སོགས་སུ་འབོད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཨ་ལག་ཤའི་ཤིང་ཀུན་ཏ་ལེ་ཅབ་ཤུར་ཨོ་སུ་ཟེར་བའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བཟླ་ཐེ་ཅི་དང་ཡུམ་རྣམ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་ལུག(༡༧༧༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་པ་མཆོག་ཨ་ལག་ཤར་བྱོན་སྐབས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་པའི་སྐྱེ་སྤྲུལ་ངོས་བཟུང་མཛད། ཆུང་དུས་ནས་རྗེ་ཚངས་དབྱངས་པ་མཆོག་གིས་གསོ་བཅར་དུ་འཛོག་གནང་མཛད་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱངས། རྒྱལ་བའི་དྲུང་ལས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ལེགས་པར་མནོས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེ་མཛད་པས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་སུ་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་སྟེང་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་དུ་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས། ལོ་གསུམ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་རྗེ་ཚངས་དབྱངས་པའི་དྲུང་དུ་མཆོད་གཡོག་ཞབས་ཕྱི་སྒྲུབ་ཅིང་ཆོས་བཀའ་མནོས། རྗེ་ཚངས་དབྱངས་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་སྔར་ཡང་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་ཕུར་ལྕོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་གཞུང་ལ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཞིང་ལྷ་རམས་པ་སྐོར་མཛད་དེ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་རྒྱས། རྒྱལ་དབང་བདུན་པས་ཨ་ལེ་ཡུག་སན་ཁེར་ཏི་ནི་ནོ་མོན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ་བསྩལ་ཅིང་། རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་སྐུ་འདི་པའི་འཕྲེང་རྒྱུད་རིམ་བྱོན་ལ་ཨ་ལག་ཤ་མཁན་པོ་ཞེས་ཀུང་འབོད། ཐུའུ་བཀྭན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་བཙུན་པཎྜི་ཏ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད། དུས་ཕྱིས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པས་རྗེ་འདི་པའི་གསུང་རྩོམ་གཟིགས་ནས་ཐུགས་དགྱེས་ཤིང་པཎྜི་ཏའི་ཆོ་ལོ་བསྩལ། གསུང་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན། 《རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར》དང་། 《འཁྲུལ་འཁོར་ལུགས་མཁར་རྙིང་མིག་སྒོར》སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་དུ་མཆིས། སྐུ་ཚེའི་མཇུག་ཏུ་ཨ་ལག་ཤ་སྨད་དང་འགལ་བ་བྱུང་ནས་བཙོན་དུ་ཞུད་སྐབས་གསུང་རྩོམ་མང་པོ་ཞིག་ཐུའུ་བཀྭན་གྱིས་བདག་སྐྱོང་མཛད་པར་གྲགས། ཚངས་དབྱངས་པ་སྐུ་གཤེགས་ཁར་དཔའ་རིས་ཡར་ལུང་དགོན་པ

སྐྱོང་བའི་འཁྲུར་གཏད་པས། ཡར་ལུང་གི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་བྱི(༡༧༥༦)ལོར་རྗེ་དག་དབང་ལྷུན་གྲུབ་དར་རྒྱས་པས་ཨ་ལག་ཤར་ཆོས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷ་རིང་ཁེ་དཀོན་པ་སྣན་པདི་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ངམ་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་བཏབ། ཚངས་དབྱངས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བཙལ་ཅིང་གདན་སར་བཀོད། སྤྲུལ་སྐུ་གྲུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞུགས། བོད་སོག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་ཤིང་མཚན་སྙན་ཆེ་བས་ཕྱང་གི་སྐུ་འཁོར་གྲལ་ཀྱི་ནག་ཕྱོགས་པ་སྣར་ཅིག་ཐུག་དོག་དང་ཕྲད་སེམས་ཀྱིས་ཕྲ་མ་བཙུག་པས་རྗེ་ཉིད་བཙོན་དུ་བཙུད་ནས་དགུང་ལོ་རེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༧༨༠)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཞྭ་བརྟན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད། དེའི་སྐོར་གོང་དུ་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཅེས་པར་གཟིགས།

ཞྭ་བརྟན་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རབ་རྒྱས། ཞྭ་བརྟན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རབ་རྒྱས་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་ལུག(༡༨༨༣)ལོར་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་ཐང་དཀར་གྲོང་ཚོའི་ཞེ་འགྲམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་མགྲོན་ཆེ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དང་སྐྱ་མཆེད་ཡིན། སེར་སྨད་གཞུང་པ་ཞྭ་བརྟན་སྤྲུལ་སྐུའི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་ཐོག་ཆོས་ཞུགས་ཀྱིས་སེ་ར་ཚོགས་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུའི་ཐོབ་ཐང་བཞེས་ཏེ་སྐུ་ཡོན་གསན་བཞེས་དང་། མཚན་ཉགས་སོགས་གནང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། ཕྱག་ཕྲག་དག་དབང་གསུང་རབ་སོགས་ལས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་ཁོང་རྣམ་གཉིས་བླ་མའི་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དང་། པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཞབས་སུ་སོག་ཡུལ་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས། ཁྲི་སོག་གི་དགའ་ལྡན་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ནས་དེ་གའི་ཁྲི་པ་མཛད་པ་དང་། བོད་དུ་དབང་ལུང་གི་རྒྱུན་ཆད་ཞེར་ཐུག་པའི་ཟབ་ཆོས་མང་པོའི་རྒྱུན་གསན་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་མང་པོ་བསྐོར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་ཡོངས་འཛིན་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲུང་ཁོང་གི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་ཀྱི་དབང་ཆེན་སོགས་གསན་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་གནང་། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་བྱ(༡༩༥༧)ལོར་རྒྱ་ཚ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་བྱེད་སྐབས་ལྷ་ཁྲུ་སྟོ་ཚོག་གི་ཆོ་ག་དང་། ཞབས་བརྟན་གྱི་དབུ་བཞུགས་སུ་ཕེབས། ཀྱབ་མཐའ་རིས་སུ་མ་ཕྱི་བའི་བླ་མ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གང་ཅིའི་ཐུག་ལེན་མཛད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པས་ཀྱང་དཀྱིལ་མཁྱེན་ཆེན་པོས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་འདྲི་དང་ནང་མའི་བཀའ་མོལ་ཞུ་པོར་གསུངས། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཁྱི(༡༩༥༨)ལོའི་སྐབས་སུ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་བླ་སྤྲུལ་ཡོངས་ཀྱི་མཆན་ནོ་དང་པོ་ཡིན་འདུག ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་བོད་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་ལས་འཛིན་མཛད་དེ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པས་ཀྱང་ཀུས་བཀུར་ཆེན་པོ་གནང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བའི་ནང་ཁོང་ལ་རྡུང་རྡེག་ཐོག་ཅིང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་ལུག(༡༩༦༧)ལོར་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱ་ལྔའི་ཞིང་སྐུ་གཤེགས། སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཀྲུང་ཡུ་ཚང་འཛོམས་ཀྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པ་ཚོགས་རྗེས་སྙི་རིགས་དང་། ཆོས་ལུགས། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྲིད་ཇུས་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་སྐབས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཁོང་ལ་དག་སེལ་དང་འབྲེལ་སྐུ་ངན་གྱི་ཚོགས་འདུ་ཡང་འཚོགས་སོ། །

ཞྭ་བརྟན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཡོས(༡༦༣༩)ལོར་སོག་པོའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་རྟུང་ཚང་ཞིག་ཏུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ཐོག་ནས་མཁའ་འགྲོ་ནམས་གྲགས་པའི་མདུན་དུ་རབ་ཞུས། མཚན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསོལ། དགུང་ལོ་དྲུག་པར་རྗེ་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་བསྟེན་ནས་ཀློག་དང་སྦྱོར་སྦྱིབ་བློ་འཛིན་གནང་། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་དྲུང་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། མཚན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་གསོལ། སྐབས་དེར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་མཆོག་གིས་རྗེ་འདི་ཉིད་གྲུབ་ཆེན་རྗེ་དབོན་ཤིགས་ཚོགས་ལྡན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེར་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་བླ་མར་བསྟེན་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་སོགས་གསན། འཕན་ཡུལ་སྣན་པ་ཀུན་དགའ་བྱང་ཆུབ་ལ་ནས་གསོ་རིག་དང་། སྐར་རྩིས། སོག་ཡིག་སོགས་གཞན་བཞེས་གནང་། དེ་རྗེས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས། འབྲས་སྤུངས་སུ་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་དང་མཇལ་ཏེ་འདེགས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གསན། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་གནས་མཇལ་མཛད། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་མཇལ། བཀའ་ལྡན་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ལུགས་གནང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གཞན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དེ་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགོན་གསར་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གླིང་དུ་བཞུགས། མཁན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་ལས་གསོལ་འདེབས་སོགས་ཐོར་བུའི་སྐོར《རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་དག་འདོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ》《གཏོར་ཆེན་དྲུག་ཅུ་པའི་ལག་ལེན་ངག་འདོན་གསལ་བར་བཀོད་པ་གནམ་ལྕགས་སྤུ་གྲི》《རྗེས་གནང་གི་སྐོར》《རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ཆོ་ག་འཆི་མེད་བདུད་རྩི》ཞེས་བྱ་བ། 《རྩིས་གཞུང་བླང་དོར་གསལ་བའི་འོད་ཟེར》དེའི་བདག་འཇུག་བཀྲ་ཤིས་དང་བཅས་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་པོད་འགའ་ཞིག་ལྷུག་པར་རྩོམ་མཛད། དགུང་གྲངས་ལྔ་བཅུ་རྩ་གྲངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོ་ཙམ་དུ་སྐུ་གཤེགས།

ཞྭ་བརྟན་བློ་བཟང་རྡོར་བྱ་ཤེས་རབ། རྗེ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༧༡༦)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དགུ་ལ་ཕེབས་པ་ཤིང་གླང(༡༧༢༥)ལོར་འཕགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོའི་དྲུང་དུ་དགེ་བསྙེན་དང་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(༡༧༣༦)ལོར་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་དམ་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཕག(༡༧༤༣)ལོར་མ་ཧཱ་ཙཱི་ནའི་ཡུལ་གྱུར་ཕེབས་ཏེ་མཁན་པོ་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཞི་བ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། ཐུག་རྩོམ་ལ་མཚོན་ན། 《རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་བསྒོམ་བཟླས་བྱ་ཚུལ》《བཅོམ་ལྡན་འདས་རྡོ་རྗེ་མི་འཁྲུགས་པའི་ཆོ་ག》《དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཇོམས་པའི་ཆོ་ག》《རྗེ་ལུགས་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས》《ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད》《བདེ་མཆོག་ལྷན་སྐྱེས》《དོན་ཞགས་ལྔ་ལྡ་བ་རི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས》《ཡི་དམ་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》《ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་ཡིག་གསལ་སྒྲོན》ཞེས་བྱ་བ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་རྩོམ་པོད་བདུན་ཙམ་བཞུགས། མཛད་རྣམ་ཞིབ་པ་དང་འདས་ལོ་མ་གསལ།

ཞྭ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ། རྗེ་འདི་ནི་ལྷ་རྩེ་ཡུལ་དུ་ཡབ་ཁྲིམ་བདག་ཕུན་ཚོགས་དང་ཡུམ་བུ་ཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་རྟ(༡༧༥༨)ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ལྷ་ཆོས་དགའ་ལྡན་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ནས་སྐྲ་ཕུད་བཞེས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་གོང་གི་མཁན་པོའི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་དུ་བཏགས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྲགས་པ་ཚུལ་བཞིན

བསྙེན་ནས་ཡི་གེ་སློག་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཐུགས་འཛིན་མཛད། དེ་ནས་འདུལ་མཛོད་དབུ་ཕར་བཞིའི་རྩ་བ་དང་འདོན་ཆ་སོགས་རྒྱུགས་ཕུལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྐབས་ནས་ཐུན་དྲུག་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཐུགས་བརྩོན་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་མགོན་པོའི་དྲུང་ནས་གཞི་དུས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་། ལམ་དུས་སྐུ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཞུས། ཕྱིན་ཆད་སྒོམས་ཆུང་ཐོད་མཁས་ཀྱི་སློག་འཚོའི་འཚོ་བར་བརྟེན་ནས་སྡོངས་བཞིའི་ཕྱག་འབུམ་དང་། སྔོན་འགྲོ་ཁྲིད་ཆེན་བཞི་ལན་མང་གསོག་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ལྷ་ས་ར་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་མཇལ་ཕྱག་ཞུས། རྗེ་བླ་ཀྲུ་རྣམ་གཉིས་དང་སེ་འབྲས་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་ཀྱིས་བཀྲས་ལྷུན་བརྒྱུད་ངམ་རིང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྡེར་གྲྭ་སྐོར་ཟིན་རྗེས་རབ་འབྱམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུའི་ཐོག་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོའི་སྐུ་མདུན་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་ཐོག་ངམ་རིང་དགོན་དུ་ཚོགས་ཡོངས་ལ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་སོགས་གནང་། དགུང་ལོ་སོ་ལྔའི་ཐོག་བདེ་ཆེན་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཆ་མཐུན་གྱི་སྔགས་བསྙེན་དང་། སྔོན་འགྲོའི་ཁྲིད་ཆེན་ལ་ཐུགས་བརྩོན་དྲག་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་ལ་ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས་མཇལ་བར་ཕེབས་སྐབས་ལྷ་ལྡན་དུ་ཞག་ཤས་བཞུགས་རིང་འབྲས་གཙང་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མཆོག་སྤྲུལ་དང་། ཚེ་སྒྲིང་། ཉི་ཐང་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ལ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྩལ། རྩོམ་པ་ལ་མཚོན་ན། «ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས» «གྲུབ་མཐའ་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོགས་བརྗོད་བསྡུས་དོན་དངོས་གྲུབ་གཏེར་མཛོད» «འཁྲུངས་རབས་སོ་བཞིའི་ཁྲིས་ཐང་འབྲི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་བཤད་མདོར་བསྡུས» «ཐེག་ཆེན་བློ་སྦྱོང་གི་ཁྲིད་ཡིག» «སྒྲུབ་ཐབས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྗེས་གནང་གི་བཅའ་གཞི་གསོམས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས» «གསན་ཡིག་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད»སོགས་པོ་ཏི་འབྲིང་པོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་བཀྲས་ལྷུན་བརྒྱུད་བདེ་ཆེན་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ནས་ཐུགས་དམ་ཁོ་ནར་གཞོལ། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་རྟ(༡༨༧༠)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ལྷ་ཚེ་རིང་པོ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཞིག་དང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གནས་པའི་ལྷ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། འདིས་ཉིད་དེ་འཛིན་སྒོམས་པའི་ཡུན་གཅིག་ལ་བསྐལ་པ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོའི་དུས་ཚོད་ཡོད་པར་བཤད།

ལྷ་རྫས་ནང་མཛོད་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས། མན་ཆད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་ཏིང་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་གསར་དུ་བཟོས་པའི་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ཟུར་བཏགས་ཀྱི་སྣེ་གཉིས་སུ་རོད་ཡིག་གི་ཚིག་བཅད། ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་མཚན་བདེ་ལེགས། །ཉིན་མོའི་གུང་ཡང་བདེ་ལེགས་ཤིང་། །ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདེ་ལེགས་པའི། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །ཅེས་ཐགས་རིས་སུ་ཡོད་པ། རིང་ཐུང་མི་ཚད་ལོན་པ་འདོམ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ནང་མཛོད་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། ལྷ་རྫས་སྲིད་དུ་རིང་བ་ཁ་གྲུམ་ཉམས་པ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རི་ཁ་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་ཞིང་། དེ་སྔ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་མ་སོང་གོང་གཞིས་ཁུལ་གྱི་ལེར་སྲུང་ཞབས་རིམ་གྱི་འགྲོ་གྲོན་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ས་ཞིང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའང་བོགས་མར་བཏང་ནས་ས་བོགས་བསྡུ་ལེན་བྱེད། ཆེད་སྤྱོད་ས་ཞིང་དེ་རིགས་མེད་པའི་གཞིས་ཁག་གིས་ལེར་སྲུང་ཞབས་རིམ་གྱི་འགྲོ་གྲོན་རྣམས་ཡུལ་ཚོ་སྤྱི་ནོར་ནས་བསྡུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན།

ལྷ་ཞོལ་གྱི་ཚལ་སྒོ། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་གྱི་གཞུང་སྒོ་དང་། ལྷག་སྒོ།

ལྷ་ཞོལ་གྱི་ཚལ་སྒོ་ཤར་མ། རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་ལ་གཞུང་སྒོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྒོ་ཤར་མ།

ལྷ་ཞོལ་གྱི་བྱ་བའི་སྒོ་མོ་འཛིན་པ། སྔར་ལྷ་ས་ཞོལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཉེར་པ་སྟེ། མིང་བསྡུས་ན། ཞོལ་གཉེར་ཟེར་ཞིང་། ལྷ་སའི་གླིང་བསྐོར་ཕྱིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཀུན་མ་མི་གསོད་སོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་པ་པོ་ཡིན།

ལྷ་བཞི། ཚངས་པ། ཁྱབ་འཇུག དབང་ཕྱུག ཉེ་རཛུ་ན།

ལྷ་བཟང་ཁང་། (ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཟེར) གུ་ཤྲཱི་ཧན་གྱི་བུ་ཆེ་བ་བསྟན་འཛིན་དུ་ཡན་ལ་བུ་དྲུག (རཏྣ་དྷ་ལའི་ཧན། མི་ཏན་ཇོ་ཡོན། པེ་ལི་བློ་བཟང་བསྟན་ཆོགས། དགེ་འདུན་མི་ཏན་ཇོ་ཡོན། བསོད་ནམས་མགོན་པོ། བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་བཅས་དྲུག)གི་ཆེ་བ་རཏྣ་དྷ་ལའི་ཧན་ནས། དཀོན་མཆོག་ད་ལའི་ཧན་ལ་བུ་གཉིས(བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ། ལྷ་བཟང་ཀླུ་དཔལ)ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ལྷ་བཟང་ཀླུ་དཔལ་ལམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷ་བཟང་ཁང་ཟེར། འདིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་ལོ་གཉིས་ཕྱག་ཙམ་དང་རང་ཉིད་རྒྱང་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཐུན་སྒྲིལ་མ་བྱུང་བར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱ(༡༧༠༥)ལོའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་ཞབས་ཀྱས་དྲུང་འཁོར་ཁག་གཅིག་དང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཀྱས་དྲུང་འཁོར་ཁག་གཅིག་རྩོད་གླེང་བྱུང་སྐབས་ལྷ་བཟང་གིས་གཡོག་པོས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་འཁོར་དུག་གྲུས་ཁ་ཤས་དམར་གསོད་བཏང་ཀྱིན་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་བཟང་ལ་སྲིད་དབང་མེད་པ་བཟོས་ཏེ་འདམ་གཞུང་དུ་རྒྱང་ཕུད་བཏང་། ཁོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་རང་གི་མངའ་ཁོངས་འདམ་གཞུང་ཚོ་ཁག་བརྒྱད་དང་། མཚོ་སྔོན་ནས་དམག་གྲངས་བསྡུས་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་ཚུར་རྒོལ་གྱིས་དགྲ་ཤ་ལེན་རྩིས་བྱས་ཤིང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་སོག་པོ་ཇུན་གར་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ལ་གསང་བའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་གཏུགས་བྱས་ཏོག་ཇུན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་མཚོ་སྔོན་དུ་བདངས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ལ་ཚུར་རྒོལ་བྱེད་པ་དང་བསྟུན་ནས་བོད་དབུས་གཙང་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་དཔུང་བསྐུལ་ཏེ་དམག་དཔུང་ཁག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་དམག་ཤུགས་སྐྱི་བ་རྟོར་བཏང་ནས་ལྷ་བཟང་གི་སྲིད་དབང་སྟོབས་ཤུགས་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་རྒྱུའི་རྩིས་གཞི་བཏིང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཇུན་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་དང་། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་གཉིས་བར་དམག་འཁྲུག་ལངས་ཏེ་ཇུན་གར་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ལ་དམག་འདྲེན་རྒྱུའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་མ་ལྡང་བར་བརྟེན་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དམག་ཇུས་ཀྱི་འཆར་གཞི་སྟབ་མ་ཐུབ་པ་རེད། དེར་བརྟེན་གདན་ས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་དང་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་དབར་འདུམ་འགྲིག་བྱས་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་སྡེ་སྲིད་དགོངས་པ་ཞུ་རྒྱུ་དང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་ལག་ཏུ་སྤྲོད་རྒྱུ་བྱས་ནས་གནས་སྐབས་རིང་འགྲིགས་ཙམ་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གདན་ས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་ནང་གྲྭ་པ་མང་ཆེ་བས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་དགའ་ཞེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་གྲྭ་པ་ཁག་གཅིག་གི་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ནི་དགེ་ལུགས་པར་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ནས་རྟ་ཐང་གིས་དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ལ་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ནི་དགེ་ལུགས་པར་དད་པ་ཆེ་བ་མ་ཟད། ཁོ་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་ཡང་པཎ་ཆེན་ཨེར་དེ་ནི་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པར་བརྟེན་རྒྱལ་པོ་

ལྷ་བཟང་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བ་ལས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་དགའ་ཞེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དེར་ཐུག་ཡོད། དེ་རྗེས་ལྷ་བཟང་དང་། སྡེ་སྲིད་གཉིས་པར་རྩ་བའི་འགལ་བ་ཟག་གཅོད་ཐུང་མེད་ལྡབ་ས་སླར་ཡང་གོང་གསལ་ལོ་དེའི་སྟོན་ཀ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་དམག་དཔུང་ཁག་གཉིས་ཁྲིད་དེ་ལྷ་བཟང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་དེ་འཕན་པོ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་ཞིང་། ལྷ་བཟང་གི་བཙུན་མོ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མོས(ཡིག་ཆ་གཞན་ནང་རྒྱལ་མོ་ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་པའང་སྣང་)སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་ཁག་གཅིག་སྟོད་ལུང་ཤུ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་བ་དེར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་དབུས་གཙང་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་དཔུང་བསྡུས་ནས་ཀློལ་ལན་སློག་ཀྱང་ནུས་པ་མ་ཐོན་པར་ཕམ་ཉེས་བྱུང་། མཐར་ལྷ་ས་གཙང་པོའི་ཐོག་ཀོ་གྲུ་བཏང་ནས་ཆུ་ཤུལ་གོང་དཀར་རྫོང་དུ་བྲོས་བྱིང་། ཉིན་ཤས་སོང་མཚམས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་སར་སོང་ནས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་སྲོག་སྐྱབ་མི་ཡོང་བའི་ངོ་ཆེན་བར་དཔང་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་པ་ལྟར་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ཚོས་དེའི་སྐོར་གྲོས་བསྡུར་བྱེད་སྐབས་བཞམ་འཆར་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ཏེ་ཡུན་རིང་འགོར་ཞིང་མཐར་སྐབས་དེའི་འབྲས་སྤུངས་སྔགས་མང་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་གྲོས་ཐག་བཅད་པ་ལྟར། སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་པའི་སྐུ་ཚབ་བཅས་ཏ་ཐོག་ནས་སྟོད་ལུང་ཤུར་འགྲོ་མུས་སུ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་རང་ཉིད་ཆུ་ཤུལ་གོང་དཀར་རྫོང་ནས་ཐོན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་བཙུན་མོ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མོས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་གི་གཟོང་བསུས་ནས་མགོ་བཏགས་ཞུ་བར་སོང་ཡང་སྐབས་དེར་བར་དཔང་བྱེད་མཁན་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ཚོས་རྗེས་མ་ཟིན་པའི་ཐོག་བཙུན་མོ་ཚེ་དབང་རྒྱལ་མོས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཤིག་གིས་མཐོང་མ་ཐག་དྲི་བ་དྲི་ལན་ཙམ་ཡང་མ་བྱས་པར་མགྱོགས་བྲེགས་ནས་བཀྲོངས། དེ་རྗེས་ལྷ་བཟང་གིས་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྲས་ངག་དབང་རིན་ཆེན་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིར་འབུད་དང་། སྲས་གཞོན་པ་དམག་ཟོར་ཚེ་རིང་པོ་ཏཱ་ལའི་མདུན་ཐད་གཙང་པོའི་འགྲམ་དུ་བཀྲོངས(ས་དེར་དེའི་དྲན་གསོ་ལྷ་ཁང་དམག་ཟོར་རྡོ་ཤུང་ཞེས་བཙུགས་ཡོད) སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲོངས་པའི་ལོ་དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་ལྷ་བཟང་རང་ཉིད་ཀྱང་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཐོག ལྷ་བཟང་ནས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ངོས་འཛིན་ཞུས་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡང་སྲིད་དངོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་སྲིད་ངོ་མ་ཆ་བ་དཔའ་མཁྲིད་ནས་ཡིན་པའི་སྤྲང་པོ་ཞིག་གི་སྲས་སུ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་འགོད་པའི་ཞུ་ཡིག་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་ཕུལ་བ་ལྟར། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ནས་བཀའ་ཕབ་སྟེ་པཎྜི་ཏི་ཆའི་ཆི་སོགས་དཔོན་རིགས་ཁག་གཅིག་ལྷ་སར་ཡོང་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཕྲེ(༡༧༠༦)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏཱ་ལའི་ཁྲི་ཐོག་ནས་ཕབ་སྟེ་ཉིན་ཤས་རིང་ལྷ་ཀླུའི་སྒོ་ཁང་ནང་དུ་དོ་དམ་བཙོན་འཇུག་བྱས། དེ་སྐབས་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་གྲྭ་དམངས་དང་། མཁན་པོ། བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ཚང་མས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ནག་པོ་ཐང་དུ་གདན་དྲངས་མི་དགོས་པར་འབྲས་སྤུངས་སུ་བཞུགས་མཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་དོན་འཁྱོལ་མ་བྱུང་བར། ཉིན་ཤས་རིང་སེར་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་གྲྭ་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་དམག་དཔུང་བར་འཐབ་འཛིང་བྱས་ཏེ་ལྷ་ཀླུའི་སྒོ་ཁང་གི་རྒྱབ་ངོས་འདམ་རའི་ནང་གྲྭ་པ་བསད་པའི་རོས་ཁེངས་པ་དང་། འབྲས་སྤུངས་དགོན་པའི་ནང་བདེ་ཡངས་གྲྭ་ཚང་དང་། སྔགས་མང་གྲྭ་ཚང་གི་རྫ་བཅལ་ནང་གྲྭ་པ་བསད་པའི་རོ་དང་། ཁྲག་གིས་ཁེངས་པ་བྱུང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་དང་། གོང་མ་ཁང་ཤིས་བོད་དུ་བཏང་བའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མའི་བཀའ་ལ་བསྒྱུར་བཀོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་དབང་ཆ་དང་ཆོར་མེད་ཅེས་བཤད་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སོག་པོའི་དམག་དཔུང་དང་གོང་མས་མངགས་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ངོ་དམ་འོག་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དུ་གདན་དྲངས་རྗེས་པད་དཀར་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པའི་མཚན་གནས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་པོ་ཏཱ་ལའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་བསྐོས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲོངས་པའི་ཕྱིག་བཤགས་སུ་ལྷ་བཟང་གིས་སེ་ར་ཚོགས་ཆེན་གྱི་འདུ་ཁང་གསར་རྒྱག་དང་། ལྷ་བཟང་བྱམས་པ་ཞེས་གསེར་བཟང་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཁྲུན་གཙང་སོགས་བཞེངས་ནས་སྙིང་དུ་རྒྱ་ཕིབས་གསར་བསྐྲུན་དང་། ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་རྙིང་པ་དེར་འདམ་དུ་ཡོད་པའི་གུར་ཁྲིར་ཁང་གི་ཤུར་པོ་ཀྲུ་ཚང་སྤྲོས་ཏེ་སེར་སྨུགས་གྲུ་ཚང་ཞེས་པ་དེ་དུས་ཐོག་མར་བྱུང་འདུག ལྷ་བཟང་ཁང་རྒྱལ་ཁ་རྫབ་སྟེ། སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཕ་ཁྲིམ་ཞང་བན་གོང་སྨད་གཞིས་ཀྱི་བཅའ་དངོས་རྣམས་སེ་ར་དགོན་པར་སྤྲོད་འཇགས་བྱས། ལྷ་བཟང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཏོགས་ལྟག་མ་རྣམས་ནས་ལྷ་བཟང་ལ་འཁོན་ལན་སློག་ཆེད་སློག་ཏུ་ཇུན་གར་པར་དཔུང་རོགས་བཙལ་བ་དང་ལི་ཐང་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་སྐུ་འབུམ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཚན་གསོལ་སྐྱབ་གཉེར་ཞུ་བ་སོགས་བྱས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་བུ་ཆེ་བ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ལ་མནའ་མ་ལེན་སྐབས་ལྷ་བཟང་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་པར་མཚོ་སྔོན་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཁག་གཅིག་གི་བུ་མོའི་གྲས་ནས་བླངས་རྩིས་ཡོད་ཀྱང་། བུས་མ་ཉན་པར་ཇུན་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱི་བུ་མོ་མནའ་མར་ལེན་མ་ཐུབ་ན་རང་ཉིད་རང་སྲོག་གཅོད་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་མཐར་སྐྱེལ་བྱས་རྗེན་བྱ་ཐབས་མ་བྱུང་བར་བུའི་འདོད་པ་ལྟར་བསྟུན་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ཇུན་གར་རྒྱལ་པོ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཐོག་མར་རང་གི་བུ་མོ་དང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་བུ་གཉིས་ངོ་འཕྲད་བཟའ་ཚང་གཏན་འབྲེལ་བྱས་མཚམས་བུ་མོ་དང་བུ་གཉིས་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དམག་དཔུང་སྟོན་ཆེ་བཏང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་སྲིད་དབང་འཕྲོག་ཐོག་བོད་ལ་གནས་པོངས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྒྱུའི་སློག་གཡོ་དྲན་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ལ་དེ་ལུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཏང་བ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་མཐོང་སྐབས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་གོང་གསལ་ཡི་གེ་དེའི་ནང་དོན་ལ་བལྟས་ན་སློག་གཡོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ངེས་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཡིག་ལན་ལ་སྔོན་དུ་བུ་མོ་བོད་དུ་མནའ་མར་ཡོང་རྒྱུ་དང་། རྗེས་སུ་བུ་དང་བུ་མོ་མཉམ་དུ་ཇུན་གར་ལ་གཉེན་འཛུད་བྱེད་པར་ཕྱིན་ན་ལུགས་དང་མཐུན་པ་འདུག་ཅེས་བཤད། ཡིག་ལན་དེ་རྒྱལ་པོ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་མཐོང་རྗེས་ཡང་བསྐྱར་སློག་གཡོ་དྲན་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་བཏང་བའི་ཡིག་ལན་ལྟར། སྔོན་དུ་བུ་མོ་ལྷ་སར་བཏང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྐུ་སྲུང་ཡིན་ཁུལ་གྱི་ཇ་དམག་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་གཏོང་རྒྱུ་དང་། སློག་ཏུ་ཤེན་ཙང་བརྒྱུད་ནས་མངའ་རིས་བསྐོར་ཏེ་ཇ་དམག་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཉིན་མོ་གབ་ནས་མཚན་མོ་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་བུ་མོ་འདམ་གཞུང་དུ་སླེབས་དུས་དམག་དཔུང་ཁག་གཉིས་མཉམ་འཛོམས་བྱས་ཐོག་སྒོ་བུར་དུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ལ་བར་ཆོལ་གྱིས་དམག་དྲངས་ནས་རྒྱལ་ཁ་ལོན་ཐུབ་བཞམ་པའི་གདེངས་ཚོད་བྱུང་ཏེ་བཀོད་སྒྲིག་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་གདུགས་དཀར་ཛའི་སང་སོགས་དམག་དཔོན་ལྔས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་ཇ་དམག་དྲུག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་མེ་བྱ(༡༧༡༧)ལོར་འདམ་གཞུང་དུ་འབྱོར་ཞིང་།

དེའི་བར་ཇུན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་ལ་བོད་ཀྱི་མི་དམངས་ནས་ཀློལ་ལན་སློག་མཁན་མ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཇུན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་བོད་ལ་གནས་སུ་འབྱོར་སྐབས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཞིང་འབྲོག་མི་དམངས་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ནས་སྐྱབ་གསོའི་དངུལ་ཏ་ཅང་མང་པོ་སྤྲད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་ཇུན་གར་བ་ནི་དགེ་ལུགས

པའི་ཆོས་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིང་སང་སྐུ་འདྲས་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཙོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིའི་ཐོག་བསྐོས་རྒྱའི་སྐུ་སྲུང་དམག་དཔུང་ཡིན་པས་ཁྲིད་ཚོ་བོད་ཀྱི་མི་དམངས་རྣམས་ར་ཚེར་ངོགས་པ་གང་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་ཞེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཤུགས་ཆེན་བྱས་སྐབས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་མཛོ་རིམ་དཔོན་རིགས་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཧུན་གར་བའི་མགོ་བསྐོར་སླུ་ཁྲིད་འོག་ཚུད་ནས་ཧུན་གར་བའི་དམག་དཔུང་གིས་སྒོ་ཁྱུར་ཚུར་རྫོལ་བྱས་པར་ཀུ་སྒྲིག་གང་ཡང་བྱེད་རྒྱ་མ་ལྷུང་ཁྱེན་ཧུན་གར་བའི་དམག་དཔུང་གི་སྒོ་ཁྱུར་འཇབ་རྫོལ་ལ་རྫོལ་ལན་སློག་ཀྱང་རྣམ་པ་གང་ཡང་མ་ཐོན་པར་ཧུན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་ལྷ་སར་ཧྲར་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དང་།

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་རེད། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་རྟ་པ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་རིང་པོ་ཏ་ལའི་ཤར་སྲུང་ནང་རང་སྲུང་བྱས་ཏེ་བསྡད་ཀྱང་མཐར་ཧུན་གར་བའི་དམག་དཔུང་གིས་རྒྱ་བཀག་བཏང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ(1717)ལོའི་བོད་ཟླ11ཚེས11ཉིན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་རང་ཉིད་ཕམ་ཉེས་ཡོང་རྒྱུ་ལས་མཐར་ཐབས་མེད་པར་ཤེས་ནས་བུ་ཆེ་བ་དགའ་ལྡན་བསྟན་འཛིན(ཧུན་གར་གྱི་བུ་མོའི་མག་པ)དང་། བུ་འབྲིང་པ་སུར་ཚ་གཉིས་ལ་ཁ་ཆེམས་བཞག་དོན་དུ་ཁྱོད་རང་གཉིས་བརྟན་ཆས་ཐུས་ནས་མཚོ་སྔོན་དུ་བྲོས་ཐོག་གི་སྐབས་བྱུང་ན་གོང་མ་ཆེན་པོར་སྐྱབས་བཙལ་ཞུ་བར་འགྲོ་དགོས་ཞེས་མངགས་ཏེ་པོ་ཏ་ལའི་ལྷག་སྡོ་ནས་རྒྱ་ཤེད་མཁན་གཡོག་མོའི་ཆས་སུ་བརྫུས་ཏེ་ཐར་ཡང་། མཚོ་སྔོན་ནས་བོད་ལ་གནས་པར་ལམ་བར་གྱི་ཡིག་འགྲུལ་དང་། འགྲུལ་པ་འགྲོ་འོང་རྣམས་ཧུན་གར་བས་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པ་དང་། ས་མཚམས་ཀལ་ཆེ་ས་ར་སོ་དམག་བཞག་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བུ་གཉིས་ཀ་སོ་དམག་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཧུན་གར་དུ་ཁྲིད་ཅིང་། ལམ་ཐོག་ནས་བུ་འབྲིང་བ་སུར་ཚ་རྒྱལ་འཁྱར་ནས་ཤི། བུ་ཆེ་བ་ཧུན་གར་གྱི་བུ་མོའི་མག་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཧུན་གར་དུ་སླེབས་མ་ཐག་བཙོན་ཁང་གི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་གསོན་པོར་མེར་བསྲེགས་བཏང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཡང་གོང་གསལ་ཚེས11ཉིན་ནུབ་མོ་ཕྱི་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གཡོག་པོར་ཁྲིད་དེ་ཁོ་རང་དང་མཉམ་དུ་མི་གཞན་དག་སུ་ཡང་ཡོད་དུ་མི་འཇུག་པར་རྗེ་གཡོག་གཉིས་ཞིར་རྒྱུད་གིས་པོ་ཏ་ལའི་ཤར་སྒོ་ནས་ཐོན་ཏེ་ལྷ་ཕྲུག་ཟམ་པའི་འགྲམ་དུ་སླེབས་མཚམས་ཧུན་གར་གྱི་རྟ་དམག་མི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཚུར་ཡོང་བ་དང་ཐུབས་འཕེལ་ནས་ཕན་ཚུན་མདའ་གྱི་མདུང་གསུམ་གཡུགས་རེས་ཀྱིས་ལག་འཛིང་ཡུན་རིང་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ཀྱིས་སོག་པོ་ཧུན་གར་བའི་དམག་མི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་སྲོག་ཐོག་ཏུ་བཏང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡང་མཐར་དམག་མི་དཔུང་སྟོན་ཤོགས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་མཚོན་ཆའི་རྨས་པ་ཟད་ནས་རྒྱལ་པོ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ཧུན་གར་གྱི་དམག་མི་མང་པོས་ཀྱི་ཐབ་བྱས་ཏེ་བསད། དེའི་ཤུལ་ཉིད་ནས་སོག་པོ་ཧུན་གར་གྱིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཀུ་ཤྲི་ཧན་གྱི་མི་རྒྱུད་ཀྱིས་བོད་དུ་དབང་ཆ་འཛིན་པ་འདུག་སྲིད།

ལྷ་བཟང་ཁང་གིས་བཀའ་དྲིན་དུ་སྩལ་བའི་མངའ་འབངས། སོ་ལྷ་ཟའི་ཇིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་སྐྱང་ཡིག་གི་ལས་འགན་བཟུང་སྐྱེ་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ལེགས་སོར། སྲིད་རིན་ཆེན་རྩེ་བོ་ཟང་དང་བཙུན་མོ་དང་། གཞིས་མི་སེར་དང་བཅས་པ་སྤྲད་པ་དེ་རྗེས་སུ་ཧུན་གར་གྱིས་བོད་ལ་དབང་བཟུང་བའི་སྐབས་བཀའ་བློན་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་པས་གསོ་སྐྱ་བྱས་ནས་འཕོག་རྩིས་བྱས་ཕྱབས། སོ་ལྷ་ཟའི་ཇི་ནས་ཕྱག་རྩེ་རྩེ་སྲིད་ལ་ཞུས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་མཆོད་གཞིས་སུ་འབུལ་ཚོག་པ་ཞུས་པ་རེད།

ལྷ་ཡན་ལག་བཞི་རྫོགས་སུ་བསྐྱེད་པ། དམ་ཚིག་བསྐྱེད་པ་བསྙེན་པའི་ཡན་ལག སྐུ་མཆེད་སྐུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྙེན་པའི་ཡན་ལག ཡེ་ཤེས་འཁུག་ཅིང་གཞུག་པ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག དབང་བསྐུར་ནས་རིགས་ཀྱི་བདག་པོས་རྒྱས་འདེབས་པ་སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་གོ།

ལྷ་ཡི་ཁ་འབབ། ལྷའི་ཁ་རྒྱབ་མཆིལ་མ།

ལྷ་ཡི་གླང་བུ་རྩེ་ཟེ་དཀར། གླང་ཕྲུག་ཡིན་པ་ལ་རང་འགྲོས་རྟ་དང་འདྲ་བར་མགྱོགས་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྭ་གཉིས་དཀར་པོ་ཡོད་པ་ཞིག

ལྷ་རབས་མཆེད་བཞི། 1. ཡབ་ལྷ་བདལ་དྲུག 2. སྦྱི་ལྷ་བྲམ་ཆེན། 3. འོད་དེ་གུང་རྒྱལ། 4. རྒྱ་འཕྲོས་ནམ།

ལྷ་རམས་པ། སློབ་སྦྱོང་མཐོན་པའི་སྦྱངས་འབྲས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མིང་བཏགས་མཚན་གནས་ཏེ། དེང་སང་རྒྱ་སྐད་ཐོག་མའི་ཕུའི(学位)ཞེས་པ་དེ་དང་མཚུངས་ཤིང་། པཎ་ཆེན་ཡེར་ཏེ་ཉི་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབུས་གཙང་དམག་འཁྲུག་གི་ལོ་ཤས་རིང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཆབ་གནང་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་སློབ་གཉེར་བཟང་ཤོས་ནང་ནས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་རིང་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་དགོ་གླེང་དམ་བཅའ་འཛིན་པའི་སློབ་གཉེར་པ་ནས་ལྷ་ལྡན་རབ་འབྱམས་པ་སྐྱེ་མིང་བསྟུས་པས་ལྷ་རམས་པ་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་དེ་དུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཡང་དང་པོ་ཤེན་མཁན་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་དགེ་བཤེས་འཇམ་ཕུག་པ་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་དང་སྒོ་མང་དགེ་བཤེས་དོན་ཞག་པ་བསོད་ནམས་ཆོས་བཟང་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་ཁོང་གཉིས་ལ་འབྲས་སྤུངས་དགེ་བཤེས་དོན་འབྲུག་གཉིས་ཞེས་མཚན་སྙན་ཆེ་བ་མ་ཟད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་ཀུང་ཀུས་བཀུར་ཆེན་པོ་མཛད་ཚུལ་རང་རྣམ་དུ་གསལ། དེ་རྟོན་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་མ་བྱུང་གོང་དུ་རབ་འབྱམས་པ་དང་། དཀའ་བཞི་པ། དཀའ་བཅུ་པ་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་སྤྲད་དེ་ཕྱུ་སྐོར་དམ་བཅའ་འཛིན་སྲོལ་ཡོད་པ་སྟེ། རབ་འབྱམས་པ་ནི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་ཕར་ཕྱིན་ཙམ་ཞིག་སྦྱངས་ཀྱང་ཞེས། དྲུ་མ་དང་འདུལ་བ་མཛོད་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་བྱེད་མ་སྦྱོང་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་རིགས་དང་། དཀའ་བཞི་པ་ནི། དབུ་མ། ཕར་ཕྱིན། འདུལ་བ། མཛོད་བཅས་དཀའ་ཆེན་བཞི་ལ་སྦྱོང་གཉེར་ཐོན་པའི་དགེ་བཤེས་དང་། དཀའ་བཅུ་པ་ནི། གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་གར་སྦྱང་གཉེར་ཐོན་པའི་དགེ་བཤེས་ཤིག་སྟེ། དེང་སང་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དཀའ་ཆེན་དང་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གདན་ས་གསུམ་ཆགས་རྗེས་གཙང་སྟོད་ཤག་སྐོར་ལྟར་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་གྲྭ་ཚང་ལག་ཚན་བསྒྲིལ་ཏེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔའི་དམ་བཅའ་འཛིན་མཁན་གྱི་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་སྒྲིང་བསྒྲི་ཟེར། རྗེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་སྐུ་འདས་པའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་ཚོགས་མཆོད་དུས་སྟོན་བཙུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚོགས་མཆོད་ཉིན་བཅུའི་རིང་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་དང་འདྲ་བར་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་ཁག་གཅིག་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་འཛོག་ཏུ་བཅུག་པ་ནས། ཚོགས་རམས་པ་ཟེར་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་རིགས་རམས་པ་དང་རྫེ་རམས་པ་སོགས་དགེ་བཤེས་ཀྱང་བའི་རིགས་འདི་ར་མ་བཀོད། དེ་ཡང་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ཏུ་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ལོ་ཚད་ཐད་གྲྭ་ཚང་ཁག་སོ་སོར་ཁྱད་ཡོད་པའི་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་། སེ་ར་དགོན་པར་མཚོན་ན་བསྡུས་གྲྭ་འཛིན་གྲྭ་གསུམ་ལ་ལོ་གསུམ། པར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་ལྔ་ལ་ལོ་ལྔ། དབུ་མ་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་སོ་སོར་ལོ་གཉིས་རེ་རྩེ་ལོ་བཞི། མཛོད་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་ལ་ལོ་བཞི་བཅས་ཁྱོན་བསྡོམས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མ་ཐོན་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་འགོར་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྔ་ལ་སོ་སོའི་ནང་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཚུང་ལ་གཞིགས་ནས་འཛིན་གྲྭ་མང་ཉུང་སྣ་ཚོགས་སུ་བགོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྔར་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་དུ་གསང་ཕུ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཁས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་བློ་ཕྱོགས་མར་གསར་གཏོད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་སྐབས་གཞུང་ཆེན་གཞན་དག་ལ་འཛིན་གྲྭ་ཙམ་ཡོད་མེད་དཔྱད་གཞི་མ་རྙེད་ཀྱང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་འཛིན་གྲྭ

ལྔ་ཡོད་པ་སྟེ། བསྡུས་ཆུང་། བསྡུས་འབྲིང་། བསྡུས་ཆེན། རྟགས་རིགས། རྣམ་འགྲེལ་བཅས་ཡིན། རྗེས་སུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་ལ་འཛིན་གྲྭ་ཚུལ་མང་ཉུང་སྣ་ཚོགས་བྱུང་སྟེ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་དཔེར་ན། འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་ལ་བསྡུས་གྲྭ་རྟགས་བཅས་ལ་འཛིན་གྲྭ་ལྔ། སར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་བཞི། དབུ་མ་འཛིན་གྲྭ་གཉིས། འདུལ་བ་འཛིན་གྲྭ་གཅིག མཛོད་ལ་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པ་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་ར་སྨད་གྲྭ་ཚང་ལ་སྦྱིན་བསྡོམས་འཛིན་གྲྭ་བཅུ་གསུམ་སྟེ། བསྡུས་གྲྭ་རྟགས་བཅས་བསྡོམས་པའི་འཛིན་གྲྭ་གཅིག སར་ཕྱིན་འཛིན་གྲྭ་དྲུག དབུ་མ་འཛིན་གྲྭ་གཉིས། འདུལ་བ་འཛིན་གྲྭ་གཉིས། མཛོད་ལ་འཛིན་གྲྭ་གཉིས་བཅས་ཡོད། གོང་གསལ་འཛིན་གྲྭ་དེ་ར་རྣམ་འགྲེལ་འཛིན་གྲྭ་ཟུར་དུ་མ་བྱེ་བ་ནི་བསྡུས་གྲྭ་རྟགས་བཅས་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱུང་ན་རྣམ་འགྲེལ་ཡང་དེའི་ཞར་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཡིན། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་དངོས་གཞི་ནི། ལོ་རེ་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་གྱི་གྲྭ་ཚང་བདུན(འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དང་། བློ་གསལ་གླིང་། བདེ་ཡངས། སེ་ར་བྱེས་དང་། སྨད་པ། དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་དང་བྱང་རྩེ་བཅས)ནས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མི་གཉིས་རེ་བསྐོས་མི་གྲངས་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་གྲྭ་ཚང་བདུན་རེས་འཁོར་གྱིས་འཕར་མ་མི་རེ་བཅས་མི་གྲངས་བཅོ་ལྔ། ར་བ་སྟོད་གྲྭ་ཚང་ནས་དགེ་བཤེས་རེ་བཅས་ཁྲིན་བསྡོམས་ལོ་ལྟར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ཚོགས་ཞུགས་པ་གསུང་ཆོས་ར་བར་ཆུ་ཚོད་གཉིས་གསུམ་རིང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཉིན་དཀྱིལ་ཁྲོམས་རའི་ནང་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཡས་མས་བར་ཕར་ཕྱིན་དང་དབུ་མ། དགོང་མོ་ཁྲོམས་ར་ཆེན་མོར་ཆུ་ཚོད་བཞི་ནས་དྲུག་བར་མཛོད་དང་འདུལ་བ་བཅས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་གཏོང་གི་ཡོད། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཐོན་ནས་དགེ་བཤེས་རེ་རྒྱུད་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེ་བ་རྒྱུད་གྲྭ་སྟོད་སྨད་གཉིས་གང་རིགས་ལ་ས་སོའི་ཐོབ་ཁུངས་ལྟར་སྤྱིགས་ཞུགས་གནང་སྟེ་ལོ་ཤས་རིང་གཙོ་བོར་གསང་སྔགས་ཀྱི་རིམ་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་རྣམས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད། ཞོར་ལ་དབྱངས་དང་། རོལ་མོ། དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་ཐིག་སོགས་མཐོང་རྒྱུད་ལག་ལེན་ཁག་རང་མོས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་གནང་རྗེས་སྔགས་རམས་པའི་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་ཉིན་མཚན་བདུན་གྱི་རིང་འཇོག་དགོས། དེའི་རིང་སྔགས་རམས་སློབ་མིན་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་རིམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་ནས་བགྲོ་གླེང་གཏོང་གི་ཡོད། གཞན་ཡང་དེའི་སྐོར་རྒྱུང་ཞིབ་ཙམ་གཟིགས་འདོད་ན་ཁོ་བོས་བྲིས་པའི《བོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་རིག་པ་གོང་འཕེལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་གཏམ་སྙིང་》ཞེས་པའི་དཔྱད་རྩོམ་ནང་གསལ།

ལྷ་རི་གྱང་བོ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བའི་ནང་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཡར་ལུང་དུ་ཐོག་མར་འབྱོན་པའི་གནས་ནི་རྩེ་ཐང་གི་རྒྱབ་ངོས་དེང་སང་བཙན་ཐང་ལྷ་རི་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཅིང་། བོན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་ནང་ལྷ་རི་གྱང་ཏོ་ནི་ཀོང་པོར་ཡོད་པར་བཤད།

ལྷ་རི་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་འོད། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གི་སློབ་མ། ལྷ་རི་ཁ་བའི་དགོན་པ་བཏབ་པས་མཚན་ལ་ལྷ་རི་བར་གྲགས། ལོ་རྒྱུས《དེབ་ཐེར་དམར་པོར》གསལ་བ་ལས་ཞིབ་པ་གཞན་མ་མཐོང་།

ལྷ་རིགས་སྒོ། བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་གདུང་རུས་ཤིག་གི་མིང་།

ལྷ་རིགས་གཉིས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་བོ། །

ལྷ་རིན་ཆེན་མཚོ། སྨད་ཀྱི་སྡེ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་དཔལ་ལྡེའི་བརྒྱུད་པ། འདི་ནི་སློབ་པ་སྡེ་ལ་སྲས་གཅིག་དང་སྲས་མོ་གསུམ་བྱུང་བའི་ཆུང་གྲས་ཡིན། རང་གི་གཅེན་ནམ་གཅུང་མགོན་པོ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་དམག་གིས་བསྐོངས་རྗེས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ནི་ནེ་ཆུང་ཤོས་བཙུན་མར་བཞུགས་པ་ལྷ་རིན་ཆེན་མཚོ་ཡིས་མཛད། ཁོང་ནི་དཀྱ་གཉེན་ལ་ངར་རྣོན་ཞིང་སྙན་གྲགས་ཀྱི་ཡང་ཚེ་བརྟན་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་གི་གཅེན་མོ་ལ་པཎྜི་ཏ་གཙུང་ཟུངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཙུན་མོའི་གྲས་སུ་ཡོད་པས་ས་སྐྱར་ཕྱག་ཏེན་བཏང་ཞིང་འཛིན་ལས་བརྩོལ་ནས་དམག་ཕྱིར་ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེའི་ཕྱོགས་ལ་དགྲ་ཞ་ལེན་ཕྱིར་མི་མང་དུ་བསད། དེའི་ཞིག་སྐྱོང་ལ་ཁབ་གོང་གི་ལྷ་ཁང་དམར་པོ་དང་། འོར་གནས་གསར་གྱི་ལྷ་ཁང་དང་། དེ་དག་ཏུ་ཀ་ཊི་ཆེན་པོ་རེ་རེ། གཞན་ཡང་མཆོད་རྟེན་སྣ་ཚོགས་མང་དུ་བརྩེགས། ཆོས་མཁར་དུ་རྒྱུད་བཏགས་གཉིས་དང་། འབུམ་ཕྲག་ཏུ་རྒྱུད་གསང་སྙིང་གི་བཤད་སྒྲ་བཙུགས། སློས་གཞིས་གདུང་ཕྱག་ཏུ་མཛད་དེ་དེར་མདོ་མང་གླེགས་བམ་བཞི་བཅུ་བཞེངས་ཤིང་གསུང་སྒྲོག་ན་མར་བཙུགས་པ་དང་། ཚེ་སྨད་ཐུགས་དམ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་སོགས་ཕྱད་མེད་གཅིག་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་དཔེར་འོས་པ་བྱུང་།

ལྷ་ལ་གསང་བ་འདྲེན། རང་གི་དད་པ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་ལྷ་ལ་ཟས་ཀྱི་ཕུད་འདྲེན་པ།

ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་འགྲེལ། འགྲེལ་པ་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་རྩ་བ《ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་པ》ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་བདེ་བྱེད་བདག་པོ་ཞེས་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པ་མིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་གིས་མཛད་པ་ཡིན། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་བསྟོད་ཚོགས་ནང་དུ་བཞུགས།

ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་འབྲོམ་སྟོད་གུང་མོ་ཆེར་འཁྲུངས་ཞེས་སོགས་གསལ་ཞིང་། ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་སུ་འབྲོམ་སྟོད་གུང་མོ་ཆེར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་མིང་དུ་སྟག་ཉ་བཟང་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་སྲུང་བའི་དམག་དཔོན་མཛད། ཁྲི་མ་ལ་མི་ཏྲ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེར་བཏགས། སློབ་དཔོན་པདྨ་ལས་སྔགས་ནས་ཐུང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་པ་ཞུ། ཡིབ་ཀྱི་དཀར་མོ་རོང་དུ་སྒོམ་ལ་ཞུགས་སྐབས་ཆོས་གོས་ནང་གིས་འཁྱེར་བའི་རྗེས་སུ་སྙེགས་ཏེ་བྲག་ཡེར་པར་ཕྱིན་ནས་སྒོམ་ཞིང་བཞུགས་པས་ཐུགས་དམ་གྱི་ཉེན་ཀྲ་ཐུབ་པ་སོགས་བཞེངས། དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེའི་སློབ་མ་སོག་པོ་དཔལ་གྱི་གཞོན་ནུ་སོགས་མི་བཅུ་གསུམ་ཕྱུང་བ་ཐོབ། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བཙན་པོ་གླང་དར་མས་ཆོས་ཕྱབ་སྐབས་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་ཡེར་པར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་བཞིན་ཡོད་པས་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱིས་ལྷ་སར་ཕྱིན་ནས་བཙན་པོ་གླང་དར་མ་ཞིང་གི་ཡི་གེ་ཀློག་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་མདའ་འཕངས་ཏེ་བཙན་པོ་བཀྲོངས་ནས་མདོ་སྨད(ཨམ་དོ)དུ་བྲོས་ཏེ་སྒོམ་བརྒྱབ་ནས་བཞུགས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྐབས་ཀྱང་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་འཚོ་བཞུགས་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ། གོང་གསལ་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་གྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་དེང་སང་འདམ་གཞུང་ཤང་སྨན་རོང་ཞེས་པའི་ཏེ་འདབས་སུ་གྲུར་པ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

ལྷ་ལུང་རི་ཁྲོད། ཐག་རི་ཁྲུག་གི་ལྷ་ལུང་རི་ཁྲོད་ནི་དེ་རུ་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྡོར་བཞུགས་སྒོང་བའི་བྲག་ཕུག་ཅིག་ཡོད་པར་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་གནས་ཆུང་སྐུ་བརྟེན་ཤཱཀྱ་ཡར་འཕེལ་གྱིས་རི་ཁྲོད་བཏབ་སྟེ་གྲྭ་གྲངས་15བཙུགས། དགོན་བདག་གནས་ཆུང་གྲྭ་ཚང་ཡིན།

ལྷ་ས། འདི་ལ་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་རྣམ་ཐར་ནང་ཆོས་འཁོར་དཔལ་གྱི་ལྷ་ས་ཞེས་འབོད་པ་ལྟར་ན་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕྱིན་པའི་དུས་སུ་ཡང་ལྷ་ས་ཞེས་པའི་མིང་ཡོད་ངེས་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ། འོན་ཀྱང་བཙན་པོའི་དུས་སུ་ར་ས་ཞེས་འབོད་པ་མང་ཞིང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་གྱི་དགོན་ཞང་རྡོ་རིང་གི་དེབ་ཤར་མའི་མདུང་དུ། ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་བྲ་སྟོད་ཚལ་ཞེས་འབོད་པ་དེས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་ས་ཞེས་ཀྱང་འབོད་སྲོལ་བྱུང་འདུག་པས་མིང་གི་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་ག་དུས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ

མཚན་གང་ཡིན་པ་བཅས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས།

ལྷ་ས་མཁར་བྲག (ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་སྟག་འབུམ་ཐང་གི་དཀྱིལ་དུ་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས) ཡོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་ལྷ་ཁང་འདི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་བཙུན་མོ་མི་ཉག་བཟའ་བཞེངས་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཡང་ལྷ་ས་མཁར་བྲག་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྔའི་གྲས་ཡིན་པས་བཤད་ཚུལ་དེ་མ་དག་པ་ཞིག་ཡིན།

ལྷ་ས་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་གཉམ་ངོག་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། ལས་ཁུངས་འདི་ཚུགས་ཡུལ་ཤིང་རའི་ལྟོ་རྒྱུད་ཉིས་ཐོག་སྟེང་དུ་ཡོད་ལས་ཁུངས་འདིའི་དོ་དམ་མི་སྣ་དང་ལས་བྱེད་རྩེ་དྲུང་གཅིག་དང་། སྣེ་དྲུང་གཉིས(འདི་ཐོག་མར་རིམ་པ་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་པར་བསྒོ་སྒྲོལ་ཡང་རྗེས་སུ་རིམ་པ་བཞི་པར་གནས་སྤོར་བྱས)དྲུང་ཡིག་དྲུང་ཏོག་ཡོད་པ་གཅིག གཉེར་ཚང་ནང་ཟན་ཉི་ཤུ་སྐོར་བཅས་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་གཙོ་བོ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེང་སྨད་བར་གསུམ་ལ་མི་ཀུན་སྤྱང་འཛོམས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱུན་གཏན་ཕྱམས་ར་དང་། སེ་ར་ལྷག་སྒོ་སོགས་ཀྱི་གད་ཁུངས་ཁག་ལ་འགོ་འདོམས་གཉེར་ཚང་ནང་ཟན་རེ་འཛོག་དགོས་པ་མ་ཟད། དགོང་རྫོ་ཏག་པར་མཆོད་མེའི་རྒྱ་ཆེད་བཅུ་པ་ཙམ་ལ་ལྷ་གཉེར་ངོ་མ་གཅིག་དང་ནང་ཟན་ཁ་ཤས་བཅས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ར་བ་དང་། ཁང་གཉེར། གད་པ་ལྷ་ཁང་ཁག་གི་དཀོན་གཉེར་བཅས་ས་ཁུངས་སོ་སོར་བཤད་ཡོད་མེད་དང་མི་རྒྱུན་གཉིས་ལ་གཟབ་གྲུང་དགོས་པའི་བསྐོར་གཡེང་ཡང་བྱེད་དགོས་པ། སྤོ་བྲག་ལེང་གེ་རྫོང་དང་། རྡོ་རྫོང་། ལྷ་ཁང་གཞིས། ཀོང་པོ་ཇོ་རྩེ་ཞི་གསུམ(ཇོ་མོ་རྫོང་། རྩེ་ལ་རྫོང་། ཞོ་ཁ་གཞིས་སྡོད)བཅས་ནས་འབབ་རིབ་ནང་གསལ་གྱི་སྲུང་ལེབ་སྒྲོན་སྣང་དང་། དཀྱུས་སྣང་། མལ་གྲོ་རྫོང་ཕོངས་ནས་རྫ་ཆས་མེ་ཏོག་ཤོག་མ་གཡུ་རྡེ་སེར་པོ་དང་ལྷང་ཁྲི་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས། འཇག་མ་དང་། བྱུལ་རྟོག ཕྱུག་པ་ཡན་ཆད་ཚོས་དགོས་མཁོའི་ཁྲལ་འབབ་བསྡུ་ལེན་གྱིས་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་འགྲོ་སྐྲོན་འདོན་བྱེད་རྒྱུ། ལྷ་སའི་མ་བདག་གཉེར་ཚང་ལས་ཁུངས་ཡིན་གཉིས། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སའི་སྲུང་ལམ་ཁག་ལ་ས་ཐོག་བཅིག་རྒྱ་ཤར་གཏོང་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཡུར་ཉམས་གསོ་དང་། གསང་ཕྱུད་གསར་རྒྱག གཞན་ཡང་སྐྱེར་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་པས་ཁྲིམ་ལམ་དང་སྲུང་ལམ་ཁག་ལ་གཙོད་རྒྱུན་མི་ཡོང་བའི་བཀག་འགོག་ཚོད་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ། ལྷ་གཉེར་རེས་འཁོར་གྱིས་ལོ་ལྟར་སྨན་ལམ་གྱི་གཏོང་སྒོའི་དམ་བྱེད་པ་དང་། གཉེར་ཚང་དྲུང་ཡིག་གིས་སྨན་ལམ་གྱི་ཁྱབ་ཀྱི་དྲུང་ཡིག་གི་ལས་འགན་འཁུར་བ། གཞན་ཡང་མཚམས་ཁུང་དགོན་གྱི་བཙུན་མ་དང་། ལྷ་སྡོད་དུའི་རིགས་ཀྱི་འགོ་འདོམས་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་རེད།

ལྷ་ས་ནང་སྨད། འདི་ནི་མི་ལོ(7/5(8)ཡོར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲུ་ཤྲིག་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དབུ་བརྙེས་ནས་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་རིམ་པ་ཁག་གི་ལས་བྱེད་མི་སྣ་གཞུང་ཞུ་ཁམས་གསུམ་དང་། བོད་ལས་དོན་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཅས་ཕྱོགས་བཞི་ནས་མི་གྲངས་ཚ་གསེས་ཀྱིས་བསྒོ་གཏོང་གནང་བ་བཞིན་ལྷ་སྲུང་ཁོངས་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲུ་ཤྲིག་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ལས་དོན་ནང་ཞུགས་མི་ཇ་ཤག་ལྷ་སྨན་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ཞབས་འབྲིང་ལེར་སྨ་ལྷ་བཅུ་སྐོར་ལྷ་ཤར་རྒྱུན་བཞུགས་གནང་དགོས་པར་བརྟེན་བྱེས་བཞུགས་ནང་སྨད་ཡིག་ཚང་དང་བཅས་པ་གསར་དུ་བཙུགས་ཤིང་། ལྷ་ས་ནང་སྨད་ཀྱི་གཙོ་འགན་ཇ་ཤག་ལྷ་སྨན་གྱིས་གནང་ཐོག ཀལ་ཆེའི་ཚོགས་གྲོས་གནང་རྒྱ་སོགས་མཉམ་སྡེབ་འགོ་ཁྲིད་གྲུབ་ཀའི་ཁོངས་སུ་དྲུ་སྨྲ་མ་གཅིག་དང་། ཞའི་ཇི་གཅིག རིམ་བཞི་གསུམ། ལྷ་སྨྲུལ་གཅིག་བཅས་ཡོད། ལྷ་ས་ནང་སྨད་ཀི་གཙོ་བོའི་ལས་འགན་ནི། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲུ་ཤྲིག་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ལས་དོན་ནང་ཞུགས་མཁན་ལྷ་ཁོངས་མི་ལྟ་རྣམས་ལ་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་དོག་འཇུག་འབབ་ལས་དོན་ཁག་ཞིགས་འཛུབ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་བོད་གཞུང་ཁྱམས་གསུམ་དང་བཅས་པའི་མཐུན་སྒྲིལ་ཡག་པོ་ཡོང་བ་བྱས་ཏེ་ལྷ་སྲུང་གི་མཚན་ལ་ཤར་གཞི་མི་འབྱུང་བའི་བསྐྱལ་འདེད་སྐྱོབ་གཙུན་བྱ་རྒྱ་དང་། བོད་ལས་དོན་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་ཞུས་ཏེ་གཞིས་བྱེས་ཀྱི་ལས་དོན་གནས་ཚུལ་གང་ཅིའི་སྐོར་དགོངས་བསྐོར་དང་། རེ་འདུན་བསམ་འཆར་བཟེ་རེས་སོགས་ཞུ་རྒྱ། བཀའ་ཤག་ལ་གཞུང་ལྷའི་དབར་གྱི་གནད་དོན་གང་ཅིའི་ཤུས་མོལ་དང་མཐུན་ལམ་འབྲེལ་བ་ཞུ་རྒྱ། རྩེ་ཁྲི་འཛོམས་ལས་ཁུངས་ལ་ཡིག་ཐོག་ནས་ལས་དོན་ལྷན་མེད་ཞུ་རྒྱ། གཞིས་ཡོད་ནང་སྨད་ཕྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་རྒྱུན་དུ་གནས་ཚུལ་དང་བསམ་འཆར་སྤེལ་རེས་བྱ་རྒྱ་སོགས་རེད། ལྷ་ས་ནང་སྨད་ཡིག་ཚང་ལ་གཙོ་འབབ་འཁུར་མི་རིམ་པ་ལྔ་པའི་མགྲོན་གཉེར་གཅིག་དང་། དྲུང་ཡིག་གཅིག ཡིག་འབྲི་ལས་བྱ་ཞབས་སྡོད་པ་གསུམ། གཉེར་པ་གཅིག མ་ཆེན་དང་། ཡིག་སྐྱེལ་སོགས་མི་བདུན་བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེས་ནང་སྨད་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་ཐོག་ལྷ་ས་ནང་སྨད་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་དང་། འཁྲིད་ཡིག སྤྱན་ཞུ། དངར་ཐོ། ཚོགས་འདུའི་ཟིན་ཐོ་སོགས་ཡི་གེ་བཟོ་འབྲིའི་འཁྱག་ཡོངས་རྫོགས་དང་། གཉམ་གྱི་སྤྱན་ཞུ་ཞེན་འབྲུལ་དང་། བཀའ་བསྒྱུར་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་སྐྱབ་ཞུ་དགོས་པ་རེད།

ལྷ་ས་རྣམ་གཉིས། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས།

ལྷ་ས་བའི་ཆས་གོས་དང་རྒྱན་ཆ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེས་པ་བལ་ཆེར་སྣ་ཐུང་ལོ་གཅིག་ལྷས་པའི་སྟེ་མོར་ལི་ཤན་གྱི་སྣ་གཞུག་དམར་པོ་རྩ་བ་ལྷས་མ་གཅིག་གི་སྟེ་མོ་ང་གཅིག་ལ་ཏུང་ཆབ་ཟོམ་བུ་གཅིག་དང་། ཟོམ་གཅིག་ལ་ཏུང་ཆབ་ཟོམ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྩ་བར་རྒྱ་ནག་ལྷུགས་རི་སོགས་ཀྱི་འཆིང་བརྒྱབ་པ་ཞིག་བཏགས་པའི་ལྷང་ལོ་རྒྱབ་ཏུ་སྐྲོད། རྣ་བ་གཡས་ལ་གཡུ་རྒྱང་ཞིག་དང་། རྣ་བ་གཡོན་པར་གསེར་གྱི་རྣ་ལོང་གཡུ་ཕྲ་ཅན་ཤིག་བཏགས། རང་འཁོས་ལ་གཞིགས་པའི་གོས་ཆེན་ནམ། ཐེར་མ། རས། སྣམ་བུ་སོགས་ཀྱི་དོར་མ་དང་སྟོ་པའི་སྐབ་མཇུག་ཕྱུས་མོ་མ་མཐོང་ཙམ་བར་སྟོག་སྐེ་རྒྱབ་ཏུ་རྒྱབ་སྲུལ་བཞི་སྒྲིག(རྒྱབ་སྲུལ་མང་པོ་བསྡུས་ན་དཀྲིག་དཀྲིག་ཏུ་བཅི)ལྷམ་སྟ་མའི་མོལ་རྩེ་དང་། ཀོ་བའི་མོལ་རྩེ། འཇུར་ནུ། ཐེམ་པ་སོགས་གྱོན། བར་ལམ་གཞོན་ནུ་པལ་ཆེ་བས་ཀོ་གསར་དང་དུས་ཆེན་མ་གཏོགས་དུས་རྒྱུན་གོང་སྟ་ཞེས་ལྷུང་པོ་གཉིས་ཕྲལ་བའི་སྟ་གཞུག་སི་ཤན་ལྷུག་མ་དཀྱིལ་དུ་མདུད་པ་ཅན་རེ་སྐར་དེ་ལྷུང་པོ་མགོ་བོར་དཀྲིལ། དེ་སྔ་སྐྱེས་པ་ཆོས་འོག་འཇུག་དཀར་པོ་ཁོ་ན་གྱོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིས་ན་གཞན་ཆོས་འོག་འཇུག་ཁྲ་ཁྲ་དང་། སྔོ་དཀར་སོགས་གྱོན། སྣབ་པའམ་སྣབ་དགེ། ཤི་དྲུག་ཁག་གི་ཞུག་མཛོད་སོགས་མིང་གྲགས་ཆུང་ཡོད་པའི་ཤན་གྲས་ཆོས་སྨ་ལྷུང་པོ་གཅིག་ཀྲུང་དང་། འོག་འཇུག་དཀར་པོའི་གོང་པ་ཞུ་པའི་གོང་སྟེང་དུ་སྒྲོག ཟླ་པར་སྨིད་བྱར་གཉིས་སྒྲད་པའི་སྦྲ་རགས་དམར་པོ་ཀོ་ན་བཅིངས་ཤིང་། གོས་སྤྲེ་འཇོལ་འཇོལ་བྱེད། ལྷམ་ལམ་ཆེར་སྤུ་མོལ་དང་། ཟོམ་པ་ཕྱོན། རྣ་བ་གཡོན་པར་སོག་བྲིལ་བཏགས་ཀྱི་ཡོད། སེར་སྒྲུང་ཐུགས་པ་ཚོ་ཕྱིན་པ་ཕྱིན་ལྷངས་མོང་མཇུང་ས་ལ་རྣ་བ་གཉིས་ཀར་རྣ་ཡོང་གཡུ་ཕྲ་ཅན་རྒྱུང་རྒྱུང་རེ་འདོགས་སྲོལ་ཡོད། མགོ་རིལ་ཡིན་ན་ཞོག་འཇུག་གོང་བ་རྩེ་རྫ་ཅན་ཡི་དྲང་དང་། སེར་པོ། སྤྲ་པ་དམར་པོའམ། རྒྱ་སྐྲག ལྷམ་སྐྲག་ཤས་ཆེ་བ་གྱོན། སྤྲ་པའི་སྐྱེ་ཡང་ལྷམ་སྒྲོག་མ་མཐོང་ཙམ་སྒྲོག ཞུ་མོའི་ཆོས་གཞི་སེར་སྒྲུག་སོགས་ལས་ཞུ་མོལ་ནག་པོ་དང་། དཀར་པོ་མི་གྱོན། བྱིར་ན་སྐྱེས་པ་ཕལ་ཆེ་བས་དབྱར་དུས་བྱེད་ཞུ་དང་དགུན་དུས་པགས་ཞུ་གྱོན། དེ་ཡང་ཐན་རབས་ཚོས་ཞུ་དཔངས་ཐུང་མཐོ་བ་ཞུ་སྟེ་མདུན་རྒྱབ་གཉིས་ཐུང་ལ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཆེ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཞུ་སྟེར་དགུན་དུས་པགས་པ་དང་། དབྱར་དུས་གུའུ་ཅེ་བཏང་བ་རྒྱ་སེའི་སྐྱེད་འཆིང་སོགས་…

མེད་པའི་གོས་ཆེན་ནག་པོ་འཇམ་ལེང་གི་རྒྱབ་ཤ་ཅན་སྦྲ་ཚ་རྒྱང་རྒྱང་མང་པོར་རྫུག་བཅིངས་བཟོས་པའི་ཏོག་ལྡན་ཞིག་གྱོན། ན་གཞོན་ཆོས་སྤྱིང་པའི་པགས་ལྷ་རྒྱ་སེའི་སྐེད་འཆིང་དང་། གསེར་སྐུད་ཀྱི་པན་གྱོག་ཡོད་པའི་ལྷ་སྣེ་ཆེ་བ་གཅིག་མདུན་དུ་བསྣན་ཞིང་། ལྷ་སྣེ་རྒྱབ་མ་ནང་དུ་བཏིབས་ནས་གྱོན། རྒན་གཞོན་དེ་ལྟར་ཡང་རང་ལ་འགྱུར་འཁོས་ཡོད་ན་མཐེ་བོང་གཡོན་པར་རྩལ་དང་བ་སོ་སོགས་ཀྱི་ཤ་ཀྲད་དང་། སེན་མཛུབ་གཡོན་པར་གསེར་གྱི་ཚོགས་ཁེབས་དང་། མཛུབ་དཀྱིལ་གྱོན་པ་སོགས་བྱེད། དེ་བཞིན་ཐ་མག་གང་ས་འཛིན་མཁན་གྱིས་རྩལ་གྱི་བཙུད་རྩི་དང་། གང་ཐོར་ཡང་དབྱུལ་བྱེད་པ་དང་། སྐྲ་སེར་སྣ་ཐག་འཛིན་མཁན་གྱི་སྟ་ཙ་རྩལ་དང་། མ་ནུ་ཏོག རྒྱལ་རྩེང་སོགས་བྱེད། བུད་མེད་ཚོས་སི་ཤན་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་སྨ་གཞུག་སྐར་བའི་ཟུང་པོ་གཉིས་རྒྱབ་ཏུ་སྟོད། འབུ་རས་དང་། རས་སོགས་ཀྱི་སྨད་གཡོག་དང་། གྲུའུ་ཕྱི་སོགས་ཀྱི་འོག་འཇུག བཟུར་ཁ་སྦྲ་པ་ཤུ་མེད་དང་། དཀྱུན་ཁ་སྦྲ་པ་ཤུ་ཡོད་གྱོན། འོག་འཇུག་གི་སྟེང་ཕུ······ཁེབས་ཞེས་རྒྱ་སེའམ་གོས་ཆེན་ཚོན་ཁྲ་ཕྲ་བཞི་ཞིག་གི······གཤམ་ཆར་གོས་ཆེན་ནམ་རས་ཀྱི་འཕྲུད་ཅན་ཞིག་བྲང་དུ་བཅིངས། སྦྲ་པའི་གཤམ་ཆ་ལྟམ་མགོར་སླེབས་ཙམ······འཇོལ་འཇོལ་གྱི་རྒྱབ་ཏུ་སྐེད་ཟུར་གཉིས་སྣུན་པའི་སྐེད······རགས་བཅིངས་པའི་སྟེང་ཁ་བཅིངས་ཞེས་གྲུའུ་ཕྱིའི་སྐེད······རགས་ཤིག་ལེབ་ལྟེབས་སུ་དཀྲིས། མདུན་དུ་པང་གདན་ཁྲ་པོ་བཅིངས། ལྷམ་སྒམ་པ་གྱོན། (སྐྱེས་པ་བོ་སྒམ་དང་བུད་མེད་ཀྱིས་གྱོན་པའི་མོ་སྒམ་ལ་བཟོ་ལྟ་དང་། ཤར······ཕྱིན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད) ན་བར་དེ་སྔ་གཡུ་རྒྱང་རེ······འདོགས་ཀྱི་ཡོད་སྐད་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ཁྲ་སྨ་ཚོགས་དང་······གསེར་གྱི་ན་རྒྱན་འདོགས་སྲོལ། ཕོ་རབས་ཤུམ་རྒུ་པའི······འགོ་ཙམ་བར་བུད་མེད་ཚོས་ལག་པ་གཡས་པར་དུང་······དཀར(གཡས་དུང་ཟེར)ཞིག་གྱོན་སྲོལ་ཡང་ཕྱིས་དེ་ཤི······གྱོན། རྒྱན་དུ་ན་རྒྱན་དང་། སྐེ་ཕྲག ལག་གདུབ་སོར་གདུབ་སོགས་གྱོན་རྒྱུར་དགའ་པོ་བྱེད། གཟབ······མཆོར་སྤྲོད་སྐབས་གཡུ་བྱུར་གྱི་སྤ་ཕྲུག་དང་། སྐྲ་ཡན་རྩེ་གསེར་གྱི་ཨ་སྒོར་གཡུ་ཁྲ་ཅན། སྐེ་རྒྱན་གསེར་གྱི་གའུ་སྤྲ་ལྡན་ལ་གཟི་བྱུར་མུ་ཏིག་གི་བཀག་བཅད་ནང་འཕྲིག་དང་བཅས་པ། བྲང་སྟེང་གཡས་སུ་མུ་ཏིག་དང་། རྫོལ། གཟི་ཕྲུག་སོགས་ཀྱི་འཕྱལ་འཕྱལ། ཡན་རྩེ་ཡན་བུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྲ་གཞུག་སྒྲིད་ཤུག་གོལ་ཙམ་དུ་སླེབས་པ་དེའི་སྐེད་པའི་མཚམས་སུ་སྐྲ་འཕྲིག་ཅེས་མུ་ཏིག་གི་རྒྱན་ངོར་གཡུ་བྱུར་གྱི་བརྒྱན་པ་ཞིག་བཅས་བཏགས། གོང་གསལ་བུད་མེད་ཀྱི་རྒྱན་གོས་དེ་ཉི་ཤོད་མི་ཁྱེར་བཏང་པའི་ཡིན་པ་ལས་མི······དྭག་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་རྒྱལ་སྲོལ་ཆེ་བ་རྣམས་མིན། མི་དྭག་ཚོའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་གོས་གཟབ་རྟོན་ལྟ་བུ་རགས་ཙམ་བརྗོད་ན། རྒྱ་སེའམ་རྒྱ་འདྲའི་ཕྱུ་པ་ཕུ་ཡོད(དབྱར······དགུན་ཁྱད་མེད)རྒྱ་འདྲའམ་སྐྱིན་ཁེབས་ཀྱི་སྟེང་རྟེགས། པང་གདན་འཛར་པང་། ལྷམ་ཧྲ་ཟོམ། སྐེ་རྒྱན་གའུ······སོགས་གོང་མཚུངས་ཐོག རྩལ་གྱི་སྐེ་ཐེང་གུ་ཏིག་གི་ཡར་འཛིན་ཅན། ཡན་རྩེ་དང་། ཨ་སྒོར་སྤྱི་མཚུངས་སུ་མུ······ཏིག་སྤ་ཕྲུག་སྟེང་རྩེ་གཡུ་ཐག་པ་ཞེས་མུ་ཏིག་གི་དྲ་བ། སྐེད་རྒྱབ་སྐྲ་འཕྲིག་ལ་རྟོར་བུ་དགའ་འཁྱིལ་ཞེས་གསེར་གྱི་ཚོམས་ལ་གཡས་གཡོན་དུ་མུ་ཏིག་དྲ་བ་ཅན། མདུན······འཆིང་ཤིག་ར་ཀློ་ཕྱེང་སོགས་རིན་ཆེན་སྣེ་མང་གི་རྒྱན་ཆ་འདོགས་པ་དང་། སྐལ་རྒྱང་དུ་གོས་གཟན་རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་ཞེས་གོས་འཇའ་སྐྲིག་གི་གཟན་གྱོན། སྟེང་རྟེགས་མ་གྱོན་ན་སྤ་ཕྲུག་སྟེང་རྩེ་གཡུ་ཐག་པ་དང་། སྐྲ་འཕྲིག་རྟོར་བུ་དགའ་འཁྱིལ། རྒྱབ་གཟན་རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ། མདུན······འཆིང་ཤིག་ར་ཀློ་ཕྲེང་། ལྷམ་ཧྲ་ཟོམ། པང་གདན······འཛར་པང་སོགས་མི་དགོས་པར་སྐྲ་འཕྲིག་དང་པང······གདན་ཁྲ་ཁྲ། ལྷམ་ཟོམ་པ་སོགས་བུད་མེད་སྤྱི་མཚུངས། གཞན་ཡང་རྒྱན་གོས་དེ་ལས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བས་འདིར་མ་སྤྲིས། གནའ་དུས་སུ་སྐྱེས་པའམ་བུད······མེད་གང་ཡིན་རུང་ལུས་ཀྱི་སྨད་དུ་གོས་ཞེས་དར་གོས་དང་སྣམ་ཐེར་གང་རུང་ནག་པོ་ཞིག་ལ་སྤུལ་མང་པོ་ཡོད་པ······སྐྱེས་པས་འཛར་བྱང་ལ་བུད་མེད་ཚོས་འཛབ་རིང་པོ་ཞིག

གྱོན། སྟོད་དུ་ཕུ་སྟོད་ཅེས་དར་གོས་སམ་སྣམ་བུ་ཚོས······ཚོགས་སྤྲིག་པའི་སྟོད་གོས་ཕུ་རྒྱུང་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ནང་གྱོན་འོག་འཇུག་གོང་བ་དང་། ཕུ་རྒྱུང་གི་རྩེ་མོ་ཚོས་སྣ་ལྔ་ལྡན། ལྷམ་རྫོག་གཅིག་མ་རྩེ་སྦྲང་འགོ་སྣམ་ཨམ་སྣམ་བུ་དམར······ལྗང་གི་ཐོལ་ཅན་ཡུ་རིང་ཞིག་གྱོན་པའི་ཞྭ་རྟར་ལྷམ་སྒྲིག་ཁྲ་ཁྲ་སོགས་བཅིངས། བུད་མེད་ཚོས་པང་གདན་སྣེ······འཛར་ཅན་བཅིངས་ཐོག སྟེང་རྟེགས་ཕུ་མེད་གྱོན། དཀའ་སྟོན་དང་། (ཁྱེར་བསྐྱོད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་གྲུའུ་རྩེ······དམར་པོའི་སྐེ་རགས་འདྲ་བ་འཛར་ལྡན་ཞིག་རྒྱབ་ཏུ་གྱོན། སྐྱེས་པ་ཚོས་ན་རྒྱན་གོང་ན་པཎ་ཏོག་ཅེས་གསེར་དངུལ······རག་གསུམ་གང་རུང་ལ་གཡུ་རྒྱང་དུ་མའི་ལྡ་སྦྱར་བ་གཡས······ངོས་ཞེབ་མོ་སྐོར་དབྱིབས་རྩེ་མོ་ཅན་ལྟས་སྣང་ཙམ་ཞིག་དང་། གཡོན་ངོས་རིལ་བུ་རྩེ་སྣང་བྲུར་ལྟས་འཛར་མོ······ཅན་ཞིག་བཏགས། མགོ་བོར་ཕྲ་རིལ་ཞེས་རས་དཀར་པོ······སྣམ་ལྔ་སྨ་དབྱུག་ཙམ་སྐོར་མོ་ཟུག་བཞིར་རས་དམར······སེར་གྱི་འཇའ་སྐྲིག་ཅན་གྱིས་སྐྲ་མཐུན། སྐེད་པར་གྱི······གཟེར། མཐེ་བོང་གཡོན་པར་པ་སོ་སོགས་ཀྱི་ཤ་ཀྲད······གྱོན་པ་སོགས་བྱེད། བུད་མེད་ཚོས་སྐྲའི་ཡན་བུ་རྒྱབ་ཏུ་དཔྱང་། ན་བའི་ཐད་ཀྱམ་འཛར་ཞེས་གསེར་དངུལ་རག་སོགས་གཡུ་ལྡ་ཅན་ཞིག་བཏགས། སྐེ་ལ་གའུ་དང་། གཡུ་བྱུར། སྲོས་ཤེལ་སོགས་གྱོན། ཕྱུག་དམར་པོའི་སྐྲ······གདོན་ཕྲ་རིལ་ལ་གཡུ་བྱུར་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་མགོ་བོར······གྱོན་པ་ནི་ཕྱིའི་དུང་ཕྱུག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན། གོང་གསལ་གྱི་གནའ་བོའི་ཆས་གོས་གྱོན་སྟངས་ལྟེབས་ཕྱིས་རྙིང་པ་དག་ལ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། 《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》ནང་དེ་དུས་ཀྱི་ཆས་གོས་སྐོར་ཙང་ཟད་གསལ་བ་ཙམ་ལས་ཆས······གོས་གྱོན་སྟངས་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པ་ལས་ཡིག་ལམ་དུ······འཁོད་པ་མ་མཐོང་། བུད་མེད་ཀྱི་སྤ་ཕྲུག་དེ་ཡང་ནོག······མར་སྟོར་སྟོར་ཡིན་ལ། ཡན་རྩེ་ཡང་ན་ཙོ་ལྟར་མིན། རྫེས་སུ་སྤ་ཕྲུག་དང་། ཡན་རྩེ་རིམ་བཞིན་ཟུར་གསུམ······དང་། ར་ཙོ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་འདྲ་པར་རྙིང་པ་ལ་བལྟས······ན་མིས། སྤ་ཕྲུག་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནི"སྤུ"ཞེས་སྐྲའི་དོན་དང་། "སྤྲུག"ཅེས་པ་སྐྲ་གདོན་བྱེད་སྟམ་བུའི་སྤ་རིལ་གྱི་དོན་ཡིན་སྐད། པང་གདན་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་སྲོལ······དེ་ལ་ཡང་དབུས་མས་ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་སྐྱེ་ཕྲུ་མོ་དང་། གཡས་པས་བུད་མེད་རང་ཉིད། གཡོན་པས་བུ་རྒྱུད······མཚོན་པ་ཡིན་ཟེར། བུ་མོ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་དུ་མ་སླེབས······བར་སྐྲ་ཟུང་པོ་གཅིག་ལས་མི་རྒྱག་པ་དང་། པང་གདན་ཡང་བཅིངས་ཀྱི་མེད། ལོ་རབས་སུམ་ཅུ་པའི་རྗེས་ཙམ······བར་བུ་མོའི་ཟུང་པོའི་ཐོག་ཕུག་འཛར་ཞེས་གཡུ་བྱུར་སྤེལ་མ་ཞིག་སྐར་བ་དེ་སྤ་ཕྲུག་བཟོ་དམིགས་ཡིན་འདུག་ཀྱང་······རྗེས་སུ་ལྟག་འཛར་སྐར་སྲོལ་མེད། སྤ་ཕྲུག་དངོས་སུ······གཡོག་པ་ནས་སྐྲ་ཡན་བུ་གཉིས་ལྟས་ཏེ་པང་གདན······བཅིངས་ཀྱི་ཡོད།

ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་དང་། རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་ཁབ་ཏུ་བསུས་རྗེས་བོད་ཀྱི······ངལ་རྩོལ་མི་དམངས་ཀྱིས་གཙོ་ཞུགས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་གསར་དུ་བསྐྲུན་པ་ནས་ད་བར་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་རིང་དུས་རབས་རིམ་ཅན་གྱི་ནང་ཉམས་གསོ་རྒྱ་སྐྱེད་ཞེངས་མང་བྱས་པ་བརྒྱུད་རིམ་བཞིན་ད་ཡོད་ཀྱི་གཞི་ཁྱོན་འདི་ལྟར་ཆགས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བ་ཐོག་ཚད་གསུམ་དང་མཚམས་བཞི་ཟུར་ལྔག······རྣམས་བསྡན་ན་ཐོག་ཚད་བཞི་ཡིན་ཞིང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི······ཁྲི་གྲུ་བཞི་མ་ཉིས་ཁྲི་ཞེ་སྟོང་ལས་མས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་བཞིར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་དང་། ཁོར······ཁོར་ཡུག་ཏུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་སུ་ཤུ་དང་བཅས་པ་གསེར་འོད་ཆེམ་ཆེམ་འཕྲོ་བས་ཀུན་ནས་བརྒྱན་ཅིང······བརྗིད་ཆགས་པར་གནས་ཡོད། གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ཇོ་ཁང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ལྷག······གི་ནང་ཡི་མ་དང་། གསེར་ཟངས། འདྲེམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་དང་། སྟེང་ཐོད་པར······

གསུམ་ཁྲིམས་ར་དང་བཅས་པར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟེགས
རིས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བཅས་ཀྱིས་བྲར་བྲར་གདམས། ལྷ
ཁང་འདིའི་ནམ་མཁར་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་རིག་གནས་དངོས་པོའི་
ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་རལ་རྩལ་མི་དམངས་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་
ཤིང་། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་གང་ལེགས་མཚོན་པ་མ་ཟད། སྒྲུན་དངོས་འདི་
ནི་རྒྱ་བོད་ཕྱུན་གླ་མི་རིགས་དཔར་གནའ་རབས་ནས
བཟུང་ཕན་ཚུན་འགྲོ་འོང་དང་མཐུན་སྒྲིལ་མཉམ་ལས
ཡུན་རིང་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དངོས་དཔང་ཞིག་ཡིན
པའང་མཚོན་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་དང་པོ། ལྷ་ས་གཙུག
ལག་ཁང་འདི་གསར་དུ་བསྐྲུན་པའི་སྐོར། ལྷ་ས་གཙུག
ལག་ཁང་འདི་ནི། བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་བོད
དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་རྟེན
གཞིར་དམིགས་ནས་བཞེངས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
དེ་རྗེས་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡན་རིམ་ཅན་གྱིས་ཆོས་ལུགས་རྒྱུན
འཛིན་བྱེད་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་སྐྱེ་བ་འཕའ་ཞིག
ཏུ་བརྩིས་པ་བཅས་མཚོན་གྱི་འདུག སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས
བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་བསམ
ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་སྐབས་བཙུགས་པའི་ཆོས
གཏོགས་ཀྱི་རྡོ་རིང་ཡི་གེར་བཙན་པོ་མེས་ཁྲི་སྲོང་བཙན
གྱི་རིང་ལ་ར་སའི་པེ་ཧར་བརྩིགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས
མཛད་ཚུན་ཆད། བཙན་པོ་ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན་གྱི
རིང་ལ་བྲག་དམར་གྱི་ཀ་ཆུར་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་ཏེ
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཛད་ཡན་ཆད་ཅེས་གསལ་བ་དང་།
སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པ་འགོ་ཚུགས་པའི་ཡས་མས་ཙམ
ལ་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་སྐར་ཆུང་གཙུག་ལག
ཁང་བཞེངས་སྐབས་བཙུགས་པའི་སྐར་ཆུང་རྡོ་རིང་ཡི་གེར།
འཕྲུལ་གྱི་ལྷ་བཙན་པོ། མྱེས། ཁྲི་སྲོང་བཙན་གྱི་རིང་ལ
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཛད་དེ། ར་སའི་གཙུག་ལག་ཁང
ལ་སྟོགས་པ་བརྩིགས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི
རྟེན་བཙུགས་པ་དང་། མྱེས་ཁྲི་འདུས་སྲོང་གི་རིང་ལ
མཁྲིན་གི་ཁྲི་རྩེ་ལ་ལ་སྟོགས་པར། གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས
ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཙུགས་པ་དང་། དེ
མཇུངས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་མངའ་བདག
ཁྲི་རལ་གྱིས་འོད་འཆང་རྡོ་དཔེ་མེད་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ
གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་པའི་ཞུད་དུ་བཞེངས་པའི
ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྐུ་ཞེས་གསལ་བ་སོགས་སོ
རྒྱས་རྒྱས་པ་ཚང་མར་ཡང་དེ་ལྟར་འཁོད་པ་ཙམ་དུ་མ
ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པའི་རིག
རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ད་ལྟའང་དངོས་སུ་གནས་ཡོད།
གཞན་ཡང་རྒྱལ་རབས་ཡིག་ཚང་དང་། ཆོས་འབྱུང་ཁག
གཅིག་ནང་སོ་སོར་འདི་ལྟར་བྲིས་ཡོད་དེ། སྲོང་རྗེ་རྒྱལ
པོ་དང་མཇལ། ཡབ་ཡུམ་གསུམ་བློན་འབངས་དང
བཅས་པ་དགྱེས་ཤིང་དགའ་བ་ལ་སྤྱོད་དོ། །དེ་ནས་རྒྱལ
པོའི་ཐུགས་ལ་ལྷ་རྟེན་གསུང་རབ་འདི་པ་བཞུགས་པའི
གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་དགོངས་ཞེས་དང་། དེ
ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས། བོད་འབངས་རྣམས་ངའི་ལྷ
ཁང་བཞེངས་པའི་གྲོགས་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བཀའ་བསྒྲལ
བས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོར་འདུས་ནས། ལྷ་ཁང
རྩིག་པའི་འདུན་མ་བྱེད་དོ། །སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ལྷ་ས
གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྲུན་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། གཙུག
ལག་ཁང་དེ་རྟེན་གཞིར་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས
ལུགས་བོད་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འོན
ཀྱང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས
འབྱུང་ཁག་གཅིག་ནང་། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་གསར་དུ
བསྐྲུན་པའི་སྐོར་ལ་གོང་དང་མི་མཐུན་པའི་བཤད་ཚུལ་སྣ
ཚོགས་ཤིག་འཁོད་པ་དེ་དག་ལས་ཐུང་ཡོངས་གྲགས་ཆེ
བའི་བརྗོད་དོན་རྣམས་ཀོ་བདེ་བར་རགས་བསྡུས་བྱས་ན
འདི་ལྟར་ཏེ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས
བློན་ཆེན་མགར་སྟོང་བཙན་དང་ཐོན་མི་སོགས་ལ་བལ
བཟའ་དང་། རྒྱ་བཟའ་གཉིས་བསྙུན་སོར་ལེན་རྒྱུའི་སྐོར
གསུངས་པ་ལྟར་བློན་ཆེན་རྣམས་དང་གཙོ་བོའི་མི་བདུན
བཅས་གྲོས་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་བསུ་རྒྱ་ཐག་བཅད་ཅིང་།
ཐོག་མར་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བླངས་པའི་རྫོངས་སྐྱེལ་སུ
ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་། བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་སོགས
གདན་དྲངས་ཏེ་བོད་དུ་འཁྱོར་བ་དང་། དེ་ནས་སྐར
ཡང་ཐང་གོང་མའི་བུ་མོ་རྒྱ་བཟའ་ཝུན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ
བཙུན་མོར་བསུས་རྗེས་རྫོང་ས་སྐྱེལ་སུ་ཤཀྱ་མུ་ནེ་གདན
ནས་བོད་དུ་ཡོང་། ཀོང་ཇོ་ལྷ་སར་འབྱོར་སྐབས་ཤཀྱ་མུ
ནེ་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ར་མོ་ཆེའི་ཐང་དུ་བྱི་འདམ་ནང
བྱིང་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འདོན་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན།
ཀོང་ཇོའི་སེམས་ལ་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཅིའི་རྟགས་ཡིན
སྙམ་སྟེ་རྒྱུའི་སྤྱིར་ཐང་བརྒྱད་ཅུའི་གབ་རྩེ་བཏིངས་ནས།
སྤྱིར་བོད་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་ས་དཔྱིབས་ཆགས་ཚུལ་དང་།
ཡང་སྲིན་ལྷ་སའི་ཞེ་འཁོར་གྱི་ས་དཔྱད་ལེགས་ཞིབ་ལ
བརྟག་པ་བྱས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་གནོད་པ་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན
གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོ་ཐང
གི་མཚོ་ཝ་བསུབས་པའི་སྟེང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག
བཞེངས་དགོས་པར་མཁྱེན། དེ་རྗེས་བལ་བཟའ་ཁྲི
བཙུན་གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག་གཙུག
ལག་ཁང་གསར་སྐྲུན་གྱི་བྱེད་སྒོ་རྩོམ་ཤིང་"འཐབ་པོ
ནས་ར་དཀར་མོར་ས་བཀལ་ནས་མཚོ་བསུབ" "དེའི་ཕྱི
ལོར་མཚོ་བསུབས་པའི་སྟེང་དུ་ཐིག་བཏབ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི
གཙུག་ལག་ཁང་དཔེ་བྱས་ཏེ་གཟིངས་འཕྱིང་པོའི་ཚད་དུ
རྨང་བཏིངས" རྒྱ་བཟས་ཀྱང་རྒྱ་ཡུལ་ནས་ཤིང་བཟོ་བ
དང་། ལྷ་བཟོ་བ་མང་པོ་བོས་ནས་རྒྱ་ལྟག་ར་མོ་ཆེའི་ལྷ
ཁང་བཞེངས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དུས
ཡུན་ནང་མཉམ་དུ་ལེགས་པར་བསྐྲུན་ཟིན་པ་དང་གཞན
ཡང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོའི་རྩིས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་པའི་ཞེ་བའི
ས་དགུ་བཀྲག་ཅེད། གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ཤར་སྒོར་རྡོ
ལས་བསྐྲུན་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་རྟེན་དང་། ལྷོ
རུབ་ཏུ་རྡོ་བཀོས་བྱ་ཁྱུང་། རུབ་ཏུ་རྡོའི་མཆོད་རྟེན།
བྱང་དུ་རྡོའི་སེང་གེ་སོགས་ཀྱི་ཁ་རྣམས་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས
མཚམས་སོ་སོར་གཏད་དགོས་པར་བསྟན་པ་སོགས་ལོ
རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆར་བྲིས་པ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ལྟ་ཁང
སྐྱེ་བའི་བར་ཁང་གི་ཕྱི་ལྟེངས་རྩིག་པའི་རྡོས་སུ་ད་ལྟའང
གནས་ཡོད། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱ་བལ་གྱི་རྒྱལ་པོ
གཉིས་ལས་བུ་མོ་སློང་སྐབས་ཀྱི་ཁ་ཆད་བཅད་པར་བྱ
བའི་ཕྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་སྒོ་རྒྱབ་དང་། ར་མོ་ཆེ
ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་ཤར་ལ་གཏད་དུ་བཙུག་པ་སོགས་གསལ་ལོ། །
གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཙང་ཁང་སྟེ་བའི་ནང་དུ་ཇོ་བོ་སྐུ
རྒྱབ་ན་སྔ་སོར་གནས་པའི་སྐུ་འདི་ལ། འཇམ་པ་ལས
གྲུབ་པའི་འཁོར་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་བཞེངས་སྐབས་སུ
བཞུགས་པས་བསྐོར་བ་དང་། དེའི་གཡས་ངོས་ལྷ་ཁང
ནང་འཇམ་པའི་འོད་དཔག་མེད་འཁོར་ཉེ་སྲས་བརྒྱད
ཀྱིས་བསྐོར་བ། གཡོན་ངོས་ལྷ་ཁང་དུ་བལ་བཟའི་རྟེན
སྐལ་དུ་ཤཱཀྱ་པའི་ཡི་དམ་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར།
འཁོར་འཇམ་པའི་སློབ་མ་འཇིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱབ་ཀྱིས
བསྐོར་བ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙང་ཁང་དབུས་མར་འཇམ
པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ། འཁོར་བརྒྱད
ཀྱིས་བསྐོར་བ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙང་ཁང་དབུས་མར།
བལ་བཟའི་རྟེན་སྐལ་དུ་ཤཱཀྱ་པའི་མི་མའི་ཇོ་བོ་མི
བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། འཁོར་འཇམ་སྐུ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ།
སེང་ཞེང་སྨན་མའི་ནང་གི་བྱང་ངོས་གནོད་སྦྱིན་ཁང་དུ
འཇམ་སྐུ་ཕུ་དང་། ལྷོ་ངོས་ཀྱི་ཁང་ནང་འཇམ་སྐུ་གསུམ།
ནུབ་ཕྱོགས་གཙང་ཁང་གི་དོད་དུ་བར་ཁང་སྒོ་སྟོད་ཀྱི་ལྷ
ཁང་ནང་འཇམ་པའི་སངས་རྒྱས་རབས་བདུན་བཅས
བཞེངས་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་སྐབས་དེར་ཐོན་བཞིམས་ལྷ
ཁང་བརྒྱད་བཞེངས་པར་སྣང་། དེ་རྗེས་ར་སའི་ལྷ་ཁང
བཞེངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ར་མོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་གསར
དུ་བསྐྲུན་ནས་སྐབས་ཤིག་རིང་དེ་གར་བཞག་པ་དང་།
དེ་ནས་རྩོ་ཤུགས་བྱས་པའི་སྐོར་ལ"མང་སྲོང་བཙུ་གསུམ
ཞེས་པས་རྒྱལ་ས་མཛད། །རྒྱ་དམག་བོད་དུ་འོང་བའི
གཏམ་གསན་ནས། །ཇོ་བོ་སྐུ་ཚད་དགུང་ལོ་བཅུ
གཉིས་པ། །ར་སའི་སྒོ་མོ་མེ་ལོང་ཅན་དུ་བཞུགས། །སྒོ་ལ
ཞལ་བ་བྱས་ཏེ་འཇམ་དཔྱངས་བྲིས"ཞེས་གསལ་བ་ལྟར
ན་སྲོང་བཙན་གཤེགས་ནས་མང་སྲོང་མང་བཙན་ཁྲི་ལ
འཁོད་མ་ཐག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་བོད་དབར་འཁྲུག་རྐྱེན

ཞིག་ཡངས་ཏེ་ཐང་གི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འཁྱོར་ལ་ཉེ་བའི་གཏམ་ཐོས་པར་བརྟེན་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོས་འཁྱེར···ཡོང་བའི་ལྷ་ངོས་གཙང་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ར་མོ་ཆེར་སྤྲོ་ཚུལ་བཅས་སྦུགས་པ་འདི་བཤད་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་ཆེ་ཐོས་ཡིན། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་གཤེགས་པའི་རྗེས་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་དུས་སུ་འང་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་དར་རྒྱུད་ལྷ་ཚོགས···མིག་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་དེ། འདུལ་སྲོང་མང་པོ་རྗེའི་སྐབས་སུ། ཁྲི་ལྡེའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་མཐའ་མཇུག་ཙམ་ལ་ལྷ་སར་མེས་ཀྱི་དགོངས་དུས་མཆོད་པ་བཙུགས་ཞེས་གསལ་བས་སྲོང་བཙན་གཤེགས་པའི་ལོ་དུས་ཀྱི···མཆོད་པ་ཞིག་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། དུས་དེར་ལྷ་ཁང་འདིར་བཀུར་བསྟི་དང་མཆོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཟད། དཀོན་གཉེར་ཡང་རྒྱའི་ཧྭ་ཤང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག དེ་ནས་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་འདས་རྗེས་ཀྱི་སྐོར་ལ། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཡར་འབྲོག་ན་ཚལ་དུ་ཆིབས་སྒྲོན་པས་གྲོངས་པ་དང་། རྒྱལ་བུ་ནར་མ་སོན་པས་ཞང་མ་ཞང་གྲོམ་པ་སྐྱེས་ཆེས···བཤིག་པའི་ཚེ། ར་ས་པེ་ཧར་དུ་བཟོའི་ཤུ་བཀྱེས། ལྷ···གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ལ་ལུག་ཁོག་བཀལ། དེ་བཞིན་གཞན···ནའང་"ལྷ་ས་པེ་ཧར་དུ་བཟོ་ཤུ་བཀྱེས། བཞེས་ཁྱམ་ནས་ཉེར་ཚོ་ལ་པགས་པ་གཡོགས། ཕྱག་ལ་ནང་ཆ་དང་ལུག་ཁོག་བཀལ་"ཞེས་འཁོད་ཅིང་དེ་རྗེས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན···ཆེར་སོང་ནས་ར་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་པ་གསོས···ཐོག་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བ་དང་། སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས···ཆོས་ལུགས་བོད་ཁུལ་ཡོངས་ལ་ཁྱབ། ཁྲི་སྲོང་གི་སྲས་སུ་ནེ་བཙན་པོ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་དུ་མཆོད་ཆེན་བཞི······བཙུགས་སྐབས་ལྷ་སར་འདུལ་བའི་མཆོད་པ་བཙུགས། སྲས་ཆུང་བ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྐབས་"རྒྱལ་པོ་དེས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ཞིག་རལ་གསོ་བ་དང་། ར་སའི······ཁྲམས་ཁྲ་མོ་བཞེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྗེས་མང་དུ་མཛད་"ཅེས་གསལ་ཞིང་། གཞན་དབང་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང······བཙན་གྱིས་"སྐར་ཆུང་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས"

ཤིང་། ར་སར་ཁྲམས་ཁྲ་བཞེངས་"ཞེས་གསལ། ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་གྱི་རིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དར་བར་བྱས་པས་མ་ཚད། ཐ་ན་བྲི་སྐྱང་དང་ཞོ་ཆ་ཚོན་རྒྱ་གར་དབུས་འགྱུར་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བཅོས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རེ་ལ་འབངས་མི་ཁྱིམ་བདུན་བདུན་ཕུལ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེ་ཚེ་བློན་པོ་འགའ་དང་ཞང་བན་ཤའི་སྤྱན་བཅས་ལ····སོགས་པས་ལྷ་སར་ཤར་དུ་བཀར་ཏ་དམེར་དུ། སྟོར···དཀའ་བ་དང་དགའ་བའི་ཐོད། རུབ་ཏུ་ཐན་ཁང་དང་ཐུན་ཁང་ཟ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཁང་བྱས་ཞེས་གསལ་བ་བཅས་གང་ལྟར་སྤྱི་ལོ་༨༢༠ ཡས་མས་ཙམ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ལྷ་ཁང་དམ་ཤ་ཁང་ཁག་གཅིག་གསར་སྲུན་བྱས་པར་མངོན་ཡང་དེང་སང་ཤར་ངོས་སུ་རྗེ་ཏྲེང་པ་ཅེར་བའི་མིང་ཙམ་བཤད་པ་ལས་གཞན་རྣམས་རྡལ་ནས་ཐོར་ཞིག་གམ་བཟོ་བཅོས་རྒྱ་སྐྱེད་ཁོངས་ཚུད་པས་དུས་ཕྱིས་བསྟད་མེད། དེ་རྗེས་བཙན་པོ་དར་མ་ཨུ་དུམ་བཙན་གྱི་སྐབས། "པཱ་ཏི་ད་ན་བྱི་ལའི་ཉེ་གནས་ཁ་ཆེ་ཤུ་ཧྲུ་ལས་གསེར་དངུལ་གྱི་བྱམས་པ་མཆེད་བཞི······བཞེངས། དེའི་ཚེ་སད་ལེར་དང་ཡམས་ནད་འབྱུང་བས་ཆོས་བྱེད་པ་བཀྲ་ཤི་ཤེས་སོ་ཞེས་དེ་ལ་བསྐྱད་བཏགས···ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྣུབས། གཙང་ཁང་གི་སྒོ་རྩིག་ནས་བཙུན་པ་ཆང་འཐུང་བའི་རི་མོ་བྲིས་ཏེ་བཞག ལྷ་ས་བསམ་ཡས་གཉིས་ཀར་དུ་དང་བོར་བཤིས་ཁང་བྱས། ཇོ་ཤ་ཚང་དང་སྤུང་ཚང་བཅས"ཞེས་གསལ་བ་ལྟར····སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་ཉམས་རྒྱུད་ཆེ་ཙམ་བྱུང་བར་གྲགས། དེའི་དུས་ཚོད་ནི་སྤྱི་ལོ་༨༤༡ ཙམ་ལ་ཡིན་པ་བཅས་ད་ཐན་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་ཕྲག་གི་གོང་བོད་དུ་བསྟན་པ་སྔ་དར···དུས་རབས་ནང་ལྷ་ཁང་འདིར་འགྱུར་ལྡོག་ཇི་ལྟར་བྱུང་···བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོངས་གྲགས་ཆེ་བ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་རྒྱ···སྐྱེད་དང་གཞི་རྒྱ་ཆུང་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་བྱ་རིམ་གྱི་སྐོར། བོད་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་འགོ་ཚུགས་པའི་རྗེས་སུ་རིམ····བཞིན་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དུ། སྟོད་

མངའ་རིས་ཟངས་དཀར་ནས་ཡིན་པའི་སློ་སྦྱར་ལོ་ཙཱ་བ···འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མདོལ་ཆུང་སྐོར་དཔོན་བྱ་བ···དང་མཉམ་དུ་ལྷ་ཁང་འདིར་བཟོ་བཅོས་དང་ཉམས་གསོ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བྱས་འདུག དེ་ཡང་། ཟངས་དཀར་ལོ་ཙཱ་བས་ཤར་གྱི་སྒོ་འཁྱར་སྐྱེད་ཅིང་། ནང་དུ་སྐུ་གཟུགས···མང་དུ་བཞེངས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་སྐབས་དེར་གཙུག···ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་བྱས་པའི་ལོ་དུས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར···བོད་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་འབྲུག(༡༠༧༦)ལོའི་ཡས···མས་ཙམ་ལ་ཡིན་པར་སྣང་། དེ་རྗེས་གཙུག་ལག་ཁང···འདིར་རིམ་བཞིན་སྐད་འདུལ་གྱི་སྡེ་བཞི་ཟེར་བའི་འདུལ་བའི་གྲྭ་ཚང་བཞི་ཆགས་ནས་སྐབས་ཤིག་ལི་རིང་དགོན···པའི་རྣམ་པར་གྱུར་ཞིང་ཡང་"ར་སར་གླུ་མེས་ཟ་རགས···འཕྲང་ཚོ་སྡེ་སྐྱད་འདུལ་གྱི་སྡེ་བཞི་ཆགས་ནས་བཤད་ཉན་དང་། ཕྱིས་ན་འབྲིང་གི་སྡེ་འཁྲུག་བྱུང་པས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཐའ་བསྐོར་རྣམས་དམག་གིས་ཞིག ཉམས···དམས་པའི་ཚེ་རྗེ་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ(༡༡༡༦ནས༡༡༩༥)ཐོན་ནས་སྡེ་འཁྲུག་བསྡུམས། ལྷར་ཁྲམས་ཁྲ···བར་སྐོར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་རྩིག་པ་རི་མོ་སོགས་ཐམས་ཅད་གཞིག་ནས་བཅོས"ཞེས་དང་། ཡང་"དེ་ནས་འདྲེ་ཕྱིན་གདུག་པ་ཅན་འཁྲུག་ནས་ལྷ་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག···ཁང་མེས་བསྲེགས། རེ་ཞུལ་དུ་སོང་ནས་གསོ་མཁན་མེད། ལྷ་ས་སྡེ་བཞི་འཁྲུག་པ་མེར་ནས་དེའི་ཐུམ་ལ་སྦྱིན། རེ···ཧྲུལ་སྟོང་པ་དེར་བཞུགས། འཕྲུལ་སྣང་གི་ཐུགས་རི་དང་། སྒོར་ཁང་དང་། སྨིན་པད་དང་ཞལ་བ་ལ་སོགས་པའི···ཞབས་རྟོགས་མང་དུ་མཛད"ཅེས་སོགས་གསལ་ཡང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕག(༡༡༦༧)ལོར་ཉམས་གསོ་ཞིན་པ་དེར་བལྟས་ན་ལྷ་ཁང་སྐྱེ་བར་གཏོར་བཤིག་འཁོལ་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག དྭགས་པོ་སྒོམ་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་ཁང་ཉམས···གསོ་གནང་ཅིང་རྗེས་ར་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་སྐོར་མ་དམ་པ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཏད་ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ལྷ་ཁང་འདི་དང་ར་མོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང······བརྗོད་འགྲུས་གྲགས་པར་བདག་གཉེར་དགོས་པའི······

མངགས་བཅོལ་གནང་བ་བཞིན་བླ་མ་ཞང་གིས་ལྷ་ལྡན···སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་འདེགས་སུ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ལུག(༡༡༧༥)ལོར་ཚལ་དང་། མེ···ལུག(༡༡༨༧)ལོར་གུང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཏབ་ཅེས་འཁོད་པ་ལྟར་དགོན་པ་དེ་གཉིས་ནས་གུ་པ་འདེམས་སྤུག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེར་དཀོན་གཉེར···མངགས་གཏོང་སོགས་བདག་གཉེར་ཆགས་སུ་ཚུད་པ····མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་བླ་མ་ཞང་གཤེགས་ནས་དེའི་སློབ་རྒྱུད་དང་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་མི་རབས་རིམ་ཅན་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་བདག་གཉེར་རྒྱུན་རིང་བྱས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས། ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་མི་རབས་རིམ་ཅན···གྱིས་ལྷ་ཁང་འདིར་ཉམས་གསོ་དང་། བཟོ་བཅོས། ལྷ་སྐུ་གསར་བཞེངས་སོགས་རིམ་པར་བྱས་འདུག དེ་ཡང་བླ་མ་ཞང་"དེའི་ཉེ་གནས་ཚལ་དཔོན་དར་མ་གཞོན་ནུ་ལ་སོགས་པ་རིམ་པར་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིས་སྨོན་པོ···མགར་གྱི་མི་རྒྱུད་ཚལ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་ཕྱིས་མི་རྒྱུད་ལ་འཛུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུ་བཞེངས་པ་དང་། སྒོ་ཁང་ཕྱི་མ། སྒོ་སྲུང་མ་མགོན། སེང་ཞེང་སྒོ་གླེགས་དང་བཅས་པ་ཕུལ"ཞེས་གསལ། མིང་རྒྱལ་རབས་ཁྲི་ལོ་རྟང་ཡུ་ཡི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་སྡེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པར་ཞུ་བསྐུལ་མཛད་དེ་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ཉམས་གསོ་རྒྱ་སྐྱེད་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་ཙམ་ཞིག་གནང་འདུག དེ་ཡང་"སྡེ་སྲིད···རིན་པོ་ཆེས་ཀུང་སྤྱིའུ་པ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་བླག···དཀར་བ་སོགས་སྲིད་པན་གྱི་ཇོང་གཉེར་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པའི་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་ཏུ་བཙུགས་ཏེ་ཉང་···ལེར་སྨན་རི་ནས་དོ་མོ་ཆེས་ཐོག་དངས་ཁྲམས་དང་པར···སྐོར་གྱི་རྡོ་གཅལ་བཏིངས། གནམ་གཡེང་རྡོ་རྗེའི་ར་བ་ཀ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐོག་མཐུད་ཀ་བ་བརྒྱ། ཁྲམས་ཀ་བ···བཅུ་རྣམས་སྤྱི་ཙུ་རྫོང་པ་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ་བསྒྲུབས"ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲྭ་མཇུག་འགྲིལ་མཚམས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་བོད་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས······

ཐང་(༡༤༠༨)ལོར་སྣ་གུ་ཨུ་ཙེར་གསེར་གྱི་དགོན་ཞུ་ཕུལ་ནས་ཡོངས་སྨྲིའི་ཆ་བྱད་དུ་བསྒྱུར་པ་དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཆགས་ཤིང་། བྱང་ཤར་……གཡུང་དྲུང་ཁྱིལ་དུ་རྡོ་སྐས་ཀྱི་འཁོར་ཡོང་ཁ་པ་རང་གི་……སྣང་བརྙན་རྗེ་ང་འདྲ་མ་ཟེར་བའང་གསར་དུ་བཞེངས། ས་སྐྱོང་བོད་ཟླ་དང་པོར་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་དང་བསྟུན་ནས་གུ་བཙུན་སྟོང་ཕྲག་འབའ་ཤས་ཞུགས་པའི་སེར་……ཚོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐོང་འཚོགས་དང་། ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་མོ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་དང་བར་སྐོར་གྱི་ཁྲོམ་ལམ་བཅས་པར་གཏོར་མ་དང་མར་མེ་འབོར་ཆེན་ཞིག་སྒྲིག་འགྲུལ་བཅས་གནང་བ་དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་དང་པོར་གུ་པ་སྟོང་ཕྲག་དང་ཁྲི་ཕྲག་འདུ་བའི་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་བཅོ་ལྔ་མཆོད་པ་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད་དེ་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སྒྱུར། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཉམས་གསོ་རྒྱ་སྐྱེད་དང་རྒྱས་སྤྲོས་ཆེ་གྲོས་ནི། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་དབང་འཛིན་བྱེད་པའི་བར་ལོ་རྗེ་བཅུ་ཕྲག་བཞི་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་རིམ་བཞིན་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་བཅུག་པ་དེ་ཡིན། ཐོག་མར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་རྟ(༡༦༤༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སོག་པོ་གོ་ཤྲིའི་དྲག་དཔུང་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་གཏོར་བཤམ་བཏང་མ་ཐག་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁྱམས་ར་ཆེན་མོ་དང་། གཞུང་སྒོ་ཕྱི་མའི་སྒོ་མཆོར་བཅས་སྤར་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རྒྱས་སྤྲན་བྱེད་པའི་ལས་ཀ་བཙུགས་ཤིང་། ལོ་རྗེ་གསུམ་ཡང་མ་འགོར་བར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྲ(༡༦༤༥)ལོར་ལེགས་པར་གྲུབ། 《ལྷ་ལྡན་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་》ཞེས་པའང་ལོ་དེ་རང་ལ་རྩོམ་སྒྲིག་འགྲིམས་སྤེལ་མཛད་འདུག ལྷ་ས་སྣང་བྲང་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་བདག་གཉེར་བྱེད་པའི་ཁོངས་གཏོགས་གལ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཅས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རྒྱལ་བཀོད་ལྟར་ལྷ་སྤྱི་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ལས་ཐོག་གི་སྟོབས་བཙན་བྱས་ཏེ་ལྷ་ཁང་དང་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་བཟོ་བཅོས་ཞལ་ཕྱིས་ཀྱི་བརྩེ་བ་བཟང་ཉམས་ཀྱི་འཕེལ་བཤམས་གསོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱོང་འགྲུལ་མཛད་སྤེལ་སྨྲ་གཏོང་ལས་རྒྱུད་པའི་ཁྲོམ་སྦྲགས་ཁ་བརྟན་ཞོར་གྱི་ཞབས་ཕྱིར་ཡུལ་ཡིག་སྐྲུན་གྱི་ཞལ་བཏང་ཤིང་། ཡང་སྐྱིད་ཤར་……ཕྱོགས་ཀྱི་གསེར་ཟངས་རྒྱ་ཕིབས་སྐྱིད་པ་དེ་གསར་དུ་བཞེངས་པ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱར་ཡོད་རྡ་གཡམ་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་དང་ལྷ་ཁང་། ཁོར་ཡུག་གི་མདའ་ཡབ་དེ་རྩ་རྫ་གཡམ་ལས་བཟོས་པ་ཡོངས་རྫོགས་གསེར་ཟངས་ཀྱིས……བརྗེས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་སྔོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་ཕིབས་གསར་དུ་བཀལ་སྟེ་ཕྱོགས་བཞི་ཀར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཆ་མཚུངས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མཚམས་བཞིར་རུར་རྩིགས་བཞི་བཞུགས་ཐོག་སོ་སོར་གསེར་ཟངས་ཀྱི་གཟིར་རེ་གསར་འཛུགས། ཕོ་ར་ཁོར་ཡུག་གི་མདའ་ཡབ་སྤུ་ཤུ་དང་བཅས་པ་གསེར་ཟངས་ཀྱིས་ལེགས་སྒྲིག་བཅས་གནང་བར་བརྟེན། ལྷ་ཁང་སྐྱེ་བའི་ཕྱི་དབྱིབས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་མཐོང་གསལ་ཅན་ཐོན་ཞིང་། གང་སར་གསེར་འོད་འཚེར་བའི་བརྗིད་ཆགས་མཛེས་ཉམས་ལྡན་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་རང་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག(༡༦༤༧)ལོ་ལ་ལེགས་……བསྒྲུབས་ཟིན་འདུག དེ་རྗེས་བོད་ལྗགས་བྱི(༡༦༤༨)ལོར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གཙུག་ལག་ཁང་སྐྱེ་བའི་འོག་ཐོག་ཕྱར་ཡོད་ལྷ་ཁང་ཁག་བར་གྱི་ཁང་སྟོང་རྣམས་བར་ལམ་ལྷ་ཁའི་གནས་ཁག་གིས་སྒེར་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་དག་བཏོན་པའི་ནང་མི་མོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཁང་དང་། སྨན་རས་གཟིགས་ལྷ་ཁང་། ཚེ་དཔག་མེད་ལྷ་ཁང་། ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་(རྒྱན་གཏན་ཤུགས་སྨྲོན་ལྷ་ཁང་)ཟེར་པ་སོགས་འཛམ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཆ་ཚོགས་བཞེངས་ཏེ་ཚང་མ་ལྷ་ཁང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། བོད་ཆུ་ཡོས(༡༦༦༣)ལོར་སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་ལྷ་ཁང་སྐྱེ་བའི་སྐོར་ལམ་གསར་བཅོས་དང་ཉམས་གསོ་བྱས་ཤིང་། བོད་ཤིང་འབྲུག(༡༦༨༤)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྐོར་ལམ་ནང་ཀོགས་ཀྱི་ཞིང་རིམ་ལྷ་ཁང་འགོ་སྡེབ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱས་སྤེལ་ཆེ་གཉིས་གྲུབ་ཅིང་། སྐོར་ལམ་གྱི་ཞབས་རྡུང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་རྒྱས་ཡང་སྐུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩིགས་ཁང་ཉིད་ཤར་ཕྱོགས་སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་སོ་མང་གྲངས་ཕྱུག་གི་ཕྱི་ཚུལ་ཚང་མ་ཀླུ་ཡིས་ཉི་ཤུ་ཁང་གི་ཁུངས་སྣེ་ཕྱོགས་བསྐྱོན་རྫོགས་ལྡན་དུ་གྱུར་ཡོད་ཅིང་། ཀྱང་དགོན་པ་ཁག་ཏུ་མཚོ་མིག་ཅན་དུ་བྱས་ཤིང་། ལྷ་ཁང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་ཐོ་དང་མཐའ་ཡི་ལྟག་གི་སྐྱེད་ཚལ་ལ་གྲ་ཚང་ཁང་གི་འབྲེལ་ཞིང་ཁྱམས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཆུ་ཐར་བའི་ཆོས་རྒྱུན་མཛེས་ཉམས་ལྡན་པ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་སོ། ཤར་ངོས་སུ་འབུམ་གྱི་སྒོ་ཆེན་ཞིབ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཡིན་པ་ཟུར་ཁང་ཚང་ཆེན་ཏེ་རྡོ་རྡུང་ཁང་སྐྱེ་བའི་ཁྱམས་ར་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁང་སྒོ་གསར་བཙུགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ལམ་ཁྱེར་ཡོད། བོད་ཆུ་ཕྲེང(༡༦༨༨)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་སྐོར་ལྷ་ཁང་སྐྱེ་བའི་སྐོར་ལམ་གྱི་ཕྱི་ཐོག་ཁང་ཕྱོགས་ལས་ཀྱི་ཞིང་སོགས་པ་ཕྱོགས་སུ་ཞིང་ཁོར་ཡུལ་ཕྱོགས་ཕྱི་ཚུལ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འབོན་ཡུག་དབུས་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་རྫོང་ཕྱོགས་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ངོས་སུ་བཞེངས་པ་ལྷ་ཁང་སྐྱེ་བའི་སྐོར་ལམ་ནང་གསར་དུ་ཡོད་གནང་བ་རེད།

ལམ་ནང་ཡོངས་ཀྱི་ལྡེབས་རིས་བྱང་ངོས་སུ་པལ་པོ་ཆེའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཤར་ངོས་སུ་འབུམ་གྱི་སྙིང་གཞི་སོགས། ལྷོ་ངོས་སུ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་ཞེས་འདི་དག་གསར་དུ་འབྲི་འགོད་བྱེད་བཅུག་ཅིང་། དུས་མཚུངས་གཞུང་སྒོ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཛམ་བརྙན་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་གསར་དུ་བཞེངས། གཙུག་ལག་ཁང་དྲུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་དེ་སྟོན་པ་རྒྱ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྨྲ་ཕྲེང་……བཞི་པ་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་ཉམས་གསོ་ཞིག་གནང་ཡོད་ཀྱང་། གསེར་མདོག་ཉམས་པས་གཞན་དག་དང་ཆ་མི་མཚུངས་པར་བརྟེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་བོད་ལྕགས་ཁྱི(༡༦༧༠)ལོར་རྒྱ་ཕིབས་གཞན་དང་གཞི་མཚུངས་པའི་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་བཅུག་པ་གནང་། དེ་རྗེས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཚོགས་སྐབས་རྗེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཚང་དཀྱིལ་འཁོར་མཐིལ་དུ་འཚོགས་པ་ལས་ཟུར་དུ་འདུ་ཁང་མེད་སྟབས། བོད་ཆུ་བྱི(༡༦༧༢)ལོར་སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་སྤྲང་ཁྱིངས་སུ་འདུ་ཁང་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་བཅུག སྐོར་ལམ་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤར་ལྷོ་བྱང་བཅས་པའི་ཁང་པ་ཚང་མཐང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྷ་པ་གཤེགས་རྗེས་རིམ་པས་ལྷ་ཁང་དུ་གྱུར་པ་བཅས་མཛད་ན། གོང་གསལ་དུས་མཚམས་དེའི་ནང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱུན་དང་རྣམ་པ་གང་ཅིའི་ཐད་འགྱུར་ལྡོག་ཆེ་མོས་བྱུང་སྟེ་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ད་ཡོད་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་འདི་ཆགས་པ་ཡིན། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱ(༡༧༥༣)ལོ་ལ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་འགན་དབང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར……ཕུལ་བ་དང་། བཀའ་བློན་མི་གྲངས་བཞི་བསྐོ་གཞག……བྱས་ཏེ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལས་ཁུངས་བཀའ་ཤག་ཟེར་བ་འཚོགས་ཡུལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེ་ཕྱོགས་སུ་བཙུགས་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཤར་ཕྱོགས་སུ……རྩིས་ཁང་ལས་ཁུངས་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བླ་བྲང་ཕྱག་མཛོད། བྱང་ཕྱོགས་སུ་བཞེར་ཁང་ལས་ཁུངས་སོགས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་རིམ་བཞིན་

ལྷ་ཁང་འདིའི་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ལ་བརྩུགས་ཡོད། ལྷ་ཁང་སྐྱེ་བའི་སྐོར་ལམ་གྱི་ཕྱི་ངོས་ཤར་ལྷོ་བྱང་གསུམ་ཁོར་ཡུག་གི་ལྡེབས་རིས་དང་གསུམ་ཐོག་གི་བར་ཁྱམས……ལྡེབས་རིས་རྣམས་ནི་ཐོག་མ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཡོས(༡༧༨༣)ལོ་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་གསར་དུ་བཀོད་འདུག་པ་རྣམས་ད་ལྟའང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད། དེ་ཤིན་ཏུ་དབང་པོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་དང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་བཅས་སོ་སོའི་སྐབས……ཕྱར་ཡོད་ལྷ་ཁང་རིམ་ལ་ཉམས་གསོལ་དང་། ཉམས་གསོ་ཁ་ཤས་གནང་བ་རྩམས་ཞིབ་ཕྲ་གཞུང་སྐོའི་སྐོ་མཆོར……གཡས་གཡོན་གྱི་དཀར་ཆག་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ལྷ་ཁང་གི་བཟོ་དབྱིབས་ཐད་རྩ་བའི་ཆ་ནས་འགྱུར་ལྡོག་ཆེ་རིགས་……བྱུང་མེད། དཀྱིལ་འཁོར་སྙིང་ཀྱི་སྙིང་ཆའི་ཐོག་ཡོད་པའི་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་མ་ཞལ་བྱང་གཟིགས་འདི་ནི་དབང་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་འབྲུག(༡༧༣༦)ལོ་ལ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་བཙུགས་པ་དང་། དེའི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྦྱིན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་འདི་ནི་རྗེ་རིང་ནོ་ཡོན་པཎྜི་ཏ་དགོས་གྲུབ་རབ་བརྟན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་རྟ(༡༧༧༤)ལོའི་ནང་བཞེངས་བཙུགས་པ། དེ་……བཞིན་སྙིང་ཆའི་གཡས་སུ་ཡོད་པའི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་པ་སྟེགས་བཞུགས་ཆུང་བ་འདི་ནི་རྗེ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་སྦྲུལ(༡༧༨༥)ལོ་ལ་བཞེངས་བཙུགས་འདུག དེའི་ཤར་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་བྱམས་པ་སྟེགས་བཞུགས་ཆེ་བ་འདི་ནི་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གསོལ་དཔོན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ལུག(༡༧༨༨)ལོར་བཞེངས་བཙུགས་པ་ཡིན། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བཞུགས་ཡུལ་ལྷ་སྣང་སྟེང་ཁང་སྐོར་ལ་བཟོ་བཅོས་དང་ཉམས་གསོ་ཐེངས་ཁ་ཤས་བྱས་ཡོད་ཅིང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ……

ནོག་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་སྟག(༡༨༥༠)ལོར་བྱུང་ངོས་ཀྱི་ཁང་སྐོར་ཕལ་ཆེར་རྐང་ནས་བཤིག་སྟེ་བསྐྱར་བཅོ་བྱེད་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན། ཚོགས་གཟིགས་གཟིམ་ཆུང་ཟེར་བ་འདི་ཡང་དེ་དུས་གསར་སྐྲུན་བྱས་པ་ཡིན། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བསྐྲུན་པ་ནས་ད་བར་དུས་ཡུན་ཏ་ཚང་རིང་པོ་སོང་བར་བརྟེན་ལྷ་ཁང་ལྗི་བའི་སྣོ་རྒྱུད་དང་ནུབ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིག་པར་ཀུས་སྐྱོན་ཤོར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཤིང་ཆ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འབྲུལ་བཙོས་རྙིན་སྐྱེང་ནོད་གང་སར་དེ་སྔ་ནས་ཉེན་ཁ་མང་པོ་བཀྲལ་ཡོད་ཅིང་། ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་གོང་རྒྱས་སྐྲུན་བྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིང་ས་ཀྱི་ཀ་རིང་རྣམས་དང་གཞུང་སྐྱོའི་སྣོ་མཆོར་ཀ་གདུང་གིས་གཙོས་པའི་ཤིང་ཆ་ཁག་གཅིག་ཀྱང་རུལ་སྐྱོན་ཚབས་ཆེ་བ་བཅས་ཁང་ཁྲངས་ཁག་གཅིག་གཙོང་ཐེམ་གང་འཚམས་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མི་བཞི་ཤོག་ཁག་གི་གཡོན་ཐལ་ལམ་ཕྱོགས་སྒོ་ནམ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷ་ཁང་ཐལ་ཆེར་ལ་གནོད་པ་ཤིག་ཚབས་ཆེན་ཐོག་ཡོད་ཀྱང་རིག་གསར་རྗེས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་བྱམས་བརྩེའི་ཐུགས་འཁུར་འོག་རྒྱལ་ཁབ་ནས་འགྲོ་སོན་སྐོར་ཁྲི་བརྒྱ་ཐག་གཏོང་གནང་དང་། རྒྱ་ཆེའི་བཟོ་པ་ལག་ཤེས་པ་ཚོས་དཀའ་སྤྱད་འབད་འཐབ་བྱས་པ་བརྒྱུད་ད་ལྟ་ལྷ་ཁང་འདིར་ཉམས་གསོ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་ནས་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དཔང་རྟགས་གལ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་བལྟ་སྐོར་བ་མང་པོ་བལྟ་སྐོར་བྱེད་སའི་རྟེན་གནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་པ་རེད།

ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེ། གོང་དུ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་སའི་དཀོར་གཉེར། དཀོར་གཉེར་དང་སྐུ་གཉེར་ཡི་གེ་འབྲི་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ལས་དོན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་དངོས་རིགས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཡིན། དེ་ཕྱི་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀོར་གཉེར་དཔོན་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཞུ་བ་མཚན་སྙན་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》ཡང་ཁོང་གིས་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་ས་སྐྱའི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད། ཀློང་རྡོལ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》ནི་འབྲས་ལྗོངས་སྟོ་མང་གཞུ་ཁང་པ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག

ལྷ་སའི་བཀའ་ཆེམས་ཆེན་མོ། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》ལ་ཟེར།

ལྷ་སའི་སྨྲིད་རྩ། གོང་དུ་སྨྲིད་རྩ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་སའི་ཁ་ཆེའི་ཕྱག་ཁང་ཆུང་བ། ལྷ་སར་ཁྱད་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་ཁང་ཆུང་བ་ནི། ཆིང་རྒྱལ་རབས་སྟོད་ནས་ཀ་ཤི་མཱིར་གྱི་ཚོང་པ་ཁ་ཤས་ལྷ་སར་བསྡད་པ་དང་དེ་ཚོས་རགས་ཁ་སྐད་དུ་ཕྱག་ཁང་དེ་བཙུགས་སྐད། དེ་གར་ལྷ་སར་གནའ་སྔོད་རྒྱལ་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཁ་ཆེ་ཚོས་ཕྱག་འཚལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་འདུག

ལྷ་སའི་ཕྱོགས་བཞིར་གནས་པའི་ཁྲོད་དུ་འཕགས་པའི་རི་བཞི། ལྷ་སའི་མཐའ་སྐོར་གྱི་རི་བོའི་ངོས་སུ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོ་གསལ་བར་ཡོད་པའི་ནང་ཚན་ནུབ་ཏུ་གཞིའི་སྟེང་དུ་དུང་སོར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་དེ་ལྕགས་པོ་རི་ཁྲོད་གནས་ཡུལ་བྲང་ཕུའི་བྱང་ངོས་རི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་དང་། བྲང་ཕུའི་བྲག་ལ་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསལ་བ་ཡང་གོང་གསལ་དུང་གི་རི་མོ་ཡོད་པའི་རྒྱབ་ངོས་ཀྱི་བྲག་ཕྲེང་ཁ་ཤར་ལ་བལྟས་ནས་ཡོད་པ་དང་། གདོང་དཀར་གྱི་བྲག་ལ་པདྨ་ཞེས་པ་དེ་གདོང་དཀར་གྲོང་ཚོའི་རྒྱབ་ཀྱི་རིའི་རྩེབས་སུ་ཡོད། ཡུག་པའི་རི་ལ་དཔལ་བེའུ་ཞེས་པ་ནི་ར་མ་སྒང་གི་ལྷོ་རྒྱབ་ཀྱི་རི་ངོས་སུ་གསལ་བ་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱབ་ཤུན་གྱི་བྲག་ལ་བདུད་ནག་པོ་བྲ་ར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི་གདོང་དཀར་གྱི་བྲག་ཟང་ཐིང་དེ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད། ལྷོ་རྒྱབ་ཏུ་ཐིག་པ་ཟན་ལ་རྒྱབ་པ་འདྲ་བ་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ར་མ་སྒང་གི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཡོད།

ལྷ་སར་གསེར་ཐོག་ཕུལ། སྔར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཕིབས་རྣམས་རྫ་གཡམ་ཡིན་ཀྱང་མངའ་རིས་ཤ་གའི་རྒྱལ་པོ་རིའུ་སླལ་གྱིས་རྗེ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཐོག་མར་ཕུབ་པ་ཡིན།

ལྷ་སྲས་ལྷང་ཚ་ལྷ་དབོན། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་དང་བཙུན་མོ་འཇང་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ཡིན།《སྦ་བཞེད》ལས་སྲས་འདིའི་མནའ་མར་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ་བླངས་ཀྱང་རྒྱ་བཟའ་ལྷ་སར་མ་འབྱོར་གོང་དུ་སྲས་འདིས་རྟ་རྒྱུག་སྐབས་རྟས་གཡུགས་ཏེ་གྲོངས་ཞེས་གསལ། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྲས་འདིའི་མནའ་མ་གཉགས་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་མ་བླངས་པའི་ཞེ་འདོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྲས་འདིས་རྟ་རྒྱུག་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་བོན་གྱི་ཕྱོགས་པས་ཟེར་མདའ་འཕངས་པ་ཐོག་ཏེ་རྟ་འདྲོགས་ནས་རྟ་ཐོག་ནས་ལྷུང་སྟེ་འདས་པར་བཤད།

ལྷ་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན། གོང་དུ་མང་སྲོང་མང་བཙན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་སྲས་གཙང་མ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱི་སྲས་འབྲིང་བ་འབས་ཀྱིན་པ། འདི་ཉིད་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ནང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་པོ་ཡིན། ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་ནང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་བཀྲོངས་རྗེས་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བའི་བློན་པོ་དབས་སྟག་ན་ཅན་ལ་སོགས་པས་ངན་སྤྱོལ་བྱས་པ་བརྒྱུད། རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་ལྷ་སྲས་གཙང་མ་མོན་དུ་སྤྱུགས། འདི་ཉིད་ལྷོ་བྲག་ཁོམ་ཐིང་གི་བར་དུ་ཕྱིན། དེར་སྣ་ནམ་བཟའ་མང་པོ་རྗེས་དུག་ཕུལ་ནས་བཀྲོངས་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་འབྱུང་ལ་ལར་ཐོག་མ་ལྷོ་བྲག་ཁོམ་ཐིང་དུ་ཕྱིན། ཞིག་རལ་ཐམས་ཅད་གསོས། གཏེར་ཚན་གཅིག་སྦས། དེ་ནས་སྤ་གྲོར་ཕྱིན། སྐྱེར་ཆུའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་པ་གསོས། གསར་པ་བཞེངས། ཡབ་མེས་ཀྱི་ལྷ་དཔེ་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་སོགས་ཚན་ཆེ་བ་གཅིག་སྦས། ཕྱག་ཚང་དང་སེང་གེ་ཕུག་ཏུ་གཏེར་ཁ་མང་དུ་སྦས། སྤྱིལ་ཀར་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྦས། གཏེར་ཐུན་མང་དུ་སྦས། དེ་ནས་ལྷ་སྲས་གཙང་མ་ལ་སྨན་འདྲེན་མི་མེད་པས་ཐུགས་སྨུག་སྐྱེ་བས་ཡས་ཀེ་ཚང་གི་ལྷ་དཔེ་ཟབ་མོ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་སྐུའི་ཀའི་བྲག་ལ་སྦས། ལྷ་སྲས་ཉིད་དེར་སྐུ་གཤེགས་ཏེ་སྐུར་ཡང་བསེ་སྒྲོམ་དུ་བཅུག་ནས་བྲག་ལ་སྦས་ཞེས་གསལ་འདུག ལྷ་སྲས་གཙང་མ་རང་གི་དཔོན་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་མོན་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ལྷ་སྲས་གཙང་མ་མོན་དུ་སྤྱུགས་པའི་སྐོར་ལ་འདི་ལྟར་གསལ་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་མོན་ལྷ་ཡུལ་གནམ་ཐང་སོགས་བརྒྱུད་ནས་རིམ་བཞིན་ཕེབས་པའི་མཐར་མི་ཟིན་པའི་ས་ཆར་འགྱུར། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་དཔལ་གྱི་ངང་ཚུལ་མ་དང་སྙིག་ཏུ་ཞལ་བཞེས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྙན་དུ་གསོལ་བས། ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་ན། བཙུན་མོ་དང་ཚལ་མ་ཡིན་དུ་ཕྱག་བཀལ་ཏེ་རང་སྒྲོག་ཕྱིན་པ་དང་། སྟོན་ཆེན་པོ་ཐང་ཀ་དཔལ་ཡོན་གྱིས་ཁོ་རང་བསད་ན་རྒྱལ་པོ་བཀོངས་ཀྱི་དོགས་ནས་སྤྲང་དུ་བྲོས། མཐར་བྱང་ཐང་དུ་བསྐྱལ་ནས་དམར་གདུང་སྐྱེ་ཐང་རྒྱ་ཤོད་ན་ཡོད་ཅེས་གྲགས། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དུ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཐང་ཀ་དཔལ་ཡོན་ཉེས་མེད་དུ་བསད་རྗེས་མཐར་གདོད་སྨིན་དུ་སྐྱེལ་ནས་བོད་ཤིལ་བུའི་སྐབས་ཞིང་ལོག་གི་དང་སྐུལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱང་མི་ཤུང་བ་ཞིག་ཡོད།

ལྷ་སྲས་མང་སྲོང་མང་བཙན། གོང་དུ་མང་སྲོང་མང་བཙན་ཞེས་པར་གཟིགས།

ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་གཤིན་རྗེ། མ་མོ། སྲིན་པོ། གནོད་སྦྱིན། མི། ས་བདག བཙན། བདུད་ཅེས་བཤད་པ་དང་། གཞན་དུ་ལྷ། ཀླུ། གནོད་སྦྱིན། དྲི་ཟ། ལྷ་མིན། ནམ་མཁའ་ལྡིང་། མིའམ་ཅི། ལྟོ་འཕྱེ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས། ཡང་ན། ༡. གཤིན་རྗེ། ༢. མ་མོ། ༣. བདུད། ༤. བཙན། ༥. རྒྱལ་པོ། ༦. ཀླུ། ༧. གནོད་སྦྱིན། ༨. གཟའ་བཅས་ལས་མྱུར་མགྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་། ༡. ཕྱིའི་ལྷ

སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་དང་། ༢. ནང་གི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༣. གསང་བའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༤. སྤྲུལ་པའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༥. བསྟན་པ་སྲུང་བའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༦. དྲག་པོ་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༧. བཏགས་མིང་ཆགས་པའི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། ༨. ལས་སྒྱུར་མཆོག་གི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་དེ་ཁག་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་སྲོལ་ཡང་ཡོད།

ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད་ལ་ཡང་ཕྱི་ཡི་ལྷ་སྲིན་སྡེ་བརྒྱད། དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན། ཟག་བཟང་རིས། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ། བྱ་རོག་མགོ་བརྩེགས། ཚངས་པ། སྲིན་པོ་ཡང་ཀ་མཁྱེན་བརྒྱ། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། དམུ་རྗེ་བཙན་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

ལྷ་སྲུང་དཔང་དུ་བྱས་ནས་མནའ་སྐྱོག་པ། འདི་ནི་བརྟན་མེད་མི་ཚོགས་པའི་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བསྒྲོན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ཆེ་ཟེར། ཁྲིམས་ཁང་ནང་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་མེད་པའི་སྐད་ཆར་ཏམ་བརྗུན་གཡོ་འགེབས་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་རང་རང་སོ་སོའི་ལྷ་དང་སྲུང་མའི་མདུན་དུ་སོང་ནས་མནའ་སྐྱེལ་དུ་བཅུག་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་མནའ་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་མནའ་མིའི་གྲས་སུ། ༡. གསེར་བྱ་དང་པ་ཏྲི་ལ་མ་འཛིན་ཞེས་བླ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མནའ་སྐྱེལ་མི་ཆོག་པས་མནའ་མིར་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། ༢. ཕོ་རོག་ནག་པོ་ལ་རྡོ་མ་རྒྱག་ཞེས་པ་མི་ངན་ཏམ་སེམས་ཅན་དང་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ་རྣམས་ནོར་གྱི་དོན་དུ་མནའ་ཟ་བས་མནའ་མིར་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། ༣. དུག་སྦྲུལ་ནག་པོ་ཁྲུར་ལ་ཐ་ཀྲུག་ཅེས་པ་སྔགས་པ་སྔགས་ཀྱི་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མནའ་ཟ་བའི་ཉེས་པ་སེལ་ཐུབ་པས་མནའ་མིར་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། ༤. ཕྱི་མོ་ཚང་མ་ལ་དབྱུག་པ་མ་འཕྱར་ཞེས་པ་བུད་མེད་བུ་ཕྲུག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བུ་ཕྲུག་གི་དོན་དུ་མནའ་ཟ་བས་མནའ་མིར་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། ༥. གཡུ་རྩང་དུག་དཀར་རྫར་ལ་མ་བརྒྱ་ཞེས་པ་བྱིས་པ་ཆུང་དུ་བསམ་ཤེས་མེད་པས་མནའ་མིར་མི་བསྐྱུ་བ་བཅས་ཡིན། མནའ་མིར་འོས་པའི་མི་ནི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཤིང་ཆ་འཛོག་འོས་པ། ལས་འབྲས་ལ་སྡེ་བ། འགག་རྩའི་དོན་གནད་ལ་སོ་སོའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། མནའ་སྐྱེལ་བོ་བྱེད་སྟངས་སྤོལ་མ། ཧེའུ་དཀར་ནག་བཀྱབ་སྐང་སོགས་དགོས་པ་དངོས་གཞི་མནའ་སྐྱེལ་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སོགས་ཞིབ་པར《བོད་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲུས》དེབ་དང་པོའི་ནང་གསལ།

ལྷ་གསུམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་དང་། སྐྱེ་བོའི་ལྷ། རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་སྟེ་གསུམ། ཡང་ན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ།

ལྷ་བསུ་གདོང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གྱི་གསུང་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ན། ལྷ་བསུ་གདོང་ནི་འཕན་པོ་སྒོ་ལ་དང་ལྷ་སའི་བར་གྱི་ལམ་བརྒྱུད་རི་གདོང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་པ་ལྟར་སྣང་།

ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕྲད་འཇུག་ཡུལ་བརྒྱད། ༡. ཚིག་སྔ་མ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བྱར་བཟུང་ནས་དུས་སྔ་ཕྱིས་འཇུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས། ༢. ཚིག་དོན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མཚམས་སྦྱོར་བྱར་བཟུང་ནས་དུས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས། ༣. ཚིག་དོན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མཚམས་སྦྱོར་བྱར་བཟུང་ནས་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས། ༤. དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས། ༥. གཏན་ཚིགས་འབྲེལ་པའི་དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས། ༦. རིས་ཚིག་འབྲེལ་པའི་དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས། ༧. རྒྱུ་བཤད་འབྲེལ་པའི་དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས་དང་བཅས་མཚམས་སྦྱོར་ལྷག་བཅས་གསུམ་དང་དམ་བཅའ་ལྷག་བཅས་བཞི་དང་། ལྷག་བཅས་བདུན་པོའི་སྟེང་དུ། ༨. ཚིག་དོན་སྔ་མ་ལས་གཞན་འདྲེན་པའི་གཞན་འདྲེན་ལྷག་བཅས་བསྣན་པས་བརྒྱད་དོ། །

ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕྲད་གསུམ། རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྲད་གཞན་དབང་ཅན་ཏེ་དེ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་མྱང་འདས། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ལ་འདིར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་མ་ལོག་པ་དང་ལོག་པ་ཙམ་ལ་རིམ་བཞིན་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་དུ་བྱེད་ཅིང་། ལུགས་འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བདེན་སྣང་གི་ལྷག་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་དུ་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་ལ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཟད་ཀྱང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་འཁྲུལ་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་། འཁྲུལ་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱང་འདས་ནི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན། དེའི་དབང་གིས་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡང་ལྷག་མེད་སྔོན་ལ་ཐོབ་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་བསྡུས་ལས། མི་ཞིག་མིག་ནི་བཙུམ་པ་ལྟར། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཤེས་དེ་འདྲ། །ཞེས་མཉམ་བཞག་སྣང་མེད་དང་། དེ་ཉིད་མིག་ནི་ཕྱེ་བ་ལྟར། །དེ་རྗེས་ཐོབ་པའི་ཤེས་དེ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྷག་བཅས་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་བར་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཀྱང་ཚེ་མ་འཕོས་པས་སྔར་གྱི་རྣམ་སྨིན་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་གོ།

ལྷག་མཐོང་། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་བླ་མ་གོང་མ་ཚོའི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་རྗེ་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་བཀོད་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་ཡི་སྟེང་དུ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚུལ་མ་འཁྲུལ་བ་གཞིར་བཟུང་དེ་ལ་གནད་བཞི་དང་ལྡན་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་སྐྱེད་པ་དང་། དཔྱད་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ན་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་། དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཟེར། འདི་ལ་གནད་བཞི་ཚང་དགོས་ཚུལ་དང་། མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་རྗེ་བླ་མའི་གསུང་《ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་》གཉིས་ཀྱི་ནང་གསལ།

ལྷག་མཐོང་གསུམ། མཚན་མ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷག་མཐོང་། ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷག་མཐོང་། སོ་སོར་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷག་མཐོང་ངོ་། །

ལྷག་གནས། རབ་གནས་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་ཞིང་ལྷ་སྐུ་སོགས་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་པ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དུ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་གནས་པའི་བགེགས་སོགས་བསྐྲད་དེ་ཁྲུས་གསོལ་ཞིང་། གསར་དུ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་དབང་བསྐུར་ཏེ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ལ་བསྟིམ་པ་ནི་རབ་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན།

ལྷག་གནས་དངོས་གཞི་ལྔ། ཀུན་སློང་བཅོས་ཤིང་ནང་དབང་བསྐུར་བ། གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་འཇོན་དུ་བཞུགས་པ། རྫས་པ་བཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ། སོ་ཤིང་དོར་ཞིང་ཁྲུས་ཆུ་སོགས་གསུམ་སྦྱིན་པ། སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྲུངས་ཏེ་མི་ལམ་བརྟགས་པར་གདམས་པའོ། །

ལྷག་པའི་དམ་ཚིག་གསུམ། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ལྷ་བའི་དམ་ཚིག་བཞི(ཨ་ནུ་ཡོ་ག་ལས) སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་དམ་ཚིག་བཞི། ཀུལ་མདོ་ངེས་པའི་དམ་ཚིག་བཞིའོ། །དང་པོ་རང་བཞིན་ལྷ་བའི་དམ་ཚིག་ལ་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ཞིང་བསྒྱུར། དུས་གསུམ་ཚ་བསྒྱུར། འཁོར་བ་གནས་བསྒྱུར། སྲིད་གསུམ་ཡོངས་སྨིལ་དུ་ལྷ་བའོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་པ་རྒྱུན་གྱི་དམ་ཚིག་བཞི་སྟེ། དགྲ་བཞི་སྒྲང་བ་ནི། ལེ་ལོའི་དགྲ། གཉིད་ཀྱི་དགྲ། རྨོངས་སྒྱུར་གྱི་དགྲ། གསང་བའི་དགྲ་སྒྲང་བའོ། གསུམ་པ་ཀུལ་མདོ་ངེས་པའི་དམ་ཚིག་ལ་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། དམ་ཉམས་པའི་མདོ་བཞི། མ་ཁྲིལ་བའི་ཚུལ་བཞི། མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟགས་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ། ལག ཐལ་མ། ཞལ་གྱིས་མ་ཉམས་པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན། མཆེད། ལུས། ཡིད་དམ་རང་སེམས་ཀྱིས་མ་ཁྲིལ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ནི། དམན་འདུ་ཞིང་མཁྲུ་རྩལ་ཆེ་བ་དང་། བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་རིག་པ་ཆགས་པ་དང་། ཡིད་འོང་འབྱུང་ཞིང་འདོད་པ་འགྲུབ་པ་དང་། མང་པོས་བཀུར་ཞིང་གྲགས་པ་ཐོབ་པ་བཞིའོ། །

ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ། མུ་སྟེགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་གསུམ།

ལྷག་པས་སྒྲིབས་པ། གུང་བས་འཕྲུག་པ།

ལྷག་བློ་ཟབ་སྤྱོད་དགོས་པ། སྔར་ལས་ལྷག་པའི་རྟོགས་ཞེན་ཟབ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ།

ལྷག་མེད་མྱང་འདས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟེ། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཚེ་འཕོས་པས་རྣམ་སྨིན་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཆད་དེ་སྡུག་བསྔལ་བ་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མ་ལུས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཕྱུང་ས་ཡན་ཆད་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་མི་སྦྱོར་བར་འདོད་པས། སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་སེམས་རིག་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད། དེས་ན་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པ་ཡོད། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་དེ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མེད་དེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་ཉོན་མོངས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷག་རོལ། ཟས་ལྷག

ལྷགས་དགུ། ཡོད་ཚད་དམ་ཕྱིན་ཚད།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དྲི། དངོས་པོ་རང་དང་ལྷན་དུ་སྐྱེས་པའི་དྲི། དེའི་དབྱེ་བར་ཞིམ་མི་ཞིམ་གཉིས་ཡོད་དེ། གུར་གུམ་གྱི་དྲི་དང་། ཤིང་ཀུན་གྱི་དྲི་ལྟ་བུ།

ལྷན་སྐྱེས་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་བདག་འཛིན་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན།

ལྷན་སྐྱེས་མ་བརྒྱད། འཐས། གཞང་འབྲུམ། མི་དབལ། ཤུར་ཡ། ཟེན་དུ། རྨིག་རྒྱུགས། རྐང་པས། མཚན་པར་རྫོལ་བའོ། །

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་ལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སློམ་སྒྲུབ་བྱས་ནས་གནས་ཚད་མཐོན་པོར་སོང་སྟེ་རྫོགས་རིམ་རིམ་པ་དང་པོར་སླེབས་པ་ན་ལུས་ཀྱི་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་རླུང་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་དགའ་བདེ་འབྱུང་ལ། བདེ་བ་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟེར།

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་མའི་མཁའ་འགྲོ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ནས། མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་རིགས་གསུམ(ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ། སྔགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་བཅས)དུ་ཕྱེ་བའི་ནང་ཚན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཤུད་མེད་ཀྱི་རིགས་ལ་ཟེར། འདི་ལ་རྟོགས་པ་གཙོད་དགོས་པའི་གནད་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཟུར་ཙམ་ཡང་འཀོད་པར་མ་ནུས་སོ། །

ལྷན་ཅིག་ཁ་སྦྱོར། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཁ་གཤགས་འདེབས་པ་དང་ངག་འཁྲུལ་རྒྱག་པ།

ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གསུམ། དོན་རྒྱན་ལུམ་བུ་སོ་ལྔའི་ནང་གསེས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ནང་གསེས་རྣམ་གྲངས་གསུམ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་དང་། བྱ་བ་ཐ་དད་པའི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ། བྱ་བ་གཅིག་པའི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་བཅས་སོ། །

ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པའི་འབྲས་བུ། སྐར་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལས། རེས་གཟའ་བདུན་པོ་དེ་གཡོན་བསྐོར་དང་། རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་པོ་རླུང་འགྲོས་ཀྱིས་གཡས་བསྐོར་དུ་བགྲོད་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛོམས་པ་ན་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དཔེར་ན། སྨན་རྩིས་ཁང་གིས་སྤྱི་ལོ་ཤུགས་བུ་ལོའི་གནམ་དཔྱད་འབྲས་བཤད་མདོར་བསྡུས་བྱིས་པའི་ནང་། གཟའ་བདུན་སོ་སོ་སོ་གཅིག་རིང་འབྱུང་འགྲོས་དང་འཁྲུག་འགྲོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་བ་སོ་སོར་ཆར་ཤོད་ཆེ་ཆུང་དང་རླུང་ཤུགས། ཚན་པ། ཁ་བ། སེར་བ་སོགས་ཡོད་མེད་དང་། ལོ་ཏོག་སྨིན་བཟང་ངན་སོགས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན། རང་གི་འབྲས་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རང་གི་རྫས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་རང་གི་རྫས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་རྫས་སུ་གཙོ་བོར་སྐྱེད་བྱེད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ལྷན་གཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པ། རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པས་བརྩམས་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཞིག པཎྜི་ཏ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་དང་ལོ་ཙཱ་བ་འགྲོ་མེད་དཀར་ཕྱུག་འོད་ཀྱི་འགྱུར།

ལྷམ་འཛར་ཆེན། སྔར་བོད་ཀྱི་སྐུ་དྲག་གི་ལྷམ་ཕྱེ་ཐག་ཅིག

ལྷམ་ཟུ་རྒྱ་བསེར། སྲིན་འབུ་ཞིག་གི་མིང་།

ལྷམ་རལ་ཐྲམ་ལག་མཐིལ་མ། ལྷམ་རལ་ཐྲམ་གྱི་མཐིལ་དུ་གོ་བའི་རྡོག་པ་བརྒྱབ་པའི་རིགས།

ལྷའི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན། ((འདུལ་བ་ལུང))ལས། དྭངས་དང་བསིལ་དང་ཡང་དང་ཞིམ། །འཇམ་དང་དྭ་དང་བསིལ་བ་བདེ། །འདི་དག་དྲི་མེད་ལྷ་ཡི་ཆུ། །ཡིད་འོང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་སོ། །མིའི་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ནི། ((དེ་ཉིད))ལས། གཙང་དང་འཇམ་དང་དགུ་པ་དང་། །དྭངས་དང་བསིལ་དང་རྣོག་པ་མེད། །འཐུང་ན་ལྟོ་ལ་མི་གནོད་དང་། །མགྲིན་པ་ལ་ཡང་ཕན་པ་སྟེ། །འདི་དག་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ། །ཞེས་པ་སྟེ། ༡. དྭངས་དང་། ༢. བསིལ། ༣. ཡང་། ༤. ཞིམ། ༥. འཇམ། ༦. དྭ། ༧. གཙང་བ། ༨. བདེ་བཅས་སོ། །

ལྷའི་བུའི་བདུད། བདུད་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཞིག་སྟེ། བདུད་དགའ་རབ་དབང་ཕྱུག་སོགས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་རྣམས་སྐྱེ་བོ་གཞན་རྣམས་རང་ལས་ལྷག་པར་འགྱུར་སྙམ་པའི་ཕྲག་དོག་དབང་གིས་ཟག་པ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་འདོད་ཡོན་རྣམས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་མདའ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་འཕངས་ཏེ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་རིགས་ཤིག་གོ།

ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བཙུན་མོ་བཞི། ཆེ་བ་ཤ་མཚམས་མ་ལ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་འོག་རྒྱ་མཚམས་མ་ལ་ཏྲི་རྒྱའི་བུ་བདུན་ཡོད། དེ་འོག་ཤ་ཙཱི་ཀ་ལ་དྲུག་པོའི་བུ་བདུན་ཡོད། ཆུང་བ་ཡེ་ཤིད་མ་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་བུ་དྲུག

ཡོད། དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། བརྒྱ་བྱིན་རང་དང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷའི་མིག་གི་མཛོད་པེས། མཛོད་ཤེལ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་ཞིག་སྟེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མཐོང་སྤྱད་ནུས་པ་ཞིག་གོ །དཔེར་ན་གི་ནས་གར་སྐྱེས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་ཤོག་ཤུར་གྱི་གཟུགས་ཀུང་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷའི་གཙོ་བོ་གསུམ། ཚངས་པ་དང་། དབང་ཕྱུག ཁྱབ་འཇུག་གསུམ་མོ། །

ལྷའི་གནས་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི།

ལྷས་ནང་རྒྱ་མིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། དགའ་ལྡན་གྱི་མདུན་རིའི་ཤར་ངོས་ལྷས་ནང་ཟེར་བར་རྒྱ་མིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཙོང་ཁ་པའི་ཐུགས་ཤིང་བྱ་ཁ་ཏས་འཁྱེར་བ་འཁོར་བས་ཞིང་རྫོག་རེར་ཚུ་མིག་རེ་སྐྱེས་པ་དང་། འཁྲུགས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཟེར་བ་སྣ་བ་དྲུག་པའི་ནང་མ་གཏོགས་བཞུར་གྱི་མེད་པ་དེ་ནི་ཞིང་བའི་མདུན་འཛིན་རེད་ཅེས་ཟེར་སྒྲོལ་ཡོད་འདུག

ལྷས་སྦྱིན་གྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་ལྔ། ཉ་མི་ཟ་བ། འོ་མ་མི་འཐུང་བ། ཡན་ལག་མི་ཟ་བ། ཀོས་དྲུས་ཤིང་དྲུབ་པ་མི་གྱོན་པ། དགོན་པར་མི་གནས་པའོ། །

ལྷུང་བཟེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་བསོད་སྙོམས་སློང་བའི་སྣོད་ཅིག་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱུ་ནི་ལྕགས་དང་འཛིམ་པ་གང་རིགས་ལས་བྱས་པ་མདོག་ནག་པོ། བཟོ་དབྱིབས་སློང་ཕྱེད་ཀ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དགེ་སློང་པ་ཡི་ལྷུང་བཟེད་ཆེ་ཚད་ནི་རྒྱ་གར་མ་གྷ་ཡི་བྲེ་གང་གི་ཚད་ཀྱི་འབྲས་ཆྭངས་བཙོས་བྱས་པ་འཇེལ་བའི་ཤུལ་བཅུ་གསུམ། དེའི་སྟེང་སྔོ་ཚོད་ཤུལ་བཞི། སྟོང་པ་ཤུལ་གང་བཙས་ཤུལ་བཅོ་བརྒྱད་ཤོང་བ་ཞིག་དང་། ཆུང་ཚད་ནི་འབྲས་བྲེ་གང་བཙོས་ནས་འཇེལ་བའི་ཤུལ་དྲུག དེའི་སྟེང་དུ་སྔོ་ཚོད་ཤུལ་དོ། སྟོང་པ་ཤུལ་གང་སྟེ་ཤུལ་དགུ་ཤོང་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནི་འབྲིང་ཚད་ཡིན་ལ། དགེ་སློང་པའི་ལྷུང་བཟེད་ཆུང་ཚད་དེ་དགེ་སློང་མའི་ལྷུང་བཟེད་ཆེ་ཚད་ཡིན་པ་སོགས་ཞིབ་པར་འདུལ་བའི་གཞུང་རབ་བྱུང་གི་གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ།

ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་རྡུང་བ་ལྔ། རྒྱུའི་རྡུང་བ་ས་རྫོ་ལྕགས་གསུམ་གང་རུང་ལས་བྱས་པ། ཁ་དོག་གི་རྡུང་བ་བྱ་རོག་གི་མིག་ལྟར་ནག་པ། དབྱིབས་ཀྱི་རྡུང་བ་སྣོད་བྱེད་བཅད་ལྟར་ཟླུམ་པ། ཚོ་བོའི་རྡུང་བ་ལྷན་པ་ལྟ་ཡན་ཆད་མ་ཚོག་ཅིང་ཡོངས་སྤྱོད་བཟོད་པ། ཚ་གའི་སྒོ་ནས་རྡུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའོ། །

ལྷུང་བཟེད་བསྒྲུམས་པ། ལྷུང་བཟེད་ནང་ཚ་སྣུམས་ཏེ་བཤལ་བའི་མིང་།

ལྷུང་བཟེད་སྤྱོད་ཚུལ་བཅུ་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ལ་གཟིགས།

ལྷུན་གྲུབ། འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་མཐའ་ཡས་པས་གདུལ་བྱ་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞིག་སྟེ། ཞིབ་པ་ས་སྐྱེའི་ནང་འཕྲིན་ལས་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲེལ་ལ་གཟིགས།

ལྷུན་གྲུབ་མཁར་རྒྱལ། དེ་སྔའི་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གནས་ཡུལ་ངོ་སྟེང་གི་མཁར་ཤུལ་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག་(༡༨༥༨)ལོ་ཡན་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་གནས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཐོག་བརྩིགས་དགུ་ལྡན་གྱི་མཁར་དབུས་དམར་པོ་དང་། མཐའ་སྐོར་དཀར་པོ། མཐར་ཀུང་གི་ལྕགས་རི་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅས་ཡོད་པ་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་ལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྣ་ལམ་དང་ཉེ་འགྲམ་གྱི་ཆུ་མིག་མ་བཅོས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ། ཞག་གྲུའི་དབང་བསྒྱུར་དང་། ཕྱག་ཕྱུང་པས་འཚན་ཡུལ་འཛིན་སྐྱོང་། དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་དབང་བསྒྱུར་བཅས་གང་གི་དུས་སུ་ཡང་དེ་གར་གནས་གཞི་བྱས་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་ཉམས་གསོ་ཞིངས་བཀའ་ཤམ་ཕྱག་གྲོལ་གནང་བ་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་ཕྱོག

རིག་དངོས་འཕོར་ཆེན་ཡང་ཡོད་འདུག དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་འཛུགས་རྒྱུའི་ལས་དོན་ཡང་དེ་གར་བྱས། རིག་གསར་སྐབས་ཕྱི་ནང་ཚང་མ་གཏོར་བར་བརྟེན་ད་ལྟ་ཀུང་ཤུལ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

ལྷུན་པོའི་གྲུབ་ཆ་རིན་ཆེན་བཞི། རི་རབ་ལྷུན་པོ་ནི་ཤར་ཤེལ་དང་། ལྷོ་བཻཌཱུརྻ། ནུབ་པདྨ་རཱ་ག བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པས་སོ། །

ལྷུར་ལེན། མ་བསྒྲུལ་དང་ལྷངས་ཀྱིས་ཧུར་བརྩོན།

ལྷེ་ཙ། ཐང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷེན་ཀྱི་ཤིང་ལྷེ། ཏུན་ཧོང་གསར་རིག་ཡིག་ཆ། ལས་ནུ་མཐིང་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐང་གི་ལྷེའུ་ཁྱིབ་ཁྱིབ་པོ་དབྱེ་བའི་མཚམས་སུ་བཏབ་ར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷོ་སྒོ་མི་ལོང་ཅན། འཇམ་དབྱངས་གསུང་རྟེན་བཞུགས་པའི་ཐད་ཀྱི་ལྷ་ཁང་སྟེ། སློང་བཙན་སྒམ་པོ་སྐུ་འདས་པའི་གཏམ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཟོས་ཟིན་པོད་ལ་དམག་བཏང་བའི་གཏམ་ཞིག་ཐོས་པ་དང་། རྫ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་སྒོའི་གཙང་ཁང་ཞིག་ནང་སྦས་ཏེ་སྒོ་ལ་འདས་ཞལ་བཏང་ཏེ་བཀག ཞལ་པའི་སྟེང་གི་ཐེབས་ཐིས་སུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཐིས་པ་དེས་གསུང་ཐོན་སྒོང་བར་གྲགས།

ལྷོ་གཉའ་ནི་ཡག་པོའི་ལྷ། གཙང་གི་ཤངས་གཞོང་པ་ཚལ་ནས་ཐེམ་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་གཉའ་ནམ་གྱི་ས་མིང་ཞིག

ལྷོ་རྒྱབ་ན་འདྲེའི་འདུན་ས། ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ལྷོ་རྒྱབ་བླ་བ་ཚལ་ཞེས་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་བའི་ཚལ་ཞེས་མི་འདུ་བ་འབྱུང་བ་ལས། དོན་དུ་ནི་ལུགས་པོ་རི་དང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་བར་གྱི་ནགས་ཚལ་ནང་དུག་མིང་གི་སྟོང་པོ་ཏང་གཅིག་ཡོད་ས་དེར་མཚན་མོ་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་འཚོགས་ས་ཡིན་ཅེས《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》སོགས་མང་པོར་གསལ།

ལྷོ་རྒྱབ་ཕྱུགས་མའི་ཤར་རི། ལྷ་སའི་ལྷོ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱུགས་གཙང་པོའི་འཁྲུམ་ཀྱི་རི་རྒྱུད་ཅིག་པ་ར་ཅན་གྱི་གཟུགས་དབྱིབས་དོད་པ་དེ་ཡིན་པར《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》སོགས་སུ་རྒྱས་མང་པོར་གསལ་ཞིང་། དེ་ནི་དེང་སང་བྲ་སྒྲུག་དཀར་པོ་ཟེར་བའི་རི་དེ་ཡིན་པ་འབྲས་སྤུངས་རྒྱབ་ཀྱི་དགེ་འཕེལ་རི་རྩེ་ནས་བལྟས་ན་གསལ་པོར་མཐོང་།

ལྷོ་ལ་བདག་པོ། ནོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་གྱིས་གཡའ་ང་ལ་ནས། བྲང་པོ་ཡན་གྱི་ལ་རྟོད་ལྷོའི་ཡུལ་སྡོངས་ལ་དབང་བའི་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཛབ་ས་སོན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྩོགས་མེད་དུ་ཆེ། སི་ཏུ་ཆོས་རིན་པ་དང་ལྷ་བཙན་སྐྱབས་ཁུ་དཔོན་གྱི་དུས་སུ་མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་མར་བསྟེན་ནས་ཤེལ་དཀར་ཆོས་སྡེ་འཕེལ་བ་སོགས་བྱས། སྐབས་ཤིག་བྱང་པ་བདག་པོ་དང་མ་མཐུན་པས་དམག་འཁྲུག་བྱུས་རྗེས་ཐམ་ནས་ཇོང་གཞིས་མང་པོ་ཤོར། སྐར་ཡང་འཐབ་པས་སྔར་ཤོར་བའི་ཇོང་གཞིས་རྣམས་ཚུར་ལོན། རྗེས་སུ་ཕྲུན་མཆེད་ནང་ཁུལ་མ་མཐུན་ཞིང་། དཔོན་སྐུ་ཕྱོད་པོ་སྨར་གསུམ་ཡང་སྨོ་ཐུངས་པའི་དབང་གིས་ནང་འཁྲུག་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། རྗེས་སུ་བྱུང་པ་བདག་པོ་དང་གཉེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ནས་ལྷོ་བྱང་གཉིས་ཁྲི་སྐོར་གཅིག་ཏུ་སྲིལ་ཏེ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བར་གྱུར།

ལྷོ་སྤྱི། དེ་ནི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ལྷོ་ཁ་ཁུལ་གྱི་ས་གནས་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་སྟེ་ལྷོ་ཁ་སྤྱི་ཁྱབ་ཅེས་གནས་ཡུལ་རྩེད་ཐང་དུ་ཡིན་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་གླང་(༡༨༡༧)ལོ་ནས་བཟུང་ལྷོ་སྤྱི་མཁན་ཆེ་གཅིག་བསྐོ་གཞག་བྱས་པ་དེའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་གཞིས་རྩེ་སྤྱི་ཁྱབ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་མངའ་ཞབས་སུ་སྣེ་གདོང་དང་། འཕྱོངས་རྒྱས། གོང་དཀར། ཛོ་དོ་ལེང་གི། བསམ་ཡས། ཟངས་རི། ཞོལ་དགའ། ཚོན་ཏ་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྫོང་གཞིས་ཁག་ཡོད།

ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱལ་རབས་བཞི། （南朝四国） ༡. སུང (宋) རྒྱལ་ས་ནི་ཅན་ཁང་(建康)(དེང་སང་གི་ནན་ཅིན)ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་བརྒྱད

ཐུང་ཞིང་(རུས་མིང་ལིའུ)སྤྱི་ལོ༤༢༠ནས༤༧༩བར་ལོ་དྲུག་ཅུའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༢. ཆིས(齐)རྒྱལ་ཁབ། རྒྱལ་ས་ནན་ཅིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་གོང་མ་མི་རབས་བདུན་བྱུང་ཞིང་(རུས་མིང་ནི་ཞའོ)སྤྱི་ལོ༤༧༩ནས༥༠༢བར་ལོ་ཉེར་གསུམ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༣. ལེའང(梁)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནན་ཅིན་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་བཞི་བྱུང་ཞིང་(རུས་མིང་ནི་ཞའོ་ཡིན)སྤྱི་ལོ༥༠༢ནས༥༥༧བར་ལོ་ང་གསུམ་བར་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༤. ཁྲིན(陈)རྒྱལ་ཁབ། རྒྱལ་ས་ནན་ཅིན་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་ལྔ་བྱུང་ཞིང་(རུས་མིང་ཁྲིན་ཡིན)སྤྱི་ལོ༥༥༧ནས༥༨༩བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ལྷོ་ཕྱོགས་ནགས་རོང་ན་སྡོད་པའི་འབྲུག་རྗེ། (ལྷོ་འབྲུག) དེང་སང་འབྲུག་པའམ་མིང་གཞན་ཡུ་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འབོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་དེར་འབྲུག་པ་ཞེས་འབོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱལ་ཁབ་དེར་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་མང་བའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན། གནས་ཡུལ་ནི་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་སྐམ་ས་ལའི་ནང་ཁུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། ནུབ་བྱང་དང་། བྱང་ཕྱོགས། ཤར་ཕྱོགས་བཅས་རང་རེའི་བོད་ལྗོངས་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། ལྷོ་རྒྱུད་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་ནི་རྒྱ་གར་དང་ས་འབྲེལ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་ཤུ་བཞི་མ་བཞི་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་། མི་འབོར་ནི། ཆུ་བྱི(༡༩༧༢)ལོར་ཁྲི་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ཙམ་ནི་འབྲུག་པའི་མི་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་འཚོལ་ནི་བལ་པོ་ཡིན་ཅིང་། མང་ཚོགས་མང་ཆེ་བ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་འབྲུག་པའི་སྐད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འབྲུག་པ་ནི་ངགས་བཀོད་བརྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ་དང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་དབྱིན་ཇིས་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཤིང་། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གླང(༡༩༤༩)ལོར་འབྲུག་པ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་གྱུར། ལྕགས་ཕག(༡༩༧༡)ལོར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མིར་ཞུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། འབྲུག་པ་ནི་རི་བོའི་དཀྱིལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཅིང་། ས་དབྱིབས་ནི་བྱང་རྒྱུད་མཐོ་ལར་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་སྤྱི་ལེ་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གྱིས་མཐོ་བ་དང་གནམ་གཤིས་སྐམ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་ས་བབས་དམའ་ཞིང་གནམ་གཤིས་དྲོ་བས་ནགས་ཚལ་མཐུག་པོས་ཁྱབ་པ་དང་། དཀྱིལ་ཁུལ་དུ་གནམ་གཤིས་དྲོ་གྲང་སྙོམས་པ་དང་ཆུ་རྒྱུན་འབབ་པོ་ཡོད་པས་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་གཙོ་བོའི་གྲས་ཡིན། གཏེར་ཁའི་ནོར་ཁུངས་ཀྱིས། ལྷང་ཚེར་དཀར་པོ། ཟ་གང་། ཏི་མ་ཁ་རྒྱ། ཟངས། རྡོ་སོལ་བཅས་ཡོད། ཡུལ་མི་རྣམས་ཞིང་འབྲོག་གཉིས་ཀ་གཉེར་ཞིང་། ཞིང་ལས་ནོར་དཔྱས་གྲས་འབྲས། གྲོ། མ་རྨོས་ལོ་ཏོག་སོགས་ཡོད་པ་དང་། འབྲུ་རིགས་རང་མཁོ་རང་ལྡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཚོང་ལས་བྱ་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་གར་ཡིན་ཅིང་། ཕྱིར་འཚོང་དངོས་ཟོག་ནི་ཤིང་ཆ་དང་། ཤིང་ཏོག ལག་རྩལ་ཐོན་རྫས་བཅས་ཡིན། ནང་འདྲེན་དངོས་ཟོག་གྲས་ལ་འཁེལ་འཐག་ཐོན་རྫས་དང་ཉེན་མཁོའི་ཡོ་བྱད་བཅས་ཡོད། འགྲིམ་འགྲུལ་ཐབས་བདེ་མེད་པས་ཕྱུགས་ཟོག་དང་རྟ་བོང་བཅས་ནི་སྐྱེལ་འདྲེན་ཡོ་བྱད་གཙོ་བོ་ཡིན། གཞུང་ལམ་ཐད་རྒྱ་གར་བར་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་འཁོར་ལོའི་འགྲོ་ལམ་ཡོད། རྒྱལ་ས་ནི་ཐིམ་ཕུ་ཡིན་ཅིང་དེར་མི་འབོར་ལྟ་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། པུ་ན་ཁ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ལས་མཐོ་ཚད་སྤྱི་ཁྲི་ཅིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་དམའ་ས་གནས་པས་དགུན་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཡིན་ཅིང་། མི་འབོར་ཉིས་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཙམ་ཡོད།

ལྷོ་ཕྱོགས་འབྲི་ཆུ་འབབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་དུ་ལྔ་རྗེས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་རབས་བཅུ། (五代十国) ༡. ཝུ(吴)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དབྱང་ཀྲོའུ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི་བྱུང་བའི(རུས་མིང་ནི་དབྱང)ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༠༢ནས༩༣༧བར་ལོ་ངོ་སོ་ལྔའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༢. མིན(闽)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཧྥུ་ཅེའན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧྥུ་ཀྲོའུ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཝང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༠༩ནས༩༤༥བར་ལོ་ངོ་སོ་དྲུག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༣. ཝུ་ཡོད(吴越)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཀྲེ་ཅའང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧང་ཀྲོའུ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཆེའན་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༠༧ནས༩༧༨བར་ལོ་ངོ་དོན་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༤. ཁྲུའུ(楚)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཧུའུ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲང་ཤ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་དྲུག་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་མཱ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༠༧ནས༩༥༡བར་ལོ་ངོ་ཞེ་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༥. ཆན་ཧྲུའུ(前蜀)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་ཏུའུ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གཉིས་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཝང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༠༣ནས༩༢༥བར་ལོ་ངོ་ཉེར་གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༦. ཅིང་ནན(荆南)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཧུ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅིའང་ཧྥན། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ཀའོ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༢༤ནས༩༦༣བར་ལོ་ངོ་སོ་དགུའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།
༧. ནན་ཧན(南汉)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཀོང་ཏུང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀོང་ཀྲོའུ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ལིའུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༡༧ནས༩༧༡བར་ལོ་ངོ་ང་བཞིའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༨. ཧོའུ་ཧྲུའུ(后蜀)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་ཏུའུ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གཉིས་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་མེང་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༣༤ནས༩༦༥བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༩. ནན་ཐང(南唐)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནན་ཅིན། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གསུམ་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ལི་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༣༧ནས༩༧༥བར་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། ༡༠. པེ་ཧན(北汉)རྒྱལ་རབས། རྒྱལ་ས་ནི་ཧྲན་ཤིས་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཐའི་ཡོན་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི་བྱུང་བའི་རུས་མིང་ནི་ལིའུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ༩༥༡ནས༩༧༩བར་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་རིམ་པ་བདུན། འདི་ལ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི《གསུང་རབ་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་གྲངས་འདྲེན་འགའ་ཞིག་བཀོད་པ》ལས། ༡. ཀུན་ཏུ་མཛེས། ༢. རྣམ་པར་མཛེས། ༣. མཛེས་པ་བཟང་། ༤. རྡོ་མཛེས། ༥. མཛེས་མིན། ༦. མཛེས་ཆེན། ༧. མཛེས་གཏམ་བཅས་བདུན་པོ《རྡོ་རྗེ་གདན་བཞིའི་འགྲེལ་པ》ལས་བཤད་པའི་འཇིག་རྟེན་བདུན་ཟེར་བ་འདི་གཉིས་འདྲ་བར་གསུངས་སོ།

ལྷོ་བལ་པོ་སྒང་སྣ། གཙང་ཁུལ་སྨད་ཀྱི་དུར་པ་སྣ་ནས་བསྐྱེས་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་བལ་ཡོད་ཀྱི་མཚམས་སྐུང་ལྷ་ཟེར་བའི་རི་རྒྱུད།

ལྷོ་བྱང་ན་བཙན་གྱི་འཁྲུ་སྲང་། ལྷ་མའི་ཁང་གི་སྒོ་དང་བྱང་གཉིས་སུ་བཙན་གྱི་འགོ་ལམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་ལྷ་སའི་མདུན་ཕྱིབ་ཀྱི་ཡུང་བའི་ཕུ་ནས་ཤར་ཕྱིན་ཕྱི་བར་གྱི་ལུང་ཤར་དེ་ཡིན་པར《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》སོགས་སུ་རྒྱས་མང་པོར་གསལ།

ལྷོ་བྲག་ཀོ་ཐིང་། ལྷོ་བྲག་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཀོ་མཐིང་ལྷ་ཁང་སྟེ། བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་འདྲ་བའི་ཕྱག་མོ་གཡོན་པ་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ།

ལྷོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ཉིད་སྔགས་པའི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྟག(༡༣༢༦)ལོར་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་གསུམ་པ་ལ་ཕྱིར་པའི་དབང་ཐོབ་པས་རིགས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀར་བྱེད་པའི་སྣང་བ་ཤར་བས་གར་སྒྱུར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མང་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ལ་ཁུ་བོ་རྒྱལ་སྲས་བཟང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུར་པ་ཁྲི······

བཅུས་བསྐོར་བ་ཞིག་ལ་བསྙེན་པ་དུས་རི་མཛད་པས་དག་ནུས་ཆེ་བའི་སློས་ཕྱིག་པ་ལ་ཐུགས་རྒྱ་རེག་པས་མི་བ་ལ་སྙིང་རྗེ་འཁྲུངས་ནས་བཟུམས་པས་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དགུ་པ་ལ་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་བླ་མ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཀྱབ། ཀྱབ་ཆེན་འདི་ཉིད་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དབུ་བླ་རྣམ་སོང་མ་ཡིན་པ་བཞིའི་མཆོག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བླ་མའི་མཆོག བློ་བཟང་གྲགས་པ་སློབ་མའི་མཆོག བདུད་རྩི་སྨན་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་མཆོག རྗེས་ནས་ཐར་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་འདས་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགུང་ལོ་སོ་དགུ་བཞེས་དུས་དང་མཇལ་ཞིང་། བཀའ་གདམས་དང་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་ཆོས་སྐོར་གནང་། བགྱི་བ་མཛད་པས་ཆོས་སྡེའི་ཤིང་ཡང་བགྱི་དགོན་དུ་སོགས་མིང་དེའི་རིང་ལུགས་སུ་གྱུར། དགུང་གྲངས་དོན་བདུན་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་རྟ(༡༤༠༢)ལོར་བན་པ་ཕྱིས་ཕྱིར་ཞི་བར་གཤེགས།

ལྷོ་བྲག་དཔའ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་རིང་སྟོན་ཆེན་པོ། སྤྲུལ་སྐུ་གཞོན་ནུ་ལྷུན་འགྲུབ། སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། ལྷོ་བྲག་དཔའ་བོ་ཆོས་དང་ལྷུན་འགྲུབ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ། །

ལྷོ་བྲག་འབྲུམ་པ། (བོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས)ར་བ་ཁྲག་གྲོང་ཚོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ལྷོ་བྲག་འབྲུམ་པ་ཞེས་མཆོད་རྟེན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བླ་མ་ལྷོ་བྲག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གདུང་རྟེན་ཡིན་པར་གྲགས་པ་ཤིང་། མཆོད་རྟེན་དེའི་ཆགས་དབྱིབས་ནི་དབུས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེར་རྒྱན་གདན་ཕྱག་སྐོར་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་ནི་དེ་གར་ཕྱག་སྐོར་བྱས་ན་གཟའ་དང་། རྒྱལ་གཟེར། མཛེ་ལ་སོགས་ནད་ངན་རྣམས་ལས་ཐར་བའི་ནོར་རྒྱུན་འདུག རིག་གསར་སྐབས་མཆོད་རྟེན་ཚང་མ་གཏོར་བཤིག་བྱུང་ཡང་དབུས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དེའི་གཞམ་ཆ་རང་འཛུགས་ཡོད་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྕགས་ལུག(༡༩༩༡)ལོ་མཆོད་རྟེན་ཉམས་གསོ་ཞུས་པ་དང་། དེང་སྐབས་ཕྱག་སྐོར་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད།

ལྷོ་རྨ་ལ་ལ་བརྒྱུད། ལྷ་ས་འི་ལྷོ་ཕྱོགས་དང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ལ་ཞིག་གི་མིང་།

ལྷོ་སྨི་ཏི་ཚ་ནག བར་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་ལྟག་པ་ཚལ་ནས་ཅིས་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སྨི་ཏི་གཙང་པོ་འབབ་པའི་ས་ཁུལ།

ལྷོ་བ་ཅུག་ལྟག་སྒོ། ལྷོ་ཁའི་གྲུ་འཕྱུག་ནས་བརྩིས་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་དེང་སང་མཚོ་སྔ་རྫོང་ལེགས་པོ་ཆུས་ཁུལ་གྱི་ཤ་ཅུག་གྲོང་ཚོ་ཡོད་ས།

ལྷོག་ལྷོག་ཁོལ། ལང་ལོང་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ཁྲིན་པ་འཁྱུག་པོ་ཡོད་པའི་དཔྱིབས་ཀྱི་མིང་།

ལྷོད་ཡངས་རྒྱ་ཡན་དུ་འཛོག་རྒྱུ་མིན། ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་རིགས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་མི་གཏོང་བར་རང་སྟང་གར་དྲན་དུ་མི་འཛོག་ངེས་ཅན་ཡིན་པ།

ལྷོར་མེ་ཡི་ཁ་གནོན། བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་བཏབ་གཤིས་དོ་ཞིང་ནགས་ཚལ་མང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མེ་སྐྱོན་ཡང་ཡང་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དེ་ནོན་པའི་ཆེད་དུ་ལྟང་གྲོ་དང་སྒྲིང་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་བཞེངས་པ།

ཨ

ཨ་ཀྱཱ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྕགས་ཁྱི(༡༩༡༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་ནུ་ནས་སྐུ་འདྲེས་ཏུམས་པུ་གླིང་དུ་ཆོས་ཞུར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་སྦྱོང་གནང་ནས་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། རྗེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ནས་ཉེར་དྲུག་བར་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འདས་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ལམ་རིམ་གསན། པཎ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་དྲུང་ལས་དུས་འཁོར་དབྱུལ་མཚོན་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེང་ནས་དབང་ཆེན་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལོར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཟིན་ཏེ། 《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་པའི་ཟིན་ཐོ་རྒྱས་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་སྐྱ་རེངས་གསར་པའི་སྣང་བ》ཞེས་བྱ་བ་བཀའ་རྩོམ་མཛད། དེ་བཞིན《ཤིང་རྟའི་སློལ་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིགས་བསྡུས་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་གསར་པ》ཞེས་པ་དང་། 《རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་བཤད་ལུང་ཟིན་ཐྲིས་དངོས་གྲུབ་བདུད་རྩིའི་ཟེགས་མ》 《སྐྱབས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཟིན་ཐྲིས་ཞུང་བསྡུས》 《དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲོ་ནས་རབ་གནས་མདོར་བསྡུས་ཐོ་ཚུལ་བསྒྲག་པས་དོན་གྲུབ》ཅེས་པ་སོགས་བཀའ་རྩོམ་པོད་འབྲིང་གཉིས་ཙམ་མཛད། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་མཛད་པ་མི་གསལ།

ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་བམ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཕྱག་རྡོ་ཟབ་ཨ་ཀྱཱ་སྡེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ལོ་དང་ཡུམ་འབབ་ཀོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༧༤༠)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ལྷ་རི་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབས། མཚན་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཏུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད་དེ་མིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་ཞབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཕྱི(༡༧༦༩)ལོར་དབུས་སུ་ཞབས་ནས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། གཞུང་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཐོག་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་སོ་གཉིས་ལ་གྲྭ་སྐོར་མཛད། ཐུམ་རྟགས་རྩིས་སྐར་ནག་སོགས་ཁའང་མཁས་པར་གྲགས་པས་མཚན་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་སུ་གསོལ། འཇམ་གཅིག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་སྐྱེད་མཆེད་ལེགས་པར་ངོད་པ་བཞེངས་པ་སོགས་བཟོའི་རྣམ་ཀུང་མཁས་པར་མཁྱེན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་མགུར་ནམ་རྒྱལ་གླིང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། རྫོང་ནང་དགོན་པ་དང་། སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་། དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་སོགས་ལ་ཕྱིར་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་ཏཱ་ཧྲུང་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ཞེ་དགུ་པའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྐུ་འབུམ་བྱམས་ཆེན་ཞི་དགུ་པ་བྱམས་པ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སྐུ་འབུམ་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས་དུས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཔར་དུ་འགོད་རྒྱུ་ལ་ཞུ་དག་ཞིབས་པར་མཛད། སྐུ་འབུམ་གསེར་ཁྲི་དང་རྒྱལ་གཞན་ཕན་གླིང་གི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། ཨ་ཀྱཱ་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་དག་དབང་

བསྟན་འཛིན་ལ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བསླབས། སྦྱི་འདུས་བླ་མ་ཨ་ཀྱ་ཡེ་ཤེས་སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ···མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད་པས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨ་ཀྱ···ཡོངས་འཛིན་ཞེས་གསོལ། བཀའ་རྩོམ་ལ། 《མཁས་པ་ཐུན་པོ་བརྟག་པའི་བསྟན་བཅོས་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་པད་མ་དཀར་པོའི་ཆུན་པོའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར》 《ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐལ་བཟང་མགུལ་རྒྱན》 《འདུལ་བའི་སྡོམ་ཚིག་གནད་བསྡུས་ནོར་བུའི···ཕྲེང་བ》 《སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་སྨྲ་རིག་ཕྲེང་བ》 《ཆོས་སྦྱོར་རིན་འབྱུང་གི་གནད་དོན་གསལ་བའི་མེ་ལོང》 《རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་དཀའ་གནད་བདག་གཞན་དང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཞུང་གསལ···འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག》སོགས་པོད་འབྲིང་གཉིས་ལྷག་མཛད། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ལ་ཞིབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་ཕག(1827)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཨ་ཁག་བ། གཤིས་ངན་ནམ་རང་བཞིན་ངན་པའི་མིང་།

ཨ་ཁྱུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། མདོ་སྨད་རྩེ་གཞུང་བྲག་དམར་མདོ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་ནོ་ཁོ་དང་ཡུམ་ཚེན་ཐར་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕག···(1803)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ཁུ་བོ་རྗེ་སང་བླ་མ་ལས་ཡིག་སློབ་དང་སྐོར་ཀློག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པར་དཔོན་གནས་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན···བསམ་གཏན་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་དུ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་དགེ་འདུན་ལས་ཚངས་སྤྱོད་དགེ···བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མནོས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོར་ཞུགས། དེ་ནས···དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དཀོན་མཆོག་དོན་ཡོད···དང་མཁྱེན་གཏེར་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ལས་བསྡུས་གྲྭ···དང་རྩོད་མ། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ལས་བྱང་···ཆུབ་བདེ་ལམ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད···སོགས་ཆོས་བཀའ་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ས་ཡོས(1819)ལོར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག(1823)ལོ་ནས་པར་ཕྱིན་དང་དབུ་མ་ཞེར་དྲུག་པ། ས་བྱི(1828)ལོ་ནས་མཛོད་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ཆེན་ལྔ་ལ་མཐར་ཕྱིན་པར་སྦྱངས། གཞན་ཡང་གཏོར་བཟློ། བཅའ་གཞོམས། ཕྱག་ཕྲིས་སོགས་ལུལ་བྱུང་དུ་གྱུར། བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་དྲུང་ཡིག་གི་ལས་འགན་བསྣམས། མཁས་པའི་མཚན་སྙན་ཐོབ། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྕགས་སྟག···(1830)ལོར་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ···བཙུན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་མཁན་སློབ་ཐུགས་མ་དང་། སློ་མི་ལྷ་རམས་པ་བློ་བཟང་ཆོས···འཛིན་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ···བསྒྱུར་སྒྲུབ་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། མཚན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། སྤྱིར་རྗེ་འདིས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་བཏུགས་ཏེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང···དང་དབང་ཁྲིད་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་གསན། གསན་ཡིག་ལས། སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང···གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན···འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས···དངོས་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ། སྤྱན་རས···གཟིགས་དབང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། གསང་བདག་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ལྷ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་གསུམ་དུ་ཉེ་བའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ···ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བརྒྱུད་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱུད་པའི་དབང་རྗེས་གནང་ཁྲིད···མན་ངག་མི་འདྲ་བ་ཙམ་འབད་པས་མནོས། བཀའ་རྩོམ་ལ་མཆོན་ན། 《རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་རྣ···འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་གི་བརྗོད་བྱང་ཚོར་དུ་ནོར་བུའི་ཕྲ···ཚོམ》 《དཔལ་གསང་དབང་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྲིད་དམིགས་བརྗེད···བྱང་མི་བསྐྱོད་མགོན་པོའི་ཞལ་ལུང》 《འཇམ་དཔལ···དུས་དགྲའི་དབང་པོ་མ་ཧེའི་གདོང་ཅན་ལྷ་བཅུ་གསུམ···པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཟབ་ཁྲིད་ཟིན་བྲིས་འཇིགས་མཛད་རྡོ་རྗེའི་ཞལ་ལུང》 《བསྟན་པའི་གནད་ཀུན་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཞལ་ཤེས་བདུད་རྩིའི···དབྱིངས་ཀྱི་སྒོ་འབྱེད》 《སྐྲའི་དཀའ་གནད་ལས···བཙམས་པའི་བརྗོད་བྱང་དབྱངས་ཅན་རོལ་མཚོ》སོགས་པོད་ཉི་ཤུ་ཙམ་མཛད། / ཁྱིམ་སུ་ཐུག་རི་དགོན་དང་། སྐར་ལུང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་གླིང་། བྲག་དཀར་བྱང་ཆུབ་གླིང་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་ཕེབས་ཏེ་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བདུད་རྩིའི་རྒྱུ་ཆར་ཚད་མེད་པས་སྐྱེ་བསྟན···འགྲོར་སྨིན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཕག···(1875)ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཨ་ལྕང་ངག་དབང་མཁྱེན་རབ། རྗེ་འདི་ནི་ཨ་ལྕང···དྲུང་རམས་པ་མཁས་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན། སྐུ···གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཆེན་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན···འཛིན་དང་། ཛ་ཧོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེ། མཁན་ཆེན···དྲུང་ཡིག་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལུས་རྟགས། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན། ཞིས་པ་ངག་དབང་མི་ཕམ་བླ་བ་མཆོག་གིས་རྗེ་འདི་ལས་སྙན་ངག་སྦྱངས···བསྟེན་མཛད། མདོ་སྨད་ཁ་གྱ་ཚེ་དྲུག་གི་ཨ་ལྕང་སྒོམ་གྲྭ་ཐར་པ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། ཆོས་བསྟོད་དང་རྣམ་ཐར···སོགས་པོད་གཅིག་ལྷག་ཙམ་བཞུགས། རྗེ་ངག་དབང···མཁྱེན་རབ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མ་མཐོང་བས་འཁྲུངས···ལོ་དང་འདས་ལོ་ཁ་གསལ་མ་འཁོད་ཀྱང་། རྗེ་གང་གི···སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་ལོ་ཚིགས་ལ་བལྟས་ན་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པར་བྱུང་བའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན།

ཨ་སྐྱེ་དྲངས་བཟང་། སྐྱེ་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི···དུས་མཇུག་ཏུ་བྱུང་བའི་ལྷ་མོ་མཁས་ཅན་དྲངས་བཟང་ནི་སྐྱེར་མོ་ལུང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན···གྲས་ཤིག་ཡིན་འདུག ཁོང་གི་བླ་ཐོ་པདྨ་བསྟན་འཛིན···དང་མཉམ་དུ་སྐྱེར་མོ་ལུང་ཁུལ་ནས་མི་ཁག་གཅིག་བསྡུ···རུབ་ཀྱིས་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་གཞུང་འགྲོ་བ་བཟང་མོ་དང་། པདྨ་འོད་འབར། གཟུགས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་སྦྱངས་ཏེ···འཁྲབ་སྟོན་བྱས་པར་བརྟེན་ཁོང་ཚོར་དྲངས་བཟང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཞེས་མིང་ཐོབ། ལྷ་མོ་འཁྲབ་སྟབས་ལུས་ཀྱི···འཁྲབ་འགྱུར་དང་། ངག་གི་རྣམ་ཐར་མགྲིན་འགྱུགས། འཁྲབ་གཞུང་བར་སེང་དུ་བཞད་གད་སྟོང་བ་སོགས···དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་ལྡན་ལ། ལྷག་པར···འཁྲབ་སྟངས་འཁྱུག་ཆ་དོད་པར་བརྟེན་ལྡང་མོ་བ་ཆེས···དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དྲངས་བཟང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ···དེས་སྔར་བསྒྲུད་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ཏེ་དབྱར་དུས་སུ་བོད···དབུས་གཙང་ཁུལ་དང་། དགུན་དུས་སྔོ་སྣོན་འབྲུག···འབྲས་སོགས་སུ་འགྲོ་གི་ཡོད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་སྐྱེར་མོ་ལུང་ལྷ་མོ་བ་ཞོ་སྟོན···གཟིགས་འདུལ་ཞུ་བར་གཏན་འབེབས་གནང་རྗེས་སྐྱེར་མོ་ལུང་དུ་ཤ་ཞིང་ཁྲལ་རྐྱེན་ཐན་དུ་གནང་ཡང་ཕོང་ཆེས་ས་ཞིང་མ་ལྷངས་པར་སྐོར་བསྐྱོད་འཁྲབ་སྟོན་ཁོ་ན་བྱས···རྟབས་ཁ་རྒྱན་དུ། སྐྱེར་མོ་ལུང་པ་ཕ་གཞིས་འཛིན་པ···ལས། ཕུ་གུ་འཕྲིད་དེ་གནས་བཟང་སྐོར་བ་དགའ། ཞེས་རོད་སྲོལ་བྱུང་། ཨ་སྐྱེ་དྲངས་བཟང་ནི་གཟུགས···བྱད་ལེགས་ལ་སྐད་གདངས་སྙན་པ། གསར་གཏོད་ཀྱི···སྙིང་སྟོབས་ལྡན་པ། སྐབས་འཕྲལ་ཚིགས་བཅད་གསར་རྩོམ་བྱུབ་པ་སོགས་ཡོད་ཚོག ཁོང་ལ་བུ་མོ་གཡུ་ལོ་སྒྲོལ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་བྱད་ལེགས་ལ···སྐད་སྙན་པ། ལྷ་མོ་འཁྲབ་འཁྲིར་དོད་པ་བཅས་སྐད···གྲགས་ཆེད་པ་ཞིག་བྱུང་སྐད།

ཨ་ཛན་ཏ། དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་མཆོག་ཅིག་སྟེ། ནུབ་སྡེ་དང་མི་རིང་བའི་སར་གནས་ཡོད་ཅིང་། མཁས་དབང···

དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། དེ་ནི་དེང་སང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གནས་ངོ་མཚར་ཅན་ཏེ་ཨི་ནྡྲ་རི་ལ་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཆུང་སྟ་ཚོགས་པར་ཡོད་པ། ལྡེབས་རིས་ལ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རི་མོ་ངོ་མཚར་བས་བརྒྱན་པ། ནང་གི་ཀ་གདུང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཁང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྲག་རིལ་པོ་གཅིག་ལས་བརྐོས་པ་སོགས་བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སའི་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །བྲག་ཕུག་དེར་དེང་སང་གླིང་ཆེན་དྲུག་གི་མི་ཐམས་ཅད་ཟམ་མ་ཆད་པར་འགྲོ་ཞིང་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲོག་ཡང་ཐར་ཡོང་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་སྤྱི་དོན་དྲུག དཔེ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ། དཔེ་ཁྱུང་ཆེན་གཤོག་རྫོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཤད་པ། དཔེ་རྒྱ་མཚོ་འཁྱིལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་གཞག་གི་སྒོམ་པ་བཤད་པ། དཔེ་སེང་གེའི་སྒྲ་སྐད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་དཔྱོད་ཟིལ་གནོན་བཤད་པ། དཔེ་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་དང་། མ་བཅོས་ལྷུན་རྫོགས་དོན་དམ་གྱི་གནས་ལུགས་ཐོག་མའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཆོས་སྐུའི་ཆོས་སྐུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྤྱི་མེས་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ནི་རྟོག་གེའི་རིགས་པ་དང་ཟ་སྐྱད་ཀྱི་དཔེ་དང་ཚིག་གིས་གཏན་ལ་མི་འབབ་པས་མངོན་སུམ་རང་གནས་སུ་ངོ་སྤྲོད་པའི་བརྡས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་བཅས་སོ། །

ཨ་ཏི་ཤ། ཛ་ཧོའི་ནང་གི་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཨ་འཐས་འབྲེལ་བ། འཛིན་པ་དམ་པོའམ། རྟག་འཛིན་དམ་པོ་ལ་ཨ་འཐས་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སེམས་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་དོན།

ཨ་མདོ། འབྲི་ཆུའི་སེ་པོ་ལུང་རིང་བརྒྱལ་བའི་བ་ཡན་ཧ་རའི་ཤར་ངོས་ཨ་ཆེན་གངས་རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་། མདོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་བསྡོམས་པའི་ས་མིང་ཞིག་སྟེ། དེ་མན་ཆད་ལ་ཨ་མདོ་ཟེར། མདོ་སྨད་ཅེས་པའི་མདོ་སྟོན་འཇུག་སྒྲ་དག་པོར་སྒྲིག་སྐབས་ཨ་སྒྲ་ཞིག་སྟོན་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཐོན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། གནའ་རབས་སུ་ཨ་མདོའི་ལུང་པ་སྤྱི་ལ་ཚོང་ཁ་བདེ་ཁམས་ཟེར། དེ་ལ་ཡང་ད་ལྟའི་ཟི་ལིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་པའི་ཆ་ཤས་ལ་ཙོང་ཁ་དང་། དེའི་ལྷག་མའི་ཡུལ་ལ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོར་འབོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་རྗེ་རིང་ཁྲི་མའི་ནོག་གི་ཡི་གེའི་ནང་ལ་ཡང་མེད་དེ་འདྲ་གསལ་བ་མ་ཟད། ལི་ཡུལ་ནས་རྙེད་པའི་རྒྱལ་རབས་དེར་ཡང་ཁྲིའི་པོ་ལ་བབས་ཏེ་བཙན་པོ་ཁྲུང་རོལ་དུ་གཤེགས། དགུང་སྟོན་ཆེན་པོ་ཁྲི་འབྲིང་གྱིས་བཙོང་ཀ་ཆེ་ཆུང་དུ་དམག་དྲངས། རྒྱའི་དམག་དཔོན་ཐུག་ཕུ་ཤི་བཟུང་ཟེར་བ་སོགས་གསལ། རྒྱ་དང་བོད་དམག་འཁྲུག་ཐུང་བའི་ས་ཆ་མང་ཆེ་བ་ནི་ཨ་མདོའི་ལུང་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཙ་ཆུ་ཁྲུང་ཆུད་ཀྱི་ས་ཆ་འཕགས་ཤས་ལ་རྒྱ་ཁྲིག་ཐང་དང་། རྒྱ་དུར་ཐང་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཆགས་པའི་ས་མིང་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ས་ཆ་དེ་ཚོར་རྒྱ་དང་དམག་འཐབ་བྱེད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཨ་མདོའི་རིགས་དེ་ཐལ་ཆེ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་དམག་མི་ས་ཕྱོགས་དེར་སྡོད་བས་ལས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བར་མངོན་ཅིང་། གནའ་དུས་ཀྱི་དབུས་གཙང་གི་ཐུས་སྐྱེང་སྐྱིད་དང་། སྤྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་མི་སྡེ་མང་པོ་ཡང་ཡོད་ལ། ཚོ་དེ་པ་རྣམས་སྤྱིར་བཙན་སྟམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་དམག་མི་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ཡང་འདུག

ཨ་ཏ། གསེར་ཨ་ཏ་བཅུ་ལ་གསེར་ཞོ་གང་ཡིན་ལུགས། (ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས)གསར་པའི་ནང་གསལ།

ཨ་ནུ་ཡོ་གའི་མདོ་ལུང་བདུན། སྣང་སྲིད་ཡེ་སངས་རྒྱས་པ་ལྟ་བའི་ལུང་། ཧཱ་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་གསལ་བ་བསྐྱེད་རིམ་ལུང་། བཟླས་བརྗོད་བསྙེན་པར་འབབ་པ་ཐབས་ཀྱི་ལུང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡུམ་དུ་རོལ་བ་སྦྱོར་བའི་ལུང་། ཞིང་བཅུ་ཚད་ནས་གཅོད་པ་སྒྲོལ་བའི་ལུང་། ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞལ་ཟས་མཆོད་པའི་ལུང་། དབང་བསྐུར་དངོས་གྲུབ་ལེན་པ་གྲུབ་ཆེན་ལུང་། །བཅས་སོ། །

ཨ་ནུ་ཡོ་གའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བདུན། ངོ་བོ། རིས་ཚིག འཇུག་སྒོ ལྟ་བ། སྒོམ་པ། སྤྱོད་པ། འབྲས་བུའོ། །

ཨ་ཕྱི། ཨ་མའི་ཨ་མ་ལ་ཨ་ཕྱི་མོ་ཞེས་འབོད་པ་སྤྱིར་བཏང་གི་ལུགས་སྲོལ་དང་། སྐབས་རེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཨ་མ་ལས་ལོ་ན་གན་པའི་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་ཉེ་བའི་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་ཨ་ཕྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡོད། བོད་དབུས་གཙང་གི་སྐད་དུ་མོ་མོའམ། མོ་ལོ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན།

ཨ་ཕྱག ༡. བུ་ཕྱུག ༢. ཆུག་ཁྲིའམ་དགོས་དེས་སྐབས་བསྐུལ་ཆུའི་གཡོག་པོ།

ཨ་བ་དྷུ་ཏི་པ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་བླ་མ་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཚེ་ཚོག་གླིང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་(ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར)ནང་གསལ།

ཨ་བ་དྷཱུ་ཏཱི། ཨ་དག་ཚིག རྡུ་ཏཱི་ནི་རྩ་སྟེ་གཉིས་བྲལ་གྱི་རྩའམ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྩ་དང་། རྩ་དབུ་མ་ཡང་ཟེར།

ཨ་བའི་ཡི་གེ་རྟེན་དགུ། ཨ་ནས་བ་བར་སོ་སོར་བལྟ་བའི་ཡི་གེ་སྟེ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་དབྱངས་དགུ་དང་སྒྲ་ལྡན་ཏེ་བྱ་ཟམ་པ།

ཨ་བྷི་ཥི་ཙ་ཀ། རྒྱ་གར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་མངོན་པར་དབང་བསྐུར་ཞེས་པའི་དོན།

ཨ་སྦྱ་ཀ་ར། ཨ་སྦྱ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་། ཨ་ཀ་ར་ནི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དོན་ཏེ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཞེས་པའོ། །

ཨ་མ་ཆེ་རིང་། (ཨ་མ་སེ་རིལ)ཨ་མ་ཆེ་རིང་ནི་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འགོར་ཨམ་གྱི་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས་འབྲི་གུང་ཀླུ་ཏུ་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཏུ་བཙས་ཤིང་། འབྲི་གུང་གི་ལྷ་མོ་བའི་ནང་ཞུགས་ནས་ལྷ་མོ་འཁྲབ། དེ་རྗེས་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་ལྷ་མོ་བའི་སྐྱིད་སྡུག་ལ་བཅུག་པ་དང་། ཤིང་གི་ལྷ་མོའི་འཁྲབ་རྩལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་མོ་འཁྲབ་མོ་འཁྲབ་ཚད་མ་ཤེས་པ་མ་ཟད། སྐད་གདངས་སྙན་ལ་མགྲིན་དྲུག་ཡག་པ་སོགས་ཡོད་སྟབས་ཙོ་མོའི་འཁྲབ་སྟོན་གང་ཡང་བྱེད་ལ་རྒྱུ་ཡུའི་འགན་ཡང་འཁུར་བ་རེད། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་ཕག(༡༩༥༩)ལོར་སྐྱོར་མོ་ལུང་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་དེ་བོད་ལྗོངས་ལྷ་མོ་ཚོགས་པར་བསྒྱུར་བ་ནས་ལྷ་རྗེས་སུ་ཨ་མ་ཆེ་རིང་གིས་ཚོགས་གཙོ་གཉེར་བ་དང་། ཚོགས་གཙོའི་འགན་འཁུར་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལྷ་མོར་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ནང་ཞུགས་པ། སྐྱོང་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཚུ་ཡོན་སོགས་བྱས་ཤིང་། ཆུ་ཕག(༡༩༨༣)ལོར་སྐུ་འདས།

ཨ་མའི་འབྲས་བུ་རིགས་བཞི། ཕྱི་སྨིན་ནང་མ་སྨིན་པ། ནང་སྨིན་ཕྱི་མ་སྨིན་པ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྨིན་པ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་མ་སྨིན་པའོ། །

ཨ་སེང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། དཔལ་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་ཉེར་དྲུག་པ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱ(༡༥༩༧)ལོར་ཡབ་སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཡུམ་ལྷུང་མོ་སྐྱིད་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཕུན་ཚོགས་གླིང་གི་རྫ་བྲང་དུ་སྐུ་བལྟམས། གཞོན་ནུ་ནས་དགེ་བསྙེན་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དེ་ནས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པར་མཛད། དགུང་གྲངས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༦༢༠)ལོར་ས་སྐྱ་དགོན་གྱི་གདན་ཁྲིར་ཕེབས། དགུང་གྲངས་སོ་གསུམ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༦༢༩)ལོར་(འཛམ་གླིང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང)ཞེས་བྱ་བ་ལྷུག་ཚོམ་མཛད་པ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ལེགས་པར་སྐྱོང་། འདས་ལོ་མི་གསལ།

ཨ་ཙ་ར་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ། ཨ་ཙ་ར་དཀར་པོ་ཛོ་ཛོ་ཛེ། ཨ་ཙ་ར་ནག་པོ་ལ་དམ་པ། ཨ་ཙ་ར་ཁྲ་བོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་སོ། །

ཨ་ཤྭ་ཧླ་ཧྲི་ཏིའི་ལམ། ནང་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་རྩ་ཡི་གཙོ་བོ་གསུམ། འཁོར་དང་བཅས་ན་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་རྩ་ཡི་གཙོ་བོ་གསུམ་ནི། ཁུ་ཁྲག་རླུང་གསུམ་འབབ་པའི་གནས་ཏེ། གཡས་ཀྱི་རྩ་རྐྱང་མ་ནས་ཁུ་བ། གཡོན་གྱི་རོ་མ་ནས་ཁྲག་འབབ་ཅིང་། དབུས་ཀྱི་རྩ་དབུ་མའི་ནང་སྙིང་ཁའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་མདུད་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་རྣམ་ཤེས་དང་བོར་གང་དུ་ཆགས་པའི་གནས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་རྒྱ་སྲན་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། འཆི་བའི་དུས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་རགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཐིམ་ཚར་བའི་རྗེས། རྣམ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དེ་ཉིད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་དཀྱིལ་ནས་ཐོན་པ་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་ནས་ཤི་བ་ཞེས་ཟེར། ཐིག་ལེའི་ནང་ནས་རྣམ་ཤེས་ཐོན་པ་དང་། དེའི་རྟགས་གཤིན་པོའི་སྣ་བུག་ནས་ཁྲག་དང་། གསང་གནས་ནས་ཁུ་བ་འབབ་པ་ཡིན་ཚང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བར་དོ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཨ་ཡང་ངོས། བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པ།

ཨ་རི་ལྷ། ཨ་རི་ཕྲ་ཟེར་ཏེ། སྲིད་རིམ་པའི་མིང་དུ་བཤད་དོ། །

ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་འོད་ཟེར། མཚན་གཞན་ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ནམ་རྒྱལ་མཚན་འོད་ཟེར་ཡང་ཟེར། རྗེ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་རྟ(༡༧༢༦)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རྒྱ་ཡི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་དར་མཆོག་གི་ཞབས་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་གིས་མགོན་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་སྦྱོང་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་ཆུ་ཁྱི(༡༧༤༢)ལོར་དབུས་སུ་ཐེབས། སེར་བྱེས་སུ་ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་ཐུགས་གཉེར་མཛད། ཕུར་བུ་ལྕོག་ཏུ་ལོ་དྲུག་གི་རིང་རྗེ་ངག་དབང་བྱམས་པའི་དྲུང་ནས་ཟབ་ཆོས་གསན་པ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་སྦྲུལ(༡༧༦༩)ལོར་ར་རྒྱ་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཀུན་བདེ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། སེར་བྱེས་སྔར་གྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། རི་བོ་དན་ཏིག་ཏུ་མཚམས་ཁང་དང་ཇོ་ཁང་སོགས་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་དེར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་པ་དང་དགོན་སྡེ་དར་བར་སྤེལ། རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཕག(༡༨༠༣)ལོར་སྐུ་གཤེགས།

ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་གསེར་ལྟོངས་དཔེན་གནས་སེང་གེ་རྫའི་ཏེ་འདབས་ཤུང་ཤུང་ཞེས་པར་ཕྱོང་གི་རིགས་སུ་ཡབ་ཆོས་འབུམ་རྒྱས་དང་ཡུམ་ཀླུ་མོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཤིང་གླང(༡༨༠༥)ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དྲུག་ཐོག་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་གདན་དྲངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་རོང་སྤྲུལ་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ་དཔལ་བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཚན་དགེ་འདུན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཐོག་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུ་གླིང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བཞེས་མཛད་འགོ་ཚུགས། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་འཛིན་གྲྭར་ཐེབས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་གསེར་ཁང་གྲྭ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། མཚན་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བསྟུལ། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ལ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་དེ་ནས་བཟའ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་དང་། གསེར་ཁང་པ། སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཕྱུང་སྐུའི་རི་ཁྲོད་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས། དགུང་ལོ་ང་དགུའི་ཐོག་རོང་པོར་ཕེབས་ནས་ཆོས་སྐོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། སྐུ་ཚེའི་རིང་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གནང་བའི་མི་གྲངས་ལྔ་སྟོང་ཙམ་ཟིན། དགུང་ལོ་དོན་དྲུག་ལ་ཞེབས་པ་ལྕགས་འབྲུག(༡༨༨༠)ལོར་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། བཀའ་འབུམ《འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྨྱུང་བར་གནས་པའི་ཆོ་ག་བདུད་རྩིའི་སྙིང་པོ》ཞེས་བྱ་བ་དང་། 《སྨྱུང་གནས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཟུར་རྒྱན་བདེ་བ་ཅན་དུ་བགྲོད་པའི་སྐྱར་ལམ》 《ལྷ་མགོན་དབྱེར་མེད་ཕྱག་དྲུག་པའི་རྒྱལ་པའི་གཏོར་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོན་བསྒྲིགས》 《ཟབ་དོན་གཅོད་ཀྱི་གདམས་པའི་ཁྲིད་ཡིག་མན་ངག་བདུད་རྩིའི་སྙིང་པོ》 《དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་ཆའི་སྨིན་གྲོལ་གྱི་དག་འདོན་བསྒྲགས་ཆོག་ཏུ་བཀོད་པ》སོགས་པོད་འབྲིང་གསུམ་ཕྱག་མཛད། དགུང་ལོ་གྱ་བཞི་ལ་ཞེབས་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་བྱི(༡༨༨༨)ལོར་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

ཨ་ལག་ཤ་ངག་དབང་བསྟན་དར། སོག་པོ་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་ཡང་ཞུ་བ་འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ས་ཡོས(༡༧༥༩)ལོར་སོག་ཡུལ་ཨ་ལག་ཤ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ཕྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གྲྭ་བཙུན་མཛད་ཅིང་། དབུས་སུ་ཐེབས་ནས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་དགོན་གྱི་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། རྗེ་སྒོང་རྩོལ་བླ་མ་ངག་དབང་བློ་བཟང་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན་ནས་བཀའ་ཆོས་ཟབ་མོ་དང་རིག་གནས་ཁག་ལ་སྦྱངས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་མཐེས་རབ་ཀྱི་བློ་གྲོས་རབ་ཏུ་རྒྱས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐུག་ཙམ་ལ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་རབ་འབྱམས་པའི་གྲུ་སྐོར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་དུ་བཞེས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཕག(༡༧༩༡)ལོར་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས། དགུང་ལོ་ང་གཅིག་ཐོག་རྗེ་རམས་པ་ལྷ་ཞེའི་དྲུང་ནས་སྙན་ངག་སོགས་རིག་གནས་ཁག་གཞན་སྦྱོང་གནང་། ཕྱིས་སུ་མདོ་སྨད་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས། འཆད་རྩོད་རྩོམ་པས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྤེལ། ཕྱག་རྩོམ་ཡང་《ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ》 《སྙན་ངག་གི་དཔེར་བརྗོད》 《སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ》སོགས་མང་དུ་མཆིས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མ་མཇལ་བས་མཛད་རྗེས་ཆ་ཚང་བ་འགོད་དཀའ་ལ། འདས་ལོ་ཡང་ཞིབ་ཆ་འགོད་མི་ཐུབ། ནོན་ཀྱང་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་དོན་འགྲེལ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་བ》ཞེས་པའི་མཇུག་བྱང་དུ། རང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྕགས་མོ་ཡོས(༡༨༡༡)ལོའི་ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་གསུམ་ལ་སྦྱར་ཞེས་གསལ་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་ནས་ཡུན་རིང་མ་བཞུགས་པར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་པ་མཁས་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བས། ཕལ་ཆེར་དེ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་སྐུ་གཤེགས་པར་མངོན།

ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་མེ་བྱི(༡༨༡༦)ལོར་མདོ་སྨད་རེབ་གོང་སྟོད་ཀྱི་ཆར་གཡུ་འཛོང་ཕྱུང་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཤོལ་ཉེ་ཐང་དུ་ཡབ་མགོ་རྣལ་མཁར་བྱམས་དང་ཡུམ་སྐྱིད་མོ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། བྱིས་པའི་དུས་ནས་སྟོང་དཀར་གྱི་ཆོས་སྤྱར་ཞུགས་ཏེ་སྒྲོག་དང་ཆོས་སྤྱོད་མང་པོ་ཚེགས་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། སྟོང་ཆུང་པཎྜི་ཏ་འཇིགས་མེད་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ཐུ་ཕྱིའི་མཁན་པོར་གསོལ་ཏེ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་རྒྱུན་བཞེས། དེ་ཉིད་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གསན་ཅིང་རིག་གནས་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་ཀྱང་མོད་མི་དམའ་བ་ཞུས། རོང་པོ་བློ་བཟང་ཆོས་དར་ལས་སྒྲ་སྙན་ངག་སྙན་སྒྲིས་སོགས་རིག་གནས་དང་། རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་ཉི་མ་ལས་བསྡུས་རྟགས་བློ་གསུམ་སློབ་སྦྱོང་རྗེ་ཅན་ཕྱག་པ

མཛད། གཞན་ཡེ་རོལ་རིན་པོ་ཆེ། བསེ་སྐུ་ཕྱིང་གསུམ་པ། ཐུག་ཤུང་མཚོ་ཁ་ན་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐུ་ཐྱིར་ཆོས་ཤུང་མང་དུ་མཆོད། དགུང་ལོ་ཤེར་དྲུག་པ་ས་ཕག(༡༥༣༥)ལོར་སྐྱབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྗེ་གསེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཇལ་ཏེ་སྲིད་དཔོན་གྱི་སྟོན་བརྒྱུད་མཐའ་དག་ཕྱག་ཚད་མེད་པར་ཐུགས་ཀྱི་བུམ་བཟང་དུ་བཀྱིལ། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་དབེན་པའི་གནས་གང་འགོལ་དུ་དཀའ་སྤྱད་ཤ་ཕྲག་གིས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། གཞན་ཡང་ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་དང་གྲུབ་ཆེན་སྐལ་བཟང་ཐུགས་པ། ཇོ་རམས་པ་འཇིགས་མེད་བཟང་པོ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆོས་བཀའ་དང་མན་ངག་གི་རིགས་མཐའ་ཡས་པ་གསན། ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་ལས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཡབ་སྲས་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་རྣམ་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་རྣམས་ཚང་བར་མནོས་པས་དུས་འདིར་སྲིད་དཔོན་གྱི་གདམས་པའི་ངང་མཛོད་གཅིག་ཕུར་བྱར། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་མེ་སྦྲུལ(༡༥༥༧)ལོ་ནས་གཞན་དོན་མཁའ་ཁྱབ་ཏུ་སྤྱོང་བའི་དཔལ་བཙུགས་ཏེ། སྣོ་མི་མཆོད་རྟེན་སྣེ་དང་། ཤིས་ཐང་། རྫོང་དཀར། སྐྱ་འདུམ། རྩེ་གཞུང་། ཀ་རིང་བཅས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་དབང་ལུང་ཇེས་གནང་མཐའ་ཡས་པ་གནང་། ཁྱད་པར་དུ་བླ་མ་ཆེ་དགུ་ཤར་ཐབས་ཅན་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ། བདེ་ཡངས་ནོ་མོན་ཧན། མཚན་སྔགས་ཧོ་ཐོག་ཐུ་རྗེ་བྲུན་ཐ་དཀོན་མཆོག་ལྡན་ཚོགས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་སྡོང་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་མི་ཤུང་བ་མན་ངག་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་བརྒྱ་ཕྲག་བཀྱལ་བ་གནང་། གསུང་འབུམ་པོད་གཉིས་ཙམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་མཛད། གཞན་ཡང་མགོན་པོའི་གཏོར་ཆེན་དང་། ཕྱག་མཁར་བྲུར་དགུ་པ། ཆོས་རྒྱལ་གཏོར་ཆེན། ཕྱམ་གླིང་། བློ་ཐ་པ་ལའི་གཏོར་ཆེན། ཡ་མ་རཱ་ཛའི་སྒོ་ནས་དྲག་པོའི་ལས་སྦྱོར་གྲངས་ལས་འདས་པ་མཛད། རྒྱ་ལག(༡༥༨༣)ལོར་གཙང་མིག་དམར་དགེ་འཕེལ་དང་མཇལ། ཆོས་བཀའ་གང་མང་གསན། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ས་སྦྲང(༡༥༤༩)ལོར་ཚེ་ཏན་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་མཛད་པ་རླབས་ཆེ་ཞིང་མཐའ་ཡས་པ་སྤེལ་ཏེ་དགུང་ལོ་བྱ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་བྱ(༡༥༨༧)ལོའི་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ཀུ་རིང་དུ་སྐུ་གཤེགས།

ཨ་ཧོ་ཀ མྱ་ངན་མེད།

ཨ་ཡུ་པར་པ་ཏ་ཡུ་ཡིན་ཏུ། (爱育黎拔力八达普颜笃汗即元仁宗)ཞིང་བུ་ཡོ་པ། རང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཆུ་ཕྱི(༡༣༡༢)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྕགས་སྤྲེལ(༡༣༢༠)ལོའི་བར་རྫོང་ཁྲིད་ལོ་གཉིས། ཧིན་ཐེའུ་ལོ་བདུན་བཅས་ལོ་དགུ་རིང་སྲིད་བཟུང་། མིང་ལ་བུ་ཡན་བུ་ཐེར། འདིས་འཛམ་དཔག་པ་གྲི་གདན་དྲངས་མིང་། འདིའི་རིང་ལ་སྟར་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་བྱུང་། རང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ལ་འདས།

ཨག་ཡམ། འདི་ནི་ཡ་ཚ་མ་ཞེས་པའམ་ཀྱི་མ་ཞེས་སེམས་སྐྱོ་བའི་ཚིག་ཡིན་ནམ་སྨྲས་རྗེ་དཔྱད་པར་བྱ།

ཨང་མང་ཞེས་པ་སྔོན་པོ་གཅིག་གིས་ཙ་ཤོག

ཝུས། (王黼)ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧན་ཁྲིང་ཏིའི(汉成帝)སྔོན་པོ་ཡིན་ཅིང་། ཕོ་བའི་ཨ་ནེ་ཝང་ཀྲེང་ཅུན་ནི་གོང་མ་ཧན་ཡོན་ཏིའི་བཙུན་མོ་དང་། གོང་མ་ཧན་ཁྲིང་ཏིའི་ཨ་མ་རེད། གོང་མ་ཧན་ཁྲིང་ཏིའི་དུས་ནས་བཟུང་ཝང་མང་གི་ཁྲིམ་ཚང་ནང་མི་དགུ་ལ་ཧོ་གནས་ཡོད་པ་དང་། མི་ལྔ་ལ་སི་མ་ཆེན་པོའི་དཔོན་གནས་ཡོད་པ་རེད། གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་གི་དབང་ཆ་ཆེ་རིམ་མང་པོ་ཞིག་ཝང་ཁྲིམ་ཚང་གིས་བདག་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། ཝང་མང་ནི་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ནང་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་སུ་གྱུར། ཕོ་པས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱི་ནང་ཤུགས་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱས་པ་དཔེར་ན། ཕོ་བའི་བུ་གཉིས་པས་བྲན་གཡོག་བསད་པ་རེད་ཁྲིམས་ཉེས་བཅད་པ་དང་། བྲན་གཡོག་གི་སྒོལ་ལ་ཕོགས་ཀྱིས་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོང་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་བཟང་པོ་ཞེས་ཡོད། མིས་ཧན་གྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་གྲལ་རིམ་ཀྱི་འགལ་བ་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེ་ཇེ་དྲག་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་། ཕྱག་པར་དུ་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་སྐྱེ་ས་ཞིང་ཚད་མེད་པའི་སྐོ་ནས་གཅིག་སྡུད་ཆེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཞིང་པ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཐབ་གཡོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གནད་དོན་དེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ན་ཞིང་པ་རྣམས་ཡར་ལངས་ནས་ཀྱིན་ལོག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན་དཔང་ཕྱུར་ཀྲལ་རིམ་ཆོས་རང་འགྱེལ་ཐོག་ནས་ཐབས་ཤེས་བཏོན་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དབང་ཕྱུར་ཀྲལ་རིམ་པ་ཚོ་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱིན་ལོག་བྱེད་པར་སྐྲག་གི་ཡོད་པས། ཐབས་ཤེས་ཟེར་བ་མང་པོ་བཏོན་ཡང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་དེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་མགོ་བསྐོར་གཏོང་ཐབས་བྱས་ཏེ་རྒྱུན་གནད་དོན་ཐར་ལས་ཚབས་ཆེ་རུ་སོང་བ་རེད། སྐབས་དེར་གོང་རིམ་འགྱུར་ལྡན་དབང་མེད་ཅན་གྱི་ཚབ་བྱེད་མཁན་ཡང་མང་གིས་ཐབས་ཤེས་རིམ་པ་གཉིས་བཏོན་པ་ནི། གོམ་རིམ་དང་པོ་དབང་སྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱིས་བཟོ་བཀྲར་ཞུ་བའི་ཁྲིམ་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་ཧན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་ཚབ་བྱས་ནས་གོང་མ་གསར་པ་བསྒོ་གཞག་བྱེད་རྒྱུ། གོམ་རིམ་གཉིས་པ་ས་ཞིང་དབང་མཁན་གྱིས་ཞིང་པའི་ས་ནས་བསྡུ་བའི་ས་བོགས་ཕུང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཟེར་བ་དེ་རེད། ཐབས་ཤེས་དང་པོ་ཁོ་པས་ལག་ལེན་དུ་འཁྱོལ་ཡང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་པ་དེ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་ཐོག་མ་འཁྱོལ་ཞིང་། རྗེས་སུ་ས་གནས་ཁག་ནས་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཇུག་ཏུ་ལངས་པར་བརྟེན་ཡང་མང་གིས་ཀོ་ཐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ངོ་ལོག་ཐབས་ཏེ། སྔོ་ཕྱོགས་བཅུད་པར་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོ་གཏོར་བཏང་ནས་རྒྱལ་རབས་གསར་པ་བཙུགས་ཤིང་སྤྱི་ལོ་༩་པར་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རྒྱལ་ས་ནི་སྔར་བཞིན་ཁྲང་ཨན་ལ་བྱས། ཡང་མང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་དེ་ནི་ཉིན་ཀྱང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ལས་ཀྱང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་བྱ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ལག་ལེན་བསྟར་བར་བརྟེན། དེ་སྔོན་མིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ལངས་པའི་ཞིང་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཇེ་ཆེར་སོང་སྟེ། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཞིང་པའི་ཁྱིམ་ལངས་ལ་ཤེས་ཀྱི་དུས་མཇུག་ཏུ་ལངས་པའི་ཞིང་པ་དམག་དཔུང་ཁག་བཞི་ཡོད། ༡. ནོ་ཕྱོགས་ལྕུའུ་ཡེ་ས་ཁུལ་དུ་ཝང་ཀུའང(王匡)དང་ཝང་ཧྥེང(王凤)སོགས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་དམག་དཔུང་དང་། ༢. ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཧྲན་ཏུང་ས་ཁུལ་ནས་ཁྲི་མེས(赤眉)འགོ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་གྱེན་ལངས་དམག་དཔུང་། ༣. བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མ་ལྷ་འབབ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲམ་གཉིས་ནས་ཐུང་མ(铜马)སོགས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་། ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ལ་བདག་འཛུར་ལྡན་ཀུལ་རིམ་གྱིས་ཚབ་བྱེད་པའི་ལིའུ་ཁྲུང་དང་ལིའུ་ཞིའུ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་གྱེན་ལངས་དམག་དཔུང་བཅས་ཡོད་པའི་ནང་། དང་པོ་གསུམ་ནི་ཞིང་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་དམག་དཔུང་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་མ་དེ་ནི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལངས་ནང་ཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཁ་འཐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་མཇུག་བསྡིལ་ནས་གཅིག་གྱུར་བྱེད་མཁན་ས་བདག་ཀུལ་རིམ་གྱི་ཕྱོགས་ཁག་ཡིན་པས། ཚང་མས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་ཡང་མང་གི་སྲིད་གཞུང་གསར་པར་ངོ་རྒོལ་བྱས་མཐར་ཡང་མང་གི་དམག་དཔུང་ཁྲི་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ་གཏོར་ནས་ཡང་མང་བསད་ཅིང་། དེའི་སྲིད་གཞུང་མགོ་རྗེད་རྩོག་རྫབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ཨན། རྒྱབ་རྒྱུས་དང་པོའི་མིང་དམ་ཀད་པ་འཆེང་བྱེད་བཙོན་ཆས་ཤིག་གི་མིང་།

ཨན་རྒྱང་གནམ་རྫོང་། དེང་སང་གཙན་ཚ་རྫོང་ཁོངས་སྔོན་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡོད་སའི་ས་གནས།

ཨན་བཟན། གོང་ཟམ་ལ་གནས་ལག་དང་ཞིང་ཆེན་ལག་ཏུ་ཆེད་མངགས་ཕྱིས་ལས་དོན་སྒྲུབ་པར་བཏང་བའི་སྐུ་ཚབ་ཆེན་ཞིག ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡུང་གྲེང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ཆུ་ཡོས(༡༧༢༣)ལོར་མཆོ་སྔོན་གྱི་དགོན་རིགས་ཆེད་ཕང་བསྟན་འཛིན་ནས་ཇོ་ལོག་ཞིང་འཁྲུག་བསླངས་པར་བརྟེན་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ཞིང་འཇགས་བྱས་རྗེས། ཡུང་གྲེང་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་མེ་རྟ(༡༧༢༥)ལོར་མཆོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་དུ་གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་ཨམ་བན་གཏོང་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། ཡུང་གྲེང་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་མེ་ལུག(༡༧༢༧)ལོར། བོད་ས་གནས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པ་དང་། ལུམ་པ་བ། སྦྱར་ར་བ་གསུམ་གྱིས་བཀའ་བློན་དའི་ཆེང་སྦ་དུར་དམར་གསོད་བཏང་ནས་ཞིང་འཁྲུག་བསླང་རྗེས། བོད་ས་གནས་སུ་གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་ཨམ་བན་རྒྱུན་སྡོད་བྱེད་པའི་འགོ་ཚུགས། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི(༡༩༡༢)ལོར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་ལོག་ཞབས་རྗེས་བོད་ས་གནས་སུ་ཨམ་བན་སྡོད་མི་དགོས་པར་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པའོ། །

ཨནྡྲ་ཏ། 《བདེ་ཆོས》ལས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབུས་མཐོ་ལ་མཐའ་དམའ་བའི་རི་བོ་སྙིང་གི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་གསུངས། ཨནྡྲ་ཏ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་མཆོད་འོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད།

ཨམ་གཅིགས་བརྡམས། འདི་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་སོས་མ་མཆུ་མནན་པ་ལ་ཟེར།

ཨར་ལྕུག ལུག་གི་ཨར་ལྕུག་ལ་རྩེད་མོ་རྩེད་སྟངས་ཤིག་སྟེ། ཨར་ལྕུག་གི་མདུན་ཕྱོགས་ཚིགས་མེད་པ་ནི་ར་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཚིགས་ཡོད་པ་ལུག མིའི་ན་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་ནི་རྟ། ལྟམ་གྱི་མཐིལ་འདྲ་བ་ནི་བོང་བུ་ཡིན་ཞེས་མིང་འདོགས་སྲོལ་ཡོད།

ཨར་པོའི་ལས་ཁུངས། དེ་སྔ་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་སྟེ། གདན་འཛུགས་ཨར་པོའི་ལས་ཁུངས་སུ་རྡོ་དམ་རྫ་མཁན་གཉིས་དང་། གནས་ལྔ་པའི་ལས་ཚན་སེར་སྐྱ་གཉིས། ལས་དྲུང་སེར་སྐྱ་བཞི། ཕྱག་འགོའི་གཉེར་ནང་བརྒྱུད་བཅས་ཡོད། དེའི་གཙོ་བོའི་ལས་འགན་ནི། རྩེ་པོ་བྲང་གིས་གཙོས་པོ་བྲང་ཡས་མས་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་། ར་ཆེ་སོགས་ལྷ་ཁང་ཁག གཞན་ཡང་དམག་སྒར། སྙན་རྟིས་ཁང་སོགས་གཞུང་ཁང་གང་ཡོད་ལ་སོ་ཕྱར་ཉམས་གསོ་ཞུ་དགོས་པའི་རིགས་དང་། གསར་སྐྲུན་བཅས་ལས་ཁུངས་དེ་རང་ནས་འགན་ལེན་ཞུ་དགོས་པ་དང་། སོ་ཕྱར་ཨར་ལས་རྒྱུ་ཕྲིན་ལ་གཞིགས་པས་འབྲུ་དངུལ་དགོས་རིགས་བཀའ་ཤག་ཕྱི་ཁུང་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་གིས་འཐོར་འཁྱུར་ལག་འཛིན་དུ་བཀོད་ཐོག་དངུལ་འབབ་ཤོ་བཞི་ལས་ཁུངས་དང་། འབྲུ་འབབ་དབུས་གཙང་རྫོང་གཞིས་གང་ཁོལ་ནས་བཏོན་རྒྱུ་ཞུས་ཏེ་སོ་འཁོར་གཉིས་གསུམ་རེའི་མཚམས་བཀའ་ཤག་ཏུ་རྩིས་སོང་རྩིས་ཁྲ་ཕུལ་ཐོག་ཞིབ་ཁང་ལས་ཁུངས་ནས་རྗེས་ཞིབ་ཡོད་མེད་རྩིས་ཞིབ་ཀྱིས་གཞི་ནས་རྩིས་ཁྲར་དག་མཆན་དང་། ངོ་དམ་པར་གཙང་འཛིན་ཞུ་དགོས་པ་བཅས་རེད།

ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས། (དབུལ་པ་གྲོ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས)སྣར་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཐོག་མར་གསར་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་བཅོམ་ལྡན་རལ་གྲི་དང་། རྒྱང་རོ་སངས་རྒྱས་འབུམ་བཅས་དང་མཉམ་དུ་ཞུས་དག་མཛད་མཁན་དེ་ཡིན། དམ་པ་འདིས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(༡༡༢༦)ལོ་ནས་ལོ་གཅིག་རིང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད་པར་གསུངས། རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཕག(༡༡༢༧)ལོར་ཕག་མོ་གྲུ་པ་བསྙེན་རྫོགས་གནང་སྐབས་དམ་པ་འདིས་གསང་སྟོན་མཛད་པར་ཕག་གྲུའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ་བ་དང་རྔོག་ལོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ(རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ལུག(༡༠༥༩)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ས་གླང(༡༡༠༩)ལོ་བར)གྱི་སློབ་མ་ཡིན་པ་བཅས་གཞིར་བཟུང་ནས་བརྟག་སྐབས། དམ་པ་འདི་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད་སྐབས་རྔོག་ལོ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་སོང་ཟིན་པ་ར་འཚོད་ཅིང་དབུལ་པ་གྲོ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བླ་མ་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ནི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༢༧༦)ལོར་གཤེགས་ནས་འཁྲུངས་པས་ཨར་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད་པའི་ལོ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(༡༡༢༦)ལོ་ནས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་འཁྲུངས་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྤྲེལ(༡༢༧༦)ལོ་བར་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པས་མི་འགྲིག་པར་སྣང་།

ཨཙ་རི་བ། (སློབ་དཔོན་ཨཙ་རི་བ)བོད་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ཟེར། འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་སློབ་མ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དངོས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་བརྩེ་བཀུར་དང་དད་གུས་ཞུ་ཡུལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཙམ་མ་ཟད་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཡང་ཏ་ཅང་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་བཤད་སྲོལ་ལ་སློབ་དཔོན་འདི་སིངྒ་ལའི་གླིང་གི(དེང་སང་གི་ཤྲི་ལངྐ)རྒྱལ་པོའི་སྐྱེད་ཚལ་ནང་གི་མེ་ཏོག་པདྨའི་ནང་བརྫུས་ཏེ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་ཡང་། རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་མ་ལྟར་ན། སིངྒལ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་པཉྩ་ཤྲིངྒ་ཞེས་པའི་སྲས་ཡིན་པར་བཤད་ཡོད་ཚུལ་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》གི་ནང་གསལ། མཁན་པོ་དེ་མ་དེ་ཝ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། དེ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་རྣམས་མཇལ་བར་ཕེབས། སྐབས་དེར་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་པ་དང་སྟབས་ཁེལ་ནས་མཇལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐར་ཕྱིན་པ་གསན། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སྐུ་འདས་ཁར་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བསྔོས་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གནང་སྟེ། ལྷ་ཁང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཞེངས། དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་གཞི(ཆོས་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་རྟེན་གཞི)བཙུགས། བྲམ་ཟེ་ཐུབ་དཀའ་ནག་པོ་ཞེས་པ་རྩོད་པ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་དེ་ཕམ་པར་མཛད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མར་བསྒྱུར་བའི་མཚན་ལ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ན་ལེནྡྲ་དགོན་པར་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་རང་དུ་བཞུགས་ནས་དེར་སྐུ་འདས། སློབ་དཔོན་འདིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ《དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ》 དེ་མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་པ《དབུ་མ་ལག་པའི་ཚད》 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ《འཁྲུལ་བ་བཟློག་པའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ》 མཚན་ཉིད་དང་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ《ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས》 གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་གཏན་ལ་འབེབས་པ《སྤྱོད་པ་བསྡུས་པའི་སྒྲོན་མ》 དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ《སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྦྱོང》 སྨིན་བྱེད་དབང་གི་ཆོ་ག《རྡོ་རྗེ་གདན་བཞིའི་དཀྱིལ་ཆོག་སྙིང་པོ་མདོར་བསྡུས》 བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ(རྡོ་རྗེ་གདན་བཞིའི་སྒྲུབ་ཐབས)ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་རྣམས་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བསྒྱུར་བ། བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་པར་མའི་རྒྱུད་ཕྱོགས་སྟོད[ཛ]པ་དང་། མདོ་ཕྱོགས[ཙ]པའི་ནང་ཡོད། སློབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》དང་ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལེའུ་བཅུ་བདུན་པར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

ཨཙྪ་བ་སོ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཟེར།

ཨལ་པ་ཏན་ཏན། (阿帕打)(ཨལ་ཏན་ཏན)འདི་ཕལ

ཆེར་སོག་པོའི་སྐད་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། སོག་པོའི་སྐད་དུ་ཨལ་ཏན་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཚེ་གསེར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནམ། བོད་ཡིག་ནང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་པོར་བསྒྱུར་ཡོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་རྒྱ་སྐད་དུ་ཅིན་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་སོག་སྐད་དུ་ཨལ་ཏན་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་མིན་ནམ་བརྟག གང་ལྟར་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཅིན་ཐའི་ཙུའུ་ཨ་ཀུས་རྟ་ལ་ཟེར། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ནི་ཧོག་མར་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་ཏེ་ལུང་ཅང་དང་སུང་ཧྭ་ཅང་གཙང་པོ་གཉིས་འབབ་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་ཇུད་ཁྲིན་(女真)མི་རིགས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། སུད་རྒྱལ་རབས་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ལ་མི་རིགས་དེའི་མིང་ལ་ཧེ་ཤུའེ་མོ་ཧེ(黑水靺鞨)ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་ལྔའི་སྐབས་སུ་ཇུད་ཁྲིན་(女真)ཟེར་བར་མིང་བསྒྱུར་བྱས། སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཇུད་ཁྲིན་མི་རིགས་ཀྱི་སྡེ་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་ཙམ་བྱུང་ཞིང་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་འགོར། ཇུད་ཁྲིན་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ཨ་ཀུས་ཏ་(阿骨打)ཟེར་བས་ཇུད་ཁྲིན་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ1115ལོར་རང་ཉིད་རྒྱལ་པོ་བྱས་ཏེ། བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྲིད་དབང་ཐོག་མར་བཙུགས་པའི་མིང་ལ་ཅིན་(金)རྒྱལ་རབས་ཟེར། རྒྱལ་ས་ནི་ཐོག་མར་ཧུའེ་ཉིང་(会宁)(དེང་ལང་ཧེ་ལུང་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཨ་ཁྲིང་(阿城)ལ་གྲུབ་ཤིང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་རབས་གཉིས་པ་ཧེ་ལིང་གཡང་ཝང་(海陵王)ཟེར་བས་རྒྱལ་ས་ཀྲུང་དུའུ(པེ་ཅིན)དུ་སྤོས། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ་ཞོན་ཙུང་(宣宗完颜珣)གི་སྐབས་སུ་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའེ་ཧྥིང་(开封)ལ་སྤོས་པ་ཡིན། རྒྱལ་རབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་མི་རབས་དགུ་བྱུང་བའི་དུས་མིང་ནི་ཞང་ཡན་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ1115ནས1234བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་མཐར། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐའི་ཙུང་ཨོ་གོ་ཏའི་དམག་དཔུང་གིས་སྤྱི་ལོ1234ལོར་དབང་འཕྲོག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་ཅིན་རྒྱལ་རབས་མཇུག་བསྡུས་པ་ཡིན།

ཨི་ཤོ་ལེགས། (ཤོ་ལེགས་ཞེས་པའང་སྣང་) བོད་རྒྱལ་བཙོ་ལྔ་པ། ལེགས་དྲུག་གི་ཡ་རྒྱལ། ཡབ་འབྲོང་ཞི་ལེགས་དང་ཡུམ་ས་སྨན་ལྷ་མོའི་སྲས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་བློན་པོ་རིག་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་མང་ན་འཁྲུགས་རྐྱེན་གྱུར་པས་གཅིག་རྒྱལ་སར་བཞག་ནས་གཞན་ཐང་མཚམས་སུ་འབེབས་པའི་གྲོས་གཏོང་དེ་དེའི་གཅེན་པོ་ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་པ་རིགས་ནི་ཡར་ཀར་གནང་ཞེས་བྲུ་སྡེ་ཞང་ལྷ་གཅེན་པར་གྲགས། དེ་ནས་བཙུན་ཕྱུར་རྒྱལ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ལ་སྲས་འགའ་བྱུང་ན་འོས་པ་ཞིག་རྒྱལ་སར་བསྐོས་ཏེ་གཞན་རྣམས་ཐང་མཚམས་སུ་ཕབ་པ་ཞེས་བྲུར་དུ་འཛུགས་ཀོ། རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྐུ་བོན་ཨ་ལ་དྲན་རྒྱུག་གིས་བྱས། རྒྱ་ལྗམ་ཆང་ལེགས་སམ་གླུ་ལྷམ་སྐྱིད་ལེགས་ཁང་དུ་བཞེས་པར་སྲས་ཟ་ནམ་ཟིན་ཏེ་འཁྲུངས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ནང་ལེགས་དྲུག་གི་རིང་ལ་འཆིང་བ་རྩེ་དྲུག་སྟེ། ཤུག་རྩེ། ཏོད་རྩེ། ཡང་རྩེ། ཁྲི་རྩེ། རྩེ་མོ་ལྡིང་རྒྱལ། ཁྲི་བརྩིགས་འབུམ་གདུགས་བཅས་བརྩིགས་ཞེས་འཁོད། གཞན་ཡང་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ས་ལ་ལེགས་དྲུག་གི་རིང་ལ་བོན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་དང་རིག་པའི་གནས་ལྔ་དར་ཞིང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ནི། ནད་ཀྱིས་གདུང་བ་སྨན་གྱིས་གསོ། །གདོན་གྱིས་གཙེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་བཅོས། །རྒྱུ་རྐྱེན་འཆི་འཕོ་རྩིས་ཀྱིས་བརྟག །ཞབས་ཀྱིས་རྩོལ་བ་སྒྲས་ཚར་གཅོད། །ཞེས་འཁོད་དོ། །ལེགས་དྲུག་བང་སོ་གཡའ་སྤང་མཚམས་སུ་བརྟབ། སྤང་ལ་འདབ་ཆེན་རྒྱས་པ་འདྲ་བོ་སྐད།

ཨུ་ཁང་། རང་བྱུང་འཕགས་པ་མཆེད་ལྔའི་ནང་ཚན་བལ་ཡུལ་མ་ཐིལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཡམ་བུ་ཡ་འགལ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཨུ་རྒྱན་པདྨའི་རྒྱ་གར་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག ཐང་ཡིག་ལས། ༡. འགྲོ་འདུལ་དགོངས་མཛད་པད་མའི་ཐུགས་ཞུགས་མཛད། ༢. རང་བྱུང་བལྟམས་མཛད། ༣. རྒྱལ་སྲིད་རོལ་རྩེད་མཛད། ༤. རབ་ཏུ་བྱུང་མཛད། ༥. དཀའ་ཐུབ་ལྟ་སྟོགས་མཛད། ༦. བདུད་དཔུང་བཅོམ་མཛད། ༧. སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་མཛད། ༨. ཆོས་འཁོར་བསྐོར་མཛད། ༩. བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་པ་མཛད། ༡༠. བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད། ༡༡. མི་རྟག་གཏེར་སྦེད་མཛད།

ཨུ་རྒྱན་པདྨའི་བོད་དུ་གྲགས་པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག འགྲོ་དྲུག་དོན་མཛད། བརྒྱད་ལྡ་ཆེ་བ་མཛད། ལྷ་འདྲེ་བརྟུལ་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་མཛད། མདོ་རྒྱུད་བསྒྱུར་མཛད། འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞི་མཛད། སྒྲུབ་སློལ་གཉིས་མཛད། མཐུན་བསྒྲིགས་འབད་གསུམ་མཛད། དུས་བཞི་མ་ཕྱིན་མཛད། བསྟན་ཞབས་གཏེར་སྦྱོང་མཛད། རྒྱ་བོད་དྲིན་ཆེ་གང་ལ་གང་འདུལ་མཛད།

ཨུ་ཞའི་ཏྲུཀ། ར་སྐྱེའི་ནང་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཨུ་དུམ་ལྦ་ར། སོ་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མེ་ཏོག་བཞེངས་རེ་ཤར་བའི་ཤིང་ཞིག་གི་མིང་།

ཨུ་པ། གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡི་ནང་ཚན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་གྲས་ལ་ཟེར།

ཨུ་པ་ལི། རྒྱ་གར་སྐད། ཉན་ཐོས་ཉེ་བར་འཁོར།

ཨུ་ཙ་ཧྲིང་ག མཆོང་ཞིང་འགྲོ་བའོ། །

ཨུཏྤལ། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་སྐྱེ་ཐང་དུ་བཞུགས་དུས་འཛོམས་ལ་མེ་ཏོག་གི་སྐོར་ལ་འཕྲོས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་སྟེ། ཇོ་བོས་སྤང་རྒྱན་འདི་ཨུཏྤལའི་རྒྱུ་ཅ་འདུག བོད་གྲང་བས་ཁ་མ་བྱེ་བར་ཡུས། མེ་ཏོག་ཤང་ཤང་ནི་རྒྱ་གར་ལ་མེད། ཡོད་ན་ངས་གསེར་འཇལ་གསུངས། བོད་ལ་སྔོན་ཀ་ཤར་བའི་སྤང་རྒྱན་མེ་ཏོག་མདོག་སྔོ་ནག་སོགས་རིགས་ཁ་ཤས་ཡོད། ཇོ་བོས་མཉེས་པོ་གནང་བའི་མེ་ཏོག་ཤང་ཤང་ནི་ཤང་དྲིལ་མེ་ཏོག་ཡིན་པ་འདྲ། དེ་ནི་སྤང་གསེར་དང་། ནག་ཡོད་ལའི་རྩ་འགྲམ་ལ་སྐྱོང་བོ་ཡལ་ག་མེད་པ་འཛོམས་པོ་འཇམ་མང་དང་མེ་ཏོག་གསེར་གྱི་དྲིལ་བུ་ཁ་སྦུབ་པ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད།

ཨུཏྤལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕྲེང་བུའི་རྩོམ་སྒྲ་བཞིན་རས་ཀྱི་བླ་བ་བྲིས་ལ་ཞུགས་པ་ལྷ་བུའི་ཆ་རྒྱན་འཆང་བ། (སོག་ཡིག སོག་ནུ) དེ་སྔོན་སྐྱེ་སྲིད་པག་མོ་གྲུ་པ་དང་ཧོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་དྲུང་འཁོར་སྐྱ་བོ་ཚོས་རྒྱ་བ་གཡོན་པའི་སྐྱེར་སོག་ནུ་དང་། སོག་བྱིལ་ཟེར་བ་གཡུ་སྟ་སྦྲུངས་པ་ལས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་གདོང་གི་གཡོན་དུ་འདོགས་པ་ན། མི་ཏོག་ཨུཏྤལ་སྟོན་པོས་གང་བའི་ཞིང་གི་ནང་དུ་ནམ་མཁའི་བླ་བ་ལྷ་བུའི་གདོང་ཕྱུས་ལ་ཞུགས་པ་ལྷ་བུའི་སྒྲོ་བཏགས་བྱས་པ།

ཨེ་དགས་གཉལ་གསུམ། རྩ་ཁ་ཨེ་ཡུལ་དང་། དགས་པོ། གཉལ་སྨད་བཅས་ཡིན།

ཨེ་བྲུས་པའི་ལི། (ཨེ་ཤུ་པེ་ལི) ཨེ་བྲུས་ཏེ་ཨན་དུའི་སྐད་ཡིན་ཏེ་དོན་དུ་གོང་མཁའམ་རྒྱལ་པོའི་མགག་པ་ལ་ཟེར། རྒྱ་སྐད་དུ(新村)ཞེས་པ་ཚིག་མཛོད་དུ་གསལ། པའི་ལི་སྟེ། པའི་ལི་ཡུལ་ཚུང་ཟད་མཐོ་བའི་ཀོ་ས་ཞིག་ཡིན།

ཨེ་དམར་སྐང་། ཤངས་ནམ་གླིང་རྫོང་གི་མངའ་ཁུལ་ས་ཆ་ཞིག་གི་མིང་།

ཨེ་ཤྭ་རྒྱ་རི་བ། ཨེ་ཤྭ་རྒྱ་རི་བའི་མངའ་ཁོངས་ས་ཁུལ་རྣམས་དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་སྐབས་ཁྲིམས་སྐོར་རང་བཙན་གྱི་ཁུལ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གང་ལགས་ཤེ་ན་སྔེ་པ་ཤྭ་རྒྱ་རིའམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཨེ་ཤྭ་རྒྱ་རི་ཞེས་སྡོ་ཁ་ས་ཁུལ་ཆུ་གསུམ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྐྱང་དར་མ་ནི་ཚེས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སོགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་རྒྱལ་པོ་དེ་རྣམས་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པར་གྲགས་པས་ཨེ་ཤྭ་རྒྱ་རི་བ་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྐྱང་དར་མའི་སྲས་གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུང་། དེའི་སྲས་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཙན། དེའི་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཆུང་བ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བརྩེགས་པ་དཔལ། དེའི་སྲས་གསུམ་གྱི་འབྲིང་བ་འོད་ལྡེ། དེའི་སྲས་བཞིའི་གསུམ་པ་ཁྲི་ཆུང་འདེས་ཡར་ལུང་འཕྱོངས་རྒྱས་སུ་སྐུ་མཁར་ཕྱིང་དབར་སྟག་རྩེ་བཟུང་། དེའི་སྲས་འོད་སྐྱིད་འབར། དེའི་སྲས་གཙང་ཆ་སྲུན་

ཧུག(བདུན)བྱུང་བའི་གང་ཟུང་ཞིག་གི་བརྒྱུད་པ་ལས། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དུས་སུ་གདན་ས་མཐིལ་གྱི་མདར་བཙན་པོ་ཚ་བ་རོང་པ་ཞེས་པའི་མི་དཔོན་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ནང་སོ་མདའ་སྣང་པས་ཕེ་སྐོད་ཇུ་ཚན་ཁ་ཞབས་སུ་རི་ལ་ཟ་རྒྱ་བོ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ན་གཞིས་ཀ་བརྙིགས་པས་རྒྱ་རི་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་སོགས་རིམ་པར་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་ཕག(༡༤༠༧)ལོ་ཙམ་ནས་ལྷ་དགུ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བྱུང་བ(ཉྭ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ལོ་ཉེར་བཞིར་ཕེབས་པའི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ཏ་༡༥༡༨ལོར་ལྷ་དགུ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འདས་པའི་འདས་མཆོད་ལ་ཕེ་རི་སྐོར་གདན་དྲངས་ཞེས་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པའི་ཤོག་གྲངས་༦༤ལས་བཤད)དེས་ཕེ་རི་སྔོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་ནས་ཡུལ་གྱི་དཔོན་དུ་གྱུར་ཏེ། རི་སྔོ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་དུ་གཞིས་ཆགས་ནས་ཕོ་བྲང་བཞེངས་པ་དང་སྦྲགས། རྒྱ་རི་དགོན་ཕྱག་བཏབ་རྗེས་རྒྱལ་རྒྱུད་དེའི་མིང་ལ་ལྷ་རྒྱ་རི་ཞེས་ཐོབ་ཅིང་། རྗེས་སོར་རྒྱལ་རྒྱུད་དེའི་ཁྲིམས་ཚད་དང་དགོན་སྡེའི་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ནས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་རེད། ས་སྐྱ་པ་དང་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དུས་སྐབས་ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་ས་ཁུལ་དུ་ཁྲིར་ན་ཁྲིམས་སྐོ་རང་བཙན་ལྷ་བུར་གནས། གུ་ཤྲི་ཏན་གྱིས་བོད་ཡོངས་ལ་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཏེ་ཞི་ལེར་བསྟན་པའི་ཆབ་སྲིད་དབང་ཆ་བཙུགས་རྗེས་ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་མངའ་ཁོངས་དགོན་སྡེ་རྣམས་ཀུང་དགེ་ལུགས་པར་གྱུར། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་ལྷ་རྒྱ་རི་བ་འདི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ལ་སོང་སྟབས་བདག་རྐྱེན་དུ་དེ་གའི་ས་ཁུལ་ལ་ཕ་ཚ་བུ་རྒྱུད་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་བཀའ་མཆན་གནང་བ་ནས་བཟུང་། ལྷ་རྒྱ་རི་བས་དགེ་ལུགས་པར་ཞོལ་འགན་གྱི་ཁྲལ་རིགས་ཆ་ཤས་མིག་སྨྲ་དགོས་པར་བཅེན་ཁྲིམས་སྐོ་རང་བཙན་བྱེད་ཙམ་ལ་གྱུར། དེ་ལྟ་ནའང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་མངའ་ཁུལ་དུ་རྫོང་དཔོན་གཏོང་ལས་མེད་པར་ལྷ་རྒྱ་རི་བས་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པ་རེད། ལྷ་རྒྱ་རི་པ་ལྷ་ཁར་ཡོང་སྐབས་བཀའ་ཤག་གིས་དཔོན་རིགས་མངག་གཏོང་གིས་ལྷ་གཏོང་ཤན་ཁར་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུ་སྲོལ་ཡོད། དེ་བཞིན་ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་ཁྲི་འདོན་དང་བག་སྟོན་སོགས་ལའང་བཀའ་ཤག་གིས་རིམ་པ་བཞི་པའི་དཔོན་རིགས་ཆེན་ཞུར་གཏོང་གི་ཡོད། གཞན་ཡང་མན་ཆེང་སྲིད་གཞུང་གི་བོད་སྡོད་ཨམ་བན་གྱིས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་ལྷ་རྒྱ་རིར་དཔོན་རིགས་མངག་གཏོང་གིས་གོང་མའི་བཀའ་རྒྱ་སྤྲོག་བྱུང་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་སྲས་སྲོས་ཚོར་རྒྱ་ཡིག་སློབ་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཀྱང་གཏོང་ལས་ཡོད། ཨེ་ལྷ་རྒྱ་རི(ཤེ་ཆེན)བའི་དབང་སྒྱུར་ཁྲིམ་གཞི་ནི། ཕྱག་མཛོད་མི་གཉིས། དེའི་འོག་ལྷ་རྒྱ་རི་དགོན་དང་། གཞིས་ཀ་བདག་སྐྱོང་པ། རྒྱལ་པོ་ཚང་གི་ལས་གཉེར་པ། གཞིས་ཀ་བདག་སྐྱོང་པའི་འོག་ཏུ་གཞིས་དཔོན་དང་ཚོ་དཔོན། དེའི་འོག་ཏུ་གཉེར་པ། དེའི་འོག་ཏུ་གད་པ། བཀར་པ། ཁང་གཉེར། གཉེར་ཚང་བཅས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཚང་གི་ལས་གཉེར་འོག་ཏུ་གན་པོ་དང་། རྒན་པོའི་འོག་ཏུ་སྤྱི་མི་བཅས་ཡོད། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ལ་ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་ཁྲིམས་གཞིས་དེ་ཁག་གསུམ་ལ་ཕྱེས་ཤིང་། སྲས་ཆེ་བས་མ་ཁང་བཟུང་ནས་དབང་ཆ་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་པ་དང་། སྲས་འབྲིང་བས་ཤར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་སྐབས་ཤར་བྱང་ཟེར་བ་དང་། སྲས་ཆུང་བས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་སྐབས་ཤར་ལྷོ་ཟེར་ཞིང་། ས་ཞིང་དང་ཞིང་ཟླན་ཚོ་ཡང་ཆ་བགོས་བྱས། བོད་དུ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་མ་བྱས་གོང་ལྷ་རྒྱ་རི་བས་དབང་དུ་བསྒྱུར་བའི་ས་ཁུལ་ནི་ཨེ་ལྷ་རྒྱ་རི་དང་། བཟངས་རི། རྒྱ་ཚ། ལྷུན་རྩེ་བཅས་རྫོང་ཁག་བཞི་ཙམ་དང་། གཞིས་ཁག་བཅུ་དགུ། འབྲོག་ར་དགུ། ས་ཞིང་འདོན་ཧྲུག་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སོ་བརྒྱད། སྒོ་ཕྱུགས་བདུན་སྟོང་། ཞིང་ཟླན་དུད་ཚང་ཉིས་སྟོང་། མི་སེར་སྟོང་ཕྲག་དགུ་ལྷག་ཙམ་བཅས་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་གཟིམ་ཤག་ལ་ཁ་ཞག་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་རྟ་ཐུང་ཀར་ཞེ་འདོགས་ཀྱི་ཡག་གཅིག་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་རྩ་ཆེན་ཞེ་བཀའ་ལྡན་ཀུར་ཆ་ཆ་ཡིན་པ།

ཨེར་ཀ་ཝུན་གྱི་ཆོས་ལུགས། (也里可温教)སོག་པོའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་དར་གོང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ལྡན་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཞིང་། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་བོན་ནག་པོའི་ཆོས་ལུགས་དང་འདྲ་བར་མི་ལ་ན་ཚ་བྱུང་བ་དང་། འཆི་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ར་ལུག་དང་། འབྲི་གཡག རྟ་སོགས་སྟོང་ཕྲག་ནས་བརྒྱ་ཕྲག་གི་བར་བསད་ནས་ཞ་ཁྲག་ཕུལ་ནས་མཆོད་འབུལ་བའི་ལུགས་ཤིག་ཡོད་ཅིང་། སོག་ཡུལ་དུ་ཆོས་ལུགས་དེ་ཧོག་མར་གང་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཁ་ཆེའི་ལྷ་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ད་ལྟ་མ་མཐོང་། ལྷ་རི་པའི་གཟིམ་ཤག་ལ་ཐང་ཀར་ཞབས་འདེགས་ཞུ་མཁན་གྱི་ལས་ཁུངས་ཤིག་བཙུགས་ཡོད་ལ། བཅོ་ཁང་བཅོ་ལྔར་ནང་ཟན་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད། ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་གཟིམ་ཤག་ནི་ལ་གནས་དེ་གའི་སྲིད་གཞུང་ཡིན་ཞིང་། དེས་ས་གནས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཆོག་ལ་ཁྲིམས་ཆས་དང་བཙོན་ཁང་སོགས་བཙུགས་ནས་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་དབང་ཡོད། དགུ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་མན་ཆད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཙམ་ཟླ་ཡའི་བླ་མ་ལྔ་སྤྲིང་ལྷ་པའི(རིང་)ཐེར་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས(ལུགས་དཔར་མའི་ཤོག་གྲངས་༢༥༡ནས་༢༥༡)པར་གསལ་བས་དེར་གཟིགས། ཡང(ཤེ་པ་ལྷ་རྒྱ་རི་བའི་གདུང་རབས)ཇོམ་བྱུང་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཚོད་འདུག་པ་དེ་བཞིན་ཞུད་གསོད་རྒྱ།

ཨེར་ཧྲེ་ཧྲི་ཨེར་ཁེ། འདི་ཀུ་ཤྲི་ཏན་གྱི་བུ་བཞི་པ། དྭ་ལེན་ཐའི་བུ་ཨ་ཆི་སྦྲ་ཐུར་མགོན་པོ་ལ་བུ(ཨེར་ཧྲེ་ཧྲི་ཨེར་ཁེ་ཐེ་ཡང་། ཐུན་ཆོགས། ངག་དབང་གྲགས་པ)གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ།

ཨེལ་ཐེ་མུར་ཐ་ཧྲིས། (阿铁木儿太师)ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མི་ཐོག་ཁ་ཤས་རིང་བློན་ཆེན་བྱེད་མྱོང་བ་ཞིག

ཨོ་དཀར་མཚོ། པ་སོག(བོད་ལྗོངས་མལ་གྲོ་གུང་དཀར་རྫོང་ཁོངས)ཁོངས་སྲིབ་སོའི་ཤུར་ཨོ་དཀར་མཚོ་ཞེས་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སོད་རྒྱུན་ལ་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེས་སྲིན་མོ་བཏུལ་བའི་གནས་རེད་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཟླ་༤པའི་ཚེས་༡༥པར་གནས་སྐོར་བ་ཟེར་ནས་དེའི་རིང་མཚོ་མཇལ་ཡོང་མཁན་དང་དེང་སང་ཡང་ས་ཁུལ་གང་ས་ནས་མཚོ་མཇལ་དུ་ཕེབས་མཁན་མང་པོ་ཡོད་སྐད།

ཨོ་ཀོ་ཏའི་རྒྱལ་པོ། (窝阔台)ཇིང་གིར་ཁན་གྱི་བུ་གསུམ་པ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལུག(༡༡༨༧)ལོར་སྐྱེས། རང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་གླང(༡༢༢༩)ལོར། ཇིང་གིར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚབ་ཏུ་ཁྲིད་དབང་བཟུང་དུ་བཅུག་པ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྕགས་གླང(༡༢༤༡)ལོ་བར་ལོ་ངོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཨོ་རྒྱན་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བསྙེན་སྒྲུབ།

ཨོ་རྒྱན་རྒྱལ་པོ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་གསུམ། ཐུ་མ་རྒྱལ་པོ་ཛ་སྐྱེ་གླིགས་པས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་པ། བར་པ་ཤཱཀྱ་བྷཱུ་ཏིའི་ཡབ། ཕྱི་མ་ཟ་ཧོར་རྒྱལ་པོའོ། །ཡང་ན། ཐུ་མ་སྟོན་པས་གསང་འདུས་གསུང་བ། བར་མ་རྒྱལ་པོ་ཛ་སྐྱེ་རྒྱུད་དེའི་ཆར་བབ་པ། ཕྱི་མ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཟ་ཧོར་རྒྱལ་པོ། ཡང་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བཞེངས་ནས་འདུལ་བ་ཨུ་རྒྱན་གྱི་ཡབ་རྡོར་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཐུ་མ་ཆེ་བ། ཚང་ཚོང་རྡི་ནག་འདུལ་བ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་བར་མ། ཐུག་ལེགས་ཆེན་མོས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཨ་ཡ་རཱ་ཏི་པ་ནི་ཨིནྡྲ་བྷཱུ་ཏི་ཆུང་བའོ། །

ཨོ་ཏན་ཏ་པུ་རི། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་མཆོག་ཅིག་སྟེ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས"པ་ཊ་ན་ནས་ར་ཛ་གི་རི་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་པི་ཧར་ཤ་རིབ་ཟེར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སླེབས་ཤིང་དེ་ནས་རྒྱབ་ཏུ་བལྟས་ན་བྲག་རི་ཞིང་མོ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཨོ་ཏནྟ་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་ཡིན་ཟེར། རྫོང་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་རྒྱ་གར་ན་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་བསམ་ཡས་ཀྱང་དེ་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་བཞེངས་པ་ཡིན། ས་འདི་ཡིན་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་གནས་ཀྱི་ཤུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་སྣང་། རི་འདི་ནི་ནྱ་ར་པའི་བཞུགས་གནས་ཤུ་ལ་ཏ་རི་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་མི

འདུག་སྟེ། ཆག་ལོའི་རྣམ་ཐར་དུ་ན་ལན་ཧྲའི་གྲོང་ཁྱེར་ཚ་འཁོར་གཅིག་གི་ས་ན་རི་དེ་ཡོད་གསུངས་ཤིང་། ན་ལན་ཧྲའི་གྲོང་ན་རི་འདི་གཅིག་ཕུ་མ་གཏོགས་ཡེ་མེད་ལ། རིའི་དབྱིབས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མགོ་ཞུག་པ་ལྟར་ཡོད་པས་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དང་ཡང་འགྲིག"ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཨོ་ཌི་ཝི་ཤ། རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཞིག་སྟེ་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ནས་མི་རིང་བའི་སར་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ནི་ཨོ་ཊི་ཤ་ཤཱནྟ་ཀ་ལིང་ཀའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་སྔོན་གསང་སྔགས་དར་བའི་གནས་ཡིན་ཅིང་ད་དུང་ཡང་དེར་ནང་པའི་སྔགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡོད་ཅེས་ཟེར། ཡུལ་དེར་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དང་ཉེ་བ་ན(སུ་རི)ཛ་གད་ན་ཐ་ཅ་བའི་ཁྱབ་འཇུག་གི་ལྷ་ཁང་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཨོ་ཊེ། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བཅུ་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་མང་པོས་གསུངས། ཨོ་ཊེ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་རོལ་པ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་པར་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འགར་གསལ།

ཨོ་ཊི་ཡ་ན། (འཕྲུར་འགྲོ། ཨོ་རྒྱན)རྒྱ་གར་གྱི་གནས་མཆོག་ཅིག་སྟེ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《རྒྱ་གར་གནས་ཡིག》ནང་། བི་ཤ་ཕར་ནས་སྣ་ལ་གན་དུ་སོང་སྟེ་དེ་ནས་ཀང་འགྲོས་ཀྱིས་ཕྱིན་ན་ས་ཏ་ཟེར་བའི་ཕྱུང་པར་སླེབས་ཤིང་། དེ་ནི་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ལྗི་བ་དེ་ཡིན། ཡུལ་དེར་ཨོ་ཊི་གྲམ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མ་ཐ་ལའི་གྲོང་ཡིན། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་སྟག་རས་པ་ངག་དབང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཡུལ་འདིར་དངོས་སུ་ཕེབས་མྱོང་བ་མ་ཟད། ཤིང་རྟ་པས་མཛད་པའི་ལམ་ཡིག་ནང་འཁོད་པའི་རི་བོ་ཨི་ལམ་པ་ཏ་ཡང་དེང་སང་དངོས་སུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ཡིན་གྱི་དག་སྣང་འཆར་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་དེང་སང་མི་ཚང་མས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་ཞེས་གསལ།

ཨོ་མེ་ཏྲན། ག་ཤེའི་ནང་སྨྲ་ཆེན་འགྱུར་རི་ཞེས་པར་གཟིགས།

ཨོ་རོང་བ། ཀོང་པོ་ཨོ་རོང་ཁུལ་གྱི་མི་ཞིག་སྟེ། ཡུལ་གྱི་མིང་མི་ལ་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། སྔར་དུས་གར་སོགས་ཀྱི་དམག་བོད་ལ་མང་དུ་བྱུང་སྐབས་ཀོང་པོ་དང་སྤོ་བོའི་དམག་མང་དུ་བསྐྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པ་ལྟར། སྐབས་དེར་ཨོ་རོང་པའི་མི་དེ་དུས་ཀོང་གི་དམག་དཔུང་གི་ཏ་སྣེ་འཁྲིད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ། རྗེས་སུ་དུས་གར་བའི་དམག་དཔུང་གི་མཆོད་ཝག་ཏུ་ཤི་བ་ཞིག་ཡིན།

ཨོ་རོད་ཀྱི་ས་ལ་སྦྱོད་པ་རྟོང་ཐའི་རྫི། (དུས་གར་རྒྱལ་པོ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན)འདིའི་མི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔར་ཞིང་པ་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང》(སུམ་པ་ཆོས་འབྱུང)གི་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཐད་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པ་དེར་གསལ་ཞིང་། འདི་མ་གཞི་ཧུ་ཐ་གེ་ཐུ་ཧ་ར་ཧུ་ལའི་བུ་བཞི་པ་བ་ཐུར་རྟོང་ཐའི་ཇི་ལ་བུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕུ་བ་སེང་གེ། དེ་ལ་བུ་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན། འབྲིང་པོ་ཇོ་རིགས་སུ་རྟོང་ཐའི་ཇི་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན། ཆུང་བ་བསྟན་འཛིན་དོན་པའམ་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་བཅས་ཡིན་ཞིང་། སེང་གེའི་གཞུང་པོ་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུ་ཟེར་བ་ཇོས་མར་དབེན་ལ་དགོན་པའི་བླ་མ་ཞིག་གི་སྤྲུལ་སྐུར་ངོས་བཟུང་ནས་དབུས་གཙང་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཡོད་སྐབས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལ་སྡོམ་པ་ཕུལ་རྗེས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུ་ཞེས་པའི་ཆོས་མིང་གནང་། དེ་སྐབས་རང་ཡུལ་དུ་ཨ་མི་གཅིག་པའི་སྤུན་མཆེད་སེ་ཆེན་དཔའ་ཐུར་གྱིས་གཅེན་པོ་སེང་གེ་བཀྲོངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་ཏེ་རྗེས་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་སེ་ཆེན་དཔའ་ཐུར་བསད་དེ་དགུ་ཤ་བླངས། དེ་དུས་པོ་ཤོག་ཐུ་ལ་བོད་དཔུས་ནས་གསང་ཡིག་འབྱོར་བ་ལྟར། གཅེན་པོ་སེང་གེའི་བུ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གསོད་རྩིས་ཀྱི་སྔོན་དུ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱི་གཅེན་པོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་བསད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་ཁྲོམ་ལ་ཐོར། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྐབས་དེའི་དུས་གར་གྱི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་གཙོ་ཆེ་ཆེན་ཧན་དང་མ་མཐུན་པར་དེ་ཡང་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་དུས་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས། དེ་ནས་ཏལ་ཏ་ཆེ་ཆེན་གྱིས་ས་མཚམས་སུ་སྡོད་པའི་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུའི་ཕྱོགས་པོ་གཡས་ཧུའི་རྒྱལ་པོ་དང་འགོ་པ་ཇོ་ཇེ་སྐབས་གཉིས་བཤད་པར་བརྟེན་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུས་ཏལ་ཁ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་མ་བསྟད་པའི་ཤུལ་དུ་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུའི་རི་སྟེ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་བདག་བཟུང་བྱས། ཏལ་ཁ་པ་རྣམས་དམག་ཕམ་རྗེས་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དང་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀོང་མ་ཁང་ཞིས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། ཀོང་མ་ཁང་ཞིས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱི(1696)ལོར་དམག་རྒྱགས་མང་གས་ཏེ་བོ་ཤོག་ཐུའི་དམག་གཏོར་པར་བཏང་ནས་དེའི་ཕྱི་ལོར་འདས། དེ་ནས་དུས་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྟག(1698)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ལུག(1727)ལོར་བར་དུས་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས། འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་རིང་ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་ཆེད་གཡོ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བཀམས་ཏེ་ཨ་ཐར་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ(1717)ལོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་བོ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གི་ཕུའི་མནའ་མར་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཏ་དམག་དྲུག་སྟོང་ཙམ་བཏང་ནས་ལྷ་བཟང་བསད་པ་དང་། བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལོ་གསུམ་ཙམ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཨོ་རོད་ཚོ་བ་བཞི། ཁལ་ཁ་ཨོ་རོད་ཟེར་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཧོ་ཤོད་དང་། དུས་གར། ཨོལ་ལོད། ཐུ་མེད་བཅས་ཚོ་པ་བཞི་པོའོ། །

ཨོ་རོད་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་འདི་ནི་མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཡོས(1819)ལོར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་མཛད། ཧོར་སྤྱལ་སྒོ་བཟང་རབ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ། རྒྱལ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་ནས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟར་གསན་བཞིན་མཛད། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པར་པཎྜི་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་བསྒྲུབས། དགུང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་གྲྭ་སྐོར་མཛད་ནས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་བཏགས་བཞེས། དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ལོར་དགུས་ཉིག་པ་ཡན་ཤཱཀྱ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དགོན་གྱི་ཁྲི་པ་མཛད། བཀའ་འབུམ《བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས》《སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྣ་བའི་བཅུད་ལེན》《མགོན་པོ་ཚེ་དཔག་མེད་དབང་གི་བླ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས》《ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པ་ཤེས་རབ་མིག་སྦྱིན》《ཕྱུང་ཁྲིད་དབང་རྗེས་གནང་སྐོར་གྱི་ཐོབ་ཡིག་དྲངས་ཤེལ་མེ་ལོང་བ》《ཆོ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག》《འདུལ་བའི་ལུང་བ་སྦྱོར་བསྟན་སྐོར་གྱི་སྡོམ་ཚིག》སོགས་པོད་ཆུང་གཉིས་ཙམ་བཞུགས། སྐུ་ཚེ་མཐའ་མའི་མཛད་པ་མ་གསལ།

ཨོར་སྒོག དེ་ལྟ་གཟིམ་འགག་དང་དགེ་བསྙེན་སོགས་ཀྱི་སྟོད་འགག་ཐོག་ཏུ་གྱོན་པའི་ཕྱིང་པའི་སྟོད་གོས་འཇུག་པོ་སུ་ལུང་མེད་པ་ཞིག

ཨོལ་སྒོག ཁྲབ་འོག་ཏུ་གྱོན་བྱེད་ཀྱི་སྟོད་གོས།

ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་གཟུངས་སྔགས་ཡི་གེ་དྲུག་པའོ། །

ཨོཾ་སྭ་སྟི། འདི་རྒྱ་གར་སྐད་དེ། བོད་སྐད་ལ་ཨོཾ་གྱི་དོན་ནི་མཆོག་དང་། ནོར་དང་། དཔལ་དང་། གཡང་སོགས་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། སྭ་སྟི་ནི། བདེ་ལེགས་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་བསྡོམས་ན་བདེ་ལེགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དཔེ་ཆ་སོགས་ཀྱི་འགོར་འབྲི་བའི་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་སྐད་དོད་ཡིན།

ལོ་ཚིགས་དུས་ཤེལ་མེ་ལོང་བཞུགས་སོ།།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༤༠༨༥ ཧྭང་དང་པོ། ཧྥུ་ཤིའམ་ཧྥུ་ཤིས་ཧྲིས(伏羲氏)རྒྱལ་སྲིད་ལོ་༡༡༥ རིང་སྲིད་བཟུང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་རྒྱུད་བཅོ་ལྔ་བྱུང་ཟེར་ཡང་མིང་དང་། སྲིད་ལོའི་མིང་། ལོ་གྲངས་བཅས་གསལ་པོར་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་མ་མཐོང་།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་ ཧྭང་གཉིས་པ། ཧྲན་ནུང་ཧྲི(神农氏)འདི་ལ་རྒྱལ་རྒྱུད་བརྒྱད་ཀྱི་བར་བྱུང་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། རྒྱལ་པོའི་མིང་དང་། སྲིད་ལོའི་མིང་། ལོ་གྲངས་བཅས་གསལ་པོར་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་ལོ་བསྡོམས་ན་ལོ་གྲངས་༥༡༠ ཡིན་ཟེར།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༥༧༥ ཧྭང་གསུམ་པ། ཤོན་ཡུན་ཧྲི(轩辕氏) དེ་བས་ཧྭང་གཉིས་པའི་སྲིད་དབང་ཐོབ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། འདིའི་རིང་ལ་གོས་དར་དང་། ཐོད་གོས། སྨད་གོས། རྒྱན་ཆའི་རིགས་སྣ་ཚོགས། གྲུ་གཟིངས། ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ། མཁར་སྡོང་རོལ་ཆའི་རིགས། ལྷ་མཆོད་ས་དང་། ལྷ་ཁང་། དཀར་ནག་གི་རྩིས་རིག《ནེའི་ཅིང》(内经)ཟེར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱུང་བར་བཤད། སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་༡༠༠ཡིན་ཟེར།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་སྔོན་༢༤༧༥ ཏི་ལྔའི་དང་པོ། ཧོང་ཏིའི(黄帝)གདུང་རྒྱུད་ཤའོ་ཧའོ(少昊)སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༨༠)

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་སྔོན་༢༣༨༥ ཏི་ལྔའི་གཉིས་པ། ཧོང་ཏིའི་ཙྪ་ཀའོ་ཡང་ཧྲེས(高阳氏)སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་གྲངས་༧༨ཡིན་ཟེར)

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༣༡༧ ཏི་ལྔའི་གསུམ་པ། ཧོང་ཏིའི་ཚ་བོ་ཀའོ་ཤིན(高辛)གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༨༠)

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༢༥༧ ཏི་ལྔའི་བཞི་པ། ཏི་གསུམ་པའི་རྒྱ་བོ་ཏི་ཡའོ(帝尧)ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། འདིའི་རིང་ལ་ཞིང་ཟུངས་དང་། ནག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་《མ་ཧྲ་གཤེར་གྱི་དུས་སྟོན》བྱུང་བ་བྱུང་།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༡༩༨ ཏི་ལྔའི་ལྔ་པ། ཀའོ་ཡང་ཧྲིའི(高阳氏)གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་ཕྲན་ཀོའོ་ཟེ་ཞེས་འབོད་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (འདིའི་མིང་དངོས་ཏི་ཤུན(帝舜)ཟེར)འདིའི་རིང་ལ་ཡི་གེ་དང་སྐུ་གཟུགས་སོགས་བྱུང་ཟེར། (སྲིད་ལོ་གྲངས་༡༡༩ཡིན་ཟེར)

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༡༣༧ ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་བས། སྟོད་ལུང་པ་ཛ་པོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབར་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་རྩིས་ལྟར་ན། ལོ་འདིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༠༣༣ ཡང་གསུམ་གྱི་དང་པོ། (དེང་སང་ཤ(夏)རྒྱལ་རབས་ཟེར)ཀའོ་ཡང་ཧྲིའི(高阳氏)ཚ་བོ་ནོན་པོ་ཡུས(禹)ཟེར་བས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་རྒྱུད༡. ཡུས(禹) ༢. ཆིས(启) ༣. ཐའི་ཁང(太康) ༤. ཀྲུང་ཁང(仲康) ༥. ཤང(相) ༦. ཧྲའོ་ཁང(少康) ༧. ཏིས་ཀྲུ(帝杼) ༨. ཏིས་ཧྥའི(帝槐) ༩. ཏིས་མང(帝芒) ༡༠. ཏིས་ཤིས(帝泄) ༡༡. ཏིས་པུ་ཅང(帝不降) ༡༢. ཏིས་ཇོང(帝扃) ༡༣. ཏིས་དབྱིན་ཀྲ(帝胤甲) ༡༤. ཏིས་ཁུང་ཀྲ(帝孔甲) ༡༥. ཏིས་ཀའོ(帝皋) ༡༦. ཏིས་ཧྥ(帝发) ༡༧. ཏིས་ལྷུའི་ཀུའི(帝履癸) བཅས་ཀྱིས་སྲིད་བཟུང་། (ཁྲིན་བསྡོམས་པའི་སྲིད་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་༤༧༡ཡིན་ཟེར)

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༥༦༨ ཡང་གསུམ་གྱི་གཉིས་པ། (དེང་སང་ཧྲང་རྒྱལ་རབས་སུ་འབོད)ཧྲང་ཏིའི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་ཕྲན་རྒྱལ་པོ་ཐེན་ཞང་ཟེར་བས་སྲིད་དབང་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་རབས་གསར་པ་བཙུགས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན། ༡. ཐའི་དབྱི(太乙) ༢. ཐའི་ཏིང(太丁) ༣. དཔའི་པིང(外丙) ༤. ཀྲུང་རེན(仲壬) ༥. ཐའི་ཀྲ(太甲) ༦. ཝོ་ཏིང(沃丁) ༧. ཐའི་ཀེང(太庚) ༨. ཞའོ་ཀྲ(小甲) ༩. ཡུང་ཅིས(雍己) ༡༠. ཐའི་ཝུ(太戊) ༡༡. ཀྲུང་ཏིང(仲丁) ༡༢. དཔའི་རེན(外壬) ༡༣. ཧོ་དཔན་ཀྲ(河亶甲) ༡༤. ཙུའུ་དབྱི(祖乙) ༡༥. ཙུའུ་ཤིན(祖辛) ༡༦. ཝོ་ཀྲ(沃甲) ༡༧. ཙུའུ་ཏིང(祖丁) ༡༨. ནན་ཀེང(南庚) ༡༩. ཡང་ཀྲ(阳甲) ༢༠. ཕན་ཀེང(盘庚) ༢༡. ཞའོ་ཤིན(小辛) ༢༢. ཞའོ་དབྱི(小乙) ༢༣. ཝུ་ཏིང(武丁) ༢༤. ཙུའུ་ཀེང(祖庚) ༢༥. ཙུའུ་ཀྲ(祖甲) ༢༦. ལིན་ཤིན(廪辛) ༢༧. ཁང་ཏིང(康丁) ༢༨. ཝུ་དབྱི(武乙) ༢༩. ཝུན་ཏིང(文丁) ༣༠. ཏིས་དབྱི(帝乙) ༣༡. ཏིས་ཤིན(帝辛)བཅས་ཡིན།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༡༠༤ ཡང་གསུམ་པ(དེང་སང་ཞིས་ཀྲུའུ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཡིན)ཧྲང་ཏིའི་གདུང་རྒྱུད་ཀའོ་ཞིན་ཧྲིའི(高辛氏)ཡང་ཚ་བརྒྱ་དྲུག་པ་ཀྲོའུ་ཝུ་ཝང་གིས་རྡེའུ་རྒྱལ་རབས་ཚར་བཅད་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། རྒྱལ་ས་ནི་ཤིས་ཨན་ཡིན།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༠༦༡ ཀྲོའུ་ཁྲིན་ཝང་གིས་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་བཟུང་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་འགར་གསལ་ཡང་། ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བསྟུར་ན་སྲིད་ལོ་༡༠ཡིན་དགོས། དུས་སྐབས་འདི་ཙམ་ལ་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༠༥༠ ཀྲོའུ་རྒྱུ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་ཀྲོའུ་ཀྲོའུ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་གྲངས་སྐོར《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》ལྟར་ན་ལོ་གྲངས་༥༠ ཡིན་དགོས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཁྲི་ལོ་༢༩ པ་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་གྱི་༡༠༢༧ ལོར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་འཁྲུངས་པར་འདོད།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༠༡༩ ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ཞབས་བཅས་ལས་སུ་མཛད་པར་གྲགས་པའི་བསྟན་རྩིས་ལྟར་ན། ལོ་འདིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་༡༡༢༣ སོང་བར་བཞེད། ས་ལུགས་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་༡༡༢༡ སོང་བར་བཞེད།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༠༠༨ ཀྲོའུ་རྒྱུ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲོའུ་མུང་གི་ཁྲི་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་འདིར་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་དགུར་ཕེབས་ཏེ་ཁྱིམ་ཐབས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》སོགས་གསལ་ལས་བཤད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༠༠༠ ཀྲོའུ་རྒྱུ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མུ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》སོགས་གསལ་ལས་བཤད། འདི་ཡི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་ཆུ་ལུག་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༩༩༨ ལོ་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུར་ཕེབས་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་པར་བཤད།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༩༨༠ རྒྱལ་པོ་མུ་ཝང་གི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་འདིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་ཡུམ་ལ་ཆོས་ལན་གསང་ཆེན་ཆོས་གསུངས། དེའི་ཞུལ་དུ་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་སྐུ་བཞེངས་ཞེས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་མཛད་ཅེས《ཙན་དན

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༦༡ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལོ་འདིའི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བདུན་གྱི་ནམ་དགུང་ལ་འཁྲུངས་པར་བཞེད། འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་མཚོ་སྣ་བ་ཡང་བཞེད་པ་འདི་དང་མཐུན། ཀཽ་ཤུ་བ་མའི་རྒྱལ་པོ་དྲུག་པ་ཀཽ་ཤ་ཀུང་ཡང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་གྲངས༥༡)

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༥༧ གསུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་དང་། སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ། མཆུར་ཕུའི་རྗེས་འབྲང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་པར་བཞེད།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༥༢ 《ཅིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་》ལས། ལོ་འདིར་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྲིད་དབང་བཟུང་བར་བཤད།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༤༨ 《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》ལྟར་ན། ལོ་འདིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་དང་། 《དེབ་སྔོན》ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༣༣ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཕྱིར་ཐུགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བཞེད།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༢༩ བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་ཁྲུངས་སུ་ཞུགས་ཞེས་གསུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བས་གསུངས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༢༧ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་མཚན་མོའི་དུས་སུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཞི་ཉིན་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་བཅས་སུ་བཞེད།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༢༣ མཆུར་ལུགས་སྐར་རྩིས་པ་རྣམས་དང་། གསུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་བཞེད།

ས་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༢༢ སྟག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་པར་བཞེད། ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་ཡབ་ཟས་གཙང་མ་མཇལ་ནས《ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ》གསུངས་པར་བཞེད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༢༡ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་གནས་ནས་མི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་བབས་མཛད་པར་བཞེད། སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་སོགས་བུད་མེད་མང་པོ་རབ་ཏུ་བྱུང་།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༩ 《མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག》གསུངས། རྒྱ་གར་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནིཥྐ་པོ་རབ་སྟང་གིས་བཙུན་མོ་ཞི་བ་བླངས།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༨ འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱ་ཡ་ན་འཕོང་གི་ཡུལ་སྒྲ་སྒྲོགས་སུ་བྱོན། མ་ས་ག་མའི་སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ་ལུས་ཏུ་མོ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༧ 《ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་མདོ》གསུངས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༥ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགེ་ལུགས་སྐར་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལོ་འདིར་སྐུ་འཁྲུངས་པར་བཞེད། ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་འདིར་ཡབ་པ་དང་པོའི་བཅས་པ་མཛད་པར་བཞེད།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༤ སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡབ་ཟས་གཙང་མ་གཤེགས། 《སྒྲོགས་བཅུ་ཕྲུན་སེལ་གྱི་མདོ》གསུངས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༣ འཕགས་པ་དགེ་འདུན་སྲུངས་ཀྱིས་ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་མང་པོ་གཟིགས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས《ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ》གསུངས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༢ 《འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ》གསུངས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༡༠ སུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དྲུག་དང་ཆོ་འཕྲུལ་འགྲན། 《རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ》དང་། 《དཀོན་བརྩེགས་དཀར》《དན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད》《རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དཔུང་རྒྱན》རྣམས་གསུངས། སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ཅན་བཏུལ། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡུལ་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་ཅིང་། ཙན་དན་ཇོ་བོའི་སྐུ་བཞེངས་པར་གསུངས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༠༩ ཀཽ་ཤུ་བ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདུན་པ་ཀཽ་ཤདྲི་ཡང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༥)

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༠༥ 《མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ》དང་། 《སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ》《སྣ་ཚོགས་སྣང་བའི་མདོ》《མདོ་ཟླ་མ་རྟོག་བཀོད་པ》རྣམས་གསུངས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༠༤ 《མ་རྟོགས་པས་ཞུས་པའི་མདོ》གསུངས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༠༣ 《མདོ་ཆེན་པོ་འདུས་པ་ཆེན་པོ》གསུངས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༠༢ མིང་ག་ལའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་སུ་ཧི་ཏ་བྲི་མེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་རེད་རས་ལ་རུ་གནང་། འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་སློང་ལེགས་པའི་སྐར་མ་སྟོན་པའི་ཉེ་གནས་བྱེད་མི་འདོད་པར་རྒྱུར་ཞེས་གསུངས་པར་བཤད།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༠༡ ཀུན་དགའ་བོ་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་ཐེབས་པ་སྟོན་པའི་ཉེ་གནས་མཛད། རྒྱ་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀཽ་རྒྱལ་པོ་ཀྲུའུ་ཤང་འདས་པར་བཤད།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༡༠༠ 《ཀློག་སོ་མི་ཟད་པའི་མདོ》དང་། 《བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ》《དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ》བཅས་གསུངས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༩༧ རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤར་པའི་བཙུན་མོ་སྤོ་ཐང་ངང་ཅན་སོགས་བུད་མེད་ལྔ་བརྒྱ་མེས་ཚིག སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འཕགས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་རབ་སྣང་གི་སྐྱིད་ཚལ་དུ་ཐེབས། 《བདེན་སྨྲའི་ལེའུ》《ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕྲུགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ》《ལྷན་མདོ་བརྒྱད་བརྒྱ་པ》རྣམས་གསུངས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༩༦ 《ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ》གསུངས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོའི་གོང་༩༥ སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུད་རྒྱལ་བསྟན་པར་བླན་པ་འཛེ་བྱེད་གཞོན་ནུ་སྨན་པར་སྤྱང་པོ་གཉེར་པ་ཐྲངས།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༩༤ རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་རང་གི་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་བཀྲོངས། དགེ་སློང་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲོགས་རྫོ་འཕངས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༩༣ གནས་བརྟན་ཡན་ལག་འབྱུང་དང་། དགེ་སློང་འཆར་ཀས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༩༢ ཉ་མོ་མ་དྷ་ཏྲ་བཟང་མོས་བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་སྤྱན་དྲངས། 《བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ》དང་། 《རྡོ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད》བཅས་གསུངས།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༩༡ རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་འགྱོད་པ་ཤགས་ཞུས། དགེ་སློང་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་དགེ་སློང་མ་ཨུཏྤ་ལའི་མདོག་གི་མགོར་ཁུ་ཚུར་བརྒྱབ་ནས་བསྒྲོངས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༩༠ སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་དགྲ་མཐའི་ཡུལ་དུ་དབྱར་གནས་མཛད་ནས་རྟ་ཆས་བཞེས། 《དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོ》གསུངས།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༩ 《འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ》གསུངས། བོན་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་དུ་བོན་སྟོན་པ་རྩ་མཛོད་སྒྲོལ་འབྱུངས་པར་བཤད།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༨ 《རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས》དང་《གསང་བ་རིང་བསྲེལ་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་གི་མདོ》གསུངས། དགེ་སློང་ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དུག་བཏགས་པར་སོང་བ་ས་གས་ནས་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༧ 《མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང》དང་། 《ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ》《དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ》《བཟང་སྤྱོད》རྣམས་གསུངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་ལོ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཁྱིམ་སྤྱང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༦ 《སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ》《གསེར་འོད་དམ་པ》《རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ》རྣམས་གསུངས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲུ་མོ་དགེ་སློང་མ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་བཞེས་པ་ན་གཤེགས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༥ དགེ་སློང་འཕགས་པ་འཆར་ཀ་མི་དན་གྱིས་བསྒྲོངས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༤ རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོས་སེར་སྐྱའི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་ཤཱཀྱའི་མི་རིགས་བདུན་ཁྲི་ཉག་ཅམ་བསད། ཀུན་དགའ་བོའི་ཚ་བོ་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱུང་། ཧན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་པ་ཀྲའོ་ཤར་ལྷང་གིས་སྲིད་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༢)

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༢ 《ལི་ཡུལ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ》དང་། 《དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ》《ཐར་པ་ཆེན་པོའི་མདོ》《ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ》རྣམས་གསུངས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༡ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་འདིའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་《དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད》གསུངས། ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་མཚན་ཐུན་ཐ་མར་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཞེད། ཟླ་བ་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༠ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགེ་ལུགས་པ་སྐར་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་འདིར་སངས་རྒྱས་ནས་དེའི་ལོ་རྗེས་མར《ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ》གསུངས་པ་དང་། 《དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད》གསུངས་པར་བཞེད།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༧༨ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤམ་བྷ་ལར་དུས་འཁོར་སྐོར་བསྐྲུན་ནས་བཞེངས། རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་གཤེགས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སྐུ་འདས་པར་བཞེད།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༧༧ ཤམ་བྷ་ལར་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ལྷ་དབང་ཁྲིར་ཕེབས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་འདིའི་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་སུ་འཁྲུངས་པར་བཞེད།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༦༩ ཧན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགུ་པ་ཀྲོ་དབྱེ་ལྷང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༢)

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༥༧ ཧན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་པ་ཀྲུན་ཡི་ལྷང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༦)

མེ་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༥༤ 《རྩིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང》དང་། ལོ་འདིར་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་འདས་ཞེས་གསུངས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༥༣ རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཛའི་ཁང་སྟེང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཕྱེ་ཨང་པོའི་ཆར་བབས་ཞེས་རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས《བསྟན་རྩིས》ལས་གསུངས་ཤིང་། ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༤༣ མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་ལྔ་བཞེས་པ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༤༢ ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་བཞི་བཅུའི་བར་བསྟན་པ་བསྐྱངས་ནས་སྐུ་འདས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡང་འདས་པར་གསུངས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༤༡ ཧན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་པ་ཀྲའི་ཏ་ཡི་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༤) རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་བུ་ལག་བཟང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༠)

མེ་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༣༥ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགེ་ལུགས་པ་སྐར་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་འདིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གསུངས།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༣༤ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགེ་ལུགས་པ་སྐར་རྩིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་འདིའི་དབྱར་དུས་སུ་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་མཛད་པར་བཞེད།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༣༢ ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་བུ་ལག་བཟང་གིས་སྲིད་དབང་ལོ་བཅུ་ཙམ་བཟུང་ཞེས་གསལ།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༣༡ རྒྱལ་པོ་ལག་བཟང་གི་བུ་གཞུ་བཟང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༡བར་བསྐྱངས་ཞེས་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསུངས།)

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༧ ཧན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཀྲུའི་ཞིན་ལྷང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༦)

ས་གླང་། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༢ 《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་༡༢༧སོང་བའི་སྐབས་འདིར་ཙེ་ཡ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱིན་པར་འདོད།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༨༠༨ རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་གཞུ་བཟང་གི་བུ་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ཆེན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྲིད་ལོ༨་བར་བསྐྱངས་ཞེས་བྷ་ར་ནཱ་ཐའི《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསུངས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༨༠༧ སྟ་ནམ་གྱི་མཁས་པ་བསྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར》ལས། རི་མ་ལ་ཡར་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་དང་རིག་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བཀའ་བསྡུ་མཛད་པར་གསུངས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༨༢ རྫོང་གསལ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གུང་པས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་སྤེལ་མཛད་པའི་དུས་ཚིགས་པར་གསུངས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༨༡ ཀྲོའུ་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཀྲོའུ་ཡོའུ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༡)

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༧༧ ཤམ་བྷ་ལར་ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་པ་གཟི་བརྗིད་ཅན་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༧༢ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་གྲགས་པས་ཀུན་དགའ་བོའི་སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱ་བསྡུས་ནས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་མཛད་པར་བཞེད།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༧༠ 《བི་ཧུ་ཏ་གཡའ་གསེལ》ལས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཕྲན་ཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཛ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཞིག་བྱུང་བར་བཤད། ཀྲོའུ་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་འཚོར་ནས་ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས། རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཀྲོའུ་ཕིང་ཝང་གིས་ལོ༥༡རིང་སྲིད་བསྐྱངས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༥༤ སྔ་འགྱུར་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་དར་འགོ་ཚུགས་པར་གསུངས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༥༢ 《རྩིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་》ལས། རྒྱལ་པོ་ཟླ་རན་མེད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བར་གསུངས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༥༠ 《ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས》ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་སོང་བ་གནས་བརྟན་གནས་མའི་བུ་ཞེས་བྱ་བས་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་འགྱུར་པ་བསྟན་པར་མཛད།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༢༣ སྟ་ནམ་གྱི་མཁས་པ་བསྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར》ལས། རྒྱལ་པོ་ཟླ་རན་མེད་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་གསོ་བཞེངས་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས། ལུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༡)

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༡༩ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ཀྲོའུ་ཧྭན་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༣)

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༡༡ ལུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧྭན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༨)

ས་སྟག སྤྱི་ལོའི་གོང་༧༠༣ 《ཛ་བོ་ཆེའི་མདོ》ལས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་སྐུ་འདས་པར་གསུངས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༩༦ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ཀྲོའུ་ཀྲོང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༥)

ས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༩༣ ལུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲོང་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༣༢)

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༨༥ ཆི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧྭན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༤༣)

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༨༡ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་པོ་རྗེ་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་འཁྲུངས་པར་བཞེད། (ཕུག་པའི་རང་ལུགས་དངོས་མིན) ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ཀྲོའུ་ལི་ཝང་གིས་སྲིད་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༥)

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༧༧ ཤམ་བྷ་ལའི་ཆོས་རྒྱལ་བཞི་པ་ཟླ་བས་བྱིན་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༧༦ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་པ་ཀྲོའུ་ཧུའི་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༥)

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༦༩ སྟ་ནམ་གྱི་མཁས་པ་བསྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར》ལས། རྒྱལ་པོ་ཟླ་རན་མེད་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བཞིའི་དུས་སུ་ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་གསེར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འབུལ་བར་དམ་བཅས······ཞེས་གསུངས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༦༡ ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མིན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢)

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༥༩ ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞི་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༣༣)

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༥༡ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དྲུག་པ་ཞིའང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྲིད་ལོ༣༣

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༤༨ 《རྩིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་》ལས། ལི་ཡུལ་གསར་དུ་ཚུགས་ཞེས་བཀོད་པར་བརྟག་དགོས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༣༨ སུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིའང་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༤)

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༣༦ ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཝེན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༩)

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༢༧ ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅིན་ཞིའང་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༧)

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༢༦ ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཝེན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༨)

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༢༥ གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལོ་འདིར་སྐུ་འཁྲུངས་པར་བཞེད། (འདི་དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་མང་ཆེ་བའི་རང་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་། སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་འཁྲུངས་པའི་ཟླ་འཛིན་དང་···བསྡུར་དགོས)

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༡༨ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདུན་པ་ཀྲོའུ་ཆིང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༦)

ས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༡༢ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་པ་ཁྲོའང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༦)

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༠༨ ལུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞོན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༨)

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦༠༦ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགུ་པ་ཀྲོའུ་ཏིང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༡)

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༩༧ ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅིན་ཅིང་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༠) གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། ལོ་འདིར་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༥༢)

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༩༠ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་པ་ཅན་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༤)

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༨༥ ཝུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིང་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༥)

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༧༡ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ་ཀྲོའུ་ལིང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༧)

ས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༥༢ རུའུ་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་གསར་གཏོད་བྱེད་པོ་སྟོན་པ་ཁུང་ཙེ(孔子)སྐྱེས། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་འདས་ལོ་ལྟར་ན། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༣༢)འགའ་ཞིག་གིས་སྲིད་ལོ་༡༢ཡིན་གསུངས)

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༤༧ ཆི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅིང་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༤༥ གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་བཞེད་པར། ལོ་འདིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས། «རྩིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང»ལས། ལི་ཡུལ་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་ཞེས་གསུངས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༤༤ གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོའི་ལོ་དང་པོ་ཡིན། ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ་ཀྲོའུ་ཅིང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༥)

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༣༩ གཡས་རུ་སྟག་ཚང་པས་མཛད་པའི་«རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད»ལས། ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་པར་བཤད།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༣༦ རྫོགས་ཆེན་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་སློབ་དཔོན་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས་ཞེས་རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༢༠ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཀྲོའུ་ཏའོ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡) རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་འདས། དེའི་བུ་ཕལ་བཟང་རྒྱལ་འཚར་བྱེད་བཟང་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༢)

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༥༡༩ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི་པ་ཀྲོའུ་ཅིང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༤༤)

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༨༡ ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་བྱོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལོ་འདིར་འཁྲུངས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༨༠ མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་དགའ་བ་ཆེན་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་གསུངས། ལྷ་ནས་ཀྱི་མཁས་པ་བསྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་«སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར»ལས། སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལེགས་མཐོང་གིས་བཀའ་བསྡུ་གསུམ་པ་མཛད་པར་གསུངས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༧༩ རུའུ་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཁུང་ཙེ་ལོ་འདིར་འདས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༧༧ ཤམ་བྷ་ལའི་ཆོས་རྒྱལ་དྲུག་པ་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཀྱིས་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༧༥ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི་པ་ཀྲོའུ་ཡོན་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༧) རྒྱལ་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་ནས་གྲེན་པོའི་དུས་རབས་འགོ་ཚུགས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༦༨ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅོ་ལྔ་པ་ཀྲོའུ་ཀྲེན་ཏིང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༨)

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༥༦ རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་སྔ་རྗེས་གཉིས་བྱུང་བའི་སྔ་མ་ཀཱ་ལ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ་མྱ་ངན་མེད་ནག་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་གསུངས་པ་བརྟག

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༤༡ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དྲུག་པ་ཀྲོའུ་ཁྲོན་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་ཟླ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱལ་པོ་བཅུ་བདུན་པ་ཀྲོའུ་ཤེན་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་ཟླ་བ་ལྔ་ཙམ་ལས་མ་བཟུང་།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༤༠ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཀྲོའུ་ཁའོ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༥)

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༣༨ མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་བཀའ་བསྡུ་གཉིས་པ་མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་བརྟག

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༣༡ ཤི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཡ་ཐེ་ན་ཕྱོགས་ཁག་དང་། སི་པ་ཏ་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་དབར་ནང་འཁྲུག་བྱུང་འགོ་ཚུགས། (དུས་ཡུན་ལོ༢༨)

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༢༥ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དགུ་པ་ཀྲོའུ་ཝེ་ལིད་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༤)

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༡༧ སུམ་པ་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི་«རྩིས་གཞུང་ཟླ་ཡིག»དང་། «ཆོས་འབྱུང»གཉིས་ལས་ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་པར་གསུངས་པ་དཔྱད་གཞི་ཆེ།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༠༨ ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ཞིང་ཁྲལ་ཐོག་བསྡུའི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་འགོ་ཚུགས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༠༤ ཤི་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡ་ཐེ་ན་ཕྱོགས་ཁག་དང་། སི་པ་ཏ་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཁུལ་ཡ་ཐེ་ན་ཕྱོགས་ཁག་ཕམ་ནས་མཇུག་སྒྲིལ།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༠༡ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉི་ཤུ་པ་ཀྲོའུ་ཨན་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༦)

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༩༩ ཆིན་ཧུའེ་ཀུང་རྒྱལ་པོས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༣)

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༨༦ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིན་ཕྲུའུ་ཅེས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢)

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༨༤ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིན་ཧྲན་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༣) རྒྱལ་པོ་འདིས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་གསོན་སྐྱེལ་སྦས་དུར་མི་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༨༡ ཁྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བློན་པོ་ཝུ་ཆིས་ཀྱིས་ལུགས་སྲོལ་འགའ་ཞིག་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས།

ཤིང་འབྲུག། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༧༧ ཤམ་བྷ་ལར་རིགས་ལྡན་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་པ་ལྷ་དབང་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༧༥ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉེར་གཅིག་པ་ཀྲོའུ་ཀྲེ་ཡང་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༧)

ས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༧༢ རུའུ་ལུགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མེང་ཙེ་འཁྲུངས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༦༩ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉེར་གཉིས་པ་ཀྲོའུ་ཞན་ཡང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༤༨)

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༦༡ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤའོ་ཀུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༤)

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༥༩ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གོང་མས་ཧྲང་དབྱང་ལ་ལས་དོན་བྱེད་དུ་བཅུག

ཆུ་ཕག། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༥༨ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཞན་ཡང་ལ་སྤོས། བློན་པོ་ཧྲང་དབྱང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ལམ་ལུགས་རྙིང་པ་མང་པོ་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༤༠ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཝེའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཡར་ཐོལ་དམག་འཐུག་བྱས། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྙན་ངག་མཁས་ཅན་ཆུས་ཡོན་འཁྲུངས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༣༨ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིན་ཧུའི་ཝེན་ཡང་གིས་བློན་པོ་ཧྲང་དབྱང་དམར་གསོད་བཏང་།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༣༦ ཧྲི་རིག་གཡའ་དེང་སང་ཤེས་ལྷ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འཁོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལེག་སན་ཌར་གྱིས་ཏྲ་ཤིག་གི་ཡུལ་ཁམས་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༣༣ ཀྲའོ་དང་། ཡན། ཧན། ཝུའི། ཆིས། ཁྲུའུ་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་དྲུག་གིས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱབ་རྒོལ་དམག་འཁྲུག་བྱས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༣༢ ཧྲི་རིག་གཡའ་དེང་སང་ཤེས་ལྷ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འཁོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལེག་སན་ཌར་གྱིས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཧིན་རྡུའི་ཆུ་བཅད་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་བྱས།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༢༦ ཧྲི་རིག་གི་དམག་དཔོན་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ལེག་སན་ཌར་འདས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༢༥ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིན་ཧུའི་ཝེན་ཡང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༤)

ས་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༢༢ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉེར་གསུམ་པ་ཀྲོའུ་ཧྲེན་ཅིང་ཡང་ཧྲིང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༦) རྒྱ་གར་དུ་གུཔྟའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཟླ་བ་སྦས་པ་དང་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༥) མོར་ཡའི་རྒྱལ་རབས་སམ་གུཔྟའི་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས། (རྒྱལ་རབས་འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་བཅུ་ཙམ་བྱུང་)

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༡༨ ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉེར་བཞི་པ་ཀྲོའུ་ནན་ཡང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༥༦)

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༡༣ ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་ཞེས་ས་སྐྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་ཞིག་ཏུ་གསལ།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༡༠ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཝུ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༤)

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༠༦ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲའོ་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༥༦)

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༠༠ མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་སྦས་པ་འདས་ཞེས་གསུངས་པ་བརྟག

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༩༨ རྒྱ་གར་དུ་གུཔྟའི་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་སྦས་པ་འདས། དེའི་བུ་སྙིང་པོ་ཞིག་ཅེས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༥)

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༨༤ ལོ་འདིར་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས་གསུངས། 《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཐང》ལས། སྤྱི་ལོའི་གོང་གི་༢༧༣ལོ་ནས་༢༣༢ལོ་བར་ལོ་ཞེ་གཉིས་རིང་སྲིད་བཟུང་ཞེས་གསུངས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༧༨ རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྙན་ངག་མཁན་མཁས་པ་ཆུས་ཡོན་ཆུ་ལ་ལྕེབས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༧༧ ཤམ་བྷ་ལར་རིགས་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༧༣ རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༤༢)ཞེས་དེང་སང་གི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་འདིས་ལོ་སོ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་གསུངས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༦༨ ལོ་འདིར་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས《སིང་ག་ལའི་ལོ་རྒྱུས》ལས་བཤད། གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་ན། ལོ་འདིར་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་སྲས་མེད་སྲིད་གཉིས་ཀ་རབ་བྱུང་དང་བསྙེན་རྫོགས་ཞུས་ཞེས་གསལ།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༦༥ རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་བལ་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་སྐུ་བལྟམས་པའི་གནས་ལུམྦི་ནིའི་ཚལ་དུ་མཇལ་བར་ཕེབས་ཞེས《བལ་ཡུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས》ལས་བཤད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༦༡ རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་གི《སློབ་དཔོན་ཐུ་ཤན་གྱི་རྣམ་ཐར》ལས་གསུངས།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༥༧ རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་འདིར་ཡུལ་མངས་པ་ཅན་དུ་བཀའ་བསྡུ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅེས་དེང་སང་གི《རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས》ལས་བཤད།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༥༡ རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་འདིར་སིཾ་ཧ་ལར་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་མང་དར་ཞེས《སིཾ་ཧ་ལའི་ལོ་རྒྱུས》ལས་བཤད།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༥༠ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིན་ཞའོ་ཝེན་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡) དེ་འཕྲོས་ཆིན་ཀྲོང་ཞང་ཝང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཀྲོའུ་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་མཇུག་བསྒྲིལ།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༢༤༩ ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིན་ཡང་ཀྲིང་ངམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་ཞེས་སུ་གྲགས་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༣༧)

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༤༧ མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་མ་བཙན་དྲག་ཅན་ཆེན་ཧྲི་ཧོང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་གསུངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༤༥ རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་འདས་ཞེས《དེབ་ཐེར་དཀར་པོ》ལས་གསལ། ལི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་སྲས་ས་ལས་ནུ་འཁྲུངས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༣༩ ལུའི་པུ་ཝེད་ཀྱིས《ལུའི་ཧྲི་ཁྲུན་ཆིའུ》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་བརྩམས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༣༧ ལོ་འདིར་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་གཤེགས་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ》ལས་གསུངས། བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་ཞེས《དེབ་དཀར》དང《འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྟན་རྩིས》ལས་གསུངས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༣༥ གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་གཏོར་འགོ་ཚུགས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༣༢ རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མྱ་ངན་མེད་འདས་ཞེས་དེང་སང་གི་རྒྱ་གར་མཁས་ལས་བཤད།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༢༨ གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཀྲའོ་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་བའི་འགོ་ཚུགས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༢༥ གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཝེ་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་བའི་འགོ་ཚུགས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༢༣ གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཁྲུའུ་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་བའི་འགོ་ཚུགས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༢༢ གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཡན་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་བའི་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༢༡ གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་གིས་ཆི་རྒྱལ་ཁབ་གཏོར་ནས་ཀྲུང་གོའི་མངའ་ཁོངས་གཅིག་གྱུར་བྱས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༡༠ གོང་མ་ཆིན་ཧྲི་ཧོང་ནད་ཀྱིས་མནར་ནས་འདས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༠༩ ཆིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་ཧུ་ཧའེ་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༣) ཧྲིན་ཧྲིང་དང་། ཝུ་ཀོང་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་གྲིན་ལངས་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༠༦ ཞང་ཡུལ་དང་། ལིའུ་པང་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོར་འགོ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་གིས་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒོལ་རྫང་བྱས་པར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཅིང་། ལིའུ་པང་གིས་ཆིན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཞན་ཡང་མཁར་སླེབས་ཏེ་ཆིན་རྒྱལ་ཁབ་རྩ་མེད་བཏང་ནས་སྲིད་དབང་གསར་པ་བཙུགས་ཐོག་རང་ཉིད་གོང་མ་བྱས། ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས། (སྲིད་ལོ༡༢)

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༢༠༠ ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་ཞེས་ལ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི《བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས》ལས་གསུངས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༩༤ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་ཧུའི་ཏི་ཧྲི་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༧) སོག་པོའི་མི་རིགས་ཞུང་ནུའུ་ཡིས་བཙན་འཛུལ་མཐར་སྐྱོད་བཏང་། རྒྱལ་ས་ཞིས་ཡན་ལ་སྣོལ།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༨༧ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གསུམ་པ་བཙུན་མོ་ལིའུའི་ཧྲོ་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༨) རྒྱ་གར་དུ་ཀ་ཤ་ནའི་རྒྱལ་རབས་ཚུགས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༧༩ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཞི་པ་ཧན་ཝེན་ཏི་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༣)

འདིའི་གོང་གི་ལོ་སྔོན་མར་རྒྱ་གར་དུ་དམག་དཔོན་པུ་ཤ་མི་དྲས་སྨྲོ་ཡ་པའི་རྒྱལ་རབས་གཏོར་ནས་ཤུང་ག་རྒྱལ་རབས་ཟེར་བ་བཙུགས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༧༧ ཤམ་བྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་གཉིས་པ་པདྨ་དཀར་པོ་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༥༦ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལྔ་པ་ཧན་ཅིང་ཏི་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༦)

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༤༥ རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་མཁས་དབང་སི་མ་ཆན་འཁྲུངས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༤༤ རྒྱ་གར་གྱི་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། ལོ་འདིར་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་འཁྲུངས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༤༠ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དྲུག་པ་ཧན་ཝུ་ཏི་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༥༤)

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༣༩ ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་ཞེས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་མཛད་པའི《ཤེས་བྱ་རབ་གསལ》ལས་གསུངས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༢༧ ལོ་འདིར་ཕུག་ལུགས་པ་ལྟར་ན། བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་པར་བཞེད། རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག་ནང་བོད་རྒྱལ་སྤུ་དེ་གུང་རྒྱལ་འཁྲུངས་ཟེར།

ས་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༢༢ ཧན་རྒྱུད་མའི་གོང་མ་ཧན་ཝུ་ཏིས་ཞུང་ནུའུ་བཙན་འཛུལ་དམག་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ནས་མངའ་ཁོངས་སུ་ཧྲུན་བཞིའི་སྲིད་དབང་བཙུགས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༡༧ ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་བྱོན་ཞེས《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》ལས་བཤད། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ཡང་འདི་དང་མཐུན།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༡༠༤ རྒྱ་ཡུལ་གྱི་ལྷག་གི་ཟླ་བ་ལོ་འགོར་རྩི་བའི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༩༩ རྒྱ་གར་སིནྡྷ་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་ནུ་དག་ཤུན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༩)

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༨༦ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བདུན་པ་ཧན་ཀྲའོ་ཏི་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༣)

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༧༧ ཤམ་བྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་གསུམ་པ་བཟང་པོ་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༧༣ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བརྒྱད་པ་ཞེན་ཧྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༥)

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༧༠ རྒྱ་གར་ཤུང་ག་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་པོ་དབྱིག་གི་ལྷས་ཤུང་ག་རྒྱལ་རབས་གཏོར་ནས་ཀ་ཎ་བའི་རྒྱལ་རབས་བཙུགས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༦༧ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་པོ་ཀུན་ཁྲིང་ཤོས་དཔའ་ཧུའི་ཡི་ཞི་ཤིང་ལ་ཡུལ་དུ་ཆུ་བོད་བཟོ་སྐྲུན་བྱས་ཏེ་ས་ཞིང་འདེབས་ཚེས་རྒྱ་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༥༧ རྒྱ་གར་དབུས་ཕྱོགས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཧྲི་ཀས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོའི་སྔོན་༤༨ ཧན་རྒྱུད་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དགུ་པ་ཡོན་ཏི་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༦)

འདི་ནས་བཟུང་ཧན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་སོང་བའི་འགོ་རྩོམས།
མེ་བྱི། སྤྱི་ལོའི་གོང་༤༥ རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་ཧོག་ཉིན་ཞག་མའི་རྩིས་ལ་ལེགས་བཅོས་བཏང་སྟེ་ཉིན་བསྐོལ་མ་གཏོགས་ཟླ་བ་ཚོལ་མི་རྩི་བའི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སིནྡྷ་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་བ་ལ་གམ་པའམ་འཇིགས་མེད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།
ས་གླང་། སྤྱི་ལོའི་གོང་༣༢ ཧན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་གཅིག་པ་ཧན་ཁྲེང་ཏིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༦)
ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོའི་གོང་༦ ཧན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ཧན་ཨེ་ཏིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༦)
སྤྱི་ལོའི་འགོ་རྩོམས། ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡ ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་མ་རི་ཡ་འཁྲུངས། སྤྱི་ལོ་ནི་ལོ་འདི་ནས་རྩི་བ་ལས། ཡེ་ཤུ་གཤེགས་པའི་ལོ་ནས་རྩིས་པ་མིན། ཧན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་གསུམ་པ་ཧན་ཕིང་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༥)
ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༢
ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༣
ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༤
ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༥
མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༦ ཧན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་བཞི་པ་རུ་ཙི་དབྱིང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༩)
མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༧
ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༨
ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩ ཧན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧན་ཁྲིང་རྗེའི་བློན་པོ་ཝང་མང་གིས་ཧན་རྒྱལ་རབས་གཏོར་ནས་སྲིད་དབང་གསར་པ་བཙུགས། (སྲིད་ལོ༡༥)
ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༠
ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༡
ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༢
ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༣
ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༤
ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༡༥
མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦
མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༧ རྒྱལ་ས་ཁྲིང་ཨན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཧུའུ་པེ་ས་ཁུལ་ནས་ལྷང་ལྷང་དང་། ལོ་ལིན་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཁྱེན་ལོག་དམག་འཁྲུག་འགོ་ཚུགས།
ས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༨ རྒྱལ་ས་ཁྲིང་ཨན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཤན་ཏུང་ས་ཁུལ་ནས་ཁྲི་མེས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཁྱེན་ལོག་དང་། ཁྲུང་ཕྱོགས་ས་ཚུའི་འབྲས་གཉིས་ནས་ཁྲུང་སྨུག་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཁྱེན་ལོག་དམག་འཁྲུག་ཁྲུང་།
ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༩
ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༢༠ ལོ་འདིར་འཕགས་པ་ཚོགས་མེད་སྐུ་འཁྲུངས་པར་ཞུགས་ལུགས་པ་རྣམས་ནས་བཞེད།
ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༢༡
ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༢༢
ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༢༣ ལ་བདག་འཛོར་ལྡན་ཤུལ་རིམ་ཀྱི་ཚབ་བྱེད་པ་ལིའུ་ཞུང་དང་། ལི་ཤིའུ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིང་པའི་ཁྱེན་ལོག་དག་གནོན་བྱས་ཤིང་། ཡུད་མང་ཡང་བསད།
ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༢༤ ཉམ་ཐག་པའི་རིགས་ལྡན་བཞི་པ་རྣམ་རྒྱལ་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།
ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༢༥ ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཧན་ཀོང་ཝུ་དིས་སྲིད་དབང་བཟུང་(སྲིད་ལོ༣༣)བ་ནི་ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་གོང་མ་དང་པོ་དེ་ཡིན།
མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༢༦
མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༢༧
ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༢༨
ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༢༩ ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་མ་རི་ཡ་ཁྲིམས་ཤིང་རྒྱ་གྲམ་སྟེང་དུ་བཀྲོངས།
ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༣༠
ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༣༡
ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༣༢
ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༣༣
ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༣༤
ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༣༥
མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༣༦
མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༣༧
ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༣༨
ས་ཕག སྤྱི་ལོ༣༩
ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༤༠
ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༤༡
ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༤༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༤༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༤༤

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༤༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༤༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༩༤༧

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༤༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༤༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༥༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༩༥༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༩༥༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༩༥༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༩༥༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༥༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༥༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༥༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༥༨ ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་ཧན་ཞིང་ཙུང་ཁྲིམས་སྲིད་དབང་བཟུང་(སྲིད་ལོ༡༣)རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་ལོ་དབྱང་ལ་ཁུལ་དུ་པེ་མ་སི་དགོན་པ་ཐོག་མར་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་པར་བཤད།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༩༥༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༦༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༦༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༦༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༩༦༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༩༦༤

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༩༦༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༩༦༦

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༦༧

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༦༨ ལོ་འདིར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་བསྟན་ཐོག་མར་དར་བརྩམས་ཞེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསལ།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༦༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༧༠

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༩༧༡

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༧༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༧༣

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༧༤ ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གསུམ་པ་ཧན་ཀྲང་ཏྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།(སྲིད་ལོ༡༣)

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༩༧༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༩༧༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༩༧༧

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༩༧༨ མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་རྒྱ་གར་ལ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཎི་ཀས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། ཤ་ཀའི་འདས་ལོ་ཟེར་བ་འགོ་ཚུགས་ཞེས་གསུངས་པ་བཏག

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༧༩ ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལོ་དབྱང་དུ་པེ་མ་སི(白马寺)སྟེ། བོད་སྐད་དུ་རྟ་དཀར་པོའི་དགོན་པ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་བཞེངས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༨༠

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༨༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༨༢

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༩༨༣

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༨༤ རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་འཕགས་རྒྱལ་ཏེ་དེང་སང་ཕྱུ་ཙེན་དུ་འདོད་པ་དེར་རྒྱལ་པོ་བི་ཀྲ་མས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་བི་ཀྲ་མའི་ལོ་ཚིགས་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༨༥

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༨༦

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༩༨༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༩༨༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༩༨༩ ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཞི་པ་ཧན་ཧོ་ཏིས་ཁྲིམས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༧)

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༩༩༠

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༩༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༩༢

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༩༣

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༩༤

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༩༩༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༩༦

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༩༧

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༩༨

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༩༩༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༠༠༠

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༠༠༡

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༠༠༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༠༠༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༠༠༤

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༠༠༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༠༠༦ དྲན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལྷ་པ་ཏན་ཏྲང་ཁྲིམས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡)

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༠༠༧ དྲན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧྲུག་པ་ཏན་ཡན་ཁྲིམས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༨)

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༠༠༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༠༠༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༠༡༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༠༡༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༠༡༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༠༡༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༡༠༡༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༠༡༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༠༡༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༠༡༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༠༡༨ ལོ་འདིར་མགོན་པོ་བླ་སྤྱན་སྣ་ཏྲ་ཤེགས་པར་ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་འཛིན། ལོ་རྩིས་པའི་རྩིས་སྟངས་ལྟར་ན་དཀྲུང་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༠༡༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༠༢༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༠༢༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༠༢༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༠༢༣ ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ཪོག་མ་གཞའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ཕྲོན་ཞེས་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཕྱིས་གསུངས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༠༢༤ ཤམ་བྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་གཉེན་བཟང་པོ་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༠༢༥ དྲན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བདུན་པ་དྲའོ་ཧྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་ཟླ་བ་བདུན) དེ་རྗེས་དྲན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བརྒྱད་པ་ཧྲུན་ཧྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༨)

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༠༢༦ ལོ་འདིར་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་དཔོ་ཅའོ་ཆོས་ལུགས་དར་ཞིང་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགར་གསལ་ཡང་དེ་ལྟར་མིན་པར། ནང་ཆོས་རྒྱ་ནག་ཏུ་མ་དར་གོང་གི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཆོས་ལུགས་དེ་བྱུང་མིན།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༠༢༧

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༠༢༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༠༢༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༠༣༠

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༠༣༡

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༠༣༢ ཚན་རིག་མཁས་པ་ཀྲང་ཧེང་གིས་ས་འགུལ་དཔྱད་ཆས་ཪོག་མར་གསར་བཏོད་མཛད།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༠༣༣

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༠༣༤

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༡༠༣༥ རྒྱ་གར་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཎི་ཀ་ནྟ་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༠༣༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༠༣༧

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༠༣༨

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༠༣༩ གྲུབ་ཆེན་ཪིར་ལྷ་པ་འམ་ཀྱེ་མ་འཛིན་རྫོན་ཞེས་ལ་སྐུའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྙིང་ཞིག་ནང་གསལ་བ་བཏུག

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༠༤༠

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༠༤༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༠༤༢

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༠༤༣

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༠༤༤

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༠༤༥ དྲན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དགུ་པ་ཀྲང་ཏྲིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡)

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦	ཏན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་པ་ཁྲི་རྟེས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡)
མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧	ཏན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་གཅིག་པ་ཏུན་རྟེས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༡)
ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༨	
ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩	
ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠	དེང་དུས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་མཁན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དུས་སྐབས་འདི་ཙམ་ལ་འབྱུངས་པར་བཞེད།
ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡	
ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༢	
ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༣	
ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤	
ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥	
མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༦	
མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༧	
ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༨	
ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩	
ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠	
ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༡	རྒྱལ་ནང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཧྲུའུ་(蜀)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡིའུ་པེས་བཙས།
ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༦༢	
ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༣	
ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༦༤	
ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༥	
མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༦	
མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༦༧	
ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༨	ཏན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལེའང་རྟེས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༢)
ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༩	ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་བཞུགས་པ་ལྟར་ན་ལོ་འདིར་སྐུ་གཤེགས་པར་བཞེད། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་ལོ་འདི་བྱེད་ལོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས།
ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠	
ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡	

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༢	
ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༣	
ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༤	
ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥	
མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༦	
མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧	
ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༨	
ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩	
ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༠	
ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༡	རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་ཆ་ཝུ་(吴)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་པོ་གྲགས་ཅན་ཀྲུའུ་ཀོ་ལེང་བཙས།
ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༢	
ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༨༣	
ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༤	
ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༥	
མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༨༦	
མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༧	
ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༨༨	
ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༩	ཏན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་གསུམ་པ་ཏུའོ་རྟེས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་ཟླ་བ་དྲུག)
ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠	ཏན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་བཞི་པ་ཏན་ཤན་རྟེས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༡)
ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡	
ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༢	
ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣	
ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤	
ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥	
མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦	སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་དང་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གང་ཟག་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་པའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཏུ་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ལོ་འདི་ལ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ།
མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧	

ས་སྟག། སྤྱི་ལོ་༡༩༨

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩

ལྕགས་འབྲུག། སྤྱི་ལོ་༢༠༠

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༠༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༠༢

ཆུ་ལུག། སྤྱི་ལོ་༢༠༣

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༠༤

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༠༥

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༠༦

མེ་ཕག། སྤྱི་ལོ་༢༠༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༠༨ ཧན་ཤར་མའི་གོང་མ་ཧེན་ཏིའི་ཐུག་ཐུམ་པ་ཚའོ་ཤུང་གི་བུ་ཚའོ་ཚའོ་ཞེར་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཁྲིད་ནས་ཡོན་ཧྲའོ་དམག་དཔུང་གཏོར་བཅོམ་བཏང་།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༠༩

ལྕགས་སྟག། སྤྱི་ལོ་༢༡༠

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༡༡

ཆུ་འབྲུག། སྤྱི་ལོ་༢༡༢

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༡༣

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༡༤

ཤིང་ལུག། སྤྱི་ལོ་༢༡༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༡༦

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༡༧

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༡༨

ས་ཕག། སྤྱི་ལོ་༢༡༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༢༠ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཝེ་(魏)རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཞེད་ཕྱན་ཧྲིས་ཁྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༧) ཧན་རྒྱལ་རབས་རྫོགས། ཧན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཚའོ་ཚའོ་དམག་ལས་ནས་འདས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༢༡ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཧྲུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ལིའུ་པེས་ཁྲེན་ཏུའུ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༣)

ཆུ་སྟག། སྤྱི་ལོ་༢༢༢ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་ཝུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཝུ་ཏྲ་ཧྲིས་ཇོན་ལྷུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༣༢)

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༢༣

ཤིང་འབྲུག། སྤྱི་ལོ་༢༢༤ ཤམ་བྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དྲུག་པ་ལྷ་དབང་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༢༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༢༦

མེ་ལུག། སྤྱི་ལོ་༢༢༧ རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་གྲས་ཝེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་མིང་རྡིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༣)

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༢༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༢༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༣༠

ལྕགས་ཕག། སྤྱི་ལོ་༢༣༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༣༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༣༣

ཤིང་སྟག། སྤྱི་ལོ་༢༣༤ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་ནང་སྐྱན་གྲགས་ཆེ་བའི་མི་སྣ་ཀྲུའུ་གོ་ལེང་འདས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༣༥

མེ་འབྲུག། སྤྱི་ལོ་༢༣༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༣༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༣༨ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་གྲས་ཧྲུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ཧྲའོ་ཀྲུའུ་ཧྲན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༤༡) རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཤཱ་ཀླ་ལར་རྒྱལ་པོ་སཏྲ་ཧ་ཧྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ས་ལུག། སྤྱི་ལོ་༢༣༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༤༠ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་གྲས་ཕེད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ཚིས་ཕང་ཧྲང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༥)

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༤༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༤༢

ཆུ་ཕག། སྤྱི་ལོ་༢༤༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༤༤ སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྩིས་གཞུང་ལོ་ཡིག་དང་། 《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་》 གཉིས་སུ་བོད་རྒྱལ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་འབྱུངས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སོང་བའི་ལོ་འདིར་བོད་རྗེ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན······

འབྱུང་བ་པར་གསུངས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༤༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༢༤༦

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༤༧ རྒྱའི་ཧྭ་ཤང་ཅང་ཧྭེ་ཞུ་བས་ནན་ཅིན་དུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་པ་ནི་རྒྱ་ནག་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༢༤༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༤༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༥༠ སེང་ག་ལར་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་ལོ་འདི་བར་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ཁག་གསུམ་བར་ཚུན་རྩོད་པ་མེད་པར་གནས་ཤིང་། དེ་ནས་རྩོད་གླེང་བྱུང་བའི་འགོ་ཚུགས་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསུངས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༢༥༡

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༥༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༥༣

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༥༤ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་སྐབས། ཝེད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་ཀའོ་ཀུད་ཤང་མཐོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༧) ཝུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་སུན་ལེང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢)

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༢༥༥ ལོ་འདིར་བོད་རྗེ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས《 བཻ་དཀར 》དང་《 ཐུབ་པ་མཁྱེན་ཆེན་གྱི་རྩིས་གཞུང་མ་ཡིག 》《 བྲག་དཀོན་པའི་རྩིས་གཞུང 》རྣམས་མཐུན་པར་གསུངས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༥༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༥༧

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༢༥༨ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཝུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ཅིང་ཏྲིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༧)

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༥༩

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༢༦༠ རྒྱའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཀྲུའུ་ཧྲི་ཞིན་ལི་ཡུལ་དུ་ནང་ཆོས་འཚོལ་བར་ཕེབས། ཝེད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་པ་ཡོན་ཏྲིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༦)

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༦༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༦༢

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༢༦༣ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཧྲུའུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲུའུ་ཤེན་གིས་སྲིད་བཟུང་། འདི་ནས་ཧྲུའུ་རྒྱལ་རབས་རྫོགས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༦༤ རྒྱལ་ནང་གི་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཝུ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་སུན་ཧྲིས་ཀྱིས་སྲིད་

དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༧) ཝུ་རྒྱལ་རབས་རྫོགས། ཝེད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲུའུ་ཧྭན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཝེད་རྒྱལ་རབས་རྫོགས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༦༥ ཝེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བློན་ཆེན་སི་མ་ཡན་གྱིས་ཝེད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་བློག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་དང་། ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཚུགས། (སྲིད་ལོ་༢༦)

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༦༦

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༢༦༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༦༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༦༩

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༢༧༠

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༧༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༢༧༢

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༧༣

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༧༤

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༢༧༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༧༦ རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སེང་ག་ལར་རྒྱལ་པོ་མ་ཧཱ་སེ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༧༧

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༧༨

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༢༧༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༨༠ ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཝུ་ཏི་ཡིས་ཝུ་རྒྱལ་རབས་གཏོར་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་གཅིག་གྱུར་བྱས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༨༡

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༢༨༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༨༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༢༨༤

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༨༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༨༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༢༨༧

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༢༨༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༢༨༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༢༩༠ ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ཧུའེ་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།（སྲིད་ལོ་༡༧）

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༢༩༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༢༩༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༢༩༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༢༩༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༢༩༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༢༩༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༢༩༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༢༩༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༢༩༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༣༠༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༣༠༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༣༠༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༣༠༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༣༠༤ ལོ་འདིར་ཕོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་དུ་མདོ་ཟ་མ་ཏོག་སྤང་ཀོང་སོགས་གཉན་པོ་གསང་བ་བབས་ཞེས་ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་བཞེད། རྒྱལ་ནང་གཞན་རབས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་བྱུང་བའི་གྲས་ཀྱི་སྔོན་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཀོང་ཏིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཁྲིང（ཏན）རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ལི་ཞིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྟེ་ཁྲིང་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༣༠༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༣༠༦

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༣༠༧ ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ཧྭའེ་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།（སྲིད་ལོ་༥） གྲུབ་པ་མཁན་ཆེན་ཤྲཱིས་ལོ་འདིར་བོད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས་ཞེས་གསུངས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༣༠༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༣༠༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༣༡༠ རྒྱལ་ནང་གི་གཞན་རབས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཀྱི་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ཀྲའོ་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༣༡༡ ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་མིན་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།（སྲིད་ལོ་༤）

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༣༡༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༣༡༣ ཅིན་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧྲོག་ཞིབ་འགོ་པ་ཀྲང་ཙུའི་ཟེར་བས་ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ནང་འཛུལ་གྱི་ཀོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་དབང་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་མིང་ལ་ཡིའང་སྟོན་མ་ཟེར།（རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས）

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༣༡༤

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༣༡༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༣༡༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༣༡༧ ཅིན་རྒྱལ་རབས་ནུབ་མའི་རུས་རྒྱུད་ནས་ཡིན་པའི་ལང་ཡ་ཝང་སི་མ་རུའི་ཟེར་བས་འཇི་ཀང་རྒྱུད་དུ་སྲིད་དབང་གསར་པ་བཙུགས་ནས། ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཚུགས། འདི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མེད།（རྒྱལ་པོའི་ཅིན་ཡོན་རྗེས་ཟེར）

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༣༡༨ རྒྱལ་ནང་གཞན་རབས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཀྱི་སྔོན་མའི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་ཡིན་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༣༡༩ རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཀྱི་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་པ་ཙན་ཡོན་རྒྱལ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། ལོ་འདིར་ཅེའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེན་ཡང་ཞུང་སྐྱེ་འགོ་གཙོ་ཧྲི་ལེས་ཀྲའོ་སྔོན་མའི་སྲིད་དབང་བཙོར་ནས་ཀྲའོ་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་བཙུགས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༣༢༠ རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས། རྒྱ་གར་དུ་གུ་པྟའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཙནྡྲ་གུ་པྟས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་བཤད། དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཞུ་མ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༣༢༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༣༢༢

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༣༢༣ ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་མིང་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༣༢༤ ཤམ་བྷ་ལའི་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་བདུན་པ་ཁྱབ་འཇུག་སྦས་པ་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས། རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ལེའང་སྔོན་མའི་རྒྱལ་པོ་ཀང་དབྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༣༢༥

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༣༢༦ ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ཁྲིང་ཏིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༣༢༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༣༢༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༣༢༩

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༣༣༠ ཀྲའོ་རྗེས་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མིང་ཏིས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁུལ་རྣམས་གཅིག་སྒྱུར་བྱས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༣༣༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༣༣༢ སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《བཻཌཱུརྱ་གཡའ་སེལ》ལས་ལོ་འདིར་བོད་རྒྱལ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི··· འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༣༣༣ བོད་རྒྱལ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་ལོ་འདིར་ནང་བསྟན་གྱི་དཔེ་བཅོལ་ཞེས《བཻ··· དཀར》ལས་གསུངས་ཤིང་། ཐག་དགོན་པ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩིས་གཞུང་ཡང་དེ་དང་མཐུན།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༣༣༤ རྒྱལ་ནང་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཁྲིང(ཧན)རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ལི་པན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༣༣༥ རྒྱ་ནག་གི་ཧྭ་ཤང་ལོ་ཙཱ་བ་ཐུ་ཤན་ནམ་བོད་སྐད་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཞུ་བ་དེ་སྐུ་འཁྲུངས། རྒྱ་གར་དུ་གུ··· པྟའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ས་མུ་དྲ་གུ་པྟས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༤༡)

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༣༣༦ རྒྱལ་ནང་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཁྲིང(ཧན)རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ལི་ཆི་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༣༣༧ ཞན་པེ་སི་རིགས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་མུ་ཧྲུང་ཧོང་གིས་ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འོག་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་ཡེན་ཤིང་ས་ཁུལ་དུ་སྡེར་བཙན་བྱས་ཏེ་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་ཡན་སྔོན་མའི་རྒྱལ་རབས་བཙུགས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༣༣༨ རྒྱལ་ནང་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཁྲིང(ཧན)རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་ལི་ཧྲའོ་ཡིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༣༣༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༣༤༠ རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙནྡྲ་གུ་པྟ་འདས་ཞེས་གསལ་བ་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་མཐུན།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༣༤༡

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༣༤༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༣༤༣ ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཞི་པ་ཁང་ཏིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢)

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༣༤༤ པཎྜི་ཏ་ཀུ་མཱ་ར་ཇཱི་བ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཅིག་མོ་ལོ་ཤི་ཞུ་བ་དེ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཅུ་བཞུགས། རང་རྒྱལ་གནའ་རབས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ཁྲིང་ཧན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་པ་ཧན་ལི་ཧྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༣༤༥ ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྔ་པ་མུ་ཏིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༧)

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༣༤༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༣༤༧ དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་ལེའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཐོ་ཐོ་རི་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས། ཅིན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མུ་ཏིས་ཁྲིང(ཧན)རྒྱལ་ཁབ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་གཏོར་བཅོམ་བཏང་། ཁྲིང(ཧན)རྒྱལ་རབས་མཇུག་རྫོགས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༣༤༨ ས་སྐྱའི་ཡིག་ཆིང《དུས་གསལ་སྒྲོན་མེ》དང་།《རྫོང་པའི་ཆོས་འབྱུང》ལྟར་ན། ལོ་འདིར་ལྷ་ཐོ་ཐོ···

རི་འཁྲུངས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༣༤༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༣༥༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༣༥༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༣༥༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༣༥༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༣༥༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༣༥༥ ཀུ་མཱ་ར་ཛཱིའི་སློབ་མ་རྒྱའི་ཧྭ་ཤང་ཧོ་ཧྲིན་འཁྲུངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༣༥༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༣༥༧ གནས་བརྟན་ཟླ་བ་ལྟར་ན་ཐོགས་མེད་འཁྲུངས། (སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ༩༠༠)

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༣༥༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༣༥༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༣༦༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༣༦༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༣༦༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༣༦༣《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》ལྟར་ན་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་འདས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༣༦༤ སུམ་པའི་དུས་རྩིས་ལྟར་ན་ལོ་འདིར་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་འདས། འདི་ནས་ལོ༢༥ ནས་མི་སྐྱང་ལ་སྟོང་བཙན··· འཁྲུངས་ཟེར་ཏེ་བརྟག

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༣༦༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༣༦༦ འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ས་སྐྱའི་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཉི་བརྒྱ་ཕྱར་ན་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་བྱོན་པར་གསུངས།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༣༦༧

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༣༦༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༣༦༩

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༣༧༠

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༣༧༡

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༣༧༢ ཀྲུང་གོ་བརྒྱུད་ནས་ཀྲའོ་ཞན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར། ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་འདས་ཞེས《རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས》དང《བཻ་དཀར》ལས་གསུངས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༣༧༣ བོད་རྒྱལ་ཉེར་བདུན་འདས་པ་ན་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་འཁྲུངས་ཞེས་དཔལ་སྤྲུལ་དང་། འཇུ་མི་ཕམ་གཉིས་ཀྱིས

གསུངས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༣༧༤ འགོས་ལོ་ཡིད་བཟང་རྩེ་པས་ལོ་འདིར་ཨ་ཁར་ཟླ་སྒོ་ཞུགས་པར་འདོད་ཚུལ་དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་རྗེས་དཀར་ནག་རྡེབ་ལེན་ནང་གསལ།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༣༧༥

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༣༧༦

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༣༧༧

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༣༧༨

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༣༧༩

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༣༨༠

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༣༨༡

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༣༨༢

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༣༨༣

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༣༨༤

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༣༨༥

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༣༨༦ ཧྲན་ཞིའི་ཡུན་ཀང་ཞེས་པའི་བྲག་བརྐོས་རྟེན་བཞེངས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་འདི་ནས་སྤྱི་ལོ༥༢༣བར་དུ་བཞེངས་པར་གྲགས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༣༨༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༣༨༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༣༨༩

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༣༩༠

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༣༩༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༣༩༢

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༣༩༣ ཐོ་ཐོ་རི་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུའི་ཐོག་བསྟན་པའི་དབུ་བརྙེས་ཞེས་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་ལྷ་ས་ཆེན་པོའི་མཆོད་སྡོང་དཀར་ཆག་ནང་གསུངས། སྐར་ཕྲེང་ནང་དགུང་ལོ་༨༠ཐོག་ལ་ཟེར་ཏེ་སྡེ་སྲིད་རང་ལ་ཡང་ངེས་རྟེན་ཅིག་མི་སྣང་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༣༩༤

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༣༩༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༣༩༦

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༣༩༧

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༣༩༨

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༣༩༩ མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ཧྥ་ཤང་ཟླ་ཤན་དགུང་ལོ་༦༥སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་ཆས་པར་བཞེད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༤༠༠

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༤༠༡ པཎྜི་ཏ་ཀུ་མཱ་ར་ཛཱི(ཅིག་མོ་ལོ་ཤི)ཞི་ཨན་དུ་ཕེབས། རྒྱ་ཡིག་ཏུ་རྡོར་གཅོད་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུར།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༤༠༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༤༠༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༤༠༤

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༤༠༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༤༠༦ ས་ཆེན་ལྟར་ན་ལོ་འདིར་ཐོ་ཐོ་རི་འཁྲུངས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༤༠༧ ངོར་པའི་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་ན། ལོ་འདིར་ཐོ་ཐོ་རི་དགུང་ལོ་༨༠བཞེས་དུས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་པས་བྱུང་ཟེར། ས་སྐྱའི་ཡིག་ཆེད《དུས་གསལ་སྒྲོན་མེ》ལྟར་ན་མེ་ལུག་ལོ་འདི་ནི་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་འགོ་ཡིན་པར་གསུངས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༤༠༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༤༠༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༤༡༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༤༡༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༤༡༢ ཐོ་ཐོ་རི་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་དུས་སུ་གཉན་པོ་གསང་བ་བབས་པར《གཡའ་སེལ》ལས་གསུངས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༤༡༣ པཎྜི་ཏ་ཀུ་མཱ་ར་ཤི་འདས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༤༡༤ ཧྥ་ཤང་ཟླ་ཤན་གྱིས་རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག་བརྩམས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༤༡༥ འཕན་བྱི་འདང་དུ་སྤྲོས་ཞེས《དེབ་དཀར》ལས་གསུངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༤༡༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༤༡༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༤༡༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༤༡༩ གསལ་ཅུ་ལྷུག་ཚང་བའི《མཁས་པ་དགའ་སྟོན》ལྟར་ན་ལོ་འདིར་ཐོ་ཐོ་རི་འཁྲུངས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༤༢༠ ཧྥ་ཤང་ཟླ་ཤན་འདས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༤༢༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༤༢༢

ཆུ་ཕག ཕྱི་ལོ༩༢༣

ཤིང་བྱི། ཕྱི་ལོ༩༢༤ རིགས་ལྡན་བརྒྱད་པ་ཉི་མ་གྲགས་ཁྲིར་བཞུགས།

ཤིང་གླང་། ཕྱི་ལོ༩༢༥

མེ་སྟག ཕྱི་ལོ༩༢༦

མེ་ཡོས། ཕྱི་ལོ༩༢༧

ས་འབྲུག ཕྱི་ལོ༩༢༨

ས་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༩༢༩ སིངྒ་ལའི་དགེ་སློང་མ་བརྒྱད་རྒྱ་ནག་ནང་ཅིན་དུ་ཕེབས། དགེ་ཚུལ་མ་མང་པོ་བསྒྲུབས།

ལྕགས་རྟ། ཕྱི་ལོ༩༣༠

ལྕགས་ལུག ཕྱི་ལོ༩༣༡ པཎྜི་ཏ་ཀུ་ཎ་ཝརྨ་ནང་ཅིན་ནས་འདས་ཞེས་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ཆུ་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༩༣༢

ཆུ་བྱ། ཕྱི་ལོ༩༣༣ གཉན་པོ་གསང་བ་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་མཁར་སྟེང་བབས་ཞེས་དཔལ་སྤྲུལ་དང་འཇུ་མི་ཕམ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས།

ཤིང་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༩༣༤ སིངྒ་ལའི་དགེ་སློང་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁར་བཅུ་གཅིག་ནང་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་དགེ་སློང་མ་མང་པོ་བསྒྲུབས་ཞེས་སིངྒ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ།

ཤིང་ཕག ཕྱི་ལོ༩༣༥

མེ་བྱི། ཕྱི་ལོ༩༣༦

མེ་གླང་། ཕྱི་ལོ༩༣༧

ས་སྟག ཕྱི་ལོ༩༣༨

ས་ཡོས། ཕྱི་ལོ༩༣༩

ལྕགས་འབྲུག ཕྱི་ལོ༩༤༠ རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་བསྟན་བསྒྲུབས།

ལྕགས་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༩༤༡

ཆུ་རྟ། ཕྱི་ལོ༩༤༢

ཆུ་ལུག ཕྱི་ལོ༩༤༣

ཤིང་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༩༤༤

ཤིང་བྱ། ཕྱི་ལོ༩༤༥

མེ་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༩༤༦

མེ་ཕག ཕྱི་ལོ༩༤༧

ས་བྱི། ཕྱི་ལོ༩༤༨

ས་གླང་། ཕྱི་ལོ༩༤༩

ལྕགས་སྟག ཕྱི་ལོ༩༥༠

ལྕགས་ཡོས། ཕྱི་ལོ༩༥༡

ཆུ་འབྲུག ཕྱི་ལོ༩༥༢ (གཡའ་ཞེལ) ལྟར་ན་ཐོ་ཐོ་རི་འདས་པར་བཞེད།

ཆུ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༩༥༣

ཤིང་རྟ། ཕྱི་ལོ༩༥༤

ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ༩༥༥

མེ་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༩༥༦ གནས་བརྟན་ཞི་པ་ལྟར་ན་ཤུ་སྐྱུང་འདས། (དགུང་ལོ་དགུ་བརྒྱ)

མེ་བྱ། ཕྱི་ལོ༩༥༧

ས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༩༥༨

ས་ཕག ཕྱི་ལོ༩༥༩

ལྕགས་བྱི། ཕྱི་ལོ༩༦༠

ལྕགས་གླང་། ཕྱི་ལོ༩༦༡

ཆུ་སྟག ཕྱི་ལོ༩༦༢

ཆུ་ཡོས། ཕྱི་ལོ༩༦༣

ཤིང་འབྲུག ཕྱི་ལོ༩༦༤ བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་མ་ན་དེ་ཝ་འཁྲུངས་ཞེས་བལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ།

ཤིང་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༩༦༥

མེ་རྟ། ཕྱི་ལོ༩༦༦

མེ་ལུག ཕྱི་ལོ༩༦༧ ས་ཆེན་ལྟར་ན་བོད་འདིར་ཐོ་ཐོ་རིའི་རིང་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས།

ས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༩༦༨ གཉན་པོ་གསང་བ་ནམ་མཁའ་ལས་བབས་ཞེས། (རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད) ལས་གསལ།

ས་བྱ། ཕྱི་ལོ༩༦༩

ལྕགས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༩༧༠

ལྕགས་ཕག ཕྱི་ལོ༩༧༡

ཆུ་བྱི། ཕྱི་ལོ༩༧༢

ཆུ་གླང་། ཕྱི་ལོ༩༧༣

ཤིང་སྟག ཕྱི་ལོ༩༧༤

ཤིང་ཡོས། ཕྱི་ལོ༩༧༥

མེ་འབྲུག ཕྱི་ལོ༩༧༦

མེ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༤༧༧

ས་རྟ། ཕྱི་ལོ༤༧༨

ས་ལུག ཕྱི་ལོ༤༧༩

ལྕགས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༤༨༠ ཕྱི་ལོ་གསུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ནས་འདི་བར་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གུཔྟའི་རྒྱལ་རབས་ཡིན་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚགས་ནང་གསལ།

ལྕགས་བྱ། ཕྱི་ལོ༤༨༡

ཆུ་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༤༨༢

ཆུ་ཕག ཕྱི་ལོ༤༨༣

ཤིང་བྱི། ཕྱི་ལོ༤༨༤ དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་ལྟར་ན་ལོ་འདིར་ཐོ་ཐོ་རིས་ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྙེས།

ཤིང་གླང་། ཕྱི་ལོ༤༨༥

མེ་སྟག ཕྱི་ལོ༤༨༦

མེ་ཡོས། ཕྱི་ལོ༤༨༧ རྒྱ་ནག་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤེལ་མཁན་པོ་དྷི་དྷརྨའི་སློབ་མ་ཧྭེ་ཁེ་ཞིའུ་འཁྲུངས། ཕྱི་ལོ༥༩༣ལ་འདས།

ས་འབྲུག ཕྱི་ལོ༤༨༨

ས་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༤༨༩

ལྕགས་རྟ། ཕྱི་ལོ༤༩༠ ལོ་འདི་ནས་ཕྱི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བདུན་བཅུ་བར་དུ་སེམས་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་རྩོད་པ་བྱུང་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེ་ན་ཡོད།

ལྕགས་ལུག ཕྱི་ལོ༤༩༡

ཆུ་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༤༩༢

ཆུ་བྱ། ཕྱི་ལོ༤༩༣ ཐོ་ཐོ་རི་འདས་ཞེས་འཇུ་མི་ཕམ་དང་དཔལ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས།

ཤིང་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༤༩༤

ཤིང་ཕག ཕྱི་ལོ༤༩༥ ལོ་འདི་ནས་ཕྱི་ལོ་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱད་བཅུ་བདུན་བར་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ལ་ལོ་དབྱང་གི་ཡུང་མན་བྲག་བརྐོས་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

མེ་བྱི། ཕྱི་ལོ༤༩༦

མེ་གླང་། ཕྱི་ལོ༤༩༧

ས་སྟག ཕྱི་ལོ༤༩༨

ས་ཡོས། ཕྱི་ལོ༤༩༩

ལྕགས་འབྲུག ཕྱི་ལོ༥༠༠

ལྕགས་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༥༠༡

ཆུ་རྟ། ཕྱི་ལོ༥༠༢

ཆུ་ལུག ཕྱི་ལོ༥༠༣

ཤིང་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༥༠༤

ཤིང་བྱ། ཕྱི་ལོ༥༠༥

མེ་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༥༠༦ གནས་བརྟན་རྗེ་པ་ལྟར་ན་ཐོགས་མེད་འདས། (དགུང་ལོ༡༥༠)

མེ་ཕག ཕྱི་ལོ༥༠༧

ས་བྱི། ཕྱི་ལོ༥༠༨

ས་གླང་། ཕྱི་ལོ༥༠༩

ལྕགས་སྟག ཕྱི་ལོ༥༡༠

ལྕགས་ཡོས། ཕྱི་ལོ༥༡༡

ཆུ་འབྲུག ཕྱི་ལོ༥༡༢

ཆུ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༥༡༣

ཤིང་རྟ། ཕྱི་ལོ༥༡༤

ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ༥༡༥

མེ་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༥༡༦

མེ་བྱ། ཕྱི་ལོ༥༡༧

ས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༥༡༨

ས་ཕག ཕྱི་ལོ༥༡༩

ལྕགས་བྱི། ཕྱི་ལོ༥༢༠

ལྕགས་གླང་། ཕྱི་ལོ༥༢༡

ཆུ་སྟག ཕྱི་ལོ༥༢༢

ཆུ་ཡོས། ཕྱི་ལོ༥༢༣

ཤིང་འབྲུག ཕྱི་ལོ༥༢༤ རིགས་ལྡན་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ་ཁྲིར་བཞུགས།

ཤིང་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༥༢༥

མེ་རྟ། ཕྱི་ལོ༥༢༦ ལ་ཆེན་ལྟར་ན་ཐོ་ཐོ་རི་འདས།

མེ་ལུག ཕྱི་ལོ༥༢༧ 《ས་སྐྱའི་ཡིག་ཆེང་དུས་གསལ་སྒྲོན་མེ》ལྟར་ན་ཐོ་ཐོ་རི་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་ནས་འདས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༥༢༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༥༢༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༥༣༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༥༣༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༥༣༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༥༣༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༥༣༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༥༣༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༥༣༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༥༣༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༥༣༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༥༣༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༥༤༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༥༤༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༥༤༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༥༤༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༥༤༤

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༥༤༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༥༤༦

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༥༤༧

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༥༤༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༥༤༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༥༥༠

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༥༥༡

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༥༥༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༥༥༣

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༥༥༤

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༥༥༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༥༥༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༥༥༧

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༥༥༨

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༥༥༩

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༥༦༠

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༥༦༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༥༦༢ ཐོ་ཐོ་རི་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་ན་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་བྱོན་པར་བཀའ་གཙོས་ཆེན་མོ་ན་བཤད་ཡོད་ཅེས《རྒྱལ་རབས་གསལ་མེ》གསུངས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༥༦༣

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༥༦༤

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༥༦༥

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༥༦༦

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༥༦༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༥༦༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༥༦༩

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༥༧༠ སྟོན་པ་མོ་ཧན་མོ་ཧེ་འབྱུངས་ཞེས་ཁ་ཆེའི་ཡིག་ཚགས་ནང་གསལ།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༥༧༡ སྟོན་པ་མོ་ཧན་མོ་ཧེ་འབྱུངས་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༥༧༢ རྒྱ་ནག་ཏུ་ནང་བསྟན་ལན་གཉིས་པ་བརྒྱུབས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༥༧༣

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༥༧༤

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༥༧༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༥༧༦

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༥༧༧

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༥༧༨

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༥༧༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༥༨༠

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༥༨༡ རྗེས་ལུགས་སྐར་རྩིས་ཀྱི་ལོ་མགོ་ཚུགས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༥༨༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༥༨༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༥༨༤

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༥༨༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༥༨༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༥༨༧

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༥༨༨ བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་མ་ཧི་དེ་བ་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་བལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༥༨༩ གྲུ་གུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་སློབ་གཉེར་ཆོས་མཐུན་རྒྱལ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དཔལ་དགའ་བའི་ཞབས་སྔ་ཏཀྐ་དེ་བ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ༥༨བཞུགས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༥༩༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༥༩༡

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༥༩༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༥༩༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༥༩༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༥༩༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༥༩༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༥༩༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༥༩༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༥༩༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༦༠༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༦༠༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༦༠༢ ལོ་འདིར་སྟོན་པའི་འདས་ལོ༡༤༨༣ཏུ་ཕུག་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། ཐང་ཟན་ཙང་འཁྲུངས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༦༠༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༦༠༤ གནམ་རི་སྲོང་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་དཔལ་སྤྲུལ་དང་འཇུ་མི་ཕམ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༦༠༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༦༠༦ བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་མ་ཧི་དེ་བ་འདས། འོད་ཟེར་གོ་ཆས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་བལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ། རྒྱལ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༦༠༧ ལོ་འདིར་ས་སྐྱའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་འདས་ལོ༢༧༤༠ ཚན་རྡོ་བོའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་འདས་ལོ༡༦༣༥(འཁྲུངས་པའི་ལོ་ནས་བརྩིས) ཕུག་ལུགས་སྟོན་པའི་འདས་ལོ༡༤༨༨ དགེ་ལུགས་སྟོན་པའི་འདས་ལོ༡༤༩༠ གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་འདས་ལོ༡༡༥༡(འདས་པའི་ཕྱི་ལོ་ནས་བརྩི)

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༦༠༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༦༠༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༦༡༠

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༦༡༡

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༦༡༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༦༡༣

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༦༡༤ ཉོལ་མོ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་གྱི་ཡབ་བལ་རྒྱལ་འོད་ཟེར་གོ་ཆ་ཁྲིར་འཁོད། འདི་ནས་ལོ༡༩༢ནས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་འཁྲུངས་པར་ལ་པཎ་གྱིས་བཞེད། ལ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལྟར་ན་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་གིས་སྔའོ།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༦༡༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༦༡༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༦༡༧ བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་འཁྲུངས་ཞེས་ས་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། བུ་སྟོན། ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། དགེ་ཡེ་བ། གཙུག་ཕྲེང་། ཚལ་པའི་དེབ་དམར། ངོར་བ་དཀོན་ལྷུན། ཛ་ཡ་པཎྜི་ཏ། ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་སྐྱེས། དཔལ་མང་། ཐུ་དཀོན་ཆོས་འབྱུང་། སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། རྒྱལ་རབས་གསལ་མེ། རྒྱའི་ཡིག་ཚང་བཅས་མཐུན་པར་བཞེད་ཅེས་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། བལ་བཟའ་དང་རྒྱ་བཟའ་འཁྲུངས་ཞེས་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་གསུངས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༦༡༨ རྒྱ་ནག་གི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཐོག་མའི་ཐང་ཀོ་ཙུས་སྲིད་བསྐྱངས(༦༡༨ནས༦༢༦) དེབ་དམར་དུ་ས་སྟག་འདི་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ༡༥༦༥པ་ཡིན་ཟེར་བ་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ན་ཡོད་ཅེས་པ་ཚན་རྡོ་བོའི་ལུགས་ལྟར་ན་ལོ་གཅིག་གིས་མང་བ་མ་གཏོགས་འཕྲིག་པར་སྣང་ཞེས་མཁས་པ་འགས་གསུངས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༦༡༩ སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་འདས་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༦༢༠ སྐྱིད་པའི་དུས་ཀྱི་མེར་ལེ་ཚུགས། ལྷ་བརྒྱ་བ་ཤཱཀ་གསུམ་འདས(ཕུག་ལུགས) ཀ་མ་ཀོ་ལ་ཟླ་ར། གནམ་རི་གཟིགས་ནས་སྐྱུ་ལོ་བཞི་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པར་གཙུག་ཕྲེང་ན་བཤད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༦༢༡ བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆ་འདས་ཞེས་བལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་ཟུར་སྤྱ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགས་གསུངས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༦༢༢ ཧེས་ཧེས་བསྟན་རྩིས་ཚུགས། (རྒྱའི་ཡི་གེ་དང་ཁ་ཆེའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ) འདི་ནི་མ་ཁར་ཀླ་ཀློའི་ཆོས་དར་བ་བྱེད་ཡིན་ན་ཡང་དང་རེ་ལས་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་སྔ་བ་ཡོད།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༦༢༣

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༦༢༤ རིགས་ལྡན་བཅུ་པ་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་ཁྲིར་འཁོད། མ་ཁར་ཆུང་ཟེ་སྣོ་གྲོས་ཀྱི་ཀླ་ཀློའི་ཆོས་ལུགས། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༦༢༥

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༦༢༦ ཁྲུང་ཞི་ཚུང་(ཞེང་ལེ་བཙན་པོ)རྒྱལ་སར་འཁོད། གཙུག་ལག་ཁྲིད་པས་ཁྲང་ཞི་ཚུང་ལ་ཀོང་ཅེ་འཕྲུལ་རྒྱལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ནོར་བའོ། ཀུན་མཁྱེན་ལྟར་ན་སྟོང་བཙན་རྒྱལ་སར་འཁོད། ལྡེ་པའི་དེབ་ཐེར་ལྟར་ན་བལ་བཟའ་དང་རྒྱ་……བཟའ་འཁྲུངས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༦༢༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༦༢༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༦༢༩ 《དེབ་སྔོན》《འཁོན་སྟོན》《རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ》《བེ་དཀར》《དུ་ཀུ་ལའི་ཁ་སྐོང》《འཇིགས་གླིང》《ཅེ་ཅེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ》《ལུམ་པ་མ་རྩིས》《སྨག་དཀོན་རྩིས》《འཇུ་མི་ཕམ》《དཔལ་སྤྲུལ》སོགས་ལྟར་ན་སྟོང་བཙན་འཁྲུངས་པར་བཞེད། གསལ་མེ་དང་བུ་སྟོན་ལྟར་ན་སྟོང་བཙན་རྒྱལ་སར་འཁོད། གསལ་མེ་དང་། བསོད་གྲགས། དེབ་དམར་ལྟར་ན་གནམ་རི་སྟོང་བཙན་འདས་པར་བཞེད། ཐང་ཟང་བླ་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཆས།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༦༣༠ གཙུག་ཁྲིད་ལྟར་ན་གནམ་རི་སྟོང་བཙན་གྱིས་སྲས་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཕུལ་ཞེས་ཞལ་གདམས་སྐོར་ལས……འབྱུང་བར་བཤད་པས་དུས་དེར་འདས་པར་མི་འདོད་དོ། །

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༦༣༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༦༣༢ བལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་བོད་དུ་བསུས། ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས་ཞེས་གཙུག་ཁྲིད་དང་། བསོད་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས། སོ་ནན་མཆོད་འདས་ཞེས་ཁ་ཆེའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༦༣༣ ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཞེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༦༣༤ སྟོང་བཙན་པོ་ཏ་ལ་དམར་པོ་རིར་ཕེབས་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་བཞེད། བོད་རྒྱལ་དང་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱེལ་བསྐུར་རིས་བྱས་ཞེས་དེབ་དམར་ནང་གསལ། རྒྱ་བཟའ་བོད་དུ་ཕེབས་ཞེས་བསོད་གྲགས་བཞེད། གཙུག་ཁྲིད་སོགས་ཀྱིས་བལ……བཟའ་ཁྲི་བཙུན་སྟོང་བཙན་སྐམ་པོའི་བཙུན་མོར་བསུས་ཞེས་བཤད།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༦༣༥ དམར་པོ་རིར་སོ་བྲང་གི་མཁར་བརྩིགས་ཞེས《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》དང་། 《ལུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་སུ་གསལ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་ཐུ་ཡུའུ་ཧུན་གནོད་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ། རྒྱའི་ལོ་ཐ་པ་ཏུ་ཤར་ཡི་ཅིན……འབྱུངས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༦༣༦ ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་ཞེས《གཙུག་ཁྲིད》ནང་གསལ། 《གཙུག་ཁྲིད》གིས་ཀོང་ཇོ་ཁམས་ནས་ཇོ་ཤཀྱ་བཀྲུད་ཐུ་བ་བསྐོལ་ཞེས་པ་དེ་ཡ་མཚན་གྱི་ཕྱུགས་པ་འབྲུག་གླིང་དང་ནོར་བའི་སྐྱོན་མེད་ཡོད། རྒྱ་བཟའ་བསུ་བར་བློན་པོ་འགར……རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆས་ཞེས《གསལ་མེར》གསལ། ལོ་འདི་ནས་བཟུང་ཡ་རབ་རྒྱུགས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ལས་རྒྱ་གར་ལ་འཚོ་བའི་མགོ་རྩོམ……ཞེས་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ། ལོ་འདིར་རྟེར་ཆོས་གསར་དུ་དར་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༦༣༧ ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་འབྱོར་ཞེས་ལུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་ནང་གསལ། ཐང་ཟང་བླ་མ་དབུས་ཡོར་ཕེབས་ཞེས་པ……པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ། ལོ་རྒྱུས་འགར་ལོ་འདི་ལ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་ནག་ཏུ་སྤྱན་དྲངས་མིང་དབུར་གནས་མཛད་ཟེར།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༦༣༨ སྟོང་བཙན་གྱི་དམག་ཁྲི༢༠ཙམ་ཧྲུ་ལ་མངགས་ནས་རྒྱ་ལ་རྔམས་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ། ལྷ་སའི་བོ……ཐང་གི་མཚོ་བསུབས་ཞེས་གཙུག་ཁྲིད་དང་། ལུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་སུ་གསལ།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༦༣༩ བལ་བཟའ་བོད་དུ་བསུས་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ། ལྷ་སའི་རྗེ་ཁང་བཞེངས་ཞེས་ལུམ་པའི་ཆོས་……འབྱུང་ནང་གསལ། སློང་རྩོལ་ཟླ་མས་རྒྱ་བཟའ་ལ་ཞག་ཡོ་པར་བཤད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༦༤༠ ཤིང་རྟ་ནས་འདི་བར་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཀོང་ཇོའི་དོན་དུ་སྟོང་བཙན་གྱིས་རྒྱ་དང་འཐབ་ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ། རྒྱ་བཟའ་བསུ་བའི་དོན་དུ་བློན་པོ་འགར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༦༤༡ སྟོང་བཙན་གྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བཞེད། ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་ཞེས་ལྷ་པ་དང་། བེ་དཀར། ལུམ་པའི་མ་རྩིས། རྒྱའི་ཡིག་ཚང་། རྟེར་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་གསལ། བལ་ཡུལ་བོད་འབངས་སུ་བསྡུས། བལ……བཟའ་བསུས། (ལྷ་པ)བདུད་འཇོམས་ཆོས་འབྱུང་སོགས་སུ་ལོ་འདིར་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་འདོད། རྒྱལ་པོ་ཚུལ་ཉིས་རྒྱ་ནག་ཀོང་མ་ཁྲང་ཐེ་ཚུང་ལ་ལོ་༩མངགས་ཞེས་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༦༤༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༦༤༣ ཐང་ཟང་བླ་མ་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ལོག ཕ་བོང་ཁར་མོ་བྱང་ལ་རུ་བཞེངས་ཞེས་འཁོན་སྟོན……ཀྱིས་བཞེད།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༦༤༤ ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཐུགས་སྣང་ལ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་……ཞེས་གསུངས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༦༤༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༦༤༦ བོན་ཞིག་ཡི་གེ་བཟོས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མ་འདས་རྗེས་རྒྱལ་ས་བློན་པོ་ཞིག་གིས་བཙུགས། བློན་པོ་དེས་རྒྱ……ནག་རྒྱལ་པོའི་སོ་ཉ་ལ་གནོད་པ་བཏང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྟོང་བཙན་གྱིས་བོད་དམག་མངགས་ནས་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་དབང་དུ་བསྡུས་ཞེས་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༦༤༧ མང་སྲོང་མང་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཞེད། འདི་ལྟར་ན་མང་སྲོང་གི་ཡབ་གུང་སྲོང་ནམ་འཁྲུངས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་རུང་ངོ་། །

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༦༤༨ སྟོང་བཙན་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་དམག་དྲངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཨརྫུ་ན་འདས་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཞེད།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༦༤༩ ཁྲང་ཐེ་ཚུང་རང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ལ་འདས། ཁྲང་ཀའོ་ཚུང་ཁྲིར་འཁོད།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༦༥༠ ཏུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག་དང་། རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དང་《དེབ་དཀར》སོགས་ལྟར་ན་སྟོང་བཙན་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཐོག་འདས་པར་བཤད། གཙུག་ཁྲིད་ཀྱིས་གཞན་ལུགས་བཀོད་པར་མང་སྲོང་མང་བཙན་ལོ་༡༣ཅན་ཁྲིར་འཁོད། བཤད་ཚུལ་འདི་དག་ལ་ནོར་བ་ཆེ་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༦༥༡ ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་བཞེངས་ཞེས་དཔལ་སྤྲུལ་གྱིས་བཞེད།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༦༥༢ ཞི་ཨན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དྭ་ཡན་ཐ་བཞེངས། ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་བཞེངས་ཞེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༦༥༣ ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་དང་། བཻ་དཀར། སུམ་པ་ལོ་རྩིས་བཅས་སུ་གསལ།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༦༥༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༦༥༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༦༥༦ སྐབས་སུ་སྤྱི་འདིར་ཐང་ཟང་གྱིས་མདོ་དང་མངོན་པའི་ཐིགས་པ་བམ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་བསྒྱུར། དེ་དག་ལ་ཆོས་ཚན་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡོད།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༦༥༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༦༥༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༦༥༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༦༦༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༦༦༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༦༦༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༦༦༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༦༦༤ ཐང་ཟང་བླ་མ་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་སྟེང་འདས། བློན་པོ་མགར་འདས་ཞེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ན་གསལ།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༦༦༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༦༦༦

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༦༦༧ བློན་པོ་མགར་འདས་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བཞེད། དུན་ཧོང་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་བྲག་ཕུག་བཞེངས་པར་རྒྱའི་ཡི་གེ་འགར་བཤད་མོད་ཏ་ཅང་གྱིས་དཔྱད་མེད་རྒྱའི་ཡི་གེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་སྣང་ངོ་། །ཀླུ་དགེ་ཕྲར་ན་རྒྱན་ཞུགས་ལེའུ་ཇོགས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༦༦༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༦༦༩ གུང་སྲོང་གུང་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་ལ་ཆེན་དང་། གཙུག་ཕྲེང་གཉིས་ཀྱིས་བཞེད།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༦༧༠ 《དེབ་དམར》དང་། རྒྱའི་ཡི་གེར་བོད་དམག་གིས་ཐང་གི་རྒྱལ་ཁམས་ལུ་དཔུང་བླངས། ཡུ་ཐུར་གྱི་ཡུལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་བླངས་ཟེར། བློན་པོ་མགར་འདས་ཞེས《གཙུག་ཕྲེང》ནང་གསལ། ཚོ་རིན་ཀོས་ཀྱིས་བོད་ལ་གདུགས་ཏེ་བཅམ་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེར་གསལ།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༦༧༡ རྒྱའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་ཡི་ཙིན་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༦༧༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༦༧༣ རྒྱའི་སློབ་དཔོན་སྔགས་དང་སྐར་རྩིས་ལ་མཁས་པ་ཡི་ཞིན་འཁྲུངས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༦༧༤

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༦༧༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༦༧༦ མང་སྲོང་མང་བཙན་འདས་ཤིང་། འདུས་སྲོང་མང་རྗེ་འཁྲུངས་ཞེས་ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་ནང་གསལ། རྒྱའི་ཡི་གེ་ནང་གསེས་ལ་ལོ་གཉིས་ཕྱིས་ཐོ་མི་མཐུན་སོ།།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༦༧༧

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༦༧༨

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༦༧༩ རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དུ་མང་སྲོང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པར་འདས་ཤིང་། འདུས་སྲོང་མང་རྗེ་ཁྲི་ལ་འཁོད་ཅེས། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི《དེབ་དཀར》མཆན་ལ་འདི་ནས་རྩོམ་འཕྲོ་ལུས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༦༨༠ རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ལོ་༤༠ བཞུགས་ནས་འདས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༦༨༡ གུང་སྲོང་གུང་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས《རྒྱལ་རབས་གསལ་མེ》གསུངས། སྲོང་བཙན་བཞུགས་ཐོག་སྲས་གུང་བཙན་རྒྱལ་སར་བཀོད་ཅེས་གཙུག་ཕྲེང་ནང་གསལ།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༦༨༢

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༦༨༣ ཏུན་ཧོང་གཏེར་ཡིག་ཏུ། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོའི་འདུད་བཏང་བར་བཤད། འདུད་དང་མིད་དང་གཤིན་པོའི་དགེ་སྦྱང་རྣམས་དོན་གཅིག འདུད་ལ་མདང་ཞེས་བཅོས་ནས་དོན་བསྒྱུར་བ་ནི་མི་འཐད་དོ། །རྒྱ་རྗེ་ཀོ་ཙུང་འདས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༦༨༤ ཐང་གི་རྒྱལ་མོ་ཝུ་ཙེ་ཐེན་ཁྲིར་འཁོད། རྒྱལ་མོ་འདི་ལ་བོད་ཀྱིས་འཁྲི་ཐན་མོ་ཟེར། (གཙུག་ཕྲེང)

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༦༨༥

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༦༨༦ གུང་བཙན་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་འདས། མང་སྲོང་འཁྲུངས་ཞེས་ལ་ཆེན་དང་། འགྲོ་མགོན། གཙུག་ཕྲེང་། སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། དེབ་དམར་བཅས་སུ་གསལ། མང་སྲོང་གི་སྲས་གུང་རི་གུང་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་བསོད་གྲགས་པ་བཞེད། གུང་སྲོང་གི་སྲས་མང་སྲོང་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་མེར་གསལ།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༦༨༧ གུང་རི་གུང་བཙན་འདས་པའི་རྗེས་ནས་ཡབ་སྲོང་བཙན་གྱིས་སླར་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་གཙུག་ཕྲེང་ནང་གསལ།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༦༨༨ རྒྱའི་སློབ་དཔོན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཀྲན་ཀྲིན་འཁྲུངས། འདིས་རི་པིན་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྤེལ།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༦༨༩

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༦༩༠ གཡས་རུ་སྟག་ཚང་པའི《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད》ལྟར་ན་ལོ་འདིར་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་འདས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༦༩༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༦༩༢

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༦༩༣ གུང་སྲོང་གུང་བཙན་གྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས《རྒྱལ་རབས་གསལ་མེ》གསུངས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༦༩༤

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༦༩༥ རྒྱའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཡི་ཅིན་རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་འཁོར། འདུལ་གཞུང་མང་ཙམ་བསྒྱུར། དུས་དེར་གསེར་གླིང་དུ་བསྟན་པ་དར་ཆེ་ཞེར།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༦༩༦

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༦༩༧ ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ལས་རང་ལུགས་འཁོད་པའི་སྐབས་སུ་སྲོང་བཙན་གྱི་ཆབ་སྲིད་ལོ་རེ་དགུ་བཟུང་ཞེས་པ་དང་། སྲས་གུང་བཙན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་ལོ་ལྔ་བཟུང་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཡབ་ཀྱི་གོང་དུ་འདས་ཞེས་པ་གཉིས་ལ་འགལ་འདུ་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༦༩༨ སྲོང་བཙན་ཕྱུ་གཉིས་ལ་འདས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། བུ་སྟོན། བསོད་གྲགས། གཙུག་ཕྲེང་། དེབ་དམར། ལྡེམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། བྲག་དཀར་ཆོས་འབྱུང་། རྒྱའི་ཡི་གེ་འགའ་རེ་བཅས་སུ་བཞེད། བལ་བཟའ་དང་རྒྱ་བཟའ་གཉིས་འདས་ཞེས་གཙུག་ཕྲེང་ནང་གསལ། མང་སྲོང་བཅུ་གསུམ་སྟེང་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་དེབ་དམར་དང་། གསལ་མེ། གཙུག་ཕྲེང་རྣམས་སུ་གསལ། གུང་སྲོང་བཅུ་གསུམ་སྟེང་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་བསོད་གྲགས་བཞེད། མང་སྲོང་འཁྲུངས་ཞེས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བཞེད།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༦༩༩ བུ་སྟོན་གྱིས་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ལོ་རེ་དགུ་ལ་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཞལ་བཞུགས་རིང་སྲས་ཀྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་པ་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་སམ། གུང་བཙན་དང་མང་སྲོང་གི་རྟོག་པར་བཞེད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༧༠༠

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༧༠༡

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༧༠༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༧༠༣ འདི་བར་དུ་བོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཞེས་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༧༠༤ འདུས་སྲོང་མང་རྗེ་འདས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ། རྒྱལ་མོ་ཝུ་ཛི་ཐེན་འདས་ཞེས་གཙུག་ཕྲེང་། རྒྱའི་ཡི་གེའི་ནང་གསལ། ཧྲུན་ཧོང་ཡི་གེར་འདུས་སྲོང་འདས། སྲས་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བཙན(མེས་ཨག་ཚོམ)འཁྲུངས་ཞེས་གསལ།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༧༠༥ ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ། ཀྲུང་ཙུང་རྒྱལ་སར་འཁོད། དེབ་དམར་ལྟར་ན་ཀྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་འདིའི་ཚ་མོ་ཡིན་པར་བཤད་དེ་བརྟག བལ་པོ་དང་བོད་འཐབ་ནས་བོད་རྒྱལ་ཞེས་བལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༧༠༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༧༠༧

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༧༠༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༧༠༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༧༡༠ དེབ་སྔོན་སོགས་ལྟར་ན་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་པའི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་ལ་འདས་ཞེས་དུ་ཀུ་ལའི་ཁ་སྐོང་ནང་གསལ། མང་སྲོང་གིས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་བཞེད། ཀྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་བསུས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དང་། ཧྲུན་ཧོང་ཡི་གེའི་ནང་གསལ།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༧༡༡ ཀྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོའི་ཡབ་ཕྱི་ཧྲུང་རྒྱལ་སར་བསྐོས་ཞེས《དེབ་དམར》ལས་གསལ།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༧༡༢ མང་སྲོང་འདས་ནས་ཞག་བདུན་ན་འདུས་སྲོང་མང་རྗེ་འཁྲུངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། གསལ་མེ། དེབ་དམར། གཙུག་ཕྲེང་། བ་རེ་ཐུག་ཚང་། ལྷོ་པའི་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་གསལ། ཀྱིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཕེབས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དུ་གསལ། གུང་སྲོང་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པར་འདས་ཞེས་བསོད་གྲགས་བཞེད། འདུས་སྲོང་གིས་སྲིད་བཟུང་ཞེས་ས་ཆེན་གྱིས་བཞེད།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༧༡༣ ཞང་ཞུང་ཁྲིར་འཁོད། ལོ་ཙཱ་བ་ཡི་ཅིན་འདས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༧༡༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༧༡༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༧༡༦ འདི་ནས་ལོ་ལྔའི་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་གསུམ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ནས་གསང་སྔགས་རྒྱུད་བསྒྱུར་སྤེལ།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༧༡༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༧༡༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༧༡༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༧༢༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༧༢༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༧༢༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༧༢༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༧༢༤ མང་སྲོང་དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་སྟེང་འདས། འདུས་སྲོང་མང་རྗེ་འཁྲུངས་ཞེས་ལྔ་པས་གསུངས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༧༢༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༧༢༦

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༧༢༧

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༧༢༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༧༢༩ གཡུ་ཐོག་རྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འཁྲུངས་པར་བཤད།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༧༣༠ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་བུ་སྟོན། ལྡེམ་པ་ས། བྲག་དཀར་ཆོས། འཇིགས་གླིང་བཅས་ནང་གསལ། མཚོ་སྔོན་གྱི་རྡོ་རིང་ཐར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བཅད་ཅེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༧༣༡ བསོད་གྲགས་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ལྟར་ན་ལྕགས་འབྲུག་ལ་ཡབ་འདུས་སྲོང་འདས་པའི་ལོར་སྐྱེས་ཟེར་ཨག་ཚོམ་དགུང་ལོ་བཅུ་པ་ཡིན་གསུངས་པས་ན་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་དགོས།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༧༣༢

ཆུ་བྱ། ཕྱི་ལོ་༧༣༣

ཤིང་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༧༣༤

ཤིང་ཕག ཕྱི་ལོ་༧༣༥

མེ་བྱི། ཕྱི་ལོ་༧༣༦

མེ་གླང་། ཕྱི་ལོ་༧༣༧

ས་སྟག ཕྱི་ལོ་༧༣༨

ས་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༧༣༩ དུན་ཧོང་ཡི་གེར་གིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་འདས་པར་བཤད། 《དེབ་དམར》ལས་འདི་ཡན་ལ་ཐང་གི་རྒྱལ་ཁམས་འཛུགས་ནས་ལོ་༡༡༦སོང་ཟེར་བ་མ་དག་སྟེ་ལོ་༡༢༡ཡིན་དགོས་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

ལྕགས་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༧༤༠ འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་པར་འཇང་ཡུལ་དུ་འདས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། གཙུག་ཕྲེང་། གསལ་མེ། དེབ་དམར། བསོད་གྲགས། པ་རི་སྨྲ་ཚང་བཅས་ཀྱིས་གསུངས། ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་ཏེ་མེས་ཨག་ཚོམ་འཁྲུངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། གསལ་མེ། ནེལ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། དེབ་དམར། གཙུག་ཕྲེང་བཅས་ཀྱིས་བཞེད། མེས་ཨག་ཚོམ་གྱིས་སྲིད་བཟུང་ཞེས་ས་ཆེན་གྱིས་བཞེད།

ལྕགས་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༧༤༡ གིམ་ཤིང་ཀོང་ཇོ་འདས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ། ཐེ་ཙུང་གིས་མི་ཁྲིར་སྲིད་བསྐྱངས་པ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་སོང་ཞེས་དེབ་དམར་དང་། གཙུག་ཕྲེང་གཉིས་སུ་གསལ།

ཆུ་རྟ། ཕྱི་ལོ་༧༤༢ དུན་ཧོང་གི་གཏེར་ཡིག་ཏུ་སྣ་ནམ་བཟའ་ལས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་པར་གསུངས།

ཆུ་ལུག ཕྱི་ལོ་༧༤༣

ཤིང་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༧༤༤

ཤིང་བྱ། ཕྱི་ལོ་༧༤༥

མེ་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༧༤༦

མེ་ཕག ཕྱི་ལོ་༧༤༧

ས་བྱི། ཕྱི་ལོ་༧༤༨

ས་གླང་། ཕྱི་ལོ་༧༤༩ པད་དཀར་དང་ནེལ་པ་པཎ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཟེར་ཏེ། ལོ་དྲུག་ཅུ་སྐོར་གཅིག་གིས་སྔ་བ་ཡོད། ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་མེས་ཨག་ཚོམ་གྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་གསལ་མེ་དང་། བསོད་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས་བཞེད།

ལྕགས་སྟག ཕྱི་ལོ་༧༥༠

ལྕགས་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༧༥༡ པད་དཀར་དང་ནེལ་པ་པཎ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་བཞེངས་ཟེར་ཏེ། ལོ་དྲུག་ཅུ་སྐོར་གཅིག་གིས་སྔ་བ་ཡོད།

ཆུ་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༧༥༢

ཆུ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༧༥༣ རྒྱའི་སློབ་དཔོན་ཀུན་ཀྱིང་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་ལ་རི་པིན་གྱི་མཚོར་བགྲོད་ཀྱང་ཕེབས་ས་མ་ཐུབ། ཐེངས་དྲུག་པ་ལོ་འདིར་རི་པིན་དུ་བརྒལ། འདུལ་བསྟན་ཐོག་མར་སྤེལ། གསོ་རིག་ཀྱང་སྤེལ།

ཤིང་རྟ། ཕྱི་ལོ་༧༥༤

ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ་༧༥༥ མེས་ཨག་ཚོམ་འདས། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ།

མེ་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༧༥༦ སུའུ་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། དུན་ཧོང་གི་ཡིག་ཆགས་ནང་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་གསལ།

མེ་བྱ། ཕྱི་ལོ་༧༥༧

ས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༧༥༨

ས་ཕག ཕྱི་ལོ་༧༥༩

ལྕགས་བྱི། ཕྱི་ལོ་༧༦༠ བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལ་སྲས་ཤིག་བལྟམས་པར་དུན་ཧོང་ཡི་གེར་བཤད་ཀྱང་མཚན་མི་གསལ།

ལྕགས་གླང་། ཕྱི་ལོ་༧༦༡

ཆུ་སྟག ཕྱི་ལོ་༧༦༢ ཏེང་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་གསུང་དུ་ལོ་འདིར་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་པར་གསུངས།

ཆུ་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༧༦༣ བོད་དམག་གིས་རྒྱ་བཅམ། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཤན་ཏུར་བྲོས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དང་། དུན་ཧོང་ཡི་གེ། གཙུག་ཕྲེང་གི་གཞན་ལུགས་བཅས་སུ་གསལ། བོད་དམག་རྒྱལ་ས་ཞི་ཡན་དུ་སླེབས་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེར་གསལ། རྒྱའི་སློབ་དཔོན་ཀུན་ཀྱིང་འདས།

ཤིང་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༧༦༤

ཤིང་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༧༦༥

མེ་རྟ། ཕྱི་ལོ་༧༦༦

མེ་ལུག ཕྱི་ལོ་༧༦༧ རྒྱལ་བ་ལྔ་པའི་གསུང་དུ་ལོ་འདིར་སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས།

ས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༧༦༨ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་གཡུ་ཐོག་རྙིང་མའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། གཡུ་ཐོག་རྙིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་བཞུགས་ཞེས་གཡུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

ས་བྱ། ཕྱི་ལོ་༧༦༩

ལྕགས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༧༧༠

ལྕགས་ཕག ཕྱི་ལོ་༧༧༡

ཆུ་བྱི། ཕྱི་ལོ་༧༧༢

ཆུ་གླང་། ཕྱི་ལོ་༧༧༣

ཤིང་སྟག ཕྱི་ལོ་༧༧༤ ལ་རྒྱའི་ཡིག་རྙིང་ཞིག་ན་རྒྱ་ནག་ཏུ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་བྱོན། འདི་ནས་ལོ་བཅུ་བདུན་ན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ཟེར།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༧༧༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༧༧༦

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༧༧༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༧༧༨ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་བུ་སྟོན་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། ཀུན་མཁྱེན། དཔལ་མང་། གཡའ་སེལ། ཐུབ་དགོན་ཆོས་འབྱུང་བཅས་སུ་གསལ།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༧༧༩ ཐའི་ཛུང་འདས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༧༨༠ དེ་ཛུང་ཁྲིར་འཁོད། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འདས་ནས་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དང་། གཙུག་ཕྲེང་གི་གཞན་ལུགས་སུ་གསལ།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༧༨༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༧༨༢ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་མ་རྒྱ་བཟའ་འདས་ཞེས་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་བཞེད།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༧༨༣ ཁྲི་སྲོང་གིས་བོད་དམག་ཁྲི་ཚོ་སུམ་ཅུ་ཕྱིན་ནས་ཞི་ཨན་དུ་ཞིན་བཙོ་ཝུ་ལ་གོང་མའི་རྒྱལ་ས་བཟུང་། དེ་ནས་ལྷ་སའི་ཇོ་ཁང་མདུན་དབོན་ཞང་མཐུན་འབྲིག་གི་རྡོ་རིང་བསླངས། སྟན་ཀན་ཞིང་ཆེན་པར་གྱི་ཡུང་ཐན་རི་རྒྱུད་ནས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས་བཅད་ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚགས་ནང་གསལ།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༧༨༤

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༧༨༥

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༧༨༦

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༧༨༧ གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་དགོན་པོ་འཁྲུངས་ཞེས《སྨན་པའི་ཆོས་འབྱུང་》ནང་གསལ།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༧༨༨ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་ང་དགུ་ལ་འདས་ཞེས་སི་དཀར་དང་དུ་ཀུ་ལ་གཉིས་ནས་གསུངས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༧༨༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༧༩༠ མེས་ཨག་ཚོམས་འདས། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་བུ་སྟོན་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། གཡའ་སེལ་བཅས་ཀྱིས་བཞེད། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་མ་ཆེན་དང་། དེབ་དམར། གསལ་མེ། གཙུག་ཕྲེང་། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ། སྨན་པའི་ཆོས་འབྱུང་། ཏུ་ཧྲིས། བ་རི་ལྷག་ཚང་བཅས་ཀྱིས་བཞེད། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་དང་། པདྨ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་ཕེབས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༧༩༡ དེབ་དམར་ལས། མེས་ཨག་ཚོམས་རེ་གསུམ་ལ་འདས་པ་དང་། དེའི་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་ལ་གཞིགས་ན་ལྕགས་རྟ་ལ་འཁྲུངས་དགོས་པ་ངེས་མེད་ཀྱིས་འགྲུབ།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༧༩༢ མྱང་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡན་ཟླ་དུས་ཀྱི་ཡུ་ཟི་ཡིན། ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ལ་འདས་ཞེས་དེབ་སྔོན་དུ་གསུངས། སྦའི་སྲུན་ཞོལ་ནས་གླིང་བའི་དུས་གཅིག་ལ་གཤེགས་ཞེས་བསྒྱུར་གསུངས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༧༩༣ མེས་ཨག་ཚོམས་འདས་ཞེས་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་བཞེད།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༧༩༤ ཤིམ་ཤིང་གོང་རྗེ་འདས་ཞེས་གསལ་མེ་དང་། གཙུག་ཕྲེང་གཉིས་སུ་གསལ།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༧༩༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༧༩༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༧༩༧ མུ་ནེ་བཙན་པོ་འདས་ནས་མུ་ཏིག་བཙན་པོ་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་གཞན་ལུགས་བཀོད་པའི་གཙུག་ཕྲེང་། རྒྱའི་ཡིག་ཚང་བཅས་སུ་གསལ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་བརྒྱད་སྟོང་ཁྲིར་བཞུགས་ཞེས《རྒྱལ་རབས་གསལ་མེར》གསུངས། གསལ་མེ་ལྟར་ན་མེས་ཨག་ཚོམས་འདས་གོང་སྲས་ཁྲིར་བཞུགས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༧༩༨ དཔལ་ཡས་བཞེངས་མགོ་བཙུགས་ཞེས《ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་རྩིས》དང་།《ཐུབ་དགོན་ཆོས་འབྱུང་》གཉིས་སུ་གསལ།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༧༩༩ བསམ་ཡས་རྨང་བཏིང་། བསོད་གྲགས་དང་།《ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་རྩིས་སུ》ཁ་ཅིག་ཞེར་གཉིས་པ་ལྕགས་ཡོས་ལ་བཏབ་ཟེར་བའི་ལྕགས་ཡོས་མ་དག ས་ཡོས་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༨༠༠

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༨༠༡ ས་བཞི་ལ་བསམ་ཡས་བཞེངས་ནས་གྲུབ་ཅེས《ཐུབ་དགོན་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསུངས། ཐང་གི་གོང་མ་དང་འབར་མ་རྒྱལ་པོ་མཛའ་བཤེས་བསྒྲིགས་ཞེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༨༠༢ མེས་ཨག་ཚོམས་རེ་གསུམ་ལ་འདས་ཞེས་མ་ཆེན་དང་།《དེབ་དམར》གཙུག་ཕྲེང་།《གསལ་མེ》《སྨན་པའི་ཆོས་འབྱུང་》《པ་རིའི་ཆོས་འབྱུང་》བཅས་སུ་གསལ། དེའི་སྲས་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཁྲིར་བཞུགས་ཞེས་མ་ཆེན་དང་།《དེབ་དམར།》གཙུག་ཕྲེང་རྣམས་ལ་བཞེད། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པའི《པ་ཀས་ཡས་རྒྱ་ཤིང་དཀར་ཆག》ཏུ་ལོ་འདིར་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འཁྲུངས་པར་གསུངས། སྨིན་གླིང་ཆོས་དཔལ་དང་དཔལ་ལྡན་སྐྱོལ་གྱིས་ཀུང་པོ་འདིར་ཁྲི་སྲོང་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༨༠༣

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༨༠༤ པད་འབྱུང་རྗེ་རྒྱབ་ཏུ་གཤེགས་ཞེས《སི་དཀར》དང་།《གཡའ་སེལ》གཉིས་སུ་གསལ། ཧུ་ཅེ་བཙན་པོ་འདས་ནས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༨༠༥ ཤུང་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༨༠༦ རིགས་ལྡན་བཅུ་གཅིག་པ་རྒྱལ་དཀའ་ཁྲིར་བཞུགས་ཤིང་བྱེད་རྩིས་བརྩམས། ཧྲུན་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་རྩིས་སུ་རྒྱལ་དཀས་བྱེད་རྩིས་མགོ་བརྩམས་པའི་ལོ་ལ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་འཁྲུངས་པར་གསུངས་ཀྱང་དྲུག་ཅུ་སྐོར་གཅིག་གིས་ཕྱི་བ་ཡོད། དཔལ་མང་ཡང་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འཆད།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༨༠༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༨༠༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༨༠༩ སློབ་དཔོན་པདྨ་བོད་དུ་བྱོན་ཞེས《གཡའ་སེལ》དང་།《སྨན་པའི་ཆོས་འབྱུང་》གཉིས་སུ་གསུངས། ཞང་རྒྱལ་གྱིས་ཀུང་མོ་ཞིང་གི་རྡོ་རིང་བསླངས།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༨༡༠ མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་བོད་དུ་ཕེབས། བསམ་ཡས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཞེས་པ་རིའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༨༡༡ བསམ་ཡས་བཞེངས་མགོ་བརྩམས་ཞེས་གཙུག་ཕྲེང་དང་། 《སྦས་པའི་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་སུ་གསུངས། བསམ་ཡས་བཞེངས་གྲུབ་ཅེས་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་བཞེད། 《སྦས་པའི་ཆོས་འབྱུང》དུ་ལོ་འདིར་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཡིན་པར་གསུངས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༨༡༢ ཁྲི་སྲོང་གི་བླ་སྨན་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་སྨན་རྒྱུད་བཞི་གཉེར་ནས་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་གཡུ་ཐོག་རྙིང་མའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༨༡༣

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༨༡༤ ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་འདས། ཁ་ལི་ཁ་ཆུ་ཁྲིར་འཁོད(ཁྲི་རལ)ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ། གཙུག་ཕྲེང་གིས་སྐབས་དེ་སེང་དུ་ཞེས་པ་ལས་མི་གསལ། བསམ་ཡས་བཞེངས་གྲུབ་ཅེས་སྦས་པའི་ཆོས་འབྱུང་ན་གསལ།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༨༡༥ སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》 པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། གཙུག་ཕྲེང་བཅས་སུ་གསལ། འདིའི་རྗེས་ནས་མདོ་ཁམས་ཡན་ཆད་དུ་བཤད་གྲྭའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཅུ་གཉིས་བཙུགས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༨༡༦

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༨༡༧

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༨༡༨

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༨༡༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༨༢༠

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༨༢༡ ཁུ་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། རྒྱའི་ཡི་གེར་ལོ་འདིར་རལ་པ་ཅན་དང་རྒྱ་རྗེ་ཁུ་ཙུང་གཉིས་ཀྱིས་དབོན་ཞང་གི་རྡོ་རིང་བསླངས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༨༢༢ སློབ་དཔོན་པདྨ་བོད་དུ་བྱོན་ཞེས་སྨིན་ལིང་དང་དཔལ་སྤྲུལ། འདུ་མི་མས་གསུམ་གྱིས་བཞེད། མུ་ནེ་བཙན་པོ་འཁྲུངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་བུ་སྟོན། གསལ་བ། གཙུག་ཕྲེང་། དེབ་དམར་བཅས་སུ་གསལ། བསམ་ཡས་རྣམ་བཤད་ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཐེམས་དཀར་ཆག་དང་དཔལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༨༢༣ ལྷ་ཁྲིད་བཙན་པོ་འཁྲུངས་ཞེས《གཙུག་ཕྲེང》ནང་གསལ། བསམ་ཡས་བཞེངས་ཚར། རྒྱ་ཆམ་ལ་བབ་ཅེས་གཙུག་ཕྲེང་ནང་གསལ། རྒྱའི་ཡི་གེར་ལོ་འདིར་ཁྲི་རལ་གྱི་དུས་ཇོ་ཁང་མདུན་གྱི་རྡོ་རིང་བསླངས་ཟེར།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༨༢༤ ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནམ་མཚན་གཞན་སད་ན་ལེགས་མཛིང་ཡོན་འཁྲུངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང《དེབ་དམར》《གཙུག་ཕྲེང》《པ་རིའི་ཆོས་འབྱུང》རྣམས་སུ་གསལ། 《དཀར་ཆག་ལྡན་དཀར་མ》བྲིས་ཞེས《བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང》དུ་གསལ།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༨༢༥ ཅིན་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། དེབ་དམར་དུ་རྒྱ་རྗེ་འདི་མེད།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༨༢༦ སློབ་དཔོན་པདྨ་གསོལ་འདེབས་ལེའུ་བདུན་མ་གསུངས། བསམ་ཡས་བཞེངས་གྲུབ་ཅེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པའི་བསམ་ཡས་ཀྱི་ཐེམས་དཀར་ཆག་ནང་གསལ། དེབ་དམར་དུ་རྒྱ་རྗེ་ཙུ་ཙུང་བློན་པོས་བཀྲོངས་ཞེས་གསུངས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༨༢༧ ཝུན་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། སད་མི་མི་བདུན་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས་ལྷ་པའི་དེབ་ཐེར་དང་། དེས་མཛད་པའི《འདུལ་བའི་ལས་ཆོག》《སྦས་པའི་ཆོས་འབྱུང》བཅས་སུ་གསལ།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༨༢༨ གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི《བདེ་ལམ་ཐིན་ཁྲིད་གདུང་སེལ་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ》ལས། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་དུས་སུ་སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་ཅེས་པ་ནི་ཡིག་ནོར་དུ་སེམས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༨༢༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༨༣༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༨༣༡ མུ་ནེ་བཙན་པོ་འཁྲུངས་ཞེས་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་བཞེད།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༨༣༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༨༣༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༨༣༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༨༣༥ དེབ་སྔོན་ལས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལོ་ཚིགས་ནང་ལྟར་ན་ལོ་འདིར་སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་རེ་བདུན་ན་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པར་གསུངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༨༣༦ བོད་རྒྱལ་ཁ་ལི་ཁ་ཆུ(ཁྲི་རལ)འདས་ཞེས་གསུངས། གཏང་ས་རྒྱང་ཁ་ཐུ(དར་མ)རྒྱལ་སར་འཁོད་ཅེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གཙུག་ཕྲེང་གི་གཞན་ལུགས་གཉིས་སུ་གསལ། ཁྲི་སྲོང་ང་དགུ་ལ་འདས་ཞེས་གཡའ་སེལ་ནང་གསལ།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༨༣༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༨༣༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༨༣༩ དེབ་དམར་དུ། ས་མོ་ལུག་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་སོང་ཞེས་པ་གང་ནས་བརྩིས་པ་མི་གསལ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ན་ལོ༨༢༡ཡིན་དགོས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༨༤༠

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༨༤༡ ཝུ་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ཞེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་ནང་གསལ། ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་སྐྱེས་ལྟར་ན། ལོ་འདིར་རལ་པ་ཅན་འདས་དགོས། ལྕགས་བྱ་དེ་ནས་མེ་སྤྲེལ་འདི་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་དོན་དྲུག་སོང་ཞེས་པ་འཕང་ཆོར་བའི་རྩི་ཚུལ་ལོ།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༨༤༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༨༤༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༨༤༤ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་ང་ལྔའི་སྐྱེད་སྐྱོར་ལ་ཕེབས་ནས། མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་གཙུག་ཕྲེང་ནང་གསལ། གནུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས་ཞེས་དཔལ་སྤྲུལ་བཞེད།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༨༤༥ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འདས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། གསལ་བ། དེབ་དམར། སྦས་པའི་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་སུ་

གསལ། ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་དགུ་ན་མུ་ནེ་བཙན་པོ་འདས་ཞེས་བུ་སྟོན་དང་། དེབ་དམར། གཙུག་ལྷེང་། གཡའ་སེལ་རྣམས་སུ་གསལ། མུ་ཏིག་བཙན་པོ་སྣ་ནམ་པས་བསྐྲོངས་ཞེས་གཙུག་ལྷེང་ན་གསལ།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ ༨༤༦ ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་འདས་ཞེས་བུ་སྟོན་པ་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། 《ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་རྩིས》 དཔལ་མང་རྣམས་བཞེད། སྲས་བཞི་པ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ནམ། ལྡེ་ཁྲིའམ། སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ཞེས་མཚན་མང་པོ་ཅན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་གཙུག་ལྷེང་དང་། དེབ་དམར་གཉིས་སུ་གསལ། མུ་ནེས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་བཞེད།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ ༨༤༧ ཞོན་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། མུ་ནེས་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་དགུ་ལ་སྲིད་བཟུང་ནས་འདས། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་ས་ཆེན་བཞེད།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ ༨༤༨ བཀའ་ཐང་ཤེལ་བྲག་མར་ཁྲི་སྲོང་དགུང་ལོ་ང་དགུ་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་དགུང་ཟླ་རྒྱལ་མཇུག་ཏུ་སྐབས་སུ་བཀུག་ལ་ཤེས་པར་མདའ་ཐོག་ནས་བསྐོངས་ཞེས་བཤད་པ་སོགས་ལ་དཔྱད་རྒྱུ་མང་།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ ༨༤༩ མུ་ནེ་བཙན་པོས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་གསལ་མེར་གསུངས། འདི་ལྟར་ན་ཡབ་ཁྲི་སྲོང་འདས་ནས་ལོ་བཞི་ལ་རྒྱལ་ས་སྟོངས་ཟེར་རམ་བརྟག

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ ༨༥༠ མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྲོངས་ནས་སད་ན་ལེགས་ཀྱིས་སྲིད་བཟུང་ཞེས་དེབ་དམར་དང་གསལ་མེ། སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་རྩིས་རྣམས་སུ་གསལ། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་ཞེས་པ་ཡི་གེ་ནོར། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཡིན།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ ༨༥༡ མུ་ནེ་བཙན་པོ་འདས་ཞེས་བ་རིའི་ཆོས་འབྱུང་ནང་གསལ།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ ༨༥༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ ༨༥༣ མུ་ནེས་རྒྱལ་སྲིད་ལོ་བདུན་དང་ཟླ་བ་དགུ་བཟུང་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པར་འདས། སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་བཞེད།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ ༨༥༤ རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གནོད་འཚེ་བྱུང་། དགོན་པ་བཞི་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་མཆོད་རྟེན་བཞི་ཁྲི་འཇིག དགེ་སློང་ལ་མ་ཉེས་འབུམ་ཕྲག་ཉིས་ཁྱིམ་དུ་ཕབ་ཅེས་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ ༨༥༥ ས་པཎ་ལྟར་ན་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་འཁྲུངས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ ༨༥༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ ༨༥༧

ས་སྟག སྤྱི་ལོ ༨༥༨ བཀའ་ཐང་ཤེལ་བྲག་ན་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དགུང་ལོ་རེ་དགུ་པར་འདས་པར་བཤད་པ་ལ། གཙུག་ལྷེང་གིས་ཡུང་དོན་བཞག སད་ན་ལེགས་འཁྲུངས་ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བཞེད། འདི་ལ་ཕྱི་དྲུག་པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ ༨༥༩

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ ༨༦༠ ཡི་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། འདི་ནས་བཟུང་སྐབས་ཤིག་རིང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་ཅེས་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་དང་། གཙུག་ལྷེང་གཉིས་སུ་གསལ། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ཚད་པས་འདས་ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་གསུངས། མུ་ནེ་བཙན་པོ་ཁྲིར་འཁོད། སྟོབས་ཕྱུག་ལན་གསུམ་བསྙམས། ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་གསུངས། ལྷ་སྲས་གཙང་མ་འཁྲུངས། ཞེས་ས་ཆེན་བཞེད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ ༨༦༡ མུ་ཁྲིའམ་མུ་ནེ་བཙན་པོ་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་བདུན་ན་ཡུམ་གྱིས་དུག་གིས་བསྐྲོངས། མུ་ཏིག་བཙན་པོའམ་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་དགུང་ལོ་བཞི་ལོན་པས་སྲིད་བསྐྱངས་ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བཞེད།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ ༨༦༢

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ ༨༦༣ རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མ་འཁྲུངས་ཞེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་། ས་ཆེན། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། ལྡེ་དཀར། གཙུག་ལྷེང་། སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་བཅས་སུ་གསལ།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ ༨༦༤

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ ༨༦༥ སད་ན་ལེགས་ཀྱི་སྲས་སྡིང་ཁྲི་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་མེར་གསལ། འདི་ལ་ཆ་དག་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ ༨༦༦ མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་འཁྲུངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། བུ་སྟོན། དེབ་དམར། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། གསལ་མེ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ། དུ་ཀུ་ལ། ལྡེ་དཀར། གཙུག་ལྷེང་། སུམ་པ་མ། སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། བ་རིའི་ཆོས་འབྱུང་། འཇུ་མི་ཕམ་བཅས་སུ་གསལ།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ ༨༦༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ ༨༦༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ ༨༦༩ གསལ་མེ་ལྟར་ན་དར་མ་འདི་ལ་འཁྲུངས་དགོས་ཏེ་འཐད་དཀའ་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་བཞེད།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ ༨༧༠

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ ༨༧༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ ༨༧༢

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ ༨༧༣

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ ༨༧༤ ཞི་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད། ཆུ་རྟ་དང་ཤིང་རྟ་འདི་གཉིས་གང་རུང་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་བརྩམས། རྟའི་ལོ་ལ་བཙན་པོ་ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་ཞེས་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་ན་ཡོད།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ ༨༧༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ ༨༧༦ སྤྲེལ་ཟླ་ཚེས་བཅུ་ལ་ཨོ་རྒྱན་རྔ་ཡབ་གླིང་དུ་གཤེགས་ཞེས་དཔལ་སྤྲུལ་དང་འཇུ་མི་ཕམ་གཉིས་བཞེད། སློབ་དཔོན་པདྨ་བོད་དུ་ལོ་ང་བཞི་བཞུགས་ཞེས་《བ་རིའི་ཆོས་འབྱུང》དུ་གསལ།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ ༨༧༧ ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་སད་ན་ལེགས་འདས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། དེབ་དམར། གསལ་མེ། གཙུག་ལྷེང་རྣམས་སུ་གསལ། ལྡེ་ཁྲི་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་གསལ་མེར་གསལ། སྲས་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་ནམ་རལ་པ་ཅན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས

ས་ཆེན་དང་རིབ་དམར། གཙུག་ཕུད། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། དཔལ་མང་རྣམས་བཞེད།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༧༧༨

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༧༧༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༧༨༠ ལོ་སྔ་ཕྱི་འདི་ཙམ་ན་ཁྲི་རལ་གྱི་དབུ་སྙན་ཧང་ཧིན་དུ་ཕུལ་བའི་ཁྲི་ཀའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཞེངས་པར་ངེས། ས་པཎ་གྱིས་ཕྱིས་སུ་རབ་གནས་མཛད།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༧༨༡ རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དང་འདུམ་མཛད་ཅེས《དེབ་སྔོན》དང《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》དུ་གསལ།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༧༨༢ མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱིས་ལྷ་སའི་རྡོ་རིང་བཙུགས་ཞེས《དེབ་སྔོན》དང《གཙུག་ཕུད》《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》རྣམས་སུ་གསལ།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༧༨༣ རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཁྲིད་བཙུང་ཞེས《ཐུ་ཀྭན་ཆོས་འབྱུང》དུ་གསལ།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༧༨༤

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༧༨༥

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༧༨༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༧༨༧

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༧༨༨ ཀྲུ་ཙུང་ཁྲིར་འཁོད།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༧༨༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༧༩༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༧༩༡ ཁྲི་རལ་གྱིས་ཙུ་ཤངས་རྗེ་དཔལ་དཔེ་མེད་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དགུ་ཐོག་ཅན་བཞེངས་ཞེས《བ་རི་སྨག་ཚང་གི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༧༩༢ ལྷ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་འཁྲུངས་ཞེས《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》དང《སུམ་པ་མ་ཧྲིས》《དེབ་སྔོན》 ནག་དཀར་བའི་རྩིས། དཔལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། འདི་དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྐོར་གཅིག་གིས་སྔ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས། གཡུ་ཐོག་རྙིང་མ་འདས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་བཞུགས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༧༩༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༧༩༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༧༩༥

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༧༩༦ རལ་པ་ཅན་བཀྲོངས། དར་མ་ཁྲིར་བཞུགས་ཞེས་དེབ་སྔོན་དང་སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་སུ་གསལ།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༧༩༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༧༩༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༧༩༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༨༠༠ རལ་པ་ཅན་ཡན་ཆད་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་སྟོང་རྩ་བརྒྱད་བཞེངས་པར་གྲགས་ཞེས་གཙུག་ཕུད་དུ་གསལ།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༨༠༡ རལ་པ་ཅན་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་སྟེང་བཀྲོངས་ཤིང་། དར་མ་ཁྲིར་བཞུགས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་རིབ་དམར། བུ་སྟོན། གསལ་མེ། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད། དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་ཞེས་ཚུལ་མེ། བུ་སྟོན། འཕྲོས། དེབ་སྔོན། གསལ་མེ། ལྷ་པ་ཆེན་པོ། མི་དཀར། སུམ་པ་མ་དང་ཆོས་འབྱུང་། དཔལ་སྤྲུལ་རྣམས་སུ་གསལ།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༨༠༢ དར་མ་བཀྲོངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་། མི་དཀར། ངོར་བ། སུམ་པ་མ་ཧྲིས་རྣམས་བཞེད། མི་དཀར་དུ་ཆེན་པོའི་ཟླ་བ་ཕྱེད་བདུན་ལོན་པའི་ཚེ་དར་མ་བསྐྱལ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ནག་ཟླ་ནས་བརྩིས་པའི་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཉ་ལ་འབབ།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༨༠༣ དར་མ་བཀྲོངས་ཞེས་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་བཞེད། དར་མའི་སྲས་འོད་སྲུངས་འཁྲུངས་ཞེས་ས་ཆེན་དང་ལྷ་པས་གསུངས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༨༠༤ ཡེ་དྲིས་རྒྱལ་སར་འཁོད།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༨༠༥ ས་པཎ་ལྟར་ན་དཔལ་འཁོར་བཙན་གྱིས་ཡབ་ཀྱི་འདོད་བསྐངས། དར་མའི་སྲས་འོད་སྲུངས་འཁྲུངས་ཞེས་བུ་སྟོན་དང་སྒྲོང་རབས་པ་གཉིས་བཞེད། དར་མ་བཀྲོངས་ཞེས་བསོད་གྲགས་བཞེད།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༨༠༦ དར་མ་དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་ཐོག་བཀྲོངས་ཞེས་ཚུལ་མེ་དང་གཙུག་ཕུད་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་ཀྱང་དར་ཡན་ཆད་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་སོང་། གཞན་ཁྲི་ནས་འདི་ཡན་ལོ་༡༠༡༢སོང་ཞེས་ཡིག་ཚགས་ཁག་ནང་གསལ།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༨༠༧ དར་མའི་སྲས་གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུངས་དང་། ཁྲི་ལྡེ་ཡུམ་བརྟན་འཁྲུངས་ཞེས་གཙུག་ཕུད་ནང་གསལ། དེའི་རིང་འདས། ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཞིགས། ལོ་ཉིས་བརྒྱ་གྱ་བརྒྱད་ལ་སྲིད་བསྐྱངས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༨༠༨ རྒྱའི་རྒྱལ་ས་ཁུང་དུ་འཕོས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༨༠༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༨༡༠

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༨༡༡

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༨༡༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༨༡༣

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༨༡༤

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༨༡༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༨༡༦ རྒྱ་ནག་གི་ཡུ་དེ་ཧྭ་ཤང་འདས། ནམ་འཁྲུངས་མི་གསལ། རས་ཁྲག་མིག་ཁྲར་ནས་སྙིང་མོ་དང་སྨན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། རྒྱའི་ལྷ་ཁང་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཁར་སྒོ་བ་ལུག་པའི་འདྲ་སྐུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཧྭ་ཤང་འདིའི་འདྲ་ཆོག་ཡིན་ཟེར། རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་རྒྱ་ནག་ཏུ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་འབྱོན་པའི་ཧྭ་ཤང་དང་གཅིག་མིན་པ་འདྲ།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༨༡༧

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༩༡༨

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༡༩

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༢༠

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༢༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༢༢

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༩༢༣

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༢༤

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༢༥ འོད་སྲུངས་ཀྱི་སྲས་དཔལ་འཁོར་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་གཙུག་ཁྲིད་ལས་གསལ།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༢༦

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༩༢༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༩༢༨

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༩༢༩ བོད་དུ་འབངས་གྱེན་ལོག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་ལ་ཆེན་དང་དེབ་དམར། གསལ་མེ། གཙུག་ཁྲིད་རྣམས་སུ་གསལ།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༩༣༠

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༣༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༣༢

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༣༣

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༣༤

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༩༣༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༣༦

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༣༧ ཤུད་ཕུ་སྟག་རྩེ་སོགས་མི་བཞིས་གྲོས་བྱས་ནས་བོད་རྒྱལ་བང་སོ་རྣམས་བགོས་ནས་ཕལ་ཆེ་བརྐུས་ཞེས་ལ་ཆེན་དང་། དེབ་དམར། གསལ་མེ། གཙུག་ཁྲིད་རྣམས་སུ་གསལ།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༣༨

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༩༣༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༩༤༠

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༩༤༡

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༩༤༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༤༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༤༤

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༤༥ གནམ་ལྡེ་འོད་སྲུངས་དགུང་ལོ་སོ་དགུ་པར་འདས། སྲས་དཔལ་འཁོར་བཙན་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་གཙུག་ཁྲིད་ནང་གསལ།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༤༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༩༤༧ འོད་སྲུངས་འདས་ཞེས་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་གསུངས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༤༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༤༩

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༥༠

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༩༥༡ བོད་རྒྱལ་བློན་པོ་འཛོ་ལྷག་ཐུང་ཁྲི་གསུམ་རྗེ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལ་འདས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༩༥༢ ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི《 བསྟན་རྩིས 》དང་། ཐུག་དཀོན་པའི《 མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང 》དུ་ལོ་འདིར་བླ་ཆེན་པོ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། འདི་འཐད་ལྡན་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་བཞེད། རྒྱལ་རབས་གསལ་མེར་ཆོས་བསྣུབས་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་སོན་པ་ན་བླ་ཆེན་པོ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ད་དུང་ལོ་བཅུ་འགོར་དགོས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༩༥༣ བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ཐོག་མའི་ལོ་ཡིན་ཞེས་འཇུ་མི་ཕམ་དང་དཔལ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས། དཔལ་འཁོར་བཙན་འཁྲུངས་ཞེས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་གསུངས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༩༥༤

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༩༥༥ དཔལ་འཁོར་བཙན་སྟག་རྩེ་གཉུགས་ཀྱིས་བཀྲོངས་ཞེས་གཙུག་ཁྲིད་ན་གསལ། བུ་སྟོན་གྱིས་ལོ་འདིར་དཔལ་འཁོར་བཙན་འཁྲུངས་པར་གསུངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༩༥༦ དེབ་སྔོན་ལས་གནུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་བདེན་ན་ལོ་འདིར་འདས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༩༥༧

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༩༥༨ ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་འཁྲུངས་ཞེས《 དེབ་སྔོན 》དང་། ཤུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་། སུམ་པ་མ་རྩིས···བཅས་སུ་གསལ། ཤེར་མདོ་དར་བའི་ཡུལ་པར་དྷ་ཏི་ཞེས་པ་ཞི་བ་ལའི་མགུར་སོགས་ལ་དཔགས་ན་ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གིས་མཁའ···རིས་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་ལ་སྔར་ཞེས་རྗེ་ཤེར་རྒྱམ་གྱི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ནང་དུ་གསལ།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༩༥༩

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༩༦༠ སུང་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས། འདི་ནས་སྤྱི་ལོ༡༢༧༩ ལོའི་བར།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༩༦༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༩༦༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༩༦༣

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༦༤

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༨༦༥ དར་མའི་སྲས་འོད་སྲུངས་དགུང་ལོ་རེ་གསུམ་པར་འདས། དཔལ་འཁོར་བཙན་རྒྱལ་སར་བཀོད་ཞེས་འགྲོ་མགོན་དང་ངོར་བའི་ཆོས་འབྱུང་གཉིས་སུ་གསལ། ཕྱ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་འཁྲུངས་ཞེས་ས་སྐྱའི་ཡིག་རྙིང་ནང་གསལ།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༨༦༦ ལོ་འདིར་རྒྱའི་ཐུ་ཤང་བཅུ་དང་ང་བདུན་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཞེས་རྒྱའི་ཡི་གེར་གསལ།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༨༦༧ དར་མའི་སྲས་འོད་སྲུངས་འདས། དཔལ་འཁོར་བཙན་ཁྲི་འཁོད་ཅེས་བུ་སྟོན་གྱིས་བཞེད། འཕགས་ཡུལ་དུ་དུས་འཁོར་སྤྱན་དྲངས་ཞེས《ཡ་ཛྲ་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འཇུག་པ》དང་།《བཻ་དཀར》གཉིས་སུ་གསལ།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༨༦༨

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༨༦༩

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༨༧༠ ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས《དེབ་སྔོན》དང་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གཉིས་བཞེད། རྭ་ལོ་སྟ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས《དེབ་སྔོན》ནང་གསལ་བ་དེ་ཕྱ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས། དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས《པ་རིའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༨༧༡

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༨༧༢

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༨༧༣ བསྟན་པ་ཕྱི་དར་བྱུང་ཞེས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༧༤

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༡༨༧༥ བླ་ཆེན་པོ་འདས་ཞེས《དེབ་སྔོན》ནང་གསལ་ཡང་འདི་ཚད་ལྡན་མིན་ཏེ་ལོ་དྲུག་ཅུ་སྔར་གཅིག་གིས་ཕྱ་སོང་ཞེས་མཁས་པ་འགས་གསུངས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༧༦ བླ་ཆེན་པོས་དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཞེས་རྒྱལ་སྲིའི་ཆོས་འབྱུང་ནང་གསལ། ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས་ཞེས་དེབ་སྔོན་ནང་གསལ།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༨༧༧ ལོ་སྟ་ཕྱི་འདིར་བཀའ་ཡས་བཙད་པོ་ཚ་ལ་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་འདས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༨༧༨ དབུས་སུ་ཕྱི་དར་གྱི་དགེ་འདུན་གསར་དུ་བྱུང་ཞེས་འཛམ་སྟོན་པས་བཞེད་ལ《དེབ་སྔོན》དང་པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། 《སྲུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》བཅས་སུ་ཡང་གསལ། མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་འཁྲུངས་ཞེས《གཙུག་སྐྱེང》ནང་གསལ།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༨༧༩

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༨༨༠ 《རྒྱལ་རབས་གསལ་མེར》བསྟན་པ་བསྣུབས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཚ་ལ་ན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབུས་གཙང་གི་མི་བདུན་མངགས་ནས་སྡོམ་པ་བླངས་ཟེར།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༨༨༡

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༨༨༢ ཇོ་བོ་རྗེ་འཁྲུངས་ཞེས《དེབ་སྔོན》དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས། ཆོས་འབྱུང་། དགེ་ཡེ་བ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་ཆོས་འབྱུང་། དཔལ་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱིས་བཞེད།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༨༨༣ དཔལ་འཁོར་བཙན་འདས་ཞེས་འགྲོ་མགོན་གྱིས་བཞེད།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༨༨༤

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༨༨༥ དཔལ་འཁོར་བཙན་འདས་ཞེས་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ནང་གསལ།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༨༦

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༨༨༧

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༨༨ /

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༨༨༩

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༨༩༠ མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་འཁྲུངས་ཞེས《སྲུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》དང《སྲུམ་པའི་མ་ཕྱིས》གཉིས་སུ་གསལ། འདིའི་སྐུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཞེས་གསུངས་སོ།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༨༩༡

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༨༩༢ ཏུམ་ཡུལ་ས་སྐྱམ་གྱི་དགོན་ལ་བཙུགས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༨༩༣ ཞང་སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གྲུ་མེར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས། འདིས་ཤཱནྟི་པ་དང་པཎྜི་ཏ་ག་ཡ་དྷ་ར་བསྟེན་ཅིང་པཎྜི་ཏ་འདི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་དང་ང་བཞི་བཞུགས་པར་གསུངས། ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར་འཁྲུངས་ཞེས་ས་སྐྱའི་ཡིག་རྙིང་ནང་གསལ།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༨༩༤

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༡༨༩༥

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༨༩༦ ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཀྱིས་མངའ་རིས་མཐོ་ལྡིང་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༨༩༧ ཕྱི་དར་གྱི་བསྟན་པ་བྱུང་ཞེས་ལྡེ་པ་ཆེན་པོའི་བཅའ་ཡིག་ལས་གསུངས་ཏེ་ཁུངས་གང་ཡིན་མི་གསལ། རྗེ་བཙུན་མར་པ་འཁྲུངས་ཞེས《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༩༨ རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས་ཞེས་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པའི་བཅའ་ཡིག་ནང་གསལ། 《སྤུང་ཆོས་འབྱུང》དུ་དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུའི་གྲས་གྲུམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གིས་མི་ཉ་ལ་རྒྱན་གོང་བརྩིགས་པར་བཤད།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༨༩༩

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༩༠༠ གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས་ཞེས་སྒྲུང་དཔེ་ནང་གསལ། 《རླངས་ཀྱི་པོ་ཏི་བསེ་རུ》ཏ་རླངས་འདི་བཀོལ་གྱིས་གེ་སར་ལ་ཚེ་ཚད་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཡིན་པར་ལུང་བསྟན་ཞེས་གསལ།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༩༠༡

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༩༠༢

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༩༠༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༠༤ པཎ་ཆེན་ཨ་ཏི་ཤ་ཀ་ར་འཁྲུངས་ཞེས《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ། རྒྱལ་གྱི་སྲས་ཚུལ་བྱང་འཁྲུངས་ཞེས《དེབ་སྔོན》ནང་གསལ། འབྲོམ་སྟོན་པ་འཁྲུངས་པར་ལས་ཆེན《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》དང《དུ་ཀུ་ལ》《པི་དཀར》《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》རྣམས་བཞེད།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༥ 《དེབ་སྔོན》དུ་འབྲོམ་སྟོན་ལོ་འདི་ལ་འཁྲུངས་པར་གསུངས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༦

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་ལོ་༡༠༠༧

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༨

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༩ ཀླུ་མེས་ཀྱིས་ལ་མོར་འཕྲུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞེས《དེབ་སྔོན》དང《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༠ སྐན་ཡེ་ཤེས་འབར་དང་རྡོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས《དེབ་སྔོན》ནང་གསལ།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༡༡ ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་དང་། ཁུ་སྟོན་བརྩོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་། བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་རྣམས་འཁྲུངས། རྡོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཡེར་པ་བ་རེང་བརྩིགས་ཞེས《སུམ་པའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་གསལ།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༢ མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་དང་། སྐྱུ་པ་མངོན་ཤེས། སྤུག་ཚབ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་བ་རྣམས་འཁྲུངས། ཞང་སྣ་ནམ་གྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༣

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༡༤ ཟུར་ཆུང་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་འཁྲུངས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༥ རྣལ་འབྱོར་བ་ཨ་མེས་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་མདོ་སྨད་ཙོང་ཁར་འཁྲུངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༡༦ འཛིང་དཀོན་པ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ལྷ་སྲས་གཙུང་ལྷ་འཁོར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེས་པའང་དཀར་ཞལ་ལུང་ནང་གསལ། ར་ལོའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན་ལོ་འདིར་ར་ལོ་ཙྪ་བ་འཁྲུངས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༧ གྲུ་མེར་གྱིས་སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེ་བཏབ། ཕྱག་ཁྲི་མཆོག་དང་མི་ཉི་པའི་སློབ་མ་རྒྱ་གར་ཕྱག་ན་འཁྲུངས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༡༨

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༠༡༩ འདི་ཙམ་ན་བླ་ཆེན་པོའི་མཁན་བུ་གར་མི་གཡུང་དྲུང་གིས་ཡོལ་ཁའི་ཞིང་ཕྱི་ཕུམས་པའི་གནས་གཞི་བཟུང་ཞེས་སུམ་པས་བཞེད།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༢༠ འབྲོམ་སྟོན་པ་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་བླ་མ་སེ་བཙུན་བསྟེན། སུམ་པས་བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་གསུངས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༢༡

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༢༢

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༢༣ 《སྔོ་རིང་ཆོས་འབྱུང》དང་སུམ་པས་རྔོག་ཆོས་རྡོར་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་གསུངས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༢༤ སྐབས་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་གཅེན་འོད་ལྡེ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ཅིག་པའི་ལོ་ཞིག་ལ་ཐེབས་ནས་མང་ཡུལ་དུ་དགེ་ཕྲུབ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ཀ་རེ་དགུ་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གུང་བལ་ཉིན་གྱིས་བསྐྲུབས། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གིས་ཕྱོགས་དེར་ཆོས་སྡེ་དགེ་ཕྲུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༢༥ ཁམས་ལུང་བ་ཤཱཀྱ་ཡོན་འཁྲུངས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༢༦ མི་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་རིགས་ལྡན་བཅུ་པ་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ལོ་བརྒྱ་དང་གྱ་གཉིས། རིགས་ལྡན་བཅུ་གཅིག་པ་རྒྱལ་དཀའི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གཉིས་བཞོམས་པའི་ལོ་ལ་མི་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ལོ་འདི་ནས་མཇུག་རྫོགས།

རབ་བྱུང་དང་པོ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༢༧ དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་ཐོག་མར་བསྒྱུར། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་པཎ་ཆེན་ཟླ་རི་པ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཉེ་ཙྪ་པ་ལ་དང་། ཟླ་ཞི་ཀྲུར་མཁས་པ་སྙོ་སྡུག་གི་དུས་སྐད་ཙམ་ཡིན། ལྕེ་པ་ཆེན་པོའི་བཙན་ཡིག་ནི་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་བཞེངས་པར་གསུངས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༢༨ 《སྔོ་རིང་ཆོས་འབྱུང》ལས། ལོ་འདིར་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ཡུལ་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཕྱིངས་དང་མི་མཐུན། མ་གཅིག་ཞ་མ་ལྕམ་སྲིང་གི་བླ་མ་སེ་སྟོན་ཀུན་རིག་འཁྲུངས།《མངའ་རིས་ཤ་གེ་ཆོས་འབྱུང》ལས། ལོ་འདིར་མཐོ་ལྡིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རབ་གནས་དང་དཀའ་སྟོན་མཛད་པར་བཤད། སྟོད་ལུང་པ་རྗེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་གྱིས《བསྟན་རྩིས》མཛད། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཁ་ཆེར་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༢༩ འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་འབྲོག་མིའི་སློབ་མ་སེ་སྟོན་ཀུན་རིག་འཁྲུངས་པར་གསུངས།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༣༠ གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲི་པ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཐེབས་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཛད།《དེབ་སྔོན》ལས། མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ནས་གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲི་པ་དང་མཇལ་ཞེས་གསུངས་པ་དཔྱད་དགོས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༠༣༡ དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས།《དེབ་སྔོན》ལས། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་དཔྱད་དགོས། ལིའོ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བདུན་པ་ཞིང་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༤)

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༣༢ དགེ་བཤེས་སྤྱང་ཡུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་འཁྲུངས། ཞི་ཞ་གི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཡོན་ཧོས་སྲིད་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༧) ཞི་ཞ་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༣༣ དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་འཁྲུངས། ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཁ་ཆེ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་ཅིང་། ཁ་ཆེའི་བཟོ་པ་མི་གྲངས་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་མཉམ་དུ་འཁྲིད་གཏང་གིས་སྐུ་རྟེན་དང་ཞིང་བས་བྲིས་ཞབས་བཞེངས་གནང་མཛད།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༣༤ ས་སྐྱའི་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས། ཇོ་བོ་རྗེས་རྒྱ་གར་གྱི་སེ་མ་ཡུ་རིའི་ལྷ་ཁང་དུ་ནག་ཚོ་ལོ་ཙྪ་བ་ལ《རྟོག་གེ་འབར་བ》གསུངས་ཤིང་། སྐབས་དེར་ད་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་ལུས་པ་བོད་དུ་འཛེག་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༣༥ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་བསྡུར་ན་ཧ་ཅང་ཕྱིས་དྲགས་པ་ཞིག་ནམ་སྙམ།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༣༦ 《དེབ་སྔོན》ལས། ལོ་འདིར་རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་ཀྱང་དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞིར་གཤེགས་ཟེར། 《གུ་རུའི་ཆོས་འབྱུང》ལྟར་ན་ལོ་འདིར་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་སྐུ་གཤེགས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༣༧ མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་པར་ཕེབས་པར་གསུངས། ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པའི《ཇོ་བོའི་བསྟོད་པ》དང་། 《ལམ་ཡིག》ལས། ལོ་འདིར་ཇོ་བོ་རྗེ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་འགོ་ཚུགས་པར་གསུངས་པ་འདི་རང་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཡིན། ལྷ་བླ་མའི་སྲས་ཆེ་བ་ཁྲི་ལྡེ་མགོན་བཙན་གྱིས་མངའ་རིས་གུ་གེའི་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༣༨ 《དེབ་སྔོན》ལས། དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བ་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་པར་གསུངས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། གཏེར་སྟོན་གྲུབ་ཐོབ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བར་ཁང་གི་ཀ་བའི་གསེབ་ནས《སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི》གཏེར་ནས་བཞེས་པར་གསུངས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༣༩ ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བའི་བསྟོད་པ་དང་། 《ལམ་རིམ》ལས། ཇོ་བོ་རྗེ་བལ་ཡུལ་ནས་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་པར་གསུངས། 《སྟོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ལས། ལོ་འདིར་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་གཅིག་ལ་ཕེབས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་འཁྲུངས་ལོ་ས་བྱི་ཡིན། ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་མ་བྱོན་གོང་དེར་ཡང་ཚ་རྒྱ་དམར་པོ་ཞེས་པས་ཨོ་རྒྱན་གྱི་པཎྜི་ཏ་གསང་བ་ཤེས་རབ་བོད་དུ་བྱོན་ཞེས《དེབ་སྔོན》ལས་གསུངས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༤༠ ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བའི་ལམ་ཡིག་ལས་ཇོ་བོ་རྗེ་བལ་ཡུལ་ནས་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་པར་གསུངས་པ་ཁུངས་བཙན། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་དང་། བསྟན་རྩིས་ཁག་གཅིག་ལས། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་འཁྲུངས་པར་གསུངས། 《མི་ལའི་རྣམ་ཐར》ལས། འདི་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆུ་འབྲུག་ལོར་འཁྲུངས་པར་གསུངས། 《མར་པའི་རྣམ་ཐར》སོགས་ནང་ལོ་འདིར་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་འདས་པར་བཞེད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༡ ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བའི་ལམ་ཡིག་ནང་། ཇོ་བོ་རྗེ་མངའ་རིས་སུ་ཕྱིན་ནས་སུ་བཞུགས་སྐབས་འཛམ་སྟོན་པས་ཇོ་བོ་རྗེ་མཇལ་བར་གསུངས། ལ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལོ་འདིར་ཇོ་བོ་རྗེ་བལ་པོར་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་། པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་ཁུངས་བཙན་སྣམ། ཀུང་གོའི་ཚན་རིག་མཁས་པ་ཡིས་ཧྲིང་གིས་ཡིག་འབྲུ་སྤོ་བའི་དཔར་སྐྲུན་བྱ་ཐབས་གསར་གཏོད་བྱས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༢ དགེ་བཤེས་སྤྱིའུ་ཚུར་པ་དང་། མར་པ་རྔོ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག དགེ་བཤེས་སྟག་ཙམ་པ་འཁྲུངས། 《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད》ནམ་ཐར་ལས་དགེ་བཤེས་སྤྱིའུ་ཚུར་པ་དགུང་རྙིང་ཆུ་སྟག་ཡིན་པར་གསུངས། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཇོ་བོ་རྗེ་བལ་ཡུལ་ནས་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་ཐོག་མར་ཕེབས་པར་གསུངས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༠༤༣ ལོ་ཙཱ་བ་གཞོན་ནུ་ཤེས་རབ་ངས། ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷ་བ་དམར་པོར་གྲགས་པ་སྐུ་གཤེགས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༤ རྨ་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཇོ་བོ་རྗེ་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བཞུགས་སྐབས་འབྲོམ་སྟོན་པས་ཐོག་མར་མཇལ་བར་གསུངས། འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བས་མང་མཁར་མུ་གུ་ལུང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཨོ་ཡང་ཤུས་ཞེས་དང་། སུང་ཆིས། སྣང་ཅེན་སོགས་ཀྱིས《ཐང་དེབ་གསར་མ》བརྩམས།

རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ནར་མའི་ཡུལ་སྐྱི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་ཨ་ནུ་རུ་དྷ་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༥ པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཉི་མ་གྲགས་པ་འཁྲུངས།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༦ དགེ་བཤེས་འབྲིང་སྟོན་དང་། སྐྱེས་བླ་གྲགས་འཁྲུངས། ཇོ་བོ་རྗེ་བསམ་ཡས་ནས་སྐྱི་ཐང་དུ་བཞུགས་ཡུལ་སྤོ་བར་མཛད། རྔོ་བྲག་པ་ཆག་ཁྲི་མཆོག་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་མཇལ་མར་མཇལ།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༤༧ རྒྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲུངས། ཚོ་ནད་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས་ཇོ་བོ་རྗེ་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས་པར་གསུངས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༨ ལྷས་སྟོད་པ་དཀོན་མཆོག་མཁར་འཁྲུངས། ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་ལས། ཇོ་བོ་རྗེས་བསམ་ཡས་སུ་བསྟན་རྩིས་མཛད་པར་གསུངས་པ་སྟོད་ལུང་ཇོ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར་དང་མཚན་དོན་བ་ཡིན་པར་གསུངས། ཇོ་བོ་རྗེས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བའི་གསེབ་ནས《བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ》དང་། 《ནོར་བུ་བཀོད་པའི་བླ་བ་འོད་འཛེ》《བཙུན་མོ་བཀོད་པའི་དར་དཀར་གསལ་བ》རྣམས་གཏེར་ནས་བཞེས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༤༩ 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས། མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་འཁྲུངས་པར་གསུངས། དགེ་བཤེས་སྤུ་ཏོ་བ་ཆེན་པོས་པོ་ཏོང་ཨེའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༥༠ གཉོས་པ་ཆོས་འབར་འཁྲུངས། འབྲོམ་སྟོན་པས་བྲག་ཡེར་པར་ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་འབུལ་ཆེན་མཛད། ཕྱག་དར་སྟོན་པས་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་མཇལ།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༥༡ 《དུས་འཁོར་ཊཱིཀ་ཆེན》ལས། ལོ་འདིར་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤས་བསྟན་རྩིས་མཛད་པར་གསུངས། 《བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང》ལས། གཏེར་སྟོན་གྲུ་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས《སྨན་གྱི་རྒྱུད་བཞི》གཏེར་ནས་བཏོན་པར་གསུངས། 《མངའ་རིས་གུ་གེའི་ཆོས་འབྱུང》ལས་ལོ་འདིར་ལོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༥༢ མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན། དགེ་བཤེས་ཡུ་ལོ། ཁམས་ལུང་པ། སྙིང་མ་སྨྲ་སྨོས་རྣམས་ཀྱི་སློབ་མ་འཛིང་རྣམ་པོ་ཏི་འཁྲུངས། 《མི་ལའི་རྣམ་ཐར》ལས། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་གཉིས་ལོ་འདིར་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གསུངས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༥༣ རྔོག་པོ་ཤུབས་ཆོས་འབར་འཁྲུངས། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ཞིང་། བདག་མེད་མ་རིག་མར་བཞེས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༥༤ ཇོ་བོ་རྗེ་སྙེ་ཐང་དུ་སྐུ་ཕྱི་དྲན་ལས་འདས། དགེ་བཤེས་གླང་ཐང་པ་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་འཁྲུངས། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བོད་དུ་ཕེབས། འདིའི་རྗེས་ཙམ་ནས་པཎྜི་ཏ་ནག་པོ་དམ་ཚིག་རྡོ་རྗེ་བོད་དུ་བྱོན་ནས་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་རྣམ་གཉིས་ནས་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུར་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས《ཙ་ལུང་རྣམ་བཤད》ལས་གསུངས།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༠༥༥ མ་སྨྲ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར་འཁྲུངས། གྲུམ་པ་མཁན་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་པ་ཚབ་ལོ་ཙཱ་བ་ཉི་མ་གྲགས་འཁྲུངས་པར་གསུངས། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སྐུ་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་མངའ་རིས་ཀྱི་ལོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ལོ་གཅིག་གིས་ཟླ་སྒྲོན། ལེའོ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་པ་གཡེ་ལུས་ཧྲོ་ཙུང་གིས་སྲིད་

བཞུད། （ཤོག་ངོས་༨）

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༥༦ ཀྱི་ཐོ་མཆོག་གི་སྦྲ་མ་འབྱུང་བ། ཐོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་རབ་བྱུང་མཛད། 《དེབ་སྔོན》ལས་ལོ་འདིར་འབྲོམ་སྟོན་པས་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་གསུངས། 《ར་སྒྲེང་དཀར་ཆག》ལས། འབྲོམ་སྟོན་པས་དགོན་པ་གོང་དང་གཞིམས་ཁང་བཏབ་པར་བཤད། རྒྱ་གར་བི་ཀྲ་མ་ཤི་ལའི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་ཏུ་སོར། ལོ་འདི་ནས་བཟུང་རྒྱ་གར་རྣམ་པ་ཡར་སེ་ནའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་ཞེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསུངས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༥༧ ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར། ལོ་འདིར་འབྲོམ་སྟོན་པས་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ་པར་བཤད་ཅིང་། 《ར་སྒྲེང་དཀར་ཆག》ལས། དབུ་རྩེ་ཀ་གཉིས་དང་། ཞྭ་ཁང་ལྷུང་མགོ་ཅན་བཞེངས་པར་བཤད། དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བ་ཤེས་རབ་འོད་འཁྲུངས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༥༨ རྗེ་བོ་རྗེའི་སློབ་མ་ཆག་ཁྲི་མཆོག་སྐུ་གཤེགས།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༥༩ རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་། དགེ་བཤེས་དོལ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་གསང་ཕུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་བཞེད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༦༠ ཞང་སྣ་ནམ་པ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་སྐུ་གཤེགས། དེའི་གདན་ས་པ་དགེ་བཤེས་སྦྲན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་མཛད། དགེ་བཤེས་རྒྱ་འཆར་རབ་འཁྲུངས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༦༡

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༦༢ ས་ཆེན་བ་དགེ་འདུན་འབར། སྣར་ཐང་པ། མ་གཅིག་ཞ་མ། དམ་པ་ཀུན་དགའ། གཙང་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། 《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར》ལས་དགེ་བཤེས་སྤྱི་བྲུར་བ་འཁྲུངས།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༦༣ 《དཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང》ལས། འབྲོམ་སྟོན་པ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༦༤ འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་བཤེས་སྤྱན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ་འཁྲུངས་པར་བཤད་པ་ནོར། 《དེབ་སྔོན》ལས། འབྲོམ་སྟོན་པ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། 《ར་སྒྲེང་དཀར་ཆག》ལས། པོ་ཏོ་བ་གོང་དང་། གཞུང་གོང་གི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་བཞེངས་པར་བཤད། འགའ་ཞིག་གིས་འབྲོམ་སེ་ལོ་སྟོན་པ་རྒྱ་གཞོན་ནུ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཛྙཱ་ན་མགོན་པོ་བོད་དུ་ཕེབས། བྱང་ཆུབ་རབས་བྱུང་མའི་ཕྱུང་དབྱི་ཚུང་རྒྱལ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། （ཤོག་ངོས་༩）

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༦༥ རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ཡ་མེས་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་ར་སྒྲེང་གི་གདན་ས་མཛད།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༦༦ རྒྱ་གར་ཕྱག་ན་བལ་པོ་ཡེ་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ལོའི་རྒྱལ་པོས་ཆེས་ཉན་ཞེར་བ་ལེའི་རྒྱལ་ཁང་དུ་མིང་བསྒྱུར་བྱས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༠༦༧ དགེ་བཤེས་ཤ་པོ་སྒང་པ་པདྨ་བྱང་ཆུབ་དང་། རྒྱལ་ཚ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས། གཉོས་སྒྲ་ཁྱུང་པ། དབ་རྡོ་སྦས་འཛམ་དཔལ་རྣམས་འཁྲུངས། 《མངའ་རིས་ཆོས་འབྱུང》ལས། ཐོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་ཀྱིས་སྲིད་བཟུང་བར་བཤད།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༦༨ ཤུང་རྒྱལ་རབས་བྱང་མའི་ཤུང་ཧྲེན་ཙུང་རྒྱལ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། （ཤོག་ངོས་༡༨）

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༦༩ འཁོན་ཤ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས། ཤུང་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཝང་ཨན་ཧྲི་ལས་སྒྲོན་པོ་བྱས་ཏེ་ས་ཞིང་བསྒྱུར་

བཙོས་བྱེད་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༧༠ དགེ་བཤེས་ཤར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་འཁྲུངས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༧༡ འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་གསང་ཕུའི་དགོན་པ་བཏབ་པར་བཞེད། པེ་ཅིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚེམས་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཡས《དུས་འཁོར་ལ་འཇུག་པ》བརྩམས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༧༢

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༧༣ འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ཕྱག་བཏབ། རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསང་ཕུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། མ་སྒོམ་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༧༤ འདྲེག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། ཟུར་ཆུང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་སྐུ་གཤེགས། གསང་བདག་སྒྲོ་ཕུག་པ་སྐྱུ་སེང་གེ་འཁྲུངས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༧༥ ལྷ་སྟོན་བཙོན་འགྲུས་གཡུང་དྲུང་སྐུ་གཤེགས། ཐང་པོ་ཆེའི་གདན་ས་དགེ་བཤེས་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད། ཁྱི་མེར་བཙོན་དང་། དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་འཁྲུངས་པར་བཤད་ཀྱང་མ་དག་པ་གཞན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། ཤུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བློན་པོ་ཕུང་ཨན་ཧྲིའི་བཅོས་བསྒྱུར་ལ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༧༦ མངའ་རིས་སུ་མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེའི་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་ཚོགས། ར་ལོ་ཙཱ་བ་དང་། གཉན་ལོ་ཙཱ་བ། ཁྱུང་པོ་ཆོས་བརྩོན་སོགས་ཞལ་འཛོམས། ཟངས་དཀར་ལོ་ཙཱ་བས《ཚད་མ་རྒྱན》བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས། 《ར་ལོའི་རྣམ་ཐར》ལས། འདི་དུས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་པར་གསུངས་མིང་། 《དེབ་སྔོན》ལས། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྕགས་ཉ་ཡོར་རབ་བྱུང་སྤྲོམ་པ་བཞེས་པ་གསུངས་པ་ཞིབ་བརྟར་བྱ་དགོས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༧༧ དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་གཙང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞི་བྱེད་པ་པ་ཚབ་སྙོམས་པ་འཁྲུངས། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་ཐོག་མར་མཇལ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་བསྟན་རྩིས་ལས། ལོ་འདིར་རྗོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོར་བྱུང་བ་མིན་ནམ་སྙམ། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༧༨ རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་འཛེང་དགོན་པ་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ར་སྒྲེང་གི་གདན་ས་མཛད། 《སྣ་རིང་ཆོས་འབྱུང》ལས་ལོ་འདིར་རྗོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས་པར་བཤད་པ་ཏ་ཅང་འཕྱིས་པའི་སྐྱོན། རྒྱལ་ཀྱི་འབྲིང་སྟོན་དང་། སྒོ་ཆོས་བཙོན། རྗོག་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་འཁྲུངས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༠༧༩ དཔལ་པོ་ལྷ་རྗེ་དང་། བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་འབར་འཁྲུངས། 《འབྲི་གུང་གདན་རབས》ལས། དཔལ་པོ་ལྷ་རྗེའི་དགུང་སྐྱེད་ཆུ་ཕྱག་ཡིན་པར་གསུངས། 《དེབ་སྔོན》ལས། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བོད་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། དེ་ནས་དིང་རིར་ཕེབས་ནས་ལོ་ཉེར་གཅིག་རིང་བཞུགས་ཞེས་གསལ།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༨༠ རྒྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དབང་ཕྱུག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དཀའ་གདོང་དུ་འདུལ་བ་སློབ་གཉེར་མཛད།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༨༡ གཏེར་སྟོན་གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གྲྭ་ཐང་གི་རྩིས་ཁང་བཏིང་། འགའ་ཞིག་གིས་གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས

ཀྱིས་གྲུ་ཤང་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་གནང་ནས་འཛིན་བདག་མཛད་ཅེས་གསུངས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༨༢ དགེ་བཤེས་འཛེང་དགོན་པ་པ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ཆེན་པོས་ལོ་……གཅིག་རིང་ར་སྒྲེང་གི་གདན་ས་མཛད། འགའ་ཞིག་གིས་གདན་ས་ལོ་གསུམ་རིང་མཛད་པར་གསུངས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༨༣ ལོ་འདིར་ར་སྒྲེང་དུ་གདན་ས་མཛད་མཁན་མེད་པར་བར་སྟོང་ལུས། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་བླ་མ་མར་པའི་དྲུང་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། འབྲུངས་ཁང་གི་ཆོས་དཔེ་དགོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ཉམས་གསོ་དང་། ཡུམ་གྱི་འདུས་མཆོད་སོགས་མཛད་ནས་ཁང་ཞིང་ཚུགས་ཕྱག་ཏུ་སྦྱིན་བྱ་བ་གནང་།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༨༤ དགེ་བཤེས་ཕུང་རྒྱལ་དགེ་མཛེས་དང་། རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པ་འཁྲུངས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༨༥ ཤ་མི་སྨོན་པ་སྟོན་ལམ་འབར་འཁྲུངས། རྗེ་མི་ལ་རས་པས་དྲག་དཀར་རྟ་སོར་སྒྲུབ་པ་མཛད། འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་བཤེས་ཁམས་ལུང་པ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ནེ། ཁོང་ནི་འཇམ་སྟོན་པའི་སློབ་མ་ཡིན་ཅིང་། ལོ་འདིར་འཇམ་སྟོན་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉེར་གཅིག་སོང་བྱིན། 《སྔོ་རིང་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ལོ་འདིར་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསལ། 《སྔོ་རིང་ཆོས་འབྱུང་》ལས་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་སྐུ་འདས་པར་བཤད།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༨༦ རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་གྲུབ་པ་བརྙེས། འགའ་ཞིག་གིས་གདུམ་སྟོན་སྣ་སྒོམ་གྲགས་པ་ལོ་འདིར……འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་《ལམ་རིམ་བླ་བརྒྱུད་རྣམ་ཐར་》ལས་ཆེ་བྲི་ལོ་ལ་འཁྲུངས་ནས་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་ལ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། ཤང་ཐང་མའི་རྒྱལ་པོ་ཀྱི་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༨)

རབ་བྱུང་གཉིས་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༨༧ རྔོག་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལྟར་ན། ལོ་འདིར་གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་འདས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༠༨༨ རྒྱ་མའི་འགྲོ་མགོན་སངས་རྒྱས་དབོན་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཀུན་ལྡན་རས་པ་འཁྲུངས་ཞེས……གསུངས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༨༩ ཆ་ཡོ་ཟླ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་དུག་སྦྲོན་ཞུང་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་གྲུ་པ་མཚོན་ཤེས་ཀྱི་སློབ་མ……བཙན་ཁ་བོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། འདི་སྐབས་ཞ་ནག་འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་བལ་ཡུལ་དུ་སྐུ་བཞུགས་གནང་ཡུལ……ཡིན།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༠༩༠ དགེ་བཤེས་ཚུལ་འཕགས་དང་ལམ་པ་དང་། ཕྱིར་སྒོམ་པ་ཆེན་པོ། རོག་ཤེས་རབ་བླ་མ་བཅས……འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་བཤེས་གྲུ་པ་མཚོན་ཤེས་འདས་ཞེས་གསུངས། 《སྔོ་རིང་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ལོ་འདིར་རོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་འདས་པར་གསུངས། ཆོས་སྐྱབས་དོན་གྲུབ་པས་གྲྭ་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད། རོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་སྲས་རོག་མདོ་སྡེ……འཁྲུངས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༠༩༡ འགའ་ཞིག་གིས། བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས། 《ཡིས་གཞུང་ཉི་སྣང་》ལས། ལོ་འདིར་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དིང་རིར་ཕེབས་ཞེས་གསལ།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༩༢ མ་ཅིག་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་འཁྲུངས། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས། རོག་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། ལོ་འདིར་མངའ་རིས་ཀྱི་ལྷ་བཙུན་པོ་བྱང་ཞི་བ་འོད་ཀྱིས《སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་》དུ་སྔགས་ལོག་སུན་འབྱིན་》དུ་གྲགས་པ་དེ་འགྲེམས་སྤེལ་མཛད་པ་བཀའ་ཤོག་ཇོ་མ་བྱུར་འཕོད་ནང་གསལ།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༠༩༣ དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བས་ལོ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་གནང་མཛད། དགེ་བཤེས་སྤྱང་རི་ཐང་པས་འཕན་པོ་གླང་ཐང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་གངས་ཏི་སེར་ཕྱིན་ནས་ན་རོ་བོན་ཆུང་དང་རྫུ་འཕྲུལ་འགྲན་པར་མཛད། རོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སློབ་མ་དཔེ་འཁྲིམས་པ་ཁྲི་གཉིས་དང་ལྷམ་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་ལ་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས། སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲེ་ཙུང་གིས་ཁྲིམས་ལུགས་གསར་བཅོས་བྱས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༩༤ ཀུན་སྦྱོང་ཉི་ཕུག་པ་དང་། ལྷ་རྗེ་ཟླ་འོད་གཞོན་ནུ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་དང་ཐོག་མར་མཇལ་བར་གསུངས་པ《མགུར་འབུམ་རྣམ་ཐར་》དང་མི་མཐུན་པས་བརྟག

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༠༩༥ 《ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་》ལས་ལོ་འདིར་དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བས་ལོ་དགོན་པ་ཕྱག……བཏབ་པར་གསུངས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༠༩༦ 《འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ལོ་འདིར་རྔོག་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཞང་སྟ་ནམ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། ཀརྨ་ཞྭ་དམར་བའི་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ……འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་བཤེས་སྤྱན་སྔ་བས་ལོ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་གསུངས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༠༩༧ མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་སྐུ་གཤེགས། གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀས་མཛད་པའི་མར་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་མར་པ……དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་བར་བཞུགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ད་དུང་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན། ཞང་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ……འཁྲུངས། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དིང་རི་གླང་འཁོར་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༠༩༨ བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི《རྙིང་འགྱུར་ཆོས་འབྱུང་》ལས། གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་དང་། གླིང་གེ་སར་གྱིས་པཎྜི་ཏ་སྨྲྀ་ཏིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་གཉིས་དུས་མཚུངས་མིན་དཔྱད……གཞི་ཆེ།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༠༩༩ དགེ་བཤེས་ཕྱག་ཏྲུམ་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ཚུལ་འཕགས་དང་ལམ་པ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་ཚུལ……ཁྲིམས་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་འཁྲུངས་པར་གསུངས་ཡང་ལོ་འདིར་མ་གཅིག་གི་རབ་བྱུང་སློབ……དཔོན་དགེ་བཤེས་གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་བཅུ་སོང་ཟིན་པས་མི་འཐད།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༠༠ ཁྲིམས་གཞིར་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་གྲོལ་སྒོམ་ཆོས་གཡུང་སྐུ་འཁྲུངས……པར་གསུངས་པ་རྣམ་ཐར་དང་མི་མཐུན། སུང་རྒྱལ་རབས་ཁྱུང་ཨས་མཚོ་སྔོན་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དམག་དྲངས་ཏེ་མཚོ་སྔོན་གྱི་དབང……འཛིན་པ་བོད་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་རྒྱལ་སྲས་ཚེ་པ་དང་ལྷན་ཚུན་འཁྲུག་པ་བྱུང་།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༡ དགེ་བཤེས་འཆད་ཀ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་རྨ་ལོ་ཙྪ་བ་གཤེགས་པར……གསུངས། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བོད་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད། སུང་ཐང་མའི་རྒྱལ་

རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧུའི་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། （སྲིད་ལོ་༢༨）

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༢ དགེ་བཤེས་གླན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ་དང་སྐོར་ནི་རུ་པ་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་འཕྱིང་སྟོན་གྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ལོ་བརྒྱད་མཛད། ས་སྐྱའི་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། བ་རི་ལོ་ཙཱ་བས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ལོ་བརྒྱད་མཛད། ལོ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཡོངས་སུ་གྲུབ། རྗེ་ཆོས་སྐུ་རྡོ་རྗེ་སྐུ་འདས་ཞེས་ལུས་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་གསུངས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༠༣ རྒྱལ་བ་ཞང་ཚང་པ་སྟོད་དམར་བ་དང་། དགེ་བཤེས་སྣུབས་ཀ་བ། མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་རྣམས་འཁྲུངས། 《རྣམ་ཐར་དྲི་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་》ལས། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་སྒོལ་སྒོམ་ཆོས་གཡུང་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་ཁུངས་བཙན། དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བ་གཤེགས། འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བས་མང་མཁར་མུ་གུ་ལུང་གི་དགོན་པ་བཏབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ད་དུང་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཡིན་དགོས། དགེ་བཤེས་སྟོད་ལུང་པས་བཙན་སྒྲོ་དགོན་པ་བཏབ།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༤ དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། སུང་ཆུང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧྲན་ཀྲོ་དང་། ཀའོ་ཀྲུའུ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་ཧྲན་ཀྲོ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཤིས་ཀྲོ（ཤི་ཀྲོ）དུ་བསྒྱུར་ཞེས་རྒྱ་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༥ སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕག་གྲུ་དང་མཇལ་ནས་བླ་མར་བསྟེན། དགེ་བཤེས་སེ་སྤྱིལ་བུ་བས་མལ་དྲོ་འཚང་ཀར་དགོན་པ་གསར་དུ་ཕྱག་བཏབ། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་སྐུ་འདས། 《སྦྲམ་པའི་ཆོས་འབྱུང་》ལས་དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བ་དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་གཤེགས་སྐབས་དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པས་མཇལ་བར་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་དག་ཡོད་པས《དེབ་སྔོན》གྱི་བཤད་ཚུལ་ནོར་བར་གསུངས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༦ ཁྲུམ་སྟོན་བློ་གྲོས་གྲགས་པ་འཁྲུངས་ཞེས་ལུམ་པས་གསུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཞུ་དམར་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས། དགེ་བཤེས་དོལ་པ་བས་བེའུ་བུམ་སྔོན་པོའི་འགྲེལ་པ་བརྩམས། བསམ་ཡས་སུ་ཀླུ་མེས་དང་ཟུ་རག་གི་འཁྲུག་པ་བྱུང་ནས་འཁོར་སའི་ལྷ་ཁང་འགའ་ཞིག་མེར་བསྲེགས། རྔོག་མདོ་སྡེ་དང་དགེ་བཤེས་ཤ་ཆུང་པ་སྐུ་འདས། རྔོག་ཞེས་རབ་གྲགས་པའི་སྒྱུ་རྟོག་ཤེས་རབ་འོད་འཁྲུངས། རྡོ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་ལ་ཕྱག་བརྩམ་ཁྲིར་འཁོད། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པ་ལའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ནོར་པོས་ཕྲོགས་ནས་སེ་ན་བཞིའི་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས་པ་བྱུང་། རྒྱ་གར་དབུས་ཁུལ་དུ་ཧྲུ་ཤིག་གི་ཆོས་ལུགས་དར།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༠༧ སྙིང་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། 《ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་འོད་སྟོང་》དང་《སྔོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་》ལས་ལོ་འདིར་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསལ།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༨ ཙོང་ཁ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༠༩ ཕྱྭ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་འཁྲུངས། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་སྐུ་གཤེགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི《འདེགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་》ལས། རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་སྐུ་འདས་ནས་རྭ་ལོ་ཙཱ་བ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞུགས་པར་གསུངས། ཞང་ཚེ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་གསང་ཕུའི་གདན་ས་ལ་ཕེབས། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་དྲུང་དུ་ཕེབས།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༡༠ རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་འཁྲུངས། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་བླ་མ་མི་ལ་རས་པའི་དྲུང་ནས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་རྨོག་ཅོག་པ་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་དུས་ཐོག་མཉམ།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༡༡ མངའ་རིས་སུ་ཕོ་བྲང་ཞི་བ་འོད་གཤེགས། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། གཉོས་པ་ཆོས་འབར་གྱིས་གཉལ་གྲོ་སྐོར་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དགེ་བཤེས་བྲག་དཀར་བས《དཔེ་ཆོས་རིན་ཆེན་སྤུངས་པ་རྒྱ་འགྲེལ》མཛད（དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས）། འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་དུས་མ་རྙེད། ཧུན་ཀྲུང་ནས་སུང་ཚང་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་གྱེན་ལོག་བྱུང་།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༡༢ གཉོས་པ་ཆོས་འབར་སྐུ་གཤེགས། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་འོལ་ཁར་སྒྲུབ་པ་མཛད། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་ལ་ཕྱི་གངས་ར་རར་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་། ཚེ་རིང་མཆེད་ལྔ་དམ་ལ་བཏགས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༡༣ དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་ཀྱིས་བྱ་ཡུལ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བོད་དུ་ཐེངས་གསུམ་པ་ཕེབས་ནས《མཐུན་དཔྱད་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ》ཁམས་ཀྱི་ཕྲོང་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་གཏེར་ལ་སྦས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༡༤ མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་གྱིས་སྐྱོ་སྟོན་བསོད་ནམས་བླ་མའི་དྲུང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༡༥ རྟོག་རྗེ་བཙུན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་དང་། ཕྱུང་ཚང་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་འཁྲུངས། 《འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོའི་ཆོས་འབྱུང་》ལས། ལོ་འདིར་སྒྲུས་དང་ས་མདོ་ཟེ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་བླ་མ་མར་པའི་དྲུང་དུ་ད་དུང་བཞུགས་ཤུལ་ཡིན་དགོས་པས་བརྟག ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨ་གུ་ཏ་ཡིས་སྲིད་བཟུང་། （སྲིད་ལོ་༡༠）

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༡༦ རྒྱལ་བ་ཡེ་གྲགས་ས་དམར་པ་དང་། དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་འཁྲུངས་ཞེས《དེབ་སྔོན》སོགས་ལས་གསུངས་པ་འཁྲུལ་དཔགས་པའི་སྐྱོན་དུ་སྣང་། དགེ་བཤེས་སྟོད་ལུང་པ་རིན་ཆེན་སྙིང་པོ་སྐུ་འདས། འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བའི་སློབ་མ་སེ་སྟོན་ཀུན་རིག་འཁྲུངས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༡༧ ཞི་བྱེད་པའི་བླ་མ་འཁྲུལ་པ་དར་བརྩོན་འཁྲུངས། ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་འདས་ཞེས《དེབ་སྔོན》སོགས་ལས་གསུངས། ཞང་སྟོན་གྱིས་མཆིམས་ལུ་ལའི་གཏེར་དང་། རྗེ་བཙུན་སེང་གེ་དབང་ཕྱུག་གིས་ཅེ་ཡུག་དང་། ཞ་ལ་ཕུག་གི་གཏེར་རྣམས་བཏོན། ཞང་ཚེ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་བླ་མས《བསྟན་རྩིས》མཛད།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༡༨ ཁྲི་ཙུ་རྒྱལ་ཚ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་སྣེའུ་ཟུར་བ་སྐུ་གཤེགས། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ཡོ་རི་གུང་རྒྱལ་དུ་ཕེབས། རྒྱ་གར་གྱི་མ་ལ་བའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཛྙ་ཛ་དེ་ཝས་སྲིད་དབང་བཟུང་། （སྲིད་ལོ་༤༠）

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༡༩ སྐམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཕྲིན་སྟོན་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་གྱེར་སྒོམ་པས་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༠ རྔོག་མདོ་སྡེའི་སྲས་རྔོག་ཐོགས་མེད་གྲགས་པ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་མ་རུ་ལྷ་ར་བས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཀྲེ་ཅང་ཁུལ་ནས་ཧྥང་ལ་ཡིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་ཡར་ལངས་བྱུང་། ཉིང་འཛིན་ལེ་ཚུགས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༡ དགེ་བཤེས་སྤྱིལ་བུ་བ་འཁྲུངས། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་འགོ་ཚུགས། སུང་ཅང་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཞིང་པའི་དམག་ལ་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དྲག་གནོན་བྱས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༢༢ གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་དང་། ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས། རྫོང་ཛོ་འོད་ཟེར་རྣམས་འཁྲུངས། མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་

པོ་རྒྱལ་འབྱོར་གྱིས་ཤངས་གཞོང་གཞོང་དགོན་པ་སོགས་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཏབ་པའི་འགོ་ཚུགས། དམ་པ་སྐོར་ཆུང་བ་སྐུ་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཆེན་ནེ་རུ་བས་གྲོང་འཇུག་མཛད། སྲུང་ཅང་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཐོས་ལངས་དམག་དཔུང་སྲུང་དམག་གིས་གཏོར་ཕམ་བཏང་།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༣ དེབ་སྔོན་སོགས་ཀྱིས་ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། ལྷ་རྗེ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་དང་། རྒྱལ་སྲས་སྐྱང་ཡུང་པ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་སྣང་ཐང་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་སྐུ་གཤེགས། 《མི་ལའི་རྣམ་ཐར》ནང་འདི་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་སོང་བའི་ཤིང་ཡོས་ལོར་སྐུ་འདས་པར་གསུངས། རང་རྒྱལ་གྱི་མཚོ་བསྐྱོད་མཁས་པ་ཀྲུས་ཅིང་ཀའོ་ཞི་ལ་སོང་།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༢༤ སྣ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེ་བསོད་ཀྱི་ཡབ་རྗེ་འབུམ་འཁྲུངས། 《རྩིས་གཞུང་ཉིན་སྣང》དང《བདུད་འཇོམས་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ལས། ལོ་འདིར་མངའ་བདག་མྱང་རལ་པ་ཅན་འཁྲུངས་པར་གསུངས། ཞི་བྱེད་པ་དམ་པ་ཀུན་དགའ་གཤེགས། ལེའོ་ནུབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཏེ་ཙུང་ཏ་ཧྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༥)

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༥ སློབ་དཔོན་ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་གཤེགས།(དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས) ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་རྔོག་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཁན་བུ་གྱི་བོ་མཆོག་གི་བླ་མའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་མཛད། ཅིན་རྒྱལ་རབས་དང་སུང་རྒྱལ་རབས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ལེའོ་རྒྱལ་རབས་གཏོར།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༦ ཀམ་ཀམ་དགེ་བཤེས་སྐྱོ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་དང་། ཞལ་ཀ་པ་ཅན། མ་གཅིག་ཞབ་སྒྲོན་གྱི་སྲས་རྒྱལ་བ་དོན་གྲུབ་རྣམས་འཁྲུངས། 《རྩིས་གཞུང་ཉིན་སྣང》ལས། དབུས་པ་ཞིག་པོ་དང་ལྷ་རྗེ་ཡོན་ཏན་གཟུངས་འཁྲུངས་པར་གསུངས། སྙིང་པ་སོ་ཐུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས། ཙ་མི་ལོ་ཙཱ་བ་སངས་རྒྱས་གྲགས་པའི་དྲུང་དུ་ལོ་བཅུའི་རིང་སློབ་གཉེར་མཛད། སུང་རྒྱལ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིན་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢)

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༢༧ ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་འཁྲུངས་པར《དེབ་སྔོན》དང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་གསུངས། འབའ་རོམ་པ་དར་མ་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། རྒྱལ་བ་རིན་ནེ་དང་། འོད་འཇོ་བ་གཞོན་ནུ་ཡོན་ཏན་འཁྲུངས། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་སུང་བྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་གཏོར། སུང་ཀའོ་ཙུང་གིས་རང་གི་དམག་དཔུང་ལྷག་འཕྲོ་རྣམས་ཁྲིད་ནས་ཀྱི་ཅང་ཧང་ཀྲའུ་ལ་སུང་ལྷོ་མའི་སྲིད་དབང་བཙུགས། (སྲིད་ལོ་༣༦)

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༨ གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་བཤེས་གླན་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་དགེ་བཤེས་གླན་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱང་ཆུབ་ལ་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཏ་ཙང་འབྲིལ་དུས་པ་ལས་མི་འཐད། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ཁམས་ཕྱོགས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། སོ་ཆུང་དགེ་འདུན་འབར་སྐུ་གཤེགས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༢༩ རྔོག་རྗེ་བསོད་དང་། རྔོག་སྒོམ་མེད་བསམ་འགྲུབ། སྨལ་སྐྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་མ་བྱ་བྱང་བ་གཤེགས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༣༠ རྒྱལ་ཚ་བྱང་ཡེ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ར་འཛིན། དཀར་པོ་སྟོམ་པ་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་འཁྲུངས། ཞིང་པ་པོ་ལྷབས་ཆོས་འབར་གཤེགས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༣༡ དགེ་བཤེས་ཤ་བོ་སྒང་པ་པདྨ་བྱང་ཆུབ་དང་། རྒྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ། དགེ་བཤེས་དོལ་པ་ཡ་གད་པ། དགེ་བཤེས་ཀ་མ་བ་རྣམས་གཤེགས། ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཁམས་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༣༢ ཞ་དམར་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་གཤེགས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༣༣ རྫོགས་སྟོན་ཆུང་དབང་མོ་དང་། ཞ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་རྟོགས་ལྡན་ནམ་མཁའ་འོད། བླ་མ་ཞང་གི་ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ་རྣམས་འཁྲུངས། ཀརྨ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་འདུལ་འཛིན་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༣༤ འགྲོ་མགོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། སྟག་པོ་མཁན་པོ་འདུལ་འཛིན། སངས་རྒྱས་ཡེལ་པ་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་རྣམས་འཁྲུངས། གཙང་བདག་སྒོ་ཕུག་པ་དང་། ཞང་སྟོན་ཆོས་འབར་གཤེགས། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པས་འདུལ་འཛིན་བརྩོན་འགྲུས་འབར་གྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༣༥ འགྲོ་མགོན་སྐར་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། རྫོག་རྗེ་པོ་བདེ་འཁྲུངས། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲའོ་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༥)

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༣༦ འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་མངའ་བདག་མྱང་རལ་པ་ཅན་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོར་ཕྱུང་བ་ཡིན་འདུག་སྙམ། སྙིང་པ་ལོ་ཐུབ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། མར་པ་དོ་པ་དང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཁའ་འོད་གཉིས་ཕྲ་རྗེས་སུ་གཤེགས་པར《དེབ་སྔོན》ལས་གསུངས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༣༧ ཁྲིམས་གཞེར་པ་འོད་ཟེར་སེང་གེས་ཀམ་ཀམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༣༨ རྒྱ་མ་དཔོན་སྟོན་གཞོན་ནུ་འབྱུང་གནས་དང་། རྫོག་བཟྲ་ཤེས་གྲགས་པ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་འོད་གཤེགས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༣༩ རྒྱལ་ཚ་བྱང་ཡེ་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། 《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》ལས། ལོ་འདིར་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་གསུངས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༠ རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་བུདྡྷ་ཤྲཱི་འཁྲུངས། མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་བཞུགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལོ་འདིར་སྐུ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་འཕྲིན་སྟོན་གྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༡ དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་ཤ་ར་བས་སྤྱན་བདག་མཛད་དེ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤའི་གསུང་ཆོས《མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ》ར་སྒྲེང་དགོན་པའི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཛྙ་ཡ་ཨ་ནནྟ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས། ལོ་ཙཱ་བ་ཁུ་མདོ་སྡེ་འབར་རྣམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༢ 《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས》དང《དེབ་སྔོན》གཉིས་ནང་ས་ཆེན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གསུངས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༤༣ འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཞ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་རྟོགས་ལྡན་ནམ་མཁའ་འོད་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་བརྟག་དགོས། དགེ་བཤེས་འཕྲིན་སྟོན་གཤེགས། དེ་རྗེས་དགེ་བཤེས་དམར་གྱིས་དབུར་ཆོས་གཅིག་ཙམ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད། དེ་ནས་ལོ་བཅུའི་རིང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བ་མེད།

ཞང་བྲན་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས《བསྟན་རྩིས》མཛད། འདིའི་དཔེ་རྒྱུན་ད་ལྟ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༤ ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་དང་། སྤྱི་བོ་ལྷས་པ། དཀྱིར་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་རྣམས་འཁྲུངས། འགྲོན་བུ་བ་གཤེགས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༥ རྔོག་ཇོ་བསོད། རྔོག་སྟོན་ཆུང་དབང་མོ། རྔོག་ཇོ་བདེ་རྣམས་གཤེགས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་ཞེས《མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད》ལས་གསུངས་པ་རྣམ་ཐར་དང་མི་མཐུན། བླ་མ་ཞང་གི་ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ་འཁྲུངས་ཞེས《བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང》ནང་གསལ།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༤༦ རྔོག་ཇོ་འོད་གཤེགས། རྔོག་ཐོགས་མེད་གྲགས་ཀྱི་སྐུ་རྔོག་རྒྱལ་ཚབ་མོ་འཁྲུངས།

རབ་བྱུང་གསུམ་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༧ ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༤༨ ཀུན་ལྡན་རས་པ་འབམ་མཚན་གཞན་འགྲོ་མགོན་རས་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་དང་། རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ཧྲ་ཤང་རྣལ་འབྱོར་པའི་མཛད་སྤྱོད་ཅན་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཅིས་ཀྱང་ཞེས་པ་འཁྲུངས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༤༩ བཀའ་ཞིག་གིས་མ་གཅིག་ཞ་མ་སྐུ་འདས་པ་དང་། ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ་བརྟག ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་བཞེད་པའི《བསྟན་རྩིས》ལས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༠༧)ལོར་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་༡༧༥༠འདས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་མཛད་པའི《ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཚིགས་བཅད་མ》ལས་པཎ་ཆེན་འཁྲུངས་ལོ་ཡན་གྱི་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་༡༧༨༢ཞེས་གསལ་བ་གཉིས་གཞིར་བཟུང་ན་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་དགོས། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧེ་ལྡན་དབྱང་ལེའང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༢)

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༥༠ དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་ཆེ་དང་། རོག་ཤེས་རབ་བླ་མ་འཁྲུངས། ཞང་འོད་འཇོ་བ་གཤེགས། དྭགས་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་སྒམ་པོའི་གདན་སར་ཕེབས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༥༡ འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་དང་ཐོག་མར་མཇལ།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༥༢ རྔོག་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་དང་། སྟོ་ཆོས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པས་འབྲུག་ར་ལུང་གི་མཆོད་ཁང་བཞེངས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༥༣ དགེ་བཤེས་ཚུལ་འཕགས་རང་ལམ་པ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས། གཏུམ་སྟོན་བློ་གྲོས་གྲགས་པས་སྣར་ཐང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་གཤེགས། ཆག་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་གྲུ་མོ་ཆེ་འཁྲུངས། སིངྷ་ལར་རྒྱལ་པོ་པར་ཀྲམ་པ་ཧུས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༣༣) བཀའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་འབའ་རོམ་རི་བོ་ཆེའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ཅེས་གསུངས་པ་བརྟག་དགོས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༥༤ བྱ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བརྩོན་འགྲུས་འབར་གཤེགས། བཀའ་ཞིག་གིས་མཁན་ཆེན་དགུ་ར་བ་རྡོ་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༥༥ འབྲི་གུང་མཁན་ཆེན་གུ་ར་བ་རྡོ་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲུངས། དཀར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོས་མཚུར་ལྷ་ལུང་གི་གདན་ས་བཞི་ཕྱག་བཏབ། བཀའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་སྟོད་ལུང་མཚུར་ཕུའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ཅེས་གསུངས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༥༦ རྔོག་ཐོགས་མེད་གྲགས་པ་གཤེགས། བཀའ་ཞིག་གིས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་པཎྜི་ཏ་ཤཱཀྱ་ཀ་ར་གུཔྟ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་མཛད་པར་གསུངས་པ་བརྟག རྒྱ་གར་སིངྷ་ལར་རྒྱལ་པོ་པར་ཀྲམ་བ་ཧུས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༥༧ རྔོག་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། བཀའ་ཞིག་གིས་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྙེན་པར་གསུངས་པ་དག་སྟེ་སྟོད་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་འདུ་ཡིན་ན་ལས་དེ་མིན་པ་དམ་པ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་བྱ་ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་པས་དུས་མི་མཚུངས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༥༨ ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་། ཞི་བྱེད་པ་པ་ཚབ་སྒོམ་པ། རྔོག་ཇོ་ཚུལ་གཤེགས། སློབ་དཔོན་ཏེ་འབུམ་དང་དགེ་བཤེས་ལྷ་ལུང་གི་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་ས་སྟག་འདིར་གཤེགས་པར་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་འདྲ། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པས་གདན་ས་མཐིལ་ཕྱག་བཏབ།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༥༩ དགེ་བཤེས་ཚུལ་འཕགས་རང་ལམ་པ་སྐུ་གཤེགས། སོ་བཞིའི་རིང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བ་མེད། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་མཚུར་ཕུར་སྒྲུབ་པ་མཛད། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་སྐྱབས་ཁྲིར་ཕེབས། ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་ཁམས་སུ་ཀ་ཐོག་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༦༠ བཀའ་ཞིག་གིས་དགེ་བཤེས་རྒྱ་ལྷུགས་རེ་བ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་འཁྲིལ་བརྟགས་པའི་སྐྱོན། ཡང་དབེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་རྡོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་འཁྲུངས། དཀར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོས་ཀླུ་མེས་དང་། སྟོ་རག་ཆེ་པའི་བར་གྱི་འགྲུག་པ་འདུམ་པར་མཛད་ཅིང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་མཛད་ནས་ཀུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་ལ་ཕུལ་ཞེས་བཀའ་ཞིག་གསུངས་པ་བརྟག ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ་འབའ་རོམ་པ་དར་མ་དབང་ཕྱུག་གིས་འབའ་རོམ་དགོན་པ་བཏབ། སྐྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་བསྟན་རྩིས་མཛད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༡ དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བའི་སློབ་མ་གཙང་པ་དགེ་བཤེས་ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ་དང་། རྗེ་བཙུན་རས་ཆུང་པ་གཤེགས། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤྲི་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་དབང་ལོ་༢༨)

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༢ ལྷུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་ལོ་འདིར་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་རབ་བྱུང་མཛད་པར་གསུངས། སྐར་རྩི་དུས་པ་གཤེགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧྲིང་ཀེར་ཧན་འཁྲུངས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༦༣ ཀམ་ཀམ་ཇོ་སྟན་དང་། ཁྲིམ་གཞིར་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ ལྷ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྣམས་འཁྲུངས། སུང་སྨད་མའི་རྒྱལ་པོ་ཞའོ་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢༧)

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༤ གཉོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་དང་། འགྲོ་མགོན་ཏི་ཤྲཱི་རས་པ་འཁྲུངས། བུ་སོ

སྣང་ལ་འོད་འབུམ་གྱི་བླ་མ་དབུ་རུ་སྟོན་པ་ཞྭ་ཀྲུ་འོད་དང་། ཏཔ་རྗེ་སྲུས་གཤེགས། རྒྱལ་བ་ལྷུང་ཚང་ཚོད་དམར་བས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ཁམས་སུ་ཀམ་པོ་གནས་ནང་ཕྱག་བཏབ།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༥ སྟག་ལུང་ཐང་པ་དང་། སྒྲིང་རས་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལྷ་མར་བསྟེན། དགེ་བཤེས་སེ་སྤྱིལ་བུ་བས་ཨལ་ཇོ་འཚང་གཞི་དགོན་པ་གསར་ས་བཏབ།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༦ གཙུག་སྟོན་སྒྲོ་གྲོལ་གྲགས་པ་དང་། ཛོག་མདོ་ཞེ་སྐྱ་གཤེགས། རོག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པའི་སྲས་རོག་ཤེས་རབ་འོད་འཁྲུངས། ཇོ་སྟོན་ཤེས་རབ་གྲགས་པས་སྟར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད། རྒྱ་གར་དུ་པྲ་ཡའི་རྒྱལ་རབས་མཇུག་རྫོགས་ནས་སྡེན་བརྒྱད་སེ་ན་བཞིའི་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། རྒྱལ་རབས་འདི་དག་གི་རིང་ལ་ཧཱ་ཧྲ་ཤྲཱ་སྐྱེས་པ་སེག་ཆོས་ལུགས་དར།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༦༧ ཞང་གཡུ་བྲག་པ་ཉི་ཧྲེ་དང་། རྒྱང་ཆུབ་དགེ་མཛེས་གཤེགས། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལྷ་མར་བསྟེན། འགྲོ་མགོན་སྨར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་སུ་སྨར་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དེ་ལས་སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱུད་བྱུང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་མཛད།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༨ ཞུ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཅུང་པོ་དབུས་པ་རྡོ་བསོད་འཁྲུངས། འཛེང་དྷརྨ་བོ་དྷི་གཤེགས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༦༩ སྒྲ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་དང་། དུས་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་གཤེགས། གཡའ་བཟང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་འཁྲུངས། སྤྱལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པས་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་འདན་ལྷུང་ཐང་ཕྱག་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༧༠ འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་གཤེགས། ཕག་གྲུའི་གདན་ས་ལར་གྱང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གིས་བསྐྱོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྲི་ཚབ་ཙམ་མཛད་པ་ལས་གདན་ས་པ་དངོས་མེད་པར་ལོ་བདུན་རིང་བར་སྟོང་ལུས། སྤྱན་སྔ་ཆེན་པོ་སོགས་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོམ་གཞིར་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་བཏུག་དགོས། རིན་པོ་ཆེ་སྒོམ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༡ རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱིས་ཁྲོ་ཕུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། མངས་རྒྱས་ཡེལ་པ་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་ཀྱིས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཡེལ་ཕུག་དགོན་པ་བཏབ། ཞི་བ་སྟོམ་པ་སྟོན་ལམ་འབར་གཤེགས། རོག་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་གྱི་གཅུང་པོ་ཞིག་པོ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་འཁྲུངས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༧༢ རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། དཔལ་པོ་སྟོམ་པ་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་སྟོམ་པའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༣ ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་འཁྲུངས། དཔལ་པོ་སྟོམ་པ་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུབ་དང་། རོག་ཤེས་རབ་བླ་མ་གཤེགས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༤ དགེ་བཤེས་ཕྱབས་ཀ་པ་དང་། སྙིང་མ་རྗེ་འབུམ་གཤེགས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དེ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་བསྟེན་རྫོགས་བཞེས།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༧༥ དགེ་བཤེས་འཆད་ཀ་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ཁམས་ལུང་པ། རྒྱལ་བ་ལྷུང་ཚང་ཚོད་དམར་བ་རྣམས་གཤེགས། ཡོ་གསུམ་རིང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ལ་འཛིན་པ་མེད། འབྲི་གུང་སྐྱན་སྐྱ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་གིས་ཚལ་ཡང་དགོན་ཕྱག་བཏབ།

མེ་སྤྲེ། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༦ སྦྱང་ཚང་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་གཤེགས། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་སློབ་མ་སྒང་པ་ཆོས་རྗེ་འཁྲུངས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༧ ཕྱོལ་སྟོམ་ཆོས་གཡུང་དང་། ཞང་ཡོ་ཟླ་བ་གྲུབ་པ་དཔལ་གཤེགས། འབྲུག་པ་དབོན་རས་རྡམ་སེང་གེ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་གསུམ་རིང་ལག་གྲུའི་གདན་ས་མཛད་ཅིང་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་ཡོན་ཐོགས་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་ཞིང་ཉམས་ཐར་དུ་གསལ།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༧༨ /

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༧༩ ལྷར་ཐང་པ་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་འབྲི་གུང་མཐིལ་གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་དར་བའི་འགོ་ཚུགས། ལོ་འདི་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས(༡༢༠༧)བར་ལོ་སུམ་བཅུའི་རིང་འབྲི་གུང་དུ་གདན་ས་མཛད་མཁན་མ་བྱུང་བར་ལུས། རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ས་དམར་བས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༨༠ འབར་དམ་པ་ཆོས་སྡིངས་པ་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱིས་སྟག་ལུང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་དར་བའི་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༨༡ དཔྱིར་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེས་སྐྱེ་ཕུ་ཤུག་གསེབ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད་དར་བའི་འགོ་ཚུགས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༨༢ ས་ཆེན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་དང་། སྨལ་བླ་བའི་འོད་ཟེར། ཇོག་རྒྱལ་ཚར་མོ་རྣམས་གཤེགས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། སངས་རྒྱས་དབོན་སྟོན་གྱིས་རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒང་གི་དགོན་པ་བཟུང་བ། 《དེབ་སྔོན》ལས་ཏོར་རྒྱལ་པོ་ཛིང་གིར་ཧན་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་བརྟག

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༨༣

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༨༤ ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས《བསྟན་རྩིས》མཛད། མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་གྱིས་གཡའ་རིའི་གཉེར་བཏོན།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༨༥ ཚ་བྲོ་བྲང་རྒྱབ་བརྩོན་འགྲུས་གཤེགས། ཞང་བརྩོན་རྡོ་རྗེ་འོད་ཀྱིས་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ཁམས་སུ་ཀརྨ་ལྷ་སྟེང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༨༦ རོག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་གཤེགས། ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་དབང་ཕྱུག་འོད་དང་། ཁ་རག་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། སྐྱེ་མདོ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་རྣམས་འཁྲུངས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༨༧ རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ས་དམར་བ་གཤེགས། ལོ་གཅིག་རིང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ལ་གདན་ས་པ་མེད། འབྲི་གུང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་། ཞིག་པོ་འདུལ་ཀྱ་བ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། རྒྱལ་བ་ཡོ་རས་པ་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་སྐུ་ཉམས་འཁྲུངས། སླ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེས་གུང་ཐང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་འཁྲུངས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༨༨ གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པ་གཤེགས། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག་གཏེར་ནས་བཏོན། ཕྱང་ར་རྣའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༡༨༩ དགེ་བཤེས་སྦྱིལ་བུ་བ་གཤེགས། བསམ་སྤྱིད་པ་སངས་རྒྱས་འབུམ་པ་དང་། སྟོད་ཚང་པ་ལྷ་ཆོས་རིང་གྲོལ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་སྣན་གྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད། ཛིང་གེར་རྒྱལ་པོས་སོག་པོའི་ཡུལ་ལ་དབང་བསྒྱུར་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པས《རོ་སྙོམས་སྐོར་དྲུག》གཏེར་ནས་བཏོན། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲང་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།（སྲིད་ལོ་༡༩）

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༩༠ སྙིང་པ་མོ་ཟླ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་གཤེགས། མངའ་རིས་ཡ་ཚེའི་རྒྱལ་པོ་རེའུ་སྨལ་གྱིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོའི་དབུ་ཐོག་ཏུ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་བཞེངས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཛིང་གེར་ཧན་གྱིས་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ལ་དམག་དྲངས་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། སུང་རྫོང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀོང་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།（སྲིད་ལོ་༥）

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༡༩༡ དགེ་བཤེས་སྣན་གཤེགས། དགེ་བཤེས་དེ་འདུལ་གྱིས་ལོ་གཅིག་རིང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད། བྱ་ཡུལ་བ་རྡོར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐྱ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན་འཁྲུངས། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བསྙེན་རྫོགས་མཛད།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༡༩༢ ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་དང་། འཆུས་པ་དར་མ་བརྩོན་འགྲུས་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་མངའ་བདག་ཉང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་འདས་པར་གསུངས་པ་རྣམ་ཐར་དང་མི་མཐུན། ཤོ་སྟོན་བདུད་རྩི་གྲགས་ཀྱིས་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་མཛད། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཛིང་གེར་ཧན་གྱིས་མོ་ཡོན་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༡༩༣ གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱང་ལུང་པ། ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་རྣམས་གཤེགས། འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པས་འབྲུག་ར་ལུང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་དར་བའི་འགོ་ཚུགས། ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ་ཚལ་པའི་སྡེ་དཔོན་དུ་བསྐོས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༡༩༤ ལང་ལ་རྒྱལ་ཡེལ་པ་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་གཤེགས། མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་ཞང་གི་གདན་ས་ལ་ཕེབས། དཔལ་ལྡན་ཁྲོ་མོ་ཆེ་སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་ལ་འཁོད། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཛིང་གེར་ཧན་གྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་སྡེ་མང་པོ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༡༩༥ ཁྲོ་ཕུ་རྒྱལ་ཚ་དང་། སྙིང་མ་ཡོན་ཏན་གཟུངས་གཤེགས། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཛིང་གེར་ཧན་གྱིས་རྒྱ་སེར་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། སུང་རྫོང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིང་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།（སྲིད་ལོ་༣༠）

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༡༩༦ ཞང་ཏི་འཛམ་གྱི་སྤྲུལ་རྗེ་འབེར་དང་། ཐང་སྟོད་པ་འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་རྣམས་འཁྲུངས། ཚལ་པའི་དཔོན་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་འཁྲུངས། ཧོར་ཛིང་གེར་ཧན་གྱིས་དན་ཏ་ཀི་ཡུལ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༡༩༧《དེབ་སྔོན》ལས་ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་རྣམ་ཐར་དང་མི་མཐུན།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༡༩༨ དབུས་པ་རྡོ་བསོད་གཤེགས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་འཁྲུངས། ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲ་ཛོ་

ཀི་བོད་དུ་གདན་དྲངས། ཁྲོ་ཕུར་ཟླ་བ་དྲུག་དང་ས་གནས་གཞན་དག་ཏུ་ལོ་གཅིག་བཅས་ཟླ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བཞུགས། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་དང་། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཞབས་ཕྱིའི་གདན་ས་མཁྱིལ་དུ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༡༩༩ ཞིག་པོ་བདུད་རྩི་དང་། རྒྱལ་ཚ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་གཤེགས། འབའ་རོམ་པ་དར་མ་དབང་ཕྱུག ཞྭ་དམར་རྟོགས་ལྡན་ནམ་མཁའ་འོད་རྣམས་གཤེགས། འབྲི་གུང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་མི་ཏྲ་ཛོ་ཀི་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༢༠༠ སྐམ་སྐམ་དགེ་བཤེས་སྐྱོ་སྟོན་གཤེགས། ཞྭ་དམར་བ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དང་། འབྲུག་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ། སྨན་པོ་སྐྱི་སྟོན་རྣམས་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་རྒྱ་ཕྱག་རི་བས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཤས་པར་གསལ། དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་མན་ངག་གསན་ཡུལ་གྱི་དགེ་བཤེས་རྒྱ་ཕྱག་རི་བ་ཡིན་ན་དུས་མི་མཚུངས་པས་བརྟག ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི（འདི་སྐབས་དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་ཡིན）བོད་དུ་གདན་དྲངས། ཛིང་གེར་རྒྱལ་པོས་ནའ་མན་པ་ཐ་གེའི་ཡུལ་དབང་དུ་བསྡུས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༢༠༡ མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་དགུང་ལོ་དགུ་བཅུ་གོ་དགུར་ཞིབས་པ་གཤེགས། ས་འདིར་རྒྱ་གར་མ་ཕྱ་ཏར་དུ་ཏུ་རུཀའི་དམག་སྡེ་ནས་ནང་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་དང་། ཨོ་ཏནྟ་པུ་རི། བི་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་བཅས་དམག་གིས་བཅོམ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་སློབ་མ་མང་པོ་བཅས་ཛ་གད་ཏྲ་ལའི་ཡུལ་དུ་བྲོས་ཕེབས་ཤིང་། དེ་མིན་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་། བལ་ཕྱོགས་སོགས་ལ་གནས་མང་པོར་བྲོས་ཕེབས་དགོས་བྱུང་།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༠༢ རྗོག་གཞི་བཞེད་གྲགས་པ་དང་། ལྷན་ལྷ་རིན་ཆེན་ལྡན་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། ཆག་དགྲ་བཅོམ་པས་བལ་ཡུལ་བར་དུ་ཕེབས་སྐྱེལ་ཞུས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཛིང་གེར་ཧན་གྱིས་ཧོར་ལུས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེར་དམག་དྲངས་ཏེ་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༢༠༣ དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་ཆེ་དང་། འགྲོ་མགོན་སྒྲ་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གཤེགས། འབྲི་གུང་རྒྱལ་བ་རྫོགས་པ་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་ཤེས་རབ་བླ་མ། མི་ཉག་ཇ་ལོ་ཙཱ་བ་ནམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ། སངས་རྒྱས་རས་པ་རིན་ཆེན་སྡོང་ལམ་རྣམས་འཁྲུངས། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༠༤ ཀརྨ་པཀྴི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་འཁྲུངས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་མཆོག་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ལོ་བཅུ་བར་བཞུགས། ལོ་དེའི་དབྱར་གནས་ཁྲོ་ཕུ་དགོན་པར་མཛད། ཁྲོ་ཕུའི་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་པའི་འགོ་ཚུགས། 《མངའ་བདག་ཉང་རལ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར》ནང་། ལོ་འདིར་མངའ་བདག་ཉང་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་འདས་མཆོད་དུ་ཞལ་ཆེམས་ལྟར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གདན་དྲངས་ཞེས་གསལ།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༢༠༥ རྗོག་རྒྱལ་པོ་དགའ་གཤེགས། རྒྱ་འཆིང་རུ་བས་སྐྱེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན（ར་སྟོད་དགོན་པ）གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་གཙང་གི་སླས་མོ་ཆེར་དབྱར་གནས་མཛད། དགག་དབྱེ་ཞུས་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༢༠༦ སྐྱེ་དགེ་སྡེ་པས་རིན་པོ་ཆེས་ཀརྨ་པཀྴི་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་བརྟག ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ལོ་འདིའི་དབྱར་གནས་སྲིན་པོ་རིར་མཛད། གཡའ་བཟང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱིས་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཛིང་

གེར་ཧན་གྱིས་བོད་ཡུལ་ཐུད་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཕལ་ཆེར་བླངས་ཏེ། རྗོང་གོལ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་བཙུགས་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

རབ་བྱུང་བཞི་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༢༠༧ ཟ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་དང་། མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་གཤེགས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེར་བསྟན་རྩིས་མཛད། སངས་རྒྱས་འདས་༡༧༥༠དང་། སྦྲ་བ་ཕྱེད་གསུམ་སོང་བར་གསུངས། མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་མཆེད་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཚལ་གུང་ཐང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གེར་ཧན་གྱིས་རྒྱ་སེར་པར་ཟ་ག་ཆེན་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་ནོག་མར་འབྲེལ་བ་ཞུས་ཞེས་པོ་རྒྱས་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ་ཡང་དུས་མི་མཐུངས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༢༠༨ སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཚལ་གུང་ཐང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་ཤང་སྣད་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ལ་བསྙེན་རྫོགས་གནང་། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གེར་ཧན་གྱིས་ཐོག་མོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་དབང་དུ་བསྡུས། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཝེ་ཧྲའོ་ཝང་ཡུང་ཅིང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༥)

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༢༠༩ མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་ཞེས་དམ་པ་དེའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ལོ་འདིར་དབྱར་གནས་རིན་ཆེན་སྒང་དུ་མཛད།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༠ འབྲི་གུང་གཙང་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་འཁྲུངས། རྒྱ་མའི་སངས་རྒྱས་དབོན་སྟོན་དང་སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ། སྟར་ཐང་གི་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་རྣམས་གཤེགས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་འདི་ལོའི་དབྱར་གནས་ས་སྐྱར་མཛད། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཕྱུག་མཁར་བ་ཚལ་གུང་གི་གདན་སར་འཁོད། སྐྱ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱིས་སྟག་ལུང་གི་གདན་ས་མཛད།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༢༡༡ འགྲོ་མགོན་གཙང་པ་རྒྱ་རས་པ་དང་། མལ་ཀ་བ་ཅན་པ་གཤེགས། འབྲི་གུང་གཙང་དེ་མོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་འཁྲུངས། འབྲུག་པ་དབོན་རས་དར་མ་སེང་གེ་ར་ལུང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ལེའོ་རྒྱལ་མའི་རྒྱལ་རབས་མཇུག་བསྒྲིལ།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༢ གཉེར་སྟོན་ཤཱཀྱ་ཆོས་དབང་དང་། སྟག་སྡེ་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲོ་ཕུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་ཆེན་བཞེངས་གྲུབ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ལོ་འདིའི་དབྱར་གནས་ཁྲོ་ཕུར་མཛད་དེ་ཉིན་བཅུ་གསུམ་རིང་བྱམས་ཆེན་ལ་རབ་གནས་གནང་།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༣ སློབ་དཔོན་ཉི་འབུམ་གཤེགས། རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་འཁྲུངས། 《དེབ་སྔོན》ལས་ལོ་འདིར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་མངའ་རིས་སྤུ་ཧྲེངས་སུ་དབྱར་གནས་མཛད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་བར་བཤད། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞོན་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༣)

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༤ སྐམ་སྐམ་པ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་འཁྲུངས། སྤྱལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་འབུམ་པ་ཚལ་གུང་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྟེ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུའི་རིང་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛད། ཁོ་གནས་དེར་མ་གཏོགས་ཚལ་པའི་སྡེ་དཔོན་དགོངས་ཞུ་བྱས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༢༡༥ སྤྱལ་སྟི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། སྤྱལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་འབུམ་གཤེགས། མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྩོན་འགྲུས་རྐྱོར་མོ་ལུང་གི་གདན་སར་ཕེབས། དཔོན་འབྱུང་གནས་བརྩོན་འགྲུས་ཚལ་པའི་སྡེ་དཔོན་དུ་བསྐོས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧྲུ་ཕེའི་ཡི་སེ་ཆེན་ཧན་འཁྲུངས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༦ ཆག་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་གཤེགས། ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《བསྟན་རྩིས》མཛད་ཅིང་མི་རིང་བར་སྐུ་གཤེགས། ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་བསྐྱངས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གེར་ཧན་གྱིས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་སྡེར་དམག་དྲངས་ཏེ་དབང་དུ་བསྡུས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༧ རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་དང་། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བ་ཉེན་སྐྱེ། ཀུན་ལྡན་རས་པ་རྣམས་གཤེགས། སྐྱེ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་གུ་ར་བ་རྡོ་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། རྒྱལ་བ་རྗོད་ཚང་པས་རྗོད་ཚང་གི་གནས་གཞི་བཟུང་།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༢༡༨ འབྲི་གུང་བཅུ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་རྒྱ་ལྕགས་རི་བ་དང་། དྲུག་པོ་མཁན་པོ་འདུལ་འཛིན་གཤེགས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་གཅིག་བཞུགས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༢༡༩ ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་དང་། རྗོག་རྡོ་རྗེ་སེང་གེ་གཤེགས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞི་བཞུགས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གེར་ཧན་གྱིས་ཤེ་མི་ཡ་དཀྱིལ་མ་དང་ཏུང་ཨར་ཀྲུང་བསྐྱོད་དམག་དྲངས། 《དེབ་སྔོན》ལས་ཇིང་གེར་ཧན་རྒྱལ་སར་འཁོད་ཅེས་གསུངས་པ་རྒྱ་སོག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་མི་མཐུན་པས་བརྟག་དགོས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༢༢༠ ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་གཙང་པ་དུང་ཁུར་བ་དབང་ཕྱུག་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་ནང་ཆོས་ནོག་མར་དར་སྤེལ་མཛད། ཚལ་པའི་དཔོན་ཐུབ་རྡོར་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། བླ་མ་ཞང་གི་ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ་འདས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༢༢༡ འབྲི་གུང་མཁན་ཆེན་གུ་ར་བ་རྡོ་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཤེགས་ཞེས་དེབ་སྔོན་ལས་གསལ། དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་ཕེབས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༢༢༢ ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་སླར་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༢༢༣ འབྲུལ་ཞིག་ཇམ་སེང་གེ་དང་། འབྲི་གུང་གཙང་པ་ཆོས་སྨྲ་བ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས། ཚལ་པ་གསེར་ཁང་སྟེང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གཉིས་བཞུགས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གེར་ཧན་གྱིས་ཨུ་རུ་སུ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཡུལ་སྡེ་མང་པོ་བླངས། ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ཙུང་ཧྲའོ་ཁྲུས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༢)

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༢༢༤ གཏོས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པ་གཤེགས། སྲས་པ་སྟོན་གཞོན་འཁྲུངས། འབའ་ཞིག་གིས་གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། སྤྱལ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན་གྱིས་ཁམས་རི་བོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་དངོས་སློབ་མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱིས་ཚོགས་སྡེ་བཞི་ཡི་ཀླུ་ཕུག་ནང་རྒྱལ་གླིང་ཚོགས་པ་འཛུགས་གནང་མཛད། དགོན་པ་འདིར་རྒྱ་གར་ཀ་ཤིང་ག་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྐྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚེམས་ཆེ་བ་བཞིའི་གྲས་གཅིག་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༢༢༥ 《དེབ་སྔོན》དང་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》གཉིས་ལས། ལོ་འདིར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དགུང་ལོ་གོ་དགུར་ཐེབས་པ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། ཟང་ཟང་ནེ་རིངས་པ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཞང་སྟོན་མཆེ་མ་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་བསྟན་གཞི་དྲུངས་རྗེས་རྒྱ་གར་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཏི་ཤྲི་ཀུན་དགའ་གྲོལ་གྱིས་བྱང་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེ་ཐུག་བཏབ། རྒྱ་མིག་དང་ཞ་ལུ་བའི་བར་འཁྲུག་རྩོད་བྱུང་ཞིང་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༢༦ 《འབྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང》ལས། སྤྱན་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་སླར་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་བཞུགས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༢༢༧ འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱན་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བརྩོན་འགྲུས་གཤེགས། དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས། གཙང་པ་དུང་ཁུར་བ་དབང་ཕྱུག་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཧོར་ཆིང་གིར་ཁན་ལ་ཆོས་གསུངས། ཆིང་གིར་ཁན་གྱིས་བོད་དེ་མེད་བསྐྱེད་ཀྱི་འཐབ་ལ་ཕྱུལ། ཆིང་གིར་ཁན་གྱིས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དབང་དུ་བསྡུས། མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་མཇུག་རྫོགས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༢༨ འཛོང་ནམ་པོ་རྗེ་གཤེགས། ཏ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་དྲུས་པ་རྡོ་བསོད་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐའི་ཙུང་ཨོ་གོ་དཱ་ས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༨)

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༢༢༩ བྱ་ཡུལ་བ་གངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་གཤེགས། སྐྱམ་པོ་པ་སྐྱེ་བ་རྗེ་སྐུས་འཁྲུངས།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༢༣༠ ལྷ་སྟོན་རྗེ་བོ་ཡེ་ཤེས་གཤེགས། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་འཁྲུངས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞི་བཞུགས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཡེ་ཤེས་གཟུངས་འདས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༢༣༡ ལྷག་ལུང་ཆོས་རྗེ་མཁྲ་ལ་གུ་རུ་འཁྲུངས། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ལས་ཇོ་འབོར་གཤེགས་ཞེས་གསལ་ཡང་ཇོ་འབོར་ནི་བོད་དུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དམག་གཏོང་སྐབས་དམག་དཔོན་གྱིས་སྤྱ་བཀྲོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པས། ལོ་འདིའི་ཡས་མས་སུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ལ་དམག་བཏང་ཡོད་མེད་དོགས་གཞི་ཆེ། དཔོན་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༢༣༢ བཀའ་གདམས་དགེ་བཤེས་ལྷ་ལུང་གི་དབང་ཕྱུག་གཤེགས། བྱ་ཡུལ་ཁམས་ལུང་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྗེ་བོ། ཞང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་བླ་གྲོས་རྣམས་འཁྲུངས། སྐྱོར་མོ་ལུང་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྩོན་འགྲུས་གཤེགས། ཞིག་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འོད་སྐྱོར་མོ་ལུང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས《སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ》མཛད། ཉེ་གནས་དར་མ་གཞོན་ནུ་དགུང་ལོ་གྱ་བརྒྱད་དུ་སོན་པ་གཤེགས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༢༣༣ རོག་ཤེས་རབ་བླ་མ་དང་། གཡའ་བཟང་པ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གཤེགས། ཉེ་གནས་རྗེ་སྐྱབས་གཡའ་བཟང་གི་གདན་སར་འཁོད། གཏེར་ཆེན་གུ་རུ་ཆོས་དབང་གིས་གནམ་སྐས་བྲག་ནས་གཏེར་བཏོན། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིང་ཙུང་གུ་ཡུག་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་ཟླ་བ་དྲུག)

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༢༣༤ ཇོག་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་དང་། འབྲི་གུང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་འདས་ནས་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་ཕེབས་ཞེས་བསྟན་རྩིས་འཁར་གསལ་ཡང་འབྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང་ལས་འདི་ནས་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་མེ་ལུག་ལོར་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསལ། མཁས་གྲུབ་ཤང་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་ཏན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡)

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༢༣༥ འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྗོག་སེང་གེ་སྐུ་འཁྲུངས། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ཤིང་འབྲུག་ལ་འཁྲུངས་ཞེས་འཁོད་པ་གཞན་གསལ་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཞིའི་ཚིག་དང་ནང་འགལ་བྱུང་འདུག་པས་ཡིག་ནོར་ཡིན་ངེས། རྒྱལ་བ་ཐོག་རྒྱས་པ་ཡང་ཕུའི་གདན་སར་ཕེབས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༢༣༦ སྐྱམ་པོ་སྐྱེ་སྒོམ་ཆེན་པོ་དང་། འགྲོ་མགོན་ཏི་ཤྲི་རས་པ་གཤེགས། སྟག་ལུང་སྐུ་ཡལ་བ་རིན་ཆེན་མགོན་གཤེགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་ཤེས་རབ་བླ་མ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་ཐོག་ཕེབས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༢༣༧ འབྲུག་པ་དཔོན་རས་དར་མ་སེང་གེ་གཤེགས། གཞོན་ནུ་སེང་གེ་འབྲུག་པའི་གདན་སར་ཕེབས། སྐྱ་ལེ་བ་སྒྲུབ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༣༨ ལ་སྟོད་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས། ཕྱུ་བྲག་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས་རྣམས་འཁྲུངས། 《འབྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང》ལས་མཚམས་བཅད་པ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི《ཧུར་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར》ལས། ཚལ་པའི་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས་པར་གསུངས།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༢༣༩ ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་དང་། གྲུབ་ཐོབ་མན་ལུང་གུ་རུ་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་བ་དང་། འབྲི་གུང་པ། ཚལ་པ། གཡའ་བཟང་པ། སྟག་ལུང་པ་བཅས་ཀྱིས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྲས་སོ་སོར་མགོ་བཏགས་ཞུས།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༢༤༠ འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཁྲུངས། 《བསྟན་རྩིས་རེའུ་མིག》འགའ་ཞིག་ཏུ་མཚམས་བཅད་པ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ《འབྲི་གུང་གདན་རབས》དང་མི་མཐུན། དེབ་སྔོན་ལས་སོག་པོ་ཨོང་གོལ་ཏན་གྱིས་ཧོར་དམག་བོད་དུ་བཏང་ཞེས་གསུངས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༢༤༡ ཞང་ཆེ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལངས་རྒྱལ་སྒོམ་པ་སྟར་ཐང་གི་གདན་སར་འཁོད། འབའ་ཞིག་གིས་འབྲི་གུང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་འབྲི་གུང་གདན་རབས་དང་མི་མཐུན་པས་བརྟག

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༢༤༢ གཡའ་བཟང་པའི་ཉེ་གནས་རྗེ་སྐྱབས་གཤེགས། ཡར་ལུང་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། སྐྱེ་ཐང་པ་གྲགས་པ་སེང་གེས《བསྟན་རྩིས》མཛད། 《དེབ་སྔོན》ལས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་གོ་ཏའེ་ཧན་འདས་པར་གསུངས་པ《ཧོར་ཆོས་འབྱུང》དང་མི་མཐུན།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༢༤༣ མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བསྟན་རྩིས་ལས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ལོ་འདིར་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། གསང་ཕུག་པ་ལྷ་འགྱུར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་མི་མོང་རྡོ་རྗེ་དང་། རྗོ་དང་པ་ཀུན་སྤྱངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས། ཇོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོ

རྣམས་འབྱུང་ངོ་། ཇོ་ནང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་འཁྲུངས། མཉམ་མེད་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་སྲུང་ཆེན་པོ་... (ཚོགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དགེ་མཛེས་འོད་གཡའ་བཟང་གི་གདན་སར་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་རྩིས་ལས་ཧོར་རྒྱལ་པོ་ཇིང་གིར་ཁན་གྱིས་ཚལ་པའི་བླ་མ་གདན་དྲངས་ནས་འཇལ་མ་ཕྱུལ་ཞེས་གསུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐའི་ཙུང་ཨོ་གོ་ཏས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས་གསལ་བ་བརྟག་དགོས།)

ཤིང་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༡༢༤༤ རོག་ཤེས་རབ་འོད་གཤེགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་གོ་ཏས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་བཅས་ལྷན་རྒྱལ་ཐོད་ནས་ཕེབས་ཐོན་མཛད།

ཤིང་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༡༢༤༥ ཞིག་པོ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་གཤེགས།

མེ་རྟ། ཕྱི་ལོ་༡༢༤༦ རྗེ་སྒོམ་སྟོང་དཔོན་ཆོས་རྗེར་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལང་གྲུར་ཕེབས་འབྱོར་གྲུབ།

མེ་ལུག ཕྱི་ལོ་༡༢༤༧ སྐྱེ་མདོ་སྒྲ་བའི་སེང་གེ་གཤེགས། 《འབྲི་གུང་གདན་རབས》ལས། དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སྐུ་གཤེགས་པ་དང་། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་ཞེས་གསལ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་དང་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཐོག་མར་མཇལ་འཕྲད་མཛད་ཅེས་པ་བརྟག

ས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༡༢༤༨ གཉེར་སྟོན་པདྨ་ལས་འབྲེལ་རྩལ་དང་། རྗེ་མོ་སྨན་མོ་གཉིས་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱིས་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ཉམས་ནད་ཕྱུང་། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》ལས། ཧོར་རྒྱལ་པོ་གོ་ཡུག་གན་གྱིས་ལོ་དྲུག་སྲིད་དབང་བཟུང་བར་གསུངས་པ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིགས་དང་མི་མཐུན།

ས་བྱ། ཕྱི་ལོ་༡༢༤༩ སྐྱང་པ་ཆོས་རྗེ་དང་། སློབ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་གཤེགས།

ལྕགས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༡༢༥༠ རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་དབང་ཕྱུག་གཤེགས། སྣར་ཐང་གི་མཁན་རྒྱས་སྟོན་པ་གཤེགས། མཆིམས་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་གྲགས་པ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་གཉིས་མཆེད་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། བཀའ་ཞིག་གིས་ཞང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་བརྟག

ལྕགས་ཕག ཕྱི་ལོ་༡༢༥༡ ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས། སྟག་ལུང་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་དཔལ་དང་། ཇོང་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ། འཕྲུག་པ་ཉི་མ་སེང་གེ་སྐུ་ཞང་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མོང་ཀོ་འདས།

ཆུ་བྱི། ཕྱི་ལོ་༡༢༥༢ ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མོང་ཀོལ་ཁན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སོག་པོའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་བཏང་ནས་མོན་མཁར་མགོན་པོ་གདོང་དང་ར་སྒྲེང་བཅོམ།

ཆུ་གླང་། ཕྱི་ལོ་༡༢༥༣ འུ་ཡུག་པ་རིག་པའི་སེང་གེ་གཤེགས། དགེ་བཤེས་གནས་བརྟན་གྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་མཛད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཧོར་རྒྱལ་པོ་མོང་ཀོལ་ཁན་གྱི་མཆོད་གནས་མཛད། རྒྱལ་པོས་ཀྱི་རྗེར་གྱི་དབང་ཞུས་པའི་ཡོན་དུ་ཐོག་མར་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ཕུལ། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སུ་ལོ་འདིར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དམག་དཔུང་བོད་དུ་བཏང་ནས་བོད་ཕྱོགས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་ཞེས་གསལ། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་ཉི་མ་ཤེས་རབ་དང་། མངའ་རིས་གུང་ཐང་རྒྱལ་པོ་འབུམ་ལྡེ་མགོན་བཙས།

ཤིང་སྟག ཕྱི་ལོ་༡༢༥༤ ནམ་མཁའ་ཞིག་པོ་འདུལ་བ་བ་གཤེགས། ཀརྨ་པཀྴི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ཧུ་པེ་ལིའི་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མོང་ཀོལ་ཁན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་འཇའ་ས་བོད་ཡིག་མ་ཐོག་མར་ཕུལ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ཧྲུམ་ཀ་རས་འཇང་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས།

ཤིང་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༡༢༥༥ འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་སྐུ་གཤེགས། གཙང་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཉམ་ཉམས་པ་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་དང་ཨུ་ཏེ་ཐག་ཁ་བ་གྲགས་པ་སེང་གེ་འཁྲུངས། 《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས》ལས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ཧུ་པེ་ལི་འཇང་ཡུལ་དུ་དམག་ལ་ཕྱིན་པར་གསུངས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་ལང་ཆེན་རྒྱལ་རྡོ་ཞེས་སྦྲུལ་ཀྱིས་ཁྲི་དཔོན་དགོས་ཞུས་བྱས། དཔོན་རྒྱལ་མཚན་རིན་ཆེན་ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས།

མེ་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༡༢༥༦ བྱ་ཡུལ་ཟོམ་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས། 《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད》ལས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ནག་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པར་བཤད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་དང་མི་མཐུན། གཉེར་སྟོན་གྲུ་ཏྲ་ཆོས་དབང་གིས་ཆོས་དྲུག་མཁར་ཁང་མ་གཉེར་ནས་བརྙེན། ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་འཁྲུངས་ཞེས་རྟུང་ཆེན་སྟོན་ལམ་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ།

མེ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༡༢༥༧ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་དང་། མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་གྲགས་པ་གཞོན་ནུ་འཁྲུངས། སྐྱང་སྟོན་སེང་གེ་དཔལ་གྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ལོ་ཉེར་གསུམ་རིང་མཛད། མཆིམས་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས《བསྟན་རྩིས》མཛད། ཀརྨ་པཀྴི་རིན་པོ་ཆེས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མོང་ཀོལ་ཁན་ལ་ཆོས་གསུངས་ནས་གྲུབ་རྟགས་བསྟན་པ་སོགས་བསྟན།

ས་རྟ། ཕྱི་ལོ་༡༢༥༨ རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་དང་། ཀོད་ཚང་པ་ལྷ་ཚོགས་རང་གྲོལ་སྐུ་གཤེགས། འབྲུག་པ་སེང་གེ་རིན་ཆེན་དང་། སྐྱེ་མདོ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་འཁྲུངས།

ས་ལུག ཕྱི་ལོ་༡༢༥༩ ལྷ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་གཤེགས། ཟང་ཟང་ཇེ་རིངས་པ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཇེ་རིངས་གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱག་བཏབ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མོང་ཀོལ་ཁན་གཤེགས།

ལྕགས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༡༢༦༠ ཇོ་ནང་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ཧུ་པེ་ལི་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིར་འཁོད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོད་གནས་སུ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཞུས། དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཕུལ། ཀརྨ་པཀྴི་སྤྲུལ་རྟགས་མཛད་གཏེར་པ་བསྟན། བལ་པོའི་བཟོ་པ་ཨ་ནི་ཀོ་སོགས་བཟོ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བོད་དུ་སླེབས་ནས་སྐུ་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས།

ལྕགས་བྱ། ཕྱི་ལོ་༡༢༦༡ ཀོ་བྲག་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཤངས་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་མཁས་བཙུན་རྒྱལ་མཚན་འདུམ་འཁྲུངས། ཀརྨ་པཀྴིས་སོག་ཡུལ་དུ་གྲུབ་རྟགས་ཐེངས་གསུམ་པ་བསྟན། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་ལང་ས་རྒྱལ་དཀོན་གྲུབ་འདས།

ཆུ་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༡༢༦༢ ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་དང་། སྟག་ལུང་ཡོ་སྒང་བ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་ས་སྐྱའི་གསེར་ཐོག་དང་། སྐུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས།

ཆུ་ཕག ཕྱི་ལོ་༡༢༦༣ ཀུན་མཁྱེན་བྱང་སྒྲུབ་པ་དང་། ཏ་ཡེ་ཤེ་བ་ནམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། བཀའ་ཞིག་གིས་ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ་སྐུ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། ཀརྨ་པཀྴིའི་ཞེ་གནས་ཀྱིས་མཚུར་ཕུའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས།

ཤིང་བྱི། ཕྱི་ལོ་༡༢༦༤ ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་བ་གཤེགས། བྱ་ཡུལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་དང་། ཚལ་པའི་སྨོན་ལམ་བཀྲ

འདུས་འབྱུངས། ཀརྨ་པཀྴི་རིན་པོ་ཆེ་སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། གྲུབ་ཆེན་ཨན་ཡུང་ཀུ་རུ་རྒྱ་གར་དང་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་མཁར་ཆེན་དབའི་བཞེངས་འགོ་ཚུགས། ཀྲུང་སྔོ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཏུའུ་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༠)

ཤིང་གླང་། **སྤྱི་ལོ་༡༢༦༥** འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོག་ཡུལ་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས།

མེ་སྟག **སྤྱི་ལོ་༡༢༦༦** འབྲུག་པ་གཞོན་ནུ་སེང་གེ་སྐུ་གཤེགས། འབྲུག་པ་ཉི་མ་སེང་གེ་འབྲུག་གི་གདན་སར་ཕེབས། སློབ་དཔོན་ཀུ་མ་ར་ཛ་འཁྲུངས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་འཁྲུངས་ཞེས《བོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》ནང་འཁོད་ཀྱང་《དུང་ཆེན་སྔོན་ལས་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་》དང་མི་མཐུན།

རབ་བྱུང་ལྔ་པ། མེ་ཡོས། **སྤྱི་ལོ་༡༢༦༧** འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སླར་ཡང་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས། ས་སྐྱའི་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ན་དང་། འབྲི་གུང་རྒྱལ་བ་རྫོགས་རྟོགས་པ་གྲགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་གཤེགས། འབྲི་གུང་གཅུང་རིན་པོ་ཆེ་བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་ཐག་གུའི་ཁྲིར་ཕེབས། འགའ་ཞིག་གིས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་རྣམ་ཐར་དང་མི་མཐུན། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཧུ་པེ་ལེས་རྒྱལ་བ་ཐོག་རྟགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུས་ནས་འབྲི་གུང་པའི་ཡོན་བདག་ཏུ་གྱུར།

ས་འབྲུག **སྤྱི་ལོ་༡༢༦༨** འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ནའི་སྲས་དྷརྨ་པཱ་ལ་རཀྵི་ཏ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་འོད། སྐྱོ་མདོ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ། ཡང་དག་རྒྱལ་སྒོམ་པ་གསར་མ་རྣམས་འཁྲུངས། ཚལ་པའི་བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་འདས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་ཡ་གོན་དང་མི་གླིང་གཉིས་བོད་དུ་སླེབས་ནས་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཐེམ་དུད་ཞིབ་རྩིས་བྱས།

ས་སྦྲུལ། **སྤྱི་ལོ་༡༢༦༩** འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་པར་གསུངས་པ་བརྟག ཚལ་པའི་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མ་ཤེས་རབ་ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས།

ལྕགས་རྟ། **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༠** གསེར་སྡོང་གུ་རུ་ཆོས་དབང་གཤེགས་ཟེར། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཡིག་དབུ་ཅན་གཟུགས་འགྱུར་བྱས་པའི་ཧོར་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད། མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་འབུམ་སྡེ་མགོན་གྱིས་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པེ་ལེས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཏི་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་དང་། འཇའ་ས། ཤེལ་ཐམ་བཅས་ཕུལ། དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་འདས། ནང་གཉེར་བ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས།

ལྕགས་ལུག **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༡** འབྲུག་པ་ཁ་རག་གྲགས་རྒྱལ་བ་གཤེགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པེ་ལེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མིང་ཏཱ་ཡོན་ཞེས་པར་བསྒྱུར། རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་སྤོས། མཁར་ཆེན་པོ་བཞི་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་འགོ་ཚུགས། (སྲིད་ལོ་༢༣)

ཆུ་སྤྲེལ། **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༢** སྟག་ལུང་པ་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་གཤེགས། བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ནུ་སྒྲོན་ལམ་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་མངྒ་ལ་གུ་རུ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ལ་གནས་སུ་བུ་ཐོན་ཁུའི་སི་ཏུའི་ཡོན་ཧྥུའི་ཟམ་ཞེས་འབོད་པའི་སྲིད་འཛིན་ལས་ཁུངས་བཙུགས། ཐའི་དབང་སྟོང་རྒྱལ་ལ་ཞུན་ཡིན་སི་ཞེས་གྲགས་པའི་སྲིད་འཛིན་ཁྲི་གཞི་བཙུགས།

ཆུ་བྱ། **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༣** གཉེར་སྟོན་ཀུ་རུ་ཆོས་དབང་དང་། ས་སྐྱ་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་གཤེགས། སྟག་ལུང་གི་ལྷ་ཆེན་སྟོང་གསུམ་ཟིལ་གནོན་བཞེངས། སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་དཔོན་པར་ཁམས་ཁུལ་དུ་ཕེབས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་པེ་ཅིན་དུ་གོང་མ་ཧུ་པེ་ལེ་མཇལ་བར་སོང་།

ཤིང་ཁྱི། **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༤** འགའ་ཞིག་གིས་ས་སྐྱའི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་གཤེགས་པར་གསུངས།

ཤིང་ཕག **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༥** འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་སེང་གེས《བསྟན་རྩིས་མདོ་རྒྱུད་ལུང་གསལ》མཛད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས《བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བསྡུས་པ》མཛད། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་ནས་བབས། ཀྲུང་སྔོ་མའི་རྒྱལ་པོ་གུང་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢) དབྱི་ཏ་ལིའི་འགྲུལ་བཞུད་པ་མ་ཁོ་པོ་ལོ་ཟེར་བ་ཀྲུང་གོར་སླེབས་ནས་ལོ་༡༧་ཙམ་བསྡད།

མེ་བྱི། **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༦** དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་འཁྲུངས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། གཙང་གི་ཆུ་མིག་རིང་མོར་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་འཛུགས་པར་གནང་། སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་དཔོན་གྱིས་ཁམས་རི་བོ་ཆེ་དགོན་པའི་ཐང་གཞི་འདིང་བར་མཛད། ཀྲུང་སྔོ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཏོན་ཙུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༣)

མེ་གླང་། **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༧** སྐྱོ་མདོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཤེགས། ཡུ་ཐུར་ཁང་པ་དང་། ན་བཟའ་བྲག་ཕུག་པ་བསོད་ནམས་དཔལ། གྲུབ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྣམས་འཁྲུངས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཀརྨ་པཀྴི་མཇལ་འཕྲད་གནང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ཨ་རོག་ཆེའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འབྱོར། ཟངས་ཆེན་པ་དར་མ་བསོད་ནམས་བསྐྱོངས།

ས་སྟག **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༨** འབྲི་གུང་གཅུང་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་གཤེགས། ཐོག་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཚལ་པ་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་དཔལ་གྱི་བུ་ཆེ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་བཙས། འགའ་ཞིག་གིས་འབྲི་གུང་གཅུང་བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས་ཟེར། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས《ཤེས་བྱ་རབ་གསལ》མཛད། ཀྲུང་སྔོ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀྲའོ་ཕིང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༢)

ས་ཡོས། **སྤྱི་ལོ་༡༢༧༩** འབྲི་གུང་ཐུ་སྒྲུབ་པ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་དང་། སྨན་པོ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ས་སྐྱའི་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། འབྲི་གུང་གཅུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ་སྐུ་འདས་ནས་ཐོག་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་འཁོད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པེ་ལེས་ཀྲུང་སྔོ་མར་དམག་དྲངས་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས།

ལྕགས་འབྲུག **སྤྱི་ལོ་༡༢༨༠** འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སངས་རྒྱས་རས་པ། འབྲི་གུང་གཅུང་བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན། རྟོགས་ལྡན་རྒྱལ་བ་དགེ་མཛེས་འོད་རྣམས་གཤེགས། དབུས་པ་བློ་གསལ་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟན་རྩིས་མཛད། སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་དཔོན་གྱིས་སྟག་ལུང་ཡང་དགོན་ཕྱག་བཏབ། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས།

ལྕགས་སྦྲུལ། **སྤྱི་ལོ་༡༢༨༡** རྫོགས་གཞི་བཛྲ་གྲགས་པ་དང་། ཉེ་རིངས་པ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བ་འཁྲུངས། རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཐག་གུའི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁར་ཆུ་བ་ཆོས་དཔལ་བོད་གཡའ་བཟང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། མི་ཆེན་ཐམ་ཁས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་བྱ་རོག་རྫོང་ཕབ་སྟེ་ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་བསད། ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་བཙོན་འཇུག་བྱས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༢༨༢ བྲ་ཡུལ་ཁམས་ཡུང་བ་དང་། ཞུ་དམར་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ། མི་ཉག་རྒྱ་མོ་རྫ་བ་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་རྣམས་གཤེགས། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ལས། ས་སྐྱའི་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་བསམ་ཡས་སུ《བསྟན་རྩིས》མཛད།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༢༨༣ ཀརྨ་པཀྴི་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་དང་། གཏེར་སྟོན་རྡོ་བོ་སྐྱན་མོ་གཤེགས། ཞུ་དམར་སྨྲ་སྒྲིང་དང་པོ་རྟོགས་ལྡན་གྲགས་པ་སེང་གེ་དང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཤེ་དགེ་མི་རམ་རིན་པོ་ཆེས་ཐུར་བྲམས་པ་སེང་གེ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས། གཙང་སྟོན་གྱིས་བྲ་ཡུལ་དགོན་པའི་གདན་ས་མཛད།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༢༨༤ རྫོག་རྒྱལ་པོ་དགའ་དང་། མཆིམས་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་གྲགས། ཐོག་ཁ་བ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་རྣམས་གཤེགས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་གཉིས་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་། སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་ཕྱི་མ། འབྲི་གུང་ཞེར་བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། 《རྩིས་གཞུང་ཉིན་སྣང》ལས། གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། གཡུང་སྟོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་བག་ཡོར་དགུང་ལོ་གྱ་གཉིས་ཡོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་དགུང་རྗེ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྟག(༡༣༦༦)ལོ་ཡིན་དགོས། མཚམས་བཅད་པ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཚལ་པའི་དྲུང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༢༨༥ ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ནས《བཀའ་ཐང་སྡེ་ལྔ》དང་། ཤེལ་བྲག་ནས《པདྨ་བཀའ་ཐང》གཏེར་ནས་བཏོན་པར་མཛད། 《དེབ་དམར་གསར་མ》ལས་འབྲི་གུང་པའི་དམག་གིས་བྲ་ཡུལ་དགོན་པ་མེར་བསྲེགས། གདན་ས་བ་གཙང་སྟོན་སྐུ་བཀྲོངས་ཞེས་གསལ།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༢༨༦ ཀམ་ཀམ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་དང་། མཚམས་བཅད་པ་གྲགས་པ་བསོད་ནམས། ལྷ་བྲག་ཁ་བ་རྣམས་གཤེགས། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་འདྲུམ་གྱིས《རྒྱལ་རབས་དཔག་བསམ་ལྗོན་ཤིང》བརྩམས།

མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༢༨༧ ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པའི་ཏི་ཤྲཱི་དང་། འབྲུག་པ་ཉི་མ་སེང་གེ་གཤེགས། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ་བཏག ས་སྐྱའི་ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྒོ་སྟོན་སྨོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྣར་ཐང་གི་ཁྲི་ཐོག་ལ་ཕེབས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་ཞིབ་དྲུད་ཞིབ་བཞིན་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༢༨༨ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་གུ་རུ་འཁྲུངས། གཉལ་ཆོས་སྒོ་བ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཀརྨ་པཀྴི་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དེ་ནི་བོད་དུ་བླ་མ་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། འབྲི་གུང་པས་སྟོད་ཧོར་གྱི་དམག་དཔུང་ཁྲིད་ནས་ས་སྐྱར་དམག་དྲངས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༢༨༩ འབྲུག་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས། དགེ་བཤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས། འབྲི་གུང་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་མཆེད་པ་ལག་ཤུའི་གདན་སའི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། འགའ་ཞིག་གིས་ཚལ་པ་དཔོན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཞེས་གསུངས་པ་བཏག

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༢༩༠ ཏཱ་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཆེན་གྲུབ་དང་། ཤེའི་རྒྱལ་སྲས་ལེགས་ལྡན་པ། རྫོགས་གཟི་བརྗིད་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་ཨང་ལེན་གྱིས་སྡེ་ཁྲིད་པའི་ས་སྐྱའི་དམག་གིས་འབྲི་གུང་བཅོམ་སྟེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འབྲི་གུང་གླིང་ལོག་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༢༩༡ བྲ་ཡུལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཆོས་འབྱུང་རིན་ཆེན། གཉགས་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། སངས་རྒྱས་རྡོ་ཐོས་བྲ་ཡུལ་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་མཛད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་དཔུང་དུགས་སྒོང་གཉིས་སུ་དྲངས། ཚལ་པ་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་འཛིན་བཟུང་བྱས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༢༩༢ ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་གཤེགས། རྡོ་ནང་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་ཤངས་པ་གསེར་སྒྲིང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པེ་ལེས་གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་རྒྱན་པ་སེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༢༩༣ འགའ་ཞིག་གིས་སྟག་ལུང་ཆོས་སྐུ་ཨོ་རྒྱན་མགོན་པོ་གཤེགས་པར་གསུངས། ཆོས་བཞི་རྙིང་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་ཨུ་རྒྱན་མགོན་པོ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་གནུབས་ཆོས་སྒོ་བ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་གཤེགས་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་པར་གསུངས་པ《འབྲི་གུང་གདན་རབས》དང་མི་མཐུན།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༢༩༤ སྟག་ཕྱེ་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། མཁན་ཆེན་རྣ་ཐ་སུ་རྣ་འཁྲུངས། ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུ་ཕེ་ལི་འདས། ཕོལ་ཇོལ་ཐུ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ༡༩)

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༡༢༩༥ སློབ་ཆེན་བསམ་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། རིག་འཛིན་ཀོད་ཀྱི་ལྡེམ་ཕྲུ་ཅན། དངུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ། སྣང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བླ་མ་རྣམས་འཁྲུངས། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཇོ་ནང་དཔོན་བྱུང་ཞིག་ཇོ་ནང་དགོན་ཆེན་ཉིད་འཛིན་དར་རྒྱས་གླིང་བཏབ། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་དར་བའི་འགོ་ཚུགས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༢༩༦ སྟག་ལུང་སངས་རྒྱས་དབོན་གྲགས་པ་དཔལ་དང་། སྨྲ་བ་བསྐྱེ་བ་རྡོ་སྤྱས་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོང་ཆེན་པ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ《རྙིང་རྒྱུད་དཀར་ཆག》དང་མི་མཐུན།《འབྲི་གུང་གདན་རབས》ལས། སྤྱན་སྔ་བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་ཞེས་གསལ། གུམ་པ་མཁན་ཆེན་སོགས་མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏུ་པེ་ལི་གཤེགས་ཞེས་གསུངས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༢༩༧ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་མཉྫ་ལ་གུ་རུ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཨུ་རྒྱན་མགོན་པོ་ཁམས་རི་བོ་ཆེར་ཕེབས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་ཁྲི་དཔོན་དགོངས་ཞུ་བྱས། དཔོན་རིན་ཆེན་སེང་གེ་ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༢༩༨ གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་མཁར་ཆུ་བ་ཆོས་བསམ་འོད་གཤེགས། བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་ཉེས་ཆད་ལས་གྲོལ་ཏེ་རྒྱལ་ནང་ནས་ས་སྐྱར་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། ལོ་ཤས་རིང་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ལ་མ་ཕེབས་པར་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་གསན་བཞེས་དང་ཆབས་ཅིག་སློབ་གཉེར་གནང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁོང་མ་ཨོལ་ཇོལ་ཐུས་གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༢༩༩ ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་དང་། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་འཁྲུངས། ཟ་ར་བ་བདེ་ལེགས་འོད་གཡའ་བཟང་གི་ཁྲིར་ཕེབས།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༣༠༠ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་ཨན་ཡུང་གུ་རུ་རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་ཁག་དང་།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་བཅས་མཇལ་བར་ཕེབས་ཞེས་གསུངས་པར་དོགས་གནས་འགའ་ཞིག་ཡོད། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ཧོར་དམག་གིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མེར་བསྲེགས་ཞེས་གསུངས་པ་ནོར།

ལྕགས་གླང་། ཕྱི་ལོ་༡༣༠༡ ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་རིན་ཆེན་སེང་གེ་འདས། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱས་ཟེར།

ཆུ་སྟག ཕྱི་ལོ་༡༣༠༢ འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམ་ཐར་དང་མི་མཐུན། མཁན་ཆེན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་སྣར་ཐང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། བྱང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨོལ་ཇེ་ཐུ་ཐུས་དབང་ཏུ་ཀུན་ཆིང་ཙུང་ཐན་གྱི་གོ་གནས་གནང་།

ཆུ་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༡༣༠༣ སྒྲུབ་ཐོབ་མེ་ལོང་རྡོ་རྗེ་དང་། འབྲུལ་ཞིག་ཉམ་སེང་གེ་གཤེགས། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་འཁྲུངས་ཞེས་མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་རྩིས་ལས་གསུངས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་ཁམས་སུ་ཀརྨ་ལྷ་སྟེང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། བྱང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པའི་ཁྲི་སྐྱོང་ལོ་འདིར་མཛད།

ཤིང་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༡༣༠༤ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཨུ་རྒྱན་མགོན་པོ་རི་བོ་ཆེའི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཤིང་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༡༣༠༥ འགའ་ཞིག་གིས་གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་སྐུ་གཤེགས་པར་གསུངས། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་དང་། སྐམ་སྐམ་པ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཡང་ཏོག་གི་ཁྱམས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བདུན་གྱི་ལྡེབས་བྲིས་འབྲི་བཞེངས་མཛད།

མེ་རྟ། ཕྱི་ལོ་༡༣༠༦ ཇོ་ནང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཕྱུགས་འཚང་གཟུངས་ཀྱི་དཔལ་བ་འཁྲུངས། བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས།

མེ་ལུག ཕྱི་ལོ་༡༣༠༧ ཀུན་སྤངས་ལྷ་རི་བས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་མཛད། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པས་ཀུང་ཐང་གནས་པོ་ཆེར་གནས་གཞི་བཟུང་བར་མཛད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨོལ་ཇེ་ཐུ་འདས།

ས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༡༣༠༨ ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་པར《ཆོས་གཞུང་ཤེན་སྣང》དང《གུ་བཀྲ་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ཀར་གཅིག་མཐུན་དུ་གསུངས། ཛག་མེད་གི་སྨྲ་གཤེགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་བི་ལའི་ཡང་ཚ་ཁུ་ལུག་ཁན་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ་༡) འདིས་ས་སྐྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། ས་པཎ་གྱིས་གསར་བཏོད་མཛད་པའི་སོག་ཡིག་ལ་ལེགས་བཅོས་དང་ཁ་སྐོང་མཛད་ཅེས་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ།

ས་བྱ། ཕྱི་ལོ་༡༣༠༩ སྒྲུབ་ཆེན་ཨུ་རྒྱན་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཤངས་སྟོན་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཆོས་རྗེ་རཏྣ་གུ་རུ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་མཆོག་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀ་གེ་ཀེན་རྣམ་གྱིས་མཆོད་གནས་སུ་བསྟེན་ཏུང་ས། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས།

ལྕགས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༡༣༡༠ གཉིས་མཆོད་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་གཤེགས། ཆོས་པའི་ཆེད་ལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཕག་གྲུའི་ཁྲིར་ཕེབས། ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན། བཅུ་གཉིས་གཡས་རུ་མ

གྲགས་པ་ཤེས་རབ། འཇམ་ཆེན་བྱམས་པ་དཔལ་བཟང་། འབའ་ར་བ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་རྣམས་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁུ་ལུག་ཁན་འདས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་གཤེགས།

ལྕགས་ཕག ཕྱི་ལོ་༡༣༡༡ ཛོག་སློབ་དཔོན་ཆོས་རྗེ་གཤེགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁུ་ལུག་ཁན་གྱི་གཅུང་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏྲ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ་༡)

ཆུ་བྱི། ཕྱི་ལོ་༡༣༡༢ བུ་ཡུལ་བ་སངས་རྒྱས་རྗེ་བོ་གཤེགས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ནས་དེར་སྐུ་གཤེགས། ས་སྐྱའི་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞང་འདུས་མགུར་མོར་ཕེབས་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས།

ཆུ་གླང་། ཕྱི་ལོ་༡༣༡༣ འབྲུག་པ་སེང་གེ་རིན་ཆེན་གཤེགས། འབྲུག་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ་འབྲུག་ར་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཇོ་ནང་ཀུན་སྤངས་པ་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་གཤེགས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ཡེ་ཤེས་ཇོ་ནང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་བཙུན་ཚོགས་མཛད། ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་དགའ་བདེ་དཔལ་བ་འདས།

ཤིང་སྟག ཕྱི་ལོ་༡༣༡༤ འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་བཅུ་གཉིས་པ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་གཤེགས། མཁན་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲུག་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སེང་གེ་འཁྲུངས། འགྲོ་མགོན་དུང་མཚོ་རས་པས་ཙཱ་རིའི་གནས་སྒོ་ཕྱེ་བར་མཛད།《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང》ལས་ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་པར་བཤད་པ《ཕག་གྲུའི་ཆོས་འབྱུང》དང་མི་མཐུན།

ཤིང་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༡༣༡༥ ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་འཁྲུངས་སམ་བརྟག རོང་པོ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་གཤེགས། འབྲི་གུང་རིན་པོ་ཆེ་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་སྐུ་འདས། འབྲི་གུང་རིན་པོ་ཆེ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། འབྲི་གུང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་གནང་། ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་གྱི་ཞབས་འདྲིང་དུ་བསྐོས།

མེ་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༡༣༡༦ སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་གཤེགས། གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་འཁྲུངས། འགྲོ་མགོན་དུང་མཚོ་རས་པས《སེམས་ཁྲིད་སྐོར་གསུམ》གཏེར་ནས་བཏོན།

མེ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༡༣༡༧ ཞང་སྟོན་དཀོན་མཆོག་དཔལ་གཤེགས།

ས་རྟ། ཕྱི་ལོ་༡༣༡༨ བུ་སྟོན་ཐུགས་སྲས་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་བསྡུས》མཛད། ཞ་ལུ་སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་ཉམས་གསོ་གནང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་བཙས། (དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་གི་བུ་ཆེ་བ་ཡིན)

ས་ལུག ཕྱི་ལོ་༡༣༡༩ ཛོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་མཁས་བཙུན་གཞོན་ནུ་གྲུབ་གཤེགས། སྨམ་པོ་བ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས།

ལྕགས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༡༣༢༠ བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཇོ་ནང་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཨུ་རྒྱན་མགོན་པོས་རི་བོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་གི་བུ་འབྲིང་བ་འཕགས་པ་རིན་ཆེན་བཙས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏྲ་ཡན་ཡུ་གཤེགས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༣༢༡ མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། ཚལ་པའི་ཁྲི་དཔོན་སངས་རྒྱས་དངོས་གྲུབ་འདས། ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ཞྭ་ལུའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏྲའི་དུ་གེ་གེན་ཏན་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (ཕྱིད་ལོ༤) གོང་མ་དེས་ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་ལས་ཐམ་ལྕགས་མགོ་མ་གནང་།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༢༢ ཟ་ར་བ་བདེ་ལེགས་འོད་གཤེགས། ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཡེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས《ཆོས་འབྱུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད》ཕྱག་རྩོམ་མཛད། མངའ་རིས་ཡ་རྩེའི་རྒྱལ་པོ་རིའུ་སྨལ་གྱིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཐོག་གི་རྒྱ་ཕིབས་དང་། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབུ་ཐོག་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཆུང་བ་བཅས་བཞེངས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༣༢༣ བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གཤེགས།《ཆོས་འབྱུང་ལྷ་ཡི་རྔ་བོ་ཆེ》ལས་ལོ་འདིར་ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་འབྱུར་ཆོས་འབྱུང་གཞན་དག་དང་མི་མཐུན་པས་བརྟག། གཡའ་བཟང་པ་བཀྲ་ཤིས་གཡའ་བཟང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀེ་ཀེན་ཏན་འདས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༢༤ ས་སྐྱའི་བླ་དཔོན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ས་སྐྱའི་གདུང་སྲས་རྣམས་བླ་བྲང་ཁག་བཞིར་བགོས་ཐོག མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་ལ་ཞི་ཐམ་དང་གཞི་ཐོག་བླ་བྲང་། ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་ལེགས་འབྱུང་ལ་གསེར་ཐམ་དང་ལྷ་ཁང་བླ་བྲང་། འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་མཆེད་ལ་ཤེལ་ཐམ་དང་རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྲང་། དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་སྐུ་མཆེད་ལ་གསེར་ཐམ་དང་དུས་མཆོད་བླ་བྲང་བཅས་གནང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཡེ་སུན་ཐེའི་ཐུར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༣༢༥ མཁན་ཆེན་རྡོ་ན་པ་རྡོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། ཞང་ས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་དང་། འབྲུག་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་བཞུགས། ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་སྐུར་ཡང་ཡེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཅིན་དུ་གོང་མ་མཇལ་བར་ཕེབས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༣༢༦ སྣར་ཐང་ཞུང་གི་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་བློ་གསལ་དང་། སློབ་དཔོན་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་ཁྲི་མ་བྲ་ཡུལ་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས། རྡོ་ནང་དོལ་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཇོ་ནང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། རྒྱལ་རྗེ་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་གི་རྩེ་ཆུང་བ་ཙུང་ཕྱག་དང་པོ་བཙུགས།

རབ་བྱུང་དྲུག་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༣༢༧ ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་དང་། རྡོ་ནང་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། སྨན་སྐམ་རིན་ཆེན་གཞོན་ནུ་རྣམས་གཤེགས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་དགའ་བྱེད》མཛད། ཕུག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཨུ་རྒྱན་མགོན་པོས་བཞེངས་གནང་བའི་རི་བོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གྲུབ།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༣༢༨ ཚལ་པའི་སྤྱན་སྔ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ནང་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》མཛད་ཅེས་གསལ་ཡང་། དམ་པ་དེས་མཛད་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་བས་ཟུར་དུ་གསལ་ཞིང་། ལོ་འདིར་བླ་མ་དམ་པ་སྐུ་འཁྲུངས་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལས་ཕེབས་མེད་པས་མི་འཐད། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡེ་སུན་ཐེའི་ཐུར་འདས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༢༩ སྣར་ཐང་གི་གདན་ས་ར་མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་བཞུགས་ཞེས་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་དོགས་གཞི་ཆེ། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས《དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང》མཛད། ལོ་འདིའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་བོད་ས་གནས་སུ་ས་གཡོས་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་ཀོ་ས་ལ་གཉིས་རིམ་པར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་ཀྱང་ཟླ་རྗེས་སུ་འདས། ཐུག་ཐེ་མུར་འཇབ་ཡ་ཐུ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༣༣༠ མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཕུག་ལུང་མཛོ་ར་གོང་མ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། རྡོ་ནང་དོལ་པོ་པས་རྡོ་ནང་དུ་སྐུ་འབུམ་ཆེན་མོ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་ལྔ་ཁང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཞིག་བཞེངས་གནང་མཛད། དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ནམ་སྐར་ཡང་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་། རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་བཙས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༣༣༡ ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། རྗོག་ལེང་གེ་འབུམ་གྱི་སྐྱབས་རྗོག་རྡོན་གྲུབ་དཔལ་འཁྲུངས། ཤེའི་རྒྱལ་སྲས་ལེགས་ལྡན་པ་དང་། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས《སྙིང་ཐིག》ཐོག་མེད་ལས་ཞུས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་སྐུར་འཚམ་པ་ཕྱག་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས། ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༣༢ བླ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། བླ་དཔོན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཏི་ཤྲཱི་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་རྣམས་འཁྲུངས། ལོ་འདིའི་ཟླ་༤ཚེས་༤ཉིན། ས་སྐྱའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་ལྷ་རྩེར་བཙོན་འཇུག་བྱས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༣༣༣ ཕུག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་དང་། དཔལ་ལྡན་ཚུལ་ཁྲིམས། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེའི་ཐུར་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (ཕྱིད་ལོ༣༧)

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༣༤ མཁས་བཙུན་རྒྱལ་མཚན་འབུམ་གཤེགས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། མཆིམས་བློ་བཟང་གྲགས་པ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲིར་བཞུགས། ཞ་ལུ་སྐུ་ཞང་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་གི་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས་ཐོག བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་དེའི་དཀར་ཆག་མཛད།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༣༣༥ འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞྭ་དམར་པ་འོད་ཟེར་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེས་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་ནང་ཆོས་ཉམས་གསོ་དར་སྤེལ་མཛད།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༣༦ བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་སྐུར་ཡང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༣༣༧ འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་རིག་འཛིན་རྒོད་ཀྱི་ལྡེམ་ཕྲུ་ཅན་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གཞན་དང་བསྡུར་དགོས། ལོ་འདིའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་པོ་བྲང་ཏའི་ཏུར(ལེ་ཅིན་པོ་བྲང་)ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༣༣༨ སངས་རྒྱས་སྒོམ་པ་ཁྲི་མ་གཤེགས། མངའ་རིས་ཡ་རྩེའི་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ལྡེ་དང་། ཡར་ལུང་རྗེ་བོ་ཨ་ཀྲ་མགོན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་པོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་ལ་ཉམས་གསོ་མཛད། ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་གནས་གནང་ཞེས་ལྷུང་བྱིང་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བརྩམས་པའི《པོ་བྲང་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་དཀར་ཆག》ལས་གསལ།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ ༡༣༣༩ ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་དང་། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་གུ་རུ་གཤེགས། ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་དཔལ། ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། མཛོ་ར་འོག་མ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་རྣམས་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར་སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར་སྟག་ལུང་གི་གདན་ས་ར་འཁོད། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁོང་མའི་མཆེད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ ༡༣༤༠ ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། གཉེར་སྟོན་སངས་རྒྱས་གླིང་པ། ཕག་གྲུའི་འཇམ་དབྱངས་ཀུ་ཤྲི་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གིས་སྐྱོ་དྲུང་པ་རྣམས་བཀུལ།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ ༡༣༤༡ བཀའ་ཞིག་གིས་མཐུགས་ཕྱུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་པར་གསུངས། དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་མགོན་པོ་བྱ་ཡུལ་གྱི་གདན་ས་ར་ཕེབས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ ༡༣༤༢ དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དང་། ཏཱ་ཡེ་ཙཱ་བ་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། ཀུན་སྤངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་ཤཱཀྱ་བསོད་ནམས་ཟླ་མ་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་ཤར་ཁའི་ལས་ཚན་དུ་བསྐོ་གཞག་གནང་། ཚལ་པ་སི་ཏུ་དགེ་ལེགས་བཟང་པོ་བཙས། གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བས་བསྟན་རྩིས་མཛད།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ ༡༣༤༣ རིག་འཛིན་ཀུ་མཱ་ར་ཛ་དང་། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་གཤེགས། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཉེལ་པ་པཎྜི་ཏ་སྟོན་ལམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས《ཉེལ་པ་ཆོས་འབྱུང་》བརྩམས། གཉེར་སྟོན་བཟང་པོ་གྲགས་པས《གསོལ་འདེབས་བསམ་པ་ལྷུན་གྲུབ་མ》གཉེར་ནས་བཞེས་ཏེ་རིག་འཛིན་རྒོད་ལྡེམ་གྱི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ ༡༣༤༤ ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྟག་ལུང་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཤཱཀྱ་བཟང་པོ་གཤེགས། བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། རྒྱ་སྟོན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བསྟན་རྩིས་མཛད།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ ༡༣༤༥ འབྲུག་པ་བློ་གྲོས་སེང་གེ་དང་། ཉ་དབོན་ཀུན་དགའ་དཔལ། ཡར་ལུང་པ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། 《སྔ་འགྱུར་ཆོས་འབྱུང་》འབའ་ཞིག་ལས། ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པས་ཡར་ལུང་ཤེལ་བྲག་ནས《པདྨ་བཀའ་ཐང་》གཉེར་ནས་བཏོན་ཞེས་གསལ། ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་ས་ཁུལ་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་དམག་འཁྲུག་གི་འགོ་ཚུགས།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ ༡༣༤༦ ཡར་ལུང་ལོ་ཙཱ་བ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། སྨྲ་སྨྲ་བ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་དང་། གཉེར་སྟོན་རྡོ་རྗེ་གླིང་པ་འཁྲུངས། བཀའ་ཞིག་གིས་ཕག་གྲུའི་འཇམ་དབྱངས་ཀུ་ཤྲི་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ《ཕག་གྲུའི་ཆོས་འབྱུང་》དང་མི་མཐུན། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》བརྩམ་འགོ་ཚུགས། འདིའི་ནང་ཙུན་རྡོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱར་ན་སངས་རྒྱས་འདས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི་སོང་ཞེས་གསལ་བ་དང་པོའི་བསྒྱུར་ཡིག་གི་མ་དཔེ་ལ་ཡིག་ནོར་བྱུང་བ་མཛད།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ ༡༣༤༧ འབྲུག་པ་ཀུན་དགའ་སེང་གེ་དང་། ཚལ་པའི་དྲུང་ཆེན་སྨོན་ལམ་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། སྣོ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་དང་། ཕག་གྲུའི་དྲུང་ཆེན་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། ཏཱ་དབེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ལོ་འདིར་གཡའ་བཟང་གཉིས་འཁྲུག་སྐབས་ས་སྐྱ་ནས་གཡའ་བཟང་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ ༡༣༤༨ 《ཞིབ་གཞུང་ཉིན་སྣང་》ལས། ཀུན་མཁྱེན་གཡག་པ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་བ《ས་སྐྱའི་ཆོས་འབྱུང་》དང་ཞིབ་བསྡུར་བྱ་དགོས། ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཚལ་པའི་སྲིད་དབང་གཏོར་ནས་མི་སྡེ་རྣམས་བླངས། བལ་པོའི་བཟོ་པ་ཨ་ཏི་ཀོས་པེ་ཅིན་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཞེངས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ ༡༣༤༩ རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་དང་། ཏི་ཤྲི་ཞེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། 《བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག》འབའ་ཞིག་ལས། ཀརྨ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པས་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐྲུན་གནང་ཚུལ་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་པར་མཛོད། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱ་ཁྱུང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར། ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་ཐོག་མར་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ ༡༣༥༠ འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་ཤེར་བརྒྱུད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ་དང་། སློབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན། རྡོ་ནང་དུག་འཁོར་བ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན། མཁན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་པ་རྣམས་འཁྲུངས། གཡའ་བཟང་གི་གདན་ས་པ་ཤཱཀྱ་ཤེས་རྡོར་གྱིས་ལྷ་ཁུགས་བོད་པ་ལ་གདན་ས་གཏད་ནས་རང་ཉིད་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་མཚུར་ཕུའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ ༡༣༥༡ གྲུབ་ཐོབ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་དང་། འཇིག་ཆེན་བྱམས་པ་དཔལ་གྱི་སློབ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ཆོས་འབྱུང་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་ཤེར་བརྒྱུད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་གྱིས་ཤག་རི་རྣམ་རྒྱལ་དཀར་པོའི་རྫོང་བརྩིགས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ ༡༣༥༢ མཁན་ཆེན་རྟ་ན་སྲ་རྟ་གཤེགས། གཉེར་སྟོན་དྲི་མེད་ལྷུན་པོ་དང་། སེ་སྤྱིལ་བ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་འཁྲུངས། ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྩེད་ཐང་ཆོས་སྡེ་ཕྱག་བཏབ། རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གིས་གནས་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་བརྩིགས། འཇམ་དབྱངས་ཀུ་ཤྲི་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྩེད་ཐང་གི་མཁན་ཁྲི་ར་ཕེབས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ ༡༣༥༣ ན་བཟའ་བྲག་ཕུག་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་གཤེགས། མཁན་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ》ལས། ལོ་འདིར་སྐྱོར་མོ་ལུང་པ་ལ་འབྲི་གུང་པ་དང་ནང་པའི་དམག་དྲངས་པ་ཀརྨ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བར་འདུམ་བཀའ་གནང་བ་ལེགས་འགྲིག་བྱུང་ཚུལ་འཁོད་པ《ཀམ་ཚང་ཆོས་འབྱུང་ཀླ་ས་ནོར་བུའི་ཆུ་ཤེལ》དང་མི་མཐུན་པས་དོགས་གཞི་ཆེ། ལོ་འདིར་བོད་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་གནོད་སྐྱོན་ཆེ།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ ༡༣༥༤ བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས། མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ས་སྐྱར་ཏི་ཤྲི་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་བཙོན་འཇུག་གནང་བ་སོགས་ནང་འཁྲུག་བྱུང་། སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་ཏཱ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱར་དམག་དྲངས་ཏེ་ནང་འཁྲུག་ཚར་བཅད་ནས་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་བླངས། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་མང་རིང་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་སྡེ་གཉེར་གྱིས་བཟུང་།

ཤིང་ལུག། སྤྱི་ལོ༡༣༥༥ རྒྱལ་ལྷ་ཁང་པ་བློ་གྲོས་སེང་གེས《བསྟན་རྩིས་མདོ་རྒྱུད་ལུང་གསལ》བརྩམས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༣༥༦ ཆོས་བཞི་གསར་མ་སྤྱན་སྔ་ཕྱུགས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འཁྲུངས། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་སྲས་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ཞ་ལུའི་ཁྲིར་ཕེབས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༣༥༧ འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱ་སྲིད་པ་ཤཱཀྱ་བསོད་ནམས། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཐར་ཐང་མཁན་ཆེན་ཕུན་པ་ཤེས་རབ་རྣམས་འཁྲུངས།《ཀམ་ཀམ་ཆོས་འབྱུང་བློ་བ་ཆུ་མིག་གི་ཐིགས་པ》ལས། ལོ་འདིར་ནང་སོ་སྤྱིར་ཆོ་ལུང་པ་ལ་འབྲི་གུང་པ་དང་ནང་པས་དམག་དྲངས་པ་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བར་འདུམ་གནང་ཞེས་གསལ།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༣༥༨ ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། གཉིས་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་མཆོག་མཆུར་ཕུ་ནས་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས། ལོ་འདིར་སོག་པོའི་ཧོར་སོག་བྱུང་། ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡོན་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་གྱིས་ཏཱའི་སི་ཏུའི་གོ་གནས་གནང་།

ས་ཕག། སྤྱི་ལོ༡༣༥༩ ས་སྐྱའི་བླ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཞ་ལུའི་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་མཚོ་སྔོན་དུ་ཕེབས་པའི་དུས་སུ་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་དགུང་ལོ་གསུམ་དུ་ཕེབས་པས་མཇལ་ནས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོར་གསོལ། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ངོར་ཨེ་ཝཾ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༣༦༠ ཞ་ལུའི་ཆོས་བཞི་རྙིང་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཇོག་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ་དང་། གཙང་པ་རབ་འབྱམས་པ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། བཅུ་གཉིས་གསར་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ཞ་ལུའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་དབེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་ལ་ལས་ཚན་བསྐོ་གཞག་གནང་།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༣༦༡ འགའ་ཞིག་གིས་རྗེ་ནང་ཀུན་མཁྱེན་འདས་པར་གསུངས་ཀྱང་མཚན་མི་གསལ། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་ར་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས《གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་པའི་རྣམ་ཐར》ལས། གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ལོ་འདིར་འཁྲུངས་པར་བཤད། ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི《བཀའ་ཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན》བརྩམས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༣༦༢ ས་སྐྱའི་ཏི་ཤྲཱི་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་རི་ཁྲོད་པ་འཁྲུངས། མཁས་དབང་འགའ་ཞིག་གིས་ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པས་ཆོས་འབྱུང་བརྩམས་ཞེས་གསུངས་ནའང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཀློང་ཆེན་པའི་མཚན་ཡོད་པ་སྤུ་རྗེས་གཉིས་ཁུངས་ཡོད་པས་ཆོས་འབྱུང་དེའི་མཛད་པ་པོ་སུ་ཡིན་དོགས་གཞི་ཆེ། ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྣེ་གདོང་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས(ཟླ༨ཚེས༨ནས་ཟླ༡༠ཚེས༡༩བར་འགོར)ཐུགས་སྲས་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས《དཀར་ཆག》བརྩམས།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༣༦༣ ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་གཤེགས། རྒོད་ཕྲུག་རས་པ་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། ལམ་ཁར་དུ་ཙ་རི་མཚོ་དཀར་གྱི་གནས་སྒོ་ཕྱེ་བར་མཛད། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་འདས་པར་བཤད་པ་མ་དག

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༣༦༤ ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བ་གཤེགས། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། འབྲུག་པ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། ཏཱ་སི་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་པར《ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་འོད་སྟོང》དང《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》གཉིས་ཀར་གསལ། སྐབས་འདིར་ཆོས་འབྱུང་གོང་གསལ་གཉིས་ལས། འཇམ་དབྱངས་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་སྣེ་གདོང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། དྲུང་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་ཡོན་གོང་མས་ཕག་གྲུའི་ཁྲི་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཞེས་གསལ།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༣༦༥ ཀམ་ཀམ་པ་རིན་ཆེན་སེང་གེ་དང་། ཀམ་ཀམ་པ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ། ཤངས་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ། ཞ་ལུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྣེ་གདོང་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་སྣེ་གདོང་དུ་འཚམས་འདྲིར་སོང་སྐབས་བཙོན་འཇུག་བྱས་ཀྱང་མི་རིང་བར་གྲོལ་ནས་ཕར་ཞིང་། ཕོ་བྲང་རྒྱལ་མཁར་རྩེ་དང་། རྩེ་ཆེན་རྫོང་། མཁར་ཁ་རྫོང་། པ་སྣམ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་བཅས་བཙིགས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༣༦༦ ཕྱག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཤུ་རྒྱན་མགོན་པོ་དང་། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན། རྟོགས་ལྡན་བསམ་གཏན་དཔལ་རྣམས་གཤེགས། དྲུང་གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་དང་། ཏཱ་དབེན་ཀུ་ཤྲཱི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། དཀའ་ལྡན་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་གིས་བརྩེ་ཆེན་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༣༦༧ ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། མཚོ་སྔོན་གྱི་གྲོ་ཚང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ལྷ་ཁང་བཞེངས《ཅི་སེར》ལས། བྱང་སེམས་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་རོང་བྱམས་ཆེན་ཆོས་སྡེ་ཕྱག་བཏབ་ཅེས་གསལ་བ《རིན་སྤུངས་གདུང་རབས》དང་མི་མཐུན། རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་རིན་ཆེན་ལ་ཡོན་གོང་མ་ཧོང་ཝུའི་ལུང་གིས་ཏའུ་ཡོན་ཧྲའི་གོ་གནས་གནང་། རྒྱལ་རྩེ་ནང་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་ལ་ཏཱ་སི་ཏུའི་གོ་གནས་སྤྲད་ཞེས་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༣༦༨ གཡུང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་ལྷུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པ《ལྡེ་འགྱུར་ཆོས་འབྱུང》གཞན་དང་མི་མཐུན། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཀྲུའུ་ཡོན་ཀྲང་གིས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་དབང་གཏོར་ནས་མིང་རྒྱལ་རབས་བཙུགས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་པེ་ཅིན་གྱི་རྒྱལ་ས་སྤངས་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་བྲོས། (སྲིད་ལོ༡༧)

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༣༦༩ དངུལ་ཆུ་རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དང་། སྨྲ་སྨྲ་པ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་གཤེགས། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཏཱ་མིང་གོང་མ་དང་པོས་བོད་ནང་དུ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་དབུར་གནས་མཛད་པར་གསུངས། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གན་ཐེ་མུར་གྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་སྲིད་དབང་གསར་པ་བཙུགས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༣༧༠ བཅུ་གཉིས་གསར་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་གཤེགས། དྲུང་མཁའ་སྤྱོད་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། དེ་ཧོས་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་ཚལ་པའི་དཔོན་དུ་བསྐོས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་དཔལ་བཟང་འདས།

གཙུང་རིན་ཆེན་འཕགས་པས་སྲིད་བཟུང་། མོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐོ་གོན་ཐེའི་མུར་འདས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༣༧༡ འཕྲུག་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དང་། སྨམ་པོ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། ཆོས་བཞི་གསར་མ་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་བརྩེ་ཆེན་ཆོས་སྡེའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཆོས་སྐྱོ་བ་སྙི་བ་ཏྲ་ཏྲས (ཆོས་འབྱུང་མཐོང་བ་དོན་ལྡན) བརྩམས། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་སོ་པི་ལུག་ཐུས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༧༢ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རཏྣ་ཀ་རའི་གཅུང་། སྤྱི་ཡོ་༡རེ་ཙ་བ་གྲགས་པ་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་ཏཱ་ཨི་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀྲུའུ་ཡོན་ཀྲང་ལ་འཚམས་འདྲིའི་འབྲེལ་བ་གནང་། ཏཱ་ཨི་མིང་གོང་མས་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེར་ཏཱའི་སི་ཏུ་དང་ཆེང་ཤུའི་ཤུང་གི་གོ་གནས་ཕུལ་ཞེར་པ་བཏག ཕག་གྲུ་འཇམ་དབྱངས་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཏཱ་ཨི་མིང་གོང་མས་ཆེང་ཧྲུའི་ཧྲང་ཀྲུན་ཏིང་གོ་ཤྲིའི་གོ་གནས་གནང་། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཚོང་ཁ་པ་མདོ་སྨད་ནས་དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ཕྱག་གནང་།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༣༧༣ ཕག་གྲུའི་འཇམ་དབྱངས་ཀུ་ཤྲི་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། པོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་དང་། ཧོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་འཁྲུངས། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཚོང་ཁ་པ་དབུས་སུ་ཕེབས་འཁོར་སོན། དཔུང་གི་རིང་སྐྱེ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཡར་ཕྱིན་གྱི་སློབ་གཉེར་མཛད། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དབུས་སུ་ཕེབས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༣༧༤ ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། རོང་པོ་ལྷགས་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཚོང་ཁ་པ་ས་སྐྱར་ཕེབས་ནས་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་དབང་ཁྲིད་མང་པོ་གསན། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་གི་ཐུགས་ཁུར་བསྐྱངས། ཞྭ་དམར་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོས་གོང་པོར་དགའ་མ་མོའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༣༧༥ ལོ་འདིར་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་ཞེས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ། ས་སྐྱའི་བླ་དཔོན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། ཁྲི་ཆེན་ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་པོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས་ཟེར། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་ལས་སྒྲ་རིག་པ་སོགས་ཆོས་འབྲེལ་གསན་ཞིང་། ས་སྐྱ་དང་། ངམ་རིང་། འཁའ་རོང་། འདར་བཟང་ལྡན། པོ་དོང་བཅས་སུ་ཡར་ཕྱིན་གྱི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་པས་འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༣༧༦ སློབ་ཆེན་བྱམས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་པོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་འཁྲུངས་པར་གསུངས། སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་དབོན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཡར་ལུང་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་ཞེས (ཡར་ལུང་ཆོས་འབྱུང) བརྩམས། གཏེར་སྟོན་རྡོ་རྗེ་གླིང་པས་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཅིག་སྦས་སྦྱིན་ནས་མིང་ལ་རྡོ་རྗེ་གླིང་ཞེས་བཏགས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་འཕགས་པ་རིན་ཆེན་འདས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༧༧ ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གཅུང་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་པས་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༣༧༨ གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་གཤེགས། སྟར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་དང་། མེན་རྫ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ས་སྐྱར་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་རྣམ་འགྲེལ་དང་མངོན་པ་གསན། ཤོག་ཁ་ཏི་ཁའི་ཚོང་དཔོན་ཆོས་ཏུ་བཟང་པོའི་གདོང་རང་ཉིད་ཀྱི་མ་ཡུམ་ལ་ཕྱག་ཕྲིས་དང་འདྲ་ཐང་གསུང་ཐོན་མ་ཞིག་བསྐུར་གནང་མཛད།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༣༧༩ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་གཤེགས། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་འཁྲུངས། རྒྱལ་ལྷ་ཁང་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་སྤངས་མཛད། བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཡེས་ཏན་གྱིས་སྲིད་བཟུང་།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༨༠ པོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་། རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་འཁྲུངས། སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་སྐྱོང་དགོངས་ཞུ་མཛད།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༣༨༡ སྲིད་ཚལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ (ཞ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང) དང་མི་མཐུན། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་བསྐྱངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཡར་ལུང་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༨༢ ངོར་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། རྫོང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། སྟག་ཤུ་ཀུ་ཤྲི་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་བཅས་འཁྲུངས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༣༨༣ སྤྱན་སྔ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་། གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་འཁྲུངས། གཙང་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་འཁྲུངས་ཞེས་བཤད་པ་མ་དག

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༨༤ ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁྲུངས། (བསྟན་རྩིས་གསལ་བྱེད་སྣང་བ) ལས་རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་སྟག་ལུང་མཆོད་ཁང་དམར་པོ་བཞེངས་གནང་མཛད།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༣༨༥ ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གཤེགས། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའམ་ཀམ་ཀམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ (གྲུབ་ཆེན་གྱི་རྣམ་ཐར) དང་མི་མཐུན། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་འཁྲུངས། (འདི་ལ་ཐི་སེར་དུ་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་གླང་ལོར་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་བའི་ཡི་གེར་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་བྱུང་ངེས) ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་བསྐྱངས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༣༨༦ ཇོ་ནང་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། ཕག་གྲུའི་སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་གཤེགས། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ཕག་གྲུའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་ཉེར་གཉིས་པའམ་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ཀུ་ཅོར་རྟོགས་ལྡན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་། ཤ་སེ་རྟོགས་ལྡན་པ་རྣམས་འཁྲུངས། ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དགའ་བདེ་བཟང་པོ་བཙས།

རབ་བྱུང་བདུན་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༣༨༧ རྗེ་ཙོང་ཁ་པས (སྤྱན་སྔ་གྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད) བརྩམས་པར་མཛད།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༣༨༨ བུ་སྟོན་ཐུགས་སྲས་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། ཐུལ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། རྗེ

ཚོང་ཁ་པས་《ལམ་རིམ་ལེགས་པར་བཤད་གསེར་ཕྲེང》མཛད། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ལོ་འདིར་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང》བརྩམས་པར་མཛད་ཅེས་གསལ་ཡང་། བླ་མ་དམ་པ་ནི་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་བཅུ་གསུམ་སོང་ཞིང་པས་མི་མཐུན། ཕག་གྲུའི་དབང་ཤུགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུང་ཝུས་དབང་གི་ཐོ་གནས་དང་གསེར་ཐམ་གནང་།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༨༩ ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཡིད་བཟང་རྩེ་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ《འགོས་ལོའི་རྣམ་ཐར》དང་མི་མཐུན། གུང་ཆེན་ཀྲང་དཀར་བ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཏཱ་མིང་གོང་མའི་དྲུང་དུ་ཕེབས་ནས་ཞུ་འབུལ་བསྟན། གྲྭ་ཚང་གི་ཐོ་ཀྲུ་ཧན་ཤེའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་འཕགས་འཁྲུངས། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཨེ་ཁེ་ཧོ་ཏོག་ཐུས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༠ མཁས་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། འབྲུག་པ་བློ་གྲོས་སེང་གེ་གཤེགས། ཀུན་སྤངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་ལ་གཏད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་བླ་མ་དབུ་མ་པའི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་པས་རྒྱལ་རྩེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༣༩༡ འབའ་ར་བ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་དང་། འཇམ་ཆེན་བྱམས་པ་དཔལ་བ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་འཁྲུངས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་འབྱོར་བཟང་པོ་བཙས། དུང་སྐྱོང་དཔོན་ལེགས་ལྡན་པ་ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༢ འབྲུག་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་གཤེགས། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་དང་། དེ་མོ་ཐང་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། བླ་མ་དབུ་མ་པ་དབུས་ནས་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དང་ལྷན་དུ་འོལ་ཁའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པར་ཕེབས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༣ བྱ་ཡུལ་གྱི་མཁན་པོ་གཞོན་ནུ་ཡེ་ཤེས་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་དོན་རྗེ་སོགས་རིམ་བཞིན་གདན་སར་ཕེབས། འདི་ལོར་ཀྱི་གདན་རབས་མ་རྙེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་འོལ་ཁ་རྗེ་སྟོད་ཕྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་མཛད། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཨེལ་བེག་ནི་ཁུ་ལེ་ཁུས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༤ ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཕེབས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༣༩༥ འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཅུང་པ་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་། སྐྱིད་ཤོད་སེམས་ཉིད་རབ་བཟང་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་སྤངས་མཛད། སྤྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲི་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་ཀྱི་སྲས་བཀྲ་ཤིས་འཕགས་པ་བཙས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༦ མོད་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ་དང་། གཉེར་སྟོན་སངས་རྒྱས་གླིང་པ་གཤེགས། 《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》ལས། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གཞལ་དུ་ཞང་ར་ཆེན་པོ་ཚུགས། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་ཐོག་མར་མཇལ། ཧྲི་ཏོས་དགའ་བདེ་བཟང་པོ་

ཚལ་པའི་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༧ སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཤེགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ》བརྩམས་གནང་མཛད། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་ཀྱིས་རྒྱལ་རྩེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་རྟེན་གཙོ་ཁག་དང་། ཞལ་ཕྱིས་རྣམས་བཞེངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཕག་གྲུའི་ཚེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་འདས་ཞེས་གསུངས་པ《ཕག་གྲུའི་གདུང་རབས》དང་མི་མཐུན།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༣༩༨ ཛོག་དོན་གྲུབ་དཔལ་བ་གཤེགས། བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། དགས་པོ་པཎ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ། འབྲུག་པ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་རྣམས་འཁྲུངས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༣༩༩ ལྷོ་ཤར་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་འཁྲུངས། ཏཱ་དབེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གཤེགས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་པ་ཅེན་ཝེན་གོང་མའི་ཁྲི་འཁོད། (སྲིད་ལོ་༤)

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༤༠༠ འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་སྐྱབས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། བདག་ཆེན་གཞི་ཐོག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཕེབས། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་རྣམ་གཉིས་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེར་རྩོད་གླེང་མཛད། འབྲི་གུང་དཔལ་འཛིན་གྱིས《ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམ་འབྱེད》དུ་གྲགས་པའི་དགག་ཡིག་མཛད། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཀུན་ཐེའི་ཤུར་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༠༡ ལྷོ་བྲག་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲི་ཕེབས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༤༠༢ སྣམས་པོ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྤྱན་སྔ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། ཁྲི་ཆེན་དཀར་པོ་སྣ་ཚོགས་བརྟན་པ་རྣམས་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ར་སྒྲེང་དུ་ཕེབས་ནས《ལམ་རིམ་ཆེན་མོ》བརྩམས་པར་མཛད། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་བླ་མར་བསྟེན།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༤༠༣ ཕྱག་ཕྱུང་ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། གཉེར་སྟོན་རཏྣ་གླིང་པ་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད》དང་། 《བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད》《གསང་སྔགས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་རྣམ་བཤད》བཅས་མཛད། རིན་སྤུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོ་བཙས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གསུམ་པ་ཡུང་ལོས་གོང་མའི་ཁྲི་ཕེབས། (སྲིད་ལོ་༢༢) ཡི་ཅིན་དུ་ཡུ་ཧྭ་སིའི་མཆོད་རྟེན་རྩེ་ལྷ་བ་བཞེངས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༠༤ གཡའ་བཟང་གི་གདན་ས་པ་ལྷ་གྲགས་འོད་གཤེགས། ལྷ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གཡའ་བཟང་གི་ཁྲི་ཕེབས། ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་དང་། ཐུག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད》མཛད། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཨོལ་ཅེ་ཐེའི་ཤུར་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༤༠༥ ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ་དང་། གཉེར་སྟོན་རྡོ་རྗེ་གླིང་པ། ཞྭ་དམར་མཁའ་སྤྱོད་དབང་པོ་རྣམས་གཤེགས། འགའ་ཞིག་གིས་སྟག་ཚང་ལོ་ཙཱ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས་ཞེས་གསུངས། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་སྤྱན་སྔ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་ལ་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་གཏད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ》མཛད།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༤༠༦ ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་སྟག་ལུགས་འཆད་གཞུང་གི

དཔལ་ལ་གཤེགས་ཐེར་བ་བརྟག

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༤༠༧ ཕག་གྲུའི་སྤྲུལ་སྐུ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་དང་། འབྲི་གུང་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། སྤྲུལ་སྐུ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཏཱ་མིང་གི་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ནན་ཅིན་དུ་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན》མཛད། ཤཱཀྱ་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་ཐོག་མར་མཇལ།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༤༠༨ ཕག་གྲུའི་སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་མེར་འབྱུང་བ་གཤེགས། ཕྱག་ཕྱུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད་དང་། བདག་ཆེན་ཞ་ལུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་ཕག་གྲུའི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ》མཛད། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ཀྱང་མ་ཕེབས་པར་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་གཏོང་གནང་མཛད་ཅིང་། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཞབས་གསོ་རྒྱ་ཆེན་མཛད། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་པས་ཆོས་གྲྭ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་མཆོད་བཙུགས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༤༠༩ སྐྱོར་མོ་ལུང་མཁན་ཆེན་དཀའ་བཞི་པ་བློ་གསལ་དང་། ཀུན་སྤངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་། མི་རིང་བར་གདན་ས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཕྱག་བཏབ། ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་དབང་གི་གོ་གནས་དང་ཞིལ་ཐམ་གནང་།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༤༡༠ སེ་སྤྱིལ་བུ་ཀླུ་བསོད་ནམས་ལྷ་མ་གཤེགས། རི་པོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་སེ་གཡོ་མགོན་པོ་དང་། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《བཤད་རྒྱུད་ལྔ་མོ་བཞི་ཞུས》དང་། 《ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད》མཛད། ཚ་ཁོ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས། རིན་སྤུངས་པ་དང་རྒྱལ་རྩེ་བའི་བར་གྲོག་སོ་བརྒྱ་ཙའི་དམག་འཁྲུག་ཐེར་བ་བྱུང་། སྤྲུལ་སྐུ་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་ཚལ་པའི་དཔོན་དུ་བསྐོས། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་ནན་ཅིན་དུ་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༤༡༡ བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན》མཛད། རོང་པོ་ཕྱུགས་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས། ཚལ་གུང་ཐང་ལ་དམག་གི་གནོད་པ་བྱུང་། ཕག་གྲུས་སྲིད་གྲོད་ཞང་བློན་པ་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞང་བློན་དགའ་ལྡན་གྱི་མི་དཔོན་བསྐོས། ལོ་འདིའི་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ནང་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་ས་གཡོས་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་ནས་གྲོང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ཞིག་ཅིང་། རིན་སྤུངས་རྫོང་ཡང་ཞིག

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༤༡༢ རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སྐུ་གཤེགས། རོང་པོ་ཕྱུགས་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀཱིརྟིའི་ཀུ་ལ་རི་དགོན་པ་བཏབ། ས་སྐྱ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ས་སྐྱ་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་ཞིང་། སྐུ་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པར་གྲགས། ཚལ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དངོས་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཚལ་པའི་འཛིན་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་རྩིས་འབུལ་མཛད། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་འཕགས་འདས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༤༡༣ གཡག་ཕྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དཔལ་གཤེགས། འབྲུག་པ་ཡེ་ཤེས་རིན་ཆེན་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་འབྲུག་གི་ཁྲིར་ཕེབས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་རྒྱལ་རྩེའི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། ཤར་སྟོད་ལྷུང་རིའི་དགོན་པ་བཞེངས། ཏཱ་མིང་གོང་མས་ཏཱ་ཀུ་ཤྲཱིའི་གོ་གནས་གནང་། འདིར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་བསྟན་རྩིས་ལས་སེམས་དཔའ་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ་བ་སུའི་མཚན་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༤༡༤ ལྷོ་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ་དང་ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཉིན་བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁར་ཕེབས་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། སྐབས་དེར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་ཆོས་འབྲེལ་ཐོག་མར་ཞུས། སྐུ་བརྙན་བཀྲ་ཤིས་དོ་ཁ་མ་ཡང་དེ་དུས་བྱུང་། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་འགྱུར་བྱུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《སྒྲོན་གསལ་མཆན》དང་། 《མཐའ་དཔྱོད་ཟླ་ཀུ》མཛད། ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་འཕེལ་གྱིས་སྡེ་ཐང་ལྷ་མཆོད་བཏབ། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་རྒྱ་ནག་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༡༤༡༥ ཀརྨ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《ལམ་རིམ་འབྲིང་པོ》དང་། 《བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོ》མཛད། དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་ཕྱག་བཏབ། སོག་ཡུལ་དུ་ཨོ་རད་ཀྱུས་རྒྱལ་པོ་བྱས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༤༡༦ སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་གཤེགས། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། སྨྲ་བ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། རྟོགས་ལྡན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཕྱག་བཏབ།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༤༡༧ ཁྱུང་པོ་ཅུ་ཐལ་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་ཉེར་གཉིས་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྐུ་རྟེན་རྣམས་རབ་གནས་གནང་མཛད། སྤྲུལ་སྐུ་དོན་གྲུབ་དཔལ་གྱིས《ཀམ་ཀམ་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་བྱེད》མཛད།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༤༡༨ ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཕྱག་ཕྱུང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ》མཛད། 《འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས》དཔར་དུ་བསྐྲུན། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་གོས་སྐུ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་བཞེངས། ས་སྐྱའི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་ཏཱ་སི་ཏུའི་གོ་གནས་གནང་།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༤༡༩ རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་འཁྲུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས《སྙན་དོན་ཀུན་གསལ》མཛད། བདེ་ཆེན་གསང་ཕུག་མཁར་གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་དགོངས་པ་སྦྱ་ནད་ལས་འདས། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་ཕྱག་བཏབ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དར་མ་རིན་ཆེན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《ཕག་གྲུའི་ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་འོད་སྟོང》མཛད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༤༢༠ ས་སྐྱའི་ཏཱ་དབེན་ཀུ་ཤྲཱི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་པས་རྒྱལ་རྩེ་སྐུ་འབུམ་ཆེན་མོའི་རྟེན་གཙོ་རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཉི་སྟོང་བརྒྱད། བཞུགས་གནས། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་བསྐོར་ལམ་ཁྱམས་དང་བཅས་པ་བཞེངས་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༡ སྟར་ཐང་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། འབྲི་གུང་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་འཁྲུངས། 《གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་པའི་རྣམ་ཐར》སྤར་དུ་གྲུབ་ཆེན་སྐུ་འབྲུངས། བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཐམས་ཅད་ཆོས་རྗེ་ཀློང་ཡང་དུ་མིང་གོང་ལས་གདན་དྲངས་པ་སྤར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་རྗེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཉེན་དང་བཅེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༧༢༢ ས་སྐྱའི་ཏྲི་ཤྲཱི་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་དུ་མིང་གོང་ལས་གདན་དྲངས་པ་སྤར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་རྗེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་རྒྱལ་རྗེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཞབས་རྡོས་ཀྱི་རྗོར་དབྱིངས་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༣ སྟར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་དང་། ཐམས་པོ་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག གཙང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས། གཙང་ཁ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་རྣམས་གཤེགས། མཁས་གྲུབ་དོན་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཚ་སེ་རྟོགས་ལྡན་གྱིས་བྱུར་མང་དགོན་པ་བཏབ། རྒྱལ་རྗེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་རྒྱལ་རྗེ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཤར་རྡོས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

ཤིང་འབྲུག ༡༧༢༤ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བརྩེགས་གཤེགས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཁྲིམས་ཁང་པོ་ཏྭ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༥ ས་སྐྱའི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་དང་། འབྲུག་པ་ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་གཤེགས། ཀརྨ་མཆོད་སྤུ་པས《ཁྱད་རྩིས་དང་གྲུབ་རྩིས་གནས་བརྟག་པ》བརྩམས། རྒྱ་ཚང་བྲག་གོ་ཏམ་སྡེའི་རྫོ་རིང་བསྐྲུངས། རྒྱལ་རྗེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྟེང་ཐོག་གི་གཞལ་ཡས་ལྷ་ཁང་དང་། མཐའ་བསྐོར་གྱི་ལྷ་ཁང་ལག ལྷགས་རི། ཞེལ་སྒྲིམ། སྒོ་ཆེན་དང་བཅས་པ་བཞེངས། ཐ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཞི་པ་ཀྲུང་ཞིས་གོང་མའི་ཁྲི་འཁོད།(ཞིད་ལོ༡)

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༦ ལྷ་བསོད་ནམས་འོད་ཟེར་གཤེགས། བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཆབ་མདོར་ཕེབས། རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས། གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པའི་འཇོམས་ཀྱིས《རྟགས་རིམ་ཆེན་མོ》པར་དུ་བསྐོས་ནས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ། ཐ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ལྔ་པ་ཞོན་དེས་གོང་མའི་ཁྲི་འཁོད།（ཞིད་ལོ༡༠）ཐམས་ཅད་ཆོས་རྗེ་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཨ་འཛིན་སྲིད་དབང་བཟུང་།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༧༢༧ དགའ་ལྡན་ཤར་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། བདག་པོ་ལྷས་ཀྱིས་ཟླ་བ་ཕྱེད་གཉིས་རིང་ཁྲི་འཛིན་མཛད། ཚལ་མདོའི་རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དཔལ་བརྩེགས་དང་། གནུབ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྡན་གྲུབ་འཁྲུངས། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་འོད་མཛེས་གཡའ་བཟང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། རྒྱལ་རྗེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་པས་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་པ་གཉིས་སྟོད་གླེང་མཛད་དགོས་པར་ཞུས་ཀྱང་དངོས་སུ་མཛད་དགོས་མ་བྱུང་། རྒྱལ་རྗེའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཞེངས་པའི་འགོ་ཚུགས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༨ རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། འབྲུག་པ་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་དང་། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན། དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ། སྤྱི་མདའ་ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཤག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ

འབྱུང་གནས་རྗེད་ཐང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༩ ཁྲི་ཆེན་འདར་ར་སྟོན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས། འཇམ་དབྱངས་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར། རྒྱལ་སྲས་ཤེས་རབ་འཕེལ། ཀོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་རྣམས་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད་སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྩེ་གདོང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། རོང་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་རོང་ཨེ་ཝཾ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༠ ལེ་ཀྱིའུ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས། ཟླ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས《འདུལ་ཊཱི་ཀ་གསལ་བའི་མེ་ལོང》མཛད། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ལྕགས་ཟམ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གསུམ་དང་བཅས་པ་བཞེངས། རྒྱལ་རྗེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས《དཔལ་ཆོས་དགོན་པའི་བཅའ་ཡིག》བརྩམས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༧༣༡ ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་འཁྲུངས། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དར་མ་རིན་ཆེན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ལས་བྱུར་དཀྲུགས་མཛད། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ར་ཕེབས། རྒྱལ་རྗེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཆོས་བཞེངས་པའི་འགོ་ཚུགས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༢ རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། ཤག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། དྭན་མཆོག་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། ཟླ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཞིང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས《ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ》མཛད། ཤག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཐ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཞྭིན་ཏེས་དབང་གི་ལོ་གནས་གནང་།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣ གཏུགས་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་བཟང་པོ་དང་། སྣར་མཁའ་སྐྱོང་པ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་དང་། སྐྱིད་ཚལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་། ཤག་གྲུའི་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་རྣམས་འཁྲུངས། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེས་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་གནང་། ཟླ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས《དབུ་མ་ལ་ཇུག་པའི་ཊཱི་ཀ》མཛད། གཞི་རྩིས་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཆ་དཀར་ཆོས་སྡེ་བཏབ།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༧༣༤ འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཤག་གྲུའི་སྤྱན་སྔ་ཉེར་གཉིས་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རིང་གདན་ས་མ་བྱུང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས《དུས་འཁོར་སྒྲོན་》མཛད། བྱང་བདག་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་དུས་འཁོར་སློབ་བསྐྱངས་བཞེངས། ཐམས་ཅད་ཆོས་རྗེ་ལ་ཐེ་ཅིན་དུ་ཕྱི་ཡོན་ཞིའི་དགོན་པ་བཏབ། ཐ་མིང་གོང་མ་ཉེས་ཐམས་ཅད་ཆོས་རྗེ་ལ་ཏཱ་ཧྲུའུ་ཏྲཱ་ཝང་གི་གོ་གནས་ཕུལ། སྟག་ཚང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་མཁས་པ་དགའ་བྱེད》བརྩམས། སྐྱེ་གདོང་དུ་དབང་ཕྱུག་པ་འབྱུང་གནས་དང་ཆེ་ས་ཤངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་བར་ནང་འཁྲུག་བྱུང་།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༣༥ ཐམས་ཅད་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད་པའི་ལམ་བར་མཛོ་མོ་མཁར་དུ་སྐུ་གཤེགས། མཁན་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གནས་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱག་བཏབ། འབྲི་གུང་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་འབྲི་གུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། རིན་སྤུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོས་གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་རྩེ་སོགས་གཙང་ཁུལ་གྱི་རྫོང་གཞིས་འགའ

ཞིག་ཕག་ཤུའི་ལག་ནས་ཐོགས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༤༣༦ ལ་ཕྱིའི་སློབ་དཔོན་རྫོང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། བདག་ཆེན་རྒྱ་གར་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྣེ་གདོང་དུ་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟར་ཐང་བྱང་ཆེན་སྒང་གི་རི་ཁྲོད་ཕྱག་བཏབ། ཤུལ་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷག་མོ་གླིང་དགོན་པ་བཏབ། 《དེབ་སྔོན》ལས་ལོ་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་པས་འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་གསུངས། རྒྱལ་རྩེ་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཞེངས་གྲུབ། (ཁྲིན་བསྡོམས་ལོ་བརྒྱ་འགོར) ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གྱིང་ཐུང་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (ཁྲིད་ལོ་༡)

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༣༧ ཚལ་མདའི་དགོན་དུང་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཐེབས་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས《ཚད་མ་རིགས་རྒྱན》བརྩམས་གནང་མཛད། ལོ་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་སྨྲ་བའི་སེང་གེས་འཕན་པོ་ན་ལེནྡྲའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པར་དམ་པ་དེའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ། 《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་མཛེས》སུ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་བཏབ་ཅེས་གསུངས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༤༣༨ མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སྐུ་གཤེགས། ཚལ་མདའི་དགོན་དུང་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ནུ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དབེན་ས་བ་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་གླང་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་སྟག་ཚང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། མཁས་དབང་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པས《སྣ་མ་ཎའི་གཏམ་རྒྱུད་ཚིགས་བཅད་མ》མཛད། སོག་ཡུལ་དུ་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཨེ་སེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༤༣༩ འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དང་། རྗེ་དཔོན་སྣ་བཟང་ཕྱི་མ། བྱང་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེ། ཕག་གྲུའི་སྡེ་སྲིད་ངག་གི་དབང་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། རྒྱལ་རྩེར《གཟུངས་འདུས་ཆེན་མོ》དཔར་དུ་བསྒྲུབ་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༤༠ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས《སོ་ཐར་མདོའི་འགྲེལ་པ》དང་།《འདུལ་བའི་སྙིང་པོ》མཛད། བྱང་པ་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་གིས་བསྟན་རྩིས་མཛད། ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་ལ་ཏཱ་མིང་གོང་མ་གྱིང་ཐུང་གིས་དབང་གི་ཐོ་གནས་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཐེ་ཤུན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༤༤༡ ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་འཁྲུངས། འདི《དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང》དང་།《ཞ་ལུ་ཆོས་འབྱུང》《ཞེས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》བཅས་དང་མཐུན། 《རྒྱལ་རྩེ་གཟུངས་འདུས་ཆེན་མོ》དཔར་བསྐྲུན་མཇུག་བསྒྲིལ། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གིས་རང་འོག་གི་སེར་སྐྱ་རྣམས་ལ་ལོ་གསུམ་ཁྲལ་ཆག་བཏང་།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༤༤༢ ཐང་སེམས་ར་སྒྲེང་པ་ཤཱཀྱ་བསོད་ནམས་གཤེགས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་རབ་བརྟན་ཀུན་བཟང་གཤེགས། རབ་འབྱོར་བཟང་པོ་དེའི་ཚབ་ཏུ་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༤༤༣ ནོར་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས《རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འཕྲུལ་སེལ》མཛད། དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་། ཡང་ཚེ་ལ་སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འདུམ་འགྲིག་བྱུང་རྗེས་ཡར་ཀླུང་ནས་སྣེ་གདོང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྩེས་ཐང་ནང་སོར་བསྐོས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༤༤༤ ངོར་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་གཤེགས། ལོ་འདིར་སྐྱིད་ཤོད་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཆབ་མདོ་

བྱམས་པ་གླིང་བཏབ་ཅེས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཛིན་མེད་དབང་པོས་གསུངས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༤༤༥ འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོའི་ཡབ་ཀུ་ཅོར་རྟོགས་ལྡན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་དང་། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ་གཤེགས། སེ་ར་ཀུན་མཁྱེན་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་འཁྲུངས། རྒྱུད་ཆེན་སྦྱིན་པ་དཔལ་བ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཕག་གྲུའི་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་གཤེགས། གོང་དཀར་ནང་སོ་བཞི་འཛོམས་རང་པོ་དོན་བཞིན་སོན་པ་འདས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༤༤༦ རྗེ་བྱང་ཆུབ་དཔལ་བ་གཤེགས། གནས་རྙིང་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་དང་། རྒྱུད་སྟོད་སློབ་དཔོན་ལྷ་རིན་པ། ལྷ་དབང་དཔལ་འབྱོར། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། ཏ་ཚག་དགོན་ཚང་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས《ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང》བརྩམས།

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༤༤༧ ཧོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་གཤེགས། ཆག་ལོ་ཙཱ་བ་ཕྱི་མ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཕྱག་བཏབ། མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས《རྩིས་གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང》མཛད། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འཕགས་པའི་སྤུ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དཔོན་ཆེན་དུ་བསྐོས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༤༤༨ ཕྱག་ལེན་ཆོས་རྗེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སླར་ཡང་བོད་དུ་ཕེབས། འབྲི་གུང་དཔལ་དང་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཁྲུངས། ཕག་གྲུའི་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་བཟུང་། རིན་སྤུངས་པ་དང་རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཞེས《ཞ་ལུའི་ཆོས་འབྱུང》ནང་ཐུར་ཙམ་འཁོད།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༤༩ འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་པ་གཤེགས། རྡོ་རིང་པ་ཀུན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས། རྒྱལ་མཚན། དགའ་པོ་རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་རྣམས་འཁྲུངས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གྱིས་འཛམ་ཡུལ་སྤྱིད་ཚལ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༠ ཁྲི་ཆེན་ཞ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། གུང་རུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ། རོང་པོ་ཕྱག་ནག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་གཤེགས། གཏེར་སྟོན་པདྨ་གླིང་པ་རྗེས་མ་དང་། ཁྲི་ཆེན་ཤེས་རབ་དར་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་བརྟན་པ་ཅིང་ཐེ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (ཁྲིད་ལོ་༧)

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༤༥༡ པོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་དང་། སྨན་སྟོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༢ ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞ་ལུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ། སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་འོད་མཛེས་རྣམས་གཤེགས། གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། སོག་ཡུལ་དུ་སོག་པོ་ཨེ་སེན་ཁྲི་ཤུལ་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༤༥༣ ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། ཆོས་རྗེ་རི་ཁྲོད་འབའ་པ་གཤེགས། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དང་། ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གཉེན། ཁྲི་ཆེན་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྣམས་འཁྲུངས། 《བསྟན་རྩིས་ཀུན་བཏུས》ལས་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བོད་དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་པར་བཞེད།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༤༥༤ རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་ཤེ་གཡོ་མགོན་པོ་གཤེགས། ཀརྨ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་བཙུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག སྨམ་པོ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་རི་བོ་ཆེའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། སྤྱན་སྔ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གཡའ་བཟང་གི་གདན་སར་ཕེབས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༡༤༥༥ དཔའ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་ཕྲེང་དང་པོ་ཆོས་དབང་ལྷུན་གྲུབ་དང་། འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་འཁྲུངས། སྤྱན་སྔ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་གི་གདན་སར་ཕེབས། ཕྱག་ཚང་པོ་སྡུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་གྱིས《 དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན 》མཛད།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༤༥༦ ངོར་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་སོ་འདི་ར་གཤེགས་ཞེས་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི《 བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད 》ལས་གསུངས། ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས(དཔལ་སྤུངས་སི་ཏུ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ) སྤྱན་སྔ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབུས་སྟོད་ཡག་མོ་ཆོས་རྗེ་ཕྱག་བཏབ། སིངྒ་ལའི་ཡུལ་དུ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ས་པ་ཏྲ་ཐེར་བས་ནང་བསྟན་ལ་གནོད་འཚེ་བྱས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༤༥༧ སྨད་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་གཤེགས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྗེ། མཁྱེན་པ་གྲུབ་ཆེན། རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན་རྣམས་འཁྲུངས། རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་འོད་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་པས《 གཟུངས་འབུམ་ཆེན་མོ 》དཔར་ཞེངས་གཉིས་པ་བསྐྲུན། ཕག་གྲུའི་ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་འདས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ་ཡིང་ཙུང་གོང་མའི་ཁྲི་ར་འཁོད། (སྲིད་ལོ༨)

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༤༥༨ དྭགས་པོ་པཎ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། རྒྱུད་སྟོད་སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་བློ་གྲོས་དང་། གཙུག་ལག་པཎ་ཆེན། དབུས་སྟོན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་ཚལ་མདོའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཕག་གྲུའི་དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པས་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་སྦས་བཙན་ལེན་མཛད་པར་བརྟེན་སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་པོ་སོ་བཟུང་ཐུག་རིང་ཐག་ཁ་དང་། འོན་རྒྱལ་བཟང་བཙས་སུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་བ་དང་། དེ་རུར་དབུས་ཕྱོ་བྱུང་བར་ནང་འཁྲུག་བྱུང་།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༤༥༩ སེ་སྤྱིལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཕྱི་མ་དང་། མཛོད་དགེའི་སྤྱན་ངག་མཁས་ཅན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་འཁྲུངས། ཚོ་ནེའི་དཔོན་རིན་ཆེན་ལྷུན་པོས་ཚོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར། རྒྱལ་རྩེ་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་ཤེས་རབ་བརྟན་པས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་མདུན་གྱི་རྡོ་གཅལ་བཏིང་།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༤༦༠ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འོད་གཤེགས། ཀུན་མཁྱེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། སེ་སྤྱིལ་བ་ཨུཏྤལ་བསོད་ནམས་འཁྲུངས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༤༦༡ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་རྗེས་ས་འཁྲུངས། སེ་སྤྱིལ་བུ་བ་སྐུན་གྲགས་གཤེགས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་བཞི་ཐོག་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༤༦༢ ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་གཞི་ཐོག་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གཤེགས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཆོས་རྗེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་རི་བོ་ཆེའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཞུ་བཞེས་གཞོན་བཟང་པོ་སེ་སྤྱིལ་བུའི་གདན་སར་ཕེབས། རྒྱལ་རྩེ་དཔོན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་འདས། རིན་སྤུངས་པ་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་བཙས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༤༦༣ ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་ཆོས་སྐྱོང་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ར་ཕེབས། བདག་ཆེན་རྒྱ་གར་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཧོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ་ཚལ་མདོའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བྱམས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བཞེངས་གནང་མཛད། རིན་སྤུངས་པ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་བཙས། སོག་ཡུལ་དུ་ཨན་ཏུ་ཁུན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༤༦༤ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ལས་བཀྲ་ཤིས་ལྡན་པོར་བཀའ་འགྱུར་བཞེངས་གནང་མཛད། སྒྲ་མི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གོང་དཀར་ཆོས་སྡེའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༤༦༥ སྐྱ་མདའ་ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་བཟང་པོས་སྐྱ་མདའ་དགོན་པ་བཏབ། ཏཱ་མིང་གི་རྒྱལ་རབས་དགུ་པ་ཁྲིང་ཧྭ་གོང་མའི་ཁྲི་ར་འཁོད། (སྲིད་ལོ༢༣) ཡི་གེ་སྣུག་ཡོད་པའི་དཀར་ཡོལ་བྱུང་།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༤༦༦ སྟག་ཕུ་ཀུ་ཤྲཱི་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་དང་། སྨམ་པོ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། ལོ་ཆུང་དཀའ་བཞི་པ་རྣམས་གཤེགས། བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། སྤྱན་སྔ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དབུས་སྟོད་ཀྱི་སྡིངས་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། སོའི་ཀུ་ཧྲང་དུ་བསལ་པོ་སེམས་མཐིང་པས་བྱང་འཛུག་གི་སྐུ་བརྙེས། རིན་སྤུངས་པ་ནོར་བུ་བཟང་པོ་འདས་ཞེས《 དེབ་དམར་གསར་མ 》ལས་གསུངས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༤༦༧ སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་དོན་གྲུབ་གཤེགས། གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་སེ་རའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཕག་གྲུའི་དབང་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་རྩེད་ཐང་གི་གདན་སར་ཕེབས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༤༦༨ རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བལ་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་དཔལ་བ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཞུ་ཀྲུ་བསོད་ནམས་ཕྱི་མ་སྤྱིལ་བུའི་གདན་སར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གོས་སྐུ་ཆེན་མོ་བཞེངས་གནང་མཛད། (འདིའི་དཔེ་རིས་རྣམས་སྨན་བླ་དོན་གྲུབ་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀྱིས་བྲི་གནང་མཛད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ) སྤྱན་སྔ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་ལྷ་ས་ཡི་ཁྲོམ་གཟིགས་སྒང་གི་བྱམས་པའི་སྐུ་བཞེངས། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས《 དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ 》བརྩམས་ཟེར་བ་ནོར། སོག་ཡུལ་དུ་བ་ཡན་ཁོང་ཁེ་ཏོལ་ཏོས་ཧོ་ཏོང་གིས་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༤༦༩ ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་དང་། ཞུས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། འབྲི་གུང་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་རྣམས་གཤེགས། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དང་། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས《 འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ 》མཛད། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་ཐུབ་བསྟན་གསེར་མདོག་ཅན་གྱི་དགོན་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༤༧༠ དེ་མོ་ཐང་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྣར་ཐང་མཁན་ཆེན་བཟོད་པ་དཔལ་གཤེགས། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། སོག་ཡུལ་དུ་ཐུ་ཏུ་ཀུན་ཏ་ན་ཏན་ཏན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༤༧༡ སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་སྐུ་སྨོན་ལམ་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་གཤེགས་པར་གསུངས་ཀྱང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་གོང་དུ་གཤེགས་ཟིན། རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དཔལ་བརྩེགས་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༤༧༢ བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྨན་ཞུ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཆེ་བ་གཤེགས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཐར་ཞང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཞྭ་མི་ལྷུན་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་ལམ་ནང་སོ་བཞི་འཛོམས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་པོ། ཡར་རྒྱབ་ནང་སོ་རིན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་བཅས་ཀྱིས་གྲུ་ནང་བྱམས་པ་གླིང་གི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དང་བྱམས་པའི་སྐུ་བཞེངས། ལོ་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀར་གྲུབ།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༧༣ ཁྲི་ཆེན་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས། སྨན་ཞུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་གཤེགས། (ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེའི《བསྟན་རྩིས་རེའུ་མིག》དུ་ཁོང་རྣམས་འཁྲུངས་ཞེས་པ་ཡིག་ནོར) ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་དང་། རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དྲགས་པ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཞྭ་ལུའི་སྐུ་ཞང་དབང་ཕྱུག་པ་སླར་ཡང་ཞྭ་ལུའི་གདན་སར་ཕེབས། སྟག་ལུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བ་རྗེས་མ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པས་ཏྲ་ནག་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱག་བཏབ།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༤༧༤ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་དང་། བྱང་པོ་ཆེ་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། དུལ་ཚོ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་འོད་ཟེར་དང་། ཀིརྟི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། ཞྭ་ལུའི་དཔོན་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཞྭ་ལུའི་གདན་སར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་མཛད། དགེ་ཡེ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དད་པའི་དང་སོ་རྣམ་པར་རྒྱས་པ》མཛད།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༤༧༥ པཎ་ཆེན་བྱམས་པ་གླིང་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། འདུལ་འཛིན་བློ་གྲོས་སྦས་པ། ཐུང་པ་བདག་པོ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་། བྲུར་མཁར་བ་མཉམ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་རྣམས་གཤེགས། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་འཁྲུངས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༧༦ འབྲུག་རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་དང་། ཀུན་དགའ་དཔལ་བ། གཉེར་སྟོན་རཏྣ་གླིང་པ་རྣམས་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྟོང་འཁོར་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》མཛད་པའི་འགོ་ཚུགས། བོད་ས་གནས་སུ་འབྲུམ་ནད་སྐྱེས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༤༧༧ ས་སྐྱ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཀྲ་ཤིས་གཤེགས། པཎ་ཆེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས《གོ་ལན》《ཤཱཀ་ལན》མཛད། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱི《ཆོས་འབྱུང》ལས་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པས་ཏྲ་ནག་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་བཏབ་ཅེས་གསུངས་པ་བརྟག

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༤༧༨ ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོའི་ཡེ་གནས་དགེ་སློང་སྒྲོལ་མ་དང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཐོས་བསམ་གླིང་གི་ཀུན་ལ་སྤྲིན་ཆོས་འཁོར་དཔལ་བཟང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཆབ་ཆོག་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། མཁས་གྲུབ

ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས《དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་དྲི་མེད་འོད་རྒྱན》མཛད། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས《དེབ་ཐེར་སྔོན་པོ》མཛད་གྲུབ།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༤༧༩ ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་གཤེགས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་འཁོར་བའི་སྐབས་འདིར་དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེ་དང་། བྱང་རྩེ་གཉིས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་པ་བསྐོ་གཞག་སྐོར་ལ་རྩོད་གླེང་བྱུང་། བྱུར་མང་དུ་བཏང་བ་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་འཇམ་དབྱངས་ནམ་མཁའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྩེ་གདོང་ཆོས་སྡེ་ཕྱག་བཏབ། སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་བཅས་པར《སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པའི་གདུང་རབས》ལས་གསལ།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༤༨༠ ཁྲི་ཆེན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་སྣེ་གདོང་ཕྱོགས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཀ་བཞི་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་གཞིར་ཐོག་ནས་ཕབ།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༤༨༡ འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གཤེགས། གཞལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་སེ་རའི་མཁན་པོ་མཛད། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་སློབ་གཉེར་དུ་ཕེབས། སྨན་ཞུ་ངག་གི་དབང་པོ་རྩེ་གདོང་གི་ཁྲིར་ཕེབས་པར《དེབ་དམར་གསར་མ》ལས་གསལ།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༤༨༢ ཁྲིམས་ཁང་ལོ་ཙཱ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སྙན་ངག་མཁས་པ་རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་འཁྲུངས་ཞེས་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་གསུངས།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༤༨༣ རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞེས《དེབ་དམར་གསར་མ》ལས་གསལ།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༤༨༤ འབྲི་གུང་དབང་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྨྱོད་ཚལ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་ཆོས་བཟང་གིས《འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད》མཛད།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༤༨༥ བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕེལ་གཤེགས། ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམ་ཐར་དང་མི་མཐུན། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་རིན་སྤུངས་པས་རྒྱལ་རྩེར་དམག་དྲངས་ནས་ཕམ་ཞིང་ཕྱུང་བའི་རྒྱང་རོ་སྐྱེ་བུ་བརྒྱད་ཁྲུས་ཞེས་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་ནོར་བ་སྟེ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྕགས་སྟག་ལོར་བྱུང་ཟིན།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༤༨༦ རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་གཤེགས། རྗེ་དྲུང་ཐགས་རམས་པ་དགེ་འདུན་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་སྣར་ཐང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་པཎ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྩེ་མོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཞེས་གསལ། སྣར་ཐང་གདན་སར་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ཕེབས། ལྷ་ཚོ་ཡའི་ཞི་དེ་ཉི་མ་ཕྱེས་སྣེ་གླིང་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༤༨༧ འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དང་། བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། བདག་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྒྱལ་ཚབ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། མངའ་རིས་པཎ་ཆེན་པདྨ་དབང་རྒྱལ་ལོ་འདིར

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༨༨ སྨམ་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། སྨམ་པོ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། ཕག་གྲུའི་དབང་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་འཁྲུངས། ས་ཁོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཞེས། ཀཿམ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་ཁོང་པོ་རྡོ་མོའི་ཤར་དཀར་མ་མོའི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་ཡར་རྒྱབ་དང་ཁོང་དཀར་བ་གཉིས་ལ་དམག་ཁྲིམ་མཐའ་བསྐོར་བར་བརྟེན་གཙང་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བར་འདུམ་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ། ཧྲུ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧོང་མ་བརྒྱ་པ་ཧུང་ཀྲི་ཧོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ་༡༨)

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༧༨༩ གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་གཤེགས། རྟོད་ཚང་པ་མགོན་པོ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཞ་ལུ་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་འཁྲུངས། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས《མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གནམ་ལྕགས་ཐོག་གཟེར》རྒྱ་གར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད། ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པས་མཐུན་ཡོད་ཐུ་ཐོད་གསེར་གྱི་ཆོས་སྡེ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ ཁྲི་ཆེན་རྗེ་དཔོན་བློ་བཟང་ཉི་མ་དཔལ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཤྲུལ་པ་རབ་འབྱམས་པ་ཤུགས་རྗེ་དཔལ་གྱིས་ཡངས་པ་ཅན་དགོན་པ་བཏབ་ཅེས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ་བ་རྟོགས་གཞི་ཅེ། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ལྷ་སའི་སྐྱིད་ཆུའི་ཟམ་ངོས་གྲིབ་ཀྱི་རི་བྲག་དུ་ལྕགས་ཟམ་གསར་འཛུགས་གནང་།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ ཁྲི་ཆེན་སྨོན་ལམ་དཔལ་བ་དང་། བྱང་སེམས་དེ་མོ་ཐང་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་མི་ཉག་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ་འཁྲུངས། ཕག་གྲུའི་སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་པོ་གཤེགས་ནས། གདུང་རྒྱུད་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་སྐྱོན་སྔ་བར་བཅོས། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིན་སྤུངས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་དཔོན་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་གནང་།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༢ ཁྲི་ཆེན་རྗེ་དཔོན་བློ་བཟང་ཉི་མ་གཤེགས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཕོ་སོ་སོར་མཚོ་ཐོག་བསྐྱོད་དེ་ས་ཡི་གོ་ཡའི་ཅུང་རྒྱུད་སྒྲིང་ཕུན་ཕང་པོ་རྙེད།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༣ ཁྲི་ཆེན་ལྷག་ལུ་བ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ལྷུན་མ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། སྤྱན་སྔ་ངག་གི་དབང་པོ་གཤེགས་རྗེས་གདུང་རྒྱུད་སྐྱན་སྔ་བར་བཅོས་ཞྭ་དམར་བཞི་པ་དང་། རིན་སྤུངས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་སྲིད་ཚབ་གནང་།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ བདག་ཆེན་རྒྱ་གར་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ལས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》མཛད། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། བྱ་ཡུལ་སྟ་རྣམ་པ་བསྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས《སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པ་མཆོག་གི་གཏེར》མཛད།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ ལྷུང་པོ་བྱ་བྲལ་དགེ་འདུན་བཟང་པོ་གཤེགས། རྗེ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་འཁྲུངས། བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་བྱི་མ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ཤ་ཟང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀ༔

འབད་རྒྱལ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར》མཛད། སྲིད་སྐྱོང་དུ་སྡེ་པ་སྣང་རྩེ་བ་ཁྲ་དཔོན་སྐྱིད་ཤག་དུ་བཏང་བའི་ནང་འཁྲུག་བྱུང་།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༦ གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ཀུ་མི་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། གནས་རྙིང་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས། སྟག་ལུང་ཀུན་མཁྱེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་རྣམས་གཤེགས། བདག་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་རྗེས། ས་ཁོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་དང་། ཆབ་མདོ་རྗེ་དྲུང་མི་གཡོ་སྙིང་པོ་འཁྲུངས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༨ ཁྲི་ཆེན་ལྷུན་མ་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་གཤེགས། མཉན་པ་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱིས་ཨོ་རྒྱན་རི་ཁྲོད་བཏབ། ཨེའི་ཀ་སྨྲོང་ལྷ་དགྲ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འདས། ཁོང་གསལ་ཀྱི་ནང་འཁྲུག་དེས་རྐྱེན་བྱས་ནས་རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེའི་དམག་དཔུང་ལྷ་སར་སླེབས་ཏེ་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ཕ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་པོ་སྤྱན་མཆེད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཐོགས་ནས་སྐྱར་མོ་ལུང་དུ་ཕུད། དེ་ནས་ལོ་བཅུ་དགུའི་རིང་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་སེ་འབྲས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཡོང་མི་ཆོག་པ་བཟོས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ཕག་གྲུའི་དབང་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པས་ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་བཟུང་། ལོ་འདིའི་ལྷ་རྗེས་སུ་གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོས་ལྕགས་ཟམ་ཆུ་བོ་རི་དང་། ཤབ་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་ལ་ལྕགས་ཟམ་འཛུགས་པ་གནང་།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༠ འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་མཆོག་ལྷ་འོད་ཟེར་གཤེགས། རྗེ་དྲུང་མེ་རབ་དབང་པོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་འདར་སྟོན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཧྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས《དྲང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ》མཛད། ར་སྟོང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས《རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་སྙན་ངག་ཐོག་བཀོད་པ》མཛད། བྲོ་ཡའི་ཤིས་པ་ཤེས་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༡ ཁྲི་ཆེན་སྟོད་ལུང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དང་། འབྲུག་པའི་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་མགོན་པོ་འཁྲུངས། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ཞ་ལུའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༢ རྗེ་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་བཤེས་གཉེན་དང་། ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། སྨམ་སྟོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེས་ཚལ་པ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཞང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕུལ་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༨༠༣ ས་ཁོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་དང་། འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གྲོས། དཔའ་བོ་ཆོས་དབང་ལྷུན་གྲུབ་རྣམས་གཤེགས། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡངས་པ་ཅན་ཆོས་སྡེ་དང་། ལྷ་སར་ཀརྨ་དགོན་གསར་ཕྱག་བཏབ། སྨན་བླ་དོན་གྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། གོང་དཀར་མཁྱེན་བརྩེ་སྐད་པ་མཁྱེན་བརྩེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡངས་པ་ཅན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྡེབས་རིས་རྣམས་འབྲི་གནང་མཛད།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༤ འབྲི་གུང་དབང་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ས་སྐྱའི་པཎ་ཆེན་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་གཤེགས། དཔའ་བོ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་འཁྲུངས། འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་ས་པ་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་གླང་གཤེགས་ཞེས

གསུངས། ནོར་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༠༥ དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་དང་། ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། མཁན་ཆེན་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༥༠༦ གཉིས་པ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དྲུང་མཆོག་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པ་རཏྣ་བྷ་དྲ་དང་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོར་གྲགས་པ་བཅས། ལྷ་མིང་གི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཀྲིང་ཏེ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ་༡༨)

རབ་བྱུང་དགུ་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༥༠༧ གཙང་སྨྱོན་ཧེ་རུ་ཀཿསངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཚབ་མདོའི་རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དཔལ་བརྟེགས། པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་རྣམས་གཤེགས། གཉིས་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་། རྗེ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག ཆབ་མདོའི་ཞལ་ངོ་ནས་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་འཁྲུངས། དཔའ་བོ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༥༠༨ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྲི་མ་གཤེགས། ཤག་གྲུའི་དཔོན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པའི་སྐུས་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཁྲུངས་ཞེས《དེབ་དམར་གསར་མ》ལས་གསུངས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༥༠༩ ས་སྐྱ་ཐུགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་དང་། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས། བྱར་ཨཱ་ཀར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཆབ་མདོའི་དཔོན་དྲུང་འཛམ་དབྱངས་གཞོན་ནུ་གཤེགས། ལྷ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་སྐྱིད་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༠ རིན་སྤུངས་དཔོན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཡེ་དང་གཞལ་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ཤིང་། གཙང་སྟོབས་ཀྱི་སེང་གེ་རྩེ་དང་། ཡ་སྟོད་སྟོ་སོགས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། རིན་སྤུངས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་འདས་ཞེས《དེབ་དམར་གསར་མ》ལས་གསུངས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༥༡༡ ཁྲི་ཆེན་འདར་སྟོན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། རྒྱུད་སྟོད་སློབ་དཔོན་ཆོས་ལྡན་བློ་གྲོས། སྨན་པོ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་རབ་དར་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༢ སེ་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་གཤེགས། རྒྱལ་བའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། ལྷ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཀྲིང་ཏེས་ཤག་གྲུའི་དཔོན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པར་དབང་གི་ཡིག་གནས་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། རིན་སྤུངས་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ་འདས་ཞེས《ཞྭ་དམར་བཞི་པའི་རྣམ་ཐར》དང་། 《དེབ་དམར་གསར་མ》གཉིས་ཀར་གསལ།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༣ སེ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆ་དང་། དྲུག་པ་པཎ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། མཁས་གྲུབ་དོན་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༤ རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་དཔལ་དང་། གཞལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་གཤེགས། ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས《དག་ཡིག་ཟ་མ་ཏོག》མཛད་འགོ་བཙུགས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས《གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ》དང་《རྫོགས་རིམ》མཛད།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༥༡༥ གཙུག་ལག་པཎ་ཆེན་ངག་དབང་གྲགས་པ་གཤེགས། བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བསམ་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། བདག་ཆེན་ངག་དབང་བསོད་ནམས་དབང་པོ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྡེ་གདོང་དུ་བསམ་སྡེ་པ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་སྡེ་གཞར་བསྐྲུངས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༦ རྒྱུད་སྟོད་སློབ་དཔོན་ལྷ་རིན་པ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ། ཞྭ་ལུ་གྲགས་པ་དཔལ་འབྱོར། སྣམ་པོ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་དཔལ་རྒྱལ། སྒོ་རོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་བློ་བཟང་བསྟན་པ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཀུན་མཁྱེན་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་སེ་རའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ཆེན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ》མཛད།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༧ བདག་ཆེན་ཐུགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། འཕྲེང་པོ་གཏེར་སྟོན་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་འཁྲུངས། རྒྱལ་བའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། རྒྱའི་སྔགས་པ་མཁས་པ་ཡི་དྲི་གླིང་འཁྲུངས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༥༡༨ རྒྱལ་བའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུ་གནང་། སེ་འབྲས་གཉིས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་སུ་ཕེབས་རྒྱུ་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་། ཤག་གྲུའི་དཔོན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པས་འབྲས་སྤུངས་རྡོ་ཁང་སྔོན་མོ་ཟེར་བ་རྒྱལ་བའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་གཏན་འཛུགས་བཞུགས་ཡུལ་དུ་ཕུལ་ཞིང་། མིང་ལ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཞེས་འདོགས་པ་གནང་། སེ་ཏུ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་གཙུག་ལག་ཁང་གདན་སའི་ཁྲིར་ཕེབས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༥༡༩ སྨན་པོ་ཆུབ་དབང་བསྟན་འཛིན། ར་རྗོང་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་དཔལ་བ་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཇོ་ནང་པའི་མི་མི་ཀློ་ལུང་ཀྱིས་མཚོ་ཁ་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་བསྐོར་བསྐྱོད་བྱས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༥༢༠ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་དཔལ་བཟང་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། སྟར་ཡང་ཆོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་རྒྱུད་སྨད་ཤར་ཚང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། འཁའ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ལོན་མདའ་རིས་ཤར་ཚང་ཕྱག་བཏབ་པར་གསུངས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༥༢༡ ནོར་པ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཉན་པ་གྲུབ་ཐོབ་གཤེགས། མཉན་པ་སྤྲུལ་སྐུ་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྗེས་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ《སྙན་བརྒྱུད་སྨྲུལ་པའི་གླེགས་བམ》མན་ངག་དང་བཅས་པ་གནང་།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༥༢༢ ཁྲི་ཆེན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། བྱར་མང་ཡུལ་དུ་བཀོད་གིས་མ་ཧི་རིལ་སྦྱིན་གཏོང་བ་རྣམས་ཐོན་བྱུང་། ལོ་འདི་དང་ཕྱི་ལོ་གཉིས་ཀར་རིན་སྤུངས་པས་སྐྱེ་གཟར་བསྐྲུན་ཤིང་། སྐྱེ་པ་སྤྱིད་སྦྲེད་པ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་སྟོད་ལུང་གི་དམག་ཁྲོག་ཏུ་འདས། འབྲི་གུང་པའི་དམག་གིས་འོལ་ཁ་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་འགའ་

ཞིག་གཏོར་སྐྱོན་བཏང་། ཏཱ་སིང་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ཅ་ཆིང་ཧོང་མའི་ཁྲིར་ཞབས། (སྲིད་ལོ༥༥)

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༧༦༣ ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར་དང་། མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་འགོ་ཚུགས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་འཇིགས་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས《མ་ཁང་ཆོས་འབྱུང་ཤུ་རྡིག་སྒྲིང་བ》མཛད།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༧༦༤ ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཆོས་གྲགས་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེ་རིང་པ་ཀུན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་སེ་ར་ཀུན་མཁྱེན་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན། དྭགས་པོ་རབ་འབྱམས་པ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་རྣམས་གཤེགས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་ཕྱུག གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་གླིང་པ་རྣམས་འཁྲུངས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༧༦༥ མཁའ་ཁྱབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་འཁྲུངས། བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཞབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་སེ་རའི་མཁན་པོ་མཛད། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས《ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན》མཛད།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༦༦ བོད་མཁར་བ་མི་དྲི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཁས་ཆེན་བསླབ་གསུམ་རྒྱལ་མཚན། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཞྭ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས《དག་ཡིག་ཟ་མ་ཏོག》ལ་ཞུས་དག་མཛད། འབྲི་གུང་པའི་དཔོན་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་གིས་འབྲི་གུང་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་གྱི་མཆོད་གཞིས་རྣམས་བཙན་ཤོགས་ནས་ཆོས་ལུགས་དང་ཞྭ་སྐྱབས་བསྒྱུར་བ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》ལས་གསལ།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༧༦༧ འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གཤེགས། འབྲུག་པ་ཀུན་མཁྱེན་པདྨ་དཀར་པོ་དང་། སྟག་ལུང་མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས། འབྲི་གུང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ། དགོན་གསར་བ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་རྣམས་འཁྲུངས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༦༨ ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས《དག་ཡིག་ཟ་མ་ཏོག》ལ་ཞ་མའི་ཞུས་དག་གནང་ནས་མི་རིང་བར་སྐུ་གཤེགས། འབྲི་གུང་གི་གདན་སར་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཞབས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས《དབུ་མའི་སྤྱི་དོན》མཛད།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༧༦༩ པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཞབས། དེ་སྐབས《བཀའ་གདམས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་འབྱུང་ཡིད་ཀྱི་མཛེས་རྒྱན》མཛད།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༧༧༠ ཁྲི་ཆེན་ཤེས་རབ་དར་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་དང་། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་གྲགས་པ་གཤེགས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མཆོག་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། ཆོས་རྗེ་ངག་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཞབས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས《འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན》མཛད། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཅན་ཨ་ཀ་བྷར་བཙས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༧༧༡ རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མཆོག་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། ཆོས་རྗེ་པདྨ་རྒྱལ་པོ་རི་བོ་ཆེའི་ཁྲིར་ཞབས། འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པའི་ཡབ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གོང་པོར་མཆོད་ཁང་རྩེའི་དགོན་པ་བཏབ། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་

པས《དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད》མཛད། སྨིན་གླིང་དགའ་ལྡན་པའི་སྡེ་པ་ཨ་ཁུ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་བཙས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༧༧༢ ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྨོན་ཐེ་ཤར་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། སྟག་ལུང་རས་པ་ནམ་རྒྱལ་ལྡན་ཚོགས་རྣམས་འཁྲུངས། ཏཱ་སིང་ཧོང་མ་ཅ་ཆིང་གིས་འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཆེན་ཙའོ་ཡང་གི་གོ་གནས་ཕུལ་ཞེས《འབྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང》ལས་གསལ།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༧༧༣ ས་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གཤེགས། དཀོན་གསར་བ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་གི་ཁྲིར་ཞབས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཐུགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཞབས། དབུས་གཙང་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༧༧༤ སྤུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲི་གུང་ཡང་རི་སྒར་གྱི་ཕྱོགས་ཕྱུག་བཏབ་ཅིང་། འབྲི་གུང་གི་ཁྲི་པའི་མཛད་ཕྲུར་འཛུགས་པར་མཛད། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཞབས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས《རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ》མཛད།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༡༧༧༥ གྲུབ་ཆེན་ན་ཁ་བ་ཟུར་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཞབས། ས་ལོའི་གཞུང་དག་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནགས་ཁྲབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གདན་སར་ཞབས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༧༧༦ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོ་པོ་ཏི་མའི་དགོན་པའི་མཁན་པོ་མཛད། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས《རྩིས་འགྲེལ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད》མཛད། མིན་ཆིང་གི་རྒྱལ་རབས་སྲོག་མར་ཤུག་ཉིད་དུ་བཙུགས། ཅར་ཤེན་གྱིས་ལུའི་ཁྲི་ལ་ཆོས་ལུགས་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༧༧༧ ན་ཚག་རྗེ་དྲུང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སེ་རའི་ཁྲིར་ཞབས། འབྲི་གུང་ཐོག་ཁ་ནང་སོས་མོན་འཐོར་ཆེ་བའི་དམག་དཔུང་འོལ་ཁ་ཕྱོགས་སུ་དྲངས་ནས་དགེ་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་འགའ་ཞིག་ཅ་མེད་གཏོང་རྩིས་བྱས་ཀྱང་རྣལ་པ་དེ་ཙམ་མ་སོན། འབྲི་གུང་སྒོམ་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་དང་། དམག་དཔོན་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྔ་ཕྱིད་པའི་དམག་དཔུང་གིས་འབྲི་གུང་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་པའི་མཆོད་གཞིས་སོགས་ནས་ཞྭ་སྐྱབས་དང་ཆོས་ལུགས་བསྒྱུར་ཞེས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ་ཡང་དེ་ནི་གོང་གི་མེ་ཁྱི་ལོར་བྱུང་ཞིན་པ་ཡིན།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༧༨ པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ》མཛད། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས《མངོན་པའི《མངོན་པ་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད》སེ་འབྲས་གཉིས་སུ་འགྱུར། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲི་གུང་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་གར་འཆམ་གསར་འཛུགས་མཛད་དེ་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོ་ག་ཕྱག་བཞེས་གནང་བའི་འགོ་ཚུགས།《དེབ་དམར་གསར་མ》ལས་ལོ་འདིར་འབྲི་གཙང་སྲིད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ཞེས་གསལ། སྲིད་སྐྱོང་དཔོན་ས་སྣ་རིང་མ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མོས་ར་མོ་ཆེའི་སྒྲོན་ལམ་གསར་འཛུགས་བྱས།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༧༧༩ ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ར་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀརྨ་འཕྲིན་ལས་པ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་མི་ཉག་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཞབས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས《འདུལ་བའི་ཆོས་འབྱུང》མཛད། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《ཞག་ལན》དང《གོ་ལན》མཛད།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༠ ཁྲི་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དང་། རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྡན། ཁྲི་ཆེན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར། ཟུར་མང་རྡོ་པཏྟ་རྣམས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་འཁྲུངས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༡ སྤྲུལ་སྐུ་ལེགས་བཤད་པ་དང་། དྲག་པོ་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱུད་སྨད་ཆོས་རྗེ་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་རྣམས་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་འོན་མདའ་མདང་རིས་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་བཏབ།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༥༤༢ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། གྲུབ་ཆེན་ནཱ་ལ་ཁ་བ་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལེ་ར་སྨད་གྱི་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ཟུར་མཁར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས《རྒྱུད་བཞིའི་འགྲེལ་པ་མེས་པོའི་ཞལ་ལུང》མཛད།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༣ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཚབ་མདོ་དགོན་དྲུང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། དཔལ་སྨང་པོ་ཏ་བས《སྙན་ངག་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད》བརྩམས། པོ་ལན་གྱི་ཚན་རིག་མཁས་པ་ཀོ་པེ་ནི་ཀིས《སྐར་ཚོགས་འཁོར་བསྐྱོད》བརྩམས།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༥༤༤ སྒོ་རུམ་པ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་གཤེགས། འབག་ཞིག་གིས་སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས་པར་བཞེད། འབྲས་སྤུངས་སུ་གནས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ལྡན་ཨེའི་ཤོག་ཏུ་རྟོག་མར་ཕེབས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༥ རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཆབ་མདོ་ནས་དབུས་སུ་ཕེབས། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》མཛད་འགོ་ཚུགས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༦ སེ་ར་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་བ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར། ཁྲི་ཆེན་ཆོས་གཉེན་གྲགས་པ་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་དྲུང་ཕྱག་རམ་པ་དགེ་འདུན་བཀྲ་ཤིས་ཆབ་མདོའི་གདན་སར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཚལ་གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སྟག་ལུང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་མེ་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བྱུང་ནས་འཚིག

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༥༤༧ འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༨ ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་སྟོད་ལུང་རྩ་བཟང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོས་ཁམས་དར་རྒྱས་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། སྟག་ལུང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཉམས་གསོའི་འགོ་ཚུགས། སྡེ་པ་ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེས་གཞིས་ཀ་བསམ་འགྲུབ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་བྱས། སྡེ་པ་རིན་སྤུངས་པ་དང་ཁ་གཏད་དུ་ཡོང་བའི་འགོ་ཚུགས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༥༤༩ བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་མཁས་བཙུན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕྱག་བཏབ།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ དྲག་པོ་གཞོན་ནུ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་འཁྲུངས། པ་སོ་སྤྲུལ་སྐུ་ཁམས་ཁུལ་དུ་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། རས་པ་རྣམ་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་བཙན།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༥༥༡ ཁྲི་ཆེན་སྟོད་ལུང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་གཤེགས། སྟག་ལུང་རས་པ་ནམ་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༢ སྣམ་པོ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་གཤེགས། ཞང་ཞུང་པ་བཤེས་གཉེན་དཔལ་འབྱོར་དང་། སོག་བཟློག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་སྟག་ཕུ་བ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། རྒྱ་ནག་གི་སྨན་པ་མཁས་པ་ལི་ཧྲི་ཀྲེན་གྱིས《སྔོ་སྨན་དཀར་ཆག》མཛད།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༣ སེམས་དཔའི་སྤྲུལ་སྐུ་སྙན་ལམ་བློ་གྲོས་དང་། སྣམ་པོ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དང་། ཟུར་དཔལ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་འཁྲུངས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མི་ཕམ་གླིང་པོ་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་པ་ནང་སོ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོས་སྐྱོར་མོ་ལུང་དུ་དམག་དྲངས་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བར་ཆིངས་གནང་།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༥༥༤ ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་དང་། ཁྲི་ཆེན་མི་ཉག་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྣམས་གཤེགས། སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༥ འབྲུག་པ་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡབ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་གཤེགས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བདག་ཆེན་སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མོ་ཤག་རམས་སྐྱབས་རྗེ་ཕྱག་བཏབ། རྗེ་པ་ཡར་རྒྱབ་པས་ཤག་གྲུར་ཇོ་མོ་ཏེ་ཤ་བྱི་ཕུན་གྲུབ་གླིང་བཞེངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༥༥༦ སྟོང་འཁོར་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་དང་། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་གཟའ་ཡི་ཐན་འབྱེད་ཟེར་བའི་མཚུ་གཏད་བཏང་ཞེས་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ། ཡར་ལུང་དུ་ཟས་གྲུ་དང་། འབྲོང་རྒྱལ་པ་མ་མཐུན་པའི་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བར་འདུམ་མཛད།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༧ འབྲི་གུང་པ་རྒྱལ་དབང་རིན་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཚབ་མདོ་རྗེ་དྲུང་ཕྱག་རམས་པ་དགེ་འདུན་བཀྲ་ཤིས་གཤེགས། སྟོང་འཁོར་སྤྲུལ་སྐུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོ། ནས་ཆེ་ཐོ་ཡོན་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་དཔང་དུག་ཟོལ་པའི་དགའ་ཚལ་བཏབ། ཤངས་དོན་རབ་པའི་ས་སྐྱེད་སྐོར་རིན་སྤུངས་པ་དང་། སྡེ་པ་ཞིང་ཤག་པ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་འཁྲུག་པ་བྱུང་བར་འབྲུག་པ་མགོན་པདྨ་དཀར་པོས་བར་འདུམ་གནང་། སྐྱ་དོན་རབ་པ་སློབ་བསླབས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༥༥༨ ཀྲི་དྲི་སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་གཤེགས། སྒྲིབ་གྲོལ་རྗེ་འཇིགས་ལས་ཕུན་གྲུབ་དང་། ཁྲབ་བདག་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་འཁྲུངས། 《འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང》ལས། སྲིད་རྒྱུད་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས་ཞེས་གསལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་སེ་རའི་མཁན་པོ་མཛད།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༥༥༩ སྲིད་རྒྱུད་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་དང་། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་དབང་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་སྟག་ཕུ་བ་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གོང་མ་མི་དབང་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པས་སྤྱན་

གདོང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཕྱག་ཐམ་དམར་པོ་ཕུལ།

ལྕགས་འབྲུག། སྤྱི་ལོ༡༥༨༠ རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོ་ཚབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སློབ་མ་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་གྱི་གཞི་བཏིང་།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༡ ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་དང་། འབོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་བཀའ་ཕྱག་རབ་བྱུང་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། རྩེ་གདོང་དུ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་གྲགས་པའི་སྐབས་ནས་ནང་འཁྲུག་བསླངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་བཅས་ནས་བར་འདུམ་གནང་དགོས་བྱུང་ཚུལ་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༢ ཤི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། སྨམ་པོ་ཆོས་རྗེ་བྱབ་དབང་བསྟན་འཛིན་གཤེགས། དབུར་དཀྱིལ་དུ་ཚར་ཚོད་ཆེ་རྐྱེན་ལྷ་སར་ཆུ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༥༨༣ ཕན་བདེ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་དར་རྒྱས་དང་། ས་སྐྱ་ཐུགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ཕྱི་མ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ནམ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་གཤེགས། ས་སྐྱ་དང་བྱང་པ་བདག་པོ་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ས་སྐྱ་པའི་རྒྱབ་ལྡང་རིན་སྤུངས་པས་བྱས་ཏེ་གཡས་རུ་བྱང་པའི་ཐོག་ཏུ་དམག་དྲངས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༤ ཡབ་སྲས་སྤྲུལ་སྐུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་འཛིན་དང་། ཀིརྟི་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་འཁྲུངས། རྗེ་དྲུང་མི་གཡོ་སྙིང་པོ་དང་། རྗེ་གདོང་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་གཤེགས་ཚུལ་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ཤོག་གྲངས་༧༥པར་གསལ། ལྕགས་ཟང་རབ་འབྱམས་པ་ཐུབ་པ་བསོད་ནམས་གཤེགས། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》བརྩམས་གྲུབ། མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས་བསྟན་རྩིས་རྩོམ་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༥ དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གྲུབ་ཆེན་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་རྒྱུད་སྨད་དུ་བཞུགས། ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ལ་སྟམ་ལྷུན་གྲུབ་རྩེ་བཟུང་། རྫོང་གསར་ཤག་རིར་སེ་བརྒྱབ། རིན་སྤུངས་སྲས་པདྨ་དཀར་པོ་བསྐོངས། གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེའི་དབང་ཆ་བཟུང་།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༥༨༦ ཤི་ཏུ་དོན་ཡོད་བསམ་འཕེལ་དང་། རྒྱ་ར་བ་ཤེས་རབ་ཕུན་ཚོགས་འཁྲུངས། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བ་དང་། ཞལ་ངོ་བ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས། རྗེ་དྲུང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས། རྗེ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་རྣམས་གཤེགས། མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོས《བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད》བརྩམས་གྲུབ། རྗེ་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་བཤེས་གཉེན་ཚབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས།

རབ་བྱུང་བཅུ་པ། མེ་ཕག། སྤྱི་ལོ༡༥༨༧ འཕགས་པ་ལྷ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་པདྨ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། གྲུབ་ཆེན་ནཱ་ག་བ་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་རྒྱུད་སྨད་དུ་བཞུགས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་ཧྲང་ཏི་ཝན་ཆིང་གིས་སྲིད་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༨)

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༥༨༨ དཔའ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་ཆེན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རིན་སྤུངས་པའི་དམག་པ་ནམ་དུ་དྲངས། པ་ཚབ་ལྕང་ཚེ་བ་རིན་སྤུངས་པར་མགོ་བཏགས། སྐྱིད་སྨད་དགའ་ལྡན་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་པོ་འདས། སྐྱིད་སྟོད་དགའ་ལྡན་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱིས་སྲིད་བཟུང་།

ས་གླང། སྤྱི་ལོ༡༥༨༩ ཚབ་མདོ་རྗེ་དྲུང་འཇམ་དབྱངས་བཤེས་གཉེན་གཤེགས། གནས་རྙིང་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྐྱིད་སྨད་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། འབྲི་གུང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་དཔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས།

ལྕགས་སྟག། སྤྱི་ལོ༡༥༩༠ པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོ་སླར་ཡང་ཚབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཡར་རྒྱབ་པ་དང་ཕྱུ་རབ་པ་གཉིས་བསྡེབས་ནས་འཕྱོང་རྒྱས་སུ་དམག་དྲངས། འབྲི་གུང་པ་དང་སྟག་ལུང་པའི་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་སྟེ། སྟོད་དུག་སོགས་པའི་སྟག་ལུང་པའི་མཆོད་གཞིས་མང་པོ་འབྲི་གུང་པས་ཕྲོགས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༥༩༡ སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ། ཀོང་པ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོས་འབྲུག་གསང་སྔགས་ཆོས་གླིང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ཆུ་འབྲུག། སྤྱི་ལོ༡༥༩༢ ས་སྐྱ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དང་། སྨམ་པོ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཀུན་གྲགས། ཞྭ་དམར་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བསམ་གྲུབ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༥༩༣ ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་དང་། སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་སྐུ་དབང་དྲག་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་བཅུ་བཞི་པ་དབན་ཤིས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༢༡)

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༥༩༤ ཤི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་དབེན་ས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དེ་ནི་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་ཞུས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། སྟག་ཕུ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གསར་འཛུགས་གནང་།

ཤིང་ལུག། སྤྱི་ལོ༡༥༩༥ ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་དང་། གསལ་ཁང་སྤྲུལ་སྐུ་འཁྲུངས། དཀར་པོ་ཆོས་རྗེ་གཞོན་ནུ་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ས་སྐྱ་ཐུགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཕྱག་འཆང་བསོད་ནམས་དབང་པོ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། རིན་སྤུངས་པའི་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ་སྐྱིད་སྨད་དུ་ཡོང་ནས་ཕྱལ་ཕྱུང་སྟོན་གསུམ་བཅོམ།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༥༩༦ ཁྲི་ཆེན་ཚེ་བརྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་པར་རེ་ཞིག་སྐུ་ཚབ་ཏུ་འདུལ་བ་བླ་མ་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་པོ་གཏོང་བར་མཛད།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༥༧༧ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་། ལམ་ཁར་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐུ་འབུམ་ཕྱག་བཏབ། སློབ་པ་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱམས་སྐུ་ཆེན་པོ་བཞེངས། དེ་ནས་དགོན་པའི་མཚན་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཐོགས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༥༧༨ འགར་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ཚོགས་དང་། རྒྱ་བཟང་མཁན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་མཇལ་འཕྲད་མཛད། གསེར་ཐམ་གསེར་གྱི་རྒྱལ་པོར་ཕྱག་པ་ཕུལ་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ་ཐོག་མར་ཕུལ། བྱང་བདག་པོ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་གཤེགས་ཟེར་ཡང་རྩ་དགུ་པའི་སྐབས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༥༧༩ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆབ་ཚལ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གླིང་བཏབ། ཏཱ་མིང་གོང་མ་ཝན་ལིས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་པའི་མཚན་དང་འཇའ་ས་ཕུལ། སོག་པོ་ཨེར་ཐོ་ཤུ་དང་མོ་ཧོར་གཉིས་འཁྲུག་པ་སྦྱང་བར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བར་འཆིངས་མཛད། 《ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རང་རྣམ》ལས། སྡེ་པ་ཞིང་ཤག་པས་བྱང་བདག་པོ་བཀྲ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་ཡུལ་བཙན་ཞེས་གསལ།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༥༨༠ བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་འཁྲུངས། འཕྲོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་རྡུགས་པོ་ཤུ་ཚང་དུ་ཕེབས། ཉ་ཚག་རྗེ་དྲུང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྡེ་གཙང་ཤོད་དཀར་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་ཕྱག་པ་ཕག་གྲུའི་གདན་སར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་བཏབ།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༡ རོང་པའི་ཆོས་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་ཐུགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་ས་སྐྱའི་གདན་སར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས《མངོན་བརྗོད་མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན》བརྩམས། ཕྱག་ཕྱུང་ཞབས་དྲུང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་དང་། སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་ལའི་རྫོང་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཐོག་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཉམས་གསོ་གནང་། སྡེ་པ་དེས་དཀའ་ཆེན་གསེར་གདུང་གི་སྒོ་ཁྱིམ་གསེར་སྦྱངས་ཞུན་མེད་དུ་བསྒྱུར། འབྲུག་པ་སྐྱབས་མགོན་པདྨ་དཀར་པོས《ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད》བརྩམས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༢ འབྲུག་པ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁང་རྩེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཕྱག་ཕྱུང་ཞབས་དྲུང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཕྱག་ཕྱུང་གླིང་གི་ལྷ་ཁང་རི་བརྩིགས། འབྲུག་པའི་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་མགོན་པོ་གཤེགས། ཀུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་བཙས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༥༨༣ ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གཤེགས། གཏེར་སྟོན་ཞིག་པོ་གླིང་པ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དན་ཏིག་ཏུ་ཕེབས། སོག་པོ་ཐུ་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨལ་ཐན་ཀེ་གན་དགུང་འདས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༤ ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་གར་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གཤེགས། བདག་ཆེན་བྱམས་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་དབང་པོ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས། གྲུབ་ཆེན་ཐང་པའི་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མཛད། མཚོ་སྔོན་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་དང་སོག་པོ་འཁྲུག་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བར་འདུམ་མཛད།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༥༨༥ གཏེར་སྟོན་འཇའ་ཚོན་སྙིང་པོ་འཁྲུངས། མཁན་ཆེན་ནྲྀ་གྲོས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། གྲུབ་ཆེན་ཁ་པ་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགའ་པོ་ཀུ་ཚང་བླ་མ་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོར་གཏད་གཉེར་མཛད། ཕྱག་ཕྱུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱག་ཕྱུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། དཔོན་དྲུང་ཞི་བ་བཟང་པོ་དར་རྩེ་མདོར་ཕེབས། སོག་པོ་ཧུ་ནན་རྒྱལ་པོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གདན་དྲངས།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༥༨༦ ཞབས་བདེ་སྨྱོན་པ་སྒྲུབ་པ་དབང་འཁྲུངས། རྗེ་དྲུང་ཤེས་རབ་དབང་པོ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་གྲྭར་སློབ་གཉེར་ཞུགས་མཛད། འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་གདན་དྲངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་པོ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་གདན་དྲངས། རིན་སྤུངས་པར་འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོས་མགོན་པོའི་མཛོད་སྟོད་མཛད། སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་ཡ་དཔལ་ལས་མིང་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་བཙོས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༥༨༧ འདན་མ་ཚོས་རྗེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། སྨྲ་བ་པོ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། བོད་མཁར་བ་ཐོ་དྲི་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། སྟོང་འཁོར་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གཤེགས། སློབ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《བལྟ་བ་རྩིས》མཛད། པོ་འདིར་ལྷ་སར་རྒྱ་སྐྱོན་བྱུང་ཞེས《ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རང་རྣམ》ལས་གསལ། རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་ཀྱིས《སྙན་ངག་འགྲེལ་པ》བརྩམས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༥༨༨ སྟོང་འཁོར་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། བདག་ཆེན་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༥༨༩ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྐྱབས་པོ་བྱང་ཚོར་པ་ཀུན་པ་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་ཐང་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཕྱག་ཕྱུང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་སླར་ཡང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཕྱག་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་ས་སྐྱའི་གདན་སར་ཕེབས། སྐྱིད་ཤོད་དགའ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་འདས། སྐྱིད་ཤོད་སྡེ་པ་ཡིད་བཞིན་བཙོས།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༥༩༠ འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་དང་། གསང་སྔགས་གླིང་སྟོད་འཆི་མེད་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། འདི་གཉམ་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་གང་དག་མིན་བརྟག ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་བུདྡྷ་གུཔྟ་བོད་དུ་ཕེབས། དགས་པོ་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོས《གྲུབ་ཆེན་ཐང་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར》བརྩམས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༥༩༡ རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། བྱམས་པ་ཕུལ་སྤྱི། བསམ་སྡིང་པ་བློ་བཟང་དག་དབང་བཅས་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཡར་ལུང་བཀྲ་ཤིས་རྩེའི་ཆོས་སྡེ་ཕྱག་བཏབ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གཤེགས། ཨིནྡྲ་ཡར་རྒྱལ་པོ་ཕི་མ་ལ་ཧྭ་ཤ་སུད་ཏྲ་ཨ་ལཱ་ཧི་མེད་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་མལ་ཁྲིད་དབང་བཙུང་།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༥༩༢ འབྲུག་པ་པདྨ་དཀར་པོ་དང་། སློབ་སྤྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་རྣམས་གཤེགས། སླམ་པོ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་། བདག་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ

དབང་རྒྱལ། དཔོན་ས་སྤྲུལ་སྐུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༥༩༣ འབྲུག་པ་སྐྱབས་མགོན་དཔག་བསམ་དབང་པོ་དང་། སྨལ་པོ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་འཕྲིན་ལས། སྲིད་གོད་སྤྲུལ་སྐུ་བསྟན་འཛིན་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་སྟག་ལུང་དུ་ཕེབས་འཚོར་ཟུང་། ཏོར་རྒྱལ་པོ་པོ་ཡན་མི་ཆེན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༥༩༤ པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་། ཕོང་ར་པོ་ནུ་བ་གཞན་ཕན་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། ཀུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་སོག་པོ་མགོ་དཀར་གྱི་དམག་དཔུང་བཅོམ། འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཤིང་ལུག། སྤྱི་ལོ༡༥༩༥ སྨན་ལུང་པ་བློ་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་། རྗེ་དགོན་མཆོག་ལྷུན་ཚོགས། ཤེ་སྲིད་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་རྣམས་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འཁྲུངས། རིན་སྤུངས་ངག་དབང་འཇིགས་གྲགས་སོ་འདིར་གཤེགས་སམ་སྙམ།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༥༩༦ ཁྲི་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཀུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲས་ཆེ་བ་བསྟན་འཛིན་དྭ་ཡན་འཁྲུངས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༥༩༧ བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་དང་། ལྷ་བཙུན་ནམ་མཁའ་འཇིགས་མེད་འཁྲུངས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༥༩༨ པད་གླིང་གསུང་སྤྲུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གངས་ཅན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༥༩༩ ཁྲི་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་འབར། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས། སྨལ་པོ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཀུན་གྲགས། མཁན་ཆེན་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས་རྣམས་གཤེགས།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༠༠ སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྲུབ་འཁྲུངས། དྭགས་པོ་མཁན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༦༠༡ ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁང་རྩེའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཟླ་བའི་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། འདི་སྐབས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ལས་རྟོག་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་ཚུལ་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་འཁོད། བཀའ་ཞིག་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་བཙན་ཟེར།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༦༠༢ ཞྭ་ལུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་དང་། སྲིད་སྐྱོང་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ། ཁྲི་ཆེན་ནམ་དག་རྡོ་རྗེ་རྣམས་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་དང་། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་རྣམས་གཤེགས། སོ་འདིར་སྨན་ཐང་པ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་དུ་ཕེབས་པས་སྟག་ལུང་གི་གོས་སྐུ་ཆེན་པོའི་ལྷ་རིས་འབྲི་བ་གནང་ཚུལ《ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་གི་རྣམ་ཐར》ལས་གསལ།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༦༠༣ མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན་འཁྲུངས། མཚོང་ལུང་རས་པ་རྣམ་རྒྱལ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཏཱ་ཆག་རྗེ་དྲུང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། ཟླ་བའི་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་མཚོ་སྔོན་སྐུ་འབུམ་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༦༠༤ ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་དང་། ཟུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་འཁྲུངས། འཕགས་པ་ལྷ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་དང་། སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། དཔོན་ས་སྤྲུལ་སྐུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གཤེགས། ཏཱ་ཚག་རྗེ་དྲུང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་དགོན་ལུང་དགོན་པ་བཏབ། ཟླ་བའི་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་དབུར་ཕེབས། དགོན་ལུང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་གནས་ཆབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྤྲུལ་སྐུ་ཤཱཀྱ་ལྷ་དབང་ཡན་བདེའི་གདན་སར་ཕེབས། སོ་འདིར་བླ་མ་དུང་དཀར་འབྲུག་གྲགས་པོ་ཏ་ལར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཞིག་གསོས་བྱས་སོ་ཚིག་ཞེས་བརྗོད་དང་རབ་གནས་གནང་ཞེས་སྟག་ལུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རང་རྣམ་དུ་གསལ།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༦༠༥ འཕགས་པ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་ས་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། སེམས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། འཕོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་སེ་ར་བྱེས་ཀྱི་མཁན་པོར་ཕེབས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༦༠༦ ཏཱ་ཚག་རྗེ་དྲུང་ལྷ་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། རོང་པོའི་ཆོས་རྗེ་བསམ་གྲུབ་རིན་ཆེན་གཤེགས། ཀུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཁལ་ཁ་དང་ཨོ་རོད་དབྱིན་གར་གཉིས་བར་འདུམ་འགྲིག་མཛད་པར་ཕན་འབྲས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཞང་ཞུང་པ་བཤེས་གཉེན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག》བརྩམས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོ་བཙས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༦༠༧ རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེ་དྲུང་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བསོད་ནམས་གཉེན་གྲགས་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུམ་གླིང་ཕྱག་བཏབ། ཀར་སྲིད་གཙང་སྟོད་དང་བཅས་པའི་དམག་དཔུང་ལྷ་སར་འཁོར་ནས་སྲིད་སྐྱོང་དགའ་ལྡན་པའི་སྲིད་དབང་ཞི་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་རྫོགས། སྲིད་ནམས་བཅོན་དུ་བཟུང་།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༦༠༨ སྤྲུལ་སྐུ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང》མཛད། ཡར་རྒྱབ་པ་དང་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་པོ་ཏ་ལར་མཁར་རྫོང་བཞེངས་རྒྱག་ཞིག རྗེ་ཞུ་དམར་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་ལ་གདན་དྲངས། སོ་བྲང་གི་མིང་ལྡན་ཚོགས་རབ་བརྟན་དུ་བཏགས། ཤཱ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་དུ་གཙང་དར་སྐོན་དུ་གྲགས་པ་ཡང་བཙུགས། སྲིད་སྐྱོང་བ་གཡུལ་རྒྱལ་ནོར་བུ་བདས། བཀའ་ཞིག་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་འདྲ་བ་ནད་ཀྱིས་སོ་འདིར་འདས་པར་བཤད་པ་ནོར།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༦༠༩ སྲིད་སྐྱོང་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཀྲ་ཤིས

ལྷུན་པོར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་འཛུགས་པ་གནང་། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས《སྟག་ལུང་ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོ》བརྩམས། འགྱུར་མེད་བདེ་ཆེན་གྱིས《གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར》བརྩམས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༡༠ སྐྱབས་པོ་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། དགོན་གསར་པ་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་། སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ལོ་འདི་ནས་ཡར་རྒྱབ་པ་དང་། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ནང་ཁྲུལ་ངར་འཁྲུག་ལྷ་སྐྱུང་འགོ་ཚུགས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཡར་རྒྱབ་བཟུང་ཞེས《ངོར་ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་གྲུ་ཆེན》ལས་གསལ་ཡང་ལོ་ངེས་མར་ཡིན།

ལྕགས་ཕག། སྤྱི་ལོ༡༦༡༡ གསང་བདག་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་འཁྲུངས་ཞེས《རྩོམ་གཞུང་ཉིན་སྣང》ལས་གསུངས། ཤཱཀྱ་ཤེས་རབ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་གྲོ་ཚང་དགོན་པ་བཏབ། ཡར་རྒྱབ་པ་དང་། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་པར་འཁྲུག་ལྷ་ཕྱུང་རྗེས་ལས་རྩུབ་དམག་བྱུང་སྟེ་གཙང་པས་ཡར་རྒྱབ་རྒྱ་ཙམ་མེད་བཏང་ནས་མི་སྡེ་རྣམས་གཙང་པས་བླངས། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་འདིར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཟེར། སྐྱིད་ཤོད་དཔལ་ལྡན་པས་གཙང་པར་དམག་ཕྱོགས་བྱས་པར་བརྟེན་མི་སྡེ་དང་བུ་གཏེ་རྣམས་ཕྱིར་སྤྲད།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༡༢ རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་བྱམས་པའི་གསེར་ཞལ་བཞེངས། འདུལ་བ་ཆོས་རྗེ་འོད་ཟེར་རྒྱ་མཚོས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༦༡༣ པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་ལྷ་ལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབུ་མཛད(ལོ་དྲུག་གི་རིང) གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་བོད་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར(འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཕྱི་སྐྱང་སྡེ་གཟར་ཟེར)

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༡༦༡༤ འཕོང་སྟོད་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས《བསྟན་རྩིས》བརྩམས། ས་སྐྱའི་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས《སྙན་ངག་དོན་རྒྱན་སོ་ལྔའི་དྲི་བ་དང་རང་ལན》བརྩམས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༦༡༥ གཏེར་སྟོན་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། སྤྲུལ་སྐུ་བསོད་ནམས་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་དང་ཁྲི་ཆེན་ཆོས་གཉེར་གྲགས་པ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ཀུན་སྤངས་མཛད། ཞབས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྲུབ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཕྱག་བཏབ།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༦༡༦ ཡི་དྭགས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཁྲུང་ཞིང་ངེས་ཏཱ་ཡའི་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ཆོ་ལོ་ཐོབ་ཡང་ཅི་རིང་པར་ཏཱ་ཡའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མི་རབས་དང་པོ་ནུ་ཧར་ཆི(努尔哈赤)ཀྱིས་བྱང་ཤར་ཁུལ་དུ་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ཐོག་མར་བཙུགས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༦༡༧ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ངག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་འཁྲུངས། ས་སྐྱའི་སྔགས་འཆང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་སྐུ་གཤེགས། དེའི་སྲས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་རྒྱལ་བདག་ཆེན་གྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་སེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་མཁན་པོ་མཛད། ཀརྨ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྩེར་ཕེབས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༦༡༨ ཁྲི་ཆེན་སྟག་ལུང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཆོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ར་ཕེབས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དབུས་དཀྱིལ་དུ་ལྷ་སར་དམག་དྲངས་ནས་སེ་འབྲས་གཉིས་གནོན་པའི་ཁྲིང་ལོག་བྱུང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་དགོས་པ་དང་སྡེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་མདོ་སྨད་དུ་བྲོས་བྱོལ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༦༡༩ སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁང་རྩེའི་སྤྲུལ་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གསང་ཕུའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། འཕོང་སྟོད་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ལ་བོད་ཁར་བཞུགས། ཆོས་རྗེ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཐང་རིང་ཆོས་སྡེ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཤེས་རབ་མཆོག་ལྡན་གྱིས་གྲོ་ཚང་དགོན་པ་བཏབ། ས་སྐྱའི་སྔགས་འཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་རྒྱལ་གཤེགས། བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ར་ཕེབས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༦༢༠ དཔོན་དྲུང་སངས་རྒྱས་འབྲུག་གནས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ར་ཕེབས། འཕགས་པ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆབ་མདོའི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ལྷ་སར་གཙང་སོག་གཉིས་འཐབ་འཁྲུག་བྱུང་། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་འདས་ཞེས་ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོས་མཛད་པའི《མངའ་རིས་རྒྱལ་རབས》སུ་གསུངས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༦༢༡ བདག་ཆེན་བྱམས་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཞྭ་རི་སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོས་ཕྲག་ཡབ་དགོན་ཆེན་ཕྱག་བཏབ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་དབང་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་། མི་རིང་བར་སོག་པོ་ལྷ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཀུ་རུ་ཧོང་ཐའི་ཇི་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཕྱིར་བའི་སོག་དམག་ཉིས་སྟོང་འབྱོར་ནས་གཙང་དམག་ཁྲི་གཅིག་སྐྱག་ཙམ་ཡོད་པ་གཏོར་བཅོམ་བཏང་། གཙང་པར་ཤོར་བའི་མཆོད་གཞིས་རྣམས་ཕྱིར་སློག་ཏུ་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག་བཞག ལྷ་ས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐེན་ཆི་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད།(སྲིད་ལོ༧)

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༢༢ སྨིན་གྲོལ་ནོ་མིན་ཧན་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་དང་། གཏེར་སྟོན་ཆོས་རྗེ་གླིང་པ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་སྤུངས་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༦༢༣ ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་འཕེལ་དང་། མཁས་བཙུན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཐུགས་རྗེ་ལྷ་ཁང་གི་གསེར་ཏོག་བཞེངས། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ཁང་པ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ར་ཕེབས། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་མཁན་པོར་ཕེབས། འབྲི་གུང་པ་དང་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༢༤ ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། བྱར་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་གྱིས《རྩིས་དཀར་ནག་གི་དྲིས་ལན》བརྩམས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༦༢༥ ཆབ་མདོ་ཞི་བ་བཟང་པོ་དང་། གཏེར་སྟོན་ཀློང་གསལ་སྙིང་པོ། རྫོགས་ཆེན་པདྨ་རིག་འཛིན་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ཤར་རྩེའི་ཁྲི་ར་ཕེབས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༦༢༦ ལི་ཐང་མཁན་ཆེན་ཤཱག་རེ་ཆོས་གྲགས་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་དགའ་ལྡན་བྱང་རྩེའི་ཁྲི་ཆས་གནང་།

འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འབྲི་གུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༦༢༧ ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཉི་འོད་ཅུང་ཟད་ཉམས་པའི་རྟགས་བྱུང་བ་འགོད་སྟོན་གྱིས་དུས་རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན་ལུང་བསྟན་གནང་། སྔོ་ལ་རྒྱུད་དུ་ས་གཡོས་བྱུང་།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༦༢༨ རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཅུ་བདུན་པ་ཁྲུང་ཀྲེང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ་༡༧) ཆ་ཏར་ལེན་དན་རྒྱལ་པོས་སོག་པོའི་གཞུང་ཁྲིམས་བཤིག་སྟེ་ནང་འཁྲུག་བསླངས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༦༢༩ པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ཉམས་གསོ་གསར་བཞེངས་མཛད། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཀྱིས《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད》བརྩམས། 《ཐེ་ལེར》ལས། ལོ་འདིའི་ནང་ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གུ་གེར་དམག་དྲངས་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཞེས་གསལ།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༦༣༠ ཞྭ་དམར་གར་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་རོང་པོ་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཞང་སྐུ་གྲགས་པ་འོད་ཟེར་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། སོག་པོ་ལྷ་བཙུན་གྱིས་མཚོ་སྔོན་ལ་དམག་དྲངས་སྟེ་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༦༣༡ ཀརྨ་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས། དེ་མོ་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན། མི་པ་འདུལ་འཛིན་བློ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་བཅས་འཁྲུངས། ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས《འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང》བརྩམས། འགའ་ཞིག་གིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་འདས་ཟེར་བ་འཁྲུལ་སྐྱོན་ཡོད།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༦༣༢ ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་འཁྲུངས། རྒྱ་རབ་ཤེས་རབ་ལྡན་ཚོགས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་གོང་པོ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འདི་ནས་བཟུང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་ཁྲི་སོ་ཁྲིངས་བཅད་བཙོས། ཁལ་ཁའི་དཔོན་ཆོག་ཐུ་རང་ཡུལ་ནས་བསྐྲད་པ་མཚོ་སྔོན་དུ་ཡོང་ནས་འགོ་དཔོན་བྱས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༦༣༣ ཨ་ཀུ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་། འཆེར་ཕུང་པ་འཁྲུངས། སྨམ་པོ་ཞབས་དྲུང་ངོར་བུ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་གཤེགས། དེ་སོ་ཆེར་པེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་འཁོར་བར་བརྟེན་རྗེ་དྲུང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བཞུགས་བཅོད་ཞི་བདེ་བ་བྱུང་།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༦༣༤ འདར་པ་ལོ་ཆེན་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་འཁྲུངས། སོག་པོ་ཆ་ཏར་ལེན་དན་རྒྱལ་པོ་སོག་པོའི་སྲིད་དབང་མོར་ནས་བཙུན་མོ་གཉིས་དང་བུ་གཉིས་བཅས་ཤུག་ཐུབ་ཏུ་སོང་ནས་མན་ཆེད་ལ་མགོ་བཏགས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༦༣༥ ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། རྗེ་ནང་དྲུ་ར་ནཱ་ཐ་གཤེགས། ཀོང་པ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་དག་དབང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁལ་ཁ་ཆོག་ཐུ་རྒྱལ་པོས་རང་གི་བུ་ཨར་ས་ལང་ཞིའི་རི་དམག་ཁྲི་དང་བཅས་པ་དབུས་གཙང་དུ་བཏང་བ་འགྱུར།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༦༣༦ སྨན་པོ་ཆོས་རྗེ་བཟང་པོ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། སྨན་པོ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྲུང་བདག་དབང་ཕྱུག་རབ་བརྟན་གཤེགས། ཁལ་ཁ་ཨར་ས་ལང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ། གཙང་སོག་གཉིས་ཚུར་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་

འབྲུག་ནས་སོག་དམག་འཛོར། ཡར་ས་ལང་བསད།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༦༣༧ ཡབ་བདེ་སྲིད་སྐྱ་འབགས་པ་དར་རྒྱས་དང་། འགོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་གོང་པོ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གུང་ཤར་ཅུང་གི་ཚོད་པ་ཆུང་སྟེ་གོང་པོར་དྲོས་གནང་མཛད་དགོས་བྱུང་། གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་ཁལ་ཁ་ཆོག་ཐུའི་དམག་དཔུང་དང་བཅས་པ་བཅོམ་ནས་མཚོ་སྔོན་ལ་དབང་བསྒྱུར། གུ་ཤྲིས་ཞིང་ཆེན་ནས་ཚ་འདམ་བརྒྱུད་ཚོང་པའི་ཆས་སུ་འཛུལ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་རྗེས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དཀོན་སྐྱོད་མཆོད་སྦྱིན་དུ་ཡོང་།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༦༣༨ ཞྭ་རི་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཕྱག་ཡུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་ཀུན་ཕྱོགས་མཛད། རྩེ་དག་གི་དབང་ཕྱུག་ཕྱག་ཡུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་གཞིས་ཀ་རྩེར་ཆོས་ཞི་གསར་པ་བཏབ། འབྲུག་པ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐོར་ལ་བོད་དང་འབྲུག་པའི་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༦༣༩ སྡེ་སྲིད་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་དང་སྟོང་འཁོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། (སྟོང་འཁོར་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཕྱུག་ཞིག་ལ་གྲོང་འཇུག་མཛད་པ་དེ་ཡིན) གུང་བདག་རིག་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་གཤེགས། ཆུ་བཟང་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་བཞུགས། གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བེ་རི་རྒྱལ་པོར་དམག་དྲངས། ལོ་འདིར་གཙང་པ་བསྟེ་སྲིད་ཀརྨ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་འབྲུག་པར་དམག་དྲངས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༦༤༠ ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་འཇིགས་བྱེད《ཆོས་འབྱུང》ལས། ཇོ་ནང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས་པར་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་བྱུང་བ་འདྲ། ཡབ་འདི་སྲིད་སྐྱ་ཀུན་དགའ་ལྷུན་དབང་གིས《ཞལ་སྔ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》བརྩམས། བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱོས་པ་བཟུང་ནས་ཁྲིམས་དོང་དུ་བཙུད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༦༤༡ རྗེ་སྟག་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེ་བྲག་རིག་འཛིན་པདྨ་འཕྲིན་ལས་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དང་། འབྲུག་པ་སྐུ་སྐྱེ་དཔག་བསམ་དབང་པོ་གཤེགས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཀྱིས《མགོན་པོ་ཀུར་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང》བརྩམས། གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་དཔུང་འཇུག་འགོ་ཚུགས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༦༤༢ ཞང་སྐུ་དགའ་དབང་ཆོས་ལྡན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་དགའ་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག རི་བོ་ཆེ་རྗེ་དྲུང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བཅས་གཤེགས། ཞི་བ་བཟང་པོ་ཚབ་མདོའི་ཁྲིར་ཕེབས། གུ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་གཏོར་ནས་བོད་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ། ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོས། སོ་འདིར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གོང་ས་ལྔ་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ནང་བར་ཆེང་རྒྱལ་རབས་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་གནང་།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༦༤༣ དྭལ་དུ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་འཁྲུངས། འཕགས་པ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤེགས། གོ་རྗེ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དགའ་ལྡན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས《དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས》མཛད། དར་རྩེ་མདོ་རྒྱུད་ནས་ལི་ཙེ་ཁྲིང་གི་ཕྱིན་ལོག་ཡངས་དམག་འཁྲུག་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༦༤༤ འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས《ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་བཟང

དགོངས་རྒྱན》དང《ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར》མཛད། དམག་དཔོན་ལི་ཙེ་ཁྲིང་གིས་ཏ་མིང་རྒྱལ་རབས་གཏོར། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དང་པོ་ཧྲུན་ཀྲིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡༧)

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༦༤༥ ཀརྨ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་སློབ་མ་དཀར་ནག་བརྒྱད་འཇང་ཡུལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་ཞབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས《འགོན་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར》མཛད། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་འགོ་ཚུགས། འཕགས་པ་ལོ་ཀེ་ཤྭ་རའི་སྐུ་བརྙན་པར་སྐབས་མདོ་སྨད་ཡུལ་དུ་ཕྱུར་བ་འདི་ཉིད་འབྱོར། ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གྱི་དགོན་པ་བཏབ།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༤༦ སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་གཏེར་བདག་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་དང་། རི་བོ་ཆེ་རྗེ་དྲུང་གྲགས་པ་ལེགས་གྲུབ། རྒྱ་གར་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་གྲགས་པ། རྣམ་གླིང་པཎ་ཆེན་ཀུན་མཆོག་ཆོས་གྲགས་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གཤེགས། སྟོང་སྐོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོས་སྟོང་སྐོར་དགོན་པ་བཏབ། ལ་མོ་ཁྲི་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་སྨད་འགུར་དགོན་པ་བཏབ། 《ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ》ལས། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རྣམ་རྒྱལ་འདས་པར་གསུངས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༦༤༧ མ་ཧཱ་པཎ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཤུག་རི་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་པོ། གཏེར་སྟོན་ཏི་མ་གྲགས་པ་རྣམས་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས《སྙན་ངག་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་གླུ》བརྩམས། ཡེར་པ་དགོན་དགའ་ལྡན་གསང་སྔགས་ཡང་རྩེ་ཐུབ་བཏབ། སྟོང་སྐོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོས་དཔའ་རིས་མཆོད་རྟེན་ཐང་ཐུབ་བཏབ། འབྲུག་བོད་དབར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༤༨ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས…… འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཀུན་མཆོག་ཆོས་བཟང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་གྲུབ། ཆུ་ཤུལ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་ཡང་རྩེ་དང་། རྡོལ་གསུང་རབ་གླིང་བཏབ། མན་ཆིང་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་པེ་ཅིན་དུ་གདན་ཞུའི་མི་སྣ་ཐོག་མར་འཛུགས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༦༤༩ སྨྲ་བོ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་རྩེ་དགའ་ལྡན་འོག་མིན་གླིང་དང་། སྐོ་བྲག་དོན་གཉིས་གླིང་བཏབ། བཙན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་བཙན་པོ་དགོན་དགའ་ལྡན་དམ་ཆོས་གླིང་བཏབ། དབྱིན་ཇིའི་གོང་མ་ཁྲ་ལི་སི་ཁྲི་ནས་བབ་སྟེ་དབྱིན་ཇི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༦༥༠ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ར་སྒྲེང་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་གནང་། ཇོ་ནང་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་དགེ་དགོན་དུ་བསྒྱུར་ནས་དགོན་མིང་དགའ་ལྡན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད། འབྲུག་པ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་སྐུ་གཤེགས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༦༥༡ གཡེར་གཤོང་སྔགས་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། ཆུ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ…… འབྱོར་གཤེགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞྭ་ཡུམ་ཧེ་ཏིའི་བཀའ་སློ་མཛད། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཡར་སྟོད་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་དང་། སྟོད་ལ་དགའ་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་། ཆུ་ཤུལ་གསང་སྔགས་བྱང་ཆུབ་གླིང་རྣམས་བཏབ། པེ་ཅིན་གྱི་པེ་ཧེའི(北海)མཆོད་རྟེན་བཞེངས། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༦༥༢ ཆུ་བཟང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མན་ཆིང་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་། སྐུ་འཁོར་གསུམ་སྟོང་ལྷག་ཡོད།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༦༥༣ ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་ངག་དབང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་དང་། ཞེ་ཤིད་ཤངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། བྲག་དཀར་སྔགས་རམས་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་འཁྲུངས། སྐྱིད་གྲོང་ཡུལ་དུ་བལ་བོད་ཞེ་གཟར་ཐུང་རྐྱེན་སྐྱིད་གྲོང་གི་ཇོ་བོ་ཝ་ཏི་བཟང་པོ་རེ་ཞིག་པོ་ཏ་ལར་གདན་དྲངས། སྨོན་འགྲོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚེ་དབང་དོན་གྲུབ་འདས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེར་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲིས་འཇའ་ས་གསེར་ཐམ་ཆེན་མོ་དང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བཛྲ་དྷ་ར་ཞེས་པའི་གསེར་ཡིག་ཕུལ། གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཆེ་ཐོ་གནང་། ཆུ་ཤུལ་གོང་དཀར་བཤད་སྒྲུབ་གླིང་བཏབ།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༦༥༤ ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་འཁྲུངས། ཁོང་ར་ལོ་ཙཱ་བ་གཞན་ཕན་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཧུ་ལུ་རེའི་དགོན་ཆེན་བཏབ། གུ་ཤྲཱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་དོན་གསུམ་ལ་སོན་པ་གཤེགས། དེའི་སྲས་བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟན་འཛིན་དྷ་ཡན་ཞེས་པའི་ཆེ་ཐོ་གནང་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ༡༦༥༥ གཏེར་སྟོན་སྟག་ཤམ་བསམ་གཏན་གླིང་པ་འཁྲུངས། ཞབ་བདེ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ལྷ་དབང་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འབྲི་གུང་འཚོ་བྱེད་ཚེ་དབང་བསྟན་པས《གསོ་རིག་གཅེས་བསྡུས》བརྩམས། མན་ཆིང་གོང་མ་ཁང་ཞིས་འཁྲུངས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༦༥༦ བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། འབྲི་གུང་དཀོན་མཆོག…… འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། ཀཱིརྟི་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་འཁྲུངས། གཏེར་སྟོན་འཇའ་ཚོན་སྙིང་པོ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས《རྩིས་དཀར་ནག་གི་དྲིས་ལན》མཛད། སྤྲུལ་སྐུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལོ་འདིར་གཤེགས་པ《གོང་ས་ལྔ་པའི་རང་རྣམ》དང《ཛ་པཎ་གསན་ཡིག》ལས་གསུངས་ཤིང་། དོན་དུ་ཕྱག་མཛོད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བཀོད་མངགས་ལྟར་གད་ཁ་ས་པའི་ཨག་པ་ནང་སོ་ནོར་བུས་སྐུ་བཀྲོངས་པ་ཡིན།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༦༥༧ ཟུར་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གཤེགས། བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས། ཐོལ《པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རང་རྣམ》ལས་གསུངས།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༥༨ སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་འདས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་གནས་སྐབས་རིང་སྲིད་དབང་འཛིན་སྐྱོང་གནང་ཞིང《ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང》ཡང་བརྩམས་པར་མཛད། རྒྱ་གར་ཕྱམ་ག་ལའི་རྒྱལ་པོ་ཤཱ་ཏ་སུ་ཛས་མ་དྲ་མ་དྲ་ཤ་ཁྲིས་འཚམས་འདྲིའི་མི་སྣ་མངགས་པ་འབྱོར། འདར་ལོ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས《སྨྲ་སྒོ་མཛོད》བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༦༥༩ ཕྱག་འཚོར་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། བདེ་ཐང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་འཁྲུངས། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གནས་གསར་བ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་མཆོག་ལྡན། བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་རྣམས་གཤེགས། འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡང་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་སྡེ་སྲིད…… བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱི་འདས་མཆོད་དུ་སེར་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཁག་བརྒྱད་འཛོམས་པ་གནང་། གད་ཁ་ས་པ་ནང་སོ་ནོར་བུས

འབྲུག་པ་དང་ལག་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཞིང་ཆ་བསླངས།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༦༠ ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། བསྟན་འཛིན་དྲ་ཡག་རྒྱལ་པོ་འདས། སྡེ་སྲིད་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོས། འབྲས་ལྗོངས་ཀུན་དགའ་རབ་བའི་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་གནང་། མན་ཆིང་གོང་མ་ཧྲུན་ཀྲི་འདས། ཏུང་དཀར་ཚངས་དབྱངས་འབྲུག་གྲགས་དགེ་རྩལ་ཞུས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༦༦༡ ལ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཞྭ་དམར་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་འཁྲུངས། འབྲས་ལྗོངས་ཀུན་དགའ་རབ་བའི་ལྡེབས་རིས་རྣམས་འབྲི་བར་མཛད། མན་ཆིང་གོང་མ་ཁང་ཞི་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ༦༡)

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༦༦༢ ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། གསང་བདག་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་འཁོད། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས······འབྲས་ལྗོངས་ཀུན་དགའ་རབ་བའི་ལྡེབས་རིས་ཞལ་བཀོད་གནང་།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༦༦༣ པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས། བསམ་གྲུབ་སྨྲ་བ་བློ་བཟང་དག་དང་གཤེགས། དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པས་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཐོ་བཀོད་མཛད།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༦༦༤ ཁྲི་དགེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རོང་སྟོན་པདྨ་བདེ་ཆེན་གླིང་པ་འཁྲུངས། ཕྲག་ལྡན་ཞབས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྲུབ་དང་། རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་མཆོད་ཡོན་གྱིས་རི་བོ་ཆེར་ཕྲག་ལྡན་གྲྭ་ཚང་བཏབ། འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱེད་པར་རྫོགས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༦༦༥ བཙན་པོ་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། 《སྐད་དག་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར》དཔར་དུ་བསྒྲུབས། བར་ཁམས་ཁྲོལ་ཇོ་ནང་པའི······དགོན་སྡེ་འཛམ་ཐང་བཏབ། འདར་པ་ལོ་ཙཱ་བས《དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་འགྲེལ་པ》བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར། གོང་མ་ཁང་ཞི······ཀྱིས་སྟོང་འཁོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོར་མཚན་ཞུའི་ལོ་གཞུང་ལ་འཛད་ས་གནང་།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༦༦༦ འདན་མ་ཞབས་དྲུང་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་འཁྲུངས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༦༦༧ ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་གཤེགས། དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས《རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར》མཛད་འགོ་ཚུགས། རི་བོ་ཆེའི་ཞབས་དྲུང་བློ་བཟང་བྱར་དུ་ཕྱིན། ལ་གཡོས་དང་འོད་དཀར་གླིང་།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༦༦༨ མཚན་སྒྲོགས་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་དོན་གྲུབ་དང་། ཁྲི་ཆེན་དགའ་བ་ཚེ་འཕེལ་བ་འཁྲུངས། དེ་མོ་སྤྲུལ་སྐུ་དཔལ་ལྡན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྡེ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། བསྟན་འཛིན་དྲ་ཡག་རྣམས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དོན་ཡོད་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་འཁོད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཀྲས་ལྷུན་དུ་གདན་དྲངས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༦༦༩ འགའ་ཞིག་གིས་བྱར་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་གཤེགས་པར་གསུངས་པ་བཏུབ། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁུག་དགའ་ལྡན་ཆོས་གླིང་བཏབ། སྡེ་སྲིད་བཟང་རི་པ་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོས། ཕྱག་ལྡན་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱག་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༧༠ གྲུབ་མཆོག་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས《ཀཱ་ལན་ཡིག་གཅུན་གྱི་རྒྱུད》བརྩམས་པར་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས། གཏེར་བདག······གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེས་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་དགོན་པ་བཏབ། པོ་མེག་བུ་དང་། ཚེ་ཆེན་ཏན་གཉིས་ནང་འཁྲུགས་ནས་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་ཁལ་ཁའི་ཡུལ་དུ་བྲོས། སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་ར་མོ་ཆེ་ཉམས་གསོ་བྱས། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དཀྱིལ་ཁང······བཞེངས་གནང་མཛད། རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ལ་གར་འཆམ་ཚུགས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༦༧༡ ཞིགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་འཁྲུངས། སྨན་ལུང་པ་བློ་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་། ཕྱག་ལུང་ཞབས་དྲུང་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྲུབ་གཤེགས། བསྟན་འཛིན་དྲ་ཡག་ཏན་རྒྱལ་པོར་བསྐོས། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ལ་བཀའ་གནང་བར་ལྟར་བཀའ་འགྱུར་འཛམ་གླིང་གཡས་བཞག་གསར་བཞེངས་གནང་།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༧༢ མཁར་རྡོ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དང་། གཏེར་སྟོན་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ། ཚག་མེད་ར་ག་ཨ་སྱ་རྣམས་གཤེགས། དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས《རི་བང་མཚམས་ཀྱི་ནད་བརྒྱ་འཇོམས་པའི་སྨན······གཅིག》མཛད།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༦༧༣ ར་ཁོ་ཤེས་རབ་ཚོགས་འཁོར་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཀུན་མཆོག་ཆོས་བཟང་གཤེགས། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་གཙང་པ་ཞྭ་དམར་ནག་གཉིས་ལྡང་ཡུལ་ནས་བོད་དབུས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆེན་པོར་བོས་པའི་བཀུར་བཟོས་ཞུན་རྒྱས་ཚོགས་པ་མཛད། 《གདན་ཐོབ་དང་ཡིག་བཟོས་རྣམ་བཞག་རབ་གསལ་མེ་ལོང》མཛད།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༡༦༧༤ ཀརྨ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས《ལུགས་གཉིས་བསླབ་བྱ་སྲུ་ཞི་ཡི་འཕྲེང》མཛད། འཛམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་བཞེས། སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་མཐུ་སྟོབས་ལ་ལ་སྐྱའི་བདག་མོའི་སྐྱིད་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་སྲིད་ལས་འགག་ཤེར་འབེན་ཐོག་སྐྱ་ཐོབ་ཡིད་ཆེས་པ་གནང་། ཡུན་ནན་ལྷོ་ནས་དཔོན་ཆེན་ཝུ་སན་ཀུའི(吴三桂)ཞེར་བས་ཅིང་རྒྱལ་དུས་ཞིང་བསླངས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༦༧༥ ཙ་ཅེ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་དང་། མི་ཉག་གོང་མ་བློ་གྲོས་དར་རྒྱས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན······བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༦༧༦ ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དང་། ལྷག་ཚང་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན། ཀུ་བའི་རྒྱལ་སྲས་བློ་བཟང་དགའ་ཚལ་འཁྲུངས། དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་ཡོངས་དུས་གར་ནང་འབྲུག་གི་ཆིངས་ཡིག་ལ་ཚེད་ཐོང་གནང་། སྡེ་སྲིད་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོས། གཏེར་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེས་ཡོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ལྷ་ལས་རྒྱུད་སྐད་ཀྱི་ཤུ་ཁང་སྐད་བཞེངས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༦༧༧ ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་འཁྲུངས། རོང་པོ་གྲུབ་ཆེན་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། དྭ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཞ་ལུ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་པཎ་ཆེན་པདྨ་ཤྲཱིའི་སྡོམ་རྒྱུན་བཞེས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས《རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་དང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར》མཛད།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༦༧༨ ཧོར་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ། འཇའ་མོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་རྣམས་འཁྲུངས། ཡེ་རྡོགས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་

གྱིས《སྐད་དག་འགྲེལ་པ》བརྩམས། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མངའ་རིས་སུ་དམག་དྲངས་ཞེས《ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས》སུ་གསལ་བ་ལྔ་པའི་རང་རྣམ་དང་མི་མཐུན།

ས་ལུག། སྤྱི་ལོ༡༦༧༩ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས《ལམ་རིམ་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག》བརྩམས། ཕུང་པོ་རི་བོ་ཆེའི་དགོན་པ་བཏབ། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སྡེ་སྲིད་དུ་བསྐོས། རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་གིས་སྡེ་འཁྲིད་པའི་དམག་དཔུང་མངའ་རིས་སུ་མངགས། སྟག་ལུང་བླ་བྲང་ནང་ཁྲུལ་མ་མཐུན་པར་བརྟེན་གདན་ས་གཞུང་འཛིན་བྱས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༦༨༠ ཧུ་ཐུ་བཀྲན་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེས་མོན་ཡུལ་དུ་སྲིད་དབང་འཛུགས་གནང་བ། རྟ་དབང་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་དགོན་པ་བཏབ། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆམ་དབྱངས་རྩ་ཚིག་གསར་རྩོམ་མཛད། འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱག་དཔེ་ཁག་གི་དཀར་ཆག་བཀོད་གནང་མཛད།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༦༨༡ པོ་ཆེན་ཀརྨ་གླིང་《རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ་རྩ་འགྲེལ》མཛད། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《ཁྲིམས་ཡིག་དྭངས་ཤེལ་མེ་ལོང》བརྩམས། རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་གིས་ལ་དྭགས་ལ་དམག་དྲངས་པ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་རང་སྐྱོང་ས་བསྡུས། དར་མདོ་སྨན་རམས་པས《མན་ངག་བཀའ་རྒྱ་མ》བརྩམས། ཡུན་ནན་གྱི་ཞིང་ཤིས་ཕྱང་ཁ་ཞ་སན་ཀུའི་སོགས་ཀྱིས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ཞིང་འབྲུག་བསླངས་པ་གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཀྱིས་དམག་དཔུང་མངགས་ནས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༨༢ ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྨད་རྒྱུད་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ། སྐྱིད་ཤོད་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྣམས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྨོ་ཕྲག་མཁར་རྒྱ་བདུད་འཛོམས་གླིང་བཏབ། ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཆུ་ཕག། སྤྱི་ལོ༡༦༨༣ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉག་རེ་སྤྲུལ་སྐུ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་གྲུབ་འཁྲུངས། འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྟོང་འཁོར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ》བརྩམས། རྣམ་གླིང་པཎ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས《སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ》བརྩམས། (ཆབ་མདོར་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཔར་བཞེངས་ཞེས་འགའ་ཞིག་ལས་གསལ)

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༨༤ སྟོང་འཁོར་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆེས་ཀ་ཐུགས་རམས་པ་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བྱམས་པ་བཀྲ་ཤིས་གཤེགས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཤངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་བཏབ། བོད་ས་གནས་འགར་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས《སྐད་དག་གི་རྣམ་ཆོག་དབྱངས་ཅན་ཞལ་ལུང》བརྩམས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༦༨༥ ཁྲི་ཆེན་ཆོས་རྗེ་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བཻཌཱུརྱ་དཀར་པོ》བརྩམས་གྲུབ། གོང་མ་ཁང་ཞིས་ཧེ་ལུང་ཅང་ནས་ཨུ་རུ་སུའི་བཙན་འཛུལ་དམག་མཐར་སྐྲོད་བཏང་།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༦༨༦ པད་དཀར་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་དང་། གཏེར་བདག་གླིང་པའི་སྲས་པདྨ་འགྱུར་མེད་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཁལ་ཁ་དང་ཨོ་རོད་འཁྲུག་པའི་བར་ཆིངས་མཛད། འབྲི་གུང་པ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས《རྩིས་གཞུང་པད་དཀར་བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད》བརྩམས། པོ་ཆེན་ཀརྨ་གླིང་《རྩིས་གཞུང་རྣམ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ》བརྩམས་གྲུབ།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༦༨༧ ཞི་བོ་ལྷུང་བཟང་ནང་པ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་དང་། ཡོངས་དགེ་གཏེར་སྟོན་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། གོང་མ་ཁང་ཞིས་མཇལ་འཛོམས་གནང་། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བཻཌཱུརྱ་གཡའ་སེལ》བརྩམས་འགོ་ཚུགས། ཁལ་ཁའི་ཆོ་པ་བདུན་གྱི་དམག་གིས་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུའི་ཐུགས་པོ་གཡས་ཏུའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཇོ་པ་རྡོ་རྗེ་སྐྱབས་གཉིས་བསད།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༦༨༨ སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་དང་། ཏཱ་ཀི་སྤྲི་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། མགོ་ཀུའི་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱ་ནག་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་དགོན་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བཻཌཱུརྱ་གཡའ་སེལ》བརྩམས་གྲུབ། 《བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བདེ་སྐྱིད་པད་ཚལ་བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད》བརྩམས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༦༨༩ ཁྲི་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྒྱལ་གཤེགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་རྩ་བ》མཛད། ཕོ་ལྷ་བ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་བཙས། ཇུང་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུ་གནས་གཞན་དུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་པོ་ཤོག་ཐུའི་གཞིས་སྡུད་ཆ་གན་ཐོ་སོར་ཡོད་པ་རྣམས་བཟུང་། སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྡེ་དགེར་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༦༩༠ ཟམ་ཚ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དང་། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་བཞེངས་འཛུགས་མཛད་སྟོང་དང་ཕྱག་གསེར་སྡོང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་བཞེངས།

ལྕགས་ལུག། སྤྱི་ལོ༡༦༩༡ སྨིན་གྲོལ་གླིང་གཏེར་ཆེན་གཏེར་བདག་གླིང་པའི་སྐུ་ཡིད་བཞིན་ལེགས་གྲུབ་འཁྲུངས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《སྨན་གཞུང་མན་ངག་ལྷན་ཐབས》བརྩམས། ལ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་བདེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་འདས་ཞེས《གོང་ས་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ》ཡོད་ཆ་པའི་ནང་དུ་གསལ།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༦༩༢ ཁྲི་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》བརྩམས་འགོ་ཚུགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས《འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད》མཛད། ངོར་པ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས《ཆོས་འབྱུང་ངོ་མཚར་རྒྱ་མཚོའི་ཁ་སྐོང》མཛད།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༦༩༣ ཉག་རེ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་འཁྲུངས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《རྣམ་ཐར་དུ་ཀུ་ལའི་གོས་བཟང་གི་ཁ་སྐོང》བརྩམས་འགོ་ཚུགས། གོང་མ་ཁང་ཞིས་ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༦༩༤ པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དམར་པོ་དང་། གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ཡོངས་རྫོགས་བཞེངས་གྲུབ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་བོད་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་བསྒྲགས་མཛད། ཚོགས་མཆོད་ལེར་སྦྱིན

ཆེན་མོ་ཐོག་མར་བཙུགས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༦༩༥ ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་བ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་བསྐྱར་དུ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཀྱིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་འཇའ་ས་དང་། གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་གནང་བའི་མི་སྣ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་སོན།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༦༩༦ རྒྱལ་སྲས་མཆོག་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་འཁྲུངས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》བརྩམ་འགོ་ཚུགས། མན་ཆད་སྲིད་གཞུང་གིས་ཇུན་གར་པ་དགའ་ལྡན་པོ་ཤོག་ཐུ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་གཏོར་ཟློག་བཏང་། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གཤེགས་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་གསན་ཐོས་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐོར་གོང་མར་སྙན་གསེང་མ་ཞུས་པར་གསང་བ་དྲུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྐོར་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་གནང་ཞིང་། བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་འཇའ་ས་དང་། གསེར་ཐམ་ཀྱང་འབྱོར།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༦༩༧ བློ་ལྡན་བཤད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། སྡེ་དགེ་ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་རྣམས་འཁྲུངས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས་ཆོག་པའི་སྙན་ཞུ་ཞིག་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་ཕུལ་བ་ལྟར་ཆོག་མཆན་ཕེབས་ནས་ཁྲི་གསོལ་ཞུས། མཚོ་སྔོན་དཔོན་བསྟན་འཛིན་ཆིང་དབང་ལ་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཀྱིས་ཆིན་ཝང་གི་གོ་གནས་གནང་། ཇུན་གར་པོ་ཤོག་ཐུ་འདས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༦༩༨ ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུ་དང་། རོང་ཚ་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཉི་མ་འཁྲུངས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《བཻཌཱུར་སེར་པོ》བརྩམས། ཇུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་ཇུན་གར་གྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༦༩༩ བཙན་པོ་ནོ་མིན་ཧན་དང་། སྨིན་གྲོལ་རྗེ་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཡངས་ཅན་པ་བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས《གྲུབ་མཐའ》ཆེན་མོ་མཛད། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས《སྨན་ངག་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་མཆན་འགྲེལ》བརྩམས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༧༠༠ སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། སྨིན་གྲོལ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། ཐར་ཤི་ཆེ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་རྣམས་འཁྲུངས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་མཛད། བསྟན་འཛིན་དྭ་ལའི་རྒྱལ་པོར་དུག་སྦྱིན་བྱུང་ནས་འདས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༡ ཀརྨ་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་གླིང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། པོ་ཏིན་ཏུ་ཡོན་མེད་ཡོན་སྤྱོད་ཚལ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་འགོ་ཚུགས། ཁལ་ཁ་ཆེ་བ་བདུན་དཔོན་འབངས་ཡོངས་རྫོགས་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༢ ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕེབས་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕུལ་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁྱིམ་པའི་ཆས་བཞེས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གཉིས་མ་མཐུན་པར་བརྟེན་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཟུར་བཞུགས་གནང་ཞིང་《གསོ་རིག་ཁོག་འབུགས་དྲང་སྲོང་དགོངས་རྒྱན》བརྩམས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༧༠༣ རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་སྲས་ངག་དབང་རིན་ཆེན་དང་མཉམ་དུ་ལོ་ཤས་སྲིད་དབང་མཉམ་བཟུང་བྱས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༤ འབྲི་གུང་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་བསྐལ་བཟང་རབ་རྒྱས་རྣམས་འཁྲུངས། ལོ་འདིའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཚོགས་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་མི་འགའ་ཞིག་མངགས་ཏེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ཕྱི་དྲུང་འཁོར་འགའ་ཞིག་བསད་པར་བརྟེན། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ནག་ཆུར་ཕྱིར་འབུད་བཏང་།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༥ ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་ནག་ཆུ་དང་འདམ་གཞུང་ནས་དམག་དཔུང་ཁྲིད་དེ་སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོར་དམག་དྲངས་སྐྱེ་སྟོད་ལུང་སྟང་རྩེར་བཀྲོངས། སྡེ་སྲིད་ཀྱི་སྲས་དང་སྲས་མོ་འགའ་ཞིག་བཀྲོངས་མེད། འགའ་ཞིག་ཡི་ཙིན་དུ་རྒྱང་འབུད་བཏང་། ཚོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་སྟོན་ཀའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་འཛུགས་གནང་མཛད།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༦ རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་དང་། བཀའ་བློན་པ་སྣ་སོགས་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏཱ་ལའི་ཁྲི་ཐོག་ནས་ཕབ་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་བྱུང་ཕྱུད་བྱས་ཤིང་། ལྷ་ཚན་ཏུ་ཡང་དཀར་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཏཱ་ལའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས། ཡུར་སྟོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་ལྷ་བའི་སྨོན་ལམ་རབ་འབྱམས་པ་མཛད།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༧༠༧ ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་རྒྱུད་སྨད་པའི་ཁྲིར་ཐེབས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོ་དགོངས་ཞུ་གནང་སྟེ་ཨ་མདོ་ཁར་ཐུར་བཞུགས་མཛད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་འཁྲུངས། གསོལ་དཔོན་སློབ་གྲོགས་དབང་ཕྱུག་གིས་བྲིས་པའི《ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》དང་རྒྱལ་དབང་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སོག་ཡུལ་ཀུན་དགའ་ནོར་དུ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་གསལ། ཨ་ཀྱ་བསོད་ནམས་བཟང་པོས་ར་ཁ་བྲག་གི་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༨ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀ་ཐོག་སྐུ་སྐྱེ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༠༩ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་མདོ་སྨད་དུ་ཐེབས་ནས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དགོན་ཆེན་ཕྱག་བཏབ། མཚོ་སྔོན་གྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དུ་ལི་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་ངོས་འཛིན་ཆོག་པའི་སྙན་ཞུ་ཕུལ།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༧༡༠ རྗེ་དབུས་པ་དཔོན་པོ་གྲགས་པ་བཟང་པོ་འཁྲུངས། གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཀྱིས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ལ་པཎྜི་ཏའི་ཆོ་ལོ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་ཞིང་། ལོ་དེར་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཁྲི་ཆེན་ཤར་རྩེ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་འཁྲུངས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༡ ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཇོ་ཁྲིང་མཁན་པོ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཞི་ཐོ་ཆེ་རྗེ་དྲུང་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གི་རྨང་གཞི་ཐོག་པ་ཡ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཆིང་ཡང་ཧྲུ་ནང་གིས་གསེར་ཟངས་ཆེ་ཀ་སྤུང་རྒྱས་བཀྲས་སྐུ་འབུམ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་ལ་རྒྱ

ཕེབས་བཞེངས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༧༡༢ ཀིརྟི་མཆོག་སྤྲུལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཛ་མོད་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་འཁྲུངས། འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འགའ་ཞིག་གིས་འདིའི་རྗེས་ཀྱི་སིང་ཏ་ལོ་ལ་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་ཞེས་གསུངས། ལེ་ཅིན་དུ་བྱང་ཤུ་ཟི་ཞེས་པའི་དགོན་པ་བཞེངས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༣ འཕགས་པ་ལྷ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། སྦུབ་ཁང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། གོང་མ་ཁང་ཤི་ཡིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལ་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏི་ནི་ཞེས་པའི་འཇའ་ས་དང་གསེར་ཐམ་ཕུལ།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༤ ཞྭང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་དང་། གཏེར་བདག་གླིང་པ་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས《འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང》མཛད། ཙོ་ནེ་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱིས《རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》བརྩམས། ཤུ་ཀྲིའི་སྲས་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་སྲུར་འདས། བོད་ལ་གནས་དང་འབྲུག་པའི་བར་འཁྲུག་ཟིང་བྱུང་།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༧༡༥ རི་བོ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་འཁྲུངས། རྗེ་བ་འདུལ་འཛིན་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བོད་དང་འབྲུག་པའི་བར་ཆིངས་འགྲིག་མཛད། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས《བསྟན་རྩིས་རེའུ་མིག》མཛད།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༦ རྗེ་བ་འདུལ་འཛིན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་འཁྲུངས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཨ་ཀྱ་བ་ཤེས་རབ་བཀྲ་ཤིས་དང་། བྱང་ཆུབ་མི་ལ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་གཤེགས། ལ་མོ་གྲགས་ནག་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཅོ་ནེ་དགོན་པར་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། སྨིན་གྲོལ་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱིས《རྩིས་གཞུང་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》བརྩམས།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༧ ཞང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། ཚེ་སྨོན་ངག་དབང་བསྟན་པ་འཁྲུངས། ཇུན་གར་ཚེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བཏང་བའི་སོག་དམག་བོད་དུ་འཇོར། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་བསད། སྟག་རྩེ་ཞབས་དྲུང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་སྲིད་འཛིན་དུ་བསྐོས། པད་དཀར་འཛིན་པ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་ཁྲི་ལས་ཕབ། ལོ་གསུམ་རིང་ཇུན་གར་གྱིས་བོད་དབང་དུ་བསྒྱུར།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༡༨ བདེ་ཐང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཚངས་དབྱངས་དང་། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ། འབྲི་གུང་རིག་འཛིན་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་རྣམས་གཤེགས། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་འཆམ་སྒྲོལ་བཙུགས། སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་དམག་གིས་བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་རྙིང་དགོན་མང་ཆེ་བ་གཏོར། དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ཁག་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱས། ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱི་སོགས་ཇུན་གར་གྱིས་བསྒྲོངས། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད》བརྩམས།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༧༡༩ སློང་རྫོང་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་དང་། བདེ་ཐང་མཁན་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་ཉི་མ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་མ་ཁང་ཤི་ཡིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དྲུག་པ་ཞེས་གོ་གནས་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། ཕྱོགས་མཚུངས་ཕྱག་གཡབ་ཆེ་ཆང་ལ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་དང་ཐམ་ཀ་གནང་།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༠ གོང་མ་ཁང་ཤི་ཡིས་སྲས་ཅན་ཀྱུང་མངགས་ཏེ་མཚོ་སྔོན་དཔོན་རིགས་དཔུང་དམག་གསུམ་སྟོང་དང་བཅས་པས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འབུམ་ནས་དབུས་གཙང་དུ་གདན་དྲངས། སོག་པོ་ཇུན་གར་གྱི་དཔོན་རིགས་རྣམས་བོད་ནས་རང་ཡུལ་དུ་བྲོས། སྟག་རྩེ་ཞབས་དྲུང་ལྷ་རྒྱལ་རབ་བརྟན་ཁྲིམས་ཐོག་ཏུ་བསད། རྒྱ་བོད་མཐུན་འབྲེལ་ཚོགས་འདུས་ལོ་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། པོ་ཏ་ལའི་ཞོལ་དུ་རྡོ་རིང་གཉིས་བཙུགས། ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༡ ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲུངས། དའི་ཆིང་དྭ་དུར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་དང་། བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པ། ལུམ་པ་བ། སྦྱར་ར་བ་བཅས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་། གོང་མ་ཁང་ཤི་ཡིས་དའི་ཆིང་དྭ་དུར་ལ་པའི་སེའི་གོ་གནས་གནང་། ཙོ་ནེའི་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཔར་བརྐོས་འགོ་ཚུགས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༧༢༢ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། རི་བོ་ཆེ་འཕགས་མཆོག་ངག་དབང་གྲགས་པ་གཤེགས། བསམ་ཡས་དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་གྱི་མདའ་གཡབ་གསེར་འཕྲུ་ཉམས་གསོ་བྱས། པོ་ཏ་ལའི་གཟིམ་ཆུང་དུས་གསུམ་དུ་གོང་མའི་མཚན་བྱང་འཁྱོར།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༣ དེ་མོ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་འཁྲུངས། མཚོ་སྔོན་གྱི་ཆིང་ཝང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཕྱོགས་ལག་གིས་མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ལ་རྡོ་ལོག་གི་འཁྲུག་ཟིང་བསླངས་པས་དམག་དཔུང་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་བཏང་ནས་ཚར་བཅད། མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོ་མེར་བསྲེགས། སྐུ་འབུམ་ཁྲི་པ་རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་གྲོང་ལང་དུ་གསོན་བསྲེགས་བྱས། ཤྲཱ་ཀན་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་བཀྲོངས། འདི་ནས་གདན་ས་དགའ་ལྡན་པ་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཕེབས། གོང་མ་ཁང་ཤི་འདས། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད།（སྲིད་ལོ་༡༣）

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༧༢༤ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཤར་ཐང་པ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་སྐུ་གཤེགས། ལེ་ཅིན་དང་ཁྲིན་ཞོ་ཡུལ་དུ་ས་གཡོས་ཀྱིས་མི་གྲོང་མང་པོར་གནོད་སྐྱོན་བྱུང་། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེར་གསེར་སྲང་སུམ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་འཇའ་ས་དང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་གསེར་ཐམ་ཕུལ། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོས། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་གིས་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་དང་། སྦྱར་ར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ལ་ཐའི་ཇིའི་གོ་གནས་སྤྲད་དེ་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། རི་བོ་ཆེ་འཕགས་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༥ རྒྱ་བཟང་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དགའ་བ་ཚེ་འཕེལ་མཆོག་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བསྟན་འགྱུར་དཔར་གསར་བསྐོས་ཀྱི་དཔར་ཚད་ཕུལ། མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བྱི་ལིང་དུ་སྐུ་ཚབ་ཨམ་བན་གཏོང་འགོ་ཚུགས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༢༦ ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་དང་། ར་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་འཁྲུངས། གོང་མ་ཡུང་ཀྲེང་གིས་ཁང་

ཆེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་དང་། ང་ཕོད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ལ་པའི་སའི་ཕོ་གནས་སྩལ་དེ་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། དྲུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་འདས།

མེ་ལུག **སྤྱི་ལོ་༡༧༢༧** ཁྲི་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་དཔལ་སྤུངས་དགོན་པ་བཏབ། བཀའ་བློན་ང་ཕོད་པ་དང་། ལུམ་པ་བ། སྦྱར་ར་བ་གསུམ་གྱིས་བཀའ་བློན་དའི་ཆེན་ལྷ་བཟང་བསད་པ་དང་། ཕོ་ལྷ་བ་གཙང་དུ་བྲོས་དགོས་པ་སོགས་དུས་མིང་ཕྱུང་བར་བརྟེན་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ལ་གནས་སུ་བཙལ་སྡོད་ཁམ་བན་གཏོང་འགོ་ཚུགས། དྲུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱི་བུ་དགའ་ལྡན་ཚེ་རིང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ས་སྤྲེལ **སྤྱི་ལོ་༡༧༢༨** འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་དང་། ཐུག་སྨིན་པ་བློ་བཟང་བྱིས་རབ་འབྱུངས། ལ་མོ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཕོ་ལྷ་བའི་དམག་དཔུང་དབུས་སུ་དྲངས་ནས་ང་ཕུམ་སྦྱར་གསུམ་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་། ཕོ་ལྷ་བས་ཁོང་ས་ཡུང་གྲིང་ལ་གསང་བའི་ཡི་གེ་ཞུས་བ་ལྟར་དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒར་ཐར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། ཁྲི་ཆེན་གུང་ཐང་པ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་འཁྲུངས།

ས་བྱ **སྤྱི་ལོ་༡༧༢༩** ལ་སྐྱ་བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྟེན་ལམ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ། ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་དང་། མགོན་ཀུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་དཔལ་སྤུངས་དགོན་པའི་ཞིབས་ཕྱིས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱིས་དང་། རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཐང་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་《ལུམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་》བརྩམས་པའི་དུས་ཚུགས། སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐོས་འགོ་ཚུགས། ཡི་ཐང་དང་། རྒྱལ་ཐང་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་། མན་ཆིང་བློན་ཆེན་ཡ་ལི་ཀན་ཡམ་བན་འཁོར་ནས་བཀའ་བློན་གསུམ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཀྲོངས། ཙ་ནེ་དགོན་ཆེན་དུ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས།

ལྕགས་ཁྱི **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༠** ལ་དྭོན་ནང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། མགོན་ཀུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ནང་སྣར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐོས་འགོ་ཚུགས། དའི་ཆེན་ལྷ་དུར་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་འདས་ཚབ་ཏུ་གཅེན་པོ་ནམ་རྒྱལ་ཚེ་བརྟན་ལ་ཐའི་ཇིའི་གོ་གནས་གནང་། ར་ཁོ་དཔོན་པོ་སངས་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པའི་འགྲམ་གྱི་ཚོང་རར་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་བཞེངས། སི་ཉག་མགར་ཐར་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཤུགས་ཆེན་བྱུང་ནས་དགོན་གྲོང་ཞིག་སྐྱོན་བྱུང་།

ལྕགས་ཕག **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༡** སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཡུལ་སྐོར་ས་བསྐོད་པ་རྣམས་རྒྱ་ཕྱིས་རི་མོར་གཞི་མཛད་པའི་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀ་བཞེངས་གནང་མཛད། སྣར་ཐང་བཀའ་འགྱུར་དང་། ཅོ་ནེ་བཀའ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་དཔར་བསྐོས་ཡོངས་སུ་གྲུབ། གཡེར་གཙོང་སྟག་ལུང་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་གཤེགས་ཟེར་བ་ལྟར་།

ཆུ་བྱི **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༢** ཀརྨ་ཆུང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཞྭ་དམར་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དཔལ་ཁུངས་ཀཱ་རིས་ལེགས་ཀྱིས《རྩིས་གཞུང་ཉེར་མཁོའི་ལྡེམ་བཟང་》བརྩམས། ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་

སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩེ་མོར་གསེར་བའི་འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྨོན་བསྐྱངས་བཞེངས།

ཆུ་གླང། **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༣** ཀརྨ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། གཡེར་གཙོང་སྟག་ལུང་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་གཤེགས། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས《སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག》བརྩམས། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》བརྩམས། ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ལྟར་བོད་སྡོད་མན་ཆིང་དམག་དཔུང་མང་ཆེ་བ་ཕྱིར་སློག་བྱས། འབྲུག་ལར་ནང་འཁྲུག་བྱུང་བར་བརྟེན་པ་ཇོ་ལྷ་ཁང་པའི་རྒྱལ་སྐྱོར་དུ་བོད་ནས་དམག་དཔུང་བཏང་།

ཤིང་སྟག **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༤** ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚེ་འཕེལ་གཤེགས། གོང་མའི་སྐུ་ཚབ་ལྕ་སྐྱས་བཅུ་བདུན་པ་དང་། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་མཁར་ཐར་དུ་ཕེབས་མཇལ་ནས་དྭ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཁར་ཐར་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཆོག་པའི་བཀའ་ཕབ། ཁྲི་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་ལ་ཡ་ཆི་ཐུ་ཐུ་མིན་ཧན་གྱི་ཆོ་ལོ་དང་འཇའ་ས་གནང་། གཡེར་གཙོང་སྟག་ལུང་རམས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་དགེ་འདུན་གྲགས་པ་འཁྲུངས། རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་རྒྱུད་སྨད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། བཀའ་བློན་མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་འབྲུག་པའི་ཆིངས་ཕྱིག་ཏུ་མངགས་ཏེ་ཞི་འཇགས་བྱུང་ཞིང་། སོ་བྱུག་གཏོང་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་ཡོས། **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༥** དྭ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཁར་ཐར་ནས་བོད་ལ་གནས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། གུང་ཐང་སྨན་པ་མཁས་གྲགས་ཅན་ལི་ཐྲི་གླེན་གྱིས་བརྩམས་པའི《སྔོ་སྨན་དཀར་ཆག》ལྷ་རན་ཤིའི་ཡི་གེར་བསྒྱུར། གོང་མ་ཡུང་ཀྲིང་གཤེགས།

མེ་འབྲུག **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༦** ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་དང་། རོང་པོའི་ཚོ་མགོན་བླ་མ་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ་འཁྲུངས། དྲུང་བཀྲ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། ཞྱིན་གོལ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གཤེགས། ཕོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐོར་ལམ་སུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསེར་སྐུ་ཆེ་བ་བཞེངས། གོང་མ་ཆན་ལུང་ཁྲིར་ཕེབས། (སྲིད་ལོ ༦༠)

མེ་སྦྲུལ། **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༧** དྲུང་བཀྲ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། མིས་པ་ངག་དབང་ཚེ་ལམ་རྒྱ་བ། ཞྱིན་གོལ་མཆོག་སྤྲུལ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་སྐུ་གཤེགས། སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གིས《སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར》དཔར་བསྐོས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས། སྟག་ལུང་རིན་པོ་ཆེས《བྱ་མཁྱེན་ཇོན་བླ་བའི་རྟོགས་བརྗོད》བརྩམས།

ས་རྟ། **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༨** བསེ་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་། རྫོང་དཀར་མ་ཏི་བ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། དྭ་གོ་ཤྲཱི་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། སྨྱོ་དབོན་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་གཤེགས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དང་། བསེ་ཚང་ཁྲི་སྤྲུལ་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་དར་རྩེ་མདོའི་དབུས་ཁང་ནས་བོད་ལ་གནས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་གཏོང་སྒོའི་ཁ་སྟོན་དུ་ལོ་ལྟར་དངུལ་སྲང་ལྔ་སྟོང་གནང་འགོ་ཚུགས། ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་རི་བོ་ཆེའི་ཁྲིར་ཕེབས། སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་འདས། ཁྲིད་ཞྭ་མཁར་དུ་ས་གཡོས་བྱུང་སྐད་ཞིག

ས་ལུག **སྤྱི་ལོ་༡༧༣༩** ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་འཁྲུངས། ཀླུ་ལྡན་མཆོག་སྤྲུལ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས།

ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ལ་ཧྭན་ཡང་གི་གོ་གནས་གནང་།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༧༤༠ རྡོང་པོ་སྐལ་ལྡན་མཆོག་སྤྲུལ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་དང་། ཁྲི་ངག་དབང་བརྗོད་པ། ཡ་རོལ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། སྐ་ཕྲུག་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་རྣམས་འཁྲུངས། རྒྱལ་སྲས་འཇིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་དང་། ཁྲ་དགེ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། དཀོན་རྡོར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་གིས《ཞལ་སྔ་བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཁ་སྐོང་》བརྩམས། པོ་ལྷ་མི་དབང་གིས་སྐུ་འབུམ་དུ་གསེར་སྡོང་གི་ཐོག་ཏུ་རྒྱ་ཕིབས་བཞེངས། ལོ་འདིར་བོད་ས་གནས་སུ་འབྲུམ་ནད་ཡུན་རིང་སྤྱང་།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༧༤༡ རྒྱལ་སྲས་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་དཔལ་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གཤེགས། ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས་དང་། གྲུབ་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས། པེ་ཅིན་དུ་བསྟན་འགྱུར་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་འགོ་ཚུགས། པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་སྣར་ཐང་གི་བསྟན་འགྱུར་དཔར་དུ་བརྐོས་པའི་འགོ་ཚུགས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༤༢ ཀཿཐོག་ཞྭ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཁ་གུ་དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་ངར་རྒྱས་འཁྲུངས། བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་པེ་ཅིན་དུ་བསྟན་འགྱུར་སོག་ཡིག་ནས་སོག་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཟིན་པ་རྣམས་དཔར་བརྐོས་འགོ་ཚུགས། སྣར་ཐང་གི་བསྟན་འགྱུར་དཔར་བརྐོས་ཡོངས་སུ་གྲུབ།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༧༤༣ འོན་རྒྱལ་སྲས་མཆོག་སྤྲུལ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་སྦུད་དབང་པོ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་འཁྲུངས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་ཤེས་རབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅོ་ནེ་ནས་དབུས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས། འདི་ནས་ལོ་གསུམ་རྒྱའི་རིང་དབུལ་སྲང་ཁྲི་ཚོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུའི་གྲོན་དཔུལ་བཏང་ནས་གོང་མ་ཆན་ལུང་གི་བང་སོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་འགོ་ཚུགས། བོད་ལ་གནས་སུ་སྐར་མ་དུང་མོད་ཆེན་པོ་ཤར།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༤༤ ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་རི་བློ་བཟང་འབྱུང་གནས། ཀོ་ཚང་བྲག་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྣམས་འཁྲུངས། ཞུར་མོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས《གདན་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། རྒྱུད་པ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་དཀར་ཆག》མཛད། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས《སུམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན》མཛད་གྲུབ། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དཔར་བརྐོས་ཡོངས་སུ་གྲུབ། པེ་ཅིན་དུ་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་གཡུང་དྲུང་དགོན་དགའ་ལྡན་བྱིན་ཆགས་གླིང་བཏབ།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༧༤༥ ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་། རི་བོ་ཆེ་རྗེ་དྲུང་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ། རིགས་གྲུབ་བློ་བཟང་འཇིགས་མེད་རྣམས་འཁྲུངས། རྟག་ཚང་དཔོན་སློབ་བློ་བཟང་རབ་བརྟན་དང་། འཇམ་མོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་གཤེགས། ཧྭན་ཡང་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་ཚེ་རིང་འདས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༧༤༦ ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བསྟན་གྲགས་འཁྲུངས། ཞྭ་དམར་མཆོག་སྤྲུལ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཨ་ཀྱ་ཆོས་དབང་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་ཧྭན་ཡང་གི་སྲིད་དབང་བཟུང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༧༤༧ འཇམ་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་དང་། རྡ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་ཆོས་

གྲགས་འཁྲུངས། པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་ཅོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུའི་ཐང་ཀའི་ཤིང་དཔར་བསྐོས། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་དང་། རྗ་རྡོད་རྣམ་མཁའ་སེང་གེས་ཅིས་འགོ་གསར་སྐོས་མཛད། ཅ་ཕྲུང་དགོན་དུ་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་འདས། དེའི་ཚབ་ཏུ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་དུ་བསྐོས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༧༤༨ སྟག་ཕུང་ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེ་ཁྲི་འཇིགས་མེད་ཕུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཅོ་ནེ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་གཤེགས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བོད་དུ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་བཀོད་པ་ཞིག་ཚད་ལེན་མི་བཏང་། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་》བརྩམས། ཀིརྟི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀིརྟི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། ཅ་ཕྲུང་གསེར་ཏོག་ཏུ་ཀྲ་ཤིས་བཞེངས། ཀ་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་ཉམས་གསོར་ཕེབས། ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་གྱིས《སྡེ་དགེའི་བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག》བརྩམས་གྲུབ།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༧༤༩ ཞེ་པོ་ཡུང་བཟང་ནང་པ་བློ་བཟང་བསམ་གཏན་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་སློས་བསྐྱངས་རྣམ་གསུམ་གསར་བཞེངས་གནང་འགོ་ཚུགས། ཀཿཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུས《མངའ་རིས་གུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས》མཛད།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༧༥༠ ཞེ་པོ་ཡུང་བཟང་ནང་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་ཁྲི་ཐོག་ནས་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དྲི་མེད་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། བོད་སྡོད་ཨམ་བན་ཧྥུ་ཆིན(傅清)དང་ལ་པུ་ཏུན(拉布敦)གཉིས་ཀྱིས་ཡང་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཁྲིམ་བཟློག་གིས་ཁང་དུ་བོས་ནས་སྲོག་ཐོག་བཅད། རྡོ་རིང་པཎྜི་ཏ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་རྡོ་རིང་པ་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༧༥༡ བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་ནས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྟངས་སྐོར་གྱི་རྩ་འཛིན་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་གཏན་འབེབས་བྱས་མིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་འདབ་བཞེས་གནང་། སྲིད་དོན་ཞབས་ཞུ་བཀའ་བློན་བཞི་བསྐོས་ཏེ་བཀའ་བློན་རྣམས་བཀའ་ཤག་ཏུ་ཕེབས་ཀྱིས་ལས་དོན་སྐྱོང་སྤྱོད་ཐོག་མར་བཙུགས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེར་འཇའ་ས་དང་གསེར་ཐམ་གསར་པ་ཕུལ། ཆེ་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ལ་ཐང་ཡོད་གྲྭ་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱའི་ཐོག་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཤར་བ་གནང་།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༧༥༢ སྟོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས། ཇེ་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྲང་དུ་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་གསར་དུ་བཙུགས། ཕྱག་ཚང་ལྷ་མོ་དཔོན་པར་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་གསར་དུ་བཙུགས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེངས་གནང་བའི་སློས་བསྐྱངས་གསུམ་གྱི་རྣ་བབས་ཆ་ཚང་གསུམ་ཕུལ་བ་སློས་བསྐྱངས་སོ་སོར་བསྒྲིགས་ཡོད། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དུ་དུས་འཁོར་སྒྲུབ་མཆོད་གསར་འཛུགས་གནང་། བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་པན་ཏི(班第)ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག རྡོར་ཇི(多尔济)ཨམ་བན་གསར་དུ་འཛར།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༧༥༣ མི་ཉག་བློ་གྲོས་དར་རྒྱས་སྐུ་གཤེགས། འབྲོང་རྒྱས་མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས《ཆོས་གཞུང་བཻཌཱུརྱ་བཞད་པའི་འཛུམ་དཀར》བརྩམས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེས་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དུ་དུས་འཁོར་ས་ཀར་མཆོད་གར་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། དཔལ་ལྡན་འཕྲེ་ཤེད་དང་། ཚོང་ཁ་བརྒྱད་ཅུ། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག རྒྱལ་པའི་

འབྱུངས་རབས་བཅས་ཀྱི་ཐང་ཀ་ཞེ་བརྒྱ་ལྷག་གསར་བཞེངས་གནང་། ཧྲན་ཀར་གྱི་དཔོན་བླ་པ་ཆེས་ཧྲན་ཀར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ སྟོང་འཁོར་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། འཕགས་པ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་དང་། ཀཿཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚེ་དབང་ནོར་བུ་སྐུ་གཤེགས། དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེས་རྩེ་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་། ཕྱུགས་མཚུངས་བཞི་སྡེ་གྲྭ་ཚང་མི་རྟག་ཐུང་གསེབ་ཏུ་སྤོས་ནས་གསར་རྒྱག་གནང་། རྗེ་ཁེ་ཡམ་བན་བོད་ནས་ཕྱིར་ལོག སན་ལ་ཧྲན(萨拉善)ཡམ་བན་གསར་དུ་འབྱོར།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ འཕགས་པ་ལྷ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་དང་། ར་ཧོ་ཞེས་རབ་ཆོས་འབྱོར། ཤི་ཞྭ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྣམས་འཁྲུངས། དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེས་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གསར་འདེབས་མཛད། ཤུ་ཡམ་བན་བོད་དུ་འབྱོར། རྩེ་དགེ་དང་རྒྱལ་རོང་གཉིས་འཁྲུགས་ནས་རྒྱལ་རོང་ཕམ། མན་ཆེད་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཧྲན་ཀར་ལ་དམག་བཏང་ནས་དཔོན་བླ་པ་ཆི་བཅུང་།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༦ ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་གཤེགས། དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་མཆོག་ནས་རྗེ་པོ་ཏ་ལའི་སློབ་སྦྱངས་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལྡེབས་ཞིབ་འབྲི་གནང་མཛད། ཝུ(伍弥泰)ཡམ་བན་བོད་དུ་འབྱོར།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེའི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་དང་། སྨན་ཆོས་བདེ་ཆེན་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕེབས། གོར་ཁའི་དམག་དཔོན་གྱིས་བལ་ཡུལ་གྱི་སྲིད་དབང་བཙན་བཟུང་འགོ་ཚུགས། ཁྲི་ཆེན་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་དགའ་ལྡན་ཆོས་རྒྱལ་ཁང་དུ་གོང་མ་རང་གིས་རྒྱན་བཞེས་ཁྲབ་རྫོག་ཕུལ།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༧༥༨ དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རེབ་ཚ་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཉི་མ་རྣམས་འཁྲུངས། ཏ་ཚག་རྗེ་དྲུང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། མཚོ་སྔོན་རྒྱ་བཟང་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཙུགས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༩ ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དང་། ཞིང་བཟའ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་དར་རྒྱས། སོག་པོ་དགེ་བཤེས་བསྟན་དར་ལྷ་རམས་པ་རྣམས་འཁྲུངས། ཀརྨ་པ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས། སྲིད་སྐྱོང་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་སྲིད་སྐྱོང་ལས་ཐམ་དང་སྐུ་ཞིང་དཔལ་ཐམ་འཐེབ་ས་བཅས་གནང་།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༧༦༠ ཏ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་དང་། གུ་ཤྲཱི་བློ་བཟང་ཚེ་འཕེལ་གཉིས་འཁྲུངས། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《བྱ་རྒྱུད་དོན་གསལ》མཛད། གུ་ཤྲཱི་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས《བསྟན་རྩིས》བརྩམས། ཙོ་ནེ་དཔོན་བསྟན་ཕྱུག་ཚེ་རིང་གིས་ཙོ་ནེའི་དཔོན་ས་བཟུང་ཞིང་ཙོ་ནེའི་བསྟན་འགྱུར་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་འགོ་ཚུགས། རྡོར······ཟླ༧ཚེས༡༠རྡོ་རིང་བཀའ་བློན་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཞེས་རང་རྣམ་དུ་གསལ།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༡ ཀོང་པོ་བག་མགོ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་འབྲུག་སྐུ་འཁྲུངས། མགོ་ཀུ་མཁན་ཆེན་འཇམ་

དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཤིང་བཀོས་དཔར་ཁང་ལག···རྩལ་གསར་འཛུགས་མཛད། ལོ་འདིའི་ཁྱམས་སྟོན་སྒྲུབ་མཆོད་ཚུགས་པའི་དགོང་མོ་སེར་སྨད་ཤུ་ཚང་ཞེས་ཆོག

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༢ གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཕུར་ལྕོག་ངག་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སྐུ་གཤེགས། དྲུ་ཡའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུད་སྟོད་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་གདན་ཞུས་སུ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《བློ་སྦྱོང་བློ་བཟང་དགོངས་རྒྱན》མཛད། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས《རང་གི་རྟོགས་བརྗོད》བརྩམས། དེ་མོ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་བསྟན་རྒྱས་གླིང་གི་དགོན་པ་བཏབ།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༧༦༣ ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་སྐུ་འཁྲུངས། མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་འདས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༤ སྟག་ཕུག་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དགེ་ལེགས་དང་། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཞི་ནོར་དུ་བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་བསྐྲུན་བཞེངས། བོད་ཇོང་ཇུ་ཡམ་བན་བོད་ནས་ཕྱིར་ལོག་བྱས།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༥ མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས། བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་འཁྲུངས། རྗེ་དྲུང་པ་དོན་པོ་གྲགས་པ་བཟང་པོ་གཤེགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་སྐུ་འབུམ་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་ལོ་བཞི་བསྐྱངས། དབྱིན་ཇིའི་བཟོ་པ་ཀ་ཡི་ཧྲ་རིས་འཕེལ་འཐག་འཕྲུལ་འཁོར་གསར་གཏོད་བྱས།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༦ གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇའ་ས་དང་གསེར་ཐམ་ཕུལ། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་མཛད་རིང་ལེར་སྐད་དུ《དབུ་མའི་སྤྱི་དོན》བསྒྱུར་དུ་དཔར་བསྐྲུན་མཛད། སྨྲ་པ་ཀཱ་ཆེ་དང་དཔལ་འབར་གྱིས《སྟོན་མེད་བུ་རམ་ཤིང་གི་སྟོན་པ》བརྩམས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༧༦༧ ཞེས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་མི་ཕམ་ཟླ་བ་དང་། དཔལ་མང་རྒྱུད་པ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་འཁྲུངས། ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་རོང་པོ་སྔགས་ཕྱག་ལྡན་སྟག་ལྷ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ལ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཆེ་མིང་གནང་ཞིང་། སྐུ་མདུན་མཁན་པོ་བསྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན་ལ་ཇ་སག་གི་གོ་གནས་དང་བཀའ་སྒྲོན་བསྐོས། མང(莽古赉)ཡམ་བན་བོད་དུ་འབྱོར།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༨ ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས། ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འཁྲུངས། གོ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་གཤེགས། ཟམ་ཚ་ཁྲི་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ནམ་མཁའ་དང་། མཁས་གྲུབ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ་འཁྲུངས། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《བླ་མཆོད་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ》མཛད།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༦༩ རྗེ་དབུས་པ་འཇམ་དབྱངས་བསེལ་གཉེན་འཁྲུངས། ཛ་ཡ་པཎྜི་ཏ་དང་། ཞང་ཞུང་དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་གཤེགས། རྗེ་དྲུང་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ་ཤེ་ཞི་ཞིའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཞིང་བཟའ་པཎྜི་ཏས་ར་རྒྱ་དགོན་པ་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གནས་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་གསར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་པ་གསར་རྩེའི་རི་ཁྲོད་བཏབ། གདན་ས་བཀྲ་ཤིས

འཁྲིལ་དུ་ཨ་ཀྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཕྱག་སྲོལ་ལྟར་གྱི་འཆམ་དང་ལྷུགས་ཨ་ཁྲང་བཙུགས།

ལྕགས་སྟག ཕྱི་ལོ༡༧༧༠ ལྕང་ལུང་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། འཇི་དྲུང་ཞབས་དྲུང་བསྟན་འཛིན་པད་མའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཀོ་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། སྲིད་སྐྱོང་དེ་མོ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་གནང་འགོ་ཚུགས། ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས《རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དཀར་ཆག》མཛད། འབྲུག་ཁམས་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས《སྙན་ངག་འགྲེལ་པ་པཎ་ཆེན་བླ་མའི་ཞལ་ལུང》མཛད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྟོད་དགའ་ལྡན་དགུན་ཆོས་ཀྱི་ཡོལ་བ་འབུལ་སྒྲོན་མཛད།

ལྕགས་ཡོས། ཕྱི་ལོ༡༧༧༡ ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཆུ་བཟང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཞེངས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཞི་དོར་དུ་བོད་ཀྱི་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་འདྲ་བཟོའི་ཕོ་བྲང་འཛུགས་སྐྲུན་གནང་། པེ་ཅིན་དུ་བཀའ་འགྱུར་བོད་སྐད་ནས་མན་ཇུའི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་འགོ་ཚུགས། མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་རོང་རབ་བརྟན་རྒྱལ་པོར་དམག་དྲངས་འགོ་ཚུགས། འདི་ནས་ལོ་གཅིག་རིང་དབུས་གཙང་དུ་འབྲུམ་ནད་བྱུང་ནས་ཤི་མཁན་ཧ་ཅང་མང་།

ཆུ་འབྲུག ཕྱི་ལོ༡༧༧༢ ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དང་། སོ་པ་འདུལ་འཛིན་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཁྲི་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་སྐུ་གཤེགས། བསྟན་རྩིས་འགའ་ཞིག་ནང་ལོ་འདིར་དཔལ་ཆུ་ཧྲམ་ཧྲཱ་འཁྲུངས་ཞེས་འཁོད་པ་ཧ་ཅང་ནོར་དགས་པའི་སྐྱོན་དུ་སྣང་། ཁྲི་ཆེན་ཆུ་བཟང་པ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཞེངས། དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་དུ་སྲིད་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་བཙུགས།

ཆུ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ༡༧༧༣ ཁྲི་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་དང་། འཕྲང་རོ་སྤྲུལ་སྐུ་འཇིགས་མེད་རྒྱལ་མཚན་གླིང་དཀོན་མཆོག་དགྱེས་པའི་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས《སྨན་ངག་མེ་ལོང》ལ་འགྱུར་བཅོས་མཛད། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤངས་བདེ་ཆེན་རབ་རྒྱས་ཀྱི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། རོང་པོ་དགོན་ཆེན་དུ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། རྡོ་རིང་དགའ་བཞི་བས་ལྷ་ས་དཀྱིལ་འཁོར་སྡིངས་སུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུ་བཞེངས།

ཤིང་རྟ། ཕྱི་ལོ༡༧༧༤ འདན་མ་སྤྲུལ་སྐུ་དཔལ་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། བྲག་སྐྱར་མདོ་བ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། བྲག་སྐྱར་བྲག་ཕུར་མཁན་པོ་ངག་དབང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ཞུ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་རྣམས་གཤེགས།

ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ༡༧༧༥ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། བྲག་སྐྱར་བྲག་ཕུར་མཁན་པོ་ངག་དབང་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། དན་པ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས་རྣམས་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས《ཤམ་བྷ་ལའི་ལམ་ཡིག》མཛད། ཨ་མེ་རི་ཀར་དབྱིན་ཇིའི་མི་སེར་སྲིད་ཡུལ་ལ་རང་ཚོལ་བྱེད་པའི་དམག་འཁྲུག་ལངས།

མེ་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ༡༧༧༦ གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་པེ་ཅིན་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་བཀའ་ཡིག་ཞིག་མར་འགྱོར། ཨ་མེ་རི་ཀའི་ཁ་ལེར་ཆེ་བའི་ཞི་སེར་ཉེ་ས་ལྟེ་བཅུ་གསུམ་དབྱིན་ཇིའི་ཁ་ཁབ་ལས་ཐར་ཏེ་རང་བཙན་ཐོབ་ཅིང་དེའི་བསྒྲགས་གཏམ་ཀྱང་སྤེལ།

མེ་བྱ། ཕྱི་ལོ༡༧༧༧ དེ་མོ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཟུར་མི་ཆི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲིར་ཞེངས། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱུད་སྟོད་ཚོགས་ཁང་གསར་རྒྱག་མཛད་དེ་དགའ་ལྡན་དགུན་ཆོས་ཚུགས།

ས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ༡༧༧༨ རེབ་ཚ་བཀའ་འགྱུར་བ་བློ་བཟང་ཉི་མ་དང་། ཞེ་ཁྲི་འཇིགས་མེད་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། དེ་མོ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཞེངས། རྡོ་རིང་དགའ་བཞི་བ་ཀུན་པཎྜི་ཏས་ས་མདུན་དུ་དཔུང་འདུག་ཐུས། ཕོ་ལྷ་བ་འགྱུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བུ་མེད་སྐབས་ཡུམ་ཚོགས་དབང་པོའི་བུ་ནོར་བུ་ཚོགས་ལ་གཞུང་གི་གོ་གནས་གནང་།

ས་ཕག ཕྱི་ལོ༡༧༧༩ རྗེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་དང་། རེབ་ཚ་བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཤོད་ལ་འཇལ་ལ་དང་ཟམ་ཀ་ཕྱུལ་ཕྱིན། ཕྱག་མཇལ་ཞུ་ཚུལ་ཐོག་ཁྲུ་ལ་ཡེར་ཏེ་ཨ་ཧུའི་ཚོ་ཞིན་ཤན་དང་། གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོ་སེར་གླིང་མཁན་པོའི་གོ་གནས་གནང་།

ལྕགས་བྱི། ཕྱི་ལོ༡༧༨༠ ཟ་ཧོར་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་དང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སྐུ་གཤེགས། སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་བར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་བཀའ་བློན་ཐོན་པ་བཏང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་བཞེས་གནང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སེར་སྨད་འདུ་ཁང་དུ་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་བཞེངས།

ལྕགས་གླང་། ཕྱི་ལོ༡༧༨༡ པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། ཀོ་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ། མཚན་ཞབས་མཁན་ཆེན་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ཞབས་དཀར་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་རྣམས་འཁྲུངས། ལ་མོ་ཁྲི་ཆེན་དཔལ་ལྡན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན》མཛད། མཚོ་སྔོན་དུ་ཟ་ལར་གྱི་དམག་འཁྲུག་བྱུང་།

ཆུ་སྟག ཕྱི་ལོ༡༧༨༢ ཁག་ཞིག་གིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འཁྲུངས་པར་གསུངས་པ་བདེན། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོས། རྩེ་པོ་ཏ་ལར་ཚེ་དཔག་སྟོང་སྐུ་བཞེངས། འཇོག་རི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་གྱིས《ཚལ་གུང་ཐང་གི་དཀར་ཆག》བརྩམས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་ཛ་ཁ་ཤེལ་སྤོ་སྟོད་ན་འཛིན་ཆ་ཆེན་ཐང་བཞེངས་པ་གནང་།

ཆུ་ཡོས། ཕྱི་ལོ༡༧༨༣ ཐེ་བོ་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་འཁྲུངས། གཙང་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཉམས་གསོ་དང་། བར་སྐོར་ཁ་ནང་ལྷ་ཡི་དཔལ་ཁྲམ་བཞེངས་ཁྲི་ཤིང་གི་ཞིང་ཞིབ་རིས་གསར་བྲིས་མཛད། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་རྟོགས་བརྗོད》མཛད། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་གླིང་པས《གཏམ་ཚོགས》མཛད། རྡོ་རིང་གུང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར

བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༧༨༤ སྣག་མཆོར་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་ཉི་མ་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཁྲི་གསོལ་ཞུས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་འཇའ་ས་དང་གསེར་ཐམ་གནང་། གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དང་། སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། དཔྱིད་ཐིའི་སློབ་གྲྭ་བར་ཞེས་སྣང་བའི་འཕྲུལ་འཁོར་བཟོས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༨༥ རི་བོ་ཆེ་འཕགས་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༨༦ རི་བོ་ཆེ་འཕགས་མཆོག་ཆོས་དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་འཁྲུངས། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་སླར་ཡང་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། ལྕང་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་འཁྲུངས། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད》མཛད། ལྷ་སར་འབྲུམ་ནད་ཁྱབ།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༧༨༧ ཆེ་སྨོས་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་མཚན་སྒྲོགས་མཁན་སྒྲོལ་དཀོན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་འཁྲུངས། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《ལམ་རིམ་བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར》མཛད། ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་གིས《བྱ་ཁྱུང་གདན་རབས》མཛད། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་གྲགས་པ་ཡེ་ཤེས་གཤེགས། ཏཱ་ཚག་རྗེ་དྲུང་བསྟན་པའི་མགོན་པོས་བཀའ་བློན་བཞིའི་དབུ་འཛིན་དང་སྲིད་སྐྱོང་ལས་རོགས་མཛད།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༨༨ སྟག་ལུང་ཞབས་དྲུང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འཁྲུངས། སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྨིན་གྲོལ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དགེ་ལེགས་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་འཁོད། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་གསེར་ཁང་བྱམས་སྐུ་བཞེངས། གོར་ཁའི་དམག་གིས་བོད་ལ་གནས་སུ་བཙན་འཛུལ་བྱས། བཀའ་བློན་གཡུ་ཐོག་པ་དང་། ཐོན་པ་ཇ་སག ཅེས་དཔོན་རི་ཐུར། ཞུགས་སྒོང་སྐྱི་ཤུགས་བཅས་ཆེངས་སྐྱེགས་སུ་མངགས་རྫོང་བྱས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༧༨༩ ཆུ་བཟང་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཙན་པོ་ནོ་མིན་ཧན་འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། སྟོབས་ལྡན་རྟགས་རམས་སྤྲུལ་སྐུ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་གྲིབ་ཚེ་མཆོག་གླིང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་བྱ་ཁྱུང་དགོན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《འདུལ་བའི་ཆོས་འབྱུང》མཛད།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༠ བསོད་གྲགས་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༡ བྱ་ཁྱུང་དགེ་རྒྱས་རིན་ཆེན་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། མ་ཧི་པ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་རྣམས་སྐུ་གཤེགས། ཏཱ་ཚག་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། གོར་ཁའི་དམག་གིས་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཀ་རྩེའི་བར་དུ་འཁྱེར་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་འཕྲོག་བཅོམ་ཚད་མེད་བྱས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༢ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་ཏཱ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོར་འཇའ་ས་དང་དངུལ་ཐམ་གནང་། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《འགྲེལ་པ་བཞི་སྦྲགས》ལ་ཞུས་དག་གནང་སྟེ་དཔར་གསར་དུ་བརྐོས། གོར་ཁའི་བཙན་འཛུལ་འགོག་པའི་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འབྱོར། ཐ་རན་ཤིར་ཤུ་ལི་ཀུང་ཇེ་བཙུགས།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༣ རྫོགས་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་མི་འགྱུར་ནམ་མཁའི་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་སྨོན་ལམ་སླར་ཡང་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲི་ཚབ་གནང་། གོར་ཁ་བཙན་འཛུལ་དམག་མི་སྒྲར་ནས་གོར་ཁ་དང་དམག་འཁྲུག་མཚམས་ཆོད། མན་ཆིང་སྐུ་ཚབ་ཧེ་ལིན་ཕུ་ཁང་ཨན་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བཅོས་སྒྲིག་སྐོར་དོན་ཚན་ཉེར་དགུ་ཡོད་པ《ཆུ་གླང་རྩ་ཆོག》གཏན་འབེབས་བྱས། བོད་ཀྱི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་རྣམས་གསེར་བུམ་དཀྲུགས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ འཕགས་པ་ལྷ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་དང་། རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས། ཞེ་པོ་ལུང་བཟང་ནང་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། སྐྱིད་ཚལ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་། ཨ་ཀྱ་ཡོངས་འཛིན་ངག་དབང་ཉི་མ་རྣམས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས《ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར》མཛད། གོང་མ་ཆན་ལུང་གིས་བཀའ་ཤོག་ལ་ཕྱར། བོད་དངུལ་ནམ་དཀར་ཞོ་བྱེད་དོ། ཞོ་གང་། ཞོ་ཕྱེད་བཅས་དངུལ་དཔར་གསར་འདེབས་བྱས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༥ རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། གོང་མ་ཆན་ལུང་གཤེགས་ཞེས་བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་ཀྱང་དེ་མིན་པར་ཁྲི་བསོལ་མཛད་པ་ཡིན།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༦ ཞེ་པོ་ལུང་བཟང་ནང་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་འཁྲུངས། ཀཱ་ཤ་བསྟན་འདུལ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག ཆུ་བཟང་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག ཡ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་གཤེགས། ཐེལ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་མི་ཕམ་ཟླ་བས《རྩིས་གཞུང་མཁས་པའི་སྙིང་ནོར》བརྩམས་འགོ་ཚུགས། གོང་མ་ཅ་ཆིང་སྲིད་ཁྲིར་ཕེབས། (སྲིད་ལོ་༢༥) བོད་བཞུགས་སུང་ཡུན(松筠)ཨམ་བན་བོད་དུ་འབྱོར།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༧ ཀརྨ་པ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ་དང་། ཀིརྟི་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་ཉི་མ་འཁྲུངས། ལྡོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁ་རྡོར་ནང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གཤེགས། ལོ་འདིར་ཡང་བོད་དུ་འབྲུམ་ནད་ཁྱབ།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༧༩༨ ལྡོང་འཁོར་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཡ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཨེ་ཧྲིན་ཏུ་ཧྭ་འགོག་འཛིང་རྩོད་ཐེངས་དང་པོ་ལངས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ ལྡོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་སྐལ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཨ་མཆོག་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ལོ་འདིར་གོང་མ་ཆན་ལུང་གཤེགས། བཀའ་བློན་པ་ལྷ་བ་མཁན་གྱི་ཞབས་དྲུང་དུ་སོང་། སུང་ཡུན

ཡམ་བན་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཚབ་ཏུ་གཡིན་ཐུན་(英善)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་གཅིག་ཙམ་བསྡད།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༠ བྲག་དགོན་པ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་འགྱུར་གསེར་ཆོས་དང་། རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་བསྟན་འགྱུར་བཞེངས་པའི་དབུ་ཚུགས། བོད་བཞུགས་གཡིན་ཐུན་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཚབ་ཏུ་ཧྲན་ཏིང་(和宁)ཨམ་བན་འགྱུར། ཧོ་ལན་གྱི་ཧྲིན་ཏུའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀུང་སི་ཁེ་འཛུག་བསྒྲིལ།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༡ ཞ་ལུ་བློ་གསལ་བསྟན་སྐྱོང་དང་། བྲག་སྨོན་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་ཁྲིར་ཕེབས་ཏེ། བླ་མ་དབུ་མཛད་ཕྱག་ཁང་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱུད་སྟོད་སྒྲིག་ཡིག་གསར་འགོད་མཛད། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས《གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང》མཛད། ཧྲན་ཏིང་(和宁)ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་ཚབ་ཏུ་སྐྱར་ཡང་གཡིན་ཐུན་ཨམ་བན་འགྱུར། ལོ་འདིར་གོར་ཁའི་རྒྱལ་པོ་རཎ་བ་ཧཱ་དུར་གྱིས་ཡ་རྗེ་འཛུམ་ལང་གི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༢ ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གཤེགས། མགོན་རྒྱ་ཆོས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྨྱ་མཆེད་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༨༠༣ ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞི་ན་བསྐལ་བཟང་དར་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཨ་རིག་དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་དང་། དངུལ་ཆུ་མཁས་གྲུབ་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ་གཤེགས། གཡིན་ཐུན་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཧྥུ་ཧྲིང་(福宁)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་བསྡད།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༤ རྫོང་དཀར་པ་སྐྱེ་ཏཱ་འཇིགས་མེད་ཤེས་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་ཚེ་བརྟན་པོ་མ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པ་ཐོར་བུ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཨ་རྟོལ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས། ཏ་ཚག་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དགེ་ལེགས་གཤེགས། ཧྥུ་ཧྲིང་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཚེ་པ་ཁ་(策拔克)ཨམ་བན་བོད་དུ་འགྱུར། ལ་ཏིང་ཨ་མེ་རི་ཁའི་གླིང་གི་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་དང་པོ་ཧེ་ཏི་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༥ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། རི་ཁྲོད་དབང་པོ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་གཤེགས། གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་མཆོད་རྟེན་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་བཞེངས། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་བ་ཀུན་དགའ་དཔལ་འབྱོར་འདས། གཡུས་ཧྲིང་(玉宁)ཨམ་བན་ལྷ་སར་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བསྡད།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༨༠༦ ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དུས་འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འཁྲུངས། སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སྟག་ལུང་གི་ཁྲིར་ཕེབས། རི་བོ་ཆེ་འཕགས་མཆོག་ཆོས་དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་རི་བོ་ཆེའི་ཁྲིར་ཕེབས། ལོ་འདིའི་ས་ག་ཟླ་བའི་འགོར་སྤོ་ཁ་ཁུལ་དུ་སྔར་མ་གྲགས་པའི་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀུང་བརྙིགས་ཁག་གཅིག་ཞིག་སྟོན་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༧ ཞ་དམར་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཕིས་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ངག་དབང་ཐི་ཡམ་བླ་བ། སོག་པོ་ཆིང་ཤང་ངག་དབང་དར་རྒྱས་རྣམས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་གྲགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྟག་དགེ་མཁན་ཆེན་གུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས《སྔ་འགྱུར་ཆོས་འབྱུང》མཛད་འགོ་ཚུགས། ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཨ་མདོ་ཅོ་ནེ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༨༠༨ ཀ་གསར་ལྷ་རྩེས་པ་བྱང་ཆུབ་རབ་གསལ་དང་། དཔའ་རིས་སྤྲུལ་ཕོ་ངག་དབང་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས། རྒྱལ་དབང་སྤྲུལ་སྐུ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སེ་ར་སྟོད་པའི་མཁན་པོ་མཛད། གཡུས་ཧྲིང་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་ཚབ་ཏུ་ཝུན་ཕྱིད་(文弼)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་བསྡད།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༠༩ དཔལ་ཆུ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། ཞག་བླ་བརྒྱ་བདུད་འདུལ་འཁྲུངས། ལ་ཏིང་ཨ་མེ་རི་ཁའི་གླིང་གི་མི་སེར་སྲིལ་ཡུལ་རྣམས་རང་བཙན་ལས་འགུལ་གྱི་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༨༡༠ ཛར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་དང་། གུ་ཚང་བྲག་བསྐལ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་བསྟན་པའི་མགོན་པོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བརྩོད་པ་གཤེགས། པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་ཉམས་གསོ་བྱེད་འགོ་ཚུགས། རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས《སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ》བརྩམས། ཝུན་ཕྱིད་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་ཚབ་ཏུ་ཡང་ཁྲུན་(阳春)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་བསྡད།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༨༡༡ ཏ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། སྟོད་འཁོར་སྤྲུལ་སྐུ་བསྐལ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་། གསེར་ཏོག་སྤྲུལ་སྐུ་དགེ་འདུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་གཤེགས། དེ་མོ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་འགན་བཞེས་གནང་། གོང་མ་ཅ་ཆིང་གིས་འཐབ་འཁོར་ལ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་། ཐོན་རྒྱལ་སྲས་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་གཤེགས། ཤག་སྒོ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཀོང་པོར་ཐེག་ཆེན་གླིང་རི་ཁྲོད་ཕྱག་བཏབ། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྐོས། ཡང་ཁྲུན་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་ཚབ་ཏུ་ཧུ་ཐུ་ལི་(瑚图礼)ཨམ་བན་འགྱུར། ཝེའི་ནེ་ཙུ་ལ་དང་། པ་ལ་གུ་རང་བཙན་བྱུང་།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༡༢ སྟོད་འཁོར་སྤྲུལ་སྐུ་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་བསྐལ་བཟང་འཁྲུངས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༨༡༣ གོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ར་སྒྲེང་ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་ལེ་ར་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་འཛམ་མགོན་བླ་མའི་སྒྲུབ་ཁང་ཉམས་གསོ་གནང་། ཧུ་ཐུ་ལི་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་ཚབ་ཏུ་ཞི་མིང་(喜明)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བསྡད། དབྱིན་ཇིའི་ཧྲིན་ཏུའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀུང་སི་ཡིས་བཙུགས་པ་མཚམས་འཇོག་བྱས། ར་རྒྱ་དགོན་དུ་བཀའ་འགྱུར་དཔར་རྐོས་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༡༤ གྲུབ་དབང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་དང་། ཤུང་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་དཀོན་མཆོག་རིག་འཛིན་དཔལ་མོ་འཁྲུངས། བྲག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སྨོན་ལམ་ལས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་འཕོས་ཀུང་ཟླ་བ་གསུམ་ནས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འབྲས་ལྗོངས་སུ་དབྱིན་ཇིས་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས། དབྱི་རན་དུ་པོ་སི་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་བསྐྱར་གསོ་བྱས། ཕྲ་རན་སིའི་བཙན་འཛུལ་འཐབ་བཀག་པའི་དམག་དཔུང་ཕྲ་ལིར་སླེབས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༡༧༧༥ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཚེ་མགོན་བླ་མ་དགེ་འདུན་མཁྱེན་རབ······གཤེགས། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་བློ······བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་སྐྱོང་གི་ཁྲིར་བསྐོས། གོང་མ་ཆ་ཅིང་གིས་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར་འཛིན་བདག་ཏུ་གནང་། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དབྱིན་ཇིས་བལ་ཡུལ་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༧༦ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་ཉི་མ། ཏྲ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་བྱམས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་དང་། ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་སྐུ་གཤེགས། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ནང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་མེ་སྐྱོན་བྱུང་། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༧༧༧ ར་སྒྲེང་མཆོག་སྤྲུལ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། མི་ཉག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་གཤེགས། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོའི་འགོ་ཚུགས། སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཨ་ཀྱ་ཡེ་ཤེས་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས།

ས་ཁྱི སྤྱི་ལོ༡༧༧༨ སྟོང་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་བསྐལ་བཟང་གཤེགས། ལྷག་ཚང་ལྷ་མོའི་མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བློ་གསལ་གླིང་བཙུགས། ཞབས་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་བལ་ཡུལ་ལ་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ······འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས《ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར》བརྩམས་གནང་མཛད།

ས་ཕག། སྤྱི་ལོ༡༧༧༩ དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། མི་ཉག་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། གཙང་ཤུག་གླ་དཀར་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་འཁྲུངས། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། མདོ་སྨད་ར་རྒྱ་དགོན་དུ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་དཔར་བརྐོས་ཡོངས་སུ་གྲུབ། ཁལ་ཁ་གུ་ཤྲཱི་བློ་བཟང་ཚེ་འཕེལ་གྱིས《ཧོར་ཆོས་འབྱུང་གསེར་ཕྲེང》བརྩམས། ཀོ་ལུན་པི་ཡ་རང་བཙན་ནོར་སྟེ་ཀོ་ལུན་པི་ཡ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་བཙུགས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༧༨༠ སྟོང་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཁམས་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན······བརྩེའི་དབང་པོ་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཐམ་ཚེ་ཁྲི་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ནམ་མཁའ་གཤེགས། གོང་མ་ཆ་ཅིང་གིས་སྲིད་སྐྱོང་ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་གོ་གནས་དང་འཇའ་ས་ཐམ་ཀ་གནང་། གོང་མ་ཆ་ཅིང་······གཤེགས། ཝུན་ཀན་ཨམ་བན་བོད་དུ་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་ཙམ་བསྡད།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༧༨༡ ཐམ་ཚེ་ཁྲི་སྤྲུལ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉམས······གསོ་ཡོངས་སུ་གྲུབ། གོང་མ་ཏཱ་ཀོང་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད། མོ་ཤེས་ཀོ་དང་སྤེ་ལུ་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས། ཤེས་ལྡུ་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་གྱི་ལས་འགུལ་ཚུགས། ཤེས་པད་ཡ་ལ་འཁོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་རྡེབས་གཉིས་པ་རྫུང་།

ཆུ་སྟག། སྤྱི་ལོ༡༧༨༢ སེམས་ཉིད་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་མཆོག་གྲུབ་ཉི་མ་དང་། དཔའ་བོ་རག་ར་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། འབའ་ལིང་ཞབས་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་གཤེགས། ཞྭ་དམར་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ······གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས》མཛད། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ༡༧༨༣ གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་སྐུ་གཤེགས། ཝུན་ཀན(文干)ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཐུང་······ཐིང(松廷)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་བསྡད། སྐར་ཁམས་དང་ལ་ངན་པར་འབྲུག་སྟོད་བྱུང་བའི་དོན་གཅོད་དུ་བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་བ་སོང་། ཨ་མེ་རི་ཁའི་གླིང་དཀྱིལ་མར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༧༨༤ གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེ་བློ······བཟང་དར་རྒྱས་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆན་གྲགས་གཤེགས། དབྱིན་ཇི་དང་འབར་མའི་འཐབ་འཁྲུག་བྱུང་།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༧༨༥ ཞིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཨ་ལག་ཐབས་མཁས་ཚང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ······འཁྲུངས། ཡི་དགས་མཁན་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཕོ་ལི་ཕུད་ཡ་རང་བཙན་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༨༦ ཡི་དགས་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཐུའུ་བཀྭན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ཐུབ······བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་དུ་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཚར་འབེབས······ཚོགས་འདོན་གྱི་རྒྱུན་འཛུགས་པ་གནང་། བཀའ་བློན་རྡུར་ཁང་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ཚོང་ཡུལ་དུ་ཞིབ་གཅོད་ལ་མངགས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༧༨༧ ཀ་ཤག་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་གཤེགས། ར་རྒྱའི་ཤྲཱིག་མཛོད་བྱམས་པ་གསུང་རབ་ཀྱིས《རྩིས་གཞུང》དང《ལྷ་བསྟུས་ཀ་དོན》བརྩམས། སྐུ་འབུམ་དགོན་དུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔར་དུ་བརྐོས་པའི་འགོ་ཚུགས། ཐུང་ཐིང་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཐུད་ཤན(舒濂)ཨམ་བན་བོད་དུ་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བསྡད།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༧༨༨ རྗེ་དབལ་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞེས་གཉེན་དང་། སེར་དྲིས་མ་ཧཱ་པཎྜི་ཏ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་ཉི་མ······གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཨུ་ལ་ཀུའི་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༧༨༩ གཉེར་སྟོན་མཆོག་སྤྲུལ་བདེ་ཆེན་གླིང་པ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་གཙང་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཕ་སྐྱིད་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་མེ་སྐྱོན་བྱུང་།

ལྕགས་ཁྱི སྤྱི་ལོ༡༧༩༠ བཙན་པོ་ནོ་མིན་ཧན་འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས《འཛམ་གླིང་རྒྱས······བཤད》བརྩམས། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་བ་དོན་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དང་། རྡུར་ཁང་བསོད་ནམས་དང་དང་རྒྱལ། རྒྱལ་དབང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཀྱིས《ལྷག་ལྡན་ཞིབ་གཞུང》གསར་འགོད་གནང་། ཏུད་ཤན་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་པོ······ཀྲིན(保泰)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བསྡད། པི་ལི་ཅི་རང་བཙན་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས། ཨེ་ཀྭ་དོར་ཕྱིའི་ནི་རྩ་ལ་ནས་ཕོགས་སུ་ཐོན། ཧ་ར་ན་སིས་ཡང་ཅི་རི་ཡ་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས།

ལྕགས་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༧༩༡ ལ་མོ་ཁྲི་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་གཤེགས། འབྲུག་ཞིག་གིས་ཁྲི་ཆེན་གཙང་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་འཁོད་ཅེས་གསུངས་པ་བཀག་དགོས།

ཆུ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༧༩༢ དབུལ་ཐུ་ཧྲ་ཐུ་ཏ་ལོ་འདི་ར་འཁྲུངས་ནས་སྐྱམ། ཐམ་ཚེ་ཁྲི་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ལ་མོ་ཁྲི་ཆེན་མཆོག་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། གསེར་ཏོག་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོས《སྐུ་འབུམ་གདན་རབས》བརྩམས།

ཆུ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༣༣ ཟམ་ཚ་ཁྲི་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུངས། དྲན་པ་དཀོན་མཆོག་དར་རྒྱས་དང་། བཞད་དགོན་མཁས་གྲུབ་དཀོན་མཆོག་སེང་གེ་གཤེགས། རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས《ཕྱིས་གཞུང་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན》བརྩམས། སྟོད་ཧོར་དེ་ལུལ་དུ་ས་གཡོམ་ཆེ་ཙམ་བྱུང་། ལྷ་ས་ཁུལ་དུ་འབྲུམ་ནད་སྒྱེལས། བྲག་དགོན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང》བརྩམ་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༨༣༤ སོག་པོ་དགེ་བཤེས་སངས་རྒྱས་ཆོས་གྲགས་འཁྲུངས། དཔལ་མང་ཆུང་བ་དཀོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ་དང་མཚན་སྒྲོགས་མཁན་ཆེན་འཇམ་དཔལ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གཤེགས། ལྷ་སར་འབྲུམ་ནད་མཚམས་ཆོད། དབུས་གཙང་ས་གནས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ས་གཡོས་བྱུང་། ཞིན་ཁོའི་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་གྱི་ཚབ་ཏུ་ཝེན་དཔུས(文蔚)ཨམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་བསྡད། ཨ་ཧྲི་རི་ཁའི་གླིང་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་དབྱིན་ཇིར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༨༣༥ གཙོས་ཁྲི་སྤྲུལ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས《རྟགས་འཇུག་འགྲེལ་པ་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ》བརྩམས། ཕྱོ་ཆོ་ཀ་གནམ་སྒོ་པས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཁྲལ་མ་ཕུལ་བར་བརྟེན་དཔུང་འཐུག་བྱས། ཝེན་དཔུས་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་གྱི་ཚབ་ཏུ་ཆིན་ཧྲུས(庆禄)ཨམ་བན་འཁོར། ཚ་གན་རྡོ་ཐོག་བླ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༣༦ དཔོན་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཟླ་ཏེའི་མཁན་པོ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། གཙོས་ཁྲི་སྤྲུལ་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེས《སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཉིན་བྱེད་སྣང་བ》བརྩམས། ཆིན་ཧྲུས་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཀོན་ཧྲང་པོའི(关圣保)ཨམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་བསྡད།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༨༣༧ དཔལ་མང་ཆུང་བ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དབྱིན་ཇིའི་ཁྲིམས་བཟོ་ལས་འགུལ་བྱུང་།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༣༨ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱལ་མཁན་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། ཡི་དགས་མཁན་སྤྲུལ་དོན་ཡོད་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་དང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ། བཙན་པོ་ནོ་མོན་ཧན་འཇམ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས། རེབ་ཀོང་བཀའ་འགྱུར་བློ་བཟང་ཉི་མ་རྣམས་གཤེགས། ཨ་ཧྲི་རི་ཁའི་གླིང་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་བོ་ཨེ་འི་རིགས་ཀྱིས་དབྱིན་ཇི་འགོག་པའི་དམག་འཁྲུག་བྱས།

ས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༨༣༩ ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་གྱི་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྡན་དང་། རེབ་ཀོང་བཀའ་འགྱུར་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ། ཐུའུ་བཀྭན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་དང་དབང་ཕྱུག བཙན་པོ་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། གླིང་མཆོག་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། ཀན་ཧྲང་པོའི་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་མེང་པའོ(孟保)ཨམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བསྡད།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༨༤༠ སྨོ་མང་མཁན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་དང་། དཔའ་རིས་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་རབ་གསལ་འཁྲུངས། རི་བོ་ཆེ་ཆོས་རྗེ་རིན་ཆེན་ལེགས་གྲུབ་གཤེགས། རིས་དམར་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས《སྨན་དཔྱད་ཤེལ་གོང་དང་ཤེལ་ཕྲེང》བརྩམས། ཀོང་ཀྲུ་དུ་དབྱིན་ཇིའི་ཞ་ཁུ་འགོག་པའི་འཐབ་རྩོད་ཞེངས་དང་པོ་བྱུང་།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༤༡ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དགུང་ལུ་ཞེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་སྐུ་གཤེགས། རི་བོ་ཆེ་འཕགས་མཆོག་ཆོས་དབྱིངས་ལྷུན་གྲུབ་གཤེགས། སྨོ་མང་སྨན་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ལ་དྭགས་དང་སེང་པའི་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བར་བརྟེན། བཀའ་བློན་ཟུར་ཁང་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་དང་། མདོ་མཁར་བ་འགྱུར་མེད་ཚེ་དབང་བརྟན་ནས་དཔུང་འཐུག་བྱས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༨༤༢ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་མཆོག་སྤྲུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏཱ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས། གོང་མ་ཏའོ་ཀོང་གིས་འཛའ་ལ་དང་གསེར་ཐམ་གནང་། བོད་ས་གནས་དང་ལ་དྭགས་བར་ཆིངས་ཡིག་བཞག མེང་པའོ་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་གྱི་ཚབ་ཏུ་ཧའེ་ཕུའུ(海朴)ཨམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་བསྡད། ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་དང་དབྱིན་ཇིའི་བར་ནན་ཅིན་ཆིངས་ཡིག་བཞག་ནས་ཀྲུང་གོ་མི་སེར་སྲིད་ཡུལ་དུ་གྱུར།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༨༤༣ རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས《རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ཏོར་བུའི་ཕྲེང་བ》མཛད་པའི་འགོ་ཚུགས། བཤད་སྒྲ་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། ཧའེ་ཕུའུ་ཨམ་བན་ཕྱིར་འཐེན་གྱི་ཚབ་ཏུ་སྐྱང་པའོ་ཨམ་བན་འཁོར་ཞིང་། དེ་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཆིའི་ཧྲན(琦善)ཨམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བསྡད།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༨༤༤ རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། བཀའ་འགྱུར་བ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་འཛིན་གཤེགས། སྟོབས་ལྡན་ཐུགས་རབས་སྤྲུལ་སྐུ་འཇམ་དབྱངས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཆིའི་ཧྲན་ཨམ་བན་གྱིས་གོང་མ་ཏའོ་ཀོང་ལ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་བར་བརྟེན་གོང་མས་སྲིད་སྐྱོང་ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲིད་ཁྲི་ནས་ཕབ་སྟེ་རྒྱ་ནག་ཁུལ་དུ་རྒྱང་འབུད་བྱས། སྲིད་ཀྱི་ཞབས་ཀ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ལ་ཞུས་ཏེ་ཟླ་བ་ཕྱེད་དགུ་རིང་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་བཞེས་གནང་། ཀྲུང་གོ་དང་ཨ་རིའི་བར་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི《ཝང་ཞའི་ཆིངས་ཡིག》ཞེས་པ་བཞག

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༤༥ གསེར་ཏོག་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས《རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་ཏོར་བུའི་ཕྲེང་བ》བརྩམས་གྲུབ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། ཆིའི་ཧྲན་ཨམ་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་གཏན་འབེབས་དོན་ཚན་ཉེར་བརྒྱད་པ་བཀོད་གནང་མཛད་ནས་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་རྗེས་སུ་ར་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། གོང་མས་འཛའ་ལ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་།

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༨༤༦ ཐེ་དགེ་འཇུ་མི་ཕམ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ལྕང་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་ཉིད་མ་གཤེགས། ཞེ་བོ་མཆོག་སྤྲུལ་སྐྱེ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གཤེགས། རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས《ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྣམ་ཐར》བརྩམས། ཨ་མེ་རི་ཀས་མེ་ཤི་ཀོ་ལ་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་བསླངས། མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་གེ་སིས་བྲུ་ཞུ་སར་ལ་ཀུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ལག་བསྟར་ལྡན་ཚོགས་པ་བཙུགས། སྤོ་ཁ་ཁུལ་དུ་ས་གཡོམ་ཆེ་བས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཞིག་སྐྱོན་བྱུང་།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༨༤༧ མཚན་སྒྲོགས་མཁན་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། སྟོབས་ལྡན་ཐུགས་རབས་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་

མཆོག་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་འབྱུང་ངས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ལུང་རྟོགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་བཞེངས། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་བྲག་གཡབ་ཞིང་དབྱོད་དུ་ཐོན། ཆིའི་ཐུན་ལམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཕིན་ལེན(斌良)ལམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་གཅིག་བསྡད། ལི་པི་ཡ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། ཧོར་འབྲུག་སྟོན་མ་ཡངས། དགེ་དགོན་མང་པོ་བཙམ།

ས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༨༤༨ རྗེ་གསེར་ཁང་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཞྭ་དམར་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཉལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས་ཀྱང་ཟླ་བ་དེ་གཉིས་ཙམ་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཕིན་ལེན་ལམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་མུ་ཐེང་ཨེ(穆腾额)ལམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་བཞི་བསྡད། ཧྥ་རན་སི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༤༩ ཁྲི་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སེང་གེ་དང་། ཀིརྟི་ཀུན་དགའ་ཆོས་འཕགས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་རྣམས་གཤེགས། ཀིརྟི་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཀོ་པཎྜི་ཏ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཐུང་སྐུ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྣམས་འབྱུངས། དབྱིན་ཇིས་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས། སོ་མ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༥༠ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ངག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བདེ་ཐང་མཁན་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འབྱུངས། འབྲུག་རྗེ་སྤྲུལ་སྐུ་འཇིགས་མེད་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། གོང་མ་དྭོ་ཀོང་འདས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ༡༨༥༡ ཞབས་དཀར་ཚོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་གཤེགས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འབྱུངས། ལོ་འདི་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་དབྱར་ཁའི་རིང་ནོར་བུ་གླིང་ཁར་བཞུགས་ཏེ། གཞུང་དོན་ཞབས་ཞུས་ཁག་གཅིག་གཏན་འཇགས་སྡོད་སྒྲོལ་ཚུགས། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞིག་གསོར་བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་མངགས་གཏོང་གནང་། གོང་མ་ཞན་ཕུང་སྲིད་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ༡༡)

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༥༢ ཞྭ་དམར་པཎྜི་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འབྱུངས། བྲག་གཡབ་དགོན་དུ་ཆུང་ཚང་སྤྲུལ་གཏོགས་ཕྱག་མཛོད་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ནང་འཁྲུག་བསླངས། མུ་ཐེང་ཨེ་ལམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཧེ་མེའེ(海枚)ལམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་བསྡད།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༨༥༣ པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། དཔལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་བཞེངས། སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཧོ་ཐོག་ཐུའི་མིང་གནས་དང་། འཇའ་ས་ཐམ་ཀ་གནང་། འབའ་ཐོགས་དཔོན་ཡང་ཧྲ་ལོ་ཡེ་དང་བཀའ་བློན་བཀྲ་ཤིས་ཁང་གསར་གཉིས་བྲག་གཡབ་ཞིབ་དཔྱོད་དུ་ཐོན། ཧེ་མེའེ་ལམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཧོ་ཐེ་ཧོ(赫特贺)ལམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་བཞི་བསྡད།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ༡༨༥༤ པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞེངས། བོད་མ་ཞན་ཕུང་གིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ཞིང་མཆོག་ཅེས་འཁོད་པའི་བསྟབས་བརྗོད་ཀྱི་ཡིག་ཕྱག

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༨༥༥ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ར་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སླར་ཡང་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་བཞེས། བོད་ཁ་ཆས་སྐྱར

ཡང་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་བསླངས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༨༥༦ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག ལྟག་མཆོད་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འབྱུངས། གོར་ཁ་དང་བོད་ཀྱི་དབར་དམག་མཚམས་འཇོག་པའི་ཆིངས་ཡིག དབྱིན་ཇི་དང་རྒྱ་རུས་ཤིང་ཀྲུང་གོའི་ཀོང་ཀྲུའུ་དང་། ཞིན་ཅིན། ཐེ་ཅིན་བཅས་མཚོ་འགྲམ་གྱི་གྲོང་ཆེན་ཁག་གི་དབང་ཆ་ཕྲོགས། ཉལ་ཐ་དམག་འཁྲུག་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱུང་།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༨༥༧ སྨྲ་མཆེད་བློ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཤེ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཧོ་ཐེ་ཧོ་ལམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་མན་ཆིན(满庆)ལམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་བསྡད། རྒྱ་གར་དུ་དབྱིན་ཇིའི་དབང་བསྒྱུར་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཚུགས། དབྱིན་ཇིའི་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀུང་སི་མཇུག་བསྒྲིལ།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༨༥༨ རྒྱ་ཡག་བསྐལ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འཁྲུངས། དུས་འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། ཟིང་པོ་བསྐལ་བཟང་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་བཟང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་རྣམས་གཤེགས། རྒྱལ་དབང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷུན་མཁན་པོའི་འགན་བཞེས་གནང་། གུང་ཀོ་དང་། དབྱིན་ཇི། ཧྥ་རན་སི། ཨུ་རུ་སུ། ཨ་རི་བཅས་ཐེན་ཅིན་ཆིངས་ཡིག་དང་། ཀྲུང་གོ་དང་ཨུ་རུ་སུ་བར《ཨའི་ཧུའི་ཆིངས་ཡིག》བཅས་བཞག

ས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༨༥༩ བྲག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་དང་། ཞོལ་པོ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འབྱུངས། ཁྲི་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་བཞེངས། གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། རྫོ་རིང་བཀའ་བློན་ནོ་པ་མཛོད་ར་ཞིབ་གཅོད་དུ་མངགས། མན་ཆིན་ལམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཁྲུང་ཧྲི(崇实)ལམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་བསྡད། ཕུ་དབྱི་དྲིང་སེལ་བཙོས་གཙང་པོ་བཟོ་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༨༦༠ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུས། གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དམ་ཆོས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་བཞེངས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུ་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་དུ་བཞེངས། ཀུང་ཀོ་དང་ཨུ་རུ་སུའི་བར་པེ་ཅིན་གྱི་ཆིངས་ཡིག་བཞག ཀྲང་ཧྲིང་གིས་འགོ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་ཐེ་ཅིན་ནས་ཧྥ་རན་སི་འགོག་པའི་འཐབ་འཁྲུག་ལངས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༨༦༡ ཅོ་ནེ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་འབྱུངས། རྗོང་དཀར་ཆུང་བ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འབྱུངས། བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་དུ་རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་གི་ཚོགས་བཙུགས། ཁྲུང་ཧྲི་ལམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཅིན་ཝུན(景纹)ལམ་བན་འཁོར་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱད་བསྡད། གོང་མ་ཞན་ཕུང་འདས། ཨ་རི་ར་སྤྱོད་དམག་འཁྲུག་བྱུང་། སོ་ཤིས་ཀོ་མི་དམངས་ཀྱིས་ཧྥ་རན་སིར་འགོག་རྒོལ་དམག་འཁྲུག་བྱས། དབྱི་ཏ་ལི་རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༨༦༢ ཤེ་ཁྲི་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་གཤེགས། ཚེ་སྨོན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་གཤེགས། འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་རིགས་གྲྭའི་གཉེར་སྣའི་སྐོར་ལ་དུས་ཐིང་ཐུང་ནས་དེ་སྔའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དོད་ཀྲི་དགུ་པ་བར་

འཁྲུངས་ཤིང་། དགའ་འཛིན་ཚུང་སྐྱེ་བཅས་ནས་སྲིད་སྐྱོང་ར་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེར་ངོ་རྒོལ་སྲིད་འགྱུར་གྱི་དུས་ཐེང་བསྐྱངས་སྐབས··· ཅུང་ལམ་ནས་སྐུ་འདྲས་བརྒྱུད་ལེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཡང་དུས་ཐེང་གི་ནང་སྐུ··· འགྲོངས། བཀའ་ཤུར་བཤད་སྒྲ་བ་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། གོང་མ་ཐུང་ཀྲི་ཆིང་གོང་མའི་ཁྲི་འཁོད།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༨༦༣ རྗོང་དཀར་ཐུབ་བསྟན་དཀོན་མཆོག་ལྡན་ཆོས་དང་། ཆོ་ནེ་ཞབས་དྲུང་འཇིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ··· མཚོ་འཁྲུངས། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཉག་རོང་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ཉག་རོང་དབང་དུ་བསྡུས། མཚོ··· སྔོན་དུ་ཧོར་ཧོལ་དང་ཐ་ཡར་གྱིས་དམག་འཁྲུག་བསླངས་པར་ཡ་ཀུ་རིན་པོ་ཆེས་འགོག་ཀོལ་དམག་དོན་གྱི་བཀོད་འདོམས་གནང་སྟེ··· སྐུ་འདྲ་མ་དགོན་པ་སྲུང་སྐྱོང་མཛད་དགོས་བྱུང་། དབྱིན་ཇི་དང་འབྲུག་པའི་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བའི་ནང་འབྲུག་པར་རྒྱལ་ཁ··· ཐོབ། སྟ་རན་སིས་ཀམ་པོ་ཛ་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཏེ་སྲུང་སྐྱོང་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བསྒྱུར།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༦༤ སྲིད་སྐྱོང་ཟུར་པ་ཚེ་སྨོན་གླིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རང་ཡུལ་དུ་སྐུ་གཤེགས། སྡེ་སྲིད་བཤད་སྒྲ··· དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོ་འདས། དེའི་ཚབ་ཏུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་སྡེ་དྲུག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཡོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་མངའ་གསོལ་ཞུས་ཤིང་། གོང་མ་ཐུང་ཀྲིས་ནོ་མིན་ཧན་གྱི་འཛའ་ཁ་དང་ཐམ་ཀ་གནང་།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༨༦༥ བྲག་དགོན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས《མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ》བརྩམས་གྲུབ། གོང་མ་ཐུང་ཀྲིས་ཉག་རོང་གི་དམག་དོན་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཉག་རོང་ས་ཁུལ་རྣམས་བོད་ས་གནས་སྲིད··· གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གནང་ཞིང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོར་འདྲེན་མཆོག་འཕྲིན་ལས་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས··· ཀུན་ཁྱབ་ཞེས་འགོད་པའི་ཡིག་གནང་།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༨༦༦ ཞང་ཞུང་ཁྲི་གནས་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྔ་ཕོ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད··· འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། དཔལ་སྤྲུལ་ཆུ་ཆེན་ཇ་རས《སྲུང་རྟགས་འགྲེལ་པ་སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང》མཛད། སྲིད་ཤུར་ར་སྒྲེང་རིན་པོ··· ཆེ་དང་། ཅིན་ཡམ་བན་ལྷན་རྒྱས་སུ་ལེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་ཤག་ལ་སྐུ་དོན་སྐོར་བཀའ་མོལ་མཛད་ཀྱང་ཁྲུགས་བཞེད··· ལྟར་མ་བྱུང་སྔར་ར་སྒྲེང་དུ་སྐུ་གཤེགས་ཞེས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ། ཨ་རི་དང་ཧྥ་རན་སིས་རྗེས་སུ་ཁྲའོ་ཞན་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཀྱང་ཕམ་ཉེས་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༨༦༧ ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་སྦྱིན་པ་ཤར་རྩེའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས་མི་རིང་བར་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སེར་སྨད་ཁང་པོ་མཁན་ཟུར་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤར་རྩེའི་ཁྲིར་ཕེབས། བོ་རྫོང་པ་ཀྲི་ཏས《རྗེས་གཞུང་རྣམ་གསལ་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ》མཛད། (འདས་ལོ་༡༨༧༠) ཤར་རྩེའི་མཁན་ཟུར་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ལ་སྐྱེ་ཕྲུག་མཁན་པོ་བསྐོས། ཇ་པན་དུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། འཛར་མན་རྒྱལ་ཕྲན་བྱང་མ་བཙུགས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༨༦༨ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཀརྨ་པ་ཐེག་མཆོག་རྡོ་རྗེ་སྐུ་གཤེགས། ཏཱ··· ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ལྔ་ལ་སྨིན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དཀྱུར་ཕེབས་དང་དོ་ཕེབས། སྐྱིད་བདག··· འཕགས་པ་ལྷ་དང་དགའ་འཛིན་ཚུང་སྐྱེས་ཞུས། ཅིན་ཡུན་ཡམ་བན་ཁྲིན་ཤོག་ཧྲུ་རྒྱའི་ཚབ་ཏུ་ཨེན་ལིན(恩麟)ཡམ་བན་འོང་རྒྱ··· ཡིན་ཀྱང་ལྷ་སར་མ་འབྱོར། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ལ་བཀའ་བློན་བསྐོས་ཏེ་བློན་ལས་ཚོགས་ཕེབས་ཞུས། རི་པིན་

ལ་མིན་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༦༩ ཨ་ཀྱཱ་ཡེ་ཤེས་བསྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། གཙང་གད་གོར་སློབ་བཟང་ལྡན་ཤཱཀྱ་རྒྱ··· མཚོས《གཙང་མིག་དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར》བརྩམས། ཨེན་ལིན་ཡམ་བན་ལྷ་སར་འབྱོར། ཧྲིན་ཤོག་ཡམ་བན་གནས་དབྱུང་བྱས། འབའ་ཐང་ཁུལ་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ས་ཡོམ་དུ་ས་གཡོས་ཏེ་ཚབས་ཆེ་བྱུང་། ཨ་རབ··· ཡི་ཅིབ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་སུ་ཡེ་ཟི་ཆུ་མིག་བཟོ་གཙང་པོ་བཟོས་པ་འདི་ལོར་གྲུབ་ནས་གྲུ་གཟིངས་ཆེན་པོ་གཏོང་འགོ་ཚུགས། བཤད་སྒྲ་ཚེ་རིང་དབང་ཕྱུག་དབུས་མདའ་དཔོན་ནས་བཀའ་བློན་དུ་བསྐོས། རྒྱ་གར་གྱི་རྣམ་པ་ཆེན་གཙོ་འཛིན་མ་ཧཱ་ཏྨ་གནྡྷི་འཁྲུངས།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༨༧༠ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་འཁྲུངས། གཏེར་སྟོན་བདེ་ཆེན་ཞིག་པོ··· གླིང་པ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཕྱུགས་པ་དོན་གྲུབ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཧྥ་རན་སི་པྲུ་ཤི་ཡིར་ཕ་ཡི་དོས་ལང་ཞུགས་ནས་ཧྥ་རན་སི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། སྦྲ་ཨོ་ཡ་དང་ཧྥ་རན་སི་བར་དམག་འཁྲུག་གི་འགོ་ཚུགས། འཛར་མན་དུ་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ··· བཙུགས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༨༧༡ ཨ་ཀྱཱ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། གསེར་ཁྲི་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ཤར་རྩེའི་ཁྲི་དང་། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ནོར་བུ་བྱང་རྩེའི་ཁྲིར་ཕེབས། བཀའ་བློན་སྐྱེ་ཕྲུག་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་དང་། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་དགའ་ལྡན་ཕ··· དམག་འཁྲུག་ལང་བའི་དུས་ཐེང་བྱུང་། མི་རིང་བར་སྐྱེ་མཁན་རང་སྒྲོག་བཅད། བཤད་སྒྲ་གནས་དབྱུང་བཏང་།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༧༢ སྲིད་སྐྱོང་སྡེ་དྲུག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་མཁྱེན་རབ་དབང་ཕྱུག་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཕྱུགས་པ་དོན་གྲུབ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་ཕེབས། སྔ་བ་བཞིའི་རིང་ཡོངས་འཛིན་ཕུར་ལྕོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས་ནས་སྲིད་དོན་འཁུར་བཞེས་གནང་།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༨༧༣ ལ་མོ་ཞབས་དྲུང་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་འཁྲུངས། ཤོ་ཚང་བྲག་སྐྱ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ··· མཚོ་གཤེགས། ཤོ་སྒྲ་ཕོ་སྦྱིལ་སྐུ་རིག་འཛིན་གློ་གསལ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་དོན་འཁུར་བཞེས་གནང་། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་སྐུ་འདྲས་ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེར《ཤམ་བྷ་ལའི་སྨོན་ལམ》གྱི་ལུང་གནང་སྐབས། ལོ་དེ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་རྫོགས་པ་ན། ཞེས་བཀའ་བསྩལ་ཚུལ་རང་རྣམ་ལས་གསལ། སྣག་དགེ་མཁན··· ཆེན་གུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས《ངོ་མཚར་ཆོས་འབྱུང》བརྩམས་གྲུབ། ཨེན་ལིན་ཡམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཁྲིན་ཅིས(承繼)ཡམ་བན་འབྱོར་ནས་ལོ་གཅིག་བསྡད།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༨༧༤ ཞང་སྐུ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རབ་རྒྱས་གཤེགས། ཁྲིན་ཅིས་ཡམ་བན་འདས་ཚབ་ཏུ་སུང་ཀུའེ་ཡམ··· བན་འབྱོར་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཙམ་བསྡད། གོང་མ་ཐུང་ཀྲི་འདས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༨༧༥ ཞང་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཨ་ཀྱཱ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། མགོན་པོ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསམ་གཏན་རྣམས་གཤེགས། རྟ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག···· དབང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་བཞེས་གནང་། གོང་མ་ཀོང་ཞུའི་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད། (སྲིད་ལོ་༣༤)

མེ་བྱི། **སྤྱི་ལོ་༡༨༧༦** ཐུ་ཝའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། གོ་ཚང་དྲུག་བློ་བཟང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་ཚོར་ཐེ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དབྱིན་ཇིས་སྐར་ཡང་འབྲུག་ཡུལ་དུ་བཙན་འཛུལ་བྱས།

མེ་གླང་། **སྤྱི་ལོ་༡༨༧༧** གཙོས་ཁྲི་སྨྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སེང་གེ་གཤེགས། རྟ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་ལ་གོང་མ་ཀྱང་ཞུས་ཀྱིས་ཅོ་མིན་ཧན་གྱི་ཐོ་གནས་དང་འཇང་ལ་ཐམ་ཀ་གནང་། ཐུབ་བསྟན་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པས་ཐུབ་བསྟན་དགོན་པར་བསྟན་རྒྱས་གླིང་གི་འཆམ་རྒྱུག་སྲོལ་ཐོག་མར་བཙུགས།

ས་སྟག **སྤྱི་ལོ་༡༨༧༨** པ་ཏོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྙིང་པོ་འཁྲུངས། མགོན་པོ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁྲུངས། ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས《སྨན་གྱི་ལག་ལེན་ཟིན་ཏིག》བརྩམས།

ས་ཡོས། **སྤྱི་ལོ་༡༨༧༩** བསེ་ཚང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་རབ་རྒྱས་གཤེགས། ཐུ་ཝའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཏཱ་ལའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས། དཔལ་རིས་རྡོ་རྗེ་དབང་ལེགས་བཤད་ཉི་མས《དན་ཏིག་དགོན་གྱི་དཀར་ཆག》བརྩམས། ཁུང་ཀྲུའེ་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཟེ་སྒང་དེ(色楞额)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་རྫོ་བདུན་བསྡད།

ལྕགས་འབྲུག **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༠** བསེ་ཚང་བཀྲ་ཤིས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་ཡུང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་འཕེལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འདི་ལོའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་༡༩༧༠༠ ཡོད་ཚུལ་ཀིརྟི་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ། ཚ་སྨྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་འཁྲུངས།

ལྕགས་སྦྲུལ། **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༡** དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྨིན་སྡིང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་འཁྲུངས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་གིས་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་རྒྱ་རྫོང་གྲྭ་ཚང་བཙུགས།

ཆུ་རྟ། **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༢** པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཐུབ་བསྟན་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་མཁྱེན་རབ་ལུང་རིགས་མཁས་བཙུན་རྒྱལ་མཚན། ཞྭ་དམར་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གཤེགས།

ཆུ་ལུག **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༣** པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་འཁྲུངས། དཀྱིལ་ཁང་མཁན་ཟུར་བློ་བཟང་སྦྱིན་པས《པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་རྣམ་ཐར》བརྩམས། རྭ་སྒོང་ནོག་ཁག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དམག་སོག་པོ་ཆིང་ཡང་གི་ཕོ་ཐོག་ཏུ་དྲངས། གསེར་གླིང་གི་ཕེ་འགྲམ་དུ་མོ་རི་འབབ་གས་བྱུང་བའི་རྐྱེན་ལས་མཚོ་གྲུ་ཏུ་མ་མཚོ་གཉིད་དུ་རིམ་ནས་མི་གྲངས་སུམ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཙམ་ཤི།

ཤིང་སྤྲེལ། **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༤** རྡོ་སྨིན་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ལྷ་རན་ཤིས་ཀུང་གོ་དང་ཕྱིད་རྗེ་ནམ་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས། ཀུང་གོ་དང་ལྷ་རན་སི་བར་ཞེན་ཅིན་ཆིངས་ཡིག་བཞག

ཤིང་བྱ། **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༥** ཟེ་སྒང་དེ་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཝུན་ཧྲོ(文硕)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་རྫོ་གསུམ་བསྡད། འབར་མ་རྒྱལ་ཁབ་དབྱིན་ཇིའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་གཅིག་ཏུ་གྱུར།

མེ་ཁྱི། **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༦** རྟ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་དང་། ཨ་ཀྱ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ནས་སྲིད་སྐྱོང་གི་འགན་བཞེས་གནང་། ཁྲི་ཆེན་ཕུང་ཆུབ་ནམ་མཁའ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། དབྱིན་ཇིས་སྐར་ཡང་བཙན་འཛུལ་ཞེད་ནས་དབྱིན་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་ཞེང་དང་པོ་བྱེད་འགོ་ཚུགས།

མེ་ཕག **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༧**

ས་བྱི། **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༨** ཐུབ་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྟོགས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས། ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཐར་ཤུལ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཝུན་ཧྲོ་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཁྲང་ཀེང་(长庚)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་རྫོ་གསུམ་བསྡད། དབྱིན་ཇིས་ལག་རིར་བཙན་འཛུལ་བྱས་ནས་དབྱིན་བོད་དམག་འཁྲུག་བྱུང་།

ས་གླང་། **སྤྱི་ལོ་༡༨༨༩** ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད་དང་། མཁན་པོ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སོག་པོ་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོས《ཧོར་གྱི་ཆོས་འབྱུང》བརྩམས། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་པ་དང་། བཀའ་བློན་གཡུ་ཐོག་པ། བཀྲས་ཁང་སྤྱི་ཁྲུབ་མཁན་པོ་བཅས་གཞུང་དོན་སྒོར་གནས་དབྱུང་བཏང་། ཧྲིན་ཐའི(升泰)ཨམ་བན་དང་བཀའ་བློན་ཕུ་ལྷུ་སོགས་བཏང་ནས་བོད་དང་དབྱིན་ཇིའི་བར་ཆིངས་ཡིག་བཞག

ལྕགས་སྟག **སྤྱི་ལོ་༡༨༩༠** དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཀུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཀིརྟི་དགོན་པར་མཚན་ཉིད་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཧྲིན་ཐའི་ཨམ་བན་དང་། དབྱིན་ཇིའི་རྩེ་ཚབ་མོ་ལྷག་ལར་བཅས་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་འགྱུར་ནས་ཀྲུང་གོའི་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སྐོར་ལ་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་བརྒྱད་བཞག

ལྕགས་ཡོས། **སྤྱི་ལོ་༡༨༩༡** ཀྲུང་ཏུ་མཁའ་འགྲོ་མ་རིག་འཛིན་དཔལ་མོ་གཤེགས། དེ་མོ་ཧོ་ཐོག་ཐུ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ལ་ཧི་ཐན་ཤན་ཤེའི་གོ་གནས་དང་འཇང་ལ་ཐམ་ཀ་གནང་། བླ་ཀོ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས《ཀྲུང་ཏུ་མཁའ་འགྲོ་མའི་རྣམ་ཐར》མཛད། ཞྭ་དམར་པ་སྟེ་ཏ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་གྱིས《ཨ་རོལ་བློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》བརྩམས། གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས《སུམ་རྟགས་འགྲེལ་པ》བརྩམས། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་དཔལ་འབྱོར་རྡོ་རྗེ་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་རྒྱ་བོད་གྲོས་ཚོགས་སུ་བསྐྱོད། ཧྲིན་ཐའི་ཨམ་བན་འདས་ཚབ་ཏུ་ཁུའེ་ཧོན(奎焕)ཨམ་བན་འགྱུར་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་བསྡད།

ཆུ་འབྲུག **སྤྱི་ལོ་༡༨༩༢** ཤར་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་འཁྲུངས། རྗེ་དགེ་གཏེར་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་གཤེགས། ཀྲུང་ཏུ་མཁའ་འགྲོ་མའི་སྤྲུལ་སྐུ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་དབང་མོ་འཁྲུངས།

ཆུ་སྦྲུལ། **སྤྱི་ལོ་༡༨༩༣** བླ་ཀོ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོས《བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་རྡོར་གྲྭ་ཚང་གི་གདན་རབས》བརྩམས། བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་༡༨ དང་ཚེས་༡༧ ཉི་ཉིན་ནས་མང་ཉི་སྔོན་པར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་བཅོ་ལྔ་དང་བལ་ཡུལ་བཅས་ལ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་རྐྱེན་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་དཔལ་རྫས་ལྡན་འདོམ་གང་ཙམ་གས་སྐྱོན་དང་། མདོ་སྨད་མགར་ཐར་ས་ཁུལ་དུ་དགོན་པ་དང་རྫོང་ཞིག་སྐྱོན་བྱུང་། ཕྲ་མོའི་ཚོང་ར་དང་། འཛིམ་འབྲུལ། སྣག་ཏུ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དབྱིན་བོད་ཆིངས་ཡིག་དོན་ཚན་དགུ་ཡོད་པ་བཞག ཨའི་ཅོ་ཏུང་འཁྲུངས།

ཤིང་རྟ། **སྤྱི་ལོ་༡༨༩༤** རྡོ་ཙ་བཀའ་བཅུ་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཀྲུང་གོ་དང་རི་པིན་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་ཞིང་། མཉ་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྲུང་རི་མ་ཀོན་ཆིངས་ཡིག་བཞག

ཤིང་ལུག། ཕྱི་ལོ་༡༨༩༥ བྲག་ཕུང་མཁན་པོ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་རབ་བྱུང་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་འགན་བཞེས་གནང་འགོ་ཚུགས། རྗེ་དགེ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས《རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས》བརྩམས། གུང་རི་སྣ་ཀོན་ཆིང་ལ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ནང་འཁོད་པ་ལྟར་ཐའི་དབན་རི་པིན་ལ་ཤོར། ཞབས་དྲུང་ནན་ཁྲིན་ཀྲེན་གྱིས་དམག་སྲིད་བསྐྱངས། མཚོ་སྔོན་ཁུལ་ནས་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་འཁྲུག་པ་བྱུང་།

མེ་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༡༨༩༦ སེར་བྱེས་མ་ཏི་པ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཛོང་དཀར་མ་ཏི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྡན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། སྟག་ཚང་ལྷ་མོ་དགོན་དུ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་བཙུགས། ཁྲིའི་ཏོན་ཨམ་བན་ཐྲིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཝུན་ཧེ(文海)ཨམ་བན་འཛུགས་ནས་ལོ་ལྔ་བསྡད། ཀོང་པོ་དང་རྒྱལ་རོང་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཁང་པ་དགའ་ཆགས་གཞིས་ཁང་ཞིག བོད་ཟླ་༡༠ ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་དགོང་ཛ་ཁར་བལ་ཡུལ་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་རྗེན་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོར་སྐྱོན་ཡང་གས་སྐྱོན་བྱུང་།

མེ་བྱ། ཕྱི་ལོ་༡༨༩༧ གྲུབ་དབང་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཞིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་བླ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གཤེགས། ཀོང་པོ་དང་ཕྲ་མོག་ཁུལ་དུ་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་༡༢ ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོ་ས་གཡོས་བྱུང་སྟེ་ཛོང་ཁང་ཞིག་ཆགས་ཆེ།

ས་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་༡༨༩༨ ཨ་ལགས་འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞིང་བཟའ་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་མཁས་མཆོག་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ། བྲུའུ་བཀྲ་མཆོག་སྤྲུལ་སྐལ་བཟང་དམ་ཆོས་ཉི་མ། ཛོང་དཀར་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འཁྲུངས། རྒྱལ་ནང་དུ་ཁང་ཡོའུ་ཝེ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ལེགས་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་བྱུང་། ཨ་མེ་རི་ཀ་དང་ཤི་པན་ཡ་བར་དུ་དམག་འཁྲུག་ལངས་ཏེ་ཤི་པན་ཡ་ཡ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་།

ས་ཕག། ཕྱི་ལོ་༡༨༩༩ དེ་མོ་སྲིད་སྐྱོང་བྱར་པ་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་ལ་བླ་བྲང་ཞབས་འབྲིང་སོགས་ཀྱིས་རྐྱེན་བསྐྱངས་ཏེ་དབུ་ཕྱིས་བྱུང་། ཀིརྟི་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས《སྟགས་ཀྱི་སྡོམ་ཚིག》བརྩམས། ཝུན་ཧེ་ཨམ་བན་འདས་ཚབ་ཏུ་ཆེན་ཧྲིན(庆善)ཨམ་བན་བསྐོས་ཀྱང་རིང་མེད་ཕྱིར་འབུད་ཐོག་གསུམ་ཀང(裕钢)ཨམ་བན་འཛུར་ནས་ལོ་ངོ་གསུམ་བསྡད། འདི་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་ཨ་མེ་རི་ཀས་རྒྱ་ཡུལ་ཡིན་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེས་ཁྲི་དུག་ཐུ་ཅམ་བཤད།

ལྕགས་བྱི། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༠ ཁྲི་ཆེན་གཙང་པ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། པེ་ཅིན་དུ་བསང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རབ་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་སྐྱོན་ཅན་བྱུང་སྟེ་ཆོས་དེ་ཧུ་ཤང་ཞིག་གིས་བདག་གཉེར་མཛད། རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱད་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་དམག་དཔུང་གིས་ཀྲུང་གོར་དཔུང་འཇུག་བྱས་པར་བརྟེན་དབྱི་ཧོ་ཐོན་གྱིས་དེར་འགོག་རྒོལ་བྱས་ཀྱང་ཚེ་ཤི་ཐའི་ཧོ་དང་ཐེན་ཧྲེན་མར་རྟེ་གོང་མ་ཀྲུང་ལུས་དང་མཉམ་ཅི་ཤིས་ཐའི་ཧོ་གཉིས་ཤིས་ཨན་དུ་བྲོས་བྱོལ་བྱ་དགོས་བྱུང་། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་སྨན་མཚན་ཞབས་རྡོ་རྗེ་ཡིབ་ཤུ་རུ་སུ་གོང་མ་ཙ་རྒྱ་ཧྲོང་ལར་འཚམས་འདྲིར་མངགས།

ལྕགས་གླང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་གཤེགས། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་བརྒྱད་མཉམ་འབྲེལ་དམག་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུས། སློབ་སྦྱོང་དངུལ་སྲང་དུང་ཕྱུར་བཞི་དང་ས་ཡ་ལྔ་མ་ཟད། ཕྱུགས་སྒང་ཆིང་ལ་ཡིག་བཞག ལྷོ་མོ་ས་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་མི་གསོན་པོར་མང་པོ་གནོད་འཚེ་བྱུང་། ལྷ་སའི་ཕྱེ་འདབས་སྤོད་ཕུང་ཁུལ་དུ་ས་རྡིབ་ཆེན་པོ་བྱུང་།

ཆུ་སྟག། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༢ མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་འཁྲུངས། ལ་མོ་གསེར་ཁྲི་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སྨོ་མང་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས《ཨ་ཁྱུ་ཐབས་མཁས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར》བརྩམས། ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས《ལམ་ཁྲིད་དགེ་ལེགས་འོད་སྣང་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད》བརྩམས། གཡུས་ཀང་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ཡིའུ་ཐའི(有泰)ཨམ་བན་འཛུར་ནས་ལོ་ངོ་ལྔ་བསྡད།

ཆུ་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༣ གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོས《སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་རབས》བརྩམས། དབྱིན་ཇི་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྡིངས་ནས་དམག་གསར་དུ་ཆགས་ཤིང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཏོན་ཕྲ་ཚུགས། གམ་འབྲས་མཐའ་མཚམས་སུ་དབྱིན་ཇིའི་དམག་དཔུང་གིས་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་བྱུང་སྟེ། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་བ་དང་། ཞོལ་ཁང་། ཚང་ཁྲིམ་པ། ཧོར་ཁང་བཅས་གནས་དབྱུང་ཐོག་ཆར་བུ་གླིང་ཁར་བཙོན་འཇུག་དོ་དམ་བྱས།

ཤིང་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༡༩༠༤ ལ་མོའི་གསེར་ཁྲི་མཆོག་སྤྲུལ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ཉི་མ་འཁྲུངས། ཤེ་ཤ་པ་གླིང་ཤར་མའི་བཙན་བདག་གོ་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་རི་ཡིན་དང་ཨུ་རུ་སུ་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་སྟེ་ཨུ་རུ་སུ་ཕམ་ཉེས་བྱུང་། དབྱིན་ཇི་དང་ཨུ་རུ་སུ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱི་རན་དང་། ཨ་ཧྥ་ཀན། བོད་བཅས་བགོ་བཤའ་བྱག་རྒྱུའི་དོན་དུ་གསང་བའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག དབྱིན་ཇིས་བོད་དུ་བཙན་འཛུལ་གྱི་དམག་འཁྲུག་བསྐྱངས་ཏེ་ལྷ་སའི་རུབ་སྐྱད་ཆུ་ཤུལ་དུ་འཛུར་རྗེན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་བྱང་བརྒྱུད་ནས་ཕྱི་མོག་ཏཱ་ཁུ་རལ་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་།

ཤིང་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༥ ཀིརྟི་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་གཤེགས། ཀིརྟི་མཆོག་སྤྲུལ་བསྐལ་བཟང་བློ་ཕྲུགས་ཀུན་དགའ་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དབྱིན་ཇིས་བཙན་འཁྲིད་ཞུས་རྗེན་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་། ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་གྱིས《ཤིང་བཟའ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་ཐར》བརྩམས།

མེ་རྟ། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༦ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་སོག་པོ་ཏཱ་ཁུ་རལ་ནས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པར་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། ཡིའུ་ཐའི་ཨམ་བན་ཕྱིར་ལོག་གི་ཚབ་ཏུ་ལན་གཡུས(联豫)ཨམ་བན་འཛུར་ནས་ལོ་ལྔ་བསྡད། ཁྲི་བྱང་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བསྐོས། དབྱིན་ཇི་དང་གུང་གོའི་བོད་དབར་ཚོང་པོ་ཏ་ལའི་ཆིངས་ཆེན་ནང་ཞི་ཕྱོགས་ཆིངས་ཡིག་བཞག་སྟེ་དབྱིན་ཇིས་བོད་དུ་དམིགས་བསལ་ཐོབ་ཐང་བཟུང་།

མེ་ལུག། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༧ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཕྱི་སོག་ཏཱ་ཁུ་རལ་ནས་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་བསྐྱངས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ། ཁྲི་ཆེན་ཚེ་སྨོན་གླིང་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཨམ་བན་ཀྲང་ཡིན་ཐང(张荫棠)ཡི་ཅིན་ནས་རྒྱ་གར་བརྒྱུད་བོད་ས་གནས་སུ་འཛུར་ཞིང་ལས་དོན་སྒོར་ཞིབ་གཅོད་དང་སྦྲགས་ཟ་ཚ་ལས་ཁུངས་དང་སོ་ནམ་ལས་ཁུངས་སོགས་བཙུགས། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་བ་དང་། ཞོལ་ཁང་པ། ཚང་ཁྲིམ་པ་བཅས་དག་སེལ་ཐོག་བློན་ཆེན་དུ་བསྐོས། སྲུང་གཞང་དང་། ཞོ་ལ། ཁ་གང་བཅས་ཀྱི་དངུལ་དཔར་བརྒྱབ། དེ་ནས་འབྲུ་ཁལ་རེར་རིན་སྒོར་ཆ་བདུན་སྐར་ལྔ་རེ་བྱས་ཏེ་འཚོ་གྲོང་འཕར།

ས་སྤྲེལ། ཕྱི་ལོ་༡༩༠༨ སྨོ་མང་མཁན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་བསྟན་པ་ཆོས་འཕེལ་འཁྲུངས། རྗེ་དགེ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས《དུས་

འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་》བརྩམས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གོང་མ་ཀུང་ཞུས་དང་། མ་ཡུམ་ཙི་ཞི་ཐའི་ཧོ་གཉིས་མཇལ་ཕྲད་ཐོག་བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་སྐོར་རེ་འདུན་ཞུ་གནང་མཛད་ཀྱང་དོན་འབྲས་མ་བྱུང་ཞིང་། འཇའ་ས་དང་ཐམ་ཀར་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཙམ་འཁོད་པ་ཞིག་གནང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་གོང་མ་ཀུང་ཞུས་འདས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་འགོ་ཚུགས། ཀྲའོ་ཨེར་ཧྥུང་(赵尔丰)ཨམ་བན་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཀྱང་བོད་དུ་འབྱོར་ཐུབ་མེད།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༠༩ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ཁུལ། ཨ་ཀྱཱ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཞབས་དྲུང་འཇིགས་མེད་ཐུབ་བསྟན་གཤེགས། སྡེ་དགེ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས《སྙན་ངག་འགྲེལ་པ》མཛད། བོད་ཟླ་༦ཚེས༤ནས་ཚེས༦བར་ཉིན་ཤས་རིང་ལྷ་ས་ས་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་བྱུང་སྟེ། ཡར་འབྲོག་ཕུག་ཡུལ་དགོན་རྫོང་ཞིག་རལ་བྱུང་། གོང་མ་ཧྲོན་ཐུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་། (སྲིད་ལོ༡)

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༠ ཨ་ཀྱཱ་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཚེ་དྲུང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་བློ་གྲོས་འཁྲུངས། སྡེ་དགེ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས《བསྟན་རྩིས་ཞེར་སྨོན》མཛད། སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་ཀྲུའུ་འཛིན་ཉིན་ལུ་ཅི་ཧྲུན་གྱི་རྒྱ་དམག་ལྷ་སར་འབྱོར། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། བཀའ་བློན་ཤོད་རྒྱལ་བཅས་མཚན་མོར་གཡང་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་ཕྲོས་ཕེབས་མཛད། ཕེབས་ཁར་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་ཚེ་སྨོན་གླིང་ལ་སྲིད་སྐྱོང་གི་སྐུ་ཚབ་བསྐོ་གཞག་གནང་། མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་མཚན་གནས་མེད་པ་བཟོས་པའི་བྱུང་བསྒྲགས་བྱས།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༡༡ བདེ་ཡངས་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་དང་། སྡེ་དགེ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེ། གྲོ་ལྷ་ཁང་སྤྲུལ་སྐུ་རིག་འཛིན་བློ་གསལ་རྣམ་རྒྱལ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་ནས་ཚ་བ་ཏི་སྒྲུབ(ཚ་སྒྲུབ)རིན་པོ་ཆེ་ངེད་དུ་མངགས་གཏོང་མཛད། སྐུ་ཞབས་སུན་ཀྲུང་ཧྲན་གྱིས་འགོ་ཁྲིད་གནང་བའི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་གྱིས་མན་ཆིང་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་གཏོར་ནས་ཀྲུང་ཧྭ་མིན་གོའི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༢ ཞྭ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། ཁམས་ཞུག་པ་ངག་དབང་ཡོན་ཏན་གྱིས《དག་ཡིག་ཀུན་བཏུས》བརྩམས། སློབ་ལམ་ཆེན་མོ་གྲོལ་ཟླ་ཉིན་ཤིག་ནས་ལྷ་ས་ལ་ཡོད་པའི་ལུ་ཙི་རྒྱུད་དམག་དཔུང་གིས་སེ་ར་དགོན་པར་དམག་འཐབ་བྱུང་བས། ལོ་མཇུག་ཏུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་མཆོག་རྒྱ་གར་ནས་བོད་ལྗོངས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་། ནན་ཅིན་དུ་ཀྲུང་ཧྭ་མིན་གོའི་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་ཏེ། སྐུ་ཞབས་སུན་ཀྲུང་ཧྲན་གནས་སྐབས་ཀྲུང་ཐུང་དུ་འདེམས་བསྐོ་བྱུང་།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༣ མཚན་ཞབས་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་དང་། ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་པ་ཤད་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གཤེགས། ཚ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེར་གཞུང་ཞབས་ཐོག་མཁན་ཆེའི་གོ་གནས་གནང་། བཀའ་བློན་བླ་མ་བྱམས་པ་བསྟན་དར་མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་བསྐོ་བཞག་གནང་། ཀྲུང་གོའི་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་དང་། བོད་ས་གནས་ཀྱི་འཐུས་ཚབ། དབྱིན་ཇི་ཆ་བཅས་ཕྱོགས་གསུམ་ཤིམ་ལར་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཏེ་ཤིམ་ལའི་ཆིངས་ཡིག་ཟེར་བ་བཞག

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༡༤ མཚན་ཞབས་མཆོག་སྤྲུལ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས། ཁྲི་ཆེན་མཁྱེན་རབ་ཡོན་ཏན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསེར་སྐུ་ཆེན་པོ་གསར་བཞེངས་གནང་། ཨ་མེ་རི་ཀའི་ལྷོ་བྱང་གཉིས་སྦྲེལ་བའི་མིས་བཟོས་གཙང་པོ་བཏོན། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་དང་པོ་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༥ རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། གསེར་ཏོག་ཡོན་ཏན་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་གཤེགས། མཚོ་སྔོན་ཁུལ་དུ་ཏོས་ཏོས་ཀྱི་དམག་ཁག་གཅིག་གིས་ཀ་རིང་དགོན་པ་མེ་ལ་བསྲེགས། བོད་ཟླ་༡༠ཚེས༡ཉིན་ངོ་ལ་ཁ་ཡུལ་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་རིན་ཆེན་སྒང་དགོན་པ་དང་། གྲྭ་ནང་བྱམས་པ་གླིང་གི་མཆོད་རྟེན་བཅས་ལ་ཞིག་རལ་བྱུང་ཞིང་། འཕའ་དང་ས་ངད་ཀྱི་ཡང་ས་གཡོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཕྱུགས་མང་པོར་སྐྱོན་ཆགས་བྱུང་།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༡༦ འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་གཤེགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་བློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རོང་པོ་སྐལ་ལྡན་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་སྨན་རྩིས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། ལོ་མཇུག་ཏུ་ཙོང་ཁྲི་ཀྲུ་འཛིན་པ་ཕྲང་དུ་འཛིན་བྱེད་བསྙེན་ཆེན་དང་ཚུགས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༧ དྲུང་སྤྱི་དང་པོ་མཁན་ཆུང་གྲགས་པ་རྣམ་རྒྱལ་བསྐོ་བཞག་གནང་། ཧོར་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གི་ཞིབ་གཞུང་བསྒྲིགས། ཆབ་མདོར་རྒྱ་བོད་དབར་དམག་འཐབ་བྱུང་། ཨུ་རུ་སུར་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༡༨ ཏ་ཚག་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ངག་དབང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་པལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གཉིས་ཉམས་གསོ་གནང་། བཀའ་བློན་བཤད་སྒྲ་དཔལ་འབྱོར་རྡོ་རྗེ་གཤེགས་ཟིན་པའི་ཚེ་ཡིག་ཚགས་བསྒྲིགས་བྱེད་རྒྱུར་མཇུག་མ་འཁྱོལ་གོང་འདས། ནན་ཅིན་གྱི་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་དང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་འདུན་དཔོན་ཁྲོང་རྒྱས་རས་ལས་ལ་མཚམས་སྦྱོར་གྱིས་ཆོད་དོན་ཚན་བཞི་བཞག འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་དང་པོ་མཇུག་བསྒྲིལ། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་གནས་བསྐོར་ལ་ཕེབས་འགོ་ཚུགས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༡༩ ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་ཁྱབ་བསྟན་བློ་གྲགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༢༠ འདི་ལོའི་སྤྱི་ཟླ༥ཚེས༤ཉིན་པེ་ཅིན་དུ་ལྔ་བཞི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་བྱུང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་ཚེ་སྨོན་གླིང་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཁྲི་ཆེན་ལས་ཐོག་པ་བློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཐུབ་བསྟན་གཉིས་ཞི་ལྟ་བུ་གཤེགས། ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། འདི་ལོའི་ཟླ་གསུམ་པར་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་གནས་བསྐོར་ཕྱིར་ནས་ཁམས་སུ་ཕྱིར་ལོག་ཕེབས། ནང་ཤར་པ་དཔུང་དམག་སྤྱི་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡ ཀཱིརྟི་མཆོག་སྤྲུལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་འཁྲུངས། འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པར་གསོལ་འདེབས་རེ་བསྐུལ་གནང་ནས་དོན་སྔར་ཕེབས་དཔར་ཁང་གསར་པར་བཞུགས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐྲུན་འགོ་ཚུགས། ཞི་དྲག་དཔོན་རིགས་ཕྱོགས་གཉིས་ལས་དོན་སྐོར་ལ་རྩོད་གླེང་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུབ་བསྟན་གཙང་དཔོན་རིགས་ཕྱོགས་གཉིས་བཀའ་བློན་ཀུན་བཟང་རྩེ་པ་དང་། དྲུག་པའི་སྐུ་སྲུང་མདའ་དཔོན་བཀའ་བཅས།

དབུས་ཨ་དང་དཔོན་མཆོ་སྣ་བ་གཉིས་གནས་དབྱུང་མཛད། འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་གླིང་གི་མཆོད་གཞིས་སྤྱོར་ལ་ནང་ཁྲལ་འགལ་ཟླ་བྱུང་སྟེ་མཆོད་གཞིས་ཁག་གཅིག་ཕྱིར་ལེན་གནང་བར་བློ་གླིང་གྲྭ་དམངས་ཀྱིས་ནོར་གླིང་གཉིས་ཆུང་འགག་ཏུ་གདོང་སྡད་འགྲུལ་བ་སོགས་བྱུང་། ཤུ་རུ་ཤུ་ནས་ཕྱི་སོག་ཀྲ་ཁྲུ་རབ་ཏུ་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་བསླངས་ཏེ་ནང་བསྟན་མེད་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༩༢༢ ཀརྨ་པ་མཁའ་ཁྱབ་རྡོ་རྗེ་དང་། འབྲུལ་ཞིག་མདོ་སྔགས་གླིང་པ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ནོར་བུ་གླིང་ཁའི་སྤྱན་གསལ་པོ་བྲང་གསར་རྒྱག་གནང་། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྐྱང་ལ་དམག་སོགས་བཞི་བྱར་གྱི་འབབ་སྤྲུབ་རྒྱ་བཀལ་བར་བརྩེན་གཞུང་བླ་གཉིས་བར་འགལ་བྲ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་བྱང་ལམ་བརྒྱུད་མདོ་སྨད་དང་། སོག་ཡུལ། ནན་ཅིན་བཅས་སུ་ཕེབས་ནས་རྒྱན་རིང་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། མདོ་སྨྱི་བཀའ་བློན་བླ་མ་བྱམས་པ་བསྟན་དར་འདས་ཚབ་ཏུ་བཀའ་བློན་ཁྲི་སྨོན་ནོར་བུ་དབང་རྒྱལ་བསྐོ་གཞག་གནང་། ཡ་ལན་དབྱིན་ཇིའི་ནོག་ནས་རང་བཙན་བྱུང་།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ༡༩༢༣ ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐུ་གཤེགས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་དགའ་ལྡན་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ཞབས་གསོ་གནང་། དབྱིན་ཇིའི་མི་ལེགས་ལྡན་ལ་དེབ་ཐེར་བར་བོད་དམག་བུ་ལི་སིའི་འདང་དཔོན་བསྐོ་གཞག་ཐོག ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་དུ་ཉེན་རྟོག་དམག་མི་གསར་འཛུགས་གནང་། བལ་ཡུལ་དབྱིན་ཇིའི་ནོག་ནས་རང་བཙན་བྱུང་། ཐུ་ཀྱི་སི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༩༢༤ གཙང་པ་སྨྲ་བྲིན་བཅུ་དྲུག་པ་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ་དང་། ན་ཚོག་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་པོ་ཏ་ལའི་ཤོ་བྲང་ཤར་རྒྱུད་ཉམས་གསོ་གནང་། སྐུ་ཞབས་ལུན་གྲུབ་ཟླ་གྱིས་གོང་སྤྲོ་ནས་བྱང་འདུལ་བསྒྲུགས་གཏམ་སྤེལ་ཞིང་། རྫོང་རྩ་དམག་དཔོན་སློབ་གྲྭ་བཙུགས། མོང་གོའི་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༩༢༥ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ལྷ་སར་སྐུད་ཡོད་གློག་འཕྲིན་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་། ཀོ་མིན་ཏང་གིས་སི་ཁྲིན་ལ་ཁྲལ་མེད་ཁམས་དམིགས་བསལ་ཞིང་ཆེན་ཞེས་མིང་བསྒྱུར། ཧྲང་ཧད་དུ་ལྔ་པའི་ལུམ་ཐུའི་ལས་འགུལ་བྱུང་། སེ་ཐ་ལུ་སི་དབྱིན་ཇིའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གྱུར།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ༡༩༢༦ ཀུང་ཐང་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་མཆོག་སྤྲུལ་ཕྱག་མོ། ཕྱག་བཟོ། ཕྱག་ཁྲི་ཕྱག་གི་རྟུས་ཚོད་བཅས་ཕྱག་བཞི་འཛོམས་ལ་འཁྲུངས། བཀའ་བློན་ཞོལ་ཁང་པ་འདས་ཚབ་ཏུ་སྨད་མདུན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྐོ་གཞག་གནང་། སྐུ་ཞབས་ལུན་གྲུབ་རྫང་གཤེགས། གོ་གུང་ཏང་གཉིས་ཁ་བྲལ་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ༡༩༢༧ ལ་མོ་ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ་གཤེགས། སེར་ཕྱིལ་ལྷ་བ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། རེའུ་མིག་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་ཁེ་མོ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མི་ལུས་ཐོབ་མ་རྟེན།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ༡༩༢༨ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཀུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས། སྤོ་བོ་ཀ་གནམ་སྡེ་པ་བདུད་འདུལ་གྱིས་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་འཁྲུག་བསླངས།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ༡༩༢༩ དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་མདའ་དཔོན་ཏ་ཏ་པ་དང་མཚོ་སྨོ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤོ་ཕྱོད་པའི་

དམག་དཔུང་མངགས་ཏེ་ཀ་གནམ་སྡེ་པར་དྲག་གནོན་བྱས། སྤོ་བོ་ཀ་གནམ་སྡེ་པ་བདུད་འདུལ་རྒྱ་གར་དུ་བྲོས་ནས་དབྱིན་ཇིར་མགོ་བཏགས་ཞུས།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ༡༩༣༠ མདོ་སྨད་ཁྲལ་དུ་ནོས་ནོས་ཀྱི་དམག་འཁྲུག་ལངས་ཏེ་ནང་བསྟན་དགོན་པ་མང་པོ་གཏོར་ཞིང་། ཙོ་ནེ་དགོན་ཆེན་ཡང་གཏོར། འབའ་དང་སྨར་ཁམས་ཁྲལ་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ནན་ཅིན་ཀོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་དང་དེ་སྔའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བར་འབྲེལ་བ་བསྐྱར་གསོ་གནང་ནས་ནན་ཅིན་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་བཙུགས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ༡༩༣༡ རི་པིན་གྱིས་བྱང་ཤར་ས་ཁུལ་དུ་བཙན་འཛུལ་དམག་འཁྲུག་བསླངས་ཏེ་ཟླ༩ཚེས༡༨ཀྱི་དུས་འགྱུར་ཟེར་བ་བྱུང་།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༩༣༢ ཁྲི་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཐེབས། བོད་ས་གནས་སུ་གྲོང་དྲག་དམག་དཔུང་ཟེར་བ་བཙུགས།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༩༣༣ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་སྐུ་གཤེགས། ཤེ་ཞེ་ལེས་འཛར་མན་གྱི་སྲིད་དབང་ཐོབ་ནས་ནཱ་ཙི་ཟིའི་དབང་བསྒྱུར་བཙུགས། ལོ་འདིའི་ཟླ༡༡ཚེས༡༠ཉིན་ཡམ་བུ་རོང་ཤར་དུ་ས་གཡོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆེ་བྱུང་།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༩༣༤ ལོ་འདིར་ཁམས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། ར་སྒྲེང་སྤྲུལ་སྐུ་བོད་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་དུ་བསྐོས། ཀོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཧོང་སྨུའུ་སུང་བོད་དུ་མཆོད་འབུལ་དུ་འབྱོར་ནས་ལྷ་སར་བོད་སོག་ལས་ཁུངས་བཙུགས། ཁྲི་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་འཁོད། ཡུང་ཤར་བ་མིག་བརྙན། ང་རང་ས་ཡུལ་གཞིས་དགོན་དུ་ཁྲི་སྟོན་བྱས། མ་ཆེ་དབང་འདུས།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ༡༩༣༥ ལོ་འདིའི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་གྱི་ཉི་ཤར་མཚམས་མདོ་སྨད་སྟག་འཕྲུམ་གྱི་ཤར་སྐྱིད་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་རྡོང་ཀྲུང་རྫོང་གི་སྟག་ཚེར་ལེ་དཔལ་བཞི་བརྒྱུའི་སར་ཡོད་པའི་ཆི་ཀྲ་སྟག་མཚེར་ཏུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་འཁྲུངས། ཀུའི་ཀྲའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཙུན་དབྱི་ཏུ་ཀྲུང་ཧྭ་ཚོགས་འཚོགས་ཏེ་ཚོགས་འདུ་འདིའི་ཐོག་མའོ་ཙེ་ཏུང་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་གཙོ་འཛིན་དུ་འདེམས་ཐོན་བྱུང་།

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༩༣༦ ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་སྟོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་། རི་པིན་དང་འཇར་མན་གཉིས་ཀྱིས་གུང་ཁྲན་ཏང་འགོག་པའི་གྲོས་ཆོད་བཞག ཞིས་ཧན་དུས་འགྱུར་བྱུང་སྟེ་དམག་དཔོན་ཀྲང་ཞོལ་ལེན་དང་ཡང་ཧུའུ་ཁྲིང་གིས་ཅང་ཅེ་ཧྲི་བཀག་ཉར་བྱས། བདག་རང་ཀོང་པོ་ནས་ལྷ་སར་སློབ་ཕར་འགྲོར་ནས་ལེ་རར་ཆོས་ཞུགས་བྱས། ཆབ་མདོར་ཡབ་ཚང་ནས་བཀའ་འགྱུར་དཔར་སློག་འགོ་ཚུགས།

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༩༣༧ རི་པིན་གྱིས་ལོ་ཅིན་ལུ་ཀོ་ཆམ་པ་ནས་རྒྱ་ནག་ཡོངས་ལ་བཙན་འཛུལ་དུས་འགྱུར་བྱུང་། རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་འགོ་བཙུགས། བླ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དཀྱིལ་ཐང་ལ་ཡུལ་བཅུ་ང་བཞིར་ཕེབས་ཏེ་སྐྱེ་རྒུ་མདོར་བདེ་བར་གཤེགས།

ས་སྟག སྤྱི་ལོ༡༩༣༨ ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་མཛད། ཐུབ་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་པ་སྐུ་གཤེགས། ལྷ་དང་པོའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཚོ་སྔོན་ཤུན་ཧྭ་རྫོང་

ཐིམ་མདོ་ཤར་དུ་སྣ་འབྱུངས།

ས་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མདོ་སྨད་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། རྒྱལ་ཚབ་ར་སྒྲེང་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་དང་མཚན་ཞབས་སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་གཉིས་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་ཆུང་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་དབུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས། མཚན་དུ་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་འདུས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་ཞེས་གསོལ། བདག་རང་རིགས་ཚད་ལངས། གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་ཨུ་ཀྲུང་ཤིན་བོད་དུ་འབྱོར། འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་ལངས།

ལྕགས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ ཤུང་རྐོལ་དམག་འཁྲུག་ཞིང་ས་གཉིས་པ་བྱུང་། ཁྲི་ཆེན་ལྷུན་གྲུབ་བརྩོན་འགྲུས་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་པོ་ཏ་ལའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཟུར་དགོངས་ཞུ་གནང་། སྤྱི་ཁྱབ་མདོ་ནས་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་སྐུ་གདུང་བོད་དུ་གདན་དྲངས།

ལྕགས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༡ སྟག་བྲག་ཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་འབྱུངས། བདག་རང་ཕར་ཕྱིན་བཏང་། ཞན་ནན་དུས་འགྱུར་ཐེར་པ་བྱུང་། འཇར་མན་ཧྲིག་ཕྱུ་ལེན་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས། སྟག་བྲག་སྤྲུལ་སྐུ་བོད་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་དུ་བསྐོས། ལོ་འདིའི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཕོ་བྲང་ཁ་ལ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། ར་སྒྲེང་གནས་སྐབས་རིང་སྲིད་སྐྱོང་དགོངས་ཞུ་མཛད་ནས་སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་ཁྲིར་འཁོད།

ཆུ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༢ ཧོ་ཙོ་ལོ་འདིའི་དཀྲུན་ཐོག་འཛད་དཀྲུན་ཆོས་སུ་སོང་། ཨ་རིས་མཁའ་ཐོག་ནས་བོད་ལ་ས་བཀྲའི་པར་བརྒྱབ། ལོ་འདིར་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་སྡེ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བཙུགས་ནས་ལོ་༣༠༠ སོང་།

ཆུ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༤༣ ལོ་འདིའི་སྟོན་མཇུག་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབང་ཞུས།

ཤིང་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༤ འབའ་པོ་ཕུན་ཚུན་སྟོང་ཁོངས་སུ་སེར་བྲིས་དང་གཞུང་གཉས་བར་རྩོད་འཛིངས་བྱུང་། ཆེ་སྨོན་གླིང་མཚན་བཏགས་གཏོང་སྐྱོ་གནང་།

ཤིང་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥ འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཉམས་གསོ་བྱས། ལོ་འདིར་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཏེན་ཙེ་སྐྱིས་རྒྱུག་འཕྲུལ་འཁོར་ཐོག་མར་བྱུང་། ཏན་ཤིལ་རྒྱ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། ཀྲུང་གོའི་རི་འཁོག་དམག་འཁྲུག་མཇུག་སྒྲིལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་ཚར། ཨ་རིའི་ཀྲིའུ་ཅིན་ཧྲན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་བཅུ་ཟམ་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འཚོགས།

མེ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༦ ༼ དེབ་ཐེར་དཀར་པོ ༽ ལས་ཤཱཀྱ་སྲུ་རེ་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་སོང་ཞེས་འཁོད། བདག་རང་དགེ་བཤེས་བཏང་། ཧྥི་ལུད་ཡིན་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་བྱུང་། ཨར་པ་ཏི་ཡ་དང་། ཤུད་ཡཱ་ཤི། སྤྲོ་ཅ་ལི་ཡ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

མེ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧ བདག་རང་རྒྱུད་སྟོད་དུ་གྲྭ་ཞུགས་བྱས། དབྱིན་ཇིའི་དབང་སྒྱུར་འོག་ཆེ་ཤེ་ཡའི་སྲོལ་ཚོགས་སུ་བོད་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚེར་ན་བཏང་ཡང་མཐར་ཐམ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱ་གར་དབྱིན་ཇིའི་འོག་ནས་རང་བཙན་ཐོབ། ཧོ་མ་ཏི་ཡ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་ར་སྒྲེང་འཛིན་བཟུང་བྱས། སེར་དགོན་དང་བོད་གཞུང་བར་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་།

ལོ་འདིའི་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ར་སྒྲེང་བཀྲོངས།

ས་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༨ ཁྲི་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་སྟོང་འདུལ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་འཁོད། དབྱིན་ཇིའི་དབང་སྐྱོང་འོག་བོད་ཀྱི་ཚོང་དོན་འཐུས་མི་ཚོགས་པ་ཞིར་པ་ཨ་རི་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ལ་ཐོན། འཐར་མ་རང་བཙན་བྱུང་། ཁྲའོ་ཤན་བྱང་མ་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་ནས་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས།

ས་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༩ ལྷ་སར་རྒྱ་འབུད་དོན་རྐྱེན་ཞེས་གོ་མིན་ཏང་གི་སྐུ་ཚབ་སོགས་ཕྱིར་འབུད་བྱས། ཀྲུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། འཐར་མན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་། འཐར་མན་དམངས་གཙོ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། ཨ་རི་བ་ཧང་ཀྲུ་སི་ཐེར་བ་ལྷ་སར་འབྱོར། ཡོངས་འཛིན་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ཤར་པ་ཆོས་རྗེའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ཝང་ཀྲེན(王震)དམག་དཔུང་ལ་བོད་དུ་དཔུང་བསྐྱོད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཟླའི་ཏེའི་ལ་སློབ་འཁྲིད་བཏང་ནས་ཡེ་ཀྲན་ཉན་གཉིས་པས་ཡུན་ཐན་དང་། ཀུའེ་ཀྲའུ། ཤི་ཁྲིན། བོད་སྒང་བཅས་འཛིན་སྐྱོང་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་མཛད། ཟླ་བ་༡༡ཚེས་༢༣ཉིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ཕེང་ཏེ་ཧོའེ(彭德怀)ལ་བོད་དུ་དམག་བསྐྱོད་ཐེ་རྒྱའི་ཐད་གཙོ་བོ་ནུབ་བྱང་ཀྲུད་ནས་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་སློབ་འཁྲིད་བཏང་བ་དང་། ཟླ་བ་༡༢ཚེས་༣༠ཉིན་ཕེང་ཏེ་ཧོའེ་ཡིས་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་ནུབ་བྱང་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་དཔུང་བསྐྱོད་ཐེ་རྒྱར་དཀའ་ངལ་ཆེ་བས་ལྷོ་ནུབ་ནས་དཔུང་བསྐྱོད་བྱས་ན་འཚམས་པ་ཡོད་ཚུལ་སློབ་འཁྲིད་ཞུས། ཟླ་བ་༡༢ཚེས་༢༧ཉིན་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ནས་༼ གཡུལ་ས་མཐུན་མའི་དཔོན་དམག་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྙན་ཐར་བཏང་བའི་ཡི་གེ ༽ འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཏེ་བོད་སྒྲོངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་༡༩༥༠ལོའི་དམག་འཐབ་ལས་འགན་ཞིག་ཏུ་གཏན་འབེབས་མཛད།

ལྕགས་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༥༠ ཆབ་མདོའི་ཡབ་ཚང་གི་བཀའ་འགྱུར་དཔར་བསྐྲུན་ཡོངས་སུ་གྲུབ། དགེ་སྟག་སྤྲུལ་སྐུ་གཤེགས། མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་བོད་དུ་འབྱོར། ཟླ་༡༡ཚེས་༡༧ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྲིད་འགན་བཞེས། དབྱིན་རྗེ་ཧྲི་ཤེ་ཡ་རང་བཙན་བྱུང་། བདག་རང་སྔགས་རམས་བཏང་། དབྱར་ཁ་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་སྲིད་འཁོར་ལ་ཧོང་པོ་ཁྲུལ་དུ་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཟླ་༡ཚེས་༢ཉིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་སུའུ་ཡིན་རྒྱལ་ས་མོ་སི་ཁོ་ནས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་ལ་སློབ་འཁྲིད་བཏང་ནས་ནུབ་ལྷོ་ཀྲུད་ཀྱིས་བོད་དུ་དཔུང་བསྐྱོད་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་འགན་འཁུར་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་མཛད། ཟླ་༡ཚེས་༨ཉིན་ཡི་གྲན་གཉིས་པས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་མའོ་ཙེ་ཏུང་ལ་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པས(十八军)བོད་བསྐྱོད་ལས་འགན་འཁུར་རྒྱུ་གཏན་འབེབས་བྱིན་ཚུལ་སྙན་སེང་ཞུས་པ་དང་དེ་ཉིན་ལིའུ་པོ་ཁྲེང(刘伯承)གིས་མང་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་སྙན་ཐར་ལས་ཀྱི་༡༩༥༠ལོའི་ལས་འགན་གཅིག་ནི་བོད་སྒྲོངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞེས་བསྟན། ཟླ་༡ཚེས་༡༥ཉིན་ལིའུ་པོ་ཁྲེང་དང་ཏེང་ཞའོ་ཕིང(邓小平)གིས་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཐུན་ཀྲང་ཀྲང་གོ་ཧྭ(张国华)སོགས་རྗེ་མཇུག་ཡན་གྱི་ལས་བྱེད་ཚོར་ཀྲུང་དབྱང་གི་མཛུབ་སྟོན་བརྒྱད་བསྒྲགས་དང་བོད་བསྐྱོད་ལས་འགན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས། ཟླ་༢ཚེས་༡ཉིན་ཁྲེང་ཏུའུ་རུ་ནུབ་ལྷོ་ཀྲུད་ཀྱི་དམག་ཁུལ་ཁང་བོད་བསྐྱོད་ཚོགས་སྐྱོར་བཀའ་བསྒོད་ཁང་བཙུགས། ཟླ་༣ཚེས་༤ཉིན་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པས་ལི་ཧྲན་ལོ་ཤན(乐山)དུ་བོད་དུ་དཔུང་བསྐྱོད་ཐེ་རྒྱའི་དགུང་བཅའི་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས། ཟླ་༣ཚེས་༢༨ཉིན་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྔོན་ཐལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་དཔུང་དམག་ནི་ཁྲིན་ནས་རྡོག་འདོན་བྱས། ཟླ་༥ཚེས་༡༧ཉིན་བོད་ཕྱོགས་དང་ཞི་གྲོས་ཐེ་རྒྱའི་གྲོས་དོན་ཁག་སྟོ་ཚན་ཚུད་དང་རྒྱབ་རྒྱུད་ཚུད་ནས་འཆར་ཐིན་འགོད་དགོས་ཞེས་ཀྲུང་དབྱང་ནས་སྐུལ་ཏར་བཏང་། ཟླ་༦ཚེས་༦ཉིན་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྔོ་ལས་སྐྱེ་ཁྲིད་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་དཔུང་དམག་ཞིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྫོང་ཚ་ཐོན(西康省天全)ནས་རྡོག་འདོན་བྱས་ཏེ་ཟླ་༧ཚེས་…

༢ཉིན་འཕབ་ཐང་དུ་འབྱོར། ཟླ་༨ཚེས་༡༨ཉིན་མཚོ་སྔོན་གྱི་དྲ་དམག་རྟ་ལག་དཔུང་དམག་རྟག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱི་ཞིང་ནས་ཐོན་ཏེ། ཟླ་༩ཚེས་༢༤ཉིན་སྤྱི་རྒྱ་མདོར་འབྱོར། ཟླ་༨ཚེས་༡ཉིན་ཤིན་ཅང་ཀྲ་དམག་ལན་སོག་རྫོང་རྫོང་དཔུང་དམག་བརྒྱ་དང་སུམ་བཅུ་སྐོར་ཧོད་ཐན(和田)གྱི་སྔོ་རྒྱབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཞིག་ནས་རྫོག་ཐོན་ཏེ་ཟླ་དགུ་པའི་ནང་མངའ་རིས་སྒོར་རྩེར་འབྱོར། ཟླ་༨ཚེས་༢༨ཉིན་སྔོ་རྒྱབ་དམག་ཁུལ་ཁང་གིས་ཆབ་མདོའི་གཡུལ་འགྱེད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་སྟེ་ཆབ་མདོ་དང་རི་བོ་ཆེ་རྫོང་གི་བོད་དམག་གཙོ་ཤུགས་ཆེར་གཅོད་ཐུབ་ནས་སང་ལོ་སྔ་ལར་དཔུང་བསྐྱོད་དང་བོད་སྟོངས་བཅིངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱུར་རྨང་གཞི་གདིང་དགོས་པའི་རེ་བ་བཏོན། ཟླ་༩ཚེས་༨ཉིན་ཀྲང་གོ་ཧྭ་ཡིས་སྔོ་ཁྲིད་དེ་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ལས་ཁུངས་དཀར་མཛེས་སུ་འབྱོར། ཟླ་༡༠ཚེས་༨ནས་༢༥བར་ཉིན་བཅོ་བརྒྱད་རིང་དམག་འཐབ་ཆེ་ཆུང་ཐེངས་ཉི་ཤུ་ལྷག་བྱས་ཏེ། ཆབ་མདོ་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་། དེའི་རིང་བོད་དམག་ཀུང་ས་ལྔ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གཏོར་བཏང་བ་དེས་སྐབས་དེའི་བོད་དམག་བསྡོམས་འབོར་གྱི་སུམ་ཆ་གཅིག་ཟིན། ཟླ་༡༠ཚེས་༢༤ཉིན་ཝང་ཆི་མའེ(王其梅)ཡིས་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་གཡུལ་ཁའི་བཀའ་བཀོད་ཁང་ཁྲིད་དེ་ཆབ་མདོར་འབྱོར། ཟླ་༡༡ཚེས་༨ཉིན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་སོགས་ཀྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མར་ཏར་འཕྲིན་བཏང་སྟེ་བོད་གཞུང་ནས་འཐུས་མི་མངགས་གཏོང་གིས་ཀུང་ཁྲན་དང་ཞི་གྲོས་བྱ་དགོས་པའི་གྲོས་འདེབས་བཏོན། ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་དེའི་ནང་ཀུང་ཀྲུང་ཆབ་མདོ་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས། ཟླ་༡༡ཚེས་༡༧ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ཡོངས་སུ་བཞེས། ཟླ་༡༢ཚེས་༡༨ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་དང་བཅས་པ་གྲོ་མོར་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱི་ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་༢ཉིན་གྲོ་མོར་ཕེབས་འབྱོར་རྗེས་གྲོ་མོ་བཀའ་ཤག་བཙུགས།

ལྕགས་ཡོས། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༡ ཟླ་༢ཚེས་༨ཉིན་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཞི་གྲོས་འཐུས་མི་ཁྲུབ་བསྟན་ལེགས་སྨོན་དང་བསམ་ཕོ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཆབ་མདོར་འབྱོར། ཟླ་༢ཚེས་༢༧ཉིན་བོད་གཞུང་ནས་པེ་ཅིན་དུ་འཐུས་མི་མངགས་ཏེ་ཞི་གྲོས་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འཁེལ་བྱས། ཟླ་གཉིས་པ་དེའི་ནང་རྒྱབ་བྱང་ཁྲུད་ཀྱིས་རྒྱབ་བྱང་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས། ཟླ་༣ཚེས་༢༧ཉིན་བོད་ཀྱི་ཞི་གྲོས་འཐུས་མི་གཙོ་བོ་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་དང་བསམ་ཕོ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་སོགས་ཆབ་མདོ་ནས་རྫོང་ཐོན་ཏེ་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་པེ་ཅིན་དུ་འབྱོར། ཟླ་༤ཚེས་༢༨ཉིན་ནས་ཞི་གྲོས་འགོ་ཚུགས། ཟླ་༥ཚེས་༡༨ཉིན་ཤིང་ཅང་ཀྲ་དམག་དཔུང་སྡེའི་རྗེས་སྙོན་དཔུང་དམག་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་རྫོང་ཐོན་བྱས་ཏེ་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྒེར་རྩེར་སྔོན་ཐོན་དཔུང་སྡེ་དང་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་རྗེས་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་སྤུ་ཧྲེང་སུ་འབྱོར། ཟླ་༥ཚེས་༢༣ཉིན་པེ་ཅིན་དུ་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་འབྱུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད། ཟླ་༥ཚེས་༢༥ཉིན་དམར་ཤུད་ཀྲའུ་ཞིའི་མིང་རྟག་ནས་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་གྲོས་མཐུན་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུར་འགན་སྲུང་དང་རྒྱལ་མཚམས་སྲུང་བརྟན་གཏོང་རྒྱུའི་དགོས་མཁོར་བལྟས་ནས་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་བོད་དུ་བཅའ་སྡོད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབས། ཟླ་༦ཚེས་༡ཉིན་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལས་ཁུངས་དཀར་མཛེས་ནས་ལྷ་སར་ཐོན། ཟླ་༦ཚེས་༡༣ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་སྤྱི་ཚབ་ཀྲང་ཅིང་ཝུ(张经武)གྲོ་མོར་འབྱོར་ཏེ་དུང་དཀར་དགོན་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་ཞལ་འཛོམས་བྱུང་། ཟླ་༦ཚེས་༡༨ཉིན་ཤིང་ཅང་ཀྲ་དམག་ཐོན་སོག་གཉིས་པས་མངའ་རིས་རུ་ཐོག་རྫོང་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་། ཟླ་༦ཚེས་༢༥ཉིན་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེའི་སྔོན་ཐོན་ཡན་ལག་རྟ་ལག་ཆབ་མདོ་ནས་ལྷ་སར་ཐོན། ཟླ་༨ཚེས་༨ཉིན་ཀྲང་ཅིང་ཝུ་ལྷ་སར་འབྱོར། ཟླ་༨ཚེས་༢༢ཉིན་རྒྱབ་བྱང་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེ་མཚོ་སྔོན་ནས་ལྷ་སར་ཐོན། ཟླ་༨ཚེས་༢༨ཉིན་ཀྲང་གོ་ཧྭ་དང་ཐན་ཀོན་སན(谭冠三)གྱིས་དམག་སྡེ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལས་ཁུངས་ཁྲིད་དེ་ཆབ་མདོ་ནས་ལྷ་སར་ཐོན། ཟླ་༩ཚེས་༩ཉིན་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེའི་སྔོན་ཐོན་ཡན་ལག་རྟ་ལག…

འབྱོར། ཟླ་༡༡ཚེས་༦ཉིན་རྒྱབ་བྱང་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེ་ནག་ཆུར་འབྱོར། ཟླ་༡༡ཚེས་༡༥ཉིན་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེ་ཡི་ལག་གཅིག་རྒྱལ་རྩེ་དང་གཞིས་རྩེར་འབྱོར། ཟླ་༡༢ཚེས་༡ཉིན་རྒྱབ་བྱང་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེ་ལྷ་སར་འབྱོར། ཟླ་༡༢ཚེས་༡༨ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཟི་ལིང་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་རྫོག་ཐོན།

ཆུ་འབྲུག ཕྱི་ལོ་༡༩༥༢ ཁྲི་ཆེན་ཁྲབ་བསྟན་ཀུན་དགའ་དཀའ་ལྡན་གྱི་ཁྲིར་འཁོད། ཟླ་༢ཚེས་༡༠ཉིན་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་བཙུགས་ཏེ་ཀྲང་གོ་ཧྭ་སི་ལིང་ཡོན་དང་། ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད། མདོ་མཁར་ཕུན་ཚོགས་རབ་རྒྱས་སོགས་སི་ལིང་ཡོན་གཞོན་པར་བསྐོས། ཟླ་༢ཚེས་༡༠བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་སློབ་སྦྱོང་བཤད་འཛིན་གྲྭ་དངོས་སུ་ཚུགས་ཏེ་ཚ་སྦྱལ་དགེ་དཔང་སློབ་བཟང་དང་ཤུང་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་སོགས་དགེ་རྒན་དུ་གདན་དྲངས། སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་དེ་རྗེས་སུ་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭ་ཞེས་པར་མིང་བསྒྱུར་བྱས། ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ནས་ཀྲང་ཅིང་ཝུ་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཧྲུའུ་ཅི་གཅིག་སྐྱོང་དང་། ཀྲང་གོ་ཧྭ། ཐན་ཀོན་སན། ཧྥན་མིང(范明)བཅས་ཀྱིས་ཧྲུའུ་ཅི་གཞོན་པའི་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་གློག་དཔར་འབྱོར། ཟླ་༣ཚེས་༡༡ཉིན་མི་དམངས་ཚོགས་པ་ཟེར་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་ཐེང་ཆ་བསླངས་པ་མ་ཟད། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༣༡དང་ཟླ་༤ཚེས་༡ཉིན་གཉིས་ལ་ཀྲུང་དབྱང་སྤྱི་ཚབ་ཀྲང་ཅིང་ཝུའི་བཞུགས་གནས་སུ་མཐའ་བསྐོར་བྱས། ཟླ་༤ཚེས་༢༧ཉིན་སྲུ་ཁང་པ་དང་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྲིད་ཚབ་ལས་གནས་གནས་དབྱུང་བཏང་། ཟླ་༤ཚེས་༢༨ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ལྷ་སར་ཕེབས་འབྱོར་ཐོག་ཏེ་པོ་ཏ་ལར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་མཇལ་འཛོམས་གནང་། ཟླ་༦ཚེས་༢༣ཉིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཞིས་རྩེར་ཞབས་སོར་འཁོད། ཟླ་༧ཚེས་༢༧ཉིན་གྱི་མཚན་མོ་ནག་ཆུ་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་ཤེད་ཆེན་བྱུང་། ཟླ་༨ཚེས་༢༧ཉིན་ལྷ་ས་སློབ་ཆུང་བཙུགས། ཟླ་༡༡ཚེས་༢༠ཉིན་ཁམས་བོད་གཞུང་ལམ་དཀར་མཛེས་ནས་ཆབ་མདོ་བར་ཤར་གཏོང་བྱས།

ཆུ་སྦྲུལ། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༣ པེ་ཅིན་དུ་ཀྲུང་གོ་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་བཙུགས། ཟླ་༡ཚེས་༨ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་དང་དམག་ཁུལ་ནས་རྒྱ་དཔལ་བཟང་ཡན(大洋)དཀྲམ་རྒྱུར་ཆོད་འཛིན་དགོས་པའི་མཛུབ་སྟོན་གནང་། ཟླ་༡ཚེས་༡༩ཉིན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་གཅེས་གཞོན་ནུ་ཤེས་རིག་མཐུན་ཚོགས་ཚོགས་པ་དངོས་སུ་བཙུགས། ཟླ་༢ཚེས་༢༤ཉིན་པེ་ཅིན་དུ་བཅའ་སྡོད་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་དོན་གཅོད་ཁང་བཙུགས། ཟླ་དགུ་པར་སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གྲྭ་འགོ་ཚུགས། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱུད་ཡོད་གློག་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ནས་རྒྱུན་བསྐྲུན་གཏོང་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་རྟ། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༤ ཟླ་༧ཚེས་༡༥ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་འདུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཕེབས། པེ་ཅིན་དུ་ཀྲུང་གོ་དང་རྒྱ་གར་བར་ཚོང་དོན་དང་འབྲེལ་འགྲུལ་གྱི་ཆིངས་ཡིག་བཞག ལོ་འདིར་ཕྱུན་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་དགེ་བསྐོས་བྱས། ཟླ་༧ཚེས་༡༧ཉིན་རྒྱལ་རྩེར་ཆུ་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཟླ་༡༡ཚེས་༢ཉིན་ལི་ཝུས་ཧན(李维汉)གྱིས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་བོད་བསྐྱོད་དཔུང་སྡེའི་འགན་འཁུར་བ་བཅས་མདུན་ཐུངས་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་གྲ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་འཛུགས་རྒྱུ་ཞག་བཅད། ཟླ་༡༢ཚེས་༤ཉིན་མཚོ་བོད་གཞུང་ལམ་ཡོངས་པ་ཅན་བར་ཤར་གཏོང་བྱུང་། ཟླ་༡༢ཚེས་༢༥ཉིན་ཁམས་བོད་དང་མཚོ་བོད་གཞུང་ལམ་འཁོར་འགྲོ་ལམ་ཤར་གཏོང་ཞུས། ལོ་འདིར་པཎ་ཆེན་ནང་སྐད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས་ཏེ་ཇ་སག་བཀྲས་མཐོང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ(ཅིའི་འཇིགས་མེད)དང་ལྷ་སྨོན་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ནས་ཀུའུ་རིན་ཐན་པའི་འགན་འཁུར་བྱས།

ཤིང་ལུག། སྤྱི་ལོ༡༩༥༥ དབྱར་དཀྱིལ་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕེབས། ལེ་ཚེ་ནམ་དུ་ཡོད་པའི་ཧྥ་རན་སེའི་དམག་དཔུང་ཕྱིར་འཐེན་བྱས། ཟླ༣ཚེས༡༨ཉིན་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་འཛུགས་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་གནང་། ཟླ༣ཚེས༡༩ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་རྣམ་གཉིས་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར། ཟླ༦ཚེས༥ཉིན་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ཟམ་ཆེན་དངོས་སུ་ལེགས་གྲུབ་ཟིན། ཟླ༨ཚེས༡༥ཉིན་ཨ་ཕོ་ཚོས་མཛད་སོགས་ཀྱིས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་བཅོས་བསྒྱུར་དང་བོད་དམག་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཕུལ།

མེ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ༡༩༥༦ འདི་ལོ་རྒྱ་གར་གྱི་རྩིས་སྟངས་ལ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་འདས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཙནྡན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་ཤཱཀྱའི་འདས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་གསུམ། ཕུག་ལུགས་ལྟར་ན་ཤཱཀྱའི་འདས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཡིན་ཟེར། པ་ཀི་སི་ཐན་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་བྱུང་། ཟླ༡ཚེས༢༨ཉིན་རྒྱལ་རྩེ་ནས་ཕྱི་གླིང་བར་གྱི་གཞུང་ལམ་ཐོག་མར་འཁོར་ཤར་བསྐྱོད་བྱུང་། ཟླ༤ཚེས༡༧ཉིན་ཚུང་ལི་གཞོན་པ་ཁྲེན་དབྱིས(陈毅)ཚོགས་གཙོ་གནང་བའི་ཀུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ལྷ་སར་འབྱོར། ཟླ༤ཚེས༢༠ཉིན་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཁོངས་མི་ཡོངས་ཀྱི་མཚན་ཐོར་འཆམ་མཐུན་བྱུང་སྟེ་བསྐོ་གཞག་བསྒྱུར། ཟླ༤ཚེས༢༢ཉིན་ལྷ་སའི་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དངོས་སུ་བཙུགས། ཟླ༤ཚེས༢༢ཉིན《བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར》བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཏོན་འགོ་ཚུགས། ཟླ༥ཚེས༢༦ཉིན་འདམ་གཞུང་གནམ་གྲུ་ཐང་བཟོ་སྐྲུན་མཇུག་བསྒྲིལ་ཏེ་པེ་ཅིན་ནས་ལྷ་ས་བར་གྱི་མཁའ་ལམ་ཚོད་ལྟ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་། ཟླ༥ཚེས༣༡ཉིན་ཀུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ལྷ་ས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ལོག ཟླ༨ཚེས༣༠ཉིན་བོད་ལས་དོན་ལྷན་ཁང་ནས་ཀུང་དབྱང་ལ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་སྐོར་གྱི་གནད་དོན་སྙན་ཞུ་ཕུལ། ཟླ་བདུན་པ་ནས་བཟུང་ནང་ས་ནས་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པ་འབོར་ཆེན་བོད་དུ་ཕེབས། ཟླ༨ཚེས༡༥ཉིན་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་པེ་ཅིན་དུ་འཚོགས། ཟླ༩ཚེས༢༡ཉིན་ལྷ་ས་སློབ་འབྲིང་བཙུགས། ཟླ༡༠ཚེས༦ཉིན་ནང་བསྟན་བོད་ཡུལ་ཡན་ལག་མཐུན་ཚོགས་བཙུགས། ཟླ༡༡ཚེས༢༢ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་རྣམ་གཉིས་གཞིས་རྩེ་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ལ་ཕེབས། ཟླ༡༡ཚེས༢༥ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ནི་ལི་གསར་པར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། ཟླ༡༢ཚེས༣༠ཉིན་ཀྲའུ་ཨེན་ལེས་ནི་ལི་གསར་པར་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་ཞལ་འཛོམས་གནང་།

མེ་བྱ། སྤྱི་ལོ༡༩༥༧ ཁམས་སྟོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲུག་འགོ་ཚུགས། ཟླ༡ཚེས༢༨ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཞབས་བཞུགས་ཏེ་རྒྱ་གར་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཐོག་མཛད་དེ་ཚེས༣༡ཉིན་གཞིས་རྩེར་ཞབས་སོར་འཁོད། ཟླ༢ཚེས༥ཉིན་རྡོ་ནག་ཆུའི་ཆུ་ངོས་ཀྱི་མཚོ་སྨན་རྡོ་ཁྲ་ནས་ཚ་ལའི་ཁ་ཏེར་ཁ་འདོན་འགོ་ཚུགས། ཟླ༢ཚེས༢༧ཉིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ཆེས་མཐོའི་རྒྱལ་དོན་སྐོར་གྱི་ཚོགས་ལ་འདུ་རྒྱལ་འཛོམས་ཞེངས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཐོག་ཏུ་དྲུག་ནང་ཚོད་དུ་བོད་ལ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་མི་བྱེད་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་མཛད། ཟླ༤ཚེས༡ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར། ཟླ༥ཚེས༢༠ཉིན་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་སར་ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་ཟེར་བའི་ལོག་སྤྱོད་སྒྲིག་འཛུགས་བཙུགས། ཟླ༨ཚེས༨ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག་ལྷན་ཁང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ལས་ཁུངས་ཁག་གཅིག་ཁ་བསྡུ་བྱས། ཟླ༡༠ཚེས༦ཉིན་ཞིན་ཅང་ནས་བོད་བར་གྱི་གཞུང་ལམ་ཐོག་མར་འཁོར་ལམ་འདི་བསྐྱོད་བྱུང་།

ས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ༡༩༥༨ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ལ་དགེ་བཤེས་དམ་བཅའ་འཛིན་གནང་མཛད། ཟླ༦ཚེས༦ཉིན་ནས་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་ཀུན་སྤྱོད་དག་ཟེར་ལས་འགུལ་ནང་གཡས་ཕྱོགས་པར་ངོ་རྒོལ་གྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཏེ་འདི་ཉིན་ནས་དུས་མཚམས་དང་པོ་སྟེ་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅུ་བར་ཟླ་བ་བདུན་ཙམ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་མཐར་ཕྱིན་སོང་བས་ཡི་བཞིན་གཡས་ཐལ་དང་ཧང་རྐྱལ་ནུ་ཚོགས་ཀྱི་ཉེས་མིང་བཀལ་ཏེ་ཏང་གི་ནང་ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པ་དང་། དུས་མཚམས་གཉིས་པར་དུས་ཡུན་ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་སྤྱད་དེ་ཁྲིན་ཅིན་པོ(陈竞波)དང་ཤ་ཁྲུང་ཡོན(夏仲远)ལ་གཡས་ཕྱོགས་སྐྱབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉེས་མིང་བཀལ་ཏེ་ཉེས་ཆད་བཏང་། (སྤྱོད་གཞི་དེ་གཉིས་༡༩༨༠. ༥ཟླ་ར་དག་སེལ་བྱུང་)ཟླ༦ཚེས༡༥ཉིན་ཇོ་ལོག་ཞིང་འབྲུག་པས་སྟོ་ཁ(མཚོ་སྨད་རྫོང་ཁོངས)གྱི་གུར་གནས་གཞི་བཙུགས། ཟླ་བདུན་པར་ཨ་རིའི་གསང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ནས་སྟོ་ཁའི་ཟམ་རིར་རྩེད་དུ་བོད་རིགས་གསང་ཤུལ་མི་གཉིས་གནམ་ཐོག་ནས་གཡུགས། ཟླ༡༢ཚེས༢༡ཉིན་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་རླུང་འཕྲིན་ཚོད་ལྟ་ཐེངས་དང་པོ་བྱས།

ས་ཕག། སྤྱི་ལོ༡༩༥༩ པོ་འགོར་སྨོན་ལམ་སྐབས་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ལྷ་རམས་པའི་མཚན་རྟགས་བཞེས། ཟླ༣ཚེས༡༧ཉིན་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་གར་དུ་བྲོས་བྱོལ་ཕེབས། ཟླ༣ཚེས༢༢ཉིན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཇོ་ལོག་ཞིང་འབྲུག་ཞི་འཇགས་བཏང་། ཟླ༣ཚེས༢༨ཉིན་ལྷ་སར་དམག་དོན་ཚ་ཐོ་དམ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས། ཟླ༣ཚེས༢༨ཉིན་སྟོ་ཁ་ལྷུན་རྩེར་བོད་ཀྱི་བཀའ་ཤག་བཙུགས། ཟླ༣ཚེས༨ཉིན་པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་དང་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ཚོགས་ཐོག ཟླ་བདུན་པར་བོད་སྤྱིའི་སྐྱང་ཁྱུའི་བོད་རིགས་སྐྱ་མ་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་ནང་ཞུགས། ཟླ༧ཚེས༡ཉིན་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་གྱི་རིམ་པ་དང་པོ་སྟེ་གཡོལ་གསུམ་དང་ཆག་ཡང་གཉིས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཚུགས། ཟླ༧ཚེས༡༥ཉིན་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནས་ཡོངས་སུ་མི་དམངས་དབང་སྒྱུར་བཅོད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་རྩ་ཚིག་བཀྲམ་པ་དང་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བཅུ་ཉིན་དུས་བཀག་ནང་མི་དམངས་དཔལ་འབྱོར་དང་བོད་དཔལ་ཟླ་འབྲེལ་བྱ་རྒྱུའི་རྩ་ཚིག་བཀྲམ། ཟླ༡༠ཚེས༢ཉིན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཟེར་བའི་གྲོས་ཆོད་བཞག་པར་ཀྲུང་གོའི་སྲིད་གཞུང་གིས་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་ནས་རྒོལ་གཏམ་ཚ་ནན་བཏང་། ཟླ༡༢ཚེས༢༧ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་དངོས་སུ་བཙུགས།

ལྕགས་བྱི། སྤྱི་ལོ༡༩༦༠ བདག་རང་ལོ་ཅན་ཀུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་འཛུལ། བོད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་འཛིན་གྲྭ་བཙུགས། ཟླ༤ཚེས༡༠ཉིན་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་གྲོང་གསེབ་ཏུ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུའི་མཛུབ་སྟོན་བྱས། ཟླ༥ཚེས༡༨ཉིན་ལྷ་སའི་ཟ་ཆེན་གློག་ཁང་ནས་གློག་གཏོང་འགོ་ཚུགས། ཟླ༥ཚེས༢༥ཉིན་རང་རྒྱལ་རི་འཛེགས་རུ་ཁག་གིས་ཇོ་མོ་གླང་མའི་རི་རྩེར་ཐེངས་དང་པོ་འཛེགས། ཟླ་བདུན་པའི་ནང་རྒྱ་གར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ཞེས་པ་བཙུགས། ཟླ༡༡ཚེས༡ཉིན་བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་ཀུན་ཁྱབ་རླུང་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ནས་རླུང་འཕྲིན་རྒྱུན་ལྡན་ཁྱབ་གཏོང་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་གླང་། སྤྱི་ལོ༡༩༦༡ ཟླ༢ཚེས༡༨ཉིན་ཀུང་ཧེང་ཤུས་བོད་དུ་ལོ་ལྔའི་རིང་མཐུན་ལས་ཁང་མི་འཛུགས་རྒྱུའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་གནང་། ཟླ༡ཚེས༡༨ཉིན་ལྷ་སར་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་རྒྱུན་ལས་རྒྱ་ཆེའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་ཞེ་གཅིག་པའི་ཐོག་པཎ་ཆེན་ནང་སྐད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འགན་བྱུང་བའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ལས་ཟམ་ཅིག་འབྲེལ་ཞུས།

ཆུ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༦༢ ཟླ་༩ ཚེས་༡༧ ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་ནས"ད་རེས་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཀྲུ་ཤུད་ཀྱི་མཛོ་རིམ་མི་སྟོབས་སློབ་སྦྱོང་ཚོགས"འདུའི་ཐོག་ང་ཚོར་ཆུར་གོལ་བྱས་ཡོད་པས་ང་ཚོས་ཀུང་སློབ་སྦྱོང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁོ་ཚོ་དང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་དགོས"ཞེས་མཇུག་ནོན་གནང་། ཆུ་གར་ནས་ཀྲུང་གོའི་ལ་མཚམས་སུ་དམག་འཁྲུག་བསླངས་པ་ཕམ་ཉེས་བཏང་།

ཆུ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༣ ཁོ་བོས《མི་ཚོགས་དྲང་ས་ཉིལ་མེ་ཡོང་》འདི་ཉིད་རྩོམ་འགོ་ཚུགས།

ཤིང་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༦༤ དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོར་གསར་བརྗེར་ངོ་ལོག་གི་དམ་ཞེས་ཐོག རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སློབ་གསོ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལས་འགུལ་ཐེར་པ་འགོ་ཚུགས། ལོ་འདིའི་ཟླ་བཅུ་པར་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་འབར་མདེལ་འཕར་གལ་ཟེངས་དང་པོ་བྱས། ཟླ་༧ ཚེས་༡༣ ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་ནས་སྤྱ་བདུན(འཕྲོད་པ་རྫོང་ཁོངས)དམིགས་བསལ་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་འཛུགས་རྒྱུར་མོས་མཐུན་ཐོབ། ཟླ་༧ ཚེས་༢༥ ཉིན་བོད་ལྗོངས་སུ་དགོན་པ་༥༥༣ རང་འཛུགས་གནས་ཚོག་པ་བྱ་རྒྱུར་ཀྲུང་ཀྲུང་བོད་ལས་དོན་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཆོག་མཆན་ཐོབ། ཟླ་༩ ཚེས་༡༨ ནས་ཟླ་༡༡ ཚེས་༤ བར་ཉིན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་རིང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྲིད་གྲོས་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་རྒྱལ་འཛོམས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་བདུན་པ་འཚོགས་ཏེ་ནོར་འཕྲུལ་དང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་དགག་པ་བརྒྱབ་ནས་ཁོང་གིས་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ཞིང་ཐུན་ལས་ཞུགས་ངོ་འཕངས་རྒྱག་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱབ་གཏོད། མི་དམངས་དང་མེས་རྒྱལ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་བཅས་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་བྱེད་སྒོ་བརྒྱམས་པའི་ངོས་འཛིན་བྱས། དེ་རྗེས་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་འདུས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཁྲུའང་དཀག་པ་བརྒྱབ་དེ་ཞུ་ཡོན་ཀྲུང་གཞོན་པ་དང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཞུ་ཡོན་ལས་ཚབ་ཀྱི་གོ་གནས་ཕྱིར་འབེབ་བྱས། (མཐར་༡༩༨༠ལོར་ཀྲུང་དབྱང་ནས་སྐྱར་ཞིབ་མཛད་དེ་བཤད་སྟོལ་དེ་རིགས་རྫུས་མེད་བཏང་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཞུ་ཡོན་དང་། སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འདུས་མི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ལས་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཞུ་ཡོན་ཀྲང་གཞོན་པ་བཅས་ཀྱི་ངོ་གནས་སྔ་རྗེས་སུ་ཐོབ།) ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༧ ཉིན་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གྲ་སྒྲིག་ཞུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ཞུ་ཡོན་དང་ཞུ་ཡོན་གྱི་གོ་གནས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས།

ཤིང་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༥ ཟླ་དང་པོའི་ནང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སློབ་གསོ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དོན་གཅོད་ཁང་བཙུགས། ཟླ་༣ ཚེས་༡ ཉིན་ཧྲན་ནན་ཤེ་ཞན་དབྱང་དུ་བོད་ཕྱིའི་སློབ་གྲྭ་ཞེས་པ་བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་བསྒྱུར་བྱས། ཟླ་༣ ཚེས་༡༨ ཉིན་བོད་དུ་མི་དམངས་ཀུང་ཧྲེ་འཛུགས་རྒྱུའི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཚེས་༡༨ ཉིན་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་དུ་མཛོད་དགའ་དང་ཕྱག་རྩེ་རྫོང་འབྲོམ་རྫོང་དུ་མི་དམངས་ཀུང་ཧྲེ་དང་པོ་བཙུགས། ཟླ་༤ ཚེས་༢༠ ཉིན་ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ནས་བོད་ཀྱི་མི་འབོར…… ༡༩༥༩ལོར་ཁྲི་ཚོ་བརྒྱད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་པ་ནས་སྐབས་དེར་མི་གྲངས་ཁྲི་ཚོ་བརྒྱད་དང་ཤུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་ཅིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ…… རར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་སྤེལ། ཟླ་༨ ཚེས་༢༥ ཉིན་སྲིད་ཇུའི་ཡར་འདམ་ཟམ་གསར་ཏོག་རྡང་ལ་འཁོར་ཤར་གཏོང་བྱུང་། ཟླ་༨ ཚེས་༢༩ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དངོས་སུ་བཙུགས་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་ཆེད་ཀྲུང་ལི་མཁྱེན་པ་ཤེས་རྒྱ་ཀྲིས(谢富治)ཚོགས་གཙོ་བྱས་པའི་ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ལྷ་སར་འབྱོར། ཟླ་༩ ཚེས་༡ ཉིན་དེ་སྔ་བོད་ལ་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་ལྷ་ཀླུ་ཚེ་དབང་རྡོ་རྗེ་སོགས་མི་གསུམ་སྲིད་ཁྲིམས་སུ་ཡང་སྐྱར་ཐོག་སྐྱོང་དགོལ་བཏང་། ཟླ་༩ ཚེས་༡ ཉིན་ཀྲུང་གུང་བོད་ལས་དོན་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཞེས་པ་ཀྲུང་གུང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དུ་མིང་བསྒྱུར་ཐོག ཀྲང་ཅིང་ཝུ་ནང་སར་ཀྲུང་དབྱང་ནང་ལས་སྡེ་ཡི་ཤུ་ཅི་དང་། ཀྲང་གོ་ཧྭ་ཧྲུའུ་ཅི་དང་པོར་བསྐོས། ཟླ་༩ ཚེས་༡ ནས་ཚེས་༩ བར་མི་དམངས་འདུས་ཚོགས་ཆེན་དང་པོ……

འཚོགས་ཏེ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དངོས་སུ་དབུ་བརྙེས་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་ཞིར་འདེམས་བསྐོ་ཞུས། ཟླ་༩ ཉིན་ལྷ་སར་མང་ཚོགས་ཁྲི་ཕྲག་ཙམ…… ཚོགས་འཛོམས་བྱས་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བཙུགས་པར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས། ལོ་འདིའི་ནང་སྲིད་སྤྱོད་རྫོང་ཆེ་འཆང་འཛམ་མགོན་བླ་མའི་ཕྲིར་ཐེབས། ཕྱུན་པ་ཅིག་ནས་བོད་དུ་སོག

མེ་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༦ ལོ་འདིའི་ནང་ཕྲན་གཞིས་རྩེ་དང་རྒྱལ་རྩེར་གྲྭ་པ་ཞབས་སློབ་གསོ་ཆེན་པོའི་ལས་དོན་ལ་བསྐྱོད། ཟླ་༢ ཚེས་༡༦ ཉིན་བོད་ལྗོངས་དགེ་འོས་སློབ་གྲྭ་བཙུགས། ཟླ་༥ ཚེས་༡༦ ནས་༢༦ བར་ལེ་ཅིན་དུ་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་ཚོགས་འདུ་སྐང་འཚོགས་བྱས་པ་དང་ཚེས་༡༦ ཉིན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་གཙོ་སྐྱོང་བཟོ་འགོད་གནང་བའི་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་གི་བརྡ་ཐོ(རྗེས་སུ་ཟླ་༥ ཚེས་༡༦ ཀྱི་བརྡ་ཐོ་ཟེར)གྲོས་འཆམ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིན་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རིམ་གྱི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེར་བའི་ཆག་སྒོ་བསལ་བཞིན་དུ་བཏང་ངས། ལྷ་སའི་ལྷ་མཐོག་དུ་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡུང་ཀྱི་རིག་གསར་འགོ…… ཁྲིད་ཚོ་ཆུང་ཟེར་བ་བཙུགས། ཟླ་༨ ཚེས་༨ ཉིན་ལས་ཁུངས་ཁག་ནང་ཡིག་ཆེན་ཚོགས་པར་མང་དག་ཐོན། ཟླ་༨ ཚེས་༤ ཉིན་ཏོ་དེ……ཞིང་ཆེན་ཞིང་ཁྲ(河北邢台)ས་ཁུལ་དུ་ས་གཡོས་བྱུང་བར་རོགས་སྐྱོར་དུ་བོད་ནས་ཏ་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་བསྐྱལ། ཟླ་……ཚེས་༡༥ ནས་ཟླ་༧ ཚེས་༥ བར་ཉིན་ཁྲིར་སྐོར་ཏང་ལྗུང་གི་རྒྱ་ཆེའི་གྲོས་ཚོགས་འཚོགས་ཏེ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཟླ་༨ ཚེས་༡ ཉིན་ཇོ་ཤུལ་ཐམ་ཆེན་ཐོག་རྡངས་འཁོར་ཤར་བསྐྱོད་བྱུང་། ཟླ་བཅུ་གཅིག་པར་ཉིང་ཁྲི་བལ་འཁལ་འཐག་བཟོ་གྲྭ་བཙུགས། ཟླ་༡༢ པར་གོང་དཀར་གནམ་གྲུ་ཐང་སྤྱོད་འགོ་ཚུགས།

མེ་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༦༧ ལོ་འདིའི་བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གྱི་དགོང་རྫ་རྗེ་པ་ཐོད་ཁའི་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྨྲ་ངན་ལས་འདས། ཟླ་༡ ཚེས་༡ ནས་ཚེས་༡༡ བར་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་དབང་ཆ་རྫོགས་པའི་རྐྱེན་ཡན་གང་སར་ཡངས། ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ ཉིན་བོད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་ནང་ལྟ་རྗེས་སུ་དབང་ཆ་རྫོགས་ས། ཟླ་༡ ཚེས་༡༣ ཉིན་གཞིས་རྩེ་ཟམ་ཆེན་ཐོག་རྡངས་འཁོར་ཤར་གཏོང་བྱུང་། ཟླ་བ་དང་པོའི་ཟླ་སྨད་དུ་ཀྲང་གོ་ཧྭ་ཡི་ཅིན་དུ་སྐྱན་བཅོས་ཞིབས་རྒྱུར་ཀྲུང་དབྱང་གི་མོས་མཐུན་ཐོབ་པ་དང་ཀྲུའུ་རེན་ཧྲན(周仁山)གྱིས་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཅི་དང་པོའི་ལས་ཚབ་གནང་། ཟླ་༢ ཚེས་༨ ཉིན་རྒྱལ་ས་ནས་ཡོང་བའི་དམར་སྲུང་དམག་དང་ལྷ་སའི་མང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་འཛུགས་ཁག་གཅིག་གིས་བོད་དམག་ཁུལ་ཁང་ནང་ཞུར་ཏེ་ཀྲང་གོ་ཧྭ་སྐྱིས་ཕྱིད་དགོས་པའི་སྐད་བྱ་བཏོན། ཟླ་༢ ཚེས་༡༨ ཉིན་མང་ཚོགས་ཐོག་ཁག་ལན་ཚན་ངར་གཏོང་མ་ཀུག་བྱུང་། ཟླ་༥ ཚེས་༡༡ ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་ནས་བོད་དུ་དམག་དོན་ཏོ་དམ་ལྷན་ཁང་འཛུགས་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་གནང་། ཟླ་༨ ཚེས་༢༩ ནས་ཟླ་༩ ཚེས་༡༧ བར་མང་ཚོགས་ཐོག་ཁ་གཉིས་བར…… དྲག་པོའི་འཐབ་རྩོད་བྱུང་བ་དང་། ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༠ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གསར་བརྗེའི་མཇལ་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་གྲུ་གླིང་ཚོ་ཆུང་བཙུགས།

ས་སྤྲེ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༨ སྨར་ཡང་དྲག་པོའི་འཐབ་རྩོད་ལངས། ཟླ་༡ ཚེས་༡༧ ཉིན་ནས་ཀྲུང་གོ་ཚན་རིག་ཁང་གི་སྤྲོགས་བསྡུས…… ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་རུ་ཁག་གིས་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་སྦྱ་བརྒྱུད་ནས་ཤར་ཕྱོགས་དང་རྒྱབ་སྐྱིད་གྲོང་བར་སྙེ་ལེ་ཤུ་བའི་མ་ལྷ་ཁྲི་ཞུག…… ཙམ་སར་རྟོག་ཞིབ་བྱས། ཟླ་༡ པའི་ཚེས་༥ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གསར་བརྗེ་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དངོས་སུ་བཙུགས། ཙེང་ཡུང་ཡ(曾雍雅)ཡིས་ཀྲུའུ་རེན་ཏན་པ་དང་། རེན་རུང་། ཁྲེན་མིང་དབྱི(陈明一) པ་སངས། ལེའོ་པུའུ་ཡུན(廖步云) ཡང་ཏུང་ཧྲིང(杨东生) མའོ་ཞི་ཡིད(苗丕一) ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད། དེ་བཞིན་མང་ཚོགས་ཐོག་ཁ་གཉིས་ཀྱི

འགོ་ཁྲིད་སོགས་མི་གྲངས་བཅུ་གསུམ་སྐུ་རིན་གཞོན་པར་བསྐོས། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་དམག་ཕྱོགས་ནས་༡༩༦༩ལོའི་ཟླ་༡ཚེས་༡ཉིན་ནས་བཟུང་བོད་དམག་ཁྲལ་ཁང་དེ་དམག་ཁྲལ་ཁང་ཆེ་གྲས་ནས་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་དམག་ཁྲལ་ཁང་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་ཁྲིན་ཏུའུ་དམག་ཁྲལ་ཁང་གི་མངའ་འོག་ཏུ་འཛོག་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས།

ས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༦༩ ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དགུ་པ་ཚུགས། ཀྲུང་སུའུ་དབར་ས་མཚམས་འཁྲུག་རྙོད་བྱུང་། ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཞི་ཉིན་ལ་བོད་ཁའི་ཡང་སྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འགྲོངས། ཟླ་༤ཚེས་༨ཉིན་སྙིང་ཆེན་རྫོང་དུ་གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་གྱི་དུས་ཟིང་བྱུང་། ཟླ་༥ཚེས་༢༠ཉིན་དཔལ་འབར་རྫོང་དུ་གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་གྱི་དུས་ཟིང་བྱུང་། ཟླ་༦ཚེས་༡༣ཉིན་སྙེ་མོ་རྫོང་དུ་གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་གྱི་དུས་ཟིང་བྱུང་སྟེ་ཨ་ནེ་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྒྲོན་སོགས་ཀྱིས་དམག་མིའི་དྲིལ་བསྒྲགས་རུ་ཁག་གི་ཁོངས་མི་ཉེར་གཉིས་ལ་ཉེས་རྡུང་བཏང་བ་དང་། ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་གཞི་རིམ་ལས་བྱེད་དུར་བརྩོན་ཅན་བཅུ་གསུམ་བྱིན་ལམ་དུ་བཏང་། ཟླ་བདུན་པའི་ནང་གཞིས་རྩེ་རྣམ་གླིང་དང་། བཞད་མཐོང་སྨོན། ལྷ་རྩེ། ངམ་རིང་སོགས་སུ་དུས་ཟིང་བྱུང་། ཟླ་༧ཚེས་༢༨ཉིན་འབྲི་རུ་རྫོང་དུ་གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་གྱི་དུས་ཟིང་བྱུང་། ཟླ་བཅུ་པར་ཉིང་ཁྲི་མའོ་ཙེ་ཏུང་དགོངས་པའི་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་ཞེས་བ་བཙུགས་ནས་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་མང་ཆེ་བ་སྟེ་མི་གྲངས་ལྔ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གཅིག་སྡུད་བྱས།

ལྕགས་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ ཟླ་༢ཚེས་༡༦ཉིན་ཉིང་ཁྲི་གནས་གཞི་ལར་མེ་སྐྱོན་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་། ཟླ་༢ཚེས་༢༦ཉིན་རྒྱ་གར་སྲིད་གཞུང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིབ་པར་བཏོན། ཟླ་༥ཚེས་༡༡ཉིན་ལྗོངས་ཡོངས་སུ་མི་དམངས་ཀུང་ཧྲེ་དུ་བརྒྱ་ཞུག་ཙམ་བཙུགས་ཟིན་ཞེས་ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ནས་གནས་ཚུལ་སྤེལ།

ལྕགས་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡ ཟླ་༢པའི་ནང་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྐར་ཡང་མི་བཟོས་སྐར་ཁྲིད་གཉིས་པ་བཏང་། ཟླ་༢ཚེས་༢༢ཉིན་ཀུའུ་ཙུང་ཡིས་པེ་ཅིན་དུ་བོད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་བློ་མཐུན་ཚོར་མཇལ་འཕྲད་གནང་། ཟླ་༣ཚེས་༧ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་ནས་ཅེང་ཡུང་ཡ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གསར་བརྗེའི་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་དང་། ཏང་གི་སློབ་ཤིང་ཚེ་རུང་གི་ཚུའུ་ཀྲང་། དམག་ཁྲལ་ཁང་གི་སི་ལིང་ཡོན་བཅས་ཀྱི་གོ་གནས་མེད་པ་བཟོས་ཏེ་ཧྲེན་དབྱང་དམག་ཁྲལ་ཁང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་། རེན་རུང་གིས་ལྗོངས་གསར་བརྗེ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ལས་ཚབ་དང་ཏང་གི་སློབ་ཤིང་ཚེ་རུང་གི་ཚུའུ་ཀྲང་དང་། ཁྲིན་མིང་དབྱིས་བོད་དམག་ཁྲལ་ཁང་གི་སི་ལིང་ཡོན་དུ་རྒྱུའི་བཀའ་བཙུགས། ཟླ་༤ཚེས་༧ཉིན་ལྷ་སར་ཀྲུང་གུང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོ་ཚོགས་ཏེ་རེན་རུང་ཚུའུ་ཅི་དང་པོ་དང་། ཁྲིན་མིང་དབྱི། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས(天宝)བོད་རིགས། ཡང་ཀྲུང་ཅིན(བོད་རིགས) ཧྥུང་ཁེ་ཏ(封克达) ཀའོ་ཀྲེའང་ཧྲོན(高学轩) པ་སངས(བོད་རིགས་བུད་མེད)བཅས་ཚུའུ་ཅི་བསྐོས། ཟླ་༨ཚེས་༡༣ཉིན་ལིན་པིའོ་འཁོར་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་སོང་བའི་ལམ་བར་གྱི་སོག་པོ་ཨུན་ཏུར་ཧན་ཞེས་པའི་སར་གནམ་གྲུ་ལྷུང་སྟེ་རྐྱེན་ལམ་དུ་ཤོར། ཟླ་༡༢ཚེས་༡༡ཉིན་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ལིན་དགག་སྒྲོན་ཞེར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ།

ཆུ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༢ ལྗོངས་ནང་ཁུལ་གྱི་སྐུ་ཚེ་ཐུབ་པ་ཀུང་ཁོ་ཏུ་ལོ་འདིའི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཁྲིན་ཏུར་སྐུ་གཤེགས། ཙུང་ལི་ཀྲོའུ་ཨེན་ལེས་གོར་མོ་ནས་ལྷ་སར་ས་འོག་རྒྱུད་འདྲེན་ལྕགས་ལམ་ཁྲིད་རྒྱུར་ཚོག་མཆན་གནང་།

ཆུ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༣ ཟླ་༤ཚེས་༢༥ནས་ཚེས་༢༨བར་ཀྲུང་གཞན་ལྷེ་ཚོགས་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཨུ་ཡོན་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པ་འཚོགས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ཚེ་རིང་ཀྲུའུ་ཞིར་བསྐོས།

ཤིང་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༤ ཟླ་༢ཚེས་༨ཉིན་ནས་བོད་དུ་ལིན་དགག་ཁུང་དགག་གི་ལས་འགུལ་འགོ་ཚུགས། ཟླ་༡༡ཚེས་༡༧ཉིན་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་ཙུང་ལི་གཞོན་པ་ཁྲིན་ཡུང་ཀུས(陈永贵)བོད་དུ་ཏཱ་ཀྲའེ་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་སྤེལ་བར་འབྱོར།

ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ ལོ་འགོར་སྐབས་བཅུ་པའི་ཀྲུང་དབྱང་ཚང་འཛོམས་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཐོག་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཏུན་གྱི་རྒྱུན་ཕུད་དང་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པར་བདམས་ནས་ཤོན་སྦྱང་སྐྱེ་ཀྲུང་དབྱང་གི་ལས་དོན་གཙོ་སྐྱོང་མཛད། བོད་ལྗོངས་དགེ་འོས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་བཙུགས། ཟླ་དགུ་པའི་ནང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བཙུགས་ནས་ལོ་བཅུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་སྐབས་ཀྲུང་ཚུང་ལི་གཞོན་པ་ཧྭ་གོ་ཧྥེང(华国锋)གིས་ཚོགས་གཙོ་གནང་བའི་ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་བོད་དུ་འབྱོར། ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་གཡས་ལྷུང་རྒྱུད་གཞི་ཀྲ་སོག་གི་རྒྱུན་ཡན་ལ་རྒོལ་ལན་བསྐྱོག་པའི་ལས་འགུལ་ཚུགས།

མེ་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༦ ལོ་འདིའི་ནང་ཙུང་ལི་ཀྲོའུ་ཨེན་ལེ་དང་། ཀྲུ་ཏེ། ཀྲུའུ་ཞི་མའོ་ཙེ་ཏུང་བཅས་སྐུ་གཤེགས། ཟླ་༦ཚེས་༥ཉིན་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་བི་རེན་ཏྲ་ར་ལྷ་སར་འཚམས་འདྲིར་འབྱོར། ཟླ་༡༠ཚེས་༦ཉིན་ཅང་ཆིང་། ཡང་ཧྲུང་ཝེན། ཀྲང་ཁྲུན་ཆའོ། ཡའོ་ཝུན་ཡོན་བཅས་མི་བཞི་ཤོག་ཁག་ཏུ་གཏོར་བཏང་སྟེ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཇུག་བསྒྲིལ། ཟླ་༡༠ཚེས་༡༧ཉིན་ཧྭ་གོ་ཧྥེང་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་དང་ཀྲུང་དབྱང་དམག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞིར་བསྐོས། གོར་མོ་ནས་ལྷ་སའི་ས་སྣུམ་འདྲེན་སྦུག་ལམ་ནས་སྣུམ་འདྲེན་འགོ་ཚུགས།

མེ་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༧ ཟླ་༡༡ཚེས་༢༨ཉིན་ལྗོངས་ཏང་ཨུས་ཏང་དག་ཟེར་དང་ཀུན་སྤྱོད་དག་ཟེར་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུའི་བཀོད་བཏང་། ཟླ་༡༡ཚེས་༢༩ཉིན་ནས་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པ་འཚོགས་ཏེ་རེན་རུང་གསར་བརྗེ་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་སོགས་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པར་བསྐོས།

ས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༨ ང་རང་སྐར་ཡང་པེ་ཅིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་བསྐྱོད། ལོ་འདིར་ཚེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གིས《བསྟན་རྩིས་རེའུ་མིག》མཛད། ཟླ་༡ཚེས་༡༡ཉིན་ཡངས་པ་ཅན་ས་དྲོད་གློག་ཁང་ནས་གློག་དངོས་སུ་གཏོང་འགོ་ཚུགས། ཟླ་༢ཚེས་༩ཉིན་ནས་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རྫོང་རིམ་པ་ཡན་གྱི་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་ཏང་དག་ཟེར་དང་ཀུན་སྤྱོད་དག་ཟེར་གྱི་ལས་འགུལ་ཚུགས། ཟླ་༨ཚེས་༩ཉིན་བོད་ཕྱོགས་ཞིང་འབྲོག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་བཙུགས། ཟླ་༡༡ཚེས་༩ཉིན་ཁྲིམས་ཁང་ཚོགས་ཆེན་འཛུགས་ཏེ་དེ་སྔའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་ལོག་སྤྱོད་ཚོགས་ཁག་གི་ཉེས་ཅན་པ་བཀྲོངས་ཞེར་བཞི་དང་སྤྱི་རྒྱལ་གསང་ཞུལ་མི་གྲངས་བཅུ་སྐྱབས་བཀྲོལ་བཏང་། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༢༩ཉིན་བོད་དམག་ཁྲལ་ཁང་ནས་ཀྲོད་དཔྱད་འཛུགས་སྒྲུབ་ཏེ་ཞེས་པ་རང་སྐྱོང་ཞིང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཤུལ་དུ་མི་བཟོ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཟླ་༡༢ཚེས་༩ཉིན་ཞིང་པ་ཕྱུག་པོ་དང་འབྲོག་པ་ཕྱུག་པོ་རྣམས་སྐད་ཐང་རིགས་བྱ་ཡུལ་དུ་མི་བཞག་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཟླ་༡༢པའི་ཚེས་༡༨ནས་༢༢བར་པེ་ཅིན་དུ་ང་ཚོའི་ཏང་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཀྲུང་དབྱང་ཚང་འཛོམས་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་པ་འཚོགས།

ས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༧༩ ཟླ་༢ཚེས་༡༨ཉིན་སྔོན་བྱོན་ཁྲིམས་ལས་ཕྱིར་བ་ནས་༡༩༥༩ལོའི་ཟི་ལོག་ཞིང་འཁྲུག་གི་བཙོན་པ་མཐའ་དག་སྐྱབས་བཀྲོལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཕྱག་བསྒྲགས་བྱས། ཟླ་༤ཚེས་༨ཉིན་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཕྱིར་བཞིན་གཏོགས་པ་སྟེ་རྒྱུར་ཀྲུང་དབྱང་ནས་ཚོག་མཆན་ཐོབ། བོད་སྐྱོར་ལས་བྱེད་པ་ཁྲི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ནང་ས་ནས་བོད་དུ་འབྱོར། ཟླ་༥ཚེས་༥ཉིན་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། ཕུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས། བློ་བཟང་བསམ་གཏན། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ། བློ་བཟང་དར་

རྒྱལ་བཅས་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་བརྟན་པའི་ངོ་ཚབ་བཙལ་སྐོར་པ་ཐེངས་དང་པོ་ལྷ་སར་འབྱོར་ཏེ་ལྷ་ས་དང་། ནག་ཆུ། གཞིས་རྩེ། རྒྱལ་རྩེ། རྩེད་ཐང་། ཉིང་ཁྲི། ཆབ་མདོ་བཅས་སུ་བསྐྱོད།

ལྕགས་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༠ ཟླ་༢ ཚེས་༡༩ ཉིན་གུང་དབྱང་རྒྱལ་ཅི་ཁྲུས་པེ་ཅིན་དུ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོ་སྒྲིང་འཚོགས་མཛད། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༡༨ ཉིན་རེན་རུང་གི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཅིའི་ལས་གནས་ཕྱིར་འཐེན་ཕྱས་ནས་དབྱིན་ཧྥ་ཐང་(阳法唐)རྒྱལ་ཅི་ལས་ཚབ་ཏུ་བསྐོས་པ་དང་། ཟླ་༡༢ ཚེས་༢༣ ཉིན་དངོས་སུ་རྒྱལ་ཅི་དང་པོར་བསྐོས། ཟླ་༥ ཚེས་༢༢ ཉིན་གུང་དབྱང་གི་སྤྱི་ཁྲབ་རྒྱལ་ཅི་རྒྱལ་ཡའོ་པང་(胡耀邦)དང་། རྒྱལ་ཅི་ཁྲུའི་རྒྱལ་ཅི་དང་ཚུང་ལི་གཞོན་པ་གཅིག་ཕྱོགས་དཔལ་ལི་(万里)རྣམ་གཉིས་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་ཕེབས་ཏེ། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༡༡ ཉིན་ཕྱིར་ལོག་གནང་། ཟླ་༨ ཚེས་༢༨ ཉིན་ཏེང་ཞའོ་ཕིང་གིས་པཎ་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བཅུ་པ་དང་ཞལ་འཛོམས་གནང་ནས་ཁྱེད་ནི་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་གཅེས་པ་ཡག་མོས་ཤིག་རེད་ཅེས་གསུངས། ཟླ་བཅུ་པ་ནས་དཀའ་ཐུབ་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་ཚུགས།

ལྕགས་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༡ བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ཁྲི་བྱང་རྡོ་རྗེ་འཆང་གཤེགས། ཟླ་༩ ཚེས་༢༢ ཉིན་ལྷ་སར་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་འབྱུང་བཀའ་སྐོར་གྱི་ཁྲོམ་མཛད་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་དང་། ཚེས་༢༣ ཉིན་པེ་ཅིན་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་ཁང་དུ་ཚོགས་འཛོམས་གང་ཟབ་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས།

ཆུ་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༢ ཟླ་༡ ཚེས་༡ ཉིན་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་《བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག》ཅེས་པའི་རིག་གཞུང་དུས་དེབ་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཉིས་ཐོག་ནས་འདོན་འགོ་ཚུགས། ཟླ་༢ ཚེས་༢༩ ཉིན་པཎ་ཆེན་སྤྲུལ་སྐུ་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་ཕེབས། ཟླ་༩ ཚེས་༡ནས་༡༡བར་པེ་ཅིན་དུ་ཏང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་གཉིས་པ་འཚོགས། ཟླ་༡༡ ཚེས་༡ ཉིན་མི་འབོར་སྐར་ཞིབ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་མི་འབོར་ཁྲི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་རྩ་དགུ་དང་ཉིས་སྟོང་ལྷག་བརྩལ།

ཆུ་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༨༣ བོད་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཞེར་གཅིག་ཉིན་སྨིན་གླིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས། ཟླ་༩ ཚེས་༢༡ ཉིན་རིགས་བཞིའི་མི་སྣ་བོད་ཚད་ཞུ་མི་ཤུད་རྒྱུའི་ཐག་བཅད། ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༢ ཉིན་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་གིས་ནན་ཏན་དང་བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་མཛུབ་སྟོན་བྱས། ཟླ་༡༢ ཚེས་༢༦ ཉིན་ཏ་དང་དཔག་སྣར་ཀྱི་ཞོལ་ལངས་མི་སྡུའི་སྐོར་ཐག་གཅོད་གང་ལེགས་དགོས་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས།

ཤིང་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༤ ཟླ་༡ ཚེས་༦ ཉིན་སྟེ་དགེ་སྤར་ཁང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དུས་སྐབས་ལྟ་གསལ་ཡོངས་ཁྲའི་ཕྲན་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལ་བཀར། ཟླ་༢ ཚེས་༢༧ ནས་ཟླ་༣ ཚེས་༢༨ བར་པེ་ཅིན་དུ་གུང་དབྱང་རྒྱལ་ཅི་ཁྲུས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་གཉིས་པ་སྒྲིང་འཚོགས་གནང་། ཟླ་༦ ཚེས་༢༨ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བཙུགས་པའི་དུས་དྲན་ཉིན་མོ་ཡིན་པ་དང་གཅིག་ཉིན་དུ་བསྒྱུར། ཟླ་༧ ཚེས་༡ ཉིན་སྤྱོད་སྲིད་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་གསར་པ་བཙུགས་ནས་ཞང་འབར་གཞོན་པ་དང་ཧུ་ཡའོ་ཐང་ལ་ཁ་ཡུལ་ཞིང་ལག་པ་ཁག་དང་། ཟླ་༨ ཚེས་༡༩ ཉིན་སྤྱོད་ཏང་ཨུད་ཀྱི་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལ་པ་ནས་དགའ་བ་མང་དུ་བཞེངས་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༡ ཉིན་གུང་དབྱང་རྒྱལ་ཅི་ཁྲུའི་རྒྱལ་ཅི་རྒྱལ་ཆི་ལི་(胡启立)དང་ཚུང་ལི་གཞོན་པ་ཐན་ཅི་ཡུན་(田纪云)རྣམ་གཉིས་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་ཕེབས། ཟླ་༡༡ ཚེས་༢༠ ཉིན་སྤྱོད་ཏང་ཨུད་ཀྱིས་རྒྱལ་རྩེ་ལ་ཁྲུལ་དང་ཉིང་ཁྲི་ལ་ཁྲུལ་སྐར་གསོ་རྒྱ་རྒྱུའི་ས་གླིང་ཚོགས་ཚུད་བཙུགས། ཟླ་༡༢ ཚེས་༡ ཉིན་སྟག་རྩེ་ཐམ་ཆེན་སྐྱུན་ཐེན།

ཤིང་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༥ ཟླ་༢ ཚེས་༢ ཉིན་གུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྲབ་ཁང་ནས་ཡར་འབྲོག་སྐྲོག་ཁང་བཟོ་སྐྲུན་བྱ་རྒྱར་ཆོག་མཆན་གནང་། ཟླ་༢ ཚེས་༡༧ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རྩིས་སྤྲུར་ཚད་བཙུགས། ཟླ་༥ ཚེས་༡༠ ཉིན་ནས་ནང་པའི་ཞིང་ཆེན་དང་གྲོང་ཁྱེར་བཅུ་དགུ་བོད་ནས་དམའ་རིམ་སློབ་འབྲིང་སློབ་མ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་འཛིན་གྲྭ་བཙུགས་ཕོག་མོ་འདིའི་ཟླ་དགུ་པ་ནས་ལོ་ཕྱུར་སློབ་ཚན་ཐོན་པའི་བོད་རིགས་སློབ་མ་ཅིག་སྐྱོང་ལུས་བརྒྱ་བཞུ་རྒྱུའི་ཐག་བཅད། ཟླ་༦ ཚེས་༡ ཉིན་གུང་དབྱང་ནས་ཡུལ་ཕྱོགས་ཞིང་གཞུང་རྩ་ལག་བརྗེ་བོ་ཞིག་ཞེས་གཏན་འབེབས་མཛད། ཟླ་༦ ཚེས་༣༠ ཉིན་ཨ་ཁས་དཔང་ཚོ་ཏན་ཞབས་རྟེན་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་དུ་ཞབས་ཕེབས། ཟླ་༧ ཚེས་༢༠ ཉིན་བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་བཙུགས། ཟླ་༧ ཚེས་༢༡ ཉིན་བོད་ལྗོངས་ནང་བསྟན་སློབ་གྲྭ་བཙུགས། ཟླ་༨ ཚེས་༡ ཉིན་ལྗོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་དངོས་སུ་བཙུགས། ཟླ་༨ ཚེས་༢ ཉིན་བོད་ལྗོངས་བཙན་འཛིན་ལས་ཁུངས་བཙུགས། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༢༧ ཉིན་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བཙུགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་ཆེད་རྒྱལ་ཆི་ལི་སོགས་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་གནང་བའི་གུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ལྷ་སར་འབྱོར། ཟླ་༩ ཚེས་༡ ཉིན་ལྷ་སར་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས། ཟླ་༩ ཚེས་༣ ཉིན་གུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱིར་ལོག ཟླ་༡༢ ཚེས་༦ ཉིན་ཐང་འབྲལ་གཡོན་ལས་ཁྲིད་དུ་སྐུ་གཤེགས། འདི་ལོའི་དབྱར་ཁ་རང་པེ་ཅིན་ནས་བོད་དུ་ལམ་བསྐྱར་བྱས།

མེ་སྟག སྤྱི་ལོ་༡༩༨༦ ཟླ་༢ ཚེས་༡ ཉིན་ཉིང་ཁྲི་ས་ཁུལ་སྐར་གསོ་བྱས། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༡༩ ཉིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ས་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཚོགས་ཞབས་མཛད། ཟླ་༩ ཚེས་༢༥ ཉིན་བོད་དུ་མི་རིགས་ཤང་བརྒྱུད་བཙུགས། ཟླ་༥ པར་པེ་ཅིན་དུ་གུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་བཙུགས། ཟླ་༧ ཚེས་༡༥ ཉིན་གུང་དབྱང་རྒྱལ་ཅི་ཁྲུའི་རྒྱལ་ཅི་ཧའོ་ཅན་ཞིའུ་(郝建秀)བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་ཏུ་ཕེབས། ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༡ ཉིན་གུང་གོའི་ཕྱི་འབྲེལ་ཕྱིའི་མཐུན་ཚབ་པས་རྒྱ་གར་གྱིས་ཁྲིམས་འགལ་དང་བཙན་བཟུང་བྱས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ས་ཆའི་ཐོག་ཡ་ཧ་ན་ཆ་མངའ་ལྗེ་ཟེར་བ་བཙུགས་པར་ཁོལ་གཏམ་བཏང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པ། མེ་ཡོས། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༧ ཟླ་༢ ཚེས་༦ ཉིན་ནས་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལག་འཁྱེར་བཀྲམ། ཟླ་༤ ཚེས་༡༥ ཉིན་བོད་དང་རྒྱལ་ཁབ་རིགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཆ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ལྕོ་ཡོན་ལྡན་ཁང་དངོས་སུ་བཙུགས། ཟླ་༦ ཚེས་༢༡ ནས་ཟླ་༨ ཚེས་༢༣ བར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་མཛད། ཟླ་༨ ཚེས་༢༧ ཉིན་དང་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡ ཉིན་ལྷ་ས་ཁ་ཤས་རིང་ལུགས་པ་ཤུང་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་ཐིང་ཆ་སློང་བའི་དོན་རྐྱེན་བྱུང་། ཟླ་༡༠ ཚེས་༡ ཉིན་ལྷ་ས་སྒོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཚོགས་འཛོམས་དང་ཁྲོམ་བསྐོར་གྱི་གནས་སྐབས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

ས་འབྲུག སྤྱི་ལོ་༡༩༨༨ ཟླ་༡ ཚེས་༡༡ ནས་ཟླ་༢ ཚེས་༡༡ བར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷ་སར་རྟོག་ཞིབ་གནང་། ཟླ་༢ ཚེས་༩ ཉིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བོད་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་མཐུན་ཁྲིད་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས། ཟླ་༢ ཚེས་༥ ཉིན་ལྷ་སར་སྨོན་ལམ་སྐབས་སུ་གནས་འདྲེན་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཁ་ཕྱལ་རིང་ལུགས་པ་ཤུང་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་ཐིང་ཆ་ཚབས་ཆེ་བསླངས། ཟླ་༥ ཚེས་༩ ནས་༢༩ བར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འབྱུ་རིགས་འཆར་གཞི་ལས་ཁང་ནས་ལྷ་སའི་སྨྱིད་རྒྱུའི་རྒྱུགས་ཡུལ་དུ་རྟོག་ཞིབ་བྱས་མཐར་ལོ་དེའི་ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༢ ཉིན་༢༢༥༧ རྣམ་གྲངས་ཐེར་བ་བོད་ཀྱི་རིགས་སྐྱོར་རྣམ་གྲངས་སུ་སྒྲོན་རྒྱར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། ཟླ་༦ ཚེས་༡༥ ནས་༢༩ བར་ཚའོ་ཧྲི་(乔石)བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་མཛད། ཟླ་༨ ཚེས་༥ ཉིན་སྤྱོད་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ཐེར་བཙུགས། ཟླ་༡༠ ཚེས་༣༠ ནས་ཟླ་༡༡ ཚེས་༢༠ བར་གུང་དབྱང་རྒྱལ་ཅི་ཁྲུའི་རྒྱལ་ཅི་དང་གུང་དབྱང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་པུའི་པུའུ་ཀྲང་ཡན་

མིང་ཧྥུ(阎明复)དང་། ཀྲུང་གོ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧྲུའུ་ཅི་ཧྲུའུ་ཅིན་ཐའོ(胡锦涛) ནང་སོག་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཡུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་གཉེན་པ་ཐན་ཚུང་མིན(田聪明)སོགས་ཀྱིས་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་། ཟླ་༡༢ ཚེས་༡ ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་ནས་ཝུ་ཅིང་ཧྭ་ཡི་ལྗོངས་ཏང་ཡུད་ཧྲུའུ་ཅིའི་གོ་གནས་ཕྱིར་འཐེན་ཐོག་ཧྲུའུ་ཅིན་ཐའོ་ཧྲུའུ་ཅི་དང་ཐན་ཚུང་མིན་ཧྲུའུ་ཅི་གཞོན་པར་བསྐོ་གཞག་བྱས། བྱི་ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ཧྲུའུ་ཅིན་ཐའོ་དང་ཐན་ཚུང་མིན་གཉིས་ལས་གནས་ཐོག་འཛུལ། ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༠ ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ནས་དགུ་པ་བར་གྱི་གདུང་རྟེན་མཆོད་ཁང་ཤར་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གཞིས་རྩེ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དགོན་དུ་སྐྱར་སྐྲུན་ལེགས་བསྒྲུབས་ཟིན།

ས་སྦྲུལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༨༩ ཟླ་༡ ཚེས་༩ ཉིན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་ཞབས་སོར་འཁོད། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༡༦ ཉིན་གཞིས་རྩེར་ཞབས་རྗེས་ཞོད། ཚེས་༡༧ ནས་བཀྲ་ལྷུན་དགོན་དུ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ནས་དགུ་པ་བར་གྱི་སྐུ་གདུང་གདུང་འཇུག་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས། ཚེས་༢༢ ཉིན་མཆོད་ཁང་ཤར་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རབ་གནས་མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་གནང་། ཚེས་༢༨ ཉིན་གྱི་དགོང་མོའི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་དང་སྐར་མ་བཅུ་དྲུག་ཐོག་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གཞིས་རྩེ་བདེ་ཆེན་ཕོ་བྲང་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། ཟླ་༢ ཚེས་༢ ཉིན་ལྷ་ས་བར་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་མདུན་ཞུ་བའི་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་པ་དང་ཀྲུང་ཡང་གི་ཧྲུའུ་ཅི་ཧྲུའུ་ཅིན་ཐའོ་ཡིས་སྐུ་མདུན་ཞུ་ཚིག་གསུངས། ཟླ་༢ ཚེས་༡༥ ཉིན་པེ་ཅིན་དུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྐུ་མདུན་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། ཟླ་༣ ཚེས་༥ ནས་༧ བར་ཁ་ཕྱལ་རིང་ལུགས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལྷ་སར་བསྟུད་མར་ཟིང་ཆ་བསླངས། ཟླ་འདིའི་ཚེས་༧ ནས་ཙུང་ལི་ལི་ཕུང(李鹏)གིས་ལྷ་སར་བཀག་རྒྱ་བཏམ་རྒྱུའི་བཀའ་བབ། ཟླ་༦ ཚེས་༢༠ ཉིན་བོད་དུ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་བཏང་ནས་ལོ་སུམ་བཅུ་འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས། ཟླ་༨ ཚེས་༥ ནས་༡༧ ཉིན་བར་ལི་ཐེ་དབྱིན(李铁映)གྱིས་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་། ཟླ་༨ ཚེས་༢༨ ཉིན་ཡར་འབྲོག་གློག་ཁང་ལས་ཀ་སྒྲུབ་ཏུ་ཚུགས། ཟླ་༨ ཚེས་༣༡ ཉིན་གཙང་པོ་གཅིག་དང་ཆུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུགས་ཡུལ་དཀྱིལ་མའི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་རྟོག་ཞིབ་མཇུག་བསྒྲིལ། ཟླ་༩ ཚེས་༣ ཉིན་བོད་ལྗོངས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་བོད་སྨན་སློབ་གྲྭ་བཙུགས། ཟླ་༡༠ ཚེས་༦ ཉིན་ཏ་ལའི་བླ་མར་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་བྱ་དགའ་སྤྲད་པར་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་ནས་ཁ་གཏད་བྱས། ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༡ ཉིན་ནས་པོ་ཏ་ལ་ཉམས་གསོ་འགོ་ཚུགས།

ལྕགས་རྟ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༠ ཟླ་༤ ཚེས་༣༠ ཉིན་ཙུང་ལི་ལི་ཕུང་གིས་ལྷ་སར་བཀག་རྒྱ་སྒྲོལ་རྒྱུའི་བཀའ་བབ། ཟླ་༥ ཚེས་༡ ཉིན་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བཀག་རྒྱ་སྒྲོལ་རྒྱུའི་བཀའ་རྒྱ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས། ཟླ་༧ ཚེས་༢༠ ནས་༢༨ བར་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཅང་ཙེ་མིན(江泽民)གྱིས་བོད་དུ་རྟོག་ཞིབ་གནང་། ཟླ་༨ ཚེས་༢༣ ཉིན་པོ་ཏ་ལའི་ཉམས་གསོའི་དུས་རིམ་དང་པོའི་ལས་ཀ་མཇུག་བསྒྲིལ། ཟླ་༩ ཚེས་༡༣ ཉིན་ལྷ་སར་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་ནང་གི་ཟམ་རིང་རང་འགུལ་ཁ་པར་ཤར་གཏོང་བྱུང་། ཟླ་༩ ཚེས་༢༠ ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་གདུང་རྟེན་གྱི་ས་རྡོ་བཏིང་། ཟླ་༡༠ ཚེས་༣ ཉིན་ཞིང་གཞུང་བོད་སྨན་སློབ་གྲྭ་བཙུགས།

ལྕགས་ལུག སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ཟླ་༡ ཚེས་༣ ཉིན་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོའི་ལས་ཀ་འགོ་ཚུགས། ཟླ་དང་པོ་དེའི་ནང་གཙང་པོ་གཅིག་དང་ཆུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུགས་ཡུལ་དཀྱིལ་མའི་གསར་སྤེལ་ལས་གྲུ་རྗེས་སུ་འགོ་ཚུགས། ཟླ་༣ ཚེས་༡༢ ཉིན་ང་ཕོད་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་ཀྱིས་པེ་ཅིན་དུ་གསར་འགྱུར་སྐྱེ་ལེན་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཏེ་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་སོན་རིང་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་གསལ་བཤད་མཛད། ཟླ་༥ ཚེས་༡༨ ཉིན་ལི་ཐེ་དབྱིན་གྱིས་ཚོགས་གཙོ་གནང་བའི་ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ལྷ་སར་འབྱོར། ཟླ་༥ ཚེས་༢༣ ཉིན་ལྷ་སར་ཚོགས་འཛོམས་གཟབ་རྒྱས་བྱས་ཏེ་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོབ་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུས། ཟླ་༥ ཚེས་༢༨ ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་ཕྱིར་ལོག ཟླ་༦ ཚེས་༥ ཉིན་བོད་ཀྱི་པར་རིས་དང་སྒྱུ་རྩལ་དངོས་རིགས་ཨ་གེན་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འགྲེམས་སྟོན་བྱས། ཟླ་༡༡ ཚེས་༨ ཉིན་《བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར》ཐོག་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་གཞོན་ནུ་ལོ་ཆུང་དགུ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ནང་སའི་ཞིང་ཆེན་དང་གྲོང་ཁྱེར་ཉེར་གཅིག་གི་སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད།

ཆུ་སྤྲེལ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༢ ཟླ་༡ ཚེས་༢༡ ཉིན་ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ནས་རྒྱལ་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཚན་པ་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བཙུགས་ཟིན་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནང་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྤེལ། ཟླ་༣ ཚེས་༡༡ ཉིན་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་སློབ་གསོའི་སྤྱི་སྐྱོང་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས། ཟླ་༦ ཚེས་༦ ཉིན་བོད་དང་རྒྱ་ནག་རིགས་སྦྱོར་ཟབ་ལྡན་ཚོགས་པ་པེ་ཅིན་དུ་དངོས་སུ་བཙུགས། ཟླ་༨ ཚེས་༢༧ ཉིན་མཚུར་ཕུ་དགོན་དུ་རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བདུན་པར་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་ཁྲི་གསོལ་མཛད་སྒོ་བྱས། ཟླ་༨ ཚེས་༣༠ ཉིན་ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་ནས་ད་བར་ནང་སར་བོད་སྐྱོང་ལྗོངས་འཛིན་གྲྭ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་དང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་སློབ་ཕྲུག་དགུ་སྟོང་ཙམ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྤེལ། ཟླ་༩ ཚེས་༢༧ ནས་༢༨ བར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཚན་རིག་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་དང་པོ་པེ་ཅིན་དུ་འཚོགས། ཟླ་༨ ཚེས་༥ ཉིན་ལྗོངས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཁ་ཕྱེ་སྟེ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུའི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཟླ་༡༠ ཚེས་༣༡ ཉིན་ཀྲུང་རི་མཉམ་འབྲེལ་རི་འཛེགས་ཚན་ཁག་གིས་གནམ་ལྕགས་འབར་བ་རི་རྩེར་འཛེགས། ཟླ་བཅུ་པའི་ནང་པེ་ཅིན་དུ་ཏང་གི་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་བཞི་པ་འཚོགས། ཧྲུའུ་ཅིན་ཐའོ་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཁྲུན་གྱི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་དུ་གནས་འཕར། ཟླ་༡༢ ཚེས་༡ ཉིན་ཀྲུང་དབྱང་ནས་ཁྲིན་ཁུའེ་ཡོན(陈奎元)བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཡུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅིར་བསྐོ་གཞག་གནང་།

ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣ ཟླ་༣ ཚེས་༢༠ ཉིན་གྱི་དགོང་མོའི་ཆུ་ཚོད་༢༢ དང་སྐར་མ་༥༢ ཐོག་གཞིས་རྩེའི་ལྷ་རྩེ་དང་ངམ་རིང་བར་དུ་རིམ་པ་༦.༦ ཡི་ས་ཡོམ་དྲག་པོ་བྱུང་། ཟླ་༦ ཚེས་༦ ཉིན་ལྷ་ས་ནས་ཀ་ཏ་མན་ཌུ་བར་གྱི་མཁའ་ལམ་ཤར་བགྲོད་བྱུང་། ཟླ་༨ ཚེས་༦ ཉིན་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པའི་གདུང་རྟེན་ལེགས་བསྒྲུབས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་གཞིས་རྩེར་གཟབ་རྒྱས་ཞུས།

ཤིང་ཁྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ཟླ་༧ ཚེས་༡ ཉིན་ཁྲུང་ཆིང་ནས་ལྷ་ས་བར་གྱི་མཁའ་ལམ་བགྲོད་བྱུང་། ཟླ་༧ ཚེས་༥ ཉིན་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་ཟིན་ཏེ་རབ་གནས་གྲུབ། ཟླ་༧ ཚེས་༢༠ ནས་༢༣ བར་པེ་ཅིན་དུ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གསུམ་པ་འཚོགས། ཟླ་༨ ཚེས་༩ ཉིན་པོ་ཏ་ལའི་ཉམས་གསོ་ལས་ཀ་མཇུག་བསྒྲིལ་བར་དགའ་སྟོན་བྱས། ཟླ་༩ ཚེས་༢༥ ནས་ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༧ བར་ཀརྨ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བདུན་པ་པེ་ཅིན་དང་། ཐན་ཅིན། ཧྲང་ཧའེ། ནན་ཅིན། ཧང་ཀྲོའུ། སི་ཁྲོན་སོགས་སུ་གཟིགས་སྐོར་ཕེབས། ཟླ་༡༠ ཚེས་༡༨ ཉིན་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ཐང་ཆེན་ལས་གྲྭ་འགོ་ཚུགས། ཟླ་༡༡ ཚེས་༢༣ ཉིན་ནས་མི་རྟག་རྫོང་དུ་ཁ་པར་ཤར་གཏོང་བྱུང་། ཟླ་༡༡ ཚེས་༢༩ ཉིན་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་ཧྲུའུ་ཅི་ཁུང་ཧྥན་སེན(孔繁森)མིན་ཅང་དུ་རྟོག་ཞིབ་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་དུ་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར།

ཤིང་ཕག སྤྱི་ལོ་༡༩༩༥

མེ་བྱི། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༦

མེ་གླང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ ལོ་འདིའི་སྤྱི་ཟླ་༧ པའི་ཚེས་༢༢ (བོད་ཟླ་༥ པ་ཕྱི་མའི་ཚེས་༡༨)ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་༡༡ པར་ཚིག་མཛོད་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་མཁས་དབང་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཨ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་པོ་སྟན་ཅེ་རུ་སྐུ་གཤེགས། (སྒྲིག་པ་པོས་བཀོད)

མཇུག་བྱང་།

མཁས་དབང་དམ་པ་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་ནི་ད་ཕན་བོད་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་རྒྱུན་མཁོའི་མིང་ཚིག་ཆ་ཚང་ནོས་དང་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་ནོས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། ཚིག་མཛོད་འདི་ནི་རྩོམ་པ་པོས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྕགས་བྱི(༡༩༦༠)ལོ་ཙམ་ནས་མིང་ཚིག་བསྡུ་རུབ་མཛད་དེ་ད་ཆ་དངོས་སུ་པར་སྐྲུན་མ་བྱས་བར་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་སོང་ཞིང་། དེའི་རིང་གི་རྩོམ་འབྲི་དང་དཔེ་སྒྲིག་གི་དུས་རིམ་རྣམས་ཁག་བཞི་ལ་དབྱེ་ཚོག་པ་སྟེ།

དང་པོ། ཐོག་མའི་དུས་རིམ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུའི་དུས་འགོར་རྩོམ་པ་པོ་པེ་ཅིན་ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭར་སློབ་ཁྲིད་མཛད་རིང་སློབ་ཐོར་དུ《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》དང་།《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》《ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ》སོགས་ནས་ཐ་སྙད་མིང་ཚིག་བསྡུ་རུབ་དང་དཔྱད་གཞི་སྒྲུགས་བསྒྲིགས་གནང་བ་དང་། དེ་རྗེས་བོད་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་རྗེས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བའི་དུས་ངན་དེའི་ནང་དུའང་ལྷ་རྗེས་སུ་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིག་དངོས་བདག་གཉེར་ཁང་དང་། བོད་ལྗོངས་ཡིག་ཚགས་བདག་གཉེར་ཁང་། བོད་ལྗོངས་གསར་བརྗེ་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གྲོས་བཅས་ལ་དཀར་ཆག་དང་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་རིང་སྐུ་མཐུད་མིང་ཚིག་དང་དཔྱད་གཞི་གསོག་འཇོག་མཛད་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་ཡོས(༡༩༨༧)ལོ་བར་ས་རྗ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་རིང་མིང་ཚིག་ཁྲིན་ཁྲི་ཚོ་ཁ་ཤས་བསྡུ་རུབ་གནང་ཡོད་པ་དེ་ཁོངས་ནས་ཁག་གཅིག་ཚིག་འགྲེལ་ཡང་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད་ཡོད།

གཉིས་པ། རྩོམ་འབྲིའི་དུས་རིམ། "རིག་གསར་ལས་འགུལ"རྗེས་ཏང་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པ་འཚོགས་རྗེས་རྒྱལ་ཡོངས་ཁྱོན་གང་སར་དཀྱུན་གྱི་ཕྱུང་ངར་གྱིས་བཅོམ་པའི་སྐྱོ་དངོས་རྣམས་དཔྱིད་ཀྱི་སྣང་ཆར་དང་ཉི་འོད་ཀྱི་དྲིན་ལས་རང་རང་སྔོ་ལྗང་རྒྱན་གོས་དང་སྔར་ཡང་འཕྲད་པ་དེ་བཞིན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་དགའ་སྤྲོའི་འཕྲོད་དུ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་གནས་དང་ཐོབ་ཐང་ཇེ་བཟང་དུ་སོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་འབྲིའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་ཇེ་ལེགས་སུ་སོང་བ་མ་ཟད། ལྷག་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་སྟག(༡༩༨༦)ལོའི་ཟླ་ལྔ་པར་པེ་ཅིན་དུ་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་དབུ་བརྙེས་པ་དང་རྩོམ་པ་པོ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཁྲབ་ལས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཞིང་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྐབས་དེའི་སྒྲིབ་ཁྲབ་ལས་འཛིན་དབང་རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན་མཆོག་གིས་གཙོས་དབུ་ཁྲིད་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་ཉིད་རང་ཁོངས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་གཙོ་གནད་རྣམ་གྲངས་ནང་བཅུག་སྟེ། ༡༩༨༨ལོ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་བདུན་རིང་སྒྲོན་དཔལ་སྐོར་ཁྲི་བརྒྱ་གཏོང་རྒྱུ་དང་གཞུང་ལས་ཁང་སོགས་ལས་ཀའི་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་

ལྡན་གྱིས་དེའི་རིང་ཕྱག་རོགས་ཞབས་ཞུ་ལྷ་ཕྱིར་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ལྟར་དེ་ལོ་ནས༡༩༩༧ལོ་ཟླ༧ཚེས༢༢ཏེ་རྩོམ་པ་པོ་སྐུ་མ་གཤེགས་བར་ཐུགས་ནུས་གཙོ་བོ་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཐོག་འཛུགས་གནང་མཛད་ཡོད།

གསུམ་པ། དཔེ་སྒྲིག་གི་དུས་རིམ། དགོངས་གཞི་ལྟར་ན་༡༩༩༦ལོར་ཚིག་མཛོད་དངོས་སུ་པར་སྐྲུན་བྱེད་འཆར་ཡོད་ནའང་འགལ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་དབང་གིས་ནར་འགྱངས་སོང་ཁར་༡༩༩༥ལོའི་ལོ་མཇུག་ཙམ་ལ་རྩོམ་པ་པོ་སྙུན་ཡོལ་མཛད་ཉིད་སྐབས་བསྟུན་གཞི་རིམ་བཞིན་དོན་དྲག་ཏུ་སོང་ནས་མཐར་༡༩༩༧ལོར་གཟིམས་ཁྲི་མཐའ་ཅན་གྱི་གནས་སུ་ལྷུང་སྟེ་བོད་རིག་པའི་བྱ་གཞག་ལ་གྱོང་ཀུན་ཡུལ་གྱིས་དཀའ་བ་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྩོམ་འཕྲོ་ལུས་པའི་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་ཀྱང་ལྷག་ལྡན་པའི་ཞིང་བུ་ཇི་བཞིན་སྐམ་ལ་ཉེ་བའི་ཡིད་སྐྱོའི་སྐབས་དེར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་བསྟན་འཛིན་ལགས་ནས་ལྷ་གནས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པའི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ཐུགས་འགྱུར་གང་ཟབ་མཛད་དེ་ད་ཡོད་ཚིག་འགྲེལ་རྩོམ་འབྲི་ཟིན་རིགས་ཚང་མ་བསྡུ་རུབ་ལེགས་སྒྲིག་ཐོག་དཔེ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱ་དང་ལྡན་རང་ཚིག་མཛོད་རྩོམ་འབྲིའི་དུས་རིམ་སྐབས་ནས་ཁང་འཛིན་ལས་རོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་ཞུས་པའི་ངོས་ནས་ཏ་ཏན་ལས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་པེ་ཅིན་དུ་ཆོ་བསྐྱོད་ཀྱིས་མ་ཟིན་ལེགས་སྒྲིག་མཇུག་སྐྱོང་དང་ཚིག་འགྲེལ་ནོག་བྱང་འཛིན་ཕྱར་མི་ཡོང་བའི་འབད་ལེན་བྱ་དགོས་བཀའ་ནན་ཕེབས་དོན་བཞིན་རང་ཁོངས་ལས་ཕྲུགས་ནས་ཚིག་མཆན་རྫོབ་རྗེས༡༩༩༧ལོའི་ཟླ༡༡ཚེས༥ནས་ཚེས༢༨བར་ཟླ་བ་གཅིག་མིན་ཙམ་རིང་ལྷ་སར་རྩོམ་པ་པོའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཐོག་བྱང་འཚོལ་སྒྲིག་དང་ཀ་མད་གོ་རིམ་ལྟར་ལེགས་སྒྲིག་བྱས་མིང་། ཐོག་མའི་སྟ་གོན་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་དེ་ལོའི་ཟླ༡༢པའི་ཚེས༡ཉིན་ནས་དངོས་སུ་འདི་ག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དུ་སློག་སྒྲིག་པར་འཛུགས་དང་། པར་ཞུས། བསྐྱར་སྒྲིག དཔེ་སྒྲིག་བཅས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་མཐར༡༩༩༨ལོའི་ཟླ༤པའི་ཚེས་ཤར་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ།

བཞི་པ། མཐའ་མཇུག་གི་བསྐྱར་ཞུས་དང་དཔེ་སྒྲིག་གི་དུས་རིམ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་འཛུམ་ཞལ་གསར་དུ་རྫོགས་ཤིང་། མི་སེམས་འགུལ་བའི་གཏམ་བཟང་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་སྐྱེ་བོའི་སྣ་འཛིན་དུ་གཞི་བཅུད་དུ་སྨིན་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲིད་ལས་འཛིན་ལྷག་པ་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ་དང་། དབུ་འཛིན་གཞོན་པ་རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ། བོད་ཡིག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་གཞོན་པ་འབྱུང་མ་ཐར་བཅས་ནས་ཚིག་མཛོད་འདིར་བཅུ་མཇུག་ཞིབ་ཏུ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་ཧ་ཞོ་ལྷུགས་ཀྱིས་བསྐུལ་ཏེ་དཔེ་སྒྲིག་གི་ལམ་སྟོན་ཏེ་མཁྱེན་གས་སུ་བཏང་ནས་གང་མཁྱེན་ལྷག་པ་པོའི་སྨན་ལས་དུ་བཏུར་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་དང་བཀོད་སྒྲིག་གང་ནན་མཛད་པ་མ་ཟད་ཁོ་བོ་བསྐྱར་དུ་པེ་ཅིན་དུ་བཀའ་འཁུགས་ཀྱིས༢༠༠༡ལོའི་ཟླ༡༡པ་ནས༢༠༠༢ལོའི་ཟླ༤པ་བར་མཉམ་ལས་མཉམ་སྦྱུན་བྱས་ཏེ་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་དངོས་སུ་བོད་རིག་པར་མཐོང་ཆེན་དང་དོ་སྣང་མཛད་མཁན་རྣམས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

གཞན་ཡང་རྩོམ་པ་པོ་ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས་དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སློབ་དུ་མས་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་ལ་གང་ཅིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ། སྐུ་ཞབས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་རིང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་དུས

རིམ་གསུམ་པའི་དཔེ་སྐྲིག་ལས་ཀའི་ནང་ཞུགས་པ་དང་། ད་དུང་（ཀ་མད་ཁོ་རིམ་ལྟར་བཀོད）ཁྲིན་ཆེན་དབྱིན་དང་། དགའ་འདུལ། ཐུབ་བསྟན་དབང་པོ། འབྲུག་ཐར། ཚེ་དབྱངས། བློ་བ་ཚེ་རིང་། བསོད་ནམས་གཡང་འཛོམས། ལྷ་སྐྱིད་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚིག་མཛོད་ལས་ཀའི་ཐད་ཐུགས་ནུས་འདོན་གནང་མཛད་ཡོད།

དེས་ན་ཡུམ་གྱི་ལྟམས་སུ་བཀྲང་བ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཞུགས་པའི་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་དངོས་སུ་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱོག་པ་པོ···དང་མཇལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཚིག་མཛོད་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ······འཇུག་ཞེ་གནས་དང་དེ་གའི་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་དབུ་འཛིན་སྐུ་ཕྱི་རིམ་བྱོན་གྱིས་ཐུགས་འགྲུར་གཟིགས་མཐོང་གང་ཆེ···མཛད་པ་དང་། དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ཏུ་མི་འབྲལ་བར་འཁོད་པ་མཁྱེན་ལྡན་མ་པཎ་གཡུ་སྒྲོན་ལགས་ནས་ཚིག་མཛོད་ཀྱི་མ་ཟིན་ཤོག་བྱང་སོགས་ཡོད་རྒྱ་མཚོ་འདོན་མཛད་པ། དེ་བཞིན་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་ཡུད་དོན་གཅོད་ཐིང་དང་། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བོད་སྐད་ཡིག་མཐུན་ཁྲིད་ཞུ་ལྷན་དོན་གཅོད་ཁང་སོགས་ཚན་པ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར···ཤུགས་ཆེ་གནང་བ་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁོ་སྐབས་འདི་དང་བསྟུན་ནས་ཁོང་གསལ་དངོས······ཤུགས་རྒྱུད་གསུམ་ནས་ཚིག་མཛོད་པར་སྐྲུན་བྱེད་ཐུགས་འགྲུར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་ཚན་པ་དང་མི་སྣེར་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དགོས་པ་མ་ཟད། སྐད་སྐོག་པ་པོ་མི་རབས་ཕྱིར་བ་ནས་བཀའ་དྲིན་སྙིང་བཅངས་དགོས་རྒྱུའི་རྒྱུད···སྨྲུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་བཅས།

ནམ་རྒྱལ་ར་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་ནས།
༢༠༠༢ལོའི་ཟླ་༤ཚེས་༢༠ལ།

རྩོམ་པ་པོ་དང་རྩོམ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་བྱོ།

རྩོམ་པ་པོ། དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས།
རྩོམ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་འཛིན། ཞུག་པ་ཕུན་ཚོགས། རྡོ་རྗེ་ཚེ་བརྟན།
རྩོམ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི། （ཀ་མད་ཁོ་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ）
འབྲུད་མ་ཐར། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ། བསྟན་འཛིན། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།
ཞི་ཁོ་ཆེང་། བསོད་ནམས་རྡོ་རྗེ།
རྩོམ་སྒྲིག་ལག་བསྒྱར་པ། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། མིག་དམར་རྒྱལ་མཚན།

ཚིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་རོགས་པའི་མཚན་བྱོ།

ཀུང་འཛིན་ལས་རོགས་པ། འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་དར། པདྨ་གཡུ་སྒྲོན།
དུས་ཐུང་ལས་རོགས་པ། གནམ་གང་། ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ། ཟླ་ཚུང་། ནོར་སྒྲོན།

作者暨编委会名单

作者：东噶·洛桑赤列

编委会：

主任：拉巴平措、 多杰才旦

委员：(按姓氏笔划为序)

大丹增、李国清、迟玛太、赤来加措、周华、索朗多吉

执行编辑：赤来加措、米玛坚赞

编写助手人员名单

专职助手：赤来加措、拉 达、白玛玉珍

临时助手：朗 岗、才旦多吉、达 穷、诺 珍

དཔེ་ཆའི་མཚན་བྱང་འབྲི་མཁན་གྲགས་པ།

མདུན་མོག་རྒྱས་འགོད་པ་ཡི་ཅན་ཞུང་།

གདན་ཞུས་དཔེ་སྐྲིག་འགན་འཁུར་བ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་དབྱངས་ཅན་ཞེང་མོ།

དཔེ་སྐྲིག་འགན་འཁུར་བ་རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ་དང་འབྲུད་མ་ཐར།

༄༅། །ངང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

ངང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་མཛད།

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་བསྐྲུན།

མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཧྭ་དཔེ་ཚོང་ཁང་གིས་བཀྲམ།

ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་

སློག་རྡུལ་རྩིས་འཁོར་ཁང་གིས་པར་གཞི་བསྒྲིགས།

པེ་ཅིན་ཤིའུ་ཧྲན་ཧྲི་ཞིན་པར་ཁང་གིས་དཔར་བཏབ།

༢༠༠༢ལོའི་ཟླ་༤པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།

༢༠༠༢ལོའི་ཟླ་༤པར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

ISBN7—80057—540—3/Z.265

རིན་སྤུས་ལེགས་རེར་སྒོར168

Dungkar Tibetological Great Dictionary

(Tibetan Language)

Dungkar Losang Khrinley
Published by China Tibetology Publishing House
Format:787x1092 1/16 Printed Sheet:160.75
April,2002,Beijing
ISBN7—80057—540—3/Z·265

Price:168RMB

封面题字:智　华
封面设计:李建雄
特邀责编:赤来加措、扬迦森
责任编辑:周　华、迟玛太

图书在版编目(CIP)数据

东嘎藏学大辞典/东嘎·洛桑赤列编.—北京:中国藏学出版社,2002
ISBN 7—80057—540—3

Ⅰ.东… Ⅱ.东… Ⅲ.藏学-词典-藏语
Ⅳ.K281.4—61

中国版本图书馆CIP数据核字(2002)第012585号

东 嘎 藏 学 大 辞 典

（藏　文）

东嘎·洛桑赤列　编纂

中国藏学出版社出版
(北京北四环东路131号)
青海省新华书店发行
中国藏学出版社微机室排版
北京牛山世兴印刷厂印刷
开本:787×1092 1/16 印张:160.75
印数:1—10000 插图2页
2002年4月第1版 第1次印刷
ISBN7—80057—540-3/Z.265

精装本定价:168元

该辞典如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换
(电话:64937939)

ISBN 7-80057-540-3
9 787800 575402